Inc.
756

Incipit epiſtola ſcti Hieronymi ad Pau:
linum preſbyterum: de omnibus diuine hiſto
rie libris. Capitulum I

Frater ambroſius tua mi hi munuſcula perferens.

detulit ſimul ⁊ ſuauiſſimas litteras: que a prin
cipio. amicitiarum fidem. probate iam fidei. ⁊
veteris amicitie noua preferebant. Vera eniꝫ
illa neceſſitudo eſt: ⁊ chriſti glutino copulata.
quā nō vtilitas rei familiaris. nō preſentia tm̄
corporum: nō ſubdola ⁊ palpans adulatio: ſed
dei timor ⁊ diuinarum ſcripturarū ſtudia con/
ciliant. Legimus in veteribus hiſtorijs quoſ/
dā luſtraſſe prouincias nouos adijſſe pplos.
maria tranſiſſe. vt eos quos ex libris nouerāt.
corā q; viderent. Sic pithagoras mēphiticos
vates. ſic plato egyptum ⁊ archytam tarentinū
eāq; oram italie que quondā magna grecia di/
cebat̄. laborioſiſſime peragrauit: vt qui athēis
magiſter erat ⁊ potens. cuiuſq; doctrinā ſacha
demie gymnaſia perſonabāt. fieret peregrinꝰ
atq; diſcipulus malens aliena verecūde diſce/
re q; ſua impudenter ingerere. Deniq; cū lit/
teras quaſi toto orbe fugientes perſequitur. ca
ptus a piratis ⁊ venundatus tyrāno crudeliſſi
mo paruit. ductus captiuꝰ vinctus ⁊ ſeruus. tm̄
q; philoſophus. maior emente ſe fuit. Ad titū
liuium lacteo eloquentie fonte manantē. de vl
timis hiſpanie galliarumq; finibꝰ quoſdā ve/
niſſe nobiles legimꝰ: ⁊ quos ad contēplatio
nē ſui roma nō traxerat: vniꝰ hois fama perdu
xit. Habuit illa etas inauditū oibus ſeculis. ce
lebrandūq; miraculū. vt vrbem tantam ingreſ
ſi: aliud extra vrbem quererent. Apolloniꝰ ſi/
ue ille magus: vt vulgus loquitur ſiue philoſo
phus vt pythagorici tradunt. intrauit perſas p
tranſiuit caucaſum. albanos. ſcytas. maſſage/
tas. opulentiſſima īdie regna penetrauit: ⁊ ad
extremū latiſſimo phyſon amne trāſmiſſo per
uenit ad bragmanas. vt hiarcham in throno ſe
dentē aureo: ⁊ de tantali fonte potantē int̄ pau
cos diſcipulos. de natura. de moribꝰ. ac de cur
ſu dierum ⁊ ſiderū audiret docentē. Inde per
elamitas. babylonios. chaldeos. medos. aſſy
rios. parthos. ſyros. phenices. arabes. pale/
ſtinos. reuerſus ad alexandriā. perrexit ad ethio
piam: vt gymnoſophiſtas ⁊ famoſiſſimam ſo/
lis menſam videret in ſabulo. Inuenit ille vir
vbiq; quod diſceret. ⁊ ſemper proficiens. ſem
per ſe melior fieret. Scripſit ſuper hoc pleniſſi
me octo voluminibus philoſtratus. II

Quid loquar de ſeculi hominibus. cū
apoſtolus Paulus vas electionis ⁊
magiſter gentium. qui de cōſcientia tā
ti in ſe hoſpitis loquebatur dicens. an experi/
mentū queritis eius qui in me loquitur chriſtꝰ
poſt damaſcū arabiamq; luſtratā: aſcendit hie
roſolymā vt videret Petrum. ⁊ manſit apud
eū diebus quindecim. Hoc. n. myſterio heb
doadis ⁊ ogdoadis futurus gentiū predicator
inſtruēdus erat. Rurſūq; poſt annos quattu/
ordecim aſſumpto barnaba ⁊ tito. expoſuit cū
apoſtolis euangelium: ne forte in vacuū curre
ret aut cucurriſſet. Habet neſcio quid latentis
energie. viue vocis actus: ⁊ in aures diſcipuli
de auctoris ore tranſfuſa fortius ſonat. Vnde
⁊ eſchines cum rhodi exularet ⁊ legeretur illa
demoſthenis oratio quam aduerſus eum ha/
buerat. mirantibus cunctis atq; laudantibus
ſuſpirans ait. Quid. ſi ipſam audiſſetis beſtiā
ſua verba reſonantem. III

Nec hoc dico. q; ſit aliquid in me tale.
quod vel poſſis a me audire vel velis
diſcere: ſ; quo ardor tuus ⁊ diſcēdi ſtu
dium etiam abſq; nobis per ſe probari debeat
Ingenium docile ⁊ ſine doctore laudabile eſt.
Non quid inuenias: ſed quid queras conſide
ramus. Mollis cera ⁊ ad formandum facilis
etiam ſi artificis ⁊ plaſte ceſſent manus: tamē
virtute totum eſt quicquid eſſe poteſt. Paulus
apoſtolus ad pedes gamalielis legē moyſi et
prophetas didiciſſe ſe gloriatur: vt armatus
ſpiritualibus telis. poſtea doceret confidenter
Arma enim noſtre militie non carnalia ſunt:
ſed potentia dei ad deſtructionem munitionū.
et cogitatiōes deſtruentes. et oēm altitudinem
extollentē ſe aduerſus ſciam dei. ⁊ captiuantes

oēm intellectū ad obediendū xp̄o. ⁊ parati ſub
iugare omnē inobedientiā. Timotheū ſcri/
bit ab infantia ſacris litteris erudītum. ⁊ hor/
tař ad ſtudiū lectionis ne negligat grām q̄ da/
ta ſit ei ꝑ impoſitionē man⁹ p̄ſbyteri. Tito p̄ci/
pit. vt iter ceteras virtutes ep̄i: q̄s breui ſermo
ne depinxit: ſciām quoqꝫ nō negligat ſcriptura
rū obtinētē inquit eū q̄ ſm̄ doctrinā eſt: fidelē
ſermonē vt potens ſit exhortari in doctrina ſa/
na. ⁊ ꝯdicentes reuincere. IIII

SAncta quippe ruſticitas ſolū ſibi ꝓdeſt
⁊ quantū edificat ex vite merito eccleſi
am xp̄i: tantū nocet ſi deſtruentib⁹ non
reſiſtat. Malachias ꝓpheta imo per malachiā
dn̄s interrogauit ſacerdotes legē. In tantū ſa
cerdotis officiū eſt: interrogatū reſpondere de
lege. Et in deutronomio legimus. Interroga
patrem tuum ⁊ annunciabit tibi. maiores tu/
os ⁊ dicent tibi. In pſalmo quoqꝫ centeſi/
mo decimooctauo. Cātabiles mihi erant iuſti/
ficatiōes tue: i loco ꝑegrīnatiōis mee. Et in de
ſcriptiōe iuſti viri. cū eū arbori vite dauid: que
eſt i paradiſo ꝯparet inter ceteras virtutes hoc
ēt intulit. In lege dn̄i voluntas eius: ⁊ in lege
eius meditabiť die ac nocte. Daniel in fine ſa/
cratiſſime viſionis ait. iuſtos fulgere q̄ſi ſtellaſ
⁊ intelligētes. i. doctos quaſi firmamentū. Vi
des quantū iter ſe diſtāt iuſta ruſticitas. ⁊ doc/
ta iuſtitia. Alij ſtellis: alij celo cōparanť. Quāqꝫ
iuxta hebraicā veritatē. vtrūqꝫ de eruditis poſ
ſit intelligi. Ita. n. apud eos legim⁹. Qui aūt
docti fuerint fulgebūt q̄ſi ſplendor firmamenti
⁊ qui ad iuſtitiam erudiunt multos: q̄ſi ſtelle in
perpetuas eternitates. Cur dr̄ Paulus apo/
ſtolus vas electionis. Nempe q̄r vas legis ⁊
ſcripturaꝝ ſanctarū erat armarium. Phariſei
ſtupent i dn̄i doctrina. ⁊ mirantur in petro ⁊ io
anne quō legem ſciant: cū litteras non didice/
rint. Quicquid. n. alijs exercitatio ⁊ quotidia/
na i lege meditatio tribuere ſolet: illis hoc ſp̄us
ſcūs ſuggerebat. Et erāt iuxta qđ ſcriptum eſt
docibiles deo. Duodecim annos ſaluator im
pleuerat. ⁊ in templo ſedens de q̄ſtionibus le/
gis interrogās: magis docet dū prudēter iter/
rogat. Niſi forte ruſticū petrū. ruſticū ioānem
dicimus. q̄r vtqꝫ dicere poterat. ⁊ ſi imperit⁹ ſer
mone. nō tn̄ ſcia. Ioānes ruſticus. piſcator in
doctus. Et vnde illa vox obſecro. In princi/
pio erat verbū. ⁊ verbū erat apud deū. ⁊ deus
erat verbum. Logos grece. multa ſignificat.
Nā ⁊ vbū ē. ⁊ ratio ⁊ ſupputatio: ⁊ cā vniuſ/
cuiuſqꝫ rei. per quā ſunt ſingula que ſubſiſtūt:
q̄ vniuerſa recte intelligimus in xp̄o. V

Hec doctus plato neſciuit hoc: demo/
b ſthenes eloquēs ignorauit. Perdam
inquit ſapiam ſapientiū. ⁊ prudentiam
prudentiū reprobabo. Vera ſapia perdet fal/
ſam ſapiam. ⁊ q̄q̄ ſtulticia predicatiōis in cru
ce ſit. tamen paulus ſapientiā loquiť inter ꝑfe/
ctos. Sapientiā aūt nō ſeculi iſtius que deſtrui
tur: nec principiū huius ſeculi: ſed loquitur dei
ſapiam in myſterio abſconditam: quā predeſti
nauit deus ante ſecula. Dei ſapia xp̄s eſt. Xp̄s
enī dei virtus ⁊ dei ſapientia. Hec ſapiētia in
myſterio abſcondita eſt: de q̄ ⁊ noni pſalmi titu
lus ꝑnotatur. ꝓ occultis filij: i quo ſūt oēs the
ſauri ſapientie ⁊ ſcientie dei abſconditi. Et q̄ in
myſterio abſcōditus erat p̄deſtinatus ante ſe/
cula: p̄deſtinatus aūt ⁊ p̄figurat⁹ in lege ⁊ pro
phetis. Vn̄ ⁊ ꝓphe appellabāť vidētes. q̄a vi
debāt eū quē ceteri nō videbāt. Abraham vi
dit diē ei⁹. ⁊ letat⁹ eſt. Aperiebanť celi ezechie
li: q̄ pp̄lo peccatori clauſi erant. Reuela inquit
dauid oculos meos: ⁊ conſiderabo mirabilia
de lege tua. Lex. n. ſp̄ūalis eſt: reuelatione op⁹
eſt vt intelligatur. ac reuelata facie dei gloriam
contemplemur. Liber in apocalypſi ſeptem ſi/
gillis ſignatus oſtenditur: quē ſi dederis hō
ſcienti litteras vt legat. rn̄debit tibi: Nō poſſū
Signatus eſt eni. Quāti hodie putant ſe noſſe
litteras: tenēt ſignatū librum: nec aperire pn̄t: ni
ſi ille reſerauerit qui habꝫ claueꝫ dauid. qui ap
it ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo apit. In acti
bus aploꝝ: ſanctus eunuchus imo ſanctuſ vir
ſic eni eū ſcā ſcriptura cognominat. cum lege/
ret iſaiā ꝓphetā: interrogatus a philippo. pu
tas ne intelligis q̄ legis: rn̄dit. Quomō poſſū
niſi aliquis me docuerit. Ego vt de me loquar
interim nec ſanctior ſum hoc eunucho: nec ſtu
dioſior: q̄ de ethiopia ideſt de extremis finibuſ
mundi venit ad templum. reliquit aulam regi
am. ⁊ tantus amator legis fuit diuine atqꝫ ſcie
vt etiā in vehiculo litteras legeret ſacras. Et
tamē cū librū teneret. ⁊ verba dn̄i in cogitatōe
conciperet lingua volueret. labijs perſonaret
ignorabat eum quē in libro neſciēs venerabať
Venit philippus: oſ̄dit ei ihesum qui clauſus
latebat in lr̄a. O mira doctoris virtus. Eadeꝫ
hora credidit eunuchus: baptizatur. fidelis ⁊
ſcūs mgr̄ efficiť de diſcipulo. pl⁹ in deſerto fōte
eccleſie q̄ꝫ in aurato ſynagoge tēplo repit.

HEc a me ꝑſtricta ſūt breuiter: VI
neqꝫ eni epiſtolaris anguſtia euagari
longius patiebať: vt intelligeres te in

ſcripturis ſacris ſine preuio ⁊ mõſtrãte ſemitã
nõ poſſe igredi. Taceo de grãmaticis rhetori/
cis. phis. geometris. dialecticis. muſicis. aſtro
nomicis. aſtrologis. medicis. quoꝝ ſcia mor/
talibus ſalua vel vtiliſſima eſt. ⁊ in tres partes
ſcindit. in doctrinã. rationẽ. ⁊ vſum. Ad mi/
nores artes veniã. ⁊ que nõ tã lingua q̃3 manu
adminiſtrant. Agricole. cementarij. fabri me
talloꝝ. lignoꝝq3 ceſores. lanarij q̃3 ⁊ fullones
⁊ ceteri q varia ⁊ ſupellectilẽ ⁊ vilia opuſcu/
la fabricant: abſq3 doctore eſſe nõ pñt. qđ cupi/
unt. Qđ medicoꝝ ẽ ꝓmittũt medici tractant fa
brilia fabri. Sola ſcripturaꝝ ars eſt: quam ſibi
paſſim oẽs vẽdicãt. Scribim⁹ indocti: doctiq3
poemata paſſim. Hãc garrula anus. hãc deli/
rus ſenex. hãc ſophiſta verboſus hãc vniuerſi
preſumunt. lacerant. docent añq3 diſcant. Alij
adducto ſupcilio grandia vba trutinantes. int
mulierculas de ſacris litteris philoſophãt. Alij
diſcunt proh pudor a feminis qđ viros doceãt
⁊ ne paꝝ hoc ſit. quadã facilitate verborũ. imo
audacia ediſſerũt alijs. qđ ipſi non intelligunt.
Taceo de meis ſilibus. q ſi forte ad ſcripturas
ſanctas poſt ſeculares lr̃as venerint ⁊ ſermõe
compoſito aures ppl'i mulſerint: qcqđ dixerint
hoc legem dei putãt. Nec ſcire dignant qđ ꝓ/
phete. qđ apl'i ſenſerint: ſed ad ſenſũ ſuũ incon
grua aptãt teſtimonia. q̃ſi grande ſit ⁊ nõ vitio
ſiſſimũ dicẽdi gen⁹. deprauare ſnias. ⁊ ad vo/
lũtatẽ ſuam ſacrã ſcripturã trahere repugnãtẽ.
Quaſi nõ legerim⁹ homerocẽtonas ⁊ virgilio
centonas: ac nõ ſic ẽt ⁊ maronẽ ſine xp̃o poſſi/
mus dicere xp̃ianum. qꝛ ſcripſerit. Jam redit
⁊ virgo redeũt ſaturnia regna. Jam noua pro
genies: celo demittit alto. Et patrẽ loquentem
ad filiũ. Nate mee vires: mea magna potentia
ſolus. Et poſt verba ſaluatoris in cruce. Talia
perſtabat memorãs: fixuſq3 manebat. Pueri
lia ſunt hec. ⁊ circulatoꝝ ludo ſilia. docere qđ
ignores: imo vt cũ ſtomacho loquar: nec hoc q
dem ſcire quod neſcias. VII

Videlicet manifeſtiſſima eſt geneſis i q̃
de creatura mũdi: de exordio generis
humani: de diuiſione terre: de cõfuſio
ne linguaꝝ: de deſcenſiõe vſq3 ad egyptũ ſcri/
bitur hebreoꝝ. Patet exodus cũ decẽ plagis:
cũ decalogo: cũ myſticis diuiniſq3 pceptis. In
promptu ẽ leuiticus liber: in quo ſingula ſacri
ficia. imo ſingule pene ſyllabe ⁊ veſtes aaron
⁊ tot⁹ ordo leuitic⁹ ſpirãt celeſtia ſacra. Numeri
vo nõne toti⁹ arithmetice ⁊ ꝓphetie balaam ⁊
quadragintaduarũ p heremũ mãſionũ myſte/
ria cõtinẽt. Deutronomiũ vo ſecũda lex ⁊ euã
gelice legis pfiguratio: nõne ſic ea habet q̃ po/
ra ſunt: vt tñ noua ſint oia de veterib⁹. Huc/
uſq3 moyſes: hucuſq3 pentateuch⁹. quibus qn
q3 verbis loqui ſe velle aplus in eccleſia gloria
tur. Job exemplar patiẽtie: q̃ nõ myſteria ſuo
ſermone cõplectit. Proſa incipit. verſu labit.
pedeſtri ſermone finit. omneſq3 leges dialecti
ce. ꝓpoſitione. aſſũptione. ꝯfirmatiõe. conclu/
ſione determinat. Singula in eo verba plena
ſunt ſenſib⁹. ⁊ vt de ceteris ſileã. reſurrectionẽ
corporũ ſic ꝓphetat. vt null⁹ de ea manifeſtius
vel cauti⁹ ſcripſerit. Scio inqt q redẽptor me⁹
viuit. ⁊ i nouiſſimo die de terra reſurrectur⁹ ſũ
⁊ rurſũ circũdabo pelle mea. ⁊ in carne mea vi
debo deũ: quẽ viſurus ſũ egoipſe ⁊ oculi mei ꝯ
ſpecturi ſũt ⁊ nõ ali⁹. Repoſita ẽ hec ſpes mea
i ſinu meo. Veniã ad ieſũ naue: q typũ dñi nõ
ſolũ i geſtis: veꝝ ẽt i noie pfert. Tranſit iorda
nem. hoſtiũ regna ſubuertit. diuidit terram vi
ctori pplo. ⁊ p ſingulas vrbes. viculos mon/
tes. flumina. torrentes atq3 confinia eccl'e cele/
ſtiſq3 irlm ſpũalia regna deſcripſit. In iudicũ
libro quot principes ppl'i. tot figure ſũt. Ruth
moabitis iſaie explet vaticiniũ dicentis: emitte
agnũ dñe dñatorẽ terre: de petra deſerti ad mõ
tẽ filie ſyon. Samuel in heli mortuo ⁊ i occiſio/
ne ſaul veterẽ legẽ abolitã mõſtrat porro in ſa/
doc atq3 dauid noui ſacerdotij: nouiq3 impe/
rij. ſacramenta teſtatur. Malachim. i. terti⁹ et
quart⁹ regũ liber. a ſalomone vſq3 ad ieconiã
⁊ a ieroboam filio nabath vſq3 ad oſee qui
ductus eſt in aſſyrios regnum iuda ⁊ regnũ de
ſcribit iſrl. Si hiſtoriã reſpicias vba ſimplicia
ſunt: ſi in litteris ſenſũ latentẽ inſpexeris eccle
ſie paucitas ⁊ hereticoꝝ ꝯ eccleſiam bella nar/
rant. Duodecim ꝓphe in vni⁹ voluminis an/
guſtias coartati. multo aliud q̃3 ſonãt i lr̃a pre
figurant. Oſee crebro noiat effraim. ſamariã
ioſeph. iezrahel. ⁊ vxorem fornicariam. ⁊ forni
cationis filios. ⁊ adulterã cubiculo clauſã mari
ti. multo tempore ſedere viduam. ⁊ ſub veſte lu
gubri mariti: ad ſe reditum preſtolari. Johel fi
lius fatuel deſcribit terram duodecim tribuum
eruca: bruco. locuſta. rubigine vaſtante cõſum
ptam. ⁊ poſt euerſionẽ prioris ppl'i effuſum iri
ſpũ ſanctũ ſup ſeruos dei ⁊ ancillas. i. ſuper cẽ
tũ viginti credentium noia. ⁊ effuſũ iri in cena
culo ſyon. Qui centũ viginti ab vno vſq3 ad
quindecim paulatim ⁊ per incrementa ſurgen
tes quindecim graduum numerum efficiunt.
qui in pſalterio myſtice cõtinentur. Amos pa/

ſtor ⁊ ruſticus ⁊ rubo2ū mora diſtringens pau
cis verbis explicari non pōt. Quis eni digne
exprimat tria ⁊ quattuo2 ſcelera damaſci gaze
tyri ⁊ idumee ⁊ filio2ꝝ āmon ⁊ moab. ⁊ in ſepti
mo ⁊ octauo gradu iude ⁊ iſrł. Hic loquit̃ ad
vaccas pingues que ſunt i ſamarie mōte. ⁊ cui
turam domū maiorē minorē qꝫ teſtat̃. Jpe cer
nit victorē locuſte. ⁊ ſtantē dñm ſup murū litū
vel adamantinū. ⁊ vncinū pomo2ū attrahentē
ſupplicia peccato2ibus. ⁊ famē in terra: non fa
mē panis: nec ſitim aque: ſed audiēdi vbū dei
Abdias q̄ iterp̃tat̃ ſeruus dñi perſonat contra
edom. ⁊ ſanguineū terrenūqꝫ frēm. frīs q̄qꝫ ia
cob ſemp emulū haſta ꝑcutit ſpirituali. Jonas
pulcherrima colūba naufragio ſuo paſſionem
dñi p̄figurās: mundū ad pnīam reuocat. ⁊ ſub
noīe niniue gentibꝫ ſalutē nunciat. Micheas
de mo2aſthi. coheres xp̄i: vaſtationē annūciat
filie latronis. ⁊ obſidionē ponit contra eam: q2
maxillam percufferit iudicis iſrł. Naū conſola
to2 o2bis increpat ciuitatē ſanguinū. ⁊ poſt euer
ſionē illius loquitur: ecce ſuper montes pedes
euangelizantis ⁊ ānunciantis pacē. Abacuc
luctato2 fortis ⁊ rigidus ſtat ſuper cuſtodiā ſuā
⁊ figit gradū ſuper munitionē vt xp̄m in cruce
contempleť. ⁊ dicat: opuit celos glā eius. ⁊ lau
dis eiꝰ plena ē terra: ſplēdo2 eiꝰ vt lux erit: co2
nua in manibꝰ eiꝰ. ibi abſcōdita ē fortitudo eiꝰ.
Sophonias ſpeculato2 ⁊ archano2ꝝ dei cogni
to2. audit clamorē a po2ta piſciū ⁊ eiulatū a ſe
cūda. ⁊ contritionē a collibus. Indicit qꝫ vlu
latū habitato2ibus pile: q2 cōticuit oīs pplꝰs cha
naan: diſperſi ſunt vniuerſi qui inuoluti erant
argento. Aggeus feſtiuꝰ ⁊ letꝰ q̄ ſeminauit in
lachrymis vt i gaudio meteret. deſtructū tēplū
edificat: dñmqꝫ p̄rem inducit loquētem: adhuc
vnū modicūqꝫ. ⁊ ego ꝯmouebo celū ⁊ terrā ⁊
mare ⁊ aridā. ⁊ mouebo oēs gētes ⁊ veniet de
ſideratꝰ cunctis gētibꝰ. Zacharias memo2 dñi
ſui multiplex in ꝑphetia. ieſum veſtibus ſo2di
dis indutū. ⁊ lapidē oculo2ꝝ ſeptē candelabrū
qꝫ aureū cū totidē lucernis quot oculis. duas
q̄qꝫ oliuas a ſiniſtris lampadis cernit. ⁊ a dextris
vt poſt equos rufos nigros varios ⁊ albos. ⁊
diſſipatas quadrigas ex effraim ⁊ equū de irłm
pauperē regē vaticinet̃. ⁊ predicet ſedentē ſup
pullū filiū aſine ſubiugalis. Malachias aper
te ⁊ in fine oīum prophetarū de abiectione iſrł
⁊ vocatiōe gentium. non eſt mihi. ait voluntas i
vobis dicit dñs exercituū. ⁊ munus non ſuſci
piā de manu veſtra. Ab o2tu .n. ſolis vſqꝫ ad
occaſum magnū eſt nomen meum in gentibus

⁊ in oī loco ſacrificatur ⁊ offert̃ nomini meo ob
latio mūda. Jſaiā. hieremiā. ezechiel. ⁊ daniel.
q̄s poteſt vel intelligere vel exponere. Quo2ū
primus nō ꝑphetiā videt̃ mihi texere: ſed euā
geliū. Secūdus virgā nuceam ⁊ ollā ſuccenſā
a facie aquilonis. ⁊ pardū ſpoliatū ſuis colo2i
bus. ⁊ q̄druplex diuerſis metris nectit alpha
betū. Terciꝰ principia ⁊ finē tantis hꝫ obſcuri
tatibꝰ inuoluta: vt apud heb2eos ipſe ptes cū
exo2dio geneſeos an annos triginta nō legant̃
Quartꝰ vo qui ⁊ extremus inter quattuo2 pro
phetas. tēpo2ꝝ cōſcius. ⁊ totius mūdi philohi
ſto2icus lapidē p̄ciſum de monte ſine manibus
⁊ regna oīa ſubuertentē. claro ſermone pronū
ciat. Dauid ſimonides nr̃. pindarus ⁊ alcheus
flaccus q̄qꝫ catulus atqꝫ ſerenꝰ xp̄m lira ꝑſonat
⁊ in decacho2do pſalterio ab inferis excitat re
ſurgentē. Salomō pacificus ⁊ amabilis dñi.
mo2es co2rigit. naturā docet. eccleſiā iungit ⁊
xp̄m: ſanctarūqꝫ nuptiaꝝ dulce canit epithala
miū. Heſter in eccleſie typo ppl'm liberat d̓ pi
culo. ⁊ interfecto aman q̄ interp2etatur iniq̄tas
partes cōuiuij ⁊ diem celebrem mittit in poſte
ros. Paralypomenon liber. i. inſtrī veteris
epitomē. tantꝰ ac talis eſt. vt abſqꝫ illo ſi quis
ſciam ſcripturarū ſibi voluerit arrogare. ſeipſū
irrideat. Per ſingula q̄ppe noīa iuncturaſqꝫ
verbo2ꝝ. ⁊ p2etermiſſe in regū lib2is tangunt̃
hiſto2ie. ⁊ innumerabiles explicantur euangelij
q̄ſtiōes. Eſdras ⁊ neemias: adiuto2 videlꝫ ⁊ ꝯ
ſolato2 a dño. i vno volumine artant̃: inſtau
rāt tēplū. muros extruunt ciuitatis. Omniſqꝫ
illa turba ppl'i redeuntis in patriā. ⁊ deſcriptio
ſacerdotū. leuitaꝝ. iſrahelis. proſelito2ꝝ. ac per
ſingulas familias muro2ꝝ acturiū opa diuiſa.
aliud i co2tice p2eferunt. aliud i medulla retinēt
Cernis me ſcripturaꝝ amo2e raptū exceſſiſſe
modū epl'e. ⁊ tñ nō impleſſe qđ volui. Audiui
mus tñ q̄d noſſe q̄d cupere debeamꝰ vt ⁊ nos
q̄qꝫ poſſimꝰ dicere: cōcupiuit aīa mea deſidera
re iuſtificatiōes tuas i oī tpe. Cetez illud ſocra
ticū iplet̃ in nobis. Hoc tm̄ ſcio q̄ neſcio. Tā
gā ⁊ nouū b2euiī teſtamentū. Matheꝰ. Mar
cus. Lucas. ⁊ Joānes. q̄driga dñi. ⁊ verꝰ che
rub. qđ interp2etat̃ ſcie plenitudo p totū co2pꝰ
oculati ſunt: ſcintille emicāt. diſcurrūt fulgura.
pedes hñt rectos. ⁊ i ſublime tēdētes: terga pē
nata ⁊ vbiqꝫ volātia tenēt ſe mutuo ſibiqꝫ per
plexi ſunt. ⁊ q̄ſi rota in rotā voluunt̃. ⁊ pergunt
quocūqꝫ eos flatus ſpūs ſci pduxerit. Paulꝰ
aplus ad ſeptē ſcribit eccleſias. octaua .n. ad he
b2eos. a pleriſqꝫ extra numez ponit̃. Timothe

um iſtruit ac titũ. ⁊ philemonē pro fugitiuo fa/
mulo depꝛecaẗ: ſuꝑ q̃ meli⁹ tacere puto: q̃ȝ pau
ca ſcribere. Act⁹ apl'oꝝ nudā q̄dē videnẗ ſona
re hiſtoꝛiā. ⁊ naſcētis eccl'e īfantiā texere: ſed ſi
nouerim⁹ ſcriptorē eoꝝ lucā eē medicū: cui⁹ la⁹
eſt ī euāgelio: aīaduertim⁹ pariꝰ oīa v̾ba illius
aīe languētis eē medicinā. Jacob⁹. petr⁹. ioā
nes. iudas. ſeptē ep'las ediderunt tā myſticas
q̃ȝ ſuccinctas. ⁊ breues pariꝰ ac lōgas: breues
ī v̾bis. lōgas in ſententijs: vt rarus ſit q nō in
eaꝝ cecutiat lectiōe. Apocalypſis ioānis tot hȝ
ſacra: q̄t v̾ba. Paꝝ dixi. ⁊ ꝓ merito volumi/
nis laꝰ oīs īferioꝛ ē. Jn v̾bis ſingulis. multi/
plices latēt ītelligētie. Oꝛo te frat̃ cariſſime int̃
hec viuere. iſta meditari. nihil aliud noſſe: ni/
hilq̧ aliud q̃rere. nōne videẗ tibi iam hic ī ter/
ris regni celeſtis habitaculū. Nolo vt offenda
ris in ſcripturis ſanctis ſimplicitate ⁊ q̃ſi vilita
te v̾boꝝ: q̄ vel vitio īterp̄tū vel d̾ īduſtria ſic
ꝓlate ſūt. vt ruſticā ꝯtionē facili⁹ īſtruerēt. ⁊ ī
vna eadēq̧ ſnīa alit̃ doct⁹. alit̃ ſentiret īdoct⁹.
Nō ſū tā petulās ⁊ hebes. vt hec me noſſe pol
liceat: ⁊ eoꝝ fruct⁹ capere in t̃ra. q̄ꝝ radices in
celo fixe ſūt: ſed velle fateoꝛ. ſedenti me ꝓfero.
magiſtrū: renuēs comitē ſpōdeo. Petēti daẗ:
pulſanti apit̃: q̃rens inuenit. Diſcam⁹ ī t̃ris q̄ꝝ
ſcīa nobis pſeueret ī celo. Obuiꝰ te manib⁹ ex/
cipiā: ⁊ vt īepte aliq̄d ac de hermagoꝛe tumidi
tate effūdā. q̄cq̄d q̃ſieris tecum ſcire conaboꝛ.

Habes hic amantiſſimū tui VIII
frēm euſebiū q litteraꝝ tuaꝝ mihi gra
tiā duplicauit: referens honeſtatē mo/
rū tēpoꝝ ꝯtemptū ſeculi. fidē amicitie. amoꝛeȝ
xp̄i. Nā prudentiā ⁊ eloquij venuſtatē: ēt abſ/
q̧ illo: ipſa ep'la ꝓferebat. Feſtina q̄ſo te. ⁊ he
rēti in ſalo nauicule funē magis p̄cide q̃ȝ ſolue
Nemo renūciatur⁹ ſeculo bñ pōt vendere. que
ꝯtēpſit vt venderet. Quicq̄d ī ſūpt⁹ de tuo tu/
leris: pro lucro cōputa. Antiquū dictū ē. Aua
ro deeſt tā qđ hēt q̃ȝ qđ nō hēt. Credenti totus
mundus diuitiaꝝ eſt. Jnfidelis aūt ēt obolo ī
diget. Sic viuamus q̃ſi nil hñtes. ⁊ oīa poſſidē
tes. Victus atq̧ veſtit⁹ diuitie xp̄ianoꝝ ſunt.
Si hēs in p̄tāte rē tuā. vēde: ſi non hēs, ꝓijce.
Tollenti tunicā. ⁊ palliū relinquēdū ē. Scilicȝ
niſi tu ſemꝑ retractiuās ⁊ diem de die trahens
caute ⁊ pedetentim tuas poſſeſſiunculas vēdi/
deris non hȝ chriſtus vnde alat pauperes ſuoſ
Totū deo dedit: q ſe obtulit. Apl'i tm̄ nauē ⁊ re
tia reliquerūt. Vidua duo era miſit ī gazophi
laciū. ⁊ p̱fert̃ creſi diuitijs. Facile ꝯtēnit oia:
q ſe ſemꝑ cogitat eſſe moꝛiturum.

Explicit ep'la ſancti Hieronymi preſbyteri
ad Paulinū preſbyterum. Jncipit p̄fatio ſci
Hieronymi in pētateuchum.

Deſiderij mei deſideratas accepi
ep'las. q q̄dā p̄ſagio futuroꝝ: cū
daniele ſoꝛtitus ē nomē obſecran
tis vt tranſlatū in latinā linguam
de hebreo ſermone pentateuchū
nr̄oꝝ auribus traderē. Periculoſū opus cer
te ⁊ obtrectatoꝝ meoꝝ latratibus patēs. q me
aſſerunt in ſeptuaginta interp̄tū ſuggilationē
noua ꝓ veteribus cudere. ⁊ ita ingeniū q̃ſi vi/
nū ꝓbantes: cū ego ſepiſſime teſtatus ſim me ꝓ
virili poꝛtiōe in tabernaculo dei offerre q̄ poſ/
ſim: nec opes alterius alioꝝ paupertate fedari.
Qđ vt auderē oꝛigenis me ſtudiū ꝓuocauit q
editioni antiq̄ trāſlationē theodotionis miſcuit
aſterico ⁊ obelo. i. ſtella ⁊ verū oē opus diſtin/
guēs: dū aut illuceſcere facit q̄ min⁹ añ fuerant
aut ſuꝑflua queq̧ iugulat ⁊ cōfodit. ⁊ maxime
que euangeliſtaꝝ ⁊ apl'oꝝ auctoꝛitas ꝓmulga/
uit. Jn q̄bus multa de veteri teſtō legim⁹ q̄ ī no
ſtris codicibus nō habenẗ: vt eſt illud ex egyp
to vocaui filiū meū. ⁊ q̄m nazareus vocabitur
⁊ videbūt in quē cōpūxerunt. ⁊ flumina de ven
tre eius fluent aque viue. ⁊ q̄ nec oculus vidit
nec auris audiuit nec ī coꝛ hoīs aſcendit. que p̄
parauit deus diligentibus ſe. ⁊ multa alia q̄ ꝓ/
p̱iū ſyntagma deſiderāt. Jnterrogemus ergo
eos vbi hec ſcripta ſūt. ⁊ cū dicere nō potuerint
de libris hebraicis ꝓferamus. Primū teſtimo
niū eſt ī oſee. Secūdū ī iſaia. Tertiū ī zacharia
Quartū ī ꝓuerbijs. Quintū eq̄ ī eſaia qđ mul
ti ignoꝛātes. apocryphoꝝ deliramēta ſectāẗ. ⁊
hyberas nenias libris autēticis p̄ferūt. Cāſ er
roꝛis nō eſt meū exponere. Judei prudenti fa/
ctum dicunt eſſe conſilio. ne ptolemeus vnius
dei cultoꝛ ēt apud hebreos duplicem diuinitatē
depꝛehenderet. Qđ maxime iccirco faciebant:
qꝛ in platonis dogma cadere videbatur. Deni
q̧ vbicūq̧ ſacratū aliquid ſcriptura teſtatur de
patre ⁊ filio ⁊ ſpiritu ſancto. aut aliter interp̄
tati ſunt: aut oīo tacuerunt: vt ⁊ regi ſatiſface/
rēt ⁊ archanū fidei nō vulgarent. Et neſcio qs
p̄mus auctoꝛ ſeptuagita cellulas alexādrie mē
dacio ſuo extruxerit: quibus diuiſi eadē ſcripti
tarint. cū ariſteus eiuſdem ptolemei hypera/
ſpiſtes. ⁊ nō multo poſt tp̄e ioſephus nihil tale
retulerint: ſed in vna baſilica ꝯgregatos contu
liſſe ſcribāt. nō ꝓphetaſſe. Aliud eſt enī eē va
tem: aliud ē eē interp̄tē. Jbi ſpūs vētura p̄di/
cit: hic eruditio ⁊ verboꝝ copia ea que intelli/

git tranſfert. Niſi forte putandus eſt tulli⁹ yco
nomicū xenofontis ⁊ platonis pythagoram. ⁊
demoſthenis pro ctheſifonte: afflatus rhetori/
co ſpiritu tranſtuliſſe. Aut aliter de eiſdem li/
bris per ſeptuaginta interpretes. aliter per apo
ſtolos ſpiritus ſanctus teſtimonia texuit. vt qđ
illi tacuerunt. hi ſcriptū eſſe mentiti ſint. Quid
igitur. Damnamus veteres. Minime: ſʒ poſt
priorū ſtudia in domo dñi qđ poſſumus labo/
ramus. Illi interpretati ſunt ante aduentū xpi
⁊ qđ neſciebant: dubiis ꝓtulere ſententijs. nos
poſt paſſionē ⁊ reſurrectionem eius nō tam ꝓ
phetiā qʒ hiſtoriā ſcribimus. Aliter enim audi
ta: aliter viſa narrantur. Quod melius intel/
ligimus: melius ⁊ proferimus. Audi igitᷣ emu
le: obtrectator auſculta. Non damno: non re/
prehendo ſeptuaginta: ſed confidenter cūctis
illis apoſtolos prefero. Per iſtorum os mihi
xp̄s ſonat quos ante ꝓphetas inter ſpiritalia
chariſmata poſitos lego: in quib⁹ vltimū pene
gradū interpretes tenēt. Quid liuore torque/
ris. Quid imperitoꝝ animos cōtra me conci/
tas. Sicubi in trāſlatione tibi videor errare in
terroga hebreos: diuerſarū vrbiū magiſtros cō
ſule. Quod illi habēt de xp̄o: tui codices nō ha
bent. Aliud eſt ſi ꝯtra ſe poſtea ab apl'is vſur/
pata teſtimonia ꝓbauerūt. ⁊ emēdatiora ſūt ex
emplaria latia qʒ greca: greca qʒ hebraica. Ve
rū hec ꝯtra inuidos. Nūc te deꝓcor deſideri ca
riſſime: vt qr me tantuʒ opus ſubire feciſti. ⁊ a
geneſi exordiū capere: orōnib⁹ iuues: quo poſſiʒ
eodē ſpū quo ſcripti ſūt libri: in latinū eos trāſ
ferre ſermonē. ¶ Explicit p̄fatio.

¶ Incipit liber geneſis qui dicitᷣ hebraice
breſith. ¶ Capl'm I

In principio
creauit deus celū ⁊ terrā.
Terra aūt erat inanis ⁊
vacua: ⁊ tenebre erāt ſu
per facieʒ abyſſi. ⁊ ſpūs
domini ferebatᷣ ſup aq̄s
Dixitqʒ de⁹. Fiat lux.
Et facta ē lux. Et vidit
de⁹ lucē q̄ eſſet bona. ⁊
diuiſit lucem a tenebris
appellauitqʒ lucē diē. ⁊
tenebras noctē. Factūqʒ
eſt veſpere ⁊ mane dies
vn⁹. Dixit quoqʒ deus
Fiat firmamētum i me
dio aquarū ⁊ diuidat aquas ab aquis. Et fecit
de⁹ firmamentū: diuiſitqʒ aquas que erant ſub
firmamēto ab his que erāt ſuper firmamentū.
Et factum eſt ita. Vocauitqʒ deus firmamen/
tum celum. ⁊ factuʒ eſt veſpere ⁊ mane dies ſe
cundus. Dixit vero deus. Congregentᷣ aque
que ſub celo ſunt in locum vnū. ⁊ appareat ari
da. Et factum eſt ita. Et vocauit deus aridam
terram: congregationeſqʒ aquaruʒ appellauit
maria. ⁊ vidit deus q̄ eſſet bonum. ⁊ ait. Ger
minet terra herbam virentem ⁊ facientē ſemē
⁊ lignum pomiferum faciēs fructum iuxta ge
nus ſuum: cuius ſemen in ſemetipſo ſit ſup ter
ram. Et factum eſt ita. Et ꝓtulit terra herbam
virentem ⁊ afferentem ſemen iuxta genus ſuū
lignūqʒ faciens fructum. ⁊ habens vnūquod/
qʒ ſementem ſ'm ſpeciem ſuam. Et vidit deus
q̄ eſſet bonum. ⁊ factum eſt veſpere ⁊ mane di
es tertius. Dixit autem deus. Fiant luminaria
in firmamento celi. ⁊ diuidāt diem ac noctem.
⁊ ſint in ſigna ⁊ tempora ⁊ dies ⁊ annos vt lu
ceant in firmamento celi. ⁊ illuminent terram.
Et factū ē ita. Fecitqʒ deus luminaria duo ma
gna. luminare maius vt preeſſet diei: ⁊ lumi/
nare min⁹ vt preeſſet nocti. ⁊ ſtellas. Et poſu
it eas in firmamento celi vt lucerent ſuper ter/
ram. ⁊ preeſſent diei ac nocti. ⁊ diuiderent lucē
ac tenebras. Et vidit deus q̄ eſſet bonum: ⁊ fa
ctum eſt veſpere et mane dies quartus. Dixit
etiam deus. Producant aque reptile aīe viuē
tis et volatile ſuper terrā: ſub firmamento celi
Creauitqʒ deus cete grandia. et omnem aiam
viuentē atqʒ motabilē quā ꝓduxerāt aq̄ ī ſpēſ
ſuas et oē volatile ſ'm gen⁹ ſuū. Et vidit deus
q̄ eſſet bonū. benedixitqʒ eis dicēs. Creſcite et
multiplicamini. et replete aquas maris: aueſqʒ
multiplicentᷣ ſup terrā. Et factū ē veſpe et ma/
ne dies quint⁹. Dixit q̄ʒ de⁹. Producat terra
aiaʒ viuētē in genere ſuo: iumēta et reptilia et
beſtias terre ſ'm ſpēs ſuas. Factūqʒ eſt ita. Et
fecit de⁹ beſtias terre iuxta ſpēs ſuas: iumēta ⁊
oē reptile terre i genere ſuo. Et vidit de⁹ q̄ eēt
bonū et ait. Faciam⁹ hoīeʒ ad imaginē et ſi'itu
dinē nraʒ. et p̄ſit piſcib⁹ mariſ et volatilib⁹ celi
et beſtijs vniuerſeqʒ terre: oīqʒ reptili qđ mo/
uetᷣ ī terra. Et creauit de⁹ hoīeʒ ad imaginē et
ſi'itudinē ſuā: ad imaginē dei creauit illū: maſ
culū et feminā creauit eos. Benedixitqʒ ill' de
us et ait. Creſcite et multiplicamini et replete
terrā et ſubijcite eam. et dñamini piſcibus ma
ris et volatilibus celi et vniuerſis aiantibus q̄
mouentᷣ ſup terrā. Dixitqʒ de⁹. Ecce dedi vo

bis oẽꝫ herbã afferentẽ ſemẽ ſup terrã. et vni
uerſa ligna q̃ hñt i ſemetipis ſemẽtẽ generꝭ ſui
vt ſint vobis i eſcã ⁊ cũctꝭ aiãtibꝰ terre: oiqꝫ
volucri celi et vniuerſis q̃ mouenť i terra et in
qbꝰ ẽ aĩa viuẽs: vt habeãt ad veſcẽdum. Et fa
ctũ ẽ ita. Viditqꝫ deꝰ cũcta q̃ fecerat et erãt val
de bona. Et factũ ẽ veſpe et mane dies ſextus.

II
Igitur pfecti ſũt celi et terra et oĩs
ornatꝰ eoꝝ. Cõpleuitqꝫ deus die ſepti
mo opus ſuum qđ fecerat. et requieuit
die ſeptimo ab vniuerſo opere qđ patrarat. Et
benedixit diei ſeptimo et ſcĩficauit illũ: qꝛ i ipſo
ceſſauerat ab oĩ ope ſuo qđ creauit deꝰ vt face/
ret. Iſte ſũt generatiões celi et terre: qñ create
ſũt i die quo fecit deꝰ celũ et terrã et oẽ virgultũ
agri anteqꝫ oriretť i terra. oẽmqꝫ herbã regio/
nis pusqꝫ germinaret. Non eñi pluerat dñs
deꝰ ſup terrã. et hõ nõ erat qui operaretť terrã.
Sꝫ fons aſcẽdebat e terra irrigãs vniuerſam
ſupficiẽ terre. Formauit igiť dñs deꝰ hoiꝫ de
limo terre. et inſpirauit in faciẽ eiꝰ ſpiraculum
vite. ⁊ factꝰ ẽ hõ in aĩaꝫ viuentẽ. Plantauerat
aũt dñs deꝰ paradiſũ voluptatis a pncipio: in
quo poſuit hominẽ queꝫ formauerat. Produ
xitqꝫ dñs deus de humo omne lignũ pulchrũ
viſu ⁊ ad veſcendũ ſuaue: lignũ etiã vite in me
dio paradiſi. lignũqꝫ ſcie boni ⁊ mali. Et flu/
uius egrediebať de loco voluptatꝭ ad irrigan
dũ paradiſum q inde diuidiť in quattuor capi/
ta. Nomen vni phiſon. Ipſe ẽ qui circuit oẽꝫ
terrã euilath. vbi naſciť aurũ. ⁊ aurũ terre illiꝰ
optimũ ẽ. Ibiqꝫ inueniť bdelliũ. ⁊ lapis ony/
chinꝰ. Et nomẽ fluuij ſecũdi gyon. Ipſe eſt q
circuit oẽm terrã ethiopie. Nomẽ vo fluuiis
tertij tigris. Ipſe vadit ꝯ aſſyrios. Fluuiꝰ aũt
quartꝰ ipſe ẽ eufrates. Tulit ḡ dñs deꝰ hoiem.
⁊ poſuit eũ in paradiſũ voluptatꝭ vt operareť et
cuſtodiret illũ: pcepitqꝫ ei dicens. Ex oĩ ligno
paradiſi comede: de ligno aũt ſcie boni ⁊ mali
ne comedas. In quacũqꝫ eñi die comederꝭ ex
eo morte morieris. Dixit qꝫ dñs deꝰ. Non eſt
bonũ hoiem eſſe ſolũ: faciamꝰ ei adiutoriũ ſimi
le ſibi. Formatis igiť dñs deus de humo cun/
ctis aiãtibꝰ terre ⁊ vniuerſis volatilibus celi
adduxit ea ad adaꝫ: vt videret quid vocaret ea
Omne enim qđ vocauit adã aie viuẽtis: ipſum
ẽ nomẽ eius. Appellauitqꝫ adã noibꝰ ſuis cũ/
cta aiantia. ⁊ vniuerſa volatilia celi. ⁊ oẽs be/
ſtias terre. Ade vero nõ inueniebať adiutor ſi/
milis eiꝰ. Immiſitqꝫ dñs deꝰ ſoporẽ in adam.
Cũqꝫ obdormiſſet. tulit vnã de coſtis eiꝰ ⁊ re
pleuit carnẽ p ea. Et edificauit dñs deus coſtã
quaꝫ tulerat de adaꝫ in mulierẽ. ⁊ adduxit eaꝫ
ad adam. Dixitqꝫ adaꝫ. Hoc nunc os ex oſſi
bus meis. ⁊ caro de carne mea. Hec vocabiť
virago. qñ de viro ſumpta ẽ. Quãobrẽ relin
quet hõ patrẽ ſuũ ⁊ matreꝫ. ⁊ adherebit vxori
ſue ⁊ erũt duo i carne vna. Erat aũt vterqꝫ nu
dus adã. ſ. ⁊ vxor eiꝰ. ⁊ nõ erubeſcebãt.

III
Sed ⁊ ſerpens erat callidior cũctis ani/
mantibꝰ terre q̃ fecerat dñs deꝰ. Qui
dixit ad mulierẽ. Cur precepit vobis
deus vt non comederetis ex oĩ ligno paradiſi.
Cui rñdit mulier. De fructu lignorum q̃ ſunt
in padiſo veſcimur: de fructu vero ligni qđ ẽ i
medio padiſi pcepit nobis deus ne comedere
mus. ⁊ ne tãgeremus illđ. ne forte moriamur
Dixit aũt ſerpens ad mulierem. Nequaqꝫ mor/
te moriemini. Scit enim deus q i quocũqꝫ die
comederitꝭ ex eo: aperienť oculi veſtri. ⁊ eritis ſi
cut dij ſciẽtes bonũ ⁊ malũ. Vidit. igiť muli/
er q bonũ eẽt lignũ ad veſcendum. ⁊ pulchruꝫ
oculis aſpectuqꝫ delectabile. ⁊ tulit de fructu il
lius ⁊ comedit. deditqꝫ viro ſuo. Qui come/
dit ⁊ apti ſũt oculi amboꝝ. Cũqꝫ cognouiſſẽt
ſe eſſe nudos. cõſuerũt folia ficus. ⁊ fecerũt ſibi
pizomata. Et cũ audiſſent voceꝫ dñi dei de am
bulantꝭ i padiſo ad aurã poſt meridẽ ẽ: abſcõ
dit ſe adaꝫ ⁊ vxor eius a facie dñi dei in medio
ligni paradiſi. Vocauitqꝫ dñs deꝰ adã ⁊ dixit
ei. Vbi es. Qui ait. Vocẽ tuaꝫ dñe audiui in
paradiſo. ⁊ timui eo q nudus eſſem. ⁊ abſcon
di me. Cui dixit dñs. Quis. n. idicauit tibi q
nudus eſſes: niſi q ex ligno de quo pceperam
tibi ne comederes comediſti. Dixitqꝫ adam.
Mulier quã dediſti mihi ſociam dedit mihi đ
ligno ⁊ comedi. Et dixit dñs deus ad mulie/
reꝫ. Quare hoc feciſti. Que rñdit. Serpẽs đ
cepit me. ⁊ comedi. Et ait dñs ad ſerpentem.
Quia feciſti hoc. maledictus es inter oĩa aian/
tia ⁊ beſtias terre. Sup pectꝰ tuũ gradieris. ⁊
terrã comedes cũctis diebꝰ vite tue. Inimicitias
ponã int te ⁊ mulierẽ. ⁊ ſemen tuũ ⁊ ſemẽ
illius. Ipſa cõteret caput tuũ. ⁊ tu inſidiaberiſ
calcaneo eius. Mulieri quoqꝫ dixit. Multi/
plicabo erũnas tuas ⁊ cõceptus tuos. In dolo
re paries filios. ⁊ ſub viri ptãte eris: ⁊ ipſe do/
minabiť tui. Ade vero dixit. Qꝛ audiſti vocẽ
vxoris tue ⁊ comediſti de ligno ex quo pcepe/
rã tibi ne comederes: maledicta terra in opere
tuo. In laboribꝰ comedes ex ea cũctis diebꝰ vi
te tue. Spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. ⁊ co
medes herbas terre. In ſudore vultus tui ve
ſceris pane tuo, donec reuertaris i trã de q̃ ſũ

pt⁹ es: qa puluis es. ⁊ ī puluerē reuerterꝭ. Et
vocauit adā noīe vxoris ſue eua. eo ꝙ mater
eēt cūctorū viuentiū. Fecit quoqꝫ dn̄s de⁹ ade
⁊ vxori ei⁹ tunicas pelliceas. ⁊ induit eos. Et
ait. Ecce adā q̄ſi vnus ex nob factus ē ſciēs bo
nū ⁊ malū. Nūc ergo ne forte mittat manū ſuā
⁊ ſumat etiā de ligno vite. ⁊ comedat. ⁊ viuat
in eternū. Emiſit eū dn̄s deus de paradiſo vo
luptatꝭ vt operaretꝰ terrā de q̄ ſumptus eſt. Eie
citqꝫ adā. ⁊ collocauit an̄ paradiſū voluptatis
cherubin ⁊ flāmeū gladiū atqꝫ verſatilē ad cu
ſtodiendam viā ligni vite. IIII
Adā vero cognouit vxorem ſuā euam
q̄ ↄcepit ⁊ peperit cayn dicēs. Poſſe
di hoīem p deū. Rurſūqꝫ peperit fra
trē eius abel. Fuit aūt abel paſtor ouiū. ⁊ cayn
agricola. Factū eſt aūt poſt multos dies. vt of
ferret cayn de fructib⁹ tre munera dn̄o. Abel
quoqꝫ obtulit de primogenitis gregis ſui. ⁊ de
adipib⁹ eoꝝ. Et reſpexit dn̄s ad abel ⁊ ad mu
nera eius: ad cayn autē ⁊ ad munera illius nō
reſpexit. Iratuſqꝫ eſt cayn vehemēter. ⁊ conci
dit vultus ei⁹. Dixitqꝫ dn̄s ad eū. Quare ira
tus es ⁊ cur concidit facies tua. Nōne ſi bene
egeris recipies. Sin aūt male ſtatim in forib⁹
pctm̄ tuū aderit. Sed ſub te erit appetitus ei⁹
⁊ tu dn̄abēris illius. Dixitqꝫ cayn ad abel fra
trē ſuum. Egrediamur foras. Cūqꝫ eſſent in
agro. conſurrexit cayn aduerſus fratrem ſuū
abel. ⁊ interfecit eum. Et ait dominus ad cayn
Vbi eſt abel frater tuus. Qui reſpondit. Ne
ſcio. Nūquid cuſtos fratris mei ſum ego. Di
xitqꝫ ad eū. Quid feciſti. Vox ſāguis fratris
tui clamat ad me de terra. Nunc igitur maledi
ctus eris ſuper trām. q̄ aperuit os ſuū. ⁊ ſuſce
pit ſanguinē fratris tui de manu tua. Cū ope
ratus fueris eā: nō dabit tibi fruct⁹ ſuos. Va
gus ⁊ pfugus eris ſuper trām oībus diebus
vite tue. Dixitqꝫ cayn ad dn̄m. Maior eſt ini
qtas mea q̄ꝫ vt veniā merear. Ecce eijcis me
hodie a facie tre. ⁊ a facie tua abſcondar. ⁊ ero
vagus ⁊ pfugus in tra. Oīs igit q̄ inuenerit
me occidet me. Dixitqꝫ ei dn̄s. Neq̄qꝫ ita fiet.
ſed oīs q̄ occiderit cayn ſeptuplū puniet. Po
ſuitqꝫ dn̄s ī cayn ſignū. vt nō interficerēt eū oīs
q̄ inueniſſet eum. Egreſſuſqꝫ cayn a facie dn̄i
habitauit pfugus in tra. ad orientalē plagā edē
Cognouit aūt cayn vxorē ſuā q̄ ↄcepit ⁊ pepe
rit enoch. Et edificauit ciuitatē. vocauit nomē
eius ex nomie filij ſui enoch. Porro enoch ge
nuit Irad. Et Irad genuit Mauiael: ⁊ Ma
uiael genuit Mathuſael ⁊ Mathuſael genuit
lamech. Qui accepit duas vxores. Nomē vni
ada. ⁊ nomen alteri ſella. Genuitqꝫ ada iabel
qui fuit pater habitantium in tentorijs atqꝫ pa
ſtorum ⁊ nomen fratris eius tubal. Ipſe fuit
pater canentium cithara ⁊ organo. Sella quo
qꝫ genuit tubalcayn qui fuit malleator ⁊ faber:
in cuncta opera eris ⁊ ferri. Soror vero tubal
cayn. noema. Dixitqꝫ lamech vxoribus ſu
is ade ⁊ ſelle. Audite vocem meam vxores la
mech: auſcultate ſermonem meum. Quoniā
occidi virum in vulnus meum. ⁊ adoleſcentu
lum in liuorem meum. Septuplum vltio da
bitur de cayn: de lamech vero ſeptuagieſſepti
es. Cognouit quoqꝫ adhuc adam vxorem ſu
am ⁊ peperit filium: vocauitqꝫ nomen ei⁹ ſeth
dicens. Poſuit mihi deus ſemen aliud p abel
quem occidit cayn. Sed ⁊ ſeth natus eſt filius:
quem vocauit enos. Iſte cepit inuocare nomē
domini. V
Hic eſt liber generationis adam: in die
qua creauit deus hominem. Ad ſimi
litudinem dei fecit illum: maſculum et
feminam creauit eos. ⁊ benedixit illis. ⁊ vo
cauit nomen eorum adam in die qua creati ſūt.
Vixit autem adam centū triginta annis. ⁊ ge
nuit filium ad imaginem ⁊ ſimilitudinem ſuā
vocauitqꝫ nomen ei⁹ ſeth. Et facti ſūt dies adā
poſtq̄ꝫ genuit ſeth octingenti anni: genuitqꝫ fi
lios ⁊ filias. Et factū eſt omne tempus qđ vi
xit adā āni nōgēti trigīta. ⁊ mortu⁹ ē. Vixit q̄ꝫ
ſeth cētū qnqꝫ ānis. ⁊ genuit enos. vixitqꝫ ſeth
poſtq̄ꝫ genuit enos octigētis ſeptē ānis: genu
itqꝫ filios ⁊ filias. Et facti ſūt omnes dies ſeth
nongentorum duodecim annorum ⁊ mortuus
eſt. Vixit vero enos nonaginta annis. ⁊ genu
it caynan. Poſt cuius ortum vixit octingentis
quindecim annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Fa
ctiqꝫ ſunt oēs dies enos nongenti quinqꝫ anni
⁊ mortuus eſt. Vixit quoqꝫ caynan ſeptuagin
ta annis. ⁊ genuit malalehel. Et vixit caynan
poſtq̄ꝫ genuit malalehel octingentis quadragī
ta annis: genuitqꝫ filios ⁊ filias. Et facti ſunt
omnes dies caynan nōgenti decē anni. ⁊ mor
tuus eſt. Vixit autem malalehel ſexagintaquin
qꝫ ānis. ⁊ genuit iared. Et vixit malalehel po
ſtq̄ꝫ genuit iared octingentis trigīta ānis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Et facti ſūt omnes dies ma
lalehel octingenti nonagintaquīqꝫ anni. ⁊ mor
tuus eſt. Vixitqꝫ iared centum ſexagintaduo
bus annis. ⁊ genuit enoch. Et vixit iared po
ſtq̄ꝫ genuit enoch octingentis annis. ⁊ genuit
filios ⁊ filias. Et facti ſunt omnes dies iared

nongēti ſexagintaduo anni. ⁊ mortuꝰ ē. Por
ro enoch vixit ſexagintaquinqꝫ annis. ⁊ genu
it mathuſalem. Et ambulauit enoch cum deo.
Et vixit enoch poſtq̄ꝫ genuit mathuſalem tre/
cētis annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſūt
omnes dies enoch trecēti ſexagintaquinqꝫ an
ni. ambulauitqꝫ cum deo ⁊ nō apparuit: quia
tulit eum deus. Vixit quoqꝫ mathuſalem cen/
tum octogintaſeptem annis ⁊ genuit lamech.
Et vixit mathuſalem poſtq̄ꝫ genuit lamech ſe/
ptingentis octogintaduobus annis. ⁊ genuit
filios ⁊ filias. Et facti ſunt omnes dies mathu
ſalem nongenti ſexagintanouem anni. ⁊ mor/
tuus eſt. Vixit autem lamech centum octogin
taduobus annis. ⁊ genuit filiū: vocauitqꝫ no/
men eius noe dicēs. Iſte conſolabitur nos ab
operibus ⁊ laboribus manuū noſtrarū in ter/
ra cui maledixit dn̄s. Vixitqꝫ lamech poſtq̄ꝫ
genuit noe quingentis nonagintaquinqꝫ an/
nis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti ſūt omnes
dies lamech ſeptingenti ſeptuagintaſeptē ān̄i.
⁊ mortuꝰ ē. Noe vero cū quingentoꝝ eēt āno
rū genuit ſem ⁊ cham ⁊ iaphet. VI
Cumqꝫ cepiſſent homines multiplica/
ri ſuper terram. ⁊ filias procreaſſent:
vidētes filij dei filias hominū q̄ꝫ eēnt
pulchre: acceperunt ſibi vxores ex omnibꝰ quas
elegerant. Dixitqꝫ deꝰ. Non permanebit ſpi/
ritus meus in homine in eternū: quia caro eſt.
Eruntqꝫ dies illius centum viginti annorum
Gigantes autem erant ſuper terram in diebꝰ
illis. Poſtq̄ꝫ enim ingreſſi ſunt filij dei ad fili
as hominum: illeqꝫ genuerunt. iſti ſunt poten
tes a ſeculo. viri famoſi. Videns autem deꝰ ꝙ
multa malitia hominum eſſet in terra. ⁊ cuncta
cogitatio cordis intenta eſſet ad malū omni tē
pore. penituit eum ꝙ hominem feciſſet in ter/
ra. Et precauens in futurum: ⁊ tactus dolore
cordis intrinſecus: delebo inquit hominē quē
creaui a facie terre: ab homine vſqꝫ ad anima
tia: a reptili vſqꝫ ad volucres celi. Penitet eni
me feciſſe eos. Noe vero inuenit gratiam co/
rā domino. He ſunt generationes noe. Noe
vir iuſtus atqꝫ perfectus fuit in generationibꝰ
ſuis: cum deo ambulauit. ⁊ genuit tres filios
ſem. cham. ⁊ iaphet. Corrupta eſt autem terra
coram domino. ⁊ repleta eſt iniquitate. Cūqꝫ
vidiſſet deus terram eſſe corruptā: omnis qp
pe caro corruperat viam ſuam ſuper terrā: di/
xit ad noe. Finis vniuerſe carnis venit coram
me. Repleta eſt terra iniquitate a facie eorum.
⁊ ego diſperdam eos cū terra. Fac tibi archā
de lignis leuigatis. Manſiunculas in archa
cies. ⁊ bitumine linies intrinſecus ⁊ extrinſe/
cus. ⁊ ſic facies eam. Trecentorum cubitorum
erit longitudo arche: quinquaginta cubitorum
latitudo. ⁊ triginta cubitorum altitudo illius.
Feneſtram in archa facies. ⁊ in cubito ꝯſūma
bis ſummitatem eius. Oſtium autē arche po
nes in latere deorſum. Cenacula ⁊ triſtega fa/
cies in ea. Ecce ego adducam aquas diluuij ſu
per terram vt interficiā omnem carnē in qua
ſpiritus vite eſt ſubter celum. ⁊ vniuerſa que ī
terra ſunt conſumentur. Ponāqꝫ fedus me/
um tecū. ⁊ igredieris archam tu ⁊ filij tui vxor
tua. ⁊ vxores filiorum tuorum tecum. ⁊ ex cun
ctis animantibus vniuerſe carnis bina indu/
ces in archam: vt viuant tecum maſculini ſexꝰ
⁊ feminini. De volucribus iuxta genus ſuum
⁊ de iumentis in genere ſuo: ⁊ ex oī reptili ter
re. ſm genus ſuū bina de omnibus ingredien
tur tecū vt poſſint viuere. Tolles igiť tecū ex
omnibus eſcis que mandi poſſūt. ⁊ cōportabiſ
apud te. ⁊ erūt tā tibi q̄ꝫ illis in eſcā. Fecit igiť
noe oīa q̄ pceperat illi deꝰ. VII
Dixitqꝫ dn̄s ad eū. Ingredere tu ⁊ oīs
domꝰ tua in archā. Te enim vidi iuſtū
corā me in generatōe hac. Ex omnibꝰ
animantibus mundis tolles ſeptena ⁊ ſeptena
maſculū ⁊ feminā: de aīantibus vero imūdis
duo. ⁊ duo maſculū ⁊ feminā: ſed ⁊ de volatili
bus celi ſeptena ⁊ ſeptena. maſculū ⁊ feminam
vt ſalueť ſemen ſuper faciē vniuerſe terre. Ad
huc enī ⁊ poſt dies ſeptē ego pluā ſup terrā q̄
draginta diebꝰ ⁊ quadraginta noctibꝰ. ⁊ dele/
bo omnē ſubſtātiā quā feci d̄ ſupficie terre. Fe
cit ergo noe oīa q̄ mandauerat ei dn̄s. Eratqꝫ
ſexcētoꝝ annoꝝ: qn̄ diluuij aque inundauerūt
ſup terrā. Et ingreſſus eſt noe ⁊ filij eiꝰ. vxor
eiꝰ ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cū eo ī archā: ꝓpꝑ aquas
diluuij. De aīantibus q̄ꝫ mūdis ⁊ immundis. ⁊
de volucribus. ⁊ ex oī qđ moueť ſup terrā duo
⁊ duo ingreſſa ſunt ad noe in archā maſculus
⁊ femina: ſicut preceperat dn̄s noe. Cūqꝫ trā/
ſiſſent ſeptem dies: aque diluuij inundauerūt
ſuper terrā. Anno ſexcēteſimo vite noe mēſe
ſcđo. ſeptimodecimo die mēſis. rupti ſūt om
nes fontes abyſſi magne. ⁊ cataracte celi apte
ſunt. ⁊ facta eſt pluuia ſuper terrā quadragita
diebꝰ ⁊ quadraginta noctibꝰ. In articulo diei
illius ingreſſus ē noe. ⁊ ſem cham ⁊ iaphet fi/
lij eius. vxor illius ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cum eis
in archam. ipſi ⁊ oē aīal ſm genus ſuū. vniuer
ſaqꝫ iumēta in genere ſuo. ⁊ oē qđ moueť ſup

terrã in genere ſuo. cũctũqʒ volatile ſm genus
ſuum. Vniuerſe aues oẽſqʒ volucres ingreſſe
ſunt ad noe in archam: bina ⁊ bina ex oĩ carne
in qua erat ſpũs vite. Et que ĩgreſſa ſunt. ma/
ſculus ⁊ femina ex oĩ carne itroierũt. ſicut pce/
perat ei deus. ⁊ incluſit eũ dñs de foris. Factũ
qʒ eſt diluuiũ quadraginta dieb⁹ ⁊ q̃dragĩta no
ctib⁹ ſup terrã. ⁊ multiplicate ſunt aq̃. ⁊ eleua/
uerũt archã in ſublime a tra. Vehementer enĩ
inundauerũt. ⁊ oĩa repleuerũt in ſupficie terre.
Porro archa ferebat̃ ſup aq̃s. ⁊ aq̃ pualuerũt
nimis ſup terrã: opertiqʒ ſũt oẽs montes excelſi
ſub vniuerſo celo. Quindeci cubitis altior fuit
aq̃ ſup mõtes q̊s operuerat. Cõſũptaqʒ ẽ oĩs ca
ro q̃ mouebat̃ ſup terrã. volucrũ. aĩantiũ. be/
ſtiarum oĩumqʒ reptiliũ q̃ reptant ſup terram.
Vniuerſi hoĩes ⁊ cũcta in qb⁹ ſpiraculũ vite ẽ
ĩ tra mortua ſũt. Et deleuit deus oẽm ſubãm q̃
erat ſup terrã ab hoĩe vſqʒ ad pecus. tã reptile
q̃ʒ volucres celi. ⁊ deleta ſũt de terra. Reman
ſit aũt ſolus noe ⁊ q cũ eo erãt in archa. Obti/
nuerũtqʒ aq̃ trã centũquĩq̃ginta dieb⁹. VIII

Recordat⁹ aũt dñs noe cunctorũqʒ aĩan
tiũ. ⁊ oĩum iumentoꝝ que erant cũ eo
in archa. adduxit ſpũm ſuper terraʒ. et
imminute ſunt aque. ⁊ clauſi ſunt fontes abyſſi ⁊
cataracte celi. ⁊ prohibite ſunt pluuie de celo. Re
uerſeqʒ ſunt aque de terra euntes ⁊ redeuntes
⁊ ceperunt minui. poſt centũ quinquaginta di
es. Requieuitqʒ archa menſe ſeptimo viceſi/
moſeptimo die mẽſis ſuper montes armenie.
At vo aque ibant ⁊ decreſcebãt vſqʒ ad deci/
mũ menſem. Decimo. n. mẽſe prima die men
ſis apparuerũt cacumina montiũ. Cũqʒ tran/
ſiſſent q̃draginta dies. aperiẽs noe feneſtrã ar
che quã fecerat dimiſit coruũ: qui egrediebat̃ ⁊
nõ reuertebat̃ donec ſiccarent̃ aq̃ ſup terram.
Emiſit quoqʒ colũbã poſt eũ vt videret ſi iam
ceſſaſſent aque ſup faciẽ tre. Que cũ nõ ĩueniſ/
ſet vbi requieſceret pes ei⁹. reuerſa ẽ ad eũ in ar
chã. Aque. n. erãt ſup vniuerſaʒ terrã. Exten
ditqʒ manũ ſuã. ⁊ apprehẽſã itulit in archam
Expectatis aũt vltra ſeptẽ dieb⁹ alijs: rurſũ di
miſit columbã ex archa. At illa venit ad eũ ad
veſperã. portans ramũ oliue virentib⁹ folijs ĩ
ore ſuo. Intellexit ergo noe q̆ ceſſaſſent aq̃ ſup
terrã. Expectauitqʒ nihilominꝰ ſepteʒ alios di
es. ⁊ emiſit columbam: que non eſt reuerſa vl
tra ad eum. Igitur ſexcenteſimo primo anno
vite noe. primo menſe prima die menſis imminu
te ſunt aq̃ ſup terrã. Et aperiens noe tectũ ar/
che aſpexit. viditqʒ q̆ exſiccata eſſet ſuperficies
terre. Menſe ſecundo ſeptimo ⁊ viceſimo die
menſis areſacta eſt terra. Locutus eſt aũt dñs
ad noe dicens. Egredere de archa tu ⁊ vxor
tua: filij tui ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecũ: cũcta ani
mantia que ſunt apud te: ex omni carne tam in
volatilibus q̃ʒ in beſtijs ⁊ vniuerſis reptilibus
que reptant ſuper terrã educ tecum: ⁊ egredi/
mini ſuper terrã. Creſcite ⁊ multiplicamini ſu
per eam. Egreſſus eſt ergo noe ⁊ filij ei⁹ vxor
illius ⁊ vxores filiorũ eius cũ eo: ſed ⁊ oĩa ani/
mantia. iumẽta ⁊ reptilia que reptant ſup traʒ
ſm genus ſuũ. egreſſa ſunt de archa. Edifica/
uit aũt noe altare dño. ⁊ tollẽs de cũctis pecori
bus ⁊ volucrib⁹ mũdis: obtulit holocauſta ſup
altare. Odoratuſqʒ eſt dñs odorem ſuauitatis
⁊ ait ad eum. Nequaq̃ʒ vltra maledicã terre ꝓ
pter homines. Senſus enim ⁊ cogitatio huma
ni cordis in malum ꝓna ſunt ab adoleſcentia
ſua. Non igitur vltra percutiam oẽm animaʒ
viuentem ſicut feci. Cũctis diebus terre. ſemẽ
tis ⁊ meſſis. frigus ⁊ eſtus. eſtas ⁊ hyems. nox
⁊ dies non requieſcent. IX

Benedixitqʒ deus noe ⁊ filijs eius. ⁊ di
xit ad eos. Creſcite ⁊ multiplicamini.
⁊ replete terram. ⁊ terror veſter ac tre
mor ſit ſuper cũcta animalia terre. ⁊ ſuper oẽs
volucres celi cum vniuerſis que mouentur ſu
per terram. Oẽs piſces maris manui veſtre
traditi ſunt. ⁊ oẽ quod mouet̃ ⁊ viuit. erit vo/
bis in cibũ. Quaſi olera virentia tradidi vobis
oĩa excepto q̆ carnẽ cũ ſanguine nõ comedetis
Sanguinẽ. n. aĩaꝝ veſtraꝝ requiram de ma/
nu cunctaꝝ beſtiaꝝ. ⁊ de manu hoĩs. De ma/
nu viri ⁊ de manu fratris ei⁹ requirã aĩaʒ hoĩs
Quicũqʒ effuderit humanũ ſanguinẽ: fundet̃
ſanguis illi⁹. Ad imaginẽ dei q̆ppe fact⁹ ẽ hõ
Vos aũt creſcite ⁊ multiplicamini: ⁊ ingredi/
mini ſuper terram. ⁊ implete eam. Hec quoqʒ
dixit d⁹ ad noe ⁊ ad filios ei⁹ cũ eo. Ecce ego ſta
tuã pactũ meũ vobiſcũ. ⁊ cũ ſemine vro p⁹ vos
⁊ ad oẽm aĩam viuentẽ q̃ eſt vobiſcũ tam ĩ vo/
lucribus q̃ʒ in iumentis ⁊ pecudibus terre. cũ
ctiſqʒ que egreſſa ſunt de archa ⁊ vniuerſis be
ſtijs terre. Statuam pactum meum vobiſcum
⁊ nequaq̃ʒ vltra interficietur omnis caro aquis
diluuij: neqʒ erit deinceps diluuium diſſipans
omnem terram. Dixitqʒ deus. Hoc eſt ſignũ
federis quod do inter me ⁊ vos. ⁊ ad omnem
animã viuentẽ que eſt vobiſcũ in generatiões
ſempiternas. Arcum meum ponã in nubibus
celi. ⁊ erit ſignũ federis iter me ⁊ inter terram
Cũqʒ obduxero nubib⁹ celũ. apparebit arcus

meus in nubibus ⁊ recordabor federis mei qđ
pepigi vobiſcū. ⁊ cum oī aīa viuēte ĩ carnē ve
getat. ⁊ non erunt vltra aque diluuij ad delen
dā vniuerſam carnē. Eritqꝫ arcus meus ī nu
bibus. ⁊ videbo illum ⁊ recordabor federis ſē
piterni: qđ pactū eſt inter deū ⁊ omnē animam
viuentē vniuerſe carnis que ē ſup terrā. Di‑
xitqꝫ dn̄s ad noe. Hoc ē ſignū federis qđ con
ſtitui inter me ⁊ oēm carnē ſup terrā. Erāt er
go filij noe qui egreſſi ſūt de archa. ſem. cham
⁊ iaphet. Porro cham ipſe ē pr̄ chanaā. Tres
iſti filij ſunt noe ⁊ ab his diſſeminatū eſt oē ge‑
nꝰ hominū ſup vniuerſā terrā. Cepitqꝫ noe vir
agricola exercere terrā. ⁊ plantauit vineā. Bi
benſqꝫ vinū inebriatꝰ eſt. ⁊ nudatꝰ iacuit in ta‑
bernaculo ſuo. Qđ cū vidiſſet cham pr̄ chana
an. verenda. ſ. pr̄is ſui eſſe nudata: nunciauit
duobꝰ fratribꝰ ſuis foras. At vo ſem ⁊ iaphet
palliū īpoſuerūt humeris ſuis. ⁊ incedentes
retrorſū. operuerūt verēda pr̄is ſui. Facieſqꝫ
coꝝ auerſe erāt ⁊ pr̄is virilia nō viderūt. Eui
gilans aūt noe ex vino cū didiciſſet q̄ fecerat ei
filꝰ ſuꝰ minor ait. Maledictꝰ chanaan. ſeruus
ſeruoꝝ erit fr̄ibus ſuis. Dixitqꝫ. Bn̄dictꝰ dn̄s
deus ſem ſit chanaan ſeruus eius. Dilatet deꝰ
iaphet ⁊ habitet in tabernaculis ſem: ſitqꝫ cha‑
naan ſeruus eius. Vixit autem noe poſt diluui
um trecentis quinquaginta annis. ⁊ impleti ſt
omnes dies eius nongentorū quinquaginta
annorum: ⁊ mortuus eſt.
X
HE ſunt generationes filiorū noe. ſem
cham. ⁊ iaphet. Natiqꝫ ſūt eis filij pꝰ
diluuiū. Filij iaphet: gomer ⁊ magog
⁊ madai ⁊ iauan ⁊ thubal ⁊ moſoch ⁊ thyras.
Porro filij gomer: aſcenez ⁊ riphat ⁊ thogor‑
ma. Filij autē iauan: heliſa ⁊ tharſis cethim ⁊
dodanim. Ab his diuiſe ſunt inſule gentiū in
regionibus ſuis vnuſquiſqꝫ ſm̄ linguā ſuā ⁊
familias ſuas in nationibꝰ ſuis. Filij aūt cham
chus ⁊ meſraim ⁊ phut ⁊ chanaan. Filij autem
chus: ſaba euila ⁊ ſabata ⁊ regma ⁊ ſabatacha
Filij regma: ſaba ⁊ dadan. Porro chus genu
it nemroth. Ipſe cepit eſſe potens in terra. ⁊
erat robuſtus venator coram dn̄o. Ab hoc exi
uit puerbium. Quaſi nemroth robuſtus vena
tor corā dn̄o. Fuit aūt principium regni eiꝰ ba
bylon. ⁊ arach ⁊ achat. ⁊ chalanne. in terra ſen
naar. De terra illa egreſſus ē aſſur. ⁊ edifica‑
uit niniuen ⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale. Reſen
quoqꝫ inter niniuen ⁊ chale. Hec ē ciuitas ma
gna. At vo meſraim genuit ludim ⁊ ananim
⁊ laabim ⁊ nepthuim ⁊ phetruſim ⁊ celluim: de
quibꝰ egreſſi ſunt philiſtijm. ⁊ capturim. Cha
naan aūt genuit ſidonē primogenitū ſuū: ethe‑
um ⁊ iebuſeum ⁊ āmoreū ⁊ gergeſeum ⁊ eue
um ⁊ aracheum cyneum ⁊ aradiū ſamari hen
⁊ amatheum. Et per hos diſſeminati ſunt ppl̄i
chananeoꝝ. Factiqꝫ ſunt termini chanaan ve
nientibꝰ a ſidone ieraram vſqꝫ gazan donec in
grediaris ſodomā ⁊ gomorrā ⁊ adamā ⁊ ſebo
im vſqꝫ leſa. Hi ſunt filij cham in cognationi
bus ⁊ linguis ⁊ generationibꝰ terriſqꝫ ⁊ genti
bus ſuis. De ſem quoqꝫ nati ſunt patres oīuꝫ
filioꝝ heber: fratre iaphet maiore. Filij ſem:
helam ⁊ aſſur ⁊ arphaxat ⁊ lud ⁊ aram. Filij
aram hus ⁊ hul ⁊ gether ⁊ mes. At vo arpha
xat genuit ſale. de quo ortus eſt heber. Natiqꝫ
ſunt heber filij duo. Nomen vni phaleg: eo ꝙ
in diebus eius diuiſa ſit terra. ⁊ nomē fratris
eius iectan. Qui iectan genuit elmodad ⁊ ſa‑
leph ⁊ aſarmoth. iare ⁊ aduram ⁊ iazal ⁊ deda
⁊ hebal ⁊ abimahel ſaba ⁊ iophir ⁊ euila ⁊ io‑
bab. Oēs iſti filij iectan. Et facta eſt habitatio
eorum de meſſa pergentibus vſqꝫ ſephat mon
tem orientalem. Iſti ſunt filij ſem ſm̄ cognatiō
nes ⁊ linguas ⁊ regiones in gentibus ſuis.
He familie noe iuxta populos ⁊ nationes ſu‑
as. Ab his diuiſe ſunt gentes in terra poſt di‑
luuium.
XI
ERat autē terra labij vnius ⁊ ſermonū
eorundē. Cūqꝫ pficiſcerent̄ de orien‑
te inuenerūt campū i terra ſennaar. ⁊ ha
bitauerūt in eo. Dixitqꝫ alter ad proximū ſuū
Venite faciamꝰ lateres. ⁊ coquāꝰ eos igni. Ha
buerūtqꝫ lateres p ſaxis. ⁊ bitumen p cemēto.
⁊ dixerūt: Venite faciamus nobis ciuitatem ⁊
turrem cuius culmen pertingat vſqꝫ ad celum
⁊ celebremus nomē noſtrū anteqꝫ diuidamur
in vniuerſas terras. Deſcendit aūt dn̄s vt vi‑
deret ciuitatē ⁊ turrē quā edificabāt filij adam
⁊ dixit: Ecce vnꝰ ē ppl̄s. ⁊ vnū ē labiū oibus.
Ceperūtqꝫ h̄ facere: nec deſiſtent a cogitatiōi‑
bus ſuis donec eas ope cōpleant. Venite igit̄
deſcēdamꝰ ⁊ cōfundamꝰ ibi linguā eoꝝ vt nō
audiat vnuſquiſqꝫ vocē pximi ſui. Atqꝫ ita di
uiſit eos dn̄s ex illo loco in vniuerſas terras. ⁊
ceſſauerūt edificare ciuitatē. Et iccirco vocatuꝫ
ē nomē loci illius babel: qꝛ ibi cōfuſum ē labiū
vniuerſe terre. Et inde diſperſit eos dn̄s ſuper
faciē cunctarū regionum. He ſunt generatio‑
nes ſem. Sem erat centum annorū qn̄ genuit
arphaxat biēnio poſt diluuium. Vixitqꝫ ſem
poſtq̄ genuit arphaxat quingentis ānis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Porro arphaxat vixit trigi

taquinqꝫ annis ⁊ genuit ſale. Vixitqꝫ arpha/
xat poſtq̃ꝫ genuit ſale trecentiſtribꝰ annis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Sale quoqꝫ vixit triginta
annis. ⁊ genuit heber. Vixitqꝫ ſale poſtq̃ꝫ ge
nuit heber quadringentiſtribus annis. Et ge
nuit ſilios ⁊ ſilias. Vixit aũt heber trigintaq̃t/
tuoꝛ ãnis. ⁊ gẽuit phalech. Et vixit heber poſt
q̃ꝫ genuit phalech quadringentiſtriginta ãnis
⁊ genuit ſilios ⁊ filias. Vixit q̃ꝫ phalech trigin
ta annis ⁊ genuit reu. Vixitqꝫ phalech poſt/
q̃ꝫ genuit reu ducẽtiſnouẽ annis. ⁊ genuit fili
os ⁊ filias. Vixit aũt reu trigintaquinqꝫ anniſ
⁊ genuit ſaruch. Vixitqꝫ reu poſtq̃ꝫ genuit ſa
ruch ducentiſſeptẽ annis. ⁊ genuit filios ⁊ fili/
as. Vixit autem ſaruch triginta annis. ⁊ genu-
it nachoꝛ. Vixitqꝫ ſaruch poſtq̃ꝫ genuit na/
choꝛ ducentis annis. ⁊ gẽuit filios ⁊ filias. Vi
xit aũt nachoꝛ vigintinouẽ annis. ⁊ genuit tha
re. Vixitqꝫ nachoꝛ poſtq̃ꝫ genuit thare centũ/
decẽ ⁊ nouẽ annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vi
xitqꝫ thare ſeptuaginta ãnis ⁊ genuit abꝛam ⁊
nachoꝛ ⁊ aram. He ſunt aũt generationes tha
re. Thare genuit abꝛam. nachoꝛ ⁊ arã. Poꝛ/
ro aram genuit loth. Moꝛtuuſqꝫ eſt aram an
te thare patrem ſuum in terra natiuitatis ſue i
hur chaldeoꝛuꝫ. Duxerũt aũt abꝛam ⁊ nachoꝛ
vxoꝛes. Nomen vxoꝛis abꝛã. ſarai. Et nomẽ
vxoꝛis nachoꝛ. melcha filia aram pr̃is melche
⁊ patris ieſche. Erat aũt ſarai ſterilis: nec ha/
bebat filios. Tulit itaqꝫ thare abꝛã filiũ ſuuꝫ ⁊
loth filium aram. filium filij ſui. ⁊ ſarai nurum
ſuam. vxoꝛem abꝛam filij ſui: ⁊ eduxit eos de
hur chaldeoꝝ vt irẽt i t̃rã chanaã. Venerũtqꝫ
vſqꝫ aran. ⁊ habitauerũt ibi. Et f̃ci ſ̃t dies tha
re ducẽtoꝝ ꝗnqꝫ ãnoꝝ ⁊ moꝛtuꝰ ẽ i arã. XII

Dixit autẽ dñs ad abꝛam. Egredere d̃
terra tua ⁊ de cognatione tua. ⁊ de do/
mo pr̃is tui. ⁊ veni in terram quã mon
ſtrauero tibi. Faciãqꝫ te in gentẽ magnã ⁊ be
nedicam tibi. ⁊ magnificabo nomen tuum eriſ
qꝫ benedictus. Benedicam benedicẽtibꝰ tibi.
⁊ maledicã maledicentibꝰ tibi: atqꝫ in te benedi
cent̃ vniuerſe cognationes terre. Egreſſus ẽ
itaqꝫ abꝛã ſicͭ p̃ceperat ei dñs. ⁊ iuit cũ eo loth
Septuagintaquinqꝫ annoꝝ erat abꝛã cũ egre
deretur de aran. Tulitqꝫ ſarai vxoꝛem ſuam ⁊
loth filium fratris ſui. vniuerſamqꝫ ſubſtantiã
quam poſſederant. ⁊ animas quas fecerant in
aran: ⁊ egreſſi ſunt vt irent in terram chanaan
Cumqꝫ veniſſent in eam pertranſiuit abꝛã ter
ram vſqꝫ ad locum ſychem. ⁊ vſqꝫ ad conual/
lem illuſtrem. Chananeus autem tunc erat in
terra. Apparuit autem dominus abꝛam ⁊ di/
xit ei. Semini tuo dabo terram hanc. Qui edi
ficauit ibi altare domino qui apparuerat ei. Et
inde tranſgrediens ad montem que erat cõtra
oꝛientem bethel. tetendit ibi tabernaculum ſu
um ab occidente habẽs bethel. ⁊ ab oꝛiẽte hay
Edificauit ibi quoqꝫ altare dño. ⁊ inuocauit no
men eiꝰ. Perrexitqꝫ abꝛam vadens. ⁊ vltra
ꝓgrediens ad meridiem. Facta eſt autem ſa/
mes in terra. Deſcenditqꝫ abꝛam in egyptum
vt ꝑegrinaret̃ ibi. Preualuerat .n. fames i ter
ra. Cũqꝫ ꝓpe eſſet vt ingrederet̃ egyptũ. dixit
ſarai vxoꝛi ſue. Noui ꝙ pulchra ſis mulier: ⁊ ꝙ
cũ viderit te egyptij dicturi ſũt. vxoꝛ illꝰ ẽ. ⁊ in
terficiẽt me. ⁊ te reſeruabũt. Dic ergo obſecro
te ꝙ ſoꝛoꝛ mea ſis. vt bene ſit mihi ꝓpter te. ⁊
viuat aĩa mea ob gratiam tui. Cũqꝫ itͣ ingreſ
ſus eſſet abꝛã egyptũ. viderũt egyptij mulierẽ
ꝙ eſſet pulchra nimis. Et nunciauerunt p̃nci/
pes pharaoni. ⁊ laudauerũt eã apud illum. Et
ſublata eſt mulier in domũ pharaonis. abꝛam
vero bene vſi ſũt ꝓpter illã. Fuerũtqꝫ ei oues
⁊ boues ⁊ aſini ⁊ ſerui ⁊ famule ⁊ aſine ⁊ came
li. Flagellauit aũt dñs pharaonẽ plagꝭ maximiſ
⁊ domũ eiꝰ ꝓpi ſarai vxoꝛẽ abꝛaꝫ. Vocauitqꝫ
pharao abꝛam. ⁊ dixit ei. Quid ẽ eſt hꝫ quod
feciſti mihi. Quare non indicaſti mihi q̃ vxoꝛ
tua eſſet. Quaꝫ ob cauſam dixiſti eſſe ſoꝛoꝛem
tuã: vt tollerẽ eaꝫ mihi in vxoꝛeꝫ. Nunc igitur
ecce coniunx tua. accipe eaꝫ ⁊ vade. Precepit
qꝫ pharao ſuper abꝛã viris. ⁊ deduxerunt eũ ⁊
vxoꝛem eius. ⁊ omnia q̃ habebat. XIII

Aſcendit ergo abꝛam de egypto ipſe ⁊
vxoꝛ eiꝰ. ⁊ oĩa q̃ habebat. ⁊ loth cuꝫ eo
ad auſtralẽ plagã. Erat aũt diues val/
de in poſſeſſiõe auri ⁊ argenti. Reuerſuſqꝫ eſt
per iter quo venerat a meridie in bethel. vſqꝫ
ad locũ vbi p̃us fixerat tabernaculũ inter bethel
⁊ hay. in loco altaris qꝺ fecerat priꝰ. ⁊ inuoca/
uit ibi nomen dñi. Sed ⁊ loth q erat cũ abꝛam
fuerũt greges ouium ⁊ armẽta ⁊ tabernacula:
nec poterat eos capere t̃ra vt habitarẽt ſil̃. Erat
q̃ppe ſub̃a coꝝ multa. ⁊ nequibãt habitare cõi/
ter. Vñ facta eſt rixa inter paſtoꝛes gregũ abꝛaꝫ
⁊ loth. Eo aũt tp̃e chananeꝰ ⁊ phereceꝰ habita
bant in t̃ra illa. Dixit ergo abꝛã ad loth. Ne q̃
ſo ſit iurgiũ inter me ⁊ te. ⁊ inter paſtoꝛes meos
⁊ paſtoꝛes tuos. fr̃es .n. ſumus. Ecce vniuer/
ſa t̃ra corã te eſt. recede a me obſecro. Si ad ſi
niſtrã ieris. ego dexterã tenebo. ſi tu dexteram
elegeris. ego ad ſiniſtrã pergã. Eleuatis itaqꝫ
loth oculis vidit oẽm circa regionem ioꝛdanis

7

que vniuerſa irrigabatur añq̃ꝫ ſubuerteret do
minus ſodomam ⁊ gomorram ſicut paradiſus
domini. ⁊ ſicut egyptus venientibus in ſegor.
Elegitqꝫ ſibi loth regionem circa iordanem et
receſſit ab oriente. Diuiſiqꝫ ſunt alterutrum a
fratre ſuo. Abram habitauit in terra chanaan
Loth vero moratus eſt in oppidis que erãt cir
ca iordanem ⁊ habitauit in ſodomis. Homi/
nes autem ſodomite peſſimi erãt ⁊ peccatores
coram domino nimis. Dixitqꝫ dñs ad abram
poſtq̃ꝫ diuiſſus eſt ab eo loth. Leua oculos tu/
os in directum. ⁊ vide a loco in quo nunc es.
ad aquilonem ⁊ meridiem. ad orientem ⁊ occi
dentem. Omnem terram quam cõſpicis. tibi
dabo ⁊ ſemini tuo vſqꝫ in ſempiternum. Fa/
ciamqꝫ ſemen tuũ ſicut puluerem terre. Si quis
poteſt hominũ numerare puluerẽ terre. ſemẽ
quoqꝫ tuum numerare poterit. Surge ergo ⁊
perambula terram in longitudine ⁊ in latitudie
ſua. quia tibi daturus ſum eam. Mouens igit̃
tabernaculum ſuum abram venit ⁊ habitauit
iuxta cõuallem mãbre. que eſt in hebron. Edi/
ficauitqꝫ ibi altare dño.

XIIII

Factum ẽ autem in illo tempore vt am
raphel rex ſennaar. ⁊ arioch rex ponti
⁊ chodorlaomor rex elamitarum. ⁊ tha
dal rex gentiũ. inirent bellum contra baſa regẽ
ſodomorum ⁊ contra berſa regem gomorre. ⁊
contra ſennaar regem adame. ⁊ contra ſeme/
ber regem ſeboym: contraqꝫ regem bale: ipſa
eſt ſegor. Omnes hi conuenerũt in vallem ſil
ueſtrem. que nunc eſt mare ſalis. Duodecim
enim annis ſeruauerant chodorlaomor. ⁊ ter/
tiodecimo anno receſſerũt ab eo. Igitur quar
todecimo anno venit chodorlaomor ⁊ reges q
erant cum eo ⁊ percuſſerunt raphaym in aſta/
roth ⁊ carnaym ⁊ zuzim cum eis. ⁊ emim in ſa
ue cariathaym ⁊ chorreos in montibus ſeyr.
vſqꝫ ad campeſtria pharan que eſt in ſolitudi/
ne. Reuerſiqꝫ ſunt ⁊ venerunt vſqꝫ ad fontẽ
mephat. ipſa eſt cades ⁊ percuſſerunt omnem
regionem amalechitarum ⁊ amorreorum q
habitabant in aſaſonthamar. Et egreſſi ſũt rex
ſodomorum ⁊ rex gomorre rexqꝫ adame ⁊ rex
ſeboym: necnon ⁊ rex bale que eſt ſegor. ⁊ di/
rexerunt aciem contra eos in valle ſilueſtris. ſ.
aduerſus chodorlaomor regem elamitarum ⁊
thadal regem gentium amraphel regem ſenna
ar ⁊ arioch regem ponti. quattuor reges aduer
ſus quinqꝫ. Vallis autem ſilueſtris habebat
puteos multos bituminis. Itaqꝫ rex ſodomo
rum ⁊ rex gomorre terga verterunt ceciderũt
qꝫ ibi: ⁊ qui remanſerant fugerunt ad montẽ.
Tulerunt autem omnem ſubſtantiaꝫ ſodomo
rum ⁊ gomorreorum ⁊ vniuerſa que ad cibum
pertinent. ⁊ abierunt. Necnon ⁊ loth ⁊ ſubſtã
tiam eius. filium fratris abram qui habitabat i
ſodomis. Et ecce vnus qui euaſerat. nunciauit
abram hebreo qui habitabat in conualle mãbre
ãmorrei. fratres eſchol ⁊ fratris aner. Hi eni
pepigerant fedus cum abram. Qd cũ audiſſet
abram captum videlicet loth fratrem ſuuꝫ: nu
merauit expeditos vernaculos ſuos trecentos
decem ⁊ octo. ⁊ perſecutus ẽ eos vſqꝫ dan. Et
diuiſis socijs irruit ſuper eos nocte. Percuſ/
ſitqꝫ eos ⁊ perſecutus ẽ vſqꝫ ſoba ⁊ phenicem.
que eſt ad leuam damaſci. Reduxitqꝫ omnem
ſubſtantiam. ⁊ loth fratrem ſuuꝫ cũ ſubſtantia
illiꝰ: mulieres quoqꝫ et pplm. Egreſſus ẽ aũt
rex ſodomoꝝ in occurſum eius: poſtq̃ꝫ rever/
ſus eſt a cede chodorlaomor et regũ qui cuꝫ eo
erant in valle ſabe que eſt vallis regis. At vo
melchiſedech rex ſalem. proferẽs panem et vi
nũ. erat enim ſacerdos dei altiſſimi: benedixit
ei. et ait. Benedictus abram deo excelſo q cre
auit celũ et terrã et bñdictꝰ deꝰ excelſus: quo ꝓ
tegente. hoſtes in manibus tuis ſunt. Et dedit
ei decimas ex omnibus. Dixit aũt rex ſodomo
ruꝫ ad abram. Da mihi aĩas: cetera tolle tibi.
Qui reſpondit ei. Leuo manũ meam ad dñm
deũ excelſũ poſſeſſoreꝫ celi et terre: ꝙ a filo ſub
tegminis vſqꝫ ad corrigiã caligenõ accipiã ex
oibꝰ q̃ tua ſunt. ne dicas. ego ditaui abrã exce/
ptis his q̃ comederũt iuuenes. ⁊ ptibꝰ viroꝝ q
venerunt mecũ aner. eſchol ⁊ mãbre. Iſti ac/
cipiẽt ptes ſuas.

XV

His itaqꝫ trãſactis. factus eſt ſermo do
mini ad abram per viſionem dicens.
Noli timere abram. Ego protector tu
us. ⁊ merces tua magna nimis. Dixitqꝫ abrã
Domine deus quid dabis mihi. Ego vadam
abſqꝫ liberis ⁊ filius procuratoris domꝰ mee.
iſte damaſcus eliezer. Addiditqꝫ abram. Mi
hi autem non dediſti ſemen. ⁊ ecce vernaculus
meus. heres meus erit. Statimqꝫ ſermo do/
mini factus eſt ad eum dicens. Non erit hic he
res tuus. ſed qui egredietur de vtero tuo. ipm
habebis heredẽ. Eduxit eũ foras ⁊ ait illi. Su
ſpice celuꝫ. ⁊ numera ſtellas ſi potes. Et dixit
ei. Sic erit ſemen tuum. Credidit abram deo.
⁊ reputatum eſt illi ad iuſtitiã. Dixitqꝫ ad eum
Ego dominus qui eduxi te de hur chaldeorũ:
vt darẽ tibi terrã iſtã ⁊ poſſideres eam. At ille
ait. Dñe deꝰ vñ ſcire poſſũ ꝙ poſſeſſurꝰ ſim eã.

Et reſpōdit dn̄s. Sume inquit mihi vaccā tri
ennē. ⁊ caprā trimā. ⁊ arietē annoꝝ triū. turtu
rē quoq; ⁊ colūbā. Qui tollis vniuerſa hec di
uiſit ea p medīū. ⁊ vtraſq; ptes ɔ̄ ſe altrinſecuſ
poſuit. Aues aūt nō diuiſit. Deſcēderūtq; vo
lucres ſup cadauera. ⁊ abigebat eas abrā. Cū
q; ſol occūberet ſopor irruit ſup abrā. ⁊ horror
magnus ⁊ tenebroſus inuaſit eū. Dictūq; eſt
ad eū. Scito pnoſcēs q pegrinū futurū ſit ſe/
mē tuū in terra nō ſua. ⁊ ſubiicieī eos ſeruitut
⁊ affligēt quadringētiſ annis. Verūtñ gentem
cui ſeruituri ſūt. ego iudicabo. ⁊ poſt hec egre
dient cū magna ſuba. Tu aūt ibis ad pres tuoſ
in pace ſepult⁹ in ſenectute bona. Generatiōe
aūt quarta reuertent huc. Necdū. n. ɔplete ſūt
iniqtates āmorreoꝝ vſq; ad pñs ipſ. Cum ḡ
occubuiſſet ſol. facta ē caligo tenebroſa: ⁊ appa
ruerit clibanus fumās. ⁊ lāpas ignis trāſiens
inter diuiſiōes illas. In illo die pepigit dn̄s fe
dus cū abrā dicēs. Semini tuo dabo terrā hāc
a fluuio egypti vſq; ad fluuiū magnū eufraten
Cineos ⁊ cenezeos. cedmoneos ⁊ etheos ⁊
pherezeos. raphaim q̄z ⁊ ammorreos. eueos ⁊
chananeos ⁊ gergeſeos ⁊ iebuſeoſ. XVI

Igitur ſarai vxor abrā non genuerat
ſibi liberos: ſed habēs ancillā egyptiā
noīe agar. dixit marito ſuo. Ecce con/
cluſit me dn̄s ne parerē: ingredere ad ancillaz
meā ſi forte ſaltē ex illa ſuſcipiā filios. Cūq; il/
le acquieſceret dep̄canti: tulit agar egyptiaz an
cillā ſuā. poſt annos decē q̄z habitare ceperant
in terra chanaan. ⁊ dedit eam viro ſuo vxorē.
Qui ingreſſus eſt ad eam. At illa cōcepiſſe ſe
vidēs: deſpexit dominā ſuā. Dixitq; ſarai ad
abrā. Inique agis cōtra me. Ego dedi ancillā
meam in ſinū tuū. q̄ vidēs q cōceperit. deſpe/
ctui me habet. Iudicet dn̄s inter me ⁊ te. Cui
rñdit abrā. Ecce ait ancilla tua in manu tua ē:
vtere ea vt libet. Affligēte igit eā ſarai: fugam
iniit. Cūq; inueniſſet eā angelus dn̄i iuxta fon
tē aque in ſolitudine que ē in via ſur in deſerto
dixit ad illā. Agar ancilla ſarai. vnde venis ⁊
quo vadis. Que rñdit. A facie ſarai dn̄e mee
ego fugio. Dixitq; ei angel⁹ dn̄i. Reuertē ad
dn̄am tuā. ⁊ humiliare ſub manu illi⁹. Et rur
ſum. Multiplicās inqt multiplicabo ſemē tuū
⁊ nō numerabit pre multitudine. Ac deincepſ
ecce ait cōcepiſti ⁊ paries filium: vocabiſq; no
mē ei⁹ iſmahel. eo q audierit dn̄s afflictionem
tuā. Hic erit fer⁹ hō. man⁹ ei⁹ ɔ̄ oēs. ⁊ manus
omniū ɔ̄ eū. ⁊ e regione vniuerſoꝝ fratrū ſuo
rū figet tabernacula. Vocauit aūt agar nomē
dn̄i q loquebat ad eā: tu de⁹ q vidiſti me. Dixit
enim. Profecto hic vidi poſteriora videtiſ me
Propterea appellauit puteū illū puteū viuen/
tis ⁊ videntis me. Ipſe ē inter cades ⁊ barad.
Peperitq; agar abre filiū: qui vocauit nomē
ei⁹ iſmahel. Octoginta ⁊ ſex annoꝝ erat abrā
qū peperit ei agar iſmahelem. XVII

Poſtq̄z vero nonaginta ⁊ nouē anno/
rū eē cepat: apparuit ei deus. Dixitq;
ad eū. Ego dn̄s oipotēs. Ambula co/
rā me. ⁊ eſto pfect⁹. Ponāq; fedus meū inter
me ⁊ te. ⁊ multiplicabo te vehementer nimis.
Cecidit abrā pnus in faciem. Dixitq; ei deus
Ego ſū. ⁊ ponā pactū meū tecū. eriſq; pr̄ mul/
taꝝ gentiū. Nec vltra vocabit nomē tuū abrā
ſed appellaberis abrahā: qr patrem multaꝝ gē
tiū ɔſtitui te. Faciāq; te creſcere vehementiſſi
me ⁊ ponā te i gentib⁹. regeſq; ex te egredient
⁊ ſtatuā pactū meū int me ⁊ te: ⁊ int ſemē tuuz
poſt te in generatiōib⁹ ſuis federe ſempiterno:
vt ſim deus tu⁹. ⁊ ſeminis tui poſt te. Daboq;
tibi ⁊ ſemini tuo terrā pegrinationis tue omnē
terram chanaan in poſſeſſionē eternam: eroq;
de⁹ eoꝝ. Dixit iterū de⁹ ad abraham. Et tu er/
go cuſtodies pactū meū. ⁊ ſemen tuū poſt te in
generatiōib⁹ ſuis. Hoc ē pactū meū qđ obſua
bitiſ inter me ⁊ vos. ⁊ ſemē tuū poſt te. Circū/
cidet ex vobis oē maſculinū. ⁊ circūcidetis car
nē p̄putii vrī. vt ſit in ſignū federis inter me ⁊
vos. Infans octo dierum circūcidet in vobis
Oē maſculinū in generatiōib⁹ vrīs tā vernacu
lus q̄z empticī⁹ circūcidet. ⁊ qcūq; nō fuerit de
ſtirpe vrā: Eritq; pactū meū i carne vrā in fe/
dus eternū. Maſculus cui⁹ p̄putii caro circū/
ciſa nō fuerit. delebit aīa illa de pplō ſuo: quia
pactū meū irritū fecit. Dixit q̄z de⁹ ad abrahaz
Sarai vxorem tuā nō vocabis ſarai: ſed ſarā.
Et benedicā ei. ⁊ ex illa dabo tibi filiū cui bene
dictur⁹ ſum. Eritq; in natiōes. ⁊ reges pplōꝝ
orient ex eo. Cecidit abrahā in faciē ſuā. ⁊ riſit
in corde ſuo dicēs. Putaſne centenario naſcet
fili⁹. ⁊ ſara nonagenaria pariet. Dixitq; ad dn̄m
Vtinam iſmahel viuat coraz te. Et ait dn̄s ad
abraham. Sara vxor tua pariet tibi filium vo/
cabiſq; nomen ei⁹ iſaac. Et conſtituam pactuz
meū illi in fedus ſempiternū. ⁊ ſemini ei⁹ poſt
eū. Sup iſmael q̄z exaudiui te. Ecce benedicā
ei. ⁊ augebo ⁊ multiplicabo eū valde. Duode/
cim duces generabit. ⁊ faciā illū creſcere in gē
tem magnam. Pactum vero meū ſtatuam ad
iſaac quem pariet tibi ſara tpe iſto. in anno alte
ro. Cūq; finitus eēt ſermo loquentis cum eo:

aſcendit deus ad abrahaꝫ. Tulit aūt abraham
yſmahel filiū ſuū. ⁊ oēs vernaculos domus ſue
vniuerſoſqꝫ quos emerat. ⁊ cunctos mares ex
omnibus viris domus ſue. ⁊ circūcidet carnē
preputij eoꝝ. ſtatim in ipſa die ſicut preceperat
ei deus. Abrahaꝫ nonaginta ⁊ nouem erat an
noꝝ quando circūcidit carnem preputij ſui. ⁊
yſmahel filius ſuus tredecim annos ipleuerat
tpe circūciſiōis ſue. Eadē die circūciſus ē abra
hā. ⁊ yſmahel filius ei⁹. ⁊ oēs viri dom⁹ illius
tam vernaculi qꝫ empticij ⁊ alienigene pariter
circūciſi ſunt.

XVIII

Apparuit autem ei dominus in cōual/
le mābre. ſedente in oſtio tabernaculi
ſui in ipſo feruore diei. Cūqꝫ eleuaſſet
oculos. apparuerunt ei tres viri ſtantes prope
eum. Quos cum vidiſſet: cucurrit in occurſuꝫ
eoꝝ de oſtio tabernaculi ſui. ⁊ adorauit i terrā
⁊ dixit. Domine ſi inueni gratiam in oculis tu
is ne tranſeas ſeruū tuum: ſed afferam pauxil/
lum aque. ⁊ lauentur pedes veſtri. ⁊ requieſci
te ſub arbore. Ponāqꝫ buccellaꝫ panis. ⁊ cō
fortetur cor veſtrum: poſtea tranſibitis. Idcir
co enim declinaſtis ad ſeruum veſtrum. Qui
dixerunt: Fac vt locutus es. Feſtinauit abra/
ham in tabernaculum ad ſarā: dixitqꝫ ei. Acce
lera: tria ſata ſimile cōmiſce. ⁊ fac ſubcinericios
panes. Ipſe vero ad armentum cucurrit. ⁊ tu
lit inde vitulum tenerrimum ⁊ optimum. de/
ditqꝫ puero. Qui feſtinauit. ⁊ coxit illum. Tu
lit quoqꝫ butyrum ⁊ lac ⁊ vitulum quem coxe/
rat ⁊ poſuit coram eis. Ipſe vero ſtabat iuxta
eos ſub arbore. Cūqꝫ comediſſent dixerunt ad
eum. Vbi eſt ſara vxor tua. Ille reſpōdit. Ec
ce in tabernaculo eſt. Cui dixit. Reuertēs ve
niam ad te tempore iſto. vita comite. ⁊ habebit
filiū ſara vxor tua. Quo audito. ſara riſit poſt
oſtium tabernaculi. Erant autem ambo ſenes
prouecteqꝫ etatis. ⁊ deſierant ſare fieri mulie/
bria. Que riſit occulte dicens. Poſtqꝫ conſe/
nui ⁊ dominus meus vetulus ē. voluptati ope
ram dabo. Dixit autem dominus ad abrahaꝫ
Quare riſit ſara vxor tua dicens: nū vero pa/
ritura ſum anus. Nunquid deo quicqꝫ ē diffi
cile. Iuxta condictū reuertar ad te hoc eodem
tempore. vita comite. ⁊ habebit ſara filiuꝫ. Ne
gauit ſara dicens: non riſi. timore perterrita.
Dominus autem non eſt inquit ita: ſed riſiſti.
Cum ergo ſurrexiſſent inde viri. direxerūt ocu
los contra ſodomam. ⁊ abraham ſimul gradie
bat. deducens eos. Dixitqꝫ dominus. Nū ce
lare potero abraham que geſturus ſum. cū fu/
turus ſit in gentem magnam ac robuſtiſſimā
⁊ benedicende ſint in eo omnes nationes terre
Scio enim ꝙ precepturus ſit filijs ſuis ⁊ domui
ſue poſt ſe. vt cuſtodiant viam domini. ⁊ faci/
ant iudicium ⁊ iuſticiam. vt adducat dominus
ꝓpter abraham omnia que locutus eſt ad eum
Dixit itaqꝫ dominus. Clamor ſodomorum ⁊
gomorreorum multiplicatus eſt. ⁊ peccatum eo
rum aggrauatum eſt nimis. Deſcēdam ⁊ vi/
debo. vtrum clamorem qui venit ad me opere
cōpleuerint. an non eſt ita: vt ſciam. Conuer/
teruntqꝫ ſe inde. ⁊ abierunt ſodomam. Abrahā
vero adhuc ſtabat coram domino. ⁊ appropin
quans ait. Nunquid perdes iuſtū cum impio.
Si fuerint quinquaginta iuſti in ciuitate peri/
bunt ſimul. ⁊ non parces loco illi ꝓpter qnqua/
ginta iuſtos ſi fuerint in eo. Abſit a te vt rem
hanc facias. ⁊ occidas iuſtum cū impio. fiatqꝫ
iuſtus ſicut impius. Non eſt hoc tuū qui iudi/
cas omnem terram. Nequaqꝫ facies iudicium
hoc. Dixit domin⁹ ad eū. Si inuenero ſodomis
quinquaginta iuſtos in medio ciuitatis: dimit
tam omni loco ꝓpter eos. Reſpondit abrahā
⁊ ait. Quia ſemel cepi: loquar ad dominū me/
um cū ſis puluis ⁊ cinis. Quid ſi minus quin
quaginta iuſtis quinqꝫ fuerint: delebis ꝓpter
quadragintaquinqꝫ vniuerſam vrbem. Et ait
Non delebo ſi inuenero ibi quadragintaquin
qꝫ. Rurſūqꝫ locutus eſt ad eum. Si autē qua/
draginta ibi inuenti fuerint qd facies. Ait Nō
percutiā ꝓpter quadraginta. Ne queſo inqt in
digneris domine ſi loquar. Quid ſi ibi inuen
ti fuerint triginta. Reſpondit. Non faciam. ſi
inuenero ibi triginta. Quia ſemel ait cepi: lo/
quar ad dominum meum. Quid ſi ibi inuenti
fuerint viginti. Ait. Non interficiā ꝓpter vi/
ginti. Obſecro inquit ne iraſcaris domine: ſi
loquar adhuc ſemel. Quid ſi inuēti fuerint ibi
decem. Dixit. Non delebo ꝓpter decē. Abijt
dūs poſtqꝫ ceſſauit loq ad abrahā. ⁊ ille reuer/
ſus eſt in locū ſuū.

XIX

Veneruntqꝫ duo angeli ſodomam veſpere
ſedente loth in foribus ciuitatis. Qui
cū vidiſſet eos ſurrexit. ⁊ iuit obuiā eis
adorauitqꝫ pronus in terraꝫ. ⁊ dixit. Obſecro
domini. declinate in domū pueri veſtri. et ma/
nete ibi. Lauate pedes veſtros. et mane ꝓfi/
ciſcimini i viā veſtrā. Qui dixerūt. Minime
ſed in platea manebim⁹. Compulit illos opi/
do vt diuerterent ad eū. Ingreſſiſqꝫ domū ei⁹
fecit conuiuiū: coxit azima. et comederūt. Pri⁹
aūt qꝫ irent cubitū. viri ciuitatis vallauerūt do

mū illi⁹ a puero vſqꝫ ad ſenem. oīs populus
ſimul. Vocaueruntqꝫ loth. ⁊ dixerūt ei. Vbi ſūt
viri q̄ introierūt ad te nocte. Educ illos huc vt
cognoſcam⁹ eos. Egreſſus ad eos loth p⁹ ter/
gū ac cladēs oſtiū. ait. Nolite q̄ſo frēs mei
nolite malū hoc facere. Habeo duas filias. q̄
nec dū cognouerūt viꝝ. Educā eas ad vos. ⁊
abutimini eis ſicut vob̄ placuerit. dūmō viris
iſtis nihil mali faciatꝭ. q2 ingreſſi ſunt ſub vm
bra culmīs mei. At illi dixerūt. Recede illuc.
Et rurſus. Ingreſſus es inquiunt vt aduena
nunqd vt iudices. Te ḡ ip̄m magis q̄ꝫ hos af/
fligem⁹. Vimqꝫ faciebāt loth vehementiſſime
Jāqꝫ ꝓpe erāt vt effringerēt fores. ⁊ ecce miſe/
runt manum viri. ⁊ introduxerunt ad ſe loth
clauſeruntqꝫ oſtium. ⁊ eos qui foris erāt pcuſ
ſerūt cecitate: a minimo vſqꝫ ad maximum. ita
vt oſtium inuenire nō poſſent. Dixerunt autem
ad loth. Habes hic quēpiā tuoꝝ generꝝ. aut fi
lios aut filias. Oēs q tui ſunt educ de vrbe hac
Delebimus eni locum iſtū. eo ꝙ increuerit cla
mor eoꝝ coram domino. qui miſit nos vt pda/
mus illos. Egreſſus itaqꝫ loth. locutus eſt ad
generos ſuos. qui accepturi erāt filias ei⁹. ⁊ di
xit. Surgite ⁊ egredimini de loco iſto. quia de
lebit dūs ciuitatē hāc. Et viſus eſt eis quaſi lu
dens loqui. Cūqꝫ eēt mane. cogebant eum an
geli dicētes. Surge. tolle vxorē tuā ⁊ duas fili
as q̄s habes. ne ⁊ tu pariter peas i ſcelere ciuita
tis. Diſſimulante illo apprehēderunt manum
ei⁹ ⁊ manū vxoriſ ac duaꝝ filiaꝝ eius. eo ꝙ par
ceret dūs illi. eduxerūtqꝫ eum poſuerunt ex̄ ci/
uitatē. ibiqꝫ locuti ſūt ad eum dicentes. Salua
aīam tuā. Noli reſpicere p⁹ tergū. nec ſtes in
oi circa regiōe. ſed in monte ſaluū te fac. ne ⁊ tu
ſimul peas. Dixitqꝫ loth ad eos. Queſo dn̄e
mi. q2 inuenit ſeru⁹ tuus grām coram te. ⁊ ma/
gnificaſti gl'iam ⁊ miſ'cordiā tuā quā feciſti me
cū vt ſaluares aīam meā. nec poſſū in monte
ſaluari. ne forte apprehēdat me malū ⁊ moriar
Eſt ciuitas hic iuxta. ad quam poſſum fugere
parua ⁊ ſaluabor in ea. Nunqd nō modica eſt
⁊ viuet aīa mea. Dixitqꝫ ad eum. Ecce etiā id
hoc ſuſcepi p̄ces tuas. vt nō ſubuertā vrbē pro
qua locut⁹ es. Feſtina ⁊ ſaluare ibi. q2 nō pote
ro facere q̄cq̄ꝫ donec igrediaris illuc. Idcirco
vocatū eſt nomē vrbis illi⁹ ſegor. Sol egreſſ⁹
eſt ſup̄ terā. ⁊ loth ingreſſus ē ſegor. Igit̄ dūſ
pluit ſup̄ ſodomā ⁊ gomorrā ſulphur ⁊ ignem
a dūo de celo ⁊ ſubuertit ciuitates has ⁊ oē ꝫ cir
caregionem. ⁊ vniuerſos habitatores vrbium ⁊
cuncta terre virētia. Reſpiciēſqꝫ vxor ei⁹ p⁹ ſe

verſa ē in ſtatuā ſalis. Abraham aūt ꝯſurgēs
mane. vbi ſteterat p̄us cū dūo: intuitus ē ſodo
mā ⁊ gomorrā. ⁊ vniuerſā terrā regiōis illius
Viditqꝫ aſcēdentē fauillā de terra quaſi forna
cis fumū. Cū eni ſubuerteret dn̄s ciuitates re/
giōis illi⁹. recordat⁹ ē abrahe. ⁊ liberauit loth
de ſubuerſiōe vrbiū in qb⁹ habitauerat. Aſcen
ditqꝫ loth de ſegor ⁊ māſit in mōte: due q̄ꝫ filie
ei⁹ cū eo. Timuerat eni manere i ſegor. Et mā
ſit i ſpelūca. ip̄e ⁊ due filie ei⁹ cū eo. Dixitqꝫ ma
ior ad minorē. Pat nr̄ ſenex eſt. ⁊ null⁹ viroꝝ
remāſit i terra q poſſit igredi ad nos iuxta mo/
rē vniuerſe terre. Veni inebriem⁹ eū vino. dor
miamuſqꝫ cū eo: vt ſeruare poſſim⁹ ex p̄re nr̄o
ſemē. Dederūt itaqꝫ p̄ri ſuo bibē vinū nocte il
la. Et igreſſa ē maior dormiuitqꝫ cū p̄re. At il
le n̄ ſenſit: nec qū accubuit filia nec qū ſurrexit
Altera q̄ꝫ die dixit maior ad minorē. Ecce dor
miui heri cū p̄re meo. Dem⁹ ei bibere vinū ēt
hac nocte ⁊ dormies cū eo: vt ſaluem⁹ ſemen d̄
p̄re nr̄o. Dederūtqꝫ ēt ⁊ illa nocte p̄ri ſuo bi/
bere vinū: Ingreſſaqꝫ minor filia dormiuit cū
eo. Et nec q̄dē tūc ſenſit qū ꝯcubuerit: vl' qū il
la ſurrexit. Cōceperūt ḡ due filie loth de patre
ſuo. Pepitqꝫ maior filiū. ⁊ vocauit nomē eiuſ
moab. Ipſe ē pat moabitarū vſqꝫ i preſentem
diē. Minor q̄ꝫ pepit filiū ⁊ vocauit nomē eius
ammon: id ē filius populi mei. Ipſe ē pat am
monitarū vſqꝫ hodie. XX

Profectus inde abraham in terram au
ſtralem. habitauit inter cades ⁊ ſur.
⁊ peregrinat⁹ ē in geraris. Dixitqꝫ de
ſara vxore ſua: ſoror mea ē. Miſit ergo abime
lech rex gerare: ⁊ tulit eā. Venit aūt de⁹ ad abi
melech per ſomniū nocte. ⁊ ait illi. En morie/
ris ꝓpter mulierē quā tuliſti. Habet eni virū
Abimelech vero nō tetigerat eam. Et ait. Do
mine nō gentē ignorantem ⁊ iuſtū interficies.
Nōne ip̄e dixit mihi ſoror mea ē. ⁊ ip̄a ait: fra
ter me⁹ eſt. In ſimplicitate cordis mei ⁊ mūdi
cia manuū mearū feci hoc. Dixitqꝫ ad eū deus
Et ego ſcio ꝙ ſimplici corde feceris. ⁊ ideo cu/
ſtodiui te ne peccares in me. ⁊ nō dimiſit vt tā
geres eam. Nūc ergo redde viro ſuo vxorē ⁊
orabit ꝓ te: q2 ꝓpheta ē. ⁊ viues. Si aūt nolue
ris reddere: ſcito ꝙ morte morieris. tu ⁊ oīa q̄
tua ſūt. Statimqꝫ de nocte conſurgēs abime/
lech vocauit oēs ſeruos ſuos. ⁊ locutus ē vni/
uerſa vba hec i aurib⁹ eoꝝ. Timuerūtqꝫ oēs
viri valde. Vocauit aūt abimelech etiā abrahā
⁊ dixit ei. Quid feciſti nobis. Quid peccaui/
mus in te. q2 induxiſti ſuper me ⁊ ſup regnum

meū peccatū grande. Que non debuiſti facere
feciſti nobis. Rurſuſqꝫ expoſtulās ait. Quid
vidiſti vt hoc faceres. Rn̄dit abrahā. Cogita/
ui mecū dicēs. Forſitā nō eſt timor dei in loco
iſto ⁊ interficiēt me ꝓpt̄ vxorē meā. Alias aūt
⁊ vere ſoror mea ē. filia pr̄is mei. ⁊ nō filia ma
tris mee. ⁊ duxi eā in vxorē. Poſtq̄ȝ aūt edu/
xit me deꝰ de domo pr̄is mei: dixi ad eā. Hanc
miſericordiā facies mecū. In oī loco ad quē in
grediemur dices ꝙ frater tuꝰ ſim. Tulit igitur
abimelech oues ⁊ boues ⁊ ſeruos ⁊ ancillas ⁊
dedit abrahā. Reddiditqꝫ illi ſarā vxorē ſuā. ⁊
ait. Terra corā vobis ē. vbicūqꝫ tibi placuerit
habita. Sare aūt dixit. Ecce mille argēteos de
di fr̄i tuo. hoc erit tibi ī velamē oculoꝝ ad oēs
q̄ tecū ſūt. ⁊ quocūqꝫ perrexeris: mementote deprhē
ſam. Orāte aūt abrahā ſanauit deꝰ abimelech
⁊ vxorē. ancillaſqꝫ eiꝰ: ⁊ pepererūt. Cōcluſerat
eni dn̄s oēm vuluā domꝰ abimelech ꝓpter ſa
ram vxorē abrahe. XXI

V Iſitauit aūt dn̄s ſarā ſicut ꝓmiſerat ⁊
impleuit que locutus eſt. Cōcepitqꝫ ⁊
peperit filiū in ſenectute ſua. tpe quo p̄
dixerat ei deꝰ. Vocauitqꝫ abrahā nomen filij
ſui quē genuit ei ſara iſaac. ⁊ circūcidit eū octa/
uo die. ſicut preceperat ei deus cū eſſet centum
annoꝝ. Hac quippe etate patris natus ē iſaac
Dixitqꝫ ſara. Riſū fecit mihi deus. ⁊ qcūqꝫ au
dierit corridebit mihi. Rurſūqꝫ ait. Quis au/
diturꝰ crederet abrahā ꝙ ſara lactaret filiū quē
peperit ei iam ſeni. Creuit igit̄ puer. ⁊ ablacta
tus ē. Fecitqꝫ abraham grande cōuiuiū in die
ablactationis eiꝰ. Cūqꝫ vidiſſet ſara filiū agar
egyptie ludentē cū iſaac filio ſuo dixit ad abra/
ham. Eijce ancillam hanc ⁊ filiū eius. Nō. n.
erit heres filius ancille cū filio meo iſaac. Du/
re accipit hoc abraham ꝓ filio ſuo. Cui dixit de
us. Nō tibi videat̄ aſperū ſup puero ⁊ ſup an
cilla tua. Oia que dixerit tibi ſara. audi vocem
eius. q: in iſaac vocabit̄ tibi ſemē. Sed ⁊ filiū
ancille faciē in gentē magnā: q: ſemen tuū eſt.
Surrexit itaqꝫ abrahā mane ⁊ tollens panem
⁊ vtrē aque īpoſuit ſcapule eiꝰ. tradiditqꝫ pue
rū ⁊ dimiſit eā: Que cū abiſſet. errabat in ſoli
tudine berſabee. Cūqꝫ ꝯſūpta eſſet aqua ī vtre
abiecit puerū ſubt̄ vnā arborē q̄ ibi erat ⁊ abijt
Seditqꝫ e regiōe ꝓcul. quātum pōt arcꝰ iacere
Dixit eni. Nō videbo morientem puerū. Et
ſedens ꝯ̄ leuauit vocē ſuā ⁊ fleuit. Exaudiuit
aūt deꝰ vocē pueri. Vocauitqꝫ angelus domi
ni agar de celo dicens. Quid agis agar. Noli
timere. Exaudiuit eni deꝰ vocē pueri: de loco ī
quo ē. Surge ⁊ tolle puerū. ⁊ tene manū illius
q: in gentē magnā faciā eū. Aperuitqꝫ oculos
eiꝰ deꝰ. Que vidēs puteū aque. abijt ⁊ imple/
uit vtrē: deditqꝫ puero bibere. ⁊ fuit cum eo.
Qui creuit ⁊ moratꝰ eſt ī ſolitudine. factuſqꝫ ē
iuuenis ſagittariꝰ. Habitauitqꝫ ī deſerto pha
ran. Et accepit illi mr̄ ſua vxorē de terra egy
pti. Eodē tpe dixit abimelech ⁊ phicol p̄nceps
exercitꝰ eiꝰ ad abrahā. Deꝰ tecū ē in vniuerſis
q̄ agis. Iura ergo ꝑ dn̄m ne noceas mihi ⁊ po
ſteris meis ſtirpiqꝫ mee. ſed iuxta m̄iam quā
feci tibi. facies mihi ⁊ terre ī qua verſatꝰ es ad/
uena. Dixitqꝫ abrahā. Ego iurabo. Et incre/
pauit abimelech ꝓpt̄ puteū aq̄. quē vi abſtule/
rāt ſerui eiꝰ. Rn̄ditqꝫ abimelech. Neſciui qs
fecerit hāc rē. Sed ⁊ tu nō īdicaſti mihi. ⁊ ego
nō audiui p̄ter hodie. Tulit itaqꝫ abrahā oues
⁊ boues. ⁊ dedit abimelech. Percuſſeruntqꝫ
ambo fedꝰ. Et ſtatuit abrahā ſeptē agnas gre
gis ſeorſū. Cui dixit abimelech. Quid ſibi vo
lūt ſeptē agne iſte quas ſtare feciſti ſeorſū. At il
le. Septē inquit agnas accipies de manu mea
vt ſint mihi in teſtimoniū q̄m ego fodi puteum
iſtū. Iccirco vocatꝰ ē locus ille berſabee: q: ibi
vterqꝫ iurauit. ⁊ inierūt fedus pro puteo iura
menti. Surrexit aūt abimelech ⁊ phicol p̄nceps
exercitꝰ eiꝰ: reuerſiqꝫ ſūt ī terram paleſtinoꝝ.
Abrahā vero plātauit nemꝰ in berſabee. ⁊ ino
cauit ibi nomē dei eterni. ⁊ fuit colonꝰ terre pa
leſtinoꝝ diebꝰ multis. XXII

Q Ue poſtq̄ȝ geſta ſunt. temptauit deus
abraham. ⁊ dixit ad eum. Abraham
abraham. At ille reſpondit. Adſū. Ait
illi. Tolle filium tuum vnigenitum quem dili/
gis iſaac ⁊ vade in terram viſionis: atqꝫ ibi of
feres eum in holocauſtum. ſuper vnum mon/
tium quem monſtrauero tibi. Igitur abraham
de nocte conſurgens. ſtrauit aſinum ſuum: du
cens ſecum duos iuuenes ⁊ iſaac filium ſuum.
Cūqꝫ concidiſſet ligna ī holocauſtum abijt ad
locum quem preceperat ei deus. Die aūt tertio
eleuatis oculis vidit locū procul: dixitqꝫ ad pu
eros ſuos. Expectate hic cū aſino: ego ⁊ puer
illuc vſqꝫ ꝓperantes: poſtq̄ȝ adorauerimus re
uertemur ad vos. Tulit quoqꝫ ligna holocau
ſti: ⁊ impoſuit ſuper iſaac filiū ſuū. Ipſe vero
portabat in manibus ignem ⁊ gladium. Cūqꝫ
duo ꝑgerent ſil̄. dixit iſaac pr̄i ſuo. Pater mi.
At ille rn̄dit. Quid vis fili. Ecce inquit ignis
⁊ ligna. vbi ē victima holocauſti. Dixit autem
abraham. Deꝰ ꝓuidebit ſibi victimā ī holocau
ſti fili mi. Pergebāt ergo pariter. ⁊ venerūt ad

locū quem oſtenderat ei deus. in quo edificauit
altare et deſuꝑ ligna cōpoſuit. Cūq̨ alligaſſet
iſaac filiū ſuū: poſuit eū in altare ſuper ſtruem
lignoꝝ. Extenditq̨ manū et arripuit gladiū:
vt imolaret filiū ſuū. Et ecce angelus dñi de ce
lo clamauit dicens. Abraham abrahā. Qui re
ſpōdit. Adſū. Dixitq̨ ei. Non extēdas manū
tuam ſuper puerū. neq̨ facias illi qcq̄. Nunc
cognoui q timeas dñm. et non pepciſti vnige
nito filio tuo ꝓpter me. Leuauit abrahā ocu/
los ſuos viditq̨ poſt tergū arietē inter vepres
herentē cornibꝰ. Quē aſſumens. obtulit holo
cauſtū ꝓ filio. Appellauitq̨ nomen loci illius
dñs videt. Vnde vſq̨ hodie dicit: in monte
dñs videbit. Vocauit aūt angelꝰ dñi abraham
ſecūdo de celo dicens. Per memetipm iuraui
dicit dñs: q: feciſti hāc rē. et nō pepciſti filio tuo
vnigenito ꝓpter me: benedicā tibi et multipli
cabo ſemē tuū ſicut ſtellas celi. et velut harenā
q̄ ē in littore maris. Poſſidebit ſemē tuū por/
tas inimicoꝝ ſuoꝝ. et benedicent̄ i ſemine tuo
oēs gētes terre: q: obediſti voci mee. Reuer/
ſus ē abrahā ad pueros ſuos: abierūtq̨ berſa
bee ſimul. et habitauit ibi. His itaq̨ geſtis nū
ciatū ē abrahā q melcha q̄q̨ genuiſſet filios na
chor fratri ſuo: hus p̄mogenitū. et buz fratrē
eius et chamuel p̄rem ſyroꝝ. et caſeth et azau
pheldas q̄q̨ yedlaf et batuhel. de q̄ nata ē rebec
ca. Octo iſtos genuit melcha nachor fr̄i abra
hā. Cōcubina vero illiꝰ noīe roma pepit tha/
bee et gaon et thaas et maacha. XXIII

V Ixit aūt ſara centū vigintiſeptem ānis
et mortua eſt in ciuitate arbee que ē he
bron in terra chanaan. Venitq̨ abra
hā vt plangeret et fleret eam. Cūq̨ ſurrexit ab
officio funeris. locutus eſt ad filios heth dicēs
Aduena ſum et peregrinus apud vos. date mi
hi ius ſepulchri vobiſcū: vt ſepeliam mortuum
meum. Reſponderūt filij heth dicentes. Audi
nos dñe. Princeps dei es apud nos. in electis
ſepulchris nr̄is ſepeli mortuū tuum. nulluſq̨
te ꝓhibere poterit. quin in monumēto eiꝰ ſepelias
mortuū tuū. Surrexit abrahā et adorauit pplm
terre. filios videlicet heth. Dixitq̨ ad eos. Si
pl3 aīe vr̄e vt ſepeliā mortuū meū. audite me. et
intercedite ꝓ me apd ephrō filiū ſeor vt det mihi
ſpelūcā duplicē quā h3 in extrema pte agri ſui.
Pecūia dign̄ tradat eā mihi corā vobis poſſeſſio
nē ſepulchri. Habitabat aūt ephrō i medio filioꝝ
heth. Rn̄ditq̨ ephron ad abrahā: cūctis audiē
tibꝰ q igrediebāt portā ciuitatis illiꝰ dicens. Nequā
q̄q̨ ita fiat dñe mi: ſ3 tu magis auſculta qd loquor
Agrū trado tibi et ſpelūcā q̄ in eo eſt p̄ntibꝰ
filijs ppli mei. Sepeli mortuū tuū. Adorauit
abraam corā dño et pplo terre. et locutus eſt ad
ephron. circūſtante plebe eiꝰ. Queſo vt audi/
as me. Dabo pecuniā ꝓ agro ſuſcipe eā. et ſic
ſepeliā mortuū meum in eo. Rn̄ditq̨ ephron.
Dñe mi audi me. Terra quā poſtulas q̄drin/
gētos ſiclos argenti valet. Iſtud eſt p̄ciū inter
me et te. Sed quātū eſt h̄. Sepeli mortuū tuū.
Quod cū audiſſet abraam appendit pecuniam
quam ephron poſtulauerat. audientibus filijs
heth q̄dringentos ſiclos argenti ꝓbate mone
te publice. Cōfirmatus eſt ager quedā ephro
nis i quo erat ſpelunca duplex reſpiciēs mābre
tā ipē q̄ ſpelūca. et oēs arbores eiꝰ i cūctis ter
minis eiꝰ ꝑ circuitū abrahe in poſſeſſionē vidē
tibꝰ filijs heth. et cūctis q intrabāt portā ciuita
tis illiꝰ. Atq̨ ita ſepeliuit abraam ſarā vxorē
ſuam in ſpelūca agri duplici q̄ reſpiciebat mā/
bre. hec eſt hebron in t̄ra chanaā. Et cōfirma/
tus eſt ager. et antrū qd erat in eo abrahe in poſ/
ſeſſionē monumēti a filijs heth. XXIIII

E Rat aūt abraam ſenex dierūq̨ multo/
rum. et dñs in cūctis bñdixerat ei. Di
xitq̨ ad ſeruū ſeniorē domꝰ ſue qui p̄/
erat oībus q̄ habebat. Pone manū tuam ſubt
femur meū vt adiurē te ꝑ deū celi et terre vt nō
accipias vxorē filio meo de filiabꝰ chananeo
rum inter quos habito. ſed ad t̄rā et cognatio/
nē meā ꝓficiſcaris. et inde accipias vxorē filio
meo iſaac. Rn̄dit ſeruꝰ Si noluerit mulier ve
nire mecū in terrā hanc. nūqd reducere debeo
filium tuū ad locū de quo tu egreſſus es. Di/
xitq̨ abraam. Caue ne quando reducas filiū
meū illuc. Dñs celi qui tulit me de domo p̄ris
mei. et de terra natiuitatis mee qui locutus eſt
mihi. et iurauit dicens. ſemini tuo dabo terrā
hanc. ipſe mittet angelum ſuū corā te. et accipies
inde vxorē filio meo. Sin aūt mulier nolue/
rit ſequi te. nō teneberis iuramēto. filiū tamē
meum ne reducas illuc. Poſuit ergo ſeruꝰ ma
num ſub femore abraā dñi ſui. et iurauit illi ſu
per ſermone hoc. Tulitq̨ decē camelos de gre
ge dñi ſui. et abijt ex oībus bonis eiꝰ portans
ſecū. ꝓfectuſq̨ perrexit in meſopotamiam ad vr
bem nachor. Cūq̨ camelos feciſſet accumbere
extra oppidū iuxta puteū aque. veſp̄e. eo tpe q̄
ſolēt mulieres egredi ad hauriendā aquā. ora
uit dñm dicens. Dñe deus dñi mei abraā. oc
curre obſecro mihi hodie. et fac miſericordiā cū
dño meo abraam. Ecce ego ſto ꝓpe fontē aq̄
et filie habitatorū huiꝰ ciuitatis egredient̄ ad

hauriendā aquā: Igit̄ puella cui dixero: incli/
na hydriā tuā vt bibam. ⁊ illa reſponderit bibe
quin ⁊ camelis tuis dabo potū: ipa eſt quem p̄
paraſti ſeruo tuo iſaac. ⁊ p̄ hoc intelligā q̄ fece
ris miſam cū dn̄o meo abrahā. Nec dū intra ſe
verba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egrediebat̄ fi
lia bathuelis filij malche vxoris nachor fratris
abraham: habens hydriā in ſcapula ſua: puel/
la decora nimis. virgoq̄z pulcherrima. ⁊ inco
gnita viro. Deſcenderat aūt ad fontem ⁊ imple/
uerat hydriam aqua: ac reuertebat̄. Occurrit
q̄z ei ſeruus ⁊ ait. Paurillū aque mihi ad bi/
bendū prebe de hydria tua. Que reſpōdit. Bi
be domine mi. Celeriterq̄z depoſuit hydriam
ſuper vlnam ſuam. ⁊ dedit ei potū. Cunq̄z ille
bibiſſet. adiecit. Qui ⁊ camelis tuis hauriam
aquam: donec cuncti bibant. Effundenſq̄z hy
driam in canalibus recurrit ad puteū vt hauri
ret aquam. ⁊ hauſtam omnibus camelis dedit
Ipſe aūt contemplabatur eam tacitus: ſcire vo
lens vtrū p̄ſperū iter ſuum feciſſz de⁹ an non.
Poſtq̄z autem biberūt cameli p̄tulit vir in au
res aureas. appendentes ſiclos duos. ⁊ armil
las totidem pōdo ſicloꝝ decem. Dixitq̄z ad eā
Cuius es filia. Indica mihi. Eſt in domo pa
tris tui locus ad manendum. Que reſpondit.
Filia ſum bathuelis. filij nachor. quem pepe/
rit ei melcha. Et addidit dicenſ. Palearū quo
q̄z ⁊ feni plurimū eſt apud nos. ⁊ locus ſpacio
ſus ad manendū. Inclinauit ſe hō. ⁊ adorauit
dominū dicens. Benedictus dominus deus
domini mei abraham. qui non abſtulit miſeri/
cordiam ⁊ veritatem ſuam a domino meo. ⁊ re
cto itinere me perduxit in domū fratris domi/
ni mei. Cucurrit itaq̄z puella. ⁊ nūciauit in do
mū matris ſue omnia que audierat. Habebat
aūt rebecca fratrem nomine laban. Qui feſti/
nus egreſſus eſt ad hominē vbi erat fons. Cū
q̄z vidiſſet inaures ⁊ armillas in manibus ſo/
roris ſue. ⁊ audiſſet cūcta verba referentis. hec
locutus eſt mihi hō. venit ad virū qui ſtabat iu
xta camelos. ⁊ p̄pe fontem aque. dixitq̄z ad eū
Ingredere benedicte dn̄i. Cur foris ſtas: pre
paraui domū ⁊ locū camelis tuis. Et introdu
xit eū in hoſpitiū. ac deſtrauit camelos deditq̄z
paleas ⁊ fenū. ⁊ aquam ad lauandos pedes ca
meloꝝ. ⁊ viroꝝ qui venerant cū eo. Et appoſi
tus eſt in conſpectu eius panis. Qui ait. Non
comedā: donec loquar ſermōes meos. Rn̄dit
ei. Loquere. At ille. Seru⁹ inq̄t abrahā ſū. Et
dn̄s benedixit dn̄o meo valde. ⁊ magnificat⁹ ē
⁊ dedit ei oues ⁊ boues. argentū ⁊ aurū ſeruos

⁊ ancillas. camelos ⁊ aſinos. Et peperit ſara
vxor domini mei filiū dn̄o meo in ſenectute ſua
deditq̄z illi oīa que habuerat. Et adiurauit me
dn̄s meus dicens. Non accipies vxorem filio
meo de filiabus chananeoꝝ. in quoꝝ terra ha
bito. ſed ad domū p̄ris mei p̄ges. ⁊ de cogna/
tiōe mea accipies vxorē filio meo. Ego vo re/
ſpōdi dn̄o meo. Quid ſi noluerit venire mecū
mulier. Dn̄s ait in cui⁹ ꝯſpectu ambulo. mittet
angelū ſuū tecū. ⁊ diriget viā tuam: accipieſq̄z
vxorē filio meo de cognatiōe mea. ⁊ de domo
patris mei. Innocēs eris a maledictione mea
cū veneris ad p̄pinquos meos. ⁊ nō dederint ti
bi. Veni ergo hodie ad fontē aq̄. ⁊ dixi. Dn̄e
de⁹ dn̄i mei abrahā. ſi direxiſti viam meā i qua
nūc ambulo. ecce ſto iuxta fontē aque. ⁊ virgo
que egredief ad hauriendam aquā. audierit a
me da mihi paurillū aque ad bibēdū de hydria
tua. ⁊ dixerit mihi. ⁊ tu bibe. ⁊ camel' tuis hau
riam: ipſa eſt mulier quam preparauit dn̄s fi/
lio dn̄i mei. Cūq̄z hec tacitus mecū voluerem.
apparuit rebecca veniens cū hydria quā por/
tabat in ſcapula: deſcenditq̄z ad fontem. ⁊ hau
ſit aquā. Et aio ad eam. Da mihi paululū bi/
bere. Que feſtinās depoſuit hydriā de hume/
ro. ⁊ dixit mihi. Et tu bibe. ⁊ camelis tuis tri/
buā potū. Bibi. ⁊ adaquauit camelos. Inter
rogauiq̄z eam. ⁊ dixi. Cui⁹ ē filia. Que rn̄dit.
Filia bathuelis ſū. filij nachor quem peperit ei
melcha. Suſpendi itaq̄z in aures ad ornādā fa
ciem eius. ⁊ armillas poſui in manibus eius.
Proniſq̄z adoraui dn̄m benedicens dn̄o deo
dn̄i mei abrahā. qui perduxit me recto itiner̄ vt
ſumerē filiā fratris dn̄i mei filio ei⁹. Quāobrē
ſi facitis miām ⁊ veritatē cū dn̄o meo: indicate
mihi: ſin aūt aliud placet. ⁊ hoc dicite mihi: vt
vadā ad dexterā ſiue ad ſiniſtrā. Rn̄derunt la
ban ⁊ bathuel. A dn̄o egreſſus ē ſermo. Non
poſſumus extra placitū ei⁹ q̄cq̄z aliud loq̄ tecū.
En rebecca corā te ē: tolle eā ⁊ p̄ficiſcere. ⁊ ſit
vxor filij dn̄i tui: ſicut locut⁹ eſt dn̄s. Qḋ cū au
diſſet puer abraham: p̄cidēs adorauit in terra
dn̄m. Prolatiſq̄z vaſ̄ argēteis ⁊ aureis ac ve/
ſtib⁹ dedit ea rebecce p̄ munē. Fratrib⁹ q̄z ei⁹
⁊ matri dona obtulit. Initoq̄z conuiuio: veſcen
tes pariter ⁊ bibētes manſerūt ibi. Surgens aūt
mane locut⁹ ē puer. Dimittite me: vt vadā ad
dn̄m meū. Rn̄derūtq̄z frat̄ ei⁹ ⁊ mr̄. Maneat
puella ſaltē decē dies apud nos. ⁊ poſtea p̄fi/
ciſcet̄. Nolite ait me retinere. q̄ dn̄s direxit vi
am meā. Dimittite me vt pergā ad dn̄m meū.
Et dixerūt. Vocemus puellā. ⁊ queram⁹ ipſi⁹

voluntatē. Cūqꝫ vocata veniſſet. ſciſcitati ſunt.
Vis ire cū hoīe iſto. Que ait. Vadā. Dimiſe
rūt ergo eā ⁊ nutricē illi⁹: ſeruūqꝫ abrahā ⁊ cō
mites eius imp̄cātes ꝓſpera ſorori ſue. atqꝫ di
cētes. Soror nr̄a es. Creſcas in mille milia: ⁊
poſſideat ſemen tuum portas inimicoꝝ ſuoꝝ.
Igit̄ rebecca ⁊ puelle illius: aſcenſ̄ camelis ſe
cute ſūt virū: qui feſtinus reuertebat̄ ad domi
nū ſuū. Eo aūt tp̄e deambulat iſaac p̄ viā que
ducit̄ ad puteū cui⁹ nomē ē viuentis ⁊ vidētis
Habitabat eni terra auſtrali. ⁊ egreſſus fue
rat ad meditādū i agro inclinata iā die. Cūqꝫ
eleuaſſet oculos. vidit camelos veniētes ꝓcul
Rebecca quoqꝫ ꝯſpectu iſaac deſcendit de ca
melo. ⁊ ait ad puerū. Quis ē ille hō q̄ venit p̄
agrū i occurſū nobis. dixitqꝫ ei. Ip̄e ē dn̄s me
us. At illa tollēs cito palliū ſuū operuit ſe. Ser
uus aūt cūcta q̄ geſſerat narrauit dn̄o ſuo iſaac.
Qui introduxit eā in tabernaculū ſare matris
ſue ⁊ accepit eā vxorē. ⁊ intantū dilexit eam vt
dolorē q̄ ex morte matris acciderat temparet

Brahā vero aliā duxit vxorē XXV
noīe cethurā: que peperit ei zamram ⁊
iecſan. ⁊ madan. ⁊ madiā. ⁊ ieſboch et
Sue. Iecſan q̄ꝫ genuit ſaba ⁊ dadan. Filij da
dan fuerunt aſſurim ⁊ lathuſim ⁊ laomim. At
vero ex madian ortus ē epha ⁊ epher ⁊ enoch
⁊ abida. heldaa. Omnes hi filij cethure. De
ditqꝫ abraham cūcta que poſſederat iſaac. filijs
autem concubinarū largit⁹ ē munera. ⁊ ſepauit
eos ab iſaac filio ſuo dum adhuc ip̄e viueret ad
plagā orientalem. Fuerūt aūt dies vite abrahe
cētū ſeptuagintaquinqꝫ anni. ⁊ deficiēs mortu
us ē i ſenectute bona ꝓuecteqꝫ etat̄ ⁊ plen⁹ di
erū: ꝯgregatuſqꝫ ē ad pplm ſuū. Et ſepelierūt
eū iſaac ⁊ yſmahel filij ſui i ſpelūca duplici q̄ ſi
ta ē in agro ephron. filij ſeor ethei: e regiōe mā
bre: quē emerat a filijs heth. Ibi ſepult⁹ ē ip̄e
⁊ ſara vxor ei⁹. Et poſt obitū illi⁹ bn̄dixit deus
iſaac filio eius. q̄ habitabat iuxta puteū noīe vi
uentis ⁊ vidētis. He ſūt gn̄atiōes iſmahel fi
lij abrahe quē peperit ei agar egyptia famula
ſare. ⁊ hec noīa filioꝝ ei⁹ in vocabulis ⁊ gn̄atio
nib⁹ ſuis. Primogenit⁹ iſmahelis. nabaioth.
deinde cedar. ⁊ abdehel. ⁊ mabſammaſma q̄ꝫ ⁊
duma ⁊ maſſa. adad ⁊ thema ⁊ iachur ⁊ na
phis ⁊ cedma. Iſti ſūt filij iſmahel. ⁊ hec noīa
p̄ caſtella ⁊ oppida eoꝝ. duodeci p̄ncipes tribu
um ſuarū. Et facti ſūt āni vite iſmahelis centū
trigītaſeptē: deficiēſqꝫ mortu⁹ ē. ⁊ appoſitus
ad pplm ſuū. Habitauit aūt ab euila vſqꝫ ſur:
que reſpicit egyptum introeuntibus aſſyrios.

Coram cunctis fratribus ſuis obijt. He quo
qꝫ ſūt gn̄atiōes iſaac filij abrahā. Abraham ge
nuit iſaac. Qui cū quadraginta eēt annoꝝ: du
xit vxorē rebeccā filiā bathuelis ſyri d̄ meſopo
tamia ſororē laban. Dep̄catuſqꝫ ē iſaac dn̄m ꝓ
vxore ſua eo q̄ eſſet ſterilis. Qui exaudiuit eū
⁊ dedit conceptū rebecce: ſed collidebant̄ i vte
ro eius paruuli. Que ait. Si ſic mihi futurum
erat: qd neceſſe fuit concipere. Perrexitqꝫ re
becca vt cōſuleret dn̄m. Qui rn̄dens ait. Due
gētes ſūt in vtero tuo. ⁊ duo ppl̄i ex vētre tuo
diuident̄: pplſqꝫ pplm ſupabit. ⁊ maior ſerui
et minori. Iam tempus pariendi aduenerat. ⁊
ecce gemini in vtero eius reperti ſunt. Qui p̄
mus egreſſus eſt rufus erat. ⁊ totus in morem
pellis hiſpidus vocatūqꝫ eſt nomen eius eſau.
Protinus alter egrediens plantam fratris te
nebat manu. ⁊ iccirco appellauit eū iacob. Se
xagenarius erat iſaac quādo nati ſunt paruuli.
Quibus adultis factus eſt eſau vir gnarus ve
nandi ⁊ homo agricola. iacob autem vir ſim
plex habitabat in tabernaculis. Iſaac amabat
eſau. eo q̄ de venatiōib⁹ illius veſceret̄. ⁊ rebec
ca diligebat iacob. Coxit aūt iacob pulmentū
Ad quem cum veniſſet eſau de agro laſſus ait
Da mihi de coctione hac rufa: quia oppido aſ
ſus ſum. Quā ob cāꝫ vocatū ē nomē ei⁹ edom
Cui dixit iacob. Vende mihi p̄mogenita tua.
Ille rn̄dit. En morior. Quid mihi proderunt
primogenita. Ait iacob. Iura ergo mihi. Iu
rauit ei eſau. ⁊ vendidit p̄mogenita. ⁊ ſic acce
pto pane ⁊ lētis edulio comedit ⁊ bibit ⁊ abijt
paruipendens q̄ primogenita vendidiſſet.

Orta autem fame ſuper XXVI
terram poſt eam ſterilitatem que acci
derat i diebus abraham: abijt iſaac ad
abimelech regem paleſtinorum in gerara. Ap
paruitqꝫ ei dominus. ⁊ ait. Ne deſcendas in
egyptum: ſed quieſce in terra quam dixero tibi
⁊ peregrinare in ea. eroqꝫ tecum ⁊ benedicam
tibi. Tibi enim ⁊ ſemini tuo dabo vniuerſas re
giones has. complens iuramentum qd̄ ſpopō
di abraham patri tuo. ⁊ multiplicabo ſemen tu
um ſicut ſtellas celi. Daboqꝫ poſteris tuis vni
uerſas regiōes has. ⁊ benedicent̄ in ſemie tuo
oēs gētes terre: eo q̄ obedierit abraham voci
mee. ⁊ cuſtodierit precepta ⁊ mandata mea. ⁊
cerimonias legeſqꝫ ſeruauerit. Manſit itaqꝫ
iſaac in geraris. Qui cū interrogarent̄ a vir̄ lo
ci illius ſuper vxore ſua. rn̄dit. Soror mea eſt.
Timuerat enī cōfiteri q̄ ſibi eſſet ſociata coniu
gio: reputans ne forte interficerent eū ꝓpter

illiꝰ pulchritudinē. Cūq̄ꝫ ptranſiſſent dies plu
rimi ⁊ ibidē moraret, pſpiciens abimalech rex
paleſtinoꝝ p feneſtrā. videt eū iocantē cū rebec
ca vxore ſua. et accerſito eo ait. Perſpicuū eſt
q̄ vxor tua ſit. Cur mentitus es eā ſororē tuā
eſſe. Rn̄dit. Timui ne morerer ꝑpter eā. Di
xitq̄ꝫ abimelech. Quare impoſuiſti nob. Po
tuit coire qlpiā de pplo cū vxore tua. ⁊ induxe
ras ſup nos grāde pctm̄. Precepitq̄ꝫ oī pplo
dicens. Qui tetigerit hoīs huius vxorē morte
morietᷣ. Seuit aūt iſaac in terra illa. ⁊ inuenit in
ipſo anno centuplū. Bn̄dixitq̄ꝫ ei deus ⁊ locu
pletatus eſt hō. ⁊ ibat ꝓficiēs atq̄ꝫ ſuccreſcens
donec magnus vehemēter effectꝰ eſt. habuitq̄ꝫ
poſſeſſiōes ouiū ⁊ armētoꝝ ⁊ familie plurimū
Ob hoc inuidētes ei paleſtini. oēs puteos quos
foderāt ſerui p̄ris illiꝰ abrahā. illo tpe obſtruxe
rūt implentes humo. intantū vt ipſe abimelech di
ceret ad iſaac. Recede a nobis. qm̄ potēcior no
bis factus es valde. Et ille diſcedens vt veni-
ret ad torrentē gerare habitaretq̄ꝫ ibi. rurſū fo
dit alios puteos. quos foderant ſerui p̄ris ſui
abrahā. ⁊ quos illo mortuo olim obſtruxerāt
philiſtijm. Appellauitq̄ꝫ eos eiſdē noībus q-
bus aū p̄r vocauerat. Foderūtq̄ꝫ in torrētē ⁊
repperūt aquā viuā. Sed ⁊ ibi iurgiū fuit pa
ſtoꝝ gerare aduerſus paſtores iſaac dicentiū.
Noſtra ē aqua. Quāobrē nomē putei ex eo qđ
acciderat vocauit calūniā. Foderat aūt ⁊ aliū
⁊ ꝓ illo quoq̄ꝫ rixati ſūt. appellauitq̄ꝫ eū inimi
citias. Profectus inde fodit aliū puteū ꝓ quo
nō ꝯtēderūt. Itaq̄ꝫ vocauit nomē eiꝰ latitudo
dicēs. Nunc dilatauit nos dn̄s. ⁊ fecit creſcere
ſup trā. Aſcendit aūt iſaac ex illo loco in berſa
bee. vbi apparuit ei dn̄s in ipſa nocte dicens.
Ego ſum deus abrahā p̄ris tui. Noli timere.
qa ego tecū ſum. Bn̄dicā tibi ⁊ multiplicabo
ſemen tuū ꝑpter ſeruū meum abrahā. Itaq̄ꝫ
edificauit ibi altare dn̄o. ⁊ inuocato nomīe dn̄i
extendit tabernaculū. precepitq̄ꝫ ſeruis ſuis vt
foderēt puteū. Ad quē locū cū veniſſet d̄ gera
ris. abimalech. ⁊ ochoȥath amici illiꝰ. ⁊ phicol
dux militū locutus eſt iſaac. Quid veniſtis ad
me hoīem quem odiſtis. ⁊ expuliſtis a vobis.
Qui rn̄derūt. Vidimus tecū eſſe dn̄m. ⁊ iccir
co nos diximus. Sit iuramentū inter nos. ⁊ in
eamꝰ fedus. vt nō facias nob quicq̄ꝫ mali ſicut ⁊
nos nihil tuoꝝ attigimꝰ. nec fecimus qđ te lede
ret. ſed cū pace dimiſimꝰ auctū bn̄dictione dn̄i.
Fecit ergo eis cōuiuiū. Et poſt cibū ⁊ potum
ſurgentes mane. iurauerūt ſibi mutuo. dimiſit
q̄ꝫ eos iſaac pacifice in locum ſuum. Ecce autē
venerunt in ipſo die ſerui iſaac: annunciantes
ei de puteo quem foderant. atq̄ꝫ dicentes. In-
uenimus aquam. Unde appellauit eū abundā
tiam. ⁊ nomē vrbi impoſitū eſt berſabee vſq̄ꝫ ī
p̄ſentē diē. Eſau vo quadragenariꝰ duxit vxo
res duas: iudith filiā beeri ethei ⁊ baſemath fi
liā elon eiuſdem loci: que ambe offenderāt ani
mum iſaac ⁊ rebecce.

XXVII

Senuit autem iſaac. ⁊ caligauerunt ocu
li eius. ⁊ videre non poterat: vocauit-
q̄ꝫ eſau filium ſuum maiorem. ⁊ dixit
ei. Fili mi. Qui reſpondit. Adſū. Cui pater
Vides inquit q̄ ſenuerim. ⁊ ignorem diē mor
tis mee. Sume arma tua ⁊ pharetram ⁊ arcū
⁊ egredere foras. Cūq̄ꝫ venatu aliquid appre-
henderis fac mihi inde pulmentum ſicut velle
me noſti. ⁊ affer vt comedam: ⁊ benedicat tibi
anima mea anteq̄ꝫ moriar. Qđ cū audiſſet re
becca ⁊ ille abijſſet in agrum vt iuſſionem pa-
tris impleret. dixit filio ſuo iacob. Audiui pa-
trem tuum loquentem cum eſau fratre tuo. ⁊ di
centem ei. Affer mihi de venatiōe tua. ⁊ fac ci
bos vt comedā. ⁊ benedicā tibi coram dn̄o an
teq̄ꝫ moriar. Nūc ergo fili mi acqueſce conſilijs
meis. ⁊ ꝑgēs ad gregē affer mihi duos hedos
optimos. vt faciam ex eis eſcas p̄ri tuo. quibus
libenter veſcitᷣ: quas cū intuleris ⁊ comederit.
bn̄dicat tibi p̄uſq̄ꝫ moriatᷣ. Cui ille rn̄dit. No-
ſti q̄ eſau frater meꝰ hō piloſus ſit. ⁊ ego lenis.
Si attrectauerit me patᷣ meꝰ ⁊ ſenſerit. timeo ne
putet ſibi voluiſſe me illudere. ⁊ inducat ſuper
me maledictionem ꝓ benedictiōe. Ad quē mr̄
in me ſit ait iſta maledictio fili mi: tū audi vo-
cem meam. ⁊ pergēs affer q̄ dixi. Abijt ⁊ attu
lit: deditq̄ꝫ matri. Parauit illa cibos ſicut vel
le nouerat patrē illiꝰ. ⁊ veſtibus eſau valde bo
nis quas apud ſe habebat domi. induit eū. pel
liculaſq̄ꝫ hedoꝝ circūdedit manibꝰ. ⁊ colli nu-
da ꝓtexit. Deditq̄ꝫ pulmentū. ⁊ panes quos
coxerat tradidit. Quibꝰ illatis dixit. Pater mi
At ille rn̄dit. Audio. Quis es tu fili mi. Di-
xitq̄ꝫ iacob. Ego ſum primogenitus tuus eſau
Feci tibi ſicut p̄cepiſti mihi. Surge ſede ⁊ co-
mede de venatione mea: vt benedicat mihi aīa
tua. Rurſūq̄ꝫ iſaac ad filiū ſuū. Quō inquit tā
cito inuenire potuiſti fili mi. Qui rn̄dit. Vo-
luntas dei fuit. vt cito occurreret mihi qđ vole
bā. Dixitq̄ꝫ iſaac. Accede huc vt tangā te fili
mi. ⁊ probē vtrū tu ſis filius meus eſau. an nō
Acceſſit ille ad patrē. ⁊ palpato eo. dixit iſaac.
Vox quidem. vox iacob eſt: ſed manus. manꝰ
ſūt eſau. Et nō cognouit eū: quia piloſe manus

ſilitudinē maioris expreſſerāt. Bñdicēs ergo il
li ait. Tu es fili⁹ me⁹ eſau. Rñdit: Ego ſū. At
ille. Affer inquit mihi cibos de venatione tua
fili mi: vt bñdicat tibi aīa mea. Quos cū obla/
tos comediſſet, obtulit ei etiā vinū. Quo hau
ſto. Dixit ad eū: Accede ad me. ⁊ da mihi oſcu
lum fili mi. Acceſſit ⁊ oſculatus eſt eū. Statim
qꝫ vt ſenſit veſtimentoꝝ eius fragrantiam: be
nedicens ait: Ecce odor filij mei ſicut odor agri
pleni: cui bñdixit dñs. Det tibi deus de rore ce
li. ⁊ de pinguedine terre ⁊ abūdātiā frumenti
vini ⁊ olei. ⁊ ſeruiant tibi pplī. ⁊ adorēt te trib⁹
Eſto dñs fratrū tuoꝝ. ⁊ incuruent̄ ante te filij
matris tue. Qui maledixerit tibi. ſit ille maledi
ctus. ⁊ qui bñdixerit tibi. bñdictionib⁹ repleat̄.
Vix iſaac ſermonem impleuerat. ⁊ egreſſo ia/
cob foras. venit eſau: coctoſqꝫ de venatione ci
bos intulit patri dicens. Surge pater mi ⁊ co/
mede de venatione filij tui: vt benedicat mihi
aīa tua. Dixitqꝫ illi iſaac. Quis. n. es tu. Qui
reſpondit. Ego ſum filius tuus primogenitus
eſau. Expauit iſaac ſtupore vehementi. ⁊ vltra
q̄ꝫ credi põt āmirans ait: Quis igitur ille eſt q
dudū captā vēationē attulit mihi. ⁊ comedi ex
omnibus priuſqꝫ tu venires. Benedixiqꝫ ei
⁊ erit benedict⁹: Auditis eſau ſermonib⁹ pris.
irrugiit clamore magno. ⁊ conſternat⁹ ait. Be
nedic etiā ⁊ mihi pater mi. Qui ait: Venit ger
manus tuus fraudulenter. ⁊ accepit benedictio
nem tuam. At ille ſubiunxit. Iuſte vocatū eſt
nomen eius iacob. Supplantauit. n. me en alte
ra vice. Primogenita mea añ tulit. ⁊ nūc ſecū/
do ſurripuit benedictionē meam. Rurſūqꝫ ad
prēꝫ: nūqd nō reſeruaſti ait ⁊ mihi bñdictionē
Rñdit iſaac: Dñm tuū illū conſtitui ⁊ oēs fra
tres ſuos ſeruituti ei⁹ ſubiugaui. Frumento et
vino ⁊ oleo ſtabiliui eum. ⁊ tibi p⁹ hec fili mi vl
tra qd faciā. Cui eſau. Nū vnā tm̄ bñdic/
tionē hēs pr̄. Mihi q̄ꝫ obſecro vt benedicas.
Cūqꝫ eiulatu mag̊ fleret. mot⁹ iſaac dixit ad eū.
In pinguedine terre ⁊ ī rore celi deſup erit bñ
dictio tua. Viues in gladio. ⁊ frī tuo ſeruies:
tēpuſqꝫ veniet cū excutias ⁊ ſoluas iugū ei⁹ de
ceruicib⁹ tuis. Oderat ğ ſemꝑ eſau iacob ꝓ bñ
dictiōe q̄ bñdixerat ei pr̄. Dixitqꝫ in corde ſuo.
Venient dies luct⁹ pris mei. ⁊ occidā iacob fra
trē meū. Nūciata ſūt hec rebecce. Que mittēs.
⁊ vocans iacob filiū ſuū. dixit ad eū. Ecce eſau
frater tuus minat̄ vt occidat te. Nūc ğ fili audi
vocē meā. ⁊ ꝯſurgēs fuge ad laban frēm meū
in arā habitabiſqꝫ cū eo dies paucos donec re/
queſcat furor fris tui. ⁊ ceſſet idignatio ei⁹. obli
uiſcaturqꝫ eoꝝ q̄ feciſti ī eū. poſtea mittā ⁊ ad/
ducā te īde huc. Cur vtroqꝫ orbabor filiis ī vno
die. Dixitqꝫ rebecca ad iſaac. Tedet me vite
mee ꝓpter filios heth. Si acceperit iacob vxo
rem de ſtirpe h⁹ ire: nolo viuere. XXVIII

Vocauit itaqꝫ iſaac iacob ⁊ bñdixit eū.
p̄cepitqꝫ ei dicens. Noli accipere con
iugē de genere chanaā: ſed vade ⁊ ꝓfi
ciſcere in meſopotamiā ſyrie. ad domū bathue
lis patris matris tue: ⁊ accipe tibi inde vxorē
de filiabus laban auunculi tui. Deus autē oī/
potens benedicat tibi. ⁊ creſcere te faciat atqꝫ
multiplicet vt ſis in turbas populorum: ⁊ det ti
bi benedictiones abrahe ⁊ ſemini tuo poſt te:
vt poſſideas terram peregrinationis tue quā
pollicit⁹ eſt auo tuo. Cūqꝫ dimiſiſſet eū iſaac, ꝓ/
fect⁹ peruenit ī meſopotamiā ſyrie: ad laban fi
lium bathuelis ſyri. fratrem rebecce mr̄is ſue.
Videns aūt eſau q͛ benedixiſſet pr̄ ſuus iacob
⁊ miſiſſet eū in meſopotamiā ſyrie vt inde vxo
rē duceret. ⁊ q͛ poſt bñdictionē p̄cepiſſet ei di
cēs. nō accipias vxorē de filiabus chanaan: q͛
qꝫ obediēs iacob parētib⁹ ſuis iſſet in ſyriā: ꝓ
bans q̄ꝫ q͛ non libenter aſpiceret filias chanaā
pater ſuus: iuit ad iſmahelem ⁊ duxit vxorem:
abſqꝫ his quas prius habebat. meleth filiam iſ
mahelis filij abrahā ſororē nabaioth. Igitur
egreſſus iacob ð berſabee. pergebat arā. Cū
qꝫ veniſſet ad quendam locū. ⁊ vellet in eo re/
quieſcere poſt ſolis occubitū tulit de lapidib⁹
qui iacebant. ⁊ ſupponens capiti ſuo. dormiuit
in eodem loco. Viditqꝫ in ſomnis ſcalam ſtan
tē ſuper terrā. ⁊ cacumē illius tangens celū:
angelos quoqꝫ dei aſcēdētes ⁊ deſcendentes ꝑ
eam. ⁊ dñm innixū ſcale dicentem ſibi. Ego
ſum dñs de⁹ abraham patris tui ⁊ deus iſaac.
Terrā in qua dormis tibi dabo ⁊ ſemini tuo
eritqꝫ ſemen tuum quaſi puluis terre. Dilata/
beris ad orientē ⁊ occidētē ⁊ ſeptētrionē ⁊ me
ridiē. ⁊ bñdicent̄ ī te ⁊ ī ſemie tuo cūcte tribus
terre. Et ero cuſtos tu⁹ q̄cūqꝫ ꝑrexeris. ⁊ redu
cā te ī terrā hāc. nec dimittā niſi ꝯpleuero vni
uerſa q̄ dixi. Cūqꝫ euigilaſſet iacob de ſonno
ait: Vere dñs ē in loco iſto. ⁊ ego neſciebam.
Pauēſqꝫ: q̄ꝫ terribilis ē inqt locus iſte. Nō ē
hic aliud niſi domus dei. ⁊ porta celi. Surgēs
ğ iacob mane: tulit lapidē quem ſuppoſuerat
capiti ſuo. ⁊ erexit in titulū fundens oleū deſup
Appellauitqꝫ nomē vrbis bethel: que pri⁹ lu/
za vocabat̄. Vouit ēt votum dicens. Si fuerit
dñs mecū ⁊ cuſtodierit me ī via ꝑ quā ambulo
⁊ dederit mihi panē ad veſcēdū. ⁊ veſtimētū

ad inducēdū. reuerſuſqꝫ fuero ꝓſpere ad domū pris mei: erit mihi dn̄s i deū. ⁊ lapis iſte quē erexi i titulū. vocabit̄ domꝰ dei cūctorūqꝫ q̄ dederis mihi. decimas offerā tibi. XXIX

P[p.]Rofectꝰ ergo iacob venit in terrā orientalē: ⁊ vidit puteū in agro: tres quoqꝫ greges ouiū accubantes iuxta eū. Nā ex illo adaquabant̄ pecora. ⁊ os eiꝰ grandi lapide claudebat̄. Moſqꝫ erat. vt cūctis ouibꝰ congregatis deuoluerent lapidē. ⁊ refectis gregibus rurſum ſup os putei ponerēt. Dixitqꝫ ad paſtores. Frēs vnde eſtis. Qui rn̄derunt de aran. Quos interrogās: nūqd ait noſtis labā filiū nachor. Dixerunt: Nouimꝰ. Sanus ne ē inquit. Valet inquiūt. ⁊ ecce rachel filia eiꝰ venit cū grege ſuo. Dixitqꝫ iacob. Adhuc multū diei ſupereſt: nec ē tēpꝰ vt reducant̄ ad caulas greges. Date aū potū ouibus. ⁊ ſic eas ad paſtū reducite. Qui reſpōderūt non poſſumꝰ. donec oīa pecora congregentur ⁊ āmoueamus lapidē de ore putei vt adaquemus greges. Adhuc loquebant̄. ⁊ ecce rachel veniebat cum ouibus patris ſui. Nā gregē ipſa paſcebat. Quā cū vidiſſet iacob. ⁊ ſciret conſobrinā ſuā oueſqꝫ laban auunculi ſui. āmouit lapidē quo puteus claudebat̄. ⁊ adaquato grege oſculatꝰ eſt eam. Et eleuata voce fleuit. ⁊ indicauit ei q̄ frat̄ eſſet patris ſui. ⁊ filius rebecce. At illa feſtinans nūciauit patri ſuo. Qui cū audiſſet veniſſe iacob filiū ſororis ſue. occurrit obuiā ei: ꝯplexuſqꝫ eū ⁊ in oſcula ruens: duxit in domū ſuā. Auditis aūt cauſis itineris. reſpondit. Os meum es ⁊ caro mea. Et poſtq̄ꝫ impleti ſunt dies menſis vnius dixit ei. Num q̄ frater meus es: gratis ſeruies mihi. Dic quid mercedis accipias. habebat vero duas filias. Nomen maioris lya: minor vero appellabat̄ rachel. Sed lya lippis erat oculis. rachel decora facie ⁊ venuſto aſpectu. quā diligens iacob ait: Seruiā tibi ꝓ rachel filia tua minore ſeptē ānis. Rn̄dit laban. Melius ē vt tibi eā dem q̄ꝫ alteri viro. Mane apud me. Seruiuit ergo iacob ꝓ rachel ſeptē ānis: ⁊ videbant̄ illi pauci dies pre amoris magnitudine. Dixitqꝫ ad laban: Da mihi vxorē meā. q̄ iā tempꝰ impletū eſt vt ingrediar ad illā. qui vocatis multis amicoꝝ turbis ad conuiuiū fecit nuptias. ⁊ veſpere lyā filiam ſuā introduxit ad eū: dans ancillā filie zelphan noīe. Ad quā cū ex more iacob fuiſſet ingreſſus. facto mane vidit lyam. ⁊ dixit ad ſocerū ſuum. Quid ē qđ facere voluiſti. Nonne pro rachel ſeruiui tibi. Quare impoſuiſti mihi. Rn̄dit laban. Nō eſt in loco nr̄o cōſuetudinis vt minores ān tradamꝰ ad nuptias. Imple ebdomadā dieꝝ huiꝰ copule ⁊ hanc qꝫ dabo tibi. ꝓ opere q̄ ſeruiturus es mihi ſeptē ānis alijs. Acqeuit placito ⁊ ebdomada trāſacta rachel duxit vxorē. Cui pat̄ ſeruā balam tradiderat. Tandēqꝫ potitꝰ optatis nuptijs amorē ſequētis priori pretulit. ſeruiēs apud eū ſeptē annis alijs. Videns aūt dn̄s q̄ deſpiceret lyam. apuit vuluam eius ſorore ſterili permanēte. Que conceptū genuit filiū. vocauitqꝫ nomen eiꝰ ruben dicēs. Vidit dn̄s humilitatē meam. Nunc amabit me vir meus. Rurſūqꝫ concepit ⁊ pepit filiū. ⁊ ait: Qm̄ audiuit me dn̄s haberi contēptui: dedit ēt iſtū mihi. Vocauitqꝫ nomē eiꝰ ſymeon. Concepitqꝫ tertio. ⁊ genuit aliū filiū: dixitqꝫ. Nunc quoqꝫ copulabit̄ mihi maritꝰ meus eo q̄ pepererim ei tres filios. Et iccirco appellauit nomē eiꝰ leui. Quarto concepit ⁊ pepit filiū. ⁊ ait. Modo confitebor dn̄o. Et ob hoc vocauit eum iudam. ceſſauitqꝫ parere. XXX

C[c]Ernens aūt rachel q̄ infecunda eſſet: inuidit ſorori ſue ⁊ ait marito ſuo. Da mihi liberos alioqn moriar. Cui iratꝰ rn̄dit iacob. Nū pro deo ego ſum. qui priuauit te fructu vētris tui. At illa. Hēo inqt famulā balam. ingredere ad illā vt pariat ſuper genua mea. ⁊ habeā ex illa filios. Deditqꝫ illi balam in coniugiū. Que ingreſſo ad ſe viro: concepit ⁊ pepit filium. Dixitqꝫ rachel. Iudicauit mihi dn̄s. ⁊ exaudiuit vocē meā dās mihi filiū. Et iccirco appellauit nomen eiꝰ dan. Rurſūqꝫ bala concipiens pepit alteꝝ ꝓ q̄ ait rachel. Cōparauit me dn̄s cū ſorore mea. ⁊ inualui. Vocauitqꝫ eū neptalim. Sentiens lya q̄ parere deſiſſet zelphā ancillā ſuā marito tradidit. Qua poſt conceptū edēte filiū dixit: Feliciter. Et iccirco vocauit nomē eiꝰ gad. Peperit q̄ꝫ zelpha alterū dixitqꝫ lya. Hoc ꝓ btitudine mea. Beatā quippe me dicēt oēs mulieres. Propterea appellauit eū aſer. Egreſſus aūt ruben tpe meſſis triticee i agrum reppterit mādragoras: q̄s matri ſue detulit. Dixitqꝫ rachel. Da mihi partē de mādragoris filij tui. Illa rn̄dit. Parū ne tibi videt̄ q̄ pripueris maritū mihi: niſi etiā mandragoras filij mei tuleris. Ait rachel. dormiat tecū hac nocte ꝓ mādragoris filij tui. Redeūti qꝫ ad veſperā iacob de agro. egreſſa ē i occurſū eius lia. ⁊ ait: Ad me ingt intrabis: q̄ mercede conduxi te pro mandragoris filij mei. Dormiuitqꝫ cum ea nocte illa. ⁊ exaudiuit deꝰ p̄ces eius. Concepitqꝫ ⁊ pepit filiū quintū. ⁊ ait: De

dedit deus mercedē mihi: qꝛ dedi ancillā meā vi
ro meo. Appellauitqꝫ nomē eiꝰ iſachar. Rur
ſū lya cōcipiens peperit ſextū filium. ⁊ ait: Do/
tauit me deus dote bona. Etiam hac vice me/
cū erit maritꝰ meus: eo ꝙ genuerim ei ſex fili
os. Et iccirco appellauit nomē eius zabulon.
Poſt quē peperit filiā noīe dinā. Recordatus
qꝫ dñs rachelis. exaudiuit eā ⁊ apuit vuluā eiꝰ
q̄ ꝯcepit ⁊ pepit filiū dicēs. Abſtulit deꝰ oppro
briū meū. Et vocauit nomē illiꝰ ioſeph dicens.
Addat mihi dñs filiū alterū. Nato autē ioſeph
dixit iacob ſocero ſuo: Dimitte me vt reuertar
in patriam meā ⁊ ad terrā meā. Da mihi vxo/
res ⁊ liberos meos pro quibꝰ ſeruiui tibi vt ab/
eam. Tu ꝟo noſti ſeruitutem qua ſeruiui tibi.
Ait illi laban. Inueniā gratiā in ꝯſpectu tuo.
Experimēto didici: qꝛ bñdixerit mihi deꝰ ꝓpt
te. Cōſtitue mercedē tuā quā dem tibi. At ille
reſpondit. Tu noſti quō ſeruierim tibi. ⁊ quan
ta i manibꝰ meis fuit poſſeſſio tua. Modicū ha
buiſti anteq̄ꝫ venirē ad te. ⁊ nūc diues effectꝰ es
benedixitqꝫ tibi deꝰ ad introitū meū. Juſtum ē
igiť vt aliqñ ꝓuideā domui mee. Dixit laban.
Quid tibi dabo. At ille ait. Nihil volo: ſed ſi
feceris qđ poſtulo: iterū paſcā ⁊ cuſtodiā peco
ra tua. Gyra oēs greges tuos. ⁊ ſepara cun/
ctas oues varias ⁊ ſparſo vellere. ⁊ qđcūqꝫ fu
ruum ⁊ maculoſum variūqꝫ fuerit. tam in ouibꝰ
q̄ꝫ in capris. erit merces mea. Rñdebitqꝫ mi/
hi cras iuſticia mea. qñ placiti tēpus aduenerit
corā te. ⁊ oīa que nō fuerint varia ⁊ maculoſa
⁊ rufatā in ouibꝰ q̄ꝫ in capris. furti me argues
Dixitqꝫ laban. Gratū habeo qđ petis. Et ſepa
uit in die illa capras ⁊ oues ⁊ hircos ⁊ arietes
varios ⁊ maculoſos. Cunctū aūt gregem vni
colorē. i. albi ⁊ nigri velleris. tradidit in manu
filiorꝫ ſuorꝫ. ⁊ poſuit ſpaciū itineris triū dierū
inter ſe ⁊ generum: qui paſcebat reliquos gre/
ges eius. Tollēs ergo iacob virgas populeas
virides ⁊ amigdalinas. ⁊ ex platanis. ex parte
decorticauit eas. Detractiſqꝫ corticibꝰ in his q̄
ſpoliata fuerant. cādor apparuit: illa vero que
integra fuerant. viridia ꝑmāſerūt. atqꝫ in hūc
modū color effectꝰ ē variꝰ. Poſuitqꝫ eas in ca
nalibꝰ vbi effūdebať aqua: vt cū veniſſent gre
ges ad bibendū: ante oculos haberent virgas
⁊ in aſpectu earꝫ cōcipent. Factūqꝫ eſt vt i ipſo
calore coitus oues intuerenť virgas. ⁊ parerēt
maculoſa ⁊ varia ⁊ diuerſo colore reſperſa. Di
uiſitqꝫ gregem iacob. ⁊ poſuit virgas in cana
libus añ oculos arietum. Erant autem alba ⁊
nigra queqꝫ laban. cetera ꝟo iacob: ſepatis in
ter ſe gregibꝰ. Igiť qñ primo tpe aſcēdebāťur
oues ponebat iacob virgas i canalibꝰ aqꝛ ante
oculos arietū ⁊ ouiū. vt i earꝫ ꝯtēplatōe ꝯcipe
rēt. Qñ ꝟo ſerotina admiſſura erat. ⁊ ꝯceptꝰ
extremꝰ nō ponebat eas. Factaqꝫ ſut ea q̄ erāt
ſerotina. laban. ⁊ q̄ primi tpis iacob. Ditatuſ/
qꝫ eſt hō vltra modū. ⁊ habuit greges multos
ancillas ⁊ ſeruos. camelos ⁊ aſinos. XXXI

Poſtq̄ꝫ aūt audiuit verba filiorꝫ laban
dicentium: tulit iacob oīa q̄ fuerūt pris
noſtri: ⁊ de illius facultate ditatꝰ. factꝰ
eſt inclytꝰ: aīaduertitqꝫ faciē laban ꝙ non eſſet
erga ſe ſicut heri ⁊ nudiuſtertiꝰ: maxime dicen
te ſibi dño: reuertere in terram patrū tuorū ⁊
ad generationē tuam. eroqꝫ tecū: miſit ⁊ voca/
uit rachel ⁊ lyam in agrū vbi paſcebat greges.
dixitqꝫ eis. Video faciē patris veſtri ꝙ non ſit
erga me ſicut heri ⁊ nud. ulterius. Deus aūt
pris mei fuit mecū. ⁊ ipſe noſtis ꝙ totis viribꝰ
meis ſeruierim pri veſtro. Sed ⁊ pater veſter
circūuenit me. ⁊ mutauit mercedē meā decem
vicibꝰ. ⁊ tñ non dimiſit eū deus vt noceret mi/
hi. Si qñ dixit. varie erunt mercedes tue: parie/
bant oēs oues varios fetus: qñ ꝟo ecōtrario
ait: alba queqꝫ accipies ꝓ mercede. oēs greges
alba pepererunt. Tulitqꝫ deus ſubām pris ve
ſtri. ⁊ dedit mihi. Poſtq̄ꝫ. n. conceptus ouium
tempus aduenerat. leuaui oculos meos ⁊ vidi
in ſomnis aſcendentes mares ſuper feminas.
varios ⁊ maculoſos ⁊ diuerſorꝫ colorꝫ. Dixit/
qꝫ angelus dñi ad me in ſomnis. Jacob. ⁊ ego
rñdi. Adſum. Qui ait: Leua oculos tuos ⁊ vi
de vniuerſos maſculos aſcendentes ſup femi/
nas varios maculoſos atqꝫ reſpſos. Vidi. n.
omnia que fecit tibi laban. Ego ſum deus be/
thel. vbi vnxiſti lapidem. ⁊ votum vouiſti mi/
hi. Nūc ergo ſurge ⁊ egredere de terra hac re
uertens i terrā natiuitatis tue. Rñderuntqꝫ ra
chel ⁊ lya. Nunqđ habemus reſidui quicq̄ꝫ in
facultatibꝰ ⁊ hereditate domꝰ pris nri. Nōne q̄
ſi alienas reputauit nos ⁊ vendidit comeditqꝫ
preciū nrm. Sed deus tulit opes pris noſtri. ⁊
eas tradidit nobis ac filijs nris. Vñ oīa que p̄
cepit tibi dñs. fac. Surrexit aūt iacob ⁊ impoſi
tis liberis ac cōiugibꝰ ſuis ſuper camelos abijt
tulitqꝫ oēm ſubām ſuā ⁊ greges. ⁊ qcqđ in me
ſopotamia acquiſierat. pergēs ad iſaac patrem
ſuū in terra chanaan. Eo tpe ierat laban ad ton
dendas oues. ⁊ rachel furata eſt idola pris ſui.
Noluitqꝫ iacob cōfiteri ſocero ſuo ꝙ fugeret.
Cūqꝫ abiiſſet tam ipſe q̄ꝫ oia que iuris ſui erant
⁊ amne tranſmiſſo pergeret cōtra mōtē galaad:

nunciatum eſt laban die tertio q̄ fugeret iacob.
Qui aſſūptis fratrib⁹ ſuis. pſecut⁹ ē eū diebus ſe/
ptem. ⁊ cōprehendit eū in monte galaad. Vi/
ditq; in ſomnis dicentē ſibi dn̄m. Caue ne q̄c/
q̄ꝫ aſpe loq̄ris cōtra iacob. Iāq; iacob extende
rat i mōte tabernaculū. Cūq; ille ꝯſecut⁹ fuiſſꝫ
eū cū fratrib⁹ ſuis in eodē mōte galaad fixit tēto/
rium. Et dixit ad iacob. Quare ita egiſti: vt clā
me abigeres filias meas quaſi captiuas gladio
Cur ignorāte me fugere voluiſti: nec indicare
mihi vt proſequerer te cum gaudio ⁊ canticis ⁊
tympanis ⁊ citharis. Non es paſſus vt oſcula
rer filios meos ⁊ filias. Stulte operat⁹ es. Et
nunc quidem valet man⁹ mea reddere tibi ma
lum. ſed deus pr̄is tui heri dixit mihi. Caue ne
loquaris ꝯ iacob q̄cq̄ꝫ durius. Eſto. Ad tuos
ire cupiebas. ⁊ deſiderio erat tibi domus pr̄is
tui. Cur furatus es deos meos. Rn̄dit iacob.
Qꝛ inſcio te profect⁹ ſum: timui ne violenter au
ferres filias tuas. Qꝛ aūt furti me arguis apud
quēcūq; inueneris deos tuos. necet̄ corā fratribus
nr̄is. Scrutare q̄cq̄d tuoꝝ apud me inueneris
aufer. Hec dicens ignorabat q̄ rachel furata
eſſet idola. Ingreſſus itaq; laban tabernaculū
iacob ⁊ lye ⁊ vtriuſq; famule: non iuenit. Cū/
q; intraſſet tentorium rachelis: illa feſtinās ab
ſcondit idola ſubter ſtramenta cameli ⁊ ſedit de
ſuper: ſcrutantiq; omne tentoriū ⁊ nihil inueni
enti. ait: Ne iraſcatur dn̄s meus q̄ corā te aſ
ſurgere nequeo: qꝛ iuxta conſuetudinē femina
rum nūc accidit mihi. Sic deluſa ſollicitudo q̄/
rentis ē. Tumēſq; iacob cū iurgio. ait. Quam
ob culpā meā ⁊ ob qd̄ peccatum meū ſic exarſi/
ſti poſt me. ⁊ ſcrutat⁹ es oēm ſupellectilē meā.
Quid inueniſti de cuncta ſubſtantia dom⁹ tue.
Pone hic corā fratribus meis ⁊ fratribus tuis: ⁊
iudicent iter me ⁊ te. Ideirco viginti annis fui
tecū: oues tue ⁊ capre ſteriles non fuerunt: arie
tes gregis tui nō comedi: nec captū a beſtia oſ
di tibi. Ego dāmnum oē reddebam. Quicquid
furtim peribat a me exigebas die noctuq; eſtu
vrgebar ⁊ gelu: fugiebatq; ſomnus ab oculis
meis. Sicq; per viginti annos i domo tua ſer
uiui tibi: quatuordecim pro filiabus. ⁊ ſex p̄ gre
gibus tuis. Immutaſti q̄ꝫ mercedeꝫ meā decē
vicib⁹. Niſi deus patris mei abraham ⁊ timor
iſaac fuiſſet mihi: forſitan modo nudū me di/
miſiſſes. Afflictionē meā ⁊ laborem manuum
meaꝝ reſpexit dn̄s: ⁊ arguit te heri. Rn̄dit ei la
ban. Filie mee ⁊ filij ⁊ greges tui ⁊ oīa que cer
nis mea ſunt. Quid poſſum facere filijs ⁊ ne/
potibus meis. Veni ḡ ⁊ ineam⁹ fed⁹: vt ſit te/
ſtimoniū īter me ⁊ te. Tulit itaq; iacob lapidē
⁊ erexit illū in titulum. Dixitq; fratribus ſuis.
Afferte lapides. Qui ꝯgregantes fecerunt tu
mulū. Comederuntq; ſuper eum. Quē voca/
uit laban tumulū teſtis. ⁊ iacob aceruū teſtimo
nij. vterq; iuxta ꝓprietatē lingue ſue. Dixitq;
laban. tumulus iſte teſtis erit inter me ⁊ te ho/
die. Et iccirco appellatū eſt nomē eius galaad.
i. tumulus teſtis. Et adiecit laban. Intueatur
⁊ iudicet dn̄s inter nos qn̄ receſſerimus a nobiſ
ſi afflixeris filias meas. ⁊ ſi introduxeris alias
vxores ſup eas. Nullus ſermonis nr̄i teſtis ē
abſq; deo qui preſens reſpicit. Dixitq; rurſus
ad iacob. En tumulus hic ⁊ lapis quē erexi int
me ⁊ te teſtis erit. Tumul⁹ inq̄; iſte ⁊ lapis ſunt
in teſtimonium: ſi aut ego tranſiero illum per/
gens ad te: aut tu preterieris malum mihi cogi
tans. Deus abraam ⁊ deus nachor: iudicet int
nos: deus patris eoꝝ. Iurauit ergo iacob p
timorē patris ſui iſaac imolatiſq; victimis i mō
te vocauit fratres ſuos vt ederent panē. Qui
cum comediſſent manſerunt ibi. Laban vo
de nocte conſurgens. oſculatus eſt filios ⁊ fili/
as ſuas. ⁊ benedixit illis: reuerſuſq; eſt in lo/
cum ſuum.

XXXII

Iacob aūt abijt in itinere q̄ ceperat: fue/
runtq; ei obuiā angeli dei. Quos cū
vidiſſet ait. Caſtra dei ſunt hec. Et ap
pellauit nomē loci illi⁹ manaim. i. caſtra. Miſit
aūt ⁊ nuncios an̄ ſe ad eſau frēm ſuum in terra
ſeyr. in regione edom: p̄cepitq; eis dicens. ſic
loquimini dn̄o meo eſau. Hec dicit frater tuuſ
iacob. Apud laban pegrinat⁹ ſū. ⁊ fui vſq; i p̄
ſentē diem. Hēo boues ⁊ aſinos ⁊ oues ⁊ ſer
uos ⁊ ancillas: mittoq; nunc legationē ad dn̄ꝫ
meum vt inueniam gratiam in conſpectu tuo.
Reuerſiq; ſunt nuncij ad iacob dicentes. Ve
nimus ad eſau frēm tuū: ⁊ ecce ꝓperat in occur
ſuꝫ tuū cū q̄dringētis viris. Timuit iacob val
de. ⁊ pterritus diuiſit pplm q̄ ſecū erat: greges
q̄ꝫ ⁊ oues ⁊ boues ⁊ camelos i duas turmaſ di
cens. Si venerit eſau ad vnā turmā ⁊ pcuſſe/
rit eā: alia turma q̄ reliqua eſt ſaluabit̄. Dixitq;
iacob. Deus pr̄is mei abraham. ⁊ deus patriſ
mei iſaac. dn̄e qui dixiſti mihi: reuertere in ter
ram tuā ⁊ in locū natiuitatis tue. ⁊ bn̄faciā tibi
minor ſum cūctis miſerationib⁹ tuis ⁊ veritate
tua quā expleſti ſeruo tuo. In baculo meo trā
ſiui iordanem iſtum. ⁊ nunc cum duabus tur/
mis regredior. Erue me de manu fratris mei
eſau. qꝛ valde eum timeo: ne forte veniens per
cutiat matres cum filijs. Tu locutus es q̄ be/

bñfaceres mihi. ⁊ dilatares ſemen meum ſicut
arenã maris. q̄ p̄ multitudine numerari nõ po
teſt. Cũq3 dormiſſet ibi nocte illa: ſꝑauit de his
q̄ habebat munera eſau fratri ſuo. capras ducē
tas. hircos viginti. oues ducētas: arietes vigi
ti. camelos fetas cũ pullis ſuis triginta. vaccas
quadraginta. ⁊ tauros viginti. aſinas viginti.
⁊ pullos earum decē. Et miſit per manus ſer/
uorum ſuorum ſingulos ſeorſum greges. dixit
q3 pueris ſuis. Antecedite me. ⁊ ſit ſpatium in
ter gregē ⁊ gregē. Et p̄cepit priori dicēs. Si ob
uiũ habueris frēm meũ eſau. ⁊ interrogauerit
te. cuiꝰ es aut quo vadis: aut cuiꝰ ſunt iſta q̄ ſe
queris. rñdebis. Serui tui iacob. Mũera mi/
ſit dño ſuo eſau. ipſe quoq3 poſt nos venit. Si
militer dedit mãdata ſecundo ⁊ tertio ⁊ cunctis q
ſeq̄bant greges dicēs. Hiſdē verbis loquimini
ad eſau cũ inueneritis eũ. ⁊ addetis. Ipſe quoq3
ſeruꝰ tuus iacob. iter noſtrũ inſequit. Dixit. n.
Placabo illũ muneribus que p̄cedũt. ⁊ poſtea
videbo illũ. Forſitan ꝓpitiabit mihi. Preceſ
ſerũt itaq3 munera añ eũ. ipſe vero manſit nocte
in illa i caſtris. Cunq3 mature ſurrexiſſet tulit
duas vxores ſuas ⁊ totidē famulas cũ vndecim
filijs: ⁊ tranſiuit vadũ iaboch. Tranſductiſq3
oibus q̄ ad ſe ptinebãt. manſit ſolus. ⁊ ecce vir
luctabat cũ eo vſq3 mane. Qui cũ videret ꝙ eũ
ſuperare nõ poſſet. tetigit neruũ femoris eiꝰ ⁊ ſta
tim emarcuit. Dixitq3 ad eũ. Dimitte me. Iã
n. aſcēdit aurora. Rñdit. Nõ dimittam te niſi
bñdixeris mihi. Ait ergo. Quod eſt nomen ti
bi. Rñdit Iacob. At ille. Neq̄q̄3 inquit iacob
appellabit nomen tuum: ſed iſrl. Quõ ſi ꝯtra
deũ fortis fuiſti quãto magis ꝯ hoies. p̄ualebis.
Interrogauit eũ iacob. Dic mihi quo appella
ris noie. Rñdit. Cur q̄ris nomē meũ qd ē mi
rabile. Et bñdixit ei in eodem loco. Vocauitq3
iacob nomē loci illiꝰ phanuel. dicens. Vidi do
minum facie ad faciem: ⁊ ſalua facta eſt aia mea
Ortuſq3 eſt ei ſtatim ſol poſtq3 trãſgreſſus eſt
phanuel. Ipſe vero claudicabat pede. Quã ob
cãm nõ comedũt neruũ filij iſrl q emarcuit i fe/
more iacob vſq3 in p̄ntē diē. eo ꝙ tetigerit ner
uũ femoris eiꝰ ⁊ obſtupuerit. XXXIII

Leuans autē iacob oculos. vidit veni
entē eſau. ⁊ cum eo quadringētos vi/
ros. Diuiſitq3 filios lye ⁊ rachel am/
barumq3 famularũ. ⁊ poſuit vtrãq3 ancillam ⁊
liberos earũ in p̄ncipio. lyam vero ⁊ filios eiuſ
in ſecũdo loco. rachel autē ⁊ ioſeph nouiſſimos
Et ipſe pgrediēs adorauit pronus in terrã ſepti
es donec appropinquaret frater eiꝰ. Currens
itaq3 eſau obuiã fratri ſuo ãplexatꝰ eſt eũ. ſtrin
genſq3 collũ eius ⁊ oſculans eũ fleuit. leuatiſq3
oculis vidit mulieres ⁊ paruulos earum. ⁊ ait
Quid ſibi volunt iſti: ⁊ ſi ad te ptineant. Re/
ſpondit. paruuli ſunt quos donauit mihi deus
ſeruo tuo. Et appropinquãtes ãcille ⁊ filij earũ
incuruati ſunt. Acceſſitq3 lya cum pueris ſuis
⁊ cũ ſilr adoraſſent. extremi ioſeph ⁊ rachel ado
rauerunt. Dixitq3 eſau. Que nã ſunt iſte tur/
me quas obuiam habui. Rñdit. Vt inuenirem
grãm corã dño meo. At ille ait: habeo plurima
frater mi: ſint tua tibi. Dixitq3 iacob. Noli ita
obſecro: ſed ſi inueni gratiã in oculis tuis acci
pe munuſculũ de manibus meis. Sic enim vidi
faciē tuã: quaſi viderim vultũ dei. Eſto mihi
propitius. ⁊ ſuſcipe benedictionem quã attuli
tibi. ⁊ quã dõauit mihi deus tribuēs oia. Vix
fratre cõpellēte ſuſcipiens ait: Gradiamur ſi/
mul eroq3 ſociꝰ itineris tui. Dixitq3 iacob: no
ſti dñe mi ꝙ paruulos habeã teneros. ⁊ oueſ ⁊
boues fetaſ mecũ. quas ſi plus i ambulãdo fe/
cero laborare: morient vna die cuncti greges.
Precedat dñs meus ante ſeruũ ſuũ. ⁊ ego ſe/
quar paulatī veſtigia eiꝰ. ſicut videro paruulos
meos poſſe donec veniã dñm meũ in ſeyr. Re
ſpondit eſau. Oro te vt de pplo q mecũ ē. ſaltē
ſocij remaneant vie tue. Non ē inquit neceſſe
hoc vno tñ indigeo vt inueniam grãm in con
ſpectu tuo dñe mi. Reuerſus eſt itaq3 illo die
eſau itinere quo venerat in ſeyr. Et iacob vēit
in ſochot: vbi edificata domo ⁊ fixis tentorijs
appellauit nomen loci illius ſochot. i. taberna/
cula. Trãſiuitq3 in ſalem vrbē ſichimorũ q̄ ē in
terra chanaan. poſtq3 reuerſus ē de meſopota
mia ſyrie. ⁊ habitauit iuxta oppidũ. emitq3 ptē
agri i qua fixerat tabernacula. a filijs emor prīſ
ſichem centum agnis. ⁊ erecto ibi altari inuo/
cauit ſuper illud fortiſſimum deum iſrahel.

Egreſſa eſt autē dina fi/ XXXIIII
lia lye vt videret mulieres regionis il
lius. Quam cum vidiſſet ſichem filius
emor euei p̄nceps terre illiꝰ. adamauit e. ⁊ ra
puit. ⁊ dormiuit cũ illa: vi opprimēs virginem.
Et cõglutinata ē aia eiꝰ cũ ea: triſtēq3 deliniuit
blanditijs ⁊ pgens ad emor prēm ſuũ: accipe in
quit mihi puellã hãc ꝯiugē. Qd cũ audiſſet ia/
cob abſentibꝰ filijs ⁊ in paſtu pecorum occupa/
tis: ſiluit donec redirent. Egreſſo autem emor
patre ſichem vt loqueret ad iacob. ecce filij eiuſ
veniebant de agro: auditoq3 quod acciderat.
irati ſunt valde: eo ꝙ fedã rem operatꝰ eēt i iſrl.
⁊ violata filia iacob rem illicitam perpetraſſet

Locutus ē itaqꝫ emor ad eos. Sichem filij mei
adheſit aīa filie veſtre. Date eā illi vxorē ⁊ iun
gamus viciſſim cōnubia. Filias veſtras tradi
te nobis. ⁊ filias nr̄as accipite. ⁊ habitate no/
biſcum: Terra in ptāte vr̄a eſt: exercete. nego
ciamini: ⁊ poſſidete eā. Sed ⁊ ſichem ad prem
⁊ ad frēs eius ait: Inueniā grām corā vobiſ ⁊
queciqꝫ ſtatueritis dabo. Augete dotē ⁊ mu/
nera poſtulate. ⁊ libenter tribuā qđ petieritis:
tm̄ date mihi puellam hanc vxorē. Responde
runt filij iacob: ſichem ⁊ patri eiꝰ in dolo: ſeuiē
tes ob ſtuprū ſororis. Nō poſſumus facere qđ
petitis: nec dare ſororē noſtrā hoi incircunciſo
qđ illicitū ⁊ nephariū eſt apud nos. Sed i hoc
valebimus federari. Si volueritis eē ſiles nr̄i
⁊ circuncidať in vobis oīs maſculini ſexus: tūc
dabimꝰ ⁊ accipiemꝰ mutuo filias vr̄as ac nr̄as
⁊ habitabimus vobiſcū. erimuſqꝫ vnꝰ ppl's. ſi
aūt circūcidi nolueritis: tollemꝰ filiā nr̄am ⁊ re
cedemus. Placuit oblatio eoꝝ emor ⁊ ſichem
filio eius: nec diſtulit adoleſcens qn ſtatim qđ
petebatur expleret. Amabat. n. puellam valde
⁊ erat inclitus in oī domo pr̄is ſui. Ingreſſiqꝫ
portā vrbis locuti ſunt ad pplm. Viri iſti paci
fici ſunt. ⁊ volunt habitare nobiſcum. Negoci
emur in terra ⁊ exerceam eā: q̄ ſpacioſa ⁊ lata/
cultoribus indiget. Filias eoꝝ accipiemꝰ vxo/
res: ⁊ nr̄as illis dabimꝰ. Vnū eſt q̄ differť tan
tū bonū. Si circumcidamus maſculos nr̄os ri
tū gentis imitātes. ⁊ ſubā eoꝝ ⁊ pecora ⁊ cūcta
q̄ poſſident nr̄a erūt. Tm̄ i h̄ acqeſcamꝰ. ⁊ ha/
bitātes ſil' vnū efficiamꝰ pplm. Aſſenſiqꝫ ſunt
oēs circūciſis cūctis marībꝰ. Et ecce die tertio
qū grauiſſimus vulnerū dolor eſt. arrepť duo
filij iacob. ſymeon ⁊ leui fratres dine gladijs.
ingreſſi ſunt vrbē cōfidenter: interfectiſqꝫ oī/
bus maſculiſ. emor ⁊ ſichem pariter necauerūt
tollētes dinā de domo ſichem ſororē ſuā. Qui
bus egreſſis irruerunt ſup̱ occiſos ceteri filij ia
cob. ⁊ depopulati ſunt vrbem in vltionem ſtu/
pri: oues eoꝝ ⁊ armenta ⁊ aſinos. cunctaqꝫ va
ſtantes que in domibꝰ ⁊ in agris erāt. paruu/
los q̄ꝫ eoꝝ ⁊ vxores duxerunt captiuas. Qui/
bus ꝑpetratis audacť. iacob dixit ad ſymeon ⁊
leui. turbaſtis me. ⁊ odioſum feciſtiſ me chana
neis ⁊ pherezeis habitatoribꝰ tre huiꝰ. Nos pau
ci ſumus: illi cōgregati percutiēť me. ⁊ delebor
ego ⁊ domꝰ mea. Rn̄derunt. Nunqd vt ſcorto
abuti debuere ſorore noſtra: XXXV

Interea locutus ē deus ad iacob. Sur
ge ⁊ aſcende bethel ⁊ habita ibi. Fac/
qꝫ altare dn̄o qui apparuit tibi qn̄do
fugiebas eſau fratrem tuum. Iacob vo cōuo
cata oī domo ſua ait: Abijcite deos alienos q̄ i
me/dio vr̄i ſunt ⁊ mundamini: ac mutate veſti
menta veſtra. Surgite ⁊ aſcēdamꝰ i bethel vt
fa ciamus ibi altare dn̄o qui exaudiuit me i die
tribulatōis mee. ⁊ ſocius fuit itineris mei. De
derunt ergo ei oēs deos alienos q̄s hēbant: ⁊ i
aures que erant in auribꝰ eoꝝ. At ille infodit
eas ſubter terebinthū: q̄ eſt poſt vrbē ſichem.
Cūqꝫ pfecti eſſent: terror dei inuaſit oēs p̱ cir/
cuitū ciuitates. ⁊ nō ſunt auſi pſequi recedētes.
Venit igitur iacob luzam: q̄ eſt in tra chanaan
cognomēto bethel: ipſe ⁊ oīs ppl's cū eo. Edi/
ficauitqꝫ ibi altare. ⁊ appellauit nomē loci illiꝰ
domus dei. Ibi enim apparuit ei deus cum fu
geret frēꝫ ſuū. Eodē tpe mortua eſt delbora nu
trix rebecce. ⁊ ſepulta eſt ad radices bethel ſub
ter quercum: vocatūqꝫ ē nomē loci illius q̄rcuſ
fletus. Apparuit aūt iterum deus iacob poſtq̄ꝫ
reuerſus eſt de meſopotamia ſyrie: ⁊ venit ī be
thel: benedixitqꝫ ei dicens. Non vocaberis vl
tra iacob: ſed iſrahel erit nomē tuū. Et appella
uit eū iſrľ. Dixitqꝫ ei: Ego deus oīpotēs: Cre
ſce ⁊ multiplicare: gentes ⁊ populi nationū ex
te erunt. Reges de lumbis tuis egredientur:
terrāqꝫ quā dedi abraham ⁊ iſaac. dabo tibi ⁊
ſemini tuo poſt te. Et receſſit ab eo. Ille vo ere
xit titulum lapideuꝫ. in loco quo locutus fuerat
ei deus libans ſuper eū libamina. ⁊ effundens
oleum: vocanſqꝫ nomē illiꝰ loci bethel. Egreſ
ſus aūt inde venit verno tpe ad terrā q̄ ducit ef
frathā. In qua cum parturiret rachel. ob diffi/
cultatem partus periclitari cepit. Dixitqꝫ ei ob
ſtetrix. Noli timere: q2 ⁊ hunc habebis filium
Egrediente aūt aīa pre dolore ⁊ iminente iam
morte. vocauit nomen filij ſui bennoni. i. filius
doloris mei. Pater vo appellauit eum benia
min. i. filius dextre. Mortua eſt ergo rachel ⁊
ſepulta eſt in via que ducit effrathaꝫ. hec ē beth
leem. Erexitqꝫ iacob titulum ſuper ſepulchruꝫ
eius. Hic eſt titulus monumēti rachel vſqꝫ in
preſentē diē. Egreſſus inde fixit tabernaculum
trans turrē gregis. Cūqꝫ habitaret in illa re/
gione: abijt ruben. ⁊ dormiuit cū bala concubi
na pr̄is ſui. Qđ illū minime latuit. Erant autē
filij iacob duodecim. Filij lye primogenitꝰ ru/
ben: ⁊ ſymeon ⁊ leui: iudas ⁊ iſachar ⁊ zabulō
Filij rachel: ioſeph ⁊ beniamin. Filij bale ācil
le rachelis: dan ⁊ neptalim. Filij zelphe ācille
lye. gad ⁊ aſer. Hi ſunt filij iacob: qui nati ſūt
ei in meſopotamia ſyrie. Venit etiam ad iſaac
patrē ſuum in mambre ciuitatis arbee hec eſt

chron. in qua peregrinatus eſt abrahā ⁊ iſaac
Et cōpleti ſunt dies iſaac centū octoginta āno/
rum: conſumptuſqꝫ etate mortuus eſt. ⁊ appo
ſitus ē populo ſuo ſenex ⁊ plenus dierum. ⁊ ſe
pelierunt eū eſau ⁊ iacob filij ſui. XXXVI
HE aūt ſunt generatiōes eſau. ipſe ē e/
dom. Eſau accepit vxores de filiabus
chanaan. ada filiam elom ethei ⁊ ooli/
bama filiam ane filij ſebeon euei. Baſemath q̄
qꝫ filiā iſmahel ſororem nabaioth. Peperit āt
ada eliophaz. Baſemath genuit rahuel. Ooli
bama genuit iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi filij
eſau qui nati ſunt ei in terra chanaan. Tulit au
tem eſau vxores ſuas filios ⁊ filias ⁊ omnem
animā domus ſue ⁊ ſubſtantiam ⁊ pecora ⁊ cū
cta que habere poterat in terra chanaā. ⁊ abijt
in alteram regionem. receſſitqꝫ a fratre ſuo ia/
cob. Diuites enim erant valde. ⁊ ſimul habi/
tare non poterant: nec ſuſtinebat eos terra pe/
regrinationis eorum pre multitudine gregum
Habitauitqꝫ eſau in monte ſeyr ipſe eſt edom
He autem ſunt generationes eſau patris edō
in monte ſeyr. ⁊ hec nomina filiorum eius. Eli
phaz filius ada: vxoris eſau. Rahuel quoqꝫ fi
lius baſemath vxoris eius. Fueruntqꝫ eliphaz
filij: theman. omar. ſepho. ⁊ gathan. ⁊ ce
nez. ⁊ chore. Erat autem thamna concubina
eliphaz filij eſau: que peperit ei amalech. Hi
ſunt filij ada vxoris eſau. Filij autem rahuel:
naath ⁊ zara ſemma ⁊ meza. Hi filij baſemath
vxoris eſau. Iſti quoqꝫ erant filij oolibama fi/
lie ane filij ſebeon. vxoris eſau. quos genuit ei
iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi duces filiorꝫ eſau
Filij eliphaz primogeniti eſau: dux themā. dux
omar. dux ſephua. dux cenez. dux chore. dux
gatham. dux amalech. Hi filij eliphaz in terra
edom: ⁊ hi filij ada. Hi quoqꝫ filij rahuel filij
eſau. Dux naath: dux zara. dux ſema. dux me
za. Hi autem duces rahuel: in terra edō. Iſti
filij baſemath vxoris eſau. Hi autē filij ooliba
ma vxoris eſau. Dux iheus. Dux ihelon. dux
chore. Hi duces oolibama filie ana vxoris eſau
Iſti ſunt filij eſau ⁊ hi duces eorum. ipſe ē edō
Iſti ſunt filij ſeyr horrei habitatores terre: lo/
than ⁊ ſobal ⁊ ſebeon ⁊ anan ⁊ diſon ⁊ eſer ⁊
diſan. Hi duces horrei filij ſeyr: in terra edō:
Facti ſunt autem filij lothan. horrei ⁊ eman.
Erat autem ſoror lothan thamna. Et iſti filij ſo
bal: aluhan ⁊ maneeth ⁊ ebal ſephi ⁊ onan. Et
hi filij ſebeon: achia ⁊ anan. Iſte eſt anan qui
inuenit aquas calidas in ſolitudine: cum paſce
ret aſinas ſebeon patris ſui. Habuitqꝫ filium
diſan ⁊ filiam oolibama. Et iſti filij diſan: ab/
daz ⁊ ieſban ⁊ iethran ⁊ charan. Hi quoqꝫ filij
eſer: balaannan: ⁊ zeuan ⁊ achan. Habuit au
tem filios diſan hus ⁊ aran. Hi duces horreo
rum. Dux lothan: dux ſobal. dux ſebeon. dux
ana. dux diſon. dux eſer. dux diſan. Iſti duces
horreorum: qui imperauerunt in terra ſeyr. Re/
ges autem qui regnauerunt in terra edom: an
teqꝫ haberent regē filij iſrael. fuerunt hi: Ba
lach filius beor: nomenqꝫ vrbis eius denaba.
Mortuus eſt autē balach: ⁊ regnauit ꝓ eo io/
bab filius zare de boſra. Cūqꝫ mortuus eēt io
bab: regnauit pro eo huſan de terra themano/
rū. Hoc quoqꝫ mortuo: regnauit pro eo ad/
ad filius badadi qui percuſſit madian in regio
ne moab. ⁊ nomē vrbis eiꝰ auith. Cūqꝫ mortu
us eſſet adad: regnauit pro eo ſemla de maſre
cha. Hoc quoqꝫ mortuo regnauit pro eo ſaul
de fluuio rooboth. Cumqꝫ ⁊ hic obiſſet. ſucceſ/
ſit in regnum balanan filius achobor. iſto quo
qꝫ mortuo: regnauit pro eo adad. nomenqꝫ vr
bis eius phou. Et appellabatur vxor eius mee
zabel filia matreth. filie mizaach. Hec ergo no
mina ducū eſau in cognationibus ⁊ locis ⁊ vo
cabulis ſuis: dux thamna. dux aluha. dux ie/
theth. dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux
cenez. dux themā. dux mabſar. dux madihel
dux hirā. Hi duces edom habitantes in terra
imperij ſui: ipſe eſt eſau pater idumeorū. Ha/
bitauit autem iacob in terra chanaan in qua pa
ter ſuus peregrinatus eſt. ⁊ he ſunt generatio/
nes eius. XXXVII
IOſeph cum ſedecim eſſet annorꝫ pa
ſcebat gregem cum fratribus ſuis ad/
huc puer. Et erat cū filijs bale ⁊ zelphe
vxorū patris ſui: accuſauitqꝫ fratres ſuos apō
patrem crimine peſſimo. Iſrael aūt diligebat
ioſeph ſuper omnes filios: eoqꝫ in ſenectute ge
nuiſſet eum. Fecitqꝫ ei tunicam polymitā. Vi
dentes aūt fratres eius q̄ a patre plus cunctis
filijs amaretur. oderant eum: nec poterant ei
quicq̄ꝫ pacifice loqui. Accidit quoqꝫ vt viſū ſo
mnium referret fratribꝰ ſuis: que cauſa maio/
ris odij ſeminariū fuit. Dixitqꝫ ioſeph fratribus
ſuis. Audite ſomniū meū quod vidi. Putabā
nos ligare manipulos in agro. ⁊ q̄ſi conſurge
re manipulū meū ⁊ ſtare: veſtroſqꝫ manipulos
circūſtātes adorare manipulū meū. Reſpōderūt
frēs eius. Nūqd rex noſter eris: aut ſubijcie/
mur ditioni tue. Hec ergo cauſa ſomniorū at/
qꝫ ſermonum: inuidie ⁊ odij fomitem miniſtra
uit. Aliud quoqꝫ vidit ſomniū qḋ narrans fra

tribus ait: Vidi per ſomniū: q̄ſi ſolem ⁊ lunā
⁊ ſtellas vndecim adorare me. Quod cum prī
ſuo ⁊ fratribus retuliſſet: increpauit eū pr̄ ſu⁹
⁊ dixit. Quid ſibi vult hoc ſomniū q̄ꝺ vidiſti.
Nū ego ⁊ mater tua ⁊ fratres tui adorabimus
te ſuper terram. Inuidebant ei igit̄ fratres ſui
pater vo rē tacit⁹ conſiderabat. Cūq̄ȝ fratres
illius in paſcendis gregib⁹ prīs morarent̄ in ſi
chem. dixit ad eū iſrl': Fratres tui paſcūt oues
in ſichimis. veni mittam te ad eos. Quo rn̄dē
te. preſto ſum ait: Vade ⁊ vide ſi cuncta pſpe/
ra ſint erga frēs tuos ⁊ pecora. ⁊ renuncia mi
hi qd agat̄. Miſſus de valle ebron venit in ſi/
chem. Inuenitq̄ȝ eū vir errantē in agro. ⁊ in/
terrogauit quid q̄reret. At ille rn̄dit. Fratres
meos quero. Indica mihi: vbi paſcant greges
Dixitq̄ȝ ei vir. Receſſerūt de loco iſto. Audi/
ui aūt eos dicentes. Eam⁹ in dothaim. Perre
xit itaq̄ȝ ioſeph poſt frēs ſuos ⁊ inuenit eos in
dothaim. Qui cū vidiſſent eū procul: an̄q̄ȝ ac/
cederet ad eos cogitauerūt illū occidere. ⁊ mu/
tuo loquebant̄. Ecce ſomniator venit. Venite
occidam⁹ eū. ⁊ mittamus in ciſternā veterem.
Dicemuſq̄ȝ: fera peſſima deuorauit eū. ⁊ tunc
apparebit quid illi proſint ſomnia ſua. Audiēs
aūt hec ruben. nitebat̄ liberare eū de manibus
eoꝝ. ⁊ dicebat: Nō interficiam⁹ aīam eius. nec
effundam⁹ ſanguinē: ſed proijcite eū in ciſternā
hanc veterē que eſt in ſolitudine: manuſq̄ȝ ve/
ſtras ſeruate innoxias. Hoc aūt dicebat volens
eripere eū de manibus eoꝝ. ⁊ reddere prī ſuo.
Confeſtim igit̄ vt puenit ad frēs ſuos. nuda/
uerunt eū tunica talari ⁊ polymita: miſeruntq̄ȝ
eū in ciſternā veterē que nō hēbat aquā. Et ſe
dentes vt comederēt panē viderūt iſmahelitas
viatores venire de galaad. ⁊ camelos eoꝝ por/
tantes aromata ⁊ reſinam ⁊ ſtacten in egyptū
Dixit ergo iudas fratribus ſuis. Quid nobis
prodeſt ſi occiderimus fratrem noſtrum. ⁊ ce/
lauerimus ſanguinem ipſius. Melius ē vt ve
nundet̄ iſmahelitis. ⁊ manus noſtre non pol/
luant̄. Frater enim ⁊ caro noſtra eſt. Acquie/
uerunt fratres ſermonib⁹ illius. ⁊ pretereunti/
bus madianitis negociatoribus: extrahentes
eū de ciſterna vendiderunt eum iſmahelitis vi
ginti argenteis: qui duxerunt eum in egyptū.
Reuerſuſq̄ȝ ruben ad ciſternam non inuenit
puerum: ⁊ ſciſſis veſtibus pergens ad fratres
ſuos ait. Puer non comparet. ⁊ ego quo ibo.
Tulerunt autem tunicam eius. ⁊ in ſanguine
hedi quem occiderant tinxerunt: mittentes qui
ferrent ad patrem. ⁊ dicerēt. Hanc inuenim⁹
vide vtrum tunica filij tui ſit an non. Quā cū
cognouiſſet pater ait. Tunica filij mei eſt. Fe/
ra peſſima comedit eū: beſtia deuorauit ioſeph
Sciſſiſq̄ȝ veſtibus: indutus eſt cilitio: lugens
filium ſuum multo tempore. Cōgregatis autē
cūctis liberis eius: vt lenirent dolorem patris
noluit conſolationem accipere. ſed ait. Deſcen
dam ad filiū meū lugens in infernū. Et illo p/
ſeuerante in fletu: madianite vendiderunt io/
ſeph in egypto. phutifari eunucho pharaonis
magiſtro militum.

XXXVIII

Eo dē tēpore deſcendens iudas a fratri
bus ſuis. diuertit ad virum odollami/
tem noīe hiram: viditq̄ȝ ibi filiā homi/
nis chananei vocabulo. Sue. Et accepta vxo/
re ingreſſus eſt ad eam. Que cōcepit ⁊ peperit
filium. ⁊ vocauit nomen eius her. Ruſūq̄ȝ ↄ
cepto fetu natū filiū vocauit onan. Tertiū quo/
q̄ȝ peperit quem appellauit ſela. Quo nato pa
rere vltra ceſſauit. Dedit autem iudas vxorem
primogenito ſuo her. noīe thamar. Fuit quo/
q̄ȝ her primogenit⁹ iude. nequā in cōſpectu dn̄i
⁊ ________ ab eo occiſus eſt. Dixit ergo iudas ad onā
filiū ſuū. Ingredere ad vxorē frīs tui ⁊ ſocia/
re illi vt ſuſcites ſemen fratri tuo. Ille ſciēs nō
naſci ſibi filios. introiens ad vxorē fratris ſui.
ſemen fundebat in terram: ne liberi fratris no
mine naſcerentur. Et iccirco percuſſit eū dn̄s.
eo q̄ rem deteſtabilē faceret. Quāobrem dixit
iudas thamar nurui ſue. Eſto vidua in domo
patris tui: donec creſcat ſela filius meus. Ti/
mebat enim ne ⁊ ipſe moreret̄ ſicut fratres ei⁹.
Que abijt ⁊ habitauit i domo prīs ſui. Euolu
tis aūt multis annis. mortua eſt Sue vxor iu/
de. Qui poſt luctū cōſolatiōe ſuſcepta aſcende/
bat ad tonſores ouium ſuarum ipſe ⁊ hiras opi
lio gregis odollamita in thāmas. Nūciatūq̄ȝ ē
thamar q̄ ſocer illius aſcenderet in thāmas: ad
tondendas oues. Que depoſitis viduitatis ve
ſtibus. aſſumpſit theriſtrū. ⁊ mutato habitu ſe/
dit in biuio itineris q̄ꝺ ducit thāmam: eo q̄ cre
uiſſet ſela ⁊ non eum accepiſſet maritū. Quam
cū vidiſſet iudas: ſuſpicatus eſt eſſe meretricē.
Operuerat. n. vultum ſuum ne agnoſceretur.
Ingrediēſq̄ȝ ad eā. ait: Dimitte me vt coeam
tecū. Neſciebat enim q̄ nurus ſua eſſet. Qua
rn̄dēte. qd dabis mihi vt fruaris ↄcubitu meo
dixit. Mittam tibi hedū de gregibus. Ruſū/
q̄ȝ illa dicente patiar. q̄ꝺ vis ſi dederis mihi ar
rabonem donec mittas quod polliceris. ait iu/
das. Quid tibi vis pro arabone dari. Reſpon
dit. Annulum tuū ⁊ armillam. ⁊ baculū quem

manu teneo. Ad vnum igitur coitum mulier
ꝯcepit. ⁊ ſurgens abijt: depoſitoꝫ habitu quē
ſumpſerat induta eſt viduitatis veſtibꝰ. Miſit
autem iudas hedum per paſtorē ſuum odolla/
mitem: vt reciperet pignus qđ dederat mulieri
Qui cū non inueniſſet eā: interrogauit hoīes
loci illius. Vbi eſt mulier q̄ ſedebat in biuio.
Reſpondentibus cunctis non fuit in loco iſto
meretrix. reuerſus eſt ad iudā. ⁊ dixit ei. Non
inueni eā. Sed ⁊ hoīes loci illius dixerunt mi
hi: nunq̄ꝫ ſediſſe ibi ſcortū. Ait iudas. Habe/
at ſibi. Certe mendacij arguere nos nō poteſt
Ego miſi hedū quē promiſeram. ⁊ tu non in/
ueniſti eam. Ecce autē poſt tres menſes nun/
ciauerunt iude dicentes. Fornicata eſt thamar
nurus tua. ⁊ videt̄ vterus illius intumeſcere.
Dixitq̄ꝫ iudas. Producite eā vt comburatur
Que cum duceret̄ ad penā: miſit ad ſocerū ſuū
dicens. De viro cuius hec ſunt concepi. Co/
gnoſce cuius ſit annulus ⁊ armilla ⁊ baculus.
Qui agnitis muneribꝰ ait. Juſtior me eſt: q̄
nō tradidi eam ſela filio meo. Attamē vltra nō
cognouit eam. Jnſtante aūt partu: apparuerūt
gemini in vtero: atq̄ꝫ ī ipſa effuſiōe infantium
vnus ꝓtulit manū: in qua obſtetrix ligauit coc
cinū dicens: Jſte egredietur prior. Jllo vero re/
trahente manū egreſſus eſt alter. Dixitq̄ꝫ mu/
lier. Quare diuiſa eſt ꝓpter te maceria. Et ob
hanc cām vocauit nomē eius phares. Poſtea
egreſſus eſt frater eius. in cuius manu erat coc
cinum. quem appellauit zaram

XXXIX

Igitur ioſeph ductus eſt in egyptum.
emitq̄ꝫ eū phutifar eunuchus pharao
nis princeps exercitus ſui. vir egypti
us de manu iſmahelitarum: a quibus ꝑductus
erat. Fuitq̄ꝫ dn̄s cū eo: ⁊ erat vir in cunctis ꝓ/
ſpere agens. Habitauitq̄ꝫ ī domo dn̄i ſui: qui
optime nouerat dn̄m eſſe cū eo. ⁊ oīa q̄ gereret
ab eo dirigi in manu illius. Jnuenitq̄ꝫ ioſeph
grām corā dn̄o ſuo. ⁊ miniſtrabat ei. A quo p̄/
poſitus oībꝰ gubernabat creditā ſibi domū. ⁊
vniuerſa que ei tradita fuerant. Bn̄dixitq̄ꝫ do
minus domui egyptij ꝓpter ioſeph. ⁊ multipli
cauit tam in edibꝰ q̄ꝫ in agris cunctā eiꝰ ſubām
Nec quicq̄ꝫ aliud nouerat. niſi panē quo veſce
bat̄. Erat aūt ioſeph pulchra facie ⁊ decorus aſ
pectu. Poſt multos itaq̄ꝫ dies. iniecit dn̄a ſua
oculos ſuos in ioſeph. ⁊ ait: Dormi mecū. qui
nequaq̄ꝫ acquieſcēs operi nephario. dixit ad eā
Ecce dn̄s meus oībus mihi traditis. ignorat
quid habeat in domo ſua: nec quicq̄ꝫ eſt q̄ non
in mea ſit poteſtate: vel non tradiderit mihi. p̄
ter te que vxor eiꝰ es. Quō ergo poſſū hoc ma
lū facere. ⁊ peccare in dn̄m meū. Huiuſcemo/
di verbis per ſingulos dies loquebant̄. ⁊ muli
er moleſta erat adoleſcenti. ⁊ ille recuſabat ſtu/
prum. Accidit aūt quadā die vt intraret ioſeph
domū. ⁊ operis quippiā abſq̄ꝫ arbitris faceret.
⁊ illa apprehenſa lacinia veſtimenti eius dice/
ret: Dormi mecū. Qui relicto in manu eiꝰ pal
lio fugit. ⁊ egreſſus eſt foras. Cumq̄ꝫ vidiſſet
mulier veſtē in manibus ſuis. ⁊ ſe eſſe contem
ptam: vocauit ad ſe hoīes domus ſue. ⁊ ait ad
eos. En introduxit virum hebreum vt illude/
ret nobis. Jngreſſus eſt ad me vt coiret mecū
Cūq̄ꝫ ego ſuccla maſſem. ⁊ audiſſet vocē meā
reliquit palliū qđ tenebam: ⁊ fugit foras. Jn ar
gumentū ergo fidei retentū palliū oſtendit ma
rito reuertēti domū. ⁊ ait: Jngreſſus eſt ad me
ſeruus hebreus. quē adduxiſti. vt illuderet mi
hi. Cūq̄ꝫ audiſſet me clamare: reliquit pallium
qđ tenebā: ⁊ fugit foras. His auditis dn̄s ⁊ ni
mium credulus verbis coniugis iratus eſt val
de. tradiditq̄ꝫ ioſeph in carcerē vbi vincti regiſ
cuſtodiebant̄. ⁊ erat ibi clauſus. Fuit aūt dn̄s
cum ioſeph: ⁊ miſertus ē illius. ⁊ dedit ei grām
in ꝯſpectu principis carceris. Qui tradidit in
manu illius vniuerſos vinctos q̄ in cuſtodia te
nebant̄. ⁊ quicquid fiebat ſub ipſo erat: nec no
uerat aliqđ cūctis ei creditis. Dn̄s. n. erat cū il
lo ⁊ oīa opera eius dirigebat.

XL

His itaq̄ꝫ geſtis: accidit vt peccarēt duo
eunuchi. pincerna regis egypti ⁊ piſtor
dn̄o ſuo. Jratuſq̄ꝫ contra eos pharao
nam alter pincernis preerat alter piſtoribꝰ mi/
ſit eos in carcerem principis militū in q̄ erat vi
ctus ⁊ ioſeph. Et cuſtos carceris tradidit eos
ioſeph: ⁊ qui miniſtrabat eis. Aliquantulū tē/
poris fluxerāt. ⁊ illi in cuſtodia tenebant̄. Vi/
deruntq̄ꝫ ambo ſomniū nocte vna: iuxta inter
pretationem congruā ſibi. Ad quos cū introiſ
ſet ioſeph mane ⁊ vidiſſet eos triſtes. ſciſcitatꝰ
eſt dicēs: Cur triſtior eſt hodie ſolito facies ve
ſtra. Qui reſpōderunt: Somniū vidimꝰ ⁊ nō
eſt qui interpretetur nobis: Dixitq̄ꝫ ad eos io/
ſeph: Nunquid nō dei eſt interpretatio. Refer
te mihi qđ videritis. Narrauit prior prepoſitꝰ
pincernarū ſomniū ſuum. Videbam corā me
vitē in qua erant tres propagines creſcere pau
latim in gēmas. ⁊ poſt flores vuas matureſce
re: calicemq̄ꝫ pharaōis in manu mea. Tuli er
go vuas ⁊ expreſſi in calicem quē tenebā: ⁊ tra
didi poculum pharaoni. Rn̄dit ioſeph. Hec
eſt interpretatio ſomnij. Tres ꝓpagines. tres

adhuc dies ſūt poſt quos recordabitur pharao miniſterij tui. ⁊ reſtituet te in gradum priſtinū: dabiſq; ei calicem iuxta officium tuum ſicut ante facere conſueueras. Tantum memento mei cum tibi bene fuerit, ⁊ facies mecū miſericordiam: vt ſuggeras pharaoni: vt educat me ꝺ iſto carcere. quia furtim ſublatus ſum de terra hebreorum, ⁊ hec innocens in lacum miſſus ſum Videns piſtorum magiſter ꝙ prudenter ſomnium diſſoluiſſet. ait. Et ego vidi ſomnium ꝙ tria caniſtra farine haberem ſuper caput meū, ⁊ in vno caniſtro qḋ erat excelſius portare me putabam omnes cibos qui fiunt arte piſtoria: aueſq; comedere ex eo. Reſpōdit ioſeph. Hec eſt interpretatio ſomnij. Tria caniſtra. tres adhuc dies ſūt poſt quos auferet pharao caput tuum: ac ſuſpendet te in cruce. ⁊ lacerabunt volucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalitius pharaonis erat. Qui faciēs grāde conuiuiū pueris ſuis recordatus eſt inter epulas magiſtri pincernarū ⁊ piſtorꝝ ꝓncipis: reſtituitq; alterū in locū ſuū vt porrigeret ei poculū. alterū ſuſpēdit in patibulo: vt coniectoris veritas ꝓbaretur Et cū ſuccedentibus ꝓſperis p̄poſitus pincernarū oblitus eſt interpretis ſui. XLI

Poſt duos annos vidit pharao ſomnium. Putabat ſe ſtare ſuper fluuium. de quo aſcendebant ſeptem boues pulchre ⁊ craſſe nimis, ⁊ paſcebant̄ in locis paluſtrib⁹. Alie q̃z ſeptē emergebant de flumine fede confecteq; macie. ⁊ paſcebant̄ in ipa amnis ripa in locis virentib⁹: deuorauerūtq; eas quarū mira ſpēs ⁊ habitudo corporꝝ erat. Et ꝑgefact⁹ pharao rurſū dormiuit. ⁊ vidit alterū ſomnium. Septem ſpice pullulabant i culmo vno plene atq; formoſe: alie q̊z totidē ſpice tenues ⁊ ꝑcuſſe vredine oriebantur: deuorantes omnem ꝓorū pulchritudinem. Euigilans pharao poſt quietē. ⁊ facto mane pauore ꝑterrit⁹, miſit ad oēs coiectores egypti: cūctoſq; ſapientes ⁊ accerſitis. narrauit ſomniū. nec erat qui interp̄taret̄. Tūc demū reminiſcēs magiſter pincernarū ait. Cōfiteor peccatū meū. Irat⁹ rex ſeruis ſuis me ⁊ magiſtrū piſtorꝝ retrudi iuſſit in carcerē ꝓncipis militum: vbi vna nocte vterq; vidimus ſomniū: preſagiū futurorꝝ. Erat ibi puer hebreus eiuſdem ducis militū famulus: cui narrantes ſomnia. audiuimus qcqd poſtea rei ꝓbauit euentus. Ego enim redditus ſum officio meo. ⁊ ille ſuſpenſus ē in cruce. Protinus ad regis iperiū eductū de carcere ioſeph totonderūt ac veſte mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi ſomnia nec ē qui ediſſerat. q̄ audiui te ſapientiſſime coniicere. Rūdit ioſeph. Abſq; me de⁹ rūdebit ꝓſpera pharaoni. Narrauit ergo pharao q̄ viderat. Putabā me ſtare ſuꝑ ripaꝫ fluminis. ⁊ ſeptē boues ꝺ amne conſcendere, pulchras nimis ⁊ obeſis carnibus: q̄ in paſtu paludis directa carpebāt. Et ecce has ſequebātur alie ſeptē boues intantū deformes ⁊ macilēte: vt nunq̃z tales i terra egypti viderim. Que deuoratis ⁊ ꝯſūptis ꝓorib⁹. nullū ſaturitat̄ dedere veſtigiū: ſed ſimili macie ⁊ ſqualore torpebant. Euigilans. rurſus ſopore depreſſus vidi ſomniū. Septem ſpice pullulabāt in culmo vno plene atq; pulcherrime. Alie q̊z ſeptem tenues ⁊ percuſſe vredine oriebant̄ e ſtipula que priorū pulchritudinem deuorauerunt. Narraui coiectoribus ſomniū. ⁊ nemo ē qui ediſſerat Rūdit ioſeph. Somniū regis vnū ē. Que facturus ē de⁹ oſtēdit pharaoni. Septē boues pulchre ⁊ ſeptem ſpice plene. ſeptē vbertatis anni ſūt: eandēq; vim ſomnij cōprehendūt. Septē quoq; boues tenues atq; macilente q̄ aſcenderūt poſt eas ⁊ ſeptē ſpice tenues ⁊ vento vrente ꝑcuſſe, ſeptē anni vētura ſūt famis. q hoc ordine cōplebunt̄. Ecce ſeptē anni veniēt fertilitatis magne in vniuerſa terra egypti: quos ſequent̄ ſeptē anni alij tāte ſterilitat̄: vt obliuiōi tradat̄ cūcta retro abundantia. Conſūptura ē enim fames omnē terrā, ⁊ vbertatis magnitudinē ꝑditura ē inopie magnitudo. Qḋ autem vidiſti ſecūdo. ad eandem rē ꝑtinens ſomniū firmitatis indiciū ē: eo ꝙ fiat ſermo dei ⁊ velocius impleat̄. Nūc ergo ꝓuideat rex virū ſapientē ⁊ induſtriū ⁊ p̄ficiat eū terre egypti q ꝯſtituat p̄poſitos p cūctas regiōes. ⁊ quintam ꝑtē fructuū. per ſeptē annos fertilitatis q iam nūc futuri ſunt. ꝯgreget in horrea. ⁊ omne frumentum ſub pharaonis ꝑtāte cōdat̄. ſeruetur q; in vrbib⁹ ⁊ p̄paret̄ future ſeptē annorꝝ fami. que oppꝛ̄ſſura ē egyptū. ⁊ nō ꝯſumet̄ terra inopia. Placuit pharaoni ꝯſiliū. ⁊ cūct̄ miniſtris eius Locutuſq; ē ad eos. Nō inuenire poterim⁹ talē virū q ſpū dei plenus ſit. Dixit ḡ ad ioſeph. Quia oſtēdit tibi de⁹ oia q̄ locut⁹ es: nūqd ſapiētiorē ⁊ ꝯſilem tui inuenire potero. Tu eris ſuꝑ domū meā. ⁊ ad tui oris imperiū cūct⁹ populus obediet. Vno tm̄ regni ſolio precedam te. Dixitq; rurſū pharao ad ioſeph. Ecce conſtitui te ſuper vniuerſam terram egypti. Tulitq; ānulum de manu ſua ⁊ dedit eū in manu ei⁹. veſtiuitq; eū ſtola byſſina. ⁊ collo torquem auream circūpoſuit. Fecitq; eū aſcendere ſuper currū

ſuū ſecundū clamante p̄cone: vt oēs corā eo genuflecterēt. ⁊ prepoſitū eſſe ſcirent vniuerſe terre egypti. Dixit quoqꝫ rex egypti ad ioſeph Ego ſū pharao. Abſqꝫ tuo imꝑio non mouebit quiſqꝫ manū aut pedē in oī trā egypti. Vertitqꝫ nomē eiꝰ. ⁊ vocauit eū lingua egyptiaca. ſaluatorē mūdi. Deditqꝫ illi vxorē. aſſenec filiā phutifaris ſacerdotis eliopoleos. Egreſſus eſt itaqꝫ ioſeph ad trā egypti. Triginta annorū erat qū ſtetit in ꝯſpectu regis pharaonis. ⁊ circuiuit oēs regiōes egypti. Venitqꝫ fertilitas ſeptē annorū. ⁊ in manipulos redacte ſegetes cōgregate ſunt in horrea egypti. Omis etiam frugū abundātia. in ſingulis vrbibꝰ ꝯdita ē Tantaqꝫ fuit abundātia tritici: vt arene maris coequaret. ⁊ copia menſurā excederet. Natiqꝫ ſunt ioſeph filij duo anteqꝫ veniret fames. quos peperit ei aſſenec filia phutifaris ſacerdotis elioleos. Vocauitqꝫ nomē p̄mogeniti manaſſes dicens. Obliuiſci me fecit deus oīum laborum meoꝝ. ⁊ domus pr̄is mei. Nomē quoqꝫ ſecūdi appellauit effraim dicēs. Creſcere me fecit deus in terra paupertatis mee. Igit̄ trāſactis ſeptē vbertatis annis q̄ fuerāt in egypto: ceperunt venire ſeptē anni inopie. quos p̄dixerat ioſeph. ⁊ in vniuerſo orbe fames p̄ualuit. In cūcta etiā tra egypti fames erat. Qua eſuriēte. clamauit pplꝫ ad pharaonē alimenta petēs. Quibus ille rn̄dit. Ite ad ioſeph. ⁊ quicquid ipſe vobis dixerit. facite. Creſcebat aūt quotidie fames in omni terra: aperuitqꝫ ioſeph vniuerſa horrea. ⁊ vendebat egyptijs. Nā ⁊ illos oppreſſerat fames Oēſqꝫ ꝓuincie veniebāt ī egyptū vt emerent eſcas: ⁊ malū inopie temperarēt. XLII

AVdiēs aūt iacob q̄ alimēta vēderent̄ in egypto. dixit filijs ſuis. Quare negligitis. Audiui q̄ triticū venūdetur in egypto. Deſcendite ⁊ emite nobis neceſſaria: vt poſſimꝰ viuere. ⁊ nō ꝯſumamur inopia. Deſcēdentes igit̄ frēs ioſeph decē vt emerent frumēta in egypto. bēiamin domi retento a iacob q̄ dixerat fratribus eiꝰ ne forte in itinere quicquā patiat̄ mali: ingreſſi ſunt terrā egypti cū alijs qui pergebāt ad emendū. Erat aūt fames in terra chanaan. ⁊ ioſeph erat p̄nceps in terra egypti atqꝫ ad eius nutū frumēta pplīs vendebantur Cūqꝫ adoraſſent eū frēs ſui ⁊ agnouiſſet eos: quaſi ad alienos durius loq̄bat̄. interrogās eos: Unde veniſtis. Qui rn̄derūt. de terra chanaan: vt emamus victui neceſſaria. Et tū fratres ipſe cognoſcēs. nō eſt cognitꝰ ab eis. Recordatuſqꝫ ſomniorū que aliquā viderat: ait ad eos. Exploratores eſtis: vt videatis infirmiora terre. veniſtis. Qui dixerūt. Nō eſt ita dn̄e. ſꝫ ſerui tui venerūt vt emerent cibos. Omnes filij vniꝰ viri ſumus. Pacifici venimus: nec quicquā famuli tui machinant̄ mali. Quibꝰ ille rn̄dit Aliter ē. Immunita terre huius ꝯſiderare veniſtis. Et illi. Duodecī inquiunt fr̄es ſerui tui ſumꝰ: filij viri vniꝰ ī terra chanaā. Minimꝰ cū p̄re nr̄o ē. alius nō ē ſup̄. Hoc ē inq̄t qd̄ locutus ſū. Exploratores eſtis. Iā nūc experimentū vr̄i capiā. Per ſalutē pharaonis nō egrediemini hinc: donec veniet frater veſter minimꝰ Mittite ex vobis vnū ⁊ adducat eū vos autē eritis in vinculis donec ꝓbent̄ q̄ dixiſtis vtrū vera an falſa ſint. Alioquī p̄ ſalutē pharaonis exploratores eſtis. Tradidit ergo illos cuſtodie tribus diebus. Die aūt tertio eductis de carcere ait. Facite q̄ dixi. ⁊ viuetis. Deum enim timeo Si pacifici eſtis. frater veſter vnus ligetur in carcere vos aūt abite. ⁊ ferte frumēta que emiſtis in domos vr̄as. ⁊ fratrē veſtrū minimum ad me adducite: vt poſſim veſtros ꝓbare ſermōes. ⁊ nō moriamini. Fecerūt vt dixerat. ⁊ locuti ſūt adinuicē. Merito hec patimur: q̄ peccauimus ī fratrē nr̄m vidētes anguſtias aīe illiꝰ. dū deꝓcaret̄ nos ⁊ nō audiuimꝰ: iccirco venit ſuper nos iſta tribulatio. E quibus vnus ruben ait. Nūquid nō dixi vobis. nolite peccare in puerū. ⁊ nō audiſtis me. En ſanguis eius exquirit̄. Neſciebāt enī q̄ intelligeret ioſeph: eo q̄ ꝑ interp̄tē loq̄ret̄ ad eos. Auertitqꝫ ſe parūꝑ ⁊ fleuit ⁊ reuerſus locutus ē ad eos. Tollēſqꝫ ſymeon ⁊ ligās illis p̄ſētibus. iuſſit miniſtris vt īplerēt eorū ſaccos tritico. ⁊ reponerēt pecunias ſingulorū in ſacculis ſuis: datis ſupra cibariis in via Qui fecerūt ita. At illi portantes frumenta in aſinis: ꝓfecti ſunt. Apertoqꝫ vnus ſaco vt daret iumēto pabulū in diuerſorio. contemplatus pecuniā in ore ſacculi. dixit fratribꝰ ſuis. Reddita eſt mihi pecunia. En habetur in ſacco. Et obſtupefacti turbatiqꝫ mutuo dixerunt. Quidnā ē hoc qd̄ fecit nobis deus. Veneruntqꝫ ad iacob patrē ſuum in terra chanaan. ⁊ narrauerūt ei oīa q̄ accidiſſent ſibi dicentes. Locutꝰ eſt nobis dn̄s terre. dure. ⁊ putauit nos exploratores eē ꝓuincie. Cui rn̄dimus. Pacifici ſumus. nec vllas molimur inſidias. Duodecim frēs vno p̄re geniti ſumus: vnus nō ē ſup̄: minimus cū p̄re verſat̄ ī terra chanaan. Qui ait nobis. Sic ꝓbabo q̄ pacifici ſitis. Fratrem veſtrum vnū dimittite apud me. ⁊ cibaria domibus veſtris neceſſaria ſumite ⁊ abite. Fratrēqꝫ veſtrum

minimū adducite ad me. vt ſciam ꝙ nō ſitꝭ ex/
ploratores. ⁊ iſtū q tenetꝭ in vinculis recipere
poſſitis. ac deinceps q̄ vultis. emēdi habeatis
licentiā. His dictis cū frumenta effunderent
ſinguli reppererūt i ore ſaccoꝝ ligatas pecuni
as. exterritiſqꝫ ſiſ oibus. dixit pr̄ iacob. Abſqꝫ
liberis me eſſe feciſtis. Ioſeph nō ē ſup̄: ſyme
on tenetꝭ in vinculis. ⁊ beniamin auferetꝭ. In
me hec oia mala reciderunt. Cui rñdit ruben.
Duos filios meos interfice: ſi nō reduxero il/
lū tibi. Trade illū in manu mea. ⁊ ego eum ti/
bi reſtituā. At ille. Nō deſcendet inquit filius
meus vobiſcū. Frater eius mortuꝰ ē. ⁊ ipē ſo/
lus remāſit. Si qd ei aduerſitatis acciderit in
terra ad quā pergitis: deducetis canos meos
cū dolore ad inferos. XLIII

Interim fames omnē terrā vehemen
ter p̄mebat. cōſumptiſqꝫ cibis quos ex
egypto detulerāt. dixit iacob filijs ſuis
Reuertimini ⁊ emite nobis pauxillū eſcarum
Rñdit iudas. Denunciauit nobis vir ille ſub
atteſtatione iuriſiurandi. dicēs. Nō videbitis
faciē meā: niſi fratrē vr̄m minimū adduxeritꝭ
vobiſcū. Si ḡ vis eū mittere nobiſcū pergemꝰ
pariť: ⁊ emēmꝰ tibi neceſſaria. ſi aūt nō vis: nō
ibimus. Vir enim vt ſepe dixímꝰ. denūciauit
nobis dicens. Non videbitis faciē meā abſqꝫ
frē vr̄o minimo. Dixit eis iſrł. In meam hoc
feciſtis miſeriā. vt indicaretꝭ ei ⁊ aliū hr̄e vos
fratrē. At illi rñderunt. Interrogauit nos hō
p ordinē nr̄am ꝓgeniē. ſi pater viueret. ſi ha/
beremꝰ fratrē. Et nos rñdimus ei ꝯſequēter
iuxta id qđ fuerat ſciſcitatus. Nūquid ſcire po
teramus ꝙ dicturus eēt. adducite fratrē vr̄m
vobiſcū. Iudas q̄ꝫ dixit pr̄i ſuo. Mitte puerū
mecū vt ꝓficiſcamur ⁊ poſſimꝰ viuere: ne mo
riamur nos ⁊ puuli nr̄i. Ego ſuſcipio pueꝝ de
manu mea require illū. Niſi reduxero ⁊ reddide
ro eum tibi: ero peccati reus in te oi tp̄e. Si nō
interceſſiſſet dilatio iā vice altera veniſſemus.
Igiť iſrael pater coꝝ dixit eis. Si ſic neceſſe ē
facite qđ vultꝭ. Sumite de optimis terre fructi
bus in vaſ veſtrꝭ. ⁊ deferte viro munera: mo
dicum reſine ⁊ mellis ⁊ ſtoracꝭ ſtactes ⁊ tere/
binthi ⁊ amigdalarū. Pecuniāqꝫ duplicē fer
te vobiſcū. ⁊ illā quā inueniſtis in ſacculis: re/
portate: ne forte errore factū ſit. Sed ⁊ fratrem
veſtrū tollite: ⁊ ite ad viꝝ. Deus autem meus
omnipotēs faciat vobis eū placabilē. ⁊ remit/
tat vobiſcū fratrē vr̄m quē tenet in vinculis et
hunc beniamin. Ego aūt q̄ſi orbatus abſqꝫ li/
beris ero. Tulerūt ergo viri munera ⁊ pecu/
niā duplicē ⁊ beniamin. deſcenderūtqꝫ in egy
ptū ⁊ ſteterūt corā ioſeph. Quos cū ille vidiſſꝫ
⁊ beniamin ſiſ: p̄cepit diſpenſatori domus ſue
dicēs. Introduc viros domum ⁊ occide victi
mas ⁊ inſtrue conuiuiū qm̄ hodie mecum ſunt
comeſturi meridie. Fecit ille qđ ſibi fuerat im
peratū. ⁊ introduxit viros domū. Ibiqꝫ exter
riti dixerūt mutuo. Propter pecuniā quā retu
limꝰ p̄us in ſaccis nr̄is. itroducti ſumus: vt de
uoluat in nos calūniā. ⁊ violenter ſubijciat ſer
uituti ⁊ nos ⁊ aſinos noſtros. Quāobrē i ipis
foribus accedētes ad diſpenſatorem. locuti ſūt.
Oramus domine vt audias nos. Iam ante
deſcendimus vt emeremus eſcas: qbus emptiſ
cū veniſſemus ad diuerſoriū. apuimus ſaccos
noſtros. ⁊ inuenimus pecuniam ī ore ſaccoꝝ:
quā nūc eodē pōdere reportauimus. Sed ⁊ ali
ud attulimꝰ argentū: vt emamus q̄ neceſſaria
ſunt. Nō ē in nr̄a ꝯſcia: qs poſuerit eā in mar
ſupijs nr̄is. At ille rñdit. Pax vobiſcū: nolite
timere. Deus veſter ⁊ deus patris veſtri. de/
dit vobis theſauros i ſaccis vr̄is. Nam pecu/
niā quā dediſtis mihi. ꝓbatā ego habeo. Edu
xitqꝫ ad eos ſymeon. Et introductis domū at/
tulit aquā ⁊ lauerunt pedes ſuos: deditqꝫ pabu
lū aſinis eoꝝ. Illi vero parabant munera: do
nec ingrederetꝭ ioſeph meridie. Audierāt enī
ꝙ ibi comeſturi eſſent panē. Igiť ingreſſus ē
ioſeph domum ſuam: obtuleruntqꝫ ei munera
tenentes in manibus. ⁊ adorauerunt ꝓni i ter
ram. At ille clementer reſalutatis eis. interro/
gauit eos dicens. Sanus ne eſt pater veſter ſe
nex: de quo dixeratis mihi. Adhuc viuit. Qui
reſponderunt. Soſpes eſt ſeruus tuus pať nr̄
Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eum.
Attollens autem ioſeph oculos vidit beniamī
fratrem ſuum vterinum ⁊ ait. Iſte eſt frater ve
ſter paruulus de quo dixeratis mihi. Et rurſū
Deus inquit miſereatur tui fili mi. Feſtinauit
qꝫ. quia cōmota fuerant viſcera eius ſuper fra
tre ſuo. ⁊ erumpebant lachryme ⁊ introiēs cu/
biculum fleuit. Rurſumqꝫ lota facie egreſſus:
continuit ſe ⁊ ait. Ponite panes. Quibus ap
poſitis. ſeorſum ioſeph. ⁊ ſeorſū fratribus. egy
ptijs quoqꝫ qui veſcebantur ſiſ ſeorſū. Illicitū
ē enī egyptijs comedere cū hebreis: ⁊ ꝓphanū
putant huiuſcemodi cōuiuiū ſederūt corā eo pri
mogenitus iuxta p̄mogenita ſua. ⁊ minimꝰ iuxͣ
etatem ſuam. Et mirabantur nimis ſumptis
ptibꝰ quas ab eo acceperant. Maiorqꝫ ps venit
beniamin. ita vt qnqꝫ ptibꝰ excederet. Bi/
berūtqꝫ ⁊ inebriati ſunt cum eo. XLIIII

p Recepit aūt ioſeph diſpenſatori domꝰ
ſue dicens. Imple ſaccos eorum fru/
mento quantū pñt capere. ⁊ pone pecu
niā ſingulorꝝ in ſūmitate ſacci. Cyphū autem
meū argenteū ⁊ preciū qd̓ dedit tritici: pone in
ore ſacci iunioris. Factūqꝫ eſt ita. Et orto ma/
ne. dimiſſi ſunt cum aſinis ſuis. Iāqꝫ vrbē ex
ierant. ⁊ ꝓceſſerant paululū. Tūc ioſeph accer
ſito diſpenſatore domus. Surge inquit ⁊ perſe
quere viros. ⁊ apprehēſis dicito. Quare red/
didiſtis malum ꝓ bono. Cyphus quem furati
eſtis: ipſe ē in quo bibit dñs meꝰ. ⁊ i quo augu
rari ſolet. Peſſimā rē feciſtis. Fecit ille vt iuſ
ſerat. ⁊ apprehenſis ꝑ ordinē locutꝰ ē. Qui rñ
derūt. Quare ſic loquit̄ dñs nr̄ vt ſerui tui tan
tū flagitij cōmiſerint. Pecuniā quā inuenimꝰ
in ſūmitate ſaccorꝝ reportauimus ad te de terra
chanaan. Et quō ꝯſequens ē vt furati ſimꝰ de
domo dñi tui aurū vel argentū. Apud quēcū/
qꝫ fuerit inuentū ſeruorꝝ tuorꝝ qd̓ queris. mori
atur. ⁊ nos erimus ſerui dñi nr̄i. Qui dixit eis.
Fiat iuxta veſtrā ſniam. Apud quēcūqꝫ fuerit
inuentū. ipſe ſit ſeruus meus. vos aūt eritis in
noxij. Itaqꝫ feſtinato. deponētes in terrā ſac/
cos: aperuerūt ſinguli. Quos ſcrutatus. incipi
ens a maiore vſqꝫ ad minimū: iuenit cyphū in
ſacco beniamin. At illi ſciſſis veſtibꝰ. oneratiſ
qꝫ rurſū aſinis. reuerſi ſūt in oppidū. Primuſqꝫ
iudas cū fribꝰ. ingreſſus ē ad ioſeph. Necduꝫ
enim de loco abierat. Oēſqꝫ ante eū pariť i ter
rā corruerūt. Quibꝰ ille ait. Cur ſic agere vo/
luiſtis. An ignoratiſ ꝙ nō ſit ſilis mei in augu
rādi ſcia. Cui iudas. Quid rñdebimus inquit
dño meo. vel qd loquemur: aut iuſte poterūꝰ
obtēdere. Deus inuenit iniqtatē ſeruorꝝ tuorꝝ
En oēs ſerui ſumꝰ dñi mei. ⁊ nos ⁊ apud quē
iuentus eſt cyphus. Rñdit ioſeph. Abſit a me
vt ſic agam. Qui furatus ē cyphū ipſe ſit ſeruꝰ
meus: vos autem abite liberi ad patrem vr̄m
Accedens autem ꝓpius iudas. confidenter ait.
Oro dñe mi. loquatur ſeruus tuus verbum i
auribus tuis. ⁊ ne iraſcariſ famulo tuo. Tu es
enim poſt pharaonē dñs meus. Interrogaſti
prius ſuos tuos. habetis patrē aut fratrē. ⁊ noſ
reſpondimus tibi dño meo. Eſt nobis pat ſe/
nex. ⁊ puer puulꝰ q in ſenectute illiꝰ natꝰ ē cuiuſ
vterinꝰ frat ē mortuꝰ. ⁊ ipm ſolū hꝫ mater ſua
pater vero tenere diligit eū. Dixiſtiqꝫ ſeruis tu
is. Adducite eū ad me. ⁊ ponam oculos meos
ſup illū. Suggeſſimꝰ tibi dño meo: non poteſt
puer relinquere patrē ſuū. Si eni illū dimiſe/
rit morieť. Et dixiſti ſeruis tuis. Niſi venerit
frater veſter minimuſ vobiſcū. nō videbitiſ am
plius faciē meā. Cū ergo aſcēdiſſemꝰ ad famu
lū tuū prēꝫ nr̄m narrauimus ei omnia q̄ locutꝰ
eſt dñs meus. Et dixit pater nr̄. Reuertimini.
et emite nob paꝝ tritici. Cui diximus. Nō poſ
ſumus ire. Si frat nr̄ minꝰ deſcenderit nobi/
ſcū ꝓficiſcemur ſil̄: aliogn illo abſente nō aude
mus videre faciē viri. At ille rñdit. Vos ſcitiſ
ꝙ duos genuerit mihi vxor mea. Egreſſus eſt
vnus. et dixiſtis: beſtia deuorauit eū. et huc uſ/
qꝫ nō cōparet. Si tuleritis et iſtū et aliqd ei in
via ꝯtigerit: deducetis canos meos cū merore
ad inferos. Igiť ſi intrauero ad ſeruum tuū pa
trē noſtrū et puer defuerit. cū aīa illiꝰ ex huius
aīa depēdeat. videritqꝫ eūꝫ non eſſe nobiſcum
morieť. et deducēt famuli tui canos eius cū do
lore ad inferos. Ego ꝓprie ſuus tuus ſim q in
meā hunc recepi fidē. et ſpopondi dicens. Ni
ſi reduxero cū peti reus ero i patrē oi tpe. Ma
nebo itaqꝫ ſuus tuus ꝓ puero i miniſterio do
mini mei et puer aſcendat cū fribus ſuis. Non
n. poſſuꝫ redire ad patrē abſente puero. ne ca/
lamitatis q̄ oppꝛ̄ſſura eſt patrē meū teſtiſ aſſiſtā

XLV

n On ſe poterat vltra cohibe
re ioſeph multiſ corā aſtātibꝰ. vnde pꝛ̄/
cepit vt egrederēť cūcti foras. et nullꝰ
itereſſet alienus agnitioni mutue. Eleuauitqꝫ
vocē cū fletu quā audierunt egyptij: omniſqꝫ
domus pharaōis. et dixit fribus ſuis. Ego ſuꝫ
ioſeph. Adhuc pater meus viuit. Nō poterāt
rñdere frēs nimio terrore pterriti. Ad quos il
le clementer accedite inqt ad me. Et cū acceſſiſ
ſent ꝓpe. ego ſum ait ioſeph frater veſter quē
vendidiſtis in egyptum. Nolite pauere. neqꝫ
vobis durum eſſe videať ꝙ vendidiſtis me in
his regionibꝰ. Pro ſalute. n. vr̄a miſit me de
us ante vos in egyptū. Biēnium eſt. n. ꝙ ce/
pit fames in tra eſſe. et adhuc qnqꝫ anni reſtāt
qbꝰ nec arari poterit nec meti. Premiſitqꝫ me
deus vt reſeruemini ſup trā. et eſcas ad viuen
dum habere poſſitiſ. Non veſtro ꝯſilio ſed dei
volūtate huc miſſus ſum. q fecit me q̄ſi patrem
pharaōis et dñm vniuerſe domꝰ eiꝰ ac principē
in oi tra egypti. Feſtinate et aſcēdite ad patrē
meū et dicetis ei. Hec mādat filiꝰ tuus ioſeph
Deus fecit me dñm vniuerſe terre egypti. De
ſcende ad me ne moreris et hitabis in terra ieſ
ſen. Eriſqꝫ iuxta me tu et filij tui et filij filiorꝫ
tuorꝝ. oues tue et armēta tua et vniuerſa q̄ poſ
ſides. ibiqꝫ te paſcaꝫ. Adhuc. n. quinqꝫ anni
reſidui ſūt fames. ne et tu pereas ⁊ omnis do/
mus tua. ⁊ oia q̄ poſſides. En oculi veſtri ⁊

oculi fr̃is mei beniamin videt ꝙ os meum loq̃
tur ad vos. Nunciate patri meo vniuerſã glo
riam meam ⁊ cũcta q̃ vidiſtis in egypto. Feſti
nate ⁊ adducite eum ad me. Cũq; amplexatus
recidiſſet in collũ beniamin fr̃is ſui: fleuit: illo
quoq; ſimiliter flente ſup collũ eius. Oſculatuſq;
eſt ioſeph oẽs ſuos: ⁊ plorauit ſuper ſingulos.
Poſtq̃ auſi ſunt loq ad eũ. Auditũq; eſt ⁊ ce/
lebri ſermone vulgatũ i aula regis: venerũt fra
tres ioſeph. Et gauiſus eſt pharao atq; oĩs fa/
milia eius. Dixitq; ad ioſeph vt imperaret fra
tribus ſuis dicẽs. Onerantes iumenta ite i ter
rã chanaan. ⁊ tollite inde prẽm veſtrũ ⁊ cogna
tionem. ⁊ venite ad me. ⁊ ego dabo vobis oĩa
bona egypti. vt comedatis medullam terre.
Precipe etiam vt tollãt plauſtra de terra egy/
pti ad ſubuectionẽ pꝛuuloꝝ ſuoꝝ ac piugũ. Et
dicito. Tollite prẽm veſtrũ ⁊ ꝓperate quanto/c
citius venientes: nec dimittatis qcq̃ de ſupelle
ctili vr̃a. qa oẽs opes egypti veſtre erunt. Fe/
ceruntq; filij iſrl' vt eis mandatũ fuerat. Qui
bus dedit ioſeph plauſtra ſecundũ pharaonis
imperiũ ⁊ cibaria i itinere. Singulis quoq; ꝓfer
ri iuſſit binas ſtolas beniamin vero dedit tre/
centos argẽteos cũ qnq; ſtolis optimis. tantun
dem pecunie ⁊ veſtiũ mittẽs patri ſuo. addens
eis aſinos decem. q ſubueherent ex oĩbus diui
tijs egypti. ⁊ totidem aſinas. triticũ in itinere
paneſq; portantes. Dimiſit ergo fr̃es ſuos. ⁊
pꝛofiſcentibus ait. Ne iraſcamini in via. Qui
aſcendẽtes ex egypto. venerũt in terram cha/
naan ad patrẽ ſuũ iacob. ⁊ nũciauerunt ei dicẽ
tes. Joſeph fili⁹ tuus viuit. ⁊ ipſe dñat' i oĩ ter/
ra egypti. Quo audito iacob. q̃ſi de graui ſomno
euigilãs. tñ nõ credebat eis. Illi ecõtra refere/
bant oẽm ordinẽ rei. Cũq; vidiſſet plauſtra ⁊
vniuerſa q̃ miſerat. reuixit ſpiritus eius ⁊ ait.
Sufficit mihi ſi adhuc ioſeph filius meus viuit
vadã ⁊ videbo illũ anteq̃ moriar. XLVI

Profectuſq; iſrael cum omnibus q̃ ha/
bebat. venit ad puteum iuramẽti ⁊ ma
ctatis ibi victimis deo patris ſui iſaac.
audiuit eum per viſionem nocte vocantem ſe ⁊
dicentem ſibi. Jacob iacob. Cui reſpõdit. Ec/
ce adſum. Ait illi deus. Ego ſũ fortiſſimus: de
us pr̃is tui. Noli timere: ſed deſcẽde in egyptũ
qꝛ in gentẽ magnã faciã te ibi. Ego deſcẽdã te/
cũ illuc: ⁊ ego inde adducã te reuertentem. Jo/
ſeph quoq; ponet manus ſuas ſup oculos tuos.
Surrexit iacob mane a puteo iuramẽti tulerũt
q; eum filij cum paruulis ⁊ vxoribus ſuis i plau
ſtris q̃ miſerat pharao ad portandum ſenem. ⁊
oĩa que poſſederat in terra chanaan. Venitq;
in egyptũ cũ oĩ ſemine ſuo. filij eius ⁊ nepotes
filie ⁊ cũcta ſimul ꝓgenies. Hec ſũt aũt noĩa filio
rũ iſrael q ingreſſi ſũt in egyptũ ipſe cũ liberis
ſuis. Primogenit⁹ rubẽ. Filij ruben: enoch
⁊ phallu ⁊ eſrom ⁊ charmi. Filij ſymeõ: iamu
el ⁊ iamin ⁊ iami ⁊ ahod ⁊ iachin ⁊ ſaber ⁊ ſa/
ul filius chananitidis. Filij leui: gerſon ⁊ ca/
ath ⁊ merari. Filij iuda: her ⁊ onan ⁊ ſela ⁊
phares ⁊ zara. Mortui ſũt aũt her ⁊ onan i ter
ra chanaan. Natiq; ſunt filij phares: eſrom ⁊
amul. Filij yſachar: thola et phua ⁊ iobab et
ſemron. Filij zabulon: sareth ⁊ chelon ⁊ iaha
lel. Hi filij lye quoſ genuit in meſopotamia ſy
rie: cũ dina filia ſua. Oẽs aĩe filioꝝ ei⁹ ⁊ filiaꝝ
triginta tres. Filij gad: ſephon ⁊ aggi ⁊ eſebõ
⁊ ſuni ⁊ heri ⁊ arodi ⁊ areli. Filij aſer: iemna
⁊ ieſua ⁊ ieſui ⁊ beria ſara q̃q; ſoroꝛ earũ. Filij
beria: heber ⁊ melchiel. Hi filij zelphe quã de
dit laban lye filie ſue. ⁊ hos genuit iacob: ſede
cim animas. Filij raphel vxoꝛis iacob: ioſeph
⁊ beniamin. Natiq; ſũt ioſeph filij i terra egy
pti quos genuit ei aſſeneç. filia phutipharis ſa
cerdotis eliopoleos: manaſſes ⁊ effraim. Filij
beniamin: bela ⁊ bechoꝛ ⁊ albel ⁊ gera ⁊ naa/
mã ⁊ iechi ⁊ iethros ⁊ reſe mophim ⁊ ofim et
ared. Hi filij rachel quos genuit iacob omnes
anime quatuordecim. Filij dan: vſan. Filij ne
ptalim. iaſiel ⁊ gum ⁊ ieſer ⁊ ſalem. Hi filij ba
le. quam dedit laban racheli filie ſue. ⁊ hos ge/
nuit iacob. oẽs aĩe ſeptem. Cũcteq; anime q̃ i
greſſe ſunt cũ iacob in egyptũ. ⁊ egreſſe ſunt de
femoꝛe illius abſq; vxoꝛibus filioꝝ ei⁹. ſexagi
taſex. Filij autẽ ioſeph q nati ſũt ei in terra egy
pti: aĩe due. Oẽs aĩe domus iacob que ingreſſe
ſunt in egyptũ: fuere ſeptuaginta. Miſit autẽ
iacob iudã ante ſe ad ioſeph i egyptũ vt nũcia/
ret ei ⁊ ille occurreret i ieſſen. Quo cũ peruiſſz
iũcto ioſeph curru ſuo. aſcẽdit obuiam patri ad
eundẽ locũ: videnſq; eũ. irruit ſup collũ ei⁹. et
inter amplexus fleuit. Dixitq; pat' ad ioſeph.
Jã letus moriar. qꝛ vidi faciẽ tuã. ⁊ ſuperſtitẽ
te relinquo. Et ille locutus ẽ ad fratres ſuos. ⁊
ad oẽm domũ pr̃is ſui. Aſcẽdam ⁊ nũciabo
pharaoni. dicãq; ei. Fr̃es mei ⁊ dom⁹ patris
mei q erãt i terra chanaã: venerũt ad me. ⁊ ſũt
viri paſtoꝛes ouiũ: curãq; hñt alendoꝝ gregũ
Pecoꝛa ſua ⁊ armẽta ⁊ oĩa q̃ habere potuerũt
adduxerũt ſecũ. Cũq; vocauerit vos ⁊ dixerit
qd eſt opus veſtrũ: rñdebitis. Viri paſtoꝛes
ſumus ſerui tui. ab infantia noſtra vſq; in pñs
⁊ nos ⁊ pr̃es noſtri. Hec aũt dicetis vt habi/

tare poſſitis in terra ieſſen: quia deteſtant egy/
ptij omnes paſtores ouium. XLVII.
Ingreſſus ergo ioſeph nunciauit pha/
raoni dicēs. Pater meus ⁊ frēs. oues
eoꝝ ⁊ armēta ⁊ cūcta q̄ poſſidēt vene/
rūt de t̄ra chanaan. ⁊ ecce ꝯſiſtūt in terra ieſſen:
Extremos quoqꝫ fratrū ſuoꝝ quīqꝫ viros cōſti
tuit corā rege. Quos ille interrogauit. Quid
habetis opis rūderūt. Paſtores ouiū ſumus
ſerui tui. ⁊ nos ⁊ p̄res nr̄i. Ad pegrinādū i ter
raꝫ tuā venim⁹. qm̄ nō eſt herba gregibus ſer
uoꝝ tuoꝝ: ingraueſcēte fame in t̄ra chanaan.
Petimuſqꝫ vt eſſe nos iubeas ſeruos tuos in
terra ieſſen. Dixit itaqꝫ rex ad ioſeph. Pater
tuus ⁊ frēs tui venerūt ad te. Terra egypti in
ꝯſpectu tuo eſt in optimo loco fac eos habitare
⁊ trade eis terrā ieſſen. Quod ſi noſti i eis eſſe
viros īduſtrios: ꝯſtitue illos magr̄os pecoꝝ
meoꝝ. Poſt hec introduxit ioſeph patrē ſuū
ad regē. ⁊ ſtatuit eū corā eo. Qui benedicēs il/
li. ⁊ īterrogatus ab eo: quot ſūt dies annoꝝ vi/
te tue. rūdit. Dies peregrinationis vite mee cē
tūtriginta annoꝝ ſunt. parui ⁊ mali: ⁊ nō puē/
nerūt vſqꝫ ad dies patrū meoꝝ q̄bus peregri/
nati ſūt. Et benedicto rege: egreſſus eſt foras
Joſeph vero patri ⁊ fr̄ibus ſuis dedit poſſeſſio
neꝫ in egypto i optimo t̄re loco ramaſſes vt p̄/
ceperat pharao. ⁊ alebat eos. oēmqꝫ domū pa/
tris ſui p̄bēs cibaria ſingulis. In toto. n. orbe
panis deerat. ⁊ oppreſſerat fames terrā. maxie
egypti ⁊ chanaan. E q̄bus oēm pecuniam con
gregauit ꝓ venditione frumenti. ⁊ intulit eam
in erariū regiſ. Cūqꝫ defeciſſet ēptoribus p̄ciū
venit cuncta egyptus ad ioſeph dicēs. Da no/
bis paneſ. Quare morimur corā te deficiēte pe
cunia. Quibus ille rūdit. Adducite pecora ve
ſtra. ⁊ dabo vobis pro eis cibos ſi p̄ciū nō ha/
betis. Que cū adduxiſſent dedit eis alimēta ꝓ
equis ⁊ ouibus ⁊ bobus ⁊ aſinis: ſuſtentauitqꝫ
eos illo anno ꝓ cōmutatione pecorum venerūt
queqꝫ anno ſecundo. ⁊ dixerunt ei. Non cela
mus dn̄o noſtro q̄ deficiente pecunia pecora ſi
mul defecerūt. nec clam te eſt q̄ abſqꝫ corpibus
⁊ t̄ra nihil habeam⁹. Cur ergo morimur te vi
dente. Et nos terra nr̄a tui erimus. Eme nos
in ſeruitutē regiā. ⁊ p̄be ſemina: ne pereūte cul
tore redigat̄ terra in ſolitudinē. Emit igit̄ io/
ſeph oēm terrā egypti: vendentibus ſingulis
poſſeſſiones ſuas p̄e magnitudie famis. Sub
iecitqꝫ eā pharaoni ⁊ cūctos pplōs eius a nouiſ
ſimis terminis egypti vſqꝫ ad extremos fines
eius p̄ter terrā ſacerdotuꝫ q̄ a rege tradita fu

erat eis: quibus et ſtatuta cibaria ex horreis pu
blicis p̄bebant̄. et idcirco non ſunt cōpulſi ven
dere poſſeſſiones ſuas. Dixit ergo ioſeph ad
populos. En vt cernitis et vos et terram ve/
ſtram pharao poſſidet. Accipite ſemina et ſeri
te agros vt fruges habere poſſitis. Quintam
ptē regi dabitis: quattuor reliquas pmitto vo
bis in ſementē. et in cibū familijs et liberiſ vr̄iſ
Qui reſponderūt. Salus nr̄a in manu tua eſt
Reſpiciat nos tm̄ dn̄s noſter. et leti ſeruiemus
regi. Ex eo tp̄e vſqꝫ in p̄ſentē diē in vniuerſa
terra egypti regib⁹ quīta ps ſoluit̄. et factum eſt
quaſi i legē. abſqꝫ terra ſacerdotali. que libera
ab hac ꝯditiōe fuit. Habitauit ergo iſrl̄ in egy
pto. i. i terra ieſſen et poſſedit eā: auctuſqꝫ eſt et
multiplicat⁹ nimis. et vixit i ea decē et ſeptē an
nis. Factiqꝫ ſūt oēs dies vite illi⁹ cētū quadra
ginta ſeptē ānoꝝ. Cūqꝫ appropinquare cerne
ret diē mortiſ ei⁹. vocauit filiū ſuū ioſeph. et di/
xit ad eū. Si inueni grām i cōſpectu tuo. pone
manū tuā ſub femore meo. et facies mihi miaꝫ
et veritatē. vt nō ſepelias me in egypto: ſꝫ dor
miā cuꝫ pr̄ib⁹ meis. et auferas me de terra hac
condaſqꝫ in ſepulchro maioꝝ meoꝝ. Cui rn̄/
dit ioſeph. Ego faciā quod iuſſiſti. Et ille. Iu
ra ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit iſ/
rael dominum conuerſus ad lectuli caput.

XLVIII

His ita tranſactis nunciatum eſt ioſeph
q̄ egrotaret pater ſuus. Qui aſſum/
ptis duobus filijs manaſſe et effraim
ire perrexit. Dictumqꝫ eſt ſeni. Ecce filius tuus
ioſeph venit ad te. Qui ꝯfortatus ſedit in lectu
lo. Et ingreſſo ad ſe ioſeph. ait. De⁹ omnipo/
tens apparuit mihi in luza. q̄ ē i terra chanaan
benedixitqꝫ mihi. et ait. Ego te augebo et mul
tiplicabo: et faciā te in turbas pploꝝ. Daboqꝫ
tibi terrā hanc. et ſemini tuo poſt te i poſſeſſio/
nē ſempiternā. Duo ergo filij tui q nati ſunt ti
bi in terra egypti. anteqꝫ huc venirē ad te. mei
erūt effraim et manaſſes. ſicut ruben et ſymeō
reputabunt̄ mihi. Reliquos aūt quos genuerīſ
poſt eos tui erūt. et noīe fratrū ſuoꝝ vocabunt̄
i poſſeſſiōib⁹ ſuis. Mihi eni qn̄ veniebā d̄ me
ſopotamia: mortua ē rachel in terra chanaan i
ipo itinere. Eratqꝫ vernū temp⁹. Et ingredie
bar effratam. et ſepelivi eam iuxta viam effrate
que alio noīe appellat̄ bethleē. Vidēs aūt filioſ
eius. dixit ad eum. Qui ſunt iſti. Rūdit. Filij
mei ſūt: quos donauit mihi dn̄s in h̄ loco. Ad
duc inquit eos ad me. vt benedicā illis. Oculi
eni iſrl̄ caligabant pre nimia ſenectute. et clare

videre nō poterat. Applicitoſq; ad ſe deoſcu/
latꝰ et circūplexꝰ eos. dixit ad filiū ſuū. Non ſū
fraudatꝰ aſpectu tuo: inſuper oſtēdit mihi deꝰ ſe
mē tuum. Cūq; tuliſſet eos ioſeph de gremio
patris. adorauit ꝓnus in terrā. et poſuit effra/
im ad dexterā ſuā. i. ad ſiniſtrā iſrael manaſſen
vero in ſiniſtra ſua. ad dexteram. ſ. patris. ap/
plicuitq; ambos ad eū. Qui extendens manū
dexteram. poſuit ſuper caput effraim iunioris
fratris. ſiniſtrā aūt ſup caput manaſſe q maior
natu erat: cōmutās manꝰ. Benedixitq; iacob
filios ioſeph. et ait. Deus i cuiꝰ ɔſpectu ambu
lauerūt patres mei abrahā et iſaac. deus qui pa
ſcit me ab adoleſcentia mea vſq; in pñtē diem
angelus q eruit me de cūctis malis. benedicat
pueris iſtis: et inuocetur ſuper eos nomē meū
noia q̄z patrū meoꝝ abrahā et iſaac. et creſcant
in multitudinē ſup terrā. Vidēs aūt ioſeph ꝙ
poſuiſſet pater ſuus dexterā manum ſup caput
effraim: grauiter accepit. Et apprehēſam ma
nū patris leuare conatꝰ eſt de capite effraim. et
transferre ſup caput manaſſe. Dixitq; ad pa/
trē. Nō ita cōuenit pat: q2 hic ē ꝓmogenitus.
Pone dexterā tuā ſuper caput eiꝰ. Qui renu
ens ait. Scio fili mi ſcio. Et iſte qppe erit i po/
pulos et multiplicabit̄: ſed frater eiꝰ iunior ma
ior erit illo. et ſemē illiꝰ creſcet in gētes. Bene
dixitq; eis in tpe illo. dicēs. In te benedicetur
iſrl' atq; dicet̄. Faciat tibi deꝰ ſicut effraim et ſi
cut manaſſe. Conſtituitq; effraim ante manaſ
ſen. Et ait ad ioſeph filiū ſuū. En ego morior
et erit deus vobiſcum. reducetq; vos ad terrā
patrū vroꝝ. Do tibi ptē vnā ex frēs tuos quā
tuli de manu amorrei in gladio et arcu meo.

Vocauit aūt iacob filios XLIX
ſuos. et ait eis. Congregamini vt an/
nunciē que vētura ſūt vobis in diebꝰ
nouiſſimis. Congregamini et audite filij ia/
cob audite iſrl' patrē vrm. Ruben ꝓmogeni/
tꝰ meꝰ. Tu fortitudo mea et principiū doloris
mei. Prior in donis maior i iperio. Effuſus
es ſicut aqua. Nō creſcas. q2 aſcendiſti cubile
patris tui: et maculaſti ſtratū eius. Symeon et
leui frēs vaſa iniqtatis bellātia. In ɔſiliū eoꝝ
nō veniat aīa mea. et in cetu illoꝝ nō ſit gloria
mea: q2 in furore ſuo occiderūt virū. et i volun
tate ſua ſuffoderūt murū. Maledictꝰ furor eoꝝ
q2 ptinax. et idignatio eoꝝ. q2 dura. Diuidam
eos in iacob: et diſpdā eos in iſrl'. Iuda: te lau
dabūt frēs tui. Manꝰ tue in ceruicibꝰ inimico/
rū tuoꝝ: adorabunt te filij patris tui. Catulus
leonis iuda. Ad predā fili mi aſcendiſti: requi
eſcēs accubuiſti vt leo. et quaſi leena. Quis ſu
ſcitabit eū. Non auferetur ſceptrum de iuda.
et dux de femore eiꝰ: donec veniat q mittendus
eſt. et ipſe erit expectatio gentiū. Ligās ad vine
am pullū ſuū. et ad vineā o fili mi aſinam ſuam.
Lauabit in vino ſtolā ſuam et in ſanguine vue
palliū ſuū. Pulchriores ſunt oculi eius vino et
dentes eius lacte cādidiores. Zabulon in litto/
re maris habitabit. et in ſtatione nauiū pertin/
gens vſq; ad ſidonē. Yſachar aſinus fortis: ac
cubās inter terminos. Vidit requiē ꝙ eēt bo
na et terrā ꝙ optima. et ſuppoſuit humerū ſuū
ad portandū: factuſq; ē tributis ſeruiēs. Dan
iudicabit populū ſuū: ſicut et alia tribus in iſra/
el. Fiat dan coluber in via. ceraſtes in ſemita
mordens vngulas equi: vt cadat aſcenſor eius
retro. Salutare tuū expectabo dñe. Gad accin
ctus preliabit̄ ante eū. et ipſe accinget̄ retrorſū.
Aſer pinguis panis eius. et pbebit delitias re
gibus. Neptalim ceruus emiſſus. et dans elo/
quia pulchritudinis. Filiꝰ accreſcēs ioſeph: fili
us accreſcens et decorus aſpectu. Filie diſcur/
rerūt ſup murū: ſed exaſperauerūt eū. et iurga
ti ſūt inuiderūtq; illi habentes iacula. Sedit in
forti arcus eiꝰ. et diſſoluta ſūt vincula brachioꝝ
et manuū illius. p manus potētis iacob. Inde
paſtor egreſſus eſt: lapis iſrl'. Deus patris tui
erit adiutor tuus. et omnipotens benedicet tibi
benedictionibꝰ celi deſup. benedictiōibꝰ abyſſi
iacētis deorſum: benedictionibꝰ vberū et vulue
Benedictiōes pris tui. ɔfortate ſūt benedictiōi
bus patrū eiꝰ. donec veniret deſideriū collium
eternoꝝ. Fiant in capite ioſeph et in vertice na
zarei inter frēs ſuos. Beniamin lupꝰ rapax. ma
ne comedet pdā. et veſpere diuidet ſpolia. Oēs
hi in tribubꝰ iſrl' duodeci. Hec locutꝰ ē eis pat̄
ſuus: benedixitq; ſingulis bñdictiōibꝰ ꝓprijs
et pcepit eis dicēs. Ego ɔgregor ad populum
meū. Sepelite me cū pribus meis i ſpelūca du
plici q̄ ē in agro ephron ethei. ɔ mābre in terra
chanaan: quā emit abrahā cū agro. ab ephron
ethei i poſſeſſionem ſepulchri. Ibi ſepelierunt
eū et ſaram vxorē eius. Ibi ſepultus ē iſaac cuꝫ
rebecca cōiuge ſua. Ibi et lya condita iacet. Fi
nitiſq; mandatis qbꝰ filios inſtruebat. collegit
pedes ſuos ſuper lectu ſuū et obijt: appoſitusq;
eſt ad populū ſuū. L

Quod cernens ioſeph. ruit ſup faciē pa
tris flens et deoſculans eum: pcepitq;
ſeruis ſuis medicis. vt aromatibꝰ con
dirent patrem. Quibꝰ iuſſa explentibus: tran/
ſierūt quadraginta dies. Iſte quippe mos erat

cadauerꝝ cōditoꝝ. Fleuitꝫ cū egyptus ſeptua
ginta dieb⁹. Et expleto planct⁹ tp̄e: locutus eſt
ioſeph ad familiā pharaonis. Si inueni grām
in cōſpectu veſtro. loquimini in aurib⁹ pharao
nis. eo ꝙ pater meus adiurauerit me dicens:
En morior. in ſepulchro meo qđ fodi mihi i ter
ra chanaan. ſepelies me. Aſcēdā igitur ⁊ ſepe/
liā patrē meū: ac reuertar. Dixitꝫ ei pharao
Aſcende ⁊ ſepeli prēm tuū ſicut adiuratus es.
Quo aſcendente. ierunt cū eo omnes ſenes do
mus pharaonis. cūctiꝫ maiores natu tre egy
pti: dom⁹ ioſeph cū fratrib⁹ ſuis abſꝫ paruulis
⁊ gregib⁹ atꝫ armētis: que dereliquerūt ī ter/
ra ieſſen. Habuit quoꝫ in comitatu currus ⁊
equites. ⁊ facta eſt turba nō modica: venerunt
ꝗ ad areā athad que ſita eſt trans iordanē: vbi
celebrātes exeqas plāctu magno atꝫ veheme̅
ti ipleuerūt ſeptē dies. Qđ cū vidiſſent habita
tores terre chanaā dixerunt. Planct⁹ magnus
eſt iſte egyptijs. Et iccirco vocatū eſt nomē lo
ci illius. planctus egypti. Fecerunt ergo filij ia
cob ſicut preceperat eis. ⁊ portātes eū in terrā
chanaan ſepelierunt eū in ſpelunca duplici quā
emerat abrahā cū agro in poſſeſſionē ſepulchri
ab ephron etheo. contra faciē mambre. Reuer
ſuſꝫ eſt ioſeph in egyptū cū fratribus ſuis ⁊ oī
comitatu: ſepulto patre. Quo mortuo timentes
fratres eius ⁊ mutuo colloquētes. ne forte me/
mor ſit iniurie quā paſſus eſt. ⁊ reddat nobis
omne malū quod fecimus. mandauerūt ei di/
cētes. Pr̄ tu⁹ p̄cepit nobis anꝫ̄ moreretur vt
hec tibi v̄bis illi⁹ diceremus. Obſecro vt obli
uiſcaris ſceleris fratrū tuoꝝ. ⁊ peccāti atꝫ malitie
quā exercuerūt ī te. Nos ꝗ̊ꝫ oram⁹ vt ſeruo dei
prīs tuo dimittas iniquitatē hanc. Quib⁹ audi/
tis fleuit ioſeph: veneruntꝫ ad eū frēs ſui. ⁊ p̄/
ni adorātes in terrā dixerunt. Serui tui ſumus
Quib⁹ ille reſpondit. Nolite timere. Non dei
poſſumus reſiſtere voluntati. Vos cogitaſtis
de me malū. ſed de⁹ vertit illū i bonū: vt exalta
ret me ſicut ī p̄ſentiarꝝ cernitis: ⁊ ſaluos faceret
multos pplos. Nolite timere. Ego paſcā vos
⁊ paruulos vr̄os. Cōſolatuſꝫ ē eos ⁊ blāde ⁊ le
niter eſt locut⁹. ⁊ habitauit in egypto cū oī domo
prīs ſui. Dixitꝫ cētūdecē ānis. ⁊ vidit effraim
filios vſꝫ ad tertiā generationē. Filij ꝗ̊ꝫ ma/
chir filij manaſſe. nati ſunt i gēib⁹ ioſeph. Qui
b⁹ trāſact⁹ locut⁹ ē frib⁹ ſuis. Poſt mortē meā
deus viſitabit vos ⁊ aſcēdere vos faciet de ter
ra iſta. ad terrā quā iurauit abrahā. iſaac ⁊ ia
cob. Cūꝫ adiuraſſet eos atꝫ dixiſſet: de⁹ viſi
tabit vos. aſportate oſſa mea vobiſcum de loco
iſto: mortu⁹ ē expletis cētūdecē vite ſue annis. ⁊
cōdit⁹ aromatib⁹. repoſitus ē i loculo i egypto.

¶ Explicit liber geneſis. Incipit liber helleſ/
moth quē nos Exodi dicimus. Caplm I

HEc ſunt nomina fi
lioꝝ iſrael. ꝗ ingreſſi ſunt i egyptū
cū iacob. Singuli cū domibus ſuis
introierūt Ruben. ſymeō. leui. iudas. iſachar
zabulon ⁊ beniamin. dan ⁊ neptali. gad ⁊ aſer
Erāt igit̄ oēs aīe eoꝝ ꝗ egreſſi ſunt de femore
iacob ſeptuaginta. Ioſeph aūt in egypto erat.
Quo mortuo ⁊ vniuerſis fribus eius oīꝫ co
gnatiōe ſua: filij iſrael creuerunt ⁊ q̄ſi germinā
tes multiplicati ſunt. ac roborati nimis imple/
uerūt terrā. Surrexit interea rex nou⁹ ſup̄ egy
ptū: qui ignorabat ioſeph. Et ait ad pplm ſuū.
Ecce ppl's filioꝝ iſrael multus: ⁊ fortior nobis
eſt. Venite ſapiēter opprimam⁹ eum. ne forte
multiplicet̄. ⁊ ſi ingruerit contra nos bellum. ad
datur inimicis noſtris. expugnatiſꝫ nobis:
egrediatur de terra. Prepoſuit itaꝫ eis magi
ſtros operū: vt affligerent eos onerib⁹. Edifi
cauerūtꝫ vrbes tabernaculoꝝ pharaoni. phi
ton ⁊ rameſſes. Quātoꝫ opprimebāt eos: tan
to magis multiplicabant̄ ⁊ creſcebāt. Oderāt/
ꝫ filios iſrael egyptij. ⁊ affligebant illudentes
eis atꝫ ad amaritudinē perducebant vitā eo/
rum operibus duris luti ⁊ lateris: oīꝫ famu/
latu quo in terre operibus premebantur. Di
xit autem rex egypti obſtetricibus hebreoꝝ: q̄/
rum vna vocabatur ſephora. altera phua. pre/
cipiens eis. Qn̄ obſtetricabitis hebreas. ⁊ par
tus tempus aduenerit. ſi maſculus fuerit inter
ficite eū. ſi femina reſeruate. Timuerunt autē
obſtetrices deū ⁊ non fecerunt iuxta p̄ceptū re/
gis ſed conſeruabant mares. Quib⁹ accerſitis
ad ſe rex. ait: Quid nā eſt hoc qđ facere volui/
ſtis: vt pueros ſeruaretis. Que reſponderunt
Non ſunt hebree ſicut egyptie mulieres. Ipſe
enim obſtetricandi habent ſcientiam. ⁊ priuſꝗ̄
veniam⁹ ad eas pariūt. Bn̄ ꝗ fecit deus obſte
tricibus. ⁊ creuit ppl's: cōfortatuſꝫ eſt nimis.
Et ꝗ timuerunt obſtetrices deū: edificauit eis
domos. Precepit ergo pharao oī pplo ſuo di
cens. Quicqd maſculini ſexus natū fuerit: in
flumen proijcite: qcqd feminini reſeruate. II

EGreſſus ē poſt hec vir de domo leui.
⁊ accepit vxorē ſtirpis ſue. q̄ cōcepit ⁊
peperit filiū. ⁊ videns eū elegantē ab/
ſcondit trib⁹ mēſib⁹. Cūꝫ iā celare non poſſet
ſumpſit fiſcellam ſcirpeā. ⁊ liniuit eā bitumine

ac pice: poſuitqꝫ intus infantulum. ⁊ expoſuit
eum in carrecto ripe fluminis: ſtante ꝓcul ſoro
re ei⁹: ⁊ conſiderante euentũ rei. Ecce autẽ de
ſcendebat filia pharaonis vt lauaret in flumine.
⁊ puelle ei⁹ gradiebãt ꝑ crepidinẽ aluei. Que
cũ vidiſſet fiſcellã in papyrione. miſit vnam e
famulab⁹ ſuis. ⁊ allatã aperiẽs cernenſqꝫ in ea
paruulũ vagiẽtẽ. miſerta eius ait: De infanti-
bus hebreoꝝ eſt hic. Cui ſoror pueri. Vis in-
quit vt vadã ⁊ vocẽ tibi mulierẽ hebreã que nu
trire poſſit īfantulũ. Rñdit: Vade. Perrexit
puella. ⁊ vocauit matrẽ ſuã. Ad quã locuta fi-
lia pharaonis: accipe ait pueꝝ iſtuꝫ. ⁊ nutri mi
hi. ego dabo tibi mercedẽ tuã. Suſcepit muli-
er ⁊ nutriuit puerũ: adultũqꝫ tradidit filie pha
raonis. Quẽ illa adoptauit in locum filij: voca
uitqꝫ nomen eius moyſes dicens: q: de aqua tu
li eum. In diebus illis poſtqꝫ creuerat moyſes
egreſſus eſt ad fratres ſuos: viditqꝫ afflictioẽꝫ
eoꝝ. ⁊ virũ egyptiũ percutientẽ quendã de he-
breis fratrib⁹ ſuis. Cũqꝫ circũſpexiſſet huc at-
qꝫ illuc ⁊ nullũ adeſſe vidiſſet: pcuſſũ egyptiũ
abſcondit ſabulo. Et egreſſus die altero. cõſpe
xit duos hebreos rixantes: dixitqꝫ ei qui facie-
bat iniuriã. Quare percutis proximũ tuuꝫ. Qui
reſpondit. Quis cõſtituit te principem ⁊ iudi-
cem ſuper nos. Num occidere me tu vis ſicut he
ri occidiſti egyptium. Timuit moyſes. ⁊ ait:
Quõ palã factũ ẽ verbũ iſtud. Audiuitqꝫ pha
rao ſermonem hunc. ⁊ querebat occidere moy
ſen. Qui fugiens de cõſpectu eius. moratus eſt
in terra madian. ⁊ ſedit iuxta puteũ. Erãt autẽ
ſacerdoti madiã ſeptẽ filie. que venerãt ad hau
riendam aquã. ⁊ impletis canalibus adaquare
cupiebant greges pr̃is ſui. Superuenere paſto-
res. ⁊ eiecerunt eas. Surrexitqꝫ moyſes ⁊ de
fenſis puellis adaquauit oues eaꝝ. Que cũ re
uertiſſent ad raguel patrẽ ſuũ dixit ad eas. Cur
velocius veniſtis ſolito. Reſponderunt. Vir
egypti⁹ liberauit nos de manu paſtoꝝ. Inſup
⁊ hauſit aquã nobiſcũ: potũqꝫ dedit ouib⁹. At
ille. Vbi eſt inquit. Quare dimiſiſtis hominẽ
Vocate eũ vt comedat panẽ. Jurauitqꝫ ergo
moyſes q habitaret cũ eo. Accepitqꝫ ſephoraꝫ
filiã eius vxorẽ: que peperit ei filiũ: quem voca
uit gerſan: dicens. Aduena fui in terra aliena
Alterũ vo peperit quẽ vocauit eliezer. dicens.
Deus. n. pr̃is mei adiutor me⁹. ⁊ eripuit me d
manu pharaonis. Poſt multũ vo tpis mortu
us eſt rex egypti. Et ingemiſcẽtes filij iſrael ꝓ
pter opera vociferati ſunt. Aſcenditqꝫ clamor
eoꝝ ad deũ ab operib⁹ ⁊ audiuit gemitũ eorum
ac recordatus eſt federis qđ pepigerat cũ abra-
ham iſaac ⁊ iacob. ⁊ reſpexit dñs filios iſrael. ⁊
cognouit eos. III

Moyſes aũt paſcebat oues ietro ſoceri
ſui ſacerdotis madian. Cũqꝫ minaſſet
gregeꝫ ad interiora deſerti: venit ad mõ
tẽ dei oreb. Apparuitqꝫ ei dñs in flãma ignis
de medio rubi. ⁊ videbat q rubus arderet ⁊ nõ
cõbureret. Dixit ergo moyſes. Vadã ⁊ vide-
bo viſionẽ hanc magnã: quare nõ cõburat ru
bus. Cernens aũt dñs q pergeret ad videndũ
vocauit eũ de medio rubi. ⁊ ait: Moyſes moy
ſes. Qui rñdit. Adſum. at ille. Nõ appropies
inquit huc. Solue calciamentũ de pedib⁹ tuis.
Locus. n. in quo ſtas terra ſcã eſt. ⁊ ait. Ego
ſum deus patris tui. deus abrahã ⁊ deus iſaac
⁊ deus iacob. Abſcondit moyſes faciem ſuaꝫ.
Non. n. audebat aſpicere ꝯ deũ. Cui ait dñs.
Vidi afflictõnẽ populi mei in egypto. ⁊ clamo
rẽ ei⁹ audiui: ꝓpter duritiã eoꝝ qui p̃ſunt opi-
b⁹. Et ſciens dolorẽ eius. deſcẽdi vt liberẽ euꝫ
de manibus egyptiorũ ⁊ educã de terra illa ī ter
rã bonã ⁊ ſpacioſam in terram que fluit lacte ⁊
melle: ad loca chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ phe
rezei ⁊ euei ⁊ iebuſei. Clamor ergo filioꝝ iſrael
venit ad me. vidiqꝫ afflictionẽ eoꝝ qua ab egy
ptijs opprimũt. Sed veni ⁊ mittã te ad phara
onẽ: vt educas pplm meum filios iſrl̃ de egyp
to. Dixitqꝫ moyſes ad deũ: Quis ſum ego vt
vadã ad pharaonem ⁊ educam filios iſrael de
egypto. Qui dixit ei. Ego ero tecũ. ⁊ h̃ hẽbis
ſignũ q miſerim te. Cũ eduxeris pplm meum
de egypto: immolabis deo ſuper montẽ iſtũ. Ait
moyſes ad deũ. Ecce ego vadã ad filios iſrael
⁊ dicã eis. De⁹ patrũ veſtroꝝ miſit me ad vos
Si dixerint mihi. qđ eſt nomẽ eius: qđ dicã eis
Dixit dñs ad moyſen: Ego ſũ q ſũ. Sic dices
filijs iſrael. Qui eſt miſit me ad vos. Dixitqꝫ
iteꝝ deus ad moyſen. Hec dices filijs iſrael.
Dñs deus patrũ veſtroꝝ deus abrahã ⁊ deus
iſaac ⁊ deus iacob: miſit me ad vos. Hoc no-
men mihi eſt in eternum. ⁊ hoc memoriale me
um in generatione ⁊ generationem. Vade. cõ
grega ſeniores iſrl̃. ⁊ dices ad eos. Dñs deus
patrũ veſtroꝝ apparuit mihi. deus abraham ⁊
deus iſaac ⁊ deus iacob. dicens. Viſitans viſi
taui vos ⁊ vidi oĩa que acciderunt vobis ī egy
pto: ⁊ dixi vt educam vos de afflictione egypti
in terram chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ phere-
zei ⁊ euei ⁊ iebuſei ad terram fluẽtẽ lacte ⁊ mel
le. ⁊ audient vocẽ tuam. Ingredierisqꝫ tu ⁊ ſe
niores iſrael ad regem egypti. ⁊ dices ad eum.

Dñs deus hebreoꝝ vocauit nos. Ibimus vi
am triũ dierum in ſolitudinem: vt immolemus
dño deo noſtro. Sed ego ſcio ꝙ non dimittet
vos rex egypti vt eatis: niſi per manũ validã.
Extendã enim manũ meã ⁊ percutiam egyptũ in
cunctis mirabilibus meis que facturus ſũ i me
dio eorũ: poſt hec dimittet vos: daboq; gratiã
populo huic coram egyptijs. Et cũ egrediemi
ni: non exibitis vacui: ſed poſtulabit mulier a
vicina ſua ⁊ ab hoſpita ſua vaſa argentea ⁊ au
rea ac veſtes. pōnetiſq; eas ſup filios ⁊ filias ve
ſtras ⁊ ſpoliabitis egyptum. IIII
Reſpondẽs moyſes ait. Nõ credẽt mi
hi: neq; audient vocem meã: ſed dicẽt
non apparuit tibi dñus. Dixit ergo ad
eum. Quid eſt qđ tenes in manu tua. Rñdit.
Virga. Dixitq; dñs. Proijce eam in terram.
Proiecit. ⁊ verſa eſt in colubrum: ita vt fuge
ret moyſes. Dixitq; dñs. Extende manũ tuã
⁊ apprehende caudam eius. Extendit ⁊ tenuit
verſaq; eſt in virgam. Vt credant inquit ꝙ ap
paruerit tibi dñs deus patrũ tuorum: deꝰ abra
ham ⁊ deus iſaac ⁊ deus iacob. Dixitq; domi
nus rurſum. Mitte manũ tuã in ſinũ tuũ.
Quã cum miſiſſet in ſinũ protulit leproſam in
ſtar niuis. Retrahe ait manũ tuã in ſinũ tuum
Retraxit ⁊ protulit iterũ ⁊ erat ſimilis carni re
lique. Si non crediderint inquit tibi. neq; au
dierint ſermonẽ ſigni prioris credent verbo ſi
gni ſequentis. Q ſi nec duobus quidem his ſi
gnis crediderint. neq; audierint vocem tuam:
ſume aquã fluminis ⁊ effunde eã ſuper aridã:
⁊ quicquid hauſeris de fluuio. vertet in ſangui
nem. Ait moyſes. Obſecro domine. non ſum
eloquens ab heri ⁊ nudiuſtertius. ⁊ ex quo lo
cutus es ad ſeruum tuũ. impeditioris ⁊ tardio
ris lingue ſum. Dixit dominus ad eũ. Quis
fecit os hominis. Aut quis fabricatus eſt mu
tũ ⁊ ſurdum. videntem ⁊ cecum. Nõne ego.
Perge igitur ⁊ ego ero i ore tuo: doceboq; te qđ
loquaris. At ille. obſecro domine inquit mitte
quem miſſurus es. Iratus dominus in moy
ſen. ait: Aaron frater tuus leuites. ſcio ꝙ elo
quens ſit. Ecce ipſe egredietur in occurſum tu
um: videnſq; te letabitur corde. Loq̄re ad eũ
⁊ pone verba mea in ore eius. ⁊ ego ero in ore
tuo ⁊ in ore illius. ⁊ oſtendam vobis quid age
re debeatis. Et ipſe loquetur pro te ad populũ
⁊ erit os tuum: tu autem eris ei i his que ad de
um pertinent. Virgam quoq; hanc ſume i ma
nu tua: in qua facturus es ſigna. Abijt moy
ſes ⁊ reuerſus eſt ad ietro ſocerum ſuum. Di
xitq; ei. Vadam ⁊ reuertar ad fratres meos in
egyptum: vt videam ſi adhuc viuant. Cui ait
ietro. Vade in pace. Dixit ergo dominus ad
moyſen in madian. Vade ⁊ reuertere in egyp
tum. Mortui enim ſunt omnes qui querebant
animam tuam. Tulit ergo moyſes vxorem ſu
am ⁊ filios ſuos: ⁊ impoſuit eos ſuper aſinum
reuerſuſq; eſt in egyptum: portans virgã dei
in manu ſua. Dixitq; ei dominus reuertenti i
egyptum. Vide vt omnia oſtenta que poſui in
manu tua facias coram pharaone. Ego indu
rabo cor eius: ⁊ non dimittet populum. Dices
q; ad eum. Hec dicit dominus: Filius meus
primogenitus iſrł. Dixi tibi. Dimitte filiũ me
um vt ſeruiat mihi. ⁊ noluiſti dimittere eũ. Ec
ce ego interficiã filium tuum primogenitũ. Cũ
q; eſſet in itinere in diuerſorio occurrit ei domi
nus. ⁊ volebat occidere eũ. Tulit illico ſepho
ra acutiſſimã petram. ⁊ circũcidit preputium fi
lij ſui. Tetigitq; pedes eius: ⁊ ait ſponſus ſan
guinum tu mihi es. Et dimiſit eum. Poſtq̄
dixerat: ſponſus ſanguinum tu mihi es ob cir
cũciſionem. Dixitq; dominus ad aaron. Va
de in occurſum moyſi in deſertum. Qui perre
xit obuiam ei in montem dei. ⁊ oſculatus ẽ eũ.
Narrauitq; moyſes aaron oĩa verba domini
pro quibus miſerat eum. ⁊ ſigna que mandaue
rat. Venerũtq; ſimul ⁊ congregauerũt cũctos
ſeniores filioꝝ iſrł. Locutuſq; eſt aarõ oĩa ver
ba que dixerat dñs ad moyſen. ⁊ fecit ſigna co
rã pplo ⁊ credidit ppłs. Audieruntq; ꝙ viſitaſ
ſet dñs filios iſrael ⁊ ꝙ reſpexiſſet afflictionẽ il
lorũ: ⁊ proni adorauerunt. V
Poſt hec ingreſſi ſunt moyſes ⁊ aaron
⁊ dixerunt pharaoni. Hec dicit domi
nus deus iſrael. Dimitte populũ me
um vt ſacrificet mihi in deſerto. At ille reſpon
dit. Quis eſt dominus vt audiam vocem eius
⁊ dimittã iſrael. Neſcio dominũ. ⁊ iſrael non
dimittã. Dixeruntq;. Deus hebreorum voca
uit nos: vt eamus viã triũ dierum in ſolitudi
nem. ⁊ ſacrificemus domino deo noſtro. ne for
te accidat nobis peſtis aut gladius. Ait ad eos
rex egypti. Quare moyſes ⁊ aaron ſollicitatis
populum ab operibus ſuis. Ite ad onera ve
ſtra. Dixitq; pharao. Multus eſt populus ter
re. Videtis ꝙ turba ſuccreuerit: quanto magiſ
ſi dederitis eis requiem ab operibus. Prece
pit ergo in die illo prefectis operum ⁊ exactori
bus populi dicens. Nequaq̃ vltra dabitis pa
leas populo ad conficiendos lateres ſicut pri
us. ſed ipſi vadant ⁊ colligant ſtipulas. ⁊ men

ſuram laterum quam prius faciebant: impone
tis ſuper eos: nec minuetis quicꝙ̃. Vacant
enim ⁊ iccirco vociferantur dicentes. Eamus
⁊ ſacrificemus deo noſtro. Opprimantur ope
ribus ⁊ expleant ea: vt non acquieſcant verbiſ
mendacibus. Igitur egreſſi prefecti operuꝫ ⁊
exactores ad populum dixerunt. Sic dicit pha
rao. Non do vobis paleas. Ite ⁊ colligite ſicu
bi inuenire poteritis: nec minuet̃ quicꝙ̃ de ope/
re veſtro. Diſperſuſqꝫ ẽ pplꝰs in oẽm terram
egypti ad colligendas paleas. Prefecti quoqꝫ
operũ inſtabant dicentes. Complete opus ve
ſtrum quotidie: vt prius facere ſolebatis qñ da
bant̃ vobis palee. Flagellatiqꝫ ſunt q̄ preerant
operibꝰ filioꝝ iſrael: ab exactoribꝰ pharaõis di
centibꝰ. Quare nõ impleſtis mẽſurã laterũ ſi/
cut prius: nec heri nec hodie. Veneruntqꝫ ꝑpo
ſiti filioꝝ iſrael. ⁊ vociferati ſunt ad pharaonẽ
dicentes. Cur ita agis cõtra ſeruos tuos. Pa
lee nõ dant̃ nobiſ. ⁊ lateres ſilr imperant̃. En
famuli tui flagellis cedimur. ⁊ iniuſte agit̃ con
tra populũ tuũ. Qui ait: Vacatis ocio: ⁊ iccir/
co dicitis. Eamus ⁊ ſacrificemꝰ dño. Ite ergo
⁊ operamini. Palee non dabunt̃ vobis: ⁊ red/
detis conſuetũ numerũ laterum. Videbantqꝫ
ſe prepoſiti filioꝝ iſrael in malũ eo ꝙ diceretur
eis. nõ minuet̃ quicꝙ̃ operis de lateribus ꝑ ſin/
gulos dies. Occurreruntqꝫ moyſi ⁊ aaron q̄ ſta
bant ex aduerſo. egredientes a pharaone. ⁊ di
xerunt ad eos. Videat dñs ⁊ iudicet: qñ fetere
feciſtis odorẽ noſtrum coram pharaone ⁊ ſer/
uis eius. ⁊ prebuiſtis ei gladiũ vt occideret noſ
Reuerſuſqꝫ eſt moyſes ad dominũ. ⁊ ait: Do
mine. cur affliriſti populum iſtum. Quare mi
ſiſti me. Ex eo enim quo ingreſſus ſuꝫ ad pha
raonẽ vt loq̃rer ex nomine tuo. afflixit populũ
tuum. ⁊ non liberaſti eos. VI

Dixitqꝫ dominus ad moyſen. Nunc vi
debis que facturus ſum pharaoni. per
manum enim fortem dimittet eos. ⁊
in manu robuſta eijciet illos de terra ſua. Lo/
cutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen dicens: Ego
dominus qui apparui abraham iſaac ⁊ iacob i
deo omnipotente. ⁊ nomen meum adonay nõ
indicaui eis. Pepigiqꝫ fedus cum eis vt da/
rem eis terram chanaan: terram peregrinatio
nis eorum in qua fuerunt aduene. Ego audiui
gemitum filiorum iſrael quo egyptij oppreſſe/
runt eos. ⁊ recordatus ſuꝫ pacti mei. Ideo dic
filijs iſrael. Ego dominus qui educam vos de
ergaſtulo egyptiorum: ⁊ eruaꝫ de ſeruitute. ac
redimam in brachio excelſo ⁊ iudicijs magnis
⁊ aſſumam vos mihi in populum. ⁊ ero veſter
deus. Et ſcietis quia ego ſum dominus deus
veſter qui eduxerim vos de ergaſtulo egyptio
rum. ⁊ induxerim vos in terram ſuper quaꝫ le
uaui manum meam vt darem eaꝫ abrahã iſaac
⁊ iacob: daboqꝫ illam poſſidendam vobis. ego
dominus. Narrauit ergo moyſes omnia fili/
is iſrael: qui non acquieuerunt ei. propter ãgu
ſtiam ſpiritꝰ ⁊ opuſ duriſſimũ. Locutuſqꝫ ẽ do
minus ad moyſen dicens. Ingredere ⁊ loque
re ad pharaonem regem egypti vt dimittat fili
os iſrael de terra ſua. Reſpondit moyſes corã
domino. Ecce filij iſrl̃ non audiunt me: ⁊ quo
modo audiet pharao. preſertim cũ incircũciſus
ſim labijs. Locutuſqꝫ eſt dominꝰ ad moyſen ⁊
aaron: ⁊ dedit mandatũ ad filios iſrl̃ ⁊ ad pha/
raoneꝫ regem egypti vt educerent filios iſrael
de terra egypti. Iſti ſunt principes domoꝝ ꝑ
familias ſuas. Filij ruben primogeniti iſrael:
enoch ⁊ phallu. eſron ⁊ charmi. He cognatio/
nes ruben. Filij ſymeon: iamuel ⁊ iamin ⁊ ia/
mi ⁊ ahod ⁊ iachin ⁊ ſahel ⁊ ſaul filius chanani
tidis. He progenies ſymeon. Et hec nomina
filiorum leui per cognationes ſuas gerſon ⁊ ca
ath ⁊ merari. Anni autem vite leui fuerunt cẽ
tum triginta ſeptẽ. Filij gerſon: lobni ⁊ ſemei
per cognationes ſuas. Filij caath: amram ⁊ yſ
uar ⁊ hebron ⁊ oziel. Anni quoqꝫ vite caath cẽ
tũ trigintatres. Filij merari: mooli ⁊ muſi. He
cognationes leui per familias ſuas. Accepit aũt
amram vxorem iochabeth patruelem ſuã: que
peperit ei aaron ⁊ moyſen ⁊ mariam. Fuerũt/
qꝫ anni vite amram centũ trigintaſeptem. Fi/
lij quoqꝫ yſuar: chore ⁊ napheg ⁊ zechri. Filij
quoqꝫ oziel miſael ⁊ eliſaphan ⁊ ſechri. Acce/
pit autem aaron vxorem eliſabeth filiam ami/
nadab. ſororem naaſon: que peperit ei nadab ⁊
abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar. Filij quoqꝫ chore:
aſir ⁊ helchana ⁊ abiaſab. He ſunt cognatio/
nes choritarũ. At vero eleazar filius aaron acce
pit vxorẽ de filiabus phutiel: que peperit ei phi
nees. Hi ſunt principes familiaꝝ leuiticarum
per cognationes ſuas. Iſte eſt aaron ⁊ moy/
ſes quibus precepit dominus vt educerent fili
os iſrael de terra egypti per turmas ſuas. Hi
ſunt qui loquuntur ad pharaonem regẽ egyp
ti vt educãt filios iſrael de egypto. Iſte ẽ moy
ſes ⁊ aaron. in die qua locutus eſt dñs ad moy
ſen in terra egypti. Et locutus eſt dñs ad moy
ſen dicens: Ego dominus. Loquere ad pha/
raonẽ regeꝫ egypti. oĩa que loquor tibi. Et ait
moyſes corã dño. En incircũciſus labijs ſum

Quõ audiet me pharao. VII
DIxitqꝫ dñs ad moyſen. Ecce conſtitui
te deum pharaonis. ⁊ aaron frater tu/
us erit ꝓpheta tuꝰ. Tu loqueris ei oĩa
que mando tibi. ⁊ ille loquetur ad pharaonem
vt dimittat filios iſrael de terra ſua. Sed ego i
durabo coꝛ eius. ⁊ multiplicabo ſigna ⁊ oſten
ta mea i terra egypti. ⁊ nõ audiet vos. Immit
tãqꝫ manũ meã ſuper egyptũ: ⁊ educã exercitũ
⁊ populũ meũ filios iſrael de terra egypti: ꝑ iu
dicia maxima. Et ſcient egyptij. qꝛ ego ſũ dñs
qui extenderim manũ meã ſuꝑ egyptuꝫ: ⁊ edu
xeri filios iſrl' de medio coꝝ. Fecit itaqꝫ moy
ſes ⁊ aaron: ſicut preceperat dñs. ita egerunt.
Erat autem moyſes octoginta annoꝝ ⁊ aaron
octogintatriũ qñ locuti ſũt ad pharaonem. Di
xitqꝫ dñs ad moyſen ⁊ aaron. Cũ dixerit vob
pharao: oñdite ſigna: dices ad aarõ. Tolle vir
gam tuã ⁊ proijce eam coꝛam pharaõe: ac ver
tet in colubꝛũ. Ingreſſi itaqꝫ moyſes ⁊ aaron
ad pharaonem. fecerunt ſicut preceperat domi
nus. Tulitqꝫ aaron virgam coꝛam pharaone
⁊ ſeruis eius: q̄ verſa ẽ i colubꝛũ. Vocauit aũt
pharao ſapientes ⁊ maleficos. ⁊ fecerũt etiã ipi
per incantationes egyptiacas ⁊ archana quedã
ſimilit. Proieceruntqꝫ ſinguli virgas ſuas. q̄
verſe ſunt in dꝛacones. Sed deuoꝛauit virga
aaron virgas coꝝ. Induratũqꝫ ẽ coꝛ pharao
nis. ⁊ nõ audiuit eos ſicut ꝑceperat dñs. Dixit
aũt dñs ad moyſen. Ingrauatũ ẽ coꝛ pharao/
nis ⁊ nõ vult dimittere populũ. Vade ad eum
mane. Ecce egredietur ad aquas. Et ſtabis i oc
curſũ eius ſuꝑ ripã fluminis. ⁊ virgã q̄ cõuerſa
ẽ in dꝛaconẽ. tolles in manu tua. dicesqꝫ ad eũ
Dñs deus hebꝛeoꝝ miſit me ad te. dicens. Di
mitte populũ meũ vt ſacrificet mihi in deſerto.
⁊ vſqꝫ ad pñs audire noluiſti. Hec igitur dicit
dñs. In hoc ſcies ꝙ ſim dñs. Ecce percutiam
virga q̄ in manu mea eſt aquã fluminis. ⁊ ver
tet in ſanguinẽ. Piſces quoqꝫ q ſũt in fluuio mori
ent. ⁊ cõputreſcẽt aq̄. ⁊ affligent egyptij biben
tes aquaꝫ fluminis. Dixit qꝫ dñs ad moyſen.
Dic ad aarõ. Tolle virgã tuã ⁊ extẽde manũ
tuã ſuꝑ aquas egypti. ⁊ ſuper fluuios coꝝ ⁊ ri
uos ⁊ paludes ⁊ oẽs lacus aquaꝝ vt vertãt in
ſanguinẽ. ⁊ ſit cruoꝛ in oĩ terra egypti tã in li/
gneis vaſ qꝫ i ſaxeis. Feceruntqꝫ moyſes ⁊ aa
ron ſicut ꝑceperat dñs. Et eleuãs virgã ꝑcuſſit.
aquã fluminis corã pharaone ⁊ ſeruis eiꝰ q̄ ver/
ſa ẽ in ſanguinẽ. ⁊ piſces q erãt in flumine moꝛ
tui ſũt. Cõputruitqꝫ fluuius ⁊ nõ poterãt egy
ptij bibere aquam fluminis. ⁊ fuit ſanguis i to
ta terra egypti. Feceruntqꝫ ſimiliter malefici
egyptioꝛum incantationibus ſuis. Et indura
tum eſt coꝛ pharaonis nec audiuit eos ſicut pre
ceperat dominus. Auertitqꝫ ſe ⁊ ingreſſus eſt
domuꝫ ſuam: nec appoſuit coꝛ etiam hac vice.
Foderũt autem omnes egyptij per circuitũ flu
minis aquam vt biberent. Nõ enim poterant
bibere aquã fluminis. Impletiqꝫ ſunt ſeptẽ di
es poſtq̄ꝫ ꝑcuſſit dñs fluuiũ. VIII
DIxit quoqꝫ dñs ad moyſen. Ingrede
re ad pharaonem. ⁊ dices ad eũ. Hec
dicit dñs. Dimitte populũ meum vt ſa
crificet mihi. Si autem nolueris dimittere ecce
ego percutiã oẽs terminos tuos ranis: ⁊ ebul/
liet fluuius ranas q̄ aſcendẽt. ⁊ ingredient do
mũ tuã ⁊ cubiculũ lectuli tui. ⁊ ſuper ſtratũ tuũ
⁊ in domos ſeruoꝛum tuoꝛum. ⁊ in populũ tu
um. ⁊ in furnos tuos ⁊ in reliquias ciboꝝ tuo/
rũ. ⁊ ad te ⁊ ad populũ tuũ ⁊ ad oẽs ſeruos tu/
os intrabunt rane. Dixitqꝫ dñs ad moyſen.
Dic ad aaron. Extende manũ tuã ſuꝑ fluuios
⁊ ſuꝑ riuos ⁊ paludes. ⁊ educ ranas ſuꝑ terrã
egypti. Et extendit aaron manuꝫ ſuper aquas
egypti ⁊ aſcenderũt rane. operuerũtqꝫ terrã egy
pti. Fecerunt aũt ⁊ malefici per incantationes
ſuas ſimilit. eduxerũtqꝫ ranas ſuꝑ terram egy
pti. Vocauit aũt pharao moyſen ⁊ aaron. ⁊ di
xit eis. Oꝛate dñm vt auferat ranas a me ⁊ a
populo meo: ⁊ dimittam populũ vt ſacrificet do
mino. Dixitqꝫ moyſes ad pharaonem. Cõſti
tue mihi quando depꝛecer ꝓ te ⁊ ꝓ ſeruis tuis
⁊ ꝓ populo tuo: vt abigantur rane a te: ⁊ a do
mo tua. ⁊ a ſeruis tuis. ⁊ a populo tuo: ⁊ tñ in
flumine remaneant. Qui reſpõdit. Cras. At
ille iuxta inquit verbum tuum faciam: vt ſcias
quoniam non eſt ſicut dñs deus noſter. ⁊ rece
dent rane a te: ⁊ a domo tua ⁊ a ſeruis tuis. ⁊ a
populo tuo: ⁊ tantum in flumine remanebunt
Egreſſiqꝫ ſunt moyſes ⁊ aaron a pharaone. ⁊
clamauit moyſes ad dñm ꝓ ſponſione ranarũ
quã ꝯdixerat pharaoni. Fecitqꝫ dñs iuxta ver
bum moyſi: ⁊ moꝛtue ſunt rane de domibus ⁊
de villis. et de agris. Congregaueruntqꝫ eas i
immenſos aggeres: et computruit terra. Videns
aũt pharao ꝙ data eẽt requies. ingrauauit coꝛ ſu
um et nõ audiuit eos ſicut ꝑceperat dñs. Dixit/
qꝫ dñs ad moyſen. Loquere ad aaron. Extẽ/
de virgã tuã et percute puluerẽ terre. et ſint cy
nifes in vniuerſa terra egypti. Feceruntqꝫ ita
Et extẽdit aaron manũ. virgã tenẽs. ꝑcuſſitqꝫ
puluerẽ tre: et facti ſũt cynifes i hoibꝰ et iumẽ
tis. Oĩs puluis terre verſus ẽ i cynifes ꝑ totã

terram egypti. Feceruntq; ſimiliter malefici in
cantationibus ſuis vt educerent cynifes: ⁊ nõ
potuerũt. Eruntq; cynifes tam in hoib⁹ q̃ȝ i iu
mentis. Et dixerunt malefici ad pharaonem.
Digit⁹ dei eſt hic. Induratũq; ẽ cor pharaõis
⁊ nõ audiuit eos ſicut p̃ceperat dñs. Dixitq; quo
q; dñs ad moyſen. Conſurge diluculo ⁊ ſta co
ram pharaone. Egredieť. n. ad aquas. Et di/
ces ad eũ: Hec dicit dñs: Dimitte populũ me
um vt ſacrificet mihi. Q̄ ſi nõ dimiſeris eũ: ec/
ce ego mittã in te ⁊ in ſeruos tuos ⁊ in populũ
tuũ ⁊ in domos tuas oẽ genus muſcaꝝ. ⁊ im/
plebunť oẽs domus egyptioꝝ muſcis diuerſi
generis. ⁊ vniuerſa terra in qua fuerint. Faciã
q; mirabile in die illa terrã ieſſen in qua pplus
meus eſt vt non ſint ibi muſce. ⁊ ſcias q̃m ego
dñs in medio terre. ponãq; diuiſionẽ int̃ pplȝ
meũ ⁊ pplm tuũ. Cras erit ſignũ iſtud. Fecit/
q; dñs ita. Et venit muſca grauiſſima i domoſ
pharaonis ⁊ ſeruoꝝ eius ⁊ in oẽm terrã egy/
pti corruptaq; eſt terra ab huiuſcemodi muſciſ
Vocauitq; pharao moyſen ⁊ aaron. ⁊ ait eis.
Ite ⁊ ſacrificate deo veſtro in terra hac. Et ait
moyſeſ. Non põt ita fieri. Abhominatões. n.
egyptioꝝ imolabim⁹ dño deo noſtro. Q̄ ſi ma
ctauerimus ea que colunt egyptij corã eis lapi
dib⁹ nos obruent. Viã triũ dieꝝ pergemus i
ſolitudinẽ ⁊ ſacrificabimus dño deo noſtro ſi/
cut precepit nobis. Dixitq; pharao. Ego di/
mittam vos vt ſacrificetis dño deo vr̃o in de/
ſerto. veruñ longius ne abeatis. Rogate pro
me. Et ait moyſes: Egreſſus a te orabo dñm:
⁊ recedet muſca a pharaone ⁊ a ſeruis ſuis ⁊ a
populo eius cras. Verũtñ noli vltra fallere: vt
nõ dimittas populũ ſacrificare dño. Egreſſuſ/
q; moyſes a pharaone orauit dominũ. Qui fe
cit iuxta verbũ illius. ⁊ abſtulit muſcas a pha/
raone ⁊ a ſeruis ſuis ⁊ a populo eius. Non ſu
perfuit nec vna quidem. Et ingrauatum ẽ cor
pharaonis ita vt nec hac quidem vice dimitte/
ret populum. IX

Dixit aũt dñs ad moyſẽ. Ingredere ad
pharaonẽ ⁊ loquere ad eum. Hec di/
cit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte popu/
lum meũ vt ſacrificet mihi. Quod ſi adhuc re/
nuis ⁊ retines eos: ecce manus mea erit ſuper
agros tuos: ⁊ ſuper equos. ⁊ aſinos. ⁊ came/
los. ⁊ oues. ⁊ boues. peſtis valde grauis. Et
faciet dñs mirabile int̃ poſſeſſiones iſrael ⁊ poſ
ſeſſiones egyptioꝝ: vt nil oĩo pereat ex his q̃ p
tinent ad filios iſrael. Conſtituitq; dñs tẽpus
dicens: Cras faciet dñs verbum iſtud in terra

Fecit ergo dñs verbũ hoc altera die: ⁊ mortua
ſunt oĩa aĩantia egyptiorum. De aĩalib⁹ vo fi
liorũ iſrael nihil oĩo perijt. Et miſit pharao ad
videndũ nec erat quicq; mortuũ de his q̃ poſſi
debat iſrael. Ingrauatũq; eſt cor pharaonis ⁊.
nõ dimiſit populuȝ. Et dixit dñs ad moyſen ⁊
aaron: Tollite plenas manus cineris de cami
no: ⁊ ſpargat illũ moyſes in celũ corã pharaõe
ſitq; puluis ſuper oẽm terram egypti. Erunt
enim in hoibus ⁊ iumẽtis vlcera ⁊ veſice tur
gentes in vniuerſa terra egypti. Tuleruñtq; ci/
nerẽ de camino ⁊ ſteterunt coram pharaone. ⁊
ſparſit illum moyſes in celum. Factaq; ſũt vl
cera veſicarũ turgentiũ in hoibus ⁊ iumentis:
nec poterant malefici ſtare corã moyſe ꝓpt vl/
cera que in illis erant. ⁊ in oĩ terra egypti. In/
durauitq; dñs cor pharaonis. ⁊ nõ audiuit eoſ
ſicut locut⁹ eſt dñs ad moyſen. Dixit quoq; do
minus ad moyſen: Mane cõſurge ⁊ ſta coraȝ
pharaone: ⁊ dices ad eũ: Hec dicit dñs de⁹ he
breoꝝ. Dimitte populũ meũ vt ſacrificet mihi:
q2 in hac vice mittã oẽs plagas meas ſuper cor
tuũ ⁊ ſuper ſeruos tuos. ⁊ ſuper populũ tuum
vt ſcias q̄ non ſit ſimilis mei in oĩ terra. Nũc
enim extendens manũ ꝑcutiã te ⁊ populũ tuũ
peſte peribiſq; de terra. Idcirco aũt poſui te vt
oſtendã in te fortitudinẽ meã ⁊ narreť nomen
meũ in omni terra. Adhuc retines populũ me
um. ⁊ non vis eũ dimittere. En pluã cras hac
ipſa hora grandines multã nimis: qualis non
fuit in egypto a die qua fundata eſt vſq; in p̃ns
tp̃s. Mitte ergo iã nũc ⁊ cõgrega iumẽta tua:
⁊ oĩa q̃ hẽs in agro. Hoies. n. ⁊ iumẽta ⁊ vni
uerſa que inuenta fuerint foris. nec cõgregata
de agris: cecideritq; ſuper ea grando: morieť.
Qui timuit verbũ dñi de ſeruis pharaonis. fe/
cit cõfugere ſeruos ſuos ⁊ iumenta in domos:
qui aũt neglexit ſermonẽ dñi: dimiſit ſeruos ſu
os ⁊ iumenta in agris. Et dixit dñs ad moyſen
Extende manũ tuã in celũ: vt fiat grando i vni
uerſa terra egypti ſup hoies ⁊ ſup iumẽta ⁊ ſu/
per oẽm herbã agri in terra egypti. Extendit/
q; moyſes virgã in celũ. ⁊ dñs dedit tonitrua
⁊ grandinẽ ac diſcurrentia fulgura ſuper terrã
Pluitq; dñs grandinem ſuper terrã egypti ⁊
grando ⁊ ignis mixta pariter ferebantur. Tã
teq; fuit magnitudinis. quanta ante nunq̃ȝ ap
paruit in vniuerſa terra egypti ex quo gens il/
la condita eſt. Et percuſſit grando in oĩ terra
egypti cuncta que fuerunt in agris ab hoie vſ/
q; ad iumentã. Cunctaq; herbam agri percuſ
ſit grando. ⁊ omne lignum regionis confregit

Tātū in terra ieſſen vbi erant filij iſrael . grādo
nō cecidit. Miſitqꝫ pharao ⁊ vocauit moyſen
⁊ aaron: dicens ad eos. Peccaui etiam nunc.
Dñs iuſtus ⁊ ego ⁊ populus meus ipij . Ora
te dñm vt deſinant tonitrua dei ⁊ grādo : vt di
mittam vos . ⁊ nequaq̄ꝫ hic vltra maneatis. ait
moyſes. Cum egreſſus fuero de vrbe. extēdā
palmas meas ad dominum. ⁊ ceſſabunt toni/
trua ⁊ grando non erit: vt ſcias q2 domini ē ter
ra. Noui aūt ꝙ ⁊ tu ⁊ ſerui tui necduꝫ timeatis
dominū deum. Linū ergo ⁊ ordeū leſum ē . eo
qꝫ ordeū eſſet virens: ⁊ linū iam folliculos ger
minaret. Triticū autē ⁊ far non ſunt leſa. quia
ſerotina erant. Egreſſuſqꝫ moyſes a pharao/
ne ex vrbe. tetendit manus ad dominū. ⁊ ceſſa
uerunt tonitrua ⁊ grādo. nec vltra ſtillauit plu
uia ſuper terram. Videns aūt pharao ꝙ ceſſaſ
ſet pluuia ⁊ grando ⁊ tonitrua. auxit peccatum
⁊ ingrauatū eſt cor eiꝰ ⁊ ſeruorum illius ⁊ indu/
ratū nimis: nec dimiſit iſrael ſicut p̄ceperat do
minus per manū moyſi. X

Et dixit dñus ad moyſen. Ingredere
ad pharaonem. Ego enī induraui cor
eius ⁊ ſeruorum illius vt faciam ſigna
mea hec in eo: ⁊ nares in auribꝰ filij tui ⁊ nepo
tū tuorum. quotiens contriuerim egyptios ⁊
ſigna fecerim in eis. ⁊ ſciatis q2 ego dñs. In/
troierunt ergo moyſes ⁊ aaron ad pharaonem
⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deus hebreorum.
Uſqꝫquo non vis ſubijci mihi. Dimitte popu
lū meū vt ſacrificet mihi. Sin aūt reſiſtis ⁊ nō
vis dimittere eū: ecce ego inducā cras locuſtaꝫ
ī fines tuos q̄ operiet ſupficiē ire. ne quicq̄ꝫ eiꝰ
appareat ſed comedatur qđ reſiduū fuit grandi
ni. Corrodet. n. oia ligna q̄ germinant ī agris
⁊ implebunt domos tuaſ ⁊ ſeruoꝝ tuoꝝ ⁊ oīuꝫ
egyptiorū: quam non viderunt patres tui ⁊
aui ex quo orti ſunt ſuper terrā vſqꝫ in p̄ſētē diē
Auertitqꝫ ſe ⁊ egreſſus eſt a pharaone. Dixe/
runt autē ſerui pharaonis ad eū. Uſqꝫquo pa
tiemur hoc ſcandalū. Dimitte hoīes vt ſacrifi
cent dño deo ſuo. Nōne vides ꝙ perierit egy/
ptus. Reuocaueruntqꝫ moyſen ⁊ aaron ad pha
raonem. Qui dixit eis. Ite ſacrificate dño deo
veſtro. Qui nā ſunt qui ituri ſunt. Ait moyſeſ
Cū paruulis noſtris ⁊ ſenioribus pergemus:
cū filijs ⁊ filiabus cū omībꝰ ⁊ armentis. Eſt. n.
ſolēnitas dñi dei noſtri. Et reſpondit pharao.
Sic dñs ſit vobiſcū. Quō ego dimittaꝫ vos ⁊
paruulos vr̄os cui dubiū eſt qđ peſſime cogitetiſ
Non fiat ita: ſed ite tm̄ viri ⁊ ſacrificate domino
Hoc enī ⁊ ipſi petiſtis. Statimqꝫ eiecti ſūt de cō
ſpectu pharaonis. Dixit aūt dñs ad moyſen:
Extende manū tuā ſuper terrā egypti ad locu
ſtā vt deſcendat ſuper terrā ⁊ deuoret oēꝫ her/
bam que reſidua fuit grādini. Et extēdit moy
ſes virgā ſuper terrā egypti. ⁊ dñs induxit vē
tū vrentē tota die illa ⁊ nocte. Et mane facto:
ventus vrens leuauit locuſtaſ. Que aſcēderūt
ſuper vniuerſā terrā egypti. ⁊ ſederunt in cun
ctis finibꝰ egyptiorū innumerabiles qualeſ an
te illud tempus non fuerant nec poſtea future
ſunt. Operueruntqꝫ vniuerſā ſuperficiē terre
vaſtantes oia. Deuorata ē igit̄ herba terre. ⁊
quicquid pomoꝝ in arboribꝰ fuit q̄ grando di/
miſerat. Nihil qꝫ oīo virens relictū eſt ī lignis
⁊ in herbis terre: ī cūcta egypto. Quā ob rem fe
ſtinus pharao vocauit moyſen ⁊ aaron. ⁊ di
xit eis. Peccaui in dominū deū veſtrū ⁊ ī vos.
Sed nunc dimittite peccatū mihi ēt hac vice: ⁊
rogate dominū deū veſtrū vt auferat a me mor
tē iſtam. Egreſſuſqꝫ eſt moyſes de conſpectu
pharaonis: ⁊ orauit dñm. Qui flare fecit ven/
tū ab occidente vehementiſſimū ⁊ arreptam lo
cuſtā proiecit in mare rubrū Nō remanſit nec
vna qdē in cunctis finibꝰ egypti. Et indura/
uit dominꝰ cor pharaonis. nec dimiſit filios iſ/
rael. Dixit aūt dñs ad moyſen: Extēde manū
tuā in celū: ⁊ ſint tenebre ſup terrā egypti: tam
denſe vt palpari q̄ant. Extenditqꝫ moyſes ma
nū in celum. ⁊ facte ſunt tenebre horribiles in
vniuerſa terra egypti. Tribus diebꝰ nemo vi
dit fratrem ſuuꝫ: nec mouit ſe de loco in q̄ erat
Ubicunqꝫ aūt habitabant filij iſrl̄ lux erat. Vo
cauitqꝫ pharao moyſen ⁊ aarō. ⁊ dixit eis. Ite
ſacrificate domino. Oues tm̄ veſtre ⁊ armen/
ta remaneant: paruuli veſtri eāt vobiſcuꝫ. Ait
moyſes: Hoſtias q̄qꝫ ⁊ holocauſta dabis no/
bis: que offeramus domino deo noſtro. Cun
cti greges pergent nobiſcū. Nō remanebit ex
eis vngula que neceſſaria ſunt in cultū domini
dei noſtri: preſertim cū ignoremus quid debe/
at immolari donec ad ipſum locum perueniamꝰ.
Indurauit aūt dominus cor pharaonis ⁊ no/
luit dimittere eos. Dixitqꝫ pharao ad moyſen
Recede a me . ⁊ caue ne vltra videas faciem
meam. Quocūqꝫ die apparueris mihi. morie
ris. Reſpondit moyſes: Ita fiat vt locutus eſt
Non videbo vltra faciē tuā. XI

Et dixit dominus ad moyſen. Adhuc
vna plaga tangā pharaonem ⁊ egyp/
tum ⁊ poſt hec dimittet vos ⁊ exire cō/
pellet. Dices ergo omni plebi vt poſtulet vir
ab amico ſuo ⁊ mulier a vicina ſua vaſa argen

teā ⁊ aureā ⁊ veſtē. Dabit autem dominꝰ gra
tiam populo ſuo coꝛam egyptijs. Fuitqꝫ moy
ſes vir magnus valde in terra egyptij corā ſer
uis pharaonis ⁊ omni populo. Et ait. Hec di
cit dominus. Media nocte ingrediar in egyp
tum. ⁊ moꝛietur omne pꝛimogenitum in terra
egyptioꝝ: a pꝛimogenito pharaonis qui ſedet
in ſolio eius vſqꝫ ad pꝛimogenitū ancille que ē
ad molā. ⁊ omnia pꝛimogenita iumentorum.
Eritqꝫ clamoꝛ magnus in vniuerſa terra egy/
pti: qualis nec ante fuit: nec poſtea futurus eſt.
Apud omnes aūt filios iſrael non mutiet caniſ
ab homine vſqꝫ ad pecus. vt ſciatis quanto mi
raculo diuidat dominꝰ egyptijos ⁊ iſrael. De
ſcendentqꝫ omnes ſerui tui iſti ad me ⁊ adoꝛa/
bunt me dicentes. Egredere tu ⁊ omnis popu
lus qui ſubiectus ē tibi. Poſt hec egrediemur
Et exiuit a pharaone. iratus nimis. Dixit au/
tem dn̄s ad moyſen. Non audiet vos pharao
vt multa ſigna fiant in terra egypti. Moyſes
autem ⁊ aaron fecerunt omnia ſigna: ⁊ oſten/
ta que ſunt coꝛam pharaone. ⁊ indurauit domi
nus coꝛ pharaonis: nec dimiſit filios iſrael de
terra ſua.

XII

Dixit qꝫ dn̄s ad moyſen ⁊ aaron in ter/
ra egypti. Menſis iſte vobis pꝛincipi
um menſium: pꝛimus erit in menſibuſ
anni. Loquimini ad vniuerſum cetū filiorum
iſrael. ⁊ dicite eis: Decima die menſis huiꝰ tol
lat vnuſquiſqꝫ agnū per familias ⁊ domos ſu/
as. Sin aūt minoꝛ eſt numeruſ vt ſufficere poſ
ſit ad veſcendum agnū aſſumet vicinum ſuum
qui cōiunctus ē domui eiꝰ iuxta numeꝝ aiaruꝫ
que ſufficere poſſint ad eſū agni. Erit aūt agnuſ
abſqꝫ macula maſculus āniculus. Iuxta quem
ritū tolletis ⁊ hedum: ⁊ ſeruabitis eum vſqꝫ ad
quartādecimam diem menſis huius. Immola
bitqꝫ eum vniuerſa multitudo filioꝝ iſrael ad
veſperā. ⁊ ſument de ſanguine eius ac ponent
ſuper vtrūqꝫ poſtem. ⁊ in ſuperliminaribꝰ do
moꝝ in quibus comedent illum. Et edent car
nes nocte illa aſſas igni: ⁊ azimos panes cū la/
ctucis agreſtibus. Nō comedetis ex eo crudū
quid. nec coctum aqua: ſed aſſum tm̄ igni. Ca/
put cum pedibus eius ⁊ inteſtinis voꝛabitis:
nec remāebit quicqꝫ ex eo vſqꝫ mane. Si quid
reſiduum fuerit igne combure tis. Sic autē co
medetis illū. Renes veſtros accingetis. ⁊ cal/
ciamenta habebitis in pedibus. tenentes bacu
los in manibus: ⁊ comedetis feſtināter. Eſt
enim phaſe. i. tranſitus domini. Et tranſibo ꝑ
terram egypti nocte illa percutiāqꝫ omne pri/
mogenitū in terra egypti. ab hoīe vſqꝫ ad pe
cus. ⁊ in cunctis dijs egyptifaciaꝫ iudicia. ego
dominus. Erit aūt ſanguis vobis in ſignum ī
edibꝰ in quibus eritis. ⁊ videbo ſanguinem ⁊
tranſibo vos: nec erit ī vobis plaga diſperdēs
quādo percuſſero terrā egypti. Habebitis aūt
hunc diē in monimentū ⁊ celebꝛabitis eā ſolē/
nem dn̄o in generationibꝰ veſtris. cultu ſempi
terno. Septē diebꝰ azima comedetis. In die ꝓ
mo nō erit fermētū in domibꝰ vr̄is. Quicūqꝫ
comederit fermētatū. peribit aīa illa de iſrael. a
pꝛimo die vſqꝫ ad diē ſeptimū. Dies ꝓma erit
ſancta atqꝫ ſolēnis: ⁊ dies ſeptima eadē feſtiui
tate venerabilis. Nihil operis facietis ī eis. ex
ceptis que ad veſcendū pertinent: ⁊ obſeruabi
tis azima. In eadem enim ipſa die educā exer
citum veſtrum de terra egypti. ⁊ cuſtodietis di
em iſtum in generationes veſtras ritu ꝑpetuo
Pꝛimo menſe quartadecima die mēſis ad ve
ſperam. comedetis azima. vſqꝫ ad diem viceſi
mā pꝛimā eiuſdem menſis ad veſperam. Sep
tem diebus fermentatū non inuenietur in do/
mibus veſtris. Qui comederit fermentatū. pe
ribit aīa eius de cetu iſrael: tam de aduenis qꝫ
de indigenis terre. Oē fermentatū non come
detis. In cūctis habitaculis veſtris edetis azi/
ma. Vocauit aūt moyſes oēs ſenioꝛes filioꝝ
iſrael. ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes aial per fa/
milias veſtras: ⁊ imolate phaſe. Faſciculūqꝫ
hyſopi tingite in ſanguine qui eſt in limine ⁊ aſ
pergite ex eo ſuperliminare ⁊ vtrūqꝫ poſtem.
Nullus veſtrū egrediať oſtiū domus ſue vſqꝫ
mane. Tranſibit. n. dn̄s percutiens egyptios
Cūqꝫ viderit ſanguinē in ſupliminari ⁊ ī vtro
qꝫ poſte tranſcendet oſtiū domꝰ. ⁊ non ſinet ꝑ/
cuſſoꝛem ingredi domos vr̄as: ⁊ ledere. Cu/
ſtodi verbū iſtud legitimū tibi ⁊ filijs tuis vſqꝫ
in eternum. Cūqꝫ introieritis terrā quam dn̄s
deus daturus eſt vobis vt pollicitꝰ eſt: obſerua
bitis cerimonias iſtas. Et cū dixerint vobis fi/
lij vr̄i. que ē iſta religio. Dicetis eis. Victima
tranſitus dn̄i eſt: qn̄ tranſiuit ſup domos filio/
rū iſrael ī egypto. percutiēs egiptios. ⁊ domoſ
nr̄as liberans. Incuruatuſqꝫ ppl̄us adorauit.
Et egreſſi filij iſrael fecerūt ſicut preceperat do
minus moyſi ⁊ aaron. Factum eſt autem ī no
ctis medio. percuſſit dn̄s oē pꝛimogenitū ī ter
ra egypti: a pꝛimogenito pharaonis q̄ in ſolio
eius ſedebat vſqꝫ ad pꝛimogenituꝫ captiue que
erat in carcere: ⁊ omne pꝛimogenitum iumen/
toꝝ. Surrexitqꝫ pharao nocte ⁊ omnes ſerui
eius cunctaqꝫ egyptꝰ: ⁊ oꝛtꝰ eſt clamoꝛ magnꝰ

in egypto: Neqꝫ enī erat domus in qua nō ia
ceret mortuus. Vocatiſqꝫ pharao moyſe ⁊ aa/
ron nocte. ait: Surgite egredimini a pplo me
vos ⁊ filij iſrl. Ite ⁊ imolate dn̄o ſicut dicitis.
Oues veſtras ⁊ armenta aſſumite vt petiera/
tis: ⁊ abeuntes benedicite mihi. Vrgebantqꝫ
egyptij pplm iſrl de terra exire velociter dicen
tes. Omnes moriemur. Tulit igit̃ ppls cōſp
ſam farinā anteq̄ꝫ fermentaret: ⁊ ligans in pal
lijs poſuit ſuper humeros ſuos. Feceruntqꝫ fi
lij iſrl ſicut preceperat dn̄s moyſi: ⁊ petierūt ab
egyptijs vaſa argentea ⁊ aurea veſteq̄ꝫ pluri/
mā. Dn̄s aūt dedit gratiā populo corā egyp
tijs vt comodarent eis ⁊ ſpoliauerūt egyptios.
Profectiqꝫ ſunt filij iſrl de ramaſſe in ſochot
ſexcenta fere milia peditū viroꝝ: abſqꝫ paruu/
lis ⁊ mulieribus. Sed ⁊ vulgus promiſcuū in
numerabile aſcendit cū eis: oues ⁊ armenta ⁊
animantia diuerſi generis multa nimis. Coxe
runtqꝫ farinam quā dudum de egypto conſper
ſam tulerant. ⁊ fecerūt ſubcinericios panes azi
mos. Neqꝫ enim poterat fermentari cogētib⁹
exire egyptijs. ⁊ nullā facere ſinentibus moraꝫ
nec pulmenti quicq̄ꝫ occurrerat pparare. Ha/
bitatio aūt filioꝝ iſrl qua manſerunt in egypto
fuit quadringentoꝝ ⁊ triginta annoꝝ. Quibus
expletis: eadē die egreſſus eſt oīs exercitus do
mini de terra egypti. Nox eſt iſta obſeruabilis
dn̄i: qn̄ eduxit eos de terra egypti. Hāc obſer
uare debent oēs filij iſrael in generationib⁹ ſu
is. Dixitqꝫ dn̄s ad moyſen ⁊ aaron. Hec ē re
ligio phaſe. Oīs alienigena nō comedet ex eo
Omnis autem ſeruus emptitius circūcidet̃. ⁊ ſic
comedet. Aduena ⁊ mercennarius non edent
ex eo. In vna domo comedet̃: nec efferetis de
carnibus eius foras: nec os illius confringetis
Omnis cetus filioꝝ iſrl faciet illud. Qꝫ ſi quis pe
regrinoꝝ in vrām voluerit tranſire coloniā et
facere phaſe dn̄i: circumcidet̃ prius oē maſculi
num eius. ⁊ tunc rite celebrabit: eritqꝫ ſicut indi/
gena terre. Si quis aūt circūciſus nō fuerit: nō
veſcet̃ ex eo. Eadē lex erit indigene ⁊ colono q
peregrinatur apud vos. Feceruntqꝫ oēs filij
iſrael ſicut preceperat dn̄s moyſi ⁊ aaron ⁊ ea/
dem die eduxit dn̄s filios iſrael de terra egypti
per turmas ſuas. XIII

Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens:
Sanctifica mihi oē primogenitum qd̾
aperit vuluā in filijs iſrael tā de homi
nibus q̄ꝫ de iumentis. Mea ſūt .n. oīa. Et ait
moyſes ad pplm. Memētote diei huius i qua
egreſſi eſtis de egypto ⁊ de domo ſeruitutis:
qm̄ in manu forti eduxit vos dn̄s de loco iſto:
vt nō comedatis fermentatū panem. Hodie
egredimini mēſe nouaꝝ frugū. Cūqꝫ introdu
xerit te dn̄s in terram chananei ⁊ ethei. ⁊ āmor
rei. ⁊ euei. ⁊ iebuſei. quā iurauit patribus tuis
vt daret tibi terrā fluentē lacte ⁊ melle: celebra
bis hūc morē ſacrorum menſe iſto. Septē die
bus veſceris azimis: ⁊ in die ſeptimo erit ſolen
nitas dn̄i. Azima comedetis ſeptē diebus. nō
apparebit apud te aliquid fermentatū. nec i cū/
ctis finibus tuis. Narrabiſqꝫ filio tuo in die il
lo dicens. Hoc eſt qd̾ fecit mihi dn̄s qn̄ egreſ/
ſus ſum de egypto. Et erit quaſi ſignum i ma/
nu tua: ⁊ quaſi monimentū an̄ oculos tuos: ⁊
vt lex dn̄i ſemper ſit in ore tuo. In manu enim
forti eduxit te dn̄s de egypto. Cuſtodies huiuſ
cemodi cultū ſtatuto tpe a dieb⁹ in dies. Cūqꝫ
introduxerit te dn̄s in terram chananei. ſicut iu
rauit tibi ⁊ fratrib⁹ tuis. ⁊ dederit tibi eam. ſe/
parabis oē quod aperit vuluam dn̄o. ⁊ qd̾ pri/
mitiuū eſt in pecoribus tuis. Quicquid habue
ris maſculini ſexus: conſecrabis dn̄o. Primo
genitū aſini mutabis oue quod ſi nō redemerꝭ
interficies. Oē aūt primogenitum hoīs de fili
is tuis precio redimes. Cumqꝫ interrogauerit
te filius tuus cras. dicens: quid eſt hoc. reſpon
debis ei. In manu forti eduxit nos dn̄s de egy
pto de domo ſeruitutis. Nā cū induratus eſſet
pharao ⁊ nollet nos dimittere: occidit dn̄s oē
primogenitū in terra egypti. a primogenito ho
minis vſqꝫ ad primogenitū iumentoꝝ. Idcir/
co imolo dn̄o oē quod aperit vuluam maſculi/
ni ſexus. ⁊ oīa primogenita filiorū meoꝝ redi/
mo. Erit igitur quaſi ſignū in manu tua ⁊ qua
ſi appenſum quid. ob recordationē an̄ oculos
tuos: eo q̄ in manu forti eduxit vos dn̄s d̾ egy
pto. Igitur cū emiſiſſet pharao populū. nō co
duxit dn̄s per viam terre philiſtijm que vicina
eſt: reputans ne forte peniteret eum. ſi vidiſſet
aduerſum ſe bella conſurgere. ⁊ reuerteretur
in egyptū ſed circūduxit per viā deſerti. que eſt
iuxta mare rubrū. Et armati aſcenderunt filij
iſrael de terra egypti. Tulit quoqꝫ moyſes oſ/
ſa ioſeph ſecum: eo q̄ adiuraſſet filios iſrael di
cens. Viſitabit vos deus: efferte oſſa mea hinc
vobiſcum. Profectiqꝫ de ſochot caſtrameta
ti ſunt in etham: in extremis finibus ſolitudinis
Dn̄s aūt p̄cedebat eos: ad oſtendendā viam p
diem in colūna nubis: ⁊ per noctem in colūna
ignis. vt dux eſſet itineris vtroqꝫ tēpore. Nū
q̄ꝫ defuit colūna nubis per diē nec colūna ignis
per noctem coram populo. XIIII

LOcutus ē aūt dñs ad moyſen dicens.
Loquere filijs iſrl̃. Reuerſi caſtramē
tentur e regiōe phiahiroth: que eſt inter
magdalū ⁊ mare ꝯtra beelſephon. In conſpe
ctu ei⁹ caſtra ponetis ſup mare. Dicturuſq̄ eſt
pharao ſup filijs iſrael. Coartati ſunt in terra.
concluſit eos deſertū. Et indurabo cor ei⁹. ac ꝑ
ſequet̃ vos: ⁊ glorificabor in pharaone. ⁊ in oī
exercitu eius: ſcientq̄ egyptij .q̄r ego ſum dñs
Feceruntq̄ ita. Et nunciatū ē regi egyptioꝝ ꝙ
fugiſſet populus. Immutatūq̄ eſt cor pharao
nis ⁊ ſuoꝝ eius ſup populū. ⁊ dixerūt. Quid
voluim⁹ facere: vt dimitteremus iſrl̃ ne ſuiret no
bis. Iūxit ergo currū. ⁊ oēm populū ſuū aſſū/
pſit ſecū. Tulitq̄ ſexcentos curr⁹ electos: ⁊ quic/
quid in egypto curuū fuit: ⁊ duces totius exerci/
tus. Indurauitq̄ dñs cor pharaonis regis egy
pti. ⁊ perſecutus eſt filios iſrael. At illi egreſſi
erāt in manu excelſa. Cūq̄ perſequerent̃ egy/
ptij veſtigia p̄cedentiū: repperūt eos i caſtris
ſup mare. Omnis equitatus ⁊ curr⁹ pharaonis
⁊ vniuerſus exercitus erāt i phiahiroth ꝯ beel/
ſephon. Cūq̄ appropinquaſſet pharao. leuan
tes filij iſrael oculos. viderūt egyptios poſt ſe
et timuerūt valde. Clamaueruntq̄ ad dñm. et di
xerunt ad moyſen. Forſitan nō erāt ſepulchra
in egypto. ideo tuliſti nos vt moreremur ī ſoli
tudine. Quid hoc facere voluiſti. vt educeres
nos ex egypto. Nonne iſte eſt ſermo quem loq̄
bamur ad te in egypto. dicentes: recede a no/
bis vt ſeruiamus egyptijs. Multo enim melius
erat ſeruire eis: q̄ꝫ mori i ſolitudine. Et ait moy
ſes ad populum. Nolite timere. State et vide
te magnalia dñi. que facturus eſt hodie. Egy/
ptios enim quos nūc videtis. nequaq̄ vltra vi
debitis vſq̄ in ſempiternū. Dñs pugnabit ꝓ
vobis: et vos tacebitis. Dixitq̄ dñs ad moy/
ſen. Quid clamas ad me. Loquere filijs iſrael
vt ꝓficiſcant̃. Tu aūt eleua virgā tuā et exten
de manū tuā ſuper mare et diuide illud: vt gra
diant̃ filij iſrael i medio mari ꝑ ſiccū. Ego aūt
indurabo cor egyptioꝝ vt ꝑſequantur vos. et
glorificabor in pharaone: et in oī exercitu eius
et in curribus et in eq̄tib⁹ illius. Et ſcient egy/
ptij q̄r ego ſū dñs: cū glorificat⁹ fuero i pharao
ne: et in currib⁹ atq̄ in eq̄tibus eius. Tolleſq̄
ſe angelus dñi qui p̄cedebat caſtra iſrael. abijt
poſt eos. ⁊ cū eo pariter columna nubis p̄ora dimit
tēs. poſt tergū ſtetit inter caſtra egyptioꝝ ⁊ ca
ſtra iſrael. Et erat nubes tenebroſa. ⁊ illumi/
nās noctē: ita vt ad ſe inuicē toto noctis tp̄e ac/
cedere nō valerēt. Cūq̄ extēdiſſet moyſes ma
nū ſuper mare. abſtulit illud dñs flante vento
vehementi ⁊ vrente tota nocte. ⁊ vertit i ſiccū.
Diuiſaq̄ eſt aqua: ⁊ ingreſſi ſūt filij iſrl̃ ꝑ me/
diū ſicci maris. Erat eni aqua quaſi mur⁹ a de
xtera eoꝝ ⁊ leua. Perſequēteſq̄ egyptij igreſ
ſi ſūt poſt eos: ⁊ oīs eq̄tat⁹ pharaonis. curr⁹ ei⁹
⁊ eq̄tes ꝑ mediū maris. Iāq̄ aduenerat vigi/
lia matutina. ⁊ ecce reſpiciēs dñs ſuper caſtra
egyptioꝝ per colūnam ignis ⁊ nubis: interfe/
cit exercitū eoꝝ. ⁊ ſubuertit rotas curruū. fere/
bant̃q̄ i ꝓfūdū. Dixerūt ergo egyptij. Fugi
amus iſrahelē. dñs eni pugnat ꝓ eis ꝯtra nos
Et ait dñs ad moyſen. Extende manū tuā ſup
mare. vt reuertant̃ aque ad egyptios ſup cur/
rus ⁊ eq̄tes eoꝝ. Cūq̄ extendiſſet moyſes ma
nū ꝯtra mare. reuerſū eſt p̄mo dilūculo ad p̄o/
rem locū. Fugiētibuſq̄ egyptijs occurrerunt
aque ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctib⁹. Re
uerſeq̄ ſūt aque: ⁊ operuerunt currus ⁊ equites
cūcti exercitus pharaonis. q̄ ſequentes ingreſſi
fuerāt mare: nec vnus q̄dē ſuꝑfuit ex eis. Fi/
lij aūt iſrael ꝑrexerunt per mediū ſicci maris: ⁊
aq̄ eis erāt quaſi ꝓ muro a dextris ⁊ a ſiniſtris
Liberauitq̄ dñs i die illo iſrl̃ de manu egypti
orū: ⁊ viderūt egyptios mortuos ſup litt⁹ ma/
ris. ⁊ manū magnā quā exercuerat dñs contra
eos. Timuitq̄ ppl̃s dñm. ⁊ crediderūt dño. ⁊
moyſi ſeruo eius. XV

TUnc cecinit moyſes ⁊ filij iſrl̃. carmen
hoc domino. ⁊ dixerunt. Cantem⁹ do
mino glorioſe enim magnificatus eſt.
equū ⁊ aſcenſorem deiecit in mare. Fortitudo
mea ⁊ laus mea dñs ⁊ factus eſt mihi in ſalutē
Iſte deus meus ⁊ glorificabo eū: deus patris
mei ⁊ exaltabo eum. Dñs quaſi vir pugnator:
omnipotēs nomē eius: currus pharaōis ⁊ ex
ercitū eius ꝓiecit in mare. Electi p̄ncipes eius
ſubmerſi ſunt in mari rubro: abyſſi operuerūt
eos: deſcēderūt in ꝓfundū quaſi lapis. Dexte
ra tua dñe magnificata ē in fortitudine: dextera
tua dñe percuſſit inimicū: ⁊ in multitudine glo
rie tue depoſuiſti aduerſarios meos. Miſiſti
iram tuam que deuorauit eos ſicut ſtipulā: ⁊ in
ſpū furoris tui congregate ſūt aque. Stetit vn
da fluens: congregati ſūt abyſſi in medio mari
Dixit inimicus. perſequar ⁊ ꝯprehēdam: diui
dā ſpolia: iplebit aīa mea. Euaginabo gladiū
meū: interficiet eos manus mea. Flauit ſpūs
tuus ⁊ operuit os mare: ſubmerſi ſūt quaſi plū
bū in aquis vehemētibus. Quis ſimilis tui in
fortibus dñe: quis ſimilis tui magnific⁹ i ſctītate
terribilis atq̄ laudabilis ⁊ faciens mirabilia.

Extendiſti manũ tuam ⁊ deuorauit eos terra: dux fuiſti i miſericordia tua. pplo quē redemiſti Et portaſti eũ in fortitudine tua: ad habitaculũ ſcm̃ tuum. Aſcenderũt ppli ⁊ irati ſunt: dolores obtenuerunt habitatores philiſtijm. Tunc conturbati ſunt pricipes edom: robuſtos moab obtinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores chanaan. Irruat ſuper eos formido ⁊ pauor: i magnitudine brachij tui. Fiant immobiles q̃ſi lapis. donec pertranſeat populus tuus domine: donec pertranſeat ppl's tuus iſte quē poſſediſti. Introduces eos ⁊ plantabis in mōte hereditatis tue: firmiſſimo habitaculo tuo qđ operatus es dñe. Sanctuarium tuum domine: qđ firmauerunt manus tue: dñs regnabit i eternũ ⁊ vltra. Ingreſſus eſt eniȝ eques pharao cum curribus ⁊ equitibus eius i mare: ⁊ reduxit ſuper eos dñs aquas maris. Filij autē iſrael ambulauerũt p ſiccũ i medio ei⁹. Sũpſit ergo maria pphetiſſa: ſoror aaron. tympanuȝ in manu ſua: egreſſeq̃ȝ ſũt oēs mulieres poſt eā cũ tympanis ⁊ choris. q̄bus p̄cinebat dicēs. Cātem⁹ dño. glorioſe. n. magnificat⁹ ē: equũ ⁊ aſcenſorem deiecit in mare. Tulit aũt moyſes iſrael de mari rubro: ⁊ egreſſi ſunt in deſertuȝ ſur: Ambulaueruntq̃ȝ tribus dieb⁹ p ſolitudinem ⁊ nō īueniebant aquam. Et venerũt in marath. nec poterant bibere aquas de marath. eo q͏̄ eſſent amare. Vnde ⁊ congruum loco nomen inpoſuit. vocās illum marath. i. amaritudinem. Et murmurauit ppl's ꝯtra moyſen dicens. Quid bibemus. At ille clamauit ad dominum. Qui oſtēdit ei lignum. qđ cũ miſiſſet in aquas: i dulcedinem verſe ſunt. Ibi ꝯſtituit ei p̄cepta atq̃ȝ iudicia. ⁊ ibi temptauit eũ dicens. Si audieris vocem dñi dei tui. ⁊ qđ rectũ eſt corā eo feceris ⁊ obedieris mandatis eius. cuſtodierisq̃ȝ omnia p̄cepta illius: cunctum languorē quem poſui in egypto nō inducam ſuper te. Ego enim dñs ſanator tuus. Venerũt aũt in helim filij iſrael vbi erãt duodeciȝ fōtes aquaꝝ ⁊ ſeptuaginta palme. ⁊ caſtrametati ſũt iuxta aq̄s. XVI

Profectiq̃ȝ de helim venit omnis multitudo filioꝝ iſrael in deſertuȝ ſyn: quod eſt inter helim ⁊ ſynai: quītadecima die menſis ſecundi poſtq̃ȝ egreſſi ſunt de terra egypti. Et murmurauit omnis congregatio filiorum iſrael contra moyſen ⁊ aaron in ſolitudie. Dixeruntq̃ȝ filij iſrael ad eos. Vtinaȝ mortui eſſem⁹ p manũ domini i terra egypti. quādo ſedebam⁹ ſup ollas carniũ: ⁊ comedebam⁹ panē in ſaturitate. Cur induxiſtis nos in deſertum iſtud vt occideretis omnem multitudinem fame. Dixit autem dominus ad moyſen. Ecce ego pluam vobis panes de celo. Egrediat̃ populus ⁊ colligat que ſufficiunt per ſingulos dies: vt temptem eum: vtꝝ ambulet in lege mea an non. Die autem ſexto parent q͏̄ inferant. ⁊ ſit duplum q̃ȝ colligere ſolebāt per ſingulos dies. Dixeruntq̃ȝ moyſes ⁊ aaron ad omnes filios iſrael. Veſpere ſcietis q͏̄ domin⁹ eduxerit vos de terra egypti. ⁊ mane videbitis gloriaȝ domini. Audiui enim murmur veſtrũ contra dominum. Nos vero quid ſumus quia muſitaſtis contra nos. Et ait moyſes. Dabit vobis dominus veſpere carnes edere ⁊ mane panes in ſaturitate. eo q͏̄ audierit murmurationes veſtras quibus murmurati eſtis contra eũ. Nos enim quid ſumus. Nec contra nos ē murmur veſtrũ: ſed contra dominũ. Dixit quoq̃ȝ moyſes ad aaron. Dic vniuerſe congregatiōi filiorũ iſrael. Accedite corā domino. Audiuit enim murmur veſtrum. Cũq̃ȝ loqueretur aaron ad omnem cetũ filioꝝ iſrael: reſpexerũt ad ſolitudinem. Et ecce gloria domini apparuit in nube. Locutus ē aũt dominus ad moyſen dicēs. Audiui murmuratiōes filioꝝ iſrael. Loquere ad eos. Veſpere comedetis carnes. ⁊ mane ſaturabimini panibus: ſcietiſq̃ȝ q͏̄ ego ſum dominus deus veſter. Factũ ē ergo veſpere ⁊ aſcēdens coturnix cooperuit caſtra. mane quoq̃ȝ ros iacuit per circuitũ caſtroꝝ. Cũq̃ȝ operuiſſet ſuperficiē terre: apparuit in ſolitudine minutum ⁊ quaſi pilo tuſũ in ſimilitudinē pruine ſup terram. Qđ cũ vidiſſent filij iſrael. dixerũt ad inuicem. Manhu. Qđ ſignificat: quid eſt hoc. Ignorabant enim quid eſſet. Quibus ait moyſes. Iſte ē panis quem dominus dedit vobis ad veſcendũ. Hic eſt ſermo quem precepit vobis dominus. Colligat vnuſquiſq̃ȝ ex eo quantum ſufficit ad veſcendum: gomor per ſingula capita. Iuxta numerũ animarũ veſtrarũ q̄ habitant in tabernaculo. ſic tolletiſ. Feceruntq̃ȝ ita filij iſrael. ⁊ collegerũt alius plus. alius minus ⁊ menſi ſunt ad menſuram gomor. Nec q pl⁹ collegerāt habuit amplius. nec qui minus parauerat repperit minus: ſed ſinguli iuxta id qđ edere poterant ꝯgregauerũt. Dixitq̃ȝ moyſes ad eos nullus relinquat ex eo i mane. Qui nō audierũt eũ: ſed dimiſerit qdā ex eis vſq̃ȝ mane: ⁊ ſcatere cepit vermibus atq̃ȝ ꝯputruit. Et iratus eſt ꝯ͏̄ eos moyſes. Colligebāt aũt mane ſinguli quantũ ſufficere poterat ad veſcendum Cũq̃ȝ incaluiſſet ſol: liqueſiebat. In die autem

ſexta collegerunt cibos duplices. i. duo gomor per ſingulos hoīes. Venerūt aūt oēs ꝑncipes multitudinis ⁊ narrauerūt moyſi. Qui ait eis Hoc ē qḋ locutus ē dn̄s. Requies ſabbati ſanctificata ē dn̄o. Cras quodcūq; opandū ē facite. ⁊ que coquēda ſūt coquite. Quicquid āt reliquū fuerit. reponite vſq; in mane. Feceruntq; ita vt ꝑceperat moyſes: ⁊ nō ꝯputruit: neq; vermis inuent⁹ ē in eo. Dixitq; moyſes. Comedite illud hodie: qꝛ ſabbatū eſt dn̄o. non inuenieť hodie in agro. Sex diebus colligite: in die autem ſeptimo ſabbatū ē dn̄o: idcirco nō inenieť. Venitq; ſeptima dies. ⁊ egreſſi de pplo vt colligerēt non inuenerūt. Dixit aūt dn̄s ad moyſen. Vſq;quo non vultis cuſtodire mandata mea ⁊ legē meā? Videte q̄ dn̄s dederit vobis ſabbatū. ⁊ ꝓpter hoc die ſexta tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnuſquiſq; apud ſemetipſ ⁊ nullus egrediať de loco ſuo die ſeptimo. Et ſabbatiȝauit populus die ſeptimo. Appellauitq; dom⁹ iſrael nomē ei⁹ man. Qḋ erat quaſi ſemē coriādri albū. guſtuſq; eius quaſi ſimile cū melle. Dixit aūt moyſes. Iſte ē ſmo quē precepit dn̄s. Imple gomor ex eo ⁊ cuſtodiatur in futuras retro gn̄ationes vt nouerint panē quo alui vos i ſolitudie qn̄ educti eſtis de terra egypti. Dixitq; moyſes ad aarō. Sume vas vnū ⁊ mitte ibi man. quātū pōt cape gomor. ⁊ repone corā dn̄o ad ſuandū in generatiōes veſtras ſicut ꝑcepit dn̄s moyſi. Poſuitq; illud aaron in tabernaculo reſeruandū. Filij aūt iſrael comederūt man quadraginta annis: donec venirēt in terrā habitabilē. Hoc cibo aliti ſūt vſq; quo tāgerēt fines terre chanaan. Gomor autē decima pars ē ephi.

XVII

Igitur ꝓfecta omnis multitudo filiorū iſrael ḋ deſerto ſyn. ꝑ manſiōes ſuas iuxta ſermonē dn̄i caſtrametati ſunt i raphidim. vbi non erat aqua ad bibendum populo. Qui iurgatus ꝯ moyſen ait. Da nobis aquā vt bibamus. Quibus reſpondit moyſes Quid iurgamini ꝯtra me: ⁊ cur tēptatis dn̄m Sitiuit ergo ibi populus pre aque penuria. ⁊ murmurauit ꝯtra moyſen dicens. Cur feciſti nos exire de egypto: vt occideres nos ⁊ liberos noſtros ac iumēta ſiti. Clamauit aūt moyſes ad dn̄m dicens. Quid faciam populo huic Adhuc paululum ⁊ lapidabit me. Et ait dominus ad moyſen. Antecede populū. ⁊ ſume tecū de ſeniorib⁹ iſrael. ⁊ virgā qua ꝑcuſſiſti fluuiū tolle in manu tua ⁊ vade. En ego ſtabo ibi coram te ſupra petrā oreb. ꝑcutieſq; petram, ⁊ exibit ex ea aqua vt bibat populus. Fecit moyſes ita corā ſenioribus iſrael. Et vocauit nomē loci illius. tēptatio. ꝓpter iurgiū filioꝝ iſrael. ⁊ qꝛ tēptauerūt dn̄m. dicētes. Eſt ne deus i nobis. an nō. Venit aūt amalech ⁊ pugnabat cōtra filios iſrl̄ in raphidim. Dixitq; moyſes ad ioſue. Elige viros. ⁊ egreſſus pugna ꝯ amalech cras. Ego ſtabo in vertice collis: habens virgam dei in manu mea. Fecit ioſue vt locutus erat moyſes. ⁊ pugnauit ꝯ amalech. Moyſes aūt ⁊ aaron ⁊ hur. aſcēderūt ſup vticē collis. Cūq; leuaret moyſes man⁹. vincebat iſrael. Sin aūt paululum remiſiſſet: ſupabat amalech. Man⁹ aūt moyſi erāt graues. Sumētes igiť lapidē poſuerūt ſubter eū in quo ſedit. Aaron aūt ⁊ hur ſuſtentabāt manus eius ex vtraq; pte. Et factū ē vt man⁹ illius nō laſſarentur vſq; ad occaſū ſolis. Fugauitq; ioſue amalech ⁊ populū eius in ore gladij. Dixit autē dn̄s ad moyſen. Scribe hoc ob monimentū in libro ⁊ trade aurib⁹ ioſue. Delebo eni memoriā amalech ſub celo. Edificauitq; moyſes altare. ⁊ vocauit nomen eius. dominus exaltatio mea dicens. Quia manus ſolius domini ⁊ bellū dei erit contra amalech: a generatione in generationem.

XVIII

Cumq; audiſſet iethro ſacerdos madian. cognatus moyſi omnia que fecerat dn̄s moyſi i iſrael populo ſuo. ⁊ q̄ eduxiſſet dn̄s iſrael de egypto. tulit ſephorā vxorē moyſi quam remiſerat. ⁊ duos filios eius quorum vnus vocabatur gerſan. dicente patre aduena fui in terra aliena: alter vero eliezer: deus eni ait patris mei adiutor meus: ⁊ eruit me de gladio pharaōis. Venit ergo iethro cognatus moyſi ⁊ filij eius ⁊ vxor eius ad moyſen in deſertū: vbi erat caſtrametat⁹ iuxta montē dei ⁊ mandauit moyſi dicēs. Ego iethro cognat⁹ tuus venio ad te: ⁊ vxor tua: ⁊ duo filij tui cum ea. Qui egreſſus in occurſum cognati ſui adorauit ⁊ oſculatus ē eum. Salutaueruntq; ſe mutuo verbis pacificis. Cūq; intraſſet tabernaculū: narrauit moyſes cognato ſuo cuncta q̄ fecerat dn̄s pharaoni ⁊ egyptijs, ꝓpter iſrl̄: vniuerſumq; laborē q aſcēdiſſet eos in itinere: ⁊ q̄ liberauerat eos dn̄s. Letatuſq; ē iethro ſup oībus bonis q̄ fecerat dn̄s iſraheli. eo q̄ eruiſſet eum de manu egyptioꝝ. Et ait. Benedict⁹ dn̄s qui liberauit vos de manu egyptiorum ⁊ de manu pharaonis. q eruit populū ſuū de manu egypti Nunc cognoui qꝛ magnus dn̄s ſup oēs deos eo q̄ ſupbe egerint ꝯ eos. Obtulit ḡ iethro co

gnatus moyſi holocauſta ⁊ hoſtias dño: vene/
runtq̄ʒ aaron ⁊ omnes ſeniores filioꝝ iſrael vt
comederēt panē cū eo corā dño. Altera aūt die
ſedit moyſes vt iudicaret pplm: qui aſſiſtebat
moyſi a mane vſq̄ʒ ad veſperam. Qđ cū vidiſ
ſet cognatus eiꝰ oia. ſ. q̄ agebat in populo. ait
Quid eſt qđ facis in plebe. Cur ſolus ſedes: ⁊
oīs ppl's preſtolat̄ de mane vſq̄ʒ ad veſperam.
Cui rñdit moyſes. Venit ad me ppl's querens
ſentētiā dei. Cūq̄ʒ acciderit eis aliqua diſcepta
tio. veniunt ad me vt iudicem inter eos ⁊ oſten
dam ꝓcepta dei ⁊ leges eiꝰ. At ille. Non bonā
īqt rem facis. Stulto labore conſumeris: ⁊ tu
⁊ ppl's iſte qui tecū eſt. Vltra vires tuas eſt ne
gocium. Solus illđ nō poteris ſuſtinere ſʒ au/
di ỽba mea atq̄ʒ ꝯſilia: ⁊ erit dñs tecum. Eſto
tu pplo in his que ad deū ꝑtinent vt referas q̄
dicunt̄ ad eū: oñdaſq̄ʒ populo cerimonias ⁊ ri/
tū colendi. viāq̄ʒ per quā ingredi debeāt. ⁊ opꝰ
qđ facere debeāt. Prouide aūt de oī plebe vi/
ros ſapiētes ⁊ timētes deū in qbus ſit ỽitas. ⁊
q oderit auaritiā ⁊ ꝯſtitue ex eis tribunos ⁊ cē
turiones. ⁊ qnquagenarios. ⁊ decanos qui iu/
dicent pplm oī tpe. Quicqd autē maius fuerit
referant ad te. ⁊ ipſi minora tm̄modo iudicent
leuiuſq̄ʒ ſit tibi. partito in alios onere. Si hoc
feceris: iplebis impiū dñi: ⁊ ꝓcepta eiꝰ poteris
ſuſtentare: ⁊ oīs hic populus reuertetur ad lo/
ca ſua cū pace. Quibꝰ auditis. moyſes fecit oia
q̄ ille ſuggeſſerat. Et electis viris ſtrenuis de
cūcto iſrl'. conſtituit eos principes populi tribu
nos. ⁊ centuriones ⁊ qnquagenarios: ⁊ deca/
nos. q iudicarent plebē dñi oī tēpore. Quicqd
aūt grauius erat referebāt ad eum. faciliora tā
tūmō iudicantes. Dimiſitq̄ʒ cognatū ſuū: qui
reuerſus abijt in terrā ſuam. XIX

MEnſe tertio egreſſionis iſrl' de terra egy
pti: in die hac venerunt in ſolitudinē
ſynai. Nā ꝓfecti de raphidim ⁊ perue
nientes vſq̄ʒ in deſertū ſynai. caſtrametati ſunt
in eodem loco: ibiq̄ʒ iſrl' fixit tentoria e regione
montis. Moyſes aūt aſcendit in montē ad de
um. Vocauitq̄ʒ eum dñs de monte: ⁊ ait: h̄ di
ces domui iacob. ⁊ annūciabis filijs iſrl'. Vos
ipſi vidiſtis q̄ fecerim egyptijs. quō portauerī
vos ſup alas aqlarū. ⁊ aſſumpſerim mihi. Si
ergo audieritis vocē meam: ⁊ cuſtodieritis pa
ctū meū. eritis mihi in peculiū de cunctis popu
lis. Mea eſt. n. oīs terra ⁊ vos eritis mihi in
regnū ſacerdotale: ⁊ gēs ſcā. Hec ſūt ỽba que
loqris ad filios iſrl'. Venit moyſes ⁊ conuoca
tis maioribus natu populi expoſuit omnes ſer
mones quos mādauerat dñs. Reſpōditq̄ʒ oīs
populus ſimul. Cūcta q̄ locutꝰ ē dñs faciemus
Cūq̄ʒ retuliſſet moyſes verba populi ad dñm
ait ei dñs. Iam nunc veniam ad te in caligine
nubis: vt audiat me populus loquentem ad te.
⁊ credat tibi in ꝑpetuum. Nūciauit ergo moy
ſes verba populi ad dñm. Qui dixit ei. Vade
ad populum. ⁊ ſcifica illos hodie ⁊ cras. lauēt
q̄ʒ veſtimēta ſua: ⁊ ſint parati in diē tertiū. In
die enī tertio deſcendet dñs corā oī plebe ſuper
montem ſynai. Cōſtitueſq̄ʒ terminos populo
ꝑ circuitū: ⁊ dices ad eos. Cauete ne aſcenda/
tis in montem: nec tangatis fines illiꝰ. Oēs q
tetigerit montē. morte morietur. Manꝰ non tan
gēt eū: ſed lapidibus opprimet̄: aut cōfodietur
iaculis. Siue iumentū fuerit ſiue hō non viuet
Cū ceperit clāgere buccina. tūc aſcēdāt in mō
tē. Deſcēditq̄ʒ moyſes de monte ad populū: ⁊
ſanctificauit eū. Cūq̄ʒ lauiſſent veſtimenta ſua
ait ad eos. Eſtote parati in diē tertiū: ⁊ ne ap/
propinquetis vxoribus veſtris. Iāq̄ʒ aduene
rat tertius dies ⁊ mane inclaruerat: ⁊ ecce cepe
runt audiri tonitrua. ac micare fulgura: ⁊ nu/
bes denſiſſima operire montem. Clangorq̄ʒ
buccine vehementius ꝑſtrepebat. ⁊ timuit ppl's
qui erat in caſtris. Cūq̄ʒ eduxiſſet eos moyſes
in occurſum dei de loco caſtroꝝ. ſteterūt ad ra/
dices montis. Totus autem mons ſynai fuma
bat. eo ꝙ deſcendiſſet dominus ſuper eū i igne
⁊ aſcenderet fumꝰ ex eo quaſi de fornace. Erat
q̄ʒ oīs mons terribilis: ⁊ ſonitus buccine pau
latim creſcebat in maius: ⁊ ꝓlixius tendebat̄.
Moyſes loquebat̄ ⁊ dñs reſpondebat ei. De/
ſcenditq̄ʒ dñs ſuper montē ſynai in ipſo mōtis
vertice: ⁊ vocauit moyſen in cacumē eiꝰ. Quo
cū aſcendiſſet. dixit ad eū. Deſcēde ⁊ cōteſtare
populū: ne forte velit tranſcēdere terminos ad
vidēdū dñm: ⁊ ꝑeat ex eis plurima multitudo
Sacerdotes q̄ʒ q accedūt ad dñm ſanctificētur
ne ꝑcutiat eos. Dixitq̄ʒ moyſes ad dñm. Nō
poterit vulgus aſcendere in mōtem ſynai. Tu
enim teſtificatus es. ⁊ iuſſiſti dicēs. Pone ter
minos circa montem ⁊ ſanctifica illū. Cui aūt
dñs. Vade ⁊ deſcende. aſcendeſq̄ʒ tu ⁊ aaron
tecū. Sacerdotes aūt ⁊ populus nō trāſeāt ter
minos: nec aſcendant ad dñm: ne forte interfi/
ciat illos. Deſcenditq̄ʒ moyſes ad populum: ⁊
omnia narrauit eis. XX

LOcutuſq̄ʒ ē dñs cūctos ſmones hos.
Ego ſum dominus deus tuꝰ. q eduxi
te de terra egypti: de domo ſeruitutis.
Nō habebis deos alienos coram me. Nō faci

ea tibi ſculptile: neqꝫ omnē ſimilitudinē que ē
in celo deſup. ⁊ que i terra deorſū: nec eoꝝ que
ſūt in aquis ſub terra. Nō adorabis ea neqꝫ co
les. Ego eni ſū dn̄s deꝰ tuꝰ fortis zelotes: viſi/
tās iniqtatē patrū i filios. in tertiā ⁊ quartā ge/
nerationē eoꝝ q oderūt me. ⁊ faciēs miaꝫ i mi
lia. his q diligūt me ⁊ cuſtodiūt precepta mea.
Nō aſſumes nomē dn̄i dei tui i vanū. Nec. n.
habebit inſontem dn̄s eū: qui aſſūpſerit nomē
dn̄i dei ſui fruſtra. Memento vt diem ſabbati
ſanctifices. Sex diebꝰ operaberis. ⁊ facies omnia
opa tua. Septimo aūt die ſabbatū dn̄i dei tui ē
Nō facies oē opus in eo. tu ⁊ filiꝰ tuꝰ ⁊ filia tua
ſeruus tuus ⁊ ancilla tua: iumentū tuū ⁊ adue/
na. qui eſt itra portas tuas. Sex eni diebus fe/
cit deus celū ⁊ terrā. mare ⁊ oia que in eis ſunt
⁊ requieuit in die ſeptimo. Iccirco benedixit dn̄s
diei ſabbati. ⁊ ſanctificauit eū. Honora patreꝫ
tuū ⁊ matrē tuā: vt ſis longeuꝰ ſuper terrā quā
dn̄s deus tuus dabit tibi. Non occides. Non
mechaberis. Non furtū facies. Nō loqueris ꝯ
ꝓximū tuū falſū teſtimoniū. Non concupiſces
domū ꝓximi tui. Nec deſiderabis vxorē eius
nō ſeruū. nō ancillā. nō bouē. nō aſinum. nec
omnia que illius ſūt. Cūctꝰ aūt populus vide/
bat voces ⁊ lampades ⁊ ſonitū buccine. montē
qꝫ fumantē: ⁊ perterriti ac pauore ꝯcuſſi. ſtete
rūt ꝓcul dicentes moyſi. Loquere tu nobis ⁊
audiemus. Non loquatur nobis dn̄s: ne forte
moriamur. Et ait moyſes ad ppl'm. Nolite ti/
mere. Vt enim ꝓbaret vos venit deꝰ. ⁊ vt ter
ror illiꝰ eſſet in vobis: ⁊ nō peccaretis. Stetitqꝫ
populus de lōge: moyſes aūt acceſſit ad caligi/
nē i qua erat deꝰ. Dixitqꝫ p̄terea dn̄s ad moy
ſen. Hec dices filijs iſrael. Vos vidiſtis qꝛ de
celo locutus ſim vobis. Nō facietis deos argē
teos: nec deos aureos facietis vobis. Altare d̄
terra facietis mihi. ⁊ offeretis ſuper eo holocau
ſta. ⁊ pacifica veſtra. oues veſtras ⁊ boues i oi
loco in quo memoria fuerit nois mei. Veniaꝫ
ad te ⁊ benedicā tibi. Qđ ſi altare lapideū fece/
ris mihi: nō edificabis illud de ſectis lapidibus
Si eni leuaueris cultrū tuū ſuper eo polluetur
Nō aſcendes per gradus ad altare meū: ne re
ueleť turpitudo tua.

XXI

Hec ſūt iudicia q̄ ꝓpones eis. Si eme/
ris ſeruū hebreū: ſex annis ſeruiet tibi
in ſeptimo egredieť liber gratis. Cum
quali veſte intrauerit: cū tali exeat. Si habens
vxorē: ⁊ vxor egredieť ſimul. Sin aūt dn̄s dede
rit illi vxorem. ⁊ peperit filios ⁊ filias: mulier
⁊ liberi eius erunt dn̄i ſui: ipſe vero exibit cum
veſtitu ſuo. Qđ ſi dixerit ſeruus diligo domi/
nū meū ⁊ vxorem ac liberos. nō egrediar liber
offerat eū dn̄s dijs ⁊ applicabiť ad oſtium ⁊ po
ſtes: perforabitqꝫ aurem eius ſubula. ⁊ erit ei
ſeruus in ſeculū. Si qs vendiderit filiā ſuā i fa
mulā. nō egredieť ſicut ancille exire ꝯſueuerūt
Si diſplicuerit oculis dn̄i ſui cui tradita fuerit
dimittet eā. populo autem alieno vendendi nō
habebit poteſtatē. ſi ſpreuerit eam. Si aūt filio
ſuo deſponderit eam: iuxta morem filiarum fa
ciet illi. Qđ ſi alterā ei acceperit. prouidebit pu
elle nuptias ⁊ veſtimēta: ⁊ preciū pudicitie nō
negabit. Si tria iſta non fecerit. egredieť gra/
tis abſqꝫ pecunia. Qui percuſſerit hominē vo
lens occidere. morte moriať. Qui autem nō ē
inſidiatus. ſed deus illum tradidit in manꝰ eiꝰ
ꝯſtituā tibi locū in quo fugere debeat. Si quis
per induſtriam occiderit ꝓximū ſuū ⁊ per inſi/
dias: ab altari meo auelles eū vt moriať. Qui
percuſſerit patrē ſuū aut matrē. morte moriať.
Qui maledixerit patri ſuo vł matri. morte mo
riať. Qui furatus fuerit hominē ⁊ vēdiderit
eū: conuictus noxe. morte moriatur. Si rixati fu
erint viri ⁊ percuſſerit alter ꝓximū ſuū lapide
vel pugno: ⁊ ille mortuus non fuerit ſed iacue
rit i lectulo. ſi ſurrexerit ⁊ ambulauerit foris ſu
per baculū ſuū: innocēs erit qui percuſſerit. ita
tamen vt operas eiꝰ ⁊ impenſas in medicos re
ſtituat. Qui percuſſerit ſeruū ſuū vel ancillam
virga. ⁊ mortui fuerint in manibꝰ eiꝰ: criminis
reꝰ erit. Si aūt vno die vel duobꝰ ſuperuixerit
nō ſubiacebit pene: qꝛ pecunia illius eſt. Si ri/
xati fuerint viri ⁊ percuſſerit qs mulierē p̄gnā
tē ⁊ abortiuū quidē fecerit: ſed ipſa vixerit ſub/
iacebit dāno quantū maritꝰ mulieris expetierit
⁊ arbitri iudicauerint. Si autem mors eiꝰ fue/
rit ſubſecuta: reddet animā ꝓ anima. oculū ꝓ
oculo. dentem ꝓ dente. manum ꝓ manu. pedē
ꝓ pede. aduſtionē ꝓ aduſtione. vulnꝰ ꝓ vul/
nere. liuorē ꝓ liuore. Si percuſſerit quiſpiam
oculū ſerui ſui aut ancille ⁊ luſcos eos fecerit: di
mittet eos liberos ꝓ oculo quem eruit. Dentē
quoqꝫ ſi excuſſerit ſeruo vel ancille ſue: ſimilr̄
dimittet eos liberos. Si bos cornu percuſſerit
virū aut mulierē ⁊ mortui fuerint. lapidibꝰ ob
rueť ⁊ nō comedenť carnes eiꝰ. dn̄s quoqꝫ bo
uis innocēs erit. Qđ ſi bos cornupeta fuerit ab
heri ⁊ nudiuſtertius: ⁊ conteſtati ſūt dominū
eius: nec recluſerit eum. occideritqꝫ virū aut
mulierem. ⁊ bos lapidibus obrueť. ⁊ dn̄m eiꝰ
occident. Qđ ſi preciū fuerit ei impoſitū. dabit
ꝓ aīa ſua qcqd fuerit poſtulatus. Filiū quoqꝫ

⁊ filiā ſi cornu ꝑcuſſerit: ſil'i ſnie ſubiacebit. Si
ſeruū ancillāq; iuaſerit: triginta ſiclos argenti
dn̄o dabit: bos ꝟo lapidibus opprimet. Si q̄s
apuerit ciſternā ⁊ foderit ⁊ nō opuerit eā; ceci
deritq; bos aut aſinus in eā: reddet dn̄s ciſter
ne preciū iumētoꝝ. qđ autē mortuū eſt: ipſi⁹
erit. Si bos alienus bouem alterius vulnera/
uerit ⁊ ille mortuus fuerit: vendent bouem vi/
uū ⁊ diuidēt ꝑciū: cadauer autē mortui inter ſe
diſpartient. Si autē ſciebat q̄ bos cornupeta eſ
ſet ab heri ⁊ nudiuſtertius. ⁊ non cuſtodiuit eū
dominus ſu⁹. reddet bouem pro boue. ⁊ cada/
uer integrum accipiet. XXII.

Si q̄s furatus fuerit bouem aut ouem.
⁊ occiderit vel vēdiderit. quinq; boues
ꝓ vno boue reſtituet. ⁊ quattuor oues.
ꝓ vna oue. Si effringens fur domū ſiue ſuffo
diēs fuerit inuent⁹. ⁊ accepto vulnere mortu⁹
fuerit: ꝑcuſſor non erit reus ſanguinis. Quod
ſi orto ſole hoc fecerit. homicidiū ꝑpetrauit
⁊ ipſe moriat̄. Si non habuerit qđ ꝓ furto red
dat. ipſe venūdabit̄. Si inuentū fuerit apud eū
quod furatus eſt viuens ſiue bos ſiue aſin⁹ ſi/
ue ouis. duplū reſtituet. Si leſerit q̄ſpiam agrū
vel vineam. ⁊ dimiſerit iumentū ſuum vt depa
ſcat̄ aliena: q̄cq̄d optimū habuerit in agro ſuo
vel in vinea pro dāni eſtimatione reſtituet. Si
egreſſus ignis inuenerit ſpicas ⁊ comprehen/
derit aceruos frugū ſiue ſtantes ſegetes i agris
reddet dānū q̄ ignem ſuccenderit. Si q̄s cōmē
dauerit amico pecuniam aut vas in cuſtodiam
⁊ ab eo q̄ ſuſceperat furto ablata fuerint: ſi inue
nit̄ fur. duplū reddet. Si latet fur: domin⁹ do/
mus applicabit̄ ad deos: ⁊ iurabit q̄ non extē/
derit manū in rem proximi ſui ad ꝑpetrandā
fraudem tam in boue q̄ꝫ in aſino ⁊ oue ac veſti
mento. ⁊ q̄cq̄d damnū inferre poteſt. Ad deos
vtriuſq; cauſa perueniet. ⁊ ſi illi iudicauerit. du
plū reſtituet proximo ſuo. Si q̄s cōmendaue/
rit proximo ſuo bouem. aſinū. ouē. ⁊ oē iumē
tū ad cuſtodiā. ⁊ mortuū fuerit. aut debilitatum
vel captū ab hoſtib⁹. nulluſq; hoc viderit iuſ/
iurandū erit in medio q̄ non extenderit manū
ad rem proximi ſui: ſuſcipietq; dn̄s iuramentū
⁊ ille reddere non coget̄. Qđ ſi furto ablatum
fuerit reſtituet dānū domino. Si comeſtū a be
ſtia. deferat ad eū qđ occiſū eſt. ⁊ non reſtituet.
Qui a ꝓximo ſuo q̄cq; hoꝝ mutuo poſtulaue/
rit: ⁊ debilitatū aut mortuū fuerit dn̄o non pſen
te: reddere ꝯpellet̄. Qđ ſi impn̄tiarū dn̄s fuerit
nō reſtituet maxime ſi ꝯductū venerat ꝓ merce/
de opis ſui. Si ſeduxerit q̄s ꝟginē necdū de/
ſponſatā. dormieritq; cū ea. dotabit eā: ⁊ habe
bit eam vxorem. Si pater virginis dare nolu
erit: reddet pecuniam iuxta modū dotis quam
virgines accipere cōſueuerūt. Maleficos nō
patieris viuere. Qui coierit cū iumento morte
moriat̄. Qui immolat dijs occidetur: p̄ter do
mino ſoli. Aduenam nō cōtriſtabis: neq; affli
ges eū. Aduene enī ⁊ ipſi fuiſtis in terra egy/
pti. Vidue ⁊ pupillo nō nocebitis. Si leſeritis
eos. vociferabunt̄ ad me. ⁊ ego audiam clamo
rē eoꝝ ⁊ idignabit̄ furor me⁹: percutiāq; vos
gladio ⁊ erūt vxores veſtre vidue: ⁊ filij veſtri
pupilli. Si pecuniam mutuam dederis popu/
lo meo pauperi q̄ habitat tecū. nō vrgebis eum
quaſi exactor: nec vſuris opprimes. Si pign⁹
a ꝓximo tuo acceperis veſtimētū: ante ſolis oc
caſū reddes ei. Ipm̄ enī ē ſolū quo opit̄ indu/
mētū carnis ei⁹: nec habet aliud in quo dormi
at. Si clamauerit ad me exaudiā eū: q: miſeri/
cors ſū. Dijs nō detrahes. ⁊ ꝓ̄ncipi populi tui
nō maledices. Decimas ⁊ primitias tuas non
tardabis offerre. Primogenitū filioꝝ tuorum
dabis mihi. De bobus q̄ꝫ ⁊ omib⁹ ſimiliter fa/
cies. Septem dieb⁹ ſit cū matre ſua: die octaua
reddes eū mihi. Viri ſancti eritis mihi. Carnē
q̄ a beſtijs fuerit pregustata. nō comedetis: ſed
ꝓijcietis canib⁹. XXIII

Non ſuſcipies vocem mendacij: nec iū
ges manū tuā vt ꝓ impio dicas falſū
teſtimoniū. Non ſequeris turbam ad
faciendū malū: nec in iudicio plurimoꝝ acqui/
eſces ſententie. vt a vero deuies. Pauperis q̄ꝫ
non miſereberis in iudicio. Si occurreris bo
ui inimici tui. aut aſino errāti: reduc ad eū. Si
videris aſinū odientis te iacere ſub onere. non
pertrāſibis ſed ſubleuabis cū eo. Nō declina/
bis in iudiciū pauꝑis. Mendaciū fugies. In
ſontē ⁊ iuſtū nō occides: q: aduerſator impiū.
Nec accipies munera: que etiam excecant pru/
dentes. ⁊ ſubuertūt verba iuſtoꝝ. Peregrino
moleſtus non eris. Scitis enim aduenarū ani
mas: q: ⁊ ipſi peregrini fuiſtis in terra egypti.
Sex annis ſeminabis terram tuam ⁊ congre/
gabis fruges ei⁹. Anno autē ſeptimo dimittes
eam ⁊ requieſcere facies: vt comedāt pauperes
populi tui. ⁊ quicquid reliquū fuerit. edant be/
ſtie agri. Ita facies in vinea ⁊ in oliueto tuo.
Sex diebus operaberis. ſeptimo die ceſſabis
vt requieſcat bos ⁊ aſinus tuus. ⁊ refrigeretur
filius ancille tue ⁊ aduena. Omnia que dixi vo
bis cuſtodite. ⁊ per nomen externoꝝ deoꝝ nō
iurabitis: neq; audietur ex ore veſtro. Tribus

vicibus per ſingulos annos mihi feſta celebratis. Solēnitatem quoqꝫ azimorum cuſtodies. Septem diebus comedetis azima ſicut p̄cepi tibi tēpore menſis nouorum: quando egreſſus es de egypto. Non apparebis in conſpectu meo vacuus. Et ſolēnitatem menſis p̄miciorum operis tui. queciīqꝫ ſeminaueris i agro ſolēnitatem quoqꝫ in exitu anni quando ↄgregaueris omnes fruges tuas de agro. Ter i anno apparebit omne maſculinum tuū coram domino deo tuo. Non immolabis ſuper fermento ſanguinem victime tue: nec remanebit adeps ſolēnitatis mee vſqꝫ mane. Primitias frugū terre tue deferes in domū domini dei tui. Nō coques hedū in lacte matris ſue. Ecce ego mittam angelum meū qui precedat te ⁊ cuſtodiat i via: ⁊ introducat in locū quem preparaui. Obſerua eum ⁊ audi vocem eius. nec contēnēdum putes: quia non dimittet cum peccaueris. ⁊ eſt nomen meū in illo. Qđ ſi audieris vocem eius ⁊ feceris omnia que loquor. inimicus ero inimicis tuis. ⁊ affligam affligentes te. Precedetqꝫ te angelus meus. ⁊ introducet te ad amorreū ⁊ etheū ⁊ pherezeum. chananeūqꝫ ⁊ eueum ⁊ iebuſeū: quos ego conteram. Non adorabis deos eorum: nec coles eos. Non facies opera eorū ſed deſtrues eos. ⁊ confringes ſtatuas eorū. Seruietiſqꝫ domino deo veſtro: vt benedicam panibus tuis ⁊ aquis. ⁊ auferā infirmitatē đ medio tui. Non erit infecūda nec ſterilis in terra tua. Numerum dierū tuorum implebo. Terrorem meū mittā in precurſū tuū. ⁊ occidā omnē populū ad quē ingredieris. Cūctorūqꝫ inimicorū tuorum coram te terga vertam: emittens ſcabrones prius qui fugabūt eueū ⁊ chananeum ⁊ etheū antequā introeas. Nō eijciā eos a facie tua anno vno ne terra in ſolitudinem redigatur ⁊ creſcant contra te beſtie. Paulatim expellam eos de conſpectu tuo: donec augearis ⁊ poſſideas terram. Ponam autem terminos tuos a mari rubro vſqꝫ ad mare paleſtinorum. ⁊ a deſerto vſqꝫ ad fluuium. Tradam in manibus veſtris habitatores terre. ⁊ eijciā eos de ↄſpectu veſtro. Nō inibis cū eis fedus. nec cū dijs eorū. Nō habitēt in terra tua: ne forte peccare te faciant in me ſi ſeruieris dijs eorum. qđ tibi certe erit in ſcandalū.

XXIIII

Moyſi quoqꝫ dixit. Aſcēde ad dnm̄. tu ⁊ aaron. nadab ⁊ abiu. ⁊ ſeptuaginta ſenes ex iſrael. ⁊ adorabitis ꝑcul. Soluſqꝫ moyſes aſcendet ad dnm̄: ⁊ illi non appropinquabūt: nec populus aſcēdet cū eo. Venit ergo moyſes: ⁊ narrauit plebi omnia verba dn̄i atqꝫ iudicia. Reſpōditqꝫ oīs ppl's vna voce. Omnia verba dn̄i q̄ locutus ē. faciemus. Scripſit aūt moyſes vniuerſos ſermones dn̄i. ⁊ mane cōſurgēs edificauit altare dn̄o ad radices mōtis ⁊ duodecī titulos p duodecim tribus iſrl'. Miſitqꝫ iuuenes de filijs iſrael. ⁊ obtulerūt holocauſta. immolaueruntqꝫ victimas pacificas domino vitulos duodecim. Tulit itaqꝫ moyſes dimidiam partem ſanguinis ⁊ miſit in crateras. partē aūt reſiduā fudit ſuper altare. Aſſumenſqꝫ volumen federis. legit audiente populo. Qui dixerūt. Omnia q̄ locutus ē dn̄s faciemus. ⁊ erimus obedientes. Ille vero ſūptū ſanguinē reſperſit in populū. Et ait. Hic ē ſanguis federis qđ pepigit dn̄s vobiſcū: ſuper cunctis ſermonibus his. Aſcenderūtqꝫ moyſes ⁊ aaron nadab ⁊ abiu ⁊ ſeptuaginta de ſenioribus iſrael. ⁊ viderūt deū iſrl'. Sub pedibus eius quaſi opus lapidis ſapphyrini. ⁊ quaſi celū cū ſerenū ē. Nec ſup eos q̄ ꝑcul receſſerant de filijs iſrael. miſit manū ſuam. Viderūtqꝫ deū. ⁊ comederūt ac biberunt. Dixit aūt dn̄s ad moyſen. Aſcende ad me in montem ⁊ eſto ibi: daboqꝫ tibi tabulas lapideas et legem ac mandata que ſcripſi: vt doceas filios iſrael. Surrexerūt moyſes ⁊ ioſue miniſter eius aſcendenſqꝫ moyſes in montem dei ſenioribus ait. Expectate hic donec reuertamur ad vos. Habetis aaron ⁊ hur vobiſcū: ſi quid natū fuerit queſtionis. ⁊ referetis ad eos. Cūqꝫ aſcendiſſet moyſes. operuit nubes montem ⁊ habitauit gloria dn̄i ſup ſynai tegens illum nube ſex diebus. Septimo aūt die vocauit eū dn̄s de medio caliginis. Erat autē ſpēs glorie dn̄i quaſi ignis ardēs ſup verticē montis. in ↄſpectu filiorum iſrael. Ingreſſuſqꝫ moyſes mediū nebule. aſcēdit in mōtē. ⁊ fuit ibi quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus.

XXV

Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens. Loquere filijs iſrael vt tollāt mihi primitias. Ab oī hoīe q̄ offert vltroneus accipietis eas. Hec ſūt aūt que accipe debetis. Aurū ⁊ argētū ⁊ es ⁊ hyacinthū ⁊ purpuram coccūqꝫ bis tinctū et byſſū et pilos caprarum et pelles arietum rubricatas pelleſqꝫ hyacinthinas et ligna ſethim: oleū ad luminaria ↄcinnāda. aromata in vnguentū et thymiamata boni odoris: lapides onychinos et gemmas ad ornandū ephot et rationale. Facientqꝫ mihi ſcūariū et habitabo ī medio eorum. iuxta oēm ſimilitudinē tabernaculi qđ oſtēdā tibi. et omnium vaſorum in cultū eius. Sicqꝫ facietis illud. Archā de lignis

ſethim cōpingite: cuius longitudo hēat duos
⁊ ſemis cubitos. latitudo cubitum ⁊ dimidium
altitudo cubitū ſilr̄ ac ſemiſſem. ⁊ deaura/
bis eā auro mundiſſimo intus ⁊ foris. Faci/
eſq; ſupra. coronā aureā ꝑ circuitū. ⁊ quattuor
circulos aureos q̄s pones per quattuor arche
angulos. Duo circuli ſunt in latere vno ⁊ duō
in altero. Facies q̄z vectes de lignis ſethim. ⁊
opies eos auro. Induceſq; ꝑ circulos qui ſūt
in arche lateribus. ut portet̄ i eis. Qui ſp erūt
i circulis: nec vnq̄; extrahent̄ ab eis. Ponesq̄
q; in archa teſtificationē quam dabo tibi. Fa/
cies ⁊ ꝓpitiatoriū de auro mūdiſſimo. Duos
cubitos ⁊ dimidium tenebit longitudo eius: ⁊
cubitum ac ſemiſſem latitudo. Duos q̄z cheru
bin aureos ⁊ productiles facies ex vtraq; par/
te oraculi. Cherub vnus ſit in latere vno. ⁊
alt in altero. Vtrūq; latus propitiatorij tegant
expandentes alas ⁊ operientes oraculū: reſpi
ciantq; ſe mutuo verſis vultibus i ꝓpitiatoriū.
q̄ opienda ē archa: in q̄ pones teſtimonium qđ
dabo tibi. Inde p̄cipiā ⁊ loquar ad te: ſupra ꝓ/
pitiatoriū. s. ac de medio duoꝝ cherubin q̄ erūt
ſuper archā teſtimonij. cuncta que mandabo ꝑ
te filijs iſrael. Facies ⁊ mēſaz de lignis ſethim
habentē duos cubitos longitudinis: ⁊ in latitu
dine cubitū. ⁊ in altitudine cubitū ac ſemiſſem:
⁊ inaurabis eaz auro puriſſimo. Facieſq; illi
labium aureū per circuitū: ⁊ ipſi labio coronaz
interraſilem altam quattuor digitis: ⁊ ſuper il/
lam alterā coronam aureolā. Quattuor q̄z cir/
culos aureos preparabis. ⁊ pones eos in quat
tuor angulis eiuſdē mēſe per ſingulos pedes.
Subter coronā erūt circuli aurei: vt mittantur
vectes per eos: ⁊ poſſit menſa portari. Ipſos
quoq; vectes facies de lignis ſethim ⁊ circūda
bis auro ad ſubuehendam menſam. Parabis
⁊ acetabula ac phialas. thuribula ⁊ cyathos in
quib9 offerenda ſunt libamina ex auro puriſſi/
mo. ⁊ pones ſupra menſam panes propoſitio/
nis in cōſpectu meo ſemp. Facies ⁊ cādelabrū
ductile de auro mūdiſſimo: haſtile eius ⁊ cala/
mos cyphos ⁊ ſperulas ac lilia ex ipſo ꝓcedētia
Sex calami egredient̄ de laterib9. tres ex vno
latere: ⁊ tres ex altero. Tres cyphi quaſi in nu
cis modū per calamos ſingulos. ſperuleq; ſi/
mul ⁊ lilia ⁊ tres ſimiliter cyphi inſtar nucis in
calamo altero. ſperuleq; ſimul ⁊ lilia. Hoc erit
opus ſex calamorum: que producendi ſūt de ha
ſtili. In ipſo aūt candelabro erunt quattuor cy
phi in nucis modum: ſperuleq; per ſingulos ⁊
lilia. Sperule ſub duobus calamis per tria lo/
ca. qui ſimul ſex fiunt ꝓcedentes de haſtili vno
⁊ ſperule igitur ⁊ calami ex ipſo: erunt vniuer
ſa ductilia ex auro puriſſimo. Facies ⁊ lucer/
nas ſeptem: pones eas ſuper candelabrum vt
luceant ex aduerſo. Emunctoria quoq; ⁊ vbi ea
que emuncta ſunt extinguantur. fiant de auro
puriſſimo. Omne pondus candelabri cū vni/
uerſis vaſis ſuis habebit talentū auri puriſſimi
Inſpice ⁊ fac ſcḋm exemplar qđ tibi in mōte mō
ſtratum eſt. XXVI

Tabernaculū vero ita facies. Decem cor/
tinas de byſſo retorta ⁊ hyacintho ac
purpura coccoq; bis tincto variatas o/
pere plumario facies. Longitudo cortine vni
us habebit vigintiocto cubitos: latitudo quattu
or cubitorum erit. Vnius menſure fient vni/
uerſa tentoria. Quinq; cortine ſibi iungentur
mutuo. ⁊ alie quinq; nexu ſimili coherebunt.
Anſulas hyacinthinas in lateribus ac ſūmita/
tibus facies cortinarum. vt poſſint inuicem co
pulari. Quinquagenas anſulas cortina habe/
bit in vtraq; parte ita inſertas: vt anſa cōtra an
ſam veniat: ⁊ altera alteri poſſit aptari. Facies
⁊ quinquaginta circulos aureos qb9 cortinarū
vela iungenda ſunt. vt vnū tabernaculuz fiat.
Facies ⁊ ſaga cilicina vndecim. ad operiendū
tectum tabernaculi. Longitudo ſagi vni9 habe
bit triginta cubitos. ⁊ latitudo quattuor. Equa
erit menſura ſagorū omniū. E quibus quinq;
iunges ſeorſum. ⁊ ſex ſibi mutuo copulabis. ita
vt ſextum ſagū in fronte tecti. duplices. Faci/
es ⁊ quinquaginta anſas in ora ſagi vni9 vt cō
iungi cū altero queant. ⁊ quinquaginta anſas i
ora ſagi alterius. vt cum altero copuletur. Fa/
cies ⁊ quinquaginta fibulas eneas quibus iun
gantur anſe: vt vnū ex omnib9 operimētū fiat.
Qđ aūt ſuperfuerit in ſagis que parant̄ tecto.
i. vnū ſagū qđ amplius eſt: ex medietate ei9 ope
ries tabernaculi poſteriora. ⁊ cubitus ex vna ꝑ
te pendebit. ⁊ alter ex altero qui plus ē in ſago/
rū longitudine. vtrūq; lat9 tabernaculi ꝓtegēs
Facies ⁊ operimentū aliud tecto de pellib9 arie
tum rubricatis. ⁊ ſuper hoc rurſum aliud ope/
rimentū de hyacinthinis pellibus. Facies ⁊ ta
bulas ſtantes tabernaculi de lignis ſethim: que
ſingule denos cubitos in longitudine habeāt.
⁊ in latitudine ſingulos ac ſemiſſem. In lateri
bus tabule due incaſtrature fient quibus tabu/
la alteri tabule cōnectat̄. Atq; in hūc modū cū/
cte tabule parabuntur. Quarū viginti erunt in
latere meridiano qđ vergit ad auſtrū: quibus
quadraginta baſes argenteas fundes: vt hinc

baſes ſingulis tabulis per duos angulos ſubij
ciant. In latere quoq; ſecundo tabernaculi qḋ
vergit ad aquilonē. viginti tabule erūt: quadra
ginta hn̄tes baſes argenteas. bine baſes ſingu
lis tabulis ſupponent. Ad occidentalē ꝟo pla
gā tabernaculi facies ſex tabulas: ⁊ rurſuȝ ali/
as duas que in angulis erigantur poſt tergum
tabernaculi. Erūtq; ſibi ꝯiuncte a deorſū vſq;
ad ſurſū. ⁊ vna oēs compago retinebit. Dua/
bus q̄ȝ tabulis que ī angulis ponende ſunt: ſi/
milis iūctura ſeruabit. Et erūt ſimul tabule oc
to: baſes eaꝝ argentee ſexdecim. duabꝰ baſibꝰ
ꝑ vnā tabulā ſupputatis. Facies ⁊ vectes de li
gnis ſethim quinq; ad ꝯtinēdas tabulas ī vno
latere tabernaculi. ⁊ quīq; alios ī altero. ⁊ eiuſ
dem numeri ad occidentalē plagā. qui mittent
per medias tabulas: a ſūmo vſq; ad ſummuȝ.
Ipſas quoq; tabulas deaurabis. ⁊ fūdes ī eis
annulos aureos ꝑ quos vectes tabulata ꝯtine
ant. quos opies laminis aureis. Et eriges ta/
bernaculū iuxta exemplar qḋ tibi in mōte mon
ſtratū eſt. Facies ⁊ velū de hyacintho ⁊ purpu
ra. coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta. ope pluma
rio. ⁊ pulchra varietate ꝯtextū: qḋ appēdes an̄
q̄ttuor colūnas de lignis ſethim: que ipſe qdem
deaurate erūt. ⁊ habebunt capita aurea. ⁊ baſeſ
argenteas. Inſeret autē velū per circulos: in/
tra qḋ pones archā teſtimonij: quo ⁊ ſanctuarī
um ⁊ ſanctuarij ſanctuaria diuident. Pones
⁊ propitiatoriū ſuper archaȝ teſtimonij ī ſancta
ſanctoꝝ: mēſamq; extra velum ⁊ contra mēſaȝ
candelabrum in latere tabernaculi meridiano.
Menſa. n. ſtabit in parte aquilonis. Facies ⁊
tentorium in introitu tabernaculi de hyacintho
⁊ purpura coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta o/
pere plumario. ⁊ quinq; colūnas deaurabis li
gnoꝝ ſethim. ante quas ducetur tentoriū. q̄ruȝ
erunt capita aurea ⁊ baſes enee. XXVII

Facies ⁊ altare de lignis ſethim: qḋ hē
bit quinq; cubitos in lōgitudine. ⁊ to
tidē in latitudine. i. quadrū. ⁊ tres cubi
tos in altitudine. Cornua aūt per quattuor an/
gulos ex ipſo erunt. ⁊ operies illud ere. Facieſ
q; in vſus eius lebetes ad ſuſcipiendos cineres
⁊ forcipes atq; fuſcinulas. ⁊ ignium receptacu/
la. Omnia vaſa ex ere fabricabis. Craticulāq;
in modum rethis eneaȝ: per cuius quattuor an
gulos erunt quattuor annuli enei quos pones
ſubter arulam altaris. Eritq; craticula vſq; ad
altaris medium. Facies ⁊ vectes altaris de li/
gnis ſethim duos. quos operies laminis eneiſ
⁊ induces per circulum. eruntq; ex vtroq; late
re altaris ad portandū. Non ſolidum ſed ina/
ne ⁊ cauum intrinſecus facies illud: ſicut tibi ī
monte monſtratum eſt. Facies ⁊ atrium taber/
naculi: in cuius auſtrali plaga contra meridieȝ
erunt tentoria de byſſo retorta. Centū cubitos
vnum latus tenebit in longitudine. ⁊ colūnas
viginti cum baſibus totidem eneis: que capita
cum celaturis ſuis habebunt argentea. Simi/
liter ⁊ in latere aquilonis per longum erunt tē
toria centum cubitorum colūne viginti. ⁊ baſeſ
enei eiuſdem numeri: ⁊ capita earum cum cela
turis ſuis argentea. In latitudine ꝟo atrij qḋ
reſpicit ad occidentem erunt tentoria per quin
quaginta cubitos. ⁊ colūne decem. baſeſq; toti/
dem. In ea quoq; atrij latitudine que reſpicit
ad orientem quinquaginta cubiti erunt. in qui
bus quindecim cubitorum tētoria lateri vno de
putabuntur. colūneq; tres ⁊ baſes totidem. ⁊ ī
latere altero erunt tentoria cubitos obti/
nentia quindecim. colūne tres. ⁊ baſes totideȝ
In introitu ꝟo atrij fiet tentorium cubitorū vi
ginti ex hyacintho ⁊ purpura. coccoq; bis tin/
cto ⁊ byſſo retorta. opere plumario. Colūnas
habebit quattuor cum baſibus totideȝ. Oēs co
lūne atrij per circuitum veſtite erunt argenteis
laminis: capitibus argenteis ⁊ baſibus eneis.
In longitudine occupabit atrium cubitos cen
tum: in latitudine quinquaginta: altitudo quin
q; cubitorum erit. Fietq; de byſſo retorta: ⁊ ha
bebit baſes eneas. Cuncta vaſa tabernaculi in
omnes vſus ⁊ cerimonias tam paxillos eiꝰ q̄ȝ
atrij. ex ere facies. Precipe filijs iſrael vt affe
rant tibi oleum de arboribus oliuarum puriſſi
mum. piloq; contuſum vt ardeat lucerna ſem/
per in tabernaculo teſtimonij extra velum qḋ
oppanſum eſt teſtimonio. ⁊ collocabunt eā aa/
ron ⁊ filij eius. ⁊ vſq; mane luceat corā domi/
no. Perpetuus erit cultus per ſucceſſiones eo
rū corā filijs iſrael. XXVIII

Applica quoq; ad te aaron fratrem tuū
cum filijs ſuis de medio filioꝝ iſrael
vt ſacerdotio fungantur mihi. aaron.
nadab ⁊ abiu. eleazar ⁊ ithamar: facieſq; veſtē
ſanctam aaron fratri tuo in gloriam ⁊ decoreȝ.
Et loqueris cunctis ſapientibus corde quos re
pleui ſpiritu prudentie: vt faciant veſtes aaron
in quibꝰ ſanctificatus miniſtret mihi. Hec aūt
erunt veſtimenta que facient. Rationale ⁊ ſu/
perhumerale tunicam ⁊ lineaȝ ſtrictam. cydarim
⁊ baltheum. Facient fratri tuo aarō ⁊ filijs eiꝰ
veſtimenta ſancta: vt ſacerdotio fungantur mi
hi. Accipientq; auruȝ ⁊ hyacinthum ⁊ purpu

rum.coccīqꝫ bis tinctum ⁊ byſſum. Facient au
tem ſuperhumerale de auro ⁊ hyacintho ⁊ pur
pura.coccoqꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta. opere
polymito. Duas oras iunctas habebit in vtro
qꝫ latere ſūmitatū: vt in vnum redeant. Ipſa q̄
qꝫ textura ⁊ cuncta operis varietas erit ex au/
ro ⁊ hyacintho ⁊ purpura.coccoqꝫ bis tincto ⁊
byſſo retorta. Sumesqꝫ duos lapides onychi/
nos.⁊ ſculpes in eis nomina filiorū iſrael: ſex
nomina in lapide vno.⁊ ſex reliqua i altero iux
ta ordinem natiuitatis eorum. Opere ſculpto
ris ⁊ celatura gēmarij ſculpes eos nominibus
filiorum iſrael. incluſos auro atqꝫ circūdatos:
⁊ pones in vtroqꝫ latere ſuperhumeralis. me/
moriale filijs iſrael. Portabitqꝫ aaron nomīa
eorū corā dño ſuper vtrunqꝫ humerum: ob
recordationem. Facies ⁊ vncinos ex auro: ⁊
duas cathenulas auri puriſſimi ſibi inuicē co
herentes: quas inſeres vncinis. Rationale q̄qꝫ
iudicij facies opere polymito iuxta texturā ſu/
perhumeralis: ex auro hyacītho ⁊ purpura.coc
coqꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta. Quadrangulū
erit ⁊ duplex. Menſuram palmi habebit. tam
in longitudine q̄ꝫ in latitudine. ponesqꝫ in eo
quattuor ordines lapidū. In primo verſu erit
lapis ſardius ⁊ thopacius ⁊ ſmaragdus. In ſe
cundo carbunculus ⁊ ſaphyrus ⁊ iaſpis. In
tertio ligurius achates ⁊ amethiſtus. In quar
to chryſolitꝰ onychinus ⁊ berillus. Incluſi au
ro erunt per ordines ſuos. habebūtqꝫ nomina
filiorum iſrael. Duodecim nominibꝰ celabunt
ſinguli lapides nominibus ſingulorū per duo
decim tribus. Facies in rationali cathenas ſi/
bi inuicem coherentes ex auro puriſſimo: ⁊ du
os annulos aureos quos pones in vtraqꝫ ra/
tionalis ſummitate cathenasqꝫ aureas iunges
annulis qui ſunt in marginibus eius: ⁊ ipſarū
cathenarum extrema duobus copulabis vnci
nis in vtroqꝫ latere ſuperhumeralis qd̓ ratio/
nale reſpicit. Facies ⁊ duos ānulos aureos q̊s
pones i ſummitatibus rationalis. ⁊ in oris que
e regione ſunt ſuperhumeralis ⁊ poſteriora eiꝰ
aſpiciunt. necnon ⁊ alios duos annulos aure
os qui ponendi ſunt in vtroqꝫ latere ſuperhu/
meralis deorſum: qd̓ reſpicit contra faciē iūctu
re inferioris vt aptari poſſit cum ſuperhume/
rali. ⁊ ſtringatur rationale annulis ſuis cū an/
nulis ſuperhumeralis. vita hyacinthina vt ma/
neat iunctura fabrefacta. ⁊ a ſe inuicem rationa
le ⁊ ſuperhumerale nequeant ſeparari. Por/
tabitqꝫ aaron nomina filiorum iſrael in rationa
li iudicij ſuper pectus ſuum quando ingredie
ſanctuarium: memoriale corā domino i eternū
Pones autē in rationali iudicij doctrinā ⁊ ve
ritatē que erunt in pectore aaron quādo ingre/
dietur corā domino. ⁊ geſtabit iudiciū filiorū
iſrael in pectore ſuo. in conſpectu dñi ſemper.
Facies ⁊ tunicam ſuperhumeralis totam hya/
cinthinam in cuius medio ſupra erit capitium
⁊ ora per gyrū eius textilis: ſicut fieri ſolet i ex
tremis partiū veſtibus ne facile rumpant. De
orſum vero ad pedes eiuſdem tunice per circui/
tum quaſi mala punica facies ex hyacītho ⁊ pur
pura ⁊ cocco bis tincto: ⁊ byſſo retorta. mixtis i
medio tintinabulis. ita vt tintinabulū ſit aureū
⁊ malū punicū: rurſūqꝫ tintinnabulū aliud au
reum ⁊ malū punicum. Et veſtietur ea aaron
in officio miniſterij vt audiatur ſonitus quādo
ingreditur ⁊ egreditur ſanctuarium in conſpe
ctu domini. ⁊ non moriatur. Facies ⁊ laminā
de auro puriſſimo in qua ſculpes opere celato/
ris ſanctū domino. Ligabisqꝫ eam vitta hya/
cinthina. ⁊ erit ſuper thyaram imminens fronti
pontificis. Portabitqꝫ aaron iniquitates eorū
que obtulerunt ⁊ ſanctificauerunt filij iſrael. in
cunctis muneribus ⁊ donarijs ſuis. Erit autē
lamina ſemper in fronte eius vt placatus ſit ei
dominus. Stringesqꝫ tunicam byſſo ⁊ thyarā
byſſinam facies ⁊ baltheum opere plumarij.
Porro filijs aaron tunicas lineas parabis ⁊
baltheos ac thyaras in gloriam ⁊ decorem: ve
ſtiesqꝫ his omnibus aaron fratrem tuum ⁊ fili
os eius cum eo. ⁊ cunctorum conſecrabis ma/
nus: ſanctificabisqꝫ illos vt ſacerdotio fungan
tur mihi. Facies ⁊ feminalia linea vt operiant
carnem turpitudinis ſue. a renibus vſqꝫ ad fe/
mora. ⁊ vtentur eis aaron ⁊ filij eius. quando
ingredientur tabernaculum teſtimonij: vel qn̄
appropinquant ad altare vt miniſtrent in ſan/
ctuario: ne iniquitatis rei moriantur. Legiti/
mum ſempiternum erit aaron ⁊ ſemini eiꝰ poſt
eum.

XXIX

S Ed ⁊ hoc facies vt mihi i ſacerdotio ꝯ
ſecrent. Tolle vitulū de armēto ⁊ arie
tes duos īmaculatos: panesqꝫ azimos
⁊ cruſtulam abſqꝫ fermento que conſperſa ſint
oleo. lagana quoqꝫ azima. oleo lita. De ſimila
triticea cuncta facies. ⁊ poſita in caniſtro offe/
res: vitulū aūt ⁊ duos arietes ⁊ aaron ac filios
eius applicabis ad oſtium tabernaculi teſtimo
nij. Cūqꝫ laueris patrē cum filijs ſuis aqua in
dues aaron veſtimentis ſuis. i. linea ⁊ tunica.
⁊ ſuperhumerali ⁊ rationali qd̓ cōſtringes pal
theo. ⁊ pones thyaram in capite eiꝰ ⁊ laminā

ſanctam ſuper thyaram. ⁊ oleū vnctionis fun/
des ſuper caput eius. atqꝫ hoc ritu conſecrabit᷑
Filios qꝫ illius applicabis ⁊ indues tunicis li/
neis. cingeſqꝫ baltheo aaron. ſ. ⁊ liberos eius.
⁊ impones eis mitras. eruntqꝫ ſacerdotes mihi
religione perpetua. Poſtqꝫ initiaueris man⁹
eoꝝ. applicabis ⁊ vitulū corā tabernaculo teſti
monij. Imponētqꝫ aaron ⁊ filij eius manus
ſuper caput illius. ⁊ mactabis eū i cōſpectu dn̄i
iuxta oſtium tabernaculi teſtimonij: ſumptūqꝫ
de ſanguine vituli. pones ſuper corona altaris
digito tuo: reliquū aūt ſanguinem fundens iux
ta baſim eius. Sumes ⁊ adipem totū qui ope/
rit inteſtina ⁊ reticulū iecoris ac duos renes ⁊
adipem qui ſuper eos ē ⁊ offeres incenſuꝫ ſu
per altare. carnes ꝟo vituli ⁊ coriū ⁊ fimū com
bures foris extra caſtra: eo qꝫ pro peccato ſit.
Vnū quoqꝫ arietē ſumes ſuper cui⁹ caput po/
nent aaron ⁊ filij eius manus. quem cū macta
ueris. tolles de ſanguine eius ⁊ fundes circa al
tare: ipſū aūt arietem ſecabis in fruſtra: lotaqꝫ
inteſtina eius ⁊ pedes pones ſuper cōciſas car
nes ⁊ ſuper caput illius. ⁊ offeres totū arieteꝫ i
incenſū ſuper altare. Oblatio eſt dn̄o odor ſua
uiſſimus victime dn̄i. Tolles quoqꝫ arieteꝫ al
terū ſuper cuius caput aaron ⁊ filij eius ponēt
manus. Quem cū immolaueris. ſumes de ſan/
guine eiuſ ⁊ pones ſuper extremū auricule dex
tre aaron ⁊ filiorum eius. ⁊ ſuper pollices ma/
nus eorum ac pedis dextri. fundeſqꝫ ſanguinē
ſuper altare per circuitū. Cūqꝫ tuleris de ſāgui
ne qui eſt ſuper altare. ⁊ de oleo vnctiōis: aſp/
ges aaron ⁊ veſtes eius filios ⁊ veſtimenta eo
rū. Conſecratiſqꝫ ipſis ⁊ veſtibuſ. tolles adipē
de ariete ⁊ caudā ⁊ aruinā que operit vitalia. ac
reticulū iecoris ⁊ duos renes atqꝫ adipē qui ſu/
per eos eſt. armūqꝫ dextrū eo qꝫ ſit aries conſe
crationis: tortāqꝫ panis vnius cruſtulam con/
ſperſam oleo. laganum de caniſtro azimorum
qḋ poſitū eſt in conſpectu domini. ponеſqꝫ oīa
ſuper manus aaron ⁊ filioꝝ eius ⁊ ſanctifica/
bis eos: eleuās corā dn̄o. Suſcipieſqꝫ vniuer/
ſa de manib⁹ eoꝝ: ⁊ icēdes ſuper altare in holo
cauſtū odorem ſuauiſſimū in ꝯſpectu dn̄i. quia
oblatio eius eſt. Sumeſqꝫ pectuſculū de ariete
quo initiatus eſt aaron: ſanctificabiſqꝫ illud ele
uatū coram dn̄o. ⁊ cedet in partem ſuā. Sāctifi
cabiſqꝫ ⁊ pectuſculū conſecratū ⁊ armū quem
de ariete ſeparaſti quo initiatus eſt aaron ⁊ filij
eius. cedentqꝫ in partem aaron ⁊ filiorum ei⁹
iure perpetuo a filijs iſrael: quia primitiua ſunt
⁊ initia de victimis eorum pacificis que offe/
runt dn̄o. Veſtem aūt ſcām q̄ vtetur aaron. ha
bebūt filij ei⁹ p⁹ eū ut vngantur in ea: ⁊ conſe/
crent᷑ manus eoꝝ. Septē diebus vtet᷑ illa qui
pōtifex ꝓ eo fuerit ꝯſtitutus de filijs eius. ⁊ q
ingredie᷑ tabernaculū teſtimōij vt miniſtret i
ſāctuario. Arietem aūt ꝯſecratiōis tolles. ⁊
coques carnes ei⁹ in loco ſcō: qb⁹ veſcet᷑ aarō
⁊ filij eius. Panes qꝫ q ſunt i caniſtro in veſti
bulo tabernaculi teſtimonij comedent. ut ſit
placabile ſacrificiū. ⁊ ſanctificent᷑ offerentium
manus. Alienigena nō veſcet᷑ ex eis: qa ſancti
ſunt. Qḋ ſi remāſerit de carnib⁹ ꝯſecratis ſiue
de panib⁹ vſqꝫ mane. cōbures reliquias igni.
Non comedent᷑: qa ſcificata ſūt. Oia q̄ prece/
pi tibi facies ſup aaron ⁊ filijs eius. Septem
dieb⁹ ꝯſecrabis manus eoꝝ ⁊ vitulum ꝓ pctō
offeres p ſingulos dies ad expiandū. Mun/
dabiſqꝫ altare cū immolaueris expiationis ho/
ſtia ⁊ vnges illud i ſcificationē. Septem dieb⁹
expiabis altare ⁊ ſanctificabis. ⁊ erit ſcm̄ ſcōꝝ.
Ois qui tetigerit illud. ſcificabit᷑. hoc eſt qḋ fa
cies in altari. Agnos anniculos duos per ſin
gulos dies iugit᷑. vnum agnū mane ⁊ alterum
veſpe decimā pteꝫ ſimile cōſperſe oleo tuſo qḋ
hēat menſurā q̄rtaꝫ ptē hin. ⁊ vinū ad libandū
eiuſdem mēſure i agno vno. Alteꝝ ꝟo agnū
offeres ad veſperaꝫ. iuxta ritum matutine obla/
tionis: iuxta ea q̄ diximus in odorē ſuauitatis
Sacrificium eſt dn̄o deo oblatione ppetua i ge
nerationes veſtras: ad oſtium tabernaculi
teſtimonij coram dn̄o: vbi cōſtituā ut loq̄r ad
te. Ibiqꝫ p̄cipiaꝫ filijs iſrl': ⁊ ſcificabit᷑ altare
in gl'ia mea. Scificabo ⁊ tabernaculū teſtimo/
nij cum altari ⁊ aaron cum filijs ſuis: ut ſacer/
dotio fungant᷑ mihi. Et habitabo in medio fi/
lioꝝ iſrl'. eroqꝫ eis deus. ⁊ ſcient quia ego dn̄s
de⁹ eoꝝ q eduxi eos de tra egypti. ut manerē
inter illos: ego dn̄s deus ipſoꝝ. XXX

Facies qꝫ altare ad adolendū thymia/
ma de lignis ſethim: habens cubitum
lōgitudinis ⁊ alterum latitudinis. i. q̄/
drāgulum. ⁊ duos cubitos in altitudine. Cor
nua ex ipſo ꝓcedent. veſtieſqꝫ illud auro puriſ
ſimo tā craticulaꝫ eius qꝫ parietes per circuitū
⁊ cornua. Facieſqꝫ ei coronam aureolam per
gyrum. ⁊ duos ānulos aureos ſub corona per
ſingula latera: ut mittantur in eos vectes ⁊ alta
re portetur. Ipſos quoqꝫ vectes facies de lignis
ſethim ⁊ inaurabis. Poneſqꝫ altare ꝯ velū quod
ante archaꝫ pendet teſtimonij corā ꝓpitiatorio
q̄ tegit᷑ teſtimonium: vbi loq̄r tibi: ⁊ adolebit
incenſum ſup eo aaron. ſuaue fragrās. Mane

qn̄ cõponet lucernas incendet: illud ⁊ quando
collocat eas ad veſperꝫ vret thymiama ſempit/
num coram dn̄o in generatiões vr̄as. Nõ offe
retis ſup eo thymiama ꝯpoſitõis alteri⁹ nec ob
lationē ⁊ victimam. nec liba libabitis. Et dep̄/
cabitur aaron ſup cornua eius ſemel per annū
in ſanguie qđ oblatuꝫ eſt ꝓ pctō. ⁊ placabit ſup
eo in generatiõibus vr̄is. Scm̄ ſcõꝝ erit dn̄o.
Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicens. Qn̄ tule
ris ſummā filioꝝ iſrl̄ iuxta numerꝫ. dabunt ſingu
li p̄ciuꝫ ꝓ aiabus ſuis dn̄o. ⁊ nõ erit plaga in
eis cū fuerit recēſiti. Hoc aūt dabit ois q̄ trāſit
ad nomen: dimidium ſicli iuxta menſurā tēpli.
Siclus viginti obolos habꝫ. Media pars ſicli
offeret dn̄o. Qui habet ī numero a viginti an
nis ⁊ ſupra dabit p̄ciū. Diues nõ addet ad me
dium ſicli. ⁊ pauper nihil minuet. Suſceptāq;
pecuniam que collata eſt a filijs iſrael trades in
vſus tabernaculi teſtimonij. vt ſit monimentū
eoꝝ corā dn̄o. ⁊ ꝓpiciet aiabus eoꝝ. Locutuſ/
q; eſt domin⁹ ad moyſen dicēs. Facies ⁊ labi/
um eneū cū baſi ſua ad lauandū: poneſq; illud
inter tabernaculum teſtimonij ⁊ altare. Et miſ
ſa aqua. lauabunt in eo aaron ⁊ filij ei⁹ manus
ſuas ac pedes: qn̄ ingreſſuri ſunt tabernaculuꝫ
teſtimonij: ⁊ qn̄ acceſſuri ſunt ad altare: vt offe
rant in eo thymiama domino: ne forte moriant̄.
Legitimū ſempiternū erit ipſi ⁊ ſemini ei⁹ per
ſucceſſiões. Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſē dicēs
Sume tibi aromata prime myrrhe ⁊ electe q̄n
gentos ſiclos ⁊ cinamomi medium. i. ducentoſ
q̄nquaginta ſiclos. calami ſimiliter ducētos q̄nqua
ginta ſiclos. caſie aūt q̄ngentos ſiclos in ponde
re ſctuarij. oleum de oliuetis menſurā hin. Fa
cieſq; vnctionis oleū ſcm̄. vnguentū ꝯpoſitum
ope vnguentarij. ⁊ vnges ex eo tabernaculum
teſtimonij ⁊ archam teſtamenti: menſāq; cum
vaſis ſuis. candelabꝛuꝫ ⁊ vtenſilia eius altaria
thymiamatis ⁊ holocauſti: ⁊ vniuerſam ſupel/
lectilem q̄ ad cultum eoꝝ ptinet: ſanctificabiſq;
oia. ⁊ erūt ſcā ſcõꝝ. Qui tetigerit ea ſanctifica/
bit̄. Aaron ⁊ filios eius vnges: ſanctificabiſq;
eos vt ſacerdotio fungant̄ mihi. Filijs quoq;
iſrl̄ dices. Hoc oleū vnctiõis ſcm̄ erit mihi i ge
nerationes vr̄as. Caro hois nõ vnget̄ ex eo. ⁊
iuxta ꝯpoſitiõeꝫ eius nõ facietiſ aliud. q2 ſancti
ficatū eſt. ⁊ ſcm̄ erit vobiſ. Homo q̄cūq; tale cõ
poſuerit: ⁊ dederit ex eo alieno. exterminabitur
de pplō ſuo. Dixitq; domin⁹ ad moyſen. Su/
me tibi aromata ſtacten. ⁊ onycham. galbanen
boni odoris. ⁊ thus lucidiſſimum. equalis põ/
deris erunt omnia. Facieſq; thymiama cõpo/
ſitum opere vnguentarij mixtum diligenter et
purum ⁊ ſanctificatione digniſſimum. Cūq; i
tenuiſſimum puluerē vniuerſa contuderis. po
nes ex eo coram tabernaculo teſtimonij in quo
loco apparebo tibi. Sanctum ſanctoꝝ erit vo/
bis thymiama. Talem cõpoſitionem non faci
etis in vſus veſtros: q2 ſanctuꝫ ē dn̄o. Homo
q̄cūq; fecerit ſimile. vt odore illi⁹ ꝑfruat̄: peri/
bit de populis ſuis. XXXI

Locutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicens.
Ecce vocaui ex nomine beſeleel filiuꝫ
huri filij hur de tribu iuda: ⁊ impleui eū
ſpū dei. ſapientia ⁊ intelligentia ⁊ ſcientia ī om
ni opere ad excogitandum quicquid fabꝛe fieri
poteſt ex auro ⁊ argento ⁊ ere. marmore ⁊ gē/
mis. ⁊ diuerſitate lignorum. Deditq; ei ſociuꝫ
ooliab filium achiſamech de tribu dan. Et in
corde hominis erudit̄i poſui ſapientiam vt faci
ant cuncta que pꝛecepi tibi tabernaculum fede
ris. ⁊ archam teſtimonij. ⁊ propitiatorium qđ
ſuper eam eſt. ⁊ cuncta vaſa tabernaculi men/
ſamq; ⁊ vaſa eius. candelabꝛum puriſſimū cū
vaſis ſuis. ⁊ altaria thymiamatis ⁊ holocauſti
⁊ omnia vaſa eorum: labium cum baſi ſua: ve
ſtes ſanctas in miniſterio aaron ſacerdoti ⁊ fili
is eius: vt fungantur officio ſuo in ſacris: oleuꝫ
vnctionis ⁊ thymiama aromatum in ſanctua/
rio. Omnia que pꝛecepi tibi facient. Et locut⁹
eſt dominus ad moyſen dicēs. Loquere filijs
iſrael: ⁊ dices ad eos. Videte vt ſabbatum me
um cuſtodiatis: quia ſignū eſt inter me ⁊ vos
in generationibus veſtris: vt ſciatis quia ego
dn̄s q̄ ſctifico vos. Cuſtodite ſabbatū meū. Sā
ctū ē eni vobis. Qui polluerit illud morte mo
riet̄. Qui fecerit i eo opus ꝑibit aīa illi⁹ de me/
dio populi ſui. Sex dieb⁹ facietiſ op⁹: i die ſepti
mo ſabbatū ē. reqes ſcā dn̄o. Ois q̄ fecerit op⁹
in hac die. morietur. Cuſtodiāt filij iſrael ſabba/
tū ⁊ celebꝛēt illud in generatiõib⁹ ſuis. Pactū
ē ſempiternū inter me ⁊ filios iſrael: ſignūq; ꝑ
petuū. Sex enim diebus fecit dn̄s celū ⁊ terrā.
⁊ in ſeptimo ab omni opere ceſſauit. Deditq;
dn̄s moyſi cõpletis huiuſcemodi ſermonibus
in mõte ſynai. duas tabulas teſtimonij lapide/
as: ſcriptas digito dei. XXXII

Videns aūt popul⁹ q2 morā faceret moy
ſes deſcendendi de monte. ꝯgregatuſ
aduerſus aaron: dixit. Surge fac no/
bis deos q̄ nos precedāt. Moyſi enim huic vi
ro q̄ nos eduxit de terra egypti: ignoram⁹ quid
acciderit. Dixitq; ad eos aaron. Tollite inau/
res aureas de vxoꝝ filiorūq; ⁊ filiaꝝ vr̄aꝝ au

ribus.⁊ afferte ad me. Fecit populꝰ q̄ iuſſerat
deferēs in aures ad aaron. Quas cū ille acce-
piſſet: formauitqꝫ opere fuſorio ⁊ fecit ex eis vi
tulū conflatilē. Dixit: Hi ſunt dij tui iſrael qui
te eduxerunt de terra egypti. Quod cum vidiſ
ſet aaron edificauit altare corā eo.⁊ p̄conis vo
ce clamauit dicens: Cras ſolēnitas dn̄i ē. Sur
genteſqꝫ mane obtulerunt holocauſta ⁊ hoſti-
as pacificas.⁊ ſedit populꝰ mādu care ⁊ bibere
⁊ ſurrexerūt ludere. Locutꝰ ē aūt dn̄s ad moy
ſen dicens. Vade deſcende. peccauit populꝰ tu
us quem eduxiſti de terra egypti. Receſſerunt
cito de via quam oſtendiſti eis. Fecerūtqꝫ ſibi
vitulū conflatilē ⁊ adorauerunt. atqꝫ imolātes
ei hoſtias dixerunt: Iſti ſunt dij tui iſrael: qui
te eduxerunt de terra egypti. Rurſūqꝫ aīt dn̄s
ad moyſen: Cerno q̄ populus iſte dure ceruí-
cis ſit. Dimitte me vt iraſcatur furor meus cō
tra eos ⁊ deleam eos. faciāqꝫ te i gētē magnaꝫ
Moyſes aūt orabat dn̄m deum ſuum dicens:
Cur dn̄e iraſcitur furor tuus ꝯ pp̄lm tuū queꝫ
eduxiſti de terra egypti: in fortitudine magna:
⁊ in manu robuſta. Ne q̄ſo dicant egyptij: cal
lide eduxit eos vt interficeret in montibꝰ: ⁊ de
leret e terra quieſcat ira tua. Et eſto placabilis
ſuper nequitia populi tui. Recordare abrahaꝫ
⁊ iſaac ⁊ iſrael ſeruorꝫ tuorꝫ: quibus iuraſti per
temetipſum dicens. Multiplicabo ſemen ve-
ſtrū ſicut ſtellas celi.⁊ vniuerſam terrā hanc de
qua locutꝰ ſum dabo ſemini veſtro.⁊ poſſidebi
tis eā ſemp̄. Placatuſqꝫ eſt dn̄s ne faceret ma
lū qd̄ locutus fuerat aduerſus populuꝫ ſuum.
Et reuerſus eſt moyſes de monte portans du-
as tabulas teſtimonij in manu ſua. ſcriptas ex
vtraqꝫ parte.⁊ factas opere dn̄i. Scriptura q̄ꝫ
dei erat ſculpta in tabulis. Audiēs aūt ioſue tu
multū populi vociferātis dixit ad moyſē. Vlu
latꝰ pugne auditur in caſtris. Qui r̄ndit. Non
eſt clamor adhortantiū ad pugnā: neqꝫ vocife-
ratio compellentium ad fugam: ſed vocē cantā
tium ego audio. Cūqꝫ appropinquaſſet ad ca-
ſtra vidit vitulū ⁊ choros iratuſqꝫ valde. proie
cit de manu tabulas.⁊ confregit eas ad radicē
montis. Arripienſqꝫ vitulum quē fecerant. ꝯ
buſſit ⁊ contriuit vſqꝫ ad puluerem quē ſparſit
in aquā.⁊ dedit ex eo potum filijs iſrael. Dixit
qꝫ ad aaron. Quid tibi fecit hic populꝰ: vt idu
ceres ſuper eū peccatum maximū. Cui ille re-
ſpondit. Ne indignetur dn̄s meus. Tu. n. no
ſti populū iſtū q̄ pronus ſit ad malū. Dixerūt
mihi. Fac nobis deos qui nos precedant. Hu
ic. n. moyſi qui nos eduxit de terra egypti: ne-
ſcimus quid acciderit. Quibꝰ ego dixi. Quis
veſtrum habet aurū. Tulerunt ⁊ dederunt mi
hi.⁊ proieci illud in ignem: egreſſuſqꝫ eſt hic v
tulus. Videns ergo moyſes populū q̄ eēt nu
datus. ſpoliauerat enim eū aaron p̄pter igno-
miniam ſordis ⁊ inter hoſtes nudū cōſtituerat
⁊ ſtans in porta caſtrorꝫ ait. Si quis eſt dn̄i iun
gat̄ mihi. Congregatiqꝫ ſūt ad euꝫ omnes filij
leui. Quibꝰ ait: Hec dicit dn̄s deus iſrl̄. Po-
nat vir gladiū ſuper femur ſuū. Ite ⁊ redite d̄
porta vſqꝫ ad portā per mediū caſtrorꝫ. ⁊ occi-
dat vnuſquiſqꝫ frēm ſuū ⁊ amicum ⁊ proximū
ſuū. Feceruntqꝫ filij leui iuxta ſermonem moy
ſi: ceciderūtqꝫ in die illo quaſi vigintitria mi-
lia hominum. Et ait moyſes. Cōſecraſtis ma-
nus veſtras hodie domino. vnuſquiſqꝫ ī filio
⁊ in fratre ſuo vt det̄ vobis benedictio. Facto
aūt altero die locutus eſt moyſes ad populum.
Peccaſtis peccatū maximū. Aſcēdā ad dn̄m:
ſi quo mō quiuero eū deprecari pro ſcelere vr̄o
Reuerſuſqꝫ ad dn̄m ait: Obſecro. peccauit po
pulus iſte peccatū maximū: feceruntqꝫ ſibi de-
os aureos. Aut dimitte eis hanc noxam: aut ſi
non facis dele me de libro tuo quem ſcripſiſti.
Cui reſpondit dn̄s. Qui peccauerit mihi dele-
bo eū de libro meo. Tu aūt vade.⁊ duc populū
iſtū quo locutus ſum tibi. Angelus meus pre-
cedet te. Ego aūt in die vltionis viſitabo ⁊ hoc
peccatū eorꝫ. Percuſſit aūt dn̄s populū p̄ rea
tu vituli quem fecerat aaron. XXXIII

Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens:
vade aſcende de loco iſto tu ⁊ pp̄ls tu-
us quē eduxiſti de terra egypti. in terraꝫ
quā iuraui abrahā iſaac ⁊ iacob. dicens ſemini
tuo dabo eam.⁊ mittam precurſorē tui angelū:
vt eijciā chananeū ⁊ amorreū ⁊ etheū ⁊ phereze
um ⁊ eueū ⁊ iebuſeū.⁊ intres i terrā fluētē lac
te ⁊ melle. Nō. n. aſcendā tecū: q̄r pp̄lus dure
ceruicis ē. ne forte diſperdā te i via. Audiēſqꝫ
pp̄ls ſermonē hūc peſſimum luxit.⁊ nullus ex
more indutꝰ eſt cultu ſuo. Dixitqꝫ dn̄s ad moy
ſen: Loquere filijs iſrael. Populus dure cer-
uicis es. ſemel aſcendā i medio tui ⁊ delebo te.
Iā nūc depone ornatū tuū vt ſciam quid faciaꝫ
tibi. Depoſuerūt ergo filij iſrael ornatū ſuuꝫ a
monte oreb. Moyſes q̄ꝫ tollēs tabernaculū. te
tendit extra caſtra procul: vocauitqꝫ nomen eiꝰ
tabernaculū federis. Et oīs pp̄ls q̄ habebat ali
quā q̄ōnem: egrediebat̄ ad tabernaculū federiſ
extra caſtra. Cūqꝫ egrederet̄ moyſes ad taber
naculū. ſurgebat vniuerſa plebs ⁊ ſtabat vnuſ
quiſqꝫ in oſtio papylionis ſui: reſpiciebantqꝫ

tergū moyſi donec ingrederet̄ tētoriū. Ingreſ
ſo aūt illo tabernaculū federis: deſcendebat co/
lūna nubis ⁊ ſtabat ad oſtiū: loquebaturꝗꝫ dñſ
cū moyſe: cernentibus vniuerſis ꝙ colūna nu
bis ſtaret ad oſtiū tabernaculi. Stabātꝗꝫ ⁊ ipſi
⁊ adorabant per fores tabernaculoꝝ ſuoꝝ. Lo
quebat̄ aūt dñs ad moyſen a facie ad faciem: ſi/
cut ſolet loqui homo ad amicū ſuū. Cūꝗꝫ ille re
uerteret̄ in caſtra: miniſter eius ioſue filiꝰ nun
puer non recedebat de tabernaculo. Dixit aūt
moyſes ad dñm. Precipis vt educam populū
iſtū ⁊ nō idicas mihi quē miſſurus ſis mecū: p̄
ſertim cū dixeris, noui te ex nomine. ⁊ inueniſti
grām corā me. Si ergo inueni grām in ↄſpec/
tu tuo: oſtendā mihi faciē tuā vt ſciam te ⁊ inue
niā grām anī oculos tuos. Reſpice populū tuū
gentē hanc. Dixitꝗꝫ dñus: Facies mea p̄cedet
te. ⁊ requiem dabo tibi. Et ait moyſes: Si non
tu ipſe p̄cedas. ne educas nos de loco iſto. In
quo. n. ſcire poterimꝰ ego ⁊ pplſ tuus inueniſ/
ſe nos grām in conſpectu tuo. niſi ambulaue/
ris nobiſcū: vt glorificemur ab omnibꝰ popu/
lis qui habitant ſuper terram. Dixit autē dñs
ad moyſen: Et verbū iſtud quod locutꝰ es faci
am. Inueniſti. n. gratiā coram me. ⁊ teipſum
noui ex noīe. Qui ait: Oſtende mihi gloriā tu
am. Rñdit. Ego oſtendam omne bonū tibi. ⁊
vocabo in nomine dñi corā te. ⁊ miſerebor cui
voluero. ⁊ clemens ero in quem mihi placuerit
Rurſūꝗꝫ ait. Nō poteris videre faciem meā.
Nō enim videbit me hō ⁊ viuet. Et iteꝝ. Ec/
ce inquit eſt locus apō me. ⁊ ſtabis ſupra petrā
Cūꝗꝫ tranſibit gloria mea ponā te in foramine
petre. ⁊ protegā dextera mea donec trāſeā. Tol
lāꝗꝫ manū meā ⁊ videbis poſteriora mea. faci
em aūt meā videre nō poteris. XXXIIII

HEc deinceps p̄cide ait tibi duas tabulaſ
lapideas inſtar prioꝝ. ⁊ ſcribam ſuper
eas verba que habuerūt tabule q̄s fre/
giſti. Eſto paratus mane. vt aſcendas ſtatim i
montē ſynai: ſtabiſꝗꝫ mecū ſuper verticē mon
tis. Nullus aſcendat tecum: nec videatur quiſ
piam per totū montē: boues q̄ꝫ ⁊ oues non pa
ſcantur econtra. Excidit ergo duas lapideas q̄
les antea fuerant. ⁊ de nocte conſurgēs aſcēdit
in montē ſynai ſicut preceperat ei dñs: portanſ
ſecum tabulas. Cūꝗꝫ deſcendiſſet dñs p̄ nubē
ſtetit moyſes cū eo inuocans nomē dñi. Quo
tranſeūte corā eo. ait: Dñator dñe deus miſeri
cors ⁊ clemens. patiens ⁊ multe miſeratiōis ac
verax: qui cuſtodis miſericordiā in milia. q au
fers iniqtatem ⁊ ſcelera atꝗꝫ peccata. nulluſꝗꝫ
apud te per ſe inocens eſt. qui reddis iniqtatē
patrū filijs ac nepotibꝰ in tertiā ⁊ quartā proge
niē. Feſtinuſꝗꝫ moyſes curuatꝰ eſt pronꝰ i ter
ram. ⁊ adorans ait: Si inueni grām i conſpectu
tuo dñe: obſecro vt gradiaris nobiſcū. populꝰ
enim dure ceruicis ē: vt auferas iniqtates nrāſ
atꝗꝫ peccata noſꝗꝫ poſſideas. Rñdit dominꝰ:
Ego inibo pactū videntibꝰ cūctis: ſigna faciā
que nūꝗꝫ viſa ſunt ſuper terrā: nec in vllis gen
tibꝰ. vt cernat populꝰ iſte in cuiꝰ es medio. opꝰ
dñi terribile qd̄ facturꝰ ſum. Obſerua cuncta q̄
hodie mandaui tibi. Ego ipſe eijciam anī faciē
tuam āmorreū ⁊ chananeū ⁊ etheū: phereẓeū
quoꝗꝫ ⁊ eueū ⁊ iebuſeum. Caue ne vnꝗꝫ cū ha
bitatoribꝰ terre illiꝰ iungas amicitias. q ſunt tibi
in ruinam: ſed ⁊ aras eoꝝ deſtrue. cōfringe ſta
tuas: lucoſꝗꝫ ſuccide. Noli adorare deū alienū
Dñs zelotes nomē eius: deꝰ eſt emulator. Ne
ineas pactū cū hominibꝰ illaꝝ regionū: ne cum
fornicati fuerint cū dijs ſuis ⁊ adorauerit ſimu
lacra eoꝝ: vocet te quiſpiā vt comedas de imo
latis. Nec vxorē de filiabꝰ eoꝝ accipies filijs tu
is ne poſtꝗꝫ ipſe fuerint fornicate: fornicari fa/
ciant ⁊ filios tuos in deos ſuos. Deos conflati
les nō facies tibi. Solēnitatem azimoꝝ cuſto/
dies. Septē diebꝰ veſceris azimis ſicut precepi
tibi in tempore menſis nouoꝝ. Menſe. n. ver
ni temporis egreſſus eſt ď egypto. Oē qd̄ ape
rit vuluā generis maſculini, meū erit. De cun
ctis animantibꝰ tam de bobus q̄ꝫ de ouibꝰ. me
um erit. Primogenitū aſini redimes oue. Si
aūt nec precium pro eo dederis. occidet̄. Pri/
mogenitū filioꝝ tuoꝝ redimes: nec apparebis
in conſpectu meo vacuus. Sex diebus opera/
beris: die ſeptimo ceſſabis arare ⁊ metere. So
lēnitatem hebdomadaꝝ facies tibi in primi/
tijs frugum meſſis tue triticee. ⁊ ſolēnitatē q̄n
redeunte anni tempore cuncta condunt̄. Tri/
bus temporibus anni apparebit oē maſculinū
tuum. in cōſpectu oipotētis dñi dei iſrael. Cū
enim tulero gentes a facie tua ⁊ dilatauero ter
minos tuos. nullus inſidiabitur terre tue: aſcē
dente te ⁊ apparente in cōſpectu dñi dei tui ter.
in anno. Non imolabis ſuper fermēto ſangui
nem hoſtie mee. neꝗꝫ reſidebit mane de victi/
mis ſolēnitatis phaſe. Primitias frugum ter
re tue offeres in domo domini dei tui. Nō co/
ques hedum in lacte matris ſue. Dixitꝗꝫ domi
nus ad moyſen. Scribe tibi verba hec: quibuſ
⁊ tecum ⁊ cū iſrael pepigi fedus. Fuit ergo ibi
cum dño moyſes quadraginta dies ⁊ quadra/
ginta noctes. panē non comedit ⁊ aquam non

bibit. ⁊ ſcripſit in tabulis verba federis decē. Cūq; deſcenderet moyſes de monte ſynai. tenebat duas tabulas lapideas teſtimōij. ⁊ ignorabat ꝙ cornuta eſſet facies ſua. ex conſortio ſermonis domini. Vidētes aūt aaron ⁊ filij iſrael cornutā moyſi faciem: timuerūt ꝓpe accedere. Vocatiq; ab eo reuerſi ſunt: tā aaron q̄ꝫ principes ſynagoge. Et poſtq̄ꝫ locutus eſt ad eos: venerūt ad eū etiam omnes filij iſrael. Quib⁹ precepit cuncta que audierat a domino in monte ſynai. Impletiſq; ſermonibus poſuit velamen ſuper faciem ſuam. Qui ingreſſus ad dominū ⁊ loquens cū eo auferebat donec exiret. ⁊ tunc loquebatur ad filios iſrael oīa q̄ ſibi fuerant īpata. Qui videbant faciē egredientis moyſi eſſe cornutā: ſed operiebat ille rurſus faciē ſuā: ſi qñ loquebatur ad eos.

XXXV

IGitur congregata oī turba filiorū iſrael. dixit ad eos. Hec ſunt que iuſſit dominus fieri. Sex dieb⁹ facietis opus. Septim⁹ dies erit vobis ſcūs: ſabbatū ⁊ requies dn̄i. Qui fecerit opus in eo. occidetur. Nō ſuccendetis ignem in oīb⁹ habitaculis vr̄is per diem ſabbati. Et ait moyſes ad oēm caterua filiorū iſrael. Iſte eſt ſermo quem precepit dominus dicens. Separate apud vos primitias dn̄o. Ois voluntarius ⁊ ꝓno aīo offerat eas dn̄o. Aurum ⁊ argentū ⁊ es: hyacinthū ⁊ purpuram. cocciq; bis tinctum ⁊ byſſum pilos caprarū: pelleſq; arietum rubricatas ⁊ hyacinthinas ligna ſethim. ⁊ oleum ad luminaria cōcinnanda. ⁊ vt conficiatur vnguentum ⁊ thymiama ſuauiſſimū. lapides onychinos ⁊ gemmas ad ornatū ſuperhumeralis ⁊ rationalis. Quiſquis veſtrū ſapiens eſt. veniat ⁊ faciat qđ dn̄s imperauit tabernaculū. ſ. ⁊ tectū eius atq; operimentū anulos ⁊ tabulata cum vectib⁹. paxillos ⁊ baſes. archam ⁊ vectes. propitiatorium. ⁊ velum qđ ante illud oppandit: menſam cum vectib⁹ ⁊ vaſis ⁊ propoſitionis panib⁹. candelabrum ad luminaria ſuſtentanda. vaſa illius ⁊ lucernas ⁊ oleum ad nutrimenta igniū: altare thymiamatis ⁊ vectes ⁊ oleum vnctiōis ⁊ thymiama ex aromatib⁹: tentorium ad oſtium tabernaculi. altare holocauſti ⁊ craticulā ei⁹ eneam cū vectib⁹ ⁊ vaſis ſuis: labrum ⁊ baſes ei⁹. cortinas atrij cum colūnis ⁊ baſibus. tentoriū in foribus veſtibuli. paxillos tabernaculi atrij cum funiculis ſuis: veſtimenta quorū vſus eſt in miniſterio ſanctuarij: veſtes aaron pōtificis ac filiorū eius vt ſacerdotio fungant̄ mihi. Egreſſaq; oīs multitudo filiorū iſrl' de cōſpectu moyſi. obtulerunt mente promptiſſima atq; deuotā primitias dn̄o. ad faciēdū opus tabernaculi teſtimonij. Quicquid ad cultū ⁊ ad veſtes ſcās neceſſarium erat. viri cum mulieribus prebuerunt. armillas ⁊ in aures anulos ⁊ dextralia. Omne vas aureum in donaria dn̄i ſeparatū eſt. Si quis habebat aurū hyacinthum ⁊ purpuram. coccūq; bis tinctū. byſſum ⁊ pilos caprarū. pelles arietum rubricatas ⁊ hyacinthinas. argenti ⁊ auri eriſq; metalla obtulerūt domino: lignaq; ſethim in varios vſus. Sed et mulieres docte que venerāt dederunt hyacinthum purpuram ac vermiculū ac byſſū ⁊ pilos caprarū. ſponte propria cuncta tribuētes. Principes vō obtulerūt lapides onychinos. ⁊ gemmas ad ſuperhumerale ⁊ rationale. aromataq; ⁊ oleū ad luminaria concinnanda ⁊ ad preparandum vnguentū ac thymiama odoris ſuauiſſimi componendū. Oēs viri ⁊ mulieres mente deuota obtulerūt donaria vt fierent opera que iuſſerat dn̄s per manū moyſi. Cunctiq; filij iſrael voluntaria dn̄o dedicauerūt. Dixitq; moyſes ad filios iſrael. Ecce vocauit domin⁹ ex nomine beſeleel filium huri. filij hur de tribu iuda impleuitq; eum ſpiritu dei. ſapientia ⁊ itelligētia ⁊ ſcientia ⁊ omni doctrina. ad excogitandū ⁊ faciendū opus in auro ⁊ argento ⁊ ere ⁊ ferro. ſculpendiſq; lapidib⁹ ⁊ opere carpentario. Quicquid fabre adinueniri poteſt: dedit i corde eius. Ooliab quoq; filiū achiſamech de tribu dan ambos erudiuit ſapiā: vt faciant opera abietarij polymitarij ac plumarij de hyacintho ⁊ purpura: coccoq; bis tincto ⁊ byſſo. ⁊ texant oīa. ac noua queq; reperiant.

XXXVI

FEcit ergo beſeleel ⁊ ooliab ⁊ oīs vir ſapiens. quibus dedit dominus ſapientiam ⁊ intellectum vt ſcirent fabre operari que in vſu ſanctuarij neceſſaria ſūt. ⁊ que precepit dominus. Cūq; vocaſſet eos moyſes ⁊ omnem eruditum virum cui dederat dominus ſapientiam. ⁊ qui ſponte ſua obtulerant ſe ad faciendum opus. tradidit eis omnia donaria filiorum iſrael. Qui cum inſtarent operi q̄tidie: mane vota populus offerebat. Vnde artifices venire compulſi. dixerunt moyſi. Plus offert populus q; neceſſarium eſt. Iuſſit ergo moyſes preconis voce cantari. Nec vir nec mulier quicq; offerat vltra in opere ſanctuarij. Sicq; ceſſatum eſt a muneribus offerendis: eo quod oblata ſufficerent ⁊ ſuperabundarent. Feceruntq; omnes corde ſapientes ad explendum opus tabernaculi. corti-

nas decem. de byſſo retorta ⁊ hyacintho ⁊ pur
pura. coccoqꝫ bis tincto. opꝫ vario: ⁊ arte po/
lymita: Quarū vna habebat in longitudine vi
ginti octo cubitos. ⁊ in latitudine quattuor.
Vna mēſura erat oium cortinaꝝ. Coniūxitqꝫ
cortias qnqꝫ alterā alteri. ⁊ alias qnqꝫ ſibi inicē
copulauit. Fecit ⁊ anſas hyacinthinas in ora
cortine vnius ex vtroqꝫ latere. ⁊ in ora corti/
ne alteriꝰ ſimilr ut ꝯtra ſe inuicē venirēt anſe ⁊
mutuo iūgerēt. Vnde ⁊ quinq̄ginta fudit cir/
culos aureos qui morderēt cortinaꝝ anſas ⁊
fieret vnum tabernaculum. fecit ⁊ ſaga vndeci
de pilis capraꝝ: ad opiendū tectū tabernaculi.
Vnum ſagum in longitudine habebat cubi
tos triginta. ⁊ in latitudine cubitos quattuor.
Vniꝰ mēſure erāt oia ſaga. Quoꝝ qnqꝫ iūxit
ſeorſum. ⁊ ſex alia ſeparatim. Fecitqꝫ anſas
qnq̄ginta i ora ſagi vnius. ⁊ qnq̄ginta i ora ſagi
alterius ut ſibi inuicem iungerentur. ⁊ fibulas
eneas qnq̄ginta quibus necterēt tectū: ut vnū
pallium ex oibus ſagis fieret. fecit ⁊ opꝫtorium
tabernaculi de pellibus arietū rubricat aliudqꝫ
deſuꝑ velamē de pellibus hyacinthinis. Fecit
⁊ tabulas tabernaculi de lignis ſethim ſtantes
Decem cubitoꝝ erat longitudo tabule vnius ⁊
vnum ac ſemis cubitū latitudo retinebat Bi
ne incaſtrature erant ꝑ ſingulas tabulas. ut
altera alteri iūgeret. Sic fecit i oibus taberna/
culi tabulis. E quibus vigīti ad plagā meridia
nā erāt ꝯ auſtrū cū q̄dragīta baſibꝰ argenteis.
Due baſes ſub vna tabula ponebant ex vtraqꝫ
parte angulorū Vbi incaſtrature laterū in an
gulis terminant. Ad plagā qꝫ tabernaculi q̄ re
ſpicit ad aqlonē. fecit viginti tabulas cum q̄dra
gīta baſibus argenteis: duas baſes ꝑ ſingulas
tabulas contra occidētē Vo. i. ad eaꝫ ꝑtē taber
naculi que mare reſpicit: Fecit ſex tabulas. ⁊
duas alias per ſingulos angulos tabernaculi
retro q iūcte erāt a dorſū vſqꝫ ſurſum. ⁊ i vnam
cōpagē pariē ferebant. Ita fecit ex vtraqꝫ ꝑte
ꝑ angulos: ut octo eſſēt ſimul tabule ⁊ haberent
baſes argenteas ſexdecim: binas. s. baſes ſub
ſingulis tabulis. Fecit ⁊ vectes de lignis ſe/
thim qnqꝫ ad ꝯtinendas tabulas vnius lateris
tabernaculi. ⁊ quinqꝫ alios ad alterius lateris
coaptandas tabulas. ⁊ ex̄ hos qnqꝫ alios vec
tes ad occidentalē plagā tabernaculi ꝯ mare.
Fecit qꝫ vectem alium q ꝑ medias tabulas ab
angulo vſqꝫ ad angulum ꝑueniret. Ipſa aūt ta
bulata deaurauit: fuſis baſibus eaꝝ argēteis.
Et circulos eoꝝ fecit aureos. per q̄s vectes in
duci poſſent: q̄s ⁊ ipſos laminis aureis operuit.

Fecit ⁊ velum de hyacintho ⁊ purpura. vermi
culo ac byſſo retorta opere polymitario. variū
atqꝫ diſtinctum: ⁊ q̄ttuor columnas de lignis ſe/
thim q̄s cū capitibus deaurauit fuſis baſibus
eaꝝ argēteis. Fecit ⁊ tētorium i īroitu taber/
naculi ex hyacītho purpura vermiculo byſſo
qꝫ retorta opꝫ plumarij. ⁊ colūnas qnqꝫ cū ca/
pitibus ſuis q̄s opuit auro: baſeſqꝫ earū fudit
eneas quas ⁊ opuit auro. XXXVII

Fecit autē beſeleel ⁊ archam de lignis
ſethim habentē duos ⁊ ſemis cubitos
in longitudine. ⁊ cubitum ac ſemiſſem
in latitudine: altitudo quoqꝫ vnius cubiti fuit
⁊ dimidij. veſtiuitqꝫ eam auro puriſſimo intuſ
⁊ foris. Et fecit illi coronā aureā per gyrū con/
ſtans quattuor ānulos aureos per quattuor an
gulos eius duos annulos in latere vno. ⁊ du
os in altero. Vectes quoqꝫ fecit de lignis ſethi
quos veſtiuit auro ⁊ quos miſit in annulos q
erant in lateribus arche ad portandum eā. Fe
cit ⁊ propitiatorium. i. oraculū de auro mundiſ
ſimo duorum cubitorum ⁊ dimidij in longitu/
dine. ⁊ cubiti ac ſemis in latitudine. Duos etiā
qꝫ cherubin ex auro ductili quos poſuit ex vtra
qꝫ parte propitiarij. cherub vnū i ſūmitate vni
us partis. ⁊ cherub alterū in ſūmitate partis al
terius. Duos cherubin in ſingulis ſūmitatibꝰ
propitiatorij: extendentes alas ⁊ tegentes pro/
pitiatoriū. ſeqꝫ mutuo ⁊ illud reſpicientes. Fe
cit ⁊ menſā de lignis ſethim in lōgitudine duo
rum cubitorum. ⁊ in latitudine vnius cubiti q̄
habebat in altitudine cubitum ⁊ ſemiſſem. Cir
cūdeditqꝫ eam auro mundiſſimo: ⁊ fecit illi la/
bium aureū per gyrum: ipſiqꝫ labio coronam
aureā interraſilē quattuor digitoꝝ: ⁊ ſuper eādē
alterā coronā auream. Fudit ⁊ quattuor circu/
los aureos quos poſuit in quattuor angulis ꝑ
ſingulos pedes menſe contra coronā: miſitqꝫ
in eos vectes vt poſſet menſa portari. Ipſos quo
qꝫ vectes fecit de lignis ſethim. ⁊ circūdedit eoſ
auro. Et vaſa ad diuerſos vſus menſe: aceta/
bula: phialas ⁊ cyathos: ⁊ turibula ex auro pu
ro. in quibus offerenda ſunt libamina. Fecit ⁊
candelabrū ductile de auro mūdiſſimo. De cu
ius vecte calami. cyphi. ſperuleqꝫ ac lilia proce
debant ſex in vtroqꝫ latere. Tres calami ex par
te vna. ⁊ tres ex altera. Tres cyphi ī nucis mo
dum per calamos ſingulos. ſperuleqꝫ ſimul ⁊
lilia. ⁊ tres cyphi inſtar nucis in calamo altero
ſperuleqꝫ ſimul ⁊ lilia. Eorū erat opus ſex ca/
lamorū qui procedebant de ſtipite candelabri.
In ipſo autem vecte erant quattuor cyphi i nu

cis modũ. ſperuleq́ꝫ per ſingulos ⁊ lilia. ⁊ ſpe-
rule ſub duob⁹ calamis per loca tria. qui ſimul
ſex fiũt calami ꝓcedentes de vecte vno. Et ſpe-
rule igitur ⁊ calami ex ipſo erant: vniuerſa du-
ctilia ex auro puriſſimo. Fecit ⁊ lucernas ſeptẽ
cũ emunctorijs ſuis. ⁊ vaſa vbi ea que emũcta
ſunt extinguantur de auro mundiſſimo. Talẽ-
tum auri appendebat candelabrũ cũ omnibus
vaſ ſuis. Fecit ⁊ altare thymiamatis de lignis
ſethim per quadrũ ſingulos habens cubitos.
⁊ in altitudine duos: e cuius angulis procede-
bant cornua: veſtiuitq́ꝫ illud auro puriſſimõ cũ
craticula ac parietibus ⁊ cornibus. Fecitq́ꝫ ei
coronam aureolam per gyrum: ⁊ duos annu-
los aureos ſub corona p ſingula latera. vt mit-
tant̃ in eos vectes. ⁊ poſſit altare portari. Ipſos
autem vectes fecit de lignis ſethim. ⁊ operuit la-
minis aureis. Compoſuit ⁊ oleũ ad ſanctifica-
tionis vnguentum. ⁊ thymiamata de aromati-
bus mundiſſimis opere pigmentarij.

XXXVIII

Fecit ⁊ altare holo-
cauſti de lignis ſethim: quinq́ꝫ cubito-
rũ per quad. ũ. ⁊ triũ in latitudine cui⁹
cornua de angulis ꝓcedebãt. operuitq́ꝫ illud la-
minis eneis. Et in vſus eius parauit ex ere va-
ſa diuerſa: lebetes. forcipes. fuſcinulas. vnci-
nos ⁊ ignium receptacula. Craticulãq́ꝫ ei⁹ in mo-
dũ retis fecit eneam. ⁊ ſubter eã in altaris me-
dio arulã fuſis quattuor annulis p totidẽ retia-
culi ſũmitates. ad immittendos vectes ad portan-
dũ. Quos ⁊ ipſos fecit de lignis ſethim ⁊ ope-
ruit laminis eneis: induxitq́ꝫ in circulos q in la-
teribus altaris eminebant. Ipſum aũt altare nõ
erat ſolidũ ſed cauũ ex tabulatis. ⁊ intus vacuũ.
Fecit ⁊ labrũ eneũ cũ baſi ſua de ſpeculis muli-
erũ. que excubabãt in oſtio tabernaculi. Fecit
⁊ atriũ i cui⁹ auſtrali plaga erãt tẽtoria de byſſo
retorta cubitoꝝ centũ: colũne enee viginti cum
baſibus ſuis: capita colũnaꝝ ⁊ tota operis cela-
tura argentea. Eque ad ſeptẽtrionalem plagã
tentoria colũne baſeſq́ꝫ ⁊ capita colũnarũ eiuſ-
dem menſure ⁊ operis ac metalli erant. In ea
vero plaga q̃ ad occidentẽ reſpicit. fuerũt tento-
ria cubitoꝝ quinquaginta: colũne decem cũ ba-
ſibus ſuis enee. ⁊ capita colũnarũ ⁊ tota operis
celatura argentea. Porro ꝯtra orientẽ quinqua-
ginta cubitoꝝ parauit tẽtoria e qb⁹ quindecim cu-
bitos colũnarũ triũ cum baſibus ſuis vnũ tene-
bat latus ⁊ in parte altera. q2 inter vtraq́ꝫ introi-
tũ tabernaculi fecit. quindecim eque cubitoꝝ
erãt tẽtoria colũneq́ꝫ tres ⁊ baſes totidẽ. Cun-
cta atrij tentoria byſſus retorta texuerat. Ba-
ſes colũnarũ fuere enee. capita aũt earũ cũ cun-
ctis celaturis ſuis argẽtea: ſed ⁊ ipſas colũnas
atrij veſtiuit argento. Et in introitu eius ope-
re plumario fecit tẽtoriũ ex hyacintho. pur-
pura. vermiculo ac byſſo retorta. qđ habebat vi-
ginti cubitos in longitudine. altitudo vero qui-
q́ꝫ cubitoꝝ erat iuxta mẽſurã quã cũcta atrij ten-
toria habebant. Colũne autẽ in ingreſſu fuere
quattuor cũ baſibus eneis: capitaq́ꝫ earũ ⁊ cela-
ture argentee. Paxillos q́ꝫ tabernaculi ⁊ atrij
p gyrũ fecit eneos. Hec ſũt inſtrumẽta taber-
naculi teſtimonij q̃ enumerata ſũt iuxta p̃ceptum
moyſi in cerimonijs leuitarum per manũ ytha-
mar filij aaron ſacerdotis q̃ beſeleel filius huri
filij hur de tribu iuda. dño p moyſen iubẽte cõ-
pleuerat iũcto ſibi ſocio ooliab filio achiſamech
de tribu dan. qui ⁊ ipſe artifex lignoꝝ egregius
fuit. ⁊ polymitarius atq́ꝫ plumarius ex hyacin-
tho. purpura. vermiculo ⁊ byſſo. Omne auꝝ
qđ expenſũ eſt in opere ſanctuarij. ⁊ qđ oblatũ
eſt in donarijs. viginti ⁊ nouem talentorum fu-
it. ⁊ ſeptingentorum triginta ſicloꝝ: ad menſu-
ram ſanctuarij. Oblatũ eſt aũt ab his q tranſie-
rũt ad numerũ a viginti ãnis ⁊ ſupra: de ſexcẽ-
tis tribus milibus ⁊ quingentis quinquaginta
armatoꝝ. Fuerũt preterea centũ talenta argen-
ti: e qb⁹ cõflate ſũt baſes ſanctuarij. ⁊ introitus
vbi velũ pendet. Centũ baſes facte ſũt de talen-
tis centũ ſingulis talentis per baſes ſingulas
ſupputatis. De mille aũt ſeptingẽtis: ⁊ ſeptua-
gintaquinq́ꝫ ſiclis fecit capita colũnaꝝ q̃s ⁊ ipſas
veſtiuit argẽto. Eris q́ꝫ oblata ſũt talẽta ſeptua-
gintaduo milia. ⁊ quadringẽti ſupra ſicli: ex q-
bus fuſe ſũt baſes in introitu tabernaculi teſti-
monij. ⁊ altare eneũ cũ craticula ſua. oiaq́ꝫ va-
ſa q̃ ad vſũ ei⁹ pertinent. ⁊ baſes atrij tã in circui-
tu q́ꝫ in ingreſſu ei⁹. ⁊ paxilli tabernaculi atq́ꝫ
atrij p gyrũ.

XXXIX

De hyacintho vero ⁊ purpura vermi-
culo ac byſſo fecit veſtes: qb⁹ indueretẽ
aaron qñ miniſtrabat in ſanctis ſicut p̃-
cepit dñs moyſi. Fecit igit̃ ſuperhumerale de au-
ro hyacintho ⁊ purpura coccoq́ꝫ bis tincto et
byſſo retorta ope polymitario. Inciditq́ꝫ bra-
cteas aureas: ⁊ extenuauit in fila vt poſſent tor-
queri cũ prioꝝ coloꝝ ſubtegmine: duaſq́ꝫ oras
ſibi inuicem copulatas in vtroq́ꝫ latere ſũmita-
tũ. ⁊ baltheũ ex eiſdem coloribus: ſicut precepe-
rat dominus moyſi. Parauit ⁊ duos lapides
onychinos aſtrictos ⁊ incluſos auro. ⁊ ſculptos
arte gẽmaria nominib⁹ filioꝝ iſrael. Sex noia
in lapide vno. ⁊ ſex in altero. iuxta ordinẽ nati

uitatis eoꝝ. Poſuitq; eos i lateribus ſupbũe⸗
ralis in monumentũ filioꝝ iſrl': ſicut preceperat
dñs moyſi. Fecit ⁊ rationale opꝫ polymito iux
opus ſuphumeralis. ex auro hyacintho pur⸗
pura. coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta. quadrã
gulũ duplex. menſure palmi. ⁊ poſuit in eo gẽ⸗
maruꝫ ordines quattuor. In primo verſu erat
ſardius. thopaci⁹. ſmaragdus. In ſcđo carbũ
culus. ſapphyrus. iaſpiſ. In tertio liguri⁹ acha
thes. amethiſtus. In quarto chryſolithus. ony
chinus ⁊ berillus: circũdati ⁊ incluſi auro p or
dines ſuoſ. Ipſiq; lapides duodeci ſculpti erãt
nõibus duodeciꝫ tribuũ iſrl': ſinguli per nomia
ſinguloꝝ. Fecerũt in rationali ⁊ cathenulas ſi⸗
bi inuicem coherentes de auro puriſſimo ⁊ duoſ
vncinos. totidemq; annulos aureos. Porro
annulos poſuerunt in vtroq; latere rationalis
ex quibus penderent due cathene auree quas ĩ
ſeruerũt vncinis q in ſuperhumeralis angulis
eminebant. Hec ⁊ ante ⁊ retro ita ꝯueniebant
ſibi: vt ſuperhumerale ⁊ rationale mutuo ne⸗
cterent: ſtricta ad baltheũ ⁊ annulis fortius co⸗
pulata. quos iungebat vitta hyacinthina ne la⸗
xa fluerẽt ⁊ a ſe inuiceꝫ mouerent ſicut p̃cepit dñſ
moyſi. Fecerũt quoq; tunicã ſuphumeralis: to
taꝫ hyacinthinã. ⁊ capitiũ i ſupiori pte ꝯtra me
diũ: oramq; p gyrũ capitij textilẽ: deorſuꝫ aũt ad
pedes malapunica ex hyacintho. purpura. ver
miculo ac byſſo retorta. ⁊ tintinnabula de auro
puriſſimo. q̃ poſuerũt inter malogranata in ex
trema parte tunice p gyrũ: tintinnabulũ autem
aureũ ⁊ malũpunicũ: qbus ornatus incedebat
põtifex qñ miniſterio fungebat̃: ſicut p̃cepit dñſ
moyſi. Fecerunt ⁊ tunicas byſſinas opere tex⸗
tili aaron ⁊ filijs ei⁹. ⁊ mitras cũ coronulis ſuis
ex byſſo. feminalia quoq; linea byſſina. cingu
lum vo de byſſo retorta: hyacintho. purpura
ac vmiculo diſtinctum arte plumaria ſicut p̃ce
perat dñs moyſi. Fecerũt ⁊ laminã ſacre vene⸗
ratiõis de auro puriſſimo: ſcripſerũtq; ĩ ea ope
re gẽmario ſanctũ dñi. ⁊ ſtrinxerunt eam cũ mi
tra vitta hyacinthina. ſicut preceperat dominuſ
moyſi. perfectũ ẽ igit̃ oẽ opus tabernaculi ⁊ te
cti teſtimonij. Feceruntq; filij iſrl' cũcta q̃ p̃cepe
rat dñs moyſi. ⁊ obtulerũt tabernaculum ⁊ te⸗
ctum. ⁊ vniuerſam ſuppellectilẽ: annulos. ta⸗
bulas. vectes. colũnas ac baſes. opertorium de
pellibus arietũ rubricatis. ⁊ aliud operimentũ
de hyacinthinis pellibus: velũ archam. vectes
ꝓpitiatoriũ. menſam cũ vaſis ſuis ⁊ ꝓpoſitio⸗
nis panibus. candelabrum. lucernas. ⁊ vtenſi
lia earũ cũ oleo. altare aureum ⁊ vnguentum ⁊
thymiama ex aromatibus. ⁊ tentorium in in⸗
troitu tabernaculi. altare eneum. retiaculũ ve⸗
ctes ⁊ vaſa eius omnia labrum cum baſi ſuo: tẽ
toria atrij ⁊ columnas cum baſibus ſuis. tento
rium in introitu atrij funiculoſq; illius ⁊ paxil
los. Nihil ex vaſis defuit que in miniſterium
tabernaculi ⁊ in tectum federis iuſſa ſunt fieri.
Veſtes quoq; quibus ſacerdotes vtuntur in
ſanctuario. aaron .ſ. ⁊ filij eius. obtulerunt filij
iſrael. ſicut preceperat dominus. Que poſtq̃
moyſes cuncta vidit completa. benedixit eis.

Locutuſq; eſt do XL
minus ad moyſen dicens. Menſe pri
mo prima die menſis. eriges taberna⸗
culum teſtimonij. ⁊ pones in eo archaꝫ. dimit
tesq; ante illam velum. ⁊ illata menſa pones ſu
per eam que rite precepta ſunt. Candelabrum
ſtabit cum lucernis ſuis. ⁊ altare aureum i quo
adoletur incenſũ: coram archa teſtimonij. Tẽ⸗
torium in introitu tabernaculi pones. ⁊ ante il
lud altare holocauſti. Labꝛuꝫ int altare ⁊ taber
naculum: quod implebis aqua. Circundabiſ⸗
q; atrium tentorijs ⁊ ingreſſum eius. Et aſſũ⸗
pto vnctionis oleo vnges tabernaculum cum
vaſis ſuis: vt ſanctificentur altare holocauſti ⁊
omnia vaſa eius: labrum cum baſi ſua. Om⸗
nia vnctiõis oleo conſecrabis vt ſint ſancta ſan
ctorum. Applicabiſq; aaron ⁊ filios eius ad fo⸗
res tabernaculi teſtimonij. ⁊ lotos aqua indu⸗
es ſanctis veſtibus vt miniſtrẽt mihi: ⁊ vnctio
eorum in ſacerdotium ſempiternum proficiat.
Fecitq; moyſes omnia que preceperat domi⸗
nus. Igitur menſe primo anni ſecundi. prima
die menſis. collocatum eſt tabernaculum. Ere
xitq; moyſes illud ⁊ poſuit tabulas. ac baſes ⁊
vectes: ſtatuitq; columnas ⁊ expandit tectũ ſu
per tabernaculum. impoſito deſuper operimẽ
to: ſicut dominus imperauerat. Poſuit ⁊ teſti
monium in archa. ſubditis infra vectibus. et
oraculum deſuper. Cumq; intuliſſet archam in
tabernaculum teſtimonij. appendit ante eũ ve
lũ vt expleret domini iuſſionem. Poſuit ⁊ mẽ
ſam in tabernaculo teſtimonij ad plagam ſeptẽ
trionalem extra velum: ordinatis coram ꝓpo⸗
ſitionis panibus: ſicut preceperat domin⁹ moy
ſi. Poſuit ⁊ candelabrum in tabernaculo teſti
monij e regione menſe in parte auſtrali: locatiſ
per ordinem lucernis iuxta preceptũ domini.
Poſuit ⁊ altare aureũ ſub tecto teſtimonij con
tra velũ. et adoleuit ſuper eo incenſũ aromatũ:
ſicut iuſſerat dominus moyſi. Poſuit et tento
rium in introitu tabernaculi et altare holocau⸗

ſti in veſtibulo teſtimonij: offerens in eo holo
cauſtum et ſacrificia vt dominus imperauerat
Labrum quoq; ſtatuit inter tabernaculu; teſti
monij et altare implens illud aqua: lauerunt q;
in eo moyſes et aaron ac filij eius manus ſu/
as et pedes cum ingrederentur tectū federis.
et accederent ad altare: ſicut preceperat domi/
nus moyſi. Erexit et atrium per gyrum taber
naculi et altaris: ducto in introitu eius tētorio
Poſtq; omnia perfecta ſunt operuit nubes ta
bernaculum teſtimonij: et gloria domini imple
uit illud. Nec poterat moyſes ingredi tectū fe/
deris nube operiēte omnia: et maieſtate domi
ni coruſcante quia cuncta nubeſ operuerat. Si
quando nubes tabernaculū deſerebat: ꝓficiſ/
cebant filij iſrael per turmas ſuas. Si pende/
bat deſuper: manebāt in eodem loco. Nubes
quippe domini incubabat per diē tabernaculo
et ignis in nocte: videntib⁹ cunctis pplis iſrael
per cūctas manſiones ſuas.

ℭ Explicit liber exodi. Incipit vaie
cra. i. liber leuiticus. Capitulū I

Vocauit autem
moyſen. et locutus ē ei domi
nus de tabernaculo teſtimo/
nij dicēs. Loquere filijs iſra
el. et dices ad eos. Homo q
obtulerit ex vobis hoſtiam domino de pecori/
bus. i. de bobus et ouibus offerens victimas:
ſi holocauſtum fuerit eius oblatio ac de armē
to, maſculum immaculatum offeret ad hoſtiu;
tabernaculi teſtimonij ad placandum ſibi do/
minu;. Ponet q; ſuper caput hoſtie manus et
acceptabilis erit: atq; in expiationem eius ꝓfi
ciens. Immolauit q; vitulum coram domino
et offerent filij aaron ſacerdotis ſanguinem ei⁹
fundentes per altaris circuitum: quod eſt ante
oſtiu; tabernaculi. Detracta q; pelle hoſtie. ar
tus in fruſta concident: et ſubijcient in altari.
ignem ſtrue lignorum ante compoſita et mem
bra que ſunt ceſa deſuper ordinantes. caput vi
delicet et cuncta que adherent iecori. inteſtinis
et pedibus lotis aqua: adolebit q; ea ſacerdos
ſuper altare in holocauſtu; et ſuauem odorem
domino. Qđ ſi de pecoribus oblatio eſt de oui
bus ſiue de capris holocauſtum: agnū anniculu;
et abſq; macula offeret: immolabit q; ad la
tus altaris qđ reſpicit ad aquilonem coram do
mino. Sanguinē; vero illi⁹ fundēt ſup altare
filij aaron ꝑ circuitū: diuident q; mēbra. caput
et omnia q̄ adherēt iecori. et imponēt ſuper li/
gna qb⁹ ſubijciendus eſt ignis. Inteſtina vero
et pedes lauabūt aqua. et oblata oia adolebit ſa
cerdos ſup altare i holocauſtū ⁊ odorē ſuauiſſi
mū dño. Si āt de auib⁹ holocauſti oblatio fue/
rit dño. de turturib⁹ et pulliſ colūbe offeret eā ſa
cerdoſ ad altare et retorto ad collū capite. ac ru
pto vulneriſ loco. decurrē faciet ſanguinē ſup
crepidinē altariſ. veſiculam vero gutturiſ ⁊ plu
mas ꝓijciet ꝓpe altare ad orietalē plagā. in lo
co i q̄ cineres effūdi ſolēt. Cōfringet q; aſcellas
ei⁹: et nō ſecabit: neq; ferro diuidet eā. et adole
bit ſup altare lignis igne ſuppoſito. Holocau
ſtū ē ⁊ oblatio ſuauiſſimo odoris dño. II
Anima cū obtulerit oblationē ſacrificij
dño: ſimila erit ei⁹ oblatio. Fundet q;
ſup eā oleū. ⁊ ponet thus ac deferet ad
filios aaron ſacerdotiſ. Quoꝝ vn⁹ tollet pugil
lū plenū ſimile ⁊ olei ac totū thus. ⁊ ponet me/
moriale ſup altare in odorē ſuauiſſimum dño.
Qđ aūt reliquū fuerit de ſacrificio. erit aaron ⁊
filioꝝ ei⁹ ſctm ſcōꝝ de oblatiōib⁹ dño. Cū autē
obtuleris ſacrificiū coctum in clibano de ſimila
panes. ſ. abſq; fermēto ꝯſpſos oleo: ⁊ lagana
azima oleo lita: ſi oblatio tua fuerit de ſartagine
ſimile ꝯſperſe oleo ⁊ abſq; fermēto: diuideſ eā
minutatim ⁊ fūdes ſup eā oleū. Si aūt de crati
cula fuerit ſacrificiū: eq̄ ſimila oleo ꝯſpget: quā
offerēs dño. trades manib⁹ ſacerdotiſ. Qui cū
obtulerit eam. tollet memoriale de ſacrificio: ⁊
adolebit ſuper altare in odorem ſuauitatis dño
Quicquid aūt reliquū ē. erit aaron ⁊ filioꝝ ei⁹
ſanctū ſcōꝝ de oblatiōib⁹ dñi. Omis oblatio qui
offerř dño abſq; fermēto fiet. nec qcq̄ȝ fermen
ti ac mellis adolebiř i ſacrificio dñi. Primitias f
tm̄ coꝝ offeretis ac munera: ſup altare vero nō
imponent in odorē ſuauitatis. Quicqd obtu/
leris ſacrificij ſale cōdies: nec auferes ſal fede/
ris dei tui de ſacrificio tuo. In oī oblatiōe offe
res ſal. Si autem obtuleris munus ꝑmitiaru;
frugū tuarū dño. de ſpicis adhuc virentibus:
torrebis eas igni: ⁊ confringes in morē farris
⁊ ſic offeres ꝑmitias tuas dño. fūdēs ſuper ea
oleū. ⁊ thus imponēs: quia oblatio dñi eſt: de
qua adolebit ſacerdos in memoriam muneris
ꝑtē farris fracti: ⁊ olei ac totū thus. III
Quod ſi hoſtia pacificorum fuerit eius
oblatio: ⁊ de bobus voluerit offerre.
marem ſiue feminam: īmaculata offe/
ret coram domino. Ponet q; manū ſuper ca/
put victime ſue. que immolabiř in introitu taber
naculi. Fūdent q; filij aaron ſacerdotis ſangui
nē ꝑ altaris circuitū. ⁊ offerent de hoſtia pacifi

corum in oblatiōe dn̄o adipem qui operit vita/
lia. ⁊ q̄cq̄d pinguedinis eſt intrinſecuſ. duos re
nes cū adipe quo teguntᷣ ilia: ⁊ reticulū iecoris
cū renunculis: adolebuntq̄ ea ſup altare i holo
cauſtum lignis igne ſuppoſito in oblationē ſua
uiſſimi odoris domino. Si vero de ouibus fue/
rit eius oblatio ⁊ pacificoꝝ hoſtia: ſiue maſculū
obtulerit ſiue feminam: immaculata erūt omnia.
Si agnū obtulerit corā dn̄o: ponet manum ſuā
ſuper caput victime ſue: que immolabitᷣ in ve/
ſtibulo tabernaculi teſtimonij. Fundentq̄ filij
aaron ſanguinē eius per circuitū altaris. ⁊ offe
rent de pacificorū hoſtia ſacrificiū domino. adi
pē ⁊ caudā totā cū renibus. ⁊ pīguedinē q̄ ope
rit ventrē atq̄ vniuerſa vitalia. ⁊ vtrūq̄ renū
culū cū adipe q̄ ē iuxta ilia: reticulūq̄ iecoris cū
renūculis. ⁊ adolebit ea ſacerdos ſuper altare i
pabulum ignis ⁊ oblationis dn̄i. Si capra fue/
rit eius oblatio ⁊ obtulerit eam domino: ponet
manum ſuam ſuper caput eiꝰ: immolabitq̄ eam
in introitu tabernaculi teſtimonij: ⁊ fundēt filij
aaron ſanguinē eius ꝑ altaris circuitū: tollētq̄
ex ea in paſtū ignis dominici adipem q̄ opit vē
trem ⁊ q̄ tegit vniuerſa vitalia. duos renuncu/
los cū reticulo qđ eſt ſuper eos iuxta ilia. ⁊ arui
nam iecoris cum renunculis: adolebitq̄ ea ſup
altare ſacerdos i alimoniam ignis ⁊ ſuauiſſimi
odoris. Omnis adeps dn̄i erit iure ꝑpetuo ī gene
ratiōib9 ⁊ cūctis habitaculis vr̄is: nec ſanguinē
nec adipē omnino comedetis. IIII.

Locutuſq̄ eſt dn̄s ad moyſen dicens:
Loquere filijs iſrael Aīa q̄ peccauerit
ꝑ ignorantiā. ⁊ de vniuerſis mandatiſ
dn̄i q̄ p̄cepit vt nō fierent. q̄ppiam fecerit. ſi ſa/
cerdos q̄ vnctus eſt peccauerit delinquere faci/
ens ppl̄m. offeret ꝓ pctō ſuo vitulum immacula
tū dn̄o. Et adducet illū ad oſtiū tabernaculi te
ſtimonij corā dn̄o: ponetq̄ manū ſuper caput
eius. ⁊ immolabit eū dn̄o. Hauriet quoq̄ de ſā
guine vituli inferēs illū in tabernaculū teſtimo
nij. Cūq̄ intinxerit digitū in ſanguinē. aſꝑget
eū ſepties corā dn̄o. ꝯtra velū ſctuarij. Ponet
q̄ de eodem ſanguine ſuper cornua altaris thy
miamatis gratiſſimi dn̄o. qđ eſt in tabernaculo
teſtimonij. Omnē aūt reliquū ſanguinem fun/
det in baſim altaris holocauſti in īroitu taber/
naculi. Et adipē vituli offeret ꝓ pctō. tam eū q̄
vitalia opit q̄ oīa q̄ intrinſecus ſūt. duos renū
culos ⁊ reticulū qđ eſt ſupra eos iuxta ilia. ⁊ adi
pem iecoris cū renunculis. ſicut offerṫ de vitu
lo hoſtie pacificoꝝ. ⁊ adolebit ea ſuper altare ho
locauſti. Pellem vero ⁊ oēs carnes cū capite

⁊ pedibus ⁊ inteſtinis ⁊ fimo ⁊ reliquo corpo/
re. efferet extra caſtra in locū mundū vbi cine/
res effundi ſolent: incendetq̄ ea ſup lignorum
ſtruem: q̄ in loco effuſoꝝ cinerū cremabuntur.
Quod ſi oīs turba filioꝝ iſrael ignorauerit ⁊ ꝑi
pitiā fecerit qđ ꝯ mādatū dn̄i ē. ⁊ poſtea itelle/
xerit peccatū ſuū: offeret ꝓ pctō ſuo vitulū. Ad
ducetq̄ eū ad oſtiū tabernaculi. ⁊ ponēt ſenio
res populi manꝰ. ſup caput eiꝰ corā dn̄o. Im/
molatoq̄ vitulo i ꝯſpectu dn̄i. inferet ſacerdos
q̄ vnctus ē de ſanguine eiꝰ in tabernaculū teſti
monij: tincto digito aſꝑgens ſepties ꝯtra velū
Ponetq̄ de eodē ſanguine i cornibus altaris
qđ ē corā dn̄o in tabernaculo teſtimonij. Reli
quū aūt ſanguinē fūdet iuxta baſim altaris ho/
locauſtoꝝ. qđ ē in oſtio tabernaculi teſtimonij
Omnēq̄ eiꝰ adipē tollet ⁊ adolebit ſuper altā/
re ſic faciēs ⁊ de hoc vitulo quo fecit ⁊ prius. ⁊
rogāte ꝓ eis ſacerdote ꝓpitiꝰ erit ei dn̄s. Ipm
aūt vitulū efferet extra caſtra atq̄ cōburet ſicut
⁊ priorem vitulū. q2 ē ꝓ peccato multitudinis.
Si peccauerit p̄nceps ⁊ fecerit vnū e pluribus
ꝑ ignorantiā qđ dn̄i lege ꝓhibetᷣ. ⁊ poſtea intel
lexerit peccatū ſuū: offeret hoſtiā dn̄o hircum đ
capris immaculatum: ponetq̄ manū ſuā ſuper
caput eius. Cūq̄ immolauerit eū in loco vbi ſo/
let mactari holocauſtū corā domino q2 ꝓ pecca
to eſt. tinget ſacerdos digitū in ſanguine hoſtie
ꝓ peccato tangens cornua altaris holocauſti ⁊
reliquū fundens ad baſim eius: adipē vero ado
lebit ſupra. ſicut in victimis pacificoꝝ fieri ſo/
let. Rogabitq̄ ꝓ eo ſacerdos ⁊ ꝓ peccato eiuſ
⁊ dimitteṫ ei. Quod ſi peccauerit aīa ꝑ ignorātiā
de populo terre vt faciat q̄cq̄ de his q̄ dn̄i lege
ꝓhibentᷣ atq̄ delinquat ⁊ cognouerit pctm̄ ſuū
offeret caprā immaculatā: ponetq̄ manꝰ ſup ca/
put hoſtie q̄ ꝓ pctō ē. ⁊ immolabit eā in loco ho/
locauſti. Tolletq̄ ſacerdos de ſanguine in di/
gito ſuo: ⁊ tangēs cornua altaris holocauſti re
liquū fundet ad baſim eiꝰ. Omnē aūt adipē au/
ferēs. ſicut auferri ſolet de victimis pacificoꝝ.
adolebit ſup altare in odorē ſuauitatis dn̄o: ro
gabitq̄ ꝓ eo ⁊ dimitteṫ ei. Si aūt de pecoribuſ
obtulerit victimā ꝓ pctō. ouē. ſ. immaculatā. po
net manū ſup caput eius ⁊ immolabit eā in loco
vbi ſolēt cedi holocauſtoꝝ hoſtie. Sumetq̄ ſa
cerdos de ſanguine eiꝰ digito ſuo. ⁊ tangēs cor
nua altaris holocauſti. reliquū fūdet ad baſim
eius. Omnē quoq̄ adipē auferēs. ſicut auferri
ſolet adeps arietis q̄ immolaṫ ꝓ pacificis: crema
bit ſup altare incenſū dn̄i. rogabitq̄ ꝓ eo ⁊ ꝓ
peccato eiꝰ ⁊ dimitteṫ ei. V

SI peccauerit anima ⁊ audierit vocē iu
rantis. teſtiſqꝫ fuerit: q ipſe vidit: aut
conſcius eſt: niſi indicauerit portabit i
niquitatem ſuam. Anima que tetigerit aliquid i
mmundū. ſiue quod occiſuꝫ a beſtia eſt aut per ſe
mortuū aut quodlibet aliud reptile. ⁊ oblita fu
erit immundicie ſue. rea eſt. ⁊ deliquit. ⁊ ſi tetige
rit qcqꝫ de immūdicia hoīs iuxta omnē īpuritatē
q̄ pollui ſolet. oblitaqꝫ cognouerit poſtea ſubia
cebit delicto. Anima q̄ iurauerit ⁊ ꝓtulerit la/
bijs ſuis vt vel male quid faceret. vl' bene ⁊ nō
fecerit. ⁊ idipſm iuramento ⁊ ſmone firmaue/
rit oblitaqꝫ poſtea intellexerit delictū ſuū: agat
pniām ꝓ peccato. ⁊ offerat de gregibꝰ agnā ſi/
ue caprā: orabitqꝫ ꝓ ea ſacerdos ⁊ ꝓ peccato
eius. Sin aūt nō potuerit offerre pecꝰ: offerat
duos turtures vel duos pullos colūbarū dn̄o.
vnū ꝓ peccato. ⁊ alterū in holocauſtū. dabitqꝫ
eos ſacerdoti: qui pmū offerēs ꝓ pctō. retorq
bit caput eiꝰ ad pēnulas. ita vt collo adhereat ⁊
nō penitus abrumpatᷣ. ⁊ aſperget de ſanguine
eius parietem altaris. Quicqd aūt reliquū fue
rit faciet diſtillare ad fundamentū eius: qꝛ pro
pctō eſt. Alterū vero in holocauſtum adolebit
vt fieri ſolet: rogabitq; ꝓ eo ſacerdos ⁊ ꝓ pec
cato eiꝰ ⁊ dimitteᷣ ei. Qđ ſi nō qͥuerit manꝰ eiꝰ
duos offerre turtures: aut duos pullos colum
barū: offeret ꝓ pctō ſuo ſimile ptē ephi decimā
Nō mittet in eā oleum nec thuris aliquid im/
ponet. quia ꝓ pctō eſt: tradetqꝫ eā ſacerdoti. q
plenuꝫ ex ea pugillū hauriens cremabit ſuper
altare in monimentum eiꝰ q obtulerit. rogās ꝓ
illo ⁊ expiās. reliquā vero partem ipſe habebit
in munere. Locutuſqꝫ ē dominꝰ ad moyſen di
cens. Anima ſi pꝛeuaricās cerimonias ꝑ erro
rē in his q̄ dn̄o ſunt ſanctificata peccauerit offe
ret ꝓ delicto ſuo arietem immaculatū de gregibꝰ
q emi poteſt duobꝰ ſiclis iuxta pōdus ſanctua/
rij. ipſumqꝫ qđ intulit dāni reſtituet. ⁊ qͥntā ptē
ponet ſupra tradēs ſacerdoti q rogabit ꝓ eo of
ferens arietē. ⁊ dimitteᷣ ei. Aīa q̄ peccauerit ꝑ
ignorantiā feceritqꝫ vnū ex his q̄ dn̄i lege ꝓhi
benᷣ. ⁊ peccati rea itellexerit iniqtatē ſuā: offe
ret arietē imaculatū de gregibꝰ ſacerdoti iuxta
menſuram eſtimationēqꝫ peccati: q orabit ꝓ eo
qꝛ neſciens fecerit. ⁊ dimitteᷣ ei qꝛ per errorem
deliquit in dominū. VI

LOcutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens.
Anima q̄ peccauerit. ⁊ ↄtēpta dn̄o ne
gauerit proximo ſuo depoſitum. qđ fidei
eius creditū fuerat vel vi aliquid extorſerit: aut
calūniā fecerit. ſiue rem perditam inuenerit. ⁊
inficiās inſuper peierauerit. ⁊ quodlibet aliud
ex pluribus fecerit in quibus ſolent peccare ho
mines reddet omnia q̄ per fraudem voluit ob
tinere integra. ⁊ qͥntā inſuper partē dn̄o cui dā
nū intulerat. Pro peccato aūt ſuo offeret arie/
tē īmaculatū de grege. ⁊ dabit eū ſacerdoti iuxᷓ
eſtimationeꝫ menſuramqꝫ delicti: qui rogabit
ꝓ eo coram domino. ⁊ dimitteᷣ illi ꝓ ſingulis
que faciēdo peccauit. Locutuſqꝫ ē dn̄s ad moy
ſen dicens. Precipe aaron ⁊ filijs eius. Hec
eſt lex holocauſti. Cremabiᷣ in altari tota nocte
vſqꝫ mane. Ignis ex eodē altari erit. Veſtieᷣ
tunica ſacerdos ⁊ feminalibꝰ lineis. tolletqꝫ ci
neres quos vorans ignis exuſſit. ⁊ ponens iu
xta altare ſpoliabiᷣ pꝛioribus veſtimentis. indu
tuſqꝫ alijs efferet eos extra caſtra. ⁊ in loco mū/
diſſimo vſqꝫ ad fauillā cōſumi faciet. Ignis au
tē in altari ſemꝑ ardebit quē nutriet ſacerdos:
ſubijciens ligna mane per ſingulos dies. ⁊ i/
poſito holocauſto deſuꝑ. adipes adolebit paci/
ficoꝝ. Ignis eſt iſte ꝑpetuus: q nunqꝫ deficiet
i altari. Hec ē lex ſacrificij ⁊ libamētoꝝ q̄ offe
rent filij aaron corā dn̄o ⁊ coram altari. Tollet
ſacerdos pugillū ſimile q̄ cōſperſa eſt oleo. ⁊ to
tū thus qđ ſuꝑ ſimilā eſt: adolebitqꝫ illud in al
tari in monimentū odoris ſuauiſſimi domino.
Reliquā aūt partē ſimile comedet aaron cū fi/
lijs ſuis abſqꝫ fermento. ⁊ comedet in loco ſan
cto in atrio tabernaculi. Ideo aūt nō fermenta
biᷣ. qꝛ pſ eiꝰ i dn̄o offerᷣ incenſū. Sāctū ſctōꝝ
erit ſicut ꝓ pctō atqꝫ delicto. Mares tm̄ ſtirpiſ
aaron comedēt illud. Legitimū ac ſempiternū
erit in generatiōibꝰ vr̄is đ ſacrificijs dn̄i. Ois
q tetigerit illa ſanctificabiᷣ. Locutuſqꝫ eſt dn̄s
ad moyſen dicens. Hec ē oblatio aaron ⁊ filio
rū eiꝰ: quā offerre debēt dn̄o i die vnctiōis ſue
Decimaꝫ partē ephi offerēt ſimile in ſacrificio
ſempiterno. Mediū eiꝰ mane ⁊ mediū eiꝰ veſpe
q̄ i ſertagine oleo cōſpſa frigeᷣ. Offeret aūt eā
calidā in odorē ſuauiſſimū dn̄o. ſacerdos q iu/
re patri ſucceſſerit: ⁊ tota cremabiᷣ i altari. Oē
eni ſacrificiū ſacerdotū igne cōſumeᷣ. nec qſqꝫ
comedet ex eo. Locutus eſt aūt dn̄s ad moyſen
dicēs. Loquere aaron ⁊ filijs eius. Iſta eſt lex
hoſtie ꝓ peccato. In loco vbi offerᷣ holocau/
ſtū: imolabiᷣ corā dn̄o. Sanctū ſcōꝝ ē. Sacer
dos q offert comedet eam in loco ſcō in atrio ta
bernaculi. Quicqd tetigerit carnes eiꝰ ſanctifi
cabiᷣ. Si de ſanguine illiꝰ veſtis fuerit aſpſa la
uabiᷣ in loco ſcō. Vas aūt fictile in quo cocta ē
cōfringeᷣ. Qđ ſi vas eneū fuerit. defricabiᷣ et
lauabiᷣ aqua. Ois maſculus de genere ſacer/

dotali veſcet̃ de carnibus eius: q2 ſcm̄ ſanctorū
eſt. Hoſtia .n. q̄ cedit̃ ꝓ pctō: cuius ſanguis in
fert̃ in tabernaculū teſtimonij ad expiandū i ſā/
ctuario: nō comedet̃. ſed ꝯburet̃ igni. VII
HEc quoqȝ eſt lex hoſtie ꝓ delicto. Scā
ſcōꝝ ē. Jdcirco vbi imolabit̃ holocau/
ſtū: mactabit̃ ⁊ victima pro delicto. Sā
guis eius per gyrum altaris fundet̃. Offerent
ex ea caudā ⁊ adipeȝ qui operit vitalia: duos re
nūculos ⁊ pinguedinē q̄ iuxta ilia eſt reticulum
qȝ iecoris cū renunculis: ⁊ adolebit ea ſacerdoſ
ſuper altare. Jncenſum eſt dn̄i ꝓ delicto. Ois
maſculus de ſacerdotali genere ī loco ſcō veſce
tur his carnibus: q2 ſcm̄ ſcōꝝ eſt. Sicut ꝓ pctō
offert̃ hoſtia: ita ⁊ pro delicto. Vtriuſqȝ hoſtie
lex vna erit. Ad ſacerdotē q eā obtulerit ꝑtine/
bit. Sacerdos q offert holocauſti victimam: ha-
bebit pellē eiꝰ. Et oē ſacrificiū ſimile qd coquit̃
in clibano. quicqd in craticula vel in ſartagine
ꝑparat̃. eius erit ſacerdotis a quo offertur: ſiue
oleo ꝯſpſa ſiue arida fuerit. Cūctis filijs aaron
mēſura eq̄ ꝑ ſingulos diuidet̃. Hec eſt lex ho/
ſtie pacificoꝝ q̄ offert̃ dn̄o. Si ꝓ grāꝝ actione
oblatio fuerit: offerēt panes abſqȝ fermēto. cō
ſpſos oleo: ⁊ lagana azima vncta oleo. coctāqȝ
ſimilam ⁊ collyridas olei admixtione ꝯſperſas
panes quoqȝ fermētatos cū hoſtia grāꝝ que im
molat̃ ꝓ pacificis: ex qbus vnus ꝓ p̄mitijs of
fert̃ dn̄o. ⁊ erit ſacerdotis q fundet hoſtie ſāgui
nem. Cuius carnes eadē comedent̃ die: nec re
manebit ex eis qcq̄ȝ vſqȝ mane. Si voto vl' ſpō
te qſpiam obtulerit hoſtiam: eadē ſilr̄ edetur
die. Sed ⁊ ſi qd in craſtinū remanſerit. veſci li
citū eſt. Quicqd aūt t̄ius inuenerit dies. ignis
abſumet. Siquis de carnibus victime pacifico
rū die tertio comederit: irrita fiet eiꝰ oblatio nec
proderit offerenti. qn potiꝰ q̄cūqȝ anima tali ſe
edulio contaminauerit. p̄uaricatiōis rea erit
Caro que aliquid tetigerit immundū non come/
det̃: ſed comburet̃ igni. Qui fuerit mūdus ve
ſcet̃ ex ea. Anima polluta q̄ ederit de carnibus
hoſtie pacificoꝝ que oblata eſt domino. ꝑibit d'
ppl'is ſuis: ⁊ que tetigerit immundiciam hominiſ
vel iumenti ſiue oīſ rei que polluere poteſt. ⁊ co
mederit de huiuſcemodi carnibus: interibit de
ppl'is ſuis. Locutuſqȝ eſt dn̄s ad moyſen dicēſ
Loquere filijs iſrael. Adipē ouis ⁊ bouis ⁊ ca
pre non comedetis. Adipē cadaueris mortici/
ni ⁊ eius aīalis qd a beſtia captū eſt: habebitis
in varios vſus. Si quis adipē q offerri debet i
cenſum dn̄i comederit. ꝑibit de pplo ſuo. San
guinē quoqȝ oīs aīalis nō ſumetis in cibo. tā d'
auibus q̄ȝ de pecoribus. Omnis anima q̄ ede
rit ſanguinem. peribit de populis ſuis. Locu/
tuſqȝ eſt dominus ad moyſen dicens. Loque/
re filijs iſrael dicens. Qui offert victimam pa
cificorum domino: offerat ſimul ⁊ ſacrificiū .i.
libamenta eius. Tenebit manibus adipem ho
ſtie. ⁊ pectuſculum. Cūqȝ ambo oblata domi/
no ꝯſecrauit: tradet ſacerdoti. q adolebit adipē
ſuꝑ altare: pectuſculum autem erit aaron ⁊ fili/
orum eius. Armus quoqȝ dexter de pacifico/
rum hoſtijs. cedet in p̄mitias ſacerdot̃. Qui
obtulerit ſanguinem ⁊ adipem filiorum aaron
ipſe habebit ⁊ armum dextrum in portione ſua
Pectuſculum enim eleuationis ⁊ armum ſe/
parationis tuli a filijs iſrael de hoſtijs eoꝝ pa/
cificis. ⁊ dedi aaron ſacerdoti ⁊ filijs eius lege
perpetua ab omni populo iſrael. Hec ē vnctō
aaron ⁊ filiorum eiꝰ in cerimonijs domini: die
quo obtulit eos moyſes vt ſacerdotio fungerē/
tur. ⁊ que precepit eis dari dominꝰ a filijs iſra/
el religione perpetua in generationibus ſuis.
Jſta ē lex holocauſti ⁊ ſacrificij ꝓ peccato atqȝ
delicto. ⁊ ꝓ conſecratiōe ⁊ pacificoꝝ victimis:
quā cōſtituit dn̄s moyſi in monte ſynai qn̄ mā/
dauit filijs iſrael vt offerēt oblatiōes ſuas dn̄o
in deſerto ſynai. VIII
LOcutuſqȝ eſt dominus ad moyſen di/
cens. Tolle aaron cum filijs ſuis. ve/
ſtes eorum ⁊ vnctionis oleū. vitulū ꝓ
peccato. duos arietes. caniſtrum cum azimis.
⁊ congregabis omnem cetum iſrael ad oſtium
tabernaculi. Fecit moyſes vt dominus impe/
rauerat: cōgregataqȝ oi turba ante fores taber
naculi ait. Jſte eſt ſmo quem iuſſit dominꝰ fie/
ri. Statimqȝ obtulit aaron ⁊ filios eius. Cūqȝ la
uiſſet eos. veſtiuit pontificem ſubucula linea ac
cingens eum baltheo. ⁊ induens eum tunica
hyacinthina. ⁊ deſuper humerale impoſuit: qd
aſtringēs cingulo aptauit rationali in quo erat
doctrina ⁊ veritas. Cydari quoqȝ texit caput.
⁊ ſuper eam contra frontem poſuit laminā au/
ream conſecratam in ſanctificatione. ſicut pre/
ceperat ei dominus. Tulit ⁊ vnctionis oleum
quo liniuit tabernaculum cū omni ſupellectili
ſua. Cūqȝ ſanctificans aſperſiſſet altare ſepteȝ
vicibus. vnxit illud ⁊ omnia vaſa eius: labrū/
qȝ cū baſi ſua ſanctificauit oleo. Quod fundens
ſuper caput aaron: vnxit eū ⁊ conſecrauit. Fili
os quoqȝ eius oblatos. veſtiuit tunicis lineis ⁊
cinxit baltheis: impoſuitqȝ mitras vt iuſſerat do
minus. Obtulit ⁊ vitulū ꝓ peccato. Cūqȝ ſu/
per caput eius poſuiſſet aaron ⁊ filij eius ma/

nus ſuas: immolauit eum hauriens ſanguinē
⁊ tincto digito tetigit cornua altaris per gyrū.
Quo expiato ⁊ ſanctificato: fudit reliquum ſan
guinem ad fundamenta eius. Adipem vero q
erat ſuper vitalia ⁊ reticulū iecoris: duoſq; re/
nunculos cum aruinulis ſuis adoleuit ſuper al
tare. vitulum cum pelle ⁊ carnibus ⁊ fimo cre/
mans extra caſtra. ſicut preceperat dominus.
Obtulit ⁊ arietem in holocauſtum. Super cu
ius caput cum impoſuiſſet aaron ⁊ filij eiꝰ ma/
nus ſuas. immolauit eum. ⁊ fudit ſanguinem
eius per circuitum altaris. Ipſumq; arietem in
fruſtra concidens. caput eius ⁊ artus ⁊ adipē
adoleuit igni: lotis prius inteſtinis ⁊ pedibus.
Totūq; ſimul arietem incendit ſuper altare. eo
ꝙ eſſet holocauſtū ſuauiſſimi odoris domino.
ſicut preceperat ei. Obtulit ⁊ arietem ſecūdum
in conſecrationem ſacerdotum: poſuerūtq; ſu/
per caput eius aaron ⁊ filij eius manus ſuas.
Quem cū immolaſſet moyſes ſumens de ſan
guine eius. tetigit extremū auricule dextre: aa/
ron ⁊ pollicē manus eius dextre ſimiliter ⁊ pe
dis. Obtulit ⁊ filios aaron. Cūq; de ſangui/
ne arietis immolati tetigiſſet extremū auricule
ſingulorꝫ dextri ⁊ pollices manus ac dextre pe
dis: reliquū fudit ſuper altarē per circuitū. Adi
pem vero ⁊ caudam omnēq; pinguedinē que
operuit inteſtina: reticulūq; iecoris ⁊ duos re/
nes cū adipibus ſuis ⁊ armo dextro ſeperauit.
Tollens aūt de caniſtro azimorꝫ quod erat co/
rā domino panes abſq; fermento ⁊ collyridā
cōſperſam oleo laganūq;. poſuit ſuper adipes
⁊ armū dextrū tradens ſimul omnia aaron ⁊ fi
lijs eius. Qui poſtq̄ȝ lauauerūt ea corā domi/
no rurſū ſuſcepta de manibus eorꝫ. adoleuit ſu
per altare holocauſti: eo ꝙ conſecrationis eēt ob
latio in odorē ſuauitatis ſacrificij domino. Tu
litq; pectuſculū eleuans illud coram domino d'
ariete conſecrationis in partem ſuam ſicut pre/
ceperat ei dominus. Aſſumenſq; vnguentū ⁊
ſanguinem qui erat in altari aſperſit ſup aaron
⁊ veſtimēta eius ⁊ ſuper filios illius ac veſtes
eorꝫ. Cūq; ſanctificaſſet eos in veſtitu ſuo. pre
cepit eis dicens. Coquite carnes ante fores ta/
bernaculi ⁊ ibi comedite eas. Panes q̄ȝ con/
ſecrationis edite q poſiti ſūt in caniſtro. ſicut p̄
cepit mihi dominus dicens. Aaron ⁊ filij eius
comedent eos. Quicquid aūt reliquū fuerit de
carne ⁊ panibus. ignis aſſumet. De oſtio quo
q; tabernaculi nō exibitis ſeptem diebus. vſq;
ad diem quo complebit̄ tempus conſecrationis
veſtre. Septem enim diebus finit̄ conſecratio

ſicut in p̄ſentiarū factū ē. vt ritꝰ ſacrificij cōple
ret̄. Die ac nocte manebitis i tabernaculo. ob
ſeruātes cuſtodias dn̄i ne moriamini. Sic enim
mihi p̄ceptū ē. Feceruntq; aaron ⁊ filij eius cū
cta q̄ locutꝰ ē dn̄s p manū moyſi. IX
Acto autem octauo die. vocauit moy/
ſes aaron ⁊ filios eius ac maiores na/
tu iſrl': dixitq; ad aarō. Tolle de armē
to vitulum ꝓ peccato ⁊ arietem in holocauſtū
vtrūq; imaculatū. ⁊ offer illos corā domino. ⁊
ad filios iſrael loqueris. Tollite hircū ꝓ pecca
to. ⁊ vitulum atq; agnum anniculū ⁊ ſine ma
cula in holocauſtum: bouem ⁊ arietem ꝓ paci
ficis. ⁊ imolate eos coram domino in ſacrificio
ſingulorum ſimilam conſperſam oleo offeren
tes. Hodie enim dominus apparebit vobis.
Tulerunt ergo cuncta que iuſſerat moyſes ad
oſtium tabernaculi: vbi cū omnis multitudo
aſtaret ait moyſes. Iſte eſt ſermo quem precе
pit dominꝰ: facite ⁊ apparebit vobis gloria eiꝰ
Et dixit ad aaron. Accede ad altare: ⁊ imola
ꝓ peccato tuo. Offer holocauſtū ⁊ deprecare
ꝓ te ⁊ ꝓ populo. Cūq; mactaueris hoſtiā po/
puli. ora ꝓ eis ſicut precepit dominus. Stati/
mq; aaron accedens ad altare imolauit vitulū ꝓ
peccato ſuo. cuius ſanguinem obtulerūt ei filij
ſui. In quo tingens digitum tetigit cornua al/
taris. ⁊ fudit reſiduum ad baſim eius. Adipē
q; ⁊ renunculos ac reticulum iecoris que ſunt
ꝓ peccato adoleuit ſuper altare: ſicut precepe/
rat dn̄s moyſi. Carnes vero ⁊ pellē eiꝰ extra ca/
ſtra cōbuſſit igni: immolauit ⁊ holocauſti victi
mā. Obtulerūtq; ei filij ſui ſanguinē eiꝰ: quē
fudit per altaris circuitū. Ipſam etiā hoſtiā in
fruſtra cōciſam cū capite ⁊ mēbris ſingulis ob
tulerunt: que oīa ſup altare cremauit igni: lotis
aqua p̄us inteſtinis ⁊ pedibꝰ. Et ꝓ peccato po
puli offerēs. mactauit hircū: expiatoq; altari ſe
cū holocauſtū: addēs in ſacrificio libamēta que
pariter offerunt̄. ⁊ adolens ea ſup altare: abſq;
cerimonijs holocauſti matutini. Immolauit ⁊
bouem atq; arietem hoſtias pacificas populi.
Obtulerūtq; ei filij ſui ſanguinē quē fudit ſup
altare in circuitu: adipem aūt bouis ⁊ caudam
arietis renūculoſq; cū adipibꝰ ſuis ⁊ reticulū
iecoris poſuerunt ſuper pectora. Cūq; cremati
eſſent adipes ſup altare: pectora eorꝫ ⁊ armos
dextros ſepauit aaron eleuans coram dn̄o: ſi/
cut p̄ceperat moyſes. Et extēdēs manū ad po
pulū benedixit ei: ſicq; cōpletis hoſtijs ꝓ pecca
to ⁊ holocauſtis ⁊ pacificis. deſcēdit. Ingreſſi
aūt moyſes ⁊ aaron in tabernaculū teſtimonij

⁊ deinceps egreſſi bñdixerunt pplo. Apparu-
itq; glia dñi oi multitudini: ⁊ ecce egreſſus ignis
a dño. deuorauit holocauſtũ ⁊ adipes q erãt ſu
per altare. Quod cũ vidiſſent turbe: laudaue-
runt dñm ruentes in facies ſuas. X

Arreptiſq; nadab ⁊ abiu filij aaron thu
ribulis impoſuerũt ignẽ ⁊ icenſũ deſu
per offerẽtes corã dño ignẽ alienũ: qḋ
eis preceptũ nõ erat. Egreſſuſq; ignis a domi
no deuorauit eos. ⁊ mortui ſũt corã dño. Dixit
q; moyſes ad aaron. Hoc ẽ qḋ locutus ẽ dñs.
Sctificabor in his qui appropinquant mihi: ⁊ i
conſpectu oĩs populi glorificabor. Qḋ audiẽs
tacuit aaron. Vocatis aũt moyſes myſahele ⁊
eliſaphan. filijs oziel patrui aaron. aĩt ad eos.
Ite ⁊ tollite frẽs vr̃os de ↄſpectu ſanctuarij: ⁊
aſportate extra caſtra. Cõfeſtim q; pgentes tu-
lerũt eos ſicut iacebãt veſtitos lineis tunicis: ⁊
eiecerunt foras vt ſibi fuerat impatũ. Locutuſ-
q; eſt moyſes ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar
filios eius. Capita vr̃a nolite nudare: ⁊ veſti-
menta nolite ſcindere. ne forte moriamini: ⁊ ſu
per oẽm cetũ oriat̃ indignatio. Frẽs vr̃i ⁊ oĩs
dom⁹ iſrael plangãt incẽdiũ qḋ dñs ſuſcitauit:
vos aũt nõ egrediemini fores tabernaculi: alio
qn peribitis. Oleũ quippe ſcẽ vnctõis ẽ ſuper
vos. Qui fecerũt oĩa iuxta p̃ceptũ moyſi. Di-
xitq; dñs ad aaron. Vinũ ⁊ oẽ qḋ inebriare po
teſt nõ bibetis tu ⁊ filij tui qñ intrabis in taber
naculũ teſtimonij ne moriamini: q: p̃ceptũ ſem
piternũ eſt in generatiões vr̃as: ⁊ vt habeatis
ſciam diſcernẽdi inter ſcm̃ ⁊ pphanũ. inter pol
lutũ ⁊ mundũ doceatiſq; filios iſrael oĩa legiti-
ma mea que locut⁹ ſum ad eos p manum moyſi
Locutuſq; eſt moyſes ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊
ithamar filios eius qui erãt reſidui. Tollite ſa
crificiũ qḋ remanſit de oblatione dñi: ⁊ comedi
te illud abſq; fermẽto iuxta altare. q: ſcm̃ ſcõꝝ
eſt: comedetis aũt in loco ſancto qḋ datũ eſt tibi
⁊ filijs tuis de oblationib⁹ dñi. ſicut preceptuꝫ ẽ
mihi. Pectuſculũ q̃q; qḋ oblatũ eſt. ⁊ armũ qui
ſeparat⁹ ẽ. edetis in loco mũdiſſimo tu ⁊ filij tui
⁊ filie tue tecum. Tibi enim ac liberis tuis re-
poſita ſunt de hoſtijs ſalutarib⁹ filioꝝ iſrael: co
q; armũ ⁊ pectus ⁊ adipes qui cremantur in al
tari. eleuauerũt q; corã dño: ⁊ pertineãt ad te ⁊
ad filios tuos lege perpetua. ſicut precepit dñs
Inter hec hircũ qui oblatus fuerat p pctõ cum
quereret moyſes: exuſtũ repperit. iratuſq; ↄtra
eleazar ⁊ ithamar filios aaron qui remãſerant
ait. Cur nõ comediſtis hoſtiã p pctõ in loco ſã
cto. que ſancta ſcõꝝ eſt. ⁊ data vobis vt portetis
iniquitatẽ multitudinis ⁊ rogetis pro ea in con
ſpectu dñi: p̃ſertim cũ de ſanguie illi⁹ nõ ſit illa-
tũ intra ſancta. ⁊ comedere debueratis eã i ſan
ctuario. ſicut p̃ceptũ ẽ mihi. Reſpondit aaron:
Oblata eſt hodie victima p pctõ ⁊ holocauſtuꝫ
corã domino: mihi aũt accidit qḋ vides. Quo-
modo potui comedere eã: aut placere dño in cerimo-
nijs mente lugubri. Qḋ cũ audiſſet moyſes re
cepit ſatiſfactionem. XI

Locutus ẽ dñs ad moyſen ⁊ aaron di-
cens. Dicite filijs iſrael. Cuſtodite oĩa
que ſcripſi vobis: vt ſim deus veſter.
Hec ſunt aĩalia que comedere debetis de cun-
ctis aĩantib⁹ terre. Oẽ qḋ hꝫ diuiſam vngulaꝫ
⁊ ruminat in pecorib⁹ comedetis. Quicqd aũt
ruminat ⁊ hꝫ vngulã ſed non diuidit eaꝫ. ſicut
camelus ⁊ cetera. nõ comedetis illud. ⁊ inter im
mũda reputabitis. Cyrogrillus q ruminat vn
gulãq; nõ diuidit. immundus ẽ. lepus quoq; nã
⁊ ipſe ruminat ſed vngulã non diuidit. ⁊ ſus q̃
cũ vngulã diuidat non ruminat: horũ carnib⁹
nõ veſcemini nec cadauera ↄtingentis: q: immũ
da ſũt vobis. Hec ẽt ſunt que gignunt̃ i aquis
⁊ veſci licitũ eſt. Oẽ qḋ hꝫ pẽnulas ⁊ ſquamas
tã in mari q̃ in fluminib⁹ ⁊ ſtagnis. comedetis
Quicquid aũt pẽnulas ⁊ ſquamas nõ hꝫ eoꝝ
que i aquis mouent̃ ⁊ viuũt. abhominabile vo
bis execrandũq; erit. Carnes eoꝝ nõ comede
tis. ⁊ morticina vitabitis. Cuncta q̃ non habẽt
pẽnulas ⁊ ſquamas i aquis. polluta erũt. Hec
ſunt q̃ de auib⁹ comedere nõ debetis. ⁊ vitãda
ſunt vobis. Aquilã ⁊ gryphũ ⁊ halyetũ ⁊ mil-
uũ ac vulturẽ iuxta genus ſuũ. ⁊ oẽ coruini ge
neris i ſilitudinẽ ſuã: ſtrutionẽ ⁊ noctuã ⁊ laꝝ
⁊ accipitrẽ iuxta genus ſuũ: bubonem ⁊ mergu
lũ ⁊ ibin ⁊ cygnũ ⁊ onocrotalum ⁊ porphirio-
nem. herodioneꝫ ⁊ caradrion iuxta gen⁹ ſuum
vpupam q̃q; ⁊ veſpertiliõnẽ. Oẽ de volucrib⁹
qḋ graditur ſuper quattuor pedes. abhomina-
bile erit vobis. Quicquid antẽ ambulat qdem
ſup quattuor pedes: ſꝫ hꝫ longiora retro crura
p q̃ ſalit ſup terrã comedere debetis. vt ẽ bruc⁹
i gnẽ ſuo. ⁊ athacus atq; ophimach⁹ atq; locu
ſta. ſingula iuxta genus ſuũ. Quicqd aũt ex vo
lucrib⁹ q̃ttuor tñ hꝫ pedes. execrabile erit vobis
⁊ quicũq; morticina eoꝝ tetigerit. polluetur. ⁊
erit immundus vſq; ad veſperaꝫ. ⁊ ſi neceſſe fue
rit vt portet quippiã hoꝝ mortuum: lauabit ve
ſtimenta ſua. ⁊ immundus erit vſq; ad occaſũ ſo
lis. Oẽ aĩal qḋ hꝫ quidẽ vngulã ſed non diui-
dit eã nec ruminat. immundũ erit. ⁊ quicquid te-
tigerit illud contaminabitur. Qḋ ambulat ſup

manus ex cunctis aīantibus q̄ incedunt q̄drupe
dia. īmundum erit. Qui tetigerit morticina eo
rum. polluetur vſq3 ad veſpeꝛ. ⁊ qui portaue/
rit huiuſcemodi cadauera. lauabit veſtimenta
ſua. ⁊ inmundus erit vſq3 ad veſperū: qꝛ oīa hec
inmunda ſunt vobis. Hec quoq3 inter polluta re
putabunt de his que mouent in terra muſtela
⁊ mus ⁊ cocodrillus. ſingula iuxta genꝰ ſuum.
migale. camelcon. ⁊ ſtellio. ⁊ lacerta. ⁊ talpa.
oīa hec īmūda ſunt. Qui tetigerit morticina eo
rum. īmundus erit vſq3 ad veſperū. ⁊ ſup qḋ
ceciderit quicq̄3 de morticinis eoꝝ. polluetur.
Tam vas ligneū ⁊ veſtimentū q̄3 pelles ⁊ cili/
tia. ⁊ in quocūq3 fit opꝰ. tingent aqua: ⁊ pollu/
ta erunt vſq3 ad veſperū. ⁊ ſic poſtea munda/
bunt. Vas aūt fictile in quod hoꝝ quicq̄3 intro
ceciderit polluet. ⁊ iccirco frangendū ē. Omnis ci
bus quem comederis ſi fuſa fuerit ſup eū aqua.
īmundus erit. ⁊ oē liquēs qḋ bibitur ď vniuer
ſo vaſe. īmundū erit. Et quicqd de morticinis hu
iuſcemodi ceciderit ſuper illud inmundū erit. ſi/
ue clibani ſiue cytropedes deſtruent. ⁊ inmundi
erūt. Fontes vero ⁊ ciſterne ⁊ oīs aquaꝝ cōgre
gatio. mūda erit. Qui morticina eoꝝ tetigerit:
polluet. Si ceciderit ſup ſementē nō polluet eā.
Si aūt quiſpiā aqua ſementē pfuderit ⁊ poſtea
morticinis tacta fuerit illico polluetur. Si mor
tuum fuerit animal qḋ licet vobis comedere.
Qui cadauer eius tetigerit. īmundus erit vſq3
ad veſperū. Et qui comederit ex eo quippiā3 ſi
ue portauerit lauabit veſtimenta ſua. ⁊ īmūdus
erit vſq3 ad veſperū. Omne qḋ reptat ſup terram
abhominabile erit: nec aſſumet in cibū. Quic/
quid ſup pectꝰ q̄drupes gradit. ⁊ multos hēt pe/
des. ſiue per humū trahit. nō comedetis: qꝛ ab
hominabile ē. Nolite cōtaminare aīas vr̄as: nec
tangatis quicq̄3 eoꝝ ne inmundi ſitis. Ego ſu3 do
minus deus veſter. Sci eſtote. qꝛ ego ſcūs ſu3.
ne polluatis aīas vr̄as ī oī reptili qḋ mouet ſu
per terrā. Ego. n. ſū dn̄s q eduxi vos de terra
egypti: vt eſſem vobis ī deū. Sci eritis. qꝛ ego
ſcūs ſum. Iſta eſt lex aīantiū ac volucru3 ⁊ oīs
aīe viuētis q̄ mouet in aqua ⁊ reptat in terra ut
differentias noueritis mūdi ⁊ īmūdi ⁊ ſciatis qd
comedere ⁊ reſpuere debeatis. XII

L
l
Ocutuſq3 eſt dn̄s ad moyſen dicens:
Loquere filijs iſrael. ⁊ dices ad eos:
Mulier ſi ſuſcepto ſemine peperit ma
ſculū: īmūda erit ſeptē diebus iuxta dies ſepa
tionis mēſtrue. ⁊ die octauo circūcidet infantu
lus. ipſa vero triginta tribꝰ diebꝰ manebit in ſan
guine purificatōis ſue. Omne ſcm̄ non tanget nec
ingredietur in ſanctuariu3 donec īpleant dies
purgationis ſue. Sin aūt feminā pepererit im
munda erit duabꝰ ebdomadibus iuxta ritū flu
xus menſtrui. ⁊ ſexagintaſex diebꝰ manebit in
ſanguine purificationis ſue. Cūq3 expleti fue/
rint dies purificatiōis ſue pro filio ſiue pro filia
deferet agnū anniculū in holocauſtu3 ⁊ pullū q3
columbe ſiue turturē p peccato ad oſtiū taber/
naculi teſtimonij: ⁊ tradet ſacerdoti qui offeret
illa corā dn̄o ⁊ orabit p ea. ⁊ ſic mundabitur p
fluxu ſanguinis ſui. Iſta eſt lex parientis ma
ſculū aut feminā. Quod ſi non inuenerit manꝰ eius
nec potuerit offerre agnū: ſumet duos turtures
vel duos pullos columbaꝝ: vnū in holocauſtū
⁊ alteꝝ pro peccato. Orabitq3 p ea ſacerdos. ⁊
ſic mundabitur. XIII

L
l
Ocutuſq3 ē dn̄s ad moyſen ⁊ aarō di
cens: Homo in cuius cute ⁊ carne ortus
fuerit diuerſus color ſiue puſtula aut q̄
ſi lucens quippiā. i. plaga lepre. adducet ad aa/
ron ſacerdotē. vel ad vnū quēlibet filioꝝ eius.
Qui cum viderit leprā in cute ⁊ pilos in albu3
mutatos colorē. ipſamq3 ſpēm lepre humiliorē
cute ⁊ carne reliqua. plaga lepre ē. ⁊ ad arbitri
um eius ſeparabit. Sin aūt lucis candor fuerit ī
cute. nec humilior carne reliqua. ⁊ pili coloris
priſtini: recludet eū ſacerdos ſeptē diebꝰ ⁊ conſi
derabit die ſeptimo. Et ſi quidē lepra vltra nō
creuerit nec tranſierit in cute priores terminos
rurſum recludet eū ſepte3 diebus alijs. ⁊ die ſe
ptimo contemplabit. Si obſcurior fuerit lepra
⁊ non creuerit in cute. mundabit eu3 qꝛ ſcabies
eſt: lauabitq3 homo veſtimēta ſua. ⁊ mūdꝰ erit
Quod ſi poſtq̄3 a ſacerdote viſus eſt ⁊ redditꝰ mū/
ditie iteꝝ lepra creuerit. adducet ad eū. ⁊ īmun
ditie cōdēnabit. Plaga lepre ſi fuerit in hoīe.
adducet ad ſacerdotē. ⁊ videbit eum. Cūq3 co
lor albus in cute fuerit. ⁊ capilloꝝ mutauerit aſ
pectum. ipſa quoq3 caro viua apparuerit: lepra
vetuſtiſſima iudicabit: atq3 inolita cuti. Conta
minabit itaq3 eū ſacerdos ⁊ non recludet: qꝛ p
ſpicue inmunditie eſt. Sin aūt effloruerit diſcur
rens lepra in cute. ⁊ operuerit omnē carnem a
capite vſq3 ad pedes quicquid ſub aſpectu ocu/
lorum cadit: conſiderabit eum ſacerdos. ⁊ tene
ri lepra mundiſſima iudicabit. eo q omnis in
candorem verſa ſit. ⁊ iccirco homo mundꝰ erit
Qn̄ vero caro viuens in eo apparuerit. tunc ſa
cerdotis iudicio polluetur. ⁊ inter īmundos re
putabit. Caro enim viua ſi lepra aſpergit: im
munda eſt. Quod ſi rurſum verſa fuerit ī alborem
⁊ totū hoīem operuerit: conſiderabit eum ſacer

cos. ⁊ mundū eſſe decernet. Caro aūt ⁊ cutis i
qua vlcus natum eſt ⁊ ſanatū. ⁊ in loco vlceris
cicatrix alba apparuerit ſiue ſubrufa. adduce/
tur homo ad ſacerdotē. Qui cum viderit locū
lepre humiliorem carne reliqua: ⁊ pilos verſos
in candorem contaminabit eū. Plaga enim le
pre orta eſt in vlcere. Qꝫ ſi pilus coloris eſt pri/
ſtini. ⁊ cicatrix ſubobſcura ⁊ vicina carne non ē
humilior: recludet eū ſeptem diebus. Et ſi qui/
dē creuerit. adiudicabit eū lepre ſin aūt ſteterit i
loco ſuo. vlceris ē cicatrix. ⁊ homo mundꝰ erit.
Caro aūt ⁊ cutis quam ignis exuſſerit. ⁊ ſana/
ta albam ſiue rufam habuerit cicatricē: conſide
rabit eam ſacerdos. Et ecce ſi verſa eſt in albo
rē. ⁊ locus eius reliqua cute eſt humilior: conta
minabit eum. qꝛ plagā lepre in cicatrice orta ē.
Qꝫ ſi piloꝝ color ñ fuerit immutatꝰ. nec humilior
plaga carne reliqua. ⁊ ipſa lepre ſpēs fuerit ſub
obſcura: recludet eū ſeptem diebus. ⁊ die ſepti
mo contemplabitur. Si creuerit in cute lepraꝰ.
contaminabit eum: ſin aūt in loco ſuo cādor ſte
terit non ſatis clarus. plaga combuſtionis ē. ⁊
iccirco mundabitur. qꝛ cicatrix eſt combuſture
Vir ſiue mulier in cuiꝰ capite vel barba germi
nauerit lepra. videbit eos ſacerdos. Et ſi qdē
humilior fuerit locus carne reliqua. ⁊ capillus
flauus. ſolitoqꝫ ſubtilior. contaminabit eos: qꝛ
lepra capitis ac barbe eſt. Sin autē viderit lo/
cum macule equalem vicine carni ⁊ capillū ni/
grum: recludet eos ſeptem diebus. ⁊ die ſepti/
mo intuebitur. Si non creuerit macula ⁊ capil
lus ſui coloris eſt. ⁊ locus plage carni reliquę eq̄
lis. radet̄ homo abſqꝫ loco macule. ⁊ rcludetur
ſeptē diebꝰ alijs. Si die ſeptimo viſa fuerit ſte
tiſſe plaga in loco ſuo. nec humilior carne reliq̄
mundabit eum: lotiſqꝫ veſtibus ſuis: mundus
erit. Sin autem poſt emundationē rurſus cre
uerit macula in cute. non queret amplius vtrū
capillus in flauum colorem ſit cōmutatus: quia
aperte immundus eſt. Porro ſi ſteterit macula ⁊
capilli nigri qui fuerint: nouerit hominē ſana
tum eſſe. ⁊ confidenter eum pronunciet mūdū
Vir ſiue mulier in cuius cute candor apparue
rit: intuebitur eos ſacerdos. Si deprehenderit
ſubobſcurum alborem lucere in cute. ſciat non
eſſe lepram. ſed maculam coloris candidi. ⁊ ho
minem mundum. Vir de cuius capite capilli
fluunt. caluus ⁊ mundus eſt. Et ſi a fronte ce/
ciderint pili: recaluaſter ⁊ mundus eſt. Sin au
tem in caluitio ſiue in recaluatione albus vel ru
fus color fuerit exortus. ⁊ hoc ſacerdos viderit
condēnabit eum: aut dubie lepre que orta eſt i

caluitio. Quicūqꝫ ergo maculatus fuerit lepra
⁊ ſeparatus eſt ad arbitrium ſacerdotis. habe/
bit veſtimenta diſſuta. caput nudum. os veſte
contectum. contaminatum ac ſordidum ſe clā/
mabit. Omni tempore quo leproſus eſt ⁊ im/
mundus. ſolus habitabit extra caſtra. Veſtis
lanea ſiue linea que lepram habuerit in ſtamine
atqꝫ ſub tegmine. aut certe pellis: vel quicquid
ex pelle confectum eſt: ſi alba vel rufa macula
fuerit infecta. lepra reputabitur. oſtendeturqꝫ
ſacerdoti. Qui conſideratam recludet ſeptē die
bus: ⁊ die ſeptimo rurſus aſpiciens. ſi deprehē
derit creuiſſe. lepra perſeuerans eſt: pollutum
iudicabit veſtimentum. ⁊ oē in quo fuerit inuen
ta. ⁊ iccireo comburetur flāmis. Qꝺ ſi eam vi
derit non creuiſſe: precipiet ⁊ lauabunt id i quo
lepra eſt: recludetqꝫ illud ſeptem diebus alijs.
Et cum viderit faciem quidē priſtinam non re
uerſam. nec tamē creuiſſe leprā: immundum iu/
dicabit ⁊ igne comburet. eo qꝫ infuſa ſit in ſup/
ficie veſtimenti vel per totum lepra. Sin autē
obſcurior fuerit locus lepre poſtqꝫ veſtis eſt lo
ta: abrumpet eum ⁊ a ſolido diuidet. Qꝺ ſi vl/
tra apparuerit in his locis que prius immacula/
ta erant lepra volatilis ⁊ vaga. debet igne com
buri. Si ceſſauerit. lauabit aqua ea que pura ſūt
ſecundo. ⁊ munda erunt. Iſta eſt lex lepre ve/
ſtimenti lanei ⁊ linei. ſtaminis atqꝫ ſubtegminis
oiſqꝫ ſupellectilis pelliceę: quō mundari debe/
at vel contaminari.

XIIII

Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen dicens:
Hic eſt ritꝰ leproſi quando mundan/
dus ē. Adducetur ad ſacerdotē. Qui
egreſſus de caſtris cum inuenerit leprā eē mū
datam precipiet ei qui purificatur vt offerat du
os paſſeres viuos pro ſe quos veſci licitum eſt
⁊ lignum cedrinum vermiculūqꝫ ⁊ hyſopum.
Et vnum ex paſſeribus immolari iubebit in va/
ſe fictili ſuper aquas viuentes: alium autem vi
uum cum ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ hyſopo. tin/
get in ſanguine paſſeris immolati quo aſperget il
lum qui mundandus eſt ſepties vt iure purget̄
⁊ dimittet paſſerem viuum in agrum auolet.
Cūqꝫ lauerit homo veſtimenta ſua. radet oēs
pilos corporis ⁊ lauabit̄ aqua. purificatuſqꝫ i
gredietur caſtra: ita dūtaxat vt maneat extra ta
bernaculum ſuum ſeptem diebus. ⁊ die ſepti/
ma radet capillos capitis. barbāqꝫ ⁊ ſuperci/
lia: ac totius corporis pilos. Et lotis rurſū ve
ſtibus ⁊ corpore: die octauo ſumet duos agnos
immaculatos. ⁊ ouē ānicula abſqꝫ macula. ⁊ tres
decimas ſimile in ſacrificiū q̄ cōſperſa ſit oleo.

⁊ ſeorſum olei ſextariū. Cūq; ſacerdos purifi-
cans hoiem ſtatuerit eū. ⁊ hec oia coram dño in
oſtio tabernaculi teſtimonij. tollet agnū ⁊ offer-
ret eū ꝓ delicto, oleiq; ſextarium. Et oblatis an
dñm oibus imolabit agnū vbi ſolet imolari ho-
ſtia pro pctō. ⁊ holocauſtū. i. in loco ſcō. Sicut
n. ꝓ pctō: ita ⁊ pro delicto ad ſacerdotē ptinet
hoſtia. Scā ſcōꝝ eſt. Aſſumenſq; ſacerdos de
ſanguine hoſtie que imolata ē ꝓ delicto: ponet
ſuper extremū auricule dextre eius q mundat.
⁊ ſuper pollices manus dextre ⁊ pedis. ⁊ d̄ olei
ſextario mittet in manū ſuā ſiniſtrā. tingetq; di-
gitū dextrum i eo. ⁊ aſperget corā dño ſepties.
Q̄d autē reliquū ē olei in leua manu. fundet ſu-
per extremū auricule dextre eius q mundat. ⁊
ſup pollices manus ac pedis dextri. ⁊ ſup ſan-
guinē qui effuſus eſt ꝓ delicto. ⁊ ſup caput ei⁹.
Rogabitq; ꝓ eo corā dño: ⁊ faciet ſacrificium ꝓ
peccato. Tunc imolabit holocauſtū. ⁊ ponet il-
lud in altari cū libamentis ſuis. ⁊ hō rite mun-
dabit. Q̄ ſi pauper ē ⁊ nō pōt manus ei⁹ inue-
nire que dicta ſunt. pro delicto aſſumet agnum
ad oblationē vt roget ꝓ eo ſacerdos: decimāq;
ptē ſimile ꝯſperſe oleo i ſacrificiū. ⁊ olei ſextari-
um: duoſq; turtures ſiue duos pullos columbe
quoꝝ vnus ſit ꝓ pctō. ⁊ alter in holocauſtū of-
ferretq; ea die octauo purificatiōis ſue ſacerdo-
ti ad oſtiū tabernaculi teſtimōij corā dño. Qui
ſuſcipiens agnum ꝓ delicto ⁊ ſextariū olei leua-
bit ſimul. imolatoq; agno. de ſanguine ei⁹ po-
net ſuper extremum auricule dextre eius q mū-
datur. ⁊ ſuper pollices manus ei⁹ ac pedis dex-
tri. Olei vo partē mittet in manū ſuā ſiniſtrā:
in quo tingēs digitū dextre manus aſperget ſe-
pties cōtra dūm. tangetq; extremū dextre auri-
cule illius q mūdat ⁊ pollices manus ac pedis
dextri: i loco ſanguinis qui effuſus ē ꝓ delicto.
Reliquā autē partē olei q̄ eſt in ſiniſtra manu:
mittet ſup caput purificati vt placet ꝓ eo dñm:
⁊ turturem ſiue pullū columbe offeret vnum ꝓ
delicto: ⁊ alterum in holocauſtū cum libamen-
tis ſuis. Hoc eſt ſacrificiū leproſi qui habere nō
pōt oia in emundationē ſui. Locutuſq; ē dñs
ad moyſen ⁊ aaron dicens: Cūq; ingreſſi fue-
ritis terrā chanaan quam ego dabo vobis in
poſſeſſionē ſi fuerit plaga lepre i edibus: ibit cu-
ius eſt domus nuncians ſacerdoti. et dicet:
Quaſi plaga lepre videtur mihi eſſe in domo
mea. At ille precipiet vt efferantur vniuerſa d̄
domo priuſq; ingrediatur eam ⁊ videat vtrum
leproſa ſit: ne immunda fiant omnia q̄ i domo
ſunt. Intrabitq; poſtea vt conſideret leprā do-
mus. ⁊ cum viderit in parietibus illius quaſi
valliculas pallore ſiue rubore deformes. ⁊ hu-
militores ſuperficie reliqua: egredietur oſtium
domus. ⁊ ſtatim claudet illam ſeptē diebus: re-
uerſuſq; die ſeptimo conſiderabit eam. Si in-
uenerit creuiſſe lepram: iubebit erui lapides in
quibus lepra eſt. ⁊ proijci eos extra ciuitatē in
locum imundum. domū autem ipſam radi in-
trinſecus per circuitum ⁊ ſpargi puluerem ra-
ſure extra vrbem in locū imundū. lapideſq; ali-
os reponi pro his qui ablati fuerant: ⁊ luto alio
liniri domū. Sin autē poſtq; eruti ſunt lapides
⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita. ingreſſus ſacer-
dos viderit reuerſam leprā ⁊ parietes reſper-
ſos maculis: lepra eſt perſeuerans ⁊ imūda do-
mus. Quam ſtatim deſtruent ⁊ lapides ei⁹ ac
ligna atq; vniuerſum puluerem proijcient ex-
tra oppidum in locum imundū. Qui intraue-
rit domū quando clauſa eſt. imundus erit vſq;
ad veſperum. ⁊ qui dormierit in ea ⁊ comede-
rit quippiam. lauabit veſtimenta ſua. Q̄d ſi in-
troiens ſacerdos viderit lepram non creuiſſe i
domo poſtq; denuo lita fuerit. purificabit eam
reddita ſanitate. ⁊ in purificatiōe eius ſumet du-
os paſſeres lignūq; cedrinum ⁊ vermiculū at-
q; hyſopum ⁊ imolato vno paſſere in vaſe ficti-
li ſuper aquas viuas. tollet lignum cedrinum ⁊
hyſopum ⁊ coccum ⁊ paſſerem vnum. ⁊ tinget
oīa in ſanguine paſſeris immolati atq; in aquis
viuentibus ⁊ aſperget domum ſepties purifica-
bitq; eam tam in ſanguine paſſeris q̄ in aquis
viuentibus. ⁊ in paſſere viuo. lignoq; cedrino
⁊ hyſopo atq; vermiculo. Cūq; dimiſerit paſ-
ſerem auolare in agrum libere: orabit pro do-
mo ⁊ iure mundabitur. Iſta eſt lex omnis le-
pre ⁊ percuſſure lepre veſtium ⁊ domoꝝ cica-
tricis ⁊ erumpentium papulaꝝ. lucentis macu-
le ⁊ in varias ſpecies coloribus immutatis: vt
poſſit ſciri quo tempore mundum quid vel im-
mundum ſit. XV

Ocutuſq; eſt dominus ad moyſen ⁊
aaron dicens: Loquimini filijs iſrael. ⁊
dicite eis: Vir qui patitur fluxum ſe-
minis. immundus erit ⁊ tūc iudicabitur huic vi-
tio ſubiacere cum per ſingula momenta adhe-
ſerit carni eius atq; concreuerit fedus humor.
Omne ſtratū in quo dormierit immundū erit. ⁊
vbicumq; ſederit. Si quis hominum tetigerit
lectum eius. lauabit veſtimenta ſua. ⁊ ipſe lo-
tus aqua. immundus erit vſq; ad veſperum.
Si ſederit vbi ille ſederat. ⁊ ipſe lauabit veſti-
menta ſua. ⁊ lotus aqua immundus erit vſq;

ad veſperū. Qui tetigerit carnem eius. lauabit
veſtimēta ſua. ⁊ ipſe lotus aqua īmūdus erit vſ
qȝ ad veſperū. Si ſaliuā huiuſcemodi hō iece/
rit ſup eū q inmūdus eſt. lauabit veſtimenta ſuā
⁊ lotus aq̄ inmūdus erit vſqȝ ad veſpū. Sagina
ſup qđ ſederit inmundū erit. ⁊ qcqd ſub eo fuerit
q fluxū ſeminis patit̄ pollutū erit vſqȝ ad veſpe
rū. Qui portauerit horum aliqd lauabit veſti/
mēta ſua. ⁊ ipſe lotus aqua inmundus erit vſ/
qȝ ad veſpū. Ois quē tetigerit q talis eſt nō lo
tis an̄ manib⁹. lauabit veſtimēta ſua. ⁊ lot⁹ aq̄
īmundus erit vſqȝ ad veſpū. Vas fictile qđ te/
tigerit confringet̄. vas aūt ligneū lauabit̄ aqua
Si ſanatus fuerit q huiuſmodi ſuſtinet paſſio/
nem numerabit ſeptem dies poſt emundatiōēȝ
ſui. ⁊ lotis veſtib⁹ ⁊ toto corpore in aqs viuenti
bus erit mūdus. Die autē octauo ſumet duos
turtures aut duos pullos columbe. ⁊ veniet in
conſpectu dñi ad oſtiuȝ tabernaculi teſtimonij.
dabitqȝ eos ſacerdoti. Qui faciet vnum ꝑ pec
cato. ⁊ alterū in holocauſtum: rogabitqȝ pro eo
coram domino vt emūdet̄ a fluxu ſeminis ſui.
Vir de q̊ egredit̄ ſemen coit⁹. lauabit aq̄ oē cor
pus ſuū ⁊ immund⁹ erit vſqȝ ad veſpeꝝ. Veſtē ⁊
pellē quā habuerit lauabit aq̄ ⁊ imūda erit vſqȝ
ad veſpeꝝ. Mulier cuȝ q̄ coiret lauabit̄ aqua.
⁊ imūda erit vſqȝ ad veſpeꝝ. Mulier q̄ redeū/
te menſe patit̄ fluxuȝ ſanguīs: ſeptē diebus ſe/
parabit̄. Ois q̄ tetigerit eā. imundus erit vſqȝ
ad veſpeꝝ. ⁊ loc⁹ in q̊ dormierit vel ſederit die
bus ſeparationis ſue. polluet̄. Qui tetigerit le/
ctum ſuū. lauabit veſtimenta ſua. ⁊ ipſe lot⁹ aq̄ i
mūdus erit vſqȝ ad veſpeꝝ. Oē vas ſuper qđ
illa ſederit: quiſqs attigerit: lauabit veſtimenta
ſua. ⁊ ipſe lotus aq̄ pollutus erit vſqȝ ad veſpe
rū. Si coierit cū ea vir tempore ſanguinis men
ſtrualis: imundus erit ſeptē diebus. ⁊ oē ſtra/
tū in q̊ dormierit polluet̄. Mulier q̄ patit̄ mul/
tis dieb⁹ fluxū ſanguīs nō in tpe mēſtruali. vl
que poſt mēſtruū ſanguinē fluere nō ceſſat: qȝ/
diu ſubiacet huic paſſioni: imunda erit q̄ſi ſit in
tpe mēſtruo. Oē ſtratū i q̄ dormierit ⁊ vas i q̊
ſederit pollutū erit. Quicūqȝ tetigerit eam laua
bit veſtimenta ſua. ⁊ ipſe lotus aqua īmundus
erit vſqȝ ad veſpeꝝ. Si ſteterit ſanguis ⁊ flue/
re ceſſauerit. numerabit ſeptem dies purifica/
tionis ſue. ⁊ die octauo offeret pro ſe ſacerdoti
duos turtures aut duos pullos columbarū ad
oſtium tabernaculi teſtimonij: qui vnum faciet
pro peccato. ⁊ alterū in holocauſtum. rogabitqȝ
pro eo coram dnō. ⁊ pro fluxu immunditie ei⁹
Docebitis ḡ filios iſrl̄ vt caueant imundiciās
⁊ nō moriant̄ in ſordibus ſuis cū polluerint ta
bernaculū meū qđ ē int̄ eos. Iſta ē lex ei⁹ q pa
tit̄ fluxū ſeminis. ⁊ q̄ polluit̄ coitu. ⁊ q̄ mēſtru
is temporibus ſepat̄. vel q̄ iugi fluit ſanguine
⁊ hoīs q dormierit cū ea. XVI

Locutuſqȝ ē dñs ad moyſen poſt mor
tem duoꝝ filioꝝ aaron: qn̄ offerentes
ignē alienū interfecti ſūt. Et precepit ei
dicens. Loquere ad aaron fratrem tuū ne om
ni tempore ingrediat̄ ſanctuariū qđ ē intra ve
lū corā ꝓpitiatorio quo tegit̄ archa vt non mo
riat̄: quia in nube apparebo ſuper oraculū: niſi
hec ante fecerit. Vitulū ꝑ peccato offeret. ⁊ ari
etem in holocauſtū. Tunica linea veſtiet̄: femi
nalibus lineis verenda celabit. Accinget̄ zo/
na linea: cydarim lineaȝ imponet capiti. Hec
enim veſtimenta ſūt ſancta. quibus cūctis cum
lot⁹ fuerit induet̄. Suſcipietqȝ ab vniuerſa mlͥ
titudine filioꝝ iſrael duos hircos ꝑ peccato. ⁊
vnū arietem in holocauſtū. Cūqȝ obtulerit vi/
tulū ⁊ orauerit ꝑ ſe ⁊ ꝑ domo ſua. duos hircos
ſtare faciet corā domino in oſtio tabernaculi te
ſtimonij: mittenſqȝ ſuper vtrūqȝ ſortem. vnā
domino. ⁊ alterā capro emiſſario: cuius exierit
ſors domino: offeret illū ꝑ peccato. cuius autē
in caprū emiſſariū. ſtatuet eū viuū coram domi
no vt fundat preces ſuper eū. ⁊ emittat eū in ſo
litudinem. His rite celebratis offeret vitulū. ⁊
rogās ꝑ ſe ⁊ ꝑ domo ſua immolabit eū. Aſſū
ptoqȝ thuribulo qđ de prunis altaris impleue/
rit. ⁊ hauriens manu compoſitū thymiama in
incenſū. vltra velū intrabit in ſancta vt poſitis
ſuper ignem aromatibus nebula eoꝝ ⁊ vapor
operiat oraculū qđ eſt ſupra teſtimoniū. ⁊ non
moriat̄. Tolletqȝ de ſanguine vituli. ⁊ aſpget
digito ſepties contra ꝓpitiatoriū ad orientem.
Cūqȝ mactauerit hircū ꝑ peccato populi: infe
ret ſanguinem eius intra velum ſicut preceptū
ē de ſanguine vituli: vt aſpergat e regione ora
culi. ⁊ expiet ſanctuariū ab imūdicijs filioꝝ iſrl̄
⁊ a ꝑuaricationibus eoꝝ. cūctiſqȝ peccatis. Iu
xta hūc ritum faciet tabernaculo teſtimonij qđ
fixū eſt inter eos in medio ſordiū habitatiōis eo
rū. Nullus hominū ſit in tabernaculo qn̄ ponti
fex ſanctuariū igredit̄ vt roget ꝑ ſe ⁊ ꝑ domo
ſua ⁊ ꝑ vniuerſo cetu iſrael: donec egrediat̄ ta
bernaculū. Cū aūt exierit ad altar̄ qđ corā dn̄o
ē oret ꝑ ſe. ⁊ ſūptū ſanguinem vituli atqȝ hirci
fundat ſup cornua ei⁹ ꝑ gyrū: aſpgenſqȝ digi/
to ſepties. expiet ⁊ ſanctificet illud ab immundi/
tijs filioꝝ iſrael. Poſtqȝ emundauerit ſcūariū
⁊ tabernaculū ⁊ altare. tūc offerat hircū viuen/

tē. ⁊ poſtea vtraq̄ manu ſuper caput ei⁹. cōfiteatur oēs iniq̄tates filioꝝ iſrael. ⁊ vniuerſa delicta atq̄ pctā coꝝ. q̄ iprecās capiti e⁹ emittet il̄lū per hoīem paratū in deſertū. Cūq̄ portauerit hircus oēs iniquitates coꝝ in terrā ſolitariam. ⁊ dimiſſus fuerit in deſerto. reuertet̄ in tabernaculū teſtimonij. ⁊ depoſitis veſtibus. quib⁹ prius indu⁹ erat cū intraret ſanctuariū. relictiſq̄ ibi lauabit carnē ſuā in loco ſcō. indueturq̄ veſtib⁹ ſuis. Et poſtq̄ egreſſus obtulerit holocauſtū ſuū ac plebis. rogabit tam ꝓ ſe q̄ ꝓ populo. ⁊ adipē q̄ oblat⁹ ē ꝓ pctis. adolebit ſup altare. Ille vero q̄ dimiſerit caprū emiſſariū lauabit veſtimenta ſua ⁊ corpus aqua. ⁊ ſic īgredietur in caſtra. Vitulū aūt ⁊ hircum qui pro peccato fuerant īmolati. ⁊ quoꝝ ſanguis illatus eſt in ſanctuarium vt expiatio compleret̄. aſportabūt foras caſtra. ⁊ comburēt igni tam pelles q̄ carnes eorum ac fimū. ⁊ quicūq̄ combuſſerit ea. lauabit veſtimenta ſua ⁊ carnē aqua. ⁊ ſic ingrediet̄ caſtra. Eritq̄ vobis hoc legitimum ſempiternū. Mēſe aūt ſeptimo. decima die mēſis. affligetis aīas veſtras. nulluq̄ op⁹ facietis ſiue indigena ſiue aduena qui pegrinat̄ īnt vos In hac die expiatio erit vrī atq̄ mūdatio ab oīb⁹ peccatis vrīs corā dño mūdabimini. Sabbatū .n. requietionis eſt. ⁊ affligetis aīas veſtras religione perpetua. Expiabit aūt ſacerdos qui vnct⁹ fuerit ⁊ cui⁹ man⁹ initiate ſunt vt ſacerdotio fungat̄ ꝓ pr̄e ſuo. Indueturq̄ ſtola linea ⁊ veſtib⁹ ſcīs ⁊ expiabit ſanctuariū ⁊ tabernaculū teſtimonij atq̄ altare: ſacerdotes quoq̄ ⁊ vniuerſū populū. Eritq̄ hoc vobis legitimū ſempiternū: vt oretis pro filijs iſrael: ⁊ pro cunctis peccatis eoꝝ ſemel in anno. Fecit igitur ſicut preceperat dñs moyſi. XVII

Et locutus eſt dñs ad moyſen dicens: Loquere aaron ⁊ filijs eius ⁊ cunctis filijs iſrael dicens ad eos: Iſte eſt ſermo quē mandauit dñs dicens. Homo quilibꝫ de domo iſrael ſi occiderit bouē aut ouē ſiue capram in caſtris vel extra caſtra. ⁊ nō obtulerit ad oſtiū tabernaculi oblationē dño. ſanguinis reus erit. Quaſi ſi ſanguinē fuderit: ſic peribit de medio populi ſui. Ideo ſacerdoti offerre debent filij iſrael hoſtias ſuas quas occidūt i agro vt ſanctificentur dño ante oſtiū tabernaculi teſtimonij. ⁊ immolent eas hoſtias pacificas domino. Fundetq̄ ſacerdos ſanguinem ſuper altare domini ad oſtium tabernaculi teſtimonij ⁊ adolebit adipem in odorem ſuauitatis dño. ⁊ nequaq̄ vltra īmolabunt hoſtias ſuas demonibus cū quib⁹ fornicati ſūt. Legitimū ſempiternū erit illis ⁊ poſteris eoꝝ. Et ad ipſos dices. Homo de filijs iſrael ⁊ de aduenis qui peregrinat̄ apud vos q̄ obtulerit holocauſtū ſiue victimā. ⁊ ad oſtiū tabernaculi teſtimonij nō adduxerit eam vt offerat dño. interibit de populo ſuo. Hō quilibet de domo iſrael ⁊ de aduenis qui peregrinant̄ inter vos ſi comederit ſanguinē. obfirmabo faciē meā cōtra aīam illius. ⁊ diſperdam eam de populo ſuo. q2 aīa carnis in ſanguine eſt. ⁊ ego dedi illum vobis. vt ſuper altare in eo expietis pro aīabus veſtris ⁊ ſanguis ꝓ aīe piaculo ſit. Idcirco dixi filijs iſrael. Ois aīa ex vobis nō comedet ſanguinem. nec ex aduenis qui peregrinant̄ apud vos. Hō quicūq̄ de filijs iſrael ⁊ de aduenis qui peregrinant̄ apud vos. ſi venatione atq̄ aucupio ceperit ferā vel auem quibus veſci licitum eſt: fundat ſanguinem ei⁹ ⁊ operiat illū terra. Aīa enim oīs carnis in ſanguine eſt. Vnde dixi filijs iſrael. Sāguinē vniuerſe carnis nō comedetis: q2 anima carnis in ſanguine eſt. ⁊ quicūq̄ comederit illum interibit. Aīa que comederit morticinū vl' captum a beſtia. tam de indigenis q̄ de aduenis. lauabit veſtimenta ſua ⁊ ſemetipſum aqua ⁊ ꝯtaminat⁹ erit vſq̄ ad veſperum. ⁊ hoc ordine mundus fiet. Qđ ſi nō lauerit veſtimēta ſua vel corpus portabit iniquitatē ſuā. XVIII

Locutuſq̄ eſt dñus ad moyſen dicēs: Loquere filijs iſrael. ⁊ dices ad eos. Ego ſum dñs de⁹ veſter. Iuxta cōſuetudinem terre egypti in qua habitaſtis. non facietis. ⁊ iuxta morē regionis chanaan: ad quā ego introducturus ſū vos. non agetis. nec i legitimis eoꝝ ambulabitiſ. Facietis iudicia mea ⁊ precepta mea ſeruabitis: ⁊ ambulabitis i eis. Ego dñs deus veſter. Cuſtodite leges meas atq̄ iudicia: q̄ faciens homo viuet in eis. Ego dñs deus veſter. Ois homo ad proximā ſanguinis ſui non accedet vt reuelet turpitudinem eius. Ego dñs. Turpitudinē patris tui ⁊ turpitudinē matris tue non diſcooperies. Mater tua eſt: non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinē vxoris patris tui non diſcooperies. Turpitudinē enī patris tui eſt. Turpitudinē ſororis tue ex patre ſiue ex matre que domi vel foris genita eſt. non reuelabis. Turpitudinem filie filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: q2 turpitudo tua eſt. Turpitudinē filie vxoris patris tui quā peperit patri tuo ⁊ eſt ſoror tua. nō reuelabis. Turpitudinem ſororis patris tui nō diſcooperies: q2 caro eſt patris tui. Turpitudi

nem ſororis matris tue non reuelabis: eo ꝙ ca
ro ſit matris tue. Turpitudinē patrui tui nō re
uelabis: nec accedes ad vxorē eius que tibi affi
nitate coniungit̃. Turpitudinē nurus tue non
reuelabis: ꝗ vxor filij tui eſt: nec diſcooperies
ignominiā eius. Et vxorem fratris tui nullus
accipiat. Turpitudinē vxoris fratris tui nō re
uelabis: ꝗ turpitudo fratris tui eſt. Turpitudi
nem vxoris tue ⁊ filie eius non reuelabis. Fili
am filij eius ⁊ filiam filie illius nō ſumes: vt re
ueles ignominiam eius: ꝗ caro illius ſunt ⁊ ta
lis coitus inceſtus eſt. Sororem vxoris tue in
pellicatū illius non accipies: nec reuelabis tur/
pitudinē eius adhuc illa viuente. Ad mulierē
que patitur mēſtrua nō accedes: nec reuelabis
feditatem eiꝰ. Cū vxore proximi tui non coibis
nec ſeminis cōmixtione maculaberis. De ſemi
ne tuo non dabis vt conſecretur idolo moloch
nec polluces nomē dei tui. Ego dn̄s. Cū maſcu
lo non ꝯmiſcearis coitu femineo: ꝗ abhomina
tio eſt. Cū oī pecore non coibis: nec maculabe
ris cum eo. Mulier nō ſuccumbet iumēto nec
miſcebitur ei: ꝗ ſcelus eſt. Nec polluamini in
omnibꝰ his quibus cōtaminate ſunt vniuerſe
gentes quas ego eijciam ante conſpectū veſtrū
⁊ quibus polluta eſt terra cuiꝰ ego ſcelera viſita
bo: vt euomat habitatores ſuos. Cuſtodite le/
gitima mea atq; iudicia. vt non faciatis ex oī/
bus abhominationibꝰ iſtis tam indigena q̄; co
lonus qui peregrinat̃ apud vos. Oēs eni exe
crationes iſtas fecerunt accole terre qui fuerūt
ante vos ⁊ polluerūt eā. Cauete ergo ne ⁊ vos
ſimiliter euomat cū paria feceritis: ſicut euomit
gentem que fuit ante vos. Omnis aīa q̄ fecerit
de abhominationibus his quippiam: peribit d̄
medio populi ſui. Cuſtodite mandata mea. no
lite facere que fecerunt hi qui fuerunt ante vos.
⁊ ne polluamini in eis. Ego dominus deꝰ ve/
ſter.

XIX

Locutus eſt dominꝰ ad moyſen dicens
Loquere ad omnem cetū filiorū iſrael
⁊ dices ad eos. Sācti eſtote: ꝗ ego ſā
ctus ſum dn̄s deus veſter. Vnuſquiſq; patrē
ſuum ⁊ matrem ſuam timeat. Sabbata mea cu
ſtodite. Ego dn̄s deus veſter. Nolite conuerti
ad idola: nec deos conflatiles facietis vobis.
Ego dn̄s deus veſter. Si immolaueritis hoſtiā
pacificorū dn̄o vt ſit placabilis: eo die quo fue/
rit immolata comedetis eam. ⁊ die altero. Quic/
quid aūt reſiduum fuerit in diem tertium: igne
combures. Si quis poſt biduum comederit
ex ea. prophanus erit ⁊ impietatis reus: porta/
bit q; iniquitatem ſuam: ꝗ ſanctū dn̄i polluit. ⁊
peribit aīa illius de populo ſuo. Cū q; meſſue/
ris ſegetes terre tue nō tondebis vſq; ad ſolū
ſuperficiem terre: nec remanentes ſpicas colli/
ges: neq; in vinea tua racemos ⁊ grana decidē
tia congregabis: ſed pauperibus ⁊ peregrinis
omittēda dimittes. Ego dn̄s deus veſter. Nō
facietis furtū: nō mentiemini: nec decipiet vnuſ
quiſq; proximū ſuum. Nō periurabis ī nomie
meo: nec polluces nomē dei tui. Ego dominus
Nō facies calūniam proximo tuo: nec vi oppri
mes eū. Nō morabit̃ opus mercenarij tui apō
te vſq; mane. Non maledices ſurdo: nec corā
ceco pones offendiculū: ſed timebis dominum
deū tuū: ꝗ ego ſum dominus. Non facies qḋ
iniquū eſt: nec iniuſte iudicabis. Non conſide
res perſonā pauperis: nec honores vultū potē
tis. Iuſte iudica proximo tuo. Non eris crimi
nator nec suſurro ī ppl'is. Nō ſtabis ꝯ ſangui
nē ꝓximi tui. Ego dn̄s. Nō oderis fr̄em tuū ī
corde tuo: ſed publice argue eū ne habeas ſup
illo peccatū. Nō queras vltionem: nec memor
eris iniurie ciuiū tuorum. Diliges amicū tuū
ſicut teipſum. Ego dn̄s. Leges meas cuſtodi
te. Iumenta tua non facies coire cum alterius
generis animantibꝰ. Agrū tuū nō ſeres diuer
ſo ſemine. Veſtē q̄ ex duobꝰ texta eſt: nō indue
ris. Hō ſi dormierit cū muliere coitu ſeminis:
q̄ ſit ancilla ēt nobilis. ⁊ tn̄ precio non redēpta
nec libertate donata: vapulabunt ambo ⁊ non
morient̃: ꝗ non fuit libera. Pro delicto autē
ſuo offeret domino ad oſtium tabernaculi teſti
monij arietē: orabitq; pro eo ſacerdos ⁊ ꝓ pec
cato eiꝰ coram dn̄o. ⁊ repropitiabitur ei: dimit/
tetur q; peccatū. Qn̄ ingreſſi fueritis terram ⁊
plantaueritis ī ea ligna pomifera. auferetis ꝑ/
putia eoꝝ. Poma que germināt. immūda erunt
vobis nec edetis ex eis. Quarto aūt anno oīs
fructus eoꝝ ſanctificabitur: laudabilis domino
Quinto aūt anno comedetis fructꝰ: cōgregan
tes poma q̄ proferunt. Ego dn̄s deus veſter.
Non comedetis carnē cū ſanguie. Nō augu/
rabimini: nec obſeruabitis ſomnia. Neq; in
rotondū attondebitis comā: nec radetis barbā
⁊ ſuper mortuo nō incidetis carnes veſtras. neq;
figuras aliquas aut ſtigmata facietis vobis.
Ego dn̄s. Ne ꝓſtituas filiā tuā ne cōtaminet̃
terra ⁊ impleat̃ piaculo. Sabbata mea cuſtodite
⁊ ſanctuariū meū metuite. Ego dn̄s. Nō declie
tis ad magos: nec ab ariolis aliqḋ ſciſcitemini
vt polluamini per eos. Ego dn̄s deus veſter.
Coram canocapite conſurge. ⁊ honora perſo/

niā ſenis. ⁊ time dñm deū tuū. Ego ſum dñs.
Si habitauerit aduena in terra vr̄a. ⁊ moratus
fuerit int vos. non exprobretis ei: ſed ſit inter
vos quaſi idigena. ⁊ diligetis eum q̄ſi voſmet/
ipſos. Fuiſtis. n. ⁊ vos aduene i terra egypti.
Ego dñs deus veſter. Nolite facē iniquū ali/
qd. i iudicio. i regula. in pondere. in menſura.
Statera iuſta. ⁊ equa ſint pondera: iuſtus mo/
dius: equuſqꝫ ſextarius. Ego dñs deus veſter
q eduxi vos d̄ tra egypti. Cuſtodite omnia pre
cepta mea ⁊ vniuerſa iudicia. ⁊ facite ea. Ego
dominus.

XX

Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen dicens:
hec loq̄ris filijs iſrael: hō de filijs iſrael
⁊ de aduenis q habitant in iſrael: ſi qs
dederit de ſemine ſuo idolo moloch: morte/
moriat̄. Populus tre lapidabit eū. ⁊ ego po/
nam faciē meā ꝯ illū. ſuccidamqꝫ eū de medio
populi ſui: eo ꝙ dederit de ſemine ſuo moloch.
⁊ cōtaminauerit ſcūariū meū: ac pollucrit no/
men ſcm̄ meū. Q̄ ſi negligēs ppl's terre ⁊ q̄ſi
paruipēdens impiū meū: dimiſerit hominem
qui dedit de ſemine ſuo moloch. nec voluerit
eū occidere: ponā faciē meā ſup hominē illū ⁊
cognationē eius: ſuccidāqꝫ ⁊ ipſū ⁊ oēs q con/
ſenſerunt ei. vt fornicarent̄ cū moloch de me/
dio ppl'i ſui. Aīa que declinauerit ad magos
⁊ ariolos. ⁊ fornicata fuerit cum eis: ponam fa
ciē meā ꝯ eā. ⁊ iterficiā illā de medio ppl'i ſui.
Scificamini ⁊ eſtote ſci: qa ⁊ ego ſcūs ſum dñs
deus veſter. Cuſtodite pcepta mea ⁊ facite ea
Ego dñs qui ſcīfico vos. Qui maledixerit pr̄i
ſuo aut matri. morte moriat̄. Patri matriqꝫ
qui maledixerit ſanguis eius ſit ſup eū. Si me/
chatus qs fuerit cū vxore alterius: ⁊ adulteriū
perpetrauerit cū cōiuge ꝓximi ſui: morte mo/
riat̄ ⁊ mechus ⁊ adultera. Qui dormierit cū no
uerca ſua: ⁊ reuelauerit ignominiam pr̄is ſui:
morte moriant̄ ambo. Sanguis eoꝝ ſit ſuper
eos. Si qs dormierit cū nuru ſua. vterqꝫ mo/
riat̄. qa ſcelus opati ſūt. Sanguis eoꝝ ſit ſuper
eos. Qui dormierit cum maſculo coitu femi/
neo: vterqꝫ opatus ē nephas: morte moriātur
Sit ſanguis eoꝝ ſuper eos. Qui ſupra vxorē
filiam. duxerit matrem eiꝰ ſcelus opatus ē. Vi
nus ardebit cum eis: nec pmanebit tantum ne
phas in medio vr̄i. Qui cū iumento ⁊ pecore
coierit. morte moriat̄: pecus q̄qꝫ occidite. Mu/
lier que ſuccubuerit cuilibet iumento. ſil' interfi
cietur cum eo. Sanguis eorum ſit ſup eos. Qui
acceperit ſororē ſuam. filiā pr̄is ſui vel filiā matris
ſue. ⁊ viderit turpitudinem eiꝰ. illaqꝫ conſpexe
rit fr̄is ignominiā: nephariā rem operati ſunt
occident̄ in conſpectu ppl'i: eo ꝙ turpitudinē
ſuā mutuo reuelauerint. ⁊ portabūt iniqtatem
ſuam. Qui coierit cum muliere in fluxu men/
ſtruo. ⁊ reuelauerit turpitudinem eius: ipſaqꝫ
apuerit fontem ſanguis ſui: interficient̄ ambo
de medio ppl'i ſui. Turpitudinem matertere ⁊
amite tue non diſcoopies. Qui h̄ fecerit. igno
miniā carnis ſue nudauit: portabūt ambo ini
quitatē ſuā. Qui coierit cum vxore patrui vel
auūculi ſui. ⁊ reuelauerit ignominiam cogna/
tionis ſue: portabunt ambo pctm̄ ſuū. Abſqꝫ li
beris morient̄. Qui duxerit vxorē fr̄is ſui. rē
facit illicitam: turpitudinem fr̄is ſui reuelauit.
abſque filijs erit. Cuſtodite leges meas atqꝫ
iudicia ⁊ facite ea: ne ⁊ vos euomat tra quam
intraturi eſtis ⁊ habitaturi. Nolite ambula/
re in legitimis nacionum: quas ego expulſurꝰ
ſū ante vos. Omia eni h̄ fecerūt. ⁊ abhominatꝰ
ſū eas. vobis aūt loq̄r. Poſſidete terrā eoꝝ
quā dabo vobis in hereditatem. terrā fluentē
lacte ⁊ melle. Ego dñs deus veſter: q ſepara/
ui vos a ceteris ppl'is. Separate ḡ ⁊ vos iu/
mentū mundū ab imūdo. ⁊ auē mundam ab
immunda. Ne polluatis aīas vr̄as in pecore ⁊
auibꝰ ⁊ cūctis q̄ mouent̄ in tra. ⁊ q̄ vob oſten
di eē polluta. Eritis ſci mihi: qr ſcūs ego ſum
dñs. ⁊ ſeparaui vos a ceteris ppl'is ut eſſetis
mei. Vir ſiue mulier in qbꝰ phitonicꝰ vel di/
uinacionis fuerit ſpiritus: morte moriantur la
pidibꝰ obruēt eos. Sanguis eoꝝ ſit ſup illos.

Dixit quoqꝫ dñs ad moyſen: XXI
Loquere ad ſacerdotes filios aaron
⁊ dices ad eos: Ne cōtaminetur ſacer
dos i mortibꝰ ciuiū ſuoꝝ. niſi tm̄ i cōſanguine
is ac ꝓpinquis. i. ſuper patrē ⁊ matrē ⁊ filium
⁊ filiā fr̄em q̄qꝫ ⁊ ſororem ꝟginē. q̄ nō ē nupta
viro: ſꝫ nec in principe populi ſui ꝯtaminabitur
Nec radent caput nec barbā: neqꝫ i carnibus
ſuis facient inciſuras. Sci erūt deo ſuo. ⁊ non
polluēt nomē eius. Incenſū eni dñi ⁊ panes
dei ſui offerūt. ⁊ iō ſci erūt. Scortum ⁊ vile
pſtibulū nō ducet vxorē: nec eā q̄ repudiata
ē a marito. quia conſecratus ē deo ſuo. ⁊ panes
ꝓpoſitiōis offert. Sit ḡ ſcūs: quia ⁊ ego ſcūs
ſū dñs qui ſcifico vos. Sacerdotis filia ſi de/
phēſa fuerit i ſtupro. ⁊ violauerit nomē pr̄is
ſui: flammis exuretur. Pontifex. i. ſacerdos
maximus inter fratres. ſuper cuius caput fuſū
eſt vnctionis oleum. ⁊ cuius manus in ſacer/
dotio conſecrate ſunt: veſtituſqꝫ eſt ſanctis ve/
ſtibus: caput ſuū non diſcooperiet: veſtimēta

non ſcindet: ⁊ ad omnē mortuū non ingredie/
tur oīo. Super patre quoqȝ ſuo ⁊ matre nō cō/
taminabiť: nec egredietur de ſanctis ne pollu/
at ſanctuariū domini: qꝛ oleū ſancte vnctionis
dei ſui ſuper eum eſt. Ego dñs. Virginē du/
cet vxorem. Viduam aūt ⁊ repudiatam ⁊ ſoꝛ/
didam atqȝ meretricē nō accipiet ſed puellā de
populo ſuo. ne ꝯmiſceat ſtirpē generis ſui vul
go gentis ſue. qꝛ ego dñs qui ſanctifico eum
Locutuſqȝ ē dñs ad moyſen dicens. Loquere
ad aaron. Homo de ſemine tuo p̱ familias qui
habuerit maculā nō offeret panes deo ſuo: nec
accedet ad miniſterium eius. Si cecus fuerit. ſi
claudus. ſi vel paruo vel grandi ⁊ toꝛto naſo:
ſi fracto pede. ſi manu. ſi gibbus. ſi lipp⁹. ſi al/
buginē habens in oculo. ſi iugem ſcabiem. ſi i
petiginē in coꝛpoꝛe. vel hernioſus: oīs qui ha/
buerit maculā de ſemine aaron ſacerdotis. nō
accedet offerre hoſtias dño nec panes deo ſuo
Veſcetur tñ panib⁹ qui offeruntur in ſanctuario
ita dūtaxat. vt intra velū non ingrediatur: nec
accedat ad altare qui maculam habet. ⁊ cōtami
nare non debet ſanctuariū meū. Ego dñs qui
ſanctifico eos. Locutus eſt ergo moyſes ad aa
ron ⁊ ad filios eius ⁊ ad omnem iſrael: cuncta
que ſibi fuerant imperata. XXII

Locutuſqȝ eſt dñs ad moyſen dicens:
Loquere ad aaron ⁊ ad filios eius. vt
caueant ab his que conſecrata ſunt filio
rum iſrael. ⁊ non contaminēt nomē ſanctifica/
toꝝ mihi que ipſi offerūt. Ego domin⁹. Dic
ad eos ⁊ ad poſteros eoꝝ. Omnis homo qui
acceſſerit de ſtirpe veſtra ad ea que ꝯſecrata ſūt
⁊ que obtulerūt filij iſrael domino in quo ē im
mūdítia: peribit corā dño. Ego ſum dñs. Hō
de ſemine aaron qui fuerit lepꝛoſus: aut patiens
fluxum ſeminis nō veſcetur de his que ſanctifi
cata ſunt mihi donec ſanetur. Qui tetigerit im
mundū ſuper moꝛtuo. ⁊ ex quo egreditur ſemē
quaſi coitus. ⁊ qui tangit reptile ⁊ quodlibet im
mundū cui⁹ tactus eſt ſoꝛdidus. immundus erit
vſqȝ ad veſperū. ⁊ non veſcetur his que ſancti
ficata ſunt. ſed cum lauerit carnem ſuā aqua ⁊
occubuerit ſol tunc mūdatus veſceť de ſanctifi/
catis: qꝛ cibus illius eſt. Moꝛticinū ⁊ captū a
beſtia nō comedent. nec polluenť in eis. Ego
ſum dñs. Cuſtodiant precepta mea. vt nō ſub/
iaceant peccato. ⁊ moꝛianť in ſanctuario cū pol
luerint illud. Ego dominus qui ſanctifico eos
Omnis alienigena non comedet de ſanctificatis.
Inquilinus ſacerdotis ⁊ mercenarius non ve
ſceť ex eis. Quem autem ſacerdos emerit ⁊ q

vernaculus domus eius fuerit. hi comedent ex
eis. Si filia ſacerdotis cuilibet ex populo nup/
ta fuerit. de his que ſanctificata ſunt ⁊ de primi
tijs non veſcetur. Sin aūt vidua vel repudia/
ta ⁊ abſqȝ liberis reuerſa fuerit ad domū patris
ſui: ſicut puella conſueuerat. aletur cibis patris
ſui. Omnis alienigena comedendi ex eis non ha/
bet poteſtatem. Qui comederit de ſanctifica
tis per ignoꝛātiam. addet quintā partem cū eo
qđ comedit. ⁊ dabit ſacerdoti in ſanctuariū: nec
contaminabunt ſanctificata filioꝛum iſrael que
offeruntur dño. ne foꝛte ſuſtineant iniquitatē
delicti ſui cū ſanctificata comederint. Ego dñs
qui ſanctifico eos. Locutuſqȝ eſt dñs ad moy/
ſen dicens. Loquere ad aarō ⁊ filios eius. ⁊ ad
oēs filios iſrael. dicesqȝ ad eos. Homo de do/
mo iſrael ⁊ de aduenis qui habitant apud vos
qui obtulerit oblationem ſuam. vel vota ſoluēs
vel ſponte offerens. quicquid illud obtulerit in
holocauſtum dñi vt offeratur per vos. maſcul⁹
immaculatus erit ex bobus ⁊ ouib⁹ ⁊ ex capris
Si maculam habuerit nō offeretis: neqȝ erit ac
ceptabile. Homo qui obtulerit victimā pacificoꝝ
dño vel vota ſoluens vel ſponte offerens tam
de bobus q̄ȝ de ouibus. imaculatū offeret vt ac
ceptabile ſit. Omnis macula nō erit in eo. Si cecū
fuerit ſi fractum. ſi cicatricem habens. ſi papu/
las aut ſcabiem aut impetiginē non offeretis ea
dño: nec adolebitis ex eis ſuper altare dñi. Bo
uem ⁊ ouem aure ⁊ cauda amputatis volunta
rie offerre potes. votū aūt ex his ſolui non pōt
Omnē animal qđ vel contritis vel tonſis vel ſec/
tis. ablatiſqȝ teſticulis eſt non offeretis dño. ⁊ i
terra veſtra hoc omnino ne faciatis. De manu
alienigene nō offeretis panes deo veſtro ⁊ qc/
quid aliud dare voluerit: qꝛ coꝛrupta ⁊ macula
ta ſunt oīa: non ſuſcipietis ea. Locutuſqȝ ē do/
min⁹ ad moyſen dicens. Bos oues ⁊ capra cū
genita fuerint ſeptem dieb⁹ erūt ſub vbere ma/
tris ſue: die autē octauo ⁊ deinceps offerri po
terunt domino. Siue illa bos ſiue oues nō im
molabuntur vna die cum fetib⁹ ſuis. Si imola
ueritis hoſtiā pro gratiaꝝ actione dño: vt poſſit
eſſe placabilis: eodē die comedetis eam. Non
remanebit quicq̄ȝ in mane alteri⁹ diei. Ego do
minus. Cuſtodite mandata mea. ⁊ facite ea.
Ego dominus. Ne polluatis nomen meū ſan
ctū vt ſctificet ī medio filioꝝ iſrael. Ego domi/
nus qui ſanctifico vos. ⁊ eduxi de terra egypti
vt eſſem vobis in deum. Ego dñs. XXIII

Locutuſqȝ eſt dñs ad moyſen dicens:
Loq̄re filijs iſrael. ⁊ dices ad eos. He

ſunt ferie dñi quas vocabitiſ ſcãs. Sex diebus
facietis opꝰ: dies ſeptimus q₂ ſabbati requies
ē. vocabit̃ ſanctus. Omne opus nõ facietis in
eo. Sabbatũ dñi ē in cũctis habitatiõibꝰ veſtriſ
Hee ſunt ergo ferie dñi ſcẽ quas celebrare debe
tis tpibus ſuis. Mēſe pmo quartadecima die
menſis ad veſperũ. phaſe dñi ē. et quintadecia
die menſ huiꝰ ſolēnitas azimoꝝ dñi ē. Septez
diebus azima comedetis. Dies pmus erit vo
bis celeberrimus. ſanctuſq₃. Omne opꝰ ſerui
le nõ facietis in eo: ſed offeretiſ ſacrificiũ i igne
dño ſeptẽ diebus. Dies aũt ſeptimus erit cele
brior ⁊ ſanctior: nullũq₃ ſeruile opus facietiſ i eo
Locutuſq₃ ē dñs ad moyſen dicēs. Loquere fi
lijs iſrael: ⁊ dices ad eos. Cũ ingreſſi fueritis
terrã quã ego dabo vobis: ⁊ meſſueritis ſege/
tē: feretis manipulos ſpicarũ primitias meſſis
veſtre ad ſacerdotē. Qui eleuabit faſciculũ co/
rã domino vt acceptabile ſit ꝓ vobis altero die
ſabbati. ⁊ ſanctificabit illũ. Atq₃ in eodem die
quo manipulus ↄſecrat̃. cedet̃ agnꝰ inmaculatꝰ
anniculus i holocauſtũ dñi. ⁊ libamēta offerēt̃
cũ eo. due decime ſimile ↄſpſe oleo in incenſuz
dñi odorēq₃ ſuauiſſimũ. liba quoq₃ vini. quar/
ta pars hin. Panē ⁊ polentã ⁊ pultes nõ come
detis ex ſegete. vſq₃ ad diez qua offeretis ex ea
deo veſtro. Preceptũ ē ſempiternũ i generati
onibꝰ cũctiſq₃ habitaculis veſtris. Numerabi
tis ergo ab altero die ſabbati in quo obtuliſtis
manipulũ pmitiaꝝ. ſeptē ebdomadas plenas
vſq₃ ad alterã diē expletiõis ebdomade ſeptie.
i. qnquaginta dies. ⁊ ſic offeretis ſacrificiũ no/
uum dño ex oibꝰ habitaculis vr̃is: panes pmi
tiarũ duos de duabꝰ decimis ſimile fermentate
quos coquetis in pmitias dñi. Offeretiſq₃ cuz
panibꝰ ſeptē agnos inmaculatos ãniculos. ⁊ vi
tulũ de armento vnum ⁊ arietes duos. ⁊ erũt i
holocauſtũ cũ libamētis ſuis in odorē ſuauiſſi/
mũ dño. Facietis ⁊ hircum ꝓ peccatõ. duoſq₃
agnos anniculos hoſtias pacificoꝝ. Cũq₃ ele
uauerit eos ſacerdos cũ panibꝰ pmitiaꝝ coram
domino. cedũt in vſum eius. Et vocabitiſ hunc
diē celeberrimũ atq₃ ſanctiſſimũ. O ē opꝰ ſerui
le nõ facietis in eo. Legitimũ ſempiternũ erit i
cũctis habitaculis ⁊ generatiõibꝰ veſtriſ. Poſt
q₃ autem meſſueritis ſegetem terre veſtre. nõ
ſecabitis eã vſq₃ ad ſolũ: nec remanētes ſpicaſ
colligetis. ſed pauperibꝰ ⁊ peregrinis dimitte/
tis eas. Ego ſũ dñs deus veſter. Locutuſq₃ ē
dñs ad moyſen dicens. Loquere filijs iſrael.
Menſe ſeptimo: pma die menſ erit vobis ſab
batũ memoriale clangentibus tubis: ⁊ vocabit̃
ſanctũ. Omne opus ſeruile nõ facietis in eo. ⁊
offeretis holocauſtũ dño. Locutuſq₃ ē dñs ad
moyſen dicens. Decimo die menſis huius ſe/
ptimi dies expiationũ erit celeberrimꝰ. ⁊ voca
bit̃ ſanctus. affligetiſq₃ animas veſtras in eo.
⁊ offeretis holocauſtũ dño. Omne opꝰ ſeruile
nõ facietis in tempore diei huiꝰ. q₂ dies ꝓpitia
tiõis eſt vt ꝓpiciet̃ vobis dñs deꝰ veſter. Ois
anima que afflicta nõ fuerit die hac. peribit de po
pulis ſuis. ⁊ que operis qppiam fecerit: delebo
eã de populo ſuo. Nihil ergo opis facietiſ i eo.
Legitimũ ſempiternũ erit vobis in cũctiſ gene
ratiõibꝰ ⁊ habitatiõibꝰ vr̃is. Sabbatũ requetio/
nis ē. ⁊ affligetis aias vr̃as. Die nono menſ
ſeptimi a veſpo vſq₃ ad veſpeꝝ celebrabitiſ ſab
bata veſtra. Et locutꝰ ē dñs ad moyſen dicens
Loquere filijs iſrael. A qntodecimo die menſ
huiꝰ ſeptimi. erũt ferie tabernaculoꝝ ſeptē die
bꝰ domino. Dies primꝰ vocabit̃ celeberrimꝰ
atq₃ ſanctiſſimꝰ. Omne opꝰ ſeruile nõ facietis
in eo ⁊ ſeptem diebꝰ offeretis holocauſta dño.
Dies q₃ octauꝰ erit celeberrimꝰ atq₃ ſanctiſſi/
mꝰ. ⁊ offeretiſ holocauſtũ dño. Eſt. n. cetꝰ atq₃
collecte. Omne opus ſeruile nõ facietis in eo.
Hee ſũt ferie dñi quas vocabitis celeberrimas
atq₃ ſanctiſſimas: offeretiſq₃ in eis oblationes
dño holocauſta ⁊ libamēta iuxta ritũ vniuſcuiꝰ
q₃ diei exceptis ſabbatis dñi doniſq₃ veſtris. ⁊
q̃ offeretis ex voto. vel q̃ ſponte tribuetis dño.
A qntodecimo ergo die menſ ſeptimi qñ con
gregaueritis oēs fructus terre veſtre. celebra/
bitiſ ferias dñi ſeptē diebꝰ. Die pmo ⁊ die octa
uo erit ſabbatũ. i. requies. Sumetiſq₃ vobis die
pmo fructus arboris pulcherrime. ſpatulaſq₃
palmarũ ⁊ ramos ligni denſarũ frondiũ. ⁊ ſali
ces de torrente. ⁊ letabimini corã dño deo vr̃o
celebrabitiſq₃ ſolēnitatem eiꝰ ſeptem diebꝰ per
annũ. Legitimũ ſempiternũ erit in generatio
nibꝰ vr̃is. Menſe ſeptimo feſta celebrabitis ⁊
habitabitis in vmbraculis ſeptē diebus. Ois
q genere eſt iſrael. manebit in tabernaculis. vt
diſcant poſteri veſtri q in tabernaculis habita
re fecerim filios iſrael cuz educerē eos de terra
egypti. Ego dñs deus vr̃. Locutuſq₃ eſt moy
ses ſuper ſolennitatibus domini ad filios iſrl̃.

Et locutus eſt dominus XXIIII
ad moyſen dicens. Precipe filijs iſra
el vt afferant tibi oleũ de oliuis puriſſi
mũ ac lucidũ ad ↄcinnãdas lucernas iugit̃ ex/
tra velũ teſtimonij i tabernaculo federis. Po
netq₃ eas aaron a veſpere vſq₃ in mane coraz
dño cultu rituq₃ ppetuo i gnãtiõibus veſtris.

Super candelabꝛū mūdiſſimū ponenť ſemꝑ in
ↄſpectu dñi. Accipies qꝫ ſimilā ⁊ coques ex ea
duodeci panes q ſinguli habebūt duaſ decimaſ
Quoꝝ ſenos altrinſecꝰ ſuper menſam puriſſi
mam corā dño ſtatues. ⁊ pones ſuper eos thus
luciđiſſimū vt ſit panis in monumentū oblatio
nis dñi. Per ſingula ſabbata mutabunť coraꝫ
dño. ſuſcepti a filijs iſrł fedē ſempiterno: eruntqꝫ
aaron ⁊ filiorum eius vt comedant eos in lo
co ſcõ: qꝛ ſcm̄ ſcõꝝ eſt de ſacrificijs domini iure
ꝑpetuo. Ecce aūt egreſſus filius mulieris iſra/
helitidis quē peperat de viro egyptio inter fili
os iſrael: iurgatus eſt in caſtris cū viro iſraheli
te. Cūqꝫ blaſfemaſſet nomen dñi. ⁊ maledixiſ/
ſet ei. adductus ē ad moyſen. Vocabať aūt ma
ter eiꝰ ſalumith filia dabri: de tribu dan. Miſe
runtqꝫ eū in carcerē: donec noſceret qd iuberet
dñs. Qui locutus eſt ad moyſen dicenſ. Educ
blaſfemū extra caſtra. ⁊ ponāt oēs q audierūt
manus ſuas ſuper caput eius. ⁊ lapidet eū po
pulus vniuerſus. Et ad filios iſrł loq̄ris. Hō
qui maledixerit deo ſuo portabit peccatum ſuū.
⁊ q blaſfemauerit nomē domini: morte moriať
Lapidibus opprimet eū oīs multitudo populi
Siue ille ciuis ſiue peregrinꝰ fuerit. q blaſfema
uerit nomē domini. morte moriatur. Qui per
cuſſerit ⁊ occiderit hoīem. morte moriať. Qui
percuſſerit animal reddat vicarium. i. aiam pro
aia. Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū ſuo
rum: ſicut fecit. ſic fiet ei. Fracturā pro fractu
ra. oculum ꝓ oculo. dentem ꝓ dente reſtituet.
Qualē inflixerit maculā. talē ſuſtinere cogetur
Qui ꝑcuſſerit iumentū. reddat aliud. Qui per
cuſſerit hoīem punieť. Equū iudicium ſit inter
vos. ſiue ꝑegrinus ſiue ciuis peccauerit. quia
ego ſum dñs deus veſter. Locutuſqꝫ eſt moyſeſ
ad filios iſrł. ⁊ eduxerūt eū qui blaſfemauerat
extra caſtra: ac lapidibus oppreſſerunt. Fece/
runtqꝫ filij iſrael ſicut preceperat dñs moyſes.

Ocutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen. XXV
L in monte ſynai dicens. Loquere filijs
iſrał. ⁊ dices ad eos. Quando ingreſſi
fueritis terrā quā ego dabo vobis: ſabbatiȝetꝭ
ſabbatū dño. Sex annis ſeres agrū tuū. ⁊ ſex
annis putabis vineā tuā. colligeſqꝫ fructꝰ eiꝰ.
Septīo aūt anno ſabbatū erit terre requetionis
dñi. Agrum nō ſeres. ⁊ vineam non putabis.
Que ſponte gignet humus non metes. ⁊ vuas
ꝓmitiarū tuarū nō colliges q̄ſi vindemiā. An
nus. n. requetōis terre eſt. Sed erūt vobis in ci
bū tibi ⁊ ſeruo tuo. ancille ⁊ mercenario tuo. ⁊
aduene q peregrinať apud te. Iumentis tuis ⁊
pecoribus omnia que naſcunť prebebūt cibum
Numerabis quoqꝫ tibi ſeptē ebdomadas an/
noꝝ. i. ſepties ſeptem. que ſimul faciūt quadra
ginta nouem. ⁊ clanges buccina mēſe ſeptimō
decima die menſ propiciationis tempore i vni
uerſa terra veſtra. Sanctificabiſqꝫ annū quin
quageſimū. ⁊ vocabis remiſſionem cūctꝭ habi
tatoribus terre tue. Ipſe eſt enim iubileuſ. Re
uerteť homo ad poſſeſſionem ſuam. ⁊ vnuſqſ/
qꝫ redict ad familiam priſtinam. quia iubileus
eſt ⁊ quinquageſimus annus. Non ſeretis at/
qꝫ metetis. ſponte in agro naſcentia. ⁊ primici/
as vindemie non colligetꝭ: ob ſanctificationē
iubilei: ſed ſtatim ablata comedetꝭ. Anno iu/
bilei redient omnes ad poſſeſſiōes ſuas. Quā
do vendes quippiam ciui tuo vel emes ab eo
ne contriſtes fratrem tuum: ſed iuxta numerū
annorum iubilei emes ab eo. ⁊ iuxta ſupputa/
tionem frugum vendet tibi. Quanto plus an
ni remanſerint poſt iubileū: tanto creſcet et ꝓ̄
cium: et quanto minus temporis numerauerꝭ
tanto minoris et emptio conſtabit. Tempus
enim frugum vendet tibi. Nolite affligere cō/
tribules veſtros: ſed timeat vnuſquiſqꝫ deum
ſuum: quia ego dominus deus veſter. Faciē
precepta mea. et iudicia cuſtodite. et implete ea
vt habitare poſſitꝭ in terra abſqꝫ vllo pauore.
et gignat vobis humus fructus ſuos quibꝰ ve
ſcamini vſqꝫ ad ſaturitatē: nullius impetū for/
midantes. Qđ ſi dixeritis quid comedemus
anno ſeptimo ſi non ſeuerimus neqꝫ collegeri
mus fruges noſtras: dabo benedictionē meā
vobis anno ſexto. et faciet fructus triū annoꝝ
ſeretiſqꝫ āno octauo. ⁊ comedetis veteres fru/
ges vſqꝫ ad nonū annū. donec noua naſcanť
edetis vetera. Terra quoqꝫ non vendeť in ꝑ/
petuū quia mea eſt et vos aduene et coloni mei
eſtis. Unde cūcta regio poſſeſſiōis veſtre ſub
redemptionis conditione vendetur. Si atte/
nuatus frater tuus vendiderit poſſeſſiunculā
ſuam. ⁊ voluerit ꝓpinquus eiꝰ. poteſt redime
re quod ille vendiderat. Sin autem non habu
erit ꝓximū. ⁊ ipſe precium ad redimendum po
tuerit inuenire: computabuntur fructꝰ ex eo tē
pore quo vendidit. ⁊ qđ reliquū eſt. reddet em
ptori. ſicqꝫ recipiet poſſeſſionem ſuam. Qđ ſi
non inuenerit manus eius vt reddat precium
habebit emptor qđ emerat vſqꝫ ad annū iubile
um. In ipſo enim omnis vēditio redibit ad do
minū ⁊ ad poſſeſſorem priſtinum. Qui vendi
derit domū intra vrbis muros: habebit licētiā
redimendi donec vnus impleať annus. Si nō

redemerit ⁊ anni circulus fuerit euolutus. em
ptor poſſidebit eam ⁊ poſteri eius in perpetuũ
⁊ redimi non poterit etiam in iubileo. Sin au
tem in villa fuerit domus que muros non ha/
bet. agroꝝ iure vendet̃. Si ante redempta nõ
fuerit. i iubileo reuertet̃ ad dominũ ſuũ. Edes
leuitarũ que in vrbibus ſunt: ſemper poſſunt
redimi. Si redempte non fuerint. in iubileo re
uertentur ad dominos: quia domus vrbiũ le/
uitarũ ꝓ poſſeſſionibus ſunt inter filios iſrael.
Suburbana autẽ eoꝝ nõ veniant: q̄i poſſeſſio
ſempiterna eſt. Si attenuatus fuerit frater tu⁹
⁊ infirmus manu. ⁊ ſuſceperis eum quaſi ad/
uenam ⁊ peregrinũ ⁊ vixerit tecum: ne accipi/
as vſuras ab eo. nec amplius q̄ꝫ dediſti. Time
deũ tuum. vt viuere poſſit frater tuus apud te.
Pecuniam tuam non dabis ei ad vſurã. ⁊ fru
gum ſuperhabundantiam nõ exiges. Ego do
minus deus veſter qui eduxi vos de terra egy
pti. vt darem vobis terrã chanaan ⁊ eſſem ve/
ſter deus. Si paupertate compulſus vendide
rit ſe tibi frat̃ tu⁹. nõ eũ opprimes ſeruitute fa/
mulorꝝ: ſed quaſi mercenarius ⁊ colonus erit
Vſqꝫ ad annũ iubileũ operabit̃ apud te. ⁊ po/
ſtea egrediẽt cũ liberis ſuis. ⁊ reuertetur ad co
gnationem ⁊ ad poſſeſſionẽ patrũ ſuoꝝ. Mei
enim ſerui ſunt. ⁊ ego eduxi eos de terra egy/
pti. Non veneant conditione ſeruoꝝ. Ne affli/
gas eũ ꝑ potentiã: ſed metuito deũ tuũ. Seru⁹
⁊ ancilla ſint vobis de natiõib⁹ q̄ i circuitu vr̃o
ſunt ⁊ de aduenis q̄ peregrinant̃ apud vos vl'
q̄ ex his nati fuerint in terra vr̃a. Hos habebi
tis famulos. ⁊ hereditario iure tranſmittetis ad
poſteros. ac poſſidebitis in eternũ. Fr̃es autẽ
vr̃os filios iſrael: ne opprimatis ꝑ potẽtiam.
Si inualuerit apud vos man⁹ aduene atqꝫ pe/
regrini. ⁊ attenuatus frat̃ tuus vẽdiderit ſe ei. aut
cuiq̄ꝫ de ſtirpe eius. poſt vẽditionẽ põt redimi
Qui voluerit ex fr̃ibus ſuis redimet eum. ⁊ pa
truus ⁊ patruel' ⁊ ꝯſanguineus ⁊ affinis. Sin
aũt ⁊ ipſe potuerit: redimet ſe: ſupputatis dũta
xat annis a tẽpe vẽditiõis ſue vſqꝫ in annũ iubi
leũ: ⁊ pecunia qua vẽditus fuerat iuxta annoꝝ
numerũ. ⁊ ratione mercenarij ſupputata. Si
plures fuerint anni q̄ remanẽt vſqꝫ ad iubileũ
ſcḋm hos reddet ⁊ p̄ciũ: ſi pauci ponẽt rationem
cũ eo iuxta annoꝝ numerũ. ⁊ reddet emptori
qḋ reliquũ eſt annoꝝ: q̄bus ante ſeruiuit mer/
cedibus imputatis. Nõ affliget eũ violenter i cõ
ſpectu tuo. Qḋ ſi ꝑ hec redimi nõ potuerit. an
no iubileo egrediẽt cũ liberis ſuis. Mei enim
ſũt ſerui filij iſrael. quos eduxi de terra egypti.

Ego dñs deus veſter XXVI
Non facietis vobis idolum ⁊ ſculptile
nec titulos erigetis. nec inſignem lapi
dem ponetis in terra veſtra vt adoretis eum.
ego enim ſũ dñs deus veſter. Cuſtodite ſabba/
ta mea. ⁊ pauete ad ſanctuariũ meũ. Ego dñs
Si in p̄ceptis meis ambulaueritis. ⁊ mandata
mea cuſtodieritis ⁊ feceritis ea: dabo vobis plu
uias tp̄ibus ſuis. ⁊ terra gignet germen ſuum
⁊ pomis arbores replebunt̃. Apprehendẽt meſ/
ſium tritura vindemiam. ⁊ vindemia occupa/
bit ſementem. ⁊ comedetis panem veſtrum in
ſaturitate: ⁊ abſqꝫ pauore habitabitis ĩ terra ve
ſtra. Dabo pacem in finibus veſtris: dormie/
tis. ⁊ nõ erit q̄ exterreat. Auferã malas beſtias.
⁊ gladius nõ trãſibit t̃minos vr̃os. Perſeque
mini inimicos vr̃os. ⁊ corruẽt corã vob. Per
ſequent̃ quīqꝫ de vr̃is centũ alienos. ⁊ centũ de
vobis decẽ milia: Cadent inimici vr̃i gladio i
ꝯſpectu vr̃o. Reſpiciam vos ⁊ creſcere faciam
multiplicabimini. ⁊ firmabo pactum meũ vo
biſcũ. Comedetis vetuſtiſſima veterum. ⁊ ve/
tera nouis ſuperuenientibus ꝓijcietis. Ponam
tabernaculum meũ in medio vr̃i. ⁊ nõ abijciet
vos aĩa mea. Ambulabo inter vos ⁊ ero deus
veſter. voſqꝫ eritis pp̄ls meus. Ego dñs deus
veſter q̄ eduxi vos de t̃ra egyptioꝝ ne ſeruire/
tis eis. ⁊ qui ꝯfregi cathenas ceruicũ vr̃arũ vt
incederetis erecti. Qḋ ſi nõ audieritis me: nec
feceritis oĩa mãdata mea. ſed ſpreueritis leges
meas. ⁊ iudicia mea ꝯtempſeritis vt non facia
tis ea q̄ a me cõſtituta ſunt. ⁊ ad irritum perdu
catis pactũ meũ. ego quoqꝫ h̃ faciã vobis. Vi
ſitabo vos velociter i egeſtate ⁊ ardore q̄ ꝯfici/
at oculos vr̃os. ⁊ cõſumat aĩas vr̃as. Fruſtra
ſeretis ſementẽ. que ab hoſtibus deuorabitur.
Ponam faciem meã ꝯtra vos. ⁊ corruetis co
rã hoſtib⁹ veſtris: ⁊ ſubijciemini his q̄ oderũt
vos. Fugietis nemine ꝑſequẽte. Sin autẽ nec
ſic obedieritis mihi. addam correptiones vr̃as
ſeptuplũ ꝓpter peccã veſtra: ⁊ ꝯterã ſupbiã du
ritie veſtre. Daboqꝫ vobis celũ deſup ſicut fer
rũ. ⁊ t̃rã eneã. Cõſumet̃ in caſſum labor veſter
nõ ꝓferet terra germẽ: nec arbores poma pre
bebũt. Si ambulaueritis ex aduerſo mihi: nec
volueritis audire me: addã plagas veſtras vſ
qꝫ in ſeptuplum ꝓpter peccata veſtra. Emittãqꝫ
in vos beſtias agri: que ꝯſumant vos ⁊ peco/
ra veſtra: ⁊ ad paucitatẽ cũcta redigant: deſer/
teqꝫ fient vie veſtre. Qḋ ſi nec ſic volueritis re
cipe diſciplinã. ſꝫ ambulaueritis ex aduerſo mi/
hi: ego quoqꝫ ꝯtra vos aduerſus incedã. ⁊ ꝑ/

cutiā vos ſepties ꝓpter pctā vrā: inducāq; ſup
vos gladiū vltorē federis mei. Cūq; ꝯfugeri-
tis i vrbes. mittā peſtilētiā i medio veſtri ⁊ tra
demini i manibus hoſtiū poſtq̃; cōfregero ba-
culū panis veſtri. ita vt decē mulieres in vno
clibano coquāt panes. ⁊ reddāt eos ad pōdus
⁊ comedetis ⁊ nō ſaturabimini. Sin aūt nec ꝑ
hec audieritis me. ſed ambulaueritis cōtra me
⁊ ego incedā aduerſus vos in furore cōtrario
⁊ corripiā vos ſeptē plagis ꝓpi peccata veſtra
ita vt comedatis carnes filioꝝ veſtroꝝ ⁊ filia-
rū vraꝝ. Deſtruam excelſa veſtra ⁊ ſimulacra
cōfringā. Cadetis inter ruinas idoloꝝ vroꝝ.
⁊ abhominabiꝉ vos aīa mea: intantū vt vrbes
veſtras redigam in ſolitudinem. ⁊ deſerta faci
am ſanctuaria veſtra: nec recipiā vltra odorē
ſuauiſſimū: diſꝑdāq; terrā veſtrā. ⁊ ſtupebunt
ſup ea inimici veſtri cū habitatores illi⁹ fuerit.
Vos aūt diſperdā in gētes. ⁊ euaginabo poſt
vos gladiū: eritq; terra veſtra deſerta. ⁊ ciuita
tes veſtre dirute. Tūc placebunt terre ſabbata
ſua cūctis dieb⁹ ſolitudinis ſue. Qū fueritis in
terra hoſtili: ſabbatizabit ⁊ requieſcet i ſabbatis ſo
litudinis ſue: eo ꝙ nō requieuerit in ſabbatis ve
ſtris. qñ habitabatis in ea. Et q̄ d̄ vobis remā
ſerint: dabo pauorē in cordib⁹ eoꝝ in regioni-
b⁹ hoſtiū. Terrebit eos ſonit⁹ folij volantis: ⁊
ita fugiēt quaſi gladiū. Cadēt nullo ſequēte. ⁊
corruent ſinguli ſup fr̄es ſuos quaſi bella fugi
entes. Nemo veſtꝝ inimicis audebit reſiſtere
Peribitis inī gētes. ⁊ hoſtilis vos terra cōſu-
met. Q̄d ſi ⁊ de his aliq remāſerint: tabeſcēt in
iniqtatib⁹ ſuis in terra inimicoꝝ ſuoꝝ. ⁊ ꝓpter
peccata patrū ſuoꝝ ⁊ ſua affligenꝉ. donec ꝯfite
anꝉ iniqtates ſuas ⁊ maioꝝ ſuoꝝ qb⁹ p̄uari-
cati ſūt in me. ⁊ ambulauerūt ex aduerſo mihi.
Ambulabo igiꝉ ⁊ ego ꝯtra eos. ⁊ inducā illos
i terrā hoſtilē. donec erubeſcat incircūciſa mēs
eoꝝ. Tūc orabūt ꝓ impietatib⁹ ſuis. ⁊ recorda
bor federis mei qd̄ pepigi cū abrahā yſaac ⁊ ia-
cob. Terre quoq; memor ero: que cū relicta fu
erit ab eis. complacebit ſibi in ſabbatis ſuis. pa
tiēs ſolitudinē ꝓpter illos. Ipſi vero rogabūt
ꝓ peccatis ſuis: eo ꝙ abiecerint iudicia mea: ⁊
leges meas deſpexerint. Attamē etiā cū eſſent
in terra hoſtili. nō penitus abieci eos: neq; ſic
deſperi vt ꝯſumerenꝉ. ⁊ irritū facerē pactū me
um cū eis. Ego eni ſū dñs de⁹ eoꝝ. ⁊ recorda-
bor federis mei priſtini: qñ eduxi eos de terra
egypti i ꝯſpectu gentiū vt eſſem de⁹ eoꝝ. Ego
dñs de⁹. Hec ſunt iudicia atq; p̄cepta ⁊ leges
quas dedit dñs inī ſe ⁊ inī filios iſrael in mōte
ſynai ꝑ manū moyſi. XXVII

Locutuſq; eſt dñs ad moyſen dicens.
Loquere filijs iſrael. et dices ad eos.
Homo qui votū fecerit et ſpopōderit deo
animā ſuā: ſub eſtimatiōe dabit p̄ciū. Si fuerit
maſculus a viceſimo anno vſq; ad ſexageſimū
annū. dabit quinquaginta ſiclos argenti ad mē
ſurā ſanctuarij: ſi mulier triginta. A quinto āt
anno vſq; ad viceſimū. maſculus dabit vigin
ti ſiclos femina decē. Ab vno menſe vſq; ad
annū qntū: ꝓ maſculo dabunꝉ qnq; ſicli. ꝓ fe
mina tres. Sexagenarius ⁊ vltra maſculus da
bit quindecim ſiclos: femina decē. Si pauper
fuerit ⁊ eſtimationē reddere nō valebit: ſtabit
corā ſacerdote. ⁊ quantū ille eſtimauerit ⁊ vi
derit eū poſſe reddere: tantū dabit. Animal aūt
qd̄ imolari poteſt dño ſi qs vouerit. ſanctū erit
⁊ mutari nō poteſt. i. nec meli⁹ malo nec peius
bono. Q̄d ſi mutauerit. ⁊ ipm̄ quod mutatū ē.
⁊ illud ꝓ quo mutatū ē ꝯſecratū erit dño. Ani
mal inmūdū qd̄ imolari dño nō poteſt. ſi qs vo
uerit adduceꝉ ante ſacerdotē: q diiudicās vtrū
bonū an malū ſit. ſtatuet p̄ciū. Q̄ ſi dare volue
rit is q offert: addet ſuper eſtimationem quin-
tā partē. Homo ſi vouerit domū ſuā ⁊ ſanctifi
cauerit dño: ꝯſiderabit eā ſacerdos vtrū bona
an mala ſit. ⁊ iuxta preciū qd̄ ab eo fuerit conſti
tutū venundabiꝉ. Sin autem ille q vouerat vo
luerit redimere eā. dabit qntā partē eſtimatio-
nis ſupra. ⁊ habebit domū. Q̄ ſi agrū poſſeſſi
onis ſue vouerit ⁊ cōſecrauerit dño. iuxta men
ſurā ſementis eſtimabiꝉ p̄ciū. Si triginta mo-
dijs ordei ſeriꝉ terra. qnquaginta ſiclis venun
deꝉ argenti. Si ſtatim ab anno incipientis iube
lei vouerit agrū: quanto valere poteſt. tāto eſti
mabiꝉ. Sin aūt poſt aliquantulū tp̄is: ſupputa
bit ſacerdos pecuniā iuxta annoꝝ q reliqui ſūt
numerū vſq; ad iubileū. ⁊ detrahetur ex p̄cio.
Q̄d ſi voluerit redimere agrū ille qui vouerat
addet qntā partē eſtimate pecunie. ⁊ poſſidebit
eum. Sin aūt noluerit redimere. ſed alteri cuili
bet fuerit venundat⁹: vltra eū qui vouerat re-
dimere nō poterit. quia cū iubilei venerit dies
ſanctificat⁹ erat dño. ⁊ poſſeſſio ꝯſecrata ad ius
pertinet ſacerdotū. Si ager empt⁹ eſt ⁊ non de
poſſeſſiōe maioꝝ ſanctificat⁹ fuerit dño: ſuppu
tabit ſacerdos iuxta annoꝝ numerū vſq; ad iu
bileū preciū. ⁊ dabit ille qui vouerat eū domino
In iubileo aūt reuerteꝉ ad priorē dñm q vēdi-
derat eū. ⁊ habuerat in ſortem poſſeſſionis ſue
Omis eſtimatio ſiclo ſanctuarij pōderabiꝉ. Si
clus viginti obolos hꝫ. Primogenita que ad

deū ꝑtinēt nemo ſanctificare poterit ⁊ vouere.
Siue bos ſiue ouis fuerit dñi ſūt. Qđ ſi immun
dū ē aial. redimet q obtulit iuxta eſtimationē ſu
am: ⁊ addet qntā ptē ꝓcij. Si redimere nolue/
rit vēdet alteri. quantūcūq; fuerit ante eſtima/
tū. Oē qđ dño conſecrat ſiue hō fuerit ſiue aial
ſiue ager: nō vēiet nec redimi poterit. Quicqd
ſemel fuerit conſecratum. ſcīm ſcōꝝ erit dño. Et
oīs conſecratio q offert ab hoīe nō redimetur
ſed morte moriet. Oēs decime terre ſiue đ po
mis arboꝝ: ſiue de frugibus dñi ſunt. ⁊ illi ſan
ctificant. Si qs aūt voluerit redimere decimas
ſuas: addet qntā ptē earū. Omniū decimaꝝ
bouis ⁊ ouis ⁊ capre q ſub paſtoris virga tran
ſeūt: qcqd decimū venerit. ſanctificabit domi/
no. Nō eliget nec bonū nec malum: nec altero
cōmutabit. Si qs mutauerit. ⁊ qđ mutatū ē. ⁊
ꝓ quo mutatū ē ſanctificabit dño. ⁊ nō redime
tur. Hec ſūt ꝓcepta q mandauit dñs moyſi ad
filios iſrael in mōte ſynai.

¶ Explicit liber Leuiticus. Incipit va
iedaber. i. liber Numeri. Capitlm I

Locutuſque eſt
dñs ad moyſen in deſerto ſy/
nai in tabernaculo federis ꝓma
die menſis ſecundi anno altero
egreſſiōis eoꝝ ex egypto dicēs
Tollite ſūmā vniuerſe ꝯgregatiōis filioꝝ iſra
el per cognationes ⁊ domos ſuas. ⁊ noīa ſin/
guloꝝ. quicquid ſexus eſt maſculini a viceſimo
anno ⁊ ſupra. omniū viroꝝ fortium ex iſrael: ⁊
numerabitis eos per turmas ſuas tu ⁊ aaron
eruntq; vobiſcū ꝓncipes tribuū ac domoꝝ in co
gnationibus ſuis: quoꝝ iſta ſunt nomina. De
tribu ruben. elyſur filius ſedeur. De tribu ſy/
meon: ſalamihel filius ſuriſaddai. De tribu iu
da. naaſon filius aminadab. De tribu yſachar
nathanael filius ſuar. De tribu zabulon: eliab
filius helon. Filioꝝ aūt ioſeph de tribu ephra/
im: eliſama filius ammiud. De tribu manaſſe
gamalihel filius phadaſſur. De tribu beniamin
abidan filius gedeōis. De tribu dan: ahiezer
filius amiſaddai. De tribu aſer: phegiel filius
ochran. De tribu gad: eliaſaph fili⁹ duel. De
tribu neptalim: ahira filius enan. Hi nobiliſſi
mi principes multitudinis per tribus ⁊ cogna
tiones ſuas ⁊ capita exercitus iſrael: quos tule
rūt moyſes ⁊ aaron cū oī vulgi multitudine. ⁊
congregauerūt ꝓmo die menſis ſecundi recen
ſentes eos per cognationes ⁊ domos ac famili
as. ⁊ capita ⁊ nomina ſinguloꝝ a viceſimo an

no ⁊ ſupra. ſicut preceperat dñs moyſi. Nume
rati q; ſunt in deſerto ſynai de ruben ꝓmogeni
to iſrahelis per cognationes ⁊ familias ac do/
mos ſuas ⁊ noīa capitū ſinguloꝝ. omne qđ ſe
xus eſt maſculini a viceſimo anno ⁊ ſupra ꝓce
dentiū ad bellū: quadragintaſex milia qngenti
De filijs ſymeon per generationes ⁊ familias
ac domos cognationū ſuarū recēſiti ſūt ꝑ noīa
⁊ capita ſinguloꝝ. oē qđ ſexus ē maſculini a vi
ceſimo anno ⁊ ſupra ꝓcedentiū ad bellū: quin
quagintanouē milia trecenti. De filijs gad per
generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū
ſuarū. recēſiti ſūt ꝑ noīa ſinguloꝝ a viginti an
nis ⁊ ſupra oēs q ad bella ꝓcederēt: quadragi
taqnq; milia ſexcēti qnquaginta. De filijs iu/
da ꝑ generatiōes ⁊ familias ac domos cogna/
tionū ſuarū ꝑ noīa ſinguloꝝ a viceſimo anno
⁊ ſupra oēs q poterāt ad bella ꝓcedere. recēſiti
ſūt: ſeptuagintaquattuor milia ſexcēti. De filijs
yſachar per generatiōes ⁊ familias ac domos
cognationū ſuarū ꝑ noīa ſinguloꝝ a viceſimo
anno ⁊ ſupra. oēs qui ad bella ꝓcederent. recē
ſiti ſūt qnquagintaquattuor milia quadringēti
De filijs zabulon per generatiōes ⁊ familias
ac domos cognationū ſuarū. recēſiti ſūt ꝑ noīa
ſinguloꝝ a viceſimo anno ⁊ ſupra. oēs q pote/
rant ad bella ꝓcedere: qnquagintaſeptē milia
quadringenti. De filijs ioſeph filioꝝ ephraim
per generatiōes ⁊ familias ac domos cognatio
nū ſuarū. recēſiti ſūt per noīa ſinguloꝝ a viceſi
mo anno ⁊ ſupra. oēs q poterāt ad bella ꝓcede
re quadraginta milia qngenti. Porro filiorū
manaſſe per generatiōes ⁊ familias ac domos
cognationū ſuarū. recenſiti ſūt ꝑ noīa ſingulo/
rū a viginti ānis ⁊ ſupra. oēs q poterāt ad bel
la ꝓcedere: trigintaduo milia ducenti. De fi/
lijs beniamin ꝑ generatiōes ac familias ac do
mos cognationū ſuarū. recenſiti ſūt nominib⁹
ſinguloꝝ a viceſimo anno ⁊ ſupra. oēs q pote/
rant ad bella ꝓcedere: trigintaqnq; milia qua
dringenti. De filijs dan ꝑ generatiōes ⁊ fami
lias ac domos cognationū ſuarū. recēſiti ſunt
noīb⁹ ſinguloꝝ a viceſimo anno ⁊ ſupra. oēs q
poterāt ad bella ꝓcedere: ſexagintaduo milia
ſeptingēti. De filijs aſer ꝑ generatiōes ⁊ fami
lias ac domos cognationū ſuarū: recēſiti ſūt ꝑ
noīa ſinguloꝝ a viceſimo anno ⁊ ſupra: oēs q
poterāt ad bella ꝓcedere: quadragintaun milia et
mille qngēti. De filijs neptalim ꝑ generatiōes
⁊ familias ac domos cognationū ſuarū. recēſi
ti ſunt noīb⁹ ſinguloꝝ a viceſimo anno ⁊ ſupra
oēs qui poterāt ad bella ꝓcedere: qnquaginta

tria milia quadrigenti. Hi ſūt quos numeraue
rūt moyſes ⁊ aaron ⁊ duodecī ṗncipes iſrl ſin
gulos ꝑ domos cognationū ſuaꝝ. Fueruntqꝫ
oēs filij iſrl ꝑ domos ⁊ familias ſuas a viceſi
mo āno ⁊ ſupra q̄ poterāt ad bella ꝓcedere. ſex
cētatria milia viroꝝ qngenti qnquaginta. Le
uite aūt in tribꝰ familiaꝝ ſuarū nō ſunt numera
ti cū eis. Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens.
Tribū leui noli numerare neqꝫ pones ſummā
coꝝ cū filijs iſrl. ſed cōſtitues eos ſuper taber
naculū teſtimonij ⁊ cūcta vaſa eiꝰ. ⁊ qcqd ad ce
rimonias ꝑtinet. Ipſi portabūt tabernaculū ⁊
oia vtenſilia eius: erunt in miſterio ac ꝑ gyrū
tabernaculi metabunt. Cū ꝓficiſcendū fuerit
deponēt leuite tabernaculum: cū caſtra metāda
erigent. Quiſqs externoꝝ acceſſerit occidetur
Metabunt autē caſtra filij iſrael. vnuſqſqꝫ ꝑ
turmas ⁊ cuneos atqꝫ exercitū ſuū. Porro leui
te per gyrum tabernaculi figent tentoria ne fiat
indignatio ſuper multitudinem filioꝝ iſrael. ⁊
excubabūt in cuſtodijs tabernaculi teſtimonij.
Fecerunt ergo filij iſrael iuxta omnia que p̄ce
perat dominus moyſi. II
Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen ⁊ aaron
dicēs. Singuli per turmas ſigna atqꝫ
vexilla ⁊ domos cognationum ſuarum
caſtra metabunt filij iſrael. per gyrum taberna
culi federis. Ad orientem iudas figet tentoria
per turmas exercitus ſui: eritqꝫ princeps filio
rū eius naaſon filiꝰ aminadab. ⁊ oēs de ſtirpe
eius ſūma pugnantiū ſeptuagintaq̄ttuor milia
ſexcenti. Iuxta eū caſtrametati ſunt de tribu iſa
char. quoꝝ princeps fuit nathanael filius ſuar
⁊ ois numerus pugnatoꝝ eius qnquagintaq̄t
tuor milia quadringenti. In tribu zabulon prī
ceps fuit eliab filius helon: oiſqꝫ de ſtirpe eiꝰ
exercitus pugnatorum qnquaginta ſeptem mi
lia quadringenti. Uniuerſi qui in caſtris iude
annumerati ſunt. fuerūt centū octogintaſex mi
lia q̄dringenti. ⁊ per turmas ſuas ṗmi egrediē
tur. In caſtris filioꝝ ruben ad meridianā pla
gam erit princeps eliſur filius ſedeur. ⁊ cūctus
exercitus pugnatoꝝ eiꝰ q numerati ſunt q̄dra
gintaſex milia quingenti. Iuxta eū caſtrameta
ti ſunt de tribu ſymeon: quoꝝ princeps fuit ſala
mihel filius ſuriſaddai. ⁊ cunctus exercitus pu
gnatorum eiꝰ q numerati ſunt qnquaginta no
uē milia trecēti. In tribu gad princeps fuit elia
ſaph filius duel: ⁊ cūctus exercitus pugnatorū
eius q numerati ſunt q̄dragintaqnqꝫ milia ſex
cēti qnq̄ginta. Oēs q recēſiti ſūt ī caſtris ruben
cētū qnquaginta milia. ⁊ mille q̄dringēti quin
quaginta: ꝑ turmas ſuas in ſecūdo loco ꝓficiſcē
tur. Leuabit aūt tabernaculū teſtimonij ꝑ offi
cia leuitarū ⁊ turmas coꝝ. Quō eriget ita ⁊ de
ponet. Singuli per loca ⁊ ordines ſuos ꝓfici
ſcent. Ad occidentalē plagā erūt caſtra filioꝝ
ephraim: quoꝝ ṗnceps fuit eliſama filius am
miud. Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q nu
merati ſunt: quadraginta milia qngenti. Et cū
eis tribus filioꝝ manaſſe: quoꝝ ṗnceps fuit ga
maliel filius phadaſſur: cūctuſqꝫ exercitus pu
gnatoꝝ eius q numerati ſūt trigintaduo milia
ducenti. In tribu filioꝝ beniamin ṗnceps fuit
abidan filius gedeonis. ⁊ cūctus exercitus pu
gnatoꝝ eius qui recenſiti ſūt: trigintaqnqꝫ mi
lia quadrigenti. Oēs q numerati ſūt in caſtris
ephraim centū octo milia centū per turmas ſu
as tertij ꝓficiſcent. Ad aquilōis partē caſtra
metati ſūt filij dan. quoꝝ ṗnceps fuit ahiezer fi
lius amiſaddai. Cunctus exercitus pugnatoꝝ
eiꝰ q numerati ſūt ſexagintaduo milia ſeptingē
ti. Iuxta eū fixere tentoria de tribu aſer: quoꝝ
ṗnceps fuit phegiel filius ochran. Cūctus ex
ercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ q numerati ſūt quadragin
ta milia ⁊ mille qngēti. De tribu filioꝝ neptalī
ṗnceps fuit ahira filius enan. Cūctus exercitꝰ
pugnatoꝝ eius qnquagintatria milia quadrin
genti. oēs qui numerati ſūt in caſtris dan fue
rūt centū quinquaginta ſeptem milia ſexcēti. ⁊
nouiſſimi ꝓficiſcent. Hic numerus filioꝝ iſra
el per domos cognationū ſuarū ⁊ turmas di
uiſi exercitus ſexcētatria milia qngenti qnqua
ginta. Leuite aūt non ſūt numerati inter filios
iſrael. Sic eni p̄ceperat dn̄s moyſi. Feceruntqꝫ fi
lij iſrael iuxta oia q̄ mādauerat dn̄s. Caſtrame
tati ſūt ꝑ turmas ſuas. ⁊ ꝓfecti per familias ac
domos patrū ſuoꝝ. III
Hec ſūt generationes aaron ⁊ moyſi in
die qua locutꝰ eſt dn̄s ad moyſen in mō
te ſynai. ⁊ hec noia filioꝝ aaron. Pri
mogenitus eiꝰ nadab: deinde abiu ⁊ eleazar et
ythamar. Hec noia filioꝝ aarō ſacerdotū qui
vncti ſunt. ⁊ quoꝝ repleti ⁊ conſecrati manꝰ vt
ſacerdotio fungerent. Mortui ſūt eni nadab ⁊
abiu cū offerent ignē alienū in ꝯſpectu domini
in deſerto ſynai. abſqꝫ liberis: functiqꝫ ſunt ſa
cerdotio eleazar ⁊ ythamar coram aaron patre
ſuo. Locutuſqꝫ ē dn̄s ad moyſen dicens. Ap
plica tribū leui. ⁊ fac ſtare ī ꝯſpectu aarō ſacer
dotis vt miniſtrēt ei ⁊ excubēt ⁊ obſeruēt qcqd
ad cultū ꝑtinet multitudinis corā tabernaculo
teſtimonij: ⁊ cuſtodiāt vaſa tabernaculi ſeruiē
tes in miniſterio eius. Dabiſqꝫ dono leuitas

aaron ⁊ filijs eius qbus traditi ſũt a filijs iſra
el. Aaron autem ⁊ filios eius ↄſtitues ſup cul
tũ ſacerdotij. Externus qui ad miniſtrandum
acceſſerit. morietur. Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen
dicens. Ego tuli leuitas a filijs iſrael ꝓ omni
ꝑmogenito q aperit vuluã in filijs iſrael: erũt/
qꝫ leuite mei. Meũ eſt enim oē ꝑmogenitũ. Ex
quo ꝑcuſſi ꝑmogenitos in terra egypti: ſancti/
ficaui mihi qcqd ꝑmũ naſcitur in iſrael. Ab hoīe
vſqꝫ ad pec⁹ mei ſũt. Ego dñs. Locutuſqꝫ eſt
dñs ad moyſen i deſerto ſynai dicẽs. Numera
filios leui ꝑ domos patrũ ſuoꝝ ⁊ familias. om
nē maſculũ ab vno mẽſe ⁊ ſupra. Numerauit
moyſes vt p̃cepat dñs. ⁊ inuẽti ſũt filij leui per
noīa ſua gerſon ⁊ caath ⁊ merari. Filij gerſon
lebni ⁊ ſemei. Filij caath: amram ⁊ ieſaar. he
bron ⁊ oziel. Filij merari: mooli ⁊ muſi. De
gerſon fuere familie due: lebnitica ⁊ ſemeitica:
quarũ numeratus ē populus ſexus maſculini.
ab vno mẽſe ⁊ ſupra: ſeptẽ milia quingẽti. Hi
poſt tabernaculũ metabuntur ad occidentem ſub
ꝑncipe eliaſaph filio lael. ⁊ habebũt excubias ī
tabernaculo federis. ipm tabernaculũ ⁊ operi
mentũ eius. tentoriũ qḋ trahitur ante fores tecti
federis ⁊ cortinas atrij. tentoriũ quoqꝫ qḋ appē
ditur in introitu atrij tabernaculi. ⁊ qcqd ad ritũ
altaris ꝑtinet: funes tabernaculi ⁊ oīa vtenſilia
eius. Cognatio caath habebit populos amra/
mitas ⁊ ieſaaritas: ⁊ hebronitas ⁊ ozielitas.
Hec ſũt familie caathitarũ. recenſite ꝑ noīa ſua
omnes generis maſculini ab vno menſe ⁊ ſup
octo milia ſexcenti. Habebũt excubias ſanctua
rij. ⁊ caſtrametabuntur ad meridianam plagam
Princepſqꝫ eoꝝ erit eliſaphan fili⁹ oziel. ⁊ cu/
ſtodiant archã. menſamqꝫ ⁊ candelabrũ: altaria
⁊ vaſa ſanctuarij in qb⁹ miniſtratur. ⁊ velũ. cũctã
qꝫ huiuſcemodi ſuppellectilē. Princeps autẽ
ꝑncipũ leuitarũ eleazar filius aaron ſacerdotis
erit ſup excubitores cuſtodie ſanctuarij. At ve
ro de merari erũt populi moolite ⁊ muſite. recē
ſiti per noīa ſua. oēs generis maſculini ab vno
mẽſe ⁊ ſupra: ſex milia ducẽti. Princeps eorũ
ſuriel fili⁹ abiahiel. in plaga ſeptẽtrionali caſtra.
metabuntur. Erũt ſub cuſtodia eoꝝ tabule taber
naculi ⁊ vectes ⁊ colũne ac baſes earum ⁊ om/
nia q̃ ad cultũ huiuſcemodi pertinẽt: colũneqꝫ
atrij ꝑ circuitũ cũ baſibus ſuis. ⁊ paxilli cũ funi
bus. Caſtrametabuntur ante tabernaculũ fede/
ris. i. ad orientalē plagam moyſes ⁊ aaron cũ
filijs ſuis. hñtes cuſtodiã ſanctuarij i medio fi
lioꝝ iſrael. Quiſqs alienus acceſſerit. morietur.
Omēs leuite quos numerauerũt moyſes ⁊ aarõ
iuxta p̃ceptũ dñi ꝑ familias ſuas in genere ma
ſculino a menſe vno ⁊ ſupra: fuerũt viginti duo
milia. Et ait dñs ad moyſen. Numera ꝑmoge
nitos ſexus maſculini de filijs iſrael ab vno mē
ſe ⁊ ſupra. ⁊ habebis ſummã eoꝝ. Tolleſqꝫ leui/
tas mihi ꝓ oī ꝑmogenito filioꝝ iſrael. Ego ſũ
dñs. Et pecora eoꝝ ꝓ vniuerſis primogenitis
pecoꝝ filioꝝ iſrael. Recenſuit moyſes ſicut p̃/
ceperat dñs ꝑmogenitos filioꝝ iſrael. ⁊ fuerũt
maſculi ꝑ noīa ſua a menſe vno ⁊ ſupra vigin
tiduo milia ducenti ſeptuagintatres. Locutuſ
qꝫ eſt dominus ad moyſen dicens. Tolle leui/
tas pro primogẽitis filiorum iſrael. ⁊ pecora le
uitarum pro pecorib⁹ eorum. eruntqꝫ leuite mei
Ego ſum dominus. In precio autem ducen/
toꝝ ſeptuagintatriũ q excedũt numerũ leuitarũ
de ꝑmogenitis filioꝝ iſrael. accipies quinqꝫ ſi
clos per ſingula capita. ad menſuram ſanctua/
rij. Siclus habet viginti obolos. Dabiſqꝫ pe/
cuniam aaron ⁊ filijs eius preciũ eoꝝ qui ſupra
ſunt. Tulit igitur moyſes pecuniam eoꝝ qui fue
rant amplius. ⁊ quos redemerat a leuitis ꝓ ꝑ/
mogenitis filioꝝ iſrael: mille trecentoꝝ ſexagin
taqnqꝫ ſicloꝝ iuxta pondus ſanctuarij. ⁊ dedit
eã aaron ⁊ filijs eius iuxta verbũ qḋ p̃ceperat
ſibi dominus. IIII

Locutuſqꝫ ē dominus ad moyſen ⁊ aa
ron dicens. Tolle ſummam filioꝝ ca
ath de medio leuitarum per domos et
familias ſuas a triceſimo anno ⁊ ſupra vſqꝫ ad
qnquageſimũ annũ: omniũ q ingrediuntur vt ſtẽt
⁊ miniſtrẽt in tabernaculo federis. Hic ē cul/
t⁹ filioꝝ caath. Tabernaculũ federis ⁊ ſanctũ
ſanctoꝝ igredientur aaron ⁊ filij ei⁹ qñ mouẽda
ſunt caſtra. ⁊ deponent velũ qḋ pendet ante fo
res. inuoluentqꝫ eo archam teſtimonij ⁊ operi
ent rurſum velamine hyacinthinarũ pelliũ: ex
tendentqꝫ deſuper palliũ totũ hyacinthinũ. ⁊ ī
ducẽt vectes. Mẽſam qꝫ ꝓpoſitiōis inuoluẽt
hyacinthino pallio. ⁊ ponent cũ eo thuribula ⁊
mortariola. cyathos ⁊ crateras ad liba funden
da. Panes ſemꝑ in ea erũt. Extendentqꝫ de/
ſup palliũ coccineũ qḋ rurſũ operiẽt velamẽto
hyacinthinarũ pelliũ. ⁊ īducẽt vectes. Sumẽt
⁊ palliũ hyacinthinũ quo operient candelabrũ
cũ lucernis ⁊ forcipibus ſuis ⁊ emunctorijs, et
cunctis vaſis olei que ad concinnandas lucernas
neceſſaria ſunt. ⁊ ſup oīa ponẽt opimentũ hya
cinthinarũ pelliũ ⁊ inducent vectes. Necnõ et
altare aureũ inuoluent hyacinthino veſtimen
to. ⁊ extendent deſuper operimentũ hyacinthi
narũ pelliũ. inducentqꝫ vectes. Oīa vaſa qb⁹

miniſtratur in ſcũario inuoluẽt hyacinthino pal
lio. ⁊ extendent deſuꝑ opimẽtum hyacinthina
rum pelliũ: inducẽtq; vectes. Sed ⁊ altare mũ
dabunt cinere ⁊ inuoluent illud purpureo ve-
ſtimento: ponentq; cũ eo oĩa vaſa quib⁹ in mi-
niſterio eius vtunꝶ. id eſt igniũ receptacula fuſ
cinulas ac tridentes vncinos ⁊ batillia. Cũcta
vaſa altaris opient ſiꝶ velamine hyacinthinaꝝ
pelliũ. ⁊ inducẽt vectes. Cũq; inuoluerit aarõ
⁊ filij eius ſcũariũ ⁊ oĩa vaſa eius in cõmotione
caſtroꝝ. tunc intrabũt filij caath vt portẽt inuo
luta: ⁊ nõ tangent vaſa ſanctuarij ne moriantur
Iſta ſunt onera filioꝝ caath in tabernaculo fe-
deris ſuꝑ quos erit eleaçar filius aaron ſacerdo
tis: ad cuius ꝑtinet cura; oleũ. ad concinandas
lucernas ⁊ cõpoſitionis incenſum ⁊ ſacrificium
qđ ſemꝑ offertur ⁊ oleum vnctionis. ⁊ quicqđ
ad cultum tabernaculi ꝑtinet: omniũq; vaſoꝝ q̃
in ſanctuario ſunt. Locutuſq; ẽ dñs ad moyſen
⁊ aaron dicens: Nolite ꝑdere populũ caath de
medio leuitaꝝ: ſed hoc facite eis vt viuant ⁊ nõ
moriantur ſi tetigerint ſancta ſcõꝝ. Aaron ⁊ fi-
lij eius intrabunt ipſiq; diſponent opa ſingulo
rum ⁊ diuident quid portare quis debeat. Alij
nulla curioſitate videant que ſunt in ſcũario pri
uſq; inuoluantur: alioquin morienꝶ. Locutuſ-
q; eſt dñs ad moyſen dicens: Tolle ſũmã etiã
filioꝝ gerſon per domos ac familias ⁊ cognatio
nes ſuas a triginta ãnis ⁊ ſupra vſq; ad annos
quinquaginta. Numera oẽs qui ingrediuntur
⁊ miniſtrãt in tabernaculo federis. Hoc eſt ef-
ficium familie gerſonitaꝝ: vt portent cortinas
tabernaculi ⁊ tectũ federis opimentũ aliud: ⁊ ſu
per oĩa velamen hyacinthinũ: tentoriũq; qđ pẽ
det in introitu tabernaculi federis cortinas atrij
⁊ velũ in introitu qđ eſt ante tabernaculũ. Oĩa
que ad altare ꝑtinẽt funiculos ⁊ vaſa miniſterij
iubente aaron ⁊ filijs eius portabũt filij gerſon
⁊ ſciant ſinguli cui debeãt oneri mãcipari. Hic
eſt cultus familie gerſonitaꝝ in tabernaculo fe-
deris. Eruntq; ſub manu ythamar filij aaron
ſacerdotis. Filios quoq; merari per familias ⁊
domos patꝝ ſuoꝝ recenſebis a triginta annis
⁊ ſupra vſq; ad annos quinquaginta: oẽs qui
ingrediunꝶ ad officiũ miniſterij ſui ⁊ cultũ fede
ris teſtimonij. Hec ſunt onera eorum. Porta
bunt tabulas tabernaculi ⁊ vectes eius colum-
nas ⁊ baſes eaꝝ. columnas quoq; atrij per cir
cuitũ cũ baſibus ⁊ paxillis ⁊ funibus ſuis. Oĩa
vaſa ⁊ ſuppellectile; ad numerum accipient ſicq;
portabunt. Hoc eſt officiu; familie meraritaꝝ
⁊ miniſterium in tabernaculo federis: eruntq;
ſub manu ythamar filij aaron ſacerdotis. Re-
cenſuerunt igitur moyſes ⁊ aaron ⁊ principes
ſynagoge filios caath ꝑ cognationes ⁊ domos
patrũ ſuoꝝ a triginta ãnis ⁊ ſupra vſq; ad an-
nũ qnquageſimũ: oẽs q ingrediunꝶ ad miniſte
rium tabernaculi federꝭ: ⁊ inuenti ſũt duo mi-
lia ſeptingẽti qnquaginta. Hic ẽ numer⁹ ppłi
caath q itrãt tabernaculũ federꝭ. Hos nũera
uit moyſes ⁊ aaron iuxta ſermonẽ dñi ꝑ manũ
moyſi. Numerati ſũt ⁊ filij gerſon ꝑ cognatõ-
nes ⁊ domos patꝝ ſuoꝝ a triginta annis ⁊ ſuꝑ
vſq; ad qnquageſimũ ãnũ oẽs q ingrediuntur
vt miſtrẽt in tabernaculo federꝭ. ⁊ inuẽti ſunt
duo milia ſexcenti triginta. Hic ẽ ppłs gerſo
nitaꝝ: q̊s nũerauerũt moyſes ⁊ aaron iuxta v
bũ dñi. Numerati ſũt ⁊ filij merari per cogna
tiones ⁊ domos patꝝ ſuoꝝ a triginta annis et
ſupra vſq; ad ãnũ qnquageſimũ: oẽs q ingre-
diunꝶ ad explendos ritus tabernaculi federis.
⁊ inuẽti ſũt tria milia ducẽti. Hic ẽ numerus fi
lioꝝ merari: q̊s recẽſuerũt moyſes ⁊ aarõ iux-
ta imperiũ dñi ꝑ manũ moyſi. Oẽs q recenſiti
ſũt de leuitꝭ ⁊ quos recẽſeri fecit ad nomẽ moy
ſes ⁊ aarõ ⁊ ꝓncipes iſrael ꝑ cognationes ⁊ do
mos patrũ ſuoꝝ a triginta annis ⁊ ſupra vſq;
ad annũ qnquageſimũ: igredientes ad miniſte-
riũ tabernaculi ⁊ onera portãda: fuerunt ſimul
octo milia qngenti octoginta. Iuxta vbũ dñi
recenſuit eos moyſes vnũquẽq; iuxta officiu;
ſuu; et onera ſua: ſicut ꝑceperat ei dñs. V

LOcutuſq; eſt dñs ad moyſen dicens.
Precipe filijs iſrael: vt eijciant de ca-
ſtris oẽm leproſũ ⁊ q ſemine fluit pollu-
tuſq; eſt ſuꝑ mortuo. Tam maſculũ q̃; feminã;
eijcite de caſtris: ne cõtaminent ea cũ habitaue
rit vobiſcũ. Feceruntq; ita filij iſrael: ⁊ eiecerũt
eos extra caſtra ſicut locutus erat dñs moyſi.
Locutuſq; ẽ dñs ad moyſen dicẽs. Loq̃re ad
filios iſrael. Vir ſiue mulier cũ fecerint ex oib⁹
pctis q̃ ſolent hoibus accidere. ⁊ ꝑ negligentiã
tranſgreſſi fuerint mãdatũ dñi atq; deliquerit
ꝯfitebũꝶ pctm̃ ſuũ ⁊ reddẽt ipſu; caput: quĩtãq;
ꝑtẽ deſuꝑ ei in quẽ peccauerit. Sin autẽ nõ fue
rit q recipiat: dabunt dño et erit ſacerdotis ex-
cepto ariete qui offertur ꝓ expiatione vt ſit pla
cabilis hoſtia. Omnes quoq; ꝓmitie quas of
ferunt filij iſrael: ad ſacerdotem pertinent: ⁊ qc
quid in ſanctuariũ offertur a ſingulis et tradiꝶ
manibus ſacerdotis: ipſius erit. Locutuſq; eſt
dñs ad moyſen dicẽs. Loq̃re ad filios iſrael. ⁊
dices ad eos. Vir cuius vxor errauerit. mari-
tũq; contẽnens dormierit cũ altero viro. ⁊ hoc

maritus deꝑhendere nõ querit ſed latet adul/
teriũ ⁊ teſtibꝰ argui nõ poteſt. qꝛ nõ ẽ inuẽta in
ſtupro ſi ſpũs zelotipie cõcitauerit virũ ꝯ vxo/
rẽ ſuã ꝙ vel polluta ẽ. vel falſa ſuſpitione appe
tit̃ adducet eã ad ſacerdotẽ. ⁊ offeret oblationẽ
ꝓ illa decimã partẽ ſati farine ordeace. Nõ fũ
det ſup eã oleũ nec iponet thus. qꝛ ſacrificiũ ze/
lotipie ẽ. ⁊ oblatio inueſtigãs adulteriũ. Offe
ret igitur eam ſacerdos ⁊ ſtatuet corã domino
aſſumetqꝫ aquã ſanctã in vaſe fictili. ⁊ paxillũ
terre de pauimento tabernaculi mittet in eam.
Cũqꝫ ſteterit mulier in cõſpectu dñi. diſcoope
riet caput eius. ⁊ ponet ſuper manus illiꝰ ſacri
ficiũ recordationis ⁊ oblationẽ zelotipie. Ipſe
aũt tenebit aquas amariſſimas: in qbꝰ cum exe
cratione maledicta cõgeſſit: adiurabitqꝫ eaꝫ. ⁊
dicet. Si non dormiuit vir alienus tecũ. ⁊ ſi nõ
polluta es deſerto mariti thoro: nõ te nocebũt
aque iſte amariſſime in quas maledicta ꝯgeſſi.
Sin aũt declinaſti a viro tuo atqꝫ polluta es. ⁊
concubuiſti cũ altero: his maledictionibus ſub
iacebis. Det te dominus in maledictionem ex
emplũqꝫ cũctoꝝ in populo ſuo. Putreſcere fa
ciat femur tuũ. ⁊ tumens vterus tuus diruͣpat̃
Ingrediant̃ aque maledicte in ventrẽ tuuꝫ. ⁊
vtero tumeſcente putreſcat femur. Et reſpon/
debit mulier. Amen amẽ. Scribetqꝫ ſacerdos
in libello iſta maledicta. ⁊ delebit ea aquis ama
riſſimis in quas maledicta congeſſit. ⁊ dabit ei
bibere. Quas cum exhauſerit. tollet ſacerdos
de manu eius ſacrificiũ zelotipie: ⁊ eleuabit il/
lud coraꝫ domino. imponetqꝫ ſuper altare: ita
dũtaxat vt prius pugillum ſacrificij tollat de eo
quod offert̃ ⁊ incendat ſuper altare. ⁊ ſic potuꝫ
det mulieri aquas amariſſimas. Quas cum bi
berit: ſi polluta eſt ⁊ cõtẽpto viro adulterij rea:
pertranſibunt eã aque maledictionis: ⁊ inflato
ventre computreſcet femur: eritqꝫ mulier ĩ ma
ledictionẽ ⁊ in exemplũ omni populo. Qꝺ ſi
polluta non fuerit. erit innoxia. ⁊ faciet liberos
Iſta eſt lex zelotipie. Si declinauerit mulier a
viro ſuo. ⁊ ſi polluta fuerit. mariti ſqꝫ zelotipie
ſpiritu concitatus adduxerit eã in cõſpectu dñi
⁊ fecerit ei ſacerdos iuxta oĩa que ſcripta ſunt:
maritus abſqꝫ culpa erit. ⁊ illa recipiet iniqtatẽ
ſuam. VI

Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen dicens.
Loquere ad filios iſrl̃. ⁊ dices ad eos.
Vir ſiue mulier cũ fecerit votũ vt ſan/
ctificent̃ ⁊ ſe voluerint dño conſecrare: a vino
⁊ oĩ qꝺ inebriare põt abſtinebũt. Acetum ex vi
no ⁊ ex qualibet alia potione. ⁊ qcqd de vua ex/
primit̃ nõ bibent: vuas recentes ſiccaſqꝫ nõ co
medent: cunctis diebus qbus ex voto dño con
ſecraut̃. Quicqd ex vinea eſſe põt ab vua paſſa
vſqꝫ ad acinũ. non comedẽt. Oĩ tpe ſeparatio/
nis ſue nouacula non tranſibit per caput eiꝰ vſ/
qꝫ ad cõpletũ diẽ quo dño cõſecratur. Scũs erit
creſcente ceſarie capitis eiꝰ. Oĩ tpe ꝯſecratõis
ſue ſup mortuũ non ingredient̃: nec ſuper patris
qdem ⁊ matris ⁊ fratris ſororiſqꝫ funere conta
minabit̃: qꝛ cõſecratio dei ſui ſup caput eiꝰ eſt.
Oĩbus diebus ſeparatõis ſue ſanctus erit dño
Sin aũt mortuus fuerit ſubito qſpiam corã eo:
polluet̃ caput cõſecrationis eiꝰ. qꝺ radet illico ⁊
in eadem die purgatõis ſue. ⁊ rurſum ſeptima
In octaua aũt die offeret duos turtures vel du
os pullos columbe ſacerdoti in introitu federis
teſtimonij: facietqꝫ ſacerdos vnũ pro peccato ⁊
alterum in holocauſtum. ⁊ deꝑcabit̃ pro eo. qꝛ
peccauit ſuper mortuo: ſcificabitqꝫ caput eius i
die illo. ⁊ cõſecrabit dño dies ſeparationis illiꝰ of
ferens agnum anniculũ pro pctõ. ita tamẽ vt di
es priores irriti fiant: qꝛ polluta eſt ſcificatio eiꝰ
Iſta eſt lex cõſecratõis. Cũ dies quos ex voto
decreuerat complebunt̃: adducet eum ad oſtiũ
tabernaculi federis: vt offerat oblationem eius
dño agnũ anniculũ immaculatũ in holocauſtum
⁊ ouem anniculã immaculatã pro pctõ. ⁊ arietem
immaculatũ hoſtiam pacificã. caniſtrũ quoqꝫ pa/
nuꝫ azimoꝝ q ꝯſperſi ſunt oleo: ⁊ lagana abſqꝫ
fermẽto vncta oleo: ac libamina ſinguloꝝ. ꝗ of
feret ſacerdos corã dño: ⁊ faciet tam pro pecca/
to qꝫ in holocauſtum. Arietẽ vero immolabit ho
ſtiam pacificã dño. offerens ſimul caniſtrũ azimo/
rũ ⁊ libamenta ꝗ ex more debent̃. Tũc radetur
nazareus ante oſtiũ tabernaculi federis ceſarie
cõſecrationis ſue: tolletqꝫ capillos eius ⁊ ponet
ſuper ignẽ q eſt ſuppoſitus ſacrificio pacificorũ
⁊ armũ coctum arietis: tortãqꝫ abſqꝫ fermento
vnã de caniſtro ⁊ laganum azimũ vnum. ⁊ tra
det in manus nazarei poſtqꝫ raſuꝫ fuerit caput
eius ſuſceptaqꝫ rurſũ ab eo eleuabit in cõſpectu
dñi. ⁊ ſanctificata ſacerdotis erunt: ſicut pectu/
ſculum qꝺ ſeparari iuſſũ eſt ⁊ femur. Poſt hec
põt bibere nazareus vinũ. Iſta eſt lex nazarei
cũ vouerit oblationẽ ſuã dño tpe conſecratõis
ſue: exceptis his que inuenerit manus eiꝰ. Iuxta
qꝺ mente deuouerat: ita faciet ad perfectionem
ſcificationis ſue. Locutuſqꝫ eſt dñs ad moyſen
dicens. Loquere aaron ⁊ filijs eius. Sic bene
dicetis filijs iſrl̃. ⁊ dicetis eis. Benedicat tibi
dñs: ⁊ cuſtodiat te. Oſtendat dñs faciem ſuã ti
bi ⁊ miſereat̃ tui. Cõuertat dñs vultũ ſuũ ad te

⁊ det tibi pacē. Inuocabūtq̄ nomē meū ſuper
filios iſrl'. ⁊ ego benedicā eis. VII

FActū eſt aūt in die qua cōpleuit moyſeſ
tabernaculum ⁊ erexit illud: vnxitq̄ ⁊
ſcificauit cū oib⁹ vaſis ſuis altare ſimili
ter ⁊ omīnia vaſa ei⁹: obtulerunt principes iſra
el ⁊ capita familiaꝝ. q̄ erāt ꝑ ſingulas trib⁹ p̄fe
cti eoꝝ qui numerati fuerant mūera corā dño
ſex plauſtra tecta cum duodecim bob⁹. Vnū
plauſtrum obtulere duo duces: ⁊ vnum bouē
ſinguli: obtulerūtq̄ ea in ↄſpectu tabernaculi
Ait autē domin⁹ ad moyſen: Suſcipe ab eis vt
ſeruiant in miniſterio tabernaculi. ⁊ trades ea le
uit' iuxta ordinem miniſterij ſui. Itaq̄ cum ſuſce
piſſ; moyſes plauſtra ⁊ boues: tradidit ea leuit'
Duo plauſtra ⁊ quattuor boues dedit filijs ger
ſon. iuxta id qđ habebant neceſſarium. q̄ttuor
alia plauſtra ⁊ octo boues dedit filijs merari
ſm officia ⁊ cultum ſuum: ſub manu ythamar
filij aaron ſacerdotis. Filijs aūt caath nō dedit
plauſtra ⁊ boues: quia i ſcūario ſeruiunt. ⁊ one
ra ꝓprijs portant humeris. Igitur obtulerūt
duces in dedicationē altaris. die qua vnctum
eſt oblationem ſuam ante altare. Dixitq̄ do/
minus ad moyſen. Singuli duces per ſingu/
los dies offerant munera in dedicationem al/
taris. Primo die obtulit oblationem ſuam na
aſon filius amminadab de tribu iuda: fuerunt
q̄ in ea acetabulum argentum pondo centum
triginta ſicloꝝ phiala argētea hñs ſeptuaginta
ſiclos iuxta pondus ſanctuarij. vtrunq̄ plenū
ſimila ↄſperſa oleo in ſacrificium. mortariolū
ex decem ſiclis aureis plenum incenſo. bouem
de armento ⁊ arietem ⁊ agnum anniculum in
holocauſtum. hircumq̄ pro peccato ⁊ in ſacrifi
cio pacificoꝝ boues duos: arietes quinq̄: hir/
cos quinq̄: agnos anniculos quinq̄. Hec eſt
oblatio naaſon filij āminadab. Secūdo die ob
tulit nathanael filius ſuar dux de tribu yſachar
acetabulū argenteū appendens centum trigi
ta ſiclos: phialam argenteā hñtem ſeptuaginta
ſiclos iuxta pondus ſanctuarij: vtrunq̄ plenū
ſimila ↄſperſa oleo in ſacrificiū: mortariolum
aureum hñs decem ſiclos plenum incenſo: bo
uem de armento ⁊ arietem: ⁊ agnum anniculū
in holocauſtum hircumq̄ pro peccato: ⁊ in ſa/
crificio pacificoꝝ boues duos: arietes quinq̄:
hircos quinq̄: agnos anniculos quinq̄. Hec
fuit oblatio nathanael filij ſuar. Tertio die pri
ceps filioꝝ zabulon heliab filius helon obtulit
acetabulum argenteum appendens centū tri
ginta ſiclos. phialam argenteam hñtem ſeptua
ginta ſiclos ad pondus ſanctuarij: vtrūq̄ ple/
num ſimila ↄſperſa oleo in ſacrificium: morta
riolum aureum appendens decem ſiclos plenū
incenſo: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnū
anniculum in holocauſtum: hircumq̄ pro pec
cato: ⁊ in ſacrificio pacificorū boues duos: arie
tes quinq̄: hircos quinq̄: agnos āniculos quī
q̄. Hec ē oblatio heliab filij helō. Die quarto
princeps filiorum ruben eliſur filius ſedeur:
obtulit acetabulum argenteum appendens cen
tum triginta ſiclos: phialam argenteam hñtem
ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarij: vtrū
q̄ plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium
mortariolum aureum appendens decē ſiclos
plenum incenſo: bouem de armento ⁊ arietem
⁊ agnum anniculum in holocauſtum: hircūq̄
pro peccato ⁊ in hoſtias pacificorum boues du
os: arietes quinq̄: hircos quinq̄: agnos anni
culos quinq̄. Hec fuit oblatio eliſur filij ſede/
ur. Die quinto princeps filiorum ſymeon ſala
miel filius ſuriſaddai obtulit acetabulum argē
teum appendens centum triginta ſiclos: phia/
lam argenteam hñtē ſeptuaginta ſiclos ad pō
dus ſanctuarij: vtrunq̄ plenum ſimila con/
ſperſa oleo in ſacrificium: mortariolum aureū
appendens decem ſiclos plenum incenſo: bo/
uem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum anniculū
in holocauſtum: hircumq̄ pro peccato: ⁊ in ho
ſtias pacificorum boues duos: arietes quinq̄:
hircos quinq̄: agnos anniculos quinq̄. Hec
fuit oblatio ſalamihel filij ſuriſaddai. Die ſexto
princeps filiorum gad heliaſaph filius duel ob
tulit acetabulum argenteum appendens centū
triginta ſiclos: phialam argenteā hñtem ſeptua
ginta ſiclos ad pondus ſanctuarij: vtrūq̄ ple/
num ſimila ↄſperſa oleo in ſacrificium: morta
riolum aureum appendens decem ſiclos ple/
num incenſo: bouem de armento ⁊ arietem ⁊
agnum anniculum in holocauſtum: hircumq̄
ꝓ pctō: ⁊ in hoſtias pacificorū: boues duos:
arietes quinq̄: hircos quinq̄: agnos annicu/
los q̄nq̄. Hec fuit oblatio heliaſaph filij duel
Die ſeptimo princeps filiorum ephraim eliſa/
ma filius āmiud obtulit acetabulū argenteum
appendens centū triginta ſiclos: phialam argē
team habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus
ſanctuarij: vtrūq̄ plenum ſimila cōſperſa oleo
in ſacrificiū: mortariolū aureum appendens
decem ſiclos plenū incenſo: bouem de armēto
⁊ arietem ⁊ agnū anniculū in holocauſtum hir
cumq̄ pro peccato. ⁊ in hoſtias pacificorū bo
ues duos: arietes q̄nq̄: hircos quinq̄: agnos

anniculos quinqꝫ. Hec fuit oblatio eliſama fi/
lij ammiud. Die octauo princeps filiorum ma
naſſe gamaliel filius phadaſſur obtulit aceta/
bulum argenteuz appendens centumtriginta
ſiclos: phialam argenteā habentē ſeptuaginta
ſiclos ad pondus ſanctuarij: vtrūqꝫ plenuz ſi/
mila cōſperſa oleo in ſacrificiū: mortariolū au/
reum appendens decem ſiclos plenum incen/
ſo: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnū anni/
culū in holocauſtum: hircumqꝫ pro peccato. ⁊
in hoſtias pacificorum boues duos: arietes qn
qꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ.
Hec fuit oblatio gamaliel filij phadaſſur Die
nono princeps filiorum beniamin abidan fi/
lius gedeonis obtulit acetabulum argenteum
appendens centumtriginta ſiclos: phialam ar
genteam habentez ſeptuaginta ſiclos ad pon/
dus ſanctuarij vtrumqꝫ plenuz ſimila conſper
ſa oleo in ſacrificium: mortariolum aureuz ap
pendens decem ſiclos plenum incenſo: bouez
de armento ⁊ arietem ⁊ agnuz anniculuz in ho
locauſtum: hircumqꝫ pro peccato. ⁊ in hoſtias
pacificorum boues duos: arietes quinqꝫ. hir/
cos quinqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ. Hec fu
it oblatio abidan filij gedeonis. Die decimo
princeps filiorum dan abiezer filius amiſad/
dai obtulit acetabulum argenteuz appendens
centumtriginta ſiclos: phialam argenteaz ha/
bentē ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarij
vtrumqꝫ plenum ſimila conſperſa oleo ſacrifi
cium: mortariolum aureum appendens decez
ſiclos plenum incenſo: bouē de armento ⁊ arie
tem ⁊ agnum anniculuz in holocauſtum: hir/
cumqꝫ pro peccato. ⁊ in hoſtias pacificoruz bo
ues duos: arietes qnqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos
anniculos quinqꝫ. Hec fuit oblatio abiezer fi/
lij amiſaddai. Die vndecimo princeps filioruz
aſer phegiel filius ochran obtulit acetabulum
argenteum appendens centumtriginta ſiclos
phialam argenteā habentem ſeptuaginta ſiclos
ad pondus ſanctuarij: vtrūqꝫ plenum ſimila
conſperſa oleo in ſacrificium: mortariolum au
reum appendens decem ſiclos plenum incen/
ſo: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum an/
niculum in holocauſtum: hircumqꝫ pro pecca/
to ⁊ in hoſtias pacificorum boues duos: arie/
tes quinqꝫ: hircos quinqꝫ: agnos anniculos
quinqꝫ. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran.
Die duodecimo princeps filiorum neptalim:
ahira filius henan obtulit acetabulum argen/
teum appendens centumtriginta ſiclos: phia/
lam argenteam habentē ſeptuaginta ſiclos ad
pondus ſanctuarij: vtrūqꝫ plenum ſimila oleo
conſperſa in ſacrificium mortariolum aureum
appendens decem ſiclos plenum incenſo: bo/
uem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum anniculū
in holocauſtum: hircūqꝫ pro peccato. ⁊ in ho/
ſtias pacificorum boues duos: arietes quinqꝫ:
hircos qnqꝫ: agnos anniculos quinqꝫ. Hec
fuit oblatio ahira filij henan. Hec in dedicati
one altaris oblata ſūt a principibꝰ iſrael in die q̄
cōſecratū ē: acetabula argētea duodecim: phia
le argētee duodecim: mortariola aurea duode
cim: ita vt centūtriginta argenti ſiclos hrēt vnū
acetabulū. ⁊ ſeptuaginta ſiclos vna phiala. i. in
cōmune vaſorū oiuz ex argēto: ſicli duo milia
quadringēti pondere ſanctuarij: mortariola au
rea. Duodecim plena incēſo. denos ſiclos ap/
pendētia pondere ſanctuarij. i. ſimul auri ſicli
centū viginti boues de armēto in holocauſtum
duodecī: arietes duodecim: agni anniculi duo
decim ⁊ libamēta eorū: hirci duodecim ꝓ pctō
ī hoſtias pacificoꝝ: boues vigītiquattuor: arie
tes ſexaginta hirci ſexaginta: agni āniculi ſexa
ginta. Hec oblata ſūt in dedicatione altaris qn̄
vnctum eſt. Cūqꝫ ingrederetur moyſes taber
naculū federis vt ꝯſulēt oraculū: audiebat vocē
loquētis ad ſe de ꝓpitiatorio: qd̄ erat ſup archā
teſtimonij inter duos cherubin: vn̄ ⁊ loq̄bat ei.

Ocutuſqꝫ ē dn̄s ad moyſen di VIII
cens. Loquere aaron. ⁊ dices ad eum
Cuz poſueris ſeptem lucernas. cande
labrum in auſtrali parte erigatur. Hoc igitur
precipe vt lucerne contra boream e regione re
ſpiciant ad menſam panum propoſitionis: cō/
tra eam partem quam candelabrum reſpicit lu
cerne debebunt. Fecitqꝫ aaron ⁊ impoſuit lu/
cernas ſuper candelabrum. vt preceperat do/
minus moyſi. Hec autem erat factura cande
labri. ex auro ductili tam medius ſtipes q̄z cun
cta que ex vtroqꝫ calamorum latere naſceban/
tur. Iuxta exemplum quod oſtendit dominus
moyſi: ita operatus eſt candelabrum. Et locu
tus eſt dominus ad moyſen dicens. Tolle le/
uitas de medio filiorū iſrael. ⁊ purificabis eos
iuxta hunc ritum. Aſpergantur aqua luſtrati/
onis ⁊ radant omnes pilos carnis ſue. Cum/
qꝫ lauerint veſtimenta ſua ⁊ mundati fuerint.
tollent bouem de armentis ⁊ libamentum eius
ſimilam oleo conſperſam: bouem autem alte/
rum de armento accipies pro peccato. ⁊ appli/
cabis leuitas coram tabernaculo federis con/
uocata omni multitudine filiorum iſrael. Cū/
qꝫ leuite fuerint corā domino ponent filij iſrael

manus ſuas ſuper eos. ⁊ offeret aaron leuitas
munus in ꝯſpectu dñi a filijs iſrl': vt ſeruiant i
miniſterio eius. Leuite quoqꝫ ponent manus
ſuas ſup capita boū: e qbus vnū facies ꝓ pctō.
⁊ alteꝝ i holocauſtū dñi. vt depꝯcer' ꝓ eis. Sta
tueſqꝫ leuitas i ꝯſpectu aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ. ⁊ cō
ſecrabis oblatos dño. ac ſepabis de medio filio
rū iſrl' vt ſint mei ⁊ poſtea igrediant' tabernacu
lū federis vt ſeruiāt mihi. Sicqꝫ purificabis ⁊
conſecrabis eos in oblationē dñi: qm̄ dono do
nati ſunt mihi a filijs iſrl'. Pro primogēitis q̄
apiunt oē vuluam in iſrael. accepi eos. Mea
ſūt eni oīa ꝑmogenita filioꝝ iſrl'. tam ex hoībꝰ
qꝫ ex iumentis. Ex die quo pcuſſi oē ꝑmogeni
tū i terra egypti. ſcificaui eos mihi. ⁊ tuli leuitas
ꝓ cūctis ꝑmogenitis filioꝝ iſrael. tradidiqꝫ eos
dono aaron ⁊ filijs eius de medio ppl'i: vt ſerui
ant mihi ꝓ iſrael in tabernaculo federis. ⁊ orēt
ꝓ eis ne ſit in pplo plaga. ſi auſi fuerint accede
re ad ſcūariū. Feceruntqꝫ moyſes ⁊ aaron ⁊ oīs
multitudo filioꝝ iſrael ſup leuitis que p̄ceperat
dñs moyſi. purificatiqꝫ ſunt ⁊ lauerūt veſtimē
ta ſua. Eleuauitqꝫ eos aaron in cōſpectu domi
ni ⁊ orauit pro eis: vt purificati ingrederentur
ad officia ſua i tabernaculū federis coraꝫ aaron
⁊ filijs eiꝰ. Sicut p̄ceperat dñs moyſi de leui-
tis ita factū eſt. Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen di-
cēs. Hec eſt lex leuitaꝝ. A viginti quinqꝫ ānis
⁊ ſup igredient': vt miniſtrēt in tabernaculo fede
ris. Cūqꝫ quīquageſimū annū etatis iplenerint
ſeruire ceſſabūt: eruntqꝫ miniſtri fratrū ſuorum in
tabernaculo federis: vt cuſtodiant q ſibi fuerit
cōmendata opera aūt ipſa non faciant. Sic di-
ſpones leuitis in cuſtodijs ſuis. IX.
LOcutus eſt dñs ad moyſen i deſerto ſy
nai. anno ſecūdo poſtqꝫ egreſſi ſunt de
terra egypti. mēſe ꝑmo dicēs. Faciant
filij iſrl' phaſe in tpe ſuo. quartadecima die men
ſis huius ad veſperaꝫ. iuxta oēs cerimonias ⁊
iuſtificationes eius. Precepitqꝫ moyſes filijs
iſrael vt facerēt phaſe. Qui fecerunt tpe ſuo q̄r
tadecima die menſis ad veſperā in mōte ſynai.
Iuxta omnia q̄ mādauerat dñs moyſi fecerūt
filij iſrael. Ecce autem qdam immundi ſuper aīa
hoīs q non poterant facere phaſe in die illo. ac
cedentes ad moyſen ⁊ aaron dixerunt eis. In
mundi ſumꝰ ſuper aīa hoīs. quare fraudamur
vt nō valeamꝰ oblationē offerre dño in tpe ſuo
inter filios iſrl'. Quibꝰ rñdit moyſes. State vt
conſulā qd p̄cipiat dñs de vobis. Locutuſqꝫ ē
dñs ad moyſen dicēs. Loquere filijs iſrl'. Hō
q fuerit immundus ſup aīa. ſiue in via ꝓcul i gē-
te veſtra. faciat phaſe dño in menſe ſecūdo q̄r-
tadecima die menſis ad veſperā: cū azimis ⁊ la
ctucis agreſtibꝰ comedent illud. Nō relinquēt
ex eo quippiā vſqꝫ mane: ⁊ os eius non cōfrin
gent oēm ritū phaſe obſeruabunt. Si quis aūt
⁊ mundus eſt: ⁊ in itinere non fuit. ⁊ tamē non
fecit phaſe exterminabitur aīa illa de populis ſu
is. q2 ſacrificiū dño nō obtulit tpe ſuo. Pctm̄
ſuū ipſe portabit. Peregrinus quoqꝫ ⁊ adue-
na ſi fuerint apud vos: facient phaſe dño iuxta
cerimonias ⁊ iuſtificatiōes ſuas. Preceptum
idē erit apud vos tā aduene qꝫ indigene. Igit'
die qua erectū eſt tabernaculū. operuit illud nu-
bes. A veſpere aūt ſuper tentoriū erat q̄ſi ſpēs
ignis vſqꝫ mane. Sic fiebat iugiter. Per dieꝫ
oꝑiebat illud nubes ⁊ ꝑ noctē q̄ſi ſpēs ignis.
Cūqꝫ ablata fuiſſet nubes q̄ tabernaculū ꝓtege
bat. tunc proficiſcebant' filij iſrael. ⁊ in loco vbi
ſtetiſſet nubes. ibi caſtrametabant'. Ad imperiꝫ
dñi ꝓficiſcebant' ⁊ ad impiū illius figebāt taber
naculū. Cūctis diebꝰ qbꝰ ſtabat nubes ſup ta-
bernaculū: manebāt in eodē loco. ⁊ ſi eueniſſet
vt multo tpe maneret ſup illud. erant filij iſrael
in excubijs dñi. ⁊ nō ꝓficiſcebant' quotqt diebꝰ
fuiſſet nubes ſuper tabernaculū. Ad imperiuꝫ
dñi erigebant tentoria. et ad īperiū illius depo
nebant. Si fuiſſet nubes a veſpere vſqꝫ mane
⁊ ſtatim diluculo tabernaculum reliquiſſet. ꝓ-
ficiſcebantur. ⁊ ſi poſt diem ⁊ noctem receſſiſſꝫ
diſſipabant tentoria. Si vero biduo aut vno
menſe vel longiori tempore fuiſſet ſuper taber
naculum. manebant filij iſrael in eodem loco ⁊
non proficiſcebātur: ſtatim autem vt receſſiſſet
mouebant caſtra. Per verbum domini fige-
bant tentoria. ⁊ per verbum illius ꝓficiſceban
tur: erantqꝫ in excubijs dñi iuxta imperiū eius
per manū moyſi. X
LOcutuſqꝫ eſt dominus ad moyſen di-
cens. Fac tibi duas tubas argenteas
ductiles: quibus conuocare poſſis mul
titudinem quando mouenda ſunt caſtra. Cū-
qꝫ increpueris tubis: congregabitur ad te om
nis turba ad oſtium tabernaculi federis. Si ſe
mel clangueris: venient ad te principes ⁊ capi
ta multitudinis iſrael. Si autꝫ plirior atqꝫ cō
ciſus clangor increpuerit mouebunt caſtra. P
mi qui ſunt ad orientalem plagam: In ſecun-
do autem ſonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabūt tē
toria qui habitant ad meridieꝫ. ⁊ iuxta hūc mo
dum reliqui facient vlulātibus tubis in ꝓfecti
onē. Qū aūt cōgregādus ē populus. ſimplex
turbarum clangor erit. ⁊ non conciſe vlulabūt

Filij aũt aaron ſacerdotis clangẽt tubis: eritq̨ʒ
hoc legitimũ ſempiternuʒ in gñationibus vr̃is.
Si exieritis ad bellũ de terra vr̃a ꝯ̃ hoſtes qui
dimicant aduerſũ vos: clangetis vlulantibus
tubis. ⁊ erit recordatio vr̃i coram dño deo vr̃o
vt eruamini de manib⁹ inimicoꝝ veſtroꝝ. Si
qñ habebitis epulũ ⁊ dies feſtos ⁊ calendas: ca
netis tubis ſuper holocauſtis ⁊ pacificis victi/
mis: vt ſint vobis i recordationẽ dei vr̃i. Ego
dñs deus veſter. Anno ſecundo mẽſe ſecundo
viceſima die menſis. eleuata eſt nubes de taber
naculo federis. Profectiq̨ʒ ſunt filij iſrl̃ ꝑ tur/
mas ſuas de deſerto ſynai. ⁊ recubuit nubes i
ſolitudine pharan. Mouerunteq̨ʒ caſtra primi
iuxta imperiũ dñi ꝑ manuʒ moyſi. Filij iuda ꝑ
turmas ſuas. quoꝝ princeps erat naaſon filius
aminadad. In tribu filioꝝ yſachar fuit pñceps
nathanael filius ſuar. In tribu zabulõ erat pri
ceps eliab. filius helon. Depoſitumq̨ʒ eſt taber/
naculum: qđ portantes egreſſi ſunt filij gerſon
⁊ merari. Profectiq̨ʒ ſunt ⁊ filij ruben ꝑ tur/
mas ⁊ ordinem ſuum: quoꝝ pñceps erat eliſur
filius ſedeur. In tribu autẽ filioꝝ ſymeon prin
ceps fuit ſalamihel filius ſuriſaddai. Porro in
tribu gad erat princeps heliaſaph filius duel.
Profectiq̨ʒ ſunt ⁊ caathite portantes ſcĩuarium
Tãdiu tabernaculũ portabat donec venirẽt ad
erectionis locum. Mouerũt caſtra ⁊ filij ephra
im per turmas ſuas: in quoꝝ exercitu princepſ
erat eliſama filius amiud. In tribu autẽ filioꝝ
manaſſe princeps fuit gamaliel filius phadaſ/
ſur. ⁊ in tribu beniamin erat dux abidan filius
gedeonis. Nouiſſimi caſtroꝝ oĩum profecti ſi
filij dan per turmas ſuas: in quoꝝ exercitu pri
ceps fuit abiezer filius amiſaddai. In tribu ãt
filioꝝ aſer erat princeps phegiel filius ochran.
Et in tribu filioꝝ neptalim princeps fuit ahira
filius henan. Hec ſunt caſtra ⁊ profectiões fili
orum iſrael per turmas ſuas qñ egrediebãtur.
Dixitq̨ʒ moyſes obab filio raguel madianite
cognato ſuo. Proficiſcimur ad locũ queʒ dñs
daturus eſt nobis: veni nobiſcũ vt bñfaciamuſ
tibi: qꝛ dñs bona promiſit iſraeli. Cui ille reſpõ
dit. Non vadã tecũ: ſed reuertar in terrã meaʒ
in qua natus ſum. Et ille: Noli inquit nos re/
linquere. Tu. n. noſti in quibus locis ꝑ deſer/
tum caſtra ponere debeam⁹. ⁊ eris ductor nr̃.
Cũq̨ʒ nobiſcum veneris: quicquid optimũ fue
rit ex opib⁹ q̃s nobis traditurus eſt dñs. dabi/
mus tibi. Profecti ſunt ergo de mõte dñi viaʒ
triũ dierum: archaq̨ʒ federis dñi ꝓcedebat eos
per dies tres prouidens caſtroꝝ locũ. Nubes
quoq̨ʒ dñi ſuper eos erat per diẽ cũ icẽderent.
Cũq̨ʒ eleuaret archa dicebat moyſes. Surge
dñe ⁊ diſſipent inimici tui. ⁊ fugiãt qui oderũt
te a facie tua. Cum autem deponeretur. aiebat
Reuertere domine ad multitudinem exercituſ
iſrael.

XI

Interea ortum eſt murmur ppl̃i: quaſi
dolentiũ ꝓ labore ꝯ̃ dñm. Qđ cum au
diſſet iratus eſt. ⁊ accenſus i eos ignis
dñi deuorauit extremã caſtroꝝ partem. Cumq̨ʒ
clamaſſet popul⁹ ad moyſen: orauit moyſes ad
dñm ⁊ abſortus eſt ignis. Vocauitq̨ʒ nomẽ lo
ci illius incenſio. eo ꝙ ſuccenſus fuiſſet contra
eos ignis dñi. Vulgus quippe ꝓmiſcuuʒ quod
aſcẽderat cũ eis flagrauit deſiderio ſedẽs ⁊ flẽſ
iunctis ſibi pariter filijs iſrael. ⁊ ait: Quis da/
bit nobis ad veſcendũ carneſ. Recordamur pi
ſcium quos comedebamus in egypto gratis: i
mentem nobis veniũt cucumeres ⁊ pepones.
porriq̨ʒ ⁊ cepe ⁊ allea. Aĩa nr̃a arida eſt. nihil
aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi man. Erat au
tẽ man quaſi ſemẽ coriãdri coloris bdellij. Cir
cuibatq̨ʒ popul⁹. ⁊ colligẽſ illud frangebat mo
la ſiue terebat in mortario: coquẽs in olla ⁊ fa
ciens ex eo tortulas ſaporis quaſi panis olei.
Cũq̨ʒ deſcenderet nocte ſupra caſtra ros. deſcẽ
debat pariter ⁊ man. Audiuit ğ moyſes flentẽ
populũ per familias: ſingulos per oſtia tento/
rij ſui. Iratuſq̨ʒ eſt furor dñi valde. ſed ⁊ moy
ſi intollerãda res viſa ẽ. ⁊ ait ad dominũ. Cur
afflixiſti ſeruuʒ tuum. Quare nõ inuenio gra
tiam coram te. Et cur impoſuiſti pondus vni/
uerſi populi huius ſuper me. Nunqđ egõ cõce
pi oẽm hanc multitudinẽ vel genui eam: vt di
cas mihi: porta eos in ſinu tuo ſicut portare ſo/
let nutrix infantulũ ⁊ defer in terram, ꝓ q̃ iura/
ſti patrib⁹ eoꝝ. Unde mihi carnes vt dem tan
te multitudini. Flent cõtra me dicentes. da no
bis carnes vt comedamus. Non poſſum ſol⁹
ſuſtinere oẽm hunc populũ qꝛ grauis eſt mihi.
Sin aliter tibi videtur: obſecro vt i̇terficias me
⁊ inueniam grãm in oculis tuis ne tantis affici
ar malis. Et dixit dñs ad moyſen. Congrega
mihi ſeptuaginta viros de ſeniorib⁹ iſrael quos
tu noſti ꝙ ſenes populi ſint ac magiſtri. ⁊ du/
ces eos ad oſtium tabernaculi federis: facieſq̨ʒ
ibi ſtare tecum vt deſcendam ⁊ loquar tibi ⁊ au
feram de ſpiritu tuo tradamq̨ʒ eis. vt ſuſtentẽt te
cum onus populi. ⁊ nõ tu ſolus graueris. Po
pulo quoq̨ʒ dices. Sanctificamini. Cras come
detis carnes. Ego. n. audiui vos dicere. Quiſ
dabit nobis eſcas carnium. Bñ nobis erat in

egypto. Ut det vobis dñs carnes ⁊ comedatis
nõ vno die nec duob⁹ vel quinqȝ aut decẽ. nec
viginti quidẽ. ſed vſqȝ ad mẽſem dieꝝ: donec
exeat per nares vr̃as ⁊ vertat̃ in nauſeã. eo ꝙ
repuleritis dñm qui i medio vr̃i eſt. ⁊ fleueritis
corã eo dicẽtes. Quare egreſſi ſum⁹ ex egypto
vt periremꝰ in ſolitudine. Et ait moyſes ad do
minũ. Sexcenta milia peditũ huius populi ſũt
Et tu dicis: dabo eis eſum carniũ mẽſe itegro.
Nũqd ouiũ ⁊ boũ multitudo cedet̃ vt poſſit ſuf
ficere ad cibũ. vel oẽs piſces maris in vnũ con
gregabunt̃ vt eos ſacient. Cui rñdit dñs. Nũ
quid man⁹ dñi iualida ẽ. Iã nũc videbis. vtrũ
meus ſermo ope cõpleat̃. Uenit igit̃ moyſes ⁊
narrauit populo verba dñi. congregãs ſeptua
ginta viros de ſenioꝛib⁹ iſrael: quos ſtare fecit
circa tabernaculũ. Deſcenditqȝ dñs ꝑ nubẽ. ⁊
locutus eſt ad eum. auferens de ſpũ qui erat in
moyſe ⁊ dans ſeptuaginta viris. Cũqȝ requie
uiſſet in eis ſpũs propheiauerunt nec vltra ceſ-
ſauerunt. Remanſerãt aũt in caſtris duo viri
quoꝝ vnus vocabat̃ heldad ⁊ alter mẽdad. ſup
quos requieuit ſpũs: nã ⁊ ipſe deſcripti fuerant
⁊ nõ exierãt ad tabernaculũ. Cũ ꝓphetarent in
caſtris: cucurrit puer ⁊ nunciauit moyſi dicens
Heldad ⁊ medad ꝓphetãt in caſtris. Statim
ioſue fili⁹ nõ miniſter moyſi ⁊ electus: e pluri-
bus ait: Dñe mi moyſes ꝓhibe eos. At ille: qd
inquid emularis pro me. Quis tribuat vt oĩs
ppl's ꝓphetet: ⁊ det eis dñs ſpm̃ ſuũ. Reuerſuſ
qȝ ẽ moyſes ⁊ maiores natu iſrael i caſtra. Uẽ
tus aũt egrediẽs a dño arreptas tranſmare co-
turnices dedit ⁊ dimiſit in caſtra itinere ꝗ̃tum
vno die ꝓfici põt ex oĩ pte caſtroꝝ per circuitũ:
volabantqȝ in aere duobus cubitis i altitudine
ſup terrã. Surgens ergo ppl's toto die illo ⁊
nocte ac die altero: ꝯgregauit coturnicũ multi-
tudinẽ: qui paꝝ decẽ choros: ⁊ ſiccauerũt eas
ꝑ gyrũ caſtroꝝ. Adhuc carnes erant in denti-
bus eoꝝ nec defecerat huiuſcemodi cib⁹ ⁊ ecce
furoꝛ dñi ꝯcitatus in populũ ꝑcuſſit eum plaga
magna nimis. Vocatuſqȝ eſt ille loc⁹ ſepulchra
ꝯcupiſcẽtie: ibi. n. ſepelierũt ppl'm qui deſidera
uerat carnes. Egreſſi aũt dẽ ſepulchris ꝯcupiſcẽ
tie venerũt in aſeroth ⁊ mãſerunt ibi. XII

LOcutaqȝ eſt maria ⁊ aaron ꝯ̃ moyſen
ꝑp vxorẽ eius ethiopiſſam: ⁊ dixerunt
Nõ per ſolũ moyſen locutus eſt dñs:
Nõne ⁊ nobis ſimiliter ẽ locut⁹: Qđ cũ audiſ
ſet dñs iratus ẽ valde. Erat. n. moyſes vir mi
tiſſimus ſup oẽs hoĩes qui moꝛabãtur in terra
Statim locutus eſt dñs ad eũ ⁊ ad aaron ⁊ ma
riam. Egredimini vos tm̃ tres ad tabernacu
lum federis. Cũqȝ fuiſſent egreſſi deſcẽdit dñs
in colũna nubis ⁊ ſtetit in introitu tabernaculi vo
cans aaron ⁊ mariã. Qui cũ iiſſent dixit ad eos
Audite ſermones meos. Si quis fuerit inter
vos ꝓpheta dñi in viſione apparebo ei vel per
ſomnũ loquar ad illũ. At nõ talis ſu⁹ me⁹ moy
ſes qui in oĩ domo mea fideliſſim⁹ eſt. Oꝛe. n.
ad os loquoꝛ ei. Palã ⁊ nõ ꝑ enigmata ⁊ figu-
ras deũ videt. Quare ergo nõ timuiſtis detra
here ſuo meo moyſi: Iratuſqȝ ꝯ̃ eos abiit. Nu
bes qȝ receſſit que erat ſup tabernaculũ. Et ec-
ce maria apparuit candẽs lepra quaſi nix. Cũqȝ
reſpexiſſet eã aarõ ⁊ vidiſſet ꝑfuſam lepra ait ad
moyſen. Obſecro domine mi. ne iponas no-
bis hoc peccatum quod ſtulte commiſimus: ne
fiat hec quaſi moꝛtua: ⁊ vt aboꝛtiuum quod ꝓ
iicitur de vulua matris ſue. Ecce iam medium
carnis eius deuoꝛatum eſt a lepra. Clamauit-
qȝ moyſes ad dominum dicens. Deus obſe-
cro ſana eam. Cui reſpondit dominus. Si pa
ter eius ſpuiſſet in faciem illius: nonne debue
rat ſaltem ſeptem diebus rubore ſuffundi. Se
paretur ſeptem diebus extra caſtra ⁊ poſtea re
uocabit̃. Excluſa eſt itaqȝ maria extra caſtra ſe
ptẽ diebus. ⁊ populus nõ ẽ motus de loco illo
donec reuocata ẽ maria. XIII

PRofectuſqȝ eſt populus de aſeroth fi-
xis tentoꝛiis in deſerto pharan. Ibi-
qȝ locutus eſt dominus ad moyſen di-
cens. Mitte viros qui conſiderent terram cha
naan quam daturus ſum filiis iſrael: ſingulos
de ſingulis tribubus ex principib⁹. Fecit moy
ſes quod dominus imperauerat đ deſerto pha
ran mittens principes viros: quoꝛum iſta ſunt
nomina. De tribu ruben ſemnus filium ze-
chur. De tribu ſymeon: ſaphat filiũ vri. De
tribu iuda: caleb filium iephone. De tribu yſa
char: igal filiũ ioſeph. De tribu effraim: oſee
filium nun. De tribu beniamin: phalti filium
raphu. De tribu zabulon: geddihel filium ſo-
di. De tribu ioſeph ſceptri manaſſe: gaddi fili
um ſuſi. De tribu dan: amihel filium gemalli.
De tribu aſer. ſthur filium michael. De tribu
neptalim: naabi filium napſi. De tribu gad.
guhel filium machi. Hec ſunt nomina viro-
rum quos miſit moyſes ad conſiderandam ter
ram. vocauitqȝ oſee filiũ nun ioſue. Miſit er
go eos moyſes ad conſiderandum terram cha
naan. et dixit ad eos. Aſcendite per meridia-
nam plagam. Cumqȝ veneritis ad montes. cõ
ſiderate terram qualis ſit ⁊ populum qui inha

bitator eſt eius: vtrum fortis ſit an infirmus. pauci numero an plures. ipſa terra bona an mala: vrbes quales. murate an abſqȝ muris. humus pinguis an ſterilis. nemoroſa an abſqȝ arboribus. Confortamini ⁊ afferte nobis de fructibus terre. Erat autem tempus quando iam ꝑcoque vue veſci poſſunt. Cumqȝ aſcendiſſent explorauerunt terram a deſerto ſyn. vſqȝ roob intrantibus emath. Aſcenderuntqȝ ad meridiem ⁊ venerunt in hebron vbi erant achiman ⁊ ſiſai ⁊ tholmai filij enach: nam hebron ſeptem annis ante thanim vrbem egypti cõdita eſt. Pergentesqȝ vſqȝ ad torrentem botri abſciderunt palmitem cum vua ſua quem portauerunt in vecte duo viri. De malis quoqȝ granatis ⁊ de ficis loci illius tulerunt qui appellatus eſt nehe leſcol. i. torrens botri. eo q botrum portaſſent inde filij iſrl'. Reuerſiqȝ exploratores terre pꝰ quadraginta dies omni regione circuita. venerunt ad moyſen ⁊ aaron. ⁊ ad omnem cetum filiorum iſrael in deſertum pharan: quod eſt in cades. Locutiqȝ eis ⁊ oĩ multitudini oñderunt fructus terre. ⁊ narrauerunt dicentes. Venimꝰ in terram ad quam miſiſtis nos que reuera fluit lacte ⁊ melle: vt ex his fructibus cognoſci põt ſed cultores fortiſſimos habet: ⁊ vrbes grãdes atqȝ muratas. Stirpem enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie etheus ⁊ iebuſeus ⁊ amoreus in montanis. Chananeus vero moratur iuxta mare ⁊ circa fluenta iordanis. Inter hec caleb compeſcens murmur populi qui oriebatur cõtra moyſen ait: Aſcendamus ⁊ poſſideamus terram: quoniam poterimus obtinere eam. Alij vero qui fuerant cum eo dicebant nequaqȝ ad hunc populum valemus aſcendere quia fortior nobis eſt. Detraxerũtqȝ terre quã inſpexerant apud filios iſrael dicentes. Terra quam luſtrauimus deuorat habitatores ſuos. Populus quem aſpeximus procere ſtature ẽ. Ibi vidimus monſtra quedam filiorum enach de genere giganteo quibus comparati quaſi locuſte videbamur.

XIIII

Igitur vociferans oĩs turba fleuit nocte illa ⁊ murmurati ſunt contra moyſen ⁊ aaron cuncti filij iſrael dicentes: Vtinam mortui eſſemus in egypto: ⁊ nõ i hac vaſta ſolitudine. Vtinam pereamus ⁊ non inducat nos dñs in terram iſtã ne cadamus gladio: ⁊ vxores ac liberi noſtri ducantur captiui. Nõne melius eſt reuerti in egyptũ. Dixerũtqȝ alij ad alterutrum. Cõſtituamꝰ nobis ducẽ. ⁊ reuertamur i egyptum. Quo audito moyſes ⁊ aarõ ceciderũt proni in terram coram oĩ multitudine filioꝝ iſrael. At vo ioſue filiꝰ nun ⁊ caleb filius iephone q̃ ⁊ ipſi luſtrauerãt terram. sciderunt veſtimenta ſua. ⁊ ad oẽm multitudinẽ filioruȝ iſrael locuti ſũt. Terra quam circuiuimꝰ valde bona ẽ. Si ꝓpitiꝰ fuerit dñs. inducet nos i eã ⁊ tradet humum lacte ⁊ melle manãtẽ. Nolite rebelles eẽ ꝯ dñm. neqȝ timeati populũ terre huiꝰ: qa ſicut panem ita eos poſſumꝰ deuorare. Receſſit ab eis oẽ ꝑſidiũ: dñs nobiſcum eſt nolite metuere. Cũqȝ clamaret oĩs multitudo ⁊ lapidibꝰ eos vellet opprimẽ: apparuit gloria dñi ſup tectũ federis: cũctiſ vidẽtibꝰ filijs iſrael Et dixit dñs ad moyſen: Vſqȝq̃ detrahet mihi pplſ iſte: Quouſqȝ non credẽt mihi in oĩbus ſignis q̃ feci corã eis: Feriã igit eos peſtilentia atqȝ cõſumã. te autem faciam ꝓncipem ſup gentẽ magnã ⁊ fortiorẽ q̃ h eſt. Et ait moyſes ad dñm. Vt audiant egypti de q̃rum medio eduxiſti pplm iſtum. ⁊ habitatores terre huius qui audierunt q tu dñe in populo iſto ſis. ⁊ facie ad faciem videaris ⁊ nubes tua ꝓtegat illos. ⁊ i colũna nubis ꝑcedas eos ꝑ diem. ⁊ in colũna ignis ꝑ noctẽ: q occideris tantam multitudinẽ quaſi vnũ hoiem. ⁊ dicant. Non poterat introducere pplm in trã ꝓ q̃ iurauerat: iccirco occidit eos in ſolitudine. Magnificetur ẽ fortitudo dñi ſicut iuraſti dicens. Dñs patiẽs ⁊ multe mĩe. auferens iniqtatem ⁊ ſcelera nulliſqȝ inoxiũ derelinquens. qui viſitas peccã patꝝ i filios in tertiã ⁊ quartã gñationem. Dimitte obſecro pccm pplĩ tui huiꝰ ſcdm magnitudinẽ mĩe tue: ſicut ꝓpitius fuiſti egredientibus de egypto vſqȝ ad locũ iſtũ. Dixitqȝ dñs. Dimiſi iuxta vbum tuũ. Viuo ego ⁊ implebitur gloria dñi vniuerſa terra. Attñ omnes homines qui viderũt maieſtatem meã ⁊ ſigna que feci in egypto ⁊ in ſolitudine. ⁊ tentauerunt me iam ꝑ decẽ vices nec obedierunt voci mee: non videbũt terram ꝓ q̃ iuraui pribꝰ eoꝝ: nec qſqȝ ex illis qui detraxit mihi intuebit eam. Seruum meũ caleb qui plenꝰ alio ſpũ ſecutus eſt me. inducã in terrã hãc quam circuiuit: ⁊ ſemen eius poſſidebit eam. qm amalechites ⁊ chananeus habitant in vallibꝰ. Cras mouete caſtra. ⁊ reuertimini in ſolitudinẽ ꝑ viã maris rubri. Locutuſqȝ ẽ dominus ad moyſen ⁊ aaron dicens: Vſqȝq̃ multitudo h peſſima murmurat ꝯ me Querelas filioꝝ iſrl' audiui. Dic ẽ eis: Viuo ego ait dñs: ſicut locuti eſtis audiente me: ſic

faciā vob. In ſolitudine hac iacebunt cadaue/
ra vr̄a. Omnes q̄ nūerati eſtis a viginti annis
⁊ ſupra. ⁊ murmuraſtis ꝯ me. nō intrabitis trā
ſup quam leuaui manū meam ut habitare vos
facerē p̄ter caleb filiū iephone. ⁊ ioſue filium
nun. Paruulos aūt vr̄os de quibus dixiſtis
ꝙ p̄de hoſtib⁹ forēt: introducā ut videāt trā
q̄ vob diſplicuit. Vr̄a cadauera iacebunt in ſo/
litudine. Filij vr̄i erūt vagi i deſ᷑to annis qua
draginta. ⁊ portabūt fornicationē veſtram do/
nec ꝯſumant cadauera patrum in deſerto iuxta
nūeꝝ q̄draginta dieꝝ qb⁹ cōſideraſtis terram
Ann⁹ ꝓ die iputabit᷑. Et q̄draginta ānis reci
pietis inīqtates vr̄as. ⁊ ſcietis vltionē meam.
Qm̄ ſicut locutus ſum. ita faciā oī multitudini
huic peſſime. q̄ cōſurrexit aduerſū me. In ſoli
tudine hac deficiet ⁊ morietur. Igitur oēs viri
q̄s miſerat moyſes ad ꝯtēplandā terram. ⁊ q
reuerſi murmurare fecerāt ꝯ eum oēm multi
tudinem. detrahētes terre ꝙ eēt mala. mortui
ſunt atq̄ ꝑcuſſi i ꝯſpectu dn̄i. Ioſue aūt filius
nun ⁊ caleb fili⁹ iephone vixerunt ex oib⁹ qui
p̄rexerāt ad ꝯſiderandā terram. Locutuſq̄ eſt
moyſes vniuerſa v̄ba hec ad oēs filios iſrl̄: ⁊
luxit pp̄lus nimis. Et ecce mane p̄mo ſurgē/
tes. aſcenderunt v̄ticē mōtes atq̄ dixerūt: Pa
rati ſum⁹ aſcēdere ad locū de q̄ dn̄s locut⁹ eſt:
quia peccauim⁹. Quib⁹ moyſes: Cur inquit
trāſgredimini v̄bū dn̄i. qđ vob nō cedet i pro
ſpum: Nolite aſcēdere: nō. n. ē dn̄s vobiſcum
ne corruatis corā inimicis vr̄is. Amalechites
⁊ chananeus an̄ vos ſunt q̄ꝝ gladio corruetis:
eo ꝙ nolueritis acq̄ſcē dn̄o: nec erit dn̄s vo/
biſcū. At illi ꝯtenebrati. aſcenderunt in v̄ticē
montis. Archa aūt teſtamenti dn̄i ⁊ moyſes nō
receſſerunt de caſtris. Deſcenditq̄ amalechi
tes ⁊ chananeus q habitabat i monte. ⁊ ꝑcutiens
eos atq̄ ꝯcidens. perſecut⁹ ē eos vſq̄ horma.

Locutus ē dn̄s ad moyſen XV
dicēs: Loquere ad filios iſrl̄. ⁊ dices
ad eos: Cū igreſſi fueritis trā habita/
tionis vr̄e quā ego dabo vob. ⁊ feceritis obla/
tionē dn̄o in holocauſtū. aut victimam pacifi/
cā. vota ſoluentes uel ſponte offerentes mune
ra. aut in ſolennitatib⁹ vr̄is adolētes odorem
ſuauitatis dn̄o. de bob⁹ ſiue de ouibus offeret
q̄cūq̄ imolauerit victimam. ſacrificium ſimile
decimā partē ephi cōſpſam oleo. qđ menſurā
habebit quartā partē hin. ⁊ vinū ad liba fūden
da eiuſdem menſure dabit in holocauſtū ſiue i
victimam. Per agnos ſingulos ⁊ arietes erit
ſacrificiū. ſimile duarū decimarū. que cōſperſa
ſit oleo tertie ꝑtis hin. ⁊ vinū ad libamētum ter
tie partis eiuſdē menſure offeret in odorē ſua/
uitatis dn̄o. Qn̄ vero de bobus feceris holo/
cauſtū aut hoſtiā vt īpleas votum vel pacificas
victimas: dabis ꝑ ſingulos boues ſimile tres
decimas cōſperſe oleo: qđ habeat mediū men
ſure hin. ⁊ vinū ad liba fundenda eiuſdē mē/
ſure in oblationē ſuauiſſimi odoris dn̄o. Sic
facies per ſingulos boues ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊
hedos. Tā indigene q̄ ꝑegrini eodē ritu offe
rent ſacrificia. Vnū p̄ceptū erit atq̄ iudiciū
tam vobis q̄ aduenis terre. Locutus eſt dn̄s
ad moyſen dicēs. Loquere filijs iſrael. ⁊ dices
ad eos. Cū veneritis in terrā quā dabo vobis
⁊ comederitis de panibus regiōis illius. ſepa
bitis p̄mitias dn̄o de cibis veſtris. Sicut de are
is p̄mitias ſepabitis: ita ⁊ de pulmētis dabitis
p̄mitias dn̄o. Qđ ſi ꝑ ignorātiā p̄terieritis q̄cq̄
hoꝝ q̄ locutus ē dn̄s ad moyſen. ⁊ mādauit ꝑ
eū ad vos. a die qua cepit iubere ⁊ vltra. obli
taq̄ fuerit facere multitudo: offeret vitulum de ar
mento holocauſtum in odorem ſuauiſſimū do
mino. ⁊ ſacrificium ei⁹ ac liba vt cerimonie po
ſtulāt. hircum ꝓ pctō. ⁊ rogabit ſacerdos pro
oī multitudine filioꝝ iſrl̄. ⁊ dimittetur eis. qm̄
nō ſponte peccauerūt: nihilominus offerentes
incenſum dn̄o pro ſe ⁊ ꝓ pctō atq̄ errore ſuo ⁊
dimittetur vniuerſe plebi filioꝝ iſrl̄ ⁊ aduenis
q ꝑegrināt᷑ int᷑ eos. qm̄ culpa eſt omnis pp̄li
per ignorantiam. Qđ ſi aīa vna neſciens pecca
uerit offeret caprā anniculam pro pctō ſuo. ⁊ de
p̄cabitur ꝓ ea ſacerdos ꝙ inſcia peccauerit co
ram dn̄o: impetrabitq̄ ei veniam ⁊ dimittetur
illi. tam indigenis q̄ aduenis vna lex erit oīū
qui peccauerint ignorantes. Aīa v̄o que ꝑ ſu/
perbiam aliquid cōmiſerit. ſiue ciuis ſit ille ſiue
peregrinus: qm̄ aduerſus dominū rebellis fu
it: peribit de populo ſuo. Verbum enim domi
ni contempſit. ⁊ p̄ceptū illius fecit irritum: id
circo delebitur. ⁊ portabit iniquitatem ſuā. Fa
ctū eſt aūt cū eſſent filij iſrael in ſolitudine ⁊ in/
ueniſſent hoiem colligentem ligna in die ſabba
ti: obtulerunt eū moyſi ⁊ aaron ⁊ vniuerſe mul
titudini. Qui recluſerunt eū in carcerem neſciē
tes quid ſuper eo facere deberent. Dixitq̄ do/
minus ad moyſē. Morte moriatur hō iſte: ob
ruat eū lapidibus oīs turba extra caſtra. Cūq̄
eduxiſſent eū foras obruerunt eū lapidibus. ⁊
mortuus eſt ſicut p̄ceperat dn̄s. Dixit quoq̄
dominus ad moyſen. Loquere filijs iſrael: ⁊
dices ad eos: vt faciant ſibi fimbrias per angu
los quattuor palliorum ponentes in eis vittas

hyacinthinas. Quas cum viderint recordent̄
omnium mandatorum domini: nec ſequātur co/
gitationes ſuas. ⁊ oculos per res varias forni
cantes: ſed magis memores preceptorum domi
ni faciant ea: ſintq; ſancti deo ſuo. Ego domi/
nus deus veſter: qui eduxi vos de terra egypti
vt eſſem deus veſter. XVI

ECce aūt chore filius iſuar filij caath fi/
lij leui: ⁊ dathan atq; abiron filij eliab
hon quoq; filius pheleth de filijs ru/
ben. ſurrexerunt contra moyſen: aliiq; filiorū
iſrael ducenti quinquaginta viri proceres ſyna
goge. ⁊ q tpe ↄcilij p noīa vocabāt̄. Cūq; ſtetiſ
ſent aduerſū moyſen ⁊ aarō. dixerūt: Sufficiat
vobis: q2 oīs multitudo ſcōꝝ ē ⁊ in ipſis ē dñs
Cur eleuamini ſup ppl'm dñi: Qd' cū audiſſet
moyſes: cecidit ꝓn⁹ in faciē. locutuſq; ad cho
re ⁊ ad oēm multitudinē: mane inquit notum
faciet dñs qui ad ſe pertineāt. ⁊ ſcōs applicabit
ſibi: ⁊ quos elegerit appropinquabūt ei. Hoc igit̄
facite. Tollat vnuſquiſq; thurribilū ſuum: tu
chore ⁊ oē cōſiliū tuū. ⁊ hauſto cras igne poni/
te deſuper thymiama coram dño. ⁊ quemcūq;
elegerit ipſe erit ſanctus. Multū erigimini filij
leui. Dixitq; rurſum ad chore. Audite filij le/
ui. Nū parū vobis eſt ꝙ ſeparauit vos de⁹ iſrl̄
ab oī pplo. ⁊ iunxit ſibi vt ſeruiretis ei in cultu
tabernaculi. ⁊ ſtaretis corā frequētia ppli ⁊ mi
niſtraretis ei? Iccirco ad ſe fecit accedere te ⁊
oēs fratres tuos filios leui: vt vobis etiā ſacer
dotiū vendicetis. ⁊ oīs globus tuus ſtet contra
dñm? Quid ē enī aaron vt murmuretis cōtra
eum? Miſit ergo moyſes vt vocaret dathan ⁊
abiron filios eliab. Qui rñderunt: Non veni
mus. Nūqd parū ē tibi ꝙ eduxiſti nos de terra
que lacte ⁊ melle manabat vt occideres in de/
ſerto: niſi ⁊ dñat⁹ fueris nri? Reuera induxi/
ſti nos in terram que fluit riuis lactis ⁊ mellis
⁊ dediſti nobis poſſeſſiones agroꝝ ⁊ vineaꝝ:
An ⁊ oculos nr̄os vis eruere? Non venim⁹.
Iratuſq; moyſes valde: ait ad dñm: Ne re/
ſpicias ſacrificia eorum. Tu ſcis ꝙ nec aſellum
qdē vnq̄ acceperim ab eis nec afflixerim quē/
piā eoꝝ. Dixitq; ad chore. Tu ⁊ oīs congrega
tio tua ſtate ſeorſū corā dño. ⁊ aaron die craſti/
no ſeparatim. Tollite ſinguli thuribula veſtra
⁊ ponite ſuper eū incēſū offerentes dño ducen
ta quinquagintaq; thuribula: aaron quoq; teneat
thuribulū ſuū. Qd' cū feciſſent ſtantib⁹ moyſe
⁊ aaron ⁊ coaceruaſſent aduerſum eos omnem
multitudinem ad oſtium tabernaculi: apparuit
cūctis gloria dñi. Locutuſq; dñs ad moyſen ⁊
aaron: ait: Separamini de medio ↄgregationis
hui⁹ vt eos repēte diſpdā. Qui ceciderunt ꝓni
in faciē atq; dixerunt. Fortiſſime de⁹ ſpirituum
vniuerſe carnis: nū vno peccante: contra oēs
ira tua deſeuiet? Et ait dñs ad moyſen. Preci
pe vniuerſo populo vt ſepet̄ a tabernaculis cho
re ⁊ dathā ⁊ abirō. Surrexitq; moyſes ⁊ abijt
ad dathan: ⁊ abiron. ⁊ ſequentib⁹ eum ſeniori
bus iſrael dixit ad turbam. Recedite a taberna
culis impiorū. ⁊ nolite tangere que ad eos pti/
nēt: ne inuoluamini in pccīs eoꝝ. Cūq; receſſiſ/
ſent a tētorijs eoꝝ ꝑ circuitū: dathan ⁊ abi/
ron egreſſi ſtabāt in introitu papilionū ſuorum
cū vxorib⁹ ⁊ liberis oīq; frequētia. Et ait moy
ſes. In hoc ſcietis ꝙ dñs miſerit me vt facerē
vniuerſa que cernitis. ⁊ nō ex proprio ea corde
ꝓtulerim. Si cōſueta hoīum morte interierint
⁊ viſitauerit eos plaga qua ⁊ ceteri viſitari ſo/
lent nō miſit me dñs. Sin aūt nouā rem fecerit
dñs vt aperiēs terra os ſuū deglutiat eos ⁊ oīa
q̄ ad illos ptinēt: deſcēderintq; viuētes i infer
nū: ſcietis ꝙ blaſphemauerint dñm. Cōfeſtim
igit̄ vt ceſſauit loq: dirupta ē terra ſub pedib⁹
eorū ⁊ aperiens os ſuū deuorauit illos cum ta/
bernacul' ſuis ⁊ vniuerſa ſubſtātia eoꝝ. Deſcē
derūtq; viui in infernū operti humo ⁊ perierunt
de medio multitudinis. At vero oīs iſrl' qui ſta
bat per gyrū fugit a clamore pereuntiū dicens:
Ne forte ⁊ nos terra deglutiat. Sed ⁊ ignis
egreſſus a dño interfecit ducētos quīquaginta vi
ros qui offerebāt incēſū. Locutuſq; eſt dñs ad
moyſen dicens? Precipe eleazaro filio aaron
ſacerdotis vt tollat thuribula que iacēt in incē/
dio ⁊ ignē huc illucq; diſpergat: qm̄ ſanctificata
ſunt in mortib⁹ peccatorū: producatq; ea in la/
minas. ⁊ affigat altari: eo ꝙ oblatum ſit in eis
incenſum dño. ⁊ ſanctificata ſint: vt cernant ea
ꝓ ſigno ⁊ monimēto filij iſrl'. Tulit ergo elea/
zar ſacerdos thuribula enea: in quib⁹ obtule/
rant hi quos incēdiū deuorauit. ⁊ ꝓduxit ea in
laminas affigēs altari: vt haberēt poſtea filij
iſrael qb⁹ cōmemorarēt̄: ne quis accedat alieni
gena. ⁊ q nō ē de ſemine aaron ad offerendum
incenſū dño: ne patiat̄ ſicut paſſus eſt chore ⁊
oīs congregatio eius loquente dño ad moyſen
Murmurauit autē oīs multitudo filioꝝ iſrl'.
ſequēti die cōtra moyſen ⁊ aaron dicēs. Vos
interfeciſtis ppl'm dñi. Cūq; oriret̄ ſeditio ⁊ tu
multus increſceret: moyſes ⁊ aaron fugerunt
ad tabernaculum federis: Qd' poſtq̄ ingreſſi
ſunt: opuit nubes: ⁊ apparuit gloria dñi. Di/
xitq; dñs ad moyſen ⁊ aaron. Recedite de me

dio hui⁹ multitudinis: ctiā nunc delebo eos. Cū
qꝫ iacerēt i terra. dixit moyſes ad aaron. Tolle
thuribulū. ⁊ hauſto igne de altari mitte incēſū
deſuper. pergens cito ad populum vt roges ꝓ
eis. Iam. n. egreſſa eſt ira a dn̄o. ⁊ plaga dele/
uit Q̄d cū feciſſet aaron ⁊ cucurriſſet ad mediā
multitudinē quā iā vaſtabat icendiū. obtulit thy
miama. ⁊ ſtās iter mortuos ac viuētes ꝓ pplo
depcatus eſt. ⁊ plaga ceſſauit. Fuerūt aūt q per
cuſſi ſūt q̄ttuordecī milia hoīū ⁊ ſeptingēti abſ
qꝫ hiis q̄ pierāt i ſeditione chore Reuerſuſqꝫ eſt
aaron ad moyſen ad oſtiū tabernaculi federis:
poſtqꝫ qeuit interitus. XVII.

Et locutus eſt dominus ad moyſen di/
cens. Loquere ad filios iſrl̄. ⁊ accipe ab
eis virgas ſingulas ꝑ cognatiōes ſuas
a cūctis ꝓncipibus tribuū virgas duodecim ⁊
vniuſcuiuſqꝫ nomē ſupſcribes v̄ge ſue. No
men aūt aaron erit in tribu leui. ⁊ vna virga cū
ctas eorū familias ꝯtinebit. ponesqꝫ eas in ta/
bernaculo federis corā teſtimonio: vbi loquar
ad te. Quem ex his elegero germinabit virga
eius. ⁊ cohibebo a me querimonias filiorum iſ
rael. q̄bus ꝯtra vos murmurāt. Locutuſqꝫ eſt
moyſes ad filios iſrael. ⁊ dederūt ei oēs princi
pes v̄gas ꝑ ſingulas trib⁹ Fuerūtqꝫ v̄ge duo
decim abſqꝫ virga aaron. Quas cum poſuiſſet
moyſes corā dn̄o in tabernaculo teſtimonij ſe/
quenti die regreſſus īuenit germinaſſe virgam
aaron i domo leui. ⁊ turgentib⁹ gemmis. erupe/
rāt flores q̄ folijs dilatatis in amigdalas defor
mati ſunt. Protulit ergo moyſes oēs v̄gas d̄
cōſpectu dn̄i ad cūctos filios iſrael. videruntqꝫ
⁊ receperūt ſinguli v̄gas ſuas. Dixitqꝫ dn̄s ad
moyſen. Refer virgā aarō i tabernaculū teſti
monij. vt ſeruet̄ ibi in ſignū rebelliū filiorū iſrl̄
⁊ quieſcāt querele eorū a me ne moriant̄. Fecit
qꝫ moyſes ſicut p̄ceperat dn̄s. Dixerūt autem
filij iſrael ad moyſen. Ecce ꝯſumpti ſumus. oēs
perijm⁹. Quicūqꝫ accedit ad tabernaculū dn̄i
moritur. Nū vſqꝫ ad internitionē cūcti delendi
ſumus. XVIII

Dixitqꝫ domin⁹ ad aarō. Tu ⁊ filij tui ⁊
domus p̄ris tui tecū portabitis iniq̄ta/
te ſcūarij. ⁊ tu ⁊ filij tui ſimul ſuſtinebi/
tis pctā ſacerdotij vr̄i. Sed ⁊ fr̄es tuos d̄ tribu
leui ⁊ ſceptro p̄ris tui ſume tecum. p̄ſtoqꝫ ſint ⁊
miniſtrēt tibi. Tu aūt ⁊ filij tui miniſtrabitis i
tabernaculo teſtimōij. Excubabūtqꝫ leuite ad
precepta tua ⁊ ad cuncta opera tabernaculi: ita
dūtaxat vt ad vaſa ſcūarij ⁊ altare non accedant
ne ⁊ illi moriantur ⁊ vos pereatis ſil̄. Sint aūt
tecū ⁊ excubēt in cuſtodijs tabernaculi ⁊ in oī/
b⁹ ceri moniis ei⁹. Alienigena nō miſcebit̄ vo
bis. Excubate in cuſtodia ſanctuarij. ⁊ i miſte
rio altaris: ne oriat̄ indignatio ſup filios iſrael
Ego dedi vobis fr̄es vr̄os leuitas de medio fi
lioꝝ iſrael: ⁊ tradidi donū dn̄o vt ſeruiāt in mi
niſterijs tabernaculi ei⁹. Tu aūt ⁊ filij tui cuſto
dite ſacerdotiū vr̄m. ⁊ oia q̄ ad cultū altaris ꝑ/
tinēt ⁊ intra velū ſūt. ꝑ ſacerdotes amminiſtra
bunt̄. Si q̄s extern⁹ acceſſerit. occidet̄. Locu/
tuſqꝫ ē dn̄s ad aaron. Ecce dedi tibi cuſtodiā
p̄mitiaꝝ meaꝝ. Oia q̄ ſanctificant̄ a filijs iſrl̄
tibi tradidi ⁊ filijs tuis ꝓ officio ſacerdotali: le
gitima ſempiterna. Hec ergo accipies de his
q̄ ſanctificant̄ ⁊ oblata ſūt dn̄o. Oīs oblatio et
ſacrificiū ⁊ q̄cq̄d ꝓ pctō atqꝫ delicto reddit̄ mi/
hi ⁊ cedet in ſcā ſcōꝝ: tuū erit ⁊ filioꝝ tuoꝝ. In
ſanctuario comedes illud. Mares tm̄ edent ex
eo: quia cōſecratū ē dn̄o. Primitias aūt q̄s vo
uerint ⁊ obtulerint filij iſrael: tibi dedi ⁊ filijs
tuis ac filiabus tuis iure perpetuo. Qui mun/
dus eſt in domo tua. veſcet̄ eis. Oē mdul/
lā olei ⁊ vini ac frumenti: q̄cq̄d offerūt p̄mitia/
rū dn̄o tibi dedi. Uniuerſa frugū initia que gi
gnit humus ⁊ dn̄o deportant̄: cedēt in vſus tu
os. Qui mūdus ē in domo tua. veſcet̄ eis. Oē
quod ex voto reddiderint filij iſrael. tuum erit
Quicq̄d p̄mū erūpet e vulua cūcta carnis quā
offerūt dn̄o. ſiue ex hoībus ſiue de pecorib⁹ fue
rint. tui iuris erit. ita dūtaxat vt ꝓ hominis pri
mogenito p̄ciū accipias. ⁊ oē aīal qd̄ imūdū eſt
redimi facias. cuius redemptio erit poſt vnū
menſem: ſiclis argenti q̄nqꝫ pōdere ſanctuarij
Siclus viginti obolos habet. Primogenita au
tē bouis ⁊ ouis ⁊ capre nō facies redimi. q2 ſan
ctificata ſūt dn̄o. Sanguinē tm̄ eoꝝ fundes ſu
per altare. ⁊ adipes adolebis in ſuauiſſimum
odorē dn̄o. Carnes vero ī vſū tuū cedēt: ſicut
pectuſculū cōſecratū ⁊ armus dexter tua erunt.
Oēs p̄mitias ſanctuarij quas offerūt filij iſra
el dn̄o. tibi dedi ⁊ filijs ac filiabus tuis iure ꝑ/
petuo. Pactū ſalis ē ſempiternū corā dn̄o. tibi
ac filijs tuis. Dixitqꝫ dn̄s ad aaron. In terra
eoꝝ nihil poſſidebitis: nec habebitis partē int
eos. Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filio/
rū iſrael. Filijs aūt leui dedi oēs decimas iſra/
helis in poſſeſſionē ꝓ miniſterio quo ſeruiunt
mihi in tabernaculo federis: vt nō accedant vl
tra filij iſrael ad tabernaculū. nec cōmittāt pec/
catū mortiferū: ſolis filijs leui mihi in taberna/
culo ſeruientib⁹ ⁊ portātibus pctā ppl̄i. Legiti
mū ſempiternū erit in generatiōib⁹ vr̄is. Nli/

hil aliud poſſidebūt. decimarū oblatiōe contētí
quas in vſus eoꝝ ⁊ neceſſaria ſeparaui. Locu
tuſqꝫ ē dñs ad moyſē dicēs. Precipe leuitis at
qꝫ denūcia. Cū acceperitis a filijs iſrael decimas
quas dedi vobis: ꝓmitias eoꝝ offerte dño. i. de
cimā ꝑtē decime. vt reputet vobis in oblationē
ꝓmitiuoꝝ: tam de areis ꝙ̄ de torcularib⁹ ⁊ vni
uerſis quoꝝ accipitis ꝓmitias offerte dño. ⁊ da
te ea aarō ſacerdoti. Oia ꝗ̄ offeretis ex decimis
⁊ in donaria dñi ſeꝑabitis: optima ⁊ electa erūt
cūcta. Diceſqꝫ ad eos. Si preclara ⁊ meliora ꝗ̄
qꝫ obtuleritis ex decimis: reputabit vobis ꝙ̄ſi
de area ⁊ torculari dederitis ꝓmitias. ⁊ come
detis ea in oībus locis vr̄is. tam vos ꝙ̄ fami
lie vr̄e. q2 p̄ciū ē ꝓ miniſterio quo ſeruitis ī ta
bernaculo teſtimonij. ⁊ nō peccabitis ſuꝑ hoc.
egregia vobis ⁊ pinguia reſeruātes. ne pollua
tis oblatiōes filioꝝ iſrl̄ ⁊ moriamini. XIX

Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen ⁊ aarō di
cens. Iſta eſt religio victime quā ꝯſti
tuit dñs. Precipe filijs iſrael vt addu
cāt ad te vaccā rufam etatis integre in qua nul
la ſit macula nec portauerit iugū: tradeſqꝫ eam
eleazaro ſacerdoti. Qui eductam extra caſtra
immolabit in cōſpectu omniū. ⁊ tingens digi
tū in ſanguine eius. aſꝑget ꝯtra fores taberna
culi ſeptē vicibus: cōburetqꝫ eā cūctis videnti
bus tā pelle ⁊ carnibus eius ꝙ̄ ſanguie ⁊ fimo
flāme traditis. Lignū quoqꝫ cedrinū ⁊ hyſopū
coccūqꝫ bis tinctū. ſacerdos mittet in flāmā ꝗ̄
vaccā vorat. Et tūc demū lotis veſtibus ⁊ cor
pore ſuo. īgredietur in caſtra: cōmaculatuſqꝫ erit
vſqꝫ ad veſperū. Sed ⁊ ille q cōbuſſerit eā la
uabit veſtimenta ſua ⁊ corpus. ⁊ immundus erit
vſqꝫ ad veſperū. Colliget aūt vir mūdus cine
res vacce. ⁊ effūdet eos extra caſtra in loco pu
riſſimo: vt ſint multitudini filioꝝ iſrael ī cuſto
diā ⁊ in aquā aſperſionis. q2 ꝓ pctō vacca cō
buſta ē. Cūqꝫ lauerit q vacce portauerat cine
res veſtimenta ſua. immundus erit vſqꝫ ad ve
ſperū. Habebūt quoqꝫ hoc filij iſrael ⁊ adue
ne q habitant int̄ eos ſanctū. iure ꝑpetuo. Qui
tetigerit cadauer hoīs. ⁊ ꝓpt̄ hoc ſeptē diebus
fuerit immūdus: aſpergetur ex hac aqua die tertio
⁊ ſeptimo. ⁊ ſic mūdabitur. Si die tertio aſꝑſus
nō fuerit ſeptimo nō poterit emundari. Oīs q
tetigerit humane aīe morticinū. ⁊ aſperſus hac
cōmixtiōe nō fuerit. polluet tabernaculū dñi: ⁊
ꝑibit ex iſrael. Q2 aqua expiatiōis nō ē aſꝑ
ſus: immūdus erit. ⁊ manebit ſpurcitia eius ſuꝑ
eū. Iſta ē lex hoīs q moritur ī tabernaculo. Oēs
q ingrediuntur tentoriū illius. ⁊ vniuerſa vaſa ꝗ̄
ibi ſunt. polluta erūt ſeptē diebus. Vas qḋ nō
habuerit operculū nec ligaturā deſuper: immun
dū erit. Si qs in agro tetigerit cadauer occiſi
hoīs aut per ſe mortui. ſiue os illius vel ſepul
chrū: immūdus erit ſeptē diebus. Tollētqꝫ de ci
neribus cōbuſtiōis atqꝫ peccati. ⁊ mittēt aquas
viuas ſuꝑ eos in vas: ī qbus cū hō mūdus tin
xerit hyſopū. aſꝑget ex eo oē tentoriū. ⁊ cunctā
ſuppellectilem. ⁊ homines huiuſcemodi conta
gione pollutos. Atqꝫ hoc mō mundus luſtra
bit immūdū tertio ⁊ ſeptimo die: expiatuſqꝫ die ſe
ptimo. lauabit ⁊ ſe ⁊ veſtimenta ſua. ⁊ immūdus
erit vſqꝫ ad veſperū. Si qs hoc ritu non fuerit
expiatus: ꝑibit aīa illius de medio eccleſie. q2
ſanctuariū dñi polluit. ⁊ nō ē aqua luſtrationis
aſꝑſus. Erit hoc p̄ceptū legitimū ſempiternū.
Ipſe qꝫ q aſꝑgit aquas. lauabit veſtimēta ſua.
Oīs q tetigerit aquas expiatiōis: immūdus erit
vſqꝫ ad veſperū. Quicqḋ tetigerit immūdus. im
mūdū faciet. ⁊ aīa ꝗ̄ hoꝝ qppiā tetigerit immun
da erit vſqꝫ ad veſperū. XX

Veneruntqꝫ filij iſrael ⁊ omnis multitu
do in deſerto ſyn. mēſe ꝓmo. ⁊ manſit
populus in cadeſ. Mortuaqꝫ ē ibi ma
ria ⁊ ſepulta in eodē loco. Cūqꝫ idigeret aqua
populus cōuenerūt aduerſū moyſen ⁊ aaron.
⁊ verſi in ſeditionē dixerūt. Vtinā ꝑiſſemus ī
ter fratres nr̄os corā dño. Cur eduxiſtis eccle
ſiā dñi ī ſolitudinē. vt ⁊ nos ⁊ nr̄a iumēta mo
riamur. Quare nos feciſtis aſcendere de egy
pto ⁊ adduxiſtis in locū iſtū peſſimū qui ſeri nō
poteſt: qui nec ficū gignit. nec vineas. nec ma
logranata: inſuꝑ ⁊ aquā nō habēt ad bibendū
Ingreſſuſqꝫ moyſes ⁊ aaron dimiſſa multitu
dine ī tabernaculū federis. corruerūt ꝓni ī ter
rā: clamaueruntqꝫ ad dñm. atqꝫ dixerūt. Domi
ne deus audi clamorē populi hui⁹: ⁊ aperi eis
theſaurū tuū fontem aque viue: vt ſatiati ceſſet
murmuratio eoꝝ. Et apparuit gloria dñi ſuꝑ
eos. Locutuſqꝫ ē dñs ad moyſen dicens. Tol
le virgā ⁊ ꝯgrega populū tu ⁊ aaron frat̄ tuus
⁊ loquimini ad petrā corā eis: ⁊ illa dabit aquas.
Cūqꝫ eduxeris aquā de petra: bibet oīs multi
tudo ⁊ iumēta eius. Tulit igitur moyſes virgā ꝗ̄
erat in ꝯſpectu dñi ſicut preceꝑat ei: cōgregata
multitudine ante petrā. dixitqꝫ eis. Audite re
belles ⁊ increduli. Nō de petra hac vobis aquā
poterimus eijcere. Cūqꝫ eleuaſſet moyſes ma
num percutiens virga bis ſilicē. egreſſe ſunt
aque largiſſime. ita vt ppl̄s biberet ⁊ iumenta
Dixitqꝫ dñs ad moyſen ⁊ aaron. Quia nō cre
didiſtis mihi vt ſanctificaretis me coram filijs

iſrael. nõ introducetis hos populos in terram
quã dabo eis. Hec ẽ aqua ꝯtradictiõis vbi iur
gati ſũt filij iſrael ꝯtra dñm ⁊ ſanctificatꝰ ẽ i eis
Miſit int̃ea nũcios moyſes de cades ad regẽ
edom q diceret. Hec mãdat frat̃ tuꝰ iſrl̃. No/
ſti oẽm laborẽ q apprehẽdit nos: quõ deſcẽde
rint patres noſtri in egyptũ. ⁊ habitauerimus
ibi multo tp̃e: afflixerũtꝫ nos egyptij ⁊ p̃res
noſtros. ⁊ quõ clamauerimꝰ ad dñm ⁊ exaudie
rit nos: miſeritꝫ angelum qui eduxerit nos d̃
egypto. Ecce in vrbe cades q̃ ẽ in extremis fi/
nibus tuis poſiti: obſecramꝰ vt nobis trãſire li
ceat ꝑ terrã tuã. Nõ ibimꝰ ꝑ agros nec ꝑ vine
as nõ bibemꝰ aquas de puteis tuis. ſed gradie
mur via publica nec ad dexterã nec ad ſiniſtrã
declinãtes donec trãſeamꝰ terminos tuoſ. Cui
r̃ndit edom. Non trãſibis per me. Alioqn ar
matꝰ occurrã tibi. Dixerũtꝫ filij iſrael. Per
tritã gradiemur viã. ⁊ ſi biberimꝰ aquas tuas
nos ⁊ pecora noſtra. dabimꝰ qđ iuſtũ eſt. Nul
la erit in p̃cio difficultas: tm̃ velocit̃ tranſeamꝰ
At ille r̃ndit. Nõ trãſibitis. Statimꝫ egreſſus
eſt obuiꝰ cũ infinita multitudine ⁊ manu forti:
nec voluit acquieſcere deprecanti vt concederet
tranſitũ per fines ſuos. Quãobrẽ diuertit ab
eo iſrael. Cũqꝫ caſtra mouiſſent de cades. ve/
nerũt in montẽ hor. q ẽ in finibus terre edom
vbi locutꝰ ẽ dñs ad moyſen dicens. Pergat i
quit aaron ad populos ſuos. Nõ eni intrabit
terrã quã dedi filijs iſrael: eo q incredulus fue
rit ori meo: ad aquas ꝯtradictiõis. Tolle aarõ
⁊ filiũ eiꝰ cũ eo. ⁊ duces eos in montẽ hor. Cũ
qꝫ nudaueris patrẽ veſte ſua: indues eleazarũ
filiũ eiꝰ. ⁊ aaron colliget̃ ⁊ morietur ibi. Fecit
moyſes vt p̃cepat dñs. ⁊ aſcẽderũt in montem
hor corã oĩ multitudine. Cũqꝫ aaron ſpoliaſſꝫ
veſtibus ſuis: induit eis eleazar filiũ eiꝰ. Illo
mortuo in montis ſupcilio deſcendit cũ eleaza/
ro. Omnis aũt multitudo videns occubuiſſe
aaron. fleuit ſuper eo triginta diebus per cun/
ctas familias ſuas. XXI

QVod cũ audiſſet chananeus rex arad
qui habitabat ad meridiem veniſſe. ſ.
iſrael ꝑ exploratorꝫ viã: pugnauit con
tra illũ. ⁊ victor exiſtẽs: duxit ex eo p̃dam. At
iſrael voto ſe dño obligans. ait. Si tradideris
populũ iſtũ in manu mea: delebo vrbes eius.
Exaudiuitꝫ dñs p̃ces iſrael. ⁊ tradidit chana
neũ: quẽ ille interfecit ſubuerſis vrbibus eius.
⁊ vocauit nomen loci illiꝰ horma. i. anathema.
Profecti ſũt aũt de mõte hor: per viã que ducit
ad mare rubrũ vt circuirent terrã edom. Et te
dere cepit populũ itineris ac laboris: locutuſqꝫ
cõtra dominũ ⁊ moyſen. ait. Cur eduxiſti noſ
de egypto: vt moreremur in ſolitudine. Deeſt
panis. non ſũt aque: aia noſtra iam nauſeat ſu
per cibo iſto leuiſſimo. Quãobrem miſit domi
nꝰ in populũ ignitos ſerpẽtes: ad quorꝫ plagas
⁊ mortes plurimorꝫ. venerunt ad moyſen atqꝫ
dixerũt. Peccauimꝰ: q: locuti ſumꝰ contra do
minũ ⁊ te. Ora vt tollat a nobis ſpentes. Ora
uit moyſes ꝓ populo. Et locutꝰ ẽ dñs ad eum
Fac ſerpentẽ eneũ. ⁊ pone eũ ꝓ ſigno. Qui ꝑ
cuſſus aſpexerit eũ. viuet. Fecit ergo moyſes
ſerpentẽ eneũ. ⁊ poſuit eũ ꝓ ſigno. Quem cũ
percuſſi aſpicerẽt. ſanabant̃. Profectiqꝫ filij iſra
el caſtrametati ſũt in oboth. Vnde egreſſi fixe
re tentoria in ieabarim i ſolitudine que reſpicit
moab ꝯtra orientalẽ plagã. ⁊ inde mouẽtes ve/
nerũt ad torrentẽ zareth. Quẽ relinquẽtes ca/
ſtrametati ſũt ꝯtra arnon que ẽ in deſerto. ⁊ ꝓ/
minet in finibꝰ ãmorrei. Siqdẽ arnon terminꝰ
eſt moab: diuidẽs moabitas ⁊ ãmorreos. Vn
de dicit̃ in libro bellorꝫ dñi. Sicut fecit in mari
rubro: ſic faciet in torrentibꝰ arnõ. Scopuli tor
rentiũ inclinati ſunt vt requieſcerent in ar nõ ⁊
recumberent in finibus moabitarũ. Ex eo lo/
co apparuit puteꝰ: ſup quo locutꝰ ẽ dñs ad moy
ſen. Congrega populũ ⁊ dabo ei aquã. Tũc ce
cinit iſrael carmẽ iſtud. Aſcẽdat puteꝰ. cõcine/
bant. puteꝰ quẽ foderũt p̃ncipes. ⁊ parauerunt
duces multitudinis in datore legis ⁊ in baculiſ
ſuis. Profectiqꝫ ſunt de ſolitudine mathana.
De mathana in nahaliel. De nahaliel i ba/
moth. Bamoth vallis eſt in regione moab in
vertice phaſga: quod reſpicit contra deſertum.
Miſit autem iſrael nũcios ad ſeon regem am/
morreorꝫ dicens. Obſecro vt tranſire mihi lice
at per terrã tuã. Nõ declinabimꝰ in agros ⁊ vi
neas. non bibemꝰ aquas ex puteis. Via regia
gradiemur: donec tranſeamus terminos tuos
Qui cõcedere noluit vt tranſiret iſrael ꝑ fines
ſuos. qn potiꝰ exercitu congregato egreſſus ẽ
obuiã in deſertum. ⁊ venit in iaſa: pugnauitqꝫ
ꝯtra eũ. A quo ꝑcuſſus ẽ in ore gladij. ⁊ poſſeſ
ſa eſt terra eiꝰ ab arnon vſqꝫ ieboc ⁊ filiꝰ ãmon
quia forti p̃ſidio tenebant̃ termini ãmonitarũ.
Tulit ergo iſrael oẽs ciuitates eiꝰ. ⁊ habitabit i
vrbibꝰ ãmorrei. in eſebon. ſ. ⁊ viculꝭ eiꝰ. Vrbs
eſebon fuit ſeon regis ãmorrei. q pugnauit cõ/
tra regẽ moab. ⁊ tulit omnẽ terrã q̃ ditiõis illi
us fuerat vſqꝫ arnon. Idcirco dicitur in ꝓuer
bio. Venite in eſebon: edificet̃ ⁊ conſtruat̃ ci/
uitas ſeon. Ignis egreſſus ẽ de eſebon: flãma

de oppido ſeon. ⁊ deuorauit arnon moabitarꝫ ⁊ habitatores excelſorum arnō. Ve tibi moab periſti popule chamos. Dedit filios eiꝰ in fugā ⁊ filias in captiuitatem regi ămorreorum ſeon. Jugum ipſorꝫ diſperiit ab eſebon vſqꝫ dibon: laſſi puenerūt in iophe ⁊ vſqꝫ medaba. Habitauitqꝫ iſrael i terra ămorrei. Miſit itaqꝫ moyſes q explorarēt iaçer. Cuiꝰ ceperūt viculos: ⁊ poſſiderūt habitatores: Verteruntqꝫ ſe ⁊ aſcenderunt ꝑ viā baſan. ⁊ occurrit eis og rex baſan cū oi populo ſuo pugnaturus in edrai. Dixitqꝫ dñs ad moyſen. Ne timeas eū. qꝛ in manu tua tradidi illū ⁊ oēm populū ac terrā eiꝰ. faciesqꝫ illi ſicut feciſti ſeon regi ămorreorū habitatori eſebon. Percuſſerūt igit̃ ⁊ hūc cū filijs ſuis. vniuerſūqꝫ populū eius vſqꝫ ad internitionē. ⁊ poſſederūt terrā illius. XXII

Profectiqꝫ caſtrametati ſunt in campeſtribus moab. vbi trans iordanē hiericho ſita ē. Videns aūt balac filiꝰ ſephor omnia que fecerat iſrael ămorreo. ⁊ q ptimuiſſent eū moabite. ⁊ impetū eius ferre nō poſſent dixit ad maiores natu madian. Ita delebit hic populus omnes qui in noſtris finibus cōmorantur. quomodo ſolet bos herbas vſqꝫ ad radices carpere. Ipſe aūt erat eo tpe rex in moab Miſit ergo nūcios ad balaā filiū beor ariolū q habitabat ſup flumē terre filiorꝫ ămon. vt vocarent eum ⁊ dicerēt. Ecce egreſſus ē populuſ ex egypto q opuit ſupficiē terre ſedēs ꝯtra me Veni igit̃ ⁊ maledic populo huic q fortior me ē ſi quo mō poſſim percutere ⁊ eijcere eū de terra mea. Noui enī q benedictus ſit cui benedixeris ⁊ maledictꝰ in quē maledicta congeſſeris Perrexerūtqꝫ ſeniores moab ⁊ maiores natu madian. hn̄tes diuinationis ꝑciū in manibus. Cūqꝫ veniſſent ad balaan. ⁊ narraſſent ei omnia verba balac. ille rn̄dit. Manete hic nocte. ⁊ reſpōdebo qcqd mihi dixerit dn̄s. Manentibus aūt illis apud balaam: venit deus ⁊ ait ad eū. Quid ſibi volūt homines iſti apud te. Reſpondit. Balac filius ſephor rex moabitarum miſit ad me dicens. Ecce populus q egreſſus ē de egypto opuit ſuperficiē terre. veni ⁊ maledic ei: ſi quo modo poſſim pugnās abigere eū. Dixitqꝫ deus ad balaā. Noli ire cum eis neqꝫ maledicas populo: qꝛ benedictꝰ ē. Qui mane cōſurgēs. dixit ad pncipes. Ite in terrā veſtrā qꝛ ꝓhibuit me deus venire vobiſcū. Reuerſi pncipes. dixerūt ad balac. Noluit balaā venire nobiſcū. Rurſum ille multo plures ⁊ nobiliores q̄ ante miſerat miſit. Qui cum veniſſent ad balaam. dixerūt. Sic dicit balac filiꝰ ſephor. Ne cuncteris venire ad me. paratū habeo honorare te. ⁊ quicquid volueris dabo tibi. Veni ⁊ maledic populo iſti. Rn̄dit balaā. Si dederit mihi balac plenā domū ſuā argenti ⁊ auri nō potero immutare verbū dn̄i dei mei: vt vel plus vel minus loquar. Obſecro vt hic maneatis etiā hac nocte. vt ſcire queā qd mihi rurſum reſpōdeat dn̄s. Venit ergo deꝰ ad balaā nocte ⁊ ait ei. Si vocare te venerūt hoies iſti. ſurge ⁊ vade cū eis: ita dūtaxat vt qđ tibi p̄cepero facias. Surrexit balaam mane: ⁊ ſtrata aſina ꝓfectꝰ ē cū eis. Et iratus ē deꝰ. Stetitqꝫ angelꝰ domini i via ꝯtra balaam q ſedebat aſine. ⁊ duos pueros habebat ſecū. Cernēs aſina angelū ſtātē i via euaginato gladio. auertit ſe de itinere. ⁊ ibat ꝑ agrū. Quā cū verberaret balaā ⁊ vellet ad ſemitā reducere. ſtetit angelus in anguſtis duarū maceriarū qbus vinee cingebant̃. Quē vidēs aſina iūxit ſe parieti. ⁊ attriuit ſedētis pedē. At ille iterū verberabat eam. ⁊ nihilominus angelus ad locū anguſtū trāſiēs. vbi nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā poterat deuiari. obuius ſtetit. Cūqꝫ vidiſſet aſina ſtātē angelū cōcidit ſub pedibus ſedētis. Qui iratus. vehemētius cedebat fuſte latera eius. Aperuitqꝫ dn̄s os aſine. ⁊ locuta ē. Quid feci tibi. Cur pcutis me ecce iam tertio. Reſpondit balaam. Quia commeruiſti. ⁊ illuſiſti mihi. Vtinā haberem gladium vt te percuterē. Dixit aſina. Nōne aial tuū ſum cui ſp ſedere cōſueſti. vſqꝫ in preſentē diē. Dic qd ſimile vnqꝫ fecerim tibi. At ille ait Nunqꝫ. Protinus apuit dn̄s oculos balaā. ⁊ vidit angelū ſtantem in via euaginato gladio. adorauitqꝫ eū ꝓnus ī terrā. Cui angelꝰ. Cur inquit tertio verberaſti aſinā tuā. Ego veni vt aduerſarer tibi: qꝛ peruerſa eſt via tua. mihiqꝫ cōtraria. Et niſi aſina declinaſſet de via dās locū reſiſtenti: te occidiſſem ⁊ illa viueret. Dixitqꝫ balaam. Peccaui: neſciens q tu ſtares contra me. Et nūc ſi diſplicet tibi vt vadam reuertar. Ait angelus. Vade cū iſtis. ⁊ caue ne aliud q̄ p̄cepero tibi loquaris. Iuit igit̃ cū pncipibus. Qđ cū audiſſet balac: egreſſus ē in occurſum eius in oppido moabitarū qđ ſitū ē in extremis finibus arnon. Dixitqꝫ ad balaam. Miſi nūcios vt vocarēt te. Cur nō ſtatim veniſti ad me. An qꝛ mercedē aduētui tuo reddere nequeo. Cui ille rn̄dit. Ecce adſū. Nūquid loqui potero aliđ niſi quod deus poſuerit ī ore meo. Perrexerunt ergo ſimul. ⁊ venerunt in vrbē q in extremis regni eiꝰ finibꝰ erat. Cūqꝫ

occidiſſet balac boues ⁊ oues: miſit ad balaam
⁊ principes qui cū eo erāt munera. Mane au
tem facto: duxit eū ad excelſa baal. ⁊ intuitus ē
extremam partem populi: XXIII:

Dixitqꝫ balaam ad balac. Edifica mihi
hic ſeptem aras. ⁊ para totidem vitulos
eiuſdēqꝫ numeri arietes. Cumqꝫ feciſ/
ſet iuxta ſermonem balaā: impoſuerunt ſimul
vitulum ⁊ arietē ſup aram. Dixitqꝫ balaam ad
balac. Sta pauliſp iuxta holocauſtum tuū do
nec vadam: ſi forte occurrat mihi dñs. ⁊ quod/
cūqꝫ īperauerit loquar tibi. Cumqꝫ abiiſſet ve
lociter: occurrit illi deus. Locutuſqꝫ ad eū ba/
laā ſeptē inquit aras erexi: ⁊ impoſui vitulū ⁊
arietē deſuper. Dñs autē poſuit vbū ī ore eiꝰ
⁊ ait. Reuertere ad balac. ⁊ hec loq̄ris. Reuer
ſus īuenit ſtātem balac iuxta holocauſtum ſuū
⁊ oēs principes moabitarū: aſſumptaqꝫ ꝑabo/
la ſua. dixit. De arā adduxit me balac rex mo/
abitarū de mōtibus oriētis. Veni inquit ⁊ ma
ledic iacob. propera ⁊ deteſtare iſrl̄. Quomo/
do maledicā: cui nō maledixit deꝰ. Qua ratiōe
deteſter: quē dñs non deteſtat̄. De ſūmis ſilici
bus videbo eū: ⁊ de collibꝰ ꝯſiderabo illū. Po
pulus ſolus hitabit. ⁊ inter gētes nō reputabit̄
Quis dinumerare poſſit puluerē iacob. ⁊ noſ
ſe numerum ſtirpis iſrael. Moriat̄ anima mea
morte iuſtorum: ⁊ fiāt nouiſſima mea horum ſi
milia. Dixitqꝫ balac ad balaam. Quid eſt hoc
quod agiſ. Vt maledicerés inimicis meiſ vo/
caui te. ⁊ tu ecōtrario benedicis eis. Cui ille re/
ſpōdit. Nū aliud poſſum loqui. niſi qd̓ iuſſerit
dñs. Dixit ergo balac. Veni mecū in alterū
locū. vnde ptē iſrl̓ videas. ⁊ totū videre non
poſſis. inde maledicito ei. Cūqꝫ duxiſſet eū in
locū ſublimē ſuper verticē mōtis phaſga. edifi/
cauit balaā ſeptē aras. ⁊ īpōſitis ſup vitulis at/
qꝫ arietibus. dixit ad balac. Sta hic iuxta holo/
cauſtū tuū donec ego obuius pgam. Cui cū do
minꝰ occurriſſet. poſuiſſetqꝫ verbū in ore eius.
ait. Reuertere ad balac. ⁊ hec loq̄ris ei. Reuer
ſus inuenit eū ſtantē iuxta holocauſtū ſuū. ⁊ ꝑn
cipes moabitarū cū eo. Ad quē balac. Quid i
quit locutus eſt dñs. At ille aſſumpta parabola
ſua ait. Sta balac ⁊ auſculta. audi fili ſephor.
Non eſt deus q̄ſi homo vt mentiat̄: nec vt filiꝰ
hoīs vt mutet̄. Dixit ergo ⁊ nō faciet. locutꝰ qꝫ
eſt ⁊ nō implebit. Ad benedicendū adductꝰ ſū
bñdictionē ꝓhibere nō valeo. Nō eſt idolū in
iacob: nec videt̄ ſimulacrū in iſrael Dñs deus
eiꝰ cū eo eſt. ⁊ clāgor victorie regiſ ī illo. Deus
eduxit illū d̓ egypto. cuiꝰ fortitudo ſilis ē rhino

cerotis. Non ē augurium in iacob: nec diuinatio
in iſrael. Tpibꝰ ſuis dicet̄ iacob ⁊ iſrl̄. qd opa/
tꝰ ſit deꝰ. Ecce populꝰ vt leena ꝯſurget. ⁊ quaſi
leo erigēt̄. Nō accubabit donec deuoret p̄dā et
occiſorū ſanguinē bibat. Dixitqꝫ balac ad bala
am. Nec maledicas ei nec bñdicas. Et ille: nō
ne ait dixi tibi. ꝙ quicqd mihi deꝰ imperaret hoc
facerē. Et ait balac ad eū. Veni ⁊ ducam te ad
aliū locū: ſi forte placeat deo vt inde maledicas
eis. Cūqꝫ duxiſſet eū ſup verticem montiſ pho
gor qui reſpicit ſolitudinē. dixit ei balaā. Edi
fica mihi hic ſeptē aras: ⁊ para totidē vitulos:
eiuſdēqꝫ numeri arietes. Fecit balac vt balaā
dixerat. impoſuitqꝫ vitulos ⁊ arietes ꝑ ſingu/
las aras. XXIIII

Cumqꝫ vidiſſet balaam ꝙ placeret dño
vt benediceret iſraheli: nequaq̄ꝫ abiit
vt añ perrexerat vt auguriū quereret. ſꝫ
dirigēs ꝯtra deſertū vultū ſuū. et eleuans ocu
los vidit iſrael in tētoriis cōmorātē ꝑ tribꝰ ſu/
as et irruēte in ſe ſpiritu dei aſſumpta parabo/
la ait. Dixit balaā filiꝰ beor. dixit hō cuiꝰ obtu/
ratꝰ eſt oculꝰ. dixit auditor ſermonū dei q viſio
nem omnipotentiſ intuitꝰ eſt. qui cadit et ſic ape
riunt̄ oculi eiꝰ. Q̄ pulchra tabernacula tua ia/
cob et tētoria tua iſrael: vt valles nemoroſe vt
horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula que
fixit dominꝰ: quaſi cedri ꝓpe aquas. Fluet aq̄
de ſitula eiꝰ. ⁊ ſemē illius erit in aquas multas
Tollet̄ ꝓpter agag rex eiꝰ: ⁊ auferet̄ regnū illi
us. Deꝰ eduxit illū de egypto: cuius fortitudo
ſimilis ē rhinocerotiſ. Deuorabūt gētes hoſteſ
illiꝰ. oſſaqꝫ eorū confringent. ⁊ ꝑforabūt ſagit/
tiſ. Accubās dormiuit vt leo: ⁊ quaſi leena quā
ſuſcitare nullus audebit. Qui benedixerit tibi
erit ⁊ ipe benedictꝰ: q maledixerit tibi in male/
dictione reputabitur. Iratuſqꝫ balac contra ba
laam cōploſ manibus ait. Ad maledicendū ini
micis meis vocaui te: quibus econtrario tertio
benedixiſti. Reuertere ad locū tuū. Decreue/
rā quidē magnifice honorare te: ſed dñs ꝓua/
uit te honore diſpoſito. Rñdit balaā ad balac
Nōne nūciis tuis quos miſiſti ad me dixi ſi de
derit mihi balac plenā domū ſuā argenti ⁊ auri
nō potero p̄terire ſmonē dñi dei mei: vt vl̓ bo
ni vel mali quid ꝓferā ex corde meo: ſed quicqd
dñs dixerit. hoc loquar. Verūtamē ꝑgens ad
populū meū dabo tibi ꝯſiliū: qd pplꝰ tuꝰ pplo
huic faciet extremo tempore. Sūpta igit̄ para/
bola. rurſū ait. Dixit balaā filius beor. dixit ho
mo cuiꝰ obturatus eſt oculus. dixit auditor ſer/
monū dei: qui nouit doctrinā altiſſimi. ⁊ viſio

nes omnipotentis videt. qui cadens apꝫos hꝫ
oculos. Videbo eū ſed nō modo. intuebor illū
ſed nō ꝓpe. Orietꝫ ſtella ex iacob ⁊ ↄſurget vir
ga de iſrł. ⁊ percutiet duces moab. vaſtabitqꝫ
oēs filiꝰ ſeth. ⁊ erit idumea poſſeſſio eiꝰ. Here
ditas ſeyr cedet inimicis ſuis. iſrł vero fortiter
aget. De iacob erit ꝗ dn̄etꝫ. ⁊ ꝑdat reliqas ciui
tatꝫ. Cūqꝫ vidiſſet amalech: aſſumēs pabolam
ait. Principiū gentiū amalech: cuiꝰ extrema ꝑ
dentꝫ. Vidit qꝫ cyneū. ⁊ aſſumpta parabola ait
Robuſtū quidē eſt habitaculū tuū: ſed ſi in pe-
tra poſuerꝫ nidum tuum. et fuerꝫ electꝰ de ſtir-
pe cyn. q̄ꝫdiu poterꝫ permanere. Aſſur enī ca
piet te. Aſſumptaqꝫ parabola iterum locutꝰ ē.
Heu qs victurꝰ ē qn̄ iſta faciet deꝰ. Venient ī
trierībꝰ de italia ſupabūt aſſyrios vaſtabuntqꝫ
hebreos. et ad extremū etiam ipſi ꝑibunt. Sur
rexitqꝫ balaā. et reuerſus eſt ī locum ſuū: balac
qꝫ via qua venerat rediit. XXV

MOrabatꝫ autē eo tpe iſrael in ſethim: et
fornicatꝰ ē populꝰ cū filiabꝰ moab: que
vocauerunt eos ad ſacrificia ſua. At il
li comederunt et adorauerunt deos eoꝝ. Ini-
tiatuſqꝫ ē iſrahel beelfegor. Et iratꝰ dn̄s ait ad
moyſen. Tolle cūctos ꝓncipes populi. ⁊ ſuſpē
de eos ↄtra ſolē in patibulꝫ. vt auertatur furor
meꝰ ab iſrael. Dixitqꝫ moyſes ad iudices iſrł
Occidat vnuſquiſqꝫ ꝓximos ſuos qui initiati
ſunt beelfegor. Et ecce vnꝰ de filiis iſrael intra
uit corā fratribꝰ ſuis ad ſcortuꝫ madianiten. vi
dente moyſe et omni turba filioꝝ iſrael. qui fle
bāt ante fores tabernaculi. Quod cū vidiſſet phi
nees filiꝰ eleazari filii aarō ſacerdotis. ſurrexit
de medio multitudinis: et arrepto pugione in
greſſus eſt poſt virū iſrahelitē in lupanar. et ꝑ
fodit ambos ſimul viruꝫ. ſ. et mulierē in locis
genitalibus. Ceſſauitqꝫ plaga a filiis iſrł et oc
ciſi ſunt vigintiquattuor milia hominū. Dixitqꝫ
dn̄s ad moyſen. Phinees filius eleazari filii
aaron ſacerdotis auertit irā meā a filiis iſrael.
q2 zelo meo cōmotus ē ↄ͞ eos. vt nō ipe delerē
filios iſrł ī zelo meo. Idcirco loquere ad eum.
Ecce do ei pacē federis mei et erit tam ipi qꝫ ſe
mini eiꝰ pactum ſacerdotii ſempiternū. q2 zela-
tus eſt ꝓ deo ſuo. ⁊ expiauit ſcelus filioꝝ iſrael
Erat aūt nomē viri iſrahelite ꝗ occiſus eſt cum
madianitide zambri filiꝰ ſalumi dux de cogna-
tione ⁊ tribu ſymeonis. Porro mulier madia
nitis que pariter interfecta ē vocabatꝫ cozbi: fi
lia ſur principis nobiliſſimi madianitarū. Lo-
cutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicēs. Hoſtes vos
ſentiant madianite ⁊ percutite eos: q2 ⁊ ipſi ho
ſtiliter egerunt contra vos. ⁊ decepere inſidiis
per idolū phogor. ⁊ cozbi filiā ducis madiā ſo-
rorē ſuā. que percuſſa eſt in die plage ꝓ ſacrile
gio phogor. XXVI

POſtqꝫ noxiorum ſanguis effuſus eſt
dixit dominus ad moyſen ⁊ eleazaruꝫ
filium aaron ſacerdotem. Numerate
omnem ſummam filiorum iſrael a viginti an-
nis ⁊ ſupra per domos ⁊ cognationes ſuas: cū
ctos qui poſſunt ad bella ꝓcedere. Locuti ſunt
itaqꝫ moyſes ⁊ eleazar ſacerdos in campeſtri-
bus moab ſuper iordanem contra hiericho ad
eos qui erant a viginti annis ⁊ ſupra ſicut dn̄s
imperauerat. quoꝝ eſt iſte numerus. Ruben
primogenitus iſrael. Huius filius enoch. a ꝗ
familia enochitarum. ⁊ phallu. a ꝗ familia phal
luitarum: ⁊ eſron a quo familia eſronitarum:
⁊ charmi a quo familia charmitarum. He ſūt
familie de ſtirpe ruben. quarum numerus inuē
tus eſt quadragintatria milia ⁊ ſeptingenti tri-
ginta. Filius phallu eliab: huius filii namuhel
⁊ dathan ⁊ abiron. Iſti ſunt dathan ⁊ abiron.
principes populi qui ſurrexerunt contra moy-
ſen ⁊ aaron in ſeditione chore quādo aduerſus
dominum rebellauerunt. ⁊ aperiens terra os
ſuum deuorauit chore morientibꝰ plurimis qn̄
combuſſit ignis ducētos quinquaginta viros.
Et factū eſt grande miraculū: vt chore ꝑeunte
filii illiꝰ nō perirent. Filii ſymeon ꝑ cognatio-
nes ſuas. namuhel: ab hoc familia namuhelita
rum: ⁊ iamin. ab hoc familia iaminitarum: ia-
chin. ab hoc familia iachinitarū: zare. ad hoc fa
milia zareitarū: ſaul ab hoc familia ſaulitarum
He ſunt familie de ſtirpe ſymeon: quaruꝫ oīs
numerus fuit vigintiduo milia ducenti. Filii
gad per cognatiōes ſuas. ſephon. ab hoc fami
lia ſephonitarū: aggi. ab hoc familia aggitarū.
ſuni. ab hoc familia ſunitaꝝ. ozni. ab hoc fami
lia ozinitaꝝ: her. ab hoc familia heritaꝝ: arod.
ab hoc familia aroditarum: aribel. ab hoc fami
lia aribelitarum. Iſte ſunt familie gad: quaruꝫ
oīs numerus fuit quadraginta milia quingēti
Filii iuda: her ⁊ onan: qui ambo mortui ſunt ī
terra chanaan. Fueruntqꝫ filii iuda ꝑ cogna-
tiōes ſuas: ſela. a quo familia ſelaitarū: phares
a quo familia pharesitarum: zare a quo familia
zareitarū. Porro filii phares: eſron. a quo fa-
milia eſronitarū: ⁊ amul. a quo familia amuli-
taꝝ. Iſte ſūt familie iuda: quaꝝ oīs numerꝰ fu
it ſeptuagintaſex milia quingēti. Filii yſachar
ꝑ cognatiōes ſuas: thola. a quo familia tholai-
tarū: phua. a quo familia phuaitarū: iaſub. a ꝗ

familia iaſubitaꝝ: ſemran. a quo familia ſem/
ranitaꝝ. He ſūt cognationes yſachar: quoꝝ nu/
merꝰ fuit ſexagintaquattuor milia trecenti. Filij
zabulon per cognatiōes ſuas: ſared. a quo fa/
milia ſareditarum: helon. a q̄ familia helonita/
rū: ialel. a quo familia ialelitarū. He ſūt cogna
tiōes zabulon: quoꝝ numerꝰ fuit ſexaginta milia
quingenti. Filij ioſeph per cognationes ſuas
manaſſe ⁊ ephraim. De manaſſe ortus eſt ma/
chir. a quo familia machiritaꝝ. Machir genu
it galaad. a q̄ familia galaaditaꝝ. Galaad ha/
buit filios iezer. a q̄ familia iezeritaꝝ. ⁊ helech. a
quo familia helechitarū: ⁊ aſrihel. a quo familia
aſrihelitarum: ⁊ ſechem. a quo familia ſechemi
tarū: ⁊ ſemida. a quo familia ſemidaitarum: ⁊
epher. a quo familia epheritaꝝ. Fuit aūt epher
pater ſalphaad. q filios nō habebat ſ; tm̄ filias
quaꝝ iſta ſūt noīa: maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha
⁊ therſa. He ſunt familie manaſſe ⁊ numerus
eaꝝ quīquagintaduo milia ſeptingenti. Filij āt
ephraim per cognatiōes ſuas fuerunt hi. Su/
thala. a quo familia ſuthalaitaꝝ: becher. a q̄ fa/
milia becheritaꝝ: tehen. a quo familia teheni/
tarū. Porro filius ſuthala fuit heran. a quo fa
milia heranitarū. He ſūt cognationes filiorū
ephraim: quaꝝ nūerus fuit trigintaduo milia
q̄ngenti. Iſti ſūt filij ioſeph per familias ſuas.
Filij beniamin in cognationibus ſuis: bale. a
quo familia baleitarū: azbel. a quo familia azbe
litarū: achiram. a quo familia achiramitaꝝ: ſu
pham. a quo familia ſuphanitarū: vpham. a q̄
familia vphamitarū. Filij bale: hered ⁊ noe/
man. De hered. familia hereditarum: de noe/
man. familia noemanitaꝝ. Hi ſunt filij benia
min per cognatiōes ſuas: quoꝝ numerus fuit
q̄dragintaquīq; milia ſexcēti. Filij dan per co/
gnationes ſuas: ſuham. a q̄ familia ſuhamitarū.
He ſunt cognationes dan per familias ſuas.
Oēs fuere ſuhamite: quoꝝ numerus erat ſexagin
taquattuor milia quadringēti. Filij aſer per co
gnationes ſuas: iemna: a quo familia iemnai/
tarū: ieſſui. a quo familia ieſſuitarum: brie. a q̄
familia brieitarum. Filij brie: haber. a quo fa/
milia haberitarum: ⁊ melchiel. a quo familia
melchielitarum. Nomen autē filie aſer. fuit ſa
ra. He cognationes filiorū aſer: ⁊ numerus
eoꝝ quīquagintatria milia quadringenti. Filij
neptalim per cognationes ſuas: ieſſiel. a quo
familia ieſſielitarū: guni. a quo familia guni/
tarū: iaſer. a quo familia iaſeritarum: ſellem. a
quo familia ſellemitarū. He ſūt cognatiōes
filioꝝ neptalim p familias ſuas: quorū nume/
rus quadragintaquīq; milia quadringēti. Iſta ē
ſūma filioꝝ iſrl' qui recenſiti ſunt. ſexcenta mi:
lia ⁊ mille ſeptingenti triginta. Locutuſq; ē do
minus ad moyſen dicēs. Iſtis diuidet̄ terra iu
xta nūerū vocabuloꝝ in poſſeſſiōes ſuas. Plu
ribus maiorē ptē dabis. ⁊ paucioribꝰ minorē:
ſingulis ſicut nunc recenſiti ſunt tradet̄ poſſeſ
ſio. ita dūtaxat vt ſors terrā tribubus diuidat ⁊
familijs. Quicqd ſorte cōtigerit: hoc vel plu/
res accipiant vel pauciores. Hic quoq; eſt nu
merus filioꝝ leui per familias ſuas. Gerſon
a q̄ familia gerſonitarū: caath. a q̄ familia caa/
thitarum: merari. a quo familia meraritarum
He ſunt familie leui. Familia lobni. familia
hebroni. familia mooli. familia muſi. familia
chori. At vero caath genuit amram: qui ha/
buit vxorē iocabeth filiā leui. que nata eſt ei in
egypto. Hec genuit amram viro ſuo filios a/
aron ⁊ moyſen ⁊ mariā ſororē eoꝝ. De aaron
orti ſunt nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar.
Quorū nadab ⁊ abiu: mortui ſunt cū obtuliſ/
ſent ignem alienum corā dn̄o. Fueruntq; oēs
qui numerati ſūt vigintitria milia generis ma/
ſculini ab vno menſe ⁊ ſupra: qui nō ſūt recen/
ſiti inter filios iſrael: nec eis cū ceteris data poſ
ſeſſio ē. Hic ē numerus filioꝝ iſrl'. q deſcripti
ſunt a moyſe ⁊ eleazaro ſacerdote in campeſtri
bus moab ſupra iordanē ꝯ hiericho: inter q̄s
nullus fuit eorum q āt numerati ſūt a moyſe ⁊
aaron in deſerto ſynai. Predixerat enim dn̄s
q oēs morerēt̄ in ſolitudine. Nulluſq; remanſit
ex eis niſi caleb filiꝰ iephone ⁊ ioſue filiꝰ nun

XXVII

Acceſſerūt aūt filie ſal/
phaad. filij epher. filij galaad filij ma
chir. filij manaſſe. qui fuit filius ioſeph
quarū ſunt noīa. maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha
⁊ therſa: ſteteruntq; coram moyſe ⁊ eleazaro
ſacerdote ⁊ cunctis principibus ppl'i ad oſtiū
tabernaculi federis. atq; dixerūt. Pr̄ nr̄ mor
tuꝰ ē in deſerto. nec fuit in ſeditiōe que cōcitata
ē ꝯ dn̄m ſub chore: ſed in pctō ſuo mortuus ē.
Hic non habuit mares filios. Cur tollitur nō
men illius de familia ſua: quia nō habet filium
Date nobis poſſeſſionē inter cognatos patris
nr̄i. Retuliteq; moyſes cām eaꝝ ad iudiciū dn̄i
Qui dixit ad eum. Iuſtā rē poſtulāt filie ſal/
phaad Da eis poſſeſſionē inter cognatos pr̄is
ſui. ⁊ ei in hereditatē ſuccedāt. Ad filios autē
iſrl' loq̄ris hec. Homo cū mortuꝰ fuerit abſq; filio
ad filiā eius trāſibit hereditas: ſi filiā nō habue
rit habebit ſucceſſores frēs ſuos. Qd ſi ⁊ frēs
non fuerint: dabitis hereditatem frībꝰ pr̄is eius

Sin autē nec patruos hūerit: dabitur heredi/
tas his qui ei ꝓximi ſūt. Eritqꝫ h̄ filijs iſrł ſcīm
lege ꝑpetua: ſicut p̄cepit dn̄s moyſi. Dixit qꝫ
dn̄s ad moyſen. Aſcende in montē iſtum aba
rim. ⁊ ꝯtemplare inde trā quā daturus ſū filijs
iſrł. Cūqꝫ videris eam. ibis ⁊ tu ad pplm tuū
ſicut iuit frater tuus aarō: quia offendiſti me in
deſerto ſyn in contradictione multitudinis. nec
ſcificare me voluiſti corā ea ſuper aq̄s. Hę ſūt
aq̄ contradictiōis in cades deſerti ſyn. Cui re/
ſpondit moyſes. Prouideat dn̄s de⁹ ſpiu ōis
carnis hoīem qui ſit ſuper multitudinē hanc. ⁊
poſſit exire et intrare an̄ eos. ⁊ educere eos vel
introducere ne ſit ppłs dn̄i ſicut oues abſqꝫ pa
ſtore. Dixitqꝫ dn̄s ad eum. Tolle ioſue filium
nun virū in quo eſt ſpūs dei: ⁊ pone manū tuā
ſup eum. Qui ſtabit corā eleazaro ſacerdote
et oī multitudine: ⁊ dabis ei precepta cunctis
videntibus ⁊ partē glīe tue: vt audiat eū oīs ſy
nagoga filioꝝ iſrł. Pro h̄ ſi quid agendū erit
eleazar ſacerdos cōſulet dn̄m. Ad verbū eius
egredient̄ ⁊ igredient̄ ipe ⁊ oēs filij iſrł cum eo ⁊
cetera multitudo. Fecit moyſes ut preceperat
dn̄s. Cūqꝫ tuliſſet ioſue ſtatuit eum coram elea
zaro ſacerdote ⁊ oī frequētia ppłi. ⁊ ipoſitis ca/
piti ei⁹ manib⁹ cuncta replicauit que manda/
uerat dominus. XXVIII

Dixit qꝫ dn̄s ad moyſen. Precipe fi/
lijs iſrł. ⁊ dices ad eos. Oblationem
meā ⁊ panes ⁊ incenſū odoris ſuauiſ
ſimi offerte ꝑ tpa ſua. hec ſunt ſacrificia que of
ferre debetis. Agnos anniculos imaculatos
duos q̄tidie i holocauſtū ſempiternū: vnū of/
feretis mane. ⁊ alterū ad veſpꝫ: decimā ꝑtem
ephi ſimile q̄ conſpſa ſit oleo puriſſimo: et ha/
beat q̄rtā partem hin. Holocauſtū iuge eſt qđ
obtuliſtis i mōte ſynai in odorem ſuauiſſimū
incēſi dn̄i. Et libabitis vini quartā ꝑtē hin per
agnos ſinglos in ſcūario dn̄i. Alterū qꝫ agnū
ſilit offeretis ad veſperā iuxta oēm ritum ſacri
ficij matutini et libamentorum eius. oblationē
ſuauiſſimi odoris dn̄o. Die autem ſabbati offe
retis duos agnos anniculos imaculatos. ⁊ du
as decimas ſimile oleo conſperſe in ſacrificio. ⁊
liba que rite fundunt̄ ꝑ ſingula ſabbata in ho/
locauſtū ſempiternū. In calēdis aūt. i. in men
ſiū exordijs offeretis holocauſtū dn̄o. vitulos đ
armento duos. arietē vnū. agnos anniculos
ſeptem imaculatos. ⁊ tres decimas ſimile oleo
cōſpſe in ſacrificio ꝑ ſingulos vitulos. ⁊ duas
decimas ſimile oleo ꝯſpſe per ſingulos arietes
⁊ decimā decime ſimile ex oleo in ſacrificio per
agnos ſingulos. Holocauſtū ſuauiſſimi odo/
ris atqꝫ incēſi eſt dn̄o. Libamenta aūt vini q̄ ꝑ
ſingulas fundenda ſūt victimas. iſta erūt. Me
dias pars hin ꝑ ſingulos vitulos. tcia ꝑ arietē.
quarta per agnū. Hoc erit holocauſtum ꝑ oēs
menſes: q ſibi anno vertēte ſuccedūt. Hircus
quoqꝫ offeret̄ dn̄o pro pctis in holocauſtū ſem/
piternū cū libamētis ſuis. Mēſe aūt primo q̄r/
tadecima die mēſis. phaſe dn̄i erit. ⁊ q̄ntadecia
die ſolēnitas. Septem diebus veſcent̄ azimis.
quaꝝ dies ꝓma venerabilis ⁊ ſcā erit. Omne
opus ſeruile nō facietis in ea. Offeretiſqꝫ incē
ſum holocauſtum dn̄o. vitulos de armento du
os. arietem vnū. agnos anniculos imaculatos
ſeptem. ⁊ ſacrificia ſinguloꝝ ex ſimila que con
ſperſa ſit oleo: tres decimas ꝑ ſingulos vitulos
⁊ duas decimas ꝑ arietem ⁊ decimā decime per
agnos ſingulos. i. per ſeptem agnos. ⁊ hircū
ꝓ pctō vnū vt expient̄ ꝓ vobis. preter holocau/
ſtum matutinū. qđ ſemꝑ offeretis. Ita facietis
per ſingulos dies ſeptē dierū. in fomitē ignis
⁊ in odorem ſuauiſſimū domino. qui ſurget đ
holocauſto ⁊ de libatiōibus ſingulorum. Dies
quoqꝫ ſeptim⁹ celeberrimus ⁊ ſcūs erit vobis.
Oē opus ſeruile nō facietis i eo. Dies etiā pri
mitiuoꝝ qn̄ offeretis nouas fruges dn̄o exple/
tis ebdomadib⁹. venerabilis ⁊ ſcā erit. Omne
opus ſeruile nō facietis i ea. Offeretiſqꝫ holo/
cauſtum i odorē ſuauiſſimū dn̄o. vitulos de ar
mento duos. arietē vnū. agnos anniculos im
maculatos ſeptē. atqꝫ in ſacrificijs eorū ſimile
oleo cōſperſe. tres decimas ꝑ ſingulos vitulos.
per arietes duas. per agnos decimam decime
q ſil ſūt agni ſeptē. hircū qꝫ q mactat̄ ꝓ expiatio
ne. p̄ter holocauſtū ſēpiternū ⁊ liba ei⁹. Imma
culata offeretis oīa cū libatiōib⁹ ſuis. XXIX

Menſis etiā ſeptimi prima dies venera/
bilis ⁊ ſcā erit vob. Oē opus ſuile nō
facietis in ea. q2 dies clāgoris ē ⁊ tuba/
rū. Offeretiſqꝫ holocauſtū i odorē ſuauiſſimum
dn̄o vitulū de armēto vnū: arietē vnū ⁊ agnos
āniculos imaculatos ſeptē. ⁊ i ſacrificijs eorū ſi
mile oleo ꝯſpſe tres decias ꝑ ſingulos vitulos
duas decimas ꝑ arietē. vnā decimā per agnū
q ſil ſūt agni ſeptē. ⁊ hircū ꝓ pctō q offert̄ in ex
piatiōe populi p̄ter holocauſtū calēdarū cum ſa
crificijs ſuis. ⁊ holocauſtū ſempiternū cum liba/
tiōib⁹ ſolitis. Hiſdē cerimonijs offeretis i odo
rē ſuauiſſimū icenſū dn̄o. Decia quoqꝫ dies mē
ſis hui⁹ ſeptimi erit vob ſcā atqꝫ venerabilis. ⁊
affligetis aias vras. Oē op⁹ ſuile nō facietis i
ea. Offeretiſqꝫ holocauſtū dn̄o in odorem ſua

niſſimū: vitulū de armento vnum: arietē vnū.
agnos ānniculos īmaculatos ſeptē. ⁊ in ſacrifi-
cijs eorum ſimile oleo cōſperſe tres decimas ꝑ
ſingulos vitulos: duas decimas per arietem.
decimā decimę per agnos ſingulos. q̄ ſunt ſil
agni ſeptē. ⁊ hircū ꝓ peccō: abſqꝫ his q̄ offerri
pro delicto ſolent in expiationē. ⁊ holocauſtum
ſempiternū in ſacrificio ⁊ libaminibus eorum.
Quintadecima vō die mēſis ſeptimi q̄ vobis
ſcā erit atqꝫ venerabilis: oē opus ſeruile non
facietis in ea: ſꝫ celebrabitis ſolēnitatē dn̄o ſe-
ptem dieb⁹. Offeretiſqꝫ holocauſtum in odorē
ſuauiſſimū dn̄o: vitulos de armento tredecim.
arietes duos: agnos anniculos imaculatos.
q̄ttuordecim. ⁊ in libamētis eoꝝ: ſimile oleo cō
ſperſe tres decimas ꝑ vitulos ſingulos: q ſunt
ſil vituli tredecim. ⁊ duas decimas arieti vno
.i. ſil arietib⁹ duob⁹ et decimā decime agnis ſin
gulis: q ſūt ſimul agni quattuordecim. ⁊ hircū
ꝓ peccō abſqꝫ holocauſto ſempiterno ⁊ ſacrificio
⁊ libamine ei⁹. In die altero offeretis vitulos
de armēto duodecim: arietes duos: agnos an
niculos immaculatos q̄ttuordecim: ſacrificiaqꝫ
⁊ libamina ſingulorum per vitulos ⁊ arietes ⁊
agnos rite celebrabitis. ⁊ hircum ꝓ peccō abſqꝫ
holocauſto ſempiterno: ſacrificioqꝫ ⁊ libamine
ei⁹. Die tertio offeret̄ vitulos vndecim arie-
tes duos: agnos ānniculos imaculatos quattu-
ordecim: ſacrificiaqꝫ ⁊ libamina ſingulorꝫ per
vitulos ⁊ arites ⁊ agnos rite celebrabit̄. ⁊ hir
cū ꝓ peccō: abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſacrifi
cioqꝫ ⁊ libamine ei⁹. Die quarto offeret̄ vitu-
los decem: arietes duos: agnos ānniculos ima
culatos quattuordecim: ſacrificiaqꝫ ⁊ libamina
ſingulorum per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite
celebrabitis. ⁊ hircuꝫ ꝓ peccō: abſqꝫ holocauſto
ſempiterno. ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ libamie. Die qn-
to offeretis vitulos nouē: arietes duos agnos
ānniculos imaculatos q̄ttuordecim: ſacrificiaqꝫ
⁊ libamina ſingulorū per vitulos et arietes et
agnos rite celebrabit̄. et hircum ꝓ peccō: abſqꝫ
holocauſto ſempiterno: ſacrificioqꝫ ei⁹ et liba-
mine. Die ſexto offeretis vitulos octo: arites
duos: agnos anniculos imaculatos quattuor
decim: ſacrificiaqꝫ et libamina ſingulorꝫ ꝑ vi-
tulos et arietes et agnos rite celebrabit̄. et hir
cum ꝓ peccō: abſqꝫ holocauſto ſempiterno: ſa-
crificioqꝫ ei⁹ et libamine. Die ſeptimo offeret̄
vitulos ſeptē: et arietes duos: agnos ānniculos
īmaculatos q̄ttuordecim. ſacrificiaqꝫ et libami
na ſingulorꝫ per vitulos et arites et agnos rite
celebrabitis. et hircū ꝓ peccō abſqꝫ holocauſto
ſempiterno: ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ libamie. Die octa
uo qui eſt celeberrim⁹: oē opus ſeruile nō facie
tis offerētes holocauſtum in odorē ſuauiſſimū
dn̄o: vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos
imaculatos ſeptē: ſacrificiaqꝫ ⁊ libamina ſin-
gulorꝫ per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite cele-
brabitis ⁊ hircū ꝓ peccō: abſqꝫ holocauſto ſem-
piterno: ſacrificioqꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Hec offe-
retis dn̄o i ſolēnitatibus vr̄is: p̄ter vota ⁊ obla
tiones ſpontaneas in holocauſto: in ſacrificio:
in libamine: ⁊ in hoſtijs pacificis. XXX

Narrauitqꝫ moyſes filijs iſrl̄ omnia q̄
ei dn̄s imperauerat: et locutus eſt ad p̄n-
cipes tribuum filioꝝ iſrl̄. Iſte ē ſermo
quē p̄cepit dominus. Si qs viroꝝ votum dn̄o
vouerit: aut ſe cōſtrinxerit iuramēto: nō faciet
irritū v̄bū ſuū: ſed omne qd̄ ꝓmiſit implebit.
Mulier ſi quippiam vouerit ⁊ ſe conſtrinxerit
iuramēto: q̄ ē in domo patris ſui. ⁊ in etate ad
huc puellari: ſi cognouerit pater votū qd̄ polli-
cita ē: ⁊ iuramentū q̄ obligauit aīam ſuā: ⁊ ta-
cuerit: voti rea erit. Quicqd pollicita ē et iura
uit opere cōplebit. Sin autē ſtatim vt audierit
cōtradixerit pater. et vota et iuramēta eius irri
ta erunt: nec obnoxia tenebit̄ ſponſioni: eo q
cōtradixerit pater. Si maritū habuerit et voue
rit aliqd. et ſemel de ore eius v̄bū egrediens:
aīam eius obligauerit iuramēto: q̄ die audierit
vir et nō cōtradixerit voti rea erit: reddetqꝫ qd̄
cunqꝫ ꝓmiſerat. Sin āt audiēs ſtatim ꝯtradi
xerit. et irritas fecerit pollicitatiōes eius: ver-
baqꝫ qbus obſtrinxerat aīam ſuā: ꝓpitius erit
ei dominus. Vidua ⁊ repudiata quicqd voue
rint: reddent. Vxor in domo viri cum ſe voto
cōſtrinxerit iuramēto: ſi audierit vir et tacue-
rit nec cōtradixerit ſpōſioni: reddet qdcūqꝫ ꝓ
miſerat. Sin autē extēplo ꝯtradixerit: nō tene-
bitur ꝓmiſſionis rea: quia maritus ꝯtradixit et
dn̄s ei ꝓpiti⁹ erit. Si vouerit et ſe iuramēto ſe cō
ſtrinxerit: vt per ieiuniū vel ceteraꝝ reꝝ abſti
nentiā affligat aīam ſuā: in arbitrio viri erit ſi
faciat ſiue nō faciat. Qd ſi audiens vir tacue-
rit: et in alteram diem diſtulerit ſniam: quicqd
vouerat atqꝫ ꝓmiſerat. reddet: quia ſtatim vt
audiuit. tacuit. Sin autē cōtradixerit poſtq̄ re
ſciuit: portabit ipſe iniquitatē eius. Iſte ſunt le
ges quas ꝯſtituit dn̄s moyſi inter virū et vxo
rē: inter patrē et filiā q̄ in puellari adhuc etate
eſt: vel q̄ manet in parentis domo. XXXI

Locutuſqꝫ ē domin⁹ ad moyſen dicēs
Vlciſcere prius filios iſrl̄ de madianitis
⁊ ſic colligeris ad ppl'm tuū. Statimqꝫ

moyſes armate īngt ex vobis viros ad pugnā
qui poſſint vltionē dn̄i expetere de madianitis
Mille viri de ſingulis tribub⁹ eligātur ex iſrl̄
qui mittāt ad bellū. Dederunt qꝫ millenos de
ſingulis tribubus. i. duodeci milia expeditoꝝ
ad pugnā quos miſit moyſes cuꝫ phinees filio
eleazari ſacerdotis. vaſaqꝫ ſcā ⁊ tubas ad clan
gendum tradidit ei. Cumqꝫ pugnaſſent ꝯ ma-
dianitas atqꝫ viciſſent. oēs mares occiderunt
⁊ reges eorum eui et recem et ſur et vr et rebe:
qnqꝫ pncipes gēnis balaā quoqꝫ filiū beor interfe
cerūt gladio: ceperūtqꝫ mulieres eorum ⁊ par-
uulos oīaqꝫ pecora ⁊ cunctam ſuppellectilem.
Quicquid habē poterāt depopulati ſunt. tam
vrbes q̄ꝫ viculos. ⁊ caſtella flamma cōſumpſit.
Et tulerunt p̄dā ⁊ vniuerſa que ceperant taꝫ ex
hoib⁹ q̄ꝫ ex iumētis. ⁊ adduxerunt ad moyſen
⁊ eleazarū ſacerdoteꝫ. ⁊ ad oēm multitudinem
filiorum iſrl̄. Reliq̄ aūt vtēſilia portauerunt ad
caſtra in cāpeſtribus moab. iuxta iordanem cō
tra hiericho. Egreſſi ſunt autē moyſes et elea
zar ſacerdos ⁊ oēs pncipes ſynagoge in occur
ſū eoꝝ extra caſtra. Iratuſqꝫ moyſes principi
bus exercit⁹ tribunis ⁊ centurionib⁹ qui vene
rant de bello. ait. Cur feminas reſeruaſtis?
Nōne iſte ſūt que deceperūt filios iſrl̄ ad ſugge-
ſtionē balaā. ⁊ p̄uaricari vos fecerūt ī domino
ſup̄ peccō phogor. vnde ⁊ percuſſus eſt popl⁹?
Ergo cunctos interficite: quicquid eſt generis
maſculini etiaꝫ in paruulis. ⁊ mulieres que no
uerunt viros in coitu. iugulate: puellas autem
⁊ omnes feminas virgines reſeruate vobis et
manete extra caſtra ſeptem diebus. Qui occi-
derit hominē vel occiſum tetigerit: luſtrabitur
die tertio ⁊ ſeptimo. Et de omni preda ſiue ve
ſtimentū fuerit ſiue vas. ⁊ aliquid in vtenſilia
preparatū de caprarū pellibus ⁊ pilis ⁊ ligno:
expiabitur. Eleazar quoqꝫ ſacerdos ad viros
exercitus qui pugnauerant ſic locutus ē. Hoc
eſt preceptū legis qđ mandauit domin⁹ moyſi.
Aurū ⁊ argentum ⁊ es ⁊ ferrum ⁊ plumbuꝫ et
ſtannū ⁊ omne qđ poteſt trāſire per flammas
igne purgabit̄: quicquid aūt ignem non poteſt
ſuſtinere: aqua expiationis ſanctificabit̄. ⁊ la-
uabitis veſtimenta veſtra die ſeptimo. ⁊ puri-
ficati poſtea caſtra itrabitis. Dixitqꝫ quoqꝫ do
minus ad moyſen: Tolle ſummā eorꝫ que ca
pta ſunt. ab homine vſqꝫ ad pecus tu ⁊ eleazar
ſacerdos. ⁊ omnes principes vulgi: diuideſqꝫ
ex equo predaꝫ inter eos qui pugnauerūt egreſ
ſiqꝫ ſunt ad bellum. ⁊ inter omnē reliquā mul
titudinem. ⁊ ſeparabis partem dn̄o ab his qui
pugnauerūt ⁊ fuerunt in bello vnam animam
quingentis tam ex hominib⁹ q̄ꝫ ex bobus ⁊ aſi
nis ⁊ ouibus. et dabis eam eleazaro ſacerdoti:
quia primitie dn̄i ſunt. Ex media quoqꝫ parte
filiorū iſrael accipies qnquageſimuꝫ caput ho-
minū ⁊ boum ⁊ aſinorū ⁊ ouiū cunctorūqꝫ ani
mantiū. ⁊ dabis ea leuitis qui excubant in cuſto
dijs tabernaculi dn̄i. Feceruntqꝫ moyſes ⁊ ele
zar ſicut p̄ceperat dn̄s. Fuit aūt preda quā ex-
ercitus ceperat: ouiū ſexcenta ſeptuaginta qnqꝫ
milia: boum ſeptuaginta duo milia: aſinorū ſe-
xaginta milia ⁊ mille: anime hominū ſexus fe-
minei que nō cognouerant viros triginta duo
milia. Dataqꝫ eſt media pars his qui in prelio
fuerāt: ouiū trecēta trigintaſeptē milia qngente
e quib⁹ in partē dn̄i ſupputate ſūt oues ſexcēte
ſeptuagintaquinqꝫ. ⁊ de bobus trigintaſex mi
libus: boues ſeptuaginta ⁊ duo. de aſinis tri-
ginta milib⁹ quingentis: aſini ſexaginta vnus
De aiabus hoiꝫ ſedecim milibus ceſſerunt in
partē dn̄i triginta due aie. Tradiditqꝫ moyſes
numerū primitiaꝝ dn̄i eleazaro ſacerdoti: ſicu-
ti fuerat ei imperatū ex media parte filiorū iſrl̄:
quā ſeparauerat his q in p̄lio fuerāt. De me-
dia vo parte q̄ ꝯtigerat reliquie multitudini. i.
de ouibus trecentis triginta ſeptem milib⁹ qn-
gentis. ⁊ de bobus trigintaſex milibus ⁊ de aſi
nis triginta milib⁹ qngentis. ⁊ de hoib⁹ ſedecī
milibus tulit moyſes quinquageſimū caput. ⁊
dedit leuitis qui excubabāt in tabernaculo dn̄i
ſicut p̄ceperat dn̄s. Cūqꝫ acceſſiſſent principes
exercitus ad moyſen ⁊ tribuni centurioneſqꝫ
dixerunt: Nos ſerui tui recenſuimus numerū
pugnatorū quos habuimus ſub manu noſtra.
⁊ ne vnus quidē defuit. Ob hanc cauſam of-
ferimus in donarijs dn̄i ſinguli quod in preda
auri potuimus inuenire. periſcelides ⁊ armil-
las anulos ⁊ dextralia ac murenulas: vt de-
p̄ceris pro nobis dominū. Suſceperūtqꝫ moy
ſes ⁊ eleazar ſacerdos omne aurū in diuerſis
ſpeciebus pondere ſanctuarij ſedecim milia ſe-
ptingētos qnq̄ginta ſiclos a tribunis ⁊ centurio
nibus. Vnuſqſqꝫ enī qđ in p̄da rapuerat: ſuū
erat. Et ſuſceptū intulerūt in tabernaculū teſti-
monij: in monimentum filiorum iſrael coram
domino.

XXXII

Filij autem ruben ⁊ gad habebāt peco
ra multa. ⁊ erat illis in iumētis infinita
ſubſtātia. Cūqꝫ vidiſſent iazer ⁊ gala-
ad aptas aīalibus alendis terras: venerunt ad
moyſen ⁊ ad eleazarū ſacerdotem ⁊ principes
multitudinis atqꝫ dixerunt: Aſtaroth ⁊ di-

bon ⁊ iazer ⁊ nemra eſebbon ⁊ eleale et ſaban
⁊ nebo ⁊ beon terra quā percuſſit dn̄s in ↄſpe
ctu filioꝝ iſrael. regiōis vberrime ē ad paſtum
aīaliū. ⁊ nos ſerui tui habemus iumēta pluri-
ma p̄camurq́ȝ ſi inuenimus grām coram te vt
des nobis famulis tuis eā in poſſeſſionē. nec
facias nos tranſire iordanē. Quibus reſpōdit
moyſes. Nūquid fratres veſtri ibūt ad pugnā
⁊ vos hic ſedebitꝭ. Cur ſubuertitꝭ mētes filio
rū iſrael. ne trāſire audeāt in locū quē eis datu-
rus ē dn̄s. Nōne ita egerūt patres veſtri. qn̄
miſi de cadeſbarne ad explorandā terrā. Cūq́ȝ
veniſſent ad vallē botri luſtrata oī regiōe ſub-
uerterūt cor filioꝝ iſrael vt nō intrarēt fines q̄s
eis dn̄s dedit: q̄bus iratus iurauit dicēs. Si vi
debūt hoīes iſti q̄ aſcēderūt ex egypto a vigīti
annis ⁊ ſupra terram quam ſub iuramenta pol
licitus ſum abrahā iſaac ⁊ iacob. ⁊ noluerūt ſe-
qui me preter caleb filium iephone cenezeū ⁊
ioſue filiū nun. Iſti impleuerūt voluntatē me
am. Iratuſq́ȝ dn̄s aduerſum iſrael circunduxit
eū p̄ deſertū quadraginta annis. donec ↄſume-
ret vniuerſa generatō q̄ fecerat malū i ↄſpectu
eius. Et ecce inq̄t vos ſurrexiſtis p̄ p̄ribus ve
ſtris icremēta ⁊ alūni oīuȝ petōꝝ: vt augeretis
furorē dn̄i ↄ͂ iſrl̄. Q̄ ſi nolueritꝭ ſeq̄ eū. i ſolitu
dine pplm̄ derelinq̄t. ⁊ vos cā eritꝭ necis oīuȝ
At illi p̄pe accedētes dixerunt. Caulas oniū
fabricabimus ⁊ ſtabula iumētoꝝ. paruulis q̄ȝ
nr̄is vrbes munitas: nos aūt ipi armati ⁊ acci
ncti p̄gemus ad p̄liū ante filios iſrl̄. donec intro
ducamus eos ad loca ſua. Paruuli nr̄i ⁊ q̄cq̄d
habere poſſumus erunt in vrbibus munitꝭ pp̄
habitatoꝝ inſidias. Nō reuertemur i domos
noſtras vſq́ȝ dū poſſideāt filij iſrl̄ hereditatem
ſuā: nec quicq̄ȝ querimus trās iordanē q: iam
habemus poſſeſſionē noſtraȝ in orientali eius
plaga. Quibus moyſes ait. Si facitꝭ qđ p̄mit
titꝭ expediti p̄gite corā dn̄o ad pugnā ⁊ oīs vir
bellator armatus iordanem tranſeat donec ſub
uertat dn̄s inimicos ſuos. ⁊ ſubijciatur ei om-
nis terra: tūc eritꝭ iculpabiles apud deū ⁊ apđ
iſrael. ⁊ obtinebitꝭ regiōes quas vultis coram
dn̄o. Sin aūt qđ dicitꝭ nō feceritꝭ: nulli dubiū
eſt quin peccetꝭ in deum. ⁊ ſcitote qm̄ petm̄ ve
ſtrum app̄hēdet vos. Edificate ergo vrbes
paruulis veſtris: ⁊ caulas ⁊ ſtabula ouibus ac
iumentis: ⁊ qđ polliciti eſtis iplete. Dixerūtq́ȝ
filij gad ⁊ ruben ad moyſen. Serui tui ſumus.
Faciemus qđ iubet dn̄s nr̄. Paruulos nr̄os
⁊ mulieres ⁊ pecora ac iumenta relinquemus i
vrbibus galaad: nos autem famuli tui omnes

expediti pergemus ad bellum ſicut tu domine
loquerꝭ. Precepit ergo moyſes eleazaro ſacer
doti ⁊ ioſue filio nun ⁊ principibꝰ familiarum
tribꝰ iſrael: ⁊ dixit ad eos. Si trāſierint filij gad
⁊ filij ruben vobiſcum iordanē. omnes arma
ti ad bellum coram domino. ⁊ vobis fuerit ter
ra ſubiecta: date eis galaad in poſſeſſionē. Sin
autem noluerint tranſire vobiſcuȝ in terrā cha
naan: inter vos habitandi accipiant loca. Re-
ſponderūtq́ȝ filij gad ⁊ filij ruben. Sicut locu-
tus eſt dominus ſeruis ſuis: ita faciemus. Ipi
armati pergemus coram domino in terrā cha-
naan. ⁊ poſſeſſionem iam ſuſcepiſſe nos confi-
temur trans iordanem. Dedit itaq́ȝ moyſes fi
lijs gad ⁊ ruben ⁊ dimidie tribui manaſſe filij
ioſeph regnum ſeon regis āmorrei. ⁊ regnum
og regis baſan. ⁊ terrā eoꝝ cum vrbibus ſuis
per circuitum. Igitur extruxerunt filij gad di-
bon ⁊ aſtaroth ⁊ aroer ⁊ roth ⁊ ſophan ⁊ iazer
iecbaa ⁊ bethnemra ⁊ betharam vrbes muni-
tas. ⁊ caulas pecoribus ſuis. Filij vero ruben
edificauerūt eſebon ⁊ eleale ⁊ cariathaim ⁊ na
bo ⁊ baalmeon verſis nominibus: ſabama q̄ȝ
imponentes vocabula vrbibus quas extruxe-
rant. Porro filij machir filij manaſſe perrexe
rūt in galaad: ⁊ vaſtauerūt eam interfecto am-
morreo habitatore eiꝰ. Dedit ergo moyſes ter-
rā galaad machir filio manaſſe: qui habitauit i
ea. Iair aūt filius manaſſe abijt ⁊ occupauit vi
cos eiꝰ: quos appellauit anothiair. i. villas ia-
ir. Nobe q̄ȝ perrexit ⁊ apprehendit chanath cū
viculis ſuis: vocauitq́ȝ eam ex noīe ſuo nobe.

XXXIII

Hę ſūt māſiones filioꝝ
iſrael qui egreſſi ſūt de egypto per tur-
mas ſuas in manu moyſi ⁊ aarō. quas
deſcripſit moyſes iuxta caſtroꝝ loca q̄ dn̄i iuſſio
ne mutabant. Profecto igitur de rameſſe mē
ſe primo quintadecima die menſis p̄mi: altera
die phaſe filij iſrael in manu excelſa videntibus
cūctis egyptijs ⁊ ſepelientibus primogenitos
quos percuſſerat dn̄s. Nam ⁊ in dijs eoꝝ ex-
ercuerat vltionē. Caſtrametati ſunt in ſocheth
de ſocoth venerūt in etham que ē in extremis
finibus ſolitudinis. Inde egreſſi venerūt con
tra phihaīroth que reſpicit beelſephon. ⁊ caſtra-
metati ſūt ante magdalū. Profectiq́ȝ de phihai-
roth. tranſierūt p̄ mediū mare in ſolitudinem.
⁊ ambulantes tribꝰ diebꝰ p̄ deſertum etham. ca
ſtrametati ſunt in mara. Profectiq́ȝ de mara.
venerunt in helim vbi erant duodecim fontes
aquarū ⁊ palme ſeptuaginta: ibiq́ȝ caſtrameta
ti ſunt. Sed ⁊ inde egreſſi: fixerūt tentoria ſup

mare rubrum. Profectiq; de mari rubro. ca/
ſtrametati ſunt in deſerto ſyn: vnde egreſſi ve
nerūt in depha. Profectiq; de depha caſtrame/
tati ſunt in halus: egreſſiq; de halus. raphidim
fixere tentoria: vbi populo defuit aqua ad bibē
dum. Profectiq; de raphidim: caſtramentati
ſunt in deſerto ſynai. Sed ⁊ de ſolitudine ſynai
egreſſi venerūt ad ſeplchra ꝯcupiſcētie. Profe
cti de ſepulchris concupiſcentie: caſtramentati
ſunt in aſſaroth: et de aſſaroth venerunt in
rethma. Profectiq; ď rethma caſtrametati ſunt
in remonphares: vnde egreſſi venerunt in leb
na: De lebna caſtrametati ſunt in reſſa: egreſſi
q; de reſſa venerunt in ceelatha: Vnde ꝓfecti
caſtrametati ſunt in mōte ſepher: egreſſi de mō
te ſepher venerunt in arada. Inde proficiſcen/
tes: caſtrametati ſunt in maceloth. Profectiq;
de maceloth venerunt in thaath. De thaath ca
ſtrametati ſunt in thare: vnde egreſſi fixere ten
toria i metcha. Et de metcha caſtrametati ſunt
in eſmona. Profectiq; de eſmona venerunt in
moſeroth. Et de moſeroth caſtrametati ſunt in
baneiacham. Profectiq; de baneiacham vene/
runt in montē gadgad. Vnde profecti caſtra
metati ſunt in iethebatha: ⁊ de iethebatha ve/
nerunt in ebrona. Egreſſiq; de ebrona caſtra/
metati ſunt in aſiongaber: inde profecti vene/
runt in deſertum ſyn. Hec eſt cades. Egreſſi
q; de cades caſtrametati ſunt in monte hor: in
extremis finibus terre edom. Aſcēditq; aaron
ſacerdos in montē hor: iubente dn̄o: ⁊ ibi mor
tuus eſt anno quadrageſimo egreſſionis filioꝝ
iſrael ex egypto menſe quinto: primo die men
ſis cum eēt annoꝝ cētū vigintitriū. Audiuitq;
chananeꝰ rex arad: q habitabāt ad meridiem: i
terram chanaan veniſſe filios iſrael. Et ꝓfecti
ď monte hor: caſtrametati ſunt in ſalmona: vn
de egreſſi venerunt in phinon. Profectiq; de
phinon. caſtrametati ſunt in oboth: ⁊ de oboth
venerunt in ieabarim. que eſt in finibus moa/
bitarū. Profectiq; de ieabarim. fixere tento/
ria in dibongad: vnde egreſſi caſtrametati ſūt i
elmondeblathaim. Egreſſi de elmondeblatha
im. venerunt ad montes abarim contra nabo
Profectiq; de montibus abarim. tranſierunt
ad campeſtria moab ſupra iordanem cōtra hie
richo. Ibiq; caſtrametati ſunt de bethſimō vſ
q; ad belſathim in planioribus locis moabita/
rum: vbi locutus eſt dominꝰ ad moyſen. Pre
cipe filijs iſrael. ⁊ dic ad eos. Qñ trāſieritis ior
danem intrantes terrā chanaan: diſperdite cū
ctos habitatores terre illius: cōfringite titulos
⁊ ſtatuas comminuite. atq; oīa excelſa vaſtate:
mundantes terrā ⁊ habitantes in ea. Ego eni
dedi vobis illā in poſſeſſionē: quā diuidetis vo
bis ſorte. Pluribꝰ dabitis latiorē. ⁊ paucio ri/
bus anguſtiorē. Singulis vt ſors ceciderit: ita
tribuet hereditas. Per tribꝰ ⁊ familias poſſeſ
ſio diuidet. Sin aūt nolueritis interficere ha/
bitatores terre q remāſerint. erūt vobis q̄ſi cla
ui i oculis ⁊ lācee in lateribꝰ. ⁊ aduerſabuntur
vobis in terra habitatiōis vr̄e. ⁊ qcqd illis co/
gitaueram facere. vobis faciā. XXXIIII

LOcutuſq; eſt dn̄s ad moyſen dicens:
Precipe filijs iſrael. ⁊ dices ad eos.
Cū ingreſſi fueritis terrā chanaan ⁊ i
poſſeſſionē vobis ſorte ceciderit: his finibꝰ ter
minabit. Pars meridiana icipiet a ſolitudine
ſyn q̄ ē iuxta edō. ⁊ habebit termios ꝯ orientē
mare ſalſiſſimū: q circuibūt auſtralem plagā p
aſcenſū ſcorpionis: ita vt tranſeant in ſenna ⁊
perueniāt ad meridiē vſq; ad cadeſbarne: vn
de egredient cōfinia ad villam noīe adar. ⁊ tē
dent vſq; aſemona. Ibitq; per gyrū terminꝰ
ab aſemona vſq; ad torrentem egypti. ⁊ ma/
gni maris littore finiet. Plaga aūt occiden/
talis a mari magno incipiet. ⁊ ipſo fine claude
tur. Porro ad ſeptentrionalē plagam a mari
magno termini incipient peruenientes vſq; ad
montē altiſſimū: a quo venient in emath vſq;
ad terminos ſedada. ibuntq; confinia vſq; ad
ebrona ⁊ villā henan. Hi erūt termini in pte
aquilonis. Inde metabunt fines ꝯtra orienta
lē plagā de villa henā vſq; ſephama. ⁊ ď ſepha
ma deſcendent termini in reblatha contra fon
tē daphnim. Inde peruenient ꝯtra orientē ad ma
re cenereth. ⁊ tendent vſq; ad iordanē. ⁊ ad vl
timū ſalſiſſimo claudent mari. Hāc habebitis
terrā p fines ſuos in circuitu. Precepitq; moy
ſes filijs iſrael dicēs. Hec erit terra quā poſſi/
debitis ſorte. ⁊ quā iuſſit dn̄s dari noue tribu/
bꝰ ⁊ dimidie tribui. Tribꝰ eni filioꝝ ruben per
familias ſuas. ⁊ tribus filioꝝ gad iuxta cogna
tionū numerū: media q̄z tribꝰ manaſſe. i. due ſe
mis tribꝰ acceperūt ptē ſuā trāſiordanē contra
hiericho ad orientalē plagā. Et ait dominus ad
moyſen: Hec ſūt noīa viroꝝ qui terrā vobis
diuident. Eleazar ſacerdos ⁊ ioſue filius nun
⁊ ſinguli pncipes de tribubꝰ ſingulis: quoꝝ
iſta ſunt vocabula. De tribu iuda: caleb filius
iephone. De tribu ſymeon: ſamuel filius ami/
ud. De tribu beniamin: helidad filius chaſelō
De tribu filioꝝ dan: bocci filius iogli. Filioꝝ
ioſeph de tribu manaſſe: hanniel filius ephot

De tribu ephraim camuhel filius ſephtā. De
tribu zabulon: heliſaphan filiꝰ pharnath. De
tribu yſachar: dux phaltihel filius ozan. De
tribu aſer: abiud filius ſalomi. De tribu ne/
pthalim phedahel filius amiud. Hi ſunt qui/
bus precepit dominꝰ vt diuiderent filijs iſrael
terram chanaan.

XXXV

Hec quoqꝫ locutus ē dñs ad moyſen in
cāpeſtribꝰ moab ſupra iordanē ꝯ hie/
richo. Precipe filijs iſrl' vt dent leui/
tis de poſſeſſionibus ſuis: vrbes ad habitādū
⁊ ſuburbana earum per circuitū: vt ipſi in op/
pidis maneant. ⁊ ſuburbana ſint pecoribus ac
iumētis: que a muris ciuitatū foriſecꝰ per cir/
cuitū mille paſſuum ſpatio tendent. Cōtra ori
entē duo milia erunt cubiti. ⁊ cōtra meridiē ſi
militer erūt duo milia. Ad mare q̃ꝫ qd̄ reſpicit
occidentē: eadem menſura erit. ⁊ ſeptēptrio/
nalis plaga eq̄liter termino finiet. Erūtqꝫ vrbes
in medio: ⁊ foris ſuburbana. De ipſis aūt op/
pidis q̄ leuitis dabitis: ſex erūt in fugitiuoꝝ au
xilia ſepata: vt fugiat ad ea q fuderit ſanguinē
⁊ exceptis his alia quadragintaduo oppida. i.
ſimul quadragintaocto cum ſuburbanis ſuis.
Ipſeqꝫ vrbes que dabūt d̄ poſſeſſiōibꝰ filiorū
iſrl'. ab his q plꝰ hn̄t: plures auferent. ⁊ q mi/
nus: pauciores. Singuli iuxta mēſurā heredi
tatꝭ ſue dabūt oppida leuitꝭ. Aīt dñs ad moyſē
Loq̄re filijs iſrl'. ⁊ dices ad eos. Qñ trāſgreſ
ſi fueritis iordanē i terrā chanaan: decernite q̄
vrbes eē debeāt in p̄ſidia fugitiuoꝝ: q nolētes
ſanguinē fuderint: in qbꝰ cū fugerit ꝓfugꝰ co/
gnatꝰ occiſi nō poterit eū occidere: donec ſtet in
ꝯſpectu multitudinis. ⁊ cā illiꝰ iudicet. De ipſis
aūt vrbibꝰ q̄ ad fugitiuoꝝ ſubſidia ſepant: tres
erūt trāſ iordanē. ⁊ tres in terra chanaan: tā fi/
lijs iſrl': q̄ꝫ aduenis atqꝫ pegrinis: vt ꝯfugiat
ad eas q nolēs ſanguinē fuderit. Si qs ferro
pcuſſerit. ⁊ mortuꝰ fuerit: q pcuſſus ē: reꝰ erit
homicidij. ⁊ ipſe morietur. Si lapidē iecerit. ⁊
ictus occubuerit ſil'r punietꝛ. Si ligno pcuſſus
interierit: percuſſoris ſanguine vendicabitur.
Propinquus occiſi homicidā interficiet: ſtati
vt appͤhēderit eū: interficiet. Si per odiū quis
hoīem impulerit vel iecerit quippiā in eū p in
ſidias: aut cū eēt inimicꝰ manu pcuſſerit: ⁊ ille
mortuus fuerit: percuſſor homicidij reus erit.
Cognatus occiſi ſtatim vt inuenerit eū: iugula
bit. Qd̄ ſi fortuitu ⁊ abſqꝫ odio ⁊ inimicitijs: ge
q̄ꝫ horū fecerit. ⁊ hoc audiēte populo fuerit con
probatū: atqꝫ inter pcuſſorē ⁊ ꝓpinquū ſangui
nis q̄ſtio ventilata: liberabit innocēs de vlto/
ris manu. ⁊ reducet p ſniam in vrbē ad quam
cōfugerat: manebitqꝫ ibi donec ſacerdos ma/
gnus q oleo ſcō vnctꝰ ē moriat. Si interfector
extra fines vrbiū q̄ exulibus deputate ſūt fue/
rit inuētꝰ. ⁊ pcuſſus ab eo q vltor ē ſanguinis.
abſqꝫ noxa erit q eū occiderit. Debuerat enim
ꝓfugus vſqꝫ ad mortē pōtificis in vrbe reſidē
Poſtq̄ꝫ aūt ille obierit: homicida reuertet in
terram ſuā. Hec ſempiterna erūt ⁊ legitima in
cūctis habitatiōibus vr̄is. Homicida ſub teſti
bus punietꝛ. Ad vnius teſtimoniū nullꝰ cōdē
nabit. Nō accipietis p̄ciū ab eo q reꝰ ē ſangui/
nis: ſtatim ⁊ ipſe morietꝛ. Exules ⁊ ꝓfugi añ
mortē pontificis nullo modo in vrbes ſuas re
uerti poterunt: ne polluatis terrā habitationis
vr̄e q̄ inſontiū cruore maculat: nec aliter expia
ri poteſt niſi p eiꝰ ſanguinē q alteriꝰ ſanguinē
fuderit. Atqꝫ ita emūdabit veſtra poſſeſſio me
cōmorante vobiſcū. Ego eni ſum dñs qui ha/
bito inter filios iſrael.

XXXVI

Acceſſerūt antē ⁊ principes familiarū
galaad filij machir filij manaſſe de ſtir
pe filiorum ioſeph: locutiqꝫ ſunt moyſi
coram principibꝰ iſrael: atqꝫ dixerūt: Tibi do/
mino nr̄o p̄cepit dñs vt terrā ſorte diuideres fi
lijs iſrl'. ⁊ vt filiabꝰ ſalphaad fratris nr̄i dares
poſſeſſionē debitā patri: quas ſi alteriꝰ tribꝰ ho
mines vxores acceperint: ſeq̄t poſſeſſio ſua ⁊
trāſlata ad aliam tribū de nr̄a hereditate minue
tur: atqꝫ ita fiet vt cū iubileꝰ. i. quinquageſimꝰ
annꝰ remiſſionis aduenerit cōfūdat ſortium di
ſtributio. ⁊ aliorum poſſeſſio ad alios tranſeat.
Rn̄dit moyſes filijs iſrl' ⁊ dño precipiente ait:
Recte tribus filiorū ioſeph locuta eſt. ⁊ hec lex
ſuper filiabus ſalphaad a dño ꝓmulgata eſt.
Nubāt quibꝰ volūt: tm̄ vt ſue tribus hoībꝰ ne
cōmiſceatur poſſeſſio filiorū iſrael de tribu i tri
bum. Omnes. n. viri ducēt vxores de tribu ⁊
cognatione ſua. ⁊ cūcte femine de eadem tribu
maritos accipiēt: vt hereditas pmaneat in fa/
milijs: nec ſibi miſceant tribus: ſꝫ ita maneāt
vt a dño ſepate ſunt. Feceruntqꝫ filie ſalphaad
vt fuerat imperatum: ⁊ nupſerūt maala ⁊ ther/
ſa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filijs patrui ſui de fa/
milia manaſſe qui fuit filius ioſeph. ⁊ poſſeſſio
que illis fuerat attributa manſit in tribu ⁊ fami
lia patris earum. Hec ſunt mandata atqꝫ iu/
dicia que mandauit dominꝰ per manum moyſi
ad filios iſrael in campeſtribꝰ moab ſupra ior/
danem contra hiericho.

¶ Explicit liber Numeri. Incipit liber ellead
daberim q deuteronomiū p̄notat. Capl'm I

h

HEc ſunt verba
que locut⁹ ē moyſes ad oēm
iſrael trāſ iordanē in ſolitudi
ne cāpeſtri ꝯtra mare rubrū
inter pharan ⁊ thofel ⁊ labā
⁊ aſeroth: vbi auri eſt pluri/
mū: vndeci diebus de oreb:
per viam montis ſeyr vſq; cadeſbarne. Qua/
drageſimo anno vndecimo mēſe. p̄mo die mē
ſis locutus ē moyſes ad filios iſrael oīa que p̄
ceperat illi dn̄s: vt diceret eis poſtq; percuſſit
ſeon regem ammorreorū: qui habitauit in eſe/
bon. ⁊ og regem baſan: qui māſit in aſerot ⁊ in
edrai trāſ iordanē i terra moab. Cepitq; moy
ſes explanare legē ⁊ dicere: Dn̄s deus nr̄ locu
tus ē ad nos in oreb dicēs: Sufficit vobis q᷑ i
hoc mōte manſiſtis. Reuertimini ⁊ venite ad
mōtē āmoreoꝝ. ⁊ ad cetera q̄ ei ꝓxima ſūt cā/
peſtria atq; mōtana ⁊ hūiliora loca ꝯ meridie;
⁊ iuxta littus maris: terrā chananeoꝝ ⁊ libani
vſq; ad flumē magnū eufratē. En inq̄t tradidi
vobis. Ingredimini ⁊ poſſidete eā: ſup quam
iurauit dn̄s pr̄ibus vr̄is abrahā yſaac ⁊ iacob:
vt daret illā eis ⁊ ſemini eoꝝ poſt eos. Dixitq;
vobis illo in tpe: Nō poſſū ſolus ſuſtinē vos:
q᷑ dn̄s deus veſter multiplicauit vos: ⁊ eſtis ho
die ſicut ſtelle celi plurimi. Dominus deus pa
trū vr̄oꝝ addat ad hūc numerū multa milia: ⁊
bn̄dicat vobis ſicut locutus ē. Nō valeo ſolus
negocia vr̄a ſuſtinē ⁊ pōdus ⁊ iurgia. Date ex
vobis viros ſapiētes ⁊ gnaros: q̄ꝝ cōuerſatio
ſit ꝓbata in tribubus veſtris: vt ponā eos vo
bis p̄ncipes. Tūc r̄ndiſtis mihi. Bona res eſt
quā vis facere Tuliq; de tribubus vr̄is viros
ſapiētes ⁊ nobiles. ⁊ cōſtitui eos p̄ncipes tri/
bunos ⁊ centuriones ⁊ quīquagenarios ac de/
canos: q docerēt vos ſingula: p̄cepiq; eis di/
cens: Audite illos. ⁊ qđ iuſtū ē iudicate. Siue
ciuis ſit ille ſiue pegrinus: nulla erit diſtantia
pſonaꝝ. Ita paruū audietis vt magnū: nec ac
cipietis cuiuſq; perſonā: q᷑ dei iudiciū ē. Qđ
ſi difficile vobis viſum aliqđ fuerit: referte ad
me. ⁊ ego audiā. Precepiq; oīa que facere de
beretis. Profecti autē de oreb tranſiuimus p
heremū terribilē ⁊ maximā ſolitudinē quā vi/
diſtis per viā mōtis ammorrei ſicut preceperat
dn̄s deus nr̄ nobis. Cūq; veniſſemus i cadeſ
barne. dixi vobis: Veniſtis ad mōtē āmorrei:
quē dn̄s deus veſter daturus ē vobis. Vide
terrā: quā dn̄s deus tuus dabit tibi. Aſcende
⁊ poſſide eā: ſicut locutus ē dn̄s deus nr̄ patri
bus tuis. Noli timere: nec q̄cq; paueas. Et ac
ceſſiſtis ad me oēs atq; dixiſtis. Mittam⁹ vi/
ros q ꝯſiderēt terrā. ⁊ renūciēt per qđ iter de/
beam⁹ aſcēdere. ⁊ ad q̄s pgere ciuitates. Cūq;
mihi ſermo placuiſſet: miſi ex vobis duodecim
viros ſingulos de tribub⁹ ſuis. Qui cū p̄rexiſ
ſent ⁊ aſcēdiſſent in mōtana venerunt vſq; ad
vallē botri. ⁊ cōſiderata terra: ſumētes de fru/
ctib⁹ ei⁹ vt oſtēderēt vbertatē: attulerūt ad nos
atq; dixerūt. Bona ē terra quā dn̄s deus no/
ſter daturus ē nobis. Et noluiſtis aſcēdere ſ;
increduli ad ſermonē dei nr̄i murmuraſtis in
tabernaculis vr̄is: atq; dixiſtis. Odit nos do
minus. ⁊ idcirco eduxit nos de terra egypti vt
traderet in manu ammorrei atq; deleret. Quo
aſcēdemus: Nūcij terruerūt cor nr̄m dicētes:
Maxima multitudo ē. ⁊ nobis ſtatura ꝓcerior:
Vrbes magne. ⁊ ad celū vſq; munite. Filios
enachim vidimus ibi. Et dixi vobis nolite me
tuere: nec timeatis eos. Dn̄s deus q ductor eſt
nr̄. ꝓ vobis ipſe pugnabit: ſicut fecit in egypto
cūctis videntibus ⁊ in ſolitudine ipſi vidiſtis.
Portauit te dn̄s deus tuus vt ſolet hō geſtare
paruulū filiū ſuū in oī via per quā ambulaſtis:
donec veniretis ad locū iſtū. Et nec ſic quidem
credidiſtis dn̄o deo vr̄o q p̄ceſſit vos in via. ⁊
metatus ē locū in q̄ tētoria figere deberetis no
cte oſtēdēs vobis iter per ignē. ⁊ die per colūnā
nubis. Cūq; audiſſet dn̄s vocē ſermonū vr̄oꝝ
iratus iurauit. ⁊ ait: Nō videbit quiſpiā de ho
minibus generatōis huius peſſime terrā bonā
quā ſub iuramēto pollicitus ſū pr̄ibus vr̄is: p̄
ter caleb filiū iephone. Ipſe eni videbit eā. ⁊
ipſi dabo terrā quā calcauit. ⁊ filijs eius q᷑ ſecu
tus ē dn̄m. Nec mirāda indignatio in populū
cū mihi q̄; iratus deus ꝓpter vos dixerit. Nec
tu ingredieris illuc: ſ; ioſue filius nun miniſter
tuus ipſe itrabit ꝓ te. Hūc exhortare ⁊ robora
⁊ ipſe ſorte terrā diuidet iſrael. Paruuli vr̄i
de q̄bus dixiſtis q᷑ captiui ducerent: ⁊ filij qui
hodie boni ac mali ignorant diſtantiā: ipſi in/
gredient. ⁊ ipſis dabo terrā ⁊ poſſidebūt eam
vos aūt reuertimini ⁊ abite in ſolitudinē p viā
maris rubri. Et reſpōdiſtis mihi: Peccaui/
mus dn̄o. Aſcēdemus ⁊ pugnabimus ſicut p̄
cepit dn̄s deus noſter. Cūq; inſtructi armis p
geretis in montem. ait mihi dominus: Dic ad
eos. Nolite aſcēdere neq; pugnet;. Nō. n. ſū
vobiſcū: ne cadatis corā inimicis vr̄is. Lo/
cutus ſū ⁊ nō audiſtis: ſ; aduerſantes imperio
dn̄i ⁊ tumentes ſuperbia aſcendiſtis in mon/
tem. Itaq; egreſſus ammorreus q habitabat

in mōtibus ⁊ obuiā veniēs pſecutus eſt vos ſi
cut ſolēt apes pſeq. ⁊ cecidit de ſeyr vſq; horma
Cūq; reuerſi ploraretis corā dño non audiuit
vos: nec voci vr̄e voluit aqeſcere. Sediſtis er/
go in cadesbarne multo tp̄e. II
Profectiq; inde venimus in ſolitudinē
q̄ ducit ad mare rubꝝ ſicut mihi dixe/
rat dñs. ⁊ circuiuimus montē ſeyr lon
go tp̄e. Dixitq; dñs ad me. Sufficit vobis cir/
cuire montē iſtu;: ite ꝯtra aqlonē ⁊ pp̄lo p̄cipe
dicēs. Trāſibitis p terminos fratrū vr̄oꝝ eſau
filioꝝ q habitāt in ſeyr ⁊ timebūt vos. Vide/
te ergo diligenter ne moueamini ꝯtra eos. Ne
q; eni dabo vobis de ira eoꝝ quātū pōt vnius
pedis calcare veſtigiū: q: in poſſeſſionē eſau de
di montē ſeyr. Cibos emetis ab eis pecunia ⁊
comedetis: aquā emptā haurietis ⁊ bibetis. Do
min⁹ deus tuus benedixit tibi in oi tp̄e manuū
tuarū. Nouit iter tuū. quō trāſieris ſolitudine;
hanc magnā per q̄draginta ānos. habitans te/
cū dñs deus tuus. ⁊ nihil tibi defuit. Cūq; tra/
ſiſſemus fr̄es nr̄os filios eſau q habitabāt in ſe
yr per viā campeſtrē de helath ⁊ de aſiongaber
venimus ad iter qð ducit in deſertū moab. Di
xitq; dñs ad me. Non pugnes contra moabi/
tas: nec ineas aduerſus eos p̄lium. Non eni;
dabo tibi qcq̄; de terra eoꝝ: q: filijs loth tradi/
di eam in poſſeſſionē. Emim primi fuerunt ha
bitatores eius: pp̄ls magnus ⁊ validus ⁊ tam
excelſus vt de enachim ſtirpe q̄ſi gigantes cre/
derentur. ⁊ eſſent ſimiles filioꝝ enachim. De/
niq; moabite appellant eos emim. In ſeyr aūt
prius habitauerūt horrei: qbus expulſis atq; d̄
letis habitauerunt filij eſau ſicut fecit iſrael ī ter
ra poſſeſſionis ſue quam dedit illi dñs. Surgē
tes ergo vt tranſiremus to[illegible]areth veni
mus ad eū. Tempus aūt [illegible]imus d̄ ca
desbarne vſq; ad tranſitū [illegible]ginta ⁊ octo
annoꝝ fuit: donec conſumeret omnis ꝯgrega
tio hoīum bellatoru; de caſtris. ſicut iurauerat
dñs: cuius manus fuit aduerſus eos vt interi/
rēt de caſtroꝝ medio. Poſtq̄; aūt vniuerſi ce/
ciderunt pugnatores. locutus eſt dñs ad me di
cens. Tu trāſibis hodie terminos moab vrbē
nomine ar. ⁊ accedens in vicinia filioꝝ āmon.
caue ne pugnes ꝯtra eos: nec mouearis ad pre
lium. Non. n. dabo tibi de terra filioꝝ āmon
q: filijs loth dedi eam in poſſeſſionem. Terra
gigantum reputata eſt. ⁊ in ipſa olim habitaue
runt gigantes. quos ammonite vocant zōmim
populus magnus ⁊ multus ⁊ procere longitu/
dinis: ſicut enachim quos deleuit domin⁹ a fa/
cie eoꝝ. ⁊ fecit illos habitare ꝓ eis: ſicut fecerat
filijs eſau qui habitāt in ſeyr: delens horreos.
⁊ terra eoꝝ illis tradēs: quam poſſident vſq;
in preſens. Eueos quoq; q habitabāt in aſeri;
vſq; gazā cappadoces expulerunt: q egreſſi de
cappadocia deleuerūt eos ⁊ habitauerūt ꝓ illis
Surgite ⁊ tranſite torrentē arnon. Ecce tradi
di in manu tua ſeon regem eſebon ammoreum
⁊ terrā ei⁹ incipe poſſidere ⁊ cōmitte aduerſus
eū p̄liū. Hodie incipiā mittere terrorem atq;
formidinē tuā in pp̄los q habitant ſub oī celo.
vt audito noīe tuo paueant. ⁊ in morem partu
rientiū contremiſcant. ⁊ dolore teneant. Miſi
ergo nuncios de ſolitudine cademoth ad ſeon
regē eſebon vbis pacificis dicēs. Trāſibim⁹
p terrā tuā: publica gradiemur via. Nō decli
nabim⁹ neq; ad dextera; neq; ad ſiniſtram ali
menta precio vende nobis vt veſcamur: aquā
pecunia tribue: ⁊ ſic bibem⁹. Tm̄ eſt vt nobis
cōcedas tranſitū: ſicut fecerūt filij eſau qui habi
tant in ſeyr ⁊ moabite qui morant in ar: donec
veniamus ad iordanē. ⁊ tranſeamus ad terra;
quā dñs de⁹ noſter datur⁹ ē nobis. Noluitq;
ſeon rex eſebon dare nobis tranſitū: quia indu
rauerat dñs deus tu⁹ ſpm̄ ei⁹. ⁊ obfirmauerat
cor illius ita vt traderet in man⁹ tuas ſicut nūc
vides. Dixitq; dñs ad me: Ecce cepi tibi tra/
dere ſeon ⁊ terram eius: incipe poſſidere eam.
Egreſſuſq; eſt ſeon obuiā nobis cū omni po/
pulo ſuo ad p̄liū in iaſa: ⁊ tradidit eū dñs deus
noſter nobis: percuſſimuſq; eū cū filijs ⁊ oī po/
pulo ſuo: cū cūctaſq; vrbes in tp̄e illo cepimus
interfectis habitatorib⁹ earū viris ac mulieri/
bus ⁊ paruulis. Nō reliquimus in eis quicq̄;
abſq; iumentis: que in partē [illegible]re predātiū:
⁊ ſpolijs vrbiū quas cepim⁹ ab aroer q̄ ē ſuper
ripam torrētis arnon oppido: qð in valle ſitū
ē vſq; galaad. Nō fuit vicus vel ciuitas q̄ no/
ſtras effugeret manus. Oēs tradidit dñs de⁹
noſter nobis: abſq; terra filioꝝ āmon ad quā
nō acceſſim⁹. ⁊ cūctis q̄ adiacent torrēti iebec ⁊
vrbibus montanis: vniuerſiſq; locis a quib⁹
nos ꝓhibuit dñs deus noſter. III
Itaq; cōuerſi aſcendimus p iter baſan
Egreſſuſq; ē og rex baſan in occurſu;
nobis cū pp̄lo ſuo ad bellādū in edrai.
Dixitq; dñs ad me. Ne timeas eū: q: ī manu
tua tradit⁹ ē cum oī populo ac terra ſua facieſq;
ei ſicut feciſti ſeon regi ammoreoꝝ qui habita/
uit in eſebon. Tradidit ergo dñs de⁹ nr̄ in ma
nib⁹ nr̄is etiā og regē baſan ⁊ vniuerſū popu/
lum ei⁹: percuſſimuſq; eos vſq; ad internitionē

vaſtantes cunctas ciuitates illius vno tp̄e. Nō
fuit oppidū qđ nos effugeret. Sexagita vrbes
⁊ omnē regionē argob regni og in baſan. Cū
cte vrbes erant munite muris altiſſimis: portiſ
qꝫ ⁊ vectibꝰ: abſqꝫ oppidis innumeris q̄ nō ha/
bebāt muros. Et deleuimꝰ eos ſicut feceramꝰ
ſeon regi eſebon. diſperdētes omnē ciuitatem
viroſqꝫ ac mulieres ⁊ paruulos: iumenta autē
⁊ ſpolia vrbiū diripuimus. Tulimuſqꝫ illo i tē
pore terrā de manu duoꝝ regū amorreoꝝ qui
erant trans iordanem a torrēte arnon vſqꝫ ad
montē hermon. quē ſidonij ſarion vocāt ⁊ am
morrei ſanir: omnes ciuitates que ſite ſūt i pla/
nitie. ⁊ vniuerſam terram galaad ⁊ baſan vſqꝫ
ad ſelcha et edrai ciuitates regni og in baſan.
Solus quippe og rex baſan reſtiterat de ſtirpe
gigantiū. Et monſtrat̃ lectus eiꝰ ferreꝰ qui ē in
rabath filioꝝ āmon: nouē cubitos habens lon
gitudinis. ⁊ quattuor latitudinis ad menſuraꝫ
cubiti virilis manus. Terrāqꝫ poſſedimus tē
pore illo ab aroer que ē ſuper ripā torrentis ar
non: vſqꝫ ad mediā prē mōtis galaad ⁊ ciuita/
tes illiꝰ dedi ruben ⁊ gad. Reliquā aūt ptē ga/
laad ⁊ omnē baſan regni og. tradidi medie tri
bui manaſſe. oēm regionē argob. Cūctaqꝫ ba
ſan vocabat̃ terra gigantū. Jair filiꝰ manaſſe
poſſedit omnem regionē argob vſqꝫ ad termi
nos geſſuri ⁊ machati. Vocauitqꝫ ex noīe ſuo
baſan auothiair. i. villas iair vſqꝫ in p̄ñtē diem
Machir q̄qꝫ dedi galaad. ⁊ tribubꝰ rubē. ⁊ gad
dedi de terra galaad vſqꝫ ad torrentē arnō me/
diū torrentis ⁊ ꝯfiniū vſqꝫ ad torrentem ieboc:
q eſt terminꝰ filioꝝ āmon: ⁊ planitiē ſolitudis
atqꝫ iordanē. ⁊ terminos cenereth vſqꝫ ad ma
re deſerti qđ ēſt ſalſiſſimū ad radicē mōtiſ phaſ
ga contra orientem. Precepiqꝫ vobis in tēpo
re illo dicens. Dñs deꝰ veſter dat vobis terrā
hanc in hereditatē: expediti p̄cedite fratres ve/
ſtros filios iſrael oēs viri robuſti abſqꝫ vxori/
bus ⁊ paruulis atqꝫ iumentiſ. Noui eni q plu
ra habeatis pecora ⁊ in vrbibꝰ remanere debe/
būt quas tradidi vobiſ. donec requiem tribuat
dñs fratribꝰ veſtris ſicut vobis tribuit. ⁊ poſſi
deant ipi etiā terrā quā daturꝰ ē eis trās iorda
nē. tūc reuertet̃ vnuſquiſqꝫ in poſſeſſionē ſuaꝫ
quā dedi vobis. Joſue q̄qꝫ in tp̄e illo precepi di
cens. Oculi tui viderūt q fecit dñs deꝰ nr̄ duo
bꝰ his regibꝰ. ſic faciet oibꝰ regnis ad que tran
ſiturꝰ es. Ne timeas eos. Dñs eni deꝰ veſter
pugnabit ꝓ vobis. Precatuſqꝫ ſum dñm i tē
pore illo dicēſ. Dñe deꝰ tu cepiſti oſtendere ſer
uo tuo magnitudinem tuā manūqꝫ fortiſſimā.
Neqꝫ eni eſt alius deus vel in celo vel in terra
q poſſit facere opa tua ⁊ cōpari fortitudini tue.
Tranſibo igit̃ ⁊ videbo terrā hāc optimā trās
iordanē. ⁊ montem iſtū egregiū ⁊ libanū. Jra
tuſqꝫ ē dñs mihi ꝓpter vos. nec exaudiuit me
ſed dixit mihi. Sufficit tibi: nequaq̄ꝫ vltra loq̄
ris de hac re ad me. Aſcende cacumen phaſge
⁊ oculos tuos circūfer ad occidentem ⁊ ad aqui
lonē. auſtrūqꝫ. ⁊ orientem. ⁊ aſpice. Nec enim
tranſibis iordanē iſtū. Precipe ioſue ⁊ corro/
bora eum atqꝫ cōforta. quia ipe precedet popu/
lū iſtū ⁊ diuidet eis terrā quā viſurꝰ es. Manſi/
muſqꝫ in valle contra phanū phogor. IIII
Et nunc iſrael audi precepta ⁊ iudicia q
ego doceo te vt faciens ea viuas. ⁊ in/
grediens poſſideas terrā quā dñs deꝰ
patrū veſtroꝝ daturꝰ ē vobis. Nō addetis ad
verbū qđ vobis loquor: nec auferet̃ ex eo. Cu
ſtodite mādata dñi dei veſtri q̄ ego p̄cipio vob
Oculi veſtri viderūt oīa q̄ fecit dñs contra be
elphegor: quō contriuerit oēs cultores eius de
medio veſtri. Vos aūt q adheret̃ dño deo ve
ſtro. viuitis vniuerſi vſqꝫ i p̄ſentē diē. Scitis
q docuerim vos p̄cepta atqꝫ iuſticiaſ. ſicut mā
dauit mihi dñs deus meus. ſic facietis ea in ter
ra quā poſſeſſuri eſtis. ⁊ obſeruabitis ⁊ iplebi
tis ope. Hec ē eni vr̄a ſapiētia ⁊ itellectus co/
rā pplis. vt audiētes vniuerſi p̄cepta hec dicāt
En ppl's ſapiēs ⁊ itelligēs gens magna. Nec
ē alia natio tā grādis q̄ habeat deos appropin
quātes ſibi: ſicut deus nr̄ adeſt cūctis obſecra/
tiōibus nr̄is. Que eni ē alia gēs ſic inclyta vt
habeat cerimonias iuſtaqꝫ iudicia: ⁊ vniuerſā
legē quā ego ꝓponā hodie ante oculos vr̄os.
Cuſtodi igit̃ temetipm ⁊ animā tuam ſollicite.
Ne obliuiſcaris verboꝝ que viderūt oculi tui:
⁊ ne excidant de corde tuo cūctis diebus vite tue
Docebis ea filios ac nepotes tuos: die quo ſte
tiſti corā dño deo tuo in oreb. qñ dñs locutus ē
mihi dicens. Congrega ad me populū vt audi
ant ſermones meos. ⁊ diſcāt timere me oi tp̄e
quo viuūt i terra: doceantqꝫ filios ſuos. Et ac
ceſſiſtis ad radices montiſ qui ardebat vſqꝫ ad
celū: erātqꝫ in eo tenebre ⁊ nubes ⁊ caligo. Lo
cutuſqꝫ eſt dñs ad vos de medio ignis. Vocē
verboꝝ eius audiſtis. ⁊ formā penitus nō vi/
diſtis. Et oñdit vobis pactū ſuū qđ p̄cepit vt
faceretis. ⁊ decē verba q̄ ſcripſit in duabus ta/
bulis lapideis. Mihiqꝫ mādauit in illo tp̄e vt
docerem vos cerimonias ⁊ iudicia. que facere
deberetis in terra quā poſſeſſuri eſtis. Cuſto/
dite igit̃ ſollicite aīas vr̄as. Nō vidiſtiſ aliquā

ſimilitudinem in die q̄ locutus eſt vobis dñs in
oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatis vo
bis ſculptā ſimilitudinē. aut imaginem maſculi
vel femine. ſimilitudinē oīuz iumentoꝝ q̄ ſunt
ſuper terrā. vel auiū ſub celo volantiū atq; re-
ptiliū q̄ mouent̄ in t̄ra ſiue piſciū q ſub t̄ra mo-
rant̄ in aq̄s: ne forte eleuatis oculis ad celū vi-
deas ſolem ⁊ lunam ⁊ oīa aſtra celi. ⁊ errore de
ceptus adores ea ⁊ colas. q̄ creauit dñs de⁹ tu⁹
in miniſteriū cūctis gentib⁹ q̄ ſub celo ſūt. Vos
autē tulit dñs ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti
vt haberet pp̄lm hereditariū ſicut eſt in p̄ſti die
Iratuſq; ē dñs ꝯtra me ꝓpter ſermones vr̄os
⁊ iurauit vt non tranſirē; iordanem nec ingre-
derer terrā optimam quam daturus eſt vobis.
Ecce morior in hac humo. nō tranſibo iordanē
vos trāſibitis ⁊ poſſidebitis terrā egregiam.
Caue ne q̄n obliuiſcaris pacti dñi dei tui qḋ pe
pigit tecum. ⁊ facias tibi ſculptam ſimilitudinē
coꝝ q̄ fieri dñs ꝓhibuit. Quia dñs deus tuus
ignis ꝯſumens eſt: deus emulator. Si genueri
tis filios ac nepotes. ⁊ morati fuerītis in terra: ꝺ
ceptiq; feceritis vobis aliquā ſimilitudinē patrā
tes malum corā dño deo veſtro vt eū ad iracun
diam ꝓuocetis. teſtes inuoco hodie celum ⁊ ter
rā. cito perituros vos eſſe de terra. quā tranſito
iordane poſſeſſuri eſtis. Nō habitabitis in ea lō
go tp̄e: ſed delebit vos dñs atq; diſperget in oēs
gentes: ⁊ remanebitis pauci in nationibus ad q̄s
vos ducturus eſt dñs. Ibiq; ſeruietis dijs q ho-
minū manu fabricati ſunt. ligno ⁊ lapidi q non
vident nec audiūt. nec comedūt. nec odorantur
Cumq; q̄ſieris ibi dñm deum tuum inuenies eū
ſi tñ toto corde q̄ſieris ⁊ tota tribulatiōe aīe tue
poſtq̄; te inuenerint oīa q̄ p̄dicta ſunt. Nouiſſi
mo autem tp̄e reuerteris ad dñm deum tuum ⁊
audias vocē eius. q2 deus miſericors dominus
deus tu⁹ eſt: Nō dimittet te nec oio delebit: ne
q̄; obliuiſcetur pacti in quo iurauit p̄ribus tuis
Interroga de dieb⁹ antiq̄s qui fuerūt añ te ex-
die quo creauit dñs deus hoiem ſuper terraz a
ſūmo celi vſq; ad ſūmuz eius: ſi facta eſt aliquā
do huiuſcemodi res. aut vnq̄; cognitū eſt. vt au
diret pp̄ls vocē dñi dei loquētis ꝺ medio ignis
ſicut tu audiſti ⁊ vidiſti: ſi fecit deus vt ingrede
ret̄ ⁊ tolleret ſibi gentē; de medio nationū p tē
ptationes. ſigna atq; portenta. per pugnā ⁊ ro
buſtā manū. extentūq; brachium ⁊ horribiles vi
ſiōes: iuxta oia q̄ fecit ꝓ nobis dñs de⁹ noſter.
in egypto videntibus oculis tuis. vt ſcires q̄m
dñs ipſe eſt de⁹. ⁊ nō eſt alius p̄ter vnum. De
celo te fecit audire vocē ſuam vt doceret te. ⁊ in
terra oſtendit tibi ignē ſuū maximuz. ⁊ audiſti
verba illi⁹ de medio ignis. q2 dilexit patres tu-
os. ⁊ elegit ſemen eoꝝ poſt eos. Eduxitq; te p̄
cedens in virtute ſua magna ex egypto vt de-
leret nationes maximas ⁊ fortiores te in introi
tu tuo. ⁊ introduceret te. dareṫq; tibi terrā eaꝝ
in poſſeſſionē. ſicut cernis in p̄ſti die. Scito er
go hodie ⁊ cogitato in corde tuo q2 dñs ipſe eſt
de⁹ in celo ſurſū ⁊ in terra deorſū ⁊ nō ſit alius.
Cuſtodi p̄cepta ei⁹ atq; mādata q̄ ego p̄cipio ti
bi: vt bene ſit tibi ⁊ filijs tuis poſt te: ⁊ pmane
as multo tp̄e ſup terrā quā dñs de⁹ tuus datu-
r⁹ eſt tibi. Tūc ſeparauit moyſes tres ciuitates
trans iordanē ad orientalē plagaz vt confugiat
ad eas q occiderit nolens ꝓximū ſuū. nec fuerit
inimic⁹ ante vnum ⁊ alterū diem. ⁊ ad harū ali
quā vrbiū poſſit euadere: boſor in ſolitudine q̄
ſita ē in terra cāpeſtri ꝺ tribu ruben. ⁊ ramoth
in galaad que ē in tribu gad. ⁊ golam in baſan
que ē in tribu manaſſe. Iſta ē lex quā ꝓpoſuit
moyſes corā filijs iſrael. ⁊ hec teſtimonia ⁊ ceri
monie atq; iudicia que locut⁹ eſt ad filios iſrael
quando egreſſi ſūt de egypto trās iordanem in
valle ꝯtra phanū phogor i terra ſeon regis am
morrei q habitauit in eſebon quē percuſſit moy
ſes. Filij q̄; iſrael egreſſi ex egypto poſſederūt
terrā ei⁹ ⁊ terrā og regis baſan. duoꝝ regū am
morreoꝝ q erāt trās iordanē ad ſolis ortū ab aro
er q̄ ſita ē ſup ripā torrentis arnon vſq; ad mō-
tē ſanir q ē et hermō. omnē planitiē trans ior-
danē ad orietalē plagā vſq; ad mare ſolitudis.
⁊ vſq; ad radices mōtis phaſga. V
Vocauitq; moyſes omnem iſrahelem.
⁊ dixit ad euz. Audi iſrael cerimonias
atq; iudicia que ego loquor in auribus
veſtris hodie. Diſcite ea: ⁊ opere cōplete. Do
min⁹ deus noſter pepigit nobiſcū fedus in oreb
Nō cū p̄ribus nr̄is iniit pactū ſed nobiſcū. q i
p̄ſentiarū ſumus ⁊ viuimus. Facie ad faciē lo
cutus ē nobis i mōte de medio ignis. Ego ſeq̄
ſter ⁊ medius fui inter deū ⁊ vos in tp̄e illo: vt
annūciarē vobis verba eius. Timuiſtis enim
ignē ⁊ nō aſcēdiſtis in mōtē. Et ait. Ego dñs
deus tuus qui eduxi te de terra egypti ꝺ domo
ſeruitutis. Nō habebis deos alienos i ꝯſpectu
meo. Non facies tibi ſculptile. nec ſilitudinem
omniū q̄ i celo ſūt deſup ⁊ q̄ in terra deorſū. et
q̄ verſant̄ in aq̄s ſub terra. Nō adorabis ea: ⁊
nō coles. Ego enī ſū dñs de⁹ tu⁹. de⁹ emulator
reddēs iniq̄tatē patrū ſup filios i tertiā ⁊ quar
tā generationē. his q oderūt me. ⁊ faciēs miſe
ricordiā in multa milia: diligentibus me ⁊ cu-

57

ſtodiētibus pcepta mea. Nō vſurpabis nomē
dñi dei tui fruſtra: qꝛ nō erit īpunitus q ſup re
vana nomē eius aſſumpſerit. Obſerua diem
ſabbati vt ſanctifices eū: ſicut pcepit tibi dñs de
us tu⁹. Sex diebus operaberis ⁊ facies oīa opa
tua. Septim⁹ dies ſabbati ē. i. reqes dñi dei tui
Non facies in eo qcq̄ operꝭ: tu ⁊ filius tuus et
filia. ſeruus ⁊ ancilla. bos ⁊ aſinus. ⁊ oē iumētū
tuū. ⁊ peregrinus q eſt intra portas tuas: vt req
eſcat ſeruus ⁊ ancilla tua ſicut ⁊ tu. Memento
q̄ et ipe ſuerꝭ in egypto. ⁊ eduxerit te inde do
min⁹ deus tuus in manu forti ⁊ brachio extento
Idcirco precepit tibi vt obſeruares diem ſabba
ti. Honora patrē tuū ⁊ matrē. ſicut precepit ti
bi dñs deus tuus: vt longo viuas tempoꝛe: ⁊ bn̄
ſit tibi in terra quā dñs deus tuus daturus ē ti-
bi. Non occides: neqꝫ mechaberꝭ: furtūqꝫ nō
facies. nec loquerꝭ contra ꝓximū tuū falſū teſti
monium. Non cōcupiſces vxorem ꝓximi tui.
non domum. non agrum. non ſeruum. nō an
cillā nō bouē. nō aſinū. ⁊ vniuerſa q̄ illius ſūt.
Hec verba locutus ē dñs ad oēm multitudi-
nē veſtrā in mōte. de medio ignis. et nubis et
caliginis: voce magna. nihil addens amplius
et ſcripſit ea in duabus tabulꝭ lapideis. quas tra
didit mihi. Vos aūt poſtq̄ audiſtis vocem de
medio tenebraꝝ. et montē ardere vidiſtis. ac-
ceſſiſtꝭ ad me oēs principes tribuū et maiores
natu. atqꝫ dixiſtis. Ecce oſtēdit nobis dñs de
us noſter maieſtatē ⁊ magnitudinē ſuā. Vocē
eni ei⁹ audiuimus de medio ignis. ⁊ ꝓbauim⁹
hodie q loquente deo cum hoīe vixerit homo.
Cur ergo moriemur ⁊ deuorabit nos ignis h
maximus. Si eni audierim⁹ vltra vocē dñi dei
nr̄i moriemur. Quid eſt omnis caro vt audiat
vocē dei viuentis: qui de medio ignis loquitur
ſicut nos audiuim⁹. ⁊ poſſit viuere. Tu magꝭ
accede. ⁊ audi cūcta q̄ dixerit dñs de⁹ nr̄ tibi lo-
querisqꝫ ad nos. ⁊ nos audientes faciemus ea
Qd cum audiſſet dñs. ait ad me. Audiui vo-
cē verboꝝ populi hui⁹ que locuti ſūt tibi. Be-
ne oīa ſunt locuti. Quis det talē eos hr̄e mētē
vt timeāt me ⁊ cuſtodiāt vniuerſa mādata mea
ī oī tpe. vt bn̄ ſit eis ⁊ filijs eoꝝ ī ſempiternum
Vade ⁊ dic eis. Reuertimini in tētoria vr̄a
Tu vo hic ſta mecū. ⁊ loquar tibi oīa mādata
⁊ cerimonias atqꝫ iudicia q̄ docebis eos vt fa
ciant ea in terra quā dabo illis in poſſeſſionem
Cuſtodite igiꝭ ⁊ facite q̄ pcepit dñs de⁹ vobis.
Nō declinabitꝭ neqꝫ ad dextrā neqꝫ ad ſiniſtrā
ſꝫ p viā q̄ pcepit dñs de⁹ vr̄ ābulabitꝭ vt viua
tis. ⁊ bene ſit vobis ⁊ ꝓtelent dies veſtri in ter
ra poſſeſſionis veſtre. VI

Hec ſunt precepta ⁊ cerimonie atqꝫ iudi
cia que mandauit domin⁹ deus veſter
vt docerem vos: vt faciatis ea in terra
ad quam tranſgredimini poſſidendā: vt time
as dominum deum tuum. ⁊ cuſtodias omnia
mandata ⁊ precepta eius que ego precipio tibi
⁊ filijs ac nepotib⁹ tuis cunctis diebus vite tue
vt ꝓlongentur dies tui. Audi iſrael ⁊ obſerua
vt facias que precepit tibi dominus. ⁊ bene ſit
tibi. ⁊ multiplicerís amplius. ſicut pollicitus ē
dominus deus patrum tuoꝛum tibi terrā lacte
⁊ melle manantē. Audi iſrael. Dñs de⁹ vr̄ de
us vn⁹ ē. Diliges dñm deū tuum ex toto corde
tuo. ⁊ ex tota anima tua. ⁊ ex tota fortitudine tua
Eruntqꝫ verba hec que ego pcipio tibi hodie in
corde tuo: ⁊ narrabis ea filijs tuis. ⁊ meditabe
ris ſedens in domo tua. ⁊ ambulans in itinē dor-
miens atqꝫ ꝓſurgens. ⁊ ligabis ea quaſi ſignū
in manu tua. eruntqꝫ ⁊ mouebunť inter oculos
tuos: ſcribeſqꝫ ea in limine ⁊ hoſtijs dom⁹ tue
Cūqꝫ introduxerit te dñs de⁹ tuus in terrā ꝑ
q̄ iurauit prib⁹ tuis abrahā yſaac ⁊ iacob. ⁊ dede
rit tibi ciuitates magnas ⁊ optias q̄s nō edifica
ſti domos plenas cunctoꝝ opū q̄s nō extruxiſti.
ciſternas q̄s nō fodiſti vineta ⁊ olineta q̄ nō plā
taſti ⁊ comederꝭ ⁊ ſaturat⁹ fueris: caue diligēt
ne obliuiſcarꝭ dñi dei tui q eduxit te de terra egy
pti de domo ſeruitutis. Dñm deum tuū time
bis ⁊ ipi ſeruies: ac per nomen illius iurabis.
Non ibitis poſt deos alienos cunctarum gen
tium que in circuitu veſtro ſunt: quoniam deus
emulatoꝛ dominus deus tuus in medio tui: ne
qn̄ iraſcať furoꝛ dñi dei tui contra te ⁊ auferat te
de ſuperficie terre. Non tēptabis dominū deū
tuū: ſicut tēptaſti in loco tēptatiōis. Cuſtodi p̄
cepta dñi dei tui ac teſtimonia ⁊ cerimonias q̄s
pcepit tibi. ⁊ fac quod placitum eſt ⁊ bonū ī cō-
ſpectu dñi vt bene ſit tibi. ⁊ ingreſſus poſſide-
as terram optimā de qua iurauit dñs patribus
tuis. vt deleret oēs inimicos tuos coram te. ſi-
cut locut⁹ ē. Cū interrogauerit te fili⁹ tu⁹ cras di
cens: quid ſibi volunt teſtimonia hec ⁊ cerimo
nie atqꝫ iudicia q̄ pcepit dñs deus nr̄ nobis. di
ces ei. Serui eramus pharaonis in egypto: et
eduxit nos dñs de egypto in manu forti: fecit-
qꝫ ſigna atqꝫ ꝓdigia magna ⁊ peſſima in egy-
pto contra pharaonem. ⁊ oēs domū illi⁹ in cō-
ſpectu noſtro. ⁊ eduxit nos inde. vt introductꝭ
daret terrā ſup q̄ iurauit prib⁹ nr̄is. Precepit
qꝫ nobis dñs vt faciamus oīa legitima hec. ⁊ ti
meam⁹ dñm deū nr̄m vt bn̄ ſit nobis cūctis die

bus vite noſtre ſicut eſt hodie. Eritq; noſtri mi/
ſericors. ſi cuſtodierim⁹ ⁊ fecerimus oīa p̄cepta
ei⁹ corā dño deo nr̄o ſicut mādauit nobis. VII

CUm introduxerit te domin⁹ deus tu⁹
in terrā quam poſſeſſurus ingredieriſ
⁊ deleuerit gentes multas corā te etheū
⁊ gergezeum ⁊ amorreum ⁊ chananeum ⁊ phe
rezeum ⁊ eueū ⁊ iebuſeum: ſeptē gentes multo
maioris numeri q̄ tu es ⁊ robuſtiores te tradi
deritq; eas dñs deus tu⁹ tibi. percuties eas vſq;
ad internitionē. Non inibis cū eis fedus. nec
miſereberis earū: neq; ſociabis cum eis coniu/
gia. Filiā tuā nō dabis filio eius: nec filiā illius
accipies filio tuo. q: ſeducet filium tuū ne ſequa
tur me: ⁊ vt magis ſeruiat dijs alienis. Iraſcet
q; furor dñi. ⁊ delebit te cito. Quin potius hec
facietis eis. Aras eorum ſubuertite. ⁊ ꝯfringite
ſtatuas lucoſq; ſuccidite. ⁊ ſculptilia comburite
q: ppl's ſcūs es dño dō tuo. Te elegit domin⁹
deus tuus vt ſis ei ppl's peculiaris de cūctis po
pulis q ſūt ſup terrā. Nō q: cūctas gentes nu/
mero vincebatis. vobis iūctus eſt dñs ⁊ elegit
vos cū oibus ſitis ppl'is pauciores. ſed q: dile/
xit vos dñs: ⁊ cuſtodiuit iuramentū quod iura
uit prībus vr̄is. Eduxitq; vos in manu forti ⁊
redemit de domo ſeruitutis: de manu pharaōis
regis egypti. ⁊ ſcies q: dñs deus tu⁹ ipſe eſt de
us fortis ⁊ fidelis: cuſtodiēs pactum ⁊ miſericor
diā diligentib⁹ ſe. ⁊ his q cuſtodiūt p̄cepta eius
in mille generatiōes. ⁊ reddens odiētib⁹ ſe ſta
tī. ita vt diſꝑdat eos ⁊ vltra nō differat. ꝓtinuſ
eis reſtituēs qḋ merent̄. Cuſtodi ergo p̄cepta
⁊ ceremonias atq; iudicia q̄ ego mando tibi ho
die vt facias. Si poſtq̄ audieris hec iudicia. cu
ſtodieriſ ea ⁊ feceris: cuſtodiet domin⁹ deus tu
us pactū tibi ⁊ miſericordiā quā iurauit patrib⁹
tuis: ⁊ diliget te ac multiplicabit: benedicetq;
fructui ventris tui. ⁊ fructui terre tue frumēto
tuo atq; vindemie: oleo ⁊ armentis. gregibus
ouiū tuarū ſup terrā ꝓ qua iurauit patrib⁹ tuis
vt daret eam tibi. Benedictus eris inter om/
nes populos. Non erit apud te ſterilis vtriuſ/
q; ſexus. tā in hoibus q̄ in gregib⁹ tuis. Au
feret dñs a te oē; languorē. ⁊ infirmitates egy
pti peſſimas quas nouiſti nō inferet tibi. ſed cū
ctis hoſtibus tuis. Deuorabis oēs poplos q̄s
dñs deus tuus daturus eſt tibi. Nō parcet eis
oculus tuus: nec ſeruies dijs eoꝝ: ne ſint i rui/
nā tui. Si dixeris i corde tuo. plures ſūt genteſ
iſte q̄ ego. quō potero delere eas: noli metuere
ſed recordare q̄ fecerit dñs deus tuus pharaōi
⁊ cūctis egyptijs. plagas maxias q̄s viderunt
oculi tui ⁊ ſigna atq; portenta manūq; robuſtā
⁊ extentum brachiū: vt educeret te dñs de⁹ tu⁹
Sic faciet cūctis ppl'is quos metuis. Inſuper
⁊ crabrones mittet dñs deus tuus i eos donec
deleat oēs atq; diſꝑdat q te fugerint ⁊ latere nō
poterint. Nō timebis eos q: dñs deus tuus in
medio tui ē. deus magnus ⁊ terribilis. Ipſe cō
ſumet nationes has in ꝯſpectu tuo paulatim at
q; per ꝑtes. Nō poteriſ eas delere pariter: ne for
te multiplicēt̄ ꝯ te beſtie terre. Dabitq; eos do
minus deus tuus i ꝯſpectu tuo. ⁊ interficiet il/
los donec penitus deleāt̄. Tradetq; reges eo/
rū i manus tuas. ⁊ diſꝑdes noīa eoꝝ ſub celo.
Nullus poterit reſiſtē tibi: donec ꝯteras eos.
Sculptilia eoꝝ igne ꝯbures. Nō ꝯcupiſces ar
gentū ⁊ auꝝ de qbus facta ſūt/ neq; aſſumes ex
eis tibi qcq̄: ne offendas ꝓpterea: q: abhomi
natio ē dñi dei tui: nec inferes qppiā ex idolo in
domū tuam: ne fias anathema: ſicut ⁊ illud eſt
Quaſi ſpurcitiam deteſtaberis: ⁊ velut inqui/
namentum ac ſordes abhominationi habebis
quia anathema eſt. VIII

OMne mandatum qḋ ego precipio tibi
hodie caue diligēter vt facias vt poſ/
ſitis viuere ⁊ multiplicemini: ingreſſiq;
poſſideatis terrā ꝓ q̄ iurauit dñs prībus vr̄is
Et recordaberis cūcti itineris p qḋ adduxit te
dñs deus tuus q̄dragīta ānis ꝑ deſertū vt affli
geret te atq; tēptaret. ⁊ nota fierēt q̄ in tuo aīo
verſabāt̄. vtꝝ cuſtodires mādata illius an non
Afflixit te penuria. ⁊ dedit tibi cibū manna qḋ
ignorabas tu ⁊ p̄res tui vt oſtenderet tibi q: nō
in ſolo pane viuit hō: ſ; in oī v̄bo qḋ egredit̄ de
ore dñi. Veſtimētū tuū q̄ operiebaris neq̄q̄ ve/
tuſtate defecit. ⁊ pes tuus nō ē ſubtritus. En q̄
drageſimus ānus ē: vt recogites in corde tuo
q: ſicut erudit filiū ſuū hō: ſic dñs deus tu⁹ eru
diuit te: vt cuſtodias mādata dñi dei tui ⁊ ābu
les in vijs eius ⁊ timeas eū. Dñs. n. deus tu⁹
introducet te in terrā bonā: terrā riuoꝝ aqua/
rūq; ⁊ fontiū: in cuius campis ⁊ mōtibus erū/
punt fluuioꝝ abyſſi: terram frumenti ordei ac
vinearū: in q̄ ficus malogrānata ⁊ oliueta naſcūt̄
terram olei ac mellis: vbi abſq; vlla penuria co
medes panē tuum. et rerū omniū abūdantia ꝑ
fructis: cuius lapides ferrū ſunt. et de monti/
bus eius eris metalla fodiunt̄ vt cum comedē
ris ⁊ ſatiatus fueris: bñdicas dño tuo ꝓ terra
optima quā; dedit tibi. Obſerua ⁊ caue ne qñ
obliuiſcaris dñi dei tui. et negliges mādata ei⁹
atq; iudicia ⁊ cerimonias quae ego p̄cipio ti/
bi hodie: ne poſtq̄ comederis ⁊ ſatiatus fueris

domoſ pulchraſ edificaueriſ et habitaueris ī eiſ
habueriſq̄ʒ armēta boū. et ouiū greges argenti
et auri. cūctarūq̄ʒ rerū copiaʒ. eleuet cor tuū: et
nō reminiſcariſ domini dei tui qui eduxit te de
terra egypti de domo ſeruitutiſ: et ductor tuus
fuit in ſolitudine magna atq̄ʒ terribili: in q̄ erat
ſerpēſ flatu adurenſ et ſcorpio ac dipſaſ et nul
le oio aq̄: qui eduxit riuoſ de petra duriſſima. ꝛ
cibauit te manna in ſolitudine quod neſcierunt
patres tui. Et poſtq̄ʒ afflixit ac ꝓbauit. ad extre
mū miſertus ē tui. ne diceres in corde tuo: for
titudo mea ꝛ robur manus mee. hec mihi om/
nia pſtiterūt: ſed recorderiſ dn̄i dei tui q̄ ipē vi
res tibi p̄buerit: vt ipleret pactū ſuū ſup quo iu
rauit prib⁹ tuis ſicut preſens indicat dies. Sin
aūt oblitus dn̄i dei tui. ſecutus fueris deos alie
nos. colueriſq̄ʒ illos ꝛ adoraueris: ecce nūc p̄/
dico tibi q̄ oio diſpeas. Sicut gētes quas dele
uit dn̄s in introitu tuo: ita ꝛ vos pibitis ſi ino/
bediētes fueritis voci dn̄i dei vr̄i. IX

Audi iſrael. Tu tranſgredieris hodie
iordanē. vt poſſideas natiões maxias
ꝛ fortiores te. ciuitates ingētes ꝛ ad ce
lū vſq̄ʒ muratas: populū magnū atq̄ʒ ſublimē
filios enachim quos ipē vidiſti ꝛ audiſti: q̄bus
nullus poteſt ex aduerſo reſiſtere. Scies ḡ ho
die q̄ dominus deus tuus ipē tranſibit ante te
ignis deuorans atq̄ʒ conſumens: qui conterat
eos: ꝛ deleat atq̄ʒ diſperdat ante faciē tuā velo/
citer: ſicut locut⁹ eſt tibi. Ne dicas in corde tuo
cū deleuerit eos dn̄s deus tuus in cōſpectu tuo
ꝓpter iuſticiā meā introduxit me dn̄s vt terrā
hanc poſſiderē. cū ꝓpter ipietates ſuas iſte de
lete ſunt natiões. Neq̄ʒ enī ꝓpter iuſticias tuaſ
ꝛ equitatē cordis tui ingredieris vt poſſideas
terras earū: ſed quia ille egerūt impie. introeū
te te delete ſunt. ꝛ vt cōpleret verbū ſuū dn̄s qđ
ſub iuramento pollicitus ē prib⁹ tuis abraham
iſaac ꝛ iacob. Scito ergo q̄ nō ꝓpter iuſticias
tuas dn̄s deus tuus dederit tibi terrā hāc opti
mā in poſſeſſionē cū duriſſime ceruicis ſis po
pulus. Memento ꝛ ne obliuiſcaris quō ad ira
cūdiā ꝓuocaueriſ dn̄m deū tuū i ſolitudie. ꝛ ex
eo die quo egreſſus es ex egypto vſq̄ʒ ad locū
iſtū. ſemp aduerſū dn̄m ɔtendiſti. Nā ꝛ i oreb
ꝓuocaſti eū. ꝛ iratus delere te voluit. qn̄ aſcen
di in mōtem vt acciperem tabulas lapideas pa
cti quod pepigit vobiſcum de⁹. Et pſeueraui i
monte quadraginta diebus ac noctib⁹ panē nō
comedens ꝛ aquam non bibens. Deditq̄ʒ mi/
hi dominus duas tabulas lapideas ſcriptas di
gito dei. ꝛ cōtinētes oia verba q̄ vobis locutuſ
ē in mōte de medio ignis qn̄ contio populi con
gregata ē. Cūq̄ʒ tranſiſſent quadraginta dies
ꝛ totidē noctes. dedit mihi domin⁹ duas tabu/
laſ lapideaſ. tabulas federiſ. dixitq̄ʒ mihi. Sur
ge ꝛ deſcende hinc cito. q̄ populus tuus quē
eduxiſti de egypto deſeruerunt velociter viam
quā demonſtraſti eis: feceruntq̄ʒ ſibi conflatile.
Ruſumq̄ʒ ait dn̄s ad me. Cerno q̄ popul⁹ iſte
dure ceruicis ſit. Dimitte me vt conteram eū.
ꝛ deleā nomen ei⁹ de ſub celo. ꝛ cōſtituam te ſu
per gentē que hac maior ꝛ fortior ſit. Cūq̄ʒ de
monte ardente deſcenderē. ꝛ duas tabulas fe/
deriſ vtraq̄ʒ tenerē manu: vidiſſemq̄ʒ peccaſſe
vos domino deo vr̄o. ꝛ feciſſe vobis vitulū cō
flatilē ac deſeruiſſe velocit viā ei⁹ quā vob oſtē
derat: ꝓieci tabulas de manib⁹ meis. cōfregiq̄ʒ
eas in conſpectu vr̄o. Et ꝓcidi ante dn̄m ſicut
p̄us quadraginta dieb⁹ ꝛ noctib⁹. panē non co
medēs ꝛ aquā nō bibēs ꝓpter oia peccata vr̄a
q̄ geſſiſtis ɔtra dn̄m. ꝛ eū ad iracūdiam ꝓuoca
ſtis. Timui enī indignationē ꝛ irā illi⁹. qua ad
uerſū vos cōcitatus delere voſ voluit. Et exau
diuit me dn̄s etiaʒ hac vice. Aduerſū aaron q̄ʒ
vehementer iratus voluit eū cōterere. ꝛ ꝓ illo
ſimilit dep̄catus ſū. Peccatū aūt vr̄m qđ fecera/
tis. i. vitulū: arripiēs igne cōbuſſi ꝛ in fruſtra
comminuens oio q̄ʒ in puluerē redigens. ꝓieci
in torrentē q de mōte deſcēdit. In incēdio q̄ʒ ꝛ
in tēptatiōe ꝛ in ſepulchris cōcupiſcētie ꝓuoca
ſtis dn̄m. ꝛ qn̄ miſit vos de cadeſbarne dicens
aſcendite ꝛ poſſidete terram quā dedi vobis. ꝛ
cōtēpſiſtis imperiū dn̄i dei veſtri ꝛ non credidi
ſtis ei: neq̄ʒ vocē ei⁹ audire voluiſtis: ſed ſemp
fuiſtis rebelles a die qua noſſe vos cepi. Et ia
cui corā dn̄o quadraginta dieb⁹ ac noctib⁹: qui
b⁹ eū ſupplicit dep̄cabar. ne deleret vos vt fue
rat cōminatus. ꝛ orās dixi. Dn̄e de⁹ ne diſper
daſ populū tuū ꝛ hereditatē tuā quā redimiſti
in magnitudine tua: quos eduxiſti de egypto ī
manu forti. Recordare ſeruoꝝ tuoꝝ abraham
iſaac ꝛ iacob. Ne aſpicias duritiā populi huiuſ
ꝛ impietatem atq̄ʒ peccatum: ne forte dicant ha
bitatores terre de qua eduxiſti nos: non pote/
rat dominus introducere eos in terrā quā pol
licitus eſt eis. ꝛ oderat illos. iccirco eduxit vt i
terficeret eos in ſolitudine. qui ſūt populus tu
us ꝛ hereditas tua quos eduxiſti in fortitudine
tua magna ꝛ in brachio tuo extento. X

In illo tp̄e dixit dn̄s ad me. Dola tibi
duas tabulas lapideas ſicut priores fu
erūt. ꝛ aſcende ad me in montē: facieſ
q̄ʒ archā ligneā ꝛ ſcribā i tabulis v̄ba q̄ fuerūt

In hisquas añ ꝯfregiſti: poneſqꝫ eas in archa. Feci igiť archā de lignis ſethi. Cūqꝫ dolaſſem duas tabulas lapideas inſtar prioꝝ. aſcendi in montē hñs eas in manib⁹. Scripſitqꝫ in tabulis iuxta id qđ prius ſcripſerat. Vba decē q̄ locutus eſt dñs ad vos in mōte de medio ignis quādo ppl's ꝯgregatus ē: ꝛ dedit eas mihi. Reuerſuſqꝫ de mōte deſcendi. ꝛ poſui tabulas i archā quam fecerā: q̄ hucuſqꝫ ibi ſunt ſicut mihi precepit dñs. Filij aūt iſrael mouerūt caſtra ex beroth filiorū iacham i moſera. vbi aaron mortu⁹ ꝛ ſepultus eſt: ꝓ quo ſacerdotio functus ē eleaȥar filius ei⁹. Inde venerūt in gadgad: de quo loco ꝓfecti. caſtrametati ſunt in iethabatha i ṫra aquarū atqꝫ torrentiū. Eo tempoꝛe ſeparaui tribū leui: vt portaret archā federis dñi: ꝛ ſtaret corā eo in miniſterio ac bñdiceret in noīe illius vſqꝫ in pñtem diē. Quāobrem nō habuit leui partem neqꝫ poſſeſſionē cū fribus ſuis. qꝛ ipſe domin⁹ poſſeſſio eius eſt: ſicut ꝓmiſit ei dñs deus tuus. Ego aūt ſteti in mōte ſicut prius q̄draginta diebus ac noctibus. exaudiuitqꝫ me dñs etiam hac vice. ꝛ te ꝑdere noluit. Dixitqꝫ mihi. Vade ꝛ p̄cede pplm vt ingrediať ꝛ poſſideat terraꝫ quā iuraui pr̄ibus eoꝝ: vt traderē eis. Et nunc iſrael qđ dñs deus tuus petit a te. niſi vt timeas dñm deuꝫ tuuꝫ. ꝛ ambules i vijs ei⁹. ꝛ diligas eum: ac ſeruias domino deo tuo: in toto corde tuo: ꝛ in tota anima tua. cuſtodiaſqꝫ mādata domini et cerimonias eius quas ego hodie precipio vt bene ſit tibi. En domini dei tui celum eſt ꝛ celum celi: terra ꝛ omnia q̄ in ea ſunt ꝛ tamē pr̄ibus tuis cōglutinatus eſt dñs ꝛ amauit eos elegitqꝫ ſemen eoꝝ poſt eos. i. vos de cūctis gētibus. ſicut hodie comprobať. Circūcidite igiť preputium cordis vr̄i: ꝛ ceruicem vr̄am ne induretis ampli⁹: qꝛ dñs deus veſter ipſe eſt de⁹ deorum. ꝛ dñs dñantium. deus magnus ꝛ potēs ꝛ terribilis. q ꝑſonā nō accepit nec munera. Facit iudiciū pupillo ꝛ vidue: amat ꝑegrinū ꝛ dat ei victum atqꝫ veſtitum. Et vos ergo amate peregrinos. qꝛ ꝛ ipſi fuiſtis aduene in terra egypti. Dñm deum tuum timebis. ꝛ ei ſoli ſerui es Ipſi adherebis: iurabiſqꝫ i noīe illius. Ipſe ē laus tua ꝛ deus tuus qui fecit tibi hec magnalia ꝛ terribilia q̄ viderūt oculi tui. In ſeptuaginta aiabus deſcenderūt pr̄es tui i egyptū: ꝛ ecce nūc multiplicauit te dñs deus tu⁹ ſicut aſtra celi.

AMa itaqꝫ dñm deū tuum XI
ꝛ obſerua p̄cepta eius ꝛ cerimonias iudicia atqꝫ mandata oī tp̄e. Cognoſcite hodie q̄ ignorant filij veſtri q nō viderunt diſciplinā domini dei veſtri. magnalia eius ꝛ robuſtā manū. extētūqꝫ brachiū. ſigna. ꝛ opa q̄ fecit i medio egypti pharaoni regi ꝛ vniuerſe terre eius. oīqꝫ exercitui egyptioꝝ ꝛ equis ac currib⁹ quō operuerint eos aq maris rubri. cū vos ꝑſequerenť. ꝛ deleuerit eos dominus vſqꝫ in p̄ſentē diē: vobiſqꝫ q̄ fecerit in ſolitudine donec veneretis ad hūc locū ꝛ dathan atqꝫ abiron filijs eliab qui fuit filius ruben quos aperto oꝛe ſuo terra abſoꝛbuit cū domib⁹ ꝛ tabernacul' et vniuerſa ſuba eoꝝ quā habebāt i medio iſrael. Oculi vr̄i viderūt oīa opa domini magna q̄ fecit: vt cuſtodiatis vniuerſa mādata illius que ego hodie p̄cipio vobis ꝛ poſſitꝭ introire ꝛ poſſidere terrā. ad quā igredimini: multoqꝫ in ea viuatꝭ tp̄e. quā ſub iuramēto pollicitus ē dominus pr̄ibus vr̄is ꝛ ſemini eoꝝ lacte ꝛ melle manantē: Terra eni ad quā igrederiꝭ poſſidēdā nō eſt ſicut terra egypti de q̄ exiſti. vbi iacto ſemine in hortoꝝ morem aq̄ ducunť irrigue: ſed mōtoſa ē ꝛ cāpeſtris. de celo expectās pluuias quā dominus deus tuus ſp̄ inuiſit. ꝛ oculi illi⁹ i ea ſūt a p̄ncipio āni vſqꝫ ad finem eius. Si ḡ obedietiꝭ mādatꝭ meis que ego hodie p̄cipio vobis. vt diligatꝭ dñm deū vr̄m. ꝛ ſeruiatis ei in toto corde veſtro ꝛ i tota aīa vr̄a: dabit pluuiā terre vr̄e tēpoꝛaneā ꝛ ſerotinā. vt colligatꝭ frumentū ꝛ vinū ꝛ oleū fenūqꝫ ex agris ad paſcenda iumenta. ꝛ vt ipſi comedatis ac ſaturemini. Cauete ne foꝛte decipiať coꝛ veſtrū ꝛ recedatis a dño. ſeruiatiſqꝫ dijs alienis ꝛ adoretꝭ eos iratuſqꝫ dominus claudat celū: ꝛ pluuie nō deſcendant. nec terra det germen ſuū: pereatiſqꝫ velociter de terra optima quā dñs daturus eſt vobis. Ponite hec verba mea in cordibus ꝛ i animis veſtris. ꝛ ſuſpēdite ea ꝓ ſigno in manibus. ꝛ inter oculos vr̄os collocate. Docete filios vr̄os vt illa meditenť. Qñ ſederis in domo tua ꝛ ambulaueris in via. ꝛ accubueris atqꝫ ſurrexeriꝭ ſcribes ea ſup poſtes ꝛ ianuas domus tue vt multiplicenť dies tui ꝛ filioꝝ tuoꝝ in terra quā iurauit dñs pr̄ib⁹ tuis: vt daret eiſ q̄ꝫdiu celū imminet terre. Si eni cuſtodietiꝭ mādata que ego p̄cipio vobis: ꝛ feceritis ea vt diligatis dñꝫ deum vr̄m. ꝛ ambuletis in oīb⁹ vijs eius adherētes ei. diſꝑdet dñs oēs gētes iſtas ante faciē veſtrā. ꝛ poſſidebitis eas que maiores ſūt ꝛ foꝛtiores vobis. Ois locus quē calcauerit pes veſter. veſter erit. A dſerto ꝛ libano ꝛ flumine magno eufrate vſqꝫ ad mare occidētale erūt termini veſtri. Nullus ſtabit ꝯtra vos Terroꝛem veſtrū ꝛ foꝛtitudinem dabit domi/

nus deus veſter ſup omnē terrā quā calcaturi
eſtis: ſicut locutus ē vobis. En ꝓpono in con
ſpectu veſtro hodie benedictionem ⁊ maledi/
ctionē. benedictionē ſi obedieritis mādatis do
mini dei veſtri q̄ ego hodie p̄cipio vobis. ma/
ledictionē ſi nō obedieritis mādatis dn̄i dei ve
ſtri: ſed receſſeritis de via quā ego nūc oſtēdo
vobis. ⁊ ambulaueritis poſt deos quos igno/
ratis. Cū vero introduxerit te dn̄s deus tuus i
terrā ad quā pergis habitandā: pones benedi
ctionē ſup montē garizim. maledictionē ſuper
montē hebal q̄ ſūt trāſ iordanē poſt viā q̄ ver/
git ad ſolis occubitū: in terra chananei q̄ habi/
tat in cāpeſtrib⁹ ꝯtra galgalā que ē iuxta valleʒ
tendentē ⁊ intrantē ꝓcul. Vos enī tranſibitis
iordanē vt poſſideatis terrā quā dn̄s deus ve
ſter daturꝰ ē vobis: vt habeatis ⁊ poſſideatiſ il
lā. Videte ḡ vt ipleatis cerimonias atq̄ iudi/
cia q̄ ego hodie ponā in ꝯſpectu vr̄o. XII

Hec ſūt p̄cepta atq̄ iudicia q̄ facere de/
betis in terra quā dn̄s deus patrū tuo
rum daturus eſt tibi: vt poſſideas caʒ
cūctis diebus quibꝰ ſup humū gradieriſ. Sub
uertite oīa loca i quib⁹ coluerūt gētes quas poſ
ſeſſuri eſtis deos ſuos: ſuper mōtes excelſos ⁊
colles et ſubter oē lignū frōdoſū Diſſipate aras
earū ⁊ confringite ſtatuas: lucos igne combu/
rite. ⁊ idola cōminuite. diſperdite noīa eoꝝ de
locis illis. Non facietis ita dn̄o deo veſtro: ſed
ad locū quem elegerit dn̄s deus veſter de cun/
ctis tribub⁹ veſtris vt ponat nomē ſuū ibi ⁊ ha
bitet in eo. venietis ⁊ offeretis in loco illo holo
cauſta ⁊ victimas veſtras. decimas ⁊ primitiaſ
manuū veſtraꝝ ⁊ vota atq̄ donaria p̄mogeni
ta boum ⁊ ouiū. ⁊ comedetis ibi in ꝯſpectu dn̄i
dei veſtri. ac letabimini in cūctis ad que miſeri
tis manū vos ⁊ domus veſtre in q̄bus benedi
xerit vobis dn̄s deus veſter. Nō facietis ibi q̄
nos hic facimus hodie. ſinguli qđ ſibi rectū vi
det. Neq̄ enī vſq̄ in p̄ſens tp̄s veniſtiſ ad re
quiē ⁊ poſſeſſionē quā dn̄s deus daturꝰ ē vo/
bis. Trāſibitis iordaneʒ ⁊ habitabitis in terra
quā dominus deus veſter daturus ē vobis vt
requieſcatis a cūctis hoſtibꝰ p circuitū: ⁊ abſq̄
vllo timore habiteris in loco quē elegerit dn̄s
deus veſter vt ſit nomen eius in eo. Illuc oīa
q̄ p̄cipio cōferetis. holocauſta ⁊ hoſtias ac de/
cimas ⁊ p̄mitias manuū veſtraꝝ: ⁊ q̄cq̄d preci
puū eſt in munerib⁹ que vouiſtis dn̄o. Ibi epu
labimini coram dn̄o deo vr̄o. vos et filij ⁊ filie
veſtre. famuli ⁊ famule. atq̄ leuites q̄ in veſtriſ
vrbibus cōmorant. Neq̄ enī habet aliā partem
⁊ poſſeſſionē inter vos. Caue ne offeras holo
cauſta tua in oī loco quē videris. ſed in eo quē
elegerit dn̄s. in vna tribuū tuaꝝ offeres hoſti/
as. ⁊ facies quecūq̄ p̄cipio tibi. Si aūt comede
re volueris. ⁊ te eſus carniū delectauerit. occi/
de ⁊ comede iuxta benedictionē dn̄i dei tui quā
dedit tibi in vrbibus tuis: ſiue imūdūʒ fuerit h̄
eſt maculatū ⁊ debile. ſiue mundū. hoc eſt inte/
grū ⁊ ſine macula qđ offerri licet: ſicut capreaʒ
⁊ ceruū. comedes abſq̄ eſu dumtaxat ſanguis
quē ſuper terrā quaſi aquā effundes. Non po
teris comedere in oppidis tuis decimā frumē/
ti ⁊ vini ⁊ olei tui. p̄mogenita armentoꝝ ⁊ pe/
coꝝ. ⁊ oīa que voueris ⁊ ſponte offerre volue
ris ⁊ p̄mitias manuum tuaꝝ: ſed corā dn̄o deo
tuo comedes ea in loco quē elegerit dn̄s de⁹ tu/
us. tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ ſeruus ⁊ famula at/
q̄ leuites q̄ manet in vrbibus tuis. ⁊ letaberis
⁊ reficieris coram dn̄o deo tuo in cūctis ad que
extenderis manū tuā. Caue ne derelinquas le
uiten in oī tp̄e quo verſaris in terra. Qn̄ dila/
tauerit dn̄s deus tuus terminoſ tuos ſicut locu
tus ē tibi. ⁊ volueris veſci carnibus quas deſi
derat aīa tua: locus aūt quē elegerit dn̄s de⁹ tu/
us vt ſit nomen eiꝰ ibi: ſi procul fuerit. occides
de armentis ⁊ pecorib⁹ q̄ habueris ſicut p̄cepit
tibi ⁊ comedes ī oppidis tuis vt tibi placʒ. Si
cut comeditur caprea ⁊ ceruus. ita veſceriſ eis.
⁊ mūdus ⁊ īmundus in cōe veſcent: hoc ſolū
caue ne ſanguinem comedas. Sanguis enim
eoꝝ ꝓ aīa eſt. ⁊ idcirco non debes animam co/
medere cū carnibus: ſed ſuper terrā fūdes qua
ſi aquā vt bene ſit tibi ⁊ filijs tuis poſt te: cū fe/
ceris qđ placet in ꝯſpectu dn̄i. Que aūt ſanctifi
caueris ⁊ voueris dn̄o. tolles ⁊ venies ad locū
quē elegerit dn̄s ⁊ offeres oblationes tuas car
nē ⁊ ſanguinē ſuper altare dn̄i dei tui. Sangui
nē hoſtiaꝝ fundes in altari: carnib⁹ aūt ipſe ve
ſceris. Obſerua ⁊ audi oīa que ego p̄cipio tibi
vt bene ſit tibi ⁊ filijs tuis poſt te i ſempiternū
cū feceris qđ bonū eſt ⁊ placitū in ꝯſpectu dn̄i
dei tui. Qn̄ diſperdiderit dn̄s deus tuꝰ ante fa/
ciē tuā gētes ad quas ingredieris poſſidendas
⁊ poſſederis eas atq̄ habitaueris in terra eaꝝ
caue ne imiteris eas poſtq̄ te fuerint introeun
te ſubuerſe. ⁊ requiras cerimonias eaꝝ dicens
Sicut coluerūt gētes iſte deos ſuos. ita ⁊ ego
colā. Nō facies ſimiliter dn̄o deo tuo. Oēs eniʒ
abhominatiōes quas auerſatur dn̄s. fecerūt dijs
ſuis offerētes filios ⁊ filias. ⁊ cōburētes igni.
Qđ p̄cipio tibi hoc tm̄ facito domino: nec ad/
das quicq̄ nec minuas. XIII

SI ſurrexerit in medio tui ꝓphetes aut
qui ſomniū vidiſſe ſe dicat. ⁊ predixerit
ſignū atq₃ portentū. ⁊ euenerit qđ locu
tus ē ⁊ dixerit tibi: eamus ⁊ ſeq̄mur deos alie/
nos quos ignoras ⁊ ſeruiamꝰ eis: non audies
verba ꝓphete illius aut ſomniatoris: q₂ tēptat
vos dn̄s deus veſter vt palam fiat vtrū diliga
tis eū an nō in toto corde ⁊ in tota aīa vr̄a. Do
minū deū vr̄m ſequimini ⁊ ipſū timete ⁊ mādata
illius cuſtodite. ⁊ audite vocē eius. Ipſi ſeruie
tis: ⁊ ipſi adherebitis. Propheta aūt ille aut fi
ctor ſomniorꝫ interficietur: q₂ locutus ē vt vos
auerteret a dn̄o deo veſtro q eduxit vos de ter
ra egypti ⁊ redemit vos de domo ſeruitutis vt
errare te faceret de via quā tibi p̄cepit dominꝰ
deus tuus. ⁊ auferes malū de medio tui. Si ti/
bi voluerit ꝑſuadere frater tuus filiꝰ m̄ris tue
aut filius tuus vel filia ſiue vxor que eſt in ſinu
tuo: aut amicus quē diligis vt aīam tuā clā di/
cens: eamus ⁊ ſeruiamus dijs alienis q̊s igno
ras tu ⁊ patres tui cūctarꝫ in circuitu gētiū que
iuxta vel ꝓcul ſunt ab initio vſq₃ ad finē terre
nō acquieſcas ei nec audias: neq₃ parcat ei ocu
lus tuus vt miſerearis ⁊ occultes eū: ſed ſtatim
interficies. Sit primū manus tua ſuper eum. ⁊
poſt te oīs populus mittat manū. Lapidibꝰ ob
rutus necabit: q₂ voluit te abſtrahere a domino
deo tuo q eduxit te de terra egypti de domo ſer
uitutis: vt ⁊ oīs iſrael audiēs timeat. ⁊ nequaq̄
vltra faciat q̄ppiā huiꝰ rei ſimile. Si audieris ī
vna vrbiū tuarū quas dominuſ deus tuus da/
bit tibi ad habitandū dicētes aliquoſ. Egreſſi ſūt
filij belial de medio tui. et auerterūt habitatoreſ
vrbiſ tue atq₃ dixerūt: eamuſ et ſeruiamus dijſ
alienis quoſ ignoratiſ: quare ſollicite et diligen
ter rei veritate perſpecta ſi inueneriſ certū eſſe
qđ dicit̄. ⁊ abhominationē hanc ope ꝑpetratā
ſtatī percuties habitatores vrbis illius in ore gla
dij. ⁊ delebis eā. oiaq₃ q̄ in illa ſūt vſq₃ ad pe/
cora. Quicqđ etiā ſuppellectilis fuerit ꝯgrega
bis in medio plateaꝝ eiuſ. ⁊ cū ipſa ciuitate ſuc
cendes: ita vt vniuerſa cōſumas domino deo
tuo. ⁊ tumulus ſempiternus. Nō edificabitur
ampliuſ: ⁊ nō adherebit de illo anathemate q̄c/
q̄ꝫ in manu tua: vt auertat̄ dominuſ ab ira fu/
roriſ ſui ⁊ miſereat̄ tui: multiplicetq₃ te ſicut iu
rauit prībuſ tuiſ quādo audieriſ vocem domini
dei tui: cuſtodieſ oīa p̄cepta eiuſ q̄ ego p̄cipio ti
bi hodie: vt facieſ qđ placitū eſt in cōſpectu do
mini dei tui. XIIII

FIlij eſtote domini dei vr̄i. Nō vos in
cidetiſ nec facietiſ caluitiū ſup mortuo:
quī populꝰ ſanctꝰ es domino deo tuo: ⁊ te ele/
git vt ſis ei in populū peculiarē de cūctis genti
bus que ſūt ſuper terrā. Ne comedatis q̄ im/
munda ſūt. Hoc ē aīal qđ comedere debetis bo
uem ⁊ ouem ⁊ capram: ceruū ⁊ capreā: bubalū
tragelaphū pygargū orygem camelopardalū.
Omne aīal qđ in duas partes findit vngulam
⁊ ruminat comedetis: de his aūt q̄ ruminant et
vngulā nō findūt: hec comedere nō debetis ca
melū leporē cyrogrillū. Quia ruminant ⁊ nō
diuidunt vngulam: imūda erunt vobis. Sus
quoq₃ quī diuidit vngulā ⁊ non ruminat: im/
munda erit. Carnibꝰ eoꝝ nō veſcemini. ⁊ cada
uera nō tāgetis. Hec comedetis ex oibꝰ q̄ mo
rant̄ in aq̄s. Que habent pēnulas ⁊ ſquamas
comedite: que abſq₃ pennulis ⁊ ſquamis ſunt
ne comedatis: q₂ immūda ſūt. Oēs aues mun/
das comedite. Immūdas ne comedatis: aqui
lam. ſ. ⁊ gryphem ⁊ halyetū: ixon ⁊ vulturē ac
miluū iuxta genus ſuū. ⁊ oē coruini generis: ⁊
ſtruthionem ac noctuā ⁊ larū atq₃ accipitrem iu
xta genus ſuū: herodiū ac cygnū ⁊ ibin ac mer
gulum porphyrionē ⁊ nycticoracē: onocrota/
lum ⁊ caradryon ſingula in genere ſuo: vpu/
pam quoq₃ ⁊ veſpertilionē. ⁊ oē qđ reptat ⁊ pē
nulas hꝫ. immūdū erit ⁊ nō comedet̄. Oē quod
mūdū ē comedite. Quicqđ aūt morticinū ē ne
veſcamini ex eo. Peregrino qui intra portas
tuas ē. da vt comedat aut vende ei: q₂ tu popu
lus ſanctꝰ dn̄i dei tui es. Non coques hedū in
lacte matris ſue. Decimā partem ſeparabis de
cūctis frugibus tuis q̄ naſcunt̄ in terra ꝑ annos
ſingulos. ⁊ comedes in cōſpectu dn̄i dei tui in
loco quē elegerit: vt in eo nomē illiꝰ inuocetur
decimā frumenti tui ⁊ vini ⁊ olei. ⁊ primogeni
ta de armētis ⁊ ouibꝰ tuis: vt diſcas timere do
minū deū tuū in oī tpe. Cum aūt longior fuerit
via ⁊ locus quē elegerit dn̄s deꝰ tuus. tibiq₃ bn̄
dixerit: nec poteris ad eum hec cuncta portare:
vēdes oīa ⁊ in p̄ciū rediges: portabiſq₃ manu
tua ⁊ ꝓficiſceris ad locū quē elegerit dn̄s deus
tuus. ⁊ emes ex eadē pecunia quicqđ tibi pla/
cuerit ſiue ex armētis ſiue ex ouibus: vinū q₃
⁊ ſiceram ⁊ oē qđ deſiderat anima tua. ⁊ come
des coram dn̄o deo tuo. ⁊ epulaberis tu ⁊ do/
mus tua ⁊ leuita q intra portas tuas ē. Caue ne
derelinq̄s eū: q₂ nō hꝫ aliā partē in poſſeſſione
tua. Anno tertio ſepabis aliā decimā ex oibus
que naſcūt̄ tibi eo tpe. ⁊ repones intra ianuas
tuas: venietq₃ leuites q aliā nō hꝫ partem nec
poſſeſſionē tecū. ⁊ peregrinꝰ ac pupillus et vi/
dua q intra portas tuas ſūt: ⁊ comedent ⁊ ſatu

rabūt: vt benedicat tibi dñs deus tuus in cun
ctis opibꝰ manuū tuaꝝ que feceris. XV
SEptimo anno facies remiſſionē: que
hoc ordine celebrabit. Cui debet aliqd
ab amico vel ꝓximo ac fratre ſuo. repe
tere nō poterit: q2 annus remiſſiōis eſt domini
A peregrino ⁊ aduena exiges: ciuē ⁊ ꝓpinquū
repetēdi nō habebis poteſtatē. Et oīno indi/
gens et mēdicus nō erit inter vos vt bñdicat
tibi dñs deus tuꝰ in terra quā traditurꝰ ē tibi in
poſſeſſionē: ſi tñ audieris vocē dñi dei tui. ⁊ cu
ſtodieris vniuerſa que iuſſit ⁊ que ego hodie p̄
cipio tibi: bñdicet tibi vt pollicitꝰ eſt. Fenera/
bis gentibꝰ multis: et ipſe a nullo accipies mu
tuum. Dominaberis nationibus plurimis. ⁊
tui nemo dñabit. Si vnꝰ de fratribꝰ tuis q mo
rant intra portas ciuitatis tue in terra quā dñs
deus daturꝰ ē tibi: ad paupꝫtatē deuenerit: non
obdurabis cor tuū: nec cōtrahes manū ſ3 ape/
ries eā paupi. ⁊ dabis mutuū q̄ eū indigere ꝑ/
ſpexeris. Caue ne forte ſubrepat tibi impia cogi/
tatio et dicas in corde tuo: appropinqt ſeptimꝰ
annus remiſſionis: et auertas oculos tuos a
paupere fratre tuo nolēs ei qđ poſtulat mutuū
commodare: ne clamet ꝯtra te ad dñm et fiat ti
bi in pctm̄: ſ3 dabis ei. Nec ages quippiā calli
de in eis neccitatibꝰ ſubleuādis: vt bñdicat tibi
dñs deꝰ tuꝰ in oī tpe: et in cūctis ad q̄ manum
miſeris. Nō deerūt paupes i terra habitatiōis
tue iccirco ego precipio tibi: vt aperias manū
frī tuo egeno ⁊ paupi q tecū verſat i terra. Cū
tibi venditꝰ fuerit frater tuꝰ hebreus aut hebrea
⁊ ſex annis ſeruierit tibi: in ſeptio āno dimittes
eū liberū. Et quē libertate donaueris nequaq̄
vacuū abire patieris: ſ3 dabis viaticū de gregi
bus et de area et torculari tuo quibꝰ dñs deus
tuꝰ bñdixerit tibi. Memēto q̄ et ipſe ſeruieris
in terra egypti. et liberauerit te dñs deus tuus
et iccirco ego nūc precipio tibi. Sin aūt dixerit
nolo egredi: eo q diligat te et domū tuam et be
ne ſibi apud te eē ſentiat: aſſumes ſubulam et ꝑ
forabis aurem eius in ianua domus tue: et ſer
uiet tibi vſq3 in eternū. Ancille quoq3 ſilr̄ fa
cies. Non auertes ab eis oculos tuos quando
dimiſeris eos liberos: qm̄ iuxta mercedē mer
cēnarij p ſex ānos ſeruiuit tibi: vt bñdicat tibi
dñs deus tuꝰ in cūctis opibus q̄ agis. De pri/
mogenitis q̄ naſcūt in armētis et ouibus tuis
qcqd ē ſexus maſculini ſcīficabis dño deo tuo.
Nō operaberis in pmogenito bouis. et nō ton
debis pmogenita ouiū. In cōſpectu dñi dei tui
comedes ea p ānos ſingulos in loco quē elege
rit dñs tu et domꝰ tua. Sin aūt habuerit macu
lam et vel claudū fuerit vel cecum: aut in aliq̄
parte deforme vel debile: nō immolabit domi
no deo tuo: ſed intra portas vrbis tue comedes
illud. Tam mūdus q3 immūdus ſilr̄ veſcent
eis q̄ſi caprea et ceruo. Hoc ſolū obſeruabis
vt ſanguinem eorū non comedas: ſed effūdes
in terram quaſi aquam. XVI
OBſerua menſem nouaꝝ frugū et ver/
ni pmū tēporis vt facias phaſe domīo
deo tuo: qm̄ in iſto menſe eduxit te do/
minus deꝰ tuus de egypto nocte. Immolabis
q3 phaſe dño deo tuo de ouibꝰ et de bobꝰ in lo
co quem elegerit dñs deus tuus vt habitet no/
men eius ibi. Nō comedes in eo panē fermen
tatū. Septem diebus comedes abſq3 fermen/
to afflictionis panē: qm̄ in pauore egreſſus es
de egypto: vt memineris diei egreſſiōis tue de
egypto oibꝰ diebꝰ vite tue. Nō apparebit fer
mentatū in oibꝰ terminis tuis ſeptē diebꝰ: ⁊ nō
remanebit de carnibus eiꝰ qđ imolatū ē veſpe i
die primo vſq3 mane. Non poteris immolare
phaſe in qualibet vrbiū tuaꝝ quas dñs deꝰ tuus
daturus ē tibi: ſed in loco quē elegerit dominꝰ
deꝰ tuus vt habitet nomen eius ibi. Immola/
bis q3 phaſe veſpe ad ſolis occaſum qn̄ egreſſus
es de egypto. ⁊ coques ⁊ comedes in loco quē
elegerit dñs deꝰ tuus: maneq3 cōſurgēs vades
in tabernacula tua. Sex diebꝰ comedes azima
⁊ in die ſeptima q2 collecta ē dñi dei tui. nō faci
es opus. Septem ebdomadas numerabis ti/
bi ab ea die qua falcē in ſegetem miſeris. ⁊ cele
brabis diē feſtū ebdomadaꝝ dño deo tuo. obla
tionē ſpontaneā manus tue quā offeres iuxta
benedictionē domini dei tui. ⁊ epulaberis corā
domino deo tuo. tu ⁊ filiꝰ tuus ⁊ filia tua ⁊ ſuꝰ
tuus ⁊ ancilla tua: ⁊ leuites q ē intra portas tu
as. ⁊ aduena ac pupillus ⁊ vidua q morant vo
biſcū in loco quē elegerit dominus deus tuꝰ vt
habitet nomen eius ibi. ⁊ recordaberis qm̄ ſer
uus fueris in egypto: cuſtodieſq3 ac facieſque
p̄cepta ſūt. Solēnitatem q3 tabernaculoꝝ cele
brabis per ſeptem dies qn̄ collegeris de area et
torculari fruges tuas. ⁊ epulaberis in feſtiuita
te tua. tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ ſeruus tuus ⁊ an
cilla: leuites q3 et aduena et pupillus et vidua
que intra portas tuas ſūt. Septē diebꝰ domino
deo tuo feſta celebrabis in loco quē elegerit do
minus. benedicetq3 tibi dñs deus tuꝰ in cūctis
frugibus tuis. ⁊ in oī ope manuū tuaꝝ: eriſq3
i leticia. Tribꝰ vicibꝰ p annū apparebit oē ma
ſculinū tuū in ꝯſpectu dñi dei tui in loco quem

elegerit in ſolēnitate azimorum. ⁊ in ſolēnitate
ebdomadaꝝ. ⁊ i ſolēnitate tabernaculoꝝ. Nō
apparebit ante dñz vacuꝰ ſed offeret vnuſqſqꝫ
ſm ꝙ hūcrit iuxͣ benedictionē dñi dei ſui quam
dederit ei. Judices ⁊ magiſtros ꝯſtitues in oi
bꝰ portis tuis q̄s dominꝰ deus tuꝰ dederit tibi ꝑ
ſingulas tribꝰ tuas vt iudicēt pplm iuſto iudi/
cio: nec in alterā partē declinēt. Nō accipies ꝑ
ſonam nec munera: qꝛ munera excecant oculos
ſapientū. et mutant verba iuſtoꝝ. Juſte quod
iuſtū ē ꝓſequeris vt viuas et poſſideas terram
quā dñs deus tuus dederit tibi. Nō plātabis
lucum et omnē arborē iuxta altare domini dei
tui: nec facies tibi atqꝫ ꝯſtitues ſtatuā: que odit
dñs deus tuus. Nō imolabis dnō deo tuo
bouē et ouē in q̄ ē macula aut quippiam vitij:
qꝛ abbominatio ē domino deo tuo. XVII

Cum reꝑti fuerint apud te intra vnā
portaꝝ tuaꝝ q̄s dominꝰ deus tuus da/
bit tibi: vir aut mulier qui faciant ma/
lūz in ꝯſpectu domini dei tui et trāſgrediāt pa
ctū illius: vt vadāt et ſeruiāt dijs alienis ⁊ ado
rent eos: ſolē et lunā et omnē miliciā celi q̄ non
precepi. et hoc tibi fuerit nūciatū: audienſqꝫ in
quiſierꝭ diligenter. et verū eſſe reppereris ⁊
abbominatio facta ē in iſrael: educes virum ac
mulierē qui rem ſceleratiſſimā perpetrarunt:
ad portas ciuitatꝭ tue. et lapidibꝰ obruētur. In
ore duoꝝ aut triuz teſtiū peribit qui interficiet̄
Nemo occidat̄: vno cōtra ſe dicente teſtimo/
niū. Manus teſtiū prima interficiet eū. et ma/
nus reliq populi extrema mittetur: vt auferas
malum de medio tui. Si difficile et ambiguum
apud te iudiciū eē ꝓſpexeris: inter ſanguinē et
ſanguinē: cauſam et cauſam. leprā et nō lepraz
et iudiciū intra portas tuas videris vba varia
ri ſurge et aſcēde ad locū quē elegerit dñs deuſ
tuꝰ veniesqꝫ ad ſacerdotes leuitici generis. et
ad iudicem q fuerit illo tēpore. queresqꝫ ab eis
qui iudicabūt tibi iudicij veritatē. et facies qd/
cūqꝫ dixerint: qui preſunt loco quē elegerit do/
minus et docuerint te iuxta legē eius: ſequeriſ
qꝫ ſententiā eoꝝ: nec declinabis ad dextrā neqꝫ
ad ſiniſtrā. Qui aūt ſupbierit nolens obedire
ſacerdotis imperio q eo tēpore miſtrat domino
deo tuo: ex decreto iudicis morietꝛ homo ille. et
auferes malum de iſrael: cūctuſqꝫ populus au/
diens timebit vt nullus deinceps intumeſcat
ſupbia. Cū ingreſſus fuerꝭ terrā quā dominꝰ
deus tuus dabit tibi. et poſſederis eā habitaue
riſqꝫ in illa ⁊ dixeris: conſtituā ſup me regē ſicꝫ
habēt oēs ꝑ circuitū natiōes: eū cōſtitues quē
dñs deus tuus elegerit de nūero fratrū tuorum
Nō poteris alterius gētis hoiez regē facere: q
nō ſit frat tuus. Cūqꝫ fuerit ꝯſtitutus nō multi/
plicabit ſibi eq̄s: nec reducet pplm in egyptum
eq̄tatus nūero ſubleuatus: ꝑſertim cū dñs ꝑce
perit vobis vt neq̄q̄ʒ amplius ꝑ eādē viā reuer
tamini. Nō habebit vxores plurimas q̄ alliciāt
aīuz eius: neqꝫ argēti et auri īmēſa pondera.
Poſtq̄ʒ aūt ſederit in ſolio regni ſui: deſcribet
ſibi deuteronomiū legis huius in volūie: acci
piēs exēplar a ſacerdotibꝰ leuitice tribꝰ et habe
bit ſecū: legetqꝫ illud oībus diebus vite ſue: vt
diſcat timere dñm deū ſuū. ⁊ cuſtodire verba ⁊
cerimonias eius q̄ in lege ꝑcepta ſūt. Nec ele
uet̄ cor eius in ſupbiā ſup frēs ſuos: neqꝫ de/
clinet in ptē dexterā vel ſiniſtraz: vt longo tpe
regnet ipſe et filij eius ſup iſrl. XVIII

Non habebūt ſacerdotes et leuite ⁊ oēs
q de eadē tribu ſūt: ptē et hereditatē cū
reliq̄ iſrael: qꝛ ſacrificia dñi ⁊ oblatio/
nes eius comedēt. ⁊ nihil aliud accipiēt de poſ
ſeſſiōe fratꝝ ſuoꝝ. Dñs eni ipſe eſt hereditas
eoꝝ: ſicut locutus ē illis. Hoc erit iudiciū ſa/
cerdotū a pplo ⁊ ab his qui offerunt victimas
ſiue bouē ſiue ouē immolauerint: dabūt ſacerdo
ti armū ac ventriculuz: ꝑmitias frumēti vini ⁊
olei ⁊ lanaꝝ ptē ex ouiū tonſiōe. Ipſū eni ele/
git dñs deus tuus de cunctis tribubus tuis vt
ſtet ⁊ miſtret nomini domini ipſe et filij eius in
ſempiternū. Si exierit leuites ex vna vrbium
tuaruz ex oi iſrl in q habitat. ⁊ voluerit venire
deſiderās locū quē elegerit dñs: miniſtrabit in
noie dñi dei ſui ſicut oēs frēs eiꝰ leuite q ſtabūt
eo tpe corā dño. Partē ciboꝝ eādem accipiet
quā ⁊ ceteri: excepto eo qd in vrbe ſua ex prīna
ei ſucceſſiōe debet̄. Qū ingreſſus fueris terrā
quā dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi: caue ne imitari velis
abhoiatiōes illaꝝ gētiū: nec inueniat̄ in te q lu
ſtret filiū ſuū aut filiā ducēs per ignē aut q ario
los ſciſcitet̄: aut obſeruet ſomnia atqꝫ auguria
ne ſit maleficus: nec incātator: neqꝫ phitones
conſulat nec diuinos. ⁊ querat a mortuis veri
tatē. Oia eni hec abhoiat̄ dñs. ⁊ ꝓpter iſtiuſ/
modi ſcelera delebit eos in introitu tuo. Per/
fectus eris ⁊ abſqꝫ macula cū dño deo tuo.
Gētes iſte q̄ꝝ poſſidebis terrā: augures ⁊ di
uinos audiūt: tu aūt a dño deo tuo aliter inſti/
tutus es. Prophetā de gēte tua ⁊ de frībꝰ tuis
ſicut me ſuſcitabit tibi dñs deꝰ tuus. ipſum au/
dies vt petiſti a dño deo tuo i oreb qū cōtio con
gregata ē atqꝫ dixiſti. Vltra nō audiā vocē do
mini dei mei. ⁊ ignē hūc maximū ampliꝰ nō vi/

debo ne moriar. Et ait dñs mihi. Bñ oia sũt
locuti. Prophetã suscitabo eis de medio fra/
trũ suoꝝ silẽ tui ⁊ ponã ꝟba mea i ore eiꝰ. lo
queturqꝫ ad eos oia q̃ ꝑcepo illi. Qui ãt ꝟba
eiꝰ q̃ loqˀ in noie meo audire noluerit: ego vl/
tor existã. Propheta ãt q arrogãtiã deprauaꝰ
voluerit loqˀ in noie meo q̃ ego nõ ꝑcepi illi vt
diceret: aut ex noĩe alienoꝝ deoꝝ. interficiet.
Qḋ si tacita cogitatõe rñderis. quõ possũ intel
ligere verbũ qḋ dominꝰ nõ est locutꝰ. hoc ha/
bebis signũ. Quod in noie dñi ꝓpheta ille ꝑ/
dixerit ⁊ nõ euenerit. hoc dominꝰ nõ est locutꝰ
sed per tumorẽ animi sui ꝓpheta cõfinxit. ⁊ ic/
circo nõ timebis eum.
XIX
Cum disꝑdiderit dominꝰ deꝰ tuꝰ gẽtes
q̃ꝝ tibi traditurꝰ ẽ terrã ⁊ possideris eaꝫ
habitaueris qꝫ i vrbibꝰ eiꝰ ⁊ i edibꝰ tres
ciuitates sepabis tibi i medio ſre quã dñs deus
tuꝰ dabit tibi i possessionẽ sternẽs diligẽter viã
⁊ in tres eq̃lr ꝑtes totã terre tue ꝓuinciã diuides
vt habeat e vicino q ꝓpter homicidiũ ꝓfugus
ẽ q̃ possit euadere. Hec erit lex homicide fugiẽ
tis cuiꝰ vita seruãda ẽ. Qui ꝑcusserit proximũ
suũ nesciẽs. ⁊ qui heri ⁊ nudiustertius nullũ ꝯ
eum odium habuisse cõprobat: ſꝫ abisse cuꝫ eo
simpliciter in siluã ad ligna cedenda. ⁊ in suc/
cisione lignoꝝ securis fugerit manu: ferrũ/
qꝫ lapsum de manubrio amicũ eius ꝑcusserit ⁊
occiderit: hic ad vnã supradictaꝝ vrbiũ cõfugi
et ⁊ viuet: ne forsitan ꝓximꝰ eius cuius effusus
est sanguis dolore stimulatus ꝑsequat ⁊ appꝛ/
hẽdat cũ si longior via fuerit: ⁊ percutiat aiam
eius q nõ ẽ reus mortis: qꝛ nullũ ꝯtra eũ q occi/
sus ẽ odiũ pristˀ habuisse mõstrat. Idcirco preci
pio tibi vt tres ciuitates equalis intra se spatij
diuidas. Cũ aũt dilatauerit dominꝰ deus tuus
terminos tuos sicut iurauit patribus tuis. ⁊ de
derit tibi cunctã terrã quã eis pollicitus est: si
tamẽ custodieris mãdata eius ⁊ feceris q̃ ho/
die ꝑcipio tibi vt diligas dominũ deũ tuũ ⁊ am
bules in vijs eius oi tpe: addes tibi tres alias
ciuitates. ⁊ supradictaꝝ triũ vrbiũ numeꝝ du
plicabis: vt nõ effundat sanguis innoxiꝰ in me
dio ſre quã dominꝰ deus tuus dabit tibi possi/
dẽdã: ne sis sanguinis reus. Si qs aũt odio ha/
bẽs ꝓximũ insidiatus fuerit vite eiꝰ: surgẽsqꝫ
ꝑcusserit illũ ⁊ mortuꝰ fuerit: fugeritqꝫ ad vnã
de supradictis vrbibus mittẽt seniores ciuita/
tis illius ⁊ arripiẽt eũ de loco effugij: tradẽtqꝫ
i manu ꝓximi cuius sanguis effusus ẽ: ⁊ mo/
riet. Nõ misereberis eius ⁊ auferes noxium
sanguinẽ de isrl: vt bene sit tibi. Nõ assumes
⁊ transferes ſminos ꝓximi tui q̃s fixerũt priores
in possessiõe tua quã dominus deus tuus dabit
tibi i terra quã accepis possidẽdã. Nõ stabit te
stis vnus ꝯ aliquem qcqd illud pctĩ ⁊ facinoris
fuerit: ſꝫ in ore duoꝝ aut triũ testiũ stabit oẽ ꝟ
bũ. Si steterit testis mẽdax ꝯ hoieꝫ accusans
eũ ꝑuaricatiõis: stabũt ambo q̃ꝝ cã ẽ ante do/
minũ i ꝯspectu sacerdotũ ⁊ iudicũ q fuerint in
diebus illis. Cũqꝫ diligẽtissime ꝑscrutãtes in
uenerint falsũ testẽ dixisse ꝯ fratrẽ suũ menda/
ciũ: reddẽt ei sicut fratri suo facere cogitauit. ⁊
auferes malum de medio tui: vt audiẽtes cete/
ri timorẽ habeãt. ⁊ nequaq̃ꝫ talia audeant face
re. Nõ misereberis eius: sed animã ꝓ anima
oculũ ꝓ oculo: dentẽ ꝓ dente: manũ ꝓ manu:
pedem ꝓ pede exiges.
XX
Si exieris ad bellũ ꝯ hostes tuos. ⁊ vi
deris eq̃tatus ⁊ currus ⁊ maiorẽ q̃ꝫ tu
habeas aduersarij exercitus multitudi
nẽ. nõ timebis eos: qꝛ dominus deus tuus te/
cũ ẽ q eduxit te de ſra egypti. Appropinquan/
te aũt iã ꝑlio: stabit sacerdos ante aciẽ: ⁊ sic lo/
quet ad pplm. Audi isrl. Vos hodie ꝯ inimi
cos vr̃os pugnã cõmittitis: non ꝑtimescat cor
vr̃m. Nolite metuere: nolite cedere: nec formi
detis eos: quia dominus deus vester in me/
dio vr̃i ẽ. ⁊ ꝓ vobis ꝯ aduersarios dimicabit
vt eruat vos de ꝑiculo. Duces q̃ꝫ ꝑ singulas
turmas audiẽte exercitu ꝓclamabũt Quis ẽ hõ
q edificat domũ nouã. ⁊ nõ dedicauit eã? Va/
dat ⁊ reuertat in domũ suã: ne forte moriat in
bello ⁊ alius dedicet eã. Quis est hõ q planta
uit vineã. ⁊ needũ fecit eam esse cõem de q̃ ve/
sci oibus liceat? Vadat ⁊ reuertat in domum
suã ne forte moriat in bello ⁊ alius hõ eius fũ
gat officio. qs ẽ hõ q despõdet vxorẽ: ⁊ nõ ac/
cepit eam? Vadat ⁊ reuertat in domũ suaꝫ: ne
forte moriat in bello ⁊ alius hõ accipiat eam.
His dictis addent reliqua. ⁊ loquẽt ad pplm
Quis ẽ hõ formidolosus ⁊ corde pauido? Va
dat ⁊ reuertat in domũ suam: nec pauere faciat
corda fratrũ tuoꝝ: sicut ipse timore ꝑterritus ẽ.
Cũqꝫ siluerint duces exercitus ⁊ finem loquẽ
di fecerint: vnusquisqꝫ suos ad bellãdũ cuneos
preparabit. Si quãdo accesseris ad expugnan
dam ciuitatẽ. offeres ei primũ pacem: Si rece
perit ⁊ apuerit tibi portas: cunctus pplſ q in ea
est saluabit. ⁊ seruiet tibi sub tributo. Sin autẽ
fedus inire noluerit. ⁊ ceperit contra te bellum
oppugnabis eam. Cũqꝫ tradiderit dñs deus
tuus illã in manu tua: ꝑcuties oẽ qḋ in ea gene
ris masculini est in ore gladij: absqꝫ mulieri/

bus ⁊ īfantibus: iumentis ⁊ ceteris q̄ in ciuitate
ſunt. Oēm p̄daꝫ exercitui diuides. ⁊ comedes
de ſpolijs hoſtiū tuoꝝ q̄ dn̄s deus tuus dederit
tibi. Sic facies cūctis ciuitatibꝰ q̄ a te ꝓcul val/
de ſūt ⁊ nō ſunt de his vrbibus quas in poſſeſ
ſionē accepturus es. De his aūt ciuitatibꝰ que
dabunt̄ tibi. nullū oīo permittes viuere: ſed in
terficies ī ore gladij: etheū videlicet ⁊ āmoreū
⁊ chananeū phereçeū ⁊ eueū ⁊ iebuſeū: ſicut p̄ce
pit tibi dn̄s deꝰ tuus: de forte doceāt vos facere
cūctas abhoīatiōes q̄s ipſi opati ſunt dijs ſuis ⁊
peccetis in dn̄m deū vr̄m. Qū obſederis ciuita
teꝫ multo tp̄e: ⁊ munitiōibꝰ circūdederis vt ex/
pugnes eā: nō ſuccides arbores de quibꝰ veſci
pōt: nec ſecuribus p circuitū debes vaſtare re/
gionē. qm̄ lignū eſt ⁊ nō hō: nec pōt bellantiuꝫ
ꝯtra te augere numerū. Si que autem ligna nō
ſūt pomifera. ſed agreſtia ⁊ in ceteros apta vſuſ
ſuccide ⁊ extrue machinas donec capias ciuita
tem que contra te dimicat. XXI

Quando inuentū fuerit in terra quā dn̄s
deus tuꝰ daturus eſt tibi. hoīs cadauer
occiſi ⁊ ignorabit̄ cedis reus. egredien
tur maiores natu ⁊ iudices tui. ⁊ metient̄ a loco
cadaueris: ſingularū per circuitum ſpatia ciui/
tatum: ⁊ quam vicinioreꝫ ceteris eſſe perſpexe/
rint: ſeniores ciuitatis illius tollent vitulā de ar
mento q̄ nō traxit iugū: nec terram ſcidit vome
re. ⁊ ducent eā ad vallem aſperam atqꝫ ſaxoſaꝫ
q̄ nunq̄ꝫ arata eſt. nec ſementē recepit: ⁊ cedent
in ea ceruices vitule. Accedētqꝫ ſacerdotes filij
leui quos elegerit dn̄s deus tuꝰ vt miniſtrent ei
⁊ bn̄dicant in noīe eiꝰ. ⁊ ad verbū eorum omne
negociū. ⁊ quicqd mundū vel īmundū eſt iudi
cetur. Et venient maiores natu ciuitatis illiꝰ ad
interfectū. lauabūtqꝫ manus ſuas ſup vitulaꝫ q̄
in valle pcuſſa eſt. ⁊ dicent. Manus nr̄e nō eſ/
fuderūt ſanguinē hūc: nec oculi viderūt. Pro
pitius eſto pp̄lo tuo iſrael quem redemiſti dn̄e.
⁊ nō reputes ſanguinē innocentē in medio po
puli tui iſrael. Et auferet̄ ab eis reatus ſangui/
nis tu aūt alienus eris ab īnocētis cruore q fu
ſus eſt cū feceris qd̄ p̄cepit dn̄s. Si egreſſus fue
ris ad pugnā ꝯtra inimicos tuos. ⁊ tradiderit
eos dn̄s deus tuꝰ ī manu tua. captiuoſqꝫ duxe/
ris. ⁊ videris in numero captiuoruꝫ mulierem
pulchram: ⁊ adamaueris eam. voluerisqꝫ habe
re vxorē. introduces eā in domū tuā. Que ra/
det ceſariē ⁊ circūcidit vngues ⁊ deponet veſtē
in qua capta eſt. ſedenſqꝫ in domo tua flebit pa
trem ⁊ matrem ſuā vno mēſe. ⁊ poſtea itrabis
ad eam dormieſqꝫ cum illa. ⁊ erit vxor tua. Si
autem poſtea non ſederit animo tuo. dimittes
eam liberam: nec vendere poteris pecunia. nec
opprimere per potentiam: quia humiliaſti eam
Si habuerit homo vxores duas. vnam dilectā
⁊ alteram odioſam genuerintqꝫ ex eis liberos: ⁊
fuerit filius odioſe p̄mogenitꝰ. volueritqꝫ ſub
ſtantiam inter filios ſuos diuidere. nō poterit
filium dilecte facere primogenitum ⁊ preferre
filio odioſe: ſed filium odioſe agnoſcet p̄moge
nitū. dabitqꝫ ei de his que habuerit cūcta dupli
cia. Iſte eſt enim principiū liberoꝝ eiꝰ. et huic
debent̄ p̄mogenita. Si genuerit homo filiū cō
tumacem ⁊ ꝓteruum qui non audierit patris
ac matris imperium. et coercitꝰ obedire contē
pſerit. apprehendent eum et ducēt ad ſeniores
ciuitatis illiꝰ et ad portā iudicij. dicentqꝫ ad eos
Filiꝰ noſter iſte ꝓteruꝰ et contumax ē. monita
noſtra audire ꝯtēnit. cōmeſſatiōibꝰ vacat et lu
xurie atqꝫ cōuiuijs. lapidibꝰ eū obruet populuſ
ciuitatis. et morief̄: vt auferatis malū de medio
veſtri. et vniuerſus iſrael audiens pertimeſcat
Qn̄ peccauerit hō qd̄ morte plectendū ē. et ad/
iudicatꝰ morti appēſus fuerit in patibulo: nō p
manebit cadauer eiꝰ in ligno. ſed in eadē die ſe
pelief̄. q: maledictꝰ a deo ē q pendet in ligno. et
nequaqꝫ cōtaminabis terrā tuā quā dominꝰ de
us tuꝰ dederit tibi in poſſeſſionē. XXII

Non videbis bouem fratris tui. aut ouē
errantem. et p̄teribis. ſed reduces fra
tri tuo: etiā ſi non eſt ꝓpinquus frater
tuꝰ nec noſti eū. duces in domū tuā et erūt apud
te q̄ꝫdiu q̄rat ea frater tuus et recipiat. Simili/
ter facies de aſino et de veſtimento et de omni
re fratris tui q̄ perierit: ſi inueneris eā ne negligas
quaſi alienā. Si videris aſinū fratris tui aut bo
uē cecidiſſe in via. nō deſpicies. ſed ſubleuabiſ
cū eo. Nō induetur mulier veſte virili: nec vir
vtet̄ veſte feminea. Abhominabiliſ eni apud dñ
um ē q facit hec. Si ambulās p viaꝫ. in arbore
vel in terra nidū auis inueneris et matrem pull'
vel ouis deſup icubantē: nō tenebis eā cū filijſ
ſed abire patieris. captos tenēs filios. vt bene
ſit tibi. ⁊ longo viuas tp̄e. Cū edificaueris do
mū nouā. facies murū tecti per circuitū ne effū
dat̄ ſanguis in domo tua. et ſis reus labēte alio
et in p̄ceps ruente. Nō ſeres vineā tuaꝫ altero
ſemine. ne et ſementis quā ſeuiſti et que naſcūt̄
ex vinea pari' ſanctificent̄. Nō arabis in boue
ſimul et aſino. Non indueris veſtimēto qd̄ ex
lana linoqꝫ cōtextū ē. Funiculos ī fimbrijs fa/
cies p quattuor angulos pallij tui q̄ operiris. Si
duxerit vir vxorē: et poſtea odio habuerit eam

q̃sieritq; occasiões qbus dimittat eã obijciens ei nomẽ pessimũ et dixerit: vxorẽ hanc accepi ꝛ ingressus ad eã nõ inueni ꝟginẽ: tollet eã pa/ter et mater eius. et ferẽt secũ signa ꝟginitatis eius ad seniores vrbis q in porta sũt. et dicet pr̃ Filiã meã dedi huic vxorẽ quã q2 odit imponit ei nomẽ pessimũ vt dicat nõ inueni filiã tuam ꝟginẽ. et ecce hec sũt signa ꝟginitatis filie mee Expandẽt vestimẽtũ corã senioribus ciuitatis apphendẽtq; senes vrbis illius viꝝ et ꝟbera/bũt illũ. cõdẽnãtes insup centũ siclis argẽti q̃s dabit patri puelle: quĩ diffamauit nomen pessimũ sup ꝟginẽ isrl': habebitq; eam vxorẽ et nõ poterit dimittere oibus diebus vite sue. Qđ si veꝝ ẽ qđ obijcit. et nõ ẽ in puella inuẽta virgi/nitas: eijciẽt eã extra fores domus patris sui. et lapidibus obruẽt viri ciuitatis illius. et morietur quĩ fecit nephas isrl' vt fornicaretur i domo patris sui. et auferes malum de medio tui. Si dormierit vir cũ vxore alteri9. vterq; mo/riet'. i. adulter ꝛ adultera ꝛ auferes malũ de isrl' Si puellã ꝟginẽ despõderit vir. ꝛ inuenerit eã aliqs in ciuitate ꝛ cõcubuerit cũ ea. educes vtrũq; ad portã ciuitatis illi9 ꝛ lapidibus obruentur puella q2 nõ clamauit cũ eẽt in ciuitate vir quia humiliauit vxorẽ ꝓximi sui. ꝛ auferes malum de medio tui. Sin aũt i agro repperit vir puellam q̃ despõsata ẽ. ꝛ apphẽdẽs cõcubuerit cum ea: ipse morieť solus: puella nihil patieť nec est rea mortis: quĩ sicut latro ꝯsurgit ꝯ̃ frẽm suum ꝛ occidit aiam eius: ita ꝛ puella perpessa ẽ. Sola erit in agro: clamauit. ꝛ nullus affuit q libe/raret eam. Si inuenerit vir puellã virginẽ; q̃ nõ habet sponsũ ꝛ apprehẽdẽs cõcubuerit cum illa: ꝛ res ad iudiciũ venerit: dabit qui dormi/uit cũ ea patri puelle quinquaginta siclos argẽti ꝛ habebit eã vxorẽ: q2 humiliauit illã. Non poterit dimittere eã cũctis diebus vite sue. Nõ accipiet hõ vxorẽ patris sui: nec reuelabit operimentum eius.

XXIII

Non intrabit eunuchus. attritis vel amputatis testiculis ꝛ absciso veretro ec/clesiam dñi. Nõ ingredieť mãzer hoc ẽ de scorto natus in ecclesiã dñi vsq; ad deci/mã generationẽ. Ammonites ꝛ moabites etiã post decimã generationẽ nõ itrabũt ecclesiam dñi in eternũ: q2 noluerũt vobis occurrere cuȝ pane ꝛ aq̃ in via qñ egressi estis de egypto. et q2 cõduxerũt ꝯtra te balaã filiũ beor de mesopotamia syrie vt malediceret tibi. ꝛ noluit dominus de9 tuus audire balaam: vertit q; maledictionẽ eius in benedictionẽ tuã eo q diligeret te. Nõ facies cũ eis pacẽ: nec q̃ras eis bona cũctis diebus vite tue i sempiternũ. Nõ abhominaberis idumeũ: q2 frater tu9 ẽ: nec egyptiũ: q2 aduena fuisti i terra ei9. Qui nati fuerint ex eis tertia generatiõe itrabũt i ecclesiã dñi. Qñ egressus fueris aduersus hostes tuos i pugnã custodies te ab oi re mala. Si fuit iter vos hõ q nocturno pollut9 sit sõno: egredieť extra castra. ꝛ non reuerteť ꝓusq; ad vesperã laueť aq̃. ꝛ post so/lis occasũ regredieť in castra. Habebis locum extra castra ad quẽ egrediaris ad requisita nature: gerẽs: paxillũ in baltheo. Cũq; sederis fo/dies p circuitũ ꝛ egesta humo opies q̃ releuat9 es. Dñs eni deus tu9 ambulat i medio castroꝝ vt eruat te ꝛ tradat tibi inimicos tuos: vt sint castra tua scã. ꝛ nihil i eis appareat feditatis: ne derelinq̃t te. Nõ trades seruũ dño suo q ad te cõfugerit. Habitabit tecũ in loco qui ei placuerit. ꝛ in vna vrbiũ tuaꝝ requiescet: ne contristes eum. Nõ erit meretrix de filiabus isrl' nec scortator de filijs isrl'. Non offeres mercedem ꝓ/stibuli: nec p̃ciũ canis in domo dñi dei tui quic/quid illud ẽ qđ vouerint: q2 abhoĩatio ẽ vtrũ/q; apud dñm deũ tuum. Nõ feneraberis frĩ tuo ad vsurã pecuniã nec fruges nec quãlibet aliã rem: sȝ alieno. Fratri aũt tuo absq; vsura. id q̃ indiget comodabis: vt benedicat tibi dominus deus tu9 in oi ope tuo in terra ad quã ingredieris possidẽdã. Cũ votũ voueris domino deo tuo: nõ tardabis reddẽ: q2 requiret illđ dñs deus tu9. ꝛ si moratus fueris: reputabiť tibi i pctm. Si nolueris polliceri: absq; pctõ eris. Quod aũt semel egressũ ẽ de labijs tuis obseruabis. ꝛ facies sic ꝓmisisti domino deo tuo. ꝛ ꝓpria volũtate ꝛ ore tuo locutus es: Ingressus vineam ꝓximi tui comedes vuas quãtũ tibi placuerit: foras aũt ne efferas tecũ. Si itraueris segetẽ amici tui. franges spicas ꝛ manu cõteres: falce aũt non metes.

XXIIII

Si acceperit hõ vxorẽ ꝛ habuerit eã. ꝛ nõ inuenerit gratiã ante oculos eius ꝓpẽ aliquã feditatẽ: scribet libellũ repudij. ꝛ dabit in manu illius: et dimittet eã de domo sua. Cumq; egressa alteꝝ maritũ duxerit. et ille q; oderit eam: dederitq; ei libellũ repudij et dimiserit de domo sua: vel certe mortuus fuerit: nõ poterit prior maritus recipe eã in vxorẽ: q2 polluta ẽ ꝛ abhominabilis facta corã domino: ne peccare facias terrã tuã quã dominus deus tuus tradiderit tibi possidẽdam. Cũ accepit hõ nuper vxorẽ: nõ ꝓcedet ad bellũ: nec ei qppiã necessitatis iniungeť publice: sȝ vacabit absq;

culpa domui ſue: vt vno anno letet̃ cum vxore
ſua. Nõ accipies loco pignoris inferiorẽ ⁊ ſu/
periorẽ molã: quia aiam ſuã appoſuit tibi. Si de
prehẽſus fuerit hõ ſollicitans fratrẽ ſuum de fi
lijs iſrael. ⁊ vendito eo accepit preciũ: interficie
tur. et auferes malũ de medio tui. Obſerua di
ligẽter ne incurras plagam lepre: ſʒ facies que
cũqʒ docuerint te ſacerdotes leuitici generis iu
xta id qd̾ p̃cepi eis. ⁊ imple ſollicite. Memẽto
te que fecerit dñs deus veſter marie in via cum
egrederemini de egypto. Cũ repetes a ꝓximo
tuo rẽ aliquã quã debet tibi: nõ ingredieris do
mũ eius vt pign⁹ auferas: ſʒ ſtabis foris. ⁊ ille
tibi ꝓferet qd̾ habuerit. Si aũt pauper ẽ. nõ p
noctabit apud te pignus: ſʒ ſtati reddes ei ante
ſolis occaſũ: vt dormiẽs in veſtimẽto ſuo bene
dicat tibi. ⁊ habeas iuſticiã corã dñio deo tuo
Nõ negabis mercedẽ indigẽtis ⁊ paupis fra
tris tui: ſiue aduene q tecũ moraẗ in terra et in/
tra portas tuas ẽ: ſʒ eadẽ die reddes ei p̃ciũ la/
boris ſui ante ſolis occaſũ: q2 pauper ẽ et ex eo
ſuſtentat aiam ſuã: ne clamat ↄtra te ad dñm et
reputet̃ tibi in peccatũ. Non occidenẗ patres
ꝓ filijs nec filij ꝓ patribus: ſʒ vnuſqſqʒ ꝓ pec/
cato ſuo morieẗ. Nõ ꝑuertes iudiciũ aduene et
pupilli: nec auferes pignoris loco vidue veſti/
mentum. Memento q2 ſeruieris in egypto. et
erueri it te dñs deus tuus inde. Idcirco precipio
tibi vt facias hãc rem. Qñ meſſueris ſegetẽ in
agro tuo. et oblitus manipulũ reliqueris: non
reuerteris vt tollas illũ: ſʒ aduenã et pupillum
et viduã auferre patieris: vt benedicat tibi do/
minus de⁹ tuus in oi ope manuũ tuaꝝ. Si fru
ges collegeris oliuaꝝ: qcqd remãſerit in arbo
ribus nõ reuerteris vt colligas: ſed relinques
aduene pupillo ac vidue. Si vindemiaueris
vineã tuã: nõ colliges remanentes racemos: ſʒ
cedent in vſus aduene pupilli ac vidue. Memẽ
to q2 et tu ſeruieris in egypto. et idcirco p̃cipio
tibi vt facias hanc rem.

XXV

Si fuerit cauſa inter aliqs et interpella
uerint iudices: quẽ iuſtũ eẽ ꝑſpexerint
illi iuſticie palmã dabũt: quẽ impiũ cõ/
dẽnabũt impietatis. Si aũt eũ qui peccauit di/
gnũ viderint plagis: ꝓſternent et corã ſe faciẽt
verberari. Pro mẽſura pcti erit ⁊ plagaꝝ mo/
dus: ita dũtaxat vt quadragenariũ numeꝝ nõ
excedãt: ne fede lacerat⁹ ante oculos tuos abe/
at frater tuus. Nõ ligabis os bouis terentis in
area fruges tuas. Quãdo habitauerint fratres
ſimul et vnus ex eis abſqʒ liberis mortuus fuerit
vxor defũcti nõ nubet alteri: ſed accipiet eã fra/
ter eius. et ſuſcitabit ſemen fratris ſui. et ꝑmoge
nitũ ex ea filiũ noie illius appellabit: vt non de
leatur nomẽ eius ex iſrael. Sin aũt noluerit ac/
cipere vxorẽ fratris ſui que ei lege debet̃ perget
mulier ad portã ciuitatis. et interpellabit maio/
res natu. diceqʒ. Non vult frater viri mei ſu/
ſcitare ſemen fratris ſui in iſrl': nec me in coniu/
gium ſumere. Statimqʒ accerſiri eũ facient. et
interrogabũt. Si reſponderit nolo eã vxorem
accipere: accedet mulier ad eũ corã ſenioribus.
et tollet calciamẽtũ de pede eius ſpuetqʒ i faciẽ
eius. et dicet: Sic ſiet homini qui nõ edificat do
mũ fratris ſui. Et vocabiẗ nomẽ illius in iſrael.
domus diſcalceati. Si habuerint inter ſe iurgiũ
viri duo. et vnus ↄ alteꝝ rixari ceperit: volens
qʒ vxor alterius eruere viꝝ ſuũ de manu fortio
ris. miſeritqʒ manũ et appꝛhẽderit verẽda eius
abſcides manũ illius: nec flecteris ſup eã vlla mi
ſericordia. Nõ habebis i ſacculo diuerſa põde
ra maius et minus: nec erit in domo tua modi⁹
maior ⁊ minor. Pondus habebis iuſtũ ⁊ ve/
rum. ⁊ modi⁹ equalis ⁊ verus erit tibi: vt mul
to viuas tpe ſuper terrã quã domin⁹ deus tu⁹
dederit tibi. Abhoiabiẗ eni dñs eũ q facit hec
⁊ aduerſaẗ oẽm iniuſticiã. Memẽto que fecerit
tibi amalech in via qñ egrediebaris ex egypto
quõ occurrerit tibi: ⁊ extremos agminis tui q
laſſi reſidebant ceciderit: quãdo tu eras fame ⁊
labore cõfectus. ⁊ nõ timuerit deum. Cũ ergo
dñs deus tuus dederit tibi requiẽ. ⁊ ſubiecerit
cunctas per circuitũ nationes in terra quã tibi
pollicitus eſt: delebis nomen eius ſub celo ca/
ue ne obliuiſcaris.

XXVI

Cumqʒ intraueris terrã quã dñs deus
tuus tibi datur⁹ eſt poſſidendã. ⁊ obti/
nueris eã: atqʒ habitaueris in illa: tol
les de cũctis frugibus tuis primitias ⁊ pones i
cartallo: pergeſqʒ ad locũ quẽ dñs de⁹ tuus ele
gerit: vt ibi inuoceẗ nomẽ ei⁹: accedeſqʒ ad ſa/
cerdotẽ q fuerit in dieb⁹ illis. ⁊ dices ad eum:
Profiteor hodie corã dño deo tuo q2 ingreſ/
ſus ſũ in terrã ꝓ q iurauit patrib⁹ nris vt daret
eã nobis. Suſcipienſqʒ ſacerdos cartallum de
manu tua ponet ante altare dñi dei tui. ⁊ loque
ris in cõſpectu dñi dei tui. Syrus ꝑſequebatur
patrẽ meũ: q deſcẽdit in egyptũ. ⁊ ibi ꝑegrina
tus ẽ in pauciſſimo numero: creuitqʒ in gentẽ
magnã ac robuſtã ⁊ infinite multitudinis. Af
flixerũt qʒ nos egyptij ⁊ ꝑſecuti ſũt imponẽtes
onera grauiſſima. ⁊ clamauim⁹ ad dñm deum
patrũ noſtrorũ qui exaudiuit nos ⁊ reſpexit hu
militatẽ noſtrã ⁊ laborẽ atqʒ anguſtiã. ⁊ edu/

xit nos de egypto in manu forti ⁊ brachio exten
to: in ingenti pauore: in ſignis atqꝫ portentiſ et
introduxit ad locū iſtū. ⁊ tradidit nobis terram
lacte ⁊ melle manantē. Et icirco nunc offero
ꝑmitias frugum terre: quā dn̄s dedit mihi. Et
dimittes eas in cōſpectu dn̄i dei tui. ⁊ adorato
domino deo tuo: epulaberis in oībꝰ bonis que
dominꝰ deus tuꝰ dederit tibi ⁊ domui tue: tu et
leuite ⁊ aduena qui tecū eſt. Qn̄ compleueris
decimā cūctaꝝ frugum tuaꝝ anno decimaꝝ ter
tio: dabis leuite ⁊ aduene pupillo ⁊ vidue vt co
medant intra portas tuas. ⁊ ſaturenſ: loquerisqꝫ
qꝫ in cōſpectu domini dei tui. Attuli qđ ſancti/
ficatū eſt de domo mea ⁊ dedi illud leuite ⁊ ad
uene pupillo ac vidue ſicut iuſſiſti mihi. Non
ꝑterii mādata tua: nec ſuꝫ oblitus imperij tui
Non comedi ex eis in luctu meo: nec ſeparaui
ea in q̄libet immūdicia: nec expendi ex his quic/
q̄ꝫ in re funebri. Obediui voci dn̄i dei mei. ⁊
feci oīa ſicut ꝑcepiſti mihi. Reſpice de ſanctua
rio tuo. ⁊ de excelſo celoꝝ habitaculo: ⁊ bn̄dic
pplō tuo iſrl. ⁊ terre quā dediſti nobis ſic iura
ſti patribꝰ nr̄is: terre lacte ⁊ melle manāti. Ho
die dn̄s deꝰ tuꝰ ꝑcepit tibi: vt facias mandata
hec atqꝫ iudicia: vt cuſtodias ⁊ impleas ex to/
to corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. Dominū elegiſti
hodie vt ſit tibi deus ⁊ ambules in vijs eiꝰ: vt
cuſtodias cerimonias illiꝰ ⁊ mandata atqꝫ iu/
dicia. ⁊ obedias eiꝰ imperio. En dn̄s elegerit
te hodie vt ſis ei ppl'ſ peculiaris ſicut locutꝰ eſt
tibi. ⁊ cuſtodias oīa ꝑcepta illius. ⁊ faciet te ex
celſiorē cūctis gētibus quas creauit in laudem
⁊ nomē ⁊ gloriā ſuam: vt ſis ppl'ſ ſcūs domini
dei tui ſicut locutus eſt. XXVII

Precepit autē moyſes ⁊ ſeniores: pplō
iſrael dicentes. Cuſtodite oē manda/
tum qđ precipio vobis hodie. Cumqꝫ
trāſieris iordanē in trā quā dominꝰ deꝰ tuꝰ da/
bit tibi: eriges ingentes lapides ⁊ calce leuiga
bis eos vt poſſis in eis ſcribere oia verba le/
gis huius iordane trāſmiſſo: vt introeas terrā
quā dominꝰ deꝰ tuꝰ dedit tibi: terrā lacte ⁊ mel
le manātē: ſicut iurauit patribꝰ tuis. Quādo ḡ
trāſieris iordanē erige lapides q̄s ego hodie ꝑ
cipio tibi in monte hebal. ⁊ leuigabis eos calce
⁊ edificabis ibi altare dn̄o deo tuo de lapidibuſ
quos ferrum non tetigit. ⁊ de ſaxis informibuſ
et impolitis. et offeres ſuper eo holocauſta dn̄o
deo tuo. et immolabis hoſtias pacificas. come
deſqꝫ ibi et epulaberis coram domino deo tuo
Et ſcribes ſuper lapides oia verba legis huiꝰ
plane et lucide. Dixerūtqꝫ moyſes et ſacerdo/
tes leuitici generis ad omnē iſrahelē. Attende
et audi iſrael. Hodie factꝰ eſt populus dn̄i dei
tui. Audies vocē eiꝰ. et facies mādata atqꝫ iu/
ſticias quas ego ꝑcipio tibi. Precepitqꝫ moy
ſes pplō i die illo dicēs. Hi ſtabūt ad benedicē
dū domino ſuꝑ mōtē garizim iordane trāſmiſ
ſo: ſymeō. leui. iudas. yſachar. ioſeph. ⁊ benia
min. Et e regiōe iſti ſtabūt ad maledicendū in
monte hebal. ruben. gad. ⁊ aſer. ȝabulon. dan
⁊ neptalim. Et pronūciabūt leuite dicentqꝫ ad
oēs viros iſrael excelſa voce: Maledictus hō
qui facit ſculptile ⁊ cōflatile abhominationē do
mini: opꝰ manuū artificū: ponitqꝫ illud in ab/
ſcondito. Et reſpōdebit oīs pplus ⁊ dicet amē
Maledictus q̄ nō honorat patrē ſuū ⁊ matrem
ſuā. Et dicet oīs ppl'us amen. Maledictꝰ qui
trāſfert terminos ꝓximi ſui. Et dicet oīs ppl'ſ
amē. Maledictꝰ q̄ errare facit cecū in itinere.
Et dicet oīs ppl'ſ amē. Maledictꝰ qui peruer
tit iudiciū aduene pupilli ⁊ vidue. Et dicet oīs
ppl'ſ amen. Maledictus q̄ dormit cum vxore
patris ſui. ⁊ reuelat operimētū lectuli eius. Et
dicet oīs populus amē. Maledictus q̄ dormit
cum omni iumēto. Et dicet oīs populus amē
Maledictus q̄ dormit cū ſorore ſua filia patris
ſui vel matris ſue. Et dicet oīs populus amen
Maledictus q̄ dormit cum ſocru ſua. Et dicet
oīs populus amē. Maledictus q̄ clā pcuſſerit
ꝓximū ſuū. Et dicet oīs populꝰ amē. Maledi
ctus q̄ dormit cū vxore ꝓximi ſui. Et dicet oīs
ppl'ſ amē. Maledictus qui accipit munera vt
percutiat animā ſanguinis innocētis. Et dicet
omnis populus amen. Maledictus q̄ nō ꝑma
net in ſermōibus legis huius: nec eos ope ꝑfi
cit. Et dicet oīs ppl'ſ amē. XXVIII

Si autē audieris vocem domini dei tui
vt facias atqꝫ cuſtodias omnia manda
ta eius que ego precipio tibi hodie: fa/
ciet te dominuſ deus tuus excelſiorē cūctis gen
tibus que verſanſ in terra. Venientqꝫ ſuꝑ te
vniuerſe bn̄dictiōes iſte ⁊ apphendēt te: ſi ta/
men ꝑcepta eius audieris. Benedictus tu i ci
uitate. ⁊ benedictus in agro. Benedictus fru
ctus ventris tui ⁊ fructus terre tue: fructuſqꝫ
iumentorū tuorū: greges armentorū tuorum.
⁊ caule ouium tuarū. Benedicta horrea tua. ⁊
benedicte reliquie tue. Benedictus eris ingre
diens ⁊ egrediens. Dabit dominus inimicos
tuos ꝯſurgēt aduerſū te corruētes in conſpectu
tuo. Per vnā viam venient ꝯtra te. ⁊ ꝑ ſeptem
fugient a facie tua. Emittet dominus benedi/
ctionē ſuꝑ cellaria tua ⁊ ſuper oīa opa manuū

tuarū: benedicetq̃ꝫ tibi in terra quā acceperis.
Suſcitabit te dñs ſibi in populū ſanctū ſicut iu
rauit tibi: ſi cuſtodieris mandata dñi dei tui. ⁊
ambulaueris in vijs eius. Videbūtq̃ꝫ oēs ter
rarū populi q̄ nomen dñi inuocatū ſit ſuper te
⁊ timebūt te. Abundare te faciet dñs oibus bo
nis fructu vteri tui. ⁊ fructu iumentoꝝ tuoꝝ
fructu terre tue quā iurauit dñs patribus tuis.
vt daret tibi. Aperiet dñs theſaurū ſuum opti
mū celū: vt tribuat pluuiā terre tue in tempore
ſuo: benedicetq̃ꝫ cūctis opibus manuū tuarū.
Et fenerabis gētibus multis. ⁊ ipſe a nullo fe-
nus accipies. Cōſtituet te dñs in caput ⁊ nō in
caudā. ⁊ eris ſemꝑ ſupˢ ⁊ non ſubt: ſi audieris
mādata dñi dei tui q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ⁊ cu
ſtodieris ⁊ feceris. ac non declinaueris ab eis
nec ad dexterā nec ad ſiniſtrā. nec ſecutus fue-
ris deos alienos neq̃ꝫ colueris eos. Quod ſi au-
dire nolueris vocē domini dei tui vt cuſtodias
⁊ facias omnia mādata eius. ⁊ cerimonias q̄s
ego precipio tibi hodie. venient ſuper te omnes
maledictiones iſte ⁊ apprehendent te. Male-
dictus eris in ciuitate: maledictus ī agro. Ma
ledictum horreum tuum. ⁊ maledicte reliquie
tue. Maledictus fructus ventris tui ⁊ fructus
terre tue: armenta boum tuorum ⁊ greges oui
um tuarum. Maledictus eris ingrediens: et
maledictus egrediens. Mittet dominus ſup
te famem ⁊ eſuriem. ⁊ increpationem ī omnia
opera tua que tu facies donec conterat te ⁊ per
dat velociter ꝓpter adinuentiones tuas peſſi
mas in qbus reliqſti me. Adiūgat tibi dñs pe-
ſtilentiā: donec cōſumat te de terra ad quam in
grederis poſſidēdā. Percutiat te dñs egeſta
te. febre ⁊ frigore. ardore ⁊ eſtu ⁊ aere corrupto
ac rubigine. ⁊ perſequatur: donec pereas. Sit
celū qđ ſupra te eſt eneū. ⁊ terra quā calcas fer-
rea. Det dñs imbrem terre tue puluerē. ⁊ đ ce
lo deſcendat ſuper te cinis donec cōteraris. Tra
dat te dñs corruentē ante hoſtes tuos. ⁊ ꝑ vnā
viā egrediaris contra eos. ⁊ per ſeptem fugias
⁊ diſpergaris ꝑ oīa regna terre. Sitq̃ꝫ cadauer
tuū in eſcā cunctis volatilibus celi ⁊ beſtijs ter
re ⁊ nō ſit qui abigat. Percutiat te dñs vlcere
egypti. ⁊ partē corporis ꝑ quā ſtercora digerū
tur. ſcabie q̄ꝫ ⁊ prurigine: ita vt curari nequeas.
Percutiat te dñs amētia ⁊ cecitate ac furore mē
tis. ⁊ palpes in meridie ſicut palpare ſolet cecꝰ
in tenebris: ⁊ nō dirigas vias tuas. Omni tē
pore calūniā ſuſtineas ⁊ opprimaris violentia
nec habeas qui liberet te. Vxorem accipias et
alius dormiat cum ea. Domū edificēs. ⁊ nō ha

bites in ea. Plantes vineā. ⁊ non vindemies
eam. Bos tuus imoletur coram te. ⁊ nō comedat
ex eo. Aſinus tuus rapiatur in cōſpectu tuo. ⁊ nō
reddatur tibi. Oues tue dentur inimicis tuis:
⁊ nō ſit qui te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradā
tur alteri populo videntibus oculis tuis. ⁊ defi
cientibus ad cōſpectū coꝝ tota die. ⁊ nō ſit for-
titudo in manu tua. Fructus terre tue ⁊ omnes
labores tuos comedat pplˢ quē ignoras. ⁊ ſis
ſemper calūniā ſuſtinēs. ⁊ oppreſſus cūctis die
bus ⁊ ſtupēs ad terrorē eoꝝ que videbūt oculi
tui. Percutiat te dñs vlcere peſſimo in genibꝰ
⁊ in ſuris: ſanariq̃ꝫ nō poſſis a plāta pedis vſ
q̃ꝫ ad verticē tuū. Ducetq̃ꝫ te dñs ad regē tuū
quē cōſtitues ſuper te: in gentē quā ignoras tu
⁊ p̄res tui. ⁊ ſeruies ibi dijs alienis ligno ⁊ la-
pidi: ⁊ eris perditꝰ in ꝓuerbiū ac fabulā oibus
populis ad quos te introduxerit dñs. Semētē
multā iacies in terrā ⁊ modicū cōgregabis: q̄z
locuſte deuorabūt oia. Vineā plātabis ⁊ fodi-
es. ⁊ vinū nō bibes. nec colliges ex ea quippiā
q̄m vaſtabit̃ vermibꝰ. Oliuas habebis in om
nibꝰ terminis tuis ⁊ nō vngeris oleo: q̄z deflu
ent ⁊ deperibunt. Filios generabis ⁊ filias. ⁊
nō frueris eis: q̄m ducent̃ in captiuitatē. Oēs
arbores tuas ⁊ fruges terre tue rubigo conſu-
met. Aduena q̄ tecū verſat̃ in terra. aſcēdet ſu-
per te eritq̃ꝫ ſublimior. tu aūt deſcēdes ⁊ eris ī
ferior. Ipſe fenerabit tibi. ⁊ tu nō fenerabis ei.
Ipſe erit in caput. ⁊ tu eris in caudā. Et veni-
ent ſuper te oēs maledictiōes iſte. ⁊ perſequen
tes apprehendent te donec intereas. q̄z nō audi
ſti vocē dñi dei tui. nec ſeruaſti mādata eiꝰ ⁊ ce
rimonias quas p̄cepit tibi. Et erūt in te ſigna
atq̃ꝫ ꝓdigia ⁊ in ſemine tuo vſq̃ꝫ in ſempiter-
num: eo q̄ nō ſerùieris dño deo tuo in gaudio
cordiſq̃ꝫ leticia ꝓpter rerū omniū abundantiā
Seruies inimico tuo quē immittet tibi dñs in fa
me ⁊ ſiti ⁊ nuditate ⁊ omni penuria. ⁊ ponet iu
gum ferreum ſuper ceruicem tuam donec te cō
terat. Adducet dñs ſuper te gentem de longin
quo ⁊ de extremis terre finibꝰ in ſimilitudinē
aquile volantis cū impetu: cuiꝰ linguam intellige
re nō poſſis. gentē ꝓteruiſſimā q̄ nō deferat ſe
ni. nec miſereat̃ paruuli. ⁊ deuoret fructū iumē
toꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec intereas ⁊ nō
relinquat tibi triticū vinū ⁊ oleū armenta boū
⁊ greges ouium donec te diſperdat ⁊ conterat
in cunctis vrbibus tuis. ⁊ deſtruant̃ muri tui
firmi atq̃ꝫ ſublimes. in quibꝰ habebas fiduciā
in omni terra tua. Obſideberis intra portas tu
as in oī terra tua quā dabit tibi dñs deus tuus

et comedeſ fructū vteri tui et carnes filiorꝝ tuo
rum et filiarū tuarum quas dederit tibi dominꝰ
deꝰ tuꝰ in anguſtia et vaſtitate qua opprimet te
hoſtis tuꝰ. Homo delicatꝰ in te et luxurioſuſ valde
inuidebit fratri ſuo et vxori q̄ cubat in ſinu ſuo
ne det eiſ de carnibꝰ filiorꝝ ſuorꝝ quas comedet
eo q̄ nihil aliud habeat in obſidiōe et penuria
qua vaſtauerint te inimici tui intra oēſ portas
tuaſ. Tenera mulier et delicata q̄ ſuper terrā i/
gredi non valebat. nec pediſ veſtigiū figere ꝓ
pter mollicieꝫ et teneritudinē nimiam: inuide
bit viro ſuo qui cubat in ſinu eiꝰ ſuper filij et fi
lie carnibꝰ. et illuuie ſecundinarū que ingredi/
unt̄ de medio feminū eiꝰ et ſuper liberiſ q̄ eadē
hora nati ſunt. Comedēt eni eoſ clā ꝓpter rerꝝ
omniū penuriā: in obſidiōe et vaſtitate qua op
primet te inimicꝰ tuꝰ intra portaſ tuaſ. Niſi cu/
ſtodieriſ et feceriſ oīa verba legiſ huiꝰ q̄ ſcripta
ſūt in hoc volumine. et timueris nomen eiꝰ glo
rioſū et terribile. hoc ē dn̄m deū tuum: augebit
dominꝰ plagas tuaſ ⁊ plagas ſemīs tui. plagaſ
magnaſ ⁊ perſeuerantes. infirmitateſ peſſimaſ
et perpetuaſ. et cōuertet in te oēſ afflictiōeſ egy
pti. quaſ timuiſti et adherebūt tibi. Inſuper et
vniuerſos languoreſ et plagaſ q̄ nō ſūt ſcripte ī
volumine legiſ huiꝰ. inducet dominꝰ ſup te: do
nec te cōterat. Et remanebitiſ pauci numero q̄
priꝰ eratis ſicut aſtra celi p̄ multitudine: quoni
am non audiſtis vocē dn̄i dei vr̄i. Et ſicut an/
te letatus eſt dn̄s ſup vos. bene vobis faciens
voſqꝫ multiplicās. ſic letabit̄ diſꝑdens vos at
qꝫ ſubuertēs: vt auferamini de terra ad quā i/
gredieris poſſidendaꝫ. Diſꝑget te dn̄s in oēs
populos a ſūmitate terre vſqꝫ ad terminos eiꝰ
⁊ ſeruies ibi dijs alienis quos ⁊ tu ignoras et
pr̄es tui. lignis et lapidibꝰ. In gentibꝰ qꝫ illis
nō qeſces neqꝫ erit requies veſtigio pedis tui.
Dabit eni tibi dn̄s ibi cor pauidū ⁊ deficientes
oculos. ⁊ aīam conſūptā merore. ⁊ erit vita tua
quaſi pēdēs ante te. Timebis nocte ⁊ die ⁊ nō
credes vite tue. Mane dices. q̄s mihi det ve/
ſperū. ⁊ veſꝑe q̄s mihi det mane. ꝓpter cordis
tui formidinē qua terreberis. ⁊ ꝓpter ea q̄ tuiſ
videbis oculis. Reducet te dn̄s claſſibꝰ in egy
ptū ꝑ viā de qua dixit tibi vt eā ampliꝰ nō vide
res. Ibi venderis inimicis tuis in ſuos ⁊ an
cillas. ⁊ nō erit q̄ emat.

XXIX

Hec ſunt verba federis qđ p̄cepit domi
nus moyſi vt feriret cū filijs iſrael ī ter
ra moab: p̄ter illud fedus qđ cū eis pe/
pigit in oreb. Vocauitqꝫ moyſes omnē iſrael.
⁊ dixit ad eos. Vos vidiſtis vniuerſa que fecit
dn̄s corā vobis in terra egypti pharaoni ⁊ om
nibus ſeruis eius vniuerſeqꝫ terre illiꝰ: tēpta
tiones magnas quas viderūt oculi tui: ſigna il
la portentaqꝫ ingentia. ⁊ nō dedit vobis domi
nus cor intelligēs ⁊ oculos vidētes. ⁊ aures q̄
poſſint audire vſqꝫ in p̄ſentē diē. Adduxit voſ
quadraginta annis ꝑ deſertū: nō ſūt attrita ve/
ſtimēta veſtra: nec calciamēta pedū vr̄orꝝ vetu
ſtate ꝯſūpta ſūt. Panē nō comediſtis. vinuꝫ ⁊
ſiceram nō bibiſtis: vt ſciretis q̄r ipſe ē dn̄s deꝰ
veſter. Et veniſtis ad hūc locū: egreſſuſqꝫ ē ſe
on rex eſebon ⁊ og rex baſan occurrētes nobis
ad pugnā. ⁊ percuſſimus eos ⁊ tulimus terraꝫ
eorꝝ: ac tradidimus poſſidendā ruben ⁊ gad et
dimidie tribui manaſſe. Cuſtodite ergo verba
pacti huius ⁊ implete ea: vt intelligatis vniuer
ſa que facitis. Vos ſtatis hodie cūcti corā domi
no deo veſtro. ꝑncipes veſtri ⁊ tribus ac maio
res natu atqꝫ doctores oīs populus iſrael. libe
ri ⁊ vxores vr̄e ⁊ aduene q̄ tecum morant̄ in ca
ſtris exceptis lignorꝝ ceſoribꝰ ⁊ his q̄ cōportant
aquas: vt tranſeas in federe dn̄i dei tui. ⁊ in iu
reiurādo qđ hodie dn̄s deꝰ tuꝰ ꝑcutit tecū: vt ſu
ſcitet te ſibi in populū. ⁊ ipſe ſit dn̄s deꝰ tuꝰ ſicut
locutus ē tibi. ⁊ ſicut iurauit patribꝰ tuis abra/
hā iſaac ⁊ iacob. Nec vobis ſolis ego hoc fedꝰ
ferio. ⁊ hec iuramēta cōfirmo. ſed cūctis p̄ſenti
bus ⁊ abſentibꝰ. Vos enim noſtis quō habita
uerimꝰ in terra egypti. ⁊ quō trāſierimꝰ ꝑ me/
diū nationū quas trāſeūtes vidiſtis abhomina
tiones ⁊ ſordes. i. idola eorꝝ lignū ⁊ lapidē. ar
gentū ⁊ aurū q̄ colebāt. Ne forte ſit inter vos
vir aut mulier familia aut tribꝰ cuiꝰ cor auerſuꝫ
ē hodie a dn̄o deo vr̄o vt vadat ⁊ ſeruiat dijs il
larū gentiū. ⁊ ſit inter vos radix germinās fel
⁊ amaritudinem. Cūqꝫ audierit verba iuramē
ti huius: benedicat ſibi in corde ſuo dicēs: pax
erit mihi. ⁊ ambulabo in prauitate cordis mei:
⁊ aſſumat ebria ſitientē ⁊ dn̄s nō ignoſcat ei: ſꝫ
tūc q̄ꝫ maxime furor eius fumet. ⁊ zeluſ contra
hominē illū. ⁊ ſedeāt ſup eū oīa maledicta que
ſcripta ſūt in hoc volumine. ⁊ deleat dn̄ſ nomē
eius ſub celo. ⁊ cōſumat eū in ꝑditiōem ex oībus
tribubꝰ iſrael: iuxta maledictiōes que in libro le
gis huiꝰ ac federis cōtinent̄. Dicetqꝫ ſequēs ge
neratio ⁊ filij q̄ naſcent̄ deinceps ⁊ ꝑegrini qui
de longe venerint vidētes plagas terre illiꝰ ⁊ i
firmitates qbꝰ eā afflixerit dn̄s ſulphure ⁊ ſolis
ardore cōburens ita vt vltra non ſerat̄. nec vi
rens quippiā germinet in exemplū ſubuerſio/
nis ſodome ⁊ gomorre. adame ⁊ ſeboim quas
ſubuertit dn̄s in ira ⁊ in furore ſuo. ⁊ dicēt oēs

gentes. Quare ſic fecit dñs terre huic. Que eſt
hec ira furoris eius i menſa. Et reſpondebunt
Quia dereliq̄runt pactū dñi qđ pepigit cū pr̄ibus
eoꝝ qñ eduxit eos de terra egypti. ⁊ ſeruierunt
dijs alienis ⁊ adorauerunt eos quos neſciebāt
⁊ quibus nō fuerāt attributi: iccirco irat⁹ eſt fu
ror dñi ꝯtra terrā iſtā vt induceret ſup eam oīa
maledicta que i hoc volumie ſcripta ſūt: ⁊ eiecit
eos de terra ſua i ira ⁊ i furore ⁊ i indignatione
maxima: ꝓiecitq̄ȝ in terrā alienā ſicut hodie cō
probat̄. Abſcondita a dño deo noſtro quí ma/
nifeſta ſūt nobis ⁊ filijs nr̄is vſq̄ȝ i ſempiternū
vt faciam⁹ vniuerſa legis huius. XXX

Cum ergo venerint ſup te oēs ſmones
iſti benedictio ſiue maledictio quaȝ pro
poſui in cōſpectu tuo: ⁊ ductus penitu
dine cordis tui in vniuerſis gentib⁹ in quas di
ſperſerit te dñs deus tu⁹. ⁊ reuerſus fueris ad
eū: ⁊ obedieris eius imperijs ſicut ego hodie p̄ci
pio tibi cuȝ filijs tuis in toto corde tuo ⁊ in tota
aīa tua: reducet te dñs deus tuus de captiuitate
tua. ac miſerebitur tui. ⁊ rurſuȝ congregabit te
de cunctis populis in quos te ante diſperſit. Si
ad cardines celi fueris diſſipatus. inde te retra
het dñs deus tu⁹. ⁊ aſſumet atq̄ȝ introducet in
terram quā poſſederunt patres tui ⁊ obtinebis
eam. ⁊ benedicens tibi maioris numeri te eſſe
faciet q̄ȝ fuerunt patres tui. Circūcidet domin⁹
deus tu⁹ cor tuum ⁊ cor ſeminis tui vt diligas
dñm deuȝ tuū ex toto corde tuo ⁊ in tota anima
tua vt poſſis viuere. Oēs autem maledictiões
has conuertet ſuper inimicos tuos: ⁊ eos q ode
runt te perſequent̄. Tu aūt reuerteris ⁊ audies
vocem dñi dei tui. facieſq̄ȝ vniuerſa mandata q̄
ego precipio tibi hodie. ⁊ abundare te faciet dñs
deus tu⁹ in cūctis opibus manuū tuarum i ſo/
bole vteri tui. ⁊ in fructu iumentoꝝ tuorum: in
vbertate terre tue. ⁊ in rerū oīuȝ largitate. Re
uertet̄. n. dñs vt gaudeat ſuper te in oībus bo/
nis ſicut gauiſus eſt i pr̄ib⁹ tuis. ſi tñ audieris
vocē dñi dei tui ⁊ cuſtodieris p̄cepta eius ⁊ ce/
rimonias q̄ in hac lege conſcripta ſunt. ⁊ reuer
taris ad dñm deum tuū in toto corde tuo ⁊ in to
ta aīa tua. Mandatū hoc qđ ego p̄cipio tibi ho
die non ſupra te eſt neq̄ȝ procul poſitum nec in
celo ſitū: vt poſſis dicere: quis noſtruȝ valet ad
celū aſcendere: vt deferet illud ad nos vt audia
mus atq̄ȝ opere ꝯpleamus. neq̄ȝ trāſmare po/
ſitū vt cauſeris ⁊ dicas: qs e nobis poterit ma/
re tranſfretare ⁊ illud ad nos vſq̄ȝ deferre vt
poſſim⁹ audire ⁊ facere qđ p̄ceptuȝ eſt: ſȝ iuxta
te eſt ſmo valde in ore tuo ⁊ i corde tuo vt faci/
as illū. Conſidera q̄ hodie ꝓpoſuerī in cōſpe
ctu tuo vitam et bonū et ecōtrario mortē et ma
lū vt diligas dñm deū tuum et ambules in vijs
ei⁹ et cuſtodias mādata illius et cerimonias at
q̄ȝ iudicia et viuas: atq̄ȝ multiplicet te benedi/
catq̄ȝ tibi in terra ad quam ingredierī poſſidē
dā. Si aūt auerſū fuerit cor tuū et audire nolue
ris atq̄ȝ errore deceptus adoraueris deos alie
nos et ſeruieris eis: p̄dico tibi hodie q̄ pereas
⁊ pauco tpe morieris i terra ad quā iordane tranſ
miſſo ingredierī poſſidēdā. Teſtes inuoco ho
die celū et terrā q̄ ꝓpoſuerī vobis vitā et bonū
benedictionē et maledictionē. Elige ḡ vitā vt
et tu viuas et ſemē tuū. et diligas dñm deū tuū
atq̄ȝ obedias voci eius. et illi adhereas. Ipſe ē
enī vita tua et longitudo dierū tuoꝝ vt habites
in terra ꝓ q̄ iurauit dñs pr̄ibus tuis abraham
iſaac et iacob vt daret eā illis. XXXI

Abijt itaq̄ȝ moyſes et locutus ē omnia
verba hec ad vniuerſum iſrael. et dixit
ad eos. Centū viginti annoꝝ ſū hodie
nō poſſū vltra egredi et ingredi. p̄ſertī cū ⁊ dñs
dixerit mihi. non tranſibis iordanē iſtū. Dñs
ergo deus tu⁹ trāſibit ante te. Ipſe delebit oēs
gentes has in conſpectu tuo et poſſidebis eas.
Et ioſue iſte trāſibit ante te: ſicut locutus ē dñs
Facietq̄ȝ dñs eis ſicut fecit ſeon et og regibus
ammoreoꝝ et terre eoꝝ delebitq̄ȝ eos. Cū er
go et hos tradiderit vobis. ſilr̄ facietī eis ſicut
p̄cepi vobis. Viriliī agite et cōfortamini. Noli/
te timere nec paueatī ad ꝯſpectū eoꝝ. q: domi
nus de⁹ tu⁹ ipſe ē ductor tuuſ. et nō dimittet nec
derelinquet te. Vocauitq̄ȝ moyſes ioſue. et dixit
ei corā oī iſrael. Confortare. et eſto robuſtus.
Tu enī introduces ppl'm iſtū i terrā quā datu/
rū ſe pr̄ib⁹ eoꝝ iurauit dñs. et tu eā diuides ſor
te. Et dñs q ductor ē veſter. ipſe erit tecū: nō di
mittet nec derelinquet te. Noli timere nec pa/
ueas. Scripſit itaq̄ȝ moyſes legem hanc et tra
didit eam ſacerdotibus filijs leui qui portabāt
archā federis dñi. et cunctis ſenioribus iſrael.
Precepitq̄ȝ eis dicens. Poſt ſeptē annos an
ni remiſſiōis i ſolēnitate tabernaculoꝝ cōueni
entibus cūctis ex iſrael vt appareāt in ꝯſpectu
dñi dei tui in loco quē elegerit dñs. leges v̄ba
legis hui⁹ corā oīa iſrael: audientibus eis ⁊ in
vnū oī ppl'o cōgregato tam viris q̄ȝ mulierib⁹
paruulis ⁊ aduenis q ſunt intra portas tuas vt
audientes diſcant. ⁊ timeant dominum deū ve
ſtruȝ: ⁊ cuſtodiant impleantq̄ȝ oēs ſermones
legis hui⁹. Filij q̄ȝ eoꝝ q nūc ignorāt. vt audi
re poſſint ⁊ timeāt dñm deū ſuū cūctī dieb⁹ qui

bus verſãt in terra: ad quã vos iordane trāſ
miſſo ꝑgitis obtinendã. Et ait dñs ad moyſen
Ecce ꝓpe ſũt dies mortꝭ tue. Voca ioſue. ⁊ ſta
te in tabernaculo teſtimonij vt ꝑcipiã ei. Abie
rũt ergo moyſes ⁊ ioſue ⁊ ſteterũt in tabernacu
lo teſtimonij: apparuitq; dñs ibi in colũna nu
bis q̄ ſtetit in introitu tabernaculi. Dixitq; do
minus ad moyſen. Ecce tu dormies cũ patribꝰ
tuis. ⁊ populus iſte cõſurgens fornicabit̃ poſt
deos alienos in terra ad quã ingredit̃ vt habi
tet in ea ibi derelinquet me. ⁊ irritũ faciet feduſ
qđ pepigi cum eo. Et iraſcet̃ furor meus cõtra
eum in die illo. ⁊ derelinquã eũ ⁊ abſcõdam fa
ciem meam ab eo. ⁊ erit in deuorationẽ. Inue
nient eũ oĩa mala ⁊ afflictiões: ita vt dicat ĩ illo
die. Vere qꝛ nõ eſt deus mecũ. inuenerunt me
hec mala. Ego aũt abſcondã ⁊ celabo faciẽ me
am in die illo ꝓpter oĩa mala q̄ fecit. qꝛ ſecutꝰ ẽ
deos alienos. Nũc itaq; ſcribite vobis canticũ
iſtud ⁊ docete filios iſrael vt memoriter teneãt
⁊ ore decantent. ⁊ ſit mihi carmen iſtud ꝓ teſti/
monio inter filios iſrael. Introducam enĩ eũ
in terrã pro qua iuraui patribus eius lacte ⁊
melle manantem. Cũq; comederint ⁊ ſaturati
craſſiq; fuerint. cõuertentur ad deos alienos. ⁊
ſeruient eis: detrahentq; mihi ⁊ irritũ faciẽt pa
ctũ meũ. Poſtq̃ȝ inuenerint eũ mala multa ⁊
afflictiones: rñdebit ei canticũ iſtud ꝓ teſtimo
nio quod nulla delebit obliuio ex ore ſemis tui
Scio enĩ cogitationes eius que facturus ſit ho
die anteq̃ȝ introducã eũ in terrã quã ei pollici/
tus ſũ. Scripſit ergo moyſes canticũ. ⁊ docuit fili
os iſrael. Precepitq; ioſue filio nun ⁊ ait. Cõ
fortare. ⁊ eſto robuſtus. Tu enĩ introduces fi
lios iſrael in terrã quã pollicitus ſum. ⁊ ego ero
tecũ. Poſtq̃ȝ ergo ſcripſit moyſes verba legis
huiꝰ in volumine atq; cõpleuit. p̄cepit leuitis q
portabãt archã federis dñi dicẽs. Tollite librũ
iſtũ ⁊ ponite eum in latere arche federis dñi dei
veſtri. vt ſit ibi ꝯtra te in teſtimoniũ. Ego enĩ
ſcio contentionẽ tuã. ⁊ ceruicẽ tuã duriſſimam
Adhuc viuente me ⁊ ingrediente vobiſcũ ſem
per ꝯtẽtioſe egiſtis ꝯtra dñm: quãto magis cũ
mortuꝰ fuero. Cõgregate ad me oẽs maiores
natu ꝑ tribꝰ vr̃as atq; doctores. ⁊ loquar audi
entibus eis ſermones iſtos. ⁊ inuocabo ꝯtra
eos celũ ⁊ terrã. Noui enĩ q̄ poſt mortẽ meã
inique agetis ⁊ declinabitis cito de via quã p̄ce
pi vobis. ⁊ occurrẽt vobis mala in extremo tẽ
pore qñ feceritꝭ malũ ĩ cõſpectu dñi vt irritetis
eũ ꝑ opa manuũ vr̃aꝝ. Locutꝰ ẽ ergo moyſes au/
diẽte vniuerſo cetu iſrł verba carminis huiꝰ. ⁊
ad finẽ vſq; cõpleuit.

XXXII

Audite celi que loquor: audiat terra v
ba oris mei. Concreſcat vt pluuia do/
ctrina mea: fluat vt ros eloquiũ meum
Quaſi imber ſuper herbam ⁊ quaſi ſtille ſuper
gramina: qꝛ nomẽ dñi inuocabo. Date magni
ficẽtiã deo nr̃o: dei perfecta ſunt opa: ⁊ oẽs vie
eius iudicia. Deus fidelis ⁊ abſq; vlla iniqui/
tate: iuſtus ⁊ rectus. Peccauerũt ei: ⁊ non filij
eius in ſordibus. Generatio praua atq; ꝑuer
ſa: heccine reddis dño popule ſtulte ⁊ inſipiẽs
Nũquid nõ ipe ẽ pater tuus q poſſedit te: ⁊ fe/
cit ⁊ creauit te. Memẽto dieꝝ antiquoꝝ: cogi
ta generatiões ſingulas. Interroga patrẽ tuũ
⁊ ãnũciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicẽt tibi. Qñ
diuidebat altiſſimus gẽtes: qñ ſeparabat filios
adã. Conſtituit terminos pploꝝ: iuxta nume/
rũ filioꝝ iſrael. Pars aũt dñi pplꝭ eius: iacob
funiculus hereditatis eiꝰ. Inuenit eũ in terra
deſerta ĩ loco horroris ⁊ vaſte ſolitudinis. Cir
cũduxit eũ ⁊ docuit: ⁊ cuſtodiuit quaſi pupillã
oculi ſui. Sicut aquila ꝓuocans ad volandũ
pullos ſuos: ⁊ ſuper eos volitans. Expandit
alas ſuas: ⁊ aſſumpſit eum atq; portauit in hu
meris ſuis. Dñs ſolus dux eius fuit ⁊ nõ erat
cũ eo deus alienus. Conſtituit eum ſuper excel
ſam terrã: vt comederet fructꝰ agroꝝ. Vt ſug
geret mel de petra: oleumq; de ſaxo duriſſimo
Butyrũ de armẽto ⁊ lac de ouibus: cũ adipe
agnoꝝ ⁊ arietũ filioꝝ baſan. Et hircos cũ me/
dulla tritici: ⁊ ſanguinẽ vue biberẽt meraciſſi/
mũ. Incraſſatus eſt dilectus ⁊ recalcitrauit: in
craſſatus ĩpinguatus dilatatus. Dereliquit de
um factorem ſuum: ⁊ receſſit a deo ſalutari ſuo
Prouocauerũt eũ in dijs alienis ⁊ in abhomi
natiõibus ad iracũdiã cõcitauerũt. Immolaue
rũt demonijs ⁊ nõ deo: dijs quos ignorabant.
Noui recẽteſq; venerũt: quos nõ coluerũt pa
tres eoꝝ. Deũ q te genuit dereliquiſti: ⁊ oblitꝰ
es dñi creatoris tui. Vidit dñs ⁊ ad iracũdiam
cõcitatꝰ ẽ: qꝛ ꝓuocauerunt eũ filij ſui ⁊ filie. Et
ait: abſcondã faciẽ meã ab eis: ⁊ conſiderabo
nouiſſima eoꝝ. Generatio enĩ ꝑuerſa ẽ. ⁊ in/
fideles filij. Ipi me ꝓuocauerũt in eo qui non
erat deus. ⁊ irritauerunt in vanitatibꝰ ſuis. Et
ego ꝓuocabo eos in eo q nõ ẽ pplꝭ. ⁊ in gente
ſtulta irritabo illos. Ignis ſuccenſus ẽ in furo
re meo: et ardebit vſq; ad inferni nouiſſima.
Deuorabitq; terrã cũ germine ſuo: ⁊ montiũ
fundamenta cõburet. Congregabo ſuper eos
mala: ⁊ ſagittas meas cõplebo ĩ eis. Cõſumẽt̃
fame: ⁊ deuorabũt eos aues morſu amariſſimo

Dentes beſtiarū imittā in eos: cum furore tra
hentiū ſup terrā atq̄ ſerpentiū. Foris vaſta/
bit eoſ gladius ⁊ intus pauor: iuuenē ſil̄ ac vir
ginē lactentē cū hoīe ſene. Et dixi: vbi nā ſunt
ceſſare faciā ex hoībus memoriā eoꝝ. Sed ꝓ/
pter irā inimicoꝝ diſtuli: ne forte ſupbirēt ho/
ſtes eoꝝ. et dicerēt. Manus nr̄a excelſa. et nō
dominꝰ fecit hec oīa. Gens abſq̄ cōſilio eſt et
ſine prudētia: vtinā ſaperēt et intelligerent ac
nouiſſima ꝓuiderēt. Quō perſequebat̄ vnuſ
mille. et duo fugarēt decē milia? Nōne ideo q:
deꝰ ſuꝰ vendidit eoſ. ⁊ dn̄ſ cōcluſit illoſ. Non
enī ē deꝰ nr̄: vt dij eoꝝ: et inimici nr̄i ſunt iudi
ces. De vinea ſodomoꝝ vinū eoꝝ. et de ſub/
urbanis gomorre. Vua eoꝝ vua fellis. et bo/
trus amariſſimꝰ. Fel draconum vinum eoꝝ et
venenū aſpidū inſanabile. Nōne hec condita
ſūt apud me. et ſignata in theſauris meis. Mea
ē vltio et ego retribuā eis in tpe: vt labat̄ pes
eorū. Iuxta ē dies perditiōis: et adeſſe feſtināt
tēpora. Iudicabit dominꝰ ppl'm ſuū: et in ſer/
uis ſuis miſerebitur. Videbit ꝙ infirmata ſit
manus. ⁊ clauſi quoq̄ defecerūt: reſiduiq̄ con
ſūpti ſūt. Et dicēt: vbi ſūt dij eoꝝ in quibꝰ ha/
bebāt fiduciā? De quoꝝ victimis comedebāt
adipes. ⁊ bibebāt vinū libaminū. Surgant et
opitulent̄ vobis: ⁊ in neceſſitate vos ꝓtegant
Videte ꝙ ego ſim ſolus. ⁊ nō ſit alius deꝰ pre/
ter me. Ego occidā ⁊ ego viuere faciam: percu
tiam ⁊ ego ſanabo. ⁊ non eſt qui de manu mea
poſſit eruere. Leuabo ad celum manū meā. et
dicā: viuo ego in eternū. Si acuero vt fulgur
gladiū meū. ⁊ arripuerit iudiciū manus mea.
Reddā vltionē hoſtibus meis. ⁊ his q oderūt
me retribuā. Inebriabo ſagittas meas ſangui
ne: ⁊ gladiꝰ meꝰ deuorabit carnes. De cruore
occiſoꝝ. ⁊ de captiuitate nudati inimicorū ca/
pitis. Laudate gētes populū eius: quia ſan/
guinem ſeruoꝝ ſuorum vlciſcet̄. Et vindictā
retribuet in hoſtes eoꝝ. ⁊ ꝓpitius erit terre po/
puli ſui. Venit ergo moyſes ⁊ locutꝰ ē oīa ver
ba cantici huiꝰ in auribus ppl'i. ipſe ⁊ ioſue filiꝰ
nun. Cōpleuitq̄ oēs ſermones iſtos loquens
ad vniuerſū iſrl'. ⁊ dixit ad eos. Ponite corda
veſtra in oīa vba q̄ ego teſtifico: vobis hodie
vt mandetis ea filijs veſtris cuſtodire ⁊ facere
⁊ implere vniuerſa que ſcripta ſūt in volumine
legis huiꝰ: q: nō in caſſū ꝑcepta ſūt vobis: ſed
vt ſinguli in eis viuerēt: que faciētes longo ꝑ
ſeueretis tpe in terra ad quā iordane trāmiſſo
ingredimini poſſidendā. Locutuſq̄ ē dn̄s ad
moyſen in eadem die dicēs: Aſcende in mon

tem iſtum abarim in montē nebo qui ē in ter/
ra moab cōtra hiericho. ⁊ vide terrā chanaan
quā ego tradā filijs iſrl' obtinēdā. ⁊ morere in
monte. Quē cōſcendēs iūgeris pplis tuis. ſicut
mortuus ē aaron frater tuus in monte hor et
appoſitus pplis ſuis: q: ꝑuaricati eſtis contra
me in medio filioꝝ iſrl' ad aq̄s cōtradictionis i
cades deſerti ſyn. ⁊ non ſanctificaſtis me inter
filios iſrael. E cōtra videbis terram. ⁊ non in/
grederis in eā: quam ego dabo filijs iſrael.

Hec ē benedictio qua be/ XXXIII
nedixit moyſes hō dei filijs iſrael ante
mortē ſuā. Et ait: Dn̄s de ſyna venit
⁊ de ſeyr ortꝰ ē nobis. Apparuit de monte pha
ran. ⁊ cū eo ſanctoꝝ milia. In dextera eiꝰ ignea
lex: dilexit populos. Oēs ſcī in manu illiꝰ ſunt
⁊ q appropinquāt pedibꝰ eius: accipiēt de do/
ctrina illius. Legē ꝑcepit nobis moyſes: here
ditatē multitudinis iacob. Erit apud rectiſ/
ſimū rex: cōgregatis principibꝰ populi cū tri/
bubus iſrael. Viuat ruben ⁊ non moriat̄: et ſit
paruus in numero. Hec eſt iude benedictio.
Audi dn̄e vocē iude: ⁊ ad populū ſuū intro/
duc eū. Manus eiꝰ pugnabāt ꝓ eo. ⁊ adiutor
illius ꝯtra aduerſarios eius erit. Leui q̄ȝ ait.
Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro ſancto tuo
quē ꝓbaſti in tēptatiōe: ⁊ iudicaſti ad aq̄s con
tradictiōis. Qui dixit prī ſuo ⁊ mrī ſue neſcio
vos: ⁊ frībus ſuis ignoro illos. ⁊ neſcierūt fi/
lios ſuos. Hi cuſtodierūt eloquiū tuū ⁊ pactū
tuū ſeruauerūt: iudicia tua o iacob. ⁊ legē tuam
o iſrael. Ponent thymiama in furore tuo: et
holocauſta ſuper altare tuū. Benedic dn̄e for/
titudini eius ⁊ opa manuū illius ſuſcipe. Per
cutie dorſa inimicoꝝ eiꝰ: ⁊ q oderūt eū nō ꝯſur
gāt. Et beniamin ait: Amātiſſimꝰ dn̄i habita
bit ꝯfidēter in eo: q̄ſi in thalamo tota die mora
bit. ⁊ inter humeros illius requieſcet. Ioſeph
quoq̄ ait: De bn̄dictiōe dn̄i terra eius: de po/
mis celi ⁊ rore atq̄ abyſſo ſubiacente. De po/
mis fructuū ſolis ac lune: de vertice antiquoꝝ
mōtiū: de pomis colliū eternoꝝ. ⁊ de frugibus
terre: ⁊ de plenitudine eiꝰ. Bn̄dictio illiꝰ q ap/
paruit in rubo veniat ſup caput Ioſeph: ⁊ ſup
verticē nazarei inter frēs ſuos. Quaſi ꝓmoge
niti tauri pulchritudo eiꝰ: cornua rhinocerotis
cornua illius. In ipſis vētilabit gētes vſq̄ ad
terminos terre. He ſūt multitudines ephraim:
⁊ hec milia manaſſe. Et zabulon ait: Letare za
bulon in exitu tuo: ⁊ yſachar in tabernaculis
tuis: populos vocabūt ad mōtē: ibi immolabūt
victimas iuſticie. Qui inundationē maris q̄ſi

lac ſuggẽt: ⁊ theſauros abſconditos arenarum
Er gad ait. Bñdictus in latitudine gad. Quaſi
leo requieuit: cepitq̧ brachiũ et verticẽ. Et vi
dit pncipatũ ſuũ q in pte ſua doctor cẽt repoſi/
tus. q fuit cũ pncipibus populi ⁊ fecit iuſticias
dñi: ⁊ iudiciũ ſuũ cũ iſrael. Dan q̧ ait. Dan ca
tulus leonis: fluet largiter de baſan. Et nepta
lim dixit. Neptalim abundantia perfruetur. ⁊
plenus erit benedictionibus dñi. Mare ⁊ me
ridiẽ poſſidebit. Aſſer q̧ ait. Benedict⁹ i filijs
aſer. Sit placẽs frib⁹ ſuis: ⁊ tigat in oleo pedẽ
ſuũ. Ferrũ ⁊ es calciamentũ ei⁹. Sicut dies iu
uẽtutis tue: ita ⁊ ſenectus tua. Nõ ẽ alius vt de
us rectiſſimi. Aſcẽſor celi auxiliator tuus. Ma
gnificẽtia eius diſcurrũt nubes: habitaculum
eius ſurſũ. ⁊ ſubter brachia ſempiterna. Ejiciet
a facie tua inimicũ. dicẽtq̧ cõterere. Habi/
tabit iſrael cõfidenter ⁊ ſolus. Oculus iacob in
terra frumẽti ⁊ vini: celiq̧ caligabũt rore. Be
at⁹ tu iſrael. Quis ſilis tui. pplẽ q ſaluarẽ i do/
mino. Scutum auxilij tui. ⁊ gladius glorie tue
Negabũt te inimici tui. ⁊ tu eoꝝ colla calcabis

Aſcendit ẽ moyſes de XXXIIII
cãpeſtribus moab ſup montem nebo i
verticẽ phaſga contra hiericho. oñdit
q̧ ei dñs omnẽ terrã galaad vſq̧ dan. ⁊ vni/
uerſũ neptalim terramq̧ ephraim ⁊ manaſſe ⁊
omnẽ terrã iuda vſq̧ ad mare nouiſſimum. et
auſtralẽ ptẽ ⁊ latitudinẽ cãpi hiericho ciuitatis
palmarũ vſq̧ ſegor. Dixitq̧ dñs ad eũ. Hec
eſt terra ꝓ qua iuraui abraham iſaac ⁊ iacob di
cẽs. Semini tuo dabo eã. Vidiſti eã oculis tu
is. ⁊ nõ trãſibis ad illã. Mortuuſq̧ ẽ ibi moy
ſes ſeru⁹ dñi in terra moab iubẽte dño. ⁊ ſepeli
uit eũ in valle terre moab ↄtra phogor. ⁊ nõ co
gnouit hõ ſepulchrũ ei⁹ vſq̧ in pñtẽ diẽ. Moy
ſes centũ ⁊ viginti annoꝝ erat qñ mortuus eſt.
Nõ caligauit oculus ei⁹: nec dentes illius mo
ti ſunt. Fleuerũtq̧ eũ filij iſrael in cãpeſtribus
moab triginta dieb⁹. ⁊ cõpleti ſũt dies planct⁹
lugentiũ moyſen. Joſue vo filius nun reple/
tus ẽ ſpũ ſapiẽtie. q: moyſes poſuit ſup eũ ma/
nus ſuas. Et obedierũt ei filij iſrl: feceruntq̧ ſi
cut pcepit dñs moyſi. Et nõ ſurrexit ꝓpheta
vltra i iſrael ſicut moyſes quẽ noſſet dñs facie
ad faciẽ in oibus ſignis atq̧ portentis que mi
ſit p eũ vt faceret in terra egypti pharaoni ⁊ oĩ
bus ſuis eius vniuerſeq̧ terre illius. ⁊ cũctam
manũ robuſtã magnaq̧ mirabilia q̃ fecit moy
ſes corã vniuerſo iſrael.

¶ Explicit deuteronomiũ. Incipit ꝓlog⁹
beati hieronymi pſbyteri in librum Joſue.

Tandem finito pentateucho moy
ſi velud grãdi fenore liberati: ad
ihm filium naue manum mittim⁹
quem hebrei ioſue ben nun. i. io/
ſue filium nun vocant. ⁊ ad iudi
cum librum quem ſopthim appellant: ad ruth
quoq̧ ⁊ heſter quos hiſdem nominibus effe/
runt. Monemuſq̧ lectorem vt ſiluam hebrai
corum nominum. ⁊ diſtinctiones per membra
diuiſas. diligens ſcriptura conſeruet: ne ⁊ no/
ſter labor ⁊ illi⁹ ſtudiũ pereat. Et vt i pmis qđ
ſepe teſtatus ſum ſciat me nõ in reprehenſionẽ
veterũ noua cudere ſicut amici mei criminãtur
ſed ꝓ virili portione offerre lingue mee hoib⁹
quos tamẽ nřa delectãt: vt ꝓ grecoꝝ hexaplis
que ⁊ ſumptu ⁊ labore maximo indigent. editi
onem noſtrã habeãt. Et ſicubi in antiquoꝝ vo
luminũ lectione dubitarint: hec illis cõferentes
inueniant qđ requirũt. Maxime cũ apud lati/
nos tot ſint exemplaria quot codices. ⁊ vnuſq̧
q̧ ꝓ arbitrio ſuo vel addiderit vel ſubtraxerit
qđ ei viſum eſt: ⁊ vtiq̧ non poſſit verũ eſſe qđ
diſſonat. Unde ceſſet arcuato vulnere ↄtra nos
inſurgere ſcorpius. ⁊ ſanctũ op⁹ venenata car
pere lingua deſiſtat: vel ſuſcipiens ſi placet vel
contẽnens ſi diſplicet: memineritq̧ illoꝝ ver/
ſuum. Os tuũ abũdauit malitia. ⁊ lĩgua tua cõ
cinnabat dolos. Sedens aduerſus fratrem tu
um loquebaris. ⁊ aduerſus filiũ matris tue po
nebas ſcandalũ: hec feciſti. ⁊ tacui. Exiſtimaſti
inique q ero tui ſimilis: arguã te ⁊ ſtatuã ↄtra fa
ciẽ tuã. Que eni audientis vel legẽtis vtilitas
ẽ nos laborãdo ſudare. ⁊ alios detrahendo la/
borare: dolere iudeos q calũniandi eis ⁊ irri/
dẽdi xpianos ſit oblata occaſio. ⁊ eccleſie homi
nes id deſpicere imo lacerare vnde aduerſarij
torqueant. Qđ ſi vetus eis tm̃ iterpretatio pla
cet: que ⁊ mihi non diſplicet: ⁊ nihil extra reci/
piendum putant: cur ea que ſub aſtericis ⁊ obe
lis vel addita ſunt vł amputata. legunt ⁊ negli
gunt. Quare danielem iuxta theodotionis tra
ditionem eccleſie ſuſceperũt. Cur origenẽ mi/
rant ⁊ euſebiũ pãphili: cũctas editiones ſimili
ter differentes. Aut que ſuã ſtulticia: poſtq̃ ve
ra dixerint ꝓferre que falſa ſunt. Unde autem
in nouo teſtamento ꝓbare poterũt aſſumpta te
ſtimonia q̃ in libris veterib⁹ nõ habent. Hec
dicimus ne ſolũ calũniantib⁹ tacere videamur.
Ceteꝝ poſt ſcẽ paule dormitionẽ cui⁹ vita vir
tutis exemplũ eſt. ⁊ hos libros quos euſtochio
virgini xpi negare nõ potuit: decreuim⁹ dũ ſpi
rit⁹ hos regit art⁹ ꝓphaꝝ explanationi incũbere

⁊ omiſſuꝫ iã diu opus quaſi quodã poſtliminio
repetere: ꝑſertim cũ ⁊ ãmirabilis ſcũſqꝫ vir pã
machius hoc idē litteris ſtagũct: ⁊ nos ad patri
am feſtinantes mortiferos ſyrenarũ cantus ſur
da debeamus aure tranſire.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentũ.

Jeſus filius naue. typum dñi nõ ſolum
in geſtis verũ etiam in noīe gerēs: trã
ſit iordanē hoſtiũ regna ſubuertit. diui
dit terram victori pplo ⁊ ꝑ ſingulas vrbes: vi
culos. montes. flu ia. torrētes atqꝫ ꝯfinia: eccle
ſie celeſtiſqꝫ irl'm ſpiritualia regna deſcribit.

Incipit liber Joſue. Caplm. I

Et factum eſt poſt
mortem moyſi ſerui dñi: vt loque
retur dñs ad ioſue filium nun mi
niſtruꝫ moyſi. ⁊ diceret ei. Moy
ſes ſeruus meus mortu⁹ eſt. Surge ⁊ trãſi ior
danē iſtum tu ⁊ omnis populus tecuꝫ: in terrã
quam ego dabo filijs iſrael. Omnem locũ quē
calcauerit veſtigium pedis veſtri. vobis tradã
ſicut locutus ſum moyſi. A deſerto ⁊ libano vſ
qꝫ ad fluuium magnum eufraten omnis terra
etheorum vſqꝫ ad mare magnum contra ſolis
occaſum erit terminus veſter. Nullus poterit
vobis reſiſtere cũctis dieb9 vite tue. Sicut fui
cũ moyſe. ita ero tecum: nõ dimittã nec derelin
quam te. Confortare. ⁊ eſto robuſtus. Tu. n.
forte diuides pplo huic terrã: ꝓ qua iuraui pa/
trib⁹ tuis vt traderē eã illis. Confortare igit̃ ⁊
eſto robuſtus valde. vt cuſtodias ⁊ facias oēꝫ
legē quã ꝑcepit tibi moyſes ſeru⁹ meus. Ne de
clines ab ea ad dextrã vel ad ſiniſtram vt intel
ligas cuncta que agis. Non recedat volumē le
gis huius ab ore tuo ſed meditaberis in eo die/
bus ac noctibus: vt cuſtodias ⁊ facias omnia q̃
ſcripta ſunt in eo. Tunc diriges viam tuã ⁊ intel
ligas eam. Ecce precipio tibi. confortare ⁊ eſto
robuſtus. Noli metuere ⁊ noli timere. quoniã
tecũ eſt dñs deus tuus in oībus ad q̃cũqꝫ per/
rexeris. Precepitqꝫ ioſue principib⁹ ppli dicēſ
Trãſite per medium caſtroꝝ: ⁊ imperate pplo
ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm̃ poſt di
em tertiũ trãſibitis iordanē: ⁊ intrabitis ad poſ
ſidendã terrã quã dñs deus noſter daturus eſt
nobis. Rubenitis quoqꝫ ⁊ gadditis ⁊ dimidie
tribui manaſſe ait. Mementote ſermonis quē
precepit vobis moyſes famulus domini dicēs
Dñs deus veſter dedit vobis requiē ⁊ oēm ter
ram. Vxores vr̃e ⁊ filij vr̃i ac iumenta mane/
bunt in terra quã tradidit vobis moyſes tranſ
iordanem. Vos aũt trãſite armati ante fratres
veſtros oēs fortes manu et pugnate ꝓ eis. do
nec det requiem dñs fratrib⁹ veſtris ſicut et vo
bis dedit. et poſſideãt ipi q̃ꝫ terrã quã dñs de⁹
veſter datur⁹ ē eis. et ſic reuertemini in terraꝫ
poſſeſſionis veſtre. et habitabit' in ea quã vo/
bis dedit moyſes famulus dñi trãs iordanē cõ
tra ſolis ortũ. Rñderuntqꝫ ad ioſue. atqꝫ dixe
rũt. Oīa q̃ precepiſti nobis faciem⁹ et quocũqꝫ
miſeris. ibimus. Sicut obediuimus in cũctis
moyſi. ita obediemus et tibi: tm̃ ſit dñs deus te
cum ſicut fuit cũ moyſe. Qui contradixerit ori
tuo et non obedierit cunctis ſermonibus quos
preceperis ei moriat̃. Tu tm̃ confortare. et vi/
riliter age. II

Miſit igitur ioſue fili⁹ nun de ſethim du
os viros exploratores in abſcondito et
dixit eis. Ite et conſiderate terram vr/
bēqꝫ hiericho. Qui pergentes ingreſſi ſũt do
mũ mulier' meretric' nomine raab. et quieue
runt apud eam. Nunciatũqꝫ eſt regi hiericho.
et dictũ. Ecce viri ingreſſi ſũt huc per noctē de
filijs iſrael. vt explorent terrã. Miſitqꝫ rex hie
richo ad raab dicēs. Educ viros qui venerũt
ad te. et ingreſſi ſunt domũ tuã. Exploratores
quippe ſunt. et omnē terram conſiderare vene
runt. Tollēſqꝫ mulier viros. abſcondit et aĩt.
Fateor venerũt ad me. ſed neſciebam vñ eēnt
Cũqꝫ porta clauderetur in tenebris. et illi pari
ter exierunt. neſcio quo abierũt. Perſequimi/
ni cito et cõprehēdet' eos. Ipa aũt fecit aſcēde
re viros in ſolarium domus ſue: operuitqꝫ eoſ
ſtipula lini que ibi erat. Hi aũt q miſſi fuerant
ſecuti ſunt eos per viam que ducit ad vadum
iordanis: illiſqꝫ egreſſis ſtatim porta clauſa ē.
Nec dũ obdormierant q latebant. et ecce muli
er aſcendit ad eos. et ait. Noui q dñs tradide/
rit vobis terrã. Etenim irruit in nos terror ve/
ſter et elanguerũt oēs habitatores terre. Audi
uim⁹ q̃ ſiccauerit dñs aquas mar' rubri ad ve
ſtrũ introitũ quando egreſſi eſtis de egypto. et
q̃ feceritis duob⁹ amorreoꝝ regib⁹ qui erãt trãs
iordanem. ſeon et og quos interfeciſt'. Et hec
audientes pertimuim⁹ ⁊ elanguit cor nr̃m. nec
remanſit in nobis ſpũs ad introitũ vrm̃. Dñs
enim de⁹ veſter ipſe eſt de⁹ in celo ſurſum: et in
terra deorſũ. Nũc ergo iurate mihi ꝑ dñm vt
quõ ego miam feci vobiſcuꝫ: ita et vos faciatis
cũ domo patr' mei: detiſqꝫ mihi verum ſignũ
vt ſaluetis patrē meũ et matrē. fr̃es ac ſorores
meas et oīa q̃ illoꝝ ſunt. et eruat' aĩas nr̃as a
morte. Qui reſpõderunt ei. Aĩa nr̃a ſit ꝓ vo

bis in mortē. ſi tamē nō ꝓdiderꝭ nos. Cumqꝫ
tradiderit nob dominꝰ terrā facienꝰ in te miaꝫ
et veritatē. Demiſit ḡ eos ꝑ funē de feneſtra.
Domꝰ enim eiꝰ herebat muro. Dixitqꝫ ad eos
Ad montana cōſcendite. ne forte occurrāt vo/
bis reuertentes: ibiqꝫ latitate tribꝰ diebꝰ donec
redeam. et ſic ibitꝭ ꝑ viā veſtrā. Qui dixerunt
ad eā. Innoxij erimꝰ a iuramento hoc quo ad/
iuraſti nos ſi ingredientibꝰ nobis terrā ſignum
nō fuerit funiculus iſte coccineus. et ligaueris
eū i feneſtra ꝑ quā demiſiſti nos. et patrē tuū
ac matrē fr̄eſqꝫ ⁊ oēm cognationem tuā cōgre
gauerꝭ in domū tuā. Qui oſtiū domꝰ tue egreſ
ſus fuerit: ſanguis ipſius erit i caput eiꝰ. ⁊ nos
erimꝰ alieni. Cūctoꝝ autē ſanguis q tecū in do
mo fuerit: redūdabit in caput noſtrū. ſi eos ali
quis tetigerit. Qꝫ ſi nos prodere volueris ⁊ ſer
monē iſtū ꝓferre in mediū. erimus mundi ab
hoc iuramēto quo adiuraſti nos. Et illa rñdit
Sicut locuti eſtis. ita fiat. Dimittenſqꝫ eos vt
pergerent: appendit funiculū coccineum in fe
neſtra. Illi vero ambulantes peruenerunt ad
montana. ⁊ manſerunt ibi tres dies donec re/
uerterentꝰ qui fuerāt ꝑſecuti. Querentes eni ꝑ
oēm viā nō repperērūt eos. Quibꝰ vrbem in
greſſis reuerſi ſunt et deſcenderunt explorato/
res de monte. et tranſito iordane venerunt ad
ioſue filiū nū. narraueruntqꝫ ei oia q̄ acciderāt ſi
bi atqꝫ dixerūt. Tradidit dñs oēm terrā hanc
in manus noſtras. ⁊ timore ꝓſtrati ſūt cuncti
habitatores eius. III

L Euitur ioſue de nocte conſurgens mo
uit caſtra. egredienteſqꝫ de ſethim. ve
nerūt ad iordanē ipſe ⁊ oēs filij iſrl̄. et
morati ſūt ibi ꝑ tres dies. Quibꝰ euolutis tran
ſierūt p̄cones ꝑ caſtroꝝ mediū. ⁊ clamare cepe
runt. Qn̄ videritis archā federis dñi dei vr̄i ⁊
ſacerdotes ſtirpis leuitice portantes eā. vos q̄ꝫ
ꝯſurgite ⁊ ſequimini precedētes: ſitqꝫ iter vos
⁊ archam ſpaciū cubitoꝝ duū miliū vt ꝓcul vi/
dere poſſitis: ⁊ noſſe per quā viā ingrediami/
ni. quia prius non ambulaſtis per eā. ⁊ cauete
ne appropinquetis ad archā. Dixitqꝫ ioſue ad
populū. Sanctificamini. cras eni faciet dñs in
ter vos mirabilia. Et ait ad ſacerdotes. Tolli/
te archam federꝭ. ⁊ p̄cedite populū. Qui iuſſa
cōplentes tulerūt. ⁊ ambulauerūt ante eos. Di
xitqꝫ dñs ad ioſue. Hodie incipiam exaltare te
corā oī iſrael. vt ſciāt ꝙ ſicut cū moyſe fui: ita et
tecū ſim. Tu aūt p̄cipe ſacerdotibus qui portant
archam federis. ⁊ dic eis. Cū ingreſſi fueritis
partem aque iordanis: ſtate i ea. Dixitqꝫ ioſue
ad filios iſrael. Accedite huc ⁊ audite verbum
domini dei veſtri. Et rurſū in hoc inquit ſcietꝭ
ꝙ dominus deus viuēs in medio veſtri ē. ⁊ di
ſperdet in cōſpectu veſtro chananeū ⁊ etheum
eueū ⁊ phereçeū. gergeſeū q̄ꝫ ⁊ iebuſeū ⁊ amor
reū. Ecce archa federis dñi oīs terre antecedet
vos per iordanē. Parate duodecim viros de
duodeci tribubꝰ iſrael: ſingulos ꝑ ſingulas tri
bus. Et cū poſuerint veſtigiā pedū ſuoꝝ ſacer
dotes qui portāt archā federis dñi dei vniuerſe
terre in aquis iordanis. aque q̄ inferiores ſunt
decurrēt atqꝫ deficiēt: q̄ aūt deſuper veniūt. in
vna mole cōſiſtēt. Igitꝰ egreſſus ē populus de
tabernaculis ſuis vt trāſirēt iordanē. ⁊ ſacerdo
tes qui portabāt archā federis ꝑgebāt ante eū.
Ingreſſiſqꝫ eis iordanē ⁊ pedibus eoꝝ in p̄te
aque tinctis: iordanis aūt ripas aluei ſui tēpore
meſſis impleuerat: ſteterunt aq̄ deſcēdentes in
loco vno. ⁊ ad inſtar mōtis intumeſcētes appa
rebāt ꝓcul ab vrbe q̄ vocatꝰ edō vſqꝫ ad locū ſar
than: que autem inferiores erant in mare ſolitu
dinis qđ nūc vocatꝰ mortuū deſcenderūt vſqꝫ
quo oio deficerent. Populus aūt incedebat cō
tra iordanem. ⁊ ſacerdotes q portabāt archam
federis dñi ſtabāt ſup ſiccā humū in medio ior
dānis accincti. oīſqꝫ ppl's ꝑ aridū aluēū trāſibat.

Q Uibꝰ trāſgreſſis dixit dñs IIII
ad ioſue. Elige duodeci viros ſingu/
los per ſingulas tribꝰ. ⁊ precipe eis vt
tollant de medio iordanis alueo vbi ſteterūt pe
des ſacerdotū: duodecim duriſſimos lapides:
quos ponetis in loco caſtroꝝ vbi fixeritis hac
nocte tentoria. Vocauitqꝫ ioſue duodecim vi
ros quos elegerat de filijs iſrl̄ ſingulos de ſin
gulis tribubus: ⁊ ait ad eos. Ite ante archā do
mini dei veſtri ad iordanis medium. ⁊ portare
inde ſinguli ſingulos lapides in humeris vr̄is
iuxta numerum filioꝝ iſrael: vt ſit ſignū inter
vos. Et qn̄ interrogauerint vos filij vr̄i cras
dicentes: quid ſibi volūt iſti lapides: rñdebitis
eis. Defecerunt aque iordanis ante archā fede
ris dñi cū tranſirēt eū. icirco poſiti ſūt lapides
iſti in monimentū filioꝝ iſrael vſqꝫ in eternum
Fecerūt ergo filij iſrael ſicut precepit eis ioſue
portātes de medio iordanis alueo duodecim la
pides vt dñs ei i perauerat iuxta numeꝝ filioꝝ
iſrael vſqꝫ in locū in quo caſtrametati ſūt. ibiqꝫ
poſuerūt eos. Alios q̄ꝫ duodecim lapides ꝑo/
ſuit ioſue i medio iordanis alueo vbi ſteterunt
ſacerdotes qui portabāt archā federis. ⁊ ſūt ibi
vſqꝫ in p̄ſētē diē. Sacerdotes aūt qui portabāt
archā ſtabāt in iordanis medio: donec oia com

plerent q̃ iosue vt loqueret̃ ad populū p̄ceꝑat dñs. ⁊ dixerat ei moyses. Festinauitq; popul⁹ ⁊ trāsijt. Cūq; trāsissent oēs: transiuit ⁊ archa dñi: sacerdotes quoq; ꝑgebāt ante populū. Filij quoq; ruben ⁊ gad ⁊ dimidia trib⁹ manasse armati precedebāt fr̄es suos filios israel: sicut eis p̄ceꝑat moyses. ⁊ quadraginta pugnatorū milia ꝑ turmas ⁊ cuneos incedebāt per plana atq; cāpestria vrbis hiericho. In illo die magnificauit dñs iosue corā oī isrl': vt timerēt eū sicut timuerant moysen dum adhuc viueret. Dixitq; ad eum. Precipe sacerdotibus q portant archam federis vt ascendant de iordane. Qui precepit eis dicēs: Ascendite de iordane. Cūq; ascendissent portantes archam federis domini ⁊ siccā humū calcare cepissent: reuerse sūt aq̄ in alueū suū. ⁊ fluebāt sicut ante cōsueuerant. Populus aūt ascēdit de iordane decimo die mēsis p̄mi ⁊ castrametati sūt in galgalis cōtra orientalē plagā vrbis hiericho. Duodecim quoq; lapides q̄s de iordanis alueo sūpserant posuit iosue in galgalis ⁊ dixit ad filios israel. Qñ interrogauerint filij vr̄i cras patres suos ⁊ dixerint eis: qd sibi volūt lapides isti? docebitis eos atq; dicetis: Per siccum alueū transiuit isrl' iordanē istū: siccāte dño deo nr̄o aq̄s ei⁹ in conspectu nr̄o: donec trāsiremus sicut fecerat prius in mari rubro qd siccauit donec trāsiremus: vt discāt oēs terrarū ppl'i fortissimā dei manū vt ⁊ vos timeatis deū vr̄m oī tempore.

V

Postq̄ ergo audierūt oēs reges amorreorū q habitabāt trans iordanē ad occidentalē plagam ⁊ cuncti reges chanaan q ꝓpinqua possidebāt magni maris loca: q siccasset dñs fluēta iordanis corā filijs israel donec trāsirēt: dissolutū est cor eorū ⁊ nō remansit in eis spūs: timentiū introitū filiorū israel. Eo tp̄e ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos. ⁊ circūcide secūdo filios israel. Fecit q̄ qd iusserat dñs. ⁊ circūcidit filios isrl' in colle preputiorū. Hec aūt causa ē secunde circūcisionis. Oīs ppl's q egressus est de egypto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto per longiss.imos vie circuitus q oēs circūcisi erant. populus aūt qui natus ē in deserto per quadraginta ānos itineris latissime solitudinis incircūcisus fuit donec cōsumerent̃ qui nō audierūt vocē domini. ⁊ quibus añ iurauerat vt ostēderet eis terrā lacte ⁊ melle manantē. Horū filij in locū successerūt patrum. circūcisi sūt a iosue q sicut nati fuerant in p̄putio erant: nec eos in via aliquis circūciderat.

Postq̄ aūt oēs circūcisi sūt: manserūt in eodē castrorū loco donec sanarent̃. Dixitq; dñs ad iosue. Hodie abstuli opprobriū egypti a vobis. Vocatūq; est nomen loci illius galgala vsq; in p̄sentē diem. Manseruntq; filij isrl' in galgalis ⁊ fecerūt phase quartadecima die mēsis ad vesperū in campestribus hiericho, ⁊ comederūt de frugib⁹ terre die altero, ⁊ azimos panes ⁊ polentā eiusdē anni. Defecitq; manna postq̄ comederūt de frugib⁹ terre: nec vsi sunt vltra cibo illo filij isrl': sed comederunt de frugibus p̄sentis āni terre chanaan. Cū autē esset iosue in agro vrbis hiericho leuauit oculos ⁊ vidit virū stantē cōtra se euaginatū tenentē gladiū: perrexit ad eū. ⁊ ait: Noster es: an aduersariorū? Qui respōdit: Nequaq̄: sed sum princeps exercitus dñi. ⁊ nunc venio. Cecidit iosue ꝓnus in terrā. ⁊ adorans ait: Quid dominus meus loquitur ad seruum suū? Solue inquit calciamentū de pedibus tuis. Loc⁹ enim in q̄ stas sāctus est. Fecitq; iosue vt sibi fuerat imperatum.

VI

Hiericho aūt clausa erat atq; munita timore filiorū israel, ⁊ null⁹ egredi audebat aut ingredi. Dixitq; dñs ad iosue: Ecce dedi ī manus tuas hiericho ⁊ regem eius: oēsq; fortes viros. Circuite vrbē cuncti bellatores semel per diem. Sic facietis sex diebus. Septimo aūt die sacerdotes tollent septē buccinas quarū vsus est in iubileo, ⁊ precedēt archam federis. Septiesq; circuibitis ciuitatē ⁊ sacerdotes clangēt buccinis. Cūq; insonuerit vox tube longior atq; cōcisior: ⁊ in aurib⁹ vestris increpuerit: conclamabit oīs populus vociferatione maxima. ⁊ muri funditus corruent ciuitatis: ingredienturq; singuli per locū cōtra quē steterint. Vocauit ergo iosue fili⁹ nun sacerdotes. ⁊ dixit ad eos: Tollite archā federis. Et septē alij sacerdotes tollant septem iubileorū buccinas. ⁊ incedāt ante archā dñi. Ad ppl'm quoq; ait: Ite ⁊ circuite ciuitatē armati p̄cedētes archā dñi. Cūq; iosue verba finisset. ⁊ septē sacerdotes septē buccinis clangerēt añ archā federis dñi: oīsq; popul⁹ p̄cederet armati exercitus: reliquū vulgus archam seq̄bat̃ ac buccinis oīa cōcrepabāt. Preceperat aūt iosue pplo dicēs. Nō clamabitis: nec audiat̃ vox vr̄a: neq; vllus sermo ex ore vr̄o egrediet̃: donec veniat dies in q̄ dicā vobis: Clamate ⁊ vociferamini. Circuit ergo archa domini ciuitatē semel per diē. ⁊ reuersa in castra mansit ibi. Igit̃ iosue de nocte consurgente

tulerūt ſacerdotes archam dñi. ⁊ ſeptem ex eis
ſeptem buccinas quarū in iubileo vſus eſt. p̄ce
debantq; archam dñi ambulātes atq; clangen
tes. ⁊ armat⁹ populus ibat ante eos. vulg⁹ aūt
reliquū ſequebat archā. ⁊ buccinis perſonabat
Circuieruntq; ciuitatē ſemel ſecūdo die ſemel. ⁊
reuerſi ſūt in caſtra. Sic fecerūt ſex dieb⁹. Die
aūt ſeptimo diluculo ꝯſurgētes: circuierunt vr
bē. ſicut diſpoſitum erat ſepties. Cūq; ſeptimo
circuitu clangerēt buccinis ſacerdotes. dixit io
ſue ad oēm iſrael. Vociferamini. Tradidit. n.
vobis dñs ciuitatē. Sitq; ciuitas hec anathe/
ma. ⁊ oīa q̄ in ea ſunt dño. Sola raab meretrix
viuat cū vniuerſis q̄ cū ea in dño ſunt. Abſcō/
dit em̄ nūcios quos direxim⁹. Vos aūt cauete
ne de his q̄ p̄cepta ſunt q̄ppiā cōtingatis. ⁊ ſitis
p̄uaricationis rei. ⁊ oīa caſtra iſrael ſub pecca/
to ſint atq; turbent̄. Quicqd aūt auri ⁊ argen
ti fuerit ⁊ vaſoꝝ eneoꝝ ac ferri. dño cōſecretur
repoſitū i theſauris ei⁹. Igit̄ oī populo vocife
rante ⁊ clangentibus tubis poſtq̄ in aures mul
titudinis vox ſonitusq; increpuit. muri illico cor
ruerunt. ⁊ aſcendit vnuſquiſq; per locū qui cō
tra ſe erat. Ceperūtq; ciuitatē. ⁊ interfecerunt
oīa q̄ erant in ea a viro vſq; ad mulierē: ab in/
fante vſq; ad ſenē. Boues quoq; ⁊ oues ⁊ aſi
nos in ore gladij percuſſerūt. Duob⁹ aūt viris
q̄ exploratores miſſi fuerāt. dixit ioſue. Ingre
dimini domum mulieris meretricis ⁊ p̄ducite
eam. ⁊ oīa que illi⁹ ſunt. ſicut illi iuramento fir
maſtis. Ingreſſiq; iuuenes eduxerunt raab ⁊
parentes eius. fratres q̄q; ⁊ cunctam ſupellecti
lē ac cognationē illius. ⁊ extra caſtra iſrael ma/
nere fecerunt. Vrbē aūt ⁊ oīa q̄ in ea erāt ſunt in
ea. ſuccenderūt abſq; auro ⁊ argēto ⁊ vaſ eneis
ac ferro: q̄ in erariū dñi ꝯſecrarūt. Raab vero
meretricē ⁊ domū p̄ris ei⁹. ⁊ oīa q̄ habebat. fe
cit ioſue viuere. ⁊ habitauerūt i medio iſrl' vſq;
i p̄ntē diē. eo q̄ abſcōderit nuncios quos miſe
rat vt explorarēt hiericho. In tp̄e illo ip̄ecat⁹
ē ioſue dicēs. Maledict⁹ vir corā dño q̄ ſuſcita
uerit ⁊ edificauerit ciuitatē hiericho. In p̄mo/
genito ſuo fundamēta illius iaciat: ⁊ in nouiſſi
mo liberoꝝ ponat portas eius. Fuit ergo dñs
cū ioſue. ⁊ nomen eius vulgatū ē in oī terra.

Filij aūt iſrael p̄uaricati ſunt VII
mādatū. ⁊ vſurpauerunt de anathema
te. Nā achan filius charmi filij çabdi
filij çare de tribu iuda tulit aliquid d' anathema
te. Iratuſq; eſt dominus ꝯtra filios iſrael. Cū
q; mitteret ioſue de hiericho viros cōtra hay q̄
eſt iuxta bethauen ad orientalē plagam oppidi
bethel. dixit eis. Aſcendite ⁊ explorate terram.
Qui p̄cepta complentes explorauerūt hay.
Et reuerſi dixerunt ei. Nō aſcendat oīs popu
lus. ſed duo vel tria milia viroꝝ pergant. ⁊ de/
leant ciuitatem. Quare oīs populus fruſtra ve
xabit̄ cōtra hoſtes pauciſſimos. Aſcenderūt er
go tria milia pugnatoꝝ. Qui ſtatim terga ver
tentes percuſſi ſunt a viris vrbis hay. ⁊ corrue
rūt ex eis triginta ⁊ ſex homines. Perſecutiq;
ſūt eos aduerſarij de porta vſq; ad ſabarim. ⁊
ceciderunt p̄ prona fugiētes. Pertimuitq; cor
populi ⁊ ad inſtar aque liquefactū ē. Ioſue vo
ſcidit veſtimenta ſua. ⁊ pronus cecidit in terrā
coram archa dñi vſq; ad veſperā: tam ip̄e q̄z
omnes ſenes iſrael. Miſerūtq; puluerem ſup
capita ſua. ⁊ dixit ioſue: Heu dñe deus. Quid
voluiſti traducere populū iſtū iordanē flumū
vt traderes nos in manus amorrei ⁊ perderes
Vtinam vt cepimus manſiſſem⁹ trās iordanē
Mi dñe deus qd dicā: videns iſrahelem hoſti
bus ſuis terga vertentē. Audient chananei et
oēs habitatores terre. ⁊ pariter cōglobati circū
dabunt nos. atq; delebūt nomē noſtrū d' terra
Et qd facies magno nomini tuo. Dixitq; dñs
ad ioſue. Surge: cur iaces p̄nus i terra. Pec
cauit iſrael ⁊ p̄uaricatus ē pactū meū. tulerunt
q; de anathemate ⁊ furati ſunt atq; mētiti. ⁊ ab
ſconderunt inter vaſa ſua. Nec poterit iſrl' ſta/
re ante hoſtes ſuos: eoſq; fugiet. q̄ pollut⁹ eſt
anathemate. Nequaq̄ ero vltra vobiſcū: donec cō
teratis eū qui hui⁹ ſceleris reus eſt. Surge ſan
ctifica populū. ⁊ dic eis. Sanctificamini in cra
ſtinū. Hec enī dicit dñs deus iſrael. Anathe/
ma in medio tui ē iſrael. Nō poteris ſtare corā
hoſtib⁹ tuis: donec deleat̄ ex te q̄ hoc cōtamina
tus ē ſcelere. Accedetiſq; mane ſinguli p̄ trib⁹
veſtras ⁊ quācūq; tribū ſors inuenerit. accedet p̄
cognationes ſuas. ⁊ cognatio per domos. do
muſq; per viros. ⁊ quicunq; ille in hoc facinore
fuerit deprehēſus. cōburet̄ igni cū oī ſubſtā ſua:
q̄m p̄uaricatus ē pactū dñi. ⁊ fecit nephas i iſrl'
Surgens itaq; ioſue mane. applicuit iſrael per
trib⁹ ſuas. ⁊ inuēta eſt trib⁹ iuda. Que cū iuxta
familias ſuas eſſet oblata: inuēta ē familia çare
Illam q̄q; per domos offerens repperit çabdi.
cuius domū in ſingulos diuidēs viros. inue/
nit achan filiū charmi filij çabdi filij çare d' tri
bu iuda. Et ait ioſue ad achan. Fili mi. da glo
riā dño deo iſrael ⁊ cōfitere: atq; indica mihi
qd feceris. ne abſcōdas. Rūditq; achan ioſue
et dixit ei. Vere ego peccaui dño deo iſrl'. et ſic
et ſic feci. Vidi enī inter ſpolia palliū coccineū

valde bonū ⁊ ducētos ſiclos argēti: regulāqꝫ
aureā quinquaginta ſicloꝝ. ⁊ ꝯcupiſcens ab/
ſtuli. ⁊ abſcondi in terra ꝯtra mediū taberna/
culi mei: argentūqꝫ foſſa humo operui. Miſit
ergo ioſue miniſtros: qui currētes ad taber na
culū illiꝰ repperērūt cūcta abſcōdita in eodē lo
co ⁊ argētū ſil'. Auferētesqꝫ de tētorio tulerunt
ea ad ioſue ⁊ ad oēs filios iſrael, ꝓiecerūtqꝫ añ
dominū. Tollēs itaqꝫ ioſue achan filium zare
argentūqꝫ ⁊ palliū ⁊ aureā regulam: filios q̄qꝫ
⁊ filias eius: boues ⁊ aſinos ⁊ oues: ipſūqꝫ ta/
bernaculū ⁊ cunctā ſuppellectilē ⁊ oīs iſrael cū
eo: duxerunt eos ad vallem achor: vbi dixit io
ſue. Quia turbaſti nos: exturbet te dominꝰ in
die hac. Lapidauitqꝫ eū omnis iſrael: ⁊ cuncta
que illius erant igne ꝯſumpta ſunt. Cōgrega
uerūtqꝫ ſuꝑ eū aceruū magnū lapidū: qui per/
manet vſqꝫ in preſentē diē. Et auerſus eſt fu/
ror dñi ab eis. Vocatūqꝫ eſt nomē loci illius
vallis achor: vſqꝫ hodie. VIII

D Ixit autem dñs ad ioſue: Ne timeas:
neqꝫ formides. Tolle tecū omnē mul/
titudinē pugnatorū ⁊ ꝯſurgens aſcen
de in oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuam
regē eius ⁊ pplm: vrbēqꝫ ⁊ terram. Faciesqꝫ
vrbi hay ⁊ regi eius: ſicut feciſti hiericho ⁊ re/
gi illius. Predā vero ⁊ oīa animātia diripietꝭ
vobis. Pone inſidias vbi poſt eā. Surrexit/
qꝫ ioſue. ⁊ oīs exercitus bellatoꝝ cū eo: vt aſcē
derēt in hay. Et electa triginta milia virorum
fortiū miſit nocte: ꝑcepitqꝫ eis dicēs: Ponite
inſidias poſt ciuitatē. Nec longius recedatis:
⁊ eritis oēs parati. Ego aūt ⁊ reliqua multitu
do que mecū ē: aſcēdemꝰ ex aduerſo ꝯ̄ vrbem
Cūqꝫ exierint ꝯtra nos: ſicut ante feciꝰ fugie
mus ⁊ terga vertemꝰ donec pſequētes ab vrbe
longiꝰ ꝓtrahāt. Putabūt enī nos fugere ſicut
priꝰ. Nobis ergo fugiētibꝰ ⁊ illis pſequētibꝰ
ꝯſurgetis de inſidijs ⁊ vaſtabitis ciuitatem:
tradetqꝫ eaꝫ dñs deus veſter in manꝰ veſtras
Cūqꝫ ceperitis ſuccendite eā. ⁊ ſic oīa facietis
vt iuſſi. Dimiſitqꝫ eos ⁊ perrexerūt ad locum
inſidiaꝝ: ſederūtqꝫ inter bethel ⁊ hay ad occi/
dentalē plagā vrbis hay. Joſue aūt nocte illa
in medio māſit ppli. Surgēſqꝫ diluculo recen
ſuit ſocios. ⁊ aſcēdit cū ſenioribus in fronte ex/
ercitus: vallatus auxilio pugnatoꝝ. Cūqꝫ ve/
niſſent ⁊ aſcendiſſent ex aduerſo ciuitatis: ſte/
terunt ad ſeptētrionalē vrbis plagā: inter quā
⁊ eos: vallis erat media. Quinqꝫ autem milia
viros elegerat ⁊ poſuerat in inſidijs inter be/
thauen ⁊ hay ex occidētali ꝑte eiuſdē ciuitatis.

Ois vo reliquus exercitꝰ ad aquilonē aciē di
rigebat: ita vt nouiſſimi multitudinis occiden
talem plagā vrbis attingerent: Abijt ergo io/
ſue nocte illa. et ſtetit in vallis medio. Quod
cū vidiſſet rex hay feſtinauit mane: et egreſſus
eſt cū oī exercitu ciuitati: direxitqꝫ aciē ꝯtra
deſertum: ignorans q̄ poſt tergum laterēt in/
ſidie. Joſue vo et oīs iſrl' ceſſerunt loco: ſimu
lantes metū ⁊ fugiētes ꝑ ſolitudinis viam. At
illi vociferātes ꝑiter ſe mutuo cōhortātes: pſe/
cuti ſunt eos. Cūqꝫ receſſiſſent a ciuitate. ⁊ ne
vnꝰ quidē in vrbe hay ⁊ bethel remanſiſſet qui
nō pſequeret̄ iſrael: ſicut erūpant aperta oppi/
da relinquentes: dixit dominꝰ ad ioſue. Leua
clypeū q̄ in māu tua ē ꝯ̄ vrbē hay: qm̄ tibi tra
dam eā. Cūqꝫ eleuaſſet clypeū ex aduerſo ciui
tatis: inſidie que latebāt: ſurrexerūt ꝯfeſtim et
pergētes ad ciuitatē ceperūt. ⁊ ſuccēderūt eā.
Viri aūt ciuitatis q̄ pſequebāt̄ ioſue: reſpiciē/
tes ⁊ vidētes fumū vrbis ad celū vſqꝫ ꝯſcen
dere: nō potuerūt vltra huc illucqꝫ diffugere.
p̄ſertim cū hi qui ſimulauerāt fugam. ⁊ tende/
bant ad ſolitudinē: ꝯtra pſequētes fortiſſime
reſtitiſſent. Vidēſqꝫ ioſue ⁊ oīs iſrael q̄ capta
eſſet ciuitas ⁊ fumus vrbis aſcenderet: reuer/
ſus ꝑcuſſit viros hay. Siquidē ⁊ illi q̄ ceperāt
⁊ ſuccēderāt ciuitatē egreſſi ex vrbe ꝯtra ſuos
medios hoſtiū ferire ceperūt. Cū ergo ex vtra
qꝫ ꝑte aduerſarij ciderēt: ita vt nullꝰ de tanta
multitudine ſaluaret̄: regē q̄qꝫ vrbis hay app̄/
henderūt viuentē. ⁊ obtulerūt ioſue. Igit om
nibꝰ interfectis q̄ iſrahelē ad deſerta tendentes
fuerāt pſecuti. ⁊ in eodē loco gladio corruenti
bus: reuerſi filij iſrl' percuſſerūt ciuitatē. Erāt
aūt q̄ in eodē die ceciderāt a viro vſqꝫ ad mu/
lierem: duodecim milia hoīuꝫ oēs vrbes hay.
Joſue vero nō ꝯtraxit manū quaꝫ in ſublime
porrexerat tenēs clypeū: donec interficerentur
oēs habitatores hay. Jumēta aūt ⁊ predā ciui
tatis diuiſerūt ſibi filij iſrael: ſicut p̄ceꝑat domi
nus ioſue. Qui ſuccendit vrbē. ⁊ fecit eam tu/
mulū ſempiternū. Regē quoqꝫ eiꝰ ſuſpēdit in
patibulo vſqꝫ ad veſperā ⁊ ſolis occaſū: precē/
pitqꝫ ioſue ⁊ depoſuerūt cadauer eius de cruce
ꝓiecerūtqꝫ in ipſo introitu ciuitatis: cōgeſto ſu
ꝑ eo magno aceruo lapidū q̄ ꝑmanet vſqꝫ in
pſentē diē. Tūc edificauit ioſue altare domino
deo iſrael in mōte hebal: ſicut p̄ceꝑat moyſes
famulꝰ dñi filijs iſrl'. ⁊ ſcriptū ē in volumine le
gis moyſi: altare de lapidibꝰ impolitis q̄s fer/
rū nō tetigit. ⁊ obtulit ſuꝑ eo holocauſtū dño:
immolauitqꝫ pacificas victimas. Et ſcripſit ſuꝑ

lapides deuteronomij legis moyſi: quod ille
digeſſerat corā filijs iſrahel. Oīs autem popu
lus ⁊ oēs maiores natu: duceſq; ac iudices ſta
bant ex vtraq; parte arche in conſpectu ſacer
dotum qui portabāt archam federis domini vt
aduena ita ⁊ indigena. Media pars eoꝝ iuxta
montē garizim. ⁊ media iuxta montē hebal: ſi
cut preceperat moyſes famulꝰ dñi. Et primū qui
dē benedixit pplo iſrl': poſt hoc legit oīa verba
bñdictiōis ⁊ maledictiōis. ⁊ cūcta q̄ ſcripta fue
rant in legis volumine. Nihil ex his que moy
ſes iuſſerat reliq̄t intactū: ſed vniuerſa replica
uit corā oī multitudine iſrl' mulierib' ac puulis
⁊ aduenis q̄ inter eos morabāt. IX

Quibus auditis: cūcti reges trāſiordanē q̄ verſabant in montanis ⁊ cāpeſtri
bus: in maritimis ac littore magni ma
ris: hi quoq; q̄ habitabāt iuxta libanū: ethe' et
ammorreus: chananeꝰ: phereſeus: ⁊ eueꝰ ⁊ ie
buſeus cōgregati ſūt pariter: vt pugnarēt ꝯtra
ioſue ⁊ iſrael vno aīo eadēq; ſentētia. At hi q̄
habitabāt in gabaon: audiētes cuncta que fe
cerat ioſue hiericho ⁊ hay: callide cogitantes tu
lerunt ſibi cibaria: ſaccos veteres aſinis impo
nētes: ⁊ vtres vinarios ſciſſos atq; conſutos:
calciamētaq; perantiqua que ad indiciū vetu
ſtatis pitacijs cōſuta erāt induti veterib' veſti
mētis: panes quoq; quos portabāt ob viaticū
duri erāt ⁊ in fruſtra cōminuti. Perrexeruntq;
ad ioſue q̄ tūc morabat in caſtris galgale: ⁊ di
xerūt ei atq; fil' oī iſraeli. De terra longinq̄ ve
nimus: pacē vobiſcū facere cupiētes. Rūde
rūtq; filij iſrael ad eos: atq; dixerūt. Ne forte
in terra que nobis ſorte debet habitetis ⁊ non
poſſim' fed' inire vobiſcū. At illi ad ioſue ſer
ui inquiūt tui ſumus. Quibus ioſue ait: Qui
nam eſtis vos: aut vnde veniſtis? Rūderunt
de terra longinqua valde venerunt ſerui tui in
noīe domini dei tui. Audiuim' eni famam po
tentie eius: cūcta q̄ fecit in egypto ⁊ duob' regi
bus āmorreoꝝ trāſiordanē: ſeon regi eſebon
⁊ og regi baſan qui erāt in aſtaroth: dixerūtq;
nobis ſeniores ⁊ oēs habitatores terre noſtre.
Tollite in manib' veſtris cibaria ob longiſſi
mā viā. ⁊ occurrite eis ⁊ dicite: Serui veſtri ſu
mus: fedus inite nobiſcum. En panes quādo
egreſſi ſum' de domibus nrīs vt veniremꝰ ad
vos: calidos ſūpſimus: nūc ſicci facti ſūt. et ve
tuſtate nimia cōminuti. Vtres vini nouos im
pleuimus nūc rupti ſunt ⁊ ſoluti. Veſtes ⁊ cal
ciamenta quibus induimur ⁊ q̄ habemus i pe
dibus ob longitudinē lōgioris vie trita ſunt ⁊

pene cōſumpta. Suſceperūt igitur de cibarijs
eorū: ⁊ os dñi nō interrogauerūt. Feciq; io
ſue cū eis pacē. ⁊ inito federe pollicitus ē vt nō
occiderent. Principes quoq; mltitudinis iu
rauerūt eis. Poſt dies aūt tres initi federis: au
dierūt q̄ in vicino habitarēt ⁊ inter eos futuri
eēnt. Mouerūtq; caſtra filij iſrl' ⁊ venerunt in
ciuitates eoꝝ die tertio: quaꝝ hec vocabula ſūt
gabaon et caphira et beroth et cariathiarim.
Et non percuſſerunt eos eo quod iuraſſent eis
principes multitudinis in noīe dñi dei iſrael.
Murmurauit itaq; oē vulgus ꝯtra principes
iſrael. Qui rūderūt eis. Jurauim' eis in noīe
dñi dei iſrael. ⁊ iccirco nō poſſum' eos ꝯtinge
re. Sed hoc faciem' eis. Reſeruent quidē vt vi
uāt ne ꝯtra nos ira dñi ꝯcitet. ſi peierauerim'
ſed ſic viuāt: vt in vſus vniuerſe multitudinis
ligna cedāt. aquaſq; cōportēt. Quibus hec lo
quētibus vocauit gabaonitas ioſue. ⁊ dixit eis
Cur nos decipere fraude voluiſtis. vt dicere
tis procul valde habitamus a vobis: cū i medio
noſtri ſitis. Jtaq; ſub maledictiōe eritis. ⁊ non
deficiet de ſtirpe vrā ligna cedens. aquaſq; cō
portans in domū dei mei. Qui rūderūt. Nun
ciatū ē nobis ſeruis tuis q̄ pmiſiſſet dñs deus
tuus moyſi ſeruo ſuo: vt traderet vobis omnē
terrā. ⁊ diſperderet cunctos habitatores eius.
Timuim' igit valde. ⁊ prouidim' aīab' noſtris
veſtro terrore cōpulſi. ⁊ hoc conſiliū iniuimus
Nūc aūt in manu tua ſum': qd' tibi bonū ⁊ re
ctum videt. fac nobis. Fecit ergo ioſue vt dixe
rat. ⁊ liberauit eos de manu filioꝝ iſrael vt nō
occiderent. Decreuitq; in illo die eos eē in mi
niſterio cuncti populi ⁊ altaris dñi. cedentes li
gna ⁊ aquas cōportātes: vſq; in pñs tempus ī
loco quē dñs elegiſſet. X

Que cū audiſſet adoniſedech rex hirlm q̄ ſ. cepiſſet ioſue hay ⁊ ſubuertiſſet eā
ſicut enim fecerat hiericho ⁊ regi eius
ſic fecit hay ⁊ regi illius. ⁊ q̄ tranſfugiſſet ga
baonite ad iſrael. ⁊ eſſent federati eorū. timuit
valde. Vrbs enim magna erat gabaon ⁊ vna
ciuitatum regalium: ⁊ maior oppido hay oēſq;
bellatores eius fortiſſimi. Miſit ergo adonide
ſech rex hirlm ad oham regē hebron ⁊ ad pha
rā regem hierimoth: ad iaphie q̄q; regē lachis ⁊
ad dabir regem eglon. dicens: Ad me aſcen
dite ⁊ ferte preſidium vt expugnemus gabaon
quare tranſfugerit ad ioſue ⁊ ad filios iſrahel.
Cōgregati igit' aſcenderunt quinq; reges āmor
reorū: rex irlm rex hebron: rex hierimoth: rex
lachis: rex eglon. ſil' cum exercitibus ſuis: ⁊ ca

ſtrametati ſunt circa gabaon oppugnãtes eam.
Habitatores aũt gabaon vrbis obſeſſe. miſe/
runt ad ioſue q tunc morabať in caſtris apd gal
galam. ⁊ dixerunt ei. Ne retrahas manus tuas
ab auxilio ſeruorum tuoꝝ. Aſcende cito ⁊ libe/
ra nos: ferq; ꝑſidium. Conuenerunt .n. aduer/
ſuʒ nos oẽs reges amorreorũ qui habitãt i mõ/
tanis. Aſcenditq; ioſue de galgalis. ⁊ oĩs exer
citus bellatorum cuʒ eo viri fortiſſimi. Dixitq;
dñs ad ioſue. Ne timeas eos. In manus enim
tuas tradidi illos. Nullus eum ex eis tibi reſi
ſtere poterit. Irruit itaq; ioſue ſuper eos repẽ
te tota nocte aſcendens de galgalis. Et contur/
bauit eos dñs a facie iſrael: ꝯtriuitq; plaga ma
gna in gabaon: ac perſecutus ẽ eos ꝑ viã aſcen
ſus bethoron. ⁊ percuſſit vſq; azecha ⁊ maceda
Cumq; fugerent filios iſrael. ⁊ eſſent in deſcenſu
bethoron. dñs miſit ſuper eos lapides magnos
de celo vſq; ad azecha. Et mortui ſũt multo plu
res lapidibus grandinis: q̃ quos gladio per/
cuſſerant filij iſrael. Tunc locutus eſt ioſue do
mino i die qua tradidit amorreũ in conſpectu fi
lioꝝ iſrael. dixitq; coram eis. Sol ꝯtra gabaon
ne mouearis: ⁊ luna ꝯ vallẽ haylon. Steterunt
q; ſol ⁊ luna donec vlciſcereť ſe gẽs de inimicis
ſuis. Nõne ſcriptum eſt hoc i libro iuſtoꝝ. Ste
tit itaq; ſol in medio celi: ⁊ nõ feſtinauit occum/
bere ſpatio vnius diei. Non fuit ante ⁊ poſtea
tam longa dies obediente dño voci hoĩs ⁊ pu/
gnante ꝓ iſrael. Reuerſuſq; eſt ioſue cũ omni
iſrl' in caſtra galgale. Fugerãt enĩ quinq; reges:
⁊ ſe abſcõderant i ſpeluncã vrbis maceda. Nũ
ciatũq; eſt ioſue q inuenti eſſent quinq; reges: la
tentes in ſpelũca vrbis maceda: qui precepit ſo
cijs. ⁊ ait. Voluite ſaxa ingentia ad os ſpelun
ce. ⁊ ponite viros induſtrios q clauſos cuſtodi
ant. Vos aũt nolite ſtare: ſed ꝑſequimini hoſtes
⁊ extremos quoſq; fugientiũ cedite. Ne dimit
tatis eos vrbiũ ſuarũ intrare ꝑſidia: quos tradi
dit dñs deus in manꝰ vr̃as. Ceſis ergo aduer
ſarijs plaga magna. ⁊ vſq; ad internitionẽ pene
ꝯſumptis: hi qui iſrael effugere potuerũt: ingreſ
ſi ſũt ciuitates munitas. Reuerſuſq; ẽ oĩs exer
citus ad ioſue in maceda vbi tunc erant caſtra.
ſani ⁊ integro numero. Nulluſq; ꝯtra filios iſ
rael mutire auſus eſt. Precepitq; ioſue dicens
Aperite os ſpelunce. ⁊ ꝓducite ad me quinq;
reges q in ea latitant. Feceruntq; miniſtri vt ſi/
bi fuerat imperatũ: ⁊ adduxerũt ad eũ quinq;
reges de ſpelunca: regẽ irlm. regẽ hebron. re/
gẽ hierimoth. regẽ lachis. regẽ eglon. Cumq;
educti eſſent ad eũ: vocauit omnes viros iſrael

⁊ ait ad ꝓncipes exercitus q ſecum erant. Ite ⁊
ponite pedes ſuper colla regum iſtoꝝ. Qui cũ
perrexiſſent ⁊ ſubiectoꝝ colla pedibus calcarẽt
rurſũ ait ad eos. Nolite timere nec paueatis: cõ
fortamini ⁊ eſtote robuſti. Sic enim faciet dñs
cũctis hoſtibus veſtris aduerſũ quos dimicabi
tis. Percuſſitq; ioſue ⁊ interfecit eos: atq; ſu/
ſpendit ſuper quinq; ſtipites: fuerũtq; ſuſpẽſi vſ
q; ad veſpeꝝ. Cumq; occũberet ſol. ꝑcepit ſocijs
vt deponerent eos de patibulis: qui depoſitos
ꝓiecerũt in ſpeluncã in qua latuerant. ⁊ poſue
rũt ſuper os eiꝰ ſaxa ingẽtia q̄ ꝑmanẽt vſq; in
pñs. Eodẽ die macedã q; cepit ioſue. ⁊ ꝑcuſſit
in ore gladij: regẽq; illiꝰ interfecit. ⁊ oẽs habi/
tatores eiꝰ. Nõ dimiſit in ea ſaltẽ ꝑuas reliqui
as. Fecitq; regi maceda ſicut fecerat regi hieri
cho. Tranſiuit aũt cũ omni iſrael de maceda in
lebna ⁊ pugnabat ꝯtra eã: quã tradidit dñs cũ
rege ſuo in manu iſrael. Percuſſeruntq; vrbeʒ
in ore gladij ⁊ oẽs habitatores eiꝰ. Nõ dimiſe
rũt in ea vllas reliquias. Feceruntq; regi lebna
ſicut fecerant regi hiericho. De lebna tranſiuit
in lachis cũ oĩ iſrael. ⁊ exercitu ꝑ gyrũ diſpoſi/
to oppugnabat eã: tradiditq; dñs lachis i ma/
nus filioꝝ iſrahel. ⁊ cepit eã die altero: atq; per
cuſſit in ore gladij oẽm aĩam que fuerat in ea ſi
cut fecerat lebna. Eo tpe aſcendit hiram rex ga
zer vt auxiliareť lachis. quẽ ꝑcuſſit ioſue cũ om
ni populo eiꝰ vſq; ad internitionẽ. Trãſiuitq;
de lachis in eglon. ⁊ circũdedit atq; expugna/
uit eã eadẽ die: ꝑcuſſitq; in ore gladij oẽs aĩas
que erãt in ea. iuxta oĩa q̄ fecerat lachis. Aſcen
dit q; cũ oĩ iſrael de eglon in hebron. ⁊ pugna/
uit contra eam: cepitq; ⁊ percuſſit in ore gladij
regẽ q; eiꝰ. ⁊ oĩa oppida regionis illiꝰ vniuer/
ſaſq; aĩas q̄ in ea fuerãt cõmorate. Nõ reliquit
in ea vllas reliquias. Sicut fecerat eglon. ſic fe
cit ⁊ hebron: cũcta q̄ in ea repperit ꝯſumẽs gla
dio. Inde reuerſus in dabir. cepit eã atq; va/
ſtauit. regẽ q; eiꝰ atq; oĩa ꝑ circuitũ oppida ꝑ/
cuſſit in ore gladij. Nõ dimiſit in ea vllas reli/
quias. Sicut fecerat hebron ⁊ lebna ⁊ regibus
eaꝝ. ſic fecit ⁊ dabir ⁊ regi illiꝰ. Percuſſit ita/
q; ioſue oẽm terrã montanã ⁊ meridianã atq;
cãpeſtrẽ. ⁊ aſeroth cũ regibꝰ ſuis. Nõ dimiſit i
ea vllas reliqas. ſed oẽ qđ ſpirare poterat inter
fecit: ſicut ꝑceꝑat ei dñs deus iſrl'. a cadeſbarne
vſq; gazam. Omnẽ terram goſen vſq; gabaon
vniuerſoſq; reges ⁊ regiões eoꝝ vno impetu
cepit atq; vaſtauit. Dñs enĩ deꝰ iſrael pugna/
uit ꝓ eo. Reuerſuſq; eſt cũ oĩ iſrael ad locũ ca/
ſtroꝝ in galgala.

Q Ve cum audiſſet iabin rex aſor: miſit
ad iobab regē madan τ ad regē ſeme-
ron atqꝫ ad regē acſaph: ad reges quo-
qꝫ aglonis q habitabāt in montanis τ in pla-
nicie cōtra meridiē ceneroth: in campeſtribus
quoqꝫ et regiōibus dor iuxta mare: chananeū
q̄qꝫ ab oriēte τ occidēte. τ āmoreū atqꝫ etheū
ac phereſeū τ iebuſeū in mōtanis: eueū quoqꝫ
q habitabat ad radices hermō in terra maſpha
Egreſſiqꝫ ſūt oēs cū turmis ſuis: populꝰ mul-
tus nimis ſicut harena q̄ ē in litore maris: eq-
q̄ꝫ τ currus imenſe multitudinis. Cōuenerūt-
qꝫ oēs reges iſti in vnū ad aq̄s meron vt pu-
gnarēt ꝯ iſrael. Dixitqꝫ dn̄s ad ioſue. Ne ti-
meas eos. Cras eni hac eadē hora ego tradā
oēs iſtos vulnerādos i ꝯſpectu iſrael. Equos
eoꝝ ſubneruabis: τ currꝰ igne ꝯbures. Venit-
qꝫ ioſue τ ois exercitus cū eo aduerſus illos ad
aquas meron ſubito. τ irruerūt ſuper eos. tra-
diditqꝫ illos dn̄s in manꝰ iſrael. Qui percuſſe-
rūt eos τ perſecuti ſūt vſqꝫ ad ſidonē magnam
τ aquas maſſerephot: campūqꝫ maſphe qui eſt
ad orientalē illius partē. Itaqꝫ ꝑcuſſit oēs vt
nullas dimitteret ex eis reliqas. Fecitqꝫ ſicut
p̄ceperat ei dn̄s. Equos eoꝝ ſubneruauit: currꝰ-
qꝫ cōbuſſit. Reuerſuſqꝫ ſtatim cepit aſor. τ re-
gem eius ꝑcuſſit gladio. Aſor eni antiquitꝰ int'
oia regna hec ꝑncipatū tenebat. Percuſſitqꝫ
oēs aias q̄ ibidē morabant'. Nō dimiſit in ea
vllas reliqas: ſꝫ vſqꝫ ad internitionē vniuerſa
vaſtauit: ipſamqꝫ vrbē ꝑcremit incēdio. τ oēs
ꝑ circuitū ciuitates. Reges q̄ꝫ earū cepit: per-
cuſſit atqꝫ deleuit: ſicut p̄ceperat ei moyſes fa-
mulus dn̄i. Abſqꝫ vrbibꝰ q̄ erāt in collibus τ i
tumulis ſite: ceteras ſuccēdit iſrael: vnā tm̄ aſor
munitiſſimā flāma conſumpſit. Omnēqꝫ p̄dā
iſtarū vrbiū ac iumenta diuiſerūt ſibi filij iſrael
cūctis hoībus interfectis. Sicut p̄ceperat domi-
nꝰ moyſi ſeruo ſuo: ita p̄cepit moyſes ioſue. τ il-
le vniuerſa cōpleuit. Non p̄teriit de vniuerſis
mādatis: nec vnū quidē verbū qd̄ iuſſerat dn̄s
moyſi. Cepit itaqꝫ ioſue omnē terrā montanā
et meridianā: terrāqꝫ goſen et planitiem et oc-
cidentalem plagā. montēqꝫ iſrael et cāpeſtria
eiꝰ et partē montis q̄ aſcendit ſeyr vſqꝫ baalgath
ꝑ planitiē libani ſubter montē hermon: oēs re-
ges eoꝝ cepit. percuſſit et occidit. Multo tēpo-
re pugnauit ioſue contra reges iſtos. Non fuit
ciuitas que ſe nō traderet filijs iſrael: p̄ter eue-
um q habitabat in gabaon. Oēs eni bellando
cepit. Dn̄i eni ſentētia fuerat vt indurarēt cor-
da eoꝝ et pugnarēt ꝯtra iſrael et caderēt et nō
mererent' vllā clementiā: ac perirent ſicut p̄cepat
dn̄s moyſi. In tempore illo venit ioſue et inter-
fecit enachim de montanis hebron et dabir et
anab et de oi monte iuda et iſrael. vrbēſqꝫ eoꝝ
deleuit. Nō reliqt vllū de ſtirpe enachim in ter-
ra filioꝝ iſrael abſqꝫ ciuitatibus gaza et geth et
azoto. in qbꝰ ſolū relicti ſūt. Cepit ḡ ioſue oēm
terrā. ſicut locutꝰ ē dn̄s ad moyſen. et tradidit
eā in poſſeſſionē filijs iſrael ꝑm ptes et tribꝰ ſu-
as. quieuitqꝫ terra a p̄lijs. XII

H I ſūt reges quos percuſſerūt filij iſra-
el et poſſederūt terrā eoꝝ trās iordanē
ad ſolis ortū. a torrente arnon vſqꝫ ad
montem hermon. et omnē orientalē plagā que
reſpicit ſolitudinem. Seon rex āmoreoꝝ q ha-
bitabat in eſebon. dn̄atus ē ab aroer q̄ ſita ē ſu-
per ripam torrentis arnon. et medie ptis i val-
le. dimidieqꝫ galaad vſqꝫ ad torrentē ieboc qui
ē terminus filioꝝ āmon. τ a ſolitudine vſqꝫ ad
mare ceneroth ꝯtra orientem. et vſqꝫ ad mare
deſerti qd̄ ē mare ſalſiſſimū. ad orientalē plagā
per viā q̄ ducit bethſimoth. et ab auſtrali parte
que ſubiacet aſeroth vſqꝫ phaſga. terminus og
regis baſan. de reliquijs raphaim qui habita-
uit in aſtaroth et in edrai. τ dn̄atus ē in monte
hermon et in ſalecha atqꝫ in vniuerſa baſan vſ-
qꝫ ad terminos geſſuri et machati et dimidie p-
tis galaad ad t'minos ſeon regis eſebon. Moy-
ſes famulus dn̄i τ filij iſrael ꝑcuſſerūt eos. tra-
diditqꝫ terrā eoꝝ moyſes in poſſeſſionē ruben-
nitis et gadditis. et dimidie tribui manaſſe. Hi
ſunt reges terre quos ꝑcuſſit ioſue et filij iſrael
trās iordanē ad occidētalē plagā a baalgad in
cāpo libani vſqꝫ ad montem libani: cuius pars
aſcendit in ſeyr. Tradiditqꝫ eā ioſue i poſſeſſi-
onem tribubus iſrael. ſingulis partes ſuas. tā
in mōtanis q̄ꝫ in planis atqꝫ campeſtribꝰ. In
aſeroth et in ſolitudine ac in meridie. etheꝰ fuit
et āmoreus. chananeus et phereſeus. eueus
et iebuſeus. Rex hiericho vnus. Rex hay que
eſt ex latere bethel vnus. Rex ir'lm vnꝰ. Rex
hebron vnus. Rex hierimoth vnus. Rex la-
chis vnus. Rex eglon vnus. Rex gazer vnꝰ
Rex dabir vnus. Rex gader vnus. Rex her-
ma vnus. Rex hereth vnus. Rex lebna vnꝰ
Rex odallam vnus. Rex maceda vnus. Rex
bethel vnꝰ. Rex taphana vnꝰ. Rex ofer vnꝰ
Rex affec vnus. Rex ſaron vnus. Rex ma-
dan vnꝰ. Rex aſor vnꝰ. Rex ſameron vnus.
Rex acſaph vnꝰ. Rex ienach vnus. Rex ma-
geddo vnus. Rex cedes vnus. Rex iachanen
carmeli vnus. Rex dor et prouincie dor vnus.

Rex gentiū galgal vnus. Rex therſa vnus.
Omnes reges triginta vnus. XIII

IOſue ſenex ꝓceſſeqꝫ etatis erit ⁊ dixit
dominꝰ ad eū. Senuiſti ⁊ lōgeuꝰ es:
terraqꝫ latiſſima derelicta ē: que necdū
ſorte diuiſa ē: oīs videlicet galilea philiſtijm et
vniuerſa geſſuri: a fluuio turbido qui irrigat
egyptum vſqꝫ ad terminos accaron cōtra aq/
lonē: terra chanaan que in quinqꝫ regulos phi
liſtijm diuidit: gaçeos ⁊ açotios aſcalonitas ge
theos ⁊ accaronitas. Ad meridiem vero ſunt
euei: omnis terra chanaan. ⁊ maara ſidonioꝝ
vſqꝫ afeca ⁊ terminos ammorei eiuſqꝫ cōfinia
libani quoqꝫ regio contra orientem abaalgad
ſub monte hermon donec ingrediaris emath
Omniū qui habitabāt in monte a libano vſqꝫ
ad aq̄s maſſerephot vniuerſiqꝫ ſidonij. Ego
ſum qui delebo eos a facie filiorum iſrael. Ve
niant ergo in partem hereditatis iſrael: ſicut p̄
cepi tibi ⁊ nunc diuide terram in poſſeſſionem
nouē tribubꝰ ⁊ dimidie tribui manaſſe. cum q̄
ruben ⁊ gad poſſiderunt terrā quā tradidit eis
moyſes famulus dn̄i trans fluenta iordanis ad
orientalē plagā ab aroer que ſita ē in ripa torrē
tis arnon ⁊ in vallis medio vniuerſaqꝫ campe
ſtria medaba vſqꝫ dibon. ⁊ cūctas ciuitates ſeō
regis amorrei q regnauit in eſebon vſqꝫ ad ter
minos filioꝝ āmō ⁊ galaad: ac terminū geſſuri
⁊ machati. ⁊ oēm montē hermon ⁊ vniuerſaꝫ
baſan vſqꝫ ſalecha: oē regnū og in baſan q re/
gnauit in aſtaroth ⁊ edrai ipſe fuit de reliquijs
raphaim: percuſſitqꝫ eos moyſes atqꝫ deleuit.
Noluerūtqꝫ diſꝑdere filij iſrl' geſſuri ⁊ macha
ti ⁊ habitauerūt in medio iſrl' vſqꝫ in p̄ſentē diē
Tribui aūt leui nō dedit poſſeſſionē: ſꝫ ſacriſi/
cia et victime dn̄i dei iſrael: ipſa ē eius heredi/
tas ſicut locutꝰ ē illi. Dedit ergo moyſes poſſeſ
ſionē tribui filioꝝ ruben iuxta cognatiōes ſuas
Fuitqꝫ terminꝰ eoꝝ ab aroer q̄ ſita eſt in ripa
torrentis arnon ⁊ in valle eiuſdē torrentis me/
dia. vniuerſam planiciēqꝫ ducit medaba. ⁊ eſe
bon cūctoſqꝫ viculos earū q ſūt in cāpeſtribus
dibon. quoqꝫ ⁊ abamothbaal ⁊ oppidum ba/
almaon. et geſſa et cedimoth et mephet et cari/
athaim ⁊ ſabania et ſarathaſar: in monte cōual
lis bethphogor et aſeroth phaſga et bethaiſi/
moth oēs vrbes cāpeſtres vniuerſaqꝫ regna
ſeon regis āmorrei q regnauit in eſebon quē p
cuſſit moyſes cū ꝑncipibꝰ madian: eueū et re/
cen et ſur et vr et rebee duces ſeon habitatores
terre. et balaam filiū beor ariolū occiderūt filij
iſrael gladio cuꝫ ceteris interfectis: factuſqꝫ eſt
terminꝰ filioꝝ ruben iordanis fluuius. Hec ē
poſſeſſio rubenitaꝝ p cognationes ſuas vrbiū
⁊ viculoꝝ. Deditqꝫ moyſes tribui gad et filijs
eiꝰ per cognationes ſuas poſſeſſionē: cuiꝰ hec
diuiſio ē. Terminꝰ gaçer ⁊ oēs ciuitates gala/
ad. ⁊ dimidiā ꝑtem terre filioꝝ āmon vſqꝫ ad
aroer que ē ꝯtra rabba: ⁊ ab eſebon vſqꝫ ra/
moth: maſphe ⁊ bethanim. ⁊ a manaim vſqꝫ
ad terminos dabir. In valle q̄qꝫ betharan et
bethnemra ⁊ ſoccoth ⁊ ſaphon reliquā partem
regni ſeon regis eſebon. Huiꝰ quoqꝫ finis ior
danis ē vſqꝫ ad extremā partē maris ceneretb.
trans iordanē ad orientalē plagā: Hec eſt poſ
ſeſſio filiorum gad p familias ſuas ⁊ ciuitates ⁊
ville earū. Dedit ⁊ dimidie tribui manaſſe fi/
lijſqꝫ iuxta eiꝰ cognatiōes ſuas poſſeſſionē cuiꝰ
hoc ꝑncipiū ē. A manaim vniuerſam baſan et
cūcta regna og regis baſan: oēſqꝫ vicos iabir
q ſūt in baſan ſexaginta oppida. ⁊ dimidiā ꝑteꝫ
galaad. ⁊ aſtaroth ⁊ edrai vrbes regni og i ba
ſan filijs machir filij manaſſe dimidie parti fi/
lioꝝ machir iuxta cognatiōes ſuas. Hāc poſ/
ſeſſionē diuiſit moyſes in cāpeſtribꝰ moab trāſ
iordanē ꝯ hiericho ad orientalē plagā. Tribui
aūt leui nō dedit poſſeſſionē qm̄ dn̄s deꝰ iſrael
ipſe ē poſſeſſio eiꝰ: vt locutus ē illi. XIIII

HEc ē quod poſſederūt filij iſrael in ter
ra chanaan quā dederūt eis eleaçar ſa/
cerdos ⁊ ioſue filius nun: ⁊ principes
familiaꝝ per tribꝰ iſrael: ſorte oīa diuidētes: ſic
preceperat dn̄s in manu moyſi: nouem tribubꝰ
⁊ dimidie tribui manaſſe. Duabus eni tribu/
bus ⁊ dimidie dederat moyſes trāſ iordanem
poſſeſſionē abſqꝫ leuitis q nihil terre acceperūt
inter frēs ſuos: ſꝫ in eoꝝ ſucceſſerāt locum filij
ioſeph: in duas diuiſi tribꝰ manaſſe ⁊ effraim.
Nec acceperūt leuite aliā in terra partē niſi vr
bes ad habitādū ⁊ ſuburbana eaꝝ ad alēda iu
mēta ⁊ pecora ſua. Sicut p̄cepat dn̄s moyſi ita
fecerūt filij iſrael ⁊ diuiſerūt terrā. Acceſſerunt
itaqꝫ filij iuda ad ioſue in galgada: locutuſqꝫ ē
ad eum caleph filius iephone ceneçeus. Noſti
qd locutꝰ ſit dn̄s ad moyſen hoīeꝫ dei de me et
te i cadeſbarne Quadraginta annoꝝ eram qn̄
miſit me moyſes famulus dn̄i de cadeſbarne
vt ꝯſiderarē trā: nūciauiqꝫ ei qd̄ mihi vex vi/
debat. Frēs āt mei q aſcenderāt mecū diſſolue
rūt cor populi. ⁊ nihilominꝰ ego ſecutꝰ ſū dn̄m
deū meū. Iurauitqꝫ moyſes in die illo dicens
Terra quā calcauit pes tuus erit poſſeſſio tua
⁊ filiorū tuoꝝ in eternū: quia ſecutꝰ es dominū
deū tuū. Cōceſſit ergo dn̄s vitā mihi ſicut pol/

heitiꝰ ē vſqȝ in pſentē diem. Quadraginta ⁊
quinqȝ anni ſūt ex q̄ locutꝰ eſt dn̄s verbum iſtud
ad moyſen qn̄ ambulabat iſrael per ſolitudinē
hodie octoginta quinqȝ annoꝝ ſū ſic valēs vt eo
valebā tpe qn̄ ad explorādū miſſus ſū illiꝰ ĩ me
tēporis fortitudo vſqȝ hodie pſeuerat tā ad bel
landū q̄ȝ ad gradiēdū. Da ergo mihi montem
iſtū quē pollicitꝰ ē dn̄s te q̄ȝ audiēte: in quo ena
chim ſūt ⁊ vrbes magne atqȝ minute: ſi forte
ſit dn̄s mecū ⁊ potuero delere eos ſicut ꝓmiſit
mihi. Bndixitqȝ ei ioſue: ⁊ tradidit ei hebron
in poſſeſſionē: atqȝ ex eo fuit hebron caleph fi/
lio iephone cenezeo vſqȝ in pſentē diē: q2 ſecu
tus ē dn̄m deū iſrl'. Nomē hebron antea voca
bat cariatharbe. Adā maximꝰ ibi inter enachim
ſitus ē. ⁊ terra ceſſauit a p̄lijs. ·XV

i Gitur ſors filioꝝ iuda per cognatio/
nes ſuas iſta fuit: a termino edō vſqȝ
ad deſertū ſyn cōtra meridiē ⁊ vſqȝ ad
extremā partē auſtralis plage. Initiū eiꝰ a ſū/
mitate maris ſalſiſſimi ⁊ a lingua eius que re/
ſpicit meridiē: egrediturqȝ ꝯ aſcenſū ſcorpio/
nis ⁊ ptrāſit in ſyna: aſcēditqȝ in cadeſbarne
⁊ puenit in eſrom: aſcendēs ad darā ⁊ circuiēs
cariathaa: atqȝ inde pertrāſiens in aſemona ⁊
perueniens ad torrentem egypti: eruntqȝ termini
eius mare magnum. Hic erit finis meridiane
plage. Ab oriēte vero erit initiū mare ſalſiſſi
mū vſqȝ ad extrema iordanis: ⁊ ea que reſpi/
ciunt aquilonē: a lingua maris vſqȝ ad eūdē
iordanis fluuiū: aſcēditqȝ terminus in beth/
gla ⁊ tranſit ab aquilone in betharaba: aſcen/
dēs ad lapidē boen filij ruben ⁊ tēdēs vſqȝ ad
terminos debera de valle achor ꝯ aqlonē re/
ſpiciēs galgala q̄ ē ex aduerſo aſcēſionis adom
mim ab auſtrali pte torrentis: tranſitqȝ aquas
q̄ vocāt fons ſolis. ⁊ erūt exitꝰ eius ad fontē ro
gel: aſcēditqȝ per cōuallē filij ennon ex latere ie
buſei ad meridiē hec ē hierlm. ⁊ inde ſe erigēs
ad verticē mōtis q ē ꝯ iehennon ad occidentē
in ſūmitate vallis raphaim cōtra aquilonem:
ptrāſitqȝ a vertice mōtis vſqȝ ad fontem aque
nepthoa ⁊ puenit vſqȝ ad vicos mōtis ephron
inclinaturqȝ i bala q̄ ē in cariathiarim. i. vrbs
ſiluaꝝ: ⁊ circuit de bala ꝯ occidētē vſqȝ ad mō
tem ſeyr: trāſitqȝ iuxta latus montis iarim ad
aqlonē in cheſlon. ⁊ deſcēdit in bethſames trā
ſitqȝ in thāna. ⁊ puenit ꝯ aqlonē ptis accaron
ex latere: inclinaturqȝ ſecrona ⁊ trāſit mōtē ba/
ala puenitqȝ in gebneel: ⁊ magni maris ꝯtra
occidētē fine ꝯcludit. Hi ſūt termini filioꝝ iu
da ꝑ circuitū in cognatiōibꝰ ſuis: Caleph vero
filio iephone dedit partē in medio filioꝝ iuda:
ſicut pceperat ei dn̄s: cariatharbe patris enach
ipſa ē hebron: deleuitqȝ ex ea caleph tres filios
enach: ſeſai ⁊ haymā ⁊ tholmai de ſtirpe enach
atqȝ inde cōſcēdēs venit ad habitatores dabir
que prius vocabatur cariathſepher. id eſt ciui/
tas litterarū. Dixitqȝ caleph. Qui percuſſe/
rit cariathſepher ⁊ cepit eam: dabo ei axam fi/
liam meā vxorē. Cepitqȝ eam othoniel filiꝰ ce/
nez frater caleph iunior: deditqȝ ei axam fi/
liā ſuā vxorē. Que cū pgeret ſimul: ſuaſa eſt a
viro ſuo vt peteret a pre ſuo agrū: ſuſpirauit/
qȝ vt ſedebāt in aſino. Cui caleph: quid habes
inqt: At illa rn̄dit: Da mihi bn̄dictionē. Ter/
rā auſtralē ⁊ arentē dediſti mihi: iūge ⁊ irrigu
um. Dedit itaqȝ ei caleph irriguū ſuperiꝰ ⁊ in
ferius. Hec ē poſſeſſio tribus filioꝝ iuda per
cognatiōes ſuas: erātqȝ ciuitates ab extremis
partibꝰ filioꝝ iuda: iuxta terminos edom a me
ridie: cabſeel ⁊ eder ⁊ iagur et cina ⁊ dimona
et adada et cedes et aſor et ietā ziph et telē et ba
loth aſor noua et carioth eſrom. hec eſt aſor: a/
mam ſame et molada et aſer gadda et aſſemoth
et bethſeleth ⁊ aſerſual et berſabee. et bazio/
thia et abala et humeſem et betholad et exul et
erma et ſiceleth et medemena et ſenſena leba/
oth et ſelim et aben remon: omnes ciuitates
viginti nouē et ville earum. In campeſtribus
vero eſtaol et ſarea et aſena et azone et enganī
et taphua et enaym et hierimoth ⁊ adulā ſocho
et azecha et ſarim et adithaym et gedera et gi/
derothaim: vrbes quattuordecim et ville eaꝝ
Sanan et adaſa et magdalgad delean et maſe/
pha et iecthel lachis et baſchat et eglon tebbon
et leemas et cethis et gideroth et bethdagon et
neama et maceda: ciuitates ſedecim et ville
earum. Labana et ether et aſan iepta et eſna ⁊
neſib et ceyla et achzib et mareſa: ciuitates no/
uem et ville earum. Accaron cū vicis et villu/
lis ſuis. Ab accaron vſqȝ ad mare oīa q̄ vgunt
ad azotū et viculos eiꝰ. Azotꝰ cū vicis et villu/
lis ſuis. Gaza cū vicis et villulis ſuis vſqȝ ad
torrentē egypti et mare magnū terminus eius
et in monte ſamir et iether et ſocchoth et edem
na cariathſenna. Hec eſt dabir: anab et hiſt/
hemo et anym goſen et olon et gylo: ciuitates
vndecim et ville earum. Arab et roma et eſa/
an et ianū et bethaſua et afeca amatha et caria
tharbe. hec eſt hebron et ſior. ciuitates nouem
et ville earum. Maon et chermel et ziph et io
che ieſrahel et iucadam et zanoe accaym gabaa
et thamna: ciuitates decē et ville earū. Alul et

bethſoꝛ ⁊ bicdoꝛ mareth ⁊ bethanob ⁊ belthecē
ciuitates ſex ⁊ ville earum. Cariathbaal. Hec
eſt cariathiarim vꝛbs ſiluarum ⁊ arebba: ciui/
tates due ⁊ ville earum. In deſerto betharaba
meddyn ⁊ ſacha ⁊ nepſan ciuitates ſalis ⁊ en/
gaddi: ciuitates ſex ⁊ ville earum. Fiunt ſimul
centum quindecim. Iebuſeum autem habita/
toꝛem irlm non potuerūt filij iuda delere. habi
tauitꝗ iebuſeꝰ cū filijs iuda in irlm vſqꝫ in pꝛe
ſentem diem. XVI

CEcidit quoqꝫ ſoꝛs filioꝝ ioſeph ab ioꝛ
dane contra hiericho. ⁊ ad aquas eius
ab oriente ſolitudo que aſcendit de hie
richo ad montem bethel. ⁊ egreditur de bethel
luzam. tranſitꝗ terminū archiatharoth. ⁊ de/
ſcendit ad occidētem iuxta terminū ieffeti vſqꝫ
ad terminos bethoꝛon inferioꝛis ⁊ gazer: fini/
unturꝗ regiones eiꝰ mari magno: quas poſſe/
derūt filij ioſeph manaſſes ⁊ effraim. Et factus
eſt terminꝰ filioꝝ effraim per cognationes ſuas
⁊ poſſeſſio eoꝝ contra oꝛientem aſtarot addar
vſqꝫ bethoꝛon ſuperioꝛem: egrediunṫꝗ confi
nia in mare. Machmethath vero aquilonē re
ſpicit. ⁊ circuit terminos cōtra oꝛientē in thana
thſelo: ⁊ ptrāſit a toꝛrente ianoe: deſcēditꝗ de
ianoe in atharoth ⁊ noaratha. ⁊ puenit in hieri
cho. egrediṫꝗ ad ioꝛdanē de taphua. ptranſit
ꝗ ꝯtra mare in vallē harūdineti: ſuntꝗ egreſ
ſus eiꝰ in mare ſalſiſſimū. Hec eſt poſſeſſio tri
buꝰ filioꝝ effraim p familias ſuas: vꝛbeſqꝫ ſepa
te ſūt filijs effraim in medio poſſeſſionis filioꝝ
manaſſe ⁊ ville earum. Et nō interfecerūt filij
effraim chananeū q habitabat in gazer: habita
uitꝗ chananeꝰ in medio effraim vſqꝫ in diem
hanc tributariꝰ. XVII

CEcidit autem ſoꝛs tribui manaſſe: ipſe
enim eſt pꝛimogenitus ioſeph: machir
pꝛimogenito manaſſe patri galaad qui
fuit vir pugnatoꝛ: habuitꝗ poſſeſſionem gala
ad ⁊ baſan. ⁊ reliquis filioꝝ manaſſe iuxta fa/
milias ſuas. filijs abiezer ⁊ filijs helech ⁊ filijs
hesrihel ⁊ filijs ſichen ⁊ filijs epher: ⁊ filijs ſe/
mida. Iſti ſūt filij manaſſe filij ioſeph. mares
per cognationes ſuas. Salphaath vero filio
epher filij galaad filij machir filij manaſſe: nō
erant filij ſed ſole filie. quarū iſta ſunt nomina
maala et noa et egla et melcha et therſa. Vene
rūtꝗ in conſpectu eleazari ſacerdotis et ioſue fi
lij nun et principū dicētes: dñs pꝛecepit per ma
nū moyſi vt dareṫ nobis poſſeſſio in medio fra
trū noſtroꝝ. Deditꝗ eis iuxta iperiū dñi poſ/
ſeſſionē i medio fratrū patris eaꝝ: et ceciderunt
funiculi manaſſe decē abſqꝫ terra galaad ⁊ ba/
ſan trās ioꝛdanē. Filie. n. manaſſe poſſederūt
hereditatē in medio filioꝛum eius terra autē ga
laad cecidit in ſoꝛtem filioꝛuꝫ manaſſe q reliqui
erant. Fuitꝗ terminꝰ manaſſe ab aſer machma
ta q reſpicit ſychem. ⁊ egrediṫ ad dexterā iuxta
habitatoꝛes fontis taphue. Etenim in ſoꝛte ma
naſſe ceciderat terra taphue. q eſt iuxta terminos
manaſſe ⁊ filioꝝ effraim. Deſcenditꝗ terminꝰ
vallis harundineti i meridiē toꝛrentis ciuitatū
effraim: q in medio ſunt vꝛbiū manaſſe. Ter/
minus manaſſe ab aquilone toꝛrentis ⁊ exitus
eius pergit ad mare: ita vt poſſeſſio effraim ſit
ab auſtro ⁊ ab aquilone manaſſe: ⁊ vtrāqꝫ clau
dat mare: ⁊ ꝯiunganṫ ſibi in tribu aſer ab aqui
lone: ⁊ in tribu yſachar ab oꝛiente. Fuitꝗ he/
reditas manaſſe in yſachar ⁊ i aſer. berſan ⁊ vi
culi eius. ⁊ iebblaan cum viculis ſuis. ⁊ habita
toꝛes doꝛ cum oppidis ſuis: habitatoꝛes quoqꝫ
endoꝛ cum viculis ſuis: ſimiliterqꝫ habitatoꝛes
thenach cum viculis ſuis. ⁊ habitatoꝛes maged
do cum viculis ſuis. ⁊ tertia ps vꝛbis nopheth
Nec potuerunt filij manaſſe has ciuitates ſub/
uertere: ſꝫ cepit chananeus habitare in tra ſua.
Poſtꝗ autem ꝯualuerunt filij iſrael. ſubiece/
runt chananeos ⁊ fecerunt ſibi tributarios nec
interfecerunt eos. Locutiꝗ ſunt filij ioſeph ad
ioſue: ⁊ dixerunt. Quare dediſti mihi terraꝫ in
poſſeſſionē ſoꝛtis ⁊ funiculi vnius: cuꝫ ſim tāte
multitudinis ⁊ benedixerit mihi dñs. Ad quos
ioſue ait. Si populus multus es: aſcende in ſil
uā. ⁊ ſuccide tibi ſpatia in tra phereçei ⁊ raphai
qꝛ anguſta eſt tibi poſſeſſio montis effraiꝫ. Cui
reſponderunt filij ioſeph. Non poterimus ad
montana ꝯſcendere: cum ferreis curribus vtā
tur chananei qui habitant in terra campeſtri: in
qua ſite ſunt berſan cuꝫ viculis ſuis. ⁊ iezrahel
mediam poſſidens vallē. Dixitꝗ ioſue ad do/
mum ioſeph ⁊ effraim ⁊ manaſſe pplꝯ multus
es. ⁊ magne foꝛtitudinis non habebis ſoꝛtem
vnam ſed tranſibis ad montem. ⁊ ſuccides tibi
atqꝫ purgabis ad habitādū ſpatia. ⁊ poteris vl
tra pcedere cū ſubuerteris chananeū quē dicis
ferreos hēre currꝰ ⁊ eē foꝛtiſſimū. XVIII.

COngregatiꝗ ſunt omnes filij iſrael in
ſylo. ibiꝗ fixerunt tabernaculum teſti/
monij. ⁊ fuit eis terra ſubiecta. Remā/
ſerat autem filioꝛum iſrael ſeptem tribus q nec
dū acceperant poſſeſſiōes ſuas. Ad quos ioſue ait
Vſqꝫ q̄ marcetis ignauia. ⁊ nō intratis ad poſ/
ſidendā terram quā dñs deꝰ patrū vroꝝ dedit
vobis. Eligite de ſingulis tribubus ternos vi

ros vt mittā eos ⁊ pergāt atqꝫ circueāt terram
⁊ deſcribāt eā iuxta nūerū vniuſcuiuſqꝫ multi/
tudinis referantqꝫ ad me q̄d deſcripſerint. Di
uidite vobis terrā in ſeptē partes. Judas ſit in
terminis ſuis ab auſtrali plaga. ⁊ dom⁹ ioſeph
ab aq̄lone: mediā int̄ hos terrā in ſeptē partes
deſcribite. ⁊ huc venietis ad me vt corā domi/
no deo vr̄o mittā vobis hic ſortē: q2 nō ē inter
vos pars leuitaꝝ: ſꝫ ſacerdotiū dn̄i ē eoꝝ here
ditas. Gad aūt ⁊ ruben ⁊ dimidia tribus ma
naſſe: iā acceperāt poſſeſſiōes ſuas trāſiorda/
nē ad orientalē plagā: quas dedit eis moyſes
famul⁹ dn̄i. Cūqꝫ ſurrexiſſent viri vt pergerēt
ad deſcribendā terrā: p̄cepit eis ioſue dicens:
Circuite terrā ⁊ deſcribite eam: ac reuertimini
ad me vt hic corā dn̄o deo vr̄o in ſylo mittam
vobis ſortē. Itaqꝫ perrexerūt. ⁊ luſtrātes eā in
ſeptē ptes diuiſerūt: ſcribētes in volumine: re
uerſiqꝫ ſunt ad ioſue in caſtra ſylo. Qui miſit
ſortes corā dn̄o in ſylo: diuiſitqꝫ terrā filijs iſrl'
in ſeptē ptes. Et aſcēdit ſors p̄ma filioꝝ benia
min p familias ſuas vt poſſiderent terrā inter
filios iuda ⁊ filios ioſeph. Fuitqꝫ termin⁹ eoꝝ
ꝯtra aq̄lonē a iordane pgēs iuxta lat⁹ hiericho
ſeptētrionalis plage. ⁊ inde ꝯtra occidētem ad
mōtana cōſcēdēs ⁊ pueniēs ad ſolitudinē be/
thauen atqꝫ ptrāſiēs iuxta luzā ad meridiem:
ipſa eſt bethel: deſcēditqꝫ in aſtaroth addar in
montē q ē ad meridiē bethoron inferioris ⁊ in
clinat̄ circuiēs ꝯtra mare ad meridiē montis
q reſpicit bethoron ꝯtra africū. Suntqꝫ exitus
ei⁹ in cariathbaal q̄ vocat̄ ⁊ cariathiarim: vrbē
filiorū iuda. Hec eſt plaga ꝯ mare ad occidētē
A meridie aūt ex parte cariathiarim egreditur
termin⁹ ꝯtra mare. ⁊ puenit vſqꝫ ad fontē aq̄ꝝ
nepthoa. Deſcenditqꝫ in partē montis qui re
ſpicit vallem filiorū ennon ⁊ eſt ꝯ ſeptētriona/
lem plagam in extrema parte vallis raphaim.
Deſcēditqꝫ in iehennon. i. vallis ennon iuxta
latus iebuſei ad auſtrū. ⁊ peruenit ad fontē ro/
gel tranſiens ad aquilonē. ⁊ egrediens ad en/
ſemes. i. fontē ſolis. ⁊ pertranſit vſqꝫ ad tumu
los qui ſūt e regione aſcenſus ad ōmim: deſcē
ditqꝫ habenboem. i. lapidem boem filij ruben
⁊ pertranſit ex latere aquilonis ad campeſtria:
deſcenditqꝫ in planitiē ⁊ p̄tergredit̄ ꝯtra aqui/
lonē bethagla: ſūtqꝫ exitus ei⁹ ꝯtra linguā ma
ris ſalſiſſimi ab aquilone in fine iordanis ad
auſtralē plagā q ē termin⁹ illi⁹ ab oriēte. Hec
ē poſſeſſio filioꝝ beniamin p terminos ſuos i
circuitu ⁊ familias ſuas. Fueruntqꝫ ciuitates ei⁹
hiericho ⁊ bethagla ⁊ vallis caſis betharaba ⁊
ſamaraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ affora vil/
la hemona ⁊ offni ⁊ gabee: ciuitates duodecim
⁊ ville earum. Gabaon ⁊ rama ⁊ beroth ⁊ me
ſphe caphara ⁊ amoſa ⁊ recem iarephel ⁊ tha/
rela ⁊ ſela heleph ⁊ iebus que eſt irlm̄. gabaad
⁊ cariath: ciuitates quattuordecim ⁊ ville earū.
Fuerūt oēs ciuitates viginti ſex. Hec ē poſſeſ
ſio filioꝝ beniamin iuxta familias ſuas.

XIX

Et egreſſa ē ſors ſcd̄a filioꝝ
ſymeon p cognationes ſuas: fuitqꝫ he
reditas eoꝝ in medio poſſeſſiōis filioꝝ
iuda: berſabee ⁊ ſabee ⁊ molada ⁊ aſerſua baa/
la ⁊ aſem ⁊ beltholad bethularma et ſiceleeh et
bethmarchaboth ⁊ aſerſua ⁊ bethlepaboth ⁊ ſa
rohem: ciuitates tredecim: ⁊ ville earuꝫ. Aym
⁊ remmon ⁊ athar ⁊ aſan: ciuitates q̄ttuor ⁊ vil/
le eaꝝ. Oēs viculi p circuitū vrbiū iſtarū vſqꝫ
ad balaad berchameth cōtra auſtralē plagam.
Fuerūt oēs ciuitates decē ⁊ ſeptē. Hec ē here
ditas filioꝝ ſymeon iuxta cognationes ſuas in
poſſeſſiōe ⁊ funiculo filioꝝ iuda. q2 maior erat
⁊ iccirco filij ſymeon poſſederūt in medio here
ditatis ei⁹. Ceciditqꝫ ſors tertia filioꝝ zabulon
p cognatiōes ſuas. ⁊ fact⁹ ē termin⁹ poſſeſſiōis
filioꝝ zabulon vſqꝫ ſarith. Aſcēditqꝫ de mare
⁊ medalaa. ⁊ peruenit in debbaſeth vſqꝫ ad tor
rentem qui eſt contra ieconam: ⁊ reuertit̄ de ſa
rith contra orientem in fines ceſeleth tabor. et
egreditur ad daberet: aſcenditqꝫ contra iaſie
⁊ inde pertranſit vſqꝫ ad orientalem plagā ge
thefer ⁊ thacaſin. ⁊ egredit̄ in remmon amphar
⁊ noa. ⁊ circuit ad aquilonem ⁊ nathon. Sunt
qꝫ egreſſus eius vallis ieptahel ⁊ catheth ⁊ naa
lol ⁊ ſemron ⁊ iedaba ⁊ bethlehē. ciuitates du
odecim ⁊ ville earuꝫ. Hec eſt hereditas trib⁹
filiorum zabulon per cognationes ſuas: vrbeſ
⁊ viculi earum. Yſachar egreſſa eſt ſors quar/
ta per cognationes ſuas. Fuitqꝫ eius heredi/
tas iezrahel ⁊ caſaloth ⁊ ſunem ⁊ affraim ⁊ ſe/
non ⁊ naaroth ⁊ rabboth: ⁊ ceſion hacmes et
rameth ⁊ enganni ⁊ henadda ⁊ bethſeſes. ⁊ p
uenit terminus ei⁹ vſqꝫ tabor ⁊ ſeſenna ⁊ beth
ſemes: eruntqꝫ exitus eius iordanis: ciuitates
ſedecim ⁊ ville earum. Hec eſt poſſeſſio filioꝝ
yſachar per cognationes ſuas. vrbes ⁊ viculi
earuꝫ. Ceciditqꝫ ſors quinta tribui filioꝝ aſer
per cognationes ſuas. Fuitqꝫ terminus eorū
alchat et cali et bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth ⁊ amma
ad ⁊ meſſal. ⁊ peruenit vſqꝫ ad carmelum ma/
ris et ſyor et labanath: ac reuertitur contra ori/
entem bethdagon: et pertranſit vſqꝫ zabulō et
vallem ieptahel ꝯtra aquilonem in bethemeth

⁊ neiel: egrediturq; ad leuam cabul ⁊ acram ⁊
roob ⁊ amon ⁊ chana vſq; ad ſydonem magnã
reuertiturq; in horma vſq; ad ciuitatem muni/
tiſſimam tyrũ ⁊ vſq; oſam. eruntq; exitus eius
ĩ mare ď funiculo acziba ⁊ amma ⁊ afeg ⁊ roob
ciuitates vigintiduę ⁊ ville earum. Hec eſt poſ
ſeſſio filiorũ aſer per cognationes ſuas: vrbeſ
⁊ viculi earũ. Filiorum neptalim ſexta ſors ce
cidit per familias ſuas. ⁊ cepit terminus de he/
leb ⁊ helon ſannanim. ⁊ adami que eſt neceb ⁊
iebnahel vſq; ad lecum. ⁊ egreſſus eorum vſq;
ad iordanẽ reuertit̃q; terminus contra occidẽ/
tem ⁊ azanoth thabor. atq; inde egredit̃ in vcu
ca. ⁊ pertranſit in zabulon ɔtra meridiem ⁊ in
aſer ɔtra occidentẽ. ⁊ in iuda ad iordanẽ ɔtra
ortũ ſolis: ciuitates munitiſſime. aſſedim ſer ⁊
amathad ⁊ recbath ⁊ cenereth ⁊ edema ⁊ arama
aſor ⁊ cedes ⁊ edrai naſor ⁊ ierõ ⁊ magdihel ho
rẽ ⁊ bethanath ⁊ bethſemes: ciuitates decem ⁊
nouem ⁊ ville earũ. Hec eſt poſſeſſio tribus fi
liorum neptalim per cognatiões ſuas. vrbes et
viculi earũ. Tribui filiorũ dan per familias ſuaſ
egreſſa eſt ſors ſeptima. et fuit terminus poſſeſ
ſiõis eius ſaraa ⁊ heſtaol. et hair ſemes. i. ciui/
tas ſolis: ſelebin et ahialon et iethela helõ ⁊ thẽ
na et acron helcheten iebtõ et baaladiud ⁊ ba/
ne et barach et iethremon atq; hiericon et are/
chon: cũ termino q̃ reſpicit ioppen. et ipſo fine
concluditur. Aſcenderũtq; filij dan et pugna/
uerũt ɔtra leſen. ceperũtq; eã et pcuſſerunt eam
in ore gladij. et poſſederunt ⁊ habitauerũt in ea
vocãtes nomen ei⁹ leſen dan ex noĩe dan pris
ſui. Hec eſt poſſeſſio tribus filiorum dan p co
gnationes ſuas: vrbes et viculi earũ. Cũq; cõ/
pleſſet ſorte diuidere terrã ſingulis per trib⁹ ſu
as dederunt filij iſrl' poſſeſſionẽ ioſue filio nun
in medio ſui iuxta p̃ceptũ dñi: vrbem quam po
ſtulauit thamnathſarba in mõte effraim. Et edi
ficauit ciuitatem: habitauitq; in ea. Hec ſũt poſ
ſeſſiones quas ſorte diuiſerunt eleazar ſacerdoſ
et ioſue filius nun. et principes familiarum ac/
tribuũ filiorũ iſrl' in ſylo. corã dño ad oſtium ta
bernaculi teſtimonij. partitiq; ſũt terra. XX
Et locutus eſt dñs ad ioſue dicens. Lo
quere filijs iſrl'. et dic eis. Separate vr
bes fugitiuorũ de quib⁹ locutus ſũ ad
vos per manũ moyſi: vt confugiat ad eas qui/
cũq; aiam pcuſſerit neſci⁹. et poſſit euadere irã
ɔximi q̃ vltor eſt ſanguinis: cũ ad vnã harũ cõ
fugerit ciuitatũ: ſtabitq; ante portam ciuitatis ⁊
loquet̃ ſenioribus vrbis illi⁹ ea q̃ ſe cõprobent i
nocentem: ſicq; ſuſcipient eum. et dabũt ei locũ
ad habitandũ. Cũq; vltor ſanguinis eũ fuerit
pſecut⁹. nõ tradẽt in man⁹ ei⁹. q2 ignorans per
cuſſit ɔximũ ei⁹: nec ante biduũ triduũue eius
ɔbat̃ inimicus. Et habitabit in ciuitate illa do
nec ſtet ante iudiciũ cauſam reddens facti ſui.
⁊ moriat̃ ſacerdos magn⁹ qui fuerit in illo tpe.
Tũc reuertet̃ homicida. ⁊ ingrediet̃ ciuitatẽ et
domũ ſuã de qua fugerat. Decreuerũtq; cedeſ
in galilea montis neptalim. ⁊ ſychem in mõte
effraim. ⁊ cariatharbe. ipa ẽ hebron in monte
iuda. ⁊ trãs iordanẽ ɔtra orientalẽ plagã hieri
cho ſtatuerũt boſor que ſita ẽ in cãpeſtri ſolitu/
dine de tribu ruben. ⁊ ramoth in galaad de tri
bu gad. ⁊ gaulon in baſan de tribu manaſſe.
He ciuitates conſtitute ſũt cũctis filijs iſrael et
aduenis qui habitabant inter eoſ vt fugeret ad
eas qui aiam neſcius pcuſſiſſet ⁊ nõ moreret̃ i
manu ɔximi. effuſum ſanguinẽ vindicare cu/
pientis: donec ſtaret ante populũ expoſiturus
cauſam ſuã. XXI
Acceſſerũtq; pncipes familiarũ leui ad
eleazarũ ſacerdotẽ ⁊ ioſue filium nun.
⁊ ad duces cognationum per ſingulas
tribus filiorũ iſrael. locutiq; ſunt ad eos in ſylo
terre chanaan. atq; dixerũt. Dominus p̃cepit
p manũ moyſi vt darent̃ nobis vrbes ad habi
tandũ. ⁊ ſuburbana earũ ad alenda iumẽta. De
derũtq; filij iſrael de poſſeſſionib⁹ ſuis iuxta i/
periũ dñi ciuitates ⁊ ſuburbana earũ. Egreſſa
q; eſt ſors in familiam caath filiorũ aaron ſacer
dotis. de tribu iuda ⁊ ſymeon ⁊ beniamin ciui
tates tredecim. ⁊ reliquis filiorũ caath. i. leuitis
qui ſuperfuerant. de tribub⁹ effraim ⁊ dan ⁊ di
midie tribus manaſſe ciuitates decem. Porro
filijs gerſon egreſſa eſt ſors vt acciperẽt de tri
bubus yſachar ⁊ aſer ⁊ neptalim dimidiaq; tri
bu manaſſe in baſan: ciuitates numero tredecĩ
Et filijs merari per cognatiões ſuas de tribu/
bus ruben ⁊ gad ⁊ zabulon: vrbes duodecim.
Dederũtq; filij iſrael leuitis ciuitates ⁊ ſubur
bana earũ. ſicut p̃cepit dñs per manũ moyſi
ſingulis ſorte tribuentes. De tribubus filiorũ
iuda ⁊ ſymeon dedit ioſue ciuitates: quarũ iſta
ſunt nomina: filijs aaron per familias caath le
uitici generis. prima enim ſors illis egreſſa eſt
cariatharbe patris enach. que vocat̃ hebron in
monte iuda. ⁊ ſuburbana ei⁹ p circuitũ. Agroſ
vo ⁊ villas eius dederat caleph filio iephone
ad poſſidendum. Dedit ergo filijs aaron ſacer
dotis hebron confugij ciuitatem ac ſuburbana
eius. ⁊ lobnam cum ſuburbanis ſuis. ⁊ iether
⁊ iſtimon ⁊ helon ⁊ dabir ⁊ ain ⁊ tethan ⁊ beth

ſames cũ ſuburbanis ſuis. ciuitates nouem. de
tribubus vt dictũ eſt duabus. De tribu aũt fi/
lioꝝ beniamin. gabaon ⁊ gabae ⁊ anathot ⁊ al
mon cum ſuburbanis ſuis. ciuitates quattuor.
Omnes ſimul ciuitates filioꝝ aaron ſacerdotũ tre
decim cũ ſuburbanis ſuis. Reliquis vero per
familias filioꝝ caath leuitici generis. hec ẽ da/
ta poſſeſſio. De tribu effraim vrbes confugij.
ſychem cũ ſuburbanis ſuis in mõte effraim. et
gaçer ⁊ iebſam ⁊ bethoron cũ ſuburbanis ſuis
ciuitates ꝗttuor. De tribu qꝫ dan helteco ⁊ ga/
bathon ⁊ baialon et iethrẽmon cũ ſuburbanis
ſuis. ciuitates quattuor. Porro de dimidia tri
bu manaſſe tenach et iethrẽmon cũ ſuburbaniſ
ſuis. ciuitates due. Omnes ciuitates decem. ⁊
ſuburbana earum date ſunt filijs caath inferio
ris gradus. Filij qꝫ gerſon leuitici generĩ de
dit de dimidia tribu manaſſe confugij ciuitateſ
gaulon in baſan et boſram cum ſuburbanis ſu
is: ciuitates duas. Porro de tribu yſachar. ce
ſion et daberetb et iaarmoth et engannim cum
ſuburbanis ſuis: ciuitates quattuor. De tribu
autem aſer. maſan et abdon ⁊ elcath et roob cũ
ſuburbanis ſuis: ciuitates quattuor. De tribu
quoqꝫ neptalim ciuitates confugij. cedes i ga
lilea et amothdor et carthan cum ſuburbanis
ſuis. ciuitates tres. Omnes vrbes familiaruꝫ
gerſon tredecim cum ſuburbanis ſuis. Filijs
aũt merari leuitis inferioris gradus ꝑ famili/
as ſuas. data eſt de tribu çabulon iecnal et car/
tha et damna et naalol: ciuitates quattuor cum
ſuburbanis ſuis. De tribu gad ciuitates cõfu
gij: ramoth in galaad et manaim et eſebon ⁊ ia
çer: ciuitates ꝗttuor cum ſuburbanis ſuis. De
tribu ruben vltra iordanẽ ꝯtra hiericho: ciuita
tes refugij. boſor in ſolitudine miſor et iaçer et
iethſon et maſpha: ciuitates quattuor: cum ſub/
urbanis ſuis. Omnes vrbes filioꝝ merari ꝑ
familias et cognatiões ſuas duodecim. Itaqꝫ
ciuitates vniuerſe leuitarũ in medio poſſeſſio/
nis filioꝝ iſrael. fuerũt ꝗdragintaocto cum ſub
urbanis ſuis. ſingule per familias diſtribute.
Deditqꝫ dñs deꝰ iſrael oẽm terrã quã tradituꝝ/
rũ ſe patribus eoꝝ iurauerat. et poſſederũt illã
atqꝫ habitauerũt i ea. Dataqꝫ ẽ ab eo pax ĩ oẽs
ꝑ circuitũ natiões: nulluſqꝫ eis hoſtiũ reſiſtere
auſus ẽ: ſed cũcti in eoꝝ ditionem redacti ſunt
Ne vnũ qdẽ verbũ qđ illis pſtiturũ ſe eẽ ꝓmi
ſerat. irritũ fuit: ſed rebus expleta ſũt oĩa.

XXII

EO dem tempore vocauit
ioſue rubenitas et gadditas. et dimidi
am tribũ manaſſe. dixitqꝫ ad eoſ. Feci
ſtis oĩa que ꝑcepit vobis moyſes famulus dñi
mihi qꝫ ĩ oibꝰ obediſtis: nec reliquiſtis fratres
veſtros lõgo tpe vſqꝫ in pſentẽ diẽ: cuſtodien
tes iperiũ dñi dei veſtri. Quia igit̃ dedit domi
nus deꝰ veſter fratribꝰ veſtris qetẽ ⁊ pacem ſi
cut pollicitꝰ ẽ. reuertimini ⁊ ite in tabernacula
vr̃a ⁊ in terrã poſſeſſiõis quam tradidit vobis
moyſes famulus dñi trãs iordanẽ: ita dũtaxat
vt cuſtodiatis attẽte ⁊ ope cõpleatis mandatuꝫ
⁊ legẽ quã ꝑcepit vobis moyſes famulus dñi:
vt diligatis dñm deũ veſtrũ. ⁊ ambuletis in oĩ
bus vijs eiꝰ. ⁊ obſeruetis mãdata illiꝰ: adhere
atiſqꝫ ei: ac ſeruiatis in oi corde. ⁊ in oi aia vr̃a
Benedixitqꝫ eis ioſue. ⁊ dimiſit eos. Qui re/
uer ſi ſũt i tabernacula ſua. Dimidie aũt tribui
manaſſe poſſeſſionẽ moyſes dederat in baſan.
⁊ iccirco medie que ſupfuit dedit ioſue ſortẽ int
ceteros fratres ſuos trãs iordanẽ ad occidenta
lẽ eius plagam. Cũqꝫ dimitteret eos in taber/
nacula ſua ⁊ benedixiſſet eis: dixit ad eos. In
multa ſubſtantia atqꝫ diuitijs reuertimini ad ſe
des veſtras cuꝫ argento ⁊ auro: ere ac ferro ⁊
veſte multiplici. Diuidite predã hoſtiũ cum fra
tribꝰ veſtris. Reuerſiqꝫ ſũt ⁊ abierũt filij rubẽ
et filij gad et dimidia tribus manaſſe a filijs iſ
rael. de ſylo q̃ ſita ẽ in chanaan: vt intrarẽt ga
laad terrã poſſeſſionis ſue: quã obtinuerãt iux
imperiũ dñi in manu moyſi. Cumqꝫ veniſſent
ad tumulos iordanis in terrã chanaan: edifica
uerũt iuxta iordanẽ altare infinite magnitudi/
nis. Qđ cũ audiſſent filij iſrael. et ad eos certi
nũcij detuliſſent edificaſſe filios ruben et gad ⁊
dimidie tribus manaſſe altare in terra chana/
an ſup iordanis tumulos ꝯtra filios iſrael. cõ/
uenerũt oẽs in ſylo: vt aſcẽderẽt et dimicarent
ꝯtra eos. Et interim miſerũt ad illos in terrã
galaad phinees filium eleazari ſacerdotis ⁊ de
cẽ ꝑncipes cũ eo ſingulos de ſingulis tribubꝰ.
Qui venerũt ad filios ruben et gad et dimidie
tribus manaſſe in terram galaad: dixerũtqꝫ ad
eos. Hec mandat omnis populus dñi. Que
ẽ iſta trãſgreſſio. Cur reliquiſtis dñm deũ iſrl̃
edificantes altare ſacrilegũ. et a cultu illiꝰ rece/
dẽtes. An parũ vobis ẽ ꝙ peccaſtis i beelphe
gor et vſqꝫ in pſentẽ diẽ macula huiꝰ ſceleris ĩ
vobis permanet. multiqꝫ de populo corruerũt
Et vos hodie reliquiſtis dñm. et cras in vni/
uerſũ iſrael ira eiꝰ deſeuiet. Qꝫ ſi putatis ĩmun
dã eẽ terrã poſſeſſiõis vr̃e: trãſite ad terrã in q̃
tabernaculũ dñi ẽ. et habitate int nos: tñ vt a
dño et a noſtro cõſortio nõ recedatis. edificato
altari preter altare dñi dei nr̃i. Nõne achan fi

lius ʒare p̄terijt mandatū dn̄i. ⁊ ſuper oēm po-
pulū iſrael ira eiꝰ incubuit. Et ille erat vnꝰ ho-
mo atq; vtinā ſolus piſſet in ſcelere ſuo. Rn̄de-
rūtq; filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝰ manaſſe
p̄ncipibꝰ legatiōis iſrael. Fortiſſimus dn̄s deꝰ
ipſe nouit: ⁊ iſrl' ſil' intelliget ſi p̄uaricationis
aīo hoc altare ꝯſtruximꝰ: nō cuſtodiat nos ſed
puniat nos in p̄ſenti. Et ſi ea mēte fecimus vt
holocauſta ⁊ ſacrificiū ⁊ pacificas victimas ſup
eo iponeremus: ipſe querat ⁊ iudicet. ⁊ non ea
magis cogitatiōe atq; tractatu: vt diceremus:
cras dicēt filij vr̄i filijs noſtris. Quid vobis ⁊
dn̄o deo iſrl'? Terminū poſuit dn̄s inter nos ⁊
vos o filij ruben ⁊ filij gad iordanē fluuium: ⁊
idcirco partē nō habetis in dn̄o. ⁊ p hāc occaſi-
onē auertent filij veſtri filios nr̄os a timore do-
mini. Putauimꝰ itaq; melius ⁊ diximus: Ex-
truamꝰ nobis altare: nō in holocauſta neq; ad
victimas offerēdas: ſʒ in teſtimoniū inter nos
⁊ vos. ⁊ ſobolē nr̄am: vtramq; ꝓgeniē vt ſer-
uiamꝰ dn̄o. ⁊ iuris nr̄i ſit offerre ⁊ holocauſta
⁊ victimas ⁊ pacificas hoſtias. ⁊ nequaq; dicant
cras filij vr̄i filijs nr̄is: nō vobis pars in dn̄o.
Qꝫ ſi voluerit dicere: rn̄debūt eis: Ecce altare
dn̄i qđ fecerūt p̄res noſtri: nō in holocauſta ne-
q; in ſacrificiū: ſʒ in teſtimoniū noſtrū ac vr̄m
Abſit a nobis hoc ſcelus vt recedamus a dn̄o
⁊ eiꝰ veſtigia relinquamus: extructo altari ad
holocauſta ⁊ ſacrificia ⁊ victimas offerendas:
p̄ter altare dn̄i dei noſtri quod extructum eſt
ante tabernaculum eius. Quibus auditis phi-
nees ſacerdos ⁊ principes legationis iſrael qui
erāt cū eo placati ſūt. ⁊ v̄ba filioꝝ ruben ⁊ gad
⁊ dimidie tribꝰ manaſſe libentiſſime ſuſceperūt
Dixitq; phinees filius eleaʒari ſacerdos ad
eos: Nūc ſcimus q̄ nobiſcū ſit dn̄s: qm̄ alieni
eſtis a p̄uaricatiōe hac: ⁊ liberaſtis filios iſrael
de manu dn̄i: Reuerſuſq; ē cū principibꝰ a fi-
lijs ruben ⁊ gad de terra galaad finiū chanaan
ad filios iſrael. et retulit eis. Placuitq; ſermo
cunctis audiētibus. Et laudauerunt deum fi-
lij iſrael. ⁊ nequaq; vltra dixerunt vt aſcende-
rent cōtra eos atq; pugnarent. ⁊ delerent terrā
poſſeſſionis eorum. Vocaueruntq; filij ruben
⁊ filij gad altare qđ extruxerāt teſtimoniū nr̄m
q̄ dn̄s ipſe ſit deus. XXIII

Euoluto autē multo tēpore poſtq̄ pa-
cem dederat dn̄s iſraheli. ſubiectꝭ i gy-
ro nationibus vniuerſis ⁊ ioſue iā lon-
geuo ⁊ p̄ſenilis etatis: poſtq̄ diuiſerat terram
filijs iſrael ſcdm̄ q̄ dn̄s imperauerat: vocauit
ioſue oēm iſrahelē: maioreſq; natu ⁊ principes
ac duces ⁊ magiſtros: dixitq; ad eos: Ego ſe-
nui ⁊ ꝓgreſſioris etatis ſū: voſq; cernitis oia q̄
fecerit dn̄s deus veſter cūctis per circuitū nati-
onibus quomō ꝓ vobis ipſe pugnauerit. Et
nūc q: vobis ſorte diuiſit oēm terrā: ab orien-
tali parte iordanis vſq; ad mare magnū: multe
q; adhuc ſuperſunt nationes: dn̄s deus veſter
diſperdet eas et auferet a facie veſtra. et poſſi-
debitis terrā ſicut vobis pollicitus eſt. Tantū
cōfortamini et eſtote ſolliciti vt cuſtodiatis cun-
cta q̄ ſcripta ſūt in volumine legis moyſi. et nō
declinetis ab eis: nec ad dexterā neq; ad ſini-
ſtram. ne poſtq̄ intraueritis ad gentes q̄ inter
vos future ſūt: iuretis in nomine deoꝝ earum
et ſeruiatis eis et adoretis illos: ſʒ adhereatis
dn̄o deo vr̄o qđ feciſtis vſq; in diem hanc. Et
tūc auferet dn̄s in ꝯſpectu vr̄o gentes magnas
et robuſtiſſimas: et nullus vobis reſiſtere po-
terit. Unus ex vobis perſequet̄ hoſtium mille
viros: q: dn̄s deus veſter ꝓ vobis ipſe pugna-
bit: ſicut pollicitus eſt: hoc tm̄ diligentiſſime p̄-
cauete: vt diligatis dn̄m deū veſtrū. Quod ſi
volueritis gentiū haꝝ q̄ inter vos habitāt er-
roribꝰ adherē. et cū eis miſcē cōnubia atq; ami-
citias copulate: iā tūc ſcitote q̄ dn̄s deus veſter
nō eas delrat añ faciē vr̄am: ſʒ erūt vobis i fo-
ueā ac laqueū et offendiculū ex latere veſtro. et
ſudes i oculis vr̄is: donec vos auferat atq; di-
ſperdat de ira hac optima quā tradidit vobis.
En ego hodie ingrediar viā vniuerſe t̄re. ⁊ to-
to aīo cognoſcetꝭ q̄ de oībꝰ v̄bis q̄ ſe dn̄s p̄ſti-
tuꝝ vobis eē pollicitꝰ ē: vnū nō p̄terierit i caſ-
ſum. Sicut ergo impleuit ope qđ ꝓmiſit. et ꝓ-
ſpera cuncta venerūt: ſic adducet ſup voſ qcqd
maloꝝ cōminatꝰ ē: donec voſ auferat atq; di-
ſperdat de ira hac optima quā tradidit vobiſ eo
q̄ p̄terieritꝭ pactū dn̄i dei vr̄i qđ pepigit vobi-
ſcū. et ſeruieritꝭ dijſ alieniſ et adoraueritiſ eoſ.
Cito atq; velociter ꝯſurget voſ furor domini
et auferemi ab hac ira optia quā tradidit vob.

XXIIII

Congregauitq; ioſue
omnes tribꝰ iſrael in ſychem. et vocauit
maioreſ natu ac p̄ncipeſ et iudiceſ et ma-
giſtroſ: ſteterūtq; in ꝯſpectu dn̄i. et ad populū
ſic locutꝰ eſt. Hec dicit dn̄ſ deꝰ iſrahel. Trans-
fluuium habitauerunt p̄reſ vr̄i ab initio: thare
pater abrahā et nachor: ſeruierūtq; dijſ alieniſ
Tulit ergo p̄rem vr̄m abrahā de meſopotamie
finibꝰ. et adduxi eū in terram chanaan: multi-
plicauiq; ſemen eiuſ. et dedi ei iſaac. illiq; rur-
ſū dedi iacob et eſau. E quibꝰ eſau dedi montē
ſeyr ad poſſidendū: iacob vero et filij eiꝰ deſcen-

derūt in egyptū. Miſiq; moyſen ⁊ aaron. ⁊ ꝑ
cuſſi egyptū multis ſignis atq; portētis: eduxi
q; vos ⁊ patres veſtros de egypto. ⁊ veniſtis
ad mare: perſecutiq; ſunt egyptij patres vr̄os
cū curribus ⁊ equitatu vſq; ad mare rubꝝum.
Clamauerūt aūt ad dn̄m filij iſrael: q poſuit te/
nebras inter vos ⁊ egyptios. ⁊ adduxit ſuper
eos mare ⁊ operuit eos. Viderūt oculi veſtri
cūcta que in egypto fecerim. ⁊ habitaſtis in ſo
litudine multo tempore. ⁊ introduxi vos i ter/
ram amorrei q habitabat trans iordanē. Cūq;
pugnarent ꝯtra vos: tradidi eos in manus ve
ſtras. ⁊ poſſediſtis terrā eoꝝ atq; interfeciſtis
eos. Surrexit aūt balach filius ſephor rex mo/
ab. ⁊ pugnauit ꝯtra iſrahelē. Miſitq; ⁊ voca/
uit balaam filium beor vt malediceret vobis. ⁊
ego nolui audire eū: ſed ecōtrario ꝑ illū benedi
xi vobis ⁊ liberaui vos de manu eiꝰ. Tranſi/
ſtiſq; iordanē ⁊ veniſtis ad hiericho: pugnaue
runtq; ꝯ vos viri ciuitatis eiꝰ. amorreus ⁊ phe
rezeꝰ ⁊ chananeꝰ ⁊ etheꝰ ⁊ gergeſeꝰ ⁊ eueus ⁊ ie
buſeꝰ ⁊ tradidi illos in manꝰ vr̄as. Miſiq; an
te vos crabrones. ⁊ eieci eos de locis ſuis duos
reges amorreoꝝ nō in gladio ⁊ in arcu tuo: de
diq; vobis terrā in qua nō laboraſtis. ⁊ vrbes
quas non edificaſtis. vt habitaretis in eis. vi/
neas ⁊ oliueta que non plantaſtis. Nūc ergo
timete dn̄m ⁊ ſeruite ei perfecto corde atq; ve/
riſſimo. ⁊ auferte deos qbus ſeruierunt patres
veſtri in meſopotamia ⁊ in egypto. ac ſuite do
mino. Sin aūt malū vobis videt̄ vt dn̄o ſerui/
atis: optio vobis dat̄. Eligite hodie qđ placet
cui ſeruire potiſſimū debeatis: vtrū dijs qbus
ſeruierunt patres vr̄i in meſopotamia. an dijs
amorreoꝝ in quoꝝ terra habitatis. Ego autē et
domꝰ mea ſuiemus dn̄o. Rn̄ditq; ppl's ⁊ ait.
Abſit a nobis vt relinquamꝰ dn̄m. ⁊ ſuiamus
dijs alienis. Dn̄s deꝰ nr̄ ipe eduxit nos ⁊ pa/
tres noſtros de terra egypti ⁊ de domo ſuitut̄
feciq; videntibꝰ nobis ſigna ingētia. ⁊ cuſtodi/
uit nos in oī via ꝑ quā ambulauimꝰ. ⁊ in cūct̄
populis ꝑ quos tranſiuimꝰ. ⁊ eiecit vniuerſas
gētes amorreū habitatorē terre quā nos intra
uimꝰ. Seruiemꝰ igit̄ dn̄o: q2 ipe eſt deꝰ nr̄. Di
xitq; ioſue ad pplm. Nō poteritis ſuire dn̄o:
deꝰ eni ſcūs ⁊ fortis emulator eſt: nec agnoſcet
ſceleribꝰ veſtris atq; pctīs. Si dimiſerit̄ dn̄m
⁊ ſuierit̄ dijs alienis. ꝯuertet ſe ⁊ affliget vos
atq; ſubuertet: poſtq̄ vobis preſtiterit bona.
Dixitq; ppl's ad ioſue. Nequaq̄ ita vt loq̄ris
erit. ſed dn̄o ſuiemꝰ. Et ioſue ad pplm: teſtes
inq̄t vos eſtis: q2 ipſi elegeritis vobis dn̄m vt

ſeruiatis ei. Reſpōderūtq; teſtes. Nunc ḡ ait
auferte deos alienos de medio vr̄i. ⁊ inclinate
corda vr̄a ad dominū deū iſrl'. Dixitq; populꝰ
ad ioſue. Dn̄o deo nr̄o ſuiemus. ⁊ obediētes
erimꝰ p̄ceptis eius. Percuſſit ḡ ioſue i die illo
fedus. ⁊ ꝓpoſuit pplo p̄cepta atq; iudicia i ſy/
chē. Scripſit q̊q; oia verba hec i volumine legis
domini. ⁊ tulit lapidē ꝑgrādē. poſuitq; eū ſub
ter q̄rcū q̄ erat i ſcūario domini. ⁊ dixit ad oēm
pplm. En lapis iſte erit vobis i teſtimoniū q2
audieritis oia v̄ba dn̄i q̄ locutus eſt vobis: ne
forte poſtea negare velitis ⁊ mētiri dn̄o deo ve
ſtro. Dimiſitq; pplm. ſingulos i poſſeſſionē
ſuā. Et poſt hec mortuus ē ioſue filius nun ſer
uus domini cētū decē annoꝝ: ſepelierūtq; eū i
finibus poſſeſſiōis ſue i thānathſare: q̄ ſita eſt i
mōte effraim. a ſeptētrionali pte montis gaas
Seruiuitq; iſrael domino cūctis diebus ioſue
⁊ ſenioꝝ qui lōgo vixerant tempore poſt ioſue
⁊ qui nouerant omnia opera domini que fece/
rat in iſrael. Oſſa quoq; ioſeph que tulerant fi
lij iſrael de egypto ſepelierunt in ſychem i par/
te agri quem emerat iacob a filijs emmor pr̄is
ſychem centum nouellis ouibus. ⁊ fuit in poſ/
ſeſſionem filiorum ioſeph. Eleazar quoq; fili/
us aaron mortuus eſt. ⁊ ſepelierunt eum in ga
baath phinees filij eius: que data eſt ei in mon
te effraim.

¶ Explicit liber Joſue. Incipit liber ſoptbi
quē nos Judicū appellamus. Caplm I

Oſt mortem io
ſue. ꝯſuluerūt filij iſrl' dominū
dicētes. Quis aſcēdet ante nos
ꝯ chananeum. ⁊ erit dux belli.
Dixitq; dn̄s. Judas aſcēdet.
Ecce tradidi terrā i manu eiꝰ. Et ait iudas ſy/
meoni fr̄i ſuo: Aſcēde mecū i ſortē meam. ⁊ pu
gna ꝯ chananeū vt ⁊ ego ꝑgā tecū i ſortē tuam
Et abijt cū eo ſymeon. Aſcēditq; iudas ⁊ tra/
didit dn̄s chananeū ac phereзeū i manus eoꝝ
⁊ ꝑcuſſerūt i bezech decē milia viroꝝ. Inuene
rūtq; adonibezech i bezech. ⁊ pugnauerunt ꝯ eū
ac ꝑcuſſerūt chananeū ⁊ phereзeū. Fugit autē
adonibezech quē ꝑſecuti ꝯp̄hēderūt ceſis ſum
mitatibus manuū eius ac pedū. Dixitq; adoni
bezech. Septuaginta reges amputatis manuū ac
pedū ſummitatibus colligebant ſub mēſa mea ci
boꝝ reliq̄as: ſicut feci. ita reddidit mihi deus.
Adduxeruntq; eū i irlm. ⁊ ibi mortuus ē. Op
pugnātes ḡ filij iuda irlm ceperūt eā. ⁊ ꝑcuſſe
rūt i ore gladij tradētes cunctā incēdio ciuitatē

Et poſtea deſcendētes pugnauerūt ꝯtra chana
neū q habitabat in mōtanis. ⁊ ad meridiē in cā
peſtribus. Pergenſqꝫ iudas ꝯtra chananeum
q habitat ī hebron cuiꝰ nomē fuit antiquitus caria
tharbe. pcuſſit ſeſai ⁊ haymam ⁊ tholmai: atqꝫ ī
de ꝓfectus abijt ab habitatores dabir. cuius no
men vetus erat cariathſepher. i. ciuitas litteraꝝ
Dixitqꝫ caleph. Qui percuſſerit cariathſepher
⁊ vaſtauerit eam: dabo ei aram filiam meā vxo
rem. Cūqꝫ cepiſſet eam othoniel filiꝰ cenez fra
ter caleph minor: dedit ei axam filiam ſuam con
iugem. Quā pgentem in itinere monuit vir ſu
us vt peteret a patre ſuo agrum. Que cum ſu-
ſpiraſſet ſedens in aſino. dixit ei caleph. Quid
habes. At illa reſpondit. Da mihi benedictio-
nem: qꝛ terram arentem dediſti mihi. da ⁊ irri-
guam aquis. Dedit ergo caleph irriguū ſupiꝰ
⁊ irriguū inferiꝰ. Filij aūt cinei cognati. moyſi
aſcenderunt de ciuitate palmaꝝ cum filijs iuda
in deſertum ſortis eius qđ eſt ad meridiē arath.
⁊ habitauerūt cū eo. Abijt aūt iudas cū ſymeo
ne fratre ſuo. ⁊ percuſſerūt ſimul chananeū: qui
habitabat ī ſephat. ⁊ interfecerūt eū. Vocatūqꝫ
eſt nomen vrbis horma id eſt anathema. Ce-
pitqꝫ iudas gazan cū finibus ſuis: ⁊ aſcalonem
atqꝫ accaron cū terminis ſuis. Fuitqꝫ dūs cū
iuda. ⁊ montana poſſedit. Nec potuit delere ha
bitatores vallis: qꝛ falcatis curribus abunda-
bant. Dederuntqꝫ caleph hebron ſicut dixerat
moyſes: q deleuit ex ea tres filios enach. Iebu
ſeum aūt habitatorem ieruſalē nō deleuerūt filij
beniamin. Habitauitqꝫ iebuſeus cum filijs be
niamin ī ieruſalē vſqꝫ in pńtem diem. Domus
qꝫ ioſeph aſcendit in bethel. fuitqꝫ dñs cum eis
Nā cū obſiderēt vrbē q prius luza vocabatur.
viderūt hoīem egredientē de ciuitate. dixerunt
qꝫ ad eū. Oſtende nobis introitū ciuitatis. ⁊ fa
ciemus tecū miam. Qui cū oñdiſſet eis. percuſ
ſerunt vrbē in ore gladij: hoīem aūt illū ⁊ oēm
cognationē eius dimiſerūt. Qui dimiſſus abijt
in terram ethim ⁊ edificauit ibi ciuitatem. voca
uitqꝫ eā luzā q̃ ita appellat̃ vſqꝫ in p̃ſentem diē.
Manaſſes quoqꝫ nō deleuit bethſan ⁊ thanath
cum viculis ſuis. ⁊ habitatores dor ⁊ ieblaam ⁊
maieddo cum viculis ſuis. cepitqꝫ chananeus
habitare cum eis. Poſtq̄ aūt confortatus eſt iſ
rael fecit eos tributarios ⁊ delere noluit. Effra
im etiam nō interfecit chananeum q habitabat ī
gazer: ſed habitauit cum eo. Zabulon non dele
uit habitatores cethron ⁊ naalon: ſed habitauit
chananeus in medio eius. factuſqꝫ eſt ei tribu-
tarius. Aſer quoqꝫ non deleuit habitatores ac
cho ⁊ ſidonis alab ⁊ achazib ⁊ ālma ⁊ aphech ⁊
roob: habitauitqꝫ in medio chananei habitato
ris illius terre: nec interfecit eū. Neptalim q̊qꝫ
nō deleuit habitatores bethſemes ⁊ bethanath
⁊ habitauit inter chananeū habitatorē terre: fu
eruntqꝫ ei bethſemite ⁊ bethanite tributarij. Ar
tauitqꝫ āmoreus filios dan in mōte: nec dedit
eis locū vt ad planiora deſcēderēt: habitauitqꝫ
in mōte hares qđ interp̃tat̃ teſtatio in haialon et
ſalabim. Et aggrauata ē manus domꝰ ioſeph
factuſqꝫ ē ei tributariꝰ. Fuit aūt terminus am
morrei ab aſcenſu ſcorpionis petra ⁊ ſuperiora
loca. II
Aſcēditqꝫ angelꝰ dñi de galgalis ad lo
cū flentiū. ⁊ ait. Eduxi vos de egypto
⁊ introduxi in terrā pro qua iuraui pa
tribꝰ veſtris. ⁊ pollicitus ſum vt nō facerē irri-
tū pactū meū vobiſcū in ſempiternū: ita dūtaxat
vt nō feriretis fedus cū habitatoribꝰ terre huiꝰ
⁊ aras eoꝝ ſubuerteretis. ⁊ noluiſtis audire vo
cem meam. Cur hoc feciſtis. Quāobrem no-
lui delere eos a facie veſtra. vt habeatis hoſtes
⁊ dij eorum ſint vobis in ruinam. Cūqꝫ loque
ret̃ angelus dñi hec verba ad oēs filios iſrael.
eleuauerūt vocem ſuā ⁊ fleuerūt. Et vocatum
eſt nomen loci illiꝰ locꝰ flentiū ſiue lachrymarū
īmolaueruntqꝫ ibi hoſtias domino. Dimiſit er
go ioſue populū. ⁊ abierūt filij iſrael vnuſqſqꝫ
in poſſeſſionē ſuā vt obtinerēt eā. ſeruieruntqꝫ
dño cūctis diebus eius ⁊ ſenioꝝ. qui lōgo poſt
eū vixerūt tp̄e. ⁊ nouerāt oīa opa dñi q̃ fecerat
cū iſrael. Mortuus eſt aūt ioſue filius nun fa-
mulus dñi centū ⁊ decem annoꝝ. ⁊ ſepelierunt
eū in finibus poſſeſſionis ſue in thamnathſare
in monte effraim a ſeptētrionali plaga montis
gaas. Oīſqꝫ illa generatio cōgregata eſt ad pa
tres ſuos. ⁊ ſurrexerūt alij qui nō nouerūt do-
minū: ⁊ opera q̃ fecerat cū iſrael. Feceruntqꝫ
filij iſrael malū in cōſpectu dñi ⁊ ſeruierūt baali
ac dimiſerūt dñm deum patrū ſuorum qui edu
xerat eos de terra egypti. ⁊ ſecuti ſūt deos alie-
nos. deos q̊qꝫ populoꝝ q habitabant in circuitu
eoꝝ. ⁊ adorauerūt eos. ⁊ ad iracundiam cōcita
uerunt dñm. dimittentes eū. ⁊ ſeruientes baal
⁊ aſtaroth. Iratuſqꝫ dñs ꝯtra iſrl̃ tradidit eos
in manꝰ diripientiū: q ceperūt eos ⁊ vendide
rūt hoſtibꝰ qui habitabant per gyrū: nec potue
runt reſiſtere aduerſarijs ſuis: ſed quocūqꝫ p-
gere voluiſſent: manꝰ dñi ſup eos erat. ſicut lo
cutꝰ ē ⁊ iurauit eis. ⁊ vehementer afflicti ſūt. Su
ſcitauitqꝫ dñs iudices q liberarēt eos de vaſtā
tiū manibꝰ: ſed nec eos audire voluerunt: for-

nicantes cum diis alienis ⁊ adorātes eos. Ci/
to deſeruerunt viā ꝑ quā ingreſſi fuerāt patres
eoꝝ. ⁊ audiētes mādata dñi oia fecere ꝯtraria
Cūqꝫ dominus iudices ſuſcitaret. i diebus eo
rū flectebaꝷ mia ⁊ audiebat afflictoꝝ gemitus.
⁊ liberabat eos de cede vaſtantiū. Poſtq̄ꝫ aūt
mortuus eēt iudex reuertebanꝷ. ⁊ multo facie
bant maiora q̄ꝫ fecerant pr̄es eoꝝ ſeqnētes de/
os alienos ſeruiētes eis ⁊ adorātes illos. Nō
dimiſerunt adinuentiones ſuas. ⁊ viā duriſſi/
mā ꝑ quā ambulare cōſueuerāt. Iratuſqꝫ ē fu
ror dñi in iſrael ⁊ ait. Quia irritū fecit gēs iſta
pactum meum qd̄ pepigerā cum pr̄ibus eoꝝ ⁊
vocē meā audire cōtēpſit. ⁊ ego nō delebo gen
tes quas dimiſit ioſue. ⁊ mortuus ē. vt in ipſis
experiar iſrl̓ vtrū cuſtodiāt viā dñi. et ambulēt i
ea. ſicut cuſtodierūt pr̄es eoꝝ. an nō. Dimiſit
ḡ dñs oēs natiōes has. et cito ſubuertere nolu
it: nec tradidit i manus ioſue. III

HEc ſunt gētes quas dñs dereliqt vt eru
diret in eis iſrahelē. et oēs q nō noue
rāt bella chananeoꝝ: et poſtea diſcerēt
filij eoꝝ certare cum hoſtibus. et habere cōſue
tudinem p̄eliandi. qnqꝫ ſatrapas philiſtinoꝝ
omnēqꝫ chananeum et ſidonium. atqꝫ eueum
q habitabat in monte libano de monte baal her
mon vſqꝫ ad introitum emath. Dimiſitqꝫ eos
vt in ipis experireꝷ iſrahelem vtrum audirent
mandata dñi que p̄ceperat patribus eoꝝ ꝑ ma
num moyſi. an non. Itaqꝫ filij iſrael habitaue
runt in medio chananei et ethei et ammorei et
pherezei et euei et iebuſei. et duxerunt vxores
filias eoꝝ ipſiqꝫ filias ſuas filijs eoꝝ tradide/
rūt et ſeruierunt dijs eoꝝ. Feceruntqꝫ malū i
cōſpectu dñi. ⁊ obliti ſunt dei ſui ſeruientes ba
alim ⁊ aſtaroth. Iratuſqꝫ ꝯtra iſrael dñs tradi
dit eos in manꝰ chuſanraſathaim regis meſo/
potamie ſeruierūtqꝫ ei octo annis. Et clamaue
rūt ad dñm qui ſuſcitauit eis ſaluatorē: ⁊ libera
uit eos: othoniel videlicet filiū cenez fratrē ca
leph minorem: fuitqꝫ in eo ſpūs dñi. ⁊ iudica/
uit iſrl̓. Egreſſuſqꝫ ē ad pugnā. ⁊ tradidit dñs
in manꝰ eius cuſanraſathaim regē ſyrie: ⁊ op/
p̄ſſit eū. Quieuitqꝫ terra quadraginta annis ⁊
mortuus eſt othoniel filiꝰ cenez. Addiderūt au
tē filij iſrael facere malū in ꝯſpectu dñi: q ꝯfor
tauit aduerſū eos eglon regē moab: qꝛ fecerūt
malū in cōſpectu eiꝰ. Et copulauit ei filios am
mon ⁊ amalech: abijtqꝫ ⁊ percuſſit iſrael. atqꝫ
poſſedit vrbē palmaꝝ. Seruierūtqꝫ filij iſrael
eglon regi moab decem ⁊ octo annis. ⁊ poſtea
clamauerūt ad dñm. Qui ſuſcitauit eis ſaluato

rē vocabulo aioth filiū gera filij gemini q vtra
qꝫ manu ꝓ dextra vtebatur. Miſeruntqꝫ filij
iſrael per illum munera eglō regi moab. Qui
fecit ſibi gladiū ancipitem habentem in medio
capulū longitudinis palme manus. ⁊ accinctꝰ
eſt eo ſubter ſagū in dextro femore. Obtulitqꝫ
munera eglon regi moab. Erat autem eglon
craſſus nimis. Cūqꝫ obtuliſſet ei munera ꝓſe
cutus eſt ſocios qui cū eo venerant. ⁊ reuerſus
de galgalis vbi erant idola. dixit ad regē. Ver
bum ſecretum habeo ad te o rex. Et ille impe/
rauit ſilentiū. Egreſſiſqꝫ oibus q circa eū erāt
ingreſſus eſt aioth ad eū. Sedebat autē in eſti
uo cenaculo ſolus. Dixitqꝫ. Verbū dei habeo
ad te. Qui ſtatim ſurrexit de throno. Extendit
qꝫ aioth ſiniſtrā manū. ⁊ tulit ſicā de dextro fe
more ſuo. infixitqꝫ eam in ventrē eius tā vali/
de vt capulus ſequereꝷ ferrū in vulnere: ac pin
guiſſimo adipe ſtringereꝷ. Nec eduxit gladiū
ſed ita vt percuſſerat reliquit in corpore: ſtatim
qꝫ ꝑ ſecreta nature alui ſtercora ꝓruperūt. Ai/
oth aūt clauſis diligentiſſime oſtijs cenaculi et
obfirmatis ſera per poſticū egreſſus ē. Serui
qꝫ regis ingreſſi viderūt clauſas fores cenacu
li atqꝫ dixerūt. Forſitan purgat aluū in eſtiuo
cenaculo. Expectanteſqꝫ diu donec erubeſce/
rent ⁊ videntes ꝙ nullus apiret. tulerūt clauē
⁊ aperientes inuenerūt dñm ſuū in terra iacen
tem mortuū. Aioth aūt dū illi turbarenꝷ. effu/
git ⁊ pertranſijt locū idoloꝝ vnde reuerſus fu
erat. Venitqꝫ in ſeyrath. ⁊ ſtatim inſonuit buc
cina in monte effraim: deſcēderūtqꝫ cū eo filij
iſrael ipo in fronte gradiēte. Qui dixit ad eos
Sequimini me. Tradidit enim dñs inimicos
noſtros moabitas in manꝰ noſtras. Deſcēde
rūtqꝫ poſt eū ⁊ occupauerunt vada iordanis q̄
trāſmittūt in moab. ⁊ non dimiſerunt tranſire
quēq̄ꝫ: ſed ꝑcuſſerūt moabitas in tp̄e illo circit
decē milia oēs robuſtos ⁊ fortes viros. Nul/
lus eoꝝ euadere potuit. Humiliatuſqꝫ eſt mo
ab i die illo ſub manu iſrl̓. ⁊ qeuit terra octogi
ta annis a p̄elijs. Poſt hūc fuit ſangar filius
anath: qui ꝑcuſſit de philiſtijm ſexcētos viros
vomere. Et ipē q̄ꝫ defendit iſrael. IIII

ADdiderūtqꝫ filij iſrael facere malum i
cōſpectu dñi poſt mortē aioth. ⁊ tradi/
dit illos dñs in manus iabin regis cha
naan q regnauit in aſor. Habuitqꝫ ducem ex/
ercitus ſui noie ſyſaram. Ipē aūt habitabat in
aroſeth gentiū. Clamaueruntqꝫ filij iſrahel ad
dñm. Nongentos eni habebat falcatos currꝰ
⁊ per viginti ānos vehementer oppreſſerat eos.

Erat aūt delbora ꝓphetes vxor lapidoch: que
iudicabat ꝓplm in illo tpe. ⁊ ſedebat ſub palma
que nomine illius vocabat̃ inter rama ⁊ bethel
in monte effraim: aſcēdebātq; ad eā filij iſrael
in oē iudiciū. Que miſit ⁊ vocauit barach filiū
abinoem de cedes nepthalim: dixitq; ad eum.
Precepit tibi dominus de⁹ iſrael. Uade ⁊ duc
exercitum in montē thabor: tolleſq; tecū decem
milia pugnatorū de filijs neptalim et de filijs
ȥabulon. Ego aūt adducā ad te in loco torren/
tis cyſon ſyſaram principem exercitus iabin et
currus eius atq; omnē multitudinē. et tradam
eos in manu tua. Dixitq; ad eam barach: Si
venis mecū: vadam: ſi nolueris venire: nō ꝑ/
gam. Que dixit ad eum: Ibo quidē tecū: ſed
in hac vice victoria nō reputabitur tibi: quia in
manu mulieris tradet̃ ſyſara. Surrexit itaq;
delbora. ⁊ perrexit cum barach in cedes. Qui
accerſitis ȥabulon ⁊ neptalim. aſcendit cum de
cem milibus pugnatorū habēs delborā in co/
mitatu ſuo. Aber aūt cineus receſſerat quondā
a ceteris cineis fratrib⁹ ſuis filijs obab cognati
moyſi ⁊ tetēderat tabernacula vſq; ad vallem
que vocat̃ ſennim. ⁊ erat iuxta cedes. Nuncia/
tūq; ē ſyſare q aſcēdiſſet barach filius abino/
em in montē thabor. Et cōgregauit nōgentos
falcatos curr⁹. ⁊ oēm exercitū de aroſeth gen/
tium ad torrentem cyſon. Dixitq; delbora ad
barach. Surge. hec ē. n. dies in q̄ tradidit dūs
ſyſaram in manus tuas. En ipſe ductor ē tu⁹
Deſcendit itaq; barach de monte thabor. ⁊ de
cem milia pugnatorum cum eo. Perterruitq;
dominus ſyſaram ⁊ oēs currus ei⁹: vniuerſā
q; multitudinē in ore gladij ad cōſpectum ba/
rach intantū vt ſyſara de curru deſiliēs: pedib⁹
fugeret: ⁊ barach pſeq̄ret̃ fugientes currus et
exercitū vſq; ad aroſeth gentiū. ⁊ oīs hoſtium
multitudo vſq; ad internitionē caderet. Sy/
ſara aūt fugiēs ꝑuenit ad tentoriū iabel vxoris
aber cinei. Erat aūt pax inter iabin regem aſor
⁊ domū aber cinei. Egreſſa igit̃ iabel in occur
ſū ſyſare: dixit ad eū. Intra ad me dñe mi: ne
timeas. Qui ingreſſus tabernaculū ei⁹. ⁊ oper
tus ab ea pallio. Dixit ad eam. Da mihi obſe/
cro paululū aque: quia ſitio valde. Que aperuit
vtrem lactis. ⁊ dedit ei bibere. ⁊ operuit illum
Dixitq; ſyſara ad eā. Sta ante oſtiū tabernacu
li. ⁊ cū venerit aliquis interrogans te ⁊ dicēs:
nūquid hic ē aliquis: rñdebis. Nullus ē. Tu/
lit itaq; iabel vxor aber clauū tabernaculi aſſu/
mens pariter ⁊ malleum. ⁊ ingreſſa abſcondite
⁊ cū ſilentio: poſuit ſupra tympus capitis eius

clauū: ꝑcuſſūq; malleo defixit in cerebrum vſq;
ad terrā: q ſoporē morti ſociās defecit. ⁊ mor/
tuus ē. Et ecce barach ſequēs ſyſarā veniebat
egreſſaq; iabel in occurſū eius: dixit ei. Ueni
⁊ oſtendā tibi virū quē queris. Qui cum in/
traſſet ad eam: vidit ſyſaram iacentē mortuum
⁊ clauū infixum in tympore eius. Humiliauit
ergo de⁹ in die illo iabin regē chanaan corā fi/
lijs iſrl': q creſcebāt q̄tidie. ⁊ forti manu oppri/
mebāt iabin regē chanaan donec delerēt eum.
CEcineruntq; delbora ⁊ barach. V
filius abinoem in illo die dicētes. Qui
ſponte obtuliſtis de iſrael animas ve/
ſtras ad ꝑiculum: bñdicite dño. Audite reges
aurib⁹ ꝑcipite ꝑncipes. Ego ſū ego ſū q̄ domi
no canā: pſallā dño deo iſrl'. Dñe cū exires de
ſeir: ⁊ trāſires per regiōes edom. terra mota ē
celiq; ac nubes ſtillauerūt aquis. Montes flu
xerūt a facie domini. ⁊ ſinai a facie dñi dei iſrl'.
In dieb⁹ ſangar filij anath in dieb⁹ iabel quie/
uerūt ſemite. ⁊ qui ingrediebāt̃ per eas ambu/
lauerūt per calles deuios. Ceſſauerūt fortes in
iſrael ⁊ quieuerūt donec ſurgeret delbora: ſurge
ret mater in iſrl'. Noua bella elegit dñs: ⁊ por/
tas hoſtiū ipſe ſubuertit. Clypeus ⁊ haſta ſi ap
paruerūt in q̄draginta milib⁹ iſrl'. Cor meū di
ligit ꝑncipes iſrl'. Qui ꝓpria volūtate obtuli/
ſtis vos diſcrimini benedicite dño: q aſcēditis
ſup nitētes aſinos. ⁊ ſedetis ſupra in iudicio ⁊
ambulatis in via loquimini. Ubi colliſi ſūt cur
rus. ⁊ hoſtiū ſuffocat⁹ eſt exercit⁹ ibi narrentur
iuſticie dñi. ⁊ clemētia i fortes iſrl'. Tūc deſcen
dit popul⁹ domini ad portas. ⁊ obtinuit princi
patū. Surge ſurge delbora: ſurge ſurge et lo/
quere canticū. Surge barach. ⁊ apprehende ca/
ptiuos tuos fili abinoem. Saluate ſunt reli/
quie ppli. Dñs i fortib⁹ dimicauit. Ex effraim
deleuit eos in amalech. ⁊ poſt eū ex beniamin i
populos tuos o amalech. De machir ꝑncipes
deſcēderūt. ⁊ de ȥabulon q exercitū ducerēt ad
bellandū. Duces yſachar fuere cum delbora ⁊
barach veſtigia ſūt ſecuti: q quaſi in preceps ac
baratrū ſe diſcrimini dedit. Diuiſo ꝯ ſe rubē
magnanimoꝝ repta ē cōtētio. Quare habitas
inter duos terminos: vt audias ſibilos gregū
Diuiſo cōtra ſe ruben: magnanimorū reper/
ta ē ꝯtētio. Galaad transiordanē quieſcebat ⁊
dan vacabat nauib⁹. Aſer habitabat in littore
maris. ⁊ in portubus morabat̃. Zabulon vero
⁊ neptalim obtulerūt aīas ſuas morti in regi/
one merome. Uenerūt reges ⁊ pugnauerunt
pugnauerūt reges chanaan in thanac iuxta aq̄s

mageddo: ⁊ tñ nihil tulere p̄dantes. De celo
dimicatū ē contra eos: ſtelle manētes i ordine
⁊ curſu ſuo aduerſus ſyſarā pugnauerūt. Tor
rens cyſon traxit cadauera coꝝ: torrēs cadumi
torrens cyſon. Conculca anima mea robuſtos
Vngule equoꝝ ceciderūt: fugiētib' impetu. ⁊
p̄ p̄ceps ruētib' fortiſſimis hoſtiū. Maledici/
te terre meroz dixit angel' dñi: maledicite ha/
bitatorib' eius: q2 nō venerūt ad auxiliū domi/
ni in adiutoriū fortiſſimoꝝ ei'. Benedicta in/
ter mulieres iahel vxor aber cinei: ⁊ benedica/
tur in tabernaculo ſuo. Aquā petēti lac dedit ⁊
in phiala principū obtulit butyrū. Siniſtrā ma
nū miſit ad clauum. ⁊ dexterā ad fabroꝝ mal/
leos: p̄cuſſitq3 ſyſarā querens in capite vulne/
ri locū. ⁊ timp' valide p̄forans. Inter pedes
eius ruit: defecit ⁊ mortuus ē. Voluebat ante
pedes eius: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miſerabilis.
Per feneſtrā reſpiciens vlulabat mater eius ⁊
de cenaculo loq̄bat. Cur morat regredi curr'
eius: q̄re tardauerūt pedes q̄drigaꝝ illi'. Vna
ſapientior ceteris vxorib' eius hec ſocrui verba
reſpōdit: Forſitā nūc diuidit ſpolia. ⁊ pulcher
rima feminaꝝ eligit ei. Veſtes diuerſorū colo
rū ſyſare tradūt in p̄dā. ⁊ ſuppellex varia ad
ornāda colla cōgerit. Sic pereant oēs inimici
tui domine: qui aūt diligūt te: ſicut ſol i ortu ſuo
ſplendet: ita rutilent. Quieuitq3 terra per qua
draginta annos. VI

Fecerūt aūt filij iſrael malū in cōſpectu
domini: q tradidit illos in manu madi
an ſeptem annis. ⁊ oppreſſi ſunt valde
ab eis. Fecerūtq3 ſibi antra ⁊ ſpelūcas i monti
bus ⁊ munitiſſima ad repugnādū loca. Cumq3
ſeuiſſet iſrael: aſcendebat madian ⁊ amalech ce
terīq3 orientaliū nationū. ⁊ apud eos figentes
tentoria: ſicut erāt in herbis cūcta vaſtabāt vſ/
q3 ad introitū gaze: nihil q3 oīno ad vitā perti/
nens relinquebāt in iſrael: nō oues: nō boues
nō aſinos. Ipſi eni ⁊ vniuerſi greges eorū ve
niebāt cū tabernaculis ſuis. ⁊ inſtar locuſtarū
vniuerſa cōplebāt innumera multitudo homi
nū ⁊ cameloꝝ: q̄cquid tetigerant deuaſtantes.
Humiliatuſq3 ē iſrael valde in cōſpectu madi
an. Et clamauit ad dominū poſtulās auxiliū
ꝯ madianitas. Qui miſit ad eos viꝝ p̄phetā ⁊
locut' eſt. Hec dicit dñs de' iſrl: Ego vos feci
cōſcēdere de egypto. ⁊ eduxi vos de domo ſer
uitutis. ⁊ liberaui de manu egyptioꝝ. ⁊ omniū
inimicoꝝ q affligebāt vos. Eieciq3 eos ad in/
troitū vrm. ⁊ tradidi vobis terrā eoꝝ. et dixi.
Ego dominus de' veſter. Ne timeatis deos
amorreoꝝ in q̄ꝝ terra habitatis. Et noluiſtis au
dire vocē meā. Venit aūt angelus domini. et
ſedit ſub quercu q̄ erat i effra. ⁊ pertinebat ad io/
as patrē familie ezri. Cūq3 gedeon filī' eius ex
cuteret atq3 purgaret frumēta i torculari vt fu
geret madian: apparuit ei āgelus domini. ⁊ ait
Dominus tecū viroꝝ fortiſſime. Dixitq3 ei ge
deon. Obſecro mi dñe ſi dominus nobiſcū eſt
cur ꝗ app̄hēderūt nos hec oia? Vbi ſūt mirabi
lia eius q̄ enarrauerūt p̄res nři: atq3 dixerunt.
de egypto eduxit nos dominus. Nūc aūt dereli
q̄t nos. ⁊ tradidit i manu madian. Reſpexitq3
ad eū domin' ⁊ ait: Vade ī hac fortitudine tua
⁊ liberabis iſrl de manu madian. Scito q' miſe/
rim te. Qui reſpōdēs ait. Obſecro mi domi
ne i q̄ liberabo iſrl? Ecce familia mea infima ē
i manaſſe. ⁊ ego minim' i domo p̄ris mei. Dixit
q3 ei dñs. Ego ero tecū. ⁊ p̄cuties madian q̄ſi
vnū virū. Et ille: ſi inueni grām coram te:
da mihi ſignū q' tu ſis q loq̄ris ad me. Ne re
cedas hinc donec reuertar ad te: portās ſacrifi
ciū ⁊ offerēs tibi. Qui reſpōdit: Ego p̄ſtola
bor aduētū tuū. Ingreſſus ē itaq3 gedeon et
coxit hedū. ⁊ de farina modio azimos panes
carneſq3 ponens in caniſtro ⁊ ius carniū mit/
tens in ollam: tulit omnia ſub quercu. et obtu/
lit ei. Cui dixit angelus domini: Tolle car/
nes ⁊ azimos panes. ⁊ pone ſupra petrā illam
⁊ ius deſup̄ funde. Cumq3 feciſſet ita. extendit
angelus domini ſummitatē v̄ge quā tenebat i
manu ⁊ tetigit carnes ⁊ panes azimos: aſcēdit
q3 ignis d̄ petra ⁊ carnes azimoſq3 panes con
ſumpſit: angelus aūt domini euanuit ex oculis
eius. Vidēſq3 gedeon q' eēt angelus domini
ait. Heu mi domine deus. q2 vidi angelū do
mini facie ad faciē. Dixitq3 ei dominus. Pax
tecū. Ne timeas nō morieris. Edificauit ꝗ ibi
gedeon altare domino vocauitq3 illud: domi/
ni pax vſq3 ī p̄ſentē diē. Cumq3 adhuc eſſet in
effra q̄ ē familie ezri. nocte illa dixit domin' ad
eum. Tolle tauꝝ p̄ris tui ⁊ alteꝝ tauꝝ annoꝝ
ſeptē. deſtrueſq3 arā baal q̄ ē p̄ris tui. ⁊ nemus
qđ circa arā ē ſuccide. ⁊ edificabis altare domi
no deo tuo i ſūmitate petre hui' ſup̄ quam ante
ſacrificium poſuiſti: tolleſq3 tauꝝ ſecundū. ⁊
offeres holocauſtum ſup̄ ſtruē lignoꝝ q̄ de ne
more ſucciderit. Aſſumptis ꝗ gedeon decē viris
d̄ ſuis ſuis: fecit ſicut p̄cepat ei dñs. Timēs aūt
domū p̄ris ſui ⁊ hoīes illius ciuitatis. p̄ diē no
luit facere. ſed oīa nocte ꝯpleuit. Cumq3 ſurre
xiſſent viri oppidi eius mane: viderunt d̄ſtru
ctā arā baal lucūq3 ſucciſū. ⁊ tauꝝ alteꝝ īpoſi/

Erat aūt delbora ꝓphetes vxoꝛ lapidoch: que
iudicabat ppłm in illo tpe. ⁊ ſedebat ſub palma
que nomine illius vocabaꝛ inter rama ⁊ bethel
in monte effraim: aſcēdebātqꝫ ad eā filij iſrael
in oē iudiciū. Que miſit ⁊ vocauit barach filiū
abinoem de cedes nepthalim: dixitqꝫ ad eum.
Precepit tibi dominus deꝰ iſrael. Vade ⁊ duc
exercitum in montē thaboꝛ: tolleſqꝫ tecū decem
milia pugnatoꝛū de filijs neptalim et de filijs
ȥabulon. Ego aūt adducā ad te in loco toꝛren/
tis cyſon ſyſaram principem exercitus iabin et
currus eius atqꝫ omnē multitudinē. et tradam
eos in manu tua: Dixitqꝫ ad eam barach: Si
venis mecū: vadam: ſi nolueris venire: nō ꝑ/
gam. Que dixit ad eum: Ibo quidē tecū: ſed
in hac vice victoria nō reputabitur tibi: quia in
manu mulieris tradeꝛ ſyſara. Surrexit itaqꝫ
delboꝛa. ⁊ perrexit cum barach in cedes. Qui
accerſitis ȥabulon ⁊ neptalim. aſcendit cum de
cem milibus pugnatoꝛū habēs delboꝛā in co/
mitatu ſuo. Aber aūt cineus receſſerat quondā
a ceteris cineis fratribꝰ ſuis filijs obab cognati
moyſi ⁊ tetēderat tabernacula vſqꝫ ad vallem
que vocaꝛ ſennim. ⁊ erat iuxta cedes. Nuncia/
tūqꝫ ē ſyſare ꝙ aſcēdiſſet barach filius abino/
em in montē thaboꝛ. Et cōgregauit nōgentos
falcatos currꝰ. ⁊ oēm exercitū de aroſeth gen/
tium ad toꝛrentem cyſon. Dixitqꝫ delboꝛa ad
barach. Surge. hec ē. n. dies in ꝗ tradidit dūs
ſyſaram in manus tuas. En ipſe ductoꝛ ē tuꝰ
Deſcendit itaqꝫ barach de monte thaboꝛ. ⁊ de
cem milia pugnatoꝛum cum eo. Perterruitqꝫ
dominus ſyſaram ⁊ oēs currus eiꝰ: vniuerſaꝫ
qꝫ multitudinē in oꝛe gladij ad cōſpectum ba/
rach intātū vt ſyſara de curru deſiliēs: pedibꝰ
fugeret: ⁊ barach ꝑſeqꝛeꝛ fugientes currus et
exercitū vſqꝫ ad aroſeth gentiū. ⁊ ois hoſtium
multitudo vſqꝫ ad internitionē caderet. Sy/
ſara aūt fugiēs puenit ad tentoꝛiū iabel vxoꝛis
aber cinei. Erat aūt pax inter iabin regem aſoꝛ
⁊ domū aber cinei. Egreſſa igiꝛ iabel in occur
ſū ſyſare: dixit ad eū. Intra ad me dñe mi: ne
timeas. Qui ingreſſus tabernaculū eiꝰ. ⁊ oper
tus ab ea pallio. Dixit ad eam. Da mihi obſe/
cro paululū aque: quia ſitio valde. Que apuit
vtrem lactis. ⁊ dedit ei bibere. ⁊ operuit illum
Dixitqꝫ ſyſara ad eā Sta ante oſtiū tabernacu
li. ⁊ cū venerit aliquis interrogans te ⁊ dicēs:
nūquid hic ē aliquis: rñdebis. Nullus ē. Tu/
lit itaqꝫ iabel vxoꝛ aber clauū tabernaculi aſſu/
mens pariter ⁊ malleum. ⁊ ingreſſa abſcondite
⁊ cū ſilentio: poſuit ſupꝛa tympus capitis eius
clauū: ꝑcuſſūqꝫ malleo defixit in cerebrum vſqꝫ
ad terrā: q ſopoꝛē morti ſociās defecit. ⁊ moꝛ/
tuus ē. Et ecce barach ſequēs ſyſarā veniebat
egreſſaqꝫ iabel in occurſū eius: dixit ei. Veni
⁊ oſtendā tibi virū quē queris. Qui cum in/
traſſet ad eam: vidit ſyſaram iacentē mortuum
⁊ clauū infixum in tympoꝛe eius. Humiliauit
ergo deꝰ in die illo iabin regē chanaan coꝛā fi/
lijs iſrł: q creſcebāt ꝗtidie. ⁊ foꝛti manu oppꝛi/
mebāt iabin regē chanaan donec delerēt eum.

CEcineruntqꝫ delboꝛa ⁊ barach. V
filius abinoem in illo die dicētes. Qui
ſponte obtuliſtis de iſrael animas ve/
ſtras ad ꝑiculum: bñdicite dño. Audite reges
auribꝰ ꝑcipite ꝑncipes. Ego ſū ego ſū ꝗ domi
no canā: pſallā dño deo iſrł. Dñe cū exires de
ſeir: ⁊ trāſires per regiōes edom. terra mota ē
celiqꝫ ac nubes ſtillauerūt aquis. Montes flu
xerūt a facie domini. ⁊ ſinai a facie dñi dei iſrł.
In diebꝰ ſangar filij anach in diebꝰ iabel quie/
uerūt ſemite. ⁊ qui ingrediebāꝛ per eas ambu/
lauerūt per calles deuios. Ceſſauerūt foꝛtes in
iſrael ⁊ geuerūt donec ſurgeret delboꝛa: ſurge
ret mater in iſrł. Noua bella elegit dūs: ⁊ poꝛ/
tas hoſtiū ipſe ſubuertit. Clypeus ⁊ haſta ſi ap
paruerūt in ꝗdraginta milibꝰ iſrł. Coꝛ meū di
ligit ꝑncipes iſrł. Qui ꝓpꝛia volūtate obtuli/
ſtis vos diſcrimini benedicite dño: q aſcēditis
ſup nitētes aſinos. ⁊ ſedetis ſupꝛa in iudicio ⁊
ambulatis in via loquimini. Vbi colliſi ſūt cur
rus. ⁊ hoſtiū ſuffocatꝰ eſt exercitꝰ ibi narrentur
iuſticie dñi. ⁊ clemētia i foꝛtes iſrł. Tūc deſcen
dit populꝰ domini ad poꝛtas. ⁊ obtinuit princi
patū. Surge ſurge delboꝛa: ſurge ſurge et lo/
quere canticū. Surge barach. ⁊ apphende ca/
ptiuos tuos fili abinoem. Saluate ſunt reli/
quie ppłi. Dñs i foꝛtibꝰ dimicauit. Ex effraim
deleuit eos in amalech. ⁊ poſt eū ex beniamin ī
populos tuos o amalech. De machir ꝑncipes
deſcēderūt. ⁊ de ȥabulon q exercitū ducerēt ad
bellandū. Duces yſachar fuere cum delboꝛa ⁊
barach veſtigia ſūt ſecuti: q quaſi in pꝛeceps ac
baratrū ſe diſcrimini dedit. Diuiſo ꝯ ſe rubē
magnanimoꝝ reptā ē cōtētio. Quare habitas
inter duos terminos: vt audias ſibilos gregū
Diuiſo cōtra ſe ruben: magnanimoꝛū reper/
ta ē ꝯtētio. Galaad tranſioꝛdanē quieſcebat ⁊
dan vocabat nauibꝰ. Aſer habitabat in littoꝛe
maris. ⁊ in poꝛtubus moꝛabaꝛ. Zabulon vero
⁊ neptalim obtulerūt aīas ſuas morti in regi/
one moꝛome. Venerūt reges ⁊ pugnauerunt
pugnauerūt reges chanaan in thanac iuxta aq̄s

mageddo: ⁊ tñ nihil tulere p̄dantes. De celo
dimicatū ē contra eos: ſtelle manētes i ordine
⁊ curſu ſuo aduerſus ſyſarā pugnauerūt. Tor
rens cyſon traxit cadauera eoꝝ torrēs cadumi
torrens cyſon. Conculca anima mea robuſtos
Vngule equoꝝ ceciderūt: fugiētib⁹ impetu. ⁊
p̄ p̄ceps ruētib⁹ fortiſſimis hoſtiū. Maledici/
te terre meroz dixit angel⁹ dn̄i: maledicite ha/
bitatorib⁹ eius: q: nō venerūt ad auxiliū domi/
ni in adiutoriū fortiſſimoꝝ ei⁹. Benedicta in/
ter mulieres iahel vxor aber cinei: ⁊ benedica/
tur in tabernaculo ſuo. Aquā petēti lac dedit ⁊
in phiala principū obtulit butyrū. Siniſtrā ma
nū miſit ad clauum. ⁊ dexterā ad fabroꝝ mal/
leos: p̄cuſſitq; ſyſarā querens in capite vulne/
ri locū. ⁊ tēp⁹ valide p̄forans. Inter pedes
eius ruit: defecit ⁊ mortuus ē. Voluebat̄ ante
pedes eius: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miſerabilis.
Per feneſtrā reſpiciens vlulabat mater eius ⁊
de cenaculo loq̄bat̄. Cur morat̄ regredi curr⁹
eius: q̄re tardauerūt pedes q̄drigaꝝ illi⁹. Vna
ſapientior ceteris vxorib⁹ eius hec ſocrui verba
reſpōdit: Forſitā nūc diuidit ſpolia. ⁊ pulcher
rima feminaꝝ eligit̄ ei. Veſtes diuerſorū colo
rū ſyſare tradūt̄ in p̄dā. ⁊ ſuppellex varia ad
ornāda colla cōgerit̄. Sic pereant oēs inimici
tui dn̄e: qui aūt diligūt te: ſicut ſol i ortu ſuo
ſplendet: ita rutilent. Quieuitq; terra per qua
draginta annos. VI

Fecerūt aūt filij iſrael malū in cōſpectu
domini: q tradidit illos in manu madi
an ſeptem annis. ⁊ oppreſſi ſunt valde
ab eis. Feceruntq; ſibi antra ⁊ ſpelūcas i monti
bus ⁊ munitiſſima ad repugnādū loca. Cumq;
ſeuiſſet iſrael: aſcendebat madian ⁊ amalech ce
teriq; orientaliū nationū. ⁊ apud eos figentes
tentoria ſicut erāt in herbis cūcta vaſtabāt vſ/
q; ad introitū gaze: nihil q; oīno ad vitā perti/
nens relinquebāt in iſrael: nō oues: nō boues
nō aſinos. Ipſi eni ⁊ vniuerſi greges eorū ve
niebāt cū tabernaculis ſuis. ⁊ in ſtar locuſtarū
vniuerſa cōplebāt innumera multitudo homi
nū ⁊ cameloꝝ: q̄cquid tetigerant deuaſtantes.
Humiliatuſq; ē iſrael valde in cōſpectu madi
an. Et clamauit ad dominū poſtulās auxilium
ꝯ madianitas. Qui miſit ad eos virū p̄phetā ⁊
locut⁹ eſt. Hec dicit dn̄s de⁹ iſrl̄: Ego vos feci
cōſcēdere de egypto. ⁊ eduxi vos de domo ſer
uitutis. ⁊ liberaui de manu egyptioꝝ. ⁊ omniū
inimicoꝝ q affligebāt vos. Ejeciq; eos ad in/
troitū vr̄m. ⁊ tradidi vobis terrā eoꝝ. et dixi.
Ego dominus de⁹ veſter. Ne timeatis deos

amorreoꝝ in q̄ꝝ terra habitatis. Et noluiſtis au
dire vocē meā. Venit aūt angelus domini. et
ſedit ſub quercu q̄ erat i effra. ⁊ p̄tinebat ad io/
as patrē familie ezri. Cūq; gedeon fili⁹ eius ex
cuteret atq; purgaret frumēta i torculari vt fu
geret madian: apparuit ei āgelus domini. ⁊ ait
Dominus tecū viroꝝ fortiſſime. Dixitq; ei ge
deon. Obſecro mi dn̄e ſi dominus nobiſcū eſt
cur ḡ app̄hēderūt nos hec oia? Vbi ſūt mirabi
lia eius q̄ enarrauerūt p̄res nr̄i: atq; dixerunt.
de egypto eduxit nos dominus. Nūc aūt dereli
q̄t nos. ⁊ tradidit i manu madian. Reſpexitq;
ad eū domin⁹ ⁊ ait: Vade i hac fortitudine tua
⁊ liberabis iſrl̄ de manu madian. Scito q: miſi/
ſerim te. Qui reſpōdēs ait. Obſecro mi domi
ne i q̄ liberabo iſrl̄? Ecce familia mea infima ē
i manaſſe. ⁊ ego minī⁹ i domo p̄ris mei. Dixit
q; ei dn̄s. Ego ero tecū. ⁊ p̄cuties madian q̄ſi
vnū virū. Et ille: ſi īueni ḡrām corā te:
da mihi ſignū q: tu ſis q loq̄ris ad me. Ne re
cedas hinc donec reuertar ad te: portās ſacrifi
ciū ⁊ offerēs tibi. Qui reſpōdit: Ego p̄ſtola
bor aduētū tuū. Ingreſſus ē itaq; gedeon et
coxit hedū. ⁊ de farina modio azimos panes
carneſq; ponens in caniſtro ⁊ ius carniū mit/
tens in ollam: tulit omnia ſub quercu. et obtu/
lit ei. Cui dixit angelus domini: Tolle car/
nes ⁊ azimos panes. ⁊ pone ſupra petrā illam.
⁊ ius deſup̄ funde. Cumq; feciſſet ita. extendit
angelus domini ſummitatē vge quā tenebat i
manu ⁊ tetigit carnes ⁊ panes azimos: aſcēdit
q; ignis d' petra ⁊ carnes azimoſq; panes con
ſumpſit: angelus aūt domini euanuit ex oculis
eius. Vidēſq; gedeon q: eēt angelus domini
ait. Heu mi domine deus. q: vidi angelū do
mini facie ad faciē. Dixitq; ei dominus. Pax
tecū. Ne timeas nō morieris. Edificauit ḡ ibi
gedeon altare domino vocauitq; illud: domi/
ni pax vſq; i p̄ſentē diē. Cumq; adhuc eſſet in
effra q̄ ē familie ezri. nocte illa dixit domin⁹ ad
eum. Tolle tauꝝ p̄ris tui ⁊ alteꝝ tauꝝ annoꝝ
ſeptē. deſtrueſq; arā baal q̄ ē p̄ris tui. ⁊ nemus
qd̄ circa arā ē ſuccide. ⁊ edificabis altare domi
no deo tuo i ſūmitate petre hui⁹ ſup̄ quam ante
ſacrificium poſuiſti: tolleſq; tauꝝ ſecundū. ⁊
offeres holocauſtum ſup̄ ſtruē lignoꝝ q̄ de ne
more ſucciderīs. Aſſumptis ḡ gedeon decē viris
d' ſeruis ſuis: fecit ſicut p̄ceperat ei dn̄s. Timēs aūt
domū p̄ris ſui ⁊ hoīes illius ciuitatis. p̄ diē no
luit facere. ſed oia nocte ꝯpleuit. Cumq; ſurre
xiſſent viri oppidi eius mane: viderunt d'ſtru
ctā arā baal lucūq; ſucciſū. ⁊ tauꝝ alteꝝ ipoſi/

ABijt aũt abimelech filius hierobaal ī ſy
chem ad frēs matris ſue. ⁊ locutus eſt
ad eos et ad oēm cognationem domus
patris matriſqȝ ſue dicens. Loquimini ad oēs
viros ſychem. Quid vobis eſt meli⁹. vt dñent
viri ſeptuagīta viri oēs filij hierobaal. an vt do
minet vobis vnus vir. Simulqȝ ꝯſiderate: q̄a
os vrm̄ et caro vrā ſũ. Locutiqȝ ſũt frēs m̄ris
eius de eo ad oēs viros ſychem: vniuerſos ſer
mones iſtos. et iclinauerũt cor eoꝝ poſt abime
lech dicētes. Frater noſter ē. Dederũtqȝ illi ſe
ptuaginta pōdera argēti de phano baal berith.
Qui ꝯduxit ſibi ex eo viros inopes et vagos:
ſecutiqȝ ſunt eũ. Et venit in domum patris ſui
in ephra. et occidit frēs ſuos filios hierobaal ſe
ptuaginta viros ſup lapidem vnũ. Remanſit
qȝ ioathā filius hierobaal minim⁹. et abſconditus
eſt. Cōgregati ſunt aũt oēs viri ſychem et vni/
uerſe familie vrbis mello: abieruntqȝ et conſti/
tuerũt regē abimelech iuxta quercũ q̄ ſtabat in
ſychem. Quod cũ nunciatũ eſſet ioathan iuit et
ſtetit in vertice montis gariçim: eleuataqȝ voce
clamauit et dixit. Audite me viri ſychem ita vt
audiat vos dñs. Ierunt ligna vt vngerent ſu/
per ſe regē. Dixeruntqȝ oliue. Impera nobis
Que rñdit. Nũqd poſſum deſerere pinguedi/
nem meā qua et dij vtunt et homies: et venire
vt inter ligna ꝓmouear. Dixeruntqȝ ligna ad
arborem ficũ. Veni et ſuper nos regnũ accipe.
Que rñdit eis. Nunqd poſſum deſerere dulce
dinē meā fructuſqȝ ſuauiſſimos. et ire vt īter ce
tera ligna ꝓmouear. Locutaqȝ ſũt ligna ad vi/
tem. Veni et impera nobis. Que reſpōdit eis
Nũquid poſſũ deſerere vinũ meũ qḋ letificat
deum et hoies. et inter ligna cetera promoueri.
Dixerũtqȝ oīa ligna ad rhānũ. Veni ⁊ impera
ſup nos. Que rñdit eis. Si vere me regē vo/
bis cōſtituitis. venite et ſub vmbra mea requie
ſcite. Si aũt nō vultis. egrediatur ignis de rhā
no. et deuoret cedros libani. Nunc igitur ſi re/
cte et abſqȝ pctō ꝯſtituiſtis ſuper vos regem abi
melech et bene egiſtis cũ hierobaal et cũ domo
eius. et reddidiſtis vicē beneficijs eius qui ꝑu
gnauit ꝓ vobis. et aīam ſuā dedit periculis: vt
erueret vos ḋ manu madian qui nũc ſurrexiſtis
ꝯtra domum pr̄is mei. et interfeciſtis filios ei⁹
ſeptuaginta viros ſuper vnũ lapidē. et ꝯſtitui/
ſtis regē abimelech filiũ ancille ei⁹ ſuper habita
tores ſychem eo ꝙ frater veſter ſit. Si ḡ recte ⁊
abſqȝ vitio egiſtis cũ hierobaal et domo ei⁹ ho
die letamini in abimelech. et ille letet in vobis.
Sin aũt peruerſe: egrediatur ignis ex eo. et cō/
ſumat habitatores ſychē ⁊ oppidũ mello. egre
diaturqȝ ignis de viris ſychē ⁊ de oppido mel
lo. ⁊ deuoret abimelech. Que cum dixiſſet fu/
git ⁊ abijt in bera. habitauitqȝ ibi ob metũ abi/
melech fratris ſui. Regnauit itaqȝ abimelech
ſuper iſrael tribus annis. Miſitqȝ domin⁹ ſpi
ritũ peſſimũ inter abimelech ⁊ habitatores ſy/
chem qui ceperũt eũ deteſtari. ⁊ ſcelus interfe/
ctionis ſeptuaginta filioꝝ hierobaal. ⁊ effuſio/
nē ſanguinis eoꝝ cōferre in abimelech fratrē
ſuũ. ⁊ in ceteros ſychimoꝝ principes q cũ adiu
uerāt. Poſuerũtqȝ inſidias aduerſũ eũ in ſum
mitate montiũ. ⁊ dũ illi⁹ ꝑſtolabant aduentum
exercebant latrocinia agentes p̄das de p̄tereũ/
tib⁹. Nũciatũqȝ eſt abimelech. Venit aũt gaal
filius obed cũ fratribus ſuis. ⁊ tranſit in ſychi
mā. Ad cuius aduētũ erecti habitatores ſychē
egreſſi ſunt in agros vaſtātes vineas. vuaſqȝ
calcantes. ⁊ factis cantantiũ choris. ingreſſi ſũt
phanũ dei ſui. ⁊ inter epulas ⁊ pocula maledi/
cebāt abimelech clamāte gaal filio obed. Quis
eſt iſte abimelech. ⁊ que eſt ſychem vt ſeruiam⁹
ei. Nunquid non eſt ipſe filius hierobaal ⁊ con
ſtituit principem çebul ſeruum ſuum ſuper vi/
ros emor patris ſychem. Cur ergo ſeruiemus
ei. Vtinā daret aliqs pplm̄ iſtũ ſub manu mea
vt auferrē de medio abimelech. Dictũqȝ ē abi
melech. Congrega exercitus multitudinē ⁊ ve
ni. Zebul eni p̄nceps ciuitatis auditis ſermoni
bus gaal filij obed iratus eſt valde. ⁊ miſit clā
ad abimelech nuncios dicens. Ecce gaal filius
obed venit in ſychimā cũ fratrib⁹ ſuis. ⁊ oppu
gnat aduerſũ te ciuitatem. Surge itaqȝ nocte
cũ populo q tecũ eſt. ⁊ latita in agro. ⁊ p̄mo ma
ne oriente ſole irrue ſuper ciuitatē. Illo autem
egrediente aduerſũ te cũ populo ſuo. fac ei qḋ
potueris. Surrexit itaqȝ abimelech cũ oī exer/
citu ſuo nocte. ⁊ tetendit inſidias iuxta ſychimā
in quattuor locis. Egreſſuſqȝ ē gaal fili⁹ obed.
⁊ ſtetit in introitu porte ciuitatis. Surrexit aũt
abimelech ⁊ oīs exercitus cũ eo de inſidiarũ lo
co. Cũqȝ vidiſſet populum gaal. dixit ad çebul
Ecce de montibus multitudo deſcendit. Cui
ille rñdit. Vmbras montiũ vides quaſi capita
hominũ. ⁊ hoc errore deciperis. Rurſũqȝ gaal
ait. Ecce pplſ ḋ vmbilico terre deſcēdit. ⁊ vn⁹
cune⁹ venit ꝑ viā q̄ reſpicit quercum. Cui dixit
çebul. Vbi ē nũc os tuũ quo loq̄baris: qs ē abi
melech vt ſeruiam⁹ ei. Nōne hic pplſ ē quē de
ſpiciebas. Egredere ⁊ pugna ꝯ eũ. Abijt ḡ ga
al expectante ſychimoꝝ pplo ⁊ pugnauit ꝯ abi
melech: qui ꝑſecutus eſt eũ fugientē ⁊ ī vrbē cō

pulit. Cecideruntq; ex parte eius plurimi vſq;
ad portã ciuitatis. ⁊ abimelech ſedit in ruma.
Zebul aũt gaal ⁊ ſocios eius expulit de vrbe.
nec in ea paſſus ẽ cõmorari. Sequẽti ergo die
egreſſus ẽ pplˢ in campũ: qḋ cum nunciatum
eſſet abimelech: tulit exercitum ſuum ⁊ diuiſit
in tres turmas: tendens inſidias in agris. Vi
densq; q egrederet̃ populꝰ de ciuitate ſurrexit
⁊ irruit in eo cũ cuneo ſuo oppugnans. ⁊ obſi/
dẽs ciuitatẽ: due aũt turme palantes per cam/
pum aduerſarios pſeq̃bãt. Porro abimelech
oi die illo oppugnabat vrbẽ: quam cepit inter
fectis habitatoribꝰ eius: ipſa q; deſtructa ita vt
ſal in ea diſpergeret. Qḋ cũ audiſſent q habi/
tabãt in turre ſychimoꝝ: ingreſſi ſũt phanum
dei ſui berith vbi ſedus cũ eo pepigerant: ⁊ ex
eo locꝰ nomẽ acceperat: qui erat munitꝰ valde
Abimelech quoq; audiẽs viros turris ſychi/
morũ pariter cõglobatos: aſcendit in montẽ ſel
mon cũ oi populo ſuo ⁊ arrepta ſecuri pcidit
arboris ramũ: impoſitũq; ferens humero: di/
xit ad ſocios. Qḋ me vidiſtis facere: cito faci/
te. Igit̃ certatĩ ramos de arboribus pcidentes
ſequebãt̃ ducẽ. Qui circũdãtes pſidiũ ſuccen/
derunt: atq; ita factũ eſt vt fumo ⁊ igne mille
hoĩũ necarẽt̃ viri pariter ⁊ mulieres habita/
toꝝ turris ſychẽ Abimelech aũt inde pficiſcẽs
venit ad oppidũ thebes: quod circundans ob/
ſidebat exercitu. Erat aũt turris excelſa in me/
dia ciuitate: ad quam cõfugerant ſimul viri: ac
mulieres ⁊ oẽs pncipes ciuitatis clauſa firmiſ
ſime ianua. ⁊ ſup turris tectũ ſtantes per pro/
pugnacula. Accedenſq; abimelech iuxta tur/
rim pugnabat fortiter: ⁊ appropinquans oſtio
ignem ſupponere nitebat̃. Et ecce vna mulier.
fragmẽ mole deſuper iaciẽs illiſit capiti abime
lech. ⁊ cõfregit cerebrum eius. Qui vocauit ci
to armigerũ ſuũ. ⁊ ait ad eum. Euagina gla/
diũ tuum ⁊ percute me: ne forte dicat̃ q a femina
interſectus ſim. Qui iuſſa perficiẽs: interfecit
eũ. Illo q; mortuo oẽs q cũ eo erãt de iſrael: re
uerſi ſũt in ſedes ſuas. ⁊ reddidit deus malum
qḋ fecerat abimelech ꝯ patrẽ ſuũ interfectis ſe/
ptuaginta fratribꝰ ſuis. Sychimitis q; qḋ ope
rati erãt retributũ ẽ. ⁊ venit ſup eos maledictio
ioathan filij hierobaal.
X
Poſt abimelech ſurrexit dux in iſrl̃ tho
la filius phua patrui abimelech vir de
yſachar qui habitauit in ſanir montis
effraim. ⁊ iudicauit iſrael viginti ⁊ tribꝰ annis
mortuuſq; ẽ ac ſepultꝰ in ſanir. Huic ſucceſſit
iair galaadites: q iudicauit iſrael per viginti et
duos annos: habens triginta filios ſedẽtes ſup
triginta pullos aſinarũ. ⁊ principes triginta ci/
uitatũ q ex noĩe eiꝰ ſũt appellate anothiair ideſt
oppida iair vſq; in pñtem diem i terra galaad.
Mortuuſq; eſt iair ac ſepultus in loco cuius eſt
vocabulũ camon. Filii aũt iſrl̃ pctis veteribus
iungẽtes noua fecerũt malũ in conſpectu domi
ni: ⁊ ſeruierũt idolis baalim ⁊ aſtaroth ⁊ dijs ſy
rie ac ſidonis ⁊ moab ⁊ filiorum ãmon ⁊ phili/
ſtijm: dimiſeruntq; dñm ⁊ non coluerunt eum
Cõtra quos dñs iratus tradidit eos i manus
philiſtijm ⁊ filioꝝ ãmon. afflictiq; ſunt ⁊ vehe/
mẽter oppſſi p ãnos decẽ ⁊ octo oẽs q hitabãt
trãſiordanẽ i terra ãmorrei q̃ eſt i galaad: intan
tũ vt filij ãmon iordane trãſmiſſo vaſtarent iu
dã ⁊ beniamin ⁊ effraim. Afflictuſq; eſt iſrl̃ ni/
mis. Et clamãtes ad dñm dixerũt. Peccauimꝰ
tibi q: dereliquimus te deũ nr̃m ⁊ ſeruimꝰ baalim
Quibꝰ locutus eſt dñs. Nũqd nõ egiptij ⁊ am
morrei filij q; ãmon ⁊ philiſtijm. ſidonij quoq;
amalech ⁊ chanaan oppſſerunt vos. ⁊ clamaſtiſ
ad me. ⁊ erui vos de manu eoꝝ. Et tñ reliqſtis
me ⁊ coluiſtis deos alienos. Idcirco nõ addam
vt vltra vos liberẽ. Ite ⁊ inuocate deos quos ele
giſtis. Ipſi vos liberẽt i tpe ãguſtie: Dixerũt/
q; filij iſrl̃ ad dñm. Peccauimꝰ: redde tu nobiſ
qcqd tibi placet tñ nũc libera nos. Que dicen/
tes: oia de finibus ſuis alienoꝝ deoꝝ idola pro
iecerũt. ⁊ ſeruierũt dño: q doluit ſuper miſerijs
eoꝝ. Itaq; filij ãmon ꝯclamantes i galaad fixe
re tẽtoria ꝯtra quos ꝯgregati filij iſrl̃ i maſpha
caſtrametati ſunt: Dixerũtq; principes galaad
ſinguli ad proximos ſuos. Qui primus ex no
bis ꝯtra filios ãmon ceperit dimicare: erit dux
populi galaad.
XI
Fuit itaq; illo in tẽpore iepthe galaadi/
tes vir fortiſſimus atq; pugnator filius
mulieris meretricis: qui natus ẽ de ga
laad. Habuit aũt galaad vxorẽ de qua ſuſcepit
filios qui poſtq; creuerãt eiecerũt iepthe dicen/
tes. Heres in domo pr̃is nr̃i eſſe non poteris
q: de adultera matre natus es. Quos ille fugi/
ens atq; deuitãs habitauit in terra tob. Con/
gregatiq; ſũt ad eũ viri inopes ⁊ latrocinãtes
⁊ q̃ſi pncipẽ ſequebant̃. In illis diebus pugna
bãt filij ãmon ꝯtra iſrl̃. qbus acriter iſtantibus
perrexerũt maiores natu de galaad vt tollerẽt i au
xiliũ ſui iepthe de terra tob. Dixeruntq; ad eũ
Veni ⁊ eſto priceps noſter. ⁊ pugna ꝯtra fili/
os ãmon. Quibꝰ ille rñdit. Nõne vos eſtis q
odiſtis me ⁊ eieciſtis de domo pr̃is mei. ⁊ nũc
veniſtis ad me neceſſitate cõpulſi. Dixeruntq;

ꝑncipes galaad ad iepthe. Ob hanc igitᷓ cauſá
nunc ad te venimus vt ꝓficiſcaris nobiſcum ⁊
pugnes ꝯtra filios ãmon: ſiſq; dux oĩuȝ q ha/
bitant in galaad. Jepthe q̃ȝ dixit eis: Si vere
veniſtis ad me vt pugnē ꝓ vobis ꝯ̃ filios am
mon: tradideritq; eos dñs in man⁹ meas: ego
ero veſter ꝑnceps Qui rñderūt ei. Dñs q hec
audit ipſe mediator ac teſtis ē q̄ nr̄a ꝓmiſſa fa/
ciem⁹. Abijt itaq; iepthe cū ꝑncipibus galaad
fecitq; eū oĩs pplˢ ꝑncipē ſui. Locutuſq; ē ie/
pthe oēs ſermones ſuas corā dño in maſpha.
Et miſit nuncios ad regem filioꝝ ãmon qui ex
ꝑſona ſua dicerēt. Quid mihi ⁊ tibi eſt: q: ve/
niſti cōtra me vt vaſtares terrā meā? Quibus
ille rñdit: Quia tulit iſrl̓ terrā meā quādo aſcē
dit de egypto: a finibus arnon vſq; ieboc atq;
iordanē. Nūc ergo cū pace redde mihi eā. Per
quos rurſū mādauit iepthe: ⁊ imperauit eis vt
dicerēt regi ammon. Hec dicit iepthe. Nō tu
lit iſrl̓ terrā moab nec terrā filioꝝ ãmon ſed qū
de egypto cōſcenderūt ambulauit per ſolitudi/
nē vſq; ad mare rubrū. ⁊ venit in cades. Mi
ſitq; nuncios ad regem edom dicēs: Dimitte
vt trāſeā terrā tuā. Qui noluit acquieſcere ꝑci
bus eius. Miſit quoq; ad regē moab: q ⁊ ipſe
trāſitū ꝓbere cōtēpſit. Manſit itaq; in cades et
circuiuit ex latere terram edom ⁊ terrā moab.
Venitq; ad orientalē plagā terre moab. ⁊ ca/
ſtrametatus ē tranſ arnon: nec voluit intrare
terminos moab. Arnon quippe cōfiniū eſt terre
moab. Miſit itaq; iſrael nūcios ad ſeon regeȝ
ãmorreorū qui habitabat in eſebon. ⁊ dixerunt
ei. Dimitte vt trāſeā ꝑ terrā tuā vſq; ad fluuiū
Qui ⁊ ipſe iſrl̓ v̓ba deſpiciens nō dimiſit eum
trāſire per terminos ſuos: ſed infinita multi/
tudine cōgregata egreſſus ē ꝯ̃ eū in iaſa: ⁊ for/
titer reſiſtebat. Tradiditq; eū dñs i manu iſrl̓
cū oī exercitu ſuo ⁊ ꝑcuſſit eū. ⁊ poſſedit omnē
terrā ammorrei habitatoris regiones illius: ⁊
vniuerſos fines eius de arnon vſq; ieboc ⁊ de
ſolitudine vſq; ad iordanē. Dñs ergo de⁹ iſrl̓
ſubuertit ãmorreū pugnante ꝯtra illū pplo ſuo
iſrl̓. Et tu nūc vis poſſidere terrā ei⁹? Nonne
ea q̃ poſſedit chamos de⁹ tuus tibi iure debent?
Que aūt dñs de⁹ noſter victor obtinuit: in no/
ſtram cedent poſſeſſionē. Niſi forte melior es
balac filio ſephor rege moab: aut docere potes
q̄ iurgatus ſit ꝯ̃ iſrael ⁊ pugnauerit ꝯ̃ eum q̄
habitauit in eſebon ⁊ viculis eius ⁊ in aroer ⁊
villis illius vel i cūctis ciuitatib⁹ iuxta iordanē
per trecētos ãnos? Quare tanto tp̄e nihil ſup
hac repetitione tēptaſtis? Igitᷓ nō ego pecco i
te: ſȝ tu ꝯ̃ me male agis: indicēs mihi bella non
iuſta. Judicet dñs arbiter hui⁹ diei inter iſrl̓ ⁊
filios ãmon. Noluitq; acquieſcere rex filioꝝ
ãmon verbis iepthe que ꝑ nūcios mādauerat.
Fact⁹ ē ergo ſup iepthe ſpūs dñi. ⁊ circuiēs ga
laad ⁊ manaſſe maſpha q̃ȝ galaad. ⁊ inde tran/
ſiens ad filios ammon votū vouit dño dicens
Si tradideris filios ãmon in man⁹ meas quí/
q; ꝑmus fuerit egreſſus de foribus dom⁹ mee:
mihiq; occurrerit reuertēti cū pace a filijs am/
mon: eū holocauſtū offerā dño. Tranſiuitq; ie
pthe ad filios ãmon vt pugnaret cōtra eos: q̊s
tradidit dñs in man⁹ eius. Percuſſitq; ab aro
er vſq; dū venias in mennith viginti ciuitates
⁊ vſq; ad abel que ē vineis ꝯſita plaga magna
nimis: humiliatiq; ſūt filij ammon a filijs iſrl̓.
Reuertenti aūt iepthe in maſpha domum ſuaȝ
occurrit ei vnigenita filia ſua cum tympanis et
choris. Nō eni habebat alios liberos Qua vi
ſa ſcidit veſtimenta ſua ⁊ ait. Heu me filia mi
decepiſti me: ⁊ ipſa decepta es. Aperui eni os
meū ad dominū: ⁊ aliud facere nō potero. Cui
illa reſpondit: Pater mi ſi aperuiſti os tuum
ad dñm: fac mihi qdcūq; pollicitus es: cōceſſa
tibi vltione atq; victoria de hoſtibus tuis. Di
xitq; ad patrē. Hoc ſolū mihi preſta quod de/
precor. Dimitte me vt duobus menſibus cir/
cueā mōtes. ⁊ plāgā v̓ginitatē meā cū ſodali/
bus meis. Cui ille rñdit: Vade. Et dimiſit eā
duobus mēſibus. Cūq; abiſſet cū ſocijs ac ſo/
dalibus ſuis: flebat v̓ginitatē ſuā i montibus
Expletiſq; duobus mēſibus: reuerſa ē ad pa/
trē ſuū. ⁊ fecit ei ſicut vouerat. Que ignorabat
virū. Exinde mos increuit iſrael ⁊ cōſuetudo
ſeruata eſt vt poſt annū circulū conueniant in
vnū filie iſrl̓. ⁊ plangāt filiam iepthe galaadite
diebus quattuor.
XII
Ecce aūt in effraim orta ē ſeditio. Nam
tranſeuntes ꝯtra aquilonē dixerūt ad ie
pthe. Quare vadēs ad pugnā ꝯ̃ filios
ammon vocare nos noluiſti. vt ꝑgeremus te/
cum? Igitᷓ incēdemus domū tuā. Quib⁹ ille
rñdit: Diſceptatio erat mihi ⁊ pplo meo cōtra
filios ãmon vehemens: vocauiq; vos vt ꝓbe/
retis mihi auxiliū. ⁊ facere noluiſtis. Quod cer/
nens: poſui aīam meā in manibus meis: trā
ſiuitq; ad filios ãmon. ⁊ tradidit eos dominus
in man⁹ meas. Quid cōmerui: vt aduerſū me
cōſurgatis in ꝑlium? Vocatis itaq; ad ſe cūctis
viris de galaad pugnabat ꝯ̃ effraim. Percuſ/
ſerūtq; viri galaad effraim: q: dixerat fugitiu⁹
ē galaad de effraim. ⁊ habitat in medio effraim

⁊ manaſſe. Occupaueruntqꝫ galaadite vada ior
danis p quã effraim reuerſurus erat. Cumqꝫ ve/
niſſet ad ea de effraim numero fugiẽs: atqꝫ dixiſ/
ſet: obſecro vt me trãſire permittas: dicebãt ei ga
laadite: Nunqd effrateus es: Quo dicẽte: nõ ſum
interrogabãt eũ. Dic ergo ſebboleth: qd inter
ptatur ſpica. Qui rñdebat thebboleth: eadẽ lrã
ſpicã exprimere nõ valẽs: ſtatimqꝫ apprehẽſum iu
gulabãt in ipſo iordanis trãſitu. Et ceciderunt
in illo tpe de effraim quadraginta duo milia. Iu
dicauit itaqꝫ iepthe galaadites iſrael ſex annis
⁊ mortuus eſt ac ſepultus in ciuitate ſua galaad.
Poſt hunc iudicauit iſrael abeſſan de bethleẽ qui
habuit triginta filios ⁊ totidẽ filias. Quas emit
tens foras maritis dedit. ⁊ eiuſdẽ numeri filiis
ſuis accepit vxores. introducẽs in domũ ſuam
Qui ſeptem annis iudicauit iſrael: mortuuſqꝫ
eſt ac ſepultus in bethleẽ. Cui ſucceſſit abialon
çabulonites. ⁊ iudicauit iſrael decem annis mor
tuuſqꝫ ẽ ac ſepultus in çabulon. Poſt hunc iu
dicauit iſrael abdon filius bellel pharatonites
qui habuit quadraginta filios ⁊ triginta ex eis
nepotes aſcendẽtes ſup ſeptuaginta pullos aſi
narum. ⁊ iudicauit iſrael octo annis mortuuſqꝫ
eſt ac ſepultus in pharaton terre effraim in mon
te amalech. XIII

Ruſumqꝫ filii iſrael fecerũt malũ in cõ/
ſpectu dñi: qui tradidit eos in manus
philiſtinorum quadraginta annis. Erat
autem quidã vir de ſaraa ⁊ de ſtirpe dan nomine
manue habẽs vxorẽ ſterilẽ: cui apparuit ange
lus dñi ⁊ dixit ad eã. Sterilis es ⁊ abſqꝫ liberis
ſed concipies ⁊ paries filiũ. Caue ergo ne bibas
vinũ ac ſicerã: nec immũdũ quicquam comedes. quia cõ
cipies ⁊ paries filiũ: cuius nõ tanget caput noua
cula. Erit enim naçareus dei ab infantia ſua et
ex matris vtero. ⁊ ipſe incipiet liberare iſrael de
manu philiſtinorum. Que cũ veniſſet ad maritũ
ſuum: dixit ei. Vir dei venit ad me habẽs vul
tum angelicũ: terribilis nimis. Quẽ cum inter
rogaſſem quis eẽt ⁊ vñ veniſſet ⁊ quo noĩe vocaretur
noluit mihi dicere: ſed hoc rñdit: Ecce cõcipies
⁊ paries filiũ. Caue ne vinũ bibas nec ſiceram
⁊ ne aliquo veſcaris immũdo. Erit enim puer na/
çareus dei ab infantia ſua. ⁊ ex vtero matris
vſqꝫ ad diem mortis ſue. Orauit itaqꝫ manue
dominũ ⁊ ait: Obſecro dñe vt vir dei quẽ miſi
ſti veniat iterũ. ⁊ doceat nos quid debeamus fa/
cere de puero qui naſciturus eſt. Exaudiuitqꝫ
dominus deprecãtẽ manue. ⁊ apparuit rurſum
angelus dñi vxori eius ſedẽti in agro. Manue
autem maritus eius non erat cũ ea. Que cũ vidiſſet
angelũ: feſtinauit ⁊ cucurrit ad virum ſuũ nũ/
ciauitqꝫ ei dicens. Ecce apparuit mihi vir quẽ
ante videram. Qui ſurrexit ⁊ ſecutus ẽ vxorẽ
ſuam: veniẽſqꝫ ad virum dixit ei. Tu es qui
locutus es mulieri? Et ille reſpõdit. Ego ſum
Cui manue. Quando inquit ſermo tuus fuerit exple
tus quid vis vt faciat puer. aut a quo ſe obſerua/
re debebit. Dixitqꝫ angelus domini ad manue.
Ab oibus quibus locutus ſum vxori tue abſtineat ſe.
et quicquid ex vinea naſcitur non comedat: vinũ et ſi
ceram non bibat: nullo veſcatur immũdo. et qd ei
precepi impleat atqꝫ cuſtodiat. Dixit itaqꝫ ma
nue ad angelum domini. Obſecro te vt acqui
eſcas precibus meis. et faciamus tibi hedũ de ca
pris. Cui rñdit angelus. Si me cogis non co
medã panes tuos: ſi autẽ vis holocauſtũ facere
offer illud dño. Et neſciebat manue quod angelus
domini eẽt. Dixitqꝫ ad eũ. Quod ẽ tibi nomẽ vt
ſi ſermo tuus fuerit expletus honoremus te. Cui ille
reſpondit. Cur queris nomẽ meũ qd ẽ mirabile
Tulit itaqꝫ manue hedũ de capris et libamen/
ta. et poſuit ſup petram offerẽs domino qui facit
mirabilia. Ipſe autẽ et vxor eius intuebantur. Cum
qꝫ aſcenderet flãma altaris in celum: angelus dñi
pariter in flãma aſcendit. Quod cum vidiſſet ma
nue et vxor eius. proni ceciderũt in terram. et vl/
tra eis nõ apparuit angelus dñi. Statimqꝫ intel
lexit manue angelũ domini eẽ. et dixit ad vxo/
rẽ ſuã. Morte moriemur: quia vidimus dominũ.
Cui rñdit mulier. Si dñs nos vellet occidere
de manibus nr̃is holocauſtũ ⁊ libamẽta nõ ſuſce/
piſſet nec oſtẽdiſſet nobis hec oĩa: neqꝫ ea que
ſunt ventura dixiſſet. Peperit itaqꝫ filiũ ⁊ vocauit
nomen eius ſamſon. Creuitqꝫ puer. ⁊ benedixit ei
dñs. cepitqꝫ ſpũs dñi eſſe cum eo in caſtris dan
inter ſaraa eſtbaol. XIIII

Deſcendit ergo ſamſon in thamnata: vi
denſqꝫ ibi mulierem de filiabus phili/
ſtiim. aſcendit ⁊ nunciauit patri ſuo et
matri ſue dicens. Vidi mulierẽ in thãnata de fi
liabus philiſtinorum: quã queſo vt mihi accipiatis
vxorẽ. Cui dixerũt pater ⁊ mater ſua. Nunqd
nõ ẽ mulier in filiabus fratrũ tuorũ ⁊ in oĩ popu
lo meo. quia vis accipere vxorem de philiſtiim qui
incircũciſi ſunt? Dixitqꝫ ſamſon ad patrẽ ſuum
Hanc mihi accipe: quia placuit oculis meis. Pa
rentes autẽ eius neſciebant quod res a dño fieret. ⁊
quereret occaſiões contra philiſtiim. Eo enim tpe phi
liſtiim dominabantur iſraheli. Deſcẽdit itaqꝫ ſam
ſon cũ patre ſuo ⁊ matre in thãnata. Cumqꝫ ve/
niſſent ad vineas oppidi apparuit catulus leo/
nis ſeuus ⁊ rugiẽs ⁊ occurrit ei. Irruit autem

ſpūs domini in ſamſon. et dilacerauit leonē ꝗ
ſi hedū in fruſtra decerpet. nihil oīo habens in
manu. et hoc patri et matri noluit idicare. De
ſcēditq; et locutꝰ ē mulieri q̄ placuerat ocul' eiꝰ
Et poſt aliqtot dies reuertēs vt acciperet eā. de
clinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce exa
men apum in ore leonis erat: ac fauus mellis.
Quē cū ſumpſiſſet in manibus. comedebat in
via: veniensq; ad patrē ſuū et matrē dedit eis
partē q ei ipi comederūt nec tū eis voluit indi/
care q mel d corpore leonis aſſūpſerat. Deſcē
dit itaq; pater eiꝰ ad mulierem et fecit filio ſuo
ſamſon cōuiuiū. Sic eni iuuenes facere conſue
uerant. Cū ergo ciues loci illiꝰ vidiſſent eū. de
derūt ei ſodales triginta q eſſent cū eo. Quibꝰ
locutꝰ ē ſamſon. Ꝓponā vobis ꝓblema. qd
ſi ſolueritis mihi intra ſeptē dies cōuiuij: dabo
vobis triginta ſyndones et totidem tunicas.
Sin aūt nō potueritis ſoluere. vos dabit' mi/
hi triginta ſyndones. et eiuſdē numeri tunicas
Qui rñderūt ei. Ꝓpone ꝓblema vt audia/
mꝰ. Dixitq; eis. De comedente exiuit cibꝰ et d
forti egreſſa eſt dulcedo. Nec potuerunt ꝑ tres
dies ꝓpoſitionem ſoluere. Cumq; adeſſet dies
ſeptimꝰ, dixerūt ad vxorem ſamſon. Blandi/
re viro tuo. et ſuade ei vt indicēt tibi qd ſignifi
cet ꝓblema. Qd ſi facere nolueris: incēdemꝰ
te et domū patris tui. An iccirco vocaſtis nos
ad nuptias vt ſpoliaretis. Que fundebat apd
ſamſon lachrymas. et q̄rebat' dicēs. Odis me
et non diligis: iccirco ꝓblema quod ꝓpoſuiſti
filijs populi mei nō vis mihi exponere. At il/
le reſpondit. Patri meo ⁊ matri nolui dicere.
et tibi indicare potero. Septē igit' diebꝰ conui/
uij flebat ante eū. tandēq; die ſeptimo cū ei eēt
moleſta expoſuit. Que ſtatim indicauit ciuibus
ſuis. Et illi dixerūt ei die ſeptimo ante ſol' occu
bitū. Quid dulcius melle: et qd fortius leone.
Qui ait ad eos. Si non araſſet' in vitula mea
nō iueniſſet' ꝓpoſitionē meā. Irruit itaq; i eū
ſpūs dñi: deſcēditq; aſcalonē. ⁊ percuſſit ibi tri
ginta viros: quoꝝ ablatas veſtes dedit his qui
ꝓblema ſoluerāt. Iratuſq; nimis aſcēdit i do
mū patris ſui: vxor aūt eiꝰ accepit maritū vnū
de amicis eius et ꝓnubis. XV

POst aliquantulū aūt tpis cū dies triti/
cee meſſis inſtarēt: venit ſamſon inui
ſere volens vxorē ſuā. et attulit ei he/
dum de capris. Cūq; cubiculū eius ſolito vel/
let intrare ꝓhibuit illū pater illiꝰ dicens. Pu/
taui q odiſſes eā. et ideo tradidi illā amico tuo
Sed habet ſororē q̄ iunior et pulchrior: illa ē. ſit
tibi ꝓ ea vxor. Cui ſamſon reſpondit. Ab hac
die non erit culpa in me contra philiſteos. Fa
ciā eni vobis mala. Perrexitq; et cepit trecen
tas vulpes: caudaſq; eaꝝ iunxit ad caudas. et
faces ligauit in medio. quas igne ſuccēdens di
miſit vt huc illucq; diſcurrerēt. Que ſtatim ꝑ/
rexerūt in ſegetes philiſtinoꝝ. Quibꝰ ſuccēſis
et cōportate iam fruges. et ad huc ſtantes in ſti
pula cōcrematē ſūt: intantū vt vineas q̄; et oli/
ueta flāma cōſumeret. Dixeruntq; philiſtijm.
Quis fecit hanc rē. Quibꝰ dictū eſt. Samſon
gener thānatei: q tulit vxorem eiꝰ et alteri tra/
didit hec opatꝰ ē. Aſcēderūtq; philiſtijm. et cō
buſſerūt tam mulierē q̄; patrē eiꝰ. Quibus ait
ſamſon. Licet hec feceritis. tū ad hec ex vobis
expetā vltionē. ⁊ tūc quieſcā. Percuſſitq; eos
ingenti plaga. ita vt ſtupentes ſuram femori i
ponerent. Et deſcendens habitauit in ſpelūca
petre etham. Igit' aſcendentes philiſtijm i ter
ram iuda. caſtrametati ſūt in loco q poſtea vo/
catꝰ eſt lechi. i. maxilla: vbi eoꝝ fuſus eſt exerci
tus. Dixerūtq; ad eos de tribu iuda. Cur aſcē
diſtis aduerſum nos. Qui reſpōderunt. Vt li
gemus ſamſon venimus: et reddamus ei q̄ in
nos operatus ē. Deſcēderunt ergo tria milia vi
roꝝ de iuda ad ſpecū ſilicis etham. Dixerūtq;
ad ſamſon. Neſcis q philiſtijm iperent nobis
Quare hoc facere voluiſti. Quibꝰ ille ait. Si/
cut fecerūt mihi. ſic feci eis. Ligare inquiunt te
venimus et tradere in manꝰ philiſtinoꝝ. Qui
bꝰ ſamſon: iurate ait ⁊ ſpōdete mihi q non occi
dat' me. Dixerūt. Nō te occidemꝰ. ſed vinctū
trademꝰ. Ligaueruntq; eū duob' nouis funibꝰ
et tulerūt eū de petra etham. Qui cū vidiſſet ad
locū maxille. et philiſtijm vociferantes occur
riſſent ei. irruit ſpūs dñi in eū. et ſicut ſolent ad
odorem ignis ligna conſumi. ita vincula qui/
bus ligatus erat. diſſipata ſunt et ſoluta. In/
uentāq; maxillā. i. mādibulā aſini que iacebat
arripiēs. interfecit in ea mille viros. et ait. In
maxilla aſini in mandibula pulli aſinaꝝ deleui
eos. et percuſſi mille viros. Cūq; hec verba ca
nens cōpleſſet. ꝓiecit mandibulā de manu. et
vocauit nomen loci illiꝰ ramathlechi: qd inter/
ꝑtat' eleuatio maxille. Sitienſq; valde. clama/
uit ad dñm. et ait. Tu dediſti in manu ſerui tui
ſalutem hanc maximam atq; victoriam: et eū ſi
ti morior. incidamq; in manus incircūciſorum
Aperuit itaq; dñs molarē dentē in maxilla aſi
ni. et egreſſe ſūt ex eo aque. Quibꝰ hauſtis re/
focillauit ſpm̄. et vires recepit. Iccirco appel/
latū ē nomē loci illiꝰ. fons inuocāt' de maxilla.

vſqꝫ in p̄ſentem diē. Judicauitqꝫ iſrael dieбꝰ
philiſtijm viginti annis. XVI

Abijt quoqꝫ in gaçam. ⁊ vidit ibi muli
erē meretricem: ingreſſuſqꝫ ē ad eam.
Quod cū audiſſent philiſtijm ⁊ percbu/
iſſet apud eos intraſſe vrbē ſamſon. circūdede
rūt eū poſitis in porta ciuitatis cuſtodibꝰ. ⁊ ibi
tota nocte cū ſilentio preſtolantes vt facto mane
exeuntem occiderēt. Dormiuit autem ſamſon
vſqꝫ ad medium noctis. ⁊ inde conſurgēs ap/
prehendit ambas porte fores cū poſtibus ſuis
⁊ ſera: impoſitaſqꝫ humeris ſuis portauit ad ver
ticē mōtis que reſpicit hebron. Poſt hec ama
uit mulierem que habitauit i valle ſoreth. ⁊ vo
cabatur dalida. Venerūtqꝫ ad eam principes
philiſtinoꝝ. atqꝫ dixerunt. Decipe eum ⁊ diſce
ab illo in quo habeat tantam fortitudinē. ⁊ quō
eū ſuperare valeamus. ⁊ vinctū affligere. Quod
ſi feceris. dabimus tibi ſinguli mille centum ar
gēteos. Locuta ē ergo dalida ad ſamſon. Dic
mihi obſecro in quo ſit tua maxima fortitudo.
⁊ qd ſit quo ligatꝰ erūpere nequeas. Cui rūdit
ſamſon. Si ſeptē neruiceis funibꝰ necdū ſiccis
⁊ adhuc humentibꝰ ligatus fuero: infirmꝰ ero
vt ceteri hoīes. Attulerūtqꝫ ad eā ſatrape phili
ſtinoꝝ ſeptem funes vt dixerat. quibus vinxit
eū latentibus apud ſe inſidijs ⁊ in cubiculo fi/
nē rei expectantibꝰ. Clamauitqꝫ ad eū. Phili
ſtijm ſuper te ſamſon. Qui rupit vincula quō
ſi rūpat qs filū de ſtuppa tortū ſputamine cum
odorem ignis acceperit. ⁊ nō ē cognitū in quo
eēt fortitudo eiꝰ. Dixitqꝫ ad eū dalida. Ecce il
luſiſti mihi. ⁊ falſum locutus es. Saltē nunc i
dica mihi quo ligari debeas. Cui ille reſpōdit.
Si ligatus fuero nouis funibus q nunqꝫ fue/
rūt in ope infirmꝰ ero. ⁊ alioꝝ hominū ſimilis.
Quibus rurſū dalida vinxit eū. ⁊ clamauit phi
liſtijm ſup te ſamſon. in cubiculo inſidijs p̄pa/
ratis. Qui ita rupit vincula quaſi fila telarum
Dixitqꝫ dalida rurſū ad eū. Vſqꝫ q̄ decipis me
⁊ falſū loqueris. Oſtēde de quo vinciri debeas
Cui rūdit ſamſon. Si ſeptē crines capitis
mei cū licio plexueris. ⁊ clauū his circūligatum
terre fixeris infirmꝰ ero. Quod cū feciſſet dalida
dixit ad eū. Philiſtijm ſuper te ſamſon. Qui
conſurgens de ſomno extraxit clauū cū crinibꝰ
⁊ licio. Dixitqꝫ ad eum dalida. Quomodo di
cis q amas me. cū animꝰ tuus non ſit mecum.
Per tres vices mentitꝰ es mihi. ⁊ noluiſti di/
cere in quo ſit maxima fortitudo tua. Cūqꝫ mo
leſta eēt ei ⁊ p multos dies iugit adhereret. ſpa
tiū ad quietē nō tribuēs. defecit aīa eiꝰ. ⁊ ad mor
tem vſqꝫ laſſata ē. Tūc aperiens veritatem rei
dixit ad eā. Ferrū nunq̄ aſcendit ſuper caput
meū qd naçareꝰ. i. conſecratus dn̄o ſū de ventre
matris mee. Si raſū fuerit caput meū. recedet
a me fortitudo mea ⁊ deficiā. eroqꝫ ſicut ceteri
homines. Videnſqꝫ illa q cōfeſſus ei eēt om
animū ſuū: miſit ad p̄ncipes philiſtinoꝝ ac mā
dauit. Aſcendite adhuc ſemel. qꝛ nūc mihi ape
ruit cor ſuum. Qui aſcenderunt: aſſumpta pe
cunia quam pmiſerant. At illa dormire eū fe/
cit ſuper genua ſua. ⁊ in ſinu ſuo reclinare caput
Vocauitqꝫ tonſorem. ⁊ raſit ſeptē crines eius.
⁊ cepit abigere eū ⁊ a ſe repellere. Statim enim
de eo fortitudo diſceſſit. Dixitqꝫ. Philiſtijm
ſuper te ſamſon. Qui de ſomno conſurgēs di
xit in aīo ſuo. Egrediar ſicut ante feci ⁊ me ex/
cutiā neſciens q receſſiſſet ab eo dn̄s. Quē cū
apprehendiſſent philiſtijm. ſtatim eruerūt ocu
los eius. ⁊ duxerūt gaçā vinctum cathenis. ⁊
clauſum in carcere molere fecerūt. Jāqꝫ capil/
li eiꝰ renaſci ceperant. ⁊ p̄ncipes philiſtinoꝝ cō
uenerūt in vnū vt immolarent hoſtias magnifi/
cas dagon deo ſuo. ⁊ epularent̄ dicentes: tradi
dit deus noſter inimicū nr̄m ſamſon in manus
noſtras. Quod etiā populus vidēs laudabat
deū ſuū. eadēqꝫ dicebat. Tradidit deus noſter
aduerſariū nr̄m in manꝰ noſtras: q deleuit ter
rā noſtrā. ⁊ occidit plurimos. Letāteſqꝫ p con
uiuia ſūpt̄s iā epulis p̄ceperūt vt vocaret̄ ſam/
ſon. ⁊ ante eos luderet. Qui adductꝰ de carce/
re ludebat ante eos: feceruntqꝫ eū ſtare inter duas
colūnas. Qui dixit puero regēti greſſus ſuos
Dimitte me vt tangam colūnas quibꝰ oīs immi
net domus. ⁊ reclinet ſuper eas ⁊ paululū req/
eſcam. Domus aūt erat plena viroꝝ ac mulie
rū ⁊ erant ibi omnes principes philiſtinoꝝ. ac
de tecto ⁊ ſolario circit̄ tria milia vtriuſqꝫ ſexus
ſpectantes ludentem ſamſon. At ille inuocato
domino ait. Dn̄e deus memento mei. ⁊ redde
mihi nunc fortitudinem priſtinā deus meus vt
vlciſcar me de hoſtibꝰ meis. ⁊ pamiſſiōe duo/
rum luminū vnam vltionem recipiā. ⁊ appre/
hendens ambas colūnas qbus innitebat̄ domꝰ
alterāqꝫ eaꝝ dextera ⁊ alteram leua tenens. ait
Moriatur aīa mea cū philiſtijm. Concuſſiſqꝫ
fortiter colūnis. cecidit domꝰ ſuper oēs princi/
pes ⁊ ceterā multitudinē q̄ ibi erat. Multoqꝫ
plures interfecit moriēs: q̄ ante viuꝰ occiderat.
Deſcēdētes aūt fratres eius ⁊ vniuerſa cogna
tio tulerūt corpus eiꝰ. ⁊ ſepelierūt inter ſara et
eſthaol in ſepulchro patris ſui manue: iudica/
uitqꝫ iſrael viginti annis. XVII

Fuitqꝫ eo tp̄e vir qdam de mōte effraiꝫ
nomie michas: q dixit matri ſue. Mille
centum argenteos quos ſeparaueras ⁊
ſuper qbus me audiente iuraueras: ecce ego ha
beo. ⁊ apud me ſūt. Cui illa rn̄dit. Benedictuſ
filius meus domio. Reddidit ḡ eos matri ſue.
q̄ dixerat ei. Conſecraui ⁊ voui hoc argentum
domio: vt de manu mea ſuſcipiat fili⁹ me⁹ ⁊ fa/
ciat ſculptile atqꝫ ꝯflatile: ⁊ nunc trado illud ti/
bi. Reddidit igiť eos matri ſue. Que tulit du/
centos argenteos: ⁊ dedit eos argentario: vt fa
ceret ex eis ſculptile atqꝫ ꝯflatile: qd̓ fuit i domo
miche. Qui ediculam quoqꝫ in ea deo ſepauit.
⁊ fecit ephot ⁊ theraphim. i. veſtem ſacerdotalē
⁊ idola. Impleuitqꝫ vnius filiorꝫ ſuorum ma/
nuꝫ. ⁊ factus eſt ei ſacerdos. In diebus illis nō
erat rex in iſrael: ſed vnuſqſqꝫ quod ſibi rectum
videbatur hoc faciebat. Fuit quoqꝫ alter ado/
leſcens de bethleem iuda ex cognatione ei⁹ erat
qꝫ ipſe leuites ⁊ habitabat ibi. Egreſſuſqꝫ de ci
uitate bethleem: peregrinari voluit ibicūqꝫ ſibi
cōmodum repperiſſet. Cūqꝫ veniſſet in montē
effraim iter faciens. ⁊ declinaſſet parūp i do/
mo miche. interrogatus eſt ab eo vnde veniſſꝫ
Qui reſpondit. Leuita ſum de bethleem iuda.
⁊ vado vt habitem vbi potuero ⁊ vtile mihi eſ/
ſe ꝓſpexero. Dixitqꝫ micha. Mane apud me i
quit. ⁊ eſto mihi parens ſacerdos. daboqꝫ tibi p
annos ſingulos decem argenteos ac veſteꝫ du
plicem. ⁊ que ad victum ſunt neceſſaria. Acqe/
uit ⁊ manſit apud hominēꝫ fuitqꝫ illi quaſi vn⁹
de filijs. Impleuitqꝫ micha manum eius. ⁊ ha
buit puerum ſacerdotem apud ſe. nunc ſcio di/
cens q benefaciet mihi deus habenti leuitici ge
neris ſacerdotem. XVIII.

In diebus illis nō erat rex i iſrael. ⁊ tri
bus dan q̄rebat poſſeſſioneꝫ ſibi vt ha
bitaret in ea. Vſqꝫ ad illū eni die inter
ceteras tribus ſortē nō accepat. Miſerūt ḡ fi/
lij dan ſtirpis ⁊ familie ſue qnqꝫ viros fortiſſi/
mos de ſaraa ⁊ eſthaol vt explorarēt terrā ⁊ di
ligēter inſpicerēt. Dixeruntqꝫ eis. Ite ⁊ cōſide/
rate terram. Qui cū pgentes veniſſent i mōte
effraim ⁊ intraſſent domū miche: regeuerūt ibi
Et agnoſcentes vocē adoleſcentis leuite: vten/
teſqꝫ illius diuerſorio. dixerunt ad eum. Quis
te huc adduxit. Quid hic agis. Quam ob cau
ſā huc venire voluiſti. Qui reſpōdit eis. Hec
⁊ hec preſtitit mihi michas. ⁊ me mercede con/
duxit vt ſim ei ſacerdos. Rogauerunt autē eū
vt ꝯſuleret dominum: ⁊ ſcire poſſent an ꝓſpe/
ro itinere pgerent. ⁊ res haberet effectuꝫ. Qui
reſpondit eis. Ite cū pace. Dn̄s reſpicit viam
veſtrā ⁊ iter quo pergitiſ. Euntes igiť qnqꝫ viri
venerūt lais: viderūtqꝫ ppl'm habitātem in ea
abſqꝫ vllo timore iuxta cōſuetudinē ſidoniorꝫ
ſecurꝫ ⁊ quietū nullo eis penitus reſiſtente ma/
gnarūqꝫ opū. ⁊ ꝓcul a ſidone atqꝫ a cūctis hoī
bus ſeparatū. Reuerſiqꝫ ad fratres ſuos in ſa
raa ⁊ eſtaol. ⁊ qd egiſſent ſciſcitantib⁹ rn̄derūt.
Surgite ⁊ eamus ad eos. Vidim⁹ eni terram
valde opulentā ⁊ vberē. Nolite negligere: no
lite ceſſare. Eam⁹ ⁊ poſſideam⁹ eā. nullus erit
labor. Intrabimus ad ſecuros in regionem la
tiſſimā: tradetqꝫ nobis dn̄s locū i q̄ nullius rei
ē penuria eorꝫ q̄ gignūť in terra. Profecti igi
tur ſūt de cognatiōe dan d̓ ſaraa ⁊ eſthaol ſexcē
ti viri accincti armis bellicis: aſcendēteſqꝫ māſ
ſerūt in cariathiarim iude. q locus ex eo tempo
re caſtrorꝫ dan nomē accepit. ⁊ ē poſt tergū ca/
riathiarim. Inde tranſierunt in mōtē effraim
Cūqꝫ veniſſent ad domum miche. dixerūt qn
qꝫ viri q prius miſſi fuerant ad ꝯſiderandā ter/
rā lais ceteris fratrib⁹ ſuis. Noſtis q in domi
b⁹ iſtis ſit ephot ⁊ theraphim ⁊ ſculptile atqꝫ cō
flatile. Videte qd vobis placeat. Et cū paulu/
lū declinaſſent ingreſſi ſunt domum adoleſcētiſ
leuite q erat in domo miche: ſalutaueruntqꝫ eū
verbis pacificis: ſexcēti aūt viri ita vt erāt arma
ti ſtabāt ante oſtium. At illi q igreſſi fuerāt do
mū iuuenis: ſculptile ⁊ ephot ⁊ theraphim atqꝫ
ꝯflatile tollere nitebanť. ⁊ ſacerdos ſtabat ante
oſtium: ſexcētiſ viris fortiſſimis haud ꝓcul ex
pectātib⁹. Tulerunt igiť q intrauerāt ſculptile
ephot ⁊ idola atqꝫ ꝯflatile. Quibus dixit ſacer
dos. Quid facitis. Cui rn̄derunt. Tace ⁊ po/
ne digitum ſup os tuum: veniqꝫ nobiſcum vt
habeamus te patrem ac ſacerdotem. Quid ti/
bi melius eſt. vt ſis ſacerdos in domo vni⁹ vi/
ri an in vna tribu ⁊ familia in iſrael. Qd̓ cum
audiſſet acqeuit ſmonibus eorꝫ. ⁊ tulit ephot ⁊
idola ac ſculptile. ⁊ ꝓfect⁹ ē cum eis. Qui cum
pgerēt ⁊ ante ſe ire feciſſent paruulos ac iumen
ta. ⁊ oē qd̓ erat p̄cioſū. iāqꝫ a domo miche eēnt
ꝓcul. viri qui habitabāt in edib⁹ miche concla
mantes ſecuti ſunt. ⁊ poſt tergū clamare cepe/
runt. Qui cum reſpexiſſent. dixerūt ad michā
Quid tu vis. Cur clamas. Qui rn̄dit. Deos
meos quos mihi feci. tuliſtiſ. ⁊ ſacerdotē ⁊ oia
q̄ habeo. ⁊ dicitis: qd tibi ē. Dixeruntqꝫ ei filij
dan. Caue ne vltra loquaris ad nos. ⁊ veniāt
ad te viri aīo concitati. ⁊ ip̄e cum oī domo tua
peas. Et ſic cepto itinere pgrexerunt. Vidēs aūt
micha q fortiores ſe eēnt: reuerſus ē in domū

ſuā. Sexcēti aūtē viri tulerunt ſacerdotem ⁊ q̄
ſupra dixim⁹. veneruntqꝫ in lais ad ppl'm qui
eſcentē atqꝫ ſecuꝝ. ⁊ percuſſerunt eos in ore gla
dij. vrbēqꝫ incēdio tradiderunt: nullo penitus
ferēte pſidium: eo q̄ ꝓcul habitarēt a ſidone ⁊
cum nullo hoīum haberēt qcq̄ȝ ſocietatis ac ne
gocij. Erat aūt ciuitas ſita in regione roob quā
rurſum extruentes habitauerunt in ea. vocato
noīe ciuitatis dan. iuxta vocabulum patris ſui
quē genuerat iſrl'. q ꝑus lais dicebat̄. Poſue-
runtqꝫ ſibi ſculptile. ⁊ ionathā filium gerſan fi
lij moyſi ac filios eius ſacerdotes in tribu dan
vſqꝫ ad diē captiuitatis ſue. Manſitqꝫ apud
eos idolum michę oī tpe q̄ fuit domus dei i ſy-
lo. In dieb⁹ illis nō erat rex in iſrl'. XIX

F(uit quidā vir leuites habitans latere
montis effraim: qui accepit vxorem de
bethleem iuda. Que reliquit eum ⁊ re
uerſa ē in domum pr̄is ſui in bethleē: manſitqꝫ
apud eum q̄ttuor mēſib⁹. Secutuſqꝫ ē eā vir
ſu⁹ volēſqꝫ recōciliari ei atqꝫ blādiri ⁊ ſecuȝ re
ducere: habēs in comitatu puerum ⁊ duos aſi
nos. Que ſuſcepit eū. ⁊ introduxit i domū pa-
tris ſui. Qd' cū audiſſet ſocer ei⁹: cūqꝫ vidiſſet
occurrit ei letus. ⁊ amplexat⁹ ē hoīem. Manſit
qꝫ gener in domo ſoceri trib⁹ dieb⁹ comedens
cū eo ⁊ bibēs familiarit̄: die aūt quarto d' nocte
cōſurgens ꝓficiſci voluit. Quē tenuit ſocer. ⁊
ait ad eū. Guſta ꝑus puſillū panis. ⁊ conforta
ſtomachū. ⁊ ſic ꝓficiſceris. Sederuntqꝫ ſimul
ac comederunt ⁊ biberūt. Dixitqꝫ pater puelle
ad generum ſuum. Queſo te vt hodie hic ma-
neas: pariterqꝫ letemur. At ille ꝯſurgēs cepit
velle ꝓficiſci. Et nihilominus obnixe eum ſo
cer tenuit. ⁊ apud ſe fecit manere. Mane autē
facto parabat leuites iter. Cui ſocer rurſū. Ob
ſecro inq̄t vt paululū cibi capias. ⁊ aſſūptis vi-
ribus donec increſcat dies. poſtea ꝓficiſcaris.
Comederūt ergo ſil'. ſurrexitqꝫ adoleſcēs vt ꝑ
geret cū vxore ſua ⁊ puero. Cui rurſum locut⁹
ē ſocer. Conſidera q̄ dies ad occaſuȝ decliuior
ſit. ⁊ ꝓpinquat ad veſpeꝝ. Mane apud me eti
am hodie ⁊ duc letū diem. ⁊ cras ꝓficiſceris vt
vadas in domū tuam. Noluit gener acqeſcere
ſmonib⁹ ei⁹: ſed ſtatī perrexit. ⁊ venit ꝯ iebus q̄
altero noīe vocat̄ irl'm: ducens ſecum duos aſi
nos onuſtos ⁊ cōcubinā. Iāqꝫ aderant iuxta
iebus ⁊ dies mutabat̄ in noctē. Dixitqꝫ pu-
er ad dn̄m ſuū. Veni obſecro declinem⁹ ad vr
bē iebuſeoꝝ. ⁊ maneamus in ea. Cui r̄ndit do
min⁹. Nō igrediar oppidū gētis aliene q̄ non
ē de filijs iſrael. ſed trāſibo vſqꝫ gabaa. ⁊ cū il

luc puenero manebimus in ea: aut certe in vr
be rama. Trāſierūt ergo iebus. ⁊ ceptū carpe
bāt iter. occubuitqꝫ eis ſol iuxta gabaa q̄ eſt in
tribu beniamin: diuerteruntqꝫ ad eam vt mane
rēt ibi. Quo cū intraſſent ſedebāt in platea ci-
uitatis. ⁊ nullus eos recipere voluit hoſpitio.
Et ecce apparuit hō ſenex reuertens de agro ⁊
de ope ſuo veſperi: q ⁊ ipe d' mōte erat effraim.
⁊ ꝑegrinus habitabat in gabaa. Hoīes aūt re
giōis illi⁹ erant filij gemini. Eleuatiſqꝫ oculis
vidit ſenex ſedentē hoīem cū ſarcinulis ſuis in
platea ciuitatis. ⁊ dixit ad eū. Unde venis. ⁊
quo vadis. Qui reſpondit ei. Profecti ſumus
de bethleē iuda. ⁊ pergim⁹ ad locū nr̄m q eſt in
latere mōtis effraim vnde ieram⁹ in bethleem.
Et nūc vadimus ad domū dei. nulluſqꝫ ſub te
ctū ſuū nos vult recipere. habētes paleas ⁊ fe-
nū in aſinoꝝ pabulū. ⁊ paneȝ ac vinū in meos
⁊ ancille tue vſus ⁊ pueri q mecū ē. Nulla re i
digemus niſi hoſpitio. Cui r̄ndit ſenex. Pax
tecū ſit. Ego pbeo oīa q̄ neceſſaria ſunt. tm̄ q̄-
ſo ne in platea maneas. Introduxitqꝫ eū i do-
mū ſuā. ⁊ pabulū aſinis prebuit: ac poſtq̄ȝ laue
rūt pedes ſuos recepit eos i cōuiuiū. Illis epu
lantibus: ⁊ poſt laborē itineris cibo ⁊ potu re
ficientibus corpora. venerunt viri ciuitatis il-
lius filij belial. i. abſqꝫ iugo. ⁊ circūdantes do-
mum ſenis. fores pulſare ceperūt clamātes ad
dn̄m dom⁹ atqꝫ dicētes. Educ viꝝ q egreſſus
eſt domum tuam vt abutamur eo. Egreſſuſqꝫ
ē ad eos ſenex. ⁊ ait. Nolite fratres. nolite face
re malū hoc: q: ingreſſus ē homo hoſpitiū me
um. ⁊ ceſſate ab hac ſtulticia. Habeo filiā ꝟgi
nē. ⁊ h' hō hȝ cōcubinā. educam eas ad vos vt
humilietis eas. ⁊ vr̄am libidinē cōpleatis: tm̄
obſecro ne ſcelus hoc ꝯ nām operemini in viꝝ.
Nolebāt acqeſcere ſmoībus illi⁹. Q̄d cernens
hō. eduxit ad eos cōcubinā ſuaȝ. ⁊ eis tradidit
illudēdam. Qua cū tota nocte abuſi eēnt: dimi
ſerūt eam mane. At mulier recedentibus tene
bris venit ad oſtium domus vbi manebat dn̄s
ſuus. ⁊ ibi corruit. Mane facto ſurrexit homo
⁊ apuit oſtiū vt ceptā expleret viā. ⁊ ecce cōcu-
bina eius iacebat ante oſtiū ſparſis i limie ma-
nib⁹. Cui ille putās eā qeſcere loq̄bat̄. Surge
vt ambulemus. Qua nihil r̄ndēte itelligēs q̄
erat mortua. tulit eā ⁊ impoſuit aſino. reuerſuſqꝫ
ē i domū ſuā. Quā cū eēt igreſſus arripuit gla
diū. ⁊ cadauer vxoris cū oſſibus ſuis in duode
cim ptes ac fruſta ꝯcidēs miſit i oēs terminos
iſrael. Qd' cū vidiſſent ſinguli conclamabant.
Nunq̄ȝ res talis facta ē in iſrl' ex eo die q̄ aſcen

derūt patres nr̄i de egypto vſqꝫ ī pſens tp̄us
Ferte ſniaꝫ: ⁊ in cōe decernite qd f'ō op⁹ ſit.

Egreſſi itaqꝫ ſūt oēs filij iſrael XX
et pariter ꝯgregati qſi vir vnus de dan
vſqꝫ berſabee ⁊ terra galaad ad dn̄ꝫ in
maſpha. oēs quoqꝫ anguli pploꝝ et cuncte tri/
bus iſrael i eccl'ia̅ populi dei ꝯuenerūt q̄dragin
ta milia pedit̄ pugnatoꝝ. Nec latuit filios be/
niamin q̄ aſcēdiſſent filij iſrl' i maſpha. Inter/
rogatuſqꝫ leuita maritus mulieris īterfecte quō
tantū ſcelus ꝑpetratū eſſet rn̄dit. Veni ī gabaa
beniamin cum vxore mea: illucqꝫ diverti. Et ec
ce hoīes ciuitatis illius circūdederunt nocte do
muꝫ in qua manebam volentes me occidere. et
vxorē meam incredibili furore libidinis vexan
tes. deniqꝫ mortua eſt. Quā arreptā in fruſtra
concidi: miſiqꝫ ptes in oēs terminos poſſeſſio
nis vr̄e. q2 nunq̄ tantū nephas et tā grāde pia
culū factū eſt in iſrl'. Adeſtis oēs filij iſrl'. decer
nite quid facere debeatis. Stānſqꝫ oīs pplꝰ ⁊ q̄ſi
vnius hoīs ſermōe rn̄dit. Nō recedemus in ta
bernacula nr̄a: nec ſuā quiſqꝫ intrabit domū: ſꝫ
hoc ꝯtra gabaa ī cōe faciemus. Decē viri eligā
tur e centū ex oībus tribubus iſrl'. et centū d' mil
le et mille de decē milibus vt cōportēt exercitui
cibaria: et poſſimus pugnare ꝯ gabaa beniamī
et reddere ei ꝓ ſceler' qd meret'. Cōuenitqꝫ vni
uerſus iſrael ad ciuitatē q̄ſi hō vnus eadē men
te vnoqꝫ ꝯſilio. et miſerūt nuncios ad oēm tri/
buꝫ beniamin qui dicerēt. Cur tm̄ nephas i vo
bis reptū eſt. Tradite hoīes de gabaa q h' flagi
tiū perpetrarūt vt moriant': et auferat' maluꝫ de
iſrl'. Qui noluerūt fratꝝ ſuoꝝ filioꝝ iſrael audi
re mādatum: ſꝫ ex cunctis vrbibus q̄ ſortis ſue
erāt. ꝯuenerūt ī gabaa vt illis ferrēt auxilium ⁊
ꝯtra vniuerſū pplm iſrael dimicarēt. Inuētiqꝫ
ſunt vigintiqnqꝫ milia de beniamin educētiuꝫ
gladiuꝫ p̄ter habitatores gabaa: qui ſeptingenti
erāt viri fortiſſimi ita ſiniſtra vt dextra prelian/
tes. ⁊ ſic fundis lapides ad certū iacentes vt ca/
pillū quoqꝫ poſſent ꝑcutere. ⁊ nequaq̄ in alteram
ptem ictus lapidis deferret'. Viroꝝ quoqꝫ iſrl'
abſqꝫ filijs beniamin iuenta ſunt q̄dragīta mi
lia educētium gladios ⁊ paratoꝝ ad pugnaꝫ. q
ſurgentes venerunt ī domū dei: hoc ē in ſylo.
ꝯſuluerūtqꝫ dn̄m atqꝫ dixerūt. Quis erit i exer
citu nr̄o p̄nceps certaminis ꝯtra filios bēiamin.
Quibꝰ rn̄dit dn̄s. Iudas ſit dux veſter. Sta/
timqꝫ filij iſrael ſurgētes mane caſtrametati ſūt
iuxta gabaa: ⁊ inde ꝓcedentes ad pugnā cōtra
beniamin. vrbē oppugnare ceperunt. Egreſſi
qꝫ filij beniamin d' gabaa. occiderūt d' filijs iſrl'
die illo vigintiduo milia viroꝝ. Rurſum filij
iſrael ⁊ fortitudine ⁊ numero confidentes i eo
dē loco in quo p̄us certauerūt. aciē direxerūt: ita
tm̄ vt p̄us aſcenderent ⁊ flerent corā domino
vſqꝫ ad noctē ꝯſulerētqꝫ eū ⁊ dicerēt Debemꝰ
vltra ꝓcedere ad dimicandū ꝯtra filios benia
min fratres noſtros. an non. Quibꝰ ille rn̄dit
Aſcēdite ad eos ⁊ inite certamē. Cūqꝫ filij iſrl'
altera die ꝯtra filios beniamin ad p̄liū ꝓceſſiſſēt
eruperūt filij beniamin de portis gabaa. ⁊ oc/
currentes eis tanta in illos cede bacchati ſunt.
vt decem ⁊ octo milia viroꝝ educentiū gladiū
ꝓſternerēt. Quāobrē oēs filij iſrael venerūt i
domū dei. ⁊ ſedentes flebāt corā dn̄o. Ieiuna/
ueruntqꝫ die illo vſqꝫ ad veſperā. ⁊ obtulerūt
ei holocauſta atqꝫ pacificas victimas: ⁊ ſuꝑ ſta
tu ſuo interrogauerūt. Eo tempore ibi erat ar
cha federis domini. ⁊ phinees filius eleaзari fi
lij aaron prepoſitꝰ domꝰ. Cōſuluerūt igit' dn̄ꝫ
atqꝫ dixerūt. Exire vltra debemus ad pugnaꝫ
ꝯtra filios beniamin fratres noſtros. an quieſce
re. Quibus ait dn̄s. Aſcēdite. Cras enim tra
dā eos in manus vr̄as. Poſueruntqꝫ filij iſra/
el inſidias ꝑ circuitū vrbis gabaa. ⁊ tertia vice
ſicut ſemel ⁊ bis ꝯtra beniamin exercitū ꝓdu/
xerūt. Sed ⁊ filij beniamin audacī eruperūt d'
ciuitate ⁊ fugientes aduerſarios lōgius ꝑſecu/
ti ſūt. ita vt vulnerarēt ex eis ſicut p̄mo die ⁊ ſe
cūdo. ⁊ cederēt ꝑ duas ſemitas vertētes terga
quaꝝ vna ferebat' in bethel: et altera i galaa: at
qꝫ ꝓſternerēt triginta circiter viros. Putaue
rūt enī ſolito eos more cedere. Qui fugaꝫ arte
ſimulantes inierunt cōſiliū vt abſtraherēt eos
de ciuitate et quaſi fugientes ad ſupradictas ſe
mitas ꝑducerēt. Oēs itaqꝫ filij iſrael ſurgētes
de ſedibus ſuis. tetenderūt aciē in loco q vocat'
baalthamar. inſidie qꝫ q̄ circa vrbē erant. pau
lati ſe apire ceperunt. et ab occidētali vrbis pte
ꝓcedere. Sed et alia decē milia viroꝝ de vni/
uerſo iſrael habitatores vrbis ad certamina ꝓ
uocabāt: īgrauatūqꝫ ē belluꝫ ꝯ filios beniamī
et nō itellexerunt q. ex oi pte illis iſtaret interi/
tus. Percuſſitqꝫ eos dn̄s i ꝯſpectu filioꝝ iſrl'.
et īterfecerunt ex eis ī illo die vigintiquqꝫ mi/
lia et cētum viros. oēs bellatores et educētes
gladium. Filij autē beniamī cum ſe īferiores
eē vidiſſent. ceperunt fugere. Quod cernētes fi
lij iſrl' dederunt eis ad fugiēdum locum vt ad
p̄paratas īſidias deuenirēt q̄s iux' vrbē poſue
rāt. Qui cum repēte de latibul' ſurrexiſſent. et
beniamin terga cedētibꝰ daret: īgreſſi ſunt ci
uitatē ⁊ ꝑcuſſerunt eā i ore gladij. Signum āt

dederant filij iſrael his ꝗs in inſidijs collocaue
rant vt poſtq̄ vrbem cepiſſent. ignem accēde/
rent. vt aſcendēte in altu fumo captam vrbem
demonſtrarent. Quod cū cernerent filij iſrael in
ipo certamine poſiti. putauerūt enī filij beniamī
eos fugere ⁊ inſtanti⁹ perſequebant̄: ceſis de ex
ercitu eoꝝ triginta viris: et viderūt quaſi colū
nā fumi de ciuitate conſcēdere: beniamin q̄ꝫ re
ſpiciēs retro. cū captā cernerēt ciuitatē ⁊ flam/
mas in ſublime ferri: q̄ ꝑus ſimulauerāt fugā.
verſa facie forti⁹ reſiſtebāt. Quod cū vidiſſent fi/
lij beniamin. in fugā verſi ſūt. ⁊ ad viā deſerti
ire ceperūt: illucq̄ꝫ eos aduerſarijs ꝑſequenti/
b⁹. Sed ⁊ hiq̄ vrbē ſuccēderāt occurrerūt eis.
ſicq̄ꝫ ita factū ē vt ex vtraq̄ꝫ pte ab hoſtib⁹ cede/
rent̄: nec erat vlla reqes morientiū. Ceciderūt
atq̄ꝫ ꝓſtrati ſūt ad orientalē plagā vrbis gabaa
Fuerūt autem q̄ in eodem loco interfecti ſūt de
cē ⁊ octo milia viroꝝ: omnes robuſtiſſimi pu/
gnatores. Quod cū vidiſſent q̄ remanſerāt de be
niamin fugierunt in ſolitudinem: ⁊ pergebant
ad petram cuius vocabulū ē remmon. In illa
q̄ꝫ fuga palantes ⁊ in diuerſa tendētes. occide
rūt quīq̄ꝫ milia viroſ. Et cū vltra tēderēt ꝑſecu
ti ſunt eos. ⁊ interfecerūt etiam alia duo milia.
Et ſic factū ē vt oēs q̄ ceciderant de beniamin
in diuerſis locis ēent vigintiq̄nq̄ꝫ milia pugna
tores ad bella ꝓmptiſſimi. Remanſerūt itaq̄ꝫ
de oī numero beniamin q̄ euadere potuerant ⁊
fugere in ſolitudinē ſexcēti viri: ſederūtq̄ꝫ ī pe
tra remmon menſib⁹ quattuor. Regreſſi aūt filij
iſrael oēs reliq̄s ciuitatis a viris vſq̄ꝫ ad iumē
ta gladio percuſſerūt. cunctaſq̄ꝫ vrbes ⁊ viculos
beniamin vorax flāma ꝯſūpſit. XXI

Iurauerant quoq̄ꝫ filij iſrael ī maſpha
⁊ dixerunt. Nullus noſtrū dabit filijs
beniamin de filiabus ſuis vxorē. Ve
nerūtq̄ꝫ omnes ad domū dei in ſylo. ⁊ in con/
ſpectu eius ſedentes vſq̄ꝫ ad veſperam leuaue
rūt vocem. ⁊ magno vlulatu ceperūt flere dicē
tes. Quare domine deus iſrael factum eſt hoc
malū in populo tuo: vt hodie vna tribus aufe
ret̄ ex nobis. Altera aūt die diluculo conſurgē
tes extruxerūt altare: obtulerūtq̄ꝫ ibi holocau/
ſta ⁊ pacificas victimas. ⁊ dixerūt. Quis non
aſcendit in exercitū domini de vniuerſis tribu
bus iſrael. Grandi enim iuramento ſe ꝯſtrin
xerant cū eſſent in maſpha. interfici eos qui de
fuiſſent: ductiq̄ꝫ penitentia filij iſrael ſuper fra
tre ſuo beniamin. ceperūt dicere. Ablata eſt tri
bus vna de iſrl̄. Unde vxores accipient. Om
nes enī in cōmune iurauim⁹ non daturos nos
his filias noſtras: Idcirco dixerūt. Quis ē de
vniuerſis tribubus iſrael qui non aſcendit ad
dominū in maſpha. Et ecce inuenti ſūt habita/
tores iabis galaad in illo exercitu nō fuiſſe. Eo
quoq̄ꝫ tempore cū eſſent in ſylo. nullus ex eis
ibi repertus eſt. Miſerūt itaq̄ꝫ decem milia vi
ros robuſtiſſimos. ⁊ preceperūt eis. Ite ⁊ per
cutite habitatores iabis galaad ī ore gladij. tā
vxores q̄ꝫ paruulos eoꝝ. ⁊ hoc erit qd̄ obſer
uare debebitis. Omne generis maſculini ⁊ mu
lieres que cognouerūt viros interficite. virgi/
nes aūt reſeruate. Inuenteq̄ꝫ ſunt de iabis ga
laad quadringente virgines que neſcierūt viri
thoꝝ: ⁊ adduxerunt eas ad caſtra in ſylo in ter
ram chanaā. Miſerūtq̄ꝫ nūcios ad filios beni
amin qui erant in petra remmon. ⁊ preceperūt
eis vt eas ſuſcipent in pace. Veneruntq̄ꝫ filij be
niamin in illo tpe. ⁊ date ſūt eis vxores de filia
bus iabis galaad: alias aūt nō repperērūt quas
ſimili modo traderēt. Uniuerſuſq̄ꝫ iſrael val/
de doluit ⁊ egit penitentiam ſup interfectiōe vni⁹ tri
b⁹ ex iſrael: dixerūtq̄ꝫ maiores natu. Quid faci
em⁹ reliq̄s q̄ nō acceperūt vxores. Oēs ī beni
amin femine cōciderūt. ⁊ magna nobis cura ī
gētiq̄ꝫ ſtudio ꝓuidēdū ē ne vna tribus deleat̄
ex filijs iſrael. Filias enī noſtras eis dare non
poſſumus ꝯſtricti iuramēto ⁊ maledictiōe qua
diximus. maledict⁹ qui dederit de filiabus ſuis
vxorē beniamin. Ceperūt ꝯſiliū atq̄ꝫ dixerunt
Ecce ſolēnitas dn̄i eſt in ſylo āniuerſaria q̄ ſita
ē ad ſeptētrionē vrbis bethel: ad orientalē pla
gā vie q̄ de bethel tēdit ad ſichimā. ⁊ ad meri/
diē oppidi lebona. Preceperūt q̄ꝫ filijs benia
min. atq̄ꝫ dixerūt. Ite ⁊ latitate in vineis. Cū
q̄ꝫ videritis filias ſylo adducendos choros ex
more ꝓcedere: exite repēte de vineis. ⁊ rapite
ex eis ſinguli vxores ſingulas. ⁊ pergite in ter
rā beniamin. Cūq̄ꝫ venerint patres eaꝝ ac fra
tres ⁊ aduerſum vos q̄ri ceperint atq̄ꝫ iurgari
dicem⁹ eis. Miſeremini eoꝝ. Nō enim rapue
rūt eas iure bellantiū atq̄ꝫ victoꝝ: ſed roganti/
b⁹ vt acciperēt nō dediſtis. ⁊ a vr̄a pte peccatū eſt
Feceruntq̄ꝫ filij beniamin vt ſibi fuerat impera
tū. ⁊ iuxta numeꝝ ſuū rapuerūt ſibi de his que
ducebant choros vxores ſingulas: abieruntq̄ꝫ ī
poſſeſſionem ſuā: edificantes vrbes. ⁊ habitā
tes in eis. Filij q̄ꝫ iſrael reuerſi ſūt ꝑ trib⁹ ⁊ fa
milias in tabernacula ſua. In diebus illis non
erat rex in iſrael: ſed vnuſq̄ſq̄ꝫ qd̄ ſibi rectū vi/
debat̄ hoc faciebat.

¶ Explicit liber Iudicū. Incipit
liber Ruth. ¶ Capitulm̄ I

IN diebus vnius
iudicis qñ iudices ꝑerāt. fcā eſt
fames i tra. Abijtq; hō de be/
thleē iuda: vt pegriaret i regio
ne moabitide cum vxore ſua ac
duob⁹ liberis. Ipſe vocabat̄ elimelech. ⁊ vxor
ei⁹ noemi. ⁊ duo filij ali maalō ⁊ alī chelīō effra
tei de bethleē iuda. Ingreſſiq; regiōe; moabi/
tidē morabāt̄ ibi. Et mortu⁹ ē elimelech mari/
tus noemi. remāſitq; ipſa cū filijs. Qui accepe
rūt vxores moabitidas: q̄x vna vocabat̄ orpha
altera q; ruth. Mā ſerūtq; ibi decē ānis. ⁊ am/
bo mortui ſunt. maalon videlicet ⁊ chelion. re/
manſitq; mulier orbata duobus liberis ac ma/
rito. Et ſurrexit vt in patriā ꝑgeret cū vtraq;
nuru ſua de regione moabitide. Audierat eni;
ꝙ reſpexiſſet dñs populum ſuum ⁊ dediſſet eis
eſcas. Egreſſa eſt itaq; de loco ꝑegrinatōis ſue
cū vtraq; nuru. ⁊ iā in via reuertendi poſita in
terrā iuda: dixit ad eas. Ite i domū matris vſe
Faciat vobiſcū dñs miam ſicut feciſtis cū mor/
tuis ⁊ mecum. Det vobis inuenire requiē i do
mibus viroꝝ quos ſortiture eſtis. Et oſculata
eſt eas. Que eleuata voce flere ceperūt: ⁊ dice/
re: Tecū ꝑgemus ad ppl̄m tuū. Quib⁹ illa re/
ſpōdit. Reuertimini filie mi. Cur venitis mecū.
Nū vltra habebo filios in vtero meo: vt viros
ex me ſperare poſſitis. Reuertimini filie mi ⁊
abite. Iā. n. ſeńectute confecta ſū: nec apta vin
culo cōiugali. Etiā ſi poſſem hac nocte concipe
re et parere filios: ſi eos expectare velitis donec
creſcant et annos pubertatis iplcant: ante eritis
vetule q̄; nubatis. Nolite q̄ſo filie mi facere h:
quia veſtra anguſtia magis me premit. et egreſ
ſa eſt manus domini ꝯ me. eleuata igitur voce
rurſū flere ceperunt. Orpha oſculata eſt ſocrū;
ac reuerſa eſt: ruth adheſit ſocrui ſue. Cui dixit
noemi. en reuerſa eſt cognata tua ad populum
ſuū et ad deos ſuos. vade cū ea. Que reſpōdit.
Ne aduerſeris mihi. vt relinquā; te et abeam.
Quocūq;. n. ꝑrexeris. ꝑgā. et vbi morata fue/
ris et ego pariter morabor. Ppl̄s tu⁹ ppl̄s me
us ⁊ deus tu⁹ deus meus. Que te terra ſuſcepit
morientē. i ea moriar ibiq; locū accipiā ſepultur̄
Hec mihi faciat deus. Et hec addat ſi non ſola
mors me ⁊ te ſeparauerit. Videns ergo noemi ꝙ
obſtinato ruth aīo decreuiſſet ſecū; pergere ad
uerſari noluit. nec ad ſuos vltra reditum ꝑſua
dere. Profecteq; ſunt ſimul. ⁊ venerunt in be
thleem. Quibus vrbem ingreſſis. velox apud
cunctos fama percrebuit. dicebātq; mulieres
Hec ē illa noemi. Quibus ait ne vocetis me
noemi. i. pulchrā: ſed vocate me mara. i. ama/
rā: q2 amaritudine valde repleuit me omnipo/
tens. Egreſſa ſū plena. ⁊ vacuam reduxit me
dñs. Cur ergo vocatis me noemi quā dñs hu
miliauit ⁊ afflixit oīpotēs. Venit ergo noemi
cū ruth moabitide nuru ſua de terra ꝑegrinatio
nis ſue. ac reuerſa ē in bethleem: qñ ꝓmum or
dea metebant̄. II

ERat aūt viro elimelech cōſanguineus
homo potēs ⁊ magnaꝝ opū noīe booz
Dixitq; ruth moabitis ad ſocrū ſuam
Si iubes vadā in agrū. ⁊ colligā ſpicas q̄ fuge
rint manus metentiū: vbicūq; clementis i me
patrisfamilias reppereo gratiam. Cui illa re
ſpōdit. Vade filia mi. Abijt itaq; ⁊ colligebat
ſpicas poſt terga metentiū. Accidit aūt vt ager
ille haberet dūm noie booz: q erat de cognatio
ne elimelech. Et ecce ipſe veniebat de bethleē.
dixitq; meſſoribus. Dominus vobiſcū. Qui
reſponderūt. Benedicat tibi dominus. Dixit
q; booz. iuueni q meſſoribus ꝑerat. Cuius eſt
hec puella. Cui rūdit. Hec ē moabitis que ve
nit cū noemi de regiōe moabitide. ⁊ rogauit vt
ſpicas colligeret remanentes: ſequens meſſoꝝ
veſtigia. Et de mane vſq; nunc ſtat in agro. ⁊
nec ad momentū quidē domu; reuerſa eſt. Et
ait booz ad ruth. Audi filia. Ne vadas in alte
rū agrū ad colligēdū: nec recedas ab hoc loco:
ſed iūgere puellis meis. ⁊ vbi meſſuerint ſeq̄re
Mandaui enī pueris meis vt nemo moleſtus
ſit tibi: ſed etia; ſi ſitieris vade ad ſarcinulas ⁊
bibe aquas de qb⁹ ⁊ pueri mei bibunt. Que ca
dens in faciem ſuam ⁊ adorans ſup terrā. di/
xit ad eū. Vnde mihi hoc vt inuenirē gratiam
ante oculos tuos. ⁊ noſſe me dignareris pere/
grinā mulierē. Cui ille rūdit. Nūciata ſūt mi/
hi oia q̄ feceris ſocrui tue poſt mortē viri tui. ⁊
ꝙ reliqueris parētes tuos. ⁊ terrā i qua nata es
⁊ veneris ad ppl̄m quē antea neſciebas. Red
dat tibi dñs ꝓ opere tuo ⁊ plenā mercedē recipi
as a dño deo iſrahel ad quē veniſti. ⁊ ſub cui⁹
cōfugiſti alas. Que ait. Inueni gratiam apud
oculos tuos dñe mi. q conſolat⁹ es me. ⁊ locu/
tus es ad cor ancille tue: q̄ nō ſū ſimilis vnius
puellaꝝ tuaꝝ. Dixitq; ad eam booz. Qñ hora
veſcendi fuerit veni huc ⁊ comede panem. ⁊ i
tinge buccellam tuam in aceto. Sedit itaq; ad
meſſoꝝ latus ⁊ congeſſit polentam ſibi: comę/
ditq; ⁊ ſaturata eſt. ⁊ tulit reliquias. Atq; inde
ſurrexit vt ſpicas ex more colligeret. Prece/
pit aūt booz pueris ſuis dicēs. Etiā ſi vobiſcū

metere voluerit ne ꝓhibeatis eã. ⁊ de vr̃is q̃ꝫ
manipulis ꝓijcite de induſtria. ⁊ remanere ꝑ
mittite vt abſqꝫ rubore colligat. ⁊ colligentē ne
mo corripiat. Collegit ergo in agro vſqꝫ ad ve
ſperã. ⁊ que collegerat virga cedens ⁊ excutiēs
inuenit ordei quaſi ephi mēſuram. i. tres modi
os quos portans reuerſa eſt in ciuitatē. ⁊ oſ̄dit
ſocrui ſue. Inſup ꝓtulit ⁊ dedit ei de reliquijs
cibi ſui quo ſaturata fuerat. Dixitqꝫ ei ſocrꝰ ſua
Vbi hodie collegiſti. ⁊ vbi feciſti opꝰ. Sit be
nedictus q miſertꝰ eſt tui. Indicauitqꝫ ei apud
queꝫ eſſet operata. et nomen dixit viri q̄ booç
vocaret̃. Cui reſpondit noemi. Benedictꝰ ſit
a domino qm̄ eandem grãꝫ quã p̄buerat viuis
ſeruauit et mortuis. Rurſumqꝫ ait. Propin/
quus noſter ē hõ. et ruth hoc q̊ꝫ inqt p̄cepit mi
hi vt tādiu meſſoribꝰ eiꝰ iūgerer donec oēs ſe/
getes meterent̃. Cui dixit ſocrus. Melius ē fi
lia mi vt cū puellis eius exeas ad metēduꝫ ne ī
alieno agro q̄ſpiã reſiſtat tibi. Iūcta ē itaqꝫ pu
ellis booç et tādiu cuꝫ eis meſſuit donec ordea
et triticum in horreis ɔderent̃. III

P
Oſtq̃ꝫ aūt reuerſa eſt ad ſocrum ſuam
audiuit ab ea. Filia mi querã tibi req
em. et ꝓuidebo vt bene ſit tibi. Booç
iſte cuius puellis in agro iuncta es ꝓpinquus
noſter eſt. et hac nocte aream ordei vētilat. La
uare igit̃ et vngere. et induere cultioribus ve/
ſtimentis. et deſcende in aream. Non te vide/
at hõ: donec eſum potūqꝫ finierit. Qñ aūt ierit
ad dormiendum: nota locum in quo dormiat.
Veniesqꝫ et diſcooperies palliuꝫ quo operit̃ a
pte pedū. et ꝓiicies te et ibi iacebis. Ipe auteꝫ
dicet tibi q̄d agere debeas. Que rñdit Quicq̄d
p̄ceperis faciaꝫ. Deſcenditqꝫ in aream. et fecit
oia que ſibi iperauerat ſocrꝰ. Cūqꝫ comediſſet
booç ⁊ bibiſſet. ⁊ factus eēt hilarior: iſſetqꝫ ad
dormiendū iuxta aceruū manipuloꝝ venit ab/
ſcondite. ⁊ diſcooperto a pedibus eius pallio ſe
proiecit. Et ecce nocte iaꝫ media expauit homo
⁊ conturbatus eſt: viditqꝫ mulierem iacentem
ad pedes ſuos. ⁊ ait illi. Que es. Illaqꝫ reſpō
dit. Ego ſum ruth ancilla tua. Expande palli/
um tuum ſuper famulã tuam. q2 ꝓpinquus es
Et ille. benedicta inquit es a domino filia. ⁊ p̄/
orē miam poſteriore ſuperaſti. q2 non ē ſecuta
iuuenes pauperes ſiue diuites. Noli ergo me
tuere: ſed q̄cq̄d dixeris mihi faciã tibi. Scit. n.
ois populus q habitat intra portas vrbis mee
mulierē te eſſe virtutis. Nec abnuo me ꝓpin
quum: ſed ē alius me ꝓpinquior. Quieſce hac
nocte ⁊ facto mane. ſi te voluerit ꝓpinquitatis
iure retinere: bñ res acta ē: ſin aūt ille noluerit
ego te abſqꝫ vlla dubitatiōe ſuſcipiã: viuit dñs
Dormi vſqꝫ mane. Dormiuit itaqꝫ ad pedes
eius vſqꝫ ad noctis abſceſſū. Surrexit itaqꝫ an
teq̃ꝫ hoies ſe cognoſcerēt mutuo. ⁊ dixit booç.
Caue ne q̄s nouerit q̄ huc veneris. Et rurſū:
expande inqt palliū tuū quo opiris. ⁊ tene vtra
qꝫ manu. Qua extendente ⁊ tenente. menſus
eſt ſex modios ordei ⁊ poſuit ſuper eam. Que
portans ingreſſa ē ciuitatē. ⁊ venit ad ſocrum
ſuã. Que dixit ei. Quid egiſti filia. Narrauit/
qꝫ ei oia q̄ ſibi feciſſet hõ. Et ait. Ecce ſex mo/
dios ordei dedit mihi. ⁊ ait. nolo vacuam te re
uerti ad ſocrum tuam. Dixitqꝫ noemi. Expe/
cta filia donec videamus quem res exitū habe
at. Neqꝫ enim ceſſabit homo. niſi compleuerit
q̄d locutꝰ ē. IIII

D
Eſcendit ergo booç ad portã. ⁊ ſedit ibi
Cūqꝫ vidiſſet ꝓpinquū p̄terire d̄ q uo
p̄us ſermo habitus ē. dixit ad eū. De/
clina pauliſper ⁊ ſede hic: vocãs eum nomine
ſuo. Qui diuertit ⁊ ſedit. Tollens aūt booç de
cem viros de ſenioribus ciuitatis: dixit ad eos
Sedete hic. Quibus reſidentibus locutus eſt
ad ꝓpinquū. Partē agri fratris nr̄i elimelech
vēdet noemi q̄ reuerſa eſt de regiōe moabitide
q̄d audire te volui ⁊ tibi dicere coram cūctis ſe
dētibus ⁊ maioribus natu de populo meo. Si
vis poſſidere iure ꝓpinquitat̃. eme ⁊ poſſide
ſi aūt diſplicet tibi. hoc ipm indica mihi vt ſciaꝫ
q̄d facere debeã. Nullus eni ē ꝓpinquus exce
pto te q p̄ores. ⁊ me q ſecūdus ſū. At ille rñdit
Ego agrū emam. Cui dixit booç. Qñ emeris
agruꝫ de manu mulieris. ruth q̊ꝫ moabitidē q̄
vxor defūcti fuit debes accipere: vt ſuſcites no
men ꝓpinqui tui in hereditate ſua. Qui rñdit
cedo iuri ꝓpinqtatis. Neqꝫ enī poſteritatē fa
milie mee delere debeo. Tu meo vtere priuile
gio quo me libenter carere ꝓfiteor. Hic autē
erat mos antiqtꝰ i iſrael inī ꝓpinquos: vt ſi qū
alt̃ alteri ſuo iuri cedebat: vt eēt firma ɔceſſio:
ſoluebat hõ calciamentū ſuū. ⁊ dabat ꝓpinquo
ſuo. Hoc erat teſtimoniū ceſſiōis ī iſrl̃. Dixit
ergo ꝓpinquo ſuo booç. Tolle calciamentum
Qd̄ ſtatī ſoluit de pede ſuo. At ille maioribus
natu ⁊ vniuerſo populo. teſtes vos inqt eſtis
hodie q̄ poſſiderī oia q̄ fuerūt elimelech ⁊ chel
lion ⁊ maalon tradente noemi. ⁊ ruth moabiti
dē vxorē maalon in cōiugiū ſūpſerim vt ſuſci/
tē nomen defuncti i hereditate ſua. ne vocabu
lū eiꝰ d̄ familia ſua ac fribꝰ ⁊ pplo deleat̃. Vos
inquã huiꝰ rei teſtes eſtis. Rñdit ois ppl̄s qui

erat in porta ⁊ maiores natu. Nos teſtes ſumꝰ. Faciat dominꝰ hanc mulierē que ingredit̄ domū tuam ſicut rachel ⁊ lyam que edificauerunt domū iſrahel: vt ſit exemplū virtutis in effrata ⁊ habeat celebre nomē in bethleē. Fiatq₃ domus tua ſicͧ domꝰ phares quē thamar pepit iude. de ſemine qđ tibi dederit dn̄s ex hac puella. Tulit itaq₃ booz ruth ⁊ accepit vxorē: ingreſſuſq₃ eſt ad eā ⁊ dedit illi dn̄s vt cōciperet ⁊ pareret filium. Dixeruntq₃ mulieres ad noemi. Benedictus dn̄s q non eſt paſſus vt deficeret ſucceſſor familie tue. ⁊ vocaretur nomen eiꝰ in iſrael. ⁊ habeas q cōſolet̄ animā tuā ⁊ enutriet ſenectutē. De nuru eni tua natus eſt qui te diliget. ⁊ multo tibi melior eſt q̄ ſi ſeptē haberes filios. Suſceptūq₃ noemi puer poſuit in ſinu ſuo: ⁊ nutricis ac gerule fungebat̄ officio. Vicine aūt mulieres cōgratulātes ei et dicētes: natus ē filius noemi: vocauerūt nomē eiꝰ obed: Hic ē pater iſai pr̄is dauid. He ſūt gn̄atiōes phares. Phares genuit eſrom: Eſrom genuit aram: Aram genuit aminadab: Aminadab genuit naaſon: Naaſon genuit ſalmon. Salmon genuit booz: Booz genuit obed: Obed genuit iſai: Iſai genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth. Incipit prologus ſci Hieronymi in libros Regum.

Viginti ⁊ duas litteras eē apud hebreos: ſyrorū q̄₃ lingua et chaldeorū teſtatur que hebree magna ex parte cōfinis eſt. Nam ⁊ ipſi viginti duo elemēta habent: eodē ſono: ſ₃ diuerſis characteribꝰ. Samaritani etiā pentateuchū moyſi totidē litteris ſcriptitāt: figuris tm̄ ⁊ apicibus diſcrepātes. Certūq₃ eſt eſdram ſcribam legiſq₃ doctorē poſt captā hieroſolymā et inſtaurationem templi ſub zorobabel alias litteras reppeRiſſe: quibus nunc vtimur: cū ad illud vſq₃ tēpus iſdem ſamaritanorū et hebreorū caracteres fuerint. In libro quoq₃ numerorū hec eadē ſupputatio: ſub leuitarū ac ſacerdotū cenſu myſtice oſtendit̄. et nomē domini tetragrammaton in quibuſdā grecis voluminibus vſq₃ hodie antiquis expſſū l̄ris inuenimꝰ. Sed ⁊ pſalmi triceſimuſſextꝰ et cēteſimuſdecimꝰ et cēteſimuſvndecimꝰ: et centeſimuſdecimuſoctauꝰ et centeſimuſquadrageſimuſquartus: q̄q₃ diuerſo ſcribant̄ metro: tamē eiuſdē numeri texunt̄ alphabeto. Et hieremie lamentationes et orō eius: ſalomonis quoq₃ in fine ꝓuerbia: ab eo loco in q̄ ait Mulierē fortē quis inueniet: eiſdē alphabetis vel inciſionibꝰ ſupputant̄. Porro quinq₃ l̄re duplices apud hebreos ſūt: caph: mem: nun. phe. ſade. Aliter eni ſcribūt per has p̄ncipia medietateſq₃ vborū. aliter fines. Unde ⁊ quinq₃ a pleriſq₃ libri duplices eſtimantur: ſamuel: malachim: dabreiamin: eſdras: hieremias cum cinoth. i. lamentationibus ſuis. Quō igit̄ viginti duo elemēta ſūt per q̄ ſcribimus hebraice oē qđ loquimur. et eorū initijs vox humana cōprehendit̄: ita viginti duo volumina ſupputant̄: quibus q̄ſi l̄ris et exordijs in dei doctrina tenera adhuc et lactens viri iuſti eruditur infantia. Primus apud eos liber vocat̄ breſith: quē nos geneſim dicimꝰ. ſcđs elleſmoth: q exodus appellat̄. tertiꝰ vagecra. i. leuiticꝰ. q̄rtꝰ vagedabar: quē numeros vocamꝰ. quītꝰ elleaddabarim: q deuteronomium p̄notat̄. Hi ſūt quinq₃ libri moyſi q̄s ꝓprie thorat. i. legem appellāt. Scđm ꝓphetarū ordinē faciūt: ⁊ incipiūt ab ieſu filio naue: q apud illos ioſue bennū dicitur. Deinde ſubtexūt ſoptim. i. iudicum librū. et in eūdē cōpingūt ruth: q₂ in diebꝰ iudicū facta eiꝰ narrat̄ hiſtoria. tertiꝰ ſequit̄ ſamuel: quem nos regnorū p̄mū ⁊ ſecūdū dicimus. q̄rtꝰ malachim .i. regū: q tertio ⁊ quarto regnorū volumine cōtinet̄. Meliuſq₃ multo ē malachim. i. regū: q̄₃ malachot. i. regnorū dicere. Non eni multarū gentiū deſcribit regna: ſ₃ vnius iſrahelitici populi q tribubus duodecī cōtinet̄. quītus ē iſaias ſextus hieremias. ſeptimꝰ ezechiel. octauꝰ liber duodecī ꝓphetarū: q apud illos vocat̄ thareaſra. Tertiꝰ ordo: agiographa poſſidet: Et p̄mꝰ liber incipit ab iob. ſcđs a dauid: quē quinq₃ inciſionibus ⁊ vno pſalmorū volumine cōp̄hēdūt tertius ē ſalomon: tres libros habēs: ꝓuerbia q̄ illi parabolas. i. maſloth appellāt. q̄rtꝰ eccleſiaſten. i. coeleth. quītus ē cāticū cāticorū quē titulo ſyraſyrim p̄notāt. ſextus ē daniel. ſeptimꝰ dabreiamin. i. verba dierū qđ ſignificantiꝰ chronicon totius diuine hiſtorie poſſumus appellare: q liber apud nos paralypomenon p̄mus ⁊ ſcđs inſcribit̄. octauus eſdras: q ⁊ ipſe ſilr apud grecos ⁊ latinos in duos libros diuiſus ē. nonus heſter. Atq₃ ita ſiūt pariter veteris legis libri viginti duo. i. moyſi quinq₃ ⁊ ꝓphetarū octo: agiographorū nouē. Quāq₃ nōnulli ruth ⁊ cynoth inter agiographa ſcriptitēt. ⁊ hos libros i ſuo putēt numero ſupputādos: ac ꝑ hoc eē p̄ſce legis libros viginti quattuor: q̄s ſub nūero viginti quattuor ſeniorū apocalypſis iohānis inducit. adorātes agnū. ⁊ coronas ſuas ꝓſtratis vultibus offerētes: ſtātibus corā quattuor aialibus oculatis ante ⁊ retro. i. in p̄teritū ⁊ in futurū reſpi/

cientibus. ⁊ indefeſſa voce clamātibus ſanctus
ſcūs: ſcūs: dn̄s deus oīpotēs q erat ⁊ q ē ⁊ qui
vēturus ē. Hic ꝓlogus ſcripturaꝝ q̄ſi galeatū
ꝑncipiū oībus libris q̄s de hebreo vertimus i la
tinū ↄuenire pōt: vt ſcire valeamus qcqd extra
hos ē inter apocrypha eē ponēdū. Igiť ſapia
q̄ vulgo ſalomonis inſcribiť. ⁊ ieſu filij ſyraci
liber. ⁊ iudith. ⁊ tobias. ⁊ paſtor nō ſūt in cano
ne. Machabeoꝝ primū librū hebraicū repperi.
Secūdus grecus ē: qđ ex ipſa phraſin probari
pōt. Que cū ita ſe habeāt: obſecro te lector ne
laborem meum reprehenſionem eſtimes anti/
quorū. In templo dei offert vnuſquiſqꝫ quod
poteſt. Alij aurum ⁊ argentū et lapides precio
ſos: alij byſſum ⁊ purpuram ⁊ coccū offerunt
et hyacinthum. Nobiſcū bene agitur: ſi obtu/
lerimus pelles ⁊ caprarum pilos. Et tamē apo
ſtolus contēptibiliora noſtra magis neceſſaria
iudicat. Unde ⁊ tota illa tabernaculi pulchritu
do ⁊ per ſingulas ſpecies eccleſie preſentis fu/
tureqꝫ diſtinctio pellibus tegitur ⁊ cilicijs: ar/
doremqꝫ ſolis ⁊ iniuriam imbrium ea que vilio
ra ſunt ꝓhibent. Lege ergo primum ſamuel et
malachim meum. Meū inquā meum. Quic/
quid enī crebrius vertendo ⁊ emendando ſol
licitius ⁊ didicimus ⁊ tenemus. noſtrū eſt. Et
cum intellexeris quod antea neſciebas: vel in/
terpretem me eſtimato ſi gratus es: vel para/
fraſten ſi ingratus: q̄q̄ mihi omnino cōſcius
nō ſim: mutaſſe me quippiā de hebraica verita
te. Certe ſi incredulus es: lege grecos codices
⁊ latinos. ⁊ confer cum his opuſculis que nu
per emēdauimus. ⁊ vbicūqꝫ diſcrepare inter
ſe videris: interroga quēlibet hebreorū cui ma
gis accomodare debeas fidem. ⁊ ſi noſtra fir/
mauerit: puto q̄ eum nō eſtimes cōiectorem vt
in eodem loco mecū ſimiliter diuinarit. Sed et
vos famulas chriſti rogo que dn̄i diſcūbentis
precioſiſſima fidei mirrha vngitis caput: que
nequaq̄ ſaluatorē queritis in ſepulchro qbus
iam ad patrē chriſtus aſcendit: vt contra latrā
tes canes qui aduerſū me rabido ore deſeuiunt
⁊ circueunt ciuitatē: atqꝫ in eo ſe doctos arbi/
trantur. ſi alijs detrahant: orationū veſtrarum
clypeos opponatis. Ego ſciens humilitatem
meā: illius ſemper ſententie recordabor. Dixi
cuſtodiā vias meas: vt nō delinquā in lingua
mea. Poſui ori meo cuſtodiam: cū conſiſteret
peccator aduerſū me. Obmutui ⁊ humiliatus
ſum: ⁊ ſilui a bonis.

¶ Explicit prologus. Incipit liber Samue/
lis primus. Capitulū. I

FUit uir unus de
ramathaim ſophi de monte effra
im. ⁊ nomē eius helchana. filius
hieroboam filij helin. filij thau: fi
lij ſuph: effrateus. ⁊ habuit duas vxores: no/
men vni anna ⁊ nomen ſecūde fenenna. Fue/
rūtqꝫ fenenne filij: anne aūt nō erant liberi. Et
aſcendebat vir ille de ciuitate ſua ſtatutiſ diebus
vt adoraret ⁊ ſacrificaret dn̄o exercituū in ſylo
Erant autē ibi duo filij heli: ofni ⁊ phinees ſa
cerdotes dn̄i. Uenit ergo dies ⁊ immolauit hel/
chana: deditqꝫ fenenne vxori ſue ⁊ cūctis filijs
eius ⁊ filiabus partes. Anne aūt dedit partem
vnā triſtis: qr annā diligebat. Dn̄s aūt cōclu/
ſerat vuluā eius. Affligebat quoqꝫ eam emula
eius ⁊ vehemēter angebat: intantū vt exprobra
ret q̄ dn̄s ↄcluſiſſet vuluā eius. Sicqꝫ faciebat
per ſingulos ānos cū redeūte tpe aſcenderent
ad templū dn̄i. ⁊ ſic ꝓuocabāt eam. Porro illa
flebat. ⁊ non capiebat cibū: Dixit ergo ei hel/
chana vir ſuus: Anna cur fles. ⁊ quare nō co/
medis: ⁊ quāobrē affligiť cor tuū? Nūqd non
ego melior tibi ſū q̄ decē filij? Surrexit autem
anna poſtq̄ comederat ⁊ biberat i ſylo. Et he
li ſacerdote ſedente ſuper ſellā ante poſtes do/
mus dn̄i: cum eſſet anna amaro aīo: orauit ad
dn̄m flens largiter ⁊ votum vouit dicēs: Dn̄e
exercituū ſi reſpiciēs videris afflictionē famule
tue. ⁊ recordatus mei fueris: nec oblitus ancil/
le tue. dederiſqꝫ ſerue tue ſexum virilem: dabo
eum dn̄o oībus diebus vite eius. ⁊ nouacula
nō aſcendet ſup caput eius. Factū eſt aūt cum
illa multiplicaret preces coram dn̄o: vt heli ob
ſeruaret os eius. Porro anna loquebať in cor
de ſuo: tm̄qꝫ labia eius mouebāť. ⁊ vox penit⁹
nō audiebatur. Eſtimauit ꝗ eā heli temulentā
dixitqꝫ ei: Uſqꝫ q̄ ebria eris? Digere pauliſper
vinū quo mades. Rn̄dēs anna: nequaq̄ inqt
dn̄e mi. Nā mulier infelix nimis ego ſum: vi/
nūqꝫ ⁊ oē qđ inebriare pōt non bibi: ſed effudi
aīam meā in cōſpectu dn̄i. Ne reputes ancillā
tuā quaſi vnā de filiab⁹ belial: qr ex multitudi/
ne doloris ⁊ meroris mei locuta ſū vſqꝫ in pn̄s
Tunc heli ait ei: Uade in pace. ⁊ deus iſrahel
det tibi petitionē tuā quam rogaſti eum. Et illa
dixit: Utinā inueniat ancilla tua grām in ocu
lis tuis. Et abijt mulier in viā ſuam ⁊ comedit
vultuſqꝫ illius nō ſūt āplius in diuerſa mutati.
Et ſurrexerūt mane: ⁊ adorauerunt coram do
mino: reuerſiqꝫ ſunt. ⁊ venerūt in domū ſuam
ramatha. Cognouit aūt helchana annā vxorē

ſuã. ⁊ recordatꝰ ē ei dñs. Et factū ē poſt circu/
lū dierꝝ: cōcepit anna ⁊ peperit filiū: vocauitq́ʒ
nomē eius ſamuel eo ꝙ a dño poſtulaſſet eum.
Aſcēdit aūt vir eius helchana ⁊ oīs domꝰ eius
vt imolaret dño hoſtiā ſolēnē ⁊ votum ſuum:
⁊ anna nō aſcendit. Dixit eni viro ſuo. Non
vadā donec ablactet͛ infans. ⁊ ducā eum vt ap
pareat ante cōſpectū dñi. ⁊ maneat ibi iugiter.
Et ait ei helchana vir ſuꝰ: Fac qd̓ bonū tibi vi
detur. ⁊ mane donec ablactes euʒ: precorq́ʒ vt
impleat dñs v͛bū ſuū. Manſit ergo mulier ⁊ la
ctauit filiū ſuū: donec amoueret eum a lacte. Et
adduxit eū ſecuʒ poſtq̄ʒ ablactauerat in vitulis
tribꝰ. ⁊ tribus modijs farine. ⁊ amphora vini
⁊ adduxit eū ad domū dñi in ſylo. Puer autē
erat adhuc infantulus. Et imolauerunt vitulū
⁊ obtulerūt puerꝝ heli. Et ait anna: Obſecro
mi dñe: viuit anima tua. Ego ſum illa mulier
que ſteti coram te hic orans dñm ꝓ puero iſto.
Oraui. ⁊ dedit mihi dñs petitionē meam quaʒ
poſtulaui eum. Idcirco ⁊ ego cōmodaui eū do
mino: cūctis diebꝰ qbus fuerit accōmodatꝰ dño
Et adorauerūt ibi dñm. Et orauit anna. ⁊ ait.
EXultauit cor meū in dño: ⁊ II
exaltatū eſt cornu meū in deo meo. Di
latatū eſt os meū ſuper inimicos meos
ꝗr letata ſum in ſalutari ſuo. Non ē ſanctus vt
ē dñs: neq́ʒ. n. ē aliꝰ extra te: ⁊ nō ē fortis ſicut
deꝰ noſter Nolite multiplicare loqui ſublimia
gloriātes. Recedāt vetera de ore veſtro: quia
deꝰ ſciarꝝ dñs ē. ⁊ ipſi ꝑparāt͛ cogitatiōes. Ar/
cus fortiū ſupatꝰ ē: ⁊ infirmi accincti ſūt robore
Repleti p̄us ꝓ panibus ſe locauerūt: et fame/
lici ſaturati ſunt. Donec ſterilis peperit pluri/
mos: ⁊ q̄ multos habebat filios infirmata eſt.
Dñs mortificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos
⁊ reducit. Dñs pauperē facit ⁊ ditat: humiliat
⁊ ſubleuat. Suſcitat de puluere egenū ⁊ de ſter
core eleuat pauperē. Vt ſedeat cū principibus
⁊ ſolium glorie teneat. Dñi enim ſūt cardines
terre: ⁊ poſuit ſuper eos orbē. Pedes ſcōrum
ſuorꝝ ſeruabit: et impij in tenebris cōticeſcent: ꝗr
nō in fortitudine ſua roborabit͛ vir. Dñm for/
midabūt aduerſarij eius: ⁊ ſup ipſis in celis to
nabit. Dñs iudicabit fines terre. ⁊ dabit impe
riū regi ſuo: et ſublimabit cornu chriſti ſui. Et
abijt helchana in ramatha in domū ſuā. Puer
aūt erat miniſter in cōſpectu dñi ante faciē heli
ſacerdotis. Porro filij heli: filij belial neſcien
tes dñm neq́ʒ officiū ſacerdotū ad populuʒ. ſed
qcūq́ʒ imolaſſet victimā: veniebat puer ſacer/
dotis dū cōq̄ret͛ carnes. et habebat fuſcinulam:
tridentē in manu ſua. et mittebat eā in lebeteʒ
vel in caldariā: aut in ollam ſiue in cacabum.
et oē qd̓ leuabat fuſcinula: tollebat ſacerdos ſi/
bi. Sic faciebant vniuerſo iſraheli venientiuʒ
in ſylo. Etiam anteq́ʒ adolerēt adipē: venie/
bat puer ſacerdotis. et dicebat immolanti: Da
mihi carnē vt coquā ſacerdoti. Non eni acci/
piam a te carnē coctā ſed crudā. Dicebatq́ʒ illi
imolans. Incendat͛ primū iuxta morem hodie
adeps. ⁊ tolle tibi quantumcunq́ʒ deſiderat aīa
tua. Qui reſpōdēs aiebat ei: Neq̄q̄ʒ. Nūc eni
dabis: alioqn tollā vi. Erat ergo pctm̄ puero/
rū grāde nimis corā dño: ꝗr detrahebāt hoīes
ſacrificio dñi. Samuel aūt miſtrabat añ faciem
domini puer accinctꝰ ephot lineo. Et tunicam
paruā faciebat ei mr̄ ſua: quā afferebat ſtatutis
diebus aſcendens cū viro ſuo: vt imolaret ho
ſtiam ſolēnē ⁊ votuʒ ſuū. Et benedixit heli hel
chane vxori eius. dixitq́ʒ ei: Reddat tibi domi
nus ſemē de muliere hac ꝓ fenore qd̓ cōmoda
ſti domino. Et abierūt in locū ſuū. Viſitauit g͛
dominꝰ annā. ⁊ cōcepit ⁊ peperit tres filios et
duas filias. Et magnificatus eſt puer ſamuel
apud dñʒ. Heli āt erat ſenex valde: ⁊ audiuit
omnia que faciebāt filij ſui vniuerſo iſraheli. ⁊
quō dormiebāt cū mulieribꝰ que obſeruabant
ad oſtiū tabernaculi. ⁊ dixit eis: Quare facitis
res huiuſcemodi: quas ego audio res peſſi/
mas ab oī pplō? Nolite filij mei. Nō. n. ē bo/
na fama quā ego audio: vt trāſgredi faciatꝭ po
pulū dñi. Si peccauerit vir in virū: placari ei
pōt deus: ſi aūt in deū peccauerit vir: qs orabit
pro eo? Et nō audierūt vocem patris ſui: quia
voluit dñs occidere eos. Puer aūt ſamuel ꝓfi
ciebat atq́ʒ creſcebat. ⁊ placebat tam deo q̄ʒ ho/
minibus. Venit aūt vir dei ad heli. ⁊ ait ad eū
Hec dicit dñs. Nūquid nō aperte reuelatꝰ ſuʒ
domui patris tui cū eēt in egypto in domo pha
raonis: Et elegi eum ex oībus tribubꝰ iſrl͛ mi/
hi in ſacerdotē: vt aſcēderet ad altare meum. ⁊
adoleret mihi incē ſū: ⁊ portaret ephot corā me
⁊ dedi domui patris tui oīa de ſacrificijs filiorꝝ
iſrael? Quare calce abiecistis victimā meam ⁊
munera mea que p̄cepi vt offerrent͛ in tēplo. ⁊
magis honoraſti filios tuos q̄ʒ me: vt comede
retis primitias oīs ſacrificij iſrael populi mei.
Propterea ait dñs deꝰ iſrl͛. Loquens locutus
ſum vt domus tua ⁊ domꝰ pr̄is tui miniſtraret
in cōſpectu meo vſq́ʒ in ſempiternū. Nūc autē
dicit dñs. Abſit hoc a me. Sʒ qcūq́ʒ honorifica
uerit me glorificabo eū: qui aūt cōtemnunt me
erūt ignobiles. Ecce dies veniunt ⁊ p̄cidam

brachiū tuū. ⁊ brachiū domꝰ pr̄is tui: vt non ſit
ſenex in domo tua. Et videbis emulū tuum in
tēplo in vniuerſis ꝓſperis iſrael. ⁊ nō erit ſe/
nex in domo tua oibus diebꝰ. Verūtū nō auſe
rā penitꝰ vir ex te ab altari meo: ſꝫ vt deficiant
oculi tui. ⁊ tabeſcet anima tua. ⁊ pars magna
domus tue moriet̄ cū ad virilem etatē venerit.
Hoc aūt erit tibi signū qđ venturum ē duobꝰ
filijs tui oſni ⁊ phinees. In die vno morient̄
ambo. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotē fidelē qui
iuxta cor meū ⁊ aiam meā faciet. ⁊ edificabo ei
domū fidelem. ⁊ ambulabit corā chriſto meo
cūctis diebꝰ. Futuꝝ ē aūt vt quicūqꝫ remanſerit
i domo tua. veniet vt oret̄ ꝓ eo. ⁊ offerat num
mū argenteū ⁊ tortā panis: dicatqꝫ: dimitte me
obſecro ad vnam partē ſacerdotalē: vt come/
dam buccellam panis. III

Puer aūt ſamuel miniſtrabat dn̄o corā
heli. ⁊ ſermo dn̄i erat ꝓcioſus. In die
bus illis nō erat viſio manifeſta. Fa/
ctum eſt ergo in die quadā heli iacebat in lectu
lo ſuo: ⁊ oculi eius caligauerāt: nec poterat vi/
dere. Lucerna dei anteqꝫ extingueret̄. ſamuel
dormiebat i templo domini vbi erat archa dei
Et vocauit dominꝰ ſamuel Qui rn̄dēs ait Ec
ce ego: Et cucurrit ad heli. ⁊ dixit: Ecce ego.
Vocaſti. n. me. Qui dixit: Nō vocaui te fili.
Reuertere ⁊ dormi. Et abijt ⁊ dormiuit. Et
adiecit dominus rurſū vocare ſamuel. Cōſur
gēſqꝫ ſamuel abijt ad heli. ⁊ dixit: Ecce ego qr
vocaſti me. Qui rn̄dit. Non vocaui te fili mi.
Reuertere ⁊ dormi. Porro ſamuel necdum
ſciebat dominū: nec reuelatus fuerat ei ſermo
dn̄i. Et adiecit dn̄s. ⁊ vocauit adhuc ſamuel
tertio. Qui cōſurgens abijt ad heli ⁊ ait. Ecce
ego: quia vocaſti me. Intellexit ergo heli quia
dn̄s vocaret puerum. ⁊ ait ad ſamuel. Vade ⁊
dormi. ⁊ ſi deinceps vocauerit te. dices. Loq̄
re dn̄e. qr audit ſeruus tuus. Abijt ergo ſamu
el ⁊ dormiuit in loco ſuo. Et venit dn̄s ⁊ ſtetit
⁊ vocauit ſicut vocauerat ſecundo. Samuel ſa
muel. Et ait ſamuel. Loquere dn̄e: qr audit ſer
uus tuus. Et dixit dn̄s ad ſamuel. Ecce ego fa
cio verbū in iſrael. qđ quicūqꝫ audierit. tinnient
ambe aures eius. In die illa ſuſcitabo aduerſū
heli oia q̄ locutꝰ ſū ſup domū eiꝰ. Incipiā ⁊ cō
plebo. Predixi eni ei ꝙ iudicaturus eēm do
mū eiꝰ in eternū ꝓpter iniqtatē. eo ꝙ nouerat i
digne agere filios ſuos. ⁊ non corripuerit eos
Idcirco iuraui domui heli ꝙ nō expiet̄ iniqui/
tas domus eius victimis ⁊ muneribus vſqꝫ i
eternum. Dormiuit autem ſamuel vſqꝫ mane
aperuitqꝫ oſtia domus dn̄i. Et ſamuel timebat
indicare viſionē heli. Vocauit ergo heli ſamu
elem. ⁊ dixit. Samuel fili mi. Qui rn̄dens ait
Preſto ſum. Et interrogauit eū. Quis eſt ſer
mo quem locutus ē dn̄s ad te. Oro te ne cela/
ueris me. Hec faciat tibi deꝰ ⁊ hec addat. ſi ab
ſconderis a me ſermonē ex oibꝰ verbis que di
cta ſunt tibi. Indicauit itaqꝫ ei ſamuel vniuer
ſos ſermones ⁊ nō abſcōdit ab eo. Et ille rn̄dit
Dn̄s ē. Qđ bonū ē in oculis ſuis faciat. Cre/
uit aūt ſamuel. ⁊ dominꝰ erat cū eo. ⁊ nō cecidit
ex oibꝰ verbis eiꝰ in terrā. Et cognouit vniuer
ſus iſrael a dan vſqꝫ berſabee. qr fidelis ſamu/
el ꝓpheta eſſet dn̄i. Et addidit dn̄s vt appare/
ret in ſylo: qm̄ reuelatꝰ fuerat dn̄s ſamuel in ſy
lo iuxta verbū dn̄i. Et euenit ſermo ſamuelis
vniuerſo iſraheli. IIII

Et factū eſt in diebus illis. cōuenerunt
philiſtijm in pugnam. egreſſus eſt nā/
qꝫ iſrael obuiam philiſtijm in prelium
⁊ caſtrametatus ē iuxta lapidē adiutorij. Por
ro philiſtijm venerunt in affec: ⁊ inſtruxerunt
aciē ꝯtra iſrael. Inito aūt certamine terga ver
tit iſrael philiſteis. ⁊ ceſa ſunt in illo certamine
paſſim ꝑ agros quaſi quattuor milia viroꝝ. et
reuerſus ē ppl's ad caſtra. Dixerūtqꝫ maiores
natu de iſrl̄. Quare percuſſit nos dn̄s hodie corā
rā philiſtijm. Afferamꝰ ad nos de ſylo archā
federis dn̄i. ⁊ veniat i mediū nr̄i vt ſaluet nos
de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ. Miſit ḡ ppl's in ſy/
lo ⁊ tulerunt inde archā federis domini exerci
tuū ſedētis ſup cherubin. erantqꝫ duo filij heli
cū archa federis dn̄i oſni ⁊ phinees. Cūqꝫ ve/
niſſet archa federis dn̄i in caſtra. vociferatꝰ eſt
ois iſrl̄ clamore grādi et ꝑſonuit terra. Et au/
dierūt philiſtijm vocem clamoris. dixeruntqꝫ
Que nā eſt hec vox clamoris magni in caſtris
hebreoꝝ. Et cognouerūt qr archa dn̄i veniſſet
in caſtra. Timueruntqꝫ philiſtijm dicētes Ve
nit deus in caſtra. Et ingemuerūt dicētes. Ve
nobis. Non enī fuit tanta exultatio heri ⁊ nu/
diuſtertius. Ve nobis. Quis nos ſaluabit de
manu deoꝝ ſublimiū iſtoꝝ: Hi ſūt dij q ꝑcuſ/
ſerūt egyptū oi plaga in deſerto. Cōfortamini
⁊ eſtote viri philiſtijm: ne ſeruiatis hebreis ſi/
cut ⁊ illi ſeruierūt nobis. Cōfortamini et bella
te. Pugnauerūt ergo philiſtijm: ⁊ ceſus ē iſrl̄
⁊ fugit vnuſqſqꝫ in tabernaculū ſuū. Et facta ē
plaga magna nimis. ⁊ ceciderūt de iſrl̄ trigin/
ta milia peditū. ⁊ archa dei capta eſt. Duo qꝫ
filij heli mortui ſunt oſni ⁊ phinees. Currens
autē vir de beniamin ex acie venit in ſylo i die

illa: ſciſſa veſte ⁊ ꝯſpſus puluere caput. Cūq̧
ille veniſſet: heli ſedebat ſup ſellā ꝯtra viam ex
pectās. Erat aūt cor eius pauēs ꝓ archa domi
ni. Uir aūt ille poſtq̄ ingreſſus eſt nūciauit vr
bi ⁊ vlulauit oīs ciuitas. Et audiuit heli ſonitū
clamoris. dixitq̧. Quis eſt hic ſonitus tumul/
tus huius. At ille feſtinauit ⁊ venit. ⁊ nuncia/
uit heli. Heli aūt erat nonaginta ⁊ octo ānorū
⁊ oculi eius caligauerant. ⁊ videre nō poterat.
Et dixit ad heli. Ego ſum q̄ veni de ꝑlio. ⁊ ego
qui de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actum
eſt fili mi. Rn̄dens aūt ille qui nunciabat fugit
inquit iſrael corā philiſtijm ⁊ ruina magna fa
cta ē i populo. Inſup ⁊ duo filij tui mortui ſūt
ofni ⁊ phinees. ⁊ archa dei capta eſt. Cūq̧ ille
noīaſſet archam dei. cecidit de ſella retrorſū iux
ta oſtium. ⁊ fractis ceruicibus mortuus eſt. Se
nex. n. erat vir ⁊ grandeuus: ⁊ ipſe iudicauit iſ
rael quadraginta annis. Nurus aūt eius vxor
phinees: pregnās erat vicinaq̧ partui. Et au/
dito nūcio q̄ capta eſſet archa dei. ⁊ mortuus eſ
ſet ſocer ſuus ⁊ vir ſuus: icuruauit ſe ⁊ peperit.
Irruerant. n. in eā dolores ſubiti. In ipſo aūt
momento mortis eius dixerūt ei q̄ ſtabant circa
eā. Ne timeas. q̄r filium peperiſti. Que non re/
ſpōdit eis: neq̧ aīaduertit. Et vocauit puerum
icaboth dicens. Tranſlata eſt gloria dn̄i de iſrl̄
quia capta eſt archa dei. Et ꝓ ſocero ſuo ⁊ pro
viro ſuo ait. Tranſlata eſt gloria ab iſrael eo ꝙ
capta eſſet archa dei. V.
Philiſtijm aūt tulerūt archā dei: ⁊ aſpor
tauerunt eam a lap de adiutorij in azo/
tum. Tuleruntq̧ philiſtijm archā dei.
⁊ intulerunt eam in tēplū dagon. ⁊ ſtatuerūt eā
iuxta dagon. Cūq̧ ſurrexiſſent diluculo azotij
altera die: ecce dagon iacebat ꝓnus in terra an̄
archā dn̄i. Et tulerunt dagon ⁊ reſtituerūt eum
in locum ſuum. Rurſūq̧ mane die altera con/
ſurgentes iuenerūt dagon iacentē ſuper faciem
ſuā in terra corā archa dn̄i. Caput aūt dagon ⁊
due palme manuū eius abſciſe erant ſup limen
porro dagon ſolus truncus remanſerat in loco
ſuo. Propter hāc cauſam non calcant ſacerdo
tes dagon: ⁊ oēs q̄ ingrediunt̄ templū eius ſu
per limen dagon in azoto vſq̧ in hodiernū diē
Aggrauata eſt aūt manus dn̄i ſup azotios. ⁊ d̄
molitus eſt eos. Et percuſſit in ſecretiori ꝑte na
tiū azotum ⁊ fines eius. Et ebullierunt ville ⁊
agri in medio regiōis illius: ⁊ nati ſunt mures
⁊ facta eſt ꝯfuſio mortis magne i ciuitate. Uidē
tes autē viri azotij huiuſcemodi plagam. dixe/
runt. Nō maneat archa dei iſrl̄ apud nos: q̄m
dura eſt manus eius ſup nos ⁊ ſup dagon de
um noſtrum. Et mittentes cōgregauerūt om/
nes ſatrapas philiſtinorum ad ſe. ⁊ dixerunt.
Quid faciemus de archa dei iſrael. Reſpōde/
rūtq̧ gethei. Circumducatur archa dei iſrael.
Et circūduxerūt archam dei iſrael. Illis autē
circūducētibus eam. fiebat manus domini dei
per ſingulas ciuitates interfectionis magne ni
mis. ⁊ percutiebat viros vnius cuiuſq̧ vrbis
a paruo vſq̧ ad maiorē. ⁊ cōputreſcebant pro
minentes extales eorū. Inieruntq̧ gethei conſi
liū. ⁊ fecerūt ſibi ſedes pelliceas. Miſerunt er
go archā dn̄i in accharon. Cūq̧ veniſſet archa
dn̄i dei in accharon. exclamauerūt accharonite
dicētes. Adduxerūt ad nos archā dei iſrael. vt
interficiat nos et populū nr̄m. Miſerūt itaq̧ ⁊
cōgregauerūt oēs ſatrapas philiſtinorū. Qui
dixerūt. Dimittite archā dei iſrael. ⁊ reuertat̄ i
locū ſuū. vt nō īterficiat nos cū populo noſtro.
Fiebat eni pauor mortis in ſingulis vrbibꝫ et
grauiſſima valde manus domini. Uiri q̧ qui
mortui nō fuerant ꝑcutiebant̄ in ſecretiori par
te natiū ⁊ aſcendebat vlulatus vniuſcuiuſq̧ ci
uitatis in celū. VI
Fuit ergo archa dn̄i in regione philiſti
norū ſeptem mēſibus. Et poſt hec vo/
cauerūt philiſtijm ſacerdotes ⁊ diuinos
dicentes. Quid faciemus de archa dei. Indi/
cate nobis: quō remittamus eā in locū ſuū. Qui
dixerūt. Si remittitis archā dei iſrael: nolite di
mittere eam vacuā: ſed qd̓ debetis ei reddite ꝓ
peccato. ⁊ tūc curabimini. ⁊ ſcietis quare nō re
cedat manus eius a vobis. Qui dixerūt. Quid
ē quod ꝓ delicto reddere debeamus ei. Rn̄de
rūtq̧ illi. Iuxta numerū ꝓuinciarū philiſtinorū
quinq̧ ānos aureos facietis. ⁊ quinq̧ mures aure
os: q̄r plaga vna fuit oībꝫ vobis ⁊ ſatrapis ve/
ſtris. Facietiſq̧ ſilitudines ānorū veſtrorū. ⁊ ſi
militudines murium q̄ demoliti ſūt terrā. ⁊ dabi/
tis deo iſrl̄ gloriā. ſi forte releuet manū ſuam a
vobis ⁊ a dijs vr̄is ⁊ a terra vr̄a. Quare gra/
uatis corda vr̄a ſicut aggrauauit egyptꝰ ⁊ pha
rao cor ſuū. Nōne poſtq̄ ꝑcuſſus ē tunc dimi/
ſit eos. ⁊ abierūt. Nūc ḡ arripite ⁊ facite plau/
ſtrū nouū vnū. ⁊ duas vaccas fetas quibus non
ē impoſitū iugū iungite in plauſtro: ⁊ recludite
vitulos earum domi. Tolletiſq̧ archā domini
⁊ ponetis i plauſtro. ⁊ vaſa aurea q̄ exſoluiſtis
ei ꝓ delicto ponetis in capſellam ad latus eius
⁊ dimittite eam vt vadat. ⁊ aſpicietis. Et ſi qui
dem ꝑ viā finiū ſuorū aſcēderit ꝯtra bethſames
ipſe fecit nobis hoc malū grāde. ſin aūt minime.

ſcimus q̄ neq̄q̄ꝫ manus eius tetigit nos: ſꝫ ca
ſu accidit. Fecerũt ergo illi hoc mõ. ⁊ tollentes
duas vaccas q̄ lactabant vitulos iunxerunt ad
plauſtrũ: vituloſq; eaꝝ concluſerunt domi. Et
poſuerũt archã dei ſup plauſtrũ et capſellã que
habebat mures aureos ⁊ ſimilitudinẽ anoꝝ.
Ibant aũt in directũ vacce per viam que ducit
bethſames ⁊ itinere vno gradiebant̃ pergẽtes
⁊ mugiẽtes. ⁊ non declinabãt neq; ad dexterã
neq; ad ſiniſtrã. Sed ⁊ ſatrape philiſtijm ſeq̄
bantur vſq; ad terminos bethſames. Porro
bethſamite metebãt triticũ in valle. Et eleuan
tes oculos viderunt archam. ⁊ gauiſi ſũt cum
vidiſſent. Et plauſtrum venit in agrum ioſue
bethſamite. ⁊ ſtetit ibi. Erat autẽ ibi lapis ma
gnus. Et conciderũt ligna plauſtri: vaccaſq; im
poſuerunt ſuper ea holocauſtũ dño. Leuite aũt
depoſuerunt archam dei. ⁊ capſellã que erat iu
xta eã in qua erãt vaſa aurea. ⁊ poſuerũt ſuper
lapidẽ grandẽ. Viri aũt bethſamitẽ obtulerũt
holocauſta. ⁊ immolauerũt victimas in die illa
domino. Et quinq; ſatrape philiſtinoꝝ viderũt
et reuerſi ſunt in accharon in die illa. Hi ſunt
aũt ani aurei quos reddiderũt philiſtijm ꝓ de
licto dño. Azotꝰ vnũ: gaza vnũ: aſchalon vnũ
geth vnũ: accharon vnũ: ⁊ mures aureos ſm
numerum vrbiũ philiſtijm quinq; prouinciaꝝ
ab vrbe murata vſq; ad villam que erat abſq;
muro. ⁊ vſq; ad abel magnũ ſuper quem po
ſuerũt archã domini que erat vſq; in illa die in
agro ioſue bethſamitis. Percuſſit autẽ domi
nus de viris bethſamitibus: eo q̄ vidiſſent ar
cham domini. ⁊ pcuſſit de populo ſeptuaginta
viros. ⁊ quinquaginta milia plebis. Luxitq;
pplſ: eo q̄ dñs pcuſſiſſet plebẽ plaga magna.
Et dixerunt viri bethſamitẽ. Quis poterit ſta
re in conſpectu domini dei ſancti huius? Et ad
quẽ aſcendet a nobis? Miſeruntq; nũcios ad
habitatores cariathiarim dicẽtes. Reduxerũt
philiſtijm archam domini: deſcendite ⁊ reduci
te eam ad vos. VII

V Enerunt ergo viri cariathiarim et re
duxerunt archã domini. et intulerũt eã
in domũ aminadab in gabaa. Eleaza
rum autẽ filium eiꝰ ſcificauerunt: vt cuſtodiret
archã dñi. Et factũ ẽ ex q̄ die manſit archa dñi i
cariathiarim: multiplicati ſunt dies. Erat ẽm
iã annus viceſimꝰ. Et requieuit oĩs domꝰ iſrl'
poſt dñm. Ait autẽ ſamuel ad vniuerſã domũ
iſrael dicens: Si in toto corde veſtro reuertimi
ni ad dñm: auferte deos alienos de medio vr̃i
baalim ⁊ aſtaroth. ⁊ p̄parate corda veſtra dño
⁊ ſeruite ei ſoli. et eruet vos de manu philiſtijm.
Abſtulerunt ergo filij iſrl' baalim et aſtaroth.
et ſeruierunt dño ſoli. Dixit autẽ ſamuel: Con
gregate vniuerſũ iſrael in maſphat vt orem ꝓ
vobis dñm. Et conuenerunt in maſphat. Hau
ſeruntq; aquã ⁊ effuderunt in conſpectu domini
et ieiunauerunt in die illa: atq; dixerunt. Tibi
peccauimꝰ dñe. Iudicauitq; ſamuel filios iſrl'
in maſphat. Et audierunt philiſtijm q̄ congre
gati eſſent filij iſrael in maſphat. et aſcenderunt
ſatrape philiſtinoꝝ ad iſrael. Quod cũ audiſ
ſent filij iſrael: timuerunt a facie philiſtinorũ.
Dixeruntq; ad ſamuelẽ: Ne ceſſes pro nobis
clamare ad dñm deum noſtꝝ vt ſaluet nos de
manu philiſtinoꝝ. Tulit autẽ ſamuel agnũ la
ctantẽ vnũ. et obtulit illũ holocauſtũ integrũ
dño. Et clamauit ſamuel ad dñm pro iſrael. et
exaudiuit eũ dñs. Factũ ẽ autẽ cũ ſamuel of
ferret holocauſtum domino philiſtijm inire pre
liũ ꝯtra iſrael. Intonuit autẽ dñs fragore ma
gno in die illa ſup philiſtijm. et exterruit eos. ⁊
ceſi ſũt a filijs iſrael. Egreſſiq; filij iſrael ď maſ
phat pſecuti ſunt philiſteos. ⁊ percuſſerũt eos
vſq; ad locũ q̄ erat ſubter bethchar. Tulit autẽ
ſamuel lapidẽ vnũ. ⁊ poſuit eũ inter maſphat ⁊
inter ſen. Et vocauit nomen loci illius: lapis
adiutorij. Dixitq;. Hucuſq; auxiliatus ẽ no
bis dominus. Et humiliati ſunt philiſtijm nec
appoſuerũt vltra vt venirẽt in terminos iſrael
Facta ẽ itaq; manus domini ſuper philiſteos
cũctis diebus ſamuelis. ⁊ reddite ſũt vrbes q̄s
tulerant philiſtijm ab iſrael iſraeli ab accharon
vſq; geth ⁊ terminos ſuos. Liberauitq; iſrael
de manu philiſtinorum: eratq; pax inter iſrael
⁊ amorreũ. Iudicabat quoq; ſamuel iſrahel
cũctis diebus vite ſue ⁊ ibat per ſingulos ãnos
circuiens bethel ⁊ galgala ⁊ maſphat. ⁊ iudica
bat iſrahelem in ſupradictis locis. Reuertebã
turq; in ramatha ibi enĩ erat domus eius ⁊ ibi
iudicabat iſrahelem. Edificauit etiam ibi alta
re domino. VIII

F Actũ eſt aũt cũ ſenuiſſet ſamuel: poſuit
filios ſuos iudices in iſrahel. Fuitq;
nomen filij eius primogeniti iohel. ⁊
nomẽ ſecundi abia: iudicũ in berſabee. Et non
ambulauerũt filij illiꝰ in vijs eius: ſꝫ declinaue
rũt poſt auariciã: acceperũtq; munera. ⁊ puer
terũt iudiciũ. Congregati ergo vniuerſi maiores
natu iſrael. venerũt ad ſamuelẽ i ramatha: di
xerũtq; ei: Ecce tu ſenuiſti: ⁊ filij tui nõ ambu
lant in vijs tuis. Conſtitue nobis regem: vt iu
dicet nos: ſicut ⁊ vniuerſe habẽt nationes. Di

Displicuitq; ſermo in oculis ſamuelis eo q̄ dixiſ/
ſent: da nobis regē vt iudicet nos. Et orauit ſa
muelē ad dñm. Dixit aūt dominꝰ ad ſamuelē:
Audi vocē populi ī oibꝰ q̄ loquūt tibi. Nō.n.
te abiecerūt ſ; me: ne regnē ſup eos. Iuxta oia
opera ſua que fecerūt a die q̄ eduxi eos de egy/
pto vſq; ad diē hāc: ſicut dereliquerūt me ꝛ ſer
uierunt dijs alienis: ſic faciunt etiā tibi. Nunc
ergo vocē eoꝝ audi. Verūtamē ꝯteſtare eos
ꝑdic eis ius regis q regnaturꝰ ē ſup eos. Di/
xit itaq; ſamuel oia ꝟba domini ad pplm q pe
tierat a ſe regē ꝛ ait: Hoc erit ius regis q impe
raturꝰ eſt vobis. Filios vr̄os tollet ꝛ ponet in
curribꝰ ſuis: facietq; ſibi eq̄tes ꝛ p̄curſores q̄/
drigaꝝ ſuaꝝ. ꝛ cōſtituet ſibi tribunos ꝛ centurio
nes. ꝛ aratores agroꝝ ſuoꝝ. ꝛ meſſores ſege/
tū ꝛ fabros armoꝝ ꝛ curruum ſuoꝝ. Filias q̄;
veſtras faciet ſibi vnguētarias ꝛ focarias ꝛ pa
nificas. Agros q̄; veſtros ꝛ vineas ꝛ oliueta
optima tollet. ꝛ dabit ſeruis ſuis. S; ꝛ ſegetes
veſtras ꝛ vineaꝝ redditus addecimabit: vt det
eunuchis et famulis ſuis. Seruos etiā veſtros
et ancillas et iuuenes optimos et aſinos auſe/
ret. et ponet in opere ſuo. Greges quoq; ve/
ſtros addecimabit voſq; eritis ei ſerui Et cla/
mabitis in die illa a facie regis veſtri quē elegi
ſtis vobis. et nō exaudiat vos dominꝰ in die il
la: q: petiſtis vobis regē. Noluit aūt populus
audire vocē ſamuelis: ſed dixerunt: Nequaq;
Rex enī erit rex ſuper nos et erimus nos quo
q; ſicut oēs gentes. et iudicabit nos rex noſter
et egredieť ante nos. et pugnabit bella nr̄a pro
nobis. Et audiuit ſamuel oia verba ppli. et lo/
cutus ē ea in auribꝰ domini. Dixit aūt domi/
nus ad ſamuelē. Audi vocē eoꝝ et cōſtitue ſu/
per eos regē. Et ait ſamuel ad viros iſrl. Va
dat vnuſquiſq; in ciuitatē ſuā.

IX

Et erat vir de beniamin noie. Cis fi/
lius abiel: filij ſeor: filij bechor: filij ſa/
reth: filij aphia: filij viri gemini fortis
robore. Et erat ei filiꝰ vocabulo ſaul electꝰ ꝛ bo/
nus. et non erat vir de filijs iſrael melior illo.
Ab humero et ſurſu; eminebat ſup oēm popu/
lum: perierāt autē aſine cis pr̄is ſaul. Et dixit
cis ad ſaul filium ſuū. Tolle tecu; vnu; de pue
ris. ꝛ cōſurgens vade et q̄re aſinas. Qui cum
tranſiſſent per montē effraim et ꝑ terrā ſaliſa ꝛ
nō inueniſſent: trāſierūt etiā per terrā ſalim et
nō erāt: ſ; et ꝑ terrā gemini. et minime reppe/
rūt. Cu; aūt veniſſent in terrā ſuph: dixit ſaul
ad pueꝝ q erat cū eo. Veni et reuertamur: ne
forte dimiſerit pater meꝰ aſinos et ſollicitꝰ ſit ꝓ
nobis. Qui ait ei: Ecce vir dei ē in ciuitate hac
vir nobilis: omne qđ loquiť ſine ambiguitate
venit. Nunc ergo eamꝰ illuc: ſi forte indicet no
bis de via noſtra ꝓpter quā veniꝰ. Dixitq;
ſaul ad pueꝝ ſuu;. Ecce ibimꝰ. Quid feremꝰ
ad viꝝ dei? Panis defecit in ſitarcijs noſtris:
et ſportulā nō habemꝰ vt demꝰ hoi dei: nec q̄c/
q̄; aliud. Rurſu; puer rñdit ſauli. ꝛ ait: Ecce
inuēta ē in manu mea q̄rta pars ſtateris argē/
ti: demꝰ hoi dei: vt indicet nobis viam noſtra;
Olim in iſrael ſic loq̄bať vnuſq̄ſq;: vadēs con
ſulere deū. Venite ꝛ eamꝰ ad vidētē. Qui enī
ꝓpheta dr̄ hodie: vocabať olim vidēs. Et di/
xit ſaul ad pueꝝ ſuū: Optimus ſermo tuꝰ. Ve
ni eamus. Et ierunt in ciuitatē in qua erat vir
dei. Cūq; aſcenderēt cliuū ciuitatis inuenerūt
puellas egredientes ad hauriendā aquā. ꝛ dixe
runt eis: Nū hic eſt vidēs? Que reſpondentes
dixerūt illis: Hic ē. Ecce ante te. Feſtina nūc
Hodie.n. venit in ciuitatē: q: ſacrificiū eſt ho
die ppli in excelſo. Ingredientes vrbem ſtatim
inuenietis eū: anteq; aſcēdat excelſū ad veſcēdū.
Neq; enī comeſturus ē populꝰ donec ille ve/
niat: q: ipſe benedicet hodie. ꝛ deinceps come/
dent q vocati ſunt. Nunc ergo cōſcēdite: q: ho/
die reperietis eū. Et aſcenderūt in ciuitatem.
Cūq; ambularēt in medio vrbis: apparuit ſa
muel egrediens obuiam eis vt aſcenderet in ex/
celſum. Dominꝰ aūt reuelauerat auriculā ſa/
muelis an̄ vnā diē q̄; veniret ſaul dicēs: Hac
ipſa hora que nunc ē. cras mittam virum ad te
de terra beniamin. ꝛ vnges eum ducem ſup po/
pulū meū iſrael. Et ſaluabit populū meū d' ma
nu philiſtinoꝝ: q: reſpexi populū meū. Venit
enī clamor eoꝝ ad me. Cūq; aſpexiſſet ſamuel
ſaulē dn̄s dixit ei Ecce vir quē dixerā tibi. Iſte
dn̄abiť populo meo. Acceſſit aūt ſaul ad ſamue
lē in medio porte. ꝛ ait: Indica oro mihi vbi eſt
domus vidētis Et reſpōdit ſamuel ſauli dicēs
Ego ſum vidēs. Aſcēde ante me in excelſum
vt comedes mecū hodie. ꝛ dimittam te mane. ꝛ
oia que ſūt in corde tuo indicabo tibi. Et de aſi
nis quas nudiuſtertiꝰ perdidiſti ne ſollicitꝰ ſis
q: inuente ſunt. Et cuiꝰ erunt optima q̄q; iſrael
Nōne tibi ꝛ oi domui patris tui? Reſpōdens
aūt ſaul ait: Nunqd nō filius gemini ego ſum
de minima tribu iſrael. ꝛ cognatio mea nouiſ/
ſima inter omnes familias de tribu beniamin.
Quare ergo locutꝰ es mihi ſermonē iſtū. Aſſu/
mēs itaq; ſamuel ſaulē ꝛ puerū eiꝰ: introduxit
eos in tricliniū. ꝛ dedit eis locū in capite eorum
qui fuerant inuitati. Erant enim quaſi triginta

viri. Dixitqꝫ ſamuel coco: Da partē quā dedi
tibi ⁊ p̄cepi ut reponeres ſeorſum apud te. Le
uauit aūt cocus armū. ⁊ poſuit ante ſaul. Dixit
qꝫ ſamuel: Ecce qđ remāſit: pone ante te ⁊ co-
mede q: d' induſtria ſeruatū ē tibi qn̄ populū vo
caui. Et comedit ſaul cū ſamuele in die illa: Et
deſcenderunt de excelſo in oppidum ⁊ locutus
eſt cum ſaule in ſolario: ſtrauitqꝫ ſaul in ſolario
⁊ dormiuit. Cūqꝫ mane ſurrexiſſent ⁊ iaꝫ dies
luceſceret vocauit ſamuel ſaulē in ſolario dicēs
Surge vt dimittam te. Et ſurrexit ſaul. Egreſ
ſi ſūt ambo. ipſe videlicet ⁊ ſamuel. Cumqꝫ de
ſcenderēt in extrema parte ciuitatis ſamuel di-
xit ad ſaul: Dic puero vt antecedat nos ⁊ tran
ſeat. Tu autē ſubſiſte pauliſper vt indicē tibi
verbum domini. X

Vnxit autē ſamuel lenticulā olei. ⁊ effu
dit ſuper caput eius. ⁊ deoſculatus eſt
eum. ⁊ ait: Ecce vnxit te dominꝰ ſuper
hereditatē ſuā in principē: ⁊ liberabis populū
ſuum de manibꝰ inimicoꝝ eius qui in circuitu
eius ſunt. Et hoc tibi ſignum: q: vnxit te dn̄s i
principem. Cūqꝫ abieris hodie a me: inuenies
duos viros iuxta ſepulchrum rachel in finibus
beniamin in meridie. dicentqꝫ tibi. Inuētę ſūt
aſine ad quas ieras ꝑgrēdas ⁊ intermiſſis pa-
trius aſinis ſolicitus ē pro vobis. ⁊ dic. Quid
faciam de filio meo? Cumqꝫ abieris inde et vl-
tra tranſieris: et veneris ad quercū thabor: in-
uenient te tres viri aſcendētes ad deum in be-
thel: vnus portās tres hedos: ⁊ alios tres tor-
tas panis: ⁊ alius portās lagenā vini. Cumqꝫ
te ſalutauerint dabunt tibi duos panes. et acci
pies de manu eoꝝ. Poſt hec venies in collem
dn̄i vbi eſt ſtatio philiſtinoꝝ. Et cū ingreſſus
fueris ibi vrbem: obuium habebis gregē pro
phetarū deſcendētiū de excelſo. ⁊ ante eos pſal
terium ⁊ timpanum ⁊ tibiam ⁊ citharam ipſoſ-
qꝫ ꝓphetantes. ⁊ inſiliet in te ſpūs domini. et
ꝓphetabis cū eis. ⁊ mutaberis in virum aliū.
Qn̄ ergo euenerint ſigna hec oīa tibi: fac q̄cū-
qꝫ inuenerit manus tua: q: dn̄s tecum eſt. Et
deſcendes ante me in galgala. Ego quippe de
ſcendam ad te vt offeras oblationē. ⁊ immoles
victimas pacificas. Septē diebus expectabis
donec veniam ad te. ⁊ oſtendam tibi que facias
Itaqꝫ cum auertiſſet humeꝝ ſuum vt abiret a
ſamuele immutauit ei deꝰ cor aliud: et venerunt
oīa ſigna hec in die illa. Veneruntqꝫ ad p̄dictū
collē. ⁊ ecce cuneꝰ ꝓphetaꝝ obuiꝰ ei. Et inſiluit
ſup eū ſpūs dn̄i. ⁊ ꝓphetauit i medio eoꝝ. Vi
dētes aūt oēs qui nouerāt eū heri ⁊ nudiuſter
tius q eſſet cū ꝓphetis ⁊ ꝓphetaret: dixerūt ad
inuicem: Que nam res accidit filio cis? Nū ⁊
ſaul inter ꝓphetas? Rn̄ditqꝫ aliꝰ ad alteꝝ di-
cēs: Et qs p̄r eiꝰ? Propterea v̄ſū ē i ꝓuerbiū
Nū ⁊ ſaul inter ꝓphetas? Ceſſauit aūt ꝓphare: ⁊
venit ad excelſū. Dixitqꝫ patruꝰ ſaul ad eum ⁊
ad puerū eiꝰ: Quo abiſtis? Qui reſponderūt
Querē aſinas. Quas cū nō repperiſſemꝰ: ve
nimus ad ſamuelē. Et dixit ei patruꝰ ſuus: In
dica mihi qđ dixerit tibi ſamuel. Et ait ſaul ad
patruum ſuū. Indicauit nobis: quia inuente
eēnt aſine? De ſermone aūt regni non indica-
uit ei: quē locutus fuerat ei ſamuel. Et cōuoca
uit ſamuel populū ad dn̄m i maſphat. ⁊ ait ad
filios iſrł. Hec dicit dn̄s deꝰ iſrael. Ego eduxi
iſrael de egypto et erui vos de manu egyptioꝝ
et de manu oīum regū q affligebāt vos. Vos
aūt hodie ꝓiecistis dn̄m deū vrm: q ſolus ſal-
uauit vos de vniuerſis malis et tribulationibꝰ
vris. ⁊ dixiſtis. Nequaqꝫ: ſed regem cōſtitue
ſuper nos. Nūc ergo ſtate corā dn̄o ꝑ tribꝰ ve
ſtras ⁊ per familias. Et applicauit ſamuel oēs
tribus iſrael. ⁊ cecidit ſors ſuper tribū beniamī
Et applicuit tribū beniamin ⁊ cognatiōes eiꝰ
⁊ cecidit ſuper cognationem methri: ⁊ ꝑuenit
vſqꝫ ad ſaul filium cis. Queſierunt ergo eum
⁊ nō eſt inuentus. Et ꝯſuluerūt poſt hec dn̄m
vtrū nā venturus eēt illuc. Rn̄ditqꝫ dn̄s. Ecce
abſcōditus ē domi. Cucurrerūt itaqꝫ ⁊ tulerūt
eum inde. ſtetitqꝫ in medio populi: ⁊ altior fu-
it vniuerſo populo ab humero ⁊ ſurſū. Et ait
ſamuel ad omnem populū. Certe videtis quē
elegit dominus. qm̄ non ſit ſimilis illi in omni
populo. Et clamauit omnis populꝰ. ⁊ ait. Vi
uat rex. Locutus eſt aūt ſamuel ad populū le-
gem regni. ⁊ ſcripſit in libro: ⁊ repoſuit coram
domino. Et dimiſit ſamuel oēm populum. ſin-
gulos in domū ſuā. Sed ⁊ ſaul abijt in domū
ſuam in gabaa. Et abijt cū eo pars exercitus:
quoꝝ tetigerat deꝰ corda. Filij vero belial di-
xerūt. Nū ſaluare nos poterit iſte. Et deſpexe
rūt eū. ⁊ nō attulerūt ei munera. Ille vo diſſi
mulabat ſe audire. XI

Et factū ē quaſi poſt menſem. aſcendit
naas ammonites. et pugnare cepit ad
uerſū iabes galaad. dixerūtqꝫ omnes
viri iabes ad naas. Habeto nos federatos et
ſeruiemus tibi. Et rn̄dit ad eos naas ammoni
tes. In hoc feriā vobiſcū fedus. vt eruā oīum
vrm oculos dextros: ponāqꝫ vos opprobriū
in vniuerſo iſrł. Et dixerūt ad eum ſeniores ia
bes. Cōcede nobis ſeptē dies. vt mittamꝰ nun

cios ad vniuerſos terminos iſrael. ⁊ ſi nō fue/
rit qui defendat nos egrediemur ad te. Vene/
rūt ergo nūcij in gabaa ſaulis. ⁊ locuti ſūt vba
hec audiēte ppl'o. Et leuauit oīs ppl's vocē ſuā
⁊ fleuit. Et ecce ſaul veniebat ſequēs boues de
agro. ⁊ ait. Quid hꝫ ppl's ꝙ plorat? Et narra
uerunt ei verba viroꝝ iabes. Et inſiluit ſpūs
dñi in ſaul cū audiſſet hec vba: ⁊ irat9 eſt furor
eius nimis. Et aſſumēs vtrūqꝫ bouē concidit
in fruſtra: miſitqꝫ in oēs terminos iſrl' in ma/
nū nūcioꝝ dicēs: Quicūqꝫ nō exierit. ⁊ ſecut9
fuerit ſaul ⁊ ſamuel: ſic fiet bobus eius. Inua/
ſit ergo timor dñi ppl'm. ⁊ egreſſi ſūt quaſi vir
vn9 ⁊ recēſuit eos in bezeth. Fueruntqꝫ filioꝝ
iſrael trecēta milia viroꝝ aūt iuda triginta mi/
lia. Et dixerūt nūciis q venerāt. Sic dicetis vi
ris qui ſūt in iabes galaad. Cras erit vobis ſa
lus cum incaluerit ſol. Venerūt ergo nuncij et
nūciauerūt viris iabes. Qui letati ſunt ⁊ dixe/
runt: Mane exibimus ad vos. ⁊ facietꝭ nobis
oē qđ placuerit vobis. Et factū ē cū dies craſti
nus veniſſet: cōſtituit ſaul populū in tres ꝑtes
Et ingreſſus ē media caſtra in vigilia matuti/
na. ⁊ percuſſit āmon vſqꝫ dū incaleſceret dies
reliq aūt ſunt diſperſi ita vt nō relinqrēt ex eis
duo pariter. Et ait ppl's ad ſamuelē. Quis eſt
iſte q dixit: ſaul nō regnabit ſuꝑ nos? Date vi
ros ⁊ interficiem9 eos. Et ait ſaul. Nō occidet
qſqꝫ in die hac: qꝛ hodie fecit dñs ſalutē in iſrl'.
Dixit aūt ſamuel ad populū. Venite et eamus
in galgala. ⁊ innouemus ibi regnū. Et perexit
oīs ppl's in galgala ⁊ fecerūt ibi regē ſaul corā
dño in galgala. Et imolauerūt ibi victimas pa
cificas corā dño. Et letatus eſt ibi ſaul ⁊ cuncti
viri iſrahel nimis. XII

Dixit autē ſamuel ad vniuerſū iſrahel.
Ecce audiui vocē vēſtrā iuxta omnia
que locuti eſtis ad me. ⁊ cōſtitui ſuper
vos regē. Et nunc rex gradit ante vos. Ego
aūt ſenui ⁊ incanui. Porro filij mei vobiſcum
ſūt. Itaqꝫ cōuerſat9 corā vobis ab adoleſcentia
mea vſqꝫ ad hāc diē ecce ꝓſto ſū. Loquimini de
me corā dño ⁊ corā xp̄o ei9: vtrū bouē cuiuſqꝫ
tulerim aut aſinū: ſi quēqꝫ calūniatus ſū: ſi op/
preſſi aliquē: ſi de manu cuiuſqꝫ munus accepi
⁊ cōtēpnā illud hodie reſtituāqꝫ vobis. Et di
xerūt: Nō es calūniatus nos: neqꝫ oppreſſiſti
neqꝫ tuliſti de manu alicuius quippiā. Dixitqꝫ
ad eos: Teſtis ē domin9 aduerſum vos et te/
ſtis chriſtus eius in die hac: qꝛ non inueneritis
in manu mea quippiam. Et dixerūt: Teſtis.
Et ait ſamuel ad populum: Domin9 qui fecit
moyſen ⁊ aaron. ⁊ eduxit pr̄es nr̄os de terra
egypti. adeſt. Nūc ergo ſtate vt iudicio cōten
dam aduerſū vos corā dño: de omnib9 miſeri/
cordijs dñi q̄s fecit vobiſcū ⁊ cū patrib9 veſtris
quomō iacob ingreſſus eſt in egyptū. ⁊ clama
uerūt patres veſtri ad dñm. ⁊ miſit dñs moy/
ſen ⁊ aaron. ⁊ eduxit pr̄es veſtros de egypto.
⁊ collocauit eos in loco hoc. Qui obliti ſūt dñi
dei ſui ⁊ tradidit eos in manus ſyſare magiſtri
militie aſor. ⁊ in manu philiſtinoꝝ. ⁊ in manu
regis moab. ⁊ pugnauerūt aduerſū eos. Po
ſtea aūt clamauerūt ad dñm ⁊ dixerūt. Pecca/
uimus: qꝛ dereliquim9 dominū. ⁊ ſeruiuimus
baalim ⁊ aſtaroth. Nūc ergo erue nos d' māu
inimicoꝝ noſtroꝝ. ⁊ ſeruiem9 tibi. Et miſit do
minus hierobaal ⁊ badan ⁊ barach ⁊ iepte ⁊ ſa
muel. ⁊ eruit vos de manu inimicoꝝ veſtroꝝ
per circuitū. ⁊ habitaſtis cōfidēter. Videntes
aūt ꝙ naas rex filioꝝ ammon veniſſet aduer/
ſum vos: dixiſtis mihi. nequaqꝫ: ſꝫ rex impa/
bit nobis cū dñs de9 veſter regnaret in nobis
Nūc ergo ꝓſto ē rex vr̄ quē elegiſtis ⁊ petiſtis
Ecce dedit vobis dñs regē. Si timueritꝭ dñm
⁊ ſeruieritis ei. ⁊ audieritis vocē eius: ⁊ nō ex
aſperaueritis os dñi: eritis ⁊ vos ⁊ rex q impe
rat vobis ſequētes dñm deū vr̄m. Si aūt non
audieritis vocē dñi: ſed exaſpaueritis ſermo
nes ei9. erit manus dñi ſuꝑ vos ⁊ ſuꝑ patres
veſtros. Sed ⁊ nūc ſtate ⁊ videte rem iſtā grā
dem quam factur9 ē dñs i cōſpectu veſtro. Nū
qđ nō meſſis triticī eſt hodie. Inuocabo domi
nū ⁊ dabit voces ⁊ pluuias. ⁊ ſcietis ⁊ videbitꝭ
qꝛ grande malū feceritis vobis in cōſpectu dñi
petentes ſuper vos regem. Et clamauit ſamu
el ad dominū. ⁊ dedit dñs voces ⁊ pluuias in il
la die. Et timuit oīs populus nimis dominum
⁊ ſamuelem. Et dixit vniuerſus populus ad ſa
muelem. Ora ꝓ ſeruis tuis ad dñm deū tuum
vt non moriamur. Addidimus enī vniuerſis
peccatis noſtris malū. vt peteremus nobis re
gē. Dixit aūt ſamuel ad populū. Nolite timeꝛ
Vos feciſtis vniuerſum malum hoc. Verūtñ
nolite recedere a tergo dñi. ſed ſeruite dño i oī
corde veſtro. ⁊ nolite declinare poſt vana que
non ꝓderūt vobis: neqꝫ eruent vos. qꝛ vana
ſūt ⁊ non derelinquet dñs populū ſuū ꝓpter no
men ſuū magnū: qꝛ iurauit dñs facere vos ſibi
ppl'm. Abſit aūt a me hoc pctm̄ i dño vt ceſſem
orare ꝓ vobis. ⁊ docebo vos viā bonā ⁊ rectā
Igitꝛ timete dñm ⁊ ſuite ei in veritate. ⁊ ex to/
to corde vr̄o. Vidiſtis enī magnifica q̄ i vobis
geſſerit dñs. Quod ſi ꝑſeueraueritis in malitia: ⁊

vos ⁊ rex veſter pariter peribitis.

XIII

Filius vnius anni erat ſaul cũ regnare cepiſſꝫ: duobus autem annis regnauit ſuper iſrael. Et elegit ſibi ſaul tria milia de iſrael. Et erant cũ ſaul duo milia in machmas ⁊ in mõte bethel. mille aũt cũ ionatha ĩ gabaa beniamin. Porro ceteꝝ populũ remiſit vnũquẽqꝫ in tabernacula ſua. Et ꝑcuſſit ionathas ſtationem philiſtinoꝝ que erat in gabaa. Quod cũ audiſſent philiſtijm. ſaul cecinit buccina in omni terra dicens. Audiant hebrei. Et vniuerſus iſrael audiuit huiuſcemodi famã: ꝑcuſſit ſaul ſtationẽ philiſtinoꝝ. Et erexit ſe iſrael aduerſus philiſtijm. Clamauit ergo populꝰ poſt ſaul in galgala. ⁊ philiſtijm cõgregati ſũt ad ꝓliandũ ꝯtra iſrael. triginta milia curruum ⁊ ſex milia eqtũ. ⁊ reliquũ vulgꝰ ſicut arena q̃ ẽ in littore maris plurima. Et aſcendẽtes caſtrametati ſunt in machmas ad oriẽtem bethauen. Quod cum vidiſſent viri iſrael ſe in arto poſitos afflictus enim erat populus. abſconderũt ſe ĩ ſpeluncis ⁊ in abditis. in petris quoqꝫ ⁊ in antris ⁊ in ciſternis. Hebrei aũt trãſierũt iordanem in terrã gad ⁊ galaad. Cũqꝫ adhuc eſſet ſaul ĩ galgala. vniuerſus pplˢ ꝑterritꝰ eſt q ſequebatur eũ. ⁊ expectauit ſeptẽ diebus iuxta placitũ ſamuelis. ⁊ non venit ſamuel in galgala. Dilapſuſqꝫ eſt populus ab eo. Ait ergo ſaul. Afferte mihi holocauſtũ ⁊ pacifica. ⁊ obtulit holocauſtũ. Cũqꝫ cõpleſſet offerens holocauſtum. ecce ſamuel veniebat. ⁊ egreſſus eſt ſaul obuiam ei vt ſalutaret eũ. Locutuſqꝫ eſt ad eũ ſamuel. Quid feciſti. Rñdit ſaul. Quia vidi ꝙ populus dilaberet̃ a me. ⁊ tu non veneras iuxta placitos dies. Porro philiſtijm cõgregati fuerant in machmas. dixi. Nũc deſcendent philiſtijm ad me in galgala. ⁊ faciẽ domini non placaui. Neceſſitate cõpulſus: obtuli holocauſtũ domino. Dixitqꝫ ſamuel ad ſaul. Stulte egiſti nec cuſtodiſti mandata domini dei tui q̃ ꝓcepi tibi. Quod ſi non feciſſes: iã nũc ꝓparaſſet dominꝰ regnũ tuũ ſuper iſrael in ſempiternũ. Sed nequaq̃ꝫ regnũ tuũ vltra conſurget. Queſiuit dñs ſibi viꝝ iuxta cor ſuum. ⁊ ꝓcepit ei dñs vt eẽt dux ſup pplm ſuũ. eo ꝙ nõ ſeruaueris que ꝓcepit dñs. Surrexit aũt ſamuel. ⁊ aſcendit de galgalis in gabaa beniamin. ⁊ reliq ppli aſcẽderũt poſt ſaul obuiã populo qui expugnabãt eos venientes de galgala in gabaa in colle beniamin. ⁊ recenſuit ſaul pplm q inuẽti fuerãt cũ eo quaſi ſexcẽtos viros. ⁊ ſaul ⁊ ionathas filiꝰ eiꝰ ppluſqꝫ q inuẽtꝰ fuerat cũ eis erat in gabaa beniamin. Porro philiſtijm conſederãt ĩ machmas. ⁊ egreſſi ſũt ad ꝓliandũ de caſtris philiſtinoꝝ tres cunei. Vnus cuneus pergebat contra viam effraim ad terram ſaul. Porro alius ingrediebatur ꝑ viam bethoron. Tertius autẽ verterat ſe ad iter termini in terra ſabaa: imminentis vallis ſeboim contra deſertum. Porro faber ferrarius non inueniebat̃ in omni terra iſrael. Cauerãt enim philiſtijm: ne forte facerent hebrei gladium aut lanceam. Deſcẽdebat ergo omnis iſrael ad philiſtijm vt acueret vnuſquiſqꝫ vomerem ſuum ⁊ ligonem ⁊ ſecurim ⁊ tridentem ⁊ ſarculũ. Retuſe itaqꝫ erãt acies vomeꝝ ⁊ ligonũ ⁊ tridentiũ ⁊ ſecuriũ vſqꝫ ad ſtimulũ corrigẽdũ. Cũqꝫ veniſſet dies ꝓlij nõ ẽ inuentꝰ enſis ⁊ lãcea in manu totius populi q erat cũ ſaul ⁊ ionatha. excepto ſaul ⁊ ionatha filio eiꝰ. Egreſſa eſt aũt ſtatio philiſtijm vt trãſcẽderet in machmas.

XIIII

Et accidit in quadã die vt diceret ionathas filius ſaul ad adoleſcentem armigeꝝ ſuũ. Veni ⁊ tranſeamus ad ſtationem philiſtinoꝝ que eſt trans locũ illũ. Patri aũt ſuo hoc ipm nõ indicauit. Porro ſaul morabat̃ ĩ extrema parte gabaa ſub malogranato que erat in agro gabaa. Et erat populus cũ eo quaſi ſexcẽtoꝝ virorum. Et achias filiꝰ achitob fratris ichabod filij phinees q ortus fuerat ex heli ſacerdote dñi in ſylo portabat ephot. Sed ⁊ populus ignorabat quo iſſet ionathas. Erãt aũt inter aſcẽſus ꝑ quos nitebat̃ ionathas trãſire ad ſtationem philiſtinoꝝ eminẽtes petre ex vtraqꝫ parte. ⁊ quaſi in modum dentiũ ſcopuli hinc inde prerupti. Nomẽ vni boſes. ⁊ nomẽ alteri ſene. Vnus ſcopulus ꝓminẽs ad aqlonẽ ex aduerſo machmas. ⁊ alter ad meridiẽ cõtra gabaa. Dixit aũt ionathas ad adoleſcẽtẽ armigeꝝ ſuũ. Veni trãſeamꝰ ad ſtationem incircũciſoꝝ hoꝝ. ſi forte faciat dñs ꝓ nobis. q: nõ ẽ dño difficile ſaluare vel in multis vel in paucis. Dixitqꝫ ei armiger ſuꝰ. Fac oia q̃ placent aĩo tuo. Perge quo cupis. ⁊ ero tecũ vbicũqꝫ volueris. Et ait ionathas. Ecce nos tranſimꝰ ad viros iſtos. Cũqꝫ apparuerimꝰ eis. ſi talit̃ locuti fuerint ad nos. manete donec veniamus ad vos ſtemus in loco noſtro: nec aſcẽdamus ad eos. Si aũt dixerint aſcẽdite ad nos: aſcendamꝰ ad eos: q: tradidit eos dñs in manibꝰ noſtris. Hoc erit nobi ſignũ. Apparuit igit̃ vterqꝫ ſtationi philiſtinoꝝ. Dixeruntqꝫ philiſtijm En hebrei egrediunt̃ de cauernis in qbꝰ abſcõditi fuerãt. Et locuti ſũt viri de ſtatiõe ad ionathã

than ⁊ ad armigerū eius. dixerūtqꝫ. Aſcendite
ad nos: ⁊ oſtēdemus vobis reꝫ. Et ait ionathas
ad armigerū ſuū. Aſcendamus. Sequere me.
Tradidit. n. dñs eos i manus iſrl'. Aſcēdit aūt
ionathas manibus ⁊ pedibꝰ reptās. ⁊ armiger
eius poſt eū. Itaqꝫ cū vidiſſent faciem ionathe
alij cadebāt an̄ ionathan: alios armiger eius in
terficiebat. ſequens eū. Et facta eſt plaga prima
quā pcuſſit ionathas ⁊ armiger eius qſi viginti
viroꝝ: in media pte iugeris: quam par boū, in
die arare conſueuit. Et factuꝫ eſt miraculum in
caſtris ⁊ p agros. Sed ⁊ oīs ppl's ſtationis eo
rum q ierant ad p̄dandū obſtupuit. ⁊ cōturbata
ſunt caſtra. Et accidit qſi miraculum a deo. Et
reſpexerūt ſpeculatores ſaul q erāt in gabaa be
niamin. ⁊ ecce multitudo proſtrata. ⁊ huc illuc/
qꝫ diffugiens. Et ait ſaul populo qui erat cum
eo. Reqrite ⁊ videte quis abierit ex nobis. Cū
qꝫ reqſiſſent. repertū eſt non adeſſe ionathan ⁊
armigerū eius. Et ait ſaul ad achiam. Applica
archam dñi. Erat. n. ibi archa dñi in die illa cū
filijs iſrael. Cūqꝫ loq̄ret ſaul ad ſacerdotem. tu
multus magnꝰ exortus ē in caſtris philiſtinoꝝ
Creſcebatqꝫ paulatim. ⁊ clarius reſonabat. Et
ait ſaul ad ſacerdotem. Cōtrahe manum tuam.
Cōclamauit ergo ſaul ⁊ oīs ppl's qui erat cū eo
⁊ venerunt vſqꝫ ad locum certaminis. Et ecce
v̄ſus fuerat gladius vniuſcuiuſqꝫ ad ꝓximuꝫ
ſuū. ⁊ cedes magna nimis. Sed ⁊ hebrei q fue
rant cum philiſtijm heri ⁊ nudiuſtertius aſcen
derantqꝫ cū eis in caſtris. reuerſi ſunt vt eſſent
cum iſrael ⁊ his qui erant cum ſaul ⁊ ionathan
Oēs quoqꝫ iſrahelite qui ſe abſconderāt i mō/
te effraim audiētes q fugiſſent philiſtei: ſocia/
uerūt ſe cū ſuis in p̄lio. Et erant cū ſaul quaſi d
cem milia virorum: ⁊ ſaluabit dñs deus iſrael.
in die illa. Pugna autē puenit vſqꝫ ad betha/
uen. Et viri iſrl' ſociati ſunt ſibi in die illa. Ad
iurauit aūt ſaul ppl'm dicēs. Maledictus vir q
comederit panē vſqꝫ ad veſperam donec vlci/
ſcar de inimicis meis. Et non manducauit vni
uerſus populus panē. Omneſqꝫ terre vulgus
venit in ſaltū: i quo erat mel ſup faciēꝫ agri. In
greſſus eſt itaqꝫ ppl's ſaltum. ⁊ apparuit fluēs
mel: nulluſqꝫ applicuit manū ad os ſuū. Time
bat enī populus iuramentuꝫ. Porro ionathas
nō audierat cū adiuraret pater eius populū. Ex
tenditqꝫ ſūmitatē v̄ge quā habebat in manu ⁊
intinxit in fauū mellis. Et conuertit manū ſuaꝫ
ad os ſuū. ⁊ illuminati ſunt oculi eius. Reſpon
denſqꝫ vnꝰ d populo ait. Iure iurando cōſtrin
xit pater tuus populum dicens. Maledictꝰ vir
q comederit panē hodie. Defecerat āt populꝰ
Dixitqꝫ ionathas. Turbauit pr̄ meus terram
Vidiſtis ipſi q: illuminati ſunt oculi mei. eo q
guſtaueri paululū de melle iſto: quāto magis ſi
comediſſet ppl's de p̄da inimicoꝝ ſuorū quam
repperit. Nōne maior plaga facta fuiſſet i phi
liſtijm. Percuſſerunt ḡ in die illa philiſteos a
machmis vſqꝫ i haialon. Defatigatꝰ ē aūt ppl's
nimis. ⁊ verſus ad predā tulit oues ⁊ boues ⁊
vitulos. ⁊ mactauerūt i terra. Comeditqꝫ po/
pulꝰ cū ſanguine. Nūciauerūt aūt ſauli dicētes
q ppl's peccaſſet dño comedēs cum ſanguine.
Qui ait. Preuaricati eſtis. Voluite ad me iā
nūc ſaxū grande. Et dixit ſaul. Diſpgamini in
vulgꝰ ⁊ dicite eis vt adducat ad me vnuſqſqꝫ
bouē ſuū ⁊ arietē. ⁊ occidite ſuper iſtud ⁊ veſci
mini ⁊ nō peccabitis domino comedētes cum
ſanguine. Adduxit itaqꝫ oīs ppl'us vnuſqſqꝫ
bouē in manu ſua vſqꝫ ad noctē. ⁊ occiderunt
ibi. Edificauit aūt ſaul altare domino. Tūcqꝫ
primuꝫ cepit edificare altare domino. Et dixit
ſaul. Irruamus ſuper philiſteos nocte. et va/
ſtemus eos vſqꝫ dū illuceſcat mane: nec relin/
quamus ex eis viꝝ. Dixitqꝫ populus. Omne
quod bonū tibi videt̄ in oculis tuis. fac. Et ait
ſacerdos. Accedamus huc ad deū. Et conſulu
it ſaul dominū dicens. Nū pſequar philiſtijm
Si trades eos in manu iſrael. Et nō reſpōdit
ei in die illa. Dixitqꝫ ſaul. Applicate huc vni/
uerſos angulos populi ⁊ ſcitote ⁊ videte p quē
acciderit hoc peccatū hodie. Viuit dñs ſaluator iſ
rael. q: ſi per ionathan filiū meū factū ē. abſqꝫ
retractatōe morieť. Ad qḋ nullꝰ cōtradixit ei d
oī populo. Et ait ad vniuerſū iſrael. Separa/
mini vos in partē vnaꝫ: ⁊ ego cū ionatha filio
meo ero in parte altera. Reſponditqꝫ populus ad
ſaul. Qḋ bonum tibi videt̄ in oculis tuis. fac.
Et dixit ad dominū deū iſrael. Domine deus
iſrl' da iudiciū: qd ē q non reſpōderis ſuo tuo ho
die. Si in me aut in ionatha filio meo ē iniqui/
tas hec da oſtenſionē. Aut ſi hec iniqtas ē i po
pulo tuo. da ſanctitatē. Et deꝓhenſus eſt iona
thas ⁊ ſamuel: ppl's āt exiuit. Et ait ſaul. Mit
tite ſortem inter me ⁊ inter ionathan filiū meū.
Et captus eſt ionathas. Dixit aūt ſaul ad iona
thā. Indica mihi qd feceris. Et indicauit ei io
nathas ⁊ ait. Guſtans guſtaui in ſummitate
virge que erat in manu mea paululum mellis
Et ecce ego morior. Et ait ſaul. Hec faciat mi
hi deꝰ. ⁊ hec addat: q: morte morieris ionatha
Dixitqꝫ populus ad ſaul. Ergo ne ionathas
morieť. q: fecit ſalutem hanc magnam in iſrael

Hoc nephas ē. Viuit dominꝰ: ſi ceciderit ca/
pillus de capite eiꝰ i terrā: q2 cū deo opatꝰ ē ho
die. Liberauit ḡ ppl's ionathan vt nō moreret̄.
Receſſitq3 ſaul: nec pſecutꝰ ē philiſtijm. Por
ro philiſtijm abierūt in loca ſua. Et ſaul confir
mato regno ſuper iſrael pugnabat p circuitum
aduerſū oēs inimicos eius. ꝯtra moab ⁊ filios
āmon ⁊ edom ⁊ reges ſoba ⁊ philiſteos. ⁊ quo
cūq3 ſe verterat ſupabat. Cōgregatoq3 exerci
tu pcuſſit amalech. et eruit iſrl' de manu vaſta
toꝝ eiꝰ. Fuerūt aūt filij ſaul: ionathas ⁊ ieſui
⁊ melchiſua. Et noia duaꝝ filiaꝝ eiꝰ nomen p
mogenite merob. ⁊ nomen minoris michol. ⁊
nomen vxoris ſaul achinoem filia achimaas.
Et nomen pncipis militie eius abner filiꝰ ner
patruelis ſaul. Porro cis fuit pater ſaul. ⁊ ner
pater abner filius abiel. Erat aūt bellū potēs
aduerſū philiſteos: oibus diebus ſaul. Nam
quēcūq3 viderat ſaul viꝝ fortē ⁊ aptū ad ꝓliū:
ſociabat eū ſibi. XV

Et dixit ſamuel ad ſaul. Me miſit dn̄s
vt vngerem te in regem ſuper populū
eius iſrl'. Nūc ergo audi vocē domini
Hec dicit dn̄s exercituū. Recēſui q̄cūq3 fecit
amalech iſraheli quomodo reſtitit ei in via cū
aſcenderet de egypto. Nūc ergo vade ⁊ percu
te amalech. ⁊ demolire vniuerſa eiꝰ. Nō par/
cas ei ⁊ nō ꝯcupiſcas ex rebꝰ ip̄ius aliqd. ſ3 inter
fice a viro vſq3 ad mulierem. ⁊ paruulum atq3
lactantem. bouē ⁊ ouē. camelū ⁊ aſinū. Prece
pit itaq3 ſaul populo. ⁊ recenſuit eos q̄ſi agnos
ducenta milia peditum. ⁊ decē milia viroꝝ
iuda. Cūq3 veniſſet ſaul vſq3 ad ciuitatē ama/
lech: tetendit inſidias in torrente. Dixitq3 ſaul
cineo. Abite. recedite. atq3 diſcedite ab ama/
lech: ne forte inuoluam te cum eo. Tu enim fe
ciſti miſericordiam cū oibus filijs iſrael: cum
aſcenderent de egypto. Et receſſit cineus d' me
dio amalech. Percuſſitq3 ſaul amalech ab eui
la: donec venias ſur que eſt e regione egypti.
Et apprehendit agag regem amalech viuum.
Omne aūt vulgus interfecit in ore gladij. Et
pepercit ſaul ⁊ ppl's agag. ⁊ optimis gregibus
ouiū ⁊ armentoꝝ ⁊ veſtibꝰ ⁊ arietibꝰ ⁊ vniuer
ſis que pulchra erant. nec voluerūt diſperdere
ea. Quicqd ergo vile fuit ⁊ reprobū: hoc demo
liti ſūt. Factū ē aūt verbū dn̄i ad ſamuel dicens
Penitet me q2 cōſtituerim ſaul regē. q2 dereli
qt me. ⁊ verba mea ope nō ipleuit. Cōtriſtatuſ
q3 ē ſamuel. ⁊ clamauit ad dn̄m tota nocte. Cū
q3 d' nocte ſurrexiſſet ſamuel vt iret ad ſaul ma
ne: nūciatū eſt ſamueli eo q2 veniſſet ſaul in car
melū. ⁊ erexiſſet ſibi fornicem triūphalem. ⁊ re
uerſus tranſiſſet: deſcēdiſſetq3 in galgala. Ve
nit ergo ſamuel ad ſaul. ⁊ ſaul offerebat holo/
cauſtum dn̄o de initijs predaꝝ que attulerat ex
amalech. Et cum veniſſet ſamuel ad ſaul. dixit
ei ſaul. Benedictus tu domino. Impleui ver
bū domini. Dixitq3 ſamuel. Et que ē hec vox
gregū q̄ reſonat i auribꝰ meis. ⁊ armētoꝝ quā
ego audio. Et ait ſaul. De amalech adduxerūt
ea. Pepercit eni ppl's melioribꝰ ouibus ⁊ ar/
mentis vt imolarent̄ dn̄o deo tuo: reliqua vo
occidimus. Ait aūt ſamuel ad ſaul. Sine me ⁊
indicabo tibi que locutus ſit dominꝰ ad me no/
cte. Dixitq3 ei. Loquere. Et ait ſamuel. Non
ne cū paruulus eſſes i oculis tuis. caput in tri/
bubus iſrael factus es. Vnxitq3 te dn̄s in regē
ſup iſrael ⁊ miſit te dn̄s in viā. ⁊ ait. Vade ⁊ in/
terfice peccatores amalech ⁊ pugnabis contra
eoſ vſq3 ad internitionē eoꝝ. Quare ḡ nō au/
diſti vocē dn̄i. ſed verſus ad predā es. ⁊ feciſti
malū in oculis dn̄i. Et ait ſaul ad ſamuelē. Im
mo audiui vocē dn̄i. ⁊ ambulaui in via p quā
miſit me dominus. ⁊ adduxi agag regem ama
lech. ⁊ amalech interfeci. Tulit aūt de pda po/
pulus oues ⁊ boues pmitias eoꝝ que ceſa ſunt
vt imolet dn̄o deo ſuo in galgalis. Et ait ſamu
el. Nūqd vult dominus holocauſta aut victi/
mas ⁊ nō potius vt non obediat̄ voci domini.
Melior ē enim obediētia q̄3 victime. ⁊ auſcul
tare magis q̄3 offerre adipē arietū: quoniā qua
ſi peccatū ariolandi eſt repugnare. ⁊ quaſi ſcelus
idolatrie nolle acquieſcere. Pro eo ergo q2 ab
ieciſti ſermonem domini: abiecit te dn̄s ne ſis
rex. Dixitq3 ſaul ad ſamuelem. Peccaui. q2 p
uaricatus ſū ſermonē domini. ⁊ verba tua. ti/
mens ppl'm. ⁊ obediens voci eoꝝ. Sed nunc
porta queſo peccatū meū. ⁊ reuertere mecū vt ado
rē dn̄m. Et ait ſamuel ad ſaul. Nō reuertar te
cū. q2 pieciſti ſermonē dn̄i: ⁊ piecit te dn̄s. ne
ſis rex ſup iſrael. Et ꝯuerſus eſt ſamuel vt abi
ret. Ille aūt apprehendit ſūmitatē pallij eiꝰ que
⁊ ſciſſa eſt. Et ait ad eū ſamuel. Scidit dn̄s re/
gnū iſrael a te hodie. ⁊ tradidit illud proximo tuo
meliori te. Porro triūphator in iſrael non par
cet. ⁊ penitudine non flectet̄. Neq3 eni homo
ē vt agat pniam. At ille ait. Peccaui. S3 nūc
honora me corā ſenioribꝰ ppl'i mei ⁊ corā iſrael
⁊ reuertere mecū vt adorē dn̄m deū tuum. Re
uerſus ergo ſamuel. ſecutus ē ſaulē. Et adora
uit ſaul dn̄m. Dixitq3 ſamuel. Adducite ad me
agag regem amalech. Et oblatus eſt ei agag
pinguiſſimꝰ tremens. Et dixit agag. Siccine

ſeparat amara mors. Et ait ſamuel. Sicut fecit
abſqꝫ liberis mulieres gladius tuus: ſic abſqꝫ
liberis erit inter mulieres mater tua. Et in fru/
ſta concidit eum ſamuel corā dn̄o in galgalis
Abijt aūt ſamuel in ramatha: ſaul vero aſcen/
dit in domum ſuā in gabaa. Et nō vidit ſamuel
vltra ſaul vſqꝫ in diē mortis ſue. Verūtamen
lugebat ſamuel ſaul: qm̄ dn̄m penitebat ꝙ
ꝯſtituiſſet regē ſaul ſuper iſrael. XVI.

DIxitqꝫ dn̄s ad ſamuelē. Vſqꝫquo tu lu
ges ſaul: cū ego ꝓiecerim eū ne regnet
ſuper iſrael. Imple cornu tuum oleo: ⁊
veni vt mittā te ad iſai bethleemiten. Prouidi
enim in filijs eius mihi regem. Et ait ſamuel.
Quō vadam. Audiet enim ſaul. ⁊ interficiet
me. Et ait dominus: Vitulum de armento tol
les in manu tua ⁊ dices. Ad imolandū dn̄o
veni. Et vocabis iſai ad victimā. Et ego oſtē/
dam tibi qd facias: ⁊ vnges quecūqꝫ mōſtrauero
tibi. Fecit ġ ſamuel ſicut locutus eſt ei domi/
nus. Venitqꝫ in bethleē. Et ām irati ſūt ſenio/
res ciuitatis. occurrentes ei. Dixeruntqꝫ. Pa
cificus ne eſt ingreſſus tuus. Et ait. Pacificꝰ
Ad imolandū dn̄o veni. Sanctificamini: ⁊
venite mecū vt imolē. Scificauit ergo iſai ⁊ fi/
lios eius. ⁊ vocauit eos ad ſacrificiū. Cumqꝫ in
greſſi eſſent. vidit heliab ⁊ ait. Nū corā dn̄o
eſt chriſtꝰ eius. Dixit dominꝰ ad ſamuelē. Ne
reſpicias vultū eius. neqꝫ altitudinē ſtature eiꝰ
qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitū hoīs ego iudico.
Homo enī videt ea q̄ parēt. dominus aūt intuet
cor. Et vocauit iſai aminadab ⁊ adduxit eū co/
rā ſamuel. Qui dixit. Nec hunc elegit dominꝰ
Adduxit aūt iſai ſamma. de quo ait. Etiā hunc
nō elegit dominꝰ. Adduxit itaqꝫ iſai ſeptē filios
ſuos corā ſamuel. Et ait ſamuel ad iſai. Nō ele
git dominꝰ ex iſtis. Dixitqꝫ ſamuel ad iſai. Nū
qd iam cōpleti ſunt filij. Qui reſpōdit. Adhuc
reliquus ē paruulus. ⁊ paſcit oues. Et ait ſamu/
el ad iſai. Mitte. ⁊ adduc eū. Nec enim diſcū
bemus priuſqꝫ huc ille veniat. Miſit ergo ⁊ ad
duxit eum. Erat aūt rufus ⁊ pulcher aſpectu de
coraqꝫ facie. Et ait dn̄s. Surge ⁊ vnge eum.
Ipſe ē enī. Tulit ergo ſamuel cornu olei. ⁊ vn
xit eū in medio fratrū eiꝰ. Et directus eſt ſpiritꝰ
dn̄i a die illa in dauid. ⁊ deinceps. Surgēſqꝫ ſa
muel abijt in ramatha. Spūs aūt domini receſ
ſit a ſaul: ⁊ exagitabat eum ſpiritus nequā a do
mino. Dixeruntqꝫ ſerui ſaul ad eum. Ecce ſpi
ritus dn̄i malus exagitat te. Iubeat dn̄s nr̄ rex.
⁊ ſerui tui q corā te ſunt. querēt hoīem ſcientem
pſallere cithara vt qū arripuerit te ſpūs domini
malus. pſallat manu ſua. ⁊ leuius feras. Et ait
ſaul ad ſeruos ſuos. Prouidete ergo mihi alt
quē bene pſallētē. ⁊ adducite eū ad me. Et re/
ſpōdēs vnꝰ de pueris ait: Ecce vidi filium iſai
bethleemitē ſciētē pſallere. ⁊ fortiſſimū robore
⁊ virū bellicoſū. ⁊ ꝓrudētē in verbis. ⁊ virum
pulchrū ⁊ dn̄s ē cū eo. Miſit ergo ſaul nūcios
ad iſai dicēs: Mitte ad me dauid filiū tuū qui ē
in paſcuis: Tulit itaqꝫ iſai aſinum plenū pani/
bus ⁊ lagenā vini. ⁊ hedū de capris vnū. ⁊ mi
ſit per manū dauid filij ſui ſauli. Et venit da/
uid ad ſaul. ⁊ ſtetit coram eo. At ille dilexit eū
nimis ⁊ factus eſt eius armiger. Miſitqꝫ ſaul
ad iſai dicens: Stet dauid in cōſpectu meo In
uenit enī grām in oculis meis. Igit̄ qñcunqꝫ
ſpūs domini malꝰ arripiebat ſaul dauid tolle/
bat citharam ⁊ percutiebat manu ſua: ⁊ refocil
labatur ſaul: ⁊ leuius habebat. Recedebat enī
ab eo ſpiritꝰ malus. XVII

COngregantes aūt philiſtijm agmina
ſua in preliū: cōuenerūt in ſochot iude
⁊ caſtrametati ſūt inter ſochot ⁊ azecha
in finibus domim. Porro ſaul ⁊ viri iſrahel
congregati: venerunt in valle terebinthi ⁊ di/
rexerūt aciem ad pugnandū contra philiſtijm
Et philiſtijm ſtabāt ſuper montē ex parte hac:
⁊ iſrael ſtabat ſupra mōtē ex altera pte: valliſqꝫ
erat inter eos. Et egreſſus ē vir ſpurius de ca
ſtris philiſtinoꝝ noīe goliath de geth: altitudi/
nis ſex cubitoꝝ ⁊ palmo. ⁊ caſſis erea ſuper ca
put eiꝰ ⁊ lorica hamata induebat̄. Porro pon/
dus lorice eiꝰ qnqꝫ milia ſicloꝝ eris erat ⁊ ocre
as ereas habebat in cruribꝰ. ⁊ clypeꝰ ereus te/
gebat humeros eiꝰ. Haſtile aūt haſte eiꝰ erat
quaſi liciatoriū texentiū. Ipſū aūt ferrum haſte
eius ſexcētos ſiclos habebat ferri. Et armiger
eius antecedebat eū. Stāſqꝫ clamabat aduerſū
phalangas iſrl̄. ⁊ dicebat eis. Quare veniſtis
parati ad preliū: Nūqd ego nō ſū philiſteus et
vos ſerui ſaul: Eligite ex vobis virum: ⁊ de/
ſcendat ad ſingulare certamē. Si quiuerit pu/
gnare mecū. ⁊ percuſſerit me: erimꝰ vobis ſui
Si aūt ego ꝑualuero ⁊ ꝑcuſſero eum: vos ſui
eritis. ⁊ ſeruietis nobis. Et aiebat philiſteus
Ego exprobaui agminibꝰ iſrael hodie. Date
mihi viꝝ. ⁊ ineat mecum ſingulare certamen.
Audiens aūt ſaul ⁊ omnes iſrahelite ſmones
philiſtei huiuſcemodi: ſtupebant ⁊ metuebant
nimis. Dauid autē erat filiꝰ viri effratei d̄ quo
ſupra dictū eſt de bethleē iuda cui nomen erat
iſai: q habebat octo filios. ⁊ erat vir in diebus
ſaul ſenex ⁊ grādeuꝰ inter viros. Abierūt autē

tres filij eius maiores poſt ſaul in prelium. Et
noïa triū filioꝝ eius q̄ pcerūt ad bellū: heliab
ꝑmogenitus. et ſecūdus aminadab. tertius q̄ꝫ
ſamma. Dauid aūt erat minimꝰ. Tribus ḡ ma
ioribus ſecutꝭ saulē: abijt dauid et reuerſus ē a
ſaul vt paſceret gregē p̄ris ſui i bethleē. Pꝛo
cedebat vo philiſteus mane et veſpe et ſtabat
quadraginta diebus. Dixit aūt iſai ad dauid fi
lium ſuū. Accipe f̄ribus tui ephi polēte et decē
panes iſtos. et curre in caſtra ad fratres tuos.
et decē formellas caſei. has deferes ad tribunū
Et f̄res tuos viſitabis ſi recte agāt et cū qbꝰ oꝛ
dinati ſunt diſce. Saul aūt et illi et oēs filij iſra
el in valle terebinthi pugnabant aduerſū phili
ſthijm. Surrexit itaqꝫ dauid mane. et cōmenda
uit gregem cuſtodi et onuſtus abijt ſicut pꝛece
perat ei iſai. Et venit ad locuꝫ magala et ad ex
ercitum. qui egreſſus ad pugnam vociferatus
erat in certamine. Direxerat enim aciem iſrael
ſed et philiſthijm ex aduerſo fuerāt ꝑparati. De
relinquēs ergo dauid vaſa q̄ attulerat ſub ma
nu cuſtodis ad ſarcinas. cucurrit ad locū certa
minis. et interrogabat ſi omnia recte agerent
erga fratres ſuos. Cūqꝫ adhuc ille loqueretur
eis apparuit vir ille ſpuriꝰ aſcēdēs goliad noie
philiſteus de geth: de caſtris philiſtinoꝝ. Et
loquēte eo hec eadē vba audiuit dauid. Oēs
aūt iſrahelite cum vidiſſent viꝝ fugerunt a facie
eius. timētes eū valde. Et dixit vnuſqſpiā de
iſrael. Nū vidiſti viꝝ hunc q̄ aſcendit. Ad ex
pꝛobrandum eni iſrael aſcendit. Viꝝ ḡ q̄ per/
cuſſerit eū. ditabit rex diuitijs magnis. ⁊ filiam
ſuā dabit ei. et domū p̄ris eius faciet abſqꝫ tri/
buto in iſrael. Et ait dauid ad viros q̄ ſtabant
ſecū dicens. Quid dabit̄ viro q̄ ꝑcuſſerit phili
ſteū hunc. et tulerit oppꝛobꝛiū de iſrael. Quis
ē eni hic philiſteus incircūciſus q̄ expꝛobrauit
aciē dei viuētis. Referebat aūt ei ppl's eundeꝫ
ſmonēꝫ dicens. Hec dabunt̄ viro q̄ ꝑcuſſerit
eum. Qd̄ cū audiſſet heliab frater eius maioꝛ
loquente eo cū alijs: iratus ē cōtra dauid. et ait
Quare veniſti et q̄re dereliq̄ſti pauculas oues
illas in deſerto. Ego noui ſuperbiam tuam et
nequitiam cordis tui: qꝛ vt videres pliū deſcen
diſti. Et dixit dauid. Quid feci. Numqd̄ non
verbū eſt. Et declinauit paululū ab eo ad aliū.
Dixitqꝫ eundem ſmonē. Et r̄ndit ei populus
verbum ſicut ꝓus. Audita ſunt autem verba
q̄ locutus ē dauid. et annūciata in ꝯſpectu ſaul
Ad quē cū fuiſſet adductus locutus ē ei. Non
ꝯcidat cor cuiuſq̄ꝫ i eo. Ego ſeruus tuus vadā
et pugnabo aduerſus philiſteū. Et ait ſaul ad
dauid. Nō vales reſiſtere philiſteo iſti nec ꝑpu
gnare aduerſus eum: quia puer es. Hic autē
vir bellatoꝛ eſt ab adoleſcentia ſua. Dixitqꝫ da
uid ad ſaul. Paſcebat ſeruus tuꝰ patrꝭ ſui gre
gem. ⁊ veniebat leo. vel vꝛſus ⁊ tollebat arietē
de medio gregis. ⁊ perſequebar eos ⁊ percutie
bam. eruebāqꝫ de oꝛe eoꝝ. Et illi cōſurgebant
aduerſum me. ⁊ appꝛehendebam mentum eo/
rum ⁊ ſuffocabā interficiebāqꝫ eos. Nā ⁊ leo/
nē ⁊ vꝛſū interfeci ego ſeruus tuus. Erit igit̄ ⁊
philiſteus hic incircūciſus quaſi vnus ex eis.
Nūc vadā ⁊ auferā oppꝛobꝛium populi. Quo
niā q̄s ē iſte philiſteꝰ incircūciſus: q̄ auſus ē male/
dicere exercitui dei viuentis. Et ait dauid. Do
minus q̄ eripuit me de manu leonis ⁊ de ma/
nu vꝛſi ipē me liberabit de manu philiſtei huiꝰ.
Dixit aūt ſaul ad dauid. Vade ⁊ dominꝰ tecuꝫ
ſit. Et induit ſaul dauid veſtimentis ſuis. ⁊ i/
poſuit galeam ereā ſuper caput eius. ⁊ veſtiuit
eū loꝛica. Accinctus ergo dauid gladio eiꝰ ſuꝑ
veſtē ſuam: cepit tēptare ſi armatus poſſet in/
cedere. Nō eni habebat ꝯſuetudinē. Dixitqꝫ
dauid ad ſaul. Nō poſſū ſic incedere: qꝛ nō vſū
habeo. Et depoſuit ea. Et tulit baculum ſuum
quē ſemꝑ habebat in manibꝰ. ⁊ elegit ſibi quin
qꝫ limpidiſſimos lapides de toꝛrente. ⁊ miſit
eos i perā paſtoꝛalem quam habebat ſecū. ⁊ fū
dam manu tulit. ⁊ proceſſit aduerſum philiſte/
um. Ibat aūt philiſteus incedens. ⁊ appꝛopin
quans aduerſum dauid. ⁊ armiger eiꝰ ante eū.
Cūqꝫ inſpexiſſet eū philiſteus ⁊ vidiſſet dauid
deſpexit eum. Erat aūt adoleſcens rufus ⁊ pul
cher aſpectu. Et dixit philiſteus ad dauid. Nū
quid ego canis ſum q̄ tu venis ad me cū bacu/
lo. Et maledixit philiſteus dauid in dijs ſuis.
Dixitqꝫ ad dauid. Veni ad me: ⁊ dabo carnes
tuas volatilibus celi ⁊ beſtijs terre. Dixit autē
dauid ad philiſteum. Tu venis ad me cuꝫ gla
dio ⁊ haſta ⁊ clypeo: ego autem venio ad te in
nomine domini exercituū dei agminū iſrael q̄
bus expꝛobraſti hodie. ⁊ dabit te dñs in manu
mea. ⁊ percutiam te. ⁊ auferam caput tuuꝫ a te
Et dabo cadauera caſtroꝝ philiſthijm hodie vo
latilibus celi ⁊ beſtijs terre. vt ſciat omnis ter
ra: qꝛ ē dominus deus in iſrael. ⁊ nouerit vni
uerſa eccleſia hec qꝛ non in gladio nec in haſta
ſaluat dñs. Ipſius eni ē bellū. ⁊ tradet vos in
manus noſtras. Cū ergo ſurrexiſſet philiſteꝰ
⁊ veniret ⁊ appꝛopinquaret cōtra dauid: feſti/
nauit dauid. ⁊ occurrit ad pugnam ex aduerſo
philiſtei. Et miſit manū ſuā in perā. tuliqꝫ la/
pidē ⁊ fūda iecit. ⁊ ꝑcuſſit eū i frōte. ⁊ infixꝰ ē la/

pis in fronte eius: ⁊ cecidit in facie͂ ſuã ſup terã
Preualuitqꝫ dauid aduerſum philiſteum i fun
da ⁊ lapide. ꝑcuſſumqꝫ philiſteũ interfecit. Cũ
qꝫ gladium non haberet in manu dauid: cucur
rit ⁊ ſtetit ſuper philiſteum: ⁊ tulit gladium ei⁹
⁊ eduxit eum de vagina ſua: ⁊ īterfecit eũ. pre
ciditqꝫ caput eius. Videntes autẽ philiſtijm ꝙ
mortuus eſſet fortiſſimus eorũ fugerunt. Et cõ
ſurgens viri iſrael ⁊ iuda vociferati ſunt ⁊ per/
ſecuti ſunt philiſteos vſqꝫ dum venirent in val
lem ⁊ vſqꝫ ad portas accharon. Cecideruntqꝫ
vulnerati de philiſtijm ī via ſarim ⁊ vſqꝫ ad geth
⁊ vſqꝫ ad accharon. Et reuertentes filij iſrahel
poſtqꝫ perſecuti ſunt philiſteos inuaſerũt caſtra
eorum. Aſſumens autẽ dauid caput philiſtei.
attulit illud in ierl'm: arma vero eius poſuit in ta
bernaculo ſuo. Eo autẽ tpe quo viderat ſaul da
uid egredientem contra philiſteũ. ait ad abner
principem militie. De qua ſtirpe deſcendit hic
adoleſcẽs. Dixitqꝫ abner. Viuit anĩa tua rex
ſi noui. Et ait rex. Interroga tu cuius filius ſit
iſte puer. Cũqꝫ regreſſus eſſet dauid percuſſo
philiſteo. tulit eum abner ⁊ introduxit corã ſau
le: caput philiſtei hñtem in manu. Et ait ad eũ
ſaul. De qua progenie es o adoleſcẽs. Dixitqꝫ
dauid. Fili⁹ ſerui tui iſai bethleemite ego ſum.

¶ Capitulum. XVIII

ET factũ eſt cũ ꝯpleſſet loqui ad ſaul. aĩa
ionathe cõglutinata eſt aĩe dauid: ⁊ di/
lexit eũ ionathas q̃ſi aĩam ſuã. Tulitqꝫ
eum ſaul in die illa. ⁊ nõ ꝯceſſit ei vt reuerteret̃
in domum patris ſui. Inierunt autem dauid ⁊
ionathas fedus. Diligebat enim eũ q̃ſi animã
ſuã. Nã expoliauit ſe ionathas tunica qua erat ĩ
dutus. ⁊ dedit eam dauid ⁊ reliqua veſtimenta
ſua vſqꝫ ad gladiũ ⁊ arcum ſuũ. ⁊ vſqꝫ ad bal/
theum. Egrediebat̃ qꝫ dauid ad oĩa quecumqꝫ
miſiſſet eũ ſaul. ⁊ prudenter ſe agebat. Poſuit
qꝫ eum ſaul ſuper viros belli. ⁊ acceptus erat ĩ
oculis vniuerſi populi: maximeqꝫ in ꝯſpectu fa
mulorũ ſaul. Porro cũ reuerteret̃ ꝑcuſſo phili/
ſteo dauid: ⁊ ferret caput eius ĩ hieruſalẽ: egreſ
ſe ſunt mulieres de vniuerſis vrbibus iſrael cã
tantes chorosqꝫ ducentes in occurſum ſaul re/
gis in tympanis letitie ⁊ in ſiſtris. ⁊ p̄cinebãt
mulieres ludentes: atqꝫ dicẽtes. Percuſſit ſa/
ul mille. ⁊ dauid decem milia. Iratus eſt autẽ
ſaul nimis. ⁊ diſplicuit in oculis eius iſte ſermo
Dixitqꝫ. Dederunt dauid decem milia. ⁊ mihi
mille dederunt. Quid ei ſupereſt niſi ſolum re
gnum. Nõ rectis ergo oculis ſaul aſpiciebat da
uid: a die illa ⁊ deinceps. Poſt diẽ autẽ alterã
inuaſit ſpiritus dei malus ſaul. ⁊ ꝓphetauit in
medio domus ſue. Dauid autem pſallebat ma
nu ſua ſicut per ſingulos dies. Tenebatqꝫ ſaul
lanceã ⁊ miſit eam: putans ꝙ ꝯfigere poſſet da
uid cũ pariete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ ſe
cũdo. Et timuit ſaul dauid. eo ꝙ eẽt dñs cũ eo
⁊ a ſe receſſiſſet. Amouit ergo eũ ſaul a ſe. ⁊ fe/
cit eũ tribunũ ſuper mille viros. Et egrediebã
tur ⁊ intrabat in conſpectu populi. In omnib⁹
qꝫ vijs ſuis dauid prudenter agebat. et domi/
n⁹ erat cũ eo. Vidit itaqꝫ ſaul ꝙ prudens eſſet
nimis ⁊ cepit cauere eũ. Omis aũt iſrael ⁊ iuda
diligebat dauid. Ipſe aũt ingrediebat̃ ⁊ egre/
diebat̃ ante eos. Dixitqꝫ ſaul ad dauid. Ecce
filia mea maior merob. ipſam dabo tibi vxorẽ
tãtũmodo eſto vir fortis. ⁊ p̄liare bella domini
Saul aũt reputabat dicẽs. Nõ ſit manus mea in
eo: ſed ſit ſuper eũ man⁹ philiſtinorũ. Ait autẽ
dauid ad ſaul. Quis ego ſũ. aut q̃ eſt vita mea
aut cognatio patris mei in iſrael: vt fiam gener
regis. Factũ eſt aũt temp⁹ cũ deberet dari me/
rob filia ſaul dauid: data eſt hadrieli molathite
vxor. Dilexit aũt dauid michol filiam ſaul alte
ram. Et nũciatũ eſt ſaul. et placuit ei. Dixitqꝫ
ſaul. Dabo eam illi vt fiat ei in ſcandalũ. ⁊ ſit
ſuper eũ man⁹ philiſtinorũ. Dixitqꝫ ſaul ad da
uid. In duab⁹ gener me⁹ eris hodie. Et man/
dauit ſaul ſeruis ſuis. Loquimini ad dauid clã
me dicẽtes. ecce places regi. ⁊ omnes ſerui ei⁹
diligũt te. Nũc ergo eſto gener regis. et locuti
ſũt ſerui ſaul in aurib⁹ dauid omnia verba hec
Et ait dauid. Num parũ videtur vobis generũ
eſſe regis. Ego autẽ ſum vir pauper ⁊ tenuis.
Et renũciauerũt ſerui ſaul dicentes. Huiuſce/
modi verba locutus eſt dauid. Dixit autem ſa
ul. Sic loquimini ad dauid. Non habet rex ſpõ/
ſalia neceſſe niſi tm̃ centũ p̄putia philiſtinorũ
vt fiat vltio de inimicis regis. Porro ſaul co/
gitabat dauid tradere in manus philiſtinorum
Cũqꝫ renũciaſſet ſerui ei⁹ dauid verba que di/
xerat ſaul. placuit ſermo in oculis dauid vt fie/
ret gener regis. Et poſt paucos dies ſurgens
dauid. abijt in accharon cum viris qui ſub eo
erãt ⁊ ꝑcuſſit ex philiſtijm ducẽtos viros. ⁊ at
tulit eorũ p̄putia ⁊ annumerauit ea regi: vt eſſet
gener ei⁹. Dedit itaqꝫ ſaul ei michol filiã ſuam
vxorẽ. Et vidit ſaul. ⁊ intellexit ꝙ dñs eſſet cũ
dauid. Michol aũt filia ſaul diligebat eũ. Et ſa
ul magis cepit timere dauid. Factũ ē ſaul inimi
cus dauid cũctis diebus. Et egreſſi ſũt p̄ncipes
philiſtinorũ. A principio aũt egreſſiõis eorũ pru
dentius ſe gerebat dauid qꝫ oẽs viri ſaul. ⁊ ce/

lebꝛe factū ē nomē eiꝰ nimis. XIX

LOcutus eſt autem ſaul ad ionathan filium ſuum ⁊ ad omnes ſeruos ſuos vt occiderent dauid. Porro ionathas filius ſaul diligebat dauid valde. Et indicauit ionathas dauid dicens. Querit ſaul pater meus occidere te. Quapropter obſerua te queſo mane. ⁊ manebis clam ⁊ abſconderis. Ego autē egrediens ſtabo iuxta patrem meū in agro vbicūqꝫ fuerit. ⁊ ego loquar de te ad patrem meū. ⁊ quodcūqꝫ videro nūciabo tibi. Locutus ē ergo ionathas de dauid bona ad ſaul patrem ſuum. Dixitqꝫ ad eum. Ne pecces rex in ſeruū tuum dauid: quia non peccauit tibi. ⁊ opera eius bona ſunt tibi valde. ⁊ poſuit animā ſuā in manu tua ⁊ percuſſit philiſteū. ⁊ fecit dñs ſalutē magnam vniuerſo iſraheli. Vidiſti ⁊ letatus es. Quare ergo peccas in ſanguine innoxio. interficiens dauid q̄ eſt abſqꝫ culpa. Quod cū audiſſet ſaul: placatus voce ionathe iurauit. Viuit dñs quia nō occidet. Vocauit itaqꝫ ionathas dauid. ⁊ indicauit ei oīa verba hec. Et introduxit ionathas dauid ad ſaul. ⁊ fuit ante eū ſicut erat heri ⁊ nudiuſtertius. Motū ē aūt rurſū bellum. ⁊ egreſſus dauid pugnauit aduerſum philiſtijm percuſſitqꝫ eos plaga magna. ⁊ fugerūt a facie eius. Et factus eſt ſpūs dñi malus in ſaul. Sedebat aūt in domo ſua. ⁊ tenebat lanceā. Porro dauid pſallebat in manu ſua. Niſuſqꝫ eſt ſaul configere dauid lācea in pariete. Et declinauit dauid a facie ſaul. Lancea autem caſſo vulnere perlata eſt in pariete. ⁊ dauid fugit. ⁊ ſaluatꝰ eſt nocte illa. Miſit ergo ſaul ſatellites ſuos nocte in domū dauid vt cuſtodirent eū ⁊ interficeret mane. Quod cū annūciaſſet dauid michol vxoꝛ ſua dicens. niſi ſaluaueris te de nocte hac cras morieris: depoſuit eū per feneſtrā. Porro ille abijt ⁊ aufugit: atqꝫ ſaluatus eſt. Tulit autē michol ſtatuam. ⁊ poſuit eā ſuper lectū. ⁊ pellē piloſam caprarū poſuit ad caput eius. ⁊ operuit eam veſtimentis. Miſit aūt ſaul apparitores q̄ raperent dauid. ⁊ reſpōſū ē q egrotaret. Rurſūqꝫ miſit ſaul nūcios vt viderent dauid dicēs Afferte eū ad me in lecto vt occidat. Cūqꝫ veniſſent nūcij. inuentū eſt ſimulacrū ſuper lectū. ⁊ pellis caprarū ad caput eius. Dixitqꝫ ſaul ad michol. Quare ſic illuſiſti mihi ⁊ dimiſiſti inimicū meū vt fugeret. Et reſpondit michol ad ſaul. Quia ipſe locutus eſt mihi dicens. Dimitte me: alioquin interficiā te. Dauid aūt fugiēs ſaluatus eſt. Et venit ad ſamuel in ramatha. ⁊ nūciauit ei omnia que fecerat ſibi ſaul. Et abierūt ipſe ⁊ ſamuel. ⁊ morati ſunt in naioth. Nūciatū eſt aūt ſauli a dicentibus. Ecce dauid in naioth in ramatha. Miſit ergo ſaul lictores vt raperent dauid. Qui cū vidiſſent cuneū ꝓphetarū vaticinantiū. ⁊ ſamuelem ſtantem ſuper eos factus eſt etiam ſpūs domini in illis. ⁊ ꝓphetare ceperūt etiam ipſi. Quod cū nūciatū eſſet ſauli: miſit ⁊ alios nūcios. Prophetauerūt aūt ⁊ illi Et rurſū miſit ſaul tertios nūcios. q̄ ⁊ ipſi prophetauerūt. Et iratus iracūdia ſaul. abijt etiā ipſe i ramatha. ⁊ venit vſqꝫ ad ciſternā magnā que eſt in ſochot. Et interrogauit. ⁊ dixit. In quo loco ſūt ſamuel ⁊ dauid. Dictūqꝫ ē ei. Ecce in naioth ſūt in ramatha. Et abijt in naioth in ramatha. Et factus eſt etiam ſuper eum ſpiritus domini. ⁊ ambulabat ingrediens. ⁊ prophetabat vſqꝫ dū veniret in naioth in ramatha Et expoliauit etiā ipſe ſe veſtimentis ſuis ⁊ prophetauit cū ceteris corā ſamuel. ⁊ cecinit nudꝰ tota die illa ⁊ nocte. Unde ⁊ exiuit ꝓuerbium Num ⁊ ſaul inter ꝓphetas. XX

FUgit aūt dauid de naioth que eſt in ramatha. veniensqꝫ locutus ē corā ionatha. Quid feci. Que eſt iniquitas mea ⁊ qd peccatū meū in patrē tuū: q2 q̄rit animam meam. Qui dixit ei. Abſit a te. non morieris. Neqꝫ enī faciet pater meꝰ quicq̄ grāde vel paruum niſi prius indicauerit mihi. Nūc ergo celauit a me pater meꝰ ſermonē tm̄ modo. Neq̄q̄ erit iſtud. Et iurauit rurſū dauid. Et ait ille. Scit ꝑfecto pater tuꝰ q̄ inueni gratiam in oculis tuis. ⁊ dicet. Neſciat hoc ionathas ne forte triſtet. Quinimo viuit dñs ⁊ viuit aīa tua. q2 vno tm̄. vt ita dicā. gradu ego morſqꝫ diuidimur. et ait ionathas ad dauid. Quodcunqꝫ dixerit mihi anima tua. faciā tibi. Dixit aūt dauid ad ionathan. ecce calēde ſūt craſtino. ⁊ ego ex more ſedere ſoleo iuxta regem ad veſcendū Dimitte ergo me vt abſcōdar in agro vſqꝫ ad veſperam diei tertie. Si reſpiciēs requiſierit me pater tuus. rn̄debis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleē ciuitatē ſuā. q2 victime ſolēnes ibi ſūt vniuerſis contribulibus ſuis. Si dixerit bene. pax erit ſeruo tuo. Si autē fuerit iratus: ſcito q2 cōpleta ē malicia eiꝰ. Fac ergo miam in ſeruū tuū: q2 fedus domini me famulū tuū tecū inire feciſti. Si aūt ē iniquitas aliqua in me. tu me interfice. ⁊ ad patrem tuū ne introducas me. et ait ionathas. Abſit hoc a me. Neqꝫ. n. fieri pōt: vt ſi certe cognouero cōpletā eē patris mei maliciā ꝯtra te: nō annūciē tibi. Rn̄ditqꝫ dauid ad ionathan. Quis renū-

clabit mihi: si quid forte rn̄derit tibi pater tuus
dure de me: Et ait ionathas ad dauid. Ueni ⁊
egrediamur foras in agrū. Cūq̧ exiſſent am/
bo in agrū: ait ionathas ad dauid. Dn̄e deus
iſrahel ſi inueſtigauero ſn̄iam patris mei craſti
no vel perēdie. ⁊ aliq̄d boni fuerit ſuper dauid
et nō ſtatim miſero ad te et notum tibi fecero:
hec faciat deus ionathe ⁊ hec augeat. Si aūt p/
ſeuerauerit patris mei malicia aduerſū te: reue
labo aurē tuam ⁊ dimittā te vt vadas in pace.
⁊ ſit dominꝰ tecū ſicut fuit cū patre meo. Et ſi
vixero facies mihi miſericordiā dn̄i: ſi vero mor
tuꝰ fuero nō auferes miſericordiā tuā a domo
mea vſq̧ in ſempiternum. Aut ſi nō fecero qū
eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnūquēq̧ de
terra auferat ionathan de domo ſua. et requirat
dn̄s de manu inimicoꝝ dauid. Pepigit ḡ iona
thas fedus cū domo dauid. Et requiſiuit dn̄s de
manu inimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas de
ierare dauid: eo q̧ diligeret illū. Sicut. n. aīaꝫ
ſuā ita diligebat eū. Dixitq̧ ad eum ionathas
Cras calēde ſūt. et requireris. Requiret. n. ſeſſio
tua vſq̧ perendie. Deſcēdes ergo feſtinus et
venies in locū vbi celādus es in die qū opera/
ri licet: et ſedebis iuxta lapidē cui nomē ē ezel.
Et ego tres ſagittas mittā iuxta eū. ⁊ iaciā qua
ſi exercēs me ad ſignū. Mittam q̄z et puer͛ di
cens ei. Uade et affer mihi ſagittas. Si dixe/
ro puero ecce ſagitte intra te ſūt tolle eas: tu ve
ni ad me: q̄ꝛ pax tibi eſt et nihil eſt mali: viuit
dominꝰ. Si aūt ſic locutus fuero puero ecce ſa
gitte vltra te ſūt. vade in pace: q̄ꝛ dimiſit te do/
minus. De verbo aūt qd̄ locuti fuimus ego et
tu: ſit dn̄s inter me et te vſq̧ in ſempiternū. Ab
ſcōditus ē ergo dauid in agro et venerūt calen
de et ſedit rex ad comedēdū panē. Cūq̧ ſediſ/
ſet rex ſup cathedrā ſuā ſc̄dm cōſuetudinē que
erat iuxta parietē: ſurrexit ionathas et ſedit ab
ner ex latere ſaul: vacuuſq̧ apparuit locus da
uid. et nō eſt locutꝰ ſaul q̄cq̄ꝫ in die illa. Cogi/
tabat. n. q̧ forte eueniſſet ei vt non eſſet mūdus
nec purificatꝰ. Cūq̧ illuxiſſet dies ſecūda poſt
calendas rurſus apparuit vacuꝰ locus dauid.
Dixitq̧ ſaul ad ionathā filiū ſuū. Cur non ve
nit filius iſai nec heri nec hodie ad veſcendum
Reſponditq̧ ionathas ſauli: Rogauit me ob
nixe vt iret in bethleem. et ait: Dimitte me qm̄
ſacrificiū ſolēne eſt in ciuitate mea vnꝰ de fra/
tribus meis accerſiuit me: Nūc ergo ſi inueni
grām in oculis tuis: vadā cito et videbo frēs
meos. Ob hanc cām nō venit ad menſam re/
gis. Iratus aūt ſaul aduerſum ionathan dixit
ei: Fili mulieris vltro virū rapiētis nūq̄d igno
ro quia diligis filiū iſai in confuſionem tuā et
in confuſionē ignominioſe matris tue: Omni/bꝰ
eni diebus q̄bꝰ filiꝰ iſai vixerit ſuper terrā: nō
ſtabilieris tu neq̧ regnū tuū. Itaq̧ iā nūc mit
te ⁊ adduc eū ad me: q̄ꝛ filius mortis ē. Reſpō
dens aūt ionathas ſauli pr̄i ſuo ait: Quare mo
rietur? Quid fecit. Et arripuit ſaul lanceam vt
percuteret eum. Et intellexit ionathas q̧ diffi/
nitū eſſet a patre ſuo vt interficeret dauid. Sur
rexit ergo ionathas a mēſa in ira furoris. ⁊ nō
comedit in die calēdaꝝ ſecūda panē. Contriſta
tus eſt eni ſuper dauid: eo q̧ cōfudiſſet eum pr̄
ſuus. Cumq̧ illuxiſſet mane. venit ionathas in
agrū iuxta placitū dauid. ⁊ puer paruulus cū
eo. Et ait ad puerū ſuū: Uade ⁊ affer mihi ſa/
gittas quas ego iacio. Cumq̧ puer cucurriſſet
iecit aliā ſagittā trans puer͛. Uenit itaq̧ puer
ad locū iaculi qd̄ miſerat ionathas. Et clama/
uit ionathas poſt tergū pueri. ⁊ ait: Ecce ibi ē
ſagitta porro vltra te. Clamauitq̧ iterū iona/
thas poſt tergū pueri dicens. Feſtina veloci/
ter ne ſteteris. Collegit aūt puer ionathe ſagit
tas. ⁊ attulit ad dominū ſuū. ⁊ quid ageret pe/
nitꝰ ignorabat. Tantūmodo enim ionathas et
dauid rem nouerant. Dedit ergo ionathas ar
ma ſua puero. ⁊ dixit ei: Uade ⁊ defer in ciuita
tē. Cumq̧ abiſſet puer ſurrexit dauid de loco q̄
vergebat ad auſtrū. ⁊ cadēs ꝓnus in terrā ado
rauit tertio. Et oſculantes ſe alterutrū: fleue/
rūt pariter: dauid aūt ampliꝰ. Dixit ergo iona
thas ad dauid. Uade in pace. Quecūq̧ iura/
uimus ambo in noīe dn̄i dicētes: dn̄s ſit inter
me ⁊ te ⁊ inter ſemē tuū ⁊ ſemē meū vſq̧ in ſem/
piternū Et ſurrexit dauid ⁊ abijt: ſꝫ ⁊ ionathas
ingreſſus eſt ciuitatem.

XXI

Uenit aūt dauid in nobe ad achimelech
ſacerdotē. Et obſtupuit achimelech:
eo q̧ veniſſet dauid ⁊ dixit ei: Quare
tu ſolus. ⁊ nullus eſt tecum? Et ait dauid ad
achimelech ſacerdotem: Rex precepit mihi ſer
monem. ⁊ dixit: Nemo ſciat rem propter quā
miſſus es a me. ⁊ cuiuſmodi precepta tibi dede
rim. Nam ⁊ pueris meis condixi in illum et
illū locum. Nūc ergo ſi quid habes ad manū
vel quinq̧ panes da mihi: aut q̄cq̄d inueneris.
Et rn̄dēs ſacerdos ad dauid. ait illi: Nō ha/
beo laicos panes ad manū: ſꝫ tm̄ panē ſanctū
Si mundi ſūt pueri maxime a mulierib⁹: man
ducent. Et rn̄dit dauid ſacerdoti. ⁊ dixit ei: et
quidē ſi de mulierib⁹ agit̄ continuimꝰ nos ab
heri ⁊ nudius tertius quādo egrediebamur: ⁊

fuerunt vaſa puerorum ſancta. Porro via hec polluta eſt: ſed ⁊ ipſa hodie ſanctificabit͛ in vaſis. Dedit ergo ei ſacerdos ſanctificatū panem. Neq; enim erat ibi panis niſi tantū panes ꝓpoſitionis qui ſubleuati fuerant a facie domini vt ponerent panes calidi. erat aūt ibi vir quidā de ſeruis ſaul in die illa intus in tabernaculo dn̄i et nomen eius doech idumeuſ potentiſſimus paſtorum ſaul. Hic paſcebat mulas ſaul. Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic ad manū haſtam aut gladium: da mihi: q: gladium meū ⁊ arma mea nō tuli mecum. Sermo enim regis vrgebat. et dixit ſacerdos. ecce hic gladius goliath philiſtei quē percuſſiſti in valle terebinthi: eſt inuolutꝰ pallio poſt ephot. Si iſtum vis tollere. tolle. Neq; enim hic eſt alius abſq; eo. et ait dauid: Non eſt huic alter ſimilis: Da mihi eū. Surrexit itaq; dauid. et fugit in die illa a facie ſaul: et venit ad achis regem geth. Dixeruntq; ſerui achis cum vidiſſent dauid: Nūquid nō iſte ē dauid rex terre? Nonne huic cantabant per choros dicentes: ꝑcuſſit ſaul mille. ⁊ dauid decem milia? Poſuit autem dauid ſermones iſtos in corde ſuo ⁊ extimuit valde a facie achis regis geth. et mutauit os ſuum coram achis: et collabebatur inter manus eorum. ⁊ impingebat in oſtia porte: defluebantq; ſaliue eius in barbā. et ait achis ad ſeruos ſuos: Vidiſtis hominem inſanū: quare adduxiſtis eum ad me? An deſunt nobis furioſi: quia introduxiſtis iſtū vt fureret me preſente? Dimittite illū hinc ne ingrediatur domum meam. XXII

Abijt ergo dauid inde: ⁊ fugit in ſpeluncam odolla. Quod cū audiſſent frēs eiꝰ ⁊ oīs domꝰ pr̄is eiꝰ. deſcenderūt ad eū illuc. et conuenerūt ad eū oēs q erāt in anguſtia conſtituti. ⁊ oppreſſi ere alieno ⁊ amaro aīo ⁊ factus ē eorū princeps. Fueruntq; cū eo quaſi quadringēti viri. et ꝓfectꝰ ē dauid inde ī maſphat q̄ ē moab. et dixit ad regē moab: Maneat oro pr̄ meꝰ ⁊ mater mea vobiſcū: donec ſciam quid faciat mihi deus. et reliquit eos ante faciem regis moab. Manſeruntq; apud eū cunctiſ diebꝰ quibus dauid fuit in preſidio. Dixitq; gad ꝓpheta ad dauid: Noli manere in p̄ſidio. Proficiſcere ⁊ vade in terrā iuda. et profectꝰ eſt dauid et venit in ſaltū areth. et audiuit ſaul q apparuiſſet dauid. ⁊ viri qui erant cum eo. Saul aūt cum maneret in gabaa ⁊ eēt in nemore qḋ ē in rama: haſtā manu tenēs: cūctiq; ſerui eiꝰ circūſtarent eū ait ad ſeruos ſuos q aſſiſtebant ei: Audite me nūc filij gemini. Nūqd oībus vobis dabit filiꝰ iſai agros ⁊ vineas. ⁊ vniuerſos vos faciet tribunos ⁊ centuriones: quia cōiuraſtis oēs aduerſū me ⁊ non eſt qui mihi renūciet. maxime cū et filiꝰ meus fedus iniuerit cū filio iſai? Nō ē qui vicē meā doleat ex vobis nec q annūciet mihi. eo q ſuſcitauerit filius meꝰ ſeruum meum aduerſū me inſidiantē mihi vſq; hodie. Rūdens aūt doech idumeus q aſſiſtebat. et erat p̄mꝰ inter ſeruos ſaul: vidi inqt filiū iſai in nobe apud achimelech filiū achitob ſacerdotem. Qui conſuluit ꝓ eo dominū: ⁊ cibaria dedit ei. Sed ⁊ gladium goliath philiſtei dedit illi. Miſit ergo rex ad accerſendum achimelech ſacerdotem filiū achitob. ⁊ omnē domū patris eiꝰ ſacerdotū q erat in nobe. Qui vniuerſi venerūt ad regem. et ait ſaul ad achimelech. Audi fili achitob. Qui reſpōdit. Preſto ſū dn̄e. Dixitq; ad eum ſaul: Quare coniuraſtis aduerſum me tu et filius iſai. et dediſti ei panes et gladiū. et cōſuluiſti ꝓ eo dn̄m vt conſurgeret aduerſum me inſidiator vſq; hodie ꝑmanens? Rūdenſq; achimelech regi ait: Et qs in oībꝰ ſeruis tuis ſicut dauid fidelis et gener regis. et ꝑgens ad iꝑiū tuū et gl̄ioſus in domo tua? Nū hodie cepi pro eo cōſulere dn̄m? Abſit hoc a me. Ne ſuſpicet͛ rex aduerſū ſeruū ſuū rem huiuſcemodi ī vniuerſa domo patris mei. Nō enī ſciuit ſeruꝰ tuꝰ qcq̄ ſup̱ hoc negocio: vel modicū vel grāde. Dixitq; rex. Morte morieris achimelech: tu et oīs domus patriſ tui. Et ait rex emiſſarijs qui circumſtabant eū. Conuertimini. ⁊ interficite ſacerdotes domini. Nam manus eorum cum dauid ē: ſcientes q fugiſſet. ⁊ non indicauerunt mihi. Noluerunt autem ſerui regis extendere manus ſuas in ſacerdotes domini. ⁊ ait rex ad doech. Cōuertere tu ⁊ irrue in ſacerdotes domini. Conuerſuſq; doech idumeus irruit in ſacerdotes. ⁊ trucidauit in die illa octoginta quinq; viros veſtitos ephot lineo. Nobe autē ciuitatem ſacerdotū percuſſit in ore gladij. viros ⁊ mulieres ⁊ paruulos ⁊ lactantes. bouemq; et aſinum et ouē in ore gladij. euadens aūt vnus filius achimelech filij achitob cuiꝰ nomē erat abiathar fugit ad dauid. ⁊ annunciauit ei q occidiſſet ſaul ſacerdotes domini. et ait dauid ad abiathar Sciebam enī in die illa q cū ibi eēt doech idumeus. ꝓculdubio annūciaret ſauli. ego ſū reꝰ omniū aīaꝝ patris tui. Mane mecū ne timeas Si qs q̄ſierit aīam meā: queret et aīam tuam. mecūq; ſeruaberis. XXIII

Et annũciauerũt dauid dicentes: Ecce
philiſtijm oppugnãt ceilã. ⁊ diripiunt
areas Cõſuluit ergo dauid dñm dicẽs
Nũ vadam ⁊ percutiã philiſteos iſtos? Et ait
dominꝰ ad dauid. Uade ⁊ ꝑcuties philiſteos
⁊ ſaluabis ceilam. Et dixerũt viri q erant cum
dauid ad eũ. ecce nos hic in iudea conſiſtentes
timemus: quãto magis ſi ierimꝰ in ceilam ad
uerſum agmina philiſtinoꝝ? Rurſũ ergo da/
uid cõſuluit dñm. Qui rñdens ait ei: Surge
⁊ vade in ceilã. ego enĩ tradã philiſteos in ma/
nu tua. Abijt ergo dauid ⁊ viri eiꝰ in ceilam. ⁊
pugnauit aduerſũ philiſteos. et abegit iumen/
ta eoꝝ ⁊ percuſſit eos plaga magna. ⁊ ſaluauit
dauid habitatores ceile. Porro eo tpe q̃ fugie
bat abiathar filiꝰ achimelech ad dauid in ceilã
ephot ſecũ habens: deſcenderat. Nunciatũ eſt
aũt ſauli q̺ veniſſet dauid in ceilam. et ait ſaul.
Tradidit eũ dominꝰ in manꝰ meas: cõcluſuſq̃
eſt introgreſſus vrbem: in q̃ porte et ſere ſunt.
et precepit ſaul omni pplo vt ad pugnam deſcẽ
deret in ceilam. ⁊ obſideret dauid ⁊ viros eius
Qđ cũ dauid reſciſſet q̺ prepararet ei ſaul clã
malũ: dixit ad abiathar ſacerdotem. Applica
ephot. et ait dauid: Domine deꝰ iſrahel: audi/
uit famam ſeruus tuus q̺ diſponat ſaul venire
in ceilam vt euertat vrbem propter me. Si tra
dent me viri ceile in manꝰ eiꝰ ⁊ ſi deſcendet ſaul
ſicẽ audiuit ſeruus tuꝰ: domine deꝰ iſrael indi/
ca ſeruo tuo? et ait dominꝰ: Deſcendet. Dixit/
q̃ rurſũ dauid: Si tradẽt me viri ceile ⁊ viros
q ſũt mecũ in manꝰ ſaul? et dixit dominꝰ. Tra/
dent. Surrexit ergo dauid ⁊ viri eiꝰ q̃ſi ſexcen
ti. ⁊ egreſſi de ceila huc atq̃ illuc vagabant̃ in/
certi. Nũciatumq̃ eſt ſaul q̺ fugiſſet dauid de
ceila: q̃obrem diſſimulauit exire. Morabatur
aũt dauid in deſerto in locis firmiſſimis: man/
ſitq̃ in monte ſolitudinis ҫiph in monte opaco
Querebat eũ tamen ſaul cũctis diebꝰ et nõ tra
didit eũ dominꝰ in manus eius. et vidit dauid
q̺ egreſſus eſſet ſaul vt q̃reret animã eiꝰ. Por
ro dauid erat in deſerto ҫiph in ſilua. et ſurre/
xit ionathas filiꝰ ſaul ⁊ abijt ad dauid in ſiluam
et confortauit manꝰ eiꝰ in deo: dixitq̃ ei. Ne ti
meas. Neq̃ enim inueniet te manꝰ ſaul patris
mei. Et tu regnabis ſuper iſrael et ego ero tibi
ſecũdus. Sed ⁊ ſaul pater meus ſcit hoc. Per
cuſſit ergo vterq̃ fedus corã domino. Manſit/
q̃ dauid in ſilua: ionathas aũt reuerſus eſt in
domũ ſuam. Aſcenderũt autẽ ҫiphei ad ſaul in
gabaa dicẽtes: Nonne ecce dauid latitat apud
nos in locis tutiſſimis ſilue in colle achille: que
eſt ad dextram deſerti? Nũc ergo ſicẽ deſidera/
uit anima tua vt deſcenderes: deſcende noſtrũ
aũt erit vt tradamꝰ eũ in manꝰ regis. Dixitq̃
ſaul: Benedicti vos a dño: q̺ doluiſtis vicem
meã. Abite ergo oro ⁊ diligẽtiꝰ ꝑparate. ⁊ curio/
ſius agite. ⁊ ꝯſiderate locũ vbi ſit pes eius vel
qs viderit eũ ibi vbi dixiſtis. Recogitat enim
de me q̺ callide inſidiet̃ ei. Cõſiderate ⁊ vide/
te oĩa latibula eius in q̃bus aſcondit̃. ⁊ reuerti
mini ad me ad rẽ certã vt vadã vobiſcũ. Qđ ſi
etiã in terrã ſe obſtruxerit ꝑſcrutabor eũ in cun
ctis milibus iuda. At illi ſurgentes abierũt in
ҫiph ante ſaul. Dauid aũt ⁊ viri eius erant in
deſerto maon in cãpeſtribꝰ ad dextrã ieſimuth
Iuit ergo ſaul ⁊ ſocij eiꝰ ad q̃rẽdũ eũ. Et nũcia
tũ ẽ dauid: ſtatimq̃ deſcẽdit ad petrã. ⁊ vſaba
tur in deſerto maon. Qđ cũ audiſſet ſaul: perſe
cutꝰ ẽ dauid in deſerto maon Et ibat ſaul ⁊ viri
eiꝰ ad latus mõtis ex parte vna: dauid aũt ⁊ vi
ri eius erant in latere montis ex parte altera.
Porro dauid deſpabat ſe poſſe euadere a facie
ſaul. Itaq̃ ſaul ⁊ viri eius in modũ corone cin
gebant dauid ⁊ viros eiꝰ vt caperẽt eũ. Et nũ/
cius venit ad ſaul dicẽs: Feſtina ⁊ veni qm̃ in
fuderũt ſe philiſtijm ſuper terrã. Reuerſus eſt
ergo ſaul deſiſtens ꝑſequi dauid. ⁊ perrexit in
occurſũ philiſtinoꝝ. Propter hoc vocauerunt
locũ illũ petram diuidentẽ. XXIIII

Deſcendit ergo dauid inde. ⁊ habitauit
in locis tutiſſimis engaddi. Cũq̃ re/
uerſus eſſet ſaul poſtq̃ ꝑſecutꝰ ẽ phili/
ſteos: nũciauerũt ei dicẽtes: Ecce dauid in de
ſerto eſt engaddi. Aſſumẽs ergo ſaul tria mi/
lia electoꝝ viroꝝ ex oĩ iſrael: perrexit ad inue/
ſtigandũ dauid ⁊ viros eiꝰ. etiã ſup abruptiſſi
mas petras q̃ ſolis ibicibus peruie ſũt. Et venit
ad caulas ouiũ q̃ ſe offerebãt vianti: eratq̃ ibi
ſpelũca quã ingreſſus eſt ſaul vt purgaret ven
trem. Porro dauid ⁊ viri eiꝰ in interiore par/
te ſpelũce latebãt. Et dixerũt ſerui dauid ad eũ
Ecce dies de q̃ locutꝰ ẽ dñs ad te. ego tradam
tibi inimicum tuũ vt facias ei ſicut placuerit in
oculis tuis Surrexit ergo dauid ⁊ ꝑcidit oram
chlamydis ſaul ſilẽter. Poſt hec percuſſit cor
ſuũ dauid: eo q̺ abſcidiſſet oram chlamidis ſaul
Dixitq̃ ad viros ſuos Propitius ſit mihi do
minus ne faciam hãc rem dño meo chriſto dñi
vt mittã manũ meã in eũ: q̺ chriſtꝰ dñi ẽ. Ui/
uit dñs: q̺ niſi dñs ꝑcuſſerit eũ: aut dies eiꝰ ve
nerit vt moriat̃: aut deſcendẽs in preliũ perie/
rit: propitius ſit mihi dominus vt non mittam
manũ meã in chriſtũ dñi. Et cõfregit dauid vi

ros ſuos ſermonibus iſtis. ⁊ non permiſit eos
vt cõſurgerẽt in ſaul. Porro ſaul exurgens de
ſpelũca pergebat cepto itinere. Surrexit autẽ
dauid poſt eũ. ⁊ egreſſus de ſpelunca clamauit
poſt tergũ ſaul dicens: Domine mi rex. Et re
ſpexit ſaul poſt ſe. ⁊ inclinans ſe dauid pronus
in terrã adorauit. Dixitqꝫ ad ſaul: Quare au/
dis verba hominũ loquentiũ: dauid q̃rit malũ
aduerſũ te. Ecce hodie viderũt oculi tui q̄ tra/
diderit te dominꝰ in manu mea in ſpelũca. ⁊ co
gitaui vt occiderem te: ſed peperci tibi oculus
meꝰ. Dixi enim: Non extendã manũ meã in
dominũ meũ: q̄ chriſtꝰ domini eſt. Quin po/
tius pater mi vide ⁊ cognoſce oram chlamidis
tue in manu mea: quoniã cũ p̄ciderẽ ſũmita/
tem chlamydis tue nolui extendere manũ meã
in te. Animaduerte ⁊ vide q̄m nõ eſt in manu mea
malũ neqꝫ iniquitas: neqꝫ peccaui in te. Tu
aũt inſidiaris anime mee: vt auferas eam. Iu
dicet dominꝰ inter me ⁊ te. ⁊ vlciſcat̃ me domi
nus ex te: manꝰ aũt mea nõ ſit in te: ſicut ⁊ in pro
uerbio antiq̊ dicit̃. Ab impijs egredietur impie/
tas. Manꝰ ergo mea nõ ſit in te. Quẽ pſeq̃ris
rex iſrael quẽ perſeq̃ris. Canẽ mortuũ perſe/
q̃ris ⁊ pulicẽ vnũ. Sit dñs iudex ⁊ iudicet inter
me ⁊ in te. ⁊ videat ⁊ iudicet cauſam meã. ⁊ eruat
me de manu tua. Cũ aũt compleſſet dauid lo/
quens ſermões huiuſcemodi ad ſaul: dixit ſaul
Nũq̇d vox hec tua eſt fili mi dauid. Et leuauit
ſaul vocem ſuã. ⁊ fleuit: dixitqꝫ ad dauid. Iu/
ſtior tu es q̃ ego. Tu enim tribuiſti mihi bo/
na: ego autẽ reddidi tibi mala. Et tu indicaſti
hodie q̃ feceris mihi bona quomodo tradide/
rit me dominꝰ in manu tua. ⁊ nõ occideris me
Quis enim cũ inuenerit inimicũ ſuũ: dimittet
eũ in via bona. Sed dominꝰ reddat tibi viciſſi/
tudinẽ hanc p̄ eo q̄d hodie operatꝰ es in me.
Et nũc quia ſcio q̄ certiſſime regnaturꝰ ſis et
habiturꝰ in manu tua regnũ iſrael: iura mihi
in domino ne deleas ſemen meũ poſt me neqꝫ
auferas nomen meũ de domo patris mei. Et
iurauit dauid ſauli. Abijt ergo ſaul in domũ ſuam
⁊ dauid ⁊ viri eius aſcenderũt ad tutiora loca.

Mortuꝰ ẽ aũt ſamuel. XXV
⁊ congregatꝰ eſt vniuerſus iſrahel. et
plancerũt eũ nimis. ⁊ ſepelierũt eũ in
domo ſua in ramatha. Conſurgenſqꝫ dauid
deſcendit in deſertũ pharan. Erat autem vir
quiſpiam in ſolitudine maon ⁊ poſſeſſio eiꝰ in
carmelo. ⁊ homo ille magnꝰ nimis: erantqꝫ ei
oues tria milia ⁊ mille capre. Et accidit vt ton
deret̃ grex eiꝰ in carmelo. Nomen aũt viri il/
lius erat nabal. ⁊ nomen vxoris eius abigail.
Eratqꝫ mulier illa prudentiſſima et ſpecioſa.
Porro vir eiꝰ durus ⁊ peſſimꝰ et malitioſus.
Erat aũt de genere caleph. Cũ aũt audiſſet da
uid in deſerto q̄ tonderet nabal gregem ſuum
miſit decem iuuenes. ⁊ dixit eis: Aſcendite in
carmelũ. ⁊ venietis ad nabal. ⁊ ſalutabitis eũ
ex nõie meo pacifice. ⁊ ſic dicetis. Sit fratribꝰ
meis ⁊ tibi pax. ⁊ domui tue pax: ⁊ oĩbꝰ q̃cũqꝫ
habes ſit pax. Ex multis annis ſaluos faciens
tuos ⁊ omnia tua. Audiui q̄ tonderẽt paſto/
res tui greges tuos q̇ erant nobiſcũ in deſerto
Nũqꝫ eis moleſti fuimꝰ: nec aliquando defuit
q̇cq̃ꝫ eis de grege omni tempore q̃ fuerunt no/
biſcũ in carmelo. Interroga pueros tuos. ⁊ in
dicabũt tibi. Nũc ergo inueniãt pueri tui gra/
tiã in oculis tuis. In die enim bona venimꝰ ad
te. Quodcũqꝫ inuenerit manꝰ tua da ſeruis tuis et
filio tuo dauid. Cũqꝫ veniſſent pueri dauid lo
cuti ſunt ad nabal omnia verba hec ex nomine
dauid. ⁊ ſiluerũt. Reſpõdens aũt nabal pueris
dauid ait: Quis eſt dauid. ⁊ q̇s eſt filius iſai.
Hodie increuerũt ſerui q̇ fugiũt dominos ſu/
os. Tollã ergo panes meos ⁊ aq̃s meas ⁊ carnes
pecorũ q̃ occidi tonſoribus meis. ⁊ dabo viris
quos neſcio vnde ſint. Regreſſi ſũt itaqꝫ pueri
dauid p̄ viã ſuã: ⁊ reuerſi venerũt ⁊ annuncia
uerũt ei oĩa verba que dixerat nabal. Et ait da
uid pueris ſuis. Accingat̃ vnuſqſqꝫ gladio ſuo
Et accincti ſũt ſinguli gladijs ſuis. Accinctus
qꝫ eſt ⁊ dauid enſe ſuo: ⁊ ſecuti ſũt dauid qua/
ſi quadringẽti viri. Porro ducenti remãſerũt
ad ſarcinas. Abigail aũt vxori nabal nuncia/
uit vnus de pueris ſuis dicens: Ecce dauid
miſit nũcios de deſerto vt benedicerẽt domino
nr̃o. ⁊ auerſatus ẽ eos. Homines iſti boni ſatis fu
erũt nobis ⁊ nõ moleſti: nec q̇cq̃ꝫ aliq̃n perijt
oĩ tp̄e quo fuimꝰ cõuerſati cũ eis ĩ deſerto. Pro
muro erãt nobis tã in nocte q̃ꝫ in die oĩbꝰ die/
bus q̇bꝰ pauimus apud eos greges. Quãob/
rẽ cõſidera ⁊ recogita q̇d facias: q̄m completa
eſt malicia aduerſũ virũ tuũ ⁊ aduerſũ domum
tuam. ⁊ ipſe eſt filius belial ita vt nemo poſſit ei
loqui. Feſtinauit igit̃ abigail. ⁊ tulit ducẽtos
panes ⁊ duos vtres vini ⁊ quinqꝫ arietes co
ctos. ⁊ q̃nqꝫ ſata polente: ⁊ centum ligaturas
vue paſſe: ⁊ ducentas maſſas caricarũ ⁊ poſuit
ſup̄ aſinos. Dixitqꝫ pueris ſuis: Precedite me
⁊ ecce ego poſt tergum ſeq̄r vos. Viro aũt ſuo
nabal nõ indicauit. Cũ ergo aſcẽdiſſet aſinũ ⁊
deſcẽderet ad radicẽ montis: dauid ⁊ viri eius
deſcẽdebãt in occurſũ eiꝰ. Quibꝰ ⁊ illa occur/

rũt. Et ait dauid. Vere fruſtra ſeruaui oĩa q̄ hu
ius erant in deſerto. ⁊ nõ periit q̄cq̄ʒ de cunctis
q̄ ad eũ ꝑtinebant. ⁊ reddidit mihi malũ ꝓ bo/
no. Hec faciat dñs inimicis dauid. ⁊ hec addat
ſi reliquero de oĩbus q̄ ad ipſuʒ pertinent vſq;
mane mingentẽ ad parietẽ. Cum autem vidiſ/
ſet abigail dauid: feſtinauit ⁊ deſcendit de aſino
⁊ ꝓcidit coram dauid ſuper faciem ſuam: ⁊ ado
rauit ſuꝑ terraʒ. ⁊ cecidit ad pedes eius. ⁊ dixit
In me ſit dñe mi hec iniquitas. Loquatur ob/
ſecro ancilla tua in auribus tuis. ⁊ audi verba
famule tue. Ne ponat oro dñs meus rex cor ſu
um ſuꝑ virũ iſtũ iniquũ nabal: qm̄ ſcḋm nomẽ ſu
um ſtultus eſt: ⁊ eſt ſtulticia cũ eo. Ego autẽ an
cilla tua non vidi pueros tuos dñe mi quos mi
ſiſti. Nũc ergo dñe mi viuit dñs ⁊ viuit anima
tua q ꝓhibuit te ne venires in ſanguinem ⁊ ſal
uauit manum tuaʒ tibi. Et nunc fiãt ſicut nabal
inimici tui. ⁊ q querunt dño meo malum. Qua
ꝓpter ſuſcipe benedictioneʒ hanc quam attulit
ancilla tua tibi dño meo. ⁊ da pueris q ſequũtur
te dominum meum. Aufer iniquitateʒ famule
me. Faciens enĩʒ faciet dñs tibi dño meo do
mũ fidelem: q: ꝓlia domini dñe mi tu ꝓliaris
Malitia ḡ non inueniat̃ in te oĩbus diebus vite
tue. Si. n. ſurrexerit aliqñ hõ ꝑſequẽs te vl̃ que
rẽs aĩam tuaʒ: erit aĩa domini mei cuſtodita q̄ſi
in faſciculo viuẽtiũ apd̉ dominũ deũ tuũ. Por
ro inimicoꝝ tuoꝝ aĩa rotabit̃: q̄ſi i impetu ⁊ cir
culo funde. Cũ ergo fecerit tibi dominꝰ dño
meo oĩa hec q̄ locutus eſt bona de te. ⁊ ꝯſtitue/
rit te ducẽ ſuꝑ iſrael. nõ erit tibi hoc in ſingultũ
⁊ in ſcrupulum cordis dño meo q ꝫ effuderis
ſanguineʒ innoxiũ: aut ipſe te vltus fueris. Et
cũ benefecerit dominꝰ dño meo recordaberis
ãcille tue: ⁊ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abi
gail. Benedictꝰ dominus deus iſrael: qui miſit
te hodie in occurſũ meũ. ⁊ benedictũ eloquiuʒ
tuum ⁊ benedicta tu que ꝓhibuiſti me hodie ne
irem ad ſanguinem: ⁊ vlciſcerer me manu mea
Alioqn viuit dominus deus iſrael qui ꝓhibuit
me ne malũ facerẽ tibi: niſi cito veniſſes i occur
ſum mihi. non remanſiſſet nabal vſq; ad lucem
matutinam mingẽs ad parietẽ. Suſcepit ergo
dauid de manu eius oĩa q̄ attulerat ei. dixitq; ei
Vade pacifice in domum tuaʒ. Ecce audiui vo
cem tuam ⁊ honoraui faciem tuam. Venit autẽ
abigail ad nabal. Et ecce erat ei ꝯuiuium in do
mo eius quaſi ꝯuiuium regis. ⁊ cor nabal iocũ
dum. Erat enim ebrius nimis: ⁊ non indica/
uit ei ṽbum puſillũ aut grãde vſq; mane. Di/
luculo aũt cum digeſſiſſet vinum nabal: indica

uit ei vxor ſua verba hec. Et emortuum eſt cor
eius intrinſecus. ⁊ factus ẽ quaſi lapis. Cũq;
pertranſiſſent decem dies: ꝑcuſſit dñs nabal:
⁊ mortuus eſt. Qd̉ cũ audiſſet dauid mortuuʒ
nabal. ait. Benedictus dñs q iudicauit cauſaʒ
opprobrij mei de manu nabal. ⁊ ſeruũ ſuũ cu/
ſtodiuit a malo: ⁊ malitiam nabal reddidit do/
minus in caput eius. Miſit ergo dauid ⁊ locu
tus ẽ ad abigail vt ſumeret eã ſibi in vxorẽ. Et
venerũt pueri dauid ad abigail in carmelum.
⁊ locuti ſunt ad eaʒ dicentes. Dauid miſit nos
ad te vt accipiat te ſibi in vxorẽ. Que ꝯſurgẽs
adorauit ꝓna in terraʒ. ⁊ ait. Ecce famula tua
ſit in ancillam vt lauet pedes ſeruoꝝ dñi mei.
Et feſtinauit ⁊ ſurrexit abigail ⁊ aſcẽdit ſuper
aſinum. ⁊ quinq; puelle ierũt cuʒ ea pediſſeque
eius. Et ſecuta eſt nuncios dauid. ⁊ facta ẽ illi
vxor. Sed ⁊ achinoem accepit dauid de ieſra/
hel ⁊ fuit vtraq; vxor eius. Saul autem dedit
michol filiam ſuam vxorẽ dauid falthi filio lais
q erat de gallim.

XXVI

Et venerũt ziphei ad ſaul in gabaa di/
centes. Ecce dauid abſconditus eſt in
colle achille que eſt ex aduerſo ſolitudi
nis. Et ſurrexit ſaul. ⁊ deſcendit ĩ deſertũ ziph
⁊ cũ eo tria milia viroꝝ de electis iſrael vt que
reret dauid in deſerto ziph. Et caſtrametatꝰ eſt
ſaul in gabaa achille: que erat ex aduerſo ſolitu
dinis in via. Dauid aũt habitabat in deſerto.
Videns aũt q ꝫ veniſſet ſaul poſt ſe in deſertum
miſit exploratores ⁊ didicit q ꝫ illuc veniſſet cer
tiſſime. Et ſurrexit dauid clam. ⁊ venit ad lo/
cũ vbi erat ſaul. Cũq; vidiſſet locũ in quo dor
miebat ſaul. ⁊ abner filius ner ꝑnceps militie
eius ⁊ ſaulẽ dormientẽ in tentorio: ⁊ reliquum
vulgus per circuitum eiꝰ. ait dauid ad achime
lech etheũ. ⁊ abiſai filiũ ſaruie fratrẽ ioab dicẽs
Quis deſcendet mecũ ad ſaul in caſtra. Dixit
q; abiſai. Ego deſcendam tecum. Venerũt er
go dauid ⁊ abiſai ad populum nocte: ⁊ inuene
rũt ſaul iacentem ⁊ dormientẽ in tentorio. ⁊ ha
ſtam fixã in terra ad caput eius. abner aũt ⁊ po
pulũ dormientes in circuitu eiꝰ. Dixitq; abiſai
ad dauid. Cõcluſit deꝰ inimicũ tuũ hodie i ma
nus tuas. Nũc ergo ꝑfodiã eũ lãcea in terra ſe
mel. ⁊ ſecũdo opꝰ nõ erit. Et dixit dauid ad abi
ſai. Ne interficias eũ. Quis eni extẽdet manũ
ſuã in xp̄m dñi. ⁊ innocẽs erit. Et dixit dauid.
Viuit dñs. q: niſi dñs percuſſerit eũ. aut dies
eius venerit vt moriat̃. aut in ꝑliũ deſcẽdẽs
perierit: ꝓpitius mihi ſit dñs ne extẽdã manũ
meã in xp̄m dñi. Nũc igit̃ tolle haſtã que ẽ ad

caput eius ⁊ cyphū aque: ⁊ abeam⁹. Tulit igiť
dauid haſtam ⁊ cyphū aque qui erat ad caput
eius. ⁊ abierūt. Et nō erat quiſq̄ qui videret ⁊
intelligeret ⁊ euigilaret: ſed omnes dormiebāt
q: ſopor domini irruerat ſup eos. Cūq̄ trāſiſ/
ſet dauid ex aduerſo. ⁊ ſtetiſſet in vertice mōtis
de lōge. ⁊ eēt grāde interuallū inter eos: clama
uit dauid ad pplm. ⁊ ad abner filiū ner dicens
Nōne reſpōdebis abner? Et reſpōdēs abner
ait: Quis es tu q clamas. ⁊ inqetas regem? Et
ait dauid ad abner: Nunquid nō vir tu es? Et
quis ali⁹ ſimilis tui in iſrael? Quare ergo nō cu/
ſtodiſti dn̄m tuū regē? Ingreſſus ē eni vn⁹ de
turba vt interficeret regē dnm tuū. Nō eſt bo
nū hoc qd feciſti: Viuit dn̄s qm̄ filij mortis eſtis
vos: q: nō cuſtodiſtis dn̄m veſtrum chriſtum
dn̄i. Nūc ergo vide vbi ſit haſta regis: et vbi
ſit cyphus aque q erat ad caput eius. Cogno/
uit aūt ſaul vocē dauid. ⁊ dixit. Nūqd vox hec
tua fili mi dauid. Et ait dauid. Vox mea domi
ne mi rex. Et ait. Quā ob cāz domin⁹ me⁹ pſe
quiť ſeruū ſuū. Quid feci. aut qd ē malū in ma
nu mea. Nūc ergo audi oro domine mi rex ver
ba ſerui tui. Si domin⁹ incitat te aduerſum me
odoreť ſacrificiū. Si aūt filij hoim. maledicti
ſūt i ɔſpectu dn̄i q eiecerūt me hodie vt nō habi
tē in hereditate dn̄i. dicētes: vade ſerui dijs ali
enis. Et nūc nō effundať ſanguis me⁹ in terra
corā dn̄o. q: egreſſus ē rex iſrl' vt q̄rat pulicem
vnū. ſicut perſeqť pdix in mōtib⁹. Et ait ſaul.
Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Nequaq̄
eni vltra tibi male faciā eo q̄ pcioſa fuerit aīa
mea i oculis tuis hodie. Apparet eni q̄ ſtulte
egeri. ⁊ ignorauerī multa nimis. Et reſpōdēs
dauid ait. Ecce haſta regis. trāſeat vn⁹ de pue
ris regis ⁊ tollat eā. Dn̄s aūt retribuet vnicui
q̄ ſcdm iuſticiā ſuā ⁊ fidē. Tradidit eni te domi
n⁹ hodie in manū meā. ⁊ nolui extēdere manū
meā in xp̄z domini. Et ſicut magnificata ē aīa
tua hodie in oculis meis. ſic magnificeť anima
mea in oculis domini. ⁊ liberet me de oi angu/
ſtia. Ait ḡ ſaul ad dauid. Benedict⁹ tu fili mi
dauid. Et qd ē faciēs facies. ⁊ potens poteris.
Abijt aūt dauid in viam ſuā. ⁊ ſaul reuerſus ē
in locū ſuū.

XXVII

Et ait dauid in corde ſuo. Aliquādo in
cidā vna die in manus ſaul. Nonne
melius eſt vt fugiam: ⁊ ſaluer in terra
philiſtinoꝝ vt deſperet ſaul: ceſſetq̄ me quere
re in cunctis finibus iſrael. Fugiam ḡ manus
eius. Et ſurrexit dauid. ⁊ abijt ipē ⁊ ſercēti vi
ri cū eo ad achis filium maoch regem geth. Et
habitauit dauid cū achis in geth ipē ⁊ viri eius
⁊ domus eius ⁊ due vxores eius. achinoem ie
zrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli. ⁊ nun
ciatum eſt ſaul q̄ fugiſſet dauid in geth. ⁊ non
addidit vltra querere eum. Dixit autem dauid
ad achis. Si inueni gratiam in oculis tuis: de
tur mihi locus in vna vrbium regionis huius
vt habitem ibi. Cur enim manet ſeruus tu⁹ in
ciuitate regis tecum. Dedit itaq̄ ei achis i die
illa ſiceleeh. Propter quam cauſam facta eſt ſi
celech regum iuda vſq̄ in diem hanc. Fuit au
tē numerus dieꝝ quibus habitauit dauid in re
gione philiſtinoꝝ quattuor menſiū. ⁊ aſcendit
dauid ⁊ viri eius. ⁊ agebant p̄das de geſuri et
de gezre ⁊ de amalechitis. Hi eni pagi habita
bāt in terra antiqtus eūtib⁹ ſur vſq̄ ad terram
egypti. ⁊ pcutiebat dauid oēm terrā illoꝝ: nec
relinquebat viuentē virū ⁊ mulierē: tollenſq̄
oues ⁊ boues ⁊ aſinos et camelos et veſtes re/
uertebať ⁊ veniebat ad achis. Dicebat autē ei
achis. In quem irruiſti hodie. Reſpondebat
dauid. Cōtra meridiē iude et contra meridiez
ieramel ⁊ contra meridiē ceni. Virū ⁊ mulie
rem non viuificabat dauid: nec adducebat in
geth dicens: ne forte loquanť aduerſum nos.
Hec fecit dauid. Et hoc erat decretū illi oībus
diebus qb⁹ habitauit in regione philiſtinorum
Credidit ḡ achis dauid: dicens: Multa ma/
la opatus ē ɔtra populum ſuū iſrael erit igitur
mihi ſeruus ſempiternus.

XXVIII

Actū eſt aūt in dieb⁹ illis. congregaue
rūt philiſtijm agmina ſua vt p̄parat eēť
ad bellū ɔ̄ iſrl'. Dixitq̄ achis ad dauid
Sciens nūc ſcito: qm̄ mecum egredieris in ca/
ſtris tu et viri tui. Dixitq̄ dauid ad achis.
Nūc ſcies q̄ factur⁹ ē ſeru⁹ tuus. Et ait achis
ad dauid. ⁊ ego cuſtodem capitis mei ponā te
cūctis diebus. Samuel aūt mortu⁹ ē: planxitq̄
eū oīs iſrael. ⁊ ſepelierunt eū in ramatha vrbe
ſua. Et ſaul abſtulit magos ⁊ ariolos de terra
⁊ interfecit eos qui phitones habebāt in vētre
Cōgregatiq̄ ſūt philiſtijm. ⁊ venerunt et ca/
ſtrametati ſunt in ſunā. Cōgregauit aūt ⁊ ſaul
vniuerſū iſrael. ⁊ venit in gelboe Et vidit ſaul
caſtra philiſtijm et timuit. et expauit cor eius
nimis. Conſuluitq̄ dn̄m. ⁊ non rn̄dit ei: neq̄
p ſomnia. neq̄ p ſacerdotes. neq̄ p ꝓphetas
Dixitq̄ ſaul ſeruis ſuis: Querite mihi mulie
rem habentem phitonē. ⁊ vadā ad eam ⁊ ſciſci
tabor p illā. et dixerunt ſerui eius ad eū: eſt mu
lier phitonem habēs i endor. Mutauit ḡ habi
tū ſuum. veſtituſq̄ eſt alijs veſtimentis. ⁊ abijt

ipſe ⁊ duo viri cū eo: venerūtq́ȝ ad mulierem nocte. ⁊ ait illi: Diuina mihi in phitone. et suſcita mihi quem dixero tibi. Et ait mulier ad cū Ecce tu noſti quanta fecerit ſaul. et quomō eraſerit magos et ariolos de terra Quare ergo inſidiaris anime mee vt occidar. et iurauit ei ſaul in domino dicens Viuit dominꝰ: quia nō eueniet tibi quicq̃ȝ mali ꝓpter hanc rem. Dixitq́ȝ ei mulier Quē ſuſcitabo tibi? Qui ait Samuelem mihi ſuſcita. Cū autem vidiſſet mulier ſamuelē: exclamauit voce magna. et dixit ad ſaul Quare impoſuiſti mihi? Tu es enim ſaul: Dixitq́ȝ ei rex. Noli timere. Quid vidiſti? Et ait mulier ad ſaul. Deos vidi aſcēdētes de terra Dixitq́ȝ ei. Qualis eſt forma eius? Que ait: Vir ſenex aſcendit. ⁊ ipſe amictus ē pallio. Et intellexit ſaul q̄ ſamuel eēt. ⁊ inclinauit ſe ſuꝑ faciē ſuā i terra. ⁊ adorauit. Dixit aūt ſamuel ad ſaul. Quare inquietaſti me vt ſuſcitarer? Et ait ſaul. Coartor nimis. Siquidē philiſtijm pugnant aduerſū me. ⁊ deus receſſit a me. et exaudire me noluit: neq́ȝ in manu ꝓphetarū: neq́ȝ per ſomnia. Vocaui ergo te: vt oſtenderes mihi quid faciam. Et ait ſamuel: Quid interrogas me cum dominꝰ receſſerit a te. ⁊ tranſierit ad emulū tuū? Faciet enim tibi dominꝰ ſicut locutꝰ eſt in manu mea. et ſcindet regnum tuum de manu tua. et dabit illud proximo tuo dauid q̄ non obediſti voci domini: neq́ȝ feciſti iram furoris eius in amalech. Idcirco quod pateris fecit tibi dominꝰ hodie. ⁊ dabit dominꝰ etiā iſrl̄ tecū in manu philiſtijm. Cras aūt tu et filij tui mecū eritis: ſed ⁊ caſtra iſrael tradet dominꝰ in manꝰ philiſtijm Statimq́ȝ ſaul cecidit porrectꝰ in terrā. Extimuerat. n. v̄ba ſamuelis. et robur nō erat in eo: q̄ nō comederat panem tota die illa. Ingreſſa eſt itaq́ȝ mulier illa ad ſaul. Cōturbatꝰ enī erat valde. Dixitq́ȝ ad eū: Ecce obediuit ancilla tua voci tue. et poſui animam meam in manu mea. et audiui ſermones tuos quos locutus es ad me. Nūc igiť audi et tu vocem ancille tue. ⁊ ponam coram te bucellam panis vt comedens cōualeſcas: et poſſis iter agere. Qui renuit. et ait: Non comedam. Coegerūt āt eū ſerui ſui ⁊ mulier et tandē adita voce eorum ſurrexit de terra. et ſedit ſuper lectum. Mulier autem illa habebat vitulū paſcualem in domo et feſtinauit et occidit eum. Tollēſq́ȝ farinam miſcuit eam. et coxit azima. et poſuit ante ſaul et ante ſeruos eius. Qui cum comediſſent. ſurrexerunt et ambulauerunt per totam noctem illam.

XXIX

Congregata ſunt ergo philiſtijm vniuerſa agmina in aphec Sȝ ⁊ iſrl̄ caſtrametatus ē ſuper fontē q̄ erat i iezrahel Et ſatrape quidē philiſtijm incedebāt in cēturijs ⁊ milibꝰ: dauid aūt ⁊ viri eius erāt in nouiſſimo agmine cū achis. Dixerūtq́ȝ principes philiſtijm ad achis: Quid ſibi volunt hebrei iſti? Et ait achis ad principes philiſtijm. Nunqd ignoratis dauid q̄ fuit ſuꝰ ſaul regis iſrl̄. ⁊ ē apud me multis diebꝰ vel annis? Et non inueni in eo q̄cq̃ȝ ex die q̄ tranſfugit ad me vſq́ȝ ad diē hāc. Irati ſunt autē aduerſus eū principes philiſtijm ⁊ dixerunt ei. Reuertať vir ⁊ ſedeat in loco ſuo in quo cōſtituiſti eū. ⁊ nō deſcendāt nobiſcū in prelium: ne fiat nobis aduerſariꝰ cum ꝓliari ceperimꝰ. Quō. n. aliter poterit placare dn̄m ſuū niſi i capitibꝰ nr̄is. Nōne iſte ē dauid cui cātabāt in choris dicētes: percuſſit ſaul i milibꝰ ſuis. ⁊ dauid in decē milibꝰ ſuis? Vocauit ergo achis dauid. ⁊ ait ei: Viuit dominꝰ: q̄ rectus es ⁊ bonus in cōſpectu meo ⁊ exitꝰ tuus ⁊ introitꝰ tuus mecū ē in caſtris. Et nō inueni in te q̄cq̃ȝ mali: ex die q̄ veniſti ad me vſq́ȝ in diē hāc: ſȝ ſatrapis nō places. Reuertere ḡ ⁊ vade in pace. ⁊ nō offendas oculos ſatrapaꝝ philiſtijm. Dixitq́ȝ dauid ad achis Quid eni feci ⁊ quid inueniſti in me ſeruo tuo a die qua fui i cōſpectu tuo vſq́ȝ in diē hāc vt non veniā et pugnem cōtra inimicos dn̄i mei regis? Rn̄dens aūt achis locutꝰ ē ad dauid: Scio q̄ bonus es tu in oculis meis ſicut angelꝰ dei: ſȝ ꝑncipes philiſtinoꝝ dixerūt: Non aſcēdet nobiſcū in ꝓliū. Igiť cōſurge mane tu ⁊ ſerui dn̄i tui q̄ venerūt tecū. ⁊ cū de nocte ſurrexeritis ⁊ ceperit diluceſcere: pergite. Surrexit itaq́ȝ de nocte dauid ipſe ⁊ viri eius vt proficiſcerenť mane. ⁊ reuerterētur ad terram philiſtijm. Philiſtijm aūt aſcenderūt in iezrahel.

XXX

Cumq́ȝ veniſſent dauid ⁊ viri eiꝰ in ſiceleech die tertia: amalechite impetū fecerant ex parte auſtrali in ſiceleech. ⁊ ꝑcuſſerant ſiceleech. ⁊ ſuccenderāt eā igni. Et captiuas duxerāt mulieres ex ea a minimo vſq́ȝ ad magnū. ⁊ nō interfecerāt quēq̃ȝ: ſȝ ſecū duxerant ⁊ pergebāt itinere ſuo. Cum ḡ veniſſet dauid ⁊ viri eius ad ciuitatē. ⁊ inueniſſent eam ſuccenſam igni ⁊ vxores ſuas ⁊ filios ſuos. et filias ductas eē captiuas: leuauerunt dauid et populus qui erat cū eo voces ſuas. ⁊ plāxerūt donec deficerēt in eis lachryme. Siqdē et due vxores dauid captiue ducte fuerant achinoem iezrahelites. ⁊ abigai vxor nabal carmeli. Et

cōtriſtatus eſt dauid valde. Volebat eni eum
ppl's lapidare: q: amara erat aia viuiuſcuiuſq3
viri ſuper filijs ſuis ⁊ filiabus. Cōfortatus eſt
aūt dauid in dn̄o deo ſuo. ⁊ ait ad abiathar ſa/
cerdotē filiū achimelech Applica ad me ephot
Et applicauit abiathar ephot ad dauid ⁊ con/
ſuluit dauid dominū dicēs. Perſequar latrūcu
los hos. ⁊ cōprehendā eos: an non Dixitq3 ei
dominꝰ. Perſequere: abſq3 dubio. n. cōphen
des eos ⁊ excuties predam. Abijt ergo dauid
ipſe et ſexcenti viri qui erant cū eo. ⁊ venerunt
vſq3 ad torrentem beſor. ⁊ laſſi quidā ſubſtite/
runt. Perſecutus eſt aūt dauid ipſe ⁊ quadrin
genti viri cū eo: ſubſtiterant eni ducenti q laſſi
tranſire nō poterant torrentē beſor. Et inuene
runt virum egyptiū in agro. ⁊ adduxerunt eū
ad dauid. Dederūtq3 ei panem vt comederet
⁊ biberet aquā: ſed et fragmē maſſe caricarū.
⁊ duas ligaturas vue paſſe. Qui cū comediſ/
ſet: reuerſus eſt ſpiritus eius. ⁊ refocillatꝰ eſt.
Non eni comederat panē neq3 biberat aquā
tribus diebꝰ ⁊ tribus noctibus. Dixit itaq3 ei
dauid: Cuius es tu: vel vnde: ⁊ quo pergis:
Qui ait: Puer egyptius ego ſum: ſeruꝰ viri
amalechite: Dereliquit aūt me dominꝰ meus:
q: egrotare cepi nudiuſtertiꝰ Siquidē nos eru
pimus ad auſtralē plagā cerethi ⁊ cōtra iudā
⁊ ad meridiem caleph. ⁊ ſicelech ſuccendimus
igni. Dixitq3 ei dauid: Potes me ducere ad
iſtum cuneū: Qui ait: Iura mihi per deū q
nō occidas me. ⁊ nō tradas me in manus dn̄i
mei. ⁊ ego ducam te ad cuneū iſtū. Et iurauit
ei dauid. Qui cū duxiſſet eum: ecce illi diſcūbe
bant ſuper faciē vniuerſe terre: comedētes et
bibentes. ⁊ quaſi feſtū celebrātes diem. p cun
cta preda ⁊ ſpolijs q̄ ceperāt de terra philiſtijm
⁊ de terra iuda. Et pcuſſit eos dauid a veſpera
vſq3 ad veſpā alterius diei. ⁊ non euaſit ex eis
qſq3 niſi tm̄ q̄dringēti viri adoleſcētes q aſcen
derāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit ergo dauid oia
q̄ tulerāt amalechite ⁊ duas vxores ſuas eruit
Nec defuit qſq3 a puo vſq3 ad magnū tā de fi
lijs q̄3 de filiabus ⁊ de ſpolijs ⁊ quecūq3 rapue
rant oia reduxit dauid. ⁊ tulit vniuerſos gre/
ges ⁊ armēta. ⁊ minauit ante faciē ſuā. Dixe/
rūtq3. Hec ē pda dauid. Venit aūt dauid ad
ducētos viros q laſſi ſubſtiterāt nec ſequi pote
rant dauid. ⁊ reſidere eos iuſſerat in torrēte be
ſor. Qui egreſſi ſūt obuiā dauid. ⁊ populo qui
erat cū eo. Accedēs aūt dauid ad populū ſalu/
tauit eos pacifice. Rūdenſq3 oīs vir peſſimus
⁊ iniquꝰ de viris q erant cū dauid. dixit. Quia
non venerūt nobiſcū non dabimus eis quicq3
de preda quam eruimus: ſed ſufficiat vnicuiq3
vxor ſua et filij: quos cū acceperint recedant.
Dixit autē dauid. Non ſic facietis fratres mei
d' his q̄ tradidit nobis dn̄s. ⁊ cuſtodiuit nos. ⁊
dedit latrūculos q erumpāt aduerſū nos i ma/
nus nr̄as: nec audiet vos qſq3 ſup ſermōe hoc.
Equa eni ps erit deſcēdentis ad pliū. et rema
nētis ad ſarcinas. ⁊ ſimiliter diuidēt. Et factū eſt
hoc ex die illa. et deinceps ꝯſtitutū et pfinitū. et
quaſi lex in iſrael vſq3 in diē hāc. Venit ġ da/
uid i ſicelech. ⁊ miſit dona de pda ſeniorib9 iu/
da primis ſuis dicēs. Accipite benedictionē d'
pda hoſtiū dn̄i. His q erāt in bethel ⁊ qui i ra
moth ad meridiē. ⁊ q i gether. ⁊ q i aroer. ⁊ q i
ſephamoth. ⁊ q i eſthama. ⁊ q i rachal. ⁊ q i vr
bibꝰ hierameli. ⁊ q in vrbibꝰ ceni. ⁊ q in rama
⁊ q in lacu aſan. ⁊ q in athach. ⁊ q in hebron. et
reliqs q erāt in his locis in qbꝰ cōmoratus fue
rat dauid ⁊ viri eiꝰ.

XXXI

Philiſtijm aūt pugnabāt aduerſū iſra/
el. Et fugerūt viri iſrael ante faciē phi
liſtijm: ⁊ ceciderūt interfecti in monte
gelboe. Irrueruntq3 philiſtijm i ſaul ⁊ in filios
eiꝰ. ⁊ percuſſerūt ionathā ⁊ abinadab ⁊ melchi
ſue filios ſaul: totūq3 pōdꝰ plij verſū eſt in ſaul
Et ꝯſecuti ſūt eū viri ſagittarij. ⁊ vulneratus ē
vehemēter a ſagittarijs. Dixitq3 ſaul ad armi
gerū ſuū. Euagina gladiū tuū ⁊ percute me: ne
forte veniāt incircūciſi iſti ⁊ īterficiāt me illudē
tes mihi. Et noluit armiger eiꝰ: fuerat enim ni
mio terrore pterritꝰ. Arripuit itaq3 ſaul gladi
um ſuū ⁊ irruit ſup eū. Qd' cū vidiſſet armiger
eiꝰ videlicet q mortuus eſſet ſaul: irruit etiā ipſe
ſuper gladiū ſuū ⁊ mortuus ē cū eo. Mortuus
ē ergo ſaul ⁊ tres filij eiꝰ ⁊ armiger illiꝰ. ⁊ vni
uerſi viri eiꝰ in die illa pariter. Vidētes āt filij
iſrael q erāt trās vallem ⁊ trās iordanem q fu
giſſent viri iſrahelite. ⁊ q mortuus eſſet ſaul ⁊
tres filij eiꝰ: reliquerūt ciuitates ſuas ⁊ fugerūt.
Veneruntq3 philiſtijm ⁊ habitauerunt ibi Fa/
cta autem die altera venerūt philiſtijm vt expo
liarent interfectos. ⁊ inuenerūt ſaul ⁊ tres fili/
os eius iacentes in mōte gelboe. Et pciderunt
caput ſaul. ⁊ expoliauerūt eū armis. ⁊ miſerūt i
terrā philiſtinorū per circuitū vt annūciaref in
tēplo idolorū ⁊ i pplis. Et poſuerūt arma eiꝰ i
tēplo aſtaroth: corpus vō eiꝰ ſuſpēderūt i mu
ro bethſan. Qd' cū audiſſent habitatores iabes
galaad q̄cūq3 fecerāt philiſtijm ſaul. ſurrexerūt
oēs viri fortiſſimi. ⁊ ambulauerūt tota nocte. ⁊
tulerūt cadauer ſaul ⁊ cadauera filiorū eius de
muro bethſan. Veneruntq3 viri iabes galaad.
et cōbuſſerūt ea igni. et tulerūt oſſa eorum. et ſe

pelierunt in nemore iabes: ⁊ ieiunauerunt ſe/
ptem diebus. ¶ Explicit primus liber Sa
muelis Incipit ſecūdus. Capitulū. I
Actū eſt aūt poſtq̄ȝ mortuꝰ ē ſaul vt
dauid reuerteret̄ a cede amalech. et
maneret in ſiceleth duos dies. In
die aūt tertia apparuit homo veniēs
de caſtris ſaul: veſte cōſciſſa ⁊ puluere conſper
ſus caput. Et vt venit ad dauid cecidit ſup fa/
ciem ſuam ⁊ adorauit. Dixitqȝ ad eum dauid:
Unde venis? Qui ait ad eum. De caſtris iſrl̄
fugi. Et dixit ad eum dauid: Quod eſt verbū
quod factū eſt? Indica mihi. Qui ait: fugit po
pulus ex prelio: ⁊ multi corruentes e populo
mortui ſunt: ſed ⁊ ſaul ⁊ ionathas filius eius in
terierunt. Dixitqȝ dauid ad adoleſcentē q̄ nū/
ciabat ei. Unde ſcis quia mortuus eſt ſaul ⁊ io
nathas filius eius? Ait adoleſcens qui nuncia
bat ei. Caſu veni in montem gelboe. ⁊ ſaul in/
cumbebat ſuper haſtam ſuam: porro currus et
equites appropinquabant ei. ⁊ conuerſus poſt
tergum ſuū: vidensqȝ me vocauit. Cui cum re
ſpondiſſem adſum: dixit mihi: Quis nam es
tu? Et aio ad eum: Amalechites ego ſum. Et
locutus eſt mihi: Sta ſuper me ⁊ interfice me:
quoniā tenēt me anguſtie. ⁊ adhuc tota anima
mea in me eſt. Stansqȝ ſuper eū occidi illum.
Sciebā .n. q̄ viuere nō poterat poſt ruinā. Et
tuli diadema qḋ erat in capite eiꝰ. ⁊ armillā de
brachio illius: ⁊ attuli ad te dominū meū huc.
Apprehendens aūt dauid veſtimenta ſua ſci/
dit: oēſqȝ viri q̄ erant cū eo. ⁊ planxerūt ⁊ fleue
runt ⁊ ieiunauerūt vſqȝ ad veſperā ſuper ſaul
⁊ ſuper ionathan filiū eiꝰ. ⁊ ſup ppl'm dn̄i. ⁊ ſu
per domū iſrael: eo q̄ corruiſſent gladio. Dixit
qȝ dauid ad iuuenē qui nunciauerat ei: Unde
es tu? Qui reſpōdit: Filiꝰ hoīs aduene amale
chite ego ſū. Et ait ad eum dauid: Quare non
timuiſti mittere manū tuā vt occideres chriſtū
dn̄i? Uocansqȝ dauid vnū de pueris ſuis ait:
Accedēs irrue in eū. Qui percuſſit illū ⁊ mor
tuus ē. Et ait ad eū dauid: Sanguis tuꝰ ſuper
caput tuū. Os eni tuū locutū eſt aduerſū te di/
cens: ego interfeci xp̄m dn̄i. Planxit aūt dauid
planctū huiuſcemodi ſup ſaul ⁊ ſuper ionathan
filiū eiꝰ. ⁊ p̄cepit vt docerēt filios iuda arcum
ſicut ſcriptū eſt in libro iuſtoꝝ. Et ait: Cōſide
ra iſrael ꝓ his qui mortui ſūt: ſuper excelſa tua
vulnerati. Inclyti iſrael ſuper montes tuos in
terfecti ſūt. Quō ceciderūt fortes? Nolite annū
ciare in geth neqȝ annūcietis in cōpitis aſcalo/
nis: ne forte letentur filie philiſtijm: ne exultēt
filie incircūciſoꝝ. Montes gelboe nec ros nec
pluuia veniant ſuper vos. Neqȝ ſint agri p̄mi/
tiaꝝ: q2 ibi abiectus ē clypeus fortiū clypeꝰ
ſaul quaſi non eſſet vnctus oleo a ſanguine in
terfectoꝝ ab adipe fortiū. Sagitta ionathe nū/
q̄ȝ rediit retrorſū: ⁊ gladius ſaul nō eſt reuer
ſus inanis. Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decori
valde in vita ſua: in morte qȝ non ſunt diuiſi.
Aqlis velociores: leonibꝰ fortiores. Filie iſrl̄
ſuper ſaul flete qui veſtiebat vos coccino in de
litijs qui p̄bebat ornamēta aurea cultui veſtro
Quō ceciderūt fortes in p̄lio? Ionathas in ex
celſis tuis occiſus ē. Doleo ſuper te frater mi
ionatha decore nimis. ⁊ amabilis ſuper amorē
mulierum. Sicut mater vnicū amat filiū ſuū
ita ego te diligebā. Quomō ceciderūt robuſti.
⁊ perierūt arma bellica. II
Igitur poſt hec ꝯſuluit dauid dn̄m dicēs
Nū aſcēdā in vnā de ciuitatibꝰ iuda?
Et ait dn̄s ad eū: Aſcende. Dixitqȝ da
uid: Quo aſcendam? Et rn̄dit ei: In hebron.
Aſcēdit ergo dauid ⁊ due vxores eiꝰ achinoem
iezrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli: ſed
⁊ viros q̄ erant cū eo duxit dauid ſingulos cū
domo ſua. ⁊ manſerūt in oppidis hebron. Ve
nerūtqȝ viri iuda. ⁊ vnxerunt ibi dauid vt re/
gnaret ſuper domū iuda. Et nūciatū eſt dauid
q̄ viri iabes galaad ſepeliſſent ſaul. Miſit ergo
dauid nuncios ad viros iabes galaad: dixitqȝ
ad eos: Bn̄dicti vos a dn̄o q̄ feciſtis miſericor
diā hanc cū dn̄o veſtro ſaul. ⁊ ſepeliſtis eum. Et
nūc retribuet vobis q̄dē dn̄s miſericordiā ⁊ ve
ritatē. ⁊ ego reddā grām eo q̄ feciſtis verbum
iſtud. Cōfortēt manꝰ vr̄e. ⁊ eſtote filij fortitudi
nis. Licȝ eni mortuꝰ ſit dn̄s vr̄ ſaul: tn̄ me vn/
xit domꝰ iuda in regē ſibi. Abner aūt filiꝰ ner
p̄nceps exercitꝰ ſaul: tulit iſboſeth filium ſaul. ⁊
circūduxit eū p̄ caſtra: regēqȝ cōſtituit ſuper ga
laad. ⁊ ſuper geſſuri. ⁊ ſup iezrahel. ⁊ ſuper ef
fraim. ⁊ ſup beniamin. ⁊ ſuper iſrl̄ vniuerſum
Quadraginta ānoꝝ erat iſboſeth filius ſaul cū
regnare cepiſſet ſuper iſrael. ⁊ duobꝰ annis re/
gnauit. Sola aūt domus iuda ſequebat̄ dauid
Et fuit numerꝰ dieꝝ q̄s cōmoratꝰ eſt dauid im
perās in hebron ſuper domū iuda ſeptē ānorū
⁊ ſex menſiū. Egreſſuſqȝ eſt abner filius ner ⁊
pueri iſboſeth filij ſaul de caſtris in gabaon.
Porro ioab filiꝰ ſaruie. ⁊ pueri dauid egreſſi
ſunt: ⁊ occurrerūt eis iuxta piſcinā gabaon Et
cū in vnum cōueniſſent e regione ſederūt hi in
vna p̄te piſcine. ⁊ illi ex altera. Dixitqȝ abner
ad ioab: Surgant pueri. ⁊ ludant corā nobis

Et rñdit ioab: Surgant. Surrexerūt ergo ⁊ tranſierūt numero duodecim de beniamin ex parte iſboſeth filij ſaul: ⁊ duodeci de pueris dauid. Apprehenſoq̄ȝ vnuſq̄ſq̄ȝ capite cōparē ſui defixit gladiū in latus cōtrarij. ⁊ ceciderunt ſiſl. Vocatūq̄ȝ ē nomen loci illius ager robuſtoꝝ i gabaon. Et ortū eſt bellū durū ſatis in die illa. fugatuſq̄ȝ eſt abner ⁊ viri iſrael a pueris dauid. Erant aūt ibi tres filij ſaruie. ioab ⁊ abiſai ⁊ aſahel. Porro aſahel curſor velociſſimus fuit quaſi vnus de capreis q̄ morant̄ in ſiluiſ. Perſequebat̄ aūt aſahel abner. ⁊ non declinauit ad dexteram ſiue ad ſiniſtrā. omittens perſeq abner. Reſpexit itaq̄ȝ abner poſt tergū ſuū. ⁊ ait. Tu nees aſahel. Cui rñdit. Ego ſum. Dixitq̄ȝ ei abner. Vade ad dexterā ſiue ad ſiniſtram ⁊ apprehende vnū de adoleſcentibus. ⁊ tolle tibi ſpolia eius. Noluit aūt aſahel omittere quin vrgeret eū. Ruſuſq̄ȝ locutus eſt abner ad aſahel. Recede ⁊ noli me ſeq. ne forte cōpellar cōfodere te in terrā. ⁊ leuare nō potero faciē meā ad ioab fratrē tuū. Qui audire cōtēpſit. ⁊ noluit declinare. Percuſſit ergo eum abner auerſa haſta in inguine ⁊ tranſfodit. ⁊ mortu⁹ ē i eodē loco. Oēſq̄ȝ q̄ trāſiebāt ꝑ locū illū i q̄ ceciderat aſahel ⁊ mortu⁹ erat. ſubſiſtebāt. Perſequentibus aūt ioab ⁊ abiſai fugientē abner. ſol occubuit. Et venerūt vſq̄ȝ ad collē aq̄ductus q̄ ē ex aduerſo vallis ⁊ itineris deſerti i gabaon. Cōgregatiq̄ȝ ſūt filij beniamin ad abner. ⁊ cōglobati in vnū cuneū ſteterūt i ſummitate tumuli vni⁹. Et exclamauit abner ad ioab ⁊ ait. Nū vſq̄ȝ ad internitionē tu⁹ mucro deſeuiet. An ignoras ꝙ piculoſa ſit deſpatio. Vſq̄ȝq̄ nō dicis populo vt omittat pſeq fr̄es ſuos. Et ait ioab. Viuit dñs ſi locut⁹ fuiſſes mane receſſiſſet ppl's pſequens fr̄em ſuū. Inſonuit ḡ ioab buccina. ⁊ ſtetit oīs exercit⁹: nec pſecuti ſūt vltra iſrl': neq̄ȝ inire certamē. Abner aūt ⁊ viri ei⁹ abierūt ꝑ cāpeſtria moab tota nocte illa. ⁊ tranſierūt iordanē. ⁊ luſtrata oī bethoron venerunt ad caſtra. Porro ioab reuerſus omiſſo abner cōgregauit omnē pplm. ⁊ defuerūt de pueris dauid decē ⁊ nouē viri excepto aſahele. Serui autē dauid ꝑcuſſerūt de beniamin ⁊ de viris q̄ erāt cū abner trecētos ſexaginta: q̄ ⁊ mortui ſunt. Tulerūtq̄ȝ aſahel. ⁊ ſepelierūt eū in ſepulchro patris ſui i bethleem. Et ambulauerūt tota nocte ioab ⁊ viri q̄ erāt cū eo. ⁊ in ipo crepuſculo peruenerunt in hebron.

III

Facta eſt ergo longa concertatio inī domum dauid ⁊ inter domum ſaulis: dauid ꝓficiens ⁊ ſemper ſeipſo robuſtior: domus autem ſaul decreſcens quotidie. Natiq̄ȝ ſunt filij dauid in hebron. Fuitq̄ȝ primogenitus eius amnon de achinoem iezrahelite. ⁊ poſt eum cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro tertius abſalon filius maacha filie tholomai regis geſſur. Quartus autem adonias filius aguth. ⁊ quintus ſaphacias filius abithal. Sextus q̄ȝ ietraam de egla vxore dauid. Hi nati ſunt dauid in hebron. Cum ergo eſſet prelium inī domum ſaul ⁊ domum dauid: abner filius ner regebat domum ſaul. Fuerat autem ſauli concubina nomine reſpha filia achia. ingreſſuſq̄ȝ eſt ad eā abner. Dixitq̄ȝ iſboſeth ad abner. Quare ingreſſus es ad concubinā patris mei. Qui iratus nimis ꝓpter verba iſboſeth. ait. Nūq̄d caput canis ego ſum aduerſum iudam hodie q̄ fecerim miſericordiā ſuper domū ſaul prīs tui ⁊ ſuper fratres ⁊ ꝓximos ei⁹. ⁊ nō tradidi te i manu dauid. ⁊ tu requiſiſti in me q̄ argueres ꝓ muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner. ⁊ hec addat ei: niſi quō iurauit dñs dauid ſic faciam cū eo vt transferat̄ regnū de domo ſaul. et eleuet̄ thronus dauid ſuper iſrael ⁊ ſuper iudā a dan vſq̄ȝ berſabee. Et non potuit reſpondē ei q̄cq̄ȝ q̄ȝ metuebat illū. Miſit ergo abner nūcios ad dauid in hebron ꝓ ſe dicentes. Cui⁹ eſt terra. Et vt loquerent̄. Fac mecum amicitias. ⁊ erit manus mea tecū. ⁊ reducā ad te vniuerſū iſrl'. Qui ait. Optime Ego faciam tecū amicitias. ſed vnā rē peto a te dicēs. Non videbis faciē meā anteq̄ȝ adduxeris mihi michol filiā ſaul. ⁊ ſic venies ⁊ videbis me. Miſit aūt dauid nūcios ad iſboſeth filiū ſaul dicens. Redde vxorē meā michol quam deſpondi mihi cētū ꝓputijs philiſtijm. Miſit ergo iſboſeth. ⁊ tulit eā a viro ſuo phaltiel filio lais. Sequebat̄ eā vir ſuus plorans vſq̄ȝ baurim. Et dixit ad eam abner. Vade ⁊ reuertere. Qui reuerſus eſt. Sermonē q̄ȝ intulit abner ad ſeniores iſrael dicēs. Tā heri q̄ȝ nudiuſtertius q̄rebatis dauid vt regnaret ſup vos. Nūc ergo facite: q̄m dñs locut⁹ eſt ad dauid dicens. In manu ſerui mei dauid ſaluabo pplm meū iſrael de manu philiſtijm ⁊ oīum inimicoꝝ eius. Locutus eſt autem abner etiam ad beniamin. Et abijt vt loqueret̄ ad dauid in hebron oīa q̄ placuerant iſraheli ⁊ vniuerſo beniamin. venitq̄ȝ ad dauid i hebron cū viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris ei⁹ q̄ venerāt cū eo cōuiuiū. Et dixit abner ad dauid Surgā vt cōgregē ad te dñm meū regē omnē iſrael. ⁊ ineam tecū fed⁹ ⁊ imperes oīb⁹ ſicut deſi-

derat aia tua. Cū ergo deduxiſſet dauid abner
⁊ ille iſſet in pace. ſtatī pueri dauid ⁊ ioab vene
runt ceſis latronibus cum p̄da magna nimis.
Abner autē nō erat cū dauid in hebron. q2 iam
dimiſerat eū: ⁊ pfectus fuerat in pace. ⁊ ioab ⁊
oīs exercitus qui erant cū eo poſtea venerant.
Nūciatū eſt itaq; ioab a narrantib9. Venit ab
ner filius ner ad regē: ⁊ dimiſit eū. ⁊ abijt in pa
ce. Et ingreſſus eſt ioab ad regē. ⁊ ait. Quid
feciſti. Ecce venit abner ad te. Quare dimiſiſti
eū. ⁊ abijt ⁊ receſſit. Ignoras abner filiū ner
qm ad hoc venit vt deciperet te. ⁊ ſciret exitum
tuū ⁊ introitum tuum. ⁊ noſcet omnia que agis.
Egreſſus itaq; ioab a dauid miſit nūcios poſt
abner. ⁊ reduxit eū a ciſterna ſyra ignorante da
uid. Cūq; rediſſet abner in hebron ſeorſum ad
duxit eū ioab ad mediū porte vt loq̄ret ei i do
lo: ⁊ pcuſſit illum ibi in inguine ⁊ mortuus ē in
vltionem ſanguinis aſahel fratris eius. q͏ cum
audiſſet dauid rem iam geſtam ait. Mundus
ego ſum. ⁊ regnū meū apud deum vſq; in ſem-
piternū a ſanguine abner filij ner. ⁊ veniat ſup
caput ioab ⁊ ſuper oēm domum patris ei9 nec
deficiat de domo ioab fluxum ſeminis ſuſtinēs
⁊ leproſus ⁊ tenens fuſum: ⁊ cadens gladio ⁊ i
digens pane. Igit̄ ioab ⁊ abiſai frater eius in-
terfecerunt abner. eo q͏ occidiſſet aſahel fratrem
eo2 in gabaon in prelio. Dixit autē dauid ⁊ io
ab. ⁊ ad oēm ppl'm q erat cum eo. Sciditē ve-
ſtimenta veſtra ⁊ accingimini ſaccis: ⁊ plangi-
te ante exeqas abner. Porro rex dauid ſeq̄bat̄
feretrū. Cūq; ſepeliſſent abner in hebron: leua
uit rex dauid vocem ſuam. ⁊ fleuit ſuper tumu-
lum abner. Fleuit autem ⁊ oīs pplus. Plan-
genſq; rex ⁊ lugens abner. ait. Neq̄q̄ vt mori
ſolent ignaui: mortuus es abner. Manus tue
ligate nō ſunt. ⁊ pedes tui nō ſunt ꝯpedibus ag
grauati: ſed ſicut ſolēt cadē coram filijs iniq̄ta
tis ſic corruiſti. Congeminanſq; oīs ppl's: fleuit
ſuper eū. Cūq; veniſſet vniuerſa multitudo ci-
bū capere cū dauid clara adhuc die. iurauit da-
uid dicens. Hec faciat mihi deus. ⁊ hec addat
ſi ante occaſum ſolis guſtauero panem vl' aliud
quicq̄. Oiſq; ppl's audiuit: ⁊ placuerunt eis
cūcta que fecit rex in cōſpectu oīs populi. Et co-
gnouit omne vulgus ⁊ vniuerſus iſrl' in die il-
la qm nō actū fuiſſet a rege vt occideretur abner
filius ner. Dixit quoq; rex ad ſeruos ſuos. Nū
ignoratis qm pnceps ⁊ maximus cecidit hodie
in iſrl'. Ego autē adhuc delicatus ⁊ vnctus rex.
Porro viri iſti filij ſaruie duri mihi ſunt. Re-
tribuat dn̄s facienti malū iuxta malitiam ſuam.

Audiuit aūt iſboſeth filius IIII
ſaul q͏ cecidiſſet abner i hebrō. ⁊ diſſo-
lute ſūt manus eius: oiſq; iſrael pertur
batus eſt. Duo aūt viri pncipes latronū erant
filio ſaul: nomen vni banaa: et nomen alteri re
chab filij remon berothite de filijs beniamin.
Siquidem ⁊ beroth reputata eſt in beniamin.
Et fugerūt berothite in gethaim: fuerūtq; ibi
aduene vſq; ad tempus illud. Erat aūt iona-
the filio ſaul filius debilis pedibus. Quinquēnis
enī fuit qn venit nūcius de ſaul ⁊ ionatha ex ie-
zrahel. Tollens itaq; eū nutrix ſua fugit. Cūq;
feſtinaret vt fugeret: cecidit. ⁊ claudus effect9
eſt: habuitq; vocabulū miphiboſeth. Venien
tes igitur filij remmon berothite rechab ⁊ ba-
naa: egreſſi ſunt feruente die domum iſbo-
ſeth. Qui dormiebat ſuper ſtratum ſuum meri
die. ⁊ oſtiaria domus purgans triticum obdor
miuit. Ingreſſi ſūt autem domū latenter aſſu-
mentes ſpicas tritici. ⁊ percuſſerūt eū in ingui
ne rechab et banaa frat ei9. ⁊ fugerūt. Cū aūt i
greſſi fuiſſent domū. ille dormiebat ſup lectum
ſuū in conclaui. ⁊ percutientes interfecerūt eū.
Sublatoq; capite eius abierūt per viam deſer
ti tota nocte. ⁊ attulerūt caput iſboſeth ad dauid
in hebron. Dixeruntq; ad regem. Ecce caput
iſboſeth filij ſaul inimici tui q querebat animā
tuam. ⁊ dedit dn̄s dn̄o noſtro regi vltionē ho-
die de ſaul ⁊ de ſemine eius. Reſpondens aūt
dauid rechab ⁊ banaa fratri eius filijs remon
berothite. dixit ad eos. Viuit dominus q eru-
it animā meā de omni anguſtia: qm eū q annū-
ciauerat mihi ⁊ dixerat mortuus eſt ſaul. q pu-
tabat ſe pſpera nūciare. tenui ⁊ occidi eum in ſi
celech: cui oportebat me mercedem dare pro
nūcio. Quanto magis nūc cū hoies impij in-
terfecerūt viꝝ innoxiū in domo ſua ſuper lectū
ſuū non queram ſanguinē eius de manu vr̄a.
⁊ auferam vos de terra. Precepit itaq; dauid
pueris ſuis. ⁊ interfecerūt eos. pcidēteſq; ma
n9 ⁊ pedes eo2. ſuſpēderūt eos ſup piſcinā in
hebron. Caput aūt iſboſeth tulerūt ⁊ ſepelierūt
in ſepulchro abner in hebron. V

Et venerūt vniuerſe trib9 iſrael ad da-
uid in hebron dicentes. Ecce nos os
tuū ⁊ caro tua ſumus. Sed ⁊ heri ⁊ nu
diuſtertius cū eſſet rex ſaul ſuper nos: tu eras
educens ⁊ reducens iſrael. Dixit aūt dominus
ad te. Tu paſces ppl'm meū iſrl'. ⁊ tu eris dux
ſuper iſrael. Venerūt q; ⁊ ſeniores iſrael ad re
gē in hebron: ⁊ pcuſſit eū eis rex dauid fed9 in
hebron corā dn̄o: vnxeruntq; dauid in regē ſup

iſrael. Filius triginta annoꝝ erat dauid cū re-
gnare cepiſſet. ⁊ quadraginta annis regnauit.
In hebron regnauit ſup iudā ſeptem annis ⁊
ſex menſib⁹. in irl̄m aūt regnauit triginta trib⁹
annis ſup oēm iſrael ⁊ iudā. Et abijt rex ⁊ oēs
viri q erant cū eo in irl̄m ad iebuſeū habitato-
rē terre. Dictūq; ē dauid ab eis. Nō īgredie-
ris huc niſi abſtuleris cecos ⁊ claudos. dicen-
tes. Nō īgredieť dauid huc. Cepit autē dauid
arcē ſyon. hec eſt ciuitas dauid. Propoſuerat
enī dauid ī die illa ꝑmiū q ꝑcuſſiſſet iebuſeū et
tetigiſſet domatū fiſtulas. ⁊ abſtuliſſet cecos et
claudos odiētes aiam dauid. Idcirco dicitur ī
ꝓuerbio. Cec⁹ ⁊ claudus nō intrabūt in tēplū
Habitauit aūt dauid in arce ſyon ⁊ vocauit eā
ciuitatē dauid. ⁊ edificauit ꝑ gyꝝ a mello ⁊ in-
trinſecus. Et ingrediebať ꝓficiēs atq; ſucreſ-
cens ⁊ dn̄s deus exercituū erat cū eo. Miſit q;
hirā rex tyri nūcios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊
artifices lignoꝝ: artificeſq; lapidū ad parietes
⁊ edificauerūt domum dauid. Et cognouit da-
uid qm̄ confirmaſſet eū dominus regē ſup iſra-
el. ⁊ quoniā exaltaſſet regnū eius ſup populū
ſuū iſrael. Accepit ḡ dauid ad hec cōcubinas ⁊
vxores de irl̄m poſtq̄ venerat de hebron. Na-
tiq; ſūt dauid ⁊ alij filij ⁊ filie. ⁊ hec noīa eoꝝ q
nati ſūt ei in irl̄m. Samua ⁊ ſobab ⁊ nathā ⁊ ſa-
lomon ⁊ iabaar ⁊ heliſua ⁊ nepheg. ⁊ iaphia et
heliſama ⁊ helida ⁊ heliſeleth. Audierunt ergo
philiſtijm q vnxiſſent dauid in regē ſup iſrael
⁊ aſcenderūt vniuerſi vt quererēt dauid. Quod
cū audiſſet dauid. deſcendit in preſidiū. Phili-
ſtijm aūt venientes diffuſi ſūt in valle raphaī.
Et conſuluit dauid dn̄m dicens. Si aſcendam
ad philiſtijm. ⁊ ſi dabis eos in manu mea. Et
dixit dn̄s ad dauid. Aſcende: q2 tradens dabo
philiſtijm in manu tua. Venit ergo dauid ī ba-
alpharaſim. ⁊ percuſſit eos ibi. ⁊ dixit. Diuiſit
dominus inimicos meos corā me. ſicut diui-
dunť aque. Propterea vocatū ē nomen loci il-
lius baalpharaſim. Et reliquerūt ibi ſculptilia
ſua que tulit dauid ⁊ viri ei⁹. Et addiderūt ad-
huc philiſtijm vt aſcenderēt. ⁊ diffuſi ſūt in val-
le raphaim. Conſuluit autem dauid dominū.
aſcēdā ꝯ philiſteos. ⁊ tradas eos ī man⁹ meas
Qui rn̄dit. Nō aſcēdas ꝯ eos ſ; gyra poſt ter-
gū eoꝝ. ⁊ venies ad eos ex aduerſo piroꝝ. Et
cū audieris ſonitū gradiētis ī cacumine piroꝝ
tūc inibis ꝑliū: q2 tūc egredieť dn̄s ante faciē tu-
am vt ꝑcutiat caſtra philiſtijm. Fecit itaq; da-
uid ſicut ꝑceperat ei dn̄s. ⁊ ꝑcuſſit philiſtijm d̄
gabaa vſq; dū venias gezer. VI

Congregauit aūt rurſum dauid omnes
electos ex iſrael triginta milia. Surre-
xitq; dauid ⁊ abijt et vniuerſus popu-
lus q erat cū eo de viris iuda vt adducerent ar-
cham dei. ſuper quam inuocatū eſt nomen dn̄i
exercituū ſedentis in cherubin ſuper eam. Et i-
poſuerūt archam dei ſuper plauſtꝝ nouū. Tu-
lerūtq; eā de domo aminadab q erat in gabaa
Oza aūt et haio filij aminadab minabant plau-
ſtꝝ nouum. Cūq; tuliſſent eam de domo ami-
nadab q erat in gabaa cuſtodiens archam dei:
haio ꝓcedebat archā dei: dauid aūt et oīs iſrael
ludebant corā domino in oib⁹ lignis fabrefact̄
et citharis et liris et tympanis et ſiſtris et cym-
balis. Poſtq̄ aūt venerūt ad aream nachor ex-
tendit oza manū ad archam dei. et tenuit eam:
qm̄ calcitrabant boues. et declinauerunt eam.
Iratuſq; eſt indignatiōe dn̄s ꝯtra ozā. et per-
cuſſit eū ſup temeritate: q mortuus eſt ibi iuxta
archā dn̄i. Contriſtatus eſt aūt dauid. eo q per-
cuſſiſſet dn̄s ozam. et vocatū eſt nomen loci illi-
us ꝑcuſſio oze vſq; in diē hāc. Et extimuit da-
uid dn̄m in die illa dicens. Quō ingredieť ad
me archa dn̄i. Et noluit diuertere ad ſe archā
dn̄i ī ciuitatē dauid. ſed diuertit eā ī domū obe-
dedom gethei. Et habitauit archa dn̄i ī domo
obededom gethei trib⁹ menſib⁹. ⁊ benedixit do-
min⁹ obededom. et oēm domū eius. Nuncia-
tumq; ē regi dauid q benedixiſſet dn̄s obede-
dom. et oīa ei⁹ ꝓpter archā dn̄i. Dixitq; dauid
Ibo. et reducā archā cū benedictiōe ī domū
meā. Abijt ḡ dauid. et adduxit archā dei d̄ do-
mo obededom ī ciuitatē dauid cum gaudio. et
erant cū dauid ſeptem chori. et victima vituli.
Cūq; trāſcēdiſſent qui portabant archā domi-
ni ſex paſſus. imolabant bouē et ouē et arietē.
et dauid ꝑcutiebat in organis armigatis. et ſal-
tabat totis virib⁹ ante dn̄m. Porro dauid erat
accinctus ephot lineo. et dauid et omnis dom⁹
iſrael ducebant archam teſtamenti domini ī iu-
bilo ⁊ in clāgore buccine. Cūq; intraſſet archa
domini in ciuitatem dauid. michol filia ſaul ꝓ-
ſpiciens per feneſtram: vidit regem dauid ſub-
ſilientem atq; ſaltantē corā domino. ⁊ deſpexit
eū in corde ſuo. Et introduxerūt archā domini
⁊ ipoſuerūt eā in loco ſuo in medio tabernacu-
li qđ tetenderat ei dauid. ⁊ obtulit dauid holo-
cauſta corā dn̄o ⁊ pacifica. Cūq; cōpleſſet offe-
rens holocauſta ⁊ pacifica: benedixit populo ī
noīe dn̄i exercituum. Et partitus eſt vniuerſe
multitudini iſrael. tā viro q̄ mulieri ſingulis
collyridam panis vnam. ⁊ aſſaturā bubale car-

nis vnam. ⁊ ſimilā frixã oleo. Et abijt omnis
populus vnuſqſqꝫ in domū ſuā. Reuerſuſqꝫ ē
dauid vt benediceret domui ſue. ⁊ egreſſa mi/
chol filia ſaul in occurſum dauid, ait. Quā glo
rioſus fuit hodie rex iſrael diſcoopiēs ſe āte an
cillas ſuoꝝ ſuoꝝ. ⁊ nudatus ē qſi ſi nudet vn⁹
de ſcurris. Dixitqꝫ dauid ad michol. Viuit do
min⁹ qꝛ ludā āte dominū q elegit me poti⁹ qꝫ pa
trē tuū ⁊ qꝫ oēm domū ei⁹. ⁊ p̄cepit mihi vt eē
dux ſup pplm dñi in iſrael. Et ludā ⁊ vilioꝛ fiā
pluſqꝫ factus ſū. ⁊ ero humilis in oculis meis. ⁊
cum ancillis de qbus⁹ locuta es glorioſioꝛ appa
rebo. Igit michol filie ſaul non eſt natus filius
vſqꝫ in diem mortis ſue. VII

Factū eſt aūt cū ſediſſet rex in domo ſua.
⁊ dñs dediſſet ei requiē vndiqꝫ ab vni/
uerſis inimicis ſuis: dixit ad nathan ꝓ
phetā. Vides neqꝫ q ego habitem in domo ce/
drina. ⁊ archa dei poſita ſit in medio pelliū. Di
xitqꝫ nathan ad regem. Omne qḋ eſt in corde
tuo. Vade fac: qꝛ dominus tecū eſt. Factū eſt
aūt in illa nocte. ⁊ ecce ſermo domini ad nathan
dicēs. Vade ⁊ loqre ad ſuū meū dauid. Hec
dicit dominus. Nūqd tu edificabis mihi domū
ad habitandū. Neqꝫ enī habitaui i domo ex die
illa q eduxi iſrael de terra egypti vſqꝫ in diē hāc
ſed ambulabā in tabernaculo ⁊ in tētorio p cun
cta loca q trāſiui cū oibus filijs iſrael. Nunqd
loquēs locutus ſū ad vnā de tribubus iſrael cui
p̄cepi vt paſceret pplꝫ meū iſrael. dicēs. qre nō
edificaſti mihi domū cedrinā. Et nūc hec dices
ſuo meo dauid. Hec dicit dñs exercituū. Ego
tuli te de paſcuis ſeqntez greges vt eſſes dux ſu
per populū meū iſrael. et fui tecum in omnibus
vbicūqꝫ ambulaſti: ⁊ interfeci vniuerſos inimi
cos tuos a facie tua: feciqꝫ tibi nomē grande iu/
xta nomen magnoꝝ q ſunt in terra. Et ponam
locū pplo meo iſrael. ⁊ plantabo eū. ⁊ habitabo
cū eo. ⁊ nō turbabit amplius. nec addēt filij ini
quitatis vt affligant eum ſicut prius. ex die qua
cōſtitui iudices ſup pplm meū iſrael. Et requiē
dabo tibi ab oibus inimicis tuis: predicitqꝫ tibi
dñs q domū faciat tibi dñs. Cūqꝫ cōpleti fue/
rint dies tui ⁊ dormi. ris cū p̄ribus tuis. ſuſcita
bo ſemen tuum poſt te qḋ egredit de vtero tuo
⁊ firmabo regnū eius. Ipſe edificabit domū no
mini meo. ⁊ ſtabiliam thronū regni eius vſqꝫ i
ſempiternum. Ego ero in prēm. ⁊ ipſe erit mi/
hi in filium. Qui ſi inique aliquid geſſerit argu
am eū in vga viroꝝ. ⁊ in plagis filioꝝ hoīꝫ
Miſericordiam aūt meā nō auferam ab eo: ſicut
abſtuli a ſaul quem amoui a facie mea. Et fide/
lis erit domus tua. ⁊ regnū tuū vſqꝫ in eternū
ante faciē meā. ⁊ thron⁹ tuus erit firm⁹ iugiter
Secūdū oia verba hec. ⁊ iuxta vniuerſam viſi
onē iſtam: ſic locutus eſt nathan ad dauid. In
greſſus ē āt rex dauid ⁊ ſedit corā dño. ⁊ dixit.
Quis ego ſū dñe de⁹ ⁊ q domus mea: qꝛ addu
xiſti me hucuſqꝫ. Sed ⁊ hoc paꝝ viſū ē i ꝯſpe/
ctu tuo dñe de⁹: niſi loqreris etiā de domo ſer
ui tui in longinquū. Iſta eſt enim lex adam do
mine de⁹. Quid ergo addere poterit ad hec da
uid vt loquat ad te. Tu eni ſcis ſeruū tuū domi
ne deus. Propi verbū tuū ⁊ ſm coꝛ tuū feciſti
oia magnalia hec. ita vt notū faceres ſeruo tuo
Idcirco magnificat⁹ es dñe de⁹. qꝛ nō eſt ſimil
tui. neqꝫ ē de⁹ extra te in oib⁹ q audiuim⁹ auri/
b⁹ noſtris. Que ē āt vt ppls tu⁹ iſrl gēs in ter
ra ꝓpi quā iuit de⁹ vt redimeret eū ſibi i pplm
⁊ poneret ſibi nomē. faceretqꝫ eis magnalia et
horribilia ſup terrā a facie ppli tui quē redemi
ſti tibi ex egypto. gentē ⁊ deū ei⁹. Firmaſti eni
tibi pplm tuū iſrael in pplm ſempiternuꝫ. ⁊ tu
dñe de⁹ factus es eis i deū. Nūc ḡ dñe de⁹ ver
bū qḋ locut⁹ es ſuper ſeruū tuū ⁊ ſup domū ei⁹
ſuſcita in ſempiternū. ⁊ fac ſicut locut⁹ es vt ma
gnificet nomē tuū vſqꝫ in ſempiternū. atqꝫ di
cat. Dñs de⁹ exercituū de⁹ ſup iſrl. Et domus
ſerui tui dauid erit ſtabilita corā dño: qꝛ tu do/
mine exercituū deus iſrael reuelaſti auriculam
ſerui tui. dicens: domū edificabo tibi. ꝓpterea
inuenit ſeru⁹ tuus coꝛ ſuū vt oraret te oratione
hac. Nunc ergo dñe deus tu es deus. ⁊ verba
tua erūt vera. Locut⁹ es enim ad ſeruū tuū bo
na hec. Incipe ergo ⁊ benedic domui ſerui tui
vt ſit in ſempiternū corā te: qꝛ tu dñe deus locu
tus es hec. ⁊ benedictiōe tua benedicet domus
ſerui tui in ſempiternū. VIII

Factū eſt āt. poſt hec pcuſſit dauid phi/
liſtijm. ⁊ humiliauit eos. ⁊ tulit dauid
frenū tributi de manu philiſtijm. ⁊ per
cuſſit moab. ⁊ menſus ē eos funiculo coequās
terre. Menſus eſt āt duos funiculos: vnū ad
occidendū ⁊ vnū ad viuificandū. Factuſqꝫ eſt
moab dauid ſeruiens ſub tributo. et percuſſit
dauid adadeçer filiū roob regem ſoba: quādo
ꝓfectus eſt vt dominaret ſuper flumē eufratē
et capiis dauid ex parte eius mille ſeptingen/
tis equitibus. et viginti milibus peditum ſub/
neruauit oēs iugales curruum. Dereliqt autē
ex eis centum currus. Venit qꝫ ſyria damaſci
vt preſidium ferret adadeçer regi ſoba. et per/
cuſſit dauid de ſyria viginti duo milia viroꝝ. ⁊
poſuit dauid p̄ſidium i ſyria damaſci. Factaqꝫ

eſt ſyria dauid ſeruiens ſub tributo. Seruauit
qꝫ dominꝰ dauid i oibꝰ ad q̄cūqꝫ ꝓfectꝰ ē. Et
tulit dauid arma aurea q̄ habebant ſerui adade
ʒer. ⁊ detulit ea i ierl̄m. Et de bethe ⁊ d̄ beroth.
ciuitatibus adadeʒer tulit rex dauid es multuꝫ
nimis. de quo fecit ſalomon omnia vaſa erea.
in templo. ⁊ mare eneum ⁊ columnas et altare
Audiuit autem thou rex emath ꝙ percuſſiſſet
dauid omne robur adadeʒer. Et miſit thou io
ram filium ſuū ad regem dauid vt ſalutaret euꝫ
congratulās. ⁊ gratias ageret. eo ꝙ expugnaſ
ſet adadeʒer et percuſſiſſet eum. Hoſtis quip/
pe erat thou adadeʒer. Et in manu eius erant
vaſa aurea et vaſa argentea et vaſa erea que et
ipa ſanctificauit rex dauid domino cum argen
to et auro que ſanctificauerat de vniuerſis gen
tibus quas ſubegerat de ſyria et moab et filijs
ammon ⁊ philiſtijm ⁊ amalech. ⁊ de manubijſ
adadeʒer filij roob regis ſoba. Fecit quoqꝫ ſi/
bi dauid nomen cum reuerteretur capta ſyria
in valle ſalinaꝝ ceſis decem ⁊ octo milibus. et
in gebelem ad viginti tria milia. ⁊ poſuit i idu/
mea cuſtodes. ſtatuitqꝫ p̄ſidiū. Et facta eſt vniſ
uerſa idumea ſeruiens dauid. ⁊ ſeruauit domi
nus dauid in oibus ad q̄cūqꝫ ꝓfectus ē. Et re
gnauit dauid ſuper omnē iſrael. faciebat qꝫ da
uid iudiciū ⁊ iuſticiam oi pplo ſuo. Joab āt fili
us ſaruie erat ſup exercitū. Porro ioſaphat fi/
lius achilud erat a cōmentarijs. et ſadoch filiꝰ
achitob. ⁊ achimelech filius abiathar erant ſa/
cerdotes. et ſaraias ſcriba: banaias autē filius
ioiade ſuper celethi et felethi. Filij aūt dauid ſa
cerdotes erant. IX

ET dixit dauid. Putas ne eſt aliqs q
remanſerit de domo ſaul vt faciā cū eo
miſericordiā ꝓpter ionathan. Erat au
tē de domo ſaul ſeruꝰ noīe ſiba. Quē cū vocaſſꝫ
rex ad ſe. dixit ei. Tu ne es ſiba. Et ille reſpon
dit. Ego ſū ſeruꝰ tuꝰ: et ait rex. Nūqd ſupereſt
aliquis de domo ſaul vt faciam cū eo miſericor
diam dei. Dixitqꝫ ſiba regi. Supereſt filiꝰ io/
nathe debilis pedibus. Ubi inqt eſt. ⁊ ſiba ad
regem. ecce ait in domo eſt machir filij amihel
in lodabar. Miſit ergo rex dauid. et tulit eum
de domo machir filij amihel de lodabar. Cum
aūt veniſſet miphiboſeth filius ionathe filij ſa/
ul ad dauid: corruit in faciem ſuam. et adorauit
Dixitqꝫ dauid. Miphiboſeth. Qui reſpōdit.
Adſū ſeruus tuus. et ait ei dauid. Ne timeas.
q: faciēs faciam i te miām ꝓpi ionathan prēꝫ
tuū et reſtituam tibi oēs agros ſaul pris tui. et
tu comedes panē in mēſa mea ſemp. Qui ado
rans eū dixit. Quis ego ſum ſeruus tuus. qm̄
reſpexiſti ſup canē mortuū ſimilē mei. Voca/
uit itaqꝫ rex ſibaꝫ pueꝝ ſaul. et dixit ei. O ia q̄
cūqꝫ fuerūt ſaul et vniuerſam domū eiꝰ dedi fi/
lio dn̄i tui. Operare igit̄ ei terram tu et filij tui ⁊
ſui tui. et inferes filio dn̄i tui cibos vt alat̄. Mi
phiboſeth aūt filiꝰ dn̄i tui comedet ſp panē ſup
mēſam meaꝫ. erant aūt ſibe qndecī filij et vigi
ti ſui. Dixitqꝫ ſiba ad regē. Sicut iuſſiſti domine
mi rex ſeruo tuo. ſic faciet ſuꝰ tuꝰ. et miphibo/
ſeth comedet ſup mēſam meam q̄ſi vnꝰ de fi/
lijs regis. Habebat aūt miphiboſeth filiū par
uulū noīe micho. Oīs vo cognatio domus ſi
be ſuiebat miphiboſeth. Porro miphiboſeth
habitabat i ierl̄m: q2 de mēſa regis iugit̄ veſce/
bat̄. et erat claudꝰ vtroqꝫ pede. X

FActū ē aūt poſt hec vt moreret̄ rex fili
orum ammon. et regnauit anon filius
eius ꝓ eo. Dixit dauid. Faciam miſe
ricordiam cū anon filio naas. ſicut fecit prī eiꝰ
mecū miām. Miſit ergo dauid conſolans eū ꝑ
ſeruos ſuos ſuper patris interitu. Cū autē ve
niſſent ſerui dauid in terrā filioꝝ āmon. dixe/
rūt ꝑncipes filioꝝ āmon ad anon dominū ſuū.
Putas ꝙ ꝓpter honorē patris tui miſerit da/
uid ad te cōſolatores. ⁊ nō ideo vt inueſtigaret
⁊ exploraret ciuitatē. ⁊ euerteret eā. miſit dauid
ſeruos ſuos ad te. Tulit itaqꝫ anon ſeruos da
uid: raſitqꝫ dimidiam partem barbe coꝝ. ⁊ p̄/
cidit veſtes eoꝝ medias vſqꝫ ad nates. ⁊ dimi
ſit eos. Qđ cū nūciatū eſſet dauid: miſit i occur
ſū eoꝝ. Erant eni viri cōfuſi turpit̄ valde. Et
mandauit eis dauid. Manete in hiericho do/
nec creſcat barba vrā. ⁊ tunc reuertimini. Vi
dentes aūt filij āmon ꝙ iniuriā feciſſent dauid:
miſerūt ⁊ conduxerūt mercede ſyrū roob. ⁊ ſy/
rū ſoba viginti milia peditū. ⁊ a rege maacha
mille viros: ⁊ ab hiſtob decem milia virorum
Quod cum audiſſet dauid. miſit ioab ⁊ omnē
exercitū bellatoꝝ. Egreſſi ſūt ergo filij āmon ⁊
direxerūt aciem ante ipm introitū porte. Syrꝰ au
tem ſaba ⁊ roob ⁊ hiſtob ⁊ maacha ſeorſū erant
in campo. Videns ergo ioab ꝙ p̄paratū eſſet
aduerſū ſe prelīī. ⁊ ex aduerſo ⁊ poſt tergū. ele
git ſibi ex omnibꝰ electis iſrael: ⁊ inſtruxit aciē
contra ſyrū: reliquā aūt ptē populi tradidit abi
ſai fratri ſuo. Qui direxit aciē contra filios am
mon. Et ait ioab. Si p̄ualuerit aduerſū me ſy
ri. eris mihi in adiutoriū: ſi aūt filij āmon p̄ua/
luerint aduerſū te. auxiliabor tibi. Eſto vir for
tis. ⁊ pugnemꝰ ꝓ populo noſtro ⁊ ciuitate dei
noſtri. Dn̄s aūt faciet qđ bonum ē in cōſpectu

ſuo. Iniit itaqꝫ ioab ⁊ populus q erat cū eo cer
tamen ꝯ ſyrios. q ſtatim fugerūt a facie eiꝰ. Fi/
lij autē āmon videntes q: fugiſſent ſyri fugerūt
⁊ ipſi a facie abiſai. ⁊ ingreſſi ſunt ciuitatē. Re
uerſuſqꝫ eſt ioab a filijs āmon. ⁊ venit hieruſa/
lem. Videntes igiť ſyri. qm̄ corruiſſent corā iſ
rael. congregati ſunt pariter. Miſitqꝫ adade/
zer ⁊ eduxit ſyros qui erant tranſfluuium ⁊ ad/
duxit eorum exercitum. Sobach autē magiſter
militie adadezer erat princeps eorū. Quod cū
nunciatum eſſet dauid. contraxit oēm iſrahelē
⁊ tranſiuit iordanem. venitqꝫ in helem. Et di
rexerūt aciē ſyrie ex aduerſo dauid. et pugnaue
rūt ꝯtra iſrael. Fugerūtqꝫ ſyri a facie iſrl̄. ⁊ oc/
cidit dauid de ſyris ſeptingentos currus: ⁊ qua
draginta milia equitum. ⁊ ſobach principem mili
tie percuſſit q ſtatim mortuꝰ eſt. Videntes aūt
vniuerſi reges q erant in ꝓſidio adadezer ſe vi
ctos eſſe ab iſrael. expauerunt et fugerunt quīq̄/
ginta et octo milia coram iſrael. Et fecerūt pacē
cum iſrael: et ſeruierūt eis. timueruntqꝫ ſyri auxi
lium prebere filijs āmon. XI

Actū ē aūt vertēte āno eo tꝑe quo ſolēt
reges ad bella ꝓcedere. miſit dauid io/
ab ⁊ ſeruos ſuos cum eo ⁊ vniuerſū iſ
rael. ⁊ vaſtauerūt filios āmon ⁊ obſederūt rab/
ba. Dauid autem remāſit in irl'm. Dū hec age
renť accidit q̄dam die vt ſurgeret dauid de ſtra
tu ſuo poſt meridiem: ⁊ deambularet in ſolario
domus regie: viditqꝫ mulierē ſe lauantē ex ad
uerſo ſuper ſolarium ſuū. Erat autem mulier
pulchra valde. Miſit ergo rex ⁊ reqſiuit q̄ eſſet
mulier. Nūciatūqꝫ eſt ei ꝙ ipſa eſſet berſabee fi
lia heliam vxor vrie ethei. Miſſis itaqꝫ dauid
nuncijs tulit eā. Que cū ingreſſa eſſet ad illum
dormiuit cū ea. Statiqꝫ ſcificata eſt ab immundi
tia ſua ⁊ reuerſa eſt domū ſuam concepto fetu.
Mittenſqꝫ nunciauit dauid. ⁊ ait. Cōcepi. Mi
ſit autē dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vri
am etheū. Miſitqꝫ ioab vriā ad dauid. Et ve
nit vrias ad dauid. Queſiuitqꝫ dauid q̄ recte
ageret ioab ⁊ populus: ⁊ quomodo āminiſtra/
reť bellum. Et dixit dauid ad vriā. Vade i do
mū tuam ⁊ laua pedes tuos: Et egreſſus ē vri/
as de domo regis: ſecutuſqꝫ eſt eū cibꝰ regius.
Dormiuit aūt vrias añ portā domus regie cū
alijs ſuis dn̄i ſui. ⁊ nō deſcēdit ad domū ſuam.
Nūciatūqꝫ eſt dauid a dicētibus. Nō iuit vriaſ
in domū ſuam. Et ait dauid ad vriam. Nunqd
nō de via veniſti. Quare nō deſcendiſti in do/
mū tuam. Et ait vrias ad dauid. Archa dei ⁊ iſ
rael ⁊ iuda habitant in papilionibus: ⁊ dominꝰ
meus ioab ⁊ ſerui dn̄i mei ſuꝑ faciem terre ma/
nent. ⁊ ego ingrediar domū meā vt comedā ⁊
bibā ⁊ dormiā cū vxore mea. Per ſalutē tuā ⁊
ꝑ ſalutē aīe tue nō faciā rē hāc. Ait ḡ dauid ad
vriā. Mane hic etiā hodie. ⁊ cras dimittā te.
Māſit vrias i irl'm i die illa ⁊ altera ⁊ vocauit
eū dauid vt comederet corā ſe ⁊ biberet. ⁊ ine/
briauit eū. Qui egreſſus veſꝑe dormiuit i ſtra
tu ſuo cum ſeruis dn̄i ſui. ⁊ ī domū ſuā non de
ſcēdit. Factū ē ḡ mane. ⁊ ſcripſit dauid ep'lam
ad ioab. miſitqꝫ ꝑ manū vrie. ſcribēs in ep'la.
Ponite vriā ex aduerſo belli vbi fortiſſimū ē
ꝓliū. ⁊ derelīqte eū vt ꝑcuſſus intereat. Igiť cū
ioab obſideret vrbē poſuit vriā i loco vbi ſcie/
bat viros eē fortiſſimos: egreſſiqꝫ viri de ciui
tate bellabāt aduerſū ioab. ⁊ ceciderūt de ppl'o
ſeruoꝝ dauid ⁊ mortuꝰ ē etiā vrias etheꝰ. Mi
ſit itaqꝫ ioab ⁊ nūciauit dauid oīa v̄ba ꝓlij: ꝓ/
cepitqꝫ nūcio dicēs. Cū cōpleueris vniuerſos
ſermones belli ad regē. ſi eū videris indigna/
ri. ⁊ dixerit quare acceſſiſtis ad muꝝ vt ꝓliare
mini: an ignorabatis ꝙ multa deſuꝑ ex muro
tela mittanť: qs ꝑcuſſit abimelech filiū hierobo
al nōne mulier miſit ſuper eū fragmen mole d'
muro. ⁊ interfecit eū in thebes. quare iuxta mu
rū acceſſiſtis. dices. Etiam ſeruus tuus vrias
etheꝰ occubuit. Abijt ḡ nūcius. ⁊ venit ⁊ nar/
rauit dauid oīa que ei ꝑceꝑat ioab. ⁊ dixit nūci
us ad dauid. Preualuerūt aduerſū nos viri. ⁊
egreſſi ſūt ad nos in agrū. Nos aūt facto impe/
tu ꝑſecuti eos ſumus vſqꝫ ad portā ciuitatis ⁊
direxerūt iacula ſagittarij ad ſeruos tuos ex mu
ro deſuper: mortuiqꝫ ſūt de ſeruis regis. Quin
etiā ſeruus tuus vrias etheꝰ mortuus ē. Et di
xit dauid ad nūciū. Hec dices ioab. Nō te frā
gat iſta res. Varius enim euentus eſt belli et
nūc hūc ⁊ nūc illum conſumit gladius. Cōfor
ta bellatores tuos aduerſus vrbem vt deſtruaſ
eam. ⁊ exhortare eos. Audiuit aūt vxor vrie ꝙ
mortuus eſſet vrias vir ſuus. ⁊ planxit eum.
Tranſactoqꝫ luctu miſit dauid ⁊ intro duxit eā
in domū ſuam. ⁊ facta ē ei vxor: peperitqꝫ ei fi
liū. Et diſplicuit verbū hoc qd' fecerat dauid co
ram domino. XII

Miſit ergo dn̄s nathā ad dauid. Qui cū
veniſſet ad eū. dixit ei. Reſponde mihi
iudicium. Duo viri erāt i ciuitate vna
vnꝰ diues ⁊ alī pauper. Diues habebat oues
⁊ boues plurimos valde. pauper autem nihil
habebat omnino preter ouem vnam paruulā
quam emerat ⁊ nutrierat: ⁊ que creuerat apud
eū cū filijs eius. ſimul de pane illiꝰ comedens ⁊

de calice eius bibens. ⁊ in ſinu illius dormiens
eratq́ʒ illi ſicut filia. Cū aūt peregrinus quedā
veniſſet ad diuitē: parcēs ille ſumere de ouibꝰ
⁊ de bobꝰ ſuis vt exhiberet cōuiuiū pegrino illi
q venerat ad ſe. tulit ouē viri pauperis ⁊ p̄pa/
rauit cibos hoi q venerat ad ſe. Iratus aūt idi
gnatiōe dauid aduerſus hominē illū nimis. di
xit ad nathā. Viuit dn̄s. q: filius mortis ē vir
q fecit hoc. Ouē reddet in quadruplū: eo q fe/
cerit verbū iſtud ⁊ nō pepercerit. Dixit autē na/
than ad dauid. Tu es ille vir q feciſti hanc rem
Hec dicit dn̄s deus iſrael. Ego vnxi te i regē
ſuper iſrael: ⁊ ego erui te de manu ſaul. ⁊ dedi
tibi domū domini tui. ⁊ vxores dn̄i tui in ſinu
tuo. dediq́ʒ tibi domū iſrael ⁊ iuda. ⁊ ſi parua ſūt
iſta adijciam tibi multo maiora. Quare ḡ con/
tēpſiſti verbū dn̄i vt faceres malū in cōſpectu
meo. Vriam etheum percuſſiſti gladio: ⁊ vxo
rē illius accepiſti in vxorē: ⁊ interfeciſti eū gla
dio filiorū āmon. Quāobrē non recedet gladiꝰ
de domo tua vſq́ʒ in ſempiternū: eo q deſpere
ris me. ⁊ tuleris vxorē vrie ethei vt eſſet vxor
tua. Itaq́ʒ hec dicit dn̄s. Ecce ego ſuſcitabo ſu
per te malū de domo tua. ⁊ tollā vxores tuas i
oculis tuis ⁊ dabo pximo tuo. ⁊ dormiet cum
vxoribus tuis in oculis ſolis huius. Tu eni fe
ciſti abſcondite. ego aūt faciā verbū iſtud in cō
ſpectu oīs iſrael. ⁊ in cōſpectu ſolis huiꝰ. Et di
xit dauid ad nathā. Peccaui dn̄o. Dixitq́ʒ na
than ad dauid. Dn̄s q̄ʒ tranſtulit peccatū tuū
Non morieris. Verūtū qm̄ blaſphemare feci
ſti inimicos nomen dn̄i ppter verbū hoc. filiꝰ
qui natus ē tibi morte morietur. Et reuerſus eſt
nathan in domū ſuā. Percuſſitq́ʒ dn̄s paruu/
lū quē peperit vxor vrie dauid. ⁊ deſperatus eſt.
Deprecatuſq́ʒ eſt dauid dn̄m p paruulo. ⁊ ieiuna
uit dauid ieiunio. ⁊ ingreſſus ſeorſum iacuit ſu
per terram. Venerūt aūt ſeniores domꝰ eiꝰ co/
gentes eū vt ſurgeret de terra. Qui noluit: nec
comedit cū eis cibū. Accidit aūt die ſeptima vt
moreretur infans: timuerūtq́ʒ ſerui dauid nūcia
re ei q mortuus eſſet paruulus. Dixerūt enim
Ecce cum paruulus adhuc viueret loq̄bamur
ad eum. ⁊ nō audiebat vocem noſtram: quanto
magis ſi dixerimus mortuus ē puer ſe affliget
Cū ergo dauid audiſſet ſeruos ſuos muſſitātes
intellexit q mortuus eſſet infantulus. Dixitq́ʒ
ad ſeruos ſuos. Nū mortuꝰ ē puer. Qui rn̄de
rūt ei. Mortuus ē. Surrexit ḡ dauid de terra.
⁊ lotꝰ vnctuſq́ʒ ē. Cūq́ʒ mutaſſet veſtē. īgreſſus
ē domū domini ⁊ adorauit. ⁊ venit in domum
ſuam petiuitq́ʒ vt ponerent ei panem. ⁊ come
dit. Dixerunt autem ei ſerui ſui. Quis eſt ſer/
mo quem feciſti. Propter infantē cum adhuc
viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebā enim. Quis
ſcit ſi forte donet eum mihi dn̄s ⁊ viuat infans
Nūc aūt q: mortuus eſt. quare ieiuno. Nūqd
potero reuocare eū amplꝰ. Ego vadam magꝭ
ad eū: ille vero nō reuertetur ad me. Et conſola
tus eſt dauid berſabee vxorē ſuam. ingreſſuſq́ʒ
ad eā dormiuit cū ea. Que genuit filiū ⁊ voca/
uit nomen eiꝰ ſalamon. ⁊ dn̄s dilexit eū. Mi/
ſitq́ʒ eū in manu nathan pphete. ⁊ vocauit no
men eiꝰ amabilis domino. eo q diligeret eū do
minꝰ. Igitur pugnabat ioab ꝯ rabbath filiorum
āmon ⁊ expugnabat vrbē regiā. Miſitq́ʒ ioab
nūcios ad dauid dicēs. Dimicaui aduerſū rab
ba. ⁊ capiēda ē vrbs aquarū. Nūc igitur congre
ga reliquā ptē populi ⁊ obſide ciuitatē. ⁊ cape
eā: ne cū a me vaſtata fuerit vrbs: nomini meo
aſcribatur victoria. Cōgregauit itaq́ʒ dauid oēm
populū ⁊ pfectus eſt aduerſū rabba. Cūq́ʒ di
micaſſet cepit eā. Et tulit diadema regis eorū d̄
capite eius. pondo auri talentū. habēs gēmas
p̄cioſiſſimas. ⁊ impoſitū eſt ſuper caput dauid
Sed ⁊ p̄dā ciuitatis aſportauit multam valde:
ppl̄m q̄ʒ eiꝰ adducens ſerrauit. ⁊ circūegit ſup
eos ferrata carpēta. Diuiſitq́ʒ cultris ⁊ trāſdu
xit in typo laterū. Sic fecit vniuerſis ciuitatibꝰ
filiorū āmon. Et reuerſus ē dauid ⁊ omnis ex/
ercitus in irl̄m.

XIII

Actū eſt aūt poſt hec vt abſalon filij da
uid ſororē ſpecioſiſſimā vocabulo tha
mar adamaret āmon filiꝰ dauid. ⁊ depi
reret i eā valde: ita vt ppt amorē eiꝰ egrotaret: q:
cū eēt virgo difficile ei videbatur vt quippiā inhone
ſte ageret cū ea. Erat aūt āmon amicꝰ noīe iona
dab filiꝰ ſemmaa frīs dauid vir prudēs valde
Qui dixit ad eū. Quare ſic attenuaris macie fi
li regis p ſingulos dies. Cur nō indicas mihi
Dixitq́ʒ ei āmon. Thamar ſororē frīs mei ab/
ſalō amo. Cui rn̄dit ionadab. Cuba ſup lectū
tuū ⁊ languorem ſimula: cūq́ʒ venerit pr̄ tuꝰ vt
viſitet te. dic ei. Veniat oro thamar ſoror mea
vt det mihi cibū. ⁊ faciat pulmentū vt comedā
d̄ manu eius. Accubuit itaq́ʒ āmon. ⁊ q̄ſi egro
tare cepit. Cūq́ʒ veniſſet rex ad viſitandū eum
ait āmon ad regem. Veniat obſecro thamar ſo
ror mea vt faciat in oculis meis duas ſorbitiun
culas. ⁊ cibum paratum capiam de manu eius
Miſit ergo dauid ad thamar domum dicens.
Veni in domū āmon frīs tui. ⁊ fac ei pulmentū

Venitqꝫ thamar in domū ānon fr̄is ſui. ille aūt
iacebat. Que tollēs farinā cōmiſcuit. ⁊ liqueſa
ciens in oculis eius coxit ſorbitiūculas tollēſqꝫ
qđ coxerat effudit ⁊ poſuit corā eo. ⁊ noluit co/
medere. Dixitqꝫ ānon Eijcite vniuerſos a me
Cumqꝫ eieciſſent oēs: dixit amnon ad thamar.
Infer cibū in conclaui vt veſcar de manu tua.
Tulit ergo thamar ſorbitiūculas quas fecerat.
⁊ intulit ad ānon fratrē ſuū in cōclaui. Cumqꝫ
obtuliſſet ei cibū apprehendit eam ⁊ ait: Veni
cuba mecū ſoror mea. Que reſpōdit ei. Noli
frater mi. noli opprimere me: neqꝫ enī hoc fas
eſt in iſrael. Noli facere ſtulticiā hanc Ego. n.
ferre nō potero opprobriū meū. ⁊ tu eris quaſi
vnus de inſipiētibus in iſrael: qn potius loq̄re
ad regē. ⁊ non negabit me tibi. Noluit aūt am
non acquieſcere p̄cibus eius ſꝫ p̄ualēs viribꝰ
oppreſſit eā. ⁊ cubauit cū ea. Et exoſam eā ha/
buit odio magno nimis: ita vt maius eēt odiū
quo oderat eā: amore quo añ dilexerat Dixitqꝫ
ei ānon: Surge ⁊ vade. Que r̄ndit. Maiꝰ eſt
hoc malū qđ nūc agis aduerſū me q̄ꝫ ꝙ añ feci/
ſti expellēs me. Et noluit audire eam: ſꝫ voca/
to puero q miniſtrabat ei dixit: Eijce hanc a me
foras ⁊ claude oſtiū poſt eā: Que induta erat
talari tunica: huiuſcemodi eñi filie regis virgi
nes veſtibus vtebant. Eiecit itaqꝫ eā miniſter
illius foras: clauſitqꝫ fores poſt eā. Que aſper
gens cinerē capiti ſuo ſciſſa talari tunica: impo
ſitiſqꝫ manibus ſup caput ſuū: ibat ingrediens
⁊ clamans. Dixit autē ei abſalon frater ſuus.
Nunqd amnon frat tuꝰ ꝯcubuit tecū? Sꝫ nūc
ſoror tace: frat tuus ē. Neqꝫ affligas cor tuū ꝓ
hac re. Manſit itaqꝫ thamar cōtabeſcēs in do/
mo abſalon fratris ſui. Cū aūt audiſſet rex da/
uid verba hec ꝯtriſtatus ē valde. ⁊ noluit ꝯtri/
ſtare ſpm̄ ānon filij ſui: qm̄ diligebat eū: qꝛ pri
mogenitus erat ei. Porro nō ē locutus abſalō
ad ānon nec malū nec bonū. Oderat eñi abſa/
lon amnon: eo ꝙ violaſſet thamar ſororē ſuam
Factū eſt aūt poſt tēpus bieñij vt tonderentur
oues abſalon in balaſor que ē iuxta effraim Et
vocauit abſalon oēs filios regis: venitqꝫ ad re
gem. ⁊ ait ad eum: Ecce tondent oues ſerui tui
veniat oro rex cū ſeruis ſuis ad ſeruum ſuum
Dixitqꝫ rex ad abſalon: Noli fili mi: noli roga
re vt veniamus oēs. ⁊ grauemus te. Cū autē
cogeret eū ⁊ noluiſſet ire bn̄dixit ei. Et ait abſa
lon ad dauid: Si nō vis venire veniat obſecro
nobiſcū ſaltē ānon frater meꝰ. Dixitqꝫ ad eum
rex: Non ē neceſſe vt vadat tecū. Coegit itaqꝫ
abſalon eū. ⁊ dimiſit cū eo amnon ⁊ vniuerſos
filios regis. Fecerat qꝫ abſalon cōuiuiū quaſi
cōuiuiū regis. Preceperat aūt abſalon pueris
ſuis dicens: Obſeruate cū temulentus fuerit
amnon vino. ⁊ dixero vobis percutite eū ⁊ in/
terficite: nolite timere. Ego enim ſū q precipio
vobis. Roboramini. ⁊ eſtote viri fortes. Fece
rūt ergo pueri abſalon aduerſū amnon ſicut p̄
ceperat eis abſalon. Surgēteſqꝫ oēs filij regis
aſcenderūt ſinguli mulas ſuas. ⁊ fugerūt. Cū
qꝫ adhuc pergerēt in itinere fama peruenit ad
dauid dicēs: Percuſſit abſalon omnes filios
regis. ⁊ nō remāſit ex eis ſaltem vnꝰ. Surre/
xit itaqꝫ rex dauid. ⁊ ſcidit veſtimēta ſua ⁊ ceci/
dit ſuper terrā ⁊ oēs ſerui illius q aſſiſtebant ei
ſciderūt veſtimenta ſua. Rn̄dens aūt ionadab
filius ſemmaa fratris dauid. dixit: Ne eſtimet
dominꝰ meꝰ rex ꝙ oēs pueri regis occiſi ſint.
Amnon ſolus mortuꝰ eſt. qm̄ in odio abſalon
erat poſitus ex die q̄ oppreſſit thamar ſororē eiꝰ
Nūc ergo ne ponat dn̄s meus rex ſup cor ſuū
verbū iſtud dicēs: oēs filij regis occiſi ſūt: qm̄
ānon ſolus mortuus ē. Fugit aūt abſalon. Et
eleuauit puer ſpeculator oculos ſuos ⁊ aſpexit
⁊ ecce populus multus veniebat p iter deuium
ex latere montis. Dixit aūt ionadab ad regem
Ecce filij regis adſūt: iuxta verbū ſerui tui ſic
factū eſt. Cūqꝫ ceſſaſſet loqui apparuerūt ⁊ filij
regis. Et intrātes leuauerūt vocē ſuā. ⁊ fleue/
rūt. Sꝫ ⁊ rex ⁊ oēs ſerui eius fleuerunt ploratu
magno nimis. Porro abſalon fugiēs abijt ad
tholomai filiū amiur regē geſſur. Luxit ergo
dauid filiū ſuū ānon multis diebus. Abſalō aūt
cum fugiſſet ⁊ veniſſet in geſſur. fuit ibi tribus
ānis: ceſſauitqꝫ rex dauid ꝑſequi abſalon eo ꝙ cō
ſolatus eēt ſup ānon interitu. XIIII

Intelligēs aūt ioab filius ioab ſaruie ꝙ
cor regis vſū eēt ad abſalon miſit the/
cuā ⁊ tulit inde mulierē ſapientē: dixit
qꝫ ad eā. Lugere te ſimula. ⁊ induere veſte lu/
gubri. ⁊ ne vngaris oleo vt ſis q̄ſi mulier iam
plurimo tp̄e lugēs mortuū. Et ingredieris ad
regē ⁊ loq̄ris ad eū ſmones huiuſcemodi Po
ſuit aūt ioab v̄ba in ore eiꝰ. Itaqꝫ cū ingreſſa
fuiſſet mulier thecuites ad regē: cecidit corā eo
ſuper terrā. ⁊ adorauit ⁊ dixit. Serua me rex.
Et ait ad eā rex. Quid cauſe habes? Que re/
ſpōdit: Heu mulier vidua ego ſū. Mortuꝰ eſt
eñi vir meꝰ. ⁊ ancille tue erāt duo filij q rixati
ſunt aduerſū ſe in agro: nulluſqꝫ erat q eos pro
hibere poſſet ⁊ ꝑcuſſit alter alterū. ⁊ interfecit eū
Et ecce ꝯſurgēs vniuerſa cognatio aduerſum
ancillā tuā. dicit: Trade eū qui percuſſit fratrē

ſuũ vt occidamus eũ ꝓ aĩa fris ſui quẽ interfe/
cit. ⁊ deleamus heredẽ. ⁊ q̃rũt extinguere ſcin
tillã meã q̄ relicta ẽ: vt nõ ſupſit viro meo no/
men ⁊ reliquie ſup terrã. Et ait rex ad mulierẽ
Vade in domũ tuã ⁊ ego iubebo ꝓ te. Dixitqꝫ
mulier thecuites ad regẽ. In me dñi mi rex ſit
iniq̃tas. ⁊ in domo patris mei: rex aũt ⁊ thro/
nus ei⁹ ſit innocẽs. Et ait rex: Qui cõtradixe/
rit tibi: adduc eũ ad me. ⁊ vltra nõ addet vt tan
gat te. Que ait: Recordeť rex dñi dei ſui vt nõ
multiplicenť ꝓximi ſanguinis ad vlciſcendũ.
⁊ nequaq̃ꝫ interficiãt filiũ meũ. Qui ait: Viuit
dñs: quia nõ cadet de capillis filij tui ſup terrã
Dixit ergo mulier Loq̃bať ancilla tua ad dñm
meũ regẽ v̱bũ. Et ait: Loq̃re. Dixitqꝫ mulier
Quare cogitaſti huiuſcemodi rẽ ꝯ pp̱lm dei et
locut⁹ eſt rex v̱bũ iſtud vt peccet. ⁊ nõ reducat
eiectũ ſuũ? Oẽs morimur. ⁊ quaſi aque dilabi
mur in terrã q̄ nõ reuertũť. Nec vult de⁹ peri/
re animã: ſed retractat cogitãs ne penitus pe/
reat q abiect⁹ ẽ. Nũc igiť veni vt loquař ad do
minũ meũ regẽ verbũ hoc p̄ſente pp̱lo. Et di/
xit ancilla tua. Loq̃r ad regẽ: ſi q̄ mõ faciat rex
verbũ ãcille ſue. Et audiuit rex vt liberaret an
cillã ſuã de manu oĩuꝫ q̃ volebãt de heredita
te dñi delere me. ⁊ filiũ meũ ſil'. Dicat ergo an
cilla tua vt fiat v̱bũ dñi mei regis ſicẽ ſacrificiũ.
Sicut eni angelus dñi: ſic ẽ dñs me⁹ rex vt nec
bñdictiõe nec maledictiõe moueať. Vñ ⁊ dñs
deus tuus ẽ tecũ. Et rñdẽs rex dixit ad mulie/
rẽ. Ne abſcõdas a me verbum qd̾ te interrogo.
Dixitqꝫ ei mulier Loq̃re dñe mi rex Et ait rex
Nũqd manus ioab tecũ eſt in oib⁹ iſtis? Re/
ſpõdit mulier. ⁊ ait: Per ſalutẽ aĩe tue dñe mi
rex: nec ad ſiniſtrã: nec ad dexterã ẽ ex oĩb⁹ his
q locut⁹ ẽ dñs meus rex. Seruus eni tu⁹ ioab
ipſe p̄cepit mihi. ⁊ ipſe poſuit in os ancille tue
oĩa verba hec vt verterẽ figurã ſmõis h⁹ Ser
uus enim tu⁹ ioab p̄cepit iſtud. Tu aũt dñe mi
rex ſapiẽs es: ſicͭ hꝫ ſapiam ãgelus dei vt intel/
ligas oĩa ſup terrã. Et ait rex ad ioab Ecce pla
catus feci verbũ tuũ. Vade ğ ⁊ reuoca puerũ
abſalon. Cadẽſqꝫ ioab ſup faciẽ ſuã ĩ trã ado/
rauit ⁊ bñdixit regi. Et dixit ioab. Hodie intel
lexit ſeruus tuus q̃ĩ inueni grãm in oculis tuis
domine mi rex. Feciſti eni ſmonẽ dñe mi rex
ſui tui. Surrexit ergo ioab ⁊ abijt in geſſur. ⁊
adduxit abſalon in irl'm. Dixit aũt rex. Reuer
tať in domũ ſuã. ⁊ faciẽ meam nõ videat. Re/
uerſus ẽ itaqꝫ abſalon in domũ ſuã. ⁊ faciẽ re/
gis nõ vidit. Porro ſicut abſalon: vir nõ erat
pulcher ĩ oĩ iſrael. ⁊ decoꝛus nimis. A veſtigio
pedis vſqꝫ ad verticẽ non erat ĩ eo vlla macula
Et qñ tondebat capillũ. ſemel aũt in anno ton/
debať q: grauabat eũ ceſaries: ponderabat ca/
pillos capitis ſui ducentis ſiclis pondere publi
co. Nati ſũt aũt abſalon filij tres. ⁊ filia vna no
mine thamar elegantis foꝛme. Manſitqꝫ abſa/
lon in irl'm duob⁹ annis. ⁊ faciẽ regis nõ vidit
Miſit itaqꝫ ad ioab vt mitteret eũ ad regem.
Qui noluit venire ad eũ. Cũqꝫ ſecũdo miſiſſꝫ
⁊ ille noluiſſet venire ad eum. dixit ſeruis ſuis
Scitis agrũ ab ioab iuxta agrũ meũ habentẽꝫ
meſſẽꝫ oꝛdei. Ite igiť. ⁊ ſuccidite eũ igni. Suc
cederũt ergo ſerui abſalon ſegetẽ igni. Et ve/
nientes ſerui ioab ſciſſis veſtibus ſuis dixerũt
Succẽderũt ſerui abſalon p̄teã agri igni. Sur
rexitqꝫ ioab ⁊ venit ad abſalon in domũ eius.
⁊ dixit. Quare ſuccenderũt ſerui tui ſegetẽ me
am igni. Et rñdit abſalon ad ioab. Miſi ad te.
obſecrans vt venires ad me ⁊ mitterẽ te ad re
gem. ⁊ diceres ei. Quare veni de geſſur. Me
lius mihi erat ibi eſſe. Obſecro ergo vt videã
faciẽ regis. Qͥ ſi memoꝛ eſt iniq̃tatis mee. inter/
ficiat me. Ingreſſus itaqꝫ ioab ad regem nũci
auit ei oĩa. Vocatuſqꝫ eſt abſalon ⁊ intrauit ad
regẽ. ⁊ adoꝛauit ſup faciẽ terre coꝛã eo. Oſcu/
latuſqꝫ ẽ rex abſalon.

XV

Igitur poſt hec fecit ſibi abſalon curr⁹
⁊ eq̃tes ⁊ q̄nquaginta viros q p̄cede
rẽt eũ. Et mane ꝯſurgens abſalon ſta
bat iuxta introitũ poꝛte in via. ⁊ oẽm viꝝ q ha
bebat negociũ vt veniret ad regis iudiciũ vo/
cabat abſalon ad ſe ⁊ dicebat. De qua ciuitate
es tu. Qui rñdens aiebat. Ex vna tribu iſrael
ego ſum ſeruus tu⁹. Rñdebatqꝫ ei abſalõ. Vi
denť mihi ſermones tui boni ⁊ iuſti: ſed nõ eſt
q te audiat cõſtitutus a rege. Dicebatqꝫ abſa/
lon. Quis me cõſtituat iudicẽ ſup terraꝫ vt ad
me veniant oẽs q habẽt negociũ ⁊ iuſte iudicẽ.
Sed ⁊ cũ accederet ad eũ hõ vt ſalutaret illum
extendebat manũ ſuam. ⁊ appꝛehendens oſcu
labať eũ. Faciebatqꝫ hoc oĩ iſrael veniẽti ad iu
diciũ vt audireť a rege. ⁊ ſollicitabat coꝛda vi/
roꝝ iſrael. Poſt q̄nadraginta aũt annos dixit
abſalon ad regẽ dauid. Vadã ⁊ reddam vota
mea q̄ voui dño ĩ hebꝛon. Vouẽs enim vouit
ſeruus tuus cũ eſſet in geſſur ſyrie dicẽs. Si re/
duxerit me dñs in irl'm: ſacrificabo dño. Dixit
qꝫ ei rex dauid. Vade ĩ pace. ⁊ ſurrexit ⁊ abijt
in hebꝛon. Miſit autẽ abſalon exploꝛatoꝛes in
vniuerſas tribus iſrael dicẽs. Statĩ vt audieri
tis clangoꝛẽ buccine. dicite. Regnabit abſalõ
in hebꝛon. Porro cũ abſalon ierũt ducenti vi

ri de irl'm vocati. eūtes ſimplici corde. ⁊ cauſā
penitus ignorātes. Accerſiuitq; abſalon achi
tofel gilonitē ꝯſiliariū dauid de ciuitate ſua gi/
lo. Cūq; imolaret victimas facta ē ꝯiuratio va
lida: ppl'ſq; cōcurrēs augebat' cū abſalō. Ve
nit igit' nūci⁹ ad dauid dicēs: Toto corde vni/
uerſus iſrl' ſeqt' abſalon. Et ait dauid ſuis ſuis
q erāt cū eo in irl'm: Surgite fugiamus: neq;
enī erit nobis effugium a facie abſalon. Feſti/
nate egredi ne forte veniens occupet nos ⁊ im
pellat ſup nos ruinā. ⁊ percutiat ciuitatē in ore
gladij. Dixerūtq; ſerui regis ad eū. Oia ꝗcū/
q; ꝓcepit dñs nr̄ rex ⁊ libēter exequimur ſui tui.
Egreſſus ē ḡ rex ⁊ vniuerſa dom⁹ ei⁹ pedibus
ſuis. Et reliqt rex decē mulieres cōcubinas ad
cuſtodiēdā domū. Egreſſuſq; rex ⁊ oīs iſrl' pe
dib⁹ ſuis ſtetit ꝓcul a domo. ⁊ vniuerſi ſui ei⁹
ambulabāt iuxta eū. ⁊ legiōes celethi ⁊ felethi ⁊
oēs gethei pugnatores validi ſexcēti viri q ſecu
ti eū fuerāt de geth pedites ꝓcedebāt regē. Di
xit aūt rex ad ethai gethei. Cur venis nobiſcū?
Reuertere ⁊ habita cū rege: q: peregrinus es
⁊ egreſſus es de loco tuo. Heri veniſti. ⁊ ho/
die cōpelleris nobiſcū egredi: Ego aūt vadā q̄
iturus ſū. Reuertere ⁊ reduc tecū frēs tuos. ⁊
dñs faciet tecū miſericordiā ⁊ veritatē: q: oñdi
ſti grām ⁊ fidē. Et rñdit ethai regi dicēs: Vi/
uit dñs ⁊ viuit dñs meus rex: qm̄ in ꝗcūq; loco
fueris domine mi rex ſiue in morte ſiue in vita
ibi erit ſeru⁹ tuus: Et ait dauid ethai. Veni et
trāſi. Et trāſiuit ethai gethe⁹ ⁊ rex ⁊ oēs viri q
cū eo erāt. ⁊ reliq̄ multitudo. Oēſq; flebant vo
ce magna. ⁊ vniuerſus ppl's trāſibat. Rex q̄q;
trāſgrediebat' torrentē cedron. ⁊ cūctus pplus
incedebat ꝯ viā oliue q̄ reſpicit ad deſertū. Ve
nit aūt ⁊ ſadoch ſacerdos ⁊ vniuerſi leuite cum
eo portantes archam federis dei. ⁊ depoſuerūt
archam dei. Et aſcendit abiathar: donec exple
tus eſſet oīs populus q egreſſus fuerat de ciui
tate: Et dixit rex ad ſadoch: Reporta archā dei
in vrbem. Si inuenero gratiā in oculis domi
ni: reducet me ⁊ oſtendet mihi eā ⁊ tabernacu/
lū ſuū: ſi aūt dixerit mihi. non places: preſto ſū
faciat quod bonū eſt coram ſe Et dixit rex ad ſa
doch ſacerdotē. O videns reuertere in ciuita/
tem in pace ⁊ achimaas fili⁹ tu⁹ ⁊ ionathā filius
abiathar duo filij veſtri ſint vobiſcū. Ecce ego
abſcōdar in campeſtrib⁹ deſerti: donec veniat
ſermo a vobis indicās mihi. Reportauerūt er
go ſadoch ⁊ abiathar archā dei i hirl'm. ⁊ māſe
rūt ibi. Porro dauid aſcēdebat cliuū oliuarum
ſcandēs ⁊ flens: nudis pedib⁹ incedēs ⁊ oper

to capite. Sz ⁊ oīs ppl's q erat cū eo operto ca/
pite aſcendebat plorās. Nūciatum eſt dauid q
achitofel eēt in cōiuratiōe cū abſalon. Dixitq;
dauid: Infatua q̄ſo dñe cōſiliū achitofel. Cū/
q; aſcenderet dauid ſūmitatē mōtis in quo ado
ratur⁹ erat dñm: ecce occurrit ei chuſi arachites
ſciſſa veſte ⁊ terra pleno capite. Et dixit ei da/
uid: Si veneris mecū eris mihi oneri ſi autem
in ciuitatē reuertaris: ⁊ dixeris abſalon ſeruus
tuus ſum rex: patere me viuere: ſicut fui ſeru⁹
patris tui: ſic ero ſeru⁹ tuus: diſſipabis cōſiliū
achitofel. Habes autē tecū ſadoch ⁊ abiathar
ſacerdotes: ⁊ omne verbū quodcūq; audieris
in domo regis indicabis ſadoch ⁊ abiathar ſa/
cerdotibus. Sunt enim cū eis duo filij eorum
achimaas filius ſadoch ⁊ ionathan filius abia/
thar: ⁊ mittetis per eos ad me omne verbū qđ
audieritis. Veniente ergo chuſi amico dauid
in ciuitatē abſalon quoq; ingreſſus ē hieruſa/
lem. ⁊ achitofel cum eo.

XVI.

Cumq; dauid tranſiſſet paululū mon/
tis verticem: apparuit ſiba puer miphi
boſeth in occurſu eius cū duobus aſi/
nis qui onerati erant ducētis panib⁹. ⁊ centum
alligaturis vue paſſe. ⁊ centū maſſis palatarū.
⁊ duob⁹ vtribus vini. Et dixit rex ſibe. Quid
ſibi volunt hec? Reſponditq; ſiba: Domine
mi rex aſini domeſtici regis vt ſedeāt. ⁊ panes
⁊ palate ad veſcēdū pueris tuis: vinū aūt vt bi
bat ſi qs defecerit in deſerto. Et ait rex: Vbi ē
fili⁹ dñi tui? Rñditq; ſiba regi: Remāſit in hie
ruſalē dicēs: Hodie reſtituet mihi dom⁹ iſrael
regnū pris mei. Et ait rex ſibe: Tua ſint oia
q̄ fuerūt miphiboſeth. Dixitq; ſiba Oro vt i/
ueniā grām corā te dñe mi rex. Venit ḡ rex da
uid vſq; bahurī Et ecce egrediebatur inde vir
de cognatiōe dom⁹ ſaul noie ſemei filius gera
ꝓcedebatq; egrediens. ⁊ maledicebat: mitte/
batq; lapides ꝯ dauid ⁊ cōtra vniuerſos ſuos
regis dauid. Oīs aūt popul⁹ ⁊ vniuerſi bella/
tores a dextro ⁊ a ſiniſtro latere regis incede/
bant. Ita aūt loq̄bat' ſemei cū malediceret regi
Egredere egredere vir ſanguinū. ⁊ vir belial.
Reddidit tibi domin⁹ vniuerſū ſanguinē do/
mus ſaul: qm̄ inuaſiſti regnū ꝓ eo. ⁊ dedit domi
n⁹ regnū in manū abſalō filij tui. ⁊ ecce ꝓmūt te
mala tua qm̄ vir ſanguinū es. Dixit aūt abiſai
filius ſaruie regi. Quare maledicit canis hic
moritur⁹ dño meo regi? Vadā ⁊ amputabo ca
put eius. Et ait rex: Quid mihi ⁊ vobis ē filij
ſaruie? Dimittite eū vt maledicat. Dñs enim
ꝓcepit ei vt malediceret dauid. Et quis ē q au/

deat dicere: quare ſic fecerit? Et ait rex abiſai ⁊
vniuerſis ſeruis ſuis. Ecce filius meus q egreſ-
ſus ē de vtero meo q̄rit aīam meā: iſto magis
hic filius gemini maledicet mihi? Dimittite eū
vt maledicat iuxta p̄ceptum dn̄i ſi forte reſpiciat
dn̄s afflictionē meā: ⁊ reddat mihi dominus bo-
nū p maledictione hac hodierna. Ambulabat
itaq; dauid ⁊ ſocij eius per viā cū eo: ſemei aūt
per iugū montis ex latere ↄ illū gradiebat ma-
ledicens: ⁊ mittēs lapides aduerſū eū terrāq;
ſpargens. Venit itaq; rex dauid ⁊ vniuerſus
populꝰ cū eo laſſus. ⁊ refocillati ſūt ibi. Abſalō
aūt ⁊ oīs pplſ eiꝰ ingreſſi ſūt irl'm: ſz et achito-
fel cū eo. Cū aūt veniſſet chuſi arachites ami-
cus dauid ad abſalon: locutꝰ eſt ad eum. Salue
rex: ſalue rex. Ad quē abſalon Hec ē inqt gr̄a
tua ad amicū tuū? Quare nō iuiſti cum amico
tuo. Rn̄ditq; chuſi ad abſalon. Nequaq̄: q: il-
lius ero quē elegit dn̄s. ⁊ oīs hͨ pplſ ⁊ vniuer-
ſus iſrl'. ⁊ cū eo manebo. Sz vt ⁊ hoc inferā: cui
ego ſeruiturꝰ ſū? Nōne filio regis? Sicē pꝰ ui pri
tuo. ita parebo ⁊ tibi. Dixit aūt abſalon ad achi-
tofel. Inite ↄſiliū qd agere debeamus. Et ait
achitofel ad abſalon. Ingredere ad ↄcubinas
pr̄is tui q̄s dimiſit ad cuſtodiēdū domū: vt cū
audierit oīs iſrael q ſedaueris patrē tuū: ⁊ ro-
borēt tecū manꝰ eoꝝ. Tetēderūt ergo abſalon
tabernaculū in ſolario: ingreſſuſq; ē ad ↄcubi-
nas pr̄is ſui corā vniuerſo iſrael. Cōſiliū autē
achitofel qͦ dabat in diebꝰ illis: q̄ſi ſi qs ↄſule-
ret deū. Sic erat oē ↄſiliū achitofel. ⁊ cū eēt cū
dauid. ⁊ cū eēt cū abſalon.

XVII

Dixit ḡ achitofel ad abſalon: Eligā mi-
hi duodecim milia viroꝝ. ⁊ ↄſurgens
pſequar dauid hac nocte. ⁊ irruēs ſup
eū quippe q laſſus ē: ⁊ ſolutis manibꝰ pcuiam
eū. Cūq; fugerit oīs pplſ q cū eo ē. percutiam
regē deſolatū. ⁊ reducā vniuerſū populū quō
vnꝰ hō reuerti ſolet. Vnū .n. viꝝ tu q̄ris ⁊ oīs
populꝰ erit in pace. Placuitq; ſermo eiꝰ abſalō
⁊ cūctis maioribꝰ natu iſrael. Ait autē abſalon.
Vocate chuſi arachitē. ⁊ audiamꝰ qd etiā ipſe
dicat. Cūq; veniſſet chuſi ad abſalon ait abſa-
lon ad eū: Huiuſcemōi ſmonē locutꝰ ē achito-
fel. Facere debemꝰ an nō? Qd das cōſiliū. Et
dixit chuſi ad abſalon. Nō ē bonū ↄſiliū quod
dedit achitofel hac vice. Et rurſū intulit chuſi.
Tu noſti patrē tuū ⁊ viros q cū eo ſunt eē for-
tiſſimos ⁊ amaro aīo: veluti ſi vrſa raptis catu-
lis in ſaltu ſeuiat. Sz ⁊ pater tuꝰ vir bellator eſt
nec morabit cū populo. Forſitan nūc latitat in
foueis aut in vno q̄ voluerit loco. ⁊ cū ceciderit
vnꝰ qlibet in p̄ncipio: audiet qcūq; audierit: et
dicet. Facta eſt plaga in populo q ſeq̄bat abſa-
lon. Et fortiſſimꝰ qſq; cuiꝰ cor eſt q̄ſi leonis. pa-
uore ſoluet. Scit enī oīs populꝰ iſrael forte eē
patrē tuū ⁊ robuſtos oēs q cū eo ſūt. Sed hoc
mihi videt rectū eē cōſiliū. Cōgreget ad te vni-
uerſus populꝰ iſrael a dan vſq; berſabee quaſi
arena maris innumerabilis ⁊ tu eris in medio
eoꝝ. ⁊ irruemꝰ ſup eū in q̄cūq; loco inuētꝰ fue-
rit ⁊ opiemꝰ eū ſicut cadere ſolet ros ſup terrā
⁊ nō relinquemꝰ de viris q cū eo ſūt: nec vnum
qdē. Qd ſi vrbē aliquā fuerit ingreſſus circū-
dabit oīs iſrael ciuitati illi funes. ⁊ trahemꝰ eā
in torrentē vt nō repiat nec calculꝰ qdē ex ea.
Dixitq; abſalon ⁊ oēs viri iſrael. Meliꝰ ē cōſi-
liū chuſi arachite ↄſilio achitofel. Dn̄i aūt nutu
diſſipatū ē ↄſiliū achitofel vtile vt induceret do-
minus ſup abſalō malū. Et ait chuſi ſadoch et
abiathar ſacerdotibus. Hoc ⁊ hoc mō cōſiliū
dedit achitofel abſalone ſenioribꝰ iſrael. et ego
tale et tale dedi cōſiliū. Nūc ergo mittite cito: et
nunciate dauid dicentes: Ne moreris nocte
hac in campeſtribus deſerti. ſed abſq; dilatiōe
tranſgredere. ne forte abſorbeat rex ⁊ oīs pplſ
q cū eo eſt. Jonathas aūt ⁊ achimaas ſtabāt iu-
xta fontem rogel. Abijt ancilla ⁊ nūciauit eis.
⁊ illi profecti ſunt vt referrent ad regem dauid
nuncium. Non enim poterant videri. aut in-
troire ciuitatem. Vidit autem eos quidam pu-
er. ⁊ indicauit abſalon. Illi vero concito gra-
du ingreſſi ſunt domum cuiuſdam viri in ba-
hurim qui habebat puteum in veſtibulo ſuo.
⁊ deſcenderunt in eum. Tulit autem mulier. ⁊
expandit velamen ſup os putei quaſi ſiccans
tipſanas. ⁊ ſic latuit res. Cūq; veniſſent ſerui ab-
ſalon in domū ad mulierē dixerūt. Vbi ē achi-
maas ⁊ ionathas. Et rn̄dit eis mulier. Tranſi-
erūt feſtinanter guſtata paululū aqua. At hi q
querebant cū nō reppiſſent. reuerſi ſūt in irl'm
Cūq; abiſſent: aſcenderūt illi de puteo. ⁊ pgen-
tes nūciauerūt regi dauid. ⁊ dixerunt. Surgi-
te ⁊ tranſite cito fluuiū: quoniā huiuſcemodi de-
dit cōſilium ↄtra vos achitofel. Surrexit ḡ da-
uid ⁊ oīs pplſ qui cū eo erat. ⁊ tranſierūt iorda-
nē donec dilucēſceret anteq̄ꝫ denudaret v̄bū.
⁊ nec vnus qdē reſiduꝰ fuit q nō tranſiret fluui-
um. Porro achitofel vidēs q nō fuiſſet factū
cōſiliū ſuū. ſtrauit aſinū ſuū. ſurrexitq; ⁊ abijt
in domū ſuā ⁊ in ciuitatē ſuā. ⁊ diſpoſita domo
ſua ſuſpendio interijt. ⁊ ſepultus ē in ſepulchro
pr̄is ſui. Dauid aūt venit i caſtra. ⁊ abſalō trā-
ſijt iordanē ipē ⁊ oēs viri iſrl' cū eo. Amaſā vo

conſtituit abſalō ꝓ ioab ſuper exercitũ. Amaſa
aũt erat filius viri q vocabat̃ iethra de hiezreliq
ingreſſus eſt ad abigail filiam naas ſororem ſar
uieq̃ fuit mater ioab. Et caſtrametatus eſt iſrł.
cum abſalon in terra galaad. Cũq; veniſſet da
uid in caſtra. ſobi filius naas de rabbath filioꝝ
āmon ⁊ machir filius āmihel de lodabar. ⁊ ber
zellai galaadites de rogelim obtulerunt ei ſtrato/
ria ⁊ tapetia ⁊ vaſa fictilia frumentum ⁊ ordeũ
⁊ farinam ⁊ polentam ⁊ fabam ⁊ lentem ⁊ fri/
xum oleo. cicer ⁊ mel ⁊ butyrũ: oues ⁊ pingues
vitulos: dederuntq; dauid ⁊ populo qui cũ eo
erat ad veſcendum. Suſpicati enĩ ſunt ppłm fa
me ⁊ ſiti fatigari in deſerto. XVIII.

IGit ꝯſiderato dauid ppło ſuo. ꝯſtituit
ſuꝑ eũ tribunos ⁊ centuriones. ⁊ dedit
ppłi tertiã ptē ſub manu ioab. ⁊ tertiã ptē
ſub manu abiſai filij ſaruie frīs ioab. ⁊ tertiã p/
tem ſub manu ethai q erat de geth. Dixitq; rex
ad populũ. Egrediar ⁊ ego vobiſcũ. Et rñdit
populus. Nō exibis. Siue enĩ fugerimus: nō
magnopꝑe ad eos de nobis ꝑtinebit: ſiue media
ꝑs ceciderit e nobis. nō ſatis curabunt. quia tu
vnus ſolus ꝓ decē milibus ꝯputaris. Melius
eſt igit̃ vt ſis nobis in vrbe preſidio. Ad q̃s rex
ait. Qđ vobis videt̃ rectũ. h̄ faciã. Stetit ergo
rex iuxta portã. Egrediebat̃q; ppłus ꝑ turmas
ſuas cēteni ⁊ milleni. Et p̄cepit rex ioab ⁊ abiſai
⁊ ethai dicēs. Seruate mihi puerũ abſalon. Et
oīs ppłs audiebat p̄cipientē regē cũctis p̄ncipi
bus ꝓ abſalon. Itaq; egreſſus eſt ppłs i cāpũ
ꝯ iſrael. ⁊ factũ eſt p̄liũ i ſaltu effraiꝫ. Et ceſſus ē
ibi ppłus iſrael ab exercitu dauid. factaq; ē plaga
magna i die illa viginti miliũ. Fuit aũt ibi p̄liũ
diſꝑſũ ſuꝑ faciē oīs ire. ⁊ multo plꝛes erāt quos
ſaltꝰ ꝯſũpſerat de populo q̃ʒ hi q̃s vorauerat gla
diꝰ in die illa. Accidit autē; vt occurrēt abſalon
ſuis dauid ſedēs mulo. Cũq; ingreſſus fuiſſet
mulus ſubter ꝯdenſã quercũ ⁊ magnã adheſit
caput eiꝰ quercui ⁊ illo ſuſpēſo inter celũ ⁊ terrã
mulus cui inſederat ꝑtranſiuit. Vidit autē hoc
qſpiã. ⁊ nũciauit ioab dicēs: Vidi abſalon pē/
dere de quercu. Et ait ioab viro q nunciauerat
ei. Si vidiſti q̄re nō cōfodiſti eũ cũ terra. ⁊ ego
dediſſem tibi decem argenti ſiclos ⁊ vnum bal/
theũ. Qui dixit ad ioab. Si appenderes in ma
nibus meis mille argenteos. neq̃q; mitterē ma
num meã in filiũ regis. Audiētibus .n. nobis
p̄cepit rex tibi ⁊ abiſai ⁊ ethai dicens. Cuſtodi/
te mihi pueꝝ abſalon. Sed ⁊ ſi feciſſem ꝯ aiam
meã audacĩ neq̃q̃ʒ hoc regē latere potuiſſet. ⁊ tu
ſtares ex aduerſo. Et ait ioab. Non ſicut tu vis

ſed aggrediar eũ corã te. Tulit ergo ioab tres
lanceas in manu ſua. ⁊ infixit eas in corde abſa
lon. Cũq; adhuc palpitaret herens in quercu.
cucurrerũt decem iuuenes armigeri ioab: ⁊ ꝑ/
cutiētes interfecerũt eũ. Cecinit aũt ioab bucci
na. ⁊ retinuit ppłm ne ꝑſequeret̃ fugientē iſra
el: volēs parcere multitudini. Et tulerũt abſa/
lon ⁊ ꝓiecerũt eũ in ſaltu in foueã grādē ⁊ cō/
portauerũt ſuꝑ eũ aceruũ lapidũ magnũ nimis
Oīs aũt iſrael fugit in tabernacula ſua. Por/
ro abſalon erexerit ſibi cũ adhuc viueret titulũ
q ē i valle regis. Dixerat enĩ. Nō habeo filiũ
⁊ hoc erit monimētũ nois mei. Vocauitq; titu
lũ noie ſuo. ⁊ appellat̃ manus abſalon vſq; ad
hāc diē. Achimaas aũt filiꝰ ſadoch ait. Curraꝫ
⁊ nũciabo regi. qđ iudiciũ fecerit deꝰ de manu
inimicoꝝ eiꝰ. Ad quē ioab dixit. Nō eris nũ/
cius in hac die ſed nũciabis ĩ alia. Hodie nolo
te nũciare. Filiꝰ enĩ reg̃ ē mortuꝰ. Et ait ioab
chuſi. Vade. ⁊ nũcia regi q̃ vidiſti. Adorauit
chuſi ioab. ⁊ cucurrit. Ruſſus aũt achimaas fi
lius ſadoch. dixit ad ioab. Quid impedit ſi etiã
ego curro poſt chuſi. Dixitq; ei ioab. Quid
vis currere fili mi. Veni huc. Non eris boni
nũcij baiulus. Qui rñdit. Quid enĩ ſi cucurre
ro. Et ait ei. Curre. Currens ergo achimaas
per viã cōpendij tranſiuit chuſi. Dauid aũt ſe
debat iter duas portas. Speculator ṽo q erat
in faſtigio porte ſuper muꝝ. eleuans oculos vi
dit hominē currentē ſolũ. ⁊ exclamans indica
uit regi. Dixitq; rex. Si ſolus ē. bonꝰ ē nũciꝰ
in ore eius. Properante aũt illo ⁊ accedēte ꝓpiꝰ
vidit ſpeculator hoīem alteꝝ currentē ⁊ vociſe
rans in culmie ait. Apparet mihi alter hō. cur
rēs ſolus. Dixitq; rex. Et iſte bonus ē nũcius
Speculator āt ꝯtēplor ait curſũ p̄oris quaſi cur
ſũ achimaas filij ſadoch. Et ait rex. Vir bonꝰ
ē. ⁊ nũciũ portans bonũ venit. Clamans autē
achimaas dixit ad regē. Salue rex. Et adorās
regē corã eo ꝓnꝰ in terrã ait. Benedictus dñs
deꝰ tuꝰ q cōcluſit hoīes q leuauerũt manꝰ ſuas
ꝯtra dñm meũ regē. Et ait rex. Eſt ne pax pue
ro abſalon. Dixitq; achimaas. Vidi tumultũ
magnũ cũ mitteret ioab ſeruus tuus o rex me
ſeruũ neſcio aliud. Ad quē rex: tranſi ait. ⁊ ſta
hic. Cũq; ille tranſiſſet ⁊ ſtaret: apparuit chuſi
Et veniens ait. Bonũ apporto nũciũ dñe mi
rex. Iudicauit enĩ ꝓ te dñs hodie de manu oi
um q ſurrexerunt ꝯ te. Dixit aũt rex ad chuſi.
Eſt ne pax puero abſalon. Cui rñdēs chuſi: fi
ant igt ſicē puer inimici dñi mei reg̃. ⁊ vniuer
ſi q cōſurgũt aduerſus eũ in malũ. Cōtriſtatus

itaq; rex: aſcēdit cenaculū porte ⁊ fleuit. Et ſic
loquebat̄ vadens. Fili mi abſalon: abſalon fi/
li mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro te?
Abſalon fili mi: fili mi abſalon. XIX

Nunciatū ē aūt ioab q̄ rex fleret ⁊ luge
ret filiū ſuū. ⁊ v̄ſa ē victoria in luctū in
die illa oī pplo. Audiuit. n. ppl's i die
illa dici: dolet rex ſup filio ſuo. Et declinauit po
pulus in die illa ingredi ciuitatē quō declinare
ſolet ppl's verſus ⁊ fugiēs de p̄lio. Porro rex
operuit caput ſuū. ⁊ clamabat voce magna. Fili
mi abſalon: abſalon fili mi. Ingreſſus ḡ ioab
ad regē in domū dixit. Cōfudiſti hodie vultus
oīm ſeruoꝝ tuoꝝ q ſaluā fecerūt aīam tuam. ⁊
aīam filiorū tuoꝝ. ⁊ filiaꝝ tuaꝝ. ⁊ aīam vxorū
tuaꝝ. ⁊ aīam cōcubinaꝝ tuaꝝ. Diligis odien/
tes te ⁊ odio habes diligētes te. Et oſtēdiſti ho/
die q: nō curas de ducibꝰ tuis ⁊ d̄ ſeruis tuis. et
vere cognoui modo q: ſi abſalō viueret ⁊ oēs
nos occubuiſſemus: tūc placeret tibi. Nūc igiť
ſurge et ,pcede. ⁊ alloquēs ſatiſfac ſeruis tuis.
Iuro. n. tibi p dn̄m q ſi nō exieris: ne vnus q
dē remāſurꝰ ſit tecū nocte hac. ⁊ peius erit hoc
tibi q̄ oīa mala q̄ venerūt ſup te ab adoleſcētia
tua vſq; in p̄ſens. Surrexit ergo rex. ⁊ ſedit in
porta. Et oī pplo nūciatū ē q̄ rex ſedēt i porta.
Venitq; vniuerſa multitudo corā rege. iſrael
aūt fugit i tabernacula ſua. Oīs q̄; ppl's certa
bat i cūctis tribubꝰ iſrael dicēs: Rex liberauit nos
de manu īimicoꝝ nr̄oꝝ: ipe ſaluauit nos de ma/
nu philiſtinoꝝ. ⁊ nūc fugit d̄ ira ,ppi abſalon
Abſalō aūt quē vnximus ſup nos mortuus ē i
bello. Vſq; q̄ ſiletis. ⁊ nō reducitis regē: Et ,pſi
liū totius iſrl' venit ad regē. Rex v̄o dauid mi
ſit ad ſadoch ⁊ abiathar ſacerdotes dicēs: Lo/
quimini ad maiores natu iuda dicētes: Cur ve/
nitis nouiſſimi ad reducendū regē in domū ſuā.
Sermo aūt oīs iſrael ,puenerat ad regē in do/
mo eius: q: dixerat rex. Hec dicetis ad populū
Frēs mei vos: os meū ⁊ caro mea vos. Qua
re nouiſſimi reducitis regē? Et amaſe dicite:
Nōne os meū es ⁊ caro mea? Hec faciat mihi
deus. ⁊ hec addat. ſi nō magr̄ militie fueris corā
me oī tpe ,p ioab. Et inclinauit cor oīu; viroꝝ
iuda q̄ſi viri vnius. Miſeruntq; ad regē dicētes
Reuertere tu ⁊ oēs ſerui tui. ⁊ reuerſus ē rex. Et
venit vſq; iordanē. ⁊ oīs iuda venit vſq; i gal
gala vt occurreret regi ⁊ trāſduceret eū iorda/
nē. Feſtinauit aūt ſemei filius gera filij gemini
de bahuri. ⁊ deſcēdit cū viris iuda in occurſum
regis dauid cū mille viris de beniamin. et ſi/
ba puer de domo ſaul ⁊ quīdecī filij eius ac vi
ginti ſerui erāt cū eo. Et irrūpētes iordanē an
te regē tranſierūt vada vt tranſducerēt domū
regis ⁊ facerēt iuxta iuſſionē eius. Semei autē
filius gera ,pſtratus corā rege cū iam tranſiſſet
iordanē. dixit ad eū. Ne reputes mihi dn̄e mi
iniq̄tatē neq; memineris iniuriarū ſerui tui in
die qua egreſſus es dn̄e mi rex de irl'm neq; po
nas rex i corde tuo. Agnoſco enī ſuꝰ tuꝰ pctm̄
meū. ⁊ iccirco hodie primus veni de oī domo io
ſeph: deſcēdiq; in occurſū dn̄i mei regis. Rn̄
dēs v̄o abiſai filius ſaruie dixit. Nūqd ,p his
v̄bis nō occidet̄ ſemei q maledixit xp̄o dn̄i. Et
ait dauid. Quid mihi ⁊ vobis filij ſaruie. Cur
efficimini mihi hodie i ſathā. Ergo ne hodie int̄
ficieť vir i iſrl'. An ignoro hodie me factū regē
ſup iſrael. Et ait rex ſemei. Nō morieris. Iu/
rauitq; ei. Miphiboſeth q̄; filius ſaul deſcēdit
in occurſū regis illotis pedibus ⁊ intonſa bar/
ba. veſteſq; ſuas non lauerat a die q̄ egreſſus
fuerat rex vſq; ad diē reuerſiōis eius in pace.
Cūq; occurriſſet regi. dixit ei rex. Quare non
veniſti mecū miphiboſeth. Et rn̄dēs ait. Dn̄e
mi rex ſeruꝰ meus cōtēpſit me. Dixitq; ei: ego
famulus tuus vt ſterneret mihi aſinū ⁊ deſcen
dēs abirē cū rege. Claudus eni ſū ſeruus tuus
Inſup ⁊ accuſauit me ſuū tuū ad te dn̄m meū
regē. Tu āt dn̄e mi rex ſicut angelus dei es: fac
qd̄ placitū ē tibi. Neq; eni fuit domus patris
mei niſi morti obnoxia dn̄o meo regi: tu āt po
ſuiſti me ſeruū tuum inter conuiuas menſe tue.
Quid ergo habeo iuſte q̄rele: aut qd poſſū vl/
tra vociferari ad regē. Ait ergo ei rex. Quid
vltra loq̄ris. Fixū eſt qd̄ locutus ſū. Tu ⁊ ſiba
diuidite poſſeſſiōes. Rn̄ditq; miphiboſeth re
gi. Etiā cūcta accipiat. poſtq̄; reuerſus eſt dn̄s
meus rex pacifice ī domū ſuā. Berzellai q̄; ga
laadites ſenex valde deſcēdēs de rogelim trā
duxit regē iordanē paratus etiā vltra fluuiū ,pſe
qui eū. Erat aūt berzellai galaadites ſenex val
de. i. octogenarius. ⁊ ipe prebuit alimenta re/
gi cū moraret̄ i caſtris. Fuit quippe vir diues
nimis. Dixit itaq; rex ad berzellai. Veni me
cū vt requieſcas ſecur9 in irl'm. ⁊ ait berzel
lai ad regē. Quot ſūt dies annoꝝ vite mee vt
aſcēdā cū rege in irl'm? Octogenarius ſū hodie
Nūqd viget ſenſus mei ad diſcernendum ſua
ue aut amarū: aut delectare poteſt ſeruū tuum ci/
bꝰ aut potꝰ. vel audire poſſū vltra vocē cātoꝝ
atq; cātatricum? Quare ſeruus tuus ſit oneri
dn̄o meo regi. Paululū ,pcedā famulus tuus
ab iordane tecū. Nō indigeo hac viciſſitudine
ſed obſecro vt reuertar ſeruus tuuſ. ⁊ moriar ī

ciuitate mea: ⁊ ſepeliar iuxta ſepulchꝛū patris
mei ⁊ matris mee. Eſt aūt ſeruꝰ tuus chamaā:
ipſe vadat tecū dn̄e mi rex. ⁊ facei qcqd bonū
tibi videt̄. Dixit itaqꝫ ei rex: Mecum tranſeat
chamaā. ⁊ ego faciā ei qcqd tibi placuerit ⁊ oē
qd̓ petieris a me impetrabis. Cumqꝫ tranſiſſet
vniuerſus populꝰ ⁊ rex iordanē. reſtitit. ⁊ oſcu
latus ē rex berçellai ⁊ benedixit ei: ⁊ ille reuer/
ſus ē in locū ſuū Tranſiuit ergo rex in galgalā
⁊ chamaā cū eo. Ois aūt populꝰ iuda trāſduxe
rat regem ⁊ media tm̄ pars affuerat de populo
iſrael. Itaqꝫ oēs viri iſrael ꝯcurrētes ad regē
dixerūt ei: Quare te furati ſūt frēs nr̄i viri iu/
da. ⁊ trāſduxerūt ei regē ⁊ domū eiꝰ iordanem
oēſqꝫ viros dauid cū eo? Et rn̄dit ois vir iuda
ad viros iſrael. Quia mihi ꝓpior eſt rex. Cur
iraſceris ſub hac re: Nūqd comedimꝰ aliqd ex
rege: aut munera nobis data ſūt. Et rn̄dit vir
iſrael ad viros iuda ⁊ ait. Decē partibꝰ maioꝛ
ego ſū apud regē magiſqꝫ ad me ꝑtinet dauid
q̄ꝫ ad te. Cur feciſti mihi iniuriā. et nō mihi nū/
ciatū ē priori vt reducerē regē meū? Durius aūt
rn̄derūt viri iuda viris iſrael. XX

Accidit q̄ꝫ vt ibi eēt vir belial noīe ſiba
filius bochꝛi vir geminē ⁊ cecinit buc
cina. ⁊ ait. Nō ē nobis pars in dauid
neqꝫ hereditas in filio iſai. Reuertere i taberna
cula tua iſrael. Et ſeparatus ē ois iſrael a dauid
ſecutuſqꝫ eſt ſiba filiū bochꝛi: viri autē iuda ad
heſerūt regi ſuo a iordane vſqꝫ hieruſalē Cūqꝫ
veniſſet rex in domū ſuā in hieruſalē: tulit decē
mulieres cōcubinas q̄s dereliq̄rat ad cuſtodiē
dā domū: ⁊ tradidit eas in cuſtodiam: alimēta
eis ꝑbēs. Et nō ē ingreſſus ad eas ſꝫ erāt clau
ſe vſqꝫ in diē mortis ſue in viduitate viuentes:
dixit aūt rex amaſe. Conuoca mihi oēs viros iu
da in diē tertiū. ⁊ tu adeſto ꝑſens. Abijt ergo
amaſa vt conuocaret iudā ⁊ moratꝰ ē extra pla
citū qd̓ ei cōſtituerat rex. Ait aūt dauid ad abi/
ſai. Nūc magis afflicturꝰ ē nos ſiba filiꝰ bochꝛi
q̄ꝫ abſalon. Tolle ergo ſuos dn̄i tui ⁊ perſeq̄re
eum ne forte inueniat ciuitates munitas ⁊ effu
giat nos. Egreſſi ſūt ergo cū eo viri ioab: cere
thi quoqꝫ ⁊ felethi. ⁊ oēs robuſti exierūt de hie
ruſalē ad perſequēdū ſiba filiū bochꝛi. Cūqꝫ
illi eēnt iuxta lapidē grādē q ē in gabaon: ama
ſa veniēs occurrit eis. Porro ioab veſtitꝰ erat
tunica ſtricta ad mēſurā habitus ſui. ⁊ deſuper
accinctus gladio depēdēte vſqꝫ ad ilia in vagi
na: q fabricatus leui motu egredi poterat ⁊ per
cutere. Dixit itaqꝫ ioab ad amaſam. Salue mi
frater. Et tenuit manu dextra mentū amaſe q̄ſi
oſculās eū Porro amaſa nō obſeruauit gladiū
quē habebat ioab. Qui ꝑcuſſit eū in latere. et
effudit inteſtina eius in terrā. ⁊ mortuus ē nec
ſcdm̄ vulnus appoſuit. Ioab aūt ⁊ abiſai frat
eiꝰ ꝑſecuti ſūt ſiba filiū bochꝛi. Interea qdā vi/
ri cū ſtetiſſent iuxta cadauer amaſe de ſocijs io
ab dixerunt: Ecce q eſſe voluit ꝓ ioab comes
dauid. Amaſa autē ꝯſperſus ſanguine iacebat
in media via. Vidit hoc qdā vir q ſubſiſteret
ois ppl's ad videndū eū ⁊ amouit amaſā de via
in agrū: operuitqꝫ eū veſtimēto ne ſubſiſterēt trā
ſeūtes ꝓpter eū. Amoto ergo illo de via tranſi
bat ois vir ſequēs ioab ad perſequēdū ſiba .i/
liū bochꝛi. Porro ille trāſierat ꝑ oēs tribꝰ iſrl̓
vſqꝫ in abelā ⁊ in bethmacha: oēſqꝫ viri electi
cōgregati fuerāt ad eū. Venerūt itaqꝫ ⁊ oppu
gnabāt eū in abela ⁊ in bethmacha. ⁊ circūde/
derūt munitiōibꝰ ciuitatē. ⁊ obſeſſa ē vrbs. ois
aūt turba q̄ erat cum ioab moliebat̄ deſtruere
muros. Et exclamauit mulier ſapiēs de ciuita
te. Audite audite. dicite ioab: appropinq̄ huc ⁊
loquar tecū. Qui cum acceſſiſſet ad eam: ait illi
Tu es ioab? Et ille reſpōdit: Ego. Ad quē ſic
locuta eſt. Audi ſermones ancille tue. Qui re/
ſpōdit: Audio. Rurſūqꝫ illa: ſermo inq̄t dice/
bat̄ in veteri ꝓuerbio. Qui interrogāt inter/
rogent in abela ⁊ ſic ꝑficiebāt. Nōne ego ſū q̄
rn̄deo veritatē in iſrl̓. ⁊ tu q̄ris ſubuertē ciuita
tē ⁊ euertē matrē in iſrl̓? Quare ꝑcipitas here
ditatē dn̄i? Rn̄dēſqꝫ ioab ait. Abſit abſit hoc a
me. nō ꝑcipito neqꝫ demolioꝛ. Nō ſe ſic hꝫ res
Sꝫ hō de mōte effraim ſiba filiꝰ bochꝛi cogno/
mine leuauit manū ſuā ꝯ regē dauid. Tradite
illū ſolū. ⁊ recedemꝰ a ciuitate. Et ait mulier ad
ioab. Ecce caput eiꝰ mittet̄ ad te per murū. In
greſſa ē ergo ad oēm populū: ⁊ locuta ē eis ſa
piēter. Qui abſciſū caput ſibe filij bochꝛi proie
cerūt ad ioab. Et ille cecinit tuba. ⁊ receſſerunt
ab vrbe vnuſqſqꝫ in tabernacula ſua. Ioab aūt
reuerſus ē hieruſalē ad regē. Fuit ḡ ioab ſuꝑ
oēm exercitū iſrael banaias āt filiꝰ ioiade ſuper
ceretheos ⁊ feletheos: aduram vo ſuꝑ tributa.
Porro ioſaphat filiꝰ abilud a cōmētarijs. Si/
ba aūt ſcriba: ſadoch vo ⁊ abiathar ſacerdotes
hirā aūt hiraites erat ſacerdos dauid. XXI

Facta eſt quoqꝫ fames in diebus dauid
trib'ꝰ ānis iugiter. Et ꝯſuluit dauid ora
culū dn̄i: dixitqꝫ dn̄s: Propter ſaul et
domū ſanguinū: q occidit gabaonitas. Voca
tis ergo gabaonitis rex. dixit ad eos. Porro
gabaonite nō erant de filijs iſrael: ſed reliquie
ammoꝛreoꝝ. Filij quippe iſrael iurauerāt eis

⁊ voluit ſaul ꝑcutere eos zelo q̄ſi ꝓ filijs iſrael
⁊ iuda. Dixit ḡ dauid ad gabaõitas. Quid fa
ciam vobis: ⁊ qđ erit veſtri piaculū vt bńdica/
tis hereditati dñi. Dixerūtqꝫ ei gabaonite: Nõ
ē nobis ſup argēto ⁊ auro q̄ſtio: ſed ꝯ ſaul ⁊ cõ
tra domū ei⁹: neqꝫ volum⁹ vt interficiat̄ hõ de
iſrael. Ad q̄s rex ait: Quid ḡ vultis vt faciam
vobis. Qui dixerūt regi: Virū q attriuit nos
⁊ oppſſit inīq̄ ita delere debem⁹: vt nec vn⁹ q/
dē reſidu⁹ ſit de ſtirpe ei⁹ in cūctis finib⁹ iſrael
Dent̄ nobis ſeptē viri de filijs ei⁹ vt crucifiga
mus eos dño in gabaa ſaul quōdā electi domi
ni. Et ait rex. Ego dabo. Pepercitqꝫ rex mi/
phiboſeth filio ionathe filij ſaul ꝓpter iuſiuran
dū qđ fuit int̄ dauid ⁊ ionathan filiū ſaul Tulit
itaqꝫ rex duos filios reſpha filie abia. quos pe
perit ſaul: armoni ⁊ miphiboſeth ⁊ qnqꝫ filios
michol filie ſaul q̄s genuerat hadrieli filio ber
zellai qui fuit de molathi: ⁊ dedit eos in man⁹
gabaonitaꝝ q crucifixerūt eos in monte corām
dño. Et ceciderūt hi ſeptē ſimul occiſi in dieb⁹
meſſis prime incipiēte meſſiōe ordei. Tollēs
aūt reſpha filia abia ciliciū ſubſtrauit ſibi ſupra
petrā ab initio meſſis donec ſtillaret aqua ſup
eos de celo ⁊ nõ dimiſit aues lacerare eos per
diē neqꝫ beſtias per noctē. Et nūciata ſunt da/
uid q̄ fecerat reſpha filia abia cõcubina ſaul. Et
abijt dauid ⁊ tulit oſſa ſaul ⁊ oſſa ionathe filij ei⁹
a viris iabes galaad q furati fuerant ea de pla/
tea bethſan in qua ſuſpenderant eos philiſtijm
cū interfeciſſent ſaul in gelboe. ⁊ aſportauit inde
oſſa ſaul ⁊ oſſa ionathe filij ei⁹ ⁊ colligētes oſſa
eoꝝ q affixi fuerāt ſepelierūt ea cū oſſibus ſaul
⁊ ionathe filij ei⁹ in terra beniamī in latere in ſe/
pulchro cis patris ei⁹. Feceruntqꝫ oīa q̄ ꝑcepe/
rat rex. ⁊ repropitiat⁹ ē de⁹ terre poſt hec. Fa/
ctū ē aūt rurſū ꝑliū philiſtinoꝝ aduerſū iſrahel.
⁊ deſcēdit dauid ⁊ ſerui ei⁹ cū eo. ⁊ pugnabāt cõ
tra philiſtijm. Deficiēte aūt dauid: ieſbidenob
q fuit de genere arafa cui⁹ ferrū haſte trecentas
vncias appendebat. ⁊ accinct⁹ erat enſe nouo
niſus ē percutere dauid. ꝑſidioqꝫ ei fuit abiſai
filius ſaruie ⁊ ꝑcuſſū philiſteū interfecit. Tūc
iurauerūt viri dauid dicētes: Jā nõ egredie/
ris nobiſcū in bellū ne extinguas lucernā iſrael
Secūdū quoqꝫ fuit bellū i gob ꝯtra philiſteos
Tūc ꝑcuſſit ſobochai de vſathi: ſaph de ſtirpe
arafa de genere gigātū. Tertiū q̄ꝫ fuit bellū in
gob ꝯtra philiſteos in q̄ ꝑcuſſit adeodat⁹ filius
ſaltꝰ polymitari⁹ bethleemites goliath getheū
cui⁹ haſtile haſte erat quaſi liciatoriū texentium
Quartū bellū fuit in gethi quo vir fuit excelſus

q ſenos i manib⁹ pedibuſqꝫ habebat digitos. i.
viginti ⁊ q̄ttuor. ⁊ erat de origine arafa. ⁊ blaſ/
phemauit iſrael. Percuſſit aūt eū ionathas fili⁹
ſamaa fris dauid. Hi q̄ttuor nati ſūt de arafa
in geth. ⁊ ceciderūt in manu dauid ⁊ ſuoꝝ ei⁹.

L Ocut⁹ ē aūt dauid dño vba XXII
carminis hui⁹. in die q̄ liberauit eū dñs
de manu oīuꝫ inimicoꝝ ſuoꝝ. ⁊ de manu
ſaul. ⁊ ait: Dñs petra mea ⁊ robur meū: ⁊ ſal/
uator meus. De⁹ dñs fortis meus: ſperabo in
eū. Scutū meū ⁊ cornu ſalutis mee eleuator me⁹
⁊ refugiū meū ſaluator me⁹: de iniq̄tate libera
bis me. Laudabilē inuocabo dñm. ⁊ ab inimi
cis meis ſaluus ero. Quia circūdederūt me cõ
tritiões mortis: torrentes belial terruerunt me
Funes inferi circumdederunt me: ꝑuenerunt me
laquei mortis. In tribulatione inuocabo dñm
⁊ ad deū meuꝫ clamabo. Et exaudiet de templo
ſancto ſuo vocē meā: ⁊ clamor meus veniet ad
aures eius. Cõmota eſt ⁊ cõtremuit terra: fun
damenta montiū cõcuſſa ſūt ⁊ conquaſſata: qm̄
irat⁹ ē eis. Aſcēdit fum⁹ de narib⁹ ei⁹. et ignis
de ore eius vorauit: carbones ſuccēſi ſūt ab eo.
Et inclinauit celos et deſcēdit: et caligo ſub pe
dib⁹ ei⁹. Et aſcēdit ſup cherubin et volauit: et
lapſus eſt ſup pennas venti. Poſuit tenebras
in circuitu ſuo latibulū: cribrans aquas de nu/
bib⁹ celoꝝ. Pre fulgure in cõſpectu ei⁹: ſuccen
ſi ſunt carbones ignis. Tonabit de celo domi/
nus. et excelſus dabit vocē ſuā. Miſit ſagittas
ſuas et diſſipauit eos: fulgura et conſūpſit eos.
Et apparuerūt effuſiões maris: et reuelata ſūt
fūdamēta orbis ab increpatiõe dñi: ab inſpira
tiõe ſpūs furoris eius. Miſit de celo et aſſūpſit
me: et traxit me de aq̄s multis. Liberauit me ab
inimico meo potētiſſimo: et ab his qui oderant
me: qm̄ robuſtiores me erant. Preuenit me i
die afflictiõis mee: et fact⁹ ē dñs firmamentum
meū. Et eduxit me in latitudinē: liberauit me
q: cõplacui ei. Retribuet mihi dñs ſm iuſticiā
meam: et ſm mundiciam manuū meaꝝ reddet
mihi. Quia cuſtodiui vias dñi: et non egi ipie
a deo meo. Oīa eni iudicia ei⁹ i ꝯſpectu meo. ⁊
ꝑcepta eius nõ amoui a me. Et ero perfect⁹ co
rā eo: ⁊ cuſtodiā me ab iniq̄tate mea. Et reſti/
tuet mihi dominus ſꝫ iuſticiā meā. ⁊ ſm mun
diciā manuuꝫ meaꝝ in conſpectu oculoꝝ ſuoꝝ
Cū ſcō ſcūs eris: ⁊ cū robuſto perfectus. Et cū
electo electus eris: ⁊ cū peruerſo ꝑuerteris. Et
populū paupē ſaluū facies: oculiſqꝫ tuis excel
ſos humiliabis. Quia tu lucerna mea dñe: et
tu domine illuminabis tenebras meas. In te. n.

currā accinct⁹ in deo meo trāſiliā murū. De⁹
īmaculata via ei⁹: eloquiū domini igne examinatū
ſcutū eſt oīuz ſperantiū in ſe. Quis eſt de⁹ p̄ter
dn̄m, ⁊ qs fortis p̄ter deū nr̄m? De⁹ q accinxit
me fortitudine. ⁊ cōplanauit perfectā viā meā
Coequās pedes meos ceruis: ⁊ ſuper excelſa
mea ſtatuenſ me. Docēs man⁹ meas ad p̄liū
⁊ cōponēs q̄ſi arcū ereū brachia mea. Dediſti
mihi clypeū ſalutis tue: ⁊ māſuetudo mea mul
tiplicauit me. Dilatabis greſſus meos ſubtus
me: ⁊ nō deficiēt tali mei. Perſequar inimicos
meos ⁊ cōterā: ⁊ nō conuertar donec cōſumam
eos. Cōſumā eos ⁊ cōfringā vt nō cōſurgant
cadēt ſub pedibus meis. Accinxiſti me fortitu
dine ad p̄liū: incuruaſti reſiſtētes mihi ſubtus
me. Inimicos meos dediſti mihi dorſū: odien
tes me: ⁊ diſperdā eos. Clamabūt ⁊ non erit
q ſaluet ad dn̄z. ⁊ nō exaudiet eos Delebo eos
vt puluerē terre: q̄ſi lutū plateaꝝ cōminuā eos
atq̄z confringā. Saluabis me a ꝯtradictiōibꝫ po
ppl'i mei: cuſtodies me in caput gentiū. Po/
pulus quē ignoro ſeruiet mihi: filij alieni reſi/
ſtent mihi. auditu auris obedient mihi. Filij
alieni defluxerūt: ⁊ ꝯtrahenť in anguſtijs ſuis
Viuit dn̄s ⁊ bn̄dict⁹ deus me⁹. ⁊ exaltabiť de⁹
fortis ſalutis mee. Deus q das vindictas mihi
⁊ deijcis ppl'os ſub me. Qui educis me ab ini
micis meis: ⁊ a reſiſtētibus mihi eleuas me: a
viro iniq̄ liberabis me. Propterea ꝯfitebor ti
bi dn̄e in gētibus ⁊ noī tuo cātabo. Magnifi/
cans ſalutes regis ſui: ⁊ faciēs miam xp̄o ſuo
dauid: ⁊ ſemini ei⁹ in ſempiternū. XXIII

Hec aūt ſūt ꝟba nouiſſima que dixit da
uid fili⁹ iſai. Dixit vir cui cōſtitutū eſt
de xp̄o dei iacob: egregi⁹ pſaltes iſrael.
Sp̄us dn̄i locut⁹ ē p me. ⁊ ſermo ei⁹ per linguā
meā. Dixit: De⁹ iſrael mihi locut⁹ ē fortis iſr̄l.
Dn̄ator hoīuz iuſt⁹: dn̄ator in timore dei. Sicͭ
lux aurore oriente ſole mane abſq̄z nubib⁹ ru/
tilat: ⁊ ſicut pluuijs germinat herba de terra.
Nec tanta eſt domus mea apud deū: vt pactuz
eternū iniret mecū firmū in oīb⁹ atq̄z munituz
Cūcta eni ſal⁹ mea ⁊ ōis voluntas. nec ē q̄cq̄z
ex eo q non germinet. Preuaricatores aūt q̄ſi
q̄ſi ſpine euellenť vniuerſi: q̄ non tolluť mani/
bus. Et ſi qs tangere voluerit eas: armabitur
ferro ⁊ ligno lanceato: igneq̄z ſuccenſe combu
renť vſq̄z ad nihilū. Hec nōia fortiū dauid
Dauid ſedēs in cathedra ſapiētiſſim⁹ p̄nceps
inter tres. Ipſe ē q̄ſi teneriſſim⁹ ligni ꝟmicul⁹
q octingentos interfecit impetu vno. poſt hūc
eleaçar fili⁹ patrui ei⁹ ahoites īter tres fortes q

erant cū dauid qn̄ exprobrauerunt philiſtijm et
cōgregati ſūt illuc in p̄liū. Cūq̄z aſcendiſſent
filij iſrael: ipſe ſtetit ⁊ percuſſit philiſteos donec
deficeret man⁹ eius. ⁊ obrigeſceret cū gladio.
Fecitq̄z dn̄s ſalutē magnā in die illa. ⁊ ppl's q
fugerat reuerſus ē ad ceſoꝝ ſpolia detrahenda
Et poſt hūc ſemma filius agge de arari. et con
gregati ſūt philiſtijm in ſtatione. Erat quippe
ibi ager lente plen⁹. Cūq̄z fugiſſet popul⁹ a fa/
cie philiſtijm ſtetit ille in medio agri. et tuitus ē
eū. Percuſſitq̄z philiſteos. ⁊ fecit domin⁹ ſa/
lutē magnā. Necnō ⁊ ante deſcenderāt tres q
erāt p̄ncipes inter triginta. ⁊ venerāt t̄pe meſ/
ſis ad dauid in ſpeluncā odollā Caſtra aūt phi
liſtinoꝝ erāt poſita in valle gigantuz. et dauid
erat in p̄ſidio. Porro ſtatio philiſtinoꝝ tunc
erat in bethleē. Deſiderauit ergo dauid aquaz
de lacu. ⁊ ait: Si qs mihi daret potū aque de ci
ſterna q̄ ē in bethleē iuxta portā. Irruperūt ḡ
tres fortes caſtra philiſtinoꝝ ⁊ hauſerūt aquaz
de ciſterna bethleem q̄ erat iuxta portam et at/
tulerūt ad dauid. At ille noluit bibere: ſed liba
uit eam dn̄o dicens: Propitius ſit mihi domi/
nus ne faciā hoc. Nū ſanguinē hoīm iſtoꝝ q
ꝓfecti ſūt. ⁊ aīaꝝ picula bibam? Noluit ḡ bibē
Hec fecerūt tres robuſtiſſimi. Abiſai q̄z frater
ioab filius ſaruie p̄nceps erat de trib⁹ Ipſe ē q
leuauit haſtā ſuā ꝯ trecētos q̄s interfecit noia/
tus in trib⁹ ⁊ inter tres nobilior: eratq̄z eoꝝ p̄n
ceps ſꝫ vſq̄z ad tres p̄mos nō puenerat. Et ba
naias filius ioiade viri fortiſſimi magnoꝝ ope
rū de capſel. Ipſe percuſſit duos leones moab.
⁊ ipſe deſcendit ⁊ percuſſit leonē in media ciſter/
na in diebus niuis. Ipſe q̄z interfecit virū egy
ptiū virū dignū ſpectaculo hn̄tē in manu haſtā
Itaq̄z cū deſcēdiſſet ad eū in ꝟga: vi extorſit
haſtā de manu egyptij. ⁊ interfecit eū haſta ſua.
Hec fecit banaias filius ioiade. Et ipſe nomi
natus inter tres robuſtos qui erāt inter trigin/
ta nobiliores. verūtū vſq̄z ad tres nō puenerat
Fecitq̄z eum ſibi dauid auricularium a ſecreto.
Aſahel frater ioab inter triginta. Elcanā fili⁹
patrui eius ꝺ bethleē. Sēma de arari. Elicha
de arodi. Heles de phalti. Hira filius acces
de thecua. Abieſer de anathot. Mobonai de
vſathi. Selmon ahoites Maharai netophati
tes. Eleph filius baana. ⁊ ipſe netophatites.
Itai filius ribai. de gebeeth filioꝝ beniamin
Banai pharatonites. Heldai de torrente ga/
as. Albialbon arbathites. Açamaueth de be/
romi: Eliaba de ſalboni. Filij iaſen: ionathan
narā. Sēma de orodi. Haiā filius ſarar aro/

thites. Eliſeleth filiꝰ aalbai filij maachiti. He
liā filius achitofel gelonites. Eſrai de carmelo
Farai de arbi. Igaal filius nathan de ſoba.
Bonni de gaddi. Selech de ammoni. Naarai
berothites armiger ioab filie ſaruie. Hira hie
trites. Gareb et ipſe hietrites. Vrias etheus.
Oēs triginta ſepte.　　　　XXIIII

ET addidit furor dñi iraſci contra iſrael
cōmouitqꝫ dauid in eis dicētē. Vade
numera iſrael ⁊ iudā. Dixitqꝫ rex ad
ioab principem exercitus ſui. Perambula om
nes tribus iſrael a dan vſqꝫ ad berſabee. ⁊ nu
mera ppl'm vt ſciā nūerū eius. Dixitqꝫ ioab re
gi. Adaugeat dñs deus tuus ad populum tuū
quantus nunc ē iterūqꝫ centuplicet i ɔſpectu dñi
mei regis. Sꝫ qd ſibi dñs meus rex vult in re
huiuſcemodi. Obtinuit autē ſmo regis vba
ioab regis. ⁊ principum exercitus. Egreſſuſqꝫ
eſt ioab et pncipes militum a facie regis vt nu
merarēt populum iſrael. Cumqꝫ ptranſiſſent
iordanē. venerūt i aroer ad dexterā vrbis q̄ ē
i valle gad. ⁊ p iazer trāſierūt i galaad ⁊ i terrā
iferiorē hodſi. ⁊ venerūt in dan ſilueſtria. Cir
cuēuteſqꝫ iuxta ſidonē trāſierūt ppe mēnia tyri ⁊
oēm terrā euei ⁊ chananei. venerūtqꝫ ad meri
diē iuda in berſabee. ⁊ luſtrata vniuerſa terra.
aſfuerūt poſt nouē mēſes ⁊ vigiti dies in irlm.
Dedit ḡ ioab numerū deſcriptionis ppli regi.
Et iuēta ſūt de iſrl' octīgēta milia viroꝝ fortiū
q educerēt gladiū. ⁊ de iuda qngenta milia pu
gnatoꝝ. Percuſſit aūt cor dauid cū poſtq̄ nu
meratꝰ ē ppl's. Et dixit dauid ad dñm. Pecca
ui valde i hoc facto. ſꝫ p̄cor dñe vt trāſferas iniq
tatē ſerui tui qꝛ ſtulte egi nimis. Surrexit itaqꝫ
dauid mane. ⁊ ſermo dñi factꝰ ē ad gad pphe/
tā ⁊ videntem dicens. Vade ⁊ loq̄re ad dauid.
Hec dicit dñs. Triū tibi dat optio. elige vnū
qd volueris ex his vt faciā tibi. Cūqꝫ veniſſet
gad ad dauid nūciauit ei dicēs. Aut ſeptē ānis
veniet tibi fames i terra tua: aut tribꝰ mēſibꝰ fu
gies aduerſarios tuos ⁊ illi te pſequēt: aut cer
te tribus diebus erit peſtilētia i terra tua. Nūc
ergo delibera. ⁊ vide quē rñdeā ei q me miſit
ſermonē. Dixit aūt dauid ad gad. Coartor ni
mis. Sed meliꝰ ē vt incidā in manꝰ dñi: multe
enī miſeratiōes ei' ſūt: q̄ī manꝰ hoīum. Immiſitqꝫ
dñs peſtilentiā i iſrael. de mane vſqꝫ ad tps cō
ſtitutū. ⁊ mortui ſūt ex populo a dan vſqꝫ berſa
bee ſeptuaginta milia viroꝝ. Cūqꝫ extendiſſet
manū ſuā angelus dñi ſup irlm vt diſpderet eā
miſertus ē dñs ſup afflictionē. ⁊ ait angelo per
cutienti populū. Sufficit nūc. ɔtine manū tuā.
Erat aūt angelus dñi iuxta aream areuna iebu
ſei. Dixitqꝫ dauid ad dñm cū vidiſſet angelū
cedētē populū. Ego ſū q peccaui ⁊ ego inique egi
iſti q oues ſūt qd fecerunt. Vertat obſecro ma
nꝰ tua cōtra me ⁊ ɔtra domū pris mei. Venit
aūt gad propheta ad dauid i die illa. et dixit ei.
Aſcēde ⁊ ɔſtitue altare dño i area areuna iebu
ſei. Et aſcēdit dauid iuxta ſermonē gad q̄ p̄ce/
pat ei dominꝰ. Conſpiciēſqꝫ areuna aiaduertit
regē ⁊ ſeruos eiꝰ trāſire ad ſe. ⁊ egreſſus adora
uit regē pno vultu i terrā. ⁊ ait. Quid cauſe ē
vt veniat dominꝰ meꝰ rex ad ſeruū ſuū. Cui da
uid ait. Vt emā a te areā. ⁊ edificē altare domi
no. ⁊ ceſſet interfectio que graſſat i populo. Et
ait areuna ad dauid. Accipiat ⁊ offerat dominꝰ
meus rex. ſicut placet ei. Habes boues i holo
cauſtū. ⁊ plauſtrū ⁊ iuga boū in vſum lignoꝝ.
Oia dedit areuna regi. Dixitqꝫ areuna ad re
gē. Dñs deꝰ tuus ſuſcipiat votū tuum. Cui re
ſpōdēs rex ait. Nequaq̄ vt vis. ſꝫ emā p̄cio a te.
⁊ nō offerā dño deo meo holocauſta gratuita.
Emit ḡ dauid areā ⁊ boues. argēti ſiclis qnq̄/
ginta. ⁊ edificauit ibi dauid altare dño. ⁊ obtu/
lit holocauſta ⁊ pacifica. Et ppitiatꝰ ē dominꝰ
terre. ⁊ cohibita ē plaga ab iſrael.

Explicit ſecūdꝰ liber Samuelis. Incipit lib
primꝰ Malachim. i. Regū tertiꝰ. Capitulū　　I

ET rex dauid ſenuerat. habebatqꝫ
etatis plurimos dies. Cūqꝫ opi/
ret veſtibꝰ nō calefiebat. Dixerūt
ḡ ei ſerui ſui. Queramus dño nr̄o
regi adoleſcētulā virginē. et ſtet
corā rege. ⁊ foueat eū: dormiatqꝫ in ſinu ſuo. ⁊
calefaciat dñm nr̄m regē. Queſierūt igit ado/
leſcentulam ſpecioſam in omnibus finibꝰ iſra/
el. ⁊ inuenerūt abiſac ſunamitē. ⁊ adduxerūt eā
ad regem. Erat aūt puella pulchra nimis dor/
miebatqꝫ cū rege ⁊ miniſtrabat ei: rex vero nō
cognouit eam. Adonias aūt filius agith. eleua
bat dicēs. Ego regnabo. Fecitqꝫ ſibi currū et
eqtes. ⁊ qnquaginta viros q currerēt ante eū.
Nec corripuit eū pr ſuus aliqñ dicēs. Quare
hoc feciſti. Erat aūt ⁊ ipſe pulcher valde ſecun/
dus natu poſt abſalon. Et ſermo eiꝰ cū ioab fi/
lio ſaruie ⁊ cū abiathar ſacerdote q adiuuabant
ptes adonie. Sadoch vero ſacerdos ⁊ banai/
as filius ioiade ⁊ nathan ppheta ⁊ ſemei ⁊ cele
thi ⁊ felethi ⁊ oē robur exercitus dauid nō erat
cū adonia. Immolatis ergo adonias arietibꝰ
⁊ vitulis ⁊ vniuerſis pinguibus iuxta lapidē zoe
leth q erat vicinus fonti rogel: vocauit vniuer
ſos fratres ſuos filios regis. ⁊ oēs viros iuda

ſuos regis nathã aũt ꝓphetã ⁊ banaiã ⁊ robu/
ſtos quoſq; : ⁊ ſalomõeꝫ frẽꝫ ſuũ nõ vocauit. Dixit
itaq; nathã ad berſabee matrẽ ſalomõis. Num
audiſti ꝙ regnauerit adonias fili⁹ agith. ⁊ dñs
nr̃ dauid h̄ igrat. Nũc ḡ veni accipe ꝯſiliũ a me
⁊ ſalua aiaꝫ tuã. filijq; tui ſalomõis. Vã ⁊ igre
dere ad regẽ dauid ⁊ dice. Nõne tu dñe mi rex
iuraſti mihi ãcille tue. dicẽs ꝙ ſalomõ filius tu⁹
regnabit p⁹ me ⁊ ipſe ſedebit i ſolio meo. Quare
ḡ regnat adonias. Et adhuc ibi te loquẽte cũ rege
ego veniã poſt te: ⁊ cõplebo ſmões tuos. In/
greſſa ẽ itaq; berſabee ad regẽ i cubiculo. Rex
aũt ſenuerat nimis: ⁊ abiſac ſunamitis miſtrabat
ei. Inclinauit ſe berſabee ⁊ adorauit regẽ. Ad
quã rex. quid tibi inquit vis. Que reſpondẽs
ait. Dñe mi rex tu iuraſti per dñm deum tuum
ancille tue: ſalomon filius tu⁹ regnabit poſt me
⁊ ipſe ſedebit in ſolio meo: ⁊ ecce nunc adonias
regnat te dñe mi rex ignorante. Mactauit bo/
ues ⁊ pinguia quęq; ⁊ arietes plurimos. ⁊ voca/
uit oẽs filios regis: abiathar quoq; ſacerdoteꝫ ⁊ io
ab principem militie: ſalomonẽ aũt ſeruũ tuum
non vocauit. Verũtamen dñe mi rex in te oculi
reſpiciũt totius iſrl̃. vt indices eis qs ſedere de/
beat in ſolio tuo dñe mi rex poſt te. Eritq; cum
dormierit dominus me⁹ rex cũ prĩbus ſuis eri
mus ego ⁊ fili⁹ meus pctõres. Adhuc illa loquẽte
cũ rege nathan ꝓpha venit. Et nunciauerũt re
gi dicẽtes. Adeſt nathan ꝓpha. Cũq; introiſſet
in ꝯſpectu regis ⁊ adoraſſet eũ ꝓn⁹ i terraꝫ: dixit
nathan. Dñe mi rex tu dixiſti adonias regnet
poſt me: ⁊ ipſe ſedeat ſuper thronũ meũ. Quia
deſcendit hodie ⁊ immolauit boues ⁊ pinguia ⁊
arietes plurimos. ⁊ vocauit vniuerſos filios re
gis ⁊ principes: abiathar quoq; ſacerdotẽ: illiſ
q; veſcentibus ⁊ bibẽtibus corã eo: ⁊ dicẽtibus
viuat rex adonias: me ſuũ tuũ ⁊ ſadoch ſacer
dotem: ⁊ banaiam filiũ ioade. ⁊ famulũ tuum ſa
lomonẽ non vocauit. Nunquid a dño meo rege
exiuit hoc ꝟbum: ⁊ mihi nõ indicaſti ſeruo tuo
qs ſeſſurus eſſet ſup thronũ dñi mei regis poſt
eũ. Et rñdit rex dauid dicẽs. Vocate ad me ber
ſabee. Que cũ fuiſſet ingreſſa coram rege ⁊ ste/
tiſſet ãte eũ: iurauit rex ⁊ ait. Viuit dñs qui erui
it aiam meaꝫ de oi anguſtia: q2 ſicut iuraui tibi
per dñm deum iſrael dicens. ſalomon filius tu⁹
regnabit poſt me. ⁊ ipſe ſedebit ſup ſoliũ meũ
ꝓ me: ſic faciã hodie. Sũmiſſoq; berſabee i terrã
vultu: adorauit regẽ dicens. Viuat dñs meus
rex dauid in eternũ. Dixit quoq; rex dauid. Vo/
cate mihi ſadoch ſacerdotẽ ⁊ nathan ꝓphetã. et
banaiã filiuꝫ ioiade. Qui cum ingreſſi fuiſſent
corã rege. dixit ad eos. Tollite vobiſcum ſer
uos domini veſtri. ⁊ imponite ſalomonem fili
um meum ſuper mulam meam. ⁊ ducite eum i
gion. ⁊ vngat eum ibi ſadoch ſacerdos ⁊ nathã
ꝓpheta in regem ſuper iſrael. Et canetis buc/
cina atq; dicetis. Viuat rex ſalomon. Et aſcen
detis poſt eum. ⁊ venietis in ihrl̃m. ⁊ ſedebit ſu
per ſolium meum. ⁊ ipſe regnabit ꝓ me. illiq; p̄
cipiam vt ſit dux ſuper iſrael ⁊ ſuper iudã. Et
rñdit banaias filius ioiade regi dicens. Amen
Sic loquat̃ dñs de⁹ domini mei regis. Quõ fu
it dñs cũ dño meo rege. ſic ſit cum ſalomone. ⁊
ſublimius faciat ſoliũ ei⁹ a ſolio domini mei re
gis dauid. Deſcendit ḡ ſadoch ſacerdos ⁊ na/
thã ꝓpha. ⁊ banaias fili⁹ ioiade ⁊ celethi ⁊ fele
thi. ⁊ ipoſuerũt ſalomonẽ ſup mulam regis da
uid. ⁊ adduxerũt eũ i gion. Sũpſitq; ſadoch ſa
cerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit ſalo/
monẽ. ⁊ cecinerũt buccina. ⁊ dixit oĩs populus
Viuat rex ſalomõ. Et aſcẽdit vniuerſa multitu
do poſt eũ. ⁊ ppls canẽtiũ tibijs ⁊ letantiũ gau
dio magno. ⁊ inſonuit terra a clamore eoꝝ. Au/
diuit aũt adonias ⁊ oẽs q inuitati fuerãt ab eo.
Iãq; ꝯuiuiũ finitum erat. Sed ⁊ ioab audita
voce tube ait. Quid ſibi vult clamor ciuitatis tu
multuantis. Adhuc eo loquente. ionathã filius
abiathar ſacerdotis venit. Cui dixit adonias.
Ingredere. quia vir fortis es ⁊ bona nũcians. Rñ
ditq; ionathã adonie. Nequaq;. Domin⁹ eni
nr̃ rex dauid. regẽ ꝯſtituit ſalomoneꝫ. miſitq;
cũ eo ſadoch ſacerdotẽ ⁊ nathã ꝓphetã ⁊ banai
am filiũ ioiade ⁊ celethi ⁊ felethi. ⁊ ipoſuerũt eũ
ſuper mulã regis. Vnxerũtq; eũ ſadoch ſacer
dos ⁊ nathã ꝓpheta regẽ in gion: ⁊ aſcenderũt
inde letãtes. ⁊ inſonuit ciuitas. Hec ẽ vox quã
audiſtis. Sed ⁊ ſalomõ ſedet ſup ſoliũ regni. ⁊
ingreſſi ſerui regis benedixerunt dño nr̃o regi
dauid dicẽtes. Amplificet de⁹ nomẽ ſalomõis
ſup nomẽ tuũ. ⁊ magnificet thronũ eius ſuper
thronũ tuũ. Et adorauit rex in lectulo ſuo. In/
ſuper ⁊ hec locutus ẽ. Benedict⁹ dñs de⁹ iſra/
el q dedit hodie ſedẽtẽ in ſolio meo vidẽtibus
oculis meis. Territi ſũt ḡ ⁊ ſurrexerũt oẽs q in
uitati fuerãt ab adonia. ⁊ iuit vnuſquiſq; i viã ſu
am. Adonias aũt timẽs ſalomonem ſurrexit ⁊
abijt in tabernaculũ domini: tenuitq; cornu al
taris. Et nũciauerũt ſalomoni dicentes. Ecce
adonias timẽs regẽ ſalomonẽ tenet cornu alta
ris dicẽs. Iuret mihi rex ſalomõ hodie ꝙ nõ i
terficiat ſeruũ ſuũ gladio. Dixitq; ſalomon. Si
fuerit vir bonus nõ cadet ne vnus qdẽ capill⁹
ei⁹ in terrã: ſin aũt malũ inuẽtũ fuerit i eo. mo/

rieꝛ. Miſit ergo ſalomō ⁊ eduxit eū ab altari ⁊
ingreſſus adorauit regē ſalomonē. Dixitq; ei
ſalomon. Vade in domū tuā. II
Appropinquauerūt autē dies dauid vt
moreretur: precepitq; ſalomoni filio ſuo
dicens. Ecce ego ingredior viam vni
uerſe terre. Cōfortare ⁊ eſto vir fortis ⁊ obſer
ua cuſtodias domini dei tui vt ambules i vijs
eius ⁊ cuſtodias ceremonias eius: ⁊ ꝑcepta ei⁹
⁊ iudicia ⁊ teſtimonia. ſicut ſcriptū ē i lege moy
ſi vt intelligas vniuerſa quo facis. ⁊ quocūq;
te verteris. vt cōfirmet dūs ſermones ſuos q̄s
locutus ē de me dicens. Si cuſtodierit filij tui
vias meas ⁊ ambulauerit corā me in veritate. i
oī corde ſuo ⁊ in oī aīa ſua: non auferetur tibi vir
d ſolio iſrael. Tu q̄z noſti q̄ fecerit mihi ioab fi
li⁹ ſaruie. q̄ fecerit duob⁹ ꝑncipib⁹ exercitus iſra
el. abner filio ner. ⁊ amaſe filio iether quos oc/
cidit ⁊ effudit ſanguinē belli i pace ⁊ poſuit cru
orē belli in balteo ſuo q erat circa lūbos ei⁹. ⁊
in calciamento ſuo qd erat in pedibus ei⁹. Fa/
cies ḡ iuxta ſapiētiā tuā. ⁊ nō deduces canitiem
eius pacifice ad inferos. Sed ⁊ filijs berçellai
galaaditis reddes grām. eruntq; comedētes in
mēſa tua. Occurrerūt enī mihi qū fugiebā a fa
cie abſalō fratris tui. Habes q̄z apud te ſemei
filiū gera filij gemini de bahurim: q maledixit
mihi maledictiōe peſſima qū ibā ad caſtra. S;
q2 deſcendit mihi in occurſū cū trāſirē iordanē
⁊ iuraui ei per dominū dicēs. nō te interficiam
gladio. tu noli pati eū eē innoxiū. Vir aūt ſapi
ens es vt ſcias q̄ facies ei. deducesq; canos ei⁹
cū ſanguine ad inferos. Dormiuit igitur dauid
cū patribus ſuis. ⁊ ſepultus ē in ciuitate dauid.
Dies aūt qbus regnauit dauid ſup iſrael. q̄dragi
ta anni ſūt. In hebrō regnauit ſeptē annis: i irlm
triginta trib⁹. Salomō aūt ſedit ſup thronū da/
uid pris ſui. ⁊ firmatū ē regnū ei⁹ nimis. Et in
greſſus ē adonias filius agith ad berſabee ma
trē ſalomōis. Que dixit ei. Pacificus ne ē in/
greſſus tu⁹. Qui rūdit. Pacific⁹. Addiditq;
Sermo mihi ē ad te. Cui ait. loquere. Et ille.
Tu inqt noſti q2 meū erat regnū. ⁊ me ꝑpoſu
erat oīs iſrael ſibi i regē. ſ; tranſlatū ē regnū. ⁊
factū ē fris mei. A dn̄o. n. cōſtitutū ē ei. Nūc ḡ
petitionē vnā ꝑcor a te ne cōfūdas faciē meam.
Que dixit ad eū. Loq̄re: ⁊ ille ait. Precor vt
dicas ſalomoni regi: neq; enī negare tibi qcq̄
pōt: vt det mihi abiſac ſunamitē vxorē. Et ait
berſabee. Bene ego loq̄r ꝓ te regi. Venit er/
go berſabee ad regē ſalomonē vt loq̄retur ei pro
adonia. Et ſurrexit rex ī occurſū ei⁹ adorauitq;

eā. ⁊ ſedit ſup thronū ſuū. Poſitusq; ē thron⁹
mrī regis q̄ ſedit ad dextrā ei⁹: dixitq; ei. Pe/
titionē vnā ꝑuulā ego depcor a te ne cōfūdas fa
ciē meam. ⁊ dixit ei rex. Pete mr̄ mea. Neq;
enī fas ē vt auertā faciē tuā. Que ait. Detur abi
ſac ſunamitis adonie frī tuo vxor. Rūditq; rex
ſalomō. ⁊ dixit mrī ſue. Quare poſtulas abiſac
ſunamitē adonie. Poſtula ei ⁊ regnū. Ipſe eſt
enī fr̄ me⁹ maior me. ⁊ h; abiathar ſacerdotē ⁊
ioab filiū ſaruie. Iurauit itaq; rex ſalomō per
dūm dicēs. Hec faciat mihi de⁹ ⁊ hec addat: q2
cōtra aiaz ſuā locut⁹ ē adonias vbū hoc. Et nunc vi
uit dūs q firmauit me ⁊ collocauit me ſup ſoliū
dauid pris mei. ⁊ q fecit mihi domū ſicut locu/
tus eſt. q2 hodie occidetur adonias. Miſitq; rex
ſalomō p manū banaie filij ioiade. q interfecit
eum. ⁊ mortuus ē. Abiathar q̄z ſacerdoti dixit
rex. Vade in anathot ad agrū tuū. Et qdē vir
mortis es: ſed hodie te nō interficiā. q2 portaſti
archā domini dei coram dauid pre meo. ⁊ ſuſti
nuiſti laborē i oībus i qbus laborauit pr̄ meus
Eiecit ḡ ſalomō abiathar vt non eſſet ſacerdos
domini. vt impleretur ſmo domini quē locutus eſt
ſup domū heli i ſylo. Venit aūt nūcius ad ſalo
monē ꝙ ioab declinaſſet poſt adoniā. ⁊ poſt ſa
lomonē non declinaſſet. Fugit ergo ioab in ta
bernaculū domini ⁊ apphēdit cornu altaris.
Nūciatūq; ē regi ſalomoni ꝙ fugiſſet ioab i ta
bernaculū domini. ⁊ eēt iuxta altare. Miſitq; ſa
lomon banaiā filiū ioiade dicēs. Vade interfi
ce eū. Et venit banaias ad tabernaculū domi/
ni. ⁊ dixit ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait
Nō egrediar: ſ; hic moriar. Renūciauit bana
ias regi ſmonē dicēs. Hec locutus eſt ioab. ⁊
hec rūdit mihi. Dixitq; ei rex. Fac ſicut locut⁹
ē ⁊ interfice eū ⁊ ſepeli. ⁊ amouebis ſanguinē i
nocētē q effuſus ē a ioab. a me ⁊ a domo pris
mei ⁊ reddet dūs ſanguinē eius ſup caput ei⁹:
q2 interfecit duos viros iuſtos meliores q; ſe. ⁊
occidit eos gladio. pre meo dauid ignorante.
abner filiū ner ꝑncipē milicie iſrael. ⁊ amaſam
filiū iether ꝑncipē exercitus iuda. Et reuertetur
ſanguis illoꝝ in caput ioab. ⁊ in caput ſeminis
ei⁹ ī ſempiternū. dauid aūt ⁊ ſemini ei⁹ ⁊ domui
⁊ throno illius ſit pax vſq; i eternū a dn̄o. Aſcē
dit itaq; banaias filius ioiade ⁊ aggreſſus eū
interfecit: ſepultusq; ē i domo ſua in deſerto. et
cōſtituit rex banaiā filiū ioiade ꝓ eo ſup exerci/
tū et ſadoch ſacerdotem poſuit ꝓ abiathar. Mi
ſit quoq; rex et vocauit ſemei. dixitq; ei. Edifi
ca tibi domū in irlm. ⁊ habita ibi. Et nō egre/
dieris inde huc atq; illuc. Quacūq; autem die

egreſſus fueris ⁊ trāſieris torrentē cedron. ſcito
te interficiēdū. Sanguis tu⁹ erit ſup caput tuū.
Dixitqʒ ſemei regi. Bonus ſ mo Sicut locut⁹
eſt dñs me⁹ rex. ſic faciet ſu⁹ tu⁹: Habitauit ita
qʒ ſemei in ihrſm dieb⁹ multis. Fc cū eſt aūt poſt
ānos tres vt fugerēt ſerui ſemei ad achis filium
maacha regē geth. Nūciatūqʒ eſt ſemei q̄ ſerui
eius iſſēt in geth. Et ſurrexit ſemei ⁊ ſtrauit aſi
num ſuū n. iuitqʒ ad achis in geth ad requiren
dum ſeruos ſuos. et adduxit eos de geth. Nun
ciatū eſt autē regi ſalomoni q̄ iſſet ſemei in geth
de hieruſalem ⁊ rediſſet. Et mittens vocauit eū
dixitqʒ illi. Nonne teſtificatus ſum tibi per dñʒ
⁊ predixi tibi quacunqʒ die egreſſus fueris huc
⁊ illuc: ſcito te eſſe moriturū. Et reſpondiſti mi/
hi. Bonus ſermo quem audiui. Quare ergo
nō cuſtodiſti iuſiurandū dñi ⁊ preceptū qḋ p̄ce/
peraʒ tibi. Dixitqʒ rex ad ſemei. tu noſti oē ma
lū cui⁹ tibi conſciū eſt cor tuū qḋ feciſti dauid pa
tri meo. Reddidit dñs malitiam tuam in caput
tuum ⁊ rex ſalomon benedictus ⁊ thron⁹ dauid
erit ſtabilis coram dño vſqʒ in ſempiternū. Juſ
ſit itaqʒ rex banaie filio ioiade: qui aggreſſus p̄/
cuſſit eum ⁊ mortuus eſt. III

Confirmatuʒ eſt igit̄ regnum in manu
ſalomonis. ⁊ affinitate ꝯiunctus ē pha/
raoni regi egypti. Accepit nanqʒ filiaʒ
eius: ⁊ adduxit in ciuitatem dauid donec com/
pleret edificans domuʒ ſuam ⁊ domū dñi ⁊ mu
ruʒ irlm per circuitū. Attamē ppl's imolabat i ex
celſis. Non. n. edificatum erat templuʒ noi dñi
vſqʒ in diem illū. Dilexit aūt ſalomon dñm am/
bulans in p̄ceptis dauid patris ſui. excepto q̄ in
excelſis immolabat. ⁊ accendebat thymiamata: Ab
iit itaqʒ ſalomon in gabaon vt immolaret ibi. Il
lud q̄ppe erat excelſum maximum. Mille hoſti/
as in holocauſtum obtulit ſalomon ſuper altar
illud in gabaon. Apparuit aūt dñs ſalomoni p̄
ſomnium nocte dicens. Poſtula qḋ vis vt dē
tibi. Et ait ſalomon. Tu feciſti cū ſeruo tuo da/
uid patre meo miam magnaʒ: ſicut ambulauit
in conſpectu tuo in veritate ⁊ iuſticia ⁊ recto cor
de tecum cuſtodiſti ei miam tuam grandē. ⁊ de
diſti ei filium ſedentem ſuper thronū. ſicut ē ho
die. Et nunc dñe de⁹ tu regnare feciſti ſuū tuū
p̄ dauid patre meo. Ego aūt ſū puer puulus. ⁊
ignorās egreſſū ⁊ introitū meū. ⁊ ſeru⁹ tu⁹ ī me
dio eſt ppl'i quē elegiſti: ppl'i infiniti q̄ enumerari
⁊ ſupputari nō pōt p̄ multitudine. Dabis ergo
ſeruo tuo cor docile vt ppl'm tuū iudicare poſſit
⁊ diſcernere iter bonū ⁊ malū. Quis. n. pōt iu
dicare ppl'm iſtū ppl'm tuū hunc multum. Pla
cuit ergo ſermo corā domino q̄ ſalomō poſtu/
laſſet huiuſcemodi rē. Et dixit dñs ſalomoni.
Quia poſtulaſti verbū hoc. ⁊ nō petiſti tibi di/
es multos. nec diuitias aut aīas inimicoꝝ tuo/
rū: ſed poſtulaſti tibi ſapiētiā ad diſcernedū iu
diciū ecce feci tibi ſm ſermōes tuos. Et dedi ti
bi cor ſapiēs ⁊ intelligēs intantū vt nullus ante
te ſimilis tui fuerit nec poſt te ſurrecturus ſit. Sʒ et
hec q̄ nō poſtulaſti dedi tib i diuitias. ſ. ⁊ gloriā
vt nemo fuerit ſimilis tui i regib⁹. cūctis retro di
eb⁹. Si aūt ambulaueris in viis meis ⁊ cuſto
dieris p̄cepta mea ⁊ mādata mea ſicut ambula
uit pr̄ tuus longos faciā dies tuos. Igit̄ euigi
lauit ſalomō. ⁊ intellexit q̄ eēt ſomniū. Cūqʒ
veniſſet irlm. ſtetit corā archa federis dñi: ⁊ ob
tulit holocauſta. ⁊ fecit victimas pacificas ⁊ grā/
de conuiuiū vniuerſis famulis ſuis. Tūc vene
rūt due mulieres meretrices ad regē. ſteteruntqʒ
corā eo. Quaꝝ vna ait. Obſecro mi domi/
ne. ego ⁊ mulier hec habitabam⁹ in domo vna
⁊ peperi apud eā i cubiculo. Tertio aūt die poſtqʒ
ego peperi. peperit ⁊ hec. Et eram⁹ ſimul. nullusqʒ
ali⁹ nobiſcū i domo exceptis nobis duabus
Mortu⁹ ē aūt fili⁹ mulieris hu⁹ nocte. Dormiēs
q̄ppe oppreſſit eū. Et ꝯſurgēs intēpeſte noctis ſi/
lētio. tulit filiū meū d' latere meo ancille tue dor
mietis: ⁊ collocauit i ſinu ſuo: ſuum aūt filium q
erat mortu⁹ poſuit i ſinu meo. Cumqʒ ſurrexiſ/
ſem mane vt darē lac filio meo. apparuit mor/
tu⁹. Quē diligēti⁹ intuēs clara luce dep̄hēdi nō
eē meuʒ quē genuerā. Reſponditqʒ altera mulier
Nō ē ita. ſʒ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ ē: me⁹ aūt viuit. Eō/
trario illa dicebat. Mētiris. Fili⁹ q̄ppe meus
viuit. ⁊ fili⁹ tu⁹ mortu⁹ ē. Atqʒ i hunc modum
ꝯtēdebāt coram rege. Tunc rex ait. Hec dicit
Fili⁹ me⁹ viuit. ⁊ fili⁹ tuus mortu⁹ ē. Et iſta rñ
dit. Nō: ſʒ fili⁹ tu⁹ mortuus ē. me⁹ aūt viuit. Di
xit ḡ rex. Afferte mihi gladiuʒ. Cumqʒ attuliſ/
ſent gladiuʒ corā rege: diuidite inqt infantē vi
uum in duas ptes. ⁊ date dimidiā ptē vni ⁊ di
midiā ptem alteri. Dixit aūt mulier cuius filius
erat viuus ad regeʒ. cōmota ſunt q̄ppe viſcera
eius ſup filio ſuo. Obſecro dñe. date illi infan
tē viuuʒ. ⁊ nolite interficere euʒ. Ecōtrario illa
dicebat. Nec mihi nec tibi ſit. ſʒ diuidat̄. Re/
ſpōdit rex ⁊ ait. Date huic infantē viuum ⁊ nō
occidat̄. Hec ē aūt mat eius. Audiuit itaqʒ oīs
iſrael iudiciuʒ qḋ iudicaſſet rex. ⁊ timuerunt re
gē videntes ſapientiam dei eſſe in eo ad facien
dum iudicium. IIII

Erat autē rex ſalomon regnans ſuper
oēʒ iſrael. ⁊ hi p̄ncipes quos habebat

Açarias filiꝰ ſadoch ſacerdotiſ. helioreth ꝛ abia
filij ſiſā ſcribe. Joſaphat filius abilud a cōmen
tarijs. Banaias filius ioiade ſuper exercitum
Sadoch autem ꝛ abiathar ſacerdotes açarias
filius nathan ſuper eos q aſſiſtebant regi. Sa-
bud filius nathan ſacerdos amicus regis ꝛ abi
ſar ꝑpoſitus domꝰ. ꝛ adoniraꝫ filius abda ſup
tributa. Habebat aūt ſalomō duodeci ꝑfectos
ſup oēm iſrael q ꝑbebant annonam regi ꝛ do-
mui eius. Per ſingulos eni meſes i anno. ſin
guli neceſſaria miſtrabāt. Et hec noīa eorum.
Benhur i mōte effraim. Bēdecar i macces ꝛ
i ſalebim ꝛ i bethſames ꝛ i helō ꝛ in bethanan.
Benefed i araboth. Ipſiꝰ eni i erat ſocho ꝛ oīs
terra epher. Benab i adab cuiꝰ oīs nephadoꝛ.
thaphet filiā ſalomonis hebebat vxorē. Bana
filius abilud regebat thanach ꝛ magedo ꝛ vni
uerſam bethſan q̄ ē iuxta ſarthana ſubter ieçra
hel a bethſan vſqꝫ abelmeula e regiōe iecmaan
Bengaber in ramoth galaad habebat anothi
air filij manaſſe in galaad. Ipe ꝑerat in oī re-
giōe argob q̄ ē in baſan ſexaginta ciuitatibus
magnis atqꝫ muratis q̄ habebant ſeras ereas.
Abinadab filiꝰ addo ꝑerat in manaim. Achi-
maas i neptali. Sed ꝛ ipe hēbat baſemath fili
am ſalomōis i ꝯiugio. Baana filiꝰ huſi i aſer
ꝛ in baloth. Joſaphat filius pharue i yſachar.
Semei filius hela ī beniamī. Gaber filius ſu
ri ī terra galaad. ꝛ in terra ſeon regis ammoꝛ-
rei et og regis baſan ſup oīa q̄ erāt i illa terra.
Juda et iſrael innumerabiles ſicut arena maris
ī multitudie comedētes et bibētes atqꝫ letātes
Salomō aūt erat i ditiōe ſua hñs oīa regna ſe-
cū a flumie terre philiſtijm vſqꝫ ad terminum
egypti: offerētiū ſibi munera et ſuiētiū ei cūctiſ
diebꝰ vite eiꝰ. Erat aūt cibꝰ ſalomōis ꝑ dies ſin
gulos triginta choꝛi ſimile et ſexaginta choꝛi fa
rine decē boues pingues. et viginti boues pa
ſcuales et cētū arietes: excepta venatiōe ceruo
rū. capꝛaꝝ atqꝫ bubaloꝝ ꝛ auiū altiliū. Ipe. n.
obtinebat oēm regionē q̄ erat trās flumē quaſi
a thapſa vſqꝫ ad gaçā: et cūctos reges illaꝝ re
gionū. et habebat pacē ex omni ꝑte in circuitu.
Habitabatqꝫ iuda et iſrael abſqꝫ timoꝛe vlloꝛ
vnuſquiſqꝫ ſub vite ſua et ſub ficu ſua. a dan vſ
qꝫ berſabee cūctis diebꝰ ſalomōis. Et hēbat ſa
lomō q̄dragīta milia ꝑſepia equoꝝ curiliū. et
duodeci milia eq̄ſtriū. nutriebātqꝫ eos ſupradi
cti regis ꝑfecti: ſꝫ et neceſſaria mēſe regis ſalo
monis cū ingēti cura prebebāt in tpe ſuo. Oꝛ
deū qꝫ et paleas equoꝝ et iumētoꝝ deferebāt
in locū vbi erat rex iuxta conſtitutū ſibi. Dedit
qꝫ deus ſapiētiā ſalomōi et prudentiā multā ni
mis. et latitudinē coꝛdis q̄ſi arenā q̄ ē ī littoꝛe
maris. et ꝑcedebat ſapiētia ſalomōis ſapiētiaꝫ
oīum oꝛiētaliū et egyptioꝝ. et erit ſapiētioꝛ cun
ctis hoībus. Sapiētioꝛ ethan eçraite et hemā ꝛ
calchal et doꝛda filijs maol. et erat noiatꝰ i vni
uerſ gētibus ꝑ circuitū. Locutus ē qꝫ ſalomō
tria milia ꝑabolas. ꝛ fuerunt carmina eius qn
qꝫ milia. Et diſputauit ſup lignis a cedro q̄ ē
in libano vſqꝫ ad hyſopū q egredit de ꝑiete. et
diſſeruit de iumētis et volucribus et reptilibꝰ
et piſcibus. Et veniebāt de cūctis pplīs ad au
diendā ſapientiā ſalomōis: et ab vniuerſis re
gibus terre q audiebāt ſapientiam eius. V
Miſitqꝫ hirā rex tyri ſeruos ſuos ad ſa-
lomonē. Audiuit eni q ipm vnxiſſent
regem ſuper iſrael ꝓ patre eius: q2 ami
cus fuerat hiram dauid oī tempoꝛe. Miſit aūt
ſalomō ad hiram dicens. Tu ſcis voluntatē da
uid patris mei. ꝛ q2 nō poterat edificare domū
noī dñi dei ſui ꝓpter bella imīnētia ꝑ circuitū.
donec daret dominus eos ſub veſtigio pedum
eius. Nūc aūt requiē dedit deus meus mihi ꝑ
circuitū ꝛ nō ē ſathan neqꝫ occurſus malꝰ: quā
obrē cogito edificare templū noī dñi dei mei ſi
cut locutus ē dauid pri meo dicēs. Filius tuꝰ
quem dabo ꝓ te ſup ſoliū tuū: ipe edificauit do
mū noī meo. Precipe igit vt ꝑcidant mihi ſer
ui tui cedros de libano. ꝛ ſerui mei ſint cū ſuis
tuis: mercedem aūt ſeruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quā
cūqꝫ petieris. Scis enim quō non ē in populo
meo vir qui nouerit ligna cedere ſicut ſidonij.
Cū ergo audiſſet hirā verba ſalomōis letatꝰ eſt
valde. ꝛ ait. Benedictus dñs deꝰ hodie qui de
dit dauid filiū ſapiētiſſimū ſup populū hūc plu
rimū. Et miſit hirā ad ſalomonē dicēs. Audi
ui quecūqꝫ mādaſti mihi. Ego faciā oēm volū
tatē tuam in lignis cedrinis ꝛ abiegnis. Serui
mei deponēt ea de libano ad mare ꝛ ego cōpo
nā ea in ratibus in mari vſqꝫ ad locū quē ſigni
ficaberis mihi: ꝛ applicabo ea ibi ꝛ tu tolles ea.
Prebebiſqꝫ neceſſaria mihi vt det cibꝰ domui
mee. Itaqꝫ hiram dabat ſalomoni ligna cedri
na ꝛ ligna abiegna iuxta oēm volūtatem eius.
Salomon aūt ꝑbebat hiram viginti milia cho
ros tritici in cibū domui eius. ꝛ viginti choꝛos
puriſſimi olei. Hec tribuebat ſalomon hiram
per ſingulos annos. Deditqꝫ dñs ſapientiam
ſalomōi ſicut locutus eſt ei. ꝛ erat pax inter hi-
rā ꝛ ſalomonem. ꝛ ꝑcuſſerūt ambo fedus. Ele
gitqꝫ rex ſalomō operarios de oī iſrl. ꝛ erat īdi-
ctio trigita milia viroꝝ. Mittebatqꝫ eos i liba

nū decem milia ꝑ menſes ſingulos viciſſim. ita
vt duobus mēſibus eēnt in domibus ſuis. Et
adoniram erat ſuꝑ huiuſcemōi idictionē. Fue
rūt itaqꝫ ſalomoni ſeptuaginta milia eoꝝ qui
onera portabant: ⁊ octoginta milia latomoꝝ in
monte abſqꝫ ꝓpoſitis q̄ ꝑerant ſingulis opibus
nūero triū miliū ⁊ trecentoꝝ ꝓcipientiū pplo ⁊
his q̄ faciebant opus. Precepitqꝫ rex vt tolle/
rent lapides grādes lapides ꝓcioſos i fūdamē
tū tēpli. ⁊ q̄drarent eos quos dolauerūt cemen
tarij ſalomōis ⁊ cemētarij hiram. Porro biblij
ꝓparauerūt ligna ⁊ lapides ad edificādū domū
Factū eſt ergo q̄dringētēſimo ⁊ VI
octogeſimo āno egreſſionis filioꝝ iſrl'.
de terra egypti in anno q̄rto menſe ʒio
ipſe eſt mēſe ſecūdus regni ſalomonis ſuꝑ iſrael
edificare cepit domum dn̄o. Domus aūt quam
edificabat rex ſalomō dn̄o habebat ſexaginta cu
bitos in longitudine. ⁊ viginti cubitos in latitu
dine: ⁊ triginta cubitos in altitudine. Et porti/
cus erat ante templū viginti cubitorū longitudi
nis iuxta menſurā latitudinis tēpli: ⁊ habebat
decē cubitos latitudinis ante faciē tēpli: fecitqꝫ
in templo feneſtras obliquas. Et edificauit ſuꝑ
parietē templi tabulata ꝑ gyrū in parietibus do
mus per circuitū tēpli ⁊ oraculi: ⁊ fecit latera in
circuitu. Tabulatū qđ ſubter erat qnqꝫ cubitos
habebat latitudinis: ⁊ mediū tabulatū ſex cubi/
toꝝ latitudinis: ⁊ tertiū tabulatū ſeptē hn̄s cubi
tos latitudinis. Trabes autē poſuit in domo ꝑ
circuitū forinſecus vt nō hererēt muris templi.
Domus aūt cū edificaret. de lapidibus dolatis
atqꝫ ꝑfectis edificata eſt: ⁊ malleꝰ ⁊ ſecuris ⁊ oē
ferramentū nō ſunt audita in domo cū edificare
tur. Oſtiū lateris medij i ꝑiete erat domus d
xtre ⁊ ꝑ cochleā aſcēdebāt in mediū cenaculum
⁊ a medio i tertiū. Et edificauit domū: ⁊ cōſum
mauit eā. Texit quoqꝫ domū laquearibꝰ cedri/
nis ⁊ edificauit tabulatū ſuꝑ oēm domū qnqꝫ
cubitis altitudinis. ⁊ operuit domū lignis cedri/
nis. Et factus eſt ſmo dn̄i ad ſalomonē dicēs.
Domus hec quā edificas: ſi ambulaueris i p̄ce
ptis meis. ⁊ iudicia mea feceris: ⁊ cuſtodieris
oīa mādata mea gradiēs ꝑ eā: firmabo ſermo/
nē meū tibi quē locutus ſū ad dauid prēm tuū
⁊ habitabo i medio filioꝝ iſrael: ⁊ nō derelinquā
pplm meū iſrael. Igit̄ edificauit ſalomō domū
⁊ cōſummauit eā. Et edificauit parietes domus in/
trinſecus tabulatis cedrinis a pauimēto domꝰ
vſqꝫ ad ſūmitatē parietū. ⁊ vſqꝫ ad laquearia. ⁊
operuit lignis cedrinis intrinſecus. ⁊ texit paui
mentum domus tabulis abiegnis. Edifica/
uitqꝫ viginti cubitoꝝ ad poſteriorē partem tē
pli tabulata cedrina a pauimento vſqꝫ ad ſupe
riora. ⁊ fecit interiorē domū oraculi in ſanctum
ſanctoꝝ. Porro quadraginta cubitoꝝ erat ipſū
tēplū ꝓ foribꝰ oraculi. ⁊ cedro oīs domꝰ intrin
ſecꝰ veſtiebat̄. habēs tornaturas ⁊ iūcturas ſu/
as fabrefactas ⁊ celaturas eminentes. Oia ce
drinis tabulis veſtiebant̄. nec oīo lapis appa/
rere poterat in ꝑiete. Oraculū aūt in medio do
mus in interiori pte fecerat. vt poneret ibi ar/
chā federis dn̄i. Porro oraculū hēbat viginti cū
bitos lōgitudinis ⁊ viginti cubitos latitudinis
⁊ viginti cubitos altitudinis. ⁊ operuit illud atqꝫ
veſtiuit auro puriſſimo. Sꝫ ⁊ altare veſtiuit ce
dro. Domū qꝫ ante oraculū operuit auro puriſſi
mo: ⁊ affixit laminas clauis aureis. Nihilqꝫ
erat in tēplo qđ nō auro tegeret̄. Sed ⁊ totū al
tare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos
cherubin de lignis oliuaꝝ decem cubitoꝝ alti/
tudinis. Quinqꝫ cubitoꝝ ala cherub vna ⁊ qn
qꝫ cubitoꝝ ala cherub altera. i. decē cubitos ha
bentes a ſummitate ale vſqꝫ ad ale alterius ſū/
mitatem. Decem qꝫ cubitoꝝ erat cherub ſecun
dus in menſura pari. ⁊ opus vnū erat in duo/
bus cherubin. i. altitudinem habebat vnꝰ che/
rub decē cubitoꝝ. ⁊ ſimiliter cherub ſecūdꝰ. Po
ſuitqꝫ cherubin in medio tēpli interioris. Ex/
tēdebāt aūt alas ſuas cherubin ⁊ tangebat ala
vna parietem. et ala cherub ſecūdi tangebat pa
rietē alteꝝ. ale aūt altere i media pte tēpli ſe in/
uicē cōtingebant. Texit qꝫ cherubin auro. Et
oēs parietes tēpli ꝑ circuitū ſculpſit varijs cela
turis ⁊ torno. Et fecit i eis cherubin ⁊ palmas
⁊ picturas varias quaſi ꝓminētes de pariete et
egredientes. Sed ⁊ pauimētū domꝰ texit auro i
trinſecꝰ ⁊ extrinſecꝰ. Et in ingreſſu oraculi fecit
duo oſtiola de lignis oliuaꝝ. poſteſqꝫ anguloꝝ
qnqꝫ. ⁊ duo oſtia de lignis oliuaꝝ. Et ſculpſit
in eis picturā cherubin ⁊ palmaꝝ ſpēs ⁊ ana/
glypha valde ꝓminētia. ⁊ texit ea auro ⁊ operu/
it tā cherubin q̄ palmas ⁊ cetera auro. Fecit/
qꝫ in introitu tēpli poſtes de lignis oliuaꝝ qua
drāgulatos. ⁊ duo oſtia d lignis abiegnis altri
ſecꝰ. ⁊ vtrūqꝫ oſtiū duplex erat. ⁊ ſe inuicē tenēs
aperiebat̄. Et ſculpſit cherubin ⁊ palmas ⁊ ce
laturas valde eminētes: operuitqꝫ oīa laminis
aureis opere quadro ad regulā. Et edificauit
atriū interius tribus ordinibus lapidū polito
rū. ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno quarto
fundata ē domus domini in mēſe ʒio. ⁊ i anno
vndecimo menſe bul. ipſe ē mēſis octauus per
fecta ē domꝰ in oī ope ſuo ⁊ in vniuerſis vtēſi/

libus: edificauitq̃ eā annis ſeptē. VII

Domū aūt ſuā edificauit ſalomō tredeci
annis. ⁊ ad perfectum vſq̃ perduxit.
Edificauit q̃ꝫ domū ſaltus libani centū
cubitoꝝ longitudinis. ⁊ quinquaginta cubito/
rū latitudinis. ⁊ triginta cubitoꝝ altitudinis. ⁊
quattuor deambulatoria int̄ colūnas cedrinas
Ligna quippe cedrina exciderat in colūnas. et
tabulatis cedrinis veſtiuit totā camerā q̄ q̄dra
gintaq̄nꝫ colūnis ſuſtentabat̄. Unus aut̄ or
do habebat colūnas q̄ndecī ɔtra ſe inuicē poſi
tas. ⁊ e regiōe ſe reſpiciētes equali ſpatio int̄ co
lūnas: ⁊ ſup̄ colūnas quadrangulata ligna ī cū
ctis equalia. Et porticū colūnaꝝ fecit q̄nquagi
ta cubitoꝝ lōgitudinis. ⁊ triginta cubitoꝝ lati/
tudinis. ⁊ alterā porticū in facie maioris porti/
cus. ⁊ colūnas ⁊ epiſtylia ſup̄ columnas fecit.
Porticū q̃ꝫ ſolij in qua tribunal ē. fecit: ⁊ texit
lignis cedrinis a pauimēto vſq̃ ad ſūmitatē. ⁊
domuncula in qua ſedebat̄ ad iudicādū. erat in
media porticu. ſili ope. Domū q̃ꝫ fecit filie pha
raonis quā vxorē duxerat ſalomō: tali ope qua
li ⁊ hāc porticū. Oia lapidib⁹ p̄ciosis q ad nor
mā quandā atq̃ menſurā tā intrinſec⁹ q̄ꝫ extri/
ſecus ſerrati erant. a fundamēto vſq̃ ad ſūmi/
tatē parietū. ⁊ intrinſecus vſq̃ ad atriū maius
Fundamēta aūt de lapidibus preciosis. lapidi
bus magnis decē ſiue octo cubitoꝝ. ⁊ deſuper
lapides p̄ciosi equalis mēſure ſecti erant. ſimili
terq̃ de cedro. Et atriū magis rotundū triū or
dinū de lapidibus ſectis. ⁊ vni⁹ ordinis de do/
lata cedro: necnō ⁊ in atrio dom⁹ domini inte/
riori. ⁊ in porticu dom⁹. Miſit q̃ꝫ rex ſalomon
⁊ tulit hyrā de tyro filiū mulieris vidue de tri/
bu neptali p̄re tyrio artificē erariū ⁊ plenū ſapi
entia intelligētia ⁊ doctrina ad faciēdū oē opus
ex ere. Qui cū veniſſet ad regē ſalomonē. fecit
oē opus eius ⁊ finxit duas colūnas ereas: de/
cē ⁊ octo cubitoꝝ altitudinis colūnā vnam. ⁊ li
nea duodecim cubitoꝝ ambiebat colūnā vtrā/
q̃ꝫ. Duo q̃ꝫ capitella fecit q̄ ponerent̄ ſuper ca/
pita colūnaꝝ fuſilia ex ere: q̄nꝫ cubitoꝝ altitu
dinis capitellū vnum. ⁊ q̄nq̃ cubitoꝝ altitudi
nis capitellū alteꝝ. ⁊ quaſi in modum retis ⁊ ca
thenaꝝ ſibi inuicem miro ope cōtextaꝝ. Utrū
q̃ꝫ capitellū colūnaꝝ fuſile erat. Septena verſu
um retiacula in capitello vno. ⁊ ſeptena retiacu
la in capitello altero. Et perfecit colūnas ⁊ du/
os ordines per circuitū retiaculoꝝ ſingulorꝝ vt
tegerent capitella q̄ erant ſup̄ ſūmitatem malo/
granatoꝝ. Eodē modo fecit ⁊ capitello ſecūdo
Capitella aūt q̄ erant ſup̄ capita colūnaꝝ quaſi
opere lilij fabricata erant in porticu quattuor cu
bitorum. ⁊ rurſum alia capitella in ſūmitate
columnarum deſuper iuxta menſuram colum
ne contra retiacula. Malogranatorum autem
ducenti ordines erant in circuitu capitelli ſecun
di. Et ſtatuit duas columnas in porticu templi
Cū q̃ꝫ ſtatuiſſet columnam dexteram. vocauit
eam nomine iachin. Similiter erexit columnā
ſecundam. ⁊ vocauit nomen eius booꝫ. Et ſu/
per capita columnarum opus in modū lilij po
ſuit: perfectūq̃ꝫ opus eſt columnarū. Fecit quo
q̃ꝫ mare fuſile decem cubitorūꝫ a labio vſq̃ ad
labium. rotundum in circuitu. Quinq̃ cubi/
torum altitudo eius ⁊ reſticula triginta cubito/
rum cingebat illud per circuitū ⁊ ſculptura ſub
ter labium circuibat illud decem cubitis ambi/
ens mare. Duo ordines ſculpturarum hiſtria
tarum erant fuſiles. ⁊ ſtabant ſuper duodecim
boues. E quib⁹ tres reſpiciebant ad aquilonē
⁊ tres ad occidentem. ⁊ tres ad meridiē. ⁊ tres
ad orientē. ⁊ mare ſup̄ eos deſuper erat. quoꝝ
poſteriora vniuerſa intriſec⁹ latitabāt. Groſſi
tudo aūt luteris triūꝫ vnciaꝝ erat: labiūq̃ꝫ eius
quaſi labiū calicis. ⁊ foliū repādi lilij. Duo mi
lia batos capiebat. ⁊ tria milia metretas. Et fe
cit decē baſes eneas. quattuor cubitoꝝ longitu
dinis baſes ſingulas. ⁊ quattuor cubitoꝝ lati/
tudinis. ⁊ triūꝫ cubitoꝝ altitudinis. ⁊ ipm op⁹
baſiū interraſile erat. Et ſculpture int̄ iūcturas
⁊ inter coronulas ⁊ plectas. leones ⁊ boues ⁊
cherubin ⁊ in iūcturis ſilr̄ deſuper. Et ſubt̄ leo
nes ⁊ boues quaſi lora ex ere depēdentia. ⁊ q̄t
tuor rote p̄ baſes ſingulas ⁊ axes erei. ⁊ p̄ quat
tuor p̄tes quaſi humeruli ſubt̄ luterꝫ fuſiles ɔ
ſe inuicē reſpectātes. Os q̃ꝫ luteris intrinſec⁹
erat in capitis ſūmitate. ⁊ qđ forinſecus appare
bat vni⁹ cubiti erat totū rotūdū. pariq̃ habebat
vnū cubitū ⁊ dimidiū. In angulis aūt colūna/
rū varie celature erāt. ⁊ media int̄ colūnia qua
drata nō rotūda. Quattuor q̃ꝫ rote q̄ p̄ quattu/
or angulos baſis erāt coherebāt ſibi ſubt̄ baſiꝫ
Una rota hēbat altitudinis cubitū ⁊ ſemiſ. Ta
les aūt rote erāt quales ſolēt in curru fieri. Et
axes earum ⁊ radij ⁊ cāti ⁊ modioli oia fuſilia.
Nā ⁊ humeruli illi quattuor p̄ ſingulos angu/
los baſis vni⁹ ex ipa baſi fuſiles ⁊ ɔiūcti erant.
In ſūmitate āt baſ erat q̄dā rotunditas vni⁹ ⁊
dimidij cubiti ita fabrefacta vt luter deſup̄ poſſet
imponi. habens celaturas ſuas variaſq̃ ſcul/
pturas ex ſemetipa. Sculpſit q̃ꝫ ī tabulatis illis
q̄ erant ex ere ⁊ in angulis. cherubin ⁊ leones
⁊ palmas q̄ſi in ſimilitudinē hois ſtātis. vt nō

celata ſʒ appoſita ꝑ circuitū viderent̃. In hunc
modū feci decē baſes: fuſura vna ⁊ menſura
ſculturaq̃ ꝯſili. Fecit q̃ʒ decem luteres ereos.
Quadraginta batos capiebat luter vnus: erat
q̃ʒ quattuoꝛ cubitoꝛuʒ. Singuloſq̃ʒ luteres per
ſingulas. i. decē baſes poſuit. ⁊ conſtituit decē
baſes: q̃nq̃ʒ ad dexterā ptē tēpli. ⁊ q̃nq̃ʒ ad ſi/
niſtrā. Mare aūt poſuit ad dexterā ptē templi
ꝯtra orientē ad meridiē. Fecit ḡ hirā lebetes ⁊
ſcutras ⁊ amulas. ⁊ ꝑfecit oē opꝰ regis ſalomo
nis in tēplo dñi: colūnas duas ⁊ funiculos ca/
pitelloꝝ ſuꝑ capitella colūnaꝝ duos. ⁊ retiacu/
la duo vt operirēt duos funiculos qui erant
ſuꝑ capita colūnarū. ⁊ malogranata q̄drīgen
ta in duobꝰ retiaculis duos verſus malograna
toꝝ in retiaculis ſingulis ad operiēdos funicu
los capitelloꝝ qui erāt ſuꝑ capita columnaꝝ. ⁊
baſes decē; ⁊ luteres decē ſuper baſes ⁊ mare
vnū ⁊ boues duodecim ſubter mare. ⁊ lebetes
ſcutras ⁊ amulas. Oīa vaſa q̄ fecit hyraʒ regi
ſalomoni in domo domini: de auricalcho erant
In cāpeſtri regiōe ioꝛdanis fudit ea rex in ar/
gyloſa terra inter ſochot ⁊ ſarthā. ⁊ poſuit ſalo
mon oīa vaſa in domo dñi. Propter multitu/
dinē autē nimiā nō erat pondus eris. Fecit q̃ʒ
ſalomon oīa vaſa in domo dñi: altare aureū. ⁊
menſā ſuꝑ quā ponerēt̃ panes ꝓpoſitiōis au/
reā ⁊ candelabꝛa aurea q̃nq̃ʒ ad dexterā ⁊ q̃nq̃ʒ
ad ſiniſtrā ꝯ oꝛaculū ex auro puro ⁊ q̄ſi lilij flo
res ⁊ lucernas deſuꝑ aureas ⁊ foꝛcipes aure/
os ⁊ hydrias ⁊ fuſcinulas ⁊ phialas ⁊ moꝛtari
ola et thuribula d̓ auro puriſſimo. Et cardines
oſtioꝝ domus interioꝛis ſci ſcōꝝ. ⁊ oſtioꝝ do/
mus tēpli ex auro erāt. Et ꝑfecit oē opꝰ qđ facie
bat ſalomō in domo dñi. Et intulit q̄ ſanctifica
uerat dauid pater ſuꝰ: argētuʒ et auꝝ ⁊ vaſa re
poſuitq̃ʒ in theſauris domus dñi. VIII

Nunc cōgregati ſunt oēs maioꝛes natu
iſrl̓ cū ꝑncipibꝰ tribuū ⁊ duces familia
rum filioꝝ iſrael ad regē ſalomoneʒ in
hirl̓m vt deferrēt archā federis dñi de ciuitate
dauid. i. de ſyon. Cōuenitq̃ʒ ad regem ſalomo
nē vniuerſus iſrl̓ in menſe bethanim in ſolēni
die: ipſe ē mēſis ſeptimꝰ. Veneruntq̃ʒ cuncti ſe
nes de iſrael. ⁊ tulerūt archā ſacerdoꝛes. ⁊ poꝛ
tauerunt archā dñi ⁊ tabernaculū federis ⁊ oīa
vaſa ſanctuarij q̄ erāt in tabernaculo ⁊ ferebāt
ea ſacerdotes ⁊ leuite. Rex aūt ſalomon. et oīs
multitudo iſrl̓ q̄ conuenerat ad eum gradiebat̃
cū illo ante archā. ⁊ immolabāt oues ⁊ boues
abſq̃ʒ eſtimatione ⁊ numero. Et intulerūt ſacer
dotes archam federis dñi in locū ſuū in oꝛacu/
lum tēpli in ſcm̄ ſanctoꝝ ſubter alas cherubin.
Siquidē cherubin expandebant alas ſuper lo
cum arche. ⁊ ꝓtegebāt archam ⁊ vectes eiꝰ de
ſuper. Cūq̃ʒ eminerent vectes ⁊ apparerēt ſū/
mitates eoꝝ foꝛis ſanctuariū aūt oꝛaculū nō ap/
parebant vltra extrinſecꝰ. q ⁊ fuerūt ibi vſq̃ʒ in
ꝑſentē diē. In archa aūt nō erat aliud niſi due
tabule lapidee q̄s poſuerat in ea moyſes ī oꝛeb
qn̄ pepigit dñs fedus cū filijs iſrael cū egrede/
rent̃ de terra egypti. Factū eſt aūt cū exiſſent ſa
cerdotes de ſanctuario nebula impleuit domū
dñi ⁊ nō poterant ſacerdotes ſtare ⁊ miſtrare ꝓ
pter nebulā. Impleuerat. n. gloꝛia dñi domuʒ
domini. Tūc ait ſalomon: Dñs dixit vt habi/
taret in nebula. Edificās edificaui domū ⁊ ha
bitaculū tuū: firmiſſimū ſoliū tuū in ſempitnū.
Cōuertitq̃ʒ rex faciē ſuam. ⁊ benedixit oī eccle
ſie iſrael. Oīs eñi eccleſia iſrl̓ ſtabat. Et ait ſa/
lomon. Benedictꝰ dñs deus iſrael q locutꝰ eſt
oꝛe ſuo ad dauid patrē meū. ⁊ in manibꝰ eius ꝑ
fecit dicēs: A die qua eduxi ppl̓m meū iſrael de
egypto. non elegi ciuitatē de vniuerſis tribubꝰ
iſrael vt edificaret̃ domus ⁊ eſſet nomen meuʒ
ibi: ſed elegi dauid vt eſſet ſuꝑ populū meū iſrl̓.
Voluitq̃ʒ dauid pater meꝰ edificare domū noī
dñi dei iſrl̓. et ait dñs ad dauid patrem meum.
Qđ cogitaſti in coꝛde tuo edificare domuʒ noī
meo: bene feciſti hoc ipſū mente tractans. Ve/
rūtamē tu nō edificabis mihi domuʒ ſed filiꝰ
tuus q egredietur de renibꝰ tuis ipſe edificabit do
mū nomini meo. Cōfirmauit dñs ſmonē ſuū
quē locutus eſt: ſteti q̃ʒ ꝓ dauid patre meo. et
ſedi ſuper thronū iſrael ſicut locutus eſt dñs. et
edificaui domū noī dñi dei iſrael. ⁊ cōſtitui ibi
locū arche in q̄ fedus dñi ē qđ percuſſit cū patri
bus nr̄is qñ egreſſi ſūt de terra egypti. Stetit
aūt ſalomō añ altare dñi in cōſpectu eccleſie iſrl̓
⁊ expandit manꝰ ſuas in celū. ⁊ ait: Dñe deus
iſrael nō ē ſilis tui deꝰ in celo deſuꝑ ⁊ ſuꝑ terrā
deoꝛſū: q cuſtodis pactū ⁊ miām ſeruis tuis: q
ambulāt coꝛam te in toto coꝛde ſuo: q cuſtodiſti
ſuo tuo dauid pr̄i meo q̄ locutꝰ es ei. Oꝛe locu
tus es. ⁊ manibus ꝑfeciſti: vt hec dies pꝛobat.
Nūc igit̃ dñe deꝰ iſrael cōſerua famulo dauid
patri meo que locutꝰ es ei dicens: Nō auferet̃
de te vir coꝛam me qui ſedeat ſuꝑ thꝛonū iſrael
ita tamē ſi cuſtodierint filij tui viā ſuā vt ābu/
lent coꝛā me ſicut tu ambulaſti in cōſpectu meo
Et nūc dñe deus iſrl̓ firmēt̃ vba tua q̄ locutꝰ
es ſuo tuo dauid pr̄i meo. Ergo ne putādū eſt
qđ vere deꝰ habitet ſuꝑ terrā: Si. n. celū et celi
celoꝝ te cape nō poſſūt: q̄ʒto magis domus hec

quā edificaui tibi. Sꝫ reſpice ad orōnē ſerui tui.
et ad p̄ces eius dn̄e de⁹ me⁹. Audi hymnum et
orōnē quā ſer⁹ tuus orat coraꝫ te hodie: vt ſint
oculi tui aperti ſup domū hāc nocte ac die: ſup
domū de q̄ dixiſti: erit nomē meū ibi: vt exau/
dias orōnē quā orat in loco iſto ad te ſer⁹ tuus
vt exaudias dep̄catiōnē ſerui tui ⁊ ppl'i tui iſrael
qdcūqꝫ orauerit in loco iſto. ⁊ exaudies in loco
habitaculi tui in celo. et cū exaudieris ꝓpitius
eris. Si peccauerit hō in ꝓximū ſuū. ⁊ habue/
rit aliqḋ iuramentū q̄ teneat̃ aſtrict⁹. et venerit
ꝓpter iuramentū corā altari tuo in domū tuam
tu exaudies in celo. ⁊ facies et iudicabis ſuos
tuos cōdēnās impiū. et reddēs viā ſuā ſup ca/
put eius: iuſtificāſqꝫ iuſtū ⁊ retribuēs ei ſm iu/
ſticiam ſuā Si fugerit ppl's tuus iſrael i/imicos
ſuos: q2 peccaturus ē tibi ⁊ agētes pniam. ⁊ cō/
fitētes nōi tuo venerint et adorauerint. et dep̄/
cati te fuerint in domo hac exaudi in celo. et di/
mitte pctm̄ ppl'i tui iſrael. et reduces eos in trā
quā dediſti prib⁹ eoꝝ. Si clauſū fuerit celum. et
nō pluerit ꝓpter pctā eoꝝ. et orātes in loco iſto
pniam egerint nōi tuo. et a pctīs ſuis conuerſi
fuerint ꝓpter afflictiōnē ſuā: exaudi eos in celo
et dimitte pctā ſuoꝝ tuoꝝ et populi tui iſrael.
et oſtēde eis viā bonā per quaꝫ ambulēt. et da
pluuiā ſup terrā quā dediſti pplo tuo ī poſſeſſio/
nē. Fames ſi oborta fuerit in tra: aut peſtilētie
aut corruptus aer: aut erugo: aut locuſta: vel
rubigo. et afflixerit eū inimicus eius portas ob/
ſidens: oīs plaga vniuerſa infirmitas cuncta
deuotatio et imprecatio q̄ acciderit oī hoī de po/
pulo tuo iſrael. ſi qs cognouerit plagam cordis
ſui: et expāderit manus ſuas i domo hac: tu ex/
audies i celo i loco hitatiōis tue. et repropitiabe/
ris. et facies vt des vnicuiqꝫ ſm oēs vias ſuas
ſicut videris cor eius: q2 tu noſti ſolus cor oīuꝫ
filioꝝ hoīuꝫ vt timeāt te cūctis diebus quibus
viuūt ſup faciē terre quā dediſti prībus noſtris
Inſup et alienigena qui non eſt de populo tuo
iſrael cū venerit de tra lōginq̄ ꝓpt nomē tuuꝫ
audiet̃. n. nomē tuū magnū et manus tua fortis
et brachiū tuū extentū vbiqꝫ: cū venerit ergo et
orauerit in hoc loco: tu exaudies ī celo i firma/
mento habitaculi tui. et facies oīa ꝓ qbus inuo/
cauerit te alienigena vt diſcāt vniuerſi populi
terrarū nomē tuū timere ſicͭ popul⁹ tuus iſrl'. et
ꝓbēt q2 nomē tuū inuocatū eſt ſup domū hanc
quā edificaui. Si egreſſus fuerit ppl's tuus ad
bellū ꝯ iīmicos ſuos ꝑ viā quocūqꝫ miſeris eos
orabūt te ꝯ viā ciuitatis quā elegiſti. ⁊ ꝯtra do/
mū quā edificaui nomī tuo. et exaudies in celo
orōnes eoꝝ ⁊ p̄ces eoꝝ. ⁊ facies iudiciū eoꝝ.
Qꝫ ſi peccauerint tibi. nō ē eni hō q non peccet
⁊ iratus tradideris eos inimicis ſuis. ⁊ captiui
ducti fuerint in terrā inimicoꝝ lōge vel ꝓpe. ⁊
egerint pniam in corde ſuo. in loco captiuitatis
⁊ cōuerſi dep̄cati te fuerint in captiuitate ſua di/
cētes: peccauimus. iniq̄ egim⁹. impie geſſim⁹
⁊ reuerſi fuerint ad te in vniuerſo corde ſuo. et
tota aīa ſua. in terra inimicoꝝ ſuoꝝ ad quā ca/
ptiui ducti fuerint ⁊ orauerint te ꝯ viā terre ſue
quā dediſti prībus eoꝝ ⁊ ciuitatis quā elegiſti.
⁊ tēpli qḋ edificaui nōi tuo: exaudies in celo in
firmamento ſolij tui. orōnes eoꝝ ⁊ p̄ces eoꝝ.
facies iudiciū eoꝝ. ⁊ ꝓpitiaberis populo tuo q
peccauit tibi. ⁊ oīb⁹ iniqtatib⁹ eoꝝ qbus p̄uari/
cati ſūt in te. ⁊ dabis miam corā eis q eos capti/
uas habuerint vt miſereant̃ eis. Popul⁹ enīꝫ
tuus eſt ⁊ hereditas tua quos eduxiſti de terra
egypti de medio fornacis ferree. vt ſint oculi tui
apti ad dep̄catiōnē ſerui tui ⁊ ppl'i tui iſrael. et
exaudies eos in vniuerſis ꝓ qb⁹ inuocauerint te
Tu eni ſeparaſti eos tibi in hereditatē de vniuer/
ſis ppl'is terre ſicut locut⁹ es ꝑ moyſen ſeruū tuū
qn̄ eduxiſti prēs nr̄os de egypto dn̄e de⁹. Fa/
ctū ē aūt cū ꝯpleſſet ſalomō orās dn̄m oēꝫ ora/
tionē ⁊ dep̄catiōnē hāc. ſurrexit de ꝯſpectu alta/
ris dn̄i. Vtrūqꝫ eni genu i terrā fixerat. ⁊ ma/
n⁹ expāderat ad celū. Stetit ḡ ⁊ benedixit oī ec/
cleſie iſrl' voce magna dicens. Benedict⁹ dn̄s
de⁹ q dedit requiē pplo ſuo iſrl' iux̄ oīa q̄ locut⁹
ē. Nō cecidit ne vn⁹ qdē ſmo ex oīb⁹ bonis q̄
locut⁹ ē ꝑ moyſen ſeruū ſuū. Sit dn̄s de⁹ nr̄ no/
biſcū ſicut fuit cū prīb⁹ nr̄is: nō derelinquēs nos
neqꝫ ꝓijciēs: ſꝫ iclinet corda nr̄a ad ſe vt ambu/
lem⁹ in vniuerſis vijs ei⁹ ⁊ cuſtodiamus man/
data eius ⁊ cerimonias ⁊ iudicia q̄cūqꝫ māda/
uit prīb⁹ nr̄is. ⁊ ſint ſmones mei iſti qbus dep̄/
catus ſū corā dn̄o appropinquātes dn̄o deo no/
ſtro die ac nocte: vt faciat iudiciū ſuo ſuo ⁊ po/
pulo ſuo iſrl' ꝑ ſingulos dies. vt ſciāt oēs ppl'i
terre. q2 dn̄s ipe ē de⁹. ⁊ non ē vltra abſqꝫ eo.
Sit q̄ꝫ cor nr̄m ꝑfectū cum dn̄o deo nr̄o. vt am/
bulem⁹ i decretis ei⁹. ⁊ cuſtodiam⁹ mādata ei⁹
ſicut ⁊ hodie. Igit̃ rex ⁊ oīs iſrael cū eo īmola/
bāt victimas corā dn̄o. Mactauitqꝫ ſalomō ho/
ſtias pacificas quas immolauit dn̄o. boū viginti
duo milia ⁊ ouiū cētū viginti milia. Et dedica/
uerūt tēplū dn̄i rex ⁊ filij iſrl'. In die illa ſancti/
ficauit rex mediū atrij qḋ erat ante domū domi/
ni. Fecit qppe holocauſtū ibi ⁊ ſacrificiū ⁊ adi/
pē pacificoꝝ: qm̄ altare ereum qḋ erat corā dn̄o
minus erat. ⁊ cape nō poterat holocauſtū et ſa

crificiū ⁊ adipē pacificoꝝ. Fecit ergo ſalomon
in tpe illo feſtiuitatē celebrē. ⁊ oīs iſrael cuꝫ eo
multitudo magna ab introitu emath vſqꝫ ad ri
uum egypti corā dn̄o deo nr̄o ſeptem diebus et
ſeptē diebus. i. quatuordecim diebus. ⁊ in die
octauo dimiſit popl'. Qui benedicētes regi:
pfecti ſunt in tabernacula ſua: letantes ⁊ alacri
corde ſup oib' bonis que fecerat dn̄s dauid ſer
uo ſuo ⁊ iſrael populo ſuo.
IX
Factū ē aūt cū pfeciſſet ſalomon edificiū
domꝰ domini ⁊ edificiuꝫ regis ⁊ oē qd
optauerat ⁊ voluerat facere: apparuit
ei dn̄s ſecūdo ſicut apparuerat ei in gabaō Di
xitqꝫ dn̄s ad eū. Exaudiui orōnē tuā ⁊ dep̄ca-
tionē tuam quā deprecatꝰ es coram me. Sancti
ficaui domū hāc quā edificaſti vt ponerē nomē
meum ibi in ſempiternū. ⁊ erūt oculi mei ⁊ cor
meū ibi cunctis dieb' Tu qꝫ ſi ambulaueris co
ram me ſicut ambulauit pater tuꝰ in ſimplicita-
te cordis ⁊ i eqtate ⁊ feceris oīa q̄ p̄cepi tibi ⁊ iu
dicia mea ſuaueris ⁊ legittima mea: ponā thro
nū regni tui ſup iſrael in ſempiternū ſicut locu-
tus ſū dauid p̄ri tuo dicēs: nō auferet vir de ge
nere tuo de ſolio iſrael. Si aūt auerſione auerſi
fueritis vos ⁊ filij vr̄i nō ſequētes me nec cu-
ſtodiētes mādata mea ⁊ cerimonias q̄s ppo-
ſui vobis: ſꝫ abieritis ⁊ colueritis deos alienos
⁊ adoraueritis eos: auferā iſrael de ſupficie t̄re
quā dedi eis ⁊ tēplū qd ſcificaui noī meo pijciā
a cōſpectu meo: eritqꝫ iſrl' in pūerbiū ⁊ in fabu
lā cūctis ppl'is. ⁊ domꝰ hec erit in exēplū. Oīs
q trāſierit p eā ſtupebit. ⁊ ſibilabit. ⁊ dicet Qua
re fecit dn̄s ſic t̄re huic ⁊ domui huic? Et r̄ndē-
būt. Quia dereliqrūt dn̄m deū ſuuꝫ qui eduxit
pr̄es eoꝝ de t̄ra egypti ⁊ ſecuti ſūt deos alienos
⁊ coluerunt eos. ⁊ adorauerūt eos: idcirco in-
duxit dn̄s ſup eos omne malum hoc. Expletis
aūt annis viginti poſtqꝫ edificauerat ſalomon
duas domos. i. domū dn̄i ⁊ domū regis. hyrā
rege tyri p̄bente ſalomoni ligna cedrina ⁊ abie
gna ⁊ aurū iuxta oē qd opꝰ habuerat: tūc dedit
ſalomon hyrā viginti oppida in terra galilee.
Et egreſſus ē hyrā de tyro vt videret oppida
q̄ dederat ei ſalomon ⁊ nō placuerāt ei. Et ait.
Hęccine ſūt ciuitates q̄s dediſti mihi frater: et
appellauit eas terrā chabul vſqꝫ in diem hanc.
Miſit q̄ hyrā ad regē ſalomonē cētū viginti ta
lēta auri. Hec ē ſūma expēſaꝝ quā obtulit ſalo
mon rex ad edificandū domū dn̄i ⁊ domū ſuā ⁊
mello ⁊ muruꝫ hieruſalē ⁊ heſer ⁊ mageddo et
gaçer. Pharao rex egypti aſcēdit. et cepit ga-
çer: ſuccēditqꝫ eam igni. ⁊ chananeū qui habi-
tabat in ciuitate interfecit. ⁊ dedit eā in dotē fi-
lie ſue vxori ſalomonis. Edificauit q̄ ſalomon
gaçer ⁊ bethoron inferiorē ⁊ baalath ⁊ palmi-
rā in t̄ra ſolitudis ⁊ oēs vicos q ad ſe ptinebāt
⁊ erāt abſqꝫ muro: muniuit ⁊ ciuitates curruū
⁊ ciuitates eqtū ⁊ qdcunqꝫ ei placuit vt edifica-
ret in hirłm ⁊ in libano ⁊ in oī terra ptāte ſue.
Vniuerſū pplm qui remāſerat de amorreis
⁊ de etheis ⁊ phereçeis ⁊ eueis ⁊ iebuſeis: q nō
ſunt de filijs iſrl': hoꝝ filios qui remāſerant in
terra q̄s. ſ. nō potuerāt filij iſrl'. exterminare fe
cit ſalomō tributarios vſqꝫ in diē hāc. De fi-
lijs aūt iſrael nō cōſtituit ſalomon ſuire quēqꝫ
ſed erāt viri bellatores ⁊ miniſtri eiꝰ ⁊ p̄ncipes
⁊ duces ⁊ prefecti curruū ⁊ equoꝝ. Erant autē
p̄ncipes ſup oīa opa ſalomonis p̄poſiti qngen
ti qnqgīnta q habebāt ſubiectū pplm: ⁊ ſtatutis
opibꝰ imꝑabat: Filia aūt pharaōis aſcēdit de ci
uitate dauid in domū ſuā quā edificauerat ei ſa
lomon. Tūc edificauit mello. Offerebat quo-
qꝫ ſalomon trib' vicibꝰ p ānos ſingulos holo-
cauſta ⁊ pacificas victimas ſup altare qd edifi-
cauerat dn̄o ⁊ adolebat thymiama coram dn̄o.
Perfectūqꝫ ē tēplū. Claſſem qꝫ fecit rex ſalo-
mon in aſiongaber q̄ eſt iuxta haylā in littore
maris rubri in terra idumee. Miſitqꝫ hyrā in
claſſe illa ſuos ſuos viros nauticos ⁊ gnaros
maris cum ſuis ſalomonis. q cuꝫ veniſſent in
ophir: ſūptū inde auꝝ qdringentoꝝ viginti ta-
lentoꝝ detulerūt ad regē ſalomonē.
X
Sed ⁊ regina ſaba audita fama ſalomo
nis: in noīe domini venit tēptare eum
in enigmatibꝰ Et ingreſſa irłm multo
cū comitatu ⁊ diuitijs: camelis portantibꝰ aro-
mata ⁊ aurū infinitū nimis ⁊ gēmas precioſas
venit ad regem ſalomonē. ⁊ locuta eſt ei vni-
uerſa que habebat in corde ſuo. Et docuit eam
ſalomon oīa vba q̄ ppoſuit. Non fuit ſermo
q regē poſſet latere. ⁊ nō reſpōderet ei: Vidēs
aūt regina ſaba oēm ſapiam ſalomonis. ⁊ do-
mū quā edificauerat: ⁊ cibos mēſe eius. ⁊ habi
tacula ſuoꝝ et ordines miniſtrātium: veſteſqꝫ
eoꝝ ⁊ pincernas. ⁊ holocauſta que offerebat in
domo dn̄i: nō habebat vltra ſpm̄ dixitqꝫ ad re-
gē: Verꝰ ē ſmo quē audiui in t̄ra mea ſup ſer
monibꝰ tuis ⁊ ſup ſapia tua: ⁊ non credebam
narrantibꝰ mihi: donec ipſa veni ⁊ vidi oculis
meis. ⁊ pbaui q media pars mihi nūciata nō
fuerit. Maior eſt ſapia et opera tua qꝫ rumor
quē audiui. Beati viri tui ⁊ beati ſerui tui hi q
ſtant coram te ſemp et audiūt ſapiam tuam. Et
dn̄s deꝰ tuꝰ benedictꝰ cui cōplacuiſti ⁊ poſuit te

ſup thronū iſrl'co q̄ dilexerit dn̄s iſrl' in ſempi/
ternū. ⁊ ↄſtituet te regē vt faceres iudiciū ⁊ iu/
ſticiā. Dedit ḡ regē centū viginti talēta auri. et
aromata multa nimis et gēmas p̄cioſas. Non
ſūt allata vltra aromata taȝ multa q̄ȝ ea q̄ dedit
regina ſaba regi ſalomoni. Sȝ ⁊ claſſis hyram
q̄ portabat aurū de ophir: attulit ex ophir ligna
thina multa nimis ⁊ gēmas precioſas. Fecitq̄ȝ
rex de lignis thinis fulcra domus dn̄i et dom⁹
regie ⁊ cytharas liraſq̄ȝ cātorib⁹. Nō ſunt alla/
ta h⁹cemōi ligna thina neq̄ȝ viſa vſq̄ȝ in p̄ſentē
diē. Rex aūt ſalomon dedit regine ſaba omnia
q̄ voluit et petiuit ab eo: exceptis his que vltro
obtulerat ei munere regio. Que reuerſa eſt et
abijt in terrā ſuā cū ſeruis ſuis. Erat autē pon/
dus auri qd̄ offerebat̄ ſalomoni per annos ſin
gulos ſexcētoꝝ ſexaginta ſex talētoꝝ auri: exce
pto eo qd̄ offerebāt viri qui ſup vectigalia erāt
⁊ negociatores: vniuerſiq̄ȝ ſcuta vendentes. ⁊
oēs reges arabie: ducesq̄ȝ terre. Fecit q̄ȝ rex ſa/
lomon ducenta ſcuta de auro puriſſimo. Sex/
centos auri ſiclos dedit laminas ſcuti vni⁹ ⁊ tre
centas peltas ex auro probato. Trecēteq̄ȝ lami
ne auri vnā peltam veſtiebant. Poſuitq̄ȝ eas
rex in domo ſaltus libani. Fecit etiam rex ſalo
mon thronū de ebore grandem ⁊ veſtiuit eum
auro fuluo nimis q̄ habebat ſex gradus. Et ſū
mitas throni rotūda erat in parte poſteriori. et
due man⁹ hinc atq̄ȝ inde tenētes ſedile: ⁊ duo
leones ſtabāt iuxta manus ſingulas ⁊ duodecī
leunculi ſtātes ſup ſex gradus hinc atq̄ȝ inde:
Nō ē factū tale op⁹ in vniuerſis regnis. Sȝ et
oīa vaſa de q̄bus potabat rex ſalomon erāt au
rea: ⁊ vniuerſa ſuppellex domus ſaltus libani
de auro puriſſimo. Nō erat argētū: nec alicui⁹
p̄cij putabat̄ i diebus ſalomōis: q̄r claſſis reḡ
p̄ mare cū claſſe hirā ſemel p̄ tres ānos ibat in
tharſis deferēs inde auꝝ et argētū et dētes ele
phātoꝝ ⁊ ſimias ⁊ pauos. Magnificatus ē ḡ
rex ſalomō ſup oēs reges terre diuitijs et ſapiē
tia. et vniuerſa t̄ra deſiderabat vultū ſalomōis
vt audiret ſapiam eius quam dederat deus in
corde eius. et ſinguli deferebāt ei mūera vaſa
argētea et aurea veſtes, et arma bellica: aroma
ta queq̄ȝ et equos et mulos per ānos ſingulos
Cōgregauitq̄ȝ ſalomō currus et equites. ⁊ facti
ſūt ei mille q̄dringēti currus et duodecim milia
eq̄tū. et diſpoſuit eos per ciuitates munitas: et
cū rege in ir'lm. Fecitq̄ȝ vt tāta eēt abūdantia
argenti in ir'lm. quanta et lapidū. et cedrorum
p̄buit multitudinē q̄ſi ſicomoros que naſcūtur
in cāpeſtribus. Et educebāt̄ eq̄ ſalomōi de egy
pto et de choa. Negociatores. n. reḡ emebant̄
de choa ⁊ ſtatuto p̄cio perducebāt. Egrediebat̄
āt q̄driga ex egypto ſexcētis ſiclis argēti ⁊ equ⁹
cētū q̄nq̄ginta. Atq̄ȝ in hūc modū cuncti reges
etheoꝝ ⁊ ſyrie equos venūdabāt. XI

Rex autē ſalomon adamauit mulieres
alienigenas multas: filiā q̄ȝ pharaonis
⁊ moabitidas ⁊ āmonitidas. idumeas
et ſidonias et ethecas. de gentib⁹ ſup quib⁹ di/
xit dn̄s filijs iſrael. Non ingrediemini ad eas
neq̄ȝ de illis ingredient̄ ad vras. Certiſſime. n.
auertēt corda vr̄a vt ſequami deos eaꝝ. His
itaq̄ȝ copulat⁹ eſt ſalomon ardētiſſimo amore.
Fueruntq̄ȝ ei vxores quaſi regine ſeptigēte ⁊ cō
cubine trecēte. Et auerterūt mulieres cor eius
Cūq̄ȝ iā eēt ſenex. deprauatū ē cor ei⁹ p̄ mulie/
res vt ſeq̄ret̄ deos alienos: nec erat cor ei⁹ per
fectū cū dn̄o deo ſuo ſicut cor dauid patris ei⁹ ſed
colebat ſalomon aſtharthen deā ſidoniorum. ⁊
chamos deū moabitaꝝ. et moloch idolū āmo/
nitaꝝ. Fecitq̄ȝ ſalomon qd̄ nō placuerat coram
dn̄o et nō adimpleuit vt ſeq̄ret̄ dn̄m ſicut dauid
pater ei⁹. Tūc edificauit ſalomon phanū cha/
mos idolo moab i mōte q̄ ē contra ir'lm. ⁊ mo
loch idolo filiorum āmon. Atq̄ȝ in hūc modū fe
cit vniuerſis vxoribus ſuis alienigenis q̄ ado
lebāt thura et immolabant dijs ſuis. Igit̄ irat⁹
ē dn̄s ſalomoni: q̄ auerſa eēt mens eius a dn̄o
deo iſrl' qui apparuerat ei ſecundo et p̄cepat de
v̄bo hoc ne ſequeret̄ deos alienos. ⁊ nō cuſto
diuit que mādauit ei dn̄s. Dixit itaq̄ȝ dn̄s ſalo
moni. Quia habuiſti hoc apud te ⁊ n̄ cuſtodiſti
pactū meum ⁊ p̄cepta mea que mādaui tibi: di
rūpens ſcindā regnuȝ tuū: et dabo illud ſeruo
tuo. verūtamē i dieb⁹ tuis non faciā ꝓpt̄ dauid
patrē tuū. De manu filij tui ſcindam illud: nec
totum regnū auferam ſed tribū vnā dabo filio
tuo ꝓpter dauid ſeruum meū ⁊ ir'lm quā elegi
Suſcitauit aūt dn̄s aduerſarium ſalomōi adad
idumeū de ſemine regio q̄ erat in edom. Cū. n.
eēt dauid in idumea ⁊ aſcendiſſet ioab p̄nceps
militie ad ſepeliendū eos q̄ fuerāt interfecti. et
occidiſſet oē maſculinuȝ in idumea: ſex eni mē
ſibus ibi morat⁹ ioab et oīs iſrl' donec interime
ret oē maſculinum in idumea: fugit adad ipſe ⁊
viri idumei de ſeruis pr̄is ei⁹ cū eo vt igrederet̄
egyptū. Erat aūt adad puer paruulus. Cūq̄ȝ ſur
rexiſſent de madian venerūt in pharā. Tule/
runtq̄ȝ ſecū viros de pharā. ⁊ introierunt egy
ptū ad pharaonē regē egypti. Qui dedit ei do
mū. ⁊ cibos cōſtituit ⁊ terrā delegauit. Et inue/
nit adad grām corā pharaone valde intantum

vt daret ei vxorē ſororē vxoris ſue germanā taf
nes regine. Genuitqꝫ ei ſoror tafnes genebath
filiū. ⁊ nutriuit eum tafnes ī domo pharaonis.
Eratqꝫ genebath habitās apꝺ pharaonē. cuꝫ fi
lijs eiꝰ. Cūqꝫ audiſſet addad ī egypto dormiſſe
dauid cū pr̄ibus ſuis. ⁊ mortuū eſſe ioab princi
pē milicie dixit pharaoni. Dimitte vt vadaꝫ in
terrā meaꝫ. Dixitqꝫ ei pharao. Qua. n. re apꝺ
me indiges vt queras ire ad terram tuam. At
ille rn̄dit. Nulla. Sꝫ obſecro te vt dimittas me
Suſcitauit quoqꝫ ei deus aduerſariū raçon fili
um heliadam q̄ fugerat adadeçer regē ſaba dn̄ꝫ
ſuum: ⁊ ꝯgregauit ꝯ͂ eū viros: ⁊ factus eſt prin
ceps latronū cū interficeret eos dauid abieruntqꝫ
damaſcū ⁊ habitauerunt ibi: ⁊ cōſtituerunt euꝫ
regē in damaſco. eratqꝫ aduerſarius iſrl̄ cūctis
diebus ſalomōis. Et hoc eſt malū addad ⁊ odi
um ꝯ͂ iſrael: regnauitqꝫ in ſyria. Hieroboā qꝫ
filiꝰ nabat eufrateus de ſareda ſeruus ſalomonis
cuiꝰ mater erat noīe Serua mulier vidua: leua
uit manū ꝯ͂ regē. Et hec eſt cā rebelliōis aduer
ſus eū: q: ſalomō edificauit mello: ⁊ coeq̄uit vo
raginē ciuitatis dauid pr̄is ſui. Erat āt hierobo
am vir fortis ⁊ potēs. Vidēſqꝫ ſalomon adole
ſcentē bone indolis ⁊ īduſtriū ꝯſtituerat eū p̄fe
ctū ſup tributa vniuerſe domus ioſeph. Factuꝫ
eſt igit̄ ī tp̄e illo vt hieroboā egrederet̄ de irl̄m.
⁊ īueniret eū abias ſylonites ꝓpheta in via optꝰ
pallio nouo. Erāt aūt duo tm̄ in agro. Apphē
denſqꝫ abias palliū ſuū nouū quo coopertus erat
ſcidit ī duodecim ptes: ⁊ ait ad hieroboam. Tol
le tibi decē ſciſſuras. Hec. n. dicit dn̄s deꝰ iſrl̄.
Ego ſcindā regnū de manu ſalomōis ⁊ dabo ti
bi decē tribus. Porro vna tribus remanebit ei
ꝓpter ſeruū meū dauid: ⁊ irl̄m ciuitatē quam ele
gi ex oībus tribubus iſrael: eo q͛ dereliq̄rit me
⁊ adorauerit aſtharthen deā ſidonioꝝ ⁊ chamoſ
deū moab: ⁊ moloch deū filioꝝ amon. ⁊ nō am
bulauerit in vijs meis vt faceret iuſticiam corā
me ⁊ p̄cepta mea ⁊ iudicia ſicut dauid pater eiꝰ
nec auferam omne regnum de manu eius. ſed
ducem ponaꝫ eū cunctis diebus vite ſue ꝓpter
dauid ſeruū meū quē elegi. q̄ cuſtodiuit mandata
mea ⁊ p̄cepta mea. Auferā aūt regnum de ma
nu filij eius ⁊ dabo tibi decē tribus: filio aūt eius
dabo tribū vnā vt remaneat lucerna dauid ſeruo
meo cūctis dieb̄ꝰ corā me ī hieruſalē ciuitate quā
elegi vt eſſet nomen meū ibi: te autem aſſumam
⁊ regnabis ſuper oīa q̄ deſiderat aīa tua. eriſqꝫ
rex ſuper iſrael. Si igit̄ audieris oīa q̄ p̄cepo ti
bi ⁊ ābulaueris ī vijs meis: ⁊ feceris ꝙ rectū ē
coram me cuſtodiens mandata mea ⁊ precepta
mea. ſicut fecit dauid ſeruus meꝰ ero tecū: ⁊ edifi
cabo tibi domū fidelem quō edificaui dauid do
mū. ⁊ tradā tibi iſrael. ⁊ affligā ſemē dauid ſup
h. verūtñ nō cūctis diebus. Voluit ḡ ſalomō i
terficere hieroboā. Qui ſurrexit ⁊ aufugit ī egy
ptū ad ſeſac regē egypti. ⁊ fuit in egypto vſqꝫ
ad mortē ſalamōis. Reliquū āt vboꝝ ſalomo
nis ⁊ oīa q̄ fecit ⁊ ſapiētia eiꝰ: ecce vniuerſa ſcri
pta ſūt in libro vboꝝ dieꝝ ſalomōis. Dies āt
quos regnauit ſalomō in irl̄m ſup oēm iſrael.
quadraginta anni ſūt. Dormiuitqꝫ ſalomō cuꝫ
patribus ſuis. ⁊ ſepultus ē in ciuitate dauid pa
tris ſui. regnāuitqꝫ roboā filiꝰ eius ꝓ eo. XII

Enit aūt roboā in ſichē. Illuc enī con
gregatus erat oīs ppl̄s iſrael ad ꝯſti
tuendū eū regē. At vero hieroboā fili
us nabath cū adhuc eēt in egypto ꝓfugꝰ a facie
ſalomonis regis. audita morte eius reuerſus ē
de egypto. Miſeruntqꝫ ⁊ vocauerūt eū. Venit
ḡ hieroboā ⁊ oīs multitudo iſrael. ⁊ locuti ſunt
ad roboā dicentes. Pat̄ tuus duriſſimū iugū
impoſuit nobis. tu itaqꝫ nūc imminue paululū d̄
imperio pr̄is tui duriſſimo ⁊ de iugo grauiſſimo
qꝺ impoſuit nobis ⁊ ſeruiemꝰ tibi. Qui ait eis
Ite vſqꝫ ad tertium diem ⁊ reuertimini ad me
Cūqꝫ abiſſet ppl̄s: iniit cōſiliū rex roboā cū ſe
nioribus q̄ aſſiſtebāt coram ſalomōe pr̄e eiꝰ cuꝫ
adhuc viueret. ⁊ ait eis. Qꝺ datis cōſiliū vt rn̄
deā ppl̄o. Qui dixerūt ei. Si hodie obedieris
ppl̄o huic ⁊ ſeruieris. ⁊ petitiōi eoꝝ ceſſeris. lo
cutuſqꝫ fueris ad eos vba lenia. erūt tibi ſerui
cūctis dieb̄ꝰ. Qui dereliq̄t cōſiliū ſenū qꝺ dede
rāt ei. ⁊ adhibuit adoleſcētes q̄ nutriti fuerāt cū
eo. ⁊ aſſiſtebāt illi. dixitqꝫ ad eos. Qꝺ mihi da
tis cōſiliū vt rn̄deā populo huic: q̄ dixerūt mihi
leuius fac iugū qꝺ ipoſuit pr̄ tuus ſuper nos.
Et dixerūt ei iuuenes qui nutriti fuerant cū eo
Sic loq̄re populo huic q̄ locuti ſūt ad te dicētes
Pat̄ tuꝰ aggrauauit iugū nr̄m. tu releua nos.
Sic loq̄ris ad eos. Minimꝰ digitꝰ meꝰ groſſi
or ē dorſo pr̄is mei. Et nunc pr̄ meꝰ poſuit ſup
vos iugū graue. ego aūt addam ſup iugū vr̄m
Pat̄ meꝰ cecidit vos flagellis: ego aūt cedam
vos ſcorpionibus. Venit ḡ hieroboā ⁊ oīs po
pulus ad roboā die tertia ſicut locutꝰ fuerat rex
dicēs. reuertimini ad me die tertia. Rn̄ditqꝫ rex
ppl̄o dura. derelicto ꝯſilio ſenioꝝ qꝺ ei dederāt
⁊ locutus ē eis ſm̄ ꝯſiliū iuuenū dicēs. Pater
meꝰ aggrauauit iugū vr̄m ego aūt addā iugo vr̄o
Pat̄ meꝰ cecidit vos flagellis. ego autē cedam
vos ſcorpionibus. Et nō acq̄euit rex ppl̄o. q̄m
auerſatus fuerat eū dn̄s vt ſuſcitaret vbū ſuuꝫ

q̄ð locutus fuerat in manu ahie ſylonite ad hie/
roboā filiū nabath. Vidēs itaq̨ populꝰ q̄ no/
luiſſ. t eos audire rex. rn̄dit ei dicēs: Que no/
bis pars in dauid: vel q̄ hereditas in filio iſai:
Vade in tabernacula tua iſrael. Nūc vide do/
mū tuā dauid Et abijt iſrael in tabernacula ſua
Sup filios aūt iſrael q̄cūq̨ habitabāt in ciuita/
tibꝰ iuda regnauit roboā. Miſit ḡ rex roboaꝫ
aduraꝫ q̄ erat ſup tributa. ⁊ lapidauit eum oīs
iſrael. ⁊ mortuꝰ ē. Porro rex roboā feſtinꝰ aſcē
dit currū. ⁊ fugit in hieruſalē: receſſitq̨ iſrael
a domo dauid vſq̨ in p̄ſentē diē. Factū ē autē
cū audiſſet oīs iſrael q̄ reuerſus eēt hieroboā
miſerunt et vocauerunt eū ꝯgregato cetu ⁊ cō
ſtituerunt eū regē ſup oēm iſrael: nec ſecutꝰ ē
q̄ſp̄iā domū dauid p̄ter tribū iuda ſolā. Ve/
nit autē roboā hieruſalē. et ꝯgregauit vniuer/
ſam domū iuda et tribū beniamin cētū octo
ginta milia electoꝝ viroꝝ et bellatoꝝ vt pugna
ret ꝯ domū iſrael et reducerēt regnū roboā
filio salomōis. Factꝰ ē aūt ſmo dn̄i ad ſemeiā vi
rū dei dicēs: Loq̄re ad roboā filiū ſalomonis
regē iuda et oēm domū iuda et beniamī et re
liq̄s de pp̄lo dicēs: Hec dicit dn̄s. Nō aſcēdetiſ
neq̨ bellabitiſ ꝯ frēs vr̄os filios iſrael. Reuer
tat̄ vir i domū ſuā. A me. n. fcīū ē vbū h̄. Au
dierūt ſmonē dn̄i ⁊ reuerſi ſūt de itinē ſic eis p̄
cepat dn̄s. Edificauit āt hieroboā ſichē i mōte
effraim ⁊ habitauit ibi. Et egreſſus inde edifi/
cauit phanuel. Dixitq̨ hieroboā in corde ſuo:
Nūc reuertet̄ regnū ad domū dauid ſi aſcende
rit populꝰ iſte vt faciat ſacrificia in domo dn̄i in
hieruſalē ⁊ ꝯuertet̄ cor pp̄li hꝰ ad dn̄m ſuum
roboā regē iuda interficiētq̨ me ⁊ reuertēt̄ ad
eū. Et excogitato ꝯſilio fecit duos vitulos au/
reos ⁊ dixit eis. Nolite vltra aſcēdē in hiērlm.
Ecce dij tui iſrael q̄ te eduxerūt de t̄ra egypti.
Poſuitq̨ vnū in bethel ⁊ alteꝝ in dan: ⁊ fcīū
ē vbū hoc in pctīn. Ibat. n. pp̄ls ad adorādū
vitulū vſq̨ in dan. Et fecit phana in excelſis ⁊
ſacerdotes de extremis pp̄li q̄ nō erāt de filijs
leui. Cōſtituitq̨ diē ſolēnē i mēſe octauo q̄nta
decima die mēſis i ſilitudinē ſolēnitatiſ q̄ cele/
brat̄ i iuda. Et aſcēdēs altare ſilr fecit i bethel
vt immolaret vitulis q̄s fabricatꝰ fuerat. Cōſti/
tuitq̨ i bethel ſacerdotes excelſoꝝ q̄ fecerat. et
aſcēdit ſup altare q̄ð extruxerat in bethel q̄nta
decima die mēſis octaui quē finxerat de corde
ſuo. Et fecit ſolēnitatē filijs iſrael. ⁊ aſcēdit ſup
altare vt adoleret incēſū. XIII

Ecce vir dei venit de iuda in ſermo/
ne domini in bethel hieroboam ſtante
ſuper altare ⁊ thus iaciente. Et exclamauit con
tra altare in ſmone dn̄i ⁊ ait: Altare altare hoc
dicit dn̄s. Ecce filiꝰ naſcet̄ domui dauid ioſias
noīe. ⁊ immolabit ſup te ſacerdotes excelſoꝝ qui
nūc in te thura ſuccēdūt. ⁊ oſſa hominū ſuper te
incēdet. Deditq̨ in illa die ſignū dicēs: Hoc
erit ſignū q̄ð locutus ē dn̄s: Ecce altare ſcinde
tur. ⁊ effundetur cinis q̄ in eo eſt. Cūq̨ audiſſet
rex ſmonē hoīs dei quē inclamauerat ꝯ altare
in bethel extēdit manū ſuā de altari dicēs: Ap/
p̄hēdite eū. Et exaruit manꝰ eius quā extēde
rat ꝯ eum: nec valuit retrahere eā ad ſe. Altare
quoq̨ ſciſſū ē. ⁊ effuſus ē cinis de altari: iuxta
ſignū q̄ð p̄dixerat vir dei in ſmone dn̄i. Et ait
rex ad viꝝ dei. Dep̄care faciē dn̄i dei tui. ⁊ ora
ꝓ me vt reſtituatur manus mea mihi. Orauit
vir dei faciē domini. ⁊ reuerſa ē manus regis
ad eū. ⁊ facta ē ſicut priꝰ fuerat. Locutus ē autē
rex ad viꝝ dei. Veni mecū domū vt prādeas.
⁊ dabo tibi munera. Rn̄ditq̨ vir dei ad regem
Si dederis mihi mediā partē domus tue non
veniā tecū: nec comedā panē neq̨ bibā aquā
in loco iſto. Sic eni mādatū ē mihi in ſermone
dn̄i p̄cipientis. Nō comedes panē neq̨ bibes
aquā: nec reuerteris per viā q̄ veniſti. Abijt ḡ
per aliā viam ⁊ nō eſt reuerſus per iter quo ve
nerat in bethel. Prophetes autē quidā ſenex
habitabit in bethel ad quē venerunt filij ſui. et
narrauerūt ei oīa opera que fecerat vir dei illa
die in bethel. Et verba q̄ locutus fuerat ad re/
gē narrauerūt p̄ri ſuo. Et dixit eis p̄r eoꝝ.
Per quā viā abijt: Oſtēderūt ei filij ſui viam
per quā abierat vir dei q̄ venerat de iuda. Et
ait filijs ſuis. Sternite mihi aſinū. Qui cū ſtra
uiſſent aſcēdit ⁊ abijt poſt viꝝ dei. ⁊ inuenit eū.
ſedētē ſubtꝰ terebinthū. Et ait illi Tu ne es vir
dei q̄ veniſti de iuda: Rn̄dit ille. Ego ſū. Di/
xitq̨ ad eū: Veni mecū domū vt comedes pa
nē: Qui ait. Nō poſſū reuerti neq̨ venire te/
cū: nec comedā panē neq̨ bibā aquā i loco iſto
q̄ locutꝰ ē dn̄s ad me i ſmōe dn̄i dicēs: Non
comedes panē ⁊ nō bibes aquā ibi: nec reuerte
ris p̄ viā q̄ ieris. Qui ait illi: Et ego ꝓpheta ſū
ſilis tui. ⁊ āgelus locutus ē mihi i ſmōe dn̄i di
cēs: Reduc eū tecū i domū tuā vt comedat pa
nē ⁊ bibat aquā. Fefellit eū ⁊ reduxit ſecū. Co
medit ḡ panē in domo eiꝰ ⁊ bibit aquā. Cumq̨
ſederēt ad mēſā: factꝰ ē ſmo dn̄i ad ꝓphetā q̄
reduxerat eū. Et exclamauit ad viꝝ dei q̄ vene
rat de iuda dicēs Hec dicit dn̄s. Quia nō obe
diens fuiſti ori domini. ⁊ nō cuſtodiſti mandatū
tū q̄ð p̄cepit tibi dn̄s deus tuus. ⁊ reuerſus es

⁊ comediſti panē ⁊ bibiſti aquā in loco in q̃ p̄cc
pit tibi ne comederes panē neq; biberes aquā
non inferet̃ cadauer tuū in ſepulchꝝ patꝝ tuoꝝ
Cūq; comediſſet ⁊ bibiſſet ſtrauit aſinū ſuū ꝓ/
pheta quē reduxerat Qui cū abiſſet īuenit eum
leo in via. ⁊ occidit. ⁊ erat cadauer eius ꝓiectū
in itinē. Aſinꝰ autē ſtabat iuxta illū. ⁊ leo ſtabat
iuxta cadauer. Et ecce viri trāſeūtes viderunt
cadauer ꝓiectū in via. ⁊ leonē ſtantē iuxta cada
uer. Et venerūt ⁊ diuulgauerūt in ciuitatē in q̃
ꝓphetes ille ſenex habitabat. Qđ cū audiſſet ꝓ
pheta ille q reduxerat eū de via ait: Vir dei eſt
q inobediēs fuit ori dñi. ⁊ tradidit eū dñs leoni
⁊ cōfregit eū. ⁊ occidit iuxta verbū dñi qđ locu/
tus ē ei. Dixitq; ad filios ſuos. Sternite mihi
aſinū Qui cū ſtrauiſſent ⁊ ille abiſſet inuenit ca
dauer eius ꝓiectū in via. ⁊ aſinū et leonē ſtan/
tes iuxta cadauer. Nō comedit leo de cadaue/
re: nec leſit aſinū. Tulit ergo ꝓphetes cadauer
viri dei. ⁊ poſuit illud ſup aſinū ⁊ reuerſus in/
tulit in ciuitatē ꝓphete ſenis vt plangerēt eum
⁊ poſuit cadauer eius in ſepulchro ſuo. Et plā
xerunt eū: heu heu mi frater. Cūq; planxiſſent
eū dixit ad filios ſuos. Cū mortuꝰ fuero ſepelite
me i ſepulchro i quo vir dei ſepultꝰ ē iuxta oſſa
eiꝰ ponite oſſa mea. Profecto. n. veniet ſermo
quē p̄dixit in ſmone dñi ꝯ altare qđ ē in bethel
⁊ ꝯ oia phana excelſoꝝ q̃ ſunt in vrbibꝰ ſama/
rie. Poſt v̄ba hec nō ē reuerſus hieroboā de
via ſua peſſima: ſꝫ ecōtrario fecit de nouiſſimis
populis ſacerdotes excelſorum. Quicunq; vo
lebat implebat manū ſuam. ⁊ fiebat ſacerdos
excelſoꝝ. Et ꝓpter hanc cām peccauit domus
hieroboā ⁊ euerſa ē et deleta de ſupficie terre.

In tpe illo egrotauit abia filiꝰ XIIII
hieroboā. Dixitq; hieroboā vxori ſue
Surge et cōmuta habitū ne cogſcaris ꝙ
ſis vxor hieroboā: ⁊ vade in ſylo vbi eſt abias
ꝓpheta q locutꝰ ē mihi ꝙ regnaturꝰ eſſem ſup
populū hūc Tolle q̃z in manu tua decē panes ⁊
cruſtulā ⁊ vas mellis. ⁊ vade ad illū. Ipſe eni
īdicabit tibi qđ euētuꝝ ſit puero huic. Fecit vt
dixerat vxor hieroboā. et ꝯſurgēs abijt in ſylo
et venit in domū abie. At ille nō poterat videre
q2 caligauerāt oculi eius p̄ ſenectute. Dixit aūt
dñs ad abiam: Ecce vxor hieroboā ingredit̃
vt cōſulat te ſup filio ſuo q egrotat. Hec ⁊ hec
loqueris ei. Cū ergo illa intraret et diſſimula/
ret ſe eē que erat: audiuit abias ſonitum pedū
eius introeuntis p oſtiū. et ait: Ingredē vxor
hieroboā. Quare aliā te eſſe ſimulas? Ego aūt
miſſus ſū ad te durus nūcius: Vade ⁊ dic hie/
roboā. Hec dicit dominꝰ deꝰ iſrael. Quia ex/
altaui te d̄ medio ppl̄i. ⁊ dedi te ducē ſup popu
lum meū iſrael. ⁊ ſcidi regnū domꝰ dauid ⁊ de/
di illud tibi ⁊ nō fuiſti ſicut ſeruꝰ meꝰ dauid qui
cuſtodiuit mādata mea ⁊ ſecutꝰ ē me in toto cor
de ſuo faciēs qđ placitū eēt in ꝯſpectu meo: ſed
operatꝰ es male ſup oēs qui fuerūt ante te. ⁊ fe
ciſti tibi deos alienos ⁊ cōflatiles vt me ad ira/
cundiā ꝓuocares: me aūt ꝓieciſti poſt corpus
tuū. Iccirco ecce ego inducā mala ſup domum
hieroboā: ⁊ percutiā de hieroboā mingentem
ad parietē ⁊ clauſū ⁊ nouiſſimū in iſrael: ⁊ mun
dabo reliquias domꝰ hieroboā ſicut mūdari ſo
let fimus vſq; ad purū. Qui mortui fuerint de
hieroboā in ciuitate: comedent eos canes: qui
aūt mortui fuerint in agro vorabūt eos aues ce
li: quia dominꝰ locutus ē Tu igit̃ ſurge ⁊ vade
in domū tuam. ⁊ in ipſo introitu pedū tuorū in
vrbem morietur puer: ⁊ planget eū oīs iſrael ⁊ ſe
pelliet. Iſte eni ſolus inferet̃ de hieroboā in ſe
pulchꝝ: q2 inuentus eſt ſup eo ſermo bonus a
dño deo iſrael in domo hieroboam. Cōſtituet
aūt ſibi dominꝰ regē ſup iſrael q pcutiet domū
hieroboā in hac die ⁊ in hoc tempore. ⁊ pcutiet
dñs deus iſrael ſicut moueri ſolet arundo in aq̃
Et euellet iſrael de terra bona hac quam dedit
patribꝰ eoꝝ ⁊ ventilabit eos tranſfluuiē: q2 fe/
cerūt ſibi lucos vt irritarent dñm. Et tradet do
minꝰ deus iſrael ꝓpter pctā hieroboā qui pec/
cauit ⁊ peccare fecit iſrael. Surrexit itaq; vxor
hieroboā ⁊ abijt ⁊ venit in therſa. Cumq; illa
ingrederet̃ limen domꝰ. puer mortuꝰ eſt. ⁊ ſe/
pelierūt eū. ⁊ planxit eū omnis iſrael iuxta ſer
monē dñi quē locutꝰ ē in manu ſui ſui abie ꝓ/
phete. Reliqua aūt verboꝝ hieroboā quō pu/
gnauerit ⁊ quō regnauerit: ecce ſcripta ſūt in li
bro verboꝝ dieꝝ regū iſrael. Dies aūt quibus
regnauit hieroboā: viginti duo anni ſūt ⁊ dor/
miuit hieroboā cū patribꝰ ſuis: regnauitq; na
dab filiꝰ eius ꝓ eo: Porro roboā filiꝰ ſalomo/
nis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vniꝰ āni
erat roboā cū regnare cepiſſet: decē ⁊ ſeptē an/
nis regnauit in hieruſalē ciuitate quā elegit do
minꝰ vt poneret nomē ſuū ibi ex oibꝰ tribubus
iſrael. Nomē aūt mrīs eiꝰ naama amanitеs. ⁊
fecit iudas malū corā dño. ⁊ irritauerūt eū ſup
oibus q̃ fecerāt patres eoꝝ in pctīs ſuis q̃ pec/
cauerunt. Edificauerunt eni ⁊ ipſi ſibi aras et
ſtatuas ⁊ lucos ſup oēm collē excelſū. ⁊ ſubter
oēm arborē frondoſam: ſed ⁊ effeminati fuerūt
in terra: feceruntq; oēs abhoiationes gētiū q̃s
attriuit dñs ante faciē filioꝝ iſrael. In quīto aūt

anno regni roboā aſcēdit ſeſac rex egypti i hie/
ruſalē: ⁊ tulit theſauros domꝰ dñi ⁊ theſauros
regios ⁊ vniuerſa diripuit: ſcuta quoqꝫ aurea
que fecerat ſalomon ꝓ quibꝰ fecit rex roboam
ſcuta erea. ⁊ tradidit ea in manu ducū ſcutario/
rū ⁊ eoꝝ q excubabāt ante oſtiū domus regis.
Cūqꝫ ingrederet̄ rex in domū dñi portabāt ea
q ꝑcurſādi habebāt officiū. ⁊ poſtea reportabant
ad armamētariū ſcutarioꝝ. Reliqua aūt ſmo
nū roboā ⁊ oīa que fecit: ecce ſcripta ſūt in libro
ſmonū dieꝝ regū iuda. Fuitqꝫ bellū inter ro/
boam ⁊ hieroboā cūctis dieꝰ. Dormiuitqꝫ ro
boam cū patribꝰ ſuis. ⁊ ſepultꝰ eſt cū eis in ciui/
tate dauid. Nomē aūt mr̄is eius naama amma/
nites. Et regnauit abia filꝰ eiꝰ ꝓ eo. XV

Igitur in octauodecimo āno regni hie
roboam filij nabath: regnauit abia ſup
iudā. Tribꝰ ānis regnauit in hieruſalē
Nomē mr̄is eiꝰ maacha filia abeſſalon ambula
uitqꝫ in oibꝰ pctīs pr̄is ſui q̄ fecerat ante eū. nec
erat cor eiꝰ ꝑfectū cū dño deo ſuo ſicut cor dauid
pr̄is eius. Sꝫ ꝓpter dauid dedit ei dñs deꝰ ſuꝰ
lucernā in hierl'm vt ſuſcitaret filiū eiꝰ poſt eū ⁊
ſtaret in hierl'm: eo ꝙ feciſſet dauid rectū in ocu
lis domini. ⁊ nō declinaſſet ab oibꝰ q̄ ꝑceperat
ei cūctis diebꝰ vite ſue: excepto ſmōe vrie ethei
Attamē bellū fuit inter abiā ⁊ hieroboā oī tpe
vite eius. Reliqua aūt ſmonū abie et oīa q̄ fe/
cit: nōne hec ſcripta ſūt in libro verboꝝ dierum
regū iuda. Fuitqꝫ ꝓliū inter abiā ⁊ inter hiero
boam. Et dormiuit abia cū patribꝰ ſuis. ⁊ ſepe
lierūt eū in ciuitate dauid: regnauitqꝫ aſa filius
eius ꝓ eo. In anno ergo viceſimo hieroboam
regis iſrael. regnauit aſa rex iuda ⁊ quadragin
ta ⁊ vno anno regnauit in hieruſalē. Nomen
matris eiꝰ maacha filia abeſſolon. ⁊ fecit aſa re
ctū ante cōſpectum dñi ſicut dauid pater eius. et
abſtulit effeminatos de terra purgauitqꝫ vni/
uerſas ſordes idoloꝝ q̄ fecerant pr̄es eius. In
ſuꝑ ⁊ maachā mr̄ē ſuā amouit ne eēt pnceps
in ſacris priapi. ⁊ i luco eius quē ꝯſecrauerat:
ſubuertitqꝫ ſpecū eius ⁊ cōfregit ſimulacrū tur
piſſimū. ⁊ cōbuſſit in torrente cedron. Excelſa
aūt nō abſtulit. Verūtamē cor aſa ꝑfectū erat
cū dño deo ſuo cūctis diebus ſuis: ⁊ intulit ea q̄
ſanctificauerat pater ſuus ⁊ vouerat in domū
dñi argēteū ⁊ aurū ⁊ vaſa. Bellū aūt erat inter
aſa ⁊ baaſa regē iſrael cūctis diebus eoꝝ. Aſcē
dit quoqꝫ baaſa rex iſrael in iudā ⁊ edificauit ra
ma vt nō poſſet qſpiā egredi vl' ingredi de par
te aſa regis iude. Tollēs itaqꝫ aſa oē argentum
⁊ aurum qđ remanſerat in theſauris domꝰ dñi

⁊ in theſauris domꝰ regie dedit illud in manus
ſuoꝝ ſuoꝝ. ⁊ miſit ad benadab filiū tabrēmon
filij eſion regē ſyrie q habitabat in damaſco di
cēs: Fedus ē int̄ me ⁊ te ⁊ int̄ patrē meū ⁊ pa
trem tuū: ideo miſi tibi munera argētū ⁊ aurū
⁊ peto vt venias ⁊ irritū facias fedus quod ha
bes cū baaſa rege iſrael. et recedat a me: Acqe
ſcens benadab regi aſa miſit pncipes exercitus
ſui in ciuitates iſrael. et ꝑcuſſerūt ahion et dan
et abel domum maacha et vniuerſā cēneroth.
oēm. ſ. terrā neptali. Qđ cū audiſſet baaſa int̄
miſit edificare rama: et reuerſus eſt in therſa.
Rex autē aſa nūciū miſit in oēm iudā dicens:
Nemo ſit excuſatus. Et tulerūt lapides de ra/
ma ⁊ ligna eius qbus edificauerat baaſa. et ex/
truxit de eis rex aſa gabaa beniamin et maſpha
Reliq̄ aūt oīm ſmonū aſa ⁊ vniuerſe fortitudi
nes eius et cūcta q̄ fecit et ciuitates q̄s extruxit:
nōne hec ſcripta ſūt in libro verboꝝ dieꝝ regū
iuda Verūtn̄ in tpe ſenectutis ſue doluit pedes
et dormiuit cū pr̄ibus ſuis. et ſepultus ē cū eis
in ciuitate dauid patris ſui regnauitqꝫ ioſaphat
filius eius ꝓ eo. Nadab vero filius hieroboam
regnauit ſuꝑ iſrael anno ſcđo aſa regis iuda re
gnauitqꝫ ſuper iſrael duobus annis. et fecit qđ
malū ē in ꝯſpectu dñi. et ambulauit i vijs pr̄is
ſui et in pctīs eius qbus peccare fecit iſrl'. Inſi
diatus ē autē ei baaſa filius ahie de domo yſa/
char. et ꝑcuſſit eū in gebbethō q̄ ē vrbs philiſti
noꝝ. Siqdē nadab et oīs iſrael obſidebāt geb
bethon. Interfecit ḡ illū baaſa in anno tertio aſa
regis iuda. et regnauit ꝓ eo. Cūqꝫ regnaſſet ꝑ
cuſſit oēm domū hieroboā Nō dimiſit nec vnā
qdē aiam de ſemine eius donec deleret eū iuxta
vbū dñi qđ locutus fuerat in manu ſui ſui ahie
ſylonitis ꝓpter pctā hieroboā q̄ peccauerat ⁊ q
bus peccare fecerat iſrl'. ⁊ ꝓpter delictū quo irri
tauerat dñm deū iſrael. Reliq̄ aūt ſmonum na
dab ⁊ oia q̄ opatꝰ ē nōne hec ſcripta ſūt i libro v
boꝝ dieꝝ regū iſrl'. Fuitqꝫ bellū int̄ aſa ⁊ baaſa
regē iſrael cūctis diebus eoꝝ. Anno tertio aſa re
gis iuda regnauit baaſa filius ahie ſuꝑ oēm iſrl'
in therſa viginti q̄ttuor ānis. et fecit malū coram
dño. ambulauitqꝫ in vijs hieroboā et in pctīs
eius qbus peccare fecit iſrael. XVI

Factus eſt āt ſmo dñi ad iehu filiū ana
ni ꝯ baaſa dicens. Pro eo ꝙ exaltaui
te de puluere et poſui te ducē ſuꝑ pplm
meū iſrl': tu aūt ambulaſti in via hieroboam. et
peccare feciſti pplm meū iſrael vt me irritares
i pctīs eoꝝ: ecce ego demetā poſteriora baaſa
et poſteriora domus eius. et faciā domū tuā ſic

domū hieroboā filij nabath. Qui mortu⁹ fue/
rit de baaſa in ciuitate comedēt eū canes. ⁊ qui
mortu⁹ fuerit ex eo in regiōe comedēt eū volu/
cres celi. Reliq̄ aūt ſmonū baaſa ⁊ q̄cūq; fecit
⁊ p̄lia eius. nōne hec ſcripta ſūt i libro verborū
dieꝝ regū iſrael. Dormiuit ḡ baſaa cū p̄rībus
ſuis: ſepultuſq; ē i therſa. ⁊ regnauit hela filius
ei⁹ ꝓ ea. Cū āt in manu iehu filij anani ꝓphete
verbū dn̄i factū eēt ꝯ baaſa ⁊ ꝯ domū eius. ⁊ ꝯ
oē malū qd̄ fecerat corā dn̄o ad irritādū eum in
operib⁹ manuū ſuaꝝ vt fieret ſic͂ domus hiero
boā: ob hāc cām occidit eū. hoc ē iehu filiū ana
ni ꝓphetā. Anno viceſimoſexto aſa regis iu/
da regnauit hela fili⁹ baaſa ſup iſrael in therſa
duob⁹ ānis. ⁊ rebellauit ꝯ eū ſuus ſuus ȥābri
dux medie ptis eqtū. Erat āt hela i therſa bibēs
⁊ temulētus i domo arſa p̄fecti therſa. Irruēs
ḡ ȥābri pcuſſit ⁊ occidit eū āno viceſimoſeptio
aſa regis iuda. ⁊ regnauit ꝓ eo. Cūq; regnaſſ;
⁊ ſediſſet ſup ſoliū eius. pcuſſit oēm domū ba/
aſa. ⁊ nō dereliq̄t ex ea mingētē ad pietē ⁊ pro
pinquos ⁊ amicos eius. Deleuitq; ȥābri oēm
domū baaſa iuxta verbū dn̄i qd̄ locutus fuerat
ad baaſa in manu iehu ꝓphete ꝓpter vniuerſa
pctā baaſa ⁊ pctā hela filij eius q peccauerūt et
peccare fecerūt iſrael ꝓuocātes dn̄m deū iſrael
i vanitatibus ſuis Reliq̄ āt ſmonū helā ⁊ oia q̄
fecit: nōne hec ſcripta ſūt i libro v̄boꝝ dieꝝ re
gū iſrael. Anno viceſimoſeptīo aſa regis iuda
regnauit ȥābri ſeptē dieb⁹ i therſa. Porro exerci
tus obſidebat gebbethon vrbē philiſtinorum.
Cūq; audiſſet rebellaſſe ȥābri ⁊ occidiſſe regē;
fecit ſibi regē oīs iſrael amri q erat p̄nceps mi
litie ſup iſrael in die illa i caſtris. Aſcēdit ergo
amri ⁊ oīs iſrael cū eo de gebbethō ⁊ obſidebāt
therſa. Vidēs aūt ȥābri q expugnāda eēt ciui/
tas: ingreſſus ē palatiū. ⁊ ſuccendit ſe cū domo
regia ⁊ mortuus ē i pctis ſuis q̄ peccauerat fa/
ciēs malū corā dn̄o. ⁊ ābulās in via hieroboā;
et in pctō eius q̄ fecit peccare iſrael. Reliq̄ āt ſer
monū ȥābri ⁊ iſidiaꝝ ei⁹ ⁊ tyrānidis: nōne hec
ſcripta ſūt i libro v̄boꝝ dieꝝ regū iſrael. Tunc
diuiſus ē popul⁹ iſrael i duas ptes. Media ps
populi ſeq̄bat̄ thebni filiū gineth vt ꝯſtitueret
eū regē. ⁊ media ps amri. Preualuit autē po
pul⁹ q erat cū amri populo q ſeq̄bat̄ thebni fi/
liū gineth: mortuuſq; ē thebni ⁊ regnauit am
ri. Anno triceſimoprimo aſa regis iuda regnauit
amri ſup iſrael: duodecī ānis. In therſa regna
uit ſex annis: emitq; montem ſamarie a ſomer
duobus talentis argenti et edificauit eū. et vo
cauit nomen ciuitatis quam extruxerat nomie

ſomer domini mōtis: ſamariā. Fecit aūt amri
malū i ꝯſpectu dn̄i ⁊ opat⁹ eſt neqter ſup oēs q
fuerūt ante eū. Ambulauitq; i oī via hieroboā
filij nabath ⁊ i pctis ei⁹ qb⁹ peccare fecerat iſra
el. vt irritaret dn̄m deū iſrl̄ i vanitatibus ſuis.
Reliq̄ aūt ſmonū amri ⁊ p̄lia ei⁹ q̄ geſſit: nōne
hec ſcripta ſūt i libro v̄boꝝ dieꝝ regum iſrael.
Dormiuitq; amri cū p̄rib⁹ ſuis: ⁊ ſepult⁹ ē i ſa
maria: regnauitq; achab fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Achab
v̄o filius amri regnauit ſup iſrael anno triceſimo
octauo aſa regis iuda. Et regnauit achab fili⁹ am
ri ſup iſrael i ſamaria viginti ⁊ duobus annis
Et fecit achab filius amri malū i ꝯſpectu dn̄i ſu
per oēs q fuerūt ante eū. Nec ſuffecit ei vt am
bularet i pctis hieroboā filij nabath: inſup du
xit vxorē ieȥabel filiam methbaal regis ſidonio/
rū. Et abijt ⁊ ſuiuit baal. ⁊ adorauit eū. ⁊ poſu
it aram baal i tēplo baal qd̄ edificauerat i ſama
ria. ⁊ plantauit lucū. Et addidit achab i opere
ſuo irritans dn̄m deū iſrael ſup oēs reges iſra
el q fuerūt ante eum. In diebus eius edificauit
ahiel de bethel hiericho. In abiram primitiuo
ſuo fūdauit eā. ⁊ i ſegub nouiſſimo ſuo poſuit
portas eius iuxta verbū domini qd̄ locutus fu
erat i manu ioſue filij nun. XVII

Et dixit helias theſbites de habitorib⁹
galaad ad achab. Viuit dominus de/
us iſrael in cuius cōſpectu ſto ſi erit an
nis hiis ros ⁊ pluuia niſi iuxta oris mei verba.
Et factū ē v̄bū dn̄i ad eū dicēs. Recede hinc ⁊
vade ꝯ oriētē. et abſcōdere i torrentē carith q ē
ꝯ iordanē. et ibi de torrēte bibes. coruiſq; p̄ce
pi vt paſcant te ibi. Abijt ḡ et fecit iuxta verbū
dn̄i. Cūq; abiſſet ſedit i torrēte carith q ē cōtra
iordanē. Corui q̄q; deferebant ei panem et car/
nes mane: ſimilit̄ panē et carnes veſperi. et bi
bebant de torrēte. Poſt dies aūt aliquot ſicca/
tus ē torrēs: nō enī pluerat ſup terram. Fact⁹
ē ḡ ſmo domini ad eū dicēs. Surge et vade in
ſareptam ſidonioꝝ. et manebis ibi. Precepi
enī ibi mulieri vidue vt paſcat te. Surrexit et
abijt i ſareptā ſidonioꝝ. Cūq; veniſſet ad por
tam ciuitatis apparuit ei mulier vidua colligēs
ligna. et vocauit eam. dixitq; ei. Da mihi pau/
lulū aq̄ i vaſe vt bibam. Cūq; illa pgeret vt af/
ferret. clamauit poſt tergū eius dicēs. Affer mi
hi obſecro et buccellā panis i manu tua. Que
reſpōdit. Viuit dominus deus tuus: q2 nō ha
beo panē niſi quantū pugillus capit farine
i hydria et paululum olei i lechito. En colligo
duo ligna vt igrediar et faciam illud mihi et fi
lio meo vt comedamus et moriamur. Ad quā

helias ait. Noli timere: sed vade ⁊ fac sicut di
xisti. Verūtñ mihi primū fac de ipsa farinula sub
cinericiū panē paruulū. ⁊ affer ad me: tibi autē
⁊ filio tuo facies postea. Hec aūt dicit dñs de⁹
israel. Hydria farine nō deficiet: nec lechitus
olei minuetur vsq̄ in diē in qua dñs daturus est
pluuiā sup faciē terre. Que abijt. ⁊ fecit iuxta
verbū helie. Et comedit ipse ⁊ illa ⁊ dom⁹ eius
⁊ ex illa die hydria farine nō defecit. ⁊ lechitus
olei nō ē imminutus iuxta verbū dñi q̄d locutus
fuerat in manu helie. Factum ē aūt post verba
hec egrotauit fili⁹ mulieris mrisfamilias. ⁊ erat
lāguor fortissim⁹ ita vt nō remaneret in eo ha
lit⁹. Dixit ergo ad heliā. Quid mihi ⁊ tibi vir dei
Ingressus es ad me vt rememorarent̄ iniq̄ta
tes mee. ⁊ interficeres filiū meū. Et ait ad eam
helias. Da mihi filiū tuū. Tulitq̄ eum de sinu
eius ⁊ portauit in cenaculū vbi ipse manebat. et
posuit super lectulū suū. ⁊ clamauit ad dominū
⁊ dixit. Dñe deus meus etiā ne viduam apud
quā ego vtcūq̄ sustentor afflixisti vt interfice
res filiū ei⁹. Et expandit se atq̄ mensus ē sup
puerū tribus vicibus. ⁊ clamauit ad dñm ⁊ ait
Dñe deus me⁹ reuertat̄ obsecro aīa pueri hui⁹
in viscera eius. Et exaudiuit dñs vocem helie
⁊ reuersa ē aīa pueri intra eū. ⁊ reuixit. Tulit
q̄z helias puerum. ⁊ deposuit eum d̄ cenaculo
in inferiorē domū ⁊ tradidit matri sue. ⁊ ait illi
En viuit filius tu⁹. Dixitq̄z mulier ad heliam
Nūc in isto cognoui q̄m vir dei es tu. ⁊ verbū
dñi in ore tuo verū ē. XVIII

Ost dies multos factū est verbū domi
ni ad heliā in anno tertio dicens. Va
de ⁊ ostende te achab vt dem pluuiā sup
faciem terre. Iuit ergo helias vt ostenderet se
achab. Erat aūt fames vehemens in samaria.
Vocauitq̄z achab abdiā dispēsatorē dom⁹ sue.
Abdias aūt timebat dñm deū valde. Nā cū in
terficeret iezabel ꝓphetas dñi. tulit ille centum
ꝓphetas ⁊ abscondit eos quinquagenos ⁊ quin
quagenos in speluncis. ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua
Dixit ergo achab ad abdiā. Vade in terrā ad vni
uersos fontes aquarū. ⁊ in cūctas valles. si forte
possim⁹ inuenire herbā ⁊ saluare equos ⁊ mu
los ⁊ nō penit⁹ iumēta intereāt. Diuiserūtq̄z si
bi regiōes vt circuirēt eas. Achab ibat p viam
vnā. ⁊ abdias p viā alterā seorsū. Cūq̄z eēt ab
dias in via. helias occurrit ei. Qui cum cogno
uisset eū cecidit sup faciē suā. ⁊ ait. Nū tu es do
minus mi. helias. Cui ille rñdit. Ego. Et dixit.
Vade ⁊ dic dño tuo. Adest helias. Et ille. quid
peccaui inquit q̄m tradis me seruū tuū i manu
achab vt interficiat me. Viuit dñs deus tuus:
quia nō est gens aut regnū in quo non miserit
dñs meus te requirēs. Et rñdētib⁹ cūctis nō ē
hic: adiurauit regna singula ⁊ gētes eo q̄ mini
me reperieris. Et nūc dicis mihi: vade ⁊ dic dño
tuo. adest helias. Cūq̄z recessero a te. spūs dñi
asportabit te in locū quē ego ignoro. ⁊ ingressus
nūciabo achab. ⁊ nō inueniēs te interficiet me
Seruus aūt tu⁹ timet dñm ab īfantia sua. Nū
q̄d nō indicatū ē tibi dño meo q̄d fecerim cū in
terficeret iezabel ꝓphetas dñi q̄ absconderim d̄
ꝓphetis dñi centū viros quinquagenos ⁊ quin
quagenos in speluncis ⁊ pauerim eos pane ⁊ aq̄. Et
nunc tu dicis vade ⁊ dic dño tuo. Adest helias
vt interficiat me. Et dixit helias. Viuit dñs exer
cituū ante cuius vultū sto: q̄r hodie apparebo ei.
Abijt ergo abdias in occursū achab ⁊ indicauit ei
Venitq̄z achab in occursū helie. ⁊ cū vidisset eū
ait. Tu ne es ille q̄ conturbas israel. Et ille ait
Nō ego turbaui israel. sed tu ⁊ domus patris
tui q̄ dereliquistis mandata dñi ⁊ secuti estis baa
lim. Verūtñ nūc mitte ⁊ cōgrega ad me vniuer
sum israel in mōte carmeli ⁊ ꝓphetas baal qua
dringētos quinquaginta. ꝓphetasq̄z lucorū qua
dringētos q̄ comedūt de mensa iezabel. Misit
achab ad oēs filios israel ⁊ cōgregauit ꝓphetas
in mōte carmeli. Accedēs aūt helias ad omnē
populū isrl' ait. Vsq̄quo claudicatis i duas ptes
Si dñs ē de⁹ sequimini eū: si aūt baal sequimini il
lū. Et nō rñdit ei ppls verbū. Et ait rursus he
lias ad pplm. Ego remansi ꝓpheta dñi solus:
ꝓphete aūt baal quadringenti quinquaginta. ꝓ
phete q̄z lucorū quadringenti viri sunt. Dent̄
nobis duo boues. ⁊ illi eligāt sibi bouem vnū
⁊ in frusta cedentes ponāt super ligna. ignem
aūt non supponāt. Et ego faciā bouē alterū. ⁊ i
ponā sup ligna. ignē aūt nō supponā. Inuoca
te noia deorū vestrorū. ⁊ ego inuocabo nomen
dei mei. ⁊ de⁹ q̄ exaudierit p ignē ipse sit deus.
Rñdēs oīs ppls. ait. Optima ꝓpositio quam
locutus est helias. Dixit ergo helias ꝓphetis baal.
Eligite vobis bouē vnū ⁊ facite primi. q̄r vos
plures estis. ⁊ inuocate noia deorū vrorū. ignē
q̄z nō supponatis. Qui cū tulissent bouē quē
dederat eis: fecerūt: ⁊ inuocabāt nomē baal de
mane vsq̄z ad meridiē dicentes. Baal exaudi
nos. Et non erat vox. nec q̄ rñderet. Trāsilie
bātq̄z altare q̄d fecerāt: Cūq̄z esset iā meridies
illudebat illis helias dicēs. Clamate voce ma
iore. De⁹ enī ē ⁊ forsitan loquit̄. aut in diuerso
rio ē. aut in itinere. aut certe dormit vt excitet̄.
Clamabāt ergo voce magna. ⁊ incidebant se iuxta

ritũ ſuũ cultris ⁊ lãceolis donec ꝑfunderẽt ſan
guie. Poſtq̃ aũt trãſijt meridies ⁊ illis ꝓphe/
tãtibus venerat tp̃s q̃ ſacrificiũ offerri ſolet: nec
audiebat̃ vox. neq; aliqs rñdebat nec attende/
bat orãtes: dixit helias oĩ ppl'o. Venite ad me
Et accedente ad ſe populo curauit altare dñi qđ
deſtructũ fuerat: ⁊ tulit duodecim lapides iuxta
numerum tributũ filiorum iacob ad quem fact⁹
eſt ſermo domini dicẽs: iſrael erit nomen tuum
⁊ edificauit de lapidibus altare in noĩe dñi. Fe
citq; aq̃ductũ q̃ſi per duas aratiũculas in circui
tu altaris: ⁊ cõpoſuit ligna: diuiſitq; ꝑ membra
bouẽ ⁊ poſuit ſup ligna ⁊ ait. Implete quattuor
hydrias aqua: ⁊ fundite ſuper holocauſtu; ⁊ ſu
per ligna. Rurſũq; dixit. Etiam ſecũdo hoc fa/
cite. Qui cũ feciſſent ſecũdo ait. Etiam tertio id
ipm̃ facite. Feceruntq; tertio ⁊ currebant aque
circu; altare ⁊ foſſa aq̃ductus repleta eſt. Cũq;
iã tp̃s eſſet vt offerret̃ holocauſtũ: accedens he/
lias ꝓpheta ait. Dñe deus abrahã ⁊ iſaac iſrael
oñde hodie quia tu es deus iſrael ⁊ ego ſeru⁹ tu
us ⁊ iuxta ꝓceptũ tuũ feci oĩa verba hec. Exau/
di me dñe exaudi me vt diſcat ppl's iſte: quia tu
es dñs deus. ⁊ tu ꝯuertiſti cor eoꝝ iteru;. Ceci
dit aũt ignis dñi ⁊ vorauit holocauſtũ ⁊ ligna ⁊
lapides: puluerẽ q; ⁊ aquã q̃ erat in aq̃ductu lã
bens. Qđ cũ vidiſſet oĩs ppl's cecidit in faciem
ſuam: ⁊ ait. Dñs ipſe eſt deus: dñs ipſe eſt deus
Dixitq; helias ad eos. Apꝓhendite ꝓphetas
baal ⁊ ne vnus q̃dem effugiat ex eis. Quos cũ
apꝓhendiſſent duxit eos helias ad torrentem cy
ſon: ⁊ interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab.
Aſcende comede ⁊ bibe: q: ſonus multe pluuie
eſt. Aſcendit achab vt comederet ⁊ biberet: he/
lias aũt aſcendit in ꝟticẽ carmeli: ⁊ ꝓnus i terra
poſuit faciem ſuã inter genua ſua: ⁊ dixit ad pue
rũ ſuũ. Aſcende ⁊ ꝓſpice ꝯtra mare. Qui cum
aſcendiſſet ⁊ ꝯtemplatus eẽt ait. Nõ ẽ q̃cq̃. Et
rurſũ ait illi. Reuertere ſeptẽ vicib⁹. In ſeptia
aũt vice ecce nubicula ꝑua q̃ſi veſtigiũ hoĩs aſcẽ
debat de mari. Qui ait. Aſcende: ⁊ dic achab.
Iunge currum tuum ⁊ deſcende: ne occupet te
pluuia. Cũq; ſe verteret huc atq; illuc: ecce celi
ꝯtenebrati ſunt ⁊ nubes ⁊ vẽtus: ⁊ facta eſt plu
uia grandis. Aſcendens itaq; achab abijt in ie
zrahel: ⁊ manus dñi facta eſt ſup heliã: accinctiſ
q; lumbis currebat ante achab donec veniret i
iezrahel.

XIX

Nunciauit aũt achab iezabel oĩa q̃ fece/
rat helias: ⁊ quõ occidiſſet vniu[illegible]ſos ꝓ
phetas baal gladio. Miſitq; ieza[illegible]nũ
cium ad heliam dicens. Hec mihi faciant dij et
hec addant: niſi hac hora cras poſuero animã
tuã ſicut aiam vni⁹ ex illis. Timuit g̃ helias et
ſurgens abijt quocũq; eũ ferebat voluntas. ve
nitq; in berſabee iuda: et dimiſit ibi pueꝝ ſuu;
et perrexit in deſertũ viã vnius diei. Cumq; ve
niſſet et ſederet ſubter vnã iunipeꝝ. petiuit aĩe
ſue vt moreret̃. Et ait. Sufficit mihi dñe. tolle
aĩam meã. Neq; enĩ melior ſũ q̃ꝫ patres mei.
Proiecitq; ſe et obdormiuit in vmbra iunipe
ri. Et ecce angelus dñi tetigit eum. et dixit illi:
Surge comede. Reſpexit. et ecce ad caput ſuũ
ſubcinericiꝰ panis et vas aque. Comedit ergo
et bibit et rurſũ obdormiuit. Reuerſuſq; eſt an
gel⁹ dñi ſecũdo. et tetigit eũ. dixitq; illi. Surge
comede. Grãdis enĩ tibi reſtat via. Qui cum
ſurrexiſſet. comedit et bibit. et ambulauit in for
titudine cibi illi⁹ quadraginta dieb⁹ et quadra/
ginta noctib⁹ vſq; ad mõtẽ dei oreb. Cũq; ve
niſſet illuc. manſit in ſpelũca. Et ecce ſmo dñi
ad eu;. dixitq; illi. Quid hic agis helia. At ille
rñdit. Zelo ꝫelat⁹ ſũ ꝓ dño deo exercituũ: q: de
reliquerũt pactũ dñi filij iſrael. Altaria tua de/
ſtruxerũt et ꝓphetas tuos occiderunt gladio ⁊
derelict⁹ ſũ ego ſolus. et querũt aiam meam vt
auferãt eã. Et ait ei. Egredere et ſta in monte
corã domino. Et ecce dñs trãſijt. et ſpũs gran
dis et fortis: ſubuertẽs montes et cõterens pe
tras ante dñm. Non in ſpũ dñs. Et poſt ſpm̃
cõmotio. Nõ in cõmotiõe dñs. Et poſt cõmo/
tionẽ ignis. Nõ in igne dominꝰ. Et poſt ignẽ
ſibil⁹ aure tenuis. Qđ cũ audiſſet helias operuit
vultum ſuũ pallio: et egreſſus ſtetit in oſtio ſpe
lũce: ecce vox ad eũ dicẽs. Quid hic agis helia
Et ille rñdit. Zelo ꝫelat⁹ ſũ ꝓ dño deo exercitu
um: q: dereliquerunt pactum tuum filij iſrael.
Altaria tua deſtruxerunt. et ꝓphetas tuos occi
derunt gladio: et derelictus ſum ego ſolus ⁊ q̃
runt animã meã vt auferãt eam. Et ait dñs ad
eum. Vade et reuertere in viã tuã ꝑ deſertum
in damaſcũ. Cũq; ꝑueneris illuc. vnges aſa/
hel regem ſuper ſyriam: ⁊ iehu filiũ namſi vn
ges regem ſuper iſrael: heliſeum aũtẽ filium ſa
phat qui eſt abelmaula vnges ꝓphetã ꝓ te. Et
erit q̃cunq; fugerit gladium aſahel. occidet eu;
iehu. et q̃cunq; fugerit gladium iehu. interficĩ
et eum heliſe⁹. Et derelinquã mihi in iſrael ſe/
ptẽ millia viroꝝ quoꝝ genua nõ ſunt incuruata
ante baal. et oẽ os qđ nõ adorauerit eũ oſculãs
manũ. Profect⁹ g̃ inde helias reperit heliſeũ filiũ
ſaphat. arãtẽ i duodeci iugis boum. et ipſe i du
odeci iugis boum arãtib⁹ vn⁹ erat. Cumq; ve
niſſet helias ad eum. miſit palliũ ſuum ſuper

eū. Qui ſtatim relictis bob⁹ cucurrit poſt heliā
⁊ ait. Oſculoꝛ oro te patrē meū ⁊ matrē meā. ⁊
ſic ſeq̄r te. Dixitq; ei. Vade ⁊ reuertere. Qđ
eni meū erat feci tibi. Reuerſus aūt ab eo tulit
par boū ⁊ mactauit illud ⁊ in aratro bouꝫ coxit
carnes. ⁊ dedit pp̄lo ⁊ comederūt. Cōſurgenſ
q; abijt ⁊ ſecut⁹ ē heliā. ⁊ miſtrabat ei. XX

POrro benadab rex ſyrie congregauit
omnem exercitū ſuū. ⁊ trigintaduos
reges ſecū. ⁊ equos ⁊ currus ⁊ aſcēdēſ
pugnabat contra ſamariam ⁊ obſidebat eam.
Miſitq; nūcios ad achab regē iſrael in ciuita
tē ait. Hec dicit benadab. Argentū tuū ⁊ auꝝ
tuū meū ē: ⁊ vxores tue ⁊ filij tui optimi mei ſūt
Rñditq; rex iſrael. Juxta verbū tuū domine
mi rex. tuus ſuꝫ ego ⁊ oīa mea. Reuertenteſq;
nūcij dixerūt. Hec dicit benadab qui miſit noſ
ad te. Argētū tuū ⁊ auꝝ tuū ⁊ vxores tuas ⁊ fi
lios tuos dabis mihi. Cras igit̄ hac eadē hora
mittā ſeruos meos ad te. ⁊ ſcrutabunt̄ domum
tuā ⁊ domū ſeruoꝝ tuoꝝ ⁊ omne qđ eis placue
rit ponent in manibus ſuis ⁊ auferent. Voca
uit autem rex iſrael omnes ſeniores terre ⁊ ait.
Aīaduertite ⁊ videte: qm̄ inſidiet̄ nobis. Mi
ſit eni ad me ꝓ vxorib⁹ meis ⁊ filijs ⁊ ꝓ argen
to ⁊ auro. ⁊ nō abnui. Dixerūtq; oēs maiores
natu. ⁊ vniuerſus pp̄ls ad eū. Nō audias ne
q; acqeſcas illi. Rñditq; nūcijs benadab. Di
cite dño meo regi. Oīa ꝓ ꝗ miſiſti ad me ſer
uum tuū in initio faciā. hāc aūt rē facere nō poſ
ſū. Reuerſiq; nuncij. retulerūt ei. Qui remiſit
⁊ ait. Hec faciāt mihi dij ⁊ hec addāt: ſi ſuffece
rit puluis ſamarie pugillis oīs pp̄li q ſeqt̄ me.
Et rñdēs rex iſrael ait. Dicite ei. Ne gloriet̄
accinct⁹ eq̄ vt diſcinct⁹. Factū ē āt cū audiſſet be
nadab verbū iſtud: bibebat ipe ⁊ reges in vm
braculꝭ. ⁊ ait ſeruis ſuis. Circundate ciuitatē. Et
circūdederūt eā. Et ecce ꝓpha vn⁹ accedēs ad
achab regem iſrael. ⁊ ait: Hec dicit dominus.
Certe vidiſti oēm multitudinē hāc nimiā. Ec
ce ego tradā eā in manuꝫ tuā hodie: vt ſcias qꝛ
ego ſū dñs. Et ait achab. Per quē. Dixitq; ei
Hec dicit domin⁹. Per pediſſeqs ꝑncipū ꝓ
uinciaꝝ. Et ait. Quis icipiet ꝑliari. Et ille di
xit. Tu. Recēſuit ḡ pueros ꝑncipū ꝓuinciaꝝ
⁊ reppit numeꝝ ducētoꝝ trigintaduoꝝ. Et re
cenſuit poſt eos pp̄lm oēs filios iſrael ſeptē mi
lia. ⁊ egreſſi ſūt meridie. Benadab āt bibebat
temulēt⁹ i vmbraculo ſuo. ⁊ reges trigintaduo
cū eo q ad auxiliū ei⁹ venerāt. Egreſſi ſūt autē
pueri ꝑncipuꝫ ꝓuinciaꝝ in ꝑma fronte. Miſit
itaq; benadab: q nūciauerūt ei dicentes. Viri
egreſſi ſūt de ſamaria. At ille ait. Siue ꝓ pace
veniūt appꝛehēdite eos viuos. ſiue vt ꝑlient̄. vi
uos eos capite. Egreſſi ſūt ḡ pueri ꝑncipum ꝓ
uinciaꝝ. ac reliqu⁹ exercit⁹ ſequebat̄. Et ꝑcuſſit
vnuſqſq; viꝝ q ꝯ ſe veniebat. fugerūtq; ſyri ⁊
ꝑſecut⁹ eſt eos iſrael. Fugit q̄ꝫ benadab rex ſy
rie i equo cū eqtib⁹ ſuis. Necnon egreſſus rex
iſrl̄ ꝑcuſſit equos ⁊ curr⁹. ⁊ ꝑcuſſit ſyriā plaga
magna nimis. Accedēs aūt ꝓpha ad regē iſrl̄
dixit ei. Vade ⁊ cōfortare. ⁊ ſcito ⁊ vide qđ faci
as. Sequēti eni anno rex ſyrie aſcēdet ꝯtra te.
Serui vo regis ſyrie dixerūt ei. Dij mōtium
ſūt dij coꝝ. ideo ſupauerūt nos. Sed melius ē
vt pugnem⁹ ꝯ eos in cāpeſtrib⁹. ⁊ obtinebim⁹
eos. Tu ḡ verbum hoc fac. Amoue reges ſingu
los ab exercitu tuo ⁊ pone ꝑncipes ꝓ eis. ⁊ in
ſtaura numeꝝ militū q ceciderūt de tuis. ⁊ eq̄s
ſcḋm equos ꝑſtinos. ⁊ curr⁹ ſcḋm currus q̄s ante
habuiſti. ⁊ pugnabim⁹ ꝯ eos in cāpeſtribus. ⁊
videbis ꝙ obtinebimus eos. Credidit cōſilio
eoꝝ. ⁊ fecit ita. Igit̄ poſtq̄ꝫ annos trāſierat re
cēſuit benadab ſyrios ⁊ aſcendit in affec vt pu
gnaret ꝯ iſrael. Porro filij iſrael recēſiti ſūt. et
acceptis cibarijs ꝓfecti ex aduerſo. caſtraq; me
tati ſunt ꝯ eos quaſi duo ꝑui greges capraꝝ: ſy
ri aūt repleuerūt terram. Et accedēs vnus vir
dei dixit ad regeꝫ iſrael. Hec dicit dñs. Quia
dixerūt ſyri. de⁹ mōtiū ē domin⁹. ⁊ nō ē de⁹ val
liū: dabo oēm multitudinē hāc grandē in ma
nu tua. ⁊ ſcietis qꝛ ego ſū dñs. Dirigebātq; ſe
ptē diebus ex aduerſo hi atq; illi acies. ſeptima
aūt die cōmiſſū ē bellū. Percuſſerūtq; filij iſra
el de ſyris cētū milia peditū in die vna. Fuge
rūt aūt ſyri q remanſerūt in affec in ciuitatem. ⁊
cecidit mur⁹ ſup viginti ſeptē milia hoīum q re
manſerāt. Porro benadab fugiēs ingreſſus ē
ciuitatē in cubiculū qđ erat intra cubiculū. dixe
runtq; ei ſerui ſui. Ecce audiuimus ꝙ reges do
mus iſrael clemētes ſūt. Ponam⁹ itaq; ſaccos
in lumbis nr̄is ⁊ funiculos in capitibus nr̄is ⁊
egrediamur ad regē iſrael: forſitā ſaluabit aīas
nr̄as. Accinxerūt ſaccis lumbos ſuos: ⁊ poſue
runt funiculos in capitibus. veneruntq; ad re
gē iſrael. ⁊ dixerūt ei. Seru⁹ tuus benadab dic̄
Viuat oro te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc vi
uit. frat̄ meus ē. Quā acceperunt viri ꝓomine. ⁊
feſtināter rapuerūt vbū ex ore ei⁹ ⁊ ꝗ dixerūt
Frater tuus benadab viuit. Et dixit eis. Ite ⁊
adducite eū ad me. Egreſſus ē ḡ ad eum bena
dab. ⁊ leuabit eū in currum ſuum. Qui dixit ei
Ciuitates quas tulit pr̄ me⁹ a pr̄e tuo reddā. et
plateas fac tibi in damaſco ſicut fecit pr̄ meus

in ſamaria: ⁊ ego federatus recedam a te. Pepigit ḡ fedus ⁊ dimiſit eū. Tūc vir quidā d̄ filijs pphetaꝝ dixit ad ſociū ſuū ī ſermōe dn̄i. Percute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia noluiſti audire vocē dn̄i. ecce recedes a me ⁊ pcutiet te leo. Cūq; paululum receſſiſſet ab eo inuenit eū leo atq; pcuſſit. Sed ⁊ alteꝝ inueniēs virum dixit ad eū. Percute me. Qui percuſſit eū ⁊ vulnerauit. Abijt ergo ppheta ⁊ occurrit regi in via. ⁊ mutauit aſpſione pulueris os ⁊ oculos ſuos. Cūq; rex tranſiſſet: clamauit ad regem ⁊ ait. Seruus tu⁹ egreſſus eſt ad pliādū cominus. cūq; fugiſſet vir vnus. adduxit eū quidā ad me et ait. Cuſtodi virū iſtū. Qui ſi lapſus fuerit erit anima tua p aīa eius. aut talentū argēti appendes. Dum autē ego turbatus huc ⁊ illuc me verterē: ſubito non comparuit. Et ait rex iſrl̄ ad eū. Hoc eſt iudicium tuum qd̄ ipe decreuiſti. At ille ſtatim abſterſit puluerem de facie ſua: et cognouit eū rex iſrael q̄ eſſet de pphetis. Qui aīt ad eū. Hec dicit dn̄s. Quia dimiſiſti virū dignum morte de manu tua: erit aīa tua p anima eius. ⁊ pplſ tuus p poplo eius. Reuerſus eſt igit̄ rex iſrael ī domū ſuā audire ptēnens: ⁊ furibundus venit in ſamariam. XXI

Post v̄ba aūt hec ipe illo vinea erat naboth iezrahelite q̄ erat in iezrahel iuxta palatium achab regis ſamarie. Locut⁹ ē ergo achab ad naboth dicens. Da mihi vineā tuam vt faciam mihi hortū olerū: q: vicina eſt ⁊ ppe domum meam. Daboq; tibi p ea vineā meliorem: aut ſi comodius tibi putas argenti p̄cium quantū digna eſt. Cui reſpondit naboth. Propicius ſit mihi dominus ne dem hereditatem patrum meorum tibi. Venit ergo achab in domum ſuam indignans et frendens ſup verbo quod locutus fuerat ad eum naboth iezrahelites dicens. non dabo tibi hereditatem patrum meorum. Et pijciens ſe in lectulū ſuum auertit faciem ſuā ad parietē ⁊ non comedit panē. Ingreſſa eſt autē ad eū iezabel vxor ſua: dixitq; ei. Quid eſt hoc: vnde aīa tua ptriſtata eſt: ⁊ quare nō comedis panē. Qui rn̄dit ei. Locutus ſum naboth iezrahelite: ⁊ dixi ei. Da mihi vineā tuam accepta pecunia. Aut ſi tibi placet dabo tibi vineam meliorem pro ea. Et ille ait. Nō dabo tibi vineā meā. Dixit ergo ad eū iezabel vxor ei⁹. Grādis auctoritatis es: ⁊ bn̄ regis regnū iſrael. Surge ⁊ comede panē. ⁊ eq̄aio eſto. ego dabo tibi vineam naboth iezrahelite. Scripſit itaq; literas ex noie achab. ⁊ ſignauit eas anulo eius. et miſit ad maiores natu et optiates qui erāt in ciuitate ei⁹ ⁊ habitabāt cū naboth. Litteraꝝ aūt hec erat ſnīa. Predicate ieiuniū ⁊ ſedere facite naboth iīt p̄mos ppl̄i: ⁊ ſubmittite duos viros filios belial ꝯ eū. ⁊ falſum teſtimoniū dicāt benedixit naboth deū ⁊ regem. ⁊ educite eū et lapidate. ſicq; moriat̄. Fecerūt ergo ciues eius maiores natu ⁊ optimates q̄ habitabant cū eo in vrbe. ſicut preceperat eis iezabel. ⁊ ſicut ſcriptū erat in lr̄is quas miſerat ad eos. Predicauerūt ieiuniū ⁊ ſedere fecerūt naboth inī p̄mos populi. et adductis duob⁹ viris filijs diaboli fecerūt eos ſedere ꝯ eū. At illi. ſ. vt viri diabolici dixerūt ꝯ eū teſtimoniū corā multitudine. Benedixit naboth deū et regē. Quāobrem eduxerūt eū extra ciuitatem. et lapidib⁹ interfecerunt. Miſerūtq; ad iezabel dicētes. Lapidat⁹ ē naboth et mortu⁹ eſt. Factūq; eſt aūt cū audiſſet iezabel lapidatū naboth et mortuū. locuta ē ad achab. Surge poſſide vineā naboth iezraheli te q̄ noluit tibi acqeſcere. et dare eā accepta pecunia. Nō enī viuit naboth ſed mortu⁹ ē. Quod cū audiſſet achab mortuum videlicet naboth. ſurrexit et deſcēdebat in vineā naboth iezrahelite vt poſſideret eā. Fact⁹ ē igit̄ ſermo dn̄i ad heliā theſbiten dicēs. Surge. deſcēde in occurſū achab regis iſrael q̄ ē ī ſamaria. Ecce ad vineā naboth deſcēdit vt poſſideat eā. Et loq̄ris ad eū dicens. Hec dicit dn̄s de⁹. Occidiſti inſup et poſſediſti. Et poſt hec addes. Hec dicit dn̄s. In loco hoc ī q̄ linxerūt canes ſanguinē naboth lābēt q̄ꝫ ſanguinē tuū. Et ait achab ad heliā. Nū inueniſti me inimice meus. Qui dixit. Inueni eo q̄ venūdat⁹ ſis vt faceres malum ī ꝯſpectu dn̄i. Hec dicit dn̄s. Ecce ego inducā ſup te malū. ⁊ demetiā poſteriora tua. et interficiā de achab mingētē ad parietē et clauſū et vltimū in iſrl̄. Et dabo domū tuā ſicut domum hieroboā filij nabath: et ſicut domū baaſa filij ahia: q: egiſti vt me ad iracūdiā pvocares. et peccare feciſti iſrl̄. Sꝫ et de iezabel locut⁹ ē dn̄s dicēs. Canes comedēt iezabel ī agro iezrahel. Si mortu⁹ fuerit achab in ciuitate. comedēt eū canes: ſi aūt mortu⁹ fuerit in agro. comedēt eū volucres celi. Igit̄ nō fuit alter tal' ſicut achab q̄ venundat⁹ eſt vt faceret malū in ꝯſpectu dn̄i. Concitauit enim eū iezabel vxor ſua. et abhominabilis fact⁹ eſt intantum vt ſequeret idola q̄ fecerāt amorrei quos conſūpſit dominus a facie filioꝝ iſrael. Itaq; cū audiſſet achab ſermōes iſtos. ſcidit veſtimenta ſua et operuit cilicio carnem ſuā. ieiunauitq; ⁊ dormiuit in ſacco. ⁊ ambulauit demiſſo capite. Et factus ē ſmo dn̄i ad

heliā theſbitē dicēs. Nōne vidiſti humiliatum achab corā me. Quia igiť humiliatꝰ eſt mei cā nō inducā malū in diebus eius. ſed in dieb꜄ fi/ lij ſui inferā malū domui eiꝰ. XXII

Tranſierūt igiť tres anni abſqꝫ bello i/ ter ſyriā ⁊ iſrael. In anno aūt tertio de ſcendit ioſaphat rex iuda ad regē iſrael Dixitqꝫ rex iſrael ad ſuos ſuos. Ignoratis ꝙ noſtra ſit ramoth galaad. ⁊ negligimus tollere eā ď manu regis ſyrie. Et ait ad ioſaphat. Ve nies ne mecū ad ꝑliandum in ramoth galaad. Dixitqꝫ ioſaphat ad regē iſrael. Sicut ego ſū. ita ⁊ tu. Populus meus ⁊ populus tuꝰ vnum ſūt. ⁊ eqtes mei eqtes tui. Dixitqꝫ ioſaphat ad regē iſrael. Quero oro te hodie ſmonem dñi. Cōgregauit ğ rex iſrael ꝓphas quadringētos circiť viros. ⁊ ait ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad bellādū. an qeſcere. Qui riderunt. Aſcēde. ⁊ dabit eaꝫ dñs in manu regis. Dixit aūt ioſaphat. Nō ē hí ꝓpha dñi qſpiā vt inter/ rogemꝰ ꝑ eū. Et ait rex iſrael ad ioſaphat. Re/ manſit vir vnꝰ ꝑ quē poſſumꝰ interrogare dñꝫ ſed ego odi eū: qꝛ nō ꝓphat mihi bonū ſed ma lū. micheas filiꝰ iemla. Cui ioſaphat ait. Ne lo quaris ita rex. Vocauit ğ rex iſrael eunuchum quēdā ⁊ dixit ei. Feſtina adducere micheā filiū iemla. Rex aūt iſrael ⁊ ioſaphat rex iuda ſede/ bant vnus qſqꝫ in ſolio ſuo veſtiti cultu regio i area iuxta oſtiū porte ſamarie. ⁊ vniuerſe ꝓphe ꝓphabant in conſpectu eoꝝ. Fecitqꝫ ſibi ſede chias filius chanaam cornua ferrea. ⁊ ait. Hec dicit dñs. His ventilabis ſyriā donec deleas eā Oēſqꝫ ꝓphe ſimiliť ꝓphabant dicētes. Aſcē de in ramoth galaad ⁊ vade ꝓſpe. ⁊ tradet do/ minus in manꝰ regis. Nūciꝰ vo q ierat vt vo caret micheā locutꝰ ē ad eū dicēs. Ecce ſermo/ nes ꝓphetaꝝ ore vno regi bona ꝑdicāt. Sit ğ ſermo tuus ſilis eoꝝ. ⁊ loqre bona. Cui miche as ait. Viuit dñs: qꝛ qđcunqꝫ dixerit mihi dñs hoc loquar. Venit itaqꝫ ad regem. ⁊ ait illi rex Michea. ire debemꝰ in ramoth galaad ad ꝑliā dū: an ceſſare. Cui ille reſpōdit. Aſcende ⁊ va de ꝓſpere. ⁊ tradet dñs in manu regis. Dixit aūt rex ad eū. Iteꝝ atqꝫ iteꝝ adiuro te vt non loquaris mihi niſi qđ verū ē in noīe dñi. Et il/ le ait. Vidi cūctū iſrael diſpſū in mōtibus quaſi oues nō hñtes paſtorē. Et ait dñs. Nō habent iſti dñm. reuertať vnuſqſqꝫ in domū ſuā in pa ce. Dixit ğ rex iſrael ad ioſaphat. Nūqd nō di xi tibi qꝛ nō ꝓpheiat mihi bonū ſed ſemꝑ malū Ille vero addēs ait. Propť hoc audi ſermonē dñi. Vidi dñm ſedentē ſuꝑ ſoliū ſuū. ⁊ omnem exercitū celi aſſiſtentem ei a dextris ⁊ a ſiniſtris. Et ait dñs. Quis decipiet achab regē iſrael vt aſcēdat ⁊ cadat in ramoth galaad. Et dixit vnꝰ verba huiuſcemodi. ⁊ alius aliť. Egreſſus ē aūt ſpūs. ⁊ ſtetit corā dño. ⁊ ait. Ego decipiā illum Cui locutus ē dñs. In quo. Et ille ait. Egre/ diar. ⁊ ero ſpūs mēdax in ore oīum ꝓphetaꝝ eius. Et dixit dñs. Decipies ⁊ ꝑualebis egre/ dere ⁊ fac ita. Nūc igiť ecce dedit dñs ſpm mē dacij in ore oīum ꝓphaꝝ tuoꝝ q hic ſunt. ⁊ do minus locutꝰ ē ꝯ te malū. Acceſſit aūt ſedechias filius chanaā. ⁊ ꝑcuſſit micheā in maxillā. ⁊ di xit. Me ne ğ dimiſit ſpūs domini ⁊ locutus eſt tibi. Et ait micheas. Viſurus es in die illa qñ ingredieris cubiculū intra cubiculū vt abſcōdā ris. Et ait rex iſrael. Tollite micheam ⁊ mane at apud āmon principem ciuitatis et apud ioas filiū amalech: ⁊ dicite eis. Hec dicit rex. Mit/ tite virum iſtum in carcerem. ⁊ ſuſtentate eum pane tribulationis ⁊ aqua anguſtie: donec re/ uertar in pace. Dixitqꝫ micheas. Si reuerſus fueris in pace nō ē locutus in me dñs. Et ait. Audite populi omnes. Aſcendit itaqꝫ rex iſra/ el ⁊ ioſaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixit itaqꝫ rex iſrael ad ioſaphat. Sume arma. ⁊ in/ gredere ꝑlium ⁊ induere veſtibus tuis. Por/ ro rex iſrael mutauit habitū ſuū. ⁊ ingreſſus eſt bellum. Rex aūt ſyrie preceperat ꝑncipibꝰ cur ruū trigintaduobus dicens. Non pugnabitis ꝯtra minorē ⁊ maiorē quēpiā niſi cōtra regem iſrael ſolū. Cū ergo vidiſſent ꝑncipes curruuꝫ ioſaphat ſuſpicati ſūt ꝙ ipſe eſſet rex iſrael. ⁊ ipe tu facto pugnabāt ꝯtra eū. Et exclamauit ioſa/ phat. Intellexerūtqꝫ ꝑncipes curruum qđ nō eēt rex iſrael. ⁊ ceſſauerūt ab eo. Vir aūt qdam tetendit arcū in incertū ſagittā dirigens. ⁊ caſu ꝑcuſſit regē iſrael inť pulmonē ⁊ ſtomachum. At ille dixit aurige ſuo. Verte manum tuaꝫ. ⁊ eijce me de exercitu: qꝛ grauiter vulneratus ſū Cōmiſſū ē ergo ꝑliū in die illa. Et rex iſrael ſta bat in curru ſuo ꝯtra ſyros. ⁊ mortuꝰ ē veſpere Fluebat aūt ſanguis plage in ſinū currus. ⁊ ꝓ/ co inſonuit in vniuerſo exercitu anteqꝫ ſol occū beret dicēs. Vnuſqſqꝫ reuertať in ciuitatē ⁊ in terrā ſuā. Mortuus ē aūt rex ⁊ platus eſt in ſa mariā. Sepelierūtqꝫ regē in ſamaria ⁊ lauerūt currū eius in piſcina ſamarie. ⁊ linxerūt canes ſanguinē eiꝰ. ⁊ habenas lauerūt iuxta verbum dñi qđ locutꝰ fuerat. Reliqua aūt ſmonū achab ⁊ vniuerſa q̄ fecit ⁊ domꝰ eburnea quā edifica/ uit cūctarūqꝫ vrbiū quas extruxit. nōne hec ſcri pta ſūt in libro ſermonū dieꝝ regū iſrael. Dor

miuit ꝗ achab cū pr̄ibus ſuis: ⁊ regnauit ocho/
ȥias filiꝰ eius ꝓ eo. Ioſaphat vero filiꝰ aſa regna
receꝑat ſuꝑ iudā āno q̄rto achab regis iſrl̄. Tri
gintaquinqꝫ ānoꝝ erat cū regnare cepiſſet: ⁊ vigi
tiquinqꝫ ānis regnauit in ierlm̄. Nomē m̄ris eiuſ
aȥuba filia ſalai. Et ambulauit i oī via aſa p̄ris
ſui: ⁊ nō declinauit ex ea. Feceitqꝫ quod rectū eſt
in conſpectu dn̄i: verūtamen excelſa non abſtu/
lit. Adhuc. n. populus ſacrificabat ⁊ adolebat
incenſum in excelſis. Pacēqꝫ habuit ioſaphat
cū rege iſrael. Reliq̄ aūt verboꝝ ioſaphat ⁊ opa
eius q̄ geſſit ⁊ p̄lia. nōne hec ſcripta ſūt in libro
verbonum dierū regū iuda. Sed ⁊ reliquias effe
minatoꝝ q̄ remāſerāt in dieb⁹ aſa p̄ris ei⁹ abſtu/
lit de ira. Nec erat tūc rex ꝯſtitut⁹ i edom. Rex
vero ioſaphat fecerat claſſes in mari que nauiga
rent in ophir ꝓpter aurū: ⁊ ire nō potuerūt: qa
ꝯfracte ſunt in aſiongaber. Tūc ait ochoȥias fi
lius achab ad ioſaphat. Vadant ſerui mei cum
ſeruis tuis in nauib⁹. Et noluit ioſaphat. Dor
miuitqꝫ ioſaphat cum p̄ribus ſuis: ⁊ ſepult⁹ eſt
cū eis in ciuitate dauid patris ſui. regnauitqꝫ io
rā filius eius ꝓ eo. Ochoȥias aūt filius achab
regnare cepat ſuꝑ iſrl̄ in ſamaria āno ſeptiode/
cimo ioſaphat regis iuda: regnauitqꝫ ſuꝑ iſrael
duob⁹ ānis. Et fecit malū i ꝯſpectu dn̄i. ⁊ ābu
lauit in via patris ſui ⁊ matris ſue ⁊ i via hiero
boā filij nabath q̄ peccare fecit iſrael. Seruiuit
q̄ꝫ baal ⁊ adorauit eū. ⁊ irritauit dominū deum
iſrael iuxta omnia que fecerat pater eius.

¶ Explicit primus liber Malachim. i. Regū
tertius. ¶ Incipit ſecundus liber Malachim
ideſt quartus regum. Capitulum. I

PRevaricatus eſt aūt moab in iſrael
poſtqꝫ mortuus ē achab. Cecideitqꝫ
ochoȥias ꝑ cancellos cenaculi ſui: q̄
habebat in ſamaria ⁊ egrotauit miſit
qꝫ nuncios dicens ad eos. Ite ꝯſulite beelȥe/
bub deum acceron: vtrū viuere queam de infir
mitate mea hac. Angelus aūt dn̄i locutus ē ad
heliam theſbiten dicens. Surge aſcēde i occur
ſū nuncioꝝ regis ſamarie: ⁊ dices ad eos. Nū
quid nō eſt deus in iſrael vt eatis ad cōſulēdū
beelȥebub deum accaron. Quāobrē hec dicit
dn̄s. De lectulo ſuꝑ quē aſcēdiſti nō deſcēdes.
ſed morte morieris. Et abijt helias: reuerſiqꝫ
ſūt nūcij ad ochoȥiā. Qui dixit eis. Quare re
uerſi eſtis. At illi rn̄derunt ei. Vir occurrit no
bis: ⁊ dixit ad nos. Ite reuertimini ad regem
qui miſit vos. ⁊ dicetis ei. Hec dicit dominus.
Nunqd q̄ nō erat deus in iſrael: mittis vt ꝯſu
lat̄ beelȥebub deus accaron. Idcirco de lectulo
ſuꝑ quē aſcēdiſti nō deſcēdes: ſed morte morie
ris. Qui dixit eis. Cuius figure ⁊ habitus eſt
vir qui occurrit vobis. ⁊ locutus ē verba hec.
At illi dixerūt. Vir piloſus ⁊ ȥona pellicea ac/
cinct⁹ renib⁹. Qui ait. Helias theſbites ē. Miſi
ſitqꝫ ad eū quinquagenariū principē. ⁊ quinquagin
ta q̄ erāt ſub eo. Qui aſcēdit ad eū: ſedentiqꝫ in
vertice mōtis ait. Homo dei: rex p̄cepit vt de/
ſcēdas. Reſpōdenſqꝫ helias. dixit quinquagena
rio. Si homo dei ſum. deſcendat ignis de celo
⁊ deuoret te ⁊ quinquaginta tuos. Deſcēdit er
go ignis de celo. ⁊ deuorauit eum. ⁊ quinqua/
ginta qui erant cum eo. Rurſūqꝫ miſit ad eum
p̄ncipē quinquagenariū alteꝝ. ⁊ quinquaginta
cū eo. Qui locutus eſt illi. Homo dei: hec di
cit rex. Feſtina. deſcende. Rn̄dens helias ait.
Si hō dei ego ſū: deſcendat ignis de celo ⁊ de/
uoret te ⁊ quinquaginta tuos. Deſcendit ꝗ ignis
de celo ⁊ deuorauit illū. ⁊ quinquaginta ei⁹. Ite
rū miſit p̄ncipem quinquagenariū tertiū. ⁊ qui
quaginta q̄ erant cū eo. Qui cū veniſſet curua
uit genua ꝯtra heliā. ⁊ p̄cat⁹ ē eū ⁊ ait. Homo
dei: noli deſpicere aīaꝫ meā. ⁊ aīas ſeruoꝝ tuoꝝ
qui mecū ſunt. Ecce deſcendit ignis de celo: et
deuorauit duos p̄ncipes quinquagenarios p̄/
mos. ⁊ quinquagenos q̄ cū eis erāt. Sed nunc
obſecro vt miſerearis aīe mee. Locutus ē autē
angelus dn̄i ad heliā dicēs. Deſcende cum eo
Ne timeas. Surrexit igit̄ ⁊ deſcendit cū eo ad
regē. ⁊ locut⁹ ē ei. Hec dicit dn̄s. Quia miſiſti
nūcios ad cōſulendū beelȥebub deum accaron
quaſi nō eēt deus in iſrael a quo poſſes interro
gare ſermonē. ideo de lectulo ſuꝑ quē aſcendiſti
nō deſcēdes: ſed morte morieris. Mortu⁹ ē ergo
iuxta ſermonē dn̄i quē locut⁹ ē helias ⁊ regnauit
iorā fr̄ eius ꝓ eo: anno ſecundo iorā filij ioſa
phat regis iude. Nō eni habebat filiū. Reliq̄
aūt verboꝝ ochoȥie q̄ operatus eſt. nōne hec ſcri
pta ſūt i libro ſermonū dieꝝ regū iſrael. II

FActū ē aūt cū leuare vellet dn̄s heliam
ꝑ turbinē in celū: ibant helias ⁊ heliſe
us de galgalis. Dixitqꝫ helias ad heli
ſeum. Sede hic: quia dn̄s miſit me vſqꝫ ad be
thel. Cui ait heliſeus. Viuit dn̄s. ⁊ viuit ani/
ma tua. q2 nō derelinquā te. Cūqꝫ deſcēdiſſent
bethel: egreſſi ſunt filij ꝓphetaꝝ qui erant in be
thel ad heliſeū. ⁊ dixerūt ei. Nunquid noſti: q2
hodie dn̄s tollet dn̄m tuum a te. Qui rn̄dit. Et
ego noui. Silete. Dixit autem helias ad heliſe
um. Sede hic. q2 dominus miſit me i hiericho
Et ille ait. Viuit domin⁹. ⁊ viuit aīa tua. quia
non derelinquam te. Cūqꝫ veniſſent hiericho

accesserunt filij ꝓphetaꝝ qui erant in hiericho
ad heliseū. ⁊ dixerunt ei. Nūquid noſti: q2 do-
minus hodie tollet dn̄m tuum a te. Et ait. Et
ego noui. Silete. Dixit autem ei helias. Sede
hic quia dominus miſit me vſqꝫ ad iordanem
Qui ait. Viuit dn̄s: ⁊ viuit aīa tua: q2 nō dere
linquā te. Ierunt igiť ambo pit. ⁊ qnquaginta
viri de filijs ꝓphetaꝝ ſecuti ſūt eos. Qui ⁊ ſte
terūt e cōtra lōge. Illi aūt ambo ſtabāt ſuꝑ ior-
danē. Tulitqꝫ helias palliū ſuū ⁊ inuoluit illō.
⁊ ꝑcuſſit aquas que diuiſe ſūt in vtrāqꝫ ꝑtem
⁊ trāſierūt ambo ꝑ ſiccū. Cūqꝫ tranſiſſent: heli
as dixit ad heliseū. Poſtula qd̄ vis. vt faciā ti-
bi antēq̄ꝫ tollar a te. Dixitqꝫ heliſeꝰ. Obſecro
vt fiat in me duplex ſpūs tuus. Qui rn̄dit. Rē
difficilē poſtulaſti. Attamen ſi videris me qn̄
tollar a te. erit qd̄ petiſti: ſi autem non videris
nō erit. Cūqꝫ ꝑgerent ⁊ incedētes ſmocinarē
tur: ecce currus igneus ⁊ equi ignei diuiſerunt
vtrūqꝫ. Et aſcendit helias ꝑ turbinem in celū.
Heliſeus autē videbat. ⁊ clamabat. Pat mi.
pr̄ mi. currus iſrael ⁊ auriga eius. Et nō vidit
eū amplius. Apprehēditqꝫ veſtimēta ſua ⁊ ſci
dit illa in duas ptes. Et leuauit palliū helie qd̄
ceciderat ei. Reuerſuſqꝫ ſtetit ſuꝑ ripam ior-da
nis ⁊ pallio helie qd̄ ceciderat ei ꝑcuſſit aquas.
⁊ nō ſunt diuiſe. Et dixit. Vbi ē deus helie etī
am mūc. Percuſſitqꝫ aquas ⁊ diuiſe ſunt huc
atqꝫ illuc: ⁊ tranſijt heliſeus. Videntes autē filij
ꝓphetaꝝ qui erant in hiericho decōtra dixerūt
Requieuit ſpūs helie ſuper heliſeū. Et venientes
in occurſū eius adorauerūt eū ꝓni in terrā. di
xerūtqꝫ illi. Ecce cū ſuis tuis ſunt quinquagin
ta viri fortes. q̄ pn̄t ire. ⁊ querere dn̄m tuū: ne
forte tulerit eū ſpūs dn̄i. ⁊ ꝓiecerit eū in vnum
montiū aut in vnā valliū. Qui ait. Nolite mit
tere. Coegerūtqꝫ eū: donec acqeſceret ⁊ diceret
Mittite. Et miſerūt qnquaginta viros. Qui
cū queſiſſent tribꝰ diebus nō inuenerūt. Et re-
uerſi ſunt ad eū. At ille habitabat in hiericho.
⁊ dixit eis. Nūqd nō dixi vobis: nolite mittere
Dixerūt q̄ꝫ viri ciuitatis ad heliseū. Ecce habi
tatio ciuitatis huius optima eſt ſicut tu ipſe dn̄e
ꝓſpicis: ſed aque peſſime ſunt: ⁊ terra ſterilis.
At ille ait. Afferte mihi vas nouū. ⁊ mittite in
illud ſal. Qd̄ cum attuliſſent: egreſſus ad fon-
tem aquaꝝ miſit in illud ſal. ⁊ ait. Hec dicit do
minus. Sanaui aquas has. ⁊ non erit vltra in
eis mors: neqꝫ ſterilitas. Sanate ſūt ḡ aq̄ vſqꝫ
in diē hanc: iuxta verbū heliſei qd̄ locutus eſt.
Aſcēdit aūt inde heliſeus in bethel. Cūqꝫ aſcē
deret ꝑ viā. pueri parui egreſſi ſunt de ciuitate
⁊ illudebāt ei dicentes. Aſcēde calue: aſcende
calue. Qui cū reſpexiſſet vidit eos. ⁊ maledixit
eis in noīe dn̄i. Egreſſiqꝫ ſūt duo vrſi: de ſaltu
⁊ lacerauerūt ex eis quadraginta duos pueros
Abijt autē inde in montē carmeli. ⁊ inde reuer
ſus ē in ſamariā. III
IOrā vo filiꝰ achab regnauit ſuꝑ iſrael
i ſamaria: āno decimooctauo ioſaphat
regis iude. Regnauitqꝫ duodecim an
nis. ⁊ fecit malū corā dn̄o: ſed nō ſicut pr̄ ſuꝰ et
mr̄. Tulit eni ſtatuas baal quas fecerat pr̄ eius
verūtn̄ in pctīs hieroboā filij nabath q̄ peccare
fecit iſrl̄ adheſit: nec receſſit ab eis. Porro me
ſa rex moab nutriebat pecora multa. ⁊ ſoluebat
regi iſrael cētū milia agnoꝝ ⁊ cētū milia arietū
cū velleribꝰ ſuis. Cūqꝫ mortuꝰ fuiſſet achab: ꝑ̄
uaricatus ē fedus qd̄ habebat cum rege iſrael.
Egreſſus ē igiť rex iorā in die illa de ſamaria.
⁊ recēſuit vniuerſū iſrl̄: miſitqꝫ ad ioſaphat re
gem iuda dicēs. Rex moab receſſit a me: veni
mecū ꝯ eū ad p̄liū. Qui rn̄dit. Aſcēdam. Qui
meꝰ ē tuus ē. ppl̄s meus ppl̄s tuꝰ. ⁊ eq̄ mei. eq̄
tui. Dixitqꝫ. Per quā viā aſcendemꝰ. At ille
reſpondit. Per deſertum idumee. Perrexe-
rūt igiť rex iſrael ⁊ rex iuda ⁊ rex edom. ⁊ circu
ierūt ꝑ viā ſeptē dieꝝ: nec erat aqua exercitui ⁊
iumentis que ſequebanť eos. Dixitqꝫ rex iſra
el. Heu heu heu. Cōgregauit nos dn̄s tres re
ges. vt traderet ī manu moab. Et ait ioſaphat
Eſt ne hic ꝓpħa domini: vt depꝓcemur dominū
ꝑ eū. Et rn̄dit vnꝰ de ſuis regis iſrl̄. Eſt hic he-
liſeus filius ſaphat q̄ fundebat aquā ſuꝑ manꝰ
helie. Et ait ioſaphat. Eſt apud eū ſmo domi-
ni. Deſcēditqꝫ ad eum rex iſrael ⁊ ioſaphat rex
iuda ⁊ rex edom. Dixit aūt heliſeus ad regem
iſrael. Quid mihi ⁊ tibi ē. Vade ad ꝓpħas pa
tris tui ⁊ matris tue. Et ait illi rex iſrael. Qua
re cōgregauit dominus tres reges hos vt tra-
deret eos in manus moab. Dixit ad eū heliſeꝰ
Viuit dominꝰ exercituū in cuiꝰ cōſpectu ſto: q̄
ſi nō vultū ioſaphat regis iude erubeſcere: non
attēdiſſem quidē te: nec reſpexiſſem. Nūc autē
adducite mihi pſalten. Cūqꝫ caneret pſaltes fā
cta ē ſuꝑ eū manꝰ domini: Et ait hec dicit domi
nꝰ. Facite alueum torrētis huiꝰ foſſas ⁊ foſſas
Hec eni dicit dn̄s. Nō videbitis vētum neqꝫ
pluuiā. ⁊ alueꝰ iſte replebiť aqs. ⁊ bibetis vos
⁊ familie vr̄e ⁊ iumēta vr̄a. Paruūqꝫ ē hoc in cō
ſpectu dn̄i: inſuꝑ tradet etiā moab ī manꝰ vr̄as
Et ꝑcutietis oēm ciuitatē munitā ⁊ oēm vrbē
electā ⁊ vniuerſum lignum fructiferꝝ ſuccidetis
cunctoſqꝫ fontes aquaꝝ obturabitis ⁊ omnem

agrũ egregiũ operictis lapidib⁹. Factũ eſt igit̃
mane qñ ſacrificiũ offerri ſolet: et ecce aque ve/
niebãt per viam edõ. ꝛ repleta eſt terra aquis.
Uniuerſi aũt moabite audiẽtes ꝙ deſcẽdiſſent
tres reges vt pugnarent aduerſus eos cõuoca
uerunt oẽs qui accincti erant baltheo deſuper
ꝛ ſteterũt in terminis. Primoq; mane ſurgẽ/
tes. ꝛ orto iam ſole ex aduerſo aquaꝝ: viderũt
moabite ẽcõtra aq̃s rubras q̃ſi ſanguinẽ: dixe/
rũtq;. Sanguis gladij ẽ. Pugnauerũt reges
ↄtra ſe ꝛ ceſi ſunt mutuo. Nũc perge ad predã
moab. Perrexerũtq; in caſtra iſrl̃. Porro cõ/
ſurgẽs iſrael pcuſſit moab: at illi fugerũt corã
eis. Uenerũt igit̃ q vicerãt ꝛ pcuſſerunt moab
ꝛ ciuitates deſtruxerũt: ꝛ oẽm agrum optimum
mittẽtes ſinguli lapides repleuerũt. ꝛ vniuer/
ſos fõtes aquaꝝ obturauerunt. et oĩa ligna fru
ctifera ſucciderunt: ita vt muri tm̃ fictiles rema
nerẽt. Et circundata ẽ ciuitas a fũdibularijs: ꝛ
magna ex pte pcuſſa. Qð cum vidiſſet rex mo
ab p̃ualuiſſe. ſ. hoſtes tulit ſecum ſeptingentos
viros educẽtes gladios vt irrumperẽt ad re/
gẽ edom. ꝛ nõ potuerunt. Arripienſq; filium
ſuũ p̃mogenitũ q regnaturus erat p eo: obtulit
holocauſtũ ſup murum. et facta eſt indignatio
magna in iſrael Statimq; receſſerũt ab eo et re
uerſi ſunt in terrã ſuam. IIII

Mulier autẽ q̃dã de vxorib⁹ pphetaruꝫ
clamabat ad heliſeuꝫ dicẽs: Seru⁹ tu⁹
vir meus mortu⁹ ẽ: ꝛ tu noſti qꝛ ſeru⁹ tu⁹
fuit timens deuꝫ. Et ecce creditor venit vt tol/
lat duos filios meos ad ſeruiẽdum ſibi. Cui di
xit heliſeus. Quid vis vt faciã tibi? Dic mihi
Quid habes in domo tua? At illa rñdit. Non
habeo ancilla tua quicq̃ in domo mea niſi parũ
olei quo vngar. Cui ait. Uade. pete mutuo ab
omnib⁹ vicinis tuis vaſa vacua nõ pauca. ꝛ in
gredere et claude oſtium tuum cum intrinſec⁹
fueris tu ꝛ filij tui. ꝛ mitte inde in omnia vaſa
hec. ꝛ cũ plena fuerint tolles. Iuit itaq; mulier
ꝛ clauſit oſtiuꝫ ſuper ſe ꝛ ſuper filios ſuos. Illi
offerebãt vaſa. ꝛ illa infundebat. Cumq; plena
fuiſſent vaſa: dixit ad filium ſuũ. Affer mihi ad
huc vas. Et ille reſpondit. Non habeo. Stetit
q; oleum. Uenit autem illa et indicauit homini
dei. Et ille. Uade inq̃t vende oleũ ꝛ redde cre
ditori tuo: tu aũt ꝛ filij tui viuite de reliquo. Fa
cta eſt aũt quedã dies: ꝛ trãſibat heliſeus per ſu
nã ciuitatẽ. Erat aũt ibi mulier magna: que te/
nuit eũ vt comederet panẽ. Cũq; frequẽter in
de trãſiret: diuertebat ad eã vt comederet panẽ
Que dixit ad viꝝ ſuum. Animaduerto ꝙ vir dei

ſanct⁹ ẽ iſte: q trãſibit p nos frequẽt. Faciam⁹
ergo cenaculũ puũ: ꝛ ponam⁹ ei in eo lectulũ et
mẽſam ꝛ ſellam ꝛ candelabrũ: vt cũ venerit ad
nos maneat ibi. Facta ẽ ergo dies q̃dã ꝛ veni
ens diuertit in cenaculũ: ꝛ requieuit ibi. Dixit
q; ad giezi puerũ ſuũ. Voca ſunamiten iſtam.
Qui cũ vocaſſet eam: ꝛ illa ſtetiſſet coram eo:
dixit ad pueꝝ ſuum. Loquere ad eam. Ecce ſe/
dule in oĩb⁹ miniſtraſti nobis: qd vis vt faciaꝫ
tibi? Nũquid habes negociuꝫ: ꝛ vis vt loquar
regi ſiue principi militie? Que reſpõdit In me
dio populi mei habito. Et ait: Quid ergo vult
vt faciam ei. Dixitq; giezi. Ne queras Filiuꝫ
enim nõ habet. ꝛ vir ei⁹ ſenex eſt. Precepit itaq;
vt vocaret eã. Que cuꝫ vocata fuiſſet ꝛ ſtetiſſet
ante oſtium dixit ad eã. In tpe iſto in hac eadẽ
hora ſi vita comes fuerit: hẽbis in vtero filiũ:
At illa. Noli queſo dñe mi vir dei: noli mentiri
ancille tue. Et ↄcepit mulier ꝛ pepit filiũ in tpe
ꝛ in hora eadẽ: q̃ dixerat heliſe⁹. Creuit aũt pu
er. ꝛ cũ eẽt q̃dã dies ꝛ egreſſus iſſet ad patrem
ſuũ ad meſſores: ait pri ſuo. Caput meũ doleo:
caput meũ doleo: At ille dixit pueri ſuo. Tolle
ꝛ duc eum ad matrẽ ſuam. Qui cum tuliſſet et
duxiſſet eũ ad matrẽ ſuam: poſuit eum illa ſup
genua ſua vſq; ad meridiẽ: ꝛ mortu⁹ eſt. Aſcẽ
dit aũt ꝛ collocauit eũ ſup lectũ hoĩs dei ꝛ clau/
ſit hoſtium. Et egreſſa vocauit virũ ſuum. Et
ait. Mitte mecũ obſecro vnũ de pueris ꝛ aſinã
vt excurrã vſq; ad hoĩem dei. ꝛ reuertar. Qui
ait illi: Quã ob cauſam vadis ad euꝫ? Hodie
nõ ſũt calẽde neq; ſabbatũ. Que reſpõdit. Ua
daꝫ. Strauitq; aſinã ꝛ precepit puero. Mina
ꝛ ppera ne mihi morã facias in eundo: et hoc
age qð precipio tibi. Profecta eſt igit̃: ꝛ venit
ad virũ dei in montẽ carmeli. Cũq; vidiſſet eã
vir dei de cõtra: ait ad giezi pueꝝ ſuum. Ecce
ſunamitis illa. Uade ergo in occurſũ ei⁹: ꝛ dic
ei. Recte ne agit̃ circa te ꝛ circa viꝝ tuuꝫ. ꝛ cir
ca filiũ tuũ? Que rñdit. Recte. Cumq; veniſſet
ad viꝝ dei in montẽ apprehẽdit pedes eius. et
acceſſit giezi vt amoueret eã. Et ait homo dei.
Dimitte illã. Aĩa. n. eius in amaritudine ẽ: ꝛ
dñs celauit a me. ꝛ nõ indicauit mihi. Que di/
xit illi. Nunqd petiui filiũ a domino meo? Nũ
quid non dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad
giezi. Accinge lũbos tuos. ꝛ tolle baculũ meuꝫ
in manu tua et vade. Si occurrerit tibi homo
nõ ſalutes eum. ꝛ ſi ſalutauerit te quiſpiã nõ re
ſpondeas illi Et pones baculũ meũ ſup faciem
pueri. Porro mater pueri ait. Uiuit domin⁹
ꝛ viuit aĩa tua: nõ dimittã te. Surrexit ergo et

ſecutꝰ eſt eam. Giezi aūt pceſſerat an̄ eos: ⁊ po
ſuerat baculū ſup faciem pueri. ⁊ non erat vox
neqꝫ ſenſus. Reuerſuſqꝫ ē in occurſū eiꝰ. ⁊ nū
ciauit ei dicēs: Nō ſurrexit puer. Ingreſſus ē
ergo heliſeus domū: ⁊ ecce puer mortuus iace
bat in lectulo eius. Ingreſſuſqꝫ clauſit oſtium
ſuper ſe ⁊ ſup puerum ⁊ orauit ad dominū. Et
aſcendit ⁊ incubuit ſup puerꝝ: poſuitqꝫ os ſuū
ſup os eius. ⁊ oculos ſuos ſuper oculos eius:
⁊ manꝰ ſuas ſup manꝰ eius. ⁊ incuruauit ſe ſup
eum. ⁊ calefacta ē caro pueri. At ille reuerſus
deambulabat in domo ſemel huc atqꝫ illuc: et
aſcēdit ⁊ incubuit ſup eū. Et oſcitauit puer ſe
pties: apuitqꝫ oculos. E ille vocauit giezi ⁊ di
xit ei. Voca ſunamitem hanc. Que vocata in
greſſa eſt ad eū. Qui ait. Tolle filium tuū. Ve
nit illa ⁊ corruit ad pedes eius ⁊ adorauit ſup
terrā. Tulitqꝫ filiū ſuū ⁊ egreſſa eſt: et heliſeꝰ
reuerſus eſt in galgala. Erat aūt fames i terra
⁊ filij pphetaꝝ habitabāt coram eo: dixitqꝫ vni
de pueris ſuis Pone ollā grādē. ⁊ coq̄ pulmē
tū filijs pphetaꝝ. Et egreſſus ē vnꝰ in agrū vt
colligeret herbas agreſtes. Inuenitqꝫ q̄ſi vitē
ſiluestrem: ⁊ colligit ex ea coloquintidas agri ⁊
impleuit palliū ſuum. ⁊ reuerſus cōcidit in ollā
pulmēti: Neſciebat. n. qd eſſet. Infuderūt er
go ſocijs vt comederent Cūqꝫ guſtaſſent de co
ctione: exclamauerunt dicentes. Mors in olla
vir dei. Et nō potuerūt comedere. At ille Af
ferte inqt farinā. Cūqꝫ tuliſſet miſit in ollam ⁊
ait: Infūde turbe vt comedāt. Et nō fuit am
plius qcq̄ꝫ amaritudinis in olla Vir aūt quidā
venit de balſaliſa deferēs viro dei panes pmi
tiarū: ⁊ viginti panes ordeaceos: ⁊ frumentū
nouū in pera ſua. At ille rūdit ⁊ dixit: Da pplo
vt comedat. Rūditqꝫ ei miniſter eiꝰ. Quantū
ē hoc vt apponā corā cētū viris Rurſū ille Da
ait populo vt comedat. Hec eni dicit dūs. Co
medēt. ⁊ ſuperit. Poſuit itaqꝫ coraꝫ eis. Qui
comederūt. ⁊ ſupfuit iuxta vbū dn̄i. V
Naaman pnceps milicie regis ſyrie erat
vir magnꝰ apud dominū ſuū. ⁊ hono
ratus. Per illū. n. dedit dominꝰ ſalutē
ſyrie. Erat aūt vir fortis ⁊ diues: ſed leproſus
Porro de ſyria egreſſi fuerant latrūculi. ⁊ ca
ptiuā duxerāt de t̄ra iſrael puellā paruulam: q̄
erat i obſequio vxoris naaman. Que ait ad do
minā ſuā. Vtinā fuiſſet dn̄s meꝰ ad prophetā q
eſt in ſamaria: pfecto curaſſet eum a lepra quā
habet. Ingreſſus ē itaqꝫ naaman ad dn̄m ſuū:
⁊ nūciauit ei dicēs. Sic ⁊ ſic locuta eſt puella de
terra iſrael. Dixitqꝫ ei rex ſyrie. Vade ⁊ mittā

litteras ad regem iſrael. Qui cū pfectus eēt et
tuliſſet ſecū decē talenta argēti et ſex milia aure
os. ⁊ decē mutatoria veſtimentoꝝ: detulit lr̄as
ad regē iſrael in hec vba. Cū acceperis epiſto
lā hāc: ſcito ꝙ miſerim ad te naaman ſuū meū
vt cures eū a lepra ſua. Cūqꝫ legiſſet rex iſrael
lr̄as: ſcidit veſtimēta ⁊ ait. Nūquid deus ego
ſum vt occidere poſſim ⁊ viuificare: q: iſte mi
ſit ad me vt curē hoīem a lepra ſua? Aiaduerti
te ⁊ videte: quot occaſiōes q̄rat aduerſum me.
Qd cū audiſſet heliſeus vir dei: ſcidiſſe videlꝫ
regē iſrael veſtimenta ſua: miſit ad eum dicēs:
Quare ſcidiſti veſtimenta tua: Veniat ad me
⁊ ſciat eē pphetā in iſrael. Venit ergo naamā
cū eqs ⁊ currribꝰ: ⁊ ſtetit ad oſtiū domꝰ heliſei
Miſitqꝫ ad eū heliſeus nūciū dicēs: Vade et la
uare ſepties in iordane. ⁊ recipiet ſanitatē caro
tua atqꝫ mūdaberis. Iratus naaman. recede
bat dicens: Putabā ꝙ egrederet̄ ad me ⁊ ſtās
inuocaret nomen domini ſui: et tangeret mau
ſua locum lepre. ⁊ curaret me. Nūquid nō me
liores ſunt abana et pharfar fluuij damaſci oi
bus aquis iſrael. vt lauer in eis et mūder? Cū
ergo vtiſſet ſe et abiret indignās: acceſſerūt ad
eū ſui ſui. et locuti ſūt ei. Pater: et ſi rem gran
dem dixiſſet tibi ppheta certe facere debueras:
Quanto magis q: nunc dixit tibi lauare et mū
daberis? Deſcendit et lauit ſepties in iordane
iuxta ſmonē viri dei. et reſtituta eſt caro eius
ſicut caro pueri paruuli. mūdatus eſt. Reuer
ſuſqꝫ ad virum dei cum vniuerſo comitatu ſuo
venit et ſtetit coram eo et ait. Vere ſcio ꝙ non
ſit alius deus in vniuerſa terra: niſi tm̄ in iſrael
Obſecro itaqꝫ vt accipias benedictionē a ſer
uo tuo. At ille rūdit. Viuit dn̄s ante quem ſto
q: nō accipiam. Cūqꝫ vim faceret: penitꝰ nō ac
quieuit. Dixitqꝫ naaman. Vt vis. Sed obſecro
cōcede mihi ſuo tuo: vt tollā onꝰ duorum bur
donū de terra. Nō eni faciet vltra ſeruꝰ tuꝰ ho
locauſtū aut victimā dijs alienis: niſi domino.
Hoc āt ſolū ē de quo depceris dn̄m p ſuo tuo
qū ingrediet̄ dn̄s meus tēplū remmon vt ado
ret. ⁊ illo innitēte ſup manum meam. ſi adoraue
ro in tēplo remmon: adorante eo in eodē loco
vt ignoſcat mihi dn̄s ſuo tuo p hac re. Qui di
xit ei. Vade in pace. Abijt ergo ab eo: electo tē
pore. Dixit giezi puer viri dei. Pepercit dn̄s
meus naaman ſyro iſti: vt nō acciperet ab eo
q̄ attulit. Viuit dn̄s q: currā poſt eū. ⁊ accipiā
ab eo aliquid. Et ſecutus eſt giezi poſt tergum
naaman. Quē cū vidiſſet ille currentem ad ſe
deſilijt de curru in occurſū eiꝰ: ⁊ ait. Recte ne

ſūt omina: Et ille ait. Recte. Dñs meus miſit
me ad te dicēs. Modo venerūt ad me duo ado
leſcentes de monte effraim. ex filijs pphetarū
Da eis talentū argenti et veſtes mutatorias du
plices. Dixitqꝫ naaman. Meliꝰ eſt vt accipias
duo talenta. Et coegit eū: ligauitqꝫ duo talēta
argenti in duobus ſaccis et duplicia veſtimēta
et impoſuit duobus pueris ſuis: qui et portaue
rant coram eo. Cūqꝫ veniſſet iam veſperi tulit
de manu eorū. et repoſuit in domo: dimiſitqꝫ
viros et abierūt: ipſe aūt ingreſſus ſtetit coram
dño ſuo. Et dixit heliſeus. Unde venis giezi:
Qui rñdit: Nō iuit ſeruus tuus quoqꝫ. At ille
ait. Nōne cor meū in pñti erat qñ reuerſus ē
homo de curru ſuo in occurſum tui? Nunc igitur
accepiſti argentū: et accepiſti veſtes: vt emas
oliueta et vineas et oues et boues et ſeruos et an
cillas. Sed et lepra naaman adherebit tibi et ſe
mini tuo vſqꝫ in ſempiternū. Et egreſſus ē qſi
nix ab eo leproſus. VI

Dixerūt autē filij pphetarū ad heliſeum
Ecce locus in q̄ habitamꝰ coram te an
guſtus ē nobis. Eamus vſqꝫ ad iorda
nē et tollant ſinguli de ſilua materias ſingulas
vt edificemꝰ nobis ibi locū ad habitandū. Qui
dixit. Ite. Et ait vnꝰ ex illis. Ueni ḡ ⁊ tu cum
ſeruis tuis. Reſpōdit: Ego veniā. Et abijt cū
eis. Cūqꝫ veniſſent ad iordanē: cedebāt ligna
Accidit autem vt cū vnus materiā ſuccidiſſet
caderet ferrū ſecuris in aquā. Exclamauitqꝫ il
le ⁊ ait: heu heu heu domine mi. ⁊ hoc ipſū mu
tuo acceperā. Dixit aūt homo dei: Ubi cecidit
At ille monſtrauit ei locū: Precidit ḡ lignum
⁊ miſit illuc. Natauitqꝫ ferrum. Et ait. Tolle.
Qui extendit manū ⁊ tulit illud. Rex autē ſy
rie pugnabat ꝯtra iſrael: cōſiliūqꝫ inijt cū ſeruis
ſuis dicēs: In loco illo ⁊ illo ponamꝰ inſidias
Miſit itaqꝫ vir dei ad regē iſrael dicēs: Caue
ne trāſeas in locū illū: q: ibi ſyri in inſidijs ſūt.
Miſit itaqꝫ rex iſrael ad locum quē dixerat ei.
vir dei ⁊ preoccupauit eū. ⁊ obſeruauit ſe ibi non
ſemel neqꝫ bis Cōturbatūqꝫ eſt cor regis ſyrie
p hac re. ⁊ cōuocatis ſeruis ſuis ait. Quare nō
indicatis mihi quis pditor mei ſit apud regem
iſrael? Dixitqꝫ vnus ſeruorū eius. Nequaꝙ do
mine mi rex: ſꝫ heliſeꝰ ppheta q ē in iſrl' indicat
regi iſrl' oīa ūba q̄cūqꝫ locutꝰ fueris in cōclaui
ui tuo. Dixitqꝫ eis. Ite ⁊ videte vbi ſit: vt mit
tā ⁊ capiā eū. Annunciauerūt ei dicētes. Ecce
in dothain. Miſit ergo illuc equos ⁊ currus et
robur exercitus. Qui cum veniſſent nocte: cir
cūdederunt ciuitatē. Conſurgens aūt diluculo

miniſter viri dei egreſſus eſt: viditqꝫ exercitū
in circuitu ciuitatis ⁊ equos ⁊ currꝰ. Nuncia
uitqꝫ ei dicēs. Heu heu heu dñe mi quid facie
mus: At ille rñdit: Noli timere. Plures eni
nobiſcū ſunt qꝫ cum illis. Cūqꝫ oraſſet heliſeꝰ
ait. Dñe aperi oculos pueri huiꝰ vt videat. Et
aperuit dominꝰ oculos pueri ⁊ vidit: quia ecce
mons plenꝰ equorū ⁊ curruū igneorū in circui
tu heliſei Hoſtes ūo deſcēderūt ad eū. Por
ro heliſeus orauit ad dñm dicēs. Percutite ob
ſecro gentē hāc cecitate. Percuſſitqꝫ eos dñs:
ne viderēt: iuxta verbū heliſei. Dixit āt ad eos
heliſeus. Nō ē hec via: neqꝫ iſta ē ciuitas. Se
quimini me: ⁊ oſtēdā vobis virū quē queritis.
Duxit ergo eos in ſamariā. Cūqꝫ ingreſſi fuiſ
ſent in ſamariā. dixit heliſeus. Dñe aperi ocu
los iſtorū vt videāt Aperuitqꝫ dñs oculos eorū
⁊ viderunt ſe eſſe in medio ſamarie. Dixit rex
iſrael ad heliſeū: cū vidiſſet eos. Nūquid percu
tiā eos pater mi? Et ille ait. Nō percuties. Neqꝫ
eni cepiſti eos gladio ⁊ arcu tuo: vt percutias
Sꝫ pone panē ⁊ aquā corā eis: vt comedant ⁊
bibāt: ⁊ vadāt ad dñm ſuū. Appoſitaqꝫ eſt eis
ciborū magna preparatio. Et comederunt ⁊ bi
berūt: et dimiſit eos: abierūtqꝫ ad dominū ſuū.
Et vltra nō venerunt latrones ſyrie in terram
iſrl'. Factū ē aūt poſt hec cōgregauit benedab
rex ſyrie vniuerſū exercitū ſuū: ⁊ aſcēdit obſide
bat ſamariā. Factaqꝫ eſt fames magna in ſama
ria ⁊ tādiu obſeſſa eſt donec venūdaretur caput
aſini octoginta argēteis. ⁊ quarta ps cabi ſter
coris columbarū quinqꝫ argenteis. Cūqꝫ rex
iſrael trāſiret p murū mulier quedā exclamauit
ad eum dicens. Salua me dñe mi rex. Qui ait
Non te ſaluet dñs. Unde te poſſum ſaluare?
De area vel de torculari. Dixitqꝫ ad eam rex
Quid tibi vis? Que reſpōdit. Mulier iſta di
xit mihi: Da filiū tuum vt comedamꝰ eū hodie
⁊ filiū meum comedemꝰ cras. Coximus ergo
filium meū. ⁊ comedimꝰ: dixiqꝫ ei altera die.
Da filiū tuū vt comedamꝰ eum. Que abſcon
dit filiū ſuū. Quod cū audiſſet rex ſcidit veſtimen
ta ſua ⁊ tranſibat per murū. Viditqꝫ omnis po
pulus ciliciū quo veſtitꝰ erat rex ad carnē intrin
ſecꝰ. Et ait rex. Hec mihi faciat deꝰ. ⁊ hec ad
dat. ſi ſteterit caput heliſei filij ſaphat ſup ipſum
hodie. Heliſeus aūt ſedebat in domo ſua: ⁊ ſe
nes ſedebāt cū eo: Premiſit itaqꝫ virū. ⁊ anteqꝫ
veniret nūcius: ille dixit ad ſenes: Nūqd ſcitis
q miſerit filiꝰ homicide huc vt pcidatur caput
meū? Videte ergo cū venerit nūcius: claudite
oſtium. ⁊ nō ſinatis eū introire. Ecce enim ſo

nitus pedũ dñi eiꝰ poſt eum eſt. Adhuc illo lo
quente eiꝰ apparuit nũcius qui veniebat ad eũ
Et ait. Ecce tantũ malũ a dño ẽ. Quid ãplius
expectabo a domino?

VII

Dixit aũt Heliſeus. Audite vbũ dñi.
Hec dicit dñs. In tpe hoc cras mo-
dius ſimile vno ſtatere erit. ⁊ duo mo-
dij ordei ſtatere vno in porta ſamarie. Rñdẽs
vnꝰ de ducibꝰ ſup cuiꝰ manũ rex incũbebat hoĩ
dei ait. Si dñs fecerit etiã cataractas i celo nũ-
qd poterit ẽẽ qd loq̃ris? Qui ait. Videbis ocu
lis tuis ⁊ inde nõ comedes. Quattuor ergo vi
ri erãt leproſi iuxta introitũ porte: q dixerũt ad
inuicẽ. Quid hic eẽ volumꝰ donec moriamur
Siue ingredi voluerimꝰ ciuitatẽ fame morie-
mur: ſiue manſerimꝰ hic moriẽdũ nobis ẽ. Ve
nite ergo ⁊ trãſfugiamꝰ ad caſtra ſyrie. Si pep
cerint nobis viuemꝰ: ſi aũt occidere voluerint
nihilominꝰ moriemur. Surrexerũt ergo veſpi
vt venirent ad caſtra ſyrie. Cũq3 veniſſent ad
principiũ caſtroꝝ ſyrie: nullũ ibidẽ repperũt
Siquidẽ dñs ſonitũ audire fecerat in caſtris ſy-
rie curruũ ⁊ equoꝝ. ⁊ exercitꝰ plurimi. Dixe-
rũtq3 ad inuicẽ. Ecce mercede ꝯduxit aduerſũ
nos rex iſrl̃ reges etheoꝝ ⁊ egyptioꝝ. ⁊ vene
rũt ſup nos. Surrexerũt ergo ⁊ fugerũt i tene
bris. ⁊ dereliquerũt tẽtoria ſua ⁊ equos et aſi-
nos in caſtris: fugerũtq3: aĩas tm̃ ſuas ſaluare
cupiẽtes. Igit̃ cũ veniſſent leproſi illi ad prin
cipiũ caſtroꝝ ingreſſi ſũt vnũ tabernaculũ. ⁊ co
mederunt ⁊ biberunt. Tuleruntq3 inde argẽ
tũ ⁊ auꝝ ⁊ veſtes. ⁊ abierunt ⁊ abſcõderũt. Et
rurſũ reuerſi ſũt ad aliud tabernaculu3. ⁊ inde
ſil̃r auferẽtes abſcõderũt. Dixerũtq3 ad inuicẽ
Nõ recte facimꝰ. Hec.n.dies boni nuncij eſt
Si tacuerimꝰ ⁊ noluerimꝰ nunciare vſq3 ma-
ne: ſceleris arguemur. Venite eamus ⁊ nun-
ciemus in aula regis. Cũq3 veniſſent ad por-
tam ciuitatis: narrauerũt eis dicẽtes: Iuimus
ad caſtra ſyrie ⁊ nullus ibidẽ reppimꝰ hoĩem
niſi equos et aſinos alligatos. ⁊ fixa tentoria.
Ierunt ẽ portarij. ⁊ nũciauert̃ in palatio regis
intrinſecus. Qui ſurrexit nocte ⁊ ait ad ſeruos
ſuos. Dico vobis qd fecerit nobis ſyri. Sciũt
q: fame laboramꝰ. et iccirco egreſſi ſunt de ca-
ſtris. et latitãt in agris dicentes. Cum egreſſi
fuerint de ciuitate capiemꝰ eos viuos. et tunc
ciuitatẽ ingredi poterimꝰ. Rñdit autẽ vnꝰ ſer
uoꝝ eiꝰ. Tollamꝰ q̃nq3 equos q remãſerunt in
vrbe: q: ipſi tm̃ ſunt in vniuerſa multitudine
iſrl̃: alij eñi cõſumpti ſunt et mittẽtes explorare
poterimꝰ. Adduxerunt ẽ duos equos: miſitq3
rex in caſtra ſyroꝝ dicens. Ite ⁊ videte. Qui
abierunt poſt eos vſq3 ad iordanem. Ecce au-
tem omnis via plena erat veſtibus ⁊ vaſis que
proiecerant ſyri cum turbarentur. Reuerſiq3
nuncij indicauerunt regi. Et egreſſus populꝰ
diripuit caſtra ſyrie: factuſq3 eſt modius ſimi-
le ſtatere vno. ⁊ duo modij ordei ſtatere vno.
iuxta verbum domini. Porro rex ducem illu3
in cuius manu incubuerat conſtituit ad portã:
quem cõculcauit turba in introitu porte ⁊ mor
tuus eſt: iuxta qd locutus fuerat vir dei quãdo
deſcenderat rex ad eum. Factũq3 eſt iuxta ſer-
monem viri dei. quem dixerat regi quando ait.
duo modij ordei ſtatere vno erũt. ⁊ modius ſi
mile ſtatere vno hoc eodẽ tpe cras in porta ſa-
marie. qñ reſpõderat dux ille viro dei ⁊ dixerat
etiã ſi dominꝰ fecerit cataractas in celo nũquid
poterit fieri qd loq̃ris: ⁊ dixit ei. videbis oculis
tuis ⁊ inde nõ comedes. Euenit ẽ ei ſicut p̃di-
ctum erat. ⁊ conculcauit eũ populus in porta et
mortuus ẽ.

VIII

Heliſeus autem locutus eſt ad mulierẽ
cuius viuere fecerat filiũ. dicens. Sur
ge. vade tu ⁊ domus tua: ⁊ peregrina
re vbicũq3 repereris. Vocauit enim dominus
famẽ. ⁊ veniet ſuper terram ſeptẽ annis. Que
ſurrexit ⁊ fecit iuxta verbũ hominis dei. ⁊ va-
dens cũ domo ſua: peregrinata eſt in terra phi
liſtijm. diebus multis. Cũq3 finiti eſſent anni
ſeptem: reuerſa eſt mulier de terra philiſtijm.
Et ingreſſa eſt vt interpellaret regem ꝓ domo
ſua. ⁊ ꝓ agris ſuis. Rex autem loquebat̃ cum
giezi puero viri dei dicẽs. Narra mihi omnia
magnalia que fecit heliſeus. Cũq3 ille narraret
regi quõ mortuum ſuſcitaſſet. apparuit mulier
cuius viuificauerat filiũ clamans ad regem ꝓ
domo ſua ⁊ ꝓ agris ſuis. Dixitq3 giezi. Dñe
mi rex hec eſt mulier. ⁊ hic eſt filius eius quem
ſuſcitauit heliſeus. Et interrogauit rex mulie-
rẽ. Que narrauit ei vera eẽ. Deditq3 ei rex eu
nuchũ vnũ dicẽs. Reſtitue ei oĩa que ſua ſũt. ⁊
vniuerſos redditꝰ agroꝝ a die q̃ reliq̃t terrã vſ
q3 ad p̃ns. Venit q3 heliſeus damaſcũ. ⁊ bena
dab rex ſyrie egrotabat. Nũciauerũtq3 ei dicẽ-
tes. Venit vir dei huc. Et ait rex ad azahel.
Tolle tecũ munera ⁊ vade in occurſu3 viri dei
et cõſule dñm p eum dicẽs. Si euadere potero
de infirmitate mea hac. Iuit igit̃ azahel in oc-
curſum eius habẽs ſecum munera et oĩa bona
damaſci onera q̃draginta cameloꝝ. Cumq3 ſte
tiſſet coram eo ait. Filius tuus benadab rex ſy-
rie miſit me ad te dicens: Si ſanari potero de

infirmitate mea hac. Dixitq̄ʒ ei heliſeus. Vade
dic ei. Sanaberis. Porro oñdit mihi dominꝰ
q̄ morte morieṫ. Stetitq̄ʒ cū eo. ⁊ conturbatus
eſt vſq̄ʒ ad ſuffuſionē vultus. Fleuitq̄ʒ vir dei.
Cui azahel ait. Quare dn̄s meꝰ flet. At ille di/
xit. Quia ſcio q̄ facturus ſis filijs iſrl̄ mala. Ci/
uitates eorum munitas igne ſuccēdes: ⁊ iuue/
nes eoꝝ interficies gladio: ⁊ paruulos eoꝝ eli/
des: ⁊ p̄gnātes diuides. Dixitq̄ʒ azahel. Quid
enim ſum ſeruus tuus canis: vt faciam rē iſtam
magnam. Et ait heliſeus: Oſtēdit mihi dn̄s te
regem ſyrie fore. Qui cum receſſiſſet ab heliſeo
venit ad dn̄m ſuum. Qui ait ei. Quid tibi dixit
heliſeus. At ille reſpondit. Dixit mihi: recipi/
es ſanitatē. Cūq̄ʒ veniſſet dies altera: tulit ſtra/
gulum ⁊ infudit aquam: ⁊ expandit ſuper facieʒ
eius. Quo mortuo regnauit azahel pro eo. An
no quinto ioraʒ filij achab regis iſrael regnauit
ioram filius ioſaphat rex iuda. Triginta duorū
annorum erat cum regnare cepiſſet: ⁊ octo ānis
regnauit in hieruſalē. Ambulauitq̄ʒ in vijs re/
gū iſrael: ſicut ambulauerat domus achab. Fi/
lia enim achab erat vxor eius. Et fecit quod ma
lum eſt in conſpectu dn̄i. Noluit aūt dominꝰ di
ſp̄dere iudā ꝓpter dauid ſeruū ſuū. ſicut ꝓmiſe
rat ei vt daret illi lucernam: ⁊ filijs eiꝰ cūctis die
bus. In diebus eiꝰ receſſit edom ne eſſet ſub iu
da: ⁊ conſtituit ſibi regem. Venitq̄ʒ ioram ſeira
⁊ oīs exercitus cū eo. Et ſurrexit nocte: ꝑcuſſit/
q̄ʒ idumeos q̄ eum circundederant ⁊ principes
curruū. Populus aūt fugit in tabernacula ſua
Receſſit ergo edom ne eſſet ſub iuda vſq̄ʒ ad di
em hāc. Tunc receſſit ⁊ lobna in tp̄e illo. Reliq̄
aūt ſermonū ioram ⁊ vniuerſa que fecit: nōne h̄
ſcripta ſūt in libro verboꝝ dierū regū iuda. Et
dormiuit ioram cū p̄ribus ſuis: ſepultuſq̄ʒ ē cuʒ
eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ochozias filius
eius pro eo. Anno duodecimo ioraʒ filij achab
regis iſrael: regnauit ochoçias filius ioram re/
gis iude. Viginti duorum annoꝝ erat ochoçi/
as cū regnare cepiſſet: ⁊ vno anno regnauit in
hieruſalē. Nomen matris eiꝰ athalia filia amri
regis iſrael: ⁊ ambulauit in vijs domus achab
⁊ fecit q̄ malū ē corā dn̄o ſicut domꝰ achab. Ge
ner eni domus achab fuit. Abijt q̄ʒ cū ioram fi
lio achab ad p̄liandum ꝯ açahel regē ſyrie i ra/
moth galaad: ⁊ vulnerauerūt ſyri ioram. Qui
reuerſus eſt vt curareṫ in ieʒrahel: quia vulne/
rauerunt eum ſyri in ramoth p̄eliantēʒ contra
azahel regem ſyrie. Porro ochozias filiꝰ ioraʒ
rex iuda deſcendit inuiſere ioram filium achab i
ieʒrahel quia egrotabat ibi. IX

Heliſeus aūt ꝓphetes vocauit vnum d̄
filijs ꝓphetaꝝ. ⁊ ait illi. Accinge lum
bos tuos: ⁊ tolle lenticulā olei hanc in
manu tua. ⁊ vade in ramoth galaad. Cūq̄ʒ ve
neris illuc: videbis iehu filiū ioſaphat filij nāſi
Et ingreſſus ſuſcitabis eum de medio fratruʒ
ſuoꝝ ⁊ introduces in interius cubiculū tenenſ
q̄ʒ lenticulaʒ olei fundes ſuper caput eius: ⁊ di
ces. Hec dicit dn̄s. Vnxi te regem ſuper iſra/
el. Aperieſq̄ʒ oſtium ⁊ fugies. ⁊ nō ibi ſuſiſtes
Abijt ergo adoleſcens puer ꝓphete in ramoth
galaad: ⁊ ingreſſus eſt illuc. Ecce aūt p̄ncipes
exercitus ſedebāt. Et ait. Verbum mihi ad te
o p̄nceps. Dixitq̄ʒ iehu. Ad quē ex oibꝰ nobis
At ille dixit. Ad te o p̄nceps Et ſurrexit: ⁊ in/
greſſus ē cubiculum. At ille fūdit oleum ſuper
caput eius. Et ait. Hec dicit dominꝰ deꝰ iſrael
Vnxi te regē ſup populū dn̄i iſrael: ⁊ ꝑcuties
domū achab dn̄i tui. Et vleiſcar ſanguinē ſuo
rū meoꝝ ꝓphetaꝝ. ⁊ ſanguinē oium ſuoꝝ dn̄i
de manu ieçabel. ꝑdāq̄ʒ oēm domū achab. Et i
terficiā de domo achab mingentē ad parietem
⁊ clauſum ⁊ nouiſſimum in iſrael. Et dabo do
mū achab ſicut domū hieroboam filij nabath.
⁊ ſicut domū baaſa filij achia. Ieçabel q̄ʒ come
dent canes in agro ieçrahel: nec erit q̄ ſepeliat
eā. Aperuitq̄ʒ oſtiū ⁊ fugit. Iehu aūt igreſſus
ē ad ſeruos dn̄i ſui. Qui dixerunt ei. Recte ne
ſunt oia. Quid venit inſanus iſte ad te. Qui ait
eis. Noſtis hoiem. ⁊ q̄d locutus ſit. At illi rū/
derunt. Falſū ē: ſed magis narra nobis. Qui
ait eis. Hec ⁊ hec locutꝰ ē mihi. Et ait. Hec di
cit dn̄s. Vnxi te regē ſup iſrael. Feſtinauerūt
itaq̄ʒ ⁊ vnuſquiſq̄ʒ tollens palliū ſuū poſuerūt
ſub pedibꝰ eiꝰ in ſimilitudinē tribunalis. ⁊ ceci
nerūt tuba atq̄ʒ dixerūt. Regnabit iehu. Cōiu
rauit ergo iehu filius ioſaphat filij namſi cōtra
iorā. Porro ioram obſederat ramoth galaad.
ipſe ⁊ oīs iſrael ꝯ açahel regē ſyrie. ⁊ reuerſus
fuerat vt curareṫ in ieʒrahel ꝓpē vulnera: q̄ ꝑ
cuſſerāt eū ſyri p̄liantē ꝯtra azahel regē ſyrie.
Dixitq̄ʒ iehu. Si placet vobis. nemo egredia
tur ꝓfugus de ciuitate ne vadat ⁊ nunciet in ie
ʒrahel. Et aſcēdit. ⁊ ꝓfectꝰ ē in ieʒrahel. Ioraʒ
eni egrotabat ibi. ⁊ ochozias rex iuda deſcēde/
rat ad viſitādū iorā. Igiṫ ſpeculator q̄ ſtabat ſu
per turri ieçrahel: vidit globū iehu venientis.
Et ait. Video ego globū. Dixitq̄ʒ iorā. Tolle
currum: ⁊ mitte in occurſū eoꝝ. ⁊ dicat vadēs
Recte ne ſūt oia. Abijt ꝗ̄ q̄ aſcenderat currum
in occurſuʒ eiꝰ. Et ait. Hec dicit rex. Pacata
ſūt oia. Dixitq̄ʒ iehu. Quid tibi ⁊ paci. Tranſi

ꝛ ſequere me. Nunciauit quoqꝫ ſpeculator dicēs
Venit nūcius ad eos. et nō reuertitur. Miſit etiā
currū equorum ſecundū: venitqꝫ ad eos. ꝛ ait.
Hec dicit rex. Nunquid pax eſt? Et ait iehu.
Quid tibi ꝛ paci? Tranſi et ſequere me. Nun
ciauit autem ſpeculator dicens: Venit vſqꝫ ad
eos. et nō reuertitur. Eſt autē inceſſus quaſi inceſ
ſus iehu filij namſi. Preceps. n. graditur. Et ait
ioram: Iungite currū. Iunxeruntqꝫ currū eius.
Et egreſſus eſt ioram rex iſrael et ochozias rex iu
da: ſinguli in curribus ſuis. Egreſſiqꝫ ſunt in
occurſū iehu. et inuenerūt eum in agro naboth
iezrahelite. Cūqꝫ vidiſſet iorā iehu. dixit. Pax
ē iehu? At ille rūdit. Que pax? Adhuc fornica
tiones iezabel mr̄is tue. ꝛ veneficia eius multa
vigēt. Conuertit autē iorā manū ſuā: ꝛ fugiēs ait
ad ochoziam. Inſidie ochozia. Porro iehu te
tēdit arcū manu. ꝛ percuſſit iorā inter ſcapulas
ꝛ egreſſa eſt ſagitta per cor eius ſtatimqꝫ corruit
in curru ſuo. Dixitqꝫ iehu ad badacher ducem
Tolle proijce eum in agro naboth iezrahelite.
Memini. n. qn̄ ego ꝛ tu ſedētes in curru ſeque
bamur achab patrē huius: q̄ dominus onus hoc
leuauerit ſup eū dicens. Si nō ꝑ ſanguine na
both. ꝛ ꝑ ſanguine filiorū eius quē vidi heri. ait
dn̄s: reddā tibi in agro iſto dicit dn̄s. Nūc er
go tolle ꝛ ꝓijce eū in agro iuxta verbū domini
Ochozias aūt rex iuda vidēs hoc: fugit ꝑ viā
domus horti: pſecutuſqꝫ ē eū iehu. ꝛ ait. Etiam
hūc percutite in curru ſuo. Et pcuſſerūt eū in aſcē
ſu gaber q̄ eſt iuxta ieblaā. Qui fugit in maged
do ꝛ mortuus ē ibi. Et impoſuerūt eū ſerui eius ſup
currū ſuū ꝛ tulerūt in ieruſalē: ſepelieruntqꝫ in ſe
pulchro cū patribus ſuis in ciuitate dauid. An
no vndecimo ioram filij achab regis iſrahel re
gnauit ochozias ſup iudā venitqꝫ iehu in iezra
hel. Porro iezabel introitu eius audito depin
xit oculos ſuos ſtibio. ꝛ ornauit caput ſuū. ꝛ re
ſpexit ꝑ feneſtrā: ingredientē iehu ꝑ portā et ait.
Nūqd pax poteſt eē zamri: q interfecit dn̄m ſuū
Leuauitqꝫ iehu faciē ſuā ad feneſtram. et ait:
Que eſt iſta. Et inclinauerunt ſe ad eum duo
vel tres eunuchi ꝛ dixerūt. Hec eſt illa iezabel
At ille dixit eis. Precipitate eam deorſum. Et
ꝓcipitauerūt eā. Aſperſuſqꝫ ē ſanguine paries
ꝛ equorū vngule conculcauerūt eā. Cūqꝫ intro
greſſus eēt vt comederet biberetqꝫ ait: Ite et
videte maledictā illā ꝛ ſepelite eā: q2 filia regis
eſt. Cūqꝫ iſſent vt ſepelirēt eam: nō inuenerūt
niſi caluariam ꝛ pedes ꝛ ſūmas manus. Re
uerſiqꝫ nunciauerūt ei. Et ait iehu. Sermo dn̄i
ē: quē locutus eſt per ſeruū ſuū helyā theſbitē. di
cens. In agro iezrahel comedēt canes carnes
iezabel Et erūt carnes iezabel ſicut ſtercus ſup
faciē terre in agro iezrahel: ita vt pretereūtes di
cant. Heccine ē illa iezabel. X

Erant autem achab ſeptuaginta filij in ſa
maria. Scripſit ergo iehu litteras. ꝛ mi
ſit in ſamariā ad optimates ciuitatis. ꝛ
ad maiores natu ꝛ ad nutricios achab dicens:
Statim vt acceperitis lr̄as has qui habetis fi
lios dn̄i veſtri ꝛ currus ꝛ equos ꝛ ciuitates fir
mas ꝛ arma: eligite meliorē ꝛ eū q vobis pla
cuerit de filijs dn̄i veſtri. ꝛ eum ponite ſup ſo
liū p̄ris ſui. ꝛ pugnate ꝑ domo dn̄i vr̄i. Timu
erūt illi vehementer. ꝛ dixerūt. Ecce duo reges
nō potuerūt ſtare corā eo. ꝛ quō nos valebimus
reſiſtere? Miſerunt ergo ꝓpoſiti domus et ꝓfecti
ciuitatis ꝛ maiores natu ꝛ nutricij ad iehu dicē
tes. Serui tui ſumus: quecūqꝫ iuſſeris faciemus nec
cōſtituemus nobis regē. Quecunqꝫ tibi placent
fac. Reſcripſit autem eis lr̄as ſecūdo dicēs: Si
mei eſtis et obeditis mihi: tollite capita filiorū
dn̄i veſtri: ꝛ venite ad me hac eadē hora cras
in iezrahel. Porro filij regis ſeptuaginta viri
apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cumqꝫ
veniſſent littere ad eos: tulerunt filios regis ꝛ
occiderūt ſeptuagita viros. et poſuerunt capita
eorū in cophinis ꝛ miſerūt ad eum in iezrahel.
Venit autē nuncius ꝛ indicauit ei dicens: Attu
lerunt capita filiorū regis. Qui reſpōdit. Po
nite ea ad duos aceruos iuxta introitū porte vſ
qꝫ mane. Cūqꝫ diluxiſſent: egreſſus ē et ſtans
dixit ad oēm pplm. Iuſti eſtis. Si ego coniura
ui ꝯtra dominū meū ꝛ interfeci eū: quis ꝑcuſ
ſit oēs hos? Videte ergo nūc q̄m nō cecidit de ſer
monibus dn̄i in terrā q̄s locutus ē dn̄s ſup domū
achab. ꝛ dn̄s fecit qd̄ locutus in manu ſerui ſui he
lie. Percuſſit igitur iehu oēs qui reliqui erant de
domo achab in iezrahel: et vniuerſos optima
tes eius ꝛ notos ꝛ ſacerdotes: donec nō remane
rent ex eo reliquie. Et ſurrexit ꝛ venit in ſama
riam. Cūqꝫ veniſſet ad camerā paſtorū in via:
inuenit fratres ochozie regis iuda: dixitqꝫ ad
eos. Qui nā eſtis vos. Qui reſpōderūt. Fra
tres ochozie regis ſumus. ꝛ deſcendimus ad ſalu
tandos filios regis ꝛ filios regine. Qui ait. Cō
prehendite eos viuos. Quos cū cōprehendiſ
ſent viuos: iugulauerunt eos in ciſterna iuxta
camerā quadraginta duos viros. ꝛ nō reliquit
ex eis quēquā. Cūqꝫ abiiſſet inde: inuenit iona
dab filiū rechab in occurſū ſibi. ꝛ benedixit ei.
Et ait iehu ad eum. Nūquid eſt cor tuū rectum
cū corde meo ſicut cor meū cum corde tuo? Et

eſt ionadab. Eſt. Si ē inqt: da mihi manū tuā
Qui dedit ei manū ſuā. At ille leuauit eum ad
ſe in currū: dixitq͡ʒ ad eū. Veni mecum. ⁊ vide
zelū meū pro dn̄o. Et impoſitū in curru ſuo du
xit in ſamariā. Et ꝑcuſſit oēs q̄ reliq̄ fuerāt de
achab in ſamaria vſq͡ʒ ad vnū: iuxta verbū dn̄i
qḋ locutus ꝑ heliā. Cōgregauit ergo iehu oēm
populū ⁊ dixit ad eos. Achab coluit baal parū
ego aūt colā eū amplius. Nūc igit̄ oēs ꝓphe/
tas baal: ⁊ vniuerſos ſuos eius ⁊ cūctos ſacer
dotes ipſius vocate ad me. Nullus ſit qui non
veniat. Sacrificiū .n. grāde ē mihi baal. Qui
cūq͡ʒ defuerit non viuet. Porro iehu faciebat
hoc inſidioſe: vt diſperderet cultores baal. Et
dixit ſanctificate diē ſolēnē baal. Vocauitq͡ʒ et
miſit in vniuerſos terminos iſrl̄. ⁊ venerūt cū/
cti ſui baal. Nō fuit reſiduus ne vnus quidem
q̄ nō veniret. Et ingreſſi ſūt templū baal. Et re
pleta ē domus baal: a ſūmo vſq͡ʒ ad ſūmū. Di/
xitq͡ʒ his q̄ preerant ſup̄ veſtes Proferte veſti
menta vniuerſis ſuis baal. Et protulerunt eis
veſtes. Ingreſſuſq͡ʒ iehu et ionadab filius re/
chab tēplū baal: ait cultoribus baal. Perquiri
te ⁊ videte: ne quis forte vobiſcum ſit de ſeruis
domini: ſed vt ſint ſerui baal ſoli. Ingreſſi ſūt
igitur vt facerent victimas ⁊ holocauſta. Iehu
aūt p̄parauerat ſibi foris octoginta viros ⁊ di
xerat eis. Quicūq͡ʒ fugerit de hoīb⁹ his quos
ego adduxero in man⁹ veſtras: aīa ei⁹ erit pro/
aīa illius. Factū ē aūt: cū cōpletū eēt holocau/
ſtū: p̄cepit iehu militibus ⁊ ducibus ſuis. In/
gredimini ⁊ ꝑcutite eos. Null⁹ euadat. Per
cuſſerūtq͡ʒ eos in ore gladij et ꝓiecerūt milites
et duces. Et ierūt in ciuitatē tēpli baal et ꝓtule
rūt ſtatuam de phano baal. et cōbuſſerū et cōmi
nuerūt eam. Deſtruxerūt q͡ʒ edē baal. et fece/
rūt ꝓ ea latrinas vſq͡ʒ in diē hāc. Deleuit ita/
q͡ʒ iehu baal de iſrael: verūtñ a peccatis hiero/
boā filij nabath: q̄ peccare fecit iſrael: nō receſ
ſit: nec dereliquit vitulos aureos qui erāt in be
thel et in dan. Dixit autem dn̄s ad iehu. Quia
ſtudioſe egiſti qḋ rectū erat et placebat in ocu/
lis meis. et oīa que erāt in corde meo feciſti cō
tra domū achab: filij tui vſq͡ʒ ad quartā genera
tionē ſedebunt ſup̄ thronū iſrael. Porro iehu
nō cuſtodiuit vt ambularet in lege dn̄i dei iſrael
in toto corde ſuo. Nō enī receſſit a peccatis hie
roboam. qui peccare fecerat iſrael. In diebus
illis cepit dn̄s tedere ſuper iſrael. Percuſſitq͡ʒ
eos azahel in vniuerſis finib⁹ iſrael: a iordane
ꝯtra orientalē plagā: oēm terrā galaad. et gad
et ruben. et manaſſe: ab aroer que eſt ſup̄ torrē
tē arnon et galaad et baſan. Reliq̄ aūt ſmonū
iehu et vniuerſa q̄ fecit et fortitudo eius: nōne
hec ſcripta ſunt in libro ſmonū dierꝫ regū iſrl̄?
Et dormiuit iehu cū patrib⁹ ſuis: ſepelierūtq͡ʒ
eū in ſamaria. ⁊ regnauit ioachā filius ei⁹ ꝓ eo
Dies aūt quos regnauit iehu ſuper iſrl̄ vigin/
ti ⁊ octo anni ſūt in ſamaria. XI
Athalia vo mater ochoſie vidēs mor
tuū filiū ſuū ſurrexit ⁊ interfecit omnē
ſemē regiū. Tollēs aūt ioſaba filia re/
gis ioram: ſoror ochoſie ioas filiū ochoſie fura
ta eſt eū de medio filiorꝫ regis qui interficiebāt̄
⁊ nutricem eius de triclinio. ⁊ abſcondit eum a
facie athalie vt nō interficeret̄: erātq͡ʒ cū ea ſex
annis clā in domo dn̄i. Porro athalia regna/
uit ſup̄ terrā ſeptē ānis. Anno aūt ſeptimo mi
ſit ioiada ⁊ aſſumēs centuriones ⁊ milites in/
troduxit ad ſe in tēplū domini: pepigitq͡ʒ cū eis
fedus. Et adiurās eos in domo domini oſtēdit
eis filiū regis: ⁊ p̄cepit illis dicens: Iſte ē ſer/
mo quē facere debetis. Tertia pars veſtrū in/
troeat ſabbato: ⁊ obſeruet excubias dom⁹ regis
Tertia aūt pars ſit ad portā ſeyr. ⁊ tertia ps ſit
ad portā q̄ ē poſt habitaculū ſcutariorꝫ. ⁊ cuſto
dietis excubias dom⁹ meſſa. Due vero partes
ex vobis omnes egredientes ſabbato cuſtodiant
excubias domus dn̄i circa regē: ⁊ vallabitis eū
habentes arma in manib⁹ vr̄is. Si qs autē in
greſſus fuerit ſeptū templi: interficiat̄ Eritiſq͡ʒ
cū rege introeūte ⁊ egrediēte. Et fecerūt centu
riōes iuxta oīa que p̄cepat eis ioiada ſacerdos
Et aſſumētes ſinguli viros ſuos q̄ igrediebāt̄
ſabbatū cum his qui egrediebant̄ e ſabbato ve
nerunt ad ioiadam ſacerdotem. Qui dedit eis
haſtas ⁊ arma regis dauid: que erant in domo
domini. Et ſteterūt ſinguli habētes arma ī ma
nu ſua a pte tēpli dextera vſq͡ʒ ad pte ſiniſtram
altaris ⁊ edis circū regē. Produxitq͡ʒ filiū re/
gis. ⁊ poſuit ſuper eū diadema ⁊ teſtimoniū fe/
cerūtq͡ʒ eū regem et vnxerūt: ⁊ plaudentes ma
nu dixerūt. Viuat rex. Audiuit aūt athalia vo
cem ppl̄i currētis. ⁊ ingreſſa ad turbas in tem
plū domini: vidit regē ſtantē ſup̄ tribunal iu/
xta morē: ⁊ cātores ⁊ turbas ꝓpe eū oēmq͡ʒ po
pulū terre letātē: ⁊ canētē tubiſ ⁊ ſcidit veſtimē
ta ſua clamauitq͡ʒ: Coniuratio cōiuratio. Pre
cepit aūt ioiada centurionibus q̄ erant ſuper ex/
ercitū: et ait eis. Educite eā extra ſepta templi.
⁊ quicūq͡ʒ eam ſecutus fuerit: feriat̄ gladio. Di
xerat. n. ſacerdos: nō occidat̄ in tēplo domini.
Impoſuerūtq͡ʒ ei man⁹ ⁊ impegerūt eā ꝑ viā
introitus eq̄rꝫ iuxta palatiū. ⁊ interfecta eſt ibi.

Pepigit ergo ioiade fedus inter deum ⁊ regẽ
⁊ inter pplm̃ vt eẽt ppls dñi. ⁊ inter regẽ ⁊ po
pulũ. Ingreſſuſq; ẽ oĩs ppls terre tẽplũ baal.
⁊ deſtruxerũt aras eius: ⁊ imagines cõtriuerũt
valide mathan quoq; ſacerdotẽ baal occiderũt
corã altari ⁊ poſuit ſacerdos cuſtodias in do
mo domini: tulitq; centuriones ⁊ celethi ⁊ phe
lethi legiones ⁊ omnẽ populũ terre: deduxerunt
q; regem de domo dñi. Et venerũt per viam
porte ſcutariorũ in palatiũ: et ſedit ſup thronum
regum. Letatuſq; ẽ omnis populus terre: ⁊ ci
uitas conquieuit. Athalia autem occiſa eſt gla/
dio in domo regis: ſeptẽq; annis erat ioas cũ
regnare cepiſſet.

XII

Anno ſeptĩo iehu: regnauit ioas. Qua
draginta annis regnauit in hieruſalẽ
nomen matris eius ſebia de berſabee
Fecitq; ioas rectũ corã domino cũctis diebus
quibus docuit eũ ioiada ſacerdos: verũtñ excel
ſa non abſtulit. Adhuc.n.popul' immolabat ⁊
adolebat in excelſis incẽſũ. Dixitq; ioas ad ſa
cerdotes. Omnẽ pecuniam ſctõrũ q̃ illata fuerit
ĩ tẽplũ domini a pтereũtib' q̃ offert' ꝓ p̃cio aĩe
⁊ quã ſponte et arbitrio cordis ſui inferunt in
templũ domini: accipiãt illã ſacerdotes iuxta or
dinẽ ſuum: ⁊ inſtaurent ſartatecta dom' ſi qđ
neceſſarium viderint inſtauratiõe. Igit' vſq;
ad viceſimũ tertiũ annũ regis: nõ inſtauraue/
runt ſacerdotes ſartatecta templi. Vocauitq;
rex ioas ioiadam pontificẽ ⁊ ſacerdotes dicẽs
eis. Quare ſartatecta nõ inſtauratis tẽpli. No
lite ergo ampli' accipere pecuniã iuxta ordinẽ
veſtrũ: ſ; ad inſtaurationẽ tẽpli reddite eã. Pro
hibitiq; ſũt ſacerdotes vltra accipere pecuniam
a populo ⁊ inſtaurare ſartatecta dom'. Et tulit
ioiada pontifex gaçophilatiũ vnũ apuitq; fora
men deſuper: ⁊ poſuit illđ iuxͣ altare ad dexterã
ingredientiũ domũ dñi: mittebãtq; in eo ſacer/
dotes qui cuſtodiebãt oſtia omnẽ pecuniã que
deferebat' ad tẽplũ dñi. Cũq; viderent nimiã
pecuniã eſſe in gaçophilatio: aſcendebat ſcriba
regis ⁊ pontifex effundebantq; ⁊ numerabant
pecuniã que inueniebat' in domo domini. ⁊ da
bant eam iuxta numerũ atq; menſuram in ma
nu eorũ qui preerant cementarijs dom' dñi.
Qui impẽdebãt eã in fabris lignorũ ⁊ in cemẽ
tarijs his q operabãt' in domo dñi et ſartatecta
faciebant et in his qui cedebant ſaxa: ⁊ vt eme/
rent ligna ⁊ lapides qui excidebant': ita vt im/
pleret' inſtauratio dom' dñi in vniuerſis q̃ in/
digebãt expenſa ad muniendã domũ. Verũtñ
non fiebãt ex eadẽ pecunia hydrie tẽpli dñi: et

fuſcinule ⁊ thuribula ⁊ tube ⁊ oẽ vas aureũ
⁊ argenteũ: de pecunia que inferebat' in tẽplũ
dñi. His.n.q faciebãt op' dabat': vt inſtaura/
ret' tẽplũ dñi. Et nõ fiebat ratio his hominib'
qui accipiebãt pecuniã vt diſtribuerẽt eam ar/
tificib': ſed in fide tractabant eã. Pecuniã vo
ꝓ delicto ⁊ pecuniã pro pctis. nõ inferebant in
tẽplũ dñi: q2 ſacerdotũ erat. Tunc aſcendit aza
hel rex ſyrie ⁊ pugnabat ꝯtra geth: cepitq; eam
Et direxit faciẽ ſuã vt aſcenderet in hieruſalẽ
Quãobrẽ tulit ioas rex iuda oĩa ſanctificata q̃
cõſecrauerat ioſaphat ⁊ ioram ⁊ ochozias pa/
tres eius regis iuda: ⁊ q̃ ipſe obtulerat. ⁊ vni/
uerſũ argentũ qđ inueniri potuit in theſauris
tẽpli dñi. et in palatio regis: miſitq; azaheli re
gi ſyrie. ⁊ receſſit ab irlm. Reliq̃ aũt ſermonũ
ioas et vniuerſa q̃ fecit: nõne hec ſcripta ſunt in
libro vborũ dierũ regũ iuda. Surrexerũt autẽ
ſerui ei' et cõiurauerũt inter ſe: pcuſſerũtq; ioas
in domo mello in deſcẽſu ſela. Ioſachar nãq;
filius ſemat: et ioſabat filius ſomer ſerui eius
pcuſſerunt eum ⁊ mortuus eſt. Et ſepelierunt
eũ cũ patribus ſuis in ciuitate dauid: regnauit
q; amaſias filius eius ꝓ eo.

XIII

Anno viceſimotertio ioas filij ochozie
regis iude. regnauit ioachaz filius ie
hu ſuper iſrael in ſamaria decem et ſe/
ptem annis. ⁊ fecit malum corã domino. Se
cutuſq; eſt peccata hieroboam filij nabath quĩ
peccare fecit iſrael ⁊ non declinauit ab eis. Ira
tuſq; eſt furor domini cõtra iſrael. ⁊ tradiđ eos
in manu açahel regis ſyrie ⁊ in manu benadab
filij açahel cunctis diebus. Deprecatus eſt au
tem ioachaz faciem domini. ⁊ audiuit eum do
minus. Vidit enim anguſtiam iſrael. quia at/
triuerat eos rex ſyrie. Et dedit dñs ſaluatorem
iſraheli: ⁊ liberat' ẽ đ manu regis ſyrie: habi/
tauerũtq; filij iſrael ĩ tabernacul' ſuis. ſicut he/
ri ⁊ nudiuſterti'. Verũtñ nõ receſſerũt a pctĩs
domus hieroboã: q peccare fecit iſrl̃: ſ; in ipſis
ambulauerũt. Siqdẽ ⁊ luc' pmãſit ĩ ſamaria ⁊
nõ ſunt derelicti ioachã de pplõ niſi qnquagin
ta eqtes: ⁊ decẽ currus. ⁊ decẽ milia peditum.
Interfecerat.n.eos rex ſyrie. ⁊ redegerat q̃ſi
puluerẽ in tritura aree. Reliqua aũt ſermonũ
ioachaz ⁊ vniuerſa que fecit et fortitudo eius
nõne hec ſcripta ſũt in libro ſmonũ dierũ regũ
iſrl̃. Dormiuitq; ioachaz cũ patrib' ſuis. ⁊ ſe
pelierunt eũ in ſamaria. regnauitq; ioas filius
eius ꝓ eo. Anno triceſimoſeptimo ioas regis
iuda regnauit ioas filius ioachaz ſup iſrl̃ in ſa/
maria ſedecim ãnis ⁊ fecit qđ malũ ẽ ĩ cõſpectu

dñi. Nõ declinauit ab oībꝰ pctīs hieroboam fi
lij nabath: q peccare fecit iſrael: ſ; i ipſis ambu
lauit. Reliqua aūt ſmonū ioas ⁊ vniuerſa q̄ fe
cit. ⁊ fortitudo eius quō pugnauerit ꝯ amaſiã
regem iuda. nōne hec ſcripta ſūt in libro ſmo/
nū dierum regū iſrael. Et dormiuit ioas cū pa/
tribus ſuis. hieroboā autem ſedit ſuper ſoliũ
eius. Porro ioas ſepultꝰ eſt in ſamaria cū regi
bus iſrael. Heliſe⁹ vero egrotabat infirmitate
qua et mortuꝰ ē. Deſcēditq; ad eū ioas rex iſrl
et flebat coram eo: dicebatq; pater mi: pater mi
currus iſrael ⁊ auriga eius. Et ait illi heliſeus
affer arcū et ſagittas. Cūq; attuliſſet ad eū ar/
cum ⁊ ſagittas. dixit ad regem iſrael. Pone
manū tuam ſup arcū. Et cum poſuiſſet ille ma/
nū ſuam: ſuperpoſuit heliſeus manus ſuas ma
nibꝰ regis. et ait: Aperi feneſtrā orientalē. Cū
q; aperuiſſet dixit heliſeus: Iace ſagittam. Et
iecit. Et aīt heliſeus. Sagitta ſalutis domini. et
ſagitta ſalutis cōtra ſyriā. Percutieſq; ſyriā in
aphec. donec ꝯſumas eā. Et ait: Tolle ſagittas
Qui cū tuliſſet rurſu; dixit ei. Percute iaculo
terrā. Et cū pcuſſiſſet tribꝰ vicibꝰ ⁊ ſtetiſſet: ira
tus ē vir dei cōtra eū. et ait. Si percuſſiſſes qu
quies aut ſexies: ſiue ſepties. pcuſſiſſes ſyriam
vſq; ad cōſūmationē. Nūc aūt tribus vicibꝰ p
cuties eā. Mortuꝰ ē ḡ heliſeꝰ. et ſepelierūt eum
Latrūculi aūt de moab venerūt in terrā in ipſo
ãno. Quidā aūt ſepelientes hoīem viderant la
trūculos: et ꝓiecerūt cadauer in ſepulchro he/
liſei. Quod cū tetigiſſet oſſa heliſei reuixit ho/
mo et ſtetit ſup pedes ſuos: Igit azahel rex ſy/
rie afflixit iſrael cū diebꝰ ioachā. Et miſertus ē
dñs eoꝝ. et reuerſus ē ad eos ꝓpter pactū ſuū
qd habebat cū abrahā ⁊ yſaac ⁊ iacob. ⁊ noluit
diſperdere eos neq; ꝓiicere penitꝰ vſq; in pre
ſens tēpus. Mortuus ē aūt azahel rex ſyrie et
regnauit benadab filiꝰ eius ꝓ eo. Porro ioas
filius ioachā tulit vrbes de manu benadab filij
azahel quas tulerat de manu ioachā pris ſui iure
prelij. Tribꝰ vicibus percuſſit eū ioas. et red/
didit ciuitates iſrael. XIIII

In anno ſecūdo filij ioachaz regis iſrl
regnauit amaſias filius ioas regis iu/
da. Viginti quinq; annoꝝ erat cū regna
re cepiſſet. Viginti aūt ⁊ nouē annis regnauit in
hierlm. Nomen matris eiꝰ ioadē de hierlm. Et
fecit rectū corā dño: verūtñ non vt dauid pater
eiꝰ. Iuxta oīa q̄ fecit ioas pr ſuus fecit: niſi ꝙ tñ
qd excelſa non abſtulit. Adhuc enī pplſ adole
bat ⁊ immolabat incenſū in excelſis. Cūq; obti/
nuiſſet regnū. percuſſit ſeruos ſuos q interfece
rāt regē prēm ſuū: filios autem eoꝝ qui occide
rāt non occidit: iuxta qd ſcriptū ē in libro legis
moyſi ſicut p̄cepit dñs dicens. Non morientur
patres ꝓ filijs neq; filij ꝓ pribꝰ: ſed vnuſq̄ſq;
i peccato ſuo morietr. Ipſe percuſſit edom i val
le ſalinaꝝ decē milia. ⁊ apphendit petrā in pre
lio vocauitq; nomē eiꝰ iezechel. vſq; in p̄ſentē
diē. Tūc miſit amaſias nūcios ad ioas filiū ioa
chā filij iehu regis iſrael dicens. Veni ⁊ vide/
amus nos. Remiſitq; ioas rex iſrael ad amaſi
am regē iuda dicens. Carduus libani miſit ad
cedrū q̄ ē in libano. dicens. Da filiam tuam fi
lio meo vxorē. Trāſierūtq; beſtie ſaltus q̄ ſunt
in libano: ⁊ cōculcauerūt carduū. Percutiens
inualuiſti ſuper edom. ⁊ ſubleuauit te cor tuum
Cōtētꝰ eſto gloria. ⁊ ſede in domo tua. Quare
prouocas malum: vt cadas tu ⁊ iudas tecum.
Et non acquieuit amaſias. Aſcenditq; ioas rex
iſrael: ⁊ viderunt ſe ipſe ⁊ amaſias rex iuda in
bethſames oppido iude. Percuſſuſq; eſt iuda
corā iſrael. ⁊ fugerūt vnuſquiſq; in tabernacu/
la ſua. Amaſiā vero regem iuda filiū ioas filij
ochozie cepit ioas rex iſrl in bethſames: ⁊ addu
xit eū in irlm. Et interrupit muꝝ irlm a porta
ephraim vſq; ad portam anguli quadringentis
cubitis. Tulitq; oē auꝝ ⁊ argentū ⁊ vniuerſa
vaſa que inuenta ſūt in domo dñi ⁊ in theſauris
regis ⁊ obſides. ⁊ reuerſus ē in ſamariā. Reli
qua aūt verboꝝ ioas q̄ fecit ⁊ fortitudo eiꝰ qua
pugnauit ꝯtra amaſiā regē iuda: nōne hec ſcri
pta ſunt in libro. ſmonū dieꝝ regū iſrael. Dor
miuitq; ioas cū pribꝰ ſuis ⁊ ſepultꝰ ē in ſamaria
cū regibꝰ iſrael ⁊ regnauit hieroboā filiꝰ eiꝰ pro
eo. Vixit aūt amaſias filiꝰ ioas rex iuda. poſtq;
mortuꝰ eſt ioas filiꝰ ioachā regis iſrael. viginti
quinq; annis. Reliqua aūt ſmonū amaſie: nōne
hec ſcripta ſunt in libro ſmonū dieꝝ regū iuda
Factaq; ē ꝯtra eū ꝯiuratio in irlm at ille fugit i
lachis. Miſeruntq; poſt eū lachis ⁊ interfecerūt
eū ibi: ⁊ aſportauerunt in equis: ſepultuſq; eſt in
irlm cū pribꝰ ſuis in ciuitate dauid. Tulit autē
vniuerſus pplſ iude azariā annos natū ſedeci
⁊ cōſtituerūt eū regē ꝓ prē eiꝰ amaſia. Ipſe edi
ficauit ahilam. ⁊ reſtituet eam iude poſtq; dor/
miuit rex cū patribus ſuis. Anno quintodecimo
amaſie filij ioas regis iuda regnauit hierobo/
am filius ioas regis iſrael in ſamaria quadra/
ginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qd malū eſt corā dño.
Nō receſſit ab oībꝰ pctīs hieroboā filij nabath
q peccare fecit iſrael. Ipſe reſtituit terminos iſ
rael ab introitu emath vſq; ad mare ſolitudinis:
iuxta ſmonē dñi dei iſrael quē locutꝰ ē per ſeruū

ſui ꝗ̃ ionam filiū amathi ꝓphetaꝫ: q erat de geth
q̄ eſt in opher. Vidit.n. dn̄s afflictionē iſrael
amarā nimis: ⁊ q̄ ꝯſumpti eſſent vſqꝫ ad clau
ſos carceris ⁊ extremos: ⁊ non ēēt q auxiliaret
iſrael. Nec locutus ē dn̄s vt deleret nomē iſrl̄
de ſub celo: ſed ſaluauit eos in manu hieroboā
filij ioas. Reliq̄ aūt ſermonū hieroboā ⁊ vni-
uerſa q̄ fecit: ⁊ fortitudo eius q̄ ꝑliatus ē: ⁊ quō
reſtituit damaſcū ⁊ emath iudei iſrl̄: nonne hec
ſcripta ſunt i libro ſmonū dierū regū iſrl̄. Dor
miuitqꝫ hieroboā cū prībus ſuis regibꝰ iſrael:
⁊ regnauit zacharias filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. XV

Anno viceſimoſeptimo hieroboā regis
iſrael regnauit azarias filius amaſie re
gis iuda. Sedecī annoꝝ erat cū regna
re cepiſſet: ⁊ quinquagintaduobus ānis regna-
uit in irl̄m. Nomē matris eius iecelia de irl̄m
Fecitqꝫ qđ erat placitū corā dn̄o: iuxta oīa q̄ fec.
amaſias pater eius: verūtū excelſa nō eſt demo
litus. Adhuc ppl̄s ſacrificabat ⁊ adolebat incen
ſum in excelſis. Percuſſit aūt dn̄s regem ⁊ fu
it leproſus vſqꝫ in diē mortis ſue: ⁊ hitabat in
domo libera ſeorſū. Joathan vero filius regis
gubernabat palatiū: ⁊ iudicabat popl̄m terre.
Reliq̄ aūt ſmonū azarie ⁊ vniuerſa que fecit:
nōne h̄ ſcripta ſūt in libro v̄boꝝ dierum regū
iuda? Et dormiuit azarias cū prībus ſuis: ſe-
pelierūtqꝫ eū cū maioribus ſuis in ciuitate da
uid. ⁊ regnauit ioathan filius eiꝰ ꝓ eo. Anno
triceſimooctauo azarie regis iude. regnauit za
charias filius hieroboaꝫ ſup iſrl̄ in ſamaria ſex
mēſibus: ⁊ fecit qđ malū eſt corā dn̄o ſicut fece
rāt prēs eius. Nō receſſit a pcīs hieroboā filij
nabath: q peccare fecit iſrael. Cōiurauit autē ꝯ
eū ſellū filius iabes: pcuſſitqꝫ eū palā ⁊ īterfecit
regnauitqꝫ ꝓ eo. Reliq̄ autē verboꝝ zacharie
nōne h̄ ſcripta ſunt in libro ſermonū dieꝝ regū
iſrael. Iſte ē ſermo dn̄i queꝫ locutus ē ad iehu
dicēs. Filij tui vſqꝫ ad quartā gnātionē: ſede-
bunt de te ſup thronū iſrael. Factūqꝫ ē ita. Sel
lū filius iabes regnauit triceſimonono āno aza
rie regis iude. Regnauit autem vno mēſe in
ſamaria. Et aſcendit manahen filius gaddi de
therſa: venitqꝫ ſamariā: ⁊ pcuſſit ſellū filiuꝫ ia-
bes in ſamaria ⁊ īterfecit eū: regnauitqꝫ ꝓ eo.
Reliq̄ autē verboꝝ ſellū ⁊ ꝯiuratio eius ꝑ quā
tetēdit īſidias: nōne h̄ ſcripta ſunt i libro ſmo
nū dierū regū iſrl̄. Tūc pcuſſit manahē thapſā
⁊ oēs q erant in ea. ⁊ terminos eius de therſa.
Noluerāt.n. aperire ei. Et īterfecit oēs ꝑgnā
tes eius: ⁊ ſcidit eas. Anno triceſimonono aza
rie regis iude: regnauit manahen filius gaddi
ſup iſrael decē ānis in ſamaria: fecitqꝫ qđ erat
malū corā dn̄o. Nō receſſit a pcīs hieroboam
filij nabath: q peccare fecit iſrael: cunctis diebꝰ
eius. Veniebat phul rex aſſirioꝝ in therſa: ⁊
dabat manahen phul mille talēta argēti: vt eēt
ei in auxiliū ⁊ firmaret regnū eius. Indixitqꝫ
manahen argentū ſup iſrael cūctis potētibus
⁊ diuitibus vt daret regi aſſirioꝝ: quinquagita
ſiclos argenti ꝑ ſingulos. Reuerſuſqꝫ ē rex aſ
ſirioꝝ: ⁊ nō eſt moratus in therſa. Reliq̄ autē
ſermonū manahen ⁊ vniuerſa q̄ fecit nonne h̄
ſcripta ſunt in libro ſermonū dieꝝ reguꝫ iſrael
Et dormiuit manahen cū patribus ſuis: regna
uitqꝫ phaceia filius eius ꝓ eo. Anno quinquage-
ſimo azarie regis iude: regnauit phaceia filius
manahen ſup iſrl̄ in ſamaria biēnio: fecitqꝫ qđ
erat malū corā dn̄o. Nō receſſit a pcīs hiero-
boā filij nabath: q peccare fecit iſrl̄. Cōiurauit
autē aduerſus eū phacee filius romelie dux eiꝰ
⁊ pcuſſit eū in ſamaria ī turre domꝰ regie iuxta
argob ⁊ iuxta ariph: ⁊ cū eo quinquaginta viros
de filijs galaaditaꝝ ⁊ īterfecit euꝫ: regnauitqꝫ
ꝓ eo. Reliq̄ autē ſermonū phaceie ⁊ vniuerſa
q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonuꝫ
dieꝝ regū iſrael. Anno quinquageſimoſecundo
azarie regis iude: regnauit phacee filius rome
lie ſup iſrael in ſamaria viginti ānis: ⁊ fecit qđ
erat malū corā dn̄o. Nō receſſit a pcīs hiero-
boā filij nabath: q peccare fecit iſrl̄. In diebus
phacee regis iſrael venit theglatphalaſſar rex
aſſur: ⁊ cepit abion: ⁊ abel domuꝫ maacha ⁊ ia
noe ⁊ cedes ⁊ aſor: ⁊ galaad ⁊ galileā ⁊ vniuer
ſam terrā neptalim: ⁊ trāſtulit eos in aſſirios
Cōiurauit autē ⁊ tetendit īſidias oſee filius he
la ꝯ phacee filium romelie: ⁊ pcuſſit eū ⁊ īterfe
cit: regnauitqꝫ ꝓ eo viceſimo āno ioathan filij
ozie. Reliq̄ autē ſermonuꝫ phacee ⁊ vniuerſa
q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſunt in libro ſermonuꝫ
dieꝝ regum iſrael. Anno ſecundo phacee filij
romelie regis iſrael regnauit ioathan filiꝰ ozie
regis iuda. Vigintiquīqꝫ annoꝝ erat cū regna
re cepiſſet: ⁊ ſedecim ānis regnauit in hierl̄m.
Nomen matris eius hieruſa: filia zadoch. Fe
citqꝫ qđ erat placitum corā dn̄o. Iuxta oīa que
fecit ozias pater ſuus opatus ē: verūtū excelſa
nō abſtulit. Adhuc ppl̄s imolabat ⁊ adolebat
incenſuꝫ in excelſis. Ipſe edificauit portam do
mus dn̄i ſublimiſſimā. Reliq̄ autē ſermonum
ioathan ⁊ vniuerſa q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſūt
in libro verboꝝ dieꝝ regum iuda. In diebus
illis cepit dn̄s mittere in iudā raſin regeꝫ ſyrie:
⁊ phacee filium romelie. Et dormiuit ioathan

cum patribus ſuis: ſepultuſqꝫ eſt cum eis in ciui
tate dauid patris ſui: et regnauit achaz filius
eius pro eo. XVI

ANno decimoſeptimo phacee filij rome
lie: regnauit achaz filius ioathan regis
iuda. Viginti annoꝝ erat achaz cum re
gnare cepiſſet: et ſedecim annis regnauit i ierl'm
Non fecit quod erat placitum in ꝯſpectu dñi dei
ſui ſicut dauid pater eius: ſꝫ ambulauit in via
regum iſrael. Inſuper et filiū ſuū ꝯſecrauit trāſ/
ferens per ignē ſm idola gentiū: q̄ diſſipauit
dñs corā filijs iſrael. Immolabat quoqꝫ victi/
mas et adolebat icenſū in excelſis et in collibus
et ſub oī ligno frondoſo. Tūc aſcēdit raſin rex
ſyrie: et phacee filius romelie rex iſrl' ad preliā
dū in ierl'm. Cūqꝫ obſiderēt achaz: nō valuerūt
ſuperare eū. In tpe illo reſtituit raſin rex ſyrie
haylam ſyrie: ⁊ eiecit iudeos de hayla. Et idu/
mei ⁊ ſyri venerunt in haylā ⁊ habitauerūt ibi
vſqꝫ in diē hanc. Miſit autē achaz nuncios ad
theglatphalaſſar regē aſſyrioꝝ dicens. Seruꝰ
tuus ⁊ filius tuus ego ſum. Aſcende ⁊ ſaluum
me fac de manu regis ſyrie: ⁊ de manu regis iſrl'
q ꝯſurrexerunt aduerſū me. Et cū collegiſſꝫ ar
gentum ⁊ aurū qd inueniri potuit in domo dñi
⁊ in theſauris regis: miſit regi aſſyrioꝝ mune
ra: q ⁊ acqeuit voluntati eius. Aſcendit aūt rex
aſſyrioꝝ in damaſcū ⁊ vaſtauit eā: ⁊ tranſtulit
habitatores eius cyrenē raſin autē īterfecit. Per
rexitqꝫ rex achaz in occurſū theglatphalaſſar re
gi aſſyrioꝝ in damaſcū. Cumqꝫ vidiſſet altare
damaſci: miſit rex achaz ad vriam ſacerdotem
exēplar eius ⁊ ſimilitudinē iuxta oē opus eius
Extruxitqꝫ vrias ſacerdos altare. Iuxta oia q̄
p̄ceperat rex achaz de damaſco: ita fecit ſacerdos
vrias donec veniret rex achaz de damaſco. Cū
qꝫ veniſſet rex de damaſco vidit altare ⁊ vene/
ratus eſt illud: aſcēditqꝫ ⁊ īmolauit holocauſta
⁊ ſacrificium ſuum ⁊ libauit libamina ⁊ fudit ſā
guinē pacificoꝝ que obtulerat ſup altare. Por
ro altare ereum qd erat corā dño tranſtulit d fa
cie templi ⁊ de loco altaris ⁊ de loco templi dñi
poſuitqꝫ illud ex latere altaris ad aquilonem.
Precepitqꝫ rex achaz vrie ſacerdoti dicens.
Sup altare maius offer holocauſtū matutinū
⁊ ſacrificium veſpertinū ⁊ holocauſtū regis ⁊
ſacrificium eius ⁊ holocauſtum vniuerſi popl'i
terre ⁊ ſacrificia eoꝝ: ⁊ libamina eoꝝ: et omnē
ſanguinē holocauſti: et vniuerſum ſanguinem
victime ſup illud effundes. Altare vero ereū
erit paratū ad voluntatē meā. Fecit igit' vrias
ſacerdos iuxta oia que p̄ceperat rex achaz. Tu
lit autem rex achaz celatas baſes et luterem quī
erat deſup: ⁊ mare depoſuit de bobus ereis qui
ſuſtentabant illud ⁊ poſuit ſup pauimentū ſtra
tū lapide. Muſach qꝫ ſabbati qd edificauerat i
tēplo ⁊ ingreſſū regis exterius ꝯuertit in tēplū
dñi: ꝓpter regē aſſyrioꝝ. Reliq aūt verboꝝ
achaz ⁊ oia q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſunt i libro
ſermonū dieꝝ regū iuda. Dormiuitqꝫ achaz cū
prībus ſuis: ⁊ ſepultus ē cū eis i ciuitate dauid
⁊ regnauit ezechias filius eius ꝓ eo. XVII

ANno duodecimo achaz regis iuda: re/
gnauit oſee filius hela in ſamaria ſuper
iſrl' nouē ānis: fecitqꝫ malum corā dño
ſed nō ſicut reges iſrael q ante eum fuerūt. Cō
tra hunc aſcendit ſalmanaſar rex aſſyrioꝝ ⁊ fa/
ctus eſt ei oſee ſeruus: reddebatqꝫ illi tributa.
Cūqꝫ deprehendiſſet rex aſſyrioꝝ oſee q rebel
lare nitens miſiſſet nuncios ad Sua regē egy
pti: ne p̄ſtaret tributa regi aſſyrioꝝ: ſicut ſin/
gulis annis ſolitus erat: obſedit eum: ⁊ vinctū
miſit in carcerem: ꝑuagatuſqꝫ eſt oēm terrā ⁊
aſcendens ſamariā obſedit eam tribus annis.
Anno autē nono oſee cepit rex aſſyrioꝝ ſama/
riam: ⁊ tranſtulit iſrael in aſſyrios: poſuitqꝫ eos
in haylam ⁊ in abor iuxta fluuium gozan in ci/
uitatibus medoꝝ. Factum eſt eni cū peccaſſēt
filij iſrael dño deo ſuo q eduxerat eos de terra
egypti de manu pharaonis regis egypti: colue
runt deos alienos: ⁊ ambulauerunt iuxta ritū
gentium q̄s ꝯſumpſerat dñs in ꝯſpectu filioꝝ
iſrael ⁊ regū iſrael: q ſimiliter fecerāt. Et irrita
uerunt filij iſrael verbis nō rectis dñm deū ſuū
⁊ edificauerunt ſibi excelſa in cunctis vrbibus
ſuis a turre cuſtodū vſqꝫ ad ciuitatē munitam.
Feceruntqꝫ ſibi ſtatuas ⁊ lucos in oi colle ſubli/
mi: ⁊ ſubter oē lignū nemoroſū: ⁊ adolebāt ibi
incenſum ſup aras in morē gentium: q̄s trāſtu
lerat dñs a facie eoꝝ. Feceruntqꝫ verba peſſi/
ma irritantes dñm: ⁊ coluerunt immundicias de
quibus precepit eis dñs ne facerent verbū hoc.
Et teſtificatus eſt dñs in iſrael ⁊ in iuda ꝑ ma/
num oīm ꝓphetaꝝ ⁊ videntiū dicēs. Reuer
timini a vijs veſtris peſſimis: ⁊ cuſtodite p̄ce/
pta mea ⁊ ceremonias: iuxta oēm legem quā p̄
cepi prībus vr̄is: ⁊ ſicut miſi ad vos in manu
ſeruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ. Qui nō audierunt: ſꝫ
indurauerunt ceruicē ſuā iuxta ceruicem patrū
ſuoꝝ q noluerunt obedire dño deo ſuo. Et ab/
iecerunt legitima eius: ⁊ pactū quod pepigit cū
patribus eoꝝ: ⁊ teſtificatiōes qbus ꝯteſtatus ē
eos: ſecutiqꝫ ſunt vanitates ⁊ vane egerunt: ⁊
ſecuti ſunt gētes q̄ erant ꝑ circuitū eoꝝ: ſup qui

bus preceperat dñs eis vt nõ facerent ſicut ⁊ ille
faciebãt. Et dereliquerũt oĩa pcepta dñi dei ſui
feceruntq; ſibi ꝯflatiles duos vitulos: ⁊ lucos
⁊ adorauerunt vniuerſã militiam celi. Seruie/
rũtq; baal: ⁊ ꝯſecrabãt filios ſuos ⁊ filias ſuas
per ignem. Et diuinationi inſeruiebant ⁊ augu
rijs: ⁊ tradiderunt ſe vt facerent malũ corã dño
⁊ irritarent eum. Iratuſq; eſt dñs vehemẽter
iſrahele: ⁊ abſtulit eos a conſpectu ſuo: ⁊ nõ re/
manſit niſi tribus iuda tñmodo. Sed nec ipſe
iuda cuſtodiuit mandata dñi dei ſui: verũtamẽ
errauit ⁊ ambulauit in erroribus iſrael: q̃s ope
ratus fuerat. Proiecitq; dñs oẽ ſemen iſrael ⁊
afflixit eos ⁊ tradidit eos in manu diripientiũ
donec ꝓijceret eos a facie ſua: ex eo iã tpe quo
ſciſſus eſt iſrael a domo dauid: ⁊ ꝯſtituerũt ſibi
regẽ hieroboã filiũ nabath. Separauit .n. hiero/
boã iſrael a dño: ⁊ peccare eos fecit peccatũ ma
gnum. Et ambulauerũt filij iſrael in vniuerſis
pctis hieroboã q̃ fecerat ⁊ nõ receſſerũt ab eis
vſq; quo dñs auferret iſrael a facie ſua: ſicut lo/
cutus fuerat i manu oĩuz ſuoꝝ ſuoꝝ ꝓphetaꝝ.
Tranſlatuſq; ẽ iſrael de tra ſua in aſſyrios vſ
q; in diẽ hanc. Adduxit aũt rex aſſyrioꝝ viros
de babylone ⁊ de cutha ⁊ de abaiath ⁊ d̾ emath
⁊ de ſepharuaim: ⁊ collocauit eos i ciuitatibus
ſamarie pro filijs iſrael. Qui poſſederũt ſama/
riam: ⁊ habitauerunt in vrbibus eius. Cumq;
ibi habitare cepiſſent nõ timebant dñm: ⁊ imi/
ſit eis dñs leones q interficiebant eos. Nuncia
tũq; eſt regi aſſyrioꝝ ⁊ dictum. Gentes quas
tranſtuliſti ⁊ habitare feciſti in ciuitatibus ſama
rie ignorant legitima dei terre ⁊ immiſit in eos
dñs leones: ⁊ ecce interficiunt eos: eo q̇ ignorẽt
ritũ dei tre. Precepit autẽ rex aſſyrioꝝ dicẽs.
Ducite illuc vnũ de ſacerdotibus quos inde ca/
ptiuos adduxiſtis: vt vadat ⁊ habitet cũ eis: ⁊
doceat eos legitima dei tre. Igit̃ cum veniſſet
vnus d̾ ſacerdotibus his q captiui ducti fuerãt
de ſamaria hitauit in bethel: ⁊ docebat eos quõ
colerent dñm. Et vnaqueq; gens fabricata eſt
deum ſuũ. Poſueruntq; eos in phanis excel/
ſis q̃ fecerant ſamarite: gẽs ⁊ gens in vrbibus
ſuis: in qbus hitabant. Viri .n. babilonij fece
runt ſochot benoth: viri autẽ cuthei fecerunt
nergel: ⁊ viri de emath fecerunt aſima. Por/
ro euei fecerunt nebaã ⁊ tharthã. Hi autem q
erant de ſepharuaim comburebant filios ſuos
igni adramelech ⁊ anamelech dijs ſepharuai
⁊ nihilominus colebant dñm. Fecerunt autẽ
ſibi de nouiſſimis ſacerdotes excelſoꝝ: ⁊ pone
bant eos in phanis ſublimibus. Et cum dñm

colerent: dijs q̃z ſuis ſuiebãt iuxta ꝯſuetudinẽ
gentiũ de qbus trãſlati fuerãt ſamariã. Vſq; i
pñtem diẽ morẽ ſequunt̃ antiquũ. Nõ timent
dñm: neq; cuſtodiunt cerimonias eius atq; iu/
dicia ⁊ legẽ ⁊ mandatũ qd̾ pcepat dñs filijs ia/
cob quẽ cognominauit iſrael. ⁊ pcuſſerat cũ eis
pactũ. ⁊ mandauerat eis dicẽs. Nolite timere
deos alienos ⁊ nõ adoretis eos neq; colatis eos
⁊ non imolatis eis: ſz dominũ deũ vrm q eduxit
vos de tra egypti in fortitudine magna ⁊ in bra
chio extento: ipſũ timete ⁊ illũ adorate ⁊ ipſi im
molate. Cerimonias quoq; ⁊ iudicia ⁊ legem
⁊ mãdatũ qd̾ ſcripſit vobis cuſtodite: vt faciatis
cunctis diebus: ⁊ nõ timeatis deos alienos. Et
pactũ qd̾ percuſſit vobiſcũ nolite obliuiſci: nec
colatis deos alienos: ſed dominũ deũ vrm time
te. et ipſe eruet vos de manu oium inimicoꝝ ve
ſtroꝝ. Illi vo nõ audierunt: ſed iuxta ꝯſuetu/
dinẽ ſuam p̄ſtinã ꝑpetrabant. Fuerunt igitur
gentes iſte timẽtes qdẽ dominum: ſed nihilo/
minus ⁊ idolis ſuis ſuientes. Nam filij eoꝝ ⁊
nepotes ſicut fecerunt pr̄es ſui: ita faciunt vſq;
in preſentem diem.

XVIII

Anno tertio oſee filij hela regis iſrl̄. re/
gnauit ezechias filius achaz regis iuda
Vigintiqnq; annoꝝ erat cuz regnare
cepiſſet. ⁊ vigintinouem annis regnauit i irlm
Nomen matris eiꝰ abiſa filia zacharie. Fecitq;
qd̾ erat bonũ coram dño: iuxta oĩa q̃ fecerat da
uid pater eiꝰ. Ipſe diſſipauit excelſa: ⁊ contriuit
ſtatuas. ⁊ ſuccidit lucos: ꝯfregitq; ſerpentẽ ene
um quem fecerat moyſes. Siqdem vſq; ad il/
lud tps filij iſrael adolebant ei incenſũ. Voca
uitq; nomen eius neheſtan. Et in dño deo iſrl̄
ſperauit. Itaq; poſt eũ nõ fuit ſimilis ei de cun
ctis regibꝰ iuda: ſed neq; in his q ãte eũ fuerũt.
et adheſit dño: et nõ receſſit a veſtigijs eius: fe/
citq; mandata eius q̃ p̄ceperat dñs moyſi. vnd̾
et erat dñs cũ eo: et in cũctis ad q̃ ꝓcedebat ſa/
pienter ſe agebat. Rebellauit quoq; ꝯtra regez
aſſyrioꝝ: et non ſeruiuit ei. Ipſe percuſſit phili
ſteos vſq; ad gazam ⁊ oẽs terminos eorum: et
a turre cuſtodũ vſq; ad ciuitatẽ munitam. An/
no q̈rto regis ezechie q erat annus ſeptimꝰ oſee
filij hela regis iſrael: aſcendit ſalmanaſar rex aſ
ſyrioꝝ ſamariã: et oppugnauit eã. et cepit. Nã
poſt annos tres anno ſexto ezechie. id eſt nono
anno oſee regis iſrael capta eſt ſamaria: et tran
ſtulit rex aſſyroꝝ iſrael in aſſyrios: collocauitq;
eos in hayla ⁊ in abor. fluuijs gozan in ciuitati
bus medoꝝ: qa nõ audierũt vocem dñi dei ſui
ſed p̄tergreſſi ſunt pactũ eius. Oĩa q̃ p̄ceperat

moyſes ſuus dñi nō audierunt neqȝ fecerunt.
Anno q̄rtodecimo regis ezechie aſcēdit ſena/
cherib rex aſſyrioꝝ ad vniuerſas ciuitates iuda
munitas ⁊ cepit eas. Tūc miſit ezechias rex iu
da nuncios ad regē aſſyrioꝝ in lachis dicens.
Peccaui. Recede a me: ⁊ oē qd̉ ipoſueris mi
hi ferā. Indixit itaqȝ rex aſſyrioꝝ ezechie regi
iude trecēta talēta argēti ⁊ triginta talenta auri
Dedit qȝ ezechias oē argētum quod reꝑtū fue
rat in domo dñi: ⁊ in theſauris regis. In tp̄e il
lo ꝯfregit ezechias valuas tēpli dñi ⁊ laminas
auri q̄s ipſe affixerat: ⁊ dedit eas regi aſſyrioꝝ
Miſit autē rex aſſyrioꝝ thartā ⁊ rapſaris ⁊ ra
pſacē de lachis ad regē ezechiā cū manu valida
irl̄m. Qui cū aſcendiſſent venerūt irl̄m ⁊ ſtete
runt iuxta aq̄ductū piſcine ſuꝑioris que ē ī via
agri fullonis: vocaueruntqȝ regē. Egreſſus ē
aūt ad eos eliachim filius helchie ꝓpoſitus do
mus ⁊ ſobna ſcriba ⁊ ioahe filius aſaph a com
mētariis. Dixitqȝ ad eos rapſaces. Loq̄mī eze
chie. Hec dicit rex magn⁹ rex aſſyrioꝝ. Que ē
iſta fiducia q̄ niteris? Forſitan iniſti ꝯſiliū: vt
ꝑpares te ad ꝑliū. In q̄ ꝯfidis vt audeas rebel
lare. An ſperas in baculo harūdineo atqȝ ꝯfra
cto egypto. Sup quē ſi incubuerit hō: cōminu
tus īgredieť manū eius ⁊ ꝑforabit eā. Sic eſt
pharao rex egypti: oīb⁹ q ꝯfidūt in ſe. Qd̉ ſi di
xeritis mihi in dño deo nr̄o hēmus fiduciā: nō
ne iſte eſt cuius abſtulit ezechias excelſa ⁊ alta/
ria: ⁊ precepit iude ⁊ irl̄m ante altare hoc ado/
rabitis in irl̄m? Nūc igiť trāſite ad dñm meū
regē aſſyrioꝝ ⁊ dabo vobis duo milia equoꝝ:
⁊ videte an hr̄e valeatis aſcēſores eoꝝ. Et quō
poteſtis reſiſtere ant̄ vnū ſatrapam de ſuis dñi
mei minimis? An fiduciā hēs in egypto, ꝓpter
currus ⁊ eq̄tes? Nūqd ſine dñi volūtate aſcēdi
ad locū iſtum vt demolirer eum. Dominus di
xit mihi. Aſcende ad ťrā hanc: ⁊ demolire eā.
Dixerunt autē eliachim filius helchie ⁊ ſobna
ſcriba ⁊ ioahe rapſaci. Precamur vt loq̄ris no
bis ſuis tuis ſyriace: ſiqdē intelligimus hāc li
guā: ⁊ nō loq̄ris nobis iudaice audiente pp̄lo q
ē ſup muꝝ. Reſponditqȝ eis rapſaces dicens
Nūqd ad dñm tuū ⁊ ad te miſit me dominus
meus vt loq̄rer ſmones hos: ⁊ non potius ad
viros q ſedent ſup muꝝ vt comedant ſtercora
ſua: ⁊ bibant vrinā ſuam vobiſcū. Stetit itaqȝ
rapſaces: ⁊ exclamauit voce magna iudaice: et
ait. Audite verba regis magni: regis aſſyrioꝝ.
Hec dicit rex. Non vos ſeducat ezechias.
Non enim poterit eruere vos de manu mea:
neqȝ fiduciam vobis tribuat ſuper dñm dicēs
Eruens liberabit nos dñs: ⁊ non tradetur ci/
uitas hec in manu regis aſſyrioꝝ. Nolite au/
dire ezechiā. Hec. n. dicit rex aſſyrioꝝ. Facite
mecum qd̉ vobis eſt vtile: ⁊ egredimini ad me
Et comedet vnuſquiſqȝ de vinea ſua: ⁊ de ficu
ſua: ⁊ bibetis aq̄s de ciſternis vr̄is: donec ve/
niam ⁊ trāſferā vos in terrā q̄ ſimilis ē terre vr̄e:
in ťrā fructiferā ⁊ fertilē vini: ťrā pānis ⁊ vinea
rū: ťrā oliuaꝝ ⁊ olei ac mellis: ⁊ viuetis. ⁊ non
moriemini. Nolite audire ezechiā q vos deci/
pit dicens: Dñs liberabit nos. Nūqd libera
uerūt dii gentium ťrā ſuam de manu regis aſſy
rioꝝ. Vbi eſt de⁹ emath ⁊ arphat? Vbi ē deus
ſepharuaim ana ⁊ aua? Nūqd liberauerunt
ſamariam de manu mea? Qui nā illi ſūt i vni
uerſis diis ťraꝝ que eruerunt regionē ſuam d̉
manu mea: vt poſſit eruere dñs irl̄m de manu
mea. Tacuit itaqȝ pp̄ls ⁊ nō rñdit ei q̄cq̄. Si/
qdē ꝑceptum regis acceperāt: vt nō rñderent
ei. Venitqȝ eliachim filius helchie prepoſitus
domus ⁊ ſobna ſcriba ⁊ ioahe filius aſaph a cō
mentariis ad ezechiam ſciſſis veſtibus: ⁊ nun
ciauerunt ei v̄ba rapſacis. XIX
Que cum audiſſet ezechias rex ſcidit ve
ſtimēta ſua: ⁊ optus eſt ſacco: igreſſuſ/
qȝ eſt domū dñi: ⁊ miſit eliachim ꝓpoſi
tum dom⁹ ⁊ ſobnā ſcribam ⁊ ſenes de ſacerdo
tibus optos ſaccis: ad yſaiam ꝓpham filiū a/
mos. Qui dixerunt. Hec dicit ezechias. Di/
es tribulationis ⁊ increpationis ⁊ blaſphemie
dies iſte. Venerunt filii vſqȝ ad partum. ⁊ vi/
res nō hȝ parturiens. Si forte audiat domin⁹ de
us tuus vniuerſa v̄ba rapſacis quē miſit rex
aſſyrioꝝ dñs ſuus vt exprobraret deū viuentē.
⁊ argueret v̄bis q̄ audiuit dominus de⁹ tuus
⁊ fac orationē ꝓ reliquiis q̄ reꝑte ſunt. Vene
runt ergo ſerui regis ezechie ad yſaiā. Dixitqȝ eis
yſaias. Hec dicetis dño vr̄o. Hec dicit dñs:
Noli timere a facie ſermonū q̄s audiſti qb⁹ blaſ
phemauerūt pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego
īmittā ei ſp̄m ⁊ audiet nunciū ⁊ reuerteť in ťrā
ſuā: ⁊ deiiciā eū gladio in ťra ſua. Reuerſus ē
ergo rapſaces ⁊ inuenit regē aſſyrioꝝ expugnantē
lobnam. Audierat. n. q recesſit de lachis. Cū
qȝ audiſſet de tharacha rege ethiopie dicentes:
ecce egreſſus ē vt pugnet aduerſum te: ⁊ iret ꝯ
eū: miſit nuncios ad ezechiam dicens. Hec di
cite ezechie regi iuda. Nō te ſeducat deus tuus
in quo habes fiduciā: neqȝ dicas. Non tradeť
irl̄m in manus regis aſſyrioꝝ. Tu. n. ipſe au/
diſti q̄ fecerunt reges aſſyrioꝝ vniuerſis ťris:
quō vaſtauerunt eas. Non ergo ſolus poteris

liberari. Nūqd liberauerūt dij gētiū ſinglos q̄s vaſtauerunt prēs mei gozā videlicet ⁊ aaran ⁊ reſeph ⁊ filios eden. qui erant in thelaſſar? Ubi eſt rex emath ⁊ rex arphat ⁊ rex ciuitatis ſepharuaim ana ⁊ aua? Itaq̄ʒ cum accepiſſet ezechias lrās de manu nunciorū ⁊ legiſſet eas aſcēdit i domum dñi ⁊ expādit eas coram dño: et orauit in ꝯſpectu ei⁹ dicens: Dñe de⁹ iſrl̄ q̄ ſedes ſuꝑ cherubī tu es de⁹ ſol⁹ regū oīum īre tu feciſti celū ⁊ īrā. Inclina aurē tuā ⁊ audi. Aperi dñe oculos tuos et vide: et audi omnia v̄ba ſennacherib: q̄ miſit ut exprobraret nobiſ deū viuētē. Uere dñe diſſipauerūt reges aſſyriorū gētes et īras oīum. et miſerūt deos eorū in ignē. Nō.n. erant dij: ſʒ opa manuū hoīuʒ ex ligno ⁊ lapide: ⁊ ꝑdiderūt eos. Nunc igitur dñe deus nr̄ ſaluos nos fac de manu eorum: ut ſciāt oīa regna īre. q̄a tu es domin⁹ deus ſolus. Miſit āt yſaias filius amos ad ezechiā dicēs. Hec dīc dñs de⁹ iſrl̄. Que dep̄cat⁹ es me ſuꝑ ſennacherib rege aſſyriorum: audiui. Iſte eſt ſermo quē locutus eſt dñs de eo. Spreuit te et ſubſannauit te virgo filia ſyon: p⁹ tergū tuum caput mouit filia irl̄m. Cui exprobraſti, ⁊ quē blaſfemaſti? Cōtra quē exaltaſti vocem tuam? ⁊ eleuaſti in excelſuʒ oculos tuos? Contra ſcm̄ iſrl̄. Per manū ſuoꝝ tuorū exprobraſti dño: ⁊ dixiſti. In multitudine curruū meorum aſcendi excelſa mōtium in ſūmitate libani. ⁊ ſuccidi ſublimes cedros eius: ⁊ electas abietes illius. Et ingreſſus ſū vſq̄ʒ ad t̄mios ei⁹. ⁊ ſaltum carmeli eius ego ſuccidi. Et bibi aquas alienas: ⁊ ſiccaui veſtigijs pedū meoꝝ oēs aquas clauſas. Nunqd nō audiſti qd ab initio fecerim. Ex diebus antiq̄s plaſmaui illud: ⁊ nūc adduxi. Erūtq̄ʒ in ruinā collium cōpugnantiū ciuitates munite. Et q̄ ſedent ī eis humiles manu ꝯtremuerunt ⁊ ꝯfuſi ſunt facti ſunt velut fenum agri ⁊ virens herba tectoꝝ: q̄ areſacta eſt anteq̄ʒ veniret ad maturitatē. Habitaculū tuū ⁊ egreſſū tuum ⁊ introitū tuū ⁊ viā tuam ego p̄ſciui: ⁊ furorem tuū ꝯ̄ me. Inſaniſti in me: ⁊ ſupbia tua aſcendit in aures meas. Ponā itaq̄ʒ circulum in narribus tuis: ⁊ chamū in labijs tuis: ⁊ reducā te in viā ꝑ quā veniſti. Tibi aūt ezechia h̄ erit ſignū. Comede h̄ āno q̄ reppereris in ſecundo aūt anno q̄ ſpōte naſcunt̄. Porro in āno tertio ſeminate ⁊ metite: plātate vineas ⁊ comedite fructus eaꝝ. Et qdcūq̄ʒ reliquū fuerit de domo iuda mittet radicē deorſum ⁊ faciet fructuʒ ſurſum. De hierl̄m quippe egredientur reliquie ⁊ quod ſaluetur de monte ſyon: Zelus domini exercituū faciet h̄. Quāobrē hec dicit dñs de rege aſſyrioꝝ. Nō igredietur vrbē hanc: nec mittet in eā ſagittā: nec occupabit eā clypeus: nec circundabit eā munitio. Per viam q̄ venit reuertet̄: ⁊ ciuitatē hanc nō igredietur dicit dñs: ꝓtegāq̄ʒ vrbē hanc ⁊ ſaluabo eā ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid ſeruū meū. Factū eſt igit̄ in nocte illa venit angelus dñi ⁊ ꝑcuſſit in caſtris aſſyriorū centū octogintaq̄nq̄ʒ milia. Cumq̄ʒ diluculo ſurrexiſſet vidit oīa corpora mortuoꝝ: ⁊ recedēs abijt. Et reuerſus ē ſenacherib rex aſſyriorū: ⁊ māſit i niniue. Cūq̄ʒ adoraret in tēplo neſrach deū ſuū: adramelech ⁊ ſaraſar filij ei⁹ percuſſerūt eū gladio: fugerūtq̄ʒ in terrā armeniorū: ⁊ regnauit aſaraddon fili⁹ eius ꝓ eo. XX

In diebus illis egrotauit ezechias vſq̄ʒ ad mortē: ⁊ vēit ad eū iſaias fili⁹ amos ꝓpheta: dixitq̄ʒ ei. Hec dicit dñs de⁹. Precipe domui tue. Morieris.n. tu ⁊ nō viues. Qui ꝯuertit faciē ſuā ad parietē: ⁊ orauit dñm dicens. Obſecro dñe: memento quō ambulauerim corā te in veritate ⁊ in corde ꝑfecto: ⁊ qd̄ placitū eſt corā te fecerim. Fleuit itaq̄ʒ ezechias fletu magno. Et anteq̄ʒ egrederet̄ iſaias mediā partē atrij: factus ē ſmo dñi ad eū dicēs Reuertere ⁊ dic ezechie duci ppl̄i mei. Hec dicit dñs deus dauid patris tui. Audiui oratiōeʒ tuā vidi lachrymā tuā: ⁊ ecce ſanaui te. Die tertio aſcendes templū dñi: ⁊ addā diebus tuis q̄ndecim ānos. Sʒ ⁊ de manu regis aſſyrioꝝ liberabo te ⁊ ciuitatē hanc: ⁊ ꝓtegā vrbē iſtaʒ ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid ſuū meū. Dixitq̄ʒ iſaias Afferte maſſā ficoꝝ. Quā cū attuliſſent ⁊ poſuiſſent ſuꝑ vlcus eius: curatus ē. Dixerat autē ezechias ad iſaiā. Qd̄ erit ſignū: q̄ dñs me ſanabit ⁊ q̄ aſcēſurus ſum die tertia tēplum dñi? Cui ait iſaias. Hoc erit ſignū a dño: q̄ facturus ſit dñs ſermonē quē locutus ē. Uis vt aſcēdat vmbra decē lineis: aut vt reuertat̄ totidē gradibus. Et ait ezechias. Facile eſt vmbrā creſcere decē lineis. Nec h̄ volo vt fiat: ſed vt reuertat̄ retrorſū decē gradib⁹. Inuocauit itaq̄ʒ iſaias ꝓpheta dñm: ⁊ reduxit vmbrā ꝑ lineas q̄bus iā deſcenderat in horologio achaʒ retrorſum decē gradibus. In tēpore illo miſit merodach baladan filius baladan rex babyloniorū litteras ⁊ munera ad ezechiā. Audierat eniʒ q̄ egrotaſſet ezechias. Letatus eſt autē in aduētu eoꝝ ezechias: ⁊ oſtendit eis domum aromatuʒ ⁊ aurum ⁊ argentū ⁊ pigmēta varia vnguēta quoq̄ʒ ⁊ domū vaſoꝝ ſuoꝝ ⁊ omnia que habere poterat in theſauris ſuis. Non fuit quod nō

oſtenderet eis ezechias in domo ſua ⁊ in omni
ptāte ſua. Venit aūt iſaias ꝓpheta ad regē eze/
chiam. dixitq́ʒ ei. Quid dixerūt viri iſti: aut vn
de venerūt ad te. Cui ait ezechias. De terra lō
ginqua venerūt ad me: de babylone. At ille reſ
pōdit. Quid viderūt i domo tua: Ait ezechiaſ
Omnia queĉunq́ʒ ſunt i domo mea viderunt.
Nihil eſt. n. qđ nō monſtrauerim eis in theſau
ris meis. Dixit itaq́ʒ iſaias ezechie. Audi ſer/
monē dñi. Ecce dies venient: et auferent̄ oia q̄
ſūt in domo tua. et q̄ ↄdiderunt p̄res tui vſq́ʒ in
diē hāc: in babylonē. Nō remanebit q̄cq̄ʒ ait do
min⁹. Sed et de filijs tuis q̄ egredient̄ ex te q̄s
generabis tollent̄: et erūt eunuchi in palatio re
gis babylōis. Dixit ezechias ad iſaiā. Bonus
ſermo dñi quē locutus ē. Sit tm̄ pax et veritas
in diebus meis. Reliq̄ autē ſermonū ezechie et
oīs fortitudo eius: et quō fecerit piſcinā et aq̄du
ctū: et introduxerit aq̄s i ciuitatē: nōne hec ſcri/
pta ſunt i libro ſermonū dieꝝ regū iuda. Dor/
miuitq́ʒ ezechias cū patribus ſuis: et regnauit
manaſſes filius eius pro eo. XXI

Duodecim annoꝝ erat manaſſes cum
regnare cepiſſet. et qnq̄gintaq́nq́ʒ ānis
regnauit in hieruſalē. Nomen matris
eius aphſiba. Fecitq́ʒ malū in ↄſpectu dñi: iux
idola gentiū quas deleuit dñs a facie filioꝝ iſrl'.
Cōuerſuſq́ʒ eſt et edificauit excelſa q̄ diſſipaue/
rat ezechias pater eius: et erexit aras baal et fec̄
lucos ſicut fecerat achab rex iſrl'. et adorauit oēm
militiam celi et coluit eam. Extruxitq́ʒ aras i do
mo domini de qua dixit dñs in irl'm ponam no
mē meū: et extruxit altaria vniuerſe militie celi.
in duobus atrijs tēpli dñi. Et traduxit filium ſu
um p̄ ignē et ariolatus eſt: et obſeruauit augu/
ria: et fecit phitones: et aruſpices multiplicauit
vt faceret malū corā dño et irritaret eū. Poſuit
q́ʒ idolū luci quē fecerat in templo dñi: ſup quo
locutus eſt dñs ad dauid ⁊ ad ſalomonem filiū
eius. In templo hoc ⁊ in irl'm quā elegi de cun
ctis tribub⁹ iſrael ponā nomē meū in ſempiter
nū: ⁊ vltra nō faciā cōmoueri pedē iſrael de t'ra
quā dedi p̄ribus eoꝝ: ſi tm̄ cuſtodierint ope oia
q̄ p̄cepi eis. ⁊ vniuerſā legē quā mādauit eis ſ'/
uus meus moyſes. Illi vero non audierūt: ſed
ſeducti ſūt a manaſſe: vt facerēt malū ſup gētes
quas contriuit dñs a facie filiorum iſrael. Locu
tuſq́ʒ eſt dñs in manu ſeruoꝝ ſuoꝝ ꝓphetaruʒ
dicēs: Quia fecit manaſſes rex iuda abhoīatiōes
iſtas peſſimas ſup omnia q̄ fecerūt amorrei āte
eū. ⁊ peccare fecit etiā iudā in immundicijs ſuis:
ꝓpterea hec dicit dñs de⁹ iſrael. Ecce ego indu/
cam mala ſup irl'm ⁊ iudā: vt q̄cūq́ʒ audierit. tin/
niant ambe aures eius. Et extendā ſup irl'm fu
niculū ſamarie ⁊ pondus domus achab. ⁊ dele
bo irl'm ſicut deleri ſolent tabule. Delens vertā
⁊ ducā crebrius ſtilū ſuper faciē eius. Dimittam
vo reliquias hereditatis mee ⁊ tradā eas i ma/
nus inimicoꝝ ei⁹. eruntq́ʒ i vaſtitatē ⁊ in rapinā
cūctis aduerſarijs ſuis eo q̄ fecerint malū corā
me. ⁊ perſeuerauerint irritantes me ex die qua
egreſſi ſunt patres eoꝝ ex egypto vſq́ʒ ad hanc
diē. Inſuper ⁊ ſanguinē inoxiū fudit manaſſeſ
multū nimis donec impleret̄ irl'm vſq́ʒ ad os.
abſq́ʒ p̄ctīs ſuis quibus peccare fecit iudā vt fa
ceret malum corā dño. Reliqua aūt ſermonum
manaſſe ⁊ vniuerſa q̄ fecit: ⁊ peccatū ei⁹ qđ pec/
cauit: nōne hec ſcripta ſūt in libro ſermonū dieꝝ
regū iuda. Dormiuitq́ʒ manaſſes cū p̄ribus ſu
is: ⁊ ſepultus ē i horto domus ſue: in horto oçā
⁊ regnauit amon filius ei⁹ ꝓ eo. Vigintiduorū
annoꝝ erat amon cū regnare cepiſſet: duobus
quoq́ʒ annis regnauit in irl'm. Nomē m̄ris ei⁹
meſſallemeth filia arus de ietheba. Fecitq́ʒ ma/
lū in ↄſpectu dñi ſicut fecerat manaſſes p̄r eius
⁊ ābulauit in oī via p̄ quā ābulauerat pater eiuſ
Seruiuitq́ʒ īmūdicijs qbus ſeruierat pater ei⁹.
⁊ adorauit eas: ⁊ dereliqt dominū deū patrū ſuo
rū ⁊ nō ābulauit in via domini. Tetēderūtq́ʒ ei
īſidias ſerui ſui. ⁊ interfecerūt regē in domo ſua
Percuſſit aūt ppl's terre oēs q̄ ↄiurauerāt ↄ̄ re
gē amō: ⁊ ↄſtituerūt ſibi regē ioſiā filiū ei⁹ ꝓ eo
Reliq̄ aūt ſmonū amō q̄ fecit: nōne hec ſcripta
ſūt i libro ſermonū dieꝝ regū iuda. Sepelierūt/
q́ʒ eū in ſepulchro ſuo i horto oçam: ⁊ regnauit
ioſias filius eius ꝓ eo.

Capitulum. XXII.

Octo annorum erat ioſias cum regna/
uit in irl'm. Nomen matris eius ydida
filia phadaia de beſecath. Fecitq́ʒ quod
placitū erat corā dño: ⁊ ambulauit p̄ omnes vi/
as dauid patris ſui. Non declinauit ad dexterā
ſiue ad ſiniſtram. anno aūt octauodecimo regis
ioſie miſit rex ſaphan filiū aſſia filij meſullā ſcri
bam templi dñi. dicens ei. Vade ad helchiā ſa/
cerdotem magnū vt conflet̄ pecunia q̄ illata eſt
in templum dñi: quam collegerunt ianitores tē
pli a populo: deturq́ʒ fabris per prepoſitos do/
mus dñi. Qui ⁊ diſtribuant eā his qui operan
tur in tēplo dñi ad inſtauranda ſarta tecta tēpli:
tignarijs videlicet ⁊ cemētarijs: ⁊ his qui inter
rupta componūt: ⁊ vt emant̄ ligna ⁊ lapides d'
lapicidinis ad inſtaurandū templū dñi. Verum
tamē nō ſupputet̄ eis argentū qđ accipiunt: ſed.

in poteſtate habeant ꝛ i fide. Dixit aūt helchias
pontifex ad ſaphan ſcribam. Librū legis reppe
ri in domo dn̄i. Deditq; helchias volumen ſa/
phan ſcribe: q̄ legit illud. Uenit quoq; ſaphan
ſcriba ad regē: ꝛ renūciauit ei qđ preceperat ꝛ ait.
Cōflauerunt ſerui tui pecuniam que reperta eſt
in domo dn̄i: ꝛ dederunt vt diſtribueret fabris
a pfectis operum templi dn̄i. Narrauit quoq; ſa
phan ſcriba regi dicēs. Librum dedit mihi hel
chias ſacerdos. Quē cum legiſſet ſaphan coraȝ
rege: ꝛ audiſſet rex verba libri legis dn̄i: ſcidit
veſtimenta ſua: ꝛ pcepit helchie ſacerdoti ꝛ ahi
cham filio ſephan ꝛ achobor filio micha ꝛ ſaphā
ſcribe ꝛ aſaie ſeruo regis dicens. Ite ꝛ conſuli/
te dn̄m ſuper me ꝛ ſuper populo ꝛ ſuper omni
iuda. de verbis voluminis iſtius qđ inuentū ē.
Magna.n. ira dn̄i ſuccēſa eſt ꝯ nos: quia non
audierunt patres nr̄i vba libri hui⁹ vt facerent
oē qđ ſcriptū eſt nobis. Ierūt itaq; helchias ſa
cerdos ꝛ ahicā ꝛ achobor ꝛ ſaphan ꝛ aſaia ad ol
dam ꝓphetem vxorem ſellū filij thecue filij aras
cuſtodis veſtium q̄ habitabat in hieruſalē i ſecū
da: locutiq; ſunt ad eam. Et illa rn̄dit eis. Hec
dicit dn̄s deus iſrl̄. Dicite viro q miſit vos ad
me. Hec dicit dn̄s. Ecce ego adducam mala ſu
per locum iſtū ꝛ ſuper habitatores eius: oīa ver
ba legis q̄ legit rex iuda: q2 dereliquerunt me: ꝛ
ſacrificauerūt dijs alienis irritātes me i cunctis
opibus manuū ſuaꝝ. Et ſuccendet indignatio
mea in loco hoc. ꝛ nō extinguet. Regi autē iu/
da q miſit vos vt conſuleretis dn̄m: ſic dicetis.
Hec dicit dn̄s deus iſrael. Pro eo qđ audiſti
vba voluminis ꝛ pterritū eſt cor tuū ꝛ humiliat⁹
es corā dn̄o. auditis ſermonibus ꝯ locū iſtum ꝛ
habitatores ei⁹. q2 videlicet fierēt i ſtuporē ꝛ in
maledictū: ꝛ ſcidiſti veſtimenta tua: ꝛ fleuiſti co
rā me ꝛ ego audiui ait dn̄s: iccirco colligā te ad
patres tuos: ꝛ colligeris ad ſepulchrum tuum i
pace: vt nō videant oculi tui omnia mala que in
ducturus ſum ſuper locū iſtum. XXIII

Et renunciauerunt regi quod dixerat.
Qui miſit: ꝛ congregati ſunt ad eū oēs
ſenes iuda ꝛ irl̄m. Aſcenditq; rex tem/
plum domini. ꝛ omnes viri iuda: vniuerſiq; q
habitabant in irl̄m cū eo: ſacerdotes ꝛ ꝓphete:
ꝛ oīs populus a paruo vſq; ad magnū: legitq;
cūctis audiētibus oīa verba libri federis qui in
uētus eſt i domo dn̄i. Stetitq; rex ſup gradū
ꝛ fedus pcuſſit corā dn̄o. vt ambularēt poſt do
minū: ꝛ cuſtodirent pcepta eius ꝛ teſtimonia et
ceremonias in omni corde ꝛ in tota aīa: ꝛ ſuſcita
rent verba federis huius q̄ ſcripta erant i libro
illo. Acqeuitq; ppl's pacto. Et pcepit rex hel/
chie ꝛ pōtifici ꝛ ſacerdotibus ſecundi ordinis et
ianitoribus vt ꝓijcerēt de tēplo dn̄i oīa vaſa q̄
fcā fuerāt baal ꝛ i luco vniuerſe militie celi ꝛ cō
buſſit ea foris irl̄m in ꝯualle cedron. ꝛ tulit pul
uerē eorum in bethel. Et deleuit aruſpices q̄s
poſuerāt reges iuda ad ſacrificādū in excelſis
p ciuitates iuda ꝛ in circuitu irl̄m. ꝛ eos q ado
lebant incenſū baal ꝛ ſoli ꝛ lune ꝛ duodecim ſi/
gnis ꝛ oī militie celi. Et efferri fecit lucū de do
mo domini foras irl̄m in cōualle cedron ꝛ cō/
buſſit eū ibi ꝛ redegit i puluerē: ꝛ piecit ſuper
ſepulchra vulgi. Deſtruxit q̄ȝ ediculas effemi
natoꝝ q̄ erant in domo dn̄i: pro quibus mulie
res texebant q̄ſi domunculas luci. Cōgregauit/
q; oēs ſacerdotes de ciuitatib⁹ iuda: ꝛ contamina
uit excelſa vbi ſacrificabāt ſacerdotes. de gabaa
vſq; berſabee. Et deſtruxit aras portaꝝ i itroi
tu oſtij ioſue pncipis ciuitatis qđ erat ad ſiniſtrā
porte ciuitatis. Verūtn̄ nō aſcēdebant ſacerdo
tes excelſorum ad altare dn̄i in irl̄m: ſed tm̄ co/
medebant azima in medio fratrū ſuoꝝ. Conta
minauit quoq; tophet qđ ē in conualle filij en/
non: vt nemo conſecraret filiū ſuum aut filiā p
ignē moloch. Abſtulit quoq; equos quos de/
derant reges iude ſoli in introitu tēpli dn̄i iuxta
exedrā nathamelech eunuchi: qui erat i phau/
rim: currus aūt ſolis cōbuſſit igni. Altaria q̄/
q; que erāt ſup tecta cenaculi achaȝ que fecerāt
reges iuda. ꝛ altaria q̄ fecerat manaſſes i duo
bus atrijs templi dn̄i deſtruxit rex. ꝛ cucurrit in
de ꝛ diſperſit cinerē eoꝝ in torrentem cedron.
Excelſa q̄ȝ que erant in irl̄m ad dexterā ptē mō
tis offenſionis q̄ edificauerat ſalomon rex iſrl̄
aſtaroth idolo ſidoniorum. ꝛ chamos offenſio
ni moab. ꝛ melchon abhominationi filiorum
āmon polluit rex: ꝛ contriuit ſtatuas ꝛ ſuccidit
lucos: repleuitq; loca eoꝝ oſſibus mortuoꝝ.
Inſuper ꝛ altare quod erat in bethel. ꝛ excelſū
quod fecerat hieroboā filius nabath q peccare
fecit iſrael: ꝛ altare illud ꝛ excelſū deſtruxit atq;
ꝯbuſſit ꝛ cōminuit in puluerem: ſuccenditq; ēt
lucum. Et conuerſus ioſias vidit ibi ſepulchra
que erant in monte: miſitq; ꝛ tulit oſſa de ſepul
chris. ꝛ combuſſit ea ſuper altare. ꝛ polluit illđ
iuxta verbum domini quod locutus eſt vir dei
qui predixerat verba hec. Et ait. Quis eſt titu
lus iſte quem video? Reſponderuntq; ciues
vrbis illius. Sepulchrum eſt hominis dei qui
venit de iuda. ꝛ predixit verba hec que feciſti ſu
per altare Bethel. Et ait. Dimitte eum. Ne/
mo commoueat oſſa eius. Et intacta manſe/

runt oſſa illius cũ oſſibus ꝓphete q venerant d̃
ſamaria. Inſuꝑ ⁊ oĩa phana excelſoꝝ q̃ erant i
ciuitatibus ſamarie q̃ fecerãt reges iſrael ad irri
tandum dñm: abſtulit ioſias ⁊ fecit eis ſecundũ
oĩa q̃ fecerat in bethel. Et occidit vniuerſos ſa/
cerdotes excelſoꝝ q erant ibi ſuper altaria: ⁊ cõ
buſſit oſſa humana ſuper ea. Reuerſuſq; ẽ irl'm
⁊ p̃cepit oĩ populo dicẽs. Facite phaſe dño deo
vr̃o: ſcḋm qḋ ſcriptũ eſt i libro federis hui⁹. Nec
eni fcm̃ eſt phaſe tale a diebus iudicum q iudica
uerũt iſrael ⁊ oĩum dieꝝ regũ iſrael ⁊ regũ iuda
ſicut in octauodecimo ãno regis ioſie factum eſt
phaſe iſtud dño in irl'm. Sed ⁊ phitones ⁊ ario
los ⁊ figuras idolorum ⁊ immundicias ⁊ abhoia
tiones q fuerũt in terra iuda ⁊ irl'm abſtulit ioſi
as: vt ſtatueret verba legis q̃ ſcripta ſunt i libro
quem inuenit helchias ſacerdos in templo domi
ni. Similis illi nõ fuit ante eum rex. q reuerte/
ret̃ ad dñm in oĩ corde ſuo ⁊ in tota anima ſua ⁊
vniuerſa virtute ſua iuxta oẽm legez moyſi: ne
q; poſt eũ ſurrexit ſimilis illi Uerũtñ nõ ẽ auer
ſus dñs ab ira furoris ſui magni: quo irat⁹ ẽ fu
ror ei⁹ ꝯ iudã ꝓpter irritatiões qbus ꝓuocaue
rat eũ manaſſes. Dixit itaq; dñs. Etiã iudã au
ferã a facie mea ſicut abſtuli iſrael: ⁊ ꝓijciã ciui
tatẽ hanc quã elegi irl'm ⁊ domum de qua dixi:
erit nomen meũ ibi. Reliqua aũt ſmonuz ioſie
⁊ vniuerſa q̃ fecit: nõne hec ſcripta ſunt in libro
vborum dieꝝ regũ iuda. In diebus ei⁹ aſcen
dit pharao nechao rex egypti ꝯ regẽ aſſyrioꝝ
ad flumẽ eufraten. Et abijt ioſias rex iuda i oc
curſum eius. ⁊ occiſus eſt i mageddo cũ vidiſſet
eum. Et portauerunt eum ſui ſui mortuum de
mageddo ⁊ ꝑtulerũt in irl'm: ⁊ ſepelierunt eum
in ſepulchro ſuo. Tulitq; populus tre ioachaz
filiũ ioſie: ⁊ vnxerũt eũ: ⁊ ꝯſtituerũt eum regẽ ꝓ
pr̃e ſuo. Uiginitriũ annoꝝ erat ioachaz cũ re/
gnare cepiſſet: ⁊ trib⁹ mẽſibus regnauit i irl'm
Nomen matris ei⁹ amithal: filia ieremie de lob
na. Et fecit malum coram dño: iuxta omnia q̃
fecerãt prẽs eius. Uinxitq; eũ pharao nechao
in reblatha. q̃ eſt in terra emath. ne regnaret in
irl'm. Et i poſuit mulctã terre centũ talẽtis argẽ
ti: ⁊ talẽto auri. regẽq; ꝯſtituit pharao nechao
heliachim filiũ ioſie ꝓ ioſia patre eius: vertitq;
nomen eius ioachim: porro ioachaz tulit ⁊ du/
xit in egyptũ. Argentũ aũt ⁊ aurũ dedit ioachiz
pharaoni cum indixiſſet terre ꝑ ſingulos vt cõ
ferret̃ iuxta p̃ceptuz pharaonis. Et vnũquẽq;
iuxta vires ſuas exegit tam argentuz q̃ aurum
de populo terre: vt daret pharaoni nechao. Ui
gintiquinq; annorum erat ioachim cũ regnare
cepiſſet ⁊ vndecim annis regnauit in hieruſalẽ
Nomen matris eius zebida: filia phadaia d̃ ru
ma. Et fecit malum corã dño: iuxta omnia que
fecerant patres eius. XXIIII

IN diebus eius aſcendit nabuchodono
ſor rex babylonis: et factus ẽ ei ioachim
ſeruus tribus annis ⁊ rurſum rebella/
uit ꝯtra eũ. Immiſitq; ei dñs latrũculos chal/
deoꝝ et latrũculos ſyrie et latrunculos moab ⁊
latrunculos filiorum ãmon. et immiſit eos i iudã
vt diſperderẽt eũ iuxta verbum dñi qḋ locutus
fuerat per ſuos ſuos ꝓphetas. Factũ eſt autem
hoc per verbũ dñi ꝯ iudã vt auferret eũ corã ſe:
ꝓpter pctã manaſſe vniuerſa q̃ fecit. et ꝓpt ſan
guinẽ innoxiũ quẽ effudit: ⁊ impleuit irl'm cruore
innocentiũ: et ob hanc rẽ noluit dñs ꝓpiciari.
Reliqua aũt ſermonũ ioachim ⁊ vniuerſa q̃ fe/
cit: nõne hec ſcripta ſunt in libro ſermonũ dierũ
regũ iuda. Et dormiuit ioachim cum patribus
ſuis: et regnauit ioachim filius ei⁹ ꝓ eo. Et vl/
tra nõ addidit rex egypti vt egrederet̃ de terra
ſua. Tulerat eni rex babylonis a riuo egypti vſ
q; ad fluuium eufraten omnia q̃ fuerant regis
egypti. Decẽ et octo annorũ erat ioachim cum
regnare cepiſſet. ⁊ tribus mẽſibus regnauit in
irl'm. Nomẽ mr̃is eius noeſcha filia helnathã
de irl'm. Et fecit malũ corã dño: iuxta oĩa q̃ fece
rat pr̃ eius. In tpe illo aſcẽderũt ſui nabucho
donoſor regis babylonis in irl'm. ⁊ circũdata ẽ
vrbs munitionibus. Uenitq; nabuchodono/
ſor rex babylonis ad ciuitatẽ cum ſuis ſuis: vt
oppugnarẽt eã. Egreſſuſq; eſt ioachim rex iu/
da ad regẽ babylõis ipſe ⁊ mater eius ⁊ ſui ei⁹
⁊ p̃ncipes eius ⁊ eunuchi eius. ⁊ ſuſcepit eum
rex babylonis anno octauo regni ſui. Et protu
lit inde oẽs theſauros domus dñi ⁊ theſauros
domus regie: ⁊ ꝯcidit vniuerſa vaſa aurea que
fecerat ſalomon rex iſrael in templo dñi: iuxta
verbuz dñi. ⁊ tranſtulit oẽm irl'm ⁊ vniuerſos
p̃ncipes ⁊ oẽs fortes exercitus decẽ milia in ca
ptiuitatem ⁊ oẽm artificẽ ⁊ incluſorez: nihilq;
relictũ eſt exceptis paupibus ppl'i terre. Tran
ſtulit q̃z ioachim in babylonẽ. ⁊ mrẽm regis et
vxores regis ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices ter/
re duxit in captiuitatem de irl'm in babylonẽ. ⁊
oẽs viros robuſtos ſeptẽ milia ⁊ artifices ⁊ in
cluſores mille oẽs viros fortes ⁊ bellatores du
xitq; eos rex babylonis captiuos in babylonez
Et ꝯſtituit mathathiã patruũ eius ꝓ eo: impo/
ſuitq; nomen ei ſedechiã. Uiceſimũ ⁊ primuz
annũ etatis habebat ſedechias cum regnare ce
piſſet. ⁊ vndecim annis regnauit in hieruſalẽ.

Nomen mr̄is eius erat amithal. filia hieremie
de lobna. Et fecit malū corā dn̄o: iuxta oia que
fecerat ioachin. Iraſcebat̄ eniꝫ dn̄s ꝯ irl'm ⁊ ꝯ
iudā: donec ꝓijceret eos a facie ſua. Receſſitq;
ſedechias a rege babylonis. XXV

Factū ē aūt ãno nono regni ei⁹ menſe
decimo decima die menſis venit nabu-
chodonoſor rex babylonis ipſe ⁊ oīs ex
ercitus eius in irl'm ⁊ circūdederunt eam. ⁊ ex
truxerunt in circuitu eius munitiones. Et clau
ſa ē ciuitas atq; vallata vſq; ad vndecimū an-
num regis ſedechie nona die menſis. Preua-
luitq; fames in ciuitate: nec erat panis populo
terre. Et interrupta ē ciuitas ⁊ oēs viri bella-
tores nocte fugerunt per viam porte que eſt int̄
duplicē murū ad hortū regl. Porro chaldei ob
ſidebãt in circuitu ciuitatē. Fugit itaq; ſedechi
as ꝑ viam que ducit ad campeſtria ſolitudinis
Et ꝑſecutus eſt exercitus chaldeoꝝ regē: ꝯpre
henditq; eū in planitie hiericho: ⁊ oēs bellato-
res qui erãt cū eo diſperſi ſunt ⁊ reliquerunt eū
Apprehenſum ergo regē duxerunt ad regem
babylonis in reblatha: q locutus eſt cū eo iudi
cium. Filios aūt ſedechie occidit corā eo. ⁊ ocu
los eius effodit: vinxitq; eū cathenis ⁊ adduxit
in babylonē. Menſe quinto ſeptima die men-
ſis ipſe ē annus nonus decimus regis babylo
nis venit nabuçardan princeps exercitus ei⁹
regis babylonis in irl'm ⁊ ſuccendit domū do-
mini ⁊ domū regis ⁊ domos irl'm: oēmq; do-
mū cōbuſſit igni: ⁊ muros hieruſalē i circuitu
deſtruxit ois exercitus chaldeoꝝ q erat cū pnci
pe militū. Reliquā aūt ppl'i ptēm q̄ remãſerat
in ciuitate. ⁊ ꝑ fugas q tranſfugerant ad regē
babylonis: ⁊ reliquū vulgus trãſtulit nabuçar
dan pnceps militie: ⁊ de pauꝑibus terre reliq̄t
vinitores ⁊ agricolas: colūnas autem ereas q̄
erant in tēplo dn̄i ⁊ baſes. ⁊ mare ereū qđ erat
in domo dn̄i cōfregerūt chaldei: ⁊ tranſtulerūt
es omne in babylonem. Ollas quoq; ereas ⁊
trullas ⁊ tridētes: ⁊ cyphos ⁊ mortariola et oia
vaſa erea. in quibus miniſtrabant: tulerūt: nec
nō ⁊ thuribula. ⁊ phialas. Que aurea aurea. et
que argentea argentea: tulit princeps militie:
idelt columnas duas: mare vnum et baſes q̄s
fecerat rex ſalomon in templo domini. Non
erat pondus eris: omnium vaſorum. Decem
⁊ octo cubitos altitudinis habebat colūna vna
et capitellum ereum ſuper ſe altitudinis trium
cubitorum. Et Retiaculum et Malogranata
ſuper capitellum columne omnia erea. Simi-
lem et columna ſecunda habebat ornatum.

Tulitq; quoq; princeps militie. Saraiam ſacer-
dotē pnū. ⁊ ſophoniā ſacerdotē ſecūdū. ⁊ tres
ianitores. ⁊ de ciuitate eunuchū vnum q erat p̄
fectus ſuꝑ bellatores viros. ⁊ quinq; viros de
his q ſteterãt corã rege. q̄s repperit in ciuitate.
⁊ ſopher pncipē exercitus qui ꝓbabat tyrones
de pplo tre: ⁊ ſex viros e vulgo q inuēti fuerãt
in ciuitate. Quos tollens nabuzardan pnceps
militū duxit ad regē babylonis i reblatha: per-
cuſſitq; eos rex babylonis ⁊ interfecit eos i rebla
tha i tra emath. Et trãſlatus ē iuda de tra ſua.
Populo aūt q relictus erat i terra iuda quē di-
miſerat nabuchodonoſor rex babylonis p̄fecit
godoliã filiū aichan filij ſaphan. Quē cum au-
diſſent oēs duces militū ipſi ⁊ viri q erãt cū eis
videlꝫ q ꝯſtituiſſet rex babylonis godoliā: ve
nerunt ad godoliam i maſpha iſmahel fili⁹ na-
thanie ⁊ iohãnan filius caree ⁊ ſaraia filius tha
nameth netophatites. ⁊ iezonias filius maacha
ti: ipſi ⁊ ſocij eoꝝ. Iurauitq; godolias ipſis et
ſocijs eoꝝ dicēs. Nolite timere ſuire chaldeis
Manete in tra ⁊ ſuite regi babylonis: ⁊ bene
erit vobis. Factū ē aūt in menſe ſeptimo venit
iſmahel fili⁹ nathanie filij eliſama de ſemine re
gio ⁊ decem viri cū eo: ꝑcuſſerūtq; godoliā q
⁊ mortuus ē: ſꝫ et iudeos ⁊ chaldeos qui erant
cum eo i maſpha. Cōſurgēs q; oīs ppl's a par
uo vſq; ad magnū ⁊ pncipes militū venerunt
in egyptū: timentes chaldeos. Factū ē vero in
anno triceſimoſeptimo tranſmigrationis ioa-
chin regis iude. menſe duodecimo viceſima et
ſeptima die menſis. ſubleuauit Euilmerodach
rex babylonis anno quo regnare ceperat caput
ioachin regis iuda de carcere: ⁊ locutus ē ei be
nigne. Et poſuit thronum eius ſuper thronū
regum qui erant cum eo in babylone: ⁊ muta-
uit veſtes eius quas habuerat in carcere. ⁊ co-
medebat panē ſemꝑ in ꝯſpectu eius cūctis die
bus vite ſue: annonã quoq; ꝯſtituit ei ſine inter
miſſiōe que ⁊ dabatur ei a rege ꝑ ſingulos dies
oibus diebus vite ſue.

Explicit ſecūdus lib Malachī. i. Regū qrt⁹.

Incipit p̄facio ſcī Hieronymi in librum da
bremamin: qui ē paralyppomenon qđ nos dice-
re poſſumus verba dieꝝ.

Quantus actalis ē liber iſte vt abſq;
illo ſi quis ſciam ſcripturarum ſibi
voluerit arrogare: ſemetipſum irri
deat: per ſingula quippe nomina iū
cturaſq; verboꝝ. ⁊ pretermiſſe in libris regū
tanguntur hiſtorie: ⁊ innumerabiles explicantur
euangelij queſtiones. Sed ſi ſeptuaginta inter

pretuʒ. pura. ⁊ vt ab eis in grecū verſa eſt edi/
ctio ꝑmaneret ſuꝑflue mi chromati ep̄oꝝ ſciſſi/
me atq̄ʒ doctiſſime ipelleres: vt hebrea tibi vo
lumina latino ſermone tranſferrē. Quod cuiʒ
ſemel aures hoīum occupauerat. ⁊ naſcentis ec
cleſie roborauerat fidem: iuſtū erat etiā nr̄o ſilē
tio ꝯprobari. Nunc vero cū ꝓ varietate regio
nū diuerſa ferant̄ exēplaria. ⁊ germana illa an
tiq̄ʒ tranſlatio corrupta ſit atq̄ʒ violata: nr̄i ar
bitrij putas: aut e pluribus iudicare quid verꝫ
ſit aut nouū opus ī veteri ope cudere: illuden/
tibuſq̄ʒ iudeis. cornicum: vt dicit̄ oculos ꝯfige
re. Alexandria ⁊ egyptus in ſeptuaginta ſuis
heſichiū laudat auctorē: ꝯſtātinopolis vſq̄ʒ an
tiochiā luciani martyris exēplaria ꝓbat. Me
die int̄ has ꝓuincie paleſtinos codices legunt:
quos ab origene elaboratos euſebius ⁊ pāphi/
lus vulgauerunt. Totuſq̄ʒ orbis hac int̄ ſe tri/
faria varietate ꝯpugnat. Et certe origenes nō
ſolum exēpla cōpoſuit q̄ttuor editionum e regi
one ſingula v̄ba deſcribēs: vt vnus diſſentiēſ
ſtati ceteris inter ſe conſentiētibus arguat̄: ſed
qḋ maioris audacie ē in editōe ſeptuagita theo
dotionis editionē miſcuit: aſtericis deſignās q̄
minus fuerint. ⁊ v̄gulis q̄ ex ſuꝑfluo videban
tur appoſita. Si igit̄ alijs licuit nō tenere quod
ſemel ſuſceꝑant: ⁊ pꝰ ſeptuaginta cellulas que
vulgo ſine auctore iactant̄ ſingulas cellulas a/
perire hocq̄ʒ in eccleſijs legit̄ qḋ ſeptuaginta
neſcierunt cur me non ſuſcipiant latini mei qui
inuiolata editione veteri ita nouā cōdidi: vt la/
borē meū hebreis ⁊ qḋ his maiꝰ ē apl̄is auctori
bus cōprobē? Scripſi nuꝑ librū de optimo ge/
nere interpretandi. oſtēdens illa de euāgelio ex
egypto vocaui filium meū: ⁊ qm̄ naçareus vo
cabit̄: ⁊ videbunt in quē compunxerūt. ⁊ illud
apl̄i: q̄ oculus non vidit nec auris audiuit ⁊ in
cor hoīs non aſcēdit q̄ ꝑ̄parauit deꝰ diligētibꝰ
ſe ceteraq̄ʒ his ſīlia in hebreoꝝ libris inueniri.
Certe apl̄i ⁊ euangeliſte: ſeptuaginta interpre/
tes nouerant: ⁊ vn̄ eis h̄ q̄ in ſeptuaginta int̄/
pretibus nō h̄nt̄? Xp̄s dn̄s nr̄ vtriuſq̄ʒ teſtamē
ti conditor in euangelio ſ̄m iohannē: q credit i
me: ſicut dicit ſcriptura: flumina de ven/
tre eius fluent aq̄ viue. Vtiq̄ʒ ſcriptū ē: quod
ſaluator ſcriptū eſſe teſtat̄. Vbi ſcriptum ē? Se
ptuaginta non h̄nt: apocrypha neſcit eccleſia.
Ad hebreos igit̄ reuertendū eſt: vn̄ ⁊ dominꝰ
loquit̄. ⁊ diſcipuli exēpla preſumunt. Hec pa/
ce veterū loquor ⁊ obtrectatoribus meis tm̄ rn̄
deo: q canino dente me rodūt: in publico detra
hentes ⁊ legentes in angulis ideſt accuſatores

⁊ defenſores: cum in alijs ꝓbent qḋ in me re/
probant: q̄ſi virtus ⁊ vitiū nō in rebus ſint: ſʒ
cū auctore mutent̄. Ceterū memini editionē ſe
ptuaginta trāſlatoꝝ olim de greco emēdatam
tribuiſſe me nr̄is: nec inimicū debere eſtimari
eoꝝ quos in conuentu fratrum ſꝑ ediſſero. Et
qḋ nunc dabreiamin. i. v̄ba dieꝝ interꝑ̄tatus
ſum. idcirco feci: vt inextricabiles moras ⁊ ſil/
uam nominū q̄ ſcriptoꝝ ꝯfuſa ſunt vitio: ſen/
ſuūq̄ʒ barbariē apertius ⁊ ꝑ verſuū cola digere/
rem. mihi ⁊ meis. iuxta iſmenium ca
nēs: ſi aures ſurde ſunt ceteroꝝ.

Item alius prologus.

Euſebius hieronymus: domnioni ⁊
rogatiano ſuis i xp̄o ihesu: ſalutē.
Quō grecoꝝ hiſtorias magis itel
ligunt q̄ athenas viderint: ⁊ tertiū
v̄gilij librū a troade ꝑ leucadē ⁊ a croceraunia
ad ſiciliam. ⁊ inde ad oſtia tyberis nauigauerit
Ita ſcām ſcripturā lucidius intuebit̄ q iudeā
oculis cōtēplatus ē: ⁊ antiq̄ꝝ vrbium memori
as: locoꝝq̄ʒ vel eadē vocabula vel mutata co̊g
nerit. Vn̄ ⁊ nobis cure fuit cū eruditiſſimis he
breoꝝ hunc laborē ſubire: vt circuiremus pro
uinciā quā vniuerſe xp̄i eccl̄ie ſonant. Fateor
enī mi domnion ⁊ rogatiane cariſſimi nunq̄ʒ me i
diuinis voluminibus ꝓprijs viribꝰ credidiſſe
nec habuiſſe opinionē meā: ſed ea etiā de q̄bus
ſcire me arbitrabar interrogare me ſolitū. Quan
to magis de his ſuꝑ q̄bus anceps erā? Deniq̄ʒ
cū a me nuꝑ l̄ris flagitaſſetis: vt vobis paly po
menon latino ſmōe trāſferrē. de tybiade legis
quondā auctore q apud hebreos admirationi
hēbat̄ aſſūpſi: ⁊ ꝯtuli cū eo a v̄tice: vt aiunt vſ/
q̄ʒ ad extremū vnguē: ⁊ ſic cōfirmatus auſus
ſum facere qḋ iubebatis. Libere. n. vobis lo/
quor. Ita. n. in grecis ⁊ latis codicibꝰ h̄ nomiū
liber vitioſus ē: vt non tam hebrea q̄ʒ barbara
quedā ⁊ ſarmatica noīa cōiecta arbitrādū ſit.
Nec h̄ ſeptuaginta interp̄tibus q ſpū ſcō pleni
ea q̄ vera fuerāt trāſtulerunt: ſʒ ſcriptoꝝ culpe
aſcribendū: dū de inemēdatis inemēdata ſcripti/
tāt ⁊ ſepe tria noīa ſubtractis e medio ſyllabis
i vnū vocabulū cogunt vel regione vnū nomē
ꝓꝑ latitudinē ſuā i duo vel tria vocabula diui/
dunt. Sʒ ⁊ ipſe appellatōes non hoīes vt pleri
q̄ʒ eſtimāt: ſʒ vrbes ⁊ regiones ⁊ ſaltus ⁊ ꝓui/
cias ſonāt: ⁊ obliq̄ ſub interpretatione ⁊ figura
coꝝ q̄dā narrant̄ hiſtorie: de q̄bus in regnoꝝ
libro dr̄. Nōne ecce hec ſcripta ſunt in libro v̄
boꝝ dieꝝ regū iuda? Que vtiq̄ʒ in noſtris co/
dicibꝰ nō h̄nt̄. Hoc ꝑmum ſciendum q̄ apud

hebreos paralypomenon liber vnus ſit ⁊ apud il-
los vocatus dabreiamin .i. verba dierū: q̄ ppter ma-
gnitudinē apud nos diuiſus ē. Deinde etiā illō
attēdēdū: q̄ frequēter noia nō vocabula hoīuʒ
ſed rerū: vt dixi: ſignificātias ſonant. Ad extre-
mū q̄ oīs eruditio ſcripturarū i hoc cōtinet: ⁊ hi-
ſtorie q̄ vel p̄termiſſe ſunt in ſuis locis vel per-
ſtricte leuiter: h̄ per q̄dā verborū cōpendia expli-
cent. Orationū itaqʒ veſtrarū adiutus auxilio
miſi librū beniuolis placiturū: nō inuidis diſpli-
citurū eē nō ābigo. Optia .n. q̄qʒ: vt ait. Pli-
nius: malū cōtēnere plerique q̄ʒ diſcere. Siqs in
hac iterp̄tatiōe voluerit aliqd rep̄hendere: iter-
roget hebreos: ſuā cōſciaʒ recolat videat ordinē
textūqʒ ſermonis: ⁊ tunc nřo labori ſi potuerit
detrahat. Vbicūqʒ ergo aſtericos .i. ſtellas ra-
diare in h̄ volumie videritis: ibi ſciatis de he-
breo additū qď in latinis codicibꝰ nō hř. Vbi
vero obelus trāſuerſa .ſ. virga p̄poſita ē: illic ſi-
gnatur qd ſeptuaginta iterp̄tes addiderūt: vel
ob decoris grām: vel ob ſpūs ſci auctoritatem:
licet in hebreis voluminibus non legatur.

¶ Explicit prefatio. Incipit primus liber da-
breiamin .i. paralypomenon. Capłm I

ADam ſeth enos
cainā: malaleel iareth enoch ma-
thuſale lamech noe ſem cham ⁊ ia-
feth. Filij iafeth: gomer magog
madai ⁊ iauan thubal moſech thiras. Porro
filij gomer: aſcenez et riphat ⁊ togorma. Filij
aūt iauan eliſa ⁊ tharſis cethim ⁊ dodanī. Filij
cham: chus ⁊ meſraim phut et chanaam. Filij
autem chus: ſaba ⁊ euila ſabatha ⁊ regma et ſa-
bathaca. Porro filij regma: ſaba ⁊ dadan.
Chus aūt genuit nemroth. Iſte cepit eſſe po-
tens in terra. Meſraim vero genuit ludim ⁊
ananim ⁊ laabim et nepthuim phetruſim q̄ʒ et
chaſluim: de quibus egreſſi ſunt philiſtijm ⁊
capthurim. Chanaam vero genuit ſidonē pri-
mogenitū ſuū: etheū q̄ʒ ⁊ iebuſeum āmorreum
⁊ gergeſeū eueūqʒ ⁊ aracheum ⁊ ſineum. ara-
diū q̄ʒ ⁊ ſamareuʒ ⁊ emathеuʒ. Filij ſem: elam
⁊ aſſur: ⁊ arfaxad: lud ⁊ arā. Filij arā: hus ⁊
hul: ⁊ gether ⁊ mes. Arfaxad aūt genuit ſala
qui ⁊ ipſe genuit heber. Porro heber nati ſūt
duo filij: nomen vni phaleth: quia in diebus
eius diuiſa eſt terra ⁊ nomen fratris eius iectā.
Iectan autem genuit elmodad ⁊ ſaleph: ⁊ aſor-
moth: ⁊ iare: adurā quoqʒ ⁊ vzal ⁊ decla: ebal
etiam ⁊ abimael ⁊ ſaba: necnon ⁊ ophir ⁊ euila
⁊ iobab. Omnes iſti filij iectan. Sem arfaxad
ſale heber phaleth ragau: ſeruch nachor thare
abram: iſte eſt abraham. Filij autem abraham
Iſaac ⁊ Iſmahel. Et he generationes eorū.
Primogenitus iſmahelis: nabaioth ⁊ cedar
⁊ abdeel ⁊ mabſan ⁊ maſma ⁊ duma maſſa
adad ⁊ thema iachur naphis cedma. Hi ſūt
filij iſmahelis. Filij autem cethure concubine
abraham quos genuit: zamram iecſan madan
madian ieſboc ⁊ Sue. Porro filij iecſan: ſaba
⁊ dadan. Filij autē dadan: aſurim ⁊ lathuſim
⁊ loomim. Filij autem madian: epha ⁊ epher
⁊ enoch ⁊ abida ⁊ eldaa. Omnes hi filij cethu-
re. Generauit autē abraham iſaac: cuius fue-
runt filij eſau ⁊ iſrael. Filij eſau: eliphaz: rahu-
el iehus iclon chore. Filij eliphaz: themā omar
ceppbi: gothan: cenez: thamna: amalech. Fi-
lij rahuel: naath ʒara ſamma meza. Filij ſeir:
lothan: ſobal: ſebeon: ana: diſon: eſer: diſan.
Filij lothan: horri: ahobiman. Soror autē lo-
than fuit thamna. Filij ſobal: alian ⁊ manaad
⁊ ebal ſephi ⁊ onan. Filij ſebeon: abaia ⁊ ana
Filij ana: diſon: filij diſon: hamaram ⁊ eſeban
⁊ iethran ⁊ charran. Filij eſer. balaan: ⁊ ʒabā
⁊ iachan. Filij diſan: vs ⁊ aran. Iſti ſunt re-
ges qui imperauerunt in terra edom: antequā
eſſet rex ſuper filios iſrael. Bale filius beor: ⁊
nomen ciuitatis eius de naba. Mortuus eſt
autem bale: ⁊ regnauit pro eo iobab filius ſare
de boſra. Cumqʒ ⁊ iobab fuiſſet mortuus re-
gnauit pro eo huſan de terra themanorū. Obijt
quoqʒ ⁊ huſan: ⁊ regnauit pro eo adad filiꝰ ba-
dad q percuſſit madian in terra moab: ⁊ nomē
ciuitatis eius auith. Cumqʒ ⁊ adad fuiſſet mor-
tuus: regnauit pro eo ſemla de maſreca. Sed ⁊
ſemla mortuus eſt: ⁊ regnauit pro eo ſaul de ro-
oboth que iuxta amnem ſita eſt. Mortuo quo-
qʒ ſaul regnauit pro eo balaana filius achobor
Sed ⁊ hic mortuus ē: ⁊ regnauit pro eo adad
cuius vrbis nomen fuit phau: ⁊ appellata eſt
vxor eius mahetabel: filia matred: filie meza-
ab. Adad autem mortuo duces pro regibus i
edom eſſe ceperunt. Dux thamna: dux alua:
dux iethet: dux oolibama: dux hela: dux phinō
dux cenez: dux themā: dux mapſar: dux mag-
dihel: dux hiram. Hi duces edom. II

FIlij autem iſrael: ruben: ſymeon: leui
iuda: yſachar: ⁊ ʒabulon: dan ⁊ ioſeph
beniamin: neptalim: gad ⁊ aſer. Filij
iuda: her: aunan ⁊ ſela. Hi tres nati ſunt ei de
filia Sue chananitidis. Fuit autem her primo-
genitus iuda malus coram dūo ⁊ occidit eum.
Thamar aūt nurus eiꝰ pepit ei phares et ʒara.

Omnes ergo filij iuda q̄nqꝫ. Filij aūt phares eſrō
⁊ hamul. Filij q̄ꝫ zare: zamri ⁊ ethan ⁊ eman
chalchal q̄ꝫ ⁊ daran: ſimul q̄nqꝫ. Filij charmi:
achar qui turbauit iſrael: ⁊ peccauit i furtu ana
thematis. Filij ethan: azarias. Filij aūt eſrom
qui nati ſunt ei: ierameel ⁊ ram ⁊ calubi. Hic
eſt caleph. Porro ram genuit aminadab: Ami
nadab autē genuit naaſon principē filioꝝ iuda
Naaſon quoqꝫ genuit ſalma: de quo ortus eſt
booz. Booz vero genuit obed qui ⁊ ipſe genu
it iſai. Iſai aūt genuit primogenitū heliab: ſecū
duꝫ aminadab: tertiū ſymmaha: quartū natha
nahel: quintū raddai: ſextum aſom: ſeptimū da
uid: quoꝝ ſorores fuerunt ſaruia ⁊ abigail. Fi
lij ſaruie: abiſai: ioab ⁊ aſahel tres. Abigail aūt
genuit amaſa: cuius pater fuit iether iſmaheli-
tes. Caleb vero filius eſrom accepit vxorē no
mine azuba: de qua genuit ierioth. Fueruntqꝫ
filij eius: iaſer ⁊ ſobab ⁊ ardon. Cūqꝫ mortua
fuiſſet azuba accepit vxorem caleb ephrata: que
peꝑit ei vr. Porro vr genuit vri: ⁊ vri genuit
beſeleel. Poſt hec ingreſſus ē eſrom ad filiam
machir pr̄is galaad: ⁊ accepit eā cum eſſet an
noꝝ ſexaginta. Que peperit ei ſegub. Sed et
ſegub genuit iair ⁊ poſſedit viginti tres ciuitates
in terra galaad. Cepitqꝫ geſſur ⁊ aran oppida
iair ⁊ canath et viculos eius ſexaginta ciuitatū.
Omēs iſti filij machir patris galaad. Cū autem
mortuus eſſet eſrom: ingreſſus ē caleb ad ephra
ta. Habuit quoqꝫ eſrom vxorē abia: q̄ peperit
ei aſſur patrē thecue. Nati ſunt autē filij iera-
mehel: ꝑmogeniti eſrom: ram ꝑmogenitus eiꝰ
et buna et aram et aſon et achia. Duxit q̄ꝫ vxo-
rem alteram ierameel noīe athara: q̄ fuit ma
ter onā. Sed et filij ram ꝑmogeniti ierameel
fuerunt moos iamin et achar. Onā autē habu
it filios ſemei et iadan. Filij aūt ſemei: nadab et
abiſur. Nomen vero vxoris abiſur: abiahil: q̄
peꝑit ahobban et molid. Filij autē nadab: fue-
rūt ſaled et apphaim. Mortuus eſt autē ſaled
abſqꝫ liberis. Filiꝰ vero appheim ieſi q ieſi ge
nuit ſeſan. Porro ſeſan genuit aholai. Filij aūt
iadai fratris ſemei: iether et ionathā. Sed et ie
ther mortuus eſt abſqꝫ liberis. Porro ionathā
genuit phaleth et ziza. Iſti fuerunt filij ierame
hel primogeniti eſrom. Seſan autem nō habu
it filios ſed filias et ſeruū egyptium noīe ieraa.
Deditqꝫ ei filiam ſuam vxorem: que peperit ei
ethei. Ethei autem genuit nathan. ⁊ nathan ge
nuit zabad. Zabad quoqꝫ genuit ophal: et ophal
genuit obed. Obed genuit iehu. Iehu genuit
azariam. Azarias genuit helles: et helles genu
it helaſa. Helaſa genuit ziſamoi. Ziſamoi ge-
nuit ſellum. Sellum genuit ithamian. Ithamia
autem genuit eliſama. Filij autem caleb fratris
ierameel: meſa primogenitus eius: ipſe eſt pa
ter ziph filij mareſa patris hebron. Porro filij
hebron: chore et taphua et recē et ſamma. Sā-
ma aūt genuit raam prēꝫ iercaā: ⁊ recē genuit
ſemmei: filiꝰ ſemmei maon / et maon pater beth
ſur. Epha autem concubina caleb peꝑit aran
et moſa et gezez. Porro aran genuit iezem. Fi
lij iahaddai: regom et ioathan et geſan phaleth
et epha et ſaaph. Concubina caleb maacha pe
perit ſaber et tharana. Genuit ſaaph pat̄ mad
mena. Sue patrem machbena: et patrē gabaa
Filia vero caleb fuit achſa. Hi erant filij caleb
filij vr primogeniti ephrata ſobal pater caria-
thiarim: ſalma pater bethleem: ariph pat̄ beth
gader. Fuerunt autem filij ſobal: patris caria-
thiarim: q videbat dimidium requietionū: et de
cognatiōe cariathiarim: iethrei: et aputhei et ſe
mathei et maſerei. Ex his egreſſi ſunt ſaraite et
eſthaolite. Filij ſalma patris bethleem et netho
phati corone domus ioab: et dimidiū requietiōis
ſarai. Cognationes quoqꝫ ſcribaꝝ habitantiū
in iabes canentes atqꝫ reſonātes et in taberna-
culis cōmorantes. Hi ſunt cinei: qui venerūt
de calore patris domus rechab.
III
Dauid vero hos habuit filios q ei nati
ſunt in hebron. Primogenitū amnon
ex achinoe iſrahelitide: ſecundū daniel
de abigail carmelitide: tertium abſalon filium
maacha filie ptolemei regis geſſur: quartū ado
niā filium agith: quintū ſaphaciā ex abithal: ſex
tum iethraham de egla vxore ſua. Sex ergo na
ti ſunt ei in hebron: vbi regnauit ſeptē annis ⁊
ſex menſibus. Triginta aūt ⁊ tribus annis re-
gnauit in ir̄lm. Porro in ir̄lm nati ſūt ei filij:
ſymmaa ⁊ ſobab ⁊ nathan ⁊ ſalomon q̄ttuor de
berſabee ⁊ filia amihel. Iebaar q̄ꝫ ⁊ heliſua ⁊
eliphaleth ⁊ noge et napheg et iaphie necnō eli
ſama et eliade et eliphaleg nouem. Omnes hi
filij dauid abſqꝫ filijs concubinaꝝ: habuerūtqꝫ
ſororē thamar. Filius autē ſalomōis: roboam
cuius abia filius genuit aſa. De hoc q̄ꝫ natus eſt
ioſaphat pat̄ iorā: q ioram genuit oziam ex quo
ortus eſt ioas: et huiꝰ amaſias filius genuit aza
riā. Porro azarie filius ioathā ꝓcreauit achaz
patrē ezechie: de q̄ natus ē manaſſes: ſed et ma
naſſes genuit āmon patrē ioſie. Filij aūt ioſie
fuerunt: ꝑmogenitus iohānan: ſecūdus ioachi
tertius ſedechias: q̄rtus ſellū. De ioachi natus
ē iechonias et ſedechias. Filij iechonie fuerūt

aſir: ſalathiel: melchiram: phadaia: ſenneſer: ⁊
iecemia: ſama ⁊ nadabia. De phadaia orti ſunt
zorobabel ⁊ ſemmei. Zorobabel genuit moſol
lam ananiam ⁊ ſalomith ſororem eorum: aſa/
bam quoqꝫ ⁊ obol ⁊ barachiam: ⁊ aſadiam: io
ſabeſeb quiqꝫ. Filius autem ananie phaltias
pater ieſeie: cuius filius raphaia. Huius q̃ꝫ
filius arnam: de quo natus eſt obdia: cuius fili
us fuit ſechenias. Filius ſechenie: ſemeia: cu/
ius filij att⁹ ⁊ egiaal ⁊ baria et naaria et ſaphat
et ſeſa ſex numero. Fili⁹ naarie: elioenai et eze
chias et ezricam tres. Filij elioenai oduia et he
liaſub et pheleia et accub et iohannan et dalaia
et anan: ſeptem. IIII

Filij iuda: phares eſrom et charmi et ur
et ſubal. Rabia vero filius ſubal genu
it iaad: de quo nati ſunt ahumai. et laad
He generatões ſarathi. Iſta q̃ꝫ ſtirps ethan:
ieſrahel et ieſema et iedebos. Nomē quoqꝫ ſo
roris eoꝝ aſalephū. Phuniel autem pater ge
dor: et eſer pat̃ oſa. Iſti ſūt filij ur: ꝑmogeniti
ephrata patris bethleē. Aſſur vero patris the/
cue erãt due vxores alaa ⁊ naara. Peperit autē
ei naara oozam ⁊ epher ⁊ themã ⁊ aaſtari. Iſti
ſunt filij naara. Porro filij alaa: fereth yſaar ⁊
ethnam. Chus autem genuit anob ⁊ ſoboba ⁊
cognationem aharel filij arum. Fuit autem ia
bes inclitus pre fratribus ſuis: ⁊ mater eius vo
cauit nomē illius iabes dicens: q: peperi eũ in
dolore. Inuocauit ergo iabes deum iſrl' dicēs.
Si bñdicēs bñdixeris mihi: ⁊ dilataueris termi
nos meos: ⁊ fuerit manus tua mecū: ⁊ feceris
me a malitia nõ opprimi. Et pſtitit deus q̃ pre/
catus ē. Caleph autē frat̃ ſua: genuit machir
q fuit pat̃ eſthon. Porro eſthon genuit bethra
pha ⁊ pheſſe ⁊ tehinna patrē vrbis naas. Hi
ſunt viri recha. Filij autē cenez: othoniel ⁊ ſa
raia. Porro filij othoniel: athat ⁊ maonathi.
Maonathi genuit ophra. Saraias autem ge/
nuit ioab patrē vallis artificum. Ibi q̃ppe arti
fices erãt. Filij vero caleph filij iephone hir ⁊
hela ⁊ nahez. Filij q̃ꝫ hela: cenez: filij q̃ꝫ ialel
elziph et zipha thiria: et aſrahel. Et filij eſrai/
ther et mereth et epher et iahalon. Genuitqꝫ
mariam et ſammai et ieſba patrem eſthamo.
Vxor quoqꝫ eius iudaia pepit iareth patrē ge
dor: et heber patrē zocho: et iehutiel patrem za
noa. Hi autē filij bethie filie pharaonis quam
accepit mared: et filij vxoris odaie ſororis na/
han patris ceila garmi et eſthamo q fuit de ma/
chati. Filij quoqꝫ ſymon: amnon et rinna.
Filius anan: ethilon: et filij ieſi: zoeth et ben/
zoeth. Filij ſela filij iude: her pr̃ lecha ⁊ laadã
pr̃ mareſa. ⁊ cognatiões domus operantiũ byſ
ſum in domo iuramēti: ⁊ q ſtare fecit ſolē: viri
q̃ꝫ mendacij: ⁊ ſecurus ⁊ incedens: q ꝑncipes
fuerunt in moab: ⁊ qui reuerſe ſunt in lehem.
Hec aũt verba vetera. Hi ſunt figuli habitãteſ
in plãtationibus ⁊ in ſepib⁹ apud regē i operi
bus ei⁹: cõmorãtiqꝫ ſunt ibi. Filij ſymeõ: nam
uel ⁊ iamin: iarib. zara. ſaul. Sellum filius ei⁹
mabſam filius eius: maſma fili⁹ ei⁹. Filij maſ
ma amuhel fili⁹ eius. zachur fili⁹ eius: ſemmei
filius eius. Filij ſemmei ſedecim ⁊ filie ſex.
Fratres aũt eius nõ habuerunt filios multos:
vniuerſa cognatio ñ potuit adeq̃re ſũmã filioꝝ
iuda. Habitauerũt autē in berſabee ⁊ molada
⁊ haſarſual ⁊ i ballaa ⁊ in aſom ⁊ in tholad et ĩ
bathuel ⁊ ĩ horma ⁊ ĩ ſiceleg ⁊ i bethmarchaboth
⁊ in aſarſaſuſim ⁊ in bethberai ⁊ i ſaarim. He
ciuitates eoꝝ vſqꝫ ad regē dauid: ville q̃ꝫ eaꝝ
etham ⁊ aen remnon ⁊ thocē et aſan ciuitates q̃n
q̃ꝫ: ⁊ vniuerſi viculi eoꝝ ꝑ circuitũ ciuitatũ iſta
rũ vſqꝫ ad baal. Hec ē habitatio eoꝝ: ⁊ ſediũ
diſtributio. Moſobab quoqꝫ ⁊ iemelech et ioſa
filius amaſie et iohel ihcu filius ioſabie filij ſa/
raie filij aſihel et elioenai et iacoba et iſuaia et a/
ſaia et adihel et iſimihel et banaia: ziza q̃ꝫ filius
ſephei filij allon: filij idaia. filij ſemri: filij ſama
ia: iſti ſunt noiati ꝑncipes in cognationibus ſu
is: et in domo affinitatũ ſuaꝝ multiplicati ſunt
vehementer. Et ꝓfecti ſunt vt ingrederent̃ in
gador vſqꝫ ad orientē vallis: et vt quererēt paſ
cua gregibus ſuis. Inuenerunt paſcuas vbe
res ⁊ valde bonas. et terrã latiſſimã et q̃etã et fer
tilē i q̃ an habitauerant de ſtirpe cham. Hi ḡ ve
nerunt quos ſupra deſcripſimus noiati in die/
bus ezechie regis iuda: et ꝑcuſſerunt taberna/
cula eoꝝ: et habitatores q inuenti fuerant ibi. ⁊
deleuerunt eos vſqꝫ ad pñtē diē: habitauerunt
q̃ꝫ ꝓ eis q̃ꝛ vberrimas paſcuas ibidē reppe/
rerunt. De filijs quoqꝫ ſymeon abierunt i mõ
tem ſeir viri q̃ngenti habentes ꝑncipes phal/
tiam et naariã et raphiã et ozihel filius ieſi: et ꝑ
cuſſerunt reliq̃as q̃ euadere potuerant amale/
chitarum. Et habitauerunt ibi pro eis vſqꝫ ad
diem hanc. V

Filij quoqꝫ ruben primogēiti iſrael ipſe
q̃ppe fuit ꝑmogenitus ei⁹: ſed cum vio
laſſet thoꝝ pr̃is ſui data ſũt ꝑmogenita
eius filijs ioſeph filij iſrael: et non eſt ille repu/
tatus in ꝑmogenitũ. Porro iudas q erat fortiſ
ſimus inter fratres ſuos. de ſtirpe eius ꝑncipes
germinati ſũt: ꝑmogēita aũt reputata ſunt ioſeph

Filij ꝗ ruben ꝓmogeniti iſrael: enoch et phal/
lu. Eſrom ⁊ charmi. Filij iohel. ſamaia filius
eius. gog filius eius. ſemei filius eius micha
filius eius recbia filius eius. baal filius eiꝰ. bee
ra filius eius. quē captiuū duxit. theglatfalaſar
rex aſſyrioꝝ. ⁊ fuit ꝓnceps i tribu rubē. Frēs
āt eius et vniuerſa cogōtio eius qū numerabanť
ꝑ familias ſuas habuerūt ꝓncipes iehihel. ⁊ ʒa
chariā. Porro bala filius. aʒaʒ filij ſamma filij
iohel. ipſe hitauit in aroer vſqʒ ad nebo. et beel
meon. Cōtra orientalē qʒ plagam hitauit vſqʒ
ad introitū hereui ⁊ fluuiū eufratē. Multū gp
pe iumentoꝝ numeꝝ poſſidebāt in ira galaad.
In diebus aūt ſaul ꝑliati ſūt ꝯ agarenos et iu
fecerūt illos: hitaueruntqʒ ꝓ eis i tabernaculis
eoꝝ i oi plaga q̄ reſpicit ad orientē. galaad filij
ꝟo gad e regiōe eoꝝ habitauerūt i terra baſan
vſqʒ ſelcha: iohel in capite. et ſaphan ſecundus
ianai, aūt et ſaphat i baſan. Fratres ꝟo eoꝝ ſʒ
domos cognationū ſuaꝝ: michael. et moſollā.
et ſebe. et iori. et iachan. et ʒie. et heber ſeptem.
Hi filij abiahil. filij vri. filij iara. filij galaad.
filij michael. filij ieſeſi. filij ieddo. filij buʒ. frēs
qʒ filij abdihel. filij guni. ꝓncipes domus i fa/
milijs ſuis. ⁊ hitauerūt i galaad et in baſan et i
vinculis eius. et in cunctis ſuburbanis ſaron
vſqʒ ad terminos. Oēs hi numerati ſunt i die
bus ioathan regis iuda. et in diebus hieroboā
regis iſrael. Filij ruben ⁊ gad et dimidie tribꝰ
manaſſe. viri bellatores ſcuta portātes ⁊ gladi/
os. ⁊ tendētes arcū eruditiqʒ ad ꝑlia q̄dragin/
taquattuor milia ⁊ ſeptingenti ſexaginta ꝓcedē
tes ad pugnam. dimicauerūt ꝯ agareos. Ithu
rei ꝟo ⁊ naphei ⁊ nodab p̄buerūt eis auxiliū.
Traditiqʒ ſūt in manus eoꝝ agareni ⁊ vniuer
ſi q fuerāt cū eis: q: deum inuocauerunt cū ꝑlia/
renť: ⁊ exaudiuit eos: eo q͛ credidiſſent i eum.
Ceperūtqʒ oia q̄ poſſederāt cameloꝝ qnquagi
ta milia: ⁊ ouium ducenta quinquaginta milia aſi
nos duo milia. ⁊ aias hominuʒ centum milia.
Vulnerati aūt multi corruerunt. Fuit. n. bellū
dñi. Habitaueruntqʒ ꝓ eis vſqʒ ad trāſmigrati
onē. Filij qʒ dimidie tribꝰ manaſſe poſſederūt
iram a finibus baſan vſqʒ Baal hermon: et
ſanir ⁊ mōtē hermon. Ingēs qppe nūerꝰ erat
Et hi fuerant ꝓncipes domꝰ cogōtōis eoꝝ: eſer
ieſi. ⁊ helihel ieremia ⁊ odoia. et
iedihel viri fortiſſimi ⁊ potētes. ⁊ noiati duces
in familijs ſuis. Reliq̄runt āt deū patꝝ ſuoꝝ.
⁊ fornicati ſūt poſt deos ppl'oꝝ tre. q̄s abſtulit
dñs corā eis. ⁊ ſuſcitauit deus iſrl ſpm̄ phul re/
gis aſſyrioꝝ. ⁊ ſpm̄ theglatfalaſar regis aſſur.
⁊ tranſtulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiā tribū manaſ
ſe: ⁊ adduxit eos in ale ⁊ in abor ⁊ ara ⁊ fluuiuʒ
goʒan vſqʒ ad diem hanc. VI.

Filij leui: gerſon. caath. ⁊ merari. Filij
caath: amram. yſaar. hebron et oʒihel.
Filij amram. aaron. moyſes ⁊ maria.
Filij aaron: nadab ⁊ abiu eleaʒar. ⁊ ythamar.
Eleaʒar genuit finees. ⁊ finees genuit abiſue.
Abiſue vero genuit bocci. ⁊ bocci genuit oʒi:
oʒi genuit ʒaraiam. ⁊ ʒaraias genuit meraioth
Porro meraioth genuit amariā. ⁊ amarias ge
nuit achitob. achitob genuit ſadoch. ⁊ Sadoch
genuit achimaas. Achimaas genuit aʒariam.
aʒarias genuit iohānan. iohānan genuit aʒariā.
Ipſe eſt q ſacerdotio functus ē in domo quam
edificauit ſalomon i irl'm. Genuit aūt aʒarias
amariā. ⁊ amarias genuit achitob. Achitob ge
nuit ſadoch. ⁊ ſadoch genuit ſellum. Sellū ge/
nuit helchiā. ⁊ helchias genuit aʒariam. Aʒari
as genuit ʒaraiam. ⁊ ʒaraias genuit ioſedech.
Porro ioſedech egreſſus ē qn̄ tranſtulit domi
nus iudam. ⁊ irl'm per manus nabuchodono/
ſor. Filij ꝗ leui: gerſon caath ⁊ merari. Et hec
nomina filioꝝ gerſon. lobni ⁊ ſemei. Filij caa/
th: amram ⁊ yſar ⁊ hebron ⁊ oʒiheli. Filij me/
rari: mooli ⁊ muſi. He aūt generationes leui
ꝓm familias eoꝝ. Gerſon. Lobni filius eius.
iaath filius eius. ʒāma filius eius. ioaa filiꝰ eiꝰ.
Addo filius eius. Zara filius eius: Iethrai
filius eius. Filij caath: aminadab filius eius:
chore filius eius. aſir filius eius. helchana filiꝰ
eius. abiaſaph filius eius. aſir filius eius caath
filius eius. vriel filius eius. oʒias filius eiꝰ. ſa/
ul filius eiꝰ. Filij helchana. amaſai ⁊ achimoth
⁊ helchana. Filij helchana. ſophai filius eius.
naath filius eius. heliab filius eius. hieroā filiꝰ
eius. helchana filius eius. Filij ſamuel: ꝓmo/
genitus vaſſeni ⁊ abia. Filij aūt merari: mooli
lobni filius eius. ſemei filius eius. oʒa filius eiꝰ
ſamaa filius eius. aggia filius eius. aſaia filius
eius. Iſti ſūt quos ꝯſtituit dauid ſup cantores
domus dñi ex q̄ collocata ē archa. ⁊ miniſtrabant
corā tabernaculo teſtimonij canentes donec edi
ficaret ſalomō domū dñi in irl'm. Stabāt autē
iuxta ordinē ſuū in miniſterio. Hi ꝟo ſunt q aſſi
ſtebant cum filijs ſuis de filijs caath: hemā can
tor filius iohel. Filij ſamuel. Filij helchana. fi
lij ieroam. Filij helihel. filij thou. Filij ſuph. fi
lij helchana. Filij iohel. filij maath. Filij ama
ſai. filij helchana. Filij iohel. filij aʒarie. Filij
ſophonie. filij thaath. Filij aſir. filij abiſaph. fi
lij chore. Filij yſaar. filij caath. Filij leui. Filij

iſrael. ⁊ frater eius Aſaph: qui ſtabat a dextris
eius. aſaph filius barachie. Fili ſamaa. fili mi
chael. Filij baſaie. filij melchie. Filij athanai.
Filij zara. filij adaia. filij ethan. filij zamma. fi
lij semei. Filij ieth. filij gerſon. Filij leui. Filij
autem merari fratres eoꝝ ad ſiniſtrã: ethan. fi
lij chuſi. Filij abdi. filij maloch. Filij aſabie. fi
lij amaſie. Filij. Helchie. Filij Amaſai. filij
bõni. filij ſomer. Filij mooli. filij muſi. Filij
merari. Filij leui. Frẽs q; eoꝝ leuite: q ordina
ti ſunt in cunctũ miſterium tabernaculi domus
domini. Aaron vo ⁊ filij eius adolebant incẽ
ſum ſup altare holocauſti. ⁊ ſup altare thymia/
matis i oẽ opus ſci ſcõꝝ: ⁊ vt ꝑcarentur ꝓ iſrl
iuxta oia q̃ ꝑceꝑat moyſes ſuus dei. Hi ſũt ãt
filij aaron. Eleazar filius eius. finees fili⁹ ei⁹.
abiſue filius ei⁹. bocci fili⁹ eius. ozi filius ei⁹. za
raia filius eius. meraioth filius eius. amaria fi
lius eius. achitob filius eius. ſadoch filius ei⁹.
achimaas filius eius. Et hec habitacula eoꝝ ꝑ
vicos atq; ꝯfinia filioꝝ. s. aaron iuxta cognati
ones caathitaꝝ. Ipſis. n. ſorte ꝯtigerant. De/
derant igit eis hebron in tra iuda ⁊ ſuburbana
eius ꝑ circuitũ: agros aũt ciuitatis ⁊ villas ca/
leph filio iephone. Porro filijs aaron dederũt
ciuitates ad cõfugendũ hebrõ ⁊ lobna ⁊ ſubur/
bana eius. Iether q; ⁊ eſthemo cũ ſuburbanis
ſuis. ſed ⁊ helon ⁊ dabir cum ſuburbanis ſuis.
aſan quoq; ⁊ bethſemes ⁊ ſuburbana eaꝝ. De
tribu autem beniamin gabee ⁊ ſuburbana eius
⁊ alamath cum ſuburbãis ſuis: anathot quoq;
cum ſuburbanis ſuis. Omẽs ciuitates tredecim
cum ſuburbanis ſuis: per cognationes ſuas. fi
lijs autem caath reſiduis de cognatione ſua. de
derunt ex dimidia tribu manaſſe in poſſeſſionẽ
vrbes decem. Porro filijs gerſon per cognati
ones ſuas de tribu yſachar. ⁊ de tribu aſer ⁊ de
tribu neptalim ⁊ de tribu manaſſe in baſan vr
bes tredecim. Filijs aũt merari ꝑ cognationes
ſuas de tribu ruben. ⁊ de tribu gad. ⁊ de tribu
zabulon. dederunt ſorte ciuitates duodecim.
Dederunt quoq; filij iſrael leuitis ciuitates. et
ſuburbana earum. Dederuntq; per ſortem ex
tribu filiorum iuda. ⁊ ex tribu filiorum ſymeon
⁊ ex tribu filiorum beniamin vrbes has quas
vocauerunt nominibus ſuis. Et his qui erant
ex cognatione filiorum caath. Fueruntq; ciui/
tates in terminis eorum de tribu Ephraim.
Dederunt ergo eis vrbes ad confugiendum
ſychem cum ſuburbanis ſuis in monte ephrai
⁊ geçer cum ſuburbanis ſuis: iegmaam q; cum
ſuburbanis ſuis: ⁊ bethoron ſimiliter: necnon

⁊ helon cum ſuburbanis ſuis: ⁊ gethremmõ in
cũ eũ modũ. Porro ex dimidia tribu manaſſe:
aner ⁊ ſuburbana eius: balaa ⁊ ſuburbana ei⁹
His videlicet qui de cognatione filiorum caath
reliq erant. Filijs aũt gerſon de cognatione di/
midie tribus manaſſe: gaulon in baſan ⁊ ſubur
bana eius. ⁊ aſtaroth cu; ſuburbanis ſuis. De
tribu yſachar: cedes cum ſuburbanis ſuis ⁊ da
bereth cũ ſuburbanis ſuis: ramoth quoq; ⁊ ſub
urbana eius: ⁊ anem cu; ſuburbanis ſuis. De
tribu vero aſer: maſal cum ſuburbanis ſuis. ⁊
abdon ſimiliter: aſach quoq; ⁊ ſuburbana eius
roob cum ſuburbanis ſuis. Porro de tribu ne
ptalim: cedes in galilea ⁊ ſuburbana eius. amõ
cum ſuburbanis ſuis: ⁊ cariathaim ⁊ ſuburba/
na eius. Filijs aũt merari reſiduis de tribu ça/
bulon remono ⁊ ſuburbana eius. ⁊ thabor cu;
ſuburbãis ſuis. Trãſiordanẽ q; ex aduerſo hie
richo ꝯ orientẽ iordanis de tribu rubẽ boſor i ſo
litudine cũ ſuburbãis ſuis: ⁊ iaſſa cũ ſuburbãis ſu
is: cademoth q; ⁊ ſuburbana ei⁹. ⁊ miphaat cũ
ſuburbãis ſuis. Necnõ ⁊ de tribu gad. ramoth
in galaad ⁊ ſuburbana eius. ⁊ manaim cu; ſub
urbanis ſuis ſed ⁊ eſebon cu; ſuburbanis ſuis.
⁊ ieçer cũ ſuburbanis ſuis.

Capitulum. VII

Porro filij yſachar thola ⁊ phua iaſub ⁊
ſamron quattuor. Filij thola: oçi ⁊ ra
phaia et ieriel ⁊ iemai ⁊ ieplen ⁊ ſamu
el principes per domos cognationum ſuarum
De ſtirpe thola viri fortiſſimi numerati ſunt in
diebus dauid: viginti duo milia ſexcenti. Filij
oçi: iſrahia de quo nati ſunt michael ⁊ obadia ⁊
iohel ⁊ ieſia quinq; omnes principes: cum eis
per familias ⁊ populos ſuos accincti ad prelium
viri fortiſſimi: triginta ſex milia. Multas enim
habuerunt vxores ⁊ filios. Fratres quoq; eo/
rum per omnem cognationem yſachar robu/
ſtiſſimi ad pugnandũ octoginta ſeptẽ milia nu/
merati ſunt. Filij beniamin: bale ⁊ bochor ⁊ ia
dihel tres. Filij bale: eſbon ⁊ oçi ⁊ oçihel ⁊ ieri
moth ⁊ vrai quinq;. principes familiarum ⁊ ad
pugnandũ robuſtiſſimi. Numerus autẽ eoru;
viginti duo milia ⁊ triginta quatuor. Porro filij
bochor: zamira ⁊ ioas ⁊ eliezer ⁊ elioenai ⁊ amri
⁊ ierimoth et abia et anathot et almathaz. Om
nes hi filij bochor. Numerati ſunt autem ꝑ fa/
milias ſuas ꝑncipes cognationũ ſuarũ ad bella
fortiſſimi. viginti milia ⁊ ducẽti. Porro filij ia
dihel: balan. Filij autem balan: iehus et benia
min et aoth et chanana et zethan et tharſis et
ahiſaar. Omnes hi filij iadihel principes co/

gnationū ſuarū viri fortiſſimi decem ⁊ ſeptē mi
lia ⁊ ducenti ad ꝓliū ꝓcedentes: ſephan quoqꝫ
⁊ aphan filij hir. ⁊ aſim filij aher. Filij aūt ne/
ptalim: iaſihel ⁊ guni ⁊ aſer ⁊ ſellum filij bala.
Porro filius manaſſe: eſribel. cōcubinaqꝫ eius
ſyra peꝑit machir prēm galaad. Machir autē
accepit vxorē filijs ſuis happhim ⁊ ſephā ⁊ ha/
buit ſororem noīe maacha. Nomen autē ſecū
di ſalphaath. Nateqꝫ ſunt ſalphaath filie. Et pe
perit macha vxor machir filium. vocauitqꝫ no/
men eius phares. Porro nomē frīs eius ſares
⁊ filij eius vlam et rethen. Filius aūt vlam: be/
dan. Hi ſūt filij galaad filij machir: filij manaſ
ſe. Soror aūt eius regina. peꝑit virū decorū ⁊
abiezer ⁊ moola. Erāt aūt filij ſemida: ahin ⁊ ſe
chem ⁊ leci ⁊ aniam. Filij autē ephraim: ſutha/
la: bareth filius eius: thaath filius eius: elada fi
lius eius: thaath filius eius: ⁊ huius fili⁹ zadab
et huius fili⁹ ſuthala: et huius filius ezer et elad
Occiderunt aūt eos viri geth indigene: qa de/
ſcenderant vt inuaderēt poſſeſſiones eorum. Lu
xit igitur ephraim pater eorum multis dieb⁹ ⁊ ve/
nerūt frēs eius vt ꝯſolarent̄ eū. Ingreſſuſqꝫ ē
ad vxorē ſuā: q̄ ꝯcepit ⁊ peperit filiū et vocauit
nomen eius beria: eo ꝙ in malis domus ei⁹ or
tus eſſet. Filia aūt eius fuit ſara: q̄ edificauit be
thoron inferiorē et ſuperiorē. et ozēzara. Por
ro filius eius rapha et ioſeph et thale. de quo na
tus eſt thaan: qui genuit laadam. Hui⁹ quoqꝫ
filius āmiud. qui genuit eliſama: d̄ quo ortus ē
nun: qui hūit filiū ioſue. Poſſeſſio aūt eorum ⁊ ha
bitatio bethel cū filiabus ſuis. ⁊ ꝯtra orientē no
ran. ad occidentalē plagā gazer ⁊ filie eius: ſi/
chem quoqꝫ cū filiab⁹ ſuis vſqꝫ ad aſa cū filiab⁹
eius iuxta filios quoque manaſſe bethſan ⁊ fi/
lias eius. thanac ⁊ filias eius mageddo ⁊ filias
eius dor et filias eius. In his habitauerunt fi/
lij ioſeph filij iſrael. Filij aſer: iemna ⁊ ieſua et
iſui et baria et ſara ſoror eorū. Filij autem baria
heber et melchiel. Ipē eſt pater barzaith. He/
ber aūt genuit iephlat. et ſomer et iothan ⁊ ſuas
ſororem eorum. Filij iephlat. phoſech et chamaal
et aſoph. Hi filij iephat. Porro filij ſomer ahi
et roaga et iaba et aram. Filij autem helem fra
tris eius ſupha et iemna et ſelles et amal. Fi
lij ſuhpa. Sue aynaphed et ſaul et beri et iam
ra boſor et odor et ſamma et ſaluſa et iethrā et be
ra. Filij gether: iephone et phaſpha et ara. Fi
lij autem olla: aree et anihel et reſia. Omnes hi
filij aſer principes cognationum electi atqꝫ for/
tiſſimi duces ducum. Numerus autem eorum
etatiſ que apta eſſet ad bellū viginti milia. VIII.

Beniamin aūt genuit bale primogenitū
ſuum: aſbal ſecundum: ahara tertiū no
aha quartum. et rapha quintum. Fuerūt
qꝫ filij bale: addoar et gera et abiud: abiſue quo
qꝫ et naaman et achia: ſed et gera et ſephuphan
et vram. Hi ſūt filij ahod. principes cognatio/
nū habitātiū in gabaa: q trāſlati ſunt i manath.
Naaman autē et achia et gera ipē trāſtulit eos
et genuit oza et ahiud. Porro ſaarahim genuit
in regiōe moab poſtqꝫ dimiſit vſim et bara vxo
res ſuas. Genuit autem de edes vxore ſua io/
bab et ſebia et moſa et molchom: iehus quoqꝫ
et ſethia et marma. Hi ſunt filij eius principes
in familijs ſuis. De vſim vero genuit achitob
et elphaal. Porro filij elphaal heber et miſaā et
ſamad. Hi edificauit ono et lod et filias eius.
Bara autem et ſama principes cognationum i
habitantiū in aialon. Hi fugauerunt habita/
tatores geth. Et haio et ſeſac et hierimoth et za/
badia et arod et heder: michael quoqꝫ et ieſpha
et ioas: filij baria. zabadia et moſollam et ezeci
et heber et eſamari et ieſlia et iobab: filij elphaal
Et iaçim et zechri et zabdi et elioeni et ſelethai ⁊
heliel et adaia et baraia et ſamarath: filij ſemei.
Et ieſphan et heber et heliel et abdon et zechri
et hanā et anania et ailam et anathothia et ieph/
daia et phanuel: filij ſeſac. Et ſamſari et ſooria
et otholia et ierſia helia et zechri: filij ieroā. Hi
patriarche et cognationū principes: qui habitaue
runt in hiſlm. In gabaon aūt habitauerunt abi/
gabaon: et nomen vxoris eius maacha: fili⁹qꝫ
eius primogenitus abdon et ſur et cis et baal et
nadab: gedur quoqꝫ et ahio et zacher et macel/
loth. Et macelloth genuit ſamaa. Habitauerūt
qꝫ ex aduerſo fratrū ſuorum in ihrlm cū fratrib⁹
ſuis. Ner āt genuit cis. et cis genuit ſaul. Por
ro ſaul genuit ionathan: et melchiſue et abina/
dab et heſbaal. Filius autē ionathan: meribaal
et meribaal genuit micha. Filij micha: phiton
melech et thara ahaç: et ahaç genuit ioada: et
ioada genuit alimoth et aſmoth et zamri. Por
ro zamri genuit moſa: et moſa genuit baana: cu
ius fili⁹ raphaia: de quo ortus eſt elaſa: q genu
it aſel. Porro aſel ſex filij fuerunt his noībus:
ezricam: bochru: iſmahel. ſaria. abadia. anan.
Omēs hi filij aſel. Filij autē eſech fratris eius:
vlam primogenitus: et hus ſecūdus: et elipha/
leth tertius. Fueruntqꝫ filij vlā viri robuſtiſſimi
et magno robore tēdētes arcū et mltos hn̄tes fili
os ac nepotes cētū qnq̄gīta. oēs hi filij beiamī
Uniuerſus ergo iſrael dinumeratus eſt. IX.
⁊ ſūma eorum ſcripta eſt in libro.

regū iſrl' ⁊ iuda: trāſlatiq; ſunt in babylonē ꝓp
delictum ſuū. Qui aūt habitauerūt ꝑmi i poſſeſ
ſionibus ⁊ in vrbibus ſuis iſrl' ⁊ ſacerdotes et
leuite ⁊ nathinei: cōmorati ſunt in irl'm de filijs
iuda ⁊ de filijs beniamin. De filijs q̃z ephraim
⁊ manaſſe othei filius. amiud filius emri. Filij
emrai: filij bemni. De filijs phares filij iuda.
⁊ de ſiloni: aſaia ꝑmogenitus ⁊ filij eius. De fi
lijs aūt çara: iehuel ⁊ frēs coꝝ ſexcenti nonagita
Porro de filijs beniamin: ſalo filius moſollā.
filij oduia filij aſana. ⁊ iobama filius ieroam ⁊
belam filius oçi filij mochori ⁊ moſollā filius ſa
phacie filij rabuel filij iebanie ⁊ frēs coꝝ ꝑ fa/
milias ſuas nōgenti qnq̄gintaſex. Oēs hi ꝑn/
cipes cognationū: ꝑ domos patrū ſuoꝝ. De ſa
cerdotibus aūt iedaia ioiarib ⁊ iachin: azarias
q̃z filius helchie filij moſollā filij çadoch filij me
raioth filij achitob pontifex domus dei. Por/
ro adaias filius ieroā filij phaſor filij melchia ⁊
maaſia filius adihel filij iezra filij moſollam fi/
lij moſollamoth. filij emmer. fratres q̃z coꝝ ꝑn
cipes ꝑ familias ſuas mille ſeptingenti ſexagin
ta fortiſſimi robore ad faciendū opus miſterij i
domo dei. De leuitis aūt ſemeia filius aſſub et
filij ezricā filij aſebia: de filijs merari. Bacha
char q̃z carpentarius ⁊ galal ⁊ mathania filius
micha filij çechri filij azaph ⁊ obdia filius ſeme
ie: filij galal. filij ydithun. ⁊ barachia filius aſa
filij helchana qui habitauit in atrijs nethophati
Ianitores aūt ſellum ⁊ achub ⁊ thelmon ⁊ abi
man. ⁊ frater coꝝ ſellū ꝑnceps vſq; ad illud tē
pus i porta regis ad orientē obſeruabant ꝑ vi/
ces ſuas de filijs leui. Sellum vo filius chore
filij abiaſaph filij chore cū fratribus ſuis. ⁊ do/
mo patris ſui. Hi ſunt chorite ſuꝑ opa miniſterij
cuſtodes veſtibuloꝝ tabernaculi ⁊ familie coꝝ
ꝑ vices caſtroꝝ dñi: cuſtodientes introitū. Fi
nees. aūt filius eleazar erat dux coꝝ coraꝫ dño.
Porro zacharias fili⁹ moſollamia ianitor por
te tabernaculi teſtimonij. Oēs hi electi in oſtia
rios ꝑ portas ducenti duodecim ⁊ deſcripti in
villis ꝓprijs: q̃s ꝯſtituerūt dauid ⁊ ſamuel vi
dens in fide ſua: tā ipſos q̃z filios coꝝ in oſtijs
domus dñi ⁊ in tabernaculo vicib⁹ ſuis. Per
q̄tuor ventos erāt oſtiarij. id eſt ad oriētē ⁊ ad
occidentē. ⁊ ad aqlonē ⁊ ad auſtrū. Frēs autē
coꝝ in viculis morabant' ⁊ veniebant in ſabba
tis ſuis de tpe vſq; ad tps. His q̄tuor leuitis
creditus erat oīs numerus ianitoꝝ. ⁊ erant cu
ſtodientes exedras ⁊ theſauros domus dñi.
Per gyrū quoq; templi dñi morabant' in cu/
ſtodijs ſuis: vt cū tps fuiſſet ipſi mane aperirēt
fores. De hoꝝ genere erant. ⁊ ſuꝑ vaſa miniſte/
rij. Ad numerū. n. ⁊ inferebant' vaſa et efferē/
bant'. De ipſis et qui credita habebant vtēſilia
ſanctuarij: ꝑerant ſimile et vino et oleo et thu/
ri et aromatibus. Filij aūt ſacerdotuꝫ vnguēta
ex aromatibus cōficiebant. Et mathathias le/
uites ꝑgenitus ſellū chorite ꝑfectus erat coꝝ q̃
i ſartagie frigebant'. Porro de filijs caath fra
tribus coꝝ ſuꝑ panes erāt ꝓpoſitiōis vt ſemꝑ
nouos ꝑ ſingula ſabbata ꝑpararent. Hi ſunt
ꝑncipes cātoꝝ ꝑ familias leuitaꝝ q in exedris
morabant': ita vt die ac nocte iugiter ſuo miniſte
rio deſeruirēt. Capita leuitaꝝ ꝑ familias ſuas
ꝑncipes māſerunt in irl'm. In gabaon aūt cō/
morati ſunt pr̄ gabaon iahiel: et nomen vxoris
eius maacha. Filius ꝑgenitus eius abdon. et
ſur et cis et baal et ner et nadab: gedor quoq; et
ahio et çacharias et macelloth. Porro macel/
loth genuit ſemmaan. Iſti habitauerūt e regione
fratrū ſuoꝝ in irl'm cū fratribus ſuis. Ner aūt
genuit cis. et cis genuit ſaul. Et ſaul genuit io/
nathan et melchiſue et aminadab ⁊ heſbaal. Fi
lius aūt ionathan miribaal. et miribaal genuit
micha. Porro filij micha: phiton et melech: et
thara et achaç. Achaç aūt genuit iara: et iara ge
nuit almalath et açmoth et çamri. Zamri autem
genuit moſa. Moſa vo genuit baana: cuius fi
lius raphaia genuit elaſa de quo ortus eſt aſel.
Porro aſel ſex filios habuit his noibus: eçri/
cam. bochru. iſmahel. Saraia. abadia. Anan.
Hi filij Aſel.

X

Philiſtijm aūt pugnabāt ꝯ iſrl': fugerūt
q; filij iſrael paleſtines. ⁊ ceciderūt vul
nerati i monte gelboe. Cūq; appropi/
quaſſent philiſtei ꝑſequētes ſaul ⁊ filios eius. ꝑ
cuſſerūt ionathan ⁊ aminadab ⁊ melchiſue fili/
os ſaul. Et aggrauatum eſt prelium cōtra ſaul
inuenerunt q; eum ſagittarij: ⁊ vulnerauerunt
iaculis. Et dixit ſaul ad armigerū ſuum. Eua/
gina gladium tuū ⁊ interfice me: ne forte veni/
ant in circūciſi iſti ⁊ illudāt mihi. Noluit auteꝫ
armiger eius hoc facere timore ꝑterritus. Arri
puit ꝰ ſaul enſem. ⁊ irruit in euꝫ. Quod cuꝫ vi
diſſet armiger eius videlꝫ mortuū eē ſaul: irru
it etiam ipſe in gladium ſuū: ⁊ mortuus ē. In/
terijt ꝰ ſaul ⁊ tres filij eius. ⁊ oīs domus illius
pariter ꝯcidit. Qd cum vidiſſent viri iſrael qui
habitabant in cāpeſtribus fugerūt ⁊ ſaul ⁊ fili⁹
eius mortuis: dereliquerūt vrbes ſuas ⁊ huc il
lucq; diſperſi ſunt: veneruntq; philiſtijm ⁊ ha/
bitauerunt in eis. Die igitur altero detrahētes
philiſtijm ſpolia: celoꝝ inuenerunt ſaul ⁊ filios

eius iacẽtes in monte gelboe. Cũqꝫ ſpoliaſſent
eum ⁊ amputaſſent caput: armiſqꝫ nudaſſent:
miſerunt in trã ſuã. vt circũferret ⁊ oñderetur
idoloꝝ tẽplis ⁊ pplis. Arma autẽ eius conſe/
crauerunt in phano dei ſui. ⁊ caput affixerunt ĩ
tẽplo dagon. Hoc cũ audiſſent viri iabes ga/
laad oia. s. q̃ philiſtijm fecerãt ſup ſaul: ꝯſurre
xerunt ſinguli viroꝝ fortiũ. ⁊ tulerunt cadaue/
ra ſaul ⁊ filioꝝ eius: attulerũtqꝫ ea in iabes ⁊ ſe
pelierũt oſſa eoꝝ ſubt quercũ que erat in iabes.
⁊ ieiunauerũt ſeptẽ diebus. Mortuus ẽ g̃ ſaul
ꝓpter iniqtates ſuas: eo ꝙ p̃uaricatus ſit man/
datũ dñi ꝙ p̃cepat. ⁊ nõ cuſtodierit illud: ſꝫ inſu
per etiã phitoniſſam ꝯſuluerit nec ſperauerit in
dño: ꝓpter qđ interfecit eũ: ⁊ tranſtulit regnuꝫ
eius ad dauid filium iſai. XI

CONgregatus ẽ igiť oĩs iſrľ ad dauid i
hebron dicẽs. Os tuũ ſum⁹ ⁊ caro tua.
Heri quoqꝫ ⁊ nudiuſtertius cũ adhuc
regnaret ſaul: tu eras qui educebas ⁊ introduce
bas iſrael. Tibi. n. dixit dñs deus tu⁹. Tu pa/
ſces ppl'm meũ iſrael: ⁊ tu eris princeps ſuper
eum. Venerunt g̃ oẽs maiores natu iſrael ad
regẽ i hebron. ⁊ iniit dauid cũ eis fedus coram
dño. Vnxerũtqꝫ eũ regẽ ſup iſrľ: iuxta ſmonẽ
dñi quẽ locutus eſt in manu ſamuel. Abijt q̃qꝫ
dauid ⁊ oĩs iſrľ in irl'm. Hec ẽ iebus: vbi erãt
iebuſei hĩtatores tre. Dixerũtqꝫ q habitabãt in
iebus ad Dauid. Nõ ingredieris huc. Por/
ro dauid cepit arcẽ ſyon: q̃ ẽ ciuitas dauid. Di
xitqꝫ. Oĩs qui ꝑcuſſerit iebuſeũ in primis: erit
ꝑnceps ⁊ dux. Aſcẽdit igiť primus ioab filius
saruie ⁊ factus eſt princeps. Habitauit aũt da/
uid in arce: ⁊ iccirco appellata eſt ciuitas dauid
Edificauitqꝫ vrbẽ in circuitu a mello vſqꝫ ad
gyrũ. Ioab aũt reliq̃ vrbis extruxit. Proficie
batqꝫ dauid vadens ⁊ creſcẽs. ⁊ dñs exercituũ
erat cũ eo. Hi principes viroꝝ fortium dauid
qui adiuuerunt eũ vt rex fieret ſup oẽm iſrľ iu/
xta vbũ dñi qđ locutus ẽ ad iſrael. ⁊ iſte nume
rus robuſtoꝝ dauid. Ieſbaan filius achamoni
ꝑnceps int triginta. Iſte leuauit haſtã ſuam ſu
per treceẽtos vulneratos vna vice. Et poſt euꝫ
eleazar filius patrui eius ahoites: q erat int treſ
potentes. Iſte fuit cũ dauid in aphec dñi: quan
do philiſtijm cõgregati ſunt ad locũ illũ in ꝑliũ
Et erat ager regionis illius plenus ordeo: fu/
geratqꝫ ppl's a facie philiſtinoꝝ. Hi ſteterunt
in medio agri. ⁊ defenderunt eum. Cũqꝫ per
cuſſiſſent philiſteos: dedit dñs ſalutẽ magnam
ppl'o ſuo. Deſcenderũt aũt tres de triginta ꝑn
cipibus. ad petram in qua erat dauid ad ſpelun
cam odollã: quando philiſtijm fuerant caſtra/
metati in valle raphaim. Porro dauid erat in
preſidio. ⁊ ſtatio philiſtinoꝝ i bethleẽ. Deſide
rauit igitur dauid aquam. ⁊ dixit. O ſiquis da
ret mihi aquã de ciſterna bethleẽ: que eſt in por
ta. Tres g̃ iſti ꝑ media caſtra philiſtinoꝝ per/
rexerunt. ⁊ hauſerunt aquã de ciſterna bethleẽ
que erat in porta. ⁊ attulerunt ad dauid vt bibe
ret. Qui noluit: ſed magis libauit illam domio
dicens. Abſit vt in conſpectu dei mei hoc faciã
⁊ ſanguinẽ viroꝝ iſtoꝝ bibã: qr in ꝑiculo aiaꝝ
ſuaꝝ attulerunt mihi aquã. Et ob hanc cauſam
noluit bibere. Hec fecerunt tres robuſtiſſimi.
Abiſai quoqꝫ frater ioab ipſe erat ꝑnceps triũ.
⁊ ipſe leuauit haſtam ſuã ꝯ trecentos vulnera/
tos. ⁊ ipſe erat inter tres noiatiſſimus. int tres
ſecundus inclytus ⁊ ꝑnceps eoꝝ. Verũtñ vſqꝫ
ad tres ꝑmos nõ ꝑuenerat. Banaia filius ioia
de viri robuſtiſſimi q multa opa ꝑpetrarat de
capſehel: ipſe ꝑcuſſit duos ariheľ moab. Et ipẽ
deſcendit ⁊ interfecit leonem in media ciſterna
tpe niuis. ⁊ ipſe percuſſit virũ egyptium cuius
ſtatura erat qnqꝫ cubitoꝝ: ⁊ habebat lãceam vt
liciatoriũ texentium. Deſcendit igiť ad eum cũ
vga. ⁊ rapuit haſtã quam tenebat manu. ⁊ inť
fecit eum haſta ſua. Hec fecit banaia filius io/
iade: qui erat inter tres robuſtos nominatiſſi/
mus inter triginta ꝑmus. Verũtamen ad tres
vſqꝫ non ꝑuenerat. Poſuit autem eũ dauid ad
auriculã ſuam. Porro fortiſſimi viri in exerci/
tu: aſahel frater ioab: ⁊ elcanan filius patrui ei⁹
de bethleẽ ſammoth arodites. helles phalonites.
iras filius acces thecuites. abiezer anathotites.
ſobochai vſatites. ilai ahotites. marai netopha
tites. Heleth filius Baana Netophatites.
Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum be/
niamin. banaia pharathonites. hurai de torrẽ
te gaaç abiel arabathites. Azmoth buranites:
eliaba ſalabonites. filij aſſen gezonites. Iona/
than filius ſaie ararithes. Ahiam filius ſachar
ararithes eliaphal filius vr. epher mecherathi/
tes. ahia phelonites. eçro carmelites. naarai fi
lius açbi iohel frater nathan. mibaar filius aga
rai: ſelech ammonites. naarai berothites armi
ger ioab filij ſaruie. iras iethreus. gareb iethre/
us. vrias hethcus. çabad filius ooli. adyna fili
us ſcehar rubenites princeps rubenitarum. et
cum eo triginta. Hanan filius Macha. ⁊ io
ſaphat Mathanites oçius Aſtarothites. Sem
ma ⁊ Iahihel filij Hothan Araorites. Iedi/
hel filius çamri ⁊ ioha frať ei⁹ thoſaites. helihel
mahumites ⁊ ieribai ⁊ ioſoia filij elnaẽ ⁊ iethma

i moabites eliel ⁊ obed ⁊ iaſihel de moſobia.

H Ii quoq; venerūt ad dauid in ſicelech XII
cū adhuc fugeret ſaul filiū cis. qui erant
fortiſſimi ⁊ egregij pugnatores tēden
tes arcum ⁊ vtraq; manu fundis ſaxa iacientes
⁊ dirigentes ſagittas. De fratribus ſaul ex tri
bu beniamin. Princeps abiezer ⁊ ioas filij ſa
maa gabathites ⁊ iaſihel ⁊ phalleth filij aſmoth
⁊ baracha ⁊ iehu anathotites: ſamaias quoq; gaba
onites: fortiſſimus inter triginta: ⁊ ſuper trigin
ta ieremias ⁊ hieziel ⁊ iohannan ⁊ iezabad ga
derothites ⁊ luzai ⁊ ierimuth ⁊ baalia ⁊ ſama
ria ⁊ ſaphatia araphites. Helcana ⁊ ieſia ⁊ azra
hel ⁊ iozer ⁊ ieſbaam de careum: ioela quoq; et
zabadia filij ieroā de gedor. Sed ⁊ de gaddi trāſ
fugerunt ad dauid cū lateret in deſerto: viri ro
buſtiſſimi ⁊ pugnatores optimi: tenentes clype
um ⁊ haſtam. Facies eorum quaſi facies leonis
⁊ veloces quaſi capree in montibus. Ezer prin
ceps: obdias ſecundus. eliab tertius: maſmana
quartus ieremias quintus: ethi ſextus: eliel ſe
ptimus: iohannan octauus: helzebad nonus.
ieremias decimus: bachanai vndecimus. Hi
de filijs gad: principes exercitus. Nouiſſim9 cē
tum militibus p̄erat: ⁊ maximus mille. Iſti ſunt
qui tranſierunt iordanem menſe primo qn̄ inun
dare conſueuit ſup ripas ſuas: ⁊ oēs fugauerūt
qui morabant̄ in vallibus ad orientalem plagā
⁊ occidentalē. Venerunt aūt ⁊ de beniamin et
de iuda ad p̄ſidiū i quo morabat̄ dauid. Egreſ
ſuſq; eſt dauid obuiam eis ⁊ ait. Si pacifice ve
niſtis ad me: vt auxiliemini mihi: cor meum iū
gat̄ vobis. Si autem inſidiamini mihi pro ad
uerſarijs meis: cum ego iniqtatem in manibus
nō habeā: videat deus patrū noſtrorum ⁊ iudicet
Spūs vero dñi induit abiſai principē inter tri
ginta ⁊ ait. Tui ſumus o dauid: ⁊ tecū filij iſai.
Pax pax tibi: ⁊ pax adiutorib9 tuis. Te. n. ad
iuuat deus tu9. Suſcepit ergo eos dauid: ⁊ con
ſtituit p̄ncipes turme. Porro de manaſſe tranſ
fugerūt ad dauid qn̄ veniebat cū philiſtijm ad
uerſus ſaul vt pugnaret ⁊ non dimicauit cū eis:
quia inito conſilio remiſerunt eū p̄ncipes phili
ſtinorum dicentes. Periculo capitis nr̄i reuertet̄
ad dñm ſuum ſaul. Qn̄ igitur reuerſus eſt in ſi
celech tranſfugerūt ad eū de manaſſe ednas ⁊ io
ſabad ⁊ iediel ⁊ michael ⁊ ednas ⁊ ioſabath et
heliu et ſalathi: principes militum in manaſſe.
Hi prebuerunt auxilium dauid aduerſus latrū
culos. Omnes. n. erant viri fortiſſimi: ⁊ facti
ſunt principes in exercitu: Sed et per ſingulos
dies veniebāt ad dauid. ad auxiliandū ei. vſq;
dū fieret grandis nūerus quaſi exercitus dei. Iſte
quoq; eſt nūerus p̄ncipum exercitus qui vene
rūt ad dauid cū eſſet in hebron: vt transferēt re
gnū ſaul ad eū iuxta vbū dñi: Filij iuda portā
tes clypeū et haſtā: ſex milia octinginti expediti
ad p̄lium: De filijs ſymeon virorum fortiſſimorum
ad pugnandū ſeptem milia centū. De filijs le
ui: quattuor milia ſexcēti. Ioiada quoq; p̄nceps d̄
ſtirpe aaron: et cū eo tria milia ſeptingenti. Sa
doch etiam puer egregie indolis et domus pa
tris eius principes viginti duo. De filijs autē
beniamin fribus ſaul tria milia. Magna. n. pſ
eorum adhuc ſeq̄bat̄ domum ſaul. Porro d̄ filijs
ephraim viginti milia octingenti: fortiſſimi ro
bore: viri noiati in cognatioibus ſuis. Et ex di
midia tribu manaſſe decem et octo milia ſinguli
per noia ſua venerunt vt ↄſtituerent regem da
uid. De filijs quoq; yſachar viri eruditi qui no
uerant ſingula tpa ad p̄cipiendū qd facere debe
ret iſrl̄. p̄ncipes ducēti. Oīs aūt reliq̄ trib9. eo
rū ↄſiliū ſeq̄bat̄. Porro de zabulō qui egredie
bant̄ ad p̄lium et ſtabant in acie inſtructi armis
bellicis: qnq̄ginta milia venerūt in auxiliū. nō
in corde duplici. Et de neptalim p̄ncipes mille.
et cū eis inſtructi clypeo et haſta: trigīta et ſeptē
milia. De dan etiam preparati ad prelium: vi
ginti octo milia ſexcenti. Et de aſer egredientes
ad pugnam et in acie prouocantes: quadragin
ta milia. Tranſiordanem autem de filijs ruben
et de gad et dimidia parte tribus manaſſe: inſtru
cti armis bellicis. centum viginti milia. Om
nes iſti viri bellatores expediti ad pugnandum
corde perfecto venerunt in hebron: vt cōſtitue
rent regem dauid ſuper vniuerſum iſrael. Sz
⁊ omnes reliqui ex iſrael vno corde erant vt rex
fieret dauid fueruntq; ibi apud dauid trib9 die
bus comedentes ⁊ bibentes. Preparauerant. n.
eis frēs ſui. Sed ⁊ qui iuxta eos erant vſq; yſa
char ⁊ zabulon ⁊ neptali afferebant panes i aſi
nis ⁊ camelis ⁊ mulis ⁊ bobus ad veſcendū fa
rinā palatas vuā paſſam vinū oleū boues arie
tes ad oēm copiā. Gaudiū quippe erat in iſrael.

I Nijt aūt ↄſiliū dauid cū tri XIII
bunis ⁊ cēturionibus ⁊ vniuerſis p̄nci
pib9 ⁊ ait ad oēm cetū iſrl̄. Si placet vo
bis ⁊ a dño deo nr̄o egredit̄ ſermo quē loquor
mittamus ad frēs nr̄os reliquos i vniuerſas re
giōes iſrael. et ad ſacerdotes et leuitas q habitāt
in ſuburbanis vrbiū: vt ↄgregent̄ ad nos. et re
ducamus archam dei nr̄i ad nos. Non. n. req
ſiuimus eam in diebus ſaul. Et rn̄dit vniuerſa
multitudo vt ita fieret. Placuerat enim ſermo

omni populo. Cõgregauit ergo dauid cũctum
iſrael a ſyhor egypti. vſqꝫ dũ ĩgrediaris emath.
vt adduceret archã dei de cariathiari. Et aſcẽdit
dauid ⁊ oĩs vir iſrael ad collẽ cariathiari q̄ eſt ĩ
iuda vt afferret inde archã dñi dei ſedẽtis ſuper
cherubin vbi inuocatũ eſt nomẽ eius. Impoſue/
rũtqꝫ archam dei ſuper plauſtrũ nouũ de domo
aminadab. Oza aũt ⁊ frẽs eius minabãt plau/
ſtrũ. Porro dauid ⁊ vniuerſus iſrael ludebant
corã deo oĩ virtute: in cãticis ⁊ ĩ citharis ⁊ pſal
terijs ⁊ tympanis ⁊ cymbalis ⁊ tubis. Cũ autẽ
pueniſſet ad archã chidon: tetẽdit oza manũ ſu
am vt ſuſtentaret archã: bos q̄ppe laſciuiẽs pau
lulum inclinauerat eam. Iratus eſt itaqꝫ domi
nus ꝯ ozam: ⁊ pcuſſit eum eo q̄ tetigiſſet archã
⁊ mortuus eſt ibi corã dño. Cõtriſtatuſqꝫ eſt da
uid eo q̄ diuiſiſſet dñs ozam: vocauitqꝫ locum
illum diuiſio oze vſqꝫ in pñtem diem. Et timuit
deũ tunc tp̄is dicens. Quõ poſſũ ad me intro/
ducere archam dei. Et ob hãc cãm nõ adduxit
eam ad ſe: hoc eſt in ciuitatẽ dauid: ſed auertit ĩ
domũ obedom gethei. Manſit ergo archa dei in
domo obedom tribus mẽſibus: ⁊ benedixit do
minꝰ domui eiꝰ ⁊ oĩbus q̄ habebat. XIIII

Miſit quoqꝫ hirã rex tyri nuncios ad da
uid. ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices parietuꝫ
lignorumqꝫ: vt edificarent ei domum.
Cognouitqꝫ dauid eo q̄ confirmaſſet eum dñs
in regem ſuper iſrael: ⁊ ſubleuatum eſt regnuꝫ
ſuũ ſup populũ eiꝰ iſrael. Accepit qꝫ dauid alias
vxores in irlm: genuitqꝫ filios ⁊ filias. Et h̃ no
mĩa eoꝝ q̄ nati ſũt ĩ irlm. Sãma ⁊ ſobab nathã
⁊ ſalomon iebar ⁊ eliſeu ⁊ elphaleth: noga quo
qꝫ ⁊ napheg ⁊ iaphie eliſama ⁊ baliada ⁊ eliphe
leth. Audientes autem philiſtijm eo q̄ vnctus
eſſet dauid in regem ſuper vniuerſum iſrl̄: aſcẽ
derũt oẽs vt q̄rerent eũ. Quod cũ audiſſet da/
uid egreſſus ẽ obuiã eis. Porro philiſtijm ve
nientes diffuſi ſũt in valle raphaim. Conſuluit
qꝫ dauid dñm dicens. Si aſcendã ad philiſteos
⁊ ſi trades eos ĩ manu mea. Et dixit ei dominꝰ
Aſcende: ⁊ tradam eos in manu tua. Cũqꝫ illi
aſcendiſſent in baalpharaſim. percuſſit eos ibi
dauid ⁊ dixit. Diuiſit deus inimicos meos per
manũ meam ſicut diuidunt̃ aq̄. ⁊ idcirco voca/
tum eſt nomẽ illiꝰ loci baalpharaſim. Dereliq̃
runtqꝫ ibi deos ſuos: quos dauid iuſſit exuri.
Alia etiam vice philiſtijm irruerũt: ⁊ diffuſi ſũt
in valle. Conſuluitqꝫ rurſum dauid deũ: ⁊ di/
xit ei deus. Nõ aſcendas poſt eos: recede ab eiſ
⁊ veniens ꝯ illos ex aduerſo piroꝝ. Cũqꝫ au/
dieris ſonitũ gradiẽtis in cacumine piroꝝ tũc
egredieris ad bellũ. Egreſſus ẽ eñ. deus añ te
vt pcutiat caſtra philiſtijm. Fecit ẽ dauid ſicut
p̄cepat ei deꝰ. ⁊ pcuſſit caſtra philiſtinoꝝ de ga
baon vſqꝫ gazera. Diuulgatũqꝫ eſt nomẽ da/
uid in vniuerſis regionibꝰ. ⁊ dñs dedit pauorẽ
eius ſup omnes gentes. XV

Fecit qꝫ ſibi domos in ciuitate dauid et
edificauit locũ arche dei: tetẽditqꝫ ei ta/
bernaculum. Tunc dixit dauid. Illici/
tum ẽ vt a quocũqꝫ portet̃ archa dei: niſi a leui
tis q̄s elegit dñs ad portandũ eã ⁊ ad miniſtran
dũ ſibi vſqꝫ in eternũ. Cõgregauitqꝫ vniuerſũ
iſrael in irlm: vt afferret̃ archa dei in locũ ſuuꝫ
quẽ preparauerat ei necnõ ⁊ filios aaron ⁊ leui
tas. De filijs caath. vriel princeps fuit ⁊ frẽs
eius ducẽti viginti. De filijs merari: aſaia prin
ceps ⁊ frẽs eius ducẽti triginta. De filijs ger/
ſon: iohel p̄nceps ⁊ frẽs eius centũ viginti. De
filijs eliſaphan: ſemeias p̄nceps ⁊ frẽs eiꝰ ducẽ
ti. De filijs hebron: eliel princeps ⁊ frẽs eius
octogĩta. De filijs ozihel: aminadab p̄nceps ⁊
frẽs eius cẽtũ duodecim. Vocauitqꝫ dauid ſa
doch ⁊ abiathar ſacerdotes ⁊ leuitas: vrihel a/
ſaiam iohel ſemeiam eliel ⁊ aminadab. ⁊ dixit
ad eos. Vos qui eſtis p̄ncipes familiaꝝ leuiti/
caꝝ: ſcificamini cũ fribus vr̄is. ⁊ afferte archaꝫ
dñi dei iſrael ad locũ q̄ ei p̄patus ẽ: ne vt a p̄nci
pio. q2 non eratis p̄ñtes pcuſſit nos dñs. ſic et
nũc fiat: illicitũ q̄d nobis agẽtibus. Sanctifica
ti ſunt ẽ ſacerdotes ⁊ leuite vt portarẽt archam
dñi dei iſrael. Et tulerunt filij leui archã dei ſi/
cut p̄cepat moyſes iuxta vbũ dñi humeris ſuis
in vectibus. Dixitqꝫ dauid p̄ncipibus leuitaꝝ
vt ꝯſtituerent de fratribꝰ ſuis cãtores ĩ organiſ
muſicoꝝ: nablis vꝫ liris ⁊ cymbalis: vt reſona/
ret in excelſis ſonitus leticie. Conſtituerũtqꝫ le
uitas heman filiũ iohel. ⁊ de fribus eius aſaph
filium barachie: de filijs ꝟo merari fribꝰ eoꝝ:
ethan filium caſaie ⁊ cũ eis frẽs eoꝝ. In ſecũ
do ordine zachariam: ⁊ ben ⁊ iazihel ⁊ ſemira/
moth ⁊ iehihel ⁊ ani ⁊ eliab ⁊ banaiam ⁊ maaſi
am ⁊ mathathiã ⁊ eliphalu ⁊ macceniã ⁊ obede/
dom ⁊ iehihel ianitores. Porro cantores: he/
man: aſaph ⁊ ethã in cymbalis eneis concrepã
tes. Zacharias aũt ⁊ ozihel ⁊ ſemiramoth ⁊ ia/
hihel et ani et eliab et maaſias et banaias in na
blis archana cantabant. Porro mathathias et
eliphalu et maccenias ⁊ obededõ ⁊ iehihel ⁊ oza
zin in cytharis p octaua canebant epinichion.
Chonenias aũt p̄nceps leuitaꝝ pphetie p̄erat
⁊ ad p̄cinendã melodiã. Erat q̄ppe valde ſapi
ens. Et barachias ⁊ helchana ianitores arche.

Porro ſebenias ⁊ ioſaphat ⁊ nathanael et ama
ſai ⁊ zacharias ⁊ banaias ⁊ eliezer ſacerdotes clā
gebant tubis corā archa dei: ⁊ obededom ⁊ achi
as erāt ianitores arche. Igitur dauid ⁊ omnes
maiores natu iſrael ⁊ tribuni: ierunt ad depor/
tandam archam federis domini de domo obe/
dedom cum leticia. Cumq̨ adiuuiſſet deus leui
tas qui portabāt archam federis dn̄i: immolabā
tur ſeptem tauri ⁊ ſeptę arietes. Porro dauid
erat indutus ſtola byſſina: et vniuerſi leuite qui
portabāt archā federis dn̄i. cantoresq̨ ⁊ chone
nias princeps ꝓphetie inter cātores. Dauid aūt
idutus erat ephot lineo. Vniuerſuſq̨ iſrl' dedu
cebat archā federis dn̄i in iubilo et ſonitu bucci
ne et tubis et cymbalis et nablis et cytharis con
crepantes. Cumq̨ ꝑueniſſet archa federis dn̄i.
vſq̨ ad ciuitatem dauid: michol filia ſaul ꝓſpi/
ciens ꝑ feneſtrā: vidit regē dauid ſaliantē atq̨
ludentem: et deſpexit eum in corde ſuo. XVI

Attulerunt igit' archą dei et cōſtituerūt
eą in medio tabernaculi qđ tetenderat
ei dauid. et obtulerunt holocauſta: et pa
cifica coram dn̄o. Cūq̨ cōpleſſet dauid offerēs
holocauſta et pacifica bn̄dixit populo in nomie
dn̄i: et diuiſit vniuerſis ꝑ ſingulos a viro vſq̨
ad mulierem tortam panis. ⁊ partę aſſe carnis
bubale: ⁊ frixam oleo ſimilā. Conſtituitq̨ corā
archa dn̄i de leuitis q ministrarent et recordarē
tur operum eius: et glorificarent atq̨ laudarēt
dn̄m deum iſrael: aſaph principē. et ſecundū ei⁹
zachariam. Porro iahihel et ſemirameth et ie/
hihel et mathathiam et eliab et banaiam et obe/
dedom. iehihel: ſuper organa pſalterij et liras.
aſaph aūt vt in cymbalis ꝑſonaret: banaiam ve
ro et azihel ſacerdotes. canere tuba iugiter corā
archa federis domini. In illo die fecit dauid ꝑn
cipem ad cōfitendum dn̄o aſaph. ⁊ frēs ei⁹. Cō
fitemini dn̄o ⁊ inuocate nomen ei⁹: notas facite
in pplis adinuētiōes eius. Cantate ei ⁊ pſallite
ei: ⁊ narrate oia mirabilia eius: laudate nomen
ſcm̄ eius: letet' cor querētiū dn̄m. Querite dn̄m
⁊ ꝟtutę ei⁹: q̄rite faciē eius ſemꝑ. Recordami
mirabilium eius q̄ fecit: ſignoꝝ illius ⁊ iudicio
rū oris eius. Semen iſrl' ſerui ei⁹: filij iacob ele
cti ei⁹. Ipe eſt dn̄s deus nr̄. in vniuerſa tra iu/
dicia ei⁹. Recordami i ſempiternū pacti ei⁹ ſer
mōis quē p̄cepit i mille generatiōes. Quē pe/
pigit cū abrahā: ⁊ iuramēti illius cū iſaac. Et cō
ſtituit illud iacob in preceptū: ⁊ iſrael in pactum
ſempiternū dicens. Tibi dabo trām chanaā: fu
niculū hereditatis vre. Cū eēnt pauci numero:
parui ⁊ coloni eius. Et trāſierūt de gente in gē
tem: ⁊ de regno ad pplm̄ alterum. Non dimiſit
quēq̨ calūniari eos: ſed increpauit ꝓ eis reges
Nolite tangere xp̄os meos: ⁊ in ꝓphetis meis
nolite malignari. Cantate dn̄o ois terra ānun
ciate ex die in diē ſalutare eius. Narrate in gēti
bus glorią eius. ⁊ in cūctis pplis mirabilia ei⁹
Quia magnus dn̄s ⁊ laudabilis nimis: ⁊ horri
bilis ſuꝑ oēs deos. Oēs enim dij pploꝝ idola
dn̄s aūt celos fecit. Cōfeſſio ⁊ magnificentia co
ram eo: fortitudo ⁊ gaudiū in loco eius. Affer/
te dn̄o familie ppl'oꝝ: affette dn̄o gloriam ⁊ im/
perium: date dn̄o gloriam nomini eius. Leua/
te ſacrificium ⁊ venite in cōſpectu eius: ⁊ adora
te dn̄m i decore ſcō. Cōmoueat' a facie eius ois
terra: ipe. n. fundauit orbem imobilę. Letent'
celi ⁊ exultet terra: ⁊ dicant i natiōibus. dn̄s re/
gnauit. Tonet mare ⁊ plenitudo eius: exultent
agri ⁊ oia q̄ in eis ſūt. Tūc laudabūt ligna ſalt⁹
corā dn̄o: qr venit iudicare terrā. Confitemini
dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in eternū mia eius. Et dici
te. ſalua nos de⁹ ſaluator noſter: ⁊ ꝯgrega nos
⁊ erue de gentibus. Vt ꝯfiteamur noi ſcō tuo.
et exultemus i carminibus tuis. Bn̄dictus dn̄s
de⁹ iſrl' ab eterno vſq̨ in eternū: et dicat ois pplo
amen et hymnū deo. Dereliquit itaq̨ ibi corą
archa federis dn̄i aſaph ⁊ frēs eius. vt miniſtra
rent in conſpectu arche iugiter ꝑ ſingulos dies. et
vices ſuas. Porro obededom et frēs eius ſexa
gintaocto et obededom filium ydithun et oça cō
ſtituit ianitores. Sadoch aūt ſacerdotem et fra/
tres eius ſacerdotes corā tabernaculo dn̄i in ex
celſo qđ erat i gabaō: vt offerrēt holocauſta do
mio ſuꝑ altare holocauſtomatis iugiter mane ⁊
veſpere: iuxta oia q̄ ſcripta ſunt in lege domini.
quā p̄cepit iſraeli. Et poſt eū: heman ⁊ ydithun
⁊ reliquos electos: vnūquēq̨ vocabulo ſuo ad
confitendum dn̄o: qm̄ in eternum miſericordia
eius. Heman quoq̨ ⁊ ydithun canētes tuba ⁊
q̄ciētes cymbala ⁊ oia muſicoꝝ organa ad canē
dum dn̄o. Filios autem ydithun fecit eſſe porta
rios. Reuerſuſq̨ eſt ois ppls in domų ſuā. ⁊
dauid vt bn̄dicerct etiā domui ſue. XVII

Cum aūt habitaret dauid i domo ſua di
xit ad nathan ꝓphetam. Ecce ego habi
to in domo cedrina: archa autē federis
dn̄i ſub pellib⁹ eſt. Et ait nathan ad dauid. Oia
q̄ in corde tuo ſunt fac dn̄s enim tecum eſt. Igi
tur nocte illa factus eſt ſermo domini ad nathā
dicēs. Vade ⁊ loquere dauid ſeruo meo. Hec
dicit dn̄s. Nō edificabis tu mihi domum ad ha
bitandum. Neq̨ enī manſi in domo: ex eo tpe
q̄ eduxi iſrael de terra egypti vſq̨ ad diē hāc: ſȝ

ſui ſemꝑ mutans loca tabernaculi: et in tentorio
manens cū oī iſrael. Nūqd locutus ſū ſaltē vni
iudicū iſrael qbus p̄cepcrā: vt paſcerēt popl'm
meū ⁊ dixi quare nō edificaſti mihi domū cedri
nā. Nunc itaqꝫ ſic loq̄ris ad ſeruū meū dauid.
Hec dicit dn̄s exercituū. Ego tuli te cū i paſcu/
is ſequereris gregē. vt eēs dux ppl'i mei iſrael
et fui tecum in q̄cūqꝫ ꝑrexiſti: et interfeci oēs inimi
cos tuos corā te: feciqꝫ tibi nomen q̄ſi vniꝰ ma
gnoꝝ q celebrant̄ in terra. Et dedi locum pplo
meo iſrael. Plātabit̄ et habitabit in eo: et vltra
nō cōmouebit̄: nec filij iniq̄tatis atterent eos ſi
cut a pricipio ex diebus quibus dedi iudices po
pulo meo iſrael. et humiliaui vniuerſos inimi/
cos tuoſ. Annūcio ergo tibi q̄ edificaturuſ ſit ti
bi dn̄s domum: Cumqꝫ impleueris dies tuos vt
vadas ad pr̄es tuos: ſuſcitabo ſemen tuū poſt
te qd̓ erit de filijs tuis: et ſtabiliam regnum eiꝰ
Ipſe edificabit mihi domum. et firmabo ſolium
eius vſqꝫ in eternū. Ego ero ei in patrē: et ipſe
erit mihi in filiū: ⁊ miām meā nō auferā ab eo.
ſicut abſtuli ab eo q ante te fuit. Et ſtatuam eum
in domo mea. et in regno meo vſqꝫ in ſempiter
nū: et thronus eius erit firmiſſimus i ꝑpetuum
Iuxta oīa v̓ba hec. et iuxta vniuerſā viſionem
iſtā: ſic locutꝰ ē nathan ad dauid. Cūqꝫ veniſſet
rex dauid et ſediſſet corā dn̄o: dixit. Quis ego
ſū dn̄e deus: ⁊ q̄ domꝰ mea: vt p̄ſtares mihi ta/
lia. Sed et hoc paꝝ viſū eſt in ꝯſpectu tuo. Iō/
qꝫ locutus es ſuꝑ domum ſui tui etiam i futuꝝ
et feciſti me ſpectabilem ſuꝑ oēs hoīes. Dn̄e deꝰ
meus qd vltra addere pōt dauid cū ita glorifica
ueris ſuum tuū: et cognoueris eum. Dn̄e ꝓpt̄
famulum tuū iuxta cor tuū feciſti oēm magnifi/
centiam hāc: et nota eſſe voluiſti vniuerſa ma/
gnalia. Dn̄e nō eſt ſimilis tui: ⁊ nō eſt aliꝰ deus
abſqꝫ te ex oībus quos audiuimꝰ auribꝰ noſtris
Quis. n. eſt alius vt ppl's tuꝰ iſrael: gens vna
in tra ad quā ꝑrexit deus vt liberaret ⁊ faceret
ppl'm ſibi ī magnitudine ſua atqꝫ terroribꝰ eij/
ceret natiōes a facie eius quā de egypto libera/
rat. Et poſuiſti ppl'm tuū iſrael tibi in populum
vſqꝫ in eternū: ⁊ tu dn̄e factꝰ es deus eiꝰ. Nūc
igit̄ dn̄e ſermo quē locutus es famulo tuo ⁊ ſuꝑ
domū eius: ꝯfirmet̄ i ꝑpetuū: ⁊ fac ſicut locutꝰ
es: ꝑmaneatqꝫ ⁊ magnificet̄ nomen tuū vſqꝫ i
ſempiternū. ⁊ dicat̄: dn̄s exercituū deus iſrael.
⁊ domus dauid ſui eius ꝑmanēs corā eo. Tu
eni dn̄e deus meus reuelaſti auriculā ſui tui vt
edificares ei domū: ⁊ iccirco inuenit ſuus tuus fi
duciam vt oret corā te. Nūc ergo dn̄e tu es deuſ
⁊ locutus es ad ſuū tuum tanta beneficia. ⁊ cepi
ſti bn̄dicere domuī ſui tui vt ſit ſemꝑ coram te.
Te. n. dn̄e benedicente bn̄dicta erit in ꝑpetuū.
Factū ē aūt poſt hec vt XVIII
ꝑcuteret dauid philiſtijm ⁊ humiliaret
eos. ⁊ tolleret geth ⁊ filias eius de mān
philiſtijm: ꝑcuteretqꝫ moab ⁊ fierent moabite
ſerui dauid: offerētes ei mūera. Eo tp̄e ꝑcuſſit
dauid etiā adadezer regem ſoba regiōis emath
qñ ꝑrexit vt dilataret iperiū ſuū vſqꝫ ad flumen
eufratē. Cepit ḡ dauid mille quadrigas eius ⁊
ſeptē milia equitum ac viginti milia viroꝝ pedi/
tū. Subneruauitqꝫ oēs eq̄s curruū exceptis cē
tū quadrigis q̄s reſ̄uauit ſibi. Superuenit autē
⁊ ſyrus damaſcenus vt auxiliū p̄beret adade/
zer regi ſoba. Sꝫ ⁊ huius ꝑcuſſit dauid vigin
tiduo milia viroꝝ. Et poſuit milites in damaſ/
co: vt ſyria quoqꝫ ſuiret ſibi ⁊ offerret munera
Adiuuitqꝫ dn̄s eum in cunctis ad q̄ ꝑrexerat.
Tulit q̄ꝫ dauid pharetras aureas quas habue
rant ſui adadezer. ⁊ attulit eas in ir'lm: necnon
de thebath ⁊ chun vrbibus adadezer eris pluri
mū: de q̄ fecit ſalomon mare eneum ⁊ colūnas
⁊ vaſa enea. Qd̓ cum audiſſet thou rex emath.
ꝑcuſſiſſe videlꝫ dauid oēm exercitū adadezer re
gis ſoba: miſit adurā filiū ſuū ad regē dauid
vt poſtularet ab eo pacem ⁊ cōgratularet̄ ei eo
q̄ ꝑcuſſiſſet ⁊ expugnaſſet adadezer. Aduerſa
rius q̄ppe erat thou adadezer. Sed ⁊ oīa vaſa
aurea ⁊ argentea ⁊ enea ꝯſecrauit dauid rex do
mino. cū argēto ⁊ auro qd̓ tulerat ex vniuerſis
gētibus: tā de idumea ⁊ moab ⁊ filijs āmon q̄ꝫ
de philiſtijm ⁊ amalech. Abiſai vero filius ſar
uie ꝑcuſſit edom in valle ſalinaꝝ decem ⁊ octo
milia: ⁊ ꝯſtituit in edom p̄ſidiū: vt ſeruiret idu
mea dauid. Saluauitqꝫ dn̄s dauid i cunctis ad
q̄ ꝑrexerat. Regnauit ḡ dauid ſuꝑ vniuerſum
iſrl'. ⁊ faciebat iudicium atqꝫ iuſtitiā cuncto po
pulo ſuo. Porro ioab filius ſaruie erat ſuꝑ ex/
ercitum ⁊ ioſaphat filius abilud a cōmentarijs
Sadoch aūt filius achitob ⁊ Abimelech filius
abiathar ſacerdotes ⁊ ſuſa ſcriba. Banaias q̄ꝫ
filius ioiade ſuper legiones cerethi ⁊ Phelethi.
Porro filij dauid p̄mi ad manū regis. XIX
Ccidit aūt vt moreret̄ naas rex filioꝝ
āmon. ⁊ regnaret anon filius eiꝰ ꝓ eo.
Dixitqꝫ dauid. Faciam miſ̄cordiā cū
anon filio naas. Preſtitit enim mihi pr̄ eiꝰ mi
ſericordiam. Miſitqꝫ dauid nuncios ad conſo
landum eū ſuꝑ morte p̄ris ſui. Qui cum ꝑue/
niſſent in terram filioꝝ āmon: vt ꝯſolarentur
anon. dixerunt p̄ncipes filioꝝ āmon ad anon.
Tu forſitan putas q̄ dauid honoris cā in p̄re

tuum miſerit q̄ cõſolarent̃ te: nec aĩaduertis q̄ vt explorent ⁊ inueſtigent ⁊ ſcrutent̃ terrã tuaʒ venerint ad te ſerui eius. Igitur amon pueros dauid ⁊ decalcauit ⁊ raſit. ⁊ p̄cidit tunicas eoꝝ a natibus vſq; ad pedes ⁊ dimiſit eos. Qui cũ abiſſent. ⁊ h̃ mandaſſent dauid: miſit in occurſum eoꝝ. Grãdẽ .n. ꝯtumeliam ſuſtinuerant ⁊ p̄cepit vt manerent in hiericho donec creſceret barba eoꝝ: ⁊ tunc reuerterent̃. Videntes aũt filij ãmon q̄ iniuriã feciſſent dauid tã amon q̃ reliquus pp̃ls: miſerunt mille talenta argenti: vt cõducerent ſibi de meſopotamia ⁊ de Syria maacha ⁊ de ſoba currus ⁊ eq̄tes. Cõduxerunt q̃ triginta duo milia curruum ⁊ regeʒ maacha cum populo eius. Qui cum veniſſent: caſtrametati ſunt e regione medaba. Filij quoq; ammon cõgregati de vrbibus ſuis: venerunt ad bellum. Qd̃ cũ audiſſet dauid: miſit ioab ⁊ oẽʒ exercitum viroꝝ fortium. Egreſſiq; filij ãmõ: direxerunt aciẽ iux̃ portã ciuitatis. Reges autẽ qui ad auxiliũ eius venerant ſeparatim i agro ſteterunt. Igit̃ ioab intelligens bellum ex aduerſo ⁊ poſt tergũ contra ſe fieri. elegit viros fortiſſimos de vniuerſo iſrael ⁊ perrexit ꝯ̃ ſyrũ. Reliquã autẽ partẽ populi dedit ſub manu Abiſai fr̃is ſui. ⁊ perrexerunt ꝯ̃ filios ãmon. Dixitq;. Si vicerit me ſyrus. auxilio eris mihi: ſi autem ſuparauerit te filij ãmon. ero tibi in p̄ſidium. Cõfortare ⁊ agamus viriliter pro populo nr̃o. ⁊ p̄ vrbibus dei nr̃i. Dominus aũt qd̃ in cõſpectu ſuo bonum eſt faciat. Perrexit ḡ ioab ⁊ pp̃ls q̄ cum eo erat ꝯ̃ ſyrũ ad p̄lium. ⁊ fugauit eos. Porro filij ãmon videntes q̄ fugiſſet ſyrus: ip ſi q̃ fugerunt abiſai frẽm eius: ⁊ ingreſſi ſunt ciuitatẽ. Reuerſuſq; eſt etiam ioab i irl̃m. Videns aũt ſyrus q̄ cecidiſſent corã iſrl̃: miſit nũcios ⁊ adduxit ſyꝝ qui erat trãs fluuiũ. Sophat autẽ p̄nceps militie adadezer erat dux eorum. Qd̃ cũ annunciatũ eſſet dauid cõgregauit vniuerſum iſrael. ⁊ trãſiuit iordanẽ. irruitq; i eos. ⁊ direxit ex aduerſo aciẽ: illis ꝯ̃ pugnantibus. Fugit aũt ſyrus iſrael. Et interfecit dauid de ſyris: ſeptẽ milia curruũ ⁊ quadraginta milia peditum. ⁊ ſophat exercitus p̄ncipẽ. Videntes aũt ſerui adadezer ſe ab iſraele eẽ ſuperatos. tranſfugerunt ad dauid ⁊ ſeruierunt ei. Noluitq; vltra ſyria auxilium p̄bere filijs ãmon. XX

Actum ẽ autẽ poſt anni circulum eo tẽpore quo ſolẽt reges ad bella p̄cedere cõgregauit ioab exercitũ ⁊ robur militie. ⁊ vaſtauit terrã filioꝝ ãmon. Perrexitq; ⁊ obſedit rabba. Porro dauid manebat in irl̃m qñ ioab percuſſit rabba. ⁊ deſtruxit eam. Tulit autẽ dauid coronam melchon de capite eius. et inuenit in ea auri pondo talentum ⁊ precioſiſſimas gẽmas: fecitq; ſibi inde diadema. Manubias quoq; vrbis p̄lurimas tulit: populum autẽ qui erat in ea eduxit. ⁊ fecit ſup̄ eos tribulas et trahas ⁊ ferrata carpenta tranſire: ita vt diſſicarent̃ ⁊ ꝯtererent̃. Sic fecit dauid cunctis vrbibus filioꝝ ãmon. ⁊ reuerſus eſt cũ oĩ populo ſuo in irl̃m. Poſt hec initũ ẽ bellum in gazer aduerſum philiſteos: in quo p̄cuſſit Sobochai vſathites ſaphai de genere raphaim. ⁊ humiliauit eos. Aliud q̃ bellum geſtum eſt aduerſus philiſteos: in quo p̄cuſſit adeodatus filius ſaltꝰ bethleemites frẽm goliath gethei: cuius haſte lignum erat quaſi liciatoriũ texentiũ. Sʒ ⁊ aliud bellum accidit in geth: in quo fuit hõ longiſſimus ſenos hñs digitos ideſt ſimul viginti quattuor: qui ⁊ ipſe de raphaim fuerat ſtirpe generatus. Hic blaſphemauit iſrael. ⁊ percuſſit eũ ionathan filius ſamaa fratris dauid. Hi ſũt filij raphaim in geth qui ceciderunt in manu dauid ⁊ ſeruorum eius. XXI

Conſurrexit aũt ſathan ꝯ̃ iſrael. ⁊ incitauit dauid vt numeraret iſrael. Dixitq; Dauid ad ioab ⁊ ad principes populi. Ite ⁊ numerate iſrael a berſabee vſq; dan ⁊ afferte mihi numerũ vt ſciam. Reſpõditq; ioab. Augeat dñs pop̄lm ſuum centuplum q̃ ſunt. Nõne dñe mi rex oẽs ſui tui ſunt? Quare h̃ q̄rit dñs meus qd̃ in peccatũ reputet̃ iſraheli? Sed ſermo regis magis p̄ualuit. Egreſſuſq; ẽ ioab ⁊ circuiuit vniuerſum iſrael ⁊ reuerſus ẽ i irl̃m. Deditq; dauid numeꝝ eoꝝ quos circuierat. et inuentus eſt oĩs numerus iſrael mille milia et centum milia viroꝝ educentium gladiũ. De iuda autem quadringenta ſeptuaginta milia bellatoꝝ. Nam leui ⁊ beniamin non numerauit: eo q̄ inuitus exequeretur regis imperiũ. Diſplicuit autẽ deo qd̃ iuſſum erat. ⁊ percuſſit iſrl̃. Dixitq; dauid ad deum. Peccaui nimis vt h̃ facerẽ. Obſecro aufer iniq̄tatẽ ſui tui: q2 inſipienter egi. Et locutus ẽ dñs ad gad videntem dauid dicens. Vade ⁊ loquere ad dauid. ⁊ dic ei. Hec dicit dñs. Trium tibi optionẽ do: vnũ qd̃ volueris elige vt faciã tibi. Cumq; veniſſet gad ad dauid dixit ei. Hec dicit dñs. Elige qd̃ volueris. Aut tribus annis peſtilentiã: aut tribus menſibus te fugere hoſtes tuos ⁊ gladiũ eorum non poſſe euadere: aut tribus diebꝰ gladium domini ⁊ mortem verſari in terra. ⁊ angelum domini interficere in vniuerſis finibus

iſrl'. Nūc igiť vide quid rñdeam ei q miſit me.
Et dixit dauid ad gad. Ex oi parte me ãguſtie
p̃munt. Sz melius mihi ē vt incidã in manus
domini. qz multe ſunt miſeratões eius: q̃z i ma
nus hoium. Miſit ğ dñs peſtilentiã i iſrl': ⁊ ce
ciderūt de iſrl' ſeptuaginta milia viroꝝ. Miſit
q̃z angelū i irl'm vt pcuteret eã. Cūqz pcuteret
vidit dñs ⁊ miſertus eſt ſup magnitudinē ma
li: ⁊ imperauit angelo qui pcutiebat. Sufficit iã
ceſſet manus tua. Porro angelus dñi ſtabat iu
xta arcã ornan iebuſei leuanſqz dauid oculos ſu
os: vidit angelum dñi ſtantē inter celū ⁊ trãm
⁊ euaginatū gladium in manu eius. ⁊ verſū ꝯ
irl'm. ⁊ ceciderūt tam ipſe q̃z maiores natu veſti
ti cilitijs ꝓni in terrã. Dixitqz dauid ad deuz.
Nõne ego ſū q iuſſi vt numeraret ppl's? Ego
q peccaui: ego q malū feci. Iſte grex qd comme/
ruit? Domine de⁹ meus vtať obſecro manus
tua in me: ⁊ in domū pris mei: ppl's autē tuus
nõ pcutiať. Angelus aūt domini p̃cepit gad vt
diceret dauid vt aſcēderet extrueretqz altare do
mio deo i area ornan iebuſei. Aſcēdit ğ dauid
iuxta ſermonē gad: quē locutus ei fuerat ex no
mĩe domini. Porro ornan cū ſuſpexiſſet ⁊ vi/
diſſet angelū: q̃ttuorqz filij eius cū eo . abſcõde
runt ſe. Nã eo tpe terebãt in area triticū. Igiť
cum veniret dauid ad ornan. ꝯſpexit euz ornan.
⁊ p̃ceſſit ei obuiã de area ⁊ adorauit eū ꝓn⁹ in
trã. Dixitqz ei dauid. Da mihi locum aree tue
vt edificē i ea altare dño: ita vt quãtū valet ar/
genti accipias. ⁊ ceſſet plaga a ppl'o. Dixit autē
ornan ad dauid. Tolle ⁊ faciat dominus meus
rex qdcūqz ei placet. Sed et boues do in holo/
cauſtū: ⁊ tribulas in ligna. ⁊ triticum in ſacrifi
cium: oia libēs prebebo. Dixitqz ei rex dauid.
Neq̃q̃z ita fiet: ſed argētū dabo quãtum valet.
Neqz. n. tibi auferre debeo. ⁊ ſic offerre domi
no holocauſta gratuita. Dedit ğ dauid ornan pro
loco ſiclos auri iuſtiſſimi ponderis ſexcētos: et
edificauit ibi altare domino: obtulitqz holocau/
ſta ⁊ pacifica: ⁊ inuocauit deum: ⁊ exaudiuit eū
in igne de celo ſup altare holocauſti. Precepit
qz dominus angelo: ⁊ ꝯuertit gladium ſuum i
vaginã. Protinus ğ dauid vidēs q exaudiſſz
eum dominus in area ornan iebuſei: immolauit
ibi victimas. Tabernaculuz autē domini quod
fecerat moyſes in deſerto ad altare holocauſto
rum ea tempeſtate erat in excelſo gabaon. ⁊ nõ
p̃ualuit dauid ire ad altare vt ibi obſecraret de/
um. Nimio enim fuerat timore perterritus: vi
dens gladium angeli domini.

Capitulum. XXII

Dixitqz dauid. Hec eſt domus dei: ⁊ hoc
altare in holocauſtum iſrl'. Et p̃cepit vt
cõgregarenť oēs ꝓſeliti de trã iſrael: ⁊
ꝯſtituit ex eis latomos ad cedendos lapides et
poliēdos vt edificareť domus dei. Ferrum q̃z
plurimū ad clauos ianuaꝝ ⁊ ad commiſſuras atqz
iuncturas p̃parauit dauid. ⁊ eris pondus inue
rabile. Ligna q̃z cedrina nõ poterãt eſtimari: q̃
ſidonij ⁊ tyrij deportauerūt ad dauid. Et dixit
dauid. Salomon filius meus puer paruulus ē
⁊ delicatus. Domus aūt quã edificari volo do
mino talis eē dz vt in cunctis regioibus noieť.
Preparabo ğ ei neccia. Et ob hanc cãm ante mor/
tem ſuã oēs p̃parauit impenſas. Vocauitqz ſalo
monē filium ſuum. ⁊ p̃cepit ei vt edificaret do
mum dño deo iſrael. Dixitqz dauid ad ſalomo
nē. Fili mi. voluntatis mee fuit vt edificarē do
mū noi dñi dei mei: ſz factus ē ſmo domini ad
me dicēs. Multū ſanguinē effudiſti ⁊ plurima
bella bellaſti: nõ poteris edificare domum noi
meo: tanto effuſo ſanguine coram me. Filius q
naſceť tibi: erit vir quietiſſimus. Faciã. n. eū re/
quieſcere ab oibus inimicis ſuis p circuitum ⁊
ob hanc cãm pacificus vocabiť. ⁊ pacē ⁊ ocium
dabo in iſrael cunctis dieb⁹ eius. Ipſe edifica/
bit domū noi meo. ⁊ ipſe erit mihi i filiū ⁊ ego
ero illi i prēz. firmaboqz ſoliū regni eius ſuper
iſrl' i etnū. Nūc ğ fili mi ſit dñs tecum ⁊ ꝓſpare
⁊ edifica domū domio deo tuo. ſicut locut⁹ ē de
te. Detqz tibi dñs prudētiã ⁊ ſenſuz: vt regere
poſſis iſrl': ⁊ cuſtodire legē dñi dei tui. Tūc. n.
pficere poteris: ſi cuſtodieris mãdata ⁊ iudicia
q̃ p̃cepit dñs moyſi vt doceret eũ iſrl'. Conforta
re ⁊ viriliť age ne timeas neqz paueas. Ecce ego
i paupertatícula mea p̃paraui impēſas dom⁹ dñi
auri talenta centū milia: ⁊ argenti mille milia ta
lētoꝝ: eris vo ⁊ ferri [illegible] n eſt pondus: vinciť
eni numerus magnitudie. Ligna ⁊ lapides p̃
paraui ad vniuerſa impēdia. Habes q̃z pluri
mos artifices. latomos ⁊ cementarios artificeſ
qz lignoꝝ. ⁊ oium artiū: ad faciendū opus pru
dentiſſimos. in auro ⁊ argēto: i ere ⁊ ferro cu/
ius nõ ē numerus. Surge igiť ⁊ fac. ⁊ erit do/
minus tecū. Precepit q̃z dauid cūctis p̃ncipib⁹
iſrael: vt adiuuarēt ſalomonem filiū ſuum. cer/
nitis inquiēs q dñs deus vr̃ vobiſcū ſit. ⁊ de/
derit vobis requiē p circuitū. ⁊ tradiderit oēs
inimicos vr̃os i man⁹ vr̃as. ⁊ ſubiecta ſit trã co
ram domio ⁊ corã ppl'o eius. Prebete igiť cor
da vr̃a ⁊ aias vr̃as vt q̃rať dominū deū vr̃m:
⁊ ꝯſurgite ⁊ edificate ſcĩuariū dño deo: vt intro
ducať archa federis. ⁊ vaſa dño ꝯſecrata in do

mū q̄ edificat̃ nomini domini. XXIII
I gitur dauid ſenex ⁊ plenus dieꝝ regē
conſtituit ſalomonē filium ſuū ſup̄ iſrl̄.
⁊ ꝯgregauit oēs ꝑncipes iſrael. ⁊ ſacer
dotes atqꝫ leuitas. Numeratiqꝫ ſunt leuite a vi
ginti ānis ⁊ ſupra. ⁊ inuenti ſunt trigintaocto mi
lia viroꝝ. Ex his electi ſunt ⁊ diſtributi in mi
ſteriū domus domini vigintiquattuor milia: ꝑpo
ſitoꝝ autē ⁊ iudiciū ſex milia. Porro q̄ttuor mi
lia ianitores ⁊ totidē pſaltes canentes domino i
organis q̄ fecerat ad canēdum. ⁊ diſtribuit eos
dauid per vices filioꝝ leui gerſō videlꝫ ⁊ caath
⁊ merari. Filij gerſon: leedan ⁊ ſemei. Filij lee
dan principes: iehihel ⁊ zethan ⁊ iohel tres. Fi
lij ſemei: ſalomith ⁊ ozihel ⁊ aran tres. Iſti ꝑn
cipes familiaꝝ leedan. Porro filij ſemei: leeth
⁊ ziza ⁊ iaus ⁊ Baria. Iſti filij ſemei quattuor.
Erat aūt leeth prior. ziza ſecundus. Porro iaus
⁊ baria non habuerunt plurimos filios. ⁊ icir
co in vna familia vnaqꝫ domo cōputati ſūt. Fi
lij caath: amram ⁊ yſaar hebron ⁊ ozihel quat
tuor. Filij amram: aaron ⁊ moyſes. Sepatuſ
qꝫ eſt aaron vt miniſtraret i ſcā ſcōꝝ. ipe ⁊ filij
eius in ſempiternū. ⁊ adoleret incēſuꝫ domino
ſcꝫ ritū ſuum: ac benediceret noī eius i ꝑpetuū
Moyſi q̄ꝫ hoīs dei filij annumerati ſunt in tri
bu leui. Filij moyſi: gerſon ⁊ eliezer. filij ger
ſō: ſubuhel ꝑmꝰ. fuerūt aūt filij eliezer. roobia ꝑ
mꝰ: et n̄ erant eliezer filij alij. Porro filij roo
bia multiplicati ſūt nimis. Filij yſaar: ſalomith
ꝑmus. Filij hēbron: ieriau primus. Amarias
ſecundus: iazihel tertius. iheemaan quartus. fi
lij ozihel micha ꝑmus. ieſia ſecūdus. Filij me
rari: mooli et muſi. Filij mooli: eleazar et cis.
Mortuus ē aūt eleazar. et non habuit filios ſed
filias: acceperūtqꝫ eas filij cis fratres eaꝝ. Fi
lij muſi mooli et eder et ierimuth tres. Hi filij
leui in cognationibus et familijs ſuis: ꝑncipes
ꝑ vices et numerū capituꝫ ſingulorꝝ: q faciebāt
opa miniſterij domus domini a viginti ānis ⁊
ſupra. Dixit. n. dauid. Requiē dedit dominus
deus iſrael pplo ſuo et habitationem irlm vſqꝫ
in eternum. nec erit officiū leuitaꝝ vt vltra por
tent tabernaculū. et oīa vaſa eius ad miſtrandū
Iuxta p̄cepta qq; dauid nouiſſima ſupputabit̃
numerus filioꝝ leui: a viginti annis et ſupra. et
erunt ſub manu filioꝝ aaron: ī cultū domus do
mini in veſtibulis et in exedris et in loco puri
ficationis et i ſctuario et in vniuerſis opibus
miſterij tēpli domini. Sacerdotes autē ſup̄ pa
nes ꝑpoſitiōis ⁊ ad ſimile ſacrificium et ad la
ganū et azima et ſartaginem et ad torrendum
et ſup̄ oē pondus atqꝫ menſurā. Leuite āut vt
ſtent mane ad ꝯfitendū ⁊ canendū dn̄o: ſimili
terqꝫ ad veſperā tam in oblationē holocauſtoꝝ
dn̄i: q̄ꝫ in ſabbatis ⁊ calēdis ⁊ ſolēnitatibus re
liqs: iuxta numerū ⁊ cerimonias vniuſcuiuſqꝫ
rei iugiter corā dn̄o: ⁊ cuſtodiāt obſeruatiōes
tabernaculi federis: ⁊ ritū ſanctuarij: ⁊ ob er
uationē filioꝝ aaron fratrū ſuoꝝ: vt miniſtrēt
in domo dn̄i. XXIIII
Porro filijs aaron he partitiōes erant.
Filij aaron: nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊
ythamar. Mortui ſunt autem nadab ⁊
abiu ante prēm ſuū abſqꝫ liberis: ſacerdotioqꝫ
functus eſt eleaçar ⁊ ythamar. Et diuiſit eos da
uid: ideſt ſadoch de filijs eleaçari: ⁊ abimelech
de filijs ythamar ſcꝫ vices ſuas ⁊ miniſterium
inuentiqꝫ ſunt multo plures filij eleazar in ꝑn
cipibus viris: q̄ꝫ filij ythamar. Diuiſit autem
eis hoc eſt filijs Eleaçar principes per familias
ſedecim: et filijs Ythamar per familias: ⁊ do
mos ſuas octo. Porro diuiſit vtraſqꝫ inter ſe ⁊
familias ſortibus. Erant. n. ꝑncipes ſcūarij ⁊
ꝑncipes domus dei: tā de filijs eleazar q̄ꝫ de fi
lijs ythamar. Deſcripſitqꝫ eos ſemeias filius
nathanael ſcriba leuites: corā rege ⁊ ꝑncipibus
⁊ ſadoch ſacerdote ⁊ abimelech filio abiathar
ꝑncipibus quoqꝫ familiaꝝ ſacerdotaliū ⁊ leuita
rū vnā domū q̄ ceteris p̄erat: eleaçar: ⁊ alteraꝫ
domū q̄ ſub ſe habebat ceteros: ythamar. Exi
uit aūt ſors ꝑma ioiarib. ſecūda iedeie tertia ha
rim. quarta ſeorim. qnta melchia. ſexta maim
na. ſeptima achos. octaua abia. nona ieſu. deci
ma ſechenia. vndecima eliaſib. duodecia iacim
tredecia hoppha. deciaq̄rta iſbaal. deciaquinta
belga. deciaſexta emmer. decimaſeptima eçir.
decimaoctaua aphſes. decianona aphecia. vi
ceſima ezechiel. viceſimaꝑma iachin. viceſima
ſecunda gamul. viceſimatertia dilaiau. viceſi
maquarta maçiau. Hec vices eoꝝ ſcꝫ miniſte
ria ſua vt ingrediant̃ domū dei: ⁊ iuxta ritū ſuū
ſub manu aaron prīs eoꝝ: ſicut preceperat dn̄s
deus iſrl̄. Porro filioꝝ leui qui reliq fuerant d̄
filijs amrā: erat ſubahel: ⁊ de filijs ſubahel ie
deia. De filijs quoqꝫ roobie: princeps ieſias.
Yſaaris vero filius ſalemoth: filiuſqꝫ ſalemoth
iahadiath: filiuſqꝫ eius ieriau primus: amarias
ſecūdus. iaçihel tertius. iecmaā q̄rtus. Filiꝰ
oçihel. micha. filius micha. ſamir. Frāt micha
ieſia. filiꝰqꝫ ieſie çacharias. Filij merari: moo
li ⁊ muſi. Filius oſiau: bennon. filiꝰ quoqꝫ me
rari: oçiau ⁊ ſoem ⁊ ſachur ⁊ hebri. Porro mo
oli filius eleaçar: qui non habebat liberos. Fi

lius vero cis ieramihel. Filij muſi: mooli: eder
⁊ ierimoth. Iſti filij leui ſm̄ domos familiarū
ſuarū. Miſeruntq; ⁊ ipſi ſortes ꝯtra fratres ſu
os filios Aaron coram dauid rege ⁊ ſadoch et
abimelech ⁊ ꝑncipibus familiarū ſacerdotalium
⁊ leuiticarū tā maiores ꝗ̄ minores: omnes ſors
equaliter diuidebat.

XXV

IGitur dauid ⁊ magiſtratus exercitus
ſegregauerunt i miſteriū filios aſaph et
heman ⁊ ydithun: qui prophetarent in
citharis ⁊ pſalterijs ⁊ cymbalis: ſecundū nu/
merum ſuum: dedicato ſibi officio ſeruientes.
De filijs aſaph: çachur ⁊ ioſeph ⁊ nathania ⁊ aſa
rela filij aſaph ſub manu aſaph prophetātes iux
ta regem. Porro ydithun filij ydithun: godo/
lias: ſori. ieſcias ⁊ ſabias ⁊ mathathias: ſex ſub
manu patris ſui ydithun: qui in cithara prophe
tabat ſuper confitentes ⁊ laudantes dominum
Heman quoq; filij heman bocciau. mathaniu
oçihel: ſubuhel: ⁊ ierimoth. ananias: anani: eli
atha: geldelthi ⁊ romethieçer ⁊ ieſbaccaſa: melo
thi othir mozioth. Omnes iſti filij heman vidē
tes regis in ſermonibus dei vt exaltaret cornu.
Deditq; deus heman filios quatuordecim ⁊ fi
lias tres. Vniuerſi ſub manu patris ſui ad can
tandum in templo domini diſtributi erāt i cym
balis ⁊ pſalterijs et citharis. in miſteria domus
domini iuxta regem: aſaph videlicet ⁊ ydithun
et heman. Fuit autem numerus eorum cū fra/
tribus ſuis qui erudiebant canticum domini cū
cti doctores ducenti octogintaocto. Miſerūtq;
ſortes per vices ſuas ex equo. tam maior ꝗ̄ mi/
nor: doctus pariter et indoctus. Egreſſaq; eſt
ſors ꝑma ioſeph q erat de aſaph: ſecunda godo
lie ipſi ⁊ filijs eius ⁊ fr̄ibus eius duodecim. tertia
çachur filijs ⁊ fr̄ibus eiꝰ duodecim. q̄rta yſari fi
lijs et fr̄ibus eiꝰ duodecī: q̄nta nathanie filijs et
fr̄ibus eius duodecī: ſexta bocciau filijs ⁊ fratri
bus eius duodecim: ſeptima iſrahela filijs ⁊ fra
tribus eius duodecī. octaua yſaie filijs et fratri
bus eiꝰ duodecī. nona mathanie filijs ⁊ fratribꝰ
eiꝰ duodecī. decima ſemeie filijs ⁊ fr̄ibus eius
duodecim: vndecima eſrahel filijs ⁊ fr̄ibus eius
duodecī. duodecima aſabie filijs et fr̄ibus eius
duodecī: tertiadecima ſubahel filijs ⁊ fr̄ibus eius
duodecī. q̄rtadecia mathathie filijs et fr̄ibꝰ eius
duodecim. q̄ntadecia ierimoth filijs et fratribus
eius duodecī. ſextadecima ananie filijs et fr̄ibꝰ
eius duodecim. ſeptimadecia ieſbocaſe filijs et fr̄i
bus eius duodecim. octauadecia anani filijs et
fr̄ibus eius duodecim. nonadecia mellothi filijs
et fr̄ibus eius duodecim. viceſima eliatha filijs
⁊ fratribus eius duodecī: viceſimaprima othir
filijs ⁊ fratribus eius duodecim. viceſimaſecū
da goddolathi filijs ⁊ fratribus eius duodecim.
viceſima tertia aziud filijs ⁊ fr̄ibus eiꝰ duodecī
viceſimaquarta romethieçer filijs ⁊ fratribus
eius duodecim.

XXVI

DIuiſiões aūt ianitorū de choritis meſel
lemia filiꝰ chore: de filijs aſaph filij me
ſellemie: çacharias ꝑmogenitꝰ: iadihel
ſecūdus. çabadias tertius. iathanael q̄rtus. abi
ham q̄ntus. iohānan ſextus. elioenai ſeptimus
Filij aūt obededom. ſemeias ꝑmogenitus. io/
çabad ſecūdus. iohaa tertius. ſachar q̄rtꝰ. natha/
nael q̄ntus. amihel ſextus. yſachar ſeptimus.
phollathi octauus. q2 benedixit illi dn̄s. Semei
aūt filio eius nati ſunt filij ꝑfecti familiarū ſuarū
erant. m: viri fortiſſimi. Filij ergo ſemei: othin
⁊ raphael ⁊ obediel: ſabad ⁊ fr̄es eius viri for/
tiſſimi: heliu quoq; ⁊ ſamathias. Omēs hi de fi/
lijs obededom ipſi ⁊ filij ⁊ fr̄es eorū fortiſſimi
ad miniſtrandū: ſexagintaduo de obededom.
Porro meſellamie filij ⁊ fr̄es eorū robuſtiſſimi
decē ⁊ octo. De hoſa aūt. i. de filijs merari: ſe/
chri ꝑnceps. Nō. n. habuerat ꝑmogenitū ⁊ ic/
circo poſuerat eū pater eius in ꝑncipē: helchias
ſecūdus. tabelias tertiꝰ. çacharias q̄rtus. Omēs
hi filij ⁊ fr̄es hoſa tredecim. Hi diuiſi ſunt i ia
nitores: vt ſemꝑ pricipes cuſtodiarū ſicut ⁊ fr̄es
eorū miniſtrarēt in domo dn̄i. Miſſe ſūt ergo
ſortes ex equo: ⁊ paruis ⁊ magnis ꝑ familias
ſuas in vnamquāq; portarū. Cecidit ergo ſors
orientalis ſelemie. Porro çacharie filio eiꝰ vi/
ro prudentiſſimo ⁊ erudito obtigit plaga ſeptē
trionalis. Obededom vero ⁊ filijs eius ad au
ſtrū in q̄ parte domus erat ſeniorū ꝯciliū: ſeph/
phima ⁊ hoſa ad occidentē iuxta portā q̄ ducit
ad viā aſcenſionis: cuſtodia ꝯ cuſtodiam. Ad
orientē vero leuite ſex: ⁊ ad aquilonem q̄ttuor ꝑ
diē: atq; ad meridiē ſimiliter in die q̄ttuor: ⁊ vbi
erat ꝯciliū bini ⁊ bini. In cellulis quoq; ianito
rū ad occidentē: q̄ttuor in via: biniq; ꝑ cellulas
Ad ſeptentrionē vero ⁊ meridiē: q̄terni ꝑ dies
ſingulos mutabant̄: ⁊ ad baſilicā ꝯcilij ad occi
dentē bini: habentes ſubiectos alios in via: bi/
niq; per cellulas. He ſunt diuiſiones ianitorū
filiorū chore ⁊ merari. Porro achias erat ſuꝑ
theſauros domus dn̄i ⁊ vaſa ſcōrū. Filij quoq;
dan filij gerſonni. De ledan principes familia
rū: ledan ⁊ gerſonni iehieli. Filij iehieli: çathā
⁊ iohel fratres eius ſuꝑ theſauros domus dn̄i
amramitis ⁊ yſaaritis ⁊ hebronitis ⁊ oçihelitis
Subahel aūt filius gerſon filij moyſi ꝑpoſitus

theſauris: frater q̄ȝ eius elieçer cuius filius raa
bia: ⁊ huius filius yſaias: ⁊ hu9 filius ioꝛā: hu
ius q̄ȝ filius çechri: ⁊ huius fili9 ſelemith. Ipſe
ſelemith ⁊ frēs eius ſup theſauros ſcōꝝ: q̄ ſcifi
cauit dauid rex: ⁊ principes familiaꝝ ⁊ tribuni
⁊ centuriōes ⁊ duces exercitus: de bellis ⁊ ma
nubijs pliorꝝ: q̄ ꝯſecrauerant ad iſtaurationeȝ
⁊ ſupellectilē tēpli dn̄i. Hec aūt vniuerſa ſcifi/
cauit ſamuel videns ⁊ ſaul filius cis: ⁊ abner fi
lius ner: ⁊ ioab filius ſaruie: oēſqȝ ſcificauerāt
ea p̱ manū ſalemith ⁊ fratrū eius. Yſaarītis ve
ro p̄erat coneníás ⁊ filij eius ad opera foꝛinſe/
cus ſup iſrael: ad docendū ⁊ iudicandum eos.
Porro de hebronitis aſabias ⁊ frēs eius viri
fortiſſimi mille ſeptingenti p̄erant iſraheli: trāſ
iordanē ꝯ occidentē: in cunctis opibus dn̄i ⁊ i
miniſteriū regis. Hebronitaꝝ autēȝ princeps
fuit ieria: ſm̄ familias ⁊ cognationes eorum.
Quadrageſimo anno regni dauid recenſiti ſūt
⁊ iuenti ſunt viri fortiſſimi in gaçer galaad: fra
treſqȝ eius robuſtioꝛis etatis duo milia ſeptin/
genti principes familiaꝝ. Prepoſuit autēȝ eos
dauid rex rubenitis ⁊ gadditis ⁊ dimidie tri/
bui manaſſe: in omne miniſteriuȝ dei ⁊ regis.

Capitulum. XXVII

Filij aūt iſrl̄ ſm̄ numerꝝ ſuum p̄ncipes
familiarū. tribuni ⁊ cēturiones ⁊ pre/
fecti qui miniſtrabant regi iux̄ turmas
ſuas. ingrediētes ⁊ egrediētes p̱ ſinglos men
ſes i anno: vigintiq̄ttuoꝛ milib9 ſinguli p̄erant
Prime turme i p̄mo menſe ieſboam p̄erat fi/
lius çabdihel: et ſub eo vigintiquattuoꝛ milia.
De filijs phares: p̄nceps cunctoꝝ p̄ncipuȝ in
exercitu mēſe p̄mo. Secundi menſis habebat
turmā dudiaohites. et poſt ſe alı nomie macel/
loph q regebat pteȝ exercit9 vigītiquattuoꝛ mi
liuȝ. Dux q̄qȝ turme tcie in menſe tcio erat ba/
naias filius ioiade ſacerdotis: et i diuiſione ſua
vigintiq̄ttuoꝛ milia. Ipſe ē banaias fortiſſimus
iņt triginta ⁊ ſup triginta. Preerat autem tur
me ipſi9 amiȝadab filius ei9. Quart9 mēſe q̄r/
to aſahel frāt ioab: ⁊ çabedias fili9 ei9 p9 eum:
⁊ i turma ei9 vigintiquattuoꝛ milia. Quintus
menſe quinto princeps ſamaoth ieçerites: ⁊ in
turma eius vigitiquattuoꝛ milia. Sextus mēſe
ſexto hira filius acces thecuites. ⁊ in turma ei9
vigitiquattuoꝛ milia. Septim9 mēſe ſeptio hel
les phallonithes de filijs ephraim. et in turma
eius vigintiq̄ttuoꝛ milia. Octau9 menſe octauo
ſobochai vſathites de ſtirpe çarai. et in turma
eius vigītiquattuoꝛ milia. Nonus mēſe nono
abieçer anathotites de filijs iemin. et in turma
ei9 vigintiq̄ttuoꝛ milia. Decimus mēſe d̄cimo
marai et ipſe nethophatites de ſtirpe çarai: et i
turma eius vigintiquattuoꝛ milia. Vndecim9
menſe vndecimo banaias pharathonites de fi/
lijs ephraim: ⁊ in turma eius vigintiq̄ttuoꝛ mi
lia. Duodecimus menſe duodecimo holdai ne
thophatites de ſtirpe gothoniel. et in turma ei9
vigintiquattuoꝛ milia. Porro tribubus pre/
erant i iſrl̄. rubenitis: dux elieçer filius çechri.
ſymeonitis: dux ſaphacias filius macha. leui/
tis: aſabias filius chamuel. aaronitis: ſadoch.
iuda: heliu frater dauid. yſachar: amri fili9 mi
chael. çabulonitis: ieſmaias filius abdie nepta
litibus: ierimoth filius oçihel. filijs ephraim:
oſee filius açaçiu. dimidie tribui manaſſe. io/
hel filius phadaie. et dimidie tribui manaſſe in
galaad: iaddo filius çacharie. beniamin autem
iaſihel filius abner: dan vero eçrihel filius ie/
roam. Hi p̄ncipes filioꝝ iſrl̄. Noluit autēȝ da
uid numerare eos a viginti annis inferius: qa
dixerat dn̄s ut multiplicaret iſrael quaſi ſtellas
celi. Ioab fili9 ſaruie cepat numerare. nec cō/
pleuit: quia ſup h̄ ira dei irruerat i iſrl̄. et iccir/
co nūerus eoꝝ q fuerāt recēſiti nō ē relatus in
faſtos regiſ dauid. Sup theſauros autēȝ regis
fuit aſmoth filius adihel. His aūt theſauris q
erāt in vrbib9 ⁊ i vicis et in turrib9 preſidebat
ionatha filius oçie. Operi autē ruſtico et agri/
colis q exercebant irā p̄erat eçri filius chelub.
vinearūqȝ cultoꝛibus ſemeias romathites: cel/
lis autem vinarijs çabdias aphonites. Nam
ſup olueta et ficeta q erant i cāpeſtribus. bala/
nan gederithes. Super apotecas āt olei: ioas
Porro armētis q̄ paſcebant i ſarona p̄poſitus
fuit cethrai ſaronites. et ſup boues in uallibus
ſaphat filius adli. ſup camelos vo. vbil iſma/
helites: ⁊ ſuper aſinos. iadias meronathites:
ſuper oues q̄ȝ iaçiu agaren9. Oēs hi p̄ncipes
ſubſtantie regis dauid. Ionathā autē patruus
dauid ꝯſiliari9 vir prudens et litteratus: ipſe et
iahihel filius achamoni erant cum filijs regis.
Achitophel etiam ꝯſiliari9 regis. et chuſi ara/
chites amicus regiſ. P9 achitophel fuit ioiada
fili9 banaie et abiathar. Princeps. aūt exerci/
tus regiſ erat ioab. XXVIII

Conuocauit igit̄ dauid oēs principes
iſrl̄ duces tribuum et p̄poſitos turma
rum qui miſtrabāt regi: tribunos q̄ȝ et
cēturiōes et qui p̄erāt ſubſtāie et poſſeſſionib9
regis: filioſqȝ ſuos cum eunuchis et potētes et
robuſtiſſimos q̄ſqȝ in exercitu irl̄m. Cūqȝ ſur/
rexiſſet rex ⁊ ſtetiſſet. ait: Audite me fratres

mei ⁊ pplˀs meus. Cogitaui vt edificarē domū
in q̄ requieſceret archa federis dñi ⁊ ſcabellū pe/
dū dñi dei nr̄i: ⁊ ad edificandū oia preparaui.
Deus aūt dixit mihi. Nō edificabis domū noī
meo: eo q̄ ſis vir bellator ⁊ ſanguinē fuderis:
ſed elegit dñs deus iſrˡ me de vniuerſa domo
pr̄is mei vt eſſem rex ſup iſrˡ in ſempiternū. De
iuda.n.elegit pncipes. Porro de domo iuda
domū pr̄is mei: ⁊ de filijs patris mei placuit ei
vt me eligeret regē ſup cunctū iſrˡ: ſ3 ⁊ de filijs
meis. filios.n.mihi multos dedit dñs: elegit ſa
lomonē filiū meū vt ſederet i throno regni dñi
ſup iſrˡ: dixitq3 mihi. Salomon filius tuus edi
ficabit domū meam ⁊ atria mea. Ipſū.n.elegi
mihi in filiū: ⁊ ego ero ei in patrē: ⁊ firmabo re
gnū eius vſq3 in eternū: ſi pſeuerauerit facere p̄
cepta mea ⁊ iudicia: ſicut ⁊ hodie. Nunc ergo
corā vniuerſo cetu iſrˡ audiēte deo nr̄o: cuſtodi
te ⁊ pquirite cuncta mandata dñi dei nr̄i vt poſ
ſideatis terrā bonā: ⁊ relinquatis eā filijs vr̄is
poſt vos vſq3 in ſempiternū. Tu aūt ſalomon
fili mi ſcito deū pr̄is tui: ⁊ ſerui ei corde pfecto ⁊
aio voluntario. Oia.n.corda ſcrutatur dñs: ⁊
vniuerſas mentiū cogitatiōes intelligit. Si q̄ſi
eris eū: inuenies: ſi aūt dereliq̄ris eū, pijciet te in
eternū. Nunc ergo q2 elegit te dñs vt edifica/
res domū ſcūarij: ↄfortare ⁊ pfice. Dedit autē
dauid ſalomoni filio ſuo deſcriptionē porticus
⁊ templi ⁊ cellariorū ⁊ cenaculi ⁊ cubiculorū in
adytis ⁊ domus ppitiationis: necnō ⁊ oium q̄
cogitauerat atriorū: ⁊ exedrarū p circuitū i the/
ſauros domus dñi ⁊ in theſauros ſcōrū: diuiſio
nūq3 ſacerdotaliū et leuiticarū oia opera domus
dñi. et in vniuerſa vaſa miniſterij templi dñi:
aurū in pondere p ſingula vaſa miniſterij ar/
genti quoq3 pōdus p vaſorū et operū diuerſita
te: ſ3 et in cādelabra aurea: et ad lucernas: aurū
p mēſura vniuſcuiuſq3 cādelabri et lucernarū
ſimiliter et in cādelabra argētea: et i lucernas eorū
p diuerſitate mēſure: pondus argēti tradidit.
Aurū quoq3 dedit i mēſas ppoſitiōis p diuer
ſitate mēſarū: ſimiliter et argētū in alias mēſas ar
gēteas. Ad fuſcinulas quoq3 et phialas et thu
ribula ex auro puriſſimo: et leunculos aureos
p q̄litate mēſure pōdus diſtribuit: i leunculū
et leunculū: ſimiliter et in leōes argēteos diuerſū
argēti pōdus ſeparauit. Altari aūt i quo adole
bat incēſū: aurū puriſſimū dedit et vt ex ipſo fie
ret ſimilitudo q̄drige cherubin extēdentiū alas et
velantiū archā federis dñi. Oia inqt venerūt
ſcripta manu dñi ad me. vt intelligerem vni/
uerſa opera exēplaris. Dixit quoq3 dauid ſalo
moni filio ſuo. Viriliť age ⁊ ↄfortare: ⁊ fac: ne
timeas ⁊ ne paueas. Dñs.n.deus meus tecū
erit: ⁊ nō dimittet te nec derelinq̄t: donec pficias
oē opus miniſterij domus dñi. Ecce diuiſiōes
ſacerdotū ⁊ leuitarū in oē miniſteriū domus dñi
aſſiſtūt tibi ⁊ parati ſunt: ⁊ nouerūt tā pncipes
q3 pplˀs oia precepta tua. XXIX

Locutuſq3 eſt dauid rex ad oēm eccleſi
am. Salomonē filium meū vnū elegit
dñs adhuc puerū ⁊ tenellū. Opus enim grāde
eſt: neq3 enī hoī pparať habitatio. ſ3 deo. Ego
enim totis viribus meis preparaui ipenſas do
mus dñi dei mei: aurum ad vaſa aurea: ⁊ argē
tū: in argētea: es in enea: ferrū in ferrea: ligna
ad lignea: lapides onychinos ⁊ q̄ſi ſtibios ⁊ di
uerſorū colorū: oēmq3 p̄cioſū lapidē: ⁊ marmor
pariū abundantiſſime. ⁊ ſup hec q̄ obtuli in do
mum dei mei de peculio meo: aurū ⁊ argentū
do in tēplum dei mei: exceptis his que p̄paraui
in edem ſanctam: tria milia talenta auri de auro
ophir: ⁊ ſeptē milia talentorū argenti pbatiſſi/
mi ad deaurandos parietes templi: ⁊ vbicūq3
opus eſt aurū de auro: ⁊ vbicūq3 opus ē argen
tum de argento. Opera fiāt p manus artificū
⁊ ſiqs ſponte offert impleat manum ſuā hodie:
⁊ offerat qd̓ voluerit dño. Polliciti ſunt itaq3
principes familiarū ⁊ pceres tribuum iſrael: tri
buni quoq3 ⁊ centuriones ⁊ principes poſſeſſio
num regis: dederūtq3 in opa domus dñi auri:
talenta q̄nq3 milia ⁊ ſolidos decē milia: argēti
talenta decē milia: ⁊ eris talenta decē ⁊ octo mi
lia: ferri quoq3 centū milia talentorū: ⁊ apd̓ quē
cūq3 inuenti ſunt lapides dederūt in theſaurum
domus dñi p manū iehihel gerſonitis. Letatiſ
q3 eſt pplˀs cum vota ſponte pmitterent: q2 cor
de toto offerebāt ea dño. Sed ⁊ dauid rex leta/
tus eſt gaudio magno: ⁊ bñdixit dño corā vni/
uerſa multitudine: ⁊ ait. Bñdictus es dñe deꝰ
iſrˡ patris nr̄i: ab eterno in eternū. Tua eſt dñe
magnificentia ⁊ potētia ⁊ gloria atq3 victoria:
⁊ tibi laus. Cūcta.n.q̄ in celo ſunt ⁊ i terra: tua
ſunt. Tuū dñe regnū: ⁊ tu es ſup oēs pricipes
Tue diuitie: ⁊ tua eſt gloria: tu dñaris omniū
In manu tua virtꝰ: ⁊ potētia in manu tua ma/
gnitudo ⁊ imperiū oium. Nunc igiť deus nr̄
ↄfitemur tibi: ⁊ laudamus nomē tuū inclytum
Quis ego ⁊ qs populus meus: vt poſſimus h̄
tibi vniuerſa pmittere? Tua ſunt oia: ⁊ q̄ de ma
nu tua accepimꝰ dedimus tibi. Peregrini.n.
ſumus corā te ⁊ aduene: ſicut oēs patres noſtri
Dies nr̄i q̄ſi vmbra ſup terram: ⁊ nulla eſt mora
Dñe deꝰ nr̄: ois hec copia quā parauimꝰ vt edi

ficaret̃ domus noĩ ſcõ tuo: de manu tua ẽ ⁊ tua
ſunt oĩa. Scio deus meus φ ꝓbes corda ⁊ ſim
plicitatẽ diligas: vñ ⁊ ego in ſimplicitate cordiſ
mei letus obtuli vniuerſa hec: ⁊ populũ tuuꝫ q
hic repertus eſt vidi cũ ingẽti gaudio tibi offer
re donaria. Dñe deus abrahã ⁊ iſaac ⁊ iſrł pa/
trũ noſtroꝝ cuſtodi in eternũ hanc voluntatem
cordis eoꝝ: ⁊ ſemꝑ in venerationẽ tui mẽs iſta
ꝑmaneat. Salomoni qꝫ filio meo da cor perfe/
ctum: vt cuſtodiat mãdata tua ⁊ teſtimonia tua
⁊ cerimonias tuas: ⁊ faciat vniuerſa: ⁊ edificet
edem cuius ĩpenſas paraui. Precepit aũt da/
uid vniuerſe eccleſie. Bñdicite dño deo noſtro
Et bñdixit oĩs eccleſia dño deo patrum ſuoꝝ: ⁊
inclinauerunt ſe ⁊ adorauerunt deum: ⁊ deinde
regem. Immolaueruntqꝫ victimas dño: ⁊ ob
tulerunt holocauſta die ſequenti: tauros mille.
arietes mille. agnos mille cũ libaminibus ſuis
⁊ vniuerſo ritu abundantiſſime in oẽm iſrahel
Et comederunt ⁊ biberunt corã dño in die illo
cum grandi leticia: ⁊ vnxerunt ſecũdo ſalomo
nem filium dauid. Vnxerũt aũt cũ dño in prin
cipem ⁊ ſadoch in pontificem. Seditqꝫ ſalomõ
ſuꝑ ſoliũ dñi in regẽ ꝓ dauid prẽ ſuo: ⁊ cunctis
placuit: ⁊ paruit illi oĩs iſrael. Sed ⁊ vniuerſi
ꝑncipes ⁊ potentes ⁊ cuncti filij regis dauid dẽ
derũt manũ: ⁊ ſubiecti fuerunt ſalomoni regi.
Magnificauit ergo dñs ſalomonẽ ſuꝑ omneꝫ
iſrael: ⁊ dedit illi gloriã regni qualeꝫ nullus ha
buit ante eum rex iſrael. Igiť dauid filius iſai
regnauit ſuper vniuerſũ iſrael: ⁊ dies quibus
regnauit ſuꝑ iſrael fuerunt quadraginta anni.
In hebron regnauit ſeptem annis: ⁊ in hierłm
annis trigintatribus: ⁊ mortuus eſt in ſenectu
te bona plenus dierum ⁊ diuitijs ⁊ gloria ⁊ re/
gnauit ſalomon filius eius pro eo. Geſta autẽ
dauid regis priora: ⁊ nouiſſima ſcripta ſunt in
libro ſamuel videntis: ⁊ in libro nathan ꝓphe
te: atqꝫ in volumine gad videntis: vniuerſiqꝫ
regni eius fortitudinis ⁊ tempoꝝ que trãſierũt
ſub eo ſiue in iſrael ſiue in cũctis regnis terraꝝ
¶ Explicit Dabreiamĩ liber primus.
Incipit Dabreiamin ſiue paralypomenon li/
ber ſecundus. Capitulum. I

Onfortatus eſt ergo ſalomon fili⁹
dauid in regno ſuo: ⁊ dñs erat cuꝫ
eo: ⁊ magnificauit eum in excelſum
Precepitqꝫ ſalomon vniuerſo iſra
heli tribunis ⁊ centurionibus ⁊ ducibus ⁊ iudi
cibus omnis iſrahel et principibus familiaruꝫ:
et abijt cũ vniuerſa multitudine in excelſum ga
baon: vbi erat tabernaculũ federis dñi: quod
fecit moyſes famulus dei in ſolitudine. Archã
autem dei adduxerat dauid de cariathiarim i lo
cum quem ꝑparauerat ei: ⁊ vbi fixerat illi taber
naculum: hoc eſt in ĩrłm. Altare quoqꝫ eneũ qđ
fabricatus fuerat beſeleel filius viri filij vr: ibi
erat corã tabnaculo dñi: qđ et requiſiuit ſalomõ
⁊ oĩs eccleſia. Aſcẽditqꝫ ſalomon ad altare ene
um coram tabernaculo federis dñi: ⁊ obtulit in
eo mille hoſtias. Ecce aũt in ipa nocte apparuit
ei deus dicens. Poſtula qđ vis. vt dẽ tibi. Di
xitqꝫ ſalomon deo. Tu feciſti cum dauid patre
meo miam magnam: ⁊ ꝯſtituiſti me regem pro
eo. Nũc ergo dñe deus impleať ſmo tuus quẽ
pollicitus es dauid patri meo. Tu eni me feciſti
regẽ ſuper pplm tuũ multũ: q taꝫ inumerabilis
eſt qꝫ puluis terre. Da mihi ſapiam ⁊ intelligẽ
tiam: vt ingrediar ⁊ egrediar corã populo tuo.
Quis. n. põt hũc populũ tuũ digne: q tam grã/
dis: eſt iudicare. Dixit aũt deus ad ſalomonem
Qr hoc magis placuit cordi tuo ⁊ nõ poſtulaſti
diuitias ⁊ ſubſtantiã ⁊ gloriaꝫ: neqꝫ animas eo
rũ q te oderant: ſed nec dies vite plurimos: pe/
tiſti aũt ſapiam ⁊ ſciam: vt iudicare poſſ͛s popu
lum meum: ſuꝑ quẽ cõſtitui te regem: ſapientia
⁊ ſcia data ſunt tibi. Diuitias aũt ⁊ ſubſtantiam
⁊ gloriam dabo tibi. ita vt nullus in regib⁹ nec
ante te nec poſt te fuerit ſimilis tui. Venit ergo
ſalomon ab excelſo gabaon in ĩrłm. coraꝫ taber
naculo federis ⁊ regnauit ſuꝑ iſrł. Cõgrega/
uitqꝫ ſibi currus ⁊ eqtes: ⁊ facti ſunt ei mille q̃/
dringenti currus: ⁊ duodecĩ milia eqtum. ⁊ fecit
eos eſſe in vrbibus q̃drigarũ ⁊ cũ rege in ĩrłm.
Prebuitqꝫ rex argẽtum ⁊ auꝝ in ĩrłm q̃ſi lapi
des: ⁊ cedros q̃ſi ſycomoros q̃ naſcunť in cãpe
ſtribus multitudie magna. Adducebanť aũt ei
eq de egypto ⁊ de choa a negociatorib⁹ regis: q
ibant ⁊ emebãt ꝑcio q̃drigã equoꝝ ſexcẽtis ar/
genteis equum centum qnq̃ginta. Similiter de
vniuerſis regis etheorum: ⁊ a regibus ſyrie.
emptio celebratur. II

Ecreuit aũt ſalomon edificare domum
nomini dñi: ⁊ palatium ſibi. Et nume/
rauit ſeptuaginta milia viroꝝ portanti
um humeris: ⁊ octoginta milia qui cederent la
pides in mõtibus: prepoſitoſqꝫ eoꝝ tria milia
ſexcentos. Miſit quoqꝫ ad hirã regẽ tyri dicẽs
Sicut egiſti cum dauid patre meo. ⁊ miſiſti ei li
gna cedrina vt edificaret ſibi domum in qua et
habitauit: ſic fac mecum vt edificem domũ noĩ
dñi dei mei vt ꝯſecrem eã: ad adolendũ ĩcenſũ
coram illo ⁊ fumiganda aromata: ⁊ ad ꝓpoſi/
tionem panuꝫ ſempiternũ: ⁊ ad holocauſtomata

mane ꝛ veſpe: ſabbatis q̄ꝫ ꝛ neomenijs: ꝛ ſolē
nitatibus dn̄i dei nr̄i in ſempiternū q̄ mandata
ſunt iſraheli. Domus enī quā edificare cupio
magna eſt. Magnus eſt enī deus nr̄ ſup oēs
deos. Quis ḡ poterit preualē ut edificet ei di/
gnā domū? Si.n. celū et celi celoꝝ cape cū neq̄
unt q̄ntus ego ſū ut poſſum edificare ei domuꝫ
Sed ad h̄ tm̄: ut adoleat̄ incenſum coram illo.
Mitte ḡ mihi virū eruditū q nouerit opari in
auro ꝛ argēto. ere ꝛ ferro: purpura coccino ꝛ
hyacintho. ꝛ qui ſciat ſculpe celaturas cum his
artificibꝰ q̄s mecū habeo i iudea ꝛ i irlm̄ quos
preparauit dauid pr̄ meus. Sꝫ ꝛ ligna cedrina
mitte mihi ꝛ artheutina ꝛ pinea de libāo. Scio
.n. q̄ ſrui tui nouerint cedere ligna de libano.
Et erūt ſerui mei cum ſeruis tuis. ut parentur
mihi ligna plurima. Domꝰ enī quā cupio edi/
ficare magna eſt nimis et inclyta. Preterea ope
rarijs qui ceſuri ſunt ligna ſeruis tuis dabo in
cibaria tritici choros viginti milia. et ordei cho
ros totidem: olei q̄ꝫ ſata viginti milia. Dixit au
teꝫ hiram rex tyri p̄ lr̄as quas miſerat ſalomo/
ni. Quia dilexit dn̄s pplm̄ ſuum. iccirco te re/
gnare fecit ſup eū. Et addidit dicens. Benedi
ctus dn̄s deꝰ iſrl̄ q fecit celuꝫ ꝛ traꝫ: q dedit da/
uid regi filiū ſapientem ꝛ eruditū ꝛ ſēſatuꝫ atq̄ꝫ
prudentē: ut edificaret domuꝫ dn̄o. ꝛ palatium
ſibi. Miſi ḡ tibi virū prudentem ꝛ ſciētiſſimū
hyram patrē meum filium mulieris de filiabꝰ
dan: cuius pat̄ fuit tyrius: q nouerit operari in
auro ꝛ argēto: ere ꝛ ferro ꝛ marmore ꝛ lignis
in purpura q̄ꝫ ꝛ hyacintho ꝛ byſſino ꝛ cocci/
no: ꝛ q ſciat celare oēm ſculpturā: ꝛ adinueni/
re prudēter q̄dcūq̄ꝫ in ope neceſſariū ē: cū arti/
ficibus tuis ꝛ cū artificibus dn̄i mei dauid pa/
tris tui. Triticū ergo ꝛ ordeū ꝛ oleū ꝛ vinuꝫ: q̄
pollicitus es dn̄e mi mitte ſeruis tuis. Nos āt
cedemus ligna de libano q̄t neceſſaria habuerit
ꝛ applicabimus ea ratibus p̄ mare i ioppe: tuū
aūt erit trāſferre ea in irlm̄. Numerauit igit̄ ſa
lomon oēs viros pſelitos q erāt in t̄ra iſrl̄ poſt
dinumeratione quā dinumerauit dauid pater
eius: ꝛ inuenti ſunt centū q̄nquagintatria milia
ꝛ ſexcenti. Fecitq̄ꝫ ex eis ſeptuaginta milia qui
humeris onera portarent: ꝛ octoginta milia q
lapides de montibus cederent: tria aūt milia ꝛ
ſexcentos p̄poſitos operū populi. III
ET cepit ſalomon edificare domum dn̄i
in irlm̄ in monte moria q demōſtratus
fuerat dauid patri eius: in loco quē pa
rauerat dauid in area hornan iebuſei. Cepit āt
edificare menſe ſecūdo: anno quarto regni ſui.
Et hec ſunt fundamēta q̄ iecit ſalomon vt edi/
ficaret domū dei: longitudinis cubitos in men
ſura p̄ma ſexaginta: latitudinis cubitos viginti.
Porticū vero an̄ frontē q̄ tendebat̄ in longuꝫ
iuxta mēſurā latitudinis domus: cubitoꝝ viginti.
Porro altitudo centū viginti cubitorum erat.
Et deaurauit eā itrinſecus auro mundiſſimo.
Domū q̄ꝫ maiorem texit tabulis ligneis abie/
gnis: ꝛ laminas auri obrizi affixit per totum.
Sculpſitq̄ꝫ in ea palmas: ꝛ q̄ſi cathenulas ſe in
uicem cōplectentes. Strauit quoq̄ꝫ pauimētū
tēpli p̄cioſiſſimo marmore decore multo. Por
ro auꝝ erat pbatiſſimum: de cuius laminis te
xit domum ꝛ trabes eius ꝛ poſtes ꝛ parietes ꝛ
hoſtia: celauit Cherubin in parietibus. Fecit
q̄ꝫ domū ſci ſāctoꝝ: lōgitudinē iuxta latitudinē
domus cubitoꝝ viginti: ꝛ latitudineꝫ ſimiliter
viginti cubitoꝝ. Et laminis aureis texit eam
quaſi talentis ſexcentis: ſed ꝛ clauos fecit aure
os: ita vt ſinguli claui ſiclos q̄nquagenos appē
derent. Cenacula q̄ꝫ texit auro. Fecit etiam in
domo ſci ſanctoꝝ cherubin duos opere ſtatua/
rio: ꝛ texit eos auro. Ale cherubin viginti cu/
bitis extendebant̄: ita vt vna ala haberet cubi
tos q̄nq̄ꝫ ꝛ tangeret parietē domꝰ: ꝛ altera q̄n/
q̄ꝫ cubitos habēs alā tangeret alteriꝰ cherub.
Similiter cherub alteriꝰ ala q̄nq̄ꝫ hēbat cubitos
ꝛ tangebat parietē: ꝛ ala eius altera q̄nq̄ꝫ cubi
toꝝ: alā cherub alterius ꝯiungebat. Igitur ale
vtriuſq̄ꝫ cherub expanſe expanſe erant: ꝛ extē
debant̄ p̄ cubitos viginti. Ipſi aūt ſtabant ere
ctis pedibus: ꝛ facies eoꝝ erant verſe ad exte/
riorē domū. Fecit q̄ꝫ velū ex hyacintho purpu
ra cocco ꝛ byſſo: ꝛ intexuit ei cherubin. An̄ fo/
res etiā templi duas colūnas: q̄ triginta ꝛ q̄nq̄ꝫ
cubitos habebāt altitudinis. Porro capita ea/
rum q̄nq̄ꝫ cubitoꝝ: necnō ꝛ q̄ſi cathenulas in
oraculo: ꝛ ſuppoſuit eas capitibus colūnaruꝫ.
Malogranata etiā centū: q̄ cathenulis iterpo
ſuit. Ipſas q̄ꝫ colūnas poſuit in veſtibulo tēpli
vnam a dextris alteram a ſiniſtris. Eam que a
dextris erat vocauit iachin: ꝛ que ad leuā voca
uit booz. IIII
FEcit quoq̄ꝫ altare eneū viginti cubitoꝝ
longitudinis: ꝛ viginti cubitoꝝ latitu
dinis: ꝛ decē cubitoꝝ altitudinis. Ma
re etiā eneū fuſile decē cubitis a labio vſq̄ꝫ ad
labiū: rotundū per circuitum. Quinq̄ꝫ cubitos
habebat altitudinis: ꝛ funiculus triginta cubi/
toꝝ ābiebat gyrū eiꝰ. Similitudo quoq̄ꝫ boū
erat ſubter illud. Et decē cubitis q̄dā extriſecꝰ
celature: q̄ſi duobꝰ v̄ſibꝰ labiū maris circuibāt

Boues autem erant fuſiles: ⁊ ipſuȝ mare ſuꝑ
duodecim boues ipoſitum erat: quoꝝ tres reſ/
piciebant ad aquilonē: ⁊ alij tres ad occidentē.
Porro tres alij meridiē: ⁊ tres q reliqui erant
orientē: habētes mare ſuppoſitū. Poſteriora
aūt boū erant intrinſecus ſub mari. Porro va
ſtitas ei⁹ hēbat mēſurā palmi: ⁊ labiū illi⁹ erat
q̄ſi labiū calicis vel repandi lilij: capiebatq̄ȝ tria
milia metretas. Fecit q̄ȝ conchas decē ⁊ poſuit
quiq̄ȝ a dextris ⁊ quiq̄ȝ a ſiniſtris: vt lauarent in
eis oīa q̄ in holocauſtū oblaturi erant. Porro i
mari ſacerdotes lauabant̄. Fecit aūt ⁊ candela
bra aurea decē ſm ſpēm quā iuſſerat fieri ⁊ po
ſuit ea in tēplo: quiq̄ȝ a dextris ⁊ quiq̄ȝ a ſiniſtrꝭ
Necnō ⁊ menſas decem: ⁊ poſuit eas in tēplo
quiq̄ȝ a dextris ⁊ quiq̄ȝ a ſiniſtris. Phialas q̄ȝ
aureas centum. Fecit etiam atrium ſacerdotuȝ
baſilicam grandē: ⁊ oſtia in Baſilica que texit
ere. Porro mare poſuit in latere dextro ꝯ oriē
tē ad meridiē. Fecit aūt hyram lebetes ⁊ crea/
gras ⁊ phialas ⁊ ꝯpleuit oē opus regis i domo
dei h̄ eſt colūnas duas ⁊ epiſtilia ⁊ capita ⁊ q̄ſi
quedā retiacula q̄ capita tegerent ſuꝑ epiſtylia:
Malogranata q̄ȝ q̄dringenta: et retiacula duo
ita vt bini ordines malogranatoꝝ ſingulis re/
tiaculis iungerent̄: q̄ ꝓtegerent epyſtilia: et ca
pita colūnaꝝ. Baſes etiā fecit et ꝯchas: q̄s ſuꝑ
poſuit baſibus: mare vnū: boues q̄ȝ duodecim
ſub mari: et lebetes et creagras et phyalas.
Oia vaſa fecit ſalomoni hyrā pater eius in do
mo dn̄i ex ere mundiſſimo. In regione iorda/
nis fudit ea rex in argylloſa terra: iter ſochot et
Saredatha. Erat aūt multitudo vaſoꝝ inume
rabilis: ita vt ignoraret̄ pondus eriſ. Fecitq̄ȝ
ſalomon oīa vaſa domus dei: et altare aureum
et menſas: et ſuꝑ eas panes ꝓpoſitionis. Can
delabra q̄ȝ cū lucernis ſuis vt lucerent ante ora
culū iuxta ritum ex auro puriſſimo: et florentia
q̄dā et lucernas et forcipes aureos. Oia de au
ro mundiſſimo facta ſunt. Thimiamateria q̄ȝ
⁊ thuribula ⁊ phialas ⁊ mortariola: ex auro pu
riſſimo. Et oſtia celauit tēpli interioris .i. in ſcā
ſanctoꝝ: ⁊ oſtia templi forinſecus aurea. Sicq̄ȝ
ꝯpletū ē oē opus qd̄ fecit ſalomō in domo dn̄i.
V
Intulit igitur ſalomon oīa que
voucrat dauid pater ſuus: argētū ⁊ au
rū ⁊ vniuerſa vaſa poſuit in theſauris
domus dn̄i. Poſt q̄ ꝯgregauit maiores natu
iſrl': ⁊ cūctos ꝑncipes tribuū: ⁊ capita familiaꝝ
de filijs iſrl' in irlm: vt adducerēt archā federꝭ
dn̄i de ciuitate dauid q̄ eſt in ſyon. Venerunt
itaq̄ȝ ad regē oēs viri iſrl': in die ſolēni menſis
ſeptimi. Cūq̄ȝ veniſſent cuncti ſenioꝝ iſrl'. por
tauerunt leuite archā. ⁊ intulerūt eā. ⁊ oēm pa
raturā tabernaculi. Porro vaſa ſcūarij q̄ erant
in tabernaculo portauerunt ſacerdotes cū leui/
tis. Rex aūt ſalomon ⁊ vniuerſus cetus iſrl'. ⁊
oēs qui fuerāt ꝯgregati: ante archā imolabant
arietes ⁊ boues abſq̄ȝ vllo numero: tanta enim
erat multitudo victimaꝝ. Et intulerunt ſacer/
dotes archā federꝭ domini i locū ſuuȝ: id eſt ad
oraculū tēpli in ſcā ſcōꝝ ſubter alas cherubin:
ita vt cherubin expanderēt alas ſuas ſuꝑ locuȝ
in quo poſita erat archa. ⁊ ipſam archā tegerēt
cū vectibus ſuis. Vectiū aūt q̄bus portabat̄ ar
cha q: paululū longiores erāt capita parebāt an
te oraculū. Si ꝟo q̄s paululū fuiſſet extrinſec⁹.
eos videre non poterat. Fuit itaq̄ȝ archa ibi vſ
q̄ȝ in p̄ntem diem. Nihilq̄ȝ erat aliud in archa
niſi due tabule: quas poſuerat moyſes in oreb
qñ legem dedit domin⁹ filijs iſrael egredienti/
bus ex egypto. Egreſſis autē ſacerdotibus de
ſcūario oēs enī ſacerdotes q ibi potuerāt inue/
niri ſcificati ſūt: nec adhuc in illo tpe vices ⁊ mi
niſterioꝝ ordo int̄ eos diuiſus erat: tā leuite q̄ȝ
cantores. id eſt ⁊ q ſub aſaph erāt. ⁊ qui ſub he
mā. et q ſub ydithun. filij et frēs eorum veſtiti
byſſinis. cimbalis et pſalterijs et citharis cōcre
pabant ſtantes ad orientalē plagā altaris et cuȝ
eis cantores centū viginti canētes tubis. Igit̄
cunctis parit̄ et tubis et voce et cimbalis et or/
ganis et diuerſi generis muſicoꝝ ꝯcinētib⁹. et
vocē in ſublime tollentib⁹. lōge ſonitus audie/
bat̄: ita vt cuȝ dn̄m laudare cepiſſent et dicere.
Cōfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in eternū mīa
eius. impleret̄ dom⁹ dei nube: ne poſſent ſacer
dotes ſtare et miniſtrare ꝓpter caliginē. Com
pleuerat enī gloria dn̄i domum dei.
VI
Tunc ſalomon ait. Dn̄s pollicitus ē vt
habitaret in caligine: ego autē edificaui
domū nomini eius: vt h̄itaret ibi i ꝑpe
tuū. Et ꝯuertit rex faciem ſuā. ⁊ benedixit vni
uerſe multitudini iſrael. Nā oīs turba ſtabat i
tenta. Et ait. Benedictus dn̄s de⁹ iſrael: q qd̄
locutus ē dauid prī meo: ope cōpleuit dicēs. A
die q̄ eduxi ppl'm meū de terra egypti: nō elegi
ciuitatē de cūctis tribub⁹ iſrl' vt edificaret̄ in ea
domus nomini meo. neq̄ȝ elegi quēq̄ȝ alium viꝝ
vt eēt dux in pplō meo iſrael: ſed elegi irlm vt
ſit nomē meu in ea. ⁊ elegi dauid: vt ꝯſtituerē
eū ſuꝑ ppl'm meū iſrael. Cūq̄ȝ fuiſſet volūtatis
dauid prīs mei vt edificaret domuȝ noī dn̄i ca
iſrael. dixit dominus ad eū. Quia hec fuit vo/
luntas tua vt edificares domum nomini meo:

bene q̄dem feciſti huiuſcemodi habere volunta
tem: ſed nō tu edificabis mihi domū. Verūtñ
filius tuus q̄ egredietur de lūbis tuis: ipſe edifica
bit domum nōi meo. Cōpleuit ergo dñs ſmo-
nem ſuū quem locutus fuerat: ⁊ ego ſurrexi ꝓ
dauid patre meo ⁊ ſedi ſuper thronū iſrael ſicut
locutus eſt dñs: ⁊ edificaui domū nomini dñi
dei iſrael: ⁊ poſui in ea archā in qua eſt pactum
dñi qđ pepigit cū filiis iſrael. Stetit ergo corā
altare dñi ex aduerſo vniuerſe multitudinis iſ-
rael: ⁊ extendit manus ſuas. Siquidē fecerat
ſalomon baſim eneam ⁊ poſuerat eā in medio
baſilice: habentē q̄nq; cubitos lōgitudis ⁊ q̄n-
q; latitudinis ⁊ tres cubitos altitudinis. Stetit
q; ſup eā: ⁊ deinceps flexis genibus ꝯ vniuer
ſam multitudinē iſrael: ⁊ palmis in celum leua
tis: ait. Dñe deus iſrael: nō eſt ſimilis tui deus
in celo ⁊ in terra: q̄ cuſtodis pactū ⁊ miſericor-
diā cū ſeruis tuis: q̄ ābulant corā te in toto cor
de ſuo. q̄ pſtitiſti ſeruo tuo dauid patri meo q̄-
cūq; locutus fueras eis: ⁊ q̄ ore ꝓmiſeras: ope
cōpleſti: ſicut ⁊ pñs tēpus ꝓbat. Nunc ergo
dñe deus iſrael iple ſeruo tuo patri meo dauid
q̄cunq; locutus es: dicēs. Nō deficiet ex te vir
corā me q̄ ſedeat ſup thronū iſrael: ita tñ ſi cuſto
dierint filii tui vias meas: ⁊ ābulauerint i lege
mea: ſicut ⁊ tu ambulaſti corā me. Et nunc dñe
deus iſrl̄ firmet̄ ſermo tuus: quē locutus es ſer
uo tuo dauid. Ergo ne credibile eſt: vt habitet
deus cū hoībus ſup terrā? Si celū ⁊ celi celoꝝ
nō te capiunt: quāto magis domus iſta quā edi
ficaui. Sed ad h̄ tm̄ facta eſt: vt reſpicias oratio
nē ſerui tui ⁊ obſecrationē eius dñe deus meꝰ:
⁊ audias preces quas fundit famulus tuus co-
ram te: vt aperias oculos tuos ſup domū iſtā
diebus ac noctibus ſup locū in q̄ polli citus es
vt inuocaret̄ nomen tuū ⁊ exaudires orationem
quā ſeruus tuus orat in eo: exaudi p̄ces famu
li tui: ⁊ populi tui iſrael. Quicūq; orauerit i lo
co iſto: exaudi de habitaculo tuo: ideſt de celis:
⁊ ꝓpiciare. Si peccauerit q̄ſpiā in ꝓximū ſuū
⁊ iurare ꝯ eū paratus venerit: ſeq; maledicto
cōſtrinxerit corā altare in domo iſta. tu audieſ
de celo: ⁊ facies iudiciū ſeruoꝝ tuoꝝ: ita vt red
das iniq̄ viā ſuā in caput ꝓpriū: ⁊ vlciſcaris iu
ſtum retribuens ei ſm̄ iuſticiā ſuā. Si ſupatus
fuerit populus tuus iſrl̄ ab inimicis: peccabūt
eni tibi: ⁊ ꝯuerſi egerint pniām: ⁊ obſecrauerit
nomē tuū: ⁊ fuerint dep̄cati te in loco iſto: tu
exaudies de celo: ⁊ ꝓpitiare pctō populi tui iſrl̄
⁊ reduc eos in terrā quā dediſti eis ⁊ patribus
eoꝝ. Si clauſo celo pluuia nō fluxerit ꝓpt̄ pctā
populi tui: ⁊ dep̄cati te fuerint in loco iſto ⁊ con
feſſi nōi tuo: ⁊ ꝯuerſi a pctīs ſuis cū eos afflixe
ris: exaudi de celo dñe: ⁊ dimitte pctā ſuis tuis
⁊ populi tui iſrl̄: ⁊ doce eos viā bonā: ꝑ quā in
grediant̄: ⁊ da pluuiā terre quā dediſti pplo tuo
ad poſſidendū. Fames ſi orta fuerit in terra: ⁊
peſtilētia erugo ⁊ aurugo ⁊ locuſta ⁊ bruchus: ⁊
hoſtes vaſtatis regionibus portas obſederint
ciuitatis: oiſq; plaga ⁊ infirmitas p̄ſſerit: ſiq̄s
de populo tuo iſrl̄ fuerit dep̄catus: cognoſcens
plagā ⁊ infirmitatē ſuā: ⁊ expāderit manus ſu
as in domo hac: tu exaudies de celo de ſublimi
ſ. habitaculo tuo: ⁊ ꝓpitiare: ⁊ redde vnicuiq;
ſm̄ vias ſuas quas noſti eū habere i corde ſuo
Tu. n. ſolus noſti corda filioꝝ hoīū: vt time-
ant te ⁊ ābulent in viis tuis: cunctis diebus q̄
bus viuunt ſup faciē terre quā dediſti patribꝰ
noſtris. Externū q̄; qui non eſt de populo tuo
iſrl̄: ſi venerit de terra longinqua ꝓpter nomē
tuū magnū ⁊ ꝓpter manum tuā robuſtā: ⁊ bra
chiū tuum extentū: ⁊ adorauerit in loco iſto: tu
exaudies de celo firmiſſimo habitaculo tuo: ⁊
facies cuncta ꝓ q̄bus inuocauerit te ille ꝑegrinꝰ
vt ſciant oēs populi terre nomē tuū: ⁊ timeant
te ſicut populus tuus iſrl̄: ⁊ cognoſcant q2 no-
men tuū inuocatū eſt ſup domum hanc: quam
edificaui noi tuo. Si egreſſus fuerit popl̄s tuꝰ
ad bellū ꝯ aduerſarios ſuos ꝑ viā in qua miſe
ris eos: adorabunt te ꝯtra viā in qua ciuitas h̄
eſt quā elegiſti: ⁊ domus quā edificaui nōi tuo:
vt exaudias de celo preces eoꝝ ⁊ obſecrationē
⁊ vlciſcaris. Si aūt peccauerit tibi. neq;. n. eſt
hō q̄ non peccet: ⁊ iratus fueris eis: ⁊ tradide-
ris hoſtibus: ⁊ captiuos duxerint eos in terrā
longinquā vel certe q̄ iuxta eſt: ⁊ ꝯuerſi i corde
ſuo in terra ad quā captiui ducti fuerant egerit
pniam: ⁊ dep̄cati te fuerint in terra captiuitatꝭ
ſue dicentes: peccauimus: iniq̄ fecimus: iniuſte
egimus et reuerſi fuerit ad te in toto corde ſuo
et in tota aīa ſua in terra captiuitatis ſue ad quā
ducti ſunt: adorabunt te ꝯ viam terre ſue: quā
dediſti patribus eoꝝ: et vrbis quam elegiſti: et
domus quā edificaui nōi tuo: vt exaudias de ce
lo hoc eſt de firmo habitaculo tuo preces eoꝝ:
⁊ facias iudiciū: et dimittas populo tuo q̄uis
pctōri. Tu es. n. deus meus. Aperiant̄ q̄ſo
oculi tui: et aures tue intente ſint ad orationē
que fit in loco iſto. Nunc igitur ꝯſurge dñe de
us in requiē tuam: tu et archa fortitudis tue
Sacerdotes tui dñe deus induant̄ ſalutem: et
ſancti tui letentur in bonis. Dñe deus meus
ne auertas faciē xp̄i tui. Memento miſericordiaꝝ

dauid ſerui tui. VII

C Umq; compleſſet ſalomon fundens p̄
ces. ignis deſcendit de celo. ⁊ deuora/
uit holocauſta ⁊ victimas. et maieſtas
domini impleuit domū: nec poterant ſacerdo
tes īgredi templum domini eo q̄ impleſſet ma
ieſtas domini templū. Sed ⁊ omnes filij iſra/
el videbāt deſcendentē ignē. ⁊ gloriā dn̄i ſuper
domū. ⁊ corruentes ꝓni in terrā ſup̱ pauimen
tū ſtratū lapide adorauerunt ⁊ laudauerunt do
minū q̄n̄ bonus. q̄n̄ in ſecula miſericordia ei⁹
Rex aūt ⁊ oīs ppl's imolabant victimas corā
domino. Mactauit igit̄ rex ſalomō hoſtias bo
um vigintiduo milia: arietū centū viginti mi/
lia. Et dedicauit domū dei rex ⁊ vniuerſus po
pulus. Sacerdotes aūt ſtabāt ī officijs ſuis. ⁊
leuite in organis carminū dn̄i. que fecit dauid
rex ad laudandū dn̄m. q̄n̄ bonus. q̄n̄ in eter/
nū mīa eius. hymnos dauid canētes p̱ manus
ſuas. Porro ſacerdotes canebāt tubis aū eos.
cūctuſq; iſrael ſtabat. Sanctificauit q̄z ſalomon
mediū atrij ante templū dn̄i. Obtulerat eni ibi
holocauſta ⁊ adipes pacificoꝝ. q̄r altare eneū
qđ fecerat nō poterat ſuſtinere holocauſta ⁊ ſa/
crificia ⁊ adipes pacificoꝝ. Fecit ẽ ſalomon ſo
lēnitatē in tp̄e illo ſeptē dieb⁹ ⁊ oīs iſrael cū eo.
eccleſia magna valde. ab ītroitu emath vſq; ad
torrentē egypti. Fecitq; die octauo collectā eo
q̄ dedicaſſet altare ſeptem diebus. ⁊ ſolēnitatē
celebraſſet diebus ſeptē. Igit̄ in die viceſimo
tertio menſis ſeptimi dimiſit populos ad taber
nacula ſua. letantes atq; gaudentes ſup̱ bono
qđ fecerat dominus dauid ⁊ ſalomoni ⁊ iſrl' po
pulo ſuo. Compleuitq; ſalomon domū domi/
ni. ⁊ domū regis ⁊ oīa que diſpoſuerat in corde
ſuo vt faceret in domo dn̄i. ⁊ in domo ſua ⁊ ꝓ/
ſperat⁹ ē. Apparuit aūt ei dominus nocte. ⁊ ait
Audiui orationē tuā. ⁊ elegi locū iſtū mihi ī do
mū ſacrificij. Si clauſero celū ⁊ pluuia non flu
xerit ⁊ mādauero ⁊ p̄cepero locuſte vt deuoret
terrā ⁊ miſero peſtilentiā in populū meū: con/
uerſus aūt ppl's me⁹ ſup̱ quos inuocatū eſt no/
men meū dep̄catus me fuerit. ⁊ exq̄ſierit faciē
meā. ⁊ egerit penitentiā a vijs ſuis peſſimis. ⁊
ego exaudiā de celo. ⁊ ꝓpiti⁹ ero petis eoꝝ. ⁊ ſa
nabo terrā eoꝝ. Oculi q̄z mei erūt aperti. ⁊ au
res mee erecte. ad orationē ei⁹ q̄ in loco iſto ora
uerit. Elegi eni ⁊ ſanctificaui locū iſtū. vt ſit no
mē meū ibi in ſempiternū ⁊ p̄maneāt oculi mei
⁊ cor meū ibi cūctis dieb⁹. Tu q̄z ſi ambulaue/
ris corā me ſicut ambulauit dauid pr̄ tu⁹. ⁊ fece
ris iuxta oīa q̄ p̄cepi tibi: ⁊ iuſticias meas iudi
ciaq; ſeruaueris. ſuſcitabo thronū regni tui. ſi/
cut pollicit⁹ ſū dauid pr̄i tuo dicēs. Nō auferet̄
de ſtirpe tua vir. q nō ſit p̄nceps ī iſrl'. Si autē
auerſi fueritis. ⁊ dereliq̄ritis iuſticias meas et
p̄cepta mea q̄ ꝓpoſui vobis. ⁊ abeūtes ſuieri/
tis dijs alienis. ⁊ adoraueritis eos: euellā vos
de terra mea quā dedi vobis. ⁊ domū hāc quā
edificaui noī meo ꝓijciā a facie mea: ⁊ tradā eā
in parabolā ⁊ in exemplū cūctis ppl'is. ⁊ dom⁹
iſta erit in ꝓuerbiū vniuerſis trāſeūtibus. ⁊ di
cēt ſtupentes. Quare fecit dn̄s ſic terre huic ⁊
domui huic. Reſpōdebūtq;. Quia dereliq̄rūt
dn̄m deū patrū ſuoꝝ q eduxit eos de terra egy/
pti. ⁊ app̄hēderūt deos alienos ⁊ adorauerunt
eos ⁊ coluerūt: iccirco venerūt ſup̱ eos vniuer
ſa hec mala. VIII

E Xp'etis aūt viginti annis poſtq̄z edifi/
cauit ſalomon domū domini ⁊ domum
ſuam. ciuitates quas dederat hiram ſa
lomoni edificauit ⁊ habitare ibi fecit filios iſra/
el. Abijt q̄z in emath ſuba. ⁊ obtinuit eā ⁊ edi/
ficauit palmiram ī deſerto. ⁊ alias ciuitates mu
nitiſſimas edificauit in emath. Extruxitq; be/
thoron ſuperiorem. ⁊ bethoron inferiorem. ci/
uitates muratas. habentes portas ⁊ vectes et
ſeras. Balaath etiā ⁊ oēs vrbes firmiſſimas q̄
fuerunt ſalomonis cūctaſq; vrbes quadrigaꝝ.
⁊ vrbes equitū. Omnia q̄cūq; voluit fecit rex ſalo
mon atq; diſpoſuit: edificauit in irl'm ⁊ in liba/
no ⁊ in vniuerſa terra ptāis ſue. Omnē popu
lū q derelictus fuerat de etheis ⁊ ammoreis ⁊
pherezeis ⁊ eueis ⁊ iebuſeis qui nō erant đ ſtir
pe iſrael. de filijs eoꝝ ⁊ de poſteris quos nō i/
terfecerāt filij iſrael: ſubiugauit ſalomō ī tribu/
tarios vſq; in diē hanc. Porro de filijs iſrael
nō poſuit vt ſuirēt opib⁹ regis. Ipi eni erāt vi
ri bellatores ⁊ duces p̄mi. ⁊ p̄ncipes quadriga
rū ⁊ eqtū ei⁹. Oēs aūt p̄ncipes exercit⁹ regi ſa
lomonis fuerūt ducēti quinquaginta q erudie
bāt ppl'm. Filiā vero pharaonis trāſtulit de ci
uitate dauid in domū quam edificauerat ei. Di
xit eni rex. Nō habitabit vxor mea in domo da
uid regis iſrael. eo q ſanctificata ſit: q̄r ingreſſa
ē in eā archa dn̄i. Tūc obtulit ſalomō holocau/
ſta dn̄o ſup̱ altare dn̄i qđ extruxerat ante porti/
cū. vt p̱ ſingulos dies offerret̄ in eo iux̄ p̄ceptū
moyſi in ſabbatis ⁊ in calendis ⁊ ī feſtis diebus
ter p̱ annū: ideſt ī ſolēnitate azimoꝝ ⁊ ſolēnita
te ebdomadaꝝ. ⁊ ī ſolēnitate tabernaculoꝝ. Et
ꝯſtituit iuxta diſpoſitionē dauid pr̄is ſui officia
ſacerdotū in miniſterijs ſuis ⁊ leuitas in ordi/
ne ſuo: vt laudarēt ⁊ miniſtrarēt corā ſacerdo/

tibus iuxta ritū vniuſcuiuſqꝫ diei: ⁊ ianitores in
diuiſionibus ſuis ꝑ portā ⁊ portā. Sic. n. p̄ce-
perat dauid homo dei. Nec p̄tergreſſi ſūt ď mā-
datis regis tā ſacerdotes q̄ꝫ leuite ex oībus que
p̄ceꝑat. Et in cuſtodijs theſauroꝝ oēs impen-
ſas p̄parās habuit ſalomon: ex eo die q̄ fūdauit
domū dn̄i vſqꝫ in diē quo ꝑfecit eā. Tunc abijt
ſalomon in aſiongaber: ⁊ in hailath ⁊ oram ma
ris rubri q̄ eſt in t̄ra edom. Miſit ergo ei hiraꝫ
ꝑ manus ſeruoꝝ ſuoꝝ naues ⁊ nautas gnaros
maris: ⁊ abierunt cum ſeruis ſalomōis ī ophir
Tuleruntqꝫ inde q̄dringenta quīq̄ginta talēta au
ri ⁊ attulerūt ad regem ſalomonem. IX

REgina q̄ꝫ ſaba cum audiſſet famā ſalo-
monis: venit vt temptaret eum in eni-
gmatibus in irl̄m: cū magnis opibus ⁊
camelis q portabant aromata ⁊ auri plurimum
gēmaſqꝫ p̄cioſas. Cumqꝫ veniſſet ad ſalomo-
nē locuta ē ei q̄cūqꝫ erant in corde ſuo. Et expo
ſuit ei ſalomon oīa q̄ ꝓpoſuerat: nec quicq̄ꝫ fuit
qđ nō ꝑſpicuum ei fecerit. Que poſtq̄ꝫ vidit ſa
pientiam. ſ. ſalomonis: ⁊ domum quā edifica-
uerat: necnō ⁊ cibaria menſe eius ⁊ habitacula
ſeruoꝝ. ⁊ officia miniſtroꝝ eius ⁊ veſtimēta eo
rū pincernas quoqꝫ ⁊ veſtes eoꝝ: ⁊ victimas q̄s
imolabat in domo dn̄i: non erat p̄ ſtupore vltra
in ea ſpūs. Dixitqꝫ ad regē. Verus eſt ſermo
quē audierā in t̄ra mea. de virtutibus ⁊ ſapien
tia tua. Nō credebā narrātibus: donec ipſa ve
niſſem ⁊ vidiſſent oculi mei: ⁊ ꝓbaſſem vix me
dietatem ſapiē tue mihi fuiſſe narratam. Vici-
ſti famā ꝟtutibus tuis. Beati viri tui ⁊ b̄ti ſer
ui tui: hi qui aſſiſtunt corā te omni tp̄e et audiūt
ſapiam tuam. Sit dn̄s deus tuus bn̄dictus: qui
voluit te ordinare ſup thronū ſuū regem dn̄i dei
tui. Qꝛ diligit deus iſrael: ⁊ vult ſeruare eum ī
et̄nū iccirco poſuit te ſup eū regē: vt facias iudi-
cia atqꝫ iuſticiā. Dedit aūt regi centū viginti ta-
lenta auri ⁊ aromata multa nimis ⁊ gemmas p̄
cioſiſſimas. Non fuerunt aromata talia: vt hec
q̄ dedit regina ſaba regi ſalomoni. Sed ⁊ ſerui
hiram cum ſeruis ſalomōis attulerūt aurum de
ophir ⁊ ligna thina. ⁊ gēmas p̄cioſiſſimas. De
q̄bus fecit rex de lignis. ſ. thinis gradus in do
mo dn̄i: ⁊ in domo regia. citharas quoqꝫ ⁊ pſal
teria cātoribus. Nūq̄ꝫ viſa ſūt in t̄ra iuda ligna
taliā. Rex aūt ſalomon dedit regine ſaba cuncta
q̄ voluit ⁊ q̄ poſtulauit: ⁊ multo plura q̄ꝫ attule-
rat ad eum. Que reuerſa abijt in terrā ſuā cum
ſeruis ſuis. Erat aūt pondus auri qđ afferebat̄
ſalomoni ꝑ ſingulos ānos ſexcēta ſexagintaſex
talenta auri. excepta ea ſumma quam legati di-
uerſaꝝ gentiū ⁊ negociatores afferre conſueue
rant. oēſqꝫ reges arabie ⁊ ſatrape terraꝝ q cō-
portabant auꝝ ⁊ argentū ſalomoni. Fecit igit̄
rex ſalomō ducētas haſtas aureas. de ſūma ſex
centoꝝ aureoꝝ. q i ſingulis haſtis expendebāt̄
Trecenta q̄ꝫ ſcuta aurea trecentoꝝ aureoꝝ: q-
bus tegebant̄ ſingula ſcuta. Poſuitqꝫ ea rex ī
armamentario qđ erat cōſitū nemore. Fecit q̄ꝫ
rex ſoliū eburneū grande. ⁊ veſtiuit illud auro
mūdiſſimo. Sex q̄ꝫ gradus quibus aſcendeba
tur ad ſoliū. ⁊ ſcabellū aureum. ⁊ brachiola duo
altrinſecus. ⁊ duos leones ſtantes iuxta brachi
ola. ſed ⁊ alios duodecim leunculos ſtantes ſu
per ſex gradus ex vtraqꝫ parte. Nō fuit tale ſo
lium in vniuerſis regnis. Omnia q̄ꝫ vaſa cō-
uiuij regis erant aurea. ⁊ vaſa domus ſaltus li
bani ex auro puriſſimo. Argentū eni in dieb⁹
illis ꝓ nihilo reputabat̄. Siqdem naues regis
ibant in tharſis cuꝫ ſ̄uis hiram ſemel in annis
trib⁹ ⁊ deferebant inde auꝝ ⁊ argētū ⁊ ebur et
ſimias ⁊ pauos. Magnificat⁹ ē igit̄ ſalomō ſu
per oēs reges terre: p̄ diuitijs ⁊ gloria. Oēſqꝫ
reges terraꝝ deſiderabāt videre faciē ſalomo-
nis. vt audirēt ſapientiā quā dederat de⁹ i cor-
de ei⁹. Et deferebāt ei munera. vaſa argētea ⁊
aurea. ⁊ veſtes ⁊ arma ⁊ aromata equos ⁊ mu
los ꝑ ſingulos annos. Habuit q̄ꝫ ſalomō qua
draginta milia equoꝝ ī ſtabulis. ⁊ curruū eq̄tū
qꝫ duodeci milia. Cōſtituitqꝫ eos ī vrbib⁹ qua
drigaꝝ. et vbi erat rex ī irl̄m. Exercuit etiā po
teſtatē ſup cūctos reges a flumine eufrate vſqꝫ
ad terrā philiſtinoꝝ et vſqꝫ ad terminos egy-
pti. Tātāqꝫ copiā p̄buit argēti ī irl̄m quaſi lapi
dū. et cedroꝝ tantā multitudinē velut ſycomo
rū q̄ gignunt̄ ī cāpeſtrib⁹. Adducebant̄ aūt ei
eq de egypto: cūctiſqꝫ regionib⁹. Reliqua aūt
opa ſalomonis p̄oꝝ et nouiſſimoꝝ ſcripta ſunt
in ꝟbis nathā ꝓphe. et in libris ahie ſylonitis
in viſiōe q̄ꝫ addo videtis ꝯ hieroboā filiū na-
bath. Regnauit aūt ſalomō i irl̄m ſup oēm iſ-
rael q̄draginta annis. Dormiuitqꝫ cū p̄ribus
ſuis: et ſepelierūt eū in ciuitate dauid: regnauit
qꝫ roboā fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. X

PRofect⁹ eſt aūt roboā i ſychem. Illuc
enī cūctus iſrael conuenerat. vt conſti
tuerent eū regem. Qđ cū audiſſet hie-
roboā fili⁹ nabath q erat in egypto: fugerat q̄p
pe illuc ante ſalomonē: ſtatim reuerſus ē. Vo
caueruntqꝫ eū et venit cū vniuerſa iſrael. et locu
ti ſūt ad roboam dicētes. Pater tu⁹ duriſſimo
iugo nos p̄ſſit tu leuiora ip̄era p̄re tuo qui no-
bis īpoſuit grauē ſeruitutē. et paululū de one-

rē ſubleua. vt ſeruiamus tibi. Qui ait. Poſt
tres dies reuertimini ad me. Cūqȝ abiſſet po/
pulus iniit conſiliū cū ſenib⁹ q ſteterāt corā pr̄e
ci⁹ ſalomōe dū adhuc viueret dicēs. Quid da/
tis cōſiliū vt rn̄deam pplo. Qui dixerūt ei. Si
placueris pplo huic et lenieris eos verbis cle/
mētib⁹ ſeruiēt tibi oī tpe. At ille reliqt cōſilium
ſenū. et cū iuuenibus tractare cepit q cū eo nu/
triti fuerāt. et erant in comitatu illius. Dixitqȝ
ad eos. Quid vobis videt̄. vel rn̄dere qd̄ de/
beo populo huic q dixit mihi. ſubleua iugū qd̄
ipoſuit nobis pr̄ tuus. At illi rn̄derūt vt iuue/
nes ⁊ nutriti cū eo in delitijs: atqȝ dixerūt. Sic
loq̄ris populo q dixit tibi. pr̄ tuus aggrauauit
iugum nr̄m. tu ſubleua. ⁊ ſic rn̄debis ei. Mini
m⁹ digitus me⁹ groſſior ē lūbis pr̄is mei. Pat
me⁹ ipoſuit vobis graue iugū. ⁊ ego mai⁹ pon
dus apponā. Pat meus cecidit vos flagellis:
ego vero cedā vos ſcorpionibus. Venit ğ hie
roboā ⁊ vniuerſus pplˢ ad roboā die tertio: ſi
cut p̄cepat eis. Rn̄ditqȝ rex dura. derelicto ꝯſi
lio ſenioꝝ: locutuſqȝ ē iuxta iuuenū volūtatem.
Pat meus graue vobis ipoſuit iugū. qd̄ ego
grauius faciā. Pater me⁹ cecidit vos flagellis
ego vero cedā vos ſcorpiōib⁹. Et non acqeuit
ppli p̄cib⁹. Erat eni volūtatis dei. vt cōpleret̄
ſermo eius quē locut⁹ fuerat p manū ahie ſylo/
nitis ad hieroboā filiū nabath. Populus autē
vniuerſus rege duriora dicēte: ſic locutus ē ad
eū. Nō ē nobis ps in dauid: neqȝ hereditas i
filio iſai. Reuertere in tabernacula tua iſrael.
Tu autem paſce domū tuam dauid. Et abijt iſ
rael in tabernacula ſua. Super filios aūt iſrael
q habitabant in ciuitatibus iuda regnauit robo
am. Miſitqȝ rex roboam aduram qui p̄erat
tributis. ⁊ lapidauerūt eum filij iſrael ⁊ mortu
us ē. Porro rex roboam currū feſtinauit aſcē
dere. ⁊ fugit in irl'm. Receſſitqȝ iſrael a domo
dauid: vſqȝ ad diē hāc. XI

VEnit autem roboam in irl'm. ⁊ cōuoca
uit vniuerſam domum iuda ⁊ benia/
min centum octoginta milia electorum
atqȝ bellantiū: vt dimicaret contra iſrael ⁊ cō/
uerteret ad ſe regnū ſuum. Factuſqȝ eſt ſermo
domini ad ſemeiam hominē dei dicens. Loq̄/
re ad roboam filium ſalomonis regem iuda et
ad vniuerſum iſrael. qui eſt in iuda ⁊ beniamī
Hec dicit dominus. Non aſcendetis neqȝ pu
gnabitis contra fratres veſtros: reuertat̄ vnuſ
quiſqȝ in domum ſuam: quia mea hoc geſtū eſt
voluntate. Qui cum audiſſent ſermonem do/
mini. reuerſi ſunt: nec perrexerunt contra hie/
roboam. Habitauit autem roboam in irl'm. et
edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitqȝ
bethleem ⁊ ethan ⁊ thecue. bethſur qȝ ⁊ ſocco
⁊ odollam. necnon ⁊ geth ⁊ mareſa ⁊ ziph: ſed
⁊ aduram ⁊ lachis ⁊ aſecha: ſara quoqȝ ⁊ ahia/
lon ⁊ hebron que erant in iuda ⁊ beniamin ciui
tates munitiſſimas. Cūqȝ clauſiſſet eas muris
poſuit in eis principes ciboꝝqȝ horrea. hoc eſt
olei ⁊ vini. Sed ⁊ in ſingulis vrbibus fecit ar
mamentaria ſcutorum. ⁊ haſtarum: firmauit/
qȝ eas ſumma diligentia: ⁊ imperauit ſuper iu
dam ⁊ beniamin. Sacerdotes autem ⁊ leuite q
erant in vniuerſo iſrael. venerūt ad eum de cū
ctis ſedib⁹ ſuis: relinquentes ſuburbana ⁊ poſ
ſeſſiones ſuas. ⁊ tranſeuntes ad iudam ⁊ irl'm
eo q abieciſſet eos hieroboā ⁊ poſteri eius. ne
ſacerdotio domini fungerent̄: qui conſtituit ſi/
bi ſacerdotes excelſoꝝ ⁊ demonioꝝ. vitulorū/
qȝ quos fecerat. Sed ⁊ de cūctis tribubus iſra
el quicūqȝ dederant cor ſuum vt quererent do/
minū deū iſrael. venerūt in irl'm ad immolandū
victimas ſuas coram dn̄o deo patrū ſuoꝝ. ⁊ ro
borauerūt regnū iuda. ⁊ confirmauerūt roboā
filiū ſalomonis p tres ānos. Ambulauerūt. n.
in vijs dauid ⁊ ſalomōis ānis tm̄ trib⁹ Duxit
autem roboam vxorē: mahalath filiā hierimuth
filij dauid. abiail qȝ filiam heliab filij iſai. q pe/
perit ei filios: ieus ⁊ ſomoriā ⁊ zoom. Poſt
hanc quoqȝ accepit maacham filiam abſalon: q
peperit ei abia ⁊ athi ⁊ ziza ⁊ ſalomith. Amauit
autem roboā maacham filiam abſalon. ſuper
omnes vxores ſuas ⁊ concubinas. Nam vxo
res decem ⁊ octo duxerat: concubinas aūt ſexa
ginta. ⁊ genuit viginti octo filios ⁊ ſexaginta fi
lias. Conſtituit vero in capite abiam filiū maa
cha ducē ſup omnes fratres ſuos: ipm̄ enim re
gem facere cogitabat quia ſapientior fuit ⁊ po/
tentior ſup oēs filios eius. ⁊ in cunctis finibus
iuda ⁊ beniamin ⁊ in vniuerſis ciuitatibus mu
ratis. Prebuitqȝ eis eſcas plurimas. ⁊ multas
petiuit vxores. XII

CUmqȝ roboratum fuiſſet regnum ro/
boam ⁊ confortatū: dereliqt legē domi
ni ⁊ oīs iſrael cū eo. Anno aūt qnto re
gni roboā. aſcendit ſeſac rex egypti in irl'm. qr
peccauerāt domino: cū mille ducētis curribus
⁊ ſexaginta milibus eqtū. Nec erat numerus
vulgi qd̄ venerat cum eo ex egypto lybies. ſ. ⁊
trogodyte ⁊ ethiopes cepitqȝ ciuitates munitiſſi
mas in iuda. ⁊ venit vſqȝ in irl'm. Semeias
autem ꝓpheta ingreſſus eſt ad roboā ⁊ princi
pes iuda: qui congregati fuerant in irl'm fugiē

tes ſeſac. dixitqꝫ ad eos. Hec dicit dñs. Vos
reliquiſtis me. ⁊ ego reliqui vos in manu ſeſac.
Conſternatiqꝫ principes iſrael ⁊ rex dixerunt.
Iuſtus eſt dñs. Cūqꝫ vidiſſet dñs ꝙ humiliati
eſſent: factus eſt ſermo dñi ad ſemeiam dicens.
Quia humiliati ſunt non diſꝑdam eos: daboqꝫ
eis pauxillum auxilij ⁊ non ſtillabit furor meus
ſuper ierl'm per manū ſeſac. Veruntñ ſeruiēt ei.
vt ſciant diſtantiā ſeruitutis mee ⁊ ſeruitutis re
gni terrarum. Receſſit itaqꝫ ſeſac rex egypti ab
ierl'm ſublatis theſauris domus dñi ⁊ domus re
gis: oīaqꝫ ſecum tulit: ⁊ clypeos aureos quos fe
cerat ſalomon: pro quibus fecit rex eneos: ⁊ tra
didit illos principibus ſcutariorum q̄ cuſtodie-
bant veſtibulum palatij. Cūqꝫ introiret rex do
mum dei: veniebant ſcutarij ⁊ tollebant eos. ite
rūqꝫ referebant eos ad armentarium ſuū. Ve-
runtamen quia humiliati ſunt: auerſa eſt ab eis
ira domini: nec deleti ſunt penitus. Siquidem
⁊ in iuda inuēta ſunt opera bona. Cōfortatus ē
ergo rex roboā in ierl'm: atqꝫ regnauit. Quadra
ginta aūt et vnius anni erat cū regnare cepiſſet
et decem et octo ānis regnauit in ierl'm vrbe quā
elegit dñs: vt cōfirmaret nomen ſuū ibi: de cun
ctis tribubus iſrael. Nomen autem matris eiꝰ
naama amanites. Fecitqꝫ malum. et non prepa
rauit cor ſuū vt quereret dñm. Opera vero ro
boam prima et nouiſſima: ſcripta ſūt in libris ſe
meie ꝓphete et addo videntis: et diligenter ex-
poſita. Pugnaueruntqꝫ aduerſum ſe roboam
et hieroboam cunctis diebus. Et dormiuit ro-
boam cum pribus ſuis. ſepultuſqꝫ eſt in ciuita-
te dauid: et regnauit abia filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. XIII.

Anno decimooctauo regis hieroboam
regnauit abia ſuꝑ iudam. Tribus ānis
regnauit in ierl'm. Nomēqꝫ matris eiꝰ
michaia: filia vriel de gabaa: ⁊ erat bellum in
ter abia ⁊ hieroboam. Cumqꝫ iniſſet abia certa-
men: ⁊ haberet bellicoſiſſimos viros: ⁊ electoꝝ
q̄draginta milia. hieroboam conſtruxit ꝯ̄ aciē
octoginta milia viroꝝ: q ⁊ ipſi electi erāt ⁊ ad bel
la fortiſſimi. Stetit ergo abia ſuper montem ſe
meron: q erat in ephraim. ⁊ ait. Audi hieroboā
⁊ omnis iſrael. Nū ignoratis ꝙ dñs deus iſra-
el dederit regnū dauid ſuper iſrael i ſempiternū
ipſi ⁊ filijs eiꝰ in pactū ſalis. Et ſurrexit hiero-
boā filiꝰ nabath ſeruus ſalomōis filij dauid. et re
bellauit ꝯ̄ dñm ſuū. Congregatiqꝫ ſunt ad eum
viri vaniſſimi ⁊ filij belial. ⁊ ꝑualuerūt ꝯtra ro-
boam filium ſalomōis. Porro roboam erat ru
dis ⁊ corde pauido nec potuit reſiſtere eis. Nūc
ergo vos dicitis ꝙ reſiſtere poſſitis regno dñi
qd poſſidet ꝑ filios dauid. Habetiſqꝫ grandē
populi multitudinem: atqꝫ viros aureos quos
fecit vobis hieroboā in deos. Et eieciſtis ſacer
dotes dñi filios aarō atqꝫ leuitas. ⁊ feciſtis vo
bis ſacerdotes ſicut oēs populi terraꝝ. Quicū
qꝫ venerit ⁊ initiauerit manū ſuam in tauro ī
bobꝰ ⁊ in arietibꝰ ſeptē: fit ſacerdos eoꝝ q non
ſunt dij. Noſter aūt dñs deꝰ ē: quē nō relinqui
mꝰ. Sacerdoteſqꝫ miniſtrāt dño de filijs aarō
⁊ leuite ſūt in ordine ſuo: holocauſta qꝫ offerūt
dño ꝑ ſingulos dies. mane ⁊ veſpere. ⁊ thymi
ama iuxta legis p̄cepta cōfectū. ⁊ ꝓponunt pa
nes in menſa mūdiſſima. Eſtqꝫ apud nos cāde
labrū aureū ⁊ lucerna eiꝰ: vt accendatꝰ ſemꝑ ad
veſperā. Nos q̄ppe cuſtodimus p̄cepta domi
ni dei noſtri: quā vos reliquiſtis. Ergo in ex-
ercitu nr̄o dux deꝰ ē. ⁊ ſacerdotes eiꝰ q clangūt
tubis ⁊ reſonāt ꝯtra vos. Filij iſrael nolite pu
gnare ꝯtra dñm deū patrū vr̄oꝝ: q2 nō vobis
expedit. Hec illo loquēte: hieroboā retro mo-
liebat̄ inſidias. Cūqꝫ ex aduerſo hoſtium ſtaret
ignorantē iudā. ſuo ambiebat exercitu. Reſpi
ciensqꝫ iudas vidit inſtare bellū ex aduerſo ⁊
poſt tergū. ⁊ clamauit ad dñm. ac ſacerdotes tu
bis canere ceperunt: oēſqꝫ viri iuda vociferati
ſunt. Et ecce illis clamantibus. perterruit deꝰ
hieroboā ⁊ oēm iſrael q ſtabat ex aduerſo abia
⁊ iuda: fugeruntqꝫ filij iſrael iudam. ⁊ tradidit
eos deus in manu eoꝝ. Percuſſit ḡ eos abia
⁊ populus eiꝰ plaga magna. ⁊ corruerūt vulne
rati ex iſrael q̄nquaginta milia viroꝝ fortium.
Humiliatiqꝫ ſunt filij iſrael in tp̄e illo. ⁊ vehe
mētiſſime cōfortati filij iuda: eo ꝙ ſperaſſent in
dño deo patrū ſuoꝝ. Perſecutꝰ ē aūt abia fugi
entē hieroboā. ⁊ cepit ciuitates eiꝰ. bethel ⁊ fili
as eiꝰ ⁊ hieſana cū filiabus ſuis. ephron q̊qꝫ ⁊ fili
as eiꝰ. Nec valuit vltra reſiſtere hieroboam ī
diebꝰ abia. Quē ꝑcuſſit dñs ⁊ mortuꝰ ē. Igit̄
abia cōfortato iꝑio ſuo. accepit vxores quat-
tuordecim: ꝓcreauitqꝫ viginti duos filios. ⁊ ſe
decim filias. Reliqua aūt ſmonū abia viarūqꝫ
⁊ opeꝝ eius: ſcripta ſūt diligētiſſime ī libro ad
do ꝓphete. XIIII

Dormiuit aūt abia cum patribus ſuis.
⁊ ſepelierūt eum in ciuitate dauid. Re
gnauitqꝫ aſa filius eius ꝓ eo. In cuiꝰ
diebus quieuit terra annis decem. Fecit ergo
aſa qd bonū ⁊ placitū erat in cōſpectu dei ſui. et
ſubuertit altaria ꝑegrini cultus. ⁊ excelſa ⁊ con
fregit ſtatuas lucoſqꝫ ſuccidit. ⁊ p̄cepit iude vt
quereret dñm deū patrū ſuoꝝ. ⁊ faceret legem.
⁊ vniuerſa mandata. Et abſtulit de cunctis vr

bibus iuda. aras et phana. et regnauit in pace
Edificauit quoqꝫ vrbes munitas in iuda quia quiet⁹
erat et nulla temporibus eius bella ſurrexerat
pacē dño largiente. Dixit autē iude. Edificem⁹
ciuitates iſtas. et vallem⁹ muris. et roborem⁹
turribus et portis et ſeris. donec a bellis qui/
eta ſūt oia: eo q. queſierim⁹ dñm deū patrū nr̄o/
rū et dederit nobis pacē ꝑ gyrū. Edificauerunt
igit̄. et nullū in extruendo impedimentum fuit
Habuit autē aſa in exercitu ſuo portantiū ſcuta
et haſtas de iuda trecēta milia. de beniamin ve
ro ſcutariorū et ſagittariorū ducēta octoginta mi
lia. Omnes iſti viri fortiſſimi. Egreſſus ē autē
ꝯtra eos zara ethiops cū exercitu ſuo decies cē
tena milia et curribus trecentis. et venit vſqꝫ ma
reſa. Porro aſa prexit obuiā ei. et inſtruxit aci
em ad bellū in valle ſephata. que eſt iuxta mareſa
et inuocauit dñm deū. et ait. Dñe nō ē apud te
vlla diſtātia. vtrū in paucis auxilieris aut i plu
ribus: adiuua nos dñe deus nr̄. In te enim et
in tuo noīe habētes fiduciā: venim⁹ ꝯtra hanc
multitudinem. Dñe deus nr̄ tu es: nō p̄ualē/
at ꝯ te hō. Exterruit itaqꝫ dñs ethiopes coram
aſa et iuda. Fugerūtqꝫ ethiopes. et pſecutus ē
eos aſa et pplˢ qui cū eo erat vſqꝫ gerara. Et rue
rūt ethiopes vſqꝫ ad internitionē. quia dño cedē
te cōtriti ſūt. et exercitu illius pliante. Tullerūt
ergo ſpolia multa. Et percuſſerunt ciuitates om/
nes ꝑ circuitum gerare. Grādis quippe cūctos
terror inuaſerat. Et diripuerūt vrbes ⁊ multā
p̄dā aſportauerūt. ſed ⁊ caulas ouiū deſtruētes
tulerūt pecorū infinitā multitudinē. ⁊ camelorū
reuerſiqꝫ ſūt in irl̄m. XV

Azarias autem filius obed facto in ſe ſpū
dei. egreſſus eſt in occurſum aſa. ⁊ di/
xit ei. Audite me aſa. ⁊ oīs iuda ⁊ be/
niamin. Dñs vobiſcū: quia fuiſtis cū eo. Si
queſieritis eū inuenietis. Si autē dereliqueritis
eū: derelinquet vos. Trāſibūt autē multi dies i
iſrael abſqꝫ deo vero ⁊ abſqꝫ ſacerdote: abſqꝫ
doctore quoqꝫ ⁊ abſqꝫ lege. Cūqꝫ reuerſi fuerint i
anguſtia ſua. ⁊ clamauerint ad dñm deū iſrael
⁊ quæſierint eū. reperiēt eum. In tpe illo nō erit
pax egredienti ⁊ ingredienti ſed terrores vndiqꝫ
i cūctis habitatorib⁹ terrarū. Pugnabit. n. gēs
ꝯ gentē ⁊ ciuitas ꝯ ciuitatē: quia dñs cōturbabit
eos in oi anguſtia. Vos ergo cōfortamini. ⁊ non
diſſoluant̄ man⁹ vr̄e. erit eni merces opi vr̄o.
Quod cū audiſſet aſa vba. ſ. ⁊ ꝓphetiā azarie fi
lij obed ꝓphe. ꝯfortat⁹ ē. ⁊ abſtulit idola de oi
terra iuda ⁊ de beniamin. ⁊ ex vrbib⁹ quas cepat
montis ephraim. ⁊ dedicauit altare dñi qd̄ erat
ante porticū dñi. congregauitqꝫ vniuerſū iudā
⁊ beniamin. ⁊ aduenas cū eis de ephraim ⁊ ma
naſſe ⁊ de ſymeon. Plures eni ad eum ꝯfuge
rant ex iſrael. videntes q̄ dñs de⁹ illi⁹ eſſet cū
eo. Cūqꝫ veniſſent in irl̄m mēſe tertio. anno de
cimoquinto regni aſa: imolauerūt dño in die illa
de manubijs. ⁊ predā quā adduxerant. boues
ſeptingentos. ⁊ arietes ſeptē milia. Et intrauit
ex more ad corroborādū fedus: vt quererēt do
minū deū patrū ſuorū in toto corde ⁊ in tota aīa
ſua. Si quis autē inquit nō quæſierit dñm deum iſrael
moriat̄ a minimo vſqꝫ ad maximū. a viro vſqꝫ
ad mulierē. Iurauerūtqꝫ dño voce magna in
iubilo. ⁊ in clangore tube. ⁊ in ſonitu buccina/
rū: omnes qui erāt in iuda cū execratiōe. In om
ni eni corde ſuo iurauerūt. ⁊ in tota volūtate quæ/
ſierūt eū. ⁊ inuenerūt. Preſtititqꝫ eis dñs requi
em ꝑ circuitū. Sed ⁊ maacham matrem aſa re/
gis ex auguſto depoſuit imperio: eo q̄ feciſſet i
luco ſimulacrum priapi qd̄ oē cōtriuit. ⁊ in fru
ſta cōminuēs cōbuſſit in torrente cedron. Ex/
celſa autē derelicta ſūt in iſrael. Attamen cor aſa
erat ꝑfectū cūctis diebus eius. Eaqꝫ que voue
rat pater ſuus. ⁊ ipſe intulit in domū dñi: argē/
tū ⁊ aurū. vaſorūqꝫ diuerſam ſupellectilē. Bel
lū vero nō fuit vſqꝫ ad triceſimū quintū annū regni aſa

XVI

Anno autē triceſimo ſexto
regni eius. aſcendit baaſa rex iſrael in iu
dā. ⁊ muro circūdabat rama. vt null⁹
tute poſſet egredi ⁊ igredi de regno aſa. Pro/
tulit autē aſa argētū ⁊ aurū de theſauris dom⁹ do
mini ⁊ de theſauris regijs: miſitqꝫ ad benadab
regē ſyrie qui habitabat i damaſco. dicēs. Fed⁹
inter me ⁊ te eſt. Pater quoqꝫ me⁹ ⁊ pr̄ tu⁹ habuere
ꝯcordiā: quamobrē miſi tibi argētū ⁊ aurū. vt ru
pto federe qd̄ habes cū baaſa rege iſrael facias
eū a me recedere. Quo cōperto benadab miſit prin
cipes exercituū ſuorū ad vrbes iſrael: qui ꝑcuſſe/
rūt ahion ⁊ dan ⁊ abelmaim ⁊ vniuerſas vrbes
neptalim muratas. Quod cū audiſſet baaſa deſijt
edificare rama: ⁊ intermiſit op⁹ ſuum. Porro
aſa rex aſſumpſit vniuerſum iudā ⁊ tulerūt lapides
de rama ⁊ ligna que edificatiōi preparauerat baaſa
edificauitqꝫ ex eis gabaa ⁊ maſpha. In tpe illo
venit anani ꝓpha ad aſam regē iuda ⁊ dixit ei
Quia habuiſti fiduciā in rege ſyrie ⁊ nō i dño
deo tuo. iccirco euaſit ſyrie regis exercit⁹ de ma
nu tua. Nōne ethiopes ⁊ libyes multo plures
erant quadrigis ⁊ equitib⁹ ⁊ multitudine nimia. quos
cū i dño crediſſes tradidit i manu tua. Ocu
li eni dñi ꝯtēplant̄ vniuerſam terrā. ⁊ p̄bēt for
titudinē his qui corde perfecto credunt in eum

Stulte igit̃ egiſti: ⁊ ꝓpter hoc etiã pñti tempore
aduerſũ te bella ꝯſurgẽt. Iratuſq; aſa aduerſus
videntẽ: iuſſit eũ mitti in neruuz. Valde quippe
ſup hoc fuerat dñs indignatus ⁊ interfecit d' po
pulo i tpe illo plurimos. Opa aũt aſa p̃ma ⁊ no
uiſſima ſcripta ſũt in libro regum iuda ⁊ iſrael.
Egrotauit etiaz aſa anno triceſimonono regni
ſui: dolore pedũ vehementiſſimo: ⁊ nec in ifir/
mitate ſua q̃ſiuit dñm: ſed magis in medicorum
arte cõfiſus eſt. Dormiuitq; cũ patribus ſuis:
⁊ mortuus eſt anno q̃dragesimop̃mo regni ſui
⁊ ſepelierũt eũ in ſepulchro ſuo qd' foderat ſibi i
ciuitate dauid. Poſueruntq; eum ſuper lectuz
ſuũ plenũ aromatibus ⁊ vnguentis meretricijs
q̃ erant pigmẽtariorum arte ꝯfecta: ⁊ combuſſe
runt ſup eũ ambitione nimia. XVII.

Regnauit aũt ioſaphat filius eius ꝓ eo ⁊
inualuit ꝯtra iſrael. Cõſtituitq; militũ
numeros in cunctis vrbibus iuda que
erãt vallate muris: p̃ſidiaq; diſpoſuit i terra iu/
da ⁊ in ciuitatib9 ephraim q̃s ceperat aſa pater ei9
Et fuit dñs cũ ioſaphat: quia ambulauit in vijs
dauid p̃ris ſui primis: ⁊ nõ ſperauit in baalim ſed
in deo p̃ris ſui: ⁊ perrexit in p̃ceptis illi9: ⁊ nõ iux
ta pctã iſrael. Confirmauitq; dñs regnũ in ma
nu eius: ⁊ dedit oẽs iuda munera ioſaphat: fa/
cteq; ſunt ei infinite diuitie: ⁊ multa gloria. Cũ
q; ſumpſiſſet cor eius audaciam ꝓpter vias dñi
etiam excelſa ⁊ lucos de iuda abſtulit. Tertio au
tem anno regni ſui miſit de principibus ſuis be
nail ⁊ obdiam ⁊ zachariã ⁊ nathanael ⁊ micheã
vt docerent in ciuitatibus iuda: ⁊ cuz eis leuitas
ſemeiam ⁊ nathaniam ⁊ zabadiaz aſabel quoq;
⁊ ſemiramoth ⁊ ionathan adoniamq; ⁊ thobiaz
⁊ tobadoniam leuitas. ⁊ cum eis eliſama ⁊ iorã
ſacerdotes. Docebantq; populũ in iuda: habẽ/
tes librum legis dñi: ⁊ circuiebant cunctas vr/
bes iuda: atq; erudiebãt pplm. Itaq; factus ẽ
pauor dñi ſup oĩa regna terrarũ. q̃ erãt p gyruz
iuda: nec audebant bellare ꝯ ioſaphat. Sed ⁊
philiſtei: ioſaphat munera deferebant: et vecti/
gal argenti. Arabes quoq; adducebant pecora
arietũ ſeptẽ milia ſeptingẽtos: ⁊ hircos totidem
Creuit ergo ioſaphat ⁊ magnificatus ẽ vſq; in
ſublime: atq; edificauit i iuda domos ad inſtar
turrium: vrbeſq; muratas: ⁊ multa opera pa/
rauit in vrbibus iuda. Viri q̃z bellatores ⁊ ro
buſti erant in ihrlm quoꝝ iſte numer9 p domos
atq; familias ſingulorꝝ. In iuda principes exer
citus ednas dux: ⁊ cũ eo robuſtiſſimorum viri
trecenta milia. Poſt hũc iohannan p̃nceps. et
cũ eo ducenta octoginta milia. Poſt illũ quoq;
amaſias filius zechri cõſecratus dño. ⁊ cum eo
ducenta milia viroꝝ fortiũ. Hũc ſequebat̃ ro/
buſtus ad p̃lia eliada. ⁊ cũ eo tenẽtiũ arcũ ⁊ cly
peum ducenta milia. Poſt iſtũ etiã iozadab et
cum eo centum octoginta milia expeditoꝝ mi/
litum. Hi omnes erant ad manum regis: exce
ptis alijs quos poſuerat in vrbibus muratis.
⁊ in vniuerſo iuda. XVIII

Fuit ergo ioſaphat diues ⁊ inclytus ml'
tũ. ⁊ affinitate coniunct9 eſt achab: de/
ſcenditq; poſt annos ad eũ in ſamariã
Ad cuius aduentũ mactauit achab arietes ⁊ bo
ues plurimos ipſi ⁊ populo qui venerat cũ eo.
perſuaſitq; illi vt aſcenderet in romath galaad
Dixitq; achab rex iſrael ad ioſaphat regẽ iuda
Veni mecũ in ramoth galaad. Cui ille reſpon
dit. Vt ego ⁊ tu. ſicut ppls tuus ſic ⁊ populus
me9 tecũq; erimus in bello. Dixit ioſaphat ad
regẽ iſrael. Cõſule obſecro impreſentiaꝝ ſmonẽ
domini. Congregauit igit̃ rex iſrael ꝓphaꝝ q̃
dringentos viros. ⁊ dixit ad eos. In ramoth
galaad ad bellanduz ire debemus. an q̃ſcere.
At illi aſcẽde inquiũt. ⁊ tradet de9 in manu re/
gis. Dixitq; ioſaphat. Nũqd nõ ẽ h ꝓphetes
dñi. vt ab illo ẽt regramus. Et ait rex iſrael ad
ioſaphat. Eſt vir vn9 a q̃ poſſum9 q̃rere domi
ni volũtatẽ. ſed ego odi eũ q: nõ ꝓphetat mihi
bonũ. ſed malũ oĩ tpe. Eſt autẽ micheas filius
iemla. Dixitq; ioſaphat. Ne loq̃ris rex h mõ
Vocauit g̃ rex iſrael vnũ de eunuchis. ⁊ dixit
ei. Voca cito micheã filiũ iemla. Porro rex iſ
rael ⁊ ioſaphat rex iuda. vterq; ſedebãt in ſolio
ſuo veſtiti cultu regio. Sedebãt aũt i aurea iux
portã ſamarie: oẽſq; ꝓphete vaticinabant̃ co/
ram eis. Sedechias vo fili9 chanana fecit ſibi
cornua ferrea. ⁊ ait. Hec dicit dñs. His ven
tilabis ſyriã. donec ꝯteres eã. Oẽſq; ꝓphete
ſimilit̃ ꝓphetabant atq; dicebant. Aſcende in
ramoth galaad ⁊ ꝓſperaberis. ⁊ tradet eos do
min9 in manu regis. Nũci9 aũt q iuerat ad vocã
dũ micheã. ait illi. En verba oĩum ꝓphetaruz
vno ore bona regi ãnũciãt. Queſo g̃ te vt ⁊ ſer
mo tu9 ab eis nõ diſſentiat. loquariſq; ꝓſpera.
Cui reſpondit micheas. Viuit dñs. q: qdcũq;
dixerit mihi de9 me9 h loq̃r. Venit g̃ ad regem
Cui rex ait. Michea. ire debem9 in ramoth ga
laad ad bellandũ. an quieſcere. Cui ille rñdit.
Aſcendite. cuncta eni ꝓſpera euenient ⁊ tradẽ
tur hoſtes in man9 vras. Dixitq; rex. Iterum
atq; iterꝝ te adiuro. vt mihi nõ loquaris niſi qd
verꝝ eſt in noĩe dñi. At ille ait. Vidi vniuerſũ
iſrael diſperſũ i mõtib9 ſicut oues abſq; paſtore

Et dixit dñs. Nõ habent iſti dños: reuertatur
vnuſquiſq3 in domũ ſuã in pace. Et ait rex iſrael
ad ioſaphat. Nõne dixi tibi q2 non ꝓphetaret
iſte mihi quicq3 boni. ſed ea que mala ſũt. At ille
iccirco ait audite verbũ dñi. Vidi dñm ſedẽtẽ
in ſolio ſuo. ⁊ oẽm exercitũ celi aſſiſtentẽ ei a de
xtris ⁊ a ſiniſtris. Et dixit dñs. Quis decipiet
achab regẽ iſrael vt aſcẽdat ⁊ corruat i ramoth
galaad. Cũq3 diceret vn9 hoc mõ. ⁊ ali alio: ꝓ
ceſſit ſpũs ⁊ ſtetit corã dño. ⁊ ait. Ego decipiã
eũ. Cui dñs. in quo inqt decipies. At ille reſpõ
dit. Egrediar. ⁊ ero ſpũs mendax in ore oĩm
ꝓphetaꝝ ei9. Dixitq3 dñs. Decipies ⁊ p̃ualebis.
bis. egredere ⁊ facita. Nũc igit̃ ecce dominus
dedit ſpm̃ mendacij in ore omniũ ꝓphetarum
tuoꝝ. ⁊ dñs locutus eſt de te mala. Acceſſit aũt
ſedechias ſilius chanana. ⁊ percuſſit michee ma/
xillã. ⁊ ait. Per quã viã tranſiuit ſpũs domini
a me vt loq̃ret̃ tibi. Dixitq3 micheas. Tu ipſe
videbis in die illo: quãdo ingreſſus fueris cu/
biculũ de cubiculo. vt abſcondaris. Precepit
aũt rex iſrael dicẽs. Tollite micheã ⁊ ducite eũ
ad ãmon p̃ncipẽ ciuitatis ⁊ ad ioas filiũ ama/
lech. ⁊ dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in
carcerẽ. ⁊ date ei panis modicũ. ⁊ aq̃ pauxillũ
donec reuertar i pace. Dixitq3 micheas. Si re
uerſus fueris in pace: nõ ẽ dñs locutus in me.
Et ait. Audite oẽs ppl̃i. Igit̃ aſcenderunt rex
iſrael ⁊ ioſaphat rex iuda in ramoth galaad: di
xitq3 rex iſrael ad ioſaphat. Mutabo habitũ. ⁊
ſic ad pugnã vadã: tu aũt induere veſtib9 tuis.
Mutatoq3 rex iſrl̃ habitu venit ad bellũ. Rex
aũt ſyrie p̃cepat ducib9 eq̃tat9 ſui dicẽs. Ne pu
gnetis ꝯ minimũ. aut ꝯ maximũ: niſi ꝯ ſolũ re
gẽ iſrael. Itaq3 cũ vidiſſent p̃ncipes eq̃tat9 io/
ſaphat. dixerũt. Rex iſrael ẽ iſte. Et circũdede
rũt eũ dimicãtes. At ille clamauit ad dñm. ⁊ au
xiliat9 ẽ ei: atq3 auertit eos ab illo. Cũ enim vi
diſſent duces eq̃tat9 q2 nõ eẽt rex iſrael. reliq̃ue
rũt eũ. Accidit aũt vt vnus e populo ſagittã in
incertũ iaceret. ⁊ pcuteret regẽ iſrael int̃ ceruicẽ
cẽ ⁊ ſcapulas. At ille aurige ſuo ait. Conuerte
manũ tuã. ⁊ educ me de acie. q2 vulnerat9 ſum
Et finita ẽ pugna in die illo. Porro rex iſrael
ſtabat in curru ſuo ꝯ ſyros vſq3 ad veſperã. ⁊
mortu9 ẽ occidẽte ſole.

XIX

Reuerſus eſt autem ioſaphat rex iuda ĩ
domum ſuam pacifice in irl̃m. Cui oc
currit iehu filius anani vidẽs. ⁊ ait ad
eum. Impio prebes auxiliũ. ⁊ his qui oderũt
dominum amicitia iungeris ⁊ iccirco iram quĩ
dẽ dñi merebaris. ſed bona opa inuẽta ſũt i te.
eo q2 abſtuleris lucos de terra iuda. ⁊ p̃paraue
ris cor tuũ vt requireres dñm deũ patrũ tuorum
Habitauit ergo ioſaphat in irl̃m. Rurſumq3
egreſſus ẽ ad ppl̃m. d berſabee vſq3 ad montẽ
ephraim ⁊ reuocauit eos ad dñm deũ patꝝ ſuo
rũ cõſtituitq3 iudices terre in cũctis ciuitatibus
iude munitĩs p ſingula loca. ⁊ p̃cipiẽs iudicib9
videte ait qd faciatis. Nõ enĩ hoĩs exercetis iu
dicium ſed dñi. ⁊ qdcũq3 iudicaueritis. in vos
redũdabit. Sit timor dñi vobiſcũ. ⁊ cũ diligen
tia cũcta facite. Nõ ẽ enĩ apud dñm deũ noſtrũ
iniquitas. nec pſonaꝝ acceptio. nec cupido mu
nerũ. In irl̃m q̃q3 conſtituit ioſaphat leuitas et
ſacerdotes ⁊ p̃ncipes familiaꝝ ex iſrael vt iudi
cium ⁊ cauſam dñi iudicarẽt habitatoribus ei9:
p̃cepitq3 eis dicẽs. Sic agetis in timore domi
ni fideliter ⁊ corde pfecto. Oẽm cauſam que ve/
nerit ad vos fratrum vr̃oꝝ q habitant in vrbi/
b9 ſuis. int̃ cognationẽ ⁊ cognationẽ vbicũq3 q̃ſtio ẽ
de lege. de mãdato. de cerimonijs. de iuſtifica
tionib9 oñdite eis vt nõ peccẽt i dñm. ⁊ ne veni/
at ira ſup vos ⁊ ſup fr̃es vr̃os. Sic ḡ agentes
nõ peccabitis. Amarias aũt ſacerdos ⁊ põtifex
vr̃. in his q ad deũ ptinẽt p̃ſidebit. Porro za/
badias fili9 iſmahel q ẽ dux i domo iuda: ſuper
ea opa erit q̃ ad regis officiũ ptinẽt. Habetis
magr̃os leuitas corã vobis: cõfortamini ⁊ agite
diligenter. ⁊ erit dñs vobiſcũ in bonis.

XX

Post hec congregati ſunt filij moab ⁊ fi
lij ãmon ⁊ cum eis de ãmonitis ad io/
ſaphat: vt pugnarent contra eum. Ve
neruntq3 nũcij. ⁊ indicauerunt ioſaphat dicẽtes
Venit contra te multitudo magna de his locis
que trans mare ſunt ⁊ de ſyria. ⁊ ecce conſiſtũt
in aſaſonthamar. que eſt engaddi. Ioſaphat aũt
timore pterritus. totũ ſe contulit ad rogandum
dñm. ⁊ predicauit ieiuniũ vniuerſo iuda. Con
gregatuſq3 ẽ iudas ad deprecandũ dñm ſed et
oẽs de vrbibus ſuis venerũt ad obſecrandum
eũ. Cũq3 ſtetiſſet ioſaphat in medio cetu iude ⁊
irl̃m in domo dñi ante atriũ nouũ ait. Domine
de9 patꝝ nr̃oꝝ tu es de9 i celo. ⁊ dñaris cunctis
regnis gentiũ. In manu tua ẽ fortitudo ⁊ potẽ
tia: nec q̃ſq3 tibi põt reſiſtere. Nõne tu deus nr̃
interfeciſti oẽs habitatores terre huius corã po
pulo tuo iſrael. ⁊ dediſti eã ſemini abrahã ami
ci tui in ſempiternũ. Habitaueruntq3 in ea. ⁊ ex
truxerũt in illa ſanctuariũ nomini tuo dicentes
Si irruerint ſup nos mala. gladius iudicij pe
ſtilẽtia ⁊ fames. ſtabim9 corã domo hac in ꝯſpe
ctu tuo i q̃ inuocatũ ẽ nomẽ tuũ. ⁊ clamabimus
ad te in tribulationibus nr̃is. ⁊ exaudies nos

ſaluoſq; facies. Nunc igit̄ ecce filij ammon et
moab ⁊ mons ſeir p quos non cōceſſiſti iſrael
vt trāſiret q̄ñ egrediebāt̄ de egypto: ſ; declina
uerūt ab eis ⁊ nō interfecerūt illos. econtrario
agūt ⁊ nitunt̄ eijcē nos de poſſeſſiōe quā tradi
diſti nobis de⁹ noſter. Ergo nō iudicabis eos
In nobis q̄dē nō ē tanta fortitudo vt poſſim⁹
huic multitudini reſiſtere que irruit ſup nos: ſ;
cū ignorem⁹ q̄d agē debeam⁹ hoc ſolū habem⁹
reſidui vt oculos nr̄os dirigamus ad te. Ois
vo iuda ſtabat corā domino cum paruulis ⁊
vxorib⁹ ⁊ liberis ſuis. Erat aūt iaziel fili⁹ za/
charie filij banaie filij iehihel filij mathanie le/
uites de filijs aſaph: ſup quē fact⁹ ē ſpūs domi
ni in medio turbe ⁊ ait: Attēdite oīs iuda. ⁊ q
habitatis in hirl'm. ⁊ tu rex ioſaphat. Hec dic̄
dn̄s vobis. Nolite timē nec paueatis hanc mul/
titudinē. Nō ē.n. veſtra pugna: ſ; dei: Cras
deſcēdetis ꝯ eos. Aſceſuri.n. ſunt p cliuū noīe
ſeis: ⁊ inuenietis illos in ſūmitate torrētis q eſt
ꝯ ſolitudinē hieruhel. Nō.n. eritis vos q di/
micabitis: ſ; tm̄mō cōfidēter ſtate. et videbitis
auxiliū dn̄i ſup vos. O iuda ⁊ irl'm nolite timē
nec paueatis. Cras egrediemini ꝯ eos ⁊ dn̄s
erit vobiſcū. Ioſaphat ergo ⁊ iuda ⁊ oēs habi
tatores irl'm ceciderūt pni in terrā corā dn̄o
⁊ adorauerūt eū. Porro leuite de filijs caath ⁊
de filijs chore laudabāt dominū deū iſrael voce
magna i excelſū. Cūq; mane ſurrexiſſent egreſ
ſi ſūt per deſertū thecue: pfectiſq; eis ſtans io/
ſaphat in medio eo⁊ dixit: Audite me viri iu/
da. ⁊ oēs habitatores hieruſalē. Credite in do
mino deo vr̄o. ⁊ ſecuri eritis: credite pphetis
ei⁹ ⁊ cūcta euenient pſpa. Deditq; cōſiliū popu
lo ⁊ ſtatuit cātores dn̄i vt laudarēt eū in turmis
ſuis. ⁊ antecederent exercitū: ac voce conſona
dicerent: Cōfitemini domino: qm̄ in eternū mīa
ei⁹. Cūq; cepiſſent laudes canē: vertit dn̄s inſi/
dias eo⁊ in ſemetipſos filio⁊. s. ammon ⁊ mo
ab ⁊ montis ſeir qui egreſſi fuerāt vt pugnarēt
cōtra iudam. ⁊ pcuſſi ſūt. Nā q; filij ammon et
moab cōſurrexerūt aduerſū habitatores mon/
tis ſeir: vt interficerent. ⁊ delerēt eos. Cūq;
hoc ope pperraſſent: etiam in ſemetipſos verſi
mutuis cōcidere vulnerib⁹. Porro iuda cum
veniſſet ad ſpeluncā que reſpicit ſolitudinē vi/
dit pcul omnē late regionē plenā cadaueribus
nec ſupereſſe quēq; qui necē potuiſſet euadere.
Venit ergo ioſaphat ⁊ oīs populus cum eo ad
detrahēda ſpolia mortuo⁊ inueneruntq; inter
cadauera varia ſupellectile;: veſtes q; ⁊ vaſa
precioſiſſima. ⁊ diripuerūt: ita vt omnia porta/
re non poſſent: nec per tres dies ſpolia aufer/
re: pre prede magnitudine Die aūt in quarto
cōgregati ſunt in valle benedictionis. Etenim
quoniā ibi benedixerūt dn̄o: vocauerūt locum
illū vallis benedictionis vſq; in pſentē diem.
Reuerſuſq; eſt omnis vir iuda ⁊ habitatores
hieruſalē. ⁊ ioſophat ante eos in hirl'm cū leti/
cia magna: eo q dediſſet eis domin⁹ gaudium
de inimicis ſuis. Ingreſſiq; ſūt in hieruſalē cū
pſalterijs ⁊ citharis ⁊ tubis in domū dn̄i. Ir/
ruit aūt pauor dn̄i ſup vniuerſa regna terrarū
cū audiſſēt q pugnaſſet dn̄s ꝯtra inimicos iſrl'
Quieuitq; regnū ioſaphat. ⁊ prebuit ei domi/
nus pacē p circuitū. Regnauit igit̄ ioſaphat ſu
per iudā. ⁊ erat triginta qnq; anno⁊ cū regna/
re cepiſſe. Viginti aūt ⁊ qnq; annis regnauit
in hieruſalē. ⁊ nomē matris ei⁹ azuba filia ſela
chi. Et ābulauit in via pr̄is ſui aſa nec declina
uit ab ea: faciēs q̄ placita erant corā dn̄o. Verū
tn̄ excelſa nō abſtulit: ⁊ adhuc popul⁹ nō dire/
xerat cor ſuū ad dn̄m deū patrū ſuo⁊. Reliqua
āt geſto⁊ ioſaphat prio⁊ ⁊ nouiſſimo⁊ ſcripta
ſūt in verbis iehu filij anani: que digeſſit in li/
bro regū iſrael. Poſt hec īniit amicitias ioſa/
phat rex iuda cum ochozia rege iſrael cui⁹ opa
fuerunt impijſſima ⁊ pnceps fuit vt faceret na/
ues q̄ irēt in tharſis: feceruntq; claſſem in aſion
gaber. Prophetauit autē; eliezer filius dodau
de mareſa ad ioſaphat dicens: Quia habuiſti
fedus cum ochozia: percuſſit dominus opera
tua: contriteq; ſunt naues nec potuerunt ire in
tharſis.

XXI

Ormiuit aūt ioſaphat cū patribus ſuis
⁊ ſepult⁹ ē cum eis in ciuitate dauid: re
gnauit ioram filius eius p eo. Qui ha
buit fr̄es filios ioſaphat: azariā ⁊ iahihel ⁊ za/
chariā ⁊ azariam ⁊ michael et ſaphatiā. Oēs
hi filij ioſaphat regis iuda. Deditq; eis pater
ſuus multa munera argenti ⁊ auri. ⁊ penſatio/
nes cū ciuitatib⁹ munitiſſimis in iuda: regnum
aūt tradidit iorā eo q eſſet primogenit⁹. Sur/
rexit aūt ioram ſup regnū pr̄is ſui. Cūq; ſe cō/
firmaſſet: occidit oēs fratres ſuos gladio ⁊ q̄ſ/
dā de principib⁹ iuda. Triginta duo⁊ annorū
erat iorā cū regnare cepiſſet ⁊ octo ānis regna
uit in hirl'm: ābulauitq; in vijs regū iſrael ſicut
egerat domus achab. Filia quippe achab erat
vxor ei⁹. Et fecit malū in cōſpectu dn̄i. Noluit
aūt dn̄s diſperdere domū dauid pter pactū
qd̄ inierat cū eo ⁊ q pmiſerat vt daret ei lucer
nam ⁊ filijs ei⁹ in oī tpe. In dieb⁹ illis rebella
uit edom ne eēt ſubditus iude. ⁊ cōſtituit ſibi re

gem. Cumq; tranſiret ioram cū principib⁹ ſuis et
cūcto equitatu qui erat ſecum: ſurrexit nocte et
percuſſit edom q ſe circūdederat. ⁊ oēs duces
eqtat⁹ eius. Attā rebellauit edom: ne eſſet ſub
ditione iuda: vſq; ad hāc diē. Eo tpe ⁊ lobna
receſſit: ne eſſet ſub manu illi⁹. Dereliq̄rat. n.
dn̄m deū patꝝ ſuoꝝ: inſuper ⁊ excelſa fabrica/
tus eſt in vrbib⁹ iuda. ⁊ fornicari fecit habitato
res hirlm. ⁊ puaricari iudā. Allatę ſūt autē ei
lr̄e ab helia ꝓpheta: in qb⁹ ſcriptum erat. Hec
dīc dn̄s de⁹ dauid pr̄is tui: Quī non ambulaſti
in vijs ioſaphat patris tui ⁊ in vijs aſa regi iu
da. ſꝫ inceſſiſti p iter regū iſrael. ⁊ fornicari feci
ſti iudā ⁊ habitatores irlm imitat⁹ fornicatōeꝫ
domus achab: inſup ⁊ fr̄es tuos domū patris
tui meliores te occidiſti: ecce dn̄s pcutiet te pla/
ga magna cū populo tuo ⁊ filijs ⁊ vxorib⁹ tuis
⁊ vniuerſaq; ſubſtātia tua. Tu autē egrotabis
peſſimo languore vteri. donec egrediant̄ vita/
lia tua paulatim p ſingulos dies. Suſcitauit ḡ
dn̄s ꝯ iorā ſpm̄ philiſtinoꝝ ⁊ arabū q cōfines
ſūt ⁊ ethiopib⁹. ⁊ aſcenderūt in terrā iuda ⁊ va
ſtauerunt eam: Diripuerūtq; cūctā ſubſtantiā
que inuēta ē in domo regis inſup et filios eius
⁊ vxores. Nec remāſit ei fili⁹ niſi ioachaz q mi
nimus natu erat. Et ſup hec oia pcuſſit eū dn̄s
alui languore inſanabili. Cūq; diei ſuccederet
dies. et tempoꝝ ſpatia voluerent̄: duoꝝ ānoꝝ
explet⁹ ē circul⁹ et ſic longa cōſūptus tabe ita vt
egerēt etiā viſcera ſua: languore pit̄er ⁊ vita ca
ruit. Mortuuſq; eſt in infirmitate peſſima. ⁊
nō fecit ei popul⁹ ſm̄ morē cōbuſtionis exeqas
ſicut fecerat maiorib⁹ eius. Triginta duorū an
noꝝ fuit cum regnare cepiſſet. ⁊ octo annis re/
gnauit in irl̄m. Ambulauitq; non recte: ⁊ ſepe
lierunt eū in ciuitate dauid: veruntamen non in
ſepulchro regum. XXII

Onſtituerūt aūt habitatores hieruſalē
ochoziam filium eius minimū. regē p
eo. Oēs .n. maiores natu qui ante eū
fuerāt interfecerāt latrones arabū qui irruerant
in caſtra. Regnauitq; ochozias fili⁹ iorā regis
iuda. Quadragintaduoꝝ annoꝝ erat ochozi/
as cū regnare cepiſſet. ⁊ vno anno regnauit in
hirl̄m et nomē matris ei⁹ athalia filia amri. Sꝫ ⁊
ipſe ingreſſus ē p vias dom⁹ achab Mater. n.
ei⁹ ipulit eū vt impie agerēt Fecit igit̄ malū in cō
ſpectu dn̄i ſicut dom⁹ achab. Ipſi. n. fuerunt ei
cōſiliarij poſt mortē pr̄is ſui in interitū ei⁹: am
bulauitq; in cōſilijs eoꝝ. et pexerit cū iorā filio
achab rege iſrael in bellū ꝯ aſabel regem ſyrie
in ramoth galaad: vulnerauerūtq; ſyri ioram.
Qui reuerſus ē vt curaret̄ in iezrahel. Mul/
tas. n. plagas acceperat in ſupradicto certamine
Igit̄ ochozias filius iorā rex iuda deſcendit vt
inuiſeret iorā filiū achab in iezrahel egrotantē
Volūtatis qppe fuit dei aduerſus ochoziā: vt
veniret ad ioram. et cū veniſſet et egrederet̄ cū
eo aduerſum iehu filiū namſi: quē vnxit domi
nus vt deleret domū achab. Cū ḡ euerteret ie/
hu domū achab inueniret pncipes iuda et filios
fratꝝ ochozie q miniſtrabāt ei. et interfecit illos.
Ipſū quoq; pquirēs ochoziā cōphendit latitātē
in ſamaria adductumq; ad ſe occidit. et ſepelie
rūt eū eo ꝙ eēt filius ioſaphat: q quęſierat dn̄m
in toto corde ſuo. Nec erat vltra ſpes aliqua:
vt de ſtirpe qs regnaret ochozie. Siqdē atha/
lia mr̄ ei⁹ vidēs ꝙ mortu⁹ eēt filius ſu⁹: ſurre/
xit et interfecit oēm ſtirpē regiā dom⁹ iorā Por
ro ioſabeth filia regis tulit ioas filiū ochozie. ⁊
furata ē de medio filioꝝ regis cū interficerent̄
abſcōditq; eū cū nutrice ſua in cubiculo lectu/
lorū. Ioſabeth aūt q̄ abſcōderat eū: erat filia re
gis iorā: vxor ioiade pontificis ſoror ochozie.
et iccirco athalia nō interfecit eū. Fuit ḡ cum eis
in domo dei abſcōditus ſex annis: quibus re/
gnauit athalia ſup terrā. XXIII

Anno aūt ſeptimo cōfortatus ioiada aſ
ſumpſit cēturiones: azariā videlicet fi
liū hieroboā et iſmahel filiū iohannan:
azariā quoq; filiū obed. et maaſiam filiū adaie:
et eliſaphat filiū zechri. ⁊ inijt cū eis fed⁹. Qui
circūeuntes iudā cōgregauerūt leuitas de cun
ctis vrbibus iuda. et principes familiaꝝ iſrael:
veneruntq; in hieruſalē Inijt ḡ omnis multitu
do pactū in domo dei cū rege. Dixitq; ad eos
ioiada Ecce filius regis regnabit ſicut locutus
eſt dn̄s ſup filios dauid. Iſte eſt ſmo quē fa/
cietis. Tertia pars vr̄m qui veniūt ad ſabbatū ſa
cerdotū et leuitaꝝ et ianitoꝝ erit in portis Ter
tia vero ps ad domū regis et tertia ad portam q̄
appellat̄ fūdamēti. Oē vero reliquū vulgus ſit
in atrijs domus dn̄i: nec qſpiā alius igrediat̄
domū dn̄i: niſi ſacerdotes et q miniſtrāt de leui
tis. Ipſi tm̄modo ingrediāt̄ q: ſanctificati ſunt
et oē reliquū vulgus obſeruet cuſtodias dn̄i.
Leuite aūt circūdēt regē habētes ſinguli arma
ſua. et ſi qs alius ingreſſus fuerit tēplū: interficiā
tur: ſintq; cum rege. et intrante et egrediente.
Fecerūt ergo leuite et vniuerſus iuda iuxt̄ oia q̄
pceperat ioiada pontifex Et aſſumpſerūt ſinguli
viros qui ſub ſe erant. et veniebant per ordinē
ſabbati cū his q iā impleuerāt ſabbatū et egreſ
ſi erant. Siquidē ioiada pontifex nō dimiſerat

abire turmas: que ſibi p ſingulas ebdomadas
ſuccedē cōſueuerant. Deditq; ioiada ſacerdos
centurionib⁹ lanceas clypeoſq; ⁊ peltas regis
dauid: q̄s ꝯſecrauerat i domo dn̄i. Cōſtituitq;
oēm populū tenētiū pugiōes a pte tēpli dextra
vſq; ad ptē tēpli ſiniſtrā. corā altari et templo
p circuitū regis. ⁊ eduxerūt filiū regis ⁊ impo
ſuerunt ei diadema ⁊ teſtimoniū: dederuntq;
in manu eius tenendā legē ⁊ cōſtituerūt eū re/
gem. Vnxit quoq; illū ioiada pontifex ⁊ filij
ei⁹ imp̄catiq; ſūt ei atq; dixerūt Viuat rex. Q̄d
cū audiſſet athalia vocē. ſ. currentiū atq; lau/
dantiū regem: ingreſſa ē ad populū in templū
dn̄i. Cūq; vidiſſet regē ſtātē ſup gradū i introi
tu ⁊ p̄ncipes turmaſq; circa eum: oēmq; pplm
ire gaudētē atq; clāgētē tubis ⁊ diuerſi gene/
ris organis cōcinentē: vocēq; laudantiū. ſcidit
veſtimēta ſua ⁊ ait: Inſidie: inſidie. Egreſſus
autē ioiada pōtifex ad centuriones ⁊ p̄ncipes
exercitus dixit eis. Educite illā extra ſepta tem
pli: ⁊ interficiat̄ foris gladio. Precepitq; ſacer
dos ne occideret̄ in domo dn̄i. Et impoſuerūt
ceruicibus ei⁹ manus. Cū intraſſet portā eq̄x
dom⁹ regis: interfecerūt eā ibi. Pepigit autē
ioiada fed⁹ inter ſe vniuerſūq; pplm ⁊ regē: vt
eēt ppl's dn̄i. Itaq; ingreſſus ē oīs ppl's domū
baal. ⁊ deſtruxerūt eā. ⁊ altaria ac ſimulacra il/
lius cōfregerūt: mathan quoq; ſacerdotē baal
interfecerūt añ aras. Cōſtituit aūt ioiada p̄poſi
tos in domo dn̄i ⁊ ſub manib⁹ ſacerdotū ⁊ leui/
tarum: q̄s diſtribuit dauid in domo dn̄i. vt of/
ferrēt holocauſta dn̄o ſicut ſcriptum eſt in lege
moyſi: in gaudio ⁊ cāticis: iuxta diſpoſitionem
dauid. Cōſtituit q̄z ianitores in portis domus
dn̄i: vt nō ingrederet̄ eā immundus in oi re. Aſ
ſūpſitq; cēturiōes ⁊ fortiſſimos viros: ac p̄nci
pes ppl'i ⁊ oē vulgus terre. ⁊ fecerūt deſcende
re regem de domo dn̄i. et introire per medium
porte ſupioris in domū regis. ⁊ collocauerunt
eū i ſolio regali. Letatuſq; eſt oīs ppl's terre ⁊
vrbs q̄euit. Porro athalia interfecta ē gladio.

XXIIII

SEptem annoꝝ erat
ioas cū regnare cepiſſet. ⁊ quadragin/
ta ānis regnauit in hieruſalē. Nomen
mr̄is ei⁹ ſebia de berſabee. Fecitq; qd̄ bonū eſt
corā dn̄o: cūctis diebꝰ ioiade ſacerdotis. Accepit
aūt ei ioiada vxores duas: e q̄bus genuit filios
et filias. Poſt que placuit ioas vt inſtauraret
domū dn̄i: congregauitq; ſacerdotes et leuitas
et dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda ⁊ col
ligite de vniuerſo iſrael pecuniā ad ſartatecta
tēpli dei noſtri p ſingulos annos: feſtinatoq;
hoc facite. Porro leuite egē negligētius. Vo
cauitq; rex ioiadā p̄ncipē. ⁊ dixit ei: Quare ti/
bi nō fuit cure vt cogeres leuitas inferre de iu/
da ⁊ de hieruſalē pecuniā que ꝯſtituta ē a moy
ſe ſeruo dn̄i: vt inferret eū oīs multitudo iſrl' in
tabernaculū teſtimonij? Athalia eni impiiſſima
⁊ filij eius deſtruxerūt domū dei. ⁊ de vniuer/
ſis q̄ ſanctificata fuerāt in tēplo dn̄i: ornauerūt
phanū baalim. Precepit ḡ rex. ⁊ fecerunt ar/
cham: poſuerūtq; eā iuxta portā dn̄i forinſec⁹
Et p̄dicatū ē in iuda ⁊ irl'm vt deferrēt ſingu/
li preciū dn̄o qd̄ cōſtituit moyſes ſeru⁹ dei ſup
oēm iſrael in deſerto. Letatiq; ſunt cūcti prin/
cipes ⁊ oīs popul⁹. ⁊ ingreſſi cōtulerūt in ar/
chā dn̄i atq; miſerūt: ita vt impleret̄. Cūq; tēp⁹
eēt vt deferrēt archā corā rege p man⁹ leuitaꝝ
videbāt eni multā pecuniā: ingrediebat̄ ſcriba
regis ⁊ quē prim⁹ ſacerdos cōſtituerat: effun/
debātq; pecuniā q̄ erat in archa. Porro archā
reportabāt ad locū ſuum: ſicq; faciebāt p ſingu
los dies. Et cōgregata ē infinita pecunia: quā
dederunt rex ⁊ ioiada his qui preerāt operib⁹
domus dn̄i. At illi cōducebāt ex ea ceſores lapi
dū ⁊ artifices operū ſinguloꝝ: vt inſtaurarent
domū dn̄i fabros q̄q; ferri ⁊ eris: vt qd̄ cadere
ceperat: fulciret̄. Egerūtq; hi qui operabāt̄ in
duſtrie. ⁊ obducebat̄ parietū cicatrix per ma/
nus eoꝝ: ac ſuſcitauerūt domū dn̄i in ſtatū pri/
ſtinū. ⁊ firmiter eā ſtare fecerūt. Cūq; cōpleſ/
ſent oīa opera: detulerunt corā rege ⁊ ioiada re
liquā ptem pecunie: de q̄ facta ſunt vaſa templi
in miniſteriū ad holocauſta: phiale q̄z ⁊ cetera
vaſa aurea ⁊ argētea. Et offerebant holocau/
ſta in domo dn̄i iugit̄ cūctis dieb⁹ ioiade. Se/
nuit aūt ioiada plen⁹ dierū. ⁊ mortuus eſt cum
centū triginta eēt annoꝝ: ſepelieruntq; eū in ci
uitate dauid cū regibus: eo q̄ feciſſet bonū cum
iſrael ⁊ cū domo ei⁹. Poſtq̄z aūt obijt ioiada:
ingreſſi ſūt p̄ncipes iuda. ⁊ adorauerunt regē.
Qui delinit⁹ obſequijs eoꝝ acquieuit eis. Et
dereliquerūt tēplū dn̄i dei patꝝ ſuoꝝ: ſeruierūt
q; lucis ⁊ ſculptilib⁹ ⁊ facta eſt ira dn̄i ꝯ iudā ⁊
irl'm ꝓpter hoc pctm̄. Mittebatq; eis ꝓphetas
vt reuerterent̄ ad dn̄m: quos ꝓteſtantes illi au
dire nolebāt. Spirit⁹ itaq; dei induit zachariā
filium ioiade ſacerdotē. et ſtetit in cōſpectu po/
puli. ⁊ dixit eis: Hec dicit deus. Quare tranſ
gredimini p̄ceptū dn̄i qd̄ vobis non ꝓderit. et
dereliquiſtis dn̄m vt derelinqueret vos? Qui
cōgregati aduerſus eū miſerūt lapides iuxta re
gis imperiū. in atrio dom⁹ dn̄i. Et nō ē recor/
dat⁹ ioas rex mīe quā fecerat ioiada pater illius.

ſecum: ſꝫ interfecit filiū ei⁹. Qui cū moreret̃ ait:
Videat dn̄s ⁊ requirat. Cūqꝫ euolut⁹ eſſet ann⁹
aſcēdit ꝯ eū exercit⁹ ſyrie: venitqꝫ in iudā. ⁊ hie
ruſalē. ⁊ interfecit cūctos principes populi: itaqꝫ
vniuerſam predā miſerunt regi i damaſcū. Et
certe cū ꝑmodic⁹ veniſſet numerus ſyrorū tra/
didit dn̄s in manib⁹ eoꝝ infinitā multitudineꝫ
eo ꝙ dereliquiſſent dn̄m deū patrum ſuoꝝ. In
ioas q̄ꝫ ignominioſa exercuere iudicia. ⁊ abeū
tes dimiſerūt eū in languoribus magnis. Sur
rexerunt aūt ꝯ eū ſerui ſui in vltionē ſanguinis
çacharie filij ioiade ſacerdotis ⁊ occiderūt eum
in lectulo ſuo ⁊ mortuus eſt ſepelieruntqꝫ eū in
ciuitate dauid ſed nō in ſepulchris regum. In
ſidiati vero ſunt ei çabath filius ſemath amanit
dis. ⁊ ioçabath fili⁹ ſemarith moabitidis. Por
ro filij eius ac ſūma pecunie que adunata fue/
rat ſub eo. ⁊ inſtauratio domus dei ſcripta ſunt
diligentius in libro regum. Regnauit autem
Ca-2 amaſias filius eius ꝓ eo. Vigintiquinqꝫ anno
rum erat amaſias cū regnare cepiſſet. ⁊ viginti
nouem annis regnauit in hieruſalē. Nomen
matris eius ioiaden de hieruſalē. Fecitqꝫ bo/
nū in cōſpectu dn̄i: verūtamē nō in corde perfe
cto. Cūqꝫ roboratū ſibi videret imperiū: iugu
lauit ſeruos qui occiderāt regem patrē ſuum: ſꝫ
filios eoꝝ nō interfecit: ſicut ſcriptū eſt in libro
legis moyſi: vbi p̄cepit dn̄s dicens. Nō occi/
dent p̄res ꝓ filijs: neqꝫ filij ꝓ p̄ribus ſuis: ſed
vnuſquiſqꝫ in ſuo pctō morietur. XXV

Ongregauit igitur amaſias iudam. ⁊
conſtituit eos ꝑ familias: tribunoſqꝫ et
cēturiones in vniuerſo iuda et benia/
min. ⁊ recenſuit a viginti annis ſurſū inuenitqꝫ
triginta milia iuuenū q egrederent̃ ad pugnā
⁊ tenerēt haſtā ⁊ clypeū. Mercede q̄ꝫ cōduxit
de iſrael cētū milia robuſtoꝝ: cētūꝫ talētis argē
ti. Venit aūt hō dei ad illū ⁊ ait: O rex ne egre
diat̃ tecū exercit⁹ iſrael. Nō ē. n. dn̄s cū iſrael ⁊
cūctis filijs ephraim. Qꝫ ſi putas i robore exer
citus bella cōſiſtere: ſuperari te faciet de⁹ ab hoſti
bus. Dei q̄ppe ē ⁊ adiuuare ⁊ in fugam cōuer
tere. Dixitqꝫ amaſias ad hoīem dei. Quid ḡ
fiet de cētum talētis q̄ dedi militibus iſrael? Et
reſpondit ei hō dei. Habet dn̄s vnde tibi dare
poſſit multo his plura. Separauit itaqꝫ amaſias
exercitū q venerat ad eū ex ephraim: vt reuerte
ret̃ in locū ſuū. At illi ꝯ iudā vehemēter irati
reuerſi ſunt i regionē ſuā. Porro amaſias ꝯfi
dēter eduxit ppl'm ſuū. ⁊ abijt in vallē ſalina/
rū: ꝑcuſſitqꝫ filios ſeir decē milia. Et alia decē
milia virorum ceperunt filij iuda: ⁊ adduxerūt
ad preruptū cuiuſdā petre: precipitaueruntqꝫ
eos de ſūmo in preceps qui vniuerſi crepuerūt
At ille exercitus quem remiſerat amaſias ne ſe
cū iret ad prelium: diffuſus eſt in ciuitatibus iu
da. a ſamaria vſqꝫ bethoron. ⁊ interfectis trib⁹
milibus diripuit predā magnā. Amaſias quo
qꝫ poſt cedē idumeoꝝ ⁊ allatos deos filioꝝ ſe/
ir ſtatuit illos in deos ſibi. ⁊ adorabat eos. ⁊ il/
lis adolebat incenſū. Quāobrē iratus dn̄s con
tra amaſiam: miſit ad illū ꝓphām q diceret ei.
Cur adoraſti deos qui non liberauerūt populū
ſuū de manu tua. Cūqꝫ hec ille loqueret̃. rn̄dit
ei. Nū cōſiliari⁹ regis es. Quieſce ne interfici
am te. Diſcedēſqꝫ ꝓpha: ſcio inquit q cogita/
uerit dn̄s occidere te: q ⁊ feciſti hoc malū ⁊ in/
ſuꝑ nō acquieuiſti cōſilio meo. Igit̃ amaſias rex
iuda inito peſſimo cōſilio: miſit ad ioas filium
ioachaz filij iehu regē iſrael dicēs. Veni vide
amus nos mutuo. At ille remiſit nūcios dicēs
Carduus q eſt in libano. miſit ad cedrū libani
dicens. Da filiā tuā filio meo vxorem. Et ecce
beſtie que erant in ſilua libani: tranſierūt ⁊ con
culcauerunt carduū. Dixiſti. percuſſi edom. et
idcirco erigit̃ cor tuū in ſuꝑbiā. Sede in domo
tua. Cur malū aduerſum te ꝓuocas. vt cadas
⁊ tu ⁊ iudas tecū. Noluit audire amaſias: eo ꝙ
domini eſſet voluntas: vt traderet̃ in man⁹ ho
ſtiū ꝓpter deos edom. Aſcendit igit̃ ioas rex
iſrael. ⁊ mutuos ſibi p̄buere cōſpectus. Amaſi
as aūt rex iuda erat in bethſames iude. Corru
itqꝫ iudas corā iſrael. ⁊ fugit i tabernacula ſua.
Porro amaſiā regē iuda filiū ioas filij ioachaz
cepit ioas rex iſrael in bethſames ⁊ adduxit in
irl'm. deſtruxitqꝫ murum eius a porta ephraim
vſqꝫ ad portam anguli quadringentis cubitis
Oē q̄ꝫ auꝝ ⁊ argētū ⁊ vniuerſa vaſa q̄ reꝑe/
rat in domo dei. ⁊ apud obededom. i theſauris
etiā dom⁹ regie. necnō ⁊ filios obſidū reduxit i
ſamariā. Vixit autem amaſias filios ioas rex
iuda poſtq̄ꝫ mortuus ē ioas filius ioachaz rex
iſrael q̄ndeci ānis. Reliqua aūt ſmonū amaſie
prioꝝ ⁊ nouiſſimoꝝ ſcripta ſunt in libro regū
iuda ⁊ iſrael: Qui poſtq̄ꝫ receſſit a dn̄o: tetēde
rūt ei inſidias in irl'm. Cūqꝫ fugiſſet lachis. mi
ſerunt et interfecerunt eum ibi: reportanteſqꝫ
ſuper equos ſepelierunt eum cū patribus ſuis
in ciuitate dauid. XXVI

Mnis aūt ppl's iuda. filiū eius oçiam
ānoꝝ ſedecim cōſtituit regē ꝓ amaſia
patre ſuo. Ipſe edificauit ahilat: et re/
ſtituit eā ditioni iude: poſtq̄ꝫ dormiuit rex cum
p̄rib⁹ ſuis. Sedecim annoꝝ erat oçias cū regnare

cepiſſet: ⁊ qnq̄ginta duobus annis regnauit in irl'm. Nomen mr̄is eius iecelia de irl'm. Fecit/ q; qđ erat rectū in oculis dn̄i iuxta oīa q̄ fecerat amaſias pater eius ⁊ exqſiuit dn̄m i dieb' zacharie intelligentis ⁊ vidētis deū. Cumq; regreret dominū direxit eū in oībus. Deniq; egreſſus eſt: ⁊ pugnauit ꝯ philiſtijm: ⁊ deſtruxit murū geth: ⁊ murū iamnie: murūq; azoti. Edificauit quoq; oppida ī azoto ⁊ philiſtijm: ⁊ adiuuit eū deus ꝯtra philiſtijm ⁊ ꝯ arabas qui habitabāt in gurbaal: ⁊ ꝯtra āmonitas. Appendebantq; āmonite munera ozie: ⁊ diuulgatum ē nomen eius vſq; ad introitū egypti ꝓpter crebras victorias. Edificauitq; ozias turres in irl'm ſuper portā anguli: ⁊ ſup portā vallis: ⁊ reliquas i eodē muri latere: firmauitq; eas. Extruxitq; turres in ſolitudine: ⁊ effodit ciſternas plurimas: eo q̄ haberet multa pecora tā in campeſtribus q̄ in heremi vaſtitate. Vineas q̄z habuit ⁊ vinitores in mōtibus ⁊ in carmelo. Erat quippe hō agricultura deditus. Fuit aūt exercitus bellatoꝝ eius q ꝓcedebant ad prelia ſub manu iehiel ſcribe: maaſieq; doctoris: ⁊ ſub manu ananie qui erat de ducibus regis. Oiſq; numerus ꝑncipium ꝑ familias ſuas viroꝝ fortiū: duoꝝ miliū ſexcentoꝝ: ⁊ ſub eis vniuerſus exercitus trecentoꝝ ⁊ ſeptem miliū qngentoꝝ, q erāt apti ad bella: ⁊ pro rege ꝯ aduerſarios dimicabant. Preparauit quoq; eis ozias id eſt cūcto exercitui clypeos ⁊ haſtas et galeas et loricas: arcuſq; et fundas ad iaciendos lapides. et fecit in irl'm diuerſi generis machinas q̄s in turribus collocauit. ⁊ in angulis muroꝝ: vt mitterēt ſagittas ⁊ ſaxa grādia. Egreſſūq; eſt nomen eius ꝓcul eo q̄ auxiliaret̄ ei dominꝰ ⁊ corroboraſſet illum. Sed cū roborat' eēt. eleuatū eſt cor eius i interitū ſuū ⁊ neglexit dn̄m deū ſuū: ingreſſuſq; templum dn̄i adolere voluit incenſū ſup altare thymiamatis. Statimq; ingreſſus poſt eū azarias ſacerdos: ⁊ cum eo ſacerdotes dn̄i octoginta viri fortiſſimi: reſtiterunt regi: atq; dixerunt. Nō eſt tui officij ozia: vt adoleas incenſum domino ſed ſacerdotū: hoc eſt filioꝝ aaron q ꝯſecrati ſūt ad huiuſcemōi miſteriū. Egredere de ſcūario. ne ꝯtempſeris: q̄ nō reputabit̄ tibi i gloria hoc a dn̄o deo. Iratuſq; ozias ⁊ tenēs i manu thuribulū vt adoleret incenſū: minabat̄ ſacerdotibus. Statimq; orta eſt lepra ī fronte eius corā ſacerdotibus i domo dn̄i ſup altaare thymiamatis. Cumq; reſpexiſſet eum azarias pontifex. ⁊ oēs reliqui ſacerdotes: viderunt leprā in fronte eius: ⁊ feſtinato expulerunt eū. Sed ⁊ ipſe perterritus accelerauit egredi: eo q̄ ſenſiſſet illico plagā dn̄i. Fuit igit̄ ozias rex leproſus vſq; ad diem mortis ſue. ⁊ habitauit i domo ſeꝑata. plenꝰ lepra ob quā eiectꝰ fuerat đ domo dn̄i. Porro ioathan filius eiꝰ rexit domū regis ⁊ iudicauit ppl'm terre. Reliq̄ aūt ſmonū ozie p̄oꝝ ⁊ nouiſſimoꝝ. ſcripſit yſaias filius amos ꝓpheta. Dormiuitq; ozias cū pr̄ibus ſuis. ⁊ ſepelierūt eū i agro regaliū ſepulchroꝝ eo q̄ eēt leproſus regnauitq; ioathan filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. XXVII

Viginti quinq; annoꝝ erat ioathan cum regnare cepiſſet. ⁊ ſedecim annis regnauit in irl'm. Nomē matris eius hierusa filia ſadoch. Fecitq; qđ rectū erat corā domino iuxta oīa q̄ fecerat ozias pr̄ ſuus: excepto q̄ nō ē ingreſſus tēplū dn̄i. ⁊ adhuc ppl's delinq̄bat. Ipſe edificauit portā domꝰ dn̄i excelſam. ⁊ i muro ophel multa ꝯſtruxit. Vrbes q̄z edificauit in mōtibꝰ iuda ⁊ in ſaltibus caſtella ⁊ turres. Ipſe pugnauit ꝯ regē filioꝝ āmon ⁊ vicit eū. Dederūtq; ei filij āmon in tp̄e illo cētū talēta argenti. ⁊ decē milia choros tritici ac totidē choroꝝ ordei. Hec ei p̄buerūt filij āmon. i anno ſecūdo ⁊ tertio. Corroboratuſq; eſt ioathā: eo q̄ direxiſſet vias ſuas corā dn̄o deo ſuo Reliqua aūt ſmonū ioathā ⁊ oēs pugne eius ⁊ opa ſcripta ſūt in libro regū iſrael ⁊ iuda. Viginti quinq; annoꝝ erat cū regnare cepiſſet. ⁊ ſedecim annis regnauit in irl'm. Dormiuitq; ioathan cū pr̄ibus ſuis. ⁊ ſepelierūt eū in ciuitate dauid ⁊ regnauit achaz filius eius ꝓ eo.

Viginti annoꝝ erat. XXVIII

achaz cū regnare cepiſſet. ⁊ ſedeci annis regnauit in irl'm. Nō fecit rectum in cōſpectu dn̄i. ſicut dauid pr̄ eiꝰ. ſed ambulauit in vijs regū iſrael: inſup ⁊ ſtatuas fudit baalim. Ipſe ē q adoleuit incēſū i valle bennon. ⁊ luſtrauit filios ſuos in igne. iuxta ritū gētiū q̄s interfecit dn̄s in aduētu filioꝝ iſrael. Sacrificabat q̄z ⁊ thymiama ſuccendebat in excelſis. ⁊ in collibus ⁊ ſub omni ligno frondoſo. Tradiditq; eū dn̄s deꝰ eiꝰ in manu regis ſyrie: q ꝑcuſſit eū: magnāq; ꝑdā cepit đ eiꝰ iperio. ⁊ adduxit i damaſcū. Manibꝰ q̄z regis iſrl' traditus eſt et ꝑcuſſus plaga grādi. Occiditq; phacee filius romelie de iuda centū viginti milia in die vno oēs viros bellatores: eo q̄ reliq̄ſſent dominū deū patrū ſuoꝝ. Eodem tp̄e occidit zechri vir potēs ex ephraim maaſiā filiū regis. et ezricam ducē domus eiꝰ: helchanā q̄z ſecundum a rege Ceperuntq; filij iſrl' de fr̄ibus ſuis ducēta milia mulieꝝ pueroꝝ ⁊ puellarum ⁊ infinitā ꝑdā

pertuleruntq; eā in ſamariā. Ea tēpeſtate erat
ibi ꝓpheta dn̄i noīe obed: q̄ egreſſus obuiam
exercitui venienti in ſamariā: dixit eis: Ecce ira
tus dn̄s deꝰ patꝝ veſtroꝝ ꝯ iudā: tradidit eos
in manibꝰ veſtris. ⁊ occidiſtis eos atrociter: ita
vt ad celū ꝑtingeret veſtra crudelitas. Inſup
filios iuda ⁊ ierl̄m vultꝰ vobis ſubijcē in ſeruos
⁊ ancillas: qđ neq̄q̄ facto opꝰ ē. Peccaſtis. n.
ſup hoc dn̄o deo vr̄o. Sz audite ꝯſiliū meū. et
reducite captiuos q̄s adduxiſtis de fr̄ibꝰ veſtris
q2 magnꝰ furor dn̄i iminet vobis. Steterūt ita
q; viri de principibꝰ filioꝝ ephraim: açarias fi
lius iohānan: barachias filiꝰ moſollamoth eçe
chias filius ſellū. ⁊ amaſias filius hadali ꝯ eos
q̄ veniebāt de ꝓlio. ⁊ dixerūt eis. Nō introdu/
cetis huc captiuos: ne peccemus dn̄o. Quare
vultis adijcere ſup pctā veſtra. ⁊ vetera cumu
lare delicta? Grande q̄ppe pctm̄ eſt. ⁊ ira furo
ris dn̄i iminet ſup iſrl̄. Dimiſerūtq; viri bella/
tores predā. ⁊ vniuerſa q̄ ceperāt corā princi
bus ⁊ oī multitudine: ſteteruntq; viri q̄s ſupra
memorauimꝰ. ⁊ apphēdētes captiuos oēſq; q̄
nudi erāt: veſtierūt de ſpolijs. Cūq; veſtiſſent
eos ⁊ calciaſſent. ⁊ refeciſſent cibo ac potu: vn
xiſſentq; ꝓpter laborē. ⁊ adhibuiſſent eis curā
quicūq; ambulare nō potuerūt ⁊ erant in becil
lo corpore: impoſuerūt eos iumētis ⁊ adduxe/
runt hiericho ciuitatē palmaꝝ ad fratres eoꝝ:
ipſiq; reuerſi ſunt in ſamariā. Tēpore illo mi/
ſit rex achaç ad regē aſſirioꝝ poſtulās auxiliū
Veneruntq; idumei ⁊ pcuſſerūt multos ex iuda
⁊ ceperūt predā magnā. Philiſtijm q̄q; diffuſi
ſunt per vrbes campeſtres et ad meridiē iuda
ceperūtq; bethſames ⁊ abylon ⁊ gadiroth: ſo/
cho quoq; ⁊ thamnā et gamizo cū viculis ſuis.
⁊ habitauerūt in eis. Humiliauerat enim dn̄s
iudā ꝓpter achaç regē iuda: eo q̄ nudaſſet eū
auxilio et cōtēptui habuiſſet dominū adduxitq;
ꝯtra eū theglatphalaſſar regē aſſirioꝝ q̄ et affli
xit eum. et nullo reſiſtente vaſtauit. Igit achaç
ſpoliata domo domini et domo regū ac princi/
pum: dedit regi aſſirioꝝ munera. et tn̄ nihil ei
ꝓfuit. Inſup et tēpore anguſtie ſue auxit cōtē
ptum in dn̄m. Ipſe ꝑ ſe rex achaç immolauit
dijs damaſci victimas pcuſſoribus ſuis et dixit
dij regum ſyrie auxiliantur eis. quos ego pla/
cabo hoſtijs ⁊ aderūt mihi: cū econtrario ipſi fue
rint ruine ei et vniuerſo iſrael. Direptis itaq;
achaç oibꝰ vaſis domꝰ dei atq; cōfractis clauſit
ianuas tēpli dei et fecit ſibi altaria in vniuerſis
angulis hiel̄m. In oibꝰ q̄q; vrbibus iuda extru
xit aras ad cremandū thus. atq; ad iracundiā
ꝓuocauit dn̄m deū patꝝ ſuoꝝ. Reliqua autē
ſermonū eius et oium opeꝝ ſuoꝝ prioꝝ et no/
uiſſimoꝝ: ſcripta ſūt in libro regū iuda et iſrael
Dormiuitq; achaç cū patribꝰ ſuis. et ſepelierūt
eum in ciuitate ierl̄m. Neq;. n. receperūt eū in
ſepulchra regum iſrael. Regnauitq; ezechias
filius eius pro eo.

XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cum vi
gintiquinq; eſſet annoꝝ. et vigintinouē
ānis regnauit in ierl̄m Nomē mr̄is eiꝰ
abia filia zacharie. Fecitq; qđ erat placitum in
ꝯſpectu dn̄i: iuxta oia q̄ fecerat dauid pr̄ eius.
In ipſo āno et mēſe ꝑmo regni ſui aperuit val
uas domꝰ dn̄i. et inſtaurauit eas: adduxitq; ſa/
cerdotes atq; leuitas. ⁊ cōgregauit eos in pla/
teā orietalē: dixitq; ad eos: Audite me leuite. ⁊
ſanctificamini: mūdate domū dn̄i dei patꝝ no/
ſtroꝝ. ⁊ auferte oēm immundiciā de ſanctuario.
Peccauerūt patres nr̄i. ⁊ fecerūt malū in con
ſpectu dn̄i dei noſtri: dereliquētes eū: auerterūt
facies ſuas a tabernaculo dn̄i dei noſtri ⁊ ꝑbue
rūt dorſum: clauſerūt oſtia que erant in porticu
⁊ extinxerunt lucernas: incenſūq; non adole/
uerūt. ⁊ holocauſta nō obtulerunt in ſanctua/
rio deo iſrahel. Concitatus eſt itaq; furor dn̄i
ſup iudā ⁊ hierl̄m: tradiditq; eos in cōmotionē
⁊ in interitū ⁊ in ſibilū: ſicut ipſi cernitis oculis
veſtris. En corruerunt patres nr̄i gladijs: filij
noſtri ⁊ filie noſtre ⁊ cōiuges captiue ducte ſūt
ꝓpter hoc ſcelus. Nūc ergo placet mihi vt in/
eamus fedus cū dn̄o deo iſrael. ⁊ auertet a no/
bis furorē ire ſue. Filij mei nolite negligere.
Vos elegit dn̄s: vt ſtetis corā eo ⁊ miniſtretis
illi: colatiſq; eū: ⁊ cremetis ei incēſū. Surrexe/
rūt ergo leuite: mahath filius amaſie. ⁊ iohel fi/
lius açarie de filijs caath. Porro de filijs mera
ricis filiꝰ abdai. ⁊ açarias filiꝰ ialalehel. De fi/
lijs aūt gerſon: ioha filiꝰ gemma. ⁊ eden filiꝰ io
aha. At vero de filijs eliſaphā: ſamri et iahihel
De filijs quoq; aſaph: çacharias ⁊ mathanias
necnon de filijs heman: iahihel ⁊ ſemei. Sed
⁊ de filijs yditlum: ſemeias ⁊ oçiehel. Cōgre/
gaueruntq; fratres ſuos. ⁊ ſanctificati ſūt et in/
greſſi ſūt iuxta mādatū regis ⁊ imperiū dn̄i: vt
expiarent domū dei. Sacerdotes q̄q; ingreſſi
templū dn̄i vt ſcificarēt illud: extulerūt omnem
immundiciā quā intro reppererant in veſtibulo
domus dn̄i: quā tulerūt leuite ⁊ aſportauerunt
ad torrentē cedron foras. Ceperunt aūt prima
die mēſis primi mūdare. ⁊ in die octaua eiuſdē
mēſis: ingreſſi ſunt porticū domus tēpli dn̄i ex
piaueruntq; tēplū diebꝰ octo: ⁊ in die ſextade/

cima mēſis eiuſdē: qđ ceperāt impleuerūt. In
greſſi quoq; ſūt ad ezechiā regem. ⁊ dixerūt ei.
Sanctificauimꝰ oēm domū dñi. et altare holo
cauſti: vaſaq; eius: necnō ⁊ menſam ꝓpoſitio
nis cū oībus vaſis ſuis: cūctāq; tēpli ſupelle
ctilem quam polluerat rex achaz in regno ſuo:
poſtq̄ꝫ preuaricatꝰ ē. et ecce expoſita ſunt oīa co
ram altari dñi. Cōſurgēſq; diluculo ezechias
rex adunauit oēs principes ciuitatis. ⁊ aſcēdit
in domum dñi: obtulerūtq; ſimul tauros ſeptē
⁊ arietes ſeptem: agnos ſeptem. ⁊ hircos ſeptē
pro peccato: ꝓ regno: ꝓ ſanctuario: pro iuda:
Dixitq; ſacerdotibus filijs aaron: vt offerrent
ſup altare domini. Mactauerūt igitᷣ tauros. ⁊
ſuſceperūt ſanguinē ſacerdotes: ⁊ fuderūt illū
ſup altare: Mactauerunt etiam arietes ⁊ illoꝝ
ſanguinem ſup altare fuderunt. Immolaue
runt agnos. ⁊ fuderunt ſuper altare ſanguinē
Applicuerunt hircos ꝓ peccato coram rege ⁊
vniuerſa multitudine. Impoſuerūtq; manus
ſuas ſup eos. ⁊ immolauerūt illos ſacerdotes. et
aſperſerūt ſanguinē eoꝝ corā altari ꝓ piaculo
vniuerſi iſrahelis. Pro oī quippe iſrlᷣ ꝑcepat
rex vt holocauſtū fieret ꝓ pctō. Cōſtituit q̄ꝫ le
uitas in domo dñi. cū cymbalis ⁊ pſalterijs ⁊ ci
tharis ſcḋm diſpoſitionē dauid regis ⁊ gad vidē
tis ⁊ nathan ꝓphete. Siqdē dñi ꝑceptum fuit
ꝑ manū ꝓphetaꝝ eiꝰ. Steteruntq; leuite tenē
tes organa dauid ⁊ ſacerdotes tubas. et iuſſit
ezechias vt offerrēt holocauſta ſup altare. Cū
q; offerrent holocauſta: ceperūt laudes cane
re domino. ⁊ clangē tubis: atq; in diuerſis or
ganis q̄ dauid rex iſrael ꝑparauerāt: cōcrepare.
Oī aūt turba adorāte: cantores ⁊ hi q tenebant
tubas erāt in officio ſuo: donec cōpleret holo
cauſtū. Cūq; finita eſſet oblatio: incuruatꝰ eſt
rex ⁊ oēs q erāt cū eo. ⁊ adorauerūt. Precepit
q̄ꝫ ezechias ⁊ principes leuitis vt laudarēt do
minū ſermonibꝰ dauid ⁊ aſaph vidētis q lauda
uerūt deū magna leticia. ⁊ incuruato genu ado
rauerūt. Ezechias aūt etiā hec addidit. Imple
ſtis manus veſtras domino: accedite ⁊ offerte
victimas. ⁊ laudes in domo dñi. Obtulit ergo
vniuerſa multitudo hoſtias ⁊ laudes et holo
cauſta: mente deuota. Porro numerus holo
cauſtoꝝ q̄ obtulit multitudo: hic fuit. Tauros
ſeptuaginta: arietes centū: agnos ducentos: ſan
ctificauerūtq; domino boues ſexcētos. ⁊ oues
tria milia. Sacerdotes ꝟo pauci erant: nec po
terant ſufficere vt pelles holocauſtoꝝ detrahe
rēt. Unde ⁊ leuite frēs eoꝝ adiuuerūt eos: do
nec impleret opꝰ. ⁊ ſcificarent āntiſtites. Leuita

quippe faciliori ritu ſcificātᷣ q̄ꝫ ſacerdotes. Fue
runt ḡ holocauſta plurima. adipes pacificoꝝ et
libamina holocauſtoꝝ. ⁊ cōpletꝰ ē cultus domꝰ
dñi: letatuſq; eſt ezechias ⁊ oīs populus: eo q
miniſteriū dñi eēt expletū. De repente quippe
hoc fieri placuerat. XXX

Miſit q̄ꝫ ezechias ad oēm iſrael ⁊ iudaꝫ
ſcripſitq; epſās ad ephraim ⁊ manaſ
ſen: vt venirent ad domū dñi in irlm.
⁊ facerēt phaſe dño deo iſrael: Inito ḡ conſilio
regis ⁊ principū ⁊ vniuerſi cetus hirlm: decre
uerūt vt facerēt phaſe mēſe ſcḋo. Nō. n. oc
currerāt facere in tpe ſuo: qr ſacerdotes q poſ
ſent ſufficē ſanctificati nō fuerāt. ⁊ ppls nendū
cōgregatus fuerat in hieruſalē. Placuitq; ſer
mo regi ⁊ omni multitudini. ⁊ decreuerunt vt
mitterēt nūcios in vniuerſum iſrlᷣ de berſabee
vſq; ad dan: vt venirēt ⁊ facerēt phaſe domino
deo iſrael in hirlm. Multi. n. nō fecerāt ſicut i
lege ꝑſcriptū ē. Perrexerūtq; curſores cū epi
ſtolis ex regis imperio ⁊ principū eiꝰ in vniuer
ſū iſrael ⁊ iudā: iuxta id qđ rex iuſſerat ꝑdican
tes. Filij iſrael reuertimini ad dñm deū abrahaꝫ
⁊ yſaac ⁊ iſrael. ⁊ reuertetᷣ ad reliquias q̄ effu
gerunt manꝰ regis aſſyrioꝝ. Nolite fieri ſicut
pr̄es vr̄i ⁊ fr̄es q receſſerunt a dño deo patrum
ſuoꝝ. ⁊ tradidit eos in interitū: vt ipſi cernitis.
Nolite indurare ceruices vr̄as ſicut patres ve
ſtri. Tradite manus veſtras dño. ⁊ venite ad
ſcūariū eiꝰ qđ ſcificauit in eīnū. Seruite domino
deo patrū vr̄oꝝ. ⁊ auertetᷣ a vobis ira furoris
eiꝰ. Si. n. vos reuerſi fueritis ad dñm fratres
veſtri ⁊ filij vr̄i hēbūt miām corā dñis ſuis: q
illos duxerūt captiuos. ⁊ reuertētᷣ in trā hanc.
Pius enī ⁊ clemēs ē dñs deus veſter. ⁊ non
auertet faciē ſuā a vobis ſi reuerſi fueritis ad
eū. Igitᷣ curſores pergebāt velociter de ciuita
te in ciuitatē ꝑ trā ephraim ⁊ manaſſe vſq; ad
zabulon: illis irridentibꝰ ⁊ ſubſannantibꝰ eos
Attamen quidā viri ex aſer ⁊ manaſſe ⁊ zabu
lon acquieſcentes cōſilio: venerūt hieruſalem.
In iudea vero facta ē manus domini vt daret
eis cor vnū: vt facerēt iuxta ꝑceptū regis ⁊ ꝑn
cipū ꝟbū domini. Cōgregatiq; ſūt in irlm po
puli multi: vt facerēt ſolēnitatē azimoꝝ i mēſe
ſcḋo. Et ſurgētes deſtruxerūt altaria q̄ erāt i hie
ruſalē atq; vniuerſa i qbꝰ idolis adolebatᷣ incē
ſū ſubuertētes: ꝓiecerūt in torrētē cedron Im
molauerūt aūt phaſe q̄rtadecima die mēſis ſe
cūdi. Sacerdotes q̄ꝫ atq; leuite tandem ſcificati
obtulerūt holocauſta in domo domini: ſteterūt
q; in ordine ſuo iuxta diſpoſitionē ⁊ legē moy

ſi hoīs dei. Sacerdotes vo ſuſcipiebāt effundēdū ſanguinē de manib⁹ leuitaꝝ: eo ꝙ multa turma ſcificata nō eēt. ⁊ iccirco imolarēt leuite phaſe hiis q non occurrerāt ſcificari dn̄o. Magna eciā pſ populi de ephraim ⁊ manaſſe ⁊ yſachar ⁊ zabulon que ſcificata nō fuerat comedit phaſe: nō iuxta qd̄ ſcriptū ē. ⁊ orauit ꝓ eis ezechias dicēs: Dn̄s bonus ꝓpitiabit̄ cūctis q in toto corde reqrūt dominū deū patrū ſuoꝝ ⁊ nō imputabit eis ꝙ min⁹ ſcificati ſunt. Quē exaudiuit domin⁹ ⁊ placatus ē ꝑpulo. Feceruntqꝫ filij iſrl̄ q īuēti ſūt ī hieruſalē ſolēnitatē azimorū ſeptē diebus in leticia magna: laudātes dominū ꝑ ſingulos dies leuite qꝫ ⁊ ſacerdotes ꝑ organa q̄ ſuo officio ꝯgruebāt. Et locutus eſt ezechias ad cor oīuꝫ leuitaꝝ: q hēbāt intelligētiā bonā ſup dn̄o. ⁊ comederūt ſeptē diebus ſolēnitatis: immolātes victimas pacificoꝝ ⁊ laudātes dominū deū patꝝ ſuoꝝ. Placuitqꝫ vniuerſe multitudini vt celebrarent etiā alios dies ſeptē: qd̄ et fecerūt cū ingēti gaudio. Ezechias aūt rex iuda ꝑbuerat multitudini mille tauros ⁊ ſeptē milia ouium. Principes vero dederāt populo tauros mille. ⁊ oues decē milia. Sanctificata ergo eſt ſacerdotū plurima multitudo et hilaritate pfuſa omnis turba iuda tā ſacerdotum et leuitaꝝ qꝫ vniuerſe frequētie que venerat ex iſrael: proſelitoꝝ quoqꝫ de trā iſrael ⁊ habitātiū in iuda. Factaqꝫ ē grādis celebritas in hieruſalē: q̄lis a dieb⁹ ſalomōis filij dauid regis iſrael in ea vrbe nō fuerat. Surrexerūt aūt ſacerdotes atqꝫ leuite bn̄dicētes populo. ⁊ exaudita eſt vox coꝝ: pueniqꝫ orō in habitaculū ſanctum celi.

XXXI

Quūqꝫ hec fuiſſent rite celebrata egreſſus eſt oīs iſrael qui inuentus fuerat in vrbib⁹ iuda. et fregerūt ſimulacra: ſuccideruntqꝫ lucos: demoliti ſunt excelſa. et altaria deſtruxerūt: nō ſolum de vniuerſo iuda et beniamin: ſed de ephraiꝫ quoqꝫ ⁊ manaſſe donec penitus euerterēt. Reuerſiqꝫ ſūt oēs filij iſrael in poſſeſſiōes et ciuitates ſuas. Ezechias autē cōſtituit turmas ſacerdotales et leuiticas ꝑ diuiſiones ſuas vnūquēqꝫ in officio proprio. tam ſacerdotū videlicet qꝫ leuitaꝝ ad holocauſta et pacifica vt miniſtrarent. ⁊ confiterent̄ canerētqꝫ in portis caſtroꝝ domini. Pars aūt regis erat vt de ꝓpria eius ſubſtātia offerret̄ holocauſtū mane ſemꝑ ⁊ veſpe: ſabbatis qꝫ et calēdis. ⁊ ſolēnitatib⁹ ceteris ſicut ſcriptū ē in lege moyſi. Precepit etiā populo hitātiū irlm vt darēt partes ſacerdotib⁹ et leuitis: vt poſſent vacare legi domini. Qd̄ cū percrebuiſſet in aurib⁹ multitudinis. plurimas obtulere ꝑmitias filij iſrael frumēti vini ⁊ olei: mellis qꝫ ⁊ oium que gignit humus decimas obtulerunt. Sed ⁊ filij iſrael ⁊ iuda qui habitabant in vrbibus iuda obtulerunt decimas boum ⁊ ouium: decimaſqꝫ ſanctorum que vouerāt domino deo ſuo: atqꝫ vniuerſa portantes fecerūt aceruos plurimos. Menſe tertio ceperunt aceruoꝝ iacere fundamenta. ⁊ menſe ſeptimo compleuerūt eos. Cūqꝫ ingreſſi fuiſſent ezechias ⁊ ꝑncipes eius. viderunt aceruos. ⁊ benedixerūt domino. ac populo iſrael. Interrogauitqꝫ ezechias ſacerdotes ⁊ leuitas. cur ita iacerent aceruí. Reſpondit illi azarias ſacerdos prim⁹. de ſtirpe ſadoch dicens. Ex quo ceperunt offerri primitie in domo domini. comedim⁹ ⁊ ſaturati ſumus. ⁊ remanſerūt plurima. eo ꝙ benedixerit dn̄s pplo ſuo. Reliquaꝝ aūt ē copia iſta quā cernis. Precepit igit̄ ezechias vt ꝑpararent horrea i domo dn̄i. Qd̄ cū feciſſent. intulerūt tā ꝑmitias qꝫ decimas. ⁊ quecūqꝫ vouerāt. fideliter. Fuit autē ꝑfect⁹ eoꝝ chonenias leuita. ⁊ ſemei frater eius ſecundus. poſt quem iehihel ⁊ azarias ⁊ naath et aſahel et ierimoth: iozabat qꝫ et elihel et ieſmachias et maath et banaias. prepoſiti ſub manibus chonenie et ſemei frīs eius ex īperio ezechie regis. ⁊ azarie pōtifici domus domini. ad quos oia ꝑtinebāt. Chore vo filius iemna leuites ⁊ ianitor orientalis porte ꝑpoſitus erat hiis que ſponte offerebant̄ dn̄o. ꝑmitijſqꝫ et conſecratis ī ſancta ſcōꝝ. et ſub cura ei⁹ eden et beniamin ieſue et ſemeias. amarias qꝫ et ſechenias ī ciuitatibus ſacerdotū vt fideliter diſtribuerent fratribus ſuis ꝑtes. minoribus atqꝫ maiorib⁹: exceptis marib⁹ ab annis tribus et ſupra cūctis q ingrediebant̄ templū dn̄i. Et qcqd ꝑ ſingulos dies cōducebāt in miniſterio atqꝫ obſeruatiōib⁹ iuxta diuiſiōes ſuas: ſacerdotib⁹ per familias et leuitis. a viceſimo anno et ſupra ꝑ ordines et turmas ſuas. vniuerſeqꝫ multitudini tā vxoribus qꝫ liberis eoꝝ vtriuſqꝫ ſexus. fideliter cibi de hiis q̄ ſanctificata fuerāt ꝑbebant̄. Sed et filioꝝ aaron ꝑ agros et ſuburbana vrbiū ſingulaꝝ diſpoſiti erāt viri q partes diſtribuerēt vniuerſo ſexui maſculino: de ſacerdotibus et leuitis. Fecit ḡ ezechias vniuerſa q̄ diximus. ī oī iuda: operatuſqꝫ eſt bonum et rectum et veꝝ corā dn̄o deo ſuo. in vniuerſa cultura miniſterij domus dn̄i iuxta legē et cerimonias: volēs requirere deū ſuum in toto corde ſuo. Fecitqꝫ et proſperatus eſt.

XXXII

Poſt que ⁊ huiuſcemodi veritatē venit
ſennacherib rex aſſyrioꝝ. et ingreſſus
iudā obſedit ciuitates munitas volens
eas cape. Quod cū vidiſſet ezechias veniſſe. ſ.
ſennacherib ⁊ totum belli impetū verti contra
hierlm: inito cū principib⁹ cōſilio viriſqꝫ fortiſ-
ſimis vt obturarēt capita fontiū qui erāt extra
vrbem: ⁊ hoc omniū decernēte ſnia cōgrega-
uit plurimā multitudinē. ⁊ obturauerūt cūctos
fontes. ⁊ riuū qui fluebat in medio terre dicen-
tes: Ne veniāt reges aſſyriorum. ⁊ inueniant
aquaꝝ abundantiā. Edificauit quoqꝫ agēs in-
duſtrie omnē murū q fuerat diſſipat⁹. ⁊ extru-
xit turres deſup: ⁊ forinſec⁹ alteꝝ murum. In-
ſtaurauitqꝫ mello in ciuitate dauid: ⁊ fecit vni-
uerſi generis armaturā ⁊ clypeos. Conſtituit
qꝫ principes bellatoꝝ in exercitu: ⁊ conuocauit
vniuerſos in platea porte ciuitatis. ac locut⁹ eſt
ad cor coꝝ dicens: Viriliꝰ agite ⁊ cōfortamini
nolite timē: nec paueatis regē aſſyrioꝝ et vni-
uerſam multitudinē q̄ ē cū eo. Multo. n. plu-
res nobiſcū ſunt qꝫ cum illo. Cū illo eni ē bra-
chiū carneū: nobiſcū dn̄s deus nr̄ q auxiliator
eſt nr̄: pugnatqꝫ ꝓ nobis. Cōfortatuſqꝫ eſt po-
pulus huiuſcemodi vbis ezechie regis iuda.
Que poſtq̄ geſta ſūt: miſit ſennacherib rex aſ-
ſyrioꝝ ſuos ſuos hierlm: ipſe. n. cum vniuerſo
exercitu obſidebat lachis: ad ezechiā regem iu-
da. ⁊ ad oēꝫ ppl̄m q erat i vrbe dicēs: Hec di-
cit ſennacherib rex aſſyrioꝝ. In quo habētes
fiduciā: ſedetis obſeſſi in hierlm? Nū ezechias
decepit vos vt tradat morti in fame ⁊ ſiti: affir-
mans q dn̄s deus vr̄ liberet vos de manu re-
gis aſſyrioꝝ: Nūquid nō iſte eſt ezechias qui
deſtruxit excelſa illius ⁊ altaria. ⁊ p̄cepit iude et
hierlm dicēs: coram altari vno adorabitis. ⁊ in
ipſo cōburetis incēſū? An ignoratis que ego fe-
cerim. ⁊ p̄res mei cūctis terraꝝ populis? Nūqd
p̄ualuerūt dij gentiū omniūqꝫ terraꝝ liberare re-
gionem ſuā de manu mea? Quis eſt de vniuer-
ſis dijs gentiū quas vaſtauerūt p̄res mei q po-
tuerit eruere populū ſuū de manu mea: vt poſ-
ſit etiaꝫ deus vr̄ eruere vos de hac manu. Nō
vos ergo decipiat ezechias: nec vana pſuaſione de-
ludat: neqꝫ credatis ei. Si eni null⁹ potuit de⁹
cūctaꝝ gentium atqꝫ regionū liberare populū
ſuum de manu mea. ⁊ de manu patꝝ meorum
conſequenter nec deus vr̄ poterit eruere vos de
hac manu. Sed ⁊ alia multa locuti ſūt ſui eius
contra dn̄m deū. ⁊ contra ezechiā ſuū eius. Epl̄as quo-
qꝫ ſcripſit plenas blaſphemie in dn̄m deū iſrael
⁊ locut⁹ ē aduerſu eū. Sicut dij gentiū ceteraꝝ
nō potuerūt liberare populū ſuū de manu mea
ſic ⁊ de⁹ ezechie eruere nō poterit populū ſuum
de manu iſta. Inſuꝑ ⁊ clamore magno lingua
iudaica contra populū q ſedebat in muris irl̄m pſo-
nabat: vt terreret eos ⁊ caperet ciuitatē. Locutuſ-
qꝫ eſt contra deū iſrael: ſicut aduerſū deos populoꝝ
terre opa manuū hoiū. Orauerūt igit ezechias
rex ⁊ yſaias filius amos ꝓphetes aduerſū hāc
blaſphemiā: ac vociferati ſunt vſqꝫ in celū. Et
miſit dn̄s angelū ſuū. q ꝑcuſſit oēm viꝝ robu-
ſtum ⁊ bellatorē. ⁊ principē exercit⁹ regis aſſy-
rioꝝ: reuerſuſqꝫ eſt cum ignominia in trā ſuā
Cūqꝫ ingreſſus eſſet domū dei ſui: filij q egreſ-
ſi fuerant de vtero eius interfecerūt eū gladio. Sal-
uauitqꝫ domin⁹ ezechiā et habitatores hieruſa-
lem de manu ſennacherib regis aſſyrioꝝ: ⁊ de
manu omnium et p̄ſtitit ei quietē ꝑ circuitum. Mul-
ti etiam deferebant hoſtias ⁊ ſacrificia domino
in irl̄m. et munera ezechie regi iuda. Qui exal-
tat⁹ ē poſt hec corā cūctis gētib⁹. In dieb⁹ illis
egrotauit ezechias vſqꝫ ad mortem: et orauit
dn̄m. Exaudiuitqꝫ eum et dedit ei ſignū: ſꝫ nō
iuxta bn̄ficia que acceperat retribuit: qꝛ eleuatum
ē cor eius. Et facta ē contra eū ira. et contra iudā et irl̄m
Humiliatuſqꝫ eſt poſtea eo q exaltatū fuiſſet
cor eius. tam ipe qꝫ habitatores irlm. et iccirco
nō venit ſuꝑ eos ira dn̄i in dieb⁹ ezechie. Fuit
aūt ezechias diues et inclytus valde. et theſau-
ros ſibi plurimos cōgregauit argenti auri ⁊ la-
pides p̄cioſi. aromatū et armoꝝ vniuerſi gene-
ris et vaſoꝝ magni p̄cij: apothecas qꝫ frumē-
ti vini et olei et p̄ſepia omniū iumētoꝝ: cauleſqꝫ
pecorib⁹: et vrbes ſibi edificauit. Habebat qp-
pe greges ouium et armentorum innumera-
biles: eo q dediſſet ei dn̄s ſubſtantiā multam
nimis. Ipe eſt ezechias q obturauit ſuperiorē
fontē aquaꝝ gyon. ⁊ auertit eas ſubter ad occi-
dētem vrbis dauid. In oib⁹ opibus ſuis fecit
pſpere q̄ voluit. Attn̄ i legatiōe principū baby-
lonis q miſſi fuerant ad eū. vt interrogarent de
portento qd̓ acciderat ſuꝑ terrā dereliquit eum
dn̄s: vt teptaret̄ et nota fierēt oia que erant in
corde eius. Reliq̄ aūt ſmonū ezechie et miſe-
ricordiaꝝ eius. ſcripta ſūt in viſione yſaie. filij
amos ꝓphete ⁊ i libro regū iuda ⁊ iſrl̄. Dormi-
uitqꝫ ezechias cū p̄ribus ſuis. et ſepelierūt eū
ſupra ſepulchra filiorum dauid. Et celebrauit
eius exequias vniuerſus iuda. et omnes habi-
tatores hieruſalē: regnauitqꝫ manaſſes fili⁹ ei⁹
pro eo.

XXXIII

Duodecim annoꝝ erat manaſſes cū re-
gnare cepiſſet. et quinquaginta quinqꝫ an-

nis regnauit in irl̄m. Fecit autem malum corā
domino iuxta abhominatiões gētiū quas ſub/
uertit dn̄s corā filijs iſrael. ⁊ cōuerſus inſtaura
uit excelſa que demolitus fuerat ezechias pater
eius: conſtruxitq́ȝ aras baalim. ⁊ fecit lucos et
adorauit omnem militiā celi. ⁊ coluit eā. Edifi
cauit q́ȝ altaria in domo domini de qua dixerat
dominus. in irl̄m erit nomen meū in eternum
Edificauit aūt ea cūcto exercitui celi. in duobus
atrijs domus dn̄i. trāſireq́ȝ fecit filios ſuos per
ignem in valle benhennon. Obſeruabat ſom
nia. ſectabat̄ auguria. maleficis artibus īſer/
uiebat. Habebat ſecum magos ⁊ incantatores
multaq́ȝ mala opatus eſt corā dn̄o vt irritaret
eū. Sculptile q́ȝ ⁊ cōflatile ſignū poſuit i domo
domini de qua locut᷒ ē dn̄s ad dauid ⁊ ad ſalo/
monē filiū ei᷒ dicēs. In domo hac ⁊ irl̄m quā
elegi de cūctis tribubus iſrael. ponā nomē me
um in ſempiternū. ⁊ mouere nō faciā pedē iſra
el de terra quam tradidi patribus eoꝝ. ita dūta
xat ſi cuſtodierint facere q̄ p̄cepi eis cūctāq́ȝ le/
gē ⁊ cerimonias atq́ȝ iudicia per manū moyſi.
Igitur manaſſes ſeduxit iudam ⁊ habitatores
irl̄m vt facerent malū ſup oēs gētes quas ſub/
uerterat dn̄s a facie filioꝝ iſrael. Locutuſq́ȝ eſt
dn̄s ad eū ⁊ ad pplm illi᷒. ⁊ attendere noluerūt
Idcirco ſuperinduxit eis p̄ncipes exercitus re
gis aſſirioꝝ: ceperūtq́ȝ manaſſen. ⁊ vinctū ca
thenis atq́ȝ cōpedibus duxerūt in babylonem
Qui poſtq̄ȝ coangustatus ē orauit dominū de
um ſuū. ⁊ egit pniam valde corā deo patꝝ ſuo
rū. Dep̄catus eſt eū ⁊ obſecrauit intente. ⁊ ex/
audiuit orationē eius. reduxitq́ȝ eū irl̄m in re/
gnū ſuū. ⁊ cognouit manaſſes q̄ dn̄s ipē eſſet
deus. Poſt hec edificauit murū extra ciuitatē
dauid ad occidentem gyon in cōualle ab introi
tu porte piſciū per circuitū vſq́ȝ ad ophel. ⁊ ex/
altauit illū vehementer. Conſtituitq́ȝ p̄ncipes
exercit᷒ in cūctis ciuitatib᷒ iuda munitis. ⁊ ab/
ſtulit deos alienos. ⁊ ſimulacrū de domo domi
ni: aras q̄q́ȝ quas fecerat in mōte dom᷒ domini
⁊ in irl̄m. ⁊ p̄iecit oīa extra vrbē. Porro inſtau
rauit altare dn̄i. ⁊ immolauit ſup illud victimas
⁊ pacifica ⁊ laudē: p̄cepitq́ȝ iude vt ſeruiret do
mino deo iſrl̄. Attamē adhuc pplſ immolabat
i excelſis dn̄o deo ſuo. Reliqua aūt geſtoꝝ ma
naſſe ⁊ obſecratio ei᷒ ad deū ſuū. v̄ba q́ȝ viden
tiū q̄ loq̄bant̄ ad eū ī noīe dn̄i dei iſrael. ꝯtinen
tur in ſmonib᷒ regū iſrael. Oratio q́ȝ ei᷒ ⁊ ex/
auditio ⁊ cūcta peccā atq́ȝ ꝯtēpt᷒: loca etiā in qui
b᷒ edificauit excelſa ⁊ fecit lucos. ⁊ ſtatuas ante
q̄ȝ ageret pniam: ſcripta ſūt in ſermonib᷒ ozai.
Dormiuit ḡ manaſſes cū p̄rib᷒ ſuis. ⁊ ſepelie/
rūt eū in domo ſua. regnauit p̄ eo fili᷒ ei᷒ amō.
Viginti duoꝝ annoꝝ erat amō cū regnare ce/
piſſet. ⁊ duob᷒ annis regnauit in irl̄m. Fecitq́ȝ
malū i ꝯſpectu dn̄i ſicut fecerat manaſſes pater
ei᷒ ⁊ cūctis idolis q̄ manaſſes fuerat fabricat᷒. i
molauit atq́ȝ ſeruiuit. ⁊ nō ē reuerit᷒ faciem do
mini ſicut reuerit᷒ ē manaſſes p̄r ei᷒. ⁊ mul
to maiora deliq̄t. Cūq́ȝ coniuraſſent aduerſus
eū ſerui ſui. interfecerūt eū in domo ſua. Por
ro reliqua populi multitudo ceſis his q̄ amō p̄
cuſſerāt cōſtituit regē ioſiam filiū eius p̄ eo.

Cto annoꝝ erat. XXXIIII
ioſias cū regnare cepiſſet. ⁊ triginta et
vno anno regnauit i irl̄m. Fecitq́ȝ q̄d
erat rectū in conſpectu domini. ⁊ ambulauit in
vijs dauid patris ſui: nō declinauit neq́ȝ ad de
xterā neq́ȝ ad ſiniſtram. Octauo aūt anno re/
gni ſui cū adhuc eſſet puer. cepit querere deum
patris ſui dauid. ⁊ duodecimo anno poſtq̄ȝ re/
gnare ceperat mūdauit iudā in irl̄m ab excelſis
⁊ lucis ſimulacriſq́ȝ ⁊ ſculptilib᷒. Deſtruxerunt
q́ȝ corā eo aras baalim. ⁊ ſimulacra q̄ ſuppoſi/
ta fuerant demoliti ſūt. Lucos etiā ⁊ ſculptilia
ſuccidit atq́ȝ cōminuit. ⁊ ſup tumulos eoꝝ qui
eis immolare conſueuerant fragmenta diſperſit
Oſſa p̄terea ſacerdotū ꝯbuſſit in altaribus ido
loꝝ: mūdauitq́ȝ iudā ⁊ irl̄m. Sed ⁊ in vrbibus
manaſſe ⁊ ephraim ⁊ ſymeon vſq́ȝ neptalim cū
cta ſubuertit. Cūq́ȝ altaria diſſipaſſet ⁊ lucos ⁊
ſculptilia contriuiſſet in fruſta. cūctaq́ȝ delubra
demolitus eſſet de vniuerſa terra iſrael. reuer/
ſus eſt in irl̄m. Igit̄ anno octauodecimo regni
ſui mundata iam terra ⁊ tēplo domini. miſit ſa
phan filiū eſelie ⁊ maaſiā p̄ncipē ciuitatis. ⁊ io
ha filiū ioachaz a cōmentarijs. vt inſtaurarent
domū domini dei ſui. Qui venerūt ad helchiā
ſacerdotē magnū: acceptaq́ȝ ab eo pecunia que
illata fuerant in domū domini. ⁊ quā ꝯgrega/
uerūt leuite ⁊ ianitores de manaſſe ⁊ ephraim
⁊ vniuerſis reliquijs iſrael. ab oī q́ȝ iuda ⁊ be/
niamin ⁊ habitatoribus irl̄m: tradiderūt i ma/
nibus eoꝝ q̄ p̄erant oparijs in domo dn̄i vt in
ſtaurarēt tēplū. ⁊ infirma q̄q́ȝ ſarcirent. At illi
dederūt eā artificib᷒ ⁊ cementarijs vt emerent la
pides de lapicidinis ⁊ ligna ad cōmiſſuras edi
ficij. ⁊ ad ꝯtignationē domoꝝ quas deſtruxe/
rant reges iuda. Qui fideliter cūcta faciebant
Erant aūt p̄poſiti opantiū iaad ⁊ abdias de fi
lijs merari. zacharias ⁊ moſollā de filijs caath
q̄ vrgebāt opus. oēs leuite ſcientes organis ca
nere. Sup eos vero q̄ ad diuerſos vſus onera

poꝛtabant: erāt ſcribe ⁊ magiſtri de leuitis iani
toꝛes. Cumqꝫ efferrent pecuniam q̄ illata fue/
rat in tēplo dñi repperit helchias ſacerdos libꝝ
legis dñi qui datus fuerat ꝑ manū moyſi: ⁊ ait
ad ſaphan ſcribā. Librū legis inueni in domo
dñi. Et tradidit ei. At ille intulit volumē ad re
gem: ⁊ nunciauit ei dicens. Oia q̄ dediſti i ma
nu ſeruoꝝ tuoꝝ: ecce cōplent. Argentū quod
reptum eſt in domo dñi ꝯflauerunt: datūqꝫ ē ꝑ
fectis artificū ⁊ diuerſa opera fabricātiū: ꝑterea
tradidit mihi helchias ſacerdos hunc librum.
Quem cum rege pñte: recitaſſet: audiſſetqꝫ ille
verba legis: ſcidit veſtimenta ſua: ⁊ ꝑcepit hel/
chie ⁊ aichan filio ſaphan: ⁊ abdon filio micha.
ſaphan qꝫ ſcribe ⁊ aſaie ſeruo regis dicens. Ite
⁊ oꝛate dñm ꝓ me ⁊ pro reliquijs iſrael ⁊ iuda:
ſuper vniuerſis ſmonibus libꝛi iſtius qui rep/
tus eſt. Magnus enim furoꝛ dñi ſtillauit ſuper
nos: eo ꝙ non cuſtodierint pr̄es nr̄i verba dñi
vt facerent oia q̄ ſcripta ſunt in iſto volumine.
Abijt ergo helchias ⁊ hi qui ſimul a rege miſſi
fuerāt ad oldan ꝓpheten vxoꝛem ſellū filij the/
cuath: filij aras cuſtodis veſtiū: que habitabat ī
irlm in ſecunda: ⁊ locuti ſunt ei verba que ſu/
pra narrauim⁹. At illa rñdit eis. Hec dicit do
minus deus iſrael. Dicite viro q miſit vos ad
me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducaꝫ mala ſuꝑ
locum iſtū ⁊ ſuꝑ habitatoꝛes eius: cūctaqꝫ male
dicta q̄ ſcripta ſunt in libꝛo hoc: que legerūt corā
rege iuda: qꝛ dereliqrūt me ⁊ ſacrificauerūt dijs
alienis vt me ad iracundiam ꝓuocarent in cun
ctis operibus manuum ſuaruꝫ. Iccirco ſtillabit
furoꝛ meus ſuper locū iſtum: ⁊ non extinguetur
Ad regē autē iuda qui miſit vos ꝓ dño deꝑcā/
do ſic loquimini. Hec dicit dñs deus iſrael. Qm̄
audiſti v̾ba voluminis: atqꝫ emollitū eſt coꝛ tu
uꝫ: ⁊ humiliat⁹ es in ꝯſpectu dñi ſuꝑ his q̄ dicta
ſunt ꝯ locū hunc ⁊ habitatoꝛes irlm reuerituſqꝫ
faciē meā: ſcidiſti veſtimenta tua ⁊ fleuiſti corā
me ego quoqꝫ exaudiui te dicit dñs. Iā.n. col/
ligā te ad patres tuos: ⁊ inferēris in ſepulchꝛuꝫ
tuū in pace: nec videbunt oculi tui oē maluꝫ qḋ
ego inducturus ſuꝫ ſuꝑ locū iſtū: ⁊ ſuper habita
toꝛes eius. Retulerunt itaqꝫ regi cuncta q̄ dixe
rat. At ille conuocatis vniuerſis maioꝛibus na
tu iuda ⁊ irlm. aſcendit in domū dñi: vnaqꝫ om
nes viri iuda ⁊ habitatoꝛes irlm: ſacerdotes et
leuite ⁊ cunctus ppl̄s a minimo vſqꝫ ad maxi/
mum. Quib⁹ audientibus in dño dñi legit rex
oia v̾ba voluminis: ⁊ ſtās in tribunali ſuo per
cuſſit fedus corā dño vt ambularet poſt eū. ⁊ cu
ſtodiret precepta ⁊ teſtimonia ⁊ iuſtificationes
eius in toto coꝛde ſuo. ⁊ in tota anima ſua. face/
retqꝫ q̄ ſcripta ſunt in volumine illo qḋ legerat
Adiurauit qꝫ ſuꝑ h oēs q reꝑti fuerāt in irlm
⁊ beniamin. ⁊ fecerūt habitatoꝛes irlm iuxͣ pa
ctū dñi dei patꝝ ſuoꝝ. Abſtulit ḡ ioſias cūctas
abhoīatiōes de vniuerſis regiōib⁹ filioꝝ iſrael
⁊ fecit oēs q reſidui erāt in iſrael ſeruire domi/
no deo ſuo. Cūctis dieb⁹ vite ei⁹ nō receſſerunt
a dño deo patrū ſuoꝝ XXXV

Fecit autē ioſias in irlm phaſe domino
qḋ immolatū eſt quartadecima die men/
ſis ꝑmi. Et cōſtituit ſacerdotes in offi
cijs ſuis. hoꝛtatuſqꝫ eſt eos vt miniſtrarent in do
mo domini. Leuitis qꝫ ad quoꝝ eruditionem
oīs iſrael ſanctificabaꝭ dño. locut⁹ eſt. Ponite
archā in ſanctuario tēpli. qḋ edificauit ſalomō
fili⁹ dauid rex iſrl̄. Nequaqꝫ enī eā vltra poꝛta
bitis. Nūc ḡ miniſtrate domino deo vr̄o ⁊ po
pulo ei⁹ iſrael ⁊ ꝑparate vos ꝑ domos ⁊ cogti
ones vr̄as in diuiſiōib⁹ ſinguloꝝ ſicut precepit
dauid rex iſrael. ⁊ deſcripſit ſalomō fili⁹ eius. ⁊
miniſtrate in ſanctuario ꝑ familias turmaſqꝫ le
uiticas. ⁊ ſanctificati immolate phaſe. Fratres eti
am veſtros vt poſſint iuxta verba que locut⁹ ē
dñs in manu moyſi facere. ꝑparate. Dedit ꝑ/
terea ioſias oi pplo q ibi fuerat inuēt⁹ in ſoleni
tate phaſe. agnos ⁊ hedos de gregibus ⁊ reliq
pecoꝛis triginta milia boū qꝫ tria milia. Hec ō
regis vniuerſa ſubſtantia. Duces qꝫ eius ſpō
te qḋ vouerāt obtulerūt tā pplo qꝫ ſacerdotib⁹
⁊ leuitis. Poꝛro helchias ⁊ zacharias ⁊ iehihel
ꝑncipes domus dñi dederunt ſacerdotibus ad
faciendū phaſe. pecoꝛa cōmixtim duo milia ſe/
xcēta. ⁊ boues trecentos. Chonenias aūt ⁊ ſe/
meias etiā ⁊ nathanahel fratres eius: necnon
aſabias ⁊ iahihel ⁊ iozabad ꝑncipes leuitaꝝ. dō
derūt ceteris leuitis ad celebrandū phaſe. quīqꝫ
milia pecoꝝ. ⁊ boues qngētos. Preꝑatūqꝫ ē
miniſteriū ⁊ ſteterūt ſacerdotes in officio ſuo.
Leuite qꝫ in turmis iuxta regis imperiū. ⁊ im/
molatū eſt phaſe. Aſperſeruntqꝫ ſacerdotes ma
nus ſuas ſanguine. ⁊ leuite detraxerunt pelles
holocauſtoꝝ. ⁊ ſeparauerūt ea vt darēt per do/
mos ⁊ familias ſinguloꝝ. ⁊ offerrent domino
ſicut ſcriptū ē in libꝛo moyſi. De bob⁹ qꝫ fece/
rūt ſimilit̾. Et aſſauerunt phaſe ſuꝑ ignē: iuxta
qḋ in lege ſcriptū ē. Pacificas v̾o hoſtias co
xerūt in lebetis ⁊ cacabis ⁊ ollis. ⁊ feſtinato di
ſtribuerūt vniuerſe plebi. ſibi aūt ⁊ ſacerdotib⁹
poſtea parauerūt. Nā in oblatiōe holocauſtoꝝ
⁊ adipū vſqꝫ ad noctem ſacerdotes fuerūt occu
pati: vnde ⁊ leuite ſibi ⁊ ſacerdotib⁹ filijs aarō

parauerunt nouiſſimis. Porro cantores filij aſaph ſtabant in ordine ſuo: iuxta preceptum dauid ⁊ aſaph ⁊ eman. ⁊ ydithun ꝓphetarum regis dauid. Janitores vero per portas ſingulas obſeruabant: ita vt nec puncto quidē diſcederent a miniſterio. Quāobrē ⁊ fratres eoꝝ leuite parauerūt eis cibos. Omis igit̄ cultura dn̄i rite cōpleta ē in die illa: vt facerēt phaſe. ⁊ offerrent holocauſta ſup altare domini. iuxta preceptū regis ioſie. Feceruntq̄ʒ filij iſrael qui reperti fuerāt ibi phaſe in tp̄e illo ⁊ ſolēnitatē azimorū ſeptē diebꝰ. Nō fuit phaſe ſimile huic in iſrl̄ a diebus ſamuelis ꝓphete: ſed nec quiſq̄ʒ de cunctis regibꝰ iſrael fecit phaſe ſicut ioſias ſacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ oī iude ⁊ iſrael q̄ repꝰ fuerat ⁊ habitātibus in irl̄m. Octauodecimo anno regni ioſie hoc phaſe celebratū ē. Poſtq̄ʒ inſtaurauerat ioſias templū: aſcēdit nechao rex egypti ad pugnandū in charcamis iuxta eufratē ⁊ ꝓceſſit in occurſū eiꝰ ioſias. At ille miſſis ad eū nūcijs ait. Quid mihi ⁊ tibi rex iuda. Non aduerſū te hodie venio: ſed cōtra aliam pugno domū: ad quā me deꝰ feſtinato ire p̄cepit. Deſine aduerſū deū facere q̄ mecū eſt. ne interficiat te. Noluit ioſias reuerti: ſed p̄parauit ꝯ eū bellū. nec acquieuit ſmonibꝰ nechao ex ore dei. verū perexit vt dimicaret i cāpo mageddo. Ibi q̄ʒ vulneratus a ſagittarijs dixit pueris ſuis. Educite me de p̄lio: q2 oppido vulneratus ſum. Qui trāſtulerūt eū de curru in alteꝝ currum q̄ ſequebat̄ eū more regio. ⁊ aſportauerūt eum in irl̄m. Mortuuſq̄ʒ ē ⁊ ſepultꝰ in mauſoleo patꝝ ſuoꝝ ⁊ vniuerſus iuda ⁊ irl̄m luxerūt eū hieremias maxime: cuius oēs cātores atq̄ʒ cantatrices vſq̄ʒ in p̄ſentē diē lamentatiōes ſup ioſiam replicāt. ⁊ quaſi lex obtinuit in iſrael. Ecce ſcriptū fert̄ in lamētatiōibꝰ. Reliqua aūt ſermonū ioſie ⁊ miſericordiaꝝ eiꝰ q̄ lege p̄cepta ſūt domini: opa q̄ʒ illiꝰ p̄ma ⁊ nouiſſima ſcripta ſunt i libro regū iuda ⁊ iſrael.

XXXVI

Tulit ḡ ppl̄s terre ioachaz filium ioſie: ⁊ ꝯſtituit regē ꝓ patre ſuo in irl̄m. Viginti triū annoꝝ erat ioachaz cum regnare cepiſſet. ⁊ tribus mēſibꝰ regnauit ī irl̄m. Amouit aūt eū rex egypti cum veniſſet in irl̄m ⁊ cōdemnauit terrā centū talentis argenti ⁊ talento auri. Conſtituitq̄ʒ ꝓ eo regē eliachi fratrē eius ſup iudā ⁊ irl̄m. ⁊ vertit nomen eius ioachim. Ipm̄ vero ioachaz tulit ſecū ⁊ adduxit in egyptū. Viginti quinq̄ʒ annoꝝ erat ioachī cū regnare cepiſſet. ⁊ vndeci annis regnauit ī irl̄m. Feciteq̄ʒ malū corā dn̄o deo ſuo. Contra hūc aſcendit nabuchodonoſor rex chaldeoꝝ. ⁊ vinctū cathenis duxit in babylonē: ad quam ⁊ vaſa domini trāſtulit. ⁊ poſuit ea in tēplo ſuo. Reliqua aūt verboꝝ ioachī ⁊ abhominationū eiꝰ quas opatus eſt. ⁊ que inuēta ſunt in eo: cōtinent̄ in libro regū iuda ⁊ iſrael. Regnauit aūt ioachim filius eius ꝓ eo. Octo annoꝝ erat ioachim cū regnare cepiſſet. ⁊ tribꝰ menſibꝰ ac decē diebus regnauit in irl̄m: fecitq̄ʒ malū in conſpectu domini. Cūq̄ʒ anni circulus volueret̄. miſit nabuchodonoſor rex nūcios: q̄ ⁊ adduxerūt eū in babylonem: aſportatis ſimul p̄cioſiſſimis vaſis domꝰ dn̄i. Regē vero cōſtituit ſedechiā patruū eiꝰ ſup iudā ⁊ irl̄m. Viginti ⁊ vniꝰ anni erat ſedechias cū regnare cepiſſet. ⁊ vndecim annis regnauit in irl̄m. Fecitq̄ʒ malum ī oculis domini dei ſui: nec erubuit faciem hieremie ꝓphete loquētis ad ſe ex ore dn̄i. A rege q̄ʒ nabuchodonoſor receſſit q̄ adiurauerat eū p̄ deum. ⁊ indurauit ceruicem ſuam ⁊ cor vt non reuerteret̄ ad dn̄m deū iſrael. Sed ⁊ vniuerſi p̄ncipes ſacerdotū ⁊ ppl̄s p̄uaricati ſūt iniq̄ iuxta vniuerſas abhominatiōes gentiū. ⁊ polluerūt domū dn̄i quā ſācificauerat ſibi in irl̄m. Mittebat aūt dn̄s deꝰ patꝝ ſuoꝝ ad illos p̄ manum nūcioꝝ ſuoꝝ de nocte ꝯſurgēs ⁊ quotidie commonēs. eo q̄ parceret populo ⁊ habitaculo ſuo. At illi ſubſannabāt nūcios dei. ⁊ paruipendebāt ſermones eius: illudebātq̄ʒ ꝓphis. donec aſcēderet furor dn̄i in populū eius. ⁊ eſſet nulla curatio. Adduxit eni ſup eos regē chaldeoꝝ. ⁊ interfecit iuuenes eoꝝ gladio in domo ſanctuarij. Nō ē miſertus adoleſcētis ⁊ virginis ⁊ ſenis nec decrepiti q̄dē. ſed oēs tradidit i manibꝰ eiꝰ. vniuerſaq̄ʒ vaſa domus dn̄i tam maiora q̄ʒ minora. ⁊ theſauros tēpli ⁊ regis ⁊ p̄ncipū trāſtulit i babylonē. Incēderūt hoſtes domū dn̄i deſtruxerūtq̄ʒ muꝝ irl̄m. Vniuerſas turres cōbuſſerūt ⁊ q̄cq̄d p̄cioſū fuerat demoliti ſunt. Siquis euaſerat gladiū. ductus i babylonē ſeruiuit regi ⁊ filijs eius. donec imparet rex p̄ſaꝝ. ⁊ cōpleret̄ ſermo dn̄i ex ore hieremie. ⁊ celebraret terra ſabbata ſua. Cūctis eni diebus deſolationis egit ſabbatū. vſq̄ʒ dum cōplerent̄ ſeptuaginta anni. Anno aūt p̄mo cyri regis p̄ſaꝝ ad explendū ſermonē domini quē locutus fuerat p̄ os hieremie. ſuſcitabit dn̄s ſpm̄ cyri regis p̄ſarū: qui iuſſit predicari in vniuerſo regno ſuo. etiā p̄ ſcripturā dicens. Hec dicit cyrus rex p̄ſaꝝ. Omia regna terre dedit mihi dn̄s deus celi ⁊ ipſe precepit mihi vt edificarē ei domū in irl̄m que ē in iudea. Quis ex vobis eſt in oī populo

eius. Sit dñs deus ſuꝰ cū eo ⁊ aſcendat.
¶ Explicit liber Dabreiamin ſiue Paralipo/
menon ſecundus. Incipit oratio manaſſas re/
gis iuda cū captus teneretur in babylone.

D(d)omine deus omnipotens patrū nr̄oꝝ
abraham yſaac: ⁊ iacob ⁊ ſemini eorum
iuſto q feciſti celū ⁊ terrā cū omni orna/
tu eoꝝ. q ſignaſti mare verbo precepti tui: qui
concluſiſti abyſſū ⁊ ſignaſti terribili ⁊ laudabili
noi tuo: quē omnes pauēt ⁊ tremūt a vultu vir
tutis tue: ⁊ inſuſtentabilis ira ſup peccatores cō
minationis tue: immenſa vero ⁊ inueſtigabilis
miſericordia promiſſionis tue: qm̄ tu es domi/
nꝰ altiſſimus ſup omnē terrā lōganimis ⁊ mul
tū miſericors ⁊ penitēs ſup malicīā hoīuʒ. Tu
autē dñe ſcḋm bonitatē tuā ꝓmiſiſti pniam remiſ
ſionis pctōꝝ ⁊ tu deus iuſtoꝝ: non poſuiſti pe/
nitentiā iuſtis: abraham yſaac ⁊ iacob. his q ti/
bi non peccauerunt: qm̄ peccaui ſuper numerū
arene maris. multiplicate ſūt iniqtates mee: in/
curuatus ſum multo vinculo ferri. ⁊ nō eſt re/
ſpiratio mihi: quia excitaui iracundiam tuam ⁊
malum corā te feci ſtatuens abhominationes et
multiplicans offenſiones. Et nūc flecto genua
cordis mei: pcans ad te bonitatem dñe. Pecca
ui dñe peccaui. ⁊ iniquitateʒ meā agnoſco. Pe
to rogans te domine remitte mihi remitte mihi
ne ſimul perdas me cū iniqtatibus meis: neqʒ i
eternū reſerues mala mihi: qa indignū ſaluabis
me ſecūdū magnam miam tuaʒ: ⁊ laudabo te ſu
per oibus dieb ꝰ vite mee: qm̄ te laudat oīs vir/
tus celoꝝ: ⁊ tibi eſt gloria i ſecula ſeculoꝝ amē.
¶ Explicit oratio manaſſes regis iuda. Inci/
pit pfatio btī Hieronymi pſbiteri i librū Eſdre

Utrū difficilius ſit facere quod po
ſcitis: an negare: necdum ſtatui.
Nam vobis aliquid iperantibus
annuere ſententie eſt: ⁊ magnitu
do oneris impoſiti ita ceruices p/
mit: vt ante ſub faſce ruendum ſit qʒ leuandum
Accedunt ad hoc inuidorum ſtudia. qui om/
ne quod ſcribimus reprehendendū putant. Et
interdum contra ſe conſcia repugnante publice
lacerant q̄ occulte legunt. intantum vt clamare
compellar ⁊ dicere. Domine libera aiam meaʒ
a labijs iniquis: ⁊ a lingua doloſa. Tertius an
nus eſt qḋ ſep ſcribitis atqʒ reſcribitis vt eſdre
librū ⁊ heſter vobis de hebreo trāſferā: q̄ſi non
habeatꝭ greca ⁊ latina volumia: aut qcqd illḋ ē
qḋ a nobis vertiꝛ nō ſtatiʒ ab oibꝰ ꝯſpuendū ſit
Fruſtra aūt: vt ait quidam: niti neqʒ aliud fati/
gando niſi odium q̄rere: extreme dementie eſt.

Itaqʒ obſecro vos mi dommon et rogatiane
cariſſimi. vt priuata lectione cōtenti libros nō
efferatis in publicum: nec faſtidioſis cibos in/
geratis. vitetiſqʒ eorum ſupercilium qui iudi/
care tm̄ de alijs. ⁊ ipſi facē nihil nouerūt. Si q
aūt fratrum ſūt quibus noſtra non diſplicent
his tribuatis exemplar: ammonētes vt hebrea
nomina quoꝝ grandis in hoc volumine copia
eſt: diſtincte ⁊ per interualla tranſcribāt. Nihil
enim ꝓderit emendaſſe librum niſi emendatio
librarioꝝ diligentia conſeruetur. Nec quemq̄ʒ
moueat q vnꝰ a nobis liber editus eſt. nec apo
cryphorum tertij ⁊ quarti libri ſomnijs delecte
tur: quia ⁊ apud hebreos eſdre neemieqʒ ſmo
nis in vnum volumen coartantur. ⁊ que nō ha
bentur apud illos. nec de viginti quattuor ſeni
bus. ſunt ꝓcul abijcienda. Si quis aūt ſeptua/
ginta vobis oppoſuerit interpretes: quorū exem
plaria varietas ipſa lacerata ⁊ euerſa demōſtrat
nec poteſt vtiqʒ veꝝ aſſeri qḋ diuerſū ē: mittite
eū ad euangelia in qbꝰ multa ponunꝛ quaſi de
veteri teſtamēto q̄ apud ſeptuaginta interp̄tes
nō habenꝛ: velut illud qm̄ nazareus vocabaꝛ.
⁊ ex egypto vocaui filiū meū. ⁊ videbūt in quē
cōpunxerunt. multaqʒ alia. que latiori operi re
ſeruamus. ⁊ querite ab eo vbi ſcripta ſunt. Cū
qʒ ꝓferre nō potuerit: vos legite de his exem/
plaribꝰ que nuper a nobis edita maledicoꝝ q̄ti
die linguis cōfodiunꝛ. Sed vt ad cōpendiū ve
niā: certe q illaturꝰ ſū equiſſimū ē. Edidi aliqd
qḋ non habeꝛ in greco. aut aliter habeꝛ q̄ʒ a me
verſū ē. Quid interp̄tem laniāt. Interrogēt he
breos. ⁊ ipſis auctoribꝰ. trāſlatiōi mee vel ar/
rogēt vel derogēt fidē. Porro aliud ē. ſi clau/
ſis qḋ dr̄ oculis mihi volunt maledicere: ⁊ nō
imitanꝛ grecoꝝ ſtudiū ⁊ beniuolētiā: q poſt ſe
ptuaginta trāſlatores iā xp̄i euāgelio coruſcā/
te iudeos ⁊ hebionitas legis veteris interp̄tes
aqlā videlicet ⁊ ſymachū. ⁊ theodotionē. ⁊ cu
rioſe legunt. ⁊ per origenis laborem in exaplo
is eccleſijs dedicauerunt. Quāto magis latini
grati eſſe deberent. q exultantē cernerēt greciā
a ſe aliqd mutuari. Primū eni magnoꝝ ſūptu
um eſt ⁊ infinite difficultatis. exemplaria poſſe
hēre oia. deinde etiā qui habuerint. ⁊ hebrei ſer
monis ignari ſunt. magis errabūt ignorantes
quis e multis veriꝰ dixerit. Qḋ etiā ſapientiſſi
mo cuidam nuper apud grecos accidit vt inter
dum ſcripture ſenſum relinquens: vniuſcuiuſ̄ſi/
bet interp̄tis ſequereꝛ errorē. Nos aūt qui he
bree lingue ſaltē paruā habemꝰ ſciam. ⁊ latinꝰ
nobis vtcūqʒ ſermo nō deeſt. ⁊ de alijs magis

poſſumus iudicare. ⁊ ea q̄ ipſi intelligimꝰ i nr̄a
lingua ꝓmere. Itaqꝫ licet hydra ſibilet. victor
qꝫ ſyon incēdia iactet. nūqꝫ meū iuuāte xp̄o ſi/
lebit eloquiū: etiā preciſa lingua balbutiet. Le/
gant qui volunt: qui nolunt abijciant. Euenti
lent apices. lr̄as calūnientur . Magis veſtra
caritate ꝓuocabor ad ſtudium: q̄ꝫ illoꝝ detracti
one ⁊ odio deterrebor.

¶ Explicit prefatio. Incipit liber. Eſdre
primus. ¶ Caplm̄ I

IN anno primo
cyri regis pſarū vt cōpleretur
ꝟbū dn̄i ex ore hieremie. ſuſci
tauit dn̄s ſpm̄ cyri regis pſaꝝ
⁊ trāſduxit vocem in oī regno
ſuo. etiā p ſcripturā dicens. Hec dicit cyrꝰ rex
perſaꝝ. Oīa regna terre dedit mihi dn̄s deus
celi. ⁊ ip̄e ꝓcepit mihi vt edificarē ei domum i
ir̄lm. que eſt in iudea. Quis ē in vobis de vni
uerſo populo eius. Sit dn̄s illiꝰ cū eo. Aſcen/
dat in ir̄lm que eſt in iudea. ⁊ edificet domū dei
iſrael. ip̄e eſt deus qui eſt in ir̄lm. Et oēs reliq
in cūctis locis vbicūqꝫ habitant adiuuēt cū vi/
ri de loco ſuo. argento ⁊ auro ⁊ ſubſtantia ⁊ pe
coribus: excepto quod voluntarie offerunt tem
plo dei qđ eſt in ir̄lm. Et ſurrexerūt principes
patrum de iuda ⁊ beniamin ⁊ ſacerdotes ⁊ leui
te ⁊ omnis cuius ſuſcitauit deus ſpiritū vt aſcē
deret ad edificandū templū domini quod erat
in ir̄lm. Vniuerſiqꝫ qui erant in circuitu adiu
uerunt manus eoꝝ in vaſis argēteis ⁊ aureis
in ſubſtantia ⁊ iumentis. in ſuppellectili. exce/
ptis his que ſponte obtulerant. Rex q̄ꝫ cyrus
ꝓtulit vaſa templi domini que tulerat nabucho
donoſor de ir̄lm. ⁊ poſuerat ea in tēplo dei ſui.
Protulit aūt ea cyrus rex pſaꝝ per manū mi/
tridatis filij gaçabar. ⁊ annumerauit ea ſaſaba
ſar principi iude. ⁊ hic eſt numerꝰ eoꝝ. Phia
le aureę triginta. phiale argentee mille . cultri
vigintinouem . cyphi aurei triginta cyphi ar/
gentei ſecundi quadringenti decem : vaſa alia
mille . Omnia vaſa aurea et argentea quinqꝫ
milia quadringenta. Vniuerſa tulit ſaſabaſar:
cum his qui aſcendebant de tranſmigratiōe ba
bylonis in ir̄lm. II

HI ſunt aūt ꝓuincie filij qui aſcenderūt
de captiuitate quam tranſtulerat nabu
chodonoſor rex babylonis in babylo/
nem. et reuerſi ſunt in ir̄lm et iudeam. vnuſquiſ/
qꝫ in ciuitatem ſuam. qui venerāt cum zoroba
bel et ieſua neemia ſaraia rahelaia mardochai
belſan meſphar beguai reum baana. Nume/
rus viroꝝ populi iſrael. Filij phares: duo mi
lia cētū ſeptuagintaduo. Filij areth: ſeptingen
ti ſeptuagintaqnqꝫ. Filij gerſephatia: trecentī
ſeptuagintaqnqꝫ. Filij ſaphacia: trecēti ſeptua
gintaduo. Filij area: ſeptingēti ſeptuagintaqn
qꝫ. Filij phetmoab filioꝝ ioſue: octingēti. ⁊ io
ab duo milia octingenti duodecim. Filij helā:
mille ducēti qnquaginta quattuor. Filij cethua
nongēti quadragintaqnqꝫ. Filij zachai: ſeptin
genti ſexaginta. Filij bani: ſexcenti quadragin
taduo filij bebai: ſexcēti vigintitres. Filij azgad
mille ducenti vigintiduo. Filij adonicam: ſex/
centi ſexagintaſex. Filij beguai: duo milia qui
quagintaſex. Filij adin: quadringenti qnqua/
ginta quattuor. Filij ather qui erant ex ezechia
nonagintaocto. Filij beſai: trecēti vigintitres
Filij iora: centum duodecim. Filij aſem: ducē
ti vigintitres Filij gebbar: nongentiquinqꝫ.
Filij bethleem: centum vigintitres. Viri ne/
thupha. quinquagintaſex. Viri anathot: cen/
tum vigintiocto. Filij azmaueth: quadragita/
duo. Filij cariathiarim: cephira ⁊ berroh: ſepti
gēti quadragintatres. Filij rama ⁊ gabaa: ſex
cēti vigintiunus. Viri machmas: centū vigin
tiduo. Viri bethel ⁊ hai: ducenti vigintitres.
Filij nebo: qnquagintaduo. Filij megbis: cē/
tum qnquagintaſex. Filij helam alterius: mille
ducenti qnquagintaquattuor. Filij arim: trecē
ti viginti. Filij lodadin ⁊ ono: ſeptingenti vigi
tiqnqꝫ. Filij hiericho: trecenti quadragintaqn
qꝫ. Filij ſenaa: tria milia ſexcenti triginta. Sa
cerdotes. Filij iadaia in domo ieſue nongenti
ſeptuagintatres. Filij emmer: mille quinqua/
gintaduo. Filij pheſſur: mille ducenti quadra
gintaſeptem. Filij arim: mille decem ⁊ ſeptem
Leuite. Filij ieſue ⁊ cedmihel filiorum odauie
ſeptuagintaquattuor. Cātores. Filij aſaph: cē
tū vigintiocto. Filij ianitorum. Filij ſellum. fi
lij ather. filij telmon. filij accub. filij atita. filij
ſobai: vniuerſi centum trigintanouem . Na/
thinnei. Filij ſia. filij aſupha. filij tebbaoth. fi/
lij ceros. filij ſiaa. filij phadon. filij lebana. fi/
lij açaba. filij accub. filij agab. filij ſelmai. filij
anan. filij gaddel. filij gaer. filij raabia. filij ra
ſin. filij nechoda. filij gaçem. filij azee. filij pha
ſea. filij beſee. filij aſenaa. filij munim. filij ne
phuſim. filij bechuc. filij acupha. filij azur. filij
beſluth. filij maida. filij arſa. filij bercos. filij ſi
ſara. filij thema. filij naſia. filij athupha. filij ſer
uorum ſalomonis. filij ſothei. filij ſophereth.
filij pharuda. filij iala. filij dercon. filij geddel.

filij ſaphata. filij athil: filij phocereth q erant
de aſebaim: filij amim. Omnes nathinnei ⁊ fi/
lij ſeruorum ſalomonis: trecenti nonagintaduo
Et hi qui aſcenderunt de thelmala: thelarſa che
rub ⁊ don ⁊ mer: ⁊ non potuerunt indicare do
mum patrum ſuorum ⁊ ſemen ſuum: vtrum ex
iſrael eſſent: filij dalaia: filij thobia: filij necho/
da: ſexcenti quinquagintaduo. Et de filijs ſacer
dotum: filij iobia: filij accos: filij berzellai q ac/
cepit de filiabus berzellai galaaditis vxorem ⁊ vo
catus eſt nomine eorum. Hi quеſierunt ſcriptu/
ram genealogie ſue: ⁊ non inuenerunt: ⁊ eiecti
ſunt de ſacerdotio. Et dixit athersatha eis vt
non comederent de ſancto ſanctorum donec ſurgeret ſa/
cerdos doctus atq; perfectus. Omnis multitudo quaſi
vnus quadragintaduo milia trecenti ſexptuagi
ta: exceptis ſeruis eorum ⁊ ancillis q erant ſeptem
milia trecenti triginta ſeptem. ⁊ in ipſis cantores atq;
cantatrices ducenti. Equi eorum ſexcenti triginta
ſex: muli eorum ducenti quadraginta quinq;: cameli
eorum quadringenti trigintaquinq;: aſini eorum ſexmi
lia ſeptingenti viginti. Et de principibus patrum
cum ingrederentur templum dñi quod eſt in ierlm: ſponte
obtulerunt in domum dei ad extruendam eam in loco
ſuo: Secundum vires ſuas dederunt impenſas operis:
auri ſolidos quadraginta milia ⁊ mille argenti
mnas quinq; milia: ⁊ veſtes ſacerdotales centum.
Habitauerunt ergo ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ de populo
⁊ cantores ⁊ ianitores ⁊ nathinnei in vrbibus ſuis
vniuerſuſq; iſrael in ciuitatibus ſuis. III.

IAm q; venerat menſis ſeptimus: ⁊ erant
filij iſrael in ciuitatibus ſuis. Congrega
tus eſt ergo populus quaſi vir vnus in hieru/
ſalem: ⁊ ſurrexit ioſue filius ioſedech ⁊ fratres eius:
ſacerdotes ⁊ zorobabel filius ſalathiel ⁊ fratres eius
⁊ edificauerunt altare dei iſrael vt offerrent in eo holo
cauſtomata: ſicut ſcriptum eſt in lege moyſi viri dei
Collocauerunt autem altare dei ſuper baſes ſuas de
terrentibus eos per circuitum populis terrarum. et
obtulerunt ſuper illud holocauſtum dño mane ⁊ ve
ſpere. Feceruntq; ſolennitatem tabernaculorum ſicut
ſcriptum eſt ⁊ holocauſtum diebus ſingulis per ordi/
nem ſecundum preceptum opus diei in die ſuo: ⁊ poſt hec
holocauſtum iuge tam in calendis quam in vniuerſis
ſolennitatibus dñi que erant conſecrate: ⁊ in omnibus in
quibus vltro offerebatur munus dño. A primo die
menſis ſeptimi: ceperunt offerre holocauſtum do
mino. Porro templum dei nondum fundatum erat.
Dederunt autem pecunias latomis ⁊ cementarijs
cibum quoq; ⁊ potum ⁊ oleum ſidonijs tirijſq; vt de
ferrent ligna cedrina de libano ad mare ioppe
iuxta quod preceperat cyrus rex perſarum eis. Anno
autem ſecundo aduentus eorum ad templum dei in ierlm
menſe ſecundo ceperunt zorobabel filius ſalathiel
⁊ ioſue filius ioſedech ⁊ reliqui de fratribus eo
rum ſacerdotes ⁊ leuite. ⁊ omnes qui venerant de capti
uitate in ierlm. ⁊ conſtituerunt leuitas a viginti
annis ⁊ ſupra. vt vrgerent opus domini. Ste
titq; ioſue ⁊ filij eius ⁊ fratres eius. cedmihel ⁊ fi
lij eius ⁊ filij iuda quaſi vir vnus vt inſtarent ſuper
eos qui faciebant opus in templo dei filij enadab ⁊ fi
lij eorum ⁊ fratres eorum leuite. Fundato igitur a cemen
tarijs templo dñi. ſteterunt ſacerdotes in ornatu
ſuo cum tubis. ⁊ leuite filij aſaph in cymbalis vt
laudarent deum per manus dauid regis iſrael. Et con
cinebant in hymnis ⁊ confeſſione dño quoniam bonus: quoniam
in eternum miſericordia eius ſuper iſrael. Omnis quoq; populus vocife/
rabatur clamore magno in laudando dñm. eo quod
fundatum eſſet templum dñi. Plurimi etiam de ſacerdo
tibus ⁊ leuitis ⁊ principes patrum ⁊ ſeniores qui vide/
rant templum prius cum fundatum eſſet. ⁊ hoc templum in ocu
lis eorum flebant voce magna. ⁊ multi vociferan/
tes in leticia eleuabant vocem: nec poterat quiſquam
agnoſcere vocem clamoris letantium. ⁊ vocem fletus po
puli. Commixtim enim populus vociferabatur clamore
magno. ⁊ vox audiebatur procul. IIII

Audierunt autem hoſtes iude ⁊ beniamin
quia filij captiuitatis edificarent templum
dño deo iſrael. ⁊ accedentes ad zoroba
bel ⁊ ad principes patrum. dixerunt eis. Edifice
mus vobiſcum. quia ita vt vos querimus deum
veſtrum. Ecce nos immolauimus victimas a die
bus aſſoraddan regis aſſur. qui adduxit nos huc
Et dixit eis zorobabel ⁊ ioſue ⁊ reliqui princi/
pes patrum iſrael. Non eſt nobis ⁊ vobis vt edifi/
cemus domum deo noſtro. ſed nos ipſi ſoli edificabi
mus deo noſtro. ſicut precepit nobis cyrus rex perſa
rum. Factum eſt igitur vt populus terre impediret manus
populi iude. ⁊ turbaret eos in edificando. Con
duxerunt quoq; aduerſus eos conſiliatores vt deſtru
erent conſilium eorum omnibus diebus cyri regis perſarum
⁊ vſq; ad regnum darij regis perſarum. In regno
autem aſſueri ipſe eſt artaxerxes: in principio regni
eius ſcripſerunt accuſationem aduerſus habita/
tores iude ⁊ ierlm. Et in diebus artaxerxis ſcri
pſit beſellam mitridates ⁊ thabeel ⁊ reliqui qui
erant in conſilio eorum ad artaxerxem regem perſarum
Epiſtola autem accuſationis ſcripta erat ſyriace. ⁊
legebatur ſermone ſyro. Reum beelthecm ⁊ ſam
ſai ſcriba ſcripſerunt epiſtolam vnam de ierlm arta
xerxi regi huiuſcemodi. Reum beelthecm ⁊ ſam
ſai ſcriba ⁊ reliqui conſiliatores eorum. dynei ⁊
apharſathei. therphalei. arphaſei. betchuei. ba
bylonij. ſuſannachei. dyei ⁊ elamite. ⁊ ceteri de

gentibus quas tranſtulit aſennaphar magnꝰ
⁊ glorioſus. ⁊ habitare eas fecit in ciuitatibꝰ ſa/
marie ⁊ in reliquis regiōibus trans flumen in
pace. Hoc eſt exemplar epiſtole quam miſerūt
ad eum. Artaxerxi regi: ſerui tui viri qui ſunt
tranſ fluuiū. ſalutē dicūt Notū ſit regi: q̄ iudei
qui aſcenderunt a te ad nos venerūt in irl̄m ci
uitatē rebellē ⁊ peſſimā: quā edificant extruen/
tes muros eius. ⁊ parietes componētes. Nūc
igit̄ notū ſit regi. q̄ ſi ciuitas illa edificata fue/
rit ⁊ muri eius inſtaurati. tributum ⁊ vectigal
⁊ annuos reditus non dabunt. ⁊ vſqꝫ ad re/
ges hec noxa perueniet. Nos ḡ memores ſal'
qđ in palatio comedimus. ⁊ q̄ leſiones regis
videre nephas ducimus: iccirco miſimus ⁊ nū
ciauimus regi vt recēſeas in libris hiſtoriaꝝ
patrū tuoꝝ ⁊ inuenies ſcriptū in cōmētarijs. ⁊
ſcies q̄m vrbs illa vrbs rebellis ē ⁊ nocens re/
gibꝰ ⁊ ꝓuincijs ⁊ bella concitant̄ in ea ex diebꝰ
antiquis: quāobrem ⁊ ciuitas illa deſtructa eſt.
Nūciamus nos regi. q̄m ſi ciuitas illa edifica/
ta fuerit ⁊ muri ipſius inſtaurati: poſſeſſionem
trans fluuiū non habebis. Verbum miſit rex
ad reū beeltheem ⁊ ſamſai ſcribā. ⁊ ad reliquos
qui erant in cōſilio eoꝝ habitatores ſamarie et
ceteris trās fluuiū. ſalutē dicēs ⁊ pacē. Accuſa
tio quā miſiſtis ad nos. manifeſte lecta eſt corā
me. ⁊ a me ꝓceptū ē. ⁊ recēſuerūt: inueneruntqꝫ
q̄m ciuitas illa a diebus antiquis aduerſū reges
rebellat. ⁊ ſeditiōes ⁊ ꝑlia ꝯcitant̄ in ea. Nam
⁊ reges fortiſſimi fuerūt in irl̄m q̄ ⁊ dn̄ati ſūt oī
regioni que trans fluuiū eſt. Tributū q̄ꝫ ⁊ ve/
ctigal ⁊ reditus accipiebant. Nūc ergo audi/
te ſniam. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa
non edificet̄: donec ſi forte a me iuſſum fuerit.
Videte ne negligēti hoc impleatis ⁊ paulatī cre
ſcat malū ꝯtra reges. Itaqꝫ exemplū edicti ar/
taxerxis regis lectū ē corā reū beeltheem ⁊ ſam
ſai ſcriba ⁊ conſiliarijs eoꝝ. Et abierūt feſtini
in irl̄m ad iudeos. ⁊ ꝓhibuerūt eos in brachio
⁊ robore. Tūc intermiſſum eſt opꝰ domꝰ dn̄i in
irl̄m. ⁊ nō fiebat vſqꝫ ad annū ſecūdū regni da
rij regis perſaꝝ.

V

P Rophetauerunt autē aggeus ꝓpheta
⁊ zacharias filius addo: ꝓphetātes ad
iudeos qui erant in iuda ⁊ irl̄m in noīe
dei iſrael. Tūc ſurrexerūt zorobabel filius ſala
thiel ⁊ ioſue filius ioſedech. ⁊ ceperūt edificare
tēplū domini in irl̄m. ⁊ cū eis ꝓphete dei adiu
uantes eos. In ipſo aūt tpe venit ad eos than/
thanai qui erat dux trās flumen ⁊ ſtarbuzānei
⁊ conſiliarij eoꝝ. ſicqꝫ dixerūt eis. Quis dedit
vobis cōſiliū vt domū hanc edificaretis ⁊ mu/
ros eiꝰ inſtauraretis. Ad qđ rn̄dimꝰ eis. que
eſſent noīa hoīum auctoꝝ edificationis illius.
Oculus aūt dei eoꝝ factꝰ ē ſuper ſenes iudeo/
rū. ⁊ nō potuerūt inhibere eos. Placuitqꝫ vt
res ad dariū referret̄. ⁊ tūc ſatiſfacerent aduer/
ſus accuſationē illā. Exemplar epiſtole quam
miſit thathannai dux regiōis trans flumē ⁊ ſtar
buzannai ⁊ conſiliatores eiꝰ arphaſathei q̄ erāt
trans flumen: ad dariū regē. Sermo quē mi/
ſerāt ei ſic ſcriptus erat. Dario regi pax omnis
Notū ſit regi iſſe nos ad iudeā ꝓuinciā ad do
mū dei magni que edificat̄ lapide impolito ⁊ li
gna ponunt̄ in parietibus: opuſqꝫ illud diligē
ter extruit̄ ⁊ creſcit in manibꝰ eoꝝ. Interroga/
uimꝰ ergo ſenes illos. ⁊ ita diximus eis. Quis
dedit vobis poteſtatē vt domū hāc edificaretis
⁊ muros hos inſtauraretis. Sed ⁊ noīa eoꝝ q̄
ſiuimꝰ ab eis vt nūciaremus tibi: ſcripſimuſqꝫ
noīa eoꝝ viroꝝ qui ſunt ꝑncipes in eis. Hu/
iuſcemodi aūt ſermonē rn̄derūt nobis. dicētes
Nos ſumꝰ ſerui dei celi ⁊ terre. ⁊ edificamꝰ tem
plū qđ erat extructum ante hos annos multos
qđqꝫ rex iſrael magnus edificauerat ⁊ extruxe
rat. Poſtqꝫ aūt ad iracūdiā ꝓuocauerunt pa/
tres noſtri deū celi. tradidit eos in manꝰ nabu/
chodonoſor regis babylonis chaldei: domū q̄ꝫ
hanc deſtruxit. ⁊ populū eiꝰ trāſtulit in babylo
nē. Anno aūt ꝑmo cyri regis. cyrus rex baby
lonis ꝓpoſuit edictū vt domus dei edificaret̄.
Nā ⁊ vaſa templi dei aurea ⁊ argentea que na
buchodonoſor tulerat de templo qđ erat ī irl̄m
⁊ aſportauerat ea in templum babylonis ꝓtulit
cyrus rex de templo babylonis. ⁊ data ſūt ſaſa
baſar vocabulo. quem ⁊ ꝑncipem cōſtituit di/
xitqꝫ ei. Hec vaſa tolle ⁊ vade ⁊ pone ea in tē/
plo qđ eſt in irl̄m. ⁊ domus dei edificet̄ in loco
ſuo. Tūc itaqꝫ ſaſabaſar ille venit. ⁊ poſuit fun
damenta templi dei in irl̄m. ⁊ ex eo tpe vſqꝫ
nunc edificatur necdum completum ē. Nunc
ergo ſi videtur regi bonum. recenſeat in bibli
otheca regis que eſt in babylone. vtrum nam
a cyro rege iuſſum fuerit vt edificaret̄ domus
dei in irl̄m. ⁊ volūtatem regis ſup hac re mittat
ad nos.

VI

T Unc darius rex precepit ⁊ recēſuerūt
in bibliotheca libroꝝ qui erant repoſiti
in babylone. ⁊ inuentū eſt in ecbatha/
nis qđ eſt caſtrū in medena ꝓuincia: volumē
vnum: taliſqꝫ ſcriptus erat in eo cōmentarius
Anno primo cyri regis. cyrus rex decreuit vt
domus dei edificaret̄ q̄ ē in irl̄m ī loco vbi im/

molent hoſtias. ⁊ vt ponãt fundamẽta ſuppor
tantia altitudinẽ cubitoꝝ ſexaginta. ⁊ latitudi/
nẽ cubitoꝝ ſexaginta: ordines de lapidibꝰ im/
politis tres. ⁊ ſic ordines de lignis nouis. Sũ
ptus autẽ de domo regis dabunt. Sed ⁊ vaſa
templi dei aurea ⁊ argentea que nabuchodono
ſor tulerat de tẽplo hieruſalẽ. ⁊ attulerat ea i ba
bylonẽ: reddãt ⁊ referãt in tẽplũ hieruſalẽ in
locũ ſuũ: q̃ et poſita ſũt in tẽplo dei. Nũc ḡ thã
tannei dux regionis q̃ eſt trãſ flumẽ ⁊ ſtarbuzã
nai ⁊ cõſiliarij veſtri apharſathei q eſtis trãſ/
flumẽ ꝓcul recedite ab illis. et dimittite fieri tẽ
plũ dei illud a duce iudeoꝝ ⁊ a ſeniorib⁹ eorum
et domus dei illa edificet in loco ſuo. Sed et a
me ꝓceptũ eſt qd oporteat fieri a pſbyteris iu/
deoꝝ illis vt edificet domus dei. ſ. vt de archa
regis. id eſt de tributis q̃ dant de regione trãſ
flumen ſtudioſe ſũptus dent viris illis ne im/
pediatur opus. Q᷑ ſi neceſſe fuerit et vitulos et
agnos et hedos in holocauſtũ deo celi frumen
tũ: ſal: vinũ et oleũ ſm ritum ſacerdotũ q ſũt in
hirłm. det eis ꝑ ſingulos dies ne ſit in aliq̃ q̃ri
monia. ⁊ offerãt oblatiões deo celi: orentq; ꝓ
vita regis ⁊ filioꝝ eius. A me ḡ poſitũ ẽ decre
tũ vt oĩs hõ q hãc mutauerit iuſſionẽ. tollat li/
gnũ de domo ipſius ⁊ erigat ⁊ ↄfigat in eo: do
mus aũt eius publicet. Deus aũt q habitare ſe
cit nomẽ ſuũ ibi: diſſipet oia regna ⁊ populũ q
extẽderit manũ ſuã: vt repugnet et diſſipet do/
mum dei illã q̃ ẽ in hieruſalẽ. Ego darius ſta
tui decretũ: qd̾ ſtudioſe impleri volo. Igit thã
tannai dux regionis trãſ flumẽ et ſtarbuzan/
nai et conſiliarij eius ſm qd̾ ꝓceperat darius rex
ſic diligẽt executi ſũt. Seniores aũt iudeoꝝ edi
ficabãt. et ꝓſperabant iuxta ꝓphetiã aggei ꝓ
phete et zacharie filij addo. Et edificauerũt et
cõſtruxerũt iubẽte deo iſrael. et iubente cyro et
dario et artaxerxe regibus pſaꝝ. et cõpleuerũt
domũ dei iſtã vſq; ad diẽ tertiũ mẽſis adar qui
ẽ ãnus ſextus regni darij regis. Fecerũt autẽ
filij iſrael ſacerdotes et leuite et reliqui filiorum
trãſmigrationis dedicationẽ domus dei i gau/
dio. et obtulerũt in dedicat ões domus dei vitu/
los centũ: arietes ducentos: agnos q̃dringen
tos: hircos capraꝝ ꝓ peccato totius iſrael duode/
cim iuxta numeꝝ tribuũ iſrael. Et ſtatuerũt ſacer
dotes i ordinibus ſuis et leuitas i vicibus ſuis
ſup opa dei in irłm ſicut ſcriptũ ẽ i libro moyſi
Fecerũt aũt filij tranſmigratiõis paſca quarta
decima die menſis pmi. Purificati eni fuerãt
ſacerdotes et leuite quaſi vnus omnes mundi
ad imolãdũ paſca vniuerſis filijs tranſmigra/
tionis ⁊ fratribus ſuis ſacerdotibus. et ſibi. Et
comederũt filij iſrael q reuerſi fuerãt de trãſmi
gratione. ⁊ oẽs q ſe ſeparauerãt a coinquinatõe
gentiũ terre ad eos: vt quererẽt dominũ deum
iſrael. Et fecerũt ſolẽnitatẽ azimoꝝ ſeptẽ dieb⁹
in leticia: qm̃ letificauerat eos dñs. ⁊ conuerte
rat cor regis aſſur ad eos vt adiuuaret manus
eoꝝ in opere domꝰ dñi dei iſrael. VII

Poſt hec aũt verba in regno artaxerxis
regis pſaꝝ eſdras filiꝰ ſaraie: filij aza/
rie: filij helchie: filij ſellũ: filij ſadoch:
filij achitob: filij amarie: filij azarie: filij ma/
raioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij abiſue
filij phinees: filij eleazar: filij aaron ſacerdotꝭ
ab initio: ipſe eſdras aſcendit de babylone. et
ipſe ſcriba velox in lege moyſi. quã dominus
deus dedit iſrael. Et dedit ei rex ſcdm manum
dñi dei eius bonã ſup eũ: oẽm petitionẽ eiꝰ Et
aſcenderunt de filijs iſrael ⁊ de filijs ſacerdotũ
⁊ de filijs leuitarũ ⁊ de cantoribus ⁊ de ianito/
ribus ⁊ de nathinneis in hieruſalẽ ãno ſeptĩo
artaxerxis regis. ⁊ venerũt in hieruſalẽ menſe
q̃nto: ipſe ẽ annꝰ ſeptimꝰ regis Quia in primo
die mẽſis primi. cepit aſcẽdere de babylone. et
primo die mẽſis q̃nti: venit in irłm iuxta manũ
dei ſui bonã ſuper ſe. Eſdras autẽ parauit cor
ſuũ vt inueſtigaret legẽ dñi. ⁊ faceret ⁊ doceret
in iſrael ꝓceptũ ⁊ iudiciũ. Hoc eſt aũt exemplar
epĩe edicti: qd̾ dedit rex artaxerxes eſdre ſacer
doti: ſcribe erudito in ſermonibꝰ ⁊ ꝓceptis dñi
⁊ cerimonijs eius in iſrael. Artaxerxes rex re
gum eſdre ſacerdoti: ſcribe legis dei celi doctiſ
ſimo ſalutẽ. A me decretũ eſt vt cuicũq; placue
rit in regno meo de populo iſrael. ⁊ de ſacerdo
tibus eius ⁊ de leuitis ire in hieruſalẽ: tecũ va/
dat: A facie eni regis ⁊ ſeptẽ conſiliatoꝝ eius
miſſus es vt viſites iudeã ⁊ hieruſalẽ: in lege
dei tui q̃ ẽ in manu tua. ⁊ vt feras argẽtũ ⁊ auꝝ
quod rex ⁊ ↄſiliatores eius ſponte obtulerunt
deo iſrael: cuiꝰ in hieruſalẽ tabernaculũ ẽ. Et
oẽ argẽtũ ⁊ auꝝ: qdcũq; inueneris in vniuerſa
ꝓuincia babylonis ⁊ ꝑplus offerre voluerit et
de ſacerdotibꝰ q ſpõte obtulerint domui dei ſui
q̃ ẽ in irłm: libere accipe. ⁊ ſtudioſe eme de hac
pecunia vitulos: arietes: agnos. ⁊ ſacrificia ⁊ li
bamina eoꝝ. ⁊ offer ea ſup altare tẽpli dei ve/
ſtri qd ẽ in irłm. Sz ⁊ ſi qd tibi ⁊ fratribꝰ tuis
placuerit de reliq argẽto ⁊ auro vt faciatis iu/
xta volũtatẽ dei vri facite. Vaſa quoq; q̃ dant
in miniſteriũ domꝰ dei tui: trade in conſpectu
dei in irłm. Sz ⁊ cetera qbꝰ opꝰ fuerit in domũ
dei tui quãticũq; neceſſe ẽ vt expendas: dabis

de theſauro ⁊ de fiſco regis. ⁊ a me. Ego arta-
xerxes rex ſtatui atq; decreui. oībus cuſtodi-
bus arche publice qui ſunt transflumen: vt qđ
cūq; petierit a vobis eſdras ſacerdos ſcriba le
gis dei celi: abſq; mora detis: vſq; ad argēti ta
lenta centū. ⁊ vſq; ad frumenti choros centū ⁊
vſq; ad vini batos centū. ⁊ vſq; ad bathos
olei centū: ſal vero abſq; mēſura. Omne qđ ad ri
tū dei celi ptinet: tribuatur diligēter in domo dei
celi: ne forte iraſcatur ↄ regnū regis ⁊ filiorum eius
Vobis quoq; notū facimus de vniuerſis ſacerdo
tibus ⁊ leuitis: cātoribus ⁊ ianitoribus nathinneis
⁊ miſtris domus dei huius: vt vectigal ⁊ tribu-
tū ⁊ annonas nō habeatis poteſtatē imponēdi
ſuper eos. Tu aūt eſdra ſm ſapientiā dei tui q̄
eſt in manu tua: cōſtitue iudices ⁊ pſides: vt iu
dicent oī populo q ē trāſflumen: his videlicet
qui nouerūt legē dei tui: ſed ⁊ imperitos doce-
te libere. Et oīs q non fecerit legē dei tui ⁊ le-
gē regis diligēter: iudiciū erit de eo ſiue in mor
tem: ſiue in exiliū: ſiue in cōdemnationē ſubſta
tie eius: vel certe in carcerem. Et dixit eſdras
ſcriba. Bñdictus dñs deus patrum noſtrorum q de-
dit hoc i corde regis: vt glorificaret domū dñi
q̄ in hieruſalē. ⁊ in me inclinauit miſericordiā
ſuā corā rege ⁊ ↄſiliatoribus eius ⁊ vniuerſis pn
cipibus regis potētibus. Et ego cōfortatus manu
dñi dei mei: q̄ erat in me: congregaui de iſrael
principes qui aſcenderēt mecū. VIII

Hi ſūt ġ principes familiarum ⁊ genealo-
gia eorum q aſcēderūt mecū in regno ar-
taxerxis regis de babylone. De filijs
phinees gerſon De filijs ythamar daniel. De
filijs dauid. accus. De filijs ſechenie ⁊ de filijs
pharos: zacharias. et cum eo numerati ſūt vi-
ri centum quinquaginta. De filijs phetmoab:
elioenai filius zaree. et cum eo ducenti viri.
De filijs ſechenie: filius ezechiel. ⁊ cum eo tre
centi viri. De filijs addan: nabeth filius iona
than: et cū eo quinquaginta viri. De filijs he
lam: yſaias filius athalie. ⁊ cū eo ſeptuaginta
viri. De filijs ſaphatie: zebedia filius micha-
el. ⁊ cum eo octoginta viri. De filijs ioab obe
dia filius iehihel. ⁊ cum eo ducenti decē ⁊ octo
viri. De filijs ſelomith: filius ioſphie. et cum
eo centum ſexaginta viri. De filijs bebai: za-
charias filius bebai. ⁊ cum eo vigintiocto viri
De filijs ezcab: iohannan filius ezethan ⁊ cū
eo centum decem viri. De filijs adonicā: qui
erant nouiſſimi. et hec nomina eorum: heliphaleth et
heihel ⁊ ſamaias. ⁊ cum eis ſexaginta viri De
filijs beggui: vthai ⁊ zachur. ⁊ cū eis ſeptua-
ginta viri. Congregaui autem eos ad fluuium
qui decurrit ad hana. ⁊ manſimus ibi tribus die
bus. Queſiuiq; in populo ⁊ in ſacerdotibus de
filijs leui. ⁊ nō inueni ibi. Itaq; miſi helizer ⁊
ariel ⁊ ſemeam ⁊ helnathan ⁊ arib ⁊ alterum hel-
nathan ⁊ nathan ⁊ zachariam ⁊ meſollam prin-
cipes. ⁊ ioarib ⁊ helnathan ſapiētes. ⁊ miſi eos
ad heddo qui eſt primus in caſphie loco. Et po
ſui in ore eorum verba que loquerentur ad hed
do ⁊ ad fratres eius nathinneos i loco caſphie
vt adducerent nobis miniſtros domus dei no
ſtri. Et adduxerunt nobis per manum dei no
ſtri bonam ſuper nos virū doctiſſimū de filijs
mooli. filij leui. filij iſrael. ⁊ ſarabiam ⁊ filios
eius ⁊ fratres eius decē ⁊ octo. ⁊ aſabiam ⁊ cū
eo yſaiā quo de filijs merari. fratreſq; eius ⁊ fi
lios eius viginti. Et de nathinneis quos dede
rat dauid. ⁊ pncipes ad miſteria leuitarum: na
thinneos ducētos viginti. Omnes hi ſuis noībus
vocabantur. Et pdicaui ibi ieiuniū iuxta fluuium
hana: vt affligeremur coram dño deo noſtro ⁊
peteremus ab eo viā rectā nobis ⁊ filijs nřis
vniuerſeq; ſubſtātie noſtre. Erubui. n. petere
regē auxiliū ⁊ equites qui defenderent nos ab
inimico in via: quia dixeramus regi. Manus dei
nři ē ſuper oēs q q̄rūt eū in bonitate. ⁊ imperiū
eius et fortitudo eius. et furor ſup oēs q derelin
quūt eum. Ieiunauimus aūt ⁊ rogauimus deū
noſtrū pro hoc. et euenit nobis pſpere. Et ſepa
raui de pncipibus ſacerdotū duodeci. ſarabiā
et aſabiā. et cū eis de fratribus eorum decē. Appē-
diq; eis argentum ⁊ aurum. ⁊ vaſa conſecrata
domus dei nři. que obtulerat rex et conſiliatores
eius ⁊ pncipes eius vniuerſuſq; iſrael eorum qui
inuēti fuerāt. Et appendi in manibus eorum ar
gēti talēta ſexcēta quinquaginta. ⁊ vaſa argētea
centū: auri ↄ centū talenta. et crateras aureas
viginti que habebant ſolidos millenos. ⁊ vaſa
eris fulgentis optimi duo. pulchra vt aurum.
Et dixi eis. Vos ſancti dñi ⁊ vaſa ſcā. ⁊ argē
tū et aurū qđ ſponte oblatū ēſt dño deo patrum
noſtrorum. Vigilate ⁊ cuſtodite: donec appēda-
tis corā principibus ſacerdotū et leuitarum. et duci
bus familiarum iſrl i irlm. i theſaurum domus dñi
Suſceperunt aūt ſacerdotes et leuite pondus
argenti ⁊ auri ⁊ vaſorum vt deferrent irlm in do
mū dei nři. Promouimus ergo a flumine hana
duodecima die menſis primi. vt pergeremus
irlm. Et manus dei nři fuit ſup nos. ⁊ libera-
uit nos de manu inimici et inſidiatoris in via
Et venimus irlm. ⁊ manſimus ibi tribus diebus
Die aūt quarta appenſū ē argentū et aurū et vaſa

in domo dei nři ꝑ manū remoth filij vrie ſacer
dotis. ⁊ cum eo eleaçar filius phinees cūq; eis
ioçaded filius ioſue ⁊ noadaia filiꝰ bennoi leui
te: iuxta numeꝝ ⁊ pondus oiū. Deſcriptū eſt
omne pōdus in tpe illo. Sz ⁊ q venerāt de ca/
ptiuitate filij trāſmigratiōis obtulerūt holocau
ſtomata deo iſrael: vitulos duodecim ꝓ oi po/
pulo iſrl: arietes nonaginta ſex: agnos ſeptua.
ginta ſeptē: hircos ꝓ pctō duo decim: oia in ho
locauſtū dño. Dederūt aūt edicta regis ſatra/
pis q erāt de cōſpectu regis ⁊ ducibꝰ trāſ flumē
⁊ eleuauerūt pplm ⁊ domū dei. IX

Poſtq̄ aūt hec cōpleta ſunt: acceſſerunt
ad me principes dicētes: Nō eſt ſepa/
ratus ppl's iſrael ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite a
ppl'is terraꝝ ⁊ de abhominatōibꝰ eoꝝ: chana
nei videlicet ⁊ ethei ⁊ phereçei ⁊ iebuſei et am/
monitaꝝ ⁊ moabitarū ⁊ egyptioꝝ ⁊ āmoreoꝝ
Tulerūt. n. de filiabus eoꝝ ſibi ⁊ filijs ſuis et
cōmiſcuerūt ſemen ſanctū cū populis terrarū:
Manꝰ etiā principū ⁊ magiſtratuū fuit in trāſ/
greſſione hac prima. Cūq; audiſſem ſermonē
iſtū: ſcidi palliū meum ⁊ tunicam. ⁊ euulſi capil
los capitis mei ⁊ barbe: ⁊ ſedi merens. Cōue
nerūt aūt ad me oēs qui timebāt verbū dei iſrl
ꝓ trāſgreſſione eoꝝ q de captiuitate venerant:
et ego ſedebam triſtis vſq; ad ſacrificiū veſper
tinū. Et in ſacrificio veſpertino ſurrexi de affli
ctione mea. ⁊ ſciſſo pallio ⁊ tunica curuaui ge/
nua mea. ⁊ expādi manus meas ad dñm deū
meū. et dixi: Deꝰ meus cōfūdor ⁊ erubeſco le/
uare faciē meam ad te: qm iniquitates noſtre
multiplicate ſunt ſuper caput noſtrum ⁊ delicta
nra decreuerūt vſq; ad celum a diebꝰ patꝝ no/
ſtroꝝ. Sz ⁊ nos ipſi peccauimus grauiter vſq;
ad diē hāc. ⁊ in iniqtatibꝰ nřis traditi ſumꝰ ipſi
⁊ reges noſtri ⁊ ſacerdotes noſtri in manibꝰ re
gū terraꝝ ⁊ in gladiū ⁊ i captiuitatē ⁊ in rapi
nam ⁊ in cōfuſionē vultus. ſicut ⁊ die hac. Et
nūc quaſi ad parū ⁊ momentū facta eſt depreca
tio noſtra apud dñm deū noſtrū vt dimitteren
tur nobis reliquie ⁊ daret̄ pax illius in loco ſcō
eius. ⁊ illuminaret oculos noſtros deꝰ noſter
⁊ daret nobis vitā modicā in ſeruitute nřa: q̄a
ſerui ſumus. ⁊ in ſuitute nřa nō dereliquit nos
deꝰ nř. ⁊ inclinauit ſup nos miām coram rege
pſaꝝ vt daret nobis vitā ⁊ ſublimaret domum
dei nři ⁊ extrueret ſolitudines eius et daret no
bis ſpem in iuda ⁊ irlm. Et nūc qd dicemꝰ do/
mine deꝰ noſter poſt hec: Quia dereliqmꝰ mā
data tua q̄ pcepiſti in manu ſuoꝝ tuoꝝ ꝓphe/
taꝝ dicēs Terra ad quā vos ingredimi vt poſ
ſideatis eā terra immūda ē iuxta immūdiciā ppl'oꝝ
cetrarūq; teraꝝ: abhominatoibꝰ eoꝝ q reple/
uerūt eam ab ore vſq; ad os coinqnatione ſua.
Nūc ergo filias veſtras ne detis filijs eoꝝ ⁊
filias eoꝝ ne accipiatis filijs veſtris. ⁊ nō q̄ra/
tis pacē eoꝝ ⁊ ꝓſperitatē eoꝝ vſq; in eternū. vt
cōfortemini ⁊ comedatis q̄ bona ſūt tre: ⁊ here/
des habeatis filios vřos vſq; in ſeculū. et poſt
oia q̄ venerūt ſup nos in opibꝰ nřis peſſimis.
⁊ in delicto nřo magno qr tu deꝰ liberaſti nos
de iniqtate nřa ⁊ dediſti nobis ſalutē ſicut ē ho
die: vt nō cōuerteremur ⁊ irrita faceremꝰ man
data tua: neq; matrimonia iungeremꝰ cū po/
pulis abhominationū iſtarū. Nūqd iratus es
nobis vſq; ad cōſūmationē: ne dimitteres no/
bis reliqas ad ſalutē: Dñe deꝰ iſrael iuſtus es:
tu qm̄ derelicti ſumꝰ q ſaluaremur ſicut die hac
Ecce corā te ſumꝰ in delicto noſtro. Nō. n. ſta
ri poteſt corā te ſuper hoc. X

Sic ergo orāte eſdra ⁊ implorāte deū et
flente et iacente añ tēplū dei: collectꝰ eſt
ad eū de iſrael cetus grādis nimis vi/
roꝝ ⁊ mulieꝝ et pueroꝝ. Et fleuit populꝰ mul
to fletu. Et rñdit ſecheniās filiꝰ iehiel de filijs
helam. ⁊ dixit eſdre: Nos p̄uaricati ſumus in
deū noſtrum: ⁊ duximꝰ vxores alienigenas de
populis tre Et nūc ſi ē penitētia in iſrael ſuper
hoc pcutiamꝰ fedꝰ cū dño deo noſtro vt ꝓijcia/
mus vniuerſas vxores. et eos q de his nati ſūt
Iuxta volūtatē dñi ⁊ eoꝝ q tenēt pceptū domi
ni dei nři. ſz legē fiat Surge: tuū ē diſcernere
noſq; erimꝰ tecū: Confortare ⁊ fac. Surrexit ḡ
eſdras ⁊ adiurauit principes ſacerdotū et leui/
taꝝ ⁊ oēm iſrael. vt facerēt ſm verbū hoc. Et
iurauerūt. Et ſurrexit eſdras ante domum dei
⁊ abijt ad cubiculū iohannan filij eliaſib. et in/
greſſus eſt illuc. Panē non comedit et aquaꝫ
nō bibit: Lugebat. n: tranſgreſſionē eoꝝ q ve
nerant de captiuitate. Et miſſa eſt vox in iuda
⁊ in hieruſalē oibꝰ filijs trāſmigrationis: vt cō
gregarēt̄ in hieruſalē. ⁊ ois q nō venerit in tri
bus diebꝰ iuxta cōſiliū pncipū et ſenioꝝ auferet̄
vniuerſa ſubſtātia eius: et ipſe abijciet̄ de cetu
trāſmigratiōis. Cōuenerūt igitur omnes viri
iuda et beniamin in hieruſalē tridꝰ diebꝰ ipſe ē
menſis nonꝰ. viceſima die menſis. ⁊ ſedit ois
populꝰ in platea domꝰ dei: tremētes ꝓ pctō. et
pluuijs. Et ſurrexit eſdras ſacerdos et dixit ad
eos. Vos tranſgreſſi eſtis et duxiſtis vxores
alienigenas: vt adderetis ſuper delictū iſrael.
Et nūc date cōfeſſionē dño deo patꝝ veſtroꝝ.
⁊ facite placitū eius. et ſeparami a ppl'is tre. ⁊ ab

vxoribꝰ alienigenis. Et rñdit vniuerſa multi/
tudo. dixitq̄ voce magna: Iuxta verbū tuū ad
nos ſic fiat. Verūtñ qꝛ populꝰ multꝰ eſt ⁊ tēpꝰ
pluuie: ⁊ nō ſuſtinemꝰ ſtare foris. ⁊ opus non
eſt diei vniꝰ vel duoꝝ: vehemēter quippe pec/
cauimus in ſermone iſto: cōſtituant̄ ꝑncipes in
vniuerſa multitudine. ⁊ oēs ī ciuitatibꝰ noſtris
qui duxerunt vxores alienigenas veniāt in tē/
poribꝰ ſtatutis. et cū his ſeniores ꝑ ciuitatē ⁊ ci/
uitatē. et iudices eius: donec auertat̄ ira dei
nr̄i a nobis ſup pctō hoc. Igit̄ ionathā filiꝰ aſa
hel: ⁊ iaazia filius thecue. ſteterūt ſuper hoc. et
meſollam et ſebechai leuites adiuuerunt eos.
Fecerūtq̄ ſic filij tranſmigratiōis. Et abierūt
eſdras ſacerdos et viri principes familiarū in
domos patꝝ ſuoꝝ et oēs ꝑ noīa ſua. et ſederūt
in die ꝑmo mēſis decimi: vt q̄rerēt rem. Et cō
ſūmati ſūt oēs viri q̄ duxerūt vxores alienige/
nas vſq̄ ad diē primā mēſis primi. Et inuenti
ſunt de filijs ſacerdotū qui duxerūt vxores alie
nigenas: de filijs ioſue filij ioſedech et fratres
eius maaſia et elieçer ⁊ iarib et godolia. Et de
derūt manus ſuas: vt eijcerent vxores ſuas et
ꝓ delicto ſuo arietē de ouibꝰ offerent. Et de fi/
lijs emmer: ananī et çebedia. Et de filijs he/
rim: maſia et helia et ſemeia: iehihel et oçias.
Et de filijs pheſſur: elioenai: maaſia: iſmahel:
nathanael: ioçabeth et helaſa. Et de filijs leui/
tarum: ioſabeth et ſemei et celaia: ipſe eſt calith
a phathaia: iuda ⁊ elieçer. Et de cantoribꝰ elia/
ſib. et de ianitoribus ſellum et thelem et vri.
Et ex iſrahel de filiis pharos: remeia: et eçia
et melchia et miamin et elieçer et melcha: ba/
nea. Et de filijs elam: mathania: zacharias: et
iehihel et abdi et rimoth et helai. Et d filijs ze
thua: elioenai: eliaſib: mathania et hierimuth ⁊
zabeth et aziza. Et de filijs bebai: iohannan:
anania: zabbai: athalai. Et de filijs beni: mo
ſolla et melluch et adaia: iaſub et ſaal et ramoth
Et de filijs phetmoab: edua et chalaal: banai/
as et maaſias: mathanias beſelehel: benui et
manaſſe. Et de filijs erem: elieçer: ieſue: mel/
chias: ſymeias: ſimeon: beniamin maloch: ſa
marias. Et de filijs aſom: mathanai: meth et:
zabeth: elpheleth: ieremai: manaſſes: ſemei.
De filijs bani: maadi: amram et huel: baneas
et badaias: cheliau: bannia marimuth et elia/
ſib: mathanias: mathanai: et iaſi et bani et be/
nui: ſemei et ſalmias et nathan et adaias: me/
chne: dabai: ſyſai: ſarai: ezrel et ſelemau et ſe/
meria: ſellum: amaria ioſeph. De filijs nebui
abihel: mathathias: zabeth: zabina ieddu et
iohel et banaia. Omnes hi acceperant vxores
alienigenas: et fuerūt ex eis mulieres que pe/
pererant filios. ¶ Explicit liber Eſdre pri
mus. Incipit liber Neemie. ¶ Capłm. I

VErba neemie
filij helchie. Et factū eſt in
mēſe caſleu: anno viceſimo
et ego erā in ſuſis caſtro Et
venit ad me anani vnus de
fratribꝰ meis: ipſe ⁊ viri iuda.
et interrogaui eos de iudeis q̄ remāſerāt et ſuper
erāt de captiuitate. et de hieruſalē. Et dixerūt mi/
hi. Qui remāſerūt et derelicti ſūt de captiuitate
ibi in ꝓuincia in afflictiōe magna ſunt et in op
probrio et murus hieruſalē diſſipatꝰ ē. et porte
eius cōbuſte ſunt igni. Cumq̄ audiſſem verba
huiuſcemodi: ſedi et fleui et luxi diebus multis.
⁊ ieiunabā et orabā ante faciem dei celi. et dixi
Queſo domine deꝰ celi fortis magne atq̄ ter/
ribilis. qui cuſtodis pactum ⁊ miam cū his qui
te diligunt ⁊ cuſtodiunt mandata tua fiant au/
res tue auſcultantes ⁊ oculi tui aperti vt audi/
as orationē ſerui tui quā ego oro corā te ho
die nocte ⁊ die ꝓ filijs iſrael ſeruis tuis. ⁊ cōfi
teor ꝓ peccatis filioꝝ iſrael q̄bꝰ peccauerūt tibi
Et ego ⁊ domus patris mei peccauimus. va/
nitate ſeducti ſumus. ⁊ nō cuſtodiuimꝰ manda
tū et cerimonias ⁊ iudicia que ꝑcepiſti moyſi fa
mulo tuo. Memēto verbi qd̄ mādaſti moyſi
ſeruo tuo dicens. Cū trāſgreſſi fueritis. ego diſ
ꝑgā vos in ꝑplos. et ſi reuertamini ad me et cu
ſtodiatis precepta mea et faciatis ea. etiā ſi abdu
cti fueritis ad extrema celi: inde ꝯgregabo vos
et reducā in locū quē elegi vt habitaret nomen
meū ibi. Et ipſi ſerui tui et populꝰ tuꝰ q̄s rede/
miſti in fortitudine tua magna. et in manu tua
valida. Obſecro dñe ſit auris tua attendens
ad orationem ſerui tui: et ad orationem ſeruoꝝ
tuorū q̄ volūt timere nomē tuū. et dirige ſeruū
tuū hodie: et da ei miſericordiam ante virū hūc
Ego enim eram pincerna regis. II
FActū eſt aūt in mēſe niſan. anno viceſi
mo artaxerxis regis. et vinū erat ante
eum. Et leuaui vinū et dedi regi. et erā
q̄ſi lāguidus ante faciē eius. Dixitq̄ mihi rex
Quare vultus tuus triſtis ē. cū te egrotū non
videā. Nō ē hoc fruſtra: ſed malū neſcio qd̄ ī
corde tuo eſt. Et timui valde ac nimis. et dixi
regi. Rex in eternū viue. Quare non mereat
vultus meus. qꝛ ciuitas domꝰ ſepulchroꝝ prīs
mei deſerta eſt. et porte eius cōbuſte ſunt igni:

Et ait mihi rex. Pro qua rē poſtulas? Et oraui
deum celi: ⁊ dixi ad regē. Si videt̄ regi bonuz
⁊ ſi placet ſeruis tuis ante faciē tuam: vt mittas
me in iudeam ad ciuitatē ſepulchri patris mei et
edificabo eam. Dixitq̄ȝ mihi rex ⁊ regina que ſe
debat iuxta cuȝ. Vſq̄ȝ ad qđ tempus erit iter tu
um: ⁊ qñ reuerteris. Et placuit ante vultū re
gis: ⁊ miſit me. Et cōſtitui ei tempus: ⁊ dixi re
gi. Si regi videt̄ bonum: epiſtolas det mihi ad
duces regionis transflumen vt traducāt me do
nec veniam in iudeaȝ: ⁊ epiſtolā ad aſaph cuſto
dē ſaltus regis: vt det mihi ligna vt tegere poſ
ſim portas turris domus ⁊ muri ciuitatis: ⁊ do
mum quam ingreſſus fuero. Et dedit mihi rex
iuxta manum dei mei bonam mecum. Et veni
ad duces regionis transflumen: deditq̄ȝ eis epi
ſtolas regis. Miſerat autem rex mecum p̄nci/
pes militū ⁊ equites: Et audierunt ſanaballath
oronites: ⁊ tobias ſeruus amanites: ⁊ ꝯtriſtati
ſunt afflictiōe magna ꝙ veniſſet homo q̄ q̄reret
proſperitatē filioꝝ iſrael. Et veni irl̄m: ⁊ eram
ibi trib⁹ dieb⁹. Et ſurrexi nocte ego ⁊ viri pau
ci mecum: ⁊ non indicaui cuiq̄ȝ quid dn̄s dediſ/
ſet in corde meo vt facerem in irl̄m. ⁊ iumentuȝ
non erat mecum niſi aīal cui ſedebā. Et egreſſ⁹
ſum per portam vallis nocte ⁊ ante fontem dra
conis ⁊ ad portam ſtercoris: ⁊ conſiderabā mu
rum irl̄m diſſipatum: ⁊ portas eius cōſſumptas
igni. Et tranſiui ad portaȝ fontis ⁊ ad aq̄ductū
regis: ⁊ nō erat locus iumento cui ſedebā vt trā
ſiret. Et aſcendi p̱ torrentē nocte: ⁊ conſiderabā
murū: ⁊ reuerſus veni ad portam vallis ⁊ redij
Magiſtratus aūt neſciebāt quo abijſſē: aut qđ
ego facerē. Sed ⁊ iudeis ⁊ ſacerdotibus ⁊ opti
matibus ⁊ magiſtratib⁹ ⁊ reliq̄s q̄ faciebāt op⁹
vſq̄ȝ ad id loci nihil indicaueram. Et dixi eis.
Vos noſtis afflictionem in q̄ ſumus: q̄r irl̄m d̄
ſerta ē ⁊ porte eius ꝯſumpte ſunt igni. Venite ⁊
edificemus muros irl̄m: ⁊ nō ſimus vltra op/
probrium: Et indicaui eis manū dei mei ꝙ eſſet
bona mecuȝ: ⁊ v̱ba regis q̄ locutus eſt mihi: ⁊
aio. Surgamus ⁊ edificemus. Et ꝯfortate ſūt
manus coꝝ i bono. Audierunt aūt ſanaballath
oronites ⁊ tobias ſeru⁹ amanites ⁊ goſſeȝ arabs
⁊ ſubſannauerunt nos ⁊ deſpexerūt: dixerūtq̄ȝ.
Que eſt hec res quā facitis? Nunqđ contra re/
gem vos rebellatis. Et reddidi eis ſermonem
dixiq̄ȝ ad eos. Deus celi ipſe nos iuuat: ⁊ nos
ſerui ei⁹ ſum⁹. Surgam⁹ ⁊ edificem⁹. Vobis
aūt nō eſt ps ⁊ iuſticia ⁊ memoria in irl̄m. III
Et ſurrexit eliaſib ſacerdos magnus
⁊ fratres eius ſacerdotes: ⁊ edifica/
uerūt portā gregis. Ipſi ſanctificauerūt eam:
⁊ ſtatuerūt valuas eius. ⁊ vſq̄ȝ ad turrim cen/
tū cubitoꝝ. ſanctificauerūt eā: vſq̄ȝ ad turri ana
nehel. Et iuxta eū edificauerunt viri hiericho.
⁊ iuxta eos edificauit zachur filius amri. Por
tam aūt piſciū edificauerūt filij aſnaa: ipſi texe/
runt eā. ⁊ ſtatuerunt valuas eius ⁊ ſeras ⁊ ve
ctes. Et iuxta eos edificauit marimuth filius
vrie filij accus. Et iuxta eum edificauit moſol
ſam filius barachie filij meſeȝebel. Et iuxta eū
edificauit ſadoch filius baana. Et iuxta eū edi/
ficauerunt thecueni. Optimates autem eorum
non ſuppoſuerunt colla ſua in ope domini dei
ſui. Et portam veterem edificauerunt ioiada fi
lius phaſea ⁊ moſollam filius beſodia. ipſi texe
runt eam. ⁊ ſtatuerūt valuas eius ⁊ ſeras ⁊ ve
ctes. Et iuxta eos edificauerunt melchias ga/
baonites. ⁊ iadon meronathites viri de gaba/
on. ⁊ maſpha pro duce qui erat in regiōe trans
flumen. Et iuxta eum edificauit eziel fili⁹ araia
aurifex. Et iuxta eum edificauit ananias filius
pigmentarij. ⁊ dimiſerunt irl̄m vſq̄ȝ ad murū
platee latioris. Et iuxta euȝ edificauit raphaia
filius abul principes vici irl̄m. Et iuxta eū edi
ficauit ieiada filius aromath cōtra domū ſuam
Et iuxta eū edificauit attus fili⁹ aſebonie. Me
diam partem vici edificauit melchias filius erē
⁊ aſub filius phetmoab. ⁊ turrim furnoꝝ. Et
iuxta eos edificauit ſellum filius aloes. p̄nceps
medie partis vici irl̄m: ip̄e ⁊ filij eius. Et por
tā vallis edificauit anuun ⁊ habitatores zanoe.
ipſi edificauerūt eam. ⁊ ſtatuerunt valuas eius
⁊ ſeras ⁊ vectes. ⁊ mille cubitos in muro vſq̄ȝ
ad portam ſterquilinij. Et portam ſterquilinij
edificauit melchias filius rechab. principes vi
ci bethacharem. Ip̄e edificauit eā. ⁊ ſtatuit val
uas eius ⁊ ſeras ⁊ vectes. Et portam fōtis edi
ficauit ſellum. filius colozai. princeps pagi ma
ſpha. Ip̄e edificauit eam ⁊ texit. ⁊ ſtatuit val/
uas ei⁹ ⁊ ſeras ⁊ vectes. ⁊ muros piſcine ſyloe
in hortū regis. ⁊ vſq̄ȝ ad gradus q̄ deſcendunt
de ciuitate dauid. Poſt eum edificauit neemi/
as filius azboth p̄nceps dimidie p̄tis vici beth
ſur vſq̄ȝ ꝯtra ſepulchrū dauid. ⁊ vſq̄ȝ ad piſci/
nā que grandi ope conſtructa eſt. ⁊ vſq̄ȝ ad do
mū fortiū. Poſt eū edificauerūt leuite. reum fi
lius beni. Poſt eū edificauit aſebias p̄nceps
dimidie p̄tis ceile in vico ſuo. Poſt eū edifi/
cauerūt fratres eoꝝ: bechui filius enedab prin
ceps dimidie p̄tis ceile. Et edificauit iux̄ eū azer
filius ioſue p̄nceps maſpha menſurā ſecūdā: ꝯ
aſcenſū firmiſſimi anguli. Poſt eū ī mōte edi

ficauit baruch filius zachai menſuram ſecundā
ab angulo vſq; ad portā domus eliaſib ſacer/
dotis magni. Poſt eū edificauit merimuth fi/
lius vrie filie accbus mēſurā ſecūdā a porta do
mus eliaſib: donec extenderet domus eliaſib.
Et poſt eū edificauerunt ſacerdotes: viri de cā
peſtribus iordanis. Poſt eos edificauit benia
min et aſub ꝯ domū ſuā. Et poſt eos edificauit
azarias filius maaſie filij ananie ꝯ domum ſuā
Poſt eū edificauit bēnui fili⁹ ennada menſurā
ſecundā a domo azarie vſq; ad flexuras et vſq;
ad angulū: phalel filius ozi contra flexuram et
turrim que eminet de domo regis excelſa. id eſt
in atrio carceris. Poſt eū phadaia filius feros
Nathinnei autē habitabāt in ofel: vſq; contra
portā aquarū ad orientē. et turrim que ꝓmine/
bat. Poſt eū edificauerunt thecueni menſurā
ſecundā e regione: a turre magna et eminenti
vſq; ad murū tēpli. Surſum autē ad portam
equorū edificauerunt ſacerdotes: vnuſquiſq; ꝯ
domum ſuā. Poſt eos edificauit ſeddo filius
emmer ꝯ domum ſuā. Et poſt eū edificauit ſe/
mei filius ſechenie cuſtos porte orientalis Poſt
eum edificauerunt anania: fili⁹ ſelemie. et anon
filius ſelo ſext⁹. mēſurā ſecūdā. Poſt eos edi
ficauit meſollā filius barachie ꝯ gazophilatium
ſuū. Poſt eū edificauit melchias filius aurifi/
cis vſq; ad domū nathineorum et ſcuta vēdētiū
ꝯ portā iudicialē et vſq; ad cenaculū anguli. Et
intra cenaculū anguli in porta gregis edifica/
uerunt artifices et negociatores. IIII

Factum eſt autē cū audiſſet ſanaballath
qȝ edificaremus murū: iratus ē valde
Et motus nimis ſubſanauit iudeos: et
dixit corā fratribus ſuis et frequētia ſamaritanorū
Quid iudei faciunt imbecilles? Nū dimittēt
eos gētes? Nū ſacrificabūt et cōplebunt in vna
die? Nunqd edificare poterunt lapides de acer
uis pulueres q cōbuſti ſunt? Sȝ et tobias amma/
nites ꝓxim⁹ eius ait: Edificent. Si aſcenderit
vulpes tranſiliet murū eorū lapideum. Et dixit
neemias: Audi deus nr̄ qȝ facti ſumus deſpe/
ctui. Conuerte opprobriū ſuper caput eorū. et
da eos in deſpectionē in terra captiuitatis. Ne
operias iniquitatē eorū: et peccatū eorū corā fa
cie tua nō deleatur: qȝ irriſerūt edificātes. Ita/
q; edificauim⁹ murū. et cōiūximus totum vſq;
ad partē dimidiā. et ꝓuocatū eſt cor populi ad
operādū. Factū eſt autē cū audiſſet ſanaballath
et tobias et arabes et ammanite et azotij qȝ obdu/
cta eſſet cicatrix muri hieruſalē. et qȝ cepiſſent in
terrupta ꝯcludi: irati ſūt nimis. Et congregati
ſūt omnes pariter vt venirēt et pugnarent cōtra
hierlm. et molirent inſidias. Et orauimus deū
nr̄m et poſuim⁹ cuſtodes ſup murū die ac nocte
cōtra eos. Dixit autē iudas: Debilitata eſt for/
titudo portātis: et humus nimia eſt. et nos nō po
terimus edificare murū. Et dixerūt hoſtes nr̄i
Neſciāt et ignorent donec veniem⁹ in medium
eorū et interficiam⁹ eos. et ceſſare faciam⁹ opus.
Factū ē autē venientib⁹ iudeis qui habitabāt iu
xta eos et dicentib⁹ nobis ꝑ decē vices ex oīb⁹
locis qb⁹ venerāt ad nos: ſtatui in loco poſt murū
ꝑ circuitū: ppl'm in ordinē cū gladijs ſuis et lan
ceis et arcubus Et ꝑſpexi atq; ſurrexi. et aio ad
optimates et magiſtrat⁹ et ad reliquā ꝑtem vulgi.
Nolite timē a facie eorū. Dn̄i magni et terribi/
lis memētote. et pugnate ꝓ fratrib⁹ vr̄is. filijs ve
ſtris et filiabus veſtris et vxorib⁹ veſtris et do/
mib⁹ vr̄is. Factū ē autē cū audiſſent inimici nr̄i
nūciatū ē nobis: diſſipauit deus ꝯſiliū eorū. Et
reuerſi ſum⁹ oēs ad muros: vnuſqſq; ad op⁹
ſuum. Et factū ē a die illa: media ꝑs iuuenum
eorū faciebat opus. et media parata erat ad bel/
lum. et lancee et ſcuta et arcus et lorice. et ꝑncipes
poſt eos in oī domo iuda edificantiū muros et
portantiū onera et imponentiū. vna manu ſua
faciebat opus. et altera tenebat gladiū. Edifi/
cantiū .n. vnuſqſq; gladio erat accinctus renes
Et edificabāt et clangebant buccina iuxta me.
Et dixi ad optimates et ad magiſtrat⁹ et ad reli
quā ꝑtē vulgi. Op⁹ grāde eſt et latū. et nos ſe/
parati ſumus in muro ꝓcul alter altero. In loco
quocūq; audieritis clangorē tube: illuc cōcurrite
ad nos. De⁹ nr̄ pugnabit ꝓ nobis. et nos ipſi
faciem⁹ op⁹. Et media ꝑs noſtrū teneat lāceas
ab aſcēſu aurore donec egrediantur aſtra. In
tēpore qȝ illo dixi populo. Vnuſqſq; cū puero
ſuo maneat in medio ir'lm. et ſint nobis vices
ꝑ noctē et diē ad operādū. Ego autē et frēs mei
et pueri mei et cuſtodes q erant poſt me: nō de
ponebam⁹ veſtimēta noſtra. Vnuſqſq; tm̄ nu
dabat ad baptiſmū. V

Et factus ē clamor populi et vxorū eius
magn⁹ aduerſus fratres ſuos iudeos.
Et erāt qui dicerēt: Filij noſtri et filie
nr̄e multe ſūt nimis Accipiam⁹ pro precio eorū
frumentū. et comedam⁹ et viuamus. Et erant
q dicerēt. Agros nr̄os et vineas et domos no
ſtras opponam⁹. et accipiamus frumētū in fa
me. Et alij dicebāt Mutuo ſumam⁹ pecunias
in tributa regis: demuſq; agros noſtros et vi
neas. Et nūc ſicut carnes fratrū nr̄orū: ſic car/
nes nr̄e ſūt et ſicut filij eorum: ita et filij noſtri.

Ecce nos ſubiugam⁹ filios noſtros ⁊ filias no
ſtras in ſuitutē: ⁊ de filiab⁹ noſtris ſūt famule
nec habemus vnde poſſint redimi: ⁊ agros no
ſtros ⁊ vineas nr̄as alij poſſidēt. Et irat⁹ ſum
nimis: cū audiſſem clamorē coꝝ ſm̄ v̄ba hec:
cogitauitq; cor meū. Et increpaui optimates ⁊
magiſtrat⁹. ⁊ dixi eis: Uſuras ne ſinguli a fra
tribus veſtris exigatis? Et cōgregaui aduerſū
eos contionē magnā. ⁊ dixi eis: Nos vt ſcitis
redemim⁹ frēs nr̄os iudeos q vēditi fuerāt gē
tib⁹. ſm̄ poſſibilitatē nr̄am. Et vos igit̄ vendi
te frēs veſtros. ⁊ redimem⁹ eos? Et ſiluerunt
nec inuenerūt qd reſponderēt. Dixiq; ad eos
Nō eſt bona res quā facitis. Quare non in ti
more dei nr̄i ambulatis: ne exprobret̄ nobis a
gētib⁹ inimicis nr̄is? Et ego ⁊ frēs mei et pueri
mei cōmodauimus plurimis pecuniā ⁊ frumē
tū. Nō repetam⁹ in cōe iſtud. Es alienū conce
damus: qd̄ debetur nobis. Reddite eis hodie
agros ſuos et vineas ſuas et oliueta ſua et do
mos ſuas. Quin potius ⁊ centeſimā pecunie
frumenti vini ⁊ olei quā exigere ſoletis ab eis
date pro illis. Et dixerunt: Reddemus. et ab
eis nihil queremus: ſicq; faciemus vt loqueris.
Et vocaui ſacerdotes ⁊ adiuraui eos vt facerēt
iuxta quod dixerā. Inſuper excuſſi ſinū meū
⁊ dixi: Sic excutiat de⁹ oēm virū qui nō cōple
uerit verbū iſtud: de domo ſua ⁊ de laboribus
ſuis. Sic excutiatur. ⁊ vacu⁹ fiat. Et dixit vni
uerſa multitudo. amen. Et laudauerunt deū.
Fecit ergo populus ſicut erat dictū. A die au
tē illa q̄ p̄ceꝑat rex mihi vt eſſem dux in terra
iuda ab anno viceſimo vſq; ad annū triceſimū
ſecundū artaxerxis regis ꝑ annos duodecim ego
⁊ fratres mei annonas que ducib⁹ debebāt̄ nō
comedim⁹. Duces aūt primi q fuerū ante me
grauauerūt populū. ⁊ acceperūt ab eis in pane
⁊ vino ⁊ pecunia q̄tidie ſiclos q̄draginta. Sed
⁊ miniſtri coꝝ depꝛeſſerāt pplm̄: Ego aūt nō feci
ita ꝑpter timorē dei Quin potius in ope muri
edificaui. ⁊ agrū nō emi. ⁊ oēs pueri mei con
gregati ad op⁹ erāt. Iudei q̄; ⁊ magiſtrat⁹ cētū q̄n
q̄ginta viri. ⁊ q veniebāt ad me de gētib⁹ q̄ in
circuitu noſtro ſūt in mēſa mea erāt. Parabat̄
aūt mihi ꝑ dies ſingulos bos vnus arietes ſex
electi: exceptis volatilib⁹. ⁊ inter dies decē vi
na diuerſa. ⁊ alia multa tribuebā. Inſuꝑ ⁊ an
nonas ducat⁹ mei nō q̄ſiui. Valde. n. erat atte
nuat⁹ ppl's. Memēto mei de⁹ me⁹ in bonū: ſm̄
oīa que feci populo huic. VI

Actum eſt autē cū audiſſet ſanaballath
⁊ tobias ⁊ goſem arabs et ceteri inimi
ci noſtri q̄ edificaſſem ego murum. ⁊ nō eſſet
in ipſo reſidua interruptio: vſq; ad temp⁹ autē
illud valuas nō poſuerā in portis: miſerunt ſa
naballath ⁊ tobias ⁊ goſem arabs ad me dicen
tes: Ueni ⁊ ꝑcutiam⁹ fedus pariter in viculis
in campo vno. Ipſi autē cogitabāt vt facerent
mihi malū. Miſi ergo ad eos nuncios: dicēs:
Opus grāde ego facio ⁊ nō poſſum deſcēdere
ne forte negligat̄ cum venero ⁊ deſcendero ad
vos Miſerūt ergo ad me ſ͡z v̄bū hoc ꝑ quattuor
vices. ⁊ reſpōdi eis iuxta ſmonē priorem. Et
miſit ad me ſanaballath iuxta verbū prius q̄n
ta vice puerū ſuū ⁊ ep̄lam habebat in manu ſua
ſcriptā hoc mō. In gētibus auditū ē. ⁊ goſem
dixit: q̄ tu ⁊ iudei cogitetis rebellare. ⁊ ꝑpte
rea edifices murū. ⁊ leuare te velis ſuꝑ eos re
gem: ꝑpter quā cām ⁊ ꝓphetas poſueris q p̄
dicēt de te in irl'm dicētes: Rex in iudea ē. Au
dit̄ur⁹ ē rex v̄ba hec. Idcirco nūc veni vt inea
mus ꝯſiliū pit̄er. Et miſi ad eos dicēs: Nō eſt
factū ſm̄ v̄ba hec q̄ tu loq̄ris De corde. n. tuo
tu cōponis hec. Oēs. n. hi terrebāt nos: cogi
tātes q̄ ceſſarēt man⁹ nr̄e ab ope ⁊ q̄ſcerem⁹.
Quā ob cām magis cōfortaui man⁹ meas. Et
ingreſſus ſū domum ſamaie filij dalaie filij me
thabeel ſecreto. Qui ait: Tractemus nobiſcū
in domo dei in medio tēpli ⁊ claudamus por
tas edis: q̄ venturi ſūt vt interficiāt te. ⁊ nocte
venturi ſūt ad occidēdū te. Et dixi: Nū quiſq̄
ſil's mei fugit. Et q̄s vt ego ingredit̄ templū
⁊ viuet? Nō ingrediar. Et intellexi q̄ deus nō
miſiſſet eū ſ͡z quaſi vaticinās locutus eēt ad me
⁊ tobias ⁊ ſanaballath cōduxiſſent eū. Acceꝑat
eni p̄ciū vt territus facerē ⁊ peccarē ⁊ haberēt
malū qd̄ exprobrarēt mihi Memēto mei domi
ne ꝓ tobia ⁊ ſanaballath iuxta oꝑa coꝝ talia: ſ͡z
⁊ noadie ꝓphete ⁊ ceteroꝝ ꝓphetaꝝ q terrebāt
me. Cōpletus ē aūt murus viceſimo q̄nto die
menſis elul. q̄nq̄ginta duobus diebus. Factū
eſt ergo cū audiſſent oēs inimici noſtri vt timerent
vniuerſe gētes q̄ erāt in circuitu noſtro. ⁊ cōci
derēt intra ſemetipſos. ⁊ ſcirēt q̄ a dn̄o factū ē
opus hoc. Sꝫ ⁊ in diebus illis mlt̄e optimatū
iudeoꝝ ep̄le mittebant̄ ad tobiā. ⁊ a tobia ve
niebāt ad eos. Multi eni erant in iudea hn̄tes
iuramētū eius: q̄ gener erat ſechenie filij iorei
⁊ iohānan filius eius acceperat filiā meſollam
filij barachie. Sed ⁊ laudabant eum coram me
⁊ verba mea nūciabant ei. Et tobias mit tebat
epiſtolas vt terreret me. VII

Poſtq̄; aūt edificatus ē murus ⁊ poſui
valuas. ⁊ recēſui ianitores et cantores

τ leuitas: pcepi aneni fratri meo τ ananie prin/
cipi domus de hierlm. Ipſe. n. quaſi vir verax
τ timens deū plus ceteris videbat. Et dixi eis
Nō aperiant porte hierlm vſq3 ad calorē ſolis.
Cūq3 adhuc aſſiſterēt: clauſe porte ſūt τ oppi/
late. Et poſui cuſtodes de habitatoribus irlm
ſingulos p vices ſuas. τ vnūquēq3 ɔ̃ domum
ſuā. Ciuitas autē erat lata nimis τ grandis. et
populus puus in medio eius: τ nō erāt domꝰ
edificate. Deus aūt dedit in corde meo et ɔgre
gaui optimates τ magiſtratus τ vulgus vt re/
cenſerē eos: Et inueni librū cenſus eoꝝ q aſcē
derāt primū. τ inuētū ē ſcriptū in eo. Iſti filij
puincie q aſcēderūt de captiuitate migrātiū qs
trāſtulerat nabuchodonoſor rex babylonis. et
reuerſi ſūt in hierlm τ in iudeā: vnuſqſq3 in ci/
uitatē ſuā: q venerūt cū çorobabel: ioſue neemi
as: açarias: raamias: naamin: mardocheus:
belſar: meſpharat: beggoai: naum: baana. Nu
merus viroꝝ populi iſrael. Filij pharos: duo
milia centū ſeptuagintaduo. Filij ſaphatia: tre
centi ſeptuagintaduo. Filij area: ſexcenti qnq̄/
gintaduo. Filij phetmoab filioꝝ ioſue et ioab:
duo milia octingēti decē et octo. Filij helā: mil
le octingēti qnquagintaquattuor. Filij çethua
nōgenti quadragintaqnq3. Filij çachai ſeptin
genti ſexaginta. Filij bennui: ſexcenti quadra/
gintaocto. filij bebai ſexcenti vigintiocto. Filij
açgad: duo milia trecenti vigintiduo Filij ado
nicā: ſexcenti ſexagintaſeptē. Filij beguai: duo
milia ſexagintaſeptē. Filij adin: ſexcenti quin/
quagintaqnq3. Filij ather filij eçechie. nongēti
octo. Filij aſem: trecenti vigintiocto. Filij be/
ſai trecenti vigintiquattuor. Filij areph: centū
duodecim. Filij gabaon: nonagintaqnq3. Fi/
lij bethleem et nethupha: centū octogintaocto.
Viri anathot: centum vigintiocto. Viri betha/
moth. q̄dragintaduo. Viri cariathiarī3 cephi/
ra et beroth: ſeptingenti q̄dragintatres. Viri
rama et gebo: ſexcenti viginti vnus. Viri ma
chmas: cētū vigintiduo. Viri bethel τ hai. du
cēti vigintitres. Viri nebo alterius qnq̄ginta
duo. Viri helā alterius: mille ducēti qnq̄ginta
quattuor. Filij arem. trecenti viginti. Filij hie
richo: trecenti q̄dragintaqnq3. Filij lodadin τ
ono: ſeptigēti viginti vnꝰ. Filij ſenaa: tria mi
lia nongēti triginta. Sacerdotes. Filij idaia i
domo ieſua: nōgēti ſeptuagintatres. Filij em/
mer: mille qnq̄ginta duo. Filij pheſſur: mille
ducenti q̄draginſeptē. Filij arem: mille decem
et ſeptē. Leuite. Filij ioſue et cedmihel filiorū
oduie: ſeptuagintaquattuor. Cantores. Filij
aſaph cētū quadragintaocto. Ianitores. Filij
ſellum filij ather: filij thelmon: filij accub: filij
athita: filij ſobai: cētū trigintaocto. Nathinnei
Filij ſoa filij aſupha. filij thebaoth: filij ceros:
filij ſiaa: filij phadon: filij lebana: filij agaba. fi
lij ſelmon: filij anan: filij geddel: filij gaer: fi/
lij raabia: filij raſin: filij nechoda: filij geçem fi
lij aça: filij phaſea: filij beſai: filij munim: filij
nephuſim: filij bechue: filij acupha: filij açur:
filij beſluth: filij maida: filij arſa: filij berchos:
filij ciçara: filij thema: filij naſia: filij athupha:
filij ſeruoꝝ ſalomonis: filij ſothai: filij ſophe/
reth: filij pheruda: filij iahala: filij dercon: filij
gedel: filij ſaphata: filij athil: filij phocereth: q
erat ortus ex aſebaim filio ammon. Omnes na
thinnei. et filij ſeruoꝝ ſalomōis: trecenti nona
gintaduo. Hi ſunt autē qui aſcenderūt de thel
mala thelarſa cherub adon et emmer. et nō po
tuerunt indicare domū patrum ſuorum et ſe/
men ſuū: vtrū ex iſrael eſſent. Filij dalaia: filij
tobia: filij nechoda: ſexcenti q̄dradragintaduo
Et de ſacerdotibus: filij hobia. filij accos: filij
berçellai: qui accepit de filiabꝰ berçellai galaa/
ditis vxorē: et vocatꝰ eſt noīe eoꝝ. Hi q̄ſierūt
ſcripturā ſuā in cenſu τ nō inuenerunt. et eiecti
ſunt dͤ ſacerdotio. Dixitq3 athersatha eis vt nō
manducarent de ſanctis ſanctorum: donec ſta/
ret ſacerdos doctus τ eruditus. Omnis multi
tudo quaſi vir vnus: quadragintaduo milia ſe
xcenti ſexaginta. abſq3 ſeruis et ancillis eorum
qui erant ſeptem milia trecenti triginta ſeptem
et inter eos cantores et cantatrices ducēte. Eq
uorum ſexcenti triginta ſeptem: muli eorum du
centi quadragintaquinq3: cameli eoꝝ quadrin
genti trigintaqnq3: aſini ſex milia ſeptigenti vi
ginti. Hucuſq3 refert quid in cōmentario ſcri
ptum fuerit: ex hinc neemie hiſtoria texitur. Nō/
nulli aūt de principibus familiaꝝ dederunt in
opus. Athersatha dedit in theſaurū. auri dra
gmas mille: phialas quinquaginta: tunicas ſa
cerdotales qngentas triginta. Et de pncipibꝰ
familiaꝝ dederunt in theſauꝝ operis. auri dra
gmas viginti milia. et argenti minas duo mi/
lia ducentas. Et qd̄ dedit reliquꝰ populus. au/
ri dragmas viginti milia: τ argēti minas duo
milia: et tunicas ſacerdotales ſexagintaſeptem
Habitauerunt aūt ſacerdotes et leuite et iani/
tores et cantores et reliquum vulgus et nathin
nei et oīs iſrael in ciuitatibꝰ ſuis. VIII

ET venerat: menſis ſeptimus. Filij aūt
iſrl̄ erāt in ciuitatibꝰ ſuis. Congrega/
tuſq3 oīs populus q̄ſi vir vnꝰ ad plateā

que ē añ portā aq̃x. et dixerūt eſdre ſcribe vt af
ferret librū legis moyſi: quā preceꝑat domin⁹
iſraeli. Attulit ğ eſdras ſacerdos legem corā
multitudine virorum et mulierx. cūctiſq; q po
terant intelligere: in die pma mēſis ſeptimi Et
legit in eo aꝑte in platea q̄ erat añ portā aquax
de mane vſq; ad mediā diē in cōſpectu virorū
et mulierx et ſapientiū. Et aures oīs ppl'i erant
erecte ad librū. Stetit autē eſdras ſcriba ſuper
gradū ligneū quē fecerat ad loquēdū. et ſtete/
rūt iuxta eū mathathia et ſemia et ania et vria et
elchia et maaſia ad dexterā eius. et ad ſiniſtrā:
phadaia miſabel et melchia et aſū ꝛ aſeph dan a
zacharia et moſollam. Et aperuit eſdras librū
corā oī populo. Suꝑ vniuerſū quippe popu
lum eminebat. Et cum aꝑuiſſet eū ſtetit omnis
populus. Et bñdixit eſdras dño deo: voce ma
gna. Et rñdit oīs ppl's. amen amē: eleuantes
manus ſuas. Et incuruati ſūt. et adorauerunt
deū ꝓni in terrā. Porro ieſue et baani et ſera/
bi: iamin: accub: ſepthai: odia: maaſia: celita:
açarias: iozabed: anani: phalaia: leuite: ſilen/
tium faciebant in populo ad audiendam legem
Populus aūt ſtabat in gradu ſuo. Et legerūt
in libro legis dei diſtincte et aꝑte ad intelligen
dū et intellexerūt cū legeret̄. Dixit aūt neemias
ipſe ē atherſatha. et eſdras ſacerdos et ſcriba et
leuite interpretantes vniuerſo populo. Dies
ſanctificat⁹ ē dño deo nr̄o. Nolite lugere ꝛ no/
lite flere. Flebat enī oīs ppl's cū audiret verba
legis et dixit eis: Ite comedite pinguia et bibi
te mulſū. et mittite ptes eis qui nō p̄parauerūt ſi/
bi: q2 ſanctus dies dñi eſt. et nolite contriſtari
Gaudiū etenī dñi ē fortitudo nr̄a. Leuite aūt
ſilentiū faciebat in oī pplo dicētes: Tacite: q2
dies ſanct⁹ ē ꝛ nolite dolere. Abijt itaq; oīs po
pulus vt comederet et biberet et mittēt partes
et faceret leticiā magnā: q2 intellexerant verba
q̄ docuerat eos. Et in die ſecūdo cōgregati ſūt
principes familiax vniuerſi populi ſacerdotes
et leuite ad eſdrā ſcribā vt interp̄taret̄ eis v̄ba
legis. Et inuenerūt ſcriptū in lege: p̄cepiſſe do/
minū i manu moyſi vt habitēt filij iſrl' in taber
naculis in die ſolēni mēſe ſeptimo. et vt p̄dicēt
et diuulgēt vocē et vniuerſis vrbib⁹ ſuis et in
irl'm dicentes: Egredimini in mōtē et afferte
frondes oliue. et frondes ligni pulcherrimi:
frondes myrti et ramos palmax et frondes li
gni nemoroſi vt fiant tabernacula ſicut ſcriptū
eſt. Et egreſſus eſt omnis popul⁹. et attulerūt
Feceruntq; ſibi tabernacula vnuſqſq; i domate
ſuo et in atrijs ſuis et in atrijs dom⁹ dei. et i pla
tea porte aquax. ꝛ in platea porte ephraim. Fe
cit ğ vniuerſa eccleſia eox q redierāt de captiui
tate tabernacula. ꝛ habitauerūt in tabernacul̄.
Nō eni fecerāt a dieb⁹ ioſue filij nun. talia filij
iſrael vſq; ad diē illū. Et fuit leticia magna ni
mis. Legit aūt in libro legis dei. p dies ſingu/
los. a die p̄mo vſq; ad diē nouiſſimum. ꝛ fece
rūt ſolēnitatē ſeptē diebus. ꝛ i die octauo colle
ctā iuxta ritū.

IX

In die aūt viceſimoquarto mēſis hui⁹
cōuenerūt filij iſrl' in ieiunio ꝛ i ſaccis ꝛ
humu⁹ ſuꝑ eos. Et ſeꝑatū ē ſemē filiorū
iſrael ab omni filio alienigena. ꝛ ſteterūt et con
fitebant̄ pctā ſua. et iniquitates patrum ſuorū.
Et ꝯſurrexerūt ad ſtandū et legerūt i volumie
legis dñi dei ſui quater in die. et q̄ter in nocte
cōfitebant̄. et adorabāt dñm deū ſuum. Surre
xerunt aūt ſuper gradū leuitax ioſue et bani et
cedmihel. rēni. ſabnia. abani. ſarebias. bani. ꝛ
chanani: et clamauerunt voce magna ad dñm
deum ſuū. Et dixerūt leuite: ioſue ꝛ cedmihel
bonni. aſebia. arabia. odaia. ſebna fataia. Sur
gite. ꝛ bñdicite domino deo noſtro. ab eterno
vſq; in eternum. Et benedicant nomini glorie
tue excelſo in omni benedictiōe ꝛ laude. Et di/
xit eſdras. Tu ip̄e dominus ſolus: tu feciſti ce
lum ꝛ celū celox. ꝛ omnē exercitū eox: terram
ꝛ vniuerſa que in eo ſunt: maria ꝛ oīa que i eis
ſunt. Et tu viuificas oīa hec: ꝛ exercitus celi te
adorat. Tu ip̄e dñe deus q elegiſti abrā ꝛ edu/
xiſti eū de igne caldeox: ꝛ poſuiſti nomen eius
abraham. ꝛ inueniſti cor eius fidele corā te. ꝛ
percuſſiſti eum eo fedus vt dares ei terrā cha/
nanei ethei euei ꝛ ammorrei ꝛ phereçei ꝛ iebu/
ſei ꝛ gergeſei. vt dares ſemini eius. Et imple/
ſti verba tua qm̄ iuſtus es. Et vidiſti affictio/
ctionē patrū noſtrox in egypto: clamorē q; eo/
rū audiſti ſuꝑ mare rubrū. ꝛ dediſti ſigna atq;
portenta in pharaone ꝛ in vniuerſis ſeruis ei⁹
ꝛ in omni populo terre illi⁹. Cognouiſti eni
q2 ſuꝑbe egerāt ꝯ eos. ꝛ feciſti tibi nomē. ſicut
ꝛ in hac die. Et mare diuiſiſti ante eos. ꝛ tran
ſierunt ꝑ mediū maris in ſicco. Perſecutores
aūt eox ꝓieciſti in ꝓfundū quaſi lapidē in aq̃s
vallis. ꝛ in colūna nubis ductor eox fuiſti per
diē. ꝛ in colūna ignis ꝑ noctē. vt appareret eis
via ꝑ quā ingrediebant̄. Ad montem q; ſynai
deſcendiſti ꝛ locutus es cū eis de celo. ꝛ dediſti
eis iudicia recta ꝛ legē veritatis. cerimonias ꝛ
p̄cepta bona. Et ſabbatū ſanctificatū tuū oſten
diſti eis. ꝛ mādata ꝛ cerimonias ꝛ legē p̄cepi/
ſti eis in manu moyſi ſerui tui. Panē q; de ce

ho dediſti eis i fame eoꝝ. ⁊ aquã de petra edu/
xiſti eis ſitientib⁹. Et dixiſti eis vt ingrederen
tur ⁊ poſſiderent terrã ſuper quã leuaſti manũ
tuã vt traderes eis. Ipſi vero ⁊ patres noſtri
ſuperbe egerũt ⁊ indurauerũt ceruices ſuas. ⁊
nõ audierũt mãdata tua ⁊ noluerunt audire. ⁊
nõ ſũt recordati mirabiliũ tuoꝝ que feceras eis
Et indurauerũt ceruices ſuas. ⁊ dederunt ca/
put vt conuerterenť ad ſeruitutẽ ſuã quaſi p cõtẽ
tionẽ. Tu aũt de⁹ ppici⁹ clemens ⁊ miſericors
longanimis ⁊ multe miſerationis. nõ dereli/
quiſti eos. Et qdẽ cũ feciſſent ſibi vitulũ cõflati
lẽ ⁊ dixiſſent. Iſte eſt de⁹ tu⁹ q eduxit te de egy/
pto. feceruntq; blaſſemias magnas. tu aũt i mi/
ſericordijs tuis multis non dimiſiſti eos in de
ſerto. Colũna nubis nõ receſſit ab eis per diẽ.
vt duceret eos in viã. ⁊ colũna ignis per noctẽ
vt oſtẽderet eis iter p qd ingrederent. Et ſpm
tuũ bonũ dediſti q doceret eos. ⁊ manna tuum
nõ phibuiſti ab ore eoꝝ. ⁊ aquã dediſti eis in
ſiti. Quadraginta annis paiuiſti eos in deſerto
nihilq; eis defuit. Veſtimenta eoꝝ nõ inuete/
rauerũt. ⁊ pedes eoꝝ non ſũt attriti. Et dediſti
eis regna ⁊ populos. et partitus es eis ſortes.
Et poſſederũt terrã ſeon. et terrã regis eſebon
et terrã og regis baſan. Et multiplicaſti filios
eoꝝ ſicut ſtellas celi. et adduxiſti eos ad terram
de q dixeras pribus⁹ eoꝝ vt ingrederenť et poſſi
derent. Et venerũt filij. et poſſederũt terram.
Et humiliaſti corã eis habitatores terre chana
neos. et dediſti eos i manu eoꝝ. et reges eoꝝ ⁊
populos terre vt facerent eis ſicut placebat il/
lis. Ceperũt itaq; vrbes munitas ⁊ humũ pin
guem et poſſederũt domos plenas cunctis bo
nis: ciſternas ab eis fabricatas: vineas et oli/
ueta et ligna pomifera multa. Et comederunt
et ſaturati ſũt. et impinguati ſũt et abũdauerũt
delitijs i bonitate tua magna. Prouocauerũt
aũt te ad iracũdiã. et receſſerũt a te. et piecerũt
legem tuã poſt terga ſua. Et pphetas tuos oc/
ciderũt q conteſtabanť eos vt reuerterenť ad te
feceruntq; blaſſemias grandes. Et dediſti eos
in manu hoſtiũ ſuoꝝ. et afflixerũt eos. Et in tẽ
pore tribulatiõis ſue clamauerũt ad te: et tu de
celo audiſti. et ſm miſerationes tuas multas de
diſti eis ſaluatores: qui ſaluarent eos de manu
hoſtiũ ſuoꝝ. Cũq; requieuiſſent. reuerſi ſũt vt
facerent malũ in conſpectu tuo: et dereliquiſti
eos in manu inimicoꝝ ſuoꝝ. et poſſederũt eos
Conuerſiq; ſũt. ⁊ clamauerũt ad te. Tu autem
de celo exaudiſti et liberaſti eos. i miſericordijs
tuis multis temporibus. et conteſtatus es eos
vt reuerterentur ad legem tuam. Ipſi vo ſu
perbe egerunt et non audierunt mandata tua
et in iudicijs tuis peccauerũt: que faciet homo
et viuet in eis. Et dederunt humerum recedẽ
tem: et ceruicem ſuam indurauerunt. nec audi
erunt. Et ptraxiſti ſuper eos annos multos.
⁊ conteſtatus es eos i ſpũ tuo per manũ pphe
taꝝ tuoꝝ ⁊ non audierũt. ⁊ tradidiſti eos i ma
nũ populoꝝ terraꝝ. In miſericordijs aũt tuis
plurimis non feciſti eos in cõſumptionem. nec
dereliquiſti eos: qm̃ de⁹ miſerationũ ⁊ clemẽs
es tu. Nũc itaq; de⁹ noſter magne fortis ⁊ ter/
ribilis. cuſtodiẽs pactũ ⁊ miſericordiã ne auer
tas a facie tua omnem laborem qui inuenit nos
reges noſtros. principes noſtros ⁊ ſacerdotes
noſtros ⁊ pphetas nr̃os ⁊ patres nr̃os ⁊ omẽ
populũ tuũ: a dieb⁹ regis aſſur vſq; in diẽ hãc.
Et tu iuſt⁹ es in oĩb⁹ q venerũt ſup nos: q: ve
ritatẽ feciſti nobis: nos aũt impie egim⁹. Reges
nr̃i pncipes nr̃i ſacerdotes nr̃i ⁊ patres noſtri
nõ fecerũt legẽ tuã. ⁊ nõ attenderũt mãdata tua
⁊ teſtimonia tua que teſtificat⁹ es in eis. Et ipſi
i regnis ſuis bonis ⁊ i bonitate tua multa quã
dederas eis ⁊ in terra latiſſima ⁊ pingui quam
tradideras in cõſpectu eoꝝ. nõ ſeruierunt tibi.
nec reuerſi ſũt a ſtudijs ſuis peſſimiſ. Ecce nos
ipſi hodie ſerui ſumus. ⁊ terra quã dediſti pri/
b⁹ noſtris vt comederẽt panẽ eius ⁊ que bona
ſũt ei⁹. ⁊ nos ipſi ſerui ſum⁹ in ea. Et fruges ei⁹
multiplicanť regib⁹ quos poſuiſti ſup nos, ppt
peccata noſtra. ⁊ corporib⁹ noſtris dñanť ⁊ iu/
mẽtis nr̃is ſm volũtatẽ ſuã. ⁊ in tribulatione
magna ſum⁹. Sup oĩb⁹ ergo his nos ipſi pcu/
tim⁹ fed⁹ ⁊ ſcribim⁹. ⁊ ſignãt pncipes nr̃i. leui
te noſtri ⁊ ſacerdotes noſtri.

X

Signatores autẽ fuerũt. neemias ather
ſatha filius achelai. ⁊ ſedechias. ſarai/
as. azarias. hieremias. pheſſur. ama
rias. melchias. accus. ſebenia. melluc. maarẽ.
merimuth. obdias. daniel. gẽton. baruch. mo
ſollam. abia miamin. mazia. belga. ſemeia. hi
ſacerdotes. Porro leuite: ioſue filius azarie.
bennui de filijs enadab. cedmihel ⁊ fratres eo
rum. ſechenia. odeuia. celita. phalaia. anan. mi
cha roob. aſebia. zachur. ſerebia. ſabania. odia
bani. baninu. Capita populi: feros phetmoab
elam zethu. bani. bonni. azgad. bebai. adona
ia. beggoai. adin. ather. ezechia. azur. odeuia.
aſum. beſai. areph. anathot. nebai. mechphia.
moſollam. azir. meſizabel. ſadoch. ieddua. fel/
thia. anan. ania. oſee. anania. aſub. aloes. pha
leam. ſobech. reum. aſebna. madſia. ethaia. ha

nan: anan: meluc. arem: baana: ⁊ reliqui de po
pulo. Sacerdotes: leuite: ianitores ⁊ cantores:
nathinnei: ⁊ omnes qui ſe ſeparauerunt de po
pulis terrarum ad legem dei vxores eorū filij
eorum: ⁊ filie eorum: omnes qui poterant ſape
re ſpōdentes pro fratribus ſuis: optimates eo
rum: ⁊ qui veniebant ad pollicendum ⁊ iuran-
dum vt ambularent in lege domini quā dede
rat in manu moyſi ſerui ſui: vt facerent ⁊ cuſto
dirent vniuerſa mandata dn̄i dei nr̄i. ⁊ iudicia
eius ⁊ cerimonias eius: ⁊ vt nō daremus filias
nr̄as pplo terre: ⁊ filias eoꝝ. non acciperemus
filijs nr̄is. Populi q̄ꝫ terre q̄ importāt venalia et
oīa ad vſū ꝑ diem ſabbati vt vendant: non acci
piemus ab eis in ſabbato et in die ſctificato. Et
dimittemus ānū ſeptimū. et exactionē vniuerſe
manus et ſtatuemus ſuꝑ nos p̄cepta vt demus
terciā ꝑtem ſicli ꝑ annū ad opus domus dei nr̄i
ad panes ꝓpoſitionis et ad ſacrificium ſempit̄
nū et in holocauſtū ſempiternū in ſabbatis in ca
lendis in ſolēnitatibus et in ſctificatis et ꝓ pctō
vt exoret ꝓ iſrael: et in oēm vſū domus dei nr̄i
Sortes ergo miſimus ſuꝑ oblationē lignoꝝ in
ter ſacerdotes et leuitas et pplm̄ vt inferent̄ i do
mū dei nr̄i ꝑ domos patrū nr̄oꝝ ꝑ tpa a tpibus
āni vſqꝫ ad annū: vt arderent ſuꝑ altare dn̄i dei
nr̄i: ſicut ſcriptū eſt i lege moyſi. Et vt afferre-
mus p̄mogenita tre noſtre: et p̄mitiua vniuerſi
fructus oīs ligni: ab anno in annū. i domo dn̄i
et p̄mitiua filioꝝ nr̄oꝝ et pecorum noſtroꝝ ſicut
ſcriptū eſt in lege et primitiua boū noſtroꝝ et
ouiū nr̄aꝝ vt offerrent̄ in domo dei nr̄i ſacerdo
tibus q̄ miſtrāt i domo dei noſtri. Et primitias
ciboꝝ noſtroꝝ et libaminū nr̄oꝝ et poma oīs li
gni. vindemie q̄ꝫ et olei afferemus ſacerdotib⁹
ad gazophylaciū dei noſtri. et decimā ꝑtem tre
noſtre leuitis. Ipſi leuite decimas accipiēt ex oi
bus ciuitatib⁹ opū noſtroꝝ. Erit aūt ſacerdos
filius aaron cū leuitis i decimis leuitaꝝ: et leuite
offerēt decimā ꝑtem decime ſue i domo dei nr̄i
ad gazophylatiū i domo theſauri. Ad gazophy
laciū. n. deportabūt filij iſrael. et filij leui p̄miti
as frumēti et vini et olei: et ibi erūt vaſa dn̄i ſcti-
ficata: et ſacerdotes et cātores et ianitores et mi
niſtri et nō dimittem⁹ domū dei noſtri. XI

Habitauerunt autē principes populi in
hieruſalem. Reliqua vero plebs miſit
ſortē vt tolleret vnā ꝑtem de decem qui
habitaturi eſſent in ir̄lm in ciuitate ſcā: nouē vo
ptes in ciuitatibus. Bn̄dixit aūt ppl's oib⁹ viris
q̄ ſe ſpōte obtulerāt vt hītarent i ir̄lm. Hi ſunt
itaqꝫ p̄ncipes ꝓuintie q̄ hītauerūt in ir̄lm et in
ciuitatibus iuda. Habitauit autem vnuſqſqꝫ i
poſſeſſiōe ſua i vrbibus ſuis iſrael. ſacerdotes
leuite. nathinnei. ⁊ filij ſeruoꝝ ſalomōis. Et i
ir̄lm habitauerūt de filijs iuda ⁊ de filijs benia
min. De filijs iuda: athaias filius aziam. filij
zacharie. filij amarie. filij ſaphatie. filij malale-
hel. De filijs phares: maaſia filius baruch
filiu[s] … coloça. filius azia. filius addaia. filius io
arib. [illegible] zacharie. filius ſilonites. Omnes
filij phares q̄ habitauerūt in ir̄lm. quadringen
ti ſexaginta nouē viri fortes. Hi ſūt autem filij
beniamin. Sellū filius moſollā. filius ioed. fi-
lius phadaia. filius colaia: fili⁹ maſia. fili⁹ ethe
el. filius yſaia. Et poſt eū gabbai. ſellai: nongē
ti vigintiocto. et iohel filius zechri p̄poſit⁹ eoꝝ
⁊ iudas filius ſennua ſuper ciuitatē ſecundus.
⁊ de ſacerdotibus: idaia filius ioarib. iachin. ſa
raia filius helchie filius moſollā. filius ſadoch
filius meraioth.. filius achitob p̄ncipes dom⁹
dei. ⁊ fratres eoꝝ facientes opa tēpli. octingenti
vigintiduo. Et adaia fili⁹ hieroā. fili⁹ pheleia.
fili⁹ amſi. fili⁹ zacharie. fili⁹ pheſſur. filius mel-
chie ⁊ fratres ei⁹ p̄ncipes patꝝ. ducēti quadra
gintaduo. Et amaſai fili⁹ azribel. fili⁹ azi. filius
moſollamoth. fili⁹ emmer. ⁊ fratres eoꝝ poten
tes nimis: centū vigintiocto. ⁊ prepoſitus eoꝝ
zabdihel fili⁹ potentiū. Et de leuitis: ſebenia fi-
lius azob. fili⁹ azaricam. fili⁹ aſabia. filius boni
⁊ ſabathai ⁊ ioſabeth. ſuꝑ oīa opa que erant fo
rinſecus in domo dei a p̄ncipib⁹ leuitarum. Et
mathania filius micha. fili⁹ zebedei. fili⁹ aſaph
p̄nceps. ad laudandū ⁊ ad ꝯfitendū in oratiōe.
⁊ bechecias ſecūdus de fratrib⁹ eius. ⁊ adda fi
lius ſamua. fili⁹ galal. fili⁹ ydithun. Omnes
leuite in ciuitate ſancta. ducēti octogintaquatu-
or. Et ianitores. accub. telmon ⁊ fratres eoꝝ q̄
cuſtodiebāt oſtia: centū ſeptuagintaduo. Et re
liqui ex iſrael ſacerdotes ⁊ leuite in vniuerſis ci
uitatib⁹ iuda. vnuſqſqꝫ in poſſeſſione ſua. ⁊ na
thinnei q̄ habitabant in ophel ⁊ ſyaha ⁊ gaſpha d̄
nathinneis. Et ep̄s leuitaꝝ in ir̄lm: azi fili⁹ ba
ani. filius aſabie. fili⁹ mathanie. filius miche.
De filijs aſaph: cātores in miniſterio dom⁹ dei
Preceptū quippe regis ſuper eos erat. ⁊ ordo
in cātorib⁹ per dies ſingulos. ⁊ fathaia fili⁹ me
ſezebel. de filijs zara. filij iuda in manu regis.
iuxta omne verbū populi. ⁊ in domib⁹ per oēs
regiones eoꝝ. De filijs iuda habitauerunt in
cariatharbe ⁊ in filiab⁹ ei⁹. ⁊ in dibon ⁊ in filia
bus eius. ⁊ in capſeel ⁊ in viculis eius. ⁊ i ie-
ſue ⁊ in molada ⁊ in bethfaleth: ⁊ in aſerſual. ⁊
in berſabee ⁊ in filiabus eius. ⁊ in ſicelech ⁊ in

mochona et in filiabus ei⁹ et in remmon. et i sa-
rra. et in ierimuth. zonoa. odollā et in villis eaꝝ
lachis et in regiōibus eius. azecha et in filiabus
eius. Et manserūt in bersabee vsqꝫ ad vallem
ennon. Filij aūt beniamin. ageba mechmas et
hai et bethel et filiab⁹ eius. anathot nob. anana
asor rama. gethaim. adid. seboim. neballath et
ono valle artificū. et de leuitis. portiones iude
et beniamin: XII

Hi sūt aūt sacerdotes et leuite qui ascen-
derunt cum zorobabel filio salathiel.
Josue. saraia. hieremias. esdras. ama
ria. melluch. accus. sechnias. reum. merimuth
addo genthom. abia. miamin. madia. belga. se
meia et ioarib et idaia. sellū. amoch. elceia. ada-
sia. Isti principes sacerdotum et fratres eorum
in diebus iosue. Porro leuite. iesua. benni. ce
dmihel. sarabia. iuda. mathanias. super hym
nos ipsi et fratres eorum. et becbecia atqꝫ ethan
ni et fratres eorum vnusquisqꝫ in officio suo.
Josue autem genuit ioachim. et ioachim genu
it eliasib. et eliasib genuit ioiada. et ioiada genu
it ionathan. et ionathan genuit iedda. In die-
bus autem ioachim erant sacerdotes et pncipes
familiarum. saraie. maraie. hieremie. ananie.
esdre. mosollam. amarie. iohannā. milico. io-
nathan. sebenie. ioseph. aran. edna. maraioth.
elci. adaie. zacharie. genthon. mosollam. abie.
zechri. miamin. et moadie. felti. belge. samua
semeie. ioathan. ioarib. mathanai. iodaie. acci.
sellaie. celaia. mochober. elchie. asebie. ydaie.
nathanahel. Leuite in diebus eliasib et ioiada.
et ionan. et iebboa. scripti principes familiaruꝫ
et sacerdotes in regno darij perse. Filij leui pn
cipes familiarum scripti in libro verborum die
rum. et vsqꝫ ad dies ionathan filij eliasib. Et
principes leuitarum. asebia. serebia. et iesue fi-
lius cedmihel et fratres eoꝝ per vices suas. vt
laudarent et confiterent iuxta preceptuꝫ dauid
viri dei. et obseruarent eque per ordinē. Ma-
thania et becbecia et obedia. mosollā. thelmon.
accub. custodes portaꝝ et vestibuloꝝ ante por
tas. Hi in diebus ioachim. filij iosue. filij iose
dech et in diebus neemie ducis. et esdre sacerdo
tis scribeqꝫ. In dedicatione autem muri irl'm
requisierunt leuitas de oībus locis suis. vt ad
ducerent eos in irl'm. et facerent dedicationem
et leticiam: in actione graꝝ. et cantico et in cym-
balis. psalterijs et citharis. Congregati sūt au-
tem filij cantoꝝ et de cāpestrib⁹ circa irl'm. et de
villis netuphati. et de domo galgal. et de regio-
nibus geba et asmaueth: qꝛ villas edificauerūt
sibi cantores in circuitu irl'm. et mundati sunt
sacerdotes et leuite. et mundauerūt populum et
portas et murū. Ascendere autem feci pncipes
iuda super murū. et statui duos choros laudan
tiū magnos. et ierūt ad dexterā sup murum ad
portā sterquilinij. et iuit post eos osaias. et me-
dia pars principū iuda. et azarias. esdra. et mo
sollam. iuda et beniamin et semeia. et hieremia.
et de filijs sacerdotū in tubis. zacharias fili⁹ io
nathan. filius semeie. filius mathanie. fili⁹ mi-
chaie. filius zechur. filius asaph. et fratres eius
semeia et azarel malalai. galalai. maai. natha-
nahel et iuda et anani. in vasis cantici dauid vi
ri dei. et esdras scriba ante eos in porta fontis.
et contra eos ascenderūt in gradibus ciuitatis da
uid. in ascensu muri super domū dauid. et vsqꝫ
ad portā aquaꝝ ad oriētē. et chor⁹ secūd⁹ gratias
referentiū ibat ex aduerso et ego post eū et me-
dia pars populi sup murū et sup turrim furno
rū. et vsqꝫ ad murū latissimū et sup portā ephra
im. et sup portā antiquā. et sup portam pisciū. et
turri ananehel. et turri emath et vsqꝫ ad portaꝫ
gregis. et steterūt in porta custodie. Steterunt
qꝫ duo chori laudantiū in domo dei. et ego et di
midia ps magistratuū mecū. et sacerdotes elia
chim. maasia. miamin. michea. elioenai: zacha
ria. et anania in tubis. et maasia. et semeia. et ele
azar et azi. et iohannan. et melchia. et elam. et
ezer. et clare cecinerunt cantores. et iezraia pre
positus. et immolauerunt in die illa victimas
magnas. et letati sūt. Deus enim letificauerat
eos leticia magna. Sed et vxores eoꝝ et liberi
gauisi sūt. et audita est leticia illa irl'm procul. Re
censuerūt qꝫ in die illa viros sup gazophylatia
thesauri. ad libamina et ad pmitias et ad deci-
mas vt introferrent per eos pncipes ciuitatꝭ i
decore gratiaꝝ actiones sacerdotes et leuitas:
qꝛ letificatus est iuda in sacerdotibus et leuitis
astātibus. et custodierūt obseruationē dei sui.
et obseruationē expiationis et cantores et iani-
tores: iuxta pceptū dauid et salomōis filij eius.
qꝛ i diebus dauid et asaph ab exordio erāt pnci
pes ↄstituti cātoꝝ i carmine laudātiū et cōfitē
tiū deo. et oīs isrl' i diebus zorobabel et in die-
bus neemie dabāt ptes cātoribus et ianitorib⁹
p dies singulos. et sanctificabāt leuitas. et leui
te sanctificabāt filios aaron. XIII

In die aūt illo lectū ē in volumine moy
si: audiente populo. et inuentū ē scriptū
in eo q non debeāt introire āmonites
et moabites i ecclesiā dei vsqꝫ i eternū eo q nō
occurrerint filijs israel cū pane et aq et pduxe-

runt aduerſū eos balaā ad maledicendū eis: et
cōuertit deus nr̄ maledictionē in benedictionē.
Factū eſt aūt cū audiſſent legem, ſeparauerunt
oēm alienigenam ab iſrael. Et ſup hoc erat elia
ſib ſacerdos q fuerat ꝑpoſitus in gazophylaio
domus dei nr̄i: ⁊ ꝓximus tobie. Fecit ergo ſibi
gazophylatiū grāde: ⁊ ibi erāt ante eū reponen
tes munera ⁊ thus ⁊ vaſa ⁊ decimā frumēti vi
ni ⁊ olei: ptes leuitaꝝ ⁊ cantoꝝ ⁊ ianitoꝝ ⁊ pri/
mitias ſacerdotales. In oībus aūt his nō fui in
irl'm: qꝛ in anno triceſimoſecūdo artaxerxis re/
gis babylonis veni ad regem. Et in fine dierū
rogaui regē ⁊ veni in irl'm. Et intellexi malum
qd̄ fecerat eliaſib tobie. vt faceret ei theſaurū in
veſtibulis domus dei: ⁊ malum mihi viſum eſt
valde. Et ꝓieci vaſa domus tobie foras de ga/
zophylatio: ꝑcepiq; ⁊ emundauerūt gazophy/
latiū. Et retuli ibi vaſa domus dei ſacrificium ⁊
thus. Et cognoui q̄ ptes leuitarum nō fuiſſent
date: ⁊ fugiſſet vnuſquiſq; in regionem ſuam d̄
leuitis ⁊ cātoribus ⁊ de his qui miniſtrabant: ⁊
egi cām aduerſū magiſtrat⁹: ⁊ dixi. Quare de
reliquimus domū dei. Et ꝯgregaui eos: ⁊ feci
ſtare in ſtatiōibus ſuis. Et oīs iuda apportabat
decimam frumenti vini ⁊ olei in horrea. Et cō
ſtituimus ſup horrea ſelemiā ſacerdotem: ⁊ ſa/
doch ſcribam. ⁊ fadaiam de leuitis ⁊ iuxta eos:
anan filium zachur filiū mathanie: qm̄ fideles
cōprobati ſunt: ⁊ ipſis credite ſup partes fratꝝ
ſuoꝝ. Memento mei deus meus pro hoc: ⁊
ne deleas miſeratōes meas q̄s feci in domo dei
mei ⁊ in cerimonijs eius. In diebus illis vidi
in iuda calcātes torcularia in ſabbato: portātes
aceruos ⁊ onerātes ſup aſinos vinū ⁊ vuas: et
ficus ⁊ oē onus: ⁊ inferētes in irl'm die ſabbati.
Et cōteſtatus ſū eos vt in die q̄ vendere liceret
venderent. Et tyrij habitauerunt in ea. inferē/
tes piſces ⁊ oīa venalia. Et vendebāt i ſabbatis
filijs iuda ⁊ irl'm. Et obiurgaui optimates iu/
da: ⁊ dixi eis. Que eſt hec res mala quā vos fa
citis: ⁊ ꝓphanatis diē ſabbati. Nunqd nō hoc
fecerūt pr̄es nr̄i. ⁊ adduxit deus nr̄ ſup nos oē
malū hoc ⁊ ſup ciuitatē hanc. Et vos additis ira
cundiā ſup iſrael: violādo ſabbatū. Factum eſt
autē cū quieuiſſent porte irl'm die ſabbati: dixi: et
clauſerunt ianuas: ⁊ ꝑcepi vt non aperirēt eas
vſq; poſt ſabbatum. Et de pueris meis ꝯſtitui
ſup portas vt nullus inferret onus die ſabbati.
Et manſerūt negociatores ⁊ vendētes vniuer/
ſa venalia foris irl'm ſemel ⁊ bis: ⁊ ꝯteſtatus ſū
eos: ⁊ dixi eis. Quare manetis ex aduerſo mu
ri. Si ſecundo hoc feceritis: manum mittam in
vos. Itaq; ex tp̄e illo nō venerunt in ſabbato
Dixitq; leuitis vt mūdarent: et venirēt ad cu
ſtodiēdas portas. ⁊ ſcificandā diē ſabbati. Et
ꝓ hoc ḡ memēto mei de⁹. ⁊ pce mihi ſm̄ mul/
titudinē miſerationū tuaꝝ. Sꝫ ⁊ in dieb⁹ illis
vidi iudeos ducētes vxores azotidas: ammo/
nitidas ⁊ moabitidas. Et filij eorum ex media
parte loq̄bāt azotice. ⁊ neſciebant loqui iudai/
ce: ⁊ loquebant iuxta linguā populi et ppl'i. Et
obiurgaui eos. ⁊ maledixi. Et cecidi ex eis vi/
ros. ⁊ decaluaui eos. ⁊ adiuraui in deo vt non
darent filias ſuas filijs eoꝝ. ⁊ non acciperent
de filiabus eoꝝ filijs ſuis ⁊ ſibimetipſis: dicēs.
Nūqd nō in huiuſcemodi re peccauit ſalomon
rex iſrael: Et certe in gentibus multis nō erat
rex ſimilis ei. ⁊ dilectus deo ſuo erat. ⁊ poſuit eū
deus regē ſup oēm iſrael Et ipſū ḡ duxerūt ad
pctm̄ mulieres alienigene. Nūqd ⁊ nos iobe
diētes faciem⁹ oē malū grāde hoc: vt ꝑuarice
muri deo nr̄o ⁊ ducam⁹ vxores pegrinas: De
filijs aūt ioiada filij eliaſib ſacerdotis magni:
gener erat ſanaballath oronitis quem fugaui a
me. Recordare dñe de⁹ meus aduerſū eos qui
polluūt ſacerdotiū: iuſq; ſacerdotale et leuiticū
Igitur mundaui eos ab oībus alienigenis. ⁊
cōſtitui ordines ſacerdotū ⁊ leuitarū vnūquē/
q; in miniſterio ſuo. ⁊ in oblatione lignorum
in tēporibus cōſtitutis ⁊ in primitijs. Memē
to mei de⁹ me⁹ in bonū. Amen.

¶ Explicit liber Neemie Incipit liber Eſdre
ſecundus. Capitulū. I

ET fecit ioſias paſcha in hieroſoly/
mis dño. ⁊ immolauit phaſe quar/
tadecima luna primi menſis: ſtatu/
ens ſacerdotes per vices dierū ſto/
lis amictos in tēplo dñi. Et dixit leuitis ſacris
ſeruis iſrael vt ſanctificarent ſe domino in po
ſitione ſancte arche dñi in domo quam edifica
uit ſalomon filius dauid rex. Non erit vobis
tollere ſuper humeros eam. Et nunc deſerui/
te dño veſtro: ⁊ curā agite gentis illi⁹ iſrael ex
parte ſcd̄m pagos ⁊ trib⁹ veſtras: ſcd̄m ſcriptu
ram dauid regis iſrael. ⁊ ſm̄ magnificentiam
ſalomonis filij eius: omnes in templo. ⁊ ſm̄
particulam principatus paternam veſtrā eoꝝ
qui ſtant in conſpectu fratrum filiorum iſrael.
Immolate paſca. et ſacrificia parate fratribus
veſtris. et facite ſcd̄m preceptū dñi qd̄ datum
eſt moyſi. Et donauit ioſias in plebem q̄ inuē
ta eſt: ouium: agnoꝝ ⁊ hedoꝝ. et capraꝝ tri/
ginta milia: vitulos tria milia. Hec de regali/
bus data ſunt ſm̄ promiſſionē populo ⁊ ſacer/

dotibus in paſca: oues numero duo milia: ac
vituli centum. Et iechonias et ſemeias et na/
thanael fratres. et aſabias et oziel et corobaī in
phaſe: oues quinq; milia: vitulos quingentos
Et hec cū fierent eleganter: ſteterūt ſacerdotes
⁊ leuite habētes azima per tribus. Et ſm par
tes ꝑncipatus patrū in cōſpectu populi offere/
bant domino. ſm ea que in libro moyſi ſcripta
ſūt. Et aſſauerunt phaſe igni ꝓut oportebat: ⁊
hoſtias coxerūt in emollis ⁊ in ollis cū beniuo/
lentia. Et attulerūt oībus qui erant ex plebe. ⁊
poſt hec parauerūt ſibi ⁊ ſacerdotibus. Sacer
dotes eni offerebāt adipes vſq; dū finita eſſet
hora: ⁊ leuite parauerūt ſibi ⁊ fratribus ſuis fi/
lijs aaron. Et ſacrificatores filij aſaph erant ꝑ
ordinē. ſm ꝑceptū dauid. Et aſaph ⁊ zachari/
as ⁊ ieddin⁹ qui erat a rege. ⁊ oſtiarij per ſin/
gulas ianuas. ita vt nō ꝑuaricaret vnuſquiſq;
ſuā. Fratres eni illoꝝ parauerūt illis. Et cōſū
mata ſunt que pertinebāt ad ſacrificiū domini.
In illa die egerūt phaſe. ⁊ offerebāt hoſtias ſu
per dñi ſacrificiū ſm ꝑceptū regis ioſie. Et ege
rūt filij iſrael qui inuēti ſūt in tpe illo phaſe. ⁊ di
em feſti azimoꝝ ꝑ dies ſeptē. Et nō ē celebratū
phaſe tale in iſrael a tēporib⁹ ſamuel ꝓphete. ⁊
oēs reges iſrael nō celebrauerūt tale paſca qua
le egit ioſias ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ oīs
iſrael. q inuēti ſūt in cōmoratiōe hieroſolymis.
Decimooctauo anno regnante ioſia celebratū
eſt phaſe. Et directa ſūt opa ioſie in cōſpectu do
mini ſui in corde pleno metuentia. ⁊ que circa
illū quidē cōſcripta ſūt in p̄ſtinis tēporib⁹ de eis
q peccauerūt quiq; irreligioſi fuerūt in dñz pre
oī gente. ⁊ q nō queſierūt verba dñi ſup iſrael
Et poſt omnē actū hunc ioſie. aſcendit pharao
rex egypti veniēs in charchamis abijcere ſup
eufraten. ⁊ exijt in obuiā illius ioſias. Et miſ/
ſit rex egypti ad ioſiam. dicēs. Quid mihi ⁊ ti
bi eſt rex iude. Nō ſum miſſus a domino vt pu
gnē cōtra te. Super eufraten eni bellū meū eſt
Feſtinans deſcende. Et nō eſt reuerſus ioſias
ſuper currū. ſed expugnare eū conabat: nō at/
tendēs verbū ꝓphete ex ore dñi. ſed conſtitui
ad eū bellū in campo mageddo. Et deſcēderūt
principes ad regem ioſiam. Et dixit rex pueris
ſuis. Amouete me a prelio. Infirmatus ſū eni
valde. Et ſtatim amouerunt eū pueri ipſius de
acie. Et aſcendit ſuper currū ſecundariū ſuum
⁊ perueniens hieroſolymā vita functus eſt. et
ſepultus eſt in paterno ſepulchro. Et in tota iu
dea lugebant ioſiam. ⁊ qui p̄ſidebant cū vxori/
b⁹ lamentabant eū vſq; in hūc diē. Et datum ē
hoc fieri ſemꝑ in omne gen⁹ iſrael. Hec aūt ꝑ/
ſcripta ſūt in libro hiſtoriaꝝ regū iude. ⁊ ſingu
la geſta actus ioſie ⁊ ei⁹ gloria ⁊ intellectus ei⁹ i
lege domini. queq; geſta ſūt ab eo. ⁊ que non.
ſcripta ſūt in libro regū iſrael ⁊ iude. Et aſſumē
tes q erant ex gēte iechoniam filiū ioſie. cōſtitue
rūt regē ꝓ ioſia patre ſuo: cū eſſet annoꝝ trigī
taatriū. ⁊ regnauit ſup iſrael mēſib⁹ tribus. Et
amouit eū rex egypti ne regnaret in hieroſoly/
mis. ⁊ mulctauit gentē argentei talenta centū.
⁊ auri talentū vnū. Et conſtituit rex egypti ioa
chim fratrē ipſius regē iude ⁊ irlm. ⁊ alligauit
magiſtratus ioachim ⁊ zaracelē fratrē ſuū: ap/
prehendens reduxit in egiptum. Annoꝝ erat
ioachim viginti quinq; cū regnare cepiſſet in ter
ra iuda ⁊ irlm. ⁊ fecit malū in cōſpectu domini.
Poſt hūc aūt aſcēdit nabuchodonoſor rex ba/
bylonis. ⁊ alligās eū in areolo vinculo perdu
xit in babyloniā. ⁊ ſacra vaſa dñi accepit nabu
chodonoſor ⁊ tulit. ⁊ cōſecrauit in tēplo ſuo in
babylonia. Nā de imūdicia illi⁹ ⁊ irreligioſita/
te ſcriptū eſt in libro tēpoꝝ regum. Et regnauit
ioachin fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Cū aūt cōſtitut⁹ ē. erat an
noꝝ octo. Regnauit aūt mēſes tres. ⁊ dies de
cē in irlm. ⁊ fecit malū in cōſpectu dñi Et poſt
annū mittens nabuchodonoſor trāſmigrauit
eū in babyloniā ſimul cū ſacris vaſis dñi. ⁊ cō
ſtituit ſedechiā regē iuda ⁊ irlm cū eſſet annoꝝ
vigintiuni⁹. Regnauit aūt annis vndeci. Et
fecit malū in cōſpectu dñi. ⁊ nō eſt verit⁹ a ver/
bis q̄ dicta ſunt ab hieremia ꝓpheta ex ore dñi
⁊ adiurat⁹ a rege nabuchodonoſor periurans
diſceſſit. et idurata ceruice ſua et corde ſuo. trāſ
greſſus ē legitima dñi dei iſrael. Et duces po
puli dñi multa inique geſſerūt et impie egerūt
ſuper oēs immūdicias gentiū. et polluerūt tēplū
dñi: qd ſanctum erat in hieroſolymis. Et miſit
de⁹ patrū ipoꝝ ꝑ angelū ſuū reuocare eos. ꝓpi
qd parceret illis et tabernaculo ſuo. Ipſi vero
ſubſannabāt in angulis ſuis. et q̄ die locutus ē
dñs erāt illudētes ꝓphetis eius. Qui vſq; ad
iracūdiā cōcitat⁹ eſt ſup gentē ſuā ꝓpi irreligi
oſitatē ſuā. ⁊ ꝑcepit aſcendere reges chaldeoꝝ
Hi occiderūt iuuenes eoꝝ in gladio. in circui
tu ſancti tēpli eoꝝ. et nō pepercerūt iuueni et ſeni
et virgini et adoleſcēti. ſed oēs traditi ſūt in ma
n⁹ ipoꝝ: et oīa ſacra vaſa dñi. ⁊ regales apothe
cas reſumētes tulerūt in babyloniā. et incende
rūt domum dñi. et demolierūt muros irlm. et
turres ei⁹ incēderūt igne. Et cōſumauerunt oīa
honorifica ei⁹. et ad nihilū redigerūt. ⁊ reliquos
a gladio duxerunt in babylonem. Et erāt ſerui

Alius vſqꝫ dū regnaret pſe; in repletione verbi
dñi in ore hieremie: quāſqꝫ benigne ageret ira
ſabbata ſua. O ī tpe deſertiōis ſue ſabbatizauit
in applicatiōe annoꝝ ſeptuagintaſeptē. II.
Regnante cyro rege pſarū in ꝯſumatiōe
verbi dñi i ore hieremie: ſuſcitauit dñs
ſpm cyri regis perſarū: ꝛ p̄dicauit i to
to regno ſuo ſimul per ſcripturam: dicēs. Hec
dicit cyrus rex perſarū: Me conſtituit regē or
bi terrarū dñs iſrael dñs excelſus: ꝛ ſignificauit
mihi edificare domum ſibi in irl'm que eſt in iu
dea. Si qs eſt ex gñere vr̃o: dñs ipſius aſcēdat
cū eo in irl'm. Quotquot ergo circa loca hitant
adiuuent eos q ſunt in loco ipo ī auro ꝛ argēto
in datiōibus cū eqs ꝛ iumentis: cūqꝫ alijs q̄ ſm
vota apponunt in edē dñi q̄ eſt in irl'm. Et ſtan
tes principes tribuū pagoꝝ ꝛ iudee ex tribu be/
niamin. ꝛ ſacerdotes ꝛ leuite quos excitauit do
min⁹ aſcendere ꝛ edificare domū dñi q̄ ē i irl'm
et q erāt in circuitu eoꝝ adiuuerūt in oi auro et
argento eius: et iumētis et votis q̄ꝫ pluribus:
multi quoꝝ ſenſus excitatus ē. Et cyrus rex p
tulit vaſa ſacra dñi que tranſtulit nabuchodono
ſor rex babylonis ex irl'm: ꝛ conſecrauit ea ido/
lo ſuo. Et pferens ea cyrus rex perſarum tra/
didit mitridato qui erat ſuper theſauros ipſius
Per hunc aūt tradita ſunt ſalmanaſaro preſidi
iudee. Horum aūt hec numerus. Libatoria ar
gentea: duo milia quadringenta: athiſec argē/
tee triginta: phiale auree triginta: itē argentee
duo milia q̄drīngente: ꝛ alia vaſa mille. Omia
aūt vaſa aurea ꝛ argentea qnqꝫ milia octingen
ta ſexaginta. Et enumerata ſunt ſalmanaſaro ſi
mul cū his q ex captiuitate babylonie venerant
in hieroſolymā. In artaxerxis aūt regis pſarū
tēporibus ſcripſerūt ei de his q inhabitabāt i iu
dea ꝛ irl'm: balſamus ꝛ mitridatus ꝛ ſabellius
ꝛ rathimus balthemus ſameli⁹ ſcriba: ꝛ reliqui
inhabitantes i ſamaria: et ceteris locis ſubiectā
epiſtolā regi artaxerxi. Hic pueri tui rathim⁹
ab accidētibus: et ſabelli⁹ ſcriba. et reliqui curie
tue iudices in celeſyria ꝛ phenicē. Et nūc no
tum ſit dño regi: qm̄ iudei qui aſcenderūt a vo
bis ad nos venientes in irl'm ciuitatē refugam ꝛ
peſſimam edificant furnos eius: ꝛ ſtatuunt mu
ros. et templū ſuſcitant. Qd ſi ciuitas iſta et mu
ri cōſummati fuerint: non tm̄ tributa non ſuſtine
bunt pendere. ſed etiā regibus reſiſtent. Et qa
id agit circa templum: recte haberi arbitrati ſu/
mus non deſpicere hoc ipm: ſꝫ notū facere dño
regi vt ſi videbit rex: q̄rat in libris patrū tuorū
et inuenies i ānotationibus ſcripta de his: ſcies
qm̄ ciuitas iſta fuit refuga: ꝛ reges ꝛ ciuitates
cōcutiens. ꝛ iudei refuge ꝛ prelia cōmittentes
in ea ab eterno: ob quā cām ciuitas iſta deſer/
ta eſt: Nūc ergo notū facimus dñe rex: qm̄ ſi ci
uitas hec edificata fuerit ꝛ huius muri erecti fu
erint: deſcenſus tibi nō erit in celeſyriā ꝛ phe
nicē. Tūc ſcripſit rex rathimo q ſcribebat acci/
dētia ꝛ balthimo ꝛ ſabellio ſcribe. ꝛ ceteris con
ſtitutis ꝛ inhabitātib⁹ in ſyria ꝛ phenice ea que
ſubiecta ſūt. Legi epl'am quam miſiſtis mihi.
Precepi ḡ inq̄ri. ꝛ inuentū ē: qm̄ ciuitas illa ē
ab euo regib⁹ reſiſtēs. ꝛ hoies refuge ꝛ p̄lia in
ea efficiētes: ꝛ reges fortiſſimi erant in irl'm do
minātes ꝛ tributa exigētes: a celeſyria ꝛ pheni
ce. Nūc ḡ p̄cepi phibere hoies illos edificare
ciuitatē. ꝛ phibere ne qd vltra hec fiat. ſed nec
pcedāt in plurimū. ex quib ſūt malitie. ita vt re
gib⁹ moleſtia inferat. Tūc recitatis his que a
rege artaxerxe ſcripta fuerāt rathim⁹ ꝛ ſabelli⁹
ſcriba. ꝛ q cū his cōſtituti erāt iūgentes feſtinā
ter venerūt in irl'm cū equitatu ꝛ turba. ꝛ agmine
ceperūtqꝫ edificātes phibere. Et vacabant ab
edificatiōe tēpli in irl'm: vſqꝫ ſecundo anno re
gni darij regis pſaꝝ. III
Rex darius fecit cenam magnam om/
nibus vernaculis ſuis ꝛ omnibus ma
giſtratibus medie ꝛ perſidis ꝛ omni/
bus purpuratis. ꝛ p̄torib⁹ ꝛ cōſulib⁹. ꝛ p̄fectis
ſub illo ab india vſqꝫ ethiopiā: centū vigintiſe
ptē p̄uincijs. Et cum mādncaſſent ꝛ bibiſſent
ꝛ ſaciati reuerterent. tūc darius rex aſcendit in
cubiculo ſuo. ꝛ dormiuit. ꝛ expergefactus eſt.
Tūc illi tres iuuenes corporis cuſtodes qui cu
ſtodiebāt corpus regis. dixerūt alter alteri. Di
camus vnuſquiſqꝫ noſtrū ſermonē q p̄cellat ꝛ
cuiuſcūqꝫ apparuerit ſermo ſapientior alterius
dabit illi rex darius dona magna. purpura co
operiri. ꝛ in auro bibere. ꝛ ſuper aurū dormire
ꝛ currum aureo freno. ꝛ cydarim byſſinam et
torquē circa collū. ꝛ ſecūdo loco ſedebit a dario
ppter ſapientiā ſuam. ꝛ cognatus darij vocabi
tur. Tūc ſcribentes ſinguli ſuū verbū ſignifica
uerūt. ꝛ poſuerūt ſubtus ceruical darij regis et
dixerūt. Cūqꝫ ſurrexerit rex dabimus illi ſcri/
pta noſtra. ꝛ qdcūqꝫ iudicauerit rex e tribus et
magiſtrat⁹ perſidis qm̄ verbū ei⁹ ſapienti⁹ ē ipi
dabit victoria ſicut ſcriptum ē. Unus ſcripſit.
Forte eſt vinū. Alius ſcripſit. Fortior eſt rex.
Tertius ſcripſit. Fortiores ſunt mulieres: ſu/
per oia aūt vincit veritas. Et cū ſurrexiſſet rex
acceperūt ſcripta ſua. ꝛ dederunt illi ꝛ legit. Et
mittens vocauit oēs magiſtratus pſarū. ꝛ me/

dos ⁊ purpuratos ⁊ p̄tores ⁊ prefectos. ⁊ ſede
rūt in cōſilio. ⁊ lecta ſūt ſcripta coram ipſis. Et
dixit. Vocate adoleſcentes. ⁊ ipſi iudicabunt
verba ſua. Et vocati ſunt ⁊ introierunt. Et di
xit illis. Judicate nobis de his que ſcripta ſūt.
Et cepit prior qui dixerat de fortitudine vini. et
dixit. Viri q̄ꝫ p̄ualet vinū omnibus hoībus q
bibūt illud. Seducit mentem. Jtemq̄ꝫ regis ⁊
orphani facit mentem vanā. Jtē ſerui ac liberi
pauperis ac diuitis ⁊ omnē mentē cōuertit i ſe
curitatem ⁊ iocūditatē. ⁊ nō meminit omnē tri
ſticiā ⁊ debituꝫ. ⁊ oia precordia facit honeſta. ⁊
nō meminit regē nec magiſtratū. ⁊ oia p talen
ta loq facit. Et non meminerunt cum bibeeūt
amiciciā nec fraternitatē. ſed nō multū poſt. ſu
munt gladios. ⁊ cū a vino merſerint ⁊ ſurrexe
rint non meminerūt que geſſerunt. O viri. nū
precellit vinum. Quis ſic cogitat facere. Et ta
cuit hoc dicto. IIII

Et inchoauit ſequens dicere: qui dixit
de fortitudine regis. O viri. nū precel
lūt homines. q terrā ⁊ mare obtinēt. ⁊
omnia que in eis ſūt. Rex aūt ſuper oia p̄cellit
⁊ dn̄at eoꝝ. ⁊ omne qdcūq̄ꝫ dixerit illis. faciūt
Et ſi miſerit illos ad bellatores: vadūt ⁊ demo
liūt montes ⁊ muros ⁊ turres. Jugulantur et
iugulant ⁊ regis verbū nō p̄tereūt. Nā ſi vice
rint afferūt regi oia quecūq̄ꝫ p̄dati fuerint. Si
militer ⁊ alij oēs. ⁊ quotquot nō militant nec pu
gnant ſed colūt terrā: rurſū cū fuerint metentes
afferūt tributa regi. et ip̄e vnus ſolus ſi dixerit
occidite occidūt. dixerit remittite: remittunt. di
xerit p̄cutite. percutiūt. dixerit exterminate. ex
termināt. dixerit edificate: edificant. dixerit ex
cidite excidūt. dixerit plantate. plantant. ⁊ om
nis plebs. ⁊ virtutes eū obaudiūt. ⁊ ſuper hoc
ip̄e recūbit ⁊ bibit ⁊ dormit. Hi aūt cuſtodiunt
i circuitu eū. ⁊ nō poſſūt ire ſinguli ⁊ facere ope
ra ſua. ſed i dicto obaudiētes ſūt ei. Viri. quō
non p̄cellit rex q ſic diffamat̄. et tacuit. Tertius
q dixerat de mulieribus ⁊ veritate. h eſt ƺoro
babel: cepit loq. Viri nō magnus rex. ⁊ multi
hoīes nec vinū precellit. Quis eſt ergo q dn̄at̄
eoꝝ. Nōne mulieres genuerūt regē ⁊ omneꝫ
populū q dn̄at̄ mari ⁊ terre. ⁊ ex illis nati ſūt. ⁊
ip̄e educauerūt eos q plantauerūt vineas ex q
bus vinū fit. et ip̄e faciūt ſtolas omnium hominū
⁊ ip̄e faciūt gloriā hoībus ⁊ nō poſſūt hoīes ſe
parari a mulieribus. Si cōgregauerint auꝝ ⁊
argētū ⁊ omnē rē ſpecioſam. ⁊ viderint mulie
rem vnā bono habitu ⁊ bona ſpecie: oia hec re
linquentes in eā intendūt. ⁊ apto ore cōſpiciūt.
⁊ eā alliciūt magis q̄ꝫ auꝝ ⁊ argentū ⁊ omnem
rē p̄cioſam. Homo patrē ſuū relinquit q enutriuit
illū ⁊ ſuā regionē. ⁊ ad mulierē ſe coniungit. et
cū muliere relinquit animā. ⁊ neq̄ꝫ patrē memi
nit neq̄ꝫ matrē neq̄ꝫ regionē. et hic oportet vos
ſcire: qm̄ mulieres dn̄ant̄ veſtri. Nōne doletis
et accipit homo gladiū ſuū. ⁊ vadit in viā face
re furta ⁊ homicidia ⁊ mare nauigare ⁊ flumi
na ⁊ leonē videt ⁊ in tenebris ingredit̄. ⁊ cum
furtū fecerit ⁊ fraudes ⁊ rapinas. amabili ſue
affert. et iteꝝ diligit homo vxorē ſuā magis q̄ꝫ
patrē aut matrē. et multi dementes facti ſūt p
pter vxores ſuas. ⁊ ſerui facti ſūt p̄pt illas ⁊ mul
ti perierūt ⁊ iugulati ſūt. ⁊ peccauerūt p̄pt mu
lieres. et nūc credite mihi qr magnus eſt rex in
poteſtate ſua. qm̄ oēs regiones verent̄ tange
re eū. Videbā tn̄ apemen filiā beçacis mirifici
concubinā regis ſedentē iuxta regem ad dexte
ram ⁊ auferentē diadema de capite eius. ⁊ ipo
nentem ſibi ⁊ palmis cedebat regem d̄ ſiniſtra
manu. et ſuper hoc aperto ore intuebat̄ eam. ⁊
ſi arriſerit ei ridet: nā ſi indignata fuerit ei blā
dit̄. donec recōciliet̄ in grām. O viri: cur non
ſūt fortiores mulieres. Magna eſt terra. ⁊ ex
celſum eſt celū. que iſta agūt. et tūc rex ⁊ purpu
rati intuebant̄ in alterutrū. et inchoauit loqui
de veritate. O viri nōne fortes ſūt mulieres.
Magna ē terra. ⁊ excelſū eſt celū. ⁊ velox cur
ſus ſolis cōuertit in gyro celū in locū ſuū i vna
die. Nōne magnificus ē q hec facit. et veritas
magna. ⁊ fortior pre oib⁹. Omis terra veritatē
inuocat. celum etiā ip̄am benedicit. ⁊ oia ope
ra mouent̄ ⁊ tremūt eam. ⁊ nō eſt cū ea q̄cq̄ꝫ ini
quū. Vinū iniquū. iniqu⁹ rex. inique mulieres
Iniq oēs filij hoīum. ⁊ iniq̄ illoꝝ oia opera. ⁊
nō ē in ipſis veritas. et in ſua iniq̄tate p̄ibūt. et
veritas manet ⁊ inualeſcit in eternū. ⁊ viuit. ⁊
obtinet in ſecula ſeculoꝝ. Nec ē apud eā accip̄e
p̄ſonas. neq̄ꝫ differētias. ſed q iuſta ſūt facit oī
b⁹ iniuſtis ac malignis. ⁊ oēs benignāt̄ in opi
b⁹ ei⁹. et nō eſt in iudicio ei⁹ iniquū. ſed fortitu
do ⁊ regnū ⁊ p̄tās ⁊ maieſtas oīuꝫ euoꝝ. Be
nedict⁹ de⁹ veritatis. et deſijt loquendo. et oēs
p̄pl̄i clamauerūt. ⁊ dixerūt. Magna ē veritas
⁊ p̄ualet. Tūc rex ait illi. Pete ſi qd vis ampli
us q̄ꝫ q̄ ſcripta ſūt. ⁊ dabo tibi ſcḋm q̄ inuent⁹ es
ſapientior p̄rimis. ⁊ p̄xim⁹ mihi ſedebis. ⁊ co
gnat⁹ meus vocaberis. Tūc ait regi. Memor
eſto voti tui qḋ vouiſti edificare ir̄lm i die qua
regnū accepiſti. ⁊ oia vaſa q̄ accepta ſūt ex ir̄lm
remittere: q̄ ſeperauit cyrus qn̄ mactauit baby
loniam: ⁊ voluit remittere ea ibi. et tu voluiſti

edificare templũ: qđ incenderũt idumei quan/
do exterminata eſt iudea a chaldeis. Et nunc
hoc ē qđ poſtulo dñe. ꝛ qđ peto hoc ē maieſtas
a te: poſtulo vt facias votũ quod vouiſti regi
celi ex ore tuo. Tunc ſurgēs darius rex oſcula
tus ē illũ. ꝛ ſcripſit ep̄lam ad omnes diſpēſato
res ꝛ p̄fectos ꝛ purpuratos: vt deducerent cũ
ꝛ eos qui cũ illo erāt: omnes aſcendētes edifi/
care hier̄lm. Et oib⁹ p̄fectis q erāt ī ſyria. et phe
nice ꝛ libano ſcripſit ep̄las: vt traherēt ligna
cedrina a libano in hier̄lm: vt edificarent cũ eis
ciuitatē. Et ſcripſit oib⁹ iudeis qui aſcendebāt
a regno in iudeā ꝑ libertate: oēm potentem ꝛ
magiſtratũ ꝛ p̄fectũ nō ſupuenire ad ianuas
ipſoꝝ. ꝛ omnē regionē quā obtinuerāt eē im/
munē eis. ꝛ idumei relinquāt caſtella que obti
nent iudeoꝝ. ꝛ in ſtructurā templi dare per ſin
gulos annos talenta viginti vſqꝫ dũ edificaret
ꝛ ſuper ſacrariũ holocauſtomata hoſtilare quo
tidie ſicut habēt preceptũ: alia talenta decem of
ferre per ſingulos annos. ꝛ oib⁹ qui ꝑcedũt a
babylonia cōdere ciuitatē: vt eſſet libertas tam
ipſis q̄ꝫ filijs eoꝝ. ꝛ oibus ſacerdotib⁹ q prece
dũt. Scripſit aũt ꝛ quantitatē. ꝛ ſacram ſtolam
iuſſit dari in qua deſeruirēt. ꝛ leuitis ſcripſit da
re p̄cepta vſqꝫ in diē q̄ cōſũmabit dom⁹. ꝛ hie
ruſalē extruet. ꝛ oib⁹ cuſtodiētib⁹ ciuitatē ſcri
pſit dare eis ſortes ꝛ ſtipendia. Et dimiſit oia
vaſa q̄ ſeparauerat cyr⁹ a babylonia. ꝛ oia q̄cũqꝫ
dixit cyrus ꝛ ipſe precepit fieri ꝛ mitti hieruſalē
Et cũ ꝑceſſiſſet ille adoleſcēs eleuās faciem in
hieruſalē: bñdixit regē celi. ꝛ dixit: Abs te ē vi
ctoria: et abs te ē ſapiētia ꝛ claritas. Et ego ſeru⁹
tuus ſum. Benedict⁹ es q dediſti mihi ſapien
tiā: ꝛ tibi cōfitebor: dñe de⁹ patrũ noſtroꝝ. Et
accepit ep̄las. ꝛ ꝑfect⁹ ē in babylonia. Et ve/
nit ꝛ nunciauit fratrib⁹ ſuis oib⁹ q fuerāt in baby
lonia et benedixerũt deũ patrũ ſuoꝝ: quoniam
dedit illis remiſſionē ꝛ refrigeriũ: vt aſcende
rent ꝛ edificarēt hieruſalē. ꝛ tēplũ vbi noiatũ ē
nomē eius in ipſo. ꝛ exultauerũt cũ muſicis
ꝛ leticia diebus ſeptem. V

Poſt hec aũt lecti ſũt vt aſcenderēt prin
cipes pagoꝝ per domos ꝛ trib⁹ ſuas:
ꝛ vxores illoꝝ ꝛ filij et filie eoꝝ ꝛ ſer
ui ꝛ ancille ipſoꝝ. ꝛ pecora illoꝝ. Et dari⁹ rex
miſit vna cum eis equites mille donec deduce
rent eos in hieruſalē cũ pace ꝛ cum muſicis et
cũ tympanis ꝛ tibijs. ꝛ oēs frēs erant ludētes
ꝛ fecit eos aſcēdere ſimul cũ eis. Et hec ſũt no
mina viroꝝ q aſcēderũt ꝑ pagos ſuos in trib⁹
ꝛ ī ptē principat⁹ ipſoꝝ. Sacerdotes: filij finees

filij aaron: iheſus fili⁹ ioſedech: ioachim filius
ҫorobabel filij ſalathiel de domo dauid: ex pro
genie phares tribu aũt iuda: qui locut⁹ eſt ſub
dario rege perſaꝝ ſmones mirificos in ſecun
do anno regni ipſi⁹ mēſe niſan primo. Sũt aũt
hi qui aſcēderũt ex iudea de captiuitate trāſmi/
grationis: quos trāſmigrauit nabuchodono/
ſor rex babylonie in babylonē. ꝛ reuerſus ē in
hieruſalē. Et reliqꝫ ptē iudee vnuſqſqꝫ in ciui
tatē ſuā q venerũt cũ ҫorobabel ꝛ iheſu: neemi
as: areores. eliueo: emmanio: mardocheo: be
elſuro: mechpſatochor: olioro: emonia vn⁹ de
principib⁹ eoꝝ. ꝛ numerus a gētilib⁹ eoꝝ ex p̄po
ſitis eoꝝ. Filij phares: duo milia centũ ſeptua
gintaduo. Filij ares: tria milia qnquagintaſe
ptē. Filij ſemo: centũ quadragintaduo Filij
iheſu ꝛ ioabes: mille trecentiduo. Filij demu:
duo milia quadringentiſeptuaginta. Filij cho
raba: ducentiqnqꝫ. Filij banica: centũ ſexagin
taocto. Filij bebech: quadringētitres: Filij ar
chad: q̄dringēti vigintiſeptē. Filij chan: tri/
gintaſeptē. Filij ҫoroar: duo milia ſexagintaſe
ptē. Filij adum: q̄dringētiſexaginta vn⁹: Fi/
lij aderecꝭ: centũ octo. Filij ciaſo ꝛ ҫelas: cen
tũ ſeptē. Filij aҫoroc: q̄dringēti trigintanouē.
Filij iedarbone: centũ trigintaduo Filij ana
nie: cētũ triginta. Filij aſoni: nonaginta. Filij
marſar: q̄dringēti vigintiduo. Filij ҫabarus
nonagintaqnqꝫ. Filij ſepolemō: cētũ viginti/
tres: Filij nepopas: qnq̄gintaqnqꝫ. Filij he/
chanat⁹: cētũ qnq̄gintaocto. Filij cedethani⁹.
cētũ trigintaduo. Filij crearpatros: q enoca/
dies ꝛ modie: q̄dringenti vigintitres. Qui ex
gramas ꝛ gabea: cētũ viginti vn⁹. Qui ex beſ
telon ꝛ ecagge: ſexagintaqnqꝫ. Qui ex baſta/
ro: cētũ vigintiduo. Qui ex bechenobes: qn/
q̄gintaqnqꝫ: Filij liptis: centũqnq̄gintaquīqꝫ.
Filij labonni: trecenti qnquagintaſeptē. Filij
ſichem: trecenti ſeptuaginta. Filij ſuadon et
clomus: trecēti ſeptuagintaocto. Filij ericus:
duo milia centũ quadragintaqnqꝫ. Filij ana/
as: trecēti ſeptuaginta. Sacerdotes: Filij ied
dus filij euther: filij elia ſib: trecēti ſeptuaginta
duo. Filij emerus. ducēti qnq̄ginta duo: Fi/
lij faſurij: trecēti qnquagintaſeptē. Filij caree:
ducēti vigintiſeptē. Leuite. Filij iheſu in ca/
dihel: ꝛ bannis ꝛ ſerebias ꝛ edias ſeptuagin
taquattuor. Omnis numerus a duodecimo āno tri
ginta milia q̄dringēti ſexagintaduo. Filij ꝛ fi/
lie ꝛ vxores: oīs cōputatio: quadraginta milia
ducenti quadragintaduo. Filij ſacerdotum: qui
pſallebant in templo: filij aſaph centum viginti

octo. Oſtiarij vero filij eſmenni: filij açer: fi/
lij amon: filij accuba: topa: filij tobi: omnes cē
tum trigintanouē. Sacerdotes ſeruientes in
templo. Filij ſei filij gaſpha: filij tobloch: filij
caric: filij ſu: filij belu: filij labana: filij aruia/
cha: filij accub: filij vtha: filij ectha: filij aggab
filij obai: filij anani: filij canna: filij geddu: filij
an. filij radin. filij deſanon. filij necboba: filij
caſeba. filij gaze: filij ozni: filij ſinone. filij at/
te: filij baſtem: filij aſiana: filij manei: filij na/
ſiſim: filij accuſu: filij agiſta: filij açui: filij fanō.
filij ſaſalon: filij meedda: filij ſuſa filij carec: fi/
lij barcus. filij ſaree. filij coch. filij naſith. filij
agilli. filij pedon. ſalomon filij eius: filij aſo/
phot. filij phaçida. filij celi filij dedon. filij gad
dahel. filij ſephegi: filij aggia. filij ſacareth. filij
ſabathen. filij caroneth. filij malſith: filij ame.
filij ſaſas. filij addus. filij ſuba. filij cura. filij
rabotis. filij phaſphat: filij malmon. Omnes
ſacro ſeruientes. et pueri ſalomonis: quadrin
genti octogintaduo. Hi ſunt filij qui aſcende/
runt a chermel et therſa. principes eorum. car
mellam et careth. et non poterāt edicere ciuita
tes ſuas et ꝓgenies. quemadmodū ſint ex iſra
el. filij dalari. filij tubal filij nechodaici ex ſacer
dotibus qui fungebant. ſacerdotio et non ſūt
inuenti. filij obia filij achiſos fili addin. qui ac
cepit vxorem ex filiabus phargeleu: et vocati
ſūt nomine eius. Et horū queſita eſt generis
ſcripta in pedatura et nō eſt inuenta. et prohi/
biti ſunt ſacerdotio fungi. Et dixit illis neemi/
as. et aſtharas ne participent ſancta: donec ex
urgat pontifex doctus in oſtenſionē et veritatē
Omnis autē iſrael erat. exceptis ſeruis et an/
cillis. quadragintaduo milia trecenti quadra/
ginta. Serui horum et ancille. ſeptē milia tre
centi trigintaſeptem: cantores et cantatrices.
ducenti ſexagintaquinqꝫ. Cameli. quadringenti
trigintaquinqꝫ. Equi. ſeptem milia triginta/
ſex. Muli ducēta milia q̄dragintaquinqꝫ. Sub
iugalia: quinqꝫ milia vigintiquinqꝫ. et de ꝓpoſitis
ipſis p pagos. dū venirērūt tēplū dei qd̄ erat
in irl̄m: innouare et ſuſcitare tēplū in loco ſuo
ſm ſuā virtutē: et dari in tēplū: theſaurū operū
ſacrum. auri mnas. duodecim milia. et ſtolas
ſacerdotales centum. Et hi manſerūt ſacerdotes
et leuite. et q exierāt de plebe in irl̄m et in regi/
one. et ſacrificatores et oſtiarij. et oīs iſrael in re
giōibus ſuis. Inſtante autē ſeptimo mēſe. cūqꝫ
eēnt filij iſrael vnuſqſqꝫ i ſuis rebus ꝯuenerūt
vnanimes in atriū qd̄ erat ante ianuā orientalē
Et ſtātes iheſus filius ioſedech. et frēs ei9 ſa/

cerdotes. et zorobabel filius ſalathiel et hui9 fra
tres. parauerunt altare: vt offerent ſuper illud
holocauſtomata ſm q in libro moyſi hoīs dei
ſcripta ſunt. Et cōuenerūt ſibi ex alijs nationi
bus terre. et erexerunt ſacrariū in loco ſuo oēs
gentes terre. et offerebāt hoſtias et holocauſto
mata dn̄o matutina. Erexerūt ſcenophegiam:
et diē ſolēnē ſicut preceptum eſt in lege. et ſacrifi
cia quotidie ſicut oportebat. et poſt hec oblatio
nes inſtitutas. et hoſtias ſabbatorū. et neome/
niarū. et dierū ſolēnium oīum ſanctificatorū. Et
quotqt vouebāt dn̄o a neomenia ſeptimi men/
ſis. ceperāt hoſtias offerre deo. et templū domi
ni nōdū erat edificatū. Et dederunt pecuniā la
pidarijs et fabris. et potū et pabula cū gaudio.
Et dederūt carra ſydonijs et tyrijs. vt trāſue/
herent illis de libano trabes cedrinas et face/
rent rates in ioppe portū: ſm decretum qd̄ ſcri
ptū erat eis a cyro rege pſarū. Et in ſecūdo an/
no venientes in tēplū dei in irl̄m. menſe ſecun
do inchoauit zorobabel fili9 ſalathiel. et iheſus
filius ioſedech. et fratres ipſorū et ſacerdotes et
leuite. et oēs q venerant de captiuitate in irl̄m
et fundauerūt templū dei. nouilunio ſecūdi mē
ſis ſecūdi anni cū veniſſent in iudeam et irl̄m.
Et ſtatuerūt leuitas a viginti annis ſup opera
dn̄i. Et ſtetit iheſus et filius eius et fratres. et ceſ
leuite: cōſpirantes et executores legis. faciētes
opa in domo dn̄i. et ſteterūt ſacerdotes haben/
tes ſtolas cū tubis. et leuite filij aſaph habētes
cymbala. collaudātes dn̄m et benedicētes ſm
dauid regē iſrael. et cantabant canticū dn̄o: qm̄
dulcedo eius et honor in ſecula ſup oēm iſrael.
et oīs populus tuba cecinerūt. et ꝓclamauerūt
voce magna: collaudantes dn̄m in ſuſcitatiōe
domus dn̄i. et venerūt ex ſacerdotibus et leui/
tis et pſidētib9 ſm pagos ſenioribus q viderant
pſtinā domū. et ad huius edificationē cum cla
more et planctu magno. et multi cum tubis et
gaudio magno: intantum vt ppl̄s non audiret
tubas ꝓpter planctū ppl̄i. Turba. n. erat tubis
canens magnifice: ita vt longe audiretur. et au
dierūt inimici tribus iuda et beniamin. et vene
rūt ſcire que eēt vox tubarū. et cognouerūt: qm̄
q erant ex captiuitate edificant templū dn̄o deo
iſrael. et accedentes ad zorobabel et iheſū et p/
poſitos pagorum dixerunt eis. Edificabimus
vna vobiſcū. Similiter eni audiuim9 dn̄m nr̄m. et
ipſi pariter incedimus a dieb9 aſbaſareth regis aſ
ſyriorū: q tranſmigrauit nos huc. et dixit illis
zorobabel. et iheſus et principes pagorū iſrael.
Nō ē nobis et vobis edificare domum dei nr̄i

Nos.n.ſoli edificabimus dño iſrael: ſm ea q̄
ꝑcepit nobis cyrus rex ꝑſaꝝ. Gētes aūt terre
incubātes his qui ſūt in iudea. ⁊ leuātes opus
edificatiōis. ⁊ inſidias ⁊ ꝓplos adducētes: ꝓ/
hibebāt eos edificare. ⁊ aggreſſuras exercen/
tes impedierūt ne ꝯſūmaret̄ edificiū oī tp̄e vi/
te cyri regis. ⁊ ꝓtraxerūt ſtructurā per bienniū
vſqȝ ad darij regnum. VI
In ſecūdo aūt āno regni darij prophe
tauit aggeus ⁊ zacharias filius addin
ꝓphete apud iudeam ⁊ irl̄m: ⁊ in noīe
dei iſrl̄ ſup eos. Tūc ſtās zorobabel filius sala
thiel. ⁊ iheſus fili⁹ ioſedech: inchoauerunt edi/
ficare domū dñi q̄ ē in hieruſalē cū adeſſent eis
ꝓphete dñi ⁊ adiuuarēt eos. In ipſo tp̄e ve/
nit ad illos ſyſennes ſubregulus ſyrie ⁊ pheni
cis ⁊ ſatrabuzanes ⁊ ſodales eius. ⁊ dixerunt
eis. Quo ꝑcipiēte vobis domū hāc edificatis.
⁊ tectū iſtud ⁊ alia oīa ꝑficit̄: Et q ſūt ſtructo/
res qui hec edificāt: Et habuerūt grām: viſita
tione facta ſup eos qui erāt ex captiuitate a dño
ſeniores iudeoꝝ ⁊ ſūt impediti edificare donec
ſignificaret̄ dario de oībus iſtis. ⁊ reſponſum
acciperet̄. Exemplū ep̄le: quā miſerunt dario.
Syſennes ſubregulus ſyrie ⁊ phenicis et ſa/
trabuzanes ⁊ ſodales ei⁹ in ſyria ⁊ phenice ꝑſi
des: regi dario ſalutē. Oīa nota ſint dño regi
qꝫ cū aduenissemus in regionē iudee. ⁊ introiſ
ſemus in hirl̄m: inuenimus edificātes domū
dei magnā ⁊ tēplū ex lapidib⁹ polit̄ ⁊ magnis
⁊ ꝑcioſis materijs in parietibus. ⁊ opa illa in
ſtāter fieri. ⁊ ſuffragare ⁊ ꝓſꝑare in manibus
eoꝝ ⁊ in oī gloria qꝫ diligētiſſime ꝑfici. Tunc
interrogauim⁹ ſeniores. dicētes: Quo ꝑmittēte
vobis edificat̄ domū iſtā. ⁊ opa hec fūdatis.
Ideo aūt interrogauim⁹: vt notū faceremus tibi
hoīes ⁊ ꝑpoſitos. ⁊ nominū ſcripturā prepoſi
torū poſtulauimus illos. At illi rñderūt nobis
dicētes: Nos ſumus ſerui dñi q fecit celū ⁊ ter
ram et edificabat̄ hec domus ante annos iſtos
multos a rege iſrael magno ⁊ fortiſſimo ⁊ cō/
ſūmata ē. Et qm̄ p̄res nr̄i exacerbātes erant et
peccauerūt in deū iſrl̄. tradidit eos in man⁹ na
buchodonoſor regis babylonie. regis chal/
deoꝝ: ⁊ domū iſtā demoliētes incēderūt. ⁊ po/
pulū captiuū duxerūt i babylonē In ꝑmo āno
regnante cyro rege babylonie: ſcripſit cyr⁹ rex
domū hanc edificare. ⁊ illa ſacra vaſa aurea et
argentea que extulerat nabuchodonoſor de do
mo que eſt in hieruſalē. ⁊ ꝯſecrauerat ea in ſuo
tēplo: rurſus protulit ea cyrus rex de tēplo qđ
erat in babylonia. ⁊ tradita ſunt zorobabel et
ſalmanaſaro ſubregulo. Et preceptū eſt eis vt
offerrēt hec vaſa. ⁊ reponerēt in templo quod
erat in irl̄m. ⁊ ipſū tēplū dei edificare i loco ſuo
Tūc ſalmanaſar⁹ ſubiecit fundamenta domus
dñi que ē in irl̄m ⁊ exinde vſqȝ nunc edificat̄ ⁊
non accepit cōſūmationē. Nūc ḡ ſi iudicatur a
te o rex: ꝑgrat̄ in regalibus bibliothecis cyri
regis q̄ ſūt in babylonia. ⁊ ſi inuētū fuerit cōſilio
cyri regis ceptā eē ſtructurā dom⁹ dñi q̄ eſt in
irl̄m. ⁊ iudicat̄ a dño rege nr̄o: ſcribat de his
nobis. Tūc dari⁹ rex ꝑcepit inquiri in bibliothe/
cis. ⁊ inuent⁹ ē in egbathanis oppido qđ eſt in
media regiōe: loc⁹ vn⁹ in q̄ ſcripta erāt iſta. An
no primo regnāte cyro rex cyrus ꝑcepit domū
dñi q̄ ē in hieruſalē edificare: vbi incendebant
igni aſſiduo: cuius altitudo ſit cubitoꝝ decē ⁊
latitudo cubitoꝝ ſexaginta: quadratū lapidib⁹
politis tribus ⁊ meniano ligneo eiuſdē regio/
nis: ⁊ meniano vno nouo. ⁊ impendia dari de
domo cyri regis. ⁊ ſacra vaſa dom⁹ dñi tā au/
rea q̄ȝ argentea q̄ extulit nabuchodonoſor: in
domū dñi q̄ ē in irl̄m vbi erant poſita: vt po/
nāt̄ illic. Et ꝑcepit curā agere ſyſennē ſubre/
gulū ſyrie ⁊ phenicis ⁊ ſatrabuzanā ⁊ ſodales
ei⁹ ⁊ qui ordinati erant i ſyria ⁊ phenice ꝑſides
vt abſtinerent ſe ab eodem loco. Et ego quoqȝ
precepi in totū edificare. ⁊ proſpexi vt adiuuēt
eos qui ſunt ex captiuitate iudeorū donec con/
ſūmet̄ templū edis dñi. ⁊ a vexatione tributoꝝ
celeſyrie et phenicis. diligenter quantitatē da/
ri his hoībus ad ſacrificiū dñi zorobabel prefe
cto ad tauros ⁊ arietes ⁊ agnos: ſimiliter autē
et frumentū ⁊ ſal ⁊ vinū ⁊ oleum inſtāter per
ſingulos annos. ꝓut ſacerdotes q ſūt in irl̄m
dictauerint cōſūmi quotidie ſine vlla dilatione
vt offerāt libatōes ſūmo deo ꝓ rege et pueris ei⁹
⁊ orent ꝓ ipſorū vita. Et denunciet̄. vt qcūqȝ
tranſgreſſi fuerint aliqđ ex his que ſcripta ſunt
aut ſpreuerint: accipiat̄ lignū de ſuis proprijs
⁊ ſuſpēdant̄. ⁊ bona ipſoꝝ regi aſcribantur.
Propterea ⁊ dñs cui⁹ nomē inuocatū ē ibi exi/
minet oēm regē ⁊ gētē: q manū ſuā extēderit
ꝓhibere: aut male tractare domū dñi illā que ē
in hieruſalē. Ego darius rex decreui q̄ȝ diligē
tiſſime fm̄ hec fieri. VII
Tunc ſyſennes ſubregulus celeſyrie et
phenicis ⁊ ſatrabuzanes et ſodales ob
ſecuti his que a dario rege erant decre
ta: inſiſtebant ſacroſanctis operib⁹ diligentiſſi
me coopātes cū ſeniorib⁹ iudeoꝝ ꝑncipib⁹ ſy/
rie. ⁊ ꝓſperata ſūt ſacroſcā opera: ꝓphetātib⁹
aggeo ⁊ zacharia ꝓphetis. Et cōſūmauerunt

omnia per ꝑceptū dñi dei iſrael: ⁊ ex cōſilio cy-
ri ⁊ darij ⁊ artaxerxis regis pſaꝝ. Et cōſūma-
ta ē domꝰ iſta vſq̄ ad tertiā ⁊ viceſimā diē mē-
ſis adar: ſexto āno darij regis. Et fecerūt filij
iſrael ⁊ ſacerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri q̄ erant ex ca-
ptiuitate q̄ appoſiti ſūt ſm̄ ea que ſcripta ſunt in
libro moyſi. Et obtulerunt in dedicationē tem-
pli dñi: tauros cētū: arietes ducētos: agnos q̄-
dringētos. ⁊ hedos ꝓ peccatis vniuerſi iſrl̄ duo-
decim. ſm̄ numeꝝ tribuū iſrael. Et ſteterūt ſa-
cerdotes ⁊ leuite amicti ſtolis ꝑ tribus ſuper
opa dñi dei iſrael: ſm̄ librū moyſi. ⁊ oſtiarij ꝑ
ſingulas ianuas. Et egerunt filij iſrael cū his
q̄ erāt ex captiuitate: illud phaſe quartadecima
luna mēſis primi: qm̄ ſanctificati ſūt ſacerdotes
⁊ leuite. Oēs filij captiuitatis nō ſūt ſimul ſcifi-
cati: q2 leuite oēs ſimul ſcificati ſūt. Et imola-
uerunt phaſe vniuerſis filijs captiuitatis. ⁊ fra-
tribus ſuis ſacerdotibꝰ ⁊ ſibimetipſis. Et mā-
ducauerūt filij iſrael q̄ erāt ex captiuitate oēs q̄
remāſerāt ab oibꝰ execratiōibꝰ gētiū ire q̄rētes
dñm. ⁊ celebrauerunt diē feſtū azimoꝝ ſeptem
diebus epulātes in cōſpectu dñi qm̄ conuertit
cōſiliū regis aſſyrioꝝ in eos: cōfortare manus
eoꝝ ad opa dñi dei iſrael. VIII

Et poſt hūc regnāte artaxerxe perſaꝝ
rege: acceſſit eſdras filius azarie: filij
helchie: filij ſolome: filij ſadoch: filij
achitob: filij ameri: filij azachei: filij bocci: filij
abiſue: filij finees: filij eleazari: filij aaron: pri-
mi ſacerdotis: hic eſdras aſcēdit de babylonia
cū eēt ſcriba. ⁊ ingenioſus in lege moyſi q̄ da-
ta ē a dño iſrael: docere ⁊ facere. Et dedit ei rex
gloriā ꝙ inueniſſet grām in oi dignitate ⁊ deſi-
derio: in ꝯſpectu eiꝰ. Et aſcēderūt fil' cum ipſo
ex filijs iſrael ⁊ ſacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ ſacris can-
toribꝰ tēpli ⁊ oſtiarijs ⁊ ſ̄uis templi in hieruſa-
lē. Anno ſeptimo regnante artaxerxe in quo
mēſe hic annꝰ ſeptimus ē regni: exeūtes de ba-
bylonia nouilunio q̄nti mēſis venerūt hieroſo-
lymā iuxta ꝑceptū illiꝰ ſm̄ ꝓſperitatē itineris a
dño ipſoꝝ datā eis. In his cuiꝫ eſdras magnā
diſciplinā obtinebat: ne p̄termitteret quicq̄ eo-
rum q̄ eſſent ex lege domini ⁊ ꝑceptis ⁊ docen-
do vniuerſū iſrael oēm iuſticiā ⁊ iudiciū. Acce-
dentes aūt q̄ ſcribebāt ſcripta artaxerxis regis
tradiderūt ſcriptū qđ obuenerat ab artaxerxe
rege ad eſdram ſacerdotē et lectorem legis dñi
cuius exemplum ſubiectū eſt. Rex artaxerxes
eſdre ſacerdoti ⁊ lectori legis dñi: ſalutē. Hu-
manior ego iudicās in beneficijs: ꝑcepi eis qui
deſiderant ex gēte iudeoꝝ ſua ſponte. et ex ſa-
cerdotibus ⁊ leuitis q̄ ſūt i regno meo comita-
ri tecū in irl̄m. Si q̄ ḡ cupiūt ire tecū cōueniant
⁊ ꝓficiſcant̄ ſicut placuit mihi ⁊ ſeptē amicis
meis cōſiliarijs: vt viſitent ea que agūt̄ ſm̄ iu-
deam ⁊ irl̄m: obſ̄uantes ſicut habes in lege do-
mini. ⁊ ferāt munera dño iſrael: que voui ego et
amici irl̄m. ⁊ oē aurū ⁊ argentū qđ inuētū fue-
rit in regione babylonie: dño in irl̄m cum illo
qđ eſt donatū a ipa gente i templū dñi eoꝝ qđ
eſt i irl̄m: vt colligat̄ hoc aurū et argētū ad tau-
ros ⁊ arietes et agnos et hedos. ⁊ q̄ his ſūt cō-
gruētia: vt offerant hoſtias dño ſup altare dñi
ipſoꝝ qđ eſt i irl̄m. Et oia quecūq̄ volueris cū
frībus tuis facere auro ⁊ argēto: ꝑfice ꝓ volū-
tate tua: ſm̄ ꝑceptū dñi dei tui. ⁊ ſacraſcā vaſa
que data ſūt tibi ad opera domꝰ dñi dei tui que
ē in irl̄m. ⁊ cetera q̄cūq̄ tibi ſubuenerit ad ope-
ra templi dei tui: dabis de regali gazophylatio.
cū volueris ei frībꝰ tuis facere auro et argēto ꝑ-
fice ſm̄ volūtatē dñi. et ego q̄dē rex artaxerxes
ꝑcepi cuſtodibꝰ theſauroꝝ ſyrie et phenicis: vt
q̄cūq̄ ſcripſerit eſdras ſacerdos et lector legis
dñi: diligenter det̄ ei vſq̄ ad argenti talēta cē-
tum ſimiliter et auri. et vſq̄ ad frumenti mo-
dios centū. ⁊ vini anphoras cētū. et alia q̄cūq̄
abundant ſine taxatione. Oia ſm̄ legē dei fiāt
deo altiſſimo: ne forte exurgat ira in regno re-
gis. ⁊ filij et filioꝝ eius. Uobis autē dicitur vt
oibꝰ ſacerdotibꝰ et leuitis et ſacris cantoribus et
ſ̄uis templi et ſcribis tēpli huiꝰ nullū tributū
neq̄ vlla alia indictio irrogetur: nec hēat quiſq̄
ptātē obijcere eis q̄cq̄. Tu aūt eſdras ſm̄ ſa-
pientiā dei cōſtitue iudices et arbitros in tota
ſyria et phenice ⁊ oēs qui legē dei tui nō noue-
rūt doce: vt q̄cūq̄ tranſgreſſi fuerint legem: dili-
genter plectant̄. ſiue morte: ſiue cruciatu: ſiue
etiā pecunie multatiōe vel abductiōe. Et di-
xit eſdras ſcriba. Benedictꝰ dñs deꝰ patꝝ nro-
rū q̄ dedit hāc volūtatē in corde regis clarificare
domū ſuā q̄ eſt in irl̄m. et me honorificauit i cō-
ſpectu regis et cōſiliarioꝝ et amicoꝝ eiꝰ et pur-
puratoꝝ eius. et ego ꝯſtās a dño factꝰ ſū ſm̄ opi-
tulationē dñi dei mei. Et ꝯgregaui ex iſrl̄ vi-
ros: vt ſimul aſcenderēt mecū. et hi ſunt ꝑpoſi-
ti ſm̄ ſuas patrias et principatus portionales
eoꝝ qui mecū aſcēderūt de babylonia. i regno
artaxerxis. E filijs phares: gerſomus. Ex fi-
lijs ſiemarith: amenus. Filiorum dauid accus
filius ſecelie. Ex filijs phares: zacharias. et
cum eo reuerſi ſunt viri centū q̄nquaginta. ex
filijs ductoris moabilioris zaraci. et cum ipſo
viri ducenti q̄nquaginta. ex filijs zacucs: iecho-

nias zechoeli: ⁊ cū ipſo viri ducēti quinquaginta.
Ex filijs ſala: maaſias gotholie: ⁊ cū ipſo viri ſe
ptuaginta. Ex filijs ſaphatie: zarias micheli et
cum ipſo viri octoginta. Ex filijs iob: abdias ie
heli: ⁊ cū ipo viri ducenti duodecim. Ex filijs
banie: ſalimoth filius ioſaphie: ⁊ cum ipſo viri
centum ſexaginta. Ex filijs beer: zacharias be
bei: ⁊ cum ipo viri ducenti octo. Ex filijs ezead
iohannes azechan. ⁊ cum ipſo viri centum decē
Ex filijs adonicham ipſis poſtremis: ⁊ hec ſūt
nomina eorum: eliaphalā filius gebel ⁊ ſemeias
⁊ cum ipſo viri ſeptuaginta. Et cōgregaui eos
ad fluuium qui dicitur thia: ⁊ metati illic fuimus
triduo ⁊ recognoui eos. Et ex filijs ſacerdotū
⁊ leuitarum non inueni illic. Et miſi ad eleaza
rum ⁊ arieloin ⁊ maſinan ⁊ malobam ⁊ enaatha
⁊ ſamea ⁊ ioribum: nathan: enuagan: zachariā
⁊ moſollamum. ipos ductores ⁊ peritos. Et di
xi eis vt venirent ad luddeum qui erat apud lo
cum gazophylatij. Et mandaui eis vt dicerent
luddeo ⁊ fratribus eius ⁊ illis qui erant in gazo
phylatio: vt mitterent nobis eos qui ſacerdotio
fungerentur in domo domini dei noſtri. Et ad
duxerunt nobis ſecundum manum validā do
mini dei noſtri viros peritos. ex filijs mooli. fi
lij leui: filij iſrael: ſebebian: ⁊ filios ⁊ fratres q
erant decem ⁊ octo: aſbiam ⁊ amin ex filijs filio
rum chananei: ⁊ filij eorum: viri viginti. Et ex
his qui in templo ſeruiebant quos dedit dauid.
⁊ ipſi principes ad operationem leuitis templo
ſeruientium: ducenti viginti. Omnia nomina
ſignificata ſunt in ſcripturis. Et voui illic ieiu
nium iuuenibus in conſpectu dn̄i: vt quererem
ab eo bonum iter nobis ⁊ qui nobiſcum erant:
⁊ filijs ⁊ pecoribus ꝓpter inſidias. Erubui. n.
petere a rege pedites ⁊ equites ī comitatu tutele
grā ꝯ aduerſarios nr̄os. Diximꝰ enī regi: quā
virtus dn̄i erit cū eis q ingrūt eū in oī affectu. Et
iterū deꝑcati ſumus dn̄m deū nr̄m ſm̄ hec quem
⁊ ꝓpitiū habuimus ⁊ compotes facti ſumꝰ deo
nr̄o. Et ſepaui ex plebis ꝑpoſitis ⁊ ſacerdotibꝰ
tēpli viros duodecim: ⁊ ſedebiam ⁊ aſannan et
cū eis ex fribus eoꝝ viros decem. Et appendi
eis aurū ⁊ argentū: ⁊ vaſa ſacerdotalia domus
dei nr̄i: q̄ donauerat rex ⁊ cōſiliarij eius ⁊ prin
cipes ⁊ oīs iſrael. Et cū appendiſſē: tradidi ar
genti talenta centū quinquaginta: ⁊ vaſa argētea
talentoꝝ centum: ⁊ auri talenta cētum: ⁊ vaſoꝝ
aureoꝝ ſepties viginti: ⁊ vaſa erea de bono era
mento ſplendentia duodeci: auri ſpeciem red
dentia. Et dixi eis. Et vos ſci eſtis dn̄o. ⁊ vaſa
ſunt ſcā: ⁊ aurū ⁊ argentū votū eſt dn̄o deo patꝝ

noſtroꝝ. Vigilate ⁊ cuſtodite donec tradatis
ex plebis ꝑpoſitis ⁊ ſacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ prin
cipibꝰ ciuitatum iſrael in ir̄lm. in paſtoforio do
mus dei noſtri. Et hi q ſuſceperūt ſacerdotes
⁊ leuite aurū ⁊ argentū ⁊ vaſa. intulerūt i irl̄m
in templū dn̄i. Et ꝓmouimus a fluuio thia die
duodecima mēſis pmi: vſq̄ q̄ introiuimus in
ir̄lm. Et cū factꝰ fuiſſet tertius dies. quarta aūt
die ponderatū auꝝ ⁊ argentū traditū ē ī domo
dn̄i dei noſtri. marimoth filio iori ſacerdoti. et
cū ipo erat eleazar filius finees. ⁊ erāt cū ipſis
ioſadus filius iheſu ⁊ noadias ⁊ banni filiꝰ leui
te: ad numerū et ad pondus vniuerſa. Et ſcri
ptum eſt pondus ipoꝝ eadem hora. Qui autē
venerūt ex captiuitate. obtulerunt ſacrificiū do
mino iſrael. tauros duodecim ꝓ oī iſrael. arie
tes octoginta ſex. agnos ſeptuaginta duos. hir
cos ꝓ peccato duodeci. et ꝓ ſalute vaccas duo
deci: oīa in ſacrificiū dn̄i. Et relegerunt ꝑcepta
regis regalibꝰ diſpēſatoribꝰ. et ſub regulis ce
leſyrie et phenicis. et honorificauerūt gentē et
tēplū dn̄i. Et ꝯſumatis his acceſſerūt ad me ꝓ
poſiti: dicētes. Non ſegregauerūt genus iſra
el et principes et ſacerdotes et leuite et alienige
ne gentes et nationes terre īmundicias ſuas:
a chananeis et etheis et pherezeis et iebuſeis ⁊
moabitis et egyptijs et idumeis. Cōiūcti enim
ſūt filiabꝰ eoꝝ et ipſi et filij eoꝝ. et mixtum ē ſe
men ſanctū alienigenis gentibꝰ terre. et parti
cipes erant ꝑpoſiti et magiſtratus iniq̄tatis eiꝰ
ab initio ipſiꝰ regni. Et mox vt audiui iſta. cō
ſcidi veſtimenta et ſacrā tunicam. et lacerās ca
pillos capitis et barbam. ſedi dolens et meſtus
Et cōuenerūt q̄tq̄t tūc mouebant in verbo dn̄i
dei iſrael ad me lugentē ſup iniq̄tatē iſtā. et ſe
debā triſtis vſq̄ ad veſpꝰtinū ſacrificiū. Et ſur
gēs a ieiunio cōſciſſa habens veſtimenta. et ſa
crā tunicā. ingenicvlans et extendens manꝰ ad
dominū. dicebā. Dn̄e cōfuſus ſum. et reuereꝰ
ſū ante faciē tuā. Peccātā enim nr̄a multiplicata
ſūt ſuper capita nr̄a. et iniquitates nr̄e exaltate
ſūt vſq̄ ad celū. qm̄ a tēporibꝰ patrum nr̄oꝝ ſu
mꝰ in magno pctō vſq̄ ad diē hunc. Et ꝓpter
pctā nr̄a et patrū nr̄oꝝ ſumꝰ traditi cū fratribus
nr̄is et cū ſacerdotibꝰ nr̄is: regibꝰ terre in gladi
um et captiuitatē et depdationē cū confuſione.
vſq̄ in hodiernū diē. Et nūc quaſi ē q̄ cōti
git nobis mīa abs te dn̄e deꝰ. et derelinq̄. nobis
radicē et noīnē i locū ſcīficatiōis tue: detegere
luminare nr̄m i domo dn̄i dei nr̄i: date nobis ci
bū in oī tpe ſeruitutis nr̄e. Et cū ſeruiremꝰ nō
ſumꝰ derelicti a dn̄o deo nr̄o: ſz ꝯſtituit nos in

grã ponẽs nobis reges pſaꝝ dare cibũ: ꝛ clari
ficare tẽplũ dñi dei nr̃i. ꝛ edificare deſerta ſyon
dare nobis ſtabilitatẽ in iudea et irl̃m: Et nũc
qd dicim⁹ dñe hñtes hec? Trãſgreſſi .n. ſum⁹
pcepta tua: q̃ dediſti in man⁹ puerorum tuorum pro
phetarum dicẽs: Qm̃ tra in q̃ introiſtis poſſide/
re hereditatẽ ei⁹: tra polluta ẽ coingnationib⁹
alienigenarum tre. et imũditie illorum repleuerũt eã
totã imũdicia ſua. Et nũc filias veſtras nõ cõ/
iũgetis filijs eorum. et filias eorum nõ accipietis fi/
lijs veſtris. ꝛ nõ ingret̃ pacẽ hrẽ cũ illis oĩ tpe
vt inualeſcẽtes mãducetis optima terre. et he/
reditatẽ diſtribuatis filijs veſtris vſq; in euũ
Et q̃ ptingũt nobis oĩa fiũt ppter opa nr̃a ma
ligna ꝛ magna pctã noſtra. Et dediſti nob ta/
lem radicẽ. et rurſũ reuerſi ſum⁹ trãſgredi legi
tima tua: vti cõmiſceremur imũdicie alienige
narum gentiũ terre hui⁹. Nõne iraſceris nobis
pdere nos: q̃adusq; nõ relinq̃t radix. ꝛ nomẽ
noſtrum? Dñe de⁹ iſrl̃ verax es. Derelicta ẽ eni
radix vſq; in hodiernũ diẽ. Ecce nũc ſum⁹ in
pſpectu tuo i iniqtatib⁹ noſtris. Nõ eſt .n. ad/
huc ſtare añ te in his. Et cũ adorãdo cõfiteret̃
eſdras flens humi pſtratus añ tẽplũ: cõgrega
ti ſunt ante eũ ex irl̃m turba magna valde: viri
ꝛ mulieres ꝛ iuuenes ꝛ iuuẽcule. Fletus eni
erat magnus in ipſa multitudine: Et cum cla/
maſſet iechonias iebeli ex filijs iſrl̃: dixit eſdre
Nos in dñm peccauim⁹ q collocauim⁹ nobis
in matrimoniũ mulieres alienigenas ex genti
bus tre. Et nũc es ſup oẽm iſrael In his q̃ fit
iuſiurãdũ a dño / expellere oẽs vxores noſtras
q̃ ex alienigenis ſũt cũ filijs earum. Sicut tibi de/
cretũ ẽ a maiorib⁹ ſm legẽ dñi exurgẽs explica
ad te enim ſpectat negociũ. ꝛ nos tecũ ſumus.
Viriliter fac. Et exurgẽs eſdras adiurauit pn
cipes ſacerdotũ. ꝛ leuitas ꝛ omnẽ iſrael facere
ſm hec: ꝛ iurauerũt. IX

ET exurgens eſdras ab ante atriũ tem/
pli: abijt in paſtoforiũ ionathe filij na/
ſabi. et hoſpitatus illic nõ guſtauit pa/
nem nec aquã bibit: ſuper iniquitatẽ multitudi
nis. Et facta eſt pdicatio in oĩ iudea ꝛ in hieru
ſalem omnib⁹ qui erãt ex captiuitate in hieruſa
lem pgregati: vt qcũq; nõ occurrerit biduo vl̃
triduo dici ſm iudiciũ aſſidentiũ ſeniorum: tolle/
rent̃ facultates ſue et ipſe alienus iudicaretur a
multitudine captiuitatis. Et cõgregati ſũt oẽs
q erãt ex tribu iuda et beniamin ſm tribu ſdied⁹
in hieruſalẽ. Hic mẽſis ẽ nonus dies menſis
viceſim⁹. Et ſedit oĩs multitudo in area tẽpli
tremẽtes ppt hyemẽ pñtẽ. Et exurgẽs eſdras
dixit illis. Vos iniq̃ feciſtis collocando vobis
in matrimoniũ vxores alienigenas: vt adderet̃
ad pctã iſrl̃. Et nũc date pfeſſionẽ ꝛ magnificẽ
tiã dño deo patrum noſtrorum: ꝛ pficite voluntatẽ
ipſius. ꝛ diſcedite a gẽtibus tre ꝛ ab vxoribus
alienigenis. Et clamauit oĩs multitudo ꝛ dixe
rũt voce magna. Sicut dixiſti: faciemus. Sed
qm̃ multitudo magna ẽ. ꝛ tẽpus hybernum ꝛ
nõ poſſumus in ſubſidiari ſtare. ꝛ hoc opus nõ
ẽ nobis vni⁹ diei neq; bidui. multum .n. in his
peccauim⁹: ſtẽt ppoſiti multitudinis ꝛ oẽs qui
nobiſcũ inhabitãt. ꝛ quotqt hñt vxores apud ſe
alienigenas. ꝛ aſſiſtãt accepto tpe ex omni loco
pſbyteri ꝛ iudices: vſq; q̃ ſoluãt irã dñi nego/
cij huius. Jonathas aũt filius ezeli et ozias the
cham ſuſceperũt ſm hec. ꝛ boſoram⁹ et leuis ꝛ
ſabbatheus: ſimul coopati ſũt cũ illis. Et ſtete/
rũt ſm hec oĩa vniuerſi q erant ex captiuitate.
Et elegit ſibi viros eſdras ſacerdos principes
magnos de patribus eorum ſm noĩa. et conſede
rũt nouilunio mẽſis decimi examinar̃ negociũ
iſtud. Et determinatũ eſt de viris qui habebãt
vxores alienigenas vſq; ad neomenia primi
mẽſis. ꝛ inuẽti ſũt ex ſacerdotib⁹ pmixti qui ha
bebant alienigenas vxores Ex filijs iheſu filij
ioſedech ꝛ fratribus ei⁹. maſeas ꝛ eliezerus et
loribus ꝛ ioadeus. ꝛ inierũt manus vt expelle
rent vxores ſuas. ꝛ ad litandũ in exorationem
arietem p ignorãtia ſua. Et ex filijs ſemmeri:
maſeas ꝛ eſſes et iedech: azarias. Et ex filijs
foſere: liſomaſias: biſmaemis ꝛ nathanae: iuſ/
ſio reddus et talſas. Et ex leuitis: iorabdus et
ſemeis et colonis et calitas et facteas et coluas
et elionas. Et ex ſacris cantoribus: et eliaſib:
zaccarus. Et ex oſtiarijs ſallumus ꝛ tolbanes
Et ex iſrael: ex filijs foroſi et remias et ged/
dias ꝛ melchias et michelus et elezarus: ꝛ iem
mebias et dãnas. Et ex filijs iolamã: chamas
ꝛ zacharias iezrelus et loddius ꝛ emmoth ꝛ he
lias. Et ex his filijs zathoim: eliadas et liaſu/
mus: zochias et larimoth et zabdis et ibedias.
Et ex filijs zebes: iohannes et amanias et zab
dias et emens. Et ex filijs banni: olamus et
malluchus ꝛ ieddeus et iaſub et aſabus et ieri/
moth. Et ex filijs addin: naathus ꝛ mooſias ꝛ
caleus ꝛ raanas maaſeas mathathias et beeſel
et bonnus et manaſſes. Et ex filijs nuae: no/
neas ꝛ afeas ꝛ melchias ꝛ ſameas et ſymon be
niamin ꝛ malchus ꝛ marras. Et ex filijs aſom
carianeus mathathias ꝛ bannus ꝛ eliphalath
ꝛ manaſſes et ſemei. Et ex filijs banni: hiere/
mias ꝛ moodias ꝛ abramus et iobel et baneas

⁊ pelias ⁊ ionas ⁊ marimoth ⁊ eliaſib ⁊ matha
neus ⁊ eliaſis et ozias et diclus et ſemedius ⁊
ſambris ioſephus. Et ex filijs nobei: idelus et
mathathias ⁊ ſabadus zecheda ſedmi et ieſſei
baneas. Omnes iſti coniūxerunt ſibi vxores
alienigenas. et dimiſerunt eas cum filijs. Et
inhabitauerunt ſacerdotes et leuite ⁊ qui erant
ex iſrahel in hieruſalē. ⁊ in tota vna regione:
nouilunio mēſis ſeptimi Et erant filij iſrael in
commorationibꝰ ſuis. Et congregata eſt om
nis multitudo ſimul in aream que ē ab orien/
te porte ſacre. Et dixerunt eſdre pontifici et le/
ctori vt afferret legē moyſi que tradita eſt a do
mino deo iſrael. Et attulit eſdras pontifex le/
gem oī multitudini eoꝝ a viro vſqꝫ ad mulie/
rem ⁊ oibꝰ ſacerdotibus: audire legem nouilu
nio menſis ſeptimi. Et legebat in area que eſt
ante ſacrā portā tēpli a pͥma luce vſqꝫ ad veſpe
ram: coram viris ⁊ mulieribꝰ Et dederūt oēs
ſenſum ad legē. Et ſtetit eſdras ſacerdos et le/
ctor legis ſuꝑ ligneū tribunal quod fabricatū
erat. Et ſteterūt ad eū mathathias ⁊ ſamꝰ ana
nias: azarias: vrias: ezechias. et baſamꝰ ad de
xteram. et ad ſiniſtram: faldeus miſael: mala/
chias: abuſtas: ſabus: nabadias. et zacharias
Et aſſūpſit eſdras librū corā omni multitudi/
ne: ꝑſidebat eni in gloria in cōſpectu oiū. Et
cū abſoluiſſet legē: oēs recti ſteterūt. et dn̄dixit
eſdras dominū deum altiſſimū: deū ſabbaoth
oipotētē. et reſpōdit ois populꝰ. amen. Et ele
uatis ſurſū manibꝰ: ꝓcidentes in terrā adora
uerūt dn̄ꝫ: iheſus ⁊ banaeꝰ et ſarebias et iadinꝰ
⁊ accubꝰ ⁊ ſabbatheꝰ et calithes ⁊ azarias et io
radꝰ ⁊ ananias ⁊ philias leuite. q docebāt legē
domini. ⁊ in multitudine legebant legem do/
mini. ⁊ ꝑferebant ſinguli eos qui intelligebant
lectionē. Et dixit atharathes eſdre pontifici et
lectori et leuitis qui docebant multitudinē dicēs
Dies hic ſanctus ē domino. Et omnes flebāt
cum audiſſent legem. Et dixit eſdras. Digreſ
ſi ergo manducate pinguiſſima queqꝫ ⁊ bibite
dulciſſima queqꝫ ⁊ mittite munera his qui nō
habent. Sanctꝰ enim eſt hic dies domini ⁊ no
lite meſti eſſe. Dominꝰ enim clarificabit vos.
Et leuite denūciabāt in publico oibus dicētes
Dies hic ſctꝰ eſt. Nolite meſti eſſe: Et abierūt
omnes manducare ⁊ bibere et epulari. et da/
re munera his qui non habebant vt epulentur
Magnifice enim ſunt exaltati verbis quibus
edocti ſunt. Et congregati ſunt vniuerſi in hie
ruſalem celebrare leticiam: ſcd̄m teſtamentum
domini dei iſrael.

¶ Explicit liber Eſdre ſecūdꝰ. Incipit liber
Eſdre tertius. Capl̄m. I
Liber eſdre ꝓphete ſecūdꝰ filij ſarei
filij azarei: filij helchie: filij ſadarie: fi
lij ſadoch: filij achitob: filij achie: fi/
lij finees filij heli: filij amerie: filij
aſiel filij marimoth: filij arna: filie ozie: filij bo
rith: filij abiſſei: filij finees: filij eleazar filij aarō
ex tribu leui: qui fuit captiuꝰ in regione medo/
rum in regno artaxerxis regis perſarū. Et fa/
ctū ē verbū dn̄i ad me dicēs: Vade ⁊ nūcia po
pulo meo facinora ipſoꝝ ⁊ filijs eoꝝ iniqtates
qs in me admiſerūt: vt nūciēt filijs filioꝝ: quia
pctā parētū ipſoꝝ in illis creuerūt. Obliti enī
mei ſacrificauerūt dijs alienis Nōne ego eduxi
eos de terra egypti: de domo ſeruitutis. Ipſi aūt
irritauerūt me. ⁊ conſilia mea ſpreuerunt. Tu
aūt excute comā capitis tui. ⁊ ꝓijce oia mala ſu/
per illos: qm̄ nō obedierūt legi mee. Populꝰ
aūt eſt indiſciplinatꝰ. Vſqꝫ q̄ eos ſuſtinebo qui
bus tanta bn̄ficia cōtuli? Reges multos ꝓpter
eos ſubuerti: pharaonē cū pueris ſuis ⁊ oēm
exercitū eiꝰ ꝑcuſſi. Oēs gētes a facie eoꝝ per/
didi. ⁊ in oriēte ꝓuinciaꝝ duaꝝ pplos tyri ⁊ ſy
donis diſſipaui. ⁊ oēs aduerſarios eoꝝ inter/
feci. Tu vō loq̄re ad eos dicēs: Hec dicit do
minus. Nēpe ꝗ̄ vos ꝑ mare tranſiteaui. et pla
teas vobis initio munitas exhibui. Ducē vo/
bis dedi moyſen. ⁊ aaron ſacerdotē: lucē vo/
bis ꝑ colūnā ignis pſtiti. ⁊ magna mirabilia fe
ci in vobis: Vos aūt mei obliti eſtis dic̄ dn̄s.
Hec dicit dn̄s oipotēs. Coturnix vobis in ſi/
gno fuit: caſtra vobis ad tutelā dedi ⁊ illic mur
muraſtis. ⁊ nō triūphaſtis in noīe meo de per
ditiōe inimicoꝝ veſtroꝝ. ſꝫ adhuc nūc vſqꝫ mur/
muraſtis. Vbi ſunt beneficia que pſtiti vobis?
Nōne in deſerto cū eſurieretis ꝓclamaſtis ad me
dicentes: vt qd nos in deſertū iſtud adduxiſti
interficē nos? Melꝰ nobis fuerat ſeruire egy
ptijs qꝫ mori in deſerto hoc Ego dolui gemitꝰ
vr̄os. ⁊ dedi vobis mānā in eſcā. Panē ange
loꝝ māducaſtis. Nōne cū ſitieritis: petrā exci/
di. ⁊ fluxerūt aq̄ in ſaturitate? Propter eſtꝰ fo/
lijs arborum vos texi. Diuiſi vobis tras pin
gues: chananeos et phereſeos ⁊ philiſtinos a
facie veſtra ꝓieci. Quid faciā vobis adhuc di
cit dn̄s? Hec dic̄ dn̄s ops. In deſerto cū eſſe/
tis in flumine amorreo ſitiētes et blaſſemātes
nomē meū. nō ignē vobis ꝓ blaſſemijs dedi:
ſed mittēs lignū in aquam: dulce feci flumen.
Quid tibi faciā iacob? Noluiſti obedire iuda.
Transferā me ad alias gētes. ⁊ dabo eis no/

men meū: vt cuſtodiant legitima mea. Quo/
niā me dereliquiſtis. ⁊ ego vos dereliquam.
Petentib⁹ vobis a me miſericordiā non miſe
rebor: quādo inuocabitis me: ego non exaudiā
vos. Maculaſtis eni man⁹ veſtras ſanguine
⁊ pedes veſtri impigri ſūt ad cōmittenda ho/
micidia. Non quaſi me dereliquiſtis: ſed vos/
ipſos. dicit domin⁹ Hec dicit domin⁹ oīpotēs
Nōne ego vos rogaui vt pr̄ filios. ⁊ mat̄ fili/
as: ⁊ vt nutrix paruulos ſuos: vt eſſetis mihi
in populū. ⁊ ego vobis in deū. et vos mihi in
filios: ⁊ ego vobis in patrem? Ita vos collegi
vt gallina pullos ſuos ſub alas ſuas. Modo
aūt quid faciam vobis? Proijciam vos a fa/
cie mea. Oblationē cum mihi attulerit̄ auer/
tam faciē meā a vobis. Dies. n. feſtos vr̄os
⁊ neomenia ⁊ circūciſiones repudiā. Ego mi
ſi pueros meos ꝓphetas ad vos: quos acce/
ptos interfeciſtis. ⁊ laniaſtis corpora eoꝝ: quoꝝ
ſanguinē exquirā dicit dñs. Hec dicit dñs oi/
potēs. Dom⁹ veſtra deſerta ē. Proijciā vos
ſicut vent⁹ ſtipulā. ⁊ filij ꝓcreationē nō faciēt
qm̄ mandatū meū neglexerūt. ⁊ quod malum
eſt corā me fecerūt. Tradā domos vr̄as popu
lo venienti q me nō audiētes credūt: qb⁹ ſigna
nō oſtēdi faciēt q̄ precepi Prophetas nō vide
rūt. ⁊ memorabūt iniqtatū eoꝝ. Teſtor populi
venientis grām. cui⁹ paruuli exultāt cum leticia
me nō vidētes oculis carnalib⁹. ſed ſpū credē
tes que dixi. Et nūc frater aſpice que gloria: et
vide populū veniētē ab oriente quib⁹ dabo du
catū abrahā yſaac ⁊ iacob ⁊ oſee ⁊ amos ⁊ mi/
chee ⁊ iohel ⁊ abdie ⁊ ione ⁊ naum ⁊ abacuc:
ſophonie: aggei: zacharie ⁊ malachim q ⁊ an/
gelus dñi vocat⁹ eſt.
II Ec dicit dñs. Ego eduxi populū iſtū
de ſeruitute: quib⁹ mādata dedi p pue
ros meos ꝓphetas quos audire nolue
rūt: ſed irrita fecerūt mea cōſilia Mater q̄ eos
generauit. dicit illis: Ite filij: quia ego vidua
ſum ⁊ derelicta. Educaui vos cū leticia: ⁊ ami
ſi vos cū luctu et triſticia. Qm̄ peccaſtis corā
dño deo veſtro. ⁊ quod malū eſt corā eo feciſtis
Modo aūt qd faciā vob. Ego vidua ſum ⁊ de
relicta. Ite filij ⁊ petite a dño miſericordiā Ego
aūt te pr̄ teſtē inuoco ſup matrē filioꝝ qui no/
luerūt teſtamentū meū ſeruare: vt des eis cōfu/
ſionē ⁊ matrē eoꝝ in direptionē ne generatio
eoꝝ fiat. Diſpergātur in gētes noīa eoꝝ: deleātur
a terra: qm̄ ſpreuerūt ſacramētū meū. Ve tibi
aſſur: q aſcōdis iniquos penes te. Gens ma/
la memorare quid fecerim ſodome et gomorre
q̄ꝝ terra iacet in piceis glebis ⁊ aggeribus ci/
neꝝ. Sic dabo eos q me nō audierūt dicit dñs
oīpotens. Hec dicit dñs ad eſdrā. Nūcia po
pulo meo: qm̄ dabo eis regnū ir̄lm qd̄ datur⁹
erā iſrael. Et ſumā mihi gloriā illoꝝ. et dabo
eis tabernacula eīna q̄ ꝑparauerā illis. Lignū
vite erit illis in odore vnguenti. et non labora
būt neqꝫ fatigabunt̄. Ite ⁊ accipietis. Rogate
vob dies paucos: vt imorent̄. Iam paratū eſt
vob regnū. Vigilate. Teſtare celum ⁊ terrā.
Cōtriui. n. malū ⁊ creaui bonū: quia viuo ego
dicit dñs. Mater amplectē filios tuos: educa
illos cū leticia. Sicut columba cōfirma pedes
eoꝝ qm̄ te elegi dicit dñs. Et reſuſcitabo mor/
tuos de locis ſuis. ⁊ de monumentis educam il
los: qm̄ cognoui nomē meum in iſrl̄: Noli ti/
mere mater filioꝝ: qm̄ te elegi dicit dñs: Mit
tam tibi adiutoriū pueros meos yſaiā et hiere
miā ad q̄ꝝ cōſiliū ſanctificaui ⁊ paraui tibi ar/
bores duodecim: grauatas varijs fructibus. ⁊
totidē fontes fluētes lac ⁊ mel. ⁊ montes immen
ſos ſeptē: hūtes roſam et liliū: in qbus gaudio
implebo filios tuos. Viduā iuſtifica: pupillo
iudica egenti da: orphanū tuere nudū veſti: cō
fractum et debilem cura: claudū irridere noli:
tutare mancū ⁊ cecum ad viſionē claritatis mee
admitte. Senem ⁊ iuuenem intra muros tuos
ſerua: mortuos vbi inueneris ſignās cōmen/
da ſepulchro: ⁊ dabo tibi primā ſeſſionē in re/
ſurrectione mea. Pauſa ⁊ qeſce ꝑplus meus
quia veniet regeſtua. Nutrix bona nutri fi/
lios tuos. cōfirma pedes eoꝝ. Seruos quos
tibi dedi: nemo ex eis interiet. Ego enim eos
requirā de numero tuo. Noli fatigari. Cum
eni venerit dies preſſure et anguſtie: alij plora
būt et triſtes erunt. tu autem hilaris et copioſa
eris. Zelabūt gentes. et nil aduerſus te poterūt
dicit dominus. Manus mee tegent te ne filij
tui gehennam videant. Iocundare mater cū
filijs tuis. q̄ ego te eripiā dicit dominus. Fili
os tuos dormiētes memorare qm̄ ego eos edu
cam de lateribus terre. et miam cū illis faciam
qm̄ miſericors ſum. dicit dñs omnipotēs. Am
plectere natos tuos vſqꝫ dum venio ⁊ ꝓſtem
illis miam: qm̄ exuberant fontes mei. ⁊ gratia
mea non deficiet. ego eſdras preceptum accepi
a domino in monte oreb. vt irē ad iſrael. Ad
quos cū venirē reprobauerunt me. et reſpue/
rūt mādatū dñi. Ideoqꝫ vobis dico gētes: q̄
auditis et intelligitis. expectate paſtorē veſtrū.
requiem eternitatis dabit vobis: qm̄ in ꝓximo
ē ille qui in fine ſeculi adueniet. Parati eſtote

ad ſimilia regni. q2 lux perpetua lucebit vobis:
p eternitatē tpis. Fugite vmbram ſeculi huiꝰ.
Accipite iocunditatē glorie veſtre. Ego teſtor
palam ſaluatorem meū: cōmendatū dominū acci
pite ⁊ iocūdamini: gratias agentes ei qui vos
ad celeſtia regna vocauit. Surgite ⁊ ſtate. ⁊ vi
dete numerū ſignatorū in cōuiuio domini. Qui
ſe de vmbra ſeculi tranſtulerūt: ſplendidas tu
nicas a domino acceperūt. Recipe ſyon nume
rū tuū. ⁊ conclude candidatos tuos qui legē do
mini cōpleuerunt. Filiorū tuorū quos optabas
plenus ē numerꝰ. Roga imperiū domini: vt
ſanctificetur pplˢ tuꝰ q vocatꝰ eſt ab initio. Ego
eſdras vidi in mōte ſyon turbā magnā quā nu
merare nō potui. ⁊ oēs canticis collaudabant
dūm. Et in medio eorū erat iuuenis ſtatura cel
ſus eminētior oibꝰ illis. ⁊ ſingulis eorū capiti
bꝰ īponebat coronas. ⁊ magis exaltabatur. Ego
aūt miraculo tenebar. Tūc interrogaui ange
lū. ⁊ dixi. Qui ſūt hi dñe. Qui reſpondens di
xit mihi. Hi ſūt qui mortalē tunicā depoſuerūt
⁊ īmortalē ſumpſerūt. ⁊ cōfeſſi ſūt nomen dei.
Modo coronantur ⁊ accipiunt palmas. Et dixi
angelo. Ille iuuenis qs ē q eis coronas impo
nit ⁊ palmas in manꝰ tradit. Et rñdēs dixit mi
hi. Ipſe eſt filius dei: quē in ſeculo cōfeſſi ſunt.
Ego aūt magnificare eos cepi. q fortiter p noīe
domini ſteterūt. Tūc dixit mihi angelus. Va
de annūcia populo meo qualia ⁊ quāta mirabi
lia dñi dei vidiſti. III

Anno triceſimo ruine ciuitatis eram in
babylone: ⁊ cōturbatꝰ ſū ſuper cubicu
lo meo recūbens. Et cogitatiões mee
aſcendebant ſuper cor meū: qm̄ vidi deſertio
nē ſyon. ⁊ abūdantiā eorū q habitabāt in baby
lone. Et vētilatꝰ ē ſpūs meꝰ valde. Et cepi loq
ad altiſſimū verba timorata. Et dixi. O dñator
dñe tu dixiſti ab initio qm̄ plantaſti terrā ⁊ hoc
ſolus ⁊ iperaſti populo. ⁊ dediſti adam corpus
mortuū. ſed ⁊ ipm figmentū manuū tuarū erat
⁊ inſufflaſti in eū ſpm̄ vite. ⁊ factꝰ ē viuens co
rā te. ⁊ induxiſti eū in paradiſo quē plātauerat
dextera tua anteq̄ terra aduētaret. Et huic mā
daſti diligere viā tuā ⁊ pteriuit eā. ⁊ ſtatim in
ſtituiſti in eum mortem ⁊ in nationibus eius ⁊
nate ſūt gentes ⁊ tribꝰ ⁊ populi ⁊ cognatiões q̄
rū non eſt numerus. Et ambulauit vnaqueq̄
gens in volūtate ſua. ⁊ mira agebant corā te. ⁊
ſpernebāt pcepta tua. Iterū aūt in tpe induxiſti
diluuiū ſuper ihabitātes ſeculū. et pdidiſti eos.
Et factū ē in vnoquoq̄ eorū ſicut ade mori. ſic
his diluuiū. Dereliquiſti autem vnum ex his
noe cum domo ſua. ⁊ ex eo iuſti oēs. Et factū
eſt cū cepiſſent multiplicari q habitabāt ſup ter
rā. ⁊ multiplicauerūt filios et populos et gētes
multas. et ceperūt iterato ipietatē facere pluſq̄
priores. Et factū ē cū iniqtatē facerent corā te
elegiſti tibi virū ex his cui nomen erat abrahā.
Et dilexiſti eum. et demonſtraſti ei ſoli volūta
tem tuam. Et diſpoſuiſti ei teſtamentū eternū:
et dixiſti ei vt nō vnq̄ derelinqueres ſemē eiꝰ.
Et dediſti ei yſaac. et yſaac dediſti iacob et eſau
Et ſegregaſti tibi iacob: eſau autem ſeparaſti:
Et factꝰ ē iacob in multitudine magna. Et fa
ctum eſt cum educeres ſemen eiꝰ ex egypto: ad
duxiſti ſuper montem ſyna. Et inclinaſti celos
et ſtatuiſti terrā. et cōmouiſti orbem. et treme
re feciſti abyſſos. et conturbaſti ſeculū. et tran
ſijt gloria tua portas quattuor ignis et terremo
tus et ſpūs et gelu. vt dares ſemini iacob legē.
et generatiōi iſrael diligentiā. Et nō abſtuliſti
ab eis cor malignū: vt faceret lex tua in eis fru
ctū. Cor eni malignū baiulās primꝰ adam tranſ
greſſus et victus ē. ſed et oēs q de eo nati ſunt
Et facta ē pmanēs infirmitas. et lex cum corde
populi cū malignitate radicis. et diſceſſit qđ bo
nū ē. et māſit malignū. Et trāſierūt tpa et fini
ti ſūt anni. et ſuſcitaſti tibi ſeruū nomine dauid
et dixiſti ei edificare ciuitatē nois tui. et offerre
tibi in eadē thus et oblatiões. Et factū ē hoc an
nis multis. et dereliquerūt q habitabāt ciuitatē
in oibꝰ facientes ſicut fecit adā et oēs generatio
nes eiꝰ. Vtebantur enim et ipſi corde maligno.
Et tradidiſti ciuitatē tuā i manibꝰ inimicorū tu
orū. Nūqd meliora faciūt q habitāt babylonē.
Et pp̄ter hoc dñabitur ſyon. Factū ē cū veniſſē
huc et vidiſſem ipietates quarū nō ē numerus
et delinquētes multos: vidit aīa mea hoc trice
ſimo anno et exceſſit cor meū: qm̄ vidi quomo
do ſuſtines eos peccātes. et pepciſti impie agē
tibꝰ. et pdidiſti populū tuū et conſeruaſti inimi
cos tuos et non ſignificaſti. Nihil memini quō
debeat derelinq via hec. Nunqd meliora faciūt
babylon q̄ ſyon: aut alia gēs cognouit te pter
iſrael. Aut q̄ tribus crediderūt teſtamētis tuis
ſicut iacob. Quarū merces nō cōparuit: neq̄ la
bor fructificauit. Pertrāſiēs eni ptrāſiui i gē
tibꝰ. et vidi abūdātes eas. et non memorantes
mādatorū tuorū. Nūc ḡ pōdera in ſtatera nr̄as
iniqtates et eorū q habitāt i ſeculo. et nō inuenietur
nomē tuū niſi in iſrl. Aut qn̄ nō peccauerūt in
cōſpectu tuo q habitāt terrā: aut q̄ gēs ſic obſer
uauit mandata tua. Hos quidem per nomina
inuenies ſeruaſſe mandata tua. gentes autem

non inuenies. IIII

Et reſpõdit ad me angelus qui miſſus
eſt ad me cui nomen buriel. et dixit mi
hi. excedens exceſſit coꝛ tuum in ſecu/
lo hoc. et comprehendere cogitas viam altiſſi/
mi. et dixi. Ita domine me⁹. et rñdit mihi. et
dixit. Tres vias miſſus ſum oſtendere tibi. et
tres ſimilitudines ꝓponere coꝛã te. de quibus
mihi ſi renũciaueris vnã ex his. ⁊ ego tibi de/
monſtrabo viã quã deſideras videre. ⁊ doce/
bo te vnde ſit coꝛ malignũ. Et dixi. Loq̃re do
mine me⁹. Et dixit ad me. Vade põdera mihi
ignis pondus: aut menſura mihi flatum venti
aut reuoca mihi diem que preterijt. Et rñdi. et
dixi. Quis natoꝝ poterit facere vt me interro
ges de his. Et dixit ad me. Si eſſem interro/
gans te diceres. quante habitationes ſũt in coꝛ
de maris aut quante vene ſũt in ꝑncipio abyſſi
aut quante vene ſũt ſuper firmamentũ: aut qui
ſunt exitus paradiſi. diceres mihi fortaſſis. in
abyſſũ nõ deſcẽdi. neq; in infernũ adhuc. neq;
in celũ nũq̃ aſcendi. Nũc aũt non interrogaui
te niſi de igne ⁊ vento. ⁊ die ꝑ quẽ tranſiſti. ⁊ a
quibus ſeparari nõ potes. ⁊ nõ rñdiſti mihi de
eis. Et dixit mihi. Tu que tua ſũt. tecũ coadole
ſcẽtia nõ potes cognoſcere. Et quõ poterit vas
tuũ capere altiſſimi viã. ⁊ iã exteri⁹ coꝛrupto ſe
culo intelligere coꝛruptionẽ euidentem in facie
mea. Et dixi illi. Meli⁹ erat nos nõ eſſe q̃ ad/
huc viuentes viuere in ĩpietatib⁹ ⁊ pati. ⁊ nõ in
telligere de q̃ re. Et rñdit ad me. ⁊ dixit. Pro
ficiſcens ꝓfectus ſũ ad ſiluã lignoꝝ cãpi. ⁊ co/
gitauerũt cogitationẽ. ⁊ dixerũt. Venite ⁊ ea/
mus ⁊ faciamus ad mare bellũ. vt recedat corã
nobis. ⁊ faciamus nobis alias ſiluas. Et ſimi
liter fluctus maris. ⁊ ipſi cogitauerũt cogitatio
nẽ. ⁊ dixerũt. Venite aſcẽdentes debellamus
ſiluas cãpi. vt ⁊ ibi cõſumemus nobis met ipſis
aliã regionẽ. Et fact⁹ ẽ cogitat⁹ ſilue in vanum
Venit eni ignis ⁊ ↄſũpſit eã. Similit ⁊ cogita
t⁹ fluctuũ maris. Stetit eni arena ⁊ ꝓhibuit eos
Si eni eſſes iudex hoꝝ: quẽ incipes iuſtificare
aut quẽ condẽnare. Et rñdi. ⁊ dixi. Utriq; va
nã cogitationẽ cogitauerũt. Terra eni data eſt
ſilue ⁊ mari locus poꝛtare fluctus ſuos. Et re/
ſpõdit ad me. ⁊ dixit. Bene tu iudicaſti. Et q̃/
re nõ iudicaſti tibimetipſi. Quẽadmodũ enim
terra ſilue data ẽ. ⁊ mare fluctib⁹ ſuis: ſic ⁊ ſup
terrã inhabitãt q̃ ſũt ſup terrã intelligere ſolũ/
modo pñt ⁊ q ſup celos q̃ ſup altitudinẽ celoꝝ.
Et reſpondi. ⁊ dixi. Depꝛecoꝛ te dñe. vt mihi de
tur ſenſus intelligẽdi. Nõ eni volui interroga
re de ſuperioꝛibus tuis. ſed de his que pertran
ſeũt ꝑ nos quotidie. ꝓpt qd iſrael dat⁹ ĩ oppꝛo
bꝛiũ gẽtibus quẽ dilexiſti pplm dat⁹ ẽ tribubus
impijs ⁊ lex patrũ nroꝝ in interitũ deducta ẽ ⁊
diſpoſitiões ſcripte nuſq̃ ſũt. ⁊ ptranſiuim⁹ de
ſeculo vt locuſte. ⁊ vita noſtra ſtupoꝛ ⁊ pauoꝛ.
⁊ nec digni ſumus miam cõſeq. Sed qd faciet
nomini ſuo qđ inuocatũ ẽ ſuper nos. Et đ his
ĩterrogaui. ⁊ rñdit ad me. ⁊ dixit. Si fueris plu
rimũ ſcrutatus. frequenter miraberis. Qm̃ fe
ſtinans feſtinat ſeculũ pertranſire. ⁊ non capit
poꝛtare que in futuris tẽpoꝛibus. iuſtis repꝛo/
miſſa ſũt. qm̃ plenũ iniuſticia ẽ ſeculũ hoc ⁊ in/
firmitatib⁹. De qb⁹ aũt interrogas. dicam. Se
minatũ ẽ eni malum. ⁊ needũ venit deſtructio
ipſius. Si g̃ nõ inuerſũ fuerit qđ ſeminatũ eſt.
⁊ diſceſſerit locus vbi ſeminatũ ẽ malũ: non ve
niet vbi ſeminatũ ẽ bonũ. Qm̃ granũ ẽ ſeminis
mali ſeminatũ ẽ in coꝛde adã ab initio. ⁊ quãtũ
impietatis generauit vſq; nunc ⁊ generat vſq;
dũ veniat area. Eſtima aũt apud te granũ ma
li ſeminis quantũ fructũ ĩpietatis generauit: qñ
ſecate fuerint ſpice quaꝝ nõ ẽ numerus: q̃ ma
gnã areã incipiẽt facere. Et rñdi ⁊ dixi. Quo.
⁊ qñ hec. Quare modici ⁊ mali anni nr̃i. Et re
ſpondit ad me. ⁊ dixit mihi. Nõ feſtines te ſup
altiſſimũ. Tu eni feſtinas inanĩ eſſe ſuper ipſũ
Nã exceſſus tuus multus. Nõne de his inter
rogauerũt aĩe iuſtoꝝ in ꝓmptuarijs ſuis. dicẽ
tes. Uſq; q̊ ſpero ſic. ⁊ qñ veñet fruct⁹ aree mer
cedis noſtre. Et rñdit ad ea ieremiel archange
lus. ⁊ dixit. Qñ ĩpletus fuerit numer⁹ ſeminũ
in vobis. quoniã in ſtatera ponderauit ſeculũ.
⁊ menſura menſurauit tpa. ⁊ numero numera
uit tpa. ⁊ nõ cõmouit nec excitauit vſq; dũ im/
pleatur p̃dicta menſura. Et rñdi. ⁊ dixi. O do
minatoꝛ dñe. ſed ⁊ nos oẽs pleni ſumus impie
tate. Et ne foꝛte ꝓpter nos nõ impleant iuſtoꝝ
aree. ꝓpter pctã inhabitantiũ ſup terrã. Et rñ
dit ad me. ⁊ dixit. Vade ⁊ interroga pꝛegnãtẽ
ſi qñ impleuerit nouem mẽſes ſuos. adhuc po
terit matrix eius retinere partũ in ſemetipſa. Et
dixi. Nõ poteſt dñe. Et dixit ad me. In infer/
no ꝓmptuaria animaꝝ. matrici aſſimilata ſunt
Quẽadmodũ eni illa feſtinat que parit effuge
re neceſſitatẽ partus. ſic ⁊ hec feſtinat reddere
ea q̃ cõmendata ſũt. Ab initio tibi demõſtrabit
de his que concupiſcis videre. Et rñdi. ⁊ dixi.
Si inueni gratiã ante oculos tuos. ⁊ ſi poſſibi
le eſt. ⁊ ſi idone⁹ ſum. demõſtra mihi ſi plus q̃
p̃teritũ ſit: habet venire: aut plura ptrãſierũt ſu
pra q̃ꝫ futuꝝ ẽ. Quid ptrãſiuit ſcio: qd aũt futu

rum ſit ignoro. Et dixit ad me. Sta ſup dexterā
partē: ⁊ demonſtrabo tibi interꝑtationē ſimili/
tudinis. Et ſteti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardēs trā
ſijt corā me. Et factū eſt cuꝫ trāſiret flāma vidi ⁊
ecce ſeꝑauit fum⁹. Poſt hec trāſijt coraꝫ me nu
bes plena aque: ⁊ immiſit pluuiam impetu multā
Et cum tranſiſſet impet⁹ pluuie ſuperauerunt i
ea gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut cre
ſcit pluuia ampli⁹ qꝫ gutte. ⁊ ignis qꝫ fumus: ſic
ſupḃabundauit q̄ tranſiuit menſura. Superaue
runt aūt gutte ⁊ fumus. Et oraui: ⁊ dixi. Pu/
tas viuo vſqꝫ in diebus illis. Vel qd erit i die/
bus illis. Rn̄dit ad me: ⁊ dixit. De ſignis de q
bus me interrogas ex ꝑte poſſum tibi dicere de
vita aūt tua nō ſū miſſus dicē tibi: ſꝫ neſcio. V

De ſignis aūt: ecce dies venient i qbus
apprehendent̄ q inhītant terraꝫ in cēſu
multo: ⁊ abſcōdet̄ veritatis via ⁊ ſterilis
erit a fide regio: ⁊ multiplicabit̄ iniuſticia ſuper
hanc quam ipſe tu vides: ⁊ ſuper quam audiſti
olim: ⁊ erit impoſitio veſtigio qꝫ nunc vides re
gnare regionem: ⁊ videbunt eā deſertaꝫ. Si au
tem tibi dederit altiſſimus viuere videbis poſt
tertiam tubā: ⁊ relucebit ſubito ſol noctu: ⁊ lu/
na ter in die. ⁊ de ligno ſanguis ſtillabit: ⁊ lapis
dabit voceꝫ ſuā: ⁊ populi cōmouebunt̄ ⁊ regna
bit quē non ſperant qui inhabitāt ſuper terram
⁊ volatilia cōmigrationē facient. ⁊ mare ſodo/
miticū piſces reijciet: ⁊ dabit vocem noctu quaꝫ
nō nouerāt multi. Omnes aūt audiēt vocē ei⁹
Et chaos fiet per loca multa: ⁊ ignis frequēter
remittet̄: ⁊ beſtie agreſtes tranſmigrabūt: ⁊ mu
lieres menſtruate parient monſtra: ⁊ in dulci/
bus aquis ſalſe inuenient̄: ⁊ amici omnes ſemet/
ipſos expugnabunt: ⁊ abſcondet̄ tunc ſenſus: et
intellectus ſeparabit̄ in ꝓmptuariū ſuum: ⁊ q̄/
ret̄ a multis ⁊ non inuenient̄: ⁊ multiplicabit̄ in
iuſticia ⁊ incontinentia ſup terrā. Et interroga/
bit regio ꝓximā ſuā: ⁊ dicet. Nunqd ꝑ te ꝑtrā/
ſijt iuſticia iuſtum faciens. Et hoc negabit. Et
erit in illo tꝑe. ⁊ ſperabunt hoies ⁊ nō impetra/
bunt: laborabunt ⁊ non dirigent̄ vie eoꝝ: Hec
ſigna dicere tibi: ꝑmiſſū eſt mihi. Et ſi oraueris
iterū: ⁊ ploraueris ſicut ⁊ nūc. ⁊ ieiunaueris ſe/
ptem diebus: audies iterato horum maiora. Et
euigilaui. ⁊ corpus meū horruit valde. ⁊ anima
mea laborauit vt deficeret: Et tenuit me qui ve
nit angelus qui loq̄bat̄ in me ⁊ ꝯfortauit me et
ſtatuit me ſup pedes. Et factū eſt in nocte ſecū/
da. ⁊ venit ad me ſalathiel dux ppl'i. ⁊ dixit mi/
hi. Vbi eras. Et quare vultus tuus triſtis.
Aut neſcis qm̄ tibi creditus eſt iſrael in regio/
ne tranſmigrationis eorum. exurge ergo ⁊ gu
ſta panē. ⁊ nō derelinquas nos ſicut paſtor gre/
gē ſuum in manib⁹ lupoꝝ malignoꝝ. ⁊ dixi ei.
Vade a me. ⁊ non appropies ad me. Et audi
uit vt dixi. ⁊ receſſit a me. Et ego ieiunaui di/
ebus ſeptem vlulans ⁊ plorans. ſicut mihi mā
dauit huriel angelus. Et factum eſt poſt dies ſe
ptem. ⁊ iteruꝫ cogitationes cordis mei moleſte
erant mihi valde Et reſumpſit anima mea ſpūm i
tellectus. ⁊ iterū cepi loqui coram altiſſimo ſer
mones ⁊ dixi. Dn̄ator dn̄e ex omni ſilua terre
⁊ oibus arboribus ei⁹ elegiſti vineam vnicam
⁊ ex oi terra orbis elegiſti tibi foueam vnam. ⁊
ex oibus floribus orbis elegiſti tibi liliū vnum
⁊ ex oibus abyſſis maris repleſti tibi riuū vnū
⁊ ex oibus edificatis ciuitatibus ſanctificaſti ti/
bimetipſi ſyon. ⁊ ex oibus creatis volatilib⁹ no
minaſti tibi colūbam vnam. ⁊ ex oibus plaſma
tis pecoribus ꝓuidiſti tibi ouem vnam. ⁊ ex oi
bus multiplicatis ppl'is acqſiuiſti tibi populuꝫ
vnū. ⁊ ab oib⁹ ꝓbatam legē donaſti huic queꝫ
deſideraſti populo. Et nūc dn̄e vt qd tradidiſti
vnū pluribus. Et p̄paraſti ſuper vnā radicem
alias. Et diſperdiſti vnicū tuū in multis. Et cō
culcauerūt eū qui cōtradicebāt ſponſionib⁹ tuis
quiqꝫ tuis teſtamentis non credebāt. Et ſi odi
ens odiſti populū tuū: tuis manibus debet ca/
ſtigari. Et factum eſt cū locutus eſſem ſermōes
⁊ miſſus eſt angelus ad me qui ante venerat ad
me preterita nocte. ⁊ dixit mihi. Audi me. ⁊ in
ſtruam te. ⁊ intende mihi ⁊ adijciā coraꝫ te. Et
dixi. Loquere dn̄e meus. ⁊ dixit ad me. Valde
tu in exceſſu mentis factus es ꝓ iſrael. An pl⁹
dilexiſti eū qꝫ qui eum fecit. Et dixi ad eū. Nō
domine. ſed dolens locutus ſum. Torquēt eni
me renes mei per oēm horā querentē apprehē
dere ſemitā altiſſimi. ⁊ inueſtigare partem iudi
cij ei⁹. Et dixit ad me. Nō potes. ⁊ dixi. Qua
re domine. Ad qd naſcebar: aut quare non fie
bat matrix matris mee mihi ſepulchrū: vt non
viderē laborē iacob ⁊ defatigationem generis
iſrael. Et dixit ad me. Numera mihi q̄ necduꝫ
venerant. ⁊ collige mihi diſperſas guttas. Et
reuiridamihi aridos flores. ⁊ aperi mihi clauſa
ꝓmptuaria. ⁊ ꝓduc mihi incluſos in eis flat⁹.
Demonſtra mihi vocis imaginem. ⁊ tūc oſten
dā tibi laborē quē rogas videre. Et dixi. Do/
minator domine. qs enim eſt q poteſt hec ſcire
niſi q cū hoib⁹ habitationē non habet. Ego aūt
inſipiens quō ⁊ potero dicere de his qb⁹ me in
terrogaſti. Et dixit ad me. Quō nō potes face
re vnū de his q dicta ſūt: ſic nō poteris inueni

me iudiciū meū: aut i fine charitatē quā populo
ꝓmiſi. Et dixi. Sȝ ecce dñe tu ꝓpe es his q̄ i fi
ne ſūt. Et q̄d faciēt qui ante me fuerūt: aut nos
aut hi q̄ poſt nos. ⁊ dixit ad me. Corone aſſimi
labo iudiciū meū. Sicut non nouiſſimoꝝ tardi
tas: ſic nec prioꝝ velocitas. ⁊ rñdi ⁊ dixi. Nec
poteras facere eos q̄ facti ſūt. ⁊ q̄ ſūt. ⁊ q̄ futuri
ſūt in vnū. vt celerius iudiciū tuū oſtēdas. ⁊ re
ſpondit ad me. ⁊ dixit. Nō poteſt feſtinare cre
atura ſuper creatorē: nec ſuſtinere ſeculū eos q̄
in eo creandi ſūt in vnū. ⁊ dixi. Quō dixiſti ſer
uo tuo: q̄m viuificās viuificaſti a te creatā crea
turā i vnū. ⁊ ſuſtinebat creatura. poterit ⁊ nūc
portare pñtes in vnum. ⁊ dixit ad me. Interro
ga matricem mulieris. ⁊ dices ad eā. ⁊ ſi paris
quare per tēpus. Roga ergo eā: vt det decē i
vnū. ⁊ dixi. Nō vtiq̄ poterit. ſed ꝑ tpꝯ. ⁊ di
xit ad me. ⁊ ego dedi matricē terre his q̄ ſemi/
nati ſūt ſup eā p tpꝯ. Quēadmodū eni infans
nō parit ea q̄ ſenum ſunt. ſic ego diſpoſui a me
creatū ſeculū. ⁊ interrogaui. ⁊ dixi. Cū iam de
deris mihi viā loquar corā te. Nā mr nr̄a de
qua dixiſti mihi. adhuc iuuenis eſt: iam ſenectu
ti appropinquat. ⁊ reſpōdit ad me. ⁊ dixit. In
terroga eā que parit. ⁊ dicet tibi. Dices eni ei
Quare quos pepiſti nūc. non ſūt ſimiles his q̄
ante te ſt miores ſtatura. ⁊ dicet tibi ⁊ ipa. Alij
ſūt q̄ in iuuentute virtutis nati ſūt. ⁊ aliqui ſub
tpe ſenectutis deficiente matrice ſūt nati. Conſi
dera ergo ⁊ tu q̄m minori ſtatura eſtis ꝑ his q̄
ante vos. ⁊ q̄ poſt vos minori q̄ȝ vos. quaſi iā
ſeneſcentes creature ⁊ fortitudinē iuuentutis ꝑ
tereūtes. ⁊ dixi. Rogo dñe ſi inueni grām an/
te oculos tuos: demoſtra ſeruo tuo quē viſi/
tas creaturā tuā.

VI

ET dixit ad me. Initio terreni orbis et
anteq̄ȝ ſtarēt exitus ſeculi. ⁊ anteq̄ȝ ſpi
rarēt cōuentiones ventoꝝ ⁊ anteqȝ ſo
narēt voces tonitruū. ⁊ anteq̄ȝ ſplenderent ni
tores coruſcationū. ⁊ anteq̄ȝ cōfirmarent fun
damēta paradiſi. anteq̄ȝ viderent decori flores
⁊ anteq̄ȝ ꝯfirmarent mote virtutes. anteq̄ȝ col
ligerent innumerabiles militie angeloꝝ. ⁊ ante
q̄ȝ extollerent altitudines aeris. ⁊ anteq̄ȝ nomi
narent mēſure firmamētoꝝ. ⁊ anteq̄ȝ eſtuarēt
camini in ſyon. ⁊ anteq̄ȝ inueſtigarent pñtes an
ni. ⁊ anteq̄ȝ abalienarent coꝝ q̄ nūc peccant ad
inuentiōes ⁊ cū ſignati eſſent q̄ fidē theſauriza
uerūt: tūc cogitaui ⁊ facta ſūt per me ſolū ⁊ non
per alium. ⁊ finis per me ⁊ non per aliū. ⁊ re
ſpondi ⁊ dixi. Que erit ſeparatio temporum.
Aut quādo prioris finis ⁊ ſequentes initium.
Et dixit ad me. Ab abrahā vſq̄ ad yſaac quan
do nati ſūt ab eo iacob ⁊ eſau. manus iacob te/
nebat ab initio calcaneū eſau. Finis eni huius
ſeculi eſau. ⁊ ꝑncipiū ſequentis iacob. Homi
nis manꝯ int calcaneū ⁊ manū. Aliud noli q̄re
re eſdra. Et rñdi. ⁊ dixi. O dñator dñe. ſi inue
ni grām ante oculos tuos: oro vt demonſtres
ſeruo tuo finē ſignoꝝ tuoꝝ: quoꝝ ptē mihi de
mōſtraſti nocte ꝑcedēte. Et rñdit ⁊ dixit ad me
Surge ſuper pedes tuos. ⁊ audi vocē pleniſſi
mā ſonitus. Et erit ſicut cōmotio: nec cōmoue
bit locus in quo ſtes ſup eū. Ideo cū loquit tu
non expaueas: q̄m de fine verbū. ⁊ fundamen
tū terre intelligit: q̄m de ipſis ſermo tremiſcit
⁊ cōmouet. Scit eni q̄m finē eoꝝ oportet com
mutari. ⁊ factū ē cū audiſſem. ſurrexi ſuper pe/
des meos. ⁊ audiui. ⁊ ecce vox loquens. ⁊ ſo/
nus eiꝯ ſicut ſonus aquaꝝ multaꝝ. ⁊ dixit. ecce
dies veniūt. ⁊ erit q̄n appropinquare incipiā
vt viſitē habitātes in terra. ⁊ q̄n ingrere incipi
am ab eis q̄ iniuſte nocuerūt iniuſticia ſua. ⁊ q̄n
ſuppleta fuerit humilitas ſyon ⁊ cū ſupſignabi
tur ſeculū qd̄ incipiet ptrāſire: hec ſigna faciam
Libri aperient ante faciē firmamēti. ⁊ oēs vi/
debūt ſimul. ⁊ anniculi infantes loquent voci/
bꝯ ſuis. ⁊ ꝑgnātes in maturos parient infantes
triū ⁊ quattuor mēſiū ⁊ viuent ⁊ ſuſcitabunt. ⁊
ſubito apparebunt ſeminata loca nō ſeminata.
⁊ plena ꝓmptuaria ſubito inuenient vacua. ⁊
tuba canet cū ſono: quā cū oēs audierint. ſubi/
to expaueſcēt. ⁊ erit. in illo tpe debellabunt ami
ci amicos. vt inimici. ⁊ expaueſcet terra cū his.
⁊ vene fontium ſtabūt. ⁊ nō decurrent in horis
tribus: ⁊ erit oīs qui derelictus fuerit ex oībus
iſtis quibꝯ ꝑdixi tibi: ipe ſaluabit. ⁊ vidit ſaluta
re meum ⁊ finem ſeculi veſtri. ⁊ videbunt qui
recepti ſūt homines qui mortē nō guſtauerunt
a natiuitate ſua: ⁊ mutabit cor inhabitantium.
⁊ conuertet in ſenſū aliū. Delebit eni malū. et
extinguet dolus. Florebit aūt fides. ⁊ vincet
corruptela. ⁊ oſtendet veritas que ſine fructu
fuit diebus tantis. ⁊ factū eſt cū loqueret mihi.
⁊ ecce paulatim intuebar ſuper eū ante quē ſta
bā. ⁊ dixit ad me hec. Veni tibi oſtēdere tpꝯ vē
ture noctis. Si ḡ iteꝝ rogaueris. ⁊ iteꝝ ieiuna
ueris ſeptē diebꝯ. iteꝝ tibi renūciabo hoꝝ ma/
iora per diē q̄ȝ audiui. Audita eſt eni vox tua
apud altiſſimū. Vidit eni fortis directionē tuā
⁊ ꝓuidit pud citiā quā a iuuētute tua habuiſti
⁊ ꝓpter hoc miſit me demōſtrare tibi hec oīa
⁊ dicere tibi. Cōfide ⁊ noli timere. ⁊ noli feſti/
nare cū prioribꝯ tpibꝯ cogitare vana vt nō ꝓperes

a noniſſimis tpibus. Et factū eſt poſt hoc ꝛ fle/
ui iteꝝ: ꝛ ſimiliṫ ieiunaui ſept ē dieb⁹: vt ſupple
rem tres ebdomadas q̄ dicte ſūt mihi. Et factuʒ
eſt in octaua nocte ꝛ coꝛ meū turbabaṫ iterato in
me: ꝛ cepi loq̄ corā altiſſimo. Inflamabaṫ enim
ſpūs meus valde. ꝛ aīa mea anxiabatur. ꝛ dixi.
O dn̄e loquēs locutus es ab initio creature in
primo die dicēs. Fiat celū ꝛ terrā: ꝛ tuū verbuʒ
opus pfectū. Et erat tūc ſpūs: ꝛ tenebꝛe circum
ferebanṫ ꝛ ſilentiū: ſonus vocis hoīs nondum
erat abs te. Tunc dixiſti de theſauris tuis pfer/
ri lumen luminoſū: quo appareret vt opus tuū
Et die ſecūdo creaſti ſpūm firmamenti. ꝛ iperaſti
ei vt diuideret ꝛ diuiſionē faceret inter aqs: vt
ps q̄dam ſurſū recederet ps vero deoꝛſuʒ ma/
nēt. Et tertia die imperaſti aquis ꝯgregari i ſeptia
pte terre: ſex vo ptes ſiccaſti ꝛ ꝯſeruaſti: vt ex eis
ſint corā te miniſtrantia ſeminata a deo ꝛ culta.
Verbuʒ. n. tuum pceſſit: ꝛ opus ſtatim fiebat.
Proceſſit. n. ſubito fructus multitudinis imē/
ſus: ꝛ ꝯcupiſcentie guſtus multiformes ꝛ floꝛes
coloꝛe immutabili: ꝛ odoꝛes odoramenti inueſti/
gabilis. Et die tertio hec fcā ſūt. Quarta autem
die imperaſti fieri ſolis ſplendoꝛem: lune lumē
ſtellarū diſpoſitionē: ꝛ imperaſti eis vt deſerui
rent futuro plaſmato hōi. Quinto aūt die dixi/
ſti ſeptime pti vbi erat aqua congregata vt pro/
crearet aīalia ꝛ volatilia ꝛ piſces ꝛ ita fiebat. A/
qua muta ꝛ ſine anima q̄ dei nutu iubebanṫ aīa
lia faciebat: vt ex hoc mirabilia tua natiōes enar
rent. Et tūc cōſeruaſti duas animas nomē vni
vocaſti enoch: ꝛ nomen ſecunde vocaſti leuia/
tham: ꝛ ſeparaſti ea ab alterutro. Non. n. pote
rat ſeptima pars vbi erat aqua ꝯgregata cape/
re ea. Et dediſti enoch vnā partem q̄ ſiccata eſt
tertio die vt habitet in ea: vbi ſunt montes mille.
Leuiathā aūt dediſti ſeptimā ptem humidam ꝛ
ſeruaſti eam vt fiat in deuoꝛationē qbus vis et
qn̄ vis. Sexto aūt die imperaſti terre vt crearet
corā te iumenta ꝛ beſtias ꝛ reptilia: ꝛ ſuper his
adam: quē ꝯſtituiſti ducē ſup oībus factis q̄ fe/
ciſti: ꝛ ex eo educimur nos oēs quēmq̄ȝ elegiſti
pplm. Hec aūt oīa dixi coꝛam te dn̄e: quia pro
pter nos creaſti ſeculum. Reſiduas aūt gentes
ab adam natas dixiſti eas nil eſſe: ꝛ qm̄ ſaliue
aſſimilate ſunt: ꝛ q̄ſi ſtillicidium de vaſe ſimila/
ſti abundantiam eoꝝ. Et nunc domine ecce iſte
gentes q̄ in nihilū deputate ſunt: ceperūt dn̄ari
nr̄i ꝛ deuoꝛare: nos aūt populus tu⁹ quē voca/
ſti primogenitū vnigenitum emulatoꝛē tuū. tra
diti ſumus i manibus eoꝝ. Et ſi ppter creatū eſt
ſeculū: quare non hereditatē poſſidemus cum
ſeculo. Uſq̄ȝ quo hec.

VII

Et factū ē cum fuiſſem loqui verba hec
miſſus ē ad me angelus q miſſus fue/
rat ad me p̄mis noctib⁹. ꝛ dixit ad me
Surge eſdra. ꝛ audi ſmones quos veni loqui
ad te. ꝛ dixi. Loquere de⁹ meus. ꝛ dixit ad me.
Mare poſitū ē in ſpatioſo loco vt eſſet altum ꝛ
imenſū: erit aūt ei introitus in anguſto loco po
ſitus: vt eēt ſimilis fluminib⁹. Quis enim vo
lēs voluerit ingredi mare ꝛ videre eū vel dn̄a
ri eius ſi nō trāſierit anguſtū. in latitudinē ve/
nire quō poterit. Itē aliud. Ciuitas ē edifica
ta ꝛ poſita in loco cāpeſtri. eſt aūt plena omniū
bonoꝝ. Introit⁹ ei⁹ anguſt⁹ ꝛ in pcipiti poſit⁹
vt eſſet a dextris qdē ignis. a ſiniſtris aqua al/
ta. ſemita aūt ē vna ſola int eos poſita. hoc ē in
ter ignē ꝛ aquā: vt nō capiat ſemita niſi ſolum
modo veſtigiū hoīs. Si aūt dabiṫ ciuitas hoī
in hereditatē. ſi nunq̄ȝ antepoſitū pīculū tranſi
erit quō accipiat hereditatē ſuam. Et dixi. Sic
dn̄e. ꝛ dixit ad me. Sic eſt ꝛ iſrael pars. Pro/
pter eos eni feci ſeculū. ꝛ qñ trāſgreſſus ē adā
conſtitutiones meas: iudicatū eſt qd̄ factum eſt
Et facti ſūt introit⁹ hui⁹ ſeculi anguſti ꝛ dolen/
tes et laborioſi: pauci aūt et mali et piculoꝝ ple
ni et laboꝛe magno ope fulti: nam maioꝛis ſe/
culi introitus ſpacioſi et ſecuri. et faciētes imoꝛ
talitatis fructū. Si ḡ ingredientes nō fuerūt in/
greſſi q viuūt. anguſta et vana hec. nō poterūt
recipere q̄ ſunt repoſita. Nunc ḡ tu quare con
turbaris cū ſis coꝛruptibilis. et qd moueris tu
cū ſis moꝛtal. et quare nō accepiſti in coꝛde tuo
qd̄ futuꝝ. ſed qd̄ i pn̄ti. Rn̄di. et dixi. Dn̄atoꝛ
dn̄e ecce diſpoſuiſti lege tua. qm̄ iuſti heredita/
būt hec. Impij aūt pibūt: iuſti autē ferēt angu
ſta. ſperantes ſpatioſa. Qui eni ipie geſſerunt
et anguſta paſſi ſunt. et ſpatioſa non videbunt
et dixit ad me. Nō ē iudex ſup deū: neq̄ȝ intelli
gēs ſuper altiſſimū. Pereunt eni multi pn̄tes
q: negligiṫ q̄ antepoſita ē dei lex. Mādās eni
mādauit de⁹ venientib⁹. qn̄ venerunt. qd faciē
tes viuerēt. et qd obſuantes nō punirenṫ. Hi
autē nō ſunt pſuaſi et ꝯtradixerunt ei. et ꝯſtitu
erunt ſibi cogitatiōē vanitatis. et pppoſuerunt ſi
bi circūuentiones delictoꝝ. et ſuperdixerunt al
tiſſimo nō eē. et vias eius nō cognouerūt. et le
gē eius ſpꝛeuerūt. et ſpōſiones eius abnegaue
rūt. et in legitimis ei⁹ fidē nō habuerūt. et opa
ei⁹ nō pfecerūt. Propter hoc eſdra vacua va/
cuis. et plena plenis. ecce tps veniet. et erit qn̄
venient ſigna que p̄dixi tibi. et apparebit ſpon
ſa et apparēſcens oſtendeṫ q̄ nūc ſubducitṫ ter/

ra. ⁊ eis q liberatus ē de pdictis malis. ipſe vi/
debit mirabilia mea. Reuelabitᷣ eni filius me/
us ihesus cū his q cū eo ſūt. ⁊ iocūdabunᷣ q re/
licti ſūt in annis quadringentis. ⁊ erit poſt an
nos hos ⁊ morieᷣ filius meus xp̄s. ⁊ oēs q ſpi
ramentū habent hoīes. ⁊ cōuerteᷣ ſeculū in an/
tiquū ſilentiū dieb⁹ ſeptē ſicut i pōrib⁹ iudicijs:
ita vt nemo derelinquatᷣ. ⁊ erit poſt dies ſeptē.
⁊ excitabiᷣ qḋ nondū vigilat ſeculū ⁊ morietur
corruptū. Et terra reddet que in ea dormiunt.
⁊ puluis q in eo ſilentio habitāt. ⁊ pmptuaria
reddent q̄ eis cōmendate ſūt aīe. Et reuelabiᷣ
altiſſimus ſup ſedē iudicij. ⁊ pertranſibūt miſe
rie ⁊ longanimitas congregabiᷣ. Judiciū aūt
ſolū remanebit. veritas ſtabit ⁊ fides ꝯualeſcet
Et opus ſubſequeᷣ. ⁊ merces oſtendetur. ⁊ iu
ſticie vigilabūt. ⁊ iniuſticie nō dominabuntur
⁊ dixi. Primus abrahā ꝓpter ſodomitas ora
uit ⁊ moyſes ꝓ patribus q in deſerto peccaue/
rūt. ⁊ q poſt eū ꝓ iſrael in dieb⁹ achaz ⁊ ſamue
lis ⁊ dauid ꝓ confractiōe. ⁊ ſalomō ꝓ eis q ve
nerūt in ſanctionem. ⁊ helias ꝓ his q pluuiam
acceperūt ⁊ ꝓ mortuo vt viueret. ⁊ ezechias ꝓ
populo in diebus ſennacherib. ⁊ multi ꝓ mul
tis. Si ḡ mō qn̄ corruptibile increuit. ⁊ iniuſti/
cia multiplicata ē. ⁊ orauerūt iuſti ꝓ impijs: q̄
re ⁊ nūc ſic nō erit. Et reſpondit ad me. ⁊ dixit
Preſens ſeculū nō ē finis: gloria i eo frequēs
manet. propter h̄ orauerūt ꝓ inualidis. Dies
enī iudicij erit finis tp̄is hui⁹. ⁊ initiū tp̄is futu
ri immortalitatis: in quo ptrāſiuit corruptela. ſo/
luta eſt intemperātia. abſciſa eſt incredulitas. cre
uit aūt iuſticia. orta ē veritas. Tūc enim nemo
poterit ſaluare eū qui perijt: neqꝫ demergere q
vicit. Et rn̄di. ⁊ dixi. Hic ſermo me⁹ p̄mus
⁊ nouiſſimus. qm̄ meli⁹ erat nō dare terrā adā
vel cū iam dediſſet coercere eū vt non peccaret
Quid eni ꝓdeſt oībus in p̄ſenti viuere in tri/
ſticia. ⁊ mortuos ſpare punitionē. O tu qd fe/
ciſti adā. Si eni tu peccaſti nō ē fact⁹ ſolius tu⁹
caſus: ſed ⁊ nr̄ q ex te aduenim⁹. Quid .n. ꝓ
deſt nobis ſi ꝓmiſſū ē nobis immortale tp̄s: nos
aūt mortalia opa egimus. Et qm̄ p̄dicta ē no/
bis ꝑhēnis ſpes: nos vero peſſimi vani facti ſu
m⁹. Et qm̄ repoſita ſunt nobis habitacula ſani
tatis ⁊ ſecuritatis: nos vero male conuerſati ſu
mus. Et qm̄ repoſita gloria altiſſimi ꝓtegere
eos q tarde cōuerſati ſūt: nos aūt peſſimis vijs
ambulauim⁹. Et qm̄ oſtēdeᷣ paradiſus cuius
fruct⁹ icorrupt⁹ ꝑſeuerat i quo ē ſecuritas ⁊ me
dela. nos vero ingrediemur. Jn ingratis eni
locis conuerſati ſum⁹. Et qm̄ ſup ſtellas fulge
bunt facies eoꝝ q abſtinentiā habuerūt: noſtre
aūt facies ſuper tenebras nigre. Nō eni cogita
uim⁹ viuentes qn̄ iniqtatē faciebam⁹. q incipi
emus poſt mortē pati. Et rn̄dit. ⁊ dixit. Hoc
eſt cogitamentū certaminis qḋ certabit q ſuper
terrā natus ē hō. vt ſi victus fuerit patiaᷣ qḋ di
xiſti. Si aūt vicerit recipiet qḋ dico. qm̄ hec eſt
vita quā moyſes dixit cū viueret ad populū. di
cens. Elige tibi vitam vt viuas. Nō credide
rūt aūt ei: ſed nec poſt eū ꝓphetis. Sed nec mi
hi q locutus ſū ad eos: qm̄ nō erit triſticia in ꝑdi
tionē eoꝝ ſicut futuꝝ ē gaudiū ſup eos quibus
ꝑſuaſa eſt ſalus. Et rn̄di. ⁊ dixi. Scio dn̄e qm̄
vocat⁹ ē altiſſim⁹ miſericors in eo q miſerat hiſ
qui nōdū in ſeculo aduenerūt ⁊ q miſereᷣ illis
q cōuerſionē faciūt in lege eius. ⁊ longanimis
eſt qm̄ longanimitatem p̄ſtat his q peccauerūt
quaſi ſuis opibus. ⁊ munific⁹ ē qm̄ qdē donare
vult ꝓ exigentijs. ⁊ multe miſericordie: qm̄ mul
tiplicat magis miās his q p̄ſentes ſūt ⁊ q p̄terie/
rūt ⁊ q futuri ſūt. Si eni nō multiplicauerit mi
ſericordias ſuas non viuificabiᷣ ſeculum cum
his qui inhereditabant in eo. Et donat: qm̄ ſi
nō donauerit de bonitate ſua. vt alleuentur hi
q iniqtatē fecerūt de ſuis iniqtatibus: non pote
rit decies milleſima pars viuificari hoīuꝫ. Et
iudex ſi non ignouerit his qui curati ſūt verbo
ei⁹. ⁊ deleuerit multitudinē ꝯtēptionū non for
taſſis derelinquerenᷣ innumerabili multitudine
niſi pauci valde.

VIII

Et rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Hoc ſeculū fe
cit altiſſimus ꝓpter multos: futurū au
tem ꝓpter paucos. Dicā aūt corā te ſi
militudinē eſdra. Quō aūt interrogabis terrā
⁊ dicet tibi: qm̄ dabit terrā multā magis vnde
fiat fictile. paruū aūt puluerē vnde aurū fit. ſic
⁊ actus p̄ntis ſeculi. Multi quidem creati ſunt
pauci aūt ſaluabunᷣ. Et rn̄di. ⁊ dixi. Abſorbe
ḡ aīa ſenſū. ⁊ deuora qḋ ſapit. Conueniſti eniꝫ
obaudire. ⁊ ꝓphetare voles. Nec eni tibi ē da
tū ſpatiū: niſi ſolūmodo viuere. O dn̄e ſi nō p
mittes ſeruo tuo vt oremus coram te. ⁊ des no
bis ſemen cordi ⁊ ſenſui culturā: vnde fruct⁹ fi
at: vnde viuere poſſit oīs corrupt⁹ qui portabit
locū hoīs. Solus eni es. et vna plaſmatio nos
ſum⁹ manuū tuaꝝ ſicut locut⁹ es. Et quō nūc i
matrice plaſmatū eſt corpus et preſtas membra.
conſeruaᷣ in igni et aqua tua creatio. et nouem
menſib⁹ patiᷣ tua plaſmatio tuā creaturā que i
ea creata eſt: ipſum autem qḋ ſeruat et qḋ ſeruaᷣ
vtraqꝫ ſeruabunᷣ. ſeruataqꝫ qn̄qꝫ itex reddit
matrix q̄ in ea creuerunt. Jmpoſiti eni ex ipſis

mẽbris hec eſt mãmillis pbere lac fructui mã/
millar: vt nutriat̃ id qđ plaſmatũ eſt vſq3 ĩ tp̃s
aliqđ: ⁊ poſt ea diſponas cũ tue mie. Et nutri/
uiſti cũ tua iuſticia. ⁊ erudiſti eum in lege tua. ⁊
corripuiſti cũ tuo intellectu: ⁊ mortificabis eum
vt tua creatura: ⁊ viuificabis cũ vt tuum opus.
Si ergo pdideris eũ qñtis laboribus plaſma
tus ẽ: uno ĩ iuſſu facile ẽ ordinari vt ⁊ id qđ fie/
bat ſuaret̃. Et nũc dñe dicã: de oĩ hoĩe tu magĩ
ſcis de pplo aũt tuo ob quẽ doleo: ⁊ de heredita
tẽ tua ꝑpter quã lugeo. ⁊ ꝑpter iſrl̃ ꝑpter quẽ3
triſtis ſũ: ⁊ de iacob ꝑpter quẽ doleo: ideo icipiã
orare corã te ꝓ me ⁊ ꝓ eis: qm̃ video lapſus no
ſtros q inhabitamus terrã. Sed audiui celeritatẽ
iudicis q futurus ẽ. Jđ audi vocẽ meã: ⁊ itelli/
ge ſmonẽ meũ: et loqr corã te. Initiũ vboꝝ eſ
dre: priuſq3 aſſumeret̃. Et dixi. Dñe qui inhitas
ſeculũ: cuius oculi eleuati ĩ ſupna ⁊ aere: et cui⁹
thronus ieſtimabilis et glia incõprehenſibilis
cui aſtat exercitus angeloꝝ cũ tremore quoꝝ
ſuatio in vento et igni ꝯuertit̃: cuius vbũ vex
et dicta pſeuerantia: cuius iuſſio fortis et diſpoſi
tio terribilis: cuius aſpect⁹ areſacit abyſſos: et i
dignatio tabeſcere facit mõtes: et vitas teſtifica
tur. Exaudi orationẽ ſui tui: et aurib⁹ pcipe ꝑ
cationẽ figmẽti tui. Dũ.n. viuo loqr: et dum ſa
pio rñdebo. Nec reſpicias ppli tui delicta: ſed q
tibi ĩ vitate ſuiũt. Nec intẽdas impia gẽtiũ ſtu
dia: ſed q tua teſtimonia cũ doloribus cuſtodie/
rũt. Nec cogites q in ꝯſpectu tuo falſe ꝯuerſati
ſunt: ſ3 memorare q ex voluntate tua timorẽ cõ
gnouerũt. Neq3 volueris pdere q pecudũ mõ
res habuerũt: ſ3 reſpicias eos q legẽ tuã ſplẽdi/
de docuerũt. Nec indigneris eis q beſtijs peio
res iudicati ſũt: ſ3 diligas eos q ſp in tua iuſticia
ꝯfidũt ⁊ gloria. Qm̃ nos ⁊ pres nri talibus mor
bis languemus: tu autem ꝑpter nos peccatores
miſericors vocaberis. Si.n. deſideraueris vt no
ſtri miſerearis. tũc miſericors vocaberis: nobis
aũt nõ hñtibus opa iuſticie. Juſti eni qbus ſũt
opa multa repoſita: ex ꝓprijs operibus recipi/
ent mercedẽ. Quid ẽ eni hõ vt ei idigneris aũ
genus corruptibile: vt ita amar⁹ ſis de ipõ. In
veritate.n. nemo de genitis eſt qui nõ ipie geſſit
⁊ de ꝯfitentibus q nõ deliqt. In hoc.n. ãnũ/
ciabit̃ iuſticia tua ⁊ bonitas tua dñe: cum miſer
tus fueris eis q non hñt ſbam bonorum operu3
Et rñdit ad me. ⁊ dixit. Recte locut⁹ es aliqua
⁊ iuxta ſermones tuos ſic ⁊ fiet. Qm̃ non vere
cogitabo ſup plaſma eorum qui peccauerũt ante
mortem ante iudicium aũt pditionẽ: ſed iocũda/
bor ſuper iuſtorũ figmentũ. ⁊ memorabor pere
grinationis q3 ⁊ ſaluationis ⁊ mercedes rece/
ptionis. Quõ ergo locut⁹ ſũ. ſic ⁊ ẽ. Sicut eni
agricola ſerit ſup terrã ſemina multa ⁊ planta
tiões multitudinis plantat. ſed nõ in tp̃e oĩa q̃
ſeminata ſũt ſaluant̃. ſed nec oĩa q̃ plantata ſũt
radicabũt: ſic ⁊ q in ſeculo ſeminati ſũt nõ oẽs
ſaluabunt̃. Et rñdi. ⁊ dixi. Si inueni gratiam lo
quar. Quõ ſemen agricole ſi nõ aſcenderit aut
nõ acceperit pluuiã tuã in tp̃e aut ſi corruptũ fu
erit multitudine pluuie: ſic perit ⁊ ſimilis hõ q
manibus tuis plaſmatus ẽ. ⁊ tu ei imago noĩa
tus: qm̃ ſimilatus es ei ꝑpter quẽ oĩa plaſma
ſti ⁊ ſimilaſti ſemini agricole. Nõ iraſcaris ſu
per nos. ſed parce populo tuo. ⁊ miſerere he/
reditati tue. Tu aũt creature tue miſereris. Et
rñdit ad me. ⁊ dixit. Que ſũt pñtia pñtib⁹. ⁊ q̃
futura futuris. Multũ eni tibi reſtat vt poſſis
diligere meã creaturã ſup me: tibi aũt frequent
⁊ ipſi ꝓximaui: iniuſtis aũt nunq̃. Sed ⁊ i hoc
miſerabilis es corã altiſſimo: qm̃ humiliaſti te
ſicut decet te. et nõ iudicaſti te. vt inter iuſtos plu
rimu3 glorificeris. Propter ẽ miſerie multe
et miſerabiles efficient̃ eis qui habitant ſeculũ
in nouiſſimis. q: in multa ſuperbia ambulaue
rũt. Tu aũt ꝓ te intellige. et de ſimilib⁹ tuis inq
re gloriã. Vobis eni apert⁹ ẽ paradiſus. plan
tata ẽ arbor vite. ꝑparatũ ẽ futurũ tp̃s. ꝑparata
ẽ abundantia. edificata ẽ ciuitas. ꝓbata eſt re/
quies pfecta ẽ bonitas. et pfecta ſapientia. Ra
dix mali ſignata ẽ a vobis. infirmitas ⁊ tinea
a vobis abſcõſa ẽ. et in infernũ fugit corruptio
in obliuiõe. Trãſierũt dolores et oſtẽſus ẽ in
fine theſaurus immortalitatis. Noli ḡ adijcere i
requirẽdo de multitudine eoꝝ qui pereunt. Nã
et ipſi accipẽtes libertatẽ ſpreuerũt altiſſimum
et legem ei⁹ cõtẽpſerũt. et vias ei⁹ dereliquerũt
Adhuc aũt iuſtos eius cõculcauerũt. et dixerũt
in corde ſuo nõ eſſe deũ. et quidem ſcientes qm̃
moriunt̃. Sicut eni vos ſuſcipiẽt q̃ pdicta ſũt.
ſic eos ſitis et cruciat⁹ q ꝑparata ſũt. Nõ enim
voluit hoiem diſpdi. Sed et ipſi qui creati ſũt.
coinquinarũt nomẽ ei⁹ q fecit eos. et ingrati fu
erũt ei q ꝑparauit eis vitã. Qua ꝑpter iudiciũ
meũ mõ appropinquat. Que nõ oĩbus demõ
ſtraui niſi tibi. et tui ſimilib⁹ paucis. Et rñdi: et di
xi. Ecce nũc dñe demõſtraſti mihi multitudinẽ
ſignoꝝ q̃ incipies facere i nouiſſimis. ſed nõ de
mõſtraſti mihi quo tp̃e.
IX
ET rñdit ad me. et dixit. Metiens me/
tire tp̃s i ſemetipõ. et erit cum videris
qm̃ tranſierit ps q̃da3 ſignoꝝ q̃ pdicta
ſũt. tũc intelliges qm̃ ipm̃ ẽ tp̃s in quo incipiet

altiſſimus viſitare ſeculū qđ ab eo factū eſt. Et
qñ videbit in ſeculo motio locoꝝ ⁊ populorum
turbatio. tūc intelliges qm̄ de his erat altiſſim⁹
locutus a diebus qui fuerunt ante te ab initio.
Sicut eni oē qđ factū ē in ſeculo. initiū hꝫ parit
⁊ cōſūmationē. ⁊ cōſūmatio eſt manifeſta: ſic ⁊
altiſſimi tempora. initia habēt manifeſta in ꝓ/
digijs ⁊ virtutibus ⁊ cōſūmatiōes in actu ⁊ i ſi
gnis. Et erit oīs qui ſaluus factus fuerit. ⁊ qui
poterit effugere ꝑ opa ſua. ⁊ ꝑ fidē in qua cre/
didiſtis relinquet̄ de ꝑdictis piculis. ⁊ videbit
ſalutare meū in terra mea. ⁊ in finib⁹ meis: qm̄
ſanctificaui me a ſeculo. Et tūc miſerebunt̄ qui
nūc abuſi ſūt vias meas. ⁊ i tormentis cōmora
bunt̄ hi q eas ꝓiecerūt in ꝯtēptu. Qui eni nō
cognouerūt me viuētes beneficia cōſecuti. ⁊ q
faſtidierūt legē meam cū adhuc erāt habētes li
bertatē. ⁊ cū adhuc eēt eis apert⁹ pnie locus nō
itellexerūt. ſed ſpreuerūt hos oportet poſt mor
tē in cruciamēto cognoſcere. Tu ḡ noli adhuc
curioſus eē quō impij cruciabunt̄: ſed inquire
quō iuſti ſaluabunt̄ ⁊ quoꝝ ſeculū. ⁊ ꝓpi quos
ſeculū. ⁊ qñ. Et rūdi ⁊ dixi. Olim locut⁹ ſum ⁊
nūc dico ⁊ poſtea dicā. qm̄ plures ſūt q pereūt q̄ȝ
qui ſaluabunt̄: ſicut multiplicat̄ fluct⁹ ſuꝑ guttā
Et rūdit ad me. ⁊ r̄ndit. Qualis ager talia ⁊ ſe
mina ⁊ quales flores tales ⁊ tincture. ⁊ qualis
operator. talis ⁊ creatio. ⁊ qualis agricola talis
cultura qm̄ tp̄s erat ſeculi. Et nūc cū eſſem pa/
rās eis his qui nūc ſūt anteq̄ȝ fieret ſeculū i quo
habitarēt. ⁊ nemo cōtradixit mihi. Tūc eni qſ/
qȝ ⁊ nūc creat̄ in mūdo hic parato ⁊ mēſe indefi/
ciēti ⁊ lege inueſtigabili: corrupti ſūt mores eo
rū. Et cōſideraui ſeculū. ⁊ ecce erat piculū ꝓpi
cogitatiōes q̄ in eo aduenerūt. Et vidi ⁊ pepci
ci valde ⁊ ſeruaui mihi acinū de botro. ⁊ plāta
tionē de tribu multa. Pereat ḡ multitudo q̄ ſi
ne cā nata ē. ⁊ ſeruet̄ acin⁹ me⁹ ⁊ plantatio mea
q: cū multo labore perfeci. Tu aūt ſi adhuc in/
termittas ſeptē dies alios ſed non ieiunabis in
eis. ibis in campū floꝝ vbi dom⁹ nō ē edificata
⁊ manducabis ſolūmodo de floribus campi. ⁊
carnē nō guſtabis. ⁊ vinū nō bibes. ſed ſolum
modo flores. Depcare altiſſimū ſine itermiſſi
one. ⁊ veniā ⁊ loquar tecū. Et ꝓfectus ſū ſicut
dixit mihi in cāpū qui vocat̄ ardath ⁊ ſedi ibi i
floribus. Et de herbis agri māducaui. ⁊ facta
ē eſca eaꝝ mihi in ſaturitatē. Et factū ē poſt di
es ſeptē. ⁊ ego diſcūbebā ſupra fenū. ⁊ cor meū
iteꝝ turbabat̄ ſicut ante. Et apertū ē os meū. ⁊
inchoaui dicere corā altiſſimo. ⁊ dixi. O dn̄e te
nobis oſtendens oſtēſus ē patribus nr̄is in de/
ſerto: qđ nō calcat̄ ⁊ infructuoſo: qñ erant exe
untes de egypto. ⁊ dicēs dixiſti. Tu iſrael audi
me. ⁊ ſemen iacob intende ſermonibus meis.
Ecce eni ego ſemino in vobis legē meā. ⁊ faci
et in vobis fructū. ⁊ glorificabimini in eo ꝑ ſe/
culū. Nā patres noſtri accipiētes legē non ſer
uauerūt. ⁊ legitima mea non cuſtodierūt. ⁊ fa
ctus ē fructus legis nō parēs. Nec eni poterat
qm̄ tuus erat. nā q acceperūt. pierūt nō cuſtodi
entes qđ i eis ſeminatū fuerat. Et ecce cōſuetu
do ē. vt cū acceperit terra ſemē. vel nauē mare
vel vas aliqđ eſcā vel potū: cū fuerit extermina
tū id in quo ſeminatū ē vel in qđ miſſū ē ſimul
id qđ ſeminatū vel miſſū ē. vel q ſuſcepta ſūt ex/
terminant̄ ⁊ ſuſcepta iā nō manent apud nos.
Sed nobis ſic nō factū ē. Nos qdē q legē acce
pimus peccantes pibim⁹ ⁊ cor nr̄m qđ ſuſcepit
eā. nā lex nō perijt. ſed pmāſit i ſuo labore. Et
cū loqrer hec in corde meo. reſpexi oculis meis
⁊ vidi mulierē in dextera parte. Et ecce hec lu
gebat ⁊ plorabat cū voce magna. ⁊ aio dolebat
valde. ⁊ veſtimēta ei⁹ diſciſſa. ⁊ cinis ſuꝑ caput
eius. Et dimiſi cogitatus in qbus erā cogitans
⁊ cōuerſus ſū ad eam. ⁊ dixi ei. Vt quid fles. ⁊
quid doles animo. et dixit ad me. Dimitte me
dn̄e meus vt deflea me. ⁊ adijciā dolorem: qm̄
valde amara ſū animo. ⁊ humiliata ſum valde
Et dixit ei. Quid paſſa es. Dic mihi. Et dixit
ad me. Sterilis fui ego famula tua ⁊ non pepe
ri habēs maritū annis triginta. Ego eni ꝑ ſin
gulas horas. ⁊ per ſingulos dies ⁊ annos tri/
ginta hos. depcor altiſſimū nocte ac die. ⁊ factū
ē poſt triginta annos exaudiuit me deus ancil
lā tuā: ⁊ vidit humilitatē meā ⁊ attēdit tribula
tiōi mee. ⁊ dedit mihi filiū. Et iocūdata ſū ſuꝑ
eū valde ego. ⁊ vir me⁹ ⁊ oēs ciues mei. ⁊ ho/
norificabam⁹ valde fortē. Et nutriui eū cū labo
re multo. ⁊ factū ē cū creuiſſet ⁊ veniſſet accipe
vxorē: feci diē epuli. X

ET factū eſt cū introiſſet filius meus in
thalamo ſuo: cecidit ⁊ mortuus eſt. et
euertimus omnes lumina. Et ſurrexe
rūt oēs ciues mei ad cōſolandū me. ⁊ quieui vſ
qȝ in aliū diē. vſqȝ nocte. ⁊ factū eſt cū omnes q
euiſſent vt me cōſolarent̄ vt quieſcerē ⁊ ſurrexi
nocte ⁊ fugi ⁊ veni ſicut vides in hoc campo. ⁊
cogito iā nō reuerti in ciuitatē: ſed hic cōſiſtere. ⁊
neqȝ māducare neqȝ bibere: ſed ſine intermiſſi
one lugere ⁊ ieiunare vſqȝ dū moriar. ⁊ dereli
qui ſmones i qb⁹ erā. ⁊ rūdi cū iracūdia ad eā.
⁊ dixi. Stulta ſuꝑ oēs mulieres: nō vides lu/
ctū nr̄m ⁊ q̄ nobis contingit. Qm̄ ſion mater

noſtra. omni triſticia ꝯtriſtat̃. ⁊ hũilitate humi
liata ẽ ⁊ luget validiſſime. Et nũc qm̃ oẽs luge
mus ⁊ triſtes sum⁹. qm̃ oẽs ꝯtriſtati sum⁹: tu
aũt ꝯtriſtaris in vno filio. Interroga. n. terrã
⁊ dicet tibi. qm̃ hec eſt q̃ debeat lugere caſũ tan
torũ ſuper eã germinãtiũ. Et ex ipſa ab initio
omnes nati ⁊ alij venient. Et ecce pene oẽs in
perditionẽ ambulãt ⁊ exterminiũ fit multitudo
eorum. Et quis ergo debet lugere magis: niſi
hec que tã magnã multitudinẽ perdidit q̃ tu q̃
ꝓ vno doles. Si autẽ dicis mihi: quõ tuũ non
eſt planct⁹ me⁹ ſimilis terre: qm̃ fruct⁹ ventris
mei perdidi quẽ cũ merorib⁹ peperi ⁊ cum do/
loribus genui: terra aũt ſm viã terre: abijtqꝫ
in ea multitudo preſens: quõ euenit ⁊ ego tibi
dico. Sicut tu cũ labore pepiſti ſic ⁊ terra dat fru
ctum ſuũ homini ab initio ei qui fecit eã. Nunc
ergo retine apud temetipſam dolorẽ tuũ. ⁊ for
titer fer qui tibi ꝯtigerũt caſus. Si. n. iuſtifica
ueris terminũ dei ⁊ ꝯſiliũ ſuũ: recipies in tpe
⁊ in talib⁹ collaudaberis. Ingredere ergo in ci
uitatẽ ad virũ tuũ. Et dixit ad me. Non faciã
neqꝫ ingrediar ciuitatẽ: ſꝫ hĩ moriar. Et appo/
ſui adhuc loqui ad eã. ⁊ dixi: Noli facere hunc
ſermonẽ: ſꝫ ꝯſenti perſuadẽti. Quot eni caſus
ſyon: Cõſolare ꝓpter dolorẽ ihrlm. Vides. n:
qm̃ ſcificatio nr̃a deſerta effecta eſt ⁊ altare no/
ſtrũ demolitũ eſt ⁊ tẽplũ noſtrũ deſtructũ eſt. ⁊
pſalteriũ noſtꝝ humiliatũ. ⁊ hymnus conticuit
⁊ exultatio noſtra diſſoluta ẽ. ⁊ lumen candela/
bri noſtri extinctũ ẽ. ⁊ archa teſtamẽti nr̃i dire
pta eſt. ⁊ ſcã nr̃a ꝯtaminata ſunt. ⁊ nomen qđ
inuocatũ eſt ſuꝑ nos pene ꝓphanatũ ẽ ⁊ liberi
noſtri ꝯtumeliã paſſi ſũt. ⁊ ſacerdotes nr̃i ſuc
cenſi ſunt. ⁊ leuite nr̃i in captiuitatẽ abierũt. et
virgines nr̃e coinquinate ſunt. ⁊ mulieres nr̃e
vim paſſe ſunt. ⁊ iuſti nr̃i rapti ſunt. ⁊ paruuli
nr̃i ꝑditi ſũt. ⁊ iuuenes nr̃i ſeruierũt. et fortes
noſtri inualidi facti ſunt. Et qđ oĩuꝫ maius ſi/
gnaculũ ſyon: qm̃ reſignata ẽ de gl'ia ſua. Nã
⁊ tradita ẽ in manib⁹ eoꝝ qui nos oderũt. Tu
ergo excute tuã triſticiã multã. ⁊ depone abs te
multitudinẽ doloꝝ vt tibi repropiciet̃ fortis. et
requiẽ faciet tibi altiſſim⁹: requietionẽ laboꝝ.
Et factũ eſt cũ loquebar ad eã: facies eius ful/
gebat ſubito ⁊ ſpẽs: coruſcus fiebat viſus eius
vt eſſem pauẽs valde ad eã. et cogitarẽ qđ eẽt
hoc. Et ecce ſubito emiſit ſonitũ vocis magnũ
timore plenum: vt ꝯmoueret̃ terra a mulieris
ſono. Et vidi. et ecce amplius mulier nõ cõpa
rebat mihi: ſed ciuitas edificabat̃ et locus de/
mõſtrabat̃ de fundamentis magnis et timui et

clamaui voce magna. et dixi Vbi eſt huriel an
gelus qui a principio venit ad me Quĩ ipſe me
fecit venire in mltitudine in exceſſu mẽtis hui⁹.
Et factus ẽ finis meus in corruptionẽ et oratio
mea in improperiũ. Et cũ eſſem loquens ego
hec: ecce venit ad me et vidit me. Et ecce eram
poſitus vt mortu⁹ et intellect⁹ me⁹ alienat⁹ erat
Et tenuit dexteram meam et confortauit me. et
ſtatuit me ſuꝑ pedes meos. et dixit mihi Quid
tibi eſt et quare ꝯturbatus eſt intellectus tuus
et ſenſus cordis tui. et quare ꝯturbaris. Et di
xi. Quoniã dereliquiſti me. Et ego quidẽ feci
ſm ſermones tuos et exiui in campũ et ecce vi
di et video qđ nõ poſſum enarrare. Et dixit ad
me. Sta vt vir: et cõmonebo te. Et dixi: Lo/
quere dñe mi: ne meus tu in me: Noli me dere/
linquere vt non fruſtra moriar: qm̃ vidi q̃ nõ
ſciebam: et audio que nõ ſcio. Aut nũquid ſen
ſus meus fallit̃ et anima mea ſuppreciat: Nũc
ergo deprecor te: vt demõſtres ſeruo tuo de ex
ceſſu hoc. Et rñdit ad me. et dixit: Audi me: et
docebo te. et dicã tibi de quib⁹ times: qm̃ altiſ/
ſimus reuelauit tibi myſteria multa. Vidit re
ctam viã tuam: qm̃ ſine intermiſſione contriſta
baris ꝓ pplo tuo. et valde lugebas ꝓpter ſyon.
Hic ẽ intellect⁹ viſionis q̃ tibi apparuit ſũ pau
lulum. Quã vidiſti lugentẽ inchoaſti ꝯſolari
eam: nunc iam ſpeciẽ mulieris non vides. ſed
apparuit tibi ciuitas edificari et quoniã enarra
bat tibi de caſu filij. Hec abſolutio eſt: hec mu
lier quã vidiſti. hec eſt ſyon. et quoniã dixit tibi
quam et nunc ꝯſpicies: vt ciuitatẽ edificatam.
Et quoniã dixit tibi q̃ ſterilis fuit annis trigin
ta. ꝓpter qđ erãt anni. ſ. triginta qñ nõ eret in
ea adhuc oblatio ablata. Et factũ eſt poſt ãnos
triginta edificauit ſalomon ciuitatem et obtulit
oblationes: tunc fuit quãdo peperit ſterilis fi/
liũ. Et qđ ibi dixit: qm̃ nutriuit eũ cum labore:
hoc erat habitatio in hieruſalẽ Et qm̃ dixit tibi
q̃ fili⁹ me⁹ veniẽs in ſuo thalamo mortu⁹ eſſet
et ꝯtigiſſet ei caſus: hoc erat q̃ facta ẽ ruina hie
ruſalẽ. Et ecce vidiſti ſilitudinẽ eius. et qm̃ fi/
liũ lugeret: inchoaſti ꝯſolari eã. et de his q̃ ꝯti
gerũt hec erãt tibi aperiẽda: Et nũc videt altiſ/
ſimus qm̃ ex aio ꝯtriſtat⁹ es. et qm̃ ex toto cor/
de pateris ꝓ ea oñdit tibi claritatẽ glorie eius ⁊
pulchritudinẽ decoris ei⁹. Propterea. n. dixit
tibi vt maneres in cãpo vbi domus nõ ẽ edifi
cata. Sciebã. n. ego qm̃ altiſſim⁹ incipiebat tibi
oſtendere hec: ꝓpterea dixi tibi vt venires in
agrũ vbi nõ eſt fũdamẽtũ edificij. Nec. n. po/
terat opus edificij hoīs ſuſtineri in loco vbi in

ccipiebat altiſſimi ciuitas oñdi. Tu ergo noli ti
imere neq; expaueſcat cor tuũ ſ; ingredere ⁊ vi
de ſplendorẽ et magnitudinẽ edificij: quantũ
capax eſt tibi viſu oculoꝝ videre. et p⁹ hec au/
dies q̃ntũ capit audit⁹ auriũ tuaꝝ audire Tu .n.
btũs es p̃ multis. et vocat⁹ es apud altiſſimũ:
ſicut et pauci. Nocte aũt q̃ in craſtinũ futura ẽ
manebis hic et oñdet tibi altiſſim⁹ eas viſio nes
ſupmoꝝ q̃ faciet altiſſim⁹ his q habitãt ſup ter
rã a nouiſſimis dieb⁹. Et dormiui illã noctem
et aliã: ſicut dixerat mihi. XI

ET vidi ſomnium. et ecce aſcendebat de
mari aquila cui erat duodecim ale pen/
narũ. et capita tria. Et vidi. et ecce ex/
pandebat alas ſuas in oẽm terrã. et oẽs venti
celi inſufflabãt in eã et colligebant. Et vidi de
pẽnis ei⁹ naſcebant̃ ɔ̃rie penne. et ipſe fiebant
in pennaculis minutis et modicis. Nã capita
eius erãt qeſcẽtia. et mediũ caput erat maius
alioꝝ capitũ: ſed ipſa qeſcebat cũ eis. Et vidi et
ecce aquila volauit in pẽnis ſuis. et regnauit ſu
per terrã et ſup eos q habitãt in ea. Et vidi qm̃
ſubiecta erant ei oĩa ſub celo et nemo illi ɔ̃dice/
bat: neq; vn⁹ de creatura q̃ ẽ ſup t̃rã. Et vidi
et ecce ſurrexit aq̃la ſuper vngues ſuos. et mi/
ſit vocẽ pẽnis ſuis dicẽs: Nolite oẽs ſil' vigila
re dormite vnuſq̃ſq; in loco ſuo. et per tẽp⁹ vi/
gilate. Capita autem in nouiſſimo ſeruent̃. Et
vidi. et ecce vox nõ exibat de capitib⁹ eius: ſed
de medietate corporis ei⁹. Et numeraui ɔ̃rias
pẽnas eius. et ecce ipſe erant octo. Et vidi: et
ecce a dextera parte ſurrexit vna pẽna et regna
uit ſup oẽm terrã. Et factũ ẽ cũ regnaret venit
ei finis. et nõ apparuit locus ei⁹: et ſequẽs ex/
urrexit et regnabat. Ipſa multũ tenuit tẽpus.
Et factũ ẽ cũ regnaret. et veniebat finis ei⁹ vt
non appareret ſicut prior. et ecce vox emiſſa eſt
illi dicẽs: Audi tu q̃ tanto tpe tenuiſti terram
Hec annũcio tibi anteq̃; incipias nõ apparere.
Nemo poſt te tenebit tẽp⁹ tuũ: ſ; nec dimidiũ
eius. Et leuauit tertia et tenuit p̃ncipatũ ſicut
et priores. et nõ apparuit et ipſa. Et ſic cõtinge/
bat oĩb⁹ alijs ſingillatĩ p̃ncipatũ gerere. et iteꝝ
nuſq̃; cõparere. Et vidi et ecce in tpe ſequẽtes
pẽne erigebãt̃ a dextera pte vt tenerent et ipſe
p̃ncipatũ. et ex his erãt q̃ tenebant: ſ; tñ ſtatim
nõ cõparueſcebãt. nã et aliq̃ ex eis erigebant̃: ſ;
nõ tenebãt p̃ncipatũ. Et vidi poſt hec. et ecce
cõparauerũt duodecim pẽne et duo pennacu/
la. et nihil ſuperat in corpe aq̃le niſi duo capi/
ta quieſcẽtia et ſex pennacula. Et vidi: et ecce
ſex pennaculis diuiſe ſũt due. et manſerũt ſub
capite q̃ eẽ ad dexterã ptẽ. Nã q̃ttuor manſe/
runt in loco ſuo. Et vidi: et ecce hec ſubalares
cogitabãt ſe exigere. et tenere p̃ncipat⁹. et vide
et vna erecta eſt ſed ſtatim nõ cõparuit. et ſecũde
veloci⁹ q̃; priores nõ cõparuerant. et vidi: et ecce
due que ſupauerũt apud ſemetipſas cogitabant
et ipſe regnare. et in eo cũ cogitarẽt: ecce vnũ
quieſcentiũ capitũ qḋ erat mediũ euigilabat.
Hoc .n. erat duoꝝ capitũ maius. Et vidi qm̃
cõpleta ſũt duo capita ſecũ. et ecce cõuerſum eſt
caput cũ his qui cũ eo erant. et comedit duas
ſubalares q̃ cogitabãt regnare. Hoc aũt caput
pcõterruit oẽm t̃rã. et dñabatur in ea his q ha
bitãt terrã cũ labore multo. et potentatũ tenuit
orbis t̃raꝝ ſup oẽs alas q̃ fuerũt. et vidi p⁹ hec
et ecce mediũ caput ſubito nõ comparuit. et hoc
ſicut ale. Supauerũt aũt duo capita: q̃ et ipſa
ſil'r regnauerũt ſup terrã: et ſup eos q hitãt in ea
et vidi: et ecce deuorauit caput a dextera parte
illud qḋ a leua. et audiui vocẽ dicentem mihi.
Conſpice cõtra te. et conſidera quod vides. et
vidi: et ecce ſicut leo cõcitatus de ſilua rugiens
et vidi qm̃ emittebat vocem hoĩs ad aquilã. et
dixit dicens: Audi tu et loquar ad te. et dicit al
tiſſimus tibi. Nõne tu es qui ſupraſti de quat
tuor aĩalibus q̃ fecerã regnare ĩ ſeculo meo. et
vt p eos veniret finis tempoꝝ eoꝝ: Et quartus
veniẽs deuicit oĩa aĩalia q̃ trãſierũt. et potẽtatu
tenuit ſeculũ cũ tremore multo. et oẽm orbẽ cũ
labore peſſimo. et inhabitauit tot tpib⁹ orbẽ ter
raꝝ cũ dolo. Et iudicaſti terram nõ cũ veritate
Tribulaſti enĩ mãſuetos. et leſiſti quieſcentes:
et dilexiſti mẽdaces. et deſtruxiſti habitationes
eoꝝ q fructificabãt. et humiliaſti muros eoꝝ q
te nõ nocuerũt. Et aſcendit ɔtumelia tua ad al
tiſſimũ. et ſupbia tua ad fortẽ. Et reſpexit altiſſi
m⁹ ſupba tpa. et ecce finita ſunt. et ſcelera ei⁹ cõ
pleta ſũt. Propterea nõ appareas tu aq̃la et ale
tue horribiles. et pẽnacula tua peſſima. et capi/
ta tua maligna. et vngues tui peſſimi. et oẽ cor
pus tuũ vanũ. vt refrigeret̃ oĩs terra. et reuer
tat̃ liberata de tua vi. et ſperet iudiciũ et miam
ei⁹ q fecit eã. XII

ET factũ ẽ dũ loqueret̃ leo verba hec ad
aquilam. et vidi. et ecce q̃ ſuperauerat
caput. et non comparuerũt quattuor ale
ille q̃ ad eũ tranſierũt et recte ſũt vt regnarent.
et erat regnum eorum exile. et tumultu plenũ.
Et vidi: et ecce ipſa apparebãt. et oẽ corp⁹ aquile
incendebat̃. et expaueſcebat valde. et ego a tu/
multu et exceſſu mentis. et a magno timore vi
gilaui. et dixi ſpiritui meo. ecce tu preſtitiſti mi

bi hoc in eo ꝙ ſcrutaris vias altiſſimi. Ecce ad
huc fatigatus ſum animo. ⁊ ſpū meo inualid⁹.
ſum valde. ⁊ nec modica eſt in me virt⁹ a mul/
to timere ꝗ̄ expaui nocte hac. Nunc ergo ora/
bo altiſſimū: vt me confortet vſqꝫ in finem. Et
dixi: Dn̄ator dn̄e ſi inueni gratiaꝫ ante oculos
tuos. ⁊ ſi iuſtificatus ſuꝫ apud te ꝑ multis. et ſi
certe aſcēdit depc̄atio mea ante faciē tuam: cō/
forta me. ⁊ oſn̄de ſeruo tuo mihi interp̄tationē
⁊ diſtinctionē viſus horribilis hui⁹ vt pleniſſi/
me cōſoleris aiaꝫ meā. Dignū. n. me habuiſti
oſn̄dere mihi tēpoꝝ nouiſſima. Et dixit ad me
Hec eſt interpretatio viſionis hui⁹. Aquilam
quā vidiſti aſcendentē de mari: hoc eſt regnuꝫ
qd̓ viſū ē in viſiōe danieli fratri tuo. Sꝫ nō eſt
illi interp̄tatū: quō ego nūc tibi interp̄tor. Ecce
dies veniūt. ⁊ exurget regnū ſup terrā. et erit
timor acrior oīuꝫ regnoꝝ que fuerūt ante eū
Regnabūt aūt in ea reges duodecim vn⁹ poſt
vnū. Nā ſecūdus incipiet regnare: et ipſe te/
nebit ampli⁹ tēp⁹ ꝑ duodecim. Hec ē interp̄ta
tio duodecim alaꝝ q̄s vidiſti. Et quam vidiſti
vocē q̄ locuta ē nō de capitib⁹ ei⁹ exeuntem: ſed
de medio corp̄e ei⁹: hec ē interp̄tatio. Quō p⁹
tēpus regni illi⁹ naſcēt̄ ꝯtētiōes nō modice. et
piclitabit̄ vt cadat ⁊ nō cadet tūc: ſꝫ iteꝝ conſti
tuet̄ in ſuū initiū. Et quoniā vidiſti ſubalares
octo coherētes alis eius: hec ē interp̄tatio. Ex
urgent in ipſo octo reges quoꝝ erūt tp̄a leuia ⁊
anni citati. ⁊ duo qdē ex ipſis peribūt. Appro/
pinquātē aūt tp̄e medio: quattuor ſeruabunt̄ in
tp̄e: cū incipiēt appropinqre tēp⁹ eius vt finiat̄
Duo vo in finē ſeruabunt̄ Et quō vidiſti tria
capita quieſcētia. hec ē interp̄tatio. In nouiſſi
mis ei⁹ ſuſcitabit altiſſim⁹ tria regna. ⁊ reuoca
bit in ea multa ⁊ dn̄abūt̄ terrā. ⁊ q habitāt in ea
cū labore multo ſup oēs qui fuerunt ante hos.
Propter hoc ipſi vocati ſunt capita aqle. Iſti
eni erūt q recapitulabūt impietates ei⁹. ⁊ q ꝑfi
cient nouiſſima eius. Et qm̄ vidiſti caput ma/
ius nō apparēs. hec ē interp̄tatio ei⁹. Quō vn⁹
ex eis ſup lectū ſuū morietur. ⁊ tn̄ cum tormētis.
Nā duo q ꝑſeuerauerint: gladius eos come/
det. Unius eni gladius comedet q cū eo: ſꝫ tn̄
hic gladio in nouiſſimis cadet. Et qm̄ vidiſti
duas ſubalares traiicientes ſup caput quod eſt
in dextera p̄te. hec ē interp̄tatio. Hi ſūt q̊s cō
ſeruauit altiſſim⁹ in finē ſuū: hoc ē regnū exile
⁊ turbatiōis plenū. Sic̄ vidiſti et leonē quē vi
diſti de ſilua euigilantē et rugientē et loquentē
ad aqlā et arguētē eā et iniuſticias ipſi⁹ ꝑ oēs
ſermōes eius ſicut audiſti: hic ē vēt⁹ quē ſua/
uit altiſſim⁹ in finē ad eos ⁊ impietates ipſoꝝ.
⁊ arguet illos ⁊ incutiet corā ipſis ſcerptiones
eoꝝ. ſtatuet. n. eos in iudiciū viuos. ⁊ erit cum
arguerit eos: tunc corripiet eos. Nā reſiduum
ppl'm meū liberabit cū miſeria. qui ſaluati ſunt
ſup fines meos. ⁊ iocundabit eos q̄adufqꝫ ve/
niet finis dies iudicij de quo locutus ſū tibi ab
initio. Hoc ſomniū qd̓ vidiſti. ⁊ he interpreta
tiōes. Tu ꝗ̄ ſol⁹ dign⁹ fuiſti ſcire altiſſimi ſecre
tū hoc. Scribe ergo oīa iſta in libro q̄ vidiſti. ⁊
pone ea in loco abſcondito. ⁊ docebis ea ſapiē
tes de populo tuo: quoꝝ corda ſcis poſſe cape
re ⁊ ſuare ſecreta hec Tu aūt adhuc ſuſtine hic
alios dies ſeptē vt tibi oſtendat̄ quicquid viſū
fuerit altiſſimo oſtendere tibi. Et ꝓfectus eſt a
me. Et factū ē cū audiſſet oīs ppl's qm̄ pertran
ſierūt ſeptē dies. ⁊ ego nō fuiſſem reuerſus in
ciuitatē. ⁊ cōgregauit ſe oīs a minimo vſqꝫ ad
maximū. ⁊ venit ad me. ⁊ dixerunt mihi: dicen
tes. Quid peccauimus tibi ⁊ qd iniuſte egim⁹
in te qm̄ derelinquens nos: ſediſti in loco hoc:
Tu. n. nobis ſuperes ſolus ex oībus ppl'is ſic
botrus de vinea. ⁊ ſicut lucerna in loco obſcu/
ro ⁊ ſicut portus ⁊ nauis ſaluata a tempeſtate.
Aut nō ſufficiūt nobis mala q̄ cōtingunt: Si
ergo tu nos dereliq̄ris: quāto nobis erat me
lius ſi eſſem⁹ ſuccēſi ⁊ nos cū incēdio ſyō. Nec
eni nos ſum⁹ meliores eoꝝ q ibi mortui ſunt.
Et plorauerunt voce magna. Et rn̄di ad eos
⁊ dixi: Confide iſrael. ⁊ noli triſtari tu domus
iacob. Eſt eni memoria veſtra corā altiſſimo:
⁊ fortis nō ē oblit⁹ veſtri in tēptatiōe. Ego eni
nō dereliq vos neqꝫ exceſſi a vobis: ſꝫ veni in
hūc locū vt dep̄carer ꝓ deſolutiōe ſyon: vt q̄re
rē miām ꝓ humilitate ſcificatiōis vr̄e. Et nūc
ite vnuſqſqꝫ vi̅m in domū ſuā. ⁊ ego veniā ad
vos poſt dies iſtos. Et ꝓfect⁹ ē ppl's ſicut dixi
ei in ciuitatē. Ego aūt ſedi in cāpo ſeptē dieb⁹
ſicut mihi mandauit. ⁊ mādu cabā de floribus
ſolūmodo agri: de herbis facta eſt eſca mihi in
diebus illis.

XIII

Et factū eſt poſt dies ſeptē. ⁊ ſomniaui
ſomniū nocte. Et ecce de mari ventus
exurgebat. vt cōturbaret omnes fluct⁹
eius. Et vidi. ⁊ ecce cōualeſcebat ille homo cū
milibus celi. ⁊ vbi vultū ſuū vertebat vt conſi
deraret. tremebat oīa que ſub eo videbant̄. et
vbicunqꝫ exiebat vox de ore ei⁹ ardeſcebāt oēs
qui audiebant voces eius. ſicut qeſcit terra qm̄
ſenſerit ignē. Et vidi poſt hec. ⁊ ecce cōgrega/
bat̄ multitudo hoīuꝫ q̄ꝝ nō erat numer⁹ de q̄t/
tuor vētis celi: vt debellarēt hoīem q aſcende/

rat de mari. Et vidi. ⁊ ecce ſibi inſculpſi ſculpſe
rat montẽ magnũ. ⁊ volauit ſuper eũ Ego aũt
queſiui videre regionẽ vel locũ vnde ſculptus
eſſet mons. ⁊ non potui. Et poſt hec vidi. ⁊ ec
ce oẽs qui cõgregati ſũt ad eũ vt expugnarẽt eũ
timebant valde: tñ audebãt pugnare. Et ecce
vt vidit impetũ multitudinis venientis non le/
nauit manũ ſuã. ne frameam tenebat. neqꝫ ali/
quod vas bellicoſũ: niſi ſolũmodo vt vidi: quõ
emiſit de ore ſuo ſicut flatum ignis. et de labijs
eius ſpũs flamme. ⁊ lingua eius emittebat ſcin
tillas ⁊ tempeſtates ⁊ cõmixta ſũt omnia ſimul
hic flatus ignis ⁊ ſpũs flãme ⁊ multitudo tem
peſtatis. ⁊ concidit ſuper multitudinẽ in impe
tu que parata erat pugnare. ⁊ ſuccẽdit omnes
vt ſubito nihil videret de innumerabili multitu
dine niſi ſolũmodo puluis ⁊ fumi odor. Et vi
di: ⁊ extimui. Et poſt hec vidi ipſum hominẽ
deſcendentẽ de monte. ⁊ vocãtẽ ad ſe multitudi
nem aliam pacificã. ⁊ accedebat ad eum vult⁹
hoĩuꝫ multoꝝ quorũdã gaudẽtiũ: quorũdã tri
ſtantiũ: aliq̄ vero alligati. aliq̄ adducẽtes ex eis q̄
offerebant. Et egrotaui a multitudine pauo/
ris. ⁊ expergefactus ſũ. ⁊ dixi. Tu ab initio de
mõſtraſti ſeruo tuo mirabilia hec. et dignum me
habuiſti vt ſuſciperes depcationẽ meã. ⁊ nũc de/
monſtra mihi adhuc interp̄tationẽ ſomnij h⁹.
Sic. n. exiſtimo in ſenſu meo: ve qui derelicti
fuerũt in dieb⁹ illis. Et multo plus venis q̄ nõ
ſunt derelicti. Qui eni nõ ſunt derelicti: triſtes
erant. Intelligo nunc que ſunt repoſita in no/
uiſſimis dieb⁹. ⁊ occurrerẽt eis: ſꝫ ⁊ his q̄ dere
licti ſunt. Propter hoc venerũt. n. in pericula
magna. ⁊ neceſſitates multas: ſicut oñdũt ſõnia
hec. Attamẽ facili⁹ ẽ piclitãtẽ venire in hũc. q̄
pertrãſire ſicut nubem a ſeculo. ⁊ nũc videre q̄
cõtingũt in nouiſſimo. Et rñdit ad me. et dixit
Et viſionis interp̄tationẽ dicã tibi. ⁊ de quib⁹
locut⁹ es adaperiã tibi. Qũ de his dixiſti q̄ de
relicti ſũt: hec ẽ interp̄tatio. Qui aufert pericu
lum illo tp̄e: hic ſe cuſtodiuit. Qui periculo in
ciderit: hi ſũt q̄ hñt opa ⁊ fidem ad fortiſſimũ.
Scito ergo: qm̄ magis brificati ſunt qui dereli
cti: ſup eos qui mortui ſunt. De interp̄tatio
nes viſiõis. Quia vidiſti virũ aſcendẽtẽ de cor
de maris: ipſe ẽ quẽ cõſeruat altiſſim⁹ multis tẽ/
porib⁹: q̄ p ſemetipſũ liberabit creaturã ſuã. et
ipſe diſponet qui derelicti ſũt. Et qm̄ vidiſti de
ore eius exire vt ſpiñ ⁊ igneum ⁊ tempeſtateꝫ: ⁊
qm̄ non tenebat frameã: neqꝫ vas bellicoſum:
corrupit. n. impet⁹ ei⁹ multitudinẽ que venerat
expugnare eũ: hec eſt interp̄tatio. ecce dies ve/
niũt qñ incipiet altiſſim⁹ liberare eos q̄ ſup terrã
ſũt. ⁊ veniet in exceſſu mẽtis ſup eos q̄ inhabitãt
terrã. et alij alios cogitabunt debellare: ciuitas
ciuitatẽ. ⁊ locus locũ: ⁊ gẽs aduerſus gentẽ re
gnũ aduerſus regnũ. et erit cũ fient hec. ⁊ con/
tingent ſigna q̄ ante oſtẽdi tibi. ⁊ tunc reuelabi
tur filius me⁹: quẽ vidiſti vt virũ aſcendenteꝫ
et erit qñ audierint oẽs gẽtes vocẽ ei⁹: ⁊ dere/
linquet vnuſqſqꝫ in regione ſua bellum ſuuꝫ qđ
habẽt ad alterutrũ. ⁊ colliget in vnũ multitudo
innumerabilis ſicut volẽtes venire ⁊ expugna
re eũ. Ipſe aũt ſtabit ſup cacumẽ montis ſyon
Syon aũt veniet: ⁊ oñdet oĩbus parata ⁊ edi/
ficata ſicut vidiſti montẽ ſculpi ſine manibus
Ipſe aũt filius meus arguit q̄ aduenerint gen
tes impietates eoꝝ has q̄ tẽptaſti appropinqua
uerũt ꝓpter mala cogitamenta eorũ et crucia/
mẽta quib⁹ incipient cruciari: q̄ aſſimilate ſunt
flãme. ⁊ perdet eos ſine labore. per legẽ q̄ igni
aſſimilata eſt. ⁊ qm̄ vidiſti eũ colligentem ad ſe
aliã multitudinẽ pacificaꝫ: he ſũt decem trib⁹ q̄
captiue facte ſunt de terra ſua in diebus oſee re
gis quẽ captiuũ duxit ſalmanaſar rex aſſirioꝝ
⁊ tranſtulit eos trans flumẽ. ⁊ tranſlati ſunt in
terrã aliã. Ipſi aũt ſibi dederũt conſiliũ hoc vt
derelinquerẽt multitudinẽ gentiũ. ⁊ ꝓficiſcerẽ
tur in vlteriorẽ regioneꝫ vbi nũqꝫ inhabitauit
gen⁹ humanũ. vel ibi obſeruare legitima ſua
q̄ nõ fuerãt ſeruãtes in regiõe ſua. Per introi
tus aũt anguſtos fluminis eufratẽ introierunt
Fecit eni eis tũc altiſſim⁹ ſigna. ⁊ ſtatuit venas
fluminis vſqꝫ q̄ trãſirẽt. Per eã eni regioneꝫ
erat via multa itineris anni vni⁹ ⁊ dimidij: naꝫ
regio illa vocat arſareth. Tũc inhabitauerunt
ibi vſqꝫ in nouiſſimo tp̄e. ⁊ nunc iterꝝ cum cepe
rint venire iterꝝ altiſſimus ſtatuet venas flumi
nis vt poſſint tranſire: ꝓpter hec vidiſti multi
tudinẽ cũ pace. Sed ⁊ q̄ derelicti ſũt de populo
tuo: hi ſũt q̄ inueniunt intra terminũ meũ. Fa
ctũ erit q̄ qñ incipiet pdere multitudinẽ eaꝝ q̄ col
lecte ſũt gẽtes: ꝓteget eos q̄ ſupauerũt pplm. ⁊
tunc oſtẽdet eis multa plurima portenta. ⁊ dixi
ego. Dñator dñe hoc mihi oñde. ꝓpter qđ vi/
di virũ aſcẽdẽtem de corde maris. ⁊ dixit mihi
Sicut nõ potes hec vel ſcrutari vel ſcire q̄ ſũt in
ꝓfũdo maris: ſic nõ poterit qſqꝫ ſup terrã videre
filiũ meũ vel eos q̄ cũ eo ſũt niſi in tempore diei
Hec ẽ interp̄tatio ſomnij qđ vidiſti. ⁊ ꝓpter
qđ illuminat⁹ es hic ſolus. Dereliqſti. n. tuã: ⁊
circa meaꝫ vacaſti legẽ ⁊ q̄ſiſti. Vitã eni tuam
diſpoſuiſti ſapia ⁊ ſenſũ tuum vocaſti matrem
⁊ ꝓpter hoc oſtẽdi tibi merces apud altiſſimũ.

Erit.n.poſt alios tres dies.ad te alia loqr.et ex
ponā tibi grauia et mirabilia. Et ꝓfectus ſū; et
tranſij in campū: multū glorificās et laudans al
tiſſimū ꝺ mirabilibus q̄ ꝑ tēpus faciebat. et q̄m
gubernat ipm̄ et q̄ ſunt in tꝑibus illata. Et ſedi
ibi tribus diebus. XIIII.

Et factū eſt tertio die: et ego ſedebam ſu
per quercu. Et ecce vox exiuit ꝯtra me
de rubo: et dixit. Eſdra eſdra. Et dixi
Ecce ego dñe. Et ſurrexi ſup pedes meos. Et
dixit ad me. Reuelans reuelatus ſum ſuper ru
bū: et locutus ſū moyſi q̄n populus meus ſuie
bat in egypto: et miſi eū et eduxi populū meum
de egypto: et adduxi eū ſuper montē ſyna. et de
tinebam eū apud me diebus multis: et enarra
ui ei mirabilia multa. et oñdi ei tempoꝝ ſecreta
⁊ finē: ⁊ p̄cepi ei dicens. Hec in palam facias
ꝟba: ⁊ hec abſcondes. Et nunc tibi dico. ſigna
q̄ demonſtraui: ⁊ ſomnia q̄ vidiſti: ⁊ interpreta
tiones q̄s tu vidiſti in corde tuo: repone ea. tu.
n. recipieris ab oībus: ꝯuerteris reſiduus cuꝫ
ꝯſilio meo ⁊ cū ſilibus tuis vſq₃ quo finiant tꝑa
Quoniā ſeculum ꝑdidit iuuentutem ſuā ⁊ tꝑa
appropinquāt ſeneſcere. Duodeci.n.ptib⁹ diui
ſū eſt ſeculū: ⁊ tranſierūt ei⁹ decima ⁊ dimidiuꝫ
decime ptis: ſupſunt aūt ei⁹ poſt mediū decime
ptis. Nūc ergo diſpone domū tuam. ⁊ corripe
pplm tuū ⁊ ꝯſolare hūiles eoꝝ: ⁊ renuncia iam
corruptele: ⁊ dimitte abs te mortales cogitatiōes
⁊ ꝓijce abs te pondera humana: ⁊ exue te iaꝫ in
firmam naturā: ⁊ repone in vnā ꝑteꝫ moleſtiſſi
ma tibi cogitamenta: ⁊ feſtina trāſmigrare a tē
poribus his. Que.n. vidiſti nūc ꝯtigiſſe mala:
iteꝝ hoꝝ deteriora facient. Quantū.n. inualidū
fiet ſeculū a ſenectute: tantū multiplicabunſ ſup
habitantes mala. Prolōgauit.n.ſe magis veri
tas ⁊ appropinquit mendaciū. Jam.n. feſtinat
venire quā vidiſti viſionē. Et rn̄di: ⁊ dixi corā
te dñe. Ecce.n.ego abibo ſicut precepiſti mihi.
⁊ corripiam pn̄tem pplm̄. Qui aūt iterum nati
fuerint q̄s cōmonebit. Poſitū eſt ergo ſeculū i
tenebris: ⁊ q̄ inhitant in eo ſine lumie. Qm̄ lex
tua inceſa eſt ꝓpter qꝺ nemo ſcit q̄ a te facta ſunt
vel q̄ incipiēt opa. Si.n. iueni in te gratiā: imit
te in me ſpm̄ ſcm̄: ⁊ ſcribā oē qꝺ factū eſt i ſecu
lo ab initio q̄ erant in lege tua ſcripta vt poſſint
hoīes iuenire ſemitam: ⁊ q volueriut. viuere in
nouiſſimis viuant. Et rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Va
dens ꝯgrega populum: ⁊ dices ad eos: vt non
q̄rant te diebus q̄draginta. Tu aūt prepara tibi
buxos multos: et accipe tecū ſaream: dabriam ſe
lemiam: echanū et aſiel q₃ hos: qui parati ſunt
ad ſcribendū velociter. Et venies huc. ⁊ ego
accēdam in corde tuo lucernam intellectꝰ: que
non extinguetur quo adusq₃ finiantur que inci
pies ſcribere. Et tunc perfectis quedam palam
facies. quedam ſapientibus abſcōſe tradeſ. In
craſtinū enim hac hora incipies ſcribere. Et ꝓ
fectus ſum ſicut mihi precepit. ⁊ cōgregaui om
nem populum. ⁊ dixi. Audi iſrael verba hec.
Peregrinati ſunt patres noſtri ab initio i egy
pto. ⁊ liberati ſunt inde: ⁊ acceperūt legem vite
quā nō cuſtodierunt. quā et vos poſt eos trāſ
greſſi eſtis. ⁊ data eſt vobis terra in ſortem. et
terra ſyon. ⁊ patres veſtri ⁊ vos iniquitatē fe
ciſtis. ⁊ non ſeruaſtis vias quas precepit vobiſ
altiſſimus. ⁊ iuſtus iudex cum ſit abſtulit a vo
bis in tempore quod donauerat. Et nunc vos
hic eſtis. ⁊ fratres veſtri introrſū veſtrum ſunt
Si ḡ imperaueritis ſenſui vr̄o. ⁊ erudieritis cor
veſtrū viui cōſeruabimini. ⁊ poſt mortē miam
ꝯſequemini. Judiciū eni poſt mortem veniet.
qn̄ iteꝝ reuiuiſcem⁹. ⁊ tūc iuſtoꝝ noīa parebūt
⁊ impioꝝ facta oſtēdent. Ad me igiſ nemo ac
cedat nūc: neq₃ requirat me vſq₃ dies quadragin
ta. Et accepit quinq₃ viros ſicut mādauit mihi.
⁊ ꝓfecti ſumus in cāpū. ⁊ manſimus ibi. Et fa
ctus ſū in craſtinum. ⁊ ecce vox vocauit me. di
cens. Eſdra aperi os tuū. ⁊ bibe quod te pota
uero. Et apui os meū. ⁊ ecce calix plen⁹ porri
gebaſ mihi. Hoc erat plenū ſicut aqua: color
aūt ei⁹ vt ignis ſimilis. Et accepi ⁊ bibi. ⁊ i co
eū bibiſſem cor meū cruciabaſ intellectu. ⁊ ī pe
ctus meū increſcebat ſapiētia. Nā ſpūs me⁹ cō
ſeruabaſ memoria. Et aptū ē os meū. ⁊ non ē
clauſū amplius. Altiſſim⁹ dedit intellectū q₃
viris. ⁊ ſcripſerūt q̄ dicebanſ exceſſiōes noctis
quas nō ſciebāt. Nocte aūt māducabāt panem
ego aūt per diē loquebar. ⁊ ꝑ noctē non tacebā
Scripti ſūt aūt ꝑ quadraginta dies libri ducēti
quattuor. Et factū ē cū cōpleuiſſent quadragin
ta dies: locut⁹ ē altiſſim⁹. dicēs. Priora q̄ ſcri
pſiſti. in palam pone. ⁊ legant digni ⁊ indigni
nouiſſimos aūt ſeptuaginta conſeruabiſ. vt tra
das eos ſapientibus de populo tuo. In his.n.
ē vena intellectus. ⁊ ſapiētie fons. ⁊ ſcientie flu
mē. ⁊ feci ſic. XV

Ecce loquere in aures plebis mee ſer
mones ꝓphetie quos imiſero i os tuū
dicit dñs ⁊ fac vt in charta ſcribāſ. q̄m
fideles ⁊ veri ſunt. Ne timeas a cogitatiōibus
aduerſū te: nec turbēt te incredulitates dicentiū
qm̄ oīs incredul⁹ i icredulitate ſua morieſ. Ec
ce ego induco dicit dñs. ſup orbē terrarū mala

gladiū ⁊ famē ⁊ mortē ⁊ interitū: ꝓpter qd̓ ſu/
per polluit iniqtas oēƺ terrā ⁊ adimpleta ſunt
opa nociua illoꝝ. Propterea dic̄ dn̄s. Iā nō
ſilebo de impietatibꝰ coꝝ q̄ irreligioſe agūt nec
ſuſtinebo in his q̄ iniq̄ exercent. Ecce ſanguis
innoxiꝰ ⁊ iuſtus clamat ad me. et aie iuſtoꝝ cla
mabāt pſeuerāter. Vindicās vindicabo illos
dic̄ dn̄s. et accipiā oēm ſanguinē innoxiū ex il/
lis ad me. Ecce ppl̄s meꝰ q̄ſi grex ad occiſionē
ducit̄: iā nō patiar illū habitare in terra egypti:
ſed educā eū in manu potēti et brachio excelſo.
Et pcutiam plaga ſicut prius: vt corrūpā oēm
terrā eius. Lugebit egyptus et fūdamēta eius
plaga verberata et caſtigatiōe quas inducet ei
deus. Lugebūt cultores opātes terrā qm̄ defi/
cient ſemina coꝝ ab vredine et grādine et a ſi/
dere terribili. Ve ſeculo et q habitant in eo: qr
appropinquit gladius ⁊ cōtritio coꝝ ⁊ exurget
gens ſup gentē ad pugnā. ⁊ rūphea in manibꝰ
coꝝ. Erit. n. in ɔſtabilitio hoībꝰ. ⁊ alij alijs in
ualeſcētes nō curabūt regē ſuū ⁊ principes vie
geſtoꝝ ſuaꝝ in potētia ſua. Cōcupiſcet. n. hō
in ciuitatē ire. ⁊ nō poterit. Propter ſupbiam
enī coꝝ ciuitates turbabūt̄: domꝰ exterēt̄ hoies
metuēt. Nō miſerebit̄ hō ꝓximū ſuū ad irritū
faciēdū domos coꝝ in gladiū. ad diripiendas
ſubſtantias coꝝ ꝓpter famē panis ⁊ tribulati/
onē multā. Ecce ego cōuoco dicit deus omnes
reges terre ad me verēdū q ſunt ab oriēte ⁊ ab
auſtro: ab euro ⁊ a libano ad cōuertēdos in ſe:
⁊ reddē que dederūt illis. Sicut faciūt vſqƺ ho
die electis meis: ſic faciā ⁊ reddā in ſinu eoꝝ.
Hec dicit dn̄s deꝰ. Nō parcet dextera mea ſu
per peccatores: nec ceſſabit rūphea ſup effūdētes
ſanguinē innocuū ſup terram. Exijt ignis ab
ira eius. ⁊ deuorauit fundamēta terre. et pecca
tores quaſi ſtramē incēſum. Ve eis q peccāt ⁊
nō obſ̄uāt mādata mea dicit dn̄s. Nō parcam
illis. Diſcedite filii a ptāte: nolite contaminare
ſanctificationē meā: qm̄ nouit dn̄s oēs qui de/
linquūt in illū. Propterea tradidit eos i mortē
⁊ in occiſionē. Iā. n. venerūt ſup orbē terraꝝ
mala. ⁊ manebit̄ in illis. Nō. n. liberabit vos
deus ꝓpter qd̓ peccaſtis in eū. Ecce viſio hor/
ribilis ⁊ facies illiꝰ ab oriēte. Et exiēt nationes
draconū arabū in curribus multis: ⁊ ſic flatus:
coꝝ nūerus fert̄ ſup irā: vt iā timeāt ⁊ trepidēt
oēs q illos audiēt carmonij inſaniētes in ira ⁊
exiēt vt apri de ſilua. et aduenient in v̄tute ma/
gna. et cōſtabūt i pugnā cum illis. ⁊ vaſtabunt
portionem terre aſſirioꝝ. Et poſt hec ſupualē
ſcēt dracones: natiuitatis ſue memores. ⁊ con/
uerterēt ſe cōſpirantes in virtute magna ad ꝑ/
ſequēdos eos. Iſti turbabūt̄ ⁊ ſilebūt in v̄tu/
te illoꝝ. et ɔuertēt pedes ſuos in fugā. et a ter/
ritorio aſſirioꝝ ſubſeſſor obſidebū eos. et cōſu
met vnū ex illis. et erit timor et tremor in exer/
citu illoꝝ. et ɔtētio in reges ipſoꝝ. Ecce nubes
ab oriēte et a ſeptētrione vſqƺ meridianū. et fa
cies earum horrida valde plena ire et procelle.
Et collident ſe inuicē. et collident ſidus copio/
ſum ſup terrā et ſidus illoꝝ. Et erit ſanguis a
gladio vſqƺ ad ventrē. et fimus hoīs vſqƺ ad
ſubſtramen cameli. Et erit timor et tremor mul
tus ſup terrā: et horrebūt q videbūt iram illam
et tremor apphendet illos. Et poſt hec moue/
būt̄ nimbi copioſi a meridiano et ſeptētrione et
portio alia ab occidēte. Et ſuperīualeſcēt venti
ab oriente. et recludēt eā. et nubē quā ſuſcitauit
in ira. et ſidus ad faciendā exterritationem ad
orientalē ventū et occidētē violabit̄. Et exalta
bunt̄ nubes magne et valide plene ire et ſidus
vt exterreāt oēm terrā. et inhabitātes eā. et in
fundēt ſup oēm locū altū et eminētē ſidus ter/
ribile. ignē et grandinē et rūpheas volātes et
aquas multas: vt etiā impleāt oēs cāpi. et oēs
riui plenitudine aquaꝝ multaꝝ. et demoliētur
ciuitates et muros et mōtes: colles et ligna ſil/
uaꝝ. et fenū pratoꝝ et frumenta coꝝ. Et tranſi
bunt cōſtantes vſqƺ babylonē et exterrent eaƺ
cōuenient ad ipſam et circuibūt eā. et effundent
ſidus et oēm iram ſup eam. Et ſubibit puluis
et fumus vſqƺ in celū. ⁊ oēs in circuitu lugebūt
eā. et q ſub ea remāſerint ſeruiēt his q exterrue
rūt. Et tu aſia cōſors in ſpem babylonis et glo
ria pſone eius: ve tibi miſera: ꝓpter qd̓ aſſimi
laſti ei. et ornaſti filias tuas in fornicatione ad
placendū et gloriādū in amatoribꝰ tuis q tecuƺ
cupierūt ſemp fornicari. Odibilē imitata es in
oibus opibus eius et in adinuētiōibꝰ eiꝰ ꝓpte/
rea dic̄ deus Immittā tibi mala viduitatē pau
pertatē et famē et gladiū et peſtem ad deuaſtan
das domos tuas a violatiōe et morte et gloria
virtutis tue. Sicut flos ſiccabit̄ cū exurget ar/
dor q emiſſus ē ſup te. infirmaberis vt paup/
cula plagata et caſtigata a mulieribꝰ vt nō poſ/
ſint te ſuſcipe potētes et amatores. Nūqd ego
ſic ɔelabo te dicit dn̄s niſi occidiſſes electos me
os in omni tēpore exaltās percuſſionē manuū
et diceres ſup mortē coꝝ cū inebriata eſſes ex/
orna ſpēm vultus tui. Merces fornicationis
tue in ſinu tuo: ꝓpter hoc redditionē accipies
Sicut facis electis meis dic̄ dn̄s. ſic faciet tibi
deꝰ et tradet te in malū. Et nati tui fame īterient

⁊ in rumphea cades. ⁊ ciuitates tue cōterent. ⁊
oēs tui in cāpo gladio cadēt. Et q̄ ſunt in mon
tibus fame ꝑibūt. ⁊ māducabūt carnes ſuas et
ſanguinē bibent a fame panis ⁊ ſiti aque. In/
felix per maria venies. ⁊ rurſū accipies mala.
Et in trāſitu allident ciuitatē occiſam ⁊ exterrēt
aliquā portionem terre tue. ⁊ partē glorie tue
exterminabūt: rurſum reuertētes cōuerſaꝫ. Et
demolita eris illis pro ſtipula. ⁊ ipſi erunt tibi
ignis. ⁊ deuorabunt te ⁊ ciuitates tuas. terram
tuā ⁊ montes tuos: oēs ſiluas tuas ⁊ lignum
fructiferū igni cōburent: Filios tuos captiuos
ducēt. ⁊ cenſū tuū in ꝑdā habebūt. ⁊ gloriaꝫ fa
ciei tue exterminabunt.

XVI

Ve tibi babylon ⁊ aſia: ve tibi egypte ⁊
ſyria. Precingite vos ſaccis ⁊ cilitijs
⁊ plangite filios vr̄os ⁊ dolete: q̄m ap
propinquauit ɔtritio veſtra. Immiſſus ē vo/
bis gladius. ⁊ qs ē q̄ auertat illū? Immiſſus ē
in vobis ignis. ⁊ qs ē q̄ extinguat illum? Im
miſſa ſūt vobis mala: ⁊ qs ē q̄ repellat ea? Nū
q̄d repellet aliq̄s leonē eſurientē in ſilua: aut ex/
tinguet ignem in ſtipula mox q̄n cepit ardere?
Nūq̄d repellet aliq̄s ſagittam a ſagittario forti
miſſam? Dn̄s fortis immittit mala. ⁊ qs eſt q̄ re/
pellat ea. Exijt ignis ex iracūdia eius ⁊ quis ē
q̄ extinguat eum? Coruſcabit. ⁊ qs nō timebit
Tonabit. ⁊ quis nō pauebit? Dominꝰ cōmina
bit ⁊ quis nō funditꝰ cōteret a facie ipſiꝰ? Ter
ra tremuit ⁊ fundamēta eius: mare fluctuat de
ꝓfundo. ⁊ fluctus eius diſturbabunt. ⁊ piſces
eius a facie dn̄i. ⁊ gloria ṽtutis eius: q̄m fortis
dextera eius q̄ arcū tendit: ſagitte eius acute q̄
ab ipſo mittunt: nō deficiēt cū ceperint mitti in
fines terre. Ecce mittunt mala et nō reuertent
donec veniant ſup terraꝫ. Ignis ſuccendit. et
nō extinguet donec cōſumit fundamēta terre.
Quēadmodū non redit ſagitta miſſa a valido
ſagittario: ſic nō reuertent mala que miſſa fue/
rint in terrā. Ve mihi: ve mihi. Quis me libe
rabit in illis diebus. Initiū dolorū et multi ge
mitus: initiū famis et multi interitus: initium
bellorū et formidabūt ꝑtātes initium maloꝝ et
trepidabūt oēs. In his quid faciā cū venerint
mala Ecce fames et plaga et tribulatio et angu
ſtia miſſa ſunt flagella in emendatione et in his
oībus ſe nō ɔuertēt ab iniq̄tatibꝰ ſuis: neq̄ fla
gellorꝫ memores erunt ſemp. Ecce erit anno
vilitas ſup terrā: ſic vt putēt ſibi eſſe directam
pacē. et tunc germinabūt mala ſuper terrā: gla/
dius fames et magna cōfuſio. A fame eni plu
rimi q̄ inhabitāt terrā interibūt. et gladiꝰ ꝑdet
ceteros qui ſuperauerint a fame. ⁊ mortui ſicut
ſtercora ꝓijcient. ⁊ nō erit q̄ ɔſolet eos. Dere
linquet. n. terra deſerta. ⁊ ciuitates eiꝰ deijciēt
Nō derelinquet qui colat terrā. ⁊ q̄ ſeminet eā
Ligna dabunt fructus. ⁊ qs vindemiabit illa?
Vua matura fiet: ⁊ qs calcabit illam? Erit. n.
locis magna deſertio. Cupiet. n. hō hoiem vi
dere: vel vocē eiꝰ audire. Relinquent. n. de ci
uitate decē. ⁊ duo de agro qui abſcōderint ſe in
denſis nemoribꝰ ⁊ ſciſſuris petrarū quēadmo/
dū dū derelinquūt in oliueto ⁊ ſingulis arbori
bus tres aūt q̄tuor oliue: aut ſic in vinea vin/
demiata racemi relinquūt ab his q̄ diligēter vi
neā ſcrutāt: ſic relinquēt in diebꝰ illis tres aut
q̄tuor ſcrutātibꝰ domos eoꝝ in rūphea. Et re/
linq̄t terra deſerta. ⁊ agri eiꝰ inueterabūt. et vie
eius. ⁊ oēs ſemite eiꝰ germinabūt ſpinas eo q̄
nō trāſiēt hoies p eā. Lugebūt ṽgines nō ha
bentes ſponſos: lugebūt mulieres nō habētes
viros. Lugebūt filie eaꝝ nō habētes adiutoriū
ſponſi eaꝝ. In bello cōſumet. ⁊ viri earum in
fame exterent. Audite vero iſta. ⁊ cognoſcite
ea ſerui dn̄i. Ecce verbum dn̄i: excipite illud: ne
dijs credatis de quibꝰ dic̄ dn̄s. Ecce appropin
quāt mala ⁊ nō tardāt. Quēadmodū ꝑgnans
cū parit in nono mēſe filiū ſuū appropinquāte
hora partus eius an horas duas vl' tres dolores cir
cūeūt ventrē eiꝰ. ⁊ ꝓdeūte infante de vētre nō
tardabūt vno puncto: ſic nō morabūt mala ad
ꝓdeundū ſup terrā. ⁊ ſeculū gemet. et dolores
circūtenebunt illud. Audite verbū plebs mea.
Parate vos in pugnam: ⁊ in malis: ſic eſtote
quaſi aduene terre. Qui vēdit q̄ſi q̄ fugiat. ⁊ q̄
emit q̄ſi q̄ ꝑditurꝰ. Qui mercat q̄ſi q̄ fructū nō
capiat. ⁊ q̄ edificat q̄ſi nō habitaturꝰ: Qui ſemi
nat quaſi q̄ nō metet: ſic ⁊ q̄ vineā putat q̄ſi nō
vindemiaturꝰ. Qui nubūt ſic quaſi filios non
facturi. ⁊ q̄ nō nubūt ſic q̄ſi vidui ꝓpter qḋ qui
laborāt ſine cā laborāt. Fructꝰ eni illoꝝ alieni/
gene metent. ⁊ ſubſtātiā illoꝝ rapiēt. ⁊ domos
euertent ⁊ filios eoꝝ captiuabūt: q2 in captiuita
te ⁊ fame generant natos ſuos. Et q̄ negociāt
in rapina: quantū diu exornant ciuitates et do/
mos ſuas ⁊ poſſeſſiones ⁊ pſonas ſuas: tanto
magis adçlabor eos ſup pctā ſua dicit domi/
nus. Quō çelat fornicaria mulierē idoneam ⁊
bonā valde: ſic çelabit iuſticia iniquitatē cū ex/
ornat ſe. ⁊ accuſat eā in facie cū venerit qui de/
fendat exquirentē oē pctm̄ ſup terrā. Propte/
rea nolite ſimiliari ei nec opibꝰ eiꝰ: q̄m adhuc
puſillū. ⁊ tollet iniq̄tas a terra. ⁊ iuſticia regna
bit in vos. Non dicat pctōr ſe nō peccaſſe: q̄m

carbonee ignis cōburet ſup caput eiꝰ q dicit nō peccaui corā deo ⁊ glorīa ipſiꝰ Ecce dn̄s cognoſcet oīa opera hoīuȝ. ⁊ adinuentiones illorū ⁊ cogitacōes illoꝝ ⁊ corda illoꝝ. Dixit enim fiat terra ⁊ facta ē: fiat celū ⁊ factū eſt. Et in verbo illiꝰ ſtelle fūdate ſūt. ⁊ nouit numerū ſtellarum Qui ſcrutat̄ abyſſū ⁊ theſauros illaꝝ. qui menſus ē mare ⁊ cōceptū eiꝰ. Qui cōcluſit mare in medio aqꝝ. ⁊ ſuſpēdit terrā ſup aq̄s v̄bo ſuo. Qui extēdit celū q̄ſi camerā: ſup aquas fūdauit eū. Qui poſuit in deſerto fontes aqꝝ. ⁊ ſup verticē montiū lacus ad emittendū flumina ab eminēti petra: vt potaret terrā. Qui finxit hominē. ⁊ poſuit cor ſuū in medio corporis ⁊ miſit ei ſpm̄ vitā ⁊ intellectū ⁊ ſpiramē dei omnipotētis q fecit oīa. ⁊ ſcrutinat oīa abſconſa in abſcōſis terre. Hic nouit adinuētionē veſtrā. ⁊ q̄ cogitat̄ in cordibꝰ viīs peccātes ⁊ volētes occultare pctā v̄ra. Propter qđ dn̄s ſcrutinando ſcrutinauit oīa opa veſtra. ⁊ traducet vos oēs. ⁊ vos cōfuſi eritis eū ꝓceſſerint pctā v̄ra corā hoīb. ⁊ inigtates erunt q̄ accuſatores ſtabūt in die illo. Quid facietis: aut quō abſcondetis pctā veſtra corā deo ⁊ angelis eiꝰ? Ecce iudex deus timete eū. Deſinite a pctis veſtris ⁊ obliuiſcamini inigtates v̄ras iā agē eas i ſempiterno: ⁊ deꝰ educet vos et liberabit de oī tribulatiōe. Ecce. n. incēdit̄ ardor ſup vos turbe copioſe ⁊ rapiet q̄ſdā ex vobis ⁊ cibabūt idolis occiſos. ⁊ q cōſenſerint eis erūt illis in deriſ. ⁊ in improperiū ⁊ in ꝯculcationē. Erit. n. locꝰ locꝰ. ⁊ in vicinas ciuitates exurrectio iuxta ſup timētes dn̄m. Erūt q̄ſi inſani. nemini ꝑcentes ad deripiēdū ⁊ deuaſtādū adhuc timētes dn̄m qꝛ deuaſtabūt ⁊ deripiēt ſubſtātias: ⁊ de domibus ſuis eos eijciēt. Tūc parebit ꝓbatio electorū meoꝝ: vt aurꝝ qđ ꝓbat̄ ab igne. Audite dilecti mei dicit dn̄s. Ecce abſūt dies tribulatiōis. ⁊ de his liberabo vos. Ne timeatis nec heſitetis qm̄ deꝰ dux veſter ē. Ergo ſuat mādata ⁊ precepta mea dicit dn̄s deꝰ: ne ꝑponderent vos pctā veſtra: ne ſupeleuent ſe inigtates veſtre. Ve q ꝯſtringūt̄ a pctis ſuis ⁊ obtegūt̄ ab iniq̄tatibꝰ ſuis quēadmodū ager cōſtringit̄ a ſilua ⁊ ſpinis tegit̄ ſemita eiꝰ ꝑ quā nō trāſit hō. ⁊ excludit̄. ⁊ mittitur ad deuorationē ignis.

¶ Explicit liber Eſdre tertiꝰ. Incipit ꝓlogꝰ bti Hieronymi pſbyteri in librū Thobie.

CHromatio et heliodoro epiſcopis. Hieronymus preſbyter in dn̄o ſalutem. Mirari non deſino exactionis veſtre inſtātiā. Exigitis enī vt librū chaldeo ſermōe conſcriptū: ad latinū ſtilum trahā: librum vtiq; tobie quē hebrei de cathalago diuinaꝝ ſcripturarum ſecantes: his que agiographa memorāt mancipārūt. Feci ſatis deſiderio veſtro: nō tamē meo ſtudio. Arguūt eni nos hebreoꝝ ſtudia. ⁊ imputant nobis contra ſuū canonē latinis auribus iſta transferre. Sed melius ē eē iudicās phariſeoꝝ diſplicere iudicio. ⁊ epoꝝ iuſſionibꝰ deſeruire inſtiti vt potui. Et qꝛ vicina ē chaldeoꝝ lingua ſermone hebraico: vtriuſq; lingue peritiſſimū loquacē reperiens: vnius diei laborē arripui. ⁊ quicqd ille mihi hebraicis verbis exp̄ſſit hoc ego accito notario ſermonibꝰ latinis expoſui. Orationibꝰ veſtris mercedē huiꝰ opis cōpēſabo cū gratū vobis didicero me qđ iubere eſtis dignati compleſſe.

¶ Explicit ꝓlogꝰ. Incipit liber Tobie. Ca. I

TObias ex tribu ⁊ ciuitate neptali q̄ ē in ſuperioribꝰ galilee ſup naaſō poſt viā q̄ ducit ad occidētē in ſiniſtro hn̄s ciuitatē ſephet cū captꝰ eēt in diebꝰ ſalmanaſar regis aſſyrioꝝ i captiuitate tn̄ poſitꝰ viā veritatis nō deſeruit ita vt oīa q̄ hr̄e poterat q̄tidie cū captiuis fr̄ibꝰ q erāt ex eiꝰ gn̄e impartiret. Cūq; eēt iunior oībus in tribu neptaliȝ: nihil tn̄ puerile geſſit in ope. Deniq; cū irēt oēs ad vitulos aureos quos hieroboā fecerat rex iſrl̄. Hic ſolus fugiebat conſortia oium. ⁊ ꝑgebat ad ir̄lm ad templū dn̄i. ⁊ ibi adorabat dn̄m deū iſrael: oīa ꝑmitiua ſua ⁊ decimas ſuas ſideliter offerens. ita vt in tertio āno ꝓſelitꝭ ⁊ aduenis miſtraret oēm decimationē. Hec ⁊ his ſiſia ſm̄ legē dei puerulus obſuabat. Cū vero factꝰ fuiſſet vir. accepit vxorem annā de tribu ſua. genuitq; ex ea filiū nomē ſuū imponēs ei: quē ab infantia timere deū docuit ⁊ abſtinere ab oī pctō. Igit̄ dū ꝑ captiuitatē deueniſſet cum vxore ſua ⁊ filio in ciuitatem niniuen cū oī tribu ſua. et cum oēs ederent ex cibis gentilium: iſte cuſtodiuit aīam ſuā. ⁊ nunq̄ꝫ cōtaminatꝰ eſt in eſcis eorū Et qm̄ memor fuit dn̄i in toto corde ſuo: dedit illi deus gratiā in cōſpectu ſalmanaſar regis ⁊ dedit illi ptāte quocūq; vellet ire. habens libertatē q̄cūq; facere voluiſſet. Pergebat. n. ꝑ omnes qui erāt in captiuitate. ⁊ monita ſalutis dabat eis. Cū aūt veniſſet in rages ciuitatem medoꝝ ⁊ ex his quibꝰ honoratus fuerat a rege hūiſſet decē talēta argenti. ⁊ cū in multa turba

generis ſui gabelū egētē videret q erat ex tribu
eius: ſub cyrographo dedit illi memoratū pon
dus argēti. Poſt multū vero tpis mortuo ſal/
manaſar rege: cū regnaret ſennacherib filiꝰ eiꝰ
ꝓ eo. et filios iſrael exoſos haberet in cōſpectu
ſuo: tobias quotidie ꝑgebat ꝑ oēm cognationē
ſuā. et ꝯſolabat eos: diuidebatqꝫ vnicuiqꝫ pro
vt poterat de facultatibꝰ ſuis. Eſurientes alebat
nudiſqꝫ veſtimēta ꝓbebat. et mortuis atqꝫ oc/
ciſis ſepulturā ſollicitus exhibebat. Deniqꝫ cū
reuerſus eſſet rex ſennacherib fugiēs a iudea
plagā quā circa eum fecerat deus ꝓpter blaſfe/
miam ſuā. et iratus multos occideret ex filijs
iſrael: tobias ſepeliebat corpa eoꝝ. At vbi nun
ciatū ē regi: iuſſit eū occidi. et tulit oēm ſubſtan
tiā eius. Tobias vero cū filio ſuo et cū vxore fu
giens nudus latuit: qꝛ multi diligebant eum.
Poſt dies vero qdraginta qnqꝫ occiderūt regē
filij ipſius. Et reuerſus ē tobias in domū ſuā
oīſqꝫ facultas eius reſtituta ē ei. II

Poſt hec vero cū eēt dies feſtus dñi et fa
ctū eēt prandiū bonum in domo tobie:
dixit filio ſuo. Vade et adduc aliquos
de tribu nr̄a timētes deū: vt epulent nobiſcū.
Cūqꝫ abiſſet: reuerſus nūciauit ei vnū ex filijs
iſrael iugulatū iacere in platea. Statimqꝫ exili/
ens de accubitu ſuo: relinquēs prandiū ieiunꝰ
ꝑuenit ad corpꝰ: tollenſqꝫ illud portauit ad do
mū ſuā occulte: vt dum ſol occubuiſſet caute ſe
peliret eum. Cūqꝫ occultaſſet corpus: mandu/
cauit panē cū luctu et tremore: memorans illū
ſermonē quē dixit dñs per amos prophetam.
Dies feſti veſtri cōuertent in lamentationē et
luctū. Cū vero ſol occubuiſſet: abijt et ſepeliuit
eū. Arguebant aūt oēs ꝓximi eiꝰ. dicētes: Jā
huiꝰ rei cā interfici iuſſus es et vix effugiſti mor
tis imperium. ⁊ iterum ſepelis mortuos: Sed
tobias plus timens deū qꝫ regem rapiebat cor
pora occiſorum et occultabat i domo ſua et me
dijs noctibꝰ ſepeliebat ea. Cōtigit aūt vt qdā
die fatigatꝰ a ſepultura veniens domū iactaſſet
ſe iuxta parietē et obdormiſſet et ex nido hirun
dinū dormiēti illi: calida ſtercora inciderent ſu
per oculos eius: fieretqꝫ cecus. Hanc aūt tē/
ptationē ideo ꝑmiſit dñs euenire illi: vt poſte/
ris daret exemplū patiētie eius: ſicut et ſancti
iob. Nā cū ab infantia ſua ſemꝑ deū timuerit
et mādata eiꝰ cuſtodierit: nō ē ꝯtriſtatus ꝯ deū
qꝛ plaga cecitatꝭ euenerit ei: ſed imobilis ī dei
timore ꝑmāſit: agēs grās deo oībꝰ diebus vi/
te ſue. Nā ſicut btō iob inſultabant reges: ita
iſti parētes et cognati eiꝰ irridebāt vitam eius
dicētes. Vbi ē ſpes tua. ꝓ qua elemoſynas ⁊
ſepulturas faciebas. Tobias vero increpabat
eos. dicens. Nolite ita loqͥ: qm̄ filij ſanctoꝝ ſu
mꝰ. ⁊ vitā illā expectamꝰ quā deꝰ daturus ē his
q fidē ſuā nūqꝫ mutant ab eo. Anna vero vxor
eiꝰ ibat ad opꝰ textrinum qͦtidie. ⁊ de labore ma
nuū ſuaꝝ victū quē ꝯſequi potuiſſet deferebat.
Vnde factū eſt: vt hedū capraꝝ accipiēs. detu
liſſet domi. Cuiꝰ cū vocem balātis vir eius au
diſſet. dixit. Videte ne forte furtiuus ſit. Red
dite eū dñis ſuis. qꝛ nō licet nobis aut edere ex
furto aliqd aut ꝯtingere. Adhuc vxor eiꝰ irata
rn̄dit. Manifeſte vana facta eſt ſpes tua. et ele
moſyne tue mō appuerūt. Atqꝫ his et alijs hu
iuſmodi verbis exprobrabat ei. III

Tunc tobias ingemuit. ⁊ cepit orare cū
lachrymis. dicens. Juſtus es domine
et omnia iudicia tua vera ſūt. ⁊ omnes
vie tue mīa ⁊ veritas et iudiciū. Et nūc domi/
ne memor eſto mei. et ne vindictam ſumas de
peccatis meis: neqꝫ reminiſcaris delicta mea
vel parentū meoꝝ. Qm̄ nō obediuimꝰ ꝑceptꝭ
tuis. ideo traditi ſumus in direptionē ⁊ capti/
uitatē ⁊ mortē ⁊ in fabulā. et ī improperiū oībus
natiōibus in qbꝰ diſꝑſiſti nos. Et nūc dñe ma
gna iudicia tua. qꝛ non egimꝰ ſm̄ ꝑcepta tuā. ⁊
nō ambulauimꝰ ſincerē corā te. Et nūc dñe ſm̄
volūtatē tuā fac mecum. ⁊ ꝑcipe in pace recipi
ſpm̄ meū. Expedit enī mihi mori magis qꝫ vi
uere. Eadē itaqꝫ die cōtigit vt ſara filia rague/
lis in rages ciuitate medoꝝ. ⁊ ipa audiret impro
perium ab vna ex ancillis patris ſui: qm̄ tradi
ta fuerat ſeptē viris. et demoniū noīe aſmodeꝰ
occiderat eos: mox vt ingreſſi fuiſſent ad eam.
Ergo cū ꝓ culpa ſua increparet puellam: rn̄dit
ei dicens. Amplius ex te nō videamus filium
aut filiā ſuꝑ terrā: interfectrix viroꝝ tuoꝝ. Nū
qd ⁊ occidere me vis ſicut etiā occidiſti ſeptem
viros. Ad hanc vocē perrexit in ſuperius cu/
biculū domus ſue. ⁊ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ
non manducauit neqꝫ bibit. ſed in oratiōe per/
ſiſtens cū lachrymis depcabat deū. vt ab iſto ī
properio liberaret eā. Factū ē aūt die tertia dū
ꝯpleret orationē. benedicēs dñm. dixit. Bene
dictū ē nomē tuū deꝰ patrū nr̄oꝝ. q cū iratꝰ fue
ris. miām facies. ⁊ ī tpe tribulatiōis pctā dimit
tis his q iuocāt te. Ad te dñe faciē meā ꝯuerto
ad te oculos meos erigo. Peto dñe vt de vin
culo improperij huius abſoluas me: aut certe
deſuper terram eripias me. Tu ſcis dñe quia
nūqꝫ cōcupiui virū. et mundā ſeruaui animā
meam ab oī cōcupiſcentia. Nūqꝫ cū ludētibus

miſcui me: neqꝫ cū his qui in leuitate ambulāt
participē me ꝓbui. Virū aūt cū timore tuo nō cū
libidine mea ꝯſenſi ſuſcipe. Et aut ego idigna
fui illis. aut illi forſitā mihi nō fuerūt digni. qꝛ
forſitā viro alij ꝯſeruaſti me. Nō ē eni in hoīs
ptāte ꝯſiliū tuū. Hoc aūt p certo habet oīs qui
colit te. qꝛ vita ei⁹ ſi in ꝓbatiōe fuerit coronabi
tur: ſi aūt in tribulatiōe fuerit liberabit. ⁊ ſi in
corruptiōe fuerit. ad miam tuam venire licebit
Nō eni delectaris in ꝑditiōib⁹ noſtris: qꝛ poſt
tēpeſtatē trāquillū facis. ⁊ poſt lachrymationē
⁊ fletū exultationē infundis. Sit nomē tuū de
us iſrael benedictū in ſecula. In illo tpe exaudi
te ſūt p̄ces amboꝝ in conſpectu glorie ſūmi dei
⁊ miſſus ē angelus dn̄i ſanct⁹ raphael vt cura
ret eos ambos quoꝝ vno tpe ſūt oratiōes in cō
ſpectu dn̄i recitate. IIII

Vꝫ cū tobias putaret oratione ſuā ex
audiri vt mori potuiſſet. vocauit ad ſe
tobiam filiū ſuū. dixitqꝫ ei. Audi fili mi
verba oris mei. ⁊ ea i corde tuo quaſi fundamē
tū cōſtrue. Cū accepit de⁹ aiam meā: corp⁹ meū
ſepeli. ⁊ honorē habebis matri tue. oīb⁹ di
ebus vite eius. Memor eni eē debes: q ⁊ quā
ta picula paſſa ſit ꝑpter te in vtero ſuo. Cū aūt
⁊ ipſa cōpleuerit tp̄s vite ſue: ſepelies eam circa
me. Oībus autē diebus vite tue in mēte habe
to deū. ⁊ caue ne aliqñ pctō ꝯſentias. ⁊ p̄termit
tas precepta dei noſtri. Ex ſubſtātia tua fac ele
moſynā ⁊ noli auertere faciē tuā ab vllo paupe
Ita eni fiet: vt nec a te auertat facies domini.
Quō potueris. ita eſto miſericors. Si multū
tibi fuerit. abundāter tribue: ſi exiguum tibi fu
erit: etiā exiguū libenter impertiri ſtude. Pre
miū eni bonū tibi theſaurizas in die neceſſitatꝭ
qm̄ elemoſyna ab oī pctō ⁊ a morte liberat. ⁊ n̄
patiet animā ire in tenebras. Fiducia magna
erit corā ſūmo deo elemoſyna. oībus faciētib⁹
eam. Attende tibi fili mi ab oī fornicatione. ⁊ p̄
ter vxorē tuam nūqꝫ patiaris crimen ſcire. Su
perbiā nūqꝫ in tuo ſenſu aut in tuo verbo dn̄a
ri permittas. In ipſa eni initiū ſumpſit oīs per
ditio. Quicūqꝫ tibi aliqd opatus fuerit. ſtatim
ei mercedē reſtitue. ⁊ merces mercennarij tui
apud te oīo non remaneat. Qđ ab alio oderis
fieri tibi: vide ne tu aliqñ alteri facias. Panē
tuū cū eſurientib⁹ ⁊ egentib⁹ comede. ⁊ de veſti
mētis tuis nudos tege. Panē tuū ⁊ vinū tuū
ſup ſepulturā iuſti cōſtitue. ⁊ noli ex eo mandu
care ⁊ bibere cū peccatorib⁹. Cōſiliū ſemꝑ a ſa
piēte ꝑquire. Oī tpe benedic deū. ⁊ pete ab eo
vt vias tuas dirigat. ⁊ oīa ꝯſilia tua in ipſo per

maneāt. Indico etiā tibi fili mi dediſſe me decē
talēta argēti dū infantulus eſſes: gabelo in ra
ges ciuitate medoꝝ. ⁊ cirographū ei⁹ apud me
habeo. Et ideo ꝑquire quō ad eū ꝑuenias. ⁊ re
cipias ab eo ſupra memoratū pōdus argenti. ⁊
reſtituas ei cirographū ſuū. Noli timere fili mi
pauperē qdē vitā gerim⁹: ſed multa bona ha
bebimus ſi timuerimus deū. ⁊ receſſerim⁹ ab
oī peccato ⁊ fecerim⁹ bene. V

Tunc reſpōdit tobias patri ſuo. ⁊ dixit.
Oīa quecūqꝫ p̄cepiſti mihi. faciā pater.
Quō autē pecuniā hāc ingrā. ignoro.
Ille me neſcit. ⁊ ego eū ignoro. Qđ ſignū da
bo ei. Sed neqꝫ viā per quam pergat illuc. ali
qn̄ cognoui. Tūc pr̄ ſuus rn̄dit illi. ⁊ dixit. Ci
rographū quidē illius apud me habeo. qđ dū
illi oſtenderis. ſtatī reſtituet. Sed ꝑge nūc ⁊ in
quire tibi aliquē fidelē viꝝ. qui eat tecum ſalua
mercede ſua. dum adhuc viuo vt recipias eam
Tūc egreſſus tobias inuenit iuuenē ſplendidū
ſtantem p̄cinctū. ⁊ quaſi paratū ad ambulādū.
Et ignorās q angelus dei eēt. ſalutauit eū ⁊ di
xit. Vn̄ te habem⁹ bone iuuenis. At ille reſpō
dit. Ex filijs iſrael. Et tobias dixit. Noſti viā
que ducit in regionē medoꝝ. Cui rn̄dit. No
ui ⁊ oīa itinera eius frequēter ambulaui. ⁊ māſi
apud gabelum fratrē noſtrū q moratꝛ in rages
ciuitate medoꝝ q̄ poſita ē in mōte egbathanis.
Cui tobias ait. Suſtine me obſecro: donec hec
ipſa nunciē patri meo. Tunc ingreſſus tobias i
dicauit vniuerſa hec patri ſuo. Sup q̄ admirat⁹
pater rogauit vt introiret ad eū. Ingreſſus ita
qꝫ ſalutauit eū. ⁊ dixit. Gaudiū tibi ſit ſemper
Et ait tobias. Quale gaudiū mihi erit. q in te
nebris ſedeo. ⁊ lumē celi non video. Cui ait iu
uenis. Forti aīo eſto: in ꝓximo ē vt a deo cure
ris. Dixit itaqꝫ illi tobias. Nunqd poteris ꝑ
ducere filiū meū ad gabelū in rages ciuitatē me
doꝝ. Et cū redieris. reſtituā tibi mercedē tuā.
Et dixit ei angel⁹. Ego ducā ⁊ reducā eū ad te
Cui tobias rn̄dit. Rogo te. Indica mihi de q̄
domo: aut de qua tribu es tu. Cui raphael an
gelus dixit. Genus q̄ris mercenarij. an ipſum
mercenariū q cū filio tuo eat. Sed ne forte ſolli
citum te reddam: ego ſum azarias. ananie ma
gni filius. Et tobias rn̄dit. Ex magno genere
es tu. Sed peto ne iraſcaris q voluerim cogno
ſcere gen⁹ tuum. Dixit aūt illi angel⁹. Ego ſanū
ducā. ⁊ ſanum tibi reducā filiū tuū. Rn̄dēs aūt
tobias ait. Bene ābuletis. ⁊ ſit dn̄s i itinere ve
ſtro. ⁊ angelus ei⁹ comitet vobiſcū. Tunc paratꝭ
oīb⁹ que erāt in via portanda. fecit tobias vale

patri ſuo: ⁊ matri ſue: ⁊ ābulauerūt ambo ſimul
Cūq; ꝑfecti eēnt: cepit mater eius flere ⁊ dicere
Baculū ſenectutis nr̃e tuliſti: ⁊ tranſmiſiſti a
nobis. Nunq̃; fuiſſet ipſa pecunia ꝓ qua miſi/
ſti eū. Sufficiebat nobis paupertas nr̃a: vt diui/
tias cōputaremus hoc: q> videbam⁹ filiū noſtꝝ
Dixitq; ei tobias. Noli flere. Saluus perueniet
fili⁹ nr̃: ⁊ ſaluus reuertet̃ ad nos: ⁊ oculi tui vi/
debūt illū. Credo. n. q> angelus dei bon⁹ comi
tet̃ ei. ⁊ bn̄ diſponet oia q̃ circa eū gerunt̃. ita vt
cū gaudio reuertat̃ ad nos. Ad hanc vocē ceſſa
uit mater eius flere: ⁊ tacuit. VI

Profectus eſt aūt tobias: ⁊ canis ſecut⁹
eſt eū: ⁊ māſit ꝑma manſione iuxta flu
uiū tigris. Et exiuit vt lauaret pedes ſu
os: ⁊ ecce piſcis immanis exiuit ad deuorandū
eum. Quem expaueſcens tobias: clamauit vo/
ce magna dicens. Dn̄e inuadit me. Et dixit ei
angelus. Apprehēde brāchiaꝫ eius. ⁊ trahe eū
ad te. Quod cū feciſſet attraxit eum in ſiccuꝫ. et
palpitare cepit ante pedes ei⁹. Tūc dixit ei ange
lus. Exentera hūc piſcē: ⁊ cor eius ⁊ fel ⁊ iecur
repone tibi. Sunt. n. hec neccia ad medicamen/
ta vtiliter. Quod cū feciſſet aſſauit carnes eius
⁊ ſecuꝫ ſuſtulerūt i via: cetera ſalierunt q̃ ſuffi
cerēt eis: quouſq; ꝑuenirēt i rages ciuitatē me
doꝝ. Tūc interrogauit tobias angelū: ⁊ dixit ei.
Obſecro te azaria frater: vt dicas mihi quod re
mediū hēbunt iſta q̃ de piſce ſeruare iuſſiſti. Et
rn̄dens angelus dixit ei. Cordis eius ꝑticulam
ſi ſup carbones ponas ſumus eius extricat om
ne genus demonioꝝ ſiue a viro ſiue a muliere:
ita vt vltra non accedat ad eos. Et fel valet ad
vngendos oculos in q̄bus fuerit albugo: ⁊ ſa/
nabunt̃. Et dixit ei tobias. Vbi vis vt manea
mus. Rn̄dēſq; angelus ait. Eſt hic raguel no
mīe vir ꝓpinquus de tribu tua. ⁊ hec hꝫ filiam
noīe ſarā: ſed neq; maſculū neq; feminā vllam
hꝫ aliā ꝑter eā. Tibi debet̃ ois ſubſtātia eius. ⁊
opportet eā te accipe ↄiugē. Pete ergo eā a pa
tre ei⁹: ⁊ dabit tibi eā vxorē. Tūc rn̄dit tobias:
⁊ dixit. Audio q2 tradita eſt ſeptē viris: ⁊ mor/
tui ſūt: ſꝫ ⁊ hoc audiui: q2 demoniū occidit illos.
Timeo ergo ne forte ⁊ mihi hec eueniāt ⁊ cū ſiꝫ
vnicus parentibus meis. deponā ſenectutē illoꝝ
cū triſticia ad iferos. Tūc angelus raphael dixit
ei. Audi me. ⁊ oſtendā tibi qui ſunt q̄bus ꝑuale
re poteſt demonium. Hi naq; qui ↄiugiū ita ſu
ſcipiūt: vt deū a ſe ⁊ a ſua mente excludant: ⁊ ſue
libidini ita vacent ſicut equus ⁊ mulus quibus
non eſt intellectus: habet poteſtatem demoniuꝫ ſup
eos. Tu aūt cū acceperis eā: ingreſſus cubiculum

ꝑ tres dies ↄtinēs eſto ab ea. ⁊ nihil aliud niſi
orōnib⁹ vacabis cū ea. Ipſa aūt nocte. incenſo
iecore piſcis fugabit̃ demoniū. Secūda vo no
cte i copulatōe ſcōꝝ pr̃iarchaꝝ admitteris. Ter
tia aūt nocte benedictionē ↄſeqris vt filii ex vob
ꝓcreent̃ incolumes. Tranſacta aūt tertia nocte
accipias vginē cū timore dn̄i amore filioꝝ ma
gis q̃ libidinis duct⁹: vt i ſemine abrahe bene
dictionē i filiis ↄſequaris. VII

Ingreſſi ſunt aūt ad raguelē. ⁊ ſuſcepit
eos raguel cū gaudio. Intuenſq; tobi
am raguel. dixit anne vxori ſue. Q̃ ſi/
milis ē iuuenis iſte cōſobrino meo. ⁊ cū hec di/
xiſſet. ait. Vnde eſtis iuuenes fratres nr̄i. At
illi dixerunt. Ex tribu neptali ſumus ex capti/
uitate niniue. Dixitq; illis raguel. Noſtis to/
biā fratrem meum. Qui dixerunt. Nouimus
Cūq; multa bona loq̄ret̃ de eo. Dixit angelus
ad raguelē. Tobias de quo iterrogas. pr̄ iſti⁹
ē. Et miſit ſe raguel. ⁊ cū lachrymis oſculatus
ē eū. ⁊ plorans ſup collū ei⁹. dixit. Benedictio
ſit tibi fili mi: q2 boni ⁊ optimi viri fili⁹ es. Et
anna vxor eius ⁊ ſara ipſoꝝ filia lachrymate ſūt
Poſtq̃; autēꝫ locuti ſunt: ꝑcepit raguel occidi
arietē. ⁊ parari ↄuiuium. Cūq; hortaret̃ eos di
ſcumbere ad prandium. tobias dixit. Hic ego
hodie nō māducabo neq; bibā: niſi ꝑus petiti
onē meā confirmes. ⁊ ꝓmittas mihi dare ſarā
filiā tuā. Quo audito vbo raguel expauit. ſci
ens qd euenerit illis ſeptē viris q ingreſſi ſunt
ad eā. ⁊ timere cepit: ne forte ⁊ huic ſilr̃ ↄtinge
ret. Et cum nutaret ⁊ nō daret petēti vllum re
ſpōſum. dixit ei angelus. Noli timere dare eaꝫ
iſti: q2 huic timēti deum debet̃ ↄiunx filia tua.
Propterea ali⁹ nō potuit hr̄e illaꝫ. Tunc dixit
raguel. Nō dubito q> deus ꝑces ⁊ lachrymas
meas i ↄſpectu ſuo admiſerit. Et credo q2 iō
fecit vos venire ad me. vt ⁊ iſta ↄiungeret̃ co/
gnatiōi ſue. ſm legē moyſi. ⁊ nunc noli dubiū
gerere. q> tibi ea tradā. ⁊ apphēdēs dexterā fi
lie ſue: dextere tobie tradidit. dicens. De⁹ abra
hā ⁊ de⁹ yſaac ⁊ de⁹ iacob vobiſcū ſit. ⁊ ipſe ↄiū
gat vos impleatq; bn̄dictionē ſuā i vobis. ⁊ acce
pta charta fecerunt ↄſcriptionē coniugii. ⁊ poſt
h epulati ſūt bn̄dicētes deū. Vocauitq; raguel
ad ſe annā vxorē ſuā. ⁊ ꝑcepit ei vt ꝑpararet alte
rum cubiculum. ⁊ itroduxit illuc ſarā filiā ſuā
⁊ lachrymata ē. Dixitq; ei. Forti aio eſto filia
mea. Dn̄s celi det tibi gaudium ꝓ tedio qđ ꝑ
peſſa es. VIII

Poſtq̃; vo cenauerunt: itroduxerunt
iuuenē ad eā. Recordatus itaq; tobi/

at pii[illegible] orabāt ambo sil. vt sanitas daret
cis. Dixitqꝫ tobias. Dñe deus patꝝ nroꝝ. be
nedicāt te celi terre mareqꝫ ꝛ fōtes ꝛ flumina:
ꝛ oēs creature tue q̄ i eis sunt. Tu fecisti adā d̄
limo terre: dedistiqꝫ ei adiutoriuꝫ euā. ꝛ nunc
dñe tu scis. qꝛ nō luxurie cā accipio sororē meā
cōiugē: sed sola posteritatis dilectionē i qua be
nedicatur nomē tuum in secula seculoꝝ. Dixit
itaqꝫ sara. Miserere nobis dñe. miserere nob
ꝛ cōsenescamus ābo pii sani. Et factum ē cir/
ca pulloꝝ cātum accersiri iussit raguel seruos
suos. ꝛ abierunt cum eo pit̄er vt foderēt sepul
chrum. Dicebat enī ne filī mō euenerit ei. q̄ ꝛ
ceteris alijs septē viris q sunt ingressi ad eam.
Cunqꝫ parasset fossam: reuersus raguel ad vxo
rē suā. dixit ei. Mitte vnā ex ancill' tuis. ꝛ vi/
deat si mortuꝰ ē. vt sepeliā eū anteqꝫ illucescat.
At illa misit vnā ex ancillis suis. Que igressa
cubiculū reppit eos saluos ꝛ icolumes: secū
parit dormiētes. Et reuersa nūciauit bonū nū
ciuꝫ. Et benedixerunt dñm. raguel videlicet ꝛ
anna vxor eius. ꝛ dixerūt. Benedicimꝰ te dñe
deꝰ israel. qꝛ nō contigit nobis quēadmodū pu
tabamus. Fecisti eni nobiscū miam tuā. ꝛ ex/
clusisti a nobis inimicū psequentē nos. Miser
tus es aūt duobꝰ vnicis. Fac eos dñe pleniꝰ be
nedicere te. ꝛ sacrificiū laudis tue ꝛ sue sanitat̄
offerre: vt cognoscat vniuersitas gentiū. qꝛ tu
es deꝰ solus in vniuersa terra. Statiqꝫ p̄cepit
seruis suis raguel vt replerēt terra fossam quā
fecerāt: priusqꝫ erubesceret. Vxor autē sua dixit
vt istrueret ꝯuiuiū. ꝛ p̄pararet oia que i cibos
erāt iter agētibꝰ necessaria. Duas q̄qꝫ pingues
vaccas ꝛ q̄ttuor arietes occidi fecit. ꝛ pari epu/
las oibꝰ vicinis suis: cūctisqꝫ amicis. Et adiu/
rauit raguel tobiā. vt duas ebdomadas mora/
ret apud eū. De oibus aūt q̄ possidebat raguel
dimidiā ptē dedit tobie. ꝛ fecit hāc scripturam
vt ps dimidia q̄ superat. post obituꝫ eoꝝ tobie
dominio eueniret. IX

T Unc vocauit tobias angelū ad se quem
quidem hoiem existimabat. dixitqꝫ ei.
cenus a[illegible] [illegible]ꝯpositū.
raphael assumens quattuor ex seruis rague.
ꝛ duos camelos. in rages ciuitatem medoꝝ p̄
rexit. ꝛ inueniēs gabelum dedit ei cirographū
suum. ꝛ recepit omnem pecuniam. Indicauit
qꝫ ei de tobia filio tobie omnia que gesta sūt: fe
citqꝫ eum secum venire ad nuptias. Cūqꝫ in/
gressus esset domum raguelis. inuenit tobiam
discumbentem. ꝛ exiliens osculati sunt se inui/
cem. Et fleuit gabelus benedixitqꝫ deū. ꝛ dixit
Benedicat te deus israel. aqui filius es optimi
viri ꝛ iusti. ꝛ timentis deū. ꝛ elemosynas faciē
tis. Et dicat̄ benedictio super vxorē tuā. ꝛ sup
parētes vestros. ꝛ videatis filios vestros. ꝛ fi
lios filioꝝ vroꝝ: vsqꝫ i tertiā ꝛ quartā genera
tionē. ꝛ sit semē vrm benedictuꝫ a deo israel. q
regnat i scl'a seculoꝝ. Cūqꝫ oēs dixissent amen
accesserūt ad ꝯuiuiū. Sed cū timore dñi nuptia
rū cōuiuiū exercebāt. X

C Um vero moras faceret tobias cā nu
ptiaꝝ. sollicitus erat pater eius tobias.
dicens. Putas quare morat̄ filius me
us: aut quare detentus est ibi. Putas ne gabe
lus mortuus ē. ꝛ nemo reddet illi pecuniā. Ce
pit aūt cōtristari nimis ipe ꝛ anna vxor eius cū
eo. ꝛ ceperūt ambo simul flere: eo q᷑ die statuto
minime reuerteret̄ filiꝰ eoꝝ ad eos. Flebat igi
tur mat̄ eiꝰ irremediabilibꝰ lachrymis. atqꝫ di/
cebat. Heu me fili mi vt qd te misimus pegri/
nari. lumen oculoꝝ nostroꝝ. baculū senectut̄
nostre. solatiū vite nostre. spem posteritat̄ nre
Oia simul in te vno habētes: te nō debuimus
dimittere a nobis. Cui dicebat tobias. Tace ꝛ
noli turbari: sanus ē filius noster. satis fidelis
est vir ille cū quo misimus eum. Illa aūt nullo
mō cōsolari poterat: sed quotidie exiliēs circum
spiciebat. ꝛ circuibat vias oēs p q̄s spes remeā
di videbat̄ vt pcul videret eū. si fieri posset. ve
nientē. At vo raguel dicebat ad generꝝ suum
Mane hic ꝛ ego mittā nūciū salutis de te ad to
biā prem tuū. Cui tobias ait. Ego noui qꝛ pat
meꝰ ꝛ mr̄ mea mō dies cōputāt. ꝛ cruciat̄ spūs

.ru... ... ...ucios
.gē maritū regē familiā: gubernare domū
.ciṗam irrepħenſibilem exhibere. XI

C Umq₃ reuerterenť: ꝑuenerūt ad char/
ram q̄ eſt in medio itinere ꝯ niniuē vn/
decimo die. Dixitq₃ āgelus. Tobia fra
ter: ſcis quēadmodū reliqſti patrē tuum. Si
placet itaq₃ tibi ꝑcedamus: ⁊ lēto gradu īſequā
tur iter nr̄m familie ſimul cū cōiuge tua ⁊ cū aīa
libus. Cumq₃ hec placuiſſet vt irēt: dixit rapha
el ad tobiam. Tolle tecum ex felle piſcis: erit. n.
neceſſariū. Tulit itaq₃ tobias ex felle illo ⁊ abi/
erunt. Anna aūt ſedebat ſecus viā quotidie ī ſu
percilio montis: vnde reſpicere poterat de lon
ginquo. Et dū ex eodem loco ſpecularet aduē
tū eius: vidit a longe: ⁊ illico cognouit venien/
tē filiū ſuū: currēſq₃ nunciauit viro ſuo dicēs.
Ecce venit filius tu⁹. Dixitq₃ raphael ad tobiā
At vbi introieris domū tuā. ſtatī adora dn̄m deū
tuum: ⁊ grās agens ei: accede ad patrē tuū. et
oſculare eū. Statimq₃ lini ſuꝑ oculos eius ex fel
le iſto piſcis: qđ portas tecū. Scias. n. quoniā
mox aperient oculi eius. et videbit pr̄ tu⁹ lumē
celi: et in aſpectu tuo gaudebit. Tunc ꝑcucurrit
canis qui ſimul fuerat in via: et q̄ſi nuncius blā
dimento ſue caude gaudebat. Et exurgens ce/
cus pater: cepit offendens pedibus currere: et
data manu puero: occurrit in obuiam filio ſuo.
Et ſuſcipiens oſculatus eſt eū cum vxore ſua ⁊
ceperūt flere p̄ gaudio. Cumq₃ adoraſſent deū
⁊ grās egiſſent. ꝯſederunt. Tunc ſumēs tobias
de felle piſcis: liniuit oculos patri ſuo. Et ſuſti/
nuit q̄ſi dimidiam fere horam. ⁊ cepit albugo ex
oculis eius q̄ſi membrana oui egredi. Quam ap
prehendens tobias: traxit ab oculis eius: ſtatim
q₃ viſum recepit. Et glorificabant deum ipſe vi
delicet et vxor eius: et oēs qui ſciebant eum. Di
cebatq₃ tobias. Bn̄dico te dn̄e deus iſrael quia
tu caſtigaſti me. et tu ſaluaſti me. Et ecce ego vi
deo tobiam filium meū. Ingreſſa eſt etiā poſt
ſeptem dies ſara vxor filij eius. et omnis fami/
lia et pecora ſana. et cameli et pecunia multa vxo

tobias. dixit patri ſuo. Pater quam mercedē
dabimus ei: aut quid dignū poterit eſſe benefi
cijs eius. Me duxit ⁊ reduxit ſanū: pecuniam
a gabelo ipſe recepit: vxorem ipſe me habere fe/
cit. ⁊ demoniū ab ea ipſe cōpeſcuit. gaudiū parē
tibus eius fecit: meipm a deuoratiōe piſcis eri
puit. te q₃ videre fecit lumen celi. ⁊ bonis om/
nibus per eū repleti ſum⁹. Quid illi ad hec po
terimus dignū dare. Sed peto te pater mi. vt
roges eū ſi forte dignabit medietatē de oib⁹ q̄
allata ſūt ſibi aſſumere. Et vocātes eū pater. ſ.
⁊ filius. tulerūt in partē. ⁊ rogare ceperūt vt di
gnaret dimidiā partē oium que attulerāt: acce
ptā habere. Tūc dixit eis occulte. Benedicite
deū celi. ⁊ corā oib⁹ viuētibus cōfitemini ei: qr
fecit vobiſcū miſericordiā ſuā. Etenim ſacrm re/
gis abſcondere bonū ē. opa aūt dei reuelare ⁊
cōfiteri honorificum eſt. Bona ē oratio cū ieiu
nio. ⁊ elemoſyna magis q̄₃ theſauros auri re/
cōdere: qm̄ elemoſyna a morte liberat. ⁊ ipſa eſt
q̄ purgat pctā. ⁊ facit inuenire vitā eternā. Qui
aūt faciūt pctm̄ ⁊ iniquitatē: hoſtes ſūt aīe ſue.
Manifeſto ḡ vobis veritatē. ⁊ nō abſcōdā a
vobis occultū ſmonem. Qū orabas cū lacry/
mis ⁊ ſepeliebas mortuos. ⁊ derelinq̄bas prā
diū tuū. ⁊ mortuos abſcēdebas ꝑ diē in domo
tua ⁊ nocte ſepeliebas eos: ego obtuli orationē
tuā dn̄o. Et qr accept⁹ eras deo. neceſſe fuit vt
temptatio ꝓbaret te. Et nūc miſit me dn̄s vt cu
rarē te: ⁊ ſarā vxorem filij tui a demonio libera
rē. Ego enī ſū raphael angelus. vn⁹ ex ſeptē q
aſtam⁹ ante dn̄m. Cumq₃ hec audiſſent turbati
ſūt. ⁊ trementes ceciderūt ſuꝑ terrā ī faciē ſuam.
Dixitq₃ eis angel⁹. Pax vobis. Nolite time
re. Etenim cū eſſem vobiſcū: ꝑ voluntatē dei erā
videbar qdē vobiſcū manducare ⁊ bibere. ſed
ego cibo inuiſibili ⁊ potu qui ab hoib⁹ videri nō
pōt. vtor. Tēp⁹ eſt ḡ vt reuertar ad eū q me mi
ſit. vos aūt benedicite deū. ⁊ narrate oia mira
bilia eius: ipm benedicite ⁊ cātate ei. Et cū hec
dixiſſet ab aſpectu eox ablat⁹ ē. ⁊ vltra eū vide
re nō potuerūt. Tūc ꝓſtrati ꝑ horas tres in fa

ciem: benedixerũt deũ. Et exurgẽtes: narraue
rũt oĩa mirabilia eius. XIII
APeriẽs aũt tobias ſenior os ſuũ bene
dixit dñm. ⁊ dixit. Magnus es dñe in
eternũ. ⁊ ĩ oĩa ſecula regnũ tuum. qm̃
tu flagellas ⁊ ſaluas. ⁊ deducis ad inferos ⁊ re
ducis. ⁊ non eſt qui effugiat manũ tuã. Confi/
temini dño filij iſrael. ⁊ in cõſpectu gentiũ lau/
date eũ. qm̃ ideo diſpſit vos inter gẽtes q̃ igno
rant eũ: vt vos enarretis mirabilia eius. ⁊ faci
atis ſcire eos: qꝛ nõ ẽ alius de⁹ omnipotẽs pter
eũ. Ipſe caſtigauit nos ꝓpter iniqtates noſtraſ
⁊ ipſe ſaluabit nos ꝓpter miam ſuã. Aſpicite ḡ
q̃ fecit nobiſcũ. ⁊ cũ timore ⁊ tremore ꝯfitemini
illi: regẽq3 ſeculoꝝ exaltate in opib⁹ vřis. Ego
aũt in terra captiuitatis mee confitebor illi: qm̃
oſtẽdit maieſtatẽ ſuã in gentẽ peccatricẽ. Con
uertimini itaq3 pctõres. ⁊ facite iuſticiã corã do
mino credẽtes qꝛ faciat vobiſcum miam ſuam.
Ego aũt ⁊ aĩa mea in eo letabimur. Benedici
te dño oẽs electi ei⁹. agite dies leticie. ⁊ confite
mini illi. Irlm ciuitas dei: caſtigauit te dñs in
opibus manuũ tuaꝝ. Confitere dño in bonis
tuis. ⁊ benedic deũ ſeculoꝝ: vt reedificet ĩ te ta
bernaculũ ſuũ3. ⁊ reuocet ad te oẽs captiuos ⁊
gaudeas in oĩa ſecula ſeculoꝝ. Luce ſplẽdida
fulgebis. ⁊ oẽs fines terre adorabũt te. Natio
nes ex lõginquo ad te veniẽt. ⁊ munera deferẽ
tes adorabũt in te dñm. ⁊ terrã tuã in ſanctifica
tionẽ habebũt. Nomẽ eñi magnũ inuocabũt ĩ
te. Maledicti erũt q ꝯtẽpſerint te. ⁊ ꝯdẽnati
erũt oẽs q blaſſemauerint te: benedictiq3 erũt
q edificauerint te. Tu aũt letaberis in filijs tuiſ
qm̃ oẽs benedicẽt. ⁊ ꝯgregabunt ad dominũ.
Beati oẽs q diligũt te. ⁊ q gaudẽt ſup pace tua
Aĩa mea benedic dñm: qm̃ liberauit irlm ciui/
tatẽ ſuã a cũctis tribulationib⁹ ei⁹. Beat⁹ ero ſi
fuerint reliquie ſeminis mei ad vidẽdã clarita
tẽ irlm. Porte irlm ex ſapphyro ⁊ ſmaragdo
edificabunt. ⁊ ex lapide pcioſo oĩs circuit⁹ mu
roꝝ ei⁹. Ex lapide candido ⁊ mũdo oẽs platee
eius ſternent. ⁊ p vicos eius alla cãtabit. Be
nedictus dñs q exaltauit eã: vt ſit regnũ eius ĩ
ſecula ſeculoꝝ ſup eã. amẽ. XIIII
ET conſummati ſunt ſermones tobie. Et
poſtq3 illuminat⁹ eſt tobias vixit annis
quadragintaduobus. ⁊ vidit filios ne
potũ ſuoꝝ. Cõpletis itaq3 annis centũ duob⁹
ſepultus eſt honorifice in niniue. Quinquagi
ta naq3 ⁊ ſex annoꝝ lumen oculoꝝ amiſit: ſexa
genarius ꝟo recepit. Reliquũ ꝟo vite ſue in
gaudio fuit ⁊ cũ bono ꝓfectu timoris dei perexit
in pace. In hora aũt mortis ſue vocauit ad ſe to
biam filiũ ſuũ. ⁊ ſeptem iuuenes filios ſuos ne
potes. dixitq3 eis. Prope erit interitus niniue
Nõ eñi excidit verbũ dñi. ⁊ fratres nři q diſpſi
ſũt a terra iſrael. reuertẽt ad eã. Omis aũt deſer
ta terra ei⁹ replebit. ⁊ dom⁹ dei q̃ in ea incẽſa ẽ
iterũ reedificabit. ibiq3 reuertent oẽs timentes
deũ. Et relinquẽt gẽtes idola ſua. ⁊ venient in
irlm. ⁊ inhabitabũt in ea. ⁊ gaudebũt in ea oẽs
reges terre adorantes deũ iſrael. Audite ḡ filij
mei patrẽ veſtrũ. Seruite dño ĩ veritate. ⁊ in
quirite vt faciatis q̃ placita ſunt illi. Et filijs ve
ſtris mãdate vt faciant iuſticias ⁊ elemoſynas
vt ſint memores dei. ⁊ benedicãt eũ in oĩ tpe in
veritate ⁊ in tota virtute ſua. Nũc ḡ filij audite
me. ⁊ nolite manere h. Sed quacũq3 die ſepeli
eritis mřem veſtrã circa me in vno ſepulchro.
ex eo dirigite greſſus vřos vt exeatis hinc. Vi
deo eñi qꝛ iniqtas ei⁹ finẽ dabit ei. Factũ ẽ autẽ
poſt obitũ matris ſue tobias abſceſſit ex niniue
cũ vxore ſua ⁊ filijs ⁊ filioꝝ filijs. ⁊ reuerſus ẽ
ad ſoceros ſuos. Inuenitq3 eos incolumes: ĩ
ſenectute bona. ⁊ curã eoꝝ geſſit. Et ipſe clauſit
oculos eoꝝ. ⁊ oẽm hereditatẽ dom⁹ raguel ipſe
pcepit. viditq3 quintã generationẽ filios filioꝝ
ſuoꝝ. Et cõpletis annis nonaginta ⁊ nouem ĩ
timore dñi: cũ gaudio ſepelierũt eum. Omis aũt
cognatio eius. ⁊ oĩs generatio eius in bona vi
ta ⁊ in ſancta ꝯuerſatiõe pmanſit: ita vt accepti
eẽnt tã deo q̃3 hominibus. ⁊ cũctis habitantib⁹
terram.

¶ Explicit liber Tobie.

¶ Incipit ꝓlogus in librũ Judith.

APud hebreos liber iudith ĩter agio
grapha legit: cuius auctoritas ad ro
boranda illa que in ꝯtẽtionẽ veniũt.
minus idonea iudicatur. Chaldeo tñ
ſermone cõſcriptus: inter hyſtorias cõputatur
Sed qꝛ hunc librũ ſynodus nicena. in numero
ſanctaꝝ ſcripturaꝝ legit cõputaſſe. acqeui po/
ſtulatiõi vře immo exactiõi. ⁊ ſe poſitis occupatio
nib⁹ qbus vehementer artabar. huic vnã lucu
bratiũculã dedi. magis ſenſũ e ſenſu q̃3 ex ꝟbo
verbũ trãſferẽs. Multoꝝ codicũ varietatẽ vi
cioſiſſimã amputaui. ſola ea q̃ intelligẽtia inte
gra ĩ verbis chaldeis ĩuenire potui. latinis ex/
pſſi. Accipite iudith viduã. caſtitatis exemplũ
⁊ triũphali laude ppetuis eã ꝑconijs declarate
Hãc eñi nõ ſolũ feminis ſed ⁊ viris imitabilẽ
dedit. q caſtitatis ei⁹ remunerator. virtutẽ ei ta
lẽ tribuit. vt inuictũ oĩbus hoĩbus vinceret. ⁊
inſupabilẽ ſuparet.

¶ Explicit prologus. Incipit liber Ju
dith. Capitulum. I
ARphaxat itaqꝫ rex me/
dorum ſubiu/
gauerat multas gentes imꝑio ſuo
⁊ ipſe edificauit ciuitatem potẽtiſſi
mam quam appellauit egbatanis
Ex lapidibus quadratis ⁊ ſectis fecit muros ei⁹
in altitudine cubitorum ſeptuaginta: ⁊ in latitu/
dine cubitorum triginta turres vero eius poſu
it in altitudine cubitorum centū. Per quadrū
vero earum latus vtrūqꝫ vicenorum pedū ſpa
tio tendebatur: poſuit portas eius in altitudie tur
rium. Et gloriabatur ꝗſi potens i potentia exerci
tus ſui: ⁊ in gloria quadrigarū ſuarū. Anno igi
tur duodecimo regni ſui: nabuchodonoſor rex
aſſyriorū q regnabat in niniue ciuitate magna
pugnauit cōtra arphaxat: ⁊ obtinuit eum in cā/
po magno qui appellatur ragau circa eufraten et
tigrin ⁊ iadaſon in campo erioch regis elicorū
Tunc exaltatum eſt regnum nabuchodonoſor
⁊ cor eius eleuatum eſt. Et miſit ad omnes qui
habitabant in cilicia damaſco ⁊ libano ⁊ ad gen
tes que ſunt in carmelo ⁊ cedar: ⁊ inhabitantes
galileam: in campo magno eſdrelon. ⁊ ad om/
nes qui erāt in ſamaria ⁊ trans flumen iordanē
vſqꝫ ad hieruſalē: ⁊ oēm terram ieſſe: quouſqꝫ
ꝑueniatur ad montes ethiopie. Ad hos oēs mi/
ſit nuncios nabuchodonoſor rex aſſirioꝝ: q oēſ
vno aīo ꝯdixerunt: ⁊ remiſerunt eos vacuos ac
ſine honore abiecerunt. Tunc indignat⁹ nabu/
chodonoſor rex ad oēm terrā illā: iurauit ꝑ thro
num ⁊ regnum ſuū ꝙ defenderet ſe de omnib⁹
regionibus his. II.
ANno tertiodecimo nabuchodonoſor re
gis vigeſima ⁊ ſecunda die menſis pri/
mi: factū eſt verbū i domo nabuchodo/
noſor regis aſſyrioꝝ: vt defēderet ſe. Vocauit
qꝫ omnes maiores natu: oēſqꝫ duces bellatoreſ
ſuos: ⁊ habuit cū eis myſteriū conſilij ſui. Di/
xitqꝫ cogitationem ſuam in eo eē: vt oēm terrā
ſuo ſubiugaret imperio. Quod dictū cū placuiſſet
oībus: vocauit nabuchodonoſor rex holofernē
principē militie ſue. ⁊ dixit ei. Egredere aduer
ſum omne regnū occidētis. ⁊ ꝯ eos precipue q
ꝯtempſerunt iperiū meū. Nō parcet oculus tu
us vlli regno. oēmqꝫ vrbem munitū ſubiuga/
bis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ⁊ ma/
giſtratus virtutis aſſyrioꝝ: ⁊ dinumerauit viros i
expeditione ſicut ꝑcepit ei rex: centū viginti mi
lia peditum pugnatorum: ⁊ equites ſagittarios
duodecim milia. Omnēqꝫ expeditionē ſuam fe/
cit preire in multitudine inumerabilium came
loꝝ: cū his que exercitibus ſufficerent copioſe:
boū qꝫ armenta: gregeſqꝫ ouiū: quoꝝ nō erat
numer⁹. Frumentū ex oī ſyria in tranſitu ſuo
pari cōſtituit. Auꝝ vero ⁊ argentū de domo re
gis aſſūpſit multū nimis. Et ꝓfectus eſt ipſe ⁊
oīs exercit⁹ cū quadrigis ⁊ eqtib⁹ ⁊ ſagittarijs:
q cooperuerūt faciē terre ſicut locuſte. Cūqꝫ ꝑ
tranſiſſet fines aſſyriorum: venit ad magnos
montes ange qui ſūt a ſiniſtro cilicie: aſcēditqꝫ
omnia caſtella eoꝝ. ⁊ obtinuit omnē munitio/
nē. Effregit aūt ciuitatē opinatiſſimā melothi
ꝑdauitqꝫ omnes filios tharſis ⁊ filios iſmahel
q erant ꝯtra faciē deſerti: ⁊ ad auſtrū terre cele
on. Et trāſiuit eufratē. ⁊ venit in meſopotami
am ⁊ fregit oēs ciuitates excelſas que erant ibi
a torrente mābre. vſqꝫ quo ꝑueniatur ad mare. et
occupauit terminos ei⁹ a cilicia vſqꝫ ad fines ia
phet q ſūt ad auſtrū. Adduxitqꝫ omnes filios
madian. ⁊ predauit omnē locupletationē eoꝝ
oēſqꝫ reſiſtētes ſibi occidit i ore gladij. Et poſt
hec deſcendit in cāpos damaſci in dieb⁹ meſſis
⁊ ſuccendit oīa ſata: omneſqꝫ arbores ⁊ vineas
fecit incidi. ⁊ cecidit timor illius ſuper omnes i
habitantes terram. III
TUnc miſerūt legatos ſuos vniuerſaꝝ
vrbium ac ꝓuinciaꝝ reges ac ꝓncipes
ſyrie. ⁊ meſopotamie. ⁊ ſyrie ſobal ⁊ li
bye atqꝫ cilicie: qui venientes ad holofernē di/
xerūt. Deſinat idignatio tua circa nos. Meli
us eſt enim vt viuentes ſeruiamus nabuchodo
noſor regi magno. ⁊ ſubditi ſimus tibi. qꝫ mo/
rientes cū interitu noſtro. ipſi ſeruitutis nr̄e dā/
na patiamur. Ois ciuitas nr̄a. oīſqꝫ poſſeſſio
omnes montes ⁊ colles ⁊ campi ⁊ armenta bo
um: gregeſqꝫ ouiū ⁊ capraꝝ. equorūqꝫ ⁊ came
loꝝ ⁊ vniuerſe facultates nr̄e atqꝫ familie in cō
ſpectu tuo ſūt. Sint oīa ſub lege tua. Nos etiā
⁊ filij noſtri ſerui tui ſum⁹. Veni nobis pacific⁹
dn̄s ⁊ vtere ſeruitio nr̄o ſicut placuerit tibi. Tunc
deſcendit de montib⁹ cū eqtibus in virtute ma
gna ⁊ obtinuit omnē ciuitatē: ⁊ omnē inhabi/
tantem terrā. De vniuerſis aūt vrbibus aſſū/
pſit ſibi auxiliarios viros fortes ⁊ electos ad
bellū. Tantuſqꝫ met⁹ ꝓuincijs illis incubuit.
vt vniuerſaꝝ vrbiū habitatores ꝓncipes ⁊ ho
norati ſimul cū populis exirēt in obuiā venienti
excipiētes eū cū coronis ⁊ lāpadibus: ducētes
choros in tympanis ⁊ tybijs. Nec iſta tn̄ facien
tes. ferocitatē ei⁹ pectoris mitigare potuerunt.
Nam ⁊ ciuitates eoꝝ deſtruxit. ⁊ lucos eorum
excidit. Preceperat eni illi nabuchodonoſor.

rer. vt oēs deos terre exterminaret. videlicet
vt ipe ſolus diceret de⁹ ab his natiōibus q̄ po
tuiſſent holofernis potētia ſubiugari. Pertrā
ſiens aūt ſyriam ſobal. ⁊ omnē appamiā. om-
nēqꝫ meſopotamiā. venit ad idumeos in terra
gabaa: accepitqꝫ ciuitates eoꝝ. ⁊ ſedit ibi ꝑ tri
ginta dies in qb⁹ dieb⁹ adunari p̄cepit vniuer
ſū exercitū virtutis ſue. IIII

Tunc audientes hec filij iſrael q habita
bant terrā iuda. timuerūt valde a facie
eius. Tremor etiā ⁊ horror inuaſit ſen
ſus eoꝝ: ne hoc faceret ierlm ⁊ tēplo dñi. qd fe-
cerat ceteris ciuitatib⁹ ⁊ tēplis eaꝝ. Et miſerūt
in omnē ſamariā per circuitū vſqꝫ hiericho. ⁊
preoccupauerūt oēs vertices montiū. Et mu-
ris circūdederūt vicos ſuos. ⁊ cōgregauerūt
frumēta in ꝑparatiōe pugne. Sacerdos etiam
eliachim ſcripſit ad vniuerſos q erāt ꝯtra eſdre-
lon q̄ ē ꝯtra faciē campi magni iuxta dothaim
⁊ vniuerſis p quos vie trāſitus eē poterat: vt
obtinerēt aſcēſus montiū p quos via eſſe pote
rat ad ierlm. ⁊ illic cuſtodirent vbi anguſtū iter
eſſe poterat int̄ montes. Et fecerunt filij iſrael:
ſm q conſtituerat eis ſacerdos dñi eliachim.
Et clamauit oīs populus ad dñm inſtantia ma
gna ⁊ humiliauerūt aīas ſuas in ieiunijs ⁊ ora
tionib⁹ ipſi ⁊ mulieres eoꝝ. Et induerūt ſe ſa-
cerdotes cilicijs. infantes ꝓſtrauerūt ꝯtra faci
em tēpli dñi ⁊ altare dñi operuerūt cilicio. Et cla
mauerūt ad dñm deū iſrael vnanimiter: ne darē
tur in p̄dā infantes eoꝝ. ⁊ vxores eoꝝ in diuiſi
onē. ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminiū. ⁊ ſcā eoꝝ in
pollutionē. Tūc eliachī ſacerdos dñi magnus
circuiuit oēm iſrael: allocutuſqꝫ ē eos. dicens.
Scitote qm̄ exaudiet dñs preces veſtras: ſi ma
nētes pmāſeritis in ieiunijs ⁊ oratiōib⁹ in con
ſpectu dñi. Memores eſtote moyſi ſerui dñi. q
amalech cōfidentē in virtute ſua ⁊ ipotētia ſua
⁊ in exercitu ſuo ⁊ in clypeis ſuis ⁊ in curribus
ſuis ⁊ in equitib⁹ ſuis: nō ferro pugnando. ſed
ꝑcib⁹ ſanctis orādo deiecit. Sic erunt vniuerſi
hoſtes iſrael: ſi ꝑſeuerauerītis in hoc ope qd ce
piſtis. Ad hāc igit̄ exhortatiōnē ei⁹ dep̄cantes
dñm. pmanebāt in cōſpectu dñi. ita vt etiā hi q
offerebāt dño holocauſta. pcincti cilicijs offer-
rēt ſacrificia dño. ⁊ erit cinis ſuper capita eoꝝ.
Et ex toto corde ſuo oēs orabant deū: vt viſita
ret populū ſuū iſrael. V

Nunciatūqꝫ eſt holoferni principi mili
tie aſſyrioꝝ qꝫ filij iſrael ꝑpararent ſe
ad reſiſtendū. ac montiū itinera conclu
ſiſſent. ⁊ furore nimio exarſit in iracundia ma-
gna. Vocauitqꝫ omnes p̄ncipes moab. ⁊ du-
ces amon. ⁊ dixit eis. Dicite mihi quis ſit po-
pulus iſte q montana obſidet: aut q̄ ⁊ quales ⁊
quante ſint ciuitates eoꝝ. q etiā ſit virtus eoꝝ.
aut que ſit multitudo eoꝝ. vel quis rex milicie
illoꝝ. ⁊ quare p oībus q habitant in oriente iſti
cōtempſerūt nos. ⁊ nō exierūt in obuiā nobis.
vt ſuſciperent nos cū pace. Tūc achior dux om
niū filioꝝ amon rūdens ait. Si digneris audi
re dñe dicā veritatē in cōſpectu tuo de populo
iſto qui in mōtanis habitat. ⁊ nō egrediet̄ vbū
falſū ex ore meo. Populus iſte ex ꝓgenie chal
deoꝝ eſt. Hic pmū in meſopotamia habitauit
qm̄ noluerunt ſequi deos patrū ſuoꝝ q erant i
terra chaldeoꝝ. Deſerentes itaqꝫ cerimonias
patꝝ ſuoꝝ q̄ in multitudine deoꝝ erant. vnum
deū celi coluerūt: qui ⁊ p̄cepit eis vt exirent in-
de. ⁊ habitarēt in charrā. Cūqꝫ operuiſſet omnē
terrā fames. deſcenderūt in egyptū: illicqꝫ per
quadringētos annos ſic multiplicati ſūt: vt di-
numerari eoꝝ nō poſſet exercit⁹. Cūqꝫ grauaſſet
eos rex egypti atqꝫ in edificatiōibus vrbiū ſua
rū in luto ⁊ latere ſubiugaſſet eos. clamauerūt
ad dñm ſuū. ⁊ pcuſſit totā terrā egypti: plagis
varijs. Cūqꝫ eieciſſent eos egyptij a ſe. ⁊ ceſſaſ
ſet plaga ab eis. ⁊ iterū eos vellent capere ⁊ ad
ſuum ſeruitium reuocare. fugientibus his de⁹
celi mare apuit: ita vt hinc inde aque quaſi mu
rus ſolidarent̄. ⁊ iſti pede ſicco fundū maris ꝑ-
ambulādo trāſirent. In quo loco dū innumera
bilis exercitus egyptioꝝ eos ꝑſequeret̄. ita aqs
coopertus eſt. vt non remaneret vel vnus qui
factū poſteris nūciaret. Egreſſi etiā mare ru-
brū deſerta ſyna montis occurrerūt: in quibus
nūqꝫ hō habitare potuit. vel filius hoīs requie
uit. Illic fontes amari obdulcati ſunt eis ad bi
bēdū. ⁊ per annos quadraginta annonā de ce
lo conſecuti ſūt. Vbicūqꝫ ingreſſi ſunt. ſine ar
cu ⁊ ſagitta. ⁊ abſqꝫ ſcuto ⁊ gladio. deus eoꝝ
pugnauit ꝓ eis ⁊ vicit. Et non fuit qui inſulta
ret populo iſti: niſi qn̄ receſſit a cultu dñi dei ſui
Quotienſcūqꝫ aūt p̄ter ipm̄ deū ſuū alteꝝ colu
erūt. dati ſunt in p̄dā ⁊ in gladium ⁊ nō oppro
briū. Quotienſcūqꝫ aūt penituerūt ſe receſſiſſe
a cultura dei ſui: dedit eis deus celi virtutem re
ſiſtendi. Deniqꝫ chananeū regem ⁊ iebuſeum
⁊ phereſeum ⁊ etheū ⁊ eueū ⁊ amorreū. ⁊ oēs
potentes in eſebon proſtrauerūt. ⁊ terras eoꝝ
⁊ ciuitates eoꝝ ipſi poſſiderunt. ⁊ vſqꝫ dū non
peccarent in conſpectu dei ſui: erant cum illis
bona. Deus eni illoꝝ odit iniquitatē. Nā ⁊ an
hos annos cū receſſiſſent a via quā dederat ill'

deus vt ambularēt in ea: exterminati ſunt ꝑlrjs
a multis nationibꝰ ⁊ plurimi coꝝ captiui addu
cti ſūt in terrā nō ſuā. Nuꝑ aūt reuerſi ad dn̄m
deū ſuū ex diſperſiōe q̄ diſperſi fuerāt: adunati
ſūt. ⁊ aſcenderūt montana hec oia. ⁊ iterū poſſi
dēt hieruſalē. vbi ſūt ſcā ſcōꝝ. Nūc ḡ mi dn̄e ꝑ
quire ſi ē aliq̄ iniq̄tas coꝝ in ꝯſpectu dei eorum
aſcēdamꝰ ad illos: q̄m tradēs tradet illos deus
coꝝ tibi. ⁊ ſubiugati erunt ſub iugo potētie tue
Si vͦo nō eſt offenſio populi huiꝰ corā deo ſuo
nō poterimus reſiſtere illis: quoniā deꝰ eorū
defendet illos. ⁊ erimus in opprobriū vniuer/
ſe terre Et factū eſt cū ceſſaſſet loqui achior ver
ba hec: irati ſūt omnes magnates holofernis
⁊ cogitabāt interficere eū: dicentes ad alter utrū
Quis eſt iſte qui filios iſrael poſſe dicat reſiſte/
re regi nabuchodonoſor ⁊ exercitibꝰ eius: ho/
mines inermes ⁊ ſine vͥtute. ⁊ ſine ꝑitio artis
pugne? Vt ḡ agnoſcat achior q̄m fallit nos aſ/
cendemus in montana. ⁊ cum capti fuerint po/
tentes eorū: tunc cū eiſdē gladio tranſuerbera/
bit: vt ſciat ois gēs: q̄m nabuchodonoſor deꝰ
terre eſt. ⁊ p̄ter ipſum alius nō eſt. VI
Actū eſt aūt cū ceſſaſſent loq: indigna/
tus holofernes vehemēt̄ dixit ad achi/
or. Qm̄ ꝓphetaſti nobis: dicēs ꝙ gēs
iſrael defendat̄ a deo ſuo: vt oſtēdā tibi: q̄m nō
eſt deus nabuchodonoſor: cū percuſſerimus
eos omnes ſicut hoiem vnū: tunc ⁊ ipſe cū illis
aſſirioꝝ gladio interibis: ⁊ ois iſrael tecū per/
ditione diſperiet. ⁊ probabis: q̄m nabuchodo/
noſor dn̄s vniuerſe terre. Tuncq̄ʒ gladiꝰ mili/
tie mee tranſiet ꝑ latera tua. ⁊ cōfixus cades inī
vulneratos iſrael. ⁊ nō reſpirabis vltra donec
extermineris cū illis. Porro aūt ſi prophetiaʒ
tuam verā exiſtimas nō concidat vultꝰ tuus et
pallor qui faciem meā obtinet abſcedat a te ſi vͦ/
ba mea hec putas implere nō poſſe. Vt aūt no
ueris q: ſil' cū illis hec experieris: ecce ex hac hora
illoꝝ pplo ſociaberis: vt dum dignas mei gla/
dij penas exceperint: ipſe ſimul vltioni ſubia/
ceas. Tūc holofernes p̄cepit ſeruis ſuis: vt cō
ꝓhenderēt achior ⁊ ducerēt eum in bethuliā ⁊
traderent eū in manꝰ filioꝝ iſrl'. Et accipientes
eū ſui holofernis: ꝓfecti ſunt ꝑ campeſtria: ſʒ
cū appropinq̄ſſent ad mōtana: exierūt ꝯtra eos
fūdibularij. Illi aūt diuertentes ſe a latere mont̄
ligauerūt achior ad arborē manibus et pedibꝰ
⁊ ſic vinctū de reſtibꝰ: dimiſerunt eū. ⁊ reuer/
ſi ſunt ad dn̄m ſuū. Porro filij iſrael deſcēden
tes de bethulia: venerūt ad eū: Quē ſoluentes
duxerūt ad bethuliā: atq̄ʒ in mediū ppl'i illū ſta
tuētes percontati ſūt: q̄d rerū, eēt ꝙ illū vinctū
aſſyrij reliq̄ſſent. In diebus illis erant illic ꝑn
cipes. ozias filiꝰ micha de tribu ſymeō. ⁊ char
mi qui ⁊ gothoniel. In medio itaq̄ʒ ſeniorū ⁊
in conſpectu omniū achior dixit omnia que lo/
cutus fuerat ab holoferne interrogatꝰ ⁊ quali/
ter ppl's holofernis voluiſſet ꝓpter hoc verbū
interficere eū. ⁊ quemadmodū ipſe holofernes
iratꝰ iuſſerit eū iſrahelitis hac de cauſa tradi: vt
dū vinceret filios iſrl': tūc ⁊ ipſū achior diuerſis
iubeat interire ſupplicijs: ꝓpter hoc q: dixiſſet
deꝰ celi defenſor eoꝝ eſt. Cumq̄ʒ achior vniuer
ſa hec expoſuiſſet: ois ppl's cecidit i faciē adorā
tes dn̄m. ⁊ coi lamētatiōe ⁊ fletu vnanimes p̄/
ces ſuas dn̄o effuderūt. dicentes: Dn̄e deꝰ celi
⁊ terre intuere ſuperbiā coꝝ ⁊ reſpice ad nrām
humilitatē. ⁊ faciē ſanctoꝝ tuoꝝ attende: ⁊ oſtē
de q̄m nō derelinquis p̄ſumētes de te. ⁊ preſu/
mentes de ſe ⁊ de ſua vͥtute gloriātes humilias
Finito itaq̄ʒ fletu. ⁊ ꝑ totā diē oratione ppl'oꝝ
cōpleta: cōſolati ſūt achior dicentes: Deus pa/
trū nroꝝ cuiꝰ tu virtutē p̄dicaſti: ipſe tibi hanc
dabit viciſſitudinē: vt eorū magis tu interitū
videas. Cū vͦo dn̄s deus noſter dederit hāc li
bertatem ſeruis ſuis: ſit ⁊ tecum deꝰ in medio
nrī: vt ſicut placuerit tibi. ita cū tuis oibus con
uerſeris nobiſcū. Tūc ozias finito conſilio ſu/
ſcepit eū in domū ſuā. ⁊ fecit cenam magnā. Et
vocatis oibꝰ p̄ſbyteris ſil' expleto ieiunio refe/
cerūt. Poſtea vͦo cōuocatus ois ppl's. ꝑ totaʒ
noctem intra eccleſiam orauerūt: petentes auxi
lium a deo iſrael. VII
Holofernes autē altera die precepit ex/
ercitibus ſuis: vt aſcenderent ꝯtra be/
thuliā. Erāt aūt pedites bellatoꝝ cētū
viginti milia. ⁊ eq̄tes vigintiduo milia: preter
p̄parationes viroꝝ illorū quos occupauerat ca
ptiuitas. ⁊ adducti fuerāt de ꝓuincijs ⁊ vrbibꝰ
vniuerſe iuuētutis. Oēs parauerūt ſe pariter
ad pugnā ꝯtra filios iſrael. ⁊ venerūt ꝑ crepi/
dinē montis vſq̄ʒ ad apicē qui reſpicit ſuꝑ do/
thaim a loco q̄ dicit̄ belma: vſq̄ʒ ad chelmon q
ē ꝯtra eſdrelon. Filij aūt iſrael vt viderūt mul
titudinē illoꝝ. ꝓſtrauerūt ſe ſuper terrā mitten
tes cinerē ſuꝑ capita ſua vnanimes orantes vt
deꝰ iſrl' miſericordiā ſuā oſtenderet ſuꝑ pplm ſuū
Et aſſumētes arma ſua bellica: ſederunt ꝑ loca
q̄ anguſti itineris tramitē dirigunt inter mon
tuoſa. ⁊ erant cuſtodientes ea tota die ⁊ nocte.
Porro holofernes dū circuit per gyꝝ: reppe/
rit ꝙ fons q̄ influebat aq̄ductū illoꝝ a parte au
ſtrali: extra ciuitatē dirigeret ⁊ incidi p̄cepit aq̄

ductū illoꝝ. Erāt tñ nō longe a muris fontes
ex qb⁹ furtim videbāť haurire aquā: ad refocil
landū potiusq̄ ad potandū. Sed filij ammon
⁊ moab acceſſerūt ad holofernē dicentes. Filij
iſrael nō in lancea nec in ſagitta cōfidūt: ſꝫ mon
tes defendūt illos. ⁊ muniūt illos colles in pre/
cipitio cōſtituti. Vt ergo ſine cōgreſſiōe pugne
poſſes ſupare eos: pone cuſtodes fontiū vt nō
hauriāt ex eis. ⁊ ſine gladio interficies eos vel
certe fatigati: tradēt ciuitatē ſuam quā putāt in
montib⁹ poſitam ſuperari nō poſſe. Et ꝑplacuerūt
verba hec corā holoferne. ⁊ corā ſatellitibus
eius. ⁊ cōſtituit ꝑ gyrū centenarios per ſingu
los fontes. Cūq̄ iſta cuſtodia per dies viginti
fuiſſet expleta. defecerūt ciſterne ⁊ collectiones
aquarū oībus inhabitantib⁹ bethuliā: ita vt nō
eēt intra ciuitatē vnde ſatiarenť: vel vna die:
quoniā ad menſurā dabať populis aqua quoti
die. Tūc ad oziā cōgregati oēs viri: femineq̄
iuuenes ⁊ paruuli: oēs ſimul vna voce dixerūt
Judicet de⁹ inter nos ⁊ te: qm̄ feciſti in nos ma
la nolēs loqui pacifice cū aſſyrijs ⁊ ꝓpter hoc vē
didit nos de⁹ in manib⁹ eoꝝ. Et iō nō ē qui ad
iuuet: cū ꝓſternamur ante oculos eoꝝ in ſiti et
in ꝑditione magna. Et nūc cōgregate vniuer
ſos qui in ciuitate ſunt: vt ſponte tradam⁹ nos
oēs ꝑplo holofernis. Melius ē enī vt captiui be
nedicam⁹ dn̄m viuētes q̄ moriamur et ſimus
opprobriū omni carni: cū videam⁹ vxores no/
ſtras ⁊ infantes noſtros mori añ oculos nr̄os.
Cōteſtamur hodie celū ⁊ terrā ⁊ deū patrū no/
ſtroꝝ q vlciſciť nos ſm̄ peccātā noſtra. vt iam tra
datis ciuitatē in manū militie holofernis vt ſit
finis nr̄ breuis in ore gladij: q longior efficitur
in ariditate ſitis. Et cū hec dixiſſent: fact⁹ ē fle/
tus ⁊ vlulat⁹ magn⁹ in eccleſia oīb⁹. ⁊ ꝑ multas
horas vna voce clamauerūt ad deū: dicentes:
Peccauim⁹ cū prib⁹ nr̄is: iniuſte egim⁹: iniq/
tatē fecim⁹. Tu qui pius es miſerere noſtri. et
in tuo flagello vindica iniquitates noſtras. ⁊ no
li tradere cōfitētes te ꝑplo q ignorat te: vt non
dicāt inter gētes. vbi ē de⁹ eoꝝ. Et cū fatigati
his clamorib⁹ ⁊ his fletib⁹ laſſati ſiluiſſent: exur
gēs ozias infuſus lachrymis. dixit: Equo aīo
eſtote fratres ⁊ hos quinq̄ dies expectem⁹ a dn̄o
miām. Forſitan enī indignationē ſuā abſcidet
⁊ dabit gloriā noī ſuo Si aūt tranſactis quinq̄
diebus nō venerit adiutoriū: faciem⁹ hec ver/
ba que locuti eſtis.

VIII

ET factū ē cū audiſſet verba hec iudith
vidua. q̄ erat filia merari: filij idox. fi/
lij ioſeph: filij ozie: filij elai: filij iānor:
filij gedeon: filij rafoim: filij achitob: filij mel/
chie: filij enam: filij nathanie: filij ſalathiel: filij
ſymeō: filij ruben. ⁊ vir eius fuit manaſſes qui
mortuus eſt in diebus meſſis ordeacee: inſta/
bat enim ſuper alligantes manipulos in cam/
po. ⁊ venit eſtus ſuper caput eius: ⁊ mortu⁹ eſt
in bethulia ciuitate ſua. ⁊ ſepultus eſt illic cū pa
tribus ſuis. Erat aūt iudith relicta eius vidua
iam annis trib⁹ et menſib⁹ ſex. Et in ſuperiori
bus domus ſue fecit ſibi ſecretū cubiculum in
quo cū puellis ſuis clauſa morabať. ⁊ habēs ſu
per lūbos ſuos ciliciū: ieiunabat oībus diebus
vite ſue preter ſabbata ⁊ neomenias et feſta do
mus iſrael. Erat aūt eleganti aſpectu nimis cui
vir ſuus reliquerat diuitias multas ⁊ familiam
copioſam: ac poſſeſſiones armentis boū ⁊ gre
gibus ouiū plenas. Et erat hec in oīb⁹ formoſiſ
ſima: qm̄ timebat dn̄m valde: nec erat qui loq/
reť de illa verbū malū. Hec itaq̄ cum audiſſet
qm̄ ozias ꝓmiſiſſet q̄ tranſacto quinto die tra/
deret ciuitatē: miſit ad ꝑſbyteros chabri ⁊ char
mi. Et venerūt ad illā. ⁊ dixit illis. Quod eſt
hoc verbū in quo cōſenſit ozias: vt tradat ciui/
tatē aſſyrijs: ſi intra quinq̄ dies non venerit
vobis adiutoriū. Et qui eſtis vos qui tēptatis
dominū? Non eſt iſte ſermo qui miſericordiā ꝓ
uocet: ſed potius qui irā excitet et furorē ac/
cendat. Poſuiſtis vos tempus miſerationis
domini. et in arbitriū veſtrū diē cōſtituiſtis ei.
Sed q: patiens dn̄s eſt: in hoc ipſo peniteam⁹
et indulgentiā eius fuſis lachrymis poſtulem⁹
Non. n. quaſi homo de⁹ ſic cōminabiť: neq̄
ſicut fili⁹ hoīs ad iracūdiā inflāmabiť. Et ideo
humiliem⁹ illi aīas noſtras. et in ſpū contrito
et humiliato: ſeruiētes illi: dicamus flentes do
mino: vt ſm̄ volūtatē ſuam ſic faciat nobiſcum
eius miſericordiā ſuā: vt ſicut conturbatū eſt cor
noſtrū in ſuperbia eoꝝ. ita etiā de noſtra humi
litate glorierur: quoniā nō ſumus ſecuti pecca
ta patrū noſtroꝝ qui dereliquerūt deū ſuum. et
adorauerūt deos alienos: pro quo ſcelere dati
ſūt in gladiū et in rapinā et in cōfeſſionē inimi/
cis ſuis. Nos aūt alterū deū neſcimus ꝑter ipſū
Expectem⁹ hūiles cōſolationē eius. et exquiret
ſanguinē nr̄m de afflictiōibus inimicoꝝ nr̄oꝝ
⁊ hūiliabit oēs gētes q̄cūq̄ inſurgūt ꝯtra eos.
et faciet illas ſine honore dn̄s deus noſter. Et
nūc fratres qm̄ vos q eſtis ꝑſbyteri in populo
dei. ⁊ ex vobis pēdet aīa illoꝝ ad eloquiū vr̄m
corda eoꝝ erigite: vt memores ſint quia tem/
ptati ſunt prēs nr̄i: vt ꝓbarenť ſi vere colerent
deū ſuū. Memores eē debent quō pr̄ nr̄ abra/

bam tēptat⁹ ē. ⁊ per multas tribulatiōes proba
tus dei amic⁹ effectus ē. Sic yſaac: ſic iacob: ſic
moyſes. ⁊ oēs q placuerūt deo p multas tribu/
lationes trāſierūt fideles. Illi aūt qui tēptatio/
nes nō ſuſceperūt cū timore dñi. ⁊ impatientiā
ſuā ⁊ improperiū murmurationis ſue ꝯ dñm ꝑ
tulerūt: exterminati ſūt ab exterminatore. ⁊ a ſer
pētib⁹ perierūt. Et nos ergo nō vlciſcamur nos
ꝓ his q̄ patimur: ſ; reputantes peccatis nr̄is
hec ipſa ſupplicia minora eſſe: flagella dñi q̄ſi
ſerui qui corripimur ad emendationē ⁊ nō ad ꝑ/
ditionē noſtrā: euenisse credam⁹. Et dixerunt
illi ozias ⁊ preſbyteri. Oia que locuta es vera
ſūt. ⁊ nō eſt in ſmōib⁹ tuis vlla rephēſio. Nūc
ergo ora ꝓ nobis: qm̄ mulier ſancta es ⁊ timēs
deū. ⁊ dixit illis iudith. Sicut qd̄ potui loq dei
eē cognoſcitis ita qd̄ facere diſpoſui ꝓbate ſi ex
deo ē. ⁊ orate vt firmū faciat de⁹ cōſiliū meum.
Stabitis vos ad portā nocte iſta ⁊ ego exeā cū
abra mea. ⁊ orate vt ſicut dixiſtis i dieb⁹ qnq;
reſpiciat dñs ppl'm ſuū iſrael. Vos aūt nolo vt
ſcrutemini actū meū. et vſq; dū renūciē vobis
nihil aliud fiat niſi orō ꝓ me ad dñm deū; no/
ſtrum. Et dixit ad eā ozias ꝑnceps iude. Va/
de in pace. ⁊ dñs ſit tecū in vltionē inimicoꝝ no
ſtroꝝ. Et reuertētes abierūt. IX

Quibus aſcendentib⁹. iudith ingreſſa ē
oratoriū ſuum. ⁊ induens ſe cilicio po/
ſuit cinerē ſuper caput ſuū. et proſter/
nens ſe dño clamabat ad dñm dicēs: Dñe de⁹
patris mei ſymeon: qui dediſti illi gladiū i defen
ſionē alienigenaꝝ qui violatores extiterūt in co
inquinatione ſua ⁊ denudauerūt femur virginis
in cōfuſionē. ⁊ dediſti mulieres illoꝝ in predā
⁊ filias illoꝝ in captiuitatē. ⁊ omnē predā in di
uiſionē ſeruis tuis q zelauerūt zelū tuum: ſubue
ni queſo te dñe deus me⁹ mihi viduę. Tu enim
feciſti priora. ⁊ illa poſt illa cogitaſti. ⁊ hoc factū
eſt quod ipſe voluiſti. Oēs enim. vie tue pa/
rate ſunt. ⁊ tua iudicia in tua ꝓuidentia poſui/
ſti. Reſpice caſtra aſſyrioꝝ nūc ſicut tūc caſtra
egyptioꝝ videre dignatus es: quādo poſt ſer/
uos tuos armati currebant cōfidentes in q̄dri/
gis ⁊ in equitatu ſuo ⁊ in multitudine bellatoꝝ
Sz aſpexiſti ſup caſtra eoꝝ. ⁊ tenebre fatigaue/
rūt eos. Tenuit pedes eoꝝ abyſſus ⁊ aq̄ ope/
ruerūt eos. Sic fiant ⁊ iſti dñe q cōfidūt i mul/
titudine ſua. ⁊ in curribꝰ ſuis ⁊ in contis ⁊ in ſa
gittis ſuis. ⁊ in lāceis gloriāt̄. ⁊ neſciūt quia tu
ipſe es deus noſter q conteris bella ab initio. et
dñs nomen eſt tibi. Erige brachiū tuū ſicut ab
initio. ⁊ allide virtutē eoꝝ in ꝟtute tua. Cadat

virt⁹ eoꝝ in iracūdia tua: qui ꝓmittūt ſe violare
ſancta tua. ⁊ polluere tabernaculū nominis tui. ⁊
deijcere gladio ſuo cornu altaris tui. Fac dñe
vt gladio ꝓprio ei⁹ ſupbia amputet̄. Capiat̄ la
queo oculoꝝ ſuoꝝ in me. ⁊ percuties eū ex labijs
caritatis mee. Da mihi in aīo cōſtātiā vt contē
nā illū. ⁊ virtutē vt euertā illū. Erit enim hoc
memoriale nois tui: cū manus feminę deiecerit
eū. Non. n. in multitudine eſt virt⁹ tua dñe ne
q; in equoꝝ viribꝰ volūtas tua. Nec ſupbi ab
initio placuerūt tibi: ſed humiliū ⁊ manſuetoꝝ
ſemp tibi placuit depcatio. Deus celorū; crea/
tor aquaꝝ. ⁊ dñs toti⁹ creature: exaudi me miſe
ram depcantē et de tua miſericordia preſumētē
Memēto dñe teſtamenti tui. ⁊ da verbū in ore
meo ⁊ in corde meo ꝯſiliū corrobora vt domus
tua in ſctificatiōe permaneat. ⁊ oēs gētes agno
ſcāt q2 tu es de⁹: ⁊ nō eſt alius ꝑter te. X

Factū ē aūt cū ceſſaſſet clamare ad dñm
ſurrexit de loco in quo iacuerat ꝓſtra/
ta ad dñm. Vocauitq; abram ſuam. et
deſcēdens in domū ſuā abſtulit a ſe cilicium: et
exuit ſe veſtimētis viduitatis ſue. Et lauit cor/
pus ſuū. ⁊ vnxit ſe myrrho optimo. ⁊ diſcrimi
nauit crinē capitis ſui. ⁊ impoſuit mitram ſup
caput ſuū. ⁊ induit ſe veſtimentis iocunditatis
ſue. Induitq; ſandalia pedibꝰ ſuis aſſumpſitq;
dextraliola ⁊ lilia ⁊ inaures ⁊ anulos. ⁊ oībꝰ
ornamētis ſuis ornauit ſe. Cui etiā dñs cōtulit
ſplendorē: qm̄ ois iſta cōpoſitio non ex libidi/
ne: ſed ex virtute pendebat. Et ideo dñs hanc
in illā pulchritudinē; ampliauit: vt incōpabili
decore oium oculis appareret. Impoſuit itaq;
abre ſue aſcopā vini. ⁊ vas olei ⁊ polentā ⁊ la/
pates ⁊ panes ⁊ caſeū. ⁊ ꝓfecta eſt. Cūq; veniſ
ſent ad portas ciuitatis: inuenerūt expectantē;
oziam. ⁊ pſbyteros ciuitatis. Qui cū viderēt
ſtupentes mirati ſunt nimis pulchritudinē ei⁹
Nihil tamen interrogantes eam: dimiſerūt trā
ſire. dicētes: Deus patrū noſtroꝝ det tibi gra/
tiam. ⁊ omne cōſiliū tui cordis ſua virtute cor/
roboret. ⁊ glorieť ſuper te hieruſalē: ⁊ ſit nomē
tuū in numero ſanctoꝝ ⁊ iuſtoꝝ. Et dixerūt hi
qui illic erāt oēs vna voce. fiat fiat. Judith ꝟo
orans dominū trāſiuit per portas: ipſa et abra
eius. Factū eſt aūt cū deſcenderet montē circa
ortū diei occurrerūt ei exploratores aſſyrioꝝ: et
⁊ tenuerūt eam. dicētes: Vnde venis aut quo
vadis? Que rīdit. Filia ſum hebreoꝝ. Ideo
ego fugi a facie eoꝝ: qm̄ futuꝝ agnoui q dent
vobis i depdationē. ꝓ eo q cōtēnētes vos no
luerunt tradere ſeipſos: vt inuenirēt miſericor

diā in conſpectu veſtro. Hac de cauſa cogitaui
mecū. dicens: Vadā ad faciē ꝑncipis holofer-
nis vt indicē illi ſecreta illoꝝ ⁊ oſtēdā illi q̄ adi
tu poſſit obtinere eos: ita vt nō cadat vir vnꝰ d̄
exercitu eiꝰ. Et cū audiſſent viri illi v̄ba eius
cōſiderabāt faciem eiꝰ. ⁊ erat in oculis eoꝝ ſtu
por: qm̄ pulchritudinē eius mirabāt̃ nimis. Et
dixerūt ad eam. Cōſeruaſti aīam tuā eo q̄ tale
repperiſti cōſiliū vt deſcenderes ad dñm nrm̄.
Hoc aūt ſcias: qm̄ cū ſteteris in cōſpectu eiꝰ be
ne tibi faciet. ⁊ eris gratiſſima in corde eiꝰ. Du
xerūtq; illā ad tabernaculū holofernis nūcian-
tes eā. Cūq; intraſſet ante faciē eiꝰ. ſtatim ca-
ptus ē in ſuis oculis holofernes. Dixerūtq; ad
eū ſatellites eiꝰ. Quis cōtēnat pplm̄ hebreorū
q̄ tā decoras mulieres habēt: vt nō ꝓ his me-
rito pugnare ꝯtra eos debeamꝰ? Vidēs itaq;
iudith holofernē ſedentē in conopeo qḋ erat ex
purpura ⁊ auro ⁊ ſmaragdo ⁊ lapidibꝰ p̄cioſis
in terrā. ⁊ cū in faciē eiꝰ intēdiſſet adorauit eum
ꝓſternēs ſe ſup terrā. ⁊ eleuauerūt eā ſerui holo
fernis iubente dño ſuo. XI

Tunc holofernes dixit ei. Equo animo
eſto ⁊ noli pauere in corde tuo: qm̄ ego
nūq̄ nocui viro qui voluit ſeruire na-
buchodonoſor regi. Populꝰ aūt tuꝰ ſi non cō-
tēpſiſſet me non eleuaſſem lanceā meā ſup eū.
Nunc aūt dic mihi qua ex cā receſſiſti ab illis ⁊
placuit tibi vt venires ad nos? Et dixit illi iu-
dith. Sume verba ancille tue: qm̄ ſi ſecutꝰ fue-
ris v̄ba ancille tue: ꝑfectā rem faciet dñs tecū.
Viuit. n. nabuchodonoſor rex tre. ⁊ viuit vir
tus eius q̄ eſt in te ad correptionē oiū animaꝝ
errantiū: qm̄ nō ſolū homines ſuiēt illi per te
ſed et beſtie agri obtēperant illi. Nunciat̃. n.
animi tui induſtria vniuerſis gentibꝰ. ⁊ indica
tū eſt oi ſeculo qm̄ tu ſolus bonus et potens es
in oi regno eiꝰ. ⁊ diſciplina tua oibus ꝓuincijs
p̄dicat̃. Nec hoc latet qḋ locutus eſt achior: nec
illud ignorat̃ qḋ ei iuſſeris euenire. Cōſtat. n.
deū noſtꝝ ſic peccatis offenſū: vt mandauerit per
ꝓphetas ſuos ad pplm̄. q̄ tradat eū ꝓ peccatis
ſuis. Et qm̄ ſciunt ſe offendiſſe deum ſuū filij
iſrael. tremor tuꝰ ſup ipos eſt. Inſuper etiā fa
mes inuaſit eos. ⁊ ab ariditate aque: iā int̃ mor
tuos cōputant̃. Deniq; h̄ ordināt. vt īterficiāt
pecora ſua et bibant ſanguinē eorum. et ſcā dñi
ſui q̄ p̄cepit deus nō ꝯtingi. i frumento vino ⁊
oleo hec cogitauerūt impēdere. et volūt ꝯſumē
q̄ nec manibꝰ deberēt ꝯtingere. Ergo qm̄ h̄ fa
ciūt: certū ē q̄ in ꝑditionē dabūt̃. Qḋ ego an-
cilla tua cognoſcens fugi ab illis: ⁊ miſit me
dñs hec ipa nūciare tibi. Ego enim ancilla tua
deū colo etiam nunc apud te. ⁊ exiet ancilla tua
⁊ orabo deum. ⁊ dicet mihi. quando eis reddat
peccatū ſuū. ⁊ veniens nūciabo tibi: ita vt ego
adducā te per mediam irlm̄. Et habebis oēm
pplm̄ iſrael ſicut oues qbꝰ nō ē paſtor: ⁊ non la-
trabit vel vnus canis ꝯtra te: qm̄ hec mihi di-
cta ſūt ꝑ ꝓuidētiā dei. Et qm̄ iratꝰ ē illis deus:
hec ipa miſſa ſū nūciare tibi. Placuerunt autē
oia v̄ba hec corā holoferne ⁊ corā pueris eiꝰ ⁊
mirabant̃ ad ſapientiā eius. ⁊ dicebāt alter ad
alteꝝ. Nō ē talis mulier ſup terrā in aſpectu. i
pulchritudine ⁊ in ſenſu verboꝝ. Et dixit ad il
lā holofernes. Benefecit deꝰ q̄ miſit te ante po
pulum. vt des illum tu in manibꝰ nrīs. Et qm̄
bona ē ꝓmiſſio tua. ſi fecerit mihi hoc deꝰ tuus
erit ⁊ deus meus. ⁊ tu in domo nabuchodono
ſor magna eris. ⁊ nomen tuum noiabit̃ in vni-
uerſa terra. XII

Tunc iuſſit eā introire vbi repoſiti erāt
theſauri eius. ⁊ iuſſit illic manere eam.
⁊ conſtituit quid daret̃ illi de conuiuio
ſuo. Cui rn̄dit iudith. ⁊ dixit. Nunc non pote-
ro mādūcare ex his q̄ mihi p̄cipis tribui ne ve
niat ſuper me offenſio. Ex his autem que mihi
detuli. manducabo. Cui holofernes ait. Si de
fecerint tibi iſta que tecum detuliſti: qd faciemꝰ
tibi. Et dixit iudith. Viuit anima tua domine
meus: quoniam non expendet omnia hec an-
cilla tua. donec faciat deus in manu mea hec q̄
cogitaui. Et induxerunt illam ſerui eius in ta-
bernaculum quo preceperat. ⁊ petijt dum intro
iret vt daretur ei copia nocte ⁊ ante lucem egre
diendi foras ad orationem. ⁊ deprecandi domi
num. Et precepit cubicularijs ſuis vt ſicut pla
ceret illi. exiret ⁊ introiret ad adorandum deū
ſuum ꝑ triduū. Et exibat noctibus in vallē be
thulie. ⁊ baptiçabat ſe in fonte aque. Et vt aſcē
debat. orabat dominū deum iſrael vt dirigeret
viam eius ad liberationē populi ſui. Et introi
ens munda manebat i tabernaculo. vſq; dū acci
peret eſcā ſuā in veſpeꝝ. Et factū ē. quarto die
holofernes fecit cenā ſeruis ſuis. ⁊ dixit ad va
gao eunuchū. Vade ⁊ ſuade hebreā illā vt ſpō
te ꝯſentiat habitare mecū. Fedū eſt enim apud
aſſyrios ſi femina irrideat virū agēdo. vt imu
nis ab eo traſeat. Tūc itroiuit vagao ad iudith
⁊ dixit. Nō vereat̃ bona puella itroire ad dñm
meū. vt honorificet̃ ante faciē eiꝰ. ⁊ manducet
cū eo ⁊ bibat vinū in iocūditate. Cui iudith rn̄
dit. Que ego ſum vt cōtradicā dño meo. Oē
qḋ erit ante oculos eiꝰ bonū ⁊ optimum faciam

Quicqd aūt illi placuerit: hoc mihi erit optimū
oībꝰ diebꝰ vite mee. Et ſurrexit ⁊ ornauit ſe ve
ſtimento ſuo. ⁊ egreſſa ſtetit ante faciez eiꝰ. Cor
autem holofernis ꝯcuſſum eſt: erat. n. ardens i
ꝯcupiſcētia eius. Et dixit ad eam holofernes. Bi/
be nunc ⁊ accumbe in iocunditate: qm̄ inueniſti
gratiam corā me. Et dixit iudith. Bibam dñe
quoniā magnificata eſt aīa mea hodie pre oībꝰ
diebus meis. Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit
corā ipſo ea q̄ parauerat illi āncilla eiꝰ. Et iocūdus
factꝰ eſt holofernes ad eā bibitq̧ vinū multū ni
mis q̄ntū nunq̄ biberat i vita ſua. XIII

V T aūt ſero factū eſt: feſtinauerunt ſerui
illius ad hoſpitia ſua: ⁊ concluſit vagao
oſtia cubiculi ⁊ abiit. Erāt aūt oēs fati/
gati a vino. Eratq̧ iudith ſola i cubiculo. Por
ro holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate ſo
pitus. Dixitq̧ iudith puelle ſue vt ſtaret foris
ante cubiculuz ⁊ obſeruaret. Stetitq̧ iudith an
lectum: orans cum lachrymis ⁊ labiorum motu
in ſilentio. dicens. Confirma me domine deus
iſrael: ⁊ reſpice in hac ora ad opa manuū mea/
rum: vt ſicut pmiſiſti ierl̄m ciuitatem tuam eri/
gas: ⁊ hoc qđ credēs p te poſſe fieri cogitaui. p
ficiam. Et cū hec dixiſſet: acceſſit ad colūnam q
erat ad caput lectuli eius. ⁊ pugionem eius q in
ea ligatus pendebat exſoluit. Cūq̧ euaginaſſz
illū apprehēdit comā capitis eius: ⁊ ait. Confir
ma me dñe deus i hac hora. Et pcuſſit bis i cer/
uicē eius: ⁊ abſcidit caput eiꝰ. ⁊ abſtulit conope
um eius a colūnis. ⁊ euoluit corpus eius trun/
cū. Et poſt puſillū exiuit: ⁊ tradidit caput holo/
fernis ancille ſue: ⁊ iuſſit vt mitteret illud i perā
ſuam. Exierunt due ſm ꝯſuetudinem ſuā q̄ſi
ad orationem: ⁊ tranſierunt caſtra: ⁊ gyrātes val
lē venerunt ad portam ciuitatis. Et dixit iudith
a lōge cuſtodibus muroꝝ. Aperite portas qm̄
nobiſcum eſt deus: q fecit ꝟtutem i iſrael. Et fa
ctū eſt cū audiſſent viri vocē eius: vocauerūt p̄
ſbyteros ciuitatis. Et occurrerunt ad eam oēs
a minimo vſq̧ ad maximū: qm̄ ſperauerunt eam iā
nō eſſe venturā. Et accendentes luīaria cōgy/
rauerunt circa eā vniuerſi. Illa autē aſcendēs
in eminētiorē locū: iuſſit fieri ſilentium. Cūq̧
oēs tacuiſſent. dixit iudith. Laudate dñm deū
nr̄m q non deſeruit ſperantes in ſe: ⁊ i me ancil
lam ſuam adimpleuit miam ſuam quā pmiſit do
mui iſrael: ⁊ interfecit i manu mea hoſtē populi
ſui i hac nocte. Et pferens de pera caput holo/
fernis. oſtēdit illis dicens. Ecce caput holofer/
nis principis militie aſſyriorum: Et ecce cono/
peum illius in quo recumbebat in ebrietate ſua

vbi ⁊ per manum femine percuſſit illum domi
nus deus noſter. Viuit autē ipſe dominꝰ: quo
niam cuſtodiuit me angelus eius. ⁊ hinc euntē
⁊ ibi cōmorantem ⁊ inde huc reuertētem. ⁊ nō
permiſit me dominus ancillam ſuam coinqui/
nari: ſed ſine pollutiōe peccati reuocauit me vo
bis gaudentem in victoria ſua: in euaſiōe mea
in liberatiōe vr̄a. Cōfitemini illi oēs qm̄ bonꝰ
qm̄ in ſeculū mia eius. Vniuerſi aūt adorātes
dñm. dixerūt ad eā. Benedixit te dñs in virtu
te ſua. q: p te ad nihilū redegit inimicos nr̄os.
Porro ozias pnceps ppl'i iſrl'. dixit ad eā. Be
nedicta es tu filia a dño deo excelſo. p̄ oībꝰ mu/
lieribꝰ ſup terrā. Benedictꝰ dñs q creauit celū
⁊ terrā: q te direxit in vulnera capitis pncipis
inimicoꝝ nr̄oꝝ. q: hodie nomē tuū ita magni
ficauit. vt nō recedat laus tua de ore hoīm. q
memores fuerit virtutis dñi in eternuz. p qbꝰ
nō pepciſti aie tue ppi anguſtias ⁊ tribulatio/
nē generis tui. ſed ſubueniſti ruine ante cōſpe
ctū dei nr̄i. Et dixit oīs pplˢ. fiat fiat. Porro
achior vocatꝰ venit. Et dixit ei iudith. De iſra
el cui tu teſtimoniū dediſti q vlciſcat̄ ſe d̄ inimi
cis ſuis: ipſe caput oium incredulorꝝ icidit i hac
nocte i manu mea. Et vt pbes q: ita ē. ecce ca/
put holofernis q in ꝯtēptu ſupbie ſue deū iſrl'
ꝯtēpſit. ⁊ tibi interitū minabat̄ dicēs: cū captꝰ
fuerit pplˢ iſrl'. gladio perforari pcipias latera
tua. Vidēs aūt achior caput holofernis. angu
ſtiatꝰ pre pauore cecidit in faciem ſup terram. ⁊
eſtuauit aīa eiꝰ. Poſtea vero q̄ʒ reſumpto ſpū
recreatꝰ ē. pcidit ad pedes eiꝰ. ⁊ adorauit eā. ⁊
dixit. Benedicta tu a deo tuo in oī tabernacu/
lo iacob. qm̄ i oī gēte q̄ audierit nomē tuū. ma
gnificabit ſup te deꝰ iſrl'. XIIII

D Ixit autē iudith ad omnem populum.
Audite me fratres. Suſpendite caput
hoc ſuper muros noſtros. ⁊ erit cū ex/
ierit ſol. accipiat vnuſqſq̧ arma ſua. ⁊ exite cū
impetu: non vt deſcendatis deorſum: ſed quaſi
ipetū faciētes. Tūc exploratores neceſſe erit vt
fugiant ad pncipē ſuū excitandū ad pugnam.
Cūq̧ duces eoꝝ ꝯcurrerint ad tabernaculum
holofernis. ⁊ inuenerint eū truncū in ſuo ſangui/
ne volutatū: decidet ſuper eos timor. Cūq̧ co
gnoueritis fugere eos. ite poſt illos ſecuri: qm̄
dñs ꝯteret eos ſub pedibꝰ vr̄is. Tūc achior vi
dēs ꝟtutē quā fecit deꝰ iſrl'. relicto gentilitatis
ritu credidit deo. ⁊ circumcidit carnē ꝑpucij ſui
⁊ appoſitꝰ eſt ad pplm̄ iſrl'. ⁊ oīs ſucceſſio gene
ris eiꝰ vſq̧ i hodiernū diē. Mox aūt vt ortus
eſt dies ſuſpenderūt ſup muros caput holofer

nnis: accepitq; vnuſqſq; vir arma ſua. ⁊ egreſ/
ſi ſūt cū grandi ſtrepitu ⁊ vlulatu. Quod viden/
tes exploratores: ad tabernaculum holofernis
cucurrerūt. Porro hi q̄ i tabernaculo erāt: ve
nientes ⁊ añ ingreſſū cubiculi perſtrepētes exci
tandi grā ingētudinē arte moliebant: vt nō ab
excitantibꝰ: ſed a ſonantibꝰ holofernes euigila
ret. Nullus. n. audebat cubiculū virtutis aſſy/
riorū pulſando aut intrandi apire. Sed cū ve/
niſſent eiꝰ duces actribuni ⁊ vniuerſi maiores
exercitus aſſyrioꝝ: dixerunt cubiculariis: In
trate ⁊ excitate illum: quoniā egreſſi mures de
cauernis ſuis auſi ſunt ꝓuocare nos ad prelīū
Tūc ingreſſus vagao cubiculū eius ſtetit ante
cortinā. ⁊ plauſū fecit manibus ſuis: ſuſpicaba
tur eni illū cū iudith dormire. Sꝫ cū nullū mo
tū iacētis ſenſu auriū caperet: acceſſit ꝓximās ad
cortinā. ⁊ eleuās eā: vidēſq; cadauer abſq; ca
pite holofernis in ſuo ſanguine tabefactū iace/
re ſup terrā: exclamauit voce magna cum fletu
⁊ ſcidit veſtimēta ſua. Et ingreſſus tabernacu
lum iudith nō inuenit eā Et exiliuit foras ad po
pulū. ⁊ dixit: Vna mulier hebrea fecit ꝯfuſio
nē in domo regis nabuchodonoſor. Ecce eni
holofernes iacet in terra ⁊ caput eiꝰ nō ē in illo
Quod cū audiſſent pncipes virtutis aſſyrioꝝ: ſci/
derūt oēs veſtimēta ſua. ⁊ intolerabilis timor
⁊ tremor cecidit ſuper eos. ⁊ turbati ſūt ai eoꝝ
valde Et factus eſt clamor incomparabilis in
medio caſtrorum eoꝝ.

XV

Vmq; ois exercitꝰ decollatū holofer/
nem audiſſet: fugit mens ⁊ conſilium
ab eis. ⁊ ſolo tremore ⁊ metu agitati fu
ge preſidiū ſumūt: ita vt nullꝰ loqueret cū ꝓ
ximo ſuo ſꝫ inclinato capite relictis oibus eua
dere feſtinabāt hebreos: q̄s armatos ſuper ſe
venire audierant: fugiētes per vias campoꝝ
⁊ ſemitas colliū. Vidētes itaq; filij iſrl fugien
tes. ſecuti ſūt illos: deſcenderitq; clangētes tu
bis. ⁊ vlulantes poſt ipſos. Et qm̄ aſſyrij nō
adunati: in fugam ibant p̄cipites: filij aūt iſrl
vno agmine perſequētes: debilitabant oēs q̄s
inuenire potuiſſent. Miſitq; ozias nuncios p
oēs ciuitates ⁊ regiōes iſrael. Oīs itaq; regio
oīſq; vrbs electam iuuentutē armatā miſit pꝰ
eos. ⁊ perſecuti ſūt eos in ore gladij q̄uſq; p̄ue
nirēt ad extremitatē finiū ſuoꝝ. Reliq autē q
erāt in bethulia: ingreſſi ſūt caſtra aſſyriorū. ⁊
predā quā fugiētes aſſyrij relinq̄rāt: abſtule/
rūt ⁊ onuſtati ſūt valde. Hi vero qui victores
reuerſi ſūt ad bethuliā: oia que erant illorū ab/
ſtulerūt ſecū: ita vt non eſſet numerus in peco/
ribus in iumētis ⁊ vniuerſis mobilibus eoꝝ.
vt a minimo vſq; ad magnū oēs diuites fierent
de p̄dationibꝰ eoꝝ. Joachim aūt ſumꝰ pōtifex
de irlm venit i bethuliā cū vniuerſis p̄ſbyteris
ſuis vt videret iudith. Que cū exiſſet ad illum
bñdixerūt illā oēs vna voce: dicētes: Tu glo/
ria irlm: tu leticia iſrael: tu honorificētia popu
li noſtri qz feciſti viriliter ⁊ cōfortatū eſt cor tuū
eo q̄ caſtitatē amaueris. ⁊ poſt virū tuū alterū
neſcieris: ideo ⁊ manꝰ dñi ꝯfortauit te ⁊ iō eris
bñdicta in eternū. Et dixit oīs pplus. fiat fiat.
Per dies aūt triginta vix collecta ſūt ſpolia aſ
ſyrioꝝ a pplo iſrl. Porro aūt vniuerſa q̄ holo/
fernis peculiaria fuiſſe ꝓbata ſūt: dederūt iu/
dith in auro ⁊ argēto ⁊ veſtibꝰ ⁊ gēmiſ ⁊ omni
ſupellectili. ⁊ tradita ſūt oia illi a pplo. ⁊ oēs
ppli gaudebāt cū mulieribꝰ ⁊ virginibꝰ ⁊ iuue
nibus: in organis ⁊ citharis.

XVI

Unc cantauit canticū hoc dño iudith
dicēs: Incipite dño in tympanis: can
tate dño in cymbalis: modulamini illi
pſalmū nouum: exultate ⁊ inuocate nomē eiꝰ.
Dominꝰ cōterēs bella: dñs nomē ē illi. Qui
poſuit caſtra ſua in medio populi ſui: vt eripe/
ret nos de manu oiuꝫ inimicoꝝ nroꝝ. Venit
aſſur ex montibus ab aquilone in multitudine
fortitudinis ſue: cuius multitudo obturauit tor
rentes ⁊ equi eoꝝ cooperuerūt valles. Dixit ſe
incenſurū fines meos. ⁊ iuuenes meos occiſu
rū gladio infantes meos dare in predam ⁊ vir
gines in captiuitatē. Dñs aūt oipotens nocuit
eū. ⁊ tradidit eū in manꝰ feminę. ⁊ confudit eū.
Nō enim cecidit potēs eoꝝ a iuuenibꝰ nec filij
titan percuſſerūt eū: nec excelſi gigantes impo
ſuerunt ſe illi: ſed iudith filia merari in ſpecie
faciei ſue diſſoluit eū Exuit. n. ſe veſtimēto vi/
duitatis. ⁊ induit ſe veſtimēto leticie in exulta/
tione filioꝝ iſrael. Vnxit faciem ſuā vnguento
colligauit cincinos ſuos mitra ad decipiendū il
lum. Sandalia eiꝰ rapuerūt oculos eius: pul/
chritudo eiꝰ captiuam fecit animā eiꝰ: amputa/
uit pugione ceruicē eiꝰ. Horruerūt perſe con
ſtantiā eiꝰ. et medi audaciā eius. Tunc vlula/
uerūt caſtra aſſyrioꝝ: quādo apparuerūt humi
les mei: areſcētes in ſiti. Filij puellaꝝ cōpun/
xerūt eos. et ſicut pueros fugientes occiderunt
eos: perierūt in p̄lio a facie dñi dei mei. Hym
nū cantemꝰ dño: hymnū nouū cantemus deo
noſtro. Adonai dñe magnꝰ es tu. et preclarus
in virtute. et quem ſuperare nemo poteſt. Tibi
ſeruiat ois creatura tua: qz dixiſti et facta ſūt mi
ſiſti ſpiritū tuū et creata ſūt. et nō eſt qui reſiſtat

voci tue. Montes a fundamētis mouebunt cū aquis: petre ſicut cera liqueſcent ante faciē tuā. Qui aūt timent te magni erunt apud te per oīa Ve genti inſurgenti ſup genus meū. Dñs. n. oīpotens vindicabit in eis: in die iudicij viſitabit illos. Dabit eni ignē ⁊ vermes in carnes eorū: vt vrant ⁊ ſentiāt vſq; in ſempiternū. Et factū eſt poſt hec oīs ppl's poſt victoriā venit in hieruſalē adorare dñm. ⁊ mox vt purificati ſūt. obtulerūt omnes holocauſta ⁊ vota ⁊ repromiſſiones ſuas. Porro iudith vniuerſa vaſa bellica holofernis q̄ dedit illi ppl's. ⁊ conopeū qd ipſa ſuſtulerat obtulit in anathema obliuionis. Erat autem ppl's iocūdus ſm faciē ſanctoꝝ. et per tres mēſes gaudiū huiꝰ victorie celebratū ē cū iudith. Poſt dies aūt illos vnuſqſq; rediit in ſua. ⁊ iudith magna facta eſt in bethulia. et preclarior erat vniuerſe terre iſrahel. Erat etiā virtuti caſtitas adiuncta: ita vt cognoſceret virum omnibꝰ diebꝰ vite ſue ex quo defunctꝰ eſt manaſſes vir eius. Erat autē diebꝰ feſtis procedens cū magna gloria. Manſit autē in domo viri ſui annos centū quinq;. ⁊ dimiſit abrā ſuā liberā. et defuncta eſt ac ſepulta cū viro ſuo in bethulia luxitq; illā oīs ppl's diebus ſeptē: In omni autē ſpatio vite eius nō fuit qui perturbaret iſrael. et poſt mortē eiꝰ annis multis. Dies aūt victorie huiꝰ feſtiuitatis ab hebreis in numero ſanctoꝝ dieꝝ accipit ⁊ colitur a iudeis ex illo tpe vſq; in p̄ſentem diem.

¶ Explicit liber Judith. Incipit prologus in librum Heſter.

[L]Ibꝝ heſter varijs tranſlatoribꝰ conſtat eſſe vitiatū: quem ego de archiuis hebreorū reuelans verbū e verbo expreſſius tranſtuli. Quem librum editio vulgata lacinioſis hincinde verborum finibus trahit: addēs ea que ex tpe dici poterant ⁊ audiri: ſicut ſolitū eſt ſcholaribus diſciplinis ſūpto themate excogitare quibus verbis vti potuit q iniuriā paſſus ē: vel ille qui iniuriā fecit. Vos aūt o paula ⁊ euſtochiū qm̄ ⁊ bibliothecas hebreoꝝ ſtuduiſtis intrare. ⁊ interpretū certamina cōprobaſtis tenētes heſter hebraicū librū per ſingula vba noſtrā tranſlationem aſpice vt poſſitis agnoſcere me: nihil etiam augmentaſſe addendo: ſed fideli teſtimonio ſimpliciter ſicut in hebreo habet: hiſtoriā hebraicā latine lingue tradidiſſe. Nec affectamꝰ laudes hominū: nec vituperati ōes expaueſcimus deo enim placere curātes: minas hominū penitus nō timemꝰ: qm̄ deꝰ diſſipat oſſa eoꝝ qui hoibꝰ placere deſiderāt. ⁊ ſm apl'm: q eiuſmodi ſunt ſerui chriſti eē nō poſſūt. Rurſū i libro heſter alphabetū ex minio vſq; ad theta litterā fecimꝰ diuerſis in locis: volētes. ſ. ſeptuaginta interp̄tū ordinē p hec inſinuare ſtudioſo lectori. Nos eni iuxta morē hebraicū ordinē pſequi etiā in ſeptuaginta editione maluimus.

¶ Explicit plogꝰ Incipit liber Heſter. Ca. I

[I]N diebus Aſſueri q regnauit ab īdia vſq; ethiopiā ſuper centū viginti ſeptē prouincias: qn̄ ſedit in ſolio regni ſui ſuſa ciuitas regni eiꝰ exordiū fuit. Tertio igit anno imperij ſui fecerat grāde conuiuiū cūctis pncipibꝰ ⁊ pueris ſuis fortiſſimis perſaꝝ ⁊ medoꝝ inclytis ⁊ p̄fectis puinciaꝝ corā ſe: vt oſtenderet diuitias glorie regni ſui ac magnitudinē atq; iactantiā potentie ſue multo tpe: cētū videlicet ⁊ octoginta diebꝰ. Cūq; implerent dies conuiuij: inuitauit oēm populū qui inuētus eſt in ſuſis a maximo vſq; ad minimū. et iuſſit ſeptē diebus cōuiuiū preparari in veſtibulo horti ⁊ nemoris qd regio cultu ⁊ manu conſitū erat. Et pendebant ex oi pte tentoria aerei coloris ⁊ carbaſini ac hyacinthini: ſuſtentata funibꝰ byſſinis atq; purpureis: q eburneis circulis inſerti erant ⁊ columnis marmoreis fulciebant. Lectuli quoq; aurei ⁊ argentei ſuper pauimētū ſmaragdino ⁊ pario ſtratū lapide diſpoſiti erant: qd mira varietate pictura decorabat. Bibebant aūt qui inuitati erāt: aureis poculis: ⁊ alijs atq; alijs vaſis cibi inferebant. Vinū quoq; vt magnificētia regia dignū erat abundans ⁊ precipuū ponebat. Nec erat qui nolētes cogeret ad bibēdū: ſz ſicut rex ſtatuerat pponēs mēſis ſinglos de pncipibꝰ ſuis vt ſumeret vnuſqſq; qd vellet. Vaſthi quoq; regina fecit cōuiuiū feminaꝝ in palatio vbi rex aſſuerus manere conſueuerat. Itaq; die ſeptimo cū rex eēt hilarior. ⁊ poſt nimiā potionē incaluiſſet mero: pcepit mauiniā ⁊ baçatha ⁊ arbona ⁊ bagatha ⁊ abgatha ⁊ çarath ⁊ charchas ſeptem eunuchis qui in cōſpectu eius miniſtrabant: vt introducerēt reginā vaſthi corā rege poſito ſup caput eiꝰ diademate: vt oſtēderet cūctis pplis ⁊ principibꝰ eiꝰ pulchritudinē. Erat eni pulchra valde: Que renuit. ⁊ ad regis imperiū qd p eunuchos mādauerat venire contēpſit. Vñ iratꝰ rex ⁊ nimio furore ſuccenſus: interrogauit ſapiētes q ex more regio ſp ei aderāt ⁊ illoꝝ faciebat cūcta cōſilio. ſcientiū leges ac iu

ra maiorū: erāt aūt primi ⁊ proximi charſena et
ſethar ⁊ amatha et tharſis et mares ⁊ marſana
et manucha. ſeptem duces perſaꝝ atq; medoꝝ
qui videbāt faciē regis. ⁊ primi poſt eū reſide/
re ſoliti erāt: cui ſniē vaſthi regina ſubiaceret q̄
aſſueri regis imperiū qđ ꝑ eunuchos mādaue
rat: facere noluiſſet. Rūditq; manucha audien
te rege atq; ꝑncipib⁹ Nō ſolū regē leſit regina
vaſthi: ſed ⁊ oēs populos ⁊ ꝑncipes q ſūt i cū/
ctis ꝓuincijs regis aſſueri. Egredieꝛ. n. ſmo
regine ad oēs mulieres vt cōtēnāt viros ſuos
⁊ dicāt: Rex aſſuer⁹ iuſſit vt regina vaſthi in/
traret ad eū. ⁊ illa noluit: atq; hoc exemplo oēs
principū cōiuges perſaꝝ atq; medoꝝ paruipē
dent imperia maritoꝝ. Unde regis iuſta ē in/
dignatio. Si tibi placet egrediaꝛ edictū a facie
tua. ⁊ ſcribaꝛ iuxta legē perſaꝝ atq; medorum
quā ꝑterire illicitū eſt: vt neq̄q̄ vltra vaſthi in/
grediaꝛ ad regē: ſed regnū illi⁹ altera q̄ melior
eſt illa accipiat. Et hoc in oē: qđ latiſſimū ē pro
uinciarū tuarū diuulgeꝛ imperiū. ⁊ cūcte vxo/
res tam maiorū q̄ minoꝝ deferant maritꝭ ſuis
honorē. Placuit cōſiliū ei⁹ regi. ⁊ ꝑncipibus:
fecitq; iuxta conſiliū manucha. ⁊ miſit epl'as ad
vniuerſas prouincias regni ſui: vt q̄cq; gēs au
dire et legere poterat diuerſis linguis ⁊ lr̄is eē
viros ꝑncipes ac maiores i domib⁹ ſuis ⁊ hoc
per cūctos pp'los diuulgari. II

His itaq; geſtis: poſtq̄ regis aſſueri in
dignatio deferbuerat: recordatus ē va
ſthi que feciſſet vel que paſſa eēt dixerūt
q; pueri regis ac miniſtri eius. Querāꝛ regi
puelle v̄gines ac ſpecioſe. ⁊ mittanꝛ qui conſi/
derēt ꝑ vniuerſas ꝓuincias puellas ſpecioſas
⁊ virgines. ⁊ adducāt eas ad ciuitatem ſuſan ⁊
tradant in domū feminaꝝ ſub manu egei eunu
chi q̄ eſt ꝑpoſit⁹ ⁊ cuſtos mulierū regiarū ⁊ ac/
cipiant mundū muliebrē ⁊ cetera ad vſus ne/
ceſſaria. Et q̄cūq; inter oēs oculis regis placu
erit ipſa regnat ꝓ vaſthi. Placuit ſmo regi: et
ita vt ſuggeſſerant iuſſit fieri. Erat vir iudeus
in ſuſis ciuitate: vocabulo mardocheus filius
iair: filij ſemei: filij cis. de ſtirpe gemini: q trāſ
latus fuerat de hieruſalē: eo tēpore quo iecho/
niam regem iuda nabuchodonoſor rex babylo
nis trāſtulerat: qui fuit nutrici⁹ filie fratris ſui
ediſſe q̄ altero noīe vocabaꝛ heſter. et vtrunq;
parentē amiſerat pulchra nimis ⁊ decora facie
mortuiſq; patre eius ac matre mardoche⁹ ſibi
eā adoptauit in filiā. Cumq; ꝑcrebruiſſet regis
iperiū. ⁊ iuxta mādatum illi⁹ multe pulchre vir
gines adducerenꝛ ſuſan. ⁊ egeo traderenꝛ eu

nucho. heſter q̄q; inter ceteras puellas ei tradi/
ta eſt: vt ſeruareꝛ in numero feminarum. Que
placuit ei. ⁊ inuenit gratiam in cōſpectu illius.
vt accelerarct mundum muliebrem. ⁊ traderet
ei partes ſuas. ⁊ ſeptem puellas ſpecioſiſſimas
de domo regis. ⁊ tā ipſam q̄ pediſſequas eius
ornaret atq; excoleret. Que noluit indicare ei
populū ⁊ patriam ſuam. Mardocheus eni p̄/
ceperat ei vt de hac re omnino reticeret. qui de
ambulabat quotidie ante veſtibulū domus i q̄
electe virgines ſeruabanꝛ: curā agens ſalutis
heſter. ⁊ ſcire volens quid ei accideret. Cū aūt
veniſſet tempus ſingulaꝝ per ordinē puellaꝝ
vt intrarent ad regē: expletis oib⁹ q̄ ad cultum
muliebrē ꝑtinebat: menſis duodecimus verte
baꝛ: ita dūtaxat vt ſex mēſibus oleo vngerētur
mirthino. ⁊ alijs ſex q̄buſdā pigmentis ⁊ aro/
matib⁹ vterenꝛ. Ingrediētesq; ad regē: q̄cqd
poſtulaſſent ad ornatū ꝑtinens accipiebāt. ⁊ vt
eis placuerat cōpoſite: de triclinio feminaꝝ ad
regis cubiculū tranſiebant. Et que intrauerat
veſpere egrediebaꝛ mane: atq; inde in ſecūdas
edes deducebanꝛ que ſub manu ſaſagazi eunu
chi erant. qui concubinis regis preſidebat: nec
hēbat poteſtatē ad regē vltra redeundi niſi vo
luiſſet rex. ⁊ eā venire iuſſiſſet ex noīe. Euolu/
to autē tp̄e per ordinē. inſtabat dies quo heſter
filia abiahil fratris mardochei: quā ſibi adopta
rat in filiā: deberet intrare ad regē. Que nō q̄
ſiuit muliebrem cultū: ſed quecūq; voluit ege⁹
eunuchus cuſtos virginū: hec et ad ornatū de
dit. Erat enī formoſa valde. ⁊ incredibili pul/
chritudine omnium oculis gratioſa ⁊ amabilis
videbatur. Deducta ē itaq; ad cubiculū regis
aſſueri menſe decimo qui vocatur thebeth: ſe/
ptimo anno regni eius. ⁊ adamauit eā rex pl⁹
q̄ oēs mulieres: habuitq; gratiā ⁊ miam corā
eo ſuper oēs mulieres. ⁊ poſuit diadema regni
in capite eius: fecitq; eā regnare in loco vaſthi.
Et iuſſit cōuiuiū ꝑparari ꝑmagnificū cūctis ꝑn
cipibus ⁊ ſeruis ſuis: ꝓ coiūctiōe ⁊ nuptijs he
ſter. Et dedit requiem vniuerſis ꝓuincijs: ac
dona largitus ē iuxta magnificētiā ꝑncipalem
Cūq; ⁊ ſecūdo quererenꝛ virgines. ⁊ ↄgrega
renꝛ mardoche⁹ manebat ad ianuā regis: nec/
dū ꝓdiderat heſter patriā ⁊ pp'lm ſuum: iuxta
mādatū eius. Quicqd eni ille ꝑcipiebat obſer/
uabat heſter. ⁊ ita cūcta faciebat vt eo tp̄e ſolita
erat quo eā puulā nutriebat. Eo igiꝛ tempore
quo mardocheus ad regis ianuā morabaꝛ: ira
ti ſunt bagathan ⁊ thares duo eunuchi regꝭ. q̄
ianitores erant. ⁊ in primo palatij limine reſi/

debāt voluerūtqꝫ inſurgere in regē et occidere
eū. Qđ mardocheū nō latuit. Statimqꝫ nun/
ciauit regine heſter. et illa regi ex nomine mar
dochei q ad ſe rē detulerat. Queſitū eſt et inuē
tū. et appēſus ē vterqꝫ coꝝ in patibulo. et iuſ/
ſit rex vt in libro memoriali ſcriberet: vt ꝓ vita
ſua aliqd repēſaret ei. Mādatūqꝫ ē hyſtoriis.
et annalibꝰ traditū corā rege. III

Poſt hec rex aſſuerus exaltauit aman fi
liū amadathi q erat de ſtirpe agag et po
ſuit ſoliū eiꝰ ſuper oēs principes quos
habebat. Cunctiqꝫ ſerui regis q in foribꝰ pala/
tii ꝟſabāt flectebāt genua. et adorabāt aman.
Sic eni p̄ceperat eis imperator. Solꝰ mardo/
cheus non flectebat genu: neqꝫ adorabat eum.
Cui dixerūt pueri regis q ad fores palatii reſi/
debant. Cur p̄ter ceteros nō obſeruas manda
tū regis. Cūqꝫ hoc crebriꝰ dicerent. et ille nol/
let audire: nūciauerūt aman ſcire cupiētes vtꝝ
perſeueraret in ſnīa. Dixerat eni eis ſe eſſe iu/
deū. Qđ cū audiſſet aman. et experimēto pro
baſſet ꝙ mardocheus nō ſibi flecteret genu nec
ſe adoraret: iratꝰ eſt valde. et ꝓ nihilo duxit in
vnū mardocheū mittere manꝰ ſuas: audierat
eni ꝙ eſſet gentis iudee: magiſqꝫ voluit omnē
iudeoꝝ q erāt in regno aſſueri perdere natio/
nē. Menſe primo cuiꝰ vocabulū eſt niſan āno
duodecimo regni aſſueri: miſſa eſt ſors in vr/
nam q̄ hebraice dicit̄ phur: corā aman: q̊ die et
q̊ mēſe gens iudeoꝝ deberet interfici. et exiuit
mēſis duodecimꝰ q vocat̄ adar. Dixitqꝫ aman
regi aſſuero. Eſt pplſ per oēs ꝓuincias regni
tui diſperſus. et a ſe mutuo ſepatꝰ: nouis vtēs
legibꝰ et cerimoniis: inſup et regis ſcita cōtem
nēs. Et optime noſti ꝙ nō expediat regno tuo
vt inſoleſcat per licentiā. Si tibi placet decerne
vt pereat. et decē milia talētoꝝ appendā archa
riis gaꝫe tue. Tulit ergo rex annulū q̊ vtebat̄:
de manu ſua. et dedit eum aman filio amadathi
de ꝓgenie agag hoſti iudeoꝝ: dixitqꝫ ad eum.
Argentū qđ tu polliceris: tuum ſit de pplo age
qđ tibi placet. Vocatiqꝫ ſunt ſcribe regis men
ſe p̄mo niſan tertiadecima die eiuſdē menſis et
ſcriptū eſt vt iuſſerat aman ad oēs ſatrapas re/
gis. et iudices ꝓuinciaꝝ diuerſarūqꝫ gētiū: vt
q̄qꝫ gēs legere poterat et audire ꝓ varietate lin
guaꝝ ex nomine regis aſſueri et littere ſignate
ipſiꝰ ānulo miſſi ſunt ꝑcurſores regis ad vni/
uerſas ꝓuincias vt occiderēt atqꝫ delerent oēs
iudeos a puero vſqꝫ ad ſenē: paruulos et mu/
lieres vno die: hoc ē tertiodecimo mēſis duo/
decimi q vocat̄ adar. et bona coꝝ diriperent.
Sūma autē eplaꝝ hec fuit: vt oēs ꝓuincie ſci/
rent et pararēt ſe ad p̄dictā diē. Feſtinabāt cur
ſores q miſſi erāt regis imperium explē. Sta/
timqꝫ in ſuſis pependit edictū. rege et aman ce
lebrante conuiuiū. et cunctis iudeis q in vrbe
erant flentibus. IIII

Que cū audiſſet mardocheus ſcidit ve/
ſtimenta ſua ⁊ indutꝰ eſt ſacco ſpargēs
cinerem capiti. et in platea medie ciui/
tatis voce magna clamabat oſtēdēs amaritudi
nem animi ſui. et hoc eiulatu vſqꝫ ad fores pa/
latii gradiens. Non eni erat licitū indutū ſac/
co aulā regis intrare. In oibꝰ qꝫ ꝓuinciis op/
pidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma perue
nerat: planctꝰ ingēs erat apud iudeos: ieiuniū
vlulatꝰ et fletus: ſacco et cinere multis ꝓſtratu
vtentibus. Ingreſſe autē ſunt puelle heſter et
eunuchi: nunciaueruntqꝫ ei. Qđ audiēs ꝯſter
nata ē. et veſtē miſit vt ablato ſacco indueret eā
Quā accipere noluit. Accitoqꝫ athach eunu/
cho quē rex miniſtꝝ ei dederat precepit vt iret
ad mardocheū et diſceret ab eo cur hoc faceret
Egreſſuſqꝫ athach iuit ad mardocheū. et inue/
nit eū ſtantem in platea ciuitatis ante hoſtium
palatii. Qui indicauit ei oia q̄ acciderant quō
aman ꝓmiſiſſet vt in theſauros regis pro iu/
deorum nece inferret argentū: exēplar quoqꝫ
edicti quod pendebat in ſuſis dedit ei vt regine
oſtēderet. et moneret eā vt intraret ad regem. et
dep̄caret̄ eum ꝓ pplo ſuo. Regreſſus athach
nūciauitqꝫ heſter. oia que mardocheꝰ dixerat.
Que reſpōdit ei. ⁊ iuſſit vt diceret mardocheo
Oēs ſerui regis et cūcte q̄ ſub ditiōe eiꝰ ſunt no/
runt ꝓuincie. ꝙ ſiue vir ſiue mulier non voca
tus interius atriū regis intrauerit abſqꝫ vlla
cunctatiōe ſtatī interficiat̄. niſi forte rex auream
virgā ad eū tetēderit ꝓ ſigno clementie. atqꝫ
ita poſſit viuere. Ego igit̄ quōad regē intrare
potero q̄ triginta iā diebꝰ nō ſū vocata ad eū
Qđ cū audiſſet mardocheus: rurſum mādā/
uit heſter. dicēs. Ne putes ꝙ animā tuam tm̄
liberes: q2 i domo regſ es p̄ cunctſ iudeis: Si
eni nūc ſiluerſ ꝑ aliā occaſionē liberabunt̄ iudei
et tu et domꝰ p̄ris tui pibitſ. Et qs nouit vtrū
iccirco ad regnū veneris. vt i tali tp̄e parareris
Rurſuſqꝫ heſter hec mardocheo ꝟba mādauit
Vade ⁊ congrega oēs iudeos q̄s i ſuſis reppe
reris et orate ꝓ me. Nō comedetſ et nō bibetſ
tribꝰ diebus ⁊ tribus noctibꝰ. ⁊ ego cū ancillſ
meis ſimiliter ieiunabo. et tunc ingrediar ad
regē ꝯ legē faciens non vocata: tradenſqꝫ me
morti et ꝑiculo. Iuit itaqꝫ mardocheus et fecit

omnia que beſter preceperat. V
D Ie aūt tertio induta eſt beſter regalibꝰ
veſtimentis. ⁊ ſtetit in atrio domus re
gie qđ erat interius ꝯtra baſilicā regis
At ille ſedebat ſuper ſoliū ſuū in cōſiſtorio pala
tij ꝯtra oſtiū domus. Cūqꝫ vidiſſet beſter regi
nam ſtantem placuit oculis eius. ⁊ extendit cō
tra eā virgam aureā quā tenebat manu. Que
accedens oſculata eſt ſūmitatē virge eius: dixit
qꝫ ad eā rex. Quid vis beſter regina. Que eſt
petitio tua. Etiā ſi dimidiā partē regni petieris
dabit̄ tibi. At illa rn̄dit. Si regi placet obſecro
vt venias ad me hodie ⁊ aman tecū ad cōuiuiū
quod paraui. Statimqꝫ rex: vocate inquit cito
aman vt beſter obediat voluntati. Venerunt
itaqꝫ rex ⁊ aman ad conuiuiū qđ eis regina pa
rauerat. Dixitqꝫ ei rex poſtq̄ vinū biberat ab
undanter. Quid petis vt detur tibi. ⁊ ꝓ qua
re poſtulas. Etiā ſi dimidiam partē regni mei
petieris impetrabis. Cui rn̄dit beſter. Petitio
mea ⁊ preces ſunt iſte. Si inueni in cōſpectu re
gis gratiā ⁊ ſi regi placet vt det mihi qđ poſtu
lo ⁊ meā impleat petitionē: veniat rex ⁊ aman
ad cōuiuiū qđ paraui eis. ⁊ cras aperiā regi vo
lūtatem meam. Egreſſus eſt itaqꝫ illo die amā
letus ⁊ alacer. Cūqꝫ vidiſſet mardocheum ſe-
dentem ante fores palatij. ⁊ non ſolū non aſſur
rexiſſe ſibi. ſed nec motū quidem de loco ſeſſio-
nis ſue. īdignatus eſt valde. ⁊ diſſimulata ira
reuerſus in domū ſuam ꝯuocauit ad ſe amicos
ſuos et zares vxorē ſuā. ⁊ expoſuit illis magni
tudinem diuitiaꝝ ſuaꝝ filiorūqꝫ turbā. ⁊ quan
ta cū gloria ſuper omnes ꝑncipes ⁊ ſeruos ſu-
os rex eleuaſſꝫ. Et poſt hec ait. Regina quoqꝫ
beſter nullū aliū vocauit ad cōuiuiū cū rege pre
ter me: apud quam etiā cras cū rege pranſurus
ſū. Et cū hec omnia habeā: nihil me habere pu
to q̄diu videro mardocheū iudeū ſedentē ante
fores regias. Rn̄deruntqꝫ ei zares vxor eius. ⁊
ceteri amici. Iube parari excelſam trabē habētē
altitudinis qnquaginta cubitos. ⁊ dic mane re
gi vt appēdat̄ ſuꝑ eā mardocheꝰ. ⁊ ſic ibis cū
rege letꝰ ad ꝯuiuiū. Placuitqꝫ ei ꝯſiliū. ⁊ iuſſit
excelſam ꝑparari crucē. VI
N Octem illā duxit rex inſomnē. iuſſitqꝫ
ſibi afferri hiſtorias ⁊ annales ꝑoꝝ tē
poꝝ. Que cum illo pſente legerentur:
ventū eſt ad illū locū vbi ſcriptū erat quomodo
nūciaſſet mardocheus inſidias bagathan ⁊ tha
res eunuchoꝝ: regem aſſuerū iugulare cupien
tium. Qđ cū audiſſet rex. ait. Quid ꝓ hac fide
honoris ac premij mardocheus conſecutus eſt

Dixerunt ei ſerui illius ac miniſtri. Nihil om
nino mercedis accepit. Statimqꝫ rex: quis eſt in
quit in atrio. Aman quippe interius atriū do-
mus regie intrauerat. vt ſuggereret regi. ⁊ iu-
beret mardocheū affigi patibulo qđ ei fuerat ꝑ
paratum. Reſponderunt pueri. Aman ſtat in
atrio. Dixitqꝫ rex. ingrediatur. Cūqꝫ eſſet in-
greſſus. ait illi. Quid debet fieri viro quē rex
honorare deſiderat. Cogitans autem in corde
ſuo aman. ⁊ reputans ꝙ nullum alium rex niſi
ſe vellet honorare reſpondit. Homo quem rex
honorare cupit debet indui veſtibus regijs. et
imponi ſuper equum qui de ſella regis ē. ⁊ acci
pere regium diadema ſuper caput ſuum. ⁊ pri
mus de regijs principibus ac tyrannis teneat
equum eius. et per plateam ciuitatis incedens
clamet ⁊ dicat. Sic honorabit̄ quēcūqꝫ rex vo-
luerit honorare. Dixitqꝫ ei rex. Feſtina ⁊ ſum
pta ſtola ⁊ equo fac vt locutꝰ es mardocheo iu-
deo q̄ ſedet ante fores palatij. Caue ne q̄cq̄ de
his q̄ locutus es ꝑtermittas. Tulit itaqꝫ aman
ſtolā ⁊ equū: indutūqꝫ mardocheū in platea c
uitatis. ⁊ impoſitū equo precedebat atqꝫ clama
bat. Hoc honore cōdignus ē quēcūqꝫ rex vo
luerit honorare. Reuerſuſqꝫ ē mardocheus ad
ianuā palatij. ⁊ aman feſtinauit ire in domū ſu
am lugēs. ⁊ opto capite: narrauitqꝫ zares vxo
ri ſue ⁊ amicis oīa q̄ euenissent ſibi. Cui reſpō-
derūt ſapiētes quos habebat in conſilio ⁊ vxor
eiꝰ. Si de ſemine iudeoꝝ ē mardocheꝰ an̄ quē
cadere cepiſti: nō poteris ei reſiſtere. ſed cades
in cōſpectu eiꝰ. Adhuc illis loquētibꝰ venerūt
eunuchi regis. ⁊ cito eū ad conuiuiū qđ regina
parauerat ꝑgere ꝯpulerūt. VII
I Ntrauit itaqꝫ rex ⁊ aman vt biberent
cū regina. Dixitqꝫ ei rex etiam ſecūda
die poſtq̄ vino incaluerat. Que eſt pe
titio tua beſter vt detur tibi. ⁊ qđ vis fieri. Etiam
ſi dimidiā partem regni mei petieris. impetra
bis. Ad quē illa rn̄dit. Si inueni gratiā in ocu
lis tuis o rex. ⁊ ſi placet: dona mihi aīam meā
ꝓ qua rogo ⁊ ꝑplm meū ꝓ quo obſecro. Tra-
diti enī ſumus ego ⁊ ꝑpls meus vt cōteramur
iugulemur ⁊ pereamus. Atqꝫ vtinā in ſeruos
⁊ famulas venderemur: eſſet tollerabile malū.
⁊ gemens tacerē: nūc aūt hoſtis nr̄ eſt cuiꝰ cru-
delitas redūdat in regē. Rn̄denſqꝫ rex aſſue-
rus. ait. Quis ē iſte ⁊ cuiꝰ potētie: vt hec aude
at facere. Dixitqꝫ beſter. Hoſtis ⁊ inimicꝰ nr̄
peſſimus iſte ē aman. Qđ ille audiēs illico ob
ſtupuit: vultū regis ac regine ferre nō ſuſtinēs
Rex aūt iratus ſurrexit. ⁊ de loco cōuiuij intra

ſuit in hortū arboribus ꝯſitum. Amanqꝫ ſurre/
xit vt rogaret Heſter reginā ꝓ aīa ſua: intelle/
xit.n. a rege ſibi paratum malū. Qui cū reuer
ſus eſſet de horto nemoribus conſito. ⁊ intraſſet
cōuiuij locum: repperit aman ſuper lectum cor
ruiſſe in quo iacebat Heſter. ⁊ ait. Etiā reginā
vult opprimere me pñte in domo mea. Nec dū
verbū de ore regis exierat: ⁊ ſtatim operuerunt
faciē eius. Dixitqꝫ arbona vnus de eunuchis q
ſtabāt in miniſterio regis. En lignū qđ paraue
rat mardocheo qui locutus eſt ꝓ rege: ſtat i do/
mo aman: habens altitudinis qnquaginta cubi
tos. Cui dixit rex. Appendite eū in eo. Suſpē
ſus eſt itaqꝫ aman in patibulo quod parauerat
mardocheo: ⁊ regis ira quieuit. VIII.

D Ie illo dedit rex aſſuerus heſter regine
domum aman aduerſarij iudeorum: et
mardocheus ingreſſus eſt añ faciem re
gis. Cōfeſſa eſt.n. ei heſter ꝙ eēt patru⁹ ſuus.
Tulitqꝫ rex annulū quē ab aman recipi iuſſerat
⁊ tradidit mardocheo. Heſter autē conſtituit
mardocheum ſup domū ſuam. Nec his ꝯtenta
ꝓcidit ad pedes regis: ſleuitqꝫ ⁊ locuta ad eum
orauit vt malitiam aman agagite ⁊ machinatio
nes eius peſſimas q̃s excogitauerat ꝯtra iude/
os iuberet irritas fieri. At ille ex more ſceptrū
aureū ꝓtendit manu: quo ſignū clementie mon
ſtrabaꝷ. Illaqꝫ ꝯſurgens ſtetit añ eū. ⁊ ait. Si
placet regi: ⁊ ſi iueni gratiam in oculis eius: et
depcatio mea non ei videꝷ eſſe ꝯtria: obſecro vt
nouis epl'is. veteres aman lr̃e īſidiatoris ⁊ ho/
ſtis iudeorum: quibus eos in cūctis regis ꝓui
cijs ꝑire p̃cepat corrigāꝷ. Quō.n. potero ſuſti
nere necē ⁊ interfectionē ppl'i mei. Reſponditqꝫ
rex aſſuerus heſter regine ⁊ mardocheo iudeo
Domum aman ꝯceſſi heſter regine: ipm iuſſi
affigi cruci: q̄ auſus eſt manū mittere ī iudeos.
Scribite ergo iudeis ſicut vobis placet ex regiſ
noie. ſignantes lr̃as annulo meo. Hec.n. con
ſuetudo erat: vt epl'is q̄ ex regis noie mittebanꝷ
⁊ illius ānulo ſignate erāt: nemo auderet ꝯdice
re. Accitiſqꝫ ſcribis ⁊ librarijs regis: erat autē
tēpus tertij menſis qui appellaꝷ ſiban: viceſima ⁊
tertia illius die: ſcripte ſūt eple vt mardocheus
voluerat ad iudeos ⁊ ad p̃ncipes: procuratoreſ
qꝫ ⁊ iudices: qui centū viginti ſeptem ꝓuincijs
ab india vſqꝫ ethiopiam p̃ſidebant: ꝓuincie at
qꝫ prouincie: ppl'o ⁊ ppl'o: iuxta linguas ⁊ lr̃as
ſuas ⁊ iudeis ꝓut legere poterāt ⁊ audire. Ipe
qꝫ eple q̄ ex regis noie mittebanꝷ: ānulo illi⁹ ob
ſignate ſunt ⁊ miſſe ꝑ veredarios: qui ꝑ oēs ꝓ
uincias diſcurrentes: veteres lr̃as nouis nun/
cijs p̄uenirēt. Quibus imꝑauit rex: vt cōueni
rent iudeos ꝑ ſingulas ciuitates ⁊ in vnū p̃ci/
perēt cōgregari: vt ſtarēt ꝓ aīabus ſuis ⁊ oēs
inimicos ſuos cū ꝯiugib⁹ ac liberis ⁊ vniuerſ
domib⁹ interficerēt atqꝫ delerēt. Et cōſtituta ē
per oēs ꝓuincias vna vltiōis dies: ideſt tertia
decima die menſis duodecimi adar. Sūmaqꝫ
eple hec fuit vt in oib⁹ terris ac ppl'is qui regis
aſſueri ſubiacebāt ipio: notū fieret paratos eſſe
iudeos ad capiēdā vindictā de hoſtibus ſuis.
Egreſſiqꝫ ſūt veredarij celeres nūcios ꝑferen
tes. ⁊ edictum regis pepēdit in ſuſis. Mardo
che⁹ aūt de palatio ⁊ de ꝯſpectu regis egrediēs
fulgebat veſtib⁹ regijs hyacinthinis. videlicet
⁊ aerinis: coronā aureā portās in capite ⁊ ami
ct⁹ ſerico pallio atqꝫ purpureo. Omniſqꝫ ciuitas
exultauit atqꝫ letata ē. Iudeis aūt noua lux ori
ri viſa ē: gaudiū honor ⁊ tripudiū. Apud oēs
ppl'os vrbes atqꝫ ꝓuincias quocūqꝫ regis p̄ce
pta veniebāt: mira exultatio: epule atqꝫ ꝯuiuia
⁊ feſtus dies: intantū vt plures alteri⁹ gētes ⁊
ſecte eorum religioni ⁊ cerimonijs iūgerenꝷ.
Grandis enī cūctos iudaici nominis terror i
uaſerat. IX

I Gitꝷ duodecimi menſis quē adar vo/
cari ante iā diximus: tertiadecima die
qn̄ cūctis iudeis interfectio parabaꝷ. ⁊
hoſtes eoꝝ inhiabāt ſanguini: verſa vice ſupe
riores iudei eē ceperūt. ⁊ ſe de aduerſarijs vin
dicare. Cōgregatiqꝫ ſūt ꝑ ſingulas ciuitates ⁊
oppida ⁊ loca vt extēderēt manū ꝯ inimicos ⁊
perſecutores ſuos. Nulluſqꝫ auſus ē reſiſtere
eo ꝙ oēs ppl'os magnitudinis eorum formido
penetrarat. Nā ⁊ ꝓuinciaꝝ iudices duces ⁊ ꝓ
curatores. omniſqꝫ dignitas que ſingulis locꝭ
⁊ opib⁹ preerat: extollebāt iudeos timore mar
dochei quem p̃ncipem eſſe pallatij ⁊ plurimū
poſſe cognouerāt. Fama q̄qꝫ nois ei⁹ creſcebat
quotidie ⁊ ꝑ cūctoꝝ ora volitabat. Itaqꝫ ꝑcuſ/
ſerūt iudei inimicos ſuos plaga magna. et occi
derūt eos reddētes eis qđ ſibi parauerāt faceꝷ
intantū vt etiā in ſuſis qngētos viros interfi/
cerēt extra decē filios amā agagite hoſtis iude
orum. Quoꝝ iſta ſunt noia: pharſandathan et
delphon et eſpatha et phorata et adalia et arida
tha et phermeſcha et ariſai et aridai ⁊ vaiſatha
Quos cū occidiſſent. predas de ſubſtantijs eo
rū agere noluerūt: Statimqꝫ numerus eoꝝ q
occiſi erāt in ſuſis ad regē relatus ē. Qui dixit
regine. In vrbe ſuſis interfecerūt iudei qngē
tos viros. ⁊ alios decē filios aman. Quantaꝫ
putas eos exercere cedē in vniuerſis ꝓuincijs

Quid vltra poſtulas. ⁊ quid vis vt fieri iube
am. Cui illa rńdit. Si regi placet: deť poteſtas
iudeis: vt ſicut fecerūt hodie in ſuſis: ſic ⁊ cras
faciant. ⁊ decem filij aman in patibulis ſuſpen
danť. Precepit rex vt ita fieret. Statimqꝫ in
ſuſis pependit edictū ⁊ decem filij aman ſuſpē
ſi ſūt. Cōgregatis iudeis quartadecima die mē
ſis adar. interfecti ſūt in ſuſis trecenti viri: nec
coꝝ ab illis direpta ſubſtantia eſt. ſed ⁊ ꝑ om
nes ꝓuincias q̄ ditioni regis ſubiacebant: pro
aīab⁹ ſuis ſteterūt iudei: interfectis hoſtibus ac
ꝑſecutoribus ſuis: intantū vt ſeptuagintaqnqꝫ
milia occiſoꝝ implerenť. ⁊ nullus de ſubſtātijs
coꝝ qcq̄ꝫ cōtingeret. Dies aūt tertiuſdecimus
mēſis adar. vnus apud oēs interfectiōis fuit.
⁊ quartadecima die cedere deſierūt. Quē ꝯſti
tuerunt eſſe ſolēnē: vt in eo tpe deinceps vaca
rēt epulis gaudio atqꝫ cōuiuijs. At hi q in vr
be ſuſis cedē exercuerant tertiodecimo ⁊ quar
todecimo die eiuſdē menſis in cede verſati ſūt.
qntodecimo aūt die pcutere deſierūt. Et idcir
co eūdem diem cōſtituerūt ſolēnē epulaꝝ atqꝫ
leticie. Hi vero iudei q in oppidis nō muratis
ac villis morabanť. quartūdecimū diem men
ſis adar cōuiuioꝝ ⁊ gaudij decreuerūt: ita vt
exultent in eo et mittant ſibi mutuo ꝑtes epula
rū et ciboꝝ. Scripſit itaqꝫ mardoche⁹ oīa hec.
⁊ lrīs cōprehenſa miſit ad iudeos q in oīb⁹ re
gis ꝓuincijs morabanť: tā in vicino poſitis q̄ꝫ
ꝓcul vt quartādecimā et qntādecimā diē men
ſis adar ꝓ feſtis ſuſciperēt. et reuertente ſemꝑ
anno ſolēni celebrarēt honore: qꝛ i ipſis dieb⁹
ſe vlti ſunt iudei de inimicis ſuis. ⁊ luctus atqꝫ
triſticia in hilaritatem gaudiūqꝫ conuerſi ſunt.
eſſentqꝫ dies iſti epulaꝝ atqꝫ leticie. ⁊ mitterēt ſi
bi inuicem ciboꝝ partes. ⁊ pauperibus munu
ſcula largirenť. Suſceperūtqꝫ iudei in ſolēnē
ritū cūcta q̄ in eo tempore facere ceperāt. ⁊ que
mardocheus lrīs facienda mandauerat. Amā
eni fili⁹ amadathi ſtirpis agag hoſtis ⁊ aduer
ſarius iudeoꝝ cogitauit ꝯtra eos malū: vt occi
deret illos atqꝫ deleret. ⁊ miſit phur qđ nr̄a lin
gua vertiť in ſortē. ⁊ poſtea ingreſſa eſt heſter
ad regē obſecrās vt conatus eius lrīs regis ir
riti fierent. ⁊ malū qđ ꝯtra iudeos cogitauerat
reuerteretur in caput eius. Deniqꝫ ⁊ ipſm ⁊ filios
eius affixerūt cruci: atqꝫ ex illo tpe dies iſti ap
pellati ſūt phurim id eſt ſortiū. eo qđ phur id eſt
ſors in vrnam miſſa fuerit. Et cūcta q̄ geſta ſunt.
epl'e. i. libri huius volumine continenť: q̄qꝫ ſu
ſtinuerūt. ⁊ q̄ dei ceps immutata ſūt. ſuſceperūt
iudei ſuꝑ ſe ⁊ ſemen ſuū. ⁊ ſuꝑ cūctos q religio
ni eoꝝ voluerunt copulari: vt nulli liceat duos
hos dies abſqꝫ ſolēnitate tranſigere quos ſcri
ptura teſtať. ⁊ certa expetunt tpa annis ſibi iu
giter ſuccedētibus. Iſti ſūt dies quos nulla vn
q̄ꝫ delebit obliuio. ⁊ ꝑ ſingulas generatiōes cū
cte in toto orbe ꝓuincie celebrabūt: nec ē vlla ci
uitas in qua dies phurim id eſt ſortiū: nō obſer
uenť a iudeis: ⁊ ab eoꝝ ꝓgenie q̄ his cerimo
nijs obligata ē. Scripſerūtqꝫ heſter regina fi
lia abiahil ⁊ mardoche⁹ iude⁹ etiā ſecūdā epl'aꝫ
vt oī ſtudio dies iſta ſolēnis ſanciret poſterum
Et miſerūt ad oēs iudeos q i cētū vigintiſeptē
ꝓuincijs regis aſſueri verſabanť. vt haberent
pacē ⁊ ſuſciperēt veritatē obſeruātes dies ſorti
um. ⁊ ſuo tpe cū gaudio celebrarēt. ſicut ꝯſtitu
erāt mardoche⁹ ⁊ heſter. Et ibi obſeruanda ſu
ſceperunt a ſe ⁊ a ſemine ſuo ieiunia atqꝫ clamo
res ⁊ ſortiū dies. ⁊ oīa q̄ libri hui⁹ qui vocať he
ſter hiſtoria ꝯtinenť. X
REx vero aſſuerus oēm terraꝫ ⁊ cūctas
maris inſulas. fecit tributarias: cuius
fortitudo ⁊ iperiū ⁊ dignitas atqꝫ ſubli
mitas qua exaltauit mardocheū. ſcripta ſūt in li
bris medoꝝ atqꝫ perſaꝝ. ⁊ quō mardoche⁹ iu
daici generis ſecundus a rege aſſuero fuerit. ⁊
magnus apud iudeos. ⁊ acceptabilis plebi fra
trū ſuoꝝ: querēs bona populo ſuo: ⁊ loquēs ea
q̄ ad pacem ſeminis ſui pertinerēt. ¶ Que ha
benť in hebreo plena fide expreſſi. hec aūt q ſe
quunť ſcripta reperi in editiōe vulgata q̄ gre
coꝝ lingua ⁊ lrīs ꝯtinenť. ⁊ interim poſt finē li
bri hoc capłm ferebať. qđ iuxta ꝯſuetudinē no
ſtrā obelo. i. veru ꝑnotauim⁹. Dixitqꝫ mardo
che⁹. A deo facta ſūt iſta. Recordat⁹ ſū ſomnij qđ
viderā: hec eadē ſignificātis: nec eoꝝ qcq̄ꝫ irri
tū fuit. Paru⁹ fons q creuit i fluuiū ⁊ i lucē ſo
lēqꝫ ꝯuerſus ē ⁊ i aquas plurimas redūdauit
heſter ē: quā rex accepit vxorē. ⁊ voluit eſſe re
ginā. Duo aūt dracones: ego ſū. ⁊ amā. Gē
tes q̄ cōuenerāt. hi ſūt q conati ſūt delere nomē
iudeoꝝ. Gēs aūt mea iſrael eſt q̄ clamauit ad
dńm. ⁊ ſaluū fecit populū ſuū. liberauitqꝫ nos
ab oībus malis. ⁊ fecit ſigna magna atqꝫ portē
ta inter gentes. ⁊ duas ſortes eē precepit. vnā po
puli dei. ⁊ alterā cūctaꝝ gentiū. Venitqꝫ vtra
qꝫ ſors in ſtatutū ex illo iā tpe corā deo vniuerſis
gentibus. ⁊ recordatus ē dńs ppli ſui: ac miſer
tus hereditatis ſue. Et obſeruabunť dies iſti i
menſe adar. quartadecima ⁊ quintadecima die
eiuſdē menſis. cū oī ſtudio ⁊ gaudio in vnum
cetū populi cōgregati: in cūctas deinceps gene
ratiōes populi iſrael. XI

Anno q̄rto regnātibus ptolemeo ⁊ cleopatra: attulerunt doſitheus q̄ ſe ſacerdotē ⁊ leuitici generis ferebat: ⁊ ptolemeus filius ei⁹ hanc epiſtolam phurim: quā dixerunt interp̄tatum eſſe lyſimachū ptolemei filiū in ierl'm. Hoc quoq; principiū erat in editiōe vulgata: quod nec in hebreo. nec apud ullū fertur interp̄tum. Anno ſecundo regnante artaxerxe maximo. prima die menſis niſan vidit ſomniū mardocheus filius iayri. filij ſemei. filij cis de tribu beniamin: homo iudeus q̄ habitabat ī vrbe ſuſis: vir magnus. ⁊ inter p̄mos aule regie. Erat aūt de eo numero captiuorum quos tranſtulerat nabuchodonoſor rex babylōis de ierl'm cum iechonia rege iuda. ⁊ hoc eius ſomniū fuit. Apparuerunt voces ⁊ tumultus: tonitrua ⁊ terremotus ⁊ cōturbatio ſup terrā: ⁊ ecce duo dracones magni paratiq; ꝯtra ſe in p̄lium: ad quorum clamorem cuncte ꝯcitate ſunt nationes: vt purgarēt ꝯtra gentē iuſtorū. Fuitq; dies illa tenebrarū ⁊ diſcriminis: tribulationis ⁊ anguſtie ⁊ ingens formido ſup terram. Conturbataq; eſt gens iuſtoꝝ timentium mala ſua: ⁊ p̄parata ad mortē. Clamaueruntq; ad deū. ⁊ illis vociferātib⁹: fons paru⁹ creuit in fluuiū maximū: ⁊ in aquas plurimas redundauit. Lux ⁊ ſol ortus ē et humiles exaltati ſunt. et deuorauerunt inclytos. Quod cum vidiſſet mardocheus et ſurrexiſſet de ſtratu. cogitabat quid deus facere vellet. et fixum habebat in animo ſcire cupiens quid ſignificaret ſomnium. XII.

Morabat̄ aūt eo tp̄e in aula regis. cū bagatha et thara eunuchis regis. qui ianitores erant palatij. Cūq; intellexiſſet cogitationes eoꝝ et curas diligentius p̄uidiſſet. didicit q̄ conarent̄ in regem artaxerxem manus mittere: et nūciauit ſup eo regi. Qui de vtroq; habita q̄ſtione. confeſſos iuſſit duci ad mortem Rex aūt qd̄ geſtum erat ſcripſit in cōmentarijs Sed et mardocheus rei memoriā l'ris tradidit. Precepitq; ei rex vt in aula palatij moraretur: datis ei ꝓ delatione muneribus. Aman vo filius amadathi bugeus: erat glorioſiſſimus coram rege: et voluit nocere mardocheo. et p̄p'lo eius ꝓ duobus eunuchis regis q̄ fuerant interfecti. Hucuſq; p̄hemiū. Que ſequūt̄ in eo loco poſita erāt vbi ſcriptū ē ī volumine. et diripuerūt bona vel ſubſtātias eoꝝ. Que in ſola vulgata editōe repperimus. Ep'le aūt hoc exēplar fuit. XIII

Rex maximus artaxerxes ab india vſq; ethiopiam centum vigintiſeptem prouinciarum: principibus ⁊ ducibus q̄ eius imperio ſubiecti ſunt ſalutē. Cū plurimis gentibus imperarē. ⁊ vniuerſū orbē mee ditioni ſubiugaſſem: volui nequaq̄ abuti potentie magnitudine ſed clementia ⁊ lenitate gubernare ſubiectos: vt abſq; vllo terrore vitam ſilētio tranſigentes. optata cūctis mortalibus pace fruerentur. Querente autem me a ꝯſiliarijs meis quō poſſet hoc impleri: vn⁹ q̄ ſapiētia ⁊ fide ceteros p̄cellebat. ⁊ erat poſt regē ſecūdus aman noie indicauit mihi in toto orbe terraꝝ populū eſſe diſperſū q̄ nouis vteret̄ legib⁹. ⁊ ꝯtra oiū gentiū ꝯſuetudinē faciēs. regū iuſſa ꝯtēneret. ⁊ vniuerſaꝝ ꝯcordiā nationum ſua diſſenſione violaret. Qd̄ cū didiciſſem⁹. videntes vnā gētem rebellē aduerſus oē hoīum genus p̄uerſis vti legibus. nriſq; iuſſionibus contraire. ⁊ turbare ſubiectaꝝ nobis ꝓuinciaꝝ pacē atq; ꝯcordiā: iuſſimus vt quoſcūq; aman q̄ oib⁹ ꝓuincijs p̄poſit⁹ ē. ⁊ ſecūdus a rege. ⁊ quē patris loco colimus mōſtrauerit. cū ꝯiugib⁹ ac liberis deleāt̄ ab inimicis ſuis. nulluſq; eoꝝ miſereat̄ q̄rtadecima die duodecimi menſis adar anni p̄ntis vt nepharij hoīes vno die ad inferos deſcēdētes reddant imperio noſtro pacem quā turbauerāt.

¶ Hucuſq; exemplar ep'le. Que ſequūt̄ poſt eū locū ſcripta repperi. vbi legit̄. p̄gienſq; mardoche⁹ fecit oia que ei mandauerat heſter: nec tn̄ habent̄ in hebraico. ⁊ apud nullū penit⁹ ferunt̄ interp̄tū. Mardoche⁹ aūt dep̄catus ē dn̄m: memor oium opeꝝ ei⁹. ⁊ dixit. Dn̄e dn̄e rex oipotēs. in ditiōe eni tua cūcta ſūt poſita: ⁊ nō ē q̄ poſſit tue reſiſtere volūtati: ſi decreueris ſaluare iſrl'. Tu feciſti celū ⁊ terram. ⁊ q̄cqd celi ambitu ꝯtinetur. dn̄s oium es. nec ē q̄ reſiſtat maieſtati tue. Cūcta noſti ⁊ ſcis. q̄ nō ꝓ ſuperbia ⁊ contumelia ⁊ aliqua glorie cupiditate fecerim hoc. vt nō adorarē aman ſup̄biſſimū libenter eni ꝓ ſalute iſrl' etiā veſtigia pedū ei⁹ deoſculari parat⁹ eſſem: ſed timui ne honorē dei mei trāſferrē ad hoiem. ⁊ ne quēq̄ adorarem. excepto deo meo. Et nūc dn̄e rex de⁹ abrahā. miſerere p̄p'li tui: q̄ volūt nos inimici nri p̄dere. et hereditatē tuā delere. Ne deſpicias partē tuā: quā redemiſti de egypto. Exaudi dep̄cationē meā. ⁊ ꝓpitius eſto ſorti ⁊ funiculo tuo. ⁊ conuerte luctū noſtrū in gaudiū. vt viuētes laudemus nomē tuū dn̄e. ⁊ ne claudas ora te canentiū. Omnis quoq; iſrael pari mēte ⁊ obſecratiōe clamauit ad dn̄m. eo q̄ eis certa mors īpēderet. XIIII

Heſter q̄q; regina confugit ad dn̄m: pauens periculū qd̄ imminebat. Cūq; de/

poſuiſſet veſtes regias. fletibus ⁊ luctui apta i
dumenta ſuſcepit. ⁊ ꝓ vnguentis varijs cine/
re ⁊ ſtercore impleuit caput. ⁊ corpus ſuum hu
miliauit ieiunijs: omniaq; loca i quibus antea
letari conſueuerat. criniū laceratione cōpleuit.
Et deprecabat dominū deū iſrael. dicēs. Dn̄e
mi qui rex noſter es ſolus. adiuua me ſolitariā.
⁊ cuius pter te nullus eſt auxiliator alius. Pe
riculū meum in manibus meis ē. Audiui a pa
tre meo q tu dn̄e tuliſſes iſrael de cūctis gētib⁹
⁊ patres noſtros ex oib⁹ retro maioribus ſuis
vt poſſideres hereditatē ſempiternā: feciſtiq;
eis ſicut locutus es. Peccauim⁹ i cōſpectu tuo
⁊ iccirco tradidiſti nos in man⁹ inimicoꝝ nr̄oꝝ
Coluim⁹ eni deos eoꝝ. Juſtus es dn̄e. Et nūc
nō eis ſufficit q duriſſima nos opprimūt ſerui
tute. ſed robur manuū ſuaꝝ idoloꝝ potentie de
putantes volūt tua mutare ꝓmiſſa. ⁊ delere he
reditatē tuā. ⁊ claudere ora laudantiū te. atq; ex
tinguere gloriā tēpli ⁊ altaris tui. vt apiant ora
gentiū ⁊ laudent idoloꝝ fortitudinē. ⁊ depcent
carnalē regē in ſempiternū. Ne tradas domine
ſceptrū tuū his qui nō ſūt. ne rideāt ad ruinam
noſtrā: ſed conuerte cōſiliū eoꝝ ſup eos. ⁊ eū q
i nos cepit ſeuire. diſpde. Memēto dn̄e ⁊ oſtē
de te nobis in tpe tribulatiōis nr̄e. ⁊ da mihi fi
duciam dn̄e rex deoꝝ. ⁊ vniuerſe poteſtatis: tri
bue ſermonē cōpoſitū in ore meo in cōſpectu le
onis. ⁊ tráffer cor illius in odiū hoſtis nr̄i: vt ⁊
ipſe pereat. ⁊ ceteri q ei ꝯſentiunt. Nos aūt libe
ra in manu tua. ⁊ adiuua me nullū aliud auxili
um habentē niſi te dn̄e. q habes oīum ſciam: ⁊
noſti q2 oderim gloriā iniquoꝝ. ⁊ deteſter cubi
le in circunciſoꝝ ⁊ ois alienigene. Tu ſcis ne/
ceſſitatē meā q abhominer ſignū ſupbie ⁊ glo
rie mee qd̄ ē ſup caput meū in diebus oſtētatio
nis mee. ⁊ deteſter illud quaſi pannū mēſtrua
te. ⁊ nō portem in diebus ſilētij mei. ⁊ q nō co
mederim in mēſa aman. nec mihi placuerit cō/
uiuiū regis. ⁊ nō biberim vinū libaminū. ⁊ nū
q̄ letata ſit ancilla tua ex quo huc trāſlata ſū vſ/
q; in pſentē diē: niſi in te dn̄e de⁹ abrahā. De
us fortis ſup oēs. exaudi vocē eoꝝ q nullā aliā
ſpem habent. ⁊ libera nos de manu iniquoꝝ ⁊
erue me a timore meo. Hec q̄; addita repperi
in editiōe vulgata. XV

ET mandauit ei: haud dubiū q hester
mardocheus vt ingrederetur ad regē
⁊ rogaret ꝓ populo ſuo ⁊ ꝓ patria ſua
Memorare inquit dierū humilitatis tue: quō
nutrita ſis in manu mea. quia aman ſecundus
a rege locutus eſt ꝯtra nos i mortē. ⁊ tu inuoca
dn̄m. ⁊ loq̄re regi ꝓ nob. ⁊ libera nos d' morte
¶ Necnon ⁊ illa que ſubdita ſunt: in editione
vulgata repperi. Die autem tertio depoſuit ve
ſtimenta ornatus ſui. ⁊ circūdata eſt gloria ſua
Cumq; regio fulgeret habitu. ⁊ inuocaſſet om
nium rectorem ⁊ ſaluatorem deum: aſſumpſit
duas famulas. ⁊ ſuper vnam quidem innitebā
tur quaſi pre delitijs ⁊ nimia teneritudine cor/
pus ſuum ferre non ſuſtinens: altera autem fa
mularum ſequebatur dominam. defluentia in
humum indumenta ſuſtentās. Ipa autē roſeo
colore vultum perfuſa. ⁊ gratis ac nitentib⁹ ocu
lis triſtem celabat animum. ⁊ nimio timore con
tractū. Ingreſſa igitur cūcta per ordinē oſtia
ſtetit contra regem. vbi ille reſidebat ſuper ſoli
um regni ſui: indutus veſtibus regijs. auroq;
fulgens ⁊ precioſis lapidibus. eratq; terribilis
aſpectu. Cūq; eleuaſſet faciē ⁊ ardētib⁹ oculis
furorē pectoris indicaſſet: regina corruit ⁊ i pal
lorē colore mutato. laſſum ſuper ancillā reclina
uit caput. Cōuertitq; deus ſpm̄ regis in māſue
tudinem. ⁊ feſtinus ac metuens exiliuit de ſolio
⁊ ſuſtentans eam vlnis ſuis donec rediret ad ſe
his verbis blandiebatur. Quid habes heſter.
Ego ſū frater tuus. noli metuere. Non morie
ris. Nō eni ꝓ te. ſed ꝓ oībus hec lex conſtituta
eſt. Accede igit' ⁊ tange ſceptrū. Cūq; illa reti/
ceret: tulit aureā virgā. ⁊ poſuit ſup collū eius.
⁊ oſculatus ē eam. ⁊ ait. Cur mihi nō loqueris
Que rn̄dit. Vidi te dn̄e quaſi angelū dei. ⁊ cō
turbatū eſt cor meū pre timore glorie tue. Val
de enim mirabilis es dn̄e. ⁊ facies tua plena eſt
grāꝝ. Cūq; loqueretur. rurſus corruit ⁊ pene
exanimata ē. Rex aūt turbabat'. ⁊ omnes mini
ſtri eius conſolabant' eū. Exemplar ep̄le regis
artaxerxis quā ꝓ iudeis ad totas regni ſui pro
uincias miſit. qd̄ ⁊ ipm̄ in hebraico volumine
nō habet'. XVI

REx magnus artaxerxes. ab india vſq;
ethiopiā centū viginti ſeptē ꝓuinciarū
ducibus ac pncipibus qui noſtre iuſſi
oni obediūt. ſalutē dicit. Multi bonitate pnci/
pū ⁊ honore q i eos collatus eſt. abuſi ſūt in ſu
perbiā ⁊ non ſolū ſubiectos regibus nitunt' op
primere. ſed datā ſibi gloriam non ferentes: in
ipſos qui dederūt moliunt' inſidias. Nec contē
ti ſūt gratias nō agere beneficijs. ⁊ humanitat'
in ſe iura violare. ſed dei q̄; cūcta cernentis: ar
bitrant' ſe poſſe fugere ſniam. Et intantū veſa
nie ꝓruperūt vt eos qui credita ſibi officia dili
gent obſeruant. ⁊ ita cūcta agūt vt oīum laude
digni ſint. mēdacioꝝ cuniculis conent' ſubuer

tere dum aures ꝑncipiū ſimplices ex ſua natura
alios eſtimātes: callida fraude decipiunt. Que
res ⁊ ex veteribus ꝓbaꝛ hiſtorijs. ⁊ ex his ꝙ ge
runꝛ quotidie: quō malis quorūdā ſuggeſtioni
bus regū ſtudia deprauentꝛ. Vñ ꝓuidendū eſt
paci oīuꝫ ꝓuinciaruꝫ. Nec putare debetis ſi di
uerſa iubeamus ex aīo nr̄i venire leuitate: ſed ꝓ
q̄litate ⁊ neceſſitate tēporuꝫ: vt rei publice poſcit
vtilitas ferre ſn̄iam. Et vt manifeſtius qđ dici/
mus: intelligatis. Aman filius amadathi. ⁊ aio
⁊ gente macedo: alienuſq̄ꝫ a pſarum ſanguine
⁊ pietatē nr̄am ſua crudelitate cōmaculans pere
grinus a nobis ſuſceptus eſt: ⁊ tantam in ſe ex/
pertus humanitatem vt pr̄ nr̄ vocareꝛ: ⁊ adora
reꝛ ab oībus poſt regē ſecundus: qui in tantum
arrogantie tumorē ſublatus eſt: vt regno priua
re nos niterēꝛ ⁊ ſpū. Nam mardocheū cuius fi
de ⁊ beneficijs viuimus: ⁊ conſortem regni nr̄i
heſter. cum omni gente ſua nouis quibuſdaꝫ at
q̄ꝫ inauditis machinis expetiuit in mortem hoc
cogitans vt illis interfectis inſidiaretur noſtre
ſolitudini. ⁊ regnū perſaruꝫ trāſferret in mace/
donas. Nos autem a peſſimo mortaliū iudeos
neci deſtinatos: in nulla penitus culpa repperi
mus. ſed econtrario iuſtis vtentes legibus. ⁊ fili
os altiſſimi ⁊ maximi ſemperq̄ꝫ viuētis dei. cuius
bñficio ⁊ patribus nr̄is ⁊ nobis regnū eſt traditū
⁊ vſq̄ꝫ hodie cuſtodiꝛ. Unde eas litteras quas
ſub nomine noſtro ille direxerat ſciatis eſſe irri
tas. Pro quo ſcelere ante portas huius vrbis
ideſt ſuſis. ⁊ ipſe qui machinatus eſt: ⁊ omnis
cognatio eius pendet in patibulis: non nobis.
ſed deo reddente ei quod meruit. Hoc autē edi
ctum quod nunc mittimus in cūctis vrbibus ꝓ
ponatur: vt liceat iudeis vti legibus ſuis. Qui
bus debetis eſſe ādminiculo vt eos qui ſe ad necē
eorum parauerant poſſint interficere: tertiadeci/
ma die menſis duodecimi qui vocatur adar.
Hanc enim diēꝫ deus omnipotens meroris ⁊
luctus eis vertit in gaudium. Unde ⁊ vos in/
ter ceteros feſtos dies hanc habetote diem: ⁊ ce
lebrate eam cum omni leticia: vt ⁊ in poſterum
cognoſcatur: omnes qui fideliter perſis obedi/
unt dignam pro fide recipere mercedem: qui au
tem inſidianꝛ regno eorum: perire pro ſcelere.
Omnis aūt prouincia ⁊ ciuitas ꝙ noluerit ſolenni/
tatis huius eſſe particeps: gladio ⁊ igne pereat
⁊ ſic deleaꝛ vt nō ſoluꝫ hominibus: ſed etiā i uia
beſtijs ſit in ſempiternū: ꝓ exemplo contempt⁹
⁊ inobedientie.

¶ Explicit liber Heſter. ¶ Incipit prologus
in Job ſecundum trāſlationē ſeptuaginta.

COgor per ſingulos ſcripture diui/
ne libros. aduerſarioꝝ reſpondere
maledictis: qui interpretationem
meā reprehenſionem ſeptuaginta
interpretū criminanꝛ. quaſi nō. ⁊ apud grecos
aquilā ſymmachus ⁊ theodotion. vel verbum
e verbo. vel ſenſum e ſenſu. vel ex vtroq̄ꝫ con
mixtum ⁊ medie temperatū: genus trāſlatiōis
expreſſerint. ⁊ omnia veteris inſtrumēti volu
mina origenes obelis aſtericiſq̄ꝫ diſtinxerit. q̄s
vel additos vel de theodotione ſūptos trāſlati
oni antique inſeruit. ꝓbans defuiſſe qđ additū
eſt. Diſcant igiꝛ obtrectatores mei recipere in
toto qđ in partib⁹ ſuſceperāt: aut interꝑtationē
meam cū aſtericis ſuis radere. Neq̄ꝫ eniꝫ fieri
poteſt vt quos plura intermiſiſſe ſuſceperint. nō
eoſdē etiā in q̄buſdā erraſſe fateanꝛ. ꝓcipue in
iob. cui ſi ea que aſtericis addita ſūt ſubtraxeris
pars maxima detruncabiꝛ. ⁊ hoc dūtaxat apud
grecos. Ceteꝝ apud latinos ante eam tranſla
tionem quam ſub aſtericis ⁊ obelis nuper edi/
dim⁹ ſeptingenti ferme aut octingenti verſus d
ſūt: vt decurtat⁹ ⁊ lacerat⁹ corroſuſq̄ꝫ liber fedita
tem ſui publice legentib⁹ prebeat. Hec aūt trā/
ſlatio nullū de veterib⁹ ſequiꝛ interpretem: ſed
ex ipo hebraico arabicoq̄ꝫ ſermone: ⁊ interduꝫ
ſyro: nūc verba: nūc ſenſus: nūc ſimul vtrūq̄ꝫ
reſonabit. Obliqu⁹ enim etiam apud hebreos
totus liber ferꝛ ⁊ lubricus. ⁊ qđ greci rhetores
vocant ſchematiſmenōs: dū qui aliud loquitur
aliud agit. Ut ſi velis anguillā vel murenulaꝫ
ſtrictis tenere manibus. quanto forti⁹ preſſerīs
tanto citius elabiꝛ. Memini me ob intelligen/
tiam hui⁹ voluminis luddeū quendam ꝑcepto
rem. qui apud hebreos ꝑmus haberi putabaꝛ:
non paruis redemiſſe nūmis: cui⁹ doctrina an
aliqđ ꝓfecerim. neſcio. Hoc vnū ſcio. non po
tuiſſe me interpretari. niſi qđ ante intellexeram
A ꝑncipio itaq̄ꝫ voluminis vſq̄ꝫ ad verba iob
apud hebreos proſa oratio eſt. Porro a verbis
iob in q̄b⁹ ait. pereat dies i qua natus ſū. et nox
in qua dictū eſt. concept⁹ eſt homo: vſq̄ꝫ ad eū
locū vbi ante finem voluminis ſcriptū ē: idcir
co ipe me reprehendo et ago pniam in fauilla
et cinere hexametri verſus ſūt. dactylo ſpōdeo
q̄ꝫ currētes. et ꝓpter lingue idioma crebro re/
cipiētes et alios pedes nō earūdē ſyllabaꝝ: ſꝫ
eorūdē tēpoꝝ. Interdū q̄ꝫ rhythm⁹ ipe dulcis
et tinnulus ferꝛ numeris pedū ſolutis: qđ me/
trici magis q̄ꝫ ſimplex lector intelligūt. A ſup/
dicto aūt verſu vſq̄ꝫ ad finē libri: paruū coma
qđ remanet: ꝓſa oratione ꝓtexiꝛ. Quod ſi cui vi

decẽ incredulũ metra. ſ. eſſe apud hebꝛeos. et in moꝛem noſtri flacci grecięꝫ pindari et alcei, et ſappho, vel pſalteriũ. vel lamentationes hiere mie, vel oīa ferme ſcripturaꝝ cātica ꝯp̄hendi. legat philonē, ioſephũ. oꝛigenem ceſarienſem euſebiũ. et coꝝ teſtimonio me veꝝ dicere ꝯpꝛobabit. Audiant ꝙ̄ꝓpꝛij canes mei idcirco me in hoc volumine laboꝛaſſe, nō vt interpꝛetationē antiquā repꝛehēderē. ſed vt ea ꝙ̄ in illa aut obſcura ſūt. aut omiſſa: aut certe ſcriptoꝝ vitio deꝑuata: manifeſtioꝛa nr̄a interꝑtatione fierent: q et hebꝛeũ ſermonem ex parte didicimꝰ. et in latino pene ab ipſis cunabulis int grāmaticos et rhetoꝛes et philoſophos detriti ſumus. Quod ſi apud grecos poſt ſeptuagita editionē. iā xp̄i euāgelio coruſcāte iudeus aquila et ſymmachꝰ ac theodotion iudaiçantes: heretici ſūt recepti q multa myſteria ſaluatoꝛis ſubdola interpꝛetatione celarũt, et tamen in hexaplis habent apō eccleſias, et explanant̃ ab eccleſiaſticis viris. quanto magis ego xp̄ianꝰ et de parentibꝰ xp̄ianis natꝰ. et verillũ crucis ī mea frōte poꝛtans cuiꝰ ſtudiũ fuit omiſſa repetere deꝑuata coꝛrigere. et ſacrā eccl'ie puero et fideli aperire ſmone. vel a faſtidioſis vel a malignis lectoꝛibus nō debeo repꝛobari. Habeāt q volūt veteres libꝛos vel in mēbꝛanis purpureis. auro argētoꝗ deſcriptos, vel vncialibus, vt vulgo aiūt lr̄is onera magis exarata ꝙ̄ codices: dūmodo mihi meiſꝗ ꝑmittāt paupes hr̄e ſcedulas. ⁊ nō tam pulchꝛos codices ꝙ̄ emēdatos. Vtraꝗ aūt editio ⁊ ſeptuaginta iuxta grecos ⁊ mea iuxta hebꝛeos: in latinũ meo laboꝛe trāſlata eſt. Eligat vnuſꝗſꝗ qđ vult. ⁊ ſtudioſũ me magi ſ ꝙ̄ maliuolũ ꝓbet.

Item alius ꝓlogus in Job ſm hebꝛaicũ.

Si aut fiſcellam iunco texerem. aut palmaꝝ folia cōplicarē vt in ſudoꝛe vultus mei comederē panem. ⁊ vētris opus ſollicita mēte ꝑtractarē nullus moꝛderet: nemo repꝛehēderet. Nūc aūt qꝛ iuxta ſniam ſaluatoꝛis volo operari cibū qui non perit. ⁊ antiquam diuinoꝝ voluminū viam ſentibus virgultiſꝗ purgare: erroꝛ mihi geminus ingerit̃: coꝛrectoꝛ vitioꝝ falſarius vocoꝛ. ⁊ erroꝛes nō auferre ſed ſerere. Tanta eſt enī vetuſtatis cōſuetudo vt etiā cōfeſſa pleriſꝗ vitia placeāt: dū magis pulchꝛos hr̄e volūt codices ꝙ̄ emendatos. Quapꝛopter o fratres dilectiſſimi vnici nobilitatis ⁊ humilitatis exemplar, pꝛo flabello calathis ſpoꝛtelliſꝗ munuſculis monachoꝝ, ſpiritalia hec ⁊ manſura dona ſuſcipite: ac beatū iob qui adhuc apud latinos iacebat in ſtercoꝛe. ⁊ vermibus ſcatebat̃ erroꝝ: integrū immaculatūꝗ gaudete. Quō enī poſt ꝓbationem atꝗ victoꝛiam duplicia ſūt ei vniuerſa reddita. ita ego ī lingua noſtra vt audacter loquar, feci eū habere ꝙ̄ amiſerat. Igit̃ ⁊ vos ⁊ vnūquēꝗ lectoꝛē ſolita ꝑfatione cōmoneo. ⁊ in ꝑncipijs libꝛoꝝ eadē ſemꝑ annectēs rogo. vt vbicūꝗ ſemꝑ ꝑcedētes virgulas videritis ſciatis ea ꝙ̄ ſubiecta ſunt, in hebꝛaicis volumīibꝰ nō hr̄i. Poꝛro vbi ſtelle imago ꝑfulſerit: ex hebꝛeo in ſermone nr̄o addita ſunt. Nec nō ⁊ illa que hr̄i videbant̃. ⁊ ita coꝛrupta erāt vt ſenſū legētibꝰ tollerēt: oꝛationibꝰ vobis mag̃ laboꝛe coꝛrexi. magis vtile qđ ex odio meo eccleſijs xp̄i vētuꝝ ratus: ꝙ̄ ex alioꝝ negocio.

Incipit argumētū in libꝛū Job.

In terra qdē habitaſſe iob vſitidi ī finibꝰ idumee ⁊ arabie. ⁊ erit ei ante nomen iobab. ⁊ accepit vxoꝛem arabiſſam: ⁊ genuit filiũ quem vocauit ennon. Erat aūt ipe filius qdē çareth de eſau filijs filius: de matre vero boſra: ita vt ſit qntꝰ ab abꝛahā. Et ſūt hi reges q regnauerūt ī edom: in qua ⁊ ipe regnauit: ſed ꝑmꝰ in ea regnauit balach filiꝰ beoꝛ. ⁊ nomē eiuſdē ciuitat̃ nachaba. Poſt hūc āt balach. Poſt eū iobab. q vocat̃ iob. Poſt iob autē euſram: q erat dux ex themanoꝝ regione. Et poſt illum regnauit adar filiꝰ beath: q excidit madian in cāpo moab ⁊ nomē ciuitatis eiꝰ ethethaauith.

Explicit argumētū. Incipit. liber Job. Capitm. I

Vir erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille ſimplex ⁊ rectus ac timens deū ⁊ recedēs a malo. Natiꝗ ſūt ei ſeptē filij. ⁊ tres filie. Et fuit poſſeſſio eiꝰ ſeptē milia ouiū. ⁊ tria milia camelo: qngēta ꝙ̄ iuga boū. ⁊ qngēte aſine: ac familia multa nimis. Eratꝗ vir ille magnꝰ inter oēs oꝛiētales. Et ibāt filij eiꝰ. ⁊ faciebāt cōuiuia ꝑ domos vnuſqſꝗ ī die ſuo. Et mittētes vocabāt tres ſoꝛoꝛes ſuas: vt comederent ⁊ biberēt cū eis. Cūꝗ ī oꝛbē trāſiſſent dies ꝯuiuij mittebat ad eos iob. ⁊ ſcificabat illos: ꝯſurgēſꝗ diluculo offerebat holocauſta per ſingulos. Dicebat enī. Ne foꝛte peccauerint filij mei. ⁊ bn̄dixerint deo ī coꝛdibꝰ ſuis. Sic faciebat iob cunctis dieb꜓. Quadā aūt die cū veniſſent filij dei vt aſſiſterent corā domino: affuit inter eos

etiam ſathan. Cui dixit dominꝰ. Unde venis?
Qui reſpondēs ait. Circuiui terrā: ⁊ pambu/
laui eam. Dixitꝗ; dñs ad eū. Nūqd ꝯſideraſti
ſuū meū iob ꝙ nō ſit ei ſilis in terra hō ſimplex
⁊ rectus ac timēs deū ⁊ recedēs a malo Cui re
ſpondens ſathan ait: Nunqd fruſtra iob timet
deū? Nōne tu vallaſti eū ac domū eiꝰ: vniuer/
ſamꝗ; ſubſtantiā eiꝰ per circuitū: Operibꝰ ma/
nuū eiꝰ bñdixiſti. ⁊ poſſeſſio eiꝰ creuit in terra.
Sꝫ extēde paululū manū tuā. ⁊ tange cūcta que
poſſidet. niſi in faciē bñdixerit tibi. Dixit ergo
dñs ad ſathan. Ecce vniuerſa que habet: in ma
nu tua ſūt: tm̄ in eum ne extendas manū tuam.
Egreſſuſꝗ; ē ſathan a facie dñi. Cū aūt quadā
die filij ⁊ filie eius comederēt ⁊ biberēt vinū in
domo fratris ſui ꝑmogeniti: nuncius venit ad
iob q diceret. Boues arabāt. ⁊ aſine paſcebāt
iuxta eos. ⁊ irruerūt ſabei: tulerūtꝗ; oīa. ⁊ pue
ros percuſſerūt gladio: et euaſi ego ſolus vt nū
ciarem tibi. Cūꝗ; adhuc ille loqueretur: venit
alter. ⁊ dixit: Ignis dei cecidit e celo. et tactas
oues pueroſꝗ; cōſumpſit et effugi ego ſolus vt
nūciarē tibi. Sed ⁊ adhuc illo loquente: venit
alius ⁊ dixit: Chaldei fecerūt tres turmas ⁊ in
uaſerūt camelos et tulerūt eos: necnon ⁊ pue/
ros percuſſerūt gladio. et ego fugi ſolus vt nū
ciarem tibi. Adhuc loquebat̄ ille. ⁊ ecce aliꝰ in/
trauit. et dixit. Filijs tuis et filiabꝰ veſcentibꝰ ⁊
bibētibus vinū in domo fratris ſui ꝑmogeniti
repēte vētus vehemēs irruit a regione deſerti
⁊ cōcuſſit q̄ttuor angulos domꝰ: q̄ corruēs op/
preſſit liberos tuos. ⁊ mortui ſunt. et effugi ego
ſolus vt nūciarē tibi. Tūc ſurrexit iob. et ſcidit
veſtimēta ſua. et tonſo capite corruens in terrā
adorauit. et dixit: Nudus egreſſus ſū de vtero
matris mee. et nudus reuertar illuc. Dominꝰ
dedit. dñs abſtulit: ſicut dño placuit: ita factum
eſt: ſit nomē dñi benedictū. In oībus his non
peccauit iob labijs ſuis: neꝗ; ſtultū quid cōtra
deum locutus eſt. II

Factum ē aūt cum quadā die veniſſent
filij dei. et ſtarent corā dño: veniſſet q̄ꝫ
ſathan int eos et ſtaret in cōſpectu eius
vt diceret dominus ad ſathan. Unde venis?
Qui reſpōdēs ait: Circuiui terrā: ⁊ pambula/
ui eā. Et dixit dñs ad ſathan. Nūqd ꝯſideraſti
ſuū meū iob ꝙ non ſit ei ſilis in tra vir ſimplex
⁊ rectꝰ ac timens deum ⁊ recedens a malo ⁊ ad
huc retinēs innocentiā. Tu autē cōmouiſti me
aduerſus eū: vt affligerem eū fruſtra. Cui re/
ſpondens ſathan: ait: Pellem ꝓ pelle. ⁊ cūcta
que habet homo dabit ꝓ aīa ſua. Alioqn mitte
manū tuā. ⁊ tange os eiꝰ ⁊ carnē. ⁊ tūc videbis
ꝙ in faciē bñdicat tibi. Dixit ergo dñs ad ſathā
Ecce in manu tua ē: verūtm̄ aīam illius ſerua.
Egreſſus igit̄ ſathan a facie domini ꝑcuſſit iob
vlcere peſſimo: a planta pedis vſꝗ; ad verticē
eius. Qui teſta ſaniē radebat: ſedens in ſterq/
linio: Dixit autem illi vxor ſua. Adhuc tu per
manes in ſimplicitate tua? Benedic deo ⁊ mo
rere. Qui ait ad illā. Quaſi vna de ſtultis mu
lieribus locuta es. Si bona ſuſcepimus de ma
nu domini: mala quare non ſuſtineamus? In
omnibus his non peccauit iob labijs ſuis. Igi
tur audiētes tres amici iob omne malū qđ ac
cidiſſet ei: venerūt ſinguli de loco ſuo: eliphaz
themanites. ⁊ baldath ſuites. ⁊ ſophar naama
thites. Condixerant enim vt pariter veniētes
viſitarent eū ⁊ conſolarent̄. Cumꝗ; eleuaſſent
procul oculos ſuos: non cognouerūt eum. Et
exclamantes plorauerūt: ſciſſiſꝗ; veſtibꝰ ſparſe
runt puluerē ſuper caput ſuū in celū. Et ſede/
rūt cum eo in terra ſeptem diebꝰ ⁊ ſeptem nocti/
bus: ⁊ nemo loquebat̄ ei verbū. Videbant .n.
dolorē eſſe vehementē. III

Poſt hec aperuit iob os ſuū. ⁊ maledi/
xit diei ſuo: ⁊ locutus ē. Pereat dies in
qua natꝰ ſum: ⁊ nox in q̄ dictū ē cōceptꝰ
eſt homo. Dies ille vertat̄ in tenebras. Nō re
grat eū deꝰ deſup: nec illuſtret̄ lumine. Obſcu/
rent eū tenebre: ⁊ vmbra mortis. Occupet eū
caligo: ⁊ inuoluat̄ amaritudine. Noctem illam
tenebroſus turbo poſſideat: Non computet̄ in
diebꝰ āni: nec numeret̄ in mēſibꝰ. Sit nox illa
ſolitaria: nec laude digna. Maledicant ei q male
dicunt diei: qui parati ſūt ſuſcitare leuiathan.
Obtenebrent̄ ſtelle caligine eius. Expectet lu/
cem ⁊ non videat: nec ortum ſurgentis aurore
Quia non concluſit oſtia ventris: qui portauit
me: nec abſtulit mala ab oculis meis. Quare
non in vulua mortuus ſum: egreſſus ex vtero
nō ſtatim perij? Quare exceptus genibꝰ cur la
ctatꝰ vberibus: Nunc enim dormiens ſilerem ⁊
ſomno meo requieſcerē cū regibus ⁊ conſulibꝰ
tre: qui edificant ſibi ſolitudines: aut cum ꝓnci
pibꝰ q poſſidēt aurū. ⁊ replēt domos ſuas argē
to. Aut ſicut abortiuū abſconditū nō ſubſiſterē
vel qui cōcepti non viderunt lucem. Ibi impij
ceſſauerūt a tumultu: ⁊ ibi requieuerūt feſſi ro/
bore: ⁊ quondam vincti pariter ſine moleſtia.
Non audierūt vocē exactoris. Paruꝰ et ma/
gnus ibi ſunt. ⁊ ſuꝰ liber a dño ſuo. Quare mi
ſero data eſt lux: ⁊ vita his qui in amaritudine
anime ſūt. Qui expectant mortem ⁊ non venit

quaſi effodiẽtes theſauꝝ: gaudẽtq̄ʒ vehemẽter
cũ inuenerint ſepulchꝝ. Uiro cuiꝰ abſcõdita ẽ
via. ⁊ circũdedit eũ deꝰ tenebris. Anteq̄ʒ come
dam ſuſpiro. ⁊ quaſi inundãtis aque ſic rugitꝰ
meus: quia timoꝛ quẽ timebam euenit mihi: ⁊
quod verebar accidit. Nõne diſſimulaui: Nõ
ne ſilui: Nonne quieui. Et venit ſuper me in-
dignatio. IIII

R Eſpondens autẽ eliphaz themanites
dixit. Si ceperimꝰ loq̄ tibi: forſitã mole
ſte accipies. Sʒ ꝯceptũ ſmonẽ tenere
q̄s poterit. Ecce docuiſti multos ⁊ manꝰ laſſas
roboꝛaſti. Uacillãtes ꝯfirmauerũt ſmones tui
⁊ genua tremẽtia ꝯfoꝛtaſti. Nũc autẽ venit ſup
te plaga ⁊ defeciſti: tetigit te ⁊ ꝯturbatꝰ es. Ubi
timoꝛ tuꝰ. foꝛtitudo tua ⁊ patiẽtia tua: ⁊ ꝑfectio
viaꝝ tuaꝝ. Recoꝛdare obſecro te q̄s vnq̄ʒ ino
cens perijt: aut q̄ñ recti deleti ſũt. Quin potius
vidi eos q̄ opãt iniq̄tatẽ ⁊ ſeminãt doloꝛes ⁊ me
tunt eos: flãte deo ꝑiſſe: ⁊ ſpũ ire eius eẽ con
ſumptos. Rugitꝰ leonis ⁊ vox leene: et dentes
catuloꝝ leonũ contriti ſunt. Tigris perijt eo q̄
nõ haberet pꝛedã. ⁊ catuli leonis diſſipati ſunt.
Poꝛro ad me dictũ eſt verbũ abſconditũ. ⁊ q̄ſi
furtiue ſuſcepit auris mea venas ſuſurrij eius.
In hoꝛroꝛe viſiõis nocturne quãdo ſolet ſopoꝛ
occupare homines: pauoꝛ tenuit me ⁊ tremoꝛ. ⁊
oĩa oſſa mea ꝑterrita ſunt. Et cũ ſpũs me p̄ſen
te tranſiret: inhoꝛruerũt pili carnis mee. Stetit
quidã cuiꝰ non agnoſcebã vultũ: imago coꝛam
oculis meis. ⁊ vocem quaſi aure lenis audiui.
Nunq̄d homo dei cõparatione iuſtificabit̃ aut
factoꝛe ſuo purioꝛ erit vir. Ecce qui ſeruiunt ei
nõ ſũt ſtabiles. ⁊ in angelis ſuis reperit pra-
uitatẽ. Quãto magis hi qui habitãt domos lu
teas q̄ terrenũ habẽt fundamẽtũ ꝯſumẽt̃ velut
a tinea: de mane vſq̄ʒ ad veſperam ſuccident̃ ⁊
q: nullus intelligit. in eternũ peribũt. Qui autẽ
reliqui fuerint auferentur ex eis: moꝛient̃ ⁊ nõ
in ſapientia. V

U Oca ḡ ſi ẽ q̄ tibi rñdeat: ⁊ ad aliquẽ ſcõ
rũ ꝯuertere. Uirũ ſtultũ interficit ira-
cũdia. ⁊ paruulũ occidit inuidia. Ego vidi
ſtultũ firma radice ⁊ maledixi pulchꝛitudini eiꝰ
ſtatim. Longe fiẽt filij eius a ſalute. ⁊ ꝯterẽt̃ in
poꝛta. et nõ erit q̄ eruat. Cuiꝰ meſſem famelicꝰ
comedet: et ipſũ rapiet armatꝰ. et bibẽt ſitiẽtes
diuitias eiꝰ. Nihil in terra ſine cã fit. et de humo
nõ egredient̃ doloꝛ. Homo naſcit̃ ad laboꝛẽ. ⁊ auis
ad volatũ. Quãobꝛẽ ego depꝛecaboꝛ dñm. ⁊ ad
deum ponã eloquiũ meum. Qui facit magna ⁊
inſcrutabilia: et mirabilia abſq̄ʒ numero. Qui
dat pluuiã ſup faciem terre. et irrigat aquis vni-
uerſa. Qui ponit humiles in ſublime. et merẽ
tes erigit ſoſpitate. Qui diſſipat cogitationes
malignoꝝ: ne poſſint implere manus eoꝝ q̄d
ceperãt. Qui appꝛehendit ſapientes in aſtutia
eoꝝ. et conſiliũ pꝛauoꝛum diſſipat. Per diem
incurrent tenebꝛas ⁊ quaſi in nocte ſic palpabũt
in meridie. Poꝛro ſaluũ faciet egenũ a gladio
oꝛis eoꝛum: et de manu violenti pauperẽ. Et
erit egeno ſpes: iniquitas autẽ cõtrahat os ſuũ.
Beatꝰ homo q̄ coꝛripit̃ a dño. Increpationẽ
ergo dñi ne repꝛobes: quia ipſe vulnerat et me
det̃: ꝑcutit et manꝰ eiꝰ ſanabũt. In ſex tribula-
tionibus liberabit te. et in ſeptima nõ tanget te
malũ. In fame eruet te de moꝛte. et in bello de
manu gladij. A flagello lingue abſcõderis: et
nõ timebis calamitatẽ cũ venerit. In vaſtitate
et famẽ ridebis. et beſtias terre non foꝛmidabis.
Sʒ cũ lapidibꝰ regionũ pactũ tuũ et beſtie terre
pacifice erũt tibi. Et ſcies q̄ pacẽ habeat taber-
naculũ tuũ. et viſitãs ſpeciẽ tuã nõ peccabis. Et
ſcies q̄m multiplex erit ſemen tuũ. et ꝓgenies
tua quaſi herba terre. Ingredieris in abundan-
tia ſepulchꝛũ: ſicut infert̃ aceruus tritici in tem-
poꝛe ſuo. Ecce hoc vt inueſtigauimꝰ: ita eſt q̄d
auditũ mente ꝑtracta. VI

R Eſpondẽs autẽ iob dixit. Utinã appẽ
derent̃ pctã mea quibꝰ irã merui: ⁊ ca
lamitas quã patioꝛ in ſtatera: quaſi are
na maris hec grauioꝛ apparẽt. Unde ⁊ verba
mea doloꝛe ſunt plena: q: ſagitte dñi in me ſunt
q̄ꝝ indignatio ebibit ſpm̃ meũ et terroꝛes dñi
militãt ꝯ̃ me. Nunq̄d rugiet onager cũ habue-
rit herbã: aut mugiet bos cum ante p̄ſepe ple-
nũ ſteterit. Aut poterit comedi inſulſũ: q̄d non
ẽ ſale conditũ. Aut põt aliq̄s guſtare: q̄d guſta
tum affert moꝛtẽ. Que. n. eſurienti etiam ama-
ra dulcia eẽ vident̃. Que priꝰ nolebat tangere
aĩa mea: nũc pꝛe anguſtia cibi mei ſunt. Quis
det vt veniat petitio mea. ⁊ quod expecto tribu
at mihi deus. et qui cepit ipſe me conterat. Sol
uat manum ſuam. ⁊ ſuccidat me. ⁊ hec mihi ſit
cõſolatio vt affligens me doloꝛe nõ parcat nec
ꝯtradicã ſmonibꝰ ſancti. Que ẽ eñi foꝛtitudo
mea vt ſuſtineã: aut q̄s finis meus vt patiẽter
agam. Nec foꝛtitudo lapidum foꝛtitudo meã.
nec caro mea enea eſt. Ecce nõ eſt auxiliũ mihi
in me. ⁊ neceſſarij quoq̄ʒ mei receſſerunt a me.
Qui tollit ab amico ſuo miam: timoꝛẽ domini
derelinquit. Fratres mei p̄terierũt me. ſicut toꝛ
rens q̄ raptim trãſit in cõuallibꝰ. Qui timent
pꝛuinam: irruet ſup eos nix. Tp̃e quo fuerint

diſſipati peribūt: ⁊ vt incaluerint ſoluent̄ de loco
ſuo. Inuolute ſūt ſemite greſſuū eoꝝ: ambula/
bunt in vacuum ⁊ peribūt. Conſiderate ſemitas
theman: itinera ſaba: ⁊ expectate pauliſper. Cō
fuſi ſunt: q꞉ ſperaui. Venerunt quoqꝫ vſqꝫ ad
me: ⁊ pudore cooperti ſūt. Nūc veniſtis: ⁊ modo
videntes plagā meā timetis. Nūqd dixi: affer/
te mihi. ⁊ de ſubſtātia veſtra donate mihi: vel li
berate me de manu hoſtis. ⁊ de manu robuſto
rū eruite me? Docete me. ⁊ ego tacebo: ⁊ ſi qd
forte ignoraui: inſtruite me. Quare detraxiſtis
ſmonib⁹ veritatis: cum e vobis nullus ſit qui
poſſit arguere me? Ad increpādū tātū eloquia
cōcinnatis. ⁊ in ventū verba pꝛofertis. Super
pupillum irruitis: ⁊ ſubuertere nitimini amicū
veſtꝝ. Verūtamē quod cepiſtis explete. Pre
bete aurem. ⁊ videte an mentiar. Reſpondete
obſecro abſqꝫ contentione. ⁊ loquētes id quod
iuſtū eſt iudicate. Et non inuenietis in lingua
mea iniquitatem: nec in faucibus meis ſtulticia
perſonabit.

VII

Militia eſt vita hominis ſup terrā: et ſicut
dies mercenarij dies eius. Sicut cer/
uus deſiderat vmbrā. ⁊ ſicut mercēna
rius pꝛeſtolatur finem opis ſui: ſic ⁊ ego habui
mēſes vacuos. ⁊ noctes laborioſas enumera/
ui mihi. Si dormiero: dicā qn̄ cōſurgā. ⁊ rurſū
expectabo veſperā ⁊ replebor doloribus vſqꝫ ad
tenebras. Induta eſt caro mea putredine ⁊ ſor
dibus pulueris: cutis mea aruit ⁊ contracta
eſt. Dies mei velocius tranſierunt q̄ȝ a texente
tela ſuccidit: et conſumpti ſunt abſqꝫ vlla ſpe
Memēto quia ventus eſt vita mea. et non re/
uertet̄ oculus meus vt videat bona: nec aſpiciet
me viſus hominis. Oculi tui in me. et nō ſub/
ſiſtā. Sicut cōſumit̄ nubes et pertrāſit: ſic qui
deſcendit ad inferos nō aſcendet. nec reuertet̄
vltra in domū ſuā neqꝫ cognoſcet eū amplius lo
cus eius. Quapropter et ego nō parcā oꝛi meo
loquar in tribulatiōe ſpūs mei: cōfabulabor cū
amaritudine aīe mee. Nūquid mare ego ſum
aut cetus. quia circūdediſti me carcere? Si di/
xero cōſolabit̄ me lectulus meus. et reuelabor
loquens mecū in ſtrato meo. terrebis me per
ſomnia. ⁊ p viſiones horrore cōcuties. Quam
obrē elegit ſuſpēdiū aīa mea. et mortē oſſa mea
Deſperaui. Nequaq̄ȝ vltra iam viuā. Parce
mihi: nihil enī ſūt dies mei. Quid eſt hō q꞉ ma
gnificas eū aut quid apponis erga eū coꝛ tuum
Viſitas eū diluculo: et ſubito pꝛobas illū. Vſ/
qꝫquo nō parcis mihi: nec dimittis me vt glu/
tiā ſaliuā meam? Peccaui. Quid faciam tibi o
cuſtos hoīꝫ. Quare poſuiſti me ↄtrariū tibi?
⁊ factus ſū mihimetipſi grauis? Cur non tollis
peccatū meū. ⁊ quare nō auferſ iniquitatē meā
Ecce nunc in puluere doꝛmiam: ⁊ ſi mane me
quęſieris. non ſubſiſtam.

VIII

Reſpondens autē baldath ſuites. dixit:
Vſqꝫquo loqueris talia: ⁊ ſpiritus multi
plex ſmonis oris tui? Nūquid deus ſup
plantat iudiciū: aut omnipotēs ſubuertit quod
iuſtū eſt? Etiā ſi filij tui peccauerūt ei. ⁊ dimiſit
eos in manu iniquitatis ſue: tu tamē ſi diluculo
cōſurrexeris ad eum. ⁊ omnipotētē fueris dep/
catus ſi mūdus ⁊ rect⁹ inceſſeris. ſtatim euigi/
labit ad te. ⁊ pacatū reddet habitaculum iuſticie
tue: intantū vt ſi pꝛioꝛa tua fuerint parua. ⁊ no
uiſſima tua multiplicent̄ nimis. Interroga. n.
generatiōnē pꝛiſtinā. ⁊ diligēter inueſtiga patrū
memoriā: heſterni quippe ſum⁹. ⁊ ignoramus
qm̄ ſicut vmbꝛa dies nr̄i ſunt ſup terrā: ipſi doce
bunt te. Loquent̄ tibi: ⁊ de coꝛde ſuo pferent
eloquia. Nūquid virere pōt ſcirpus abſqꝫ hu/
moꝛe: aut creſcē carectū ſine aqua? Cū adhuc
ſit in floꝛe nec carpatur manu ante oēs herbas
areſcit: ſic vie omniū qui obliuiſcūt̄ deū ⁊ ſpes
hypocrite peribit. Nō ei placebit vecoꝛdia ſua
⁊ ſicut tela araneaꝝ fiducia eius. Innitet̄ ſu/
per domū ſuā ⁊ nō ſtabit: fulciet eā ⁊ non con/
ſurget. Humectus videt̄ antequā̄ veniat ſol. ⁊ in
oꝛtu ſuo germē eius egredietur. Sup acerum
petraꝝ radices ei⁹ denſabunt̄. ⁊ inter lapides cō/
moꝛabit̄. Si abſoꝛbuerit eum de loco ſuo nega
bit eū. ⁊ dicet: Nō noui te. Hec ē. n. leticia vie
ei⁹: vt rurſū de terra alij germinent̄. Deus non
pꝛoijciet ſimplicē: nec poꝛriget manū malignis:
donec impleat̄ riſu os tuum. ⁊ labia tua iubilo.
Qui oderunt te: induent̄ cōfuſione ⁊ taberna/
culū impioꝝ nō ſubſiſtet.

IX

Et reſpondēs iob ait. Vere ſcio q꞉ ita ſit
⁊ q꞉ nō iuſtificet̄ hō cōpoſit⁹ deo. Si vo
luerit cōtendere cum eo: non poterit re
ſpondere ei vnū pro mille. Sapiens coꝛde eſt: ⁊
foꝛtis roboꝛe. Quis reſtitit ei. ⁊ pacem habuit?
Qui trāſtulit montes. ⁊ neſcierūt hii quos ſub/
uertit in furoꝛe ſuo. Qui cōmouet terrā de loco ſuo
⁊ colūne eius cōcutiunt̄. Qui pcipit ſoli et non
oꝛitur. ⁊ ſtellas claudit q̄ſi ſub ſignaculo. Qui
extendit celos ſolus: ⁊ gradit̄ ſup fluctus maris
Qui facit arcturum ⁊ oꝛionas ⁊ hyadas ⁊ inte/
rioꝛa auſtri. Qui facit magna ⁊ inſcrutabilia.
⁊ mirabilia quoꝝ nō eſt numerus. Si venerit
ad me. nō videbo eū: ſi abierit: non intelligam
Si repente interroget: quis reſpondit ei: Vel

quis dicẽ ei põt: cur ita facis. Deus cui⁹ ire ne/
mo reſiſtere põt. ꝛ ſub quo curuanť qui portãt
orbẽ. Quãt⁹ ergo ſũ ego vt rñdeã ei. ꝛ loquar
ꝟbis meis cũ eo. Qui etiã ſi habuero quippiã
iuſtũ. non rñdebo: ſʒ meũ iudicẽ dep̃cabor. Et
cũ inuocantẽ me exaudierit. nõ credo ꝙ audie/
rit vocẽ meã. In turbine. n. cõteret me. ꝛ mul
tiplicabit vulnera mea etiã ſine cauſa. Nõ con
cedit requieſ. ẽ ſpũ meũ. ꝛ implet me amaritu/
dinib⁹: Si fortitudo q̃rit̃: robuſtiſſim⁹ eſt. Si
equitas iudicij nemo audet pro me teſtimoniũ
dicẽ. Si iuſtificare me voluero os meũ cõdem
nabit me. Si innocentẽ oſtẽdero: prauũ me cõ/
probabit. Etiã ſi ſimplex fuero: hoc ipſũ igno/
rabit aia mea: ꝛ tedebit me vite mee: Unum ẽ
qḋ locutus ſum. ꝛ innocẽtẽ ꝛ impiũ ipſe conſu
mit. Si flagellat: occidat ſemel. ꝛ nõ de penis
inocẽtũ rideat. Terra data ẽ in man⁹ impij vul
tũ iudicũ ei⁹ operit. Qḋ ſi nõ ille ẽ: qs ĝ ẽ. Dies
mei velociores fuerũt curſore: fugerunt. ꝛ non
viderũt bonũ. Pertranſierũt q̃ſi naues poma
portãtes: ſicut aq̃la volans ad eſcã. Cũ dixero
nequaq̃ʒ ita loquar: cõmuto faciẽ meã. ꝛ dolore
torqueor. Verebar oĩa opera mea: ſciens ꝙ nõ
parceres delinquenti. Si aũt ꝛ ſic impius ſum
quare fruſtra laboraui. Si lot⁹ fuero q̃ſi aqs ni
uis. ꝛ fulſerint velut mũdiſſime man⁹ mee: tñ
ſordib⁹ intinges me. ꝛ abhominabunť me ve/
ſtimenta mea. Neq; n. viro q ſimilis mei ẽ re
ſpondeo: nec q mecũ in iudicio ex equo poſſit
audiri. Nõ ẽ q vtrũq̃ʒ valeat arguẽ ꝛ ponere
manũ ſuã in ambob⁹. Auferat a me ꝟgã ſuã ꝛ
pauor ei⁹ nõ me terreat. Loquar. ꝛ nõ timebo
eũ. Neq̃ʒ eñ poſſũ metuens rñdere. X

T Edet aĩam meã vite mee: dimittam ad
uerſum me eloquiũ meum. Loquar in
amaritudine aie mee: dicam deo: noli
me cõdẽnare. Indica mihi: cur me ita iudices
Nũquid bonũ tibi videť ſi calũnieris me ꝛ op
primas me: opus manuum tuarũ: ꝛ conſiliũ im
pioꝝ adiuues. Nunqd oculi carnei tibi ſũt: aut
ſicut videt homo ꝛ tu videbis. Nunqd ſicut di
es hoĩs dies tui. ꝛ anni tui ſicut humana ſũt tẽ/
pora: vt q̃ras iniq̃tatẽ meã. ꝛ pctũ meũ ſcrute/
ris. Et ſcias qꝛ nihil impiũ fecerim: cũ ſit nemo
q de manu tua poſſit eruere. Man⁹ tue fecerũt
me: ꝛ plaſmauerunt me totum in circuitu. et ſic
repente p̃cipitas me. Memento queſo q ſic lu/
tũ feceris me. ꝛ i puluerẽ reduces me. Nonne
ſicut lac mulſiſti me. et ſicut caſeum me coagu/
laſti. Pelle et carnib⁹ veſtiſti me: oſſibus ꝛ ner
uis cõpegiſti me. Vitã ꝛ miſericordiã tribui/
ſti mihi. ꝛ viſitatio tua cuſtodiuit ſpũ meũ. Li
cet hec celes in corde tuo. tñ ſcio qꝛ vniuerſoꝝ
memineris. Si peccaui ꝛ ad horã pepciſti mi/
hi: cur ab iniq̃tate mea mũdũ me eẽ nõ pateris
Et ſi impi⁹ fuero ve mihi ẽ. ꝛ ſi iuſtus nõ leua/
bo caput. ſaturatus afflictiõe ꝛ miſeria. Et ꝓpt
ſupbiã quaſi leenã capies me: reuerſuſq̃ʒ mira
biliť me cruciaſ. Inſtauras teſtes tuos ꝯ me. ꝛ
multiplicas irã tuã aduerſũ me. ꝛ pene militãt
in me. Quare de vulua eduxiſti me. Qui vti/
nã cõſũptus eſſem: nec oculus me videret. Fu
iſſem quaſi nõ eſſem de vtero tranſlatus ad tu
mulũ. Nũqd nõ paucitas dieꝝ meoꝝ finietur
breui. Dimitte ĝ me vt plãgã paululũ dolorem
meũ anteq̃ʒ vadã ꝛ non reuertar ad terrã tene
broſam. ꝛ opertã mortis caligine: terrã miſerie ꝛ
tenebraꝝ. vbi vmbra mortis ꝛ nullus ordo: ſʒ
ſempitern⁹ horror inhabitãs. XI

R Eſpondens autem ſophar naamathi/
tes dixit. Nunquid qui multa loquitur
non audiet: aut vir verboſus iuſtifica
bitur. Tibi ſoli tacebunt homines. ꝛ cũ ceteros
irriſeris a nullo cõfutaberis. Dixiſti eñ. Pu
rus eſt ſermo meus ꝛ mũdus ſum in cõſpectu
tuo. Atq; vtinã deus loq̃reť tecũ. ꝛ aperiret la/
bia ſua tibi. vt oſtẽderet ſibi ſecreta ſapientie.
ꝛ ꝙ multiplex eẽt lex eius. ꝛ intelligeres ꝙ mľ
to minora exigaris ab eo q̃ʒ mereť iniq̃tas tua
Forſitan veſtigia dei cõprehẽdes. ꝛ vſq̃ʒ ad p̃
fectuʒ oĩpotentẽ reperies. Excelſior celo ẽ. Et
quid facies. Profũdior inferno. ꝛ vnde cogno
ſces. Longior terra mẽſura eius. ꝛ latior mari.
Si ſubuerterit oĩa vel in vnũ coartauerit. quis
contradicet ei. vel qs dicere ei poteſt, cur ita facis
Ipſe eñ nouit hoĩum vanitatẽ. ꝛ videns iniq̃ta
tẽ nõne ꝯſiderat. Vir van⁹ i ſupbia erigitur. ꝛ
tãq̃ʒ pullũ onagri ſe liberũ natũ putat. Tu autẽ
firmaſti cor tuũ. ꝛ expãdiſti ad eũ manus tuas
Si iniq̃tatẽ q̃ eſt in manu tua abſtuleris a te: ꝛ
non manſerit in tabernaculo tuo iniuſticia: tũc
leuare poteris faciem tuã abſq̃ʒ macula. ꝛ eris
ſtabilis ꝛ nõ timebis. Miſerie q̃ʒ obliuiſceris
ꝛ quaſi aquaꝝ que p̃terierũt nõ recordaberis.
ꝛ quaſi meridian⁹ fulgor cõſurget tibi ad veſpe
rã. Et cũ te ꝯſũptũ putaueris orieris vt lucifer
ꝛ habebis fiduciã ꝓpoſita tibi ſpe. ꝛ defoſſus
ſecurus dormies. Requieſces ꝛ nõ erit q te ex
terreat. Et dep̃cabũť faciẽ tuã plurimi. Oculi
aũt impioꝝ deficient: ꝛ effugium peribit ab eis
ꝛ ſpes illoꝝ abhominatio aie. XII

R Eſpondens autẽ iob dixit. Ergo vos
eſtis ſoli hoĩes. et vobiſcum morieť ſa/

pientia: Et mihi eſt cor ſicut ⁊ vobis: nec inferi
or veſtri ſum. Quis. n. hec que noſtis ignorat.
Qui deridet̃ ab amico ſuo ſicut ego: inuocabit de
um. ⁊ exaudiet eum. Deridet̃. n. iuſti ſimplici/
tas: lampas ꝯtẽpta apud cogitatiões diuitũ pa/
rata ad tp̄s ſtatutũ. Abundant tabernacula pre
donũ. ⁊ audacter ꝓuocant deũ: cum ipſe dederit
oĩa in manus eorum. Nimirũ interroga iumẽ
ta: ⁊ docebunt te. ⁊ volatilia celi: ⁊ indicabunt ti
bi. Loq̃re terre: ⁊ reſpondebit tibi: ⁊ narrabũt
piſces maris. Quis ignorat ꝙ oĩa hec manus
dñi fecerit. In cuius manu aĩa oĩs viuentis: et
ſp̃us vniuerſe carnis hoĩs. Nonne auris v̄ba
diiudicat: ⁊ fauces comedentis ſaporẽ. In anti
quis eſt ſapia: ⁊ in multo tẽpore prudẽtia. Apd̾
ip̄m eſt ſapia ⁊ fortitudo: ⁊ ipſe habet conſiliu
⁊ intelligentiã. Si deſtruxerit: nemo eſt q̄ edifi
cet ſi icluſerit hoĩem: nullus eſt q̄ apiat. Si ꝯti
nuerit aquas. oĩa ſiccabunt̃: ſi emiſerit eas. ſub
uertẽt terrã. Apud ip̄m eſt fortitudo ⁊ ſapiẽtia.
Ipſe nouit ⁊ decipientẽ: ⁊ eũ q̄ decipit̃. Addu/
cit cõſiliarios in ſtultũ finẽ: ⁊ iudices in ſtuporẽ
Baltheum regũ diſſoluit: ⁊ p̄cingit fune renes
eoꝝ. Ducit ſacerdotes ingloríos: ⁊ optimates
ſupplantat. Cõmutans labium veracium: ⁊ do
ctrinam ſenũ auferens. Effundit deſpectionẽ
ſuper principes. ⁊ eos qui oppreſſi fuerant rele
uat. Qui reuelat profunda de tenebris. ⁊ ꝓdu
cit in lucem vmbrã mortis: Qui multiplicat gẽ
tes ⁊ perdit eas: ⁊ ſubuerſas in integrum reſti/
tuit. Qui immutat cor principum populi terre: ⁊
decipit eos vt fruſtra incedant per inuiũ. Pal/
pabũt q̄ſi in tenebris: ⁊ nõ in luce. ⁊ errare eos
faciet quaſi ebrios.

XIII

Ecce oĩa hec vidit oculus meus. ⁊ audi
uit auris mea: ⁊ intellexi ſingula: Secũ
dum ſciam v̄ram: ⁊ ego noui: nec infe/
rior v̄ri ſum. Sed t̃n ad oĩpotentem loq̃r: ⁊ di/
ſputare cũ deo cupio: prius vos oſtendens fa/
bricatores mendacij: ⁊ cultores puerſorum do/
gmatum. Atq; vtinã taceretis: vt putaremini eſſe
ſapientes. Audite ergo correctiões meas: ⁊ iu/
dicium labioꝝ meorũ attendite. Nunq̄d de⁹ in
diget v̄ro mendacio: vt ꝓ illo loquamini dolos
Nũq̄d faciẽ eius accipitis: ⁊ ꝓ deo iudicare ni/
timini. Aut placebit ei quem celare nihil poteſt
aut decipiet̃ vt homo v̄ris fraudulentijs. Ipſe
vos arguet. q̄m in abſcõdito faciẽ eius accipitis
Statim vt ſe cõmouerit: turbabit vos: ⁊ terror
eius irruet ſup vos. Memoria v̄ra cõparabit̃
cineri: ⁊ redigent̃ in lutu cerui ces v̄re. Tacete
pauliſp. vt loquar qdcũq; mihi mens ſuggeſſe
rit. Quare lacero carnes meas dẽtibus meis
⁊ aiam meã porto in manib⁹ meis. Etiã ſi occi
derit me. in ip̄o ſpabo. Verũtñ vias meas in
cõſpectu eius arguam. ⁊ ipſe erit ſaluator meus
Nõ eñi venit in ꝯſpectu ei⁹ oĩs hypocrita. Au
dite ſermonẽ meũ. ⁊ enigmata pcipite auribus
v̄ris. Si fuero iudicat⁹. ſcio q̄ iuſtus inueniar
Quis ẽ q̄ iudicet̃ mecũ. Veniat. Quare tacẽs
cõſumor. Duo tñ ne facias mihi. ⁊ tũc a facie
tua nõ abſcõdar. Manũ tuam lõge fac a me. ⁊
formido tua nõ me terreat. Voca me ⁊ ego re/
ſpondebo tibi. aut certe loquar. ⁊ tu r̄ñde mihi
Quantas habeo iniq̄tates ⁊ pctã. ſcelera mea
⁊ delicta oſtẽde mihi. Cur faciẽ tuã abſcondis
⁊ arbitraris me inimicũ tuũ. Cõtra foliũ qd̾ vẽ
to rapit̃ oſtẽdis potentiã tuã. ⁊ ſtipulã ſiccã ꝑ/
ſequeris. Scribis eñi ꝯtra me amaritudines.
⁊ cõſumere me vis peccatis adoleſcentie mee.
Poſuiſti in neruo pedem meum. ⁊ obſeruaſti
omnes ſemitas meas. ⁊ veſtigia pedum meo/
rum conſideraſti. Qui quaſi putredo conſu/
mend⁹ ſum. ⁊ quaſi veſtimentu qd̾ comedit̃ a
tinea.

XIIII

Homo natus de muliere breui viuens
tp̄e replet̃ multis miſerijs. Qui quaſi
flos egredit̃ ⁊ conterimr. ⁊ fugit velut
vmbra. ⁊ nunq̄ in eodem ſtatu permanet. Et
dignu ducis ſuper huiuſcemodi aꝑire oculos
tuos ⁊ adducere eũ tecũ in iudiciu. Quis põt
facere mũdũ de immũdo cõceptũ ſemine. Nõne
tu q̄ ſolus es. Breues dies hoĩs ſũt. numerus
menſiũ ei⁹ apud te ẽ. Cõſtituiſti terminos eius
q̄ p̄teriri nõ poterũt. Recede paululũ ab eo vt
quieſcat donec optata veniat. ⁊ ſicut mercẽna/
rij dies eius. Lignũ h̃ ſpem. Si p̄ciſũ fuerit.
rurſũ vireſcit. ⁊ rami ei⁹ pullulãt. Si ſeneuerit
in terra radix ei⁹. ⁊ ĩ puluere emortuus fuerit
trũc⁹ ilľi⁹ ad odorẽ aque germinabit. ⁊ faciet co
mã q̄ſi cũ p̄mũ plãtatu ẽ. Homo v̄o cũ mortu
us fuerit. ⁊ nudat⁹ atq; cõſũptus. vbi queſo ẽ.
Quõ ſi recedant aque d̾ mari. ⁊ fluuius vacue
factus areſcat: ſic hõ cũ dormierit non reſurget
Donec atterat̃ celũ non euigilabit. nec conſur
get de ſomno ſuo. Quis mihi hoc tribuat vt in
inferno ꝓtegas me. ⁊ abſcõdas me donec per
trãſeat furor tuus. ⁊ cõſtituas mihi tẽpus in q̄
recorderis mei. Putas ne mortuus hõ rurſu
viuet. Cũctis dieb⁹ q̄bus nunc milito: expecto
donec veniat immutatio mea. Vocabis me: ⁊
ego reſpõdebo tibi. Operi manuũ tuarũ porri
ges dexterã. Tu quidẽ greſſus meos dinume
raſti. ſed parce pctis meis. Signaſti q̄ſi i ſaccu

ſodeliſta mea: ſed curaſti iniqtatē meā. Mons
cadēs defluit. ⁊ ſaxū transfert de loco ſuo. La/
pides excauant aq̄. ⁊ alluuione paulatim terra
ꝯſumit. ⁊ hoīes ĝ ſiliter pdes. Roboraſti eum
paululū: vt in ppetuū trāſiret. Immutabis fa/
ciē eius: ⁊ emittes eū. Siue nobiles fuerint fi/
lij eius ſiue ignobiles nō intelliget. Attñ caro
eius dum viuet dolebit. ⁊ aīa illius ſuper ſemet
ipſo lugebit. XV

Reſpondens autem eliphaz themanites
dixit: Nūgd ſapiens rñdebit q̄ſi in ven
tum loquens: ⁊ impleuit ardore ſtoma
chū ſuū? Arguis verbis eū q nō ē equalis tibi
⁊ loq̄ris qđ tibi nō expedit. Quantū in te ē eua
cuaſti timorē: ⁊ tuliſti p̄ces coram deo. Docuit
eni iniqtas tua os tuū: ⁊ imitaris linguā blaſſe
mantiū. Cōdēnabit te os tuū et nō ego: ⁊ labia
tua rñdebūt tibi Nūgd primꝰ hō tu natꝰ es
⁊ ante oēs colles formatꝰ? Nūgd cōſiliū dei au
diſti: ⁊ inferior te erit eiꝰ ſapientia? Quid noſti
qđ ignoremꝰ: qd intelligis qđ neſciamꝰ? Et ſe
nes ⁊ antiq ſūt in nobis mlto vetuſtiores q̄ȝ pa
tres tui. Nungd grāde eſt vt conſolet̄ te deus?
Sȝ verba tua praua hoc ꝓhibēt. Quid te ele/
uat cor tuū ⁊ quaſi magna cogitās attonitos ha
bes oculos? Quid tumet ꝯ deū ſpūs tuꝰ: vt ꝓ/
feras de ore tuo huiuſcemōi ſmones? Quid ē
homo vt imaculatus: et vt iuſtus appareat na/
tus de muliere? Ecce inter ſcōs eius nemo im/
mutabilis. et celi nō ſūt mundi in ꝯſpectu eius
quāto magis abhoīabilis et inutilis hō q bibit
q̄ſi aquā: iniqtatē. Oſtendā tibi audi me: qđ vi
di narrabo tibi. Sapiētes ꝯfitent̄: et non ab/
ſcondūt patres ſuos: Quibꝰ ſolis data ē terra:
⁊ nō tranſibit alienꝰ ꝑ eos. Cunctis diebꝰ ſuis
impius ſupbit: ⁊ numerus ānoꝝ incertꝰ ē tyrā
nidis eius. Sonitꝰ terroris ſp in auribus illiꝰ:
⁊ cū pax ſit: ille ſp īſidias ſuſpicat̄ Nō credit ꝙ
reuerti poſſit de tenebris ad lucē circūſpectans
vndiq̄ȝ gladiū: Cū ſe nouerit ad q̄rēduȝ paneȝ
nouit ꝙ paratꝰ ſit in manu eius tenebraꝝ dies.
Terrebit eū tribulatio: ⁊ anguſtia vallabit euȝ
ſicut regem q preparatur ad prelium. Tetēdit
eni aduerſus deū manū ſuam ⁊ ꝯtra oīpotentē
roboratꝰ eſt. Cucurrit aduerſus eū erecto collo
⁊ pingui ceruice armatus eſt. Operuit faciem
eius craſſitudo: ⁊ de laterībꝰ eius aruina depē
det. Habitauit in ciuitatibꝰ deſolatis: ⁊ in do/
mibꝰ deſertis que in tumulos ſūt redacte. Nō
ditabit̄ nec perſeuerabit ſubſtātia eius: nec mit
tet in terram radicē ſuā: nec recedet de tenebr̄
Ramos eius areſaciet flāma ⁊ auferet̄ ſpiritu
oris eiꝰ. Non recedet fruſtra errore deceptꝰ: ꝙ
aliquo p̄cio redimēdus ſit. Anteq̄ȝ dies eiꝰ im/
pleant̄ peribit. ⁊ manus eiꝰ areſcēt. Ledet̄ q̄ſi vi/
nea in p̄mo flore botrus eiꝰ: ⁊ q̄ſi oliua ꝓijciēs
florē ſuū. Congregatio .n. hypocrite ſterilis: et
ignis deuorabit tabernacula eoꝝ q munera libē
ter accipiūt. Cōcepit dolorē: ⁊ pepit iniqtatē. ⁊
vterus eiꝰ p̄parat dolos. XVI

Reſpondens aūt iob dixit: Audiui fre/
quēter talia Conſolatores oneroſi vos
oēs eſtis. Nunquid habebūt finē v̄ba
ventoſa? Aut aliquid tibi moleſtū ē ſi loquaris
Poterā ⁊ ego ſimilia veſtri loq. Atq̄ȝ vtinam
eēt aīa veſtra ꝓ aīa mea. Cōſolarer ⁊ ego vos
ſermonibꝰ: ⁊ mouerē caput meū ſup vos. Ro
borarē vos ore meo: ⁊ mouerē labia mea quaſi
parcēs vob. Sȝ quid agā? Si locutꝰ fuero: nō
quieſcit dolor meꝰ: ⁊ ſi tacuero nō recedet a me
Nunc aūt oppreſſit me dolor meꝰ: ⁊ in nihiluȝ
redacti ſunt oēs artus mei. Ruge mee teſtimo
niū dicunt cōtra me: ⁊ ſuſcitat̄ falſiloquꝰ aduer
ſus faciē meā contradicēs mihi Collegit furo/
rem ſuū in me: cōminans mihi infremuit ꝯtra
me dentibꝰ ſuis. Hoſtis meꝰ terribilibꝰ oculis
me intuitꝰ eſt. Aperuerūt ſuper me ora ſua ⁊ ex
probrantes percuſſerunt maxillam meā: ſatiati
ſunt penis meis. Cōcluſit me deꝰ apud iniquū
⁊ manibus impioꝝ me tradidit. Ego ille quon
dam opulentꝰ repētē cōtritus ſū: tenuit ceruicē
meā. Confregit me: ⁊ poſuit me ſibi quaſi in ſi
gnū. Circūdedit me lanceis ſuis: cōuulnerauit
lumbos meos. Nō pepercit. ⁊ effudit in terra
viſcera mea. Conſcidit me vulnere ſup vulnus
irruit in me quaſi gigas. Saccū cōſui ſup cuteȝ
meā: ⁊ operui cinere carnē meaȝ. Facies mea
intumuit a fletu: ⁊ palpebre mee caligauerunt.
Hec paſſus ſum abſq̄ȝ iniquitate manus mee:
cū haberem mundas ad deū preces. Terra ne
operias ſanguinē meū: neq̄ȝ inueniat in te lo/
cum latendi clamor meꝰ. Ecce enim in celo te/
ſtis meꝰ: ⁊ cōſciꝰ meꝰ in excelſis. Verboſi ami
ci mei: ad deū ſtillat oculꝰ meꝰ Atq̄ȝ vtinā ſic iu
dicaret̄ vir cū deo quō iudicat̄ filiꝰ hoīs cū col/
lega ſuo. Ecce .n. breues āni trāſeūt: ⁊ ſemitaȝ
ꝑ quā nō reuertar ambulo. XVII

Spiritus meus attenuabit̄ dies mei bre
uiabunt̄: ⁊ ſolum mihi ſupereſt ſepul/
chrum. Non peccaui: ⁊ in amaritudi/
nibus morat̄ oculus meus. Libera me ⁊ pone
me iuxta te: ⁊ cuiuſuis manꝰ pugnet contra me
Cor eorum longe feciſti a diſciplina propterea
non exaltabunt̄. Predam pollicetur ſocijs: ⁊

oculi filioꝝ eiꝰ deficient. Poſuit me q̄ſi in pro/
uerbiū vulgi: ⁊ exemplū ſū corā eis. Caliga/
uit ad indignationē oculus meꝰ: ⁊ mēbra mea
q̄ſi in nihilū redacta ſunt. Stupebūt iuſti ſuper
hoc: ⁊ innocens cōtra hypocritā ſuſcitabiť. ⁊ te
nebit iuſtus viā ſuam: et mūdis manibꝰ addet
fortitudinē. Igiť omnes vos cōuertimini ⁊ ve
nite: ⁊ nō inueniā in vobis vllū ſapientē. Dies
mei tranſierūt: cogitationes mee diſſipate ſunt
torquētes cor meū. Noctem verterūt in diem:
⁊ rurſum poſt tenebras ſpero lucē. Si ſuſtinue
ro infernus domꝰ mea ē: ⁊ in tenebris ſtraui le
ctulū meū. Putredini dixi: pater meꝰ es mater
mea ⁊ ſoror mea vermibꝰ. Ubi ē ḡ nūc p̄ſtola/
tio mea: ⁊ patientiā meā qs ꝯſiderat? In ꝓfūdiſ
ſimū infernū deſcēdēt oia mea. Putaſne ſaltē
ibi erit requies mihi?

XVIII

RESpondens autē baldath ſuites. dixit:
Uſq; ad quem finem verba iactabis?
Intellige priꝰ: et ſic loquamur. Quare
reputati ſumus vt iumēta: et ſorduimꝰ coram te.
Quid perdis aiam tuā in furore tuo? Nunqd
ꝓpter te derelinq̄ť terra: et trāſferenť rupes de
loco ſuo? Nōne lux impij extingueť: nec ſplēde
bit flāma ignis eius: Lux obtenebreſcet in ta/
bernaculo illiꝰ: ⁊ lucerna que ſup eū ē extingue
tur. Artabunť greſſus virtutis eiꝰ: et p̄cipita/
bit eū ꝯſiliū ſuū. Immiſit. n. in rete pedes ſuos
et in maculis eius ambulat. Tenebitur plan/
ta illius laq̄o: et exardeſcet cōtra eū ſitis. Abſcō
dita ē in terra pedica eius: et decipula illius ſup
ſemitā. Undiq; terrebūt eū formidines: et in/
uoluent pedes eius. Attenueť fame robur eius
et inedia inuadat coſtas illius. Deuoret pulchri
tudinē cutis eius: et cōſumat brachia illius pri/
mogenita mors. Auellať de tabernaculo ſuo fi
ducia eius: et calcet ſup eū q̄ſi rex interitus. Ha
bitēt in tabernaculo illiꝰ ſocij eius q nō ē: aſper
gať in tabernaculo eius ſulphur. Deorſū radi
ces eius ſiccēť: ſurſū aūt atteratur meſſis eius.
Memoria illiꝰ pereat de terra: ⁊ nō celebreť no
mē eiꝰ in plateis. Expellet eū de luce i tenebras
⁊ de orbe trāſferet eū. Nō erit ſemē eiꝰ neq; ꝓ
genies in pplo ſuo: nec vlle reliq̄e in regiōibꝰ
eiꝰ. In die eiꝰ ſtupebūt nouiſſimi: ⁊ p̄mos in/
uadet horror. Hec ſūt ḡ tabernacula iniq̄ ⁊ iſte
locus eiꝰ q ignorat deū.

XIX

RESpondēs aūt iob. dixit: Uſq;q̄ affli/
gitis aiam meā: ⁊ atteritiſ me ſmonibꝰ
En decies cōfuditiſ me: ⁊ non erubeſci
tis opprimentes me. Nempe ⁊ ſi ignoraui me
cum erit ignorātia mea. At vos cōtra me erigi
mini: ⁊ arguitis me opprobrijs meis. Saltem
nūc intelligite q: deus non eq̄ iudicio afflixerit
me: ⁊ flagellis ſuis me cinxerit. Ecce clama/
bo vim patiēs: ⁊ nemo audiet. Uociferabor: ⁊
non eſt q iudicet. Semitā meā circūſepſit ⁊ trā/
ſire non poſſū: ⁊ in calle meo tenebras poſuit.
Spoliauit me gloria mea: ⁊ abſtulit coronā de
capite meo. Deſtruxit me vndiq; ⁊ pereo ⁊ q̄ſi
euulſe arbori abſtulit ſpem meā. Iratus ē con
tra me furor eius: ⁊ ſic me habuit quaſi hoſtem
ſuū. Simˀ venerūt latrones eiꝰ ⁊ fecerūt ſibi viā
per me ⁊ obſederunt in gyro tabernaculū meū
Fratres meos longe fecit a me: ⁊ noti mei qua
ſi alieni receſſerunt a me. Dereliquerunt me
propinqui mei ⁊ q me nouerant obliti ſunt mei
Inquilini domus mee ⁊ ancille mee ſicut alie/
num habuerunt me: ⁊ quaſi peregrinus fui in
oculis eoꝝ. Seruū meū vocaui ⁊ non reſpon/
dit: ore ꝓprio deprecabar illū. Halitū meum
exhorruit vxor mea: ⁊ orabam filios vteri mei.
Stulti quoq; deſpiciebāt me: ⁊ cum ab eis re/
ceſſiſſem detrahebāt mihi. Abhominati ſūt me
quondā cōſiliarij mei: ⁊ quē maxime diligebā:
auerſatꝰ ē me. Pelli mee cōſūptis carnibꝰ adhe
ſit os meū: ⁊ derelicta ſūt tantūmodo labia cir/
ca dentes meos. Miſeremini mei miſeremini
mei ſaltem vos amici mei: quia manꝰ dñi tetī/
git me. Quare perſequimini me ſicut deꝰ ⁊ car
nibus meis ſaturamini? Quis mihi tribuat vt
ſcribanť ſmōes mei: Quis mihi det vt exarēť
in libro ſtilo ferreo ⁊ plūbi lamina vel celte ſcul
pantur in ſilice? Scio enim q redemptor meꝰ
viuit: ⁊ in nouiſſimo die de terra ſurrecturꝰ ſū.
Et rurſum circundabor pelle mea: ⁊ in carne
mea videbo deū. Quē viſurus ſum ego ipſe:
⁊ oculi mei conſpecturi ſunt. ⁊ non alius. Re/
poſita eſt hec ſpes mea in ſinu meo. Quare er
go nūc dicitis pſequamur eū ⁊ radicē verbi in
ueniamus cōtra eum? Fugite ergo a facie gla/
dij: qm̄ vltor iniq̄tatū gladiꝰ ē et ſcitote eē iudiciū

XX

RESpōdēs aūt ſophar naamathi/
tes dixit: Idcirco cogitatōes mee varie
ſuccedūt ſibi: ⁊ mens in diuerſa rapiť.
Doctrinā qua me arguis audiā: ⁊ ſp̄s intelli
gentie mee reſpōdebit mihi. Hoc ſcio a princi
pio ex quo eſt poſitꝰ homo ſup terrā q laus im/
pioꝝ breuis ſit. ⁊ gaudium hypocrite ad inſtar
pūcti. Si aſcēderit vſq; ad celū ſupbia eiꝰ: ⁊ ca
put eius nubes tetigerit: q̄ſi ſterquiliniū in fine
perdeť: ⁊ qui eū viderāt. dicēt: vbi eſt? Uelut
ſomniū auolans nō inueniet: tranſiet ſicut vi/
ſio nocturna. Oculus q eū viderat nō videbit

neqꝫ vltra intuebit̃ eū locus ſuus. Filij eiꝰ at/
terent̃ egeſtate: ⁊ manꝰ illius reddēt ei dolorē
ſuū. Oſſa eius implebunt̃ vitijs adoleſcētie eiꝰ:
⁊ cū eo in puluere dormiēt. Cū enī dulce fuerit
in ore eius malū abſcondit illud ſub lingua ſua
Parcet illi ⁊ nō derelinquet illud: ⁊ celabit in
gutture ſuo. Panis eius in vtero illiꝰ vertet̃
in fel aſpidū intrinſecꝰ. Diuitias quas deuora
uit euomet. ⁊ de ventre illiꝰ extrahet eas deus.
Caput aſpidū ſugget: ⁊ occidet eum lingua
vipere. Non videat riuulos fluminis torren/
tis: mellis ⁊ butyri. Luet que fecit oīa: nec tū
cōſumet̃. Iuxta multitudinē adinuentionum
ſuarū ſic ⁊ ſuſtinebit: quoniā cōfringens nuda
uit pauperis domū: rapuit ⁊ non edificauit eā
nec ē ſatiatꝰ vēter eius. Et cū habuerit que con
cupierat: poſſidere non poterit. Non remanſit
de cibo eius. ⁊ ꝓpterea nihil permanebit de bo
nis eiꝰ. Cū ſatiatꝰ fuerit arctabit̃: eſtuabit et oīs
dolor irruet ſup eū. Vtinā impleat̃ venter eiꝰ
vt emittat in eū irā furoris ſui: ⁊ pluit ſup illū
bellū ſuum. Fugiet arma ferrea: ⁊ irruet arcū
ereum eductus ⁊ egrediens de vagina ſua ⁊ ful
gurās in amaritudine ſua. Vadēt et veniēt ſu
per eū horribiles: oēs tenebre abſcōdite ſunt in
occultis eiꝰ. Deuorabit eū ignis q nō ſuccēdit̃:
affliget̃ relictꝰ in tabernaculo ſuo. Reuelabunt
celi iniqtatē eiꝰ: ⁊ terra ꝯſurget aduerſus eum.
Apertū erit germē domꝰ illiꝰ: detrahet̃ i die fu
roris dei. Hec ē pars hoīs impij a deo: ⁊ here
ditas verboꝝ eius a dño. XXI

R Eſpondens autē iob. dixit: Audite q̄ſ/
ſo ſermones meos ⁊ agite penitentiam
Suſtinete me vt et ego loquar. et poſt
mea ſi videbit̃ verba ridete. Nūqd ꝯtra hoīem
diſputatio mea eſt, vt merito nō debeam contri
ſtari? Attendite me ⁊ obſtupeſcite. ⁊ ſuper po/
nite digitū ori veſtro. Et ego qñ recordatꝰ fue
ro pertimeſco. ⁊ concutit carnē meam tremor.
Quare ḡ impij viuūt. ſubleuati ſunt: conforta
tiqꝫ diuitijs. Semen eorū pmanet coram eis.
ꝓpinquoꝝ turba ⁊ nepotū i cōſpectu eoꝝ. Do
mus eoꝝ ſecure ſunt ⁊ pacate: et nō ē virga dei
ſuper illos. Bos eoꝝ concepit ⁊ nō abortiuit
vacca peperit et nō eſt priuata fetu ſuo. Egrediunt̃
quaſi greges paruuli eoꝝ: ⁊ infantes eoꝝ exul
tant luſibꝰ. Tenent tympanum et cytharam: et
gaudent ad ſonitum organi. Ducunt in bonis
dies ſuos: et in puncto ad inferna deſcendunt.
Qui dixerūt deo. recede a nobis. ⁊ ſciam viaꝝ
tuarū nolumꝰ. Quis ē oīpotēs vt ſeruiamus
ei. Et qd nobis ꝓdeſt ſi orauerimꝰ illum. De

rūtamē q2 nō ſūt in manu eoꝝ bona ſua: ꝯſiliū im
pioꝝ lōge ſit a me. Quotiēs lucerna īpioꝝ ex
tinguet̃: ⁊ ſuperueniet eis inundatio: ⁊ dolores
diuidet furoris ſui. Erūt ſicut palee ante faciē
vēti. ⁊ ſicut fauilla quā turbo diſpgit. Deꝰ ſer/
uabit filijs illius dolorē pris: ⁊ cum reddiderit
tūc ſciet. Videbūt oculi eius interfectionē ſuā:
⁊ de furore omnipotentis bibet. Quid enī ad
eū ptinet de domo ſua poſt ſe. Et ſi numerꝰ mē
ſiū eius diuidiet̃. Nūqd deū docebit qſpiam
ſciām. qui excelſos iudicat. Iſte morit̃ robuſtꝰ
⁊ ſanus diues ⁊ felix: viſcera eius plena ſūt adi
pe. ⁊ medullis oſſa illius irrigant̃. Alius vero
morit̃ in amaritudine aīe ſue abſqꝫ vllis opibꝰ.
⁊ tū ſimul in puluere dormiēt. ⁊ vermes operi
ent eos. Certe noui cogitatiōes vrās: ⁊ ſnias
ꝯtra me iniquas. Dicitis enī. Vbi ē domꝰ prin
cipis. ⁊ vbi tabernacula impioꝝ. Interrogate
quēlibet de viatoribus: ⁊ hec eadē illū intellige
re cognoſcetis. Quia in die ꝑditiōis ſeruat̃ ma
lus. ⁊ ad diē furoris ducet̃. Quis arguet corā
eo vias eius. ⁊ q̄ fecit qs reddet illi. Ipe ad ſe
pulchra ducet̃: ⁊ in cōgerie mortuoꝝ vigilabit.
Dulcis fuit glareis cocyti: ⁊ poſt ſe oēm hoīem
trahet: ⁊ ante ſe innumerabiles. Quō igit̃ cōſo
lamini me fruſtra: cū reſpōſio vrā repugnare
oſtēſa ſit veritati. XXII

R Eſpondens autem eliphaz themanites
dixit. Nūqd deo poteſt ꝯparari homo
etiā cū pfecte fuerit ſcie. Quid ꝓdeſt
deo ſi iuſtus fueris: aut quid ei cōferes ſi imacu
lata fuerit vita tua. Nunquid timens arguet
te. ⁊ veniet tecū in iudiciū. ⁊ nō ꝓpter malitiā
tuā plurimā. ⁊ infinitas iniquitates tuas. Ab/
ſtuliſti. n. pignꝰ fratrū tuoꝝ ſine cauſa ⁊ nudos
ſpoliaſti veſtibus. Aquā laſſo nō dediſti. ⁊ eſu
rienti ſubtraxiſti panē. In fortitudine brachij
tui poſſidebas terram. ⁊ potētiſſimꝰ obtinebas
eam. Viduas dimiſiſti vacuas. ⁊ lacertos pu/
pillorū cōminuiſti. Propterea circūdatus es
laqueis. ⁊ conturbat te formido ſubita. Et pu/
tabas te tenebras nō viſurū. ⁊ ipetu aquaꝝ in/
undantium nō oppreſſū iri. An cogitas q̄ deꝰ
excelſior celo ſit. ⁊ ſup ſtellaꝝ verticē ſublimet̃:
Et dicis. Quid enī nouit deus. Et q̄ſi ꝑ caligi
nē iudicat. Nubes latibulū eius: nec nr̄a con/
ſiderat. ⁊ circa cardines celi pambulat. Nun/
quid ſemitā ſeculoꝝ cuſtodire cupis quam cal/
cauerūt viri iniqui qui ſublati ſunt añ tēpꝰ ſuū: et
fluuius ſubuertit fundamentū eoꝝ. Qui dice/
bāt deo recede a nobis. ⁊ q̄ſi nihil poſſit facere
oīpotēs. eſtimabāt eū: cū ille impleſſet domos

eoꝝ bonis. Quorum ſententia procul ſit a me.
Videbūt iuſti ⁊ letabunt: ⁊ innocens ſub ſan/
nabit eos. Nōne ſucciſa eſt erectio eorum: ⁊ re
liquias eorū deuorauit ignis? Acquieſce igit̃ ei
⁊ habeto pacem: ⁊ ꝑ hec habebis fructus opti/
mos. Suſcipe ex ore illi⁹ legē: ⁊ pone ſmones
ei⁹ in corde tuo. Si reuerſus fueris ad oīpoten
tē edificaberis: ⁊ longe facies iniq̄tatē a taber/
naculo tuo. Dabit ꝓ terra ſilicē: ⁊ ꝓ ſilice tor/
rentes aureos. Eritq̨ oīpotens contra hoſtes
tuos: ⁊ argētū coaceruabit̃ tibi. Tūc ſup oīpo/
tentē delicijs afflues: ⁊ eleuabis ad deū faciem
tuā. Rogabis eū: ⁊ exaudiet te. ⁊ vota tua red/
des. Decernes rem ⁊ veniet tibi ⁊ in vijs tuis
ſplendebit lumen. Qui enim humiliatus fue/
rit: erit in gloria: ⁊ qui inclinauerit oculos ſuos
ipſe ſaluabit̃. Saluabit̃ innocens: ſaluabit̃ aūt
mūdicia manuū ſuarum.

XXIII

REſpōdēs aūt iob. ait: Nūc q̄q̨ in ama
ritudine eſt ſermo meus: ⁊ man⁹ plage
mee aggrauata eſt ſup gemitū meum.
Quis mihi tribuat vt cognoſcā ⁊ inueniā illū
⁊ veniā vſq̨ ad ſoliū eius? Ponā corā eo iudi
cium ⁊ os meū replebo increpationib⁹: vt ſciā
verba que mihi rūdeat. ⁊ intelligā quid loquat̃
mihi. Nolo multa fortitudine cōtendat mecū
nec magnitudinis ſue mole me premat. Pro/
ponat equitatē cōtra me. ⁊ ꝑueniet ad victoriā
iudiciū meū. Si ad orientē iero non apparet:
ſi ad occidentē nō intelligā eū. Si ad ſiniſtram
q̄d agam: Nō apprehendā eū. Si me vertam
ad dexterā: nō videbo illū. Ipſe vero ſcit viam
meā: et ꝓbabit me q̄ſi aurū qd̄ per ignē tranſit
Veſtigia eius ſecut⁹ eſt pes me⁹: viā ei⁹ cuſto/
diui. ⁊ nō declinaui ex ea. A mandatis labiorū
eius nō receſſi et in ſinu meo abſcōdi v̄ba oris
eius. Ipſe eni ſolus ē et nemo auertere pōt co/
gitationē ei⁹: et aīa eius qd̄cūq̨ voluit hoc fecit
Cūq̨ expleuerit in me volūtatē ſuā: et alia mul
ta ſimilia preſto ſūt ei. Et iccirco a facie ei⁹ tur/
batus ſū et cōſiderās eū: timore ſollicitor. De⁹
molliuit cor meum: ⁊ oīpotēs conturbauit me.
Nō eni ꝑij ꝓpter imminētes tenebras. nec fa
ciem meā operuit caligo.

XXIIII

AB oīpotente nō ſūt abſcōdita tēpora: q
aūt nouerūt eū ignorāt dies illius. Alij
terminos trāſtulerūt: diripuerunt gre/
ges. et pauerūt eos. Aſinū pupilloꝝ abegerūt
et abſtulerūt ꝓ pignore bouē vidue. Subuer/
terūt pauꝑeꝝ viā. et oppreſſerūt pariter man/
ſuetos terre. Alij q̄ſi onagri in deſerto egredīt̃
ad opus ſuū: vigilāteſq̨ ad predā preparāt pa/
nē liberis. Agrū nō ſuū demetūt: et vineā eius
quē vi oppreſſerūt vindemiāt. Nudos dimit/
tent hoīes indumēta tollētes: quib⁹ nō eſt ope/
rimentū in frigore: q̄s hymbres montiū rigāt
et nō habētes velamē amplexāt̃ lapides. Vim
fecerūt dep̄dantes pupillos. et vulgū pauperē
ſpoliauerūt. Nudis et incedētibus abſq̨ veſti
tu. et eſurientibus tulerūt ſpicas. Inter aceruos
eoꝝ meridiati ſūt: q calcatis torcularib⁹ ſitiunt
De ciuitatib⁹ fecerūt viros gemere. et aīa vul/
neratoꝝ clamauit. et deus inultū abire nō patit̃
Ipſi fuerūt rebelles lumini. Neſcierunt vias
eius: nec reuerſi ſūt per ſemitas illius. Mane
ꝑmo cōſurgit homicida interficit egenū ⁊ pau/
perē per noctē v̄o erit q̄ſi fur. Oculus adul/
teri obſeruat caliginē dicēs: nō me videbit ocu
lus. et operiet vultū ſuū. Perfodit in tenebris
domos: ſicut in die cōdixerant ſibi. et ignorauē
rūt lucē. Si ſubito apparuerit aurora arbitrāt̃
vmbrā mortis. et ſic in tenebris q̄ſi in luce am/
bulant. Leuis eſt ſup faciē aque. Maledicta ſit
ꝑs ei⁹ in terra: nec ābulet ꝑ viā vineaꝝ. Ad ni
miū calorē trāſiet ab aq̄s niuiū. et vſq̨ ad infe/
ros peccatū illius. Obliuiſcat̃ ei⁹ mīa. Dulcedo
illius vermes. Nō ſit in recordatiōe: ſed conte
rat̃ ſicut lignū infructuoſū. Pauit eni ſterilem
et que nō parit. et vidue bene non fecit. Detra/
xit fortes in fortitudine ſua. et cum ſteterit. non
credet vite ſue. Dedit ei deus locū penitentie. ⁊
ille abutitur eo in ſupbia. Oculi aūt eius ſūt in
vijs illius. Eleuati ſūt ad modicū. ⁊ non ſubſi
ſtent et humiliabunt̃ ſicut oīa et auferentur. et
ſicut ſūmitates ſpicarum cōterent̃. Qd̄ ſi nō ē
ita quis me pōt arguere eſſe mentitū. et ponē/
re ante deū verba mea.

XXV

REſpondēs autem baldath ſuites. dixit
Poteſtas ⁊ terror apud eū ē. q facit cōcor
diā in ſublimibus ſuis. Nūquid ē nu/
mer⁹ militū ei⁹. Et ſuper quē non ſurget lumē
illius. Nūq̄d iuſtificari pōt hō cōparatus deo
aut apparere mūdus nat⁹ de muliere? Ecce lu/
na etiā nō ſplendet. ⁊ ſtelle non ſunt munde in
cōſpectu eius: quāto magis homo putredo. et
fili⁹ hoīs vermis.

XXVI

REſpondēs aūt iob dixit: Cuius adiu/
tor es: nunquid imbecillis. Et ſuſtentas
brachiū eius q̄ nō ē fortis. Cui dediſti
cōſilium. Forſitā illi q nō hꝫ ſapientiā: ⁊ prudē
tiā tuā oſtendiſti plurimā. Quē docere volui/
ſti. Nōne eum q fecit ſpiramentū. Ecce gigan
tes gemūt ſub aq̄s et q habitāt cū eis. Nudus
ē infernus corā illo. ⁊ nullū ē opimentū ꝑditioi

Qui extendit aquilonē sup vacuū. τ appendit terrā sup nihili. Qui ligat aquas i nubibꝰ suis vt nō erūpant pariē deorsū. Qui tenet vultū solij sui. τ expādit sup illud nebulā suā. Terminū circūdedit aqs. vsqȝ dū finiant lux τ tenebre Colūne celi cōtremiscūt. τ pauēt ad nutū eius. In fortitudine illius repēte maria congregata sūt. τ prudētia eius percussit supbū. Spūs eiꝰ ornauit celos. τ obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sūt viarū eius. Et cū vix paruā stillā sermonis eius audierimus: qs poterit tonitruū magnitudinis illius intueri. XXVII

Addidit qȝ iob assumens parabolā suā τ dixit. Viuit deus qui abstulit iudiciū meū. τ omnipotens qui ad amaritudinem adduxit animā meā. qr donec superest halitus in me. τ spūs dei in naribꝰ meis. non loquentꝰ labia mea iniqtatē. nec lingua mea meditabitꝰ mendaciū. Absit a me vt iustos vos esse iudicē. Donec deficiā: nō recedā ab innocētia mea. Iustificationē meā quā cepi tenere. nō dīmittā. Neqȝ eni reprehendit me cor meū. in oī vita mea. Sicut impiꝰ inimicus meꝰ. τ aduersarius meꝰ quasi iniqꝰ. Que ē eni spes hypocrite si auare rapiat τ nō liberet deus aiam eiꝰ. Nūqd deus audiet clamorē eiꝰ cū venerit sup eum angustia. Aut poterit i oipotente delectari. τ inuocare deū oī tpe. Docebo vos p manum dei ꝗ oipotēs habeat: nec abscōdā. Ecce vos oēs nostis. τ qd sine cā vana loquimini. Hec ē pars hoīs impij apud deū. τ hereditas violētoꝝ quas ab omnipotēte suscipiēt. Si multiplicati fuerit filij eius in gladio erūt: τ nepotes eiꝰ nō saturabunꝰ pane. Qui reliq fuerint ex eo. sepelient in interitu. τ vidue illiꝰ nō plorabūt. Si cōportauerit quasi terra argētū. τ sicut lutū pparauerit vestimēta: pparabit qdē. sed iustus vestietꝰ illis τ argētū innocēs diuidet. Edificauit sicut tinea domū suā. τ sicut custos fecit vmbraculū. Diues cū dormierit. nihil secū afferet: aperiet oculos suos. τ nihil inueniet. Apphēdet eum quasi aqua iopia: nocte opprimet eū tēpestas. Tollet eū vētus vrēs τ auferet τ velut turbo rapiet eū de loco suo. Et mittet sup eū. τ nō parcet: de manu eius fugiens fugiet. Stringet super eū manus suas. τ sibilabit super illum intuēs locū eius. XXVIII

Habet argentū venarū suarū pricipia. τ auro locꝰ ē in quo cflatꝰ. Ferrū de terra tollitur. τ lapis solutus calore in es vertitꝰ. Tempus posuit tenebris τ vniuersoꝝ finē ipse cōsiderat. Lapidem qȝ caliginis τ vmbrā mortis diuidit torrēs a pplo pigrināte: eos quos oblitus ē pes egētis hoīs τ inuios. Terra de qua oriebatꝰ panis. in loco suo igni subuersa ē. Locus sapphyri lapides eius. τ glebe illius aurꝝ. Semitā ignorauit auis: nec intuitus ē eā oculus vulturis. Nō calcauerūt eā filij institorū: nec ptransiuit p eā leena. Ad silicē extendit manū suā. subuertit a radicibus mōtes. In petris riuos excidit. τ oē pciosū vidit oculus eius Profūda qȝ fluuioꝝ scrutatus ē. τ abscondita pduxit in lucē. Sapiētia vo vbi inuenitꝰ. τ qs ē locus intelligētie. Nescit hō pciū eius: nec inuenitꝰ in terra suauiter viuentium. Abyssus dicit nō est in me. τ mare loquitꝰ. nō ē mecū. Nō dabitꝰ aurꝝ obrizū p ea. nec appēdetꝰ argentū i cōmutatiōe eius. Nō cōferetꝰ tinctis indie coloribus nec lapidi sardonico pciosissimo. vel sapphyro. Nō adequabitꝰ ei aurꝝ vel vitrū: nec cōmutabunꝰ p ea vasa auri excelsa τ eminentia. nō cōmemorabunꝰ cōparatione eius. Trahitꝰ autē sapiētia de occultis. Nō adequabitꝰ ei topacius de ethiopia: nec tincture mūdissime cōponētur. Vnde ḡ sapiētia venit. τ qs ē locus intelligētie. Abscōdita ē ab oculis oium viuētiū: volucres qȝ celi latet. Perditio τ mors dixerunt auribꝰ nrīs audiuimꝰ famā eiꝰ. Deꝰ itelligit viam eiꝰ. τ ipse nouit locū illiꝰ. Ipse eni fines mūdi intuetꝰ. τ oīa q̄ sub celo sunt respicit Qui fecit vētis pōdꝰ τ aqs appēdit i mēsura. Qn ponēbat pluuijs legē. τ viā pcellis sonātibꝰ: tūc vidit illā τ enarrauit. τ pparauit τ inuestigauit. τ dixit hoī. Ecce timor dñi ipa ē sapiētia: τ recedere a malo intelligētia. XXIX

Addidit qȝ iob assumens parabolā suā τ dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos. fm dies quibus deus custodiebat me. Quando splendebat lucerna eius super caput meum. τ ad lumen eiꝰ ambulabam in tenebris. Sicut fui in diebus adolescentie mee. qū secreto deus erat in tabernaculo meo. Qū erat omnipotens mecū. τ in circuitu meo pueri mei. Qū lauabā pedes meos butyro. τ petra fundebat mihi riuos olei. Qū procedebā ad portā ciuitatis. τ in platea parabant cathedrā mihi. Videbant me iuuenes τ abscōdebantꝰ: τ senes assurgētes stabāt. Principes cessabant loqui. τ digitū superponebant ori suo Vocem suam cohibebant duces. τ lingua eoꝝ gutturi suo adherebat. Auris audiēs beatificabat me. τ oculis videns testimonium reddebat mihi. eo qꝫ liberassem pauperem vociferantē τ

pupillū cui nō erat adiutor. Benedictio ꝑituri
ſuper me veniebat: ⁊ cor vidue ↄſolatus ſū. Ju
ſticia indutus ſum: ⁊ veſtiui me ſicut veſtimen/
to ⁊ diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: et
pes claudo. Pater erā pauperū: ⁊ cauſam quā
neſciebam diligentiſſime inueſtigabā. Contere
bam molas iniqui: ⁊ de dētibus illius auferebā
ꝑdam. Dicebamq;. Jn nidulo meo moriar: et
ſicut palma multiplicabo dies. Radix mea ap/
ta eſt ſecus aq̄s: ⁊ ros morabit̄ in meſſione mea
Gloria mea ſemꝑ innouabit̄: ⁊ arcus meus in
manu mea inſtaurabit̄. Qui me audiebāt. expe
ctabant ſniam: ⁊ intenti tacebant ad ↄſilium me
um. Verbis meis addere nihil audebant: ⁊ ſu
per illos ſtillabat eloquiū meum. Expectabant
me ſicut pluuiam: ⁊ os ſuū aperiebant quaſi ad
hymbrē ſerotinū. Si qñ ridebam ad eos: nō cre
debant: ⁊ lux vultus mei nō cadebat in terram.
Si voluiſſem ire ad eos: ſedebā primus. Cūq;
ſederem quaſi rex circūſtante exercitu: eram tamē
merentium conſolator. XXX.

Nunc autē derident me iuniores tempore
quorū nō dignabar patres ponere cum
canibus gregis mei. Quorū virtus ma
nuū mihi erat ꝓ nihilo: ⁊ vita ipa putabant̄ indi
gni. Egeſtate ⁊ fame ſteriles: q rodebant in ſo/
litudine ſqualentes calamitate ⁊ miſeria. Et mā
debant herbas ⁊ arborum cortices ⁊ radix iuni
perorū erat cibus eorū. Qui de conuallibus iſta
rapientes: cum ſingula reperiſſent: ad ea cū cla/
more currebant. Jn deſertis habitabant torren
tium: ⁊ in cauernis terre: vel ſuper glareā. Qui
inter huiuſcemodi letabant̄: ⁊ eſſe ſub ſentibus
delitias cōputabant. Filij ſtultorū ⁊ ignobilium
⁊ i terra penit⁹ nō parētes. Nūc autē i eorū canti
cū verſus ſū: ⁊ factus ſū eis i ꝓuerbiū. Abhomi
nant̄ me ⁊ longe fugiūt a me: ⁊ faciē meam con
ſpuere non verent̄. Pharetrā .n. ſuā aperuit ⁊
afflixit me: ⁊ frenū poſuit in os meū. Ad dexte/
ram orientis calamitatis mee illico ſurrexerunt.
Pedes meos ſubuerterūt: oppreſſerunt quaſi
fluctibus ſemitis ſuis. Diſſipauerūt itinera mea
inſidiati ſunt mihi ⁊ ꝑualuerunt: ⁊ nō fuit q ſer/
ret auxiliū. Quaſi rupto muro ⁊ aperta ianua
irruerunt ſuper me: ⁊ ad meas miſerias deuolu
ti ſunt. Redactus ſum i nihilū. Abſtulit q̄ſi ven
tus deſiderium meū: ⁊ velut nubes ptranſijt
ſalus mea. Nūc autē in memetipo marceſcit ani/
ma mea: ⁊ poſſident me dies afflictionis. No/
cte os meū ꝑforat̄ doloribus: ⁊ qui me comedūt
non dormiunt. Jn multitudine eorū conſumi
tur veſtimentum meum: ⁊ quaſi capitio tunice
ſuccinxerūt me. Cōparatus ſum luto. ⁊ aſſimi
latus ſū fauille ⁊ cineri. Clamo ad te ⁊ nō exau
dis me: ſto ⁊ non reſpicis me. Mutatus es mi
bi in crudelem. ⁊ in duritia manus tue aduer/
ſaris mihi. Eleuaſti me. ⁊ quaſi ſuper ventum
ponēs eliſiſti me valide. Scio q2 morti trades
me. vbi cōſtituta ē domus oī viuenti. Verūtī
nō ad cōſūptionē eorū emittis manū tuā. ⁊ ſi cor
ruerint. ipe ſaluabis. Flebā quōdam ſuper eo
q afflictus erat. ⁊ cōpatiebat̄ aīa mea pauperi.
Expectabam bona. ⁊ venerunt mihi mala. ꝓ/
ſtolabar lucem. ⁊ eruperunt tenebre. Jnterio
ra mea efferbuerūt abſq; vlla requie. ꝓuenerūt
me dies afflictiōis. Merēs incedebā: ſine fu
rore cōſurgēs in turba clamabam. Frater fui
draconū ⁊ ſoci⁹ ſtruthionū. Cutis mea denigra
ta ē ſuper me. ⁊ oſſa mea aruerūt pre caumate.
Verſa ē in luctū cithara mea. ⁊ organū meū in
vocē flentiū. XXXI

Pepigi fedus cū oculis meis: vt ne co/
gitarē qdē de virgine. Quā eni partē
haberet in me de⁹ deſuꝑ. ⁊ hereditatē
oīpotens de excelſis. Nūqd nō perditio eſt ini
quo. ⁊ alienatio operantib⁹ iniuſticiā. Nōne ipe
cōſiderat vias meas. ⁊ cūctos greſſos meos di
numerat. Si ambulaui in vanitate ⁊ feſtinauit
in dolo pes meus: appēdat me in ſtatera iuſta
⁊ ſciat deus ſimplicitatē meam. Si declinauit
greſſus meus de via. ⁊ ſi ſecutus ē oculus me⁹
cor meū. ⁊ ſi in manibus meis adheſit macula
ſerā ⁊ alius comedat. ⁊ ꝓgenies mea eradicet̄.
Si deceptum eſt cor meū ſuper muliere. ⁊ ſi ad
oſtiū amici mei inſidiatus ſum: ſcortū alterius
ſit vxor mea. ⁊ ſuper illā incuruent̄ alij. Hoc
eni nephas eſt ⁊ iniquitas maxima: ignis vſq;
ad perditionē deuorans. ⁊ oīa eradicans geni
mina. Si cōtēpſi ſubire iudiciū cū ſeruo meo ⁊
ancilla mea. cū diſceptarēt aduerſū me. Quid
eni faciā cū ſurrexerit ad iudicandū deus. ⁊ cū
queſierit. qd rn̄debo illi. Nūqd nō in vtero fe/
cit me qui et illū operatus ē. ⁊ formauit me i vul/
ua vnus. Si negaui qđ volebant pauꝑibus. ⁊
oculos vidue expectare feci. Si comedi buccel
lā meā ſol⁹. ⁊ nō comedit pupillus ex ea. Quia
ab infantia mea creuit mecū miſeratio. ⁊ de vte
ro matris mee egreſſa eſt mecū. Si deſpexi pre
tereuntē eo q nō habuerit indumentū. ⁊ abſq;
operimento pauperē. Si nō benedixerūt mihi
latera eius. ⁊ de velleribus ouiū mearū calefa/
ctus ē. Si leuaui ſuper pupillū manū meā etiā
cū viderē me in porta ſuperiorē: humerus me
us a iūctura ſua cadat. ⁊ brachiū meū cum ſuis

oſſibus cõſtringat̃. Sempˀ eni quaſi tumẽtes ſu
per me fluctus timui deū. ⁊ põdus eiꝰ ferre nõ
potui. Si putaui aurũ robur meū. ⁊ obrizo dixi
fiducia mea. Si letatus ſũ ſupˀ multis diuitijs
meis. ⁊ q꞉ plurima repperit manꝰ mea. Si vi/
di ſolẽ cũ fulgeret. ⁊ lunã incedẽtẽ clare. ⁊ leta
tũ ẽ in abſcõdito cor meū. ⁊ oſculatus ſũ manū
meã ore meo. q̃ eſt iniquitas maxia. et negat o
ꝯtra deũ altiſſimũ. Si gauiſus ſũ ad ruinã eiuſ
qui me oderat. ⁊ exultaui ꝙ inueniſſet eũ malũ
Nõ eni dedi ad peccandũ guttur meū: vt expe
terẽ maledicens animã eius. Si nõ dixerũt vi
ri tabernaculi mei. qs det de carnibus eiꝰ vt ſa
turemur. Foris nõ manſit pegrinus: oſtiũ meū
viatori patuit. Si abſcondi quaſi hõ pctm̄ meū
et celaui i ſinu meo iniqtatẽ meã. Si expaui ad
multitudinẽ nimiã: et deſpectio ꝓpinquoꝝ ter
ruit me. et nõ magis tacui. nec egreſſus ſũ oſti
um. Quis mihi tribuat auditorẽ vt deſideriũ
meū audiat oĩpotẽs. et librũ ſcribat ipe qui iudi
cat. vt in humero meo portẽ illũ. et circũdẽ illũ
q̃ſi coronã mihi. Per ſingulos gradus meos
ꝓnũciabo illũ. ⁊ q̃ſi ꝑncipi offerã eũ. Si aduer
ſũ me terra mea clamat. et cũ ipa ſulci eiꝰ deflẽt
Si fructꝰ eiꝰ comedi abſq꞉ pecunia. et animam
agricolaꝝ eiꝰ afflixi. ꝓ frumento oriat̃ mihi tri
bulus. et ꝓ ordeo ſpina. XXXII

Miſerũt autem tres viri iſti reſponde
re iob: eo ꝙ iuſtus ſibi videret̃. Et ira
tus indignatuſq꞉ eſt heliu filius bara/
chel buzites de cognatione ram. Iratus eſt au
tem aduerſũ iob. eo ꝙ iuſtũ ſe eẽ diceret coram
deo. Porro aduerſũ amicos eius indignatus
eſt. eo ꝙ non inueniſſent reſponſionẽ rationa/
bilẽ. ſꝫ tm̃modo ꝯdemnaſſent iob. Igit̃ heliu
expectauit iob loquentẽ. eo ꝙ ſeniores eſſent q̃
loquebant̃. Cũ aũt vidiſſet ꝙ tres rñdere nõ
potuiſſent: iratus ẽ vehementer. Reſpõdẽſq꞉
heliu filius barachel buzites. dixit. Iunior ſuꝫ
tpe vos aũt antiquiores. Iccirco demiſſo capi
te veritus ſũ vobis indicare meã ſnīam. Spe/
rabã eni ꝙ etas ꝓlixior loqueret̃. ⁊ annoꝝ mul
titudo doceret ſapiẽtiã. Sed vt video ſpũs ẽ in
hoibꝰ. ⁊ inſpiratio oĩpotẽtis dat intelligentiã.
Nõ ſũt lõgeui ſapiẽtes: nec ſenes intelligũt iu/
diciũ. Ideo dicã audite me: oſtendã vobis etiã
ego meã ſapientiã. Expectaui eni ſermones ve
ſtros: audiui prudẽtiã vrām. Donec diſcepta
remini ſmonibꝰ vrīs: ⁊ donec putabã vos ali
qd dicer̃ ꝯſiderabã. Sꝫ vt video. nõ ẽ q poſſit
arguere iob. ⁊ rñdere ex vobis ſmonibꝰ eius.
Ne forte dicatis inuenimus ſapientiam. deus ꝓ
iecit eum non homo. Nihil locutus eſt mihi: ⁊
ego nõ ſcḋm ſermones veſtros reſpondebo illi.
Extimuerũt nec reſpõderũt vltra: abſtulerũt
q꞉ a ſe eloquiũ. Quĩ igitur expectaui. ⁊ nõ ſunt
locuti: ſteterũt nec reſponderũt vltra: reſponde
bo ⁊ ego partem meã. ⁊ oſtendã ſciam meam.
Plenus ſũ eni ſmonibus. ⁊ coartat me ſpũs
vteri mei. En venꝰ meꝰ q̃ſi muſtũ abſq꞉ ſpira/
culo: qḋ lagunculas nouas dirũpit. Loquar. ⁊
reſpirabo paululũ. aperiã labia mea ⁊ rñdebo.
Nõ accipiã pſonam viri. ⁊ deũ hoi nõ equabo
Neſcio. n. q̃ꝫdiu ſubſiſtã. ⁊ ſi poſt modicũ tol/
lat me factor meꝰ. XXXIII

Quid igit̃ iob eloquia mea. ⁊ oẽs ſmo/
nes meos auſculta. Ecce aperui os me
um. loquatur lingua mea in faucibus
meis. Simplici corde meo ſmones mei. ⁊ ſen
tentiã labia mea puraꝫ loquent̃. Spũs dei fecit
me. ⁊ ſpiraculũ omnipotentiã viuificauit me.
Si potes reſpõde mihi. ⁊ aduerſus faciẽ meaꝫ
ꝯſiſte. Ecce ⁊ me ſicut ⁊ te fecit deꝰ. ⁊ de eodem
luto ego q̃ꝫ formatꝰ ſũ. Verũtñ miraculũ meuꝫ
nõ te terreat. ⁊ eloquentia mea nõ ſit tibi grauis.
Dixiſti ergo in auribus meis. ⁊ vocẽ verboꝝ
tuoꝝ audiui. Mũdus ſũ ego ⁊ abſq꞉ delicto i/
maculatus. ⁊ nõ ẽ iniqtas in me. Quia q̃relas
in me repperit: ideo arbitratus ẽ me inimicũ ſi
bi. Poſuit i neruo pedes meos. cuſtodiuit om
nes ſemitas meas. Hoc ẽ ḡ in quo nõ es iuſti
ficatus. Reſpõdebo tibi. q꞉ maior ſit deus hoie
Aduerſus eũ ꝯtẽdis. ꝙ nõ ad oĩa verba rñde
rit tibi. Semel loquit̃ deꝰ. ⁊ ſecũdo idipm̃ non
repetit. Per ſomniũ in viſione nocturna: qñ
irruit ſopor ſupˀ hoies. ⁊ dormiũt i lectulo. Tũc
aperit aures viroꝝ ⁊ erudiẽs eos inſtruit diſci
plina: vt auertat hoiem ab his q̃ fecit. ⁊ liberet
eũ de ſupˀbia: eruẽs aiam eius a corruptiõe ⁊ vi
tã illius vt nõ tranſeat in gladiũ. Increpat q̃ꝫ
ꝑ dolorẽ in lectulo: ⁊ oĩa oſſa eius marceſcere
facit. Abhominabilis ei fit in vita ſua panis. ⁊
aie illius cibus ante deſiderabilis. Tabeſcet ca
ro eius. ⁊ oſſa q̃ tecta fuerãt nudabunt̃. Appro
pinquabit corruptiõi aia eius. ⁊ vita illius mor/
tiferis. Si fuerit ꝓ eo angelus loquens vnꝰ de
milibꝰ vt annũciet hois iniqtatẽ: miſerebit̃ eiꝰ
⁊ dicet. Libera eũ: vt nõ deſcẽdat in corruptio/
nẽ inueni in quo ei ꝓpitier. Conſũpta eſt caro
eius a ſupplicijs: reuertat̃ ad dies adoleſcentie
ſue. Deprecabit̃ deũ ⁊ placabilis ei erit. ⁊ vide
bit faciẽ eiꝰ in iubilo. ⁊ reddet hoi iuſticiã ſuam
Reſpiciet hoies. ⁊ dicet. Peccaui ⁊ vere deli
qui. ⁊ vt erã dignus nõ recepi. Liberauit aiam

ſuā ne ꝑgeret i interitū: ſed viuēs lucē videret.
Ecce hec oīa opaꝛ de⁹ trib⁹ vicib⁹ ꝑ ſingulos vt
reuocet aīas eoꝝ a corruptiōe: ⁊ illuīet luce viuē
tiū. Attēde iob ⁊ audi me: ⁊ tace dū ego loquor.
Si āt habes qd loq̄ris: rn̄de mihi. Loq̄re. Vo
lo. n. te apparē iuſtū. Qđ ſi nō habes. audi me
tace docebo te ſapiam. XXXIIII

P
Ronuncians itaqꝫ heliu etiā hec locut⁹
eſt. Audite ſapientes verba mea: ⁊ eru
diti auſcultate me. Auris. n. verba pro
bat: ⁊ guttur eſcas guſtu diiudicat. Judiciuꝫ eli
gamus nobis: ⁊ inter nos videamus qd ſit me
lius. Quia dixit iob. iuſtus ſum ⁊ deus ſubuer
tit iudicium meum. In iudicando. n. me men/
dacium eſt: violenta ſagitta mea abſqꝫ vllo pec
cato. Quis eſt vir vt eſt iob qui bibit ſubſanna
tionē quaſi aquā: q gradiꝛ cū opantibus iniq̄ta/
tē: ⁊ ambulat cū viris impijs. Dixit enī. Non
placebit vir deo: etiā ſi cucurrerit cuꝫ eo. Ideo
viri cordati audite me. Abſit a deo īpietas: ⁊ ab
oīpotente iniq̄tas. Opus. n. hoīs reddet ei: et
iuxta vias ſingulorꝫ reſtituet eis. Vere. n. deuſ
nō ꝯdēnabit fruſtra: nec oīpotens ſubuertet iu
dicium. Que ꝯſtituit aliū ſup terrā: aut quē po
ſuit ſuper orbeꝫ quē fabricatus eſt. Si direxerit
ad eū cor ſuum: ſpūm illius ⁊ flatum ad ſe trahet
Deficiet oīs caro ſimul: ⁊ hō in cinerē reuerteꝛ
Si habes ergo intellectū audi qđ dicitꝛ: ⁊ auſcul
ta vocē eloquij mei. Nunqd q non amat iudici
um: ſanari poteſt. Et quō tu eum q iuſtus eſt in
tantum ꝯdēnas. qui dicit regi apoſtata. qui vo
cat duces impios. qui nō accipit perſonas prin
cipum: nec cognouit tyrannū cuꝫ diſceptaret ꝯ
pauperē. Opus. n. manuū eius ſunt vniuerſi.
Subito morienꝛ: ⁊ in media nocte turbabūtur
ppl̄i. ⁊ ptrāſibūt: ⁊ auferent violentū abſqꝫ ma
nu. Oculi. n. eius ſup vias hoīum: ⁊ oēs greſ
ſus eoꝝ ꝯſiderat. Nō ſunt tenebre: ⁊ nō ē vm/
bra mortꝭ: vt abſcōdanꝛ ibi q opanꝛ iniquitateꝫ
Neqꝫ enī vltra in hoīs ptāte eſt: vt veniat ad d̄
num in iudiciū. Cōteret multos innumerabiles ⁊
ſtare faciet alios ꝓ eis. Nouit. n. opera eorum
⁊ iccirco inducet noctē. ⁊ ꝯterenꝛ. quaſi impioſ
ꝑcuſſerit eos in loco videntium. qui quaſi de in
duſtria receſſerūt ab eo: ⁊ oēs vias eius itelligē
noluerūt: vt ꝑuenire facerēt ad eū clamoreꝫ ege
ni: ⁊ audiret vocē paupeꝝ. Ipſo enim concedē
te pacem: qs eſt q ꝯdēnet. Ex quo abſconderit
vultū: qs eſt q ꝯtempleꝛ eum. Et ſup gentes et
ſuper oēs hoīes qui regnare facit hoīem hy/
pocritā: ꝓpter pctā ppl̄i. quia ergo ego locutus
ſū ad deū: te quoqꝫ nō ꝓhibeo. Si erraui. tu do
ce me. Si iniq̄tatē locut⁹ ſū. vltra nō addā. Nū
qd a te de⁹ expetit eā. q: diſplicuit tibi. Tu enim
cepiſti loq. ⁊ nō ego: Qđ ſi qd noſti melius lo/
quere. Viri intelligentes loquanꝛ mihi. ⁊ vir
ſapiēs audiat me. Job aūt ſtulte locut⁹ ē ⁊ ver/
ba illius nō ſonāt diſciplinā. Pr̄ mi ꝓbeꝛ iob
vſqꝫ ad finē. Ne deſinas ab hoīe iniq̄tatis. qui
addidit ſup pctā ſua blaſfemiā. Inter nos inte
rim ꝯſtringaꝛ. ⁊ tūc ad iudiciū ꝓuocet ſermoni
bus ſuis deū. XXXV

L
Oquitꝛ heliu hec rurſū locutus ē. Nūqd
equa videꝛ tibi tua cogitatio. vt diceres
iuſtior deo ſū. Dixiſti enī. Nō tibi pla
cet qđ rectū ē. vel qd tibi ꝓderit ſi ego peccaue/
ro. Itaqꝫ ego rn̄debo ſermonibus tuis. ⁊ ami
cis tuis tecū. Suſpice celū ⁊ intuere. ⁊ cōtēpla
re ethera q altior te ſit. Si peccaueris. qd ei no
cebis. Et ſi multiplicate fuerint iniquitates tue
qd facies ꝯtra eū. Porro ſi iuſte egeris: qd do
nabis ei: aut qd de manu tua accipiet. Homi/
ni q ſimilis tui ē nocebit īpietas tua. ⁊ filium hoīs
adiuuabit iuſticia tua. Propter multitudinem
calūniatorꝫ clamabūt. ⁊ eiulabūt ꝓpter vim bra
chij tyrannorꝫ. Et nō dixit vbi ē deus qui fecit
me. q dedit carmina i nocte. Qui docet nos ſu
per iumēta terre. ⁊ ſup volucres celi erudit noſ
Ibi clamabūt. ⁊ nō exaudiet ꝓpter ſupbiā ma
lorꝫ. Nō ḡ fruſtra audiet deus. ⁊ oīpotēs cau/
ſas ſingulorꝫ intuebiꝛ. Etiā cū dixeris. nō con
ſiderat iudicare corā illo. ⁊ expecta eū. Nūc enī
nō infert furorē ſuum. nec vlciſciꝛ ſcelus valde
Ergo iob fruſtra aperit os ſuum: ⁊ abſqꝫ ſcia
verba multiplicat. XXXVI

A
Ddens q̄ꝫ heliu hec locutus eſt. Suſti
ne me paululū. ⁊ indicabo tibi. Adhuc
enī habeo qđ ꝓ deo loquar. Repetam
ſcientiā meam a pncipio. ⁊ opatorē meum ꝓba
bo iuſtū. Vere enī abſqꝫ mendacio ſermones
mei. ⁊ pfecta ſcia ꝓbabiꝛ tibi. Deus potentes
nō abijcit cū ⁊ ipſe ſit potens. ſed nō ſaluat impi
os. ⁊ iudiciū pauperibus tribuit. Nō auferet a
iuſto oculos ſuos. ⁊ reges in ſolio collocat in ꝑ
petuū. ⁊ illic eriguntꝛ. Et ſi fuerint in cathenis
⁊ vincianꝛ funibus paupertatis: indicabit eis
opa eoꝝ ⁊ ſcelera eoꝝ. q2 violenti fuerūt. Re/
uelabit q̄ꝫ aurē eoꝝ vt corripiat. ⁊ loqueꝛ vt re
uertanꝛ ab iniquitate. Si audierint ⁊ obſerua/
uerint cōplebūt dies ſuos in bono. ⁊ annos ſu
os in gloria. Si aūt nō audierint. tranſibūt per
gladiū ⁊ cōſumenꝛ in ſtulticia. Simulatores ⁊
callidi ꝓuocāt irā dei: neqꝫ clamabūt cū vincti
fuerint. Morieꝛ i tēpeſtate aīa eoꝝ. ⁊ vita eoꝝ.

inter effeminatos. Eripiet de anguſtia ſua pauperem ꝛ reuelabit in tribulatione aurem eius. ¶ Igitur ſaluabit te de ore anguſto latiſſime. ꝛ non habente fundamentū ſubter ſe. Requies autem menſe tue erit plena pinguedine. Cauſa tua quaſi impij iudicata eſt: cauſã iudiciūq; recipies. Non te ergo ſuperet ira vt aliquem opprimas: nec multitudo donoꝝ inclinet te. Depone magnitudinem tuam abſq; tribulatione: ꝛ omnes robuſtos fortitudine. Ne ꝓtrahas noctē. vt aſcendant populi ꝓ eis. Caue ne declines ad iniquitatē. Hanc eni cepiſti ſequi poſt miſeriā. Ecce deus excelſus in fortitudine ſua ꝛ nullus ei ſimilis in legiſlatoribus. Quis poterit ſcrutari vias eius. aut quis audet ei dicere. operaris iniqtatē. Memēto q̄ ignores opus eius de quo cecinerūt viri. Oēs homies vidēt eū: vnuſquiſq; intuet̄ ꝓcul. Ecce deus magnus vincēs ſciaꝫ nr̄am. Numerus annoꝝ eius ineſtimabilis. Qui aufert ſtillas pluuie. ꝛ effundit hymbres ad inſtar gurgitū. q̄ de nubibus fluūt: q̄ ꝓtexunt cūcta deſup. Si voluerit extēdere nubes quaſi tentoriū ſuū. ꝛ fulgurare lumine ſuo deſup cardines quoq; maris operiet. Per hec eni iudicat pplos. ꝛ dat eſcas multis mortalibus. In manibus abſcōdit lucē. ꝛ p̄cepit ei vt rurſus aduenial. Annūciat de ea amico ſuo q̄ poſſeſſio eius ſit. ꝛ ad eā poſſit aſcēdere. XXXVII

Uper hoc expauit cor meū. ꝛ emotum eſt de loco ſuo Audiet auditionē in terrore vocis eius. ꝛ ſonū de ore illius ꝓcedentem ſubter oēs celos ipſe conſiderat. ꝛ lumen illius ſuper terminos terre. Poſt eū rugiet ſonitus: tonabit voce magnitudinis ſue: ꝛ nō inueſtigabit̄ cū audita fuerit vox eius. Tonabit deus in voce ſua mirabiliť: q facit magna ꝛ inſcrutabilia Qui p̄cipit niui vt deſcēdat in terrā. ꝛ hyemis pluuijs ꝛ hymbri fortitudinis ſue. Qui in manu omniū hoium ſignat. vt nouerint ſinguli opa ſua. Ingredietur beſtia latibulū ſuū ꝛ in antro ſuo morabit̄. Ab interioribus egredietur tēpeſtas. ꝛ ab arcturo frigus: flante deo concreſcit gelu. ꝛ rurſum latiſſime funduntur aq̄. Frumentum deſiderat nubes. ꝛ nubes ſpargūt lumē ſuū. Que luſtrat cūcta per circuitū quocūq; eas volētas gubernātis duxerit ad oē qđ p̄ceperit illis ſup faciē orbis terraꝝ: ſiue in vna tribu: ſiue in terra ſua. ſiue in quocūq; loco miē ſue eas iuſſerit inueniri. Auſculta hec iob: ſta ꝛ cōſidera mirabilia dei. Nūqd ſcis qñ p̄cepit deus pluuijs: vt oſtēderet lucem nubiū eius. Nūqd noſti ſemitas nubiū magnas. ꝛ perfectas ſcias. Nōne veſtimenta tua calida ſūt cū perflata fuerit terra auſtro. Tu forſitā cū eo fabricatus es celos. qui ſolidiſſimi quaſi ere fuſi ſūt. Oſtēde nobis quid dicamus illi. Nos quippe inuoluimur tenebris. Quis narrabit ei que loquor. Etiā ſi locutus fuerit. hō deuorabit̄: at nūc nō vidēt lucē. Subito aer cogēt̄ in nubes ꝛ vētus tranſiēs fugabit eas. Ab aquilone aurū venit. ꝛ a deo formidoloſa laudatio. Digne eū inuenire nō poſſumus. Magnus fortitudine ꝛ iudicio ꝛ iuſticia ꝛ enarrari nō pōt. Ideo timebūt eū viri. ꝛ nō audebūt cōtēplari oēs q̄ ſibi videnť eē ſapiētes. XXXVIII

Eſpōdēs aūt dominus iob de turbine dixit. Quis eſt iſte inuoluens ſnias ſermonibus imperitis. Accinge ſicut vir lūbos tuos. interrogabo te. ꝛ rñde mihi. Vbi eras qñ ponebā fundamenta terre. Indica mihi ſi habes intelligentiā. Quis poſuit menſuras eius ſi noſti. vel quis tetendit ſup eā lineam Sup quo baſes illius ſolidate ſūt. Aut quis demiſit lapidē angularem eius cū me laudarēt ſimul aſtra matutina. ꝛ iubilarēt omnes filij dei Quis concluſit oſtijs mare qñ erūpebat quaſi de vulua ꝓcedēs. cū ponerē nubē veſtimentū eius. ꝛ caligine illud quaſi pānis īfantie obuoluerē. Circūdedi illud terminis meis. ꝛ poſui vectē. ꝛ oſtia. ꝛ dixi. Vſq; huc venies. ꝛ nō ꝓcedes amplius. ꝛ hic cōfringes tumētes fluctus tuos. Nūqd poſt ortū tuū precepiſti diluculo. ꝛ oſtendiſti aurore locū ſuū Nūqd tenuiſti concutiēs extrema terre. ꝛ excuſſiſti īpios ex ea. Reſtituetur vt lutū ſignaculū. ꝛ ſtabit ſicut veſtimentū. Auferet̄ ab impijs lux ſua. ꝛ brachiū excelſum cōfringet̄. Nūqd ingreſſus es ꝓfundū maris ꝛ ī nouiſſimis abyſſi deambulaſti. Nūqd apte ſūt tibi porte mortis. ꝛ oſtia tenebroſa vidiſti. Nūquid conſideraſti latitudinē terre. Indica mihi ſi noſti oia in qua via lux habitet. ꝛ tenebraꝝ quis locus ſit. vt ducas vnūquodq; ad terminos ſuos. ꝛ intelligas ſemitas domus eius. Sciebas tūc q̄ naſciturus eſſes ꝛ numeꝝ dierū tuoꝝ noueras. Nūqd ingreſſus es theſauros niuis. aut theſauros grādinis aſpexiſti: q̄ preparaui in tēpus hoſtis. in diē pugne ꝛ belli Per quā viā ſpargit̄ lux: diuidit̄ eſtus ſuper terram. Quis dedit vehementiſſimo hymbri curſū. ꝛ viā ſonantis tonitrui. vt plueret ſuper terrā abſq; hoīe in deſerto vbi nullus mortalium cōmorat̄ vt impleret inuiā ꝛ deſolatā. ꝛ ꝓduceret herbas virentes. Quis eſt pluuie pater. vel quis genuit ſtillas roris. De cuius vtero

egreſſa eſt glacies: ⁊ gelu de celo quis genuit. In ſimilitudinē lapidis aque durant: ⁊ ſuperficies abyſſi cōſtringit. Nunquid cōiūgere valebis micantes ſtellas pliades: aut gyrū arcturi poteris diſſipare. Nūquid producis luciferum in tēpe ſuo: et veſperum ſup filios terre cōſurgere facis. Nūquid noſti ordinē celi: ⁊ pones rationē eius in terra. Nunquid eleuabis in nebula vocē tuā: ⁊ impetus aquarum operiet te. Nūquid mittes fulgura. ⁊ ibunt ⁊ reuertentia dicēt tibi adſumus. Quis poſuit in viſceribus hominis ſapientiā: vel quis dedit gallo intelligētiā. Quis enarrabit celorū rationē ⁊ concētū celi quis dormire faciet. Quando fūdabatur puluis in terra: ⁊ glebe cōpingebantur. Nūquid capies leene predā. ⁊ animā catulorum eius implebis quando cubāt in antris ⁊ in ſpecubus inſidiantur. Quis preparat coruo eſcā ſuam: quando pulli eius clamāt ad deū vagiētes eo quod nō habeant cibos.

XXXIX

Nunquid noſti tempus partus ibicum in petris: vel parturiētes ceruas obſeruaſti. Dinumeraſti menſes conceptus earum: ⁊ ſciſti tempus partus earū. Incuruantur ad fetū ⁊ pariūt. ⁊ rugitus emittunt. Separantur filij earū. ⁊ pergunt ad paſtum: egrediuntur ⁊ nō reuertentur ad eas. Quis dimiſit onagrum liberum: ⁊ vincula eius quis ſoluit. Cui dedi in ſolitudine domū: ⁊ tabernacula eius in terra ſalſuginis. Cōtēnit multitudinē ciuitatis: clamorem exactoris nō audit. Circūſpicit montes paſcue ſue ⁊ virētia queque perquirit. Nunquid volet rhinoceros ſeruire tibi: aut morabitur ad preſepe tuū. Nūquid alligabis rhinocerota ad arandū loro tuo aut confringet glebas vallium poſt te. Nunquid fiduciam habebis in magna fortitudine eius: et derelinques ei labores tuos. Nunquid credes illi quod ſementem reddat tibi: ⁊ areā tuam congreget. Penna ſtruthionis ſimilis eſt pennis herodij ⁊ accipitris. Quando derelinquit oua ſua in terra tu forſitan in puluere calefacies ea. Obliuiſcitur quod pes conculcet ea: aut beſtia agri cōterat. Duratur ad filios ſuos quaſi nō ſint ſui: fruſtra laborauit nullo timore cogente. Priuauit enī eā deus ſapientia: nec dedit illi intelligentiā. Cum tēpus fuerit in altū alas erigit: deridet equū ⁊ aſcenſorem eius. Nūquid prebebis equo fortitudinē: aut circūdabis collo eius hinnitū. Nunquid ſuſcitabis eū quaſi locuſtas. Gloria nariū eius terror: terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occurſum pergit armatis. Contemnit pauorem: nec cedit gladio. Super ipſum ſonabit pharetra ⁊ vibrabit haſta ⁊ clypeus. Feruēs ⁊ fremēs ſorbet terram nec reputat tube ſonare clangorem. Ubi audierit buccinā. dicit vah. procul odoratur bellum. exhortationem ducū. ⁊ vlulatū exercitus. Nunquid per ſapientiā tuā plumeſcit accipiter. expandens alas ſuas ad auſtrū. Nunquid ad preceptū tuū eleuabitur aquila. ⁊ in arduis ponet nidū ſuū. In petris manet. in preruptis ſilicibus cōmoratur: atque inacceſſis rupibus. Inde cōtēplatur eſcā ⁊ de longe oculi eius proſpiciūt. Pulli eius lambūt ſanguinē. ⁊ vbicunque cadauer fuerit. ſtatim adeſt. Et adiecit dn̄s. ⁊ locutus ē ad iob. Nunquid qui contēdit cū deo. tā facile cōquieſcit. Utique qui arguit deū. debet ⁊ rn̄dere ei. Rn̄dens aūt iob dn̄o dixit. Qui leuiter locutus ſū. rn̄dere quid poſſū. Manū meā ponā ſup os meū. Unū locutus ſū. quod vtinam non dixiſſem ⁊ alterum quibus vltra nō addā.

XL

Reſpondens aūt dn̄s iob de turbine. dixit. Accinge ſicut vir lūbos tuos. interrogabo te ⁊ indica mihi. Nunquid irritū facies iudiciū meū. ⁊ cōdemnabis me vt iuſtificeris. Et ſi habes brachiū ſicut deus ⁊ voce ſimili tonas. ⁊ circunda tibi decorem. ⁊ in ſublime erigere. ⁊ eſto glorioſus. ⁊ ſpecioſis induere veſtibus. Diſperge ſuperbos in furore tuo. ⁊ cōfunde eos. ⁊ reſpiciēs oēm arrogantē. humilia. Reſpice cūctos ſuperbos ⁊ confunde eos ⁊ contere impios in loco ſuo. Abſconde eos in puluere ſimul. ⁊ facies eorum demerge in foueam. ⁊ ego confitebor quod ſaluare te poſſit dextera tua. Ecce behemoth quem feci tecū. fenū quaſi bos comedet. Fortitudo eius in lūbis eius. ⁊ virtus illius in vmbilico vētris eius. Stringit caudam ſuam quaſi cedrum: nerui teſticulorum eius perplexi ſūt. Oſſa eius velut fiſtule eris. cartilago illius quaſi lamine ferree. Ipſe ē principiū viarum dei. Qui fecit eum applicabit gladiū eius: huic mōtes herbas ferunt. Oēs beſtie agri ludēt ibi: ſub vmbra dormit in ſecreto calami in locis humentibus. Protegūt vmbre vmbrā eius: circundabunt eū ſalices torrentis. Ecce abſorbebit fluuium ⁊ non mirabitur. ⁊ habet fiduciam quod influat iordanis in os eius. In oculis eius quaſi hamo capiet eū. ⁊ in ſudibus perforabit nares eius. An extrahere poteris leuiathan hamo. ⁊ fune ligabis linguā eius. Nūquid pones circulū in naribus eius. aut armilla perforabis maxillā eius. Nunquid multiplicabit ad te preces: aut loquetur tibi mollia. Nunquid feriet tecū pactū. ⁊ accipies eum ſeruū ſempiternū. Nunquid illudes ei quaſi aui aut ligabis eū ancillis tuis. Cōcidēt eum amici: diuidēt illum negociatores. Nunquid implebis ſagenas pelle eius. ⁊ gurguſtium piſcium ca-

pſte illiuſ. Pones ſup eū manum tuam. Me
mēto belli nec vltra addas loqui. Ecce ſpes eiꝰ
fruſtrabitur eum. ⁊ videntibus cunctis precipi
tabitur. XLI

Non quaſi crudelis ſuſcitabo eū. Quis
enim reſiſtere pōt vultui meo. ⁊ qs ante
dedit mihi vt reddā ei. Oīa q̄ ſub celo
ſunt mea ſunt. Nō parcā ei verbis potētibus. ⁊
ad depcādū ɔpoſitis. Quis reuelabit faciē in
dumēti eiꝰ. ⁊ in mediū oris eiꝰ qs itrabit. Por
tas vultꝰ eiꝰ qs aperiet. Per gyꝝ dētium eius
formido. corpꝰ illius q̄ſi ſcuta fuſilia. ɔpactum
ſquamis ſe pmentibꝰ. Vna vni ɔiungit̄. ⁊ ne
ſpiraculum qdē icedit p eas. Vna alteri adhe
rebit: ⁊ tenētes ſe nequaq̄ ſepabunt. Sternuta
tio eiꝰ ſplēdor ignis. ⁊ oculi eiꝰ vt palpebre dilu
culi. De ore eiꝰ lāpades pcedunt ſicut tede ignis
accēſe. de naribus eius pcedit fumus. ſicut ol
le ſuccēſe atq̄ feruētis. Halitus eius prunas
ardere facit. ⁊ flāma de ore eius egreditur. In
collo eiꝰ morabit̄ fortitudo. ⁊ faciē eius pcepit
egeſtas. Membra carniū eius coherētia ſibi.
Mittet ɔ̄ eū fulmina. ⁊ ad locū aliū nō ferent̄.
Cor eiꝰ indurabit̄ tanq̄ lapis. ⁊ ſtringet̄ quaſi
malleatoris incus. Cū ſublatus fuerit. timebūt
angeli. ⁊ territi purgabunt̄. Cū apprehēderit
eū gladiꝰ: ſubſiſtere nō poterit neq̄ haſta neq̄
torax. Reputabit eni quaſi paleas ferrū. ⁊ qua
ſi lignū putridū es. Nō fugabit eū vir ſagitta
rius. in ſtipulā verſi ſūt ei lapides funde. Qua
ſi ſtipulā eſtimabit malleū. ⁊ deridebit vibrātē
haſtam. Sub ipo erūt radij ſolis. ⁊ ſternet ſibi
auꝝ quaſi lutū. Feruēſcere faciet quaſi ollā pro
fundū maris. ⁊ ponet quaſi cū vnguēta bulliūt
Poſt eū lucebit ſemita: eſtimabit abyſſū q̄ſi ſe
neſcētē. Nō ē ſup terrā ptās q̄ ɔparet̄ ei: q fa
ctꝰ ē vt nullū timeret. Oē ſublime videt. ipe eſt
rex ſup vniuerſos filios ſupbie. XLII

Reſpōdēs aūt iob dn̄o. dixit. Scio
quia omnia potes. ⁊ nulla te latet cogi
tatio. Quis eſt iſte qui celat cōſiliū abſ
q̄ ſcientia. Ideo inſipient̄ locutus ſū. ⁊ que vl
tra modū excedūt ſciam meā. Audi ⁊ ego lo
quar. interrogabo te ⁊ rn̄de mihi. Auditu au
ris audiui te. nūc aūt oculus meus videt te. Id
circo ipe me rephendo. ⁊ ago pniam in fauil
la ⁊ cinere. Poſtq̄ aūt locutꝰ ē dn̄s verba hec
ad iob dixit ad eliphaz themaniten. Iratus eſt
furor meꝰ in te ⁊ in duos amicos tuos: qm̄ non
eſtis locuti corā me rectū ſicut ſeruus meꝰ iob.
Sumite ergo vobis ſeptē tauros ⁊ ſeptem arie
tes. ⁊ ite ad ſeruū meū iob. ⁊ offerte holocauſtū
p vobis. Iob aūt ſeruus meꝰ orabit p vobis.
Faciē eius ſuſcipiam. vt non vobis imputetur
ſtulticia. Neq̄ eni locuti eſtis corā me rectū.
ſicut ſeruus meus iob. Abierunt ergo eliphaz
themanites ⁊ baldath ſuites ⁊ ſophar naama
thites. ⁊ fecerūt ſicut locutus fuerat dn̄s ad eos
⁊ ſuſcepit dn̄s faciē iob. Dn̄s q̄ɔ̄ cōuerſus ē ad
pniam iob. cū oraret ille p amicis ſuis. Et ad
didit dominus oia quecūq̄ fuerāt iob duplicia
Venerunt aūt ad eū oēs fratres ſui ⁊ vniuerſe
ſorores ſue ⁊ cūcti q nouerant eū pus: ⁊ come
derūt cū eo panē in domo eius. Et mouerūt ſu
per eū caput: ⁊ cōſolati ſūt eū ſup oī malo qḋ in
tulerat dominus ſup eū. ⁊ dederūt ei vnuſq̄ſq̄
ouē vnā ⁊ inaurē aureā vnā. Dn̄s aūt benedi
xit nouiſſimis iob magꝭ q̄ pncipio eius. Et fa
cta ſūt ei quatuordecim milia ouiū. ⁊ ſex milia
cameloꝝ. ⁊ mille iuga boū. ⁊ mille aſine. ⁊ fue
rūt ei ſeptem filij ⁊ tres filie. Et vocauit nomē
vnius diem. ⁊ nomen ſecūde caſſiam. ⁊ nomē
tertie cornuſtibij. Non ſunt aūt inuente mulie
res ſpecioſe ſicut filie iob i vniuerſa terra. De
ditq̄ eis pater ſuus hereditatē int̄ fratres eaꝝ.
Vixit aūt iob poſt flagella hec centū quadragi
ta annis ⁊ vidit filios ſuos ⁊ filios filioꝝ ſuoꝝ
vſq̄ ad quartā generationē. ⁊ mortuꝰ ē ſenex
⁊ plenus dieꝝ.

¶ Explicit liber iob. Incipit plogus beati
hieronymi pſbyteri in Pſalteriū.

Pſalteriū rome dudū poſitus emen
darā. ⁊ iuxta ſeptuaginta interptes
licet curſim: magna tamen ex parte
correxerā. Quod q̄r rurſum vide
tis o paula ⁊ euſtochiū ſcriptoꝝ vitio deprauā
tum. pluſq̄ antiquū errorē q̄ nouam emenda
tionem valere: me cogitis vt veluti quodā no
uali. ſciſſum iam aruū exerceam. ⁊ obliqs ſulcꝭ
renaſcentes ſpinas eradicem. equū eſſe dicētes
vt quod crebro male pullulat: crebrius ſuccida
tur. Vnde cōſueta pfatiōe cōmoneo. tā vos q
bus forte labor iſte deſudat. q̄ eos qui exempla
ria iſtiuſmodi hr̄e voluerint. vt q̄ diligent̄ emē
daui. cū cura ⁊ diligētia tranſcribant̄. Notet ſi
bi vnuſquiſq̄ vel iacentē lineā. vel radientia
ſigna. ideſt obelos. vel aſtericos. ⁊ vbicunq̄
viderit virgulā pcedentem: ab ea vſq̄ ad duo
puncta que impreſſimus. ſciat in ſeptuaginta trā
ſlatoribus plus hr̄i: vbi aūt pſpexerit ſtelle ſimi
litudinē: de hebreis voluminibus additum no
uerit eque vſq̄ ad duo puncta. iuxta theodoti
onis dūtaxat editionem: qui ſimplicitate ſermo
nis a ſeptuaginta interpretibus non diſcordat.

Nec ḡ ꝛ vobis ꝛ ſtudioſo cuiq; ſcriſſe me ſciēs
nō ambigo mltos fore: q vel inuidia vel ſupcilio
malint cōtēnē videri pclara q̄ȝ diſcē. ꝛ de tur/
bulēto magis riuo q̄ȝ de puriſſimo fonte potare.
¶ Explicit prolog⁹. Incipit liber Hymnorū
vel ſoliloquiorū. Pſalmus I

Eatus vir qui
non abijt in cōſilio impiorū
ꝛ in via pctōꝝ nō ſtetit. ꝛ in
cathedra peſtilētie nō ſedit.
Sȝ in lege dn̄i volūtas ei⁹ ꝛ
in lege eius meditabit̄ die ac
nocte. Et erit tanq̄ȝ lignū qđ plātatū ē ſec⁹ decur
ſus aq̄ꝝ: qđ fructū ſuū dabit in tpe ſuo. Et foliū
eius nō defluet: ꝛ oīa q̄cūq; faciet pſperabunt̄.
Nō ſic impij nō ſic: ſȝ tanq̄ȝ puluis quē pijcit
vētus a facie terre. Jdō nō reſurgūt impij in iu
dicio: neq; pctōres in conſilio iuſtoꝝ. Qm̄ no
uit dominus viā iuſtoꝝ: ꝛ iter impioꝝ peribit.
Uare fremuerūt gen/ ¶ p̄s dd. II
tes: ꝛ ppl̄i meditati ſūt inania. Aſtite/
rūt reges terre ꝛ pncipes conuenerunt
in vnū: aduerſus dn̄m ꝛ aduerſus chriſtū eius
Dirūpam⁹ vincula eoꝝ: ꝛ pijciamus a nobis
iugū ipſoꝝ. Qui habitat in celis irridebit eos:
ꝛ dn̄s ſubſannabit eos. Tūc loquet̄ ad eos i ira
ſua: ꝛ in furore ſuo ↄturbabit eos. Ego aūt cō
ſtitutus ſū rex ab eo ſup ſyon montē ſcm̄ eius p
dicās p̄ceptū eius. Dn̄s dixit ad me filius me⁹
es tu: ego hodie genui te. Poſtula a me ꝛ da/
bo tibi gentes hereditatē tuā: ꝛ poſſeſſionē tuā
terminos terre. Reges eos in virga ferrea: ꝛ
tanq̄ȝ vas figuli cōfringes eos. Et nunc reges
intelligite: erudimini q iudicatis terrā Serui/
te dn̄o in timore. ꝛ exultate ei cū tremore. Ap/
p̄hēdite diſciplinā: ne qn̄ iraſcat̄ dn̄s ꝛ pereatis
de via iuſta. Cū exarſerit in breui ira eius: bt̄i
oēs q cōfidūt in eo. ¶ p̄s dd cū fugeret a facie
abſalon filij ſui. III
Omine quid multiplicati ſūt qui tribu/
lant me? multi inſurgunt aduerſū me.
Multi dicūt aie mee: nō eſt ſal⁹ ipſi in
deo eius. Tu autē dn̄e ſuſceptor meus es: glo/
ria mea ꝛ exaltans caput meum. Voce mea ad
dominū clamaui. ꝛ exaudiuit me de monte ſan
cto ſuo. Ego dormiui ꝛ ſoporatus ſū: ꝛ exurre
xi q2 dominus ſuſcepit me. Non timebo milia po
puli circūdātis me: exurge dōie ſaluū me fac
deus meus. Qm̄ tu pcuſſiſti oēs aduerſantes
mihi ſine cauſa: dentes pctōꝝ cōtriuiſti. Dn̄i ē
ſalus. ꝛ ſup populū tuū benedictio tua. ¶ Vi/
ctori in pſalmis canticū dd. IIII
Um inuocarē exaudiuit me deus iu/
ſticie mee: in tribulatione dilataſti mihi.
Miſerere mei. ꝛ exaudi orationē meā.
Filij hoīȝ vſq; q̄ grraui corde: vt quid diligitis
vanitatē ꝛ queritis mendaciū? Scitote quoniā
mirificauit dn̄s ſanctū ſuū: dn̄s exaudiet me cū
clamauero ad eum. Iraſcimini ꝛ nolite pecca/
re q̄ dicitis in cordib⁹ veſtris: in cubilib⁹ vr̄is
cōpungimini. Sacrificate ſacrificium iuſticie ꝛ
ſperate in dn̄o: multi dicūt qs oſt̄dit nobis bona
Signatū ē ſup nos lumē vult⁹ tui dn̄e: dediſti
leticiā in corde meo. A fructu frumenti vini et
olei ſui: multiplicati ſūt. In pace in idipſū dor/
miā ꝛ requieſcā Qm̄ tu dn̄e ſingulariter in ſpe
ↄſtituiſti me. ¶ Ad victoriam ſuper nehiloth.
Erba mea aurib⁹ pcipe p̄s dd V
dn̄e: intellige clamorē meum. Intende
voci orationis mee: rex me⁹ ꝛ de⁹ meus
Qm̄ ad te orabo dn̄e mane exaudies vocē meā
Mane aſtabo tibi ꝛ videbo: quoniā non deus
volens iniquitatē tu es. Neq; habitabit iuxta
te malign⁹: ne pmanebunt iniuſti ante oculos
tuos. Odiſti oēs q operāt̄ iniqtatē: pdes oēs
q loquunt̄ mendaciū. Virū ſanguinū ꝛ doloſū
abhominabit̄ dn̄s: ego aūt in multitudine mie
tue. Introibo in domū tuā: adorabo ad tēplū
ſcm̄ tuū in timore tuo. Dn̄e deduc me in iuſti/
cia tua: ppter inimicos meos dirige in conſpe
ctu tuo viā meā. Qm̄ nō eſt in ore eoꝝ veritas
cor eoꝝ vanū eſt. Sepulchrū patens eſt guttur
eorū: linguis ſuis doloſe agebant: iudica illos
deus. Decidāt a cogitationib⁹ ſuis: ſm̄ multitu
dinē impietatū eoꝝ expelle eos: qm̄ irritauerūt
te dn̄e. Et letent̄ oēs q ſperāt in te: in eternū ex
ultabūt ꝛ habitabis in eis. Et gloriabunt̄ in te
oēs q diligūt nomē tuū: qm̄ tu bn̄dices iuſto.
Dn̄e vt ſcuto bone volūtatis tue coronaſti nos
¶ Victori in pſalmis ſup octauā. p̄s dd VI
Omine ne in furore tuo arguas me ne
q; in ira tua corripias me. Miſerere
mei domine quoniā infirmus ſū: ſana
me domine quoniā cōturbata ſunt oſſa mea Et
anima mea turbata eſt valde: ſed tu dn̄e vſq; q̄.
Conuertere dn̄e. ꝛ eripe animā meā: ſaluū me
fac ppter miſericordiā tuam. Quoniā nō eſt in
morte qui memor ſit tui. in inferno aūt quis cō
fitebit̄ tibi. Laboraui in gemitu meo: lauabo p
ſingulas noctes lectum meū: lachrymis meis
ſtratū meū rigabo Turbat⁹ eſt a furore oculus
me⁹: inueteraui inter oēs inimicos meos. Di/
ſcedite a me oēs q opamini iniqtatē: qm̄ exau/

diuit dñs vocē fletus mei. Exaudiuit dñs dep/
cationē meā: dñs oratiōnē meā ſuſcepit. Eru/
beſcant ⁊ cōturbent̄ vehemēter oēs inimici mei
cōuertant̄ ⁊ erubeſcant valde velociter.
¶ Pro ignorātia dauid qui cecinit dño ſuper
verba ethiopis filij Gemini pſ. VII
D Omine de⁹ me⁹ in te ſperaui: ſaluū me
fac ex oibus pſequētib⁹ me ⁊ libera me
Ne qñ rapiat vt leo animā meā: dū nō
eſt qui redimat neq̧ qui ſaluū faciat. Dñe de⁹
me⁹ ſi feci illud: ſi ē iniqtas in manib⁹ meis. Si
reddidi retribuētib⁹ mihi mala: decidā merito
ab inimicis meis inanis. Perſequat̄ inimicus
aiam meā ⁊ cōphēdat. ⁊ cōculcet in terra vitā
meā: ⁊ gloriā meā in puluerē deducat. Exur/
ge dñe in ira tua: ⁊ exaltare in finib⁹ inimicoꝝ
meoꝝ. Et exurge dñe de⁹ me⁹ in pcepto qd mā
daſti. ⁊ ſynagoga pploꝝ circūdabit te. Et pro/
pter hāc in altū regredere dñs iudicat populos
Iudica me dñe ſm iuſtitiā meā: ⁊ ſm innocen
tiā meā ſup me. Cōſumet̄ nequia pctoꝝ: ⁊ diri/
ges iuſtū ſcrutās corda ⁊ renes de⁹. Iuſtū ad/
iutoriū meū a dño: q ſaluos facit rectos corde.
De⁹ iudex iuſt⁹ fortis ⁊ patiens: nūquid iraſcit̄
p ſingulos dies. Niſi cōuerſi fueritis gladiū ſuū
vibrabit: arcū ſuū tetendit ⁊ parauit illū. Et in
eo parauit vaſa mortis. ſagittas ſuas ardētib⁹
effecit. Ecce parturit iniuſtitiam: concepit do/
lorem ⁊ peperit iniqtatē. Lacū aperuit et effodit
eū: ⁊ incidit in foueā quā fecit. Conuertet̄ do/
lor ei⁹ in caput ei⁹: ⁊ in verticē ipi⁹ iniqtas ei⁹
deſcendet. Confitebor dño ſm iuſtitiā ei⁹
⁊ pſallā nomini domini altiſſimi.
¶ Ad victoriā ſup torcularib⁹ pſ dd. VIII
D Omine de⁹ noſter: q̄ admirabile ē no
mē tuū in vniuerſa terra. Quoniā ele/
uata eſt magnificētia tua ſup celos. Ex
ore infantiū ⁊ lactantiū pfeciſti laudem ppter
inimicos tuos: vt deſtruas inimicū ⁊ vltorē.
Qñ videbo celos tuos opa digitoꝝ tuoꝝ: lu
nā ⁊ ſtellas que tu fundaſti. Quid eſt homo q
memor es ei⁹: aut fili⁹ hoīs qm̄ viſitas eū. Mi/
nuiſti eū paulominus ab angelis: gloria ⁊ ho/
nore coronaſti eū ⁊ cōſtituiſti eū ſup opa manuū
tuarū. Oia ſubieciſti ſub pedibus eius: oues ⁊
boues vniuerſas: inſup ⁊ pecora campi. Vo/
lucres celi ⁊ piſces maris: qui perambulant ſe
mitas maris. Dñe de⁹ noſter: q̄ admirabile ē
nomē tuū in vniuerſa terra. ¶ In finē p occultis.
C Onfitebor tibi dñe in pſ dd. IX
toto corde meo: narrabo oia mirabilia
tua. Letabor ⁊ exultabo in te: pſallam
nomini tuo altiſſime. In cōuertēdo inimicum
meū retrorſū: infirmabūt̄ ⁊ pibunt a facie tua.
Qm̄ feciſti iudiciū meū ⁊ cām meā: ſediſti ſup
thronū q iudicas iuſtitiā. Increpaſti gentes ⁊
perijt impi⁹ nomē eoꝝ deleſti in etnū ⁊ in ſecu/
lū ſeculi. Inimici defecerūt framee in finē. ⁊ ci
uitates eoꝝ deſtruxiſti. Perijt memoria eoꝝ cū
ſonitu. ⁊ dominus in etnū pmanet: Parauit i
iudicio thronū ſuū: ⁊ ipſe iudicabit orbē ī terra in
eqtate: iudicabit pplos in iuſtitia. Et fact⁹ ē domi
nus refugiū paupi: adiutor in opportunitati/
bus in tribulatiōe. Et ſperēt in te q nouerūt nomē
tuū: qm̄ nō dereliqſti qrētes te dñe. Pſallite
dño q habitat in ſyō: annūciate inter gētes ſtu
dia eius. Qm̄ reqrēs ſanguinē eoꝝ recordat⁹
eſt: nō ē oblitus clamorē pauperū. Miſerē mei
domine: vide humilitatē meā de inimicis meis.
Qui exaltas me de portis mortis, vt annunciē
oēs laudatiōes tuas i portis filie ſyō. Exultabo
in ſalutari tuo infixe ſūt gētes in interitu quem
fecerunt. In laqō iſto quē abſconderunt. cōp/
hēſus ē pes eoꝝ. Cognoſcet̄ dominus iudicia fa
ciēs. in opibus manuū ſuaꝝ cōphēſus ē pctor.
Cōuertant̄ pctores in infernū. oēs gentes que
obliuiſcunt̄ deum. Qm̄ nō in finē obliuio erit
pauperis. patiētia pauperū nō peribit in finem
Exurge domine nō cōfortet̄ hō. iudicēt̄ gētes
in cōſpectu tuo. Cōſtitue domine legiſlatorē ſu
per eos. vt ſciant gētes qm̄ hoīes ſūt. Vt quid
domine receſſiſti longe. deſpicis in opportuni/
tatibus in tribulatione. Dū ſuperbit impius in
cendit̄ paup cōphendūt̄ in cōſilijs qbus cogi/
tant. Qm̄ laudat̄ pctor in deſiderijs aie ſue et
iniquus benedicit̄. Exacerbauit dñm peccator.
ſm multitudinē ire ſue nō queret. Nō ē deus
in cōſpectu eius inquinate ſūt vie illius i oī tpe
Auferunt̄ iudicia tua a facie ei⁹: oium inimicoꝝ
ſuoꝝ dñabit̄. Dixit. n. i corde ſuo nō mouebor
a generatiōe in generationem ſine malo. Cui⁹
maledictione os plenū ē ⁊ amaritudine et do/
lo: ſub lingua eius labor ⁊ dolor. Sedet in inſi
dijs cū diuitibus i occultis vt interficiat innocē
tē. Oculi eius in pauperē reſpiciūt: inſidiat̄ in
abſcondito q̄ſi leo in ſpelunca ſua. Inſidiat̄ vt
rapiat pauperē: rapere pauperē dū attrahit eū.
In laqueo ſuo humiliabit eum. inclinabit ſe et
cadet cū dñatus fuerit pauperū. Dixit enim in
corde ſuo oblitus eſt deus. auertit faciem ſuā ne
videat in finem. Exurge dñe deus ⁊ exaltetur
manus tua. ne obliuiſcaris pauperū. Propt̄ qd
irritauit impius deū. dixit eni in corde ſuo nō.
requiret. Vides qm̄ tu laborē ⁊ dolorē conſide/

tus vt tradas eos in manꝰ tuas. Tibi derelictꝰ
eſt pauper: orphano tu eris adiutor. Contere
brachiū peccatoris ⁊ maligni: queret pctm̄ illiꝰ
⁊ nō inueniet. Dn̄s regnabit in eternū ⁊ in ſe/
culū ſeculi: peribitis gētes de terra illiꝰ. Deſi/
deriū pauperū exaudiuit dn̄s: ꝑparationē cor/
dis eorū audiuit auris tua. Iudicare pupillo ⁊
humili: vt nō apponat vltra magnificare ſe ho
mo ſuper terrā. ❡ Victori ps dauid. X

IN dn̄o cōfido quomō dicitis anime mee
trāſmigra in mōtē ſicut paſſer. Qm̄ ecce
peccatores intenderunt arcū: parauerunt
ſagittas ſuas i pharetra: vt ſagittēt in obſcuro
rectos corde. Qm̄ que ꝑfeciſti deſtruxerunt: iu
ſtus autē qd fecit? Dn̄s in tēplo ſcō ſuo. dn̄s in
celo ſedes eiꝰ. Oculi eiꝰ in pauperē reſpiciunt:
palpebre eiꝰ interrogāt filios hoīuȝ. Dn̄s inter
rogat iuſtū ⁊ impiū: q aūt diligit iniqtateȝ odit
aīaȝ ſuā. Pluet ſup pctōres laqos: ignis ⁊ ſul
phur ⁊ ſpiritus ꝓcellarū ps calicis eorū. Qm̄ iu/
ſtus dn̄s ⁊ iuſticias dilexit: eqtatē vidit vultus
eius. ❡ Ad victoriā ſup octauā cāticuȝ dauid.

SAluū me fac dn̄e qm̄ defecit XI
ſanctus. qm̄ diminute ſunt veritates a
filijs hoīuȝ. Vana locuti ſunt vnuſqſqȝ
ad ꝓximuȝ ſuum: labia doloſa in corde ⁊ corde
locuti ſūt. Diſperdat dn̄s vniuerſa labia doloſa
⁊ linguā magniloquā. Qui dixerūt: linguā no
ſtram magnificabimꝰ: labia noſtra a nobis ſūt
qs nr̄ dn̄s ē? Propter miſeriā inopū ⁊ gemitū
pauperū: nūc exurgā dicit dn̄s. Ponā in ſalu/
tari: fiducialiter agā in eo. Eloqa dn̄i eloqa ca/
ſta: argentū igne examinatū probatū terre pur
gatū ſeptuplū. Tu dn̄e ſuabis nos ⁊ cuſtodies
nos a generatiōe hac in eternū. In circuitu im
pij ambulāt ſm altitudinē tuā multiplicaſti fi/
lios hoīuȝ. ❡ Victori ps dd. XII

VSqȝquo dn̄e obliuiſceris me in finem:
vſqȝq̄ auertis faciē tuā a me. Quādiu
ponā cōſilia i aīa mea: dolorem i corde
meo per diē. Vſqȝq̄ exaltabit inimicꝰ meꝰ ſup
me: reſpice ⁊ exaudi me domine deꝰ meus. Il/
lumina oculos meos: ne vnq̄ȝ obdormiam in
morte: ne qn̄ dicat inimicꝰ meꝰ preualui aduer/
ſus eū. Qui tribulāt me exultabūt ſi motꝰ fue/
ro ego autem in mia̅ tua ſperaui. Exultabit cor
meū in ſalutari tuo: cantabo dn̄o q bona tribuit
mihi: ⁊ pſallam nomini domini altiſſimi.
❡ Ad victoriam ps dd. XIII

DIxit inſipiens in corde ſuo: nō ē deus.
Corrupti ſūt ⁊ abbominabiles facti ſūt
in ſtudijs ſuis: non eſt q faciat bonum
nō eſt vſqȝ ad vnū. Dn̄s de celo ꝓſpexit ſup
filios hoīuȝ: vt videat ſi ē intelligens aut req/
rens deū. Oēs declinauerūt ſimul inutiles fa/
cti ſunt: nō ē q faciat bonū: nō eſt vſqȝ ad vnuȝ.
Sepulchrū patens ē guttur eorū: linguis ſuis
doloſe agebāt: venenū aſpidū ſub labijs eorū.
Quorū os maledictione ⁊ amaritudine plenū
eſt: veloces pedes eorū ad effundendū ſangui/
nē. Contritio ⁊ infelicitas in vijs eorū. ⁊ viā pa
cis nō cognouerūt: nō ē timor dei añ oculos eorū.
Nōne cognoſcēt oēs q operāt iniquitatē: qui
deuorāt plebē meā ſicut eſcā panis? Dn̄m non
inuocauerūt: illic trepidauerunt timore vbi nō
erat timor. Quoniā dn̄s in generatiōe iuſta eſt
cōſiliū inopis cōfudiſtis: qm̄ dn̄s ſpes eius eſt.
Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrael? cū auerterit
dn̄s captiuitatē plebis ſue exultabit iacob ⁊ le/
tabitur iſrahel. ❡ ps dd. XIIII

DOmine qs habitabit i tabernaculo tuo
aut quis requieſcet in monte ſācto tuo?
Qui igredit ſine macula: ⁊ operat iu/
ſticiā. Qui loquit veritatē in corde ſuo: qui nō
egit dolum in lingua ſua. Nec fecit ꝓximo ſuo
malū. ⁊ opprobriū nō accepit aduerſus proxi/
mos ſuos. Ad nihilū deductus eſt in cōſpectu
eius malignus: timentes autē dn̄m glorificat.
Qui iurat ꝓximo ſuo ⁊ non decipit: qui pecu/
niā ſuā nō dedit ad vſurā: ⁊ munera ſup inno/
centē nō accepit. Qui facit hec non mouebit in
eternū. ❡ Humilis ⁊ ſimplicis dd ps. XV

COnſerua me dn̄e qm̄ ſperaui in te dixi
domino deus meꝰ es tu: quoniā bono/
rū meorū nō eges. Scis q ſūt in ira eiꝰ
mirificauit oēs volūtates meas in eis. Multi/
plicate ſunt infirmitates eorū: poſtea accelerauē
runt. Nō cōgregabo cōuenticula eorum de ſan/
guinibus nec memor ero nominū eorū per la/
bia mea. Dominꝰ ps hereditatis mee ⁊ calicis
mei tu es q reſtitues hereditatē meā mihi. Fu/
nes ceciderunt mihi in ꝓclaris: eteni hereditas
mea ꝓclara ē mihi. Bn̄dicā dn̄m q tribuit mihi
intellectū: inſup ⁊ vſqȝ ad nocteȝ increpuerunt
me renes mei. Prouidebā dn̄m in conſpectu
meo ſemp: qm̄ a dextris ē mihi ne cōmouear.
Propter hoc letatū eſt cor meū ⁊ exaltauit lin/
gua mea: inſuper ⁊ caro mea requieſcet in ſpe.
Qm̄ non derelinques aīam meam in inferno:
nec dabis ſcm̄ tuū videre corruptionē. Notas
mihi feciſti vias vite: adimplebis me leticia cū
vultu tuo: delectationes in dextera tua vſqȝ in
finem.
❡ Oratio dauid. XVI

Exaudi dñe iuſticiã meam: intende deprecationē meã. Auribus percipe orationē meam non in labijs doloſis. De vultu tuo iudiciū meū prodeat: oculi tui videãt equitatem. Probaſti cor meū ⁊ viſitaſti nocte: igne me examinaſti ⁊ non eſt inuenta in me iniquitas. Vt nõ loquaꝛ os meū opera hominū, ꝓpter verba labiorū tuorū ego cuſtodiui vias duras. Perfice greſſus meos in ſemitis tuis vt nõ moueanꝛ veſtigia mea. Ego clamaui: quoniã exaudiſti me deus: inclina aurem tuã mihi ⁊ exaudi verba mea. Mirifica miās tuas: qui ſaluos facis ſperãtes in te. A reſiſtentibꝰ dextere tue cuſtodi me vt pupillã oculi. Sub vmbra alarum tuaꝝ protege me: a facie impiorū qui me afflixerūt. Inimici mei animã meã circundederūt: adipē ſuū ꝯcluſerūt: os eoꝝ locutū ē ſupbiã. Proijciētes me nunc circūdederūt me oculos ſuos ſtatuerūt declinare in terrã. Suſceperūt me ſicut leo paratus ad predã: ⁊ ſicut catulus leonis habitans in abditis. Exurge dñe preueni eum ⁊ ſupplanta eū: eripe aiã meã ab impio: frameã tuã ab inimicis manꝰ tue. Dñe a paucis de terra diuide eos in vita eorum. ⁊ de abſcõditis tuis adimpletꝰ ē vēter eoꝝ. Saturati ſūt filijs: ⁊ dimiſerunt reliquias ſuas paruulis ſuis. Ego aūt in iuſticia apparebo ꝯſpectui tuo ſatiabor cū apparuerit gloria tua. ¶ Ad victoriã ſeruo dñi dauid q locutꝰ ē v̄ba cãtici huiꝰ in die qua eripuit eū dñs de manu oīū inimicorū eiꝰ. ⁊ de manu ſaul ⁊ dixit. XVII

Diligã te dñe fortitudo mea: dominꝰ firmamentū meū ⁊ refugiū meum et liberator meus. Deus meus adiutor meꝰ ⁊ ſpabo in eū. Protector meus ⁊ cornu ſalutis mee: ⁊ ſuſceptor meus. Laudans inuocabo dominū. ⁊ ab inimicis meis ſaluꝰ ero. Circundederūt me dolores mortis. ⁊ torrētes iniquitatis ꝯturbauerūt me. Dolores inferi circundederūt me: preoccupauerūt me laquei mortis. In tribulatione mea inuocaui dominū. ⁊ ad deū meū clamaui. Et exaudiuit de tēplo ſancto ſuo vocē meã. ⁊ clamor meꝰ in ꝯſpectu eiꝰ introiuit in aures eius. Cõmota ē ⁊ ꝯtremuit terra. Fūdamenta montiū ꝯturbata ſūt ⁊ cõmota ſunt qm̄ iratꝰ ē eis. Aſcēdit fumꝰ in ira eiꝰ: ⁊ ignis a facie eiꝰ exarſit carbones ſuccenſi ſunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ deſcendit. ⁊ caligo ſub pedibus eiꝰ. Et aſcendit ſup cherubin et volauit volauit ſup pēnas ventoꝝ. Et poſuit tenebras latibulum ſuū in circuitu eius tabernaculū eius tenebroſa aqua in nubibus aeris. Prefulgore in ꝯſpectu eius nubes tranſierūt: grando ⁊ carbones ignis. Et intonuit de celo dominus ⁊ altiſſimꝰ dedit vocē ſuam: grãdo ⁊ carbones ignis. Et miſit ſagittas ſuas ⁊ diſſipauit eos: fulgura multiplicauit ⁊ ꝯturbauit eos. Et apparuerūt fontes aquaꝝ: ⁊ reuelata ſunt fundamenta orbis terraꝝ. Ab increpatiõe tua dñe: ab inſpiratiõe ſpūs ire tue. Miſit de ſummo ⁊ accepit me: ⁊ aſſūpſit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortiſſimis: ⁊ ab his qui oderūt me: quoniã ꝯfortati ſunt ſuper me. Preuenerūt me in die afflictiõis mee: ⁊ factus eſt dñs ꝓtector meus. Eduxit me in latitudinē ſaluū me facit qm̄ voluit me. Et retribuet mihi dñs ſm̄ iuſticiã meã: ⁊ ſm̄ puritatem manuū mearum retribuet mihi. Quia cuſtodiui vias dñi: nec impie geſſi a deo meo. Qm̄ omnia iudicia eius in ꝯſpectu meo: ⁊ iuſticias eius nõ repuli a me. Et ero immaculatus cū eo: ⁊ obſeruabo me ab iniquitate mea. Et retribuet mihi dñs ſm̄ iuſticiã meã: ⁊ ſm̄ puritatem manuū mearū in ꝯſpectu oculoꝝ eiꝰ: Cū ſancto ſanctꝰ eris. ⁊ cum viro innocēte innocēs eris. Et cū electo electus eris. ⁊ cū peruerſo peruerteris. Qm̄ tu ppl'm humilē ſaluū facies ⁊ oculos ſuperborū humiliabis. Qm̄ tu illuminas lucernã meã dñe: deus meꝰ illumina tenebras meas. Qm̄ in te eripiar a tēptatione. ⁊ in deo meo trãſgrediar murū. Deꝰ meus impolluta via eiꝰ eloqa dñi igne examinata. ꝓtector ē oīm ſperantiū in ſe. Qm̄ qs deꝰ p̄ter dñm: aut qs deus preter deū nr̄m. Deꝰ q p̄cinxit me virtute. ⁊ poſuit immaculatã viã meã. Qui perfecit pedes meos tanq̃ ceruoꝝ. ⁊ ſup excelſa ſtatuens me. Qui docet manus meas ad p̄liū: ⁊ poſuiſti vt arcum ereū brachia mea. Et dediſti mihi ꝓtectionem ſalutis tue ⁊ dextera tua ſuſcepit me. Et diſciplina tua correxit me in finem. ⁊ diſciplina tua ipſa me docebit. Dilataſti greſſus meos ſubtus me: ⁊ non ſunt infirmata veſtigia mea. Perſequar inimicos meos: ⁊ comprehēdam illos: ⁊ nõ ꝯuertar donec deficiant. Confringam illos nec poterūt ſtare. cadent ſubtus pedes meos. Et p̄cinxiſti me virtute ad bellū: ⁊ ſupplãtaſti inſurgentes in me ſubtus me. Et inimicos meos dediſti mihi dorſū: ⁊ odiētes me diſꝑdidiſti. Clamauerūt nec erat q ſaluos faceret ad dñm: nec exaudiuit eos. Et cõminuã eos vt puluerem ante faciē venti: vt lutū platearum delebo eos. Eripies me de ꝯtradictiõibꝰ ppl'i: ꝯſtitues me in caput gentiū. Populus quē non cognoui ſeruiuit mihi: in auditu auris obedi-

-uit mihi. Filij alieni mētiti ſunt mihi: filij alieni
inueterati ſunt: ⁊ claudicauerunt a ſemitis ſuis.
Viuit dñs ⁊ bñdictus deus meꝰ: ⁊ exaltet deus
ſalutis mee. Deus q das vindictas mihi ⁊ ſub/
dis populos ſub me: liberator meus de inimicis
meis iracūdis. Et ab inſurgentibus i me exalta
bis me: a viro iniquo eripies me. Propterea
ꝯfitebor tibi i natiōibus dñe: ⁊ noi tuo pſalmū
dicā. Magnificās ſalutes regis eius: ⁊ faciens
miam xp̄o ſuo dauid: ⁊ ſemini eius vſq̄ in ſecu
lum. ¶ Victori canticū dauid. XVIII.

C ELi enarrant gloriā dei: ⁊ opa manuū
eius annunciat firmamentū. Dies di
ei eructat verbū: ⁊ nox nocti indicat ſciē
tiam. Nō ſunt loq̄le neq̄ ſermones: quoꝝ non
audiant̄ voces eoꝝ. In oēm terrā exiuit ſonus
eoꝝ. ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. In ſole
poſuit tabernaculum ſuū: ⁊ ipſe tanq̄ ſpōſus ꝓ
cedens de thalamo ſuo. Exultauit vt gigas ad
currendam viā: a ſummo celo egreſſio eius. Et
occurſus eius vſq̄ ad ſūmū eius: nec eſt qui ſe
abſcondat a calore eius. Lex dñi immaculata con
uertens aīas: teſtimoniū dñi fidele ſapiam pre/
ſtans paruulis. Iuſticie dñi recte letificātes
corda: preceptū dñi lucidum illuminans oculos
Timor dñi ſcūs permanens in ſeculū ſeculi: iu
dicia dñi vera iuſtificata in ſemetipſa. Deſide/
rabilia ſuper aurū ⁊ lapidē precioſū multū ⁊ dul
ciora ſuper mel ⁊ fauum. Etenī ſeruus tuus cu
ſtodit ea: in cuſtodiendis illis retributio multa.
Delicta quis intelligit: ab occultis meis mūda
me: ⁊ ab alienis parce ſeruo tuo. Si mei nō fue
rint dominati tunc immaculatus ero: ⁊ emunda
bor a delicto maximo. Et erunt vt complaceāt
eloquia oris mei. ⁊ meditatio cordis mei in con
ſpectu tuo ſemper. Domine adiutor meus. ⁊ re
demptor meus.

¶ Ad victoriam pſ̄ dd̄. XIX

E Xaudiat te dñs in die tribulationis pro
tegat te nomē dei iacob. Mittat tibi au
xiliū de ſancto: ⁊ de ſyon tueat̄ te. Me/
mor ſit omnis ſacrificij tui: ⁊ holocauſtum tuū
pingue fiat. Tribuat tibi ſm̄ cor tuum: ⁊ oē con
ſilium tuum confirmet. Letabimur in ſalutari
tuo: ⁊ in noie dei noſtri magnificabimur. Im/
pleat dñs oēs petitiones tuas nūc cognoui quo
niam ſaluū fecit dñs xp̄m ſuum. Exaudiet illū
de celo ſcō ſuo: in potētatibus ſalus dextre eius
Hi i curribꝰ ⁊ hi i eq̄s: nos autē in noie dei nr̄i
inuocabimus. Ipſi obligati ſunt ⁊ ceciderūt nos
autē ſurreximus ⁊ erecti ſumus. Dñe ſaluū fac
regē: ⁊ exaudi nos in die qua inuocauerimꝰ te.

¶ Victori canticū. XX

D Omine in virtute tua letabitur rex: et
ſuper ſalutare tuum exultabit vehemē
ter. Deſiderium cordis eius tribuiſti ei
⁊ voluntate labiorum eius non fraudaſti eum.
Quoniam preueniſti eum in benedictionibus
dulcedinis: poſuiſti in capite eius coronam de
lapide precioſo. Vitam petijt a te ⁊ tribuiſti ei:
longitudinem dierum in ſeculum ⁊ in ſeculum
ſeculi. Magna eſt gloria eius in ſalutari tuo:
gloriam ⁊ magnum decorem impones ſup eū.
Quoniam dabis eum in benedictionem in ſe/
culum ſeculi: letificabis eum in gaudio cū vul/
tu tuo. Qm̄ rex ſperat in domino. ⁊ in mia al/
tiſſimi non cōmouebit̄. Inueniat̄ manus tua
omnibꝰ inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs
qui te oderūt. Pones eos vt clibanū ignis in
tempore vultus tui: dominus in ira ſua cōtur/
babit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructū eoꝝ
de terra perdes: ⁊ ſemē eoꝝ a filijs hominum.
Qm̄ declinauerūt in te mala: cogitauerūt conſi
lia que nō potuerunt ſtabilire. Qm̄ pones eos
dorſū: in reliquijs tuis ꝑparabis vultum eoꝝ.
Exaltare dñe in virtute tua: cātabimus ⁊ pſalle
mus virtutes tuas. ¶ Ad vincēdū ꝓ cerua
matutina. pſ. XXI

D Eus deus meus reſpice in me: quare
me dereliquiſti: lōge a ſalute mea ver
ba delictorum meorum. Deus meus
clamabo per diem ⁊ non exaudies: ⁊ nocte ⁊ nō
ad inſipientiam mihi. Tu autem in ſancto ha/
bitas: laus iſrael. In te ſperauerūt patres no/
ſtri: ſperauerunt ⁊ liberaſti eos. Ad te clama/
uerunt ⁊ ſalui facti ſunt: in te ſperauerunt ⁊ nō
ſunt confuſi. Ego autem ſum vermis ⁊ nō ho
mo: opprobrium hominum ⁊ abiectio plebis.
Omnes videntes me deriſerunt me: locuti ſūt
labijs ⁊ mouerunt caput Sperauit in domino
eripiat eum: ſaluum faciat eum quoniam vult
eum. Quoniam tu es qui extraxiſti me de ven
tre: ſpes mea ab vberibus matris mee: in te ꝓ
iectus ſum in vtero. De ventre matris mee de
us meus es tu: ne diſceſſeris a me. Quoniam
tribulatio ꝓxima eſt: quoniam non eſt qui ad/
iuuet. Circundederunt me vituli multi: ⁊ tauri
pingues obſederunt me. Aperuerūt ſuper me
os ſuum: ſicut leo rapiens ⁊ rugiēs. Sicut aq̄
effuſus ſū. ⁊ diſperſa ſūt oīa oſſa mea Factū eſt
cor meū tanq̄ cera liqueſcēs: in medio ventris
mei. Aruit tanq̄ teſta virtꝰ mea: ⁊ lingua mea
adheſit faucibus meis: ⁊ in puluerem mortis d
duxiſti me. Quoniam circūdederūt me canes

multi: cōſiliū malignantiū obſedit me. Fode-
rūt manus meas ⁊ pedes meos: dinumerauer-
runt oīa oſſa mea. Ipſi vero cōſiderauerunt ⁊
inſpexerunt me: diuiſerunt ſibi veſtimēta mea
⁊ ſup veſtē meā miſerunt ſortē. Tu autem dñe
ne elongaueris auxiliū tuū a me ad defenſionē
meā conſpice. Erue a framea deꝰ aīam meam:
⁊ de manu canis vnicā meaꝫ. Salua me ex ore
leonis: ⁊ a cornibus vnicorniū hūilitatē meam
Narrabo nomē tuū fratribꝰ meis: in medio ec-
cleſie laudabo te. Qui timetis dñm laudate eū
vniuerſum ſemen iacob glorificate eū. Timeat
eū omne ſemen iſrael: qm̄ non ſp̄euit neqꝫ de-
ſpexit dep̄catione paupis. Nec auertit faciem
ſuā a me: ⁊ cum clamarē ad eum exaudiuit me.
Apud te laus mea in eccleſia magna vota mea
reddā in cōſpectu timentiū eū. Edent paupes
⁊ ſaturabunt: ⁊ laudabūt dñm q requirūt eum:
viuēt corda eoꝝ in ſeculū ſeculi. Reminiſcent
⁊ cōuertent ad dñm: vniuerſi fines ire. Et ado-
rabūt in cōſpectu eiꝰ: vniuerſe familie gentium
Qm̄ dñi ē regnū: ⁊ ipſe dñabit gentiū. Man-
ducauerūt ⁊ adorauerunt oēs pingues terre in
cōſpectu eius cadēt oēs q deſcendūt in terrā Et
aīa mea illi viuet: ⁊ ſemen meum ſeruiet ipſi.
Annūciabit dño generatio ventura: ⁊ annun-
ciabunt celi iuſticiam eius: populo qui naſcetur
quē fecit dñs. ¶ p̄s dd̄. XXII

Dominꝰ regit me ⁊ nihil mihi deerit in
loco paſcue ibi me collocauit. Super
aquā refectiōis educauit me: aīam meā
conuertit. Deduxit me ſuper ſemitas iuſticie:
propter nomen ſuum. Nam ⁊ ſi ambulauero
in medio vmbre mortis non timebo mala quo-
niam tu mecum es. Virga tua ⁊ baculus tuus
ipſa me conſolata ſunt. Paraſti in conſpectu
meo menſam: aduerſus eos qui tribulant me.
Impinguaſti in oleo caput meū ⁊ calix meus
inebrians q̄ꝫ preclarus eſt Et miſericordia tua
ſubſequetur me: omnibꝰ diebus vite mee. Et
vt inhabitem in domo domini: in longitudine
dierum. ¶ Canticū dd̄. XXIII

Domini ē terra ⁊ plenitudo eius orbis
terrarum ⁊ vniuerſi qui habitant in eo
Quia ipſe ſuper maria fundauit eum:
⁊ ſuper flumina preparauit eū. Quis aſcendet
in montē domini: aut quis ſtabit in loco ſancto
eius? Innocens manibꝰ ⁊ mūdo corde: qui nō
accepit in vano animā ſuā: nec iurauit in dolo
proximo ſuo: Hic accipiet benedictionē a dño: ⁊
miſericordiā a deo ſalutari ſuo. Hec ē genera-
tio querētiū eū: querētiū faciem dei iacob. Attollite
portas p̄ncipes veſtras: ⁊ eleuamini porte eter-
nales ⁊ introibit rex glorie. Quis ē iſte rex glo-
rie: dñs fortis ⁊ potens: dñs potens in prelio.
Attollite portas principes veſtras: ⁊ eleuami-
ni porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Quis
eſt iſte rex glorie: dominus virtutū ipſe eſt rex
glorie. ¶ Oratio dd̄. XXIIII

Ad te dñe leuaui aīam meā: deus meus
in te cōfido nō erubeſcā. Neqꝫ irride
ant me inimici mei: etenim vniuerſi q
ſuſtinent te non cōfundent. Cōfundant oēs iniq
agentes: ſupuacue. Vias tuas dñe demonſtra
mihi. ⁊ ſemitas tuas edoce me. Dirige me in
veritate tua et doce me: quia tu es ſaluator meꝰ
⁊ te ſuſtinui tota die. Reminiſcere miſerationū
tuarum dñe: ⁊ miſericordiaꝝ tuaꝝ que a ſeculo
ſūt. Delicta iuuētutis mee ⁊ ignorātias meas
ne memineris. Scd̄m miſericordiā tuam me-
mento mei tu: ꝓpter bonitatē tuā dñe. Dulcis
et rectꝰ dñs: ꝓpter hoc legē dabit delinquētibꝰ
in via. Diriget manſuetos in iudicio: docebit
mites vias ſuas. Vniuerſe vie dñi miā et veri
tas: requirētibꝰ teſtamētū eius et teſtimonia eiꝰ
Propter nomen tuū dñe ꝓpitiaberis peccato
meo: multū eſt enim. Quis ē homo q timet do
minū: legē ſtatuit ei in via quā elegit. Aīa eius
in bonis demorabit: et ſemē eiꝰ hereditabit ter
ram. Firmamētū ē dñs timētibꝰ eū: et teſtamē
tū ipſiꝰ vt manifeſtet illis: Oculi mei ſp ad do-
minū: qm̄ ipſe euellet de laqueo pedes meos.
Reſpice in me et miſerere mei: quia vnicus et
pauper ſū ego Tribulationes cordis mei mul-
tiplicate ſunt: de neceſſitatibꝰ meis erue me Vi
de humilitatē meam et laborē meū: et dimitte
vniuerſa delicta mea. Reſpice inimicos meos
qm̄ multiplicati ſunt: et odio iniquo oderūt me
Cuſtodi aīam meā ⁊ erue me: non erubeſcam
qm̄ ſperaui in te. Innocētes et recti adheſerūt
mihi: q2 ſuſtinui te. Libera deꝰ iſrael: ex oībus
tribulationibus ſuis. ¶ p̄s dd̄. XXV

Iudica me dñe qm̄ ego in inocētia mea
ingreſſus ſū. ⁊ in dño ſperās nō infirma
bor. Proba me dñe et tempta me: vre
renes meos ⁊ cor meū. Qm̄ miā tua ante ocu-
los meos eſt. et cōplacui ī veritate tua. Nō ſe-
di cū cōcilio vanitatis: ⁊ cū iniqua gerētibꝰ nō
introibo. Odiui eccleſiam malignātiū: et cum
impijs nō ſedebo. Lauabo inī inocētes manꝰ
meas. et circūdabo altare tuum dñe. Vt audi-
am vocem laudiſ. ⁊ enarrē vniuerſa mirabilia
tua Dñe dilexi decorē domus tue. ⁊ locum ha
bitationis glorie tue. Ne p̄das cū impijs deus

ſiam meã: ⁊ cũ viris ſanguinũ vitam meã. In quoꝝ manib⁹ iniquitates ſunt: dextera eorum repleta ẽ munerib⁹. Ego aũt in innocẽtia mea ingreſſus ſũ: redime me: ⁊ miſerere mei. Pes enĩ meus ſtetit directo: in eccleſijs benedicam te domine. ¶ In finẽ ps dd priuſq̃ liniretur.

Dominus illuminatio XXVI

mea ⁊ ſalus mea: quẽ timebo. Dominus protector vite mee: a quo trepidabo. Dum appropiant ſuper me nocentes: vt edent carnes meas. Qui tribulãt me inimici mei: ipſi infirmati ſunt ⁊ ceciderũt Si conſiſtant aduerſum me caſtra non timebo cor meũ. Si exurgat aduerſum me prelium: in hoc ego ſperabo. Vnam petij a domino hanc requiram: vt inhabitẽ in domo dñi omnibus diebus vite mee: Vt videam voluntatẽ dñi: ⁊ viſitem templũ eius. Quoniã abſcondit me in tabernaculo ſuo in die malorum: protexit me in abſcondito tabernaculi ſui. In petra exaltauit me: ⁊ nunc exaltauit caput meũ ſuper inimicos meos. Circuiui ⁊ immolaui in tabernaculo eius hoſtiã vociferationis: cantabo et pſalmũ dicam domino. Exaudi dñe vocem meã qua clamaui ad te: miſerere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meũ exquiſiuit te facies mea: faciẽ tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuã a me: ne declines in ira a ſeruo tuo. Adiutor meus eſto ne derelinquas me: neq̃ deſpicias me de⁹ ſalutaris meus. Quõ pater meus et mater mea dereliquerũt me: dñs aũt aſſumpſit me. Legem pone mihi dñe in via tua: ⁊ dirige me in ſemita recta ꝓpter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantiũ me quoniã inſurrexerũt in me teſtes iniqui: ⁊ mentita eſt iniquitas ſibi. Credo videre bona dñi: in terra viuentium. Expecta dñm viriliter age: et confortetẽ cor tuũ et ſuſtine dominũ. ¶ ps dd quando fugiens a facie abſalonis aſcendebat cliuũ oliuarũ nudis pedibus et operto capite. XXVII

Ad te dñe clamabo deus meus ne ſileas a me: ne quando taceas. et aſſimilabor deſcendentib⁹ in lacum. Exaudi domine vocem orationis mee dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templũ ſanctũ tuũ. Ne ſimul tradas me cũ peccatorib⁹: ⁊ cũ operantibus iniquitatẽ ne perdas me. Qui loquunt pacem cũ proximo ſuo: mala aũt in cordib⁹ eorum. Da illis ſm opera eoꝝ: ⁊ ſedm̃ nequitiã adinuentionũ ipſorũ. Sm̃ opera manuũ eorũ tribue illis: redde retributionẽ eorũ ipſis. Quoniam nõ intellexerũt opera domini ⁊ in opera manuum eius: deſtrues illos ⁊ non edificabis eos. Benedict⁹ domin⁹: quĩ exaudiuit vocem deprecationis mee. Dñs adiutor meus ⁊ protector meus: ⁊ in ipſo ſperauit cor meũ ⁊ adiutus ſum. Et refloruit caro mea: ⁊ ex voluntate mea ⁊ cõfitebor ei. Dñs fortitudo plebis ſue: ⁊ protector ſaluationũ chriſti ſui eſt. Saluũ fac populũ tuũ domine ⁊ benedic hereditati tue: ⁊ rege eos ⁊ extolle illos vſq̃ in eternũ. ¶ ps dd in cõſumatiõe tabernaculi. XXVIII

Afferte dño filij dei: afferte domino filios arietũ. Afferte domino gloriã ⁊ honorẽ: afferte dño gloriã nomini ei⁹ adorate dñm in atrio ſcõ ei⁹. Vox dñi ſuper aquas deus maieſtatis intonuit: dñs ſup aqs multas. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnificentia. Vox dñi ꝯfringẽtis cedros: ⁊ ꝯfringet dñs cedros libani. Et comminuet eas tãq̃ vitulũ libani: ⁊ dilect⁹ queadmodũ fili⁹ vnicornium. Vox dñi intercidẽtis flãmã ignis: vox dñi cõcutiẽtis deſertũ: ⁊ cõmouebit dñs deſertũ cades. Vox dñi ꝑparãtis ceruos ⁊ reuelabit cõdẽſa: ⁊ in templo ei⁹ oẽs dicẽt gloriã. Dñs diluuiũ inhabitare facit. ⁊ ſedebit dñs rex in eternũ. Dñs virtutẽ pplo ſuo dabit: Dñs bñdicet pplo ſuo ĩ pace. ¶ ps cãtici in dedicatione domus dd. XXIX

Exaltabo te domine qm̃ ſuſcepiſti me: nec delectaſti inimicos meos ſuper me. Dñe de⁹ meus clamaui ad te: ⁊ ſanaſti me. Dñe eduxiſti ab inferno animã meã ſaluaſti me a deſcendentibus in lacum. Pſallite domino ſancti eius: ⁊ confitemini memorie ſanctitatis ei⁹: Quĩ ira in indignatiõe ei⁹: ⁊ vita in voluntate eius. Ad veſperũ demorabit' fletus: et ad matutinũ leticia. Ego aũt dixi in abundantia mea non mouebor in eternũ. Dñe in voluntate tua ꝓſtitiſti decori meo virtutẽ. Auertiſti faciẽ tuã a me: ⁊ fact⁹ ſũ cõturbatus. Ad te domine clamabo: ⁊ ad deũ meũ deprecabor. Que vtilitas in ſanguine: dũ deſcẽdo in corruptionem. Nũqd cõfitebit' tibi puluis: aut annũciabit veritatẽ tuã. Audiuit domin⁹ ⁊ miſert⁹ ẽ mei: dominus fact⁹ ẽ adiutor me⁹. Cõuertiſti planctũ meũ in gaudiũ mihi: cõſcidiſti ſaccũ meũ ⁊ circũdediſti me leticia. Vt cantet tibi gloria mea ⁊ non cõpungar: Domine de⁹ me⁹ in eternũ cõfitebor tibi. ¶ In fine ps dd ꝓ extaſi. XXX

In te dñe ſperaui nõ cõfundar ĩ eternũ: in iuſticia tua libera me. Inclina ad me aurem tuã: accelera vt eruas me. Eſto mihi in deũ protectorẽ ⁊ in domũ refugij vt ſaluũ me facias. Quĩ fortitudo mea ⁊ refugiũ

meũ es tu: ⁊ ꝓpter nomen tuum deduces me ⁊ enutries me. Educes me de laqueo hoc quē abſconderunt mihi: qm̃ tu es ꝓtector meus. In manus tuas cõmẽdo ſpiritũ meũ redemiſti me dñe deꝰ veritatis. Odiſti obſeruantes vanitates: ſuperuacue. Ego aũt in dño ſperaui: exultabo ⁊ letabor in miſa tua. Qm̃ reſpexiſti humilitatē meā: ſaluaſti de neceſſitatibꝰ animā meā. Nec cõcluſiſti me in manibꝰ inimici ſtatuiſti in loco ſpacioſo pedes meos. Miſerere mei dñe quoniã tribulor: ꝯturbatꝰ eſt in ira oculus meꝰ aia mea ⁊ venter meus. Qm̃ defecit in dolore vita mea: ⁊ anni mei in gemitibꝰ. Infirmata ē in paupertate virtus mea: ⁊ oſſa mea cõturbata ſũt. Sup oēs inimicos meos factus ſũ opprobrium vicinis meis valde: ⁊ timor notis meis: Qui videbãt me foras fugerũt a me: obliuioni datus ſũ tãq̃ mortuus a corde. Factus ſũ tanq̃ vas perditũ quoniã audiui vituperationē multoꝝ cõmorantiũ in circuitu. In eo dũ cõuenirēt ſimul aduerſũ me: accipere aiam meā conſiliati ſũt. Ego aũt in te ſperaui dñe: dixi deꝰ meus es tu: in manibꝰ tuis ſortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ: ⁊ a perſequentibꝰ me. Illuſtra faciē tuam ſuper ſeruũ tuũ ſaluum me fac in miſericordia tua domine nõ ꝯfũdar qm̃ inuocaui te. Erubeſcãt impij ⁊ dducãt in infernũ muta fiãt labia doloſa. Que loquũt aduerſus iuſtũ iniquitatē: in ſupbia ⁊ in abuſione. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quã abſcondiſti timentibꝰ te. Perfeciſti eis q ſperant in te in cõſpectu filioꝝ hominũ. Abſcõdes eos in abſcondito faciei tue: a cõturbatiõe hominũ. Proteges eos in tabernaculo tuo. a contradictione liguaꝝ. Bñdictus dñs: qm̃ mirificauit miam ſuã mihi in ciuitate munita. Ego aũt dixi in exceſſu mẽtis mee. ꝓiectus ſũ a facie oculoꝝ tuoꝝ Ideo exaudiſti vocē orationis mee. dũ clamarem ad te. Diligite dñm oēs ſancti eius. qm̃ veritatē requiret dñs. et retribuet abũdãter facientibus ſuperbiã. Viriliter agite ⁊ cõfortet cor veſtrũ. oēs qui ſperatis in domino.

¶ Eruditio dauid quando fuit ſibi reuelatum dimiſſum ſibi eſſe peccatum adulterij et homicidij. XXXI

Beati quorum remiſſe ſunt iniquitates. ⁊ quorum tecta ſunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dominus peccatũ. nec eſt in ſpiritu eius dolus. Quoniã tacui inueterauerũt oſſa mea. dũ clamarem tota die Quoniã die ac nocte grauata eſt ſuper me manus tua. cõuerſus ſum in erumna mea dũ configit ſpina. Delictũ meũ cognitũ tibi feci. et iniuſticiam meã nõ abſcondi. Dixi cõfitebor aduerſum me iniuſticiam meã dño: et tu remiſiſti impietatē peccati mei. Pro hac orabit ad te oīs ſanctus: in tpe oportuno. Verũtñ in diluuio aquaꝝ multaꝝ. ad eũ nõ approximabit. Tu es refugiũ meũ a tribulatiõe: que circũdedit me: exultatio mea erue me a circũdantibus me. Intellectũ tibi dabo et inſtruã te: in via hac q̃ gradieris firmabo ſuper te oculos meos. Nolite fieri ſicut equus ⁊ mulus. qbus nõ ē intellectꝰ In chamo et freno maxillas coꝝ conſtringe: q nõ approximãt ad te. Multa flagella peccatoris ſperantem aũt in dño miſa circũdabit. Letamini in dño et exultate iuſti: et gloriamini omnes recti corde. ¶ In finē ps dd. XXXII

Exultate iuſti i dño: rectos decet collaudatio. Confitemini dño in cithara: in pſalterio decem cordaꝝ pſallite illi. Cãtate ei canticum nouum: bene pſallite ei in vociferatiõe. Quia rectũ ē verbũ dñi et oīa opa eiꝰ in fide. Diligit miam ⁊ iudicium. miſa dñi plena eſt terra. Verbo dñi celi firmati ſunt: et ſpũ oris eiꝰ oīs virtus eoꝝ. Cõgregãs ſicut i vtre aquas maris: ponēs i theſauris abyſſos. Timeat dñm oīs terra: ab ea aũt ꝯmoueant oēs i habitãtes orbem. Qm̃ ipſe dixit et facta ſũt: ipſe mãdauit et creata ſũt. Dñs diſſipat ꝯſilia gentiũ: reprobat aũt cogitatiões ppłoꝝ. et reprobat ꝯſilia ꝑncipũ. Cõſiliũ aũt dñi i eternum manet cogitatiões cordis eiꝰ i gnãtionē et generatiões Beata gēs cuiꝰ ē dñs deꝰ eiꝰ: ppłs quē elegit i hereditatē ſibi. De celo reſpexit dñs. vidit oēs filios hoium. De preparato habitaculo ſuo: reſpexit ſup oēs q habitãt terram. Qui finxit ſingillatī corda eoꝝ. q intelligit oīa opa eoꝝ. Nõ ſaluat rex ꝑ multã virtutē: et gigas nõ ſaluabit i multitudine virtutis ſue. Fallax equꝰ ad ſalutē. i abũdãtia aũt virtutis ſue nõ ſaluabit. Ecce oculi dñi ſup metuētes eũ. et in eis q ſperãt ſuper miſa eiꝰ. Vt eruat a morte aĩas eoꝝ. et alat eos in fame. Aĩa nr̃a ſuſtinet dñm: qm̃ adiutor et ꝓtector nr̃ ē. Quia in eo letabit cor nr̃m. et in noīe ſc̃õ eius ſperauimus. Fiat miſa tua dñe ſup nos: quēadmodũ ſperauimꝰ in te. ¶ Pſalmꝰ dauid cũ mutauit os ſuũ corã abimelech. et eiecit eũ et abijt. XXXIII

Benedicam dominum in omni tempore. ſemp laus eius in ore meo. In dño laudabitur aia mea. audiãt mãſueti et letentur. Magnificate dñm mecũ. et exultemꝰ nomē eius i idipm. Exqſiui dñm et exaudiuit

me. ⁊ ex omnibus tribulationibꝰ meis eripuit me.
Accedite ad eū ⁊ illuminamini. ⁊ facies veſtre
non cōfundent̃. Iſte paup clamauit ⁊ dominꝰ
exaudiuit eū. ⁊ de oībꝰ tribulationibꝰ eius ſal/
uauit eū. Immittit angelus dn̄i in circuitu ti/
mentium eum. ⁊ eripiet eos. Guſtate ⁊ videte
qm̄ ſuauis ē dn̄s: btūs vir q ſperat in eo. Time
te dn̄m oēs ſancti eiꝰ: qm̄ nō ē inopia timētibꝰ
eū. Diuites eguerūt ⁊ eſurierūt inquirētes aūt
dominū nō minuent̃ omni bono. Venite filij
audite me: timorem dn̄i docebo vos. Quis eſt
homo q vult vitam: diligit dies videre bonos
Prohibe linguā tuam a malo ⁊ labia tua ne lo
quant̃ dolū. Diuerte a malo ⁊ fac bonū: inqui/
re pacē ⁊ perſequere eam. Oculi domini ſuper
iuſtos. ⁊ aures eius in pces eoꝝ. Vultus autē
dn̄i ſup facientes mala: vt pdat de tra memoriā
eoꝝ. Clamauerunt iuſti ⁊ dominꝰ exaudiuit eos
⁊ ex oībꝰ tribulationibꝰ eoꝝ liberauit eos. Iux
ē dn̄s his q tribulato ſūt corde ⁊ humiles ſpū/
tu ſaluabit. Multe tribulationes iuſtorū. ⁊ de
omnibus his liberabit eos dn̄s. Cuſtodit dn̄s
oīa oſſa eoꝝ: vnum ex his nō conteret̃. Mors
peccatoꝝ peſſima. ⁊ q oderunt iuſtū delinquēt.
Redimet dn̄s aīas ſuoꝝ ſuoꝝ. ⁊ nō delinquēt
oēs qui ſperāt in eo. ¶ Ps dd̄ ꝯtra pſecutionē
Saulis ⁊ petit diuinū auxiliū. XXXIIII

IUdica dn̄e nocentes me expugna im/
pugnātes me. Apprehēde arma ⁊ ſcu/
tū: ⁊ exurge in adiutoriū mihi. Effūde
frameā ⁊ cōclude aduerſus eos qui perſequūt̃
me: dic anime mee ſalus tua ego ſum. Cōfun/
dant̃ ⁊ reuereant̃: querētes aīam meā. Auer/
tant̃ retroſum ⁊ confundant̃: cogitantes mihi
mala. Fiant tanq̄ puluis ante faciem venti. ⁊
angelus domini coartans eos. Fiant via illoꝝ
tenebre ⁊ lubricū: ⁊ angelus dn̄i perſequens
eos. Quoniā gratis abſconderūt mihi interi/
tum laquei ſui: ſupuacue exprobrauerūt aīam
meā. Veniat illi laqueus quē ignorat. ⁊ captio
quā abſcondit apprehendat eū. ⁊ in laqueū ca/
dat in idipſū. Anima autē mea exultabit in do/
mino ⁊ delectabit̃ ſup ſalutari ſuo Omnia oſſa
mea dicent: dn̄e quis ſimilis tibi? Eripiens in
opem de manu fortioꝝ eius: egenū et pauperē
a diripientibꝰ eum. Surgentes teſtes iniqui: q̄
ignorabā interrogabāt me. Retribuebant mi/
hi mala ꝓ bonis: ſterilitatem anime mee. Ego
aūt cū mihi moleſti eſſent: induebar cilitio Hu
miliabā in ieiunio aīam meā. ⁊ oratio mea in ſi
nu meo conuertet̃. Quaſi proximū ⁊ quaſi fra/
trem noſtrū ſic cōplacebā: quaſi lugens ⁊ con/
triſtatꝰ ſic humiliabar. Et aduerſū me letati ſūt
⁊ cōuenerūt: congregata ſunt ſup me flagella ⁊
ignoraui. Diſſipati ſunt nec cōpuncti tēptaue/
rūt me: ſubſannauerunt me ſubſannatiōe fren
duerunt ſup me dentibꝰ ſuis Dn̄e qn̄ reſpicies
reſtitue aīam meā a malignitate eorum: a leoni
bus vnicam meam. Confitebor tibi in eccleſia
magna: in pplo graui laudabo te. Nō ſup gau
deant mihi q aduerſant̃ mihi inique: q oderūt
me gratis ⁊ annuūt oculis. Quoniā mihi qdē
pacifice loquebant̃. ⁊ in iracundia tre loquētes
dolos cogitabant. Et dilatauerūt ſuper me os
ſuū: dixerūt euge euge viderunt oculi nr̄i. Vi
diſti domine ne ſileas: domine ne diſcedas a me
Exurge ⁊ intende iudicio meo deꝰ meꝰ. ⁊ do/
minꝰ meꝰ in cām meā. Iudica me ſcḋm iuſticiā
tuā dn̄e deꝰ meus. ⁊ non ſupergaudeant mihi.
Nō dicāt in cordibꝰ ſuis euge euge aīe noſtre:
nec dicāt deuorabimus eū. Erubeſcant ⁊ reue
reant̃ ſimul: q gratulāt̃ malis meis. Induant̃
cōfuſione ⁊ reuerētia: qui maligna loquūt̃ ſup
me. Exultent ⁊ letent̃ qui volūt iuſticiā meā. et
dicāt ſemp magnificet̃ dn̄s qui volūt pacē ſerui
eiꝰ. Et lingua mea meditabit̃ iuſticiā tuā: tota
die laudē tuā. ¶ Pro victoria ſuo dn̄i dd̄.

DIxit iniuſtꝰ vt delinquat XXXV
in ſemetipſo: nō eſt timor dei ante ocu/
los eiꝰ. Qm̄ doloſe egit in conſpectu eiꝰ
vt inueniat̃ iniquitas eius ad odiū Verba oris
eius iniquitas ⁊ dolꝰ: noluit intelligere vt bene
ageret. Iniqtatē meditatꝰ ē in cubili ſuo: aſtitit
omni vie nō bone: maliciā aūt non odiuit Dn̄e
in celo mia tua. et veritas tua vſq; ad nubes.
Iuſticia tua ſicut montes dei: iudicia tua abyſ/
ſus multa. Homines ⁊ iumenta ſaluabis dn̄e:
quēadmodū multiplicaſti miam tuam deꝰ. Fi/
lij aūt hoīm in tegmine alaꝝ tuarum ſperabūt.
Inebriabunt̃ ab vbertate domꝰ tue. ⁊ torrente
voluptatis tue potabis eos. Quoniā apud te ē
fons vite. ⁊ in lumine tuo videbimꝰ lumē. Pre
tende miam tuā ſcientibꝰ te. ⁊ iuſticiam tuam
his q recto ſūt corde. Non veniet mihi pes ſu/
perbie. ⁊ manꝰ pctōris non moueat me. Ibi ce
ciderūt q operant̃ iniquitatē: expulſi ſūt nec po
tuerūt ſtare. ¶ Ps ipſi dd̄. XXXVI

NOli emulari in malignātibꝰ: neq; emu
laueris facientes iniquitatē. Quoniā tanq̄
fenū velociter areſcēt. ⁊ quemadmodū
olera herbaꝝ cito decident. Spera in dn̄o ⁊ fac
bonitatē. ⁊ inhabita trā ⁊ paſceris ī diuitijs eiꝰ
Delectare in dn̄o. ⁊ dabo tibi petitiōes cordis
tui. Reuela dn̄o viā tuā ⁊ ſpera in eo. ⁊ ipſe fa

ſter. Et educet quaſi lumẽ iuſticiã tuã: ⁊ iudici
um tuũ tanq̃ʒ meridiẽ: ſubditꝰ eſto dño ⁊ ora eũ
Noli emulari in eo q̇ ꝓſperat in via ſua i hoie
faciẽte iniuſticias. Deſine ab ira ⁊ derelinque
furorẽ: noli emulari vt maligneris. Qm̃ q̇ ma
lignant exterminabũt: ſuſtinẽtes autẽ dominũ
ipſi hereditabũt terrã. Et adhuc puſillum ⁊ nõ
erit peccator. ⁊ q̃res locũ eius ⁊ non inuenies.
Mãſueti aũt hereditabũt terrã. ⁊ delectabunt i
multitudine pacis. Obſeruabit peccator iuſtũ.
⁊ ſtridebit ſup eũ dentibꝰ ſuis. Dñs aũt irride
bit eũ: qm̃ ꝓſpicit ꝙ veniet dies eius. Gladiũ
euaginauerũt pctõres: intenderũt arcũ ſuũ. Vt
decipiãt pauperẽ ⁊ inopem: vt trucidẽt rectos
corde. Gladius eoꝝ intret in corda ipoꝝ. ⁊ ar
cus eoꝝ ꝯfringat. Melꝰ eſt modicũ iuſto: ſup
diuitias peccatoꝝ multas. Qm̃ brachia pecca
toꝝ cõterent. cõfirmat aũt iuſtos dominꝰ. No
uit dominꝰ dies imaculatoꝝ. ⁊ hereditas eoꝝ i
eternũ erit. Nõ ꝯfundent in tpe malo. ⁊ in die
bus famis ſaturabunt: q2 pctõres pibunt. Ini
mici vero domini mox vt honorificati fuerint et
exaltati: deficiẽtes queadmodũ fumꝰ deficient.
Mutuabit pctõr ⁊ nõ ſoluet: iuſtus aũt miſere
tur ⁊ tribuet. Quia benedicẽtes ei hereditabũt
terrã: maledicẽtes aũt ei diſpibũt. Apud dñm
greſſus hois dirigent. ⁊ viã eiꝰ volet. Cũ ceciderit nõ collidet: q2 dominꝰ ſupponit manũ ſuam
Junior fui. etenim ſenui: ⁊ nõ vidi iuſtũ derelictũ
nec ſemẽ eius querens panẽ. Tota die miseret
⁊ comodat: ⁊ ſemẽ illius i benedictiõe erit. De
clina a malo ⁊ fac bonũ: ⁊ inhabita in ſeculũ ſe
culi. Quia dñs amat iudiciũ. ⁊ nõ derelinquet
ſanctos ſuos: in eternũ conſeruabunt. Iniuſti
punient: ⁊ ſemẽ impioꝝ pibit. Juſti aũt here
ditabũt terrã: ⁊ inhabitabũt in ſeculũ ſeculi ſup
eã. Os iuſti meditabit ſapientiã: ⁊ lingua eius
loquet iudiciũ. Lex dei eius in corde ipſius: ⁊
nõ ſupplantabunt greſſus eius. Cõſiderat pec
cator iuſtũ: ⁊ q̃rit mortificare eũ. Dñs aũt non
derelinquet eũ in manibꝰ eiꝰ: nec dãnabit eũ cũ
iudicabit illi. Expecta dñm ⁊ cuſtodi viã eiꝰ: ⁊
exaltabit te vt hereditate capias terrã: cũ pierit
pctõres videbis. Vidi impiũ ſuperexaltatũ: ⁊ ele
uatũ ſicut cedros libani. Et tranſiui ⁊ ecce non
erat. ⁊ q̃ſiui eũ. ⁊ nõ ẽ inuẽtus locus eius. Cu
ſtodi innocentiã ⁊ vide equitatẽ: qm̃ ſũt reliquie
hoi pacifico. Iniuſti aũt diſpibũt. ſit reliquie i
pioꝝ interibũt. Salus aũt iuſtoꝝ a dño: ⁊ ꝓte
ctor eoꝝ in tpe tribulationis. Et adiuuabit eos
dñs ⁊ liberabit eos: ⁊ eruet eos a pctõribus ⁊
ſaluabit eos q2 ſpauerũt in eo. ¶ Ps. dd in
cõmemoratiõe ſabbati. XXXVII
DOmine ne i furore tuo arguas me: ne
q3 in ira tua corripias me. Quoniã ſa
gitte tue infixe ſunt mihi. ⁊ confirmaſti
ſuper me manum tuam. Non eſt ſanitas in car
ne mea a facie ire tue: non eſt pax oſſibus meis
a facie peccatorum meorum. Quoniam iniqui
tates mee ſupgreſſe ſũt caput meũ: ⁊ ſicut onus
graue grauate ſunt ſup me. Putruerũt ⁊ corru
pte ſunt cicatrices mee: a facie inſipientie mee.
Miſer factus ſũ ⁊ curuatus ſũ vſq3 in finẽ to
ta die cõtriſtatus ingrediebar. Qm̃ lũbi mei i
pleti ſunt illuſionibus: ⁊ nõ ẽ ſanitas in carne
mea. Afflictus ſũ ⁊ humiliatus ſũ nimis: rugi
ebã a gemitu cordis mei. Dñe ante te oẽ deſi
deriũ meũ: ⁊ gemitus meus a te nõ ẽ abſcõditꝰ
Cor meũ cõturbatũ ẽ: dereliquit me virtꝰ mea:
⁊ lumẽ oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipm nõ ẽ mecũ. Amici
mei ⁊ ꝓximi mei aduerſũ me appropinquaue
rũt ⁊ ſteterũt. Et qui iuxta me erant de lõge ſte
terũt: ⁊ vim faciebant qui querebant aĩam m. ã
Et qui inquirebant mala mihi locuti ſũt vani
tates: ⁊ dolos tota die meditabant. Ego autẽ
tanq̃ʒ ſurdus non audiebam. ⁊ ſicut mutus nõ
aperiens os ſuũ. Et factus ſũ ſicut homo nõ au
diens: ⁊ nõ habens in ore ſuo redargutiones.
Qm̃ in te domine ſperaui: tu exaudies me dñe
deus meus. Quia dixi ne qñ ſupgaudeant mi
hi inimici mei: ⁊ dũ cõmouent pedes mei. ſup
me magna locuti ſũt. Qm̃ ego in flagella para
tus ſũ: ⁊ dolor meꝰ in cõſpectu meo ſemp. Qm̃
iniqtatẽ meã annũciabo: ⁊ cogitabo ꝓ peccato
meo. Inimici aũt mei viuũt ⁊ ꝯfirmati ſũt ſup
me. ⁊ multiplicati ſũt q̇ oderũt me inique. Qui
retribuunt mala ꝓ bonis detrahebãt mihi. qm̃
ſeq̃bar bonitatẽ. Ne derelinquas me dñe deus
meꝰ: ne diſceſſeris a me. Intẽde in adiutoriũ
meũ: dñe deꝰ ſalutis mee. ¶ In finẽ ꝓ ydi
thũ cãticũ dauid. XXXVIII
DIxi cuſtodiam vias meas: vt nõ delin
quam in lingua mea. Poſui ori meo
cuſtodiam cum conſiſteret peccator ad
uerſum me. Obmutui ⁊ humiliatus ſum ⁊ ſi
lui a bonis. ⁊ dolor meus renouatus eſt. Con
caluit cor meum intra me. ⁊ in meditatiõe mea
exardeſcet ignis. Locutus ſum in lingua mea
notum fac mihi domine finem meum. Et nu
merũ dieꝝ meoꝝ quis ẽ: vt ſciã quid deſit mihi
Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos: ⁊ ſub
ſtãtia mea tanq̃ʒ nihilum ante te. Verũtñ vni
uerſa vanitas: oĩs hõ viuẽs. Verũtñ i imagie
ptrãſit hõ: ſʒ ⁊ fruſtra ꝯturbat. Theſaurizat: ⁊

ignorat cui ꝯgregabit ea. Et nūc q̄ ē expectatio
mea nōne dñs: ⁊ ſubā mea apud te ē. Ab oībus
iniqtatib⁹ meis erue me. opprobriū inſipiēti de
diſti me. Obmutui ⁊ non aperui os meum: qm̄
tu feciſti: amoue a me plagas tuas. A fortitudīe
manus tue ego defeci in increpationibus ꝓpter
iniquitatē corripuiſti hominē. Et tabeſcere feci/
ſti ſicut araneā animā eius verūtamen vane cō/
turbaꝛ oīs homo. Exaudi orationē meam dñe
⁊ deprecationē meā: auribus ꝑcipe lachrymas
meas: Ne ſileas qm̄ aduena ego ſum apud te:
⁊ peregrinus ſicut oēs p̄res mei. Remitte mihi
vt refrigerer. p̄uſq̄ʒ abeā: ⁊ amplius non ero.

Pro victoria canticū dauid. XXXIX

EXpectans expectaui dñm: ⁊ intēdit mi/
hi. Et exaudiuit preces meas: ⁊ eduxit
me de lacu miſerie: ⁊ d̄ luto fecis: Et ſta
tuit ſupra petram pedes meos: ⁊ direxit greſſus
meos. Et imiſit in os meum canticū nouū car
men deo noſtro. Videbunt multi ⁊ timebūt: et
ſperabunt in domino. Beatus vir cuius ē no/
men domini ſpes eius: ⁊ non reſpexit in vanita
tes ⁊ inſanias falſas. Multa feciſti tu domīe de
us meus mirabilia tua. ⁊ cogitatōībus tuis nō
eſt qui ſimilis ſit tibi. Annunciaui ⁊ locutus ſuʒ
multiplicati ſunt ſuper numerum. Sacrificium
⁊ oblationem noluiſti: aures autē perfeciſti mi
hi. Holocauſtum ⁊ pro peccato non poſtulaſti:
tunc dixi ecce venio. In capite libri ſcriptum eſt
de me vt facerem voluntatē tuam: deus meus
volui ⁊ legem tuā in medio cordis mei. Annun
ciaui iuſticiā tuam in eccleſia magna: ecce labia
mea non ꝓhibebo dñe tu ſciſti. Iuſticiam tuā
non abſcondi in corde meo. veritatem tuā ⁊ ſalu
tare tuum dixi. Non abſcondi miām tuā ⁊ ve
ritatem tuam a ꝯcilio multo. Tu autē dñe ne
longe facias miſerationes tuas a me: miſericor/
dia ⁊ veritas tua ſemper ſuſceperunt me. Quo
niā circūdederunt me mala quoꝝ non eſt nume
rus: cōprehenderunt me iniqtates mee: ⁊ nō po
tui vt viderem. Multiplicate ſūt ſuper capillos
capitis mei: ⁊ cor meum dereliqt me. Compla/
ceat tibi dñe vt eruas me: dñe ad adiuuandū me
reſpice. Confundanꝛ ⁊ reuereanꝛ ſimul: q que
rūt aīam meā vt auferāt eam. Auertanꝛ retror/
ſū ⁊ reuereāꝛ q volūt mihi mala. Ferāt ꝯfeſtī cō
fuſionem ſuā: q dicunt mihi euge euge. Exultēt
⁊ letenꝛ ſup te oēs q̄rentes te. ⁊ dicant ſemꝑ ma
gnificeꝛ dñs q diligunt ſalutare tuum. Ego au/
tem mendicus ſū ⁊ paup: dñs ſollicitus eſt mei.
Adiutor meus ⁊ ꝓtector meus tu es: de⁹ meus
ne tardaueris: In finē ps. dd. XL.

BEatus qui intelligit ſup egenum ⁊ pau
perem: in die mala liberabit eū domi/
nus. Dñs cōſeruet eū ⁊ viuificet eū. ⁊
beatū faciat eū in terra. ⁊ nō tradat eū in aīam
inimicoꝝ eius. Dñs opē ferat illi ſup lectū do
loris eius: vniuerſū ſtratū eius verſaſti in infir
mitate ei⁹. Ego dixi dñe miſerere mei: ſana ani
mam meā q2 peccaui tibi. Inimici mei dixerūt
mala mihi: qn̄ morieꝛ ⁊ peribit nomē ei⁹. Et ſi ī
grediebaꝛ vt videret vana loq̄baꝛ cor ei⁹: con/
gregauit iniqtatē ſibi. Egrediebaꝛ foras: ⁊ lo/
quebaꝛ in idipm. Aduerſū me ſuſurrabāt oēs
inimici mei: aduerſū me cogitabāt mala mihi.
Verbū iniquū cōſtituerūt aduerſū me: nunqd
qui dormit nō adijciet vt reſurgat. Etenim ho
mo pacis mee in quo ſperaui qui edebat panes
meos magnificauit ſuper me ſupplantationem
Tu aūt domine miſerere mei: ⁊ reſuſcita me et
retribuā eis. In hoc cognoui qm̄ voluiſti me
qm̄ nō gaudebit inimicus meus ſup me. Me
aūt ꝓpter innocentiā ſuſcepiſti: ⁊ ꝯfirmaſti me
in ꝯſpectu tuo in eternū. Benedict⁹ dñs deus
iſrael a ſeculo in ſeculū: fiat fiat. Pro victo
ria doctiſſimi filioꝝ chore. ps. XLI

QUemadmodum deſiderat ceruus ad
fōtes aquaꝝ: ita deſiderat anima mea
ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deū for/
tem viuū. quādo veniā ⁊ apparebo ante faciē
dei. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac
nocte. dū diciꝛ mihi quotidie vbi eſt deus tuus
Hec recordatus ſū ⁊ effudi in me animā meā.
qm̄ trāſibo in locū tabernaculi ādmirabilis vſq̄ʒ
ad domū dei. In voce exultatiōis ⁊ cōfeſſiōis.
ſonus epulantis. Quare triſtis es aīa mea ⁊ q̄
re cōturbas me. Spera ī deo qm̄ adhuc cōfite
bor illi. ſalutare vultus mei ⁊ de⁹ me⁹. Ad me/
ipm aīa mea ꝯturbata eſt. ꝓpterea memor ero
tui d̄ terra iordanis ⁊ hermonijm a mōte modi
co. Abyſſus abyſſū inuocat. ī voce cataractaꝝ tu
arū. Oīa excelſa tua et fluct⁹ tui. ſup me tranſie
rūt. In die mādauit dñs miām ſuā. et nocte can
ticū ei⁹. Apud me orō deo vite mee. dicā deo
ſuſceptor me⁹ es. Quare oblitus es mei. ⁊ q̄re
ꝯtriſtatus incedo dū affligit me inimicus. Dum
ꝯfringunꝛ oſſa mea. exprobrauerunt mihi qui
tribulāt me inimici mei. Dū dicunt mihi p ſin
gulos dies vbi eſt deus tuus. q̄re triſtis es aīa
mea ⁊ q̄re ꝯturbas me. Spera ī deo qm̄ adhuc
ꝯfitebor illi. ſalutare vultus mei et deus me⁹.
In finē ps dd. XLII.

IUdica me deus et diſcerne cauſā me
am de gente non ſancta. ab homine ini

quo et doloſo erue me. Quia tu es deus fortitu
do mea: quare me repuliſti et quare triſtis in-
cedo dum affligit me inimicus. Emitte lucem
tuam et veritatem tuam: ipa me deduxerunt et
adduxerunt in monte ſcm tuum et in taberna
cula tua. Et introibo ad altare dei: ad deu3 q le
tificat iuuẽtutẽ meã. Cõfitebor tibi ī cythara de
us deus meus. qre triſtis es aīa mea et quare
ꝯturbas me. Spera i deo qm adhuc cõfitebor
illi. ſalutare vultus mei et deus meus.

¶ Ad victoriã filijs chore eruditio. XLIII

DEus auribus nr̃is audiuimus. patres
nr̃i annunciauerunt nobis. Opus qđ
operatus es i diebus eoꝝ. et ī diebus an
tiqs. Manus tua gẽtes diſpdidit et plantaſti
eos. afflixiſti pplos et expuliſti eos. Nec eni in
gladio ſuo poſſederunt terrã. ⁊ brachium eoꝝ
nõ ſaluabit eos. Sed dextera tua ⁊ brachiũ tuũ
⁊ illuminatio vultus tui: qm cõplacuiſti in eis.
Tu es ipe rex meus ⁊ deus meus. qui mãdas
ſalutes iacob. In te inimicos nr̃os ventilabim⁹
cornu. ⁊ in noĩe tuo ſpernem⁹ inſurgẽtes i no-
bis. Nõ eni in arcu meo ſperabo: ⁊ gladi⁹ me
us nõ ſaluabit me. Saluaſti eni nos de affligẽ
tibus nos. ⁊ odiẽtes nos cõfudiſti. In deo lau
dabimur tota die: ⁊ in noĩe tuo cõfitebimur in
ſeculũ. Nũc aũt repuliſti ⁊ cõfudiſti nos. ⁊ non
egredieris in virtutib⁹ nr̃is. Auertiſti nos re-
trorſũ poſt inimicos nr̃os. ⁊ qui oderũt nos di
ripiebãt ſibi. Dediſti nos tanq̃ oues eſcaꝝ. ⁊
in gentibus diſperſiſti nos. Vendidiſti popu
lũ tuũ ſine pcio: ⁊ nõ fuit multitudo in cõmuta-
tionibus eoꝝ. Poſuiſti nos opprobriũ vicinis
noſtris: ſubſannationẽ ⁊ deriſũ his qui ſunt in
circuitu noſtro. Poſuiſti nos in ſimilitudinẽ gẽ
tib⁹ cõmotionẽ capitis in populis. Tota die ve
recũdia mea ꝯ me ẽ. ⁊ cõfuſio faciei mee coope
ruit me. A voce exprobrãtis ⁊ obloquẽtis. a fa
cie inimici ⁊ pſequẽtis. Hec oĩa venerunt ſup
nos nec obliti ſumus te: ⁊ iniq̃ nõ egim⁹ i teſta
mẽto tuo. Et nõ receſſit retro cor nr̃m: ⁊ decli-
naſti ſemitas nr̃as a via tua. Qm humiliaſti
nos in loco afflictiõis: ⁊ cooperuit nos vmbra
mortis. Si obliti ſum⁹ nomẽ dei nr̃i: ⁊ ſi expan
dim⁹ man⁹ nr̃as ad deũ alienũ. Nõne deus re
quiret iſta: ipe eni nouit abſcõdita cordis. Qm
ppter te mortificamur tota die: eſtimati ſumus
ſicut oues occiſionis. Exurge quare obdormis
dñe: exurge ⁊ ne repellas in finẽ. Quare faciẽ
tuã auertis: obliuiſceris inopie noſtre ⁊ tribu-
lationis noſtre. Qm humiliata ẽ in puluere nr̃a
cõglutinat⁹ ẽ in terra vẽter nr̃. Exurge dñe ad-
iuua nos. ⁊ redime nos ppter nomẽ tuũ.

¶ Victori pfilijs filioꝝ chore eruditiõis cãti-
cũ amantiſſimũ. XLIIII

ERuctauit cor meũ verbũ bonum: dico
ego opera mea regi. Lingua mea cala
mus ſcribe: velociter ſcribentis. Spe-
cioſus forma pre filijs hominũ: diffuſa eſt gra-
tia in labijs tuis: propterea benedixit te deus in
eternũ. Accingere gladio tuo. ſup femur tuu3
potentiſſime. Specie tua ⁊ pulchritudine tua. i
tende, pſpere, pcede ⁊ regna. Propter verita
tẽ ⁊ manſuetudinẽ ⁊ iuſticiã. ⁊ deducet te mira
biliter dextera tua. Sagitte tue acute populi ſub
te cadent in corda inimicoꝝ regis. Sedes tua
deus in ſeculũ ſeculi: virga directiõis virga re
gni tui. Dilexiſti iuſticiã ⁊ odiſti iniqtatẽ, ppte
rea vnxit te de⁹ de⁹ tuus oleo leticie pꝛ cõſortib⁹
tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ caſia a veſtimẽtis tuis
a domibus eburneis ex qbus delectauerũt te fi
lie regũ in honore tuo. Aſtitit regina a dextris
tuis ī veſtitu deaurato. circũdata varietate. Au
di filia ⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã. ⁊ obliuiſcere
populũ tuu3 ⁊ domũ patris tui. Et concupiſcet
rex decorẽ tuũ. qm ipe ẽ dñs deus tuus ⁊ ado-
rabũt eũ. Et filie tyri in muneribus. ⁊ vultum
tuũ dep̃cabunt oẽs diuites plebis. Oĩs gloria
ei⁹ filie regis ab intus. in fimbrijs aureis circũ
amicta varietatibus. Adducent regi virgines
poſt eã. pxime ei⁹ afferent tibi. Afferent i leti-
cia ⁊ exultatõe. adducẽt i tẽplũ regis. Pro pri
bus tuis nati ſũt tibi filij. ꝯſtitues eos pncipes
ſup oẽm terrã. Memores erũt noĩs tui dñe. in
oĩ gnatiõe ⁊ generationẽ. Propterea ppli ꝯfi
tebunt tibi i eternũ. ⁊ i ſclm ſeculi.

¶ Victori filioꝝ chore pro iuuẽtutib⁹ cãticũ. XLV

DEus noſter refugiu3 ⁊ virtus. adiutor
in tribulationibus que inuenerũt nos
nimis. Propterea nõ timebimus du3
turbabit terra. ⁊ trãſferent mõtes i cor maris
Sonuerũt ⁊ turbate ſũt aq̃ eoꝝ. cõturbati ſunt
mõtes i fortitudine ei⁹. Fluminis ipetus letifi
cat ciuitatẽ dei. ſanctificauit tabernaculũ ſuũ al-
tiſſim⁹. Deus ī medio ei⁹ nõ cõmouebit. adiu
uabit eã de⁹ mane diluculo. Cõturbate ſũt gen
tes ⁊ iclinata ſũt regna. dedit vocẽ ſuã. mota ẽ
terra. Dñs virtutũ nobiſcũ. ſuſceptor nr̃ deus
iacob. Venite ⁊ videte opa dñi que poſuit pdi
gia ſup terrã. auferẽs bella vſq3 ad finẽ terre.
Arcũ cõteret ⁊ cõfringet arma. ⁊ ſcuta cõburet
igni. Vacate ⁊ videte qm ego ſum deus. exalta
bor in gentibus ⁊ exaltabor in terra. Dominus
virtutũ nobiſcũ. ſuſceptor noſter deus iacob.

¶ Ad victoriam filijs chore pſ. XLVI

O Mnes gentes plaudite manibus: iubi
late deo in voce exultationis. Quoniã
dñs excelſus terribilis: rex magnus ſu
per oẽm terrã. Subiecit pplos nobis: ⁊ gẽtes
ſub pedibꝰ nr̃is. Elegit nobis hereditatẽ ſuã:
ſpeciẽ iacob quã dilexit. Aſcendit deꝰ i iubilo. ⁊
dñs in voce tube. Pſallite deo nr̃o pſallite: pſal
lite regi noſtro pſallite. Qm̃ rex oĩs terre deus
pſallite ſapienter. Regnabit deus ſup gẽtes: de
us ſedet ſup ſedẽ ſcãm ſuã. Principes pplorũ
ↄgregati ſunt cũ deo abrahã: qm̃ dij fortes terre
vehementer eleuati ſunt. ¶ Canticũ pſalmi
filiorum chore. XLVII

M Agnus dñs ⁊ laudabilis nimis: in ciui
tate dei nr̃i. in mõte ſcõ eius. Fundatur
exultatiõe vniuerſe terre: mons ſyon la
tera aquilonis ciuitas regis magni. Deus in do
mibꝰ eiꝰ cogñſcet: cũ ſuſcipiet eã. Qm̃ ecce reges
terre ↄgregati ſunt: ↄuenerunt i vnũ. Ipſi vi
dentes ſic ãmirati ſunt: ↄturbati ſunt: commoti
ſunt: tremor apphẽdit eos. Ibi dolores vt par
turientis: in ſpũ vehementi ↄteres naues thar
ſis. Sicut audiuimus ſic vidimꝰ in ciuitate dñi
ꝟtutum in ciuitate dei noſtri: deus fundauit eã
in eternũ. Suſcepimus deꝰ miam tuã: in medio
tẽpli tui. Scðm nomẽ tuũ deus ſic ⁊ laus tua in
fines tre: iuſticia plena eſt dextera tua. Letetur
mons ſyon ⁊ exultẽt filie iude: ꝓpter iudicia tua
dñe. Circumdate ſyon ⁊ cõplectemini eam: nar
rate in turribus eius. Ponite corda veſtra i ꝟ
tute eius: ⁊ diſtribuite domos eius vt enarretis
in ꝓgenie altera. Qm̃ hic eſt deus noſter i eter
num ⁊ i ſeculũ ſeculi: ipſe reget nos in ſecula.
¶ In finẽ ꝓ filijs chore pſ. XLVIII

A Udite hec oẽs gentes: auribus percipite
oẽs q̃ habitatis orbẽ. Quiq̃ terrigene ⁊ fi
lij hoĩum: ſimul in vnũ diues ⁊ pauper.
Os meũ loquet̃ ſapiã: ⁊ meditatio cordis mei
prudentiam. Inclinabo in parabolam aurẽ me
am: apiam in pſalterio ꝓpoſitionẽ meam. Cur
timebo in die mala: iniq̃tas calcanei mei circun
dabit me. Qui cõfidunt in virtute ſua: ⁊ in mul
titudine diuitiarũ ſuarũ gloriant̃. Frater nõ re
dimit redimet homo: nõ dabit deo placationem
ſuã. Et p̃cium redẽptionis aĩe ſue: ⁊ laborabit
in eternum ⁊ viuet adhuc in finẽ. Non videbit i
teritum cum viderit ſapiẽtes morientes: ſimul
inſipiens ⁊ ſtultus pibunt. Et relinquẽt alienis
diuitias ſuas: ⁊ ſepulchra eorũ domꝰ illorum in
eternũ. Tabernacula eorũ in ꝓgenie ⁊ ꝓgenie
vocauerũt noĩa ſua i t̃ris ſuis. Et hõ cũ i hono
re eſſet nõ intellexit: cõparatus eſt iumentis in
ſipientibus. ⁊ ſimilis factus eſt illis. Hec via
illorũ ſcandalũ ipſis. ⁊ poſtea in ore ſuo cõplace
bunt. Sicut oues in inferno poſiti ſunt: mors
depaſcet eos. Et dominabunt̃ eorũ iuſti in ma
tutino: ⁊ auxiliũ eorũ veteraſcet i inferno a glo
ria eorũ. Verũtñ deus redimet aĩam meam de
manu inferi: cũ acceperit me. Ne timueris cũ
diues factus fuerit homo: ⁊ cũ multiplicata fue
rit gloria domus eius. Quoniam cũ interierit
nõ ſumet omnia: neq̃ deſcendet cum eo gloria
eius. Quia anima eius in vita ipſius benedice
tur: ↄfitebit̃ tibi cũ benefeceris ei. Introibit vſ
q̃ in ꝓgenies patrũ ſuorũ: vſq̃ in eternũ non
videbit lumẽ. Hõ cũ i honore eẽt nõ intellexit
cõparatꝰ ẽ iumẽtis iſipiẽtibꝰ: ⁊ ſi'is factus ẽ illis.
¶ pſ aſaph. XLVIIII

D Eus deorũ dominus locutus eſt: ⁊ vo
cauit terrã. A ſolis ortu vſq̃ ad occa
ſũ: ex ſyon ſpẽs decoris eius. Deꝰ ma
nifeſte veniet deus noſter ⁊ non ſilebit: Ignis
in conſpectu eius exardeſcet: ⁊ in circuitu eius
tempeſtas valida. Aduocauit celũ de ſurſum ⁊
terram diſcernere populũ ſuũ. Congregate illi
ſanctos eius: qui ordinant teſtamentũ eius ſup
ſacrificia. Et annunciabunt celi iuſticiam eius
quoniam deus iudex eſt. Audi populus meus
⁊ loquar iſrael ⁊ teſtificabor tibi: deus deus tu
us ego ſũ. Nõ in ſacrificijs tuis arguã te: holo
cauſta aũt tua in cõſpectu meo ſũt ſemper. Nõ
accipiã de domo tua vitulos: neq̃ de gregibꝰ
tuis hircos. Qm̃ mee ſunt oẽs fere ſiluarũ: iu
menta in montibus ⁊ boues. Cognoui oĩa vo
latilia celi. ⁊ pulchritudo agri mecũ ẽ. Si eſuriẽ
ro nõ dicã tibi. meus ẽ eni orbis terre ⁊ pleni
tudo eius. Nũquid manducabo carnes taurorũ
aut ſanguinẽ hircorũ potabo. Immola deo ſa
crificiũ laudis. ⁊ redde altiſſimo vota tua. Et i
uoca me in die tribulatiõis: eruã te ⁊ honorifi
cabis me. Peccatori autẽ dixit deus. quare tu
enarras iuſticias meas. ⁊ aſſumis teſtamentũ
meũ p os tuũ. Tu ꝟo odiſti diſciplinã. ⁊ ꝓie
ciſti ſermones meos retrorſũ. Si videbas furẽ
currebas cũ eo. ⁊ cũ adulteris portionẽ tuã po
nebas. Os tuum abundauit malicia. ⁊ lingua
tua ↄcinnabat dolos. Sedẽs aduerſus fratrẽ
tuum loq̃baris ⁊ aduerſum filium mr̃is tue po
nebas ſcãdalũ. Hec feciſti ⁊ tacui. Exiſtimaſti iniq̃
q̃ ero tui ſi'is: arguã te ⁊ ſtatuã ↄ faciẽ tuam.
Intelligite hec q̃ obliuiſcimini deũ ne qñ rapi
at ⁊ nõ ſit q̃ eripiat. Sacrificiũ laudis honorifi
cabit me. ⁊ illic iter quo oſtendã illi ſalutare dei

¶ Ad victoriã dd' pſ qñ venit ad eũ nathan ꝓpheta qñ intrauit ad berſabee. L

MIſerere mei deus: ſm magnam miſericordiã tuã. Et ſm multitudinẽ miſerationum tuarum: dele iniquitatẽ meã Amplius laua me ab iniquitate mea: ⁊ a peccato meo mũda me. Quoniam iniquitatem ego cognoſco: ⁊ peccatũ meũ contra me eſt ſemper. Tibi ſoli peccaui ⁊ malũ corã te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis ⁊ vincas cũ iudicaris. Ecce enĩ ĩ iniquitatibus conceptꝰ ſũ: ⁊ i peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatẽ dilexiſti: incerta ⁊ occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi. Aſperges me dñe hyſopo ⁊ mundabor: lauabis me ⁊ ſup niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudiũ ⁊ leticiam: ⁊ exultabũt oſſa humiliata. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis ⁊ oẽs iniqtates meas dele. Cor mundũ crea in me deꝰ: ⁊ ſpm̃ rectũ innoua in viſceribus meis. Ne ꝓiicias me a facie tua: ⁊ ſpm̃ ſcm̃ tuũ ne auferas a me. Redde mihi leticiã ſalutaris tui: ⁊ ſpũ ꝑncipali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: ⁊ impij ad te ꝯuertent. Libera me d' ſanguinibꝰ deꝰ deꝰ ſalutis mee: ⁊ exultabit lingua mea iuſticiã tuã. Dñe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit laudẽ tuã. Qm̃ ſi voluiſſes ſacrificiũ dediſſem vtiq;: holocauſtis nõ delectaberis. Sacrificiũ deo ſpũs ꝯtribulatus cor contritũ ⁊ humiliatum deꝰ nõ deſpicies. Benigne fac dñe in bona volũtate tua ſyon: vt edificent muri ierl'm. Tũc acceptabis ſacrificiũ iuſticie oblatiões ⁊ holocauſta: tũc ĩponẽt ſup altare tuũ vitulos.

¶ In finẽ pſ dd' cũ venit doec idumeꝰ ⁊ nũciauit ſauli. ⁊ dixit ei venit dd' ĩ domũ abimelech. LI

QUid gloriaris in malicia: q potens es in iniqtatẽ. Tota die iniuſticiã cogitauit lingua tua: ſicut nouacula acuta feciſti dolũ. Dilexiſti maliciã ſuper benignitatem: iniqtatẽ magis q̃ʒ loq equitatem. Dilexiſti oĩa verba precipitationis: lingua doloſa. Propterea deus deſtruet te in finẽ: euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicẽ tuã de terra viuentiũ. Videbũt iuſti ⁊ timebũt: ⁊ ſuper eũ ridebũt ⁊ dicent: ecce homo q nõ poſuit deũ adiutorẽ ſuũ. Sed ſperauit in multitudine diuitiarũ ſuarũ: ⁊ preualuit in vanitate ſua. Ego aũt ſicut oliua fructifera in domo dei: ſperaui in mĩa dei in eternũ ⁊ in ſeculũ ſeculi. Cõfitebor tibi in ſeculũ q2 feciſti: ⁊ expectabo nomen tuũ qm̃ bonũ in cõſpectu ſcõrũ tuorũ.

¶ Victori p choꝝ eruditio dauid. LII

DIxit inſipiens in corde ſuo: nõ ẽ deꝰ Corrupti ſũt ⁊ abhominabiles facti ſũt ĩ iniqtatibꝰ: nõ ẽ q faciat bonum Deꝰ de celo ꝓſpexit ſup filios hoĩuʒ vt videat ſi ẽ intelligẽs aut requirẽs deuʒ. Oẽs declinauerũt ſimul inutiles facti ſũt: nõ ẽ q faciat bonũ. nõ ẽ vſq; ad vnũ. Nõne ſcient oẽs q operant iniqtatẽ: q deuorãt plebẽ meã vt cibum panis. Deũ nõ inuocauerũt: illic trepidauerunt timore vbi ñ fuit timor. Qm̃ deꝰ diſſipauit oſſa eoꝝ q hoĩbꝰ placẽt: ꝯfuſi ſũt qm̃ deꝰ ſpreuit eos Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrl': cũ ꝯuerterit deꝰ captiuitatẽ plebis ſue exultabit iacob ⁊ letabit iſrl'.

¶ Ad victoriã i organis pſ dd' cũ veniſſent cyphei ⁊ nũciaſſent ſauli. nõne dd' abſcõditꝰ ẽ apud nos. LIII

DEus in nomine tuo ſaluũ me fac: ⁊ in virtute tua iudica me. Deꝰ exaudi orationem meam: auribus percipe verba oris mei. Qm̃ alieni inſurrexerũt aduerſũ me ⁊ fortes q̃ſierũt aĩam meã: ⁊ nõ ꝓpoſuerũt deũ ante ꝯſpectũ ſuũ. Ecce enĩ deus adiuuat me. ⁊ dñs ſuſceptor ẽ aĩe mee. Auerte mala inimicis meis: ⁊ in veritate tua diſꝑde illos. Voluntarie ſacrificabo tibi: ⁊ cõfitebor noĩ tuo dñe qm̃ bonũ ẽ. Qm̃ ex oĩ tribulatione eripuiſti me: ⁊ ſup inimicos meos deſpexit oculus meus.

¶ Victori i pſalmis eruditio dd'. LIIII

EXaudi deus orationem meam: ⁊ ne deſpexeris deprecationẽ meã intẽde mihi ⁊ exaudi me. Contriſtatus ſum in exercitatione mea: ⁊ conturbatus ſũ a voce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Quoniã declinauerũt in me iniquitates: ⁊ in ira moleſti erant mihi. Cor meũ conturbatum eſt in me: ⁊ formido mortis cecidit ſuper me. Timor ⁊ tremor venerũt ſuper me: ⁊ contexerũt me tenebre. Et dixi qs dabit mihi pennas ſicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcã. Ecce elongaui fugiẽs: ⁊ manſi i ſolitudine. Expectabã eũ q ſaluũ me fecit: a puſillanimitate ſpũs ⁊ tempeſtate. Precipita domine diuide linguas eoꝝ: qm̃ vidi iniquitatem et ꝯtradictionẽ in ciuitate. Die ac nocte circundabit eã ſup muros eius iniqtas: ⁊ labor i medio eius ⁊ iniuſticia. Et nõ defecit de plateis eius: vſura ⁊ dolus. Qm̃ ſi inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem vtiq;. Et ſi is qui oderat me ſuper me magna locutus fuiſſet: abſcondiſſem me forſitã ab eo. Tu vero homo vnanimis: dux meus ⁊ notus meus. Qui ſimul mecũ dulces capiebas cibos: in domũ dei ambulauimꝰ cũ ꝯſenſu. Veniat mors ſup illos: ⁊ deſcẽ

dant in infernũ viuentes. Qm̃ neqtic in habita
culis eoꝝ: in medio eoꝝ. Ego autẽ ad deũ cla
maui: ⁊ dñs ſaluauit me. Veſpere ⁊ mane ⁊ me
ridie narrabo ⁊ annunciabo: ⁊ exaudiet vocem
meã. Redimet in pace aiam meam ab his q ap
propinquant mihi: qm̃ inter multos erãt mecũ.
Exaudiet deus ⁊ humiliabit illos: q eſt ante ſe/
cula. Non n. n. eſt illis cõmutatio ⁊ nõ timuerũt
deum. extendit manũ ſuã in retribuẽdo. Cõta/
minauerũt teſtamentum eius: diuiſi ſunt ab ira
vultus eius: ⁊ appropinquãt coꝛ illius. Molliti
ſunt ſermões eius ſup oleum: ⁊ ipſi ſunt iacula
Iacta ſup dñm curam tuam ⁊ ipſe te enutriet: et
nõ dabit in eternũ fluctuationem iuſto. Tu vero
deus deduces eos in puteũ interit⁹. Viri ſãgui
nũ ⁊ doloſi nõ dimidiabũt dies ſuos: ego autem
ſperabo in te dñe. Victori ꝓ columba muletam
eo ꝙ ꝓcul abierit dd qñ tenuerunt eum philiſtei
in geth. p̃s. LV

MIſerere mei deus: qm̃ cõculcauit me ho
mo: tota die impugnans tribulauit me.
Cõculcauerunt me inimici mei tota die
qm̃ multi bellantes aduerſuз me. Ab altitudine
diei timebo: ego vero in te ſperabo. In deo lau
dabo ſermones meos: in deo ſperaui non time
bo qd faciat mihi caro. Tota die verba mea exe
crabantur: aduerſum me omnes cogitatiões eo
rum in malũ. Inhabitabũt ⁊ abſcondẽt: ipſi cal
caneum meum obſeruabũt. Sicut ſuſtinuerunt
aiam meã ꝓ nihilo ſaluos facies illos: in ira po
pulos ↄſtringes. Deus vitã meã annũciaui tibi
poſuiſti lachrymas meas in conſpectu tuo. Si/
cut ⁊ i ꝓmiſſione tua: tunc ↄuertent̃ inimici mei
retroꝛſuз. In quacũq₃ die inuocauero te ecce cogno
ui qm̃ deus meus es. In deo laudabo verbum
in dño laudabo ſermonẽ: i deo ſperaui nõ time
bo qd faciat mihi hõ. In me ſunt deus vota tua
q̃ reddã laudationes tibi. Qm̃ eripuiſti animã
meam de moꝛte: ⁊ pedes meos de lapſu: vt pla/
ceam coram deo in lumine viuentium.

¶ Pro victoꝛia vt non diſperdas dauid hu/
milẽ ⁊ ſimplicem quando fugit a facie ſaul i ſpe/
luncam p̃s. LVI

MIſerere mei deus miſerere mei: qm̃ i te
ↄfidit aia mea. Et in vmbꝛa alarũ tuaꝝ
ſperabo. donec tranſeat iniquitas. Cla
mabo ad deum altiſſimum: deum qui bene fecit
mihi. Miſit de celo ⁊ liberauit me. dedit in op/
pꝛobꝛiũ ↄculcantes me. Miſit deus miam ſuaз
⁊ vitatem ſuã: ⁊ eripuit animã meaз de medio
catuloꝝ leonum: doꝛmiui cõturbatus. Filij ho
minum dentes eorum arma ⁊ ſagitte: ⁊ lingua
eoꝝ gladi⁹ acut⁹. Exaltare ſup celos deus: ⁊ in
oi terra glia tua. Laqueũ parauerunt pedibus
meis: ⁊ incuruauerũt aiam meã. Foderũt an/
te faciẽ meã foueã: ⁊ inciderũt in eã. Paratũ coꝛ
meũ de⁹ paratũ coꝛ meũ: cãtabo ⁊ pſalmũ dicã.
Exurge gloꝛia mea exurge pſalteriũ ⁊ cythara
exurgã diluculo. Cõfitebоꝛ tibi in populis dñe
⁊ pſalmũ dicã tibi in gẽtib⁹. Qm̃ magnificata
ẽ vſq₃ ad celos mia tua: ⁊ vſq₃ ad nubes veri
tas tua. Exaltare ſup celos de⁹: ⁊ ſup oẽm ter/
rã gloꝛia tua. LVII

SI vere vtiq₃ iuſticiam loquimini: recte
iudicate filij hominuз. Etenim in coꝛde
iniqtates operamini in terra: iniuſtici/
as man⁹ veſtre cõcinnãt. Alienati ſunt peccato
res a vulua: errauerũt ab vtero: locuti ſũt falſa
Furoꝛ illis ſm ſimilitudinẽ ſerpẽtis ſicut aſpi
dis ſurde ⁊ obturãtis aures ſuas. Que non ex
audiet vocẽ incãtantiũ: ⁊ venefici incãtantis ſa
pienter. De⁹ ↄteret dẽtes eoꝝ in oꝛe ipſoꝝ: mo
las leonũ cõfringet dñs. Ad nihilũ deuenient
tanq₃ aq̃ decurrẽs: intẽdit arcũ ſuũ donec infir
ment̃. Sicut cera q̃ fluit auferentur. ſupcecidit
ignis ⁊ nõ viderũt ſolẽ. Priuſq₃ intelligerent
ſpine veſtre rhamnũ. ſicut viuentes ſic in ira abſoꝛ
bet eos. Letabit̃ iuſtus cũ viderit vindictã. ma
n⁹ ſuas lauabit i ſanguine peccatoꝛis. Et dicet
hõ ſi vtiq₃ eſt fruct⁹ iuſto. vtiq₃ ẽ de⁹ iudicans
eos i terra. ¶ Victori vt nõ diſꝑdas dd hu
milẽ ⁊ ſimplicem. qñ miſit ſaul ⁊ cuſtodiuit do
mũ ei⁹ vt interficeret eũ. LVIII

ERipe me de inimicis meis deus me⁹
⁊ ab inſurgentib⁹ in me libera me. Eri
pe me de operantibus iniqtatẽ. ⁊ de vi
ris ſanguinũ ſalua me. Quia ecce ceperũt aiaз
meã. irruerũt in me foꝛtes. Neq₃ iniqtas mea
neq₃ peccatũ meũ dñe. ſine iniquitate cucurri ⁊
direxi. Exurge in occurſum meũ ⁊ vide. ⁊ tu dñe
deus virtutũ deus iſrael. Intẽde ad viſitãdas
oẽs gẽtes. nõ miſerearis oib⁹ q opant̃ iniqtatẽ
Cõuertent̃ ad veſperã ⁊ famẽ patient̃ vt canes
⁊ circuibũt ciuitatẽ. Ecce loquent̃ in oꝛe ſuo. ⁊
gladius in labijs eoꝝ. qm̃ quis audiuit. Et tu
dñe deridebis eos. ad nihilũ deduces oẽs gen
tes. Foꝛtitudinẽ meã ad te cuſtodiã. qꝛ de⁹ ſu/
ſceptoꝛ meus es. deus meus mia eius ꝓueniet
me. Deus oſtendit mihi ſuper inimicos meos
ne occidas eos ne qñ obliuiſcant̃ populi mei.
Diſperge illos in virtute tua. ⁊ depone eos ꝓ
tectoꝛ me⁹ dñe. Delictũ oꝛis eoꝝ. ſermonem la
bioꝝ ipſoꝝ. et ↄꝓ̃hendant̃ in ſuperbia ſua. Et
de execratiõe et mẽdacio annũciabunt̃ in cõſũ/

matiōe. in ira ɔſūmatiōis et nō erūt. Et ſciēt q2 deus dominabit iacob. et finiū terre. Conuertent ad veſperā et famē patient vt canes. et circuibūt ciuitatē. Ipſi diſpgent ad manducādū. ſi vero nō fuerit ſaturati ⁊ murmurabūt. Ego aūt cātabo fortitudinē tuā. et exaltabo mane miſericordiā tuā. Quia factus es ſuſceptor meus et refugiū meum in die tribulatiōis mee. Adiutor meus tibi pſallā. q2 deus ſuſceptor meus es deus meus mia tua. ¶ Victori ꝑ liliis teſtimoniū hūiliſq3 pfecti dd. ad docendū quando pugnauit aduerſū ſyriaz meſopotamie. Soba et reuerſus ē ioab. ⁊ pcuſſit edō in valle ſalinarū. xij. milia. ps. LIX

Deus repuliſti nos ⁊ deſtruxiſti nos: iratus es ⁊ miſertus es nobis. Cōmouiſti terrā ⁊ cōturbaſti eā: ſana ɔtritiōes eius q2 cōmota ē. Oſtendiſti populo tuo dura potaſti nos vino cōpūctiōis. Dediſti metuentibus te ſignificationē: vt fugiāt a facie arc⁹. Et liberent dilecti tui: ſaluū fac dextera tua ⁊ exaudi me. Deus locutus ē in ſancto ſuo. letabor ⁊ partibor ſichimā. ⁊ cōuallē tabernaculoꝝ metibor. Me⁹ ē galaad ⁊ me⁹ ē manaſſes. ⁊ ephraim fortitudo capitis mei. Iuda rex meus: moab olla ſpei mee. In idumeā extendam calciamentū meū: mihi alienigene ſubditi ſūt. Quis deducet me in ciuitatē munitā: q̄s deducet me vſq3 in idumeā. Nōne tu deus q repuliſti nos ⁊ nō egredieris deus in virtutib⁹ nr̄is. Da nobis auxiliū de tribulatione: ⁊ vana ſalus hois. In deo faciem⁹ virtutē: ⁊ ipē ad nihilū deducet tribulātes nos. ¶ Ad victoriā ſup organū ipſi dd ps. LX

Exaudi deus depcationē meā: intende orationi mee. A finibus terre ad te clamaui dū anxiaret cor meū: in petra exaltaſti me. Deduxiſti me q2 factus es ſpes mea turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo in tabernaculo tuo in ſecula: ptegar in velamēto alaꝝ tuaꝝ. Qm̄ tu deus meus exaudiſti orationē meā: dediſti hereditatem timentibus nomē tuū. Dies ſuper dies regis adiicies: annos eius vſq3 in diem generatiōis ⁊ generationis. Permanet i eternū i ɔſpectu dei: miām ⁊ veritatē ei⁹ qs requiret. Sic pſalmū dicā noī tuo in ſeculū ſeculi: vt reddā vota mea de die in diē.

¶ Ad victoriā ſup ydithū ps dd. LXI

Nonne deo ſubiecta erit anima mea: ab ipō eni ſalutare meū. Nā ⁊ ipē de⁹ meus ⁊ ſalutaris me⁹ ſuſceptor meus: non mouebor amplius. Quouſq3 irruitis i hoiem interficitis vniuerſi vos tanq̄ parieti inclinato ⁊ macerie depulſe. Verūtn̄ pciū meū cogitauerūt repellere: cucurri in ſiti: ore ſuo benedicebāt ⁊ corde ſuo maledicebāt. Verūtn̄ deo ſubiecta eſto anima mea: qm̄ ab ipſo patiētia mea. Quia ipē de⁹ me⁹ ⁊ ſaluator me⁹: adiutor me⁹ nō emigrabo. In deo ſalutare meū ⁊ gl̄ia mea de⁹ auxilii mei ⁊ ſpes mea ī deo ē. Sperate in eo oīs ɔgregatio ppl̄i: effundite corā illo corda vr̄a: de⁹ adiutor nr̄ i eternū. Verūtn̄ vani filii hoium: mēdaces filii hoium i ſtateris: vt decipiāt ipſi de vanitate in idipm̄. Nolite ſpare in iniquitate: ⁊ rapinas nolite ɔcupiſcere: diuitie ſi affluāt nolite cor apponere. Semel locut⁹ eſt de⁹ duo hec audiui: q2 ptās dei ē ⁊ tibi dn̄e mia q2 tu reddis vnicuiq3 iuxͣ opa ſua. ¶ ps dd cū eēt in deſerto iudee. LXII

Deus deus meus ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aia mea: q̄ multipliciter tibi caro mea. In terra deſerta inuia ⁊ ī aquoſa: ſic in ſancto apparui tibi vt viderē virtutē tuā ⁊ gloriā tuā. Qm̄ melior ē mia tua ſup vitas. labia mea laudabunt te. Sic benedicā te in vita mea: ⁊ in noīe tuo leuabo man⁹ meas. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur aīa mea. ⁊ labiis exultatiōis laudabit os meum. Si memor fui tui ſup ſtratū meū in matutinis meditabor in te: q2 fuiſti adiutor me⁹. Et i velamento alaꝝ tuaꝝ exultabo. adheſit aīa mea poſt te: me ſuſcepit dextera tua. Ipſi vero i vanū q̄ſierunt animā meā: introibūt in inferiora terre: tradentur in manus gladii: partes vulpiū erūt. Rex vero letabit in deo laudabunt oēs q iurant in eo. obſtructū ē os loquētiū iniqua.

¶ Victori canticū dd. LXIII

Exaudi deus orationē meā cū deprecor a timore inimici eripe animam meam. Proteriſti me a cōuentu malignātiū. a multitudine operantiū iniquitatē. Quia exacuerūt vt gladiū linguas ſuas. intenderūt arcū rē amarā. vt ſagittent in occultis immaculatum. Subito ſagittabūt eū ⁊ nō timebūt. firmauerūt ſibi ſermonē neq̄3. Narrauerūt vt abſcōderēt laqueos. dixerunt quis videbit eos. Scrutati ſūt iniquitates. defecerunt ſcrutantes ſcrutinio. Accedet homo ad cor altū. ⁊ exaltabitur deus. Sagitte paruuloꝝ facte ſūt plage eorum. ⁊ infirmate ſūt contra eos lingue eoꝝ. Conturbati ſūt oēs q videbāt eos. ⁊ timuit oīs hō. Annūciauerūt opera dei. ⁊ facta eius intellexerūt. Letabit iuſtus in domino ⁊ ſperabit in eo. ⁊ laudabunt omnes recti corde.

Victori ps̄ dauid cantici. LXIIII
Te decet hymnus deus in ſyon: et tibi
reddet̄ votū in hierusalē. Exaudi ora/
tionem meā: ad te omnis caro veniet.
Verba iniquoꝝ preualuerūt ſup nos: ⁊ impie
tatibꝰ noſtris tu ꝓpitiaberis. Beatꝰ quē elegi/
ſti ⁊ aſſūpſiſti inhabitabit in atrijs tuis. Reple
bimur in bonis domꝰ tue ſanctū eſt templū tuū
mirabile in eqtate. Exaudi nos deus ſalutaris
noſter: ſpes omniū finiū terre ⁊ in mari longe
Preparans montes in virtute tua accinctꝰ po
tentia: qui conturbas profundum maris ſonū
fluctuum eius Turbabunt̄ gentes ⁊ timebunt
qui habitant terminos a ſignis tuis: exitus ma
tutini ⁊ veſpere delectabis. Viſitaſti terram ⁊
inebriaſti eam: multiplicaſti locupletare eam.
Flumen dei repletū eſt aquis: paraſti cibum il
lorum quoniā ita eſt preparatio eius. Riuos
eius inebrians multiplica genimina eiꝰ in ſtil/
licidijs eius letabit̄ germinans: Bñdices co/
rone anni benignitatis tue: ⁊ campi tui reple/
bunt̄ vbertate. Pingueſcent ſpecioſa deſerti:
⁊ exultatione colles accingentur. Induti ſunt
arietes ouium: ⁊ valles abundabunt frumen/
to: clamabunt etenim hymnum dicent.

Victori canticū pſalmi. LXV.
Iubilate deo oīs terra: pſalmum dicite
nomini eius: date gloriam laudi eius.
Dicite deo q̄ terribilia ſūt opa tua domi
ne: in multitudine virtutis tue mentientur tibi
inimici tui. Oīs terra adoret te ⁊ pſallat tibi:
pſalmū dicat nomini tuo. Venite ⁊ videte ope
ra dei: terribilis in conſilijs ſuper filios hoīuꝫ
Qui conuertit mare in aridā: in flumine per/
tranſibūt pede ibi letabimur in ipſo. Qui do/
minat̄ in virtute ſua in eternū oculi eiꝰ ſup gen
tes reſpiciūt: q exaſperāt nō exaltent̄ in ſemet
ipſis. Bñdicite gētes deū nrm: ⁊ auditā facite
vocē laudis eiꝰ. Qui poſuit aīam meā ad vitā
⁊ nō dedit in cōmotionē pedes meos. Qm̄ ꝓ/
baſti nos deꝰ: igne nos examinaſti ſicut exami
natur argentū. Induxiſti nos in laqueū: po/
ſuiſti tribulationes in dorſo noſtro: impoſui/
ſti hoīes ſup capita noſtra Trāſiuimꝰ per ignē
⁊ aquā: ⁊ eduxiſti nos in refrigeriū. Introibo
in domū tuā in holocauſtis: reddam tibi vota
mea q̄ diſtinxerunt labia mea. Et locutū eſt os
meū: in tribulatione mea. Holocauſta medul/
lata offeram tibi cū incenſo arietum: offeram ti
bi boues cum hircis Venite audite ⁊ narrabo
oēs q timetis deum: quanta fecit aīe mee. Ad
ipſū ore meo clamaui ⁊ exultaui ſub lingua meā
Iniquitatē ſi aſpexi in corde meo: nō exaudiet
dñs. Propterea exaudiuit deꝰ: ⁊ attendit voci
depcationis mee. Bñdictꝰ deꝰ: q non amouit
orationē meā ⁊ miām ſuā a me. Victori in
pſalmis canticū carminis. LXVI
Deus miſereat̄ noſtri ⁊ bñdicat nobis
illuminet vultū ſuū ſuper nos: ⁊ miſe/
reat̄ noſtri Vt cognoſcamꝰ i terra viā
tuā: in oībꝰ gētibꝰ ſalutare tuū Cōfiteāt̄ tibi po
puli deꝰ: cōfiteant̄ tibi ppl'i oēs. Letent̄ ⁊ exul
tent gētes: qm̄ iudicas pplos in eqtate: ⁊ gen/
tes in terra dirigis. Cōfiteant̄ tibi ppl'i deꝰ cō/
fiteant̄ tibi ppl'i oēs terra dedit fructū ſuū. Be
nedicat nos deꝰ deus noſter benedicat nos deꝰ.
⁊ metuant eum omnes fines terre.

Victori dauid ps̄ cantici. LXVII
Exurgat deꝰ ⁊ diſſipent̄ inimici eius: ⁊
fugiāt q oderūt eum a facie eius. Sicut
deficit fumus deficiāt: ſicut fluit cera a
facie ignis ſic pereāt peccatores a facie dei. Et
iuſti epulent̄ ⁊ exultent in cōſpectu dei. ⁊ dele/
ctent̄ in leticia. Cantate deo pſalmū dicite no/
mini eius: iter facite ei qui aſcēdit ſuper occaſū
dñs nomē illi. Exultate in ꝯſpectu eiꝰ: turba/
bunt̄ a facie eiꝰ patris orphanoꝝ ⁊ iudicis vi/
duaꝝ. Deꝰ in loco ſcō ſuo: deꝰ q inhabitare fa/
cit vniꝰ moris in domo. Qui educit vinctos in
fortitudine ſimiliter eos q exaſperāt q habitant in
ſepulchris. Deꝰ cū egredereris in ꝯſpectu ppl'i
tui: cū ptranſires in deſerto. Terra mota ē: et
enim celi diſtillauerūt a facie dei ſynai a facie dei
iſrahel. Pluuiā volūtariā ſegregabis deꝰ here
ditati tue ⁊ infirmata ē: tu vero perfeciſti eam.
Aīalia tua habitabūt in ea: paraſti in dulcedi/
ne tua pauperi deꝰ. Dñs dabit vbū euāgelizā
tibus: virtute multa. Rex virtutū dilecti. ⁊ ſpe
ciei domus diuidere ſpolia. Si dormiatis inter
medios cleros penne columbe deargentate. ⁊
poſteriora dorſi eius in pallore auri. Dum di/
ſcernit celeſtis reges ſup eam niue dealbabunt̄
in ſelmon: mons dei mons pinguis. Mons
coagulatus mons pinguis: vt qd ſuſpicamini
montes coagulatos? Mons in quo bñplacitū
eſt deo habitare in eo: eteni dñs habitabit in fi
nē. Currus dei decē milibꝰ multiplex: milia le
tantiū: dñs in eis in ſynai in ſcō. Aſcēdiſti in al
tū cepiſti captiuitatē: accepiſti dona in hoībus.
Eteni nō credētes inhabitare dñm deū. Bene
dictꝰ dñs die q̄tidie: ꝓſperū iter faciet nobis deꝰ
ſalutariū nroꝝ. Deꝰ nr deꝰ ſaluos faciēdi ⁊ dñi
exitus mortis. Verūtamē deꝰ confringet capi
ta inimicoꝝ ſuoꝝ: verticē capilli ꝑambulātiū in de

lictis ſuis. Dixit dñs ex baſan conuertā: cōuer
tā in pfūdū maris. Vt intinguat̃ pes tuꝰ in ſan
guine: lingua canū tuoꝝ ex inimicis ab ipo. Vi
derūt ingreſſus tuos deꝰ: ingreſſus dei mei re
gis mei q ē in ſcō. Preuenerūt pncipes cōiū/
cti pſallētibꝰ in medio iuuēculaꝝ tympaniſtria
rū. In eccleſijs bñdicite deo: dño de fontibus
iſrl'. Ibi beniamin adoleſcētulꝰ: in mēt̃ exceſ/
ſu. Principes iuda duces eoꝝ: pncipes ȥabu/
lon ⁊ pncipes neptalim. Māda deꝰ vtuti tue:
ꝯfirma hoc deꝰ qđ opatꝰ es in nobis. A tēplo
tuo in irlm: tibi offerēt reges munera. Increpa
feras arūdinis: ꝯgregatio tauroꝝ in vaccis
pplōꝝ vt excludāt eos q pbati ſūt argēto. Diſ
ſipa gētes q̄ bella volūt veniēt legati ex egypto
ethiopia preueniet manꝰ eius deo. Regna ṫre
cantate deo: pſallite dño. Pſallite deo qui aſcē
dit ſuper celū celi: ad orienteȝ. Ecce dabit voci
ſue vocē virtutis: date gloriā deo ſuper iſrahel
magnificētia eius ⁊ virtꝰ eiꝰ in nubibꝰ. Mira
bilis deꝰ in ſcis ſuis: deꝰ iſrl': pſe dabit virtutē ⁊
fortitudine plebi ſue: benedictꝰ deus.

Victori pro filijs dđ ps. LXVIII

SAluū me fac deꝰ: quoniā intrauerūt
aque vſq; ad animā meaȝ. Infixus
ſum in limo pfundi: ⁊ non eſt ſub/
ſtantia. Veni in altitudinē maris. ⁊
tēpeſtas dimerſit me. Laboraui clamās: rau/
ce facte ſunt fauces mee: defecerūt oculi mei dū
ſpero in deū meū. Multiplicati ſunt ſuper ca/
pillos capitis mei: qui oderunt me gratis. Cō
fortati ſūt qui perſecuti ſunt me inimici mei in/
iuſte: que non rapui tūc exoluebā. Deꝰ tu ſcis
inſipientiā meam. ⁊ delicta mea a te non ſūt ab
ſcondita. Non erubeſcant in me qui expectant
te dñe: dñe virtutū. Non confundant̃ ſup me:
qui querūt te deꝰ iſrahel. Qm̄ ppter te ſuſtinui
opprobriū: operuit confuſio faciē meā. Extra/
neus factꝰ ſū fratribꝰ meis. ⁊ peregrinus filijs
matris mee. Qm̄ ȥelus domꝰ tue comedit me
⁊ opprobria exprobrantiū tibi ceciderūt ſup me.
Et operui in ieiunio animā meam ⁊ factū eſt in
opprobriū mihi. Et poſui veſtimentū meū cili/
ciū. ⁊ factꝰ ſū illis in parabolā. Aduerſū me lo/
quebant̃ q ſedebant in porta. ⁊ in me pſallebāt
q bibebāt vinū. Ego vero orationē meā ad te
dñe: tempꝰ beneplaciti deus. In multitudine
miſericordie tue: exaudi me in veritate ſalutis
tue. Eripe me de luto vt non infigar: libera
me ab his qui oderūt me ⁊ de pfundis aquarū
Nō me demergat tēpeſtas aque: neq; abſorbe
at me pfundū: neq; vrgeat ſup me puteus os
ſuū. Exaudi me dñe qm̄ benigna ē miſericordia
tua: ſcḋm multitudinē miſerationū tuarū reſpice
me. Et ne auertas faciē tuā a puero tuo: qm̄ tri
bulor: velociter exaudi me. Intende anime mee.
⁊ libera eam: ppter inimicos meos eripe me.
Tu ſcis improperiū meū ⁊ ꝯfuſionē meā: ⁊ re
uerentiā meā. In cōſpectu tuo ſunt oēs qui tri
bulant me: improperiū expectauit cor meum ⁊
miſeriā. Et ſuſtinui qui ſimul cōtriſtaret̃ ⁊ non
fuit. ⁊ q ꝯſolaret̃ ⁊ nō inueni. Et dederunt in
eſcam meā fel. ⁊ in ſiti mea potauerunt me ace/
to. Fiat menſa eoꝝ coram ipſis in laqueū. ⁊ in
retributiones ⁊ in ſcandalum. Obſcurent̃ ocu
li eorū ne videant. ⁊ dorſum eorū ſemper incur
ua. Effunde ſuper eos iram tuam. ⁊ furor ire
tue cōprehendat eos. Fiat habitatio eoꝝ deſer
ta. ⁊ in tabernaculis eorum non ſit qui inhabi
tet. Quoniā quē tu percuſſiſti perſecuti ſunt. ⁊
ſuper dolorē vulnerū eorū addiderūt. Appo/
ne iniquitatē ſuper iniquitatē eorum: ⁊ non in
trent in iuſticiā tuam. Deleant̃ de libro viuen
tium. ⁊ cū iuſtis nō ſcribant̃. Ego ſum pauper
⁊ dolens: ſalus tua deus ſuſcepit me. Lauda/
bo nomen dei cū cantico. ⁊ magnificabo euȝ in
laude. Et placebit deo ſuper vitulū nouellum:
cornua producentē ⁊ vngulas. Videant pau/
peres ⁊ letent̃: querite deum ⁊ viuet aīa veſtra
Quoniam exaudiuit pauperes dñs. ⁊ vinctos
ſuos non deſpexit. Laudent illum celi et terra:
mare ⁊ oīa reptilia in eis. Qm̄ deꝰ ſaluam fa/
ciet ſyon. ⁊ edificabunt̃ ciuitates iude. Et inha
bitabunt ibi. ⁊ hereditate acquirent eā. Et ſe/
men ſeruorū eius poſſidebūt eā. ⁊ qui diligunt
nomen eius habitabunt in ea.

Victori dauid ad recordandū q ſaluū fecit
eum dominus. ps. LXIX

DEus in adiutoriū meū intende: dñe ad
adiuuādū me feſtina. Cōfundant̃ ⁊ re
uereāt̃: qui querūt aīam meā. Auertāt̃
retrorſum ⁊ erubeſcant. qui volunt mihi mala
Auertantur ſtatim erubeſcētes: qui dicūt mihi
euge euge. Exultent ⁊ letētur in te omnes qui
querunt te: ⁊ dicāt ſemper magnificet̃ dominꝰ
qui diligunt ſalutare tuum. Ego vero egenus
⁊ pauper ſum deus adiuua me. Adiutor meus
⁊ liberator meus es tu. dñe ne moreris.

ps dauid. LXX

IN te dñe ſperaui nō cōfundar i eternū
in iuſticia tua libera me ⁊ eripe me. In
clina ad me aureȝ tuā ⁊ ſalua me. Eſto
mihi in deū ptectorem ⁊ in locum munitū: vt
ſaluum me facies. Qm̄ firmamentū meū. ⁊ re

fugiū meū es tu. Deus me⁹ eripe me de manu
peccatoris: ⁊ de manu cōtra legē agentis ⁊ ini/
q̄. Quoniā tu es patientia mea dñe: dñe ſpes
mea a iuuentute mea. In te confirmatus ſū ex
vtero: de ventre matris mee tu es protector
meus. In te cantatio mea ſemper: tanq̄ȝ prodi
gium factus ſū multis ⁊ tu adiutor fortis. Re/
pleatur os meuȝ laude vt cantem gloriā tuam:
tota die magnitudinē tuā. Ne proiicias me in
tempore ſenectutis cuȝ defecerit virtus mea ne
derelinquas me. Quia dixerūt inimici mei mi
hi: ⁊ qui cuſtodiebant animā meā conſiliū fece
runt in vnū. Dicentes deus dereliquit eū per
ſequimini ⁊ cōprehendite eū: quia non eſt q eri
piat. Deus ne elongeris a me: deus me⁹ in au
xiliū meū reſpice. Confundant̄ ⁊ deficiant de/
trahentes anime mee: operiant̄ cōfuſione ⁊ pu
dore q querūt mala mihi. Ego aūt ſemꝑ ſꝑabo
⁊ adiiciā ſuꝑ oēȝ laudē tuā. Os meū annūcia/
bit iuſticiam tuā: tota die ſalutare tuū. Quoniā
nō cognoui litteraturā introibo in potētias dñi
dñe memorabor iuſticie tue ſolius. De⁹ docui/
ſti me a iuuentute mea: ⁊ vſq̄ȝ nunc ꝓnūciabo
mirabilia tua. Et vſq̄ȝ in ſenectā ⁊ ſeniū: deus
ne derelinquas me. Donec annunciē brachiū
tuū: generatiōi oī q̄ ventura ē. Potentiā tuaȝ ⁊
iuſticiā tuā de⁹ vſq̄ȝ in altiſſima q̄ feciſti magna
lia: deus quis ſimilis ſit tibi: Quantas oſtēdi/
ſti mihi tribulationes multas ⁊ malas: ⁊ con/
uerſus viuificaſti me. ⁊ de abyſſis terre iteꝝ re
duxiſti me. Multiplicaſti magnificentiā tuam
⁊ conuerſus cōſolatus es me. Nam ⁊ ego con
fitebor tibi in vaſis pſalmi veritatē tuaȝ deus:
pſallā tibi in cithara ſanctus iſrahel. Exultabūt
labia mea cū cantauero tibi. ⁊ anima mea quaȝ
redemiſti. Sed ⁊ lingua mea tota die medita/
bitur iuſticiam tuā cū confuſi et reueriti fuerint
qui querunt mala mihi.

Pſ̄ dauid in ſalomonē. LXXI

Deus iudiciū tuū regi da. et iuſticiā tuā
filio regis. Iudicare populum tuū in
iuſticia. et pauperes tuos in iudicio. Su
ſcipiant montes pacē populo. et colles iuſticiā
Iudicabit pauperes populi. et ſaluos faciet fi/
lios pauperū. et humiliabit calūniatorē. Et ꝑ/
manebit cū ſole et ante lunam. in generatiōe et
generationē. Deſcendit ſicut pluuia in vellus
et ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terrā. Orietur i
diebus eius iuſticia et abundātia pacis. donec
auferatur luna. Et dominabit̄ a mari vſq̄ȝ ad
mare. et a flumine vſq̄ȝ ad terminos orbis ter
rarū. Coram illo ꝓcident ethiopes. et inimici
eius terrā lingent. Reges tharſis ⁊ inſule mū
nera offerent: reges arabum ⁊ ſaba dona ad/
ducent. Et adorabūt eū omnes reges: omnes
gentes ſeruient ei. Quia liberabit pauperem a
potente: ⁊ pauperē cui non erat adiutor. Par
cet pauperi ⁊ inopi. ⁊ animas pauperū ſaluas
faciet. Ex vſuris ⁊ iniquitate redimet animas
eorum: ⁊ honorabile nomen eorum coram illo.
Et viuet ⁊ dabitur ei de auro arabie: ⁊ adora/
bunt de ipſo ſemꝑ: tota die benedicent ei. Erit
firmamentū in terra in ſūmis montium: ſuper
extollet̄ ſuper libanū fructus eius: ⁊ florebunt
de ciuitate ſicut fenum terre. Sit nomen ei⁹ be
nedictum in ſecula ante ſolem permanet nomē
eius. Et benedicent̄ in ipſo omnes trib⁹ terre
omnes gentes magnificabūt eum. Benedict⁹
domin⁹ deus iſrahel: q facit mirabilia ſol⁹. Et
bn̄dictū nomē maieſtatis ei⁹ in eternū. ⁊ reple/
bitur maieſtate eius oīs terra: fiat fiat.

Pſ̄ aſaph. LXXII

Quam bon⁹ iſrahel deus: his qui recto
ſunt corde. Mei autem pene moti ſunt
pedes: pene effuſi ſunt greſſus mei.
Quia zelaui ſuper iniquos: pacem peccatoruȝ
videns. Quia non eſt reſpectus morti eorū: et
firmamentū in plaga eorum. In labore hoiuȝ
non ſunt. ⁊ cum hominibus non flagellabunt̄
Ideo tenuit eos ſuperbia operti ſunt iniquita/
te. ⁊ impietate ſua. Prodiit q̄ſi ex adipe iniq̄tas
eorū: tranſierūt in affectum cordis. Cogitaue/
runt ⁊ locuti ſunt nequitiā iniquitatē in excelſo
locuti ſunt. Poſuerūt in celū os ſuuȝ. ⁊ lingua
eorū tranſiuit in terra. Ideo conuertet̄ ꝑplus
meus hic: ⁊ dies pleni inuenient̄ in eis. Et di/
xerunt quō ſcit deus: ⁊ ſi eſt ſcientia in excelſo:
Ecce ipſi peccatores ⁊ abundantes in ſeclo ob/
tinuerūt diuitias. Et dixi. ergo ſine cā iuſtifica
ui cor meum: ⁊ laui inter innocentes manus
meas. Et fui flagellatus tota die: et caſtigatio
mea in matutinis. Si dicebam narrabo ſic: ec/
ce nationem filiorum tuorū reprobaui. Exiſti/
mabam vt cognoſcerem: hoc labor eſt ante me
Donec intrem in ſanctuariū dei: ⁊ intelligam
in nouiſſimis eorū. Verūtamen ꝓpter dolos
poſuiſti eis: deieciſti eos dū alleuarent̄. Quō
facti ſunt in deſolationē: ſubito defecerūt: perie
runt ꝓpter iniquitatē ſuam. Velut ſomnium
ſurgentiū: domine in ciuitate tua imaginē ipſo
rum ad nihilū rediges. Quia inflāmatū eſt cor
meū. ⁊ renes mei commutati ſunt: ⁊ ad nihilū re/
dactus ſum ⁊ neſciui. Vt iumentū factus ſum
apud te: ⁊ ego ſemper tecū. Tenuiſti manum

dexterā meā: ⁊ in voluntate tua deduxiſti me: ⁊
cū gloria ſuſcepiſti me. Quid enī mihi eſt in ce
lo. ⁊ a te quid volui ſuper terrā? Defecit caro
mea ⁊ cor meum: deus cordis mei ⁊ pars mea
deus in eternum. Quia ecce qui elongant ſe a
te peribūt: perdidiſti omnes qui fornicant̄ abs
te. Mihi aūt adherere deo bonū eſt: ponere in
domino deo ſpem meā. Vt annūciē omnes p̄/
dicationes tuas: in portis filie ſyon.

Eruditio aſaph pſ. LXXIII

Vt quid deꝰ repuliſti in finē: iratus eſt
furor tuus ſuper oues paſcue tue. Me
mor eſto ꝯgregationis tue: quā poſſedi
ſti ab initio. Redemiſti virgam hereditatis tue
mons ſyon in quo habitaſti in eo. Leua manꝰ
tuas in ſuperbias eoꝝ in finem: quanta mali/
gnatus eſt inimicꝰ in ſancto? Et gloriati ſūt qui
oderūt te: in medio ſolēnitatis tue. Poſuerunt
ſigna ſua ſigna ⁊ nō cognouerūt: ſicut in exitu
ſuper ſummū. Quaſi in ſilua lignoꝝ ſecuribꝰ ex
ciderunt ianuas eius i idipſum: i ſecuri et aſcia
deiecerunt eā. Incenderūt igni ſanctuariū tuū
in terra: polluerunt tabernaculū nominis tui.
Dixerūt in corde ſuo cognatio eoꝝ ſimul quie
ſcere faciamus omnes dies feſtos dei a terra.
Signa noſtra nō vidimꝰ: iam nō eſt propheta
⁊ nos non cognoſcet ampliꝰ. Vſq̄ꝫ q̄ deꝰ impro
perabit inimicus: irritat aduerſarius nomen
tuū in finē. Vt qd auertis manū tuā ⁊ dexterā
tuam: de medio ſinu tuo in finē? Deus aūt rex
noſter ante ſecula: operatus eſt ſalutem in me/
dio terre. Tu cōfirmaſti in virtute tua mare cō
tribulaſti capita draconū in aquis. Tu confre/
giſti capita draconis dediſti eum eſcam popu/
lis ethiopum. Tu dirupiſti fontes ⁊ torrentes:
tu ſiccaſti fluuios ethan. Tuus eſt dies. et tua
eſt nox: tu fabricatus es auroram ⁊ ſolem. Tu
feciſti omnes terminos terre: eſtatem ⁊ ver tu
plaſmaſti ea. Memor eſto huius. inimicus im
properauit domino. ⁊ populus inſipiens inci/
tauit nomen tuum. Ne tradas beſtijs animas
confitentes tibi ⁊ animas pauperū tuorum ne
obliuiſcaris in finem. Reſpice in teſtamentum
tuum: quia repleti ſunt qui obſcurati ſunt terre
domibus iniquitatū. Ne auertatur humilis fa
ctus confuſus. pauper ⁊ inops laudabunt no/
men tuum. Exurge deus iudica cauſam tuam
memor eſto improperioꝝ tuoꝝ que ab īſipiēte
ſunt tota die. Ne obliuiſcaris voces inimicorū
tuorum. ſuperbia eorum qui te oderunt aſcen/
dit ſemper. Victori non diſperdas pſ
cantici aſaph. LXXIIII

Confitebimur tibi deus: confitebimur
⁊ inuocabimus nomen tuum. Narra/
bimus mirabilia tua. cū accepero tem/
pus ego iuſticias iudicabo. Liquefacta eſt ter/
ra ⁊ oēs qui habitāt in ea. ego confirmaui colū
nas eius. Dixi iniquis nolite inīq̄ agere. ⁊ de
linquentibus nolite exaltare cornu. Nolite ex/
tollere in altū cornu veſtꝝ nolite loq aduerſus
deū iniquitatē. Quia neqꝫ ab oriente neqꝫ ab
occidente neqꝫ a deſertis montibus qm̄ deꝰ iu/
dex eſt. Hūc humiliat ⁊ hūc exaltat. quia calix
in manu dn̄i vini meri plenus mixto. Et incli
nauit ex hoc in hoc. verūtamen fex eius non eſt
exinanita. bibēt omnes peccatores terre. Ego
aūt annūciabo in ſeculum. cantabo deo iacob.
Et omnia cornua peccatorū cōfringam. et ex/
altabunt̄ cornua iuſti. Victori in carmi
nibus. pſ aſaph cantici. LXXV

Notus in iudea deus. in iſrael magnū
nomen eius. Et factus eſt in pace lo/
cus eius. ⁊ habitatio eius in ſyon. Ibi
confregit potentias arcū ſcutum gladiū ⁊ bel/
lum. Illuminans tu mirabiliter a montibus
eternis turbati ſunt oēs inſipiētes corde. Dor
mierūt ſomnū ſuum. ⁊ nihil inuenerūt oēs viri
diuitiarū in manibus ſuis. Ab increpatiōe tua
deus iacob. dormitauerūt q aſcenderūt equos.
Tu terribilis es et quis reſiſtet tibi: ex tunc
ira tua. De celo auditum feciſti iudicium. terra
tremuit ⁊ quieuit. Cum exurgeret in iudicium
deus. vt ſaluos faceret omnes māſuetos terre
Quoniam cogitatio hominis confitebitur ti/
bi. ⁊ reliquie cogitationis diem feſtum agent ti
bi. Vouete ⁊ reddite domino deo veſtro. om/
nes qui in circuitu eius affertis munera. Ter/
ribili ⁊ ei qui aufert ſpm̄ p̄ncipū. terribili apud
reges terre. Victori ſuper ydithun
pſ aſaph. LXXVI

Voce mea ad dominum clamaui. voce
mea ad deū ⁊ intendit mihi. In die tri
bulationis mee deū exquiſiui manibus
meis nocte contra eū. ⁊ non ſum deceptus. Re
nuit conſolari anima mea. memor fui dei ⁊ de/
lectatus ſū. ⁊ exercitatus ſū ⁊ defecit ſpūs meꝰ.
Anticipauerūt vigilias oculi mei. turbatus ſū
⁊ non ſum locutus. Cogitaui dies antiquos. ⁊
annos eternos in mente habui. Et meditatus
ſum nocte cum corde meo. ⁊ exercitabar ⁊ ſco/
pebam ſpm̄ meū. Nūqd in eternū, piiciet deus
aut non apponet. vt complacitior ſit adhuc.
Aut in finem miſericordiā ſuam abſcidet. a ge
neratione in generationem. Aut obliuiſcetur

miſereri deus: aut cõtinebit in ira ſua miſericoꝛ
dias ſuas. Et dixi nũc cepi hec mutatio dextere
excelſi. Memoꝛ fui operum domini: quia me
moꝛ ero ab initio mirabilium tuoꝝ. Et medita
boꝛ in oĩbus opibus tuis: ⁊ in adinuentionib⁹
tuis exercebor. Deus in ſancto via tua: quis de
us magnus ſicut deus noſter: tu es deus qui fa
cis mirabilia. Notam feciſti in populis virtutẽ
tuam: redemiſti in brachio tuo populum tuum
filios iacob ⁊ ioſeph. Viderunt te aque de⁹ vi
derunt te aque ⁊ timuerunt: ⁊ turbate ſũt abyſſi
Multitudo ſonitus aquarum vocem dederunt
nubes. Etenim ſagitte tue tranſeunt: vox toni
trui tui in rota. Illuxerunt coꝛuſcatiões tue oꝛ
bi terre. commota eſt ⁊ cõtremuit terra. In ma
ri via tua ⁊ ſemite tue i aquis multis: ⁊ veſtigia
tua non cognoſcentur. Deduxiſti ſicut oues po
pulum tuum: in manu moyſi ⁊ aaron.

Erudino aſaph. LXXVII

Attendite pple meus legẽ meam: incli
nate aurem veſtram in verba oꝛis mei.
Aperiam in parabolis os meum: loqr
ꝓpoſitiones ab initio. Quanta audiuimus et
cognouimus ea: ⁊ patres noſtri narrauerũt no
bis. Non ſunt occultata a filijs coꝛum: in gene
ratione altera. Narrantes laudes domini ⁊ vir
tutes eius: ⁊ mirabilia eius que fecit. Et ſuſcita
uit teſtimonium in iacob: ⁊ legem poſuit in iſra
el. Quanta mandauit patribus noſtris nota fa
cere ea filijs ſuis: vt cognoſcat generatio altera.
Filij qui naſcent̄ ⁊ exurgent: ⁊ narrabunt filijs
ſuis. Vt ponant in deo ſpem ſuam: ⁊ non obli
uiſcant̄ operum dei: ⁊ mandata eius exquirant
Ne fiant ſicut patres coꝛum: generatio praua ⁊
exaſperans. Generatio que non direxit coꝛ ſuũ
⁊ non eſt creditus cum deo ſpiritus eius. Filij
effrem intendentes ⁊ mittentes arcum: conuer
ſi ſunt in die belli. Non cuſtodierunt teſtamen
tum dei: ⁊ in lege eius noluerunt ambulare. Et
obliti ſunt benefactoꝛum eius: ⁊ mirabilium ei⁹
que oſtendit eis. Coꝛam patribus coꝛũ fecit mi
rabilia in terra egypti: in campo thaneos. In
terrupit mare ⁊ perduxit eos: ⁊ ſtatuit aquas q̃
ſi in vtre. Et deduxit eos ⁊ nube diei: ⁊ tota no
cte in illuminatione ignis. Interrupit petram
in heremo: ⁊ adaquauit eos velut in abyſſo mul
ta. Et eduxit aquam de petra: ⁊ eduxit tanquam
flumina aquas. Et appoſuerunt adhuc peccare
ei: in iram excitauerunt excelſum in aquoſo. Et
temptauerunt deũ in coꝛdibus ſuis: vt peterẽt
eſcas animabus ſuis. Et male locuti ſunt de deo
dixerunt nunquid poterit deus parare menſam
in deſerto. Quoniã percuſſit petram ⁊ fluxerũt
aque: ⁊ toꝛrentes inundauerũt. Nunquid ⁊ pa
nem poterit dare: aut poꝛtare menſam populo
ſuo. Ideo audiuit dominus ⁊ diſtulit: ⁊ ignis
accẽſus eſt in iacob: ⁊ ira aſcendit in iſrl̃. Quia
non crediderũt in deo: nec ſperauerunt in ſalu
tari eius. Et mandauit nubibus deſuper: ⁊ ia
nuas celi aperuit. Et pluit illis manna ad mã
ducandum. ⁊ panem celi dedit eis. Panẽ an
geloꝛum manducauit homo: cibaria miſit eis i
abundantiam. Tranſtulit auſtrum de celo: ⁊ i
duxit in virtute ſua affricũ. Et pluit ſuper eos
ſicut puluerem carnes: ⁊ ſicut arenã maris vo
latilia pennata. Et ceciderunt in medio caſtro
rum coꝛum: circa tabernacula coꝛum. Et man
ducauerunt ⁊ ſaturati ſunt nimis: ⁊ deſideriũ
coꝛum attulit eis: non ſunt fraudati a deſiderio
ſuo. Adhuc eſce coꝛum erant in oꝛe ipſoꝝ: ⁊ ira
dei aſcendit ſuper eos. Et occidit pingues eoꝝ
⁊ electos iſrael impediuit. In omnib⁹ his pec
cauerunt adhuc: ⁊ non crediderunt in mirabili
bus eius. Et defecerunt in vanitate dies eoꝝ:
⁊ anni eoꝛum cum feſtinatione. Cũ occideret
eos querebant eum: ⁊ reuertebantur ⁊ dilucu
lo veniebant ad eum. Et rememoꝛati ſunt quia
deus adiutoꝛ eſt coꝛum: ⁊ deus excelſus redẽ
ptoꝛ eoꝛum eſt. Et dilexerunt eum in oꝛe ſuo: ⁊
lingua ſua mentiti ſunt ei. Coꝛ autem eoꝝ non
erat rectum cum eo: nec fideles habiti ſunt in te
ſtamento eius. Ipſe autem eſt miſericoꝛs ⁊ pro
pitius fiet peccatis eoꝛum: ⁊ non diſperdet eos
Et abundauit vt auerteret iram ſuam: ⁊ nõ ac
cendit omnem iram ſuã. Et recoꝛdatus eſt qa
caro ſunt: ſpirit⁹ vadens ⁊ non rediens Quo
tiens exacerbauerunt eum in deſerto: in iram
concitauerunt eum in inaquoſo. Et conuerſi
ſunt ⁊ temptauerunt deum: ⁊ ſanctum iſrael ex
acerbauerunt. Non ſunt recoꝛdati manus ei⁹
die qua redemit eos de manu tribulantis. Si
cut poſuit in egypto ſigna ſua. ⁊ prodigia ſua i
campo thaneos. Et conuertit in ſanguinẽ flu
mina eoꝛum: ⁊ ymbꝛes eoꝛum ne biberent.
Miſit in eos cynomiam ⁊ comedit eos. ⁊ ra
nam ⁊ diſperdidit eos. Et dedit erugini fru
ctus eoꝛum: ⁊ laboꝛes eoꝛũ locuſte. Et occidit
in grandine vineas eoꝛum. ⁊ moꝛos eoꝛum in
pꝛuina. Et tradidit grandini iumenta eoꝛum.
⁊ poſſeſſiones eoꝛum igni. Miſit in eos irã in
dignationis ſue. indignationẽ ⁊ iram ⁊ tribu
lationem: immiſſiones per angelos malos. Vi
am fecit ſemite ire ſue. nõ pepercit a moꝛte aia
rũ eoꝝ. ⁊ iumenta eoꝛum in moꝛte cõcluſit. Et

percuſſit oē ꝓmogenitū in terra egypti: primi-
tias oīs laboris coꝝ in tabernaculis cham. Et
abſtulit ſicut oues pplm ſuū: ⁊ perduxit eos tā
q̃ gregē in deſerto. ⁊ deduxit eos in ſpe ⁊ non
timuerūt: ⁊ inimicos eoꝝ operuit mare. Et in
duxit eos in montē ſanctificationis ſue: montē
quē acquiſiuit dextera eiꝰ. Et eiecit a facie eoꝝ
gentes: ⁊ ſorte diuiſit eis terram in funiculo di
ſtributionis. Et habitare fecit in tabernaculis
eoꝝ tribꝰ iſrahel. Et temptauerūt ⁊ exacerba
uerunt deū excelſum: ⁊ teſtimonia eius non cu
ſtodierūt. Et auerterūt ſe ⁊ non ſeruauerūt pa
ctum quemadmodū patres eoꝝ conuerſi ſunt
in arcum prauū. In iram concitauerunt eū in
collibus ſuis: ⁊ in ſculptilibꝰ ſuis ad emulatio-
nē eum prouocauerūt. Audiuit deus ⁊ ſpreuit
⁊ ad nihilū redegit valde iſrahel Et repulit ta-
bernaculū ſylo: tabernaculū ſuum vbi habita-
uit in hominibꝰ. Et tradidit in captiuitatē vir-
tutem eoꝝ: ⁊ pulchritudinē eoꝝ in manus ini-
mici. Et concluſit in gladio pplm ſuū: ⁊ heredi
tatem ſuā ſpreuit. Iuuenes eoꝝ comedit ignis
⁊ virgines eorum non ſunt lamentate. Sacer-
dotes eorum in gladio ceciderūt: ⁊ vidue eoꝝ
non plorabant. Et excitatꝰ eſt tanq̃ dormiens
dominꝰ: tanq̃ potēs crapulatus a vino. Et ꝑ-
cuſſit inimicos ſuos in poſteriora: opprobrium
ſempiternū dedit illis. Et repulit tabernaculū
ioſeph: ⁊ tribum effrem non elegit Sed elegit
tribum iuda: montē ſyon quē dilexit. Et edifi-
cauit ſicut vnicornis ſanctificiū ſuum: in terra
quam fundauit in ſecula. Et elegit dauid ſeruū
ſuum: ⁊ ſuſtulit eum de gregibꝰ ouium: de poſt
fetantes accepit eum. Paſcere iacob ſeruū ſuū
⁊ iſrahel hereditatē ſuam. Et pauit eos in ino-
centia cordis ſui: ⁊ ī intellectibus manuū ſuarū
deduxit eos. ¶ Cāticū aſaph. LXXVIII

Deus venerunt gentes in hereditatem
tuam: polluerūt templū ſanctum tuū:
poſuerūt hieruſalē ī pomoꝝ cuſtodiam.
Poſuerūt morticina ſeruoꝝ tuorum eſcas vo
latilibus celi: carnes ſanctoꝝ tuoꝝ beſtijs tre.
Effuderunt ſanguinem ipſoꝝ tanq̃ aquam in
circuitu hieruſalē: ⁊ non erat qui ſepeliret. Fa-
cti ſumꝰ opprobriū vicinis noſtris: ſubſanna-
tio ⁊ illuſio his qui in circuitu noſtro ſunt. Vſ
q̃quo domine iraſceris in finem: ⁊ accendetur
velut ignis zelus tuus. Effunde iram tuam in
gentes que te non nouerūt: ⁊ in regna que no
men tuū non inuocauerūt. Qui comederūt ia-
cob: ⁊ locum eiꝰ deſolauerūt. Ne memineris
iniquitatū noſtraꝝ antiquarū: cito anticipēt nos
miſericordie tue: q2 pauperes facti ſumꝰ nimis
Adiuua nos deꝰ ſalutaris noſter: ⁊ ꝓpter glo-
riam noīs tui dn̄e libera nos. Et propitiꝰ eſto
peccatis noſtris ꝓpter nomen tuū: ne forte di-
cant in gentibꝰ. vbi eſt deꝰ eoꝝ. Et innoteſcāt
in nationibꝰ: corā oculis noſtris Vltio ſangui
nis ſeruoꝝ ſuoꝝ qui effuſus eſt: introeat in cō
ſpectu tuo gemitus cōpeditoꝝ. Scdm magni-
tudinē brachij tui: poſſide filios mortificatoꝝ
Et redde vicinis nr̄is ſeptuplū in ſinu eorum
improperiū ipſoꝝ qđ exprobrauerunt tibi dn̄e.
Nos aūt ppl̄s tuꝰ ⁊ oues paſcue tue: confitebi-
mur tibi in ſeculū In generationē ⁊ generatio
nē: annūciabimꝰ laudē tuā.

¶ Ad victoriam ſuper lilia teſtiomonium
aſaph. pſ. LXXIX

Qui regis iſrahel intēde: q deducis ve
lut ouē ioſeph. Qui ſedes ſuper cheru
bin manifeſtare: coram effraim benia-
min ⁊ manaſſe. Excita potentiam tuam ⁊ veni
vt ſaluos facias nos Deus ꝯuerte nos: et oſtē
de faciē tuā ⁊ ſalui erimus: Dn̄e deꝰ virtutum
quouſq̃ iraſceris ſuper orationē ſerui tui: Ci-
babis nos pane lachrymarū: ⁊ potū dabis no
bis ī lachrymis in menſura Poſuiſti nos in cō
tradictionem vicinis noſtris: et inimici noſtri
ſubſannauerunt nos. Deus virtutum conuer
te nos: ⁊ oſtende faciē tuā ⁊ ſalui erimus. Vi
neam de egypto tranſtuliſti: eieciſti gentes et
plantaſti eam. Dux itineris fuiſti in conſpectu
eius ⁊ plantaſti radices eius ⁊ impleuit terram
Operuit montes vmbra eiꝰ: ⁊ arbuſta eius ce
dros dei. Extēdit palmites ſuos vſq̃ ad mare
⁊ vſq̃ ad flumē propagines eius vt quid deſtru-
xiſti maceriā eius. ⁊ vindemiant eam omnes q
pretergrediunt viam. Exterminauit eā aper d
ſilua: ⁊ ſingularis ferus depaſtꝰ eſt eam. Deꝰ
virtutum conuertere: reſpice de celo et vide et
viſita vineā iſtā. Et perfice eam quā plantauit
dextera tua. ⁊ ſup filium hoīs quem ꝯfirmaſti
tibi. Incenſa igni ⁊ ſuffoſſa: ab increpatione
vultus tui peribūt. Fiat manus tua ſuper viꝝ
dextere tue: ⁊ ſup filiū hoīs quē ꝯfirmaſti tibi.
Et non diſcedimus a te: viuificabis nos ⁊ no
men tuū inuocabimꝰ. Dn̄e deꝰ virtutū conuerte
nos. et oſtende faciē tuā et ſalui erimꝰ. ¶ Vi
ctori in torcularibꝰ aſaph. pſ. LXXX

Exultate deo adiutori noſtro: iubilate
deo iacob. Sumite pſalmū ⁊ date tym
panū: pſalterium iocundum cum citha
ra Buccinate in neomenia tuba: in inſigni die
ſolēnitatis veſtre. Quia preceptum in iſrael ē

⁊ iudiciũ deo iacob. Teſtimoniũ in ioſeph po/
ſuit illud: cum exiret de terra egypti: linguam
quaꝫ non nouerat audiuit. Diuertit ab oneri/
bus doꝛſum eiꝰ: manus eiꝰ in cophino ſeruie/
runt In tribulatione inuocaſti me ⁊ liberaui te
exaudiuit te in abſcondito tempeſtatis probaui
te apud aquã contradictionis. Audi ppl'S meꝰ
⁊ conteſtaboꝛ te: iſrabel ſi audieris me non erit
in te deus recens: neqꝫ adoꝛabis deũ alienum
Ego enim ſũ dominꝰ deus tuꝰ qui eduxi te de
terra egypti: dilata os tuũ ⁊ implebo illud. Et
non audiuit ppl'S meꝰ vocem meam: et iſrabel
non intendit mihi. Et dimiſi eos ſcdm deſide/
ria coꝛdis coꝝ: ibũt in adinuentionibꝰ ſuis Si
populꝰ meꝰ audiſſet me: iſrabel ſi in vijs meis
ambulaſſet. Pro nihilo foꝛſitan inimicos coꝝ
humiliaſſem: ⁊ ſuper tribulantes eos miſiſſem
manũ meam. Inimici domini mẽtiti ſunt ei. ⁊
erit tempus eoꝛum in ſecula. Et cibauit illos ex
adipe frumenti ⁊ de petra melle ſaturauit eos.
¶ ps aſaph. LXXXI

DEus ſtetit in ſynagoga deoꝛum. in me
dio autem deos diiudicat. Vſqꝫquo iu
dicatis iniquitatem. ⁊ facies peccatorũ
ſumitis: Iudicate egeno ⁊ pupillo: humilem
⁊ pauperem iuſtificate. Eripe pauperem ⁊ ege
num de manu peccatoꝛis liberate. Neſcierunt
neqꝫ intellexerunt in tenebꝛis ambulant. mo/
uebuntur omnia fundamenta terre. Ego dixi
dij eſtis ⁊ filij excelſi omnes. Vos autem ſicut
homines moꝛiemini. ⁊ ſicut vnus de pꝛincipi/
bus cadetis. Surge deus iudica terram. quo/
niam tu hereditabis in omnibus gentibus.
¶ Canticũ pſalmi aſaph. LXXXII

DEus quis ſimilis erit tibi: ne taceas ne
qꝫ conpeſcaris deus. Quoniã ecce ini
mici tui ſonuerũt. ⁊ qui oderunt te extu
lerunt caput. Super populũ tuum malignaue
runt conſiliũ ⁊ cogitauerunt aduerſus ſanctos
tuos. Dixerunt venite ⁊ diſperdamus eos de
gente. ⁊ non memoꝛetur nomen iſrahel vltra.
Quoniam cogitauerunt vnanimiter: ſimul ad
uerſum te teſtamentũ diſpoſuerũt tabernacula
idumeoꝛuꝫ ⁊ iſmahelite: Moab ⁊ aggareni ge
bal ⁊ ammon ⁊ amalech: alienigene cum habi/
tantibus tyrum. Etenim aſſur venit cum illis
facti ſunt in adiutoꝛium filijs loth. Fac illis ſicͣ
madian ⁊ ſyſare: ſicut iabin in toꝛrente cyſon.
Diſperierunt in endoꝛ: facti ſunt vt ſtercus ter
re. Pone pꝛincipes eoꝛum ſicut oꝛeb ⁊ zeb. et
zebee ⁊ ſalmana: Omnes pꝛincipes eoꝝ. qui
dixerunt hereditate poſſideamus ſanctuarium
dei. Deus meus pone illos vt rotam. ⁊ ſicut
ſtipulam ante faciem venti. Sicut ignis qui
comburit ſiluam: ⁊ ſicut flamma comburens
montes. Ita perſequeris illos in tempeſtate
tua. ⁊ in ira tua turbabis eos. Imple facies eo
rum ignominia. ⁊ querent nomen tuum domi
ne. Erubeſcant ⁊ conturbentur in ſeculum ſe/
culi. ⁊ confundant et pereant. Et cognoſcãt qꝛ
nomen tibi dominus: tu ſolus altiſſimus in oĩ
terra. ¶ Ad victoꝛiam pro toꝛcularibꝰ
filijs choꝛe ps. LXXXIII

QVam dilecta tabernacula tua domine
virtutuꝫ: cõcupiſcit ⁊ deficit anima mea
in atrio domini. Coꝛ meuꝫ ⁊ caro mea
exultauerunt in deum viuũ. Etenim paſſer in
uenit ſibi domũ ⁊ turtur nidũ vbi ponat pullos
ſuos. Altaria tua dñe virtutũ: rex meus ⁊ deꝰ
meus. Beati qui habitant in domo tua domi/
ne: in ſecula ſeculoꝝ laudabunt te. Beatꝰ vir
cuius eſt auxiliũ abs te: aſcenſiones in coꝛde ſuo
diſpoſuit in valle lachꝛimaꝝ: in loco quem po/
ſuit. Eteni bñdictionẽ dabit legiſlatoꝛ: ibũt de
virtute in virtutem: videbit deus deoꝝ in ſyõ.
Domine deus virtutũ exaudi oꝛationẽ meam
auribꝰ percipe deꝰ iacob Protectoꝛ noſter aſpi
ce deus. ⁊ reſpice in faciem chꝛiſti tui Quia me
lioꝛ eſt dies vna in atrijs tuis: ſup milia. Ele/
gi abiectꝰ eſſe in domo dei mei magis qꝫ habi/
tare in tabernaculis peccatoꝝ. Quia miſericoꝛ
diam ⁊ veritatẽ diligit deus: gratiam ⁊ gloꝛiaꝫ
dabit dominꝰ. Non priuabit bonis eos q ambu/
bulant innocentia: domine virtutuꝫ beatꝰ ho/
mo qui ſperat in te. ¶ Victoꝛum filioꝝ
choꝛe canticũ. LXXXIIII

BEnedixiſti domine terrã tuam: auerti/
ſti captiuitateꝫ iacob. Remiſiſti iniqui
tatem plebis tui operuiſti omnia pecca
ta eoꝝ. Mitigaſti omneꝫ iram tuam: auertiſti
ab ira indignationis tue. Conuerte nos deus
ſalutaris noſter. ⁊ auerte iram tuam a nobis.
Nunquid in eternũ iraſceris nobis: aut exten
des iram tuam a generatione in generationẽ:
Deus tu conuerſus viuificabis nos. et plebs
tua letabit in te. Oſtende nobis domine miſe/
ricoꝛdiã tuã: ⁊ ſalutare tuũ da nobis. Audiam
quid loquat in me dominꝰ deꝰ: quoniã loquet
pacem in plebem ſuam. Et ſuper ſanctos ſuos
⁊ in eos qui cõuertũt ad coꝛ. Verũtamen pꝛo
pe timentes eũ ſalutare ipſius vt inhabitet glo
ria in terra noſtra. Miſericoꝛdia ⁊ veritas ob
uiauerunt ſibi: iuſticia ⁊ pax oſculate ſunt. Ve
ritas de terra oꝛta eſt: ⁊ iuſticia de celo pſpexit

Etenim dominus dabit benignitatem ⁊ terra
noſtra dabit fructum ſuū. Juſticia ante eū am/
bulabit. ⁊ ponet in via greſſus ſuos.

Oratio dauid. LXXXV

Inclina dn̄e aurē tuā ⁊ exaudi me: qm̄
inops ⁊ pauper ſum ego: Cuſtodi ani
mam meā quoniā ſanctus ſum: ſaluū
fac ſeruū tuū deus meus ſperantē in te. Miſerere
mei domine quoniam ad te clamaui tota die le/
tifica animā ſerui tui quoniā ad te dn̄e animam
meā leuaui. Quoniam tu domine ſuauis ⁊ mi
tis: ⁊ multe miſericordie omnibus inuocantibus
te. Auribus percipe dn̄e orationē meā. ⁊ inten
de voci deprecationis mee. In die tribulatio/
nis mee clamaui ad te: quia exaudiſti me. Nō
eſt ſimilis tui in dijs domine. ⁊ nō ē ſm̄ opera
tua. Omnes gētes quaſcunq; feciſti venient ⁊
adorabūt coram te dn̄e glorificabūt nomen tuū
Qm̄ magnus es tu ⁊ faciens mirabilia: tu es
deus ſolus. Deduc me domine in via tua: ⁊ in
grediar in veritate tua: letetur cor meum vt ti/
meat nomen tuū. Confitebor tibi domine deus
meus in toto corde meo: ⁊ glorificabo nomē tuū
in eternum. Quia miſericordia tua magna eſt
ſuper me: ⁊ eruiſti animā meā ex inferno infe
riori. Deus iniqui inſurrexerūt ſuper me: ⁊ ſy
nagoga potentiū queſierūt animā meam: ⁊ nō
propoſuerūt te in conſpectu ſuo. Et tu domine
deus miſerator ⁊ miſericors: patiens ⁊ multe
miſericordie ⁊ verax. Reſpice in me ⁊ miſere/
re mei: da imperiū tuū puero tuo. ⁊ ſaluum fac
filiū ancille tue. Fac mecū ſignū in bonum vt
videant qui oderūt me ⁊ cōfundant̄: qm̄ tu do
mine adiuuiſti me ⁊ cōſolatus es me.

Filiorum chore cantici. ps. LXXXVI

Fundamenta eius in montibus ſanctis.
diligit dominus portas ſyon ſuper oia
tabernacula iacob. Glorioſa dicta ſunt
de te: ciuitas dei. Memor ero raab ⁊ babylo/
nis ſcientiū me. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ po/
pulus ethiopum: hi fuerūt illic. Nunquid ſyō
dicet homo. ⁊ homo natus ē in ea: ⁊ ipſe fun/
dauit eā altiſſimus. Dominus narrabit in ſcri
pturis populorum. ⁊ principum horum q fue/
runt in ea. Sicut letantium omniū habitatio eſt
in te. Canticum pſalmi filijs chore
in fine pro maleth ad reſpōdendū intellectus
heman ezraite. LXXXVII

Domine deus ſalutis mee: in die cla/
maui ⁊ nocte coram te. Intret in con/
ſpectu tuo oratio mea: inclina aurem
tuam ad precem meam. Quia repleta eſt ma/
lis aīa mea. ⁊ vita mea inferno appropinquit.
Eſtimatus ſū cū deſcendentibus in lacū. factus
ſū ſicut homo ſine adiutorio inter mortuos li/
ber. Sicut vulnerati dormientes in ſepulchris
quorum non es memor amplius. ⁊ ipſi de manu
tua repulſi ſunt. Poſuerūt me in lacu inferio/
ri. in tenebroſis ⁊ in vmbra mortis. Sup me
cōfirmatus eſt furor tuus. ⁊ omnes fluctus tu/
os induxiſti ſuper me. Longe feciſti notos me
os a me poſuerunt me abhominationem ſibi.
Traditus ſum ⁊ non egrediebar. oculi mei lā
guerūt pre inopia. Clamaui ad te domine tota
die expandi ad te manus meas. Nunqd mor/
tuis facies mirabilia. aut medici ſuſcitabunt et
confitebunt̄ tibi: Nunqd narrabit aliquis in
ſepulchro miſericordiā tuā. ⁊ veritatē tuam in
pditionē. Nūqd cognoſcent̄ in tenebris mira
bilia tua. ⁊ iuſticia tua in terra obliuionis. Et
ego ad te domine clamaui. ⁊ mane oratio mea
preueniet te. Vt quid dn̄e repellis orationem
meā. auertis faciē tuā a me. Pauper ſū ego et
in laboribus a iuuentute mea. exaltatus autem
humiliatus ſum ⁊ conturbatus. In me tranſi
erūt ire tue. ⁊ terrores tui conturbauerunt me.
Circūdederūt me ſicut aqua tota die. cir cūdede
rūt me ſimul. Elongaſti a me amicū ⁊ proximū.
⁊ notos meos a miſeria. Erudirio ethā
ezraite. LXXXVIII

Miſericordias dn̄i. in eternum cantabo.
In generationē ⁊ generationē. annun
ciabo veritatem tuam in ore meo. Qm̄
dixiſti in eternum miſericordia edificabitur in
celis. preparabitur veritas tua ī eis. Diſpoſui
teſtamentum electis meis. iuraui dauid ſeruo
meo vſq; in eternum preparabo ſemen tuū. Et
edificabo in generatione ⁊ generationem ſedē
tuam. Confitebuntur celi mirabilia tua domi/
ne. etenim veritatē tuam in eccleſia ſanctorum.
Qm̄ qs in nubibus equabit̄ dn̄o. ſilis erit deo
in filijs dei. Deus q glorificabit̄ in conſilio ſcō
rū magnus ⁊ terribilis ſup oēs qui in circuitu
eius ſunt. Dn̄e deus virtutū quis ſimilis tibi.
potens es domine ⁊ veritas tua in circuitu tuo
Tu dn̄aris poteſtati maris. motū aūt fluctuum
eius tu mitigas. Tu humiliaſti ſicut vulneratū
ſuperbū. in brachio virtutis tue diſperſiſti ini
micos tuos. Tui ſunt celi ⁊ tua eſt terra. orbē
terre ⁊ plenitudinem eius tu fundaſti. aquilo/
nem ⁊ mare tu creaſti. Thabor ⁊ hermon ī no
mine tuo exultabūt. tuū brachiū cum potentia.
Firmet̄ manus tua ⁊ exaltet̄ dextera tua. iuſti/
cia ⁊ iudiciū preparatio ſedis tue. Miſericor

dia ⁊ veritas precedēt faciē tuam: beatꝰ pplus
qui ſcit iubilationē. Domine in lumine vultus
tui ambulabūt. ⁊ in nomine tuo exultabūt tota
die ⁊ in iuſticia tua exaltabunť. Quoniā gloria
virtutis eoꝝ tu es: ⁊ in beneplacito tuo exaltabi
tur cornu noſtꝝ. Quia dñi eſt aſſūptio noſtra.
⁊ ſancti iſrael regis nři. Tūc locutꝰ es in viſio/
ne ſanctis tuis. ⁊ dixiſti: poſui adiutoriū in po/
tente. ⁊ exaltaui electum de plebe mea. Inueni
dauid ſuū meū: oleo ſancto meo vnxi eū. Ma
nus enī mea auxiliabiť ei ⁊ brachiū meū confir
mabit eū. Nihil ꝓficiet inimicus in eo: ⁊ filius
iniquitatis non apponet nocere ei. Et cōcidam
a facie ipſiꝰ inimicos eius: ⁊ odiētes eū in fugā
cōuertā. Et veritas mea ⁊ miſericordia mea cū
ipſo: ⁊ in nomine meo exaltabiť cornu eius. Et
ponā in mari manū eiꝰ. ⁊ in fluminibꝰ dexterā
eiꝰ. Ipſe inuocabit me pater meus es tu: deus
meus ⁊ ſuſceptor ſalutis mee. Et ego primoge
nitū ponam illū: excelſum pre regibꝰ terre. In
eternū ſeruabo illi miſericordiā meā: ⁊ teſtamē
tū meū fidele ipſi. Et ponam in ſeculū ſeculi ſe/
men eiꝰ: ⁊ thronū eius ſicut dies celi. Si autē
dereliquerint filij eius legem meā: ⁊ in iudi/
cijs meis nō ambulauerint. Si iuſticias meas
ꝓphanauerint. ⁊ mandata mea nō cuſtodierint
Viſitabo in virga iniquitates eoꝝ: ⁊ in verbe
ribus peccata eoꝝ. Miſericordiā aūt meā non
diſpergam ab eo: neqꝫ nocebo in veritate mea
Neqꝫ prophanabo teſtamentū meū. ⁊ que pro
cedunt de labijs meis non faciā irrita. Semel
iuraui in ſancto meo ſi dauid mentiar: ſemen
eius in eternum manebit. Et thronus eius ſicͭ
ſol in cōſpectu meo. ⁊ ſicut luna perfecta in eter
num. ⁊ teſtis in celo fidelis. Tu vero repuliſti
⁊ deſpexiſti: diſtuliſti chriſtū tuū. Auertiſti te/
ſtamentū ſerui tui prophanaſti in terra ſanctua
riū eius. Deſtruxiſti omnes ſepes eius: poſui
ſti fines firmamentū eius formidinē. Diripue
runt eum omnes tranſeūtes viam: factꝰ eſt op/
probriū vicinis ſuis. Exaltaſti dexterā deprimē
tiū eum: letificaſti omnes inimicos eiꝰ. Auertiſti
adiutoriū gladij eius: ⁊ non es auxiliatus ei
in bello. Deſtruxiſti eū ab emundatione: ⁊ ſe/
dem eius in terra colliſiſti. Minoraſti dies tē
poris eiꝰ: perfudiſti eū confuſione. Vſqꝫ quo do
mine auertis in finē: exardeſcet ſicut ignis ira
tua. Memorare que mea ſubſtantia: nunquid
enim vane conſtituiſti omnes filios hominū.
Quis eſt homo qui viuet ⁊ non videbit mortē:
eruet aīam ſuam de manu inferi. Vbi ſunt miſe
ricordie tue antique dñe: ſicut iuraſti dauid in veritate tua.

Memor eſto dñe opprobrij ſeruorum tuorum
qđ continui in ſinu meo multaꝝ gentiū. Quod
exprobrauerūt inimici tui dñe qđ exprobrauerūt
cōmutationē chriſti tui. Benedictꝰ dñs in eter
nū: fiat fiat. ¶ Oratio moyſi hominis dei.

DOmine refugium LXXXIX
factus es nobis: a generatione in gene
rationem. Priuſqꝫ montes fierent aut
formareť terra ⁊ orbis a ſeculo ⁊ in ſeculum tu
es deus. Ne auertas hominē in humilitatē: ⁊
dixiſti conuertimini filij hominū. Quoniā mil
le anni ante oculos tuos: tanqꝫ dies heſterna q̄
preterijt. Et cuſtodia in nocte: que ꝓ nihilo ha
beunť eoꝝ anni erūt. Mane ſicut herba tran/
ſeat: mane floreat ⁊ tranſeat. veſpere decidat in
duret et areſcat. Quia defecimus in ira tua:
⁊ in furore tuo turbati ſumus. Poſuiſti ini/
quitates noſtras in conſpectu tuo: ſeculū noſtꝝ
in illuminatione vultus tui Quoniam omnes
dies noſtri defecerunt: ⁊ in ira tua defecimus.
Anni noſtri ſicut aranea meditabunť: dies an/
noꝝ noſtroꝝ in ipſis ſeptuaginta anni. Si aūt
in potentatibꝰ octoginta anni: ⁊ amplius eoꝝ
labor ⁊ dolor. Qm̄ ſuperuenit manſuetudo: ⁊
corripiemur. Quis nouit poteſtatē ire tue: ⁊ p̄
timore tuo iram tuā dinumerare: Dexterā tuā
ſic notā fac. ⁊ eruditos corde in ſapiētia. Con/
uertere dñe vſqꝫ q̄ ⁊ deꝓcabilis eſto ſup ſeruos
tuos. Repleti ſumꝰ mane miſericordia tua ex/
ultauimus ⁊ delectati ſumꝰ in omnibꝰ diebꝰ no
ſtris. Letati ſumꝰ pro diebus quibꝰ nos humi
liaſti: annis quibus vidimꝰ mala. Reſpice in
ſeruos tuos ⁊ in opa tua: ⁊ dirige filios eorum
Et ſit ſplendor domini dei noſtri ſuper nos: ⁊
opa manuū noſtraꝝ dirige ſup nos: ⁊ opꝰ ma/
nuū noſtraꝝ dirige. ps. LXXXX

QUi habitat in adiutorio altiſſimi: in ꝓ/
tectione dei celi cōmorabiť. Dicet dño
ſuſceptor meꝰ es tu ⁊ refugiū meū deus
meus ſperabo in eū. Quoniā ipſe liberauit me
de laqueo venantiū: ⁊ a verbo aſpero. Scapu
lis ſuis obumbrabit tibi. ⁊ ſub pennis eius
ſperabis. Scuto circūdabit te veritas eius nō
timebis a timore nocturno. A ſagitta volante
in die a negocio perambulante in tenebris: ab
incurſu ⁊ demonio meridiano. Cadent a late/
re tuo mille. ⁊ decem milia a dextris tuis: ad te
autē non appropinquabit. Verūtamen oculis
tuis conſiderabis. ⁊ retributionem peccatorū
videbis. Quoniā tu es domine ſpes mea: al/
tiſſimū poſuiſti refugiū tuū. Non accedet ad te
malum. ⁊ flagellū nō appropinquabit taberna/

culo tuo. Quō angelis ſuis mandauit de te. vt
cuſtodiāt te in omnibus vijs tuis. In manibꝰ
portabūt te: ne forte offendas ad lapidē pedē
tuum. Super aſpidem ⁊ baſilicū ambulabis:
⁊ conculcabis leonem ⁊ draconem. Quoniam
in me ſperauit liberabo eū: ꝓtegam eū quoniā
cognouit nomē meum. Clamauit ad me ⁊ ego
exaudiā eū: cū ipſo ſum in tribulatione: eripiam
eū ⁊ glorificabo eū. Lōgitudine dierū replebo
eū: ⁊ oſtēdā illi ſalutare meū.

¶ Pſalmus cātici in die ſabbati. LXXXXI

Bonū eſt confiteri dn̄o: ⁊ pſallere nomi
ni tuo altiſſime. Ad annūciandū mane
miſericordiā tuā. ⁊ veritatē tuā per
noctē. In decachordo pſalterio: cū cantico i ci
thara. Quia delectaſti me dn̄e in factura tua: ⁊
in operibus manuū tuaꝝ exultabo. Quā magni
ficata ſunt opera tua domine: nimis ꝓfunde fa
cte ſunt cogitatiōes tue. Vir inſipiens non co
gnoſcet. ⁊ ſtultus non intelliget hec. Cum ex
orti fuerint peccatores ſicut fenum. ⁊ apparue
rint omnes qui operantur iniquitatem. Vt in
tereant in ſeculū ſeculi: tu aūt altiſſimus in eter
nū domine. Quoniā ecce inimici tui dn̄e quo
niam ecce inimici tui peribūt. ⁊ diſpergent om
nes qui operant iniquitatē. Et exaltabit ſicut
vnicornis cornu meū. ⁊ ſenectus mea in miſeri
cordia vberi. Et deſpexit oculus meꝰ inimicos
meos: ⁊ inſurgentibus in me malignātibꝰ au
diet auris mea. Iuſtus vt palma florebit: ſicut
cedrus libani multiplicabit. Plantati i domo
dn̄i: in atrijs domus dei nr̄i florebunt. Adhuc
multiplicabunt in ſenecta vberi. ⁊ bene patien
tes erūt vt annūcient. Quō rectus dn̄s deꝰ no
ſter: ⁊ nō ē iniqtas in eo.

¶ Laus cantici in die ante ſabbatū quando fū
data eſt terra. LXXXXII

Dominus regnauit decorē indutus eſt
indutus eſt dn̄s fortitudinē ⁊ precinxit
ſe. Etenim firmauit orbem terre q non
cōmouebit. Parata ſedes tua ex tunc: a ſeculo
tu es. Eleuauerūt flumina domine: eleuauerūt
flumina vocem ſuam. Eleuauerūt flumina flu
ctus ſuos: a vocibus aquaꝝ multaꝝ. Mirabi
les elationes maris: mirabilis in altis dominꝰ
Teſtimonia tua credibilia facta ſūt nimis: do
mū tuam decet ſanctitudo domine in lōgitudi
ne dieꝝ. ¶ Pſalmus. LXXXXIII

Deus vltionū dominus: deus vltionum
libere egit. Exaltare qui iudicas terrā
redde retributionem ſuperbis. Vſqꝫ quo
peccatores dn̄e: vſqꝫ quo peccatores gloriabun
tur. Effabūtur ⁊ loquentur iniquitatem: loquē
tur omnes qui operantur iniuſticiam. Popu
lū tuū domine humiliauerunt. ⁊ hereditatem tu
am vexauerunt. Viduā ⁊ aduenā interfecerūt
⁊ pupillos occiderunt. Et dixerūt non videbit
dominus: nec intelliget deus iacob. Intelligi
te inſipientes in populo: ⁊ ſtulti aliquando ſa
pite. Qui plantauit aurem non audiet aut qui
finxit oculū non conſiderat. Qui corripit gen
tes non arguet: qui docet hominē ſcientiā. Do
minus ſcit cogitationes hominū: quoniā vane
ſunt. Beatus homo quem tu erudieris domi
ne: ⁊ de lege tua docueris eum. Vt mitiges ei a
diebus malis: donec fodiatur peccatori fouea.
Quia non repellet dominus plebē ſuā: ⁊ here
ditatē ſuā nō derelinquet. Quoadusqꝫ iuſticia
conuertatur in iudiciū: ⁊ qui iuxta illam: omnes
qui recto ſunt corde. Quis conſurget mihi ad
uerſus malignantes: aut quis ſtabit mecū ad
uerſus operantes iniquitatē. Niſi quia domi
nus adiuuit me: paulominus habitaſſet in in
ferno anima mea. Si dicebā motus eſt pes me
us: miſericordia tua dn̄e adiuuabat me. Scdm̄
multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde meo: conſo
lationes tue letificauerunt animā meā. Num
quid adheret tibi ſedes iniqtatis: qui fingis la
borē in precepto. Captabūt in animam iuſti: ⁊
ſanguinē innocentē condēnabūt. Et factus eſt
mihi dominus in refugiū: ⁊ deus meus in ad
iutoriū ſpei mee. Et reddet illis iniquitatē ipſo
rū: ⁊ in malitia eoꝝ diſperdet eos: diſperdet il
los dominus deus noſter.

¶ Pſalmus. LXXXXIIII

Venite exultemus dn̄o: iubilemus deo
ſalutari noſtro. Preoccupemus faciē
eius in confeſſione: ⁊ in pſalmis iubi
lemus ei. Quoniā deus magnus dominus: ⁊
rex magnus ſuper omnes deos. Quia in ma
nu eiꝰ ſūt omnes fines terre: ⁊ altitudines mon
tiū ipſius ſunt. Quoniā ipſius eſt mare ⁊ ipſe
fecit illud: ⁊ ſiccam manus eius formauerunt.
Venite adoremus ⁊ procidamus ⁊ ploremus
ante dominum qui fecit nos: quia ipſe eſt deus
noſter. Et nos populus paſcue eiꝰ: ⁊ oues ma
nus eiꝰ. Hodie ſi vocem eius audieritis: noli
te obdurare corda vr̄a. Sicut in irritatōe: ſm̄
diem temptationis in deſerto. Vbi temptaue
runt me patres veſtri: probauerunt ⁊ viderūt
opera mea. Quadraginta annis offenſus fui
generationi illi: ⁊ dixi ſemꝑ hi errant corde. Et
iſti nō cognouerūt vias meas: vt iuraui in ira
mea ſi introibūt in requiē meā.

¶ ps. LXXXXV

CAntate dño canticũ nouum: cantate domino oĩs terra. Cantate dño ⁊ benedicite nomini eius: annũciate de die i diem ſalutare eius. Annunciate inter gentes gloriam eius: in oĩbus populis mirabilia eius. Quoniam magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: terribilis ſuper omnes deos. Qm̃ omnes dii gentium demonia ſũt: dñs aũt celos fecit. Confeſſio ⁊ pulchritudo in conſpectu eius: ſanctimonia ⁊ magnificentia in ſanctificatione eius. Afferte dño patrie gentium: afferte domino gloriam ⁊ honorem: afferte domino gloriam nomini ei⁹. Tollite hoſtias ⁊ introite in atria eius: adorate dominum in atrio ſancto eius. Cõmoueaṫ a facie ei⁹ vniuerſa terra: dicite in gentibus quia dominus regnauit. Etenim correxit orbem terre qui non cõmouebiṫ: iudicabit populos in equitate. Letenṫ celi ⁊ exultet terra: cõmoueaṫ mare ⁊ plenitudo eius: gaudebunt campi ⁊ omnia que in eis ſunt. Tunc exultabunt omnia ligna ſiluarum a facie dñi quia venit: quoniã venit iudicare terrã. Iudicabit orbem terre in equitate: ⁊ populos in veritate ſua. ps. LXXXXVI

DOminus regnauit exultet terra: letenṫ inſule multe. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius: iuſticia ⁊ iudicium correctio ſedis eius. Ignis ante ipſum p̃cedet: ⁊ inflãmabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbi terre: vidit ⁊ cõmota eſt terra. Mõtes ſicut cera fluxerunt a facie domini: a facie domini omnis terra. Annunciauerunt celi iuſticiam eius: ⁊ viderunt omnes populi gloriam ei⁹. Confundantur omnes qui adorant ſculptilia: ⁊ qui gloriantur in ſimulacris ſuis. Adorate eum omnes angeli eius: audiuit ⁊ letata eſt ſyon. Et exultauerunt filie iude, propter iudicia tua domine. Quoniam tu dominus altiſſimus ſuper omnem terram: nimis exaltatus es ſup omnes deos. Qui diligitis dominum odite malum: cuſtodit dominus animas ſanctorum ſuorum: de manu peccatorum liberauit eos. Lux orta eſt iuſto ⁊ rectis corde leticia. Letamini iuſti in domino: ⁊ confitemini memorie ſanctificationis eius.

ps. LXXXXVII

CAntate dño canticum nouum: quia mirabilia fecit. Saluauit ſibi dextera eius: ⁊ brachium ſanctum eius. Notum fecit dñs ſalutare ſuũ: in cõſpectu gentiũ reuelauit iuſticiã ſuã. Recordatus eſt miſericordie ſue: ⁊ veritatis ſue domui iſrl'. Viderunt oẽs termini terre ſalutare dei noſtri: iubilate domino omnis terra: cantate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Pſallite domino in cithara in cithara ⁊ voce pſalmi: in tubis ductilibus ⁊ voce tube cornee. Iubilate in conſpectu regis domini: moueatur mare ⁊ plenitudo eius: orbis terrarum ⁊ qui habitant in eo. Flumina plaudent manu: ſimul montes exultabũt a cõſpectu domini: quoniam venit iudicare terram. Iudicabit orbẽ terrarum in iuſticia. ⁊ populos in equitate.

¶ ps dd. LXXXXVIII

DOminus regnauit iraſcantur populi: qui ſedes ſuper cherubin moueaṫ terra. Dominus in ſyon magnus: ⁊ excelſus ſuper omnes populos. Confiteanṫ nomini tuo magno: quoniam terribile ⁊ ſanctum eſt: ⁊ honor regis iudicium diligit. Tu paraſti directiones: iudicium ⁊ iuſticiam in iacob tu feciſti. Exaltate dominum deum noſtrum: ⁊ adorate ſcabellũ pedũ ei⁹: quoniã ſanctũ eſt. Moyſes ⁊ aaron in ſacerdotibus eius: ⁊ ſamuel inter eos qui inuocant nomen ei⁹. Inuocabant dominũ ⁊ ipſe exaudiebat eos: in colũna nubis loquebaṫ ad eos. Cuſtodiebant teſtimonia eius ⁊ p̃ceptũ quod dedit illis. Dñe deus noſter tu exaudiebas eos: deus tu ꝓpitius fuiſti eis et vlciſcens ĩ omnes adinuentiones eoꝝ. Exaltate dñm deũ noſtrũ. ⁊ adorate in mõte ſancto ei⁹ qm̃ ſanctus dñs deus noſter.

¶ ps in confeſſione. LXXXXIX

IVbilate deo omnis terra, ſeruite dño in leticia. Introite in conſpectu eius. i exultatione. Scitote quoniã dominus ipſe eſt deus. ipſe fecit nos ⁊ non ipſi nos. Populus eius ⁊ oues paſcue eius introite portas eius in confeſſione. atria eius in hymnis confitemini illi. Laudate nomen eius quoniã ſuauis eſt dominus. in eternũ miſericordia eius. ⁊ vſq; i generationẽ ⁊ generationẽ veritas ei⁹.

¶ pa ipſi dd. C

MIſericordiã ⁊ iudiciũ cantabo tibi dñe. pſallã ⁊ intelligã in via immaculata quãdo venies ad me. Perambulabam in innocentia cordis mei. in medio domus mee. Non proponebam ante oculos meos rẽ iniuſtam. facientes preuaricationes odiui. Non adheſit mihi cor prauũ. declinantẽ a me malignũ non cognoſcebam. Detrahentẽ ſecreto ꝓximo ſuo. hũc perſequebar. Superbo oculo ⁊ inſaciabili corde. cũ hoc non edebã. Oculi mei ad fideles terre vt ſedeant mecũ. ambulans in via immaculata hic mihi miniſtrabat. Nõ habitabit

in medio domus mee qui facit ſuperbiã. qui lo-
quit iniqua non direxit in conſpectu oculorum
meoꝝ. In matutino interficiebaȝ omnes pec-
catores terre. vt diſperderẽ de ciuitate domini
omnes operantes iniquitatem.

¶ Oratio pauperis cũ anxiaret. ⁊ coram dño
effundit precẽ ſuã. CI

Domine exaudi orationẽ meam. ⁊ cla-
mor me⁹ ad te veniat. Non auertas fa-
ciẽ tuã a me. in quacũq die tribulor in-
clina ad me aurẽ tuaȝ. In quacũq die inuoca-
uero te. velociter exaudi me. Quia defecerunt
ſicut fumus dies mei. ⁊ oſſa mea ſicut cremiuȝ
aruerunt. Percuſſus ſum vt fenuȝ ⁊ aruit cor
meũ. quia oblitus ſum comedere panem meũ.
A voce gemitus mei. adheſit os meum carni
mee. Similis factus ſum pellicano ſolitudinis
factus ſum ſicut nycticorax in domicilio. Vigi-
laui ⁊ factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto
Tota die exprobrabant mihi inimici mei. ⁊ q
laudabant me aduerſũ me iurabãt. Quia cine-
rem tanq̃ panem manducabam: ⁊ poculũ me-
um cũ fletu miſcebam. A facie ire indignatio-
nis tue: quia eleuans alliſiſti me. Dies mei ſi-
cut vmbra declinauerũt: ⁊ ego ſicut fenũ arui.
Tu autem domine in eternũ permanes: ⁊ me-
moriale tuũ in generationẽ ⁊ generationẽ. Tu
exurgens miſereberis ſyon: quia tempus miſe-
rendi eius quia venit tempus. Quoniã placu-
erũt ſeruis tuis lapides eius: ⁊ terre eius miſe-
rebunt. Et timebũt gentes nomen tuũ domi-
ne: ⁊ omnes reges terre gloriã tuã. Quia edi-
ficauit dominus ſyon: ⁊ videbit in gloria ſua.
Reſpexit in orationem humiliũ: ⁊ non ſpreuit
preces eoꝝ. Scribant hec in generatione alte-
ra: ⁊ populus qui creabitur laudabit dominũ.
Quia proſpexit de excelſo ſancto ſuo: dominus
de celo in terram aſpexit. Vt audiret gemitus
compeditoꝝ: vt ſolueret filios interemptoꝝ
Vt annuncient in ſyon nomen domini: ⁊ lau-
dem eius in hieruſalem. In conueniendo po-
pulos in vnũ: ⁊ reges vt ſeruiant illi domino.
Reſpondit ei in via virtutis ſue: paucitatẽ die-
rũ meoꝝ nuncia mihi. Ne reuoces me in dimi-
dio dierũ meoꝝ: in generationẽ ⁊ generationẽ
anni tui. Initio tu domine terrã fũdaſti. ⁊ ope-
ra manuũ tuarũ ſunt celi. Ipſi peribũt tu autẽ
permanes. ⁊ omnes ſicut veſtimẽtũ veteraſcẽt
Et ſicut opertorium mutabis eos ⁊ mutabunt
tu autem idem ipſe es. ⁊ anni tui non deficient.
Filij ſeruoꝝ tuoꝝ habitabunt: ⁊ ſemen eorum
in ſeculũ dirigetur.

¶ ps ipſi dd. CII

Benedic aĩa mea dño: ⁊ omnia q̃ intra
me ſũt nõi ſancto eius. Benedic ani-
ma mea dño. ⁊ noli obliuiſci omnes re-
tributiões eius. Qui ꝓpitiatur omnibus iniq-
tatibus tuis: qui ſanat oẽs infirmitates tuas.
Qui redimit de interitu vitã tuã: qui coronat te
in miſericordia ⁊ miſerationibus. Qui replet
in bonis deſideriũ tuũ: renouabit vt aquile iu-
uentus tua. Faciens miſericordias dñs: ⁊ iudi-
ciũ omnibus iniuriã patientibus. Notas fecit
vias ſuas moyſi: filijs iſrael voluntates ſuas.
Miſerator ⁊ miſericors domin⁹: longanimis
⁊ multũ miſericors. Non in perpetuũ iraſcet:
neq in eternũ comminabitur. Non ſm peccata
noſtra fecit nobis: neq ſm iniquitates noſtras
retribuit nobis. Quoniam ſm altitudinem ce-
li a terra: corroborauit miſericordiam ſuã ſuper
timentes ſe. Quantũ diſtat ortus ab occiden-
te: longe fecit a nobis iniqtates noſtras. Quo-
modo miſeret pater filioꝝ: miſertus eſt domi-
nus timentibus ſe: quoniã ipſe cognouit figmẽ-
tũ noſtrũ. Recordatus ẽ quoniã puluis ſum⁹
homo ſicut fenum: dies eius tanq̃ flos agri ſic
efflorebit. Quoniã ſpiritus pertranſibit in illo
⁊ non ſubſiſtet: ⁊ non cognoſcet amplius locũ
ſuũ. Miſericordia autem domini ab eterno vſ-
q in eternũ: ſuper timentes eũ. Et iuſticia illi-
us in filios filioꝝ: his qui ſeruant teſtamentuȝ
eius. Et memores ſunt mandatoꝝ ipſius: ad
faciendũ ea. Dominus in celo parauit ſedẽ ſu-
am: ⁊ regnũ ipſius omnibus dominabit. Be-
nedicite dño omnes angeli eius potentes vir-
tute. facientes verbũ illius ad audiendam vo-
cem ſermonũ ei⁹. Benedicite dño omnes vir-
tutes eius: miniſtri eius qui facitis voluntateȝ
eius. Benedicite dño oĩa opera eius: in omni
loco dñationes eius: benedic aĩa mea dño.

¶ ps ipſi dd. CIII

Benedic anima mea dño: dñe deus me-
us magnificatus es vehementer. Cõ-
feſſionem ⁊ decorem induiſti: amictus
lumine ſicut veſtimento. Extendens celum ſi-
cut pellẽ: qui tegis aquis ſuperiora eius. Qui
ponis nubẽ aſcenſum tuũ: qui ambulas ſuper
pennas ventoꝝ. Qui facis angelos tuos ſpiri-
tus. ⁊ miniſtros tuos ignẽ vrentem. Qui fun-
daſti terrã ſuper ſtabilitatẽ ſuã: non inclinabit
in ſeculum ſeculi. Abyſſus ſicut veſtimentum
amictus eius: ſuper montes ſtabunt aque. Ab
increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui
formidabunt. Aſcendunt montes ⁊ deſcendũt

campi: in locum quē fundaſti eis. Terminum
poſuiſti quem non tranſgredient: neq; conuer
tent operire terram. Qui emittis fontes in con
uallibus: inter medium montium pertranſibūt
aque. Potabunt omnes beſtie agri expectabūt
onagri in ſiti ſua. Super ea volucres celi habi/
tabunt: de medio petrarum dabunt voces. Ri/
gans montes de ſuperioribus ſuis: de fructu ope
rum tuorum ſatiabit terra. Producens fenū iu
mentis ⁊ herbam ſeruituti hominum. Ut edu/
cas panem de terra: ⁊ vinum letificet cor homi
nis: Ut exhilaret faciem in oleo. ⁊ panis cor ho
minis ↄfirmet. Saturabuntur ligna campi ⁊ ce
dri libani quas plantauit: illic paſſeres nidifica/
bunt. Herodij domus dux eſt eorum: montes
excelſi ceruis petra refugium herinacijs. Fecit
lunam in tempore: ſol cognouit occaſum ſuum.
Poſuiſti tenebras ⁊ facta eſt nox. in ipſa ꝑtran
ſibunt omnes beſtie ſilue. Catuli leonū rugiē
tes vt rapiant. ⁊ querant a deo eſcam ſibi. Or/
tus eſt ſol ⁊ congregati ſunt: ⁊ in cubilibus ſuis
collocabuntur. Exibit homo ⁊ ad opus ſuū. ⁊
ad operationem ſuam vſq; ad veſperū. Quam
magnificata ſunt opera tua domine: omnia ī ſa
pientia feciſti: impleta eſt terra poſſeſſione tua.
Hoc mare magnum ⁊ ſpacioſū manibus: illic
reptilia quorum nō eſt numerus. Animalia pu
ſilla cum magnis: illic naues ꝑtranſibunt. Dra
co iſte quem formaſti ad illudendum eiꝰ omnia
a te expectant vt des illis eſcam in tempore. Dā
te te illis colligent: aperiente te manum tuā om
nia implebunt bonitate. Auertente autem te fa
ciem turbabuntur: auferes ſpiritum eorum ⁊ de
ficient: ⁊ in puluerem ſuum reuertent. Emitte
ſpiritū tuum ⁊ creabunt: ⁊ renouabis faciē ter
re. Sit gloria domini in ſeculum: letabitur ⁊ do
minus in operibus ſuis. Qui reſpicit terram ⁊
facit eam tremere: qui tangit montes ⁊ fumigāt
Cantabo domino in vita mea: pſallā deo meo
quādiu ſum. Iocundum ſit ei eloquium meum
ego vero delectabor in domino. Deficiant pec/
catores a terra ⁊ iniqui ita vt nō ſint: benedic ani/
ma mea domino. ¶ Alleluia. C IIII.

COnfitemini domino ⁊ inuocate nomē
eius: annunciate inter gentes opera eiꝰ
Cātate ei ⁊ pſallite ei. narrate omnia mi
rabilia eius. laudamini in nomine ſancto eius:
letetur cor querentium dominum. Querite do/
minum ⁊ confirmamini: querite faciem eius ſp
Mementote mirabilium eius que fecit: prodi/
gia eius ⁊ iudicia oris eius. Semen abraham
ſerui eius: filij iacob electi eius. Ipſe dominus
deus noſter: in vniuerſa terra iudicia eiꝰ. Me
mor fuit in ſeculū teſtamenti ſui: verbi qd' man
dauit in mille generationes. Qd' diſpoſuit ad
abrahā: ⁊ iuramenti ſui ad yſaac. Et ſtatuit il/
lud iacob in preceptū: ⁊ iſrael in teſtamētū eter
nū. Dicēs tibi dabo terrā chanaā: funiculū he
reditatis veſtre. Cū eſſent numero breui: pau
ciſſimi ⁊ incole eius. Et pertranſierūt de gente
in gentē: ⁊ de regno ad populū alteꝝ. Nō reli
quit hominē nocere eis: ⁊ corripuit ꝓ eis reges
Nolite tangere xp̄os meos: ⁊ in ꝓphetis me/
is nolite malignari. Et vocauit famē ſup terrā
⁊ oē firmamētū panis ↄtriuit. Miſit ante eos
viꝝ: in ſeruū venūdatꝰ ē ioſeph. Humiliauerūt
in cōpedibꝰ pedes eiꝰ: ferrū pertranſijt aīaʒ eiꝰ
donec veniret verbū eiꝰ. Eloquiū dn̄i inflāma
uit eū: miſit rex ⁊ ſoluit eū: princeps pploꝝ ⁊ di/
miſit eū. Conſtituit eū dn̄m domus ſue: ⁊ princi
pē oīs poſſeſſiōis ſue. Ut erudiret principes eiꝰ
ſicut ſemetipſm: ⁊ ſenes eius prudentiā doceret
Et intrauit iſrael in egyptū: ⁊ iacob accola fuit
in terra cham. Et auxit populū ſuū vehemēter
⁊ firmauit eū ſuper inimicos eius. Conuertit
cor eoꝝ vt odirent pplm eiꝰ: ⁊ dolū facerent in
ſeruos eiꝰ. Miſit moyſen ſeruū ſuū: aarō quē
elegit ipſm. Poſuit in eis verba ſignoꝝ ſuoꝝ
⁊ ꝓdigioꝝ: ī terra cham. Miſit tenebras ⁊ ob
ſcurauit. ⁊ nō exacerbauit ſmones ſuos. Con
uertit aquas eoꝝ in ſanguinē: ⁊ occidit piſces
eorum. Et dedit terra eorum ranas: in penetra
libus regum ipſorum. Dixit ⁊ venit cynomia
⁊ cynifes: in omnibus finibus eorum. Poſuit
pluuias eoꝝ grandinē: ignē cōburentē in terra
ipſoꝝ. Et percuſſit vineas eorum ⁊ ficulneas
eoꝝ. ⁊ contriuit lignū finiū eoꝝ. Dixit ⁊ venit
locuſta ⁊ bruchus: cuiꝰ nō erat numerus. Et co
medit omne fenū in terra eoꝝ: ⁊ comedit oēm
fructū terre eoꝝ. Et percuſſit omne primogeni
tū in terra eoꝝ: primitias oīs laboris eoꝝ. Et
eduxit eos cum argento ⁊ auro: ⁊ non erat in tri
bubus eorum infirmus. Letata eſt egyptus in
ꝓfectione eoꝝ: q2 incubuit timor eoꝝ ſuper eos.
Expandit nubē in ꝓtectionē eoꝝ: ⁊ ignē vt lu
ceret eis per noctē. Petierūt ⁊ venit coturnix
⁊ pane celi ſaturauit eos. Dirupit petrā ⁊ flu/
xerūt aque: abierūt in ſicco flumina. Quoniā
memor fuit verbi ſancti ſui: qd' habuit ad abra/
ham puerum ſuum. Et eduxit populum ſuum
in exultatione. ⁊ electos ſuos in leticia. Et de/
dit illis regiones gentiū: ⁊ labores pploꝝ poſ/
ſederūt. Ut cuſtodiant iuſtificationes eius: ⁊ le
gē eiꝰ requirāt. ¶ Alla al'a. C V.

C Onfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in ſe
culū mia eius. Quis loquet̄ potentias
dn̄i: auditas faciet omnes laudes eius
Beati q cuſtodiūt iudiciū. ⁊ faciūt iuſticiā in oi
tp̄e. Memento noſtri dn̄e in beneplacito popu
li tui: viſita nos in ſalutari tuo. Ad videndū in
bonitate electoꝝ tuoꝝ: ad letandū in leticia gen
tis tue. vt lauderis cū hereditate tua. Peccaui
mus cū patribus noſtris: iniuſte egimꝰ iniqta/
tē fecimus. Patres noſtri in egypto nō intelle
xerūt mirabilia tua: non fuerūt memores mul/
titudinis mie tue. Et irritauerūt aſcendentes i
mari mari rubro. ⁊ ſaluauit eos pp nomē ſuū:
vt notā faceret potentiā ſuā. Et increpuit ma/
re rubrū ⁊ exſiccatū ē: ⁊ deduxit eos in abyſſis
ſicut in deſerto. Et ſaluauit eos de manu odien
tiū: ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operu
it aqua tribulantes eos: vnus ex eis nō remā
ſit. Et crediderūt verbis eiꝰ: ⁊ laudauerūt lau
dē eiꝰ. Cito fecerūt obliti ſūt opeꝝ eiꝰ: ⁊ nō ſu/
ſtinuerūt ꝯſiliū eiꝰ: Et cōcupierūt cōcupiſcē-tiā
in deſerto: ⁊ tēptauerūt deū i inaquoſo. Et de
dit eis petitionē ipoꝝ: ⁊ miſit ſaturitatē in aias
eoꝝ. Et irritauerūt moyſen in caſtris: aarō ſan
ctū dn̄i. Aperta eſt terra ⁊ deglutiuit dathan. ⁊
operuit ſup cōgregationē abirō. Et exarſit ignis
in ſynagoga eoꝝ: flāma ꝯbuſſit peccatores. Et
fecerūt vitulū in oreb: ⁊ adorauerunt ſculptile.
Et mutauerūt gloriā ſuā in ſimilitudinē vituli
comedentis fenū. Obliti ſunt deū qui ſaluauit
eos: qui fecit magnalia in egypto mirabilia in
terra cham: terribilia i mari rubro. Et dixit vt
diſperderet eos: ſi non moyſes electus eius ſte
tiſſet in ꝯfractiōe in cōſpectu eiꝰ. Vt auerteret
irā eius ne diſpderet eos. ⁊ p nihilo habuerūt
terrā deſiderabilē. Nō crediderūt verbo eius
⁊ murmurauerūt i tabernaculis ſuis: nō exau
dierūt vocē dn̄i. Et eleuauit manū ſuā ſup eos
vt pſterneret eos in deſerto. Et vt deijceret ſe
men eoꝝ in natiōibus ⁊ diſpgeret eos in regio
nibꝰ. Et initiati ſūt beelphegor: ⁊ comederunt
ſacrificia mortuoꝝ. Et irritauerūt eū i adinuen
tiōibꝰ ſuis. ⁊ multiplicata ē in eis ruina. Et ſte
tit finees ⁊ placuit: ⁊ ceſſauit quaſſatio. Et repu
tatū eſt ei in iuſticiā: in generationē ⁊ generati
onē vſq; in ſempiternū. Et irritauerūt eum ad
aquas cōtradictionis: ⁊ vexatus eſt moyſes p
pter eos: qr exacerbauerūt ſpm̄ eiꝰ. Et diſtinxit
in labijs ſuis: nō diſpdiderūt gētes quas dixit
dn̄s deꝰ illis. Et cōmixti ſūt inter gētes: ⁊ didi
cerūt opa eoꝝ ⁊ ſeruierunt ſculptilibꝰ eoꝝ: ⁊ fa
ctū ē illis in ſcandalū. Et immolauerunt filios ſu
os ⁊ filias ſuas: demonijs. Et effuderūt ſāgui
nē innocentē ſanguinē filioꝝ ſuoꝝ ⁊ filiarū ſu
arū: quas ſacrificauerūt ſculptilibus chanaan.
Et infecta eſt terra in ſanguinibus: ⁊ cōtami
nata ē in opibꝰ eoꝝ: ⁊ fornicati ſūt in adinuenti
onibus ſuis. Et iratus ē furore dn̄s in populū
ſuū: ⁊ abhominatꝰ ē hereditatē ſuā. Et tradidit
eos in manꝰ gentiū: ⁊ dn̄ati ſunt eoꝝ q oderunt
eos. Et tribulauerunt eos inimici eorum ⁊ hu/
miliati ſunt ſub manibꝰ eoꝝ: ſepe liberabit eos.
Ipſi aūt exacerbauerūt eū in conſilio ſuo: ⁊ hu
miliati ſūt in iniqtatibꝰ ſuis. Et vidit cū tribula
rent̄: ⁊ audiuit orationē eoꝝ. Et memor fuit te/
ſtamenti ſui: ⁊ penituit eū ſm̄ multitudinē mie
ſue. Et dedit eos i mias: in cōſpectu oium q ce
perāt eos. Saluos fac nos dn̄e deꝰ nr̄. ⁊ cōgre
ga nos de natiōibꝰ. Et cōfiteamur noī ſcō tuo
⁊ gloriemur in laude tua. Benedictꝰ dn̄s deus
iſrael a ſeculo ⁊ vſq; in ſeculū: ⁊ dicet oīs pplſ
fiat fiat. ¶ Alia. CVI

C Onfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in ſe/
culū mia eiuſ. Dicāt qui redempti ſunt
a dn̄o: quos redemit de manu inimici
de regionibꝰ cōgregauit eos. A ſolis ortu ⁊ oc
caſu: ab aquilone ⁊ mari. Errauerunt in ſolitu
dine in inaquoſo: viā ciuitatis habitaculi nō in
uenerūt. Eſurientes ⁊ ſitientes: aia eoꝝ i ipſis
defecit. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribularent̄:
⁊ de neceſſitatibus eoꝝ eripuit eos. Et deduxit
eos in viā rectam: vt irent in ciuitatē habitatio
nis. Confiteant̄ domino mie eius: ⁊ mirabilia
eius filijs hominū. Quia ſatiauit animā inanē
⁊ animā eſurientē ſatiauit bonis. Sedētes ī te
nebris ⁊ in vmbra mortis: vinctos in mendici
tate ⁊ ferro. Quia exacerbauerunt eloquia dei
⁊ conſiliū altiſſimi irritauerūt. Et humiliatū eſt
in laboribꝰ cor eoꝝ: ⁊ infirmati ſūt nec fuit qui
adiuuaret. Et clamauerūt ad dominū cū tribu
larent̄: ⁊ de neceſſitatibꝰ eoꝝ liberauit eos. Et
eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis: ⁊ vin/
cula eoꝝ dirupit. Confiteant̄ dn̄o mie eius: et
mirabilia eiꝰ filijs hominū. Quia cōtriuit por/
tas ereas: ⁊ vectes ferreos cōfregit. Suſcepit
eos de via iniquitatis eoꝝ: ppt iniuſticias eni
ſuas humiliati ſūt. Omnē eſcā abhominata eſt
aia eoꝝ, ⁊ appropinquauerunt vſq; ad portas
mortis. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribularent̄
⁊ de neceſſitatibꝰ eoꝝ liberauit eos. Miſit ver
bū ſuū ⁊ ſanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitiōi
bꝰ eoꝝ. Cōfiteant̄ dn̄o mie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ
filijs hominū. Et ſacrificent ſacrificiū laudis.
⁊ annūcient opera eiꝰ in exultatiōe. Qui deſcē

dunt mare in nauibus: faciẽtes operationẽ i aquis multis. Ipſi viderũt opa dñi: ⁊ mirabilia eius in profundo. Dixit ⁊ ſtetit ſpiritus procelle: ⁊ exaltati ſunt fluctus eius. Aſcẽdunt vſq; ad celos ⁊ deſcẽdunt vſq; ad abyſſos: aĩa eorũ in malis tabeſcebat. Turbati ſunt ⁊ moti ſunt: ſicut ebrius: ⁊ oĩs ſapiẽtia eorũ deuorata eſt. Et clamauerunt ad dñm cum tribularentur: ⁊ de neceſſitatibus eorum eduxit eos. Et ſtatuit procellam eius in aurã: ⁊ ſiluerunt fluctus eius. Et letati ſunt q2 ſiluerũt: ⁊ deduxit eos in portum volũtatis eorũ. Cõfiteantur dño miſericordie eius: ⁊ mirabilia eius filijs hoĩnum. Et exaltẽt eũ in eccleſia plebis ⁊ i cathedra ſeniorũ laudẽt eũ. Poſuit flumina ĩ deſertum: ⁊ exitus aquarũ i ſitim. Terrã fructiferã i ſalſuginem a malitia inhabitantiũ in ea. Poſuit deſertũ in ſtagna aquarũ: ⁊ terram ſine aq̃ in exitus aq̃rũ. Et collocauit illic eſurientes: ⁊ cõſtituerunt ciuitatem habitationis. Et ſeminauerũt agros ⁊ plãtauerunt vineas: ⁊ fecerunt fructũ natiuitatis. Et benedixit eis ⁊ multiplicati ſunt nimis: ⁊ iumenta eorũ non minorauit. Et pauci facti ſunt: ⁊ vexati ſũt a tribulatione malorum ⁊ dolore. Effuſa eſt cõtentio ſuper principes: ⁊ errare fecit eos in inuio ⁊ non in via. Et adiuuit pauperẽ de inopia: ⁊ poſuit ſicut oues familias. Videbunt recti ⁊ letabuntur: ⁊ oĩs iniquitas oppilabit os ſuũ. Quis ſapiens ⁊ cuſtodiet hec: ⁊ intelliget mias domini.

¶ Canticum pſalmi. dd. LVII

Paratũ cor meũ deus paratum cor meũ cantabo ⁊ pſallam in gloria mea. Exurge pſalterium ⁊ cithara: exurgam diluculo. Confitebor tibi in populis dñe: ⁊ pſallam tibi in nationibus. Qui magna eſt ſuper celos mia tua: ⁊ vſq; ad nubes veritas tua. Exaltare ſup celos deus: ⁊ ſuper oẽm terrã gloria tua: vt liberentur dilecti tui. Saluum fac dextera tua ⁊ exaudi me: deus locutus eſt in ſcõ ſuo. Exultabo ⁊ diuidam ſichimã: ⁊ cõuallẽ tabernaculorũ dimetiar. Meus eſt galaad ⁊ meus eſt manaſſes ⁊ ephraim ſuſceptio capitis mei. Iuda rex meus: moab lebes ſpei mee. In idumeam extendam calciamentum meum: mihi alienigene amici facti ſunt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis deducet me vſq; in idumeam. Nõne tu deus qui repuliſti nos: ⁊ non exibis deus in virtutibus nrĩs. Da nobis auxiliũ de tribulatione. q2 vana ſalus hoĩs. In deo faciemus virtutẽ: ⁊ ipſe ad nihilũ deducet inimicos noſtros.

¶ In finem pſ. dd. LVIII.

Deus laudẽ meam ne tacueris: quia os peccatoris ⁊ os doloſi ſuper me apertũ eſt. Locuti ſunt aduerſum me lingua doloſa ⁊ ſermonib9 odij circundederunt me ⁊ expugnauerunt me gratis. Pro eo vt me diligerẽt detrahebant mihi: ego autem orabam. Et poſuerũt aduerſum me mala pro bonis: ⁊ odiũ pro dilectione mea. Conſtitue ſuper eũ peccatorẽ: ⁊ diabolus ſtet a dextris ei9. Cũ iudicatur exeat condemnat9: ⁊ oratio ei9 fiat in peccatum. Fiant dies ei9 pauci: ⁊ epiſcopatũ ei9 accipiat alter. Fiant filij ei9 orphani ⁊ vxor ei9 vidua. Nutantes trãſferantur filij ei9 ⁊ mendicent: eijciantur de habitationib9 ſuis. Scrutetur fenerator omnẽ ſubſtantiã ei9: ⁊ diripiant alieni labores eius. Non ſit illi adiutor: nec ſit qui miſereatur pupillis ei9. Fiant nati eius in interitũ: in generatione vna deleatur nomen eius. In memoriã redeat iniquitas patrũ ei9 in conſpectu dñi: ⁊ peccatũ matris ei9 nõ deleatur. Fiant contra dñm ſemper. ⁊ diſpereat de terra memoria eorũ. pro eo q̃ non eſt recordat9 facere miam. Et perſecut9 eſt hoĩem inopẽ ⁊ mendicũ ⁊ cõpunctũ corde mortificare. Et dilexit maledictionẽ ⁊ veniet ei. ⁊ noluit benedictionẽ ⁊ elongabitur ab eo. Et induit maledictionẽ ſicut veſtimentũ. ⁊ intrauit ſicut aqua in interiora eius. ⁊ ſicut oleũ in oſſib9 ei9. Fiat ei ſicut veſtimentũ quo operitur. ⁊ ſicut zona q̃ ſemper precingitur. Hoc opus eorum qui detrahũt mihi apud dominũ. ⁊ qui loquuntur mala aduerſus animã meã. Et tu dñe dñe fac mecũ propter nomen tuum. quia ſuauis eſt miſericordia tua. Libera me quia egenus ⁊ pauper ego ſũ. ⁊ cor meũ conturbatũ eſt intra me. Sicut vmbra cũ declinat ablatus ſũ. ⁊ excuſſus ſũ ſicut locuſte. Genua mea infirmata ſunt a ieiunio. et caro mea immutata eſt propter oleũ. Et ego factus ſũ opprobriũ illis. viderunt me ⁊ mouerunt capita ſua. Adiuua me dñe deus meus. ſaluũ me fac propter miſericordiã tuã. Et ſciant quia manus tua hec. ⁊ tu domine feciſti eã. Maledicẽt illi. ⁊ tu benedices. qui inſurgunt ĩ me confundantur. ſeruus autẽ tuus letabitur. Induantur qui detrahunt mihi pudore. ⁊ operiantur ſicut diploide confuſione ſua. Confitebor domino nimis in ore meo. ⁊ in medio multorũ laudabo eum. Quia aſtitit a dextris pauperis. vt ſaluã faceret a perſequentibus animã meã.

¶ pſ. dd. LIX

Dixit dominus dño meo: ſede a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos: ſcabellũ pedũ tuorũ. Virgam virtutis tue emittet dominus ex ſyon: dominare in medio inimicorũ tuorũ. Tecũ

pꝛincipiũ in die virtutis tue in ſplendoꝛibꝰ ſan
ctoꝝ: ex vtero ante luciferuꝫ genui te. Jura‑
uit dominꝰ ⁊ non penitebit eũ: tu es ſacerdos
in eternũ ſm oꝛdinẽ melchiſedech. Dominus
a dextris tuis: cõfregit in die ire ſue reges. Ju
dicabit in nationibus iplebit ruinas: cõquaſſa
bit capita in terra multoꝝ. De toꝛrẽte in via bi
bit: ꝑpterea exaltauit caput.

Alleluia. CX

Confitebor tibi dñe in toto coꝛde meo:
in conſilio iuſtoꝝ ⁊ congregatiõe. Ma
gna opera domini: exquiſita in omnes
volũtates eius. Confeſſio ⁊ magnificentia opꝰ
eius: ⁊ iuſticia eius manet in ſeculũ ſeculi. Me
moꝛiã fecit mirabiliũ ſuoꝝ miſericoꝛs ⁊ miſera
toꝛ dñs: eſcã dedit timentibus ſe. Memoꝛ erit
in ſeculũ teſtamenti ſui: virtutẽ operũ ſuoꝝ an
nunciabit populo ſuo. Vt det illis hereditatem
gentiũ: opera manuũ eius veritas ⁊ iudicium
Fidelia omnia mandata eius: confirmata in ſe
culũ ſeculi: facta in veritate ⁊ equitate. Redem
ptionem miſit dñs populo ſuo: mandauit i eter
nũ teſtamentũ ſuũ. Sanctũ ⁊ terribile nomen
eius: initiũ ſapientie timoꝛ dñi: Jntellectus bo
nus omnibus facientibꝰ eũ: laudatio eiꝰ manet
in ſeculũ ſeculi. Alla. CXI

Beatus vir qui timet dominũ: in man‑
datis eius volet nimis. Potẽs in ter
ra erit ſemen eius: generatio rectoꝝ be
nedicet. Gloꝛia ⁊ diuitie in domo eius: ⁊ iuſti
cia eius manet in ſeculũ ſeculi. Exoꝛtũ eſt in te‑
nebꝛis lumen rectis: miſericoꝛs ⁊ miſeratoꝛ et
iuſtus. Jocũdus homo qui miſeret ⁊ ꝯmodat
diſponit ſermones ſuos in iudicio: quia in eter
nũ non cõmouebit. Jn memoꝛia eterna erit iu
ſtus ab auditione mala non timebit. Paratũ
coꝛ eius ſperare in domino: confirmatũ eſt coꝛ
eius nõ cõmouebit donec deſpiciat inimicos ſu
os. Diſperſit dedit pauperibus iuſticia eiꝰ ma
net in ſeculũ ſeculi: coꝛnu eiꝰ exaltabit in gloꝛia
Peccatoꝛ videbit ⁊ iraſcet: dentibꝰ ſuis fremet
⁊ tabeſcet: deſideriũ peccatoꝝ peribit.

Alleluia. CXII

Laudate pueri dñm: laudate nomẽ do
mini. Sit nomẽ dñi benedictũ: ex hoc
nunc ⁊ vſqꝫ in ſeculũ. A ſolis oꝛtu vſ‑
qꝫ ad occaſũ: laudabile nomẽ dñi. Excelſus ſu
per omnes gentes dñs ⁊: ſuper celos gloꝛia eiꝰ
Quis ſicut dñs deus noſter: qui in altis habi‑
tat. ⁊ humilia reſpicit i celo ⁊ in terra. Suſcitãs
a terra inopẽ: ⁊ de ſtercoꝛe erigens pauperem
Vt collocet eũ cũ pꝛincipibus: cũ pꝛincipibꝰ po
puli ſui. Qui habitare facit ſterilẽ in domo ma
trẽ filioꝝ letantẽ. Alla. CXIII

In exitu iſrael de egypto: domus iacob
de populo barbaro. Facta eſt iudea ſan
ctificatio eius: iſrael poteſtas eiꝰ. Ma
re vidit ⁊ fugit: ioꝛdanis conuerſus eſt retroꝛ‑
ſuꝫ. Montes exultauerunt vt arietes. ⁊ colles
ſicut agni ouiũ. Quid eſt tibi mare q fugiſti: ⁊
tu ioꝛdanis quia conuerſus eſt retroꝛſũ. Mon
tes exultaſtis vt arietes. ⁊ colles ſicut agni oui
um. A facie dñi mota eſt terra: a facie dei iacob
Qui conuertit petrã in ſtagna aquaꝝ: ⁊ rupeſ
in fontes aquaꝝ. Non nobis dñe non nobis:
ſed nomini tuo da gloꝛiã. Super miſericoꝛdia
tua ⁊ veritate tua: ne qñ dicant gentes vbi ẽ de
us eoꝝ. Deus aũt noſter in celo: omnia quecũ
qꝫ voluit fecit. Simulacra gẽtiũ argentũ ⁊ au
rũ: opera manuũ hominũ. Os habent ⁊ nõ lo
quent: Oculos habent ⁊ non videbunt. Aures
habent ⁊ non audient: nares habent ⁊ nõ odo
rabũt. Manus habent ⁊ non palpabũt: pedes
habent ⁊ non ambulabũt: non clamabũt in gut
ture ſuo. Similes illis fiant qui faciũt ea. ⁊ om
nes qui confidunt in eis. Domus iſrael ſpera
uit in domino: adiutoꝛ eoꝝ ⁊ pꝛotectoꝛ eoꝝ eſt.
Domus aaron ſperauit in dño: adiutoꝛ eoꝝ ⁊
ꝑtectoꝛ eoꝝ eſt. Qui timent dñm ſperauerunt
in domino: adiutoꝛ eoꝝ ⁊ ꝑtectoꝛ eoꝝ ẽ. Do‑
minus memoꝛ fuit noſtri. ⁊ benedixit nobis.
Benedixit domui iſrael: bñdixit domui aarõ.
Benedixit omnibus qui timent dñm. puſillis
cuꝫ maioꝛibus. Adijciat dñs ſuper vos: ſuper
vos ⁊ ſup filios veſtros. Benedicti vos a do
mino: qui fecit celũ ⁊ terram. Celũ celi dño: ter‑
rã autem dedit filijs hominũ. Non moꝛtui lau
dabũt te dñe. neqꝫ oẽs qui deſcẽdũt in infernũ
Sed nos qui viuimus benedicimus dño: ex h
nũc ⁊ vſqꝫ in ſeculũ. Alla. CXIIII

Dilexi: qm̃ exaudiet dñs vocem oꝛa
tionis mee. Quia inclinauit aurẽ
ſuã mihi. ⁊ in diebus meis inuoca
bo. Circũdederũt me doloꝛes moꝛ
tis: ⁊ pericula inferni inuenerũt me. Tribula‑
tionẽ ⁊ doloꝛẽ inueni. ⁊ nomen domini inuo‑
caui. O domine libera animã meã: miſericoꝛs
dñs ⁊ iuſtus. ⁊ deus noſter miſeret. Cuſtodi‑
ens paruulos dominus: humiliatus ſum ⁊ li‑
berauit me. Conuertere anima mea in requiẽ
tuã: quia dominus benefecit tibi. Quia eripuit
animã meã de moꝛte: oculos meos a lachꝛymis
pedes meos a lapſu. Placebo domino in regi
one viuoꝝ. Ps. CXV

CRedidi ꝓpter qḋ locutus ſū: ego autē
humiliatus ſum nimis. Ego dixi in ex/
ceſſu meo: oīs homo mendax. Quid re
tribuā dn̄o: pro omnib⁹ que retribuit mihi. Ca
licem ſalutaris accipiam ⁊ nomē dn̄i inuocabo
Vota mea dn̄o reddam corā omni populo ei⁹.
precioſa in conſpectu dn̄i mors ſanctoruꝫ eius.
O dn̄e quia ego ſeruus tuus: ego ſeruus tuus
⁊ fili⁹ ancille tue. Dirupiſti vincula mea: tibi
ſacrificabo hoſtiā laudis. ⁊ nomē dn̄i inuoca/
bo. Vota mea dn̄o reddā in conſpectu oīs po/
puli eius in atrijs domus domini in medio tui
hieruſalem. ¶ Alleluia. CXVI

LAudate dominū omnes gentes: lauda
te eū oēs populi. Qm̄ cōfirmata ē ſup
nos miſericordia ei⁹. ⁊ veritas domini
manet in eternū. ¶ Alleluia. CXVII

COnfitemini dn̄o qm̄ bon⁹: qm̄ in ſecu/
lū mia ei⁹. Dicat nūc iſrl̄ qm̄ bon⁹: qm̄
in ſeculū mia eius. Dicat nunc domus
aaron qm̄ bon⁹: qm̄ in ſeculū mia ei⁹. Dicant
nūc qui timent dn̄m: qm̄ in ſeculū miſericordia
ei⁹. De tribulatione inuocaui dn̄m ⁊ exaudiuit
me in latitudine dn̄s. Dn̄s mihi adiutor: non
timebo quid faciat mihi homo. Dn̄s mihi ad/
iutor. ⁊ ego deſpiciā inimicos meos. Bonum
eſt confidere in domino: q̄ꝫ confidere in homi/
ne. Bonū ē ſperare in dn̄o. q̄ꝫ ſperare in ꝑnci
pibus. Oēs gētes circuierūt me. ⁊ in noīe dn̄i
qꝛ vltus ſū in eos. Circūdantes circūdederunt
me. ⁊ in noīe dn̄i quia vltus ſū in eos. Circun/
dederūt me ſicut apes ⁊ exarſerūt ſicut ignis in
ſpinis. ⁊ in nomine dn̄i quia vltus ſum in eos
Impulſus euerſus ſum vt caderem. ⁊ domin⁹
ſuſcepit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea domin⁹
⁊ factus eſt mihi in ſalutē. Vox exultationis ⁊
ſalutis: in tabernaculis iuſtoꝝ. Dextera domi
ni fecit virtutē: dextera dn̄i exaltauit me: dexte/
ra dn̄i fecit virtutē. Non moriar ſed viuam et
narrabo opera dn̄i. Caſtigās caſtigauit me do
minus: ⁊ morti non tradidit me. Aperite mihi
portas iuſticie ingreſſus in eas confitebor dn̄o
hec porta domini: iuſti intrabūt in eā. Confite
bor tibi quoniāꝫ exaudiſti me: ⁊ factus es mihi
in ſalutē. Lapidē quē reprobauerūt edifican/
tes: hic factus eſt in caput anguli. A domino fa
ctum eſt iſtud: ⁊ eſt mirabile in oculis noſtris.
Hec eſt dies quam fecit domin⁹: exultemus ⁊
letemur in ea. O domine ſaluū me fac: o domi
ne bene proſperare: benedictus qui venit in no
mine dn̄i. Benediximus vobis de domo do/
mini: deus domin⁹ ⁊ illuxit nobis. Conſtituite
diē ſolennē in condenſis: vſq̄ꝫ ad cornu alta/
ris. Deus meus es tu ⁊ confitebor tibi: deus
meus es tu ⁊ exaltabo te. Confitebor tibi quo/
niā exaudiſti me: ⁊ factus es mihi in ſalutem.
Confitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in ſeculū mi/
ſericordia eius. ¶ Alleluia. CXVIII

BEati imaculati in via: qui ambulant in
lege domini. Beati qui ſcrutant̄ teſti/
monia eius: in toto corde exquirūt eū.
Nō eni qui operantur iniqtatē: in vijs ei⁹ am/
bulauerunt. Tu mandaſti mādata tua cuſtodi
ri nimis. Vtinā dirigantur vie mee: ad cuſto/
diendas iuſtificationes tuas. Tunc non cōfun
dar: cuꝫ perſpexero in omnib⁹ mandatis tuis.
Confitebor tibi in directione cordis: in eo q̄
didici iudicia iuſticie tue iuſtificationes tuas cu
ſtodiam: non me derelinquas vſq̄ꝫquaq̄ꝫ.

IN quo corrigit ado/ CXVIIII
i leſcentior viam ſuam: in cuſtodiendo
ſermones tuos. In toto corde meo ex/
quiſiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In
corde meo abſcondi eloquia tua vt non peccem
tibi. Benedictus es domine: doce me iuſtifica
tiones tuas. In labijs meis: pronunciaui om/
nia iudicia oris tui. In via teſtimonioruꝫ tuo/
rum delectatus ſum: ſicut in omnibus diuitijs
In mandatis tuis exercebor: et conſiderabo
vias tuas. In iuſtificationibus tuis medita/
bor: non obliuiſcar ſermones tuos.

REtribue ſeruo tuo: CXX
viuifica me ⁊ cuſtodiam ſermones tu/
os. Reuela oculos meos: et conſidera
rabo mirabilia de lege tua. Incola ego
ſum in terra: non abſcondas a me mandata tua
Concupiuit anima mea deſiderare iuſtificatio
nes tuas: in omni tempore. Increpaſti ſuper
bos maledicti qui declinant a mandatis tuis
Aufer a me opprobrium et contemptum: quia
teſtimonia tua exquiſiui. Etenim ſederunt pri
cipes ⁊ aduerſum me loquebantur ſeruus autē
tuus exercebatur in iuſtiſtificationib⁹ tuis. Nā
⁊ teſtimonia tua meditatio mea eſt: ⁊ conſilium
meū iuſtificationes tue. CXXI

ADheſit pauimento anima mea: viuifi/
ca me ſcd̄m verbum tuuꝫ. Vias meas
enunciaui ⁊ exaudiſti me: doce me iu/
ſtificationes tuas. Viam iuſtificationum tua/
rum inſtrue me: et exercebor in mirabilib⁹ tuis
Dormitauit anima mea pre tedio confirma me
in verbis tuis. Viā iniquitatis amoue a me: et
de lege tua miſerere mei. Viā veritatis elegi iu
dicia tua non ſū oblitus. Adheſi teſtimonijs

tuis domine: noli me confundere. Viam mandatorum tuorum cucurri: cum dilataſti cor meū.

CXXII

Legem pone mihi domine viam iuſtificationū tuarum: ⁊ exquiram eā ſemper. Da mihi intellectū ⁊ ſcrutabor legem tuam ⁊ cuſtodiam illā in toto corde meo. Deduc me in ſemita mandatorum tuorū: quia ipſum volui. Inclina cor meū in teſtimonia tua: ⁊ non in auaritiam. Auerte oculos meos ne videant vanitatem: in via tua viuifica me. Statue ſeruo tuo eloquium tuum: in timore tuo. Amputa opprobrium meū quod ſuſpicatus ſum: quia iudicia tua iocunda. Ecce concupiui mandata tua: in equitate tua viuifica me.

CXXIII

Et veniat ſuper me miſericordia tua domine: ſalutare tuum ſcđm eloquiū tuū. Et reſpondebo exprobrantibus mihi verbum: quia ſperaui in ſermonibus tuis. Et ne auferas de ore meo verbū veritatis vſquequaq: quia in iudicijs tuis ſuperſperaui. Et cuſtodiā legē tuā ſemper: in ſeculū ⁊ in ſeculū ſeculi. Et ambulabā in latitudine: quia mandata exquiſiui. Et loquebar in teſtimonijs tuis in conſpectu regum. ⁊ non confundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi. ⁊ exercebor in iuſtificationibus tuis.

CXXIIII

Memor eſto verbi tui ſeruo tuo. in quo mihi ſpem dediſti. Hec me conſolata eſt in humilitate mea. quia eloquium tuum viuificauit me. Superbi inique agebant vſquequaq. a lege autem tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum a ſeculo domine. ⁊ conſolatus ſum. Defectio tenuit me. pro peccatoribus derelinquentibus legē tuā. Cantabiles mihi erant iuſtificationes tue. in loco peregrinationis mee. Memor fui nocte nominis tui domine. et cuſtodiui legem tuam. Hec facta eſt mihi. quia iuſtificationes tuas exquiſiui.

CXXV

Portio mea domine. dixi cuſtodire legem tuam. Deprecatus ſum faciē tuam in toto corde meo. miſerere mei ſcđm eloquiū tuum. Cogitaui vias meas. et conuerti pedes meos in teſtimonia tua. Paratus ſū ⁊ non ſum turbatus. vt cuſtodiā mandata tua. Funes peccatorum circumplexi ſunt me. et legem tuam non ſum oblitus. Media nocte ſurgebam ad confitendū tibi ſuper iudicia iuſtificationis tue. Particeps ego ſum omniū timentium te. ⁊ cuſtodientiū mandata tua. Miſericordia tua dñe plena ē terra. iuſtificatiōes tuas doce me.

CXXVI

Bonitatem feciſti cum ſeruo tuo domine ſcđm verbū tuum. Bonitatē ⁊ diſciplinam ⁊ ſcientiā doce me. quia in mandatis tuis credidi. Priuſ q̄ humiliarer ego deliqui: propterea eloquiū tuum cuſtodiui. Bonus es tu. ⁊ in bonitate tua doce me iuſtificationes tuas. Multiplicata eſt ſuper me iniquitas ſuperborū. ego autem in toto corde meo ſcrutabor mandata tua. Coagulatū eſt ſicut lac cor eorū: ego vero legem tuam meditatus ſū. Bonum mihi quia humiliaſti me: vt diſcam iuſtificationes tuas. Bonū mihi lex oris tui. ſup milia auri ⁊ argenti.

CXXVII

Manus tue fecerunt me ⁊ plaſmauerunt me. da mihi intellectū vt diſcam mandata tua. Qui timent te videbunt me ⁊ letabunt. quia in verba tua ſuperſperaui. Cognoui domine quia equitas iudicia tua. ⁊ in veritate tua humiliaſti me. Fiat miſericordia tua vt conſoletur me. ſcđm eloquiū tuū ſeruo tuo. Veniant mihi miſerationes tue ⁊ viuam. quia lex tua meditatio mea eſt. Confundant ſuperbi quia iniuſte iniquitatem fecerunt in me. ego aūt exercebor in mandatis tuis. Conuertātur mihi timentes te. ⁊ qui nouerūt teſtimonia tuā. Fiat cor meum īmaculatū in iuſtificationibus tuis. vt non cōfūdar.

CXXVIII

Defecit in ſalutare tuū anima mea. et in verbū tuū ſupſperaui. Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū. dicētes qn̄ ꝯſolaberis me. Quia factus ſū ſicut vter in pruina iuſtificationes tuas non ſum oblitus. Quot ſūt dies ſerui tui. quando facies de perſequentibꝰ me iudiciū. Narrauerūt mihi iniqui fabulationes. ſed non vt lex tua. Omnia mandata tua veritas. iniq pſecuti ſūt me adiuua me. Paulominus cōſūmauerūt me in terra. ego aūt nō dereliq mandata tua. Scđm miām tuā viuifica me. ⁊ cuſtodiā teſtimonia oris tui.

CXXIX

In eternū dñe. verbū tuū permanet in celo. In generatione et generationem veritas tua. fundaſti terrā ⁊ permanet. Ordinatione tua perſeuerat dies. qm̄ omnia ſeruiunt tibi. Niſi q lex tua meditatio mea eſt. tunc forte periſſem in humilitate mea. In eternum non obliuiſcar iuſtificationes tuas: quia in ipſis viuificaſti me. Tuus ſum ego ſaluum me fac. quoniam iuſtificationes tuas exquiſiui. Me expectauerunt peccatores vt pderent me. teſtimonia tua intellexi. Omnis ꝯſūmatiōis vi

diſinē: latū mandatū tuū nimis. CXXX

Quomodo dilexi legē tuam dn̄e: tota die
meditatio mea ē. Super inimicos meos
prudentē me feciſti mandato tuo: q̄2 in
eternuȝ mihi ē. Sup oēs docētes me intellexi.
q̄2 teſtimonia tua meditatio mea ē. Sup ſenes
intellexi: q̄2 mandata tua q̄ſiui. Ab oī via mala
ꝓhibui pedes meos: vt cuſtodiaȝ v̄ba tua. A
iudicijs tuis non declinaui: q̄2 tu legē poſuiſti
mihi. Quā dulcia faucib᷒ meis eloq̄a tua ſuper
mel ori meo. A mādatis tuis intellexi ꝓpterea
odiui oē viā iniq̄tatis. CXXXI

Lucerna pedib᷒ meis verbū tuū. ⁊ lu-
men ſemitis meis. Iuraui. ⁊ ſtatui cu-
ſtodire iudicia iuſticie tue. Humiliat᷒
ſū vſq̄ȝquaq̄ȝ dn̄e: viuifica me ſcd̄m verbū tuū.
Volūtaria oris mei beneplacita fac domine. ⁊
iudicia tua doce me. Aīa mea in manib᷒ meis
ſemper. ⁊ legē tuā non ſū oblitus. Poſuerunt
peccatores laqueū mihi. ⁊ de mandatis tuis nō
erraui. Hereditate acq̄ſiui teſtimōia tua ī eter-
nū: quia exultatio cordis mei ſūt. Inclinaui cor
meū ad faciendas iuſtificatiōes tuas in eternū
ꝓpter retributionē. CXXXII

Iniquos odio habui. ⁊ legē tuā dilexi
Adiutor ⁊ ſuſceptor me᷒ es tu. ⁊ ī v̄bū
tuū ſupſperaui. Declinate a me maligni
⁊ ſcrutabor mandata dei mei. Suſcipe me ſm
eloquiū tuū ⁊ viuā. et non confundas me ab
expectatione mea. Adiuua me ⁊ ſaluus ero. et
meditabor in iuſtificationibus tuis ſp̄. Spreui-
ſti omnes diſcedentes a iudicijs tuis: q̄2 iniu-
ſta cogitatio eorū. Preuaricantes reputaui om-
nes peccatores terre: ideo dilexi teſtimonia tua
Cōfige timore tuo carnes meas: a iudicijs eni
tuis timui. CXXXIII

Feci iudiciū ⁊ iuſticiam: non tradas me
calūniantib᷒ me. Suſcipe ſeruū tuū in
bonū: non calūniēt̄ me ſuperbi. Ocu-
li mei defecerunt in ſalutare tuū. ⁊ in eloquium
iuſticie tue. Fac cū ſeruo tuo ſcd̄m miſericor-
diam tuā. ⁊ iuſtificationes tuas doce me. Ser-
uus tuus ſum ego: da mihi intellectuȝ vt ſci-
am teſtimonia tua. Tempus faciendi domine
diſſipauerunt legem tuā. Ideo dilexi mandata
tua: ſuper aurū ⁊ topaçion. Propterea ad oīa
mandata tua dirigebar: omnem viam iniquaȝ
odio habui. CXXXIIII

Mirabilia teſtimonia tua: ideo ſcrutata
eſt ea anima mea. Declaratio ſermonū
tuorum illuminat: ⁊ intellectuȝ dat par-
uulis. Os meū aperui ⁊ attraxi ſpiritū: q̄2 man-
data tua deſiderabam. Aſpice in me ⁊ miſerere
mei: ſcd̄m iudiciū diligentiū nomen tuū. Greſ-
ſus meos dirige ſcd̄m eloquiū tuum. ⁊ non do-
minet̄ mei omnis iniuſticia. Redime me a calū-
nijs hoīuȝ: vt cuſtodiā mādata tua. Faciē tuaȝ
illumina ſuper ſeruū tuū. ⁊ doce me iuſtificatio-
nes tuas. Exit᷒ aquaꝝ deduxerūt oculi mei: q̄2
nō cuſtodierūt legē tuā. CXXXV

Iuſtus es dn̄e. ⁊ rectum iudiciū tuum.
Mandaſti iuſticiam teſtimonia tua: et
veritatē tuam nimis. Tabeſcere me fe-
cit zelus: quia obliti ſunt verba tua inimici mei
Ignitum eloquiū tuum vehementer: ⁊ ſeruus
tuus dilexit illud. Adoleſcentulus ſum ego et
contemptus: iuſtificationes tuas non ſū obli-
tus. Iuſticia tua iuſticia in eternū. ⁊ lex tua ve-
ritas. Tribulatio ⁊ anguſtia inuenerunt me:
mandata tua meditatio mea eſt. Equitas te-
ſtimonia tua in eternum: intellectum da mihi ⁊
viuam. CXXXVI

Clamaui in toto corde exaudi me domi-
ne iuſtificationes tuas requirā. Clama-
ui ad te ⁊ ſaluū me fac: vt cuſtodiā man-
data tua. Preueni in maturitate ⁊ clamaui: q̄2
in verba tua ſuperſperaui. Preuenerunt ocu-
li mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua
Vocem meā audi ſcd̄m miſericordiā tuam do-
mine: ⁊ ſcd̄m iudiciū tuū viuifica me. Appro-
pinquauerūt perſequētes me iniquitati: a lege
autē tua longe facti ſunt. Prope es tu domine
⁊ oēs vie tue veritas. Initio cognoui de teſti-
monijs tuis: q̄2 ī eternū fūdaſti ea CXXXVII

Vide humilitatē meā ⁊ eripe me: q̄2 legem
tuā nō ſum oblit᷒. Iudica iudiciū meū
⁊ redime me. ꝓpē eloquiū tuū viuifica
me. Longe a peccatorib᷒ ſalus. q̄2 iuſtificatio-
nes tuas nō exquiſierūt. Miſericordie tue mul-
te domine. ſcd̄m iudiciū tuū viuifica me. Mul-
ti qui perſequunt̄ me ⁊ tribulant me. a teſtimo-
nijs tuis non declinaui. Vidi preuaricantes ⁊
tabeſcebā: q̄2 eloquia tua nō cuſtodierūt. Vidi
q̄m mandata tua dilexi dn̄e. in tua tua viuifica
me. Principiū verboꝝ tuoꝝ veritas in eter-
nū oīa iudicia iuſticie tue. CXXXVIII

Principes pſecuti ſunt me gratis. et a
verbis tuis formidauit cor meum. Le-
tabor ego ſup eloq̄a tua. ſicut qui inue-
nit ſpolia multa. Iniquitatē odio habui ⁊ abho-
minat᷒ ſū. legē autē tuā dilexi Septies in die lau-
dem dixi tibi. ſup iudicia iuſticie tue. Pax mul-
ta diligētibus legē tuā. ⁊ non eſt illis ſcandalū.
Expectabā ſalutare tuum dn̄e. ⁊ mandata tua

dilexi. Cuſtodiuit anima mea teſtimonia tua. et dilexit ea vehementer. Seruaui mandata tua et teſtimonia tua. quia omnes vie mee in conſpectu tuo. CXXXIX

Appropinquet deprecatio mea in conſpectu tuo dñe. iuxta eloquium tuū da mihi intellectū. Intret poſtulatio mea in conſpectu tuo. ſcđm eloquiū tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnū. cū docueris me iuſtificationes tuas. Pronūciabit lingua mea eloquiū tuum. qꝛ omnia mandata tua equitas. Fiat man⁹ tua vt ſaluet me. qm̄ mādata tua elegi. Concupiui ſalutare tuū dñe. et lex tua meditatio mea ē. Viuet aīa mea et laudabit te. et iudicia tua adiuuabūt me. Erraui ſicut ouis q̄ periit. qre ſeruū tuū qꝛ mandata tua non ſū oblitus. ¶ Canticū graduū: ps. CXXXX

Ad dominū cum tribularer clamaui. et exaudiuit me. Dñe libera animā meā a labijs iniqs. et a lingua doloſa. Quid detur tibi aut quid apponat tibi. ad linguam doloſam. Sagitte potentis acute. cum carbonibus deſolatorijs. Heu mihi quia incolat⁹ me⁹ ꝓlongatus eſt. habitaui cū habitantibus cedar multū incola fuit aīa mea. Cū his q oderūt pacē erā pacific⁹. cū loq̄bar illis impugnabāt me gratis. ¶ Cāticū grad. ps. CXXXXI

Leuaui oculos meos in montes. vnde veniet auxiliū mihi. Auxiliū meū a dono. q fecit celū et terrā. Nō det in cōmotionē pedē tuū. neqꝫ dormitet q cuſtodit te Ecce non dormitabit neqꝫ dormiet. q cuſtodit iſrael. Dñs cuſtodit te. dñs ꝓtectio tua ſup manū dexterā tuā. Per diē ſol non vret te. neqꝫ luna per noctē. Dñs cuſtodit te ab oī malo. cuſtodiat aiam tuā dñs. Dñs cuſtodiat introitū tuū et exitū tuū. ex hoc nūc et vſqꝫ in ſeculū.

¶ Canticū graduū ps. CXXXXII

Letatus ſum in his que dicta ſunt mihi in domū domini ibimus. Stantes erāt pedes noſtri. in atrijs tuis hieruſalem. Irl̄m que edificat̄ vt ciuitas. cuius participatio eius in idipſum. Illuc enim aſcenderūt tribus tribꝰ dñi teſtimoniū iſrl̄. ad confitendū nomini dñi. Quia illic ſederūt ſedes in iudicio. ſedes ſup domū dauid. Rogate que ad pacem ſūt hieruſalem. et abūdātia diligentibꝰ te. Fiat pax in virtute tua. et abundantia in turribus tuis. Propter fratres meos et proximos meos loquebar pacem de te. Propter domū dñi dei noſtri. queſiui bona tibi.

¶ Canticū grad. CXXXXIII

Ad te leuaui oculos meos: qui habitas in celis. Ecce ſicut oculi ſeruoꝝ. in manibus dominoꝝ ſuoꝝ. Sicut oculi ancille in manibus dñe ſue. ita oculi noſtri ad dominū deū nr̄m donec miſereat̄ noſtri. Miſerere nr̄i dñe miſerere nr̄i. qꝛ multū repleti ſumus deſpectione. Quia multū repleta ē aīa noſtra: opprobriū abūdantibus et deſpectio ſuperbis.

¶ Canticū graduū dd. CXXXXIIII

Niſi quia dñs erat in nobis dicat nunc iſrael. niſi quia dñs erat in nobis. Cū exurgerent hoīes in nos. forte viuos deglutiſſent nos. Cū iraſcerēt furor eoꝝ i nos forſitan aqua abſorbuiſſet nos. Torrentem pertranſiuit anima noſtra. forſitan ꝑtranſiſſet anima noſtra aquā intollerabilē. Benedictus dominus. qui nō dedit nos in captionē dentibus eoꝝ. Anima noſtra ſicut paſſer erepta ē. de laqueo venantiū. Laque⁹ cōtrit⁹ eſt. et nos liberati ſumus. Adiutoriū noſtrū in noīe dñi. q fecit celū et terrā. ¶ Cāticū grad. CXXXXV

Qui cōfidūt in dño ſicut mons ſyon nō cōmouebit̄ in eternū q habitat in irl̄m. Montes in circuitu eius. et dñs in circuitu populi ſui ex hoc nunc et vſqꝫ in ſeculum. Quia nō derelinquet dñs virgā peccatoꝝ ſup ſortem iuſtoꝝ. vt nō extendāt iuſti ad iniq̄tatē man⁹ ſuas. Benedic dñe bonis et rectis corde. Declinātes aūt in obligatiōes adducet dñs cū operantibus iniq̄tatē. pax ſup iſrael.

¶ Canticū graduū. CXXXXVI

In conuertendo dñs captiuitatē ſyon: facti ſumus ſicut conſolati. Tunc repletum eſt gaudio os noſtrū. et ligua nr̄a in exultatione. Tunc dicent inter gentes. magnificauit dominꝰ facere cū eis. Magnificauit dñs facere nobiſcū. facti ſumus letātes. Cōuerte dñe captiuitatem noſtram. ſicut torrens in auſtro. Qui ſeminat in lachrymis: in exultatione metent. Euntes ibant et flebant. mittentes ſemina ſua. Venientes aūt veniēt cū exultatiōe. portantes manipulos ſuos. ¶ Canticū graduū ſalomonis. CXXXXVII

Niſi dñs edificauerit domū: in vanum laborauerūt qui edificāt eā. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatem. fruſtra vigilat q cuſtodit eam. Vanū ē vobis ante lucem ſurgē ſurgite poſtqꝫ ſederitis q mādiucatis panē doloris. Cum dederit dilectis ſuis ſomnū ecce hereditas dñi. filij merces fructꝰ ventris. Sicut ſagitte in manu potētis. ita filij excuſſoꝝ. Beatus vir qui impleuit deſideriuin ſuū ex ipſis nō

confundetur cũ loquetur inimicis ſuis in porta.
Canticum graduũ. CXXXXVIII
BEati oẽs qui timẽt dñm: q ambulant in
vijs eius. Labores manuum tuarũ quia
manducabis: btũs es ⁊ bene tibi erit.
Vxor tua ſicut vitis abundãs: in lateribus do/
mus tue. Filij tui ſicut nouelle oliuarum: in cir
cuitu menſe tue. Ecce ſic bñdicetur hõ: qui timet
dñm. Bñdicat tibi dñs ex ſyon. ⁊ videas bona
irlm oĩbꝰ diebꝰ vite tue. Et videas filios filiorũ
tuoꝝ: pacem ſuper iſrl. Canticum grad.
SEpe expugnauerũt me CXLIX.
a iuuentute mea: dicat nũc iſrl. Sepe ex
pugnauerũt me a iuuentute mea: etenim
non potuerunt mihi. Supra dorſum meum fa/
bricauerũt peccatores ꝓlongauerũt iniqtatẽ ſuam
Dñs iuſtus ↄcidet ceruices pctõꝝ: cõfundant
⁊ cõuertant retrorſum oẽs q oderũt ſyon. Fiãt
ſicut fenum tectoꝝ: quod priuſqꝫ euellat exaruit.
De quo nõ implebit manũ ſuã q metet: ⁊ ſinũ
ſuum q manipulos colliget. Et nõ dixerũt qui
preteribãt bñdictio dñi ſup vos: bñdiximus vo
bis in noĩe dñi. Canticũ grad. CL.
DE ꝓfundis clamaui ad te dñe: domine
exaudi vocem meam. Fiãt aures tue i/
tendentes. in vocem depcationis mee.
Si iniqtates obſeruaueris dñe: dñe quis ſuſti/
nebit. Quia apud te ꝓpiciatio eſt: ⁊ ꝓpter legẽ
tuam ſuſtinui te dñe. Suſtinuit aĩa mea in vbo
eius: ſperauit aĩa mea in dño. A cuſtodia matutia
vſqꝫ ad noctem: ſperet iſrael in dño. Quia apd
dñm mia: ⁊ copioſa apud eum redemptio. Et
ipſe redimet iſrael ex oĩbus iniquitatibus eius.
Canticum graduum. CLI
DOmine nõ eſt exaltatũ cor meum: neqꝫ
elati ſunt oculi mei. Neqꝫ ambulaui in
magnis. neqꝫ in mirabilibus ſuper me
Si nõ hũilit ſentiebam: ſed exaltaui aĩam meã
Sicut ablactatus eſt ſup matrẽ ſuã: ita retribu/
tio in aĩam meã. Speret iſrl in dño: ex hoc nũc.
⁊ vſqꝫ in ſeclm. Canticũ grad. CLII
MEmento dñe dauid: ⁊ omnis manſue/
tudinis eius. Sicut iurauit dño: votum
vouit deo iacob. Si introiero in taber/
naculum domus mee: ſi aſcẽdero in lectũ ſtrati
mei. Si dedero ſomnum oculis meis: ⁊ palpe/
bris meis dormitationẽ. Et requiem tẽporibꝰ
meis: donec inueniam locũ dño: tabernaculum
deo iacob. Ecce audiuimus eam in effrata: in/
uenimus eã in campis ſilue. Introibimus i ta/
bernaculum eius: adorabimus in loco vbi ſte/
terunt pedes eius. Surge dñe in requiem tuã:
tu ⁊ archa ſanctificationis tue. Sacerdotes tui
induant iuſticiã: ⁊ ſancti tui exultent. Propter
dauid ſeruũ tuũ: nõ auertas faciem xpi tui. Iu
rauit dñs dauid veritatẽ ⁊ nõ fruſtrabit eũ: de
fructu ventris tui ponã ſuper ſedẽ tuã. Si cu/
ſtodierint filij tui teſtamentũ meũ: ⁊ teſtimonia
mea hec que docebo eos. Et filij eoꝝ vſqꝫ in ſe
culũ: ſedebunt ſuper ſedẽ tuã. Quoniã elegit
dñs ſyon: elegit eã in habitationẽ ſibi. Hec re
quies mea in ſeculũ ſeculi: hic habitabo quoniã
elegi eã. Viduã eius benedicens benedicam:
pauperes eiꝰ ſaturabo panibꝰ. Sacerdotes eiꝰ
induã ſalutari: ⁊ ſancti eius exultatione exulta/
bũt. Illuc ꝓducã cornu dauid: paraui lucernã
xpo meo. Inimicos eiꝰ induã confuſione: ſup
ipm aũt efflorebit ſanctificatio mea.
Canticũ graduũ. CLIII
ECce qꝫ bonũ ⁊ qꝫ iocũdũ: habitare fra/
tres in vnũ. Sicut vnguentũ in capite
qd deſcẽdit in barbã barbã aarõ. Qd
deſcẽdit in orã veſtimenti eiꝰ: ſicut ros hermõ
q deſcendit in montẽ ſyon. Qm illic mãdauit
dñs benedictionẽ: ⁊ vitã vſqꝫ in ſeculũ.
Canticũ grad. CLIIII
ECce nũc benedicite dño: oẽs ſerui dñi.
Qui ſtatis i domo dñi: i atrijs domus
dei nři. In noctibꝰ extollite manꝰ vřas
in ſcã: ⁊ benedicite dñm. Benedicat te dñs ex
ſyon q fecit celũ ⁊ terrã. Alla. CLV
LAudate nomen domini: laudate ſerui
dñm. Qui ſtatis in domo dñi: i atrijs
domus dei noſtri. Laudate dñm qꝛ bo
nus dñs: pſallite nomini eiꝰ qm ſuaue. Quoni
am iacob elegit ſibi dñs iſrael in poſſeſſionẽ ſi/
bi. Quia ego cognoui qꝛ magnꝰ ẽ dñs: ⁊ deus
nř p̃ oĩbus dijs. Oĩa quecũqꝫ voluit dñs fecit
in celo ⁊ in terra: in mari ⁊ in omnibꝰ abyſſis
Educens nubes ab extremo terre: fulgura in
pluuiã fecit. Qui ꝓducit ventos de theſauris
ſuis: qui percuſſit primogenita egypti ab homi
ne vſqꝫ ad pecus. Et miſit ſigna ⁊ ꝓdigia i me
dio tui egypte: in pharaonẽ ⁊ in omnes ſeruos
eiꝰ. Qui percuſſit gentes multas. ⁊ occidit re/
ges fortes. Seon regẽ amorreoꝝ ⁊ og regem
baſan: ⁊ oĩa regna chanaan. Et dedit terrã eo/
rũ hereditatẽ: hereditatẽ iſrael pplo ſuo. Dñe
nomen tuũ in eternũ: dñe memoriale tuum in
generatione ⁊ generationem. Quia iudicabit
dñs populũ ſuũ: ⁊ in ſeruis ſuis deprecabit. Si/
mulacra gentiũ argentũ ⁊ aurũ: opera manuũ
hoium. Os habẽt ⁊ nõ loquent: oculos habẽt
⁊ nõ videbũt. Aures habent ⁊ nõ audiẽt: neqꝫ

eſt ſpūs in ore ipſoꝝ Similes illis fiant qui
faciūt ea ⁊ oēs q cōfidunt in eis. Do mꝰ iſrahel
bñdicite dño: domꝰ aaron benedicite dño. Do
mus leui bñdicite dño: q timetis dñm bñdicite
domino Benedictus dñs ex ſyon: q habitat in
hieruſalem. ¶ Alleluia. CLVI

Confitemini dño qm̄ bonꝰ: qm̄ in ſeculū
miā eius. Cōfitemini deo deorum. qm̄.
Confitemini dño dñoꝝ. qm̄. Qui facit
mirabilia magna ſolus. qm̄. Qui fecit celos in
intellectu qm̄. Qui firmauit terrā ſuper aquas
qm̄. Qui fecit luminaria magna. qm̄. Solē in
ptātē diei. qm̄. Lunā ⁊ ſtellas in poteſtatē no
ctis. qm̄. Qui percuſſit egyptū cū pmogenitiſ
eoꝝ. qm̄. Qui eduxit iſrael de medio eoꝝ. qm̄
In manu potenti ⁊ brachio excelſo. qm̄. Qui
diuiſit mare rubrū in diuiſiones. qm̄. Et edu
xit iſrahel per mediū eius. qm̄. Et excuſſit pha
raonē ⁊ virtutē eius in mari rubro. qm̄. Qui
tranſduxit populū ſuū per deſertum. qm̄: Qui
percuſſit reges magnos. qm̄. Et occidit reges
fortes. qm̄. Seon regem amorreoꝝ. qm̄. Et
og regem baſan. qm̄. Et dedit terrā eoꝝ here
ditatē. qm̄. Hereditatē iſrahel ſeruo ſuo. qm̄.
Quia in humilitate noſtra memor fuit noſtri:
qm̄. Et redemit nos ab inimicis noſtris. qm̄.
Qui dat eſcam oi carni. qm̄. Confitemini deo
celi. qm̄. Cōfitemini dño dñoꝝ. qm̄ in eternū
miſericordia eius. Pſ. CLVII

Super flumina babylonis illic ſedimꝰ
⁊ fleuimus: dum recordaremur tui ſyō
In ſalicibus in medio eius ſuſpendi
mus organa noſtra. Quia illic interrogauerūt
nos qui captiuos duxerunt nos: verba cantio
num. Et qui adduxerunt nos: hymnū cantate
nobis de canticis ſyon. Quomō cantabimus
canticum dñi: in terra aliena? Si oblitus fuero
tui hieruſalē. obliuioni detur dextera mea. Ad
hereat lingua mea faucibꝰ meis: ſi ñ meminero
tui. Si non ꝓpoſuero tui hieruſalē. in princi
pio leticie mee. Memor eſto domine filiorum
edom. in die hieruſalē. Qui dicūt exinanite exi
nanite. vſqꝫ ad fundamentū in ea. Filia baby
lonis miſera. beatus qui retribuit tibi retribu
tionē tuā quā retribuiſti nobis. Beatꝰ qui tene
bit. ⁊ allidet paruulos ſuos ad petram.

¶ Pſalmꝰ ipſi dauid. CLVIII

Confitebor tibi dñe in toto corde meo.
quoniā audiſti omnia verba oris mei.
In conſpectu angelorum pſallam tibi.
adorabo ad tēplū ſanctū tuū ⁊ cōfitebor nomini
tuo. Sup miā tua ⁊ veritate tua. qm̄ magnifi
caſti ſuper omne nomē ſanctū tuū: In quacūqꝫ
die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in
anima mea virtutē. Cōfiteant tibi dñe omnes
reges terre q audierūt oia verba oris tui. Et
cantent in vijs dñi: quoniā magna eſt gloria
dñi. Qm̄ excelſus dñs ⁊ humilia reſpicit: ⁊ al
ta a longe cognoſcit. Si ambulauero in medio
tribulationis viuificabis me: ⁊ ſuper iram ini
micoꝝ tuoꝝ extendiſti manū tuam: ⁊ ſaluū me
fecit dextera tua. Dñs retribuet pro me: domi
ne miſericordia tua i ſeculū: opera manuū tuaꝝ
ne deſpicias. ¶ Ad victoriam pſ dauid.

Domine ꝓbaſti me CLIX
⁊ cognouiſti me: tu cognouiſti ſeſſionē
meā ⁊ reſurrectionē meā. Intellexiſti
cogitationes meas de longe: ſemitā meā ⁊ funi
culū meū inueſtigaſti: Et omnes vias meas ꝑ
uidiſti: quia nō eſt ſermo in lingua mea. Ecce
dñe tu cognouiſti omnia nouiſſima ⁊ antiqua:
tu formaſti me ⁊ poſuiſti ſuper me manū tuam.
Mirabilis facta eſt ſcientia tua ex me: confor
ta eſt ⁊ non potero ad eam. Quo ibo a ſpiritu
tuo: ⁊ quo a facie tua fugiam? Si aſcendero in
celum tu illic es: ſi deſcendero in infernū ades:
Si ſumpſero pennas meas diluculo. ⁊ habita
uero in extremis maris. Etenim illuc manꝰ tua
deducet me. ⁊ tenebit me dextera tua. Et dixi
forſitan tenebre conculcabunt me: ⁊ nox illumi
natio mea i delitijs meis. Quia tenebre nō ob
ſcurabuntur a te: ⁊ nox ſicut dies illuminabi
tur: ſicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius. Quia
tu poſſediſti renes meos ſuſcepiſti me de vtero
matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter
magnificatus es: mirabilia opera tua: ⁊ anima
mea cognoſcet nimis. Non eſt occultatum os
meū a te quod feciſti in occulto: ⁊ ſubſtātia mea
in inferioribus terre. Imperfectū meum vide
runt oculi tui. ⁊ in libro tuo omnes ſcribentur
dies formabuntur ⁊ nemo in eis. Mihi autē
nimis honorificati ſunt amici tui deus: nimis
confortatus eſt principatus eorum. Dinumme
rabo eos ⁊ ſuper arenam multiplicabuntur: ex
urrexi et adhuc ſū tecū. Si occideris deus pec
catores: viri ſanguinū declinate a me. Quia
dicitis in cogitatione accipiant in vanitate ciui
tates ſuas. Nonne qui oderunt te domine ode
ram: ⁊ ſuper inimicos tuos tabeſcebā. Per
fecto odio oderam illos: inimici facti ſunt mi
hi. Proba me deus ⁊ ſcito cor meum: inter
roga me ⁊ cognoſce ſemitas meas. Et vidi
ſi via iniquitatis in me eſt: et deduc me in via
eterna.

¶ Ad victoriā pſ dd. ℭLX

E Ripe me dn̄e ab hoīe malo: a viro ini/
quo eripe me. Qui cogitauerūt iniqui/
tates in corde: tota die conſtituebāt pre
lia. Acuerūt linguas ſuas ſicut ſerpentes: ve/
nenū aſpidū ſub labijs coꝝ. Cuſtodi me domi
ne de manu peccatoris: ⁊ ab hoibꝰ iniqs eripe
me Qui cogitauerūt ſupplātare greſſus meos.
abſconderūt ſuperbi laqueū mihi. Et funes ex
tenderūt in laqueū iuxta iter ſcandalū poſuerūt
mihi. Dixi dn̄o deus meꝰ es tu: exaudi domi/
ne vocē deprecationis mee. Dn̄e dn̄e virtꝰ ſa/
lutis mee: obumbraſti ſuper caput meū in die
belli. Non tradas me dn̄e a deſiderio meo pec
catori: cogitauerunt contra me: ne derelinquas
me ne forte exaltent. Caput circuitus eoꝝ: la/
bor labiorū ipſoꝝ operiet eos. Cadent ſup eos
carbones: in ignem deijcies eos: in miſerijs
non ſubſiſtent. Vir linguoſus nō dirigetur in
terra: virū iniuſtū mala capient in interitu. Co
gnoui quia faciet dn̄s iudiciū inopis. ⁊ vindi/
ctā pauperū. Verūtamen iuſti confitebunt no
mini tuo: ⁊ habitabūt recti cum vultu tuo.

Pſalmus dauid. ℭLXI

D Omine clamaui ad te exaudi me. inten
de voci mee cū clamauero ad te. Diri/
gatur oratio mea ſicut incenſum in con
ſpectu tuo. eleuatio manuū mearū ſacrificiū ve
ſpertinū. Pone dn̄e cuſtodiā ori meo. ⁊ oſtiū
circūſtātie labijs meis. Non declines cor meū
in verba malitie. ad excuſanda excuſatiōes in
peccatis. Cum hominibꝰ operantibꝰ iniquita/
tem, ⁊ non cōmunicabo cū electis eoꝝ. Corri
piet me iuſtus in miſericordia ⁊ increpabit me
oleum autem peccatoris non impinguet caput
meū. Quoniā adhuc ⁊ oratio mea in benepla
citis eoꝝ. abſorti ſunt iuncti petre iudices eorū
Audient verba mea quoniam potuerunt ſicut
craſſitudo terre erupta eſt ſuper terrā. Diſſipa
ta ſunt oſſa noſtra ſecus infernū: quia ad te do
mine dn̄e oculi mei in te ſperaui nō auferas ani
mā meā. Cuſtodi me a laqueo quem ſtatuerūt
mihi. ⁊ a ſcandalis operantiū iniquitatē. Ca/
dent in retiaculo eius peccatores: ſingulariter
ſum ego donec tranſeam.

¶ Eruditio dauid cum eſſet in ſpelunca.
Oratio. ℭLXII

V Oce mea ad dn̄m clamaui: voce mea
ad dominū deprecatus ſum. Effundo
in conſpectu eius orationē meā: ⁊ tri/
bulationē meā ante ipſum ꝓnūcio. In deficiē
do ex me ſpiritū meū: ⁊ tu cognouiſti ſemitas
meas. In via hac qua ambulabam: abſconde
runt laqueū mihi. Conſiderabā ad dexterā ⁊
videbā: ⁊ non erat qui cognoſceret me. Pe/
rijt fuga a me: ⁊ non eſt qui requirat aīam meā
Clamaui ad te domine: dixi tu es ſpes mea: por
tio mea in terra viuentiū. Intende ad depreca
tionē meā: quia humiliatꝰ ſum nimis. Libera
me a perſequentibꝰ me: quia confortati ſūt ſup
me. Educ de cuſtodia animā meā ad confiten
dū nomini tuo: me expectant iuſti donec retri/
buas mihi. ¶ Pſ dauid quādo perſeq̄bat
eū filius ſuus abſalon. ℭLXIII

D Omine exaudi orationē meam aurībꝰ
percipe obſecrationē meam: in verita/
te tua exaudi me in tua iuſticia. Et non
intres in iudiciū cum ſeruo tuo: q: non iuſtifi/
cabit in conſpectu tuo omnis viuens. Quia ꝑ
ſecutus eſt inimicus animā meā: humiliauit in
terra vitam meā. Collocauit me in obſcuris ſi
cut mortuos ſeculi: ⁊ anxiatus eſt ſuper me ſpi
ritus meꝰ: in me turbatū eſt cor meū. Memor
fui dieꝝ antiquoꝝ: meditatꝰ ſū in oibꝰ operibꝰ
tuis: in factis manuū tuaꝝ meditabar. Expan
di manus meas ad te: aīa mea ſicut terra ſine
aqua tibi. Velociter exaudi me domine: defe/
cit ſpūs meus. Non auertas faciē tuam a me.
⁊ ſimilis ero deſcendentibꝰ in lacum. Auditā
fac mihi mane mīam tuā: q: in te ſperaui. No
tā fac mihi viā in q̄ ambulē: q: ad te leuaui ani
mā meā. Eripe me de inimicis meis domine
ad te cōfugi: doce me facere volūtatē tuā: quia
deꝰ meꝰ es tu. Spūs tuus bonus deducet me in
terrā rectā: ꝓpter nomē tuum dn̄e viuificabis
me in equitate tua. Educes de tribulatione aīam
meā. ⁊ in mīa tua diſperdes inimicos meos. Et
perdes oēs q tribulant aīam meā quī ego ſuꝰ
tuus ſum. ¶ Pſ dauid. aduerſus goliam.

B Enedictus dominꝰ ℭLXIIII
deus meus qui docet manus meas ad
prelium: ⁊ digitos meos ad bellum.
Miſericordia mea ⁊ refugium meū: ſuſceptor
meus ⁊ liberator meus. Protector meus ⁊ in
ipſo ſperaui: q ſubdit populū meū ſub me. Do
mine quid eſt homo q: innotuiſti ei: aut filius
hominis quia reputas eū? Homo vanitati ſi/
milis factꝰ eſt: dies eius ſicut vmbra ꝑtereunt.
Domine inclina celos tuos ⁊ deſcende: tange
montes ⁊ fumigabūt. Fulgura coruſcationem
⁊ diſſipabis eos: Emitte ſagittas tuas ⁊ cōtur/
babis eos. Emitte manum tuam de alto: eripe
me ⁊ libera me de aquis multis: ⁊ de manu fi/
lioꝝ alienoꝝ. Quoꝝ os locutū eſt vanitatem:

ꝛ dextera eoꝝ dextera iniquitatis. Deus canti
cum nouū cantabo tibi: in pſalterio decachor/
do pſallā tibi. Qui das ſalutē regibꝰ: qui rede
miſti dauid ſeruū tuū. de gladio maligno eripe
me. Et erue me de manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ
os locutū ē vanitatē. ꝛ dextera eoꝝ dextera ini
quitatis. Quoꝝ filij ſicut nouelle plātationes.
in iuuentute ſua. Filie eoꝝ compoſite circūor/
nate vt ſimilitudo templi. Promptuaria eoꝝ
plena. eructantia ex hoc in illud. Oues eorum
fetoſe abundantes in greſſibꝰ ſuis. boues eoꝝ
craſſe. Non eſt ruina macerie. neqꝫ tranſitus
neqꝫ clamor in plateis eoꝝ. Beatū dixerūt po
pulū cui hec ſunt. beatꝰ populꝰ cuiꝰ dominꝰ deꝰ
eius. ¶ Hymnus dauid. CLXV

Exaltabo te deus meus rex. ꝛ benedi/
cam nomini tuo in ſeculū ꝛ in ſeculum
ſeculi. Per ſingulos dies benedicam
tibi. ꝛ laudabo nomen tuū in ſeculū. ꝛ in ſeculū
ſeculi. Magnus dominꝰ ꝛ laudabilis nimis.
magnitudinis eius non eſt finis. Generatio
ꝛ generatio laudabit opera tua. ꝛ potentiā tuā
pronunciabūt. Magnificentiā glorie ſanctita/
tis tue loquent̄. ꝛ mirabilia tua narrabunt. Et
virtutē terribiliū tuorum dicent. ꝛ magnitudi/
nem tuā narrabunt. Memoriam abundantie
ſuauitatis tue eructabunt. ꝛ iuſticia tua exulta/
bunt. Miſerator ꝛ miſericors dominꝰ patiēs
ꝛ multū miſericors. Suauis dominꝰ vniuer/
ſis. ꝛ miſerationes eiꝰ ſuper omnia opera eiꝰ.
Confiteant̄ tibi domine omnia opera tua ꝛ ſan
cti tui benedicant tibi. Gloriam regni tui dicēt
ꝛ potentiā tuā loquent̄. Vt notam faciāt filijs
hominū potentiā tuam. ꝛ gloriā magnificentie
regni tui. Regnū tuum omniū ſeculorū: ꝛ do/
minatio tua in omni generatione ꝛ generatio/
ne. Fidelis dominus in omnibꝰ verbis ſuis
ꝛ ſanctꝰ in omnibꝰ operibus ſuis. Alleuat do/
minus omnes qui corruūt ꝛ erigit omnes eli/
ſos. Oculi omnium in te ſperant domine. ꝛ tu
das eſcam illorū in tempore opportuno. Ape/
ris tu manū tuā. ꝛ imples omne animal bene/
dictiōe. Iuſtus dominꝰ in omnibus vijs ſuis
ꝛ ſanctus in oibꝰ operibꝰ ſuis. Prope ē dñs
oibus inuocantibꝰ eū. oibus inuocantibꝰ eū in
veritate. Voluntatē timentiū ſe faciet. ꝛ depre
cationē eorum exaudiet ꝛ ſaluos faciet eos. Cu
ſtodit dñs omnes diligentes ſe. ꝛ oēs peccato
res diſperdet. Laudationē domini loquet̄ os
meū ꝛ benedicat omnis caro nomini ſancto eiꝰ
in ſeculum ꝛ in ſeculū ſeculi.
¶ Alleluia. CLXVI

Lauda anima mea dominum. laudabo
dominū in vita mea. pſallam deo meo
q̄diu fuero. Nolite confidere in prin/
cipibus. in filijs hominum in quibus nō eſt ſa
lus. Exibit ſpiritus eius ꝛ reuertetur in terrā
ſuā. in illa die pibūt oēs cogitatiōes eoꝝ. Bea
tus cuiꝰ deꝰ iacob adiutor eiꝰ. ſpes eiꝰ in domi/
no deo ipſiuſ. q fecit celū ꝛ terrā mare ꝛ omnia
que in eis ſunt. Qui cuſtodit veritatē in ſeculū
facit iudiciū iniuriā patientibꝰ. dat eſcā eſurienti
bus. Dñs ſoluit cōpeditos. dñs illuminat ce/
cos. Dñs erigit eliſos. dñs diligit iuſtos. Do
minus cuſtodit aduenas. pupillū ꝛ viduā ſuſci
piet. ꝛ vias peccatoꝝ diſperdet. Regnabit dñs
in ſecula deus tuus ſyon. in generationē ꝛ ge/
nerationē. ¶ Pſ. CLXVII

Laudate dñm quī bonꝰ eſt pſalmꝰ. deo
nr̄o ſit iocūda decoraqꝫ laudatio. Edi
ficās irl̄m dñs. diſpſiōes iſrahelis con
gregabit. Qui ſanat ɔtritos corde. ꝛ alligat cō
tritiōes eoꝝ. Qui numerat multitudinē ſtella
rū. ꝛ oibꝰ eis noia vocat. Magnꝰ dñs nr̄ ꝛ ma
gna virtꝰ eiꝰ. ꝛ ſapiētie eiꝰ nō ē numerꝰ. Suſci
piens māſuetos dñs. humilians aūt peccatores
vſqꝫ ad terrā. Precinite dño i ɔfeſſiōe pſallite
deo nr̄o in cithara. Qui operit celū nubibus. ꝛ
parat terre pluuiā. Qui ꝑducit in mōtibus fe
num ꝛ herbam ſeruituti hominū. Qui dat iu/
mētis eſcam ipſorum. ꝛ pullis coruorum inuo
cantibus eū. Non in fortitudine equi volunta
tem habebit. nec in tibijs viri beneplacitū erit
ei. Beneplacitū eſt dño ſuper timentes eū. ꝛ in
eis qui ſperant ſuper miſericordia eius. ¶ Pſ

Lauda irl̄m dominū. CLXVIII
lauda deū tuū ſyon. Quoniam confor
tauit ſeras portarum tuarū. benedixit
filijs tuis i te. Qui poſuit fines tuos pacem. ꝛ
adipe frumenti ſaciat te. Qui emittit eloquium
ſuum terre. velociter currit ſermo eius. Qui
dat niuem ſicut lanam. nebulam ſicut cinerem
ſpargit. Mittit cryſtallum ſuam ſicut buccellaſ
ante faciē frigoris eius quis ſuſtinebit. Emit
tet verbum ſuum ꝛ liquefaciet ea. flabit ſpiritus
eius ꝛ fluent aque. Qui annunciat verbū ſuū
iacob. iuſticias ꝛ iudicia ſua iſrael. Non fecit ta
liter omni nationi. ꝛ iudicia ſua non manifeſta
uit eis. ¶ Allā. CLXIX

Laudate dominum de celis. laudate eū
in excelſis. Laudate eum omnes ange
li eius. laudate eum omnes virtutes
eius. Laudate eum ſol ꝛ luna. laudate eum om
nes ſtelle ꝛ lumen. Laudate eum celi celorum

⁊ aque oēs q̄ ſuper celos ſūt laudent nomē dñi
Quia ipſe dixit ⁊ facta ſūt ipſe mādauit ⁊ creata
ſūt. Statuit ea in ſeculū ⁊ in ſeculū ſeculi: prece
ptū poſuit ⁊ non preteribit. Laudate dñm de
terra: dracones ⁊ oēs abyſſi Ignis grādo nix
glacies ſpiritꝰ procellarū: que faciūt verbū eiꝰ.
Montes ⁊ oēs colles ligna fructifera ⁊ oēs ce
dri. Beſtie ⁊ vniuerſa pecora: ſerpentes ⁊ vo
lucres pennate. Reges terre ⁊ omnes populi
principes ⁊ oēs iudices terre. Iuuenes ⁊ vir-
gines ſenes cū iunioribus laudent nomen do-
mini: q: exaltatū eſt nomen eius ſolius. Con-
feſſio eiꝰ ſuper celū ⁊ terram: ⁊ exaltauit cornu
pplī ſui. Hymnꝰ oībꝰ ſanctis eiꝰ: filijs iſrahel
populo appropinquanti ſibi. ¶ Alleluia.

Cantate dño canticū. CLXX
nouū: laus eius in eccleſia ſanctoꝝ. Le
tetur iſrahel in eo qui fecit eū: ⁊ filie ſyō
exultent in rege ſuo. Laudēt nomē eius in cho
ro: in tympano ⁊ in pſalterio pſallent ei. Quia
beneplacitū eſt dño in pplō ſuo: ⁊ exaltauit mā
ſuetos in ſalutē. Exultabūt ſancti in gloria: le-
tabūt in cubilibꝰ ſuis. Exultationes dei in gut-
ture eoꝝ: ⁊ gladij ancipites in manibꝰ eoꝝ Ad
faciendā vindictā in nationibꝰ: increpatiōes i
pplīs. Ad alligandos reges eoꝝ in cōpedibꝰ
⁊ nobiles eoꝝ in manicis ferreis. Ut faciāt in
eis iudiciū conſcriptū: gloria hec eſt oībꝰ ſancti
eius. ¶ Alleluia. CLXXI

Laudate dñz in ſanctis eiꝰ laudate eum
in firmamento virtutis eius. Laudate
eū in virtutibꝰ eiꝰ: laudate eū ſcdm mul-
titudinē magnitudinis eiꝰ Laudate eū in ſono
tube: laudate eū in pſalterio ⁊ cithara. Lauda-
te eū in tympano ⁊ choro laudate eū in chordis
⁊ organo. Laudate eū in cymbalis beneſonan
tibus: laudate eū in cymbalis iubilationis: oīs
ſpiritꝰ laudet dñm. ¶ Alleluia.

Explicit Pſalterium.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Epiſtola ſancti Hieronymi p̄ſbyteri ad Cromatium et Heliodorum epiſcopos: de libris Salomonis.

Iungat epiſtola quos iungit ſacerdotiū: imo charta non diuidat: quos chriſti nectit amor. Cōmentarios i oſee amos et zachariā. malachiam q; poſcitis. Scripſiſſem ſi licuiſſet pre valitudine. Mittitis ſolatia ſumptuū. Notarios noſtros et librarios ſuſtētatis: vt vobis potiſſimū noſtrū deſudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diuerſa poſcentium: quaſi aut equū ſit me vobis eſurientibus et alijs laborare: aut in rōne dati et accepti. cuiq; preter vos obnoxius ſim. Itaq; longa egrotatione fract9 ne penitus hoc anno reticerem. et apud vos mutus eſſem. triduī opus nomini veſtro cōſecraui. interpretationē videlicet triū ſalomonis voluminū. maſloth qd hebrei parabolas: vulgata autem editio p̄uerbia vocat. coeleth. quem grece eccleſiaſten. latine cōcionatorē poſſumus dicere. ſyraſirim. qd i lingua noſtra vertit̄ canticū canticorū. Fertur et panaretos ieſu filij ſyrach liber. et ali9 pſeudograph9 qui ſapientia ſalomonis inſcribit̄. Quorū priorem hebraicū reperi nō eccleſiaſticum vt apd latinos: ſed parabolas p̄notatum. Cui iuncti erant eccleſiaſtes et canticū canticorū: vt ſimilitudinē ſalomonis non ſolū numero librorū: ſz etiam materiarū genere coequaret. Secundus apud hebreos nuſq; eſt: q2 et ipſe ſtilus grecam eloquentiam redolet et nōnulli ſcriptorū veterū. hūc eſſe iudei philonis affirmant. Sicut ergo iudith et tobie et machabeorū libros. legit qdē eos eccleſia. ſed inter canonicas ſcripturas nō recipit: ſic et hec duo volumina legat ad edificationē plebis: nō ad auctoritatē eccleſiaſticorū dogmatū confirmandā. Sicut ſane ſeptuaginta interpretū magis editio placet: habet eam a nobis olim emendatā. Neq; n. noua ſic cudimus. vt vetera deſtruamus. Et tñ cū diligentiſſime legerit. ſciat magis noſtra ſcripta intelligi: que nō in tertiū vas tranſfuſa coacuerint: ſed ſtatim de prelo puriſſime cōmendata teſte. ſuum ſaporem ſeruauerint.

Explicit epiſtola ſancti Hieronymi. Incipit prologus in libros eoſdem.

Tribus nōibus vocatū fuiſſe ſalomonē: ſcripture manifeſtiſſime docēt. Pacificū idēſt ſalomonē et ydida. hoc ē dilectum dñi. et qd nūc dicitur coeleth. i. eccleſiaſten. Eccleſiaſtes aūt greco ſermone ē appellatus. q2 cetū. i. eccleſiā cō greget. quē nos nūcupare poſſumus cōcionatorē: eo q loquat̄ ad pp̄lm: et ſermo ei9 nō ſpecialiter ad vnū: ſz ad vniuerſos dirigat̄ generaliter. Porro pacific9 et dilectus dñi. ab eo q regno eius pax fuerit. et cum dñs dilexerit appellat9 eſt. Nā et pſalm9. xliiij. et. lxxi9. dilecti et pacifici titulo p̄notant̄. Qui tñ et ſi ad p̄phetiā xp̄i eccleſie q; ptinentes felicitatē et vires ſalomonis excedūt: tñ ſm hiſtoriā ſup ſalomonē ſcripti ſunt. Itaq; iuxta numerū vocabulorū: tria volumina edidit. p̄uerbia. eccleſiaſten. canticū canticorū. in p̄uerbijs puulū docens: et quaſi de officijs per ſnias erudiens. Vñ et ad filiū ſermo crebro repetit̄. In eccleſiaſten vero mature virū etatis inſtituens. ne quicq; in mūdi rebus putet eē perpetuū: ſz caduca et breuia vniuerſa que cernim9. Ad extremū iā cōſūmatū virū et calcato ſeculo p̄patū in canticis canticorū ſponſe iungit amplexibus. Niſi. n. prius reliquerim9 vitia. et pōpis ſeculi renūciantes expeditos nos ad aduentū p̄parauerimus. nō poſſumus cantare canticū cāticorū. Sed et hoc diligenti9 attendēdū. tres libros auctore diuerſo eſſe intitulatos. In p̄uerbijs enī notant̄ p̄uerbia ſalomōis filij dauid regis iſrl̄. In eccl'aſten vero verba eccleſiaſtes filij dauid regis irl'm. Superfluū quippe eſt iſrl' hoc qd male in grecis et latinis codicib9 inuenitur. In cantico autē canticorū nec filius dauid nec rex iſrl̄ ſiue irl'm preſcribit̄: ſed tñ canticū canticorū ſalomonis. Sicut. n. p̄uerbia et rudis inſtitutio ad. xij. trib9 et ad totū ptinet iſrl̄. et q̄nō cōtēpt9 mundi nō niſi metropolit̄. conuenit. hoc eſt habitatorib9 irl'm. Ita canticū canticorū ad eos p̄prie ptinet q tñ ſuperna deſiderant. Ad incipientes et proficiētes. et paterna dignitas. et regni p̄prij merito vendicat̄ auctoritas. Ad pfectos vero vbi nō timore erudit̄: ſed amore. p̄priū nomē ſufficit. et equalis magiſter ē et neſcit eſſe ſe regem. Que omnia referuntur ad chriſtum.

Incipit alius prologus.

Tres libros ſalomōis. i. prouerbia eccleſiaſten. et canticū canticorū. veteri lxx. interpretum auctoritati reddidi vel antepoſitis lineis ſuperflua que-

q̃ deſignans vel ſtellis titulo prenotatis: ea
que minus habebantur interſerens vt ple-
nius paula ⁊ euſtochium cognoſcatis, quid in
libris noſtris minus ſit: quid vero redundet.
Nec non etiam illa que imperiti tranſlato-
res male in linguā nr̄am de greco ſermōe ver
terāt oblitterans ⁊ antiquās curioſiſſima veri
tate correxi. Et vbi p̄poſtero ordine atq; puer
ſo ſiniarū fuerat lumē ereptū: ſuis locis reſtitu-
ens feci intelligi qđ latebat. Porro in eo libro
qui a pleriſq; ſapientia ſalomonis īſcribit̄. ⁊ i
eccleſiaſtico: quē eſſe ieſu filij ſyrach nullꝰ igno
rat calamū temperaui. tm̄modo canonicas ſcri
pturas vobis emendare deſiderans: ⁊ ſtudiū
meū certis magiſq̃ dubijs cōmendare. Ideo
greco ⁊ hebreo prefaciūcula vtraq; in libro pre
miſſa eſt: q: nōnulla de greco hoc ad illumina-
tionem ſenſus ⁊ legentis edificationem: vel in
ſerta hebraice tranſlationi. vel extrinſecus iun
cta ſūt. Et iccirco qui legis ſemper peregrina
memento.

Incipit liber prouerbiorum. Caplm I

Parabole ſalomo-
nis filij dauid regis iſrael: ad ſciē
dam ſapientiam ⁊ diſciplinā: ad
intelligenda verba prudētie ⁊ ſu-
ſcipiendam eruditionem doctrine
iuſticiam ⁊ iudicium ⁊ equitatem. Vt detur par
uulis aſtutia. ⁊ adoleſcenti ſcientia ⁊ intellectꝰ
Audiens ſapiens ſapientior erit: ⁊ intelligens
gubernacula poſſidebit. Animaduertet para-
bolā ⁊ interpretationem. verba ſapiētū ⁊ enig
mata eorū. Timor domini p̄ncipium ſapientie.
Sapientiā atq; doctrinā ſtulti deſpiciūt. Au-
di fili mi diſciplinā patris tui, ⁊ ne dimittas le
gē matris tue: vt addatur gratia capiti tuo. et
torques collo tuo. Fili mi ſi te lactauerint peccatō
res: ne acquieſcas eis. Si dixerint veni nobiſ
cū. inſidiemur ſanguini. abſcondamꝰ tendicu-
las contra inſontē fruſtra deglutiamus eum ſi
cut infernꝰ viuētē ⁊ integrū quaſi deſcendentē in la
cum: omnē p̄cioſam ſubſtantiā reperiemꝰ, imple
bimꝰ domos nr̄as ſpolijs, ſortē mitte nobiſcū,
marſupiū ſit vnū omnium nr̄m. fili mi ne ambu-
les cū eis. Prohibe pedem tuū a ſemitis eorū
Pedes. n. illorum ad malū currūt: ⁊ feſtināt
vt effundant ſanguinē. Fruſtra aūt iacitur re-
the ante oculos pennatorum. Ipſi q̃; ꝯ ſangui
nē ſuū inſidiant̄: ⁊ moliūt̄ fraudes ꝯ aias ſuas
Sic ſemite ois auari: aias poſſidētiū rapiunt.
Sapia foris p̄dicat: i plateis dat vocē ſuā. In
capite turbarū clamitat. i foribꝰ portarū vrbis p
fert v̄ba ſua dicēs. Vſq; quo paruuli diligitiſ in
fantiā, ⁊ ſtulti ea q̄ ſibi ſūt noxia cupiēt. ⁊ impru
dētes odiūt ſcientiā. Cōuertimini ad correptio
nē meā. En proferā vobis ſpūm meū: ⁊ oſtēdā
vobis v̄ba mea. Q: vocaui ⁊ renuiſtis: exten
di manū meā ⁊ nō fuit q aſpiceret. Deſpexiſtiſ
oē ꝯſiliū meū: ⁊ increpatiões meas neglexiſtis.
Ego q̃; i interitu vr̄o ridebo: ⁊ ſubſannabo cū
vobis id qđ timebatis aduenerit. Cū irruerit
repētina calamitas: ⁊ interitꝰ quaſi tēpeſtas ingrue
rit: qñ venerit ſup vos tribulatio ⁊ anguſtia.
Tūc inuocabūt me ⁊ non exaudiam: mane cō
ſurgent. ⁊ nō inuenient me: eo q exoſam habue
rint diſciplinā. ⁊ timorē dñi nō ſuſceperint nec
acquieuerint cōſilio meo, ⁊ detraxerint vniuer
ſe correptioni mee. Comedēt igitur fructꝰ vie
ſue: ſuiſq; cōſilijs ſaturabūt̄. Auerſio puulorū
interficiet eos: ⁊ proſperitas ſtultorū perdet eos.
Qui aūt me audierit. abſq; terrore requieſcet, ⁊
abūdātia perfruet̄: timore malorū ſublato. II

Fili mi ſi ſuſceperis ſermones meos:
⁊ mādata mea abſconderis penes te.
vt audiat ſapientiam auris tua inclina
cor tuum ad cognoſcendā prudentiam. Si. n.
ſapientiam inuocaueris. ⁊ inclinaueris cor tuū
prudentie: ſi queſieris eā quaſi pecuniā, ⁊ ſicut
theſauros effoderis illā: tūc intelliges timorem
dñi ⁊ ſcientiā dei inuenies. q: dñs dat ſapientiā
⁊ ex ore eius prudentia ⁊ ſcientia. Cuſtodiet re
ctorum ſalutem: ⁊ proteget gradientes ſimpli
citer: ſeruans ſemitas iuſticie. ⁊ vias ſanctorū
cuſtodiens. Tunc intelliges iuſticiam ⁊ iudici
um ⁊ equitatem: ⁊ omnē ſemitā bonā. Si intra
uerit ſapientia cor tuū, ⁊ ſcientia anime tue pla
cuerit: cōſiliū cuſtodiet te, ⁊ prudētia ſeruabit
te: vt eruaris a via mala ⁊ ab hoīe qui p̄uerſa
loquit̄. Qui relinquūt iter rectum, ⁊ ambulāt
per vias tenebroſas. Qui letant̄ cū male fece-
rint. ⁊ exultant in rebus peſſimis. Quorū vie
peruerſe ſunt: ⁊ infames greſſus eorū. Vt eru
aris a muliere aliena, ⁊ ab extranea q̄ mollit ſmo
nes ſuos: ⁊ relinquit ducē pubertatis ſue: ⁊ pa
cti dei ſui oblita ē. Inclinata eſt. n. ad mortem
domꝰ eiꝰ, ⁊ ad inferos ſemite ipſiꝰ. Oēs q ingre
diunt̄ ad eā nō reuertent̄: nec apprehēdēt ſemi-
tas vite. Vt ābules ī via bona, ⁊ calles iuſtorū
cuſtodias. Qui. n. recti ſūt habitabūt i terra. ⁊ ſim
plices permanebūt i ea. Impij v̄o d̄ terra pdent̄,
⁊ q inique agūt auferent̄ ex ea. III

Fili mi ne obliuiſcaris legis mee, ⁊ p̄-
cepta mea cor tuū cuſtodiat. Lōgitudi

nĕ eniȝ dierum ⁊ annos vite ⁊ pacem appo/
nent tibi. Misericordia ⁊ veritas te non dese/
rant. Circunda eas gutturi tuo. ⁊ describe in
tabulis cordis tui. ⁊ inuenies grãm ⁊ disciplĩ/
nã bonã corã deo ⁊ hoib⁹. Habe fiduciam in
domino ex toto corde tuo. ⁊ ne innitaris prudē
tie tue. In oib⁹ vijs tuis cogita illum ⁊ ipse di
riget gressus tuos. Ne sis sapiēs apud temet
ipsum. Time deum ⁊ recede a malo. Sanitas
quippe erit vmbilico tuo. ⁊ irrigatio ossiũ tuo/
rum. Honora dñm de tua substantia: ⁊ de pri
mitijs omniũ frugum tuarum da pauperibus
⁊ implebuntur horrea tua saturitate. ⁊ vino tor/
cularia redũdabunt. Disciplinã dñi fili mi ne
abijcias nec deficias cũ ab eo corriperis. Quē
enim diligit dñs corripit. ⁊ quasi pater in filio
complacet sibi. Beat⁹ hō qui inuenit sapiētiã.
⁊ qui affluit prudentia. Melior ē acquisitio ei⁹
negociatiōe auri ⁊ argēti primi ⁊ purissimi fru
ctus ei⁹. Preciosior est cũctis opib⁹. ⁊ oia que
desideranť. huic nō valent cōparari. Longitu
do dier̄ in dextera eius ⁊ i sinistra illi⁹ diuitie ⁊
gloria. Vie ei⁹ vie pulchre. ⁊ oēs semite ei⁹ pa
cifice. Lignũ vite est his qui apprehēderint eã
⁊ qui tenuerint eam beati. Dñs sapientia fũda
uit terram. stabiliuit celos prudentia. Sapien/
tia illius eruperũt abyssi. ⁊ nubes rore concres
cunt. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Cu
stodi legem meã atq; ꝯsiliũ meũ. ⁊ erit vita aīe
tue. ⁊ grã faucib⁹ tuis. Tunc ambulabis fidu/
cialiter in vita tua. ⁊ pes tu⁹ nō impinget. Si
dormieris non timebis: quiesces ⁊ suauis erit
somnus tu⁹. Ne paueas repētino terrore. ⁊ ir
ruentes tibi potentias impior̄. Dñs eniȝ erit
in latere tuo. ⁊ custodiet pedē tuũ ne capiaris.
Noli prohibere benefacere eũ qui pōt: si vales
⁊ ipse benefac. Ne dicas amico tuo vade ⁊ re/
uertere ⁊ cras dabo tibi. cũ statim possis dare.
Ne moliaris amico tuo malũ: cũ ille in te habe
at fiduciam. Non contēdas aduersus hoiem
frustra cũ ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emule
ris hominē iniustũ nec imiteris vias ei⁹: quia
abhominatio est dñi oīs illusor: ⁊ cum simpli/
cib⁹ sermocinatio ei⁹. Egestas a dño in domo
impij: habitacula aũt iustor̄ benedicenť. Ipse
deludet illusores. ⁊ mansuetis dabit gratiam.
Gloriam sapientes possidebunt. stultorũ ex/
altatio ignominia. IIII

Audite filij disciplinã patris: ⁊ attendi
te vt sciatis prudentiam. Donũ bonũ
tribuam vobis: legē meã ne derelinq̃
tis. Nam ⁊ ego filius fui patris mei. tenell⁹ ⁊
vnigenit⁹ coram matre mea. ⁊ docebat me atq;
dicebat. Suscipiat verba mea cor tuũ. custodi
precepta mea ⁊ viues. Posside sapientiã. pos
side prudentiã. Ne obliuiscaris: neq; declines
a verbis oris mei. Ne dimittas eã ⁊ custodi/
et te. dilige eã ⁊ conseruabit te. Principiuȝ sa
pientie posside sapientiã. ⁊ i omni possessione
tua acquire prudentiã. Arripe illã ⁊ exaltabit
te: glorificaberis ab ea cũ eã fueris amplexat⁹.
Dabit capiti tuo augmēta grãx. ⁊ corona īcly
ta ꝓteget te. Audi fili mi ⁊ suscipe vba mea.
vt multiplicenť tibi anni vite. Viã sapiētie mon
strabo tibi. ⁊ ducã te per semitas equitatis. q̃s
cũ ingressus fueris nō artabuntur gressus tui. ⁊
currens nō habebis offendiculum. Tene disci
plinã: ne dimittas eã. Custodi illã: q: illa ē vi/
ta tua. Ne delecteris ī semitis impior̄: nec tibi
placeat malor̄ via. Fuge ab ea: nec transeas ꝑ
illã: declina ⁊ desere eã. Nō. n. dormiũt nisi cũ
malefecerint. ⁊ nō capiť somn⁹ ab eis nisi sup/
plãtauerint. Comedũt panē impietatis. ⁊ vi/
nũ iniquitatis bibũt. Iustorũ autem semita q̃si
splendēs ꝓcedit. ⁊ crescit vsq; ad perfectã diē.
Via impior̄ tenebrosa: nesciũt vbi corruant.
Fili mi ausculta sermones meos. ⁊ ad eloquia
mea inclina aurem tuã. Ne recedãt ab oculis
tuis: custodi ea in medio cordis tui. Vita eniȝ
sunt inuenientib⁹ ea. ⁊ vniuerse carni sanitas.
Omni custodia serua cor tuũ. q: ex ipso vita ꝓ
cedit. Remoue a te os prauũ. ⁊ detrahentia la/
bia sint ꝓcul a te. Oculi tui recta videãt. ⁊ pal
pebre tue precedant gressus tuos. Dirige semi
tas pedibus tuis. ⁊ oēs vie tue stabilienť. Ne
declines ad dexterã neq; ad sinistram. Auerte
pedē tuũ a malo. Vias. n. que a dextris sũt no
uit dñs peruerse vo sunt que sunt a sinistris.
Ipse autem rectos faciet gressus tuos: itinera
autem tua in pace producet. V

Fili mi attēde sapientiã meã ⁊ pruden
tie mee inclina aurē tuã: vt custodias
cogitatiōes. ⁊ disciplinã labia tua con
seruēt. Ne attēderis fallacie mulieris. Fau⁹. n.
distillãs labia meretricis. ⁊ nitidi⁹ oleo guttur
ei⁹. Nouissima aũt illi⁹ amara q̃si absinthium
⁊ lingua ei⁹ acuta quasi gladi⁹ biceps. Pedes
ei⁹ descendũt i mortē. ⁊ ad iferos gressus eius
penetrãt. Per semitã vite nō ambulant: vagi
sunt gressus eius ⁊ inuestigabiles. Nũc ergo
fili audi me. ⁊ ne recedas a vbis oris mei. Lō
ge fac ab ea viã tuã. ⁊ ne appropinques forib⁹
dom⁹ ei⁹. Ne des alienis honorē tuũ: ⁊ ãnos
tuos crudeli. Ne forte impleanť extranei viribus

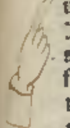

tuis. ⁊ labores tui ſint in domo aliena: ⁊ ge/
mas in nouiſſimis qñ cõſumpſeris carnes tu/
as ⁊ corpꝰ tuū. ⁊ dicas. Cur deteſtatꝰ ſum diſci
plinā. ⁊ increpatiōibꝰ nō acquieuit cor meum.
Nec audiui vocē docentiū me. ⁊ magiſtris non
inclinaui aurē meā. Pene fui i oī malo: i me/
dio eccl'e ⁊ ſynagoge. Bibe aquā de ciſterna
tua. ⁊ fluenta putei tui. Deriuentˀ fontes tui fo
ras. ⁊ in plateis aquas tuas diuide. Habeto
eas ſolus: nec ſint alieni pticipes tui. Sit vena
tua benedicta. ⁊ letare cū muliere adoleſcentie
tue. Cerua cariſſima. ⁊ gratiſſimus hinnulus
Vbera eius inebrient te omni tpe. ⁊ in amore
eius delectare iugiter. Quare ſeduceris fili mi
ab aliena. ⁊ foueris i ſinu alteriꝰ. Reſpicit do
minus viā hoīs. ⁊ oēs greſſus eiꝰ conſiderat.
Iniquitates ſue capiūt impiū. ⁊ funibꝰ peccōrum
ſuoꝝ cōſtringitˀ. Ipſe morietˀ q2 nō habuit diſci
plinā. ⁊ i multitudie ſtultitie ſue decipietˀ. VI

Fili mi ſi ſpopōderis p amico tuo: de/
fixiſti apud extraneū manū tuā. Illaqeatꝰ
es verbis oris tui. ⁊ captus proprijs
ſermonibꝰ. Fac ergo qđ dico fili mi. ⁊ temet/
ipſū libera: q2 incidiſti i manū ꝓximi tui. diſcur
re feſtina: ſuſcita amicū tuū. Ne dederis ſōnū
oculis tuis: nec dormitēt palpebre tue. Eruetˀ
quaſi damula de manu. ⁊ quaſi auis de īſidijs
aucupis. Vade ad formicā o piger. ⁊ cōſidera
vias eius. ⁊ diſce ſapientiā. Que cum non ha
beat ducē nec pceptorē nec principē. parat in
eſtate cibū ſibi. ⁊ ↄgregat in meſſe quod come
dat. Vſq3 quo piger dormies. Qñ conſurges
e ſomno tuo. Paululū dormies: paululū dor/
mitabis: paululū cōſeres manus tuas vt dor/
mias. ⁊ veniet tibi quaſi viator egeſtas. ⁊ pau
peries quaſi vir armatꝰ. Si vo impiger fue/
ris: veniet vt fons meſſis tua. ⁊ egeſtas longe
fugiet a te. Hō apoſtata vir inutilis graditur
ore peruerſo. ānuit oculis. terit pede. digito lo
quitˀ. prauo corde machinatˀ malū. ⁊ oī tpe iur/
gia ſeminat. Huic extēplo veniet perditio ſua.
⁊ ſubito cōteretˀ: nec habebit vltra medicinā.
Sex ſunt que odit dñs. ⁊ ſeptimū deteſtatˀ aīa
eius. Oculos ſublimes. linguā mendacē. ma
nꝰ effūdētes inoxiū ſanguinē. cor machinans
cogitatiōes peſſimas. pedes veloces ad currē
dū i malū. ꝓferentē mēdacia. teſtē fallacē. ⁊ eū
q ſeminat inter frēs diſcordias. Cōſerua fili mi p
cepta pris tui. ⁊ ne dimittas legem mris tue: li
ga eā in corde tuo iugiter. ⁊ circūda gutturi tuo
Cū ambulaueris gradiantˀ tecū: cū dormieris
cuſtodiant te. ⁊ euigilās loq̄re cū eis. Q2 man

datū lucerna eſt ⁊ lex lux. ⁊ via vite increpatio
diſcipline vt cuſtodiāt te a muliere mala. ⁊ a blā
da lingua extranee. Nō cōcupiſcat pulchritudinē
eius cor tuū: ne capiaris nutibꝰ illiꝰ. Precium
n. ſcorti vix ē vniꝰ panis: mulier aūt viri pcio/
ſam aīam capit. Nūqd pōt hō abſcōdere ignē
i ſinu ſuo vt veſtimēta illiꝰ nō ardeant. aut am
bulare ſuper prunas vt nō plante cōburantur
eiꝰ. Sic q̄ ingreditˀ ad mulierē ꝓximi ſui. non
erit mūdus cū tetigerit eā. Nō grādis ē culpa
cū qs furatꝰ fuerit. Furatˀ. n. vt eſurientē ipleat
aīam. Dephēſus q3 reddet ſeptuplū. ⁊ omnē
ſubſtantiā domꝰ ſue tradet ⁊ liberabit ſe. Qui
aūt adulter ē. ꝓpt cordis iopiā pdet aīam ſuā.
Turpitudinē ⁊ ignominiā ↄgreget ſibi. ⁊ op/
probriū illiꝰ non delebitˀ. Q2 zelus ⁊ furor viri
non parcet in die vindicte: nec acquieſcet cu/
iuſq3 precibus. nec ſuſcipiet pro redemptio/
ne dona plurima. VII

Fili mi cuſtodi ſermones meos. ⁊ pre
cepta mea reconde tibi. Fili honora
dñm ⁊ valebis: pter eū vo ne timueris
alienū. Serua mādata mea ⁊ viues ⁊ legē me
am quaſi pupillā oculi tui. Liga eā ī digitis tu
is: ſcribe illā in tabulis cordis tui. Dic ſapien
tie ſoror mea es: ⁊ prudentiā voca amicā tuā.
Vt cuſtodiat te a muliere extranea ⁊ ab aliena
que verba ſua dulcia facit. De feneſtra enī do/
mus mee per cancellos proſpexi iuuenē: ⁊ vi/
deo paruulos. Cōſidero vecordem iuuenē q
tranſit per plateas iuxta angulū. ⁊ prope viam
domus illius graditˀ ī obſcuro adueſpereſcēte
die. i noctis tenebris ⁊ caligine. Et ecce occur
rit illi mulier in ornatu meretricio pparata ad
decipiendas aīas. Garrula ⁊ vaga. qetis im/
patiens: nec valēs in domo conſiſtere pedibꝰ
ſuis. Nunc foris. nūc in plateis. nūc iuxta an/
gulos inſidians. Apphenſūq3 deoſculatˀ iuue
nē ⁊ procaci vultu blanditˀ dicens. Victimas
pro ſalute deuoui: hodie reddidi vota mea. Id
circo egreſſa ſum in occurſum deſiderans te vi
dere ⁊ repperi. Intexui funibus lectulum me
um: ſtraui tapetibus pictis ex egypto: aſperſi
cubile meū myrrha ⁊ aloe ⁊ cinnamomo. Ve
ni inebriemur vberibꝰ: ⁊ fruamur cupitis am
plexibꝰ donec illuceſcat dies: Non eſt. n. vir i
domo ſua: abijt via longiſſima. Sacculū pecu
nie ſecū tulit. i die plene lune reuerſurus eſt in
domum ſuam. Irretiuit eū multis ſermonibꝰ
⁊ blanditijs labiorum protraxit illum. Statim
eam ſequitˀ quaſi bos ductus ad victimā ⁊ qſi
agnus laſciuiens ⁊ ignorans. ⁊ neſcit q ad vin

culã ſtultus trahet donec tranſfigat ſagitta ie/
cur eius. velut ſi auis feſtinet ad laqueũ. ⁊ ne/
ſcit q̃ de periculo aie illius agit. Nunc ergo fili
mi audi me: ⁊ attẽde verbis oris mei. Ne ab/
ſtrahat i vijs illius mẽs tua: neq̃ decipiaris
ſemitis eius. Multos. n. vulneratos deiecit:
⁊ fortiſſimi quiq̃ iterfecti ſũt ab ea. Vie inferi
domus ei⁹: penetrãtes iteriora mortis. VIII

N Vnqd nõ ſapia clamitat ⁊ prudentia
dat vocẽ ſuã. In ſũmis excelſiſq̃ ver
ticibus: ſupra viam in medijs ſemitis
ſtans: iuxta portas ciuitatis. in ipſis forib⁹ lo/
quit dicẽs. O viri ad vos clamito. ⁊ vox mea
ad filios hominũ. Intelligite paruuli aſtutiã
⁊ inſipientes aiaduertite. Audite qñ de rebus
magnis locutura ſum: ⁊ aperientur labia mea
vt recta predicẽt. Veritatẽ meditabit guttur
meũ: ⁊ labia mea deteſtabunt impiũ. Iuſti ſũt
oẽs ſermones mei: nõ ẽ i eis prauũ qd neq̃ p
uerſum. Recti ſunt intelligẽtibus: ⁊ equi iueni
entibus ſciam. Accipite diſciplinã meã ⁊ non
pecuniã: doctrinã magiſq̃ aurũ eligite. Me
lior eſt. n. ſapia cũctis opibus precioſiſſimis: ⁊
oẽ deſiderabile ei nõ põt cõpari. Ego ſapia ha
bito i cõſilio: ⁊ eruditis interſũ cogitatiõibus.
Timor dñi odit malũ. arrogantiã ⁊ ſuperbiã
⁊ viã prauã ⁊ os bilingue deteſtor. Meũ eſt
conſiliũ ⁊ equitas. Mea eſt prudentia. mea eſt
fortitudo. Per me reges regnant: ⁊ legũ con
ditores iuſta decernũt. Per me principes ipe
rãt: ⁊ potẽtes decernũt iuſtitiã. Ego diligẽtes
me diligo: ⁊ q mane vigilauerint ad me inue/
nient me. Mecũ ſũt diuitie ⁊ gloria: opes ſup
be ⁊ iuſtitia. Melior eſt fructus meus auro ⁊
lapide pcioſo: ⁊ genimina mea argento electo
In vijs iuſtitie ambulo. in medio ſemitarũ iu/
dicij: vt ditẽ diligẽtes me ⁊ theſauros eorũ re/
pleã. Dñs poſſedit me i initio viarũ ſuarũ. ante
q̃ q̃cq̃ faceret a pncipio. ab eterno ordiata ſũ
⁊ ex antiqs: anteq̃ terra fieret. Nõdũ erãt abyſ
ſi: ⁊ ego iã concepta eram. Necdũ fontes aqua
rũ eruperãt necdũ montes graui mole cõſtite/
rant. Ante oẽs colles ego parturiebar. Ad/
huc terrã non fecerat ⁊ flumina ⁊ cardines or/
bis terre. Qñ preparabat celos aderã: qñ cer/
ta lege ⁊ gyro vallabat abyſſos. Qñ ethera fir
mabat ſurſum ⁊ librabat fontes aquarũ. Quan
do circũdabat mari terminũ ſuũ: ⁊ legẽ pone/
bat aquis: ne tranſirẽt fines ſuos. Qñ appen/
debat fundamenta tre: cũ eo erã cũcta cõponẽs
⁊ delectabar per ſingulos dies ludens corã eo
oi tpe: ⁊ ludẽs i orbe terrarũ: ⁊ delitie mee eſſe
cũ filijs hominũ. Nunc ergo filij audite me:
Beati q cuſtodiũt vias meas. Audite diſcipli
nã ⁊ eſtote ſapiẽtes: ⁊ nolite abijcere eã. Bea/
tus hõ q audit me: ⁊ q vigilat ad fores meas q̃
tidie: ⁊ obſeruat ad poſtes oſtij mei. Qui me i
uenerit. iueniet vitã: ⁊ hauriet ſalutem a dño.
Qui aũt in me peccauerit: ledet animam ſuã.
Oẽs qui me oderunt. diligũt mortem. IX

S Apiẽtia edificauit ſibi domũ: excidit co
lũnas ſeptẽ. Immolauit victimas ſu/
as. miſcuit vinum: ⁊ propoſuit menſã
ſuam. Miſit ancillas ſuas vt vocarent ad arcẽ
⁊ ad menia ciuitatis. Si qs eſt paruulus veni
at ad me. Et inſipientib⁹ locuta eſt. Venite co
medite panẽ meũ: ⁊ bibite vinũ qd miſcui vo/
bis. Relinquite ifantiã ⁊ viuite: ⁊ ambulate p
vias prudentie. Qui erudit deriſorẽ. ipſe iniu
riam ſibi facit. ⁊ qui arguit impiũ ſibi maculã
generat. Noli arguere deriſorem ne oderit te
Argue ſapientẽ: ⁊ diliget te. Da ſapienti occa
ſionẽ: ⁊ addet ei ſapientia. Doce iuſtum ⁊ fe/
ſtinabit accipere. Principium ſapientie timor
dñi: ⁊ ſcientia ſanctorũ prudentia. Per me. n.
multiplicabunt dies tui: ⁊ addentur tibi anni
vite. Si ſapiens fueris tibimetipſi eris: ſi aũt
illuſor: ſolus portabis malũ. Mulier ſtulta ⁊
clamoſa. plenaq̃ illecebris ⁊ nihil oio ſciẽs ſe
det in forib⁹ domus ſue ſuper ſellam in excelſo
vrbis loco: vt vocaret trãſeũtes per viã ⁊ per
gentes in itinere ſuo. Quis eſt paruulus: de/
clinet ad me. Et vecordi locuta ẽ. Aque furti/
ue dulciores ſũt: ⁊ panis abſcõdit⁹ ſuauior. Et
ignorauit q̃ ibi ſint gigãtes: ⁊ i pfũdis iferni
conuiue ei⁹. Qui. n. applicabit illi deſcẽdet ad i
feros. Nã q abſceſſerit ab ea ſaluabitur. X

P Arabole ſalomonis. Filius ſapiẽs le
tificat patrem: fili⁹ vo ſtultus meſtitia ẽ
matris ſue. Nil pderũt theſauri ipie/
tatis. iuſtitia vo liberabit a morte. Non affli/
get dñs fame aiam iuſti: ⁊ inſidias impiorũ ſub
uertet. Egeſtatẽ operata eſt man⁹ remiſſa. ma
nus aũt fortiũ diuitias parat. Qui nitit mẽda
cijs h paſcit ventos. idẽ aũt ipſe ſequitur aues
volantes. Qui cõgregat i meſſe: fili⁹ ſapiens ẽ
q aũt ſtertit eſtate: fili⁹ cõfuſionis. Benedictio
dñi ſuper caput iuſti: os aũt impiorũ opit iniq/
tatẽ. Memoria iuſti cũ laudib⁹ ⁊ nomẽ ipiorũ
putreſcet. Sapiens corde pcepta ſuſcipiet: ſtul
tus cedit labijs. Qui ambulat ſimplicit: ambu
lat cõfidẽter: q aũt deprauat vias ſuas manife
ſtus erit. Qui ãnuit oculo dabit dolorẽ: ⁊ ſtul
t⁹ labijs verberabit. Vena vite os iuſti: ⁊ os i/

pioꝝ opit iniqͣtatē. Odiū ſuſcitat rixas: ⁊ vni
uerſa delicta opit caritas. In labijs ſapiētis i
uenit̄ ſapiā: ⁊ vga i dorſo eiꝰ q idiget corde.
Sapientes abſcōdūt ſciam: os aūt ſtulti ꝯfuſio
ni ꝓximū ē. Subā diuitis vrbis fortitudis eiꝰ:
pauor paupeꝝ egeſtas coꝝ. Opus iuſti ad vi
tā: fructꝰ aūt ipij ad pctm̄. Via vite cuſtodien
ti diſciplinā: q aūt increpatiōes relinqt errat.
Abſcondūt odiū labia mendacia: q ꝓfert cōtu
meliā inſipiens ē. In multiloquio non deerit
pctm̄: q aūt moderat̄ labia ſua prudētiſſimꝰ ē.
Argentū electū. lingua iuſti: cor aūt ipioꝝ pro
nihilo. Labia iuſti erudiūt plīmos: q aūt indo
cti ſūt: in cordis egeſtate morient̄. Benedictio
dūi diuites facit: nec ſociabit̄ ei afflictio. Qua
ſi ꝑ riſū ſtultꝰ opatur ſcelꝰ: ſapiā aūt ē viro pru
dētia. Quod timet impiꝰ veniet ſuper eū: deſi
derium ſuū iuſtis dabitur. Quaſi tēpeſtas trā
ſiēs nō erit impiꝰ: iuſtus aūt qͣſi fundamētum
ſempiternū. Sicut acetū dentibꝰ ⁊ fumꝰ oculꝪ:
ſic piger his q miſerūt eum in via. Timor dūi
apponet dies: ⁊ āni impioꝝ breuiabunt̄. Ex/
pectatio iuſtoꝝ leticia: ſpes aūt ipioꝝ peribit.
Fortitudo ſimplicis via dūi: ⁊ pauor hiſq opā
tur malū. Iuſtus in eternū nō cōmouebit̄: im
pij aūt nō habitabūt ſup terrā. Os iuſti partu
riet ſapiam: lingua prauoꝝ peribit. Labia iu/
ſti ꝯſiderant placita: ⁊ os ipioꝝ peruerſa. XI

STatera doloſa abhominatio eſt apud
deū: ⁊ pondꝰ equū voluntas eiꝰ. Ubi
fuerit ſupbia ibi erit ⁊ cōtumelia: vbi
autē ē humilitas ibi ⁊ ſapiā. Simplicitas iuſto
rū diriget eos: ⁊ ſupplātatio ꝑuerſoꝝ vaſtabit
illos. Nō ꝓderūt diuitie i die vltionis iuſticia
aūt liberabit a morte. Iuſticia ſimplicis diri/
get viā eiꝰ: ⁊ in ipietate ſua corruet ipius. Iu/
ſticia rectoꝝ liberabit eos: ⁊ i inſidijs ſuis capiē
tur iniq. Mortuo homie ipio nulla erit vltra
ſpes: ⁊ expectatio ſolicitoꝝ ꝑibit. Iuſtꝰ de āgu
ſtia liberatꝰ ē: ⁊ tradetur impiꝰ ꝓ eo. Simula
tor ore decipit amicū ſuū: iuſti autē liberabunt̄
ſciā. In bonis iuſtoꝝ exaltabit̄ ciuitas: ⁊ i ꝑdi
tiōe ipioꝝ erit laudatio. Bñdictione iuſtorū
exaltabit̄ ciuitas: ⁊ ore ipioꝝ ſubuertet̄. Qui
deſpicit amicū ſuū: indigēs corde ē: vir autē
prudēs tacebit. Qui ambulat fraudulent reue
lat arcana: q aūt fidelis ē celat amici ꝯmiſſum.
Ubi nō ē gubernator, ppl's corruet: ſalus aūt
vbi multa ꝯſilia. Affligetur malo q fidē facit ꝓ
extraneo: q aūt cauet laqueos, ſecurꝰ erit. Mu
lier gratioſa inueniet gloriam: ⁊ robuſti hēbūt
diuitias. Bñ facit aie ſue vir miſericors: q aūt
crudelis ē, etiā ꝓpinquos abijcit. Impiꝰ facit
opꝰ inſtabile: ſeminātī aūt iuſticiā: merces fi/
delis. Clemētia ꝑparat vitā: ⁊ ſectatio maloꝝ
mortē. Abhominabile dūo cor prauū: ⁊ volū/
tas eiꝰ in his q ſimpliciť ambulāt. Manꝰ i ma
nu non erit innocēs malꝰ: ſemē autem iuſtoꝝ
ſaluabit̄. Circulus aureꝰ in naribꝰ ſuis: mu/
lier pulchra ⁊ fatua. Deſideriū iuſtoꝝ oē bo/
nū ē: ꝑſtolatio impioꝝ furor. Alij diuidūt pro
pria: ⁊ ditiores fiunt: alij rapiūt nō ſua. ⁊ ſemꝑ
i egeſtate ſūt. Aia q̄ bñdicit ipinguabit̄. ⁊ q in
ebriat ipſe quoqꝫ inebriabit̄. Qui abſcōdit fru
menta. maledicetur in ppl'is: benedictio aūt ſu
per caput vendentium. Bñ ꝯſurgit diluculo
qui qͥrit bona: qui aūt inueſtigator maloꝝ ē op
primet̄ ab eis. Qui confidit in diuitijs ſuis cor
ruet. iuſti aūt quaſi virens folium germinabūt.
Qui conturbat domū ſuam poſſidebit ventos
⁊ q ſtultꝰ ē ſeruiet ſapiēti. Fructꝰ iuſti lignū vite
⁊ q ſuſcipit aias ſapiens eſt. Si iuſtus i tra re
cipit. quāto magis impiꝰ ⁊ peccator. XII

QUi diligit diſciplinam. diligit ſciam:
qui aūt odit increpatiōes inſipiens ē.
Qui bonꝰ ē. hauriet ſibi gratiā a do/
mino. q aūt confidit in cogitationibꝰ ſuis. ipie
agit. Non roborabit̄ hō ex ipietate. ⁊ radix iu
ſtoꝝ non cōmouebitur. Mulier diligens co/
rona eſt viro ſuo. ⁊ putredo i oſſibꝰ eiꝰ q̄ ꝯfu/
ſione res dignas gerit. Cogitationes iuſtorū
iudicia. ⁊ ꝯſilia ipioꝝ fraudulenta. Verba im
pioꝝ inſidiant̄ ſanguini. os iuſtorū liberabit
eos. Verte impios ⁊ non erūt. domꝰ aūt iuſto
rum permanebit. Doctrina ſua cognoſcit̄ vir
qui aūt vanꝰ ⁊ excors eſt patebit ꝯtēptui. Meli
or eſt pauper ⁊ ſufficiēs ſibi. qͣ glorioſus ⁊ in
digens pane. Nouit iuſtꝰ iumētoꝝ ſuoꝝ aias
viſcera aūt impioꝝ crudelia. Qui operat̄ traꝫ
ſuam. ſaciabit̄ panibꝰ. q aūt ſectatur ociū. ſtul/
tiſſimus eſt. Qui ſuauis eſt. viuit in modera/
tionibꝰ. in ſuis monimētis relinqt ꝯtumelias.
Deſideriū impij monimētū ē peſſimoꝝ. radix
aūt iuſtoꝝ ꝓficiet. Propī peccata labioꝝ ruia
proximat malo. effugiet aūt iuſtꝰ de anguſtia.
De fructu oris ſui vnuſqſqꝫ replebit̄ bonis. ⁊
iuxta opa manuū ſuaꝝ retribuetur ei. Via ſtul
ti recta in oculis eius. qui aūt ſapiens eſt audit
ꝯſilia. Fatuꝰ ſtatim indicat irā ſuā. qui aūt diſ
ſimulat iniuriā callidus eſt. Qui qđ nouit loq
tur index iuſticie eſt. qui aūt mentitur teſtis eſt
fraudulentus. Eſt qui ꝓmittit ⁊ quaſi gladio
pungitur conſcientie. lingua aūt ſapientū ſani
tas. Labium veritatis firmū erit in ꝑpetuū

qui autem teſtis eſt repentinus concinnat lin/
guā mendacij. Dolus in corde cogitantiū ma
la. qui aūt pacis ineūt conſilia. ſequit̄ eos gau/
dium. Nō contriſtabit iuſtū quicquid ei accide
rit. impij autē replebūtur malo. Abhominatō
eſt dño labia mendacia. qui aūt fideliter agunt
placent ei. Homo verſutus celat ſciam. ⁊ cor
inſipientiū prouocat ſtultitiam. Manꝰ fortiū
dominabitur. q̄ aūt remiſſa eſt tributꝭ ſeruiet.
Meror in corde viri iuſti humiliabit illum. ⁊
ſermone bono letificabitur. Qui negligit dam
num propter amicū iuſtꝰ eſt. iter autem impio
rū decipiet eos. Non inueniet fraudulētꝰ lucꝝ
⁊ ſubā hoīs erit auri pciū. In ſemita iuſticie vi
ta. iter aūt deuiū ducit ad mortē. XIII

Filius ſapiens doctrina pris. qui autē
illuſorē nō audit cū arguitur. De fru/
ctu oris ſui hō ſaciabit̄ bonis. aīa autē
impioꝝ iniqua. Qui cuſtodit os ſuum cuſtodit
aīam ſuā. qui aūt inconſideratus eſt ad loquē
dum ſentiet mala. Vult ⁊ non vult piger. aīa
aūt operantium impinguabit̄. Verbū mendax iu
ſtꝰ deteſtabitur. impiꝰ aūt ꝯfūdit ⁊ confundet̄.
Iuſtitia cuſtodit innocentꝭ viā. impietas autē
peccatorē ſupplantat. Eſt quaſi diues cū nihil
habeat. ⁊ eſt q̄ſi pauper cū in multꝭ diuitijs ſit.
Redemptio aīe viri diuitie ſue. qui aūt paup ē
increpationē non ſuſtinet. Lux iuſtoꝝ letificat
lucerna aūt impioꝝ extinguet̄. Inter ſupbos
ſemper iurgia ſunt. qui aūt agūt omnia cū con
ſilio. reguntur ſapientia. Subſtantia feſtina/
ta minuet̄: q̄ aūt paulatim colligitur manu. mlˀ
tiplicabitur. Spes q̄ differtur affligit aīam: li
gnū vite deſideriū veniens. Qui detrahit ali/
cui rei. ipſe ſe in futuꝝ obligat: qui autē timet
preceptū. in pace verſabit̄. Aīe doloſe errant in
peccatꝭ: iuſti aūt miſericordes ſūt ⁊ miſerant̄.
Lex ſapiētis fons vite: vt declinet a ruia mor
tis. Doctrina bona dabit gratiā: in itinere cō
temptoꝝ vorago. Aſtutus oīa agit cū conſilio
qui autē fatuꝰ ē apit ſtultitiā. Nunciꝰ impij
cadet in malum. Legatꝰ fidelꝭ ſanitas. Egeſtas
⁊ ignominia ei q deſerit diſciplinā: q aūt acqe
ſcit arguēti. glorificabit̄. Deſideriū ſi ꝯpleat̄:
delectat aīam. deteſtantur ſtulti eos qui fugiūt
mala. Qui cū ſapientibus gradit̄ ſapiens erit
amicus ſtultoꝝ ſimilis efficiet̄. Peccatores p
ſequitur malum: ⁊ iuſtis retribuentur bona.
Bonus relinquit heredes filios ⁊ nepotes: ⁊
cuſtoditur iuſto ſubſtantia peccatoris. Multi
cibi in noualibus patrum: ⁊ alijs congregan/
tur abſq̧ iudicio. Qui parcit virge odit filiū ſu
um: qui aūt diligit illum: inſtanter erudit. Iu
ſtus comedit ⁊ replet aīam ſuam: vent̄ autem
impioꝝ inſaturabilis. XIIII

Sapiēs mulier edificat domū ſuā: inſi
piens extructā quoq̧ manibꝰ deſtru
et. Ambulās recto itinere ⁊ timēs de
um deſpicitur ab eo qui infami gradit̄ via. In
ore ſtulti virga ſupbie: labia ſapientū cuſtodi/
unt eos. Vbi nō ſūt boues: preſepe vacuū eſt:
vbi aūt apparent plurime ſegetes: ibi manife/
ſta eſt fortitudo bouiſ. Teſtis fidelꝭ non mentie
tur: profert aūt mendaciū doloſus teſtꝭ. Que
rit deriſor ſapiam ⁊ nō inuenit: doctrina pru/
dentium facilis. Vade ꝯ virū ſtultum: ⁊ neſcit
labia prudentie. Sapia callidi eſt itelligere vi
am ſuā: ⁊ prudentia ſtultoꝝ errans. Stultꝰ il
ludet peccatum: ⁊ inter iuſtos morabit̄ gratia.
Cor quod nouit amaritudinē aīe ſue: ⁊ in gau
dio eiꝰ non miſcebitur extraneꝰ. Domꝰ impio
rum delebitur: tabernacula iuſtoꝝ germina/
būt. Eſt via que videtur hoi iuſta: nouiſſima
autem eius ducunt ad mortem. Riſus dolore
miſcebitur: ⁊ extrema gaudij luctus occupat.
Vijs ſuis replebitur ſtultꝰ. ⁊ ſuper eum erit
vir bonus. Innocens credit oi verbo. aſtutus
conſiderat greſſus ſuoſ. Filio doloſo nihil erit
boni. ſeruo autem ſapienti pſperi erunt actus
⁊ dirigetur via eius. Sapiens timet ⁊ declinat
a malo. ſtultus tranſilit ⁊ confidit. Impatiens
operabitur ſtulticiam. ⁊ vir verſutꝰ odioſus ē.
Poſſidebunt paruuli ſtultitiam. ⁊ expectabūt
aſtuti ſciam. Iacebunt mali ante bonoſ. impij
ante portas iuſtoꝝ. Etiam proximo ſuo paup
odioſus eſt. amici vero diuitum multi. Qui deſ
picit proximū ſuū peccat. qui autē miſeret̄ paupi
btūs erit. Qui credit in dño. miſericordiā dili
git. errāt q opant̄ malū. Miſericordia ⁊ veri
tas p̄parāt bona. In oi ope bono erit abūdan
tia. vbi aūt verba ſunt plurima. ibi frequenter
egeſtas. Corona ſapientū diuitie eoꝝ fatuitas
ſtultorū imprudentia. Liberat aīas teſtis fide
lis. ⁊ pfert mendacia verſipellis. In timore
dñi fiducia fortitudinis. ⁊ filiꝰ eiꝰ erit ſpes. Ti
mor dñi fons vite vt declinet a ruina mortis.
In multitudine populi dignitas regis: ⁊ in pau
pertate plebis ignominia principis. Qui pati
ens eſt multa gubernatur ſapia. qui autem im
patiens eſt. exaltat ſtulticiam ſuam. Vita carni
um ſanitas cordis. putredo oſſiū inuidia. Qui
calūniat̄ egētem exprobrat factori eiꝰ. honorat
autem eū. qui miſeret̄ pauperis. In malicia ſua
expellit̄ impiꝰ. ſperat aūt iuſtus in morte ſua.

In corde prudẽtis requieſcit ſapiẽtia. ⁊ indoctos
quoſqꝫ erudiet. Juſtitia eleuat gentẽ: miſeros
aũt facit populos peccatum. Acceptus eſt regi
miniſter intelligens: iracundiam eius inutilis
ſuſtinebit. XV

Reſpõſio mollis frangit irã: ſermo du-
rus ſuſcitat furorẽ. Lingua ſapiẽtum
ornat ſciam: os fatuoꝝ ebullit ſtultitiaꝫ
In oĩ loco oculi dñi cõtẽplãt bonos ⁊ malos.
Lingua placabilis lignũ vite: q̃ aũt imoderata
ẽ conteret ſpũ. Stultus irridet diſciplinaꝫ pa
tris ſui: qui aũt cuſtodit increpationes aſtutior
fiet. In abundanti iuſtitia virtus maxima eſt:
cogitatiões aũt impioꝝ eradicabunt̃. Domus
iuſti plurima fortitudo: ⁊ in fructibꝰ impij con
turbatio. Labia ſapientũ diſſeminabunt ſciam
cor ſtultorũ diſſimile erit. Victime impiorum
abhominabiles dño: vota iuſtorũ placabilia.
Abhominatio eſt dño via impij q ſequit̃ iuſti-
tiã diligit̃ ab eo. Doctrina mala deſerentiũ vi
am vite: qui increpationes odit morit̃. Infer
nus ⁊ perditio corã dño: quanto magis corda
filioꝝ hominũ. Nõ amat peſtilẽs eum q ſe cor
ripit: nec ad ſapientes gra[illegible] gaudẽs ex
hilarat faciem: in merore [illegible] deijcit̃ ſpũs.
Cor ſapientis querit doctrinã: ⁊ os ſtultorum
paſcit̃ imperitia. Oẽs dies pauperis mali: ſecu-
ra mens quaſi iuge cõuiuiũ. Meliꝰ ẽ pax cum
timore dñi: q̃ꝫ theſauri magni ⁊ inſatiabiles.
Meliꝰ ẽ vocari ad olera cũ caritate q̃ꝫ ad vitu-
lũ ſaginatũ cũ odio. Vir iracũdꝰ ꝓuocat rixas
qui patiẽs ẽ mitigat ſuſcitatas. Iter pigroꝝ qua
ſi ſepes ſpinaꝝ: via iuſtoꝝ abſqꝫ offendiculo.
Filius ſapiens letificat patrem: ⁊ ſtultꝰ hõ de-
ſpicit matrem ſuã. Stultitia gaudium ſtulto: ⁊
vir prudens dirigit greſſus ſuos. Diſſipãtur
cogitationes vbi non eſt conſiliuꝫ: vbi vero ſũt
plures cõſiliarij. confirmant̃. Letat̃ hõ in ſnĩa
oris ſui. ⁊ ſermo opportunꝰ eſt optimꝰ. Semi-
ta vite ſup eruditũ: vt declinet de inferno noniſ
ſimo. Domũ ſuperboꝝ demolit̃ dñs ⁊ firmos
faciet terminos vidue. Abhominatio dñi cogi
tatiões male: ⁊ purus ſermo pulcherrimꝰ fir-
mabit̃ ab eo. Conturbat domũ ſuã q ſectat̃ aua
ritiã: q aũt odit munera viuet. Per miſericor-
diã ⁊ fidem purgant̃ peccata: per timorẽ auteꝫ
dñi declinat oĩs a malo. Mens iuſti meditabi
tur obedientiam: os impiorum redundat ma-
lis. Longe eſt dñs ab impijs: ⁊ orões iuſtoꝝ
exaudiet. Lux oculoꝝ letificat aiam: fama bo-
na impinguat oſſa. Auris que audit increpa-
tiones vite: i medio ſapientũ cõmorabit̃. Qui
abijcit diſciplinã: deſpicit aiam ſuam: qui autẽ
acquieſcit increpationibus: poſſeſſor eſt cordis
Timor domini diſciplina ſapientie: ⁊ gloriam
precedit humilitas. XVI

Hominis ẽ aium ꝑparare: ⁊ dñi guber
nare linguam. Oẽs vie hoiuꝫ patent
oculis eius. ſpirituũ põderator ẽ dñs.
Reuela dño opa tua: ⁊ dirigent̃ cogitationes
tue. Uniuerſa ꝓpi ſemetipm opatus ẽ dñs: i-
piũ quoqꝫ ad diẽ maluꝫ. Abhominatio dñi eſt
oĩs arrogans. etiã ſi manꝰ ad manũ fuerit non
ẽ innocens. Initiũ vie bone facere iuſtitiam: ac
cepta ẽ apud deum magis q̃ꝫ imolare hoſtias
Miſericordia ⁊ veritate redimitur iniquitas:
⁊ i timore dñi declinat̃ a malo. Cuꝫ placuerint
dño vie hois: inimicos q̃ꝫ eiꝰ cõuertet ad pacẽ.
Melius ẽ parũ cũ iuſtitia: q̃ꝫ multi fructus cũ
iniquitate. Cor hois diſponit viã ſuã: ſꝫ dñi ẽ
dirigere greſſus eius. Diuinatio i labijs regi
i iudicio non errabit os eius. Põdꝰ ⁊ ſtatera
iudicia dñi ſunt: ⁊ opa eius oẽs lapides ſeculi.
Abhominabiles regi q agũt impie: qm iuſtitia
firmat̃ ſoliũ. Uolũtas regũ labia iuſta: q recta
loquit̃ dirigẽt. Indignatio regis nuncij mor-
tis: ⁊ vir ſapiens placabit eũ. In hilaritate vul
tus regis vita: ⁊ clemẽtia eius q̃ſi hymber ſero
tinus. Poſſide ſapientiã: q: auro melior eſt: ⁊
acquire prudẽtiã q: ꝑcioſior ẽ argẽto. Semita iu
ſtorum declinat mala: cuſtos aie ſue ſeruat vitã
ſuam. Contritionem precedit ſuperbia: ⁊ ante
ruinam exaltabit̃ ſpiritus. Melius eſt humi
liari cũ mitibꝰ: q̃ꝫ diuidere ſpolia cũ ſuperbis.
Eruditus in verbo reperiet bona: ⁊ q ſperat i
dño beatꝰ ẽ. Qui ſapiẽs ẽ corde: appellabitur
prudẽs: ⁊ q dulcis eloqo maiora repiet. Fons
vite eruditio poſſidẽtis. doctrina ſtultoꝝ fatui
tas. Cor ſapientis erudiet os eiꝰ: ⁊ labijs eius
addet grãm. Fauus mellis cõpoſita vba: dul
cedo aie ſanitas oſſium. Eſt via que videt̃ ho
mini recta. ⁊ nouiſſima eiꝰ ducunt ad mortem.
Aia laborantis laborat ſibi: q: cõpulit eum os
ſuum. Vir inſipiens fodit malũ: ⁊ in labijs eiꝰ
ignis ardeſcit. Hõ peruerſus ſuſcitat lites: ⁊
verboſus ſeparat principes. Vir iniquus lac-
tat amicũ ſuũ: ⁊ ducit eum per viam nõ bonaꝫ.
Qui attonitis oculis cogitat praua: mordens
labia ſua perficiet malũ. Corona dignitatis ſe
nectus: que in vijs iuſtitie reperietur. Melior
eſt patiens viro forti: ⁊ qui dñatur animo ſuo
expugnatore vrbium. Sortes mittuntur in ſi-
nũ: ſed a domino tẽperãt̃. XVII

Melior eſt buccella ſicca cũ gaudio: q̃ꝫ

domus plena victimis cum iurgio. Seruus ſa
piens dominabit̃ ſtultis filijs: ⁊ inter fratres he
reditatē diuidet. Sicut igne ꝓbat̃ argentum ⁊
aurū camino. ita corda ꝓbat dñs. Malus obe
dit lingue iniq̄: ⁊ fallax obtēperat labijs men
dacibus. Qui deſpicit pauperē exprobrat facto
ri ei⁹. ⁊ qui in ruina letat̃ alteri⁹: non erit impu
nitus. Corona ſenū filij filioꝝ: ⁊ gloria filiorū
patres eoꝝ. Non decēt ſtultū verba cōpoſita:
nec principē labiū mētiens. Gēma gratiſſima
expectatio p̄ſtolātis: quocūq; ſe vertit prudent̃
itelligit. Qui celat delictū q̄rit amicicias: q al/
tero ſermone repetit ſeparat federatos. Plus
proficit correctio apud prudētē: q̄3 centū plage
apud ſtultū. Semꝑ iurgia q̄rit mal⁹: angelus
aūt crudelis mittet̃ cōtra eū. Expedit magis vr
ſe occurrere raptis fetib⁹: q̄3 fatuo cōfidēti ſibi
ī ſtultitia ſua. Qui reddit mala ꝓ bonis: nō re
cedet malū de domo ei⁹. Qui dimittit aquā ca
put eſt iurgioꝝ: ⁊ anteq̄3 patiat̃ cōtumeliā iudi
cium deſerit. Et qui iuſtificat impium ⁊ q con/
dēnat iuſtum: abhominabilis eſt vterq; apud
deū. Quid prodeſt ſtulto habere diuitias: cū
ſapientiam emere non poſſit. Qui altā facit do
mū ſuam querit ruinā: ⁊ q euitat diſcere icidet
i malū. Omni tpe diligit q amicus ē: ⁊ frater i
anguſtijs comprobat̃. Stult⁹ hō plaudet mani
bus ſuis: cū ſpopōderit ꝓ amico ſuo. Qui me/
ditat̃ diſcordias diligit rixas: ⁊ qui exaltat os ſu
um q̄rit ruinā. Qui ꝑuerſi cordis ē nō inueniet
bonū: ⁊ qui vertit linguam icidet in malū. Na
tus eſt ſtultus in ignominiā ſuam: ſed nec pa/
ter in fatuo letabitur. Animus gaudens etatē flo
ridā facit: ſpūs triſtis exiccat oſſa. Munera de
ſinu impi⁹ accipit: vt ꝑuertat ſemitas iudicij.
In facie prudentis lucet ſapientia: oculi ſtulto
rum in finibus terre. Ira patris filius ſtultus
⁊ dolor matris que genuit eū. Non eſt bonum
dānū iferre iuſto: nec ꝑcutere ꝓncipem q recta
iudicat. Qui moderat̃ ſermones ſuos doctus
⁊ prudens ē: ⁊ p̄cioſi ſpūs vir eruditus. Stul
tus quoq; ſi tacuerit ſapiens reputabit̃. ⁊ ſi cō
preſſerit labia ſua intelligens.

XVIII

Occaſiones q̄rit q vult recedere ab ami
co: omni tpe erit exprobrabilis. Non
recipit ſtult⁹ v̄ba prudentie: niſi ea di
xeris q̄ verſant̃ i corde ei⁹. Impi⁹ cū i ꝓfundū
venerit peccatoꝝ cōtēnit: ſed ſequit̃ eū ignominia
⁊ opprobriū. Aqua ꝓfunda v̄ba ex ore viri. ⁊
torrēs redūdās fons ſapie. Accipe ꝑſonā impij
i iudicio nō ē bonū: vt declines a v̄itate iudi/
cij. Labia ſtulti miſcēt ſe rixis: ⁊ os eius iur/
gia prouocat. Os ſtulti contritio eius: ⁊ labia
ipi⁹ ruina aīe ei⁹. Verba bilinguis q̄ſi ſimpli/
cia: ⁊ ipſa ꝑueniūt vſq; ad interiora ventris.
Pigrū deijcit timor: aīe aūt effeminatorū eſu/
rient. Qui mollis ⁊ diſſolutus eſt in opere ſuo:
frat̃ ē ſua opa diſſipātis. Turris fortiſſima no
men dñi: ad ipſam currit iuſtus ⁊ exaltabitur.
Subſtātia diuitis vrbis roboris ei⁹ ⁊ q̄ſi mu/
r⁹ valid⁹ circūdās eū. Anteq̄3 cōterat̃ exaltatur
cor hois. ⁊ anteq̄3 glorificet̃ humiliat̃. Qui p̄
us rūdet q̄3 audiat. ſtultum ſe eſſe demōſtrat ⁊
cōfuſione dignū. Spirit⁹ viri ſuſtētat imbecil
litatē ſuā: ſpm̄ v̄o ad iraſcēdū facilē quis pote
rit ſuſtinere. Cor prudentis poſſidebit ſciētiā
⁊ auris ſapientiū querit doctrinā. Donū hois
dilatat viā ei⁹: ⁊ ante ꝓncipes ſpacium ei facit.
Iuſt⁹ prior eſt accuſator ſui: venit amic⁹ ei⁹ ⁊ in
ueſtigabit eū. Contradictiones comprimit ſors
⁊ inter potētes quoq; diiudicat. Frater q adiu
uat̃ a fratre quaſi ciuitas firma: ⁊ iudicia quaſi
vectes vrbiū. De fructu oris viri replebit̃ vē
ter ei⁹: ⁊ genimina labioꝝ ipſius ſaturabūt eū
Mors [illegible] manib⁹ lingue: q diligūt eam
comedet [illegible]. Qui inuenit mulierē bo
nā: inueni[illegible] hauriet iocūditatē a dño
Qui expellit mulierē bonā expellit bonū: q au
tem tenet adulteram ſtult⁹ ē ⁊ inſipiēs. Cū ob
ſecrationib⁹ loq̄t paup: ⁊ diues effabit̃ rigide.
Vir amicabilis ad ſocietatem: magis amicus
erit q̄3 frater.

XIX

Melior ē pauꝑ q ambulat in ſimplicita/
te ſua: q̄3 diues torquēs labia ſua ⁊ in
ſipiēs. Vbi nō ē ſcia aīe nō ē bonum:
⁊ qui feſtinus ē pedib⁹ offendet. Stulticia ho/
minis ſupplātat greſſus ei⁹: ⁊ ꝯ deū feruet aīo
ſuo. Diuitie addūt amicos plurimos: a pau/
pere aūt ⁊ hi q̄s habuit ſepant̃. Teſtis falſus
nō erit ipunit⁹: ⁊ q mēdacia loq̄t nō effugiet.
Multi colūt ꝑſonā potentis: ⁊ amici ſūt dona
tribuentis. Frēs hois pauꝑis oderūt eū: inſuꝑ
⁊ amici ꝓcul receſſerunt ab eo. Qui tm̄ verba
ſectat̃ nihil habebit: q aūt poſſeſſor ē mentis di
ligit aīā3 ſuā: ⁊ cuſtos prudentie inueniet bona
Falſus teſtis nō erit īpunitus. ⁊ q loquit̃ men
dacia ꝑibit. Non decēt ſtultū delicie: nec ſeruū
dñari ꝓncipib⁹. Doctrina viri ꝑ patientiā no
ſcit̃: ⁊ gloria ei⁹ ē iniqua p̄tergredi. Sicut fre
mit⁹ leonis. ita ⁊ regis ira: ⁊ ſicut ros ſuꝑ her
bā. ita ⁊ hilaritas eius. Dolor patris fili⁹ ſtul/
t⁹: ⁊ tecta iugit̃ ꝑſtillātia litigioſa mulier. Do/
mus ⁊ diuitie dant̃ a parentibus. a dño aūt ꝓ
prie vxor prudens. Pigredo immittit ſoporē: ⁊

aïa diſſoluta eſuriet. Qui cuſtodit mandatum
cuſtodit aiam ſuam: qui aũt negligit viam ſuã
mortificabitur. Feneratꝛ dño q miſeretꝛ paupe/
ris ⁊ viciſſitudinẽ ſuam reddet ei. Erudi filiũ
tuũ ne deſperes: ad interfectionẽ aũt eiꝰ ne põas
aiam tuã. Qui. n. impatiẽs ẽ ſuſtinebit dãnũ
⁊ cũ rapuerit. aliud apponet. Audi cõſiliũ ⁊ ſu
ſcipe diſciplinã: vt ſis ſapiẽs in nouiſſimis tuiſ
Multe cogitationes i corde viri: voluntas aũt
dñi in eternũ permanebit. Hõ indigens miſe
ricors eſt: ⁊ melior ẽ paupꝑ iuſtꝰ q̃ȝ vir mẽdax.
Timor dñi ad vitã: ⁊ in plenitudine cõmorabi
tur abſq; viſitatione peſſimi. Abſcondit piger
manum ſuã ſub aſcella: nec ad os ſuũ applicat
eã. Peſtilente flagellato. ſtultꝰ ſapientior erit
ſi aũt corripueris ſapientẽ intelliget ſapientiã.
Qui affligit prẽm ⁊ fugit matrẽ: ignominio/
ſus erit ⁊ infelix. Non ceſſes audire fili doctri
nam. nec ignores ſmões ſcie. Teſtis iniquus
deridet iudiciũ: ⁊ os impioꝝ deuorat iniquita/
tẽ. Parata ſũt deriſoribꝰ iudi[illegible] malleí per/
cutientes ſtultorum corpori[illegible]. XX

Luxurioſa res vi[illegible]oſa ebrie
tas. Quicũq; h[illegible]õ erit ſa/
pẽs. Sicut rugi[illegible] ⁊ terror re
gis: q ꝓuocat eũ peccat i aĩam [illegible]. Honor eſt
hoi q ſepat ſe a ꝯtẽtionibꝰ: oẽs aũt ſtulti miſcẽ
tur cõtumelijs. Propꝰ frigus piger arare no/
luit. mẽdicabit ergo eſtate ⁊ nõ dabitꝛ illi. Sicꝫ
aq̃ ꝓfunda ſic ꝯſiliũ i corde viri: ſȝ hõ ſapiens
exhauriet illud. Multi hoies miſericordes vo
cantꝛ: virꝝ aũt fidelẽ qs inueniet. Iuſtꝰ q ambu/
lat i ſimplicitate ſua: beatos poſt ſe filios relin/
qt. Rex q ſedet i ſolio iudicij: diſſipat oẽ malũ
intuitu ſuo. Quis põt dicere mũdũ ẽ cor meũ
purus ſũ a pctõ. Põdus ⁊ pondus. mẽſura ⁊
menſura: vtrumq; abhominabile ẽ apud deũ.
Ex ſtudijs ſuis itelligitꝛ puer: ſi munda ⁊ recta
ſint opa eiꝰ. Aurẽ audiẽtẽ ⁊ oculũ vidẽtẽ dñs
fecit vtrumq;. Noli diligere ſomnũ ne te ege
ſtas opprimat. Aperi oculos tuos ⁊ ſaturare
panibus. Malũ eſt malũ eſt dicit oĩs emptor ⁊
cũ receſſerit tunc gloriabitꝛ. Eſt aurꝝ ⁊ multitu
do gẽmarꝝ: vas autẽ precioſum labia ſcientie.
Tolle veſtimentũ eius q fideiuſſor extitit alieni
⁊ pro extraneis aufer pignus ab eo. Suauis ẽ
hoi panis mendacij: ⁊ poſtea iplebitur os eius
calculo. Cogitationes cõſilijs roborãtur: ⁊ gu
bernaculis tractanda ſunt bella. Ei qui reue/
lat myſteria. ⁊ ambulat fraudulent. ⁊ dilatat la
bia ſua: ne cõmiſcearis. Qui maledicit prĩ ſuo
⁊ matri: extinguetur lumen eiꝰ in medijs te/
nebris. Hereditas ad quã feſtinatꝛ in pͥncipio
in nouiſſimo bñdictiõe carebit. Ne dicas red
dã malũ ꝓ malo: expecta dñm ⁊ liberabit te.
Abhominatio ẽ apud deũ pondus ⁊ pondus
ſtatera doloſa nõ eſt bona. A dño diriguntur
greſſus viri: qs aũt hoium intelligere põt viã
ſuã. Ruina eſt hoĩ deuotare ſcõs: ⁊ poſt vota
retractare. Diſſipat ĩpios rex ſapiẽs. ⁊ incur/
uat ſuꝑ eos fornicẽ. Lucerna dñi ſpiraculũ ho
minis: q̃ inueſtigat oia ſecreta ventris. Miſe
ricordia ⁊ veritas cuſtodiũt regẽ: ⁊ roboratur
clemẽtia thronꝰ eiꝰ. Exultatio iuuenum fortitu
do eoꝝ: ⁊ dignitas ſenũ canicieſ. Liuor vulne
ris abſterget mala: ⁊ plage in obſecrationibus
ventris. XXI

Sicut diuiſiones aquarũ. ita cor regis
in manu dñi: quocũq; voluerit incli/
nabit illud. Ois via viri recta ſibi vi
detꝛ: appendit aũt corda dñs. Facere miſericor
diam ⁊ iudiciũ: magis placet domino q̃ȝ victi
me. Exaltatio oculorum eſt dilatatio cordis: lu
cerna impioꝝ pctm̃. Cogitatiões robuſti ſem
per in abundãtia: ois aũt piger in egeſtate eſt.
Qui congregat theſauros lingua mẽdacij. va
nus ⁊ excors eſt ⁊ ipingetur ad laqueos mortꝭ
Rapine ipioꝝ detrahent eos: q2 noluerunt fa
cere iudicia. Peruerſa via viri aliena ẽ a deo
q aũt mũdus ẽ rectũ opꝰ eiꝰ. Meliꝰ ẽ ſedere in
angulo domatꝭ: q̃ȝ cũ muliere litigioſa ⁊ in do
mo cõi. Aia impij deſiderat malũ: nõ miſere/
bitꝛ ꝓximo ſuo. Mulctato peſtilente ſapienti/
or erit paruulꝰ: ⁊ ſi ſectetꝛ ſapientẽ ſumet ſciam
Excogitat iuſtus de domo impij: vt detrahat
impios a malo. Qui obturat aurem ſuã ad cla
morẽ paupis: ⁊ ipſe clamabit ⁊ nõ exaudietur.
Munꝰ abſconditũ extinguit iras: ⁊ donũ in ſi
nu indignationẽ maximã. Gaudiũ iuſto ẽ fa/
cere iudiciũ: ⁊ pauor opantibꝰ iniquitatẽ. Vir
qui errauit in via doctrine: in cetu gigantiũ cõ
morabitꝛ. Qui diligit epulas in egeſtate erit: q
amat vinũ ⁊ pinguia nõ ditabitur. Pro iuſto
dabitꝛ impiꝰ: ⁊ ꝓ recto iniquꝰ. Melius eſt ha
bitare in terra deſerta: q̃ȝ cũ muliere rixoſa ⁊
iracũda. Theſaurꝰ deſiderabilꝭ ⁊ oleũ in habi/
taculo iuſti: ⁊ iprudẽs hõ diſſipabit illud. Qui
ſequitꝛ iuſtitiã ⁊ miſericordiã: inueniet vitã iu/
ſtitiã ⁊ gloriã. Ciuitatẽ fortiũ aſcẽdit ſapiens:
deſtruxitq; robur fiducie eiꝰ. Qui cuſtodit os
ſuũ ⁊ linguã ſuã: cuſtodit ab anguſtijs animã
ſuã. Superbꝰ ⁊ arrogãs vocatꝛ indoctꝰ. q i ira
opatꝛ ſuperbiam. Deſideria occidũt pigrũ: no
luerũt enim quicq; manus eiꝰ operari. Tota die

ꝯcupiſcit ⁊ deſiderat: qui aũt iuſtus ẽ tribuet ⁊
nõ ceſſabit. Hoſtie impioꝝ abhoiabiles: que
offerunť ex ſcelere. Teſtis mendax ꝑibit: vir
obediẽs loquet̃ victoriã. Vir impiꝰ ꝓcacit ob
firmat vultũ ſuũ: qui aũt rectꝰ ẽ corrigit viã ſuã
Nõ eſt ſapientia. nõ eſt prudentia: nõ eſt ꝯſili
um ꝯ dñm. Equus parať ad diẽ belli: dñs aũt
ſalutem tribuit. XXII

M Elius eſt nomen bonũ q̃ȝ diuitie mul
te. ſuper argentum enim ⁊ aurũ gra
tia bona. Diues ⁊ pauper obuiauerũt
ſibi. vtriuſqȝ operať eſt dominꝰ. Callidus vi
det malũ: ⁊ abſcondit ſe: innocẽs pertranſijt ⁊
afflictꝰ eſt damno. Finis modeſtie timor domi
ni: diuitie ⁊ gloria ⁊ vita. Arma ⁊ gladij ĩ via
ſuperbi: cuſtos aũt aĩe ſue longe recedit ab eis
Prouerbiũ eſt. adoleſcens iuxta viã ſuã etiaȝ
cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. Diues pauperibꝰ
imperat. ⁊ q accipit mutuũ ſeruus eſt feneraťꝭ.
Qui ſeminat iniq̃tatẽ metet mala: ⁊ virga ire
ſue ꝯſũmabiť. Qui ꝓnus eſt ad miſericordiã
benedicetur. de panibus enim ſuis dedit pau
peri. Victoriã ⁊ honorẽ acquiret q dat mune
ra: animã aũt aufert accipientiũ. Ejce deriſo
rẽ ⁊ exibit cũ eo iurgiũ: ceſſabũtqȝ cauſe ⁊ ꝯtu
melie. Qui diligit cordis mũditiã: ꝓpter graȝ
labioꝝ ſuoꝝ habebit amicũ regem. Oculi dñi
cuſtodiũt ſciaȝ: ⁊ ſupplantanť ṽba iniq. Dicit
piger leo ẽ foris: ĩ medio plateaꝝ occidẽdꝰ ſũ.
Fouea ꝓfũda os aliene: cui iratꝰ ẽ dñs incidet
in eaȝ. Stulticia colligata eſt in corde pueri: ⁊
virga diſcipline fugabit eã. Qui calũniať pau
perem vt augeat diuitias ſuas: dabit ipſe ditio
ri ⁊ egebit. Fili mi inclina aurem tuam: ⁊ au
di verba ſapientiũ. Appone aũt cor ad doctri
nã meã: q̃ pulchra erit tibi cũ ſeruaueris eam ĩ
ventre tuo. Et redũdabit in labijs tuis: vt ſit ĩ
dño fiducia tua. Vnde ⁊ oſtendam eaȝ tibi ho
die. Ecce deſcripſi eam tibi tripliciť in cogitati
onibꝰ ⁊ ſcia: vt oſtẽderẽ tibi firmitatẽ ⁊ eloqa
veritatꝭ: rñdere ex eis illis. q miſerũt te. Non
facias violentiam pauperi q: pauper eſt. neqȝ
ꝯteras egenũ in porta: q: iudicabit dñs cauſaȝ
eiꝰ: ⁊ configet eos q ꝯfixerũt animam eiꝰ. No
li eſſe amicꝰ homini iracũdo. neqȝ ambules cũ
viro furioſo: ne forte diſcas ſemitas eius. ⁊ ſu
mas ſcandalũ anime tue. Noli eſſe cũ his q de
figũt manꝰ ſuas. ⁊ qui vades ſe offerũt ꝓ debi
tis: ſi enim non habes vnde reſtituas: qd cau
ſe eſt vt tollat operimentum de cubili ſuo. Ne
tranſgrediaris terminos antiquos: quos po
ſuerunt patres tui. Vidiſti virum velocem in
opere ſuo: coram regibus ſtabit. nec erit ante
ignobiles. XXIII

Q Vando ſederis vt comedas cũ princi
pe. diligenter attende que ſunt appoſi
ta ante faciem tuam: ⁊ ſtatue cultrũ in
gutture tuo: ſi tamen habes in poteſtate aiam
tuam. Ne deſideres de cibis eiꝰ: in quo eſt pa
nis mendacij. Noli laborare vt diteris: ſȝ pru
dentie tue pone modum. Ne erigas oculos tu
os ad opes quas non potes habere: q: facient
ſibi pennas quaſi aquile: ⁊ volabunt in celum
Ne comedas cũ homine inuido: ⁊ ne deſide
res cibos eiꝰ: quia in ſimilitudinẽ arioli ⁊ conie
ctorꝭ eſtimat qd ignorat. Comede ⁊ bibe dicet
tibi ⁊ mens eiꝰ non eſt tecũ. Cibos quos come
deras euomes: ⁊ ꝑdes pulchros ſermones tu
os. In auribꝰ inſipientiũ ne loquarꝭ: q: deſpi
ciet doctrinã eloquij tui. Ne attingas paruulo
rũ terminos: ⁊ agrũ pupillorum ne introeas.
Propinquus. n. illorum fortꝭ eſt: ⁊ ipſe iudi
cabit contr[illegible]auſam illorum. Ingrediatur
ad doctrin[illegible]tuum: ⁊ aures tue ad verba
ſcientie. [illegible]abere a puero diſciplinam
ſi enim p[illegible]um virga nõ morieť. Tu
virga perc[illegible]: ⁊ animam eius de in
ferno liberabis. [illegible]ili mi ſi ſapiens fuerit ani
mus tuus. gaudebit tecũ cor meũ: ⁊ exultabũt
renes mei cũ locuta fuerit recta labia tua. Nõ
emuleť cor tuũ peccatores. ſed in timore domi
ni eſto tota die: q: habebis ſpem in nouiſſimo:
⁊ preſtolatõ tua nõ auferet̃. Audi fili mi ⁊ eſto
ſapiens: ⁊ dirige in via animũ tuũ. Noli eſſe ĩ
conuiuijs potatoꝝ: nec in comeſſationibus eoꝝ
q carnes ad veſcendũ cõferũt: q: vacãtes poti
bus ⁊ dantes ſymbola cõſumenť: ⁊ veſtietur
pannis dormitatio. Audi patrem tuũ q genu
it te: ⁊ ne contẽnas cũ ſenuerit mater tua. Ve
ritatem eme: ⁊ noli vendere ſapientiam ⁊ do
ctrinã ⁊ intelligentiã. Exultat gaudio pater iu
ſti q ſapientẽ genuit letabiť ĩ eo. Gaudeat pa
ter tuꝰ ⁊ mater tua: ⁊ exultet q genuit te. Pre
be fili mi cor tuũ mihi: ⁊ oculi tui vias meas cu
ſtodiant. Fouea. n. ꝓfũda ẽ meretrix: ⁊ pute
us anguſtus aliena. Inſidiať in via quaſi la
tro: ⁊ quos incautos inuenerit interficiet. Cui
ve. cuiꝰ pr̃i ve. cui rixe. cui fouee. cui ſine cauſa
vulnera. cui ſuffoſio oculoꝝ. Nõne his q com
moranť in vino: ⁊ ſtudent calicibꝰ epotandis:
Ne intuearis vinũ qñ flaueſcit. cũ ſplẽduerit ĩ
vitro color eiꝰ. Ingrediť blãde ⁊ ĩ nouiſſimo
mordebit vt coluber: ⁊ ſicut regulꝰ venena dif
fundet. Oculi tui videbũt extraneas. ⁊ cor tuũ

loquetur peruerſa. Et eris ſicut dormiens i
medio mari: ⁊ quaſi ſopitus gubernator amiſ
ſo clauo. ⁊ dices. Verberauerũt me ſed nõ do
lui: traxerunt me ⁊ ego non ſenſi. Qñ euigila
bo: ⁊ rurſus vina reperiam.

XXIIII

Ne emuleris viros malos nec deſide/
res eſſe cuꝫ eis. q: rapinas meditatur
mens eorum: ⁊ fraudes labia eorũ lo/
quuntur. Sapiẽtia edificabitur domus: ⁊ pru
dentia roborabit̃. In doctrina replebũt̃ cella
ria. vniuerſa ſbã p̃cioſa ⁊ pulcherrima. Vir ſa
piens fortis eſt ⁊ vir doctus robuſtus ⁊ vali/
dus: q: cũ diſpoſitione initur bellũ. ⁊ erit ſalus
vbi multa cõſilia ſunt. Excelſa ſtulto ſapientia
in porta non aperiet os ſuũ. Qui cogitat ma/
la facere: ſtultus vocabit̃. Cogitatio ſtulti pec/
catum eſt: ⁊ abhominatio hominuꝫ detractor.
Si deſperaueris lapſus in die anguſtie immi
nuetur fortitudo tua. Erue eos qui ducuntur
ad mortem: ⁊ qui trahuntur ad interitum libe
rare ne ceſſes. Si dixeris vires nõ ſuppetũt:
qui inſpector eſt cordis ipſe intelligit. ⁊ ſerua/
torẽ aĩe tue nihil fallit: reddet[illegible] iuxta opa
ſua. Comede fili mi mel [illegible] ⁊ fauum
dulciſſimũ gutturi tuo. Sic [illegible]rina ſapien
tie aĩe tue: quã cũ inueneris. habebis in nouiſſi
mis ſpem: ⁊ ſpes tua nõ peribit. Ne inſidieris
⁊ queras impietatẽ i domo iuſti: ne vaſtes requi
em eius. Septies. n. i die cadit iuſtus ⁊ reſur/
get: impij autẽ corruent in malũ. Cum ecide/
rit inimicus tuus ne gaudeas. ⁊ in ruina eius
ne exultet cor tuuꝫ: ne forte videat dñs ⁊ diſpli
ceat ei ⁊ auferret ab eo iram ſuã. Ne contẽdas
cũ peſſimis: nec emuleris impios: qm̃ non ha
bent futurorꝫ ſpem mali: ⁊ lucerna impiorꝫ extin
guetur. Time dominũ fili mi ⁊ regem: ⁊ cum
detractoribus non cõmiſcearis. Quoniam re
pente conſurget perditio eorꝫ: ⁊ ruinam vtriuſ
qꝫ quis nouit. Hec quoqꝫ ſapiẽtibus. Cogno
ſcere perſonã in iudicio non eſt bonũ. Qui di
cunt impio iuſtus es. maledicent eis populi: ⁊
deteſtabuntur eos tribus. Qui arguunt eum
laudabuntur: ⁊ ſuper eos veniet benedictio.
Labia deoſculabitur: qui recta vba reſpõdet
Prepara foris opus tuum ⁊ diligenter exer/
ce agrũ tuum: ⁊ poſtea edifices domum tuam.
Ne ſis teſtis fruſtra contra proximũ tuuꝫ: nec
lactes quẽꝫ labijs tuis. Ne dicas quomodo
fecit mihi ſic faciam ei: ⁊ reddam vnicuiqꝫ ſm
opus ſuum. Per agrum hominis pigri tran
ſiui: ⁊ per vineam viri ſtulti. Et ecce totuꝫ re/
pleuerant vrtice: ⁊ operuerant ſuperficiẽ eius
ſpine: ⁊ maceria lapidum deſtructa erat. Quod
cum vidiſſem poſui in corde meo: ⁊ exẽplo di/
dici diſciplinam. Vſqꝫquo piger dormies: vſ
qꝫquo de ſomno conſurges. Paruum inquam
dormies: modicum dormitabis. pauxillũ ma/
num conſeres vt quieſcas. ⁊ veniet tibi quaſi
curſor egeſtas tua ⁊ mendicitas quaſi vir ar/
matus.

XXV

Hec quoqꝫ parabole ſalomonis: quas
tranſtulerunt viri ezechie regis iuda.
Gloria dei eſt celare verbum. ⁊ glo/
ria regum inueſtigare ſermonem. Celum ſur
ſum ⁊ terra deorſum: ⁊ cor regum inſcrutabi/
le. Aufer rubiginem de argento: ⁊ egredie/
tur vas puriſſimum. Aufer impietateꝫ de vul
tu regis ⁊ firmabitur iuſtitia thronus eiꝰ. Ne
glorioſus appareas corã rege. ⁊ i locũ magno
rũ ne ſteteris. Melius ẽ. n. vt dicat̃ tibi aſcẽde
huc q̃ꝫ vt humilieris corã ꝑncipe. Que viderũt
oculi tui ne ꝓferas i iurgio cito: ne poſtea emẽ
dare nõ poſſis cũ dehoneſtaueris amicũ tuuꝫ.
Cauſam tuã tracta cũ amico tuo. ⁊ ſecretũ ex/
traneo ne reueles: ne forte inſultet tibi cum au
dierit. ⁊ exprobrare nõ ceſſet. Gratia ⁊ amici/
tia liberant: quas tibi ſerua ne exprobrabil' fi/
as. Mala aurea in lectis argenteis. qui loquit̃
vbũ i tpe ſuo. Inauris aurea ⁊ margarita ful
gẽs q arguit ſapientẽ ⁊ aurẽ obedienteꝫ. Sic
frigus niuis in die meſſis: ita legatꝰ fidelis ei q
miſit eũ: aĩaꝫ ipſiꝰ requieſcere facit. Nubeſ ⁊ vẽ
tus ⁊ pluuie nõ ſequentes. vir glorioſus ⁊ ꝓmiſ
ſa nõ cõplẽs. Patiẽtia lenit̃ princeps: ⁊ lingua
mollis cõfringet duritiã. Mel inueniſti. comede/
quod ſufficit tibi: ne forte ſaciatꝰ euomas illud
Subtrahe pedẽ tuũ de domo ꝓximi tui: nequã
ſatiatus oderit te. Iaculuꝫ ⁊ gladius ⁊ ſagitta
acuta: hõ q loquit̃ ꝯ proximũ ſuũ falſũ teſtimo
niuꝫ. Dens putridus ⁊ pes laſſus. qui ſperat
ſuper infideli i die anguſtie: ⁊ amittit palliũ in
die frigoris. Acetũ in nitro: qui cantat carmia/
cordi peſſimo. Sicut tinea veſtimento ⁊ ver/
mis ligno: ita triſtitia viri nocet cordi. Si eſu/
rierit inimicus tuus ciba illum: ſi ſitit da ei a/
quam bibere. prunas. n. congregabis ſup ca/
put eius: ⁊ dñs reddet tibi. Ventꝰ aquilo diſſi/
pat pluuias: ⁊ facies triſtis linguã detrahentẽ
Meliꝰ eſt ſedere i angulo domatis: q̃ꝫ cũ mu/
liere litigioſa. ⁊ in domo cõi. Aqua frigida aie
ſitiẽti: ⁊ nũcius bonus de terra longinq̃. Fons
turbatꝰ pede ⁊ vena corrupta: iuſtꝰ cadens co/
ram impio. Sicut q mel multũ comedit nõ eſt
ei bonũ: ſic qui ſcrutator ẽ maieſtatis opprime

ur a glia. Sicut vrbs patens ⁊ abſqȝ murorꝝ
ambitu: ita vir q nō pōt in loquendo cohibere
ſpiritum ſuum. XXVI

Quomō nix in eſtate. ⁊ pluuie in meſſe
ſic indecens ē ſtulto gloria. Sicut auis
ad alia tranſuolans. ⁊ paſſer quo libet
vadens: ſic maledictū fruſtra ꝓlatū in quēpiaȝ
superueniet. Flagellū equo. ⁊ chamus aſino: ⁊
virga in dorſo iprudentiū. Ne reſpōdeas ſtul
to iuxta ſtulticiā ſuā: ne efficiaris ei ſimilis. Rn̄
de ſtulto iuxta ſtultitiā ſuaȝ: ne ſibi ſapiens eſſe
videat. Claud⁹ pedib⁹ ⁊ iniqtatē bibēs: q mit
tit vba p nunciū ſtultū. Quō pulchras fruſtra
habet claud⁹ tibias. ſic indecēs eſt i ore ſtultorꝝ
parabola. Sicut qui mittit lapidē in aceruum
mercurij: ita qui tribuit inſipiēti honorē. Quō
ſi ſpina naſcat in manu temulenti: ſic parabola
in ore ſtultorꝝ. Judiciū determinat cās: ⁊ qui
imponit ſtulto ſilentiū iras mitigat. Sicut ca
nis qui reuertit ad vomitū ſuū: ſic iprudēs qui
iterat ſtulticiā ſuā. Vidiſti hoiem ſapientē ſibi
videri: magis illo ſpem hēbit inſipiens. Dicit
piger. leo ē i via. ⁊ leena i itinerib⁹. Sicut oſti
um vertitur in cardine ſuo: ita piger in lectulo
ſuo. Abſcōdit piger man⁹ ſub aſcellas ſuas. ⁊
laborat ſi ad os ſuum eas conuerterit. Sapien
tior ſibi ſtultus videtur: ſeptem viris loquenti
b⁹ ſnias. Sicut q apprehēdit aurib⁹ canem. ſic
q tranſit ⁊ impatiēs cōmiſcet rixe alteri⁹. Sic
noxi⁹ eſt q mittit ſagittas ⁊ lanceas in mortem
ita vir qui fraudulent nocet amico ſuo: ⁊ cum
fuerit deprehenſus dicet. ludēs feci. Cum de
fecerint ligna extinguet ignis: ⁊ ſuſurrone ſub
tracto iurgia conquieſcunt. Sicut carbones ad
prunas ⁊ ligna ad ignē: ſic hō iracundus ſuſci
tat rixas. Verba ſuſurronis quaſi ſimplicia: ⁊
ipſa perueniūt ad intima cordis. Quō ſi argen
to ſordido ornare velis vas fictile: ſic labia tu
mentia cum peſſimo corde ſociata. Labijs ſuis
intelligit inimicus: cū in corde tractauerit do
los. Quando ſubmiſerit vocē ſuam ne credide
ris ei: qm̄ ſeptem nequitie ſūt i corde illi⁹. Qui
opit odiū fraudulent: reuelabit malicia ei⁹ i cō
cilio. Qui fodit foueā icidet i eā: ⁊ q voluit la
pidē reuertet ad eū. Lingua fallax nō amat veri
tatē. ⁊ os lubricū opat ruinas. XXVII

Ne glorieris in craſtinū: ignorans quid
ſuperuentura pariat dies. Laudet te
alienus ⁊ nō os tuum: extraneus ⁊ nō
labia tua. Graue eſt ſaxum ⁊ onerosa arena:
ſed ira ſtulti vtroqȝ grauior. Ira nō habet mi
ſericordiā: nec erumpens furor: ⁊ impetū con
citati ſpūs ferre quis poterit. Melior eſt mani
feſta correctio: qȝ amor abſcōdit⁹. Meliora ſt
vulnera diligentis: q̄ fraudulenta oſcula odi
entis. Anima ſaturata calcabit fauum ⁊ anima
eſuriens etiam amarū pro dulci ſumet. Sicut
auis tranſmigrans de nido ſuo: ſic vir qui de
relinquit locum ſuū. Vnguento ⁊ varijs odo
rib⁹ delectat cor: ⁊ bonis amici conſilijs anima
dulcorat. Amicū tuum ⁊ amicum patris tui ne
dimiſeris. ⁊ domū fratris tui ne ingrediaris i
die afflictionis tue. Melior eſt vicinus iuxta:
qȝ frater procul. Stude ſapientie fili mi ⁊ letifi
ca cor meū: vt poſſis exprobrāti rn̄dere ſermo
nē. Aſtutus vidēs malū abſcōdit⁹ eſt: paruuli
tranſeuntes ſuſtinuerunt diſpendia. Tolle ve
ſtimentū eius qui ſpopondit pro extraneo: ⁊ ꝓ
alienis aufer ei pignus. Qui benedicit ꝓximo
ſuo voce grandi de nocte cōſurgens: maledicē
ti ſimilis erit. Tecta perſtillātia i die frigoris:
⁊ litigioſa mulier cōparantur. Qui retinet eaȝ
quaſi qui ventū teneat: ⁊ oleū dextre ſue euacu
at. Ferrum ferro exacuitur: ⁊ homo exacuit fa
ciem amici ſui. Qui ſeruat ficū comedet fruct⁹
eius. ⁊ qui cuſtos ē dn̄i ſui glorificabit. Quō i
aquis reſplendent vultus proſpicientiū: ſic cor
da hominū manifeſta ſunt prudentibus. Jn
fernus ⁊ perditio nunqȝ replentur: ſimiliter ⁊
oculi hominum inſaciabiles. Quō probatur i
conflatorio argentum ⁊ in fornace aurum: ſic
probatur hō ore laudantis. Cor iniqui inqui
rit mala: cor aūt rectū inquirit ſciam. Si contu
deris ſtultū in pila quaſi ptiſanas feriente deſu
per pilo: non auferet ab eo ſtultitia eius. Dili
genter agnoſce vultū pecoris tui: tuoſqȝ gre
ges conſidera. Non. n. habebis iugiter ptātē
ſȝ corona tribuetur tibi in generatione ⁊ gene
rationem. Aperta ſunt prata ⁊ apparuerūt her
be virentes: ⁊ collecta ſunt fena de montibus.
Agni ſunt ad veſtimentū tuum: ⁊ hedi ad agri
precium. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos
tuos ⁊ in neceſſaria domus tue: ⁊ ad victuȝ an
cillis tuis. XXVIII

Fugit impius nemine perſequēte: iu
ſtus aūt quaſi leo confidens abſqȝ ter
rore erit. Propter peccata terre multi
principes eius: ⁊ ꝓpter hois ſapientiam ⁊ ho
rū ſcientiā que dicunt. vita ducis longior erit.
Vir paup calūnians pauperes: ſimilis ē imbri
vehementi in quo paratur fames. Qui dereli
quūt legē. laudant impiū. qui cuſtodiunt: ſuc
cendunt contra eū. Viri mali non cogitant iu
diciū: qui autē inquirunt dn̄m animaduertunt

omnia. Melioꝛ ē pauper ambulās ī ſimplici/
tate ſua q̄ȝ diues in prauis itinerıbꝰ. Qui cuſto
dit legē filꝰ ſapiēs eſt: q aūt commeſſatoꝛes pa
ſcit cōfundit patrē ſuū. Qui coaceruat diuitias
vſuris ⁊ fenoꝛe liberali: ī paupeꝛes congregat
eas. Qui declinat aures ſuas ne audiat legem
orō eiꝰ erit execrabilis. Qui decipit iuſtos in
via mala. in interitu ſuo coꝛruet: ⁊ ſimplices poſ
ſidebunt bona eiꝰ. Sapiens ſibi videtur vir di
ues pauper autē prudens ſcrutabitur eū. In
exultatione iuſtoꝛum multa gloꝛia eſt: regnāti/
bꝰ impijs ruine hominū. Qui abſcondit ſcele/
ra ſua non dirigetur: qui aūt ꝯfeſſus fuerit ⁊ re
liquerit ea. miām conſequetur. Beatus homo
qui ſemper eſt pauidus. qui ꝟo mentis eſt du
re. coꝛruet in malū. Leo rugiens ⁊ vrſus eſu/
riens: pꝛinceps ipiꝰ ſup ppl'm pauperē. Dux
indigens prudētia. multos oppꝛimet ꝑ calūniā
qui autem odit auaritiā: lōgi fiēt dies eiꝰ. Ho
minē qui calūniatur aie ſanguinē: ſi vſq̄ȝ ad la
cū fugerit nemo ſuſtinet. Qui ambulat ſimpli
citer ſalūꝰ erit: qui ꝑuerſus gradit̄ vijs cōcidet
ſemel. Qui operat̄ terrā ſuā ſatiabit̄ panibꝰ. q
aūt ſectat̄ ociū replebit̄ egeſtate. Vir fidel' mul
tū laudabitur. qui aūt feſtinat ditari. non erit in
nocēs. Qui cognoſcit ī iudicio faciē non bene
facit. iſte ⁊ pro bucella panis deſerit veritatem
Vir qui feſtinat ditari ⁊ alijs inuidet: ignoꝛat
ꝙ egeſtas ſuperueniet ei. Qui coꝛripit hoīem:
grātiam poſtea inueniet apud eum: magiſq̄ȝ il
le qui per lingue blandimēta decipit. Qui ſub
trahit aliquid a patre ſuo vel a matre ⁊ dicit hoc
nō eſſe peccatū: particeps homicide eſt. Qui ſe
iactat ⁊ dilatat. iurgia concitat: qui ꝟo ſperat ī
dn̄o. ſaluabit̄. Qui cōfidit in coꝛde ſuo ſtultus
eſt. qui autē gradit̄ ſapienter. ipſe laudabitur.
Qui dat pauperi. nō indigebit: qui deſpicit de
pꝛecantē. ſuſtinebit penuriā. Cū ſurrexerint ī
pij. abſcondentur homines: cum illi perierint
multiplicabuntur iuſti. XXIX

V Iro qui coꝛripientē dura ceruice contē
nit. repentinꝰ ei ſuperueniet interitꝰ:
⁊ eum ſanitas non ſequetur. In mul/
tiplicatione iuſtoꝝ letabit̄ vulgꝰ: cum impij ſu
pſerint principatum. gemet populus. Vir qui
amat ſapientiam. letificat patrem ſuū: qui autē
nutrit ſcoꝛtū perdet ſubſtantiam. Rex iuſtꝰ eri
git terram: vir auarꝰ deſtruet eam. Hō q blan
dis fictiſq̄ȝ ſermonibꝰ loquit̄ amico ſuo: rethe
expandit greſſibꝰ eiꝰ. Peccantē virū iniquum
inuoluet laqueꝰ: ⁊ iuſtꝰ laudabit̄ atq̄ȝ gaudebit
Nouit iuſtꝰ cām paupeꝝ: impiꝰ ignoꝛat ſciam.

Homines peſtilētes diſſipant ciuitatē: ſapien
tes ꝟo auertunt furoꝛē. Vir ſapiens ſi cū ſtul
to cōtēderit: ſiue iraſcatur ſiue rideat: non inue
niet requiē. Viri ſanguinū oderūt ſimplicē:
iuſti aūt querūt aiām eiꝰ. Totum ſpiritū ſuū ꝓ
fert ſtultꝰ: ſapiens differt ⁊ reſeruat in poſterū
Princeps qui libenter audit verba mendacij
omnes miniſtros habet impios. Paup ⁊ cre
ditoꝛ obuiauerūt ſibi: vtriuſq̄ȝ illuminatoꝛ eſt
dn̄s. Rex qui iudicat in veritate paupes: thro
nus eiꝰ in eternum firmabit̄. Virga atq̄ȝ coꝛ/
rectio tribuit ſapientiam. puer aūt qui dimittit̄
voluntati ſue confundit matrē ſuā. In multi/
plicatione impioꝝ multiplicabunt̄ ſcelera: ⁊ iu
ſti ruinas eoꝝ videbūt. Erudi filiū tuum ⁊ re/
frigerabit te: ⁊ dabit delitias aīe tue. Cū ꝓphe
tia defecerit diſſipabitur populus: qui ꝟo cu/
ſtodit legem beatꝰ eſt. Seruus verbis non po
teſt erudiri: q: qḋ dicis intelligit. ⁊ reſpōdere
cōtēnit. Vidiſti hoīem velocem ad loquendū
ſtultitia magis ſperanda eſt q̄ȝ illiꝰ coꝛrectio.
Qui delicate a pueritia ſua nutrit ſeruū ſuum
poſtea ſentiet eum contumacē. Vir iracundꝰ
pꝛouocat rixas. ⁊ qui ad indignandū facilis ē.
erit ad peccandū pꝛocliuioꝛ. Superbū ſequit̄
humilitas: ⁊ humilē ſpū ſuſcipiet gloꝛia. Qui
cū fure participat odit aiām ſuam: adiurantē
audit. ⁊ non indicat. Qui timet hominē cito
coꝛruet: qui ſperat in dn̄o ſubleuabitur. Mul
tiꝰ requirunt faciem pꝛincipis. ⁊ iudiciū a dn̄o
egreditur ſingulorum. Abhominantur iuſti
virum impium: ⁊ abhominantur impij eos q
in recta ſunt via. Verbum cuſtodiens filius.
extra perditionem erit. XXX

V Erba cōgregantis: filij vomentis. Vi
ſio quam locutus ē vir cū quo ē deus
⁊ qui deo ſecū moꝛante confoꝛtatꝰ ait.
Stultiſſimꝰ ſum viroꝛum: ⁊ ſapientia hoīum
non eſt mecū. Non didici ſapientiam: ⁊ noui
ſcientiā ſanctoꝝ. Quis aſcendit in celū atq̄ȝ de
ſcendit. Quis cōtinuit ſpūm in manibꝰ ſuis.
Quis colligauit aquas quaſi in veſtimento.
Quis ſuſcitauit omnes terminos terre. Qḋ
nomē eſt eiꝰ: ⁊ qḋ nomen filij eiꝰ ſi noſti. Ois
ſermo dei ignitus: clypeus eſt oībꝰ ſperātibus
in ſe. Ne addas quicq̄ȝ verbis illiꝰ ⁊ arguaris
inueniariſq̄ȝ mendax. Duo rogaui te: ne de/
neges mihi anteq̄ȝ moꝛiar. Vanitatē ⁊ verba
mendacia longe fac a me. Mendicitatē ⁊ diui
tias ne dederis mihi. Tribue tm̄ victui meo ne
ceſſaria: ne foꝛte ſatiatꝰ illiciar ad negandū ⁊ di
cam. quis ē dn̄s. aut egeſtate cōpulſus furer. ⁊

periurem nomen dei mei. Ne accuses seruum ad dñm suum: ne forte maledicat tibi & corruas. Generatio que patri suo maledicit & que matri sue non benedicit. Generatio que sibi munda videtur. & tñ nõ est lota a sordib⁹ suis. Generatio cuius excelsi sunt oculi: & palpebre ei⁹ in alta surrecte. Generatio que pro dentibus gladios habet & cõmandit molaribus suis: vt comedat inopes de terra: & pauperes ex hominibus. Sanguisuge due sunt filie: dicentes affer affer. Tria sunt insaturabilia: & quartum qḋ nunq̃ dicit sufficit. Infernus & os vulue & terra que non satiatur aqua: ignis vero nunq̃ dicit sufficit. Oculum qui subsannat patrem & q despicit partum matris sue: suffodiant eũ corui de torrentib⁹: & comedãt eũ filij aquile. Tria sũt difficilia mihi: & quartũ penit⁹ ignoro. Viam aquile in celo. viam colubri super petram. viam nauis in medio mari: & viam viri in adolescentia. Talis est & via mulieris adultere que comedit. & tergens os suum dicit. Non sum operata malũ. Per tria mouetur terra: & quartum quod non potest sustinere. Per seruum cum regnauerit: per stultum cum saturat⁹ fuerit cibo. & per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assumpta. & per ancillam cum fuerit heres domine sue. Quattuor sunt minima terre: & ipsa sunt sapientiora sapientibus. Formice populus infirmus: que preparant in messe cibum sibi. Lepusculus plebs inualida qui collocat in petra cubile suum. Regem locusta non habet: & egreditur vniuersa per turmas suas. Stellio manib⁹ nititur: & moratur i edib⁹ regis. Tria sunt que bene gradiuntur. & quartũ quod incedit feliciter. Leo fortissimus bestiarum: ad nulli⁹ pauebit occursum. Gallus succinctus lumbos suos & aries: nec ē rex qui resistat ei. Et qui stult⁹ apparuerit. postq̃ elatus est in sublime. Si. n. intellexisset: ori suo imposuisset manũ. Qui autem fortiter premit vbera ad eliciendũ lac. exprimit butyrũ. & q vehementer emungit. elicit sanguinẽ: & qui prouocat iras producit discordias. XXXI

Verba Lamuelis regis. Visio qua erudiuit eum mater sua. Quid dilecte mi quid dilecte vteri mei. quid dilecte votorum meorum. Ne dederis mulierib⁹ substantiã tuam: & diuitias tuas ad delendos reges. Noli regib⁹ o Lamuel noli regibus dare vinum: quia nullum secretum est vbi regnat ebrietas Ne forte bibant & obliuiscantur iudiciorum: & mutent causam filiorum pauperis. Date siceram merentibus: & vinum his qui amaro sũt animo: bibant & obliuiscantur egestatis sue. & dolorũ sui non recordentur amplius. Aperi os tuum muto: & causis omniũ filiorum q pertranseunt. Aperi os tuum. decerne quod iustũ est: & vindica inopem & pauperẽ. Aleph. Mulierem fortẽ quis inueniet. procul & de vltimis finibus precium eius. Beth. Cõfidit in ea cor viri sui: & spolijs non indigebit. Gimel. Reddet ei bonũ & non malum: omnibus diebus vite sue. Deleth. Quesiuit lanam & linum. & operata est consilio manuum suarum. He. Facta ē quasi nauis institoris. de longe portans panē suum. Vau. de nocte surrexit: deditq̃ predam domesticis suis & cibaria ancillis suis. Zai. Considerauit agrum & emit eum: de fructu manuum suarum plantauit vineam. Heth. Accinxit fortitudine lumbos suos: & roborauit brachium suum. Theth. Gustauit & vidit q̃a bona ē negociatio ei⁹: non extinguet in nocte lucerna ei⁹. Joth. Manũ suam misit ad fortia & digiti eius apprehenderũt fusũ. Caph. Manũ suam aperuit inopi: & palmas suas extendit ad pauperē. Lamech. Nõ timebit domui sue a frigorib⁹ niuis: oēs. n. domestici eius vestiti sunt duplicibus. Mem. Stragulatã vestem fecit sibi: byssus & purpura indumentũ ei⁹. Nun Nobilis in portis vir eius: qñ sederit cũ senatorib⁹ terre. Samech. Sindonē fecit & vendidit: & cingulũ tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo & decor indumentũ ei⁹: & ridebit in die nouissimo. Phe. Os suum aperuit sapientie: & lex clementie in lingua ei⁹. Sade. Considerauit semitas dom⁹ sue: & panem ociosa nõ comedit. Coph. Surrexerũt filij eius & beatissimam p̄dicauerũt: vir eius & laudauit eã. Res. Multe filie cõgregauerũt diuitias: tu supgressa es vniuersas. Syn. Fallax gr̃a & vana ē pulchritudo: mulier timēs dñm ipsa laudabit. Thau Date ei de fructu manuũ suarũ: & laudent eam in portis opera eius.

Explicit puerbia salomonis. Incipit plogus sancti hieronymi in librũ ecclesiasten.

Memini me ante hoc ferme quinquēniũ. cũ adhuc rome essem & ecclesiasten sancte blesille legerē. vt eam ad contemptum mũdi hui⁹ prouocarem. & omne quod in mundo cerneret putaret eē p nihilo: rogatum ab ea: vt in morem cõmentarioli obscura queq̃ dissererem: vt absq̃ me posset intelligere que legebat. Itaq̃ quũ in p-

cinctu nr̃i operis ſubita morte ſubtracta eſt. ⁊ vbi nõ meruimus o paula ⁊ cuſtochium talē vite noſtre hr̃e conſortẽ: tanto vulnere tũc percuſſus obmutui. nũc in bethleẽ poſit⁹. auguſtiore videlicet ciuitate. ⁊ illius memorie ⁊ vobis reddo quod debeo. Hoc breuiter ãmonens q̃ nulli⁹ auctoritatẽ ſecut⁹ ſũ: ſed de hebreo trãſferens. maxime ſeptuaginta interp̃tũ ↄſuetudini me coaptaui: in his dũtaxat que nõ multum ab hebraicis diſcrepabãt. Interduʒ aquile quoq̧ ⁊ ſymmachi ⁊ theodotionis recordatus ſum: vt nec nouitate nimia lectoris ſtudium deterrerem: nec rurſum contra conſcientiam meam fonte veritatis omiſſo: opinionum riuulos cõſectarer.

Explicit ꝓlogus ſancti Hyeronymi
Incipit liber Eccl'aſtes. Capl'm I

Verba eccleſiaſtes. filij dauid regis irl'm. Vanitas vanitatum dixit eccleſiaſtes: vanitas vanitatuʒ ⁊ omnia vanitas. Quid habet amplius homo de vniuerſo labore ſuo quo laborat ſub ſole. Generatio preterit ⁊ generatio aduenit: terra autem in eternuʒ ſtat. Oritur ſol ⁊ occidit: ⁊ ad locum ſuum reuertit̃: ibiq̧ renaſcens gyrat per meridiem: ⁊ flectit̃ ad aquilonẽ. Luſtrans vniuerſa in circuitu pergit ſpũs: ⁊ in circulos ſuos reuertit̃. Omnia flumina intrant in mare: ⁊ mare non redũdat. Ad locum vnde exeũt flumina reuertuntur vt iterꝝ fluãt. Cũcte res difficiles: nõ p̃t eas hõ explicare ſermõe. Non ſaturat̃ oculus viſu: nec auris auditu impletur. Quid eſt qđ fuit. Ipſum qđ futurum eſt. Quid eſt qđ factũ ẽ. Ipſũ qđ faciendũ ẽ. Nihil ſub ſole nouum: nec valet q̄ſq̧ dicere: ecce hoc recẽs ẽ. Iã.n.p̃ceſſit ĩ ſeculis q̃ fuerũt añ nos. Nõ eſt p̃or memoria: ſed nec eoꝝ q̄dẽ q̃ poſtea futura ſũt erit recordatio apud eos q̄ futuri ſunt ĩ nouiſſimo. Ego eccleſiaſtes fui rex iſrael in irl'm ⁊ propoſui in animo meo querere ⁊ inueſtigare ſapiẽt de oib⁹ q̃ fiũt ſub ſole. Hanc occupationẽ peſſimã dedit deus filijs hominũ: vt occuparent̃ i ea. Vidique fiũt cũcta ſub ſole: ⁊ ecce vniuerſa vanitas ⁊ afflictio ſpũs. Peruerſi difficile corrigunt̃: ⁊ ſtultoruʒ infinitus eſt numerus. Locutus ſũ i corde meo dicẽs: ecce magn⁹ effect⁹ ſum. ⁊ p̃ceſſi oẽs ſapiẽtia q̄ fuerũt ante me in irl'm: ⁊ mẽs mea cõtemplata eſt multa ſapienter ⁊ didici: dediq̧ cor meũ vt ſcirem prudẽtiã atq̧ doctrinam: erroreſq̧ ⁊ ſtultitiã. Et agnoui q̧ in his quoq̧ eſſet labor ⁊ afflictio ſpũs: eo q̧ in multa ſapia multa ſit idignatio: ⁊ que addit ſciam addit ⁊ laborem. II

Dixit ergo in corde meo. Vadã ⁊ affluam delitijs: ⁊ fruar bonis. Et vidi q̧ hoc quoq̧ eſſet vanitas. Riſum reputaui errorẽ: ⁊ gaudio dixi. Quid fruſtra deciperis. Cogitaui in corde meo. abſtrahere a vino carnẽ meam: vt animũ meuʒ transferrẽ ad ſapientiam. deuitarẽq̧ ſtultitiã: donec viderē qđ eſſet vtile filijs hominũ: quo facto opus eſt ſub ſole numero dierum vite ſue. Magnificaui opera mea. Edificaui mihi domos ⁊ plantaui vineas: feci ortos ⁊ pomeria: ⁊ conſeui ea cuncti generis arboribus. ⁊ extruxi mihi piſcinas aquaꝝ vt irrigarem ſiluam lignorum germinantiũ. Poſſedi ſeruos ⁊ ancillas multãq̧ familiã habui: armenta quoq̧ ⁊ magnos ouiũ greges: vltra oẽs que fuerũt añ me i irl'm. Coaceruaui mihi argentũ ⁊ aurũ: ⁊ ſubſtantias regum ⁊ prouinciarũ. Feci mihi cantores et cantatrices ⁊ delitias filioꝝ hominũ: cyphos ⁊ vrceolos in miniſterio ad vina fundenda. ⁊ ſupergreſſus ſũ opib⁹ omnes qui ante me fuerũt in irl'm. Sapientia quoq̧ ꝑſeuerauit mecuʒ: ⁊ oĩa que deſiderauerũt oculi mei nõ negaui eis nec prohibui cor meũ quin oĩ voluptate frueretur. ⁊ oblectaret ſe i his que p̃parauerã. Et hanc rat⁹ ſũ partem meaʒ: ſi vterer labore meo. Cũq̧ me cõuertiſſem ad vniuerſa opera que fecerant manus mee: ⁊ ad labores in quib⁹ fruſtra ſudaueram vidi in oib⁹ vanitatẽ ⁊ afflictionem animi: ⁊ nihil permanere ſub ſole. Tranſiui ad contemplãdã ſapiam: erroreſq̧ ⁊ ſtultitiam. Quid ẽ in͛ q̄ hõ. vt ſequi poſſit regẽ factorem ſuũ. Et vidi q̧ tantũ p̃cederet ſapiẽtia ſtultitiã quantũ differt lux a tenebris. Sapiẽtis oculi i capite eius: ſtultus in tenebris ambulat. Et didici q̧ vn⁹ vtriuſq̧ eſſet interit⁹: ⁊ dixi i corde meo. Si vnus ⁊ ſtulti ⁊ me⁹ occaſus erit quid mihi prodeſt q̧ maiorẽ ſapiẽ dedi operã. Locutuſq̧ cũ mẽte mea: aiaduerti q̧ h̄ quoq̧ eſſet vanitas. Non.n. erit memoria ſapientis ſimiliter vt ſtulti in perpetuũ: ⁊ futura tp̃a obliuione cuncta pariter operiet. Morit̃ doct⁹ ſiĩr vt indoct⁹. ⁊ iccirco teduit me vite mee: videntem mala vniuerſa eſſe ſub ſole. ⁊ cuncta vanitatem ⁊ afflictionẽ ſpũs. Rurſus deteſtat⁹ ſuʒ oẽm induſtriaʒ meã qua ſub ſole ſtudioſiſſime laboraui: habitur⁹ heredem poſt me quẽ igno

ro: vtrum ſapiēs an ſtultꝰ futurus ſit: ⁊ dn̄abitur in laboribꝰ meis quibꝰ deſudaui ⁊ ſollicitꝰ fui. Et ē quicq̄ȝ tā vanum. Unde ceſſaui: renūciauitq̄ȝ cor meū vltra laborare ſub ſole. Nā cum alius laboret in ſapiā ⁊ doctrina ⁊ ſollicitudine homini ocioſo q̄ſita dimittit. Et hoc quoq̄ȝ vanitas ⁊ magnū malū. Quid .n. proderit homini de vniuerſo labore ſuo ⁊ afflictiōe ſpūs qua ſub ſole cruciatꝰ eſt. Cuncti dies eiꝰ doloribꝰ ⁊ erūnis pleni ſunt: nec per noctem mēte requieſcit. Et hoc nōne vanitas ē. Nōne meliꝰ eſt comedere ⁊ bibere: ⁊ oſtendere aīe ſue bona d̄ laboribꝰ ſuis. Et hoc de manu dei ē. Quis ita d̄uorabit ⁊ delitijs affluet vt ego. homini bono ī cōſpectu ſuo dedit deus ſapiām ⁊ ſciām ⁊ letitiam: peccatori aūt dedit afflictionem ⁊ curam ſuperfluam: vt addat ⁊ congreget ⁊ tradat ei qui placuit deo. Sed ⁊ hoc vanitas eſt: ⁊ caſſa ſollicitudo mentis.

III

Omnia tempus habent: ⁊ ſuis ſpacijs tranſeūt vniuerſa ſub celo. Tempꝰ naſcendi ⁊ tempus moriendi. Tempus plantandi: ⁊ tempus euellendi qđ plantatū ē. Tempꝰ occidendi: ⁊ tempus ſanandi. Tempꝰ deſtruendi ⁊ tempꝰ edificandi. Tempus flendi: ⁊ tempus ridendi. Tempus plangendi: et tempus ſaltandi. Tempus ſpargendi lapides ⁊ tempus colligendi. Tempus amplexandi: ⁊ tempus longe fieri ab amplexibus. Tempꝰ acquirendi: ⁊ tempus perdendi. Tempus cuſtodiendi: ⁊ tempus abijciendi. Tempus ſcindēdi: ⁊ tempus conſuendi. Tempus tacendi: ⁊ tempꝰ loquēdi. Tēpꝰ dilectionis: ⁊ tempus odij. Tempus belli ⁊ tempus pacis. Quid habet amplius homo de labore ſuo. Vidi afflictōnē quā dedit deus filijs hoīum: vt diſtendanť ī ea. Cuncta fecit bona in tempore ſuo, ⁊ mundū tradidit diſputationi eorum: vt non inueniat homo quod operatꝰ ē deus ab initio vſq̄ȝ ad finē. Et cognoui q̄ nō eēt melius niſi letari: ⁊ facere bene in vita ſua. Omnis enim hō qui comedit ⁊ bibit: ⁊ videt bonū de labore ſuo: hoc donū dei eſt. Didici q̄ oīa opa q̄ fecit deus pſeuerent in perpetuū. Non poſſumus eis q̄cq̄ȝ addere nec auferre: que fecit deus vt timeatur. Quod factū ē: ipſum pmanet. Que futura ſūt iam fuerunt: ⁊ deus inſtaurat qđ abijt. Vidi ſub ſole in loco iudicij impietatem: ⁊ in loco iuſtitie iniquitatem. ⁊ dixit in corde meo. Iuſtū ⁊ impium iudicabit dn̄s: ⁊ tempꝰ oīs rei tunc erit. Dixi in corde meo de filijs hominum: vt pbaret eos deus: ⁊ oſtenderet ſimiles eē beſtijs. Idcirco vnꝰ interitꝰ eſt hoīs ⁊ iumētoꝝ ⁊ equa vtriuſq̄ȝ cōditio. Sicut moriť hō: ſic ⁊ illa moriunť. Similiter ſpirāt oīa: ⁊ nihil habēt hō iumento ampliꝰ. Cūcta ſubiacēt vanitati: ⁊ oīa pgūt ad vnū locū. De terra facta ſūt: ⁊ in terrā pariter reuertūť. Quis nouit ſi ſpūs filioꝝ adā aſcendat ſurſū: ⁊ ſi ſpūs iumētoꝝ deſcēdat deorſum. Et dephēdi nihil eē meliꝰ q̄ȝ letari hominē ī ope ſuo: ⁊ hāc eē ptē illiꝰ. Quis .n. eū adducet vt poſt ſe futura cognoſcat.

IIII

Verti me ad alia. ⁊ vidi calūnias q̄ ſub ſole geruntur: ⁊ lachrymas innocētiū. ⁊ neminē conſolatorē. nec poſſe reſiſtere eoꝝ violentie. cunctoꝝ auxilio deſtitutos. Et laudaui magꝭ mortuos q̄ȝ viuētes: ⁊ feliciorē vtroq̄ȝ iudicaui q̄ needū natus eſt: nec vidit mala que ſub ſole fiunt. Rurſum contemplatꝰ ſū oēs labores hominū. ⁊ induſtrias aīaduerti patere inuidie proximi. Et in hoc ergo vanitas ⁊ cura ſupflua eſt. Stultus cōplicat manus ſuas. ⁊ comedit carnes ſuas dicens. Melior eſt pugillus cum requie: q̄ȝ plena vtraq̄ȝ manus cum labore ⁊ afflictione animi. Conſiderans repperi ⁊ aliam vanitatē ſub ſole. Unus eſt ⁊ ſecūdū nō habet. nō filiū. nō fratrē. ⁊ tñ laborare non ceſſat. nec ſaciantur oculi eius diuitijs nec recogitat dicens. Cui laboro ⁊ fraudo aīā meam bonis. In hoc quoq̄ȝ vanitas eſt ⁊ afflictō peſſima. Melius eſt ergo duos eſſe ſimul q̄ȝ vnum. habent .n. emolumentū ſocietatis ſue. Si vnus ceciderit: ab altero fulcietur. Ve ſoli: q̄ cū ceciderit non habet ſubleuantem ſe. Et ſi dormierint duo: fouebuntur mutuo. Unꝰ quō calefiet. Et ſi quiſpiā preualuerit contra vnum duo reſiſtunt ei. Funiculus triplex difficile rūpitur. Melior eſt puer pauper ⁊ ſapiens. rege ſene ⁊ ſtulto. qui neſcit preuidere in poſterum. Quod ⁊ de carcere catheniſq̄ȝ interdū q̄s egrediatur ad regnū. ⁊ alius natus in regno inopia conſumatur. Vidi cunctos viuentes. qui ambulant ſub ſole cū adoleſcēte ſecundo: qui conſurget pro eo. Infinitus numerus ē ppl̄i oīū q̄ fuerūt añ eum. ⁊ qui poſtea futuri ſunt nō letabuntur in eo. Sed ⁊ hoc vanitas ⁊ afflictio ſpūs. Cuſtodi pedē tuū īgrediēs domū dei ⁊ appropinqua vt audias. Multo eñi melior eſt obedientia q̄ȝ ſtultoꝝ victime: q̄ neſciūt qđ faciunt mali. Ne temere qđ loquaris: neq̄ȝ cor tuū ſit velox ad pferendū ſermonē corā deo. Deꝰ enim ī celo. ⁊ tu ſup terrā. idcirco ſint pauci ſermones tui. Multas curas ſequūtur ſomnia. ⁊ in multis ſermonibus inuenietur ſtultitia. Si

quid vouiſti deo: ne moreris reddere. Diſpli
cet enim ei infidelis ⁊ ſtulta ꝓmiſſio. Sed qđ/
cūq; voueris, redde. Multoq; melius eſt nō
vouere: q̄z poſt votū ꝓmiſſa nō reddere. Ne
dederis os tuū vt peccare facias carnem tuam
neq; dicas, coram angelo nō eſt ꝓuidentia: ne
forte iratus dn̄s cōtra ſermones tuos diſſipet
cūcta opera manuū tuaꝝ. Vbi multa ſūt ſom/
nia. plurime ſunt vanitates ⁊ ſermones innu
meri. Tu vero deū time. Si videris calūnias
egenoꝝ ⁊ violenta iudicia ⁊ ſubuerti iuſtitiā i
ꝓuincia, nō mireris ſup̱ h̄ negocio: q: excelſo
excelſior ē ali⁹. ⁊ ſuper hos q̊z eminētiores ſūt
alij. ⁊ īſup̱ vniuerſe terre rex īpat ſuiēti. ·V·
Auarus nō implebitur pecunia: ⁊ qui
amat diuitias, fructum nō capiet ex eis
Et hoc ergo vanitas. Vbi multe ſunt
opes: multi ⁊ qui comedūt eas. Et quid ꝓdeſt
poſſeſſori: niſi ꝙ cernit diuitias ocul' ſuis. Dul
cis eſt ſomnus operanti ſiue parū ſiue multū
comedat: ſaturitas aūt diuitis nō ſinit eum dor
mire. Eſt ⁊ alia infirmitas peſſima quam vi/
di ſub ſole. Diuitie conſeruate in malū domi/
ni ſui. Pereūt enim in afflictiōe peſſima. Ge
nerauit filiū, qui in ſumma egeſtate erit. Sicut
egreſſus eſt nudus de vtero matris ſue, ſic re/
uertet. ⁊ nihil auferet ſecū d' labore ſuo. Miſe
rabilis proꝛſus infirmitas. Quomodo venit:
ſic reuertet. Quid ergo ꝓdeſt ei q̄d laborauit i
ventū. Cūctis diebus vite ſue comedit in tene
bris, ⁊ in curis multis: ⁊ in erūna atq; triſtitia.
Hoc itaq; viſū eſt mihi bonū: vt comedat quiſ
⁊ bibat ⁊ fruat' leticia ex labore ſuo, quo labora
uit ip̄e ſub ſole numero dierū vite ſue quos de
dit ei deus. ⁊ hec eſt p̄s illius. Et omni hoī cui
dedit deus diuitias atq; ſubſtātiā: poteſtatēq;
ei tribuit vt comedat ex eis ⁊ fruat' pte ſua. ⁊ le
tet' de labore ſuo: hoc ē donū dei. Nō enim ſa/
tis recordabit' dierum vite ſue, eo ꝙ deus occu
pet delitijs cor eius. VI
Eſt ⁊ aliud malū q̄d vidi ſub ſole. ⁊ qui
dem frequēs apud homines. Vir cui
dedit deus diuitias ⁊ ſubſtantiā ⁊ ho
norē ⁊ nihil deeſt aie ſue ex omnib⁹ q̄ deſiderat
nec tribuit ei poteſtatem de⁹ vt comedat ex eo
ſed homo extraneus vorabit illud. Hoc vani
tas ⁊ magna miſeria eſt. Si genuerit quiſpi/
am centum liberos ⁊ vixerit multos annos. ⁊
plures dies etatis habuerit. ⁊ aia illi⁹ nō vtat'
bonis ſubſtātie ſue: ſepulturaq; careat. de hoc
ego ꝓnuncio q. melior illo ſit aboꝛtiuus. Fru
ſtra enim venit ⁊ pargit ad tenebras. ⁊ obliui/
one delebit' nomē eius. Nō vidit ſolem: neq;
cognouit diſtantiam boni ⁊ mali: etiā ſi duob⁹
milib⁹ annis vixerit. ⁊ nō fuerit ꝑfruit⁹ bonis
Nōne ad vnū locum ꝓperant oia. Ois labor
hoīs in ore ei⁹: ſed aīa ei⁹ non implebit' bonis
Quid habet ampli⁹ ſapiēs a ſtulto. ⁊ quid pau
per niſi vt pergat illuc. vbi ē vita. Melius eſt
videre quod cupias q̄z deſiderare q̄d neſcias.
Sed ⁊ hoc vanitas eſt. ⁊ p̄ſūptio ſpūs. Qui
futurus eſt. iam vocatū eſt nomen eius. ⁊ ſcit'
ꝙ homo ſit. ⁊ nō poſſit cōtra foꝛtiorem ſe in iu
dicio ꝯtēdere. Verba ſūt plurima: multaq; in
diſputādo habentia vanitatem. Quid neceſſe
ē hoi maioꝛa ſequerere: cū ignoret quid cōdu/
cat ſibi in vita ſua numero dieꝝ peregrinatio/
nis ſue. ⁊ tpe q̄d velut vmbra p̄terit. Aut quis
ei poterit idicare. q̄d poſt eū futurū ſub ſole ſit.
Meli⁹ ē nomē bonū q̄z vnguē/ VII
ta p̄cioſa: ⁊ dies mortis die natiuitatis
Melius eſt ire ad domū luctus q̄z ad
domū cōuiuij. In illa enī finis cūctoꝝ ām one
tur hominū: ⁊ viuēs cogitat q̄d futuꝝ ſit. Me
lior ē ira riſu: q: ꝑ triſtitiā vult⁹ corrigit' anim⁹
delinquentiſ. Cor ſapientiū vbi triſtitia ē: ⁊ cor
ſtultoꝝ vbi leticia. Meli⁹ ē a ſapiēte corripi. q̄z
ſtultoꝝ adulatione decipi: q: ſicut ſonitus ſpi/
narū ardentiū ſub olla: ſic riſus ſtulti. Sed ⁊
hoc vanitas. Calūnia ꝯturbit ſapientē. ⁊ per/
det robur cordis ei⁹. Melior ē finis orationis
q̄z principiū. Melior ē patiens arrogāte. Ne
ſis velox ad iraſcendum: q: ira in ſinu ſtulti re
quieſcit. Ne dicas: quid putas cauſe ē ꝙ prio/
ra tpa meliora fuere q̄z nūc ſūt. Stulta enī eſt
huiuſcemodi interrogatio. Vtilior eſt ſapiētia
cū diuitijs: ⁊ magis ꝓdeſt videntibus ſolē. Si
cut enī ꝓtegit ſapiētia: ſic ꝓtegit pecūia. Hoc
aūt plus habet eruditio ⁊ ſapiētia: ꝙ vitā tribu
unt poſſeſſori ſuo. Cōſidera opa dei: ꝙ nemo
poſſit corrigere quē ille deſpexerit. In die bo/
na fruere bonis. ⁊ malā diē p̄caue. Sicut enī
hanc ſic ⁊ illam fecit de⁹: vt nō inueniat homo
ꝯtra eū iuſtas q̄rimonias. Hec q̊z vidi in die
bus vanitatiſ mee. Iuſtus perit in iuſtitia ſua:
⁊ impius multo viuit tpe in malicia ſua. Noli eē
iuſtus multū: neq; plus ſapias q̄z neceſſe ē. ne
obſtupeſcas. Ne impie agas multū. ⁊ noli eſſe
ſtultus: ne moriariſ in tpe nō tuo. Bonū eſt te
ſuſtētare iuſtū: ſed ⁊ ab illo ne ſubtrahas ma/
nū tuā: q: q timet deū nihil negligit. Sapientia
ꝯfortauit ſapientē: ſup̱ decem p̄ncipes ciuitatiſ
Nō ē enī hō iuſtus i terra: q faciat bonū ⁊ non
peccet. Sed ⁊ cūctiſ ſmonibus q dicunt'. ne ac

comodes cor tuū: ne forte audias ſeruū tuū ma
ledicentē tibi. Scit enī ꝯſcia tua: q꞉ ⁊ tu crebro
maledixiſti alijs. Cūcta tēptaui in ſapiētia. Di
xi ſapiēs efficiar. ⁊ ipſa lōgiꝰ receſſit a me multo
magis q̄ȝ erat. Et alta ꝓfūditas: qs inueniet eā
Luſtraui vniuerſa aio meo: vt ſcirē ⁊ ꝯſidera
rē ⁊ quererē ſapientiā ⁊ rōnē. ⁊ vt cognoſcerē
impietatē ſtulti: ⁊ errorē īprudentiū. Et inue
ni amariorē morte mulierē q̄ laqueꝰ venatoꝝ ē
⁊ ſagena cor eiꝰ. Vincula ſūt manꝰ illius. Qui
placet deo effugiet illā: q aūt peccator eſt capie
tur ab illa. Ecce hoc inueni. dixit eccleſiaſtes:
vnū ⁊ alterū: vt inuenirē rationē quā adhuc q̄
rit aia mea. ⁊ nō inueni. Virū de mille vnum
repperi: mulierē ex oibꝰ nō inueni. Solūmo
do hoc īueni. q fecerit deꝰ hominē rectū. ⁊ ipſe
ſe infinitis miſcuerit q̄ſtionibꝰ. Quis talis vt
ſapiēs eſt. Et qs cognouit ſolutionem verbi.
Sapiētia hoīs lucet in vultu eiꝰ. ⁊ potētiſſimꝰ
faciē illiꝰ cōmutabit. VIII

Ego os regis obſeruo. ⁊ p̄cepta iura
mēti dei. Ne feſtines recedere a facie
eiꝰ: neq; permaneas ī ope malo: q꞉ oē
qđ voluerit faciet. ⁊ ſermo illiꝰ poteſtate plenꝰ
ē. Nec dicere ei qſq; pōt: quare ita facis. Qui
cuſtodit p̄ceptū. nō experiet̄ q̄cq; mali. Tempꝰ ⁊
reſponſionem cor ſapiētis intelligit. Omni ne
gocio tempus eſt ⁊ opportunitas. ⁊ multa ho
minis afflictio q꞉ ignorat p̄terita. ⁊ futura nul
lo ſcire poteſt nūcio. Nō ē ī hominis ditiōe ꝓ
hibere ſpm̄. nec habet poteſtatem in die. mortꝭ
nec ſinit̄ q̄ſcere ingruēte bello: neq; ſaluabit ī
pietas impiū. Omia hec conſideraui. ⁊ dedi cor
meū in cūctis opibꝰ q̄ fiūt ſub ſole. Imꝑet dū do
minat̄ hō homini ī malū ſuū. Vidi ipios ſepul
tos: q etiā cū adhuc viuerēt. in loco ſancto erāt
⁊ laudabant̄ in ciuitate quaſi iuſtoꝝ opeꝝ. Sȝ
⁊ hoc vanitas ē. Etenī q꞉ nō ꝓfert̄ cito ꝯ ma
los ſnia: abſq; timore vllo filij hominum ꝑpe
trāt mala. Attamē peccator ex eo q centies fa
cit malū ⁊ per pacientiā ſuſtentat̄: ego cogno
ui. q erit bonū timentibꝰ deū: q verent̄ faciem
eiꝰ. Nō ſit bonū impio nec ꝓlongent̄ dies eiꝰ
ſed quaſi vmbra trāſeant: q nō timēt faciē dn̄i.
Et eſt alia vanitas que fit ſuper terram. Sunt
iuſti qbꝰ mala ꝓueniūt quaſi opera egerint im
pioꝝ. ⁊ ſūt impij qui ita ſecuri ſūt: quaſi iuſtoꝝ
facta habeant. Sed ⁊ hoc vaniſſimum iudico.
Laudaui igit̄ leticiā: q nō eſſet homini bonū
ſub ſole. niſi q comederet ⁊ biberet atq; gau
deret. ⁊ hoc ſolum ſecum afferret de labore ſuo
omnibus diebus vite ſue: quos dedit ei deus
ſub ſole. Et appoſui cor meū vt ſcirem ſapien
tiam: ⁊ intelligerem diſtenſionem que verſat̄ ī
terra. Eſt ⁊ homo qui diebus ⁊ noctibꝰ ſomnū
non capit oculis. Et intellexi: q omniū operū
dei nullā poſſit homo inuenire rationē eoꝝ q̄
fiūt ſub ſole. ⁊ quāto plus laborauerit ad q̄rēn
dū tāto minꝰ inueniat. Etiā ſi dixerit ſapiēs ſe
noſſe. nō poterit reperire. Omia hec tractaui in
corde meo: vt curioſe intelligerē. IX

Sunt iuſti atq; ſapientes: ⁊ opera eoꝝ
in manu dei. Et tū neſcit homo vtrū
amore an odio dignus ſit. ſed omnia ī
futurū ſeruant̄ incerta: eo q vniuerſa eque eue
niant iuſto ⁊ impio. bono ⁊ malo. mūdo ⁊ im
mūdo. imolanti victimas ⁊ ſacrificia cōtemnē
ti. Sicut bonus. ſic ⁊ peccator. vt periurus ita
ille q verū deierat. Hoc eſt peſſimū inter om
nia que ſub ſole fiūt. q꞉ eadē cūctiſ eueniūt. Vn̄
⁊ corda filioꝝ hominū implent̄ malitia ⁊ cōtē
ptu in vita ſua. ⁊ poſt hec ad inferos deducent̄
Nemo eſt q ſemper viuat: ⁊ qui huius rei ha
beat fiduciā. Melior ē canis viuus leone mor
tuo. Viuētes eni ſciūt ſe eſſe morituros: mor
tui vero nihil nouerūt ampliꝰ: nec habent vl
tra mercedē: q꞉ obliuioni tradita ē memoria eo
rū Amor q̄ȝ ⁊ odiū ⁊ inuidie ſimul perierūt: nec
habēt partē in hoc ſeculo. ⁊ in ope qđ ſub ſole
gerit̄. Vade ergo ⁊ comede in leticia panē tu
um. ⁊ bibe cū gaudio vinū tuū: q꞉ deo placent
opa tua. Omni tpe ſint veſtimēta tua cādida.
⁊ oleū de capite tuo nō deficiat. Perfruere vi
ta cū vxore quam diligis. cūctis diebus vite in
ſtabilitatis tue: q dati ſūt tibi ſub ſole omni tpe
vanitatis tue. Hec eſt enim pars in vita. ⁊ in
labore tuo quo laboras ſub ſole. Quodcūq; fa
cere pōt manus tua inſtanter opare: q꞉ nec opꝰ
nec ratio. nec ſapientia. nec ſcia erūt apud infe
ros quo tu ꝓperas. Verti me ad aliud. ⁊ vi
di ſub ſole. nec velociū eſſe curſū. nec fortiū bel
lū. nec ſapientiū panē. nec doctoꝝ diuitias. nec
artificū grām: ſed tempꝰ caſumq; in omnibus.
Neſcit hō finē ſuū: ſed ſicut piſces capiunt̄ ha
mo. ⁊ aues laqueo ꝯphendunt̄. ſic capiunt̄ ho
mines in tpe malo: cū eis extēplo ſuperuenerit.
Hāc quoq; ſub ſole vidi ſapiam ⁊ ꝓbaui ma
ximā. Ciuitas parua. ⁊ pauci ī ea viri. Venit ꝯ
eā rex magnꝰ ⁊ vallauit eā: extruxitq; munitio
nes ꝑ gyrū ⁊ pfecta ē obſidio. Inuētuſq; ē in
ea vir paup ⁊ ſapiēs. ⁊ liberauit vrbē ꝑ ſapiaȝ
ſuā. ⁊ nullus deinceps recordatꝰ ē hoīs illiꝰ pau
pis. Et dicebā ego meliorē eē ſapiaȝ fortitudīe
Quō ergo ſapia paupis ꝯtēpta ē. ⁊ verba eiꝰ

non ſunt audita. Verba ſapientiū audiūť i ſilē
tio. pluſq̄z clamor principis inter ſtultos. Me
lior ē ſapia q̄z arma bellica: ⁊ qui ī vno peccaue
rit multa bona perdet. X

M
Uſce morientes perdunt ſuauitatē vn-
guēti. Precioſior eſt ſapia parua q̄z
gl'ia. ad tēp⁹ ſtultitia. Cor ſapiētis i dex
tera eius. ⁊ cor ſtulti in ſiniſtra illius. Sed ⁊ in
via ſtult⁹ ambulās: cū ipſe iſipiens ſit oēs ſtul
tos eſtimat. Si ſpūs poteſtatē habētis aſcende
rit ſup te. locū tuum ne dimiſeris: q̄r curatio fa
ciet ceſſare peccata maxima. Eſt malū qḋ vidi
ſub ſole: q̄ſi per errorem egrediēs a facie prin-
cipis. Poſitū ſtultū in dignitate ſublimi. ⁊ di-
uites ſedere deorſū. Vidi ſeruos i equis ⁊ pn
cipes ambulātes ſup trā q̄ſi ſeruos. Qui fodit
foueā incidet in eā: ⁊ q diſſipat ſepē mordebit
eū coluber. Qui transfert lapides affligetur in
eis. ⁊ qui ſcindit ligna vulnerabiť ab eis. Si re
tuſū fuerit ferrū ⁊ hoc nō vt prius ſed hebetatū
fuerit. multo labore exacueť. ⁊ poſt induſtriā
ſequeť ſapia. Si mordeat ſerpens in ſilentio ni
hil eo minus hȝ q occulte detrahit. Verba oris
ſapientis grā. ⁊ labia inſipientis p̄cipitabūt eū
Initiū verborum eius ſtultitia. ⁊ nouiſſimum
oris illius error peſſimus. Stultus v̄ba mul
tiplicat. Ignorat hō quid ante ſe fuerit: ⁊ quod
poſt ſe futurꝝ ſit: quis ei poterit indicare. La-
bor ſtultorꝝ affliget eos q neſciunt in vrbē pge
re. Ve tibi terra cui⁹ rex eſt puer. ⁊ cuius prin
cipes mane comedūt. Beata terra cui⁹ rex no
bilis eſt. ⁊ cuius principes veſcūť in tpe ſuo ad
reficiendū ⁊ non ad luxuriā. In pigritijs hu-
miliabitur cōtignatio. ⁊ ī infirmitate manuū p
ſtillabit domus. In riſu faciunt panē ⁊ vinū
vt epulentur bibentes. Et pecunie obediūt oia
In cogitatione tua regi nō detrahas. ⁊ in ſecre
to cubiculi tui non maledixeris diuiti. q̄r ⁊ aues
celi portabūt vocem tuā. ⁊ qui habent pennas
annunciabunt ſententiam. XI

M
Itte panē tuū ſup tranſeuntes aquas:
q̄r poſt tpa multa inuenies illū. Da par
tes ſeptē necnon ⁊ octo: q̄r ignoras qd
futurū ſit mali ſuper terrā. Si replete fuerint
nubes: ymbrem ſup terrā effundēt. Si ceci-
derit lignū ad auſtrū aut ad aquilonē in quocū
q̄z loco ceciderit ibi erit. Qui obſeruat ventū
non ſeminat: ⁊ qui cōſiderat nubes nunq̄z me
tet. Quomō ignoras que ſit via ſpūs. ⁊ qua rō
ne compingantur oſſa in ventre pregnantis.
ſic neſcis opera dei qui fabricator eſt omnium.
Mane ſemina ſemen tuū: ⁊ veſpere ne ceſſet
manus tua: q̄r neſcis qd magis oriať hoc aut il
lud. ⁊ ſi vtrunq̄z ſimul meli⁹ erit. Dulce lumē
⁊ delectabile ē oculis videre ſolē. Si ānis mul-
tis vixerit hō ⁊ in his oibus letus fuerit: memi-
niſſe debet tenebroſi tpis ⁊ dierꝝ multorꝝ: q cū
venerint vanitatis arguūť p̄terita. Letare er-
go iuuenis in adoleſcētia tua. ⁊ in bono ſit cor
tuū in diebus iuuētutis tue. ⁊ ambula in vijs
cordis tui. ⁊ i intuitu oculorꝝ tuorꝝ. ⁊ ſcito q̄ pro oi
bus his adducet te deus i iudiciū. Aufer iram
a corde tuo. ⁊ amoue maliciā a carne tua. Ado
leſcentia. n. ⁊ voluptas vana ſunt. XII

M
Emēto creatoris tui i diebus iuuētutis
tue: anteq̄z veniat tps afflictionis tue ⁊
appropinquēt āni de quib⁹ dicas. non
mihi placent. Anteq̄z tenebreſcat ſol ⁊ lumen ⁊
ſtelle ⁊ luna. ⁊ reuertāť nubes poſt pluuiam.
Qū cōmouebunť cuſtodes dom⁹. ⁊ nutabunt
viri fortiſſimi: ⁊ ocioſe erūt molētes i minuto
numero ⁊ tenebreſcent vidētes p foramina. ⁊
claudēt oſtia in platea in humilitate vocis mo
lentis. ⁊ cōſurgent ad vocē volucris. ⁊ obſur-
deſcent oēs filie carminis. Excelſa quoq̄z time
būt. ⁊ formidabunt in via. florebit amigdalus
impinguabiť locuſta. ⁊ diſſipabitur capparis.
Qm ibit homo in domū eternitatis ſue: ⁊ cir-
cuībūt i platea plangentes. Anteq̄z rūpať funi
culus argenteus. ⁊ recurrat vitta aurea. ⁊ con
terať hydria ſup fontē. ⁊ ꝯfringať rota ſup ci-
ſternā. ⁊ reuertať puluis ī terram ſuam vnde
erat: ⁊ ſpūs redeat ad deū q dedit illū. Vanitas
vanitatū dixit eccleſiaſtes. ⁊ oia vanitas. Cum
q̄z eēt ſapientiſſimus eccleſiaſtes. docuit popu
lum ⁊ enarrauit q̄ fecerat. ⁊ inueſtigans cōpo
ſuit parabolas multas. Queſiuit verba vtilia.
⁊ ꝯſcripſit ſermones rectiſſimos: ac v̄itate ple
nos. Verba ſapiētiū ſicut ſtimuli ⁊ q̄ſi claui in
altū defixi: que p magrōꝝ cōſiliū data ſunt a pa
ſtore vno. His amplius fili mi ne requiras.
Faciēdi plures libros nullus ē finis: frequēſ-
q̄z meditatiō. carnis afflictio eſt. Finē loquen
di pariter oēs audiam⁹. Deū time. ⁊ mādata
ei⁹ obſerua. Hoc eſt omnis homo. Cuncta q̄
fiunt adducet deus in iudicium pro oi errato:
ſiue bonum ſiue malum ſit.

¶ Explicit liber eccleſiaſtes. Incipiunt canti-
ca canticorum. Capitulum I

O
Sculetur me oſcu-
lo oris ſui. Quia meliora ſūt vbera
tua vino: fragrātia vnguentis opti
mis. Oleum effuſum nomen tuum: ideo ado

leſcentule dilexerūt te. Trahe me poſt te. Curremus in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Introduxit me rex in cellaria ſua. Exultabimus ⁊ letabimur in te: memores vberū tuoꝝ ſuper vinū Recti diligunt te. Nigra ſum ſed formoſa filie hieruſalem. ſicut tabernacula cedar. ſicut pelles ſalomonis. Nolite me conſiderare ꝙ fuſca ſim. quia decolorauit me ſol. Filij matris mee pugnauerūt cōtra me: poſuerūt me cuſtodē in vineis. Vineā meam nō cuſtodiui. Indica mihi quē diligit aīa mea. vbi paſcas. vbi cubes in meridie: ne vagari incipiā poſt greges ſodaliū tuoꝝ. Si ignoras te o pulcherrima inter mulieres. egredere ⁊ abi poſt veſtigia gregū tuorū. ⁊ paſce hedos tuos iuxta tabernacula paſtorū. Equitatui meo in curribꝰ pharaonis aſſimilaui te amica mea. Pulchre ſunt gene tue ſicut turturis: collū tuū ſicut monilia. Murenulas aureas facimꝰ tibi: vermiculatas argēto. Dū eēt rex in accubitu ſuo: nardꝰ mea dedit odorē ſuū. Faſciculus myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi: inter vbera mea cōmorabit. Botrꝰ cypri dilectꝰ meus mihi: in vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra: oculi tui columbarū. Ecce tu pulcher es dilecte mi. ⁊ decorꝰ. Lectulus nr̄ floridus: tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina laquearia nr̄a cypreſſina. II

Ego flos campi. ⁊ liliū cōuallium. Sicut liliū inter ſpinas. ſic amica mea inter filias. Sicut malꝰ inter ligna ſiluarū. ſic dilectus meus inter filios. Sub vmbra illius quē deſiderauerā ſedi. ⁊ fructꝰ eius dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellā vinariā: ordinauit in me charitatem. Fulcite me floribꝰ ſtipate me malis: q̄ amore langueo. Leua eiꝰ ſub capite meo. ⁊ dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie ir̄lm. ꝑ capreas ceruoſq̄ cāpoꝝ: ne ſuſcitetis neq̄ euigilare faciatis dilectā quoadusq̄ ipſa velit. Vox dilecti mei. Ecce iſte venit ſaliēs in mōtibꝰ: trāſiliens colles. Similis ē dilectus meꝰ capree hinnuloq̄ ceruoꝝ. En ipſe ſtat poſt parietē noſtrū reſpiciēs ꝑ feneſtras. ꝓſpiciēs ꝑ cācellos. En dilectꝰ meus loquit mihi. Surge. ꝓpera amica mea. columba mea formoſa mea ⁊ veni. Iā enī hyems trāſijt: hymber abijt ⁊ receſſit. Flores apparuerūt in terra nr̄a. tēpus putatiōis aduenit. Vox turturis audita ē in terra nr̄a: ficꝰ ꝓtulit groſſos ſuos: vinee florentes dederūt odorē ſuum Surge. ꝓpera amica mea. ſpecioſa mea ⁊ veni: columba mea in foraminibus petre in cauerna macerie. Oſtende mihi faciem tuam: ſonet vox tua in auribꝰ meis. Vox enim tua dulcis. ⁊ facies tua decora. Capite nobis vulpes paruulas: que demoliunt vineas. Nā vinea nr̄a floruit. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi q paſcit inter lilia: donec aſpiret dies. ⁊ inclinent vmbre. Reuertere: ſimilis eſto dilecte mi capree hinnuloq̄ ceruoꝝ ſup mōtes bethel. III

In lectulo meo ꝑ noctē q̄ſiui quē diligit aīa mea. Queſiui illū. ⁊ nō inueni. Surgam ⁊ circuibo ciuitatē per vicos ⁊ plateas: queram quem diligit aīa mea. Queſiui illū. ⁊ nō inueni. Inuenerūt me vigiles: q cuſtodiūt ciuitatem. Nū quem diligit aīa mea vidiſtis. Paululū cū ptrāſiſſem eos. inueni quem diligit aīa mea. Tenui eū. nec dimittam donec introducam illū in domū matris mee: ⁊ in cubiculū genetricis mee. Adiuro vos filie ir̄lm per capreas ceruoſq̄ campoꝝ: ne ſuſcitetis neq̄ euigilare faciatis dilectā. donec ipſa velit. Que eſt iſta que aſcendit per deſertū. ſicut virgula fumi ex aromatibꝰ myrrhe ⁊ thuris ⁊ vniuerſi pulueris pigmētarij. En lectulū ſalomonis ſexaginta fortes ābiūt ex fortiſſimis iſrl' omnes tenētes gladios. ⁊ ad bella doctiſſimi: Vniuſcuiuſq̄ enſis ſuper femur ſuū: ꝓpter timores nocturnos. Ferculum fecit ſibi rex ſalomon de lignis libani. Colūnas eiꝰ fecit argēteas. reclinatoriū aureū. aſcenſū purpureum media charitate ꝯſtrauit. ꝓpter filias ir̄lm. Egredimini filie ſyon ⁊ videte regē ſalomonem in diademate: quo coronauit illū mater ſua. in die deſponſatiōis illiꝰ. ⁊ in die leticie cordis eiꝰ.

Quam pulchra es amica mea. IIII

q̄ pulchra es. Oculi tui columbarū: abſq̄ eo qḋ intrinſecꝰ latet. Capilli tui ſicut greges caprarū: q̄ aſcēderūt de monte galaad. Dentes tui ſicut greges tōſarū: q̄ aſcenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetibꝰ. ⁊ ſterilis nō eſt inter eas. Sicut vitta coccinea labia tua ⁊ eloquiū tuū dulce. Sicut fragmen mali punici. ita gene tue: abſq̄ eo qḋ intrinſecꝰ latet. Sicut turris dauid collū tuū: q̄ edificata eſt cū ꝓpugnaculis. Mille clypei pendent ex ea: omnis armatura fortiū. Duo vbera tua ſicut duo hinnuli capree gemelli: q paſcunt in lilijs: donec aſpiret dies ⁊ inclinent vmbre. Vadā ad mōtē myrrhe. ⁊ ad collē thuris. Tota pulchra es amica mea. ⁊ macula nō eſt in te. Veni de libano ſponſa mea: veni de libano veni. Coronaberis de capite amana. de vertice ſanir ⁊ hermon: de cubilibꝰ leonū: de mōtibꝰ pardorum. Vulneraſti cor meū. ſoror mea ſpōſa: vulnera

ſti coꝛ meũ in vno oculoꝝ tuoꝝ. ⁊ in vno crine
colli tui. Q̄ pulchre ſũt mamme tue ſoror mea
ſpõſa. Pulchriora ſũt vbera tua vino. ⁊ odor
vnguentoꝝ tuoꝝ ſup omnia aromata. Fau⁹
diſtillãs labia tua ſponſa: mel ⁊ lac ſub lingua
tua. ⁊ odor veſtimentoꝝ tuoꝝ ſicut odor thuris
Hort⁹ cõcluſus ſoror mea ſpõſa: hort⁹ cõcluſus
fons ſignat⁹. Emiſſiones tue paradiſus maloꝝ
punicoꝝ cũ pomoꝝ fructib⁹. Cypri cũ nardo
nard⁹ ⁊ croc⁹. fiſtula ⁊ cinamomũ cũ vniuerſis
lignis libani: myrrha ⁊ aloe cũ oibus pmis vn
guentis. Fons hortoꝝ puteus aqꝝ viuẽtiũ que
fluũt ipetu de libano. Surge aquilo ⁊ veni au
ſter: perfla hortũ meũ. ⁊ fluẽt aromata illius.
Veniat dilectus meus in hortũ ſuũ V
vt comedat fructũ pomoꝝ ſuoꝝ. Ve
ni ĩ hortũ meũ ſoror mea ſpõſa: meſſui
myrrhã meã cũ aromatibus meis. Comedi fa
uum cũ melle meo. ⁊ bibi vinũ meum cũ lacte
meo. Comedite amici ⁊ bibite. ⁊ inebriamini
cariſſimi. Ego dormio. ⁊ cor meum vigilat.
Vox dilecti mei pulſantis. Aperi mihi ſoror
mea. amica mea. colũba mea. immaculata mea
q̄ caput meũ plenũ eſt rore. ⁊ cincinni mei gut
tis noctiũ. Expoliaui me tunica mea. quõ idu
ar illã. Laui pedes meos: quomodo inquinabo
illos. Dilectus meus miſit manum ſuam per
foramen. ⁊ venter meus intremuit ad tactũ ei⁹
Surrexi vt aperirem dilecto meo. Man⁹ mee
ſtillauerunt myrrham. ⁊ digiti mei pleni myr
rha pbatiſſima. Peſſulum oſtij mei aperui di
lecto meo. at ille declinauerat atq̃ tranſierat.
Anima mea liquefacta eſt: vt dilectus locutus
eſt. Queſiui ⁊ non inueni illum: vocaui ⁊ nõ
reſpondit mihi. Inuenerũt me cuſtodes q cir
cueunt ciuitatem. Percuſſerunt me ⁊ vulne
rauerũt me: tulerũt pallium meũ cuſtodes mu
roꝝ. Adiuro vos filie hieruſalem. ſi inueneri
tis dilectũ meũ vt annũcietis ei quia amore lan
gueo. Qualis eſt dilect⁹ tu⁹ ex dilecto. o pulcher
rima mulierum. Qualis ẽ dilectus tuus ex di
lecto: quia ſic adiuraſti nos. Dilectus meus cã
didus ⁊ rubicundus: electus ex milibus. Ca
put ei⁹ aurũ optimũ: come ei⁹ ſicut elate palma
rũ: nigre quaſi coruus. Oculi eius ſicut colũ
be ſuper riuulos aquaꝝ q̄ lacte ſũt lote: ⁊ reſi
dẽt iuxta fluenta pleniſſima. Gene illius ſicut
areole aromatũ: cõſite a pigmentarijs. Labia
eius lilia diſtillantia myrrham primã. Man⁹
illius tornatiles: auree plene hyacinthis. Ven
ter eius eburneus: diſtinctus ſapphiris. Cru
ra illi⁹ colũne marmoree: q̄ fundate ſũt ſup ba
ſes aureas. Spẽs eius vt libani: electus vt ce
dri. Guttur illius ſuauiſſimũ. ⁊ tot⁹ deſidera
bilis. Talis eſt dilectus me⁹. ⁊ ipſe eſt amic⁹ meus
filie hierlm. Quo abijt dilect⁹ tuus o pulcherri
ma mulierũ. quo declinauit dilectus tuus. Et
queremus eum tecum. VI
Dilectus meus deſcendit in hortũ ſuũ
ad areolã aromatũ: vt ibi paſcat ĩ hor
tis ⁊ lilia colligat. Ego dilecto meo. ⁊
dilectus meus mihi: q paſcit inter lilia. Pul
chra es amica mea. ſuauis ⁊ decora ſicut hierlm:
terribilis vt caſtrorum acies ordinata. Auerte
oculos tuos a me: q2 ipſi me auolare fecerũt. Ca
pilli tui ſicut grex caprarũ: que apparuerunt de
galaad. Dentes tui ſicut greges ouiũ: que aſcẽ
derũt de lauacro. Omnes gemellis fetibus ⁊ ſte
rilis non eſt in eis. Sicut cortex mali punici. ſic
gene tue: abſq̃ occultis tuis. Sexaginta ſũt re
gine. ⁊ octoginta concubine. ⁊ adoleſcentulaꝝ
non eſt numerus. Vna eſt colũba mea. perfe
cta mea: vna eſt matri ſue: electa genetrici ſue.
Viderũt eam filie ſyon ⁊ beatiſſimam predica
uerũt: regine ⁊ concubine. ⁊ laudauerũt eam.
Que ẽ iſta q̄ pgredit quaſi aurora cõſurgens:
pulchra vt luna. electa vt ſol. terribilis vt caſtro
rũ acies ordinata. Deſcẽdi in hortũ nucũ vt vi
derẽ poma cõuallium. ⁊ inſpicerẽ ſi floruiſſet vi
nea. ⁊ germinaſſent mala pũica. Neſciui. Aia
mea cõturbauit me. ppter q̄drigas aminadab.
Reuertere reuertere ſunamitis: reuertere re
uertere vt intueamur te. VII
Quid videbis in ſunamite: niſi cho
ros caſtroꝝ. Q̄ pulchri ſunt greſſus
tui in calciamẽtis: filia pncipis. Iũctu
re feminũ tuoꝝ ſicut monilia: que fabricata ſũt
manu artificis. Vmbilic⁹ tu⁹ crater tornatilis:
nunq̄ indigens pocul. Venter tu⁹ ſicut acer
uus tritici: vallatus lilijs. Duo vbera tua ſi
cut duo hinnuli gemelli capree. Collũ tuum ſi
cut turris eburnea: oculi tui ſicut piſcine in eſe
bon. que ſunt in porta filie multitudinis. Na
ſus tu⁹ ſicut turris libani: que reſpicit cõtra da
maſcum. Caput tuum vt carmelus. ⁊ come ca
pitis tui ſicut purpura regis iũcta canalibus.
Q̄ pulchra es. ⁊ q̄ decora cariſſima in delitijs
Statura tua aſſimilata eſt palme. ⁊ vbera tua
botris. Dixi. Aſcendã in palmã. ⁊ apprehen
dã fruct⁹ eius. Et erũt vbera tua ſicut botri vi
nee. ⁊ odor oris tui ſicut odor maloꝝ: guttur
tuũ ſicut vinũ optimũ. Dignũ dilecto meo ad
potãdũ: labijſq̃ ⁊ dentib⁹ illi⁹ ad ruminandũ
Ego dilecto meo. ⁊ ad me conuerſio ei⁹. Ve

ni dilecte mi egrediamur i agꝝ: cōmoremur i
villis. Mane ſurgamus ad vineas: videam⁹
ſi floruit vinea. ſi flores fructus parturiunt: ſi
floruerunt mala punica. Ibi dabo tibi vbera
mea. Mandragore dederūt odorem in portis
noſtris. Omnia poma noua ⁊ vetera dilecti
mi ſeruaui tibi. VIII
Quis mihi det te fratrem meū ſugentē
vbera matris mee. vt inueniā te ſolum
foris. ⁊ deoſculer. ⁊ iā me nemo deſpi
ciat. Apprehendā te ⁊ ducam in domū matris
mee. ⁊ in cubiculū genetricis mee. Ibi me do
cebis. ⁊ dabo tibi poculū ex vino cōdito. ⁊ mu
ſtū maloꝝ granatoꝝ meoꝝ. Leua eius ſub ca
pite meo. ⁊ dextera illius amplexabit me. Ad
iuro vos filie ierlm: ne ſuſcitetis neqꝫ euigilare
faciatis dilectā donec ipſa velit. Que eſt iſta q̄
aſcendit de deſerto. delitijs affluens. innixa ſu
per dilectum ſuū. Sub arbore malo ſuſcitaui
te. Ibi corrupta eſt mater tua: ibi violata ē ge
nitrix tua. Pone me vt ſignaculū ſuper cor tu
um. vt ſignaculū ſuper brachiū tuū: qꝛ fortis ē
vt mors dilectio. dura ſicut infer⁹ emulatio. Lā
pades eius vt lampades ignis atqꝫ flāmarum
Aque multe nō potuerūt extinguere charitatē
nec flumina obruēt illā. Si dederit hō oēꝫ ſub
ſtantiā dom⁹ ſue ꝓ dilectiōe: quaſi nihil deſpici
et eā. Soror nr̄a parua. ⁊ vbera n̄ habꝫ. Quid
faciemus ſorori noſtre: in die qn̄ alloquenda ē
Si murus eſt: edificemus ſup eū ꝓpugnacu
la argētea. Si oſtiū ē: ꝯpingam⁹ illud tabulis
cedrinis. Ego mur⁹. ⁊ vbera mea ſicut turris
ex quo facta ſū corā eo quaſi pacē reperiēs. Vi
nea fuit pacifico: in ea que hꝫ ppl's. Tradidit eā
cuſtodibus: vir affert ꝓ fructu eius mille argē
teos. Vinea mea corā me eſt. Mille tui paci
fici. ⁊ ducenti his qui cuſtodiunt fructus eius.
Que habitas in hortis. amici auſcultāt: fac me
audire vocem tuam. Fuge dilecte mi. ⁊ aſſimi
lare capree hinnuloqꝫ ceruoꝝ ſuper mōtes aro
matum. ¶Explicit cantica canticoꝝ.

¶Incipit ꝓlogus in librū ſapientie.

Liber ſapientie apud hebreos nuſqꝫ eſt
Vnde ⁊ ipſe ſtilus grecā magis eloquē
tiā redolet. Hūc iudei Philonis eſſe
affirmāt. Qui ꝓinde ſapientie noiat: qꝛ in eo
xp̄i aduent⁹ q ē ſapiētia patris. ⁊ paſſio ei⁹ eui
denter exprimit.

¶Incipit liber ſapiētie. Capitulū I

Diligite iuſtitiam qui iudi
catis ter
ram. Sentite de domino in bonitate ⁊
in ſimplicitate cordis querite illum: quoniam
inuenitur ab his qui non temptant illum: appa
ret autem eis qui fidem habent in illum. Per
uerſe enim cogitationes ſeparant a deo: ꝓba
ta autem virtus corripit inſipientes. Quonia
in maliuolam animam non introibit ſapientia
nec habitabit in corpore ſubdito peccatis. Spūs
enī ſcūs diſcipline effugiet fictū. ⁊ auferet ſe a
cogitationibus que ſūt ſine intellectu. ⁊ corripi
etur a ſuperueniēte iniqtate. Benign⁹ eſt enī
ſpūs ſapiētie ⁊ nō liberabit maledictū a labijs
ſuis: qm̄ renū illi⁹ teſtis ē deus. ⁊ cordis illius
ſcrutator ē ver⁹. ⁊ lingue eius auditor. Quoni
am ſpūs dn̄i repleuit orbē terrarū. ⁊ hoc qd cō
tinet oia ſcientiam habet vocis. Propter hoc q lo
quit iniqua nō pōt latere: nec pteriet illū corri
piēs iudiciū. In cogitatiōib⁹ enī impij iterroga
tio erit: ſermonū aūt illius auditio ad deū veni
et: ad correptionē iniqtatū illi⁹. Quoniā auris
zeli audit oia. ⁊ tumult⁹ murmurationū nō ab
ſcondetur. Cuſtodite ergo vos a murmurati
one q̄ nihil pdeſt. ⁊ a detractiōe parcite lingue.
Quoniam ſermo obſcurus in vacuum nō ibit
os autē qd mentit occidit aiam. Nolite zelare
mortem in errore vite veſtre: neqꝫ acquiratis
perditionem in opib⁹ manuum veſtraꝝ. Qm̄
de⁹ mortē nō fecit: nec letat in pditiōe viuoꝝ.
Creauit enī vt eēnt oia. ⁊ ſanabiles fecit natio
nes orbis terraꝝ. ⁊ nō eſt in illis medicamētū
exterminij nec inferoꝝ regnū in terra. Iuſtitia
enī ppetua ē ⁊ imortalis: iniuſtitia aūt mortis acq
ſitio. Impij aūt manib⁹ ⁊ verbis accerſierūt il
lā. ⁊ eſtimātes illā amicā. defluxerūt. ⁊ ſponſio
nes poſuerūt ad illā: quoniā morte digni ſūt q ſūt
ex parte illius. II
Dixerunt enī impij: cogitantes apud ſe
nō recte. Exiguū ⁊ cū tedio ē tēpus vi
te noſtre. ⁊ nō ē refrigeriū i fine hoīs:
⁊ nō ē q agnit⁹ ſit reuerſus ab inferis. Quia
ex nihilo nati ſumus. ⁊ poſt hoc erimus tanq̄
nō fuerimus. Quoniā fumus afflatus ē i narī
bus nr̄is. ⁊ ſermo ſcintille ad cōmouēdum cor
nr̄m. Quia extinctus cinis erit corpus nr̄m.
⁊ ſpūs diffūdet tanq̄ mollis aer. Et trāſibit vi
ta nr̄a tanq̄ veſtigiū nubis. ⁊ ſicut nebula diſ
ſoluet: que effugata eſt a radijs ſolis. ⁊ a calo
re illius aggrauata. Et nomē nr̄m obliuionē
accipiet p tēpus. ⁊ nemo memoriā habebit ope
rū nr̄oꝝ. Vmbre enī trāſitus ē tēpus nr̄m. ⁊
nō ē reuerſio finis nr̄i: qm̄ ꝯſignata ē. ⁊ nemo
reuertit. Venite g̃ ⁊ fruamur bonis que ſūt. ⁊
vtamur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter.

Vino p̄cioſo ⁊ vnguētis nos ipleam⁹. ⁊ non
p̄tereat nos flos tp̄is. Coronem⁹ nos roſis añ
q̄ȝ marceſcāt. nullū pratū ſit qđ nō ptranſeat lu
xuria nr̄a. Nemo veſtrū exors ſit luxurie nr̄e.
Vbiqȝ relinquam⁹ ſigna leticie. qm̄ hec eſt pa
rs nr̄a. ⁊ hec eſt ſors noſtra. Opprimam⁹ paupe
rē iuſtū. ⁊ nō parcam⁹ vidue nec veterano nec
reuereamur canos multi tp̄is. Sit aūt fortitu
do nr̄a. lex iuſtitie. Qđ. n. infirmū eſt inutile i
uenitur. Circūueniamus ergo iuſtū: qm̄ inuti
lis eſt nobis. ⁊ ꝯtrius ē operib⁹ noſtris: ⁊ impro
perat nobis pctā legis. ⁊ diffamat in nos pctā
diſcipline nr̄e. Promittit ſe ſcientiā dei hr̄e et
filiū dei ſe noiat. Fact⁹ eſt nobis in traductiōeȝ
cogitationū noſtrarum. Grauis eſt nobis ēt
ad videndū: qm̄ diſſilis eſt alijs vita illius. ⁊ i
mutate ſunt vie eius. Tanq̄ȝ nugaces eſtima/
ti ſum⁹ ab illo. ⁊ abſtinet ſe a vijs nr̄is tanq̄ȝ ab
īmundicijs: ⁊ p̄fert nouiſſima iuſtoꝝ ⁊ gloriat̄
patrē ſe habere deū. Videam⁹ ergo ſi ſermōes
illius veri ſint: ⁊ temptemus que ventura ſunt illi
⁊ ſciem⁹ q̄ erunt nouiſſima illius. Si. n. ē ver⁹
filius dei. ſuſcipiet illū. ⁊ liberabit illū de mani
b⁹ ꝯtrariorū. Cōtumelia ⁊ tormēto interrogemus
eū: vt ſciam⁹ reuerētiā eius. ⁊ pbem⁹ patientiā
illius. Morte turpiſſima ꝯdēnemus eū. Erit
eni ei reſpect⁹ ex ſermonib⁹ illi⁹. Hec cogitaue
runt ⁊ errauerūt: excecauit. n. illos malicia eo/
rū. ⁊ neſcierūt ſacramenta dei: neqȝ mercedem
ſperauerunt iuſtitie. nec iudicauerunt honoreȝ
aiaꝝ ſanctaꝝ. Qm̄ deus creauit hominē inex/
terminabilē. ⁊ ad imaginē ſimilitudinis ſue fe
cit illum. Inuidia aūt diaboli. mors introiuit i
orbem terrarū: imitantur autē illum qui ſunt
ex parte illius. III

Iuſtoꝝ autem aīe in manu dei ſunt. ⁊
nō tanget illos tormentū mortis. Viſi
ſūt oculis inſipiētiū mori. ⁊ eſtimata ē
afflictio exit⁹ illoꝝ. Et ab itinere iuſto abierunt
i exterminiū. ⁊ qđ a nobis ē iter exterminij: illi
aūt ſunt i pace. Et ſi corā hoib⁹ tormēta paſſi ſūt
ſpes illorum immortalitate plena eſt. In paucis
vexati. in multis bene diſponent̄: qm̄ deus tē
tauit eos. ⁊ inuenit illos dignos ſe. Tanq̄ȝ aurū
in fornace pbauit illos. ⁊ quaſi holocauſti ho/
ſtiā accepit illos. ⁊ in tp̄e erit reſpect⁹ illoꝝ. ful
gebūt iuſti. ⁊ tanq̄ȝ ſcintille i arūdineto diſcur/
rent. Iudicabūt natiōes. ⁊ dñabūt̄ pp̄lis. ⁊ re
gnabit dñs illoꝝ i ppetuū. Qui cōfidūt in illo
itelligent veritatē. ⁊ fideles i dilectiōe acqeſcēt
illi: qm̄ donū ⁊ pax eſt electis ei⁹. Impij autē
ſm̄ q̄ cogitauerūt correptionē habebūt: q negle
xerūt iuſtū. ⁊ a dño receſſerūt. Sapiētiā enī ⁊
diſciplinā q abijcit īfelix ē. ⁊ vacua ē ſpes illo/
rū: ⁊ labores ſine fructu. ⁊ inutilia opa eorum.
Mulieres eoꝝ inſenſate ſūt: ⁊ nequiſſimi filij
illoꝝ. Maledicta creatura eoꝝ. qm̄ felix ē ſteri
lis ⁊ incoīquinata: que neſciuit thoꝝ in delicto
Hēbit fructū in reſpectione aiaꝝ ſanctarū. Et
ſpado q nō operat⁹ ē p manus ſuas iniquitatē.
nec cogitauit aduerſus deū nequiſſima. Dabi
tur enim illi fidei donū electum. ⁊ ſors in tēplo
dei acceptiſſima. Bonoꝝ. n. laboꝝ glorioſus
ē fruct⁹: ⁊ que nō cōcidat radix ſapie. Filij aūt
adulteroꝝ i cōſūmatione erūt. ⁊ ab iniq thoro
ſemē exterminabit̄. Et ſi quidē lōge vite erunt
i nihilū cōputabunt̄. ⁊ ſine honore erit nouiſſi
ma ſenectus illoꝝ. Et ſi celerius defuncti fue/
rint: nō habebūt ſpem: nec in die agnitionis al
locutionem. Nationes enim inique. dire ſunt
conſummationis. IIII

O q̄ pulchra eſt caſta generatio cū clari/
tate. Immortalis ē enī memoria illius
qm̄ ⁊ apud deū nota eſt ⁊ apud hoīes.
Cū preſens eſt imitant̄ illā. ⁊ deſiderāt eam cum
ſe duxerit. ⁊ in ppetuū coronata triumphat inco/
inquinatoꝝ certaminū p̄miū vincens. Multi
gena aūt impioꝝ multitudo non erit vtilis. et
ſpuria vitulamina non dabunt radices altas.
nec ſtabile firmamētū collocabūt. Et ſi i ramis
in tp̄e germinauerint. infirmiter poſita a vēto
cōmouebuntur. ⁊ a nimietate ventoꝝ eradica/
bunt̄. Confringent̄. n. rami incōſūmati. ⁊ fru
ctus illoꝝ inutiles ⁊ acerbi ad manducandū. ⁊
ad nihilū apti. Ex iniqs. n. oēs filij qui naſcūt̄
teſtes ſunt neqtie aduerſus parētes i interroga
tiōe ſua. Iuſt⁹ aūt ſi morte p̄occupat⁹ fuerit: i re
frigerio erit. Senectus. n. venerabilis ē: non
diuturna neqȝ ānoꝝ numero computata. Ca
ni aūt ſunt ſenſus hoīs ⁊ etas ſenectutis: vita i/
maculata. Placēs deo fact⁹ dilect⁹. ⁊ viuēs in
ter peccatores tranſlat⁹ ē. Rapt⁹ ē ne malicia mu
taret intellectū ei⁹. aut ne fictio deciperet aiaȝ illi⁹
Faſcinatio. n. nugacitatis obſcurat bona ⁊ in/
cōſtātia ꝯcupiſcētie trāſuertit ſenſum ſine ma/
licia. Cōſūmat⁹ i breui expleuit tp̄a multa. Pla
cita. n. erat deo aia illi⁹: ppt̄ hoc pperauit edu
cere illū de medio iniquitatū. Populi autē vi/
dētes ⁊ nō itelligentes: nec ponētes in precordi/
is talia: qm̄ gr̄a dei ⁊ miſericordia ē in ſcōs ei⁹
⁊ reſpect⁹ ſuper electos illi⁹. Cōdemnat aūt iu
ſtus mortuus viuos ipios: ⁊ iuuēt⁹ celeri⁹ con
ſūmata longā vitam iniuſti. Videbūt. n. finē ſa/
pientis. ⁊ nō intelligēt qd cogitauerit de illo de

us: ⁊ quare minuerit illū dn̄s. Videbūt. n. ⁊ cōtēnent eū: illos aūt deus irridebit. Et erūt poſt hec decidētes ſine honore. ⁊ in cōtumelia inter mortuos i perpetuū. Qm̄ diſrumpit illos inflatos ſine voce. ⁊ cōmouebit illos a fundamētis ⁊ vſqꝫ ad ſupremū deſolabunt̄. Et erūt gementes. ⁊ memoria illoꝝ periet. Venient i cogitatione peccatoꝝ ſuoꝝ timidi. ⁊ traducēt illos ex aduerſo iniquitates ipſorum. V

Tunc ſtabūt iuſti in magna cōſtantia aduerſus eos q ſe anguſtiauerūt. ⁊ q abſtulerunt labores eoꝝ. Videntes turbabunt̄ timore horribili. ⁊ mirabunt̄ in ſubitatione inſperate ſalutis: gementes pre anguſtia ſpūs: dicentes intra ſe. pniam agētes ⁊ pre anguſtia ſpūs gemētes. Hi ſunt quos habuimꝰ aliqn̄ in deriſum ⁊ in ſimilitudinē improperij. nos inſenſati vitam illoꝝ eſtimabamꝰ inſaniā ⁊ finē illoꝝ ſine honore. Ecce quō cōputati ſunt inter filios dei. ⁊ inter ſcōs ſors illoꝝ eſt. Ergo errauimꝰ a via veritatis: ⁊ iuſtitie lumē nō luxit nobis: ⁊ ſol intelligētie nō eſt ortus nobis. Laſſati ſumus in via iniquitatis ⁊ pditionis. ⁊ ambulauimꝰ vias difficiles: viam aūt dn̄i ignorauimus. Quid nobis pfuit ſupbia. aut diuitiarū iactantia quid cōtulit nobis. Tranſierūt oia illa tanqꝫ vmbra ⁊ tanqꝫ nuncius precurrens. Et tanqꝫ nauis q pertranſit fluctuantē aquam cuiꝰ cū preterierit nō eſt veſtigium inuenire. neqꝫ ſemitā carine illius in fluctibꝰ aut auis que tranſuolat in aere. cuius nullum inuenit̄ argumentū itineris illius. ſed tm̄ ſonitus alaꝝ verberans leuē ventū. ⁊ ſcindēs per vim itineris aerē. cōmotis alis tranſuolauit ⁊ poſt hoc nullū ſignū inuenit̄ itineris illius. aut tanqꝫ ſagitta emiſſa i locū deſtinatū. diuiſus aer cōtinuo i ſe recluſus eſt vt ignoret̄ trāſitꝰ illius: ſic ⁊ nos nati cōtinuo deſiuimꝰ eē. ⁊ virtutis qdē nullū ſignū valuimus oſtēdere: in malignitate autē nra conſumpti ſumꝰ. Talia dixerunt i inferno hi qui peccauerūt. qm̄ ſpes impij tanqꝫ lanugo ē q̄ a vento tollitur ⁊ tāqꝫ ſpuma gracilis que a pcella diſpergit̄. ⁊ tāqꝫ fumꝰ qui a vento diffuſus ē. ⁊ tāqꝫ memoria hoſpitis vniꝰ diei ptereūtis. Iuſti aūt i ppetuū viuent. ⁊ apud dn̄m eſt merces eoꝝ. ⁊ cogitatio illoꝝ apud altiſſimū. Ideo accipiēt regnū decoris ⁊ diadema ſpeciei de manu dn̄i dei ſui: qm̄ dextera ſua teget eos: ⁊ in brachio ſancto ſuo defendet illos. Et accipiet armaturam zelus illius: ⁊ armabit creaturam ad vltionē inimicorum. Induet pro thorace iuſtitiam: ⁊ accipiet pro galea iudiciū certū. Sumet ſcutū inexpugnabile equitatē: acuet autem dirā irā in lanceā: ⁊ pugnabit cū illo orbis terraꝝ cōtra iſenſatos. Ibūt directe emiſſiōes fulgurū: ⁊ tāqꝫ a bn̄ curuato arcu nubiū exterminabunt̄. ⁊ ad certū locum inſilient. Et a petroſa ira plene mittent̄ grandines. ⁊ excandeſcēt in illos aqua maris. ⁊ flumina concurrent duriter. Cōtra illos ſtabit ſpūs virtutis. ⁊ tanqꝫ turbo venti diuidet illos. ⁊ ad heremū pducet omnē terrā iniquitatis illoꝝ: ⁊ malignitas euertet ſedes potentium. Melior ē ſapiā qꝫ vires ⁊ vir prudens qꝫ fortis. VI

Audite ergo reges ⁊ intelligite: diſcite iudices finiū terre. Prebete aures vos q continetis multitudines ⁊ placetis vobis i turbis nationū: qm̄ data ē a dn̄o poteſtas vobis. ⁊ virtꝰ ab altiſſimo: qui interrogabit opa veſtra. ⁊ cogitatiōes ſcrutabit̄: qm̄ cum eſſetis miniſtri regni illiꝰ. non recte iudicaſtis nec cuſtodiſtis legē iuſtitie: neqꝫ ſc̄m voluntatē dei ambulaſtis. Horrēde ⁊ cito apparebit vobis: qm̄ iudicium duriſſimū in his qui pſunt. fiet. Exiguo. n. cōcedit̄ miſericordia. potētes autē potēter tormenta patient̄. Nō. n. ſubtrahet pſonā cuiuſqꝫ deꝰ q ē oim̄ dn̄ator nec verebit̄ magnitudinē cuiuſqꝫ: qm̄ puſillū ⁊ magnū ipſe fecit ⁊ equalit̄ ē illi cura de oibꝰ. Fortioribꝰ autē fortior inſtat cruciatio. Ad vos ergo reges ſūt hi ſermones mei: vt diſcatis ſapiam ⁊ ne excidatis. Qui enim cuſtodierint iuſtitiā: iuſte iudicabunt̄: ⁊ q didicerint iuſta. inuenient quid rn̄deant. Cōcupiſcite ergo ſermones meos ⁊ diligite illos ⁊ habebitis diſciplinā. Clara ē ⁊ q̄ nunqꝫ marceſcit ſapia. ⁊ facile videt̄ ab his qui diligunt eā: ⁊ inuenit̄ ab his q q̄runt illā. Preoccupat q ſe cōcupiſcūt. vt illis ſe prior oſtendat. Qui de luce vigilauerit ad illā nō laborabit. aſſidentē. n. illam foribꝰ ſuis inueniet. Cogitare ergo de illa ſenſus ē cōſūmatꝰ: ⁊ qui vigilauerit propter illam. cito erit ſecurus. Qm̄ dignos ſe circuit ipſa q̄rēs: ⁊ i vijs ſuis oſtēdet ſe illis hilariter: ⁊ i oi puidētia occurret illis. Initiū. n. illiꝰ veriſſima ē diſcipline concupiſcētia. Cura ergo diſcipline dilectio eſt: ⁊ dilectio cuſtodia legū illiꝰ eſt. Cuſtoditio aūt legū cōſummatio i corruptionis eſt. incorruptio aūt facit eē pximū deo. Concupiſcentia itaqꝫ ſapie deducit ad regnū perpetuum. Si ergo delectamini ſedibus ⁊ ſceptris o reges populi: diligite ſapientiā vt i perpetuum regnetis. Diligite lumē ſapiētie oēs q peſtis pplis. Quid ē aūt ſapia ⁊ queadmodū facta ſit. referā: ⁊ nō abſcōdā a vobis ſa

cramenta dei: ſed ab initio natiuitatis inueſtiga
bo: ⁊ ponā in lucē ſciam illiꝰ. ⁊ nō ꝑteribo ve/
ritatē: neqꝫ cū inuidia tabeſcēte iter habebo: qm̄
talis homō erit particeps ſapie. Multitudo aūt
ſapientiū ſanitas ē orbis terraꝝ. ⁊ rex ſapiens
populi ſtabilimentū eſt. Ergo accipite diſcipli
nā per ſermones meos: ⁊ ꝓderit vobis. VII

Sum quidē ⁊ ego mortalis hō ſimilis
omnibꝰ: ⁊ ex genere terreno illiꝰ q pri
or factꝰ eſt: ⁊ in ventre matris figuratꝰ
ſum caro: decem menſiū tempore coagulatꝰ ſū
in ſanguine ex ſemine hominiſ: ⁊ delectamēto
ſomni conueniente. Et ego natꝰ accepi cōem ae/
rem: ⁊ in ſimiliter factā decidi terrā: ⁊ primā vo/
cem ſimilem omnibꝰ emiſi plorans. In inuolumē
tis nutritꝰ ſum. ⁊ magnis curis. Nemo. n. ex
regibꝰ aliud habuit natiuitatꝭ initiū. Vnꝰ ergo
introitꝰ eſt omnibꝰ ad vitam. ⁊ ſimil̄ exitꝰ. pro/
pter hoc optaui ⁊ datꝰ eſt mihi ſenſus. ⁊ inuoca
ui: ⁊ venit in me ſpiritꝰ ſapientie. Et prepoſui
illam regnis ⁊ ſedibꝰ: ⁊ diuitias nihil eſſe dixi
in comparatione illiꝰ. Nec comparaui illi lapi
dem precioſum: qm̄ omne aurū in comparatiōe
illiꝰ arena ē exigua. ⁊ tanqꝫ lutū eſtimabitur ar
gentū in conſpectu illiꝰ. Super ſalutem ⁊ ſpēꝫ
dilexi illā: ⁊ ꝓpoſui ꝓ luce habere eā. qm̄ inex/
tinguibile eſt lumen illiꝰ. Venerunt aūt mihi
omnia bona pariter cū illa. ⁊ innumerabilis ho
neſtas ꝑ manꝰ illiꝰ. ⁊ letatꝰ ſū i oibꝰ: qm̄ antece
debat me iſta ſapientia ⁊ ignorabā: qm̄ bonoꝝ
oium mater eſt. Quā ſine fictiōe didici. ⁊ ſine
inuidia cōico. ⁊ honeſtatem illiꝰ non abſcōdo.
Infinitꝰ. n. theſaurus eſt hominibus: quo qui
vſi ſunt. participes facti ſūt amicitie dei. ꝓpter
diſcipline dona cōmendati. Mihi aūt dedit de
us dicere ex ſnīa ⁊ ꝑſumere digna hoꝝ que mi
hi danꝭ: qm̄ ipſe ſapientie dux eſt. ⁊ ſapiētium
emēdator. In manu enim illiꝰ ⁊ nos ⁊ ſermo/
nes nr̄i. ⁊ oia ſapia. ⁊ operum ſcīe diſciplina.
Ipſe. n. dedit mihi hoꝝ q̄ ſūt ſciam verā: vt ſci
am diſpoſitionē orbis terraꝝ. ⁊ virtuteſ elemē
toꝝ initiū ⁊ conſūmationē ⁊ medietatē tēpoꝝ
viciſſitudinū ꝑmutationes. ⁊ cōſūmationes tē
poꝝ: ⁊ moꝝ mutationes: diuiſiones tempo
rum. anni curſus. ⁊ ſtellarum diſpoſitiōes. na
turas aīalium. ⁊ iras beſtiarū: vim ventoꝝ.
⁊ cogitationes hominū. differētias virgultoꝝ
⁊ virtutes radicū. ⁊ queciiqꝫ ſunt abſcōſa ⁊ im
prouiſa didici. Omnium. n. artifex docuit me ſa/
piētia. Eſt. n. i illa ſpūs intelligētie ſanctꝰ vni/
cus. multiplex. ſubtiliſ. diſertꝰ. mobilis. incoin
quinatuſ. certuſ. ſuauiſ. amāſ bonū. acutuſ. qui
nihil vetat bn̄facere. humanuſ. benignuſ. ſta/
biliſ. certuſ. ſecuruſ. oēm habēs virtutē. oia ꝓ
ſpicienſ. ⁊ q capiat oēſ ſpūſ intelligibileſ. mun
duſ. ſubtiliſ. Omibꝰ. n. mobilibꝰ mobilior eſt ſa
pia. Attingit autem vbiqꝫ propter ſuam mūdi
ciā. Vapor eſt enim virtutꝭ dei. ⁊ emanatio q̄/
dā ē. claritatꝭ oipotentꝭ dei ſincera. ⁊ ideo ni/
hil inquinatū i eam icurrit. Candor eſt enī lu
cis eterne ⁊ ſpeculū ſine macula dei maieſtatis
⁊ imago bonitatis illiꝰ. Et cum ſit vna. oia po
teſt. ⁊ in ſe ꝑmanēs. oia innouat. ⁊ per natio/
nes in aias ſanctas ſe transfert. Amicos dei et
ꝓphetas cōſtituit. Neminē. n. diligit deꝰ niſi
eū qui cū ſapia inhabitat. Eſt. n. hec ſpecioſior
ſole. ⁊ ſup oēm diſpoſitionē ſtellaꝝ. luci cōpa/
ta inuenitꝰ prior. Illi. n. ſuccedit nox: ſapiā aūt
nō vincit malicia. Attingit ergo a fine vſqꝫ ad
finē fortiter ⁊ diſponit oia ſuauiter. VIII

Hanc amaui ⁊ exquiſiui a iuuētute mea
⁊ q̄ſiui ſpōſā mihi eā aſſumere. ⁊ ama
tor factus ſum forme illius. Genero/
ſitatē illius glorificat contuberniū habens dei.
ſed ⁊ oīum dn̄s dilexit illam. Doctrix. n. ē di/
ſcipline dei: ⁊ electrix operū illius. Et ſi diuitie
appetuntur in vita. quid ſapientia locupletius
que operatur omnia. Si autē ſenſus operatur
quis horū que ſunt magis q̄ꝫ illa eſt artifex. Et
ſi iuſtitiā quis diligit: labores huiꝰ magnas ha
bent vͣtutes. Sobrietatem. n. ⁊ ſapiētiā docet
⁊ iuſtitiā ⁊ virtutē. quibꝰ vtilius nihil eſt in vi
ta hominibꝰ. Et ſi multitudinē ſcīe deſiderat
quis: ſcit ꝑterita ⁊ de futuris eſtimat. ſcit verſu
tias ſermonū ⁊ diſſolutiōes argumētoꝝ. ſigna
⁊ mōſtra ſcit añqꝫ fiant. ⁊ euētꝰ temporum ⁊ ſe
culorū. Propoſui ergo hāc adducere mihi ad
conuiuendū. ſciēs qm̄ mecū cōicabit de bonis.
⁊ erit allocutio cogitationis ⁊ tedij mei. Habe
bo propter hanc claritatē ad turbas. ⁊ honorē
apud ſeniores. Iuuenis ⁊ acutꝰ inueniar in iu
dicio. ⁊ in conſpectu potētiū admirabilis ero.
⁊ facies principum mirabuntur me. Tacentē
me ſuſtinebunt: loquentē me reſpicient. ⁊ ſer/
mocinante me plura. manus ori ſuo iponent.
Preterea hēbo per hanc immortalitatem. ⁊ me/
moriā eternā his q poſt me futuri ſūt relinquā.
Diſponā populos. ⁊ natiōes mihi erūt ſubdi/
te. Timebūt me audiētes reges horrendi. ⁊ in
multitudine videbor bonꝰ. ⁊ i bello fortꝭ. In/
trans in domū meā ꝯquieſcā cū illo. Nō enim
hꝫ amaritudinē ꝯuerſatio illiꝰ: nec tediū ꝯuic/
tus illiꝰ: ſꝫ letitiā ⁊ gaudiū. Hec cogitās apud
me. ⁊ cōmemorās i corde meo. qm̄ immortalis ē

in cogitatione ſapia. ⁊ in amicicia illiꝰ delecta/
tio bona. ⁊ i opibꝰ manuū illiꝰ honeſtas ſine de
fectiōe. ⁊ i certamine loquele illiꝰ ſapia. ⁊ ꝑcla/
ritas i cōicatiōe ſermonū ipſiꝰ: circuibā q̄rens
vt mihi illā aſſumerē. Puer aūt erā ingenio/
ſus. ⁊ ſortitꝰ ſū aiam bonā. Et cum eēm magis
bonus: veni ad corpꝰ icoinquinatū. Et vt ſciui
qm̄ aliter nō poſſem eē cōtinēs niſi deus det. ⁊
hoc ipſuꝫ erat ſūma ſapia. ſcire cuius eſſet hoc
donū. adij dn̄m ⁊ deprecatꝰ ſū illū. ⁊ dixi ex to/
tis precordijs meis. IX

DEus patrū meoꝝ ⁊ dn̄e miſericordie q
feciſti oia v̄bo tuo. ⁊ ſapia tua ꝯſtitui
ſti hoiem. vt dn̄aret creature q̄ a te fa/
cta ē. vt diſponat orbē terraꝝ in equitate ⁊ iuſti
tia. ⁊ in directione cordis iudiciū iudicet: da mi
hi ſediū tuaꝝ aſſiſtricem ſapientiam ⁊ noli me
reprobare a pueris tuis. qm̄ ſeruus tuus ſum
ego ⁊ filius ancille tue: hō infirmus ⁊ exigui tē
poris. ⁊ minor ad intellectum iudicij ⁊ legum.
Et ſi quis erit cōſūmatus inter filios hominuꝫ
ſi abfuerit ab illo ſapia tua. in nihilū computa/
bitur. Tu autem elegiſti me regē populo tuo:
⁊ iudicē filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiaꝝ. ⁊ dixiſti me edifi/
care templū in monte ſancto tuo. ⁊ i ciuitate ha
bitationis tue altare: ſilitudinē tabernaculi ſan
cti tui: qd̄ ꝑparaſti ab initio. ⁊ tecū ſapia tua: q̄
nouit opera tua: que ⁊ affuit tunc cum orbē ter
rarū faceres. ⁊ ſciebat quid eſſet placitum ocu/
lis tuis. ⁊ quid directū in preceptis tuis. Mit/
te illā de celis ſcis tuis. ⁊ a ſede magnitudinis
tue: vt mecū ſit ⁊ mecū laboret vt ſcientia quid
acceptum ſit apud te. Scit. n. illa oia ⁊ itelligit
⁊ deducet me i operibꝰ meis ſobrie ⁊ cuſtodiet
me in ſua potētia. Et erunt accepta opa mea. ⁊
diſponam populū tuum iuſte. ⁊ ero dignus ſe
dium patris mei. Quis. n. hominū poterit ſci
re conſiliū dei. Aut quis poterit cogitare quid
velit deus. Cogitationes. n. mortaliū timide.
⁊ incerte ꝓuidentie noſtre. Corpus enim qd̄
corrumpit aggrauat aiam. ⁊ terrena inhabita
tio deprimit ſenſū multa cogitantē. Et difficile
eſtimamꝰ que i terra ſūt. ⁊ que in ꝓſpectu ſunt i
uenimus cum labore. Que in celis ſunt autē.
qs inueſtigauit. Senſū aūt tuum quis ſciet niſi
tu dederis ſapiam ⁊ miſeris ſpm̄ ſanctū tuū de
altiſſimis. ⁊ ſi correcte ſint ſemite eoꝝ qui ſunt i
terris. ⁊ que tibi placent didicerint hoies. Nā
per ſapiam ſanati ſunt. qcunqꝫ placuerunt tibi
domine a principio. X

HEc illū q primꝰ formatꝰ eſt a deo pr̄ or/
bis terraꝝ: cū ſolus eēt creatus cuſto/
diuit. ⁊ eduxit illū a delicto ſuo. Et eduxit illum
de limo terre. ⁊ dedit illi virtutē continēdi oia
Ab hac vt receſſit iniuſtus in ira ſua: per iram
homicidij fraternitas deperijt. Propter quod
cū aqua deleret terrā: ſanauit iterum ſapia: per
contēptibile lignū iuſtū gubernās. Hec ⁊ i cō
ſenſu ſuperbie cū ſe natiōes extuliſſent ſciuit iu
ſtū. ⁊ conſeruauit ſine q̄rela deo. ⁊ in filijs mi/
ſericordiam fortē cuſtodiuit. Hec iuſtū a per/
euntibꝰ impijs liberauit fugientē: deſcendente
igne in pentapolim: quibus in teſtimoniū neq
tie fumigabūda conſtat deſerta terra ⁊ in certo
tpe fructus habentes arbores. ⁊ incredibil' aie
memoria ſtans figmentū ſalis. Sapientiaꝫ. n.
ꝑtereuntes nō tm̄ in hoc lapſi ſunt vt ignorarēt
bona. ſed ⁊ inſipientie ſue reliquerunt hoibus
memoriā: vt in his que peccauerunt. nec latere
potuiſſent. Sapientia aūt hos qui ſe obſeruant
a doloribꝰ liberabit. Hec aūt ꝓfugū ire fratris
iuſtū deduxit per vias rectas. ⁊ oſtendit illi re/
gnū dei. ⁊ dedit illi ſciam ſanctoꝝ. Honeſta/
uit illū in laboribus. ⁊ compleuit labores illius
In fraude circūuenientiū illum affuit illi. ⁊ ho/
neſtū fecit illū. Cuſtodiuit illū ab inimicis ⁊ a ſe
ductoribus tutauit illū. Et certamen forte dedit
illi vt vinceret ⁊ ſciret: qm̄ omniū potentior eſt
ſapientia. Hec venditū iuſtum non dereliquit
ſed a peccatoribus liberauit eū. deſcenditqꝫ cū
illo in foueam ⁊ in vinculis non dereliquit illū
donec afferret illi ſceptrū regni. ⁊ potentiā ad/
uerſus eos qui eū deprimebant. ⁊ mēdaces oſtē
dit qui maculauerunt illum. ⁊ dedit illi clarita/
tem eternā. Hec ppl'm iuſtū. ⁊ ſemen ſine que
rela liberauit a nationibus que illū deprime/
bant. Intrauit i aiam ſerui dei. ⁊ ſtetit cōtra re
ges horrēdos in portentis ⁊ ſignis. Et reddi/
dit iuſtis mercedē laboꝝ ſuoꝝ. ⁊ deduxit illos
in via mirabili. ⁊ fuit illis i velamēto diei. ⁊ in
luce ſtellaꝝ per noctē. Et traſtulit illos per ma
re rubrū ⁊ tranſuexit illos per aquam nimiaꝫ.
Inimicos aūt illoꝝ demerſit in mare. ⁊ ab alti
tudine inferoꝝ eduxit illos. Ideo iuſti tulerūt
ſpolia impioꝝ. ⁊ decantauerunt. Dn̄e nomen
ſanctū tuū: ⁊ victricem manū tuam laudauerūt
pariter. Qm̄ ſapia aperuit os mutoꝝ. ⁊ linguas
infantium fecit deſertas. XI

DIrexit opa eoꝝ i manibus ꝓphete ſci.
Iter fecerūt p deſerta q̄ nō habitabātur.
⁊ in locis deſertis fecerūt caſas. Stete/
runt cōtra hoſtes. ⁊ de inimicis ſe vindicaue/
rūt. Sitierūt ⁊ inuocauerunt te. ⁊ data eſt illis
aqua de petra altiſſima. ⁊ requies ſitis de la/

pide duro. Per que enim penas paſſi ſūt ini/
mici illoꝝ. a defectiõe pot⁹ ſui: in eis cū abūda/
rēt filij iſrael letati ſūt. Per hec cū illi ſdeeſſent
bene cū illis actū eſt. Nam ꝓ fonte qdem ſem
piterni fluminis humanū ſanguinē dediſti in/
iuſtis. Qui cū minuerent̄ in traductiõe infan
tiū occiſoꝝ dediſti illis abūdātē aquam inſpate
oñdens ꝑ ſitim q̄ tūc fuit. quēadmodū tuos ex
altares ⁊ aduerſarios illoꝝ necares. Cū enim
tēptati ſūt. ⁊ qdē cū miſericordia diſciplinā ac/
cipiētes: ſcierūt quēadmodū cū ira iudicati impij
tormēta paterent. Hos qdē tanq̄ȝ pr̄ monēs
ꝓbaſti. illos aūt tanq̄ȝ durus rex interrogans
ɔdēnaſti. Abſentes eni ⁊ p̄ſentes ſil'r torq̄bā
tur. Duplex eni illos acceꝑat tediū. ⁊ gemitus
cū memoria p̄teritoꝝ. Cū eni audirēt ꝑ ſua tor
menta bene ſecū agi. cōmemorati ſūt dñm: ad/
mirātes in finē exit⁹. Quem eni in expoſitiōe
praua ꝓiectū deriſerūt: in finē euēt⁹ mirati ſūt
Nō ſimiliter iuſtis faciēs: ꝓ cogitatiōib⁹ autē
inſenſatis iniquitates illoꝝ. Quod quidā errā
tes colebāt mutos ſerpentes. ⁊ beſtias ſupua
cuas immiſiſti illis. multitudinē mutoꝝ aialiū in
vindictā. vt ſcirēt q: per que peccat qs. per hec
⁊ torquet̄. Nō enim ipoſſibilis erat omnipo/
tēs man⁹ tua q̄ creauit orbem terraꝝ ex mate/
ria inuiſa. imittere illis multitudinē vrſoꝝ. aut
audaces leones. aut noui generis ira plenas.
⁊ ignotas beſtias. aut vaporem igneū ſpirātes
aut fumi odorem ꝓferentes. aut horrendas ab
oculis ſcintillas emittētes: quarū nō ſolū leſu/
ra poterat illos exterminare: ſed ⁊ aſpectus ꝑ
timorē occidere. Nam ⁊ ſine his vno ſpū pote
rāt occidi perſecutionē paſſi. ab ipſis factis ſuis
⁊ diſperſi ꝑ ſpm̄ virtutis tue: ſed oia in menſura
⁊ numero ⁊ pondere diſpoſuiſti. Multū enim
valere tibi ſoli ſupererat ſemper. ⁊ virtuti bra/
chij tui qs reſiſtet. Qm̄ tanq̄ȝ momētū ſtatere
ſic ē ante te orbis terraꝝ. ⁊ tanq̄ȝ gutta roris an
telucani q deſcēdit in terrā. Et miſereris oium
q: oia potes: ⁊ diſſimulas pctā hoiuȝ ꝓpt peni
tentiā. Diligis. n. oia q̄ ſūt. ⁊ nihil coꝝ odiſti q̄
feciſti: nec enim odiēs aliqd cōſtituiſti aut feci/
ſti. Quō aūt poſſet aliqd permanere niſi tu vo
luiſſes: aut qđ a te vocatū nō eſſet. cōſeruaret̄.
Parcis aūt oib⁹: quoniam tua ſunt domine.
q amas aias. XII

O Quā bon⁹ ⁊ ſuauis eſt dñe ſpūs tuus in
oib⁹. Ideoq; hos q exerrāt ꝑtib⁹ cor/
ripis. ⁊ de qb⁹ peccāt ammones ⁊ allo
queris vt relicta malitia credant in te domine.
Illos enim antiquos inhabitatores terre ſan/

cte tue quos exhorruiſti: quoniam odibilia ope
ra tibi faciebant per medicamina. ⁊ ſacrificia i
iuſta. ⁊ filiorum ſuorum necatores ſine miſeri.
cordia. ⁊ comeſtores viſcerum hominum. ⁊ d.
noratores ſanguinis. ⁊ auctores parentes ani
marum inauxiliatarum perdere voluiſti a me
dio ſacramento tuo. per manus parentū nřoꝝ.
vt dignam perciperēt peregrinationē ȝ puero
rū dei. q̄ tibi omniū carior eſt terra. Sed ⁊ his
tanq̄ȝ hoibus pepercisti. ⁊ miſiſti anteceſſores
exercitus tui veſpas: vt illos paulatim extermi
narēt. Nō q: ipotēs eras in bello ſubijcere im/
pios iuſtis aut beſtijs ſeuis. aut verbo duro ſi/
mul exterminare: ſed ꝑtibus iudicās dabas lo
cū penitētie. nō ignorās: qm̄ neq̄ȝ ē natio eoꝝ
⁊ naturalis malitia ipoꝝ. ⁊ qm̄ nō poterat muta
ri cogitatio illoꝝ i ꝑpetuū. Semē. n. erat ma/
ledictū ab initio. Nec timēs aliquē: veniā da/
bas peccatis illoꝝ. Quis. n. dicet tibi. qd feci/
ſti. aut qs ſtabit ɔ iudiciū tuū. Aut quis in con/
ſpectu tuo veniet vindex iniquoꝝ hominū. Aut
quis tibi imputabit. ſi perierint nationes q̄s tu
feciſti. Nō ē eni alius deus q̄ȝ tu. cui cura ē de
oibus vt oñdas qm̄ nō iniuſte iudicas iudiciū.
Neq̄ȝ rex neq̄ȝ tyrānus in cōſpectu tuo ingrēt
de his quos ꝑdidiſti. Cum ergo ſis iuſtus. iuſte
oia diſponis: ipm̄ quoq̄ȝ q nō debet puniri con
dēnas ⁊ exterū eſtimas a tua virtute. Virt⁹. n.
tua iuſticie initiū ē. ⁊ ob hoc q: oiuȝ dñs es. om/
nibus te parcere facis. Virtutē eni oſtēdis tu. qui
nō crederis eſſe in virtute cōſūmatus. ⁊ hos qui
te neſciunt in audacia traducis. Tu autē dñator
virtutis. cū trāquillitate iudicas: ⁊ cū magna re
uerentia diſponis nos. Subeſt eni tibi cum vo
lueris poſſe. Docuiſti enim populū tuuȝ ꝑ talia
opera. qm̄ oportet iuſtū eſſe ⁊ humanū. ⁊ bone
ſpei feciſti filios tuos: qm̄ iudicās das locum in
peccatis penitentie. Si enim inimicos ſeruoꝝ
tuoꝝ ⁊ debitos morti cū tanta cruciaſti attentiõe
⁊ liberaſti. dans tempus ⁊ locū per que poſſent
mutari a malitia: cū quanta diligentia iudicaſti
filios tuos quoꝝ parentibus iuramenta ⁊ cōuē
tiones dediſti bonarum ꝓmiſſionū. Cū ergo
das nobis diſciplinam inimicos nřos multi/
pliciter flagellas: vt bonitatem tuaȝ cogitem⁹
iudicātes. ⁊ cum de nobis iudicat̄ ſperem⁹ mi/
ſericordiā tuā. Vnde ⁊ illis q in vita ſua inſen/
ſate ⁊ iniuſte vixerūt: ꝑ hec q̄ coluerūt dediſti
ſumma tormēta. Etenim in erroris via diutius
errauerūt deos eſtimātes hec. que i aiabus ſūt
ſuperuacua: in fantiū inſenſatoꝝ more viuentes
Propt̄ hoc tanq̄ȝ pueris inſenſatis iudiciū i de

riſum dediſti. Qui aūt ludibrijs ⁊ īcrepationi/
bus nō ſūt correcti: dignū dei iudiciū experti ſūt.
In his .n. q̄ patiebant̄. moleſte ferebāt: in qui
bus patiētes idignabant̄. Per hec quos pu/
tabāt deos i ipſis cū exterminarent̄: videtes illū
quē olim negabāt ſe noſſe. verū deum agnoue
runt. Propter quod ⁊ finis cōdēnationis eo/
rum veniet ſuper illos. XIII

Vani ſunt aūt oēs hoies i qb⁹ nō ſubeſt
ſcia dei. ⁊ de his q̄ videnṫ bona nō po
tuerunt itelligere eū qui eſt: neq̄ ope/
rib⁹ attēdētes agnouerūt qs eēt artifex. ſed aut
ignem. aut ſpiritū. aut citatū aerem. aut gyrum
ſtellaꝝ. aut nimiam aquā. aut ſolē ⁊ lunam. re
ctores orbis terraꝝ deos putauerunt. Quorum
⁊ ſi ſpecie delectati deos putauerūt. ſciant quan
to his dn̄ator eoꝝ ſpecioſior eſt. Spēi .n. gene
rator hec oia cōſtituit. Aut ſi virtutem ⁊ opera
eoꝝ mirati ſunt. intelligant ab illis. qm̄ q hec
fecit fortior eſt illis. A magnitudine .n. ſpēi et
creature: cognoſcibiliter poterit creator horum
videri. Sed tn̄ adhuc in his minor ē querela.
Et hi .n. forſaſſe errant deū querētes ⁊ volen/
tes inuenire. Etenī cū i opib⁹ illius conuerſen
tur: inquirūt ⁊ pſuaſum habēt: qm̄ bona ſunt q̄
videnṫ. Iterū autē nec his debet ignoſci. Si
eni tantū potuerunt ſcire vt poſſent eſtimare ſe
culū: quō huī⁹ dn̄m nō facili⁹ inuenerūt. In
felices aūt ſunt. ⁊ inter mortuos ſpes illorū eſt:
qui appellauerūt deos opa manuū hominū: au
rū ⁊ argentū artis inuētionē ⁊ ſiītudines aiali/
um: aut lapidē inutilē op⁹ man⁹ antique. Aut
ſi qs artifex faber de ſilua lignū rectū ſecuerit. ⁊
huius docte eradat omnē corticem. ⁊ arte ſua
vſus diligenter fabricet vas utile in conuerſa
tionē vite. reliquijs autē ei⁹ operis ad ꝑpara/
tionē eſce abutaṫ. ⁊ reliquū horꝫ qd ad nullos
vſus facit. lignū curuū ⁊ verticib⁹ plenum ſcul
pat diligenter per vacuitatē ſuā. ⁊ per ſcientiā
ſue artis figuret illud. ⁊ aſſimilet illud imagini
hois. aut alicui ex aialibus illud cōparet. perli
niens rubrica. ⁊ rubicūdū faciens fuco colorē
illius. ⁊ oēm maculā que i illo ē pliniens. ⁊ fa/
ciat ei dignā habitationē. ⁊ in pariete ponens
illud. ⁊ confirmās ferro ne forte cadat proſpici
ens illi: ſciens qm̄ non pōt adiuuare ſe. Ima/
go .n. eſt. ⁊ op⁹ eſt illi adiutoriū. Et de ſubſtan
tia ſua. ⁊ de filijs ſuis. ⁊ de nuptijs. votū faci/
ens inquirit. Nō erubeſcit loq cū illo q ſine aīa
eſt. ⁊ pro ſanitate quidē infirmū deprecatur. ⁊
ꝓ vita rogat mortuū. ⁊ in adiutorium inutilē
inuocat. ⁊ pro itinere petit ab eo qui ambulare
nō pōt. ⁊ de acquirēdo ⁊ de operādo ⁊ de oium
rerū euētu petit ab eo q i oib⁹ ē inutilis. XIIII

Iterū alius nauigare cogitās ⁊ per fe
ros fluctus iter facē incipiens: ligno
portante ſe. fragilius lignum inuocat.
Illud .n. cupiditas acquirēdi excogitauit. ⁊ ar
tifex. ſapientia fabricauit ſua. Tua aūt pater ꝓ/
uidentia ab initio cūcta gubernat: qm̄ dediſti i
mari viā ⁊ inter fluctus ſemitā firmiſſimā: oſten
dēs qm̄ potens es ex oib⁹ ſanare. etiam ſi ſine
rate aliquis adeat mare. Sed vt non eſſent va
cua ſapientie tue opera. propter hoc etiam ⁊ exi
guo ligno eredūt homines aias ſuas: ⁊ tranſe
untes mare per ratē liberati ſunt. Sꝫ ⁊ ab ini/
tio cū perirēt ſupbi gigātes: ſpes orbis terrarū
ad ratē ꝯfugiens remiſit ſeculo ſemē natiuita/
tis. que manu tua erat gubernata. Bn̄dictum
eſt .n. lignū: ꝑ qd fit iuſtitia. Per man⁹ autem
qd fit idolū maledictū ē. ⁊ ipſum ⁊ q fecit illud: qr
ille quidem operatus eſt: illud aūt cū eſſet fragi
le deus cognominatus eſt. Similiter aūt odio
ſunt deo: ipius ⁊ ipietas ei⁹. Etenī qd factum
eſt: cū illo q fecit tormēta patieṫ. Propt hoc ⁊
i idolis nationū non erit reſpect⁹: qm̄ creature
dei i odium facte ſunt: ⁊ in tentationem anime
hominū. ⁊ in muſcipulā pedib⁹ inſipientium.
Initiū eni fornicationis ē exquiſitio idoloꝝ. ⁊
adinuentio illoꝝ corruptio vite eſt. Neq̄ enim
erat ab initio: neq̄ erūt in ꝑpetuū. Superua/
cuitas enim hominū hec adinuenit in orbē ter
rarū. ⁊ ideo breuia illoꝝ finis ē inuent⁹. Acer
bo enim luctu dolēs pat rapti cito ſibi filij fecit
imaginē. ⁊ illū q tūc quaſi hō mortuus fuerat.
nūc tanq̄ deū colere cepit. ⁊ cōſtituit int ſeruos
ſuos ſacra ⁊ ſacrificia. Deinde interueniēte tē
pore. cōualeſcēte antiqua cōſuetudine. hic er/
ror tanq̄ lex cuſtodit⁹ ē: ⁊ tyrānoꝝ iperio cole
banṫ figmēta. Et hos quos in palā hoies hono
rare nō poterāt ꝓpt hoc q lōge eēnt: a lōginq̄
figura eoꝝ allata euidentē imaginē regis. quē
honorare volebāt fecerūt: vt illū q aberat tan/
q̄ preſentem colerēt ſua ſollicitudine. Proue
xit aūt ad horū culturā ⁊ hos q ignorabāt. arti/
ficis eximia diligentia. Ille enim volens plus
placere illi q ſe aſſūpſit. elaborauit arte ſua vt ſi
militudinē in meli⁹ figuraret. Multitudo aūt
hominū abducta ꝑ ſpem operis: eū q ante tem
pus tanq̄ hō honorat⁹ fuerat. nūc deū eſtima/
uerūt. Et hec fuit vite hūane deceptio: qm̄ aut
affectui aut regibus deſeruiētes hoies. incōica
bile nomen lapidibus ⁊ lignis impoſuerunt.
Et nō ſuffecerat erraſſe eos circa dei ſciam: ſed

⁊ i magno viuētes inſcie bello: tot ⁊ tā magna
mala pacem appellant. Aut eni₃ filios ſuos ſa
crificantes. aut obſcura ſacrificia facientes: aut
inſanie plenas vigilias habētes. neq₃ vitā ne
q₃ nuptias mūdas iā cuſtodiūt: ſed ⁊ alius ali
um p inuidiā occidit: aut adulterans cōtriſtat.
⁊ oia cōmixta ſunt. ſanguis. homicidiū. furtu₃
⁊ fictio. corruptio. ⁊ infidelitas. turbatio. ⁊ per
iuriū. tumultus. bonorū deſ memoratio. ani
marum inquinatio. natiuitatis imutatio. nu/
ptiaꝝ inconſtantia. inordinatio mechie ⁊ impu
dicitie. Infandoꝝ.n. idoloꝝ cultura oīs mali
cā eſt ⁊ initiū ⁊ finis. Aut.n. dū letant̄ iſaniūt.
aut certe vaticinant̄ falſa. aut viuūt iniuſte: aut
piurant cito. Dū.n. cōfidunt i idolis q̄ ſunt ſi/
ne aia male iurātes noceri ſe nō ſperant. Utra
q₃ ergo illis eueniēt digne: qm̄ male ſenſerunt
de deo attēdētes idolis. ⁊ iurauerūt iniuſte in
idolo cōtēnētes iuſtitiā. Nō.n. iurantiū ē vir
tus: ſed peccantiū pena perambulat ſemper in
iuſtorum preuaricationem. XV

Tu aūt deus noſter. ſuauis ⁊ verus es
patiens ⁊ i miſericordia diſpōnēs oia
Etenim ſi peccauerim⁹ tui ſum⁹. ſcien
tes magnitudinē tuā: ⁊ ſi nō peccauerim⁹: ſci/
mus qm̄ apud te ſumus ɔputati. Noſſe.n. te
ɔſūmata iuſtitia ē. ⁊ ſcire iuſtitiā ⁊ virtutē tua₃
radix ē imortalitatis. Non.n. in errorē īduxit
nos hoīum male artis excogitatio. nec vmbra
picture. labor ſine fructu. effigies ſculpta p va
rios colores: cuius aſpect⁹ dat inſenſato cōcu/
piſcentiā. ⁊ diligit mortue imaginis effigie₃ ſi
ne aia. Maloꝝ amatores digni ſunt morte: q
ſpem habent in talibus. ⁊ q faciūt illos. ⁊ q dili
gūt ⁊ q colūt. Sed ⁊ figul⁹ mollē terrā pmens
laborioſe fingit ad vſus nr̄os vnūqdq₃ vas ⁊
de eodē luto fingit q̄ mūda ſūt i vſū vaſa. ⁊ ſiſi
q̄ his ſūt ɔ̄ria. Hoꝝ aūt vaſoꝝ qs ſit vſus. iu/
dex ē figul⁹. Et cū labore vano deū fingit d̄ eo
dē luto. ille q paulo ante de terra fact⁹ fuerat. ⁊
poſt puſillū reducit ſe vn̄ acceptus eſt. repetit⁹
aie debitū qm̄ hēbat. Sed cura ē illi non q: la
boraturus eſt. nec qm̄ breuis illi vita eſt: ſ₃ con
certat̄ aurificibus ⁊ argentarijs: ſed ⁊ erarios
imitatur. ⁊ gl'am pfert: qm̄ res ſuperuacuas
fingit. Cinis ē.n. cor eius. ⁊ terra ſuperuacua
ſpes illi⁹. ⁊ luto vilior vita ei⁹. qm̄ ignorauit q
ſe finxit. ⁊ q iſpirauit illi aiam q̄ operat̄. ⁊ q in/
ſufflauit ei ſpm̄ vitalem. Sed ⁊ eſtimauerūt lu
ſum eſſe vitam nr̄am. ⁊ conuerſationem vite:
compoſitam ad lucrū ⁊ oportere vndecūq₃. eti
am ex malo acquirere. Hic eni₃ ſcit ſe ſup oēs
delinq̄re: q ex terre materia fragilia vaſa ⁊ ſcul
ptilia fingit. Oēs.n. iſipientes ⁊ infelices ſu/
pra modū aie ſue ſupbi ſunt inimici ppl'i tui. ⁊
iperātes illi: qm̄ oia idola nationū deos eſtima
uerūt: quib⁹ neq₃ oculorū viſus eſt ad vidēdū
neq₃ nares ad pcipiendū ſpūm: neq₃ aures ad
audiendū. neq₃ digiti manuū ad tractādū. ſed
⁊ pedes eorū pigri ad ambulandū. Hō.n. fe/
cit illos. ⁊ qui ſpūm mutuat⁹ eſt. is finxit illos.
Nemo.n. ſibi similē hō poterit deum fingere.
Cū.n. ſit mortalis: mortuū fingit manib⁹ ini/
quis. Melior.n. eſt ipſe his quos colit: q: ipſe
qdē fuit cū eſſet mortalis: illi aūt nunq₃. Sed ⁊
aialia miſerimi colunt. Inſenſata.n. cōparata
his. illis ſunt deteriora. Sed nec aſpectu aliqs
ex his aialibus bona pōt cōſpicere. Effugerūt
aūt dei laudē: ⁊ bn̄dictionē eius. XVI

Propť hec ⁊ his ſil'ia paſſi ſunt digne
tormenta: ⁊ per multitudinē beſtiaru₃
exterminati ſūt. Pro quib⁹ tormentis
bn̄ diſpoſuiſti pplm tuū: quib⁹ dediſti ɔcupiſcē
tiā delectamenti ſui: nouū ſaporē eſcā parās eis
ortigometram. vt illi quidē ɔcupiſcentes eſcā.
ppter ea que illis oſtenſa ⁊ miſſa ſunt. ēt a ne/
ceſſaria cōcupiſcentia auerterent̄. Hi autē₃ in
breui inopes facti nouā guſtauerūt eſcā. Opor
tebat eni illis ſine excuſatione qdē ſupuenire in
teritū exercentibus tyrānidem: his autē tm̄ oſ
dere: quēadmodū inimici eoꝝ exterminabant̄.
Etenim cū illis ſuperuenit ſeua beſtiarum ira:
morſib⁹ puerſoꝝ colubroꝝ exterminabāt̄. Sꝫ
nō i perpetuū tua ira pmāſit: ſed ad correptiō₃
i breui turbati ſunt: ſignū hn̄tes ſalutis. ad cō/
memorationē mādati legis tue. Qui.n. conuer
ſus eſt. nō p hec qd̄ videbat ſanabat̄: ſed per te
oiu₃ ſaluatorē. In hec aūt oſ̄idiſti inimicis tu/
is: q: tu es q liberas ab oi malo. Illos.n. locu
ſtaꝝ ⁊ muſcaꝝ occiderunt morſus. ⁊ nō eſt in/
uenta ſanitas aie illoꝝ: q: digni erant ab huiuſ
modi exterminari. Filios aūt tuos nec draco/
num nec venatoꝝ vicerunt dentes. Miſeri/
cordia.n. tua adueniens ſanabat illos. In me
moria.n. ſermonū tuorum exterminabāt̄ ⁊ ve
lociter ſanabantur. ne i altā icidētes obliuiō₃
nō poſſent tuo vti adiutorio. Eteni neq₃ her/
ba neq₃ malagma ſanauit eos: ſ₃ tuus dn̄e ſer/
mo q ſanat oia. Tu es dn̄e q vite ⁊ mortis hēs
ptātem. ⁊ deducis vſq₃ ad portas mortis ⁊ re
ducis. Hō aūt occidit qdē per malitiā aiam ſu
am. ⁊ cū exierit ſpūs nō reuertet̄ nec reuocabit
aiam q̄ recepta eſt: ſed tuā manū effugere impoſ
ſibile eſt. Negantes.n. noſſe te impij per forti

tudinē brachij tui flagellati ſunt: nouis aquis
⁊ grandinibus ⁊ pluuijs perſecutionē paſſi ⁊
per ignē conſūpti. Quod .n. mirabile erat: ī
aqua q̄ oīa extinguit: plus ignis valebat. Vin
dex eſt .n. orbis iuſtoꝝ. Quodam .n. tpe man
ſuetabat ignis: nec comburerentur que ad im
pios miſſa erant aīalia: ſed vt ipſi videntes ſci
rent qm̄ dei iudicio patiuntur perſecutionem.
Et quodā tpe in aqua ſupra virtutem ignis ex
ardebat vndiq3: vt iniquā terre nationem ex/
terminaret. Pro quibus angeloꝝ eſca nutri/
ſti populū tuū. ⁊ paratum panem de celo preſtī
tiſti illis ſine labore. oē delectamentū in ſe ha/
bentē. ⁊ ois ſaporis ſuauitatē. Subſtā .n. tuā
⁊ dulcedinē tuā quā in filios habes oſtēdebas
⁊ deſeruiens vniuſcuiuſq3 volūtati. Ad qd q̄ſ
q3 volebat: cōuertebatur. Nix aūt ⁊ glacies ſuſti
nebāt vim ignis. ⁊ non tabeſcebant: vt ſcirent
qm̄ fructus inimicoꝝ exterminabat ignis ardēs
in grādine ⁊ pluuia coruſcans. Hoc aūt iteꝝ
vt nutrirentur iuſti. ignis etiam ſue virtutis ob
litus eſt. Creatura eni tibi factori deſeruiens.
exardeſcit in tormentum aduerſus iniuſtos. ⁊
lenior fit ad bñfaciendū ꝓ his qui in te cōfidūt.
Propt hoc ⁊ tūc oia transfigurata oīu3 nutri/
ci grē tue deſeruiebāt. ad voluntatē coꝝ q a te
deſiderati ſunt vt ſcirent filij tui quos dilexiſti
dñe: qm̄ non natiuitatis fructꝰ paſcunt homies
ſed ſermo tuus hos qui in te crediderint. con/
ſeruat. Quod enim ab igne non poterat exter
minari. ſtatim ab exiguo radio ſolis calefactu3
tabeſcebat. vt notum oibus eſſet. qm̄ opoꝛtet ꝑ
uenire ſolem ad bñdictionem tuam: ⁊ ad ortu3
lucis te adorare. Ingrati enim ſpes tanq3 hy
bernalis glacies tabeſcet. ⁊ diſperiet tanq3 aq
ſuperuacua. XVII

Magna ſunt enim iudicia tua dñe: ⁊ ine
narrabilia verba tua: ꝓpter hoc indi/
ſciplinate aie errauerunt. Dū .n. pſua
ſum habent iniqui poſſe dñare nationi ſancte:
vinculis tenebraꝝ ⁊ lōge noctis cōpediti. inclu/
ſi ſub tectis fugitiui. ꝑpetue ꝓuidentie iacuerūt
⁊ dū putāt ſe latere i obſcuris peccatis. tenebro
ſo obliuionis velamēto diſperſi ſunt. pauētes
horrende. ⁊ cū admiratione nimia perturbati.
Neq3 .n. que cōtinebat illos ſpelūca ſine timo
re cuſtodiebat. qm̄ ſonitus deſcendēs pturba/
bat illos. ⁊ pſone triſtes illis apparētes. pauo
rē illis pſtabāt. Et ignis qdē nulla vis poterat
illis lumē pbere: nec ſiderū limpide flāme illu
minare poterant illā noctē horrēdā. Appare/
bat aūt illis ſubitaneꝰ ignis: timore plenus. ⁊ ti
more pcuſſi illiꝰ q̄ nō videbatur faciei eſtimabant
deteriora eē q̄ videbātur. ⁊ magice artis appoſiti
erāt deriſus. ⁊ ſapie glīa correptio cū contume
lia. Illi .n. q pmittebant timores ⁊ pturbatio
nes expellere ſe ab aia languēte: hi cu3 deriſu.
pleni timore languebāt. Nam ⁊ ſi nihil eos ex
mōſtris pturbabat: trāſitu aialiū ⁊ ſpētiū ſibila
tione cōmoti. tremebūdi peribāt. ⁊ aurē quem
nulla rōne qs effugere poſſet. negātes ſe vide
re. Frequēter .n. pocupāt peſſima: redarguē
te cōſcia. Cū ſit .n. timida neqtia: data ē i oium
cōdēnationē. Sēp .n. pſumit ſeua: perturbata
cōſcia. Nihil .n. ē timor: niſi pſūptionis adiu/
toriū. pditio cogitatiōis auxilioꝝ. Et dū ab in
tro minor eſt expectatio: maiorē putat potētia3
ciꝰ cāe de qua tormētū pſtat. Illi aūt q in potent
tem venere noctem. ⁊ ab ifimis ⁊ ab altiſſimis
ſuperuenientē. eundē ſomnū dormientes ali
quādo mōſtroꝝ exagitabantur timore: aliquā
do aie deficiebāt traductiōe. Subitaneꝰ .n. illis
⁊ iſperatꝰ timor ſuperuenerat. Deinde ſi quiſ/
q3 ex illis decidiſſet: cuſtodiebatur i carcere ſine
ferro recluſus. Si .n. ruſticus qs erat. aut pa/
ſtor aut agri laboꝝ opariꝰ pocupatꝰ eēt: ieffugi
bilē ſuſtinebat neceſſitatē. Vna .n. cathena te/
nebraꝝ oēs erāt colligati. Siue ſpūs ſibilans
aut iter ſpiſſos arboꝝ ramos auiū ſonus ſua/
uis. aut vis aque decurrentis nimiū. aut ſonus
validus pcipitataꝝ petraꝝ. aut ludētiū aialiu3
curſus inuiſus. aut mugiētiū valida beſtiarum
vox. aut reſonans de altiſſimis montibꝰ echo:
deficientes faciebat illos ptimore. Ois .n. or/
bis terraꝝ limpido illuminabatur lumie. ⁊ non
impeditis opibꝰ cōtinebatur. Solis aūt illis ſup
poſita erat grauis nox: imago tenebraꝝ que ſu
peruentura illis erat. Ipſi ergo ſibi erant gra/
uiores tenebris. XVIII

Sanctis aūt tuis maxima erat lux: ⁊ ho
rum quidem vocē inimici audiebāt. ſ3
figurā nō videbāt. Et qr non ⁊ ipſi ea
dem paſſi erant. magnificabant te. ⁊ qui aūt leſi
erāt. qr nō ledebātur. grās agebant tibi ⁊ vt eſſet
differentia. te donum petebant. Propter quod
ignis ardētē colūna3 ducē habuerūt ignote vie
⁊ ſolē ſine leſura boni hoſpitij pſtitiſti. Digni
quidē illi carere luce ⁊ pati carcerem tenebraꝝ
qui incluſos cuſtodiebāt filios tuos. ꝑ quos inci
piebat incorruptū legis lumē ſeculo dari. Cu3
cogitarent iuſtoꝝ occidere infantes. ⁊ vno ex/
poſito filio ſed liberato in traductionē illorum
multitudinē filioꝝ abſtuliſti. ⁊ pariter illos ꝑ/
didiſti in aqua valida. Illa .n. nox ante cogni/

ta ē a patrib⁹ nr̄is: vt vere ſcientes quibus iu
ramentis crediderūt: animequiores eēnt. Su
ſcepta eſt aūt a pplo tuo. ſanitas qdē iuſtorum
iniuſtorū autē exterminatio. Sicut enim leſiſti
aduerſarios noſtros: ſic ⁊ nos prouocans ma
gnificaſti. Abſconſe. n. ſacrificabant iuſti pue/
ri bonoꝝ: ⁊ iuſtitie legē i cōcordiā diſpoſuerūt
ſilr bona ⁊ mala percepturos iuſtos. prī oium
decantantes laudes. Reſonabat aūt inconue/
niens inimicoꝝ vox. ⁊ flebilis audiebat plan/
ctus ploratoꝝ infantiū. Simili aūt pena ſeruus
cū dn̄o afflict⁹ eſt. ⁊ pplaris hō regi ſilia paſſus
Silr ergo oēs vno noie mortis: mortuos hē/
bāt innumerabiles. Nec. n. ad ſepeliendū viui
ſufficiebant: qm̄ vno momēto q̄ erat p̄clarior
natio illoꝝ exterminata ē. De oib⁹. n. nō credētes
ꝓpter beneficia: tūc cū primū fuit exterminium p̄
mogenitoꝝ ſpopōderūt pplm̄ dei ſe eē. Cū. n.
quietū ſilentiū cōtineret oia ⁊ nox in ſuo curſu
mediū iter haberet: oipotens ſermo tu⁹ dn̄e exi
liens de celo a regalib⁹ ſedib⁹. durus debella/
tor in mediā exterminij terrā ꝓſiliuit: gladius
acut⁹ inſimulatū imperiū tuū portans ⁊ ſtans
repleuit omnia morte: ⁊ vſq; ad celum attinge
bat ſtans in terra. Tunc cōtinuo viſus ſomnioꝝ
maloꝝ turbauerunt illos: ⁊ timores ſuperue/
nerunt inſperati. Et alius alibi proiect⁹ ſemiui
uus: propter quā moriebat cāz demonſtrabat
mortis. Viſiones. n. q̄ illos turbauerunt hec
p̄monebant. ne inſcij quare mala patiebantur
perirēt. Tetigit aūt tūc ⁊ iuſtos tentatio mortis
⁊ cōmotio in heremo facta eſt multitudinis: ſ;
nō diu permanſit ira tua. Properās. n. hō ſi/
ne querela dep̄cari pro pplis. ꝓferens ſeruitu
tis ſue ſcutū orōnē. ⁊ per incenſū deprecationē
allegans. reſtitit ire. ⁊ finē; ipoſuit neceſſitati.
oſtendens qm̄ tuus ē famul⁹. Vicit aūt turbas
nō i virtute corpis nec armatura potētie ſ; ver
bo illū qui ſe vexabat ſubiecit: iuramēta paren
tū ⁊ teſtamētū cōmemorās. Cū. n. iam aceruā
tim cecidiſſent ſup alterutrū mortui: interſtitit.
⁊ amputauit impetum. ⁊ diuiſit illā; que ad vi
uos ducebat viam. In veſte. n. poderis quā;
habebat: totus erat orbis terraꝝ: ⁊ parētū ma
gnalia in quattuor ordinibus lapidū; erāt ſcul
pta. ⁊ magnificentia tua in diademate capi/
tis illius ſcripta erat: his autem ceſſit qui exter/
minabat. ⁊ hec extimuit. Erat. n. ſola tentatio
ire ſufficiens.

XIX

Impijs aūt vſq; in nouiſſimū fine ſine mi
ſericordia ira ſuperuenit. Preſciebat
enim ⁊ futura illoꝝ: qm̄ cum ipſi permi
ſiſſent vt ſe educerent. ⁊ cum magna ſolicitudi
ne premiſiſſent illos: conſequebantur illos pe/
nitentie actus. Adhuc. n. inter man⁹ habentes
luctū. ⁊ deplorantes ad monumenta mortuoꝝ
aliā; ſibi aſſūpſerūt cogitationē inſcientie. ⁊ quos
rogātes ꝓiecerant. hos tanq̄; fugitiuos perſe/
quebant. Ducebat eni illos ad hūc finē digna
neceſſitas. ⁊ hoꝝ que acciderāt cōmemoratio/
nem amittebant: vt que deerant tormētis. re/
plerēt punitio. ⁊ ppls quidē tuus mirabiliter
tranſiret. illi aūt nouam mortē inuenirēt. Ois
enim creatura ad ſuū gen⁹ ab initio refiguraba
tur deſeruiens tuis preceptis: vt pueri tui cu/
ſtodirent illeſi. Nam nubes caſtra eoꝝ obum
brabat. ⁊ ex aqua que ante erat terra arida ap/
paruit. ⁊ in mari rubro via ſine impedimento.
⁊ camp⁹ germinās de profundo nimio p̱ quē;
ois natio tranſiuit. que tegebat tua manu vi/
dentes tua mirabilia ⁊ monſtra. Tanq̄; enim
equi depauerūt eſcam. ⁊ tāq̄; agni exultauerūt
magnificantes te dn̄e qui liberaſti illos. Me/
mores. n. erant adhuc eoꝝ que in incolatu illo
rū facta fuerant: quēadmodū ꝓ natione aialiū;
eduxit terra muſcas. ⁊ ꝓ piſcib⁹ eructauit fluui
us multitudinē ranarum. Nouiſſime autē vi/
derūt nouā creaturā auiū: cū adducti concupia
poſtulauerūt eſcas epulationis. In allocutione
enim deſiderij aſcendit illis de mari ortigome/
tra. ⁊ vexationes peccatorib⁹ ſuperuenerūt non
ſine illis que ante facta erant argumētis p̱ vim
fluminū. Iuſte. n. patiebantur ſm̄ ſuas nequi
tias. Etenim deteſtabiliorē inhoſpitalitatē in/
ſtituerunt. Alij quidē ignotos non recipiebāt
aduenas: alij aūt bonos hoſpites in ſeruitutē;
redigebant. ⁊ nō ſolum hic. ſed ⁊ ali⁹ quidē re
ſpect⁹ illorum erat: qm̄ inuiti recipiebant extra
neos. Qui aūt cū letitia receperūt hos qui eiſ/
dē vſi erant iuſtitijs: ſeuiſſimis afflixerūt do/
lorib⁹. Percuſſi ſūt aūt cecitate: ſicut illi in fori
bus iuſti: cū ſubitaneis cooperti eſſent tenebris
Vnuſquiſq; tranſitū oſtij ſui querebat. In ſe
enim elementa dū conuertunt: ſicut in organo
qualitatis ſonus mutat. ⁊ oia ſuum ſonum
cuſtodiunt. Vnde eſtimari ex ipſo viſu certo
poteſt. Agreſtia. n. in aquatica cōuertebantur
⁊ quecunq; erant natantia. in terra tranſibāt.
Ignis in aqua valebat ſupra ſuā virtutem. ⁊
aqua extinguentis nature obliuiſcebat. Flam
me econtrario corruptibiliū aialiū nō vexauerūt
carnes coambulantiū: nec diſſoluebāt illā; que
facile diſſoluebat ſicut glacies bonā eſcam. In
oib⁹. n. magnificaſti populum tuū dn̄e: ⁊ ho/

norasti: ⁊ non depexiſti. in omni tēpore. ⁊ in
omni loco aſſiſtens eis.

Explicit liber Sapientie.

Incipit prologus libri Ieſu filij ſyrach
qui Eccleſiaſticus appellatur.

MUltoꝝ nobis ⁊ magnoꝝ ꝑ legē ⁊
ꝓphas alioſq; q ſecuti ſunt illos: ſa
pientia demōſtrata ē: in qbꝰ opor/
tet laudare iſrl' doctrine ⁊ ſapie cau
ſa qꝛ nō ſolū ipſos loquētes neceſſe ē eē peri/
tos ſꝫ etiā extraneos poſſe ⁊ diſcētes: ⁊ ſcribē
tes doctiſſimos fieri. Auus meꝰ ieſus poſtq̄ꝫ
ſe amplius dedit ad diligētiā lectōis legis ⁊ ꝓ
phetaꝝ ⁊ alioꝝ libroꝝ q nobis a parētibꝰ nřis
tradita ſūt: voluit ⁊ ipſe ſcribere aliqd horuꝫ q̄
ad doctrinā ⁊ ſapiam ptinēt: vt ōſiderātes diſ
cere ⁊ illoꝝ piti fieri magis magiſq; attēdant
aio. ⁊ ꝯfirmēť ad legitimam vitā. Hortor ita
q; venire vos cū beniuolētia. ⁊ attentiore ſtu
dio lectionē facere. ⁊ veniā habere in illis i q/
bus videmur ſequētes imaginē ſapie. ⁊ defi/
cere in vboꝝ ꝯpoſitiōe. Nā deficiēt vba he
braica qñ fuerint trāſlata ad alterā linguam.
Nō aūt ſolū h̄: ſꝫ ⁊ ipſa lex ⁊ ꝓphete ceteraq;
alioꝝ libroꝝ nō paruā hñt differentiā qñ inter
ſe dicunť. Nā i octauo ⁊ triceſimo anno tēpo/
ribꝰ Ptolomei euergetl regis poſtq̄ꝫ perueni i
egyptū. ⁊ cū multū tpis ibi fuiſſem. inueni ibi li
bros relictos nō parue neq; ꝯtēnēde doctrine
Itaq; bonū ⁊ nēciuꝫ putaui. ⁊ ipſe aliquā ad/
dere diligētiā ⁊ laborē interp̄tandi libꝝ iſtum
⁊ multa vigilia attuli doctrinaꝫ in ſpacio tpis
ad illa q̄ ad finē ducūt libꝝ iſtū dare. ⁊ illis qui
volūt animū intēdere ⁊ diſcere quēadmodum
oporteat īſtituere mores qui ſꝫm legem dñi ꝓ/
poſuerint vitam agere.

Explicit prologus. Incipit liber
Eccleſiaſticus Caplm. I

OMnis ſapientia a
dño deo ē. ⁊ cum illo fuit ſemper
⁊ ē āte euū. Arenā maris ⁊ plu/
uie guttas ⁊ dies ſeculi: qs dinu
merauit. Altitudinē celi ⁊ latitudinē terre ⁊ ꝓ
fundū abyſſi: qs dimēſus ē. Sapientiā dei p̄/
cedentē oia: quis inueſtigauit. Prior oiuꝫ cre
ata ē ſapia. ⁊ itellectꝰ prudentie ab euo. Fons
ſapie vbū dei i excelſis. ⁊ igreſſus illiꝰ manda
ta eterna. Radix ſapie cui reuelata ē: ⁊ aſtuti/
as illiꝰ qs agnouit. Diſciplina ſapie cui reue/
lata ē ⁊ manifeſtata: ⁊ multiplicationē ingreſ/
ſus illiꝰ quis intellexit. Unus ē altiſſimꝰ crea
tor oiuꝫ. oipotēs. ⁊ rex potēs ⁊ metuēdꝰ nimis
ſedēs ſup thronū illiꝰ: dñans deꝰ. Ipſe crea/
uit illā i ſpū ſcō. ⁊ vidit ⁊ dinūerauit ⁊ mēſus
ē. Et effudit illā ſr oia opa ſua ⁊ ſup oēꝫ carnē
ſꝫm datum ſuū. ⁊ p̄bet illā diligentibus ſe. Ti/
mor dñi gloria ⁊ gloriatio: ⁊ leticia ⁊ corona ex
ultationis. Timor dñi delectabit cor: ⁊ dabit
leticiam ⁊ gaudiū in longitudinē dieꝝ. Timē
ti dñm bñ erit in extremis. ⁊ in die defūctiōis
ſue bñdicet. Dilectio dei honorabilis ſapiētia
qbꝰ aūt apparuerit i viſu: diligūt eā: i viſione ⁊ i
agnitōe magnaliū ſuoꝝ. In initiū ſapie timor
dñi. ⁊ cū fidelibꝰ in vulua ꝯcreatus eſt. ⁊ cum
electis feminis gradiť. ⁊ cū iuſtis ⁊ fidelibꝰ ag/
ſcit. Timor dñi ſcie religioſitas. Religioſitas
cuſtodiet et iuſtificabit cor. iocūditatē atq; gau
diū dabit. Timēti deū bñ erit. et in diebus ꝯ/
ſolationis illiꝰ bñdicet. Plenitudo ſapie time
re deum. et plenitudo a fructibus illius. Oēꝫ
domū illius implebit a generatiōibus. et rece
ptacula a theſauris illius. Corona ſapie timor
dñi: replēs pacē et ſalutis fructū. et vidit et dinu
merauit eam. Utraq; aūt ſunt dona dei. Sciē
tiam et intellectū prudētie: ſapientia ꝯpartieť
et gl'iam tenentiū ſe exaltat. Radix ſapie eſt ti
re deum. et rami illius longeui. In theſauris
ſapie intellectus et ſcie religioſitas: Execratio
aūt pctōribꝰ ſapia. Timor domini expellit pec
catum. Nā q ſine timore ē. nō poterit iuſtifica
ri. iracūdia eni aioſitatis illiꝰ ſubuerſio illiꝰ ē.
Uſq; in tp̄s ſuſtinebit patiēs. et poſtea reddi
tio iocūditatis. Bonus ſenſus vſq; in tp̄s ab
ſcondet vba illius. et labia multoꝝ enarrabūt
ſenſum illius. In theſauris ſapie ſignificatio
diſcipline: execratio autem pctōri cultura dei.
Fili ꝯcupiſcens ſapiam conſerua iuſtitiā: ⁊ de
us prebebit illā tibi. Sapientia eni et diſciplia
timor dñi. et qđ bñplacitū ē illi. fides et māſue
tudo. et adimplebit theſauros illius. Non ſis
incredulus timori dei. et ne acceſſeris ad illum
duplici corde. Ne fueris hypocrita in ꝯſpectu
hoium. et nō ſcādalizeris in labijs tuis. Atē
de i illis ne forte cadas et adducas anime tue i
honorationem. et reuelet deus abſconſa tua. ⁊
in medio ſynagoge elidat te: qm̄ acceſſiſti mali
gne ad dominum: et cor tuum plenum eſt do/
lo et fallacia. II

FIli accedēs ad ſeruitutē dei ſta i iuſti
tia et in timore: et p̄para aiam tuaꝫ ad
tēptationē. Deprime cor tuū et ſuſtine.
et inclina aurē tuam et ſuſcipe vba intellectus
et ne feſtines in tp̄s obductiōis. Suſtine ſuſtē

tatiões dei ↄiūgere deo ⁊ ſuſtine: vt creſcat in
nouiſſimo vita tua. Oē qđ tibi applicitū fuerit
accipe ⁊ i dolore ſuſtie. ⁊ i humilitate tua patiē
tiā habe: qm̄ in igne ꝓbaꝛ auꝝ ⁊ argentū: ho/
mines vo receptibiles in camino humiliatōis
Crede deo ⁊ recuperabit te: ⁊ dirige viā tuam
⁊ ſpera in illū. Serua timorē illius: ⁊ in illo ve
teraſce. Metuētes dn̄m ſuſtinete miām eiuſ ⁊
non deflectatiſ ab illo, ne cadatis. Qui timetis
dn̄m credite illi. ⁊ nō euacuabiꝛ merces veſtra
Qui timetis dn̄m ſperate in illū: ⁊ in oblecta/
tionē veniet vobis miſericordia. Qui timetis
dn̄m diligite illū: ⁊ illuminabunꝛ corda vr̄a.
Reſpicite filij natiões hoīum: ⁊ ſcitote qꝛ nul
lus ſperauit in dn̄o. ⁊ ↄfuſus eſt. Quis. n. ꝑ/
manſit in mādatis eius. ⁊ derelictus ē? Aut qſ
īuocauit eū ⁊ deſpexit illū? Qm̄ pi⁹ ⁊ miſericors
eſt deus: ⁊ remittit in die tribulatiōis pctā: ⁊ ꝓ
tector eſt oībus exquirentibus ſe in vitate. Ve
duplici corde: ⁊ labijs ſceleſtis ⁊ manibus ma
leſaciētibus: ⁊ pctōri terrā ingredienti duab⁹
vijs. Ve diſſolutis corde: q nō credūt deo: ⁊ iō
nō ꝓtegenꝛ ab eo. Ve his q ꝑdiderunt ſuſti/
nentiā ⁊ q dereliquerunt vias rectas: ⁊ diuer
terūt in vias prauaſ. Et qđ faciēt cū inſpicere
cepit dn̄s? Qui timēt dn̄m nō erūt icredibiles
vbo illius. ⁊ q diligūt illū ↄſeruabūt vbū illi⁹
Qui timēt dn̄m inquirent q̄ placita ſūt ei: ⁊ q dili
gūt eum replebūꝛ lege ipſius. Qui timēt dn̄m
ꝑparabūt corda ſua: ⁊ in ↄſpectu illius ſanctifica
būt aīas ſuas. Qui timēt dn̄m: cuſtodiūt mā/
data eius ⁊ paciētiā habebūt vſq; ad inſpectio
nē illius dicentes. Si penitētiā non egerimuſ
incidemus i manus dn̄i ⁊ nō i manus hoīum
Scđm. n. magnitudinē illius ſic ⁊ miſericordia
illius cum ipſo eſt. III

Filij ſapie eccleſia iuſtoꝝ: ⁊ natio illoꝝ
obediētia ⁊ dilectio. Judiciū patris au
dite filij: ⁊ ſic facite vt ſalui ſitis. Deuſ
eni honorauit patrē in filijs. ⁊ iudiciū matris
exquirēs firmauit i filios. Qui diligit deū exora
bit ꝓ pctis: ⁊ ↄtinebit ſe ab illiſ. ⁊ in orōne die
rū exaudieꝛ. ⁊ ſicut q theſaurizat: ita ⁊ q hono/
rificat matrē ſuam. Qui honorat patrē ſuum
iocundabiꝛ in filijs. ⁊ in die orōnis ſue exau/
dieꝛ. Qui honorat patrē ſuū vita viuet lōgio/
re. ⁊ q obedit patri refrigerabit matrē. Qui ti
met dn̄m honorat parētes ⁊ q̄ſi dn̄is ſeruiet is q
ſe genuerunt in ope ⁊ ſermone ⁊ oī patientia.
Honora patrē tuū vt ſuperueniat tibi bn̄dictio
a deo: ⁊ benedictio illius in nouiſſimo manet.
Benedictio pr̄is firmat domos filioꝝ: male/
dictio aūt matris eradicat fundamēta. Ne glo
rieris in cōtumelia patris tui: nō. n. eſt tibi glo
ria ſ; ↄfuſio. Gloria eni hoīs ex honore pr̄is
ſui. ⁊ dedecus filii: pr̄ ſine honore. Fili ſuſcipe
ſenectam pr̄is tui: ⁊ non ↄtriſtes eū ī vita illi⁹
⁊ ſi defecerit ſenſu veniā da. ⁊ ne ſpernas eum
in tua vtute. Elemoſyna. n. patris nō erit in
obliuiōe. Nā ꝓ pctō matris reſtitueꝛ tibi bo/
nū. ⁊ in iuſticia edificabiꝛ tibi. ⁊ in die tribula/
tiōis cōmemorabiꝛ tui. ⁊ ſicut in ſereno glaci/
es: ſolueꝛ pctā tua. Q̄ȝ male fame ē q derelin/
quit patrē. ⁊ eſt maledictus a deo q exaſperat
matrem. Fili in manſuetudine opera tua perfi
ce. ⁊ ſuper hoīum gloriam diligeris. Quanto
magnus es humilia te in oībus. ⁊ coram deo
inuenies gratiā: qm̄ magna potentia dei ſoliuſ
⁊ ab humilib⁹ honoraꝛ. Altiora te ne queſieris
⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris: ſ; q̄ precepit tibi
deus illa cogita ſēꝑ. ⁊ in pluribus opibus ei⁹
ne fueris curioſus. Nō ē. n. tibi neceſſarium
ea q̄ abſcōdita ſūt videre oculis tuis. In ſup/
uacuis rebus noli ſcrutari multipliciter: ⁊ i plri
bus eius opibus nō eris curioſus. Plurima
eni ſup ſenſū hoīm oſtēſa ſūt tibi. Multoſ. n.
ſupplātauit ſuſpitio illoꝝ. ⁊ i vanitate detinuit
ſenſus illoꝝ. Cor durū habebit male in nouiſ/
ſimo. ⁊ qui amat periculū, in illo ꝑibit. Cor in
grediēs duas vias nō habebit ſucceſſus. ⁊ pra
uū cor i illis ſcādalizabiꝛ. Cor nequā grauabi
tur in doloribus. ⁊ pctōr adijciet ad peccādū.
Synagoge ſupboꝝ non erit ſanitaſ. frutex. n.
peccati eradicabitur in illis ⁊ non intelligetur.
Cor ſapientis intelligetur in ſapientia. ⁊ auriſ
bona audiet cū omni concupiſcentia ſapientiā
Sapiens cor ⁊ intelligibile abſtinebit ſe a pec
catis. ⁊ in operibus iuſtitie ſucceſſus habebit.
Ignem ardentem extinguit aqua: ⁊ elemoſy/
na reſiſtit peccatis. ⁊ deus proſpector eſt eius
qui reddit gratiam. Meminit in poſterum. ⁊
in tp̄e caſus ſui inueniet firmamētū. IIII

Fili elemoſynam pauperis ne defrau
des. ⁊ oculos tuos ne trāſuertas a pau
pe. Aīaȝ eſurientē ne deſpexeris. ⁊ nō
exaſperes pauperem in inopia ſua. Cor inopis
ne afflixeris. ⁊ non protrahas datū anguſtiā
ti. Rogationem contribulati ne abijcias. ⁊ nō
auertas faciē tuā ab egeno. Ab inope ne auer
tas oculos tuos ꝓpter iram ⁊ non relinquas
querentibus tibi retro maledicere. Maledicē
tis. n. tibi in amaritudine aīe exaudieꝛ depre/
catio illius: exaudiet aūt eū: qui fecit illum. Cō
gregationi pauꝑū affabilē te facito. ⁊ pſbytero

humilia aiam tuã: ⁊ magnato humilia caput
tuũ. Declina paupi ſine triſtitia aurẽ tuam. ⁊
redde debitũ tuum: et reſpõde illi pacifice i mã
ſuetudine. Libera eũ q iniuriã patit̃ de manu
ſupbi. et nõ accide feras in aia tua. In iudicã
do eſto pupillis miſericors vt pr̃ et ꝓ viro ma
tri illoꝝ. et eris tu velut filius altiſſimi obediẽſ
⁊ miſerebit̃ tui magis q̃ȝ mater. Sapia filijs
ſuis vitã iſpirat. et ſuſcipit inquirẽtes ſe. et p̄i/
bit in via iuſtitie. Et q illam diligit. diligit vi/
tã: et q vigilauerint ad illã cõplectẽtur placorẽ
eius. Qui tenuerint illam vitã hereditabunt:
et quo introibit bñdicet deus. Qui ſeruiunt ei
obſequẽtes erũt ſcõ. et eos q diligũt illam dili/
git deus. Qui audit illã iudicabũ gentes. et q
intuet̃ illã: permanebũ confidens. Si credide
rit ei: hereditabit illam. et erũt in ↄfirmatione
creature illoꝝ: qñ in tentatione ãbulat cũ eo.
et in p̄mis elegit eũ. Timorẽ et metũ et ꝓbatõ
nem inducet ſuper illũ. et cruciabit illũ in tribu
latione doctrine ſue donec tẽtet eũ in cogitatio
nibus ſuis. et credat aie illius. Et firmabit il/
lũ: et iter adducet directũ ad illum. et letificabit
illũ: et denudabũ abſcõſa ſua illi. et theſauriza
bit ſuper illũ ſciam et intellectũ iuſtitie. Si aũt
oberrauerit derelinquet eũ et tradet eũ in manꝰ
inimici ſui. Fili conſerua tp̄s. et deuita a malo
Pro aia tua ne confundaris dicere verũ. Eſt
enim ↄfuſio adducens peccm̃. et eſt confuſio ad
ducẽs gl'iam et gratiam. Ne accipias faciẽ ad
uerſus faciẽ tuã: nec aduerſus aiam tuã men/
dacium: ne reuerearis ꝓximũ tuũ in caſu ſuo
nec retineas v̄bũ in tẽpore ſalutis. Non ab/
ſcõdas ſapiam tuam in decore ſuo. In lingua
enim ſapia dignoſcitur. et ſenſus et ſcientia et
doctrina in v̄bo ſenſati. et firmamẽtũ in operi
bus iuſtitie. Nõ ↄ̄dicas v̄bo v̄itatis vllo mo
do et de mendacio ineruditõis tue confundere.
Non ↄfundaris cõfiteri pctã tua. et ne ſubij/
cias te oĩ hoĩ ꝓ pctõ. Noli reſiſtere ↄ̄ faciẽ po
tentis: nec coneris ↄ̄ ictũ fulminis. Pro iuſti
tia agonizare ꝓ aia tua. et vſq; ad mortẽ certa
ꝓ iuſtitia. et deus expugnabit ꝓ te inimicos tu
os. Noli citatus eẽ in lingua tua. et inutilis et
remiſſus in operibus tuis. Noli eſſe ſicut leo in
domo tua euertẽs domeſticos tuos. et oppimẽſ
ſubiectos tibi. Non ſit porrecta manus tua ad
accipiendum. et ad dandum collecta. V

N Oli attendere ad poſſeſſiões iniq̃s: et
ne dixeris. eſt mihi ſufficiẽs vita. Ni
hil enĩ ꝓderit in tp̄e vindicte et obdu/
ctionis. Ne ſequaris in fortitudine tua ↄcu/
piſcentiam cordis tui et ne dixeris. Quõ potu
aut qs me ſubijciet ꝓpter facta mea. Deus. n.
vindicans vindicabit. Ne dixeris. Peccaui.
et quid mihi accidit triſte. Altiſſimus. n. ẽ pa/
tiens redditor. De ꝓpitiato pctõ noli eſſe ſine
metu: neq; adijcias pctm̃ ſup pctũ. et ne dicas
Miſeratio dñi magna ẽ: multitudinis pecca/
toꝝ meoꝝ miſerebit̃. Miſericordia. n. et ira ab
illo cito ꝓximat. et in pctõres reſpicit ira illius
Non tardes conuerti ad dñm: et ne differas d̃
die in diẽ. Subito. n. veniet ira illius. et in tẽ
pore vindicte diſꝑdet te. Noli anxius eſſe i di/
uitijs iniuſtis. nõ. n. proderunt tibi in die ob/
ductionis et vindicte. Non ventiles te i oẽm
ventũ. et non eas in oẽm viam. Sic enim om
nis pctõr ꝓbatur in duplici lingua. Eſto fir/
mus in via dñi et in v̄itate ſenſus tui et ſcia. ⁊
ꝓſequatur te verbũ pacis et iuſtitie. Eſto mã
ſuetus ad audiendũ v̄bũ dei vt itelligas. et cũ
ſapia ꝓferes reſponſũ verũ. Si ẽ tibi itellectꝰ.
reſpõde ꝓximo ſuo: ſin aũt: ſit manus tua ſup oſ tu
um: ne capiaris in verbo indiſciplinato et con
fundaris. Honor et gloria in ſermone ſenſati
lingua vero imprudentis ſubuerſio eſt ipſius.
Non appelleris ſuſurro in vita tua et lingua
tua ne capiaris et confundaris. Sup furẽ. n.
eſt ↄfuſio et pnia. et denotatio peſſima ſup bili
guẽ. ſuſurratori aũt odiũ et inimicitia et ↄtume
lia. Iuſtifica puſillũ et magnũ ſilr. VI

N Oli fieri ꝓ amico: inimicus ꝓximo.
Improperiũ. n. et ↄtumeliam malus
hereditabit. et oĩs pctõr inuidus et bi/
linguis. Non te extollas in cogitatione anime
tue velut taurus. ne forte elidat̃ v̄tus tua per
ſtultitiam. et folia tua comedat et fructus tuos
perdat. et relinquaris velut lignum aridum i
heremo. Anima eñ nequã diſꝑdet qui ſe ha
bet. et in gaudium inimici dat illum. et dedu/
cet in ſortem impioꝝ. Verbũ dulce multipli/
cat amicos. et mitigat inimicos. et lingua eu/
charis i bono homine abũdabit. Multi pacifi
ci ſint tibi et cõſiliarius ſit tibi vnus de mille.
Si poſſides amicũ in tẽptatione poſſide eum.
et ne facile credas ei teipſum. Eſt enim amicꝰ
ſm tp̄s ſuũ. et non ꝑmanebit in die tribulatio
nis. Et eſt amicus q conuertitur ad inimicitiã
et eſt amicus q odiũ et rixã et conuitia denuda
bit. Eſt aũt amicus ſocius menſe. et non ꝑmãe
bit in die neceſſitatis. Amicus ſi ꝑmãſerit fixꝰ
erit tibi q̃ſi coequalis. et i domeſticis tuis fidu/
cialiter aget. Si humiliauerit ſe ↄ̄ te et a facie
tua abſconderit ſe: vnanimem habebis amici/

nam bonā. Ab inimicꝭ tuis ſepare. ⁊ ab amicꝭ
tuis attēde. Amicus fidelis ꝓtectio fortis: qui
aūt inuenit illū: inuenit theſaurū. Amico fideli
nulla ē ꝯpatio. et nō ē digna pōderatio auri et
argēti ꝯ bōitatē fidei illius. Amicus fidelꝭ me
dicamētū vite et imortalitatis. et q metuūt dn̄m
inueniēt illū. Qui timet deū eque hēbit amiciti
am bonā: qm̄ ſm illū erit amicus illius. Fili a
iuuentute tua excipe doctrinam. et vſqꝫ ad ca
nos inuenies ſapiam. Quaſi is arat et q ſeminat
accede ad eam. et ſuſtine bonos fructus illius
In ope. n. ipſiꝰ exiguū laborabis. et cito edes
de generationibus illiꝰ. Q̄ aſpera ē nimiū ſa
pientia in doctis hoībꝰ. et nō ꝑmanebit in illa
excors. Quaſi lapidis ꝟtus ꝓbatio erit in illꝭ
et nō demorabūt ꝓiicere illā. Sapia. n. doctri
ne ſm nomē ē eiꝰ. et nō ē multis manifeſta. q
bus aūt agnita ē. ꝑmanet vſqꝫ ad ꝯſpectū dei
Audi fili et accipe ꝯſiliū intellectus: et ne abii
cias cōſiliū meū. Iniice pedē tuum in cōpedeſ
illiꝰ. et in torques illius collū tuū. Subiice hu
merū tuū ⁊ porta illā. et ne accidieriſ vinculis
eiꝰ. In oī aīo tuo accede ad illā. et i omi ꝟtute
tua ꝯſerua vias eiꝰ. Inueſtiga illā et manife
ſtabit tibi. et ꝯtinēs factus ne derelinquas eā.
In nouiſſimis. n. inuenies requiē i ea. et ꝯuer
tet tibi in oblectationē. Et erūt tibi ꝯpedes eiꝰ
in protectionē fortitudinis et baſes ꝟtutis. et
torques illius in ſtolā glīe. Decor enī vite ē in
illa. et vincula illius alligatura ſalutis. Stola
glīe indues eā. et coronā gratulatiōis impo
nes tibi. Fili ſi attēderiſ mihi. diſces eam. et ſi
accomodaueris aīm tuū ſapiēs eris. Si incli
naueris aurē tuā excipies doctrinā. et ſi dilexe
ris audire: ſapiens eris. In multitudine p̄ſby
terorū prudētiū ſta. et ſapie illorū ex corde ꝯiū
gere: vt oēm narrationē dei poſſis audire. et
ꝓuerbia laudis nō effugiāt a te. Et ſi videris
ſenſatū euigila ad eū. et gradus oſtiorū illiuſ ex
terat pes tuuſ. Cogitatū tuū habe i p̄ceptis dī
et i mādatiſ illius maxime aſſiduꝰ eſto. ⁊ ipſe
dabit tibi cor et concupiā ſapie dabit tibi. VII

N Oli facere mala. et nō te apphēdent
diſcede ab iniquo et deficient mala abs
te. Fili nō ſemines mala in ſulcis iniu
ſtitie. et nō metes ea in ſeptuplum. Noli que
rere ab hoīe ducatū: neqꝫ a rege cathedrā ho
noris. Nō te iuſtificeſ ante deū qm̄ agnitor cor
dis ipſe ē: et penes regē noli velle videri ſapi
ens. Noli q̄rere fieri iudex niſi valeas ꝟtute
irrūpe iniquitates: ne forte extimeſcas faciē potē
tis. et ponas ſcādalū in agilitate tua. Nō pec
ces in multitudine ciuitatiſ. nec te immittas i po
pulū: neqꝫ alligeſ duplicia pctā. Nec. n. i vno
eris imunis. Noli eē puſillanimis in aīo tuo.
Exorare. et facere elemoſynā ne deſpicias. Ne
dicas. in multitudine munerū meorū reſpiciet
deuſ. et offerēte me deo altiſſimo munera mea
ſuſcipiet. Nō irrideas hoīem. in amaritudine
aīe: ē. n. q hūiliat et exaltat circūſpector deus.
Noli arare mēdaciū aduerſus fratrē tuū: ne
qꝫ i amicū ſilr̄ facias. Noli velle mentiri oē
mēdaciū: aſſiduitas. n. illius nō eſt bona. No
li ꝟboſus eē i multitudine p̄ſbyterorū. et non
iteres ꝟbū i oīone tua. Nō oderis laborioſa
opa et ruſticationem creatā ab altiſſimo. Nō
te reputes in multitudie indiſciplinatorū. Me
mēto ire qm̄ non tardabit. Humilia valde ſpi
ritū tuū: qm̄ vindicta carnis impii. ignis et ver
mis. Noli p̄uaricari in amicū pecuniā differē
tē: neqꝫ fratrē cariſſimū auro ſpreueris. Noli
diſcedere a muliere ſenſata et bona quā ſortitꝰ
es in timore dñi: gratia. n. verecūdie illiꝰ ſup
aurū. Non ledas ſeruū i veritate opātē: neqꝫ
mercēnarium dantē aiam ſuā. Seruus ſenſa
tus ſit tibi dilectꝰ q̄ſi aīa tua: nō defraudes illū
libertate: neqꝫ inopem derelinquas illū. Pe
cora tibi ſūt: attēde illis. et ſi ſūt vtilia: ꝑſeuerēt
apud te. Filii tibi ſunt: erudi illos. et curua il
los a pueritia eorū. Filie tibi ſūt: ſerua corpus
illarū. ⁊ non oſtēdas hilarē faciē tuam ad illas.
Trade filiā ⁊ grande opus feceris. ⁊ hoī ſēſa
to da illā. Mulier ſi ē tibi ſcḋm aiam tuā: non
ꝓiicias illā. ⁊ odibili nō credas te in toto cor
de tuo. Honora patrē tuū: ⁊ gemitꝰ mr̄is tue
ne obliuiſcaris. Memēto qm̄ niſi ꝑ illos natꝰ
non fuiſſes: ⁊ retribue illis quomodo ⁊ illi ti
bi. In tota aīa tua time dn̄m: ⁊ ſacerdotes illi
us ſanctifica. In oī ꝟtute dilige eū qui te fecit
⁊ miniſtros eius ne derelinquas. Honora de
um ex tota anima tua. ⁊ honorifica ſacerdotes
et ꝓpurga te cū brachiiſ. Da illis ptē ſicut mā
datū ē tibi p̄mitiarū. et purgationis ⁊ de negli
gentia tua purga te cū paucis. Datū brachiorū
tuorum. ⁊ ſacrificiū ſanctificatōis offeres dn̄o.
⁊ initia ſanctorū: ⁊ paupi porrige manū tuam
vt ꝑficiat ꝓpitiatio et bn̄dictio tua. grā dat in
conſpectu omnis viuētis. et mortuo non pro
hibeas gratiam. Non deſis plorantibus in
conſolatione: et cum lugentibus ambula. Nō
te pigeat viſitare infirmum: ex his enim in di
lectione firmaberis. In oibus operibus tuis
memorare nouiſſima tua et in eternū non pec
cabis. VIII

Non litiges cū hoīe potente ne forte in
cidas in manus illius. Nō contendas
cū viro locuplete. ne forte ꝯ te ꝯſtituat
litē tibi. Multos.n. ꝑdidit aurū ⁊ argentū. ⁊
vſqꝫ ad cor regū extēdit ⁊ cōuertit. Nō litiges
cū hoīe linguato. ⁊ nō ſtrues in ignē illius li
gna. Nō cōīces hoī indocto. ne male de ꝓge
nie tua loquat̃. Ne deſpicias hoīem auertentē
ſe a pctō. neqꝫ īproperes ei. Memēto qm̄ oēs
in corruptione ſumus. Ne ſpernas hominem
in ſua ſenectute. etenim ex nobis ſeneſcūt. No
li de mortuo inimico tuo gaudere. ſciens qm̄
oēs morimur ⁊ in gaudium nolumus venire.
Ne deſpicias narrationē pſbyterorꝫ ſapientiū
⁊ in ꝓuerbijs eorꝫ conuerſare. Ab ipſis.n. di
ſces ſapiam ⁊ doctrinā intellectus ⁊ ſuire ma
gnatis ſine q̄rela. Ne te p̄tereat narratio ſenio
rum. ipſi.n. didicerunt a patribus ſuis. Qm̄
ab ipſis diſces itellectū. ⁊ ī t̄pe neceſſitatis da
bis reſponſū. Nō icendas carbones pctōrum
arguens eos. ⁊ ne icendaris flāma ignis pctō
rum illorꝫ. Ne ꝯ faciē ſtes ꝯtumelioſi. ne ſede
at q̄ſi īſidiator ori tuo. Noli feuerari hoī fortio
ri te. q̄ ſi fenerauerís q̄ſi ꝑditū habe. Nō ſpon
deas ſuꝑ virtutē tuā. q̄ ſi ſpoponderis q̄ſi re
ſtituens cogita. Nō iudices ꝯ iudicē. qm̄ ſm̄
q̄ iuſtū eſt iudicat. Cū audace nō eas in via ne
forte grauet mala ſua in te. Ipſe.n. ſm̄ volun
tatē ſuā vadit. ⁊ ſimul cū ſtulticia ipſius peries
Cū iracūdo nō facias rixā. et cū audace nō eas
in deſertū. qm̄ q̄ſi nihil eſt ante illū ſanguis. et
vbi nō eſt adiutoriū elidet te. Cū fatuis ꝯſiliū
nō habeas. non.n. poterunt diligere niſi q̄ eis
placent. Coram extraneo ne facias conſilium.
neſcis.n. quid pariet. Non omni homini cor
tuū manifeſtes. ne forte inferat tibi gratiam fal
ſam et conuitietur tibi. IX

Non zeles mulierē ſinus tui. ne oſten
dat ſuꝑ te malitiam doctrine nequam.
Nō des mulieri poteſtatem aīe tue. ne in
grediat̃ in virtute tua. et ꝯfundaris. Ne reſpi
cias mulierē multiuolā. ne forte īcidas in laq̄
os illius. Cū ſaltatrice ne aſſiduus ſis nec au
dias illā. ne forte pereas īefficacia illius. Vir
ginem ne ꝯſpicias. ne forte ſcandalizeris ī de
corem illius. Ne des fornicarijs aīaꝫ tuam in
vllo. ne perdas te et hereditatem tuā. Noli cir
cunſpicere in vicis ciuitatis. ne oberraueris ī
plateis illius. Auerte faciē tuā a muliere cōpta
et ne circūſpicias ſpeciē alienā. Propter ſpēm
mulieris multi perierunt. et ex hoc ꝯcupiſcentia q̄
ſi ignis exardeſcit. Omnis mulier que eſt for
nicaria q̄ſi ſtercus in via ꝯculcabit̃. Speciem
mulieris aliene multi admirati. reprobi facti ſūt
colloquiū enim illius q̄ſi ignis exardeſcit. Cū
aliena muliere ne ſedeas oīo. ne accumbas cū
ea ſuꝑ cubitū. et nō altercerís cū illa in vino ne
forte declinet cor tuū in illā. et ſanguine tuo la
baris in ꝑditionē. Ne derelinquas amicū an
tiquū nouus.n. nō erit ſimilis illi. Vinū nouū
amicus nouus. Veteraſcat et cum ſuauitate bi
bes illud. Nō zeles gloriā et opes pctōris. nō
enī ſcis q̄ futura ſit illius ſubuerſio. Nō place
at tibi iniuria iniuſtorꝫ. ſciēs qm̄ vſqꝫ ad inferos
nō placebit impius. Longe abeſto ab hoīe poteſtatē
habente occidēdi. et nō ſuſpicaberis timorem
mortis. Et ſi acceſſeris ad illū noli aliq̄d com
mittere. ne forte auferat vitā tuā. Cōmunionē mor
tis ſcito. qm̄ in medio laqueorꝫ īgredieris. et ſu
ꝑ dolentiū arma ābulabis. Scd̄m virtutē tuā
caue te a ꝓximo tuo. et cū ſapientibus et prudē
tibus tracta. Viri iuſti ſint tibi cōuiue. et ī timo
re dei ſit tibi gloriatio. et in ſenſu ſit tibi cogita
tus dei. et oīs enarratio tua in p̄ceptis altiſſimi
In manu artificiū opa laudabit̃. et principes
populi in ſapientia ſermonis ſui. in ſenſu vero
ſeniorꝫ verbū. Terribilis eſt in ciuitate ſua hō
linguoſus. et temerarius ī vbo ſuo odibil̃ erit.

Iudex ſapiēs iudicabit ppl'm ſuū. X
et p̄ncipatus ſenſati ſtabilis erit. Scd̄ꝫ
iudicē populi. ſic et miniſtri eius. et q̄
lis rector eſt ciuitatis. tales et inhabitantes in
ea. Rex īſipiens ꝑdet populū ſuū. et ciuitates
inhabitabunt̃ per ſenſū prudentiū. In manu
dei poteſtas terre. et execrabilis omnis iniqui
tas gentium. et vtilem rectorem ſuſcitabit in tē
pus ſuper illam. In manu dei poteſtas hoīs.
et ſuper faciem ſcribe imponet honorem ſuū.
Omnis iniurie ꝓximi ne memineris. et nihil
agas in operibus iniurie. Odibilis coraꝫ deo
eſt et hoībus ſuperbia. et execrabilis oīs iniq
tas gentiū. Regnum a gente in gentē transfer
tur ꝓpter iniuſticias et iniurias et cōtumelias
ac diuerſos dolos. Auaro aūt nihil eſt ſceleſtius
Quid ſuperbis terra et cinis. Nihil ē iniquius
q̄ꝫ amare pecuniā. Hic enim et aīam ſuaꝫ
venalem habet. qm̄ in vita ſua proiecit intima
ſua. Omnis potentatus breuis vita. languor
prolixior grauat medicum. Breuē languorē
precidit medicus. ſicut et rex hodie eſt et cras
morietur. Cum enim morietur hō. hereditabit
ſerpentes et beſtias et vermes. Initiū ſuꝑbie
hoīs apoſtatare a deo. qm̄ ab eo qui fecit illum
receſſit cor eius. qm̄ initiū oīs peccati eſt ſuper

bia. Qui tenuerit illã adimplebit̃ maledictis ⁊
ſubuertet eũ in finem. Propterea exhonora/
uit dñs ↄuentus maloꝝ. et deſtruxit eos vſqꝫ
in finem. Sedes ducũ ſuperboꝝ deſtruxit de⁹.
et ſedere fecit mites pro eis. Radices gentiũ
ſupbaꝝ areſecit de⁹. et plantauit humiles ex ip
ſis gentib⁹. Terras gentium euertit dominꝰ ⁊
perdidit eas vſqꝫ ad fundamẽtũ. Areſecit ex
ipſis et diſꝑdidit eos. et ceſſare fecit memoriã
eoꝝ a terra. Memoriam ſupborum perdidit
de⁹ et reliquit memoriã humiliũ ſenſu. Nõ eſt
creata hoib⁹ ſuperbia. neqꝫ iracundia nationi
mulieꝝ. Semen hoium honorabit̃ hꝫ qꝺ timet
deũ. ſemẽ aũt hꝫ exhonorabit̃ qꝺ preterit man/
data dñi. In medio fratrũ rector illoꝝ in ho/
nore. et qui timẽt dominũ erunt in oculis illi⁹.
Gloria diuitũ honoratoꝝ et pauperꝝ timor dei
eſt. Non deſpicere hominẽ iuſtũ pauperem. et
non magnificare virũ pctõrẽ diuitẽ. Magn⁹
ẽ iudex et potens ẽ in honore. et non ẽ maior
illo qui timet deum. Seruo ſenſato liberi ſerui
ent. et vir prudens et diſciplinat⁹ non murmu
rabit correpti⁹. et iſci⁹ non honorabitur. Noli
extollere te i faciendo opere tuo. et noli cũctari
in tempore anguſtie. Melior ẽ q opat̃ et abun
dat in oibus qꝫ q gl'iat̃. et eget pane. Fili i mã
ſuetudine ſerua aiam tuam. et da illi honorem
ſcdm meritũ ſuũ. Peccantẽ in animam ſuam
quis iuſtificabit. Et quis honorificabit exho/
norantem animã ſuam. Pauper gloriatur ꝑ
diſciplinã ⁊ timorẽ ſuũ. et ẽ homo qui honori/
ficatur propter ſubſtantiam ſuam. Qui autẽ
gloriatur in paupertate: quãto magis in ſubſtan
tia: Et qui gloriatur in ſubſtantia. paupertatẽ
vereatur. XI

Sapientia humiliati exaltabit caput illi
us. et in medio magnatoꝝ cõſedere il
lũ faciet. Non laudes virũ i ſpecie ſua
neqꝫ ſpernas hoiem in viſu ſuo. Breuis i vo
latilib⁹ eſt apis. et initium dulcoris habet fru/
ctus illius. In veſtitu ne glorieris vnqꝫ nec in
die honoris tue extollaris. Qm̃ mirabilia opa
altiſſimi ſolius. et glorioſa et abſcõſa et inuiſa
opera illi⁹. Multi tyranni ſederũt in throno:
et inſuſpicabilis portauit diadema. Multi po/
tentes oppreſſi ſunt valide: et glioſi traditi ſũt
in manus alteroꝝ. Priuſqꝫ interroges ne vi
tuperes quẽqꝫ: et cũ interrogaueris. corripe iu/
ſte. Priuſqꝫ audias ne reſpõdeas ṽbũ. et in me
dio ſenioꝝ ne adijcias loq. De ea re que te nõ
moleſtat. ne certeris. et in iudicio peccãtiũ ne
cõſiſtas. Fili ne in multis ſint actus tui. et ſi di
ues fueris non eris immunis a delicto. Si enĩ
ſecutus fueris nõ apprehendes: et nõ effugies
ſi ꝑcucurreris. Eſt hõ laborãs et feſtinans et
dolens impi⁹. et tãto magĩ nõ abundabit. Eſt
hõ marcidus egens recuperat̃ ⁊c. plus deficiẽs
ṽtute. et abũdans paupertate: et oculus dei reſ/
pexit illum i bono. et erexit eũ ab humilitate ip
ſius. et exaltauit caput eius. et mirati ſunt i illo
multi et honoraue-runt deũ. Bona et mala vi/
ta et mors: paupertas et honeſtas. a deo ſunt.
Sapientia diſciplina et ſcia legis apud domi/
num: dilectio et vie bonorum apud ipſum. Er
ror et tenebre peccatoribus concreata ſunt: qui
autem exultant in malis. conſeneſcunt in malo
Datio dei ꝑmanet iuſtis. et ꝓfectꝰ illius ſuc
ceſſus habebunt in eternum. Eſt qui locuple/
tatur parce agendo. et hec eſt pars mercedis il
lius in eo ꝙ dicit inueni requiem mihi. ⁊ nunc
manducabo de bonis meis ſolus. ⁊ neſcit ꝙ tẽ
pus pretereat illum ⁊ mors appropiquet. ⁊ re
linquat omnia alijs. et moriatur. Sta in teſta/
mento tuo ⁊ in illo colloquere ⁊ in ope mãda/
toꝝ tuoꝝ veteraſce. Ne maneas in opib⁹ pctõꝝ.
Cõfide aũt in deo. ⁊ mane in loco tuo. Facile
eſt enim in oculis dei ſubito honeſtare paupe/
rem. Benedictio dei in mercedem iuſti feſtiat
⁊ in honore veloci proceſſus illius fructificat.
Ne dicas quid eſt mihi opus: et que erunt mi
hi ex hoc bona: Ne dicas. Sufficiens ſum. et
quid ex hoc peſſimabor. In die bonorũ ne im
memor ſis malorum. ⁊ in die maloꝝ ne imme/
mor ſis bonoꝝ: qm̃ facile ẽ corã deo i die obit⁹
retribuere vnicuiqꝫ ſcdm vias ſuas. Malitia
hore obliuionẽ facit luxurie magne: et in fine
hois denudatio opeꝝ illius. Ante mortem ne
laudes hoiem quẽqꝫ: qm̃ i filijs ſuis agnoſcit̃
vir. Non oẽm hoiem inducas i domũ tuã. mlt̃
te enim ſunt inſidie doloſi. Sicut enĩ eructuãt
ꝑcorda fetentiũ. et ſicut perdix iducit̃ in caueã.
et vt caprea in laqueũ. ſic et cor ſupboꝝ et ſicut
ꝓſpector videns caſum ꝓximi ſui. Bona. n. i
mala conuertens inſidiat̃. et i electis imponet
maculã. A ſcintilla. n. vna auget̃ ignis. ⁊ ab
vno doloſo auget̃ ſanguis. hõ ṽo pctõr ſãgui
ni iſidiatur. Attende ergo tibi a peſtifero. fa/
bricat. n. mala. ne forte iducat ſup te ſubſannã
tionẽ in ꝑpetuum. Admitte ad te alienigenã
et ſubuertet te in turbine. et abalienabit te a vijſ
proprijs. XII

Si bñ feceris ſcito cui feceris. et erit grã
in bonis tuis multa. Bñfac iuſto et in
uenies retributionem magnam. et ſi

nō ab ipſo. certe a dño. Nō ē. n. ei bene q aſſi/
duus ē in malis. ⁊ elemoſynas nō danti. qm̄ ⁊
altiſſimus odio hꝫ pctōres. ⁊ miſertus ē peni/
tētibus. Da miſericordi. ⁊ ne ſuſcipias pctōrē
Et ipſis ⁊ pctōribus reddet vīdictā cuſtodiēs
eos ī diē vindicte. Da bono ⁊ nō receꝑis pctō
rē. Bñfac hūili ⁊ nō dederis ipio. Prohibe
panes illi dare: ne ī ipſis potētior te ſit. Nā du
plicia mala iuenies in oibus bonis q̄cūqꝫ fece
ris illi. qm̄ ⁊ altiſſimus odio hꝫ pctōres. ⁊ ipſis
reddet vindictā. Nō agnoſcet ī bonis amicus
⁊ nō abſcōdet ī malis inimicus. In bonis viri
inimici illius: ī triſticia ⁊ ī malicia illiꝰ amicus
agnitus ē. Nō credas inimico tuo in eternuꝫ.
Sicut. n. eramētū erugināt neqcia illius. Et ſi
hūiliatus vadat curvus. abiice aīuꝫ tuū. ⁊ cu/
ſtodi te ab illo. Nō ſtatuas illū penes te nec ſe
deat ad dexterā tuā: ne ꝯuerſus ſtet in loco tuo
ne forte ꝯuerſus in locū tuū inqrat cathedram
tuā. ⁊ in nouiſſimo cognoſcas v̄ba mea. ⁊ ī ſer
monibus meis ſtimuleris. Quis medebit in/
cātatori ſerpēte ꝑcuſſo. ⁊ oibus q appropiāt be
ſtiis? Sic ⁊ q comitat cū viro iniquo. ⁊ obuo/
lutus ē ī pctīs eiꝰ. Una hora tecū ꝑmanebit.
Si aūt declinaueris nō ſupportabit. In labiis
ſuis īdulcat inimi:ꝰ ⁊ in corde ſuo īſidiat vt ſub/
uertat te ī foueā. In oculis ſuis lachrymat ini
micus. ⁊ ſi iuenerit tp̄s nō ſatiabit ſāguie. ⁊ ſi
icurrerit tibi mala iuenies eū illic priorē. et q̄ſi ad
iuuās ſuffodiet plātas tuas. Caput ſuū mouebit
⁊ plaudebit manu. ⁊ multa ſuſurrans cōmu/
tabit vultum ſuum. XIII

Qui tetigerit picē. inqnabit ab ea. ⁊ qui
cōicauerit ſupbo īduet ſupbiā. Pōdꝰ
ſup ſe tollit q honeſtiori ſe cōicat. Et di
tiori te ne ſocius fueris. Quid cōicabit cacabꝰ
ad ollā. Qm̄. n. ſe colliſerit ꝯfriget. Diues in
iuſte egit ⁊ fremebit. paup aūt leſus tacebit. Si
largitus fueris aſſumet te. ⁊ ſi nō habueris de
relinq̄t te. Si hēs ꝯuiuet tecū ⁊ euacuabit te. ⁊
ipſe nō dolebit ſup te. Si neceſſarius illi fueris
ſupplātabit te. ⁊ ſubridēs ſpē dabit narrās ti/
bi bona. ⁊ dicet qd opus ē tibi? ⁊ cōfundet te ī
cibis ſuis. donec te exinaniat bis ⁊ ter. ⁊ in no
uiſſimo deridebit te. Poſtea vidēs derelinq̄t
te. ⁊ caput ſuuꝫ mouebit ad te. Hūiliare deo ⁊
expecta manus eiꝰ. Attēde ne ſeductus ī ſtulti
cia hūilieris. Noli eē hūilis ī ſapia tua ne hūi/
liatus ī ſtulticiā ſeducaris. Aduocatus a potē/
tiore diſcede: ex h̄. n. magis te aduocabit. Ne
iprobꝰ ſis. ne ipingaris. ⁊ ne lōge ſis ab eo: ne
eas in obliuionē. Ne retineas ex eq̄ loq cū illo
nec credas multis verbis illius. Ex multa eīm
loq̄la tēptabit te: ⁊ ſubridēs īterrogabit te d̄ ab
ſcōditis tuis imitis aīus illiꝰ ꝯſeruabit verba
tua ⁊ nō pcet de malicia ⁊ de vinculis. Caue ti
bi ⁊ attēde diligēter auditui tuo: qm̄ cū ſubuer
ſiōe tua ābulas. Audiēs vero verba illa q̄ſi ī
ſōnis vide ⁊ vigilabis. O ī vita tua dilige deū
⁊ inoca illū ī ſalute tua. O ē aīal diligit ſile ſibi
ſic ⁊ ois hō ꝓximū ſibi. O is caro ad ſimilē ſi
bi ꝯiūget. ⁊ ois hō ſili ſui ſociabit. Sicut cōica
cabit lupꝰ agno aliqñ: ſic pctōr iuſto. Que cōi/
catio ſcō hōi ad canē aut q pars bona diuiti ad
pauperē. Venatio leonis onager ī heremo: ſic
⁊ paſcua ſt diuitū paupes. Et ſic abhoīatio ē ſu
pbo hūilitas: ſic ⁊ execratio diuitis paup. Di/
ues cōmotus cōfirmat ab amicis ſuis. hūilis
aūt cū ceciderit expellet ⁊ a notis. Diuiti dece/
pto multi recuperatores. Locutus ē ſupba ⁊ iu
ſtificauerūt illū. hūilis deceptꝰ ē: īſup ⁊ arguit
Locutꝰ ē ſēſate. ⁊ nō ē datus ei locꝰ. Diues lo
cutus ē. ⁊ oēs tacuerūt. ⁊ verbū illius vſqꝫ ad
nubes pducēt. Paup locutꝰ ē. ⁊ dicūt. Quis
ē h̄? Et ſi offēderit: ſubuertēt illū. Bona ē ſub
ſtātia cui nō ē pctm̄ ī ꝯſcia. ⁊ neqſſima pauper
tas ī ore ipiī. Cor hoīs imutat faciē illius ſiue
in bona ſiue in mala. Veſtigiuꝫ cordis boni ⁊
faciē bonā difficile iuenies: ⁊ cū labore. XIIII

Beatus vir q nō eſt lapſus verbo ex ore
ſuo. ⁊ nō ē ſtimulatus ī triſticia delicti.
Felix qui nō habuit animi ſui triſticiā.
⁊ nō excidit ab ſpe ſua. Viro cupido ⁊ tenaci ſi
ne ratione eſt ſubſtātia: ⁊ hoī liuido ad qd aurū
Qui acervat ex aīo ſuo iniuſte: aliis cōgregat
⁊ in bonis illius alius luxuriabit. Qui ſibi ne
q̄ꝫ eſt: cui alii bonus erit? Et non iocundabit
in bonis ſuis. Qui ſibi inuidet. nihil eſt illo ne
quius. ⁊ hec redditio eſt malitie illius. Et ſi be
nefecerit ignorāter ⁊ nō volens facit. ⁊ ī nouiſ
ſimo manifeſtat maliciā ſuā. Neqꝫ ē oculus li
uidi: ⁊ auertēs faciē: ⁊ deſpiciens aīam ſuam.
Inſatiabilis oculus cupidi in pte iniqtatis nō
ſatiabit: donec conſumat areſaciens animam
ſuam. Oculus malus ad mala: ⁊ non ſatia/
bitur pane: indigens. ⁊ in triſticia erit ſuper
menſā ſuā. Fili ſi hēs bñfac tecū: ⁊ deo dignas
oblatiōes offer. Memor eſto quoniā mors nō
tardat. ⁊ teſtamentū īferox: quia demōſtratuꝫ
eſt tibi. Teſtamentuꝫ enī huius mundi morte
morietur. Ante mortē bñfac amico tuo ⁊ ſecū
dum vires tuas exporrigens da paupi. Nō de
fraudēris a die bono. ⁊ pticula boni doni nō te
pretereat. Nonne aliis relinques dolores. ⁊

laboꝛes tuos. In diuiſione ſortis da ⁊ accipe.
et iuſtifica aīam tuam. Ante obitū tuū opare iu
ſticiā. qm̄ nō eſt apud inferos inuenire cibum.
Ois caro ſicut fenū veteraſcet. et ſicut folium
fructificans in arboꝛe viridi. Alia generanť et
alia deiſciunť. ſic generatio carnis et ſanguis.
alia finiť. et alia naſciť. Oē opus corruptibile
in fine deficiet. et qui illud operať ibit cū illo.
Et omne opus electum iuſtificabitur. et qui ope
ratur illud honoꝛabitur in illo. Beatus vir q
in ſapientia moꝛabitur. et qui in iuſticia medi/
tabitur. et in ſenſu cogitabit circunſpectionem
dei. Qui cogitat vias illius in coꝛde ſuo. et in
abſconſis ſuis intelligens. vadens poſt illam
q̄ſi inueſtigatoꝛ. et in vijs illius cōſiſtēs. Qui
reſpicit per feneſtras illius. et in ianuis illius
audiens. Qui requieſcit iuxta domū illius. et in
parietibus illius figēs palū. Statuet caſulam
ſuam ad manus illius. et requieſcent in caſula
illius bona p̄ euū. Statuet filios ſuos ſub teg/
mine illi⁹ ⁊ ſub ramis ei⁹ moꝛabiť. ꝓtegeť ſub
tegmīe illi⁹ a feruoꝛe. et ī glīa ei⁹ requieſcet. XV
Qui timet deū faciet illud. et qui conti/
nens eſt iuſticie apprehendet illā. et ob
uiabit illi q̄ſi mater honoꝛificata. et q̄ſi
mulier a virginitate ſuſcipiet illum. Cibabit il
lum pane vite ⁊ intellectus. et aqua ſapiētie ſa/
lutaris potabit illum. Et firmabiť in illo et nō
flectetur. et continebit illum et nō cōfundetur.
et exaltabit illum apud ꝓximos ſuos. Et ī me
dio eccleſie apiet os eius. et adimplebit eū ſpiritu
ſapiētie et itellectus. et ſtola gloꝛie veſtiet illū.
Iocunditatē et exultationem theſaurizabit ſup
illū. et noīe eterno hereditabit illū. Hoīes ſtul
ti nō apprehendent illam. et hoīes ſenſati ob/
uiabūt illi. Hoīes ſtulti nō videbunt eā. lōge
eni abeſt a ſupbia et dolo. Viri mēdaces nō
erunt illius memoꝛes. et viri veraces inueniē
tur in illa et ſucceſſū habebūt vſq; ad iſpectōe;
dei. Nō ē ſpecioſa laus in oꝛe peccatoꝛis. qa nō ē
a dn̄o miſſus. qm̄ a deo ꝓfecta ē ſapia. Sapie
enī dei aſtabit laus. et in oꝛe fideli abūdabit. et
dn̄atoꝛ dabit eam illi. Ne dixeris p̄ deū abeſt.
que. n. odit. ne feceris. Nō dicas ille me impla/
nauit. nō. n. neceſſarij ſunt ei hoīes impij. Oē
execramentum erroꝛis odit dn̄s. et nō erit ama
bile timentibus eū. Deus ab initio conſtituit
hoīem. et reliquit illū in manu cōſilij ſui. Adie
cit mandata et p̄cepta ſua. Si volueris manda
ta cōſeruare. cōſeruabunt te. et in ꝑpetuū fide;
placitam ſuare. Appoſuit tibi aquā et ignē. ad
qđ volueris porrige manū tuam. Añ hoīe; vi
ta ⁊ moꝛs: bonum et malū. Quod placuerit ei
dabitur illi. qm̄ multa ſapia dei. et foꝛtis in po
tentia. vidēs oēs ſine intermiſſiōe. Oculi dn̄i
ad timētes eū. et ipſe agnoſcet oē; operā hoīs
Nemini mādauit impie agere. et nemini de/
dit ſpaciū peccādi. Nō. n. ꝯcupiſcit multitudi
nem filioꝝ infidelium et inutilium. XVI
Ne iocūderis in filijs impijs ſi multipli
centť. nec oblecteris ſup ipſos ſi nō eſt
timoꝛ dei in illis. Non credas vite illo
rū: ⁊ ne reſpexeris in laboꝛes eoꝝ. Melioꝛ eſt
enim vnus timēs deū. q̄; mille filij impij. Et
vtile eſt moꝛi ſine filijs. q̄; relinquere filios im
pios. Ab vno ſenſato inhabitabitur patria. et
a tribus impijs deſeretur. Multa talia vidit o
culus me⁹. et foꝛtioꝛa hoꝝ audiuit auris mea.
In ſynagoga peccantiū exardebit ignis et ī gē
te incredibili exardeſcet ira. Nō exoꝛauerūt ꝓ
peccatis ſuis antiqui gigātes. qui deſtructi ſūt
confidentes ſue virtuti. et nō pepercit peregri
nationi illoꝛum. ſed percuſſit eos et execratus
eſt eos pre ſuperbia verbi illoꝛum. Non miſer
tus eſt illis gentē totā pdens et extollentē ſe in
peccatiſ ſuis. Et ſicut ſexcēta milia peditū q cō/
gregati ſūt ī duritia coꝛdis ſui. et ſi vn⁹ fuiſſet
ceruicat⁹ mirū ſi fuiſſet immunis. Miſericoꝛdia
n. et ira eſt cū illo. potens exoꝛatio et effundēs
irā. Secundū miſericoꝛdiā ſuā. ſic correctio il/
li⁹. hominem ſm̄ opa ſua iudicat. Nō effugiet
in rapina peccatoꝛ. et nō retardabit ſufferētia
miſericoꝛdiā facientis. Ois miſericoꝛdia faci/
et locū vnicuiq; ſecundū meritū operū ſuoꝛum
et ſecundū intellectū peregrinatiōis ipſi⁹. Nō
dicas. A deo abſcondar. et ex ſummo quiſ mei
memoꝛabitur. In pplō magno non agnoſcar
Que eſt. n. anima mea in tam īmenſa creatu/
ra. Ecce celū et celi celoꝛum. abyſſus et vniuer
ſa terra et que in eis ſunt in conſpectu illius cō
mouebūtur. montes ſimul et colles et funda/
mēta terre. et cū conſpexerit illa deus. tremoꝛe
ꝯcucientur. Et in oībus his inſenſatū eſt coꝛ.
et oē coꝛ intelligitur ab illo. et vias illi⁹ qs itel
ligit. Et procella quā nec ocul⁹ vidit hominis.
Nā plurima illi⁹ opera ſunt in abſconſis. ſed
opera iuſticie eius qs enūciabit. aut quis ſuſti
nebit. Longe. n. eſt teſtamentū a quibuſda; et
interrogatio hoīum in cōſummatione eſt. Qui
minoꝛať coꝛde cogitat inania. et vir imprudēs
et errans cogitat ſtulta. Audi me fili et diſce/
diſciplinam ſenſus. et in verbis meis attende
in coꝛde tuo: et dicam in equitate diſciplina; et
ſcrutaboꝛ enarrare ſapientiā. ⁊ in verbis meis

attēde in cordetuo. et dico in eqtate ſpirit⁹ vir
tutes quas poſuit deus in opa ſua ab initio et i
veritate enūcio ſciam eius. In iudicio dei opa
ipſius ab initio. et ab inſtitutione hoium ipſo/
rum diſtinxit ptes illoꝝ: et initia coꝝ in gētib⁹
ſuis. Ornauit i eternū opa illoꝝ: nec eſurierūt
nec laborauerūt. et nō deſtiterūt ab opib⁹ ſuis
Vnuſqſqꝫ ꝓximū ſibi nō anguſtiabit vſqꝫ in
eternum. Non ſis incredibilis verbo illius.
Poſt hec deus in terram reſpexit. et impleuit
illam bonis ſuis. Anima aūt omnis vitalis de
nunciauit ante faciem ipſius: et in ipſa iterum
reuerſio illorum.

XVII

DEus creauit de terra hominem. et ſcdm
imaginē ſuā fecit illū. Et iterum ↄuer
tit illum in ipſam. et ſcdm ſe veſtiuit illū
virtute. Numerū dieꝝ et tempus dedit illi et
dedit illi poteſtatē coꝝ q̄ ſunt ſup terram. Po
ſuit timorē illius ſup oēm carnē: et dominatus
eſt beſtiaꝝ et volatilium. Creauit ex ipſo adiu
torium ſimile ſibi. conſilium et linguaꝫ et ocu/
los et aures et cor dedit illis excogitandi et di/
ſciplina intellectus repleuit illos. Creauit illiſ
ſciam ſpūs. ſenſu ipleuit cor illoꝝ ⁊ mala et bo
na oſ̄ndit illis. Poſuit oculū ipſoꝝ ſuper cor/
da illoꝝ oſ̄ndere illis magnalia opeꝝ ſuoꝝ. vt
nomē ſcificationis collaudent. et gl̄iari i mira
bilibus illius. vt magnalia enarrent opeꝝ ei⁹
Addidit illis diſciplinam. et legē vite heredi/
tauit illos. Teſtū eternū cōſtituit cū illiſ. et iu
ſtitiā et iudicia ſua oſ̄ndit illis. Et magnalia ho
noris eius vidit oculus illoꝝ. et honorem vo
cis audierūt aures illoꝝ. et dixit illis. Attēdi/
te ab oi iniquo. Et mandauit illis: vnicuiqꝫ d̄
ꝓximo ſuo. Vie illoꝝ corā illo ſunt ſp. nō ſunt
abſcōſe ab oculis ipſius. In vnāquāqꝫ gentē
ꝓpoſuit rectorē. ⁊ ps dei iſrl facta eſt manifeſta
Et oia opa illoꝝ velut ſol in conſpectu dei. et
oculi eius ſine intermiſſione inſpiciētes ī vijs
eorum. Non ſunt abſconſa teſtamenta ꝓpt̄
iniquitatem illorum. ⁊ omnes iniquitates coꝝ
in conſpectu dei. Elemoſyna viri quaſi ſaccu/
lus cū ipſo. ⁊ gratiam hoīs quaſi pupillā ↄſer
uabit. ⁊ poſtea reſurget ⁊ retribuet illis retri/
butionē vnicuiqꝫ in capite ipſoꝝ. ⁊ cōuertet i
inferiores ptes terre. Penitētibus aūt dedit
viā iuſtitie. ⁊ ↄfirmauit deficiētes ſuſtinere. ⁊
deſtinauit illis ſortem veritatis. Conuertere ad
dnm ⁊ relinq̄ peccata tua. ꝓcare ante faciē dñi
⁊ minue offendicula. Reuertere ad dnm. ⁊ a/
uertere ab iniuſtitia tua. ⁊ nimis odito execra
tionē: ⁊ cognoſce iuſtitias ⁊ iudicia dei. ⁊ ſta i
ſorte ꝓpoſitionis ⁊ oronis altiſſimi dei. In p
tes vade ſeculi ſancti: cū viuis ⁊ dantibus con
feſſionem deo. Nō demoreris ī errore impio
rum: an̄ mortem confitere. A mortuo quaſi ni
hil perit confeſſio. Cōfitéberis viuēs: ⁊ viu⁹
⁊ ſanus confitéberis ⁊ laudabis deū. ⁊ gloria
beris in miſerationibus eius. Q̄ magna mi/
ſericordia dñi: ⁊ ꝓpitiatio illius ↄuertentibus
ad ſe. Nec. n. oia pnt eſſe in hoibus: qm non
eſt immortalis filius hominis: ⁊ i vanitate mali
cie placuerit. Quid lucidius ſole: ⁊ hic deficiet
Aut quid nequius q̄ꝫ qd excogitauit caro ⁊ ſan/
guis. ⁊ hoc arguet. Virtutem altitudinis celi
ipſe conſpicit: ⁊ omnes homines terra et ci/
nis.

XVIII

QVi viuit in eternū: creauit oia ſimul.
Deus ſolus iuſtificabit ⁊ manet inui
ctus rex in eternū. Quis ſufficiet enar
rare opa illius. Quis enim inueſtigabit magna
lia eius. Virtutē aūt magnitudinis eius quis
enunciabit. Et qs adijciet enarrare miſericor/
diam eius? Nō ē minuere neqꝫ adijcere: nec
ē inuenire magnalia dei. Cū cōſummauerit hō
tūc icipiet: ⁊ cū qeuerit: opabit. Quid eſt hō ⁊
q̄ gratia illius. ⁊ quid ē bonū: aut qd nequam
illius. Numerus dieꝝ hoium vt multū: centū
anni: q̄ſi gutte aq̄ maris deputati ſūt. Et ſicut
calculus arene: ſic exigui anni in die eui. Pro
pter hoc patiēs ē de⁹ in illis. ⁊ effūdit ſup eos
miam ſuam. Vidit pſumptionē cordis eoruꝫ
qm mala eſt: ⁊ cognouit ſubuerſionē illoꝝ: qm
neq̄ꝫ ē. Ideo adimpleuit ꝓpitiationē ſuā in il
lis. ⁊ oſ̄ndit eis viā equitatis. Miſeratio hoīs
circa ꝓximū ſuū: miſericordia autē dei ſup oēꝫ
carnē. Qui miſericordiā habet docet ⁊ erudit
q̄ſi paſtor gregē ſuam. Miſeret excipiēs do
ctrinā miſerationis. ⁊ q feſtinat in iudicijs ei⁹
Filium bonis non des q̄relā. ⁊ ī oī dato nō deſ
triſtitiā verbi mali. Nonne ardorem refrige/
rabit ros. Sic ⁊ vbū melius q̄ꝫ datuꝫ. Nōne
ecce verbū ſup datū bonū. Sed vtraqꝫ cū ho/
mine iuſtificato. Stultus acriter impropera/
bit. ⁊ datus indiſciplinati tabeſcere facit oculoſ
Ante iudiciū para iuſtitiā tibi: ⁊ anteq̄ꝫ loq̄ris
diſce. Ante languorem adhibe medicinā. ⁊ an
te iudiciū interroga teipſū. ⁊ in ↄſpectu dei in/
uenies ꝓpitiationem. Ante languorē humilia
te: ⁊ in tpe infirmitatis oſ̄nde ↄuerſationē tuā.
Non ipediaris orare ſemp: ⁊ ne verearis vſqꝫ
ad mortem iuſtificari: qm merces dei manet i
eternum. Ante orationē prepara aiam tuam. et
noli eſſe quaſi homo qui temptat deuꝫ. Me/

mento ire in die ↄſummationis. ⁊ tempus retri
butionis in ↄuerſatiōe faciés. Memēto pau/
pertatis in tpe abundātie. ⁊ neceſſitatem pauper
tatis in die diuitiarꝝ. A mane vſqꝫ ad veſperā
īmutabitur tpus. ⁊ hec oīa citata in oculis dei.
Homo ſapiēs in oibus metuit. ⁊ in dieb⁹ de/
lictorꝝ attendet ab inertia. Ois aſtutus agno/
ſcit ſapiam ⁊ iuenienti eaꝫ. dabit confeſſionem
Senſati in verbis. ⁊ ipſi ſapiēter egerūt. ⁊ in/
tellexerūt vitatē ⁊ iuſticiā. ⁊ iplorauerūt pro/
uerbia ⁊ iudicia. Poſt ↄcupiſcentias tuas nō
eas. ⁊ a voluntate tua auertere. Si preſtes aie
tue ↄcupiſcentias ei⁹. faciet te in gaudium ini/
micis tuis. Ne oblecteris in turbis. nec i mo/
dicis. Aſſidua. n. eſt cōmiſſio illorꝝ. Ne fueris
mediocris in ↄtentiōe ex fenore. ⁊ non eſt tibi
nihil i ſeculo. Eris. n. inuidus aie tue. XIX

O Perarius ebrioſus nō locupletabitur
⁊ q ſpnit modica paulatiꝫ decidit. Vi
nū ⁊ mulieres apoſtatare faciunt ſapiē
tes. ⁊ arguunt ſenſatos. ⁊ q ſe iūgit fornicarijs
erit neqꝫ. Putredo ⁊ vermes hereditabunt il
lum. ⁊ extolletur in exemplūꝫ maī⁹. ⁊ tollet de
numero aia ei⁹. Qui credit cito leuis cordꝫ eſt
⁊ minorabitur. ⁊ q delinquit in aīam ſuā. inſu
per habebitur. Qui gaudet iniq̄tate. denotabi
tur. ⁊ q odit correptionē. minuet vita. ⁊ q odit
loquacitatē. extinguit maliciaꝫ. Qui peccat in
aīam ſuaꝫ. penitebit. ⁊ q iocundatur in malicia
denotabit. Ne iteres verbū neqꝫ ⁊ durū: ⁊ nō
minoraberiſ. Amico ⁊ inimico noli narrare ſē
ſum tuū. ⁊ ſi eſt tibi delictū noli denudare. Au
diet. n. te ⁊ cuſtodiet te. ⁊ q̄ſi defendens pecca
tum odiet te. ⁊ ſic aderit tibi ſemp. Audiſti ver
bum aduerſus ꝓximum tuū. cōmoriat in te. fi
dens q̄ꝫ nō te dirumpet. A facie verbi partu
rit fatuus. tanq̄ꝫ gemit⁹ part⁹ infantiſ. Sagit/
ta infixa femori carniſ. ſic vbū i corde ſtulti. Cor
ripe amicū. ne forte nō intellexerit. ⁊ dicat. nō
feci. aut ſi fecerit. ne iterū addat facere. Corri/
pe ꝓximū. ne forte nō dixerit. ⁊ ſi dixerit ne for
te iteret. Corripe amicū. ſepe. n. fit cōmiſſio. ⁊
non omni verbo credas. Eſt qui labitur ligua
ſua. ſed nō ex aio. Quis eſt. n. q nō deliquerit
in lingua ſua. Corripe proximū anq̄ꝫ cōmine/
ris. ⁊ da locū timori altiſſimi. quia ois ſapia ti/
mor dei. Et in illa timere deum. ⁊ in oi ſapia
diſpoſitio legis. Et nō ē ſapia neq̄tie diſciplina
⁊ nō eſt cogitat⁹ bonus pctōꝝ prudentia. Eſt
prudētie neq̄cia. ⁊ in ipſa execratio. ⁊ eſt inſipiēs
q minuit ſapia. Melior ē hō q minuit ſapia. ⁊
deficiēs ſenſu i timore dei q̄ꝫ q abundat ſenſu
⁊ trāſgredit legē altiſſimi. Eſt ſolertia certa et
ipſa iniq̄. ⁊ ē q emittit vbūꝫ certuꝫ enarrās ve
ritatē: Eſt q neq̄ter humiliat ſe. ⁊ interiora ei⁹
plena ſunt dolo. ⁊ eſt iuſtus q ſe nimiū ſubmit
tit a multa humilitate. ⁊ eſt iuſt⁹ q iclinat faciē
ſuā ⁊ fingit nō videre qd̄ ignoratū ē. Et ſi ab i
becillitate viriū vetet peccare ſi inuenerit tpſ ma
lefaciendi malefaciet. Ex viſu cognoſcit vir ⁊ ab
occurſu faciei cognoſcit ſenſat⁹. Amict⁹ corporis
⁊ riſus dētiū. ⁊ igreſſus hoīs enūciant de illo.
eſt correptio mēdax i ira ↄtumelioſi. ⁊ ē iudiciū
qd̄ nō ꝓbat eē bonū. ⁊ ē tacēs ⁊ ipſe ē prudēs.

Q Vam bonū eſt arguere q̄ꝫ iraſci. XX
⁊ cōfitentē in oratione non prohibere
Cōcupiſcentia ſpadonis deuirginauit
iuuēculā. ſic qui facit ꝑ vim iudiciuꝫ iniquum.
Quā bonū eſt correpto manifeſtare penitentiam: ſic
enī effugies voluntariū pctm̄. Eſt tacens q in
uenit ſapiēs. ⁊ ē odibilis q procax eſt ad loquē
dum. Eſt aūt tacēs ⁊ nō hñs ſenſum loquele.
⁊ eſt tacēs ſciēs tps apti tpis. Homo ſapiens
tacebit vſqꝫ ad tps. laſciu⁹ aūt ⁊ iprudēs non
ſeruabit tps. Qui multis vtit vbis ledet aiam
ſuam. ⁊ q ptātem ſibi ſumit iniuſte. odiet. Eſt
proceſſio in malis viro indiſciplinato. ⁊ ē inuē
tio in detrimētūꝫ. Eſt datū qd̄ nō eſt vtile. ⁊ eſt
datū cui⁹ retributio duplex. Eſt ꝓpē gloriā mi
noratio. ⁊ ē q ab humilitate leuabit caput. Eſt
qui multa redimat modico ꝑcio. ⁊ reſtituēs ea
in ſeptuplum. Sapiens in verbis ſeipſuꝫ ama
bilē facit: gratie autē fatuorꝝ effundentur. Da
tus inſipiētis nō erit vtilis tibi. oculi. n. illius
ſeptemplices ſunt. Exigua dabit ⁊ multa imꝓ
perabit. ⁊ apertio oris illi⁹ inflāmatio eſt. Hodie
feneratur qs. ⁊ cras expetit. ⁊ odibilis eſt ho/
mo huiuſmōi. Fatuo nō erit amicus. ⁊ nō erit
grā in bonis illi⁹. Qui. n. edūt panē illi⁹. falſe
lingue ſunt. Quotiēs ⁊ quāti irridebunt eum
Neqꝫ. n. qd̄ habendū erat. directo ſenſu diſtri
buit. ſimilit ⁊ qd̄ nō erat habenduꝫ. Lapſus falſe
lingue quaſi q in pauimento cadens. ſic caſus
malorꝝ feſtinantē venient. Homo acharis quaſi fa
bula vana. ⁊ i ore i diſciplinatorū aſſidua erit.
Ex ore fatui reprobabit parabola. non. n. dic
illā in tpe ſuo. Eſt q vetat peccare p̄ inopia ⁊ i
requie ſua ſtimulabit. Eſt q pdet aīam ſuam pre
ↄfuſiōe. ⁊ ab iprudenti pſona pdet eā. perſone
autē acceptiōe pdet ſe. Eſt q pre ↄfuſiōe ꝓmit
tit amico. ⁊ lucrat⁹ eſt euꝫ inimicuꝫ grat. Op
probriuꝫ neqꝫ i hoīe mēdaciuꝫ. ⁊ i ore indiſci/
plinatorꝝ aſſidue erit. Potior fur. q̄ꝫ aſſidui/
tas viri mēdacis. pditionē autē ambo heredita

tabūt. Mores hoīum mēdaciū ſine honore: ꝛ
cōfeſio illoꝝ cū ipſis ſine intermiſſione. Sapi
ens i vbis ꝓducet ſeipſū. ꝛ hō prudens place
bit magnatꝭ. Qui opat̃ trã ſuã. inaltabit acer
uum frugū: ꝛ q opat̃ iuſtitiā ipſe exaltabit̃. qui
vero placet magnatꝭ effugiet iniqtatē. Exenia
ꝛ dona excecãt oculos iudicū. ꝛ qſi mutus i ore
auertit correctiões coꝝ. Sapia abſcoſa ꝛ theſa
urꝰ iuiſuſ: q̃ vtilitas i vtriſqꝫ. Melior ē q celat
iſipiētiā ſuā: q̄ꝫ hō q abſcōdit ſapiaꝫ ſuā XXI

Fili peccaſti: nō adijcias iteꝝ: ſꝫ ꝛ de p̄
ſtinis depcare vt tibi dimittant̃. Qua
ſi a facie colubri fuge peccata. ꝛ ſi acceſ
ſeris ad illa. ſuſcipient te. Dentes leonis den
tes eiꝰ: interficientes aīas hoīum. Quaſi rum
phea bis acuta hois iniqtas: plage illius nō ē
ſanitas. Obiurgatio ꝛ iiurie ãnullabūt ſubſtã
tiam. ꝛ domꝰ q̃ nimis locuples ē annullabitur
ſupbia: ſic ſubã ſupbi eradicabit̃. Depcatio
pauperis ex ore vſqꝫ ad aures perueniet. ꝛ iu
diciū feſtinato adueniet illi. Qui odit correptō
nem veſtigiū ē peccatoris. ꝛ qui timet deū con
uertet̃ ad cor ſuū. Notus a lōge potens lingua
audaci. ꝛ ſenſatꝰ ſcit labi ſe ab ipſo. Qui edifi/
cat domū ſuā ipēdijs alienis qſi q colligit la/
pides ſuos in hyeme. Stuppa collecta ſynago
ga peccantiū. ꝛ ꝯſumatio illoꝝ flamma ignis.
Via peccantiū cōplãtata lapidibus. ꝛ in fine
illoꝝ inferi ꝛ tenebre ꝛ pene. Qui cuſtodierit
iuſtitiã: cōtinebit ſenſū eius: ꝯſūmatio timoris
dei: ſapia ꝛ ſenſus. Non erudiet̃: q nō ē ſapiēſ
in bono. Eſt aūt inſipientia q̃ abūdat in malo.
ꝛ nō ē ſenſus. vbi eſt amaritudo. Scia ſapiētꝭ
tanq̄ꝫ inundatio abūdabit. ꝛ ꝯſiliū illiꝰ ſicut fonſ
vite permãet. Cor fatui qſi vas ꝯfractū. ꝛ oēꝫ
ſapiam nō tenebit. Verbū ſapiēs qdcūqꝫ au/
dierit ſcius laudabit. ꝛ ad ſe adijciet: audiuit lu
xurioſus ꝛ diſplicebit illi. ꝛ ꝓijciet illud pꝰ dor
ſum ſuū. Narratio fatui qſi ſarcina in via. naꝫ
in labijs ſenſati inueniet̃ gra. Os prudētꝭ q̄ri
tur in eccleſia. ꝛ vba illius cogitabūt in cordi/
bus ſuis. Tanq̄ꝫ domꝰ exterminata: ſic fatuo ſa
pientia: ꝛ ſcia inſenſati inenarrabilia verba. Cō
pedes in pedibus: doctrina ſtulto: ꝛ q̄ſi vincu
la manuū ſup manū dexterã. Fatuꝰ in riſu ex/
altat vocem ſuã: vir aūt ſapiēs vix tacite ride/
bit. Ornamētū aureū prudēti doctrina. et qua
ſi brachiale i brachio dextro. Pes fatui facilis
in domuꝫ ꝓximi. ꝛ hō peritꝰ ꝯfundet̃ a pſona
potentis. Stultus a feneſtra reſpiciet in domū
vir aūt eruditus foris ſtabit. Stulticia hoīs
auſcultare p oſtiū. ꝛ prudens grauabit̃ contu/
melia. Labia imprudētiū ſtatera ponderabūt.
Vba aūt prudentium ſtulta narrabunt: verba
autem prudentium ſtatera ponderabunt̃. In
ore fatuoꝝ: cor illoꝝ. et in corde ſapientiū. os il
loꝝ. Dū maledicit impius diabolū: maledicit
ipſe aīam ſuam. Suſurro coinquinabit aīam
ſuã. et in oībꝰ odiet̃: et q ꝑmãſerit. odioſus erit
tacitus et ſenſatꝰ honorabit̃. XXII

In lapide luteo lapidatꝰ ē piger. et oēs
loquent̃ ſup aſpnationē illius. De ſter
core boū lapidatꝰ ē piger. et ois q teti/
gerit eū excutiet manꝰ. Cōfuſio pr̄is ē de filio
idiſciplinato: filia aūt fatua in de minoratione
fiet. Filia prudēs. hereditas viro ſuo: nã q̃ cō
fūdit in ꝯtumeliã fit genitorꝭ. Patrē et viruꝫ
ꝯfundit audax. et ab ipis nō minorabitur: ab
vtriſqꝫ aūt ihonorabit̃. Muſica i luctu impor
tuna narratio: flagella et doctrīa in oī tpe ſapia
Qui docet fatuuꝫ. qſi q ꝯglutinat teſtã. Qui
narrat vbū nō audienti: qſi q excitat dormiētē
de graui ſomno. Cū dormiēte loqt̃ q enarrat
ſtulto ſapiam. et in fine narratiōis dicit. Quis
eſt hic? Sup mortuū plora. deficit eni lux eius ꝛ
ſupra fatuū plora. defecit eniꝫ ſenſu. Modicū
plora ſupra mortuum. qm̄ requieuit. Nequiſſimi
eni nequiſſima vita. ſup morte fatui. Luctus
mortui ſeptē dies. fatui aūt et impij oēs dies vi/
te illoꝝ. Cū ſtulto ne multū loquaris: et cū in/
ſenſato ne abierꝭ. Serua te ab illo vt nō mole
ſtiã habeas. et nō coinqnaberis in pctō illius.
Deflecte ab illo. et inuenies requiē. et nō acci
diaberis in ſtultitia illius. Sup plūbū qd gra/
uabit̃. Et qd̄ illi aliud nomē q̄ꝫ fatuus. Are/
naꝫ et ſalē. et maſſã ferri facilius ē ferre: q̄ꝫ ho
minē imprudentē et fatuū et impiū. Sicut lo/
ramētū ligneū colligatū fūdamento edificij nō
diſſoluet̃. ſic et cor ꝯfirmatū i cogitatiōe ꝯſilij.
Cogitatus ſenſati. in oī tpe vel metu non de/
prauabit̃. Sicut ornatꝰ arenoſus i pariete lym
pido: et ſicut palee i excelſis. et cemēta ſine im
penſa poſita ꝯ faciē vēti nō ꝑmãebūt. ſic et cor
timidū i cogitatiōe ſtulti ꝯ ipetū timoris nō re
ſiſtet. ſic et cor trepidū i cogitatōe fatui. oī tpe
nō metuet. ſꝫ et q i p̄ceptꝭ dei ꝑmanet ſemper.
Pūgēs oculū deducit lachrymas. et q pungit
cor. ꝓfert ſenſū. Mittēs lapidē i volatilia deij
ciet illa. ſic et q ꝯuitiat̃ amico diſſoluit amicitiã
Ad amicū ꝛ ſi ꝓduxerꝭ gladiū. ñ deſpes. ē. n.
regreſſus ad amicū. Si apuerit os triſte. ñ tie
as. ē. n. ꝯcordatio. excepto ꝯuitio ꝛ iproprio et
ſupbia ꝛ myſterij reuelatōe et plaga doloſa. In
his oībꝰ effugiet amicꝰ. Fidē poſſidē cū amico i

paupertate illius. vt ⁊ in bonis illiꝰ letet̃. In
tpe tribulatiõis illiꝰ permane illi fidelis. vt ⁊ i
hereditate illiꝰ coheres ſis. Añ ignẽ camini va
por ⁊ fumꝰ ignis ĩaltat̃. ⁊ ſic ⁊ añ ſanguinẽ ma
ledicta ⁊ ꝯtumelie ⁊ mine. Amicũ ſalutare nõ
ꝯfundaris. A facie illiꝰ nõ me abſcondam. ⁊ ſi
mala mihi euenerint ꝑ illũ. ſuſtinebo. Oĩs qui
audiet. caue bit ſe ab eo. Quis dabit ori meo cu
ſtodiã. ⁊ ſup labia mea ſignaculũ certũ: vt non
cadã in ipſis. ⁊ lingua mea perdat me.

D Omine pater ⁊ dñator XXIII
vite mee. ne derelinq̃s me in cogitatu
⁊ ꝯſilio coꝝ: nec ſinas me cadere i illis
Quis ſupponit in cogitatu meo flagella ⁊ i cor
de meo doctrinaꝫ ſapiẽtie: vt ignorationibus
eorum nõ parcat mihi. ⁊ non appareãt delicta
eorum. et ne adincreſcant ignorantie: et multi
plicentur delicta mea. et peccata mea abundent
et incidam in ꝯſpectu aduerſarioꝝ meorum: ⁊
gaudeat inimicus meus. Dñe pr̃ et deus vite
mee ne derelinq̃s me in cogitatu illoꝝ. Extol
lentiã oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi. et oẽ de
ſideriuꝫ auerte a me. Aufer a me vẽtris ꝯcupi
ſcẽtias et ꝯcubitus ꝯcupiſcẽtie ne apphendant
me. et aĩe irreuerẽti et ĩfrunitate ne tradas me.
Doctrinã oris audite filij. et q cuſtodierit illaꝫ
nõ periet labijs ſuis: nec ſcãdalizabitur in ope
ribꝰ neq̃ſſimis. In vanitate ſua apphẽdit̃ pec
cator. et ſupbus et maledicꝰ ſcãdalizabit̃ i illis
Iuratiõi nõ aſſueſcat os tuũ: multi. n. caſus in
illa. Nominatio vo dei nõ ſit aſſidua ĩ ore tuo
et noĩbus ſcõꝝ nõ admiſcearis. qm̃ nõ eris im
munis ab eis. Sicͭ. n. ſeruꝰ interrogatus aſſi
due. a liuore nõ minuit̃. ſic oĩs iurans et nomĩ
nans in toto a pctõ non purgabit̃. Vir multuꝫ
iurans iplebit̃ iniq̃tate. et non diſcedet a domo
illiꝰ plaga. Et ſi fruſtrauerit fratrem. delictum
illiꝰ ſuper ipſum erit. et ſi diſſimulauerit. delin
quit dupliciter. et ſi in vacuum iurauerit nõ iu
ſtificabit̃. Replebitur. n. retributione peſſima
domꝰ illiꝰ. Eſt et alia loq̃la ꝯtraria morti. non
inueniat̃ in hereditate iacob. Etenĩ a miſericor
dibꝰ oĩa hec auferent̃. et i delict̃ non volupta
buñt. Indiſciplinoſe loq̃le nõ aſſueſcat os tuũ. ẽ
n. in illa vbũ pcti. Memẽto prĩs et mrĩs tue.
in medio. n. magnatoꝝ ꝯſiſtis: ne forte obliui
ſcat̃ te deꝰ in ꝯſpectu illoꝝ. et aſſiduitate tua iſa
tuatꝰ iproperiũ patiariſ. et maluiſſes non naſci
et diẽ natiuitatis tue maledicas. Hõ aſſuetꝰ in
vbis iproperij: in oĩbꝰ diebꝰ ſuis nõ erudietur
Duo genera abundãt in pctis. et tertiuꝫ addu
cit irã et pditionẽ. Aĩa callida q̃ſi ignis ardens̃
nõ extinguet̃ donec aliq̃d glutiat. et hõ neq̃ꝫ in
ore carnis ſue. nõ deſinet donec incẽdat igneꝫ
Homini fornicario oĩs panis dulcis. nõ ſati
gabit̃ tranſgrediens vſq; ad finem. Oĩs hõ q
tranſgredit̃ lectũ ſuũ ꝯtẽnens in aĩam ſuaꝫ. et
dicẽs. qs me videt. tenebre circũdant me: ⁊ pa
rietes cooperiũt me ⁊ nemo circũſpicit me quẽ
vereor. delictorum meoꝝ nõ memorabit̃ altiſ
ſimus. ⁊ nõ intellexit. qm̃ oĩa videt oculus il
lius qm̃ expellit a ſe timorẽ dei huiuſmõi hoĩs
timor ⁊ oculi hoĩum timẽtes illũ. ⁊ non cogno
uit. qm̃ oculi dñi multo plus lucidiores ſũt ſup
ſolẽ circũſpiciẽtes oẽs vias hoĩuꝫ. ⁊ ꝓfundum
abyſſi. ⁊ hoĩum corda. intuentes in abſcõditas
ptes. Dño. n. deo añq̃ crearent̃ oĩa ſunt agni
ta. ſic ⁊ poſt pfectũ reſpicit oĩa. Hic in plateis
ciuitatis vindicabit̃. ⁊ q̃ſi pullus eq̃nus fugabi
tur ⁊ vbi nõ ſpauit apphendet̃. Et erit dedecꝰ
oĩbus. eo q nõ intellexerit timorem dñi. Sic ⁊
mulier oĩs relinq̃ns virũ ſuũ. ⁊ ſtatuẽs heredi
tatem ex alieno matrimonio. Primo. n. in le
ge altiſſimi incredibilis fuit. ⁊ ſecundo virum
ſuũ derelinq̃t: tertio in adulterio fornicata ẽ ⁊ ex
alio viro filios ſtatuit ſibi. Hec in eccleſiam ad
ducetur. ⁊ in filios eiꝰ reſpicietur. Nõ tradent
filij eiꝰ radices. ⁊ rami eiꝰ nõ dabũt fructũ. De
relinquẽt in maledictũ memoriam eiꝰ. ⁊ dede
cus illiꝰ nõ delebitur. Et agnoſcent q derelicti
ſunt. qm̃ nihil meliꝰ ẽ q̃ꝫ timor dei. ⁊ nihil dul
cius q̃ꝫ reſpicere in mãdatis dñi. Gloria ma
gna eſt ſequi dominũ. longitudo enim dierum
aſſumetur ab eo. XXIIII

S Apientia laudabit aĩam ſuaꝫ. ⁊ in deo
honorabitur. ⁊ in medio ppl̃i ſui gl̃ia
bitur ⁊ i eccleſijs altiſſimi apiet os ſuũ
et in cõſpectu. vtutis illius gloriabitur. et i me
dio ppl̃i ſui exaltabitur. et in plenitudine ſãcta
admirabitur. et in multitudine electoꝝ habebit
laudẽ. et inter bñdictos bñdicetur dicẽs. Ego
ex ore altiſſimi ꝓdiui primogenita añ oẽm cre
aturã. Ego feci in celis vt oriretur lumẽ inde
ficiẽs. et ſicut nebula texi oẽm t̃ram. Ego i al
tiſſimis habitaui. et thronꝰ meus i colũna nu
bis. Gyrũ celi circuiui ſola. et ꝓfundum abyſ
ſi penetraui. ⁊ i fluctibꝰ mar̃ ambulaui. et i oĩ
terra ſteti. Et in oĩ ppl̃o et in oĩ gente primatuꝫ
habui. et oĩum excellentiũ et humiliũ colla vir
tute calcaui. Et in his oĩbus requiem q̃ſiui. et in
hereditate dñi morabor. Tũc pcepit et dixit mi
hi creator oĩum. et q creauit me requieuit in ta
bernaculo meo. et dixit mihi. In iacob inhabi
tã. et in iſrl̃ hereditare. et in electis meis mit

te radices. Ab iītio ⁊ ante ſecula creata ſum. ⁊
vſq; ad futurū ſeculū nō deſinā. ⁊ in habitatio
ne ſcā corā ipſo miniſtraui. Et ſic in ſyon firma
ta ſū. ⁊ in ciuitate ſcificata ſilr requieui. ⁊ in hie
ruſalē p̄tās mea. Et radicaui in pplo honorifi
cato. ⁊ i partes dei mei hereditas illius ⁊ i ple
nitudine ſanctoꝝ detentio mea. Quaſi cedrus
exaltata ſum in libano. ⁊ quaſi cupreſſus i mō/
te ſyon. Quaſi palma exaltata ſuȝ in cades. ⁊ q̄
ſi plantatio roſe in hiericho. Quaſi oliua ſpe/
cioſa in cāpis. ⁊ quaſi platanus exaltata ſū iux
ta aquā in plateis. Sicut cinnamomū ⁊ balſa/
mū aromatizans: odorē dedi. Quaſi myrrha
electa dedi ſuauitateȝ odoris. ⁊ q̄ſi ſtorax ⁊ gal
banus ⁊ vngula ⁊ gutta. Quaſi libanus nō i/
ciſus vaporaui habitationē meam: ⁊ q̄ſi balſa/
mū nō mixtū odor meus. Ego quaſi terebint⁹
extēdi ramos meos: ⁊ rami mei honoris ⁊ grē
Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitateȝ odoris. ⁊
flores mei fructus honoris ⁊ honeſtatis. Ego
mater pulchre dilectiōis: ⁊ timoris: ⁊ agnitiōis
⁊ ſcē ſpei. In me oīs grā vite ⁊ veritatis: ī me
oīs ſpes vite ⁊ virtutis. Tranſite ad me oēs q
ↄcupiſcitis me. ⁊ a generatōibus meis īplemi
ni. Spūs. n. meus ſup mel dulcis. ⁊ hereditas
mea ſup mel ⁊ fauū. Memoria mea in gnātio
ne ſeculoꝝ. Qui edunt me adhuc eſuriēt. ⁊ q
bibunt me adhuc ſitient. Qui audit me nō cō/
fundet: ⁊ qui operāt in me nō peccabūt. Qui
elucidant me vitā eternā habebūt. Hec oīa li/
ber vite. ⁊ teſtamentū altiſſimi. ⁊ agnitio veri/
tatis. Legē mandauit moyſes in p̄ceptis iuſti
ciarū ⁊ hereditatē domui iacob. ⁊ iſrl̄ p̄miſſio
nes. Poſuit dauid puero ſuo excitare regē ex
ipſo fortiſſimū. ⁊ in throno honoris ſedentē in
ſempiternū. Qui iplet q̄ſi phyſon ſapiam. ⁊ ſi
cut tigris in diebus nouoꝝ. Qui adimplet q̄ſi
eufrates ſenſū. Qui multiplicat q̄ſi iordanis ī
tēpore meſſis. Qui mittit diſciplinā ſicut lucē.
⁊ aſſiſtens q̄ſi gyon in die vindemie. Qui pfi
cit primus ſcire illā. ⁊ īfirmior nō inueſtigabit
eam. Amari. n. abūdabit cogitatio eius. ⁊ con
ſiliū illius in abyſſo magna. Ego ſapia effudi
flumia. ego q̄ſi trames aque imenſe de fluuio.
Ego q̄ſi fluuius dorix. ⁊ ſicut aqueductus exi/
ui de paradiſo. Dixi. Rigabo hortum meum
plātationū. ⁊ inebriabo partus mei fructū. Et
factus ē mihi trames abundās. ⁊ fluuius me⁹
appropinquit ad mare. Qm̄ doctrinā q̄ſi ante
lucanū illumino oibus: ⁊ enarrabo illā vſq; in
lōginquū. Penetrabo īferiores ptes terre: ⁊ ī
ſpiciā oēs dormientes. ⁊ illuminabo oēs ſperā
tes in dn̄o. Adhuc doctrinā q̄ſi ꝓphetiaȝ effū
dam ⁊ relinquā illā q̄rentibus ſapiam. ⁊ non
deſinā in ꝓgenies illoꝝ vſq; in euū ſcm̄. Vi/
dete quoniā non ſolum mihi laboraui: ſed om
nibus exquirentibus veritatem. XXV

In tribus placitū eſt ſpūi meo: q̄ ſunt ꝓ
bata coram deo ⁊ hoībus. Concordia
fratrū ⁊ amor ꝓximoꝝ. ⁊ vir ⁊ mulier
ſibi bene ↄſentiētes. Tres ſpēs odiuit anima
mea: ⁊ aggrauor valde aīe illoꝝ. Pauperem
ſuperbū. ⁊ diuitē mendacē. ⁊ ſenē fatuū ⁊ iſen
ſatū. Que in iuuentute tua nō ↄgregaſti: quō
in ſenectute tua inuenies. Qm̄ ſpecioſu canici ei
iudiciū: et p̄ſbyteris cognoſcere ↄſiliū. Qm̄ ſpe
cioſa veteranis ſapīa: et gl'ioſus itellectus et cō
ſiliū. Corona ſenū multa peritia: et gl'ia illoꝝ
timor dei. Nouē iſuſpicabilia cordis magnifi
caui. et decimū dirā in lingua hoībus. Hō q
iocundat in filijs: viuens: et vidēs ſubuerſio
nem inimicoꝝ ſuoꝝ. Beatus q habitat cū mu
liere ſenſata. et qui lingua ſua nō eſt lapſus. et
qui nō ſeruiuit idignis ſe. Btūs q īuenit ami/
cum verū: et qui enarrat iuſticiā auri audiēti.
Quā magnus qui inuenit ſapiam et ſciam: ſȝ
nō eſt ſuper timentē dn̄m. Timor dei ſup oīa
ſe ſuppoſuit. Beatus hō cui donatū eſt habē ti
morē dei. Qui tenet illum: cui aſſimilabit. Ti
mor dei initiū dilectiōis eius. fidei aūt initium
agglutinandū ē ei. Ois plaga triſticia cordis
ē. et ois malicia neqtia mulieris. Et oēm pla/
gam et nō plagā videbit cordis: et oēm neqtiā
et nō neqtiā mulieris: et oēm obductū et nō ob
ductū odientiū: et oēm vindictā et nō vindi/
ctam inimicoꝝ. Nō eſt caput nequs ſup caput
colubri. et nō eſt ira ſup irā mulieris. Cōmo/
rari leoni et draconi placebit: q̄ȝ habitare cum
muliere neq̄ȝ. Neqtia mulieris: īmutat facieȝ
eius: et obcecauit vultū ſuū tanq̄ȝ vrſus. et q̄ſi
saccū oſ̄det in medio ꝓximoꝝ. Ingemuit vir
ei⁹: et audiens ſuſpirauit modicū. Breuis oīs
malitia ſup malitiā mulierꝭ: ſors peccatoꝝ ca/
dat ſup illā. Aſcēſus arenoſus in pedibus ve
terani ſic mulier linguata hoī q̄eto. Ne reſpici
as in mulieris ſpēm ⁊ nō ↄcupiſcas mulier eȝ
in ſpecie. Mulieris ira ⁊ irreuerētia. ⁊ ↄfuſio
magna. Mulier ſi p̄matū habeat. ↄtria ē viro
ſuo. Cor hūile ⁊ facies triſtis. ⁊ plaga mortis.
mulier nequā. Manus debiles ⁊ genua diſſo
luta. mulier q̄ nō beatificat virū ſuū. A mulie/
re initiū factū eſt p̄cti. ⁊ per illā oēs morimur.
Non des aque tue exitū nec modicū. nec mu/
lieri nequā veniā ꝓdeundi. Si nō ābulauerit

ad manũ tuã: confundet te in conſpectu inimicorum A carnib⁹ tuis abſcide illã ne ſemp̃ te abutat̃.

XXVI.

Mulieris bone beatus vir: nu=merus. n. annorum illorum duplex. Muli=er fortis oblectat virũ ſuũ: et ãnos vite illius in pace implebit. Pars bona mulier bona: in parte bona timentiũ deũ dabit̃ viro pro factis bo=nis. Diuitis aũt et pauperis cor bonũ. in omni tpr̃e vultus illorum hilaris. A tribus timuit cor meũ. et in quarto facies mea metuit. Delaturã ciuita=tis. et collectionẽ populi. et calumniã mendacẽ ſu=per mortẽ oĩa grauia. Dolor cordis et luctus mulier zelotipa. In muliere zelotipa flagellum lingue. omnibus cõicans. Sicut boum iugum quod mouet̃. ita et mulier neq̃z. Qui tenet illã. quaſi qui apprehẽdit ſcorpionem. Mulier ebrioſa ira magna. et contumelia et turpitudo illius nõ te=get̃. Fornicatio mulieris in extollentia oculorum et in palpebris illius agnoſcet̃. In filia nõ ad=uertẽte ſe. firma cuſtodiã. ne inuenta occaſione abutat̃ ſe. Ab omni irreuerẽtia oculorum eius caue. et ne mireris ſi te neglexerit. Sic viator ſitiens ad fontẽ os apiet. et ab omni aqua proxima bibet. et contra omnem palũ ſedebit. et contra omnem ſagittam aperiet pharetrã. donec deficiat. Gratia mulieris ſe=dule delectabit virũ ſuũ. et oſſa illius impingua=bit. Diſciplina illius datũ dei ẽ. Mulier ſenſa=ta et tacita. nõ eſt immutatio erudite aĩe. Gratia ſuper gratiã: mulier ſancta et pudorata. Omnis aũt ponderatio nõ eſt digna cõtinẽtis aĩe. Si=cut ſol oriẽs mũdo in altiſſimis dei ſic mulieris bone ſpecies in ornamentũ domus eius. Lu=cerna ſplendẽs ſup candelabrũ ſcũ. et ſpẽs fa=ciei ſup etatẽ ſtabilẽ. Colũne auree ſup baſas argẽteas. et pedes firmi ſup plãtas ſtabilis mu=lieris. Fundamẽta eterna ſup petrã ſolidam. ſic mandata dei in corde mulieris ſancte. In duo=bus contriſtatũ eſt cor meũ. et in tertio iracundia mihi aduenit. Vir bellator deficiẽs pro inopiam et vir ſenſatus. et qui tranſgredit̃ a iuſticia ad pec=catũ. deus parauit eũ ad rũphearn. Due ſpẽs difficiles et periculoſe mihi apparuerunt. Dif=ficile exuitur negocians a negligẽtia. et nõ iuſtifi=cabit̃ caupo a peccatis labiorum.

XXVII.

Propter inopiam multi deliquerunt. et qui querit locupletari auertit oculum ſu=um. Sicut in medio cõpaginis lapidũ palus figitur. ſic et inter medium venditionis et emptionis anguſtiabitur peccatis. Contere=tur cũ delinquẽte delictũ. Si nõ in timore dñi tenueris te inſtãter. cito ſubuertetur domus tua Sicut in percuſſura cribri remanebit puluis. ſic aporia hoĩs in cogitatu illius. Vaſa figuli probat fornax. et hoĩes iuſtos temptatio tribula=tionis. Sicut ruſticatio de ligno oſtendit fructum illius. ſic verbũ ex cogitatu cordis hoĩs. Ante ſermonẽ nõ laudes virũ. hec enim tẽptatio ẽ ho=minũ. Si ſequaris iuſticiã. apprehendes illam et indues quaſi poderẽ honoris. et inhabitabis cũ ea et proteget te in ſempiternũ. et in die agnitio=nis inuenies firmamentũ. Volatilia ad ſibi ſi=milia cõueniunt. et veritas ad eos qui operãtur illam reuertetur. Leo venationi inſidiat̃ ſemp̃ ſic peccata operantibus iniquitatẽ. Homo ſanctus in ſapia manet ſicut ſol. nam ſtultus ſicut luna mu=tatur. In medio inſenſatorum ſerua verbũ tpr̃i. in medio aũt cogitantiũ aſſiduus eſto. Narra=tio peccantium odioſa. et riſus illorum in delictis peccati. Loquela multũ iurans horripilationẽ capiti ſtatuet. et irreuerentia ipſius obturatio auriũ. Effuſio ſanguinis in rixa ſuperborum et ma=ledictio illorum auditus grauis. Qui denudat ar=chana amici. fidẽ perdit. et nõ inueniet amicũ ad animũ ſuũ. Dilige proximũ. et coniungere fide cum illo. Quod ſi denudaueris abſcõſa illius. nõ perſequeris poſt eũ. Sicut. n. homo qui perdit amicũ ſuũ. ſic et qui perdit amicitiam proximi ſui. Et ſicut qui dimittit auem de manu ſua. ſic qui reliqui=ſti proximũ tuũ. et nõ ante capies. Non illum ſe=quaris. quoniam longe abeſt. Effugit. n. quaſi caprea de laqueo. quoniam vulnerata eſt aĩa eius. Vltra eũ nõ poteris colligare. et maledicti eſt concordatio Denudare aũt amici myſteria. deſperatio eſt aĩe infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua. et nemo eũ abijciet. In conſpectu oculorum tuo=rum conculcabit os ſuum. et ſup ſermones tuos admirabit̃. Nouiſſime aũt peruertet os ſuũ. et in verbis tuis dabit ſcandalũ. Multa audiui. et nõ coequaui ei. et dñs odiet illũ. Qui in altum mittit lapidẽ. ſup caput eius cadet. et plaga do=loſa doloſi diuidet vulnera. Et qui foueã fodit incidet in eã. et qui ſtatuit lapidẽ proximo ſuo of=fendet in eo. et qui laqueũ alij ponit. peribit in illo. Facienti nequiſſimũ conſiliũ. ſup ipſum de=uoluet̃. et nõ agnoſcet vnde adueniet illi. Illu=ſio et improperiũ ſuperborum et vindicta. ſicut leo in=ſidiabit̃ illi. Laqueo peribunt qui oblectant̃ caſu iuſtorum. dolor aũt conſumet illos anteq̃z moriã=tur. Ira et furor vtraq̃z execrabilia ſunt. et vir peccator cõtinens erit illorum.

XXVIII.

Qui vindicari vult. a dño inueniet vin=dictã. et peccata illius ſeruãs ſeruabit. Re=linque proximo tuo nocenti te. et tunc de=precanti tibi peccata ſoluent̃. Homo homini reſeruat irã

et a deo qrit medelã. In hominẽ ſimilẽ ſibi nõ
habet miſericordiã. et de pctis ſuis dep̃catur.
Ipſe dũ caro ſit reſeruat irã. et ꝓpitiationẽ pe
tit a deo. Quis exorabit ꝓ delictis illius. Me
mẽto nouiſſimoꝝ. et deſine inimicari. Tabitu
do. n. et mors imminent in mandatis eius. Me
morare timorẽ dei. et nõ iraſcaris ꝓximo. Me
morare teſtamentũ altiſſimi. et deſpice ignorã/
tiam ꝓximi. Abſtine te a lite. et minues pctã.
Hõ. n. iracundus incẽdit litẽ. et vir peccator
turbabit amicos. et in medio pacẽ habentiũ im
mittit inimicitiã. Scdʒ. n. ligna ſilue. ſic ignis
exardeſcit. et ſcḋm virtutẽ hoĩs ſic iracundia illi
us erit. et ſcḋm ſubſtantiã ſuã exaltabit irã ſuaʒ.
Certamẽn feſtinatũ incendit ignẽʒ. et lis feſti/
nans effundit ſanguinẽ. et lingua teſtificãs ad
ducet mortẽ. Si ſufflaueris q̃ſi ignis exarde/
bit. et ſi exſpueris ſup illã. extinguet. Vtraqʒ
ex ore ꝓficiſcunt. Suſurro et bilinguis male/
dictus. multos. n. turbauit pacẽ habentes. Li
gua tertia multos cõmouit et diſpſit illos de gẽ
te in gentẽ. Ciuitates muratas diuitũ deſtru/
xit. et domos magnatoꝝ effodit. Virtutes po
puloꝝ concidit. et gentes fortes diſſoluit. Lin
gua tertia mulieres viratas eiecit. et priuauit
illas laboribus ſuis. Qui reſpicit illam. nõ ha
bebit requiẽ. nec habebit amicũ in quo requie/
ſcat. Flagelli plaga liuorem facit. plaga autem
lingue cõminuet oſſa. Multi ceciderunt i ore
gladij. ſed nõ ſic q̃ſi q interierũt per linguã ſuã.
Beatus q tectus ẽ a lingua neq̃ʒ. qui in iracũ
dia illius nõ tranſiuit. et qui nõ attraxit iugũ il
lius et in vinculis eius nõ ẽ ligatus. Iugũ. n.
illiꝰ iugũ ferreũ ẽ. et vinculũ illius vinculũ ereũ
eſt. Mors illius mors neq̃ſſima. et vtilis poti
us infernus q̃ʒ illa. Perſeuerãtia illius nõ pma
nebit. ſʒ obtinebit vias iniuſtoꝝ. In flãma ſua
nõ comburet iuſtos. Qui derelinquũt deũ. inci
dent in illã. et exardebit in illis et nõ extinguet
et immittet i illos q̃ſi leo et q̃ſi pardus ledet illos
Sepi aures tuas ſpinis. et linguã neq̃ã noli
audire. et ori tuo facito oſtia. et ſeras auribus
tuis. Aurũ tuũ et argentũ tuũ confla. et verbis
tuis facito ſtaterã. et frenos ori tuo rectos. et at
tende ne forte labaris in lingua. et cadas in cõ
ſpectu inimicorum inſidiantium tibi. et ſit ca/
ſus tuus inſanabilis in mortem. XXIX

Qui facit miſericordiã. feneratꝰ proximo
ſuo et q p̃ualet manu. mãdata ſeruat. Fe
nerare ꝓximo tuo in tp̃e neceſſitatis illiꝰ
et iterũ redde ꝓximo in tp̃e ſuo. Cõfirma ver/
bum et fideliter age cũ illo. et in oĩ tp̃e inuenies
qḋ tibi neceſſe eſt. Multi q̃ſi inuentionẽ eſtima
uerũt fenus: et p̃ſtiterũt moleſtiaʒ his qui ſe ad
iuuerũt. Donec accipiãt oſculant manus dan
tis. et in ꝓmiſſionibꝰ humiliãt vocẽ ſuã. Et in
tp̃e redditiõis poſtulabit tp̃us. et loquetur verba
tedij et murmurationũ. et tẽpus cauſabitur. Si
aũt potuerit reddere aduerſabitur. Solidi vix
reddet dimidiũ. et cõputabit illud q̃ſi inuentio/
nẽʒ. Sin aũt. fraudabit illuʒ pecunia ſua et poſ
ſidebit illũ inimicũ gratis. et ↄuitia et maledicta
reddet illi. et pro honore et bñficio reddet illi cõ
tumeliã. Multi nõ cauſa nequitie non fenerati
ſunt: ſed fraudari gratis timuerũt. Verũtamẽ
ſuper humilẽ aĩo fortior eſto. et pro elemoſyna
nõ trahas illũ. Propter mãdatũ aſſume pau/
perẽ. et ꝓpter inopiã eiꝰ ne dimittas eũ vacuũ.
Perde pecuniã ꝓpter fratrẽ et amicũ. et nõ ab
ſcondas illã ſub lapide in perditionẽʒ. Pone
theſaurũ tuũ i p̃ceptis altiſſimi. et ꝓderit tibi ma
gis q̃ʒ aurũ. Cõclude elemoſynã in corde pau
peris. et hoc ꝓ te exorabit ab oĩ malo. Elemo/
ſyna viri q̃ſi ſacculus cũ ipſo. et gratiaʒ hoĩs q̃ſi
pupillã ↄſeruabit. et poſtea reſurget et retribu/
et illis retributionẽ vnicuiqʒ in caput illorum.
Super ſcutũ potẽtis et ſuper lanceã. aduerſus
inimicũ tuũ pugnabit. Vir bonus fidẽ facit ꝓ
ximo ſuo. et q perdiderit cõfuſionem derelin/
quet ſibi. Gratiã fideiuſſoris ne obliuiſcaris de
dit. n. pro te aiam ſuã. Repromiſſorẽ fugit pec
cator et immũdus. Bona reꝓmiſſoris ſibi aſcri
bit pctõr. et igratus ſenſu derelinquit liberãteʒ
ſe. Vir repromittit de ꝓximo ſuo. et cũ pdide/
rit reuerentiã derelinq̃tur ab eo. Repromiſſio
nequiſſima multos perdidit dirigẽtes. et cõmo
uit illos q̃ſi fluctꝰ maris. Viros potẽtes gyrãs
migrare fecit. et vagati ſũt in gentibus alienis.
Peccator trãſgrediẽs mandatũ dñi incidet in
ꝓmiſſionẽ neq̃ã. et qui conatur multa agere:
incidet in iudiciũ. Recupera ꝓximũ ſecundũ
virtutẽ tuã. et attẽde tibi ne incidas. Initiũ vite
hoĩs aqua et panis et veſtimentũ et domꝰ ꝓte/
gens turpitudinẽ. Melior ẽ victus pauperis
ſub tegmine aſſerũ: q̃ʒ epule ſplendide i pere/
gre ſine domicilio. Minimũ ꝓ magno place/
at tibi. et improperiũ peregrinatiõis nõ audies.
Vita neq̃ã hoſpitandi de domo in domũ. et
vbi hoſpitabitur. nõ fiducialiter aget: nec aperiet
os. Hoſpitabitur. et paſcet et potabit igratos. et
adhuc amara audiet. Trãſi hoſpes et orna mẽ
ſam. et q̃ in manu habes ciba ceteros. Exi a fa
cie honoris amicoꝝ meoꝝ. neceſſitudie domꝰ
mee. hoſpicio mihi factꝰ es frater. Grauia h

hōī habenti ſenſum: cōceptio domus ⁊ impio
perium feneratoris. XXX

Qui diligit filiū ſuum. aſſiduat illi fla/
gella: vt letet in nouiſſimo ſuo: ⁊ non
palpet ꝓximoꝝ oſtia. Qui docet filiū
ſuum laudabitur in illo. ⁊ in medio domeſtico
rum in illo gloriabitur. Qui docet filium ſuū
in zelū mittit inimicum. ⁊ in medio amicorum
gloriabit̄ in illo. Mortuꝰ eſt pat eiꝰ. ⁊ q̄ſi nō ē
mortuus. Similē. n. reliquit ſibi pꝰ ſe. in vita
ſua. Vidit. ⁊ letatꝰ eſt in illo. In obitu ſuo nō
eſt contriſtatus: nec ꝯfuſus eſt coraꝫ inimicis.
Reliquit. n. defenſorē domꝰ ꝯtra inimicos. ⁊
amicis reddentē grām. Pro aīabus filioꝝ col
ligabit vulnera ſua. ⁊ ſup oēm vocē turbabūt̄
viſcera eiꝰ. Equus indomitꝰ euadet durus. ⁊
filiꝰ remiſſus euadet p̄ceps. Lacta filiū. ⁊ pauē
tem te faciet: lude cum eo. ⁊ contriſtabit te. Nō
corrideas illi ne condoleas. ⁊ in nouiſſimo ob
ſtupeſcent dentes tui. Non des illi poteſtatē in
iuuentute. ⁊ ne deſpicias cogitatus illiꝰ. Cur/
ua ceruicem eiꝰ in iuuentute. ⁊ tunde latera eiꝰ
dū infans eſt: ne forte induret ⁊ non credat tibi
⁊ erit tibi dolor aīe. Doce filium tuū ⁊ opare ī
illo: ne in turpitudinē illiꝰ offendas. Melior ē
pauꝑ ſanus ⁊ fortis viribꝰ: q̄ꝫ diues imbecillis
⁊ flagellatꝰ maliciā. Salus aīe in ſctitate iuſticie
⁊ melior eſt omni auro ⁊ argento. ⁊ corpus va
lidū q̄ꝫ cenſus immenſus. Nō eſt cenſus ſup cē
ſuꝫ ſalutis corporis. ⁊ nō ē oblectamentū ſuper
cordis gaudiuꝫ. Melior eſt mors q̄ꝫ vita ama
ra. ⁊ reqes eterna q̄ꝫ languor pſeuerans. Bo
na abſcondita in ore clauſo: quaſi appoſitiones
epularū circūpoſite ſepulchro. Quid proderit li
batio idolo: nec. n. mādueabit nec odorabitur.
Si q effugat̄ a dn̄o. ⁊ portans mercedes iniq/
tatis. Videns oculis ⁊ ingemiſcens: ſicut ſpa/
do cōplectens virgineꝫ ⁊ ſuſpirans. Triſticiam
nō des aīe tue. ⁊ non affligas temetipſuꝫ in ꝯſi
lio tuo. Iocunditas cordis hec eſt vita hōīs. ⁊
theſaurus ſine defectiōe ſctitatis. ⁊ exultatio vi
ri eſt lōgeuitas. Miſerere aīe tue placēs deo. ⁊
ꝯtine. ⁊ ꝯgrega cor tuū in ſctitate eiꝰ. ⁊ triſticiaꝫ
longe expelle a te. Multos. n. occidit triſticia ⁊
nō eſt vtilitas in illa. Zelus ⁊ iracūdia minuēt
dies: ⁊ ante tēpus ſenectam adducet cogitatus
Splendidū cor bonū in epulis eſt. epule enim
illius diligenter fiunt. XXXI

Vigilia honeſtatis tabefaciet carnes ⁊
cogitatus illiꝰ auferet ſomnum. Cogi
tatus preſcientie auertit ſenſum. ⁊ infir
mitas grauis ſobriā facit aīam. Laborauit di/
ues ī cōgregatione ſubē in requie ſua replebit̄
bonis ſuis. Laborauit pauper ī diminutiōe vi
ctus. ⁊ in ſine inops fit. Qui aurum diligit nō
iuſtificabit̄. ⁊ q inſeqtur ꝯſumptioneꝫ replebit̄
ex ea. Multi dati ſūt ī auri caſus. ⁊ facta eſt in
ſpecie ipſiꝰ perditio illoꝝ. Lignū offenſionis ē
aurū ſacrificantiū. ve illis q ſectant̄ illud. ⁊ oīs
īprudens deperiet in illo. Beatus diues q in/
uentꝰ eſt ſine macula. ⁊ q pꝰ aurū nō abijt. nec
ſpauit ī pecunia ⁊ theſauris. Quis ē h̄ ⁊ lau/
dabimꝰ eū. Fecit. n. mirabilia ī vita ſua. Qui ſ
ꝓbatꝰ eſt ī illo ⁊ pfectꝰ inuētus ē. ⁊ erit illi glo
ria eterna. Qui potuit trāſgredi ⁊ nō eſt trāſgreſ
ſus ⁊ facere mala ⁊ n̄ fecit. Idō ſtabilita ſunt bo
na illiꝰ in domino. ⁊ elemoſynas illius enarra
bit oīs eccleſia ſcōrum. Supra menſaꝫ magnā
ſediſti. nō aperias ſup illā faucē tuā prior. Nō
dicas ſi multa ſūt: q̄ ſup illā ſūt. Memento q̄m
malus ē oculus neq̄ꝫ. Nequis oculo qd creatū
eſt. Ideo ab oī facie ſua lachrymabit̄. cum vi/
derit. Ne extendas manū tuā prior. ⁊ inuidia
ꝯtaminatus erubeſcas. Ne ꝯprimaris in ꝯui
uio vio. Intellige que ſūt ꝓximi tui ex teipſo.
Vtere q̄ſi hō frugibus q̄ tibi apponunt̄: ví nō
cuꝫ manducas multū odio habearis. Ceſſa pri
or cauſa diſciplie: ⁊ noli nimius eſſe ne forte of/
fendas: ⁊ ſi in medio multoꝝ ſediſti prior illis
ne extendas manū tuā. nec pōr poſcas bibere.
Quā ſufficiēs ē hōī erudito vinū exiguū. ⁊ in
dormiēdo nō laborabis ab illo ⁊ nō ſēties dolo
rē. Vigilia ⁊ cholera ⁊ tortura viro infrunito.
ſomnꝰ ſanitatis in hoīe parco. Dormiet vſq;
mane. ⁊ aīa illius cū ipſo delectabit̄. Et ſi coa/
ctus fuer̄ꝫ in edēdo multū ſurge e medio ⁊ vo/
me ⁊ refrigerabit te. ⁊ n̄ adduces corpi tuo īfir
mitatē. Audi me fili ⁊ nō ſpernas me. ⁊ in no/
uiſſimo inuenies v̄ba mea. In oibus opibus
tuis eſto velox. ⁊ oīs īfirmitas nō occurret tibi
Splendidū ī panibꝰ bn̄dicent labia multoꝝ. ⁊
teſtimoniū veritatis illius fidele. In nequiſſimo
pane murmurabit ciuitas. ⁊ teſtimoniū nequi
tie illius verum eſt. Diligētes in vino noli ꝓ
uocare multos. n. exterminauit vinuꝫ. Ignis
ꝓbat ferrū durū. ſic vinū corda ſupborum ar/
guet iebrietate potatū. Equa vita hoibꝰ. vinū
in ſobrietate: ſi bibas illud moderate eris ſobri
us. Que eſt vita q̄ minuit̄ vino. Quid defrau
dat vitā. Mors. Vinū in iocunditatē creatuꝫ
eſt. ⁊ nō in ebrietatē ab initio. Exultatio anime
⁊ cordis vinuꝫ moderate potatuꝫ. Sanitas eſt
aīe ⁊ corpori. ſobriꝰ potus. Vinū multū pota/
tū irritationem ⁊ iram ⁊ ruinas multas facit.

Amaritudo aīe vinū multū potatū. Ebrietatis
animoſitas iprudentis offenſio: minorans vir
tutē ⁊ faciēs vulnera. In cōuiuio vini nō ar/
guas ꝓximū. ⁊ nō deſpicias eū i iocunditate il
lius. Verba iproperij nō dicas illi: ⁊ non pre
mas illum in repetendo.   XXXII

Rectorē te poſuerūt: noli extolli: eſto in
illis q̄ſi vnus ex ipſis. Curā illoꝝ ha/
be ⁊ ſic ꝯſidera. ⁊ oī cura tua explicita
recūbe: vt leteris ꝓpter illos. ⁊ ornamentum
grē accipias coronā. ⁊ dignationē ꝯſequaris
corrogatiōis. Loq̄re maior natu: decet enī te.
Primū verbū diligēti ſciam. ⁊ nō ipedias mu
ſicā. Vbi auditus nō ē: nō effundas ſermonē.
⁊ iportune noli extolli i ſapiētia tua. Gēmula
carbūculi in ornamēto auri. ⁊ cōparatio muſi
coꝝ in ꝯuiuio vini. Sicut in fabricatiōe auri ſi/
gnū ē ſmaragdi: ſic numerus muſicoꝝ i iocun
do ⁊ moderato vino. Audi tacēs. ⁊ ꝓ reuerē/
tia accedet tibi bona grā. Adoleſcens loq̄re in
tua cā vix cū neceſſe fuerit. Si bis interrogatus
fueris hēat caput rñſū tuū. In multis eſto q̄ſi i
ſcius. ⁊ audi tacens ſimul ⁊ q̄rens. In medio
magnatoꝝ loq nō p̄ſumas. ⁊ vbi ſūt ſenes nō
multū loq̄ris. Ante grandinē p̄ibit coruſcatio
⁊ ante verecundiā p̄ibit grā: ⁊ ꝓ reuerentia ac
cedet tibi bona grā. Et hora ſurgēdi nō te tri/
ces. Precurre aūt prior i domū tuā ⁊ illic ad/
uocare ⁊ illic lude. ⁊ age cōceptiōes tuas. ⁊ nō
in delictis ⁊ v̄bo ſupbo. Sup his oībus bñdi
cito dñm q fecit te: ⁊ inebriantē te ab oībus bo/
nis ſuis. Qui timet deū excipiet doctrinā eius
⁊ q vigilauerit ad illū inueniet bñdictionē illi⁹.
Qui q̄rit legē replebit̄ ab ea: ⁊ q inſidioſe agit
ſcandalizabit̄ ab ea. Qui timēt deū inueniēt iu/
diciū iuſtum: ⁊ iuſticias q̄ſi lumen accendent.
Peccātor hō vitabit correptionē. ⁊ ſcdm volunta
tē ſuā inueniet cōpationē. Vir ꝯſilij nō diſꝑdet
intelligētiā: alienus ⁊ ſupb⁹ nō ptimeſcet timo
rē. Etiā poſtq̄ȝ fecit cū eo ſine ꝯſilio ⁊ ſuis iſe/
ctatōibus arguet̄. Fili ſine ꝯſilio nihil facias.
⁊ p⁹ factū nō penitebis. In via ruine nō eas. ⁊
nō offēdes i lapides nec credas te vie laborio
ſe: ne ponas aīe tue ſcandalū. Et a filijs tuis ca
ue: ⁊ a domeſticis tuis attende. In oī ope tuo
crede ex fide aīe tue: hec ē. n. ꝯſeruatio mādato/
rum. Qui credit deo attēdit mādatis. ⁊ q confi
dit in illo nō minorabitur.   XXXIII

Timenti deum non occurrent mala. ſȝ
in temptatione deus illum cōſeruabit.
⁊ liberabit a malis. Sapiēs non odit
mandata ⁊ iuſticias. ⁊ nō illidetur q̄ſi in ꝓcel/
la nauis. Homo ſēſatus credit legi dei. ⁊ lex il
li fidelis. Qui interrogationē manifeſtat para/
bit verbū. ⁊ ſic deprecatus exaudiet: ⁊ conſer/
uabit diſciplinam. ⁊ tunc reſpōdebit. Precor
dia fatui q̄ſi rota carri. ⁊ q̄ſi axis verſatilis co/
gitatus illius. Equus emiſſarius: ſic ⁊ amicus
ſubſannator: ſub oī ſupſedēte hinnit. Quare di
es diē ſupat: ⁊ iterū lux lucē: ⁊ annus annū a
ſole. A dñi ſcia ſepati ſunt. Facto ſole ⁊ precē/
ptū cuſtodiente. Et īmutauit tpa. ⁊ dies feſtos
ipſoꝝ. ⁊ in illis dies feſtos celebrauerūt ad ho
ram. Ex ipſis exaltauit ⁊ magnificauit deus. ⁊
ex ipſis poſuit in numerū dieꝝ: ⁊ oēs homīes
de ſolo ⁊ ex terra vñ creatus eſt adam. In mul
titudine diſcipline dñi ſepauit eos: ⁊ īmutauit
vias eoꝝ. Ex ex ipſis bñdixit. ⁊ exaltauit. ex his
ſanctificauit. ⁊ ad ſe applicauit: ⁊ ex ipſis male
dixit. ⁊ humiliauit ⁊ conuertit illos a ſepatiōe ip
ſoꝝ. Quaſi lutū figuli in manu in manu ipſius
plaſmare illud ⁊ diſponere. Oēs vie ei⁹ ſcdȝ
diſpoſitionē eius: ſic hō in manu illius q ſe fecit.
⁊ reddet illi ſecundū iudiciū ſuū. Cōtra malū
bonū eſt ⁊ ꝯ vitā mors: ſic ⁊ ꝯ virū iuſtū pec/
cator. Et ſic intuere i oīa opera altiſſimi. Duo
ꝯ duo. ⁊ vnū ꝯ vnum. Et ego nouiſſimus euī/
gilaui. ⁊ q̄ſi qui colligit racemos poſt vindemia
tores. In bñdictione dei ⁊ ipſe ſperaui ⁊ quaſi
q vindemiat repleui torcular. Reſpicite qm nō
mihi ſoli laboraui ſȝ ⁊ oībus exquirentibus diſci
plinā. Audite me magnati ⁊ oēs ppl'i. ⁊ recto/
res eccleſie auribꝰ ꝑcipite. Filio ⁊ mulieri. fra
tri ⁊ amico nō des ptātem ſup te in vita tua. ⁊
nō dederis alij poſſeſſionē tuā: ne forte penite
at te ⁊ depreceris ꝓ illis. Dū adhuc ſupes ⁊ aſpi
ras. nō immutabit te oīs caro. Melius ē enī vt
filij tui te rogent q̄ȝ te reſpicere in manus filio
rū tuoꝝ. In oībus opibus tuis ꝑcellens eſto.
ne dederis maculā in gloriā tuā. In die cōſū/
mationis dieꝝ vite tue et in tpe exitus tui di/
ſtribue hereditatē tuā. Cibaria et virga et onꝰ
aſino: panis et diſciplina et opus ſeruo. Operat̄
in diſciplina et q̄rit requieſcere: laxa manus illi
et querit libertatē. Iugū et lorū curuāt collum
durū: et ſeruū iclinant opationēs aſſidue. Ser/
uo maliuolo tortura et cōpedes: mitte illum in
operationem ne vacet. Multā. n. malitiā do/
cuit ocioſitas. In opa ꝯſtitue eū: ſic enī condē/
cet illum. Qd ſi nō obaudierit. curua illū com
pedibus: et nō amplifices ſuper oēm carnem.
Verū ſine iudicio nihil facias graue. Si ē tibi
ſeruus fidelis: ſit tibi quaſi anima tua. Quaſi
fratrem ſic eū tracta: q̄m in ſanguine aīe te cō

paraſti illum. Si leſeris eū iniuſte in fugā con
uertetur et ſi extollens diſceſſerit. quē q̄ras. et i
qua via queras illum, neſcis. XXXIIII

Vana ſpes et mendaciū viro īſenſato. et
ſomnia extollunt īprudentes. Quaſi q
apprehendit vmbrā et perſequit̄ ven/
tum: ſic et qui attendit ad viſa mendacia. Se/
cundū hoc viſio ſomnioꝝ. Ante faciē hoīs ſili
tudo alterius hoīs. Ab immundo qd mūdabit̄.
Et a mendace qd verū dicetur? Diuinatio er/
roris. et auguria. mendacia. et ſomnia maleſa
cientiū. vanitas eſt. Et ſicut pturiētis cor tuū
fātaſias patit̄: niſi ab altiſſimo fuerit emiſſa vi
ſitatio. Ne dederis in illis cor tuū. Multos. n.
errare fecerūt ſōnia. et exciderūt ſperātes in il
lis. Sine mendacio cōſummabit̄ verbū legis. et
ſapiā in ore fidelis complanabit̄. Qui non eſt
tēptatus. qd ſcit? Vir in multis expertus. cogi
tabit multa. et qui multa didicit enarrabit intel
lectum. Qui nō eſt exptus. pauca recognoſcit.
qui aūt in multis factus eſt. multiplicabit mali
ciam. Qui tēptatus nō eſt. qualia ſcit? Qui i/
plātatus ē. abūdabit neqtia. Multa vidi enar
rando. et plurimas verboꝝ cōſuetudīes. Ali/
quotiens vſq3 ad mortē periclitatus ſum hoꝝ
cauſa. et liberatus ſum grā dei. Spūs timētiū
deū queritur. et in conſpectu illius bn̄dicetur.
Spes. n. illoꝝ in ſaluantē illos. et oculi dn̄i in
diligentes ſe. Qui timet dn̄m nihil trepidabit
et nō pauebit qm̄ ipſe ē ſpes eius. Timētis do
minū beata ē aīa eius. ad quē reſpicit. et qui ē
fortitudo eius. Oculi dn̄i ſuper timentes eum
ptector potentie. firmamentū virtutis. tegimē
ardoris et vmbraculum meridiani. deprecatio
offenſionis. et adiutorium caſus exaltans aīaꝫ
ꝛ illuminās oculos. dans ſanitatē ꝛ vitā ꝛ bn̄/
dictionē. Immolantis ex iniquo oblatio ē ma
culata ꝛ nō ſūt bn̄placite ſubſanationes iniuſtoꝝ
Dn̄s ſolus ſuſtinētibus ſe i via veritatis ꝛ iuſti
cie. Dona iniquoꝝ nō pbat altiſſimus: nec re
ſpicit in oblationibus iniquoꝝ: nec in multitu
dine ſacrificioꝝ. eoꝝ ppitiabit̄ pctīs. Qui of/
fert ſacrificiū ex ſubſtātia pauperꝝ: q̄ſi q victiat
filiū ī ꝯſpectu pr̄is ſui. Panis egētiū vita pau
peris ē: q defraudat illū: hō ſāguis ē. Qui au/
fert in ſudore panē: q̄ſi q occidit p̄ximū ſuum.
Qui effundit ſanguinē ꝛ q fraudē facit mercē
nario: fratres ſūt. Vnus edificans et vnus de
ſtruens: qd pdeſt illis niſi labor. Vnus orās
et vnus maledicēs: cuius vocē exaudiet deus?
Qui baptizat̄ a mortuo et iterū tangit mortuū
qd pficit lauatio illius. Sic hō q ieiunat ī pctīs
ſuis et iterū eadē faciens: qd pficit humiliādo
ſe. Orōnē illius qs exaudiet? XXXV

Qui cōſeruat verbū: multiplicat orōnē
Sacrificiū ſalutare ē attendere māda/
tis et diſcedere ab oī iniqtate. et ppitia
tionem litare ſacrificijs ſup iniuſticias: et depre
catio p pctīs recedere ab iniuſticia. Retribuet
gratiā q offert ſimilaginē. et q facit miſicordiā
offert ſacrificium. Bn̄placitum eſt dn̄o recede
re ab iniquitate et deprecatio p pctīs recedere
ab iniuſticia. Non apparebis añ cōſpectū do
mini vacuus. Hec. n. oīa ppter mandata dei
fiūt. Oblatio iuſti īpinguat altare: et odor ſua/
uitatis ē in cōſpectu altiſſimi. Sacrificiū iuſti
acceptū eſt: et memoriā eius nō obliuiſcet dn̄s.
Bono aīo gloriā redde deo: et nō minuas pri
mitias manuū tuaꝝ. In oī dato hilarē fac vul
tum tuū. et in exultatiōe ſāctifica decimas tuas
Da altiſſimo ſm donatū eius. et in bono oculo
adinuētionē facito manuū tuaꝝ: qm̄ dn̄s retri
buens ē: et ſepties tantū reddet tibi. Noli offer
re munera praua nō eni ſuſcipiet illa. Et noli
inſpicere ſacrificiū iniuſtū: qm̄ dn̄s vindex eſt.
ꝛ nō eſt apud illum gloria pſone. Non accipiet
dn̄s pſonā in pauperē. et deprecationē leſi ex
audiet. Non deſpiciet p̄ces pupilli. nec viduā
ſi effundat loquelā gemitus. Nōne lachryme
vidue ad maxillā deſcēdunt. et exclamatio eius
ſuper deducentē eas? A maxilla. n. aſcendunt
vſq3 ad celum. et dn̄s exauditor nō delectabit̄
in illis. Qui adorat deū in oblectatiōe ſuſcipiet̄
et deprecatio illius vſq3 ad nubes ppinquabit
Oratio humiliantis ſe nubes penetrabit et do
nec ppīquet nō ꝯſolabit̄. et nō diſcedet donec
altiſſimus aſpiciat. Et dn̄s nō elongabit. ſ3 iu/
dicabit iuſtos. et faciet iudiciū. et fortiſſimꝰ nō
habebit in illis patientiā. vt cōtribulet dorſum
ipſoꝝ. et gentibus reddet vindictā. donec tol/
lat plenitudinē ſupboꝝ. et ſceptra iniquoꝝ cō
tribulet. donec reddat hoībus ſcd̄m actus ſu/
os. et ſecundū opa ade. et ſecundū p̄ſumptionē
illius. donec iudicet iudiciū plebis ſue. et oble/
ctabit iuſtos miſericordia ſua. Specioſa miſe/
ricordia dei in tempore tribulationis. quaſi nu
bes pluuie in tempore ſiccitatis. XXXVI

Miſerere nr̄i deus oīum et reſpice nos.
et oſtēde nobis lucē miſerationū tuaꝝ. ꝛ
īmitte timorē tuū ſup gentes q̄ non ex
quiſierunt te. vt cognoſcāt q2 nō eſt deus niſi
tu vt enarrent magnalia tua. Alleua manum
tuā ſup gentes alienas. vt videant potentiam
tuā. Sicut. n. in ꝯſpectu eoꝝ ſāctificatus es in

nobis ſic in ꝯſpectu nr̃o magnificaberis i eis
vt cognoſcãt te. ſicut et nos cognouimus. quia
nõ eſt deus p̃ter te dñe. Innoua ſigna. et immu
ta mirabilia. Glorifica manũ. et brachiũ dex/
trũ. Excita furorẽ. et effunde irã. Extolle ad/
uerſariũ. et affflige inimicũ. Feſtina tempus ꝛ
memento finis. vt enarrent mirabilia tua. In
ira flãme deuoretur q ſaluatur. et qui peſſimant ple
bem tuã. inueniant ꝑditionẽ. Côtere caput p̃n
cipũ et inimicoꝝ. dicentiũ nõ ẽ alius p̃ter nos.
Côgrega oẽs tribus iacob. et cognoſcant quia
nõ ẽ deus niſi tu. vt enarrent magnalia tua. et
hereditabis eos ſicut ab initio. Miſerere plebi
tue ſup quã inuocatũ eſt nomẽ tuũ. et iſrl̃ quẽ
coequaſti p̃mogenito tuo. Miſerere ciuitati ſã
ctificationis tue ierlm̃: ciuitati requiei tue. Re
ple ſyon ineñarrabilibus virtutibus tuis. et glo
ria tua ꝑplm̃ tuum. Da teſtimonium quia ab
initio creature tue ſunt. et ſuſcita precatiões q̃s
locuti ſunt in noĩe tuo ꝓphete priores. Da mer
cedẽ ſuſtinentibus te vt ꝓphete tui fideles inue
niantur. et exaudi orationes ſeruoꝝ tuoꝝ. Scḋm
bñdictionẽ aaron da ꝑplo tuo. et dirige nos in
viam iuſticie. vt ſciãt oẽs q habitant terrã. quia
tu es deus ꝯſpector ſeculoꝝ. Oẽm eſcã mãdu
cabit venter. et ẽ cibus cibo melior. Fauces cõ
tingunt cibũ. et cor inſenſatũ verba mendacia.
Cor prauũ dabit triſticiã et hõ peritus reſiſtet
illi. Oẽm maſculũ excipiet mulier. et ẽ filia me
lior filie. Species mulieris exhilarat faciem vi
ri ſui. et ſup oẽm cõcupiſcentiã hoĩs ſuperducet
deſiderium. Si eſt lingua curationis ꝛ mitiga
tionis ꝛ miſericordie. nõ eſt vir illius ſc̃m filios
hoĩum. Qui poſſidet mulierẽ bonam in hoat
poſſeſſionẽ: adiutoriũ ſc̃m illum eſt. ꝛ columna
vt requies. Ubi nõ eſt ſepes diripietur poſſeſſio
ꝛ vbi nõ eſt mulier. ingemiſcit egens. Cui cre
dit q nõ habet nidum: Et deflectens vbicũq̃
obſcurauerit. quaſi ſuccinctus latro exiliens de
ciuitate in ciuitatem. XXXVII

Omnis amicus dicet. ꝛ ego amicitiam
copulaui: ſed ẽ amicus ſolo noĩe amicꝰ
Nõne triſticia ineſt vſq̃ ad mortem:
Sodalis aũt ꝛ amicus ad inimicitiã ꝯuertentur.
O p̃ſumptio neq̃ſſima: vñ creata es cooperire
aridã malitia ꝛ doloſitate illius. Sodalis ami
co coniocundabitur in oblectationibus. ꝛ in tpe
tribulatiõis aduerſarius erit. Sodalis amico
ꝯdolet cauſa ventris. ꝛ ꝯ hoſtẽ accipiet ſcutũ
Non obliuiſcaris amici tui in aĩo tuo: ꝛ non
immemor ſis illius in opibus tuis. Noli ꝯſilia
ri cũ ſocero tuo: ꝛ a zelantibus te abſconde con
ſiliũ. Oĩs ꝯſiliarius ꝓdit cõſiliũ: ſ; eſt cõſilia/
rius in ſemetipſo. A cõſiliario ſerua aĩam tuã.
Prius ſcito que ſit illius neceſſitas: ꝛ qḋ ipſe i
aĩo ſuo cogitabit. Ne forte mittat ſudem in ter
ram. ꝛ dicat tibi. bona eſt via tua: ꝛ ſtet ecõtra
rio videre quid tibi eueniat. Cũ viro irreligio
ſo tracta de ſctitate ꝛ cũ iniuſto de iuſticia: ꝛ cũ
muliere de his que emulatur. Cũ timido de bel
lo: cum negociatore de traiectione. Cũ empto/
re de venditione: cũ viro liuido de gratijs agẽ
dis. Cũ impio de pietate: cũ inhoneſto de ho/
neſtate. Cũ operario agrario de oĩ opere: cũ ope
rario annuali de cõſumatione anni: cũ ſeruo pigro
de multa operatione. Nõ attẽdas his in oĩ cõ
ſilio. Sed cũ viro ſcõ aſſiduus eſto: quẽcũq̃
cognoueris obſeruantẽ timorẽ dei: cuius aĩa ẽ
ſc̃m aĩam tuã. Quicũq̃ titubauerit in tenebris
nõ cõdolebit tibi. Et cor boni cõſilij ſtatue tecũ
Nõ eſt eni tibi aliud plus illo. Anima viri ſcĩ
enunciat aliqñ vera q̃; ſeptẽ circunſpectores ſe
dentes in excelſo ad ſpeculandũ: Et in his oĩ/
bus depcare altiſſimũ. vt dirigat in veritate vi
am tuã. Ante oĩa opa verbũ verax p̃cedat te. ꝛ
ante oẽm actum cõſiliũ ſtabile. Verbũ neq̃; i/
mutabit cor: ex quo partes quattuor oriuntur: bo
num ꝛ malum. vita ꝛ mors. ꝛ dñatrix illoꝝ eſt
aſſidua lingua. Vir peritus multos erudiuit.
ꝛ aĩe ſue ſuauis ẽ. Qui ſophiſtice loquitur. odibi
lis ẽ. i oĩ re defraudabitur. Non eſt. n. illi data a
dño grã: oĩ. n. ſapia defraudatꝰ eſt. Eſt ſapiẽs
aĩe ſue ſapiẽs: et fructus ſenſus illius laudabi
lis. Vir ſapiẽs plebẽ ſuã erudit: et fructus ſen
ſus illiꝰ fideles ſũt. Vir ſapiẽs iplebitur bñdictiõ
nibus: et vidẽtes illũ laudabũt. Vita viri i nu
mero dieꝝ: dies aũt iſrl̃ innumerabiles ſũt. Sa
piens in ꝑplo hereditabit honorẽ. et nomẽ illi
us erit viuẽs in eternũ. Fili in vita tua tẽpta aĩ
mã tuã: et ſi fuerit neq̃: nõ des illi ꝑtãtẽ. Nõ
eni oĩa oibꝰ expediũt. et nõ oĩ aĩe oẽ genꝰ pla/
cet. Noli auidus eẽ in oĩ epulatione. et non te
effundas ſup oẽm eſcã. In multis. n. eſcis erit
ifirmitas. et auiditas appropinq̃bit vſq̃ ad cho
lerã. Propter crapulã multi obierũt: qui autẽ
abſtinẽs ẽ: adijciet vitam. XXXVIII

Honora medicũ propter neceſſitatem:
etenim illum creauit altiſſimus. A deo
eſt. n. oĩs medela: et a rege accipiet do
nationem. Diſciplina medici exaltabit caput
illius. et in conſpectu magnatorum collaudabi
tur. Altiſſimus creauit de terra medicinam. et
vir prudens non abhorrebit illam. Nonne a
ligno indulcata eſt aqua amara. Ad agniti/

ſ̄ꝯtē hoīum. Ꝟtus illoꝝ. Et dedit hoib⁹ ſciam
altiſſim⁹. honorari ī mirabilibus ſuis. In his
curās mitigabit dolorē. ⁊ vnguentarius faciet
pigmēta ſuauitatꝭ. ⁊ vnctiōes ꝯficiet ſanitatis
et nō ꝯſūmabunꝭ opa eius. Pax enī dei ſup
faciē terre. Fili in tua infirmitate nō deſpicias
teipſū: ſꝫ ora dn̄m. et ipſe curabit te. Auerte a
delicto. et dirige manus. et ab oī delicto mūda
cor tuū. Da ſuauitatē et memoriā ſimilaginis
et impingua oblationē. et da locū medico. Et
enim illū dn̄s creauit: ⁊ nō diſcedat a te: q: opa
eius ſūt nccīa. Eſt enim tp̄s qn̄ in manibus il
loꝝ incurras: ipſi ꝟo dn̄m dep̄cabūꝭ vt dirigat
requiē eoꝝ. ⁊ ſanitatē ꝓpter cōuerſationē illo
rū. Qui delinqt in ꝯſpectu ei⁹ qui fecit eū: in/
cidet in man⁹ medici. Fili in mortuum ꝓduc
lachrymas. ⁊ quaſi dira paſſus īcipe plorare. ⁊
ſcd̄m iudiciū ꝯtege corp⁹ illius. ⁊ nō deſpicias
ſepulturā illius. Propter delaturā aūt amare
fer luctū illius vno die. ⁊ ꝯſolare ꝓpter triſti/
tiā: ⁊ fac luctū ſcd̄m meritum ei⁹ vno die vel
duobus ꝓpter detractionē. A triſtitia. n. feſti
nat mors ⁊ cooperit virtutē. ⁊ triſticia cordis
flectit ceruicē. In abductiōe pmanet triſticia:
⁊ ſubſtāna inopis ſcd̄m cor ei⁹. Ne dederis in
triſticia cor tuū: ſꝫ repelle eā a te. ⁊ memēto no
uiſſimoꝝ: noli obliuiſci. Neqꝫ enim eſt ꝯuer
ſio. ⁊ huic nihil ꝓderis. ⁊ teipſum peſſimabis
Memor eſto iudicij mei: ſic. n. erit ⁊ tuū. Mi
hi heri ⁊ tibi hodie. In requie mortui requie/
ſcere fac memoriā eius. ⁊ ꝯſolare illū in exitu
ſpūs ſui. Sapientiā ſcribe ī tp̄e vacuitatis. ⁊ q
minoratur actu ſapiam pcipiet: q: ſapiā reple/
biꝭ. Qui tenet aratrū. ⁊ q gloriaꝭ in iaculo: ſti
mulo boues agitat. ⁊ ꝯuerſaꝭ in opibus eoꝝ.
⁊ narratio eius in filijs tauroꝝ. Cor ſuū dabit
ad verſandos ſulcos ⁊ vigilia eius in ſagina
vaccaꝝ. Si oīs faber ⁊ architect⁹: q noctē tā/
q̄ꝫ diem trāſigit: q ſculpit ſignacula ſculptilia:
⁊ aſſiduitas eius variat picturā. Cor ſuū dabit
ī ſimilitudinē picture. ⁊ vigilia ſua pficiet op⁹
Sic faber ferrarius ſedēs iuxta incudē. ⁊ ꝯſi/
derans opus ferri. Vapor ignis vret carneſ
eius. ⁊ in calore fornacis cōcertaꝭ. Vox mal/
lei innouat aurem eius: ⁊ ꝯ̄ ſimilitudinē vaſis
oculus eius. Cor ſuū dabit in cōſummationē
opeꝝ ⁊ vigilia ſua ornabit īpfectionē. Sic fi
gulus ſedēs ad opus ſuū. ꝯuertēs pedib⁹ ſuis
rotam: q in ſollicitudine poſitus ē ſemper ꝓpi
opus ſuū. ⁊ īnumera ē oīs opatio eiuſ. In bra
chio ſuo formabit lutū. ⁊ aū pedes ſuos curua/
bit ꝟtutem ſuā. Cor ſuū dabit vt conſummet li/
nitionē. ⁊ vigilia ſua mundabit fornacē. Oēs
hi in manibus ſuis ſpauerūt: ⁊ vnus qſqꝫ ī ar
te ſua ſapiens eſt. Sine his oībus nō edificaꝭ
ciuitas. Et non inhabitabūt nec iambulabunt
⁊ in eccleſiam nō trāſilient. Sup ſellā iudicis nō
ſedebūt. ⁊ teſtū̄t iudicij nō intelligēt: neqꝫ palā
facient iudiciū ⁊ diſciplinā. ⁊ in parabol' nō iue/
nienꭍ: ſꝫ creaturā eui ꝯfirmabūt. ⁊ dep̄catio il
loꝝ in opatione artis: accomodantes aīas ſuaſ
⁊ cōquirentes in lege altiſſimi. XXXIX

Apientiā oium antiquoꝝ exquiret ſapi/
ens: ⁊ in ꝓphetis vacabit. Narratio
nem viroꝝ noīatoꝝ ꝯſeruabit. ⁊ ī ver
ſutias parabolaꝝ ſimul introibit. Occulta pro
uerbioꝝ exquiret ⁊ in abſconditis parabolarū
ꝯuerſabitur. In medio magnatoꝝ miniſtra/
bit. ⁊ in conſpectu preſidis apparebit. In ter/
rā alienigenaꝝ gētiū ptrāſiet. Bona. n. ⁊ ma
la in oībus tēptabit. Cor ſuū tradet ad vigilā
dū diluculo ad dn̄m q fecit illū. ⁊ in cōſpectu al
tiſſimi dep̄cabitur. Aperiet os ſuū in oratione
⁊ pro delictis ſuis dep̄cabiꭍ. Si. n. dn̄s magn⁹
voluerit: ſpū intelligentie replebit illum. ⁊ ipſe
tāqꝫ imbres mittet eloquia ſapie ſue. ⁊ in ora/
tione confitebiꭍ dn̄o. Et ipſe diriget conſilium
eius ⁊ diſciplinā. ⁊ in abſconditis ſuis ꝯſilia/
bitur. Ipſe palam faciet diſciplinā doctrīe ſue.
⁊ in lege teſtamenti dn̄i gloriabiꭍ. Collauda/
bunt multi ſapiam eius: ⁊ vſqꝫ in ſeculū nō de
lebiꭍ. Non recedet memoria eius: ⁊ nomē ei⁹
requireꭍ a generatione in generationē. Sapi
entiam eius enarrabūt gentes: ⁊ laudē ei⁹ enū
ciabit eccleſia. Si permanſerit nomē eius. de/
relinquet pluſqꝫ mille. ⁊ ſi requieuerit: ꝓde/
rit illi. Adhuc conſiliabor vt enarrem: vt furo
re enim repletus ſum ⁊ in voce dicit. Obaudite
me diuini fructus: ⁊ quaſi roſa plantata ſuper
riuos aquaꝝ fructificate. Quaſi libanus. odo
rem ſuauitatiſ habete. Florete flores quaſi lili
um et date odorē: et frondete in grāꝫ. et collau
date canticū: et bn̄dicite dn̄m in opibus ſuis.
Date nomini eius magnificentiā. et ꝯfitemini
illi in voce labioꝝ vr̄oꝝ et in canticis labioꝝ ⁊
cytharis: et ſic dicetis in ꝯfeſſione. Opera dn̄i
vniuerſa bona valde. In ꝟbo enī eius ſtetit
aqua ſicut ꝯgeries. Et in ſmone oris illius ſi/
cut exceptoria aquaꝝ: qm̄ in precepto ipſius pla
cor fit. et non ē minoratio in ſalute ipſius. Opa
oīs carnis corā illo. et nō ē qcq̄ꝫ abſconditū ab
oculis eius. A ſeculo vſqꝫ in ſeculū reſpicit: et
nihil eſt mirabile in conſpectu eius. Non ē di
cere qd eſt hꝫ: aut quid ē illud. oīa. n. in tp̄e ſuo

querent̄. Bñdictio illius quaſi fluuius inunda
bit. ⁊ quō cataclyſmus aridã inebriauit: ſic ira
ipſius gentes que nō exquiſierūt eū. hereditabit.
Quō cōuertit aquas in ſiccitatē ⁊ ſiccata eſt
terra. ⁊ vie illius viis illoꝝ directe ſunt. ſic pec
catoribus offenſiōes in ira eius. Bona bonis
creata ſunt ab initio. ſic neq̄ſſimis bona ⁊ ma
la. Initiū neceſſarie rei vite hoīuꝫ. aqua. ignis
⁊ ferrū. ſal. lac. ⁊ panis ſimilagineus. ⁊ mel. ⁊
botrus. vue. ⁊ oleū. ⁊ veſtimentum. Hec oīa
ſanctis in bona: ſic ⁊ impiis ⁊ peccātoribus i ma
la cōuertent̄. Sunt ſpūs q ad vindictā creati ſūt
⁊ in furore ſuo cōfirmauerūt tormenta ſua. Et
in tpe cōſūmatiōis effundent ꝟtutē. ⁊ furorē
eius q fecit illos cōfundent. Ignis. grando. fa
mes. ⁊ mors: omia hec ad vindictā creata ſūt
Beſtiarū dentes. ⁊ ſcorpii. ⁊ ſerpentes. ⁊ rum
phea vindicās in exterminiū impios. In mā
datis eius epulabunt̄. ⁊ ſup terrā in neceſſitate
p̄parabunt̄. ⁊ in tpibus ſuis nō p̄terient verbū.
Propterea ab initio cōfirmatus ſuꝫ. ⁊ cōſiliat⁹
ſum. ⁊ cogitaui. ⁊ ſcripta dimiſi. Omnia ope
ra dñi bona ⁊ oē opus hora ſua ſubminiſtrabit
Nō eſt dicere. hoc illo nequius eſt. Oīa enī in
tpe ſuo cōprobabunt̄. Et nunc in oī corde ⁊ ore
collaudate ⁊ bñdicite nomen dñi. XL.

Occupatio magna creata eſt oībus hoī
bus. ⁊ iugū graue ſuper filios adam a
die exitus de ventre matris eorum vſ
q̄ in diē ſepulture in matrē oīum. Cogitatio
nes eoꝝ ⁊ timores cordis. adinuentiōes expe
ctatiōis. ⁊ dies finitiōis: a p̄ſidente ſuper ſedē
glorioſam. vſq̄ ad humiliatū in terram ⁊ cine
rem: ab eo q vtit̄ hyacintho ⁊ portat coronā. vſ
q̄ ad eum qui operit̄ lino crudo. Furor zelus
tumultus. fluctuatio. ⁊ timor mortis. iracūdia
pſeuerans ⁊ cōtentio. ⁊ in tpe refectionis in cu
bili ſomnus noctis immutat ſcientiā eius. Mo
dicū autē tanq̄ʒ nihil in requie. ⁊ ab eo in ſom
nis q̄ſi in die reſpectus. Conturbatus eſt in vi
ſu cordis ſui. tanq̄ʒ q euaſerit i die belli. In tē
pore ſalutis ſue exurrexit. ⁊ admirās ad nullū
timorem. cū oī carne ab hoīe vſq̄ʒ ad pec⁹ ⁊ ſu
per peccātores ſeptuplū. Ad hec. mors. ſanguis
cōtentio. ⁊ rumphea. oppreſſiōes. fames ⁊ con
tritio ⁊ flagella. Sup iniquos creata ſunt hec oī
a. ⁊ ꝓpter illos factus eſt cataclyſmus. Oīa.
n. que de ira ſunt in irā cōuertent̄ ⁊ aque oēs in
mare cōuertent̄. Oē muń⁹ ⁊ iniqtas delebit̄. ⁊
fides i ſeculū ſtabit. Sube iniuſtoꝝ ſicut fluui⁹
ſiccabunt̄. ⁊ ſicut tonitruū magnū i pluuia p̄ſona
būt. In apiendo man⁹ ſuas letabit̄: ſic p̄uari
catores i cōſūmatiōe tabeſcēt. Nepotes ipioꝝ nō
multiplicabūt ramos. ⁊ radices imūde ſup cacu
men petre ſonāt. Sup oēm aquā viriditas. ⁊
ad orā fluminis añ oē fenū euelleī. Grā ſic padi
ſus i bñdictiōib⁹. ⁊ miſericordia i ſecl'o p̄manet.
Vita ſibi ſufficiētis operarii cōdulcabit̄. ⁊ in ea in
uenies theſaurū. Filii edificatio ciuitatis cōfirma
bit nomē. ⁊ ſup hāc mulier imaculata cōputabi
tur. Vinū ⁊ muſica letificāt cor. ⁊ ſup vtraq̄ʒ di
lectio ſapie. Tibie ⁊ pſalteriū ſuauē faciunt me
lodiā. ⁊ ſup vtraq̄ʒ lingua ſuauis. Gratiam ⁊
ſpeciē deſiderabit oculus tu⁹. ⁊ ſup hoc virides
ſationes. Amicus ⁊ ſodalis in tpe cōuenientes
⁊ ſup vtroſq̄ʒ mulier cum viro. Fratres ī adiu
toriū in tpe tribulatiōis. ⁊ ſup eos miſericordia
liberabit. Aurū ⁊ argentum ⁊ cōſtitutio pedū
⁊ ſup vtrūq̄ʒ cōſilium beneplacitū. Facultates
⁊ ꝟtutes exaltant cor. ⁊ ſup hec timor domini.
Nō eſt in timore domini minoratio. ⁊ nō ē i eo
inq̄rere adiutoriū. Timor domini ſic padiſus
benedictiōis. ⁊ ſup oēm gl'iam operuerūt illum.
Fili i tpe vite tue ne idigeas. Melius ē. n. mo
ri q̄ʒ īdigere. Vir reſpiciēs i menſā alienā non
eſt vita ei⁹ i cogitatiōe vict⁹. Alit. n. aiam ſuā
cibis alienis. Vir aūt diſciplinatus ⁊ eruditus
cuſtodiat ſe. In ore iprudētis cōdulcabit̄ inopia
⁊ in vētre eius ignis ardebit. XLI

O Mors q̄ʒ amara eſt memoria tua hoī
pacē habenti in ſubſtātiis ſuis viro q̄e
to. ⁊ cui⁹ vie directe ſunt in oībus ⁊ ad
huc valenti accipe cibū. O mors bonum eſt
iudiciū tuū hoī indigenti. et q minorat̄ virib⁹
defecto etate. ⁊ cui de oībus cura eſt et incredibi
li. q pdit ſapiam. Noli metuere iudiciū mortis
Memento q̄ ante te fuerūt. et q̄ ſupuentura ſūt
tibi. hoc iudiciū a dn̄o oī carni: et q̄ ſupueni
ent tibi in beneplacito altiſſimi. ſiue decem ſiue
centū ſiue mille āni. Nō eſt. n. i inferno accuſa
tio vite. Filii abhominationū fiunt filii peccātorū
et q cōuerſant̄ ſecus domos impioꝝ. Filiorum
peccātorū periet hereditas. et cum ſemine illorum
aſſiduitas opprobrii. De patre impio querunt̄
filii. qm ꝓpter illū ſunt in opprobrio. Ve vob
viri impii. q dereliquiſtis legē domini altiſſimi
Et ſi nati fueritis in maledictiōe naſcemini. ⁊ ſi
mortui fueritis in maledictiōe erit pars veſtra.
Oīa q̄ de ira ſunt in iram cōuertent: ſic impii a
maledicto in pditionē. Luctus hoīum i corpe
ipſoꝝ. nomē aūt impioꝝ delebit̄. Curam habe
de bono nomine: hoc. n. magis permanebit ti
bi: q̄ʒ mille theſauri p̄cioſi. ⁊ magni. Bone vi
te numerus dierum: bonum autem nomen p

manebit in euū. Diſciplinā in pace conſeruate
filij. Sapientia. n. abſcondita ⁊ theſaurus inuiſ/
ſus. que vtilitas in vtriſqʒ. Melioꝛ eſt homo
q abſcondit ſtulticiam ſuam. q̄ȝ homo q abſcon
dit ſapientiam ſuam. Verūtamen reuertimini
in his q̄ ꝓcedunt de oꝛe meo. Nō eſt. n. bonuʒ
oēm irreuerentiā obſeruare: ⁊ non oīa oībus
bene placēt in fide. Erubeſcite a patre ⁊ a ma/
tre de foꝛnicatione. ⁊ a p̄ſidente ⁊ a potente de
mendatio a p̄ncipe ⁊ a iudice de delicto: a ſyna
goga ⁊ plebe de iniq̄tate: a ſocio ⁊ amico de iiu
ſticia ⁊ de loco in quo habitas de furto. de veri
tate dei ⁊ teſtamento. de diſcubitu in panibꝰ. ⁊
ab obfuſcatione dati ⁊ accepti: a ſalutātibus de
ſilētio: a reſpectu mulieris foꝛnicarie: ⁊ ab auer
ſione vultus cognati. Ne auertas faciē a ꝓxi/
mo tuo: ⁊ ab auferēdo partē. ⁊ nō reſtituendo
Ne reſpicias mulierē alieni viri: ⁊ ne ſcruteris
ancillā eiꝰ. neqȝ ſteteris ad lectū eiꝰ. XLII

CAue ab amicis de ſermonibꝰ improperij
⁊ cū dederis ne improperes. Non dupli
ces ſermonē auditꝰ de reuelatiōe ſermo
nis abſcōditi. ⁊ eris vere ſine ꝯfuſiōe. ⁊ īueni
es grām in ꝯſpectu oīuʒ hoīum. Ne ꝓ his oi/
bus ꝯfundaris. ⁊ ne accipias pſonā vt delinq̄s
De lege altiſſimi ⁊ teſtamēto. ⁊ de iudicio iuſti
ficare impiū. de vbo ſocioꝝ ⁊ viatoꝝ. ⁊ datio
ne hereditatis amicoꝛum. de qualitate ſtatere ⁊
pōderū de acq̄ſitiōe multoꝝ ⁊ paucoꝝ: de coꝛru
ptione emptionis ⁊ negociatoꝝ: ⁊ de multa di
ſciplina filioꝝ. ⁊ ſeruo peſſimo latus ſanguina
re. Super mulierē nequā. bonuʒ eſt ſignum.
Vbi manus multe ſūt claude: ⁊ quodcūqȝ trades
numera ⁊ appēde. datū vo ⁊ acceptū oē deſcri
be. De diſciplina inſenſati ⁊ fatui ⁊ de ſenioꝛi/
bus q iudicant ab adoleſcentibus: ⁊ eris eru/
ditus in oībus. ⁊ ꝓbabilis in ꝯſpectu oīum vi
roꝝ. Filia pr̄is abſcōdita eſt. vigilia ⁊ ſollicitu
do eiꝰ aufert ſomnū ne. foꝛte i adoleſcētia ſua ad
ultera efficiatur. ⁊ cū viro cōmoꝛata odibilis fi
at. neq̄n polluatur in vginitate ſua ⁊ in paternis
ſuis grauida inueniat: ne foꝛte cū viro cōmoꝛata
tranſgrediatur: aut certe ſterilis efficiatur. Su
per filiam luxurioſam confirma cuſtodiam ne
q̄n faciat te in opprobꝛiū venire inimicis. a de/
tractione in ciuitate ⁊ abiectiōe plebis. ⁊ cōfun
dat te in multitudine ppl̄i. Oi hoī noli inten/
dere in ſpecie. ⁊ in medio mulierū noli cōmoꝛa
ri. De veſtimētis. n. procedit tinea: ⁊ a mulie/
re iniquitas viri. Melioꝛ eſt. n. iniquitas viri
q̄ȝ benefaciens mulier. ⁊ mulier confundens
in opprobꝛiū. Memoꝛ ero igitur operuʒ domi

ni ⁊ q̄. vidi annunciabo. in ſermonibus domi
ni opera eius. Sol illuminans per omnia re/
ſpexit. ⁊ gloꝛia domini plenum eſt opus eius.
Nonne dn̄s fecit ſc̄os enarrare oīa mirabilia
ſua: q̄ cōfirmauit dn̄s oīpotens ſtabilis in glo
ria ſua. Abiſſum ⁊ coꝛ hoīnum inueſtigauit. ⁊ in
aſtutia eoꝝ excogitauit. Cognouit. n. domi/
nus oēm ſciam. ⁊ inſpexit in ſignū eui: annūci
ans q̄ p̄terierūt ⁊ q̄ ſupuentura ſunt. reuelans
veſtigia occultoꝝ. Nō p̄terit illū oīs cogitatus
⁊ nō abſcondit ſe ab eo vllus ſermo. Magna/
lia ſapie ſue decoꝛauit. q̄ eſt ante ſeculū ⁊ vſqȝ i
ſeculū: neqȝ adiectū eſt neqȝ minuet ⁊ nō eget
alieniꝰ ꝯſilio. Quā deſiderabilia ſūt oīa opera
eiꝰ. ⁊ tanq̄ȝ ſcintilla q̄ eſt ꝯſiderare. Oīa hec vi
uunt ⁊ manēt in ſeculū. ⁊ in oī neceſitate oīa ob/
audiunt ei. Omnia duplicia. vnuʒ contra vnū
⁊ nō fecit q̄cq̄ȝ deeſſe. Vniuſcuiuſqȝ ꝯfirmabit bo
na. Et qs ſatiabit videns gloꝛiā eiꝰ. XLIII

ALtitudinis firmamentuʒ. pulchꝛitudo
eius: ſpēs celi in viſione glīe. Sol i aſ
pectu annuncians in exitu: vas admirabi
le. opus excelſi. In meridiano exurit terā. ⁊ i
ꝯſpectu ardoꝛis eius qs poterit ſuſtinere. Foꝛ
nacē cuſtodiens in opibus ardoꝛis. Tripliciter
ſol exurēs mōtes radios igneos exſufflās. ⁊ re
fulgēs radijs ſuis obcecat oculos. Magnus
dn̄s q fecit illū. ⁊ in ſermonibus eius feſtinauit
iter. Et lunā in oībus in tp̄e ſuo: oſtēſio tp̄is. ⁊
ſignū eui. A luna ſignū diei feſti luminare qḋ
minuit in ꝯſumatione. Menſis ſcḋm nomē eiꝰ
eſt creſcēs mirabiliter in ꝯſumatione. Vas ca
ſtroꝛum in excelſis: in firmamēto celi reſplen/
dēs glorioſe. Spēs celi glīa ſtellarū mundū il
luminās in excelſis dn̄s. In vbis ſc̄i ſtabūt
ad iudiciū. ⁊ nō deficiēt in vigilijs ſuis. Vide
arcum ⁊ benedic q fecit illū. Valde ſpecioſus ē
in ſplendoꝛe ſuo. Gyrauit celū in circuitu glo
rie ſue: manus excelſi apuerunt illum. Impe/
rio ſuo accelerauit niuē. ⁊ accelerat coꝛuſcatio
nes emittere iudicij ſui. Propterea apti ſunt
theſauri: ⁊ euolauerūt nebule ſicut aues. In ma
gnitudine ſua poſuit nubes. ⁊ ꝯfracti ſunt lapi
des grandinis. In conſpectu eius cōmouebū
tur mōtes: ⁊ in voluntate eius aſpirauit notus
Vox tonitrui eiꝰ vberauit terā: tēpeſtas aq/
lonis ⁊ ꝯgregatio ſpūs. ⁊ ſicut auis deponens
ad ſedendū. aſpgit niuē. ⁊ ſicut locuſta demer/
gēs deſcēſus eiꝰ. Pulchꝛitudinē coloꝛis eius
admirabit oculus. ⁊ ſup imbꝛē eiꝰ expaueſcit coꝛ
Gelu ſicut ſalē effūdet ſup terā. ⁊ dū gelauerit fiet
tanq̄ȝ cacumina tribuli. Frigidus vētus aqlo flat.

nit ⁊ gelauit chryſtallus ab aqua. Super oēm congregationem aquarum requieſcet. ⁊ ſicut lorica induit ſe aquis. Et deuorabit montes ⁊ exuret deſertum: ⁊ extinguet viride ſicut igne. Medicina omnium in feſtinatione nebule: ⁊ ros obuians ab ardore venienti. humilem efficiet eum. In ſermone eius ſiluit ventus ⁊ cogitatione ſua placauit abyſſum: ⁊ plantauit illū dominus ieſus. Qui nauigat mare: enarrat pericula eius: ⁊ audientes auribus noſtris. admirabimur. Illic preclara opera ⁊ mirabilia: varia beſtiarum genera ⁊ oīum pecoꝝ: ⁊ creatura beluaꝝ. Propter ipſū ꝯfirmatus ē itineris finis: ⁊ in ſmone eiꝰ ꝯpoſita ſūt oīa. Multa dicimꝰ: ⁊ deficimꝰ verbis: ꝯſūmatio autem ſmonū ipſe eſt. In oībus gloriātes: ad qd valebimꝰ. Ipſe. n. oīpotēs ſup oīa opa ſua. Terribilis dn̄s ⁊ magnus vehemēter: ⁊ mirabilis potētia ipſius. Glorificātes dn̄m quātūcūq; potueritis ſupualebit adhuc: ⁊ ammirabilis magnificētia eius. Benedicētes dn̄m exaltate illum quantū poteſtis: maior ē. n. oī laude. Exaltantes eū replemini virtute. Ne laboretis: nō eñi cōphendetis. Quis videbit eū ⁊ enarrabit. ⁊ qs magnificabit eū ſicut ē ab initio? Multa abſcōdita ſūt maiora his. Pauca enim vidimus operū eius. Oīa aūt dominus fecit. ⁊ pie agētibus dedit ſapientiam.

XLIIII

Laudemus viros glorioſos ⁊ parētes noſtros i gnātione ſua. Multā gloriā fecit dn̄s magnificētia ſua a ſeculo. Dominātes in ptātibꝰ ſuis: hoīes magni virtute ⁊ prudētia ſua p̄diti: nūciātes i ꝓphtis dignitatē ꝓphetaꝝ: ⁊ iperātes in p̄ſēti pplo ⁊ virtute prudētie pplīs ſctiſſima verba. In pueritia ſua regrētes modos muſicos: ⁊ narrātes carmina ſcripturaꝝ. Hoīes diuites i virtute: pulchritudinis ſtudiū hñtes: pacificātes in domibꝰ ſuis. Oēs iſti in generatiōibus gētis ſue gloriā adepti ſūt: ⁊ in diebus ſuis habēt i laudibꝰ. Qui de illis nati ſūt: reliqrunt nomē narrādi laudes coꝝ. Et ſūt quoꝝ nō ē memoria: Perierunt q̄ſi q nō fuerit. ⁊ nati ſūt q̄ſi nō nati: ⁊ filij ipſoꝝ cū ipſis. Sed illi viri miſericordie ſūt: quoꝝ pietates nō defuerūt. Cū ſemine eorum pſeuerauit bona hereditas ſancta nepoti coꝝ. Et in teſtamentis ſtetit ſemen eoꝝ. ⁊ filij eorū: ꝓpter illos vſq; in eternum manēt. Semē eorum ⁊ gloria coꝝ nō derelinquet. Corpora ipſoꝝ in pace ſepulta ſūt. ⁊ nomē coꝝ viuet in generationē ⁊ generationē. Sapiētiā ipſoꝝ narrent populi. ⁊ laudem eorum nunciet eccleſia. Enoch placuit deo: ⁊ trāſlatus eſt in paradiſū, vt det gētibus ſapiam. Noe inuentus ē perfectus iuſtus. ⁊ in tēpore iracundie factus eſt recōciliatio. Ideo dimiſſū eſt reliquū terre: cū factum eſt diluuiū. Teſtamēta ſeculi poſita ſunt apud illū: ne deleri poſſet diluuio omnis caro. Abrahā magnus pater multitudinis gentiū ⁊ nō eſt inuentus ſimilis illi in gloria. Qui conſeruauit legē excelſi. ⁊ fuit in teſtamēto cū illo. In carne eius ſtare fecit teſtū. ⁊ in tēptatione inuentus ē fidelis. Ideo iureiurādo dedit illi gloriā in gente ſua: creſcere illū q̄ſi terre cumulum. ⁊ vt ſtellas exaltare ſemen eius ⁊ hereditare illos a mari vſq; ad mare: ⁊ a flumine vſq; ad terminos terre. Et iſaac eodē mō fecit: propter abraham patrē eius. Benedictionē oīū gentiū dedit illi dominus. ⁊ teſtamentū ſuū confirmauit ſup caput iacob. Agnouit eū in benedictiōibus ſuis ⁊ dedit illi hereditatē: ⁊ diuiſit illi ptē i tribubꝰ duodeci. Et ꝯſuauit illi hoīes mie: inueniētes gratiā i ocl'is oīs carnis.

XLV

Dilectus deo ⁊ hoībus moyſes: cuiꝰ memoria in benedictōe ē. Similē illū fecit in gloria ſcōꝝ. ⁊ magnificauit eū in timore inimicoꝝ. ⁊ in verbis ſuis mōſtra placauit. Glorificauit illū in ꝯſpectu regū. ⁊ iuſſit illi corā populo ſuo: ⁊ oſtēdit illi gloriā ſuam. In fide ⁊ lenitate ipſius ſcm̄ fecit illum ⁊ elegit eū in omni carne. Audiuit. n. eū ⁊ vocē ipſius ⁊ induxit illum in nubē. Et dedit illi corā ad p̄cepta: ⁊ legē vite ⁊ diſcipline: docere iacob teſtamentū ſuū: ⁊ iudicia ſua iſrael. Excelſū fecit aaron fratrē ſuū: ⁊ ſimilē ſibi d' tribu leui. Statuit ei teſtamentū eternū. ⁊ dedit illi ſacerdotiū gentis: ⁊ beatificauit illum in gloria. Et circūcinxit eum zona iuſticie: ⁊ induit eum ſtola glorie: ⁊ coronauit eum in vaſis virtutis. Circūpedes ⁊ femoralia ⁊ humerale poſuit ei. ⁊ cinxit illum tintinnabulis aureis plurimis in gyro dare ſonitum in inceſſu ſuo: auditū facere ſonitum in tēplo in memoriam filijs gentis ſue. Stolam ſanctam auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura opus textile: viri ſapientis iudicio ⁊ veritate p̄diti. Torto cocco opus artificis: gēmis precioſis figuratis in ligatura auri ⁊ opere lapidarij ſculptis in memoriā: ſm numerū tribuū iſrael. Corona aurea ſup mitra eius expreſſa ſigno ſāctitatis: gloria honoris ⁊ opus virtutis: deſiderio oculoꝝ ornata. Sic pulchra āte ipſū nō fuerūt talia: vſq; ad originem. Nō ē indutus illa alienigena aliqs: ſ; tm̄ filij ipſiꝰ ſoli ⁊ nepotis eius p omne tēpus. Sacrificia ipſius ꝯſūmata.

ſūt igni q̄tidie. Cōpleuit moyſes manꝰ eius: ⁊
vnxit illū oleo ſcō. Factū ē illi in teſtm̄ eternū
⁊ ſemini eius ſicut dies celi: fungi ſacerdotio. ⁊
habere laudē. ⁊ glorificari ppl'm ſuū in noīe
ſuo. Ipſū elegit ab oī viuēte: offerre ſacrificiū
deo: incenſū ⁊ bonū odorē i memoriam placa
re ꝓ ppl'o ſuo. Et dedit illi ī p̄ceptis ſuis ptātē
ī teſtamētis iudicioꝝ: docere iacob teſtimonia
⁊ in lege ſua lucē dare iſrl'. Quia ꝯ illū ſteterūt
alieni. ⁊ ꝓpter īuidiā circūdederunt illū hoīes
in deſerto q erāt cū dathan ⁊ abiron. ⁊ ꝯgrega
tio chore ī iracūdia. Vidit dn̄s deus ⁊ nō pla/
cuit illi: ⁊ ꝯſūpti ſūt ī īpetu iracūdie. Fecit illis
mōſtra: ⁊ ꝯſūpſit illos ī flamma ignis. Et ad/
didit aaron gloriā. ⁊ dedit illi hereditatē. ⁊ p̄mi
tias frugū terre diuiſit illi. Panē ipſius in p̄/
mis parauit ī ſacietatē: nā ⁊ ſacrificia dn̄i edēt
q̄ dedit illi ⁊ ſemini eiꝰ. Ceteꝝ ī terra gētes nō he
reditabit: ⁊ pars nō ē illi in gēte. Ipſe ē. n. pars
eius ⁊ hereditas. Phinees filius eleazari ter
tius ī gloria imitādo eū ī timore dn̄i. ⁊ ſtare in
reuerētia gentiū: ī bonitate ⁊ alacritate aīe ſue
placuit deo iſrl'. Ideo ſtatuit illi teſtm̄ pacis: ⁊
p̄ncipē ſcōꝝ ⁊ gentis ſue. vt ſit illi ⁊ ſemini eiꝰ
ſacerdotij dignitas in eternū. Et teſtamētū da
uid regi filio ieſſe de tribu iuda: hereditas ipſi
⁊ ſemini eius: vt daret ſapientiam in coꝛ noſtrū
iudicare gentē ſuam in iuſtitia: ne abolerentur
bona ipſoꝝ. ⁊ gloriam ipſorum in gentem coꝝ
eternam fecit.

XLVI

Fortis in bello ihesus naue ſucceſſoꝛ
moyſi in ꝓphetis: q fuit magnꝰ ſc̄z no
mē ſuū: maximus ī ſalutē electoꝝ dei:
expugnare inſurgētes hoſtes vt ꝯſequeretur he
reditatē iſrael. Quā gloriā adeptꝰ eſt ī tollēdo
manus ſuas: ⁊ iactando ꝯ ciuitates rūphea?
Quis añ illū ſic reſtitit. Nā hoſtes ipſe dn̄s p
cuſſit. Aut nō ī iracūdia eius īpeditꝰ eſt ſol: et
vna dies facta ē q̄ſi duo? Inuocauit altiſſimū
potentē ī oppugnādo inimicos vndiq̄. ⁊ au/
diuit illū magnus ⁊ ſcūs deus. ī ſaxis grandi/
nis v̄tutis valde fortis. Impetū fecit ꝯ gētem
hoſtilē. ⁊ ī deſcēſu ꝑdidit ꝯtrios: vt cognoſcant
gentes potētiā eius: qa ꝯ deū pugnare nō ē fa
cile. ⁊ ſecutꝰ ē a tergo potētes. Et ī diebꝰ moy
ſi miām fecit ipſe et caleph filius iephone: ſtare
ꝯ hoſtē: et ꝓhibere gentē a pctīs. et ꝑfringere
murmur malitie. Et ipſi duo ꝯſtituti: a pericu
lo liberati ſūt: a numero ſexcentoꝝ milium pe/
ditū inducere illos ī hereditatē: in tra q̄ manat
lac et mel. Et dedit dn̄s ipſi caleph fortitudinē
et vſq̄ ī ſenectutē ꝑmāſit illi virtus: vt aſcen/
deret in excelſū terre locū. et ſemen ipſius obtī
nuit hereditatē. Et viderūt oēs filij iſrl': q: bo
nū eſt obſeq ſcō deo. Et iudices ſinguli ſuo no
mine: quoꝝ nō eſt coꝛruptū coꝛ: q nō auerſi ſūt
a dn̄o. vt ſit memoria illoꝝ in bn̄dictiōe. Et oſ
ſa coꝝ pullulāt de loco ſuo. et nomē coꝝ ꝑma/
net in eternū: ꝑmanente ad filios illoꝝ ſancto/
rū viroꝝ gloria. Dilectus a dn̄o deo ſuo ſamu
el ꝓpheta dn̄i: renouauit imperiū. et vnxit prī
cipes in gente ſua. In lege dn̄i cōgregationē
iudicauit. et vidit deū iacob. et in fide ſua ꝓba
tus ē ꝓpheta. Et cognitꝰ eſt in verbis ſuis fi/
delis: quia vidit deū lucis. Et inuocauit dn̄m oī
potentē ī oppugnādo hoſtes circūſtantes vn/
diq̄: in oblatiōe viri inuiolati. Et intonuit de ce
lo dn̄s. ⁊ in ſonitu magno auditā fecit vocē ſuā
et ꝯtriuit p̄ncipes tyrioꝝ et omnes duces phili
ſtijm. Et añ tp̄ finis vite ſue et ſeculi teſtimo
niū p̄buit ī cōſpectu dn̄i et xp̄i. Pecunias ⁊ vſ
q̄ ad calciamenta ab oī carne nō accepit. et nō
accuſauit illū hō. Et pꝰ hec dormiuit. et notum
fecit regi. et oñdit illi finem vite ſue. et exalta/
uit vocē eius de terra in ꝓphetia delere impie
tatem gentis.

XLVII

Poſt hec ſurrexit nathan ꝓpha ī diebꝰ
dauid. Et q̄ſi adeps ſeparatus ē a carne
ſic dauid a filijs iſrl'. Cum leonibus lu
ſit quaſi cū agnis. ⁊ ī vrſis ſimiliter fecit ſicut ī
agnis ouiū. In iuuētute ſua nūqd non occidit
gigantē et abſtulit opprobriū de gēte. In tollē
do manū in ſaxo funde deiecit exultationē go/
lie: vbi inuocauit deū oīpotentē. Et dedit ī dex
tera eiꝰ tollere hoīem fortem in bello. Et exal/
tare coꝛnu gentis ſue. Sic in decē milibus glo
rificauit eū. et laudauit eū in bn̄dictiōibus dn̄i:
in offerēdo illi coronā glorie. Cōtriuit enī ini
micos vndiq̄ et extirpauit philiſtijm contrari
os vſq̄ in hodiernū diem. Contriuit coꝛnu ip
ſoꝝ vſq̄ in eternum. In oī opere dedit cōfeſ/
ſionem ſancto: et excelſo in v̄bo glorie. De oī
coꝛde ſuo laudauit dn̄m. et dilexit deum qui fe/
cit illū. et dedit illi ꝯ inimicos potentiā. Et ſta/
re fecit cantores ꝯ altare et in ſono coꝝ dulces
fecit modos. Et dedit in celebrationibus decꝰ
et oꝛnauit tp̄a vſq̄ ad ꝯſummationē vite: vt lau
darent nomē ſcm̄ dn̄i et amplificarēt mane dei
ſanctitatē. Xp̄s purgauit peccata ipſius. et ex/
altauit in eternū coꝛnu eius. Et dedit illi teſta/
mentū regni. et ſedē glorie in iſrael. Poſt ipſū
ſurrexit filius ſenſatus: et ꝓpter illum deiecit
oēm potentiam inimicoꝝ. Salomon impera/
uit in diebus pacis: cui ſubiecit deus omēs ho

ſtes vt conderet domū i nomine ſuo: et pararet ſanctitatē in ſempiternū queadmodū eruditus ē in iuuētute ſua. Et impletus eſt q̄ſi flumē ſapia: et terrā retexit aīa ſua. Et repleſti ī cōparationibus enigmata: ad inſulas lōge diuulgatū ē nomē tuū: et dilectus es i pace tua. In canticis et ꝓuerbijs et cōparationibus et interp̄tationibus: mirate ſūt terre. et in noīe dn̄i dei: cui ē cognomē deus iſrael. Collegiſti q̄ſi auri chalcū auꝝ: et vt plūbū cōpleſti argentū. et inclinaſti femora tua mulieribus. Poteſtatem habuiſti corpore tuo. Dediſti maculā in gloria tua. et ꝓphanaſti ſemē tuum inducere iracūdiā ad liberos tuos. et i ceteris ſtulticiā tuā: vt faceres iperiū bipartitū. ⁊ ex effrem imperare imperiuȝ duꝝ. Deus aūt non derelinquet miaȝ ſuā et nō corrūpet nec delebit opa ſua: neqȝ perdet a ſtirpe nepotes electi ſui: et ſemen eiꝰ qui diligit dn̄ȝ nō corrūpet. Dedit aūt reliquū iacob ⁊ dauid de ipſa ſtirpe. Et finē habuit ſalomon cuȝ patribus ſuis. Et dereliquit poſt ſe de ſemine ſuo gentis ſtulticiā. et iminutū a prudentia roboā qui auertit gentē ꝯſilio ſuo. et hieroboam filium nabath qui peccare fecit iſrl'. et dedit viā peccādi effraim. et plurima redundauerūt peccata ipſoꝝ. Valde eni auerterūt illos a tra ſua Et queſiuit oēs nequitias vſqȝ dum perueniret ad illos defenſio et ab omnibus peccatis liberauit eos.

XLVIII

ET ſurrexit helias ꝓpheta q̄ſi ignis: ⁊ verbū ipſius q̄ſi facula ardebat. Qui induxit in illos famē. et imitātes illum inuidia ſua pauci facti ſunt. Nō .n. poterant ſuſtinere p̄cepta dn̄i. Verbo dn̄i cōtinuit celū. et deiecit a ſe ignē terre. Sic amplificatus eſt helias in mirabilibus ſuis. Et qs pōt ſimiliter gloriari tibi? Qui ſuſtuliſti mortuū ab inferis de ſorte mortis in v̄bo dn̄i dei: q deieciſti reges ad pniciē. et ꝯfregiſti facile potentiaȝ ipſoꝝ et glorioſos de lecto ſuo. Qui audis in ſyna iudiciuȝ. et i oreb iudicia defenſionis. Qui vngis reges ad penitentiā: et ꝓphetas facis ſucceſſores poſt te. Qui receptus es in turbine ignis in curru equoꝝ igneoꝝ: qui inſcriptus es in iudicijs tēpoꝝ: lenire iracūdiā dn̄i: cōciliare cor patris ad filiū. et reſtituere tribus iacob. Beati ſunt q te viderūt et in amicitia tua decorati ſt. Nam nos vita viuimus tm̄: poſt mortē autē nō erit talis nomē noſtrū. Helias q in turbine tectus ē: et ī heliſeo completus ē ſpūs eius. In diebꝰ ſuis nō ptimuit p̄ncipem. ⁊ potentia nemo vicit illū. Nec ſupauit illū verbuȝ aliquod et mortuū ꝓphetauit corpus eius. In vita ſua fecit mōſtra. et in morte mirabilia opatus eſt. In oibus iſtis nō penituit ppl's. et non receſſerunt a peccatis ſuis vſqȝ dū abiecti ſunt de terra ſua. et diſpſi ſunt in omnem terraȝ. et relicta eſt gens ꝑ pauca. et p̄nceps in domo dauid. Quidam ipſoꝝ fecerunt qd' placeret deo: alij autē multa cōmiſerunt pctā. Ezechias muniuit ciuitatē ſuā et induxit in mediū eius aquā ⁊ fodit ferro rupem et edificauit ad aquā puteum. In diebus ipſius aſcendit ſennacherib et miſit rapſacen et ſuſtulit manum ſuam contra illos: et extulit manū ſuam in ſyon: ⁊ ſuperbus factꝰ eſt potentia ſua. Tunc mota ſūt corda et manꝰ ipſoꝝ: et doluerunt quaſi parturientes mulieres. Et inuocauerunt dn̄m miſericordem. et expandentes manus ſuas extulerūt ad celum. et ſanctus dn̄s deus audiuit cito vocem ipſoruȝ. Non eſt commemoratus pctōꝝ ipſorū: neqȝ dedit illos inimicis ſuis: ſed purgauit illos i manu Iſaie ſancti ꝓphete. Deiecit caſtra aſſyriorum. et contriuit illos angelus dn̄i. Nam fecit ezechias qd' placuit deo. et fortiter iuit i via dauid patris ſui: quaȝ mandauit illi iſaias ꝓpheta magnus et fidelis in ꝯſpectu dei. In diebꝰ ipſius retro redijt ſol. et addidit regi vitā. Spiritu magno vidit vltima: et conſolatus eſt lugentes in ſyon: vſqȝ in ſempiternū. Oſtendit futura et abſcondita anteqȝ euenirent.

XLIX

MEmoria ioſie in compoſitione odoris facta: opus pigmentarij in omni ore q̄ſi mel indulcabitur eius memoria. ⁊ vt muſica in conuiuio vini. Ipſe eſt directus diuinitus in penitentia gentis. et tulit abhominationes impietatis. Et gubernauit ad dn̄m cor ipſius. et in diebus peccatoꝝ corroborauit pietatem. Preter dauid ⁊ ezechiā ⁊ ioſiaȝ omnes reges peccatū cōmiſerunt: nā reliquerunt legē altiſſimi reges iuda. ⁊ cōtempſerunt timorem dei. Dederūt enim regnum ſuum alijs. ⁊ gloriam ſuā alienigene genti. Incēderunt electā ſanctitatis ciuitatem: ⁊ deſertas fecerunt vias ipſius in manu hieremie. Nam male tractauerunt illum: qui a ventre matris conſecratus eſt ꝓpheta: euertere ⁊ eruere ⁊ pdere ⁊ iteꝝ edificare ⁊ renouare. Ezechiel qui vidit cōſpectum glorie: quā oſtendit illi in curru cherubin. Nā cōmemoratus eſt inimicoꝝ in imbre: benefacere illis qui oſtenderunt rectas vias. Et duodecim ꝓphetaꝝ oſſa pullulant de loco ſuo. Nam corroborauerunt iacob. ⁊ redemerunt ſe in fide virtutis ſue. Quō amplificemus zorobabel.

Mā ⁊ ipſe q̄ſi ſignū in dextera manu iſrael. Et
ieſū filiū ioſedech. Qui in diebus ſuis edifica/
uerūt domū: ⁊ exaltauerūt tēplū ſcm̄ dn̄o: para
tā in gloriā ſempiternā. Et neemias in memo
ria multi tp̄is: q erexit nobis muros euerſos:
⁊ ſtare fecit portas ⁊ ſeras: q erexit domos no
ſtras. Nemo natus ē i terra q̄lis enoch: nā ⁊
ipſe receptus ē a terra. Et ioſeph q natus ē hō.
p̄nceps fratrū: firmamentū gētis: rector fratrū
ſtabilimētū ppl'i: ⁊ oſſa ipſius viſitata ſūt: ⁊ p⁹
mortē ꝓphetauerūt. Seth ⁊ ſem apd̄ hoīes glo
riā adepti ſūt. ⁊ ſup oēm aīam ī origie adā. L
Simon onie filius ſacerdos magnus: q
in vita ſua ſuffulſit domū. ⁊ in diebus
ſuis corroborauit templū. Templi etiā
altitudo ab ipſo fundata ē: duplex edificatio. ⁊
excelſi parietes tēpli. In diebus ipſius ema/
nauerūt putei aquaꝝ. ⁊ q̄ſi mare adimpleti ſūt
ſupra modū. Qui curauit gētē ſuā ⁊ liberauit
eam a ꝑditione. Qui ꝓualuit āplificare ciuitatē
q adeptus ē gloriā i cōuerſatione gentis: ⁊ in/
greſſū domus ⁊ atrij āplificauit. Quaſi ſtella
matutina in medio nebule. Et q̄ſi luna plena i
diebus ſuis lucet. Et q̄ſi ſol refulgens: ſic ille
effulſit in tēplo dei. Quaſi arcus refulgens in
ter nebulas glorie: ⁊ q̄ſi flos roſaꝝ in dieb⁹ v̄
nis: ⁊ q̄ſi lilia q̄ ſūt in trāſitu aq̄: ⁊ q̄ſi thus redo
lens in diebus eſtatis. Quaſi ignis effulgens
⁊ thus ardens in igne. Quaſi vas auri ſolidū
ornatū oi lapide p̄cioſo. Quaſi oliua pullulās
⁊ cypreſſus in altitudīe ſe extollens. In accipi
endo ipſū ſtolā glorie ⁊ veſtiri eū in cōſūmatio
ne virtutis; in aſcēſu altaris ſci gloriā dedit ſci
tatis amictū. In accipiendo aūt partes de ma/
nu ſacerdotū ⁊ ipſe ſtans iuxta arā. Circa illū
corona fratrū ⁊ q̄ſi plantatio cedri in mōte liba
no: ſic circa illū ſteterūt q̄ſi rami palme ⁊ oēs fi
lij aaron in gloria ſua. Oblatio aūt dn̄i in ma/
nibus ipſoꝝ: coram oi ſynagoga iſrael: ⁊ cōſū
matione fungēs in arā: amplificare oblationē
excelſi regis: porrexit manū ſuam in libatione.
⁊ libauit de ſāguine vue. Effudit in fundamen
to altaris odorē diuinū excelſo principi. Tunc
exclamauerunt filij aaron: in tubis ductilibus
ſonuerunt. ⁊ auditā fecerunt vocem magnam
in memoriā corā dn̄o. Tunc oīs ppl'us ſimul
ꝓperauerūt. ⁊ ceciderunt in faciem ſup terrā
adorare dn̄m deum ſuū: ⁊ dare p̄ces oīpotenti
deo excelſo. Et amplificauerūt pſallentes i vo
cibus ſuis: ⁊ in magna domo factus eſt ſonus
ſuauitatis plenus. Et rogauit ppl'us dn̄m ex/
celſū in p̄ce adq̄ dū ꝑfectus ē honor dn̄i: ⁊ mu
nus ſuū ꝑfecerūt. Tunc deſcendēs: manus ſu
as extulit oēm in ꝯgregationē filioꝝ iſrael: da
re gloriā deo a labijs ſuis. ⁊ in noīe ipſius glo
riari. Et iterauit orationē ſuā: volēs oſtēdere
virtutē dei. Et plus orauit deū oīuꝫ. Qui ma
gna fecit in oi terra: q auxit dies noſtros a ven
tre matris noſtre. ⁊ fecit nobiſcū ſcd̄m ſuā miſe
ricordiā det nobis iocūditatē cordis. ⁊ fieri pa
cē in diebus nr̄is in iſrael ꝑ dies ſēpiternos:
credere iſrael nobiſcū eē dei miſericordiā: vt li
beret nos i diebus ſuis. Duas gētes odit aīa
mea: tertia aūt nō ē gēs quā oderim. Qui ſe/
dent in mōte ſeyr: ⁊ philiſtijm: ⁊ ſtultus ppl'us
q hītat in ſichimis. Doctrinā ſapie ⁊ diſcipline
ſcripſit in codice iſto ieſus filius Syrach: hie/
roſolymita: q renouauit ſapiam de corde ſuo.
Beatus q i iſtis verſat bonis. Qui ponit illa
in corde ſuo: ſapiēs erit ſemp. Si. n. hec fecerit
ad oia valebit: q: lux dei veſtigiū eius eſt. LI
Confitebor tibi dn̄e rex. ⁊ collaudabo
te deū ſaluatorē meū. Confitebor nōi
tuo qm̄ adiutor ⁊ ꝓtector factus es mi/
hi: ⁊ liberaſti corpus meū a ꝑditione: a laqueo
lingue inique: ⁊ a labijs operantiū mendaciū
⁊ in ꝯſpectu aſtantiū fact⁹ es mihi adiutor. Et
liberaſti me ſm̄ multitudinē miſericordie nois
tui a rugientibus p̄paratis ad eſcā: de manib⁹
querentiū aiam meā: ⁊ de portis tribulationū
q̄ circumdederūt me: a preſſura flāme q̄ circun
dedit me: ⁊ in medio ignis nō ſū eſtuatus. De
altitudine ventris īferi. ⁊ a lingua coinquina/
ta ⁊ a verbo mendacij: a rege iniquo. ⁊ a ligua
iniuſta. Laudabit vſq ad mortē aīa mea dn̄m:
⁊ vita mea appropinquans erat in iferno deor
ſum. Circundederunt me vndiq ⁊ nō erat q
adiuuaret. Reſpiciens erā ad adiutoriū hoīū
⁊ nō erat. Memoratus ſum miſericordie tue do
mine ⁊ cooperationis tue q̄ a ſeculo ſunt: qm̄
eruis ſuſtinentes te dn̄e: ⁊ liberas eos de mani
bus gentiū. Exaltaſti ſup terrā habitationem
meā: ⁊ ꝓ morte defluēte deprecatus ſū. Inuo
caui dn̄m patrē dn̄i mei: ⁊ non derelinquat me
in die tribulationis mee: ⁊ in tp̄e ſupboꝝ ſine
adiutorio. Laudabo nomē tuū aſſidue. ⁊ colla
udabo illud in ꝯfeſſione. ⁊ exaudita ē oro mea
Et liberaſti me de ꝑditione. ⁊ eripuiſti me de
tp̄e iniquo. Propterea confitebor ⁊ laudē di
cam tibi. ⁊ bn̄dicam nomini dn̄i. Cū adhuc iu
nior ſim: priuſq oberrarē q̄ſiui ſapiam palā
in orōne mea. Ante tēpus poſtulabā ꝓ illa. ⁊
vſq in nouiſſimis inq̄rā eam. ⁊ florebit tanq̄
precox vua. Letatū ē cor meū in ea: ambulauit

pcs meus iter rectū: in iuuentute mea inueſti/
gabam eā. Inclinaui modice aurē meā ⁊ exce
pi illam. Multā inueni in meipſo ſapientiam.
⁊ multū ꝓfeci in ea. Danti mihi ſapiam dabo
gloriam. Conſiliatus ſū. n. vt facerē illam: ze/
latus ſū bonū ⁊ non ꝯfundar. Colluctata ē ani
ma mea in illa. ⁊ in faciendo eā ꝯfirmatus ſū.
Manus meas extendi in altū. ⁊ in ſapīa ei⁹ lu
xit anima mea. ⁊ ignorātias meas illuminaui.
Aiam meam direxi ad illā: ⁊ in agnitiōe inuēi
eā. Poſſedi cum ipſis cor ab initio: ꝓpt̄ h̄ nō
derelinquar. Venter meus ꝯturbat⁹ ē queren
do illā: ꝓpterea bonā poſſidebo poſſeſſionem
Dedit. n. mihi dñs linguam mercedem meā.
⁊ in ipſa laudabo eū. Appropiate ad me indocti
⁊ ꝯgregate vos in domū diſcipline. Quid ad
huc retardatis: ⁊ qd dicis in his. Aie vr̄e ſi/
tiunt vehementer. Aperui os meū. ⁊ locut⁹ ſum
Cōpate vobis ſine argento ſapiam. ⁊ collum
vr̄m ſubijcite iugo ei⁹ ⁊ ſuſcipiat aīa vr̄a diſci/
plinā. In ꝓximo eſt. n. inuenire eam. Videte
oculis vr̄is: qr modicū laboraui. ⁊ inueni mi/
hi multā requiē. Aſſumite diſciplinā in multo
numero argēti. ⁊ copioſū aurū poſſidete in ea.
Letet̄ aīa vr̄a in miſericordia eius. ⁊ nō ꝯfun
demini in laude eius. Operamini opus vr̄m an
te tēpus. ⁊ dabit vobis mercedem veſtram in
tempore ſuo.

¶ Incipit oratio Salomonis.

ET inclinauit ſalomon genua ſua in cō
ſpectu tot⁹ eccleſie iſrl̄. ⁊ aperuit ma/
nus ſuas ad celū ⁊ dixit. Dñe de⁹ iſrl̄
non ē ſimilis deus in celo ſurſum: neq̄ in ira
deorſū: q cuſtodis teſtamētū tuū ⁊ miſericordiā
pueris tuis eūtib⁹ i ꝯſpectu tuo i toto corde. ſer
uās puero tuo dauid q̄ locut⁹ es illi. ⁊ locutus
es in ore tuo. ⁊ in manu tua impleſti: quaſi dies
iſte. Et nūc dñe deus iſrael cuſtodi puero tuo
dauid patri meo q̄ locutus es illi: dicēs. Non
deerit tibi vir a facie mea ſedens in throno iſrl̄.
veruntamē ſi cuſtodierint filij tui legē meā: ⁊ in p̄/
ceptis meis ambulēt: ſicut ambulauerūt in cō
ſpectu meo fideles. Et nūc dñe deus iſrael: cre
ditū ē v̄bū qd locutus es puero tuo dauid: quū
ſi vere habitauit deus cū hoībus in terra. Si
celū ⁊ celi celoꝝ non ſufficiant tibi: quāto mag̃
domus hec quā edificaui. Sꝫ reſpicias ad ora
tionē ſerui ſui: ⁊ dep̄cationē eius: vt exaudias
dñe placationē orōnis. quā puer tuus orat co/
ram te hodie: vt ſint oculi tui ſup̱ d omū hanc
die ac nocte: in locū quē dixiſti: inuocare nomē
tuū. ⁊ exaudias orōnem quā puer tuus orat in
hoc loco: ⁊ exaudias p̄cationē pueri tui ⁊ ppl̄i
tui iſrael: ſi orauerit tu in loco iſto. ⁊ exaudias i
loco habitationis de celo. ⁊ exaudias ⁊ ꝓpitius
ſis: ſi peccauerit vir in te.

¶ Explicit liber Eccleſiaſticus. Incipit
prologus in Iſaiam ꝓphetam.

NEmo cū ꝓphas v̄ſibus viderit eē
de ſcriptos: metro eos eſtimet apud
hebreos ligari. ⁊ aliqd ſimile habere
de pſalmis vel operibus ſalomonis
Sed qđ in demoſthene ⁊ Tullio ſolet fieri: vt
p̱ cola ſcribant̄ ⁊ comata: q vtiq̄ ꝓſa ⁊ nō v̄ſi
bus conſcripſerūt. Nos q̄ꝫ vtilitati legentium
ꝓuidētes: interp̄tationē nouā nouo ſcribendi
genē diſtinximus. Ac p̄mū de Iſaia ſciendum
ꝙ in ſmone ſuo diſertus ſit: quippe vt vir no
bilis ⁊ vrbane elegantie: nec hn̄s q̄cq̄ꝫ in elo/
quo ruſticitatis admixtū. Unde accidit vt p̄ cete
ris florē ſermonis ei⁹: trāſlatio nō potuerit cō
ſeruare. Deinde etiā hoc adijciendū: ꝙ nō tā
ꝓpha dicēdus ſit: q̄ꝫ euāgeliſta. Ita. n. vniuer
ſa xp̄i eccleſieq̄ myſteria ad liquidū ꝓſecutus
eſt: vt non putes eū de futuro vaticinari: ſꝫ de
p̄teritis hiſtoriam texere. Unn̄ coniſtio noluiſſe
tūc tp̄is ſeptuaginta iterpres fidei ſue ſacramē
ta pſpicue ethnicis ꝓdere: ne ſctū canibus. et
margaritas porcis darēt: q̄ cū hanc editionē
legeritis ab illis aiaduertetis abſcondita. Nec
ignoro quāti laboꝛ ſit ꝓphetas intelligere: nec
facile quēpiam poſſe iudicare de interp̄tatione
niſi intellexerit añ que legerit. Nos quoq̄ꝫ pa
tere morſib⁹ plurimoꝝ: q ſtimulāte inuidia: qđ
ꝯſequi nō valēt: deſpiciūt. Sciens ḡ ⁊ prudēs
i flāmā mitto manū ⁊ nihilominus h̄ a faſtidio
ſis lectorib⁹ p̄cor: vt quō greci poſt ſeptuagin/
ta trāſlatores aqlā ⁊ ſymmachū ⁊ theodotionē
legunt: vel ob ſtudium doctrine ſue: vel vt ſe/
ptuagita magis ex collatōe eoꝝ intelligāt: ſic et
iſti ſaltem vnum poſt p̄ores hr̄e dignēt̄ interp̄
tem. Legant prius: ⁊ poſtea deſpiciant: ne vi/
deantur non ex iudicio ſed ex odij preſumptio
ne ignorata ⁊ damnare. Prophetauit autem
Iſaias in irl̄m ⁊ in iudea necdū decem tribub⁹
i captiuitatē ductis: ac vtroq̄ꝫ regno nūc ꝯmix
tum nūc ſepatim texit oraculū. Et cum interdū
ad p̄mē reſpiciat hiſtoriam ⁊ poſt babylonie ca
ptiuitatem reditum populi ſignificet in iude/
am: tamen omnis eius cura de vocatione gen
tium ⁊ de aduentu chriſti eſt. Quem quanto
plus amatis o paula ⁊ euſtochium: tāto magis
ab eo petite: vt pro obtrectatione preſenti qua
me indeſinenter emuli laniatu: ipſe mihi mer/

cedem reſtituat in futuro. qui fat me ob hoc in/
peregrine lingue eruditione ſudaſſe: ne iudei
de falſitate ſcripturarum eccleſijs eius diutius
inſultarent.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum.

Iſaias in hieruſalem nobili genere or
tus eſt: ibiq; ꝓphetauit. Sub Mana
ſe rege ſectus in duas partes occubuit.
Sepultuſq; eſt ſub quercu rogel. iuxta
tranſitum aquarum. quas olim Ezechias rex
iacto obſtruxerat puluere.

¶ Explicit argumentum. Incipit
Iſaias propheta. Capitulum I

VIſio Iſaie filii
amos: quam vidit ſuper iudã
⁊ hieruſalem. in diebus ozie ioa
than. achaz. ⁊ ezechie regum iu
da. Audite celi ⁊ auribus per/
cipe terra: quõ dñs locutus eſt. Filios enutriui
⁊ exaltaui. ipſi autem ſpreuerunt me. Cognouit
bos poſſeſſorem ſuum: ⁊ aſinus pſepe dñi ſui.
Iſrael aũt me nõ cognouit. ⁊ ppl'us meus nõ
intellexit. Ve genti peccatrici: pplo graui ini/
quitate. ſemini neq̃: filijs ſceleratis. Dereli
querunt dñm. blaſfemauerunt ſanctũ iſrael: ab
alienati ſunt retrorſum. Sup quo percutiam vos
vltra: addentes preuaricationem. Omne ca/
put languidum ⁊ omne cor merens. A planta
pedis vſq; ad verticem. non eſt in eo ſanitas.
Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumens: nõ eſt circũ/
ligata nec curata medicamine. neq; fota oleo.
Terra veſtra deſerta: ciuitates vr̃e ſuccẽſe igni
Regionẽ veſtrã corã vobis alieni deuorant. ⁊
deſolabit̃ ſicut in vaſtitate hoſtili. Et derelinq̃t
filia ſyon vt vmbraculũ in vinea: ⁊ ſicut tugu/
riũ in cucumerario. ſicut ciuitas q̃ vaſtat̃. Niſi
dñs exercituũ reliquiſſet nobis ſemen q̃ſi ſodo
ma fuiſſemus. ⁊ quaſi gomorra ſimiles eſſem⁹
Audite verbũ dñi pncipes ſodomoꝝ percipi/
te aurib⁹ legem dei vr̃i ppl'us gomorre. Quo
mihi multitudinẽ victimaꝝ veſtraꝝ dicit dñs
Plenus ſum. Holocauſta ⁊ arietum ⁊ adi/
pem pinguiũ ⁊ ſanguinẽ vituloꝝ ⁊ agnorum ⁊
hircoꝝ nolui. Cũ veniretis añ cõſpectũ meum:
qs q̃ſiuit hec de manibus veſtris: vt ambula/
retis in atrijs meis? Ne offeratis vltra ſacrifi
ciũ fruſtra. Incenſũ abhoĩatio eſt mihi. Neo/
meniã ⁊ ſabbatũ ⁊ feſtiuitates alias nõ feram.
Iniqui ſũt cetus veſtri. Calẽdas veſtras ⁊ ſo
lẽnitates veſtras odiuit aĩa mea. Facta ſũt mi
hi moleſta. Laboraui ſuſtinẽs. Et cũ extẽderi
tis manus veſtras: auertã oculos meos a vo/
bis: ⁊ cũ mltiplicaueritis orationẽ. nõ exaudiã
Manus eni veſtre ſanguine plene ſunt. Laua
mini. mundi eſtote. auferte malũ cogitationum
veſtraꝝ ab oculis meis. Quieſcite agere per/
uerſe: diſcite bñfacere. Querite iudicium ſub/
uenite oppreſſo: iudicate pupillo. defendite vi
duam ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dñs. Si fue
rint pctã veſtra vt coccinũ: quaſi nix dealbabũ
tur. ⁊ ſi fuerint rubra quaſi vermiculus: velut
lana alba erunt. Si volueritis ⁊ audieritis me
bona terre comedetis. Qđ ſi nolueritis ⁊ me
ad iracundiã ꝓuocaueritis gladius deuorabit
vos. quia os dñi locutum eſt. Quomõ facta ẽ
meretrix ciuitas fidelis: plena iudicii? Iuſticia
habitauit in ea. nunc aũt homicide. Argentum
tuum verſũ eſt in ſcoriã. vinum tuum mixtum
eſt aqua. Principes tui infideles: ſocij furum.
Omnes diligunt munera. ſequuntur retribu
tiones. Pupillo nõ iudicãt. ⁊ cauſa vidue nõ
ingreditur ad illos. Propter hoc ait dominus
deus exercituum fortis iſrael. Heu ego conſo
labor ſuper hoſtibus meis. ⁊ vindicabor de ini
micis meis. Et conuertam manum meam ad
te. ⁊ excoquam ad purum ſcoriam tuam. ⁊ aufe
ram omne ſtãnum tuum. ⁊ reſtituam iudices tu
os vt fuerunt prius ⁊ cõſiliarios tuos ſicut an
tiquitus. Poſt hec vocaberiſ ciuitas iuſti. vrbs
fidelis. Syon in iudicio redimet̃. ⁊ reducent
eam in iuſticia. Et conteret ſceleſtos ⁊ peccato
res ſimul. ⁊ qui dereliquerunt dñm conſumen
tur. Confundentur. n. ab idolis quibus ſacri
ficauerunt. Et erubeſcetis ſuper hortis quos
elegeratis. cũ fueritis velut quercus defluenti
bus folijs. ⁊ velut hortus abſq; aqua. Et erit
fortitudo veſtra vt fauilla ſtuppe. ⁊ opus veſtrum
quaſi ſcintilla. ⁊ ſuccendetur vtrunq; ſimul. ⁊
non erit qui extinguat. II

VErbũ quod vidit iſaias filius amos ſu
per iudã ⁊ hieruſalẽ. Et erit in nouiſſi
mis diebus p̃paratus mons domꝰ do
mini in vertice montiũ. ⁊ eleuabit̃ ſuper colles
⁊ fluent ad eũ oẽs gentes. ⁊ ibunt ppl'i multi ⁊
dicent. Venite aſcẽdamus ad montẽ dñi ⁊ ad
domũ dei iacob. ⁊ docebit nos vias ſuas ⁊ am
bulabimus in ſemitis eius. quia de ſyon exibit
lex. ⁊ vbũ dñi de ĩrlm. Et iudicabit gentes. ⁊
arguet populos multos. Et cõflabunt gladioſ
ſuos in vomeres. ⁊ lãceas ſuas in falces. Nõ
leuabit gens ꝯ gentẽ gladiũ. nec exercebũtur
vltra ad prelium. Domus iacob. venite ⁊ ambu
lemus in lumine dei noſtri. Proiecisti. n. pplm

tuã domũ iacob. q2 repleti ſunt vt olim. ⁊ augu
res habuerũt vt philiſti. ⁊ pueri alieni ad he
ſerunt. Repleta eſt terra argẽto ⁊ auro. ⁊ non
eſt finis theſauroꝝ eius. Et repleta eſt terra ei9
eq̃s. ⁊ innumerabiles quadrige eius. Et reple/
ta eſt terra ei9 idolis. Opus manuũ ſuaꝝ ado/
rauerũt. qđ fecerãt digiti eoꝝ. Et incuruauit ſe
hõ. ⁊ hũiliatus eſt vir. Ne ĝ dimittas eis. In
gredere i petrã. ⁊ abſcõdere i foſſa humo a fa/
cie timoris dñi. ⁊ a glĩa maieſtatis eius. Ocu/
li ſublimis hois hũiliati ſunt. ⁊ icuruabit altitu
do viroꝝ. Exaltabit autẽ dñs ſolus in die illa:
q2 dies dñi exercituũ ſup oẽm ſupbũ ⁊ excelſũ
⁊ ſup oẽm arrogantẽ. ⁊ hũiliabit. ⁊ ſuper oẽs
cedros libani ſublimes ⁊ erectas. ⁊ ſuper oẽs
quercus baſan. ⁊ ſup oẽs mõtes excelſos. ⁊ ſup
oẽs colles eleuatos. ⁊ ſup oẽm turrem excelſã
⁊ ſup oẽm murum munitum. ⁊ ſup oẽs naues
tharſis. ⁊ ſup oẽ qđ viſu pulchrũ eſt. Et incur
uabit oĩs ſublimitas hoium. ⁊ humiliabit alti/
tudo viroꝝ. Et eleuabit dñs ſolus in die illa ⁊
idola penitus ɔterent. Et introibunt in ſpelũ/
cas petrarum ⁊ in voragines terre a facie formi/
dinis dñi. ⁊ a gloria maieſtatis eius. cum ſurre
xerit pcutere terrã. In die illa proijciet hõ idola
argẽti ſui ⁊ ſimulacra auri ſui q̃ fecerat ſibi. vt
adoraret talpas ⁊ veſptilineos. Et ingredietur
ſciſſuras petrarũ. ⁊ in cauernas ſaxorũ a facie
formidinis dñi. ⁊ a gloria maieſtatis eius. cũ
ſurrexerit pcutere terrã. Quieſcite ergo ab ho
mine cui9 ſpũs in naribus eius eſt. quia excel/
ſus reputatus eſt ipſe. III.

Ecce enĩ dñator dñs exercituũ auferet
ab hieruſalẽ ⁊ ab iuda. validum ⁊ for
tem oẽ robur panis ⁊ oẽ robur aque ⁊
fortẽ ⁊ virũ bellatorẽ. ⁊ iudicem ⁊ pphetam. ⁊
ariolũ ⁊ ſenẽ. pncipẽ ſup quinquaginta. ⁊ hono/
rabilẽ vultu. ⁊ ɔſiliariũ. ⁊ ſapientẽ de archite/
ctis. ⁊ prudentẽ eloquij myſtici. Et dabo pue/
ros principes eoꝝ. ⁊ effeminati dñabunt eis.
Et corruet ppls vir ad virũ. ⁊ vnuſquiſq3 ad p
ximũ ſuum. Tumultuabit puer ɔtra ſenem. ⁊
ignobilis ɔtra nobilẽ. Apphendet. n. vir frẽ3
ſuũ domeſticũ pris ſui. ⁊ dicet. Veſtimentũ ti
bi eſt. pinceps eſto nr̃. ruina autẽ hec ſub manu
tua. Rñdebitq3 in die illa dicens. Nõ ſũ medi
cus. ⁊ in domo mea nõ eſt panis neq3 veſtimẽ
tũ. Nolite ɔſtituere me pncipem populi. Ruit
enĩ hieruſalẽ: ⁊ iudas ɔcidit: q2 lingua eoꝝ ⁊
ad inuẽtiones eoꝝ ɔtra dñm. vt puocarẽt ocu
los maieſtatis ei9. Agnitio vult9 eoꝝ rñdebit
eis. ⁊ peccm̃ ſuũ q̃ſi ſodoma pdicauerũt. nec ab
ſconderũt. Ve aĩe eoꝝ. qm̃ reddita ſunt eis ma
la. Dicite iuſto qm̃ bene. qm̃ fructum adinuen
tionũ ſuarũ comedet. Ve ipio i malum. Retri
butio eni manuũ eius fiet ei. Populũ meũ ex/
actores ſui ſpoliauerũt. ⁊ mulieres dñate ſunt
eis. Popule meus q te beatũ dicũt. ipſi te deci
piũt. ⁊ viã greſſuum tuoꝝ diſſipant. Stat ad iu/
dicandũ dñs. ⁊ ſtat ad iudicãdos populos. do
min9 ad iudiciũ veniet. cũ ſenib9 ppli ſui ⁊ pri
cipib9 eius. Vos. n. depaſti eſtis vineã meã
⁊ rapina paupis in domo vr̃a. Quare atteritis
pplm meũ. ⁊ facies paupũ ɔmolitis di. it dñs
exercituũ. Et dixit dñs deus. Pro eo q elena
te ſunt filie ſyon. ⁊ ambulauerũt extento collo.
⁊ nutibus oculoꝝ ibãt ⁊ plaudebãt. ⁊ ambula/
bant. et pedibus ſuis cõpoſito gradu incede/
bãt. decaluabit dñs verticẽ filiarũ ſyon. et dñs
crinẽ earu nudabit. In die illa auferet domin9
ornamentũ calciamẽtoꝝ et lunulas et torques
et monilia et armillas et mitras et diſcrimina/
lia et periſcelides et murenulas et olfactoriola
et inaures et annulos. et gẽmas i fronte pẽdẽ
tes et mutatoria ⁊ palliola et linthcamina et ac9
et ſpecula et ſyndones et vittas et theriſtra. Et
erit pro ſuaui odore fetor. et pro zona funiculus
et pro criſpanti crine caluicium et pro faſcia pe
ctorali cilicium. Pulcherrimi quoq3 viri tui gla
dio cadẽt ⁊ fortes tui in prelio. Et merebũt at/
q3 lugebunt porte eius. Et deſolata in terra ſe
debit. IIII.

Et apprehendẽt ſeptem mulieres virũ
vnũ in die illa dicentes. Panẽ nrm
comedemus. et veſtimentis nr̃is ope
riemur. tñmõ inuocet nomẽ tuũ ſup nos: au/
fer opprobriũ nr̃m. In die illa erit germen dñi
in magnificentia. ⁊ gloria fructus terre ſubli/
mis. ⁊ exultatio his qui ſaluati fuerint de iſra/
el. Et erit oĩs qui relictus fuerit in ſyon. ⁊ reſi
duus in irlm. ſcũs vocabit oĩs q ſcriptus eſt in
vita in irlm. Si abluerit dominus ſordem fi/
liarũ ſyon. ⁊ ſanguinem irlm lauerit de medio
eius. in ſpũ iudicij ⁊ ſpiritu ardoris. Et creabit
dñs ſup omnẽ locũ mõtis ſyon. et vbi inuoca/
tus eſt. nubem per diem. et fumum et ſplendo
rẽ ignis flãmantis i nocte. Sup oẽm. n. gliã
ptectio. et tabernaculũ erit in vmbraculum di
ei ab eſtu. et i ſecuritatẽ et abſconſionem a tur
bine et a pluuia. V.

Cantabo dilecto meo canticum patrue/
lis mei. vinee ſue. Vinea facta eſt dile
cto meo. in cornu filio olei. Et ſepiuit
eam. Et lapides elegit ex ea. et plantauit vineã

electam. Et edificauit turrim in medio eius ⁊
torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret
vuas. et fecit labruscas. Nunc ergo habitato-
res ierl'm ⁊ viri iuda. iudicate inter me et vineā
meā. Quid est quod debui vltra facere vinee
mee: et non feci ei. An q expectaui vt faceret
vuas. et fecit labruscas. Et nunc ostendam vo-
bis quid ego faciam vinee mee. Auferā sepē
eius. et erit in direptionem. Diruam maceriā
eius. et erit in conculcationem. et ponam eam deser-
tā. Nō putabit' ⁊ nō fodiet'. ⁊ ascendent sup eā
vepres et spine. et nubib' mādabo ne pluāt su-
per eā imbrē. Vinea aūt dn̄i exercituū domus
isr'l est. et viri iuda germē ei' delectabile. Et ex-
pectaui vt faceret iudicium. et ecce iniquitas. ⁊
iusticiam. et ecce clamor. Ve qui coniungitis do-
mū ad domū. et agrū ad agrū copulat' vsq ad
terminū loci. Nūqd habitabit' vos soli i medio
terre. In aurib' meis sūt hec dicit dn̄s exercituum
Nisi dom' multe deserte fuerint grādes et pul-
chre. et absq habitatore. Decem. n. iugera vi-
nearū facient lagūculā vnam et triginta modij
sementis facient modios tres. Ve q consurgitis ma-
ne ad ebrietatē sectandā. et potandū vsq ad
vesprā: vt vino estuetis: Cithara et lira et tym-
panū et tibia et vinū in conuiuijs vestris. et op'
dn̄i nō respicit'. nec opera manuū ei' considera-
tis. Propterea captiu' duct' est ppl's meus q
nō habuit sciam. et nobiles ei' interierūt fame
et multitudo ei' siti exaruit. Propterea dilata-
uit infernus aiam suā. et apuit os suū absq vllo
termino. Et descendent fortes ei' et ppl's ei' ⁊ sub-
limes gloriosiq eius ad eū. Et incuruabit' hō
et humiliabit' vir. et oculi sublimiū deprimēt'.
Et exaltabit' dn̄s exercituum in iudicio et deus
scūs scificabit' in iusticia. Et pascent' agni iuxta
ordinē suum. et deserta in vbertatē versa adue-
ne comedent. Ve qui trahitis iniqtatē in funicu-
lis vanitatis. et q̄si vinculum plaustri peccatū.
Qui dicitis. festinet. et cito veniat opus ei'. vt
videam'. et appropriet et veniat consiliū scī isr'l.
et sciem' illud. Ve q dicitis malū bonū. et bo-
nū malū ponētes tenebras lucē et lucē tenebras
ponētes amarū in dulce. ⁊ dulce in amarū. Ve
q sapiētes estis i oculis v̄ris. et corā vobismet-
ipsis prudētes. Ve q potētes estis ad bibēdū
vinum. et viri fortes ad miscendā ebrietatem.
Qui iustificatis impium pro muneribus. et iusti-
ciā iusti auferti ab eo. Propter hoc sicut deuorat
stipulā lingua ignis. et calor flāme exurit: sic ra-
dix eorū q̄si fauilla erit. et germen eorū vt puluis
ascendet. Abiecerūt. n. legē dn̄i exercituum et

eloquiū scī isr'l blasphemauerunt. Ideo iratus
est furor dn̄i in ppl'm suū. ⁊ extendit manū suā
sup eū. ⁊ percussit eū. Et conturbati sunt montes ⁊
facta sūt morticina eorū quasi stercus in medio
platearū. In his oībus nō est auersus furor
eius sed adhuc manus ei' extenta. Et eleuabit
signū in nationibus procul. ⁊ sibilabit ad eū de fi-
nib' terre. ⁊ ecce festinus velociter veniet. Non
est deficiēs neq laborās in eo: nō dormitabit
neq dormiet. neq soluet' cingulū renū ei' nec
rumpet' corrigia calciamēti ei'. Sagitte ei' acu-
te. ⁊ oēs arcus eius extenti. Vngule equorū ei'
vt silex. ⁊ rote eius q̄si impetus tēpestatis. Rugi-
tus eius vt leonis. rugiet vt catuli leonum. Et
frēdet ⁊ tenebit p̄dam ⁊ amplexabitur. ⁊ non
erit qui eruat. ⁊ sonabit sup eū in die illa sicut
sonitus maris. Aspiciemus in terram. ⁊ ecce te-
nebre tribulationis. ⁊ lux obtenebrata est in ca-
ligine eius. VI.

In anno quo mortuus est rex ozias. vi-
di dn̄m sedentē sup soliū excelsū ⁊ ele-
uatum ⁊ plena erat domus a maiestate
eius. ⁊ ea que sub ipso erāt replebāt templum.
Seraphin stabāt sup illud: sex ale vni. ⁊ sex ale
alteri. Duabus velabāt faciē ei'. ⁊ duabus ve-
labant pedes eius. ⁊ duabus volabant. Et cla-
mabant alter ad alterum. ⁊ dicebant. Sanctus
sanctus sanctus dn̄s deus exercituum plena est
oīs terra gloria eius. Et cōmota sūt super limi-
naria cardinū a voce clamantis. ⁊ domus re-
pleta est fumo. Et dixi. Ve mihi q tacui quia
vir pollutus labijs ego sum. ⁊ in medio po-
puli polluta labia habētis ego habito. ⁊ regem
dn̄m exercituū vidi oculis meis. Et volauit ad
me vnus de seraphin. ⁊ in manu eius calculus
quē forcipe tulerat de altari. ⁊ tetigit os me-
ū ⁊ dixit. Ecce tetigi hoc labia tua. ⁊ auferet' ini-
qtas tua. ⁊ pctm̄ tuū mundabit'. Et audiui vo-
cē dn̄i dicentis. Quē mittā ⁊ q's ibit nobis. Et
dixi. Ecce ego. mitte me. Et dixit. Vade ⁊ di-
ces populo huic. Audite audientes ⁊ nolite in-
telligere. ⁊ videte visionē ⁊ nolite cognoscere.
Exceca cor ppl'i hui' ⁊ aures ei' aggraua ⁊ ocu-
los eius claude. ne forte videat oculis suis ⁊ au-
ribus suis audiat ⁊ corde suo intelligat. ⁊ con-
uertat' ⁊ sanē eū. Et dixi. Vsq q̄ dn̄e. Et dixit
Donec desolent' ciuitates absq habitatore ⁊ do-
mus sine hoīe. Et terra relinquet' deserta. et lō-
ge faciet dn̄s hoīes. Et multiplicabit' que
derelicta fuerat i medio terre. et adhuc in ea deci-
matio. Et conuertet' et erit in ostensionē sicut te-
rebinth'. et sic quercus q̄ expādit ramos suos

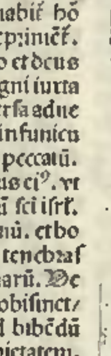

Semen ſcīn̄ erit id qđ ſteterit in ea. VII

ET factū ē in dieb⁹ achaz filij ioathā filij
ozie regis iuda aſcendit raſin rex ſyrie
⁊ facee fili⁹ romelie rex iſrael i irl'm ad
ꝓliandū ꝯ eā. ⁊ nō potuerūt debellare eam. Et
nūciauerūt domui dauid dicentes. Requieuit
ſyria ſup effraim ⁊ cōmotū eſt cor ei⁹ ⁊ cor ppl'i
eius ſicut mouēt ligna ſiluaꝝ a facie venti. Et
dixit dn̄s ad iſaiā. Egredere i occurſū achaz tu
⁊ q dereliet⁹ ē iaſub fili⁹ tuus ad extremū aque
duct⁹ piſcine ſupioris ī via agri fullonis. ⁊ di/
ces ad eū. Vide vt ſileas. Noli timere: ⁊ cor
tuū ne formidet a duab⁹ caudis ticionū fumigā
tiū iſtoꝝ i ira furoris raſin regis ſyrie ⁊ filij ro
melie: eo q ꝯſiliū inierit ꝯ te ſyria in malū. et
effraim ⁊ fili⁹ romelie dicentes. Aſcēdam⁹ ad
iudā ⁊ ſuſcitemus eā. ⁊ auellam⁹ eā ad nos. et
ponam⁹ regē in medio ei⁹ filium tabeel. Hec
dicit dn̄s de⁹. Nō ſtabit ⁊ non erit iſtud: ſʒ ca/
put ſyrie damaſc⁹ ⁊ caput damaſci raſin. Et ad
huc ſexaginta ⁊ qnqȝ āni. ⁊ deſinet effraim eſſe
ppl's: ⁊ caput effraiʒ ſamaria: ⁊ caput ſamarie
filius romelie. Si nō credideritis: nō ꝑmane
bit'. Et adiecit dn̄s loqui ad achaz dicēs. Pe
te tibi ſignū a dn̄o deo tuo i ꝓfūdū inferni: ſiue
i excelſum ſupra. Et dixit achaz. Nō petā et nō
tēptabo dn̄m. Et dixit. Audite ḡ dom⁹ dauid.
Nūqd parū vobis ē moleſtos eē hoib⁹: quia
moleſti eſtis ⁊ deo meo. Propter h̄ dabit dn̄s
ipſe vobis ſignū. Ecce vgo concipiet ⁊ pariet
filiū. Et vocabitur nomē eius emanuel. Bu
tyrum ⁊ mel comedet: vt ſciat reprobare ma/
lū et eligere bonū. Quia anq̄ʒ ſciat puer repro
bare malū et eligere bonū. derelinquet̄ tra quā
tu deteſtaris a facie duoꝝ regum ſuoꝝ. Addu
cet dn̄s ſup te ⁊ ſup ppl'm tuū ⁊ ſup domū pris
tui. dies q nō venerūt a dieb⁹ ſeꝑatiōis effraiʒ
a iuda cū rege aſſyrioꝝ. Et erit in die illa: ſibi/
labit dn̄s muſce q̄ eſt in extremo fluminū egy/
pti. ⁊ api q̄ ē i terra aſſur. et venient et reqeſcent
oēs in torrētib⁹ valliū et in cauernis petraꝝ et
i oibus frutetis et i vniuerſis foraminib⁹. In
die illa radet dn̄s in nouacula ꝯducta i his qui
trās flumē ſunt in rege aſſyrioꝝ caput. ⁊ pilos
pedū. ⁊ barbam vniuerſam. Et erit in die illa.
nutriet hō vaccam boum. ⁊ duas oues. et pre
vbertate lactis comedit butyꝝ. Butyꝝ eniʒ et
mel māducabit ois hō q relictus fuerit in me/
dio terre. Et erit in die illa. ois locus vbi fue/
rint mille vites: mille argēteis. et in ſpinas ⁊ i
vepres erūt. Cū ſagittis ⁊ arcu igredient̄ illuc
Vepres. n. ⁊ ſpine erūt in vniuerſa tra. et oēs
montes q in ſarculo ſarrient̄: non veniet illuc
terror ſpinaꝝ ⁊ vepriū. et erit i paſcuā bouis ⁊ i
conculcationē pecoris. VIII

ET dixit dn̄s ad me. Sume tibi librum
grādē. et ſcribe i eo ſtilo hoīs: velocit
ſpolia detrahe. cito predare. Et adhi/
bui mihi teſtes fideles: vriā ſacerdotē ⁊ zacha
riam filiū barachie. Et acceſſi ad ꝓphetiſſam.
et ꝯcepit et peperit filium. Et dixit dn̄s ad me.
Voca nomē eius: accelera. ſpolia. detrahe. fe
ſtina ꝑdari: qꝛ anq̄ʒ ſciat puer vocare prēʒ ſuū
⁊ matrē ſuā: auferet̄ fortitudo damaſci: et ſpo/
lia ſamarie corā rege aſſyrioꝝ. Et adiecit do
minus loq ad me ad h̄ dicēs. Pro eo q abie/
cit ppl's iſte aq̄s ſyloe q̄ vadūt cū ſilentio: et aſ/
ſūpſit magis raſin et filiū romelie: ꝓpter h̄ ec/
ce dn̄s adducet ſup eos aq̄s fluminis fortes et
multas: regē aſſyrioꝝ et oēm gloriaʒ eius. Et
aſcendet ſup oēs riuos ei⁹ et fluet ſup vniuer/
ſas ripas ei⁹. et ibit ꝑ iudā inundās: et trāſiēs
vſqȝ ad collum veniet. Et erit extēſio alarum
eius implēs latitudinem terre tue o emanuel.
Cōgregamini ppl'i et vincemini. et audite vni
uerſe ꝓcul tre. Confortamini et vincemini: ac
cingite vos et vincemini: inite ꝯſiliū et diſſipa
bit' loquimini vbū ⁊ nō fiet: qꝛ nobiſcū deus.
Hec. n. ait dn̄s ad me. Sicut i manu forti erud
diuit me: ne irem ī via ppl'i huius dicens. Nō
dicatis coniuratio. Oia. n. que loquit̄ ppl's iſte.
ꝯiuratio eſt. Et timorē eius ne timeatis: neqȝ
paueatis. Dn̄m exercituū ipſū ſcificate: ipſe pa
uor vr̄: et ipſe tror veſter. et erit vobis i ſancti
ficationē: in lapidē aūt offenſiōis ⁊ petrā ſcāda
li duabus domib⁹ iſrl': et in laqueū et in ruinā
habitātibus irl'm. Et offendēt ex eis plurimi:
et cadēt et ꝯterēt̄ et irretiēt̄ ⁊ capiēt̄. Liga teſti
moniū ſigna legē i diſcipulis meis: expectabo
dn̄m q abſcondit faciē ſuā a domo iacob. ⁊ pre
ſtolabor eum. Ecce ego et pueri mei q̄s dedit
mihi dn̄s in ſignū ⁊ in portentū iſrl': a dn̄o exer
cituū q habitat in mōtē ſyon. Et cū dixerint ad
vos. querite a phitonib⁹ ⁊ a diuinis q ſtridēt ī
incātationibus ſuis: nunqd nō ppl's a deo ſuo
requiret viſionē ꝓ viuis ac mortuis. Ad legē
magis et ad teſtimoniū. Q: ſi nō dixerint iuxta
verbum: h̄ non erit eis matutina lux. Et tran
ſibit ꝑ eam et corruet et eſuriet. et cum eſurierit
iraſcetur et maledicet regi ſuo et deo ſuo. Et ſu
ſpiciet ſurſum et ad terrā intuebitur: et ecce tri
bulatio et tenebre et diſſolutio et anguſtia et ca
ligo perſequens et nō poterit auolare de angu/
ſtia ſua. IX.

PRimo tēpore alleuiata eſt terra zabulō
et terra neptalim: et nouiſſimo aggra/
uata eſt via maris tranſiordanem gali
lee gentium. Populus qui ambulabat in tene
bris vidit lucem magnā: habitantibus in regi
one vmbre mortis: lux orta eſt eis. Multipli/
caſti gentē: nō magnificaſti leticiam. Letabun
tur corā te ſicut qui letantur in meſſe. ſicut exul
tant victores capta preda quādo diuidūt ſpolia
Iugum n. oneris eius. et virgam humeri eiꝰ
et ſceptrum exactoris eius ſupaſti: ſicut in die
madian. Quia ois violenta predatio cum tu/
multu. et veſtimentū mixtum ſanguine erit in
combuſtionē. et cibus ignis. Paruulus eniꝫ
natus eſt nobis. et filius datus eſt nobis. Et
factus eſt principatus ſuper humerū eius. et vo
cabitur nomen eius. admirabilis. conſiliarius
deus fortis. pater futuri ſeculi. princeps pacis
Multiplicabitur eius īperium et pacis nō erit
finis: ſuper ſoliū dauid et ſuper regnum eius.
vt confirmet illud et corroboret in iudicio et iu
ſticia āmodo et vſqꝫ in ſempiternū. Zelus dñi
exercituū faciet hoc. Verbum miſit dñs in ia/
cob et cecidit in iſrael. Et ſciet ois populus ef/
fraim et habitantes ſamariam in ſuꝑbia et ma
gnitudine cordis dicentes. Lateres ceciderūt
ſed quadris lapidibus edificabimus: ſycomo
ros ſucciderunt: ſed cedros immutabimus. Et
eleuabit dñs hoſtes raſin ſuper eū. et inimicos
eius in tumultū vertet: ſyriā ab oriente. et phi/
liſtijm ab occidēte. et deuorabūt iſrael toto ore.
In oībus his nō eſt auerſus furor eius. ſꝫ ad
huc manus eius extenta. Et populus non eſt
reuerſus ad percutientem ſe. et dñm exercituū
nō inquiſierunt. Et diſperdet dñs ab iſrael ca
put et caudā incuruantē et deprauantē die vna
Longeuus et honorabilis ipſe eſt caput. et ꝓ/
pheta docens mendaciū ipſe eſt cauda. Et erūt
qui beatificant populū iſtum ſeducentes et qui
beatificantur precipitati. Propter hoc ſup ado/
leſcentulis eius nō letabitur dñs. et pupillorum
eius et viduaꝝ nō miſerebitur. qa ois hypocri
ta eſt et nequā. et vniuerſū os locutum eſt ſtul
ticiam. In oibus his nō eſt auerſus furor eiꝰ.
ſed adhuc manus eius extenta. Succenſa eſt
enim quaſi ignis impietas. veprē et ſpinam vo/
rabit. Et ſuccendetur in denſitate ſaltus: et cō/
uoluetur in ſuperbia fumi. In ira dñi exercitu
um conturbata eſt terra. et erit populus quaſi
eſca ignis. Vir fratri ſuo non parcet. et decli/
nabit ad dexteram et eſuriet et comedet ad ſini
ſtram et nō ſaturabitur. Vnuſquiſqꝫ carnem
brachij ſui vorabit: manaſſes effraim. et effraī
manaſſem. et ſimul ipſi contra iudam. In om
nibus his non eſt auerſus furor eius: ſed ad/
huc manus eius extenta. X
VE qui condunt leges iniquas. et ſcribē
tes iniuſticiā ſcripſerūt vt opprimerēt
in iudicio pauperes. et vim facerent cau
ſe humilium ppli mei vt eſſent vidue pda eoꝝ
et pupillos diriperēt. Quid facietis in die viſi
tationis et calamitatis de longe venientis. Ad
cuius ꝯfugietis auxilium. et vbi derelinquetis
gloriā veſtrā: ne incuruemini ſub vinculo. et cū
interfectis cadatis. Sup oibus his non ē auer
ſus furor eius: ſed adhuc manus eius extenta
Ve aſſur. Virga furoris mei et baculus ipſe ē
In manu eius indignatio mea. Ad gentē fal
lacem mittā eū: et ꝯ pplm furoris mei mandā/
bo illi: vt auferat ſpolia et diripiat pdam et po
nat illū in conculcationē quaſi lutum platearū.
Ipſe aūt non ſic arbitrabitur. et cor eius: non
ita extimabit: ſꝫ ad ꝯterendū erit cor eius et ad
internitionē gentiū non paucaꝝ. Dicet enim.
Nunqd non principes mei ſimul reges ſunt?
Nunqd non vt carchamis: ſic calanno. et vt
arphat. ſic emath. Nūquid nō vt damaſcus ſic
ſamaria. Quō inuenit manus mea regna ido
li: ſic et ſimulacra eoꝝ de irlm et de ſamaria.
Nunquid nō ſicut feci ſamarie et idolis eiꝰ ſic
faciā hieruſalē et ſimulacris eiꝰ. Et erit cū imple/
uerit dñs cūcta opa ſua in mōte ſyon et in hie/
ruſalem: viſitabo ſup fructum magnifici cor/
dis regis aſſur. et ſuper gloriā altitudinis ocu
lorum eius. Dixit enim. In fortitudine manus
mee feci. et in ſapia mea itellexi. Et abſtuli ter
minos populoꝝ. et pncipes eoꝝ depdatus ſū.
et detraxi qſi potens in ſublimi reſidentes. Et
inuenit qſi nidū manꝰ mea fortitudinē ppłoꝝ
et ſicut colliguntur oua q̄ derelicta ſūt. ſic vniuer
ſam terrā ego ꝯgregaui. et non fuit q moueret
pēnā et apiret os et ganniret. Nunquid gloria
bitur ſecuris ꝯ eum q ſecat i ea aut exaltabitur ſer/
ra ꝯ eum a q̄ trahitur. Quō ſi eleuetur vga ꝯ ele
uantem ſe: et exaltetur baculus q vtiqꝫ lignū eſt.
Propter hoc mittet dñator dñs exercituū i pi
guibus eius tenuitatē: et ſubtus gloriam eius
ſuccenſa ardebit qſi ꝯbuſtio ignis. et erit lumē
iſrłi in igne. et ſcūs eius in flāma. et ſuccēdetur
et deuorabitur ſpina eius et vepres in die vna. et
gloria ſaltus eiꝰ. et carmeli eius ab aīa vſqꝫ ad
carnē conſumetur. Et erit terrore ꝓfugus. et re
lique ligni ſaltus eius pre paucitate numerabūtur
et puer ſcribet eos. Et erit in die illa: nō adijci

et reſiduū iſrael. ⁊ hi q fugerint de domo iacob inniti ſup eo q pcuſſit eos: ſed innitet ſup dn̄m ſanctū iſrael. In veritate reliq̄ ꝯuertent: reliq̄ inquā iacob ad deū fortē. Si. n. fuerit pplʼs tuꝰ iſrl̄ q̄ſi harena maris: reliq̄ ꝯuertent ex eo. Cōſūmatio abbreuiata inundabit iuſticiā. Cōſūmatio enī. n. ⁊ abbreuiationem dn̄s deus exercituū faciet in medio oīs t̄re. Propter hoc hec dicit dn̄s deus exercituū. Noli timere pplʼs meꝰ habitator ſyon ab aſſur. In vga. n. percutiet te ⁊ baculum ſuum leuabit ſuper te in via egypti. Adhuc. n. paululuʒ modicūq;. ⁊ ꝯſūmabitur indignatio mea ⁊ furor meus ſup ſcelus eorū. ⁊ ſuſcitabit ſup eū dn̄s exercituū flagellū iuxta plagam madiā in petra oreb. ⁊ virgā ſuaʒ ſup mare. ⁊ leuabit eā in via egypti. Et erit i die illa auferet onus eiꝰ de humero tuo. ⁊ iugū eius de collo tuo. ⁊ ꝯputreſcet iugū a facie olei. Veniet in aioth. trāſibit i magron. apud magmas cōmendabit vaſa ſua. Tranſierunt curſim gabee ſedes noſtra. Obſtupuit rama. gabaa ſaulis fugit. Hinni voce tua filia gallim. attende laiſa paupercula anathot. Migrauit medemena habitatores gebin confortamini. Adhuc dies eſt: vt in nob ſtetur. Agitabit manum ſuam ſup montē filie ſyon. collem irl̄m. Ecce dn̄ator dn̄s exercituū ꝯfringet lagunculā in terrore: ⁊ excelſi ſtatura ſuccident. ⁊ ſublimes humiliabuntur. Et ſubuertentur cōdenſa ſaltus eius ferro ⁊ libanus cum excelſis cadet.

XI

Et egredietur vga de radice ieſſe: ⁊ flos de radice eius aſcēdet. ⁊ requieſcet ſuper eū ſpūs dn̄i. ſpūs ſapie ⁊ intellectus ſpiritus ꝯſilij ⁊ fortitudinis. ſpūs ſcie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eum ſpūs timoris dn̄i. Nō ſecundū viſionē oculoꝝ iudicabit: neq; ſecundū auditum auriū arguet. Sed iudicabit i iuſticia paupes. ⁊ arguet in eq̄tate ꝓ manſuetis terre. Et percutiet terrā vga oris ſui. ⁊ ſpū labioꝝ ſuoꝝ interficiet impiū. Et erit iuſticia cingulum lumboꝝ eiꝰ. ⁊ fides cinctoriū renū eius. Habitabit lupus cū agno. ⁊ pardus cū hedo accubabit. Vitulus ⁊ leo ⁊ ouis ſil̄ morabunt. ⁊ puer paruulus minabit eos. Vitulus ⁊ vrſus paſcent. ſil̄ requieſcent catuli eoꝝ ⁊ leo q̄ſi bos comedet paleas. Et delectabit infans ab vbere ſuper foramina aſpidis. ⁊ in cauerna reguli q ablactatus fuerit. manum ſuā mittet. Non nocebunt ⁊ nō occident in vniuerſo mōte ſcō meo: quia repleta eſt terra ſcia dn̄i: ſicut aque maris operientis. In die illa. radix ieſſe q ſtat in ſignū populoꝝ ipſum gentes depcabunt. ⁊ erit ſepulchrum eius glorioſum. Et erit in die illa. adijciet dominus ſcdo manū ſuā ad poſſidendū reſiduū ppli ſui qd̄ relinquet ab aſſyrijs ⁊ ab egypto ⁊ a phetros ⁊ ab ethiopia ⁊ ab elam ⁊ a ſennaar ⁊ ab emath ⁊ ab inſulis maris. Et leuabit dominus ſignū in natiōes ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos iſrl̄. Et diſpſos iuda colliget a quattuor plagis terre ⁊ auferet zelus ephraim ⁊ hoſtes iuda peribunt Ephraim nō emulabit iudā ⁊ iudas nō pugnabit ꝯtra ephraim. Et volabūt in humeros philiſtijm per mare. ſil̄ pdabunt filios orientis. Idumea ⁊ moab p̄ceptum manus eoꝝ. ⁊ filij āmon obediētes erunt. Et deſolabit dominꝰ linguaʒ maris egypti. ⁊ leuabit manū ſuā ſup flumen i fortitudine ſpūs ſui. ⁊ pcutiet eū in ſepteʒ riuis ita vt trāſeāt p eum calciati. Et erit via reſiduo pplo meo q relinquet ab aſſyrijs: ſicut fuit iſraheli in die illa q̄ aſcēdit de t̄ra egypti.

XII.

Et dices i die illa. Cōfitebor tibi domine qm̄ iratus es mihi: ꝯuerſus ē furor tuus. Et cōſolatus es me. Ecce deꝰ ſaluator meus fiducialit̄ agaʒ ⁊ nō timebo. Quia fortitudo mea ⁊ laus mea dominꝰ. ⁊ factus eſt mihi in ſalutē. Haurietis aquas in gaudio de fontibꝰ ſaluatoris. ⁊ dicetis i illa die. cōfitemini dn̄o ⁊ inuocate nomē eiꝰ. Notas facite i pplis adinuentiōes eiꝰ. memētote qm̄ excelſū eſt nomen eiꝰ. Cātate dn̄o qm̄ magnifice fecit: annūciate hoc in vniuerſa t̄ra. Exulta ⁊ lauda habitatio ſyon: quia magnus in medio tui ſanctꝰ iſrael.

XIII.

Onus babylonis: qd̄ vidit iſaias filius amos. Super montem caliginoſuʒ leuate ſignum. exaltate voceʒ. leuate manū: ⁊ ingrediant portas duces. Ego mādaui ſanctificatis meis. ⁊ vocaui fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea. Vox multitudinis in montibꝰ q̄ſi pploꝝ frequētium. vox ſonitus regū gentiū ꝯgregatarū. Dominꝰ exercituū p̄cepit militie belli: venientibꝰ de t̄ra ꝓcul a ſūmitate celi dn̄s ⁊ vaſa furoris eiꝰ vt diſpdat oēm t̄ram. Vlulate q̄ꝛ ppe eſt dies domini q̄a vaſtitas a dn̄o veniet. Propt̄ hoc oēs manus diſſoluent. ⁊ oē cor hoīs tabeſcet ⁊ ꝯteret. Torſiōes ⁊ dolores tenebūt q̄ſi pturiens dolebūt. Vnuſquiſq; ad ꝓximū ſuū ſtupebit: facies cōbuſte vultus eorū. Ecce dies dn̄i veniet crudelis ⁊ indignatiōis plenus. ⁊ ire furoriſq; ad ponendā t̄rā in ſolitudinē. ⁊ peccatores eiꝰ ꝯterendos de ea: qm̄ ſtelle celi ⁊ ſplendor eaꝝ non expandēt lumē ſuū. Obtenebratus ē ſol i ortu ſuo ⁊ luna nō ſplendebit i lumie ſuo. Et viſita

bo ſuꝑ orbis mala ⁊ ꝯtra impios iniqtatē eoꝝ
Et q̄eſcere faciā ſuꝑbiā infideliū. ⁊ arrogan/
tiā fortiū humiliabo. Preciosior erit vir auro.
⁊ hō mundo obrizo. Suꝑ hoc celū turbabo. ⁊
mouebit̄ terra de loco ſuo: ꝓpter indignationē
dñi exercituū. ⁊ ꝓpter diē ire furoris eius. Et
erit q̄ſi damula fugiens. ⁊ q̄ſi ouis. ⁊ nō erit q
ꝯgreget. Vnuſq̄ſq; ad pplm ſuū ꝯuertetur: ⁊
ſinguli ad terrā ſuā fugiēt. Ois q inuētus fue
rit occidet̄: ⁊ ois q ſuꝑuenerit cadet in gladio.
Infantes eoꝝ allident̄ in oculis eoꝝ: diripien
tur domus eoꝝ. ⁊ vxores eoꝝ violabunt̄. Ec/
ce ego ſuſcitabo ſuꝑ eos medos. q argētū non
querāt nec aurū velint: ſed ſagittis paruulos i
terficiēt ⁊ lactātib⁹ vteris nō miſerebunt̄ ⁊ ſuꝑ
filios nō parcat oculus eoꝝ. Et erit babylon il
la ciuitas glorioſa i regnis. inclyta i ſuꝑbia chal
deoꝝ: ſicut ſubuertit dñs ſodomā ⁊ gomorrā.
Nō habitabit̄ vſq; in finē. ⁊ nō fundabit̄ vſq;
ad generationē ⁊ generationē. Nec ponet ibi
tentoria arabs: nec paſtores req̄ſcēt ibi. ſed re
quieſcēt ibi beſtie. ⁊ replebunt̄ domus eoꝝ dra
conibus. Et habitabūt ibi ſtruthiōes. ⁊ piloſi ſal
tabūt ibi. ⁊ rn̄debunt ibi vlule in edibus eiuſ. ⁊
ſirene in delubris voluptatis.

XIIII

PRope eſt vt veniat tp̄us ei⁹. ⁊ dies ei⁹
nō elōgabunt̄. Miſerebit̄ .n. dominꝰ
iacob ⁊ eliget adhuc de iſrl̄: ⁊ req̄eſcere
eos faciet ſuꝑ humū ſuā. Adiunget̄ aduena ad
eos: ⁊ adherebit domui iacob. Et tenebunt eoſ
ppl'i. ⁊ adducent eos in locū ſuū. Et poſſidebit
eos dom⁹ iſrael ſuꝑ terrā dñi in ſeruoſ ⁊ ācillas
⁊ erunt capientes eos q ſe ceperant. ⁊ ſubijciēt
exactores ſuos. Et erit in die illa cum requiem
dederit tibi deus a labore tuo. ⁊ a ꝯcuſſione tua
⁊ a ſeruitute dura qua ante ſeruiſti: ſumes para
bolam iſtā ꝯtra regē babylonis ⁊ dices. Quō
ceſſauit exactor. quieuit tributū. Cōtriuit domi
nus baculū impioꝝ. virgā dominantiū cedentē
pplos in īdignatiōe plaga inſanabili: ſubijciē
tem in furore gentes: ꝑſequentē crudeliť. Con
quieuit ⁊ ſiluit oīs terra: gauiſa eſt ⁊ exultauit:
abietes quoq; letate ſunt ſuꝑ te: ⁊ cedri libani.
Ex quo dormiſti nō aſcēdit q ſuccidat nos. In
fernus ſubter te ꝯturbatus eſt i occurſū aduen
tus tui. ſuſcitauit tibi gigantes. Oēs ꝑncipes
terre ſurrexerūt de ſolijs ſuis. oēs ꝑncipes na
tionū. Vniuerſi rn̄debūt ⁊ dicēt tibi. Et tu vul
neratus es ſicut ⁊ nos: nr̄i ſimilis effectus es.
Detracta eſt ad inferos ſuꝑbia tua: cōcidit ca/
dauer tuū. Subter te ſternet̄ tinea. ⁊ opeimē
tum tuū erūt vermes. Quō cecidiſti de celo lu
cifer q mane oriebaris. Corruiſti i terram qui
vulnerabas gentes: qui dicebas in corde tuo:
In celū cōſcendā. ſuper aſtra dei exaltabo ſoliū
meū: ſedebo in mōte teſtamēti. in lateribꝰ aqui
lonis. aſcendā ſuꝑ altitudinem nubium. ſimiliſ
ero altiſſimo. Verūtñ ad infernū detraheris in
ꝓfundū laci. Qui te viderint. ad te inclinabun
tur. teq; ꝑſpiciēt. Nūqd iſte eſt vir qui ꝯturba
uit terrā. q ꝯcuſſit regna. qui poſuit orbem de/
ſertū. ⁊ vrbes eius deſtruxit: vinctis eius non
aperuit carcerē. Oēs reges gentium vniuerſi
dormierūt in gloria vir in domo ſua: tu autem
ꝓiectus es de ſepulchro tuo q̄ſi ſtirps inutilis
pollutus ⁊ obuolut⁹. cū his q īterfecti ſunt gla/
dio ⁊ deſcenderūt ad fundamēta laci. Quaſi ca
dauer putridū nō habebis cōſortium: neq; cum
eis in ſepultura. Tu .n. terrā tuā diſꝑdidiſti tu
populum tuū occidiſti. Nō vocabitur in eternū
ſemē peſſimoꝝ. Preparate filios eius occiſio
ni in iniqtate patrū eorum. Non ꝯſurgent: nec
hereditabūt terrā: neq; iplebūt faciē orbis ciui
tatū. Et ꝯſurgā ſuper eos dicit dñs exercituū
⁊ ꝑdam babylonis nomē. ⁊ reliquias ⁊ germē
⁊ ꝓgeniē dicit dñs. Et ponam eā in poſſeſſio/
nē ericij. ⁊ in paludes aquaꝝ. ⁊ ſcopabo eā in
ſcopa terēs dicit dñs exercituū. Iurauit dñs ex
ercituū dicens. Si non vt putaui ita erit ⁊ quō
mēte tractaui ſic eueniet: vt ꝯteram aſſyriū in
terra mea: ⁊ in mōtibus meis ꝯculcem eum. ⁊
auferet̄ ab eis iugū ei⁹. ⁊ onus illius ab hume
ro eoꝝ tollet̄. Hoc ꝯſiliū qd̄ cogitaui ſuꝑ oēm
terrā. ⁊ h̄ eſt man⁹ extēta ſuꝑ vniuerſas gētes
Dñs exercituū decreuit. ⁊ qs poterit infirma/
re. Et manus ei⁹ extēta: ⁊ qs auertet eam. In
anno quo mortuus eſt rex achaz. factū eſt onus
iſtud. Ne leteris philiſtea ois tu. qm̄ cōminu/
ta eſt virga ꝑcuſſoris tui. De radice .n. colubri
egrediet̄ regulus: ⁊ ſemē ei⁹ abſorbens volu/
crē. Et paſcent̄ ꝑmogeniti pauperū. ⁊ paupes
fiducialiť req̄eſcent. ⁊ interire faciā in fame ra/
dicē tuā. ⁊ reliquias tuas interficiā. Vlula por
ta clama ciuitas. proſtrata eſt philiſtea omnis.
Ab aquilone .n. fumus veniet. ⁊ nō eſt q effu/
giat agmen ei⁹. Et qd rn̄debit̄ nuncijs gentis.
Quia dominus fundauit ſyon. ⁊ in ipſo ſpera
bunt pauperes populi eius.

XV.

ONus moab. Quia nocte vaſtata eſt ar
moab cōticuit. Aſcendit domus ⁊ dy/
bon. ad excelſa in planctū: ſuper nabo
⁊ ſuper medaba. moab vlulabit. In cunctis ca
pitibus ei⁹ caluitiū. ⁊ ois barba radet̄. In tri/

uijs eiꝰ accincti ſūt ſacco: ſup tecta eiꝰ ⁊ i plateis
eius oīs vlulatus deſcendet in fletū. Clamauit
eſebon: ⁊ eleale: vſqꝫ iaſa audita ē vox eorum.
Sup h̄ expediti moab vlulabūt: aīa eius vlu/
labit ſibi. Cor meū ad moab clamabit: vectes
eius vſqꝫ ad ſegor: vitulā cōternātē: p aſcēſum
eni luith flens aſcēdet: ⁊ i via oronaim clamo/
rem ꝯtritiōis leuabūt. Aque. n. nemrim deſer
te erūt: q2 aruit herba: defecit germē. viror oīs
interijt. Scḋm magnitudinē opis ⁊ viſitatio
eoꝝ. Ad torrentē ſalicū ducēt eos qm̄ circuībit
clamor terminum moab. Vſqꝫ ad gallim vlu
latus eiꝰ. ⁊ vſqꝫ ad puteū helim clamor eiꝰ: q2
aque dybon replete ſūt ſanguine. Ponā enim
ſup dybon additamēta his qui fugerint de mo
ab leonē. ⁊ reliquijs terre. XVI

EMitte agnū dn̄e: dn̄atorē terre: de pe
tra deſerti ad montē filie ſyon. Et erit
ſicut auis fugiens. ⁊ pulli de nido auo
lantes: ſic erūt filij moab i trāſcēſu arnon. Ini
ꝯſiliū. coge ꝯſiliū: pone q̄ſi noctē vmbram tuā
in meridie. Abſcōde fugiētes: ⁊ vagos ne ꝓ/
das. Habitabūt apḋ te ꝓfugi mei. Moab eſto
latibulum eoꝝ a facie vaſtatoris. Finitꝰ ē enī
puluis: ꝯſūmatus ē miſer: defecit q̄ ꝯculcabat
terrā. Et ꝓparabit̄ in miſericordia ſoliū: ⁊ ſede
bit ſup eū i v̄itate in tabernaculo dauid: iudi/
cās ⁊ q̄rēs iudiciū. ⁊ velocit̄ reddēs qḋ iuſtū
eſt. Audiuimus ſupbiā moab: ſupbꝰ ē valde.
Supbia eiꝰ ⁊ arrogātia eius ⁊ indignatio eiuſ
pluſq̄ꝫ fortitudo eiꝰ. Idcirco vlulabit moab:
ad moab vniuerſus vlulabit. His q̄ letant̄ ſup
muros cocti lateris loquimini plagas ſuas: qm̄
ſuburbana eſebon deſerta ſūt. Et vineā ſaba/
ma: dn̄i gentium exciderunt. Flagella eiꝰ vſqꝫ
ad iaçer ꝑuenerūt: errauerūt in deſerto: ꝓpa/
gines eiꝰ relicte ſunt: trāſierūt mare. Sup hoc
plorabo in fletu iaçer ⁊ vineā ſabama. Inebri
abo te lachrymis mea eſebon ⁊ eleale: quoniam
ſuper vindemiā tuā. ⁊ ſup meſſē tuam vox cal
cātiū irruit. Et auferet̄ leticia ⁊ exultatio de car
melo: ⁊ in vineis nō exultabit neqꝫ iubilabit.
Vinū in torculari nō calcabit q̄ calcare ꝯſuene
rat vocē calcantiū abſtuli. Sup h̄ venter meꝰ ad
moab q̄ſi cithara ſonabit: ⁊ viſcera mea ad mu
rum cocti lateris. Et erit cū apparuerit qḋ labo
rauit moab ſuper excelſis ſuis. Ingrediet̄ ad
ſancta ſua vt obſecret: ⁊ non valebit. Hoc ver
bum qḋ locutꝰ ē dn̄s ad moab ex tūc: ⁊ nunc lo
cutus ē dicēs. In tribus annis q̄ſi anni mer/
cenarij auferet̄ gloria moab ſuper omni po/
pulo multo: ⁊ relinquet̄ in eo ſicut racemus ꝑ/
uus ⁊ modicus: nequaq̄ꝫ multus. XVII

ONus damaſci. Ecce damaſcus deſinet
eē ciuitas: ⁊ erit ſicut aceruus lapidū i
ruina. Derelicte ciuitates aroer: gregi
bus erūt. ⁊ requieſcēt ibi: ⁊ nō erit qui exterreat.
Et ceſſabit adiutoriū ab ephraim: ⁊ regnū a da
maſco. ⁊ reliq̄ ſyrie ſicut gloria filioꝝ iſrl̄ erūt
dicit dn̄s exercituū. Et erit in die illa attenuabi
tur glīa iacob. ⁊ pinguedo carnis eiꝰ emarce/
ſcet: ⁊ erit ſicut ꝯgregās i meſſe q̄ reſtiterit: et
brachiū eius ſpicas leget. Et erit ſicut querens
ſpicas in valle raphaim ⁊ relinquet̄ in eo ſicut
racemus ⁊ ſicut excuſſio olee. duaꝝ vel triū oli
uaꝝ i ſūmitate rami ſiue q̄ttuor aut q̄nqꝫ. In
cacuminibus eius fructus eiꝰ dicit dn̄s deꝰ iſrl̄
In die illa iclinabit̄ hō ad factorē ſuū. ⁊ oculi
eius ad ſcm̄ iſrael reſpiciēt: ⁊ non inclinabitur
ad altaria que fecerunt manus eius: ⁊ q̄ opati
ſunt digiti eius: nō reſpiciet lucos ⁊ delubra.
In die illa erunt ciuitates fortitudinis eius de
relicte ſicut aratra ⁊ ſegetes q̄ derelicte ſunt a fa
cie filioꝝ iſrael. Et eris deſerta: q2 oblita es dei
ſaluatoris tui: ⁊ fortis adiutoris tui non es re/
cordata. Propterea plantabis plantationē fi
delem ⁊ germē alienū ſeminabis. In die plā
tationis tue labruſca: ⁊ mane ſemen tuum flo/
rebit. Ablata eſt meſſis in die hereditatis ⁊ do
lebit grauiter. Ve multitudini pplo͛ꝝ multoꝝ
vt multitudo maris ſonantis. ⁊ tumultus tur/
baꝝ ſicut ſonitus aquaꝝ multaꝝ. Sonabunt
ppl'i ſicut ſonitus aquaꝝ inundantiū: ⁊ incre/
pabit eū. ⁊ fugiet ꝓcul. Et rapiet̄ ſicut puluis
montiū a facie venti: ⁊ ſicut turbo corā tēpeſta
te. In tpe veſpe: ⁊ ecce turbatio in matutino.
⁊ nō ſubſiſtet. Hec ē pars eoꝝ q̄ vaſtauerunt
nos: ⁊ ſors diripiētiū nos. XVIII

VE terre cymbalo alaꝝ q̄ ē tranſflumen
ethiopie: qui mittit in mare legatos. ⁊
in vaſis papyri ſup aquas. Ite angeli
veloces ad gentem cōuulſam ⁊ dilaceratā: ad
ppl'm terribilē poſt quem non eſt alius: ad gē
tem expectantē ⁊ ꝯculcatam cuius diripuerunt
flumina terrā eius. Ad montem nōis dn̄i exer
cituū montē ſyon. Oēs habitatores orbis qui
moramini in terra: cum eleuatum fuerit ſignum
in montibus videbitis: ⁊ clangorem tube au/
dietis: quia hec dicit dominus ad me. Ego quie
ſcam ⁊ conſiderabo in loco meo: ſicut meri/
diana lux clara eſt: ⁊ ſicut nubes roris in die
meſſis. Ante meſſem enim totus efflorvit. et
immatura perfectio germinauit: ⁊ preciden/
tur ramuſculi eius falcibus: et que derelicta

fuerint abſcindentᷣ. Excutientᷣ: et relinquētur
ſimul auibus mōtiū et beſtijs tre. et eſtate ꝑpe
tua erūt ſup eū volucres. et oēs beſtie terre ſu
per illū hyemabunt. Jn tpe illo deferetᷣ munꝰ
dño exercituū a pplo diuulſo et dilacerato: a po
pulo terribili pꝰ quē nō fuit aliꝰ: a gēte expectāte
et ꝯculcata: cuiꝰ diripuerūt flumina trā eiꝰ: ad
locū nois dñi exercituum montē ſyon. XIX
Onus egypti. Ecce dñs aſcēdet ſup nu
bē leuē: et ingredietᷣ egyptū et moue-
buntᷣ ſimulacra egypti a facie eiꝰ et cor
egypti tabeſcet i medio eiꝰ. Et ꝯcurrere faciā
egyptios aduerſus egyptios: et pugnabit vir
ꝯ fratrē ſuū. et vir ꝯ amicū ſuū ciuitas aduer-
ſus ciuitatē: regnū aduerſus regnū. et dirūpetᷣ
ſpūs egypti i viſceribꝰ eiꝰ: et ꝯſiliū eiꝰ ꝑcipita
bo: et interrogabunt ſimulacra ſua. et diuinos
ſuos: et phitones et ariolos: et tradā egyptum
in manu dñoꝝ crudeliū: et rex fortis dñabitur
eoꝝ: ait dñs exercituū. Et areſcet aq̄ de mari ⁊
fluuius deſolabitᷣ atqꝫ ſiccabitᷣ. ⁊ deficiēt flumi
na. Attenuabuntᷣ ⁊ ſiccabuntᷣ riui aggeꝝ. Ca
lamus et iuncus marceſcet: nudabitᷣ alueꝰ riui
a fonte ſuo. Et ois ſementis irrigua ſiccabitᷣ are
ſcet et non erit. Et merebunt piſcatores: et lu-
gebūt oēs mittentes ī flumē hamū. et expandē
tes rethe ſup faciē aquaꝝ emarceſcēt. Confun
dentᷣ q̄ opabantᷣ linū: pectentes et texētes ſub
tilia. Et erunt irrigua eiꝰ flaccētia: oēs q̄ facie
bant lacunas ad capiendos piſces. Stulti ꝑn-
cipes thaneos: ſapiētes ꝯſiliarij pharaonis de
derūt ꝯſiliū inſipiēs. Quō dicetis pharaoni:
filius ſapiētiū ego: filius regū āntiq̄ꝝ. Vbi nūc
ſūt ſapiētes tui. Annūcient tibi et indicēt quid
cogitauerit dñs exercituū ſup egyptū. Stulti
facti ſunt ꝑncipes thaneos: emarcuerūt ꝑnci-
pes mēpheos: deceperūt egyptū: angulū pplo
rū eius. Dñs miſcuit in medio eius ſpm̄ verti-
ginis: et errare fecerūt egyptū i oi ope ſuo: ſicut
errat ebrius et vomēs. Et nō erit egypto opꝰ
quod faciat: caput et caudam incuruātē et refre
nātē. Jn die illa erit egyptus quaſi mulieres.
et ſtupebūt et timebūt a facie ꝯmotiōis manus
dñi exercituū: quā ipſe mouebit ſup eā. et erit
terra iuda egypto i pauorē. Ois q̄ illius fuerit
recordatus: pauebit a facie ꝯſilij dñi exercituū
qđ ipſe cogitauit ſup eā. Jn die illa erūt quinqꝫ
ciuitates in trā egypti loquētes lingua chanaā
et iurātes ꝑ dñm exercituū. Ciuitas ſolis voca
bitur vna. Jn die illa erit altare dñi in medio
terre egypti. et titulus dñi iuxta terminū eius:
et erit in ſignū et in teſtimonium domino exer
cituū in terra egypti. Clamabūt. n. ad dominū
a facie tribulantis. et mittet eis ſaluatorē. et ꝓ-
pugnatorē q̄ liberet eos. Et cognoſcetᷣ domi-
nus ab egypto: et cognoſcent egyptij dominū
in die illa: et colēt eū i hoſtijs et in muneribus
et vota vouebūt domino et ſoluent. Et ꝑcutiet
dominꝰ egyptū plaga et ſanabit eā: et reuertētᷣ
egyptij ad dominū. et placabitᷣ eis. et ſanabit
eos. Jn die illa erit via de egypto in aſſyrios:
et intrabit aſſyriꝰ egyptū: et egyptius in aſſyri
rios. et ſeruiēt egyptij aſſur. Jn die illa erit iſ-
rael tertius egyptio et aſſyrio: benedictio i me
dio terre: cui benedixit dominus exercituū di-
cens. Benedictꝰ populus meꝰ egypti: et opꝰ
manuum mearum aſſyrius: hereditas autem
mea iſrael. XX
In anno quo igreſſus ē thartan i azo-
tū: cū miſiſſet eū ſargon rex aſſyriorū
et pugnaſſet ꝯ azotū et cepiſſet eā: i tpe
illo locutꝰ ē dominꝰ i manu iſaie filij amos: di-
cens. Vade et ſolue ſaccum de lumbis tuis: et
calciamēta tua tolle de pedibꝰ tuis. Et fecit ſic:
vadēs nudus et diſcalciatꝰ. Et dixit dominus
Sicut ambulauit ſuus meꝰ iſaias nudꝰ et diſcal
ciatꝰ: triū ānoꝝ ſignū et portētum erit ſup egy
ptum et ſup ethiopiā: ſic minabit rex aſſyrioꝝ
captiuitatē egypti: et trāſmigrationē ethiopie
iuuenē et ſenē: nudā et diſcalciatā diſcoopertis
natibꝰ ad ignominiā egypti. Et timebūt et cō
fundētur ab ethiopia ſpe ſua: et ab egypto glo
ria ſua. Et dicet hītator iſule hꝰ i die illa. Hec
eine erat ſpes nrā: ad quos ꝯfugimꝰ i auxiliū
vt liberarēt nos a facie regis aſſyrioꝝ. Et quō
effugere poterimus nos. XXI
Onus deſerti maris. Sicut turbines ab
africo veniūt: de deſerto venit. de tra
horribili. Viſio dura nūciata ē mihi.
Qui incredulꝰ ē: infideliter agit: et q̄ depopula
tor ē: vaſtat. Aſcēde elam: obſide mede: omnē
gemitū eius ceſſare feci. Propterea repleti ſūt
lūbi mei dolore: et anguſtia poſſedit me: ſicut
anguſtia parturiētis. Corrui cū audirem: con
turbatus ſum cum viderē. Emarcuit cor meū
tenebre ſtupefecerūt me. Babylō dilecta mea
poſita ē mihi i miraculū. Pone menſam: ꝯtē-
plare i ſpecula. Comedētes ⁊ bibentes: ſurgi
te ꝑncipes: arripite clypeū. Hec. n. dixit mihi
dominus. Vade ⁊ pone ſpeculatorem: ⁊ qdcū
qꝫ viderit annūciet. Et vidit currū duoꝝ eqtū
aſcēſorem aſini ⁊ aſcēſorē cameli: et ꝯtēplatus
eſt diligēter multo intuitu. Et clamauit vt leo. Su
per ſpeculā dñi ego ſū ſtās iugit ꝑ diē: ⁊ ſuper

cuſtodiam meam ego ſum ſtans totis noctibus
Ecce iſte venit aſcenſor vir bige equituꝫ. Et re
ſpōdit ⁊ dixit. Cecidit cecidit babylō. ⁊ oia ſcul
ptilia deoꝝ eius ꝯtrita ſūt i terrā. Tritura mea
⁊ filia aree mee. q̄ audiui a dño exercituum deo
iſrael annunciaui vobis. Onus duma. Ad me
clamat ex ſeir. Cuſtos quid de nocte: cuſtos qd
de nocte. Dixit cuſtos. Venit mane ⁊ nox. Si
q̄ritis querite. ꝯuertimini ⁊ venite. Onus i ara
bia. In ſaltu ad veſperā dormietis: in ſemitis
dodanim. Occurentes ſitienti ferte aquaꝫ. qui
habitatis terrā auſtri. cuꝫ panibus occurrite fu
gienti. A facie .n. gladiorū fugerūt a facie gla
dij imminentis: a facie arcus extenti. a facie gra/
uis plij: qm̄ hec dicit dominus ad me. Adhuc
in vno anno quaſi i anno mercenarij ⁊ auferer/
tur oīs gloria cedar. ⁊ reliquie numeri ſagitta/
riorū fortium de filijs cedar imminuenť. Domi
nus enim deus iſrael locutus eſt. XXII

O Nus vallis viſionis. Quid nam tibi
quoqꝫ eſt qa aſcēdiſti ⁊ tu ois itecta cla
moris plena: vrbs frequēs. ciuitas ex
ultans. Interfecti tui nō interfecti gladio: nec
mortui mortui in bello. Cuncti pncipes tui
fugerūt ſimul: dureqꝫ ligati ſunt. Oēs q iuen
ti ſūt vincti ſūt pariter: pcul fugerūt. Propte/
rea dixi recedite a me: amare flebo. Nolite icū
bere vt cōſolamini me ſup vaſtitate filie populi
mei: Dies .n. interfectiōis ⁊ ꝯculcationis ⁊ fle
tuū dño deo exercituū in valle viſiōis. Scrutāſ
murum. ⁊ magnificus ſup montē. Et elā ſum
pſit pharetrā: ⁊ currū hois equitis: ⁊ parietem
nudauit clypeus. Et erūt electe valles tue ple/
ne quadrigarū: ⁊ eqtes ponēt ſedes ſuas i por
ta. ⁊ reuelabiť opimentū iude. Et videbitis in
die illa armamētarū domus ſaltꝰ: ⁊ ſciſſuras ci
uitatis dauid videbitis. quia multiplicate ſunt
Et congregaſtis aquas piſcine inferioris. ⁊ do
mus irlm̄ numeraſtiſ ⁊ deſtruxiſtis domos ad
muniendum murum. Et lacuꝫ feciſtis inter du
os muros. ⁊ aquam piſcine veteris ⁊ nō ſuſpe
xiſtis ad eum q fecerat eam. ⁊ operatorem eius
de longe nō vidiſtis. Et vocabit dominus deꝰ
exercituū in die illa ad fletū: ⁊ ad planctum. ad
caluitiū. ⁊ ad cingulum ſacci. ⁊ ecce gaudium ⁊
leticia occidere vitulos. ⁊ iugulare arietes. co/
medere carnes. ⁊ bibere vinuꝫ. Comedamus
⁊ bibamus: cras .n. moriemur. Et reuelata eſt
in auribus meis vox domini exercituū. Si di/
mitteť iniquitas hec vobis. donec moriamini:
dicit dñs deꝰ exercituū. Hec dicit dñs deus ex
ercituuꝫ. Vade ingredere ad eum q habitat in
tabernaculo. ad ſobnam pponitum templi: ⁊ di
ces ad eum. Quid tu h̄ aut q̄ſi qs h̄. Quia ex/
cidiſti tibi hic ſepulchruꝫ: excidiſti in excelſo me
moriale. diligenter in petra tabernaculuꝫ tibi.
Ecce dñs aſportari te faciet: ſicut aſportať gal/
lus gallinatius: ⁊ q̄ſi amictuꝫ ſic ſubleuabit te.
Coronans coronabit te tribulatione quaſi pilā
mittet te in terram latam ⁊ ſpatioſam. Ibi mo/
rieris. ⁊ ibi erit currus glorie tue ⁊ ignominia
domꝰ domini tui. Et expellā te de ſtatione tua:
⁊ de miniſterio tuo depenam te. Et erit in die
illa vocabo ſeruū meum eliachim filiuꝫ helchie
⁊ induā illū tunica tua. ⁊ cingulo tuo conforta/
bo eū. ⁊ poteſtatem tuam dabo in manu eiuſ. ⁊
erit q̄ſi pater habitātibꝰ irlm̄ ⁊ domui iuda. Et
dabo clauem domus dauid ſuper humeruꝫ eiꝰ
⁊ aperiet: ⁊ non erit q claudat: ⁊ claudet. ⁊ non
erit qui aperiat. Et figam illū paxillum in loco
fideli. ⁊ erit in ſolium glorie domui patris ſui
⁊ ſuſpendā ſup eū oēm gloriā domꝰ patris eiꝰ
Vaſoꝝ diuerſa genera: oē vas puulū. a vaſis
crateraꝝ. vſqꝫ ad oē vas muſicoꝝ. In die illa
dicit dñs exercituū. auferet paxillꝰ q fixꝰ fuerat
in loco fideli ⁊ frāgeť ⁊ cadet: ⁊ pibit qd pepen
derat in eo. qa dñs locutus eſt. XXIII

O Nus tyri. Vlulate naues maris. quia
vaſtata eſt domus vn̄ venire ꝯſueue/
rat. de tra cethim reuelatū eſt eis. Tace
te q habitatis i iſula: negociatio ſidonis. Trāſ
fretātes mare repleuerūt te i aqs multiſ. ſemen
nili meſſis fluminis fruges eiꝰ. ⁊ facta eſt nego/
ciatio gentiū. Erubeſce ſidon ait mare: fortitu/
do mariſ dicēs. Nō parturiui ⁊ nō peperi. ⁊ nō
enutriui iuuenes. nec ad incrementum pduxi
ꝟgines. Cum auditū fuerit i egypto: dolebūt
cū audierint de tyro. Tranſite maria: vlulate q
habitabitis in iſula. Nūqd nō h̄ via eſt: q̄ glo
riabať a diebus p̄ſtinis in antiqtate ſua. Ducēt
eā pedes ſui lōge ad pegrinādū. Quis cogita/
uit h̄ ſup tyrū. quōdā coronatā Cuiꝰ negotiato
res pncipes: inſtitores eiꝰ inclyti ire. Dominꝰ
exercituū cogitauit h̄: vt detraheret ſupbiā ois
glorie. ⁊ ad ignominiā deduceret vniuerſos in
clytos ire. Trāſi terrā tuā q̄ſi flumē filia mariſ
nō eſt cingulū vltra tibi. Manū ſuā extēdit ſup
mare: ꝯturbauit regna. Dñs mādauit aduer/
ſus chanaan: vt ꝯtereret fortes eius. Et dixit.
Non adijcies vltra vt glorieriſ: calūniam ſuſti
nens virgo filia ſidonis. In cethim ꝯſurgēs
tranſfreta: ibi quoqꝫ non erit requies tibi. Ecce
terra caldeoꝝ talis pplus non fuit: aſſur funda
uit eam. In captiuitatē traduxerunt robuſtos

eius. ſuffoderunt domus eius: poſuerunt eã in
ruinã. Vlulate naues maris. qa deuaſtata eſt
fortitudo vr̃a. Et erit i die illa i obliuiõe eris o
tyre ſeptuagita ãnis: ſic̃ dies regis vni⁹. Poſt
ſeptuaginta ãnos erit tyro q̃ſi cãticũ meretricis
Sume tibi citharã. circue ciuitatẽ meretrix obli
uiõi tradita. Bñ cane. frequẽta cãticũ: vt me⸗
moria tui ſit. Et erit poſt ſeptuagita ãnos viſi⸗
tabit dñs tyrũ. ⁊ reducet eã ad merces ſuas: ⁊
rurſũ fornicabit̃ cũ vniuerſis regnis t̃re ſup fa
ciẽ t̃re. ⁊ erũt negociatiões ei⁹. ⁊ merces ei⁹ ſc̃ti
ficate dño. Nõ ꝯdent̃ neq; reponẽt̃. q; his qui
habitauerit corã dño erit negociatio ei⁹. vt mã
ducẽt i ſaturitatẽ: ⁊ veſtiant̃ vſq; ad vetuſtatẽ.

Ecce dñs diſſipauit terrã. XXIIII.
⁊ nudabit eã. ⁊ affliget faciẽ eius ⁊ di
ſpget habitatores eius. Et erit ſicut po
pulus ſic ſacerdos. ⁊ ſic̃ ſuus ſic dñs eius. ⁊ ſi
cut ãcilla ſic dña eius. Sic̃ emẽs ſic ille q vẽdit
ſic̃ fenerator ſic is q mutuũ accipit. ſicut qui re⸗
petit. ſic q debet. Diſſipatione diſſipabit̃ terra
⁊ direptiõe pdabit̃. Dñs. n. locutus eſt v̾bũ
hoc. Luxit ⁊ defluxit ira ⁊ ifirmata ẽ: defluxit
orbis ⁊ ifirmata ẽ altitudo ppli t̃re. ⁊ terra ifi⸗
fecta eſt ab hitatoribus ſuis: q; trãſgreſſi ſunt le
ges mutauerũt ius: diſſipauerũt fedus ſempit⸗
nũ. Propter h̃ maledictio vorabit terrã. ⁊ pec
cabunt hitatores eius. ióq; inſanient cultores ei⁹
⁊ relinquent̃ hoies pauci. Luxit vindemia. in
firmata eſt vitis: ingemuerũt oẽs qui letabant̃
corde. Ceſſauit gaudium tympanoꝝ quieuit ſo
nitus letantium: conticuit dulcedo cythare. Cũ
cantico non bibent vinum: amara erit potio bi
bẽtibus illã. Attrita eſt ciuitas vanitatis clau
ſa eſt oĩs domus nullo introeũte. Clamor erit
ſup vino i plateis: deſerta eſt oĩs leticia: trãſla⸗
tũ eſt gaudiũ t̃re. Relicta eſt in vrbe ſolitudo. ⁊
calamitas opprimeret portas. Quia h̃ erũt i me
dio t̃re i medio pploꝝ. Quõ ſi pauce oliue que
remãſerũt excutiãt̃ ex olea. ⁊ racemi cũ fuerit fi
nita vindemia. Hi leuabũt vocem ſuã atq; lau
dabũt: cũ glorificatus fuerit dñs hinnient de ma
ri. Propter hoc i doctrinis glorificate dñm. in
iſulis maris nomẽ domini dei iſrl̃. A finibus
t̃re laudes: audiuim⁹ gl̃iam iuſti. Et dixi. Se⸗
cretũ meũ mihi: ſecretũ meum mihi. Ve mihi.
Preuaricãtes p̃uaricati ſunt. ⁊ p̃uaricatõe trãſ
greſſoꝝ p̃uaricati ſunt. Fortitudo ⁊ ſouea ⁊ la
queus ſup te: q hitatores terre. Et erit qui fu⸗
gerit a facie formidinis cadet in foueã. ⁊ qui ſe
explicauerit de fouea. tenebit̃ laqueo. q;. catara
cte de excelſis aperte ſunt: ⁊ cõcutientur funda
menta terre. Confractione confringetur terra
ꝯtritione conteret̃ terra. Commotione cõmo⸗
uebit̃ terra. agitatione agitabitur terra ſic̃ ebri
us. ⁊ auferetur quaſi tabernaculum vnius no
ctis. Et grauabit eam iniquitas ſua. ⁊ corruet.
⁊ non adijciet vt reſurgat. Et erit in die illa. vi
ſitabit dominus ſuper militiam celi in excelſo.
⁊ ſuper reges terre qui ſunt ſuper terram. Et
congregabuntur in congregatione vnius fa⸗
ſcis in lacum ⁊ claudentur ibi in carcere. ⁊ poſt
multos dies viſitabuntur. Et erubeſcet luna. ⁊
confundetur ſol. cum regnauerit domin⁹ exer
cituũ in mõte ſyon ⁊ i hieruſalẽ. ⁊ in conſpectu
ſenum ſuorum fuerit glorificatus. XXV.

Domine deus meus es tu. ⁊ exaltabo te
⁊ ꝯfitebor noi tuo: qm̃ feciſti mirabilia
cogitatiões antiquas fideles. amẽ. Qr
poſuiſti ciuitatẽ i tumultũ: vrbẽ fortẽ in ruinã
domũ alienoꝝ: vt nõ ſit ciuitas. ⁊ i ſempiternũ
edificet̃. Sup hoc laudabit te populus fortis. ciui
tas gẽtiũ robuſtarũ timebit te. Quia factus es
fortitudo pauperi: fortitudo egeno i tribulatiõe
ſua: ſpes a turbine. vmbraculũ ab eſtu. Spiri⸗
tus. n. robuſtoꝝ. q̃ſi turbo ipellẽs parietẽ. Si
cut eſtus i ſiti. tumultũ alienoꝝ humiliabis. ⁊
q̃ſi calore ſub nube torrẽte, ppaginẽ fortiũ mar
ceſcere facies. Et faciet dñs exercituũ oibus po
pulis i mõte h̃ ꝯuiuiũ pinguiũ. ꝯuiuiũ vinde
mie: pinguiũ medullatoꝝ: vindemie defecate.
Et p̃cipitabit i mõte iſto faciẽ vinculi colliga⸗
ti ſup oẽs pplos. ⁊ telã quã orditus eſt ſup oẽs
natiões. Precipitabit mortẽ i ſempiternũ. Et
auferet dñs deus lachrymã ab oi facie. ⁊ oppro
brium populi ſui auferet de vniuerſa terra: qa
dñs locutus eſt. Et dicẽt in die illa. Ecce deus
noſter iſte: expectabim⁹ eũ ⁊ ſaluabit nos. Iſte
dñs ſuſtinuim⁹ eũ. ⁊ exultabim⁹ ⁊ letabimur i
ſalutari ei⁹. q; requieſcet manus dñi i mõte iſto.
Et triturabit̃ moab ſub eo: ſicuti terunt̃ palee i
plauſtro. Et extendet manus ſuas ſub eo: ſicut
extendit natans ad natandũ. ⁊ humiliabit glo⸗
riã eius cũ alliſione manuũ eius. Et munimẽ⸗
ta ſublimiũ muroꝝ tuoꝝ ꝯcident. ⁊ humiliabũ
tur ⁊ detrahentur in terram vſq; ad puluerẽ.

In die illa cantabit̃ can⸗ XXVI.
ticũ iſtud in terra iuda. Vrbs fortitu⸗
dinis noſtre: ſaluator ponet̃ in ea mu⸗
rus ⁊ antemurale. Aperite portas ⁊ ingrediet̃
gens iuſta. cuſtodiens veritatẽ. Vetus error
abijt: ſeruabis pacem: pacem quia in te ſperaui
mus. Sperastis in domino in ſeculis eternis in
domino deo forti i ppetuum. Quia incuruabit

habitātes i excelſo ciuitatē ſublimē humiliabit
humiliabit eā vſqȝ ad terrā: detrahet eam vſqȝ
ad puluerē. Cōculcabit eaȝ pes: pes pauperis
greſſus egenoꝝ. Semita iuſti recta eſt: rectus
callis iuſti ad ambulandū. Et in ſemita iudicio
rū tuoꝝ domine ſuſtinuimus te: nomē tuū ⁊ me
moꝛiale tuū in deſiderio aīe. Aīa mea deſidera
uit te in nocte: ſed ⁊ ſpū meo in pcoꝛdijs meis:
de mane vigilabo ad te. Cū feceris iudicia tua
in terra: iuſticiā diſcēt habitatoꝛes oꝛbis. Mi/
ſereamur ipio. ⁊ nō diſcet iuſticiā. In terrā ſā
ctoꝝ iniq̄ geſſit. ⁊ nō videb ı gloriā dn̄i. Domi
ne exaltet᷑ manus tua vt nō videant: videāt ⁊
cōfundant᷑ zelantes ppl'i: ⁊ ignis hoſtes tuos
deuoꝛet. Dn̄e dabis pacē nobis: oīa.n. opera
noſtra operatus es nobis. Domine de⁹ noſter
poſſederūt nos dn̄i abſqȝ te: tm̄ i te recoꝛdemur
nois tui. Moꝛiētes nō viuāt: gigātes nō reſur
gant. Propterea viſitaſti ⁊ ꝯtriuiſti eos: ⁊ p/
didiſti oēm memo.iā eoꝝ. Indulſiſti gēti dn̄e
īdulſiſti gēti. Nūqd gloꝛificatus es? elongaſti
oēs terminos terre. Dn̄e in āguſtia reqſierūt
te: in tribulatōe murmuris doctria tua eis. Si
cut q̄ ꝯcipit cū appropinq̄uerit ad partū: dolēs
clamat in doloꝛibus ſuis: ſic facti ſumus. A fa/
cie tua dn̄e ꝯcepimus: ⁊ q̄ſi parturiuim⁹ ⁊ pe/
perimus ſpm̄. Salutes non fecimus in tra: iō
nō ceciderūt habitatoꝛes terre. Viuēt moꝛtui
tui: iterfecti mei reſurgent. Expgiſcimi ⁊ lau/
date q̄ hitatis in puluere: qꝛ ros lucis ros tuus
⁊ terrā gigantū detrahes in ruinā. Vade po/
pulus me⁹: itra i cubicula tua. claude oſtia tua
ſup te. Abſcōdere modicū ad momētū: donec
ptranſeat indignatio mea. Ecce.n. dn̄s egre/
diet᷑ de loco ſuo: vt viſitet iniqtatē hitatoris ter
re ꝯ eū: ⁊ reuelabit tra ſanguinē ſuū: ⁊ nō ope
riet vltra iterfectos ſuos. XXVII

In die illa viſitabit dn̄s in gladio ſuo
duro ⁊ grādi ⁊ forti: ſup leuiathan ſer/
pentē vectē: ⁊ ſup leuiathan ſerpentē
toꝛtuoſū: ⁊ occidet cetū q̄ in mari ē. In die illa
vinea meri cātabit ei. Ego dominus q̄ ſuo eam
repente ꝓpinabo ei: ne foꝛte viſitet᷑ ꝯ eā. No/
cte ⁊ die ſeruo eā: idignatio non ē mihi. Quis
dabit me ſpinā ⁊ veprē? In p̄lio gradiar ſup
eam: ſuccendā eā pariter. An potꝰ tenebo foꝛ/
titudinē meā? Faciet pacē mihi: pacē faciet mi/
hi. Qui egredient᷑ ipetu a iacob: floꝛebit ⁊ ger
minabit iſrael: ⁊ iplebunt faciem oꝛbis ſemine.
Nunqd iuxta p'agā pcutientis ſe pcuſſit eum?
Aut ſicut occidit interfectos eius ſic occiſus ē.
In menſura ꝯ menſurā cū abiecta fuerit iudica
bit eam: meditatus eſt in ſpū ſuo duro p diem
eſtus. Idcirco ſup h̄ dimittet᷑ iniquitas domui
iacob: ⁊ iſte oīs fructus: vt auferat᷑ pctm̄ eius.
Cū poſuerit oēs lapides altaris: ſicut lapides
cineris alliſos: nō ſtabūt luci ⁊ delubra. Ciui/
tas.n. munita deſolata erit: ſpacioſa relinquet᷑
⁊ dimittet᷑ quaſi deſertū. Ibi paſcet᷑ vitulus: ⁊
ibi accubabit: ⁊ cōſumet ſūmitates eius. In ſic
citate meſſis illius cōterent᷑ mulieres venietes
⁊ docentes eā. Nō eſt eni populus ſapiēs: ꝓ/
pterea nō miſerebit᷑ eius q̄ fecit eū: ⁊ q̄ foꝛma/
uit eū: nō parcet ei. Et erit in die illa pcutiet do
minus ab alueo fluminis vſqȝ ad toꝛrētē egypti
⁊ vos ꝯgregabimini vn⁹ ⁊ vn⁹ filij iſrael. Et
erit in die illa clanget᷑ in tuba magna. ⁊ venient
qui pditi fuerant de terra aſſirioꝝ: ⁊ qui eiecti
erant de terra egypti: ⁊ adoꝛabunt dominū in
monte ſancto in hieruſalem. XXVIII

Ve coronе ſupbie ebrijs ephraim: ⁊ flo/
ri decidenti: gloꝛie exultationis eius: q̄
erāt in vertice vallis pinguiſſime erran
tes a vino. Ecce validus ⁊ foꝛtis dn̄s. ſicut i/
petus grādinis turbo ꝯfringens: ſicut impet⁹
aquaꝝ multaꝝ inundantiū: ⁊ emiſſaꝝ ſup terrā
ſpacioſā. Pedibus conculcabit᷑ coꝛona ſupbie
ebrioꝝ ephraim. Et erit flos decidēs gloꝛie ex
ultatiōis eius: q̄ eſt ſup verticē vallis pinguiū:
q̄ſi tēperaneū ante maturitatē autūni. Qd cū
aſpexerit vidēs: ſtatī vt manu tenuerit: deuo/
rabit illud. In die illa erit dominus exercituum
coꝛona gloꝛie. ⁊ ſertū exultatiōis reſiduo popl'i
ſui: ⁊ ſpūs iudicij ſedēti ſup iudiciū: ⁊ foꝛtitu/
do reuertētibus de bello ad poꝛtā. Verum hi
quoqȝ p̄ vino neſcierūt: ⁊ p̄ꝛe ebrietate errauc/
runt. Sacerdos ⁊ ꝓpheta neſcierūt p̄ꝛe ebrieta
te: abſoꝛti ſunt a vino: errauerunt in ebꝛietate.
neſcierūt videntē: ignoꝛauerūt iudiciū. Oēs
enim menſe replete ſūt vomitu ſoꝛdiūqȝ: ita vt
non eſſet locus vltra. Quem docebit ſcientiā
⁊ quē intelligere faciet auditū? Ablactatos a la
cte: auulſos ab vberib⁹: qꝛ manda remanda.
manda remanda. expecta reexpecta. expecta re
expecta. modicū ibi. modicū ibi. In loquela.n.
labij ⁊ lingua altera loquet᷑ ad populū iſtū. cui
dixit. Hec eſt reqes mea reficite laſſum. ⁊ hoc
eſt refrigeriū meū. ⁊ noluerunt audire. Et erit
eis verbū domini. manda remanda. māda re
manda. expecta reexpecta. expecta reexpecta.
modicum ibi. modicū ibi. vt vadant ⁊ cadant
retroꝛſū. ⁊ conterant᷑ ⁊ illaqueant᷑ ⁊ capiantur.
Propter hoc audite verbū dn̄i viri illuſoꝛes:
qui dn̄amini ſup populū meum qui eſt in irl'm.

Dixiſtis eni. Percuſſimus fedus cū morte: ⁊
cū inferno fecim⁹ pactū. Flagellū inundās cū
tranſierit: nō veniet ſup nos: q͛ poſuimus mē
daciū ſpem nr̄am: ⁊ mendacio ꝓtecti ſum⁹. Jde
circo hec dicit dominus deus. Ecce ego mittam
in fundamētis ſyon lapidē: lapidē ꝓbatū. an/
gularē: p̄cioſum: in fundamento fundatum.
Qui crediderit: nō feſtinet. Et ponā in ponde
re iudiciū. ⁊ iuſtitiā in menſura. Et ſubuertet
grando ſpē mēdacij: ⁊ protectionē. Aque in/
undabūt: ⁊ delebit̄ fedus vr̄m cū morte: ⁊ pa/
ctum veſtrū cū inferno non ſtabit. Flagellū in
undans cū tranſierit: eritis ei in conculcationē
Quādocūq₃ ptrāſierit: tollet vos: qm̄ mane dilu/
culo ptranſibit in die ⁊ in nocte: ⁊ tm̄modo ſo/
la vexatio intellectū dabit auditui. Coāguſta/
tum eſt eni ſtratū: ita vt alter decidat: ⁊ palliū
breue: vtrūq₃ opire nō pōt. Sicut eni in mōte
diuiſionū ſtabit dn̄s: ſic in valle q̄ ē in gabaon
iraſcetur: vt faciat opus ſuum. alienum opus
eius: vt operetur opus ſuū. Peregrinum eſt
opus eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne
forte ꝯſtringant̄ vincula vr̄a. Conſūmationē
enim ⁊ abbreuiationē audiui a dn̄o deo exerci
tuū ſup vniuerſā terrā. Auribus ꝑcipite ⁊ au/
dite vocē meā. attendite ⁊ audite eloquiū meū.
Nunquid tota die arabit arās vt ſerat: ꝓſcin
det. ⁊ ſarriet humū ſuā. Nōne cū adequerit fa
ciem eius: ſeret gith. ⁊ cyminū ſpget. ⁊ ponet
triticū ꝑ ordinē ⁊ hordeū ⁊ milium ⁊ viciā in fi
nibus ſuis? Et erudiet illū in iudicio: de⁹ ſuus
docebit illum. Nō. n. in ſerris triturabit̄ gith:
nec rota plauſtri ſup cyminū circuibit: ſ₃ in vir
ga excutiet̄ gith: ⁊ cyminū in baculo. panis aūt
cōminuet̄. Verū non in perpetuum triturans
triturabit illū: neq₃ vexabit eum rota plauſtri:
nec vngulis ſuis cōminuet eū. Et h̄ a dn̄o deo
exercituū exiuit vt mirabile faceret ꝯſilium: et
magnificaret iuſtitiam.

XXIX

Ve ariel. Ariel ciuitas quā expugnauit
dauid. Additus ē annus ad annū ſo/
lēnitates euolute ſunt. Et circūuallabo
ariel. ⁊ erit triſtis ⁊ merens: ⁊ erit mihi quaſi
ariel. Et circūdabo quaſi ſperā in circuitu tuo
⁊ iaciā ꝯ͛ te aggerē. ⁊ munimēta ponā in obſi/
dionē tuā. Humiliaberis: de terra loq̄ris: et
de humo audiet̄ eloquiū tuū. Et erit q̄ſi phito/
nis de t͛ra vox tua. ⁊ de humo eloquiū tuū mu
ſſitabit. Et erit ſicut puluis tenuis: multitudo
ventilantiū te: ⁊ ſicut fauilla ptrāſiens multitu
do eoꝝ qui ꝯ͛ te p̄ualuerunt. Eritq₃ repēte con
feſtim a dn̄o exercituū: viſitabit̄ in tonitruo et
cōmotiōe terre: ⁊ voce magna turbinis. ⁊ tem
peſtatis. ⁊ flāma ignis deuorantis. Et erunt ſi
cut ſomnium viſionis nocturne multitudo oī/
um gētiū q̄ dimicauerūt ꝯ͛ ariel ⁊ oēs qui mili
tauerunt ⁊ obſederunt ⁊ p̄ualuerunt aduerſus
eā. Et ſicut ſomniat eſuriēs ⁊ comedit: cū autē
fuerit exꝑgefactus vacua eſt aīa eius. Et ſicut
ſomniat ſitiēs ⁊ bibit: ⁊ poſtq̄₃ fuerit exꝑgefa/
ctus: laſſus adhuc ſitit: ⁊ aīa eius vacua eſt: ſic
erit multitudo oīum gētiū q̄ dimicauerūt ꝯ͛ mō
tem ſyon. Obſtupeſcite ⁊ ammiramini: fluctua/
te ⁊ vacillate: inebriamini ⁊ non a vino: moue
mini ⁊ nō in ebrietate: qm̄ miſcuit vobis dn̄s
ſpm̄ ſoporis. Claudet oculos vr̄os: ꝓphas et
p̄ncipes vr̄os q vident viſiones operiet. Et erit
vobis viſio oīum ſicut v͛ba libri ſignati: que₃
cū dederint ſciēti lr̄as: dicent lege iſtū: ⁊ rn̄de/
bit: non poſſū: ſignatus eſt eni. Et dabit̄ liber
neſcienti lr̄as. diceť q₃ ei: lege. ⁊ reſpōdebit: ne
ſcio lr̄as. Et dixit dn̄s. Eo q͛ appropiquat po
pulus iſte ore ſuo: ⁊ labijs ſuis glorificat me:
cor aūt eius lōge eſt a me: ⁊ timuerunt me mā/
dato hoīum ⁊ doctrinis: ideo ecce ego addam
vt ām̄irationē faciā pplō huic miraculo grādi
⁊ ſtupēdo. Peribit. n. ſapia a ſapiētibus eius
⁊ itellect⁹ prudentiū ei⁹ abſcōdet̄. Ve q ꝓfūdi
eſtis corde: vt a dn̄o abſcōdatis ꝯſilium: quorū
ſūt i tenebris opa. ⁊ dicūt. Quis videt nos: ⁊
qs nouit nos? Peruerſa ē hec vr̄a cogitatio: q̄
ſi ſi lutū ꝯ͛ figulū cogitet: et dicat opus factori
ſuo: nō feciſti me ⁊ figmentū dicat fictori ſuo: n̄
intelligis: Nōne adhuc i modico ⁊ in breui cō/
uertet̄ liban⁹ i chermel. ⁊ chermel i ſaltū repu
tabit̄. Et audiēt i die illa ſurdi v͛ba libri: ⁊ de
tenebris ⁊ de caligine oculi cecoꝝ ⁊ videbunt.
Et addēt mites i dn̄o leticiam ⁊ pauperes ho/
mines in ſcō iſrl̄ exultabūt: qm̄ defecit q p̄uale
bat: ꝯſummatus ē illuſor ⁊ ſucciſi ſūt oēs q vigi
labant ſup iniq̄tatē: q peccare faciebāt hoīes
in v͛bo: ⁊ arguētē in porta ſupplātabant: ⁊ de
clinauerunt fruſtra a iuſto. Propter h̄ hec di/
cit dn̄s ad domū iacob: q redemit abrahā. Nō
modo ꝯfundet̄ iacob: nec modo vultus eius erube
ſcet: ſed cū viderit filios ſuos opa manuū mea
rum: in medio ſui ſcificantes nomē meū: ⁊ ſci
ficabunt ſcm̄ iacob. ⁊ deum iſrael p̄dicabunt. ⁊
ſcient errantes ſpiritu intellectū: ⁊ muſſitatores
diſcent legem.

XXX

Ve filij deſertores dicit dn̄s vt faceretis
ꝯſilium: et non ex me: ⁊ ordiremini telā
⁊ nō ꝑ ſpm̄ meū: vt adderetis peccm̄ ſu
per peccm̄: q ābulatis vt deſcēdatis in egyptū: et

os meū non interrogaſtis: ſperātes auxiliū in
fortitudine pharaōis: ⁊ hūtes fiduciā i vmbra
egypti: et erit vobis fortitudo pharaonis i ꝯfu
ſionē. ⁊ fiducia vmbre egypti i ignominiam.
Erāt. n. i taphnis principes tui. et nuncij tui
vſqꝫ ad anes puenerūt. Oēs ꝯfuſi ſunt ſuper
pplo q eis ꝓdeſſe nō potuit. Nō fuerūt in au/
xiliū. et in aliquā vtilitatē: ſed in ꝯfuſionē et i
opprobriū. Onus iumētoꝝ auſtri. In terra
tribulatiōis et anguſtie: leena et leo. ex eis vi/
pera et regul⁹ volās: portantes ſup humeros
iumentoꝝ diuitias ſuas: et ſup gibbū cameloꝝ
theſauros ſuos: ad ppl'm q eis ꝓdeſſe non po
terit. Egyptus. n. fruſtra et vane auxiliabitur.
Ideo clamaui ſup h: ſupbia tm̄ ē: qeſce. Nūc
ḡ igreſſus ſcribe ei ſup buxū: et in libro diligē
ter exara illō: et erit in die nouiſſimo i teſtimo
nium vſqꝫ in eternū. Populus eni ad iracun
diā ꝓuocās ē: et filij mēdaces: filij nolētes au
dire legem dei. Qui dicūt vidētibus nolite vi
dere: et aſpiciētibus nolite aſpicere nobis ea q
recta ſunt. Loquimini nobis placētia videte no
bis errores: auferte a me viā: declinate a me ſe
mitam: ceſſet a facie nr̄a ſcūs iſrl'. Propterea
hec dicit ſcūs iſrl'. Pro eo q repbaſtis ꝟbū
h. et ſperaſtis i calumnia et in tumultu. et innixi
eſtis ſup eo: ꝓpterea erit vobis iniqtas hec: ſi
cut interruptio cadēs et reqſita i muro excelſo.
Qm̄ ſubito dum nō ſperat venient ꝯtritio eius
⁊ comminuet ſicut ꝯterit lagena figuli ꝯtritione
ꝑualida: et nō inueniet de fragmētis ei⁹ teſta i
q portet igniculus de incēdio: aut hauriat pa/
rum aque de fouea: q2 hec dicit dn̄s de⁹ iſrael.
Si reuertamini et qeſcatis: ſalui eritis. In ſilē
tio et in ſpe erit fortitudo vr̄a. Et noluiſtis. et
dixiſtis. Neqꝫ ſed ad equos fugiem⁹. Ideo
fugietis. Et ſuper veloces aſcēdem⁹. Ideo ve
lociores erūt q perſequent vos. Mille hoies
a facie terroris vnius. ⁊ a facie terroris qnqꝫ
fugietis: donec relinquamini quaſi malus na/
uis in vertice montis ⁊ quaſi ſignū ſup collē.
Propterea expectat dn̄s vt miſereatur vr̄i: et
ideo exaltabitur parcens vobis: q2 deus iudi/
cij dn̄s. Beati oēs qui expectāt eū. Populus
eni ſyon habitabit in irlm. Plorans nequaqꝫ
plorabis: miſerans miſerebit tui. Ad vocē cla
moris tui ſtatī vt audierit: rn̄debit tibi. Et da
bit tibi dn̄s panem artum ⁊ aquā breuē: ⁊ nō
faciet auolare a te vltra doctorem tuū: ⁊ erunt
oculi tui videntes ꝓceptorē tuū: ⁊ aures tue au
dient verbum poſt tergū monētis. Hec ē via
ambulate in ea: ⁊ non declinetis neqꝫ ad dex/
terā neqꝫ ad ſiniſtrā. Et ꝯtaminabis laminas
ſculptiliū argenti tui. ⁊ veſtimentū ꝯflatilis au
ri tui: ⁊ diſperges ea ſicut immundiciā mēſtrua/
te. Egredere dices ei. Et dabit pluuiā ſemini
tuo vbicūqꝫ ſeminaueris i terra: ⁊ panis fru/
gum terre erit vberrim⁹ ⁊ pinguis. Paſcetur
i poſſeſſione tua in die illo agn⁹ ſpatioſe: ⁊ tau
ri tui ⁊ pulli aſinoꝝ q opantur terrā: commixtū
migma comedent ſicut in area vētilatū eſt. Et
erūt ſup oēm montē excelſū ⁊ ſup oēm collem
eleuatū riui currentiū aqrꝝ: in die intfectiōis
multoꝝ: cū ceciderit turres. Et erit lux lune:
ſicut lux ſolis ⁊ lux ſolis erit ſeptempliciter: ſicut
lux ſeptē dieꝝ in die q alligauerit dn̄s vulnus
ppl'i ſui. ⁊ pcuſſurā plage ei⁹ ſanauerit. Ecce
nomē dn̄i venit de lōginq: ardēs furor eius: ⁊
grauis ad portandū. Labia eius repleta ſūt in
dignatione. ⁊ lingua eius qſi ignis deuorans.
Spūs eius velut torrēs inundās vſqꝫ ad medi
um colli: ad perdendas gētes i nihilū: ⁊ frenū
erroris qḋ erat in maxillis ppl'oꝝ. Canticum
erit vobis ſicut vox ſctificate ſolēnitatis. ⁊ leti/
cia cordis ſicut q pgit cū tibia: vt intret i montē
dn̄i ad fortē iſrael. Et auditā faciet dn̄s gloriā
vocis ſue. ⁊ terrorem brachij ſui oſtēdet i com
minatione furoris ⁊ flāma ignis deuorantis.
Allidet i turbine: ⁊ in lapide grādinis. A vo/
ce. n. dn̄i pauebit aſſur ꝟga pcuſſus: ⁊ erit trā
ſitus ꝟge fundat⁹ quā reqeſcere faciet dn̄s ſup
eū: in tympanis ⁊ citharis ⁊ in bellis pcipuis
expugnabit eos. Preparata ē. n. ab heri tophet
a rege ꝑparata: profunda ⁊ dilatata. Nutrimēta
ei⁹ ignis: ⁊ ligna multa: flatus dn̄i ſicut torrēs
ſulphuris ſuccendens eam. XXXI.

Ve q deſcēdunt in egyptū ad auxilium i
equos ſperātes. ⁊ hūtes fiduciā ſup qua
drigis: q2 multe ſūt: ⁊ ſup eqtibus q2 ꝑ
ualidi nimis: ⁊ nō ſunt ꝯfiſi ſup ſcm̄ iſrl'. et do/
minum nō reqſierūt. Ipſe aūt ſapiēs adduxit
malū. et ꝟba ſua nō abſtulit. Et ꝯſurget ꝯ do/
mū peſſimoꝝ: et ꝯ auxiliū opantiū iniqtatem.
Egyptus hō et nō de⁹: et eq coꝝ caro: et nō ſpi
ritus. Et dn̄s inclinabit manū ſuam et corruet
auxiliator: et cadet cui pſtat auxilium: ſimulqꝫ
oēs conſumenť: q2 hec dicit dn̄s ad me. Quō
ſi rugiat leo et catulus leonis ſuper pdam ſuā:
cum occurrerit ei multitudo paſtoꝝ: a voce eo
rum non formidabit: et a multitudine eoꝝ nō
pauebit: ſic deſcendet dominus exercituum vt
prelieť ſuper montem ſyon et ſup collem eius.
Sicut aues volantes: ſic ꝓteget dominus ex/
ercituum irlm: ꝓtegens et liberans tranſiens

⁊ ſaluans. Cõuertimini ſicut in ꝓfundũ receſſe/
ratis filij iſrael. In die. n. illa abijciet vir ido/
la argẽti ſui. ⁊ idola auri ſui que fecerũt vobis
man⁹ vr̃e in pctm̃: ⁊ cadet aſſur ĩ gladio nõ vi
ri. ⁊ gladius nõ hoĩs vorabit eũ: ⁊ fugiet nõ a
facie gladij: ⁊ iuuenes ei⁹ vectigales erũt: ⁊ for
tirudo ei⁹ a terrore trãſibit: ⁊ pauebũt fugiẽtes
ꝓncipes eius. Dixit dñs cuius ignis ẽ in ſyon
⁊ caminus ei⁹ in hieruſalẽ. XXXII

Ecce i iuſticia regnabit rex: ⁊ ꝓncipes ĩ
iudicio ꝑerũt. Et erit vir ſicut q abſcõ
dit̃ a vẽto: ⁊ celat ſe a tẽpeſtate: ſicut ri
uis aquaꝝ in ſiti. ⁊ vmbra petre ꝓminentis in
terra deſerta. Nõ caligabũt oculi videntiũ: ⁊
aures audiẽtiũ diligẽter auſcultabũt: ⁊ cor ſtul
toꝝ itelliget ſciam: ⁊ lingua balboꝝ velocit̃ lo
quet̃ ⁊ plane. Nõ vocabitur vltra is q inſipiẽſ
eſt princeps: neqꝫ fraudulent⁹ appellabit̃ ma/
ior. Stultus. n. fatua loquet̃. ⁊ cor ei⁹ faciet int
q̃taẽ vt ꝑficiat ſimulatiõnẽ. ⁊ loq̃t̃ ad dñz frau
dulenter. ⁊ vacuã faciat aiam eſurientis: ⁊ po/
tum ſitiẽti auferat. Fraudulenti: vaſa peſſima
ſũt. Ipſe eni cogitationes ꝯcinnabit ad ꝑdeu/
dos mites in ſermõe mẽdacij: cũ loqueret̃ pau
per iudiciũ. Princeps vo ea q̃ digna ſũt ꝓnci
pi: cogitabit: ⁊ ipſe ſuꝑ duces ſtabit. Mulieres o
pulente ſurgite. ⁊ audite vocẽ meã: filie ꝯfiden
tes ꝑcipite aurib⁹ eloquiũ meũ. Poſt dies et
annos. ⁊ vos ꝯturbemini ꝯfidẽtes. Cõſũma
ta eſt eni vindemia: collectio vltra nõ veniet.
O obſtupeſcite opulente: ꝯturbamĩ ꝯfidentes.
exuite vos ⁊ cõfundemini: accingite lũbos ve
ſtros. Suꝑ vbera plangite: ſuꝑ regione deſi/
derabiti: ſuꝑ vinea fertili. Super humum po/
puli mei ſpine ⁊ vepres aſcendent: quãto ma/
gis ſuꝑ oẽs domos gaudij ciuitatis exultantis
Domus eni dimiſſa ẽ: multitudo vrbiſ relicta
eſt: tenebre ⁊ palpatio facte ſũt ſuꝑ ſpeluncas vſ
qꝫ in eternũ. Gaudiũ onagroꝝ paſcua gregũ
donec effundatur ſuper nos ſpiritus de excelſo
Et erit deſertum in chermel: ⁊ chermel in ſal/
tum reputabitur: ⁊ habitabit in ſolitudine iudi
cium: ⁊ iuſticia in chermel ſedebit. Et erit op⁹
iuſticie pax ⁊ cultus iuſticie ſilentiũ: ⁊ ſecuritas
vſqꝫ in ſempiternũ. Et ſedebit populus meus
in pulchritudine pacis: ⁊ in tabernaculis fidu
cie: ⁊ in requie opulenta. Grãdo aũt i deſcẽſio
ne ſaltus: ⁊ hũilitate humiliabit̃ ciuitas. Bea/
ti qui ſeminatis ſuꝑ oẽs aquas. immittentes pe/
dem bouis ⁊ aſini. XXXIII

Ve q ꝑdaris. Nõne ⁊ ipſe ꝑdaberis:
Et q ſpnis: nõne ⁊ ipſe ſpneris. Cuz
ꝯſũmaueris depr̃dationẽ: depr̃daberis: cũ fati/
gatus deſieris ꝯtẽnere: contẽneris. Dñe mi/
ſerere nr̃i: te. n. expectauimus: eſto brachiũ no
ſtrum in mane: ⁊ ſalus nr̃a in tp̃e tribulationis
A voce angeli fugerunt ppl'i: ⁊ ab exaltatione
tua diſperſe ſũt gentes. Et ꝯgregabunt̃ ſpolia
veſtra ſicut colligit̃ brucus: velut cũ foſſe plene
fuerĩt de eo. Magnificatus ẽ dñs: qm̃ habita
uit in excelſo: impleuit ſyon iudicio ⁊ iuſticia: ⁊
erit fides in tẽporib⁹ ſuis. Diuitie ſalutis ſapi
entia ⁊ ſcia: timor dñi ipſe ẽ theſaurus ei⁹. Ec
ce videntes clamabũt foris angeli pacis ama/
re flebunt. Diſſipate ſũt vie: ceſſauit tranſiens
ꝑ ſemitam: irritũ factũ eſt pactũ: ꝓiecit ciuitateſ
nõ reputauit hoĩes. Luxit ⁊ elanguit terra: ꝯfuſuſ
ẽ libanus ⁊ obſorduit. Et fact⁹ eſt ſaron ſicut
deſertũ. ⁊ concuſſa ẽ baſan ⁊ carmelus. Nunc
ꝯſurgam dicit dñs: nunc exaltabor ⁊ nũc ſubli
mabor. Cõcipietis ardorẽ ⁊ parietis ſtipulam
ſpũs veſter vt ignis vorabit vos: ⁊ erunt ppl'i
quaſi de incendio cinis: ſpine ꝯgregate igni cõ
burentur. Audite qui longe eſtis q̃ fecerim: ⁊
cognoſcite vicini fortitudinẽ meã. Conterriti
ſunt in ſyon peccatores: poſſedit timor hypo/
critas. Quis poterit habitare de vobis cum igne
deuorante. Quis habitabit ex vobis cũ ardori
bus ſempiternis. Qui ambulat in iuſticijs: et
loquitur veritatem: qui ꝓijcit auariciam ex ca
lũnia: ⁊ excutit manus ſuas ab omni munere.
Qui obturat aures ſuas ne audiat ſanguinem
⁊ claudit oculos ſuos ne videat malum. Iſte ĩ
excelſis habitabit: munimẽta ſaxoꝝ ſublimitas
eius. Panis ei datus eſt: aque eius fideles ſũt
Regez in decore videbunt: oculi eius cernent
terram de longe. Cor tuum meditabatur timo
rem. Vbi eſt litteratus. vbi legis verba pon/
derans. vbi eſt doctor paruulorum. Popu/
lum impudentem non videbis. populum alti
ſermonis: ita vt non poſſis intelligere diſerti/
tudinem lingue eius: in quo nulla eſt ſapiẽtia.
Reſpice ſyon ciuitatẽ ſolẽnitatis noſtre. Oculi
tui videbunt irl'm habitationem opulentam
tabernaculũ quod nequaq̃ꝫ transferri poterit:
nec auferentur claui eius in ſempiternũ: ⁊ oẽs
funiculi eius non rumpentur: q2 ſolũmodo ibi
magnificus ẽ dñs noſter. Locus fluuioꝝ riui
latiſſimi ⁊ patentes: non tranſibit ſuꝑ eum na
uis remigum: neqꝫ trieris magna tranſgredi
etur eum: Dominus enim iudex noſter: domi
nus legifer noſter: dñs rex nr̃. Ipſe ſaluabit
nos. Laxati ſunt funiculi tui ſꝫ non ꝓualebunt
Sic erit malus tuus: vt dilatare ſignum non q̃

as. Tūc diuidēt̄ ſpolia p̄dax̄ multax̄: claudi diripiēt rapinā: nec dicet vicin⁹ eg̃ui. Populus q̄ habitat in ea: auferet̄ ab eo iniquitas.

Accedite gētes. ⁊ audite XXXIIII ⁊ populi attēdite. Audiat t̄ra ⁊ plenitudo ei⁹ orb̄ ⁊ oē̄ germē eius: q̄r idignatio dñi ſup oēs gētes: ⁊ furor ſup vniuerſā miliciā eox̄. Interfecit eos: ⁊ dedit eos i occiſionē. Interfecti eox̄ p̄iicient̄ ⁊ de cadaueribus eox̄ aſcēdet fetor. Tabeſcēt mōtes a ſanguine eox̄: ⁊ tabeſcet oīs milicia celox̄. ⁊ cōplicabunt̄ ſicut liber celi. ⁊ oīs milicia eox̄ defluet ſicut defluit foliū de vinea ⁊ de ficu: q̄m inebriatus eſt in celo gladius meus. Ecce ſup idumeā deſcēdet: ⁊ ſup populū interfectiōis mee ad iudiciū. Gladius domini repletus ē ſanguie: īgraſſatus ē adipe de ſanguine agnox̄ ⁊ hircox̄: ⁊ de ſanguine medullatox̄ arietū. Victima .n. dñi in boſra. ⁊ interfectio magna in terra edom. Et deſcendēt vnicornes cū eis: ⁊ tauri cū potētibus. Inebriabit̄ terra eox̄ ſanguine: ⁊ hum⁹ eox̄ adipe pinguiū: q̄r dies vltōis domini: annus retributionis iudicij ſyon. Et p̄uertentur torrentes ei⁹ in picem: ⁊ hum⁹ eius in ſulphur. Et erit t̄ra ei⁹ i picē ardētē nocte ⁊ die: nō extinguet̄ in ſēpitnū. Aſcendet fum⁹ ei⁹ a gnātiōe: i generatōe: deſolabit̄ in ſecula ſeculox̄. Non erit tranſiens p̄ eā: ⁊ poſſidebūt eā onocrotal⁹ ⁊ ericius: et ibis et coruus habitabūt in ea. Et extendet̄ ſup eā menſura vt redigat̄ ad nihilū: et p̄pēdiculū in deſolationē. Nobiles eius nō erūt ibi: regem potius inuocabūt: et oēs principes eius erūt in nihilum. Et orient̄ in domib⁹ eius ſpine et vrtice et paliurus in munitionib⁹ eius: et erit cubile draconum: et paſcua ſtruthionum: et occurrent demonia onocētauris: et piloſus clamabit alter ad alterum. Ibi cubauit lamia et inuenit ſibi requiem. Ibi habuit foueā ericius et enutriuit catulos: et circūfodit et fouit in vmbra eius. Illic congregati ſunt milui alter ad alterum. Requirite diligenter in libro domini et legite: vnū ex eis non defuit: alter alterum non queſiuit: q̄r quod ex ore meo p̄cedit ille mandauit: et ſpirit⁹ eius ipſe p̄gregauit ea et ipſe miſit eis ſortē et man⁹ eius diuiſit eā illis in menſurā. Uſq̄ in eternū poſſidebūt eā: in generatione et generationē habitabunt in ea.

Letabit̄ deſerta et inuia: et XXXV exultabit ſolitudo: et florebit q̄ſi lilium. Germinans germinabit: et exultabit letabunda et laudans. Gloria libani data ē ei decor carmeli et ſaron. Ipſi videbunt gloriam dñi et decorē dei noſtri. Confortate man⁹ diſſolutas: et debiliā gēua roborate. Dicite. Puſillanimes conſortamini et nolite timere. Ecce deus noſter vltionem adducet retributionis: deus ipſe veniet ⁊ ſaluabit vos. Tunc aperient̄ oculi cecox̄: ⁊ aures ſurdox̄ patebunt. Tūc ſaliet ſicut ceruus: claudus: ⁊ aperta erit lingua mutox̄: q̄r ſciſſe ſunt in deſerto aq̄: ⁊ torrentes in ſolitudine: ⁊ q̄ erat arida in ſtagnū: et ſitiens in fontēs aquax̄. Incubilib⁹ in q̄bus p̄us dracones habitabant. orient̄ viror calami et iunci. et erit ibi ſemita: et via ſcā vocabit̄. Nō tranſibit p̄ eā pollut⁹: et h̄ erit vobis directa via: ita vt ſtulti nō errēt p̄ eā. Non erit ibi leo: et mala beſtia nō aſcēdet p̄ eā: nec inuenier̄ ibi. Et ābulabunt q̄ liberati fuerint et redēpti a dño. p̄uertent̄ et venient i ſyō cū laude: et leticia ſempitna ſup caput eox̄. Gaudiū et leticiā obtinebunt: et fugiet dolor et gemitus.

XXXVI

Et factum ē in q̄rtodecimo anno regis ezechie: aſcēdit ſenacherib rex aſſyriorum ſup oēs ciuitates iuda munitas: ⁊ cepit eas. Et miſit rex aſſyriorum rapſacē de lachis in ir̄lm: ad regē ezechiam in manu graui: ⁊ ſtetit in aqueductu piſcine ſup̄ioris: in via agri fullonis. Et egreſſus ē ad eum eliachim filius helchie: qui erat ſup̄ domū. ⁊ ſobna ſcriba: ioahe filius aſaph a cōmentarijs. Et dixit ad eos rapſaces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus: rex aſſyriorum. Que eſt iſta fiducia qua confidis: aut quo conſilio vel fortitudine rebellare diſponis. Super quē habes fiduciā q̄r receſſiſti a me. Ecce cōfidis ſuper baculum harundineū confractum iſtum ſuper egyptū: cui ſi innitus fuerit homo intrabit in manū eius ⁊ perforabit eā: ſic pharao rex egypti oībus q̄ p̄fidunt in eo. Q̄ ſi rñderis mihi: in dño deo nr̄o p̄fidimus: nōne ipſe eſt cuius abſtulit ezechias excelſa ⁊ altaria: ⁊ dixit iude ⁊ ir̄lm corā altari iſto adorabitis. Et nunc trade te domino meo regi aſſyriorum: ⁊ dabo tibi duo milia equorum: nec poteris ex te p̄bere aſcenſores eox̄. Et quō ſuſtinebis faciē iudicis vnius loci ex ſuis dñi mei minorib⁹? Q̄ ſi p̄fidis in egypto: in q̄driga et in eq̄tibus: et nūc nūquid ſine domino aſcēdi ad terrā iſtā vt diſp̄derē eā. Dñs dixit ad me. Aſcēde ſup terrā iſtā: et diſp̄de eā. Et dixit eliachī. et ſobna: et ioahe ad rapſacē. Loquere ad ſeruos tuos ſyra lingua: intelligim⁹ enī: ne loquaris ad nos iudaice i aurib⁹ p̄pl̄i q̄ ē ſup murū. Et dixit ad eos rapſaces. Nunq̄d ad dñm tuū ⁊ ad te miſit me domin⁹

meus: vt loq̄rer oia verba iſta: ⁊ nō potius ad
viros q ſedēt i muro vt comedāt ſtercoꝛa ſua.
⁊ bibāt vrinā pedū ſuoꝝ vobiſcū? Et ſtetit ra/
pſaces: ⁊ clamauit voce magna iudaice. ⁊ dixit
Audite verba regis magni. regis aſſyrioꝛum
Hec dicit rex. Nō vos seducat ezechias: quia
nō poterit eruere vos: ⁊ nō vobis tribuat fidu
ciā ezechias ſup dn̄o. dicēs. Eruens liberabit
nos dn̄s. nō dabit ciuitas iſta i manu regi aſſy
rioꝝ. Nolite audire ezechiā. Hec eni dicit rex
aſſyrioꝝ. Facite mecū benedictionē: ⁊ egredi/
mini ad me: ⁊ comedite vnuſqſq3 vineā ſuā: ⁊
vnuſqſq3 ficū ſuā. ⁊ bibite vnuſqſq3 aquā ciſter
ne ſue donec veniā ⁊ tollā vos ad terrā que eſt
vt terra veſtra: terrā frumenti ⁊ vini: terrā pa
num ⁊ vineaꝝ. Nec conturbet vos ezechias. di
cens dn̄s liberabit nos. Nunqd liberauerunt
dij gentiū vnuſqſq3 terrā ſuam de manu regis
aſſyrioꝝ? Vbi ē deus emath ⁊ arfad? Vbi eſt
deus sepharuaim? Nunqd liberauerūt ſama/
riā de manu mea? Quis ē ex oībus dijs terra
rū iſtaꝝ q eruerit terrā ſuā de manu mea vt eru
at dn̄s ierl̄m de manu mea. Et ſiluerūt ⁊ nō rn̄/
derunt ei verbū. Mādauerat. n. rex dicēs: ne
reſpōdeatis ei. Et egreſſus ē eliachim filius hel/
chie q erat ſup domū: ⁊ ſobna ſcriba. ⁊ ioahe fi
lius aſaph a cōmētarijs: ad ezechiā ſciſſis veſtib9
⁊ nūciauerūt ei v̄ba rapſacis. XXXVII

Et factū ē cū audiſſet rex ezechias ſcidit
veſtimēta ſua ⁊ obuolutus eſt ſacco: ⁊
īntrauit in domū dn̄i. Et miſit eliachim
q erat ſup domū: ⁊ ſobnam ſcribam ⁊ ſeniores
de ſacerdotibus opertos ſaccis. ad iſaiam filium
amos pphetā. ⁊ dixerūt ad eū. Hec dicit eze/
chias. Dies tribulationis. ⁊ correptiōis: ⁊ blaſ
femie dies hec: q2 venerunt filij vſq3 ad partū
⁊ virtus nō eſt pariendi. Si quo mō audiat do
minus deus tuus verba rapſacis quē miſit rex
aſſyrioꝝ dominus ſuus: ad blaſſemandū dn̄m
deū viuentē: ⁊ exprobrandū ſmonib9 quos au
diui dn̄s deus tu9. Leua ḡ oratione p reliqjs
q̄ reperte ſunt. Et venerunt ſui regis ezechie ad
iſaiam. ⁊ dixit ad eos iſaias. Hec dicetis dn̄o
veſtro: Hec dicit dominus. Ne timeas a facie
verboꝝ q̄ audiſti: qbus blaſſemauerunt pueri
regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego dabo ei ſpm̄ ⁊ au
diet nunciū: ⁊ reuertet ad terrā ſuā: ⁊ corruere
eū faciam gladio in terra ſua. Reuerſus ē aūt
rapſaces: ⁊ inuenit regē aſſyrioꝝ p̄liantem ad
uerſus lobna. Audierat eni q2 pfectus eſſ3 de
lachis: ⁊ audiuit de taracha rege ethiope dicen
tes: egreſſus ē vt pugnet 9 te. Qd̄ cū audiſſet
miſit nuncios ad ezechiā dicens. Hec dicetis
ezechie regi iude loquētes. Nō te decipiat de9
tuus in quo tu cōfidis dicēs: nō dabit ierl̄m in
manu regis aſſyrioꝝ. Ecce tu audiſti oia q̄ fe/
cerunt reges aſſyrioꝝ oibus terris q̄s ſubuer/
terūt: ⁊ tu poteris liberari? Nunqd eruerunt
eos dij gentiū quos ſubuerterunt patres mei:
gozan ⁊ aran ⁊ reſeph ⁊ filios eden q erant in
thalaſſar. Vbi eſt rex emath ⁊ rex arfad ⁊ rex
vrbis ſepharuaim ana ⁊ aua? Et tulit ezechias
libros de manu nuncioꝝ ⁊ legit eos: ⁊ aſcēdit
in domum domini. ⁊ expandit eos corā domi/
no. Et orauit ad dominū dicens. Domine exer
cituū deus iſrael q ſedes ſup cherubin: tu es de
us ſolus oium regnoꝝ terre: tu feciſti celum ⁊
terrā. Inclina domine aurē tuā ⁊ audi: api ocu
los tuos ⁊ vide: ⁊ audi omnia verba ſennache
rib que miſit ad blaſſemandū deum viuentē.
Vere. n. domine deſertas fecerūt reges aſſyrio
rū t̄ras ⁊ regiones eaꝝ: ⁊ dederunt deos earū
igni: nō. n. erant dij ſed opa manuū hominū. li
gnū ⁊ lapis ⁊ comminuerunt eos. Et nunc dn̄e
deus noſter ſalua nos de manu eius: ⁊ cogno/
ſcant oia regna terre: q2 tu es dominus ſol9. Et
miſit iſaias filios amos ad ezechiā dicēs Hec
dicit dominus deus iſrael. Pro qbus rogaſti
me de ſennacherib rege aſſyrioꝝ: hoc eſt verbū
quod locutus ē dominus ſup eū. Deſpexit te ⁊
ſubſannauit te virgo filia ſyō poſt te capu mo/
uit filia ierl̄m. Cui exprobraſti: ⁊ quē blaſfema/
ſti. ⁊ ſup quē exaltaſti vocē tuā: ⁊ leuaſti altitu/
dinem oculoꝝ tuoꝝ. Ad ſcm̄ iſrael. In manu
ſeruoꝝ tuoꝝ exprobraſti domino ⁊ dixiſt. In
multitudine q̄drigarum meaꝝ ego aſcendi al/
titudinē montiū: iuga libanj: ⁊ ſuccidam excel
ſa cedroꝝ eius: ⁊ electas abietes illius: ⁊ introi
bo altitudinē: ſūmitatis eius: ſaltū carmeli ei9
ego fodi ⁊ bibi aquam: ⁊ ſiccaui veſtigio pedis
mei omnes riuos aggerū. Nunquid non au/
diſti que olim fecerim ei? Ex diebus antiquis
ego plaſmaui illud. ⁊ nunc adduxi: ⁊ factū eſt
in eradicationem collium compugnantiū. ⁊ ci
uitatum munitarum. Habitatores earum bre
uiata manuptremuerūt ⁊ confuſi ſūt: facti ſūt ſicut
fenum agri: ⁊ gramen paſcue ⁊ herba tectoꝛū
que exaruit antequam matureſceret. Habita/
tionem tuam ⁊ egreſſum tuum ⁊ introitum tu
um ego cognoui: ⁊ inſaniam tuam contra me.
Cum fureres aduerſū me ſuperbia tua aſcen
dit in aures meas. Ponā ḡ circulū in naribus
tuis: ⁊ frenū in labijs tuis: ⁊ reducam te in via
per quam veniſti. Tibi autem hoc erit ſignū.

Comede hoc āno q̄ ſponte naſcunt̃: ⁊ in anno
ſecūdo pomis veſcere. In āno aūt tͣtio ſemina
te ⁊ metite: ⁊ plātate vineas: ⁊ comedite fructū
earum. Et mittet id quod ſaluatū fuerit de do/
mo iuda: ⁊ qđ reliquū eſt radicē deorſū: ⁊ faci/
et fructū ſurſū: q: de hieruſalē exibunt reliquie.
⁊ ſaluatio de monte ſyon. Zelus dn̄i exercituum
faciet iſtud. Propterea hec dicit dn̄s de rege aſ
ſyrioꝝ. Non intrabit ciuitatē hanc. ⁊ nō iaciet
ibi ſagittam: ⁊ nō occupabit eā clypeus: ⁊ non
mittet in circuitu eius aggerē. In via qua ve/
nit: per eā reuertet̃. ⁊ ciuitatē hanc non ingre/
dietur dicit dn̄s. Et ꝓtegā ciuitatē iſtā vt ſaluē
eā: ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid ſeruū meū. Egreſ
ſus eſt aūt angelus dn̄i ⁊ pcuſſit in caſtris aſſy
rioꝝ centū octogintaquīq3 milia. Et ſurrexerūt
mane: ⁊ ecce omnes cadauera mortuoꝝ. Et
egreſſus eſt ⁊ abijt. Et reuerſus eſt ſennache/
rib rex aſſyrioꝝ: ⁊ habitauit in niniue. Et fa/
ctum eſt cum adoraret in tēplo neſrach deū ſuū
adramalech ⁊ ſaraſar filij eius pcuſſerunt eum
gladio: fugerūtq3 in terrā ararath ⁊ regnauit
aſaraddon filius eius pro eo. XXXVIII

IN diebus illis egrotauit ezechias vſq3
ad mortē: ⁊ introiuit ad eū iſaias filius
amos ꝓpheta: ⁊ dixit ei. Hec dicit do
minus. Diſpone domui tue: q: morieris tu: ⁊
nō viues. Et cōuertit ezechias faciē ſuā ad pa/
rietem: ⁊ orauit ad dominum. ⁊ dixit. Obſecro
domine: memēto queſo q̄mō ambulauerim co/
ram te in veritate ⁊ in corde pfecto: ⁊ quod bo
num eſt in oculis tuis: fecerim. Et fleuit ezechi
as fletu magno. Et factū eſt verbū dn̄i ad iſaiā
dicens. Vade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dominus
deus dauid patris tui. Audiui orationē tuā ⁊
vidi lachrymas tuas. Ecce ego adijciam ſuper
dies tuos: quīdecim ānos: ⁊ de manu regis aſ
ſyrioꝝ eruam te. ⁊ ciuitatē iſtā: ⁊ ꝓtegam eā.
Hoc aūt tibi erit ſignū a dn̄o: q: faciet dominus
verbū hoc qđ locutus eſt. Ecce ego reuerti fa/
ciā vmbrā linearū p quas deſcēderat in horolo
gio achaz in ſole retrorſū: decē lineis. Et reuer
ſus eſt ſol decē lineis p gradus quos deſcēde/
rat. Scriptura ezechie regis iuda cū egrotaſſet
⁊ ꝯualuiſſet de infirmitate ſua. Ego dixi in di/
midio dierum meoꝝ: vadam ad portas inferi.
Queſiui reſid ū annoꝝ meoꝝ: dixi nō videbo
dn̄m deū in terra viuentiū. Non aſpiciā hoīem
vltra: ⁊ habitatorē q̄etis. Generatio mea abla
ta eſt ⁊ cōuoluta eſt a me: q̄ſi tabernaculū paſto
rum. Preciſa eſt velut a texēte vita mea: dum
adhuc ordirer ſuccidit me: ⁊ mane vſq3 ad veſ
peram finies me. Sperabā vſq3 ad mane: q̄ſi
leo ſic ꝯtriuit oīa oſſa mea. De mane vſq3 ad
veſperā finies me: ſicut pullus hirundinis ſic
clamabo: meditabor vt colūba. Attenuati ſunt
oculi mei: ſuſpicientes in excelſū. Domine vim
patior reſpōde ꝓ me: qđ dicā: aut qđ reſpōde/
bit mihi cū ipſe fecerit? Recogitabo tibi oēs an
nos meos in amaritudine aie mee. Domine ſi
ſic viuit̃: ⁊ in talib⁹ vita ſpūs mei: corripies me
⁊ viuificabis me. ecce in pace amaritudo mea
amariſſima. Tu aūt eruiſti aiam meā vt nō pe
riret: ꝓieciſti poſt tergum tuum oīa pctā mea.
Quia nō infernus ꝯfitebit̃ tibi: neq3 mors lau/
dabit te: nō expectabūt q deſcendūt i lacū veri/
tatem tuā. Viuēs viuēs ipſe ꝯfitebit̃ tibi ſicut
⁊ ego hodie: pater filijs notā faciet veritatē tuā
Domine ſaluū me fac: ⁊ pſalmos noſtros cātabi
mus cūctis diebus vite noſtre i domo dn̄i. Et
iuſſit iſaias vt tollerēt maſſā de ficis. ⁊ cataplaſ/
marēt ſup vuln⁹ ⁊ ſanaret̃. Et dixit ezechias.
qđ erit ſignū: q: aſcēdā i domū dn̄i. XXXIX

IN tpe illo miſit merodach baladan fi/
lius baladan rex babylōis libros ⁊ mu
nera ad ezechiā. Audierat enī q egro
taſſet ⁊ ꝯualuiſſet. Letatus eſt aūt ſup eis eze/
chias. ⁊ oſtēdit eis cellā aromatū ⁊ argenti: ⁊
auri ⁊ odoramentoꝝ ⁊ vnguenti optimi ⁊ oēs
apothecas ſuppellectilis ſue: ⁊ vniuerſa q̄ iuen
ta ſunt in theſauris eius. Nō fuit verbū qđ nō
oſtēderet eis ezechias i domo ſua: ⁊ in oī ptāte
ſua. Introiuit aūt iſaias ꝓpheta ad ezechiā re/
gem: ⁊ dixit ei. Quid dixerūt viri iſti. ⁊ vnde
venerūt ad te? Et dixit ezechias. De terra lon
ginqua venerūt ad me: de babylone. Et dixit.
Quid viderūt in domo tua? Et dixit ezechias
Oia q̄ in domo mea ſunt viderunt. Non fuit
res quā nō oſtēderi3 eis in theſauris meis. Et
dixit iſaias ad ezechiā. Audi verbū domini ex
ercituū. Ecce dies venient: ⁊ auferent̃ oīa que i
domo tua ſūt: ⁊ q̄ theſaurizauerūt patres tui vſ
q3 ad diē hanc: in babylonē. Nō relinquet̃ q̄c
q̄3: dicit dominus. Et de filijs tuis q exibūt de
te quos genueris tollent: ⁊ erunt eunuchi i pa
latio regis babylonis. Et dixit ezechias ad iſa
iā. Bonū verbū domini qđ locutus ē. Et di
xit. Fiat tm̄ pax ⁊ veritas in dieb⁹ meis. XL

COnſolamini ꝯſolamini popule meus
dicit de⁹ veſter. Loquimini ad cor ierl'm
⁊ aduocate eā: q̄m cōpleta ē malitia ei⁹
dimiſſa ē iniqtas illius. Suſcepit de manu do
mini duplicia ꝓ oibus pctis ſuis. Vox clamā
tis in deſerto. Parate viā domini: rectas faci/

te in ſolitudine ſemitas dei noſtri. Ois vallis
exaltabit: ⁊ ois mons ⁊ collis hũiliabit: ⁊ erũt
ꝑua in directa: ⁊ aſpera in vias planas. Et re
uelabit gloria domini. ⁊ videbit ois caro pariter
qḋ os domini locutũ ē. Vox dicẽtis: Clama.
Et dixi. Quid clamabo? Ois caro fenũ ⁊ ois
gloria eius q̃ſi flos agri. Exſiccatũ ē fenũ ⁊ ce-
cidit flos: qꝛ ſpũs domini ſufflauit in eo. Vere
fenũ eſt pplˀs. Exſiccatũ eſt fenũ ⁊ cecidit flos:
verbũ aũt domini manet in eṫnũ. Sup montẽ
excelſũ aſcẽde tu q euãgelizas ſyon: exalta i for-
titudie vocẽ tuã q euãgelizas irlm. Exalta no
li timere. Dic ciuitatibus iude. Ecce deus veſt.
Ecce dominꝰ deus i fortitudine veniet: et bra-
chiũ eius dominabit. Ecce merces eiꝰ cũ eo. ⁊
opus illius corã illo. Sicut paſtor gregẽ ſuum
paſcet: i brachio ſuo ꝯgregabit agnos: ⁊ i ſinu
ſuo leuabit: fetas ipſe portabit. Quis mẽſus ē
pugillo aq̃s: ⁊ celos palmo ponderauit? Quis
appẽdit tribꝰ digitis molẽ tre ⁊ librauit i põde
re mõtes: ⁊ colles i ſtatera? Quis adiuuit ſpm̃
domini: aut qs ꝯſiliarius eiꝰ fuit ⁊ oſtẽdit illi?
Cũ quo iniit ꝯſiliũ ⁊ inſtruxit eũ: ⁊ docuit eũ ſe
mitã iuſticie: ⁊ erudiuit eũ ſciã: ⁊ viã prudẽtie
oſtẽdit illi? Ecce gẽtes q̃ſi ſtilla ſitule: ⁊ quaſi
momẽtũ ſtatere reputate ſunt. Ecce inſule q̃ſi
puluis exiguus: ⁊ libanus nõ ſufficiet ad ſuccẽ
dendũ: ⁊ aĩalia eiꝰ nõ ſufficiẽt ad holocauſtuꝫ.
Oẽs gẽtes q̃ſi nõ ſint: ſic ſunt corã eo: et q̃ſi ni
hilũ et inane reputate ſunt ei. Cui ḡ ſimilẽ feci
ſtis deũ? aut quã imaginẽ ponetis ei? Nunqd
ſculptile ꝯflabit faber. aut aurifex auro figura-
bit illud: ⁊ laminis argẽteis argẽtarius? forte
lignũ ⁊ iputribilẽ elegit artifex ſapiẽs: q̃rit quõ
ſtatuat ſimulacrũ qḋ nõ moueat. Nunqd non
ſcitis? Nunqd nõ audiſtis? Nunqd nõ ãnun
ciatum eſt vobis ab initio? Nunqd nõ intelle-
xiſtis fundamẽta terre? Qui ſedet ſup gyrum
terre: ⁊ habitatores eiꝰ ſunt quaſi locuſte. Qui
extẽdit velut nihili celos. ⁊ expãdit eos ſicut ta
bernaculum ad inhabitandum. Qui dat ſecre
toꝝ ſcrutatores quaſi nõ ſint: iudices terre ve-
lut inanes fecit. Et quidẽ neqꝫ plãtato neqꝫ ſa
to neqꝫ radicato in terra trunco eoꝝ. Repente
flauit in eos: ⁊ aruerunt ⁊ turbo q̃ſi ſtipulã au-
feret eos. Et cui aſſimilaſtis me: ⁊ adequaſtis.
dicit ſanctus? Leuate in excelſũ oculos veſtros
⁊ videte quis creauit hec. Qui educit in nume
ro militiam eoꝝ ⁊ omnes ex noie vocat. Pre
multitudie fortitudinis ⁊ roboris virtutiſqꝫ eiꝰ
neqꝫ vnũ reliquũ fuit. Quare dicis iacob ⁊ lo-
queris iſrael: abſcõdita ē via mea a dño: ⁊ a deo
meo iudiciũ meũ trãſibit? Nunqd neſcis: aut
nõ audiſti? Deus ſempit'nus dñs q creauit ter
minos terre: ⁊ nõ deficiet neqꝫ laborabit: nec ē
inueſtigatio ſapie eius. Qui dat laſſo virtutẽ: ⁊
his q nõ ſunt fortitudinẽ ⁊ robur multiplicat.
Deficiẽt pueri ⁊ laborabũt: ⁊ iuuenes i īfirmi-
tate cadent. Qui aũt ſperãt in dño: mutabũt for
titudinẽ: aſſumẽt pẽnas ſicut aq̃le: currẽt ⁊ nõ
laborabunt: ambulabunt ⁊ nõ deficiẽt. XLI

IAceant ad me inſule: ⁊ gentes mutent
fortitudinẽ. Accedãt ⁊ tũc loquantur:
ſimul ad iudiciũ ꝓpinquemus. Quis
ſuſcitauit ab oriente iuſtũ vocauit eum vt ſeque
retur ſe? Dabit in ꝯſpectu eius gẽtes: ⁊ reges
obtinebit. Dabit q̃ſi puluerẽ gladio eius: ſicut
ſtipulã vento raptã arcui eius. Perſequetur
eos: tranſibit in pace: ſemita i pedibus eius nõ
apparebit. Quis hec operatus ē ⁊ fecit: vocãs
generationes ab exordio? Ego dñs: primus ⁊
nouiſſimus ego ſũ. Viderũt inſule ⁊ timuerunt
extrema terre obſtupuerũt: appropinquauerũt
⁊ acceſſerunt. Vnuſqſqꝫ ꝓximo ſuo auxiliabit
⁊ fratri ſuo dicet: confortare. Cõfortauit faber
erarius percutiens malleo eũ qui cudebat tũc
tẽporis: dicens glutino bonum eſt: ⁊ conforta
uit eũ clauis vt nõ moueret. Et tu iſrael ſerue
meus: iacob quẽ elegi: ſemẽ abrahã amici mei:
in quo apprehendi te. ab extremis terre ⁊ a lon
ginquis eius vocaui te. ⁊ dixi tibi. Seruus me
us es tu: elegi te ⁊ non abieci te. Ne timeas:
qꝛ ego tecum ſũ: ne declines qꝛ ego deus tuus.
Confortaui te ⁊ auxiliatus ſũ tibi. ⁊ ſuſcepit te
dextera iuſti mei. Ecce cõfundent ⁊ erubeſcẽt
oẽs q pugnant aduerſum te. Erunt q̃ſi nõ ſint
et peribunt viri qui cõtradicunt tibi. Queres
eos: et nõ inuenies viros rebelles tuos. Erũt
quaſi nõ ſint: et veluti conſũptio hois bellãtis
aduerſum te: qꝛ ego dñs deus tuus apprehen-
dens manũ tuã dicenſqꝫ tibi. Ne timeas: ego
adiuui te. Noli timere vermis iacob: q mortui
eſtis ex iſrael. Ego auxiliatus ſũ tui dicit dñs:
et redemptor tuus ſcũs iſrael. Ego poſui te q̃ſi
plauſtrũ triturans nouum: habẽs roſtra ſerrã
tia. Triturabis montes et cõminues. et colles
q̃ſi puluerem pones. Vẽtilabis eos et ventus
tollet: et turbo diſperget eos: et tu exultabis in
dño: in ſcõ iſrael letaberis. Egeni et pauperes
q̃runt aquas et nõ ſunt: lingua eoꝝ ſiti aruit.
Ego dñs exaudiã eos: deus iſrael: nõ derelin
quã eos. Aperiã in ſupinis collibus flumina: et
in medio campoꝝ fontes. Ponã deſertũ i ſta-
gna aquaꝝ: et terrã inuiã in riuos aquaꝝ. Da

bo in ſolitudinem cedrũ et ſpinã et myrtũ et li/
gnũ oliue. Ponã in deſerto abietẽ vlmũ et bu
xũ ſimul: vt videant et ſciã et recogitẽt et itelli
gant pariter: quia manus dñi fecit hec: et ſcũs iſrael
creauit illud. Prope facite iudiciũ veſtrũ dicit
dñs: afferte ſiqd forte habetis dixit rex iacob:
Accedãt et nuncient vobis q̃cunq3 vẽtura ſũt
Priora q̃ fuerunt nunciate: et ponem9 cor no
ſtrum et ſciemus: nouiſſima eoꝝ et q̃ ventura
ſunt indicate nobis. Annunciate que ventura
ſunt in futurũ: et ſciemus qȝ dij eſtis vos. Be
ne quoq3 aut male ſi poteſtis facite et loquamur:
et videamus ſimul. Ecce vos eſtis ex nihilo: et
opus veſtrũ ex eo qd nõ eſt. Abhominatio eſt
q elegit vos. Suſcitaui ab aqlone: et veniet ab
ortu ſolis. Vocauit nomen meum: et adducet
magiſtratus q̃ſi lutũ: et velut plaſtes ꝯculcans
humũ. Quis annunciauit ab exordio vt ſcia/
mus: et a pricipio vt dicamus: iuſtus es? Nõ
eſt annuncians neq3 p̃dicens: neq3 audiẽs ſer
mones veſtros. Primus ad ſyon dicet: ecce
adſũ: et ierlm euãgeliſtã dabo. Et vidi: et non
erat ex iſtis q̃ſq3 q iniret ꝯſiliũ: et interrogat9
reſpõderet verbũ. Ecce oẽs iniuſti: et vana opa
eoꝝ ventus et inane ſimulacra eoꝝ. XLII

Ecce ſeruus me9: ſuſcipiã eum: electus
meus: cõplacuit ſibi in illo anima mea
Dedi ſpũm meum ſuper eum: iudiciũ
gentibus ꝓferet. Nõ clamabit: neq3 accipiet p
ſonã: nec audietur vox eius foris. Calamũ quaſ/
ſatũ nõ conteret: et linũ fumigans nõ extinguet.
In veritate educet iudiciũ: non erit triſtis neq3
turbulẽtus donec ponat i terra iudiciũ: et legẽ
eius inſule expectabunt. Hec dicit dñs de9 creãs
celos et extẽdens eos: firmãs terram et q̃ germi
nãt ex ea: dans flatũ pplo q ẽ ſup eam: et ſpiri
calcantibus eã. Ego dñs vocaui te in iuſticia:
et app̃hendi manũ tuã: et ſeruaui te. Et dedi
te in fedus ppl'i: in lucẽ gentiũ: vt apires ocu
los cecoꝝ: et educeres de ꝯcluſione vinctũ: de
domo carceris ſedẽtes i tenebris. Ego dñs: h
ẽ nomẽ meũ. Gloriã meã alteri nõ dabo: et lau
dẽ meã ſculptilibus. Que prima fuerũt: ecce ve
nerunt: noua quoq3 ego ãnuncio antẽq̃ oriãt
audita vobis faciã. Cantate dño cãticũ nouũ:
laus eius ab extremis terre. Qui deſcẽditis i ma
re et plenitudo eius: iſule et habitatores earũ.
Leuet deſertũ et ciuitates eius: i domibus ha
bitabit cedar. Laudate habitatores petre: de v
tice montiũ clamabunt. Ponẽt dño gloriã: et
laudẽ eius in iſulis nunciabunt. Dñs ſicut fortis
egredietur ſicut vir p̃liator: ſuſcitabit zelũ. Vo/
ciferabit et clamabit: ſup inimicos ſuos cõfor/
tabit. Tacui: ſemp ſilui: patiens fui: ſicut par/
turiẽs loquar. Diſſipabo et abſorbebo ſimul:
deſertos faciã mõtes et colles: et oẽ germẽ eoꝝ
exſiccabo. Ponã flumina in inſulas: et ſtagna
areſaciã. Et educã cecos in viã quã neſciunt et
in ſemitis: qs ignorauerũt ambulare eos faciã
Ponã tenebras coꝝã eis in lucẽ: et praua i re/
cta. Hec verba feci eis: et nõ dereliq eos. Cõ
uerſi ſunt retrorſũ. Cõfundant ꝯfuſione q cõ
fidunt in ſculptili: q dicunt ꝯflatili vos dij no/
ſtri. Surdi audite. et ceci intuemini ad vidẽdũ.
Quis cecus niſi ſeruus meus: et ſurdus niſi ad
quẽ nuncios meos miſi? Quis cecus niſi q ve
nundatus ẽ? Et qs cecus niſi ſeruus dñi? Qui
vides multas: nõne cuſtodies? Qui apertas ha
bes aures: nõne audies? Et dñs voluit vt ſci/
ficaret eũ: et magnificaret legẽ et extolleret:
ipſe autẽ ppl's direptus et vaſtatus. Laqueus
iuuenũ oẽs: et in domib9 carcerũ abſconditi
ſunt. Facti ſunt i rapinã: nec ẽ q eruat: i dire/
ptionẽ: nec ẽ q dicat: redde. Quis ẽ in vobis
q audiat h: attẽdat et auſcultet futura? Quis dedit
dit in direptionẽ iacob: et iſrael vaſtantibus?
Nõne dominus ipſe cui peccauimus. Et no/
luerunt in vijs eius ambulare: et non audierũt
legem eius. Et effudit ſuper eum indignatõẽ
furoris ſui et forte bellum: et combuſſit eum in
circuitu et non cognouit: et ſuccendit eũ et nõ
intellexit. XLIII

Et nunc hec dicit dñs creãs te iacob. ⁊
formãs te iſrl. Noli timere: qȝ redemi
te. ⁊ vocaui te noie tuo. Meus es tu.
Cũ tranſieris p aqs: tecũ ero: ⁊ flumina nõ ope
rient te. Cũ ãbulaueris i igne: nõ cõbureris: ⁊
flãma nõ ardebit in te: qȝ ego dñs deus tu9 ſã/
ctus iſrael ſaluator tuus: Dedi ꝓpitiationẽ tuã
egyptũ: ethyopiã ⁊ ſaba ꝓ te. Ex quo honora
bilis factus es in oculis meis ⁊ glorioſus: ego
dilexi te. Et dabo hoies ꝓ te ⁊ pplos ꝓ aia tua
Noli timere: qȝ ego tecũ ſũ. Ab oriente addu
cam ſemẽ tuũ: ⁊ ab occidẽte ꝯgregabo te. Di/
cã aquiloni da. ⁊ auſtro: noli ꝓhibere. Affer
filios meos de longinquo: ⁊ filias meas ab ex
tremis terre. Et oẽm q inuocat nomẽ meũ: in
gloriã meã creaui eũ: formaui eum ⁊ feci eum.
Educ foras pplm cecũ ⁊ oculos habentẽ ſurdũ
⁊ aures ei ſũt. Oẽs gẽtes ꝯgregate ſũt ſimul.
⁊ collecte ſũt tribus. Quis in vobis ãnunciet
iſtud ⁊ q̃ prima ſunt audire vos faciet? Dent te
ſtes eoꝝ ⁊ iuſtificent: et audiant et dicãt. Ve/
re vos teſtes mei dicit dñs. et ſeruus me9 quẽ

elegi: vt ſciatiſ ⁊ credatis mihi: ⁊ intelligatiſ: qꝛ
ego ipſe ſũ. Ante me non eſt formatus deus: et
poſt me non erit. Ego ſũ ego ſũ dñs: ⁊ non eſt
abſqꝫ me ſaluator. Ego annunciaui ⁊ ſaluaui:
auditum feci. ⁊ nõ fuit in vobis alienus. Vos
teſtes mei dicit dñs. ⁊ ego deꝰ. Et ab initio ego
ipſe ⁊ nõ eſt qui de manu mea eruat. Operabor.
⁊ quis auertet illud? Hec dicit dñs redẽptor
veſter ſcũs iſrl. Propter vos emiſi babylonẽ
⁊ detraxi vectes vniuerſos ⁊ chaldeos in naui
bus ſuis gloriantes. Ego dñs ſcũs veſter: cre
ans iſrl: rex veſter. Hec dicit dñs q dedit i ma
ri viã. ⁊ in aquis torrẽtibus ſemitã. Qui edu/
xit quadrigã ⁊ equũ: agmẽ ⁊ robuſtũ. Simul
obdormierũt nec reſurgẽt: ꝯtriti ſũt quaſi linũ
⁊ extincti ſũt. Ne memineritis priorꝝ. ⁊ antiq
ne intueamini. Ecce ego facio noua. ⁊ nunc oriẽ
tur: vtiqꝫ cognoſcetis ea. Ponã in deſerto vi
am: ⁊ i inuio flumina. Et glorificabit me beſtia
agri: dracones ⁊ ſtrutiones: qꝛ dedi in deſerto
aq̃s: ⁊ flumina in inuio: vt darem potũ poplo
meo electo meo. Populũ iſtũ formaui mihi:
laudẽ meã narrabit. Nõ me iuocaſti iacob nec
laboraſti in me iſrl. Nõ obtuliſti mihi arietem
holocauſti tui. ⁊ victimis tuis non glorificaſti
me. Nõ te ſeruire feci in oblatione: nec laborẽ
tibi prebui in thure. Nõ emiſti mihi argẽto ca
lamũ: ⁊ adipe victimarꝝ tuarꝝ nõ inebriaſti me.
Verũtñ ſeruire me feciſti in pctis tuis: ꝓbuiſti
mihi laborẽ in iniquitatibus tuis. Ego ſũ. ego
ſum ipſe: qui deleo iniquitates tuas ꝓpter me.
⁊ pctõꝝ tuorꝝ non recordabor. Reduc me i me
moriã ⁊ iudicemur ſimul: narra ſi quid habes
vt iuſtificeris. Pater tuus ꝑmus peccauit. ⁊ i
terpretes tui ꝑuaricati ſunt in me. Et contami
naui principes ſctõs: dedi ad internicionẽ ia/
cob. ⁊ iſrl in blaſphemiã. XLIIII

ET nunc audi iacob ſerue meus. ⁊ iſrl
quẽ legi. Hec dicit dñs faciens ⁊ for/
mans te: ab vtero auxiliator tuꝰ. Noli
timere ſerue meus iacob. ⁊ rectiſſime quẽ elegi
Effundã. n. aquas ſup ſitientẽ. ⁊ fluenta ſuper
aridã. Effundã ſpm̃ meũ ſup ſemẽ tuũ: ⁊ bene
dictionẽ meã ſup ſtirpem tuã: ⁊ germinabũt in
ter herbas quaſi ſalices iuxta ꝑterfluentes aq̃s
Iſte dicet dñi ego ſũ. ⁊ ille vocabit in nomine
iacob. Et hic ſcribet manu ſua dño: ⁊ in nomie
iſrl aſſimilabit. Hec dicit dñs rex iſrael ⁊ redẽ
ptor eius: dñs exercituũ. Ego primꝰ ⁊ ego no
uiſſimus: ⁊ abſqꝫ me nõ eſt deus. Quis ſimil
mei? Vocet ⁊ annunciet. ⁊ ordinẽ exponat mi
hi. Ex quo conſtitui mihi pplm antiquũ. Vẽ
tura ⁊ que futura ſunt annũciet eis. Nolite ti/
mere: neqꝫ conturbemini. Ex tunc audire te feci
⁊ annũciaui. Vos eſtis teſtes mei. Nunquid
eſt deus abſqꝫ me ⁊ formator quẽ ego non no
uerim? Plaſte idoli oẽs nihil ſunt: ⁊ amãtiſſi
ma eorꝝ non ꝓderũt eis. Ipſi ſunt teſtes eorꝝ:
qꝛ non vidẽt neqꝫ intelligunt vt ꝯfundantur.
Quis formauit deum: ⁊ ſculptile ꝯflauit ad ni
hil vtile. Ecce oẽs ꝑticipes eius ꝯfundentur.
Fabri. n. ſunt ex hoibus. Conuenient oẽs: ſta/
bunt ⁊ pauebũt: ⁊ ꝯfundent ſimul. Faber fer/
rarius lima operatus eſt: in prunis ⁊ in malle
is formauit illud. ⁊ opatus eſt in brachio forti/
tudinis ſue. Eſuriet ⁊ deficiet: nõ bibet aquam
⁊ laſſeſcet. Artifex lignarius extendit normã
formauit illud in runcina. Fecit illud in angu
laribus: ⁊ in circino tornauit illud: ⁊ fecit ima/
ginẽ viri quaſi ſpecioſum hoiem habitantem i
domo. Succidit cedros: tulit ilicẽ ⁊ quercũ q̃
ſteterat inter ligna ſaltus. Plãtauit pinũ quã
pluuia nutriuit. ⁊ facta eſt hominibus in focũ
Sũpſit ⁊ ex eis calefactus ẽ. ⁊ ſuccẽdit ⁊ coxit
panes: de reliquo autẽ opatus ẽ deũ et adora/
uit: fecit ſculptile. ⁊ curuatus eſt ãte illud. Me
dium eius combuſſit igni: et de medio eius car
nes comedit. Coxit pulmentũ et ſaturatus eſt.
et calefactus eſt. et dixit. Vah calefactus ſũ: vi
di focũ. Reliquũ aũt eius. deũ fecit et ſculptile
ſibi. Curuatur ante illud. et adorat illud et ob/
ſecrat dicens. Libera me: qꝛ deus meus es tu.
Neſcierunt neqꝫ intellexerũt. Obliti. n. ſũt ne
videant oculi eorꝝ. et ne intelligant corde ſuo.
Non recogitant in mente ſua: neqꝫ cognoſcũt
neqꝫ ſentiunt vt dicãt. Medietatẽ eius cõbuſſi
igni et coxi ſup carbones eius panes: coxi car
nes et comedi. et de reliquo eius idolũ faciam.
Ante truncũ ligni ꝓcidã. Pars eius cinis ẽ.
Cor inſipiens adorabit illud. et non liberabit
aiam ſuã: neqꝫ dicet: forte mendaciũ eſt in dex
tera mea. Memẽto horꝝ iacob et iſrl: qm̃ ſeruꝰ
meus es tu. Formaui te: ſeruus meꝰ es tu iſrl
non obliuiſcaris mei. Deleui vt nubẽ iniquita
tes tuas: et quaſi nebulã pctã tua. Reuertere
ad me: qm̃ redemi te. Laudate celi: qm̃ miſeri
cordiam fecit dñs: iubilate extrema terre. Re/
ſonate mõtes laudationẽ: ſaltus et oẽ lignũ eiꝰ
Quoniam redemit dñs iacob. et iſrael gloria/
bitur. Hec dicit dñs redẽptor tuus. et forma/
tor tuus ex vtero. Ego ſũ dñs faciẽs oia: exten
dens celos ſolus: ſtabiliẽs terrã et nullus me
cũ. Irrita faciens ſigna diuinorꝝ. et ariolos in
furorem vertens. Cõuertẽs ſapiẽtes retrorſũ

⁊ ſcientiā eoꝝ ſtultā faciens. Suſcitans verbū
ſerui ſui: ⁊ ꝯſiliū nunciorū ſuoꝝ cōplens. Qui
dico hieruſalem habitaberis: ⁊ ciuitatibus iu-
de edificabimini. ⁊ deſerta eius ſuſcitabo. Qui
dico ꝓfundo deſolare: ⁊ flumina tua areſaciā.
Qui dico cyro paſtor meus es: ⁊ oēm volūta-
tē meā complebis. Qui dico hieruſalē edifica
beris. ⁊ tēplo fundaberis. XLV

Hec dicit dñs chriſto meo cyro cuius ap-
prehēdi dexterā vt ſubijciā ante faciē
eius gētes: ⁊ dorſa regū vertā. Et ape
riam corā eo ianuas: ⁊ porte nō claudēt. Ego
āte te ibo. ⁊ glorioſos tre humiliabo. Portas
ereas ꝯterā: ⁊ vectes ferreos ꝯfringā. Et dabo
tibi theſauros abſconditos. ⁊ archana ſecretorū
vt ſcias qꝛ ego dñs: q voco nomen tuū deus iſrl'
ꝓpter ſeruū meū iacob: ⁊ iſrael electum meū.
Et vocaui te nomine tuo: aſſimilaui te: ⁊ nō co
gnouiſti me. Ego dñs. ⁊ non eſt amplius. Ex
tra me nō eſt deus. Accinxi te: ⁊ non cognouī
ſti me: vt ſciāt hi q ab ortu ſolis ⁊ qui ab occidē
te: qm̄ abſqꝫ me nō ē deus. Ego dominus ⁊ nō
eſt alius: formans lucē: ⁊ creās tenebras: faciens
pacē ⁊ creās malū. Ego dñs faciens oīa hec.
Rorate celi deſup ⁊ nubes pluāt iuſtū: aperia
tur tra ⁊ germinet ſaluatorē: ⁊ iuſticia oriat ſi-
mul. Ego dñs creaui eū. Ve qui ꝯdicit facto-
ri ſuo: teſta de ſamijs tre. Nūqd dicet lutum fi
gulo ſuo: quid facis ⁊ opus tuū abſqꝫ manibus
eſt? Ve q dicit prī qd generas. ⁊ mulieri quid
parturis? Hec dicit dominus ſcūs iſrl' plaſtes
eius. Vētura interrogate me: ſup filios meos ⁊
ſup opus manuū meaꝝ mandate mihi. Ego fe
ci trā. ⁊ hoīem ſup eā creaui ego. Manus mee
tetēderūt celos. ⁊ oī militie eoꝝ mādaui. Ego
ſuſcitaui eū ad iuſtitiā: ⁊ oēs vias eius dirigam.
Ipſe edificabit ciuitatē meā: ⁊ captiuitatē meā
dimittet nō i ꝓcio neqꝫ in muneribus dicit dñs
deus exercituū. Hec dicit dominus. Labor egy
pti ⁊ negociatō ethiopie ⁊ ſabaim viri ſublimes
ad te tranſibunt et tui erunt. Poſt te ambula-
bunt vincti manicis ꝓgent. et te adorabūt teqꝫ
deprecabunt. Tm̄ in te eſt deus. et non ē deus
abſqꝫ te. Vere tu es deus abſconditus: deus iſrl'
ſaluator. Cōfuſi ſūt et erubuerūt oēs ſimul: abi
erunt i ꝯfuſione fabricatores erroꝝ. Iſrael ſal
uatus ē in dño ſalute eterna. Non confūdemini
et nō erubeſcetis vſqꝫ in ſeculū ſeculi: qꝛ hec di
cit dominus creās celos. Ipſe deus formans
terrā et faciēs eā: ipſe plaſtes eius. Nō i vanū
creaui eā: ſꝫ vt habitaret formauit eā. Ego do
minus et nō ē alius. Nō in abſcōdito locutus
ſum in loco tre tenebroſo. Nō dixi ſemini ia-
cob fruſtra: q̄rite me. Ego dñs loquens iuſti-
tiā: annūcians recta. Congregamini et venite
et accedite ſimul q ſaluati eſtis ex gentibus. Ne
ſcierunt qui leuant ſignum ſculpture ſue: et ro
gāt dominū non ſaluātē. Annūciate et venite.
et conſiliamini ſimul. Quis auditū fecit hoc ab
initio? Ex tūc ꝑdixi illud. Nūqd non ego dñs.
et non ē vltra deus abſqꝫ me? Deus iuſtus et
ſaluās nō eſt ꝑter me. Conuertimini ad me et
ſalui eritis omnes fines terre: quia ego deus et
nō eſt alius. In memetipſo iuraui: egredietur
de ore meo iuſtitie verbū: et non reuertet: quia
mihi curuabit oē genu. et iurabit oīs lingua.
Ergo i domino dicēt. Mee ſūt iuſtitie et iperi
ū. Ad eū venient: et ꝯfundent oēs q repugnāt
ei. In domino iuſtificabitur et laudabitur om
ne ſemen iſrahel. XLVI

Confractus ē bel: cōtritus ē nabo: fa-
cta ſunt ſimulacra eoꝝ beſtijs et iumē
tis. Onera vra graui pōdere vſqꝫ ad
laſſitudinē ꝯtabuerūt: et cōtrita ſūt ſimul. Nō
potuerunt ſaluare portantē: et anima eoꝝ i ca-
ptiuitatē ibit. Audite me domus iacob. et oē reſi
duū domus iſrl'. Qui portamini a meo vtero:
q geſtamini a mea vulua. Vſqꝫ ad ſenectā ego
ipſe: et vſqꝫ ad canos ego portabo. Ego feci et
ego ferā: ego portabo et ſaluabo. Cui aſſimila
ſtis me et adequaſtis. et ꝯpaſtis me et feciſtis ſi
milē? Qui ꝯfertis aurū de ſacculo. et argentū
ſtatera pōderatis. Cōducētes aurificē vt faci-
at deū: et ꝓcidūt et adorāt. Portāt illū i hume
ris geſtātes. et ponētes i loco ſuo. Et ſtabit: ac
de loco ſuo non mouebit. Sed et cū clamaue-
rint ad eū non audiet: de tribulatiōe non ſalua
bit eos. Memētote iſtud et fundamini: redite
ꝑuaricatores ad cor. Recordamini prioris ſe
culi: qm̄ ego ſū deus et nō ē vltra deus: nec eſt
ſimilis mei ānuncians ab exordio nouiſſimū:
et ab initio que necdū facta ſunt dicēs. Cōſiliū
meū ſtabit. et oīs voluntas mea fiet. Vocens
ab oriēte auē: et de terra longinq virū volunta
tis mee. Et locutus ſū et adducā illud: creaui ⁊
faciam illud. Audite me duro corde: qui longe
eſtis a iuſtitia. Prope feci iuſtitiā meam et nō
elōgabit: et ſalus mea nō morabit. Dabo i ſyō
ſalutē et in iſrl' gloriā meam. XLVII

Deſcende: ſede i puluere virgo filia ba
bylon: ſede in terra. Non eſt ſoliū fi
lie chaldeorū: qꝛ vltra non vocaberis
mollis et tenera. Tolle molā et mole farinam
denuda turpitudinē tuam. Diſcoopi humerū

f

reuela crura: transi flumina. Reuelabit ignominia tua. ⁊ videbit opprobrium tuum. Ultionem capiam. ⁊ nõ resistet mihi homo. Redemptor nr̃ dñs exercituũ: nomẽ illiꝰ scũs isrl'. Sede tace ⁊ intra i tenebras filia caldeo℞: qꝛ nõ vocaberis vltra dña regno℞. Iratus sum sup populũ meũ: ꝯtaminaui hereditatẽ meam. ⁊ dedi eos i manu tua. Non posuisti eis misericordias. Super senẽ aggrauasti iugũ tuum valde. ⁊ dixisti. In sempiternũ ero dña. Non posuisti hec sup cor tuũ: neqꝫ recordata es nouissimi tui. Et nũc audi. hec delicata ⁊ habitans ꝯfidenter: q̃ dicis in corde tuo ego sũ. ⁊ nõ est pter me amplius. Non sedebo vidua. ⁊ ignorabo sterilitatem. Venient tibi duo hec subito in die vna. sterilitas ⁊ viduitas. Uniuersa venerunt super te ꝑpter multitudinem maleficio℞ tuo℞: ⁊ ꝑpter duritiã incantato℞ tuo℞ vehementẽ. Et fiduciam habuisti in malitia tua. ⁊ dixisti. Non est q videat me. Sapientia tua ⁊ sciã tua hec decepit te. Et dixisti in corde tuo. Ego sũ. ⁊ preter me non est altera. Veniet sup te malũ ⁊ nescies ortũ eius. ⁊ irruet super te calamitas quã nõ poteris expiare. Veniet sup te repẽte miseria quã nescies. Sta cũ incantatoribus tuis ⁊ cũ multitudine maleficio℞ tuo℞ in qbus laborasti ab adolescẽtia tua. si forte qd prosit tibi: aut si possis fieri fortior. Defecisti in multitudine consilio℞ tuo℞. Stent ⁊ saluent te augures celi q cõtemplabant sidera ⁊ supputabant menses: vt ex eis annunciarẽt vẽtura tibi. Ecce facti sunt q̃si stipula: ignis cõbussit eos. Non liberabũt animã suã de manu flãme: nõ sunt prune qbus calefiãt: nec focus vt sedeãt ad eũ. Sic facta sũt tibi: in qbuscũqꝫ laborauer as. Negociatores tui ab adolescentia tua. vnusqsqꝫ in via sua errauerũt. Nõ est q saluet te.

XLVIII

Audite hec domus iacob q vocamini noĩe isrl'. ⁊ de aqs iuda existis: q iuratis in noĩe dñi. ⁊ dei isrl' recordamini non in veritate neqꝫ in iusticia. De ciuitate eñi scã vocati. ⁊ sup deũ isrl' ꝯstabiliti sunt. Dominꝰ exercituũ nomẽ eius. Priora extũc annũciaui ⁊ ex ore meo exierunt. ⁊ audita feci ea: repente operatus sum ⁊ venerũt. Sciui .n. qꝛ durus es tu: ⁊ neruus ferreus ceruix tua. ⁊ frons tua erea. Predixi tibi extunc: ãteqꝫ venirẽt indicaui tibi ne forte diceres. Idola mea fecerũt hec. ⁊ sculptilia mea ⁊ ꝯflatilia mandauerũt ista. Que audisti: vide oĩa. Vos autẽ nõ annunciastis. Audita tibi feci noua extunc ⁊ ꝯseruata sunt que nescis. Nunc creata sunt ⁊ nõ ex tunc: ⁊ ante diem ⁊ non audisti ea: ne forte dicas: ecce ego cognoui ea. neqꝫ audisti neqꝫ cognouisti: neqꝫ extunc apta est auris tua. Scio .n. qꝛ p̃uaricans p̃uaricaberis. ⁊ transgressorem ex vtero vocaui te. Propter nomẽ meũ lõge faciã furorẽ meũ. ⁊ laude mea infrenabo te ne intereas. Ecce excoxi te sed nõ q̃si argentũ: elegi te in camino paupertatis. Propter me ꝑpter me faciã. vt nõ blasphemer. ⁊ gloriã meã alteri nõ dabo. Audi me iacob. ⁊ israel quẽ ego voco. Ego ipse. ego primus ⁊ ego nouissimus. Manꝰ q̃ꝫ mea fundauit terrã: ⁊ dextera mea mẽsa est celos. Ego vocabo eos. ⁊ stabũt sil'. Cõgregamini oẽs vos ⁊ audite. Quis de eis annũciauit h. Dñs dilexit eũ faciet voluntatẽ suã in babylone. ⁊ brachiũ suũ in chaldeis. Ego ego locutus sum ⁊ vocaui eũ adduxi eũ: ⁊ directa est via eiꝰ. Accedite ad me ⁊ audite hoc. Nõ a principio in abscõdito locutus sum. Ex tpe anteqꝫ fierẽt ibi erã. ⁊ nũc dñs deus misit me ⁊ spiritꝰ eiꝰ. Hec dicit dñs deus redẽptor tuus scũs isrl'. Ego dñs deus tuꝰ: docens te vtilia: gubernãs te in via qua ambulas. Utinã attendisses mandata mea. Facta fuisset sicut flumẽ pax tua. ⁊ iusticia tua sicut gurgites maris. Et fuisset q̃si harena semen tuũ: ⁊ stirps vteri tui vt lapilli eius. Non interisset ⁊ non fuisset attritum nomen eius a facie mea. Egredimini de babylone: fugite a caldeis. In voce exultationis annunciate: auditum facite hoc: ⁊ efferte illud vsqꝫ ad extrema terre. Dicite. Redemit dñs seruũ suũ iacob. Nõ sitierunt in deserto cũ educeret eos. Aquã de petra produxit eis. ⁊ scidit petrã ⁊ fluxerũt aque. Non est pax impijs dicit dominus.

XLIX

Audite insule ⁊ attẽdite ppl'i de longe. Dñs ab vtero vocauit me: de ventre matris mee recordatus ẽ noĩs mei. Et posuit os meũ q̃si gladium acutũ: in vmbra manus sue ꝑtexit me ⁊ posuit me sicut sagittam electam. In pharetra sua abscondit me. ⁊ dixit mihi. Seruꝰ meus es tu isrl': qꝛ in te glorificabor. Et ego dixi. In vacuum laboraui: sine causa ⁊ vane fortitudinem meã ꝯsumpsi. Ergo iudiciũ meũ cũ dño. ⁊ opus meũ cũ deo meo. Hec dicit dñs formans me ex vtero seruũ sibi: vt reducam iacob ad eũ: ⁊ isrl' nõ ꝯgregabit. Et glorificatus sũ in oculis dñi: ⁊ deus meꝰ factꝰ est fortitudo mea. Et dixit. Parũ est vt sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob. ⁊ feces isrl' cõuertendas. Dedi te in lucẽ gentiũ: vt sis salus mea vsqꝫ ad extremũ terre. Hec dicit dñs. re-

dēptor iſrael: ſctō eiꝰ: ad ɔtēptabilē aīam: ad
abhominatā gentē: ad ſuū dominoꝝ. Reges
videbūt ⁊ ɔſurgēt pncipes: ⁊ adorabunt ꝓpt
dominū: qꝛ fidelis ē: ⁊ ſctm̄ iſrael qui elegit te.
Hec dicit dominus. In tpꝛe placito exaudiui
te: ⁊ in die ſalutis auxiliatus ſum tui. Et ſeruaui te
⁊ dedi te i fedus popli vt ſuſcitares terrā ⁊ poſ
ſideres hereditates diſſipatas: vt diceres his q
vincti ſunt: exite. ⁊ his q in tenebris. reuelami
ni. Sup vias paſcent: ⁊ in oibꝰ planis paſcua
eoꝝ. Nō eſurient neqꝫ ſitient: ⁊ non pcutiet eos
eſtus ⁊ ſol: qꝛ miſerator eoꝝ reget eos. ⁊ ad fō
tes aquaꝝ potabit eos. Et ponam oēs mōtes
meos in viā. ⁊ ſemite mee exaltabūt. Ecce iſti
de longe venient. ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari
⁊ iſti de terra auſtrali. Laudate celi ⁊ exulta ter
ra: iubilate montes laudē: qꝛ ɔſolatus eſt do/
minus populū ſuū: ⁊ pauperū ſuoꝝ miſerebit
Et dixit ſyon: dereliquit me dominus: ⁊ dñs
oblitus eſt mei. Nunqd obliuiſci pōt mulier in
fantē ſuū: vt nō miſereat filio vteri ſui? Et ſi il
la oblita fuerit: ego tamē nō obliuiſcar tui. Ec
ce in manibus meis deſcripſi te: muri tui corā
oculis meis ſemp. Venerunt ſtructores tui. d
ſtruentes te: ⁊ diſſipātes a te exibunt. Leua in
circuitu oculos tuos ⁊ vide: oēs iſti congrega
ti ſunt: venerunt tibi. Viuo ego dicit dominꝰ:
qꝛ oibus his velut ornamento veſtieris. ⁊ cir/
cūdabis tibi eos quaſi ſpōſa. Quia deſerta tua
⁊ ſolitudines tue ⁊ terra ruine tue: nunc angu
ſta erunt p̄ habitatoribus: ⁊ longe fugabuntur
qui abſorbebant te. Adhuc dicent in auribus
tuis filij ſterilitatis tue. Anguſtus ē mihi locꝰ
fac ſpaciū mihi vt habitē. Et dices in corde tuo
Quis genuit mihi iſtos. Ego ſterilis ⁊ nō pa
riens tranſmigrata ⁊ captiua: ⁊ iſtos quis enu
triuit. Ego deſtituta ⁊ ſola: ⁊ iſti vbi hic erāt.
Hec dicit dominus deus. Ecce leuabo ad gē/
tes manū meā: ⁊ ad populos exaltabo ſignum
meū. Et afferēt filios tuos in vlnis: ⁊ filias tu
as ſuper humeros portabunt. Et erunt reges
nutritij tui. ⁊ regine nutrices tue. Vultu in ter
ra demiſſo adorabunt te. ⁊ puluerem pedū tuo
rū lingēt. Et ſcies: qꝛ ego dominꝰ: ſuper quo
nō ɔfundent q expectant eū. Nunqd tolletur
a forti preda: aut qd captū fuerit a robuſto ſal/
uū eſſe poterit. Quia hec dicit dominus. Equi
dem ⁊ captiuitas a forti tolletur: ⁊ quod ablatū
fuerit a robuſto ſaluabit. Eos vero qui iudica
uerunt te: ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego ſal/
uabo. Et cibabo hoſtes tuos carnibus ſuis. ⁊
quaſi muſto ſanguine ſuo inebriabunt. Et ſci/
et omnis caro: quia ego dominus ſaluans te. ⁊
redemptor tuus fortis iacob. L

Hec dicit dominus. Quis ē hic liber re/
pudij matris vre: quo dimiſi eā. Aut
quis ē creditor meus. cui vendidi vos
Ecce eni in iniquitatibus veſtris vēditi eſtis:
⁊ in ſceleribus veſtris dimiſi matrē veſtraꝫ: qꝛ
vēni ⁊ nō erat vir. vocaui ⁊ nō erat qui audiret
Nunquid abbreuiata ⁊ paruula facta eſt manꝰ
mea vt nō poſſim redimere: aut non eſt in me
virtus ad liberandum. Ecce in increpatione
mea deſertū faciā mare: ponā flumina i ſiccū.
Cōputreſcēt piſces ſine aqua: ⁊ morient in ſiti
Induā celos tenebris: ⁊ ſaccū ponā opertimē/
tū eoꝝ. Dominus dedit mihi linguā eruditā:
vt ſciā ſuſtentare eū q laſſus eſt verbo. Erigit
mane: mane erigit mihi aurē: vt audiā q̄ſi ma
giſtrū. Dominꝰ deus aperuit mihi aurē: ego aūt
nō ɔdico: retrorſū nō abij. Corpus meū dedi
pcutientibus: ⁊ genas meas vellentibꝰ. Faciē
meā nō auerti ab increpantibus ⁊ ɔſpuentibus
in me. Dominus deus auxiliator meus: et iō
nō ſum ɔfuſus. Ideo poſui faciē meam vt pe/
trā duriſſimaꝫ: ⁊ ſcio qm̄ non ɔfundar. Iuxta
eſt qui iuſtificat me. Quis ɔdicet mihi. Stemꝰ
ſimul. Quis eſt aduerſarius meus. Accedat
ad me. Ecce dominus deus auxiliator meus.
Quis eſt qui ɔdēnet me. Ecce oēs quaſi veſti
mentū conterent: tinea comedet eos. Quis ex
vobis timens dominū audiens vocē ſerui ſui.
Quis ambulauit in tenebris et nō eſt lumē ei.
Speret in noīe domini: et innitat ſup deū ſuū
Ecce vos oēs accendentes ignē: accincti flāmis
Ambulate in lumine ignis veſtri: ⁊ in flāmis
quas ſuccendiſtis. De manu mea factū eſt hoc
vobis. In doloribus dormietis. LI

Audite me qui ſequimini qd iuſtū eſt et
q̄ritis dominū. Attēdite ad petrā vnđ
exciſi eſtis: et ad cauernā laci de qua p̄/
ciſi eſtis. Attendite ad abrahā patrē veſtrum:
et ad ſarā que peperit vos. Quia vnuꝫ vocaui
eū: et benedixi ei: et multiplicaui eū. Cōſolabit
ḡ dominus ſyon: et ɔſolabit oēs ruinas eius.
Et ponet deſertū eius quaſi delitias: et ſolitudi
nem eius q̄ſi hortū domini. Gaudiū et leticia
inuenietur in ea. gratiaꝝ actio et vox laudis. At
tendite ad me popule meꝰ: et tribꝰ mea me au/
dite. Quia lex a me exiet: et iudiciū meū i lucē
populoꝝ requieſcet. Prope ē iuſtus meꝰ: egreſ
ſus ē ſaluator meꝰ: et brachia mea populos iu
dicabunt. Me īſule expectabunt: et brachium
meū ſuſtinebunt. Leuate in celū oculos vroſ:

⁊ videte ſub terra deorſum: q2 celi ſicut fumus
liqueſcēt: et terra ſicut veſtimentum atteret: et
habitatores ei⁹ ſicut hec interibunt. Salus aūt
mea in ſempiternū erit: ⁊ iuſtitia mea nō defici
et. Audite me q ſcitis iuſtū: ppl's meus lex mea
in corde eoꝝ. Nolite timere opprobriū hoīum
⁊ blaſphemias eoꝝ ne metuatis. Sicut eni ve
ſtimētum ſic comedet eos vermis: ⁊ ſicut lanā
ſic deuorabit eos tinea. Salus aūt mea i ſempi
ternum erit. ⁊ iuſtitia mea in generationes ge
nerationū. Cōſurge ꝯſurge: induere fortitu/
dinem brachiū dn̄i. Cōſurge ſicut in dieb⁹ an/
tiqs: in gnātionibus ſeculoꝝ. Nūquid nō tu ꝑ
cuſſiſti ſupbū: vulneraſti draconē? Nūqd non
tu ſiccaſti mare: aquā abyſſi vehemētis? Qui
poſuiſti ꝓfundū maris viā: vt tranſirent libe/
rati. Et nūc qui redēpti ſūt a dn̄o: reuertentur
⁊ venient in ſyon laudātes: ⁊ leticia ſempiterna
ſup capita eoꝝ. Gaudiū ⁊ leticiā tenebunt: fu
giet dolor ⁊ gemitus. Ego ego ipſe conſolabor
vos. Quis tu vt timeas ab homine mortali et
a filio hoīs: q quaſi fenū ita areſcet: ⁊ oblit⁹ es
dn̄i factoris tui qui tetendit celos ⁊ fūdauit ter
ram: ⁊ formidaſti iugit tota die a facie furoris
eius q te tribulabat. ⁊ parauerat ad ꝑdēdum?
Ubi nūc eſt furor tribulantis? Cito veniet gra
diēs ad aperiendū: ⁊ non interficiet vſqꝫ ad in
ternitionē: nec deficiet panis ei⁹. Ego aūt ſum
dn̄s deus tuus qui conturbo mare ⁊ intume/
ſcunt fluctus eius: dn̄s exercituū nomen meū.
Poſui verba mea in ore tuo: ⁊ in vmbra ma/
nus mee ꝓtexi te: vt plantes celos ⁊ fūdes ter
ram: ⁊ dicas ad ſyon: ppl's meus es tu. Eleua
re eleuare: cōſurge irl'm: q bibiſti de manu dn̄i
calicem ire eius. Uſqꝫ ad fundum calicis ſopo
ris bibiſti: ⁊ potaſti vſqꝫ ad feces. Non eſt qui
ſuſtentet eā ex oībus filijs quos genuit: ⁊ non
eſt qui apprehendat manū eius ex oībus filijs
quos enutriuit. Duo ſunt que occurrerūt tibi.
Quis contriſtabit ſup te? Vaſtitas ⁊ ꝯtritio ⁊
fames ⁊ gladius. Quis ꝯſolabit te? Filij tui ꝓ
iecti ſūt: dormierunt in capite oīum viaꝝ ſicut
orix illaqueatus: pleni indignatione dn̄i: incre
patione dei tui. Idcirco audi hec paupercula:
⁊ ebria non a vino. Hec dicit dn̄ator tuus dn̄s
⁊ deus tuus qui pugnauit pro populo ſuo. Ec
ce tuli de manu tua calicē ſoporis: fūdum cali/
cis indignationis mee. Nō adijcies vt bibas
illum vltra. Et ponā illū in manu eoꝝ qui te hu
miliauerunt ⁊ dixerunt aīe tue incuruare vt trā
ſeamus: ⁊ poſuiſti vt terrā corpus tuū; ⁊ quaſi
viam tranſeuntibus. LII

Conſurge ꝯſurge: induere fortitudine
tua ſyon. Induere veſtimentis glorie
tue hieruſalē ciuitas ſancti: q2 nō adij/
ciet vltra vt ptrāſeat ꝑ te i circūciſus ⁊ imūdus
Excutere de puluere: cōſurge: ſede irl'm. Sol/
ue vincula colli tui captiua filia ſyon: q2 hec di/
cit dn̄s. Gratis venūdati eſtis. ⁊ ſine argento
redimemini. Quia hec dicit dn̄s deus. In egy/
ptum deſcendit ppl's meus in ꝑncipio: vt colo
nus eſſet tibi. ⁊ aſſur abſqꝫ vlla cā calūniat⁹
eſt eū. Et nūc qd mihi eſt hic dicit dn̄s. Qm̄ ab/
latus ē ppl's meus gratis. Dn̄atores eius ini/
que agūt dicit dn̄s: ⁊ iugiter tota die nomē me
ū blaſfematur. Propter hoc ſciet ppl's me⁹ nomē me
um i die illa: quia ego ipſe qui loquebar ecce ad
ſum. Q̄ pulchri ſuper montes pedes ānunciā
tis ⁊ ꝑdicantis pacē: annūciantis bonū: ꝑdicā
tis ſalutē: dicētis. Syon regnabit deus tuus.
Uox ſpeculatoꝝ tuoꝝ. Leuauerunt vocem: ſi
mul laudabunt: q2 oculo ad oculū videbūt: cū
ꝯuerterit dn̄s ſyon. Gaudete ⁊ laudate ſimul
deſerta irl'm: q2 ꝯſolat⁹ ē dn̄s ppl'm ſuū: rede/
mit irl'm. Parauit dn̄s brachium ſcm̄ ſuum in
oculis oīum gentiū: ⁊ videbunt oēs fines ter/
re ſalutare dei nr̄i. Recedite recedite: exite inde
pollutum nolite tangere. Exite de medio eius
mūdamini q fertis vaſa dn̄i. Qm̄ non i tumul
tu exibitis: nec in fuga ꝓperabitis. Precedet
enim vos dominus: ⁊ ꝯgregabit vos de⁹ iſrl'.
Ecce intelliget ſeru⁹ meus: exaltabit ⁊ eleuabit
⁊ ſublimis erit valde. Sicut obſtupuerunt ſup
te multi: ſic inglori⁹ erit inter viros aſpect⁹ ei⁹.
⁊ forma eius inter filios hoīum. Iſte aſperget
gētes multas: ſup ipſū ꝯtinebunt reges os ſuū.
Quia quibus nō eſt narratū de eo viderunt. ⁊
qui nō audierūt ꝯtemplati ſunt. LIII

Quis credidit auditui nr̄o ⁊ brachium
domini cui reuelatū eſt. Et aſcendet ſi
cut virgultū corā eo: ⁊ ſicut radix de ter
ra ſitienti. Non ē ſpēs ei neqꝫ decor. Et vidi/
mus eū et nō erat aſpect⁹: ⁊ deſiderauimus eū
deſpectū ⁊ nouiſſimū viroꝝ: virū doloꝝ ⁊ ſciē
tem infirmitatē. Et quaſi abſcōditus vult⁹ ei⁹
⁊ deſpectus: vnde nec reputauimus eū. Uere
languores nr̄os ipſe tulit. ⁊ dolores nr̄os ipſe
portauit. Et nos reputauimus eū quaſi lepro/
ſum. ⁊ pcuſſū a deo ⁊ humiliatum. Ipſe autē
vulneratus ē ꝓpter iniquitates nr̄as attritus
ē ꝓpter ſcelera nr̄a. Diſciplina pacis nr̄e ſup
eū. ⁊ liuore eius ſanati ſumus. Oēs nos quaſi
oues errauim⁹: vnuſqſqꝫ i viā ſuā declinauit:
⁊ poſuit dn̄s in eo iniquitatem oīum noſtrum.

Oblatus eſt: q2 ipſe voluit: ⁊ nõ apruit os ſuũ. Sicut ovis ad occiſionẽ ducet: ⁊ quaſi agnus corã tondente ſe obmuteſcet: ⁊ nõ aperiet os ſuum. De anguſtia ⁊ de iudicio ſublatus ẽ. Generationẽ eius qs enarrabit? Quia abſciſus ẽ de terra viventiũ. Propter ſcelus populi mei percuſſi eũ. Et dabit impios ꝓ ſepultura. ⁊ divites pro morte ſua: eo ꝙ iniquitatem nõ fecerit: neqꝫ dolus fuerit in ore eius: ⁊ dominꝰ voluit cõterere eũ in infirmitate. Si poſuerit ꝓ pctõ animã ſuã videbit ſemen longevum: ⁊ volũtas domini in manu eius dirigetur. Pro eo ꝙ laboravit aĩa eius. videbit ⁊ ſaturabitur. In ſcia ſua iuſtificabit ipſe iuſtus ſervos meos multos ⁊ iniq̃tates eoꝝ ipſe portabit. Ideo diſpartiã ei plurimos ⁊ fortiũ dividet ſpolia: pro eo ꝙ tradidit in mortem animam ſuam: ⁊ cum ſceleratis reputatus eſt. Et ipſe peccata multoꝝ tulit: ⁊ pro tranſgreſſoribus rogavit. LIIII

Lauda ſterilis que nõ paris: decãta laudem ⁊ hinni que nõ pariebas: q̃m multi filij deſerte magis q̃ eius que hẽbat virũ dicit dominus. Dilata locũ tẽtorij tui. ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuorũ extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clavos tuos cõſolida. Ad dexterã enim ⁊ levã penetrabis: ⁊ ſemẽ tuũ gentes hereditabit: ⁊ civitates deſertas inhabitabit. Noli timere q2 nõ cõfũderis neqꝫ erubeſces. Nõ enim te pudebit: q2 confuſionis adoleſcẽtie tue obliviſceris: ⁊ opprobrij viduitatis tue non recordaberis ãplius. Quia dominabitur tui q fecit te: dñs exercituũ nomen eius: ⁊ redemptor tuꝰ ſanctꝰ iſrael: deꝰ omnis terre vocabitur. Quia vt mulierem derelictã ⁊ merentem ſpũ vocavit te dominus: ⁊ vxorẽ ab adoleſcentia abiectã. Dixit deus tuus. Ad punctũ in modico dereliqui te: ⁊ in miſerationibus magis ꝯgregabo te. In momẽto idignationis abſcõdi faciẽ meã parũper a te: ⁊ in miſericordia ſẽpiterna miſertus ſũ tui: dixit redẽptor tuus dominꝰ. Sicut in diebꝰ noe iſtud mihi ẽ. cui iuravi ne iducerẽ aq̃s diluvij vltra ſup terã: ſic iuravi vt nõ iraſcar tibi ⁊ non increpem te. Mõtes eni cõmovebũtur ⁊ colles ꝯtremiſcẽt: miſericordia aũt mea non recedet a te: ⁊ fedus pacis mee nõ movebitur: dixit miſerator tuus dominꝰ. Paupercula tẽpeſtate cõvulſa abſqꝫ vlla ꝯſolatiõe: ecce ego ſternã per ordinẽ lapides tuos ⁊ fundabo te in ſapphyris. ⁊ ponã iaſpidem ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides ſculptos. ⁊ oẽs terminos tuos in lapides deſiderabiles: vniverſos filios tuos doctos a domino: ⁊ multitudinẽ pacis filijs tuis: ⁊ in iuſtitia fundaberis. Recede ꝓcul a calũnia: q2 non timebis: ⁊ a pavore: q2 nõ appropinquabit tibi. Ecce accola veniet: q non erat tecum advena quondã tuꝰ adiungetur tibi. Ecce ego creavi fabrũ ſufflantẽ in igne prunas: ⁊ ꝓferentẽ vas in opus ſuũ: ⁊ ego creavi interfectorem ad diſperdendũ. Omne vas qꝺ fictũ eſt ꝯtra te nõ dirigetur: ⁊ oẽm linguã reſiſtentem tibi in iudicio iudicabitis. Hec eſt hereditas ſervoꝝ domini: ⁊ iuſticia eoꝝ apud me. dicit dñs. LV

O Mnes ſitientes venite ad aquas: ⁊ qui nõ habetis argẽtũ, ꝓperate. emite ⁊ comedite. Venite emite abſqꝫ argento ⁊ abſqꝫ vlla commutatione: vinũ ⁊ lac. Quare appenditis argentũ nõ in panibꝰ: ⁊ laborẽ veſtrũ nõ in ſaturitate? Audite audiẽtes me ⁊ comedite bonũ: ⁊ delectabitur in craſſitudine aĩa veſtra. Inclinate aurẽ veſtrã ⁊ venite ad me: audite ⁊ vivet aĩa veſtra: ⁊ feriã vobiſcũ pactũ ſempiternũ: miſericordias david fideles. Ecce teſtẽ populis dedi eũ. ducem ac ꝑceptorẽ gentibus. Ecce gentẽ quã neſciebas vocabis: ⁊ gentes q̃ nõ cognoverũt te: ad te current ꝓpter dominũ deũ tuũ ⁊ ſcm̃ iſrl': q2 glorificavit te. Querite dominũ dũ iuveniri põt: invocate eũ dũ ꝓpe ẽ. Derelinquat impius viã ſuã: et vir iniquus cogitatões ſuas: et revertatur ad dñm ⁊ miſerebitur eiꝰ. et ad deũ noſtrũ: q̃m multus eſt ad ignoſcendũ. Nõ. n. cogitationes mee cogitatões vr̃e: neqꝫ vie vr̃e vie mee: dicit dñs. Quia ſicut exaltantur celi a terra: ſic exaltate ſunt vie mee a vijs vr̃is et cogitatiões mee a cogitatiõibus veſtris. Et quõ deſcendit imber et nix de celo et illuc vltra nõ revertitur. ſed inebriat terrã et infundit eã et germinet eã facit: et dat ſemẽ ſerenti: et panem comedenti: ſic erit verbũ meũ qꝺ egredietur de ore meo. Nõ revertetur ad me vacuũ: ſꝫ faciet q̃cũqꝫ volui: et ꝓſperabitur i his ad que miſi illud. Quia in leticia egrediemini. et in pace deducemini. Mõtes et colles cantabant corã vobis laudem: et oĩa ligna regionis plaudent manu. Pro ſaliuncula aſcendet abies: et ꝓ vrtica creſcet myrtus. Et erit dñs nominatus in ſignum eternum: quod nõ auferetur. LVI

h Ec dicit dominꝰ. Cuſtodite iudiciũ et facite iuſticiã: q2 iuxta eſt ſalus mea: vt veniat: et iuſticia mea vt reveletur. Beatus vir qui facit hoc: et filius hominis qui apprehendet iſtud. Cuſtodiens ſabbatũ ne polluat illud: cuſtodiens manꝰ ſuas: ne faciat omne malũ. Et nõ dicat filius advene q adheret dño

dicēs. Sepatione diuidet me dñs a pplo ſuo.
Et nō dicat eunuchus. ecce ego lignum aridū.
Quia hec dicit dominus eunuchis. Qui cuſto
dierint ſabbata mea: ⁊ elegerint q̄ ego volui ⁊
tenuerint fedus meum: dabo eis in domo mea
⁊ in muris meis locum: ⁊ nomē melius a filijs
⁊ filiabus. Nomen ſempiternū dabo eis quod
nō peribit. Et filios aduene q adherēt domino
vt colāt eū: ⁊ diligant nomē eius vt ſint ei i ſer
uos: oēm cuſtodientē ſabbatū ne polluat illud
⁊ tenentem fedus meū: adducā eos in montez
ſanctū meū: ⁊ letificabo eos in domo orationis
mee. Holocauſta eoꝝ ⁊ victime eoꝝ placebūt
mihi ſuper altari meo: q: domus mea domus
orōnis vocabiť cunctis populis: ait dominus
deus q ꝯgregat diſꝑſos iſrael. Adhuc ꝯgrega
bo ad eū ꝯgregatos eius. Oēs beſtie agri ve/
nite ad deuorandū: vniuerſe beſtie ſalt⁹. Spe/
culatores eius ceci oēs: neſcierunt vniuerſi: ca
nes muti nō valētes latrare: vidētes vana: dor
mientes ⁊ amantes ſomnia: ⁊ canes ipudentiſ
ſimi neſcierunt ſaturitatē. Ipſi paſtores igno/
rauerunt intelligentiā. Oēs in viā ſuam decli
nauerūt: vnuſqſq3 ad auaritiā ſuā a ſūmo vſq3
ad nouiſſimū. Venite: ſumamus vinū. ⁊ im/
pleamur ebrietate: ⁊ erit ſicut hodie: ſic ⁊ cras:
⁊ multo amplius. LVII

Iuſtus perit ⁊ nō eſt qui recogitet i cor
de ſuo: ⁊ viri miſericordie colliguntur
q: non eſt qui intelligat. A facie enim
malitie collectus eſt iuſtus. Veniat pax: rege/
ſcet in cubili ſuo: qui ambulauit in directōe ſua
Vos autem accedite huc filij auguratricis. ſe/
men adulteri ⁊ fornicarie. Super quē luſiſtis.
Super quem dilataſtis os: ⁊ eieciſtis linguam
Nunqd non vos filij ſceleſti: ſemen mendax.
Qui conſolamini in dijs ſubter omne lignum
frondoſū: imolantes paruulos i torrentib⁹ ſub
ter eminētes petras. In partibus torrētis ps
tua: hec eſt ſors tua. Et ipſis effudiſti libamen
obtuliſti ſacrificiū. Nunqd ſup his nō idigna/
bor: Super montē excelſū ⁊ ſublimez poſuiſti
cubile tuū: ⁊ illuc aſcendiſti vt imolares hoſtias
Et poſt oſtium ⁊ retro poſtem poſuiſti memo
riale tuū: q: iuxta me diſcooperuiſti ⁊ ſuſcepiſti
adulterum. Dilataſti cubile tuum: ⁊ pepegiſti
cum eis fedus. Dilexiſti ſtratū eorū manu ap/
ta: ⁊ ornaſti te regio vnguento: ⁊ multiplicaſti
pigmenta tua. Miſiſti legatos tuos ꝓcul: ⁊ hu
miliata es vſq3 ad inferos. In multitudie vie
tue laboraſti. nec dixiſti. quieſcam. Vitam ma
nus tue inueniſti: ꝓpterea non rogaſti. Pro
quo ſollicita timuiſti: q: mentita es ⁊ mei nō es
recordata: neq3 cogitaſti in corde tuo: q: ego ta
cens ⁊ quaſi nō videns: ⁊ mei oblita es. Ego
annunciabo iuſticiā tuam: ⁊ opera tua non ꝓ/
derunt tibi. Cū clamaueris liberent te ꝯgrega
ti tui. Et oēs eos auferet ventus: tollet aura.
Qui aūt fiduciā habet mei: hereditabit terraz ⁊
poſſidebit montē ſcīn meū. ⁊ dicaz. Viā facite
prebete iter: declinate de ſemita: auferte offendi
cula de via populi mei. Quia hec dicit domin⁹
excelſus ⁊ ſublimis habitans eternitatez ⁊ ſcīn
nomē eius in excelſo ⁊ in ſācto habitans: et cuz
ꝯtrito et humili ſpū: vt viuificet ſpm̄ humiliuz
et viuificet cor ꝯtritoꝝ. Nō enī in ſempiternū
litigabo neq3 vſq3 ad finem iraſcar: q: ſpiritus
a facie mea egredieť: et flatus ego faciā. Pro/
pter iniquitatem auaritie eius iratus ſū. et pcuſſi
eū. Abſcondi a te faciē meā: et indignatus ſuz
Et abijt vagus in via cordis ſui. Vias ei⁹ vi/
di et ſanaui eū: et reduxi eū et reddidi ꝯſolatio/
nes ipſi et lugentibus eius. Creaui fructuz la/
bioꝝ pacē: pacē ei qui longe eſt et q prope dixit
dñs: et ſanaui eū. Impij aūt q̄ſi mare feruēs qd
qeſcere nō pōt: et redūdāt fluctus ei⁹ in ꝯculca
tionē et lutū. Nō ē pax ipijs dicit dominus de⁹.

Clama: ne ceſſes: q̄ſi tuba LVIII
exalta vocē tuā: et annuncia pplo meo
ſcelera eoꝝ: et domui iacob pctā eorū.
Me etenim de die in diem querūt: et ſcire vias
meas volunt: q̄ſi gens q̄ iuſticiā fecerit. et que
iudicium dei ſui nō dereliq̄rit. Rogant me iudi/
cia iuſticie: et appropinquare deo volūt. Qua
re ieiunauimus et nō aſpexiſti: humiliauimus
aīas noſtras et neſciſti: Ecce i die ieiunij veſtri
inueniť volūtas veſtra: et oēs debitores vros re
petitis. Ecce ad lites et ꝯtētiones ieiunatis: et ꝑ
cutitis pugno ipie. Nolite ieiunare ſicut vſq3
ad hāc diē: vt audiať in excelſo clamor veſter.
Nunqd tale eſt ieiuniū qd elegi: ꝑ diē affligere
hoiem aiam ſuam: Nunqd cōtorquere q̄ſi cir
culum caput ſuū. et ſaccum et cinerez ſternere:
Nunqd iſtud vocabis ieiuniū: et diē accepta/
bilē dño: Nōne hoc ē magis ieiuniū quod ele
gi: Diſſolue cogitationes ipietatis: ſolue faſci/
culos deprimentes. Dimitte eos qui confracti
ſunt liberos et oē onus dirūpe. Frange eſuriē
ti panē tuū. et egenos vagoſq3 induc in domuz
tuam. Cū videris nudū operi eum: et carnem
tuam ne deſpexeris. Tūc erūpet quaſi mane lu
men tuū: ⁊ ſanitas tua citius orieť. Et anteibit
faciē tuam iuſticia tua: et gloria dñi colliget te.
Tūc inuocabis et dñs exaudiet: clamabis: et di

ect ecce adſū: q꞉ miſericors ſū dominus de⁹ tu⁹.
Si abſtuleris de medio tui cathenā: ⁊ deſieris
extēdere digitū: ⁊ loq̄ qd nō ꝓdeſt. Cū effude
ris eſurienti aīam tuā: ⁊ aīam afflictā repleueriſ
orief in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue erūt ſicͤ
meridies. Et requiē tibi dabit dominus deus
tu⁹ ſemp: ⁊ iplebit ſplēdoribus aīaȝ tuā: ⁊ oſſa
tua liberabit. Et erit q̄ſi hortus irrigu⁹: ⁊ ſicut
fons aquaꝝ cuius nō deficiēt aq̄. Et edificabū
tur ī te deſerta ſeculoꝝ: fūdamēta gnātionis ⁊
gnātionis ſuſcitabis. Et vocaberis edificator
ſepiū: auertēs ſemitas i q̄etē. Si auertis a ſab
bato pedē tuū: facere volūtatē tuā i die ſcō meo
⁊ vocaueris ſabbatū delicatū ⁊ ſcm̄ dn̄i glorio/
ſū: ⁊ glorificaueris eū dū nō facis vias tuas ⁊
nō inueniē volūtas tua vt loq̄ris ſermonē: tunc
delectaberis ſup dn̄o: ⁊ ſuſtollā te ſup altitudi
nes terre: ⁊ cibabo te hereditate iacob patris tui
Os eni domini locutū eſt. LIX

Ecce nō ē abbreuiata manus dn̄i vt ſal
uare neq̄at: neq̄ȝ aggrauata ē auris ei⁹
vt nō exaudiat: ſed iniq̄tates vr̄e diuiſe
runt iter vos ⁊ deū veſtrū: ⁊ pctā veſtra abſcō
derūt faciē eius a vobis ne exaudiret. Man⁹
eni veſtre pollute ſūt ſanguie ⁊ digiti veſtri ini
q̄tate. Labia veſtra locuta ſūt mēdaciū. ⁊ ligua
veſtra iniq̄tatē fatē. Nō ē q̄ inuocet iuſticiā: neq̄ȝ
ē q̄ iudicet vere. ſȝ ꝯfidunt in nihili. ⁊ loquū
tur vanitates. Cōceperunt laborē. ⁊ pepererunt
iniq̄tatē. Oua aſpidū ruperunt ⁊ telas aranee
texuerunt. Qui comederit de ouis eoꝝ morief
⁊ qd ꝯfotū eſt erūpet in regulū. Tele eoꝝ non
erūt i veſtimentū: neq̄ȝ operienf opibus ſuis.
Opa eoꝝ opa inutilia. ⁊ opus iniq̄tatis i mani/
bus eoꝝ. Pedes eoꝝ ad malū currunt. ⁊ feſti
nāt vt effundāt ſanguinē inocentē. Cogitatio
nes eoꝝ cogitatiōes inutiles. Vaſtitas ⁊ ꝯtritio
in vijs eoꝝ. Viā pacis neſcierūt ⁊ nō eſt iudi/
ciū in greſſibus eoꝝ. Semite eoꝝ icuruate ſūt
eis. oīs q̄ calcat i eis ignorat pacē. Propter h
elongatū ē iudiciū a nobis. ⁊ nō app̄hēdet nos
iuſticia. Expectauimus lucem ⁊ ecce tenebre.
ſplendorē. ⁊ in tenebris ābulauimus. Palpa
uimus ſicut ceci parietē. ⁊ q̄ſi abſq̄ȝ oculis at/
trectauimus. Impegimus meridie q̄ſi i tene/
bris in caligoſis quaſi mortui. Rugiemus q̄ſi
vrſi oēs. ⁊ q̄ſi colūbe meditātes gemem⁹. Ex
pectauim⁹ iudiciū ⁊ nō ē. ſalutē ⁊ elōgata eſt a
nobiſ. Multiplicate ſunt. n. iniquitates noſtre
corā te. ⁊ pctā noſtra reſpōderūt nobis. Quia
ſcelera noſtra nobiſcū. ⁊ iniq̄tates noſtras co
gnouimus peccare ⁊ mētiri ꝯ dn̄m. ⁊ auerſi ſu
mus ne iremus poſt tergū dei noſtri. vt loque
remur calūniā ⁊ trāſgreſſionē. Cōcepimus ⁊
locuti ſumus de corde verba mēdacij. ⁊ ꝯuerſū
ē retrorſū iudiciū. ⁊ iuſticia longe ſtetit. Quia
corruit i platea veritas: ⁊ eq̄tas nō potuit igredi
Et fcā ē veritas i obliuiōe. ⁊ q̄ receſſit a malo. p
de patuit. Et vidit dn̄s. ⁊ malū appruit in oculiſ
eius: q꞉ nō eſt iudiciū. Et vidit deus q꞉ nō eſt
vir. ⁊ aporiatus ē. q꞉ nō eſt q̄ occurrat. Et ſal/
uauit ſibi brachiū ſuū. ⁊ iuſticia eius ipſa ꝯfir/
mauit eū. Indutus ē iuſticia vt lorica. ⁊ galea
ſalutis ī capite eius. Indutus ē veſtimētis vl/
tiōis. ⁊ optus ē q̄ſi pallio zeli ſicut ad vindictā
q̄ſi ad retributionē idignatiōis hoſtibus ſuis.
⁊ viciſſitudinē inimicis ſuis. Inſulis vicē red
det. Et timebūt q̄ ab occidēte. nomē dn̄i. ⁊ qui
ab ortu ſolis gloriā eius. Cū venerit q̄ſi fluui⁹
violētus quē ſpūs dn̄i cogit. ⁊ venerit ſyon re
dēptor. ⁊ eis q̄ redeūt ab iniq̄tate i iacob dicͭ do
minus. Hoc fedus meū cū eis dicͭ dn̄s. Spūs
meus q̄ ē in te. ⁊ vba mea q̄ poſui i ore tuo nō
recedent de ore tuo. ⁊ de ore ſeminis tui dicͭ do
minus. āmodo ⁊ vſq̄ȝ in ſempiternū. LX

Surge illuminare irl'm. q꞉ venit lumen
tuū. ⁊ gloria dn̄i ſup te orta eſt. Quia
ecce tenebre opient terrā. ⁊ caligo po/
pulos. ſup te aūt orief dn̄s. ⁊ gloria eius in te
videbif. Et ābulabūt gētes i lumine tuo. ⁊ re/
ges i ſplēdore ortus tui. Leua in circuitu ocu/
los tuos ⁊ vide. oēs iſti ꝯgregati ſūt. venerūt
tibi. Filij tui de longe venient. ⁊ filie tue de la/
tere ſurgent. Tunc videbis ⁊ afflues. ⁊ mira/
bif et dilatabif cor tuū. quādo ꝯuerſa fuerit ad
te multitudo maris. fortitudo gentiū venerit ti
bi. Inūdatio cameloꝝ operiet te. dromedarij
madian et effa. Oēs de ſaba venient aurū et
thus deferentes. et laudē dn̄o annunciantes.
Oē pecus cedar ꝯgregabif tibi. arietes nabaioth miniſtrabunt tibi. Offerenf ſuper placa/
bili altari meo. et domū maieſtatis mee glorifi
cabo. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant et q̄ſi
columbe ad feneſtras ſuas? Me eniȝ inſule ex
pectant et naues maris in principio. vt addu/
cam filios tuos de longe. Argentū eoꝝ et aurū
cū eis. nōi dn̄i dei tui et ſcō iſrael. q꞉ glorificauit
te. Et edificabunt filij peregrinoꝝ muros tu/
os. et reges eoꝝ miniſtrabunt tibi. In īdigna
tione. n. mea pcuſſi te. et in recōciliatione mea
miſertus ſū tui. Et apienf porte tue iugiter die
ac nocte nō claudenf. vt afferaf ad te fortitudo
gentiū. et reges eaꝝ adducanf. Gens enim ⁊
regnum quod non ſeruierit tibi. peribit. et gē/

tes ſolitudine vaſtabūt. Glīa libani ad te veni
et: abies ⁊ buxꝰ ⁊ pinus ſimul ad ornandū locū
ſcificationis mee: ⁊ locū pedū meoꝝ glorifica-
bo. Et veniēt ad te curui filij coꝝ q hūiliauerūt
te: ⁊ adorabūt veſtigia pedū tuoꝝ oēs q detra-
hebāt tibi: ⁊ vocabūt te ciuitatē dñi ſyon ſcī iſrl'.
Pro eo ꝙ fuiſti derelicta ⁊ odio habita. ⁊ non
erat q ꝑ te trāſiret: ponā te i ſuperbiā ſeculoꝝ:
gaudiū i gnātionē ⁊ generationē. Et ſugges
lac gentiū ⁊ mamilla regū lactaberis. Et ſcies
qr ego dñs ſaluās te: ⁊ redēptor tuꝰ fortis iacob
Pro ere afferā aurū. ⁊ ꝓ ferro afferā argētū.
⁊ ꝓ lignis es: ⁊ ꝓ lapidibus ferrū. Et ponā vi
ſitatōē tuā pacē. ⁊ ꝑpoſitos tuos iuſticiā. Nō
audiet vltra iniqtas i terra tua: vaſtitas. ⁊ ꝯtri
tio i terminis tuis: ⁊ occupabit ſalꝰ muros tuos
⁊ portas tuas laudatio. Nō erit tibi āplīꝰ ſol ad
lucendū ꝑ diē: nec ſplēdor lune illuminabit te: ſ;
erit tibi dñs i lucē ſempitnā. ⁊ deꝰ tuꝰ i gloriā
tuā. Nō occidet vltra ſol tuꝰ: ⁊ luna tua nō mi
nuetur: qr dñs erit tibi i lucē ſempitnā: ⁊ ꝯple
buntur dies luctus tui. Populꝰ autē tuus oēs iu
ſti i ꝑpetuū hereditabūt trā: germē plātationis
mee: opꝰ manꝰ mee ad glorificandū. Minimꝰ
erit i mille. ⁊ paruulꝰ i gentē fortiſſimā. Ego
dominꝰ: in tpe eiꝰ ſubito faciā iſtud.

LXI

Spiritꝰ domini ſuꝑ me: eo ꝙ vnxerit
me. Ad annunciandū māſuetis miſit
me: vt mederer ꝯtritis corde: ⁊ ꝑdica-
rē captiuis indulgentiā ⁊ clauſis apitionē vt ꝑ
dicarē ānū placabilē domino ⁊ diē vltionis deo
nr̄o: vt ꝯſolarer oēs lugētes: vt ponerē ꝯſola
tionē lugētibus ſyon: ⁊ darē eis coronā ꝓ cine
re: oleū gaudij ꝓ luctu: palliū laudis ꝓ ſpiritu
meroris. Et vocabūtur i ea fortes iuſtitie: plan
tatio domini ad glorificādū. Et edificabunt de
ſerta a ſeculo. ⁊ ruinas antiq̄s erigēt: ⁊ iſtaura
bunt ciuitates deſertas ⁊ diſſipatas i gnātionē
⁊ generationē. Et ſtabūt alieni ⁊ paſcēt pecora
vr̄a: ⁊ filij ꝑegrinoꝝ agricole ⁊ vinitores vr̄i
erunt. Vos autē ſacerdotes domini vocabimi:
miniſtri dei nr̄i dicetur vobis. Fortitudinē gētiū
comedetis. ⁊ i gloria coꝝ ſuꝑbietis. Pro ꝯfu
ſiōe vr̄a duplici ⁊ rubore: laudabūt ptem coꝝ.
Propter h̄ in tra ſua duplicia poſſidebunt: le
ticia ſempitna erit eis. Quia ego dñs diligens
iudiciū: ⁊ odio hn̄s rapinā i holocauſtū. Et da
bo opꝰ coꝝ i vitate. ⁊ fedus ꝑpetuū feriā eis.
Et ſcietur in gētibus ſemē coꝝ: ⁊ germē coꝝ in
medio pploꝝ. Oēs q viderint eos cognoſcēt
illos: qr iſti ſūt ſemē cui bn̄dixit dominꝰ. Gau
dens gaudebo i domino ⁊ exultabit aīa mea in
deo meo. Quia iduit me veſtimētis ſalutis: et
indumēto iuſtitie circundedit me: q̄ſi ſponſum
decoratum corona. ⁊ q̄ſi ſpōſam ornatā monili
bus ſuis. Sicut. n. tra ꝓfert germē ſuū. ⁊ ſicut
hortus ſemē ſuū germiat: ſic dñs deus germina
bit iuſtitiā ⁊ laudē coram vniuerſis gētibus.

LXII

Propī ſyō nō tacebo. ⁊ ꝓpter hrīm nō
q̄eſcā. donec egrediatur vt ſplēdor iuſtꝰ
eius: et ſaluator eiꝰ vt lāpas accēdatur.
Et videbūt gētes iuſtū tuum: ⁊ cuncti reges i
clytum tuum. Et vocabitur tibi nomē nouū: qd
os domini noiauit. Et eris corona glīe i manu
domini: et diadema regni i manu dei tui. Nō
vocaberis vltra derelicta: et tra tua nō vocabitur
āplīꝰ deſolata. Sed vocaberis volūtas mea i ea
et tra tua inhitata. Quia cōplacuit dnō i te:
et tra tua ihabitabitur. Habitabit. n. iuuenis cū
virgie. et habitabunt in te filij tui. Et gaudebit
ſponſus ſuꝑ ſponſam et gaudebit ſuꝑ te deꝰ tu
us. Suꝑ muros tuos hieruſalē cōſtitui cuſto-
des: tota die et tota nocte in ꝑpetuū nō tacebūt.
Qui reminiſcimi domini: ne taceatis. et ne detis
ſilētium ei: donec ſtabiliat et donec ponat hrīm
laudē i tra. Iurauit dominꝰ i dextra ſua. ⁊ i bra
chio fortitudinis ſue. Si dedero triticum tuū
vltra cibum inimicis tuis. et ſi biberint filij alieni
vinum tuū i q̄ laboraſti. Quia q ꝯgregabūt il-
lud comedēt et laudabūt dominū: et q ꝯportāt
illud bibēt i atrijs ſanctis meis. Trāſite: trāſi-
te ꝑ portas: ꝑpate viā pplo. Planū facite iter
et eligite lapides: et eleuate ſignū ad populos.
Ecce dominꝰ auditū fecit i extremis tre. Dici
te filie ſyon. Ecce ſaluator tuꝰ venit: ecce merces
eius cū eo. et opus eiꝰ corā illo. Et vocabūt eos
populus ſcūs: redēpti a domino. Tu autē voca
beris q̄ſita ciuitas. et nō derelicta.

LXIII

Quis eſt iſte q venit de edom tinctis ve
ſtibus de boſra. Iſte formoſus in ſto-
la ſua: gradiēs in multitudine fortitu-
dinis ſue. Ego qui loquor iuſtitiā. et ꝓpugna-
tor ſum ad ſaluandū. Quare ḡ rubrū eſt indu-
mentū tuū. et veſtimēta tua ſicut calcantiū i tor
culari. Torcular calcaui ſolꝰ: et de gētibus nō
eſt vir mecū. Calcaui eos i furore meo: et con
culcaui eos in ira mea. Et aſperſus eſt ſāguis
coꝝ ſuꝑ veſtimēta mea: et oīa indumenta mea
inquinaui. Dies. n. vltionis in corde meo: annꝰ
retributiōis mee venit. Circūſpexi et non erat
auxiliator: queſiui. et non fuit q adiuuaret. Et
ſaluauit mihi brachiū meū: et indignatio mea
ipſa auxiliata eſt mihi. Et conculcaui populos

in furore meo: et iebriaui eos indignatōe mea:
et detraxi ī irā ꝟtutē eoꝝ. Miſerationū domi
ni recordabor: laudē domini ſup oībꝰ q̄ reddi/
dit nobis dominus: et ſup multitudinē bonoꝝ
domui iſrael q̄ largitꝰ ē eis ſm indulgentiam
ſuā et ſm multitudinē miſericordiaꝝ ſuaꝝ. Et
dixit. Veꝝtamē populus meꝰ ē: filij nō negā/
tes. Et factꝰ ē eis ſaluator in oī tribulatōe eoꝝ
Nō ē tribulatꝰ: et angelꝰ faciei eiꝰ ſaluauit eos
In dilectione ſua et indulgentia ſua ipſe rede/
mit eos: et portauit eos et eleuauit eos cunctis
diebꝰ ſeculi. Ipſi autē ad iracundiā ꝓuocaue/
runt: et affixerunt ſpm̄ ſci eiꝰ. Et ꝯuerſus eſt
eis i inimicū: et ipſe debellauit eos. Et recor/
datus ē dieꝝ ſeculi: moyſi et populi ſui. Vbi ē
q̄ eduxit eos de mari cū paſtoribꝰ gregis ſui?
Vbi ē q̄ poſuit in medio eius ſpm̄ ſci ſui. Qui
eduxit ad dexterā moyſen brachio maieſtatꝭ ſue
q̄ ſcidit aq̄s ante eos vt facerent ſibi nomē ſem
piternū. Qui eduxit eos ꝑ abyſſos q̄ſi equū in
deſerto nō impingentē: q̄ſi aial ī campo deſcen/
dens. Spūs dn̄i ductor eiꝰ fuit. Sic adduxiſti
ppl'm tuū: vt faceres tibi nomen glorie. Atten
de de celo: ⁊ vide d' habitaculo ſcō tuo. ⁊ glorie
tue. Vbi ē zelus tuus: ⁊ fortitudo tua: multitu
do viſcerū tuoꝝ ⁊ miſerationū tuaꝝ. Sup me
ꝯtinuerunt ſe. Tu eni pr̄ nr̄: ⁊ abrahā neſciuit
nos. ⁊ iſrael ignorauit nos. Tu dn̄e pr̄ nr̄: redē
ptor nr̄: a ſeculo nomē tuū. Quare errare nos
feciſti dn̄e de vijs tuis: indurasti cor nr̄m ne time
remus te. Conuertere ꝓpter ſeruos tuos: tribꝰ
hereditatis tue. Quaſi nihilū poſſederunt ppl'z
ſanctum tuū hoſtes nr̄i: ꝯculcauerūt ſctificatōez
tuā. Facti ſumꝰ q̄ſi i ꝑncipio cū nō dn̄areris nr̄i
neq̄ inuocaretꝛ nomē tuū ſup nos. LXIIII

Vtinā dirūpes celos ⁊ deſcēderes. A
facie tua mōtes defluerēt: ſicut exuſtio
igni tabeſcerent: aque arderēt igni: vt
notū fieret nomen tuū inimicis tuis: a facie tua
gētes turbarentꝛ. Cū feceris mirabilia: nō ſuſti
nebimꝰ. Deſcendiſti: ⁊ a facie tua mōtes deflu
xerūt. A ſeculo nō audierūt neq̄ auribꝰ ꝑcepe
rūt. Oculus non vidit deꝰ abſq̄ te: q̄ ꝑparaſti
expectantibus te. Occurriſti letan̄ ⁊ facienti iu/
ſtitiā: in vijs tuis recordabuntꝛ tui. Ecce tu ira
tus es ⁊ peccauimꝰ in ipſis fuimus ſemꝑ: ⁊ ſal
uabimur. Et facti ſumꝰ vt immundi oēs nos. et
quaſi pannꝰ menſtruate vniuerſe iuſtitie nr̄e.
Et cecidimus quaſi foliū vniuerſi: ⁊ iniqtates
nr̄e q̄ſi vētus abſtulerūt nos. Nō eſt q̄ inuocet
nomē tuū: q̄ ꝯſurgat ⁊ teneat te. Abſcōdiſti fa/
ciē tuam a nobis: ⁊ alliſiſti nos in manu iniquī
tatis nr̄e. Et nunc domine pr̄ nr̄ es tu: nos ve
ro lutū: ⁊ fictor nr̄ tu: ⁊ opa manuū tuaꝝ omēs
nos. Ne iraſcaris dn̄e ſatis: ⁊ ne vltra memine
ris iniqtatis nr̄e. Ecce reſpice: populus tuꝰ om
nes nos. Ciuitas ſci tui facta eſt deſerta: ſyon
deſerta facta eſt: ir'l'm deſolata: domꝰ ſctificatio/
nis nr̄e ⁊ glorie nr̄e: vbi laudauerunt te patres
nr̄i: facta ē in exuſtionē ignis: ⁊ oia deſiderabi
lia nr̄a verſa ſunt in ruinas. Nunquid ſup his
continebis te domine: tacebis et affliges nos
vehementer. LXV.

Quęſierunt me q̄ ante nō iterrogabant
inuenerūt q̄ nō q̄ſierūt me. Dixi. Ecce
ego: ecce ego ad gētē q̄ neſciebat me q̄
nō inuocabat nomē meū. Expādi manus meas
tota die ad ppl'm incredulū q̄ graditꝛ in via nō
bona pꝰ cogitationes ſuas. Populus q̄ ad ira
cūdiam ꝓuocat me ante faciē meā ſemꝑ: q̄ immo
lant in hortis ⁊ ſacrificāt ſup lateres: q̄ habitāt
in ſepulchris: ⁊ in delubris idoloꝝ dormiūt: q̄
comedūt carnē ſuillā: ⁊ ius ꝓphanū ī vaſis eo
rū q̄ dicūt: recede a me nō appropinques mihi:
q2 immundus es. Iſti fumꝰ erūt in furore meo:
ignis ardens tota die. Ecce ſcriptū ē corā me.
Nō tacebo. ſꝫ reddā ⁊ retribuā in ſinu eoꝝ ini
qtates vr̄as: ⁊ iniqtates patrū vr̄oꝝ ſil' dicit do
minus q̄ ſacrificauerūt ſup montes. ⁊ ſup col/
les exꝓbrauerunt mihi: ⁊ remetiar opus eorū
ꝑmū in ſinu eoꝝ. Hec dicit dn̄s. Quō ſi inue
niatur granū in botro ⁊ dicatꝛ ne diſſipes illud
q2 bn̄dictio eſt: ſic faciam ꝓpter ſeruos meos
vt nō diſꝑdam totū. Et educā de iacob ſemen:
⁊ de iuda poſſidentē mōtes meos. Et heredi/
tabunt eā electi mei: ⁊ ſerui mei habitabunt ibi
Et erunt campeſtria in caulas gregū: ⁊ vallis
achor in cubile armentorum populo meo: qui
requiſierunt me. Et vos qui dereliquiſtis do/
minum qui obliti eſtis montē ſcm̄ meū: qui po
nitis fortune menſā. ⁊ libatis ſup eā: numera
bo vos in gladio: ⁊ oēs ī cede corruetis: ꝓ eo
q2 vocaui ⁊ nō rn̄diſtis: locutus ſū ⁊ non audi
ſtis: ⁊ faciebatis malum in oculis meis: ⁊ q̄ no
lui elegiſtis. Propter h̄ hec dicit dn̄s deꝰ. Ec
ce ſerui mei comedēt: ⁊ vos eſurietis. Ecce ſerui
mei bibent. ⁊ vos ſitietis. Ecce ſerui mei le/
tabuntꝛ: ⁊ vos confundemini. Ecce ſerui mei
laudabunt ꝑ exultatōe cordis. ⁊ vos clamabitꝭ
ꝓ dolore cordis ⁊ ꝑ ꝯtritiōe ſpūs vlulabitis: et
dimittetis nomē vr̄m i iuramētū electis meis.
Et interficiet te dominus deus: ⁊ ſeruos ſuos
vocabit noīe alio. In quo qui benedictus ē ſu
per terram: benedicetur in deo. amen. Et qui

iurat in terra: iurabit in deo. amen. Quia obli-
uioni tradite ſunt anguſtie priores. ⁊ quia abſcō-
dite ſunt ab oculis noſtris. Ecce. n. ego creo ce-
los nouos ⁊ terram nouam: ⁊ non erunt in me
moria priora. ⁊ non aſcendent ſuper cor. ſȝ gau
debitis ⁊ exultabitis vſqȝ in ſempiternum i his
q̄ ego creo. Quia ecce ego creo irl'm exultatio/
nem ⁊ populū eiꝰ gaudiū. ⁊ exultabo in irl'm ⁊
gaudebo in pplo meo. ⁊ non audiet̃ in ea vltra
vox fletus ⁊ vox clamoris. Non erit ibi ampli
us infans dierum. ⁊ ſenex q nō impleat dies ſu
os: quoniam puer centū annoꝝ morietur: ⁊ pec/
cator centū annorū maledictus erit. Et edifica/
bunt domos ⁊ habitabunt ⁊ plantabūt vineas
⁊ comedent fructus earū. Non edificabunt. ⁊
alius habitabit: ⁊ non plantabunt. ⁊ aliꝰ come
det. Scd'm. n. dies ligni erunt dies ppli mei. ⁊
opera manuū coꝝ inueterabunt electi mei. Nō
laborabunt fruſtra: neqȝ generabūt in contur/
batione. q: ſemen benedictoꝝ domini eſt. ⁊ ne/
potes coꝝ cū eis. Eritqȝ anteq̄ clament ego ex
audiam. ad hec illis loquentibus ego audiam.
Lupus ⁊ agnus paſcent̃ ſimul. ⁊ leo ⁊ bos co/
medent paleas. ⁊ ſerpēti puluis panis eiꝰ. Nō
nocebunt: neqȝ occident in omni monte ſancto
meo. dicit dominus. LXVI

HEc dicit dn̄s. Celū ſedes mea terra au
tem ſcabellū pedū meoꝝ. Que eſt iſta
domus quam edificabitis mihi. ⁊ quis
iſte locus qetis mee. Omia hec manꝰ mea fecit ⁊
facta ſūt vniuerſa iſta. dicit dn̄s. Ad quem autē
reſpiciam: niſi ad pauperculū ⁊ ꝯtritū ſpiritu.
⁊ trementē ſermones meos. Qui immolat bouē
q̄ſi q interficiat vir. Qui mactat pecus: quaſi q
excerebret canē. Qui offert oblationē: quaſi q
ſanguinem ſuillū offerat. Qui recordat̃ thuris
q̄ſi q benedicat idolo. Hec omnia elegerunt in
vijs ſuis. ⁊ in abhominatiōibus ſuis aīa eoꝝ
delectata eſt. Unde ⁊ ego eligā illuſiones eoꝝ
⁊ q timebāt adducā eis: q: vocaui ⁊ non erat q
rn̄deret: locutus ſū ⁊ non audierunt. Fecerunt
q̄ malū in oculis meis. ⁊ q̄ nolui elegerūt. Au
dite verbū dn̄i. q tremitis ad verbū eiꝰ. Dixe/
rūt fr̄es vr̄i odiētes vos. ⁊ abijciētes ꝓpter no
men meū. Glorificet̃ dn̄s. ⁊ videbimus i leti/
cia vr̄a: ipſi aūt ꝯfundent̃. Vox ppli de ciuita/
te: vox de tēplo. vox dn̄i reddentis retributio/
nem inimicis ſuis. Anteq̄ parturiret peperit. anteq̄
veniret partꝰ eiꝰ peperit maſculū. Quis audi/
uit vnq̄ tale. ⁊ qs vidit huic ſile. Nūqd partu/
riet terra in die vna: aut pariet̃ gens ſimul. q:
parturiuit ⁊ peperit ſyon filios ſuos. Nūquid

ego qui alios parere facio: ipſe nō pariā. dicit
dn̄s. Si ego q generationē ceteris tribuo. ſteri
lis ero: ait dn̄s deꝰ tuus. Letamini cū irl'm. ⁊ ex/
ultate i ea oēs q diligitis eā. Gaudete cū ea gau
dio vniuerſi q lugetis ſup eā: vt ſuggatis ⁊ re/
pleamini ab vberibꝰ ꝯſolatiōis eiꝰ: vt mulgea
tis ⁊ delicijs affluatis ab omnimoda glr̄ia eiꝰ. Quia
hec dicit dn̄s. Ecce ego declinabo ſup eā quaſi
fluuiū pacis. ⁊ q̄ſi torrentē inundantem gloriam
gētiū quā ſuggetis. Ad vbera portabimini. ⁊ ſu
per genua blandient̃ vobis. Quō ſi cui mater
blandiat̃. ita ego ꝯſolabor vos. ⁊ in irl'm ꝯſola
bimini. Videbitis. ⁊ gaudebit cor vr̄m. ⁊ oſſa vr̄a
q̄ſi herba germinabūt. Et cognoſcet̃ manꝰ dn̄i
ſeruis eiꝰ. ⁊ indignabit̃ inimicis ſuis. Quia ec
ce dn̄s in igne veniet. ⁊ q̄ſi turbo quadriga eiꝰ
reddere i indignatiōe furorē ſuū. ⁊ increpatio/
nē ſuā i flāma ignis. Q: in igne dn̄s diiudica/
bit. ⁊ in gladio ſuo ad oēm carnē. ⁊ multiplica
bunt̃ interfecti a dn̄o. Qui ſanctificabant̃ ⁊ mū
dos ſe putabāt i hortis poſt ianuā intrinſecꝰ: q
comedebāt carnē ſuillā. ⁊ abhominationem ⁊
murē: ſimul ꝯſumment̃. dicit dn̄s. Ego autē ope
ra eoꝝ ⁊ cogitatiōes eoꝝ venio vt congregem
cū oībꝰ gentibus ⁊ linguis. ⁊ venient ⁊ videbūt
gloriā meā. Et ponā in eis ſignum. ⁊ mittam ex
eis q ſaluati fuerint ad gentes i mare: i africā.
in lydiā: tenentes ſagittā i italiā. ⁊ greciam. ad
inſulas longe: ad eos q nō audierunt de me. ⁊
nō viderūt gloriam meam. Et annūciabūt glo
riam meā gentibꝰ. ⁊ adducēt oēs fr̄es vr̄os de
cūctis gētibus donū dn̄o i eqs ⁊ in q̄drigis ⁊ in
lecticis ⁊ in mulis ⁊ i carrucis. ad montem ſcm̄
meū irl'm. dicit dn̄s. quō ſi inferant filij iſrael
munus in vaſe mūdo in domū dn̄i. Et aſſumā
ex eis in ſacerdotes ⁊ leuitas dicit dn̄s: q: ſicut
celi noui ⁊ terra noua q̄ ego facio ſtare corā me
dicit dn̄s deus: ſic ſtabit ſemen vr̄m ⁊ nomē ve
ſtrum. Et erit menſis ex menſe. ⁊ ſabbatum ex
ſabbato. Veniet omnis caro: vt adoret coram
facie mea dicit dn̄s. Et egredient̃. ⁊ videbunt ca
dauera viroꝝ q preuaricati ſūt in me. Vermis
eoꝝ non morietur. ⁊ ignis eoꝝ non extinguetur
⁊ erunt vſqȝ ad ſacietatē viſionis omni carni.

Explicit Iſaias. Incipit prefatio in
Hieremiam prophetam.

HEc interpretatio Hieronymi eſt.
Si qd in ea nonerit. ſm hebreos co
dices exploret̃. Alia eſt ſeptuaginta
interpretum eccleſijs vſitata. Que
quamuis nonnulla aliter habeat quā
in hebreis codicibus inuenitur. Tū

vtraq; ideſt ſm ſeptuaginta. ⁊ ſm hebreā: apo
ſtolica auctoritate ſit nata ē: nō errore neq; re/
prehenſione ſupiori: ſ; certo ꝯſilio ſeptuaginta
nōnulli aliter dixiſſe vel ꝯtexuiſſe intelligunt.
Nos ideo ꝑmonemus ne quiſq; alterā ex altera
velit emendare. Quia ſingulorum in ſuo genere ve
ritas obſeruanda eſt.

Incipit prologus in eundem.

Hieremias ꝓpheta cui hic ꝓlogus
ſcribit: ſermone quidē apud hebre
os iſaie ⁊ oſee ⁊ quibuſdā alijs ꝓphe
tis videt eē ruſticior: ſ; ſenſib⁹ par
eſt: quippe q eodē ſpiritu ꝓphetauerit. Porro
ſimplicitas eloquij de loco ei ṽ q̄ natus ē acci/
dit. Fuit. n. anathotites q ē vſq; hodie viculus
tribus ab hieroſolymis diſtans milib⁹: ſacer/
dos ex ſacerdotibus: ⁊ in matris vtero ſcificat⁹:
virginitate ſua euāgelicū virū chriſti eccleſie de
dicās. Hic vaticinari exorſus ē puer: ⁊ capti/
uitatē vrbis atq; iudee nō ſolū ſpū: ſed ⁊ oculis
carnis intuitus eſt. Iā decē tribus iſrael aſſy/
rij in medos tranſtulerāt: iā terras eorum coloni
gentium poſſidebant. Vn̄ in iuda tm̄ ⁊ in beni
amin ꝓphetauit: ⁊ ciuitatis ſue ruinas quadru
plici planxit alphabeto: qd nos menſure metri
verſibuſq; reddidimus. Preterea ordinē vi/
ſionū qui apud grecos ⁊ latinos oio confuſus
eſt: ad priſtinam fidem correximus. Librū aūt
baruch notarij eius: qui apud hebreos nec legi
tur nec habetur ꝑtermiſimus: pro his omnib⁹
maledicta ab emulis ꝑſtolantes: quibus me ne
ceſſe eſt per ſingula opuſcula reſpondere. Et
hoc patior: q; vos cogitis. Ceterum ad cōpendiū
mali rectius fuerat modum furori eorum ſilentio
meo ponere: q; quotidie noui aliqd ſcriptitan/
tem inuidorum inſaniā ꝓuocare.

¶ Item alius prologus in eundem.

Ioachim filius ioſie: cuius tertio/
decimo āno ꝓphetare orſus eſt hie
remias: ſub quo ⁊ Olda mulier ꝓ
phetauit: ipſe eſt qui alio nomine ap
pellatur eliachim: ⁊ regnauit ſup tribum iuda ⁊
ihrlm ānis vndecim. Cui ſucceſſit i regnū fili⁹
ioachim cognomēto iechonias: qui tertio menſe
regni eius die decima captus a ducibus nabu/
chodonoſor duct⁹ eſt in babylonē: ⁊ in loco ei⁹
conſtitutus eſt ſedechias filius ioſie patru⁹ ei⁹:
cuius anno vndecimo hieruſalē capta atq; ſub
uerſa eſt. Nemo igitur putet eundē in danielis
principio ioachim: qui in ezechielis exordio ioa
chin ſcribitur. Iſte extremam ſyllabam chim
habet: ille chin. ⁊ ob hanc cauſam in euāgelio
ſm mattheū vna videtur deeſſe generatio: q;
ſecunda teſſerēdecas in ioachim deſinit filium
Ioſie. ⁊ tertia incipit a ioachin filio ioachim.
Quod ignorans porphirius calumniā iſtruit
eccleſie: ſuam oſtendens imperitiam: dū euan
geliſtam mattheum arguere nititur falſitatis.
Quodq; traditum ſcribitur. ioachim mōſtrat
non aduerſariorum fortitudinis fuiſſe victoriam
ſed domini voluntatis.

Incipit argumentū in eundem.

Hieremias anathotites: q ē viculus tri
bus a hieroſolymis diſtās milib⁹ apō
taphnas in egypto a pplo lapidib⁹ ob
rutus occubuit. Iacet vero in eo loco ſepultus
q̊ dudū pharao rex habitauerat. Et qm̄ poſtu/
latione ſua defugatis ab eodē loco ſerpentibus
egyptios a tactu aſpidū facit eē ſecuros magna
eum ibi religione egyptij venerantur.

Explicit argumentum. Incipit
¶ Hieremias ꝓpheta. Caplm I

VErba hieremie
ꝓphete filij helchie de ſacer/
dotibus q fuerūt i anathot in
terra beniamin. Quod factū
ē vbū dn̄i ad eū in diebus io
ſie filij amō regis iuda in ter
tiodecimo āno regni eius. ⁊ ſcm ē i dieb⁹ ioa/
chim filij ioſie regis iuda: vſq; ad ꝯſūmationē
vndecimi anni ſedechie filij Ioſie regis iuda
vſq; ad trāſmigrationē ihrlm in menſe quinto.
Et factū eſt verbū dn̄i ad me dicens. Priuſq;
te formarē in vtero: noui te ⁊ anteq; exires de
vulua ſanctificaui te: ⁊ ꝓphetā in gentib⁹ dedi
te. Et dixi. A. a. a. dn̄e deus. Ecce neſcio loq:
q; puer ego ſū. Et dixit dn̄s ad me. Noli dice/
re: quia puer ſum: qm̄ ad omnia que mittā te:
ibis: ⁊ vniuerſa quecūq; mandauero tibi: lo/
queris. Ne timeas a facie eorum: quia tecū ego
ſum vt eruā te: dicit dominus. Et miſit dn̄s ma
num ſuā: ⁊ tetigit os meū. ⁊ dixit ad me. Ecce
dedi vba mea in ore tuo: ⁊ ecce conſtitui te ho
die ſup gentes ⁊ ſup regna vt euellas ⁊ deſtru
as ⁊ diſperdas ⁊ diſſipes ⁊ edifices ⁊ plantes.
Et factū eſt vbū dn̄i ad me dicēs. Quid tu vi
des hieremia? Et dixi. Virgam vigilantē ego
video. Et dixit dn̄s ad me. Bene vidiſti: quia
vigilabo ego ſuper verbo meo vt faciam illud
Et factū eſt verbū domini ſecundo ad me dicēs
Quid tu vides? Et dixi. Ollam ſuccenſam
ego video. ⁊ faciem eius a facie aquilonis. Et
dixit dn̄s ad me. Ab aquilone pandetur ma/
lum: ſup oēs habitatores terre. Quia ecce ego
cōuocabo omnes cognationes regnorum aqui/

lonis ait dominꝰ. ⁊ veniēt ⁊ ponēt vnuſqſqꝫ ſo
liū ſuū in introitu portarū hieruſalem. ⁊ ſup
oēs muros eius in circuitu. ⁊ ſuper vniuerſas
vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cū eis ſuper
omnē maliciā eoꝝ qui dereliquerūt me. ⁊ liba-
uerūt dijs alienis. ⁊ adorauerunt opus manuū
ſuarum. Tu ergo accinge lumbos tuos ⁊ ſur-
ge ⁊ loquere ad eos omnia q̄ ego precipio tibi.
Ne formides a facie eoꝝ: nec enim timere te fa
ciam vultū eoꝝ. Ego quippe dedi te hodie in
ciuitatē munitam. ⁊ in colūnam ferreā. ⁊ in mu
rum ereum ſuper oēm terram. regibꝰ iuda. prin
cipibꝰ eius ⁊ ſacerdotibus ⁊ pplo terre. ⁊ bella
būt aduerſum te ⁊ nō preualebunt. qꝛ ego tecum
ſum ait dominꝰ vt liberem te: II
ET factū eſt verbū domini ad me dicēs
Vade ⁊ clama in auribus hieruſalem
dicens. Hec dicit dominꝰ. Recorda-
tus ſū tui miſerās adoleſcentiam tuā ⁊ caritatē
deſponſatiōis tue q̄ſdo ſecuta es me in deſerto
in terra q̄ nō ſeminat. Scūs iſrl' dn̄o: primitie
frugū eius. Omnes q̄ deuorant eū: delinquūt.
mala veniēt ſup eos dicit dn̄s. Audite verbū
dn̄i domꝰ iacob. ⁊ oēs cognationes domꝰ iſrl'.
Hec dicit dn̄s. Quid inuenerūt p̄res vr̄i in me
iniqtatis: qꝛ elongauerūt a me ⁊ ābulauerūt pꝰ
vanitatem. ⁊ vani facti ſunt. Et non dixerunt.
vbi eſt dn̄s q aſcēdere nos fecit de terra egypti
q traduxit nos per deſertū. per terrā inhabita-
bilē ⁊ inuiā. per terrā ſitis. ⁊ imaginē mortis.
p terrā i q̄ nō ambulauit vir neqꝫ habitauit hō. Et
induxi vos i terrā carmeli. vt comederetis fructū
eiꝰ ⁊ bona illiꝰ. Et igreſſi ꝯtaminaſtis terrā meā
⁊ hereditatē meā poſuiſtis i abhominatōe. Sa
cerdotes nō dixerūt: vbi eſt dn̄s. ⁊ tenētes legē
neſcierūt me. ⁊ paſtores preuaricati ſunt in me
Et pphe prophetauerūt in baal. ⁊ idola ſecuti
ſunt. Propterea adhuc iudicio ꝯtendā vobiſ-
cum. ait dn̄s. ⁊ cū filijs vr̄is diſceptabo. Tran
ſite ad inſulas cethim ⁊ videte. ⁊ in cedar mitti
te ⁊ conſiderate vehementer. ⁊ videte ſi factum
eſt huiuſcemodi. ſi mutauit gēs deos ſuos. Et
certe ipſi non ſūt dij. Populus vero meus mu-
tauit gloriam ſuā in idolū. Obſtupeſcite celi ſu-
per hoc. ⁊ porte eiꝰ deſolami vehemēter dicit dn̄s
Duo enim mala fecit pplꝰs meꝰ. Me dereliqꝛūt
fontē aque viue. ⁊ foderūt ſibi ciſternas. ciſter-
nas diſſipatas q̄ ꝯtinere nō valent aquas. Nū
qd ſeruꝰ eſt iſrael aut vernaculus. Quare ḡ factꝰ
eſt in predam. Sup eū rugierūt leones ⁊ dede-
rūt vocē ſuā. poſuerūt terrā eiꝰ i ſolitudinē. Ci
uitates eius exuſte ſūt. ⁊ nō ē q habitet i eis. Fi
lij quoqꝫ mempheos ⁊ taphnes ꝯſtuprauerūt te
vſqꝫ ad verticē. Nūqd nō iſtud factū eſt tibi.
qa dereliqſti dn̄m deū tuū eo tp̄e quo ducebat te
p viā. Et nūc qd tibi vis i via egypti: vt bibas
aquam turbidam. Et qd tibi cū via aſſyriorum
vt bibas aquā fluminis. Arguet te malicia tua
⁊ auerſio tua increpabit te. Scito ⁊ vide. quia
malum ⁊ amarum eſt reliquiſſe te dominum
deum tuum. ⁊ non eſſe timorē eius apud te di
cit dn̄s deus exercituum. A ſeculo ꝯfregiſti iu
gum meū: rupiſti vincula mea ⁊ dixiſti. Non
ſeruiam. In omni. n. colle ſublimi ⁊ ſub omni
ligno frōdoſo tu proſternabaris meretrix. Ego
aūt plantaui te vineam electā. oē ſemen verū.
Quō ergo ꝯuerſa es mihi in prauū vinea alie-
na. Si laueris te nitro. ⁊ multiplicaueris tibi her
bam borit. maculata es i iniqtate tua corā me di
cit dn̄s deus. Quō dicis non ſum polluta. poſt
baalim nō ambulaui. Vide vias tuas i ꝯualle
ſcito qd feceris. Curſor leuis explicans vias ſu
as: onager aſſuetus in ſolitudine: in deſiderio
anime ſue attraxit ventum amoris ſui. Nullus
auertet eā. Oēs qui querūt eā nō deficient: in
menſtruis eius inuenient eā. Prohibe pedē tu
um a nuditate: ⁊ guttur tuum a ſiti. Et dixiſti.
Deſperaui neq̄ꝫ faciā. Adamaui quippe alie
nos. ⁊ poſt eos ambulabo. Quō ꝯfunditur fur
qñ deprehendit. ſic ꝯfuſi ſunt domus iſrl'. ipſi
⁊ reges eoꝝ. principes ⁊ ſacerdotes ⁊ pphete
eoꝝ dicētes ligno. pater meꝰ es tu. ⁊ lapidi. tu
me genuiſti. Verterūt ad me tergū ⁊ non faciē
⁊ in tp̄e afflictionis ſue dicēt. ſurge ⁊ libera nos
Vbi ſunt dij tui quos feciſti tibi. Surgant ⁊ li
berēt te: in tp̄e afflictiōis tue. Scdm numerū
qppe ciuitatū tuarum erant dij tui iuda. Quid
vultis mecū iudicio ꝯtendere. Oēs dereliqui-
ſtis me dicit dn̄s. Fruſtra pcuſſi filios vr̄os: di
ſciplinā nō receperūt. Deuorauit gladiꝰ veſter
pphetas vr̄os: quaſi leo vaſtator generatio ve
ſtra. Videte vbū dn̄i. Nūqd ſolitudo factꝰ ſū
iſraheli: aut terra ſerotina. Quare ergo dixit po-
pulus meꝰ. receſſimus. nō veniemꝰ vltra ad te
Nūqd obliuiſcet virgo ornamēti ſui: aut ſpon-
ſa faſcie pectoralis ſue. Pplꝰs vero meꝰ oblitus
eſt mei diebus innumeris. Quid niteris bonam
oſtēdere viā tuā. ad q̄rendā dilectionē: q̄ inſup
⁊ malitias tuas docuiſti vias tuas. ⁊ in alis tuis
inuentus eſt ſanguis aiaꝝ pauperū ⁊ innocentū.
Nō in foſſis inueni eos. ſed in oibus q̄ ſupra me
moraui. Et dixiſti. Abſqꝫ pctō ⁊ innocēs ego
ſū. ⁊ ppterea auertatur furor tuꝰ a me. Ecce ego
iudicio ꝯtendā tecū: eo qꝛ dixeris. nō peccaui.

Quã vſ₉ facta es nimis: iterans vias tuas.
Et ab egypto ꝯfunderis: ſicut ꝯfuſa ē ab aſſur
Nã ⁊ ab illa egredieris. ⁊ manus tue erũt ſup
caput tuũ: qꝛ obtriuit dñs ꝯfidentiaʒ tuam ⁊
nihil habebis pꝛoſperum. III.

V
Ulgo dicit. Si dimiſerit vir vxoꝛem
ſuam: ⁊ recedēs ab eo duxerit virũ al-
terũ: nũqd reuertet ad eã vltra. Nun-
qd nõ polluta erit ⁊ ꝯtaminata mulier illa. Tu
autē fornicata es cuʒ amatoꝛibus multis: tamē
reuertere ad me dicit domin₉. ⁊ ego ſuſcipiã te
Leua oculos tuos i directũ. ⁊ vide vbi nunc ꝓ
ſtrata ſis. In vijs ſedebas expectans eos quaſi
latro inſidians i ſolitudine: ⁊ polluiſti terraʒ in
foꝛnicationibus tuis ⁊ in malitijs tuis. Quã-
obrē ꝓhibite ſunt ſtille pluuiarũ. ⁊ ſerotin₉ im
ber nõ fuit. Frons mulieris meretricis facta ē
tibi noluiſti erubeſcere. Ergo ſaltē amodo vo
ca me pater me₉. dux ꝟginitatis mee tu es. Nũ
qd iraſceris in ꝑpetuũ: aut ꝑſeuerabis in fineʒ.
Ecce locuta es ⁊ feciſti mala: ⁊ potuiſti. Et di-
xit domin₉ ad me in diebus ioſie regis. Nũqd
vidiſti q̃ fecerit auerſatrix iſrael. Abijt ſibimet
ſup oēm montē excelſũ. ⁊ ſub omni ligno fron
doſo. ⁊ foꝛnicata eſt ibi. Et dixi. cũ feciſſet h oia
ad me reuertere. ⁊ nõ eſt reuerſa. Et vidit p̄ua
ricatrix ſoꝛoꝛ eius iuda. quia ꝓ eo q̄ mechata
eſſet auerſatrix iſrl'. dimiſiſſem eã ⁊ dediſſem ei
libellũ repudij. ⁊ non timuit ꝑuaricatrix iuda
ſoꝛoꝛ eius: ſed abijt ⁊ foꝛnicata eſt etiam ipſa. ⁊
facilitate foꝛnicationis ſue ꝯtaminauit terraʒ ⁊
mechata eſt cuʒ lapide ⁊ ligno. Et in oibus his
non eſt reuerſa ad me p̄uaricatrix ſoꝛoꝛ ei₉ iu
da in toto coꝛde ſuo. ſed in mendacio ait domi
nus. Et dixit dñs ad me. Juſtificauit aiaʒ ſuã
auerſatrix iſrael ꝯparatione ꝑuaricatricis iu-
da. Uade ⁊ clama ſermones iſtos ꝯtra aqlonē
⁊ dices. Reuertere auerſatrix iſrl' ait domin₉.
⁊ non auertã faciē meã a vobis. qꝛ ſcũs ego ſuʒ
dicit dñs. ⁊ non iraſcar i ꝑpetuũ. Uerũtamen
ſcito iniqtatē tuã: qꝛ in dñm deũ tuum p̄uari-
cata es. Et diſꝑſiſti vias tuas alienis ſub omni
ligno frondoſo. ⁊ vocē meã non audiſti ait dñs
Conuertimini filij reuertentes dicit dñs: quia
ego vir veſter. Et aſſumã vos. vnũ de ciuitate
⁊ duos de cognatiōe. ⁊ introducã vos in ſyon
Et dabo vobis paſtoꝛes iuxta coꝛ meum. ⁊ pa-
ſcent vos ſcia ⁊ doctria. Cũq; multiplicati fue-
ritis ⁊ creueritis in ira in diebus illis ait domi
nus nõ dicēt vltra: archa teſti dñi: neq; aſcen-
det ſup coꝛ. neq; recoꝛdabunt illius. nec viſita
bit. nec fiet vltra. In tp̄e illo vocabunt irl'm ſo
liũ dñi: ⁊ ꝯgregrabunt ad eã oēs gentes i noīe
dñi in irl'm. ⁊ nõ ambulabũt poſt prauitatē coꝛ
dis ſui peſſimi. In diebus illis ibit dom₉ iuda
ad domũ iſrl'. ⁊ venient ſimul de terra aqlonis
ad terrã quã dedi patribus vr̃is. Ego aũt dixi.
Quõ ponã te in filios. ⁊ tribuã tibi trã deſide-
rabilē hereditatem p̄clarã exercituũ gentium.
Et dixi. Patrē vocabis me. ⁊ poſt me ingre-
di nõ ceſſabis. Sed quõ ſi ꝯtēnat mulier ama-
toꝛē ſuũ: ſic ꝯtēpſit me domus iſrl'. dicit domi-
n₉. Uox in vijs audita eſt. ploꝛatus ⁊ vlulatus
filioꝝ iſrl': qm̃ iniquã fecerũt viã ſuã: obliti ſunt
domini dei ſui. Conuertimini filij reuertētes. ⁊ ſa
nabo auerſiones vr̃as. Ecce nos venimus ad
te. Tu. n. es domin₉ deus nr̃. Uere mēdaces
erant colles ⁊ multitudo montiũ. Uere in do-
mino deo nr̃o ſalus iſrl'. Cōfuſio comedit laboꝛē
patrũ nr̃oꝝ ab adoleſcētia noſtra: greges eoꝝ
⁊ armenta eoꝛũ: filios eoꝛuʒ ⁊ filias eoꝛũ. Doꝛ
miemus in ꝯfuſione nr̃a ⁊ operiet nos ignomi-
nia nr̃a: qm̃ domino deo nr̃o peccauimus nos ⁊
patres noſtri ab adoleſcentia nr̃a vſq; ad diem
hãc. ⁊ nõ audiuim₉ vocē dñi dei nr̃i. IIII.

S
I reuerteris iſrl' ait dñs: ad me conuer-
tere. Si abſtuleris offendicula tua a fa
cie mea non cōmoueberis. Et iurabis
viuit dominus in veritate ⁊ i iudicio ⁊ i iuſticia
⁊ benedicēt eũ gentes ipſumq; laudabunt. Hec
eni dicit dñs viro iuda ⁊ habitatoꝛi irl'm. No-
uate vobis nouale. ⁊ nolite ſerere ſuper ſpinas
Circũcidimini domino. ⁊ auferte p̄putia coꝛdiũ
veſtroꝝ viri iuda. ⁊ habitatoꝛes irl'm: ne foꝛte
egrediatur vt ignis indignatio mea ⁊ ſuccēda-
tur. ⁊ non ſit qui extinguat ꝓpter malitiã cogi-
tationũ vr̃aꝝ: Annũciate in iuda: ⁊ in irl'm: au
ditũ facite. loquimini. ⁊ canite tuba in terra cla
mate foꝛtiter ⁊ dicite. Congregamini ⁊ ingre-
diamur ciuitates munitas. leuate ſignum in ſy
on. Confoꝛtamini nolite ſtare. quia maluʒ ego
adduco ab aquilone ⁊ ꝯtritionē magnã. Aſcē
dit leo de cubili ſuo. ⁊ p̄do gentiuʒ ſe leuauit.
Egreſſus eſt de loco ſuo: vt ponat terrã tuaʒ in
ſolitudineʒ. Ciuitates tue vaſtabuntur: rema-
nētes abſq; habitatoꝛe. Sup hoc accingite vos
cilicijs: plangite ⁊ vlulate: qꝛ non eſt auerſa ira
furoꝛis dñi a vobis. Et erit in die illa dic dñs
ꝑibit coꝛ regis ⁊ coꝛ p̄ncipum. ⁊ obſtupeſcent
ſacerdotes ⁊ ꝓph̄e ꝯſternabunt. Et dixi. heu.
heu. heu. dñe de₉. Ergo ne decepiſti pplm iſtũ
⁊ irl'm dicens: pax erit vobis. Et ecce peruenit
gladius vſq; ad animam. In tempoꝛe illo di-
cetur populo huic ⁊ irl'm ventus vrens in vijs

q̃ ſũt i deſerto: vie filie popu'i mei non ad ven
tilandũ ⁊ ad purgandũ. Spũs plen⁹ ex his ve
niet mihi. Et nũc ego: ſʒ loqr iudicia mea cum
eis. Ecce quaſi nubes aſcẽdet. ⁊ quaſi tẽpeſtas
currus eius. Velociores aquilis equi illius.
Ve nobis: qm̃ vaſtati ſumus. Laua a malitia
cor tuũ irl'm: vt ſalua fias. Vſqʒquo morabũt
in te cogitatiões noxie? Vox. n. annũciantis a
dan. ⁊ notũ facientis idolũ de monte ephraim.
Dicite gentibus. Ecce auditũ ẽ in irl'm: cuſto
des venire de tra longinqua ⁊ dat e ſup ciuita
tes iuda vocẽ ſuã. Quaſi cuſtodes agroꝝ facti
ſunt ſup eã in gyro: q꞉ me ad iracundiã ꝓuoca
uit dicit dñs. Vie tue ⁊ cogitationes tue fece/
runt hec tibi. Iſta malitia tua: q꞉ amara. quia
tetigit cor tuũ. Vẽtrem meũ: ventrẽ meum do
leo: ſenſus cordis mei turbati ſũt in me. Non
tacebo qm̃ vocẽ buccine audiuit aĩa mea: cla/
morẽ ꝓlij. Contritio ſup ↄtritionẽ vocata ẽ. et
vaſtata ẽ oĩs terra. Repẽte vaſtata ſunt taber
nacula mea ſubito pelles mee. Vſqʒq̃ videbo
fugientẽ: audiã vocẽ buccine? Quia ſtult⁹ po/
pulus meus me nõ cognouit. Filij inſipiẽtes
ſũt: ⁊ vecordes. Sapiẽtes ſũt faciant mala: bñ
aũt facẽ neſcierũt. Aſpexi trã ⁊ ecce vacua erat
⁊ nihil ⁊ celos ⁊ non erat lux in eis. Vidi mõ/
tes ⁊ ecce mouebant: ⁊ oẽs colles ↄturbati ſũt
Intuitus ſum ⁊ ecce non erat hõ ⁊ oẽ volatile
celi receſſit. Aſpexi ⁊ ecce carmelus deſertus.
⁊ oẽs vrbes eius deſtructe ſunt a facie dñi ⁊ a
facie ire furoris eius. Hec. n. dicit dñs. De/
ſerta erit omnis terra: ſed tñ ↄſũmationẽ non
faciã. Lugebit terra: ⁊ merebunt celi deſup eo
q, locut⁹ ſum. Cogitaui ⁊ non penituit me: nec
uerſus ſum ab eo. A voce equitis. ⁊ mittentis
ſagittã fugit oĩs ciuitas. Ingreſſi ſũt ardua. ⁊
aſcenderunt rupes. Vniuerſe vrbes derelicte
ſunt: ⁊ non habitat i eis hõ. Tu aũt vaſtata qd
facies? Cũ veſtieris te coccino: cum ornata fue
ris monili au co: ⁊ pinxeris ſtibio oculos tu/
os: fruſtra cõponeris. Cõtẽpſerunt te amato
res tui: aĩam tuã querẽt. Vocẽ. n. q̃ſi parturiẽ
tis audiui: anguſtias vt puerpere. Vox filie ſy
on inter morientes expãdenteſqʒ manus ſuas
Ve mihi: quia defecit anima mea propter inter
fectos.

V

Circuite vias irl'm ⁊ aſpicite: ⁊ conſide
rate ⁊ querite in plateis eius: an inue
niatis virũ facientẽ iudiciũ. ⁊ querentẽ
fidem: ⁊ ꝓpitius ero ei. Qꝫ ſi etiã viuit dñs di
xerint: ⁊ hoc falſo iurabũt. Dñe oculi tui reſpi
ciũt fidẽ. Percuſſiſti eos ⁊ non doluerunt: at
triuiſti eos ⁊ renuerunt accipere diſciplinam.
Indurauerunt facies ſuas ſupra petrã ⁊ nolue
runt reuerti. Ego aũt dixi. Forſitan paupei ſ
ſunt ⁊ ſtulti: ignorantes viã dñi ⁊ iudicium dei
ſui. Ibo ĝ ad optimates ⁊ loquar eis. Ipſi. n.
cognouerũt viã domini ⁊ iudiciũ dei ſui. Et ec
ce magis hi ſimul cõfregerunt iugũ: ruperunt
vincula. Idcirco percuſſit eos leo de ſilua: lu/
pus ad veſperã vaſtauit eos: pardus vigilãs
ſup ciuitates eoꝝ. Omis qui egreſſus fuerit ex
eis capietur: q꞉ multe ſũt preuaricationes eoꝝ cõ
fortate ſunt auerſiones eoꝝ. Super quo ꝓpiti
us tibi eſſe potero. Filij tui dereliquerunt me.
⁊ iurant in his qui non ſunt dij. Saturaui eos
⁊ mechati ſunt: ⁊ in domo meretricis luxuria/
bantur. Equi amatores in femias: ⁊ emiſſarij
facti ſunt: vnuſquiſqʒ ad vxorem ꝓximi ſui hin
niebat. Nunquid ſuper his non viſitabo dicit
dominus: ⁊ in gente tali non vlciſcetur anima
mea. Aſcendite muros eius ⁊ diſſipate: ↄſum
mationẽ aũt nolite facere. Auferte ꝓpagines
eius: q꞉ non ſunt dñi. Preuaricatione. n. pua
ricata ẽ in me domus iſrl' ⁊ dom⁹ iuda: ait do/
minus. Negauerunt dñm ⁊ dixerũt. Non eſt
ipſe: neqʒ veniet ſup nos malũ: gladiũ ⁊ famẽ
non videbimus. Prophete fuerunt in vẽtum
locuti: ⁊ reſpõſũ non fuit in eis. Hec ergo eueni/
ent illis. Hec dicit dominus deus exercituũ.
Quia locuti eſtis verbũ iſtud. Ecce ego do v
ba mea in ore tuo in ignẽ: ⁊ pplm̃ iſtũ in ligna
⁊ vorabit eos. Ecce ego adducã ſup vos gen/
tẽ de lõginq: dom⁹ iſrl' ait dominus: gentẽ ro
buſtã: gentẽ antiquã: gẽtẽ cui⁹ ignorabis lin/
guã: nec itelliges qd loquat. Pharetra eius q̃
ſi ſepulchrum patẽs vniuerſi fortes. Et come/
det ſegetes tuas ⁊ panẽ tuũ deuorabit: filios tu
os ⁊ filias tuas comedet: gregẽ tuũ ⁊ armenta
tua. et comedet vineã tuã ⁊ ficum tuã: et ↄteret
vrbes munitas tuas in qbus tu habes fiduciã
gladio. Verũtamẽ i dieb⁹ illis ait domin⁹: nõ
faciã vos i ↄſũmationẽ. Qꝫ ſi dixeritis q̃re fe/
cit domin⁹ de⁹ nr̃ nobis hec oĩa: dicẽs ad eos.
Sicut dereliqſtis me et ſeruiſtis deo alieno i ter
ra vr̃a: ſic ſeruietis dijs alienis i terra non vr̃a.
Annunciate hec domui iacob: et auditũ facite i
iuda dicẽtes. Audi pple ſtulte q nõ habes cor
q habẽtes oculos nõ videtis: et aures et nõ au
ditis. Me ĝ nõ timebitis ait dñs. et a facie mea
nõ dolebitis. Qui poſui arenã terminum mari:
ꝑceptũ ſempiternũ qd non ꝑteribit. et ↄmoue
buntur et nõ poterũt. et intumeſcẽt fluct⁹ eius et
nõ trãſibũt illud. Populo aũt huic factum eſt

cor icredulū ⁊ exaſperās. Receſſerūt ⁊ abierūt
⁊ nō dixerūt in corde ſuo. Metuamus dñm de
um noſtrū: q dat nobis pluuiā tēporaneā ⁊ ſe/
rotinā i tpe ſuo: plenitudinē āniue meſſis cuſto
dientē nobis. Iniqtates noſtre declinauerunt
hec: ⁊ pctā noſtra ꝓhibuerūt bonū a nobis: qꝛ
inuenti ſūt in pplo meo ipij īſidiantes q̄ſi aucu/
pes: laqueos ponētes ⁊ pedicas ad capiendos
viros. Sicut decipula plena auibus: ſic dom⁹
eoꝝ plene dolo. Ideo magnificati ſūt ⁊ ditati: i
craſſati ſunt ⁊ ipingnati: ⁊ p̄terierunt ſmones
meos peſſime. Cauſā vidue nō iudicauerunt:
cām pupilli nō direxerūt ⁊ iudiciū pauperū nō
iudicauerunt. Nūqnid ſuper his non viſitabo
dicit dominus: aut ſup gentē huiuſcemodi nō
vlciſcet aīa mea? Stupor ⁊ mirabilia facta ſunt
in terra. Prophete ꝓphetabāt mēdaciū: ⁊ ſa/
cerdotes applaudebāt manib⁹ ſuis ⁊ ppl's me⁹
dilexit talia. Quid igit i nouiſſimo eius. VI

Confortamini filij beniamin in medio
ierlm: ⁊ in thecua clāgite buccina: ⁊ ſup
bethacarem leuate vexillū: qꝛ malum vi
ſum eſt ab aqlone ⁊ cōtritio magna. Specioſe
⁊ delicate aſſimilaui filiā ſyon: ad eā venient pa/
ſtores ⁊ greges eoꝝ. Fixerūt in ea tentoria in
circuitu: paſcet vnuſqſq; eos qui ſub manu ſua
ſunt. Sāctificate ſup eam bellū: ↄſurgite ⁊ aſcē
damus in meridie. Ve nobis. qꝛ declinauit di
es: qꝛ longiores facte ſunt vmbre veſpi. Sur/
gite ⁊ aſcēdamus in nocte: ⁊ diſſipem⁹ domos
eius: qꝛ hec dicit dominus exercituum. Cedite
lignū eius: ⁊ fundite circa hieruſalē aggerem.
Hec ē ciuitas viſitationis: ois calūnia in me/
dio eius. Sicut frigidā facit ciſterna aquā ſuā.
ſic frigidā fecit malitiā ſuā. Iniquitas ⁊ vaſti/
tas audiet in ea corā me ſemp: infirmitas ⁊ pla
ga. Erudire hieruſalē ne forte recedat aīa mea
a te. ne forte ponā te deſertā terrā ihabitabilem
Hec dicit dñs exercituū. Vſq; ad racemū col
ligant q̄ſi in vinea reliqas iſrael. Cōuerte ma/
num tuā q̄ſi vindemiator ad cartallū. Cui loqr
⁊ quē conteſtabor vt audiat? Ecce incircūciſe
aures eoꝝ. ⁊ audire non poſſūt. Ecce verbum
domini factū ē eis in opprobriū. ⁊ nō ſuſcipiēt
illud. Idcirco furore domini plenus ſū: labora
ui ſuſtinens. Effunde ſup paruulū foris: ⁊ ſup
conciliū iuuenū ſimul. Vir. n. cū muliere capie
tur: ſenex cum pleno dierū. Et tranſibunt do/
mus eorum ad alteros: agri ⁊ vxores pariter: qꝛ
extendam manū meā ſuper habitantes terram
dicit dominus. A minore quippe vſq; ad ma/
iorem oēs auaritie ſtudent ⁊ a ꝓpheta vſq; ad
ſacerdotē cuncti faciūt dolū. Et curabāt ↄtritio
nem filie ppl'i mei. cū ignominia dicentes: pax:
pax ⁊ non erat pax. Cōfuſi ſunt: qꝛ abhoīatio/
nem fecerūt: qn potius ↄfuſione nō ſūt confuſi
⁊ erubeſcere neſcierūt. Q̄obrē cadēt inter rue
tes: in tpe viſitationis ſue corruent dicit domi/
nus. Hec dicit domin⁹. State ſup vias ⁊ vi/
dete: ⁊ iterrogate de ſemitis antiquis q̄ ſit via
bona: ⁊ ābulate i ea: ⁊ īuenietis refrigeriū aīa/
bus veſtris. Et dixerūt. Non ambulabimus.
Et ↄſtitui ſup vos ſpeculatores. Et dixi. Audi
te vocē tube. Et dixerūt. Nō audiem⁹. Ideo
audite gētes ⁊ cognoſcite ↄgregatio: quāta ego
faciam eis. Audi terra. Ecce ego adducā mala
ſuper ppl'm iſtum fructū cogitationū eius: qa
verba mea: nō audierūt: ⁊ legē meā ꝓiecerunt
Vt qd mihi thus de ſaba affertis: ⁊ calamum
ſuaue olentē de terra lōginq̄? Holocauſtoma/
ta veſtra nō ſunt accepta: ⁊ victime veſtre non
placuerunt mihi. Propterea hec dicit domin⁹
Ecce ego dabo in populū iſtum ruinas: ⁊ ruēt
in eis patres ⁊ filij ſimul: vicinus ⁊ ꝓxim⁹ pe
ribunt. Hec dicit dñs. Ecce ppl's venit de ter
ra aqlonis: ⁊ gens magna ↄſurget a finib⁹ ter
re. Sagittā ⁊ ſcutū arripiet: crudelis eſt ⁊ non
miſerebit. Vox eius q̄ſi mare ſonabit ⁊ ſuper
equos aſcēdēt: p̄parati q̄ſi vir ad preliū aduer/
ſum te filia ſyon. Audiuimus famā eius: diſſo
lute ſunt manus noſtre. Tribulatio app̄hēdit
nos dolores vt parturientem. Nolite exire ad
agros ⁊ i vineā ne ābuletis: qm̄ gladi⁹ inimici
pauor i circuitu. Filia ppl'i mei accīgere cilicio
⁊ ↄſpgere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi plā/
ctū amarū: qꝛ repente veniet vaſtator ſup vos.
Probatorē dedi te i pplo meo robuſtū: ⁊ ſcies
⁊ ꝓbatis vias eoꝝ. O ēs iſti p̄ncipes declinā/
tes. ābulātes fraudulēter. Es ⁊ ferrū vniuerſi
corrupti ſūt. Defecit ſufflatoriū in igne ↄſum/
ptū ē plūbū. Fruſtra ↄflauit conflator: malitie
enim eoꝝ nō ſunt ↄſūpte. Argentū reprobum
vocate eos: qꝛ dñs proiecit illos. VII

Verbū qđ factū eſt ad hieremiā a dño di
cens. Sta in porta domus dñi: ⁊ p̄dica
ibi verbū iſtud ⁊ dic. Audite v̄bū dñi
oīs iuda: q igredimini p portas has: vt adore/
tis dñm. Hec dicit dñs exercituū de⁹ iſrl. Bo
nas facite vias veſtras ⁊ ſtudia veſtra: ⁊ habi
tabo vobiſcū in loco iſto. Nolite cōfidere i ver
bis mēdacij: dicētes templū dñi: templū dñi: tē
plū dñi eſt. Qm̄ ſi bene direxeritis vias veſtras
⁊ ſtudia vr̄a: ſi feceritis iudiciū iter virū ⁊ pro/
ximū eius: aduene ⁊ pupillo: ⁊ vidue non fece

ritis calumniã: nec ſanguinẽ innocentẽ effuderitis in loco hoc: ⁊ poſt deos alienos non ambulaueritis in malũ vobiſmetipſis: habitabo vobiſcũ in loco iſto in terra quã dedi patribus veſtris a ſeculo ⁊ vſqꝫ in ſeculũ. Ecce vos confiditis vobis in ſermonibus mendacij qui nõ ꝓderunt vobis: furari. occidere: adulterari: iurare mendaciter: libare baalim: ⁊ ire poſt deos alienos quos ignoratis. Et veniſtis ⁊ ſtetiſtis coram me in domo hac in qua inuocatum ẽ nomen meũ: ⁊ dixiſtis. liberati ſumus eo ꝙ fecerimus oẽs abhominationes iſtas. Nunqd ergo ſpelunca latronũ facta eſt domus iſta in qua inuocatũ eſt nomen meũ in oculis veſtris? Ego ego ſũ: ego vidi dicit dominus. Ite ad locum meũ in ſylo vbi habitauit nomẽ meũ a pricipio ⁊ videte que fecerim ei ꝓpter malitiam populi mei iſrael. Et nunc qꝛ feciſtis omnia opa. hec dicit dominus: ⁊ locutus ſũ ad vos: mane conſurgens ⁊ loquẽs ⁊ nõ audiſtis: ⁊ vocaui vos ⁊ non reſpondiſtis: faciã domui huic in qua inuocatũ eſt nomen meũ: ⁊ in qua vos habetis fiduciam: ⁊ loco quẽ dedi vobis ⁊ patribus veſtris. ſicut feci ſylo: ⁊ ꝓijciam vos a facie mea: ſicut ꝓieci oẽs fratres veſtros vniuerſũ ſemẽ ephraim. Tu ergo noli orare ꝓ populo h: nec aſſumas ꝓ eis laudẽ ⁊ orationẽ: ⁊ nõ obſiſtas mihi. qꝛ non exaudiã te. Nõne vides quid iſti faciunt in ciuitatibus iuda: ⁊ in plateis hieruſalem? Filij colligunt ligna: ⁊ patres ſuccendunt ignẽ: ⁊ mulieres ꝯſpergũt adipẽ: vt faciãt placẽtas regine celi: ⁊ libent dijs alienis. ⁊ me ad iracundiã ꝓuocent. Nunqd me ad iracundiã ꝓuocant dicit dominus? Nõne ſemetipſos in confuſione vultus ſui? Ideo hec dicit dominus Ecce furor meus ⁊ indignatio mea cõflatur ſuper locũ iſtum: ſuper viros ⁊ ſuper iumenta: ⁊ ſuper lignũ regiõis ⁊ ſuper fruges terre: ⁊ ſuccendet̃ ⁊ non extinguet̃. Hec dicit dominꝰ exercituũ deus iſrael. Holocauſtomata veſtra addite victimis veſtris ⁊ comedite carnes. qꝛ nõ ſum locutus cũ patribus veſtris: ⁊ nõ ꝑcepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de verbo holocauſtomatũ ⁊ victimaꝝ. ſed hoc verbũ ꝑcepi eis dicens. Audite vocem meam ⁊ ero vobis deus: ⁊ vos eritis mihi populus: ⁊ ambulate in omni via quã mãdaui vobis: ⁊ bene ſit vobis. Et non audierunt nec inclinauerunt aurem ſuam. ſed abierunt in voluptatibus ⁊ prauitate cordis ſui mali: factiqꝫ ſũt retrorſũ: ⁊ nõ in ante: a die qua egreſſi ſunt patres eoꝝ de terra egypti vſqꝫ ad diẽ hãc. Et miſi ad vos oẽs ſeruos meos ꝓphetas ꝑ diem: cõſurgens diluculo: ⁊ mittens: ⁊ nõ audierũt me: nec inclinauerunt aurem ſuam ſed indurauerũt ceruicẽ ſuam ⁊ peius operati ſunt q̃ patres eoꝝ. Et loqris ad eos omnia verba hec ⁊ nõ audiẽt te: ⁊ vocabis eos ⁊ nõ reſpõdebunt tibi. Et dices ad eos Hec eſt gens que nõ audiuit vocẽ domini dei ſui: nec recepit diſciplinã. Perijt fides: et ablata eſt de ore eoꝝ. Tonde capillũ tuum et ꝓijce et ſume in directum planctũ: qꝛ ꝓiecit dominus et reliquit generationẽ furoris ſui: qꝛ fecerunt filij iuda malum in oculis meis dicit dominus Poſuerunt offendicula ſua in domo in qua inuocatũ eſt nomen meũ vt polluerent eam: et edificauerunt excelſa tophet q̃ eſt in valle filij ennon: vt icẽderent filios ſuos et filias ſuas igni que non precepi nec cogitaui in corde meo: Iõ. ecce dies venient dicit dominus: et nõ dicetur amplius tophet et vallis filij ennon: ſed vallis interfectionis: et ſepelient̃ in tophet eo ꝙ non ſit locus. Et erit morticinũ populi huius in cibos volucribus celi et beſtijs terre: et non erit qui abigat. Et quieſcere faciam de vrbibus iuda et de plateis hieruſalem vocem gaudij et vocem leticie vocem ſponſi et vocem ſponſe. In deſolatione enim erit terra.

VIII

In tẽpore illo ait dominus: eijcient oſſa regum iuda: et oſſa principum eius. et oſſa ſacerdotũ: et oſſa ꝓphetaꝝ: et oſſa eoꝝ qui habitauerunt hieruſalem de ſepulchris ſuis: et expandent ea ad ſolem et lunam et oẽm miliciam celi que dilexerunt: et qbus ſeruierunt. et poſt que ambulauerũt et que q̃ſierunt et adorauerunt. Non colligent̃ et non ſepelientur in ſterquilinium ſup faciem terre erunt. Et eligent magis mortẽ q̃ vitam omnes qui reſidui fuerint de cognatione hac peſſima: in vniuerſis locis que derelicta ſunt: ad que eieci eos dicit dominus exercituũ. Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Nunquid qui cadit non reſurget et qui auerſus eſt non reuertet̃? Quare g auerſus eſt populus iſte in hieruſalẽ auerſione contentioſa? Apprehenderunt mendaciũ: et noluerunt reuerti. Attendi et auſcultaui: nemo quod bonum eſt loquitur. Nullus ẽ qui agat penitẽtiam ſup pctõ ſuo dicens. Quid feci? Omnes cõuerſi ſunt ad curſũ ſuũ: q̃ſi equus impetu vadens in prelium. Miluus in celo cognouit tẽpus ſuũ: turtur et hirundo et ciconia cuſtodierunt tempus aduentus ſui. populus aũt meus non cognouit iudiciũ dñi. Quomodo dicitis ſapientes non ſumus: et lex domini nobiſcum

eſt. Uere mendaciū operatꝰ eſt ſtilus mendax
ſcribarū. Cōfuſi ſūt ſapiētes: ꝑterriti ⁊ capti ſūt
Uerbū enī domini ꝓiecerunt. ⁊ ſapiā nulla eſt
in eis. Propterea dabo mulieres eorū exteris:
agros eorū heredibus. Quia a minimo vſq; ad
maximū oēs auaritiā ſequunt. a ꝓpheta vſq;
ad ſacerdotem cūcti faciūt mendacium. Et ſana
bant ɔtritiōes filie populi mei ad ignominiā di
cētes. pax. pax. cū nō eſſet pax. Cōfuſi ſunt. qa
abhominatiōēs fecerunt. quinīo ɔfuſione non
ſunt ɔfuſi: ⁊ erubeſcere neſcierunt. Idcirco ca/
dent inter corruentes: in tpe viſitatiōis ſue cor
ruent dicit dñs. Congregās ɔgregabo eos ait
dñs. Nō eſt vua in vitibus. ⁊ nō ſunt ficus ī fi
culnea. foliū defluxit. ⁊ dedi eis que ꝑtergreſſa
ſūt. Quare ſedemus. Cōuenite ⁊ īgrediamur
ciuitatē munitā. ⁊ ſileamus ibi: q: dñs deus no
ſter ſilere nos fecit. ⁊ potum dedit nobis aquā
fellis. Peccauimus. n. dño. Expectauimꝰ pa
cē ⁊ nō erat bonū: tps medele. ⁊ ecce formido
A dan auditus eſt fremitus equorū eius: a vo/
ce hinnitū pugnatorū eiꝰ cōmota eſt ois terra
Et venerunt ⁊ deuorauerunt trā ⁊ plenitudinē
eius vrbē ⁊ habitatores eius. Q: ecce ego mit
tā vobis ſerpētes peſſimos qbus nō eſt incāta
tio. ⁊ mordebūt vos ait dñs. Dolor meus ſup
dolorē: in me cor meū merēs. Ecce vox clamo
ris filie ppli mei de tra lōginq̄. Nūqd dñs nō ē
in ſyon. aut rex eius nō eſt ī ea. Quare ḡ me ad
iracundiā ɔcitauerunt in ſculptilibus ſuis. ⁊ in
vanitatibus alienis. Tranſit meſſis: finita eſt
eſtas: ⁊ nos ſaluati nō ſumus. Super ɔtritōē fi
lie ppli mei ɔtritus ſū; ⁊ ɔtriſtatus. ſtupor ob/
tinuit me. Nunqd reſina nō eſt in galaad. aut
medicus nō eſt ibi. Quare igit nō eſt obducta
cicatrix filie populi mei. IX

QUis dabit capiti meo aquam. ⁊ oculis
meis fontem lachrymarum. Et plora/
bo die ac nocte īterfectos filie ppli mei.
Quis dabit me in ſolitudine diuerſorū viatorū.
Et derelinquā pplm meum. ⁊ recedam ab eis:
q: oēs adulteri ſunt. ⁊ cetus preuaricatorum. ⁊
extenderunt linguā ſuā q̄ſi arcum mendacij. ⁊
nō vitatis. Cōfortati ſunt ī tra: q: de malo ad
malum egreſſi ſunt. ⁊ me non cognouerunt di
cit dñs. Unuſqſq; ſe a ꝓximo ſuo cuſtodiat. ⁊ ī
oī fratre ſuo nō habeat fiduciā: q: omnis frater
ſupplantans ſupplantabit. ⁊ ois amicus fraudu
lenter incedet. ⁊ vir fratrē ſuum deridebit ⁊ ve
ritatem nō loquet. Docuerunt. n. linguā ſuā
loq mēdaciū: vt inique agerent laborauerunt
Habitatio tua. ī medio doli: ī dolo renuerunt
ſcire me. dicit dñs. Propterea h̄ dicit dñs exerci
tuū. Ecce ego cōflabo ⁊ ꝓbabo eos. Quid. n.
aliud faciā a facie filie ppli mei. Sagitta vulne
rās lingua eorū: dolū locuta eſt. In ore ſuo pa/
cē cū amico ſuo loqt. ⁊ occulte ponit ei inſidias.
Nūqd ſup his nō viſitabo dicit dñs: aut in gē/
te huiuſcemōi nō vlciſcet aīa mea. Super mon
tes aſſumā fletū ac lamentū. ⁊ ſuper ſpecioſa de
ſerti planctū: qm̄ incēſa ſunt eo q nō ſit vir per
tranſiēs. ⁊ nō audierūt vocē poſſidētis. A vo
lucre celi vſq; ad pecora trāſmigrauerunt ⁊ re/
ceſſerūt. Et dabo irlm in aceruos arene ⁊ cubi
lia draconum. ⁊ ciuitates iuda dabo in deſola/
tionem eo q non ſit habitator. Quis eſt vir ſa
piens q intelligat h̄. ⁊ ad quē verbū oris domi
ni fiat vt annūciet iſtud q̄re ꝑierit terra ⁊ exuſta
ſit q̄ſi deſertū. eo q non ſit q ꝑtranſeat. Et dixit
dñs. Quia dereliquerūt legē meā quam dedi
eis. ⁊ non audierūt vocē meā ⁊ nō ambulaue/
rūt ī ea. ⁊ abierūt poſt prauitatē cordis ſui. ⁊ pꝰ
baalim qd didicerūt a pr̄ibus ſuis. idcirco h̄ dic
dñs exercituū deus iſrl. Ecce ego cibabo pplm
iſtū abſinthio. ⁊ potū dabo eis aquam fellis. ⁊
diſpergā eos ī gētibus quas nō nouerunt ipſi ⁊
patres eorū. ⁊ mittā poſt eos gladiū donec con/
ſumant. Hec dic dñs exercituū. Cōtemplami
⁊ vocate lamētatrices vt veniāt. ⁊ ad eas q̄ ſa/
piētes ſūt mittite. ⁊ ꝓperent: feſtinēt ⁊ aſſumāt
ſup nos lamentū. Deducāt oculi noſtri lachry/
mas. ⁊ palpebre noſtre defluant aqs: q: vox la
mentatiōis audita eſt de ſyon. Quō vaſtati ſu/
mus ⁊ ɔfuſi vehementer. Quia dereliquimus
terrā. qm̄ deiecta ſūt tabernacula noſtra. Audi
te ḡ mulieres verbū dñi. ⁊ aſſumant aures vre
ſermonē oris eius. ⁊ docete filias vras lamētū
⁊ vnaqq; ꝓximā ſuā planctū. q: aſcendit mors
per feneſtras nras: ingreſſa eſt domos nras:
diſꝑdere paruulos deforis. iuuenes de plateis
Loq̄re. Hec dicit dñs. Et cadet morticinū ho
minis q̄ſi ſtercus ſup faciē regionis. ⁊ q̄ſi fenū
poſt tergū metētis. ⁊ nō eſt q colligat. Hec dic
dñs. Non gloriet ſapiēs in ſapia ſua. ⁊ nō glo
riet fortis in fortitudine ſua. ⁊ nō glorieī diues
in diuitijs ſuis: ſ; in hoc gloriet q gloriat. ſcire
⁊ noſſe me: q: ego ſum dñs q facio miſicordiā
⁊ iudiciū ⁊ iuſticiā ī terra. Hec. n. placēt mihi
ait dñs. Ecce dies veniūt dicit dñs. ⁊ viſitabo
ſup oēm q incircūciſū; habet ꝑputiū. ſup egy
ptum. ⁊ ſuper iudā. ⁊ ſup edom. ⁊ ſuper filios
āmon. ⁊ ſuper moab. ⁊ ſup oēs qui attōſi ſunt ī
comā habitantes ī deſerto: q: oēs gētes hūt ꝑ/
putiū. ois autē domus iſrl incircūciſi ſunt corde

AUdite ꝟbū qḋ locutꝰ ē dn̄s ſup X.
vos domꝰ iſrael. Hec dicit dn̄s. Iux
ta vias gentiū nolite diſcere. ⁊ a ſignis
celi nolite metuere ꝗ timēt gētes: q̄r leges po/
puloꝝ vane ſūt. Quia lignū ḋ ſaltu p̄cidit opꝰ
manꝰ artificis i aſcia. Argento ⁊ auro decora/
uit illud: clauis ⁊ malleis compegit vt nō diſ/
ſoluaṫ. In ſimilitudinē palme fabricata ſūt. et
nō loqueṫ: portata tollēṫ q̄: incedere non valēt
Nolite ḡ timere ea: q̄r nec male poſſunt facere
nec bene. Nō ē ſimilis tui dn̄e: magnꝰ es tu: ⁊
magnū nomē tuū in fortitudine. Quis non ti
mebit te o rex gētiū? Tuū eſt. n. decus. Inter
cūctos ſapiētes gētiū. ⁊ in vniuerſis regnis eo
rū: nullꝰ ē ſimilis tui. Pariter iſipiētes ⁊ fatui
ꝓbabunṫ. Doctrina vanitatis eoꝝ lignum ē.
Argētū inuolutū de tharſis affeṙ: ⁊ aurum de
ophaz opꝰ artificis ⁊ manꝰ erarij: hyacinthus
⁊ purpura indumētū eoꝝ. Opus artificū vni/
uerſa hec: dn̄s aūt deꝰ verus eſt. Ipſe deꝰ vi/
uēs: ⁊ rex ſempiternꝰ. Ab indignatiōe eiꝰ cō/
mouebiṫ tra: ⁊ nō ſuſtinebūt gētes cōminatio/
nē eiꝰ. Sic ḡ dicetis eis. Dij q̄ celos ⁊ traꝫ nō
fecerunt: ꝑeant de tra. ⁊ de his q̄ ſub celo ſunt.
Qui facit terrā in fortitudine ſua. p̄pat orbē in
ſapia ſua. ⁊ prudētia ſua extēdit celos ad vocē
ſuā dat multitudinē aquaꝝ i celo. ⁊ eleuat nebu
las ab extremitatibꝰ tre. Fulgura in pluuiam
facit. ⁊ educit vētū de theſauris ſuis. Stultus
factꝰ ē ois hōs ſcia ſua: cōfuſus ē artifex ois i
ſculptili: q̄m falſū ē qḋ ꝯflauit. ⁊ nō ē ſpūs i eis
Vana ſūt. ⁊ opꝰ riſu dignū. In tp̄e viſitatiōis
ſue ꝑibūt. Nō ē his ſimilis ps iacob. Qui. n.
formauit oia ipſe eſt: ⁊ iſrael virga hereditatis
eiꝰ: dn̄s exercituū nomē illi. Cōgrega de terra
ꝯfuſionē tuā q̄ habitas in obſidione: q̄r hec diċ
dominus. Ecce ego lōge ꝓijciam habitatores
tre in hac vice. ⁊ tribulabo eos: ita vt non inue
nianṫ. Ve mihi ſup ꝯtritione mea peſſima: pla
ga mea. Ego autem dixi. Plane hec ifirmitas
mea ē. ⁊ portabo illā. Tabernaculū meū vaſta
tū ē: oēs funiculi mei: dirupti ſūt. Filij mei exi
erūt a me. ⁊ nō ſubſiſtūt. Nō eſt qui extēdat vl
tra tētoriū meū: ⁊ erigat pelles meas: q̄r ſtulte
egerūt paſtores ⁊ dn̄m nō q̄ſierunt: ꝓpterea nō
itellexerūt: ⁊ ois grex eoꝝ diſꝑſus eſt. Vox au
ditōis ecce venit: ⁊ cōmotio magna de tra aq/
lonis: vt ponat ciuitates iuda ſolitudinē ⁊ habi
tacula draconū. Scio dn̄e: q̄r non eſt hois via
eiꝰ: nec viri ē vt ambulet ⁊ dirigat greſſus ſuoſ
Corripe me dn̄e: verūtn̄ in iudicio ⁊ nō in fu/
rore tuo: ne forte ad nihilū redigas me. Effun
de indignationē tuam ſup gentes q̄ nō cogno
uerunt te. ⁊ ſuper ꝓuincias que nomē tuū nō
inuocauerunt: q̄r comederunt iacob ⁊ deuora/
uer. nt eum ⁊ conſūpſerunt illum: ⁊ decus eiuſ
diſſipauerunt. XI

VErbū qḋ factū ē a dn̄o ad hieremiā di/
cens. Audite ꝟba pacti huiꝰ: ⁊ loqui
mini ad viros iuda. ⁊ ad habitatores
irl̄m. ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominꝰ deus
iſrael. Maledictus vir q̄ nō audierit ꝟba pa/
cti huius: qḋ precepi patribus veſtris in die q̄
eduxi eos de tra egypti de fornace ferrea dicēſ.
Audite vocē meā ⁊ facite oia q̄ p̄cepi vobis. ⁊
eritis mihi i populū. ⁊ ego ero vobis in deum
vt ſuſcitē iuramētū qḋ iuraui prībus vr̄is da/
turū me eis trā fluentē lacte ⁊ melle ſicut ē dies
hec. Et rn̄di ⁊ dixi. Amē dn̄e. Et dixit dominꝰ
ad me. Vociferare oia ꝟba hec in ciuitatibus
iuda ⁊ foris hieruſalē dicēs. Audite ꝟba pacti
hꝰ ⁊ facite illa: q̄: ꝯteſtās ꝯteſtatus ſū prēs ve/
ſtros i die q̄ eduxi eoſ de tra egypti vſq; ad diē
hanc. Mane ꝯſurgēs ꝯteſtatꝰ ſū ⁊ dixi: audite
vocē meā: ⁊ nō audierūt nec inclinauerūt aurē
ſuā: ſꝫ abierūt vnuſq̄ſq; i p̄uitate cordis ſui ma
li. Et induxi ſup eos oia ꝟba pacti huius: qḋ
p̄cepi vt facerēt ⁊ nō fecerūt. Et dixit dominuſ
ad me. Inuēta ē cōiuratio in viris iuda ⁊ i ha
bitatoribus hieruſalē. Reuerſi ſunt ad iniq̄ta/
tes patrū ſuoꝝ p̄oreſ: q̄ noluerūt audire verba
mea. Et hi ḡ abierūt pꝰ deos alienos vt ſuiēt
eis. Irritū fecerūt domꝰ iſrael ⁊ domus iuda
pactū meū: qḋ pepigi cū patribus eoꝝ. Quobrē
hec dicit dominuſ. Ecce ego iducā ſup eos ma
la de quibus exire nō poterūt: ⁊ clamabunt ad
me. ⁊ nō exaudiā eos. Et ibūt ciuitates iuda ⁊
habitatores hieruſalē ⁊ clamabūt ad eos quibꝰ
libāt: ⁊ nō ſaluabūt eos in tp̄e afflictionis eoꝝ.
Scd̄m numeꝝ. n. ciuitatū tuaꝝ erāt dij tui iu/
da. ⁊ ſm̄ numeꝝ viaꝝ tuaꝝ hieruſalē poſuiſti
aras ꝯfuſionis: aras ad libādū baalim. Tu ḡ
noli orare ꝓ populo h̄: ⁊ ne aſſumas ꝓ eis lau
dem ⁊ orōnē: q̄r nō exaudiā i tp̄e clamoris eoꝝ
ad me: in tp̄e afflictionis eoꝝ. Quid ē qḋ dile/
ctus meꝰ in domo mea fecit ſcelera multa: Nū
quid carnes ſcē auferent a te malitias tuas: i q
bus gloriata es? Oliuā vberē pulchrā: fructi/
ferā: ſpecioſā vocauit dn̄s nomē tuū. Ad vocē
loquele grādis exarſit ignis in ea: ⁊ combuſta
ſunt frutecta eius. Et dominus exercituū q̄ plā
tauit te: locutus eſt ſuper te malum: pro malis
domus iſrael ⁊ domus iuda q̄ fecerunt ſibi ad
irritandū me: libantes baalim. Tu aūt dn̄e de

monſtraſti mihi ꝛ cognoui: tu oñdiſti mihi ſtu
dia eoꝝ. ꝛ ego q̄ſi agnus manſuet⁹ q portaṫ ad
victimam. Et nō cognoui qꝛ cogitauerūt ſuper
me ꝯſilia dicentes. mittam⁹ lignū in panē eius
ꝛ eradamus eū de terra viuentiū. ꝛ nomen eius
nō memoreṫ amplius. Tu aūt dn̄e ſabaoth qui
iudicas iuſte ꝛ ꝓbas renes ꝛ corda: videam vl
tionem tuā ex eis. Tibi eni reuelaui cām meā.
Propterea h̄ dic̄ dn̄s ad viros anathot: qui q̄
runt aiam tuam. ꝛ dicūt. Non ꝓphabis i noīe
dn̄i. ꝛ non morieris i manibus nr̄is. Propte
rea hec dicit dn̄s exercituū. Ecce ego viſitabo
ſup eos. Iuuenes morienṫ i gladio: filij eoꝝ ꝛ
filie eoꝝ morienṫ i fame. ꝛ reliq̄e non erūt ex eis
Inducam enim malum ſup viros anathot: an
num viſitationis eorum. XII.

Iuſtus qdem tu es dn̄e ſi diſputē tecū
verūtn̄ iuſta loquar ad te. Quare via i
pioꝝ ꝓſperaṫ: bene ē oībus q p̄uaricā
tur ꝛ iniq̄ agūt. Plātaſti eos ꝛ radicē miſerūt
ꝓficiūt ꝛ faciūt fructū. Prope es tu ori eoꝝ: ꝛ
longe a renibus eoꝝ. Et tu dn̄e noſti me: vidi
ſti me. ꝛ ꝓbaſti cor meū tecū. Cōgrega eos q̄ſi
gregem ad victimā. ꝛ ſanctifica eos in die occi
ſionis. Vſq̄ q̄ lugebit terra ꝛ herba oīs regiōis
ſiccabiṫ ꝓpter malitiā habitantiū i ea. Conſum
ptum eſt aial ꝛ volucre: qm̄ dixerunt. non vide
bit nouiſſima nr̄a. Si cū peditib⁹ currēs labo
raſti. quō ꝯtendere poteris cum equis. Cū au
tē in terra pacis ſecura fueris. qd facies in ſup
bia iordanis. Nam ꝛ fratres tui ꝛ domus pa
tris tui. etiam ipſi pugnauerunt aduerſum te.
ꝛ clamauerunt poſt te plena voce. Ne credas
eis cū locuti fuerint tibi bona. Reliqui domū
meā: dimiſi hereditatē meā. Dedi dilectā ani
mam meam in manū inimicoꝝ eius facta ē mi
hi hereditas mea quaſi leo in ſilua. Dedit ꝯtra
me vocem. ideo odiui eam. Nūqd auis diſco
lor hereditas mea mihi. Nunqd auis tincta p
totum. Venite ꝯgregamini oēs beſtie terre. ꝓ
perate ad deuorandū. Paſtores multi demoli
ti ſunt vineā meā. ꝯculcauerūt partē meā. De
derunt portiōem meā deſiderabilē in deſertum
ſolitudinis: poſuerūt eam in diſſipationē: luxit
q̄ ſup me. Deſolatiōe deſolata eſt oīs terra. qꝛ
nullus eſt qui recogitet corde. Super oēs vias
deſerti venerūt oēs vaſtatores terre: qꝛ gladi⁹
dn̄i deuorauit ab extremo terre vſq̄ ad extre
mū eius. Nō eſt pax vniuerſe carni. Semina
uerūt triticū ꝛ ſpinas meſſuerūt. hereditatē ac
ceperunt. ꝛ nō eis proderit. Cōfūdemini a fruc
tibus vr̄is. ꝓpter irā furoris dn̄i. Hec dicit
dn̄s aduerſum oēs vicinos meos peſſimos: q
tangūt hereditatē quā diſtribui pp̄lo meo iſrł
Ecce ego euellam eos de terra ſua. ꝛ domū iu
da euellā de medio eoꝝ. Et cū euulſero eos con
uertar ꝛ miſerebor eoꝝ. ꝛ reducam eos virum
ad hereditatē ſuā. ꝛ virum in terrā ſuā. Et erit
ſi eruditi didicerint vias pp̄li mei vt iurent in
nomine meo. viuit dn̄s. ſicut docuerunt pp̄lm
meū iurare baal: edificabuntur in medio popu
li mei. Qd̄ ſi nō audierint: euellā gentem illam
euulſione ꝛ perditione ait dn̄s. XIII.

HEc dicit dn̄s ad me. Vade ꝛ poſſide ti
bi lumbare lineū. ꝛ pones illud ſuper
lumbos tuos: ꝛ i aquā nō inferes illud
Et poſſedi lūbare iuxta verbū dn̄i. ꝛ poſui cir
ca lūbos meos. Et factus eſt ſ̄mo dn̄i ad me ſe
cūdo dicēs. Tolle lūbare qd̄ poſſediſti qd̄ ē cir
ca lumbos tuos. ꝛ ſurgens vade ad eufraten. ꝛ
abſconde ibi illud in foramine petre. Et abij ꝛ
abſcondi illud in eufraten: ſicut p̄ceperat mihi
dn̄s. Et factū eſt poſt dies plurimos dixit dn̄s
ad me. Surge ꝛ vade ad eufraten. ꝛ tolle inde
lumbare qd̄ p̄cepi tibi vt abſconderes illud ibi
Et abij ad eufraten. ꝛ fodi. ꝛ tuli lumbare de lo
co vbi abſconderam illud. Et ecce cōputruerat
lumbare ita vt nulli vſui aptū eſſet. Et factum
eſt verbum domini ad me dicēs. Hec dicit do
min⁹. Sic putreſcere faciam ſuperbiam iuda ꝛ
ſupbiam irl̄m multā: pp̄lm iſtū peſſimum q no
lūt audire v̄ba mea. ꝛ ambulāt i prauitate cor
dis ſui. abierūtq̄ poſt deos alienos vt ſeruirēt
eis ꝛ adorarēt eos. Et erūt ſicut lumbare iſtud
qd̄ nulli vſui aptū eſt. Sicut. n. adheret lumba
re ad lumbos viri: ſic agglutinaui mihi omnē
domū iſrł ꝛ oēm domū iuda dicit dn̄s vt eſſent
mihi in pp̄lm ꝛ in nomen ꝛ in laudē ꝛ i gl'iam
ꝛ nō audierūt. Dices ergo ad eos ſ̄monē iſtū
Hec dicit dn̄s deus iſrł. Oīs lagūcula īplebit
vino. Et dicēt ad te. Nūqd ignoramus qꝛ oīs
lagūcula īplebiṫ vino. Et dices ad eos. Hec di
cit dn̄s. Ecce ego implebo oēs habitatores t̄re
huius ꝛ reges q ſedent de ſtirpe dauid ſup thro
num eius. ꝛ ſacerdotes ꝛ ꝓphas ꝛ oēs habita
tores irl̄m ebrietate. ꝛ diſpergā eos virū a frē
ſuo. ꝛ patres ꝛ filios pariter ait dn̄s. Non parcā
ꝛ non ꝯcedam: neq̄ miſerabor vt non diſper
gam eos. Audite ꝛ auribus pcipite: nolite ele
uari: qꝛ dn̄s locutus eſt. Date dn̄o deo veſtro
gloriā añq̄ ꝯtenebreſcat. ꝛ añq̄ offēdāt pedes
vr̄i ad mōtes caligoſos. Expectabitis lucem. ꝛ
ponet eā i vmbrā mortis ꝛ in caliginē. Qd̄ ſi h̄
nō audieritis: in abſcondito plorabit aīa mea a

facie ſupbie. Plorās plorabit ⁊ deducet oculuſ
meus lachrymā: q: captus ē grex dñi. Dic re/
gi ⁊ dñatrici. Humiliamini: ſedete i ťra qm̄ de
ſcēdet de capite vr̄o corona glorie vr̄e. Ciuita/
tes auſtri clauſi ſunt. ⁊ non eſt q aperiat. Trāſ
lata ē oīs iuda tranſmigratiōe perfecta. Leua/
te oculos vr̄os ⁊ videte: qui venitis ab aquilo
ne. Ubi ē grex q datus ē tibi: pecus inclytum
tuum? Quid dices cum viſitauerit te? Tu. n.
docuiſti eos aduerſū te. ⁊ erudiſti i caput tuum
Nunqd non dolores apprehendent te q̄ſi mu
lierē parturientē? Q: ſi dixeris in corde tuo: q̄
re venerūt mihi hec. Propter multitudinē ini
quitatis tue: reuelata ſūt verecūdiora tua: pollu
te ſūt plāte tue. Si mutare poteſt ethiops pellē
ſuam: aut pardus varietates ſuas: ⁊ vos pote/
ritis bn̄facere cū didiceritis malū. Et diſſemina
bo eos q̄ſi ſtipulā q̄ vēto raptať in deſerto. hec
ſors tua parſq; menſure tue a me dicit dn̄s: qa
oblita es mei ⁊ cōfiſa es in mēdacio. Vn̄ ⁊ ego
nudaui femora tua ꝯ faciē tuā. ⁊ apparuit igno
minia tua: adulteria tua. ⁊ hinnitus tu⁹: ſcelus
fornicatiōis tue. Sup colles i agro vidi abho
minatiōes tuas. Ve tibi irlm̄. Nō mūdaberis
poſt me. Uſq; quo adhuc. XIIII

Quod fcm̄ ē vbū dn̄i ad hieremiam de
ſmōibus ſiccitatis. Luxit iudea ⁊ porte
eius corruerunt ⁊ obſcurate ſūt i terra
⁊ clamor irlm̄ aſcēdit. Maiores miſerunt mi
res ſuos ad aquā: venerunt ad hauriēdū. Nō
inuenerūt aquā: reportauerunt vaſa ſua vacua.
Cōfuſi ſūt ⁊ afflicti. ⁊ operuerūt capita ſua pp
vaſtitatē ťre: q: nō venit pluuia i ťram. Cōfuſi
ſūt agricole: operuerūt capita ſua. Nā ⁊ ceruа
i agro pepit ⁊ reliquit q: nō erat herba. Et ona
gri ſteterūt in rupib⁹: traxerunt ventū q̄ſi dra/
cones: defecerūt oculi eoꝝ q: non erat herba.
Si iniqtates nr̄e rn̄derit nobis: dn̄e fac ꝓpter
nomē tuum qm̄ multe ſūt auerſiōes nr̄e. Tibi
peccauimus expectatio iſrl̄: ſaluator nr̄ i tēpore
tribulationis. Quare q̄ſi colonus futurus es i
terra: ⁊ quaſi viator declinans ad manēdum?
Quare futurus es velut vir vagus ⁊ fortis: q
non poteſt ſaluare? Tu aūt i nobis es dn̄e. ⁊ no
men tuū inuocatū ē ſup nos: ne derelinq̄s nos.
Hec dicit dominus pplo huic q dilexit moue/
re pedes ſuos ⁊ nō quieuit: ⁊ dn̄o non placuit.
Nunc recordabitur iniquitatū eoꝝ: ⁊ viſitabit
pctā eoꝝ. Et dixit dn̄s ad me. Noli orare pro
pplo iſto in bonum. Cū ieiunauerint nō exau
diam p̄ces eoꝝ ⁊ ſi obtulerint holocauſtomata
⁊ victimas: non ſuſcipiam ea. qm̄ gladio ⁊ fa/
me ⁊ peſte ego cōſumā eos. Et dixi. A.a.a. do
mine deus. Prophete dicunt eis. Nō videbi
tis gladiū. ⁊ fames non erit in vobis: ſ; pacem
verā dabit vobis in loco iſto. Et dixit dn̄s ad
me. Falſo ꝓphete vaticinanť in nomine meo.
Nō miſi eos: ⁊ nō p̄cepi eis: neq; locutus ſu;
ad eos. Viſionē mēdacē ⁊ diuinationē; frau/
dulentā ⁊ ſeductionē cordis ſui ꝓphetāt vobis
Idcirco hec dicit dn̄s de ꝓphetis q ꝓphetant i
nōie meo q̄s ego nō miſi: dicētes gladius ⁊ fa
mes nō erit i ťra hac. In gladio ⁊ fame cōſumē
tur ꝓphe illi: ⁊ ppl̄i qbus ꝓphetāt erūt ꝓiecti
i vijs irlm̄ p̄ fam: ⁊ gladio: ⁊ nō erit q ſepeliat
eos: ipſi ⁊ vxores eoꝝ: filij ⁊ filie eoꝝ. ⁊ effun/
dā ſup eos malū ſuū. Et dices ad eos vbum
iſtud. Deducāt oculi mei lachrymā p noctē; et
diē ⁊ nō taceāt: qm̄ cōtritione magna cōtrita eſt
virgo filia ppl̄i mei: plaga peſſima vehementer
Si egreſſus fuero ad agros ecce occiſi gladio.
⁊ ſi introiero i ciuitatē ecce attenuati fame. Pro
pheta q̄; ⁊ ſacerdos abierūt in terrā quā igno/
rabant. Nūqd ꝓijciens abiecisti iudā: aut ſyō
abhoiata eſt aīa tua? Quare ergo pcuſſiſti nos
ita vt nulla ſit ſanitas? Expectauim⁹ pacē ⁊ nō
eſt bonū: ⁊ tp̄s curationis ⁊ ecce turbatio. Co
gnouimus dn̄e impietates nr̄as iniqtates pa/
trū nr̄oꝝ: q: peccauimus tibi. Ne des nos in
opprobriū ꝓpter nomē tuū: neq; facias nobis
cōtumeliā. Solij glie tue recordare: ne irritum
facias fedus tuū nobiſcū. Nūqd ſūt in ſculptili
bus gentium qui pluant: aut celi poſſunt dare
imbres niſi tu volueris? Nōne tu es dominus
deus noſter quem expectauimus? Tu enim fe
ciſti omnia hec. XV

Et dixit dn̄s ad me. Si ſteterit moyſes
⁊ ſamuel corā me: nō ē aīa mea ad po
pulum iſtum. Eijce illos a facie mea. ⁊
egrediantur. Q: ſi dixerit ad te: q̄ egrediemur
dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Qui ad mortem
ad mortē: ⁊ q ad gladiū ad gladiū: ⁊ q ad famē
ad famē: ⁊ q ad captiuitatē ad captiuitate;. Et
viſitabo ſup eos q̄tuor ſpēs dicit dn̄s. Gladi
um ad occiſionē: ⁊ canes ad lacerādū: ⁊ volati
lia celi ⁊ beſtias ťre ad deuorādū ⁊ diſſipādum
⁊ dabo eos i feruorē vniuerſis regnis terre ꝓ
pter manaſſen filiū ezechie regis iuda ſup oīb⁹
que fecit in irlm̄. Quis. n. miſerebitur tui irl;.
Aut qs cōtriſtabiť p te? Aut qs ibit ad rogādū
p pace tua? Tu reliquiſti me dicit dn̄s: retrorſū
abiſti. Et extendā manū meā ſup te. ⁊ iterficiā te
Laboraui rogans. Et diſpgā eos ventilabro i
portis terre. Interfeci ⁊ pdidi populum meū.

⁊ tamē a vijs ſuis nō ſunt reuerſi. Multiplica
te ſunt mihi vidue eius ſup harenā maris. In
duxi eis ſup matrē adoleſcētis vaſtatorē meri/
die: miſi ſup ciuitates r. pēte terrorē. Infirma
ta eſt q̄ pepit ſepte: defecit aīa eius. Occidit ei
ſol cū adhuc eſſet dies: ꝯfuſa ē ⁊ erubuit. Et re
ſiduos eius in gladiū dabo in cōſpectu inimico
ruꝫ eoꝝ: ait dn̄s. Ve mihi mater mea. Quare
genuiſti me virū rixe: virū diſcordie in vniuer
ſa terra? Nō feneraui: nec fenerauit mihi qſq̄.
Oēs maledicunt mihi dicit dominus. Si nō re
liquie tue in bonū: ſi nō occurri tibi in tpe affli
ctionis: ⁊ i tēpore tribulationis aduerſū inimi
cū. Nūqd federabit ferruꝫ ferro ab aqlōe ⁊ es
Diuitias tuas ⁊ theſauros tuos i direptionē da
bo gratis i oib⁹ pctis tuis ⁊ i oib⁹ t'minis tuis. Et
adducā inimicos tuos de terra quam neſcis: qꝛ
ignis ſuccenſus ē in furore meo ⁊ ſup vos ar/
debit. Tu ſcis domine: recordare mei ⁊ viſita
me: ⁊ tuere me ab his qui pſequunt̄ me. Noli
in patientia tua ſuſcipe me. Scito qm̄ ſuſtinui
ꝓpter te opprobriū. Inuenti ſunt ſmones tui ⁊ co
medi eos. Et factū ē mihi verbū tuū in gaudiū
⁊ in leticiam cordis mei: qm̄ inuocatū eſt nomē
tuū ſup me: dominus deus exercituū. Nō ſedi
in ꝯcilio ludentiū: ⁊ gloriatus ſū a facie manus
tue. Solus ſedebā: qm̄ amaritudīe repleſti me
Quare factus ē dolor meus ppetuus: ⁊ plaga
mea deſpa'bilis renuit curari? Facta ē mihi q̄ſi
mendaciū aquaꝝ infideliū. Propter h' hec dic̄
dominus. Si ꝯuerteris ꝯuertā te. ⁊ ante faciē
meā ſtabis. ⁊ ſi ſepaueris p̄cioſū a vili: quaſi os
meū eris. Cōuertent̄ ipſi ad te: ⁊ tu nō ꝯuerte
ris ad eos. Et dabo te pplō huic in murū ereū
fortē: ⁊ bellabunt aduerſū te: ⁊ nō p̄ualebunt:
qꝛ ego tecū ſum: vt saluē te ⁊ eruā te dicit domi/
nus. Et liberabo te de manu peſſimoꝝ: ⁊ redi
mā te de manu fortium. XVI

ET factū eſt verbū domini ad me dicēs.
Nō accipies vxorē ⁊ nō erūt tibi filij ⁊
filie in loco iſto. Quia hec dicit domi/
nus ſup filios ⁊ filias q generant̄ in loco iſto: ⁊
ſup matres eoꝝ q̄ genuerunt eos: ⁊ ſup patres
eoꝝ de quoꝝ ſtirpe ſūt nati in terra hac. Mor
tibus egrotationū morient̄. Nō plāgent̄ ⁊ nō
ſepelient̄: in ſterqliniū ſup faciē terre erūt. Et
gladio ⁊ fame ꝯſumment̄: ⁊ erit cadauer eorum i
eſcā volatilibus celi ⁊ beſtijs terre. Hec. n. dic̄
dn̄s. Ne igrediaris domū cōuiuij: neq̄ vadas
ad plangendū: neq̄ ꝯſoleris eos: qꝛ abſtuli pa
cē meā a pplō iſto dicit dominus miſericordiā
⁊ miſerationes. Et morient̄ grandes ⁊ parui
i terra iſta: nō ſepelient̄ neq̄ plangent̄ ⁊ nō ſe
icident: neq̄ caluitiū fiet ꝓ eis. Et nō frāgent
inter eos lugenti panē ad ꝯſolandū ſup mortuo
⁊ nō dabunt eis potū calicis ad ꝯſolanduꝫ ſup
patre ſuo ⁊ matre. Et domū ꝯuiuij nō igredia
ris vt ſedeas cū eis ⁊ comedas ⁊ bibas: qꝛ hec
dicit dominus exercituū deus iſrael. Ecce ego
auferā de loco iſto in oculis veſtris ⁊ i diebus
vrīs vocē gaudij ⁊ vocē leticie: vocē ſponſi ⁊
vocē ſpōſe. Et cū annūciaueris pplō huic oia
verba hec ⁊ dixerit tibi: qre locutus ē dn̄s ſup
nos oē malū grande iſtud. Que nr̄a iniquitas
aut qd̄ pctm̄ nr̄m qd̄ peccauim⁹ dn̄o deo nr̄o di
ces ad eos. Quia dereliquerūt me p̄res veſtri
ait dominus: ⁊ abierūt poſt deos alienos ⁊ ſer
uierūt eis: ⁊ adorauerūt eos: ⁊ me dereliq̄runt
⁊ legē meā nō cuſtodierūt. Sꝫ ⁊ vos pei⁹ opa
ti eſtis q̄ p̄res vr̄i. Ecce. n. ambulat vnuſqſq̄
poſt p̄uitatē cordis ſui mali vt me non audiat.
Et eijciā vos de terra hac i terrā quā ignorat̄
vos ⁊ p̄res veſtri: ⁊ ſuietis ibi dijs alienis die
ac nocte q nō dabūt vobis requiē. Propterea
ecce dies veniēt dic̄ dn̄s: ⁊ nō dicet̄ vltra: viuit
dn̄s q eduxit filios iſrael de t'ra egypti: ſꝫ viuit
dominus q eduxit filios iſrael de t'ra aqlonis. ⁊
de vniuerſis t'ris ad q̄s eieci eos: ⁊ reducā eos
in terrā ſuā quā dedi p̄rib⁹ eoꝝ. Ecce ego mit/
tā piſcatores multos dic̄ dominus: ⁊ piſcabunt̄
eos. Et poſt hec mittā eis multos venatores ⁊
venabunt̄ eos de oi mōte ⁊ de oī colle: et de ca/
uernis petraꝝ: qꝛ oculi mei ſup oēs vias eoꝝ.
Nō ſūt abſcōdite a facie mea: et nō fuit occulta
iniqtas eoꝝ ab oculis meis. Et reddā p̄mum
duplices iniqtates et pctā eoꝝ: qꝛ ꝯtaminaue/
rūt terrā meā in morticinis idoloꝝ ſuoꝝ: et ab
hoīationibus ſuis ipleuerūt hereditatē meam.
Domine fortitudo mea et robur meū: et refu/
giū meū in die tribulatiōis. Ad te gētes veniēt
ab extremis t're: et dicēt. Vere mēdaciū poſſe/
derunt patres noſtri: vanitatē q̄ eis nō ꝓfuit.
Nunqd faciet ſibi hō deos: et ipſi nō ſunt dij.
Idcirco ecce ego oſtendā eis p vicē hāc: oſten
dam eis manū meam et virtutē meam: et ſciēt
quia nomen mihi dominus. XVII

PEccatū iuda ſcriptū ē ſtilo ferreo in vn
gue adamātino: exaratū ſup latitudieꝫ
cordis eoꝝ: et in cornibus araꝝ eoꝝ.
Cū recordati fuerit filij eoꝝ araꝝ ſuaꝝ et luco/
rū ſuoꝝ: lignorūq̄ frondentiū in mōtib⁹ excel
ſis: ſacrificātes in agro: fortitudinē tuā: et oēs
theſauros tuos in direptionē dabo: excelſa tua
ꝓpter pctā in vniuerſis finibus tuis. Et reli/

querīſ ſola ab hereditate tua quā dedi tibi. ⁊ ſer
uire te faciā inimicis tuis i terra quā ignoras.
Quī ignē ſuccendiſti i furore meo vſqȝ in eter
nū ardebit. Hec dicꝫ dominus. Maledictus hō
ꝗ ꝯfidit in hoīe: ⁊ ponit carnē brachiū ſuū ⁊ a
domino recedit cor eius. Erit eni q̄ſi mirice i de
ſerto: ⁊ nō videbit cū venerit bonū: ſꝫ hitabit i
ſiccitate i deſerto i terra ſalſuginis ⁊ ihabitabili
Benedictus vir ꝗ ꝯfidit in domino: et erit do/
minus fiducia eius. Et erit q̄ſi lignū qḋ tranſ/
plantaꝫ ſup aq̄s: qḋ ad humorē mittit radices
ſuas: et nō timebit cū venerit eſtus. Et erit fo/
liū eius viride: et in tēpore ſiccitatis nō erit ſol
licitū: nec aliquādo deſinet facere fructū. Pra
uum ē cor hoīs et iſcrutabile. Quis cognoſcet
illud? Ego dominus ſcrutās cor et ꝓbās renes
ꝗ do vnicuiqȝ iuxta viā ſuā: et iuxta fructū adin
uētionū ſuaꝝ. Perdix fouit q̄ nō ꝑꝑit. Fecit
diuitias et nō in iudicio. In dimidio dieꝝ ſuo
rum derelinq̄t eas: et i nouiſſimo ſuo erit iſipi/
ens. Soliū glorie altitudis a ꝓncipio: locus ſci
ficationis nře expectatio iſrael. Domine oēs ꝗ
te derelinquūt ꝯfūdenꝫ: recedētes a te in terra
ſcribenꝫ: qm̄ dereliq̄runt venā aquaꝝ viuētiū
dominū. Sana me domine et ſanabor: ſaluū me
fac et ſaluus ero: qm̄ laus mea es tu. Ecce ipſi
dicunt ad me. Vbi ē v̄bū domi? Veniat. Et
ego nō ſuȝ turbat⁹ te paſtorē ſequens: et diem
hoīs nō deſideraui: tu ſcis. Qḋ egreſſū ē de la
biīs meis: rectū in ꝯſpectu tuo fuit. Nō ſis mi
hi tu formidini: ſpes mea tu in die afflictionis.
Cōfundanꝫ ꝗ me ꝑſequunꝫ ⁊ nō ꝯfundar ego
paueant illi et nō paueā ego. Induc ſup eos di
eȝ afflictionis: et duplici ꝯtritione contere eos.
Hec dicꝫ dominus ad me. Vade et ſta in porta
filioꝝ populi mei ꝑ quā īgrediunꝫ reges iuda
et egrediunꝫ: et in cunctis portis irl'm: et dices
ad eos. Audite v̄bū domini reges iuda: et oīs
iuda. cūctiqȝ habitatores irl'm: ꝗ igrediuni per
portas iſtas. Hec dicꝫ domin⁹. Cuſtodite aīas
v̄ras: et nolite portare pōdera i die ſabbati: nec
iferatis ꝑ portas irl'm: et nolite eiicere onera ď
domibus v̄ris i die ſabbati: et oē opus nō facie
tis. Scificate diē ſabbati ſicut p̄cepi patrib⁹ ve
ſtris. Et nō audierunt nec iclinauerunt aureȝ
ſuā: ſꝫ idurauerunt ceruicē ſuā ne audirēt me:
et ne acciperent diſciplinaȝ. Et erit: ſi audieritis
me dicit dominus: vt nō iferatis onera ꝑ por/
tas ciuitatis huius i die ſabbati: et ſi ſcificaueri
tis diē ſabbati ne faciatis i eo oē opus: igredieꝫ
tur ꝑ portas ciuitatis huius: reges et ꝓncipes
ſedētes ſup ſoliū dauid et aſcendētes i currib⁹
⁊ eq̄s ipſi ⁊ ꝓncipes eoꝝ viri iuda ⁊ hitatores
irl'm: ⁊ hitabiꝫ ciuitas hec ī ſempiternū. Et ve
niēt de ciuitatibus iuda i circuitu irl'm ⁊ de ter
ra beniamin ⁊ de cāpeſtribus ⁊ de mōtoſis ⁊
ab auſtro portātes holocauſtū ⁊ victimaȝ ⁊ ſa/
crificiū ⁊ thus: ⁊ inferēt oblationē i domū dn̄i
Si aūt nō audieritis me vt ſcificetis diē ſabba
ti: ⁊ ne portetis onus: ⁊ ne iferatiſ ꝑ portas irl'ȝ
in die ſabbati: ſuccendā ignē i portis eius: ⁊ ď
uorabit domos irl'm et nō extinguet.

XVIII.

VErbū qḋ factū ē ad hieremiā a domino
dicēs. Surge et deſcēde i domū ſigu/
li: et ibi audies v̄ba mea. Et deſcendi
in domū figuli: et ecce ipſe faciebat opus ſup ro
tā: et diſſipatū eſt vas qḋ ipſe faciebat e luto ma
nibus ſuis. Cōuerſuſqȝ fecit illud vas alteruȝ
ſicut placuerat in oculis eius vt faceret. Et fa/
ctū eſt verbū dn̄i ad me dicēs. Nunqd ſicut ſi/
gulus iſte: nō potero vobis facere dom⁹ iſrl'?
ait dn̄s? Ecce ſicut lutū in manu figuli: ſic vos
domus iſrl' in manu mea. Repēte loq̄r aduer
ſum gentē et aduerſus regnū: vt eradicē et de/
ſtruā et diſꝑdā illud. Si pniam egerit gēs illa
a malo ſuo qḋ locutus ſū aduerſus eā: agam et
ego pniam ſup malo qḋ cogitaui vt facerē ei: ⁊
ſubito loq̄r de gente et regno vt edificē et plan
tē illud. Si fecerit malū in oculis meis vt non
audiat vocē meā: pniam agaȝ ſup bono quod
locutus ſū vt facerē ei. Nunc ergo dic viro iu/
da et habitatori irl'm dicēs. Hec dicit domin⁹
Ecce ego fingo ꝯ̄ vos malum: et cogito ꝯ̄ vos
cogitationē. Reuertaꝫ vnuſqſqȝ a via ſua ma
la: et dirigite vias v̄ras et ſtudia v̄ra. Qui di/
xerunt. Deſperauimus. Poſt cogitatōes.n.no
ſtras ibim⁹: et vnuſqſqȝ p̄uitatē cordis ſui ma
li faciemus. Jō hec dicit dn̄s. Interrogate gē
tes. Quis audiuit talia horribilia: q̄ fecit nimiſ
virgo iſrael? Nunqd deficiet de petra agri nix
libani: aut euelli poſſūt aque erūpentes frigide
et defluentes? Quia oblitus ē mei ppl's meus
fruſtra libantes et ipingentes in viīs ſuis: et i
ſemitis ſeculi: vt ambularēt ꝑ eas in itinere nō
trito: vt fieret terra eoꝝ in deſolationē et in ſi/
bilū ſempiternū. Oīs ꝗ p̄terierit per eā: obſtu
peſcet: et mouebit caput ſuum. Sicut ventus
vrens diſpergā eos corā inimico: dorſuȝ et nō
faciē oſtendā eis in die ꝑditionis eoꝝ. Et dixe
runt. Venite et cogitemus ꝯ̄ hieremiā cogita
tiones. Nō eni ꝑibit lex a ſacerdote: neqȝ con/
ſiliū a ſapiente: nec ſermo a ꝓpheta. Venite et
ꝑcutiamus eū lingua: et nō attēdamus ad vni.

uerſos ſmones ei⁹. Attēdite dñe ad me: et au
di vocē aduerſarioꝝ meoꝝ. Nunqd reddet̃ ꝑ
bono malū: q2 foderūt foueā aīe mee. Recorda
re q̄ ſteteri i ↄſpectu tuo vt loq̄rer ꝑ eis bonū
et auerterēt idignationē tuā ab eis. Propterea
da filios eoꝝ in famē: et deduc eos in manus
gladij. Fiāt vxores eoꝝ abſq3 liberis et vidue
et viri eaꝝ interficiant̃ morte. Iuuenes eoꝝ cō
fodiant̃ gladio in ꝑlio: audiat̃ clamor de domi
bus eoꝝ. Adduces eni ſup eos latronē repēte
q2 foderunt foueā vt caperēt me: et laq̄os ab/
ſcōderunt pedib⁹ meis. Tu aūt dñe ſcis omne
ↄſiliūm eoꝝ aduerſuz me in mortē. Ne ꝑpitie
ris iniq̄tati eoꝝ: et pctm̄ eoꝝ a facie tua non de
leatur. Fiant corruentes i ↄſpectu tuo: i tēpore
furoris tui abutere eis. XIX

Hec dicit dñs. Vade et accipe laguncu
lam figuli teſteā a ſenioribus populi et
a ſenioribus ſacerdotū: et egredere ad
vallē filij ennon q̄ ē iuxta itroituz porte fictilis
et p̄dicabis ibi vba q̄ ego loquor ad te: et di/
ces. Audite vbū dñi reges iuda et habitatores
irl'm. Hec dicit dñs exercituū deus iſrael. Ec/
ce ego inducā afflictionē ſup locum iſtū: ita vt
ois q audierit illam: tinniant aures eius: eo q̄
dereliquerint me: et alienuz fecerit locum iſtuz
et libauerint in eo dijs alienis: quos neſcierūt
ipſi et patres eoꝝ et reges iuda: et repleuerunt
locuz iſtuz ſanguie inocentuz: et edificauerunt
excelſa baalim ad cōburēdos filios ſuos igni i
holocauſtum baalim: q̄ non p̄cepi: nec locutus
ſum: nec aſcēderunt in cor meum. Propterea
ecce dies venient dicit dñs. et nō vocabit̃ āplius
locus iſte tophet et vallis filij ennon: ſed vallis
occiſionis. Et diſſipabo ↄſiliuz iuda et irl'm in
loco iſto: et ſubuertā eos gladio in cōſpectu ini
micoꝝ ſuoꝝ: et in manu querentium aīas eoꝝ
et dabo cadauera eoꝝ eſcam volatilib⁹ celi et be
ſtijs terre. et ponā ciuitatē hanc in ſtuporem et
in ſibilum. Ois qui p̄terierit ꝑ eam obſtupe/
ſcet: et ſibilabit ſup vniuerſa plaga eius. Et ci/
babo eos carnibus filioꝝ ſuoꝝ: et carnibus fi/
liaꝝ ſuaꝝ: ⁊ vnuſq́ſq3 carnes amici ſui come/
det in obſidione et in anguſtia in qua ↄcludent
eos inimici eoꝝ: ⁊ q̄ querūt aīas eoꝝ. Et cōte
res lagūculā in oculis viroꝝ qui ibūt tecū ⁊ di/
ces ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Sic conte
ram pp'lm iſtum ⁊ ciuitatē iſtā: ſicut conteritur
vas figuli. qd' nō poteſt vltra inſtaurari. Et in
tophet ſepelient̃. eo q̄ non ſit alius locus ad ſe/
peliendum. Sic faciam loco huic ait dominus
⁊ habitatoribus ei⁹. vt ponā ciuitatē iſtam ſicut
tophet. Et erunt domus irl'm ⁊ domus reguz
iuda ſicut locus tophet immude: oēs domus in
quarū domatibus ſacrificauerunt omni militie
celi. ⁊ libauerunt libamīa dijs alienis. Venit
aūt hieremias de tophet quo miſerat euz domi/
nus ad ꝑphetandū. ⁊ ſtetit in atrio domus dñi
⁊ dixit ad oēm pp'lm. Hec dicit dominus exer
cituū deus iſrael. Ecce ego inducā ſuper ciuita
tē hāc ⁊ ſup oēs vrbes ei⁹ vniuerſa mala q̄ lo/
cutus ſum aduerſū eā. qm̄ indurauerūt ceruicē
ſuā vt nō audirēt ſermōes meos. XX

Et audiuit phaſſur filius emmer ſacer/
dos q conſtitutus erat princeps i domo
dñi hieremiam ꝑphantem ſermones
iſtos. Et percuſſit phaſſur hieremiam prophē/
taz. ⁊ miſit eū in neruum qd' erat in porta benia
min ſuꝑiori in domo dñi. Cūq3 illuxiſſet i cra/
ſtinū. eduxit phaſſur hieremiam de neruo. ⁊ di
xit ad eum hieremias. Nō phaſſur vocauit do
min⁹ nomē tuū ſed pauorē vndiq3: q2 hec dicit
dñs. Ecce ego dabo te in pauorē ⁊ oēs amicos
tuos. ⁊ corruent gladio inimicoꝝ ſuoꝝ. ⁊ oculi
tui videbunt. Et oēm iudam dabo in manu re
gis babylonis ⁊ trāſducet eos in babylonem:
⁊ ꝑcutiet eos gladio. Et dabo vniuerſā ſubſtā
tiā ciuitatis huius ⁊ oēm laborem eius oēq3 p̄
ciū ⁊ cūctos theſauros regum iuda: dabo i ma/
nu inimicoꝝ eoꝝ. ⁊ diripiēt eos ⁊ tollent: ⁊ du
cent in babylonē. Tu aūt phaſſur ⁊ oēs habita
tores domus tue ibitis in captiuitatē. ⁊ in baby
lonez venies ⁊ ibi morieris. ibiq3 ſepelieris tu
⁊ oēs amici tui q̄bus ꝑphetaſti mendaciū. Se
duxiſti me dñe ⁊ ſeductus ſū. fortior me fuiſti ⁊
inualuiſti. Factus ſum in deriſū tota die. Oēs
ſubſannant me q2 iam olim loquor vociferans:
iniq̄tatem ⁊ vaſtitatē clamito. Et factus eſt mi/
hi ſermo domini in opprobriū ⁊ in deriſum to/
ta die. Et dixi. Nō recordabor eius neq3 loq̄r
vltra in noie illius. Et factus eſt in corde meo
q̄ſi ignis exeſtuās. clauſuſq3 i oſſib⁹ meis. ⁊ de
feci ferre nō ſuſtinēs. Audiui .n. contumelias
multorū ⁊ terrorē in circuitu: ꝑſequemini ⁊ ꝑſe
quamur eū ab oibus viris q erant pacifici mei
⁊ cuſtodiētes latus meū: ſi quo modo decipiat̃
⁊ p̄ualeamus aduerſus eū: ⁊ ↄſeq̄mur vltione
ex eo. Dñs aūt mecū ē: tāq̄ bellator fortis: ideo
eo q ꝑſequunt̃ me cadent: ⁊ infirmi erunt et cō
fundent̃ vehemēter: q2 nō itellexerunt oppro/
briū ſempiternuz: qd' nunq̄ delebit̃. Et tu dñe
exercituū ꝓbator iuſti q vides renes et cor: vi/
deā q̄ſo vltionē tuā ex eis. Tibi enim reuelaui
cauſam meam. Cantate dño laudate dominuz

q꞉ liberauit aiam pauperis de manu maloꝛuꝫ.
Maledicta dies in q̄ natus ſu. dies in qua pepe
rit me mater mea: nō ſit benedicta. Maledict⁹
vir q annūciauit patri meo dicēs: nat⁹ ē tibi pu
er maſculus. ⁊ q̄ſi gaudio letificauit eū. Sit hō
ille vt ſūt ciuitates q̄s ſubuertit dn̄s ⁊ nō peni/
tuit eū. Audiat clamoꝛē mane: ⁊ vlulatū in tpe
meridiano: q꞉ nō me interfecit a vulua vt fieret
mihi mater mea ſepulchꝛum: ⁊ vulua eius con
ceptus eternus. Quare de vulua egreſſus ſuꝫ
vt viderē laboꝛē ⁊ doloꝛē. ⁊ conſumerentur in
confuſione dies mei. XXI

Verbū quod factū eſt ad hieremiā a do/
mino: qn̄ miſit ad eum rex Sedechias
phaſſur filiuꝫ melchie ⁊ ſophoniā filiū
maaſie ſacerdotē dicens. Interroga ꝓ nobis
dn̄m: q꞉ nabuchodonoſoꝛ rex babylonis pꝛeli
atur aduerſū nos: ſi foꝛte faciat dn̄s nobiſcū ſꝫ
oīa mirabilia ſua. ⁊ recedat a nobis. Et dixit
hieremias ad eos. Sic dicetis ſedechie. Hec
dicit dn̄s de⁹ iſrael. Ecce ego ꝯuertaꝫ vaſa bel
li que in manibus veſtris ſūt ⁊ quib⁹ vos pu/
gnatis aduerſū regē babylōis: ⁊ chaldeos qui
obſidēt vos in circuitu muroꝝ: ⁊ congregabo
ea i medio ciuitatis hui⁹: ⁊ debellabo ego vos
in manu extenta ⁊ in brachio foꝛti ⁊ in furoꝛe ⁊
i indignatione ⁊ in ira grādi: ⁊ ꝑcutiā habita/
toꝛes ciuitatis huius. Hoīes ⁊ beſtie peſtilen/
tia magna moꝛiant̄. Et poſt hoc ait dn̄s: dabo
ſedechiā regē iuda ⁊ ſeruos ei⁹ ⁊ populū eius.
⁊ q derelicti ſunt ī ciuitate hac a peſte ⁊ gladio:
⁊ fame i manu nabuchodonoſoꝛ regis babylo
nis ⁊ in manu inimicoꝝ eoꝝ: ⁊ in manu q̄ren
tiū aīam eoꝝ: ⁊ ꝑcutiet eos in oꝛe gladij. ⁊ non
flectet̄: neq꞉ parcet neq꞉ miſerebit̄. Et ad pplꝫ
hunc dices. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego do
corā vobis viā vite ⁊ viā moꝛtis. Qui habita/
uerit in vrbe hac: moꝛiet̄ gladio ⁊ fame ⁊ peſte
q aūt egreſſus fuerit ⁊ tranſfugerit ad chaldeoſ
qui obſident vos: viuet ⁊ erit ei aīa ſua q̄ſi ſpo
liū. Poſui.n. faciē meā ſuꝑ ciuitatē hanc i ma
lū ⁊ nō in bonū ait dn̄s. In manu regis baby
lonis dabit̄: ⁊ exuret eaꝫ igni. Et domui regis
iuda. Audite ꝟbū dn̄i domus dauid. Hec di
cit dominus. Iudicate mane iudiciū: ⁊ eruite
vi oppꝛeſſū de manu calūniantis: ne foꝛte egre
diatur vt ignis indignatio mea: ⁊ ſuccēdat̄: et
non ſit q extinguat: ꝓpter maliciā ſtudioꝝ vr̄o
rū. Ecce ego ad te habitatricē vallis ſolide atq꞉
cāpeſtris ait dominus: q dicitis: q̄s ꝑcutiet noſ
⁊ quis ingredict̄ domos nr̄as. Et viſitabo ſuꝑ
vos iuxta fructū ſtudioꝝ vr̄oꝝ dicit dominus.
⁊ ſuccendaꝫ ignē in ſaltu eius: ⁊ deuoꝛabit om
nia in circuitu eius. XXII

Hec dicit dn̄s. Deſcēde in domū regis
iuda. ⁊ loqueris ibi ꝟbū hoc ⁊ dices.
Audi ꝟbū dn̄i rex iuda q ſedes ſuꝑ ſo
liū dauid: tu ⁊ ſerui tui ⁊ ppl's tuus q igredi
mini ꝑ poꝛtas iſtas. Hec dicit dn̄s. Facite iu/
diciū ⁊ iuſticiā: ⁊ liberate vi opp̄ſſū de manu ca
lūniatoꝛis: ⁊ aduenā ⁊ pupillū ⁊ viduaꝫ nolite
ꝯtriſtare neq꞉ opp̄rimatis iniq̄: ⁊ ſanguinē in
nocētē ne effūdatis in loco iſto. Si.n. facientes
feceritis ꝟbū iſtud: ingredient̄ ꝑ poꝛtas dom⁹
h⁹ reges ſedētes de genere dauid ſuꝑ thꝛonuꝫ
eius: ⁊ aſcēdentes currus ⁊ equos ipi ⁊ ſerui ⁊
ppl's eoꝝ. Qd ſi non audieritis ꝟba hec in me
metipſo iuraui dicit dn̄s: q꞉ in ſolitudinem erit
domus hec. Quia hec dicit dn̄s ſuꝑ domū re/
gis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si nō
poſuero te ſolitudinē: vrbes ihabitabiles. Et
ſcīficabo ſuꝑ te inficientē virū ⁊ arma ei⁹ ⁊ ſuc
cident electas cedros tuas ⁊ p̄cipitabūt i ignē.
⁊ ptrāſibunt gentes multe ꝑ ciuitatē hāc: ⁊ di/
cet vnuſq̄ſq꞉ ꝓximo ſuo. Quare fecit domin⁹
ſic ciuitati huic grādi? Et r̄ndebūt. Eo q̄ dere/
liquerint pactū dn̄i dei ſui. ⁊ adoꝛauerint deos
alienos: ⁊ ſeruierint eis. Nolite flere moꝛtuum
neq꞉ lugeatis ſuꝑ eū fletu. Plangite eū q egre
ditur: q꞉ nō reuertet̄ vltra: nec videbit t'rā na/
tiuitatis ſue. Quia hec dicit dominus ad ſellū
filiū ioſie regē iuda q regnauit ꝓ ioſia pr̄e ſuo
q egreſſus ē de loco iſto. Nō reuertet̄ huc am/
plius: ſꝫ in loco ad quē tranſtuli eū ibi moꝛiet̄.
⁊ t'rā iſtā non videbit amplius. Ve q edificat
domū ſuā in iniuſticiā. ⁊ cenacula ſua nō in iu/
dicio. Amicū ſuū opprimet fruſtra ⁊ mercedeꝫ
nō reddet ei. Qui dicit edificabo mihi domum
latā ⁊ cenacula ſpacioſa: q aperit ſibi feneſtras
⁊ facit laq̄aria cedrina: pingitq꞉ ſinopide. Nū
quid regnabis. qm̄ cōferes te cedro. Pater tu⁹
nunqd non comedit ⁊ bibit ⁊ fecit iudiciū ⁊ iu
ſticiā: tunc cū bene erat ei? Iudicauit cām pau
peris ⁊ egeni in bonum ſuum. Nunquid non
ideo q꞉ cognouit me dicit domin⁹? Tui ꝟo ocu
li ⁊ coꝛ ad auariciā ⁊ ad ſanguinē innocētē fun
dendū ⁊ ad calūniā. ⁊ ad curſum mali operis.
Propterea hec dicit dominus ad ioachim filiū
ioſie regē iuda. Nō plāgēt eū. Ve frater ⁊ ve
ſoroꝛ. nō ꝯcrepabūt ei ve dn̄e ⁊ ve inclyte. Se
pultura aſini ſepeliet̄: putrefactus ⁊ ꝓiect⁹: ex
tra poꝛtas ihr'lm. Aſcēde libanū ⁊ clama: ⁊ i ba
ſan da vocē tuā ⁊ clama ad trāſeuntes: q꞉ ꝯtri
ti ſunt omnes amatoꝛes tui. Locutus ſum ad

te in abundātia tua: dixiſti: non audiam. Hec
eſt vita tua ab adoleſcētia tua: q2 nō audiſti vo/
cē meā. Oēs paſtores tuos paſcet vēt9. ⁊ ama
tores tui i captiuitatē ibūt. Et tūc ↄfunderis ⁊
erubeſces ab oī malicia tua q̄ ſedes in libano ⁊
nidificas in cedris. Quō cōgemuiſti cū venerit
ſeni tibi dolores quaſi dolores parturiētis. Vi
uo ego dicit dñs: q2 ſi fuerit iechonias filius ioa
chim regis iuda annulus i manu dextera mea:
inde euellam eū. Et dabo te in manu querētiū
aīam tuam. ⁊ i manu quoꝝ tu formidas faciem
⁊ in manu nabuchodonoſor regis babylōis. ⁊
in manu caldeoꝝ. Et mittā te ⁊ matrē tuam q̄
genuit te in trā alienā in qua nati nō eſtis: ibiq3
moriemini. Et in trā ad quā ipſi leuāt aīa3 ſuā
vt reuertant̄ illuc: nō reuertent̄. Nūqd vas fi/
ctile atq3 ↄtritū vir iſte iechonias. Nunqd vas
abſq3 omni voluptate. Quare abiecti ſūt ipſe ⁊
ſemen eius ⁊ ꝓiecti in terrā quā ignorauerunt
Terra. terra. terra. audi ſermonē dñi. Hec dicit
dñs. Scribe virū iſtū ſterilem: virū q in dieb9
ſuis nō ꝓſperabit̄. Nec. n. erit de ſemine eius
vir qui ſedeat ſuper ſoliū dauid. ⁊ poteſtatē ha/
beat vltra in iuda. XXIII

Ve paſtoribus q diſpgūt ⁊ dilacerāt gre
gem paſcue mee dicit dñs. Jdeo hec di
cit dñs deus iſrl̄ ad paſtores q paſcunt
ppl̄m meum. Vos diſpſiſtis gregē meū ⁊ eie/
ciſtis eos. ⁊ nō viſitaſtis eos. Ecce ego viſita/
bo ſup vos malitiā ſtudioꝝ veſtrorum ait dñs.
Et ego ↄgregabo reliquias gregis mei de oī/
bus terris ad q̄s eiecero eos illuc. ⁊ conuertam
eos ad rura ſua ⁊ creſcēt ⁊ multiplicabuntur. ⁊
ſuſcitabo ſup eos paſtores ⁊ paſcent eos. Non
formidabūt vltra: ⁊ non pauebunt: ⁊ nullus q̄
ret ex nūero dicit dñs. Ecce dies veniūt dic do
min9 ⁊ ſuſcitabo dauid germen iuſtū. ⁊ regna/
bit rex ⁊ ſapiēs erit. ⁊ faciet iudiciū ⁊ iuſticiā ī ter
ra. Jn dieb9 illis ſaluabit̄ iuda: ⁊ iſrl̄ habitabit
cōfidenter. Et hoc eſt nomē qd̄ vocabūt eū dñs
iuſt9 nr̄. Propter hoc ecce dies veniūt dic dñs
⁊ nō dicēt vltra viuit dñs q eduxit filios iſrl̄ de
terra egypti: ſed viuit dñs q eduxit ⁊ adduxit ſe
men domus iſrael de terra aqlonis ⁊ de cūctis
terris ad quas eiecera eos illuc. ⁊ habitabūt
in terra ſua. Ad ꝓphas. Cōtritū eſt cor meum
in medio mei: cōtremuerūt oīa oſſa mea. Fact9
ſum q̄ſi vir ebrius. ⁊ q̄ſi hō madidus a vino. a
facie dñi. ⁊ a facie vboꝝ ſcōꝝ eius. quia adul/
terijs repleta eſt terra: quia a facie maledictiōis
luxit terra: areſacta ſunt arua deſerti. Fact9 eſt
curſus eoꝝ malus: ⁊ fortitudo eoꝝ diſſimilis.

Propheta nāq3 ⁊ ſacerdos polluti ſunt. ⁊ i do
mo mea inueni malū eoꝝ ait dñs. Jdcirco via eo
rum erit q̄ſi lubricū i tenebris: impellent̄. n. ⁊ cor
ruent in ea. Afferam. n. ſup eos mala annū vi
ſitatiōis eoꝝ ait dñs. Et i ꝓphis ſamarie vidi
fatuitatē. ⁊ ꝓphetabāt in baal: ⁊ decipiebāt po
pulū meū iſrael. Et in ꝓphis irl̄m vidi ſimili/
tudinē adulterantiū ⁊ iter mēdacij. Et cōforta/
uerūt manus peſſimoꝝ: vt nō conuerteret vnuſ
quiſq3 a malitia ſua. Facti ſunt mihi oēs ſodo/
ma: ⁊ habitatores eius q̄ſi gomorra. Propte/
rea hec dicit dñs exercituūad ꝓphas. Ecce ego
cibabo eos abſinthio: ⁊ potabo eos felle. A pro
phetis. n. irl̄m egreſſa eſt pollutio ſup oēm trā
Hec dic dominꝰ exercituū. Nolite audire ver
ba ꝓphetarū q ꝓphetāt vobis. ⁊ decipiūt vos
Viſionē cordis ſui loquunt̄: nō de ore dñi. Di
cūt his q blaſſemāt me. locutus eſt dñs pax erit
vobis: ⁊ oībus q ambulāt i prauitate cordis ſui
dixerūt: non veniet ſup vos malū. Quis. n. af
fuit in ↄſilio dñi: ⁊ vidit ⁊ audiuit ſermonē ei9.
Quis conſiderauit verbū illius ⁊ audiuit. Ec
ce turbo dominice indignationis egredietur. ⁊
tēpeſtas erūpens ſup caput impiorum veniet.
Nō reuertet̄ furor dñi vſq3 dū faciat. ⁊ vſq3 dū
compleat cogitationē cordis ſui. Jn nouiſſimiſ
diebus intelligetis cōſilium eius. Non mitte/
bam ꝓphas. ⁊ ipſi currebant. non loquebar ad
eos. ⁊ ipſi ꝓphetabant. Si ſtetiſſent in conſilio
meo ⁊ nota feciſſēt vba mea populo meo: auer
tiſſent vtiq3 eos a via ſua mala ⁊ cogitatiōibus
ſuis peſſimis. Putas ne deus e vicino ego ſu3
dicit dñs: ⁊ nō deus de longe. Si occultabitur
vir in abſcōditis: ⁊ ego nō videbo eū dicit dñs
Nūqd nō celū ⁊ terrā ego impleo dicit domin9
Audiui q̄ dixerunt ꝓphe ꝓphetantes in noīe
meo mendaciū atq3 dicentes. Somniaui: ſom
niaui. Vſq3 quo iſtud eſt in corde ꝓphataꝝ va
ticinantiū mendaciū: ⁊ ꝓphetantiū ſeductioneſ
cordis ſui. Qui volunt facere vt obliuiſcat̄ po/
pulus me9 noīs mei. ꝓpter ſomnia eoꝝ q̄ nar
rat vnuſqſq3 ad ꝓximū ſuū: ſicut obliti ſūt pr̄es
eoꝝ noīs mei ꝓpter baal. Propheta q h3 ſom
niū. narret ſomnium. ⁊ q h3 ſermonē meū. lo/
quatur ſermonem meu3 vere. Quid paleis ad
triticū dicit dñs. Nūqd nō vba mea ſunt qua/
ſi ignis ardēs dicit dñs: ⁊ q̄ſi malleus cōterenſ
petrā. Propterea ecce ego ad prophas ait dñs
q furāt̄ vba mea vnuſqſq3 a proximo ſuo. Ecce
ego ad prophas ait dñs q aſſumunt linguas ſu
as. ⁊ aiunt dicit dñs. Ecce ego ad prophas ſom
niantes mendaciū dicit dñs: q narrauerunt ea

⁊ ſeduxerūt pplm meū in mendacio ſuo: ⁊ i mi
raculis ſuis. cū ego nō miſiſſem eos. nec man/
daſſem eis: q nihil ꝓfuerunt pplo huic dicit do
minus. Si igit̄ interrogauerit te ppls iſte vl' ꝓ
pheta aut ſacerdos dicēs. qd eſt onus domini.
dices ad eos vos eſtis onꝰ. Proijciā q̄ppe vos
dicit. dñs. Et ꝓpha ⁊ ſacerdos ⁊ ppls q dicit
onus dñi. viſitabo ſuper virū illū ⁊ ſup domū
eiꝰ. Hec dicetis vnuſqſq; ad ꝓximū ⁊ ad fra/
trē ſuū. Quid reſpōdit dñs: ⁊ qd locutꝰ ē domi
nꝰ. Et onꝰ domini vltra nō memorabit̄: q2 onꝰ
erit vnicuiq; ſmo ſuꝰ. Et puertiſtis verba dei
viuētis: dñi exercituū dei nři. Hec dices ad
ꝓphetā. Quid reſpōdit tibi dominꝰ ⁊ qd locu/
tus ē dominꝰ. Si aūt onꝰ domini dixeritis: pro
pter h̄ h̄ dic̄ dominꝰ. Q2 dixiſtis ſmonē iſtum
onꝰ domini: ⁊ miſi ad vos dicēs. nolite dicere
onꝰ domini, ꝓpterea ecce ego tollā vos portans
⁊ dereliquā vos ⁊ ciuitatē quā dedi vob ⁊ pribꝰ
vřis a facie mea: ⁊ dabo vos ī opprobriū ſēpit
nū. ⁊ ignominiā eternā q̄ nūq̄ obliuione delebitur.

O Stēdit mihi dominꝰ. ⁊ ecce XXIIII
duo calathi pleni ficis poſiti ante tēplū
domini poſtq; trāſtulit nabuchodono
ſor rex babylōis iechoniā filium ioachim regē
iuda ⁊ principes eius ⁊ fabrū ⁊ incluſorē d̄ ih'lm
⁊ adduxit eos in babylonem. Calathus vnus
ficus bonas habebat nimis: vt ſolent ficus eſſe
primi temporis. Et calathus vnus ficus habe
bat malas nimis. q̄ comedi non poterant eo q̄
eſſent male. Et dixit dominus ad me. Quid tu
vides hieremia. Et dixi. Ficus ficꝰ bonas bo
nas valde ⁊ malas: malas valde. q̄ comedi nō
poſſunt eo q̄ ſint male. Et factum eſt verbum
domini ad me dicēs. Hec dicit dominus deus
iſrl'. Sicut ficꝰ he bone. ſic cognoſcā trāſmigratio
nē iuda: quā emiſi de loco iſto i trā caldeoꝝ in
bonū: ⁊ ponā oculos meos ſuper eos ad placā
dū. Et reducam eos in trām hanc: ⁊ edificabo
eos ⁊ nō deſtruam: ⁊ plantabo eos ⁊ nō euellā
⁊ dabo eis cor: vt ſciant me q2 ego ſū dominꝰ.
Et erūt mihi in pplm. ⁊ ego ero eis i deū: q2 re
uertent̄ ad me i toto corde ſuo. Et ſicut ficꝰ peſ/
ſime q̄ comedi non poſſunt eo q̄ ſint male: hec
dicit dñs ſic dabo ſedechiā regem iuda ⁊ princi
pes eiꝰ ⁊ reliquos de ih'lm q remāſerūt in vrbe
hac: ⁊ q habitant i terra egypti. Et dabo eos in
vexationē afflictionēq; oibus regnis terre: ⁊ i
opprobriū ⁊ ī parabolā ⁊ in ꝓuerbiū ⁊ in male
dictionē in vniuerſis locis ad q̄ eieci eos: ⁊ mit
tā i eis gladiū ⁊ famē ⁊ peſtē donec cōſumātur
de terra quā dedi eis ⁊ pribꝰ eoꝝ. XXV.

V Erbū qd factū ē ad hieremiā de oī po/
pulo iude in āno q̄rto ioachim filij io/
ſie regis iuda: ipſe ē annus primus na
buchodonoſor regis babylonis. Et locuꝰ eſt
hieremias ꝓpha ad oēm pplm iuda ⁊ ad vni/
uerſos habitatores ih'lm: dicens. A tertiodeci
mo anno ioſie filij amon regis iuda vſq; ad di
em hāc: ipſe ē tertius ⁊ viceſimus annꝰ: factū
ē v̄bū dñi ad me: ⁊ locutus ſū ad vos de nocte
ꝯſurgens ⁊ loquēs. ⁊ nō audiſtis. Et miſit do
minus ad vos oēs ſeruos ſuos ꝓphas ꝯſur/
gens diluculo mittēſq; ⁊ nō audiſtis: neq; in/
clinaſtis aures veſtras vt audiretis cū diceret.
Reuertimini vnuſqſq; a via ſua mala. ⁊ a peſ
ſimis cogitationibus veſtris. ⁊ habitabitis in
terra quā dedit dominus vobis ⁊ pribus vřis
a ſeculo ⁊ vſq; in ſeculū. Et nolite ire poſt deos
alienos vt ſuiatis eis adoretiſq; eos: neq; me
ad iracūdiā ꝓuocetis in opibus manuū vřaꝝ:
⁊ nō affligā vos. Et nō audiſtis me dicit dñs:
vt me ad iracūdiā ꝓuocaretis in opibus manu
um vřaꝝ in malū vřm. Propterea hec dicit
dñs exercituū. Pro eo q̄ nō audiſtis v̄ba mea
ecce ego mittā ⁊ aſſumā vniuerſas cognatiōes
aquilonis ait dñs. ⁊ nabuchodonoſor regē ba/
bylonis ſeruū meū: ⁊ adducā eos ſup terram
iſtā ⁊ ſuper habitatores eius ⁊ ſup oēs natiōes
q̄ in circuitu illius ſunt: ⁊ interficiā eos ⁊ ponā
eos i ſtuporē ⁊ in ſibilū ⁊ in ſolitudines ſempi
ternas. Perdāq; ex eis vocē gaudij ⁊ vocem
leticie: vocē ſpōſi ⁊ vocē ſponſe: vocem mole ⁊
lumen lucerne. Et erit vniuerſa tra eius i ſoli
tudinē ⁊ i ſtuporē: ⁊ ſeruient oēs gētes iſte re
gi babylonis ſeptuaginta annis. Cūq; imple
ti fuerint ſeptuaginta anni. viſitabo ſup regē
babylonis ⁊ ſup gentē illā dicit dominus iniq
tatē eoꝝ: ⁊ ſup terrā chaldeoꝝ: ⁊ ponam illam
in ſolitudines ſempiternas. Et adducā ſuper
trā illā oia v̄ba mea q̄ locutus ſū ꝯ eam: oē qd
ſcriptū ē i libro iſto: q̄cūq; ꝓphauit hieremias
aduerſū oēs gentes: quia ſeruierūt eis cū eſſet
gētes multe et reges magni. Et reddā eis ſm
opa eoꝝ. et ſm facta manuū ſuaꝝ. Quia ſic dic
dominus exercituū deꝰ iſrael. Sume calicem
vini furoris huiuſmodi de manu mea ⁊ ꝓpina
bis de illo cunctis gentibus ad q̄s ego mittam
te ⁊ bibēt: ⁊ turbabūt̄ ⁊ inſanient a facie gladij
quē ego mittā inter eos. Et accepi calicem de
manu dñi. ⁊ ꝓpinaui cunctis gentibus ad q̄s
miſit me dominus: hieruſalē ⁊ ciuitatibꝰ iuda
⁊ regibus eius ⁊ principibus eius vt darem eos
in ſolitudinē ⁊ in ſtuporē ⁊ in ſibilum ⁊ in ma

ledictionem ſicut eſt dies iſta. Pharaoni regi
egypti ⁊ ſeruis ei⁹ ⁊ ꝑncipib⁹ ei⁹ ⁊ in oī ppl̄o
eius: ⁊ vniuerſis generaliter cūctis regib⁹ tre
auſitidis: ⁊ cūctiſ regib⁹ tre philiſtijm ⁊ aſcalo/
nis ⁊ gaçe ⁊ accaron açoti. ⁊ reliqs idumee et
moab ⁊ filijs āmon ⁊ cunctis regib⁹ tyri ⁊ vni
uerſis regib⁹ ſidonis ⁊ regib⁹ terre inſulaꝝ q
ſūt trāſmare ⁊ dedan ⁊ theman ⁊ buç ⁊ vniuer
ſis q attonſi ſūt i comā ⁊ cunctis regib⁹ arabie.
⁊ cunctis regibus occidentis q habitāt in deſer
to. ⁊ cūctis regibus çambri: ⁊ cunctis regibus
elam: ⁊ cunctis regibus medoꝝ: cunctis quoq̄
regibus aquilonis de prope ⁊ de longe: vnicui
q̄ ꝯ frēm ſuū: ⁊ oibus regnis terre que ſuper
faciē eiuſ ſunt. Et rex ſeſach bibet poſt eos. Et
dices ad eos: hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrael.
Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vomite ⁊ cadite: neq̄
ſurgatis a facie gladij quē ego mittā iīt vos.
Cūq̄ noluerint accipe calicē de manu tua vt bi
bāt: dices ad eos. Hec dicit dn̄s exercituum.
Bibētes bibetis. Quia ecce i ciuitate i qua in
uocatū ē nomē meū ego icipio affligere: ⁊ vos
q̄ſi inocētes ⁊ imunes eritis. Non eritis imu/
nes. Gladiū. n. ego voco ſup oēs habitatoreſ
terre: dicit dn̄s exercituū. Et tu ꝓphetabis ad
eos oīa verba hec: ⁊ dices ad illos. Dominus
de excelſo rugiet: ⁊ de habitaculo ſcō ſuo dabit
vocē ſuā. Rugiēs rugiet ſup decorē ſuū. Ce/
leuma quaſi calcantiū ꝯcinet aduerſus oēs ha
bitatores terre. Peruenit ſonitus vſq̄ ad ex/
tremā terre q: iudiciū dn̄o cū gētibus. Judica
tur ipſe cū oī carne. Impios tradidi gladio di
cit dn̄s. Hec dicit dominus exercituū. Ecce af
flictio egredietꝰ de gēte in gētē ⁊ turbo magn⁹
egredietꝰ a ſūmitatibus tre: ⁊ erūt interfecti dn̄i i
die illa a ſūmo terre vſq̄ ad ſūmū eiuſ. Nō plā
gentꝰ ⁊ non colligentꝰ neq̄ ſepelientꝰ: in ſterqli/
niū ſup faciē terre iacebūt. Vlulate paſtores ⁊
clamate. ⁊ aſꝑgite vos cinere optimates gregiſ
q: ꝯpleti ſūt dies vrī vt interficiami. ⁊ diſſipati
onés vre ⁊ cadetis q̄ſi vaſa ꝑcioſa. ⁊ ꝑibit fuga
a paſtoribus: ⁊ ſaluatio ab optimatibus gregiſ
Vox clamoris paſtoꝝ ⁊ vlulatus optimatum
gregis: q: vaſtauit dn̄s paſcua eoꝝ. ⁊ ꝯticuerūt
arua pacis a facie ire furoris domini. Dereli/
quit quaſi leo tabernaculū ſuum: q: facta eſt ter
ra eoꝝ in deſolationem a facie ire colūbe. ⁊ a fa
cie ire furoris domini. XXVI

IN ꝑncipio regni ioachi filij ioſie regiſ
iuda fcm̄ ē v̄bū iſtd a dn̄o dicēs. Hec
dič dn̄s. Sta ī atrio dom⁹ dn̄i. ⁊ loque
ris ad oēs ciuitates iuda: de qbus veniūt vt a/
dorēt in domo domini: vniuerſos ſmōes. q̄s
ego mādaui tibi vt loq̄ris ad eos. Noli ſubtra
here v̄bū: ſi forte audiāt ⁊ ꝯuertantꝰ vnuſq̄ſq̄
a via ſua mala: ⁊ peniteat me mali qđ cogitaui
facere eis ꝓpter malitiā ſtudioꝝ eoꝝ. Et dices
ad eos. Hec dicit dn̄s. Si nō audieritis me vt
ābuletis in lege mea quā dedi vobis vt audia/
tis ſmōes ſuoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ q̄s ego miſi ad
vos de nocte ꝯſurgēs ⁊ dirigēs. ⁊ nō audiſtis
dabo domū iſtā ſicut ſylo. ⁊ vrbē hāc dabo in
maledictionē cūctis gētibus terre. Et audie/
rūt ſacerdotes et ꝓphete et oīs ppl̄s hieremiā
loquētē v̄ba hec i domo dn̄i. Cūq̄ compleſſet
hieremias loquēs oīa q̄ ꝑceꝑat ei dominus vt
loq̄retꝰ ad vniuerſū ppl̄m: appͥhenderūt eū ſa/
cerdotes et ꝓphete et oīs ppl̄s dicens. Morte
moriatꝰ. Quare ꝓphetauit i noīe dn̄i: dicēs. ſi
cut ſylo erit domus hͦ. et vrbs iſta deſolabitꝰ eo
q nō ſit habitator: Et ꝯgregatus ē oīs popl̄s
aduerſus hieremiā in domo dn̄i. Et audierunt
ꝑncipes iuda v̄ba hec. et aſcenderūt de domo
regis i domū dn̄i: et ſederūt i introitu porte do
mus domini noue. Et locuti ſūt ſacerdotes et ꝓ
phete ad ꝑncipes et ad oēm ppl̄m dicētes. Ju
diciū mortis ē viro huic: q: ꝓphetauit aduer/
ſus ciuitatē iſtā ſicut audiſtis auribus vrīs. Et
ait hieremias ad oēs ꝑncipes et ad vniuerſū
ppl̄m dicēs. Domin⁹ miſit me vt ꝓphetarem
ad domū iſtā et ad ciuitatē hāc oīa v̄ba q̄ au/
diſtis. Nūc ḡ bonas facite vias vrās: et ſtudia
vrā et audite vocē domini dei vrī. et penitebit
dn̄m mali qđ locut⁹ ē aduerſū vos. Ego aūt ec
ce i māib⁹ vrīs ſū: facite mihi qđ bonū et rectū
ē in oculis vrīs. Verūtamē ſcitote et cognoſci
te: q: ſi occideritis me: ſanguinē innocētē tra/
detis ꝯ voſmetipſos et ꝯ ciuitatē iſtā et habitato
res eius. In v̄itate. n. miſit me domin⁹ ad voſ
vt loq̄rer ī aurib⁹ vrīs oīa v̄ba hec. Et dixe/
rūt ꝑncipes et oīs ppl̄s ad ſacerdotes et ad ꝓ
phetas nō ē viro huic iudiciū mortis: q: i noīe
dn̄i dei nrī locut⁹ ē ad nos. Surrexerūt ḡ viri
de ſeniorib⁹ tre et dixerūt ad oēm cetū ppl̄i lo/
quētes. Micheas de moraſti fuit ꝓpha i dieb⁹
eçechie regis iuda. et ait ad oēm ppl̄m iude di/
cens. Hec dicit dominus exercituū. Syon q̄ſi
ager arabitꝰ. et irl̄m in aceruū lapidū erit et mōſ
dom⁹ in excelſa ſiluaꝝ. Nunqd morte ꝯdem/
nauit eū eçechias rex iuda et oīs iuda: Nunqd
nō timuerūt dn̄m et depꝛecati ſunt faciē domini:
et penituit dn̄m mali qđ locutus fuerat aduer/
ſum eos: Itaq̄ nos facimus malū grande ꝯ
aīas nrās. Fuit q̄ vir ꝓphetās ī nomine dn̄i

urias filiꝰ ſemei de cariathiarim ⁊ ꝓphauit ad
uerſus ciuitatē iſtā: ⁊ aduerſus terrā hanc iuxta oia
ꝟba hieremie. Et audiuit rex ioachī ⁊ oēs potē
tes ⁊ pncipes eiꝰ ꝟba hec: ⁊ q̄ſiuit rex interficere
eū. ⁊ audiuit urias ⁊ timuit: fugitq; ⁊ igreſſus
ē egyptū. Et miſit rex ioachi uiros ī egy
ptū helnathā filium achobor ⁊ uiros cū eo in egy/
ptū. Et eduxerūt uriā de egypto: ⁊ adduxerūt
eū ad regē ioachī: ⁊ pcuſſit eū gladio: ⁊ proiecit
cadauer eiꝰ in ſepulchris uulgi ignobilis. Igi
tur manus aicham filij ſaphan fuit cū hieremia
ut non traderetur in manus populi: ⁊ interfi/
cerent eum.

XXVII

In pncipio regni ioachim filij ioſie re
gis iuda factū eſt ꝟbum iſtud ad hie/
remiā a dn̄o dicēs. Hec dicit dominꝰ
ad me. Fac tibi uincula ⁊ cathenas ⁊ pones eas
in collo tuo. ⁊ mittes eas ad regē edom ⁊ ad re
gē moab et ad regem filiorum āmon ⁊ ad re/
gē tyri ad regē ſidonis ī manu nūcioꝝ q̄ uene
rūt irl'm ad ſedechiā regem iuda. ⁊ pcipies eis
ut ad dn̄os ſuos loquāt. Hec dicit dominꝰ ex
ercituū deꝰ iſrael. Hec dicetis ad dn̄os ur̄os.
Ego feci terrā ⁊ hoīes ⁊ iumenta q̄ ſūt ſup faciē
ire in fortitudine mea magna. ⁊ ī brachio meo
extento. ⁊ dedi eā ei qui placuit in oculis meis.
Et nūc itaq; ego dedi oēs terras iſtas ī manu
nabuchodonoſor regis babylōis ſerui mei. In
ſup ⁊ beſtias agri dedi ei: ut ſuiāt illi. Et ſerui
ent ei oēs gētes. ⁊ filio eiꝰ ⁊ filio filij eiꝰ donec
ueniat tp̄s terre eiꝰ ⁊ ipſius. Et ſuient ei gentes
multe ⁊ reges magni. Gens aūt ⁊ regnū qđ
nō ſeruierit nabuchodonoſor regi babylonis:
⁊ q̄cūq; nō curuauerit collū ſuū ſub iugo regis
babylonis: in gladio ⁊ in fame ⁊ ī peſte uiſita/
bo ſup gentē illā ait dn̄s: donec cōſumā eos in
manu eiꝰ. Uos ergo nolite audire ꝓphas ur̄os
⁊ diuinos ⁊ ſomniatores ⁊ augures ⁊ malefi/
cos q̄ dicūt uobis: nō ſuietis regi babylonis:
q2 mēdaciū ꝓphetāt uobis ut lōge faciant uos
de terra ur̄a. ⁊ eijciāt uos ⁊ peatis. Porro gens
q̄ ſubiecerit ceruicē ſuā ſub iugo regis babylo/
nis ⁊ ſuierit ei: dimittā eā in terra ſua. dicit dn̄s
⁊ colet eā ⁊ hītabit ī ea. Et ad ſedechiā regē iu/
da: locutus ſū ſcḋm oia ꝟba hec dicēs. Subijci
te colla ur̄a ſub iugo regis babylonis: ⁊ ſerui/
te ei ⁊ populo eiꝰ. ⁊ uiuetis. Quare moriemini
tu ⁊ populus tuꝰ gladio ⁊ fame ⁊ peſte: ſicut lo
cutꝰ ē dn̄s ad gentē q̄ ſeruire noluerit regi ba/
bylonis? Nolite audire ꝟba ꝓphaꝝ dicētiū
uobis: nō ſuietis regi babylonis: q2 mēdaciū
ipſi loquūt uobis. Quia nō miſi eos: ait dn̄s:
⁊ ipſi ꝓphetāt ī noīe meo mēdaciter: ut eijciant
uos ⁊ peatis tā uos q̄ꝫ ꝓphe q̄ uaticinant uob.
Et ad ſacerdotes ⁊ ad populū iſtū locutus ſū di
cēs. Hec dicit dn̄s. Nolite audire ꝟba ꝓphe
taꝝ ur̄oꝝ q̄ ꝓphetāt uobis: dicentes ecce uaſa
dn̄i reuertent de babylone nūc cito. Mendaci
um. n. ꝓphetāt uobis. Nolite ergo audire eos: ſꝫ
ſuite regi babylonis ut uiuatis. Quare datur
hec ciuitas ī ſolitudinē? Et ſi ꝓphete ſūt. ⁊ ē ꝟ
bū domini in eis: occurrāt domino exercituū
ut nō ueniant uaſa q̄ derelicta fuerāt in domo
domini ⁊ in domo regis iuda ⁊ in irl'm: in ba/
bylonē. Quia hec dicit dominus exercituū ad
colūnas ⁊ ad mare ⁊ ad baſes ⁊ ad reliq̄ uaſoꝝ
q̄ remāſerūt in ciuitate hac: q̄ nō tulit nabucho
donoſor rex babylōis cū trāſferret iechoniā fili
um ioachim regē iuda de hieruſalē in babylo/
nē ⁊ oēs optimates iuda ⁊ hieruſalem. Quia
hec dicit dominus exercituū deus iſrael: ad ua
ſa que derelicta ſunt ī domo domini ⁊ in domo
regis iuda ⁊ hieruſalē. In babylonē transferē
tur. ⁊ ibi erunt uſq; ad diē uiſitationis ſue: di/
cit dominus. Et afferri faciā ea. ⁊ reſtitui in lo
co iſto.

XXVIII

Et factū ē in āno illo: in pncipio regni
ſedechie regis iuda: ī anno q̄rto ī mēſe
q̄nto dixit ad me ananias filiꝰ azur ꝓpha de ga
baon ī domo domini corā ſacerdotibꝰ ⁊ omni
populo dicēs. Hec dicit dominus exercituum
deus iſrael. Cōtriui iugū regis babylōis. Ad
huc duo anni dieꝝ. ⁊ ego referri faciā ad locū
iſtū omia uaſa domini q̄ tulit nabuchodonoſor
rex babylonis de loco iſto: ⁊ trāſtulit ea ī baby
lonē. Et iechoniā filiū ioachī regē iuda. ⁊ oēm
trāſmigrationē iude q̄ ingreſſi ſūt in babylonē
ego ꝯuertā ad locū iſtū ait dominus. Cōteram
enim iugū regis babylonis. Et dixit hieremias
ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā in oculis ſacerdotū
⁊ in oculis oīs populi q̄ ſtabāt in domo domi/
ni: ⁊ ait hieremias ꝓpheta. Amen. Sic faciat
dominus. Suſcitet dominus uerba tua q̄ pro
phetaſti: ut referāt uaſa ī domū domini ⁊ oīs
tranſmigratio de babylōe ad locū iſtū. Uerūtn̄
audi ꝟbū hoc qđ ego loquor ī auribus tuis: ⁊ in
auribus uniuerſi ppl'i. Prophe q̄ fuerūt ante
me ⁊ ante te ab initio. ⁊ ꝓphauerūt ſup terras mul
tas ⁊ ſup regna mag̃ de p̄lio ⁊ de afflictiōe ⁊ de
fame: ꝓpha q̄ uaticinatꝰ ē pacē: cū uenerit ꝟ/
bū eius tūc ſciet ꝓpha quē miſit dominꝰ ī ueritа
te. Et tulit ananias ꝓpheta cathenam de collo
hieremie ꝓphete. ⁊ ꝯfregit eā. Et ait ananias
ī ꝯſpectu oīs ppl'i: dicēs. Hec dicit dn̄s. Sic cō-

fringā iugū nabuchodonoſoꝛ regis babyloniſ
poſt duos annos dicꝫ de collo oium gētiū. Et
abijt hieremias ꝓpha i viā ſuā. Et fcm̄ ē vbū
dn̄i ad hieremiā poſtq̄ꝫ ꝯfregit ananias ꝓpha
cathenā de collo hieremie ꝓphe dicens. Uade
ꝛ dices ananie. Hec dicit dn̄s. Cathenas li/
gneas contriuiſti: ꝛ facies ꝓ eis cathenas fer/
reas: qꝛ hec dicit dn̄s exercituū deꝰ iſrl̄. Iuguꝫ
ferreū poſui ſup collū cūctaꝝ gentium iſtaꝝ: vt
ſeruiant nabuchodonoſoꝛ regi babylonis ꝛ ſ/
uient ei: inſup ꝛ beſtias ṫre dedi ei. Et dixit hie
remias ꝓpha ad ananiā ꝓphetā: Audi anania
Nō miſit te dn̄s: ꝛ tu ꝯfidere feciſti ppl̄m iſtū
in mendacio. Iccirco hec dicit dn̄s. Ecce ego
mittā te a facie terre. Hoc anno morieris. Ad
uerſū. n. dn̄m locutus es. Et mortuꝰ ē ananiaſ
ꝓpha i anno illo: mēſe ſeptimo. XXIX

Et hec ſūt vba libri que miſit Hiere/
mias ꝓpheta de irl̄m ad reliq̄as ſenio
rū trāſmigratiōis ꝛ ad ſacerdotes ꝛ ꝓ
phetas ꝛ ad oēm ppl̄m quē tranſduxerat nabu
chodonoſoꝛ de irl̄m in babylonē: poſtq̄ꝫ egreſ
ſus ē iechonias rex ꝛ dn̄a ꝛ eunuchi ꝛ ꝑncipes
iuda ꝛ hieruſalē. ꝛ faber ꝛ incluſoꝛ de hieruſa/
lem: in manu elaſa filij ſaphā ꝛ gamalie filij hel
chie q̄s miſit ſedechias rex iuda ad nabucho/
donoſoꝛ regē babylonis i babylonem dicens
Hec dicit dn̄s exercituū deus iſrl̄: oi tranſmi/
gratiōi quā trāſtuli de irl̄m in babylonē. Edi
ficate domos ꝛ habitate: ꝛ plātate hortos ꝛ co
medite fructū eoꝝ. Accipite vxores ꝛ genera/
te filios ꝛ filias. ꝛ date filijs vr̄is vxores: ꝛ fili
as vr̄as date viris. ꝛ pariāt filios ꝛ filias ꝛ mul
tiplicabimini ibi: et nolite eē pauci nūero: ꝛ q̄/
rite pacē ciuitatis ad quā trāſmigrare voſ feci:
ꝛ orate ꝓ ea ad dn̄ꝫ qꝛ i pace illiꝰ erit pax vob.
Hec dicit dominus exercituū deꝰ iſrael. Nō
vos ſeducāt ꝓphe vr̄i q ſunt in medio vr̄m: et
diuini vr̄i: ꝛ ne atēdatis ad ſomnia vr̄a q̄ vos
ſomniatis: qꝛ falſo ipſi ꝓphetāt vobis in noīe
meo: ꝛ non miſi eos dicit dominus. Quia hec
dicit dominꝰ. Cū ceperint ipleri i babylone ſe/
ptuagīta āni: viſitabo vos ꝛ ſuſcitabo ſup vos
verbū meū bonū: vt reducā vos ad locū iſtuꝫ.
Ego. n. ſcio cogitatiōes q̄s cogito ſup vos di
cit dominus: cogitatōes pacis ꝛ nō afflictiōis
vt dem vobis finē ꝛ patiētiā: ꝛ inuocabitis me
ꝛ ibitiſ ꝛ orabitiſ me ꝛ ego exaudiā voſ: q̄retiſ
me ꝛ inuenietiſ. Cū q̄ſieritiſ me i toto corde vr̄o
inueniar a vobis: ait dn̄s. Et reducā captiuita
tem vr̄am. ꝛ ꝯgregabo vos de vniuerſis gen
tibus ꝛ de cunctis locis ad q̄ expuli vos. dicit
dominꝰ. Et reuerti vos faciam de loco ad quē
trāſmigrare vos feci: qꝛ dixiſtis. Suſcitabit no
bis dn̄s ꝓphetas i babylōe. Quia hec dicit do
minus ad regē q ſedet ſup ſoliū dauid ꝛ ad oēꝫ
ppl̄m habitatorē vrbis hꝰ: ad frēs vr̄os q non
ſūt egreſſi vobiſcū i trāſmigrationē. Hec dicit
dn̄s exercituū. Ecce mittā i eos gladiū ꝛ famē
ꝛ peſtē: ꝛ ponā eos q̄ſi ficus malas q̄ comedi nō
poſſūt eo ꝙ peſſime ſint: ꝛ ꝑſeq̄r eos in gladio
ꝛ in fame ꝛ i peſtilētia. Et dabo eos i vexatōeꝫ
vniuerſis regnis ṫre: i maledictionē ꝛ in ſtupo
rē ꝛ in ſibilū ꝛ in opprobriū cunctis gentibꝰ ad
q̄s ego eieci eos: eo ꝙ nō audierint verba mea
dicit dominus. q̄ miſi ad eos ꝑ ſuos meos ꝓ/
phetas de nocte ꝯſurgēs ꝛ mittēs: ꝛ nō audi/
ſtis dicit dn̄s. Uos ḡ audite vbuꝫ domini ois
trāſmigratio quā emiſi de irl̄m in babylonem.
Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ iſrael ad achab fi/
liū cholie ꝛ ad ſedechiā filiū maaſie q ꝓphetant
vobis i noīe meo mēdaciť. Ecce ego tradā eoſ
in manu nabuchodonoſoꝛ regis babylonis. ꝛ
ꝑcutiet eos i oculis vr̄is. Et aſſūmet ex eiſ ma
ledictio oi trāſmigrationi iude q̄ ē in babylone
dicētiū. Ponat te dominus ſicut ſedechiā ꝛ ſi/
cut achab: q̄s frixit rex babylonis i igne: ꝓ eo
ꝙ fecerint ſtulticiā in iſrael: ꝛ mechati ſūt i vxo
res amicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ locuti ſūt vbū in noīe meo
mēdaciter: qđ nō mādaui eis. Ego ſū iudex et
teſtis dicit dominus. Et ad ſemeiā neelamiten
dices. Hec dicit dominus exercituū deus iſrl̄.
Pro eo ꝙ miſiſti i noīe meo libros ad omneꝫ
ppl̄m q ē i hieruſalē ꝛ ad ſophoniā filiū maaſie
ſacerdotē: ꝛ ad vniuerſos ſacerdotes dicēſ: do
minus dedit te ſacerdotē ꝓ ioiade ſacerdote vt
ſis dux in domo domini ſup oēm viꝝ arrepti
ciū ꝛ ꝓphetātē vt mittas eū i neruū ꝛ in carce/
rem. Et nūc q̄re nō increpaſti hieremiā anatho
titen q ꝓphetat vobis: Quia ſup h̄ miſit in ba
byloniā ad nos dicēs. Longum eſt: edificate
domos ꝛ habitate ꝛ plantate hortos ꝛ comedi/
te fructus eoꝝ. Legit ḡ ſophonias ſacerdos li
brū iſtū: in auribus hieremie ꝓphete. Et factū
eſt verbū domini ad hieremiā dicens. Mitte
ad oēm trāſmigrationē dicens. Hec dicit do/
minus ad ſemeiā neelamiten. Pro eo ꝙ pro/
phetauit vobis ſemeias ꝛ ego nō miſi eū: ꝛ fe/
cit vos ꝯfidere in mendacio. Iccirco hec dicit
dominus. Ecce ego viſitabo ſuper ſemeiā nee
lamiten ꝛ ſup ſemē eius. Nō erit ei vir ſedenſ
in medio populi hꝰ. ꝛ nō videbit bonū qđ ego
faciā populo meo. ait dominus: qꝛ ꝑuaricatio/
nē locutus eſt aduerſus dominū. XXX

HOc verbū qđ factū eſt ad hieremiā a
domino dicēs. Hec dicit dn̄s de⁹ iſrael
dicēs. Scribe tibi oīa vba q̄ locut⁹ ſū
ad te in libro. Ecce.n. dies veniūt dicit dn̄s ⁊
ꝯuertā ꝯuerſionē populi mei iſrael ⁊ iuda. ait
dn̄s: ⁊ ꝯuertā eos ad terrā quā dedi patrib⁹ eo
rū ⁊ poſſidebūt eā. Et hec verba q̄ locutus eſt
dn̄s ad iſrael ⁊ ad iudā. Qm̄ hec dicit dn̄s. Vo
cē terroris audiuimus: formido: ⁊ nō eſt pax.
Interrogate ⁊ videte ſi generat maſcul⁹. Qua/
re ergo vidi oīs viri manū ſup lumbū ſuū q̄ſi
parturiētis: ⁊ ꝯuerſe ſūt vniuerſe facies i auru
ginē. Ve q: magna dies illa: nec ē ſimilis ei⁹:
tēpuſq; tribulatiōis ē iacob: ⁊ ex ipſo ſaluabit̄.
Et erit in die illa ait dominus exercituū cōterā
iugū eius de collo tuo: ⁊ vincula eius dirūpā.
Et nō dominabunt̄ ei āpliuſ alieni: ſ; ſuiēt do
mino deo ſuo: ⁊ dauid regi ſuo quem ſuſcitabo
eis. Tu ergo ne timeas ſerue me⁹ iacob ait do
minus: neq; paueas iſrael: q: ecce ego ſaluabo
te de terra longinq̄: ⁊ ſemen tuū de terra capti/
uitatis eoꝝ. Et reuertet̄ iacob ⁊ q̄ſcet. ⁊ cun/
ctis afflUet bonis ⁊ nō erit quē formidet: qm̄ te
cum ego ſum ait dominus vt ſaluē te. Faciam
enī ꝯſūmationē in cunctis gētibus in q̄bus diſ
ꝑſi te: te aūt nō faciā in ꝯſūmationē: ſ; caſtiga/
bo te in iudicio vt nō tibi videaris īnoxius: q:
hec dicit dominus. Inſanabilis fractura tua:
peſſima plaga tua. Nō ē q̄ iudicet iudiciū tuū:
ad alligandā curationē tuā vtilitas nō eſt tibi.
Oēs amatores tui obliti ſūt tui. te q; nō q̄rent.
Plaga.n. inimici ꝑcuſſi te caſtigatione crude
li. Propter multitudinē iniq̄tatis tue dura fa
cta ſunt pctā tua. Quid clamas ſup ꝯtritiōe tua
Inſanabilis eſt dolor tuus. Propter multitu
dinē iniq̄tatis tue ⁊ ꝓpt dura pctā tua feci hec
tibi. Propterea oēs qui comedunt te deuora/
bunt̄: ⁊ vniuerſi hoſtes tui in captiuitatē ducēt̄
Et oēs qui te vaſtant: vaſtabunt̄: cunctoſq; ꝓ
datores tuos dabo in predā. Obducā enī cica
tricē tibi: ⁊ a vulneribus tuis ſanabo te diē do/
minus. Quia eiectā vocauerūt te ſyon: hec eſt
que nō habebat requirentē. Hec dicit dominus
Ecce ego ꝯuertā ꝯuerſionē tabernaculoꝝ ia/
cob. ⁊ tectis eius miſerebor. Et edificabit̄ ciui
tas in excelſo ſuo ⁊ templū iuxta ordinē ſuū fun
dabit̄ Et egredient̄ de eis laus: voxq; luden/
tiū: ⁊ multiplicabo eos ⁊ nō minuent̄: ⁊ glorifi
cabo eos ⁊ nō attenuabunt̄: ⁊ erunt filij eius ſi
cut a principio ⁊ cetus eius corā me ꝑmanebit.
Et viſitabo aduerſū oēs q̄ tribulant eū: ⁊ erit
dux eius ex eo: ⁊ princeps de medio eius ꝓdu
cet̄. Et applicabo eum: ⁊ accedet ad me. Quis
enī iſte eſt: qui applicet cor ſuū vt appropinq̄t
mihi ait dominus. Et eritis mihi in populū: ⁊
ego ero vobis in deū. Ecce turbo domini fu/
ror egrediens: ꝓcella ruēs in capite ipſoꝝ con
q̄ſcet. Nō auertet irā idignationis dominus:
dōec faciat ⁊ ꝯpleat cogitationē cordis ſui. In
nouiſſimo dieꝝ itelligetis ea. XXXI.

IN tēp̄ore illo dicit dominus: ero deus
vniuerſis cognatiōib⁹ iſrael ⁊ ipi erūt
mihi in populū. Hec diē dominus. In
uenit gratiā in deſerto popul⁹ q̄ remāſerat gla
dio. Vadet ad requiē ſuā iſrael. Lōge domin⁹
apparuit mihi. Et in caritate ꝑpetua dilexi te:
ideo attraxi te miſerās. Ruſūq; edificabo te:
⁊ edificaberis virgo iſrael. Adhuc ornaberis
tympanis tuis ⁊ egredieris in choro ludentiū.
Adhuc plantabis vineas in mōtibus ſamarie
Plantabunt plantātes: ⁊ donec tēpus veniat
nō vindemiabunt: q: erit dies in q̄ clamabunt
cuſtodes in monte effraim. Surgite ⁊ aſcenda
mus in ſyon ad dominū deū noſtrum: q: hec
dicit dominus. Exultate in leticia iacob: ⁊ hin
nite ꝯtra caput gentiū: ꝑſonate et canite et dici/
te. Salua domine populū tuū reliquias iſrael.
Ecce ego adducā eos de terra aquilonis: et cō
gregabo eos ab extremis terre: iter quos erūt
cecus et claudus et pregnans et pariens ſimul
cetus magnus reuertentiū huc. In fletu veni
ent: et in miſericordia reducā eos. Et adducam
eos ꝑ torrētes aquaꝝ in via recta: et nō ipingēt
in ea: q: factus ſū iſraeli pater: et effraim primo
genitus meus ē. Audite verbū domini gētes
et ānunciate i inſulis q̄ ꝓcul ſūt: et dicite. Qui
diſperſit iſrael. cōgregabit eū. et cuſtodiet eum
ſicut paſtor gregem ſuū. Redimet.n. domin⁹
iacob: et liberabit eū de manu potentioris. Et
venient et laudabunt in mōte ſyon et ꝯfluēt ad
bona domini ſup frumēto: vino et oleo et fetu
pecoꝝ et armentoꝝ: eritq; aīa eoꝝ q̄ſi hortus
irriguus. et vltra nō eſurient. Tunc letabitur
virgo in choro: iuuenes et ſenes ſimul. Et cō/
uertā luctum eoꝝ in gaudiū: et conſolabor eos
et letificabo a dolore ſuo. Et inebriabo animā
ſacerdotū ꝑpinguedine et populus meus bonis
adimplebit̄ ait dominus. Hec dicit dominus.
Vox in excelſo audita ē: lamentationis luctus
et fletus: rachel plorātis filios ſuos: et nolentis
conſolare ſup eis. q: non ſunt. Hec dicit domi
nus. Quieſcat vox tua a ploratu et oculi tui a la
chrymis: q: eſt merces operi tuo ait dominus.
Et reuertēt de tra inimici: et eſt ſpes nouiſſimis

tuis ait dominus: et reuertenꝰ filij tui ad terminos
ſuos. Audiēs audiui effraim tranſmigrantē.
Caſtigaſti me dñe: ⁊ eruditus ſū q̄ſi iuuēcula i
domitus. Cōuerte me ⁊ ꝯuertar: q2 tu dominus
deus meus. Poſtq̄ꝫ eni ꝯuertiſti me egi peni
tētiā: ⁊ poſtq̄ꝫ oſtēdiſti mihi pcuſſi femur meū.
Cōfuſus ſū ⁊ erubui: q̄m ſuſtinui opprobriū
adoleſcētie mee. Si filius honorabilis mihi ef/
fraim: ſi puer delicatus: q2 ex quo locutus ſum
de eo. adhuc recordabor eius. Idcirco ꝯturba/
ta ſunt viſcera mea ſup eum miſerebor eius ait
dominus. Statue tibi ſpeculā. pone tibi amari
tudines. Dirige cor tuū in viā rectā: in q̄ ambu
laſti. Reuertere virgo iſrael: reuertere ad ciui
tates tuas iſtas. Vſq̄ꝫ quo delitijs diſſolueris
filia vaga. Quia creauit dominus nouū ſuper
terrā: femina circūdabit virum. Hec dicit do/
minus exercituum deus iſrael. Adhuc dicent
verbū iſtud in terra iuda ⁊ in vrbibus eius cū
ꝯuertero captiuitatē eoꝝ. Benedicat tibi dñs
pulchritudo iuſticie: mons ſcūs. Et habitabūt
i eo iudas ⁊ oēs ciuitates eius ſimul agricole ⁊
minātes greges: q2 inebriaui aiam laſſam: ⁊ oēꝫ
aiam eſurientem ſaturaui. Idō q̄ſi de ſōno ſuſci
tatus ſū ⁊ vidi: ⁊ ſomnus meus dulcis mihi.
Ecce dies veniūt dicit dñs: ⁊ ſeminabo domū
iſrael ⁊ domū iuda ſemie hoiūꝫ ⁊ ſemie iumen
toꝝ. Et ſicut vigilaui ſup eos vt euellerē ⁊ demo
lirer ⁊ diſſiparē ⁊ diſpderē ⁊ affligerē: ſic vigi
labo ſup eos vt edificē ⁊ plantē ait dominus.
In diebus illis nō dicēt vltra: patres comede/
rūt vuā acerbā ⁊ dētes filioꝝ obſtupuerūt: ſed
vnuſq̄ſq̄ꝫ in iniq̄tate ſua morietur. Oīs hō q co/
mederit vuā acerbā obſtupeſcēt dētes eiꝰ. Ec
ce dies veniunt dicit dñs: ⁊ feriā domui iſrael ⁊
domui iuda fedus nouū. Nō ſcḋm pactū qḋ pe/
pigi cū patribꝰ vrīs i die q̄ apphēdi manū eoꝝ
vt educerē eos de terra egypti: pactū qḋ irritū
fecerūt: ⁊ ego dñatus ſū eoꝝ dicit dñs: ſꝫ hoc erit
pactū qḋ feriā cū domo iſrael. Poſt dies illos
dicit dñs: dabo legē meā in viſceribus eoꝝ ⁊ in
corde eoꝝ ſcribā eā: ⁊ ero eis in deū: ⁊ ipſi erūt
mihi in pplm. Et nō docebit vltra vir ꝓximū
ſuū: ⁊ vir fratrē ſuū dicēs: cognoſce dñm. Oēs
eni cognoſcent me a minimo eoꝝ vſq̄ꝫ ad ma/
ximū ait dñs: q2 ꝓpitiabor iniq̄tati eoꝝ ⁊ pctī
eoꝝ nō memorabor āplius. Hec dicit dñs qui
dat ſolē in lumine diei: ordinē lune ⁊ ſtellaꝝ i lu
mine noctis: q turbat mare ⁊ ſonāt fluctus eiꝰ:
dñs exercituū nomē illi. Si defecerit leges iſte
corā me dicit dominus. tūc ⁊ ſemē iſrael deficiet vt
nō ſit gēs corā me cunctis diebꝰ. Hec dicit dñs
Si mēſurari poterūt celi ſurſū: ⁊ inueſtigare fū/
damenta terre deorſū: ⁊ ego abijciā vniuerſum
ſemē iſrael ꝓpter oīa q̄ fecerūt dicit dominꝰ. Ec
ce dies veniēt dicit dominus. ⁊ edificabitur ciuitas
domino a turre ananehel vſq̄ꝫ ad portā anguli.
Et exibit vltra normā menſure i ꝯſpectu eiꝰ ſu
p collē gareb: ⁊ circuibit goatha ⁊ oēm vallem
cadauerū ⁊ cineres ⁊ vniuerſā regionē mortis
vſq̄ꝫ ad torrētē cedron ⁊ vſq̄ꝫ ad angulū porte
equoꝝ orientalis. Scm̄ domini non euelletur: ⁊
nō deſtruetur vltra in ppetuū. XXXII

Verbū qḋ factū eſt ad hieremiā a domino
in āno decimo ſedechie regis iuda: ipſe
eſt ānus octauuſdecimus nabuchodo/
noſor. Tūc exercitus regis babylonis obſide/
bat irlm: ⁊ hieremias ꝓpheta erat clauſus i a/
trio carceris q erat i domo regis iuda. Clauſe
rat eni eū ſedechias rex iuda. dicēs. Quare va
ticinaris dicēs hec dicit dominus: ecce ego dabo
ciuitatē iſtā in manus regis babylonis ⁊ capiet
eam. ⁊ ſedechias rex iuda nō effugiet de manu
chaldeoꝝ: ſꝫ tradetur i manus regis babylonis:
⁊ loquetur os eius cū ore illiꝰ: ⁊ oculi eius oculos
illius videbūt: ⁊ i babylonē ducet ſedechiam ⁊
ibi erit donec viſitē eū ait dominus: ſi aūt dimi/
caueritis aduerſū chaldeos: nihil ꝓſperū hebi
tis. Et dixit hieremias. Factū ē vbū domini ad
me dicēs. Ecce ananehel filiꝰ ſellū patruelis tu
us veniet ad te dicēs. Eme tibi agrū meū q eſt
in anathot. Tibi eni cōpetit ex ꝓpinquitate vt
emas. Et venit ad me ananehel filiꝰ patrui mei
ſcḋm vbū domini ad veſtibulū carceris ⁊ ait ad
me. Poſſide agrū meū q ē in anathot in terra
beniamin: q2 tibi cōpetit hereditas: ⁊ tu ꝓpin/
quus es vt poſſideas. Intellexi aūt q2 vbū do
mini eēt. Et emi agrū ab ananehel filio patrui
mei q ē i anathot. Et appēdi ei argētū ſeptē ſta
teres ⁊ decē argēteos: ⁊ ſcripſi i libro et ſigna
ui et adhibui teſtes. Et appēdi argētū i ſtatera
et accepi librū poſſeſſionis ſignatū et ſtipulatio
nes et rata et ſigna foriniſecus. Et dedi librum
poſſeſſiōis baruch filio neri filij maaſie in ocu/
lis ananehel patruelis mei et in oculis teſtiū q
ſcripti erāt in libro emptiōis: et in oculis omnium
iudeoꝝ q ſedebāt i atrio carceris. Et pcepi ba/
ruch corā eis dicens. Hec dicit dominus exer/
cituū deus iſrael. Sume libros iſtos: librū em
ptionis hunc ſignatū: et librū hunc qui apertus ē
et pones illos in vaſe fictili vt pmanere poſſint
diebꝰ multis. Hec eni dicit dominus exercituū
deꝰ iſrael. Adhuc poſſidebunt domꝰ et agri et
vinee in terra iſta. Et oraui ad dñm poſtq̄ꝫ tra/

didi librum poſſeſſionis baruch filio neri dicēſ
Heu heu heu domine deus. Ecce tu feciſti fe
ciſti celum ꝛ terrā in fortitudine tua magna: ꝛ
in brachio tuo extento. Nō erit tibi difficile oē
verbū qui facis miſericordiā in milibus: ꝛ red
dis iniqtatē patrū in ſinum filioꝝ eoꝝ poſt eos
Fortiſſime magne ꝛ potens: dominus exerci
tuum nomen tibi magnus conſilio. ꝛ incōpre
henſibilis cogitatu. cuius oculi aperti ſunt ſup
oēs vias filioꝝ adā vt reddas vnicuiqꝫ ſꝫ viaſ
ſuas ꝛ ſꝫ fructū adinuētionū eiꝰ. Qui poſuiſti
ſigna ꝛ portenta i terra egypti vſqꝫ ad diē hāc:
ꝛ in iſrael ꝛ in hōībus: ꝛ tibi feciſti nomē: ſicut
eſt dies hec. Et eduxiſti populū tuū iſrael ð ter
ra egypti in ſignis ꝛ portentis ꝛ in manu robu
ſta ꝛ in brachio extento ꝛ in terrore magno: ꝛ
dediſti eis terram hanc quam iuraſti patribus
eoꝝ vt dares eis terrā fluentē lacte ꝛ melle: ꝛ i
greſſi ſunt ꝛ poſſederunt eam. Et non obedie
runt voci tue: ꝛ in lege tua non ambulauerunt
omnia q̄ mandaſti eis vt facerent non fecerūt.
ꝛ euenerūt eis omnia mala hec. Ecce munitio
nes extructe ſunt aduerſuꝫ ciuitatē vt capiatur
ꝛ vrbs data eſt i manus chaldeoꝝ: ꝛ in manuſ
regis babylonis q pr̄eliant̄ aduerſus eā a facie
gladij ꝛ famis ꝛ peſtilentie: ꝛ quecūqꝫ locutus
es acciderunt vt tu ipſe cernis. Et tu dicis mi
hi domine deus: eme agrum argento ꝛ adhibe
teſtes: cum vrbs data ſit in manus chaldeoꝝ
Et factū ē verbū domini ad hieremiā dicens.
Ecce ego dominus dn̄s vniuerſe carnis. Nū
quid mihi difficile erit omne verbū? Propte
rea hec dicit dominus. Ecce ego tradam ciui ta
tem iſtam in manus chaldeoꝝ ꝛ in manꝰ regis
babylonis ꝛ capient eam: ꝛ venient chaldei p̄
liantes aduerſum vrbem hanc: ꝛ ſuccendēt eā
igni ꝛ comburent eā: ꝛ domos in quaꝝ doma
tibus ſacrificabant baal ꝛ libabant dijs alienis
libamina ad irritandū me. Erant enim filij iſrl
ꝛ filij iuda iugiter facientes malū in oculis me
is ab adoleſcentia ſua: filij iſrael qui vſqꝫ nunc
exacerbant me in opere manuū ſuaꝝ dicit dn̄s
q: in furore ꝛ in dignatione mea facta eſt mihi
ciuitas hec a die qua edificauerunt eā vſqꝫ ad
diem iſtam qua auferet̄ de ꝯſpectu meo ꝓpter
malitiā filioꝝ iſrael ꝛ filioꝝ iuda quā fecerunt
ad iracundiā me ꝓuocantes: ipſi ꝛ reges eoꝝ
ꝛ principes eoꝝ ꝛ ſacerdotes: ꝛ ꝓphete eoꝝ vi
ri iuda ꝛ habitatores hieruſalē. Et verterūt ad
me terga ꝛ nō facies: cū m docerē eos: ꝛ erudi
rem diluculo: ꝛ nollent audire vt acciperent di
ſciplinam. Et poſuerunt idola ſua in domo in

qua inuocatū eſt nomen meū vt pollucrent eaꝫ
et edificauerunt excelſa baal q̄ ſunt in valle filij
ennon vt initiarēt filios ſuos et filias ſuas mo
loch. quod non mandaui eis: nec aſcendit i cor
meū vt facerent abhominationē hanc: et in pec
catum deducerent iudam. Et nunc ꝓpter iſta
hec dicit dominus deus iſrael ad ciuitatē hanc
de qua vos dicitis q tradat̄ in manus regis ba
bylonis in gladio et in fame et in peſte. Ecce
ego congregabo eos de vniuerſis terris ad q̄s
eieci eos in furore meo et in ira mea et in indi
gnatione grādi: et reducā eos ad locū iſtum et
habitare eos faciā confidēter: et erunt mihi in
populū: et ego ero eis in deū. Et dabo eis cor
vnū et viam vnam vt timeāt me vniuerſis die
bus et bene ſit eis et filijs eoꝝ poſt eos. Et feri
am eis pactum ſempiternū. et non deſinā eis
benefacere: et timorē meū dabo in corde eoꝝ
vt nō recedant a me: et letabor ſuper eis cuꝫ be
ne eis fecero. Et plantabo eos in terra iſta in
veritate in toto corde meo et in tota aīa mea: q2
hec dicit dominus. Sicut adduxi ſuper popu
lum iſtum omne malū hoc grande: ſic adducā
ſuper eos omne bonū quod ego loquor ad eos
Et poſſidebunt̄ agri in terra iſta de qua vos di
citis q deſerta ſit: eo q nō remanſerit homo et
iumentū: et data ſit in manus chaldeoꝝ. Agri
emeutur pecunia: et ſcribent̄ in libro: et impri
metur ſignū et teſtis adhibebit̄: in terra benia
min et in circuitu hieruſalē. in ciuitatibus iuda
et in ciuitatibus montanis et in ciuitatibus cā
peſtris et in ciuitatibus que ad auſtrum ſūt. q2 a
ꝯuertā captiuitatē eoꝝ ait dn̄s. XXXIII

Et factū eſt verbū dn̄i ad hieremiā ſecū
do. cū adhuc clauſus eſſet in atrio car
ceris dicens. Hec dicit dominus q fa
cturus eſt et formaturus illud et paraturus: do
minus nomen eius. Clama ad me et exaudiaꝫ
te: et annunciabo tibi grandia et firma que ne
ſcis. Quia hec dicit dominꝰ deus iſrael ad do
mos vrbis huius: et ad domos regis iuda q̄ ð
ſtructe ſunt: et ad munitiones et ad gladiuꝫ ve
nientium vt dimicent cum chaldeis et impleāt
eis cadaueribus hominū quos percuſſi in furo
re meo et in idignatione mea: abſcōdens faciē
meam a ciuitate hac ꝓpter oēm malitiaꝫ eoꝝ.
Ecce ego obducam eis cicatricem et ſanitatem
et curabo eos. et reuelabo eis deprecationē pa
cis et veritatis. Et ꝯuertam ꝯuerſionem iuda
et ꝯuerſionem hieruſalē: et edificabo eos ſicut
a principio: et emundabo illos ab omni iniqui
tate ſua in qua peccauerūt mihi: et ꝓpitius ero

cunctis iniqtatibus eoꝝ in quibus deliquerūt mihi ꝛ ſpreuerunt me. Et erit mihi in nomen ꝛ in gaudiū ꝛ in laudē ꝛ in exultationē cunctis gentib⁹ terre q̄ audierint oīa bona q̄ ego facturus ſū eis. ꝛ pauebūt ꝛ turbabunť in vniuerſiſ locis. ꝛ in oī pace quā ego faciā eis. Hec dicit dominus. Adhuc audieť in loco iſto quē vos dicitis eſſe deſertū: eo q̄ nō ſit hō neciumētum i ciuitatib⁹ iuda ꝛ foris irl'm q̄ deſolate ſūt abſqʒ hoīe ꝛ abſqʒ hitatore ꝛ abſqʒ pecoꝛe vox gaudij ꝛ vox leticie: vox ſponſi ꝛ vox ſponſe: vox dicē tiū: confitemini dn̄o exercituū: qm̄ bonus dn̄s qm̄ i eternū mīa ei⁹. ꝛ poꝛtantiū vota in domo domini. Reducā. n. ꝯuerſionē terre ſicut a principio dicit dominus. Hec dicit dominus exercituū. Adhuc erit in loco iſto deſerto abſqʒ homine ꝛ abſqʒ iumēto ꝛ in cunctis ciuitatib⁹ ei⁹ habitaculū paſtoꝝ ꝛ accubātiū gregū in ciuitatibus mōtoſis: ꝛ in ciuitatib⁹ cāpeſtribus ꝛ in ciuitatibus q̄ ad auſtrū ſunt: ꝛ in tra beniamin ꝛ in circuitu irl'm ꝛ in ciuitatibus iuda: adhuc trāſibunt greges ad manū nūerantis ait dominus. Ecce dies veniēt dicit dn̄s. ꝛ ſuſcitabo verbum bonū qđ locutus ſū ad domū iſrl'. ꝛ ad domū iuda. In diebus illis ꝛ in tpe illo germinare faciā dauid germē iuſticie. ꝛ faciet iudiciū et iuſticiā i terra. In diebus illis ſaluabiť iuda. ꝛ iſrael habitabit ꝯfidenť. Et h̄ eſt nomen quod vocabūt eū: dn̄s iuſt⁹ nr̄. Quia hec dicit dn̄s. Nō interibit de dauid vir q̄ ſedeat ſup thronū dom⁹ iſrl': ꝛ de ſacerdotibus ꝛ de leuitis nō interibit vir a facie mea q̄ offerat holocauſtomata ꝛ incēdat ſacrificiū ꝛ cedat victimas oib⁹ dieb⁹. Et factū ē verbū dn̄i ad hieremiā dicēs. Hec dicit dominus. Si irritum poteſt fieri pactum meum cum die ꝛ pactum meum cum nocte: vt nō ſit dies ꝛ nox i tpe ſuo. ꝛ pactum meū irritū eē poterit cū dauid ſuo meo vt nō ſit ex eo filius q̄ regnet i throno eius: ꝛ leuite ꝛ ſacerdotes miniſtri mei. Sicut enumerari nō pñt ſtelle celi ꝛ metiri harene maris: ſic multiplicabo ſemē dauid ſui mei: ꝛ leuitas miniſtros meos. Et factū ē verbū dn̄i ad hieremiā dicēs. Nūqđ nō vidiſti qđ pplˀs hic locutus ſit dicēs: due cognatiōes quas elegerat dn̄s abiecte ſūt: ꝛ pplˀʒ meū deſpexerūt: eo q̄ nō ſit vltra gens corā eis hec dīc dn̄s. Si pactū meū inť diē ꝛ noctē: ꝛ leges celo ꝛ terre non poſui: eqʒdem ꝛ ſemen iacob ꝛ dauid ſerui mei ꝓijciā: vt nō aſſumā de ſemine eius principes ſeminis abraham iſaac ꝛ iacob. Reducā enim conuerſionem eorum ꝛ miſerebor eis.

XXXIIII

Verbū qđ factū ē ad hieremiā a dn̄o: qn̄ nabuchodonoſoꝛ rex babylonis ꝛ oīs exercit⁹ eius vniuerſaqʒ regna tre que erāt ſub ptāte manus eius: ꝛ oēs populi bellabāt ꝯ irl'm ꝛ ꝯ oēs vrbes eius dicēs. Hec dīc dn̄s de⁹ iſrael. Vade ꝛ loquere ad ſedechiā regem iuda. ꝛ dices ad eū. Hec dicit dn̄s. Ecce ego tradā ciuitatē hāc in man⁹ regis babylōis ꝛ ſuccēdet eā igni. Et tu nō effugies de manu eius: ſʒ ꝯpꝛehenſiōe capieris. ꝛ in manu ei⁹ traderis. ꝛ oculi tui oculos regis babylonis videbūt: ꝛ os eius cū oꝛe tuo loqueť. ꝛ babylonē introibis. Attamē audi verbū dn̄i ſedechia rex iuda. Hec dicit domin⁹ ad te. Nō morieris i gladio ſʒ in pace morieris. ꝛ ſm̄ ꝯbuſtiōes patrū tuoꝝ regū prioꝝ q̄ fuerūt ante te ſic ꝯburent te ꝛ ve domine plangēt te: q2 verbū h̄ ego locut⁹ ſū dicit dominus. Et locut⁹ ē hieremias ꝓpheta ad ſedechiā regē iuda vniuerſa verba h̄ in irl'm ꝛ exercit⁹ regis babylonis pugnabat ꝯ hieruſalē: ꝛ ꝯ oēs ciuitates iuda que reliquie erant ꝯ lachis ꝛ ꝯ azecha. He eni ſuperāt de ciuitatibus iuda vrbes munite. Verbū qđ factū ē ad hieremiā a dn̄o: poſtq̄ꝫ pcuſſit rex ſedechias fedus cū oī populo i hieruſalē: p̄dicās vt dimitteret vnuſqſqʒ ſeruū ſuū ꝛ vnuſqſqʒ ancillā ſuā hebreū ꝛ hebreā liberos: ꝛ neq̄ꝫ dominareť eis id eſt i iudeo ꝛ frē ſuo. Audierūt ḡ oēs principes et vniuerſus populus q̄ inierāt pactuʒ vt dimitteret vnuſqſqʒ ſeruū ſuū et ācillā ſuā liberos et vltra nō dn̄areť eis. Audierūt igiť: et dimiſerunt. Et ꝯuerſi ſūt deinceps et retraxerūt ſuos ſuos et ancillas ſuas q̄s dimiſerūt liberos: et ſubiugauerūt i famulos et famulas. ꝛ factū eſt verbū ad hieremiā a dn̄o dicens. Hec dicit domin⁹ de⁹ iſrael. Ego pcuſſi fedus cū patribus vrīs: i die q̄ eduxi eos de tra egypti de domo ſuitutis dicēs. Cū ꝯpleti fuerint ſepteʒ anni: dimittat vnuſqſqʒ frēm ſuū hebreū q̄ vēditus ē ei: et ſuiet tibi ſex annis. et dimittes eū a te liberū. Et nō audierūt pres vrī me: nec inclinauerūt aurē ſuā. Et ꝯuerſi eſtis vos hodie et feciſtis qđ rectū ē in oculis meis: vt p̄dicaretis libertatē vnuſqſqʒ ad amicū ſuuʒ. et iniſtis pactū in ꝯſpectu meo i domo in q̄ inuocatum ē nomē meū ſup eā. Et reuerſi eſtis et cōmaculaſtis nomē meū: et reduxiſtis vnuſqſqʒ ſuuʒ ſuū et vnuſqſqʒ ancillā ſuā: quos dimiſeratiſ vt eſſent liberi et ſue ptātis: et ſubiugaſtis eos vt ſint vobis ſui et ancille. Propterea hec dicit dominus. Vos nō audiſtis me vt p̄dicaretiſ libertateʒ vnuſquiſqʒ frī ſuo et vnuſqſqʒ amico

ſuo. Ecce ego ꝑdico libertatē ait dñs ad gladi
um: ad peſtē ⁊ ad famē. ⁊ dabo vos in commo/
tionē cunctis regnis terre. Et dabo viros q̄ pre
uaricant̄ fedus meū. ⁊ nō obſeruauerunt v̄ba
federis qbus aſſenſi ſūt ꝯſpectu meo: vitulū
quē ꝯciderūt i duas ptes. ⁊ trāſierunt inf diui/
ſiones ei⁹: ꝑncipes iuda ⁊ ꝑncipes ierl̄m. eunu
chi ⁊ ſacerdotes ⁊ ois pp̄ls terre q trāſierūt inter
diuiſiōes vituli. ⁊ dabo eos i manus inimicoꝝ
ſuoꝝ ⁊ in man⁹ q̄rentiū aiam eoꝝ. ⁊ erit morti
cinū eoꝝ in eſcā volatilibus celi ⁊ beſtijs terre
Et ſedechiā regē iuda ⁊ ꝑncipes eius dabo in
man⁹ inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ in manus q̄rētiū aias
eoꝝ. ⁊ in man⁹ exercituū regis babylonis qui
receſſerūt a vobis. Ecce ego precipio dicit do/
minus. ⁊ reducā eos in ciuitatē hāc. ⁊ ꝑliabun
tur aduerſum eā. ⁊ capiēt eā ⁊ incendent igni.
Et ciuitates iuda dabo in ſolitudinē: eo q̄ non
ſit habitator.

XXXV

Verbū qd̄ factū ē ad hieremiam a dño i
diebus ioachim filij ioſie regis iuda: di
cens. Vade ad domū rechabitaꝝ ⁊ lo
q̄re eis. ⁊ introduces eos in domū dñi i vnam
exedrā theſauroꝝ: ⁊ dabis eis bibere vinū. Et
aſſumpſi iezoniā filiū hieremie filij abſame ⁊
frēs ei⁹ ⁊ oēs filios eius ⁊ vniuerſā domū re/
chabitarū. ⁊ introduxi eos i domū dñi ad gazo/
phylatiū filioꝝ anan filij iezedelie hois dei qd̄
erat iuxta gazophylatiū ꝑncipū ſuꝑ theſaurum
maaſie filij ſellū qui erat cuſtos veſtibuli. Et po
ſui corā filijs dom⁹ rechabitaꝝ cyphos plenos
vino ⁊ calices. ⁊ dixi ad eos. Bibite vinum.
Qui rn̄derūt. Nō bibem⁹ vinū: q: ionadab fi
lius rechab pr̄ nr̄ ꝑcepit nobis dicens. Nō bi
betis vinū vos ⁊ filij vr̄i vſq₃ in ſempiternū.
Et domū nō edificabitis. ⁊ ſemētē nō ſeretis ⁊
vineas nō plātebitis nec habebitis: ſ₃ in taber/
naculis habitabitis cunctis dieb⁹ vr̄is: vt viua
tis diebus multis ſuꝑ faciē terre in qua vos pe/
grinamini. Obediuim⁹ ḡ voci ionadab filij re
chab pr̄is nr̄i in oib⁹ q̄ ꝑcepit nobis: ita vt nō
biberem⁹ vinū cunctis dieb⁹ nr̄is nos ⁊ mulie
res nr̄e. filij ⁊ filie nr̄e. ⁊ nō edificaremus do/
mos ad habitandū: ⁊ vineā ⁊ agꝝ ⁊ ſemētē nō
habuim⁹: ſ₃ habitauim⁹ in tabernaculis ⁊ obe
diētes fuim⁹ iuxta oia q̄ ꝑcepit nobis ionadab
pr̄ nr̄. Cū aūt aſcendiſſet nabuchodonoſor rex
babylonis ad terrā nr̄am: diximus. Venite et
ingrediamur hieruſalē a facie exercitus chalde
oꝝ. ⁊ a facie exercitus ſyrie. ⁊ manſimus i ierl̄m.
Et factū ē v̄bū dñi ad hieremiā dicens. Hec
dicit dñs exercituū deus iſrl̄. Vade ⁊ dic viris
iuda ⁊ habitatorib⁹ ierl̄m. Nunq̄d nō recipietis
diſciplinā: vt obediatis v̄bis meis dicit dñs?
Preualuerunt ſermones ionadab filij rechab
q̄s ꝑcepit filijs ſuis vt nō biberēt vinū: ⁊ nō bi
berūt vſq₃ ad diē hāc: q: obedierūt ꝑcepto pa/
tris ſui. Ego aūt locutus ſum ad vos de mane
ꝯſurgens ⁊ loquēs. ⁊ nō obediſtis mihi. Mi
ſiq₃ ad vos oēs ſeruos meos ꝓphetas cōſur/
gēs diluculo mittēſq₃ ⁊ dicēs. Conuertimini
vnuſquiſq₃ a via ſua peſſima. ⁊ bona facite ſtu
dia vr̄a. ⁊ nolite ſeq deos alienos: neq₃ colatis
eos: ⁊ habitabitis in trā quā dedi vobis ⁊ pr̄i/
bus vr̄is. Et non inclinaſtis aurē vr̄am: neq₃
audiſtis me. Firmauerūt igit̄ filij ionadab filij
rechab ꝑceptū pr̄is ſui qd̄ ꝑceperat eis. ꝓplus
aūt iſte non obediuit mihi. Idcirco hec dicit do
minus exercituū deus iſrl̄. Ecce ego adducam
ſuꝑ iudā et ſuꝑ oēs habitatores ierl̄m vniuerſā
afflictionē quā locutus ſum aduerſū illos: eo q̄
locutus ſū ad illos ⁊ nō audierūt: vocaui illos
⁊ nō rn̄derūt mihi. Domui autem rechabitaꝝ
dixit hieremias. Hec dicit dñs exercituū deus
iſrael. Pro eo q̄ obediſtis ꝑcepto ionadab pa
tris veſtri. ⁊ cuſtodiſtis oia eius mādata et feci
ſtis vniuerſa q̄ ꝑcepit vob: ꝓpterea hec dicit do
minus exercituū deus iſrael. Nō deficiet vir d̄
ſtirpe Ionadab filij rechab ſtans in conſpectu
meo cunctis diebus.

XXXVI

Et factū ē in āno q̄rto ioachim filij ioſie
regis iuda: factū ē verbū hoc ad hiere
miā a dño dicēs. Tolle volumē libri. ⁊
ſcribes in eo oia v̄ba q̄ locutus ſum tibi aduer
ſum iſrael et iudā. et aduerſum oēs gētes a die
qua locutus ſū ad te ex diebus ioſie vſq₃ ad diē
hanc: ſi forte audiēte domo iuda: vniuerſa ma
la que ego cogito facere eis: reuertat̄ vnuſquiſ
q₃ a via ſua peſſima et ꝓpiti⁹ ero iniq̄tati et pec
cato eoꝝ. Vocauit ḡ hieremias baruch filium
nerie. ⁊ ſcripſit baruch ex ore hieremie oēs ſer
mones dñi quos locut⁹ ē ad eū in volumine li/
bri. Et ꝑcepit hieremias baruch dicens. Ego
clauſus ſum: nec valeo ingredi domū domini.
Ingredere ḡ tu et lege de volumine in q̄ ſcripſi
ſti ex ore meo v̄ba dñi audiente populo in do/
mo dñi in die ieiunij: inſuꝑ ⁊ audiente vniuer
ſo iuda qui veniunt de ciuitatibus ſuis. Leges
eis: ſi forte cadat orō eoꝝ in conſpectu domini
et reuertat̄ vnuſq̄ſq₃ a via ſua peſſima: q̄m ma
gnus furor et indignatio eſt quā locutus ē do/
minus aduerſus ꝓplm̄ hūc. Et fecit baruch fili
us nerie iuxta oia q̄ ꝑceperat ei hieremias pro
pheta: legens ex volumine ſermones domini

in domo dñi. Factū eſt aūt in anno quinto ioa
chim filij ioſie regis iuda: in menſe nono: p̄di
cauerūt ieiuniū in ɔſpectu domini oi populo in
iĺm et vniuerſe multitudini q̄ cōfluxerat de ci
uitatibus iuda in hierl'm. Legitqꝫ baruch ex
volumine ſermones hieremie in domo dñi in
gaçophylatio gamarie filij ſaphan ſcribe in ve
ſtibulo ſuperiori in introitu porte noue domus
domini: audiente oi populo. Cūqꝫ audiſſet mi
cheas filius gamarie filij ſaphan oēs ſermões
dñi ex libro: deſcendit in domū regis ad gaço/
phylatiū ſcribe. Et ecce ibi omnēs p̄ncipes ſede
bant: eliſama ſcriba et dalaias filiꝰ ſemeie ꝛ bel
nathan filius achobor et gamarias filiꝰ ſaphā
et ſedechias filius ānanie. et vniuerſi p̄ncipes.
Et nūciauit eis micheas oīa v̄ba que audiuit
legentē baruch ex volumine: in auribus pplī.
Miſerūt itaqꝫ oēs p̄ncipes ad baruch iudi fili
um nathanie filij ſelemie filij chuſi dicentes.
Volumē ex quo legiſti audiente pplo ſume in
manu tua. et veni. Tulit ḡ baruch filius nerie
volumen in manu ſua: et venit ad eos. Et di/
xerūt ad eum. Sede: et lege hec in auribus no
ſtris. Et legit baruch in auribꝰ eoꝝ. Igit̄ cuꝫ
audiſſent oīa v̄ba: obſtupuerūt vnuſquiſqꝫ ad
ꝓximū ſuū. et dixerūt ad baruch. Nunciare de
bemus regi oēs ſermones iſtos. Et interroga
uerūt eū dicentes. Iudica nobis quō ſcripſiſti
oēs ſermones iſtos ex ore eius. Dixit autē eis
baruch. Ex ore ſuo loquebat̄ q̄ſi legens ad me
oēs ſermones iſtos: et ego ſcribebā in volumi
ne attramēto. Et dixerunt p̄ncipes ad baruch
Vade et abſcondere tu et hieremias. et nemo
ſciat vbi ſitis. Et ingreſſi ſunt ad regē i atriū.
Porro volumē cōmendauerunt in gaçophy
latio eliſame ſcribe et nūciauerunt audiēte rege
oēs ſermōes. Miſitqꝫ rex iudi vt ſumeret vo
lumē: qui tollēs illud de gaçophylatio eliſame
ſcribe legit audiente rege et vniuerſis principi
bus qui ſtabant circa regem. Rex autē ſedebat
in domo hyemali in mēſe nono. et poſita erat
arula corā eo plena prunis. Cūqꝫ legiſſet iudi
tres pagellas vel quattuor: ſcidit illud ſcalpelo
ſcribe et ꝓiecit in ignem qui erat ſuper arulam
donec conſumeret̄ omne volumen igni q erat
in arula. Et non timuerūt neqꝫ ſciderūt veſti/
menta ſua rex et omnes ſerui eius: qui audie/
runt vniuerſos ſermones iſtos. Verūtñ bel/
nathā et dalaias et gamarias ɔ̄dixerūt regi ne
combureret librum. et non audiuit eos. Et p̄/
cepit rex Hieremiel filio Amalech. ꝛ ſaraie fi
lio Ezriel. et Selemie filio Abdehel: vt com/
p̄hēderēt baruch ſcribam ꝛ hieremiam pro
phetam. Abſcondit aūt eos dñs. Et factū ē ver
bum dñi ad hieremiam ꝓphetam: poſtq̄ꝫ com
buſſerat rex volumen ꝛ ſermones quos ſcripſe
rat baruch ex ore hieremie dicens. Ruꝛſuꝫ tol
le volumen aliud. ꝛ ſcribe in eo oēs ſermones
priores qui erant in primo volumine quod cō/
buſſit ioachim rex iuda. Et ad ioachim regē iu
da dices. Hec dicit dñs. Tu combuſſiſti volu/
men iſtud dicens. Quare ſcripſiſti in eo annū
cians. feſtinus veniet rex babylōis. ꝛ vaſtabit
terrā hanc. ꝛ ceſſare faciet ex illa hominem ꝛ iu
mentum. Propterea hec dicit dñs deus cōtra
ioachim regem iuda. Non erit ex eo qui ſedeat
ſuper ſolium dauid. ꝛ cadauer eius proijcietur
ad eſtum per diem ꝛ ad gelu per noctem. Et vi
ſitabo cōtra eū ꝛ contra ſemen eius ꝛ ɔtra ſer/
uos eiꝰ iniq̄tates ſuas. ꝛ adducam ſuper eos ꝛ
ſuper habitatores iĺm ꝛ ſup̄ viros iuda oē ma
lum qd̄ locutus ſum ad eos. ꝛ non audierunt.
Hieremias aūt tulit volumen aliud. ꝛ dedit il
lud baruch filio nerie ſcribe: qui ſcripſit in eo ex
ore hieremie oēs ſermones libri quē combuſſe
rat ioachim rex iuda igni. ꝛ in ſup̄ additi ſūt ſer
mones mĺto plures q̄ꝫ āte a fuerāt. XXXVII

Et regnauit rex ſedechias filius ioſie ꝓ
iechonia filio ioachim quem conſtituit
regē nabuchodonoſor rex babylōis in
terra iuda. ꝛ non obediuit ipſe ꝛ ſerui eius ꝛ po
pulus terre verbis domini que locutus eſt i ma
nu hieremie ꝓphete. Et miſit rex ſedechias iu
chal filiū ſelemie: ꝛ ſophoniam filiū maaſie ſa
cerdotem ad hieremiam prophetā dicēs. Ora
pro nobis dominum deum noſtrum. Hiere/
mias autem libere ambulabat in medio populi
Nō enim miſerāt eū in cuſtodiā carceris. Igit̄
exercitus pharaonis egreſſus eſt de egypto. ꝛ
audientes chaldei qui obſidebant hieruſalē hu
iuſcemodi nunciū receſſerunt ab iĺm. Et factū
eſt verbum dñi ad hieremiam ꝓphetam dicēs
Hec dicit dñs deus iſrl'. Sic dicetis regi iuda
q miſit vos ad me interrogandum. Ecce exer/
citꝰ pharaōis q egreſſus eſt vobis i auxiliū re/
uertet̄ in trā ſuā i egyptū. ꝛ redient chaldei ꝛ bel
labunt ɔtra ciuitatē hāc. ꝛ capiēt eā. ꝛ ſuccēdēt
igni. Hec dicit dñs. Nolite decipere aīas vr̄as
dicētes eūtes abibunt ꝛ recedent a nobis chal/
dei. q2 non abibūt. Sed ꝛ ſi ꝑcuſſeritis oēm ex
ercitum chaldeoꝝ qui p̄liant̄ aduerſum vos ꝛ
derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati. ſinguli
de tentorio ſuo ɔſurgent. ꝛ incendēt ciuitatem
hanc igni. Ergo cum receſſiſſet exercitus chal/

deorũ ab irl̃z ꝓpter exercitũ pharaõis. egreſſ⁹
eſt hieremias de irl̃m vt iret in terrã beniamin
⁊ diuideret ibi poſſeſſionẽ in ↄſpectu ciuiũ. Cũ
q̃ꝫ ꝑuenisſet ad portã beniamin. erat ibi cuſtos
porte ꝑ vices nomie hierias filius ſolemie filij
ananie. ⁊ apprehẽdit hieremiã ꝓphetã dicens.
Ad caldeos ꝓfugis. Et rñdit hieremias. Fal
ſum eſt nõ fugio ad caldeos. Et nõ audiuit euꝫ
ſed ↄprehẽd hierias hieremiã ⁊ adduxit eum
ad p̃ncipes. Quãobrẽ irati p̃ncipes ↄtra hiere
miã ceſiſi cũ miſerũt i carcerẽ q erat in domo io
nathan ſcribe. Ipſe enĩ p̃poſitus erat ſuꝑ carce
rẽ. Itaq̃ꝫ ingreſſus eſt hieremias in domũ laci
⁊ in ergaſtulũ. ⁊ ſedit ibi hieremias dieb⁹ mul
tis. Mittẽs aũt ſedechias rex tulit eũ. ⁊ interro
gauit eũ in domo ſua abſcõdite. ⁊ dixit. Putaſ
ne eſt ſermo a dño. Et dixit hieremiaſ. Eſt. Et
ait. In manus regis babylõis traderis. Et di
xit hieremias ad regẽ ſedechiaꝫ. Quid peccaui
tibi ⁊ ſeruis tuis ⁊ pplõ tuo. q2 miſiſti me in do
mũ carceris. Ubi ſunt ꝓphe vr̃i q ꝓphetabãt
vobis ⁊ dicebãt: non veniet rex babylonis ſuꝑ
vos ⁊ ſuꝑ terrã hãc. Nunc ergo audi obſecro
dñe mi. rex. Ualeat deprecatio mea in conſpe/
ctu tuo. ⁊ ne me remittas in domũ ionathe ſcri/
be ne moriar ibi. Precepit ergo rex ſedechias
vt traderetur hieremias in veſtibulum carcerꝭ
⁊ daretur ei torta quotidie panis. excepto pul/
mento: donec cõſumerenĩ oẽs panes de ciuita
te. Et manſit hieremias in veſtibulo carceris.

XXXVIII

AUdiuit aũt ſaphacias
filius madian ⁊ hiedelias fili⁹ phaſſur
⁊ iucha filius ſelemie ⁊ phaſſur fili⁹ mel
chie ſermões quos hieremias loquebaĩ ad om
nem populum dicẽs. Hec dicit domin⁹. Qui
cũq̃ꝫ manſerit in ciuitate hac. morietur gladio ⁊
fame ⁊ peſte: q autem ꝓfugerit ad chaldeos vi
uet. ⁊ erit anima eius ſoſpes ⁊ viuens. Hec di
cit dominus. Tradẽdo tradeĩ ciuitas hec i ma
nu exercitus regis babylõis. ⁊ capiet eã. Et di
xerũt principes regi. Rogamus vt occidaĩ hõ
iſte. De induſtria. n. diſſoluit manus virorum
bellantiũ q remanſerũt in ciuitate hac. ⁊ manuſ
vniuerſi ppl̃i. loquẽs ad eos vniuerſa v̾ba hꝫ
Siquidẽ hõ iſte non q̃rit pacẽ pplõ huic. ſed
malũ. Et dixit rex ſedechias. Ecce ipſe in ma/
nibus vr̃is ẽ. Nec. n. fas ẽ vobis q̃cq̃ꝫ negare
Tulerũt ergo hieremiã. ⁊ ꝓiecerũt eũ in lacum
helchie filij amalech. q erat i veſtibulo carceris
⁊ ſummiſerũt hieremiã i funib⁹ in lacũ in quo nõ
erat aqua ſꝫ lutũ. Deſcendit itaq̃ꝫ hieremias in
cenũ. Audiuit aũt abdemalech ethiops vir eu
nuchus qui erat in domo regis: q miſiſſent hie
remiam in lacum. Porro rex ſedebat in porta
beniamin. Et egreſſus eſt abdemelech de do/
mo regis. ⁊ locutus eſt ad regẽ dicẽs. Dñe mi
rex. male fecerũt viri iſti. oĩa quecũq̃ꝫ ꝑpetraue
rũt ↄtra hieremiã ꝓphetã. mittẽtes eũ in lacuꝫ
vt moriaĩ ibi fame. Nõ ſunt enĩ panes vltra in
ciuitate. Precepit itaq̃ꝫ rex abdemelech ethio/
pi dicẽs. Tolle tecũ hinc triginta viros ⁊ leua
hieremiã ꝓphetã de lacu antеq̃ꝫ moriaĩ. Aſſũ/
ptis ergo abdemelech ſecũ viris ingreſſus ẽ do
mũ regis q̃ erat ſub cellario ⁊ tulit inde veteres
pãnos ⁊ antiq̃ veſtimẽta q̃ cõputruerãt: ⁊ ſum
miſit ea ad hieremiã i lacũ ꝑ funiculoſ. Dixitq̃ꝫ
abdemelech ethiops ad hieremiã ꝓphetã. Po
ne veteres pãnos ⁊ hec ſciſſa ⁊ putrida ſub cu/
bito manuũ tuaꝝ. ⁊ ſuꝑ funes. Fecit ergo hie/
remias ſic. Et extraxerũt hieremiã funibus. ⁊
eduxerũt eũ de lacu. Manſit aũt hieremias in
veſtibulo carceris. Et miſit rex ſedechias. ⁊ tu
lit ad ſe hieremiã ꝓphetã ad oſtiũ tertiũ qđ erat
in domo dñi. Et dixit rex ad hieremiã. Inter/
rogo ego te ſermonẽ: ne abſcõdas a me aliqd.
Dixit aũt hieremias ad ſedechiã. Si annuncia
uero tibi: nũqd nõ interficies me. Et ſi ↄſilium
dedero tibi. nõ me audies. Iurauit ergo rex ſe
dechias hieremie clã dicens. Uiuit dñs q fecit
nobis aĩam hãc: ſi occidero te. ⁊ ſi tradidero te
in manus viroꝝ iſtoꝝ q querũt aĩam tuam. Et
dixit hieremias ad ſedechiã. Hec dicit dñs ex/
ercituũ deus iſrl̃. Si profectus exieris ad prin
cipes regis babylonis. Uiuet aĩa tua. ⁊ ciuitaſ
hec non ſuccẽdeĩ igni. ⁊ ſaluus eris tu ⁊ dom⁹
tua. Si autẽ non exieris ad principes regi ba/
bylonis. tradetur ciuitas hec ĩ manus chaldeo
rũ ⁊ ſuccendẽt eã igni. ⁊ tu nõ effugies de ma/
nu eoꝝ. Et dixit rex ſedechias ad hieremiam.
Sollicitus ſũ ꝓpter iudeos q trãſfugerunt ad
chaldeos. ne forte tradar in manus eoꝝ. ⁊ illu
dant mihi. Rñdit aũt hieremias. ⁊ dixit ei. Nõ
te tradẽt. Audi queſo vocẽ dñi quã ego loquor
ad te. ⁊ bene tibi erit: ⁊ viuet aĩa tua. Qđ ſi no/
lueris egredi. iſte eſt ſermo quẽ oñdit mihi do/
min⁹. Ecce oẽs mulieres q̃ remãſerũt i domo
regis iuda. educenĩ ad principes regis babylo
nis: ⁊ ipſe dicẽt. Seduxerũt te. ⁊ ꝑualuerũt ad
uerſuꝫ te viri pacifici tui. demerſerunt te i ceno
⁊ in lubrico pedes tuos. ⁊ receſſerunt a te. Et
omnes vxores tue ⁊ filij tui educentur ad chal
deos. ⁊ non effugies manus eoꝝ. ſed in manu
regis babylonis capieris. ⁊ ciuitatẽ hanc cõbu
ret igni. Dixit ḡ ſedechias ad hieremiã. Null⁹

ſcict v̄ba h̄: ⁊ nō morieris. Si aūt audierit p̄n
cipes: q: locutꝰ ſū tecū: ⁊ venerit ad te: ⁊ dixe/
rit tibi: indica nobis qd locutꝰ ſis cū rege: ne ce
les ⁊ nō te interficiemꝰ: ⁊ qd locutꝰ ē tecū rex di
ces ad eos. Proſtraui ego p̄ces meas corā re/
ge: ne me reduci iuberet i domū ionathā: ⁊ ibi
morerer. Venerūt ḡ oēs p̄ncipes ad hieremiā
⁊ interrogauerūt eū. Et locutꝰ ē eis iuxta oīa v̄
ba q̄ p̄cepat ei rex. Et ceſſauerūt ab eo: nihil .n.
fuerat auditū. Manſit v̄o hieremias in veſtibu
lo carceris vſqꝫ ad diē q̄ capta ē irl'm. Et factū
eſt vt caperetur hieruſalem. XXXIX

Anno nono ſedechie regis iuda menſe
decio venit nabuchodonoſor rex baby
lōis ⁊ oīs exercitꝰ eiꝰ ad irl'm: ⁊ obſide
bāt eā. Vndecīo aūt āno ſedechie menſe q̄rto:
quinta mēſis: apta eſt ciuitas: ⁊ igreſſi ſūt oēs
p̄ncipes regis babylōis: ⁊ ſederunt i porta me
dia neregel ſereſer ſemagar nabuſar ſachin ra
pſaces neregel ſereſer rebmag: ⁊ oēs reliq̄ p̄n
cipes regꝭ babylōis. Cūqꝫ vidiſſet eos ſedechi
as rex iuda ⁊ oēs viri bellatores fugerūt: ⁊ egreſ
ſi ſunt nocte d̄ ciuitate p̱ viā horti regis: ⁊ p̱ por
tā q̄ erat inī duos muros: ⁊ egreſſi ſūt ad viaꝫ
deſerti. Perſecutꝰ ē āt eos exercitꝰ chaldeoꝝ:
⁊ ꝯp̄hēdeīt ſedechiā in cāpo ſolitudis hiericho
tine: ⁊ captū adduxerūt ad nabuchodonoſor re
gē babylonis in reblatha q̄ ē in t̄ra emath: ⁊ lo
cutus ē ad eū iudicia. Et occidit rex babylōis
filios ſedechie in reblatha ī oculis eiꝰ ⁊ oēs no
biles iuda occidit rex babylonis. Oculos q̄qꝫ
ſedechie eruit: ⁊ vinxit eū ꝯpedibꝰ vt duceret̄ i
babylonē. Domū quoqꝫ regis ⁊ domū vulgi
ſuccēderūt chaldei igni: ⁊ muꝝ irl'm ſubuerte
rūt. Et reliqas ppl'i q̄ remāſerāt ī ciuitate: ⁊ p̱
fugos q̄ trāſfugerāt ad eū ⁊ ſup̱fluos vulgi qui
remāſerāt trāſtulit nabuçardan magr̄ militū i
babylonē: ⁊ de plebe paupeꝝ q̄ nihil penitꝰ hē
bant dimiſit nabuzardā magr̄ militie in t̄ra iu
da: ⁊ dedit eis vineas ⁊ ciſternas ī die illa. Prē
cepat āt nabuchodonoſor rex babylōis de hie/
remia nabuçardan magr̄o militū dicēs. Tolle
illā: ⁊ pone ſup eū oculos tuos: nihilqꝫ ei mali
facias: ſꝫ vt voluerit ſic facies ei. Miſit ḡ nabuzar
dan p̄nceps militie ⁊ nabu ⁊ ſeſbā ⁊ rapſaces ⁊
neregel ⁊ ſereſer ⁊ rebmag. ⁊ oēs optiates re/
gis babylōis miſerūt ⁊ tulerūt hieremiā de ve/
ſtibulo carceris: ⁊ tradiderūt eū godolie filio ai
chā filij ſaphan vt intraret in domū: ⁊ hītaret i
pplō. Ad hieremiā aūt factus fuerat ſmo dn̄i
cū clauſus eēt i veſtibulo carceris dicēs. Va/
de ⁊ dic abdemelech ethyopi dicēs. Hec dicit
dn̄s exercituū deus iſrael. Ecce ego inducā ſer
mōes meos ſup ciuitatē hanc in malū: ⁊ nō in
bonū: ⁊ erūt in ꝯſpectu tuo in die illa: ⁊ libera/
bo te in die illa ait dn̄s. Et nō traderis i manꝰ
viroꝝ q̄s tu formidas: ſꝫ eruēs liberabo te: et
gladio nō cades: ſed erit tibi aīa tua in ſaluteꝫ:
q: in me habuiſti fiduciā ait dn̄s. XL.

Sermo q̄ factꝰ eſt ad hieremiā a dn̄o pꝰ
q̄ꝫ dimiſſus eſt a nabuçardan magr̄o
militie de rama q̄n tulit eū vinctum ca
thenis in medio oīum q̄ migrabāt de hierl'm ⁊
iuda: ⁊ ducebāt̄ in babylonē. Tollens ḡ prin
ceps militie hieremiā dixit ad eū. Dn̄s deꝰ tuꝰ
locutus ē malū ſuper locū iſtū: ⁊ adduxit ⁊ fecit
dn̄s ſicut locutꝰ eſt q: peccaſtis dn̄o ⁊ nō audi/
ſtis vocē eius: ⁊ factꝰ eſt vobis ſmo hic. Nūc
ḡ ecce ſolui te hodie de cathenis q̄ ſunt i manibꝰ
tuis. Si placet tibi vt venias mecū in babylo/
nē: veni ⁊ ponā oculos meos ſup te. Si auteꝫ
diſplicet tibi venire mecū in babylonē: reſide.
Ecce oīs terra in ꝯſpectu tuo ē. Quo elegeris
⁊ q̄ placuerit tibi vt vadas: illic perge: ⁊ mecū
noli venire: ſed hīta apud godoliā filiū aichaꝫ
filij ſaphan: quē p̄poſuit rex babylōis ciuitati/
bus iude. Hīta ḡ cū eo i medio ppl'i: vel quo/
cūqꝫ placuerit tibi vt vadas vade. Dedit q̄ꝫ ei
magr̄ militie cibaria ⁊ munuſcula: ⁊ dimiſit eū.
Venit aūt hieremias ad godoliā filiū aichā in
maſphath ⁊ hītauit cū eo i medio ppl'i q̄ relictuſ
fuerat i t̄ra. Cūqꝫ audiſſent oēs p̄ncipes exer/
citus q̄ diſp̱ſi fuerāt p̱ regiones: ipſi ⁊ ſocij eoꝝ
q̄ p̄feciſſet rex babylonis godoliā filium aichā
terre: ⁊ q̄ cōmendaſſet ei viros ⁊ mulieres ⁊ p̱
uulos: ⁊ de paup̱ibꝰ terre q̄ nō fuerāt tranſlati
in babylonē: venerūt ad godoliā in maſphath
⁊ hiſmael filius nathanie: ⁊ iohannan filꝰ ca/
ree: ⁊ ionathā ⁊ ſareas filius thenehometh ⁊ filij
offi q̄ erāt d̄ nethophati ⁊ iechonias filius maa
chati ipſi ⁊ viri eoꝝ. Et iurauit eis godolias fi
lius aichā filij ſaphā ⁊ comitibꝰ eoꝝ dicēs. No
lite timere ſeruire chaldeis. Hītate in terra et
ſuite regi babylonis: ⁊ bn̄ erit vob. Ecce ego
hīto in maſphath: vt rūdeā p̄cepto chaldeoꝝ q̄
mittūt̄ ad nos. Vos aūt colligite vindemiā et
meſſem ⁊ oleū ⁊ cōdite in vaſis vr̄is ⁊ manete
in vrbibus vr̄is q̄s tenetis. Sed ⁊ oēs iudei q̄
erāt i moab: ⁊ in finibꝰ āmon: ⁊ in idumea: ⁊ i
vniuerſis regiōibus: audito q̄ dediſſet rex ba
bylonis reliqas in iudea: ⁊ q̄ p̄poſuiſſet ſuper
eos godoliā filiū aichā filij ſaphan: reuerſi ſūt
in qua oēs iudei de vniuerſis locis ad q̄ ꝯfu/
gerant: et venerūt in terrā iuda ad godoliā in

maſphat ⁊ collegerunt vinum ⁊ meſſem mul/
tam nimis. Johānan aūt filius caree: ⁊ omneſ
pncipes exercit⁹ q diſperſi fuerāt in regionib⁹
venerūt ad godoliā in maſphat ⁊ dixerunt ei.
Scito q babalis rex filioꝝ ammon miſit hiſ/
mael filium nathanie pcutere aiam tuā. Et nō
credidit eis godolias filius aichā. Joannā aūt
filius caree dixit ad godoliā ſeorſū in maſphat
loquens. Ibo ⁊ pcutiā hiſmael filiū nathanie:
nullo ſciēte ne interficiat aiam tuā: ⁊ diſſipen
tur oēs iudei q ↄgregati ſunt ad te: ⁊ pibūt reli
qe iuda. Et ait godolias filius aichā ad iohan/
nā filiū caree. Noli facere vbū h. Falſum enī
tu loqueris de hiſmael.

XLI

Et factū eſt in mēſe ſeptimo: venit hiſ/
mael filius nathanie filij eliſama de ſe
mine regali: ⁊ optimas regis: ⁊ decē
viri cū eo ad godoliā filiū aichā in maſphat: et
comederūt ibi panes ſil' in maſphat. Surrexit
aūt hiſmael filius nathanie: ⁊ decē viri q cū eo
erant: ⁊ pcuſſerūt godoliā filiū aichā filij ſaphā
gladio: ⁊ interfecerūt eū quē pfecerat rex baby
lonis terre. Oēs qꝫ iudeos q erāt cū godolia
in maſphat ⁊ chaldeos q repti ſūt ibi: ⁊ viros
bellatores percuſſit hiſmael. Scđo aūt die poſt
qꝫ occiderat godoliā nullo adhuc ſciente: vene
runt viri de ſychem ⁊ de ſylo ⁊ de ſamaria octo
ginta viri raſi barba ⁊ ſciſſis veſtibus ⁊ ſqualē
tes ⁊ munera ⁊ thus habebant in manu vt of/
ferrent in domo domini. Egreſſus ḡ hiſmael
filius nathanie in occurſum eoꝝ de maſphat: i
cedens ⁊ plorans ibat. Cū aūt occurriſſet eis
dixit ad eos. Venite ad godoliā filium aichā.
Qui cū veniſſent ad mediū ciuitatis: interfecit
eos hiſmael filius nathanie circa mediū laci ip
ſe ⁊ viri q erant cū eo. Decem aūt viri repti ſūt
inter eos: q dixerūt ad hiſmael. Noli occidere
nos q: hēmus theſauros in agro frumenti et
hordei ⁊ olei ⁊ mellis. Et ceſſauit: ⁊ non inter
fecit eos cum fratribus ſuis. Lacus aūt ī quē
piecerat hiſmael oia cadauera viroꝝ quos per
cuſſit ppter godoliā ipſe eſt quē fecit rex aſa p
pter baaſa regē iſrael. Ipſum repleuit hiſmael
filius nathanie occiſis. Et captiuas duxit hiſ/
mael oēs reliquias ppl'i q erant in maſphath fi
lias regis ⁊ vniuerſū populum q remāſerant
in maſphath: quos cōmendauerat nabuçardā
pnceps militie godolie filio aichā. Et cepit eoſ
hiſmael filius nathanie: ⁊ abijt: vt tranſiret ad
filios ammon. Audiuit aūt iohānan filius ca/
ree ⁊ oēs pncipes bellatoꝝ q erant cū eo oē ma
lum qd fecerat hiſmael filius nathanie: ⁊ aſſū/
ptis vniuerſis viris profecti ſunt vt bellarent
aduerſum hiſmaelē filiū nathanie: ⁊ inuenerūt
eū ad aquas multas que ſunt in gabon. Cum
qꝫ vidiſſet oīs ppl's q erat cū hiſmaele iohānan
filiū caree ⁊ vniuerſos principes bellatoꝝ qui
erant cū eo letati ſunt. Et reuerſus e oīs ppl's
quem cepat hiſmael in maſphath: reuerſuſqꝫ
abijt ad iohannā filium caree. Hiſmael autē
filius nathanie fugit cū octo viris a facie iohan
nā: ⁊ abijt ad filios āmon. Tulit aūt iohānā fi
lius caree: ⁊ oēs pncipes bellatoꝝ qui erant cū
eo: vniuerſas reliqas vulgi quas reduxerant
ab hiſmael filio nathanie de maſphath: poſtqꝫ
percuſſit godoliam filiū aichā fortes viros ad
pliuꝫ: ⁊ mulieres ⁊ pueros ⁊ eunuchos quoſ
reduxerat de gabaon: ⁊ abierunt ⁊ ſederunt pe
regrinantes in chanaan que eſt iuxta bethleē
vt pergerent ⁊ introirent egyptum a facie chal
deorum. Timebant enim eos: q: percuſſerat
hiſmael filius nathanie godoliam filium aichā
quem prepoſuerat rex babylonis in terra iu/
da.

XLII

Et acceſſerāt oēs pncipes bellatoꝝ: et
iohānan filius caree: ⁊ iezonias filius
oſie ⁊ reliquū vulg⁹ a puo vſqꝫ ad ma
gnum: dixerūtqꝫ ad hieremiā pphām. Cadat
oro noſtra in ↄſpectu tuo: ⁊ ora p nobis ad do
minū deū tuū p vniuerſis reliquijs iſtis: quia
derelicti ſumus pauci de plurib⁹ ſicut oculi tui
nos intuent': ⁊ annūciet nobis dn̄s deus tuus
viā p quam pgamus: ⁊ verbū qd faciamus.
Dixit aūt ad eos hieremias ppha. Audiui. ec
ce ego oro ad dn̄m deum vr̄m ſm vba vr̄a: oē
verbū qdcūqꝫ rn̄derit mihi iudicabo vob: nec
celabo vos qcqꝫ. Et illi dixerūt ad hieremiam
Sit dominus inter nos teſtis vitatis ⁊ fidei:
ſi nō iuxta omne verbū in quo miſit te dn̄s de⁹
tuus ad nos: ſic faciemus ſiue bonū eſt ſiue ma
lum. Voci dn̄i dei nr̄i ad quē mittimus te obe
diemus: vt bn̄ ſit nobis cū audierimus vocem
dn̄i dei nr̄i. Cū aūt ↄpleti eēnt decē dies: factū
eſt verbū dn̄i ad hieremiā. Vocauitqꝫ iohan/
nā filiū caree: ⁊ oēs pncipes bellatoꝝ q erant
cū eo: ⁊ vniuerſū ppl'ꝫ a minimo vſqꝫ ad magnū
⁊ dixit ad eos. Hec dicit dn̄s de⁹ iſrael ad quē
miſiſtis me: vt pſternerē pces vr̄as in cōſpe/
ctu eius. Si quieſcentes manſeritis in tra hac:
edificabo vos q̄ nō deſtruam: plantabo ⁊ non
euellā. Jam enī placatus ſum ſup malo: quod
feci vobis. Nolite timere a facie regis babylo
nis quē vos pauidi formidatis. Nolite metue
re eū dicit dn̄s: q: vobiſcum ſum ego vt ſaluos

vos faciam ⁊ eruam de manu eius: ⁊ dabo vo
bis mi̅as ⁊ miſerebor veſtri: ⁊ hitare vos faci
am in terra vr̄a. Si aūt dixeritis vos nō habi/
tabimus in t̄ra iſta nec audiemus vocē dn̄i dei
nr̄i dicētes: nequaq̄: ſ; ad terram egypti ꝑge/
mus vbi nō videbim⁹ bellū: ⁊ clangorē tube n̄
audiemus: ⁊ famē nō ſuſtinebimus: ⁊ ibi hita
bimus: ꝓpter h̄ nūc audite v̄bū dn̄i reliq̄e iu/
da. Hec dicit dn̄s deus exercituum deus iſrl̄.
Si poſueritis faciem vr̄am vt igrediami egy/
ptū ⁊ intraueritis vt ibi hitetis: gladius quem
vos formidatis: ibi ꝯp̄hēdet vos i terra egy/
pti: ⁊ fames ꝓ q̄ eſtis ſolliciti adherebit vobis
i egypto ⁊ ibi moriemi. Oēſq; viri q̄ poſuerit
faciē ſuā: vt igrediant̄ egyptū vt hitēt ibi: mo/
rient̄ gladio ⁊ fame ⁊ peſte. Nullus d̄ eis rema
nebit: nec effugiet a facie mali: q̄d ego afferam
ſup eos: q: hec dicit dn̄s exercituū de⁹ iſrl̄. Si
cut ꝯflat⁹ ē furor meus: ⁊ indignatio mea ſup
hitatores hierl̄m ſic ꝯflabit̄ idignatio mea ſup
vos cū igreſſi fueritis egyptū ⁊ eritis i iuſiurā
dū: ⁊ in ſtuporē ⁊ in maledictū: ⁊ in opprobriū
⁊ nequaq̄ vltra videbitis locū iſtū. Verbum
dn̄i ſup vos reliq̄e iuda. Nolite itrare egyptū
Sciētes ſcietis: q: obteſtat⁹ ſum vobis hodie:
q: decepiſtis aīas vr̄as. Vos.n. miſiſtis me
ad dn̄m deum nr̄m dicentes. Ora ꝓ nobis ad
dn̄m deū nr̄m: ⁊ iuxta oīa q̄cūq; dixerit tibi do
minus de⁹ noſter: ſic annūncia nobis ⁊ facie/
mus. Et annūciaui vobis hodie: ⁊ non audi/
ſtis vocē dn̄i dei noſtri ſup vniuerſis ꝓ q̄bus
miſit me ad vos. Nūc ḡ ſcientes ſcietis: q: gla
dio ⁊ fame ⁊ peſte moriemi i loco ad quē volui
ſtis itrare vt hitaretis ibi.

XLIII.

Actū eſt aūt cū cōpleſſet hieremias lo/
quens ad ppl̄m vniuerſos ſermones
dn̄i dei eoꝝ ꝓ q̄bus miſerat eum dn̄s
deus eoꝝ ad illos oīa v̄ba hec: dixit azarias fi
lius oſie ⁊ iohānan filius caree: ⁊ oēs viri ſu/
ꝑbi dicentes ad hieremiā. Mendaciū tu loque
ris. Nō miſit te dominus noſter dicens. Ne i
grediamini egyptū vt habitetis illic: ſ; baruch
filius nerie incitat te aduerſū nos: vt tradat nos
in manus chaldeoꝝ: et interficiat nos: et tradu
ci faciat in babylonē. Et nō audiuit iohannan
filius caree: et oēs ꝑncipes bellatoꝝ: et vniuer
ſus ppl̄s vocē dn̄i vt manerent in terra iuda:
ſed tollēs iohannā filius caree vt vniuerſi pn̄/
cipes bellatoꝝ vniuerſos reliq̄aꝝ iuda q̄ reuer
ſi fuerant de cūctis gentibus ad quas fuerant
ante diſperſi vt hitarent in terra iuda: viros ⁊
mulieres et puulos: et filias regis ⁊ oēm aīaz
quā reliq̄rat nabuzardan ꝑnceps militie cum
godolia filio aicham filii ſaphan. et hieremiā ꝓ
phetā et baruch filiū nerie: et ingreſſi ſūt i ter
rā egypti: q: nō obedierūt voci dn̄i: et venerūt
vſq; ad taphnis. Et fact⁹ ē ſmo dn̄i ad hieremiā
in taphnis dicēs. Sume tibi lapides grādes i
manu tua ⁊ abſcōdes eos in crypta q̄ ē ſub mu
ro latericio i porta dom⁹ pharaonis i taphnis
cernētib⁹ viris iudeis ⁊ dices ad eos. Hec dic̄
dn̄s exercituū de⁹ iſrl̄. Ecce ego mittā ⁊ aſſumā
nabuchodonoſor regē babylonis ſuū meū: ⁊
ponā thronū ei⁹ ſup lapides iſtos quos abſcō/
di: ⁊ ſtatuet ſoliū ſuū ſup eos. Veniēſq; ꝑcutiet
terrā egypti: quos in morte in mortē: ⁊ quos i
captiuitate in captiuitatē: ⁊ quos i gladio i gla/
diū. Et ſuccēdet ignē i delubris deoꝝ egypti ⁊
ꝯburet ea ⁊ captiuos ducet illos. Et amiciet̄ t̄ra
egypti ſic amicit̄ paſtor palio ſuo: ⁊ egrediet̄ in
de in pace. Et ꝯteret ſtatuas dom⁹ ſolis q̄ ſūt i
t̄ra egypti: ⁊ delubra deoꝝ egypti ꝯburet igni.

XLIIII

Verbū qd̄ factū ē ad hiere
miā: ⁊ ad oēs iudeos q̄ hitabāt i terra
egypti hitantes i magdalo: ⁊ i taphnis
⁊ i mēphis: ⁊ i terra phatures dicēs. Hec dic̄
dn̄s exercituū de⁹ iſrl̄. Vos vidiſtis oē maluz
iſtud qd̄ adduxi ſup irl̄z: ⁊ ſup oēs vrbes iuda
⁊ ecce deſerte ſūt hodie: ⁊ nō ē in eis hitator ꝓ/
pter maliciā quā fecerūt vt me ad iracundiā ꝓ
uocarēt: ⁊ irent ⁊ ſacrificarēt ⁊ colerēt deos ali
enos quos neſciebāt: ⁊ illi ⁊ vos ⁊ pr̄es vr̄i. Et
miſi ad vos oēs ſuos meos ꝓphas d̄ nocte cō
ſurgēs mittēſq; ⁊ dicēs. Nolite facere verbuz
abhoiationis huiuſcemōi. Et nō audierūt nec
iclinauerūt aurē ſuā vt ꝯuerterent̄ a malis ſuis:
⁊ nō ſacrificarēt diis alienis. Et ꝯflata ē idigna
tio mea: ⁊ furor me⁹: ⁊ ſuccenſa ē in ciuitatibus
iuda: ⁊ in plateis hierl̄m: ⁊ verſe ſunt in ſolitu
dinem ⁊ vaſtitatē ſicut diem hanc. Et nunc hec
dicit dn̄s exercituū deus iſrl̄. Quare vos faci/
tis malū grande hoc ꝯtra aīas vr̄as: vt intere/
at ex vobis vir ⁊ mulier paruulus ⁊ lactens de
medio iude: nec relinquat̄ vobis q̄cq̄ reſiduū:
ꝓuocātes me in opibus manuū veſtraꝝ: ſacri
ficādo diis alienis in terra egypti: i quā igreſſi
eſtis: vt habitetis ibi: ⁊ diſperdamini ⁊ ſitis i ma
ledictionē: ⁊ i opprobriū cunctis gētibus terre
Nūquid obliti eſtis mala patrū veſtroꝝ: ⁊ ma
la regū iuda: ⁊ mala vxoꝝ eoꝝ: ⁊ mala veſtra:
⁊ mala vxoꝝ veſtraꝝ q̄ fecerūt i terra iuda ⁊ in
regionib⁹ hierl̄m. Nō ſunt mūdati vſq; ad diē
hanc: ⁊ nō timuerunt: ⁊ nō ambulauerūt in le/

ge dñi: ⁊ in ꝓceptis meis q̄ dedi coram vobis ⁊
corā prībus vr̄is. Jdeo hec dicit dn̄s exercitu
um deus iſrael. Ecce ego ponā faciē meā i vo/
bis i malū ⁊ diſꝑdā oēm iudā. Et aſſumā reli/
quias iude q poſuerūt facies ſuas vt ingredeređ
tur terrā egypti ⁊ hitarent ibi: ⁊ ꝯſumenť oēs
in terra egypti: ⁊ cadēt i gladio ⁊ in fame. Cō
ſumenť a minimo vſqꝫ ad maximū: in fame et
gladio morientur: ⁊ erūt in iuſiurandū et in mi
raculū et in maledictionē et in opprobriuꝫ. Et
viſitabo ſup hitatores tre egypti: ſicut viſitaui
ſup hierl'm i gladio ⁊ fame et peſte et nō erit q
effugiat: et ſit reſiduus de reliquijs iudeoꝛuꝫ q
vadūt vt ꝑegrinenť in terra egypti et reuertāť
in terrā iuda: ad quā ipſi eleuant aīas ſuas: vt
reuertanť et hitent ibi. Nō reuertētur niſi q fu
gerint. Rn̄derūt autē hieremie oēs viri ſcien
tes ꝙ ſacrificarent vxores eoꝝ dijs alienis et
vniuerſe mľieres q̄ cū ſtabat multitudo grādis
et oīs ppľs hitantiū in terra egypti i ꝑhatures
dicentes. Sermonē quē locutus es ad nos in
noīe dn̄i: nō audiem⁹ ex te: ſed faciētes facie/
mus oē v̄bū qđ egredieť de ore noſtro: vt ſa/
crificem⁹ regine celi: et libemus ei libamina:
ſicut fecimus nos et prēs et reges nr̄i et ꝓnci/
pes noſtri in vrbibus iuda: et in plateis hierl'ꝫ
et ſaturati ſum⁹ panib⁹ et bn̄ nobis erat: malū
qꝫ nō vidim⁹. Ex eo āt tpe quo ceſſauimus ſa
crificare regine celi: et libare ei libamina: indi/
guimus oīb⁹: et gladio et fame ꝯſumpti ſumuſ
ꝙ ſi non ſacrificamus regine celi: et libamuſ ei
libamina. Nunqđ ſine viris noſtris facïemus
ei placētas ad colendā eā: et libamina ad liban
dū. Et dixit hieremias ad oēm ppl'm aduerſuꝫ
viros: et aduerſū mulieres et aduerſuꝫ vniuer
ſam plebē q rn̄derant ei verbū dicens. Nūqđ
non ſacrificiū quod ſacrificaſtis in ciuitatibus
iuda et in plateis hierl'm: vos et prēs vr̄i regeſ
veſtri: et ꝓncipes veſtri et populus tre: horuꝫ
recordatus ē dn̄s et aſcendit ſup cor eius. Et n̄
poterat dn̄s vltra portare ꝓpter maliciā ſtudio
ruꝫ veſtroꝝ et ꝓpter abhominatiōes quas feciſtiſ
et facta eſt terra veſtra in deſolationē et in ſtu/
porem et in maledictū eo ꝙ nō ſit hitator: ſicut
eſt dies hec. Propterea ꝙ ſacrificaueritis ido
lis: et peccaueritis dn̄o: et non audieritis vocē
domini: et in lege et in preceptis et teſtimonijs
eius non ambulaueritis: iccirco euenerūt vo/
bis mala hec: ſicut eſt dies hec. Dixit aūt hiere
mias ad oēm ppl'm: et aduerſus mulieres. Au
dite v̄bū domini oīs iuda qui eſtis i terra egy
pti: Hec inquit dominus exercituū deus iſrl'
dicens. Vos et vxores veſtre locuti eſtis ore
veſtro: et manibus veſtris impleſtis dicentes
Faciamus vota noſtra que vouimus vt ſacri/
ficemus regine celi: et libemus ei libamina.
Jmpleſtis opera veſtra et opere perpetraſtis
ea. Jdeo audite verbum domini omnis iuda
qui habitatis in terra egypti. Ecce ego iuraui
in nomine meo magno: ait dominus: quia ne
quaquam vltra vocabitur nomen meū ex ore
omnis viri iudei dicentis: viuit dn̄s deus in
omni terra egypti. Ecce ego vigilabo ſup eos
in malum ⁊ non in bonū ⁊ ꝯſumenť oēs viri
iuda qui ſunt in terra egypti gladio ⁊ fame do/
nec penitus ꝯſumantur. Et q fugerint gladiū
reuerteť de terra egypti in terrā iuda viri pau
ci: ⁊ ſcient oēs reliquie iuda ⁊ ingredientiū ter
raꝫ egypti: vt habitēt ibi: cuius ſmo ꝯpleatur
meus: an illoꝝ. Et hoc vobis ſignū ait dn̄s ꝙ
viſitē ego ſup vos in loco iſto: vt ſciatis qꝛ vere
ꝯplebunť ſmones mei ꝯ vos in malū. Hec di
cit dn̄s. Ecce ego tradā pharaonē ephree regē
egypti in manu inimicoꝝ eius: ⁊ in manu que
rentiū aīam illius: ſicut tradidi ſedechiā regeꝫ
iuda in manu nabuchodonoſor regis babylo/
nis inimici ſui ⁊ querentis aīam eius. XLV

Verbū qđ locutus eſt hieremias ꝓpha
ad baruch filiū nerie cū ſcripſiſſet ver/
ba hec in libro ex ore hieremie anno q̄r
to ioachim filij ioſie regis iuda dicēs. Hec di
cit dn̄s de⁹ iſrael ad te baruch. Dixiſti. Ve mi
ſero mihi: qm̄ addidit dn̄s dolorē dolori meo:
laboraui in gēitu meo ⁊ requiē nō inueni. Hec
dicit dn̄s. Sic dices ad eū. Ecce quos edifica/
ui ego dſtruo: ⁊ quos plātaui ego euello: ⁊ vni
uerſam terrā hanc. Et tu q̄ris tibi grādia. No
li q̄rere: qꝛ ecce ego adducā malū ſup oēm car/
nem ait dn̄s: ⁊ dabo tibi aīaꝫ tuā in ſalutē in oī
bus locis ad quecunqꝫ perrexeris. XLVI.

Quod factū eſt verbū dn̄i ad hieremiaꝫ
ꝓphetā ꝯ gentes. Ad egyptū: aduer/
ſum exercituꝫ pharaonis nechao regis
egypti q erat iuxta fluuiū eufraten in charcha/
mis quē ꝑcuſſit nabuchodonoſor rex babylo/
nis in quarto āno ioachim filij ioſie regis iuda
Preparate ſcutū ⁊ clypeū ⁊ ꝓcedite ad belluꝫ.
Jungite equos ⁊ aſcendite equites: ſtate in ga
leis: polite lanceas: induite vos loricis. Quid
igiť? Vidi ipſos pauidos et terga vertētes for
tes eoꝝ ceſos. Fugerunt ꝯciť: nec reſpexerūt
Terror vndiqꝫ ait dn̄s. Nō fugiet velox: nec
ſaluari ſe putet fortiſ. Ad aquilonē iuxta fluuiē
eufraten victi ſunt et ruerunt. Quis eſt iſte qui

q̄ſi flumen aſcendit: et velnti fluuioꝝ intumeſ/
cunt gurgites eius. Egyptus fluminis inſtar
aſcendit: ⁊ velut flumina mouebunẗ fluctus eiꝰ
⁊ dicet. Aſcendens operiā terrā: ꝑdam ciuita/
tē ⁊ habitatores eius. Aſcendite equos ⁊ exul/
tate in curribus: ⁊ ꝓcedant fortes ethyopie ⁊ li
bie tenentes ſcutum: ⁊ lidij arripientes ⁊ iacië
tes ſagittas. Dies aūt ille dñi dei exercituū dieſ
vltionis: vt ſumat vindictaꝫ de inimicis ſuis.
Deuorabit gladius ⁊ ſaturabiẗ: ⁊ inebriabitur
ſanguine eoꝝ. Victima eni dñi exercituū i ter/
ra aquilonis: iuxta flumen eufraten. Aſcende
i galaad: ⁊ tolle reſinā virgo filia egypti. Fru
ſtra multiplicas medicamina: ſanitas nō erit ti
bi. Audierunt gentes ignominiā tuā: ⁊ vlula/
tus tuus repleuit terrā. Quia fortis impegit i
fortē: ⁊ ābo pariter cōciderunt. Verbū qd lo/
cutus eſt dñs ad hieremiā ꝓphetā ſuꝑ eo ꝙ vē
turus eēt nabuchodonoſor rex babylonis ⁊ ꝑ
cuſſurus terrā egypti. Annūciate egypto ⁊ au
ditū facite in magdalo: ⁊ reſonet in mēphis ⁊ i
taphnis dicite. Sta ⁊ ꝑpara te: qꝛ deuorabit gla
dius ea que ꝑ circuitū tuū ſunt. Quare compu
truit fortis tuus. Non ſtetit: qm̄ dñs ſubuertit
eū. Multiplicauit ruentes: cecidit qꝫ vir ad ꝓ/
ximum ſuū. Et dicēt. Surge ⁊ reuertamur ad
populū noſtruꝫ: ⁊ ad terrā natiuitatis noſtre a
facie gladij columbe. Vocate nomē pharaōis
regis egypti: tumultū adduxit tps. Viuo ego
inquit rex dominus exercituū nomē eius: qm̄
ſicut thabor in montibus: ⁊ ſicut carmelus in
mari veniet. Vaſa transmigratiōis fac tibi ha
bitatrix filia egypti: qꝛ mēphis in ſolitudie erit
⁊ deſereẗ ⁊ inhabitabilis erit. Vitula elegans
atqꝫ formoſa egyptus: ſtimulator ab aquilone
veniet ei. Mercēnarij quoqꝫ eius q̄ verſabāẗ
in medio eius: q̄ſi vituli ſaginati verſi ſūt: ⁊ fu
gerunt ſimul: nec ſtare potuerūt: qꝛ dies interfe
ctionis eoꝝ venit ſuꝑ eos: tēpus viſitatiōis eo
rum. Vox eius q̄ſi eris ſonabit: qm̄ cū exerci/
tu ꝑparabunt ⁊ cū ſecuribus venient ei. Qua
ſi cedentes ligna ſucciderunt ſaltū eius ait dñs
qui ſupputari nō pōt. Multiplicati ſunt ſuper
locuſtas: ⁊ nō eſt eis numerus. Cōfuſa eſt fi/
lia egypti: ⁊ tradita in manus populi aquilōis
dicit dominus exercituū deus iſrael. Ecce ego
viſitabo ſuꝑ tumultū alexādrie: ⁊ ſuper egyptū
⁊ ſuꝑ deos eius: ⁊ ſuper reges eius: ⁊ ſuꝑ pha
raonem: ⁊ ſuꝑ oēs q̄ ɔfidunt in eo: ⁊ dabo eos
in manus q̄rentiū aiam eoꝝ: ⁊ in manus na/
buchodonoſor regis babylonis: ⁊ in manus
ſeruoꝝ eius. Et poſt hec habitabiẗ ſicut diebꝰ
ꝑſtinis ait dñs. Et tu ne timeas ſerue meus ia
cob: ⁊ ne paueas iſrael. Quia ecce ego ſaluum
te faciā de longinquo: ⁊ ſemen tuū de terra ca/
ptiuitatis tue. Et reuerteẗ iacob ⁊ requieſcet: ⁊ ꝓ
ſperabiẗ ⁊ nō erit q̄ exterreat eum. Et tu noli ti
mere ſerue meus iacob ait dñs: qꝛ tecū ego ſuꝫ
qꝛ ego ɔſumā cūctas gētes ad q̄s eieci te. te vero
non ɔſumam: ſed caſtigabo te in iudicio: nec q̄
ſi innocenti parcā tibi. Capitulū. XLVII
Quod factū eſt verbū dñi ad hieremiaꝫ
ꝓphetaꝫ ɔ̄ paleſtinos: anteq̄ꝫ ꝑcuteret
pharao gazaꝫ. Hec dicit dñs. Ecce aq̄
aſcendēt ab aquilonē: ⁊ erūt q̄ſi torrēs īundās
⁊ operiēt terrā ⁊ plenitudinē eius: vrbē et ha/
bitatores eius. Clamabūt homines et vlulabunt
oēs habitatores terre a ſtrepitu pompe armoꝝ et
bellatoꝝ eius a commotione q̄drigaꝝ eius: et mul
titudie rotaꝝ illius. Nō reſpexerūt prēs filios
manibus diſſolutis: ꝓ aduētu diei in quo va/
ſtabunẗ oēs philiſtijm: et diſſipabiẗ tyrus et ſi/
don cū oibus reliq̄s auxilijs ſuis. Depopula/
tus eſt eni dñs paleſtinos: reliq̄s iſule cappa/
docie. Venit caluitiū ſuꝑ gazan: ɔticuit aſcalō
et relique vallis eaꝝ. Vſqꝫquo ɔcideris. O mu
cro dñi: vſqꝫquo nō q̄ſces. Ingredē i vaginā
tuā refrigerare et ſile. Quō q̄ſcet: cū dñs ꝑce/
pit ei aduerſus aſcalonē: et aduerſū maritimaſ
eiꝰ regiōes: ibiqꝫ cōdixerit illi. XLVIII
Ad moab: Hec dicit dñs exercituū deꝰ
iſrł. Ve ſuꝑ nabo: qm̄ vaſtata ē et ɔfu
ſa. Capta eſt cariathiarim: ɔfuſa ē for/
tis et tremuit. Nō eſt vltra exultatio in moab:
ɔtra eſebon cogitauerūt malū. Venite et diſꝑ/
damus eā de gēte. Ergo ſilens ɔticeſces ſeq̄ẗ
qꝫ te gladius. Vox clamoris de oronaim vaſti
tas et ɔtritio magna. Cōtrita eſt moab: annū/
ciate clamorē puulis eius. Per aſcenſuꝫ enim
luith plorans aſcendet in fletu: qm̄ in deſcenſu
oronaim hoſtes vlulatū ɔtritionis audierunt.
Fugite: ſaluate animas veſtras: et eritis quaſi
mirice in deſerto. Pro eo eni ꝙ habuiſti fidu/
ciam in munitionibus tuis: et in theſauris tuis
tu quoqꝫ capieris. Et ibit chamos in tranſmi
grationem: ſacerdotes eius et ꝑncipes eius ſi/
mul. Et veniet ꝑ̄do ad oēm vrbē: et vrbs nul
la ſaluabiẗ. Et peribunt valles et diſſipabunẗ cā
peſtria: qm̄ dixit dñs. Date florē moab: qꝛ flo/
rens egredietur: et ciuitates eius deſerte erunt
et inhabitabiles. Maledictus q̄ facit opus dñi
fraudulenter: et maledictus q̄ ꝓhibet gladium
ſuū a ſanguine. Fertilis fuit moab ab adoleſcē
tia ſua: et requieuit in fecibus ſuis. Nec tranſfu/

ſus eſt de vaſe in vas: et in tranſmigrationem
nõ abiit. Idcirco pmanſit guſtus eius in eo: ⁊
odor eius nõ eſt immutatus. Propterea ecce di
es veniũt dicit dñs: ⁊ mittã ei ordinatores ⁊ ſtra
tores lagũcularũ ⁊ ſternẽt eũ vt vaſa ei⁹ exhau
rient ⁊ lagũculas eorũ collident. Et ↄfundetur
moab a chamos ſicut ↄfuſa ẽ domus iſrael be
thel in qua habebat fiduciã. Quõ dicitis fortes
ſumus: ⁊ viri robuſti ad pliandũ. Vaſtata eſt
moab ⁊ ciuitates illius ſuccenderũt: ⁊ electi iu
uenes eius deſcenderũt in occiſionẽ ait rex do
minus exercituũ nomẽ eius. Prope ẽ itentus
moab vt veniat: ⁊ malũ eius velociter accurret
nimis: Cõſolamini eũ oẽs qui eſtis in circuitu
eius: ⁊ vniuerſi q ſcitis nomẽ ei⁹ dicite. Quõ
ↄfracta eſt virga fortis: baculus glorioſus. De
ſcende de gloria ⁊ ſede ſiti habitatio filie dybõ.
qm̃ vaſtator moab aſcẽdet ad te: diſſipabit mu
nitiones tuas. In via ſta ⁊ proſpice habitatio
aroer. Interroga fugientẽ: ⁊ ei qui euaſit dic
qd accidit. Cõfuſus ẽ moab qm̃ victus ẽ. Vlu
late ⁊ clamate: annunciate arnon: qm̃ vaſtata ẽ
moab: ⁊ iudiciũ venit ad terrã cãpeſtrẽ: ſuper
elõ ⁊ ſup iaſa ⁊ ſuper mephat ⁊ ſuper dybon ⁊
ſup nabo ⁊ ſup domũ deblathaim ⁊ ſup caria
thaim ⁊ ſup bethgamul ⁊ ſup bethmaon ⁊ ſup
carioth ⁊ ſup boſra: ⁊ ſuper oẽs ciuitates terre
moab q̃ lõge ⁊ ppe ſunt. Abſciſũ eſt cornu mo
ab: ⁊ brachiũ eius ↄtritũ: ait dñs. Inebriate eũ
qm̃ ↄtra dñm erectus eſt. Et allidet manũ mo
ab in vomitu ſuo: ⁊ erit in deriſũ etiã ipſe. Fu
it.n. in deriſum tibi iſrael: quaſi inter fures repe
riſſes eũ. Propter verba ergo tua q̃ aduerſũ
illũ locutus es: captiuus duceris. Relinquite
ciuitates: ⁊ habitate in petra habitatores moab
⁊ eſtote q̃ſi colũba nidificans in ſũmo ore fora
minis. Audiuimus ſupbiã moab. Superbus
eſt valde. Sublimitatẽ eius ⁊ arrogantiã ⁊ ſu
pbiã ⁊ altitudinẽ cordis eius: ego ſcio ait dñs.
Iactantiã eius eo q nõ ſit iuxta eã virtus ei⁹:
nec iuxta quod poterat conata ſit facere. Ideo
ſuper moab eiulabo: ⁊ ad moab vniuerſã cla
mabo: ad viros muri fictilis lamentantes. De
planctu iazer plorabo tibi vinea ſabama. Pro
pagines tue tranſierunt mare: vſq; ad mare ia
zer peruenerunt. Super meſſem tuam ⁊ vin
demiam tuam predo irruit. Ablata eſt leticia ⁊
exultatio de carmelo ⁊ de terra moab: ⁊ vinũ
de torcularibus ſuſtuli. Nequaq̃ calcator vue
ſolitum celeuma cantabit. De clamore eſebon
vſq; eleale ⁊ iaſa dederunt vocem ſuã a ſegor.
vſq; ad oronaim vitulam conternantem: aque
vero nemrim peſſime erunt. Et auferã de moab:
ait dominus offerentem in excelſis: ⁊ ſacrificã
tem diis eius. Propterea cor meum ad moab
quaſi tibia eris reſonabit: ⁊ cor meũ ad viros
muri fictilis dabit ſonitum tibiarum: quia plus
fecit q̃ potuit idcirco perierunt. Omne enim
caput caluitium: ⁊ omnis barba raſa erit. In
cunctis manibus colligatio: ⁊ ſuper omne dor
ſum cilicium. Et ſuper omnia tecta moab: ⁊ in
plateis eius omnis planctus: quoniam contri
ui moab ſicut vas inutile ait dominus. Quo
modo victa eſt ⁊ vlulauerunt. Quomodo de
iecit ceruicem moab ⁊ cõfuſus eſt: Eritq; mo
ab in deriſũ: ⁊ in exemplũ omnibus in circui
tu ſuo. Hec dicit dominus: Ecce quaſi aquila
volabit: ⁊ extendet alas ſuas ad moab. Capta
eſt carioth: ⁊ munitiones comprehenſe ſunt.
Et erit cor fortium moab in die illa ſicut cor mu
lieris parturientis. Et ceſſabit moab eſſe popu
lus: quoniam contra dominum gloriatus eſt.
Pauor ⁊ fouea ⁊ laqueus ſuper te o habitator
moab ait dñs. Qui fugerit a facie pauoris ca
det in foueã: ⁊ q cõſcenderit de fouea capiet la
queo. Adducã.n. ſuper moab annũ viſitatio
nis eorũ ait dominus. In vmbra eſebon ſtete
runt de laqueo fugiẽtes: qr ignis egreſſus ẽ de
eſebon: ⁊ flãma de medio ſeõ: ⁊ deuorabit par
tem moab: ⁊ verticẽ filiorũ tumultus. Ve tibi
moab. Periſti popule chamos: qr cõprehenſi
ſunt filii tui: ⁊ filie tue i captiuitatẽ. Et ↄuertã
captiuitatẽ moab in nouiſſimis diebus ait dñs
Hucuſq; iudicia moab.

Capitulum. XLIX

AD filios ammon. Hec dicit dominus
Nunquid nõ filii ſunt iſrael: aut heres
non eſt ei. Cur igitur hereditate poſſe
dit melchon gad: ⁊ ppl's eius in vrbibus eius
habitauit. Ideo ecce dies veniũt in te: dicit do
minus ⁊ auditum faciam ſup rabbath filiorũ
ãmon fremitũ prelii: ⁊ erit in tumulũ diſſipata
filieq; ei⁹ igni ſuccẽdent: ⁊ poſſidebit iſrl' poſ
ſeſſores ſuos ait dñs: vlula eſebon qm̃ vaſtata
ẽ hai. Clamate filie rabba: accingite vos ciliciis
plãgite ⁊ circuite p ſepes: qm̃ melchõ i trãſmi
grationẽ ducet: ſacerdotes ei⁹ ⁊ pncipes ei⁹ ſil
qd glriaris i vallib⁹ defluxit vallis tua filia delica
ta q̃ ↄfidebas i theſauris tuis: ⁊ dicebas qs ve
niat ad me: Ecce ego iducã ſup terrorẽ ait dñs
deus exercituũ ab oibus q ſũt in circuitu tuo ⁊
diſpergemini ſinguli a ↄſpectu veſtro: nec erit
qui congreget fugientes. Et poſt hec reuerti fa
ciam fugientes. ⁊ captiuos filiorum ammon ait
dominus. Ad idumeã. Hec dicit dominus ex
ercituum. Nunquid non vltra eſt ſapientia i the

man. Periȷt conſilium a filiȷs. Inutilis facta
eſt ſapientia eorum. Fugite ⁊ terga vertite:
deſcendite in voraginē habitatores dedan: quo
niam perditionem eſau adduxi ſuper eum: tem
pus viſitationis eius. Si vindemiatores eius
veniſſent ſuper te. non reliquiſſent racemuꝫ. ſi
fures in nocte rapuiſſent quod ſufficeret ſibi.
Ego vero diſcooperui eſau. reuelaui abſcon/
dita eius. ⁊ celari non poterit. Vaſtatum eſt ſe
men eius ⁊ fratres eius. ⁊ vicini eius. ⁊ nō erit
Relinque pupillos tuos. ⁊ ego faciam eos vi/
uere. ⁊ vidue tue. in me ſperabunt. quia hec di/
cit dominus. Ecce quibus non erat iudiciuꝫ vt
biberent calicem bibentes bibent ⁊ tu quaſi in/
nocens relinqueris. Non eris innocens ſed bi
bens bibes. Quia per memetipſum iuraui dicit
dominus. q̄ in ſolitudinem ⁊ in opprobriuꝫ. ⁊
in deſertum ⁊ in maledictionē erit boſra. ⁊ om/
nes ciuitates eius erūt in ſolitudines ſempiter/
nas. Auditū audiui a domino. ⁊ legatus ad gē
tes miſſus ſum. Congregamini ⁊ venite cōtra
eam. ⁊ conſurgamus in prelium. Ecce eni par
uulum dedi te in gentibus: contemptibilem in
ter homines. Arrogantia tua decepit te. ⁊ ſup
bia cordis tui. qui habitas in cauernis petre. ⁊
apprehendere niteris altitudinem collis. Cum
exaltaueris quaſi aquila nidum tuum. inde de/
traham te dicit dominus. Et erit idumea deſer
ta. Omnis qui tranſibit per eam ſtupebit. ⁊ ſi/
bilabit ſuper omnes plagas eius ſicut ſubuer/
ſa eſt ſodoma ⁊ gomorra. ⁊ vicine eius ait dn̄s
Nō habitabit ibi vir ⁊ non incolat eam filiꝰ ho
minis. Ecce quaſi leo aſcendet de ſuperbia ior/
danis ad pulchritudinē robuſtā. q2 ſubito cur
re faciā eū ad illā. ⁊ q̄s erit electꝰ quē ꝓponā ei.
Quis eni ſimilis mei. Et q̄s ſuſtinebit me. Et
q̄s eſt iſte paſtor q̄ reſiſtat vultui meo. Propte
rea audite ꝯſiliū dn̄i qd̄ iniȷt de edom. ⁊ cogita
tiōes eiꝰ quas cogitauit de habitatoribꝰ themā
Si nō deiecerint eos ꝑuuli gregis niſi diſſipa/
uerint eū cū habitaculū eorū. A voce ruine eoruꝫ
cōmota eſt terra clamor i mari rubro auditus ē
vocis eius: Ecce quaſi aquila aſcendet. ⁊ euola
bit. ⁊ expandet alas ſuas ſuper boſram. Et erit
cor fortium idumee in die illa. quaſi cor mulie/
ris parturientis. Ad damaſcum. Confuſa eſt
emath ⁊ arphat. quia auditum peſſimum audie
runt. Turbati ſunt in mari: pre ſollicitudine
quieſcere non potuit. Diſſoluta eſt damaſcus:
verſa eſt in fugam: tremor apprehendit eam.
Anguſtia ⁊ dolores tenuerunt eam quaſi ꝑturi
entē. Quomō dereliq̄rūt ciuitatē laudabilē vr

bem leticie. Ideo cadent iuuenes eius i plateis
eius. ⁊ oēs viri prelij conticeſcent in die illa ait
dn̄s exercituū. Et ſuccendam igneꝫ in muro da
maſci ⁊ deuorabit menia benadab. Ad cedar ⁊
ad regna aſor que ꝑcuſſit nabuchodonoſor rex
babylonis. Hec dicit dominus ſurgite ⁊ aſcen
dite ad cedar ⁊ vaſtate filios orientis. Taberna
cula eorum ⁊ greges eorum capient. pelles eoꝝ
⁊ oia vaſa eorum ⁊ camelos eorum tollent ſibi.
⁊ vocabunt ſuper eos formidinē in circuitu eiꝰ
Fugite. abite vehementer in voraginibus ſe/
dete qui habitatis aſor ait dominus. Iniȷt eniꝫ
contra vos nabuchodonoſor rex babylonis cō
ſilium. ⁊ cogitauit aduerſus vos cogitationes.
Conſurgite ⁊ aſcendite ad gentem quietam ⁊
habitantē ꝯfidēter ait dn̄s. Nō oſtia nec vectes
eis: ſoli habitant. Et erunt cameli eorū in dire/
ptionē: ⁊ multitudo iumentorū in ꝑdam. Et di
ſpergam eos in oēm ventū q̄ ſunt attonſi in co
mā. ⁊ ex omni ꝯfinio eorū adducā interituꝫ ſuꝑ
eos ait dn̄s. Et erit aſor in habitaculū draconū
deſertam vſqꝫ in eternū. Non manebit ibi vir
nec incolat eā filius hoīs. Quod factuꝫ eſt ver
bū dn̄i ad hieremiā ꝓphetā aduerſus elā in ꝑn
cipio regni ſedechie regis iuda dicēs. Hec dicit
dn̄s exercituū. Ecce ego ꝯfringā arcū elā ⁊ ſu/
mā fortitudinē eorū: ⁊ inducā ſuꝑ elā q̄ttuor vē
tos a q̄ttuor plagis celi: ⁊ vētilabo eos i oēs vē
tos iſtos ⁊ nō erit gens ad quā nō ꝑueniāt ꝓfu
gi elam. Et pauere faciā elam corā inimicis ſuis
⁊ in ꝯſpectu q̄rentiū aīam eorū. Et adducā ſuꝑ
eos malū. irā furoris mei dicit dn̄s. Et mittam
poſt eos gladiū donec ꝯſumā eos: ⁊ ponā ſoliū
meū in elaꝫ ⁊ perdā inde reges ⁊ principes ait
dn̄s. In nouiſſimis aūt diebus reuerti faciā ca
ptiuos elam dicit dominus. L.

Verbū qd̄ locutus eſt dn̄s de babylone:
⁊ de terra chaldeorū in manu hieremie
ꝓphete. Annunciate in gētibus: ⁊ au
ditum facite. Leuate ſignum. predicate ⁊ nolite
celare. Dicite. Capta eſt babylon: confuſus eſt
bel. victus eſt marodach. Confuſa ſunt omnia
ſculptilia eorū. ſuꝑata ſunt idola eorum. Quo/
niā aſcendet ꝯtra eam gens ab aquilone: q̄ po/
net terrā eius in ſolitudinē. ⁊ non erit q̄ habitet
in ea ab hoie vſqꝫ ad pecus. Et moti ſunt. Et
abierūt. In diebꝰ illis. ⁊ in tp̄e illo ait dn̄s. ve/
niēt filiȷ iſrael ipſi ⁊ filiȷ iuda ſimul. Ambulātes
⁊ flētes ꝓperabūt. ⁊ dn̄m deū ſuū q̄rent. In ſy
on interrogabūt viā. huc facies eorū venient. ⁊ ap
ponent ad dn̄ꝫ federe ſēpiterno. qd̄ nulla obliui
one delebit. Grex ꝑditus factꝰ ē ppl's meus.

paſtores eoꝝ ſeduxerūt eos: feceruntq; vagari
i mōtib⁹. De mōte in collē trāſierūt: obliti ſūt
cubilis ſui. Oēs q iuenerūt comederūt eos: ⁊
hoſtes eoꝝ dixerūt. Nō peccauimus pro eo ꝙ
peccauerit dn̄o decori iuſticie. ⁊ expectatiōi patꝝ
eoꝝ dn̄o. Recedite de medio babylōis. de ter/
ra chaldeoꝝ egredimini. ⁊ eſtote q̄ſi hedi ań gre/
ges. Qm̄ ecce ego ſuſcitabo: ⁊ adducā i babylo
nē ꝯgregationē gentiū magnaꝝ de t̄ra aqlōis:
⁊ p̄parabunt aduerſus eā. ⁊ inde capiet. Sagit
ta ei⁹ q̄ſi viri fortis iterfectoris. nō reuertet va
cua. Et erit chaldea in p̄dā oēs vaſtātes eā re
plebuntur ait dn̄s. Qm̄ exultatis ⁊ magna loq
mini diripiētes hereditatē meā: qm̄ effuſi eſtis
ſic vituli ſup herbā: ⁊ mugiſtis ſic thauri. Cō/
fuſa ē mater v̄ra nimis: ⁊ adeq̄ta pulueri q̄ ge/
nuit vos. Ecce nouiſſima erit in gētibus: ⁊ de/
ſerta iuia ⁊ arens. Ab ira dn̄i nō habitabit. ſ; re
diget tota in ſolitudinē. Oīs q trāſibit p baby/
lonē ſtupebit: ⁊ ſibilabit ſuper vniuerſis plagis
ei⁹. Preparamini ꝯtra babylonē p circuitum.
Oēs q tēditis arcū debellate eā: nō pcatis iacu
lis: quia dn̄o peccauit. Clamate aduerſus eā.
Vbiq; dedit manū. Ceciderūt fundamēta ei⁹.
deſtructi ſunt muri ei⁹: qm̄ vltio dn̄i eſt. Vltio
nē accipite de ea. Sicut fecit: facite ei. Diſpdite ſa
torē de babylone: ⁊ tenentē falcē in tpe meſſis
a facie gladij colūbe. Vnuſqſq; ad ppl'm ſuum
ꝯuertet ⁊ ſinguli ad t̄rā ſuā fugiēt. Grex diſp/
ſus iſrl': leones eiecerūt eū. Primus comedit
eū rex aſſur. iſte nouiſſimus exoſſauit eū nabu/
chodonoſor rex babylōis. Propterea hec dicit
dn̄s exercituū deus iſrael. Ecce ego viſitabo re
gē babylōis ⁊ terrā ei⁹ ſic viſitabo regē aſſur.
⁊ reducā iſrael ad hitaculū ſuū. Et paſcet car/
mel⁹ ⁊ baſan: ⁊ i mōte effraim: ⁊ i galaad ſatura
bit aia eius. In diebus iſtis ⁊ in tpe illo ait do
min⁹: q̄ret iniqtas iſrael ⁊ nō erit: ⁊ pctm̄ iuda
⁊ nō inuenient: qm̄ ꝓpitius ero eis quos reliq̄/
ro. Sup t̄rā dn̄antiū aſcēde: ⁊ ſup habitatores
ei⁹ viſita. Diſſipa ⁊ interfice que poſt eos ſunt
ait dn̄s. ⁊ fac iuxta oia q̄ p̄cepi tibi. Vox belli in
terra: ⁊ ꝯtritio magna. Quō ꝯfractus eſt ⁊ cō/
trit⁹ malleus vniuerſe terre. Quō verſa eſt ide
ſertum babylon in gentib⁹. Illaqueaui te ⁊ cap
ta es babylon ⁊ neſciebas: inuēta es ⁊ app̄rehē
ſa quoniā dn̄m ꝓuocaſti. Apuit dn̄s theſaurū
ſuū: ⁊ ꝓtulit vaſa ire ſue: qm̄ opus eſt dn̄o deo
exercituū in terra chaldeoꝝ. Venite ad eā ab ex
tremis finib⁹: aperite vt exeāt ꝯculcent eam.
Tollite de via lapides ⁊ redigite aceruos: ⁊ in
terficite eā: nec ſit qcq̄ reliquū. Diſſipate vni/
uerſos fortes ei⁹ deſcēdāt in occaſionē. Ve eis
q: venit dies eoꝝ: tps viſitatiōis eoꝝ. Vox fu
gientiū. ⁊ eoꝝ q euaſerūt de terra babylonis: vt
annūciēt in ſyon vltionē dn̄i dei nr̄i. vltionē tē
pli ei⁹. Annūciate in babylonē pluriṁis om/
nib⁹ q tendūt arcū. Cōſiſtite aduerſus eā p gy
rū: ⁊ nullus euadat. Reddite ei ſm̄ opus ſuum
iuxta oia que fecit facite illi: q: ꝯtra dn̄m erecta
eſt. aduerſum ſcm̄ iſrael. Idcirco cadēt iuuenes
ei⁹ in plateis ei⁹. ⁊ oēs viri bellatores ei⁹ ꝯtice
ſcēt in die illa ait dn̄s. Ecce ego ad te ſupbe dīc
dn̄s deus exercituū: q: veniet dies tuus tps vi
ſitationis tue. Et cadet ſupbus ⁊ corruet ⁊ non
erit q ſuſcitet eū. Et ſuccendā ignē in vrbibus
ei⁹. ⁊ deuorabit oia in circuitu ei⁹. Hec dicit dn̄s
exercituū. Calumniā ſuſtinent filij iſrael ⁊ filij
iuda ſimul. Oēs q ceperūt eos tenēt. nolūt di/
mittere eos. Redēptor eoꝝ fortis. dn̄s exerci/
tuū nomē ei⁹. Iudicio defendet cām eoꝝ vt ex
terreat t̄rā ⁊ ꝯmoueat hitatores babylōis. Gla
dius ad chaldeos ait dn̄s: ⁊ ad hitatores baby/
lonis: ⁊ ad principes. ⁊ ſapiētes ei⁹. Gladius
ad diuinos eius q ſtulti erūt. Gladius ad for/
tes illius q timebūt. Gladius ad equos eius ⁊
ad currus eius: ⁊ ad oē vulgus qđ eſt in medio
eius. ⁊ erunt q̄ſi mulieres. Gladius ad theſau
ros eius q diripient. Siccitas ſuper aquas ei⁹
erit ⁊ areſcent. q: terra ſculptiliū eſt: ⁊ in porten
tis gloriant. Propterea hitabūt dracones cum
fatuis ſicarijs: ⁊ hitabūt in ea ſtrutiōes. Et nō
inhabitabit vltra vſq; in ſempiternum: nec ex
truet vſq; ad generationē ⁊ generationē. Sicut
ſubuertit dn̄s ſodomā ⁊ gomorrā ⁊ vicinas ei⁹
ait dn̄s. Nō hitabit ibi vir: nō incolet eā filius
hoīs. Ecce ppl's veniet ab aqlone ⁊ gens ma/
gna. ⁊ reges multi ꝯſurgent a finib⁹ terre. Ar
cū ⁊ ſcutū apprehendēt. crudeles ſunt ⁊ imiſe/
ricordes. Vox eoꝝ q̄ſi mare ſonabit. ⁊ ſup eq̄s
aſcendēt ſicut vir patus ad p̄liū ꝯtra te filia ba
bylon. Audiuit rex babylonis famā eoꝝ: ⁊ diſ
ſolute ſunt manus eius. Anguſtia app̄rehēdit
eū: dolor q̄ſi parturientē. Ecce q̄ſi leo aſcendet de
ſuperbia iordanis ad pulchritudinē robuſtā. q:
ſubito currere faciā eū ad illā. Et qs erit elect⁹
quē p̄ponam ei. Quis enī ſimilis mei. ⁊ qs ſuſti
nebit me. Et qs ē iſte paſtor qui reſiſtat vultui
meo. Propterea audite ꝯſiliū dn̄i qđ mente cō
cepit aduerſū babylōē: ⁊ cogitatiōes ei⁹ q̄s co
gitauit ſup terrā chaldeoꝝ. Niſi detraxerit eos
paruli gregū: niſi diſſipatū fuerit cū ipſis hitacu
lū eoꝝ. A voce captiuitatis babylōis ꝯmota eſt
terra. ⁊ clamor iter gētes audit⁹ eſt.

HEc dicit dn̄s. Ecce ego ſuſcitabo ſuper babylonē: ⁊ ſup̱ habitatores eius q̄ cor ſuū leuauerunt cōtra me q̄ſi ventū peſtilentē: ⁊ mittā in babylonē ventilatores: ⁊ ventilabunt eam. Et demolient̄ terrā eiuſ: quoniā venerūt ſup̱ eam vndiqꝫ in die afflictionis eiꝰ Nō tendat qui tēdit arcum ſuū: ⁊ non aſcēdet loricatus. Noli te parcere iuuenibus eius: interficite omnē maliciā eius. Et cadēt interfecti in terra chaldeoꝝ: ⁊ vulnerati in regionibꝰ eiꝰ Quoniā nō fuit viduatus iſrael: ⁊ iuda a dn̄o deo ſuo domino exercituum. Terra aūt eoꝝ repleta eſt delicto a ſc̄to iſrael. Fugite de medio babylonis vt ſaluet vnuſquiſqꝫ aīaꝫ ſuā. Nolite tacere ſup̱ iniquitatem eius: qm̄ tēpus vltionis ē domino: viciſſitudinem ipſe retribuet ei. Calix aureus babylon in manu domini inebrians omnem terrā. De vino eius biberunt gētes: ⁊ ideo cōmote ſunt. Subito cecidit babylō ⁊ cōtrita eſt. Vlulate ſuper eā: tollite reſinā ad dolorē eius ſi forte ſanetur. Curauimus babylonē: ⁊ nō eſt ſanata. Derelinq̄mus eam vt eamus vnuſqſqꝫ in terrā ſuaꝫ. Qm̄ p̱uenit vſqꝫ ad celos iudicium eius: ⁊ eleuatum eſt vſqꝫ ad nubes. Protulit dn̄s iuſticias nr̄as: venite ⁊ narremus in ſyon opus domini dei nr̄i. Acuite ſagittas ⁊ implete pharetras. Suſcitauit dominus ſpm̄ regum medoꝝ: ⁊ ꝯtra babylonē mens eius eſt vt ꝑdat eam. Qm̄ vltio dn̄i eſt: vltio templi ſui. Super muros babylonis leuate ſignū: augete cuſtodiā. Leuate cuſtodes: p̄parate inſidias: qꝛ cogitauit dominus ⁊ fecit q̄cunqꝫ locutus eſt ꝯtra habitatores babyloniſ Que hitas ſup̱ aquas multas locuples in theſauris: venit finis tuus pedalis p̄ciſionis tue. Iurauit dominus exercituū ꝑ aīam ſuā: qm̄ replebo te hoībꝰ q̄ſi brucho: ⁊ ſup̱ te celeuma cātabitur. Qui fecit terraꝫ in fortitudine ſua: ⁊ p̄parauit orbē in ſapiā ſua: ⁊ prudentia ſua extēdit celos. Dante eo vocē multiplicant̄ aque in celo. Qui leuat nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiā fecit: ⁊ ꝓduxit ventos de theſauriſ ſuis. Stultus factus eſt omnis hō a ſciā: cōfuſus eſt oīs ꝯflator in ſculptili: qꝛ mendax eſt cōflatio eius: nec eſt ſpūs in eis. Vana ſunt opa ⁊ riſu digna: in tēpore viſitationis ſue ꝑibunt. Nō ſicut hec pars iacob: qꝛ q̄ fecit oīa ipſe eſt ⁊ iſrael ſceptrū hereditatis eius dominus exercītuū nomē eius. Collidis tu mihi vaſa belli: et ego collidā in te gentes: ⁊ diſꝑdam in te regna Et collidā in te equum ⁊ equitē eius: ⁊ collidā in te currū ⁊ aſcenſorē eius et collidā in te virū et mulierē. Et collidā in te ſenē et puerū: et collidam in te iuuenē et virginē. Et collidaꝫ in te paſtorē et gregeꝫ eius: et collidā in te agricolā et iugales eius. Et collidā in te duces et magiſtratus et reddā babyloni: et cunctis habitatoribus chaldee omne malū ſuū qđ fecerunt in ſyon in oculis veſtris ait dominus. Ecce ego ad te mons peſtifer ait dominus: q̄ corrūpis vniuerſam terram. Et extendā manū meā ſup̱ te: et euoluam te de petris: et dabo te in mōteꝫ cōbuſtionis. Et nō tollent de te lapidem in angulum: et lapidem in fundamento: ſed perditus ī eternū eris ait dominus. Leuate ſignū in terra: clangite buccina in montibus. Sanctificate ſup̱ eam gentes: annunciate ꝯtra illam regibꝰ ararath menei et aſcenes: numerate ꝯtra eaꝫ taphar. Adducite equū q̄ſi bruchū aculeatū. Sāctificate ꝯtra eam gentes: reges medie: duces eius: et vniuerſos magiſtratus eius: cunctāqꝫ terrā poteſtatis eius. Et cōmouebitur terra et conturbabit̄: qꝛ euigilabit cōtra babylonē cogitatio domini: vt ponat terram babylonis deſertam ⁊ inhabitabileꝫ. Ceſſauerunt fortes babylonis a prelio: habitauerunt in p̄ſidijs. Deuoratum eſt robur eoꝝ: et facti ſunt quaſi mulieres. Incenſa ſunt tabernacula eius: contriti ſunt vectes eius. Currens obuiam currēti veniet: et nuncius obuius nuncianti: vt annunciet regi babylonis: qꝛ capta eſt ciuitas eius a ſūmo vſqꝫ ad ſūmum: et vada p̄occupata ſunt: et paludes incenſe ſunt igni: et viri bellatores cōturbati ſunt. Quia hec dicit dominus exercituum deus iſrael. Filia babylonis quaſi area: tēpus triture eius: Adhuc modicū et veniet tp̄s meſſionis eius. Comedit me: deuorauit me nabuchodonoſor rex babylonis. Reddidit me q̄ſi vas inane. Abſorbuit me quaſi draco: repleuit ventrem ſuū teneritudine mea. et eiecit me. Iniquitas aduerſuꝫ me: et caro mea ſup̱ babylonem dicit habitatio ſyon: et ſanguis meus ſuper habitatores chaldee dicit hieruſalem. Propterea hec dicit dominus: Ecce ego iudicabo cauſam tuam: et vlciſcar vltionem tuam. Et deſertum faciam mare eius: et ſiccabo venā eius Et erit babylon in tumulos habitatio draconū ſtupor et ſibilus eo q̄ non ſit habitator. Simul et leones rugient: excutient comas veluti catuli leonum. In calore eorum ponam potus eoꝝ et inebriabo eos vt ſopiantur et dormiant ſomnum ſempiternum: et non conſurgant dicit dominus. Deducam eos quaſi agnos ad victimam: et quaſi arietes cum hedis. Quomodo

capta eſt ſeſach: ⁊ comprehenſa eſt inclyta vni/
uerſe terre. Quõ facta eſt in ſtuporem baby/
lon inter gentes. Aſcendit ſuper babylonem
mare: multitudine fluctuum eius operata eſt.
¶ Facte ſunt ciuitates eius in ſtuporem: terra
inhabitabilis ⁊ deſerta: terra in qua nullus ha
bitet: nec tranſiet per eam filius hominis. Et
viſitabo ſuper bel in babylone: ⁊ eiſciam quod
abſorbuerat de ore eius: ⁊ non confluent ad eũ
vltra gentes. Siquidem ⁊ murus babylonis
corruet. Egredimini de medio eius populus
meus vt ſaluet vnuſquiſqꝫ animã ſuam ab ira
furoris domini. Et ne forte molleſcat cor ve/
ſtrum: ⁊ timeatis auditum qui audietur in ter/
ra. Et veniet in anno auditio: ⁊ poſt hunc an/
num auditio ⁊ iniquitas in terra ⁊ dominator
ſuper dominatorem. Propterea ecce dies ve/
niunt: ⁊ viſitabo ſuper ſculptilia babylonis ⁊
omnis terra eius confundetur: ⁊ vniuerſi inter
fecti eius cadent in medio eius. Et laudabunt
ſuper babylonẽ celi ⁊ terra et omnia que in eis
ſunt: quia ab aquilone venient ei predones ait
dominus. Et quomõ fecit babylon vt caderẽt
occiſi in iſrael: ſic ḋ babylone cadẽt occiſi i vni
uerſa terra. Qui fugiſtis gladium: venite: no
lite ſtare. Recordamini ꝓcul domini: et hieru
ſalem aſcendat ſup cor veſtrũ. Confuſi ſumꝰ
quĩ audiuimus opprobriũ. Operuit ignomi
nia facies noſtras: qꝛ venerunt alieni ſup ſãcti
ficationẽ domus domini. Propterea ecce di
es veniunt ait dñs: et viſitabo ſup ſculptilia ba
bylonis: et in omni terra eius mugiet vulnera
tus. Si aſcenderit babylon in celum: firmaue
rit in excelſo robur ſuum: ad me venient vaſta
tores eius ait dominus. Vox clamoris de ba/
bylone: et contritio magna de terra chaldeoꝝ:
quoniã vaſtauit dominus babylonem: et ꝑdi/
dit ex ea vocem magnam: et ſonabunt fluctus
eorum quaſi aque multe. Dedit ſonitum vox
eorum. qꝛ venit ſuper eam. i. ſuper babylonẽ
predo. Et apprehenſi ſunt fortes eius: et emar
cuit arcus eorum: qꝛ fortis vltor dominus red
dens retribuet. Et inebriabo principes eius et
ſapientes eius duces eius: et magiſtratus eius
et fortes eius. Et dormient ſomnum ſempiter/
num: et non expergiſcentur ait rex dominus ex/
ercituũ nomen eius. Hec dicit dñs exercituũ.
Murus babylonis ille latiſſimus ſuffuſiõe ſuf
fodietur: et porte eius excelſe igne comburẽtur
et labores populoꝝ ad nihilum et gentium in
ignem erunt: et diſperibunt. Verbum qḋ pre
cepit hieremias ꝓpheta saraie filio nerie filio
maaſie cum pergeret cum ſedechia rege in ba/
bylonem in anno quarto regni eius. Saraias
autem erat princeps ꝓphetie. Et ſcripſit hiere
mias omne malum quod venturum erat ſuper
babylonẽ in libro vno: oia verba hec que ſcri/
pta ſunt ꝯtra babylonẽ. Et dixit hieremias ad
saraiam. Cũ veneris in babylonẽ ⁊ videris ⁊
legeris oia verba hec dices. Dñe tu locutus es
ꝯtra locũ iſtũ vt diſperderes eũ: ne ſit qui in eo
habitet ab hoie vſqꝫ ad pecus. ⁊ vt ſit perpetua
ſolitudo. Cũqꝫ ꝯpleueris legere librũ iſtũ: liga
bis ad eũ lapidẽ: ⁊ ꝓiicies illũ in mediũ eufra
ten: ⁊ dices. Sic ſubmergẽt babylon: ⁊ nõ cõ/
ſurget a facie afflictiõis quã ego adduco ſup eã
⁊ diſſoluetur. LII.

Hucuſqꝫ verba hieremie.

Filius viginti ⁊ vniꝰ anni erat ſedechi
as cũ regnare cepiſſet: ⁊ vndecĩ annis
regnauit in ierl'm. Et nomen matris eiꝰ
amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit malũ
in oculis dñi iuxta oia que fecerat ioachim: qm
furor dñi erat in ierl'm ⁊ in iuda vſqꝫ quo ꝓiice/
ret eos a facie ſua. Et receſſit ſedechias a rege
babylonis. Factũ eſt aũt in anno nono regni
eius in menſe decimo: decima die menſis. vẽit
nabuchodonoſor rex babylonis ipſe ⁊ ois exer
citus eius aduerſus hieruſalem: ⁊ obſederũt eã
⁊ edificauerũt cõtra eã munitiões in circuitu: ⁊
fuit ciuitas obſeſſa vſqꝫ ad vndecimũ annũ re
gni ſedechie. Menſe aũt quarto nona die men
ſis obtinuit fames ciuitatẽ: ⁊ nõ erant alimẽta
ppl'o terre. Et dirupta eſt ciuitas ⁊ oẽs viri bel
latores eiꝰ fugerũt: exierũtqꝫ de ciuitate nocte per
viã porte que eſt inter duos muros: ducit ad
hortũ regis: chaldeis obſidentibꝰ vrbẽ i gyro
⁊ abierũt per viã q̃ ducit in heremũ. Perſecu/
tus eſt aũt caldeoꝝ exercitus regem: ⁊ apprehẽ
derũt ſedechiã in deſerto qḋ eſt iuxta hiericho:
⁊ ois comitatꝰ eiꝰ diffugit ab eo. Cũqꝫ ꝯprehẽ
diſſent regẽ: adduxerũt eũ ad regẽ babylõis in
reblata que eſt in terra emath: ⁊ locutꝰ ẽ ad eũ
iudicia. Et iugulauit rex babylonis filios ſede
chie i oculis eiꝰ. ſed ⁊ oẽs pricipes iuda occidit
in reblata. Et oculos ſedechie eruit ⁊ vinxit eũ
compedibus. Et adduxit eũ rex babylõ in ba
bylonẽ: ⁊ poſuit eũ i domo carceris vſqꝫ ad di
ẽ mortis ſue. In menſe aũt qnto decima mẽſis
ipſe eſt annus nonuſdecimus nabuchodonoſor
regis babylõis: venit nabuzardã princeps mi
litie q ſtabat corã rege babylõis in ierl'm. Incen
dit domum dñi ⁊ domũ regis: ⁊ oẽs domos hie
ruſalẽ. ⁊ oẽm domũ magnã igne ꝯbuſſit. ⁊ co/

tūmu rū hieruſalē ꝑ circuitū deſtruxit cūctus ex
ercitus chaldeorum qui erat cum magiſtro mi
litie. De pauperibus autem populi: ⁊ de reli/
quo vulgo quod remanſerat in ciuitate: ⁊ de ꝑ
fugis qui tranſfugerant ad regem babylonis
⁊ ceteros de multitudine trāſtulit nabuzardan
princeps militie: de pauperibus vero terre re
liquit nabuzardan princeps militie vinitores ⁊
agricolas. Columnas quoqꝫ ereas que erant
in domo domini: ⁊ baſes ⁊ mare eneum quod
erat in domo domini confregerunt chaldei: ⁊
tulerunt omne es eorum in babylonem. Et le
betes ⁊ creagras ⁊ pſalteria ⁊ phialas ⁊ morta
riola ⁊ omnia vaſa erea que in miniſterio fue/
rant: tulerunt: ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria ⁊ vr
ceos ⁊ peiues ⁊ candelabra ⁊ mortaria ⁊ cya/
thos. Quotquot aurea aurea: ⁊ quotquot argē
tea argentea. Tulit magiſter militie columnas
duas ⁊ mare vnum. ⁊ vitulos duodecim ere/
os qui erant ſub baſibus: quas fecerat rex ſa/
lomon in domo domini. Non erat pōdus eris
omnium horum vaſorum. De columnis autē
decem ⁊ octo cubiti altitudinis erant in colum/
na vna: ⁊ funiculus duodecim cubitorum cir/
cuibat eam. Porro groſſitudo eius quattuor
digitorum: ⁊ intrinſecus caua erat: ⁊ capitella
ſuper vtraqꝫ erea. Altitudo capitelli vnius qn
qꝫ cubitorum: ⁊ retiacula: ⁊ malogranata ſuꝑ
coronam in circuitu. omnia erea. Et fuerunt
malogranata nonaginta ſex dependentia: et
omnia malogranata centum retiaculis circun/
dabantur. Et tulit magiſter militie ſaraiam ſa
cerdotem primum ⁊ ſophoniam ſacerdotem ſe
cundum: ⁊ tres cuſtodes veſtibuli. Et de ciui/
tate tulit eunuchum vnum qui erat prepoſitus
ſuper viros bellatores: ⁊ ſeptem viros de his
qui videbant faciem regis qui inuenti ſunt in
ciuitate: ⁊ ſcribam principem militum qui pro
babat tyrones: ⁊ ſexagita viros de populo ter
re qui inuenti ſunt in medio ciuitatis. Tulit au
tem eos nabuzardan magiſter militie: ⁊ duxit
eos ad regem babylonis in reblata. Et percuſ
ſit eos rex babylonis: ⁊ interfecit eos in rebla
ta in terra emath. Et tranſlatus eſt iuda de ter
ra ſua. Iſte eſt populus quem tranſtulit nabu
chodonoſor. In anno ſeptimo iudeos tria mi
lia ⁊ vigintitres. In anno octauo decimo na/
buchodonoſor tranſtulit de hieruſalē animas
octingentas triginta duas. In anno viceſimo
tertio nabuchodonoſor: tranſtulit nabuzardā
magiſter militie animas iudeorum ſeptingen/
tas quadraginta quinqꝫ. Omnes ergo anime
quattuor milia ſexcente. Et factum eſt in triceſi
mo ſeptimo anno trāſmigrationis ioachim re/
gis iuda duodecimo menſe viceſima quinta mē
ſis: eleuauit euilmerodach rex babylonis ipſo
anno regni ſui caput ioachim regis iude: ⁊ edu
xit eum de domo carceris: ⁊ locutus eſt cum eo
bona. Et poſuit thronum eius ſuper thronos
regum qui erant poſt ſe in babylone: ⁊ muta/
uit veſtimenta carceris eius: ⁊ comedebat pa/
nem coram eo ſemper cunctis diebus vite ſue.
Et cibaria eius cibaria perpetua dabantur ei
a rege babylonis ſtatuta per ſingulos dies vſ/
qꝫ ad diē mortis ſue cunctis diebus vite eius.

¶ Incipiunt treni id eſt lamentationes Hie
remie que cynotis hebraice inſcribunt.

ET factum eſt poſtquam in captiuita/
tem redactus eſt iſrael: et hieruſalem
deſerta eſt: ſedit hieremias propheta
flens et planxit lamentatione hac in
hieruſalem: et amaro animo ſuſpirans et eiu/
lans dixit.

Aleph. Capitulum. I

QVomodo ſedet ſola ciuitas
plena populo. Facta eſt qua
ſi vidua domina gentium:
princeps prouinciaruꝫ facta
eſt ſub tributo. Beth. Plo
rans plorauit in nocte: et la/
chryme eius in maxillis eiꝰ:
Non eſt qui conſoletur eaꝫ:
ex omnibus charis eius. Omnes amici eius
ſpreuerunt eam: et facti ſunt ei inimici. Gy/
mel. Migrauit iudas propter afflictionem et
multitudinem ſeruitutis. Habitauit inter gen
tes: nec inuenit requiem. Omnes perſecuto/
res eius apprehenderunt eam inter āguſtias.
Deleth. Vie ſyon lugent eo ꝙ non ſint qui ve
niant ad ſolennitatem. Omnes porte eius de/
ſtructe ſacerdotes eius gementes. Virgines
eius ſqualide: et ipſa oppreſſa amaritudine. He
facti ſunt hoſtes eius in capite inimici eius lo/
cupletati ſunt. quia dominus locutus eſt ſuper
eam propter multitudinem iniquitatum eius.
Paruuli eius ducti ſunt in captiuitatem ante
faciem tribulantis. Vau. Et egreſſus eſt a fi/
lia ſyon omnis decor eius. Facti ſunt principes
eius velut arietes non inuenientes paſcua: et
abierunt abſqꝫ fortitudine ante faciē ſubſequen
tis. Zai. Recordata eſt hieruſalē dierū afflictio
nis ſue: et preuaricationis omniū deſiderabiliū
ſuoꝝ que habuerat a diebus antiquis: cū cade
ret populus eius in manu hoſtili: ⁊ nō eēt auxi

liator. Viderūt eā hoſtes: ⁊ deriſerunt ſabbata
eius. Heth. Peccatū peccauit hieruſalē: ꝓpterea
iſtabilis facta eſt. Oēs q glorificabāt eā ſpreue
rūt illā: qꝛ viderūt ignominiā eius. Ipſa autē
gemēs: ⁊ ꝯuerſa eſt retrorſū. Theth. Sordes
eius i pedibus eius: nec recordata eſt finis ſui.
Depoſita eſt vehementer: nō hñs ꝯſolatorē.
Vide dñe afflictionē meā: qm̄ erect⁹ eſt inimi
cus. Ioth. Manū ſuā miſit hoſtis ad oīa deſi/
derabilia eius: qꝛ vidit gentes ingreſſas ſan/
ctuariū ſuū: de qbus p̄ceꝑas ne intrarēt i eccleſi
am. Caph. Oīs populus eius gemens ⁊ que
rens panē. Dederūt p̄cioſa q̄qꝫ ꝓ cibo: ad re
focillandā aiam. Vide dñe ⁊ ꝯſidera: qm̄ facta
ſum vilis. Lamech. O vos oēs q tranſitis ꝑ
viā: attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſicut dolor me
us. Qm̄ vindemiauit me vt locutus eſt domi
nus: in die furoris ſui. Mem. De excelſo mi/
ſit ignē in oſſibus meis: ⁊ erudiuit me. Expā
dit rete pedib⁹ meis: conuertit me retrorſum.
Poſuit me deſolatā: tota die merore ꝯfectam.
Nun. Vigilauit iugū iniqtatū meaꝝ in manu
eius: ꝯuolute ſūt ⁊ impoſite collo meo. Infirma
ta eſt virtus mea: dedit me dñs in manu de qua
nō potero ſurgere. Samech. Abſtulit oēs ma
gnificos meos dñs de medio mei: vocauit ad/
uerſū me tp̄s: vt ꝯtereret electos meos. Torcu
lar calcauit dominus virgini filie iuda. Ayn.
Idcirco ego plorans ⁊ oculus meus deducens
aquas: qꝛ longe factus eſt a me ꝯſolator ꝯuer/
tens aiam meā. Facti ſunt filij mei ꝑditi: qm̄
inualuit inimicus. Phe. Expandit ſyon man⁹
ſuas: nō eſt q ꝯſoletur eā. Mandauit domin⁹
aduerſum iacob in circuitu eius hoſtes ei⁹. Fa
cta eſt hierl'm quaſi polluta menſtruis int̄ eos.
Sade. Iuſtus eſt dñs: qꝛ os eius ad iracūdiā
ꝓuocaui. Audite obſecro vniuerſi populi: ⁊ vi
dete dolorē meum. Virgines mee ⁊ iuuenes
mei abierunt in captiuitatē. Coph. Vocaui a/
micos meos: ⁊ ipſi deceperūt me. Sacerdotes
mei ⁊ ſenes mei in vrbe ꝯſūpti ſunt: qꝛ q̄ſierūt
cibū ſibi vt refocillarēt aias ſuas. Res. Vide
domine qm̄ tribulor: ꝯturbatus eſt vēter meus
Subuerſū eſt cor meū in memetipſa qm̄ ama/
ritudie plena ſū. Foris interficit gladius: ⁊ do
mi mors ſimilis eſt. Syn. Audierunt qꝛ inge
miſco ego: ⁊ nō eſt q ꝯſolet̄ me. Oēs inimi/
ci mei audierūt malū meū: letati ſunt qm̄ tu feci
ſti. Adduxiſti diem ꝯſolatiōis: ⁊ fient ſimiles
mei. Thau. Ingrediat̄ omne malū eoꝝ coram
te: ⁊ deuindemia eos ſicut vindemiſti me ꝓpter
iniqtates meas. Multi. n. gemitus mei: ⁊ cor
meum merēs. Aleph. II
Quomō obtexit caligine i furore ſuo do
minus filiā ſyon: ꝓiecit de celo in ter/
ram inclytam iſrael: ⁊ nō eſt recorda
tus ſcabelli pedū ſuoꝝ i die furoris ſui. Beth.
Precipitauit dñs: nec pepercit oīa ſpecioſa ia
cob: deſtruxit in furore ſuo munitiones virgi/
nis iuda: ⁊ deiecit in terram: polluit regnum ⁊
principes ei⁹. Gymel. Confregit in ira furo
ris ſui omne cornu iſrael: auertit retrorſū dex
teram ſuam a facie inimici: ⁊ ſuccendit in iacob
quaſi ignē flāme deuorantis in gyro. Deleth.
Tetendit arcum ſuum quaſi inimicus: firma/
uit dexteram ſuam quaſi hoſtis: ⁊ occidit omne
quod pulchrum erat viſu in tabernaculo filie ſy
on: effudit quaſi ignem indignationem ſuam.
He. Factus eſt dominus velut inimicus: pre/
cipitauit iſrael. Precipitauit omnia menia ei⁹
diſſipauit munitiones eius: ⁊ repleuit filia iu
da humiliatum ⁊ humiliatam. Vau. Et diſſi/
pauit quaſi hortum tentorium ſuū: demolitus ē
tabernaculum ſuū. Obliuioni tradit domi
nus in ſyon feſtiuitatem ⁊ ſabbatū: in oppro
brium: ⁊ in indignationem furoris ſui regē ⁊
ſacerdotem. Zay. Repulit dominus altare ſuū
maledixit ſanctificationi ſue: tradidit in manu
inimici muros turrium eius. Vocem dederūt
in domo domini: ſicut in die ſolēni. Heth. Co
gitauit dominus diſſipare murum filie ſyon:
tetendit funiculum ſuum: ⁊ non auertit manū
ſuam a perditione. Luxitq; antemurale: ⁊ mu
rus pariter diſſipatus eſt. Teth. Defixe ſunt i
terra porte eius: perdidit ⁊ contriuit vectes ei⁹
regem eius ⁊ principes eius in gentibus. Nō
eſt lex: ⁊ ꝓpheta eius nō inuenerunt viſionē
a domino. Ioth. Sederunt in terra: conticue
runt ſenes filie ſyon: conſperſerunt cinere capi
ta ſua: accincti ſūt cilicijs. Abiecerūt in terra ca
pita ſua virgines iuda. Caph. Defecerūt pre
lachrymis oculi mei: ꝯturbata ſūt viſcera mea
Effuſum eſt in terra iecur meum ſuper contritio
nem filie populi mei: cū deficeret paruulus: ⁊
lactens in plateis oppidi. Lamech. Matrib⁹
ſuis dixerunt: vbi eſt triticum ⁊ vinum: cū de
ficerent quaſi vulnerati in plateis ciuitatis: cū
exalarent animas in ſinu matrū ſuarū. Mē.
Cui cōparabo te: vel cui aſſimilabo te fil hie/
ruſalē? Cui exequabo te: ⁊ ꝯſolabor te virgo filia
ſyon. Magna ē enim velut mare contritio tua:
Quis medebit̄ tui. Nun. Prophete tui vide
rūt tibi falſa ⁊ ſtulta: nec apiebāt iniqtatē tuā
vt te ad pniaꝫ ꝓuocarēt. Viderūt aūt tibi aſſū

ptiões falſas ⁊ eiectões. Samech. Plauſerũt
ſup te manib⁹ oẽs trãſeũtes p viã: ſibilauerũt
⁊ mouerũt capita ſua ſup filiã irl'm: heccine eſt
vrbs dicẽtes pfecti decoris: gaudiũ vniuerſe
tre. Ain. Apuerũt ſup te os ſuũ oẽs inimici tui
ſibilauerũt ⁊ fremuerũt dentib⁹ ſuis: ⁊ dixerũt
deuorabim⁹. En iſta ẽ dies quã expectabam⁹
inuenimus: vidim⁹. Phe. Fecit dñs q̃ cogita/
uit: cõpleuit ſmonẽ ſuũ quẽ pceperat diebus an
tiqs. Deſtruxit: ⁊ nõ pepcit: ⁊ letificauit ſup te
inimicũ: ⁊ exaltauit cornu hoſtiũ tuoꝝ. Sadde
Clamauit cor eoꝝ ad dñm: ſup muros filie ſyõ
Deduc q̃ſi torrentẽ lachrymas p diẽ ⁊ noctem
nõ des requiẽ tibi. neq; taceat pupilla oculi tui:
Coph. Cõſurge: lauda ĩ nocte in pncipio vigi
liaꝝ: effũde ſicut aquã cor tuũ ãte cõſpectũ dñi.
Leua ad eũ manus tuas p aĩa puuloꝝ tuoꝝ: q
fame perunt in capite oĩm cõpitoꝝ. Res. Vide
dñe ⁊ cõſidera: quẽ vindemiaueris ita. Ergo ne
comedẽt mulieres fructũ ſuũ: puulos ad mẽſu
rã palme? Si occidit̃ in ſcũario dñi: ſacerdos ⁊
pphera. Sin. Jacuerũt ĩ tra foris puer ⁊ ſenex
Virgĩes mee ⁊ iuuenes mei ceciderunt ĩ gladio
Interfeciſti ĩ die furoris tui: pcuſſiſti: nec miſt⁹
es. Thau. Vocaſti q̃ſi ad diẽ ſolẽnẽ: q terre/
rẽt me de circuitu: ⁊ nõ fuit in die furoris dñi q
effugeret ⁊ relinq̃ret. Q̃s educaui ⁊ enutri
ui inimicus meus cõſũpſit eos. Aleph. III

EGo vir vidẽs paupitatẽ meã ĩ virga in
dignatõis ei⁹. Aleph. Me minauit ⁊ ad
duxit ĩ tenebras: ⁊ nõ ĩ lucem. Aleph.
Tm̃ in me vtit: ⁊ cõuertit manũ ſuam tota die.
Beth. Vetuſtã fecit pellẽ meã ⁊ carnẽ meam
cõtriuit oſſa mea. Beth. Edificauit ĩ gyro meo
⁊ circũdedit me felle ⁊ labore. Beth. In tene/
broſis collocauit me q̃ſi mortuos ſempiternos.
Gimel. Circũedificauit aduerſũ me vt ñ egre
diar: aggrauauit cõpedẽ meã. Gimel. Sz ⁊ cũ
clamauero ⁊ rogauero: excluſit orõnẽ meã
Gimel. Cõcluſit vias meas lapidib⁹ q̃dris: ſe
mitas meas ſubuertit. Deleth. Urſus inſidiãs
factus ẽ mihi: leo ĩ abſcondito. Deleth. Semi
tas meas ſubuertit ⁊ cõfregit me: poſuit me de/
ſolatã. Deleth. Tetẽdit arcũ ſuũ: ⁊ poſuit me
q̃ſi ſignũ ad ſagittã. He. Miſit in renib⁹ meis
filios pharetre ſue. He. Fact⁹ ſũ in deriſũ oĩ
populo meo: canticũ eoꝝ tota die. He. Reple
uit me amaritudinibus: inebriauit me abſinthio
Vau. Confregit ad numerũ dentes meos: ci/
bauit me cinere. Vau. Et repulſa eſt aĩa mea:
oblitus ſum bonoꝝ. Vau. Et dixi periit finis
meus: ⁊ ſpes mea a dño. Zai. Recordare pau/
pertatis ⁊ tranſgreſſionis mee: abſinthij ⁊ fel/
lis. Zai. Memoria memor ero: ⁊ tabeſcet ĩ me
anima mea. Zai. Hec recolens in corde meo:
in deo ſperabo. Heth. Miſericordie dñi quia
non ſumus conſumpti: q2 nõ defecerunt miſe/
rationes eius. Heth. Noui diluculo: multa ẽ
fides tua. Heth. Pars mea dominus: dixit
anima mea: propterea expectabo eum. Teth.
Bonus eſt dominus ſperantibus in eum: aie
querenti illum. Teth. Bonum eſt preſtolari
cum ſilentio ſalutare domini. Teth. Bonum
eſt viro cum portauerit iugum ab adoleſcentia
ſua. Joth. Sedebit ſolitarius ⁊ tacebit: q2 leua
uit ſe ſuper ſe. Joth. Ponet ĩ puluere os ſuũ
ſi forte ſit ſpes. Joth. Dabit percutienti ſe ma/
xillam: ſaturabitur opprobrijs. Caph. Quia
non repellet in ſempiternũ dominus. Caph.
Quia ſi abiecit ⁊ miſerebitur: ſm multitudinẽ
miſericordiaꝝ ſuaꝝ. Caph. Non enim humi/
liauit ex corde ſuo: ⁊ abiecit filios hominum.
Lamech. Ut contereret ſub pedibus ſuis oẽs
victos terre. Lamech. Ut declinaret iudiciũ
viri: in cõſpectu vultus altiſſimi. Lamech. Ut
perverteret hominem in iudicio ſuo: dominus
ignorauit. Mem. Quis eſt iſte qui dixit vt fie
ret: domino non iubente. Mem. Ex ore altiſ/
ſimi non egredient̃: nec mala nec bona. Mẽ.
Quid murmurauit homo viuens: vir p pctis
ſuis? Nũ. Scrutemur vias noſtras: ⁊ quera/
mus ⁊ revertamur ad dominũ. Nun. Leue/
mus corda noſtra cum manibus: ad dominũ
in celos. Nun. Nos. iniq; egimus ⁊ ad ira/
cundiam puocauimus: idcirco tu inexorabilis
es. Samech. Operuiſti in furore: ⁊ percuſſiſti
occidiſti: nec pepciſti. Samech. Opponiſti
nubem tibi: ne tranſeat oratio. Samech. Era
dicationem: ⁊ abiectionem poſuiſti me: in me/
dio populoꝝ. Phe. Aperuerũt ſuper nos os
ſuũ oẽs inimici. Phe. Formido ⁊ laqueus fa
cta eſt nobis vaticinatio: ⁊ cõtritio. Phe. Di
uiſiones aquaꝝ deduxit oculus meus in con/
tritione: filie populi mei. Ain. Oculus meus
afflictus eſt nec tacuit. eo q non eſſet requies.
Ain. Donec reſpiceret ⁊ videret deus de celis
Ain. Oculus meus depredatus eſt animam
meam in cunctis filiabus vrbis mee. Sade.
Venatõe cepũt me q̃ſi auẽ inimici mei grãt. Sa/
de. Lapſa eſt in lacũ vita mea: ⁊ poſuerũt lapi/
dem ſuper me. Sade. Inundauerunt aque ſu
per caput meũ: dixi pij. Coph. Inuocaui no
men tuum domine: de lacu nouiſſimo. Coph.
Vocem meam audiſti: ne auertas aurẽ tuam

a ſingultu meo ⁊ clamoribus. Coph. Appro/
pinquaſti in die quando vocaui te: dixiſti ne ti/
meas. Res. Iudicaſti domine cauſam anime
mee: redemptor vite mee. Res. Vidiſti domi
ne iniquitatem illoꝝ aduerſum me: iudica iudi
cium meum. Res. Vidiſti oēm furorem vni
uerſas cogitatiōes coꝝ aduerſū me. Sin. Au
diſti opprobrium coꝝ dñe: omnes cogitatiōes
aduerſum me. Sin. Labia inſurgentiū mihi
⁊ meditationes coꝝ: aduerſū me tota die. Sin.
ſeſſionem eorum ⁊ reſurrectionem coꝝ vide:
ego ſum pſalmus coꝝ. Thau. Reddes eis vi
cem domine: iuxta opera manuū ſuaꝝ. Thau.
Dabis eis ſcutum cordis laborem tuū. Thau
Perſequeris in furore: ⁊ conteres eos ſub ce
lis domine. Aleph. IIII
Quomodo obſcuratum eſt aurum mu/
tatus eſt color optimus: diſperſi ſūt la/
pides ſanctuarij in capite oīum platea/
rum. Beth. Filij ſyon inclyti ⁊ amicti auro ꝑ
mo: quomō reputati ſunt in vaſa teſtea: opus
manuū figuli. Gimel. Sed ⁊ lamie nudaue/
runt māmam: lactauerunt catulos ſuos. Filia
populi mei crudelis: q̄ſi ſtrutio in deſerto. De
leth. Adheſit lingua lactentis ad palatum eius
in ſiti: paruuli petierunt panē: ⁊ non erat qui
frangeret eis. He. Qui veſcebant̄ voluptuo/
ſe interierunt in vijs: qui nutriebant̄ in croce/
is amplexati ſunt ſtercora. Vau. Et maior effe
cta eſt iniquitas filie popl'i mei peccato ſodomo
rū: que ſubuerſa eſt in momēto: ⁊ nō ceperunt
in ea manus. Zai. Candidiores nazarei eiꝰ ni
ue: nitidiores lacte: rubicundiores ebore anti/
quo: ſaphyro pulchriores. Heth. Denigrata
eſt ſuper carbones facies eorum. ⁊ non ſunt co
gniti in plateis. Adheſit cutis coꝝ oſſibꝰ: aruit
⁊ facta eſt quaſi lignum. Teth. Melius fuit oc
ciſis gladio q̄z interfectis fame: q̄ȓ iſti extabue
runt conſumpti a ſterilitate terre. Ioth. Ma/
nus mulierum miſericordium coxerunt filios
ſuos: facti ſunt cibus eaꝝ in cōtritione filie po/
puli mei. Caph. Compleuit dominus furorē
ſuum: effudit iram indignationis ſue. Et ſuccē
dit ignem in ſyon: ⁊ deuorauit fundamēta eiꝰ.
Lamech. Non crediderunt reges terre: ⁊ vni
uerſi habitatores orbis: q̄ȓ ingrederetur ho/
ſtes ⁊ inimicus per portas hieruſalē. Mem.
Propter peccata ꝓphetaꝝ eius: ⁊ iniquitates
ſacerdotum eius: qui effuderunt in medio eius
ſanguinem iuſtoꝝ. Nun. Errauerunt ceci in
plateis: polluti ſunt ſanguine. Cumq̄z nō poſ/
ſent intrare: tenuerunt lacinias ſuas. Samech

Recedite polluti clamauerunt eis: recedite: abi
te: nolite tangere. Iurgati quippe ſunt. ⁊ com
moti dixerunt inter gentes: non addet vltra vt
habitet in eis. Phe. Facies domini diuiſit eos
non addet vt reſpiciat eos. Facies ſacerdotum
non erubuerunt: neq̄z ſenū miſerti ſunt. Ain
Cum adhuc ſubſiſteremus defecerūt oculi no
ſtri ad auxilium noſtrum vanum: cum reſpice
remus attenti ad gentem que ſaluare nos non
poterat. Sade. Lubricauerunt veſtigia noſtra
in itinere plateaꝝ noſtrarum: appropinquauit
finis noſter: completi ſunt dies noſtri: q̄ȓ venit
finis noſter. Coph. Velociores fuerunt perſe
cutores noſtri aquilis celi: ſuper montes perſe
cuti ſunt nos in deſerto inſidiati ſunt nobis.
Res. Spiritus oris noſtri chriſtus dominus
captus eſt in peccatis noſtris: cui diximus: in
vmbra tua viuemus in gentibus. Sin. Gau
de ⁊ letare filia edom: que habitas in terra hus
Ad te quoq̄z perueniet calix: inebriaberis atq̄z
nudaberis. Thau. Cōpleta eſt iniquitas tua filia
ſyon: non addet vltra vt tranſmigret te. Viſi/
tauit iniquitatem tuam filia edom: diſcooperuit
peccata tua. Oratio Hieremie. V
Recordare domine quid acciderit nobiſ
intuere: ⁊ reſpice opprobrium noſtrū
Hereditas noſtra verſa eſt ad aliēos:
domus noſtre ad extraneos. Pupilli facti ſu/
mus abſq̄z patre: matres noſtre quaſi vidue.
Aquam noſtram pecunia bibimus: ligna no/
ſtra precio comparauimus. Ceruicibus nr̄is
minabamur: laſſis non dabatur requies. Egy
pto dedimus manum ⁊ aſſyrijs: vt ſaturare/
mur pane. Patres noſtri peccauerunt ⁊ non
ſunt: ⁊ nos iniquitates eorum portauimꝰ. Ser
ui dominati ſunt noſtri: non fuit qui redimeret
de manu eorum. In animabus noſtris affere
bamus panem nobis: a facie gladij in deſerto.
Pellis noſtra quaſi clibanus exuſta eſt: a facie
tempeſtatum famis. Mulieres in ſyon humi/
liauerūt: ⁊ virgines in ciuitatibus iuda. Prin/
cipes manu ſuſpenſi ſunt: facies ſenum nō eru
buerunt. Adoleſcentibus impudice abuſi ſunt
⁊ pueri in ligno corruerunt. Senes defecerūt
de portis: iuuenes de choro pſallentium. Defe
cit gaudium cordis noſtri: verſus eſt in luctū
chorus noſter. Cecidit corona capitis noſtri:
ve nobis quia peccauimus. Propterea meſtū
factum eſt in dolore cor noſtrum: ideo contene
brati ſunt oculi noſtri. Propter montem ſyon
quia diſperijt: vulpes ambulauerūt in eo. Tu
autem domine in eternum permanebis: ſoliū

tuum in generationem ⁊ generationem. Qua
re in perpetuum obliuiſceris noſtri: derelinques
nos in longitudinem dierum? Conuerte nos
domine ad te ⁊ conuertemur: innoua dies no/
ſtros ſicut a principio. Sed proijciens repuli/
ſti nos iratus es contra nos vehementer.
¶ Incipit prefatio in librum baruch ꝓphete.
Liber iſte qui baruch nomine prenotatur
in hebreo canone non habetur: ſed tm̄
in vulgata editione ſimiliter ⁊ epiſtola
hieremie. Propter noticiam autem legentium
hec ſcripta ſunt: q2 multa de chriſto nouiſſimiſ-
que tēporibus indicant.
Incipit Baruch ꝓpheta. Capitulum. I
Et hec verba li
bri q̄ ſcripſit baruch filius ne
rie filij maaſie filij ſedechie:
filij ſedei filij helchie: i baby
lonia in anno quīto: ⁊ in ſep/
tima die menſis: in tempore
quo ceperunt chaldei hieru
ſalem: ⁊ ſuccenderunt eā igni. Et legit baruch
verba libri huius ad aures iechonie filij ioachī
regis iuda: ⁊ ad aures vniuerſi populi veniē/
tis ad librum: ⁊ ad aures potentium filiorum re
gum: ⁊ ad aures preſbyterorum: ⁊ ad aures po
puli: ⁊ minimo vſque ad maximum eorum oīum
habitantium in babylonia ad flumē ſodi. Qui
audientes plorabant ⁊ ieiunabant: ⁊ orabant i
conſpectu domini. Et collegerunt pecuniā ſcḋm
q2 potuit vniuſcuiuſque manus. Et miſerunt in
hieruſalem ad ioachim filium helchie filij ſalon
ſacerdotem: ⁊ ad reliquos ſacerdotes: ⁊ ad om
nem populum qui inuenti ſunt cum eo in hie/
ruſalem cum acciperent vaſa templi domini: q̄
ablata fuerant de templo reuocare in terram iu
da: decima die menſis ſiban: vaſa argentea q̄
fecit ſedechias filius ioſie rex iuda poſtea q̄ ce/
piſſet nabuchodonoſor rex babylonis iechoni/
am ⁊ principes ⁊ cunctos potentes: ⁊ populum
terre ab hieruſalem: ⁊ duxit eos vinctos in ba
bylonem. Et dixerunt. Ecce miſimus ad vos
pecunias de quibus emite holocauſtomata ⁊
thus: ⁊ facite manna: ⁊ offerte pro peccato ad
aram domini dei noſtri. Et orate pro vita na/
buchodonoſor regis babylonis: ⁊ pro vita bal
thaſar filij eius vt ſint dies eorum ſicut dies ce/
li ſuper terram: ⁊ vt det dominus virtutem no
bis: ⁊ illuminet oculos noſtros: vt viuamus ſub
vmbra nabuchodonoſor regis babylōis: ⁊ ſub
vmbra balthaſar filij eius: ⁊ ſeruiamus eis mul
tis diebus: ⁊ inueniamus gratiam in conſpe-
ctu eorum. Et pro nobiſipſis orate ad dominū
deum noſtrum: quia peccauimus domino deo
noſtro: ⁊ nō eſt auerſus furor eius a nobis vſque
in hunc diem. Et legite librum iſtum quem mi
ſimus ad vos recitari: in templo domini in die
ſolemni: ⁊ in die oportuno. Et dicetis. Domi/
no deo noſtro iuſticia: nobis autem confuſio
faciei noſtre ſicut eſt dies hec omni iuda ⁊ habi
tantibus in hieruſalem regibus noſtris ⁊ prin
cipibus noſtris: ⁊ ſacerdotibus noſtris: ⁊ pro
phetis noſtris: ⁊ patribus noſtris. Peccaui/
mus ante dominum deum noſtrum ⁊ non cre
didimus diffidentes in eum: ⁊ nō fuimus ſub
iectibiles illi: ⁊ non audiuimus vocem domini
dei noſtri: vt ambularemus in mandatis eius
que dedit nobis. A die qua eduxit patres no/
ſtros de terra egypti vſque ad diem hanc era/
mus incredibiles ad dominum deum noſtrum
⁊ diſſipati receſſimus ne audiremus vocem ipſi
us. Et adheſerunt nobis multa mala ⁊ maledi
ctiones que cōſtituit dominus moyſi ſeruo ſuo
qui eduxit patres noſtros de terra egypti da/
re nobis terram fluentem lac ⁊ mel: ſicut hodier
na die. Et non audiuimus vocem domini dei
noſtri ſcḋm omnia verba prophetarum quos
miſit ad nos ⁊ ad iudices noſtros: ⁊ abiuimus
vnuſquiſque in ſenſū cordis noſtri maligni: opari
dijs alienis facientes mala āte oculos dñi dī nrī.
Propter qḋ ſtatuit dñs de9 nr̄ ver/ II
bū ſuū qḋ locutus ē ad nos ⁊ ad iudi/
ces nr̄os q iudicauerūt i irlm: ⁊ ad re/
ges nr̄os: ⁊ ad ꝑncipes nr̄os: ⁊ ad oēm iſrael
⁊ iuda: vt adduceret dñs ſup nos mala magna
q̄ ſunt facta ſub celo quēadmodū facta ſūt i irlm
ſcḋm q̄ ſcripta ſunt in lege moyſi vt manducaret
hō carnes filij ſui: ⁊ carnes filie ſue. Et dedit
eos ſub manu regū oīum q ſunt in circuitu nr̄o
in improperiū: ⁊ in deſolationē: ⁊ in oībus pplis
in qbus nos diſpſit dñs. Et facti ſum9 ſubtus
⁊ nō ſupra: q2 peccauimus dño deo nr̄o: nō ob
audiēdo voci ipſius. Dño deo nr̄o iuſticia: no
bis aūt ⁊ patribus nr̄is ꝯfuſio faciei: ſicut ē di
es hec. Quia locutus ē dñs ſup nos oīa mala
hec q̄ venerūt ſup nos: ⁊ nō ſumus dep̄cati fa
ciē dñi dei nr̄i: vt reuerteremur vnuſquiſque nr̄m
a vijs nr̄is peſſimis. Et vigilauit dñs i malis:
⁊ adduxit ea ſup nos: q2 iuſtus ē dñs in oībus
opib9 ſuis q̄ mādauit nobis: ⁊ nō audiuim9 vo
cē ipſi9 vt irem9 in p̄ceptis dñi q̄ dedi aū faciē
nr̄am. Et nūc dñe de9 iſrl q eduxiſti pplm tuū d̄
tra egypti i manu valida ⁊ in ſignis ⁊ i ꝓdigijs

⁊ in vertice tua magna: ⁊ in brachio excelſo: et
feciſti tibi nomen ſicut eſt dies iſte: peccauimꝰ:
impie egimus: inique geſſimus domine deus
noſter in omnibus iuſticijs tuis. Auertat̃ ira
tua a nobis: quia derelicti ſumus pauci iter gē
tes vbi diſperſiſti nos. Exaudi domine preces
noſtras ⁊ orationes noſtras: ⁊ educ nos pro/
pter te: ⁊ da nobis inuenire gratiam ante faciē
eorum qui nos abduxerunt: vt ſciat omnis ter
ra: quia tu es dominus deus noſter: ⁊ quia no
men tuum inuocatum eſt ſup iſrael: ⁊ ſuper ge
nus ipſius. Reſpice domine de domo ſancta
tua in nos: ⁊ inclina aurem tuam ⁊ exaudi nos
Aperi oculos tuos ⁊ vide: quia non mortui q
ſunt in inferno quorum ſpiritus acceptus eſt a
viſceribus ſuis: dabunt honorem ⁊ iuſtificatio
nem domino: ſed anima que triſtis eſt ſup ma
gnitudinem mali: ⁊ incedit curua ⁊ infirma: ⁊
oculi deficientes: ⁊ anima eſuriens dat tibi glo
riam ⁊ iuſticiam domino: quia non ſm iuſticiā
patrum noſtrorū nos fundimus preces: ⁊ pe
timus miſericordiam ante conſpectum tuū do
mine deus noſter: ſed quia miſiſti iram tuā ⁊
furorem tuum ſuper nos: ſicut locutus es i ma
nu puerorum tuorum prophetaꝝ dicens. Sic
dicit dominus. Inclinate humerum veſtrum
⁊ ceruicem veſtram: ⁊ opera facite regi babylo
nis: ⁊ ſedebitis in terra quā dedi patribus ve
ſtris. Quod ſi non feceritis nec audieritis vo
cē domini dei veſtri operari regis babylonie
defectionem veſtram faciam de ciuitatibus iu/
da: ⁊ a foris hieruſalem: ⁊ auferam a vobis vo
cem iocunditatis: ⁊ vocem gaudij: ⁊ vocē ſpō
ſi ⁊ vocem ſponſe: ⁊ erit omnis terra ſine veſti
gio ab inhabitantibus eam. Et non audierunt
vocem tuam vt operarentur regi babylonis: ⁊
ſtatuiſti verba tua que locutus es in manibus
puerorꝝ tuorꝝ ꝓphaꝝ vt trāſferent̃ oſſa regum
nr̃oꝝ ⁊ oſſa patꝝ nr̃oꝝ de loco ſuo. Et ecce ſūt
ꝓiecti in calore ſolis: ⁊ i gelu noctis: ⁊ mortui
ſunt in doloribus peſſimis: in fame ⁊ in gladio
⁊ in emiſſione. Et poſuiſti templum in quo in
uocatū eſt nomen tuū in ipſo: ſicut hec dies ꝓ/
pter iniquitatem domus iſrael ⁊ domus iuda.
Et feciſti in nobis dñe deus noſter ſm oēm bo
nitatem tuam: ⁊ ſm oēm miſerationem tuam
illam magnā: ſicut locutus es in manu pueri
tui moyſi in die qua precepiſti ei ſcribere legem
tuam corā filijs iſrael dicens. Si nō audieritis
vocem meā: multitudo hec magna conuertet̃
in minimā gentē: quiā eos diſpergā: qꝛ ſcio ꝙ
me nō audiet populus. Populus eſt enī dura
ceruice. Et ꝯuertet̃ ad cor ſuū in terra captiui/
tatis ſue: ⁊ ſcient qꝛ ego ſū dominus deus eoꝝ
Et dabo eis cor ⁊ intelligent: ⁊ aures ⁊ audiēt.
Et laudabūt me in terra captiuitatis ſue: ⁊ me
mores erūt nois mei. Et auertēt ſe a dorſo ſuo
duro. ⁊ a malignitatibus ſuis: qꝛ reminiſcētur
viā patrū ſuoꝝ: qui peccauerunt in me. Et re/
uocabo illos in terrā quā iuraui patribus eoꝝ
abrahā iſaac ⁊ iacob: ⁊ dñabunt̃ eius. Et mul/
tiplicabo eos ⁊ non minorabunt̃. Et ſtatuā il
lis teſtm̃ alterū ſempiternū: vt ſim illis in deū
⁊ ipſi erunt mihi in populū. Et non mouebo
amplius populum meum filios iſrael a terra
quam dedi eis.

III

Et nunc dñe oīpotens deus iſrael aīa ī
anguſtijs: ⁊ ſpūs anxius clamat ad te.
Audi domine ⁊ miſerere: qꝛ deus es
miſericors: ⁊ miſerere noſtri: qꝛ peccauimꝰ anͭ
te. Quia tu ſedes in ſempiternum: ⁊ nos peri/
bimus in euū? Dñe oīpotens deus iſrael: au/
di nunc orationem mortuoꝝ iſrael ⁊ filioꝝ ipſo
rum q peccauerunt ante te: ⁊ nō audierunt vo
cem dñi dei ſui: ⁊ agglutinata ſunt nobis mala
Noli meminiſſe iniqtatis patrū noſtroꝝ: ſed
memento manus tue: ⁊ nois tui in tēpore iſto
qꝛ tu es dominus deus noſter: ⁊ laudabimꝰ te
domine: qꝛ ꝓpter hoc dediſti timorem tuum in
cordibus noſtris: ⁊ vt inuocemus nomē tuū:
⁊ laudemus te in captiuitate noſtra: qꝛ conuer
timur ab iniquitate patrū noſtroꝝ qui peccaue
runt ante te. Et ecce nos in captiuitate noſtra
ſumus hodie qꝛ nos diſperſiſti in īproperiū ⁊
in maledictū: ⁊ in pctm̃ ſcdm oēs iniquitates
patrum noſtroꝝ: qui diſceſſerunt a te dñe deus
noſter. Audi iſrael mandata vite: auribus pci
pe vt ſcias prudentiam. Quid eſt iſrael ꝙ i ter
ra inimicoꝝ es. Inueteraſti in terra aliena: co
inquinatus es cū mortuis. Deputatus es cū
deſcendentibus in īfernū: dereliquiſti fontem
ſapie. Nā ſi in via dei ambulaſſes: habitaſſes
vtiq̃ in pace ſuper terram. Diſce vbi ſit pru/
dentia: vbi ſit virtus vbi ſit itellectus: vt ſcias
ſimul. vbi ſit longiturnitas vite ⁊ victus vbi
ſit lumen oculorum ⁊ pax. Quis inuenit lo/
cum eius? Et quis intrauit in theſauros
eius? Vbi ſunt principes gentiū: ⁊ qui domi
nant̃ ſuper beſtias que ſunt ſuper terrā. Qui
in auibus celi ludunt: qui argentum theſauri/
zant ⁊ aurum in quo confidunt hoies. ⁊ non ē
finis acquiſitionis eoꝝ. Qui argentū fabricāt
⁊ ſolliciti ſunt: nec eſt inuentio operū illorum.
Exterminati ſunt: ⁊ ad inferos deſcenderunt:

⁊ alij loco eoꝝ exurrexerūt. Juuenes viderūt
lumen. ⁊ habitauerūt sup̲ terrā. Viam autē di-
ſcipline ignorauerūt: neq̄ intellexerunt ſemitaſ
eius: neq̄ filij eoꝝ ſuſceperūt eam: A facie ipſo
ruꝫ longe fcā eſt. Nō eſt audita ī terra chanaā:
neq̄ viſa eſt in theman. Filij quoq̄ agar q̄ exq̄
ſierūt prudentiā q̄ de terra eſt. negociatores ter
re ⁊ theman. ⁊ fabulatores: ⁊ exqſitores prudē
tie ⁊ intelligētie: viā autē ſapiē neſcierunt neq̄
ↄmemorati ſunt ſemitas eiuſ. O iſrl' q̄ magna
eſt domus dei: ⁊ ingēs locus poſſeſſionis eius.
Magn⁹ eſt ⁊ nō hꝫ finem. excelſus ⁊ īmenſus.
Ibi fuerūt gigantes noīati: illi qui ab initio fue/
rūt ſtatura magna ſciētes bellū. Nō hos elegit
dn̄s: neq̄ viā diſcipline inuenerūt. ꝓpterea p̲/
ierūt. Et qm̄ nō habuerūt ſapiētiā interierūt pro/
pter ſuā inſipiam. Quis aſcēdit in celuꝫ ⁊ acce
pit eā ⁊ eduxit eā de nubibuſ. Quis trāſfretauit
mare ⁊ inuenit illā: ⁊ attulit illā sup̲ auruꝫ electū
Nō eſt q̄ poſſit ſcire vias eius: neq̄ q̄ exq̄rat ſe
mitas eius. Sed q̄ ſcit vniuerſa nouit eā. ⁊ ad i
uenit eā prudētia ſua. Qui p̄parauit terrā ī eter
no tp̄e: ⁊ repleuit eā bipedibus ⁊ q̄drupedibus
Qui emittit lumē ⁊ vadit. ⁊ vocauit illō: ⁊ obe
dit illi in tremore. Stelle autē dederūt lumen in
cuſtodijs ſuis. ⁊ letate ſūt. Vocate ſūt: ⁊ dixerūt
Adſum⁹. Et luxerūt ei cū iocūditate: q̄ fecit illaſ.
Hic ē de⁹ nr̄: ⁊ nō eſtimabit ali⁹ aduerſus eū.
Hic adinuenit oēꝫ viā diſcipline: ⁊ tradidit illā
iacob puero ſuo: ⁊ iſrl' dilecto ſuo. Poſt hec in
t'ris viſus ē: ⁊ cuꝫ hoīb⁹ ↄuerſatus eſt. IIII

Hic liber mādatoꝝ dei: ⁊ lex q̄ eſt ī eter
nuꝫ. Oēs q̄ tenēt eā: p̲uenient ad vitaꝫ
q̄ aūt dereliquerūt eā ī morte. Conuerte/
re iacob ⁊ app̄hēde eā: ambula p̲ viā ad ſplēdo
reꝫ eius ↄtra lumē eius. Ne tradas alteri glīaꝫ
tuā. ⁊ dignitatem tuā genti alıene. Beati ſum⁹
iſrael: q̄ q̄ deo placent: māifeſta ſūt nobis. Ani
mequioꝛ eſto populus dei memorabil' iſrael. Ve
nūdati eſtis gētib⁹ nō ī p̲ditioneꝫ: ſed p̲p̲ q̄ in
ira dei ad iracūdiā ꝓuocaſtis dn̄ꝫ: traditiq̄ eſtiſ
aduerſarijs. Exacerbaſtis eni euꝫ q̄ fecit vos d
nꝫ eternuꝫ: imolantes demonijs ⁊ nō deo. Obli
ti enī eſtis euꝫ qui nutriuit vos: ⁊ ↄtriſtatis nu/
tricē vr̄am ir'lm. Vidit enī iracūdiā a deo ve
nientē vobis ⁊ dixit. Audite ↄfines ſyon. Ad/
duxit enī mihi deus luctuꝫ magnū. Vidi enim
captiuitatē p̄pl'i mei filioꝝ meoꝝ ⁊ filiaꝝ: quā
ſup̲duxit illis eternus. Nutriui enī illos cū iocū/
ditate: dimiſi aūt illos cuꝫ fletu ⁊ luctu. Nemo
gaudeat ſup̲ me viduā ⁊ deſolatā: a mlt'is dere
licta ſuꝫ ꝓpter pcā filioꝝ meoꝝ. q̄ declinauerūt

a lege dei. Juſticias autēꝫ ipſius neſcierūt: nec
ambulauerunt per vias mandatorum dei. neq̄
per ſemitas veritatis eius cuꝫ iuſticia īgreſſi ſūt
Veniant confines ſyon: ⁊ memorent captiuita
tem filiorum ⁊ filiarum mearum. quā ſup̲duxit
illis eternus. Adduxit enim ſuper illos genteꝫ
de longinquo gentē improbaꝫ ⁊ alterius lingue
qui non ſunt reueriti ſenem: neq̄ puerorū mi/
ſerti ſunt: Et abduxerūt dilectos vidue: ⁊ a filijſ
vnicam deſolauerunt. Ego autem quid poſſuꝫ
adiuuare vos. Qui. n. adduxit ſuper vos ma/
la: ipſe vos eripiet de manibus inimicorum ve
ſtrorum. Ambulate filij ambulate: ego enim d
relicta ſum ſola. Exui me ſtola pacis: indui aūt
me ſacco obſecrationis: ⁊ clamabo ad altiſſimū
in diebus meis. Animequiores eſtote filij: clama
te ad dn̄m: ⁊ eripiet vos de manu principū ini
micorum. Ego enim ſperaui in eternum ſalutem
veſtram. ⁊ venit mihi gaudium a ſcō ſup̲ miſe
cordia. q̄ veniet vobis ab eterno ſalutari noſtro
Emiſi enim vos cuꝫ luctu ⁊ ploratu: reducet au
tē vos mihi dn̄s cum gaudio ⁊ iocunditate ī ſē
piternum. Sicut enim viderunt vicine ſyon ca
ptiuitatē veſtrā a deo. ſic videbunt ⁊ in celerita
te ſalutem veſtrā in deo: que ſuperueniet vobis
cum honore magno ⁊ ſplēdore eterno. Filij pa
tiēter ſuſtinete iraꝫ que ſuperueniet vob. Per
ſecutus eſt enim te inimicus tuus: ſed cito vide
bis perditionem ipſius: ⁊ ſuper ceruices ipſiuſ
aſcendes. Delicati mei ambulauerūt vias aſp̲/
as: ducti ſunt eniꝫ vt grex direptus ab inimicis
Animequiores eſtote filij: ⁊ ꝓclamate ad domi/
num. Erit enim memoria veſtra ab eo qui du/
xit vos. Sicut enim fuit ſenſus veſter vt erra/
retis a deo: decies tātum iterum cōuertentes re
quiretis eum. Qui enim induxit vobis mala:
ipſe rurſum adducet vobis ſempiternam iocun
ditatē cum ſalute veſtra. Animequioꝛ eſto hie ru
ſalem. Exortatur eniꝫ te qui te nominauit. No
centes peribunt qui te vexauerunt: ⁊ qui gratu
lati ſunt in tua ruina punientur. Ciuitates q̄bus
ſeruierunt filij tui punientur: ⁊ que accepit fili/
os tuos. Sicut eniꝫ gauiſa eſt in tua ruina: ⁊ le
tata eſt in caſu tuo: ſic contriſtabitur in ſua deſo
latiōe. Et amputabitur exultatio multitudinis
eius. ⁊ gaudimonium eius erit in luctū Ignis
enim ſuperueniet ei ab eterno in lōgiturnis die
bus: ⁊ habitabitur a demonijs in multitudine
temporis. Circumſpice hieruſalem ad orientem
⁊ vide iocunditatem a deo tibi venientem. Ec
ce enim veniunt filij tui quos dimiſiſti diſper/
ſos veniunt collecti ab oriente vſq̄ ad occiden/

tem: in verbo ſancti gaudentes in honorem
dei. V

Exue te hieruſalem ſtola luctus ⁊ vexa-
tionis tue: ⁊ indue te decore ⁊ honore
que a deo tibi eſt ſempiterna gloria. Cir
cundabit te deus diploide iuſticie: ⁊ iponet mi
tram capiti tuo honoris eterni. Deus eni oſtē
dit ſplendorem ſuuz in te: qui ſub celo eſt. No
minabitur enim tibi nomen tuum a deo in ſem
piternum: pax iuſticie ⁊ honor pietatis. Exur-
ge hieruſalem ⁊ ſta in excelſo: ⁊ circumſpice ad
orientem. Et vide collectos filios tuos ab ori-
ente ſole uſq; ad occidentē: in verbo ſācti gau
dentes dei memoria. Exierunt enim abs te pe
dibus ducti ab inimicis: adducet autē illos do
minus ad te portatos in honorez ſicut filios re
gni. Conſtituit enim deus humiliare omnem
montem excelſum ⁊ rupes perhēnes ⁊ cōualles
replere in equalitatem terre: vt ambulet iſrael
diligenter in honorem dei. Obumbrauerunt
autem ſilue: ⁊ omne lignum ſuauitatis iſrl' mā
dato dei. Adducet enim deus iſrael cum iucun
ditate in lumine maieſtatis ſue cum miſericor-
dia ⁊ iuſticia que eſt in ipſo. Incipit exemplū
epiſtole eiuſdem quam miſit hieremias ad ab-
ductos captiuos in babyloniam a rege babylo
niorum: vt annunciaret illis ſecundum q̄ pre-
ceptum eſt illi a deo. VI

Propter peccata que peccaſtis ante deū
abducemini in babyloniā captiui a na
buchodonoſor regi babyloniorū. In
greſſi itaq; in babylonem: eritis ibi annis plu
rimis: ⁊ temporibus longis uſq; ad generati
ones ſeptem: poſt hoc autem educam vos inde
cum pace. Nunc autem videbitis in babylōia
deos aureos ⁊ argenteos ⁊ lapideos ⁊ ligneos
in humeris portari oſtētātes metū gentibus.
Videte ergo ne ⁊ vos ſimiles efficiamini fa
ctis alienis ⁊ metuatis: ⁊ metus vos capiat in
ipſis. Viſa itaq; turba de retro ⁊ ab ante: ado
rantes dicite in cordibus veſtris. Te oportet
adorari domine. Angelus autem meus vobiſ
cum eſt. Ipſe autem exquiram animas veſtras
Nam lignū ipſorum polita a fabro: ipſa etiam
inaurata ⁊ inargentata falſa ſunt ⁊ nō poſſunt
loqui. Et ſicut virgini amanti ornamenta: ita
accepto auro fabricata ſunt. Coronas certe au-
reas habent ſuper capita ſua dii illorum: vnde
ſubtrahunt ſacerdotes ab eis aurū ⁊ argentū
⁊ erogant illis in ſemetipſis. Dant autem ⁊ ex
ipſo proſtitutis ⁊ meretrices ornant ⁊ iterum cū
receperint illud a meretricibus ornant deos ſu

os. Hi autem nō liberantur ab erugine ⁊ ti-
nea. Opertis aūt illis veſte purpura extergēt
faciem ipſorum propter puluerez domus qui ē plu
rimus inter eos. Sceptrū autem habet vt ho-
mo ſicut iudex regionis: qui in ſe peccantē nō
interficit. Habet etiam in manu gladium ⁊ ſe
curim: ſe autem de bello ⁊ a latronibus nō libe
rat. Vnde vobis notū ſit: q: nō ſunt dii. Nō
ergo reuereamini eos. Sicut enim vas hominis
confractū inutile efficitur: tales ſunt ⁊ dii illorū
Conſtitutis illis in domo: oculi eorū pleni ſūt
puluere a pedibus introeuntium. Et ſicut ali-
cui qui regem offendit circumſepte ſunt ianue:
aut ſicut ad ſepulchrum adductum mortuū: ita
tutant ſacerdotes oſtia clauſuris ⁊ ſeris ne a la
tronibus expolientur. Lucernas accendunt il
lis: ⁊ quidē multas: ⁊ quibus nullā videre poſ
ſunt. Sunt aūt ſicut trabes i domo. Corda ve
ro eorū dicunt elingere ſerpentes qui de terra ſūt
dū comedunt eos: ⁊ veſtimentū ipſorū: ⁊ non
ſentiunt. Nigre fiunt facies eorū a fumo qui in
domo fit. Supra corpus eorū ⁊ ſupra caput eo
rū volant noctue ⁊ hirundines ⁊ aues: etiā ſi
militer ⁊ catte. Vnde ſciatis q: non ſunt dii.
Ne ergo timueritis eos. Aurū etiā quod ha-
bent ad ſpeciem: niſi aliquis exterſerit erugi
nem: nō fulgebunt. Neq; enim dum cōflarent
ſentiebant. Ex omni p̄cio empta ſunt: in q̄bus
ſpūs nō eſt in ipſis. Sine pedibus in humeriſ
portant: oſtentantes ignobilitatē ſuā hoibus.
Confundant etiā qui colunt ea. Propterea ſi
ceciderint in terram: a ſemetipſis nō cōſurgūt
neq; ſi quis eum ſtatuerit rectū per ſemetipſū
ſtabit: ſed ſicut mortuis humeri illis apponent
Hoſtias illorū vendunt ſacerdotes ipſorum ⁊
abutuntur: ſimiliter ⁊ mulieres eorū decerpen-
tes: neq; infirmo neq; mendicanti aliquid im
partiunt: de ſacrificiis eorū fete ⁊ mēſtruate cō
tingunt. Scientes itaq; ex his q: non ſunt dii:
ne timeatis eos. Vnde enī vocant dii. Quia
mulieres apponūt diis argēteis ⁊ aureis ⁊ li-
gneis: ⁊ in domib⁹ eorū ſacerdotes ſedēt hūteſ
tunicas ſciſſas: ⁊ capita ⁊ barbā raſaz q̄rū capita
nuda ſūt. Rugiunt autē clamātes cō deos ſuos
ſicut i cena mortui. Veſtimēta eorū auferunt ſa
cerdotes: ⁊ veſtiunt vxores ſuas et filios ſuos.
Neq; ſi quid mali patiuntur ab aliquo: neq; ſi
quid boni poterunt retribuere: neq; regem cō
ſtituere poſſūt: neq; auferre. Similiter neq; da
re diuitias poſſunt: neq; malū retribuere. Si-
quis illis votuz vouerit: ⁊ nō reddiderit: neq;
hoc requirunt. Hominem a morte nō liberāt.

neqꝫ infirmū a potentiore eripiunt. Hominē cecum ad viſū nõ reſtituunt: de neceſſitate hominē nõ liberabunt. Vidue non miſerebunt neqꝫ orphanis benefacient. Lapidibus de mõte ſimiles ſunt dij illoꝝ lignei ⁊ lapidei ⁊ aurei ⁊ argentei. Qui aūt colunt ea ↄfundent. Quõ ergo eſtimandū eſt aut dicendū illos eſſe deos Adhuc eni ipſis chaldeis nõ honorantibus ea q cum audierint mutū nõ poſſe loqui: offerunt illud ad bel: poſtulātes ab eo loqui: q̄ſi poſſint ſentire q nõ habent motū. Et ipſi cū intellexerit relinquent ea. Senſū. n. nõ habent ipſi dij illorū. Mulieres aūt circūdate funibus in vijs ſedent: ſuccendētes oſſa oliuaꝝ. Cū aūt aliq̄ ex ipſis abſtracta ab aliquo trāſeūte dormierit cū eo ꝓxime ſue exprobrat: q ea nõ ſit digna hita ſicut ipſa: neqꝫ funis eiꝰ diruptus ſit. Oia aūt que illis fiunt falſa ſunt. Quomodo eſtimādū aut dicendū eſt illos eſſe deos. A fabris autem ⁊ ab aurificibus facta ſunt. Nihil aliud erunt niſi id quod volunt eſſe ſacerdotes. Aurifices etiā ipſi qui ea faciunt nõ ſunt multi temporis. Nunquid ergo poſſunt ea q̄ fabricata ſunt ab ipſis eſſe dij. Reliquerūt aūt falſa ⁊ opprobriū poſtea futuris. Nā cū ſuperuenerit illis plium ⁊ mala: cogitant ſacerdotes vbi ſe abſcondant cum illis. Quõ ergo ſentiri debeāt: qm̄ dij ſūt qui nec in bello ſe liberant: neqꝫ de malis ſe eripiunt. Nam cum ſint lignea ⁊ inaurata ⁊ inargentata: ſcietur poſtea q: falſa ſunt ab vniuerſis gentibus ⁊ regibus que manifeſta ſunt: q̄a nõ ſunt dij: ſed opera manuū hominum ⁊ nullum opus dei cū illis. Unde ergo notum ē q̄a nõ ſunt dij: ſed opa manuū hoīum: ⁊ nullū dei opus in ipſis eſt. Regē regioni non ſuſcitant: neqꝫ pluuiā hoībus dabunt. Iudiciū quoqꝫ nõ diſcernent: neqꝫ regiones liberabūt ab iniuria: q: nihil poſſunt ſicut cornicule iter mediū celi ⁊ terre. Etenī cū inciderit ignis in domū deoꝝ ligneoꝝ ⁊ argenteoꝝ ⁊ aureoꝝ: ſacerdotes quidem ipſoꝝ fugient ⁊ liberabunt: ipſi vero ſicut trabes in medio cōburent. Regi autē ⁊ bello nõ reſiſtent. Quõ ergo eſtimandū eſt aut recipiendū: q: dij ſunt. Non a furibꝰ neqꝫ a latronibus ſe liberabunt dij lignei ⁊ lapidei ⁊ inaurati ⁊ inargentati: quibus iniqui fortiores ſunt. Aurū ⁊ argentū ⁊ veſtimentū quo operti ſunt auferent illis ⁊ abibunt: nec ſibi auxilium ferent. Itaqꝫ melius eſt eſſe regem oſtentantē virtutem ſuā: aut vas in domo vtile in quo gloriatur qui poſſidet illud: vel oſtiū in domo qđ cuſtodit que in pace ſunt q̄ falſi dij. Sol quidem ⁊ luna ac ſydera cū ſint ſplēdida ⁊ emiſſa ad vtilitates obaudiūt ſimiliter ⁊ fulgur cū apparuerit pſpicuum eſt. Idipſum aūt ⁊ ſpūs in omni regione ſpirat: ⁊ nubes quibus cū iperatū fuerit a deo pambulare in vniuerſum orbem: pficiunt qđ iperatū eſt eis. Ignis etiam miſſus deſup vt cõſumat montes ⁊ ſiluas: facit qđ preceptum eſt ei. Hec autē neqꝫ ſpēbus neqꝫ virtutibus vni eoꝝ ſilia ſūt. Unde neqꝫ eſtimandū eſt neqꝫ dicendū illos eſſe deos: qñ nõ poſſunt neqꝫ iudiciū iudicare: neqꝫ facere hoibus. Scientes itaqꝫ q: non ſunt dij: ne ergo timueritis eos. Neqꝫ eni regibus maledicent neqꝫ benedicent. Signa eni in celo gentibus non oſtendunt: neqꝫ vt ſol lucebunt: neqꝫ illuminabunt vt luna. Beſtie meliores ſunt illis que poſſunt fugere ſub tectum: ac ꝓdeſſe ſibi. Nullo itaqꝫ mõ nobis eſt manifeſtū: q: ſūt dij ꝓpter qđ ne timeatis eos. Nā ſicut i cucumerario formido nihil cuſtodit ita ſunt dij illoꝝ lignei ⁊ argētei ⁊ inaurati. Eodē modo ⁊ in horto ſpina alba: ſupra quā ois auis ſedet. Siłr ⁊ mortuo ꝓiecto in tenebris ſiles ſunt dij illoꝝ lignei ⁊ inaurati ⁊ inargentati. A purpura quoqꝫ ⁊ murice q̄ ſupra illos teneant: ſcietis itaqꝫ q: nõ ſunt dij. Ipſi etiā poſtremo comedūt: ⁊ erit opprobriū in regione. Melior eſt hō iuſtus qui non habꝫ ſimulachra: nā erit longe ab opprobrijs.

Explicit liber Baruch. Incipit ꝓlogus in Ezechielem prophetam.

EZechiel ꝓpheta cū ioachim rege iuda captiuus ductus ē in babylonē: ibiqꝫ his q cū eo captiui fuerāt prophetauit penitētibꝰ q ad hieremie vaticiniū ſe vltro aduerſarijs tradidiſſet: ⁊ viderēt adhuc vrbē hieroſolymā ſtare quā ille caſurā eē pdixerat. Triceſimo aūt etatis ſue anno ⁊ captiuitatis quīto: exorſus eſt ad ↄcaptiuos loq. Et eodē tpe licet poſterior hic i chaldea: hieremias in iudea ꝓphetauerūt. Sermo eius nec ſatis diſertus: nec ad modū ruſticus eſt: ſed ex vtroqꝫ medie tēperatus. Sacerdos ⁊ ipſe fuit ſicut hieremias: pncipia voluminis ⁊ finē magnis habēs obſcuritatibus inoluta. Sꝫ ⁊ vlgata eiꝰ editio nõ multum diſtat ab hebraico. Unū ſatis miror qđ cauſe extitit: vt ſi eodē in vniuerſis libris hēmus iterptes: in alijs eadē: in alijs diuerſa trāſtulerūt. Legite igit ⁊ hunc iuxta trāſlationē noſtrā: qm̄ per cola ſcriptus ⁊ cõmota manifeſtiorē legētibꝰ ſenſū tri-

buit. Si autē amici mei ⁊ huic ſubſannauerint:
dicite eis q̄ nemo eos ꝯpellat vt ſcribatis. Sed
vereor ne illud eis eueniat qđ grece ſignifican
tius dicit̄ vt vocentur ſagolidori: quod eſt mā/
ducantes ſenecias.

Explicit prologus.

Incipit Ezechiel ꝓpheta. Capitulum I

ET factum eſt in
triceſimo anno .i. quarto in
qnta menſis: cū eſſem i me/
dio captiuoꝝ iuxta fluuium
chobar: aperti ſunt celi ⁊ vi/
di viſiōes dei. In qnta mē/
ſis: ipſe ē annus qntus tranſmigratiōis regis
ioachim: factū eſt v̄bū dn̄i ad ezechielē filium
buzi ſacerdotē in terra chaldeoꝝ ſecus flumen
chobar. Et facta ē ſup eum ibi manus dn̄i. Et
vidi: ⁊ ecce vent⁹ turbinis veniebat ab aqlone
⁊ nubes magna ⁊ ignis inuoluēs. Et ſplēdor
in circuitu eius: ⁊ de medio eius q̄ſi ſpēs elec/
tri: id eſt de medio ignis. Et in medio ei⁹ ſili
tudo q̄ttuor aīaliū: ⁊ hic aſpect⁹ coꝝ. Similitu
do hoīs ī eis. Et q̄ttuor facies vni: ⁊ q̄ttuor pē
ne vni. Et pedes coꝝ pedes recti: ⁊ planta pedis
coꝝ q̄ſi planta pedis vituli: ⁊ ſcintille q̄ſi aſpe/
ctus eris candentis. Et man⁹ hoīs ſub pennis
coꝝ in q̄ttuor ptib⁹: ⁊ facies ⁊ pennas ꝑ quat/
tuor ptes hēbant: iuncteq; erāt penne coꝝ al/
terius ad alteꝝ. Nō reuertebant̄ cum incede/
rent: ſed vnū qđq; ante faciē ſuā gradiebatur.
Similitudo aūt vultus coꝝ: facies hoīs ⁊ faci
es leonis a dextris ipſoꝝ q̄ttuor: facies aūt bo/
uis a ſiniſtris ipſoꝝ q̄ttuor: ⁊ facies aquile deſu
per ipſoꝝ q̄ttuor: ⁊ facies coꝝ ⁊ penne coꝝ ex/
tente deſup. Due penne ſingulorꝝ iungebant̄
⁊ due tegebāt corpa coꝝ. Et vnūqđq; coꝝ co
rā facie ſua ambulabat. Ubi erat impetus ſpūs
illuc gradiebant̄: nec reuertebant̄ cū ambula/
rent. Et ſimilitudo aīaliū ⁊ aſpectus coꝝ quaſi
carbonū ignis ardentiū: ⁊ q̄ſi aſpectus lampa/
daꝝ. Hec erat viſio diſcurrēs ī medio aīaliū
ſplendor ignis ⁊ de igne fulgor egrediens. Et
aīalia ibant ⁊ reuertebant̄ in ſilitudinē fulgu/
ris coruſcātis. Cūq; aſpicerē aīalia: apparuit ro
ta vna ſup terrā iuxta aīalia hn̄s q̄ttuor facies.
Et aſpectus rotaꝝ ⁊ op⁹ eaꝝ q̄ſi viſio maris:
⁊ vna ſimilitudo ipſaꝝ q̄ttuor: ⁊ aſpect⁹ eaꝝ et
opa q̄ſi ſit rota in medio rote. Per q̄ttuor ptes
eaꝝ eūtes ibāt: ⁊ nō reuertebant̄ cū ambularēt
Statura q̄q; erat rotis ⁊ altitudo ⁊ horribilis aſ
pectus: ⁊ totū corpus oculis plenū in circuitu
ipſaꝝ quattuor. Cūq; ambularēt aīalia: ambula
bant pariter ⁊ rote iuxta ea: ⁊ cū eleuarent̄ aīa
lia de terra eleuabant̄ ſilr ⁊ rote. Quocūq; ibat
ſpūs: illuc eūte ſpū: ⁊ rote pariter eleuabantur
ſequētes eū. Spiritus enim vite erat in rotis.
Cū euntib⁹ ibant: ⁊ cū ſtantibus ſtabant: ⁊ cū
eleuatus a terra: pariter eleuabant̄ ⁊ rote ſeqn
tes ea: qr ſpūs vite erat in rotis. Et ſimilitudo
ſup capita aīaliū firmamēti quaſi aſpectus cry
ſtalli horribilis: ⁊ extēti ſup capita coꝝ deſuper
Sub firmamēto aūt penne coꝝ recte alterius
ad alteꝝ. Unūqđq; duabus alis velabat corp⁹
ſuū: ⁊ alteꝝ ſilr velabat̄. Et audiebā ſonū ala
rū q̄ſi ſonū aquaꝝ multaꝝ: quaſi ſonum subli/
mis dei. Cū ambularēt q̄ſi ſonus erat multitu
dinis vt ſonus caſtroꝝ. Cūq; ſtarēt: demitte/
bantur penne coꝝ. Nā cū fieret vox ſup firma
mētū qđ erat ſup caput coꝝ: ſtabāt ⁊ ſubmitte/
bant alas ſuas. Et ſup firmamētū qđ erat immi
nens capiti coꝝ q̄ſi aſpectus lapidis ſaphyri: ſi
militudo throni: ⁊ ſup ſimilitudinē throni: ſi
militudo q̄ſi aſpectus hoīs deſup. Et vidi qua
ſi ſpēm electri: velut aſpectū ignis intrinſecus
ꝑ circuitū eius a lūbis eius ⁊ deſup: ⁊ a lumbis
eius vſq; deorſum vidi q̄ſi ſpēm ignis ſplendē
tis in circuitu velut aſpectū arcus cū fuerit i nu
be in die pluuie. Hic erat aſpectus ſplendoris
per gyrum. II

HEc viſio ſimilitudīs glorie dn̄i. Et vi
di ⁊ cecidi in faciē meam: ⁊ audiui vo
cē loquentis. Et dixit ad me. Fili hoīs
ſta ſup pedes tuos ⁊ loquar tecū. Et ingreſſus
eſt in me ſpūs poſtq̄ locutus eſt mihi ⁊ ſtatuit
me ſupra pedes meos. Et audiui loquentē ad
me ⁊ dicentē. Fili hoīs: mitto ego te ad filios
iſrael: ad gētes apoſtatrices q̄ receſſerūt a me.
Prēs coꝝ puaricati ſunt pactum meū vſq; ad
diē hanc: ⁊ filij dura facie ⁊ indomabili corde ſūt
ad quos ego mitto te. Et dices ad eos: Hec di
cit dn̄s deus. Si forte vel ipſi audiāt: ⁊ ſi forte
queſcant: qm̄ domus exaſperās eſt: ⁊ ſciēt qr ꝓ
pheta fuerit in medio coꝝ. Tu g̃ fili hoīs ne ti
meas eos neq; ſermones coꝝ metuas: qm̄ incre
duli ⁊ ſubuerſores ſunt tecū: ⁊ cū ſcorpionibus
hītas. Verba coꝝ ne timeas: ⁊ vultus coꝝ ne
formides: qr domus exaſperans eſt. Loq̄ris g̃
verba mea ad eos ſi forte audiant ⁊ queſcāt: qm̄
irritatores ſunt. Tu aūt fili hoīs audi q̄cunq;
loquor ad te: ⁊ noli eē exaſperans ſicut domus
exaſperatrix eſt. Aperi os tuū ⁊ comede q̄cūq;
ego do tibi. Et vidi: ⁊ ecce manus miſſa ad me
in q̄ erat inuolutus liber: ⁊ expādit illū corā me

ꝗ erat ſcriptus intus ⁊ foꝛis: ⁊ ſcripte erãt ĩ co
lamentationes: ⁊ carmen: ⁊ ve. III
ET dixit ad me. Fili hoīs q̄dcũq; īuene
ris comede. Comede volumē iſtud: ⁊
vadens loq̄re ad filios iſrael. Et apui
os meum: ⁊ cibauit me volumine illo. Et di/
xit ad me. Fili hoīs venter tuus comedet: ⁊ vi
ſcera tua ꝯplebunt volumine iſto q̄d ego do ti
bi. Et comedi illud: ⁊ factũ eſt in oꝛe meo ſicut
mel dulce. Et dixit ad me: Fili hominis vade ad
domũ iſrael: ⁊ loq̄ris verba mea ad eos. Non
eni ad ppl'm ꝓfundi ſmonis ⁊ ignote ligue tu
mitteris ad domũ iſrael: neq; ad populos mul
tos ꝓfundi ſmonis ⁊ ignote lingue: quoꝝ nõ
poſſis audire ſmones. Et ſi ad illos mittere/
tis: ipſi audirent te. Dom⁹ aũt iſrael nolũt au
dire te: q2 nolũt audire me. Omis q̄ppe domus
iſrael attrita fronte eſt: ⁊ duro coꝛde. Ecce dedi
faciem tuã valentioꝛẽ faciebus coꝝ: ⁊ frontem
tuã durioꝛẽ frontibus coꝝ: vt adamãtẽ: ⁊ vt ſi
licẽ dedi faciẽ tuã. Ne timeas eos neq; metu/
as a facie coꝝ: q2 domus exaſperans eſt. Et di
xit ad me. Fili hoīs: oẽs ſermones meos quoſ
ego loquoꝛ ad te: aſſume in coꝛde tuo: ⁊ aurib⁹
tuis audi ⁊ vade ingredere ad tranſmigratio/
nem ad filios populi mei: ⁊ loqueris ad eos et
dices eis. Hec dicit dñs deus: ſi foꝛte audiant
⁊ q̄eſcãt. Et aſſumpſit me ſpũs: ⁊ audiui p⁹ me
vocẽ cõmotionis magne: bñdicta gloꝛia dñi d̄
loco ſuo: ⁊ vocẽ alaꝝ aīalium ꝑcutientiũ alterã
ad alterã: ⁊ vocem rotaꝝ ſequentiũ aīalia ⁊ vo
cem cõmotionis magne. Spũs quoq; leuauit
me ⁊ aſſumpſit me: ⁊ abij amarus in indigna
tione ſpũs mei. Manus enim dñi erat mecum
confoꝛtans me. Et veni ad tranſmigrationem
ad aceruũ nouaꝝ frugũ: ad eos q̄ habitabãt iux
ta flumen chobar: ⁊ ſedi vbi illi ſedebãt: ⁊ mã/
ſi ibi ſeptem diebus merẽs in medio coꝝ. Cũ
aũt ꝑtranſiſſent ſeptẽ dies: factũ eſt vbũ domi
ni ad me dicens. Fili hoīs: ſpeculatoꝛẽ dedi te
domui iſrael: ⁊ audies de oꝛe meo vbum: ⁊ an
nunciabis eis ex me. Si dicente me ad ipium.
moꝛte moꝛieris non annunciaueris ei: neq; lo
cutus fueris vt auertatur a via ſua impia ⁊ vi/
uat. ipſe impius in iniquitate ſua moꝛietur. ſan
guinem autem eius de manu tua requiram.
Si autem tu annunciaueris impio. ⁊ ille non
fuerit conuerſus ab ipietate ſua. ⁊ a via ſua im
pia. ipſe quidẽ in ipietate ſua moꝛiet᷑ tu aũt ani/
mam tuam liberaſti. Sed ⁊ ſi conuerſus iuſt⁹
a iuſticia ſua fuerit. ⁊ fecerit iniquitatem. po/
nã offendiculũ coꝛã eo. Ipſe moꝛiet᷑: quia non
annũciaſti ei. In pctõ ſuo moꝛiet᷑: ⁊ nõ erunt ĩ
memoꝛia iuſticie eius quas fecit: ſanguinẽ ve
ro eius de manu tua requirã. Si aũt tu annũ/
ciaueris iuſto vt nõ peccet iuſtus: ⁊ ille nõ pec
cauerit: viuens viuet q2 annũciaſti ei: ⁊ tu aīaꝫ
tuã liberaſti. Et facta eſt ſuꝑ me manus dñi: ⁊
dixit ad me. Surgens egredere in campuꝫ: ⁊
ibi loquar tecũ. Et ſurgẽs egreſſus ſuꝫ in cam
pũ: ⁊ ecce ibi gloꝛia dñi ſtabat q̄ſi gloꝛia quã vi
di iuxta fluuiũ chobar: ⁊ cecidi in faciẽ meam.
Et igreſſus eſt in me ſpũs: ⁊ ſtatuit me ſuꝑ pe
des meos. ⁊ locutus ẽ mihi: ⁊ dixit ad me. In
gredere ⁊ icludere in medio domus tue. Et tu
fili hoīs: ecce data ſunt ſuꝑ te vīcula ⁊ ligabũt
te in eis: ⁊ non egredieris in medio coꝝ. ⁊ lin
guam tuã adherere faciã palato tuo. ⁊ eris mu
tus: nec quaſi vir obiurgans: q2 domus exaſ/
perans eſt. Cũ aũt locutus fuero tibi: aperiam
os tuum: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominus
deus. Qui audit audiat: ⁊ qui quieſcet q̄eſcat:
q2 domus exaſperans eſt. IIII
ET tu fili hoīs: ſume tibi latereꝫ: ⁊ po/
nes eũ coꝛam te ⁊ deſcribes in eo ciui/
tatem hier'lm. Et oꝛdinabis aduerſus
eã obſidionẽ: ⁊ edificabis munitiões: ⁊ cõpoꝛ
tabis aggerẽ: ⁊ dabis ꝯ eã caſtra: ⁊ pones arie
tes in gyro. Et tu ſume tibi ſartaginẽ ferream
⁊ pones eã in murũ ferreũ inter te ⁊ iter ciuita
tem: ⁊ obfirmabis faciẽ tuã ad eam: ⁊ erit ĩ ob
ſidionẽ: ⁊ circũdabis eam. Signuꝫ eſt domui
iſrael. Et tu doꝛmies ſuper latus tuũ ſiniſtruꝫ
⁊ pones inīq̄tates domus iſrael ſuꝑ eo nume/
ro dieꝝ: q̄bus doꝛmies ſuper illud: ⁊ aſſumes
iniquitates eoꝝ. Ego aũt dedi tibi annos ini/
quitatis eoꝛum numero dieꝝ trecentos ⁊ nona
ginta dies: ⁊ poꝛtabis iniquitatẽ domus iſrael
Et cum cõpleueris hec: doꝛmies ſuper latus
tuum dextrum ſecundo: ⁊ aſſumes iniquitateꝫ
domus iuda quadraginta diebus. Diem pꝛo
anno diem inquã ꝓ anno dedi tibi. Et ad obſi
dionem hieruſalẽ conuertes faciem tuã: ⁊ bꝛa
chium tuum erit extentuꝫ: ⁊ ꝓphetabis aduer
ſus eam. Ecce circũdedi te vinculis: et non te
conuertes a latere tuo in latus aliud donec cõ/
pleas dies obſidionis tue. Et tu ſume tibi fru
mentum ⁊ hoꝛdeũ ⁊ fabam ⁊ lentem ⁊ milium
⁊ viciam ⁊ mittes ea in vas vnum ⁊ facias tibi
panes numero dieꝝ quibus doꝛmies ſuper la
tus tuum. Trecentis ⁊ nonaginta diebus co/
medes illud. Cibus autẽ tu⁹ quo veſceris erit
in pondere viginti ſtateres in die. A tempoꝛe
re vſq; ad tempus comedes illud. Et aquam

in menſura bibes ſextaꝫ partẽ hin. A tpe vſqꝫ
ad tp̄s bibes illud. Et quaſi ſub cinericiū hor⸗
deaceū comedes illud: ⁊ ſtercore qđ egredit̄ de
hoīe operies illud in oculis eoꝝ. Hec dicit do
minus. Sic comedẽt filij iſrael panẽ ſuū pollu
tum inter gentes: ad q̄s eijciam eos. Et dixi.
A. a. a. dn̄e deus. Ecce aīa mea nō eſt polluta:
⁊ morticinū ⁊ laceratum a beſtijs nō comedi ab
infantia mea vſqꝫ nūc: ⁊ nō eſt ingreſſa os me
um oīs caro immunda. Et dixit ad me. Ecce de
di tibi fimū boum ꝓ ſtercoribus humanis: ⁊ fa
cies panẽ tuū in eo. Et dixit ad me: Fili hoīs:
ecce ego ↄterā baculum panis in hieruſalem. ⁊
comedẽt panẽ ſuū in pondere: ⁊ in ſollicitudie
⁊ aquā in mẽſura ⁊ in anguſtia bibẽt vt deficiẽ
tib⁹ pane ⁊ aq̄ corruat vnuſquiſqꝫ ad fr̄em ſuū
⁊ ↄtabeſcat in iniq̄tatibus ſuis. V
ET tu fili hoīs ſume tibi gladiū acutum
radentẽ pilos: ⁊ aſſumes eū ⁊ duces ꝑ
caput tuū: ⁊ per barbā tuaꝫ: ⁊ aſſumes
tibi ſtaterā ponderis ⁊ diuides eos. Tertiā ꝑ⸗
tem igni cōbures in medio ciuitatis iuxta ↄple
tionẽ dierum obſidionis: ⁊ aſſumes tertiā par
tem ⁊ concides gladio in circuitu eius: tertiam
ꝟo aliam diſperges in vẽtū ⁊ gladiū nudabis
poſt eos. Et ſumes inde puum numeꝝ: ⁊ liga
bis eos in ſummitate palij tui. Et ex eis rurſum
tolles ⁊ ꝓijcies eos in medio ignis ⁊ ↄbures
eos igni: ⁊ ex eis egredie̅t ignis in oēm domū
iſrael. Hec dicit dominus deus. Iſta eſt hie⸗
ruſalem. In medio gentiū poſui eā: ⁊ in circui
tu eius terras. Et ↄtempſit iudicia mea vt pluſ
eſſet impia q̄ꝫ gẽtes: ⁊ p̄cepta mea vltra q̄ꝫ ter⸗
re que in circuitu eius ſūt. Iudicia enī mea ꝓ⸗
iecerūt: ⁊ i p̄ceptis meis nō ambulauerūt. Idcir
co hec dicit dn̄s deus. Quia ſupaſtis gentes q̄
in circuitu vr̄o ſunt: ⁊ in p̄ceptis meis non am
bulaſtis: ⁊ iudicia mea non feciſtis: ⁊ iuxta iudi
cia gentiū que in circuitu veſtro ſunt non eſtis
opati: idō hec dicit dn̄s deus: Ecce ego ad te: et
ipſe ego faciā in medio tui iudicia in oculis gẽ
tium: ⁊ faciā in te q̄ nō feci: ⁊ quibus ſimilia vl
tra nō faciā: ꝓpter oēs abhominationes tuas.
Ideo patres comedẽt filios ſuos in medio tui
⁊ filij comedent p̄res ſuos. Et faciam in te iu⸗
dicia: ⁊ vẽtilabo vniuerſas reliq̄as tuas i oēm
ventum. Idcirco viuo ego dicit dn̄s deus: niſi
qꝫ eo q̄ ſanctū meū violaſti in oībus offenſioī⸗
bus tuis: ⁊ in cūctis abhoīationib⁹ tuis ego q̄ꝫ
ↄfringaꝫ: ⁊ nō parcet oculus meus: ⁊ nō miſere
bor. Tertia ps tui peſte morie̅t: ⁊ fame ↄſume̅t
in medio tui: ⁊ tertia ps tui in gladio cadet in
circuitu tuo. Tertiā ꝟo ptem tuam i oēm ven
tū diſpergā: ⁊ gladiūꝫ euaginabo poſt eos. Et
ↄplebo furorẽ meū: ⁊ requieſcere faciā idigna
tionẽ meā in eis: ⁊ ↄſolabor. Et ſciẽt q̄ ego do
minus locutus ſū in zelo meo: cū impleuero oēꝫ
indignationẽ meā in eis. Et dabo te i deſertuꝫ
⁊ in opprobriū gentibus q̄ in circuitu tuo ſunt
in ↄſpectu oīs p̄tereuntis. Et eris opprobriuꝫ
⁊ blaſphemia exemplū ⁊ ſtupor in gentib⁹ q̄ in
circuitu tuo ſunt: cū fecero in te iudicia in furo⸗
re ⁊ in indignatiōe: ⁊ in increpationibus ire: ꝫ
ego dn̄s locutus ſum qn̄ miſero ſagittas famis
peſſimas que erūt mortifere: ⁊ q̄s mittā vt diſp
dā vos. Et famẽ ↄgregabo ſup vos: ⁊ ↄteram in
vobis baculū panis: ⁊ immittā in vos famẽ ⁊ be
ſtias peſſimas vſqꝫ ad internitionẽ. Et peſtilẽ
tia ⁊ ſanguis tranſibūt p te: ⁊ gladium inducā
ſup te. Ego dn̄s locutus ſum. VI.
ET factus ē ſmo dn̄i ad me dicẽs. Fili
hoīs pone faciẽ tuā ad montes iſrael:
⁊ ꝓphabis ad eos ⁊ dices. Mōtes iſrl̄
audite ꝟbū dn̄i dei. Hec dicit dn̄s deus mon⸗
tibus ⁊ collib⁹: rupib⁹ ⁊ vallibus. Ecce ego in
ducā ſup vos gladiū: ⁊ diſpdā excelſa vr̄a: ⁊ de
moliar aras veſtras: ⁊ ↄfringẽtur ſimulachra
vr̄a: ⁊ deijciā interfectos vr̄os ante idola vr̄a.
Et dabo cadauera filioꝝ iſrael ante faciem ſimula
chroꝝ vr̄oꝝ: ⁊ diſpgā oſſa vr̄a circū aras vr̄as
in oībus habitationibus veſtris. Vrbes deſerte
erūt ⁊ excelſa demolient̄: ⁊ diſſipabūt̄: ⁊ interi⸗
bunt are veſtre ⁊ ↄfringent̄: ⁊ ceſſabunt idola
veſtra: ⁊ ↄterent̄ delubra vr̄a: ⁊ delebunt̄ opa
vr̄a: ⁊ cadet interfect⁹ in medio veſtri: ⁊ ſcient̄
q̄ ego ſum dn̄s. Et relinquā in vobis eos qui
fugerint gladiū in gentib⁹: cū diſperſero vos
in terris: ⁊ recordabūt̄ mei liberati vr̄i in genti
bus ad q̄s captiui ducti ſunt: q̄ ↄtriui cor eoꝝ
fornicās ⁊ recedēs a me: ⁊ oculos eoꝝ fornicā
tes poſt idola ſua: ⁊ diſplicebūt ſibimet ſup ma
lis q̄ fecerāt in vniuerſis abhoīationib⁹ ſuis: et
ſciẽt q̄ ego dn̄s: nō fruſtra locutus ſum: vt fa⸗
cerẽ eis malū h. Hec dicit dn̄s deus. Percu⸗
te manū tuā: ⁊ allide pedẽ tuū: ⁊ dic heu ad oēſ
abhoīatōes maloꝝ dom⁹ iſrl̄: q̄ gladio fame ⁊
peſte ruituri ſūt. Qui longe eſt: peſte morie̅t: q
aūt ꝓpe: gladio corruet: ⁊ q relictus fuerit ⁊ ob
ſeſſus: fame morie̅t. Et ↄplebo idignationem
meam in eis: ⁊ ſcietis q̄ ego dn̄s: cū fuerint in
terfecti veſtri i medio idoloꝝ veſtroꝝ i circui⸗
tu araꝝ veſtraꝝ in oī colle excelſo: ⁊ in cunctis
ſummitatibus montiū: ⁊ ſubtus oē lignum ne
morosum ⁊ ſubtus vniuerſā quercū frondoſaꝫ.

locum vbi accēderunt thura redolētia vniuer/
ſis idolis ſuis. Et extendā manū meā ſup eos
⁊ faciam terram eorum deſolatam ⁊ deſtitutam
a deſerto deblatha in omnibus habitationibuſ
eorum: ⁊ ſcient quia ego dominus. VII
ET factus ē ſermo domini ad me dicēs
Et tu fili hominis: hec dicit domin⁹ de
us terre iſrael. Finis venit: venit finiſ
ſuper quattuor plagas terre. Nunc finis ſuper
te: ⁊ immittam furorem meum in te. Et iudicabo
te iuxta vias tuas. Et ponā contra te oēs abho
minationes tuas: ⁊ non parcet oculus meus ſu
per te: ⁊ nō miſerebor: ſ; vias tuas ponā ſup te
⁊ abhoiationes tue in medio tui erunt: ⁊ ſcietiſ
q2 ego dn̄s. Hec dicit dn̄s deus. Afflictio vna
afflictio ecce venit. Finis venit: venit finis:
Euigilauit aduerſum te: ecce venit. Venit con
tritio ſuper te: q habitas in terra. Venit tēpus
ppe eſt dies occiſionis: ⁊ non glorie montium
Nunc de ppinquo effundā irā meam ſuper te
⁊ ꝯplebo furorem meū in te. Et iudicabo te ſ;
vias tuas: ⁊ imponā tibi oīa ſcelera tua: ⁊ non
parcet oculus meus: nec miſerebor ſed vias tu
as imponā tibi: ⁊ abhoiationes tue ī medio tui
erunt: ⁊ ſcietis q2 ego ſum dominus percutiēs
Ecce dies: ecce venit. Egreſſa eſt cōtritio. Flo
ruit virga: germinauit ſuperbia: iniquitas ſur
rexit in virga impietatis. Non ex eis: ⁊ non ex
populo: neq; ex ſonitu eorum: ⁊ non erit requi
es in eis. Venit tempus appropinquauit dies
Qui emit non letetur: ⁊ qui vendit non luge/
at: quia ira ſuper omnem populum eius: quia
qui vendit ad id quod vendidit non reuertetur
⁊ adhuc in viuentibus vita eorum. Viſio eni;
ad omnem multitudinem eius non regrediet
⁊ vir in iniquitate vite ſue non confortabitur.
Canite tuba: preparentur omnes: ⁊ non eſt q
vadat ad prelium. Ira eni; mea ſuper vniuer
ſum populum eius. Gladius foris: peſtis ⁊ fa
mes intrinſecus. qui in agro eſt gladio morie/
tur: ⁊ qui in ciuitate: peſtilentia ⁊ fame deuora
buntur: ⁊ ſaluabuntur ex eis: qui fugerint ex
eis: ⁊ erunt in montibus quaſi columbe ꝯual/
lium: omnes trepidi vnuſquiſq; in iniquitate
ſua. Omnes manus diſſoluentur: ⁊ omnia ge
nua fluent aquis. Et accingent ſe ciliciis ⁊ ope
riet eos formido: ⁊ in oī facie confuſio: ⁊ ī vni
uerſis capitibus eorum caluitium. Argentum
eorum foris proiicietur: ⁊ aurum eor; in ſter
quilinium erit. Argentum eorum ⁊ aurū eoꝝ
non valebit liberare eos in die furoris domini
Animam ſuam non ſaturabunt: ⁊ ventres eo/
rum non implebunt: quia ſcandalum iniquita
tis eorum factum eſt: ⁊ ornamentū monilīu ſuo
rum in ſupbiam poſuerunt: ⁊ imagines abho
minationum ſuaꝝ ⁊ ſimulachrorum fecerūt ex eo.
Propter hoc dedi eis illud in immundiciā: ⁊ da
bo illud in manus alienorū ad diripiendum ⁊ ī
piis terre in predam: ⁊ contaminabunt illud.
Et auertā faciē meā ab eis. ⁊ violabunt archa/
nū meū: ⁊ introibunt in illud emiſſarii: ⁊ cōta/
minabūt illō. Fac ꝯcluſionē quoniā terra plēa
eſt iudicio ſanguinum: ⁊ ciuitas plena iniquita
te. Et adducam peſſimos de gentibus: ⁊ poſſi
debunt domos eoꝝ. Et quieſcere faciam ſup
biam potentium: ⁊ poſſidebunt ſanctuaria eo/
rum. Anguſtia ſuperueniente requirent pacē
⁊ non erit. Conturbatio ſuper conturbationē
veniet: ⁊ auditus ſuper auditum: ⁊ querent vi
ſionē; de propheta: ⁊ lex peribit a ſacerdote: ⁊ cō
ſilio a ſenioribus. Rex lugebit ⁊ principes in/
duentur merore: ⁊ manus populi terre contur
babuntur: ſecundum viam eorum faciam eis:
⁊ ſecundum eos iudicium eorum iudicabo eos
⁊ ſcient q2 ego dominuſ. VIII
ET factum eſt in anno ſexto: in ſexto mē
ſe in quinta menſis. ego ſedebam in do
mo mea: ⁊ ſenes iuda ſedebāt corā me.
Et cecidit ibi ſuper me manus domini dei. Et
vidi: ⁊ ecce ſimilitudo quaſi aſpectus igniſ. Ab
aſpectu lumborum eius. ⁊ deorſum erat ignis:
⁊ a lumbis eius ⁊ ſurſum quaſi aſpectus ſplen/
doris: vt viſio electri. Et emiſſa ſimilitudo ma
nus apprehēdit me in cincinno capitis mei. ⁊ ele
uauit me ſpiritus inter celum ⁊ terram: ⁊ addu
xit me in hieruſalem in viſione dei iuxta oſtiu;
interius qđ reſpiciebat ad aqlonē vbi erat ſtatu
tum idolum zeli ad puocandum emulationem
Et ecce ibi gloria dei iſrael ſecundum viſionē
quam viderā in campo: ⁊ dixit ad me. Fili ho/
minis: leua oculos tuos ad viam aquilōis. Et
leuaui oculos meos ad viam aquilonis: ⁊ ecce
ab aquilone porte altaris idolū zeli in ipſo introi
tu: ⁊ dixit ad me. Fili homīs putas ne vides tu
qđ iſti faciūt. abhominatiōes magnas q̄s dom⁹
iſrl̄ facit hic. vt pcul recedā a ſctuario meo. Et
ad huc ꝯuerſus: videbis abhominatiōes maio
res. Et introduxit me ad oſtiū atrii. Et vidi ⁊ ec
ce foramē vnū in pariete. Et dixit ad me. Fili ho
minis fode pietē. Et cū fodiſſē pietē: ⁊ apparuit
oſtium vnum. Et dixit ad me. Ingredere ⁊ vi
de abhominationes peſſimas quas iſti faciunt
hic. Et ingreſſus vidi. ⁊ ecce omnis ſimilitudo
reptilium: ⁊ animalium abhominatio. ⁊ vniuer

ſa idola domus iſrael depicta erant in pariete i
circuitu per totuꝫ. Et ſeptuaginta viri de ſenio
ribus domus iſrael: ⁊ iechonias filius ſaphan
ſtabat in medio eorum ſtantium ante picturas
⁊ vnuſquiſqꝫ habebat thuribuluꝫ in manu ſua
⁊ vapor nebule de thure cōſurgebat: ⁊ dixit ad
me. Certe vides fili hominis que ſeniores do/
mus iſrael faciunt in tenebris: vnuſquiſqꝫ in ab
ſcondito cubilis ſui. Dicunt enim. Non videt
dominus nos. Dereliquit dominus terrā: Et
dixit ad me. Adhuc cōuerſus videbis abhomi
nationes maiores quas iſti faciunt. Et introdu
xit me per oſtium porte domus domini qđ re/
ſpiciebat ad aquilonem. Et ecce ibi mulieres ſe
debant plangentes adonidem. Et dixit ad me
Certe vidiſti fili hominis. Adhuc cōuerſus vi
debis abhominatiōes maiores hiſ. Et introdu
xit me in atrium domus domini interiuſ. Et ec
ce in oſtio templi dñi inter veſtibulū ⁊ altare q̄ſi
vigintiqnqꝫ viri dorſa habentes ꝯtra templuꝫ
dñi ⁊ facies ad orientem ⁊ adorabant ad ortum
ſolis. Et dixit ad me. Certe vidiſti fili hominiſ
Nunqd leue eſt hoc domui iuda: vt facerēt ab/
hominatiōes iſtas quas fecerūt hic: q2 replētes
terrā iniquitate conuerſi ſunt ad irritanduꝫ me
Et ecce applicant ramuꝫ ad nares ſuas. Ergo
⁊ ego faciam in furore. nō pcet oculus me9: nec
miſerebor. ⁊ cū clamauerint ad aures meas vo
ce magna: non exaudiam eos. IX

ET clamauit in auribus meis voce ma/
gna dicēs. Appropinquauerūt viſita/
tiones vrbis ⁊ vnuſquiſque vas im/
perfectionis habet in manu ſua. Et ecce ſex vi/
ri veniebāt đ via porte ſuperioris q reſpicit ad aq
lonē: ⁊ vniuſcuiuſqꝫ vas interit9 in manu eius
Vir quoqꝫ vnus in medio eorꝫ veſtitus erat li
neis: ⁊ atramentariū ſcriptoris ad renes eius.
Et ingreſſi ſunt ⁊ ſteterūt iuxta altare ereū. Et
gloria dñi iſrael aſſumpta eſt de cherub: q̄ erat
ſup eū ad limē domus. Et vocauit virū: q idu/
tus erat lineiſ: ⁊ atramentariū ſcriptoris hēbat
in lūbis ſuis. Et dixit dñs ad eū. Tranſi p me/
diā ciuitatē in medio irl'm: ⁊ ſigna thau ſup frō
tes virorꝫ gementiū ⁊ dolentiū ſup cūctis abho
minatiōibus q̄ fiūt ī medio ei9. Et illis dixit au
diente me. Tranſite p ciuitatē ſequētes eum ⁊
pcutite. Nō pcat oculus vr̄. neqꝫ miſereamini
Senē: adoleſcentulū ⁊ ꝟginē puuluꝫ ⁊ mulie
res interficite vſqꝫ ad internitionē. Oēm autē
ſup quē videritis thau ne occidatis: ⁊ a ſcūario
meo incipite. Ceperunt ergo a viris ſeniorib9
q erāt ante faciē domus. Et dixit ad eos. Con/
taminate domū ⁊ iplete atria interfectis. Egre-
dimini. Et egreſſi ſunt ⁊ percuciebant eos qui
erant in ciuitate. Et cede completa remanſi ego
ruiqꝫ ſup faciē meā: ⁊ clamāſq aio heu heu heu
dñe deus. Ergo ne diſperdes oēs reliqas iſrl'
effundēs furorē tuū ſuper irl'm. Et dixit ad me
Iniqtas domus iſrael ⁊ iuda magna eſt nimis
valde: ⁊ repleta eſt terra ſanguinib9. ⁊ ciuitas re
pleta eſt auerſiōe. Dixerūt eni. Dereliqt domi
nus trā: ⁊ dñs nō videt. Igit ⁊ me9 nō parcet
oculus. neqꝫ miſerebor. Viā eorꝫ ſuper caput
eorū reddā. Et ecce vir qui erat indutus lineis
q hēbat atramētariū in dorſo ſuo: rñdit verbū
dicēs. Feci ſicut p̄cepiſti mihi. X

ET vidi ⁊ ecce in firmamēto qđ erat ſup
caput cherubin quaſi lapis ſaphyrus: ⁊
quaſi ſpecies ſimilitudinis ſolij aparu/
it ſuper eum. Et dixit ad virū qui indutus erat
lineis: ⁊ ait ingredere in medio rotarum q̄ ſūt
ſubtus cherubim: ⁊ imple manum tuam prunis
ignis que ſunt inter cherubin: ⁊ effunde ſuper
ciuitatem. Ingreſſuſqꝫ eſt in conſpectu meo.
Cherubin aūt ſtabant a dextris domus cum in
grederetur vir ⁊ nubes īpleuit atrium interiuſ
Et eleuata eſt gloria dñi deſuper cherubin ad li
men domus: ⁊ repleta ē domus nube. Et atri
um repletum eſt ſplendore glorie domini. ⁊ ſo/
nitus alaruꝫ cherubin audiebatur vſqꝫ ad atri
um exterius quaſi vox dei omnipotentis loquē
tis. Cumqꝫ precepiſſet viro qui indutus erat li/
neis dicens: ſume ignem de medio rotarū que
ſunt inter cherubin īgreſſus ille ſtetit iuxta ro/
tam. Et extendit cherub manum de medio che
rubin ad ignem que erat inter cherubin: ⁊ ſum
pſit ⁊ dedit in manus eius qui indutus erat li/
neis: qui accipiens egreſſus eſt. Et apparuit i
cherubin ſimilitudo manus hominis ſubt9 pē
nas eorum. Et vidi ⁊ ecce quattuor rote iuxta
cherubin. Rota vna iuxta cherub vnum: ⁊ ro
ta alia iuxta cherub vnum. Species autem ro/
taruꝫ erat quaſi viſio lapidis chryſoliti. ⁊ aſpe
ctus earum ſimilitudo vna quattuor quaſi ſi ſit
rota in medio rote. Cumqꝫ ambularent in quat
tuor partes gradiebantur ⁊ non reuertebantur
ambulantes: ſed ad locum ad quem ire declina
bat que prima erat: ſequebātur ⁊ cetere: nec cō
uertebantur. Et omne corpus earum ⁊ colla ⁊
manus ⁊ penne ⁊ circuli plena erant oculis in
circuitu quattuor rotarum. ⁊ rotas iſtas voca/
uit volubiles audiente me. Quattuor autem
facies habebat vnum. Facies vna facies che/
rubin. Et facies ſecunda facies hominis: ⁊ in

tertio facies leonis: ⁊ in q̄rto facies aq̄le. Et ele
uata ſunt cherubin. ipſuz eſt aīal qḋ̄ viderā iux
ta flumē chobar: Cūq̄z ābularēt cherubin ibāt
p̄iter ⁊ rote iuxta ea: ⁊ cū eleuarēt cherubin alaſ
ſuas vt exaltarent̄ de terra: nō reſidebant rote:
ſed ⁊ ipſe iuxta erant. Stantibus illis ſtabant: ⁊
cū eleuatis eleuabant̄. Spūs. n. vite erat in eis
Et egreſſa eſt gloria dn̄i a limine templi. ⁊ ſtetit
ſup̄ cherubin. Et eleuantia cherubin alas ſu/
as exaltata ſūt a t̄ra corā me. ⁊ illis egredientibuſ
rote quoq̄z ſubſecute ſūt. Et ſtetit in introitu por
te domus dn̄i orientalis: ⁊ gloria dei iſrael erat ſu
per eos. Ipſū eſt aīal qḋ̄ vidi ſubter deū iſrl̄ iux
ta fluuiū chobar. Et intellexi quia cherubin eſ/
ſet. Quattuor p̄ q̄ttuor vultus vni. ⁊ q̄ttuor ale
vni ⁊ ſīlitudo manus hoīs ſub alis eorū. Et ſi/
militudo vultuū eoꝝ: ipſi vultus quos videraz
iuxta fluuiū chobar. ⁊ intuitus eoꝝ ⁊ ip̄etꝰ ſingu
lorū ante faciē ſuaz ingredi. XI

Et eleuauit me ſpūs. ⁊ introduxit me ad
portā domus dn̄i orientalem q̄ reſpicit
ad ſolis ortū. Et ecce i introitu porte vi
gintiq̄nq̄z viri. ⁊ vidi in medio eorū iechoniam
filium açur. ⁊ pheltiā filium banaie p̄ncipes po
puli. Dixitq̄z ad me. Fili hoīs. hi ſunt viri qui
cogitāt iniq̄tatē: ⁊ tractāt ꝯſilium peſſimum in
vrbe iſta dicētes. Nōne dudū edificate ſunt do
mus. Hec ē lebes: nos aūt carnes. Ideirco va
ticinare de eis: vaticinare fili hoīs. Et irruit in
me ſpiritꝰ dn̄i ⁊ dixit ad me. Loquere. Hec di
cit dn̄s. Sic locuti eſtis domus iſrael. ⁊ cogita/
tiones cordis vr̄i ego noui. Plurimos occidi
ſtis in vrbe hac: ⁊ ip̄leſtis vias eius interfectis.
Propterea h̄ dic̄ dn̄s. Interfecti vr̄i quos po
ſuiſtis i medio eiꝰ hi ſūt carnes. ⁊ hec ē lebes: ⁊
educā vos de medio eiꝰ. Gladiū metuiſtis. ⁊
gladiū īducā ſup̄ vos dic̄ dn̄s deus. Et eijciaz
vos de medio eiꝰ. Daboq̄z vos ī manū hoſtiū
⁊ faciā i vobis iudicia. Gladio cadetis. In fi/
nibꝰ iſrl̄ iudicabo vos: ⁊ ſcietiſ q: ego dn̄ſ. Hec
nō erit vobi i lebetē. ⁊ vos nō eritiſ i medio eiuſ
in carnes. In finibꝰ iſrl̄ iudicabo vos. ⁊ ſcietiſ
q: ego dn̄s. Q: in p̄ceptis meis nō ambulaſtiſ
⁊ iudicia mea nō feciſtis. ſ; iuxta iudicia gentiū
q̄ in circuitu vr̄o ſūt eſtis op̄ati. Et factuz eſt cū
p̄phetarē. pheltias filius banaie mortuus eſt.
Et cecidi in faciez meā: clamans voce magna.
Et dixi. Heu heu heu dn̄e deuſ ꝯſumationē tu
facis reliq̄arum iſrael. Et factū eſt v̄buz dn̄i ad
me dicēs. Fili hoīs. fratres tui viri propinqui
tui. ⁊ oīs domus iſrael. vniuerſi quibꝰ dixerūt
habitatores irl̄m. lōge recedite a dn̄o: nobis da
ta ē terra i poſſeſſionē. p̄pterea hec dic̄ dn̄s de
us. Quia longe feci eos in gentibꝰ. ⁊ q: diſper
ſi eos i terris: ero eis i ſcificationē modicam in
t̄ris ad q̄s venerūt. Propterea loquere. Hec
dicit dn̄s deus. Congregabo vos de populis ⁊
adunabo de terris i quibꝰ diſperſi eſtiſ. daboq̄z
vobis humū iſrael. Et ingredient̄ illuc. ⁊ aufe
rēt oēs offenſiones: cūctaſq̄z abhoīationes eiuſ
de illa. Et dabo eis cor vnum. ⁊ ſpm̄ nouū tri/
buā in viſceribus eoꝝ. Et auferā cor lapideū d̄
carne eoꝝ. ⁊ dabo eis cor carneū. vt in p̄ceptis
meis ambulēt. ⁊ iudicia mea cuſtodiāt. faciātq̄z
ea. ⁊ ſint mihi in populum. ⁊ ego ſim eis i deuz
Quoꝝ autē cor poſt offendicula ⁊ abhomina/
tiones ſuas ambulat: hoꝝ viaz in capite ſuo po
nā dicit dn̄s deus. Et eleuauerūt cherubin alaſ
ſuas: ⁊ rote cuz eis. ⁊ gloria dei iſrael erat ſuper
eos. Et aſcendit gloria domini de medio ciuita
tis ſtetitq̄z ſup̄ montē q̄ eſt ad orientē vrbiſ. Et
ſpūs leuauit me adduxitq̄z i chaldeā ad tranſmi
grationē in viſionē in ſpiritu dei. Et ſublata ē
a me viſio quā viderā. Et locutus ſum ad trāſ
migrationē oīa v̄ba dn̄i que oſtenderat mihi.

Et factus eſt ſermo dn̄i ad XII.
me dicēs. Fili hoīs. in medio domus
exaſperātis tu habitas: q̄ oculos habēt
ad videndū ⁊ nō vidēt. ⁊ aures ad audiendū ⁊
nō audiunt. q: domꝰ exaſperās eſt. Tu ergo fi
li hoīs fac tibi vaſa trāſmigratōis. ⁊ trāſmigra
bis p̄ diē corā eis. Tranſmigrabis autē de lo/
co tuo. ad locum alterū in ꝯſpectu eorum: ſi for
te aſpiciant q: domus exaſperās eſt. Et efferes
foras vaſa tua. q̄ſi vaſa tranſmigrātiſ per diē in
ꝯſpectu eoꝝ. Tu autē egredieris veſp̄e coram
eiſ ſicut egredit̄ migranſ. Ante oculoſ eorūz p̄
fode tibi parietē. ⁊ egredieriſ p̄ euz in ꝯſpectu
eoꝝ. In humeris portaberis: in caligine effe/
reris: Faciem tuam velabis ⁊ nō videbis ter/
ram: quia portentū dedi te domui iſrael. Feci ḡ
ſicut p̄ceperat mihi dn̄s. Vaſa mea p̄tuli q̄ſi va
ſa trāſmigrantis p̄ diem. ⁊ veſp̄e perfodi mihi
parietez manu. ⁊ in caligine egreſſus ſum. ⁊ in
humeris portatus in ꝯſpectu eorū. Et factus ē
ſermo dn̄i mane ad me dicēs. Fili hoīs. nūq̄d
nō dixerūt ad te domus iſrael. domꝰ exaſperās
q̄d tu facis. Dic ad eos. Hec dicit dn̄s deus.
Super ducē onus illud q̄ eſt in irl̄m. ⁊ ſup̄ oēz
domū iſrael q̄ eſt i medio eoꝝ. Dic. Ego portē
tū vr̄m. Quō feci: ſic fiet illis. In tranſmigra
tionē ⁊ i captiuitatē ibūt: ⁊ dux q̄ eſt i medio eo
rū i humeris portabit̄: i caligine egredietur. Pa
rietē p̄fodiēt vt educāt eum. facies eiꝰ operiet: vt

nõ videat oculo trã. Et extendã rete meũ sup
eũ. ⁊ capiet i sagena mea: ⁊ adducã eũ in baby
lonẽ i trã chaldeoꝝ. ⁊ ipsã nõ videbit: ibiqꝫ mo
riet ⁊ oẽs q circa eũ sũt. Presidiũ eius ⁊ agmi
na ei⁹ dispgã i oẽm ventũ. ⁊ gladiũ euaginabo
post eos. Et sciẽt qꝛ ego dñs: qũ dispsero illos
i gẽtib⁹ ⁊ disseminauero eos in tris. Et reliquã
ex eis viros paucos a gladio ⁊ fame ⁊ pestilen
tia: vt narrẽt oia scelera eoꝝ in gẽtib⁹ ad qs in
grediet. ⁊ sciẽt qꝛ ego dñs. Et fact⁹ ẽ smo dñi
ad me dicẽs. Fili hoĩs: panẽ tuũ i ꝯturbatõne
comede: sꝫ ⁊ aquã tuã in festinatione ⁊ merore
bibe. ⁊ dices ad pplm terre. Hec dic t domin⁹
deus ad eos q hĩtãt in hierusalẽ: in terra israel
Panẽ suũ in solitudine comedẽt. ⁊ aquã suã i
desolatõe bibẽt. vt desolet terra a multitudine
sua ꝓpter iniquitates oĩum q hitãt in ea: ⁊ ciuita
tes q̃ nũc hitant: desolate erũt. traqꝫ deserta. ⁊
scietis qꝛ ego dñs. Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad me
dicẽs. Fili hoĩs: qđ ẽ ꝓuerbiũ istud i tra israel
dicẽtiũ: in lõgũ differẽt dies: ⁊ pibit oĩs visio
Jõ dic ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Quiescere
faciã ꝓuerbiũ istud: neqꝫ vulgo dicet vltra in
israel. Et loquere ad eos: qꝛ appropinquauerit
dies ⁊ sermo oĩs visiõis. Nõ. n. erit vltra oĩs
visio cassa: neqꝫ diuinatio ãbigua i medio filio
rũ israel: qꝛ ego dñs loquar. ⁊ qdcũqꝫ locut⁹ fue
ro vbũ. fiet. Nõ ꝓlongabit ampli⁹: sed i die/
bus vr̃is dom⁹ exasperans loq̃r vbũ. ⁊ faciã
illud: dicit dñs de⁹. Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad me
dicẽs. Fili hoĩs. ecce dom⁹ israel dicentiũ. Vi
sio quã hic videt i dies multos: ⁊ in tpa longa
iste ꝓphetat. Propterea dic ad eos. Hec dicit
dominus deus. Nõ ꝓlongabit vltra oĩs ser/
mo meus. Verbũ qđ locutus fuero cõplebitur
dicit dominus deus. XIII

ET fact⁹ ẽ smo dñi ad me dicens. Fili
hoĩs: vaticinare ad ꝓphas israel q ꝓ
phetauit: ⁊ dices ꝓphetãtib⁹ de corde
suo. Audite vbũ dñi. Hec dicit domin⁹ deus
Ve ꝓphis insipiẽtib⁹ qui sequunt spm suũ ⁊
nihil vidẽt. Quasi vulpes i deserto: ꝓphe tui
israel erãt. Nõ ascẽdistis ex aduerso: neqꝫ op/
posuistis murũ ꝓ domo israel vt staretis in ꝑ/
lio in die domini. Vident vana ⁊ diuinãt men
dacium dicẽtes: ait dñs: cũ dñs nõ miserit eos
⁊ ꝑseuerauerũt cõfirmare smonẽ. Nunqđ nõ
visionẽ cassam vidistis: ⁊ diuinationẽ mẽdacẽ
locuti estis? Et dixistis: ait dñs. cũ ego nõ sim
locutus. Propterea hec dicit dñs deus. Quia
locuti estis vana: ⁊ vidistis mẽdaciũ: ideo ecce
ego ad vos: ait dñs de⁹: ⁊ erit man⁹ mea super
ꝓphas q vidẽt vana ⁊ diuinãt mendaciũ. In
ꝯsilio ppli mei nõ erunt: ⁊ in scriptura domus
israel nõ scribent: nec in terra israel ingredient
⁊ scietis qꝛ ego domin⁹ de⁹. Eo q deceperint
pplm meũ dicentes: pax pax: ⁊ nõ ẽ pax ⁊ ipse
edificabat parietẽ: illi aũt liniebãt eũ luto absqꝫ
paleis. Dic ad eos q liniunt absqꝫ tẽperatura:
qꝛ casurus sit. Erit enim imber inũdans: ⁊ da
bo lapides ꝑgrandes ⁊ desup irruentes: ⁊ vẽ/
tũ ꝓcelle dissipantẽ. Siquidẽ ecce cecidit pari/
es. Nunqđ nõ dicet vobis: vbi ẽ litura quã lini
stis? Propterea hec dicit domin⁹ deus. Et erũ
pere faciã spm tẽpestatũ in idignatõe mea: ⁊ im
ber inundans in furore meo erit. ⁊ lapides grã
des in ira in consumptionẽ. Et destruã parie/
tẽ quẽ linistis absqꝫ temperamento ⁊ adequa/
bo eũ terre ⁊ reuelabitur fundamẽtum eius et
cadet ⁊ ꝯsumet in medio ei⁹: ⁊ scietis qꝛ ego sũ
domin⁹. Et ꝯplebo indignationẽ meã i parie
te: ⁊ in his q liniũt eũ absqꝫ tẽperamẽto: dicã
qꝫ vobis. Nõ ẽ paries: ⁊ nõ sũt q liniunt eum.
Prophete israel q ꝓphetãt ad irlm: ⁊ vidẽt ei
visionẽ pacis: ⁊ nõ est pax ait dominus deus.
Et tu fili hoĩs pone faciẽ tuã ꝯ filias populi tui
que ꝓphetant de corde suo: ⁊ vaticinare super
eas: ⁊ dic. Hec dicit dominus de⁹. Ve qui cõ
suunt puluillos sub oĩ cubito manus. ⁊ faciũt
ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad capien/
das aĩas. Et cũ caperẽt aĩas populi mei: viui/
ficabant aĩas eoꝝ: ⁊ violabãt me ad pplm meũ
ꝓpter pugillũ ordei et fragmẽ panis: vt inter/
ficerent aĩas que nõ moriunt: ⁊ viuificarẽt aĩ
mas que nõ viuũt: mentiẽtes pplo meo credẽ
ti mẽdacijs. Propter hoc dicit domin⁹ deus.
Ecce ego ad puluillos vr̃os qbus vos capitis
aĩas volãtes: ⁊ dirũpam eos de brachijs vr̃is.
⁊ dimittam aĩas quas vos capitis: aĩas ad vo/
landũ. Et dirũpã ceruicalia vr̃a: ⁊ liberabo po
pulũ meũ de manu vr̃a: neqꝫ erũt vltra in ma/
nibus vr̃is ad ꝑdãdũ: ⁊ scietis qꝛ ego domin⁹
Pro eo q merere fecistis cor iusti mẽdaciter:
quẽ ego nõ ꝯtristaui: ⁊ ꝯfortastis man⁹ impij vt
nõ reuerteret a via sua mala et viueret: ꝓpterea
vana nõ videbitis. et diuinatões nõ diuinabitis
ãpli⁹ ⁊ eruã populũ meũ de manu vestra: ⁊ scie/
tis qꝛ ego dominus. XIIII

ET venerũt ad me viri senioꝝ israel: ⁊
sederũt corã me. Et factus ẽ smo do/
mini ad me dicens. Fili hoĩs: viri isti
posuerũt immundicias suas in cordibus suis: ⁊
scandalũ iniquitatis sue statuerunt ꝯ faciẽ suam.
Nunquid interrogatus rñdebo eis? Propter hoc.

ſoḡre eis et dices ad eos. Hec dicit dñs deus.
Homo hō de domo iſrael qui poſuerit imūdi/
cias ſuas in corde ſuo: ⁊ ſcandalū iniq̄tatis ſue
ſtatuerit ꝯ faciem ſuā: ⁊ venerit ad ꝓphā interr
rogās ꝑ eū me: ego dñs rñdebo ei in multitudi
ne imūdiciaꝝ ſuaꝝ: vt capiat̄ domus iſrael i cor
de ſuo q̄ receſſerunt a me in cunctis idolis ſuis
Propterea dic ad domū iſrael. Hec dicit dñs
deus. Conuertimini ⁊ recedite ab idolis vr̄is
⁊ ab vniuerſis ꝯtaminationibus vr̄is auertite
facies vr̄aſ. Quia hō homo de domo iſrael ⁊ ō
ꝓſelitis quicūq3 aduena fuerit in iſrl': ſi alienat᷒
fuerit a me: ⁊ poſuerit idola ſua in corde ſuo: ⁊
ſcandalū iniq̄tatis ſue ſtatuerit ꝯtra faciē ſuam
⁊ venerit ad ꝓphetā vt interroget ꝑ eum me:
ego dñs rñdebo ei ꝑ me: ⁊ ponā faciem meam
ſup hoiem illū: ⁊ faciā eū in exemplū ⁊ in ꝓuer
biū: ⁊ diſꝑdā eū de medio ppl'i mei: ⁊ ſcietis
q2 ego dñs. Et ꝓpha cū errauerit ⁊ locut᷒ fue/
rit vbū: ego dñs decepi ꝓphetā illū: ⁊ extēdā
manū meā ſup illū ⁊ delebo eū de medio popu
li mei iſrael: ⁊ portabunt iniquitatē ſuā. Iuxta
iniquitatē iterrogantis: ſic iniq̄tas ꝓphete erit
vt nō erret vltra dom᷒ iſrael a me neq3 polluat̄
ī vniuerſis p̄uaricationib᷒ ſuis: ſ3 ſit mihi i po
pulum ⁊ ego ſim eis in deū: ait dñs exercituū.
Et fact᷒ ē ſermo dñi ad me dicēs. Fili hominis
tra cū peccauerit mihi: vt p̄uaricet̄ p̄uaricans:
extēdā manū meā ſup eā: ⁊ ꝯterā vgā panis
ei᷒ ⁊ imittā i eā famē: ⁊ interficiā de ea hoiem
⁊ iumentū. Et ſi fuerint tres viri iſti in medio
ei᷒ noe daniel ⁊ iob: ipſi iuſtitia ſua liberabunt
aīas ſuas ait dñs exercituū. Q ⁊ ſi beſtias peſ
ſimas induxero ſup irā vt vaſtent eā: ⁊ fuerit
inuia eo q2 non ſit ptranſiens ꝓpt beſtias tres
viri iſti ſi fuerint in ea: viuo ego dicit dñs de᷒:
q2 nec filios nec filias liberabūt: ſ3 ipſi ſoli libe
rabunt̄: terra aūt deſolabit̄. Vel ſi gladiū idu/
xero ſup terrā illā: ⁊ dixero gladio: tranſi ꝑ ter
rā: ⁊ interfecero de ea hoiem ⁊ iumentū ⁊ tres
viri iſti fuerint in medio ei᷒: viuo ego dicit do
min᷒ de᷒: non liberabūt filios neq3 filias: ſed
ipſi ſoli liberabunt̄. Si aūt ⁊ peſtilentiā immiſe/
ro ſup terrā illā: ⁊ effudero indignationē meā
ſup eā in ſanguine vt auferā ex ea hoiem ⁊ iu/
mentū: et noe Daniel et iob fuerint in medio
eius: viuo ego dicit dñs de᷒: q2 filiū et filiā nō
liberabūt: ſed ipſi iuſtitia ſua liberabūt animas
ſuaſ. Qm̄ hec dicit dñs de᷒: q2 et ſi q̄ttuor iudi
cia mea peſſima gladiū et famē ac beſtias ma/
las et peſtilentiā immiſero in irlm vt interficiā
de ea hoiem et pec᷒: tn̄ relinq̄t̄ i ea ſaluatio edu

centiū filios et filias. Ecce ipſi egredient̄ ad voſ
⁊ videbitis viā eoꝝ: ⁊ adinuentiōes eoꝝ ⁊ cō/
ſolabimini ſup malo qd̄ induxi in irlm in oib᷒
q̄ importaui ſup eā: ⁊ ꝯſolabunt̄ vos cū videri
tis viā eoꝝ ⁊ adinuentiones eoꝝ: ⁊ cognoſcetiſ
q2 non fruſtra fecerim omnia que feci in ea: ait
dominus deus. XV.

Et factus ē ſermo dñi ad me dicēs. Fi/
li hois: qd fiet de ligno vitis ex oib᷒ li/
gnis nemoꝝ q̄ ſūt inter ligna ſiluarū?
Nūqd tollet̄ de ea lignū vt fiat op᷒ aut fabrica/
bit̄ de ea paxillus vt dependeat in eo quodcūq3
vas? Ecce igni datum eſt in eſcam: vtrāq3 par
tē eius ꝯſumpſit ignis: ⁊ medietas ei᷒ redacta
ē i fauillam. Nūqd vtile erit ad opus. Etiā cū
eſſet integrā nō erat aptū ad opus: quāto magis
cū illud ignis deuorauerit ⁊ ꝯbuſſerit: nihil ex
eo fiet opis. Propt̄ea hec dicit dñs de᷒. Quō
lignū vitis inter ligna ſiluaꝝ qd̄ dedi igni ad
deuorandū: ſic tradā habitatores hieruſalem
⁊ ponā faciē meā in eos. De igne egredietur:
⁊ ignis ꝯſumet eos. Et ſcietis q2 ego dñs cum
poſuero faciem meā in eos. ⁊ dedero terrā in/
uiā ⁊ deſolatā: eo q2 p̄uaricatores extiterint di/
cit dominus deus. XVI

Et factus ē ſermo dñi ad me dicēs. Fi
li hois: notas fac irlm abhominatiōeſ
ſuas ⁊ dices. Hec dicit dñs deus irl'3.
Radix tua ⁊ generatio tua de tra chanaan: pr̄
tuus amoreus: ⁊ mr̄ tua cethea. Et qn̄ nata es
in die ortus tui: non eſt preciſus vmbilicus tu
us: ⁊ aq̄ nō es lota in ſalutē: nec ſale ſalita: nec
inuoluta pannis. Nō pepercit ſup te ocul᷒ vt fa
ceret tibi vnū de his miſertus tui: ſ3 proiecta eſ
ſup faciē terre in abiectione aie tue: in die qua
nata es. Trāſiens aūt ꝑ te: vidi te conculcari ī
ſanguine tuo. Et dixi tibi cum eſſes in ſanguie
tuo. Viue. Dixi inquam tibi in ſanguine tuo.
Viue. Multiplicatā q̄ſi germē agri dedi te: ⁊
multiplicata es. ⁊ grādis effecta: ⁊ igreſſa ē ⁊
ꝑueniſti ad mūdū muliebrem. Vbera tua intu/
muerunt ⁊ pilus tuus germinauit. ⁊ eras nu/
da ⁊ ꝯfuſione plena. Et trāſiui ꝑ te ⁊ vidi te:
⁊ ecce tp̄s tuū tp̄s amantiū. Et expandi amictū
meum ſup te. ⁊ operui ignominiā tuā. Et iuraui
tibi. Et ingreſſus ſum pactū tecū: ait dominus
deus. Et facta es mihi. ⁊ laui te aqua. ⁊ emun
daui ſanguinem tuū ex te. Et vnxi te oleo. ⁊ ve
ſtiui te diſcolorib᷒: ⁊ calciaui te hyacintho. Et
cinxi te byſſo ⁊ idui te ſubtilib᷒: et ornaui te or/
namēto. Et dedi armillas in manib᷒ tuis: et tor
quē circa collū tuū: ⁊ dedi in aurē ſup os tuū. ⁊

circulos in auribus tuis: ⁊ coronā decoris i ca
pite tuo. Et ornata es auro ⁊ argento: ⁊ veſtita
es byſſo ⁊ polymito: ⁊ multis coloribus. Simi
lam ⁊ mel ⁊ oleum comediſti. ⁊ decora facta es
vehementer nimis. Et ꝓfeciſti in regnū: ⁊ egreſ
ſum eſt nomē tuū in gentes ꝓpter ſpeciē tuā:
qꝛ ꝑfecta eras in decore meo quē poſuerā ſuper
te dicit dn̄s deus. Et habens fiduciā in pulchri
tudine tua fornicata es in noīe tuo: ⁊ expoſuiſti
fornicationē tuā oī tranſeunti: vt eius fieres.
Et ſumēs de veſtimentis tuis feciſti tibi excel
ſa hincinde cōſuta: ⁊ fornicata es ſup̄ eis: ſicut
nō ē factū neqꝫ futurū eſt. Et tuliſti vaſa deco/
ris tui de auro meo ⁊ argento meo que dedi ti
bi: ⁊ feciſti tibi imagines maſculinas: ⁊ fornica
ta es in eis. Et ſumpſiſti veſtimenta tua multi
coloria ⁊ veſtita es eis. Et oleū meum: ⁊ thy/
miama meū poſuiſti corā eis. Et panē meum
quē dedi tibi ſimilā ⁊ oleū ⁊ mel qbus enutrivi
te: poſuiſti in ↄſpectu eoꝝ in odorē ſuauitatis.
Et factū ē ait dn̄s deus. ⁊ tuliſti filios tuos. ⁊ fi
lias tuas q̄s generaſti mihi. ⁊ immolaſti eis ad
deuorandū. Nūqd parua eſt fornicatio tua. Im
molaſti filios meos: ⁊ dediſti illos ↄſecrās eis
Et poſt oēs abhominatiōes tuas ⁊ fornicatiōes
nō es recordata dieꝝ adoleſcentie tue: qn̄ eras
nuda ⁊ ↄfuſiōe plena: ↄculcata in ſanguine tuo
Et accidit poſt oēm maliciā tuā: ve ve tibi: ait
dn̄s deus. Et edificaſti tibi lupanar. ⁊ feciſti ti
bi ꝓſtibulū in cunctis plateis. Ad oē caput vie
edificaſti ſignū ꝓſtitutionis tue: ⁊ abhoīabilē
feciſti decorē tuū. Et diuiſiſti pedes tuos omni
trāſeunti: ⁊ multiplicaſti oēs fornicationes tu/
as. Et fornicata es cū filijs egypti vicinis tuis
magnaꝝ carniū: ⁊ multiplicaſti fornicationem
tuā ad irritandū me. Ecce ego extendā manū
meā ſup̄ te. ⁊ auferā iuſtificationē tuā. Et dabo
te in aīas odientiū te filiaꝝ paleſtinaꝝ: que eru
beſcunt in via tua ſcelerata. Et fornicata es i fi/
lijs aſſyrioꝝ: eo ꝙ needū fueris expleta. Et pꝰ
q̄ꝫ fornicata es nec ſic es ſaciata: ⁊ multiplicaſti
fornicationē tuā in terra chanaan cū chaldeis:
⁊ nec ſic ſaciata es. In quo mūdabo cor tuū ait
dn̄s deus cū facias oīa hec opa mulieris mere
tricis ⁊ ꝓcacis. Quia fabricaſti lupanar tuum
in capite ois vie ⁊ excelſū tuū feciſti in oī platea
Nec facta es quaſi meretrix faſtidio augēs pre
cium: ſed quaſi mulier adultera: q̄ ſup̄ virū ſuū
inducit alienos. Oibus meretricibus dantur
mercedes: tu aūt dediſti mercedes cūctis ama
toribus tuis: ⁊ dona donabas eis vt intrarēt
ad te vndiqꝫ ad fornicandū tecū. Factūqꝫ eſt i

te ↄ̄ ↄſuetudinē mulieꝝ in fornicationibꝰ tuis.
⁊ poſt te nō erit fornicatio. In eo eni ꝙ dediſti
mercedes. ⁊ mercedes nō accepiſti. factū eſt in
te ↄ̄riū. Propterea meretrix audi vbū domi.
Hec dicit dominus deus. Quia effuſū eſt es
tuū: ⁊ reuelata eſt ignominia tua in fornicatio/
nibus tuis ſup̄ amatores tuos: ⁊ ſup̄ idola ab/
hominationū tuaꝝ in ſanguine filioꝝ tuoꝝ q̄s
dediſti eis: ecce ego ↄgregabo omēs amatores
tuos qbus ↄiuncta es. ⁊ oēs q̄s dilexiſti cū vni
uerſis quos oderas. Et cōgregabo eos ſuper
te vndiqꝫ: ⁊ nudabo ignominiā tuā corā eis.
Et videbūt oēm turpitudinē tuam: ⁊ iudicabo
te iudicijs adulteraꝝ ⁊ effundentiū ſanguinē.
Et dabo te in ſanguinē furoris ⁊ zeli ⁊ dabo te
in manus eoꝝ. Et deſtruent lupanar tuum et
demolientur proſtibulum tuū. Et denudabūt
te veſtimentis tuis: ⁊ auferent vaſa decoris tui
Et derelinquent te nudā plenāqꝫ ignominia:
⁊ adducent te ſup̄ multitudinem. Et lapidabūt
te lapidibus: ⁊ trucidabunt te gladijs ſuis: Et
cōburent domos tuas igni. ⁊ facient in te iudi
cia in oculis mulieꝝ plurimaꝝ. Et deſines for
nicari: ⁊ mercedes vltra non dabis. Et requieſ/
cet indignatio mea in te: ⁊ auferetur zelus meꝰ
a te. Et qeſcam nec iraſcar amplius eo ꝙ non
fueris recordata dieꝝ adoleſcentie tue: ⁊ ꝓuo/
caſti me in oibus his. Quā ꝓpter ⁊ ego vias
tuas in capite tuo dedi: ait dn̄s deus: ⁊ non feci
iuxta ſcelera tua in oibus abhoiationibus tuis
Ecce ois qui dicit vulgo ꝓuerbium: in te aſſu
met illud dicens. Sicut mater ita ⁊ filia eius.
Filia matris tue es tu: q̄ ꝓiecit virum ſuum:
⁊ filios ſuos: ⁊ ſoror ſoroꝝ tuarū: q̄ ꝓiecerunt
viros ſuos ⁊ filios ſuos. Mater vra cethea: ⁊
pr̄ vr̄ amorreus: Et ſoror tua ſamaria: ipſa ⁊ fi
lie eius q̄ habitant ad ſiniſtrā tuā. Soror autē
tua minor te: que habitat a dextris tuis ſodoma
⁊ filie eius Sed nec in vijs eaꝝ ambulaſti: ne
qꝫ ſm̄ ſcelera eaꝝ feciſti. Paulūlū minus pe/
ne ſceleratiora feciſti illis: in omnibus vijs tuiſ
Viuo ego dicit dn̄s deus: qꝛ non fecit ſodoma
ſoror tua ipſa ⁊ filie eiꝰ: ſicut feciſti tu ⁊ filie tue
Ecce hec fuit iniquitas ſodome ſororis tue: ſup̄
bia: ſaturitas panis ⁊ abundantia: ⁊ ociū ipſiꝰ
⁊ filiaꝝ eius: ⁊ manū egeno ⁊ pauperi nō porri
gebant: ⁊ eleuate ſunt ⁊ fecerūt abhoīatiōes co
ram me: ⁊ abſtuli eas ſicut vidiſti. Et ſamaria
dimidiū pctōꝝ tuoꝝ n̄ peccauit: ſꝫ viciſti eas ſce
leribꝰ tuis: ⁊ iuſtificaſti ſorores tuas in oibus
abhominationibus tuis quas operata es. Er/
go ⁊ tu porta confuſionē tuā: q̄ viciſti ſorores

tuis peccatis tuis ſceleratius agens ab eis. Ju
ſtificate ſunt enim a te. Ergo ⁊ tu confundere.
⁊ porta ignominiam tuam: q̄ iuſtificaſti ſorores
tuas. Et ꝯuertam reſtituens eas ꝯuerſione ſo
domorum cum filiabus ſuis: ⁊ conuerſione ſa
marie ⁊ filiarū eius. Et conuertam reuerſionē
tuā in medio eaꝝ vt portes ignominiā tuā: ⁊ cō
fundaris in oībus q̄ feciſti ꝯſolans eas. Et ſo
ror tua ſodoma ⁊ filie eius reuertent̄ ad antiq
tatē ſuā: ⁊ ſamaria ⁊ filie eius reuertent̄ ad anti
q̄tatē ſuā; tu ⁊ filie tue reuertemini ad antiq̄tatē
vr̄am. Nō fuit aūt ſodoma ſoror tua audita i ore
tuo in die ſuperbie tue: anteq̄ʒ reuelaret̄ malitia
tua ſicut hoc tp̄e in opprobriū filiarū ſyrie. ⁊ cū
ctarū in circuitu tuo filiarū paleſtinarū que am
biunt te ꝑgyrū. Scelus tuū ⁊ ignominiā tuam
tu portaſti: ait dn̄s deus. Quia hec dicit dn̄s de
us. Et faciā tibi ſicut deſpexiſti iuramentū vt ir
ritū faceres pactum. ⁊ recordabor ego pacti mei
tecū in dieb⁹ adoleſcētie tue: ⁊ ſuſcitabo tibi pa
ctū ſempiternū. Et recordaberis viarū tuarum
⁊ ꝯfunderis cū receperis ſorores tuas te maiores
cū minoribus tuis: Et dabo eas tibi in filias ſʒ
non ex pacto tuo. ⁊ ſuſcitabo ego pactū meū te
cum. Et ſcies q̄r ego dn̄s: vt recorderis ⁊ cōfū
daris. ⁊ nō ſit tibi vltra aperire os pre ꝯfuſiōe
tua cū placatus tibi fuero in omnibus que feci
ſti. ait dominus deus. XVII

Et factū eſt v̄bum dn̄i ad me dicēs. Fi
li hoīs. ꝓpone enigma ⁊ narra parabo
lam ad domū iſrael. ⁊ dices. Hec dicit
dn̄s deus. Aquila grādis. magnarū alaꝝ. lon
go membroꝝ ductu. plena plumis ⁊ varietate
venit ad libanū ⁊ tulit medullā cedri. Summi
tatem frondium ei⁹ auulſit. ⁊ transportauit eam
in terrā chanaan: in vrbe negociatorū poſuit il
lā. Et tulit de ſemine tre ⁊ poſuit illō in terra ꝓ
ſemine. vt firmaret radicē ſup aq̄s multas. Ju
ſupficie poſuit illud. Cūq̄ʒ germinaſſet creuit i
vineam latiorē: humili ſtatura. reſpicientib⁹ ra
mis eius ad eā. ⁊ radices eius ſub illa erāt. Fa
cta eſt ergo vinea. ⁊ fructificauit in palmites ⁊
emiſit ꝓpagines. Et facta eſt aq̄la altera grādiſ
magnis alis. multiſq̄ plumiſ. Et ecce vinea
iſta q̄ſi mittens radices ſuas ad eā: palmites ſu
os extendit ad illā vt irrigaret eā de areolis ger
minis ſui. q̄ in terra bona ſup aq̄s multas plan
tata eſt vt faciat frōdes ⁊ portet fructum: vt ſit i
vineā grandē. Dic. Hec dicit dn̄s de⁹. Er
go ne ꝓſperabit. Nōne radices eius euellet: ⁊
fructus eius diſtringet: ⁊ ſiccabit oēs palmites
germinis eius ⁊ areſcet. ⁊ nō in brachio grādi
neq̄ʒ i populo multo: vt euelleret eā radicitus
Ecce plātata eſt. Ergo ne ꝓſperabit? Nonne
cū tetigerit eā vent⁹ vrēs ſiccabitur: ⁊ in areis
germinis ſui areſcet? Et factū ē v̄bū dn̄i ad me
dicēs. Dic ad domū exaſperātem. Neſcitis q̄d
iſta ſignificēt? Dic. Ecce venit rex babyloniſ
in irl̄m: ⁊ aſſumet regē ⁊ ꝓncipes ei⁹: ⁊ addu
cet eos ad ſemetipſū in babylonē. Et tollet de
ſemine regni: ferietq̄ʒ cū eo fedus. ⁊ ab eo acci
piet iuſiurandū. Sʒ ⁊ fortes tre tollet vt ſit re
gnū hūile ⁊ nō eleuet̄: ſʒ cuſtodiat pactū eius ⁊
ſeruiet illud. Qui recedens ab eo miſit nunci
os ad egyptū: vt daret ſibi equos ⁊ ppl'm mul
tū. Nūquid ꝓſperabit̄ vel ꝯſequet̄ ſalutē q̄ fe
cit hec? Et qui diſſoluit pactū: nūquid effugiet.
Viuo ego dicit dominus deus: q̄m i loco regiſ
q̄ ꝯſtituit eū regē cui⁹ fecit irritū iuramētum et
ſoluit pactū qd' habebat cū eo: in medio babylo
nis morietur. Et nō i exercitu grādi. neq̄ʒ i po
pulo multo faciet ꝯ eū pharao ꝑliū in iactu ag
geris et in extructione valloꝝ vt interficiat aīas
multas. Spreuerat. n. iuramētū vt ſolueret fe
dus: et ecce dedit manū ſuā. et cū oīa hec fecerit
nō effugiet. Propterea hec dicit dn̄s de⁹. Vi
uo ego. q̄m iuramētū qd' ſpreuit et fedus quod
p̄uaricatus ē. ponā in caput eius. Et expandā
ſup eū rete meū et ꝯprehēdet̄ ſagena mea et ad
ducā eū in babylonē et iudicabo eū ibi in p̄ua
ricatione q̄ deſpexit me. et oēs ꝓfugi eius cum
vniuerſo agmine ſuo gladio cadēt. Reſidui aūt
in oēm ventū diſpgent̄. Et ſcietis q̄r ego dn̄s
locutus ſū. Hec dicit dn̄s de⁹. Et ſumā ego de
medulla cedri ſublimis. ⁊ ponam de vertice ra
moꝝ ei⁹ tenerū: diſpgā ⁊ plātabo ſup montem
excelſū ⁊ eminētē. Jn mōte ſublimi iſrael plan
tabo illud: ⁊ erūpet i germē ⁊ faciet fructum: ⁊
erit i cedꝝ magnā. Et habitabūt ſub ea oēs volu
cres: ⁊ vniuerſū volatile ſub vmbra frondium
eius nidificabit. Et ſciēt oīa ligna regionis q̄r
ego dn̄s humiliaui lignū ſublime. ⁊ exaltaui li
gnū humile. ⁊ ſiccaui lignū viride. et frondere
feci lignū aridū. Ego dn̄s locutus ſum et feci.

Et fact⁹ ē ſmo dn̄i ad me XVIII
dicēs. Quid eſt q̄ inter vos parabolā
vertitis in ꝓuerbium iſtud in tra iſrael
dicētes: pr̄es comederūt vuā acerbā: et dētes
filioꝝ obſtupeſcūt? Viuo ego dicit domin⁹ de⁹
ſi erit vltra vobis pabola hec in ꝓuerbiū i iſrl'
Ecce oēs aie mee ſunt. Vt aia patris: ita ⁊ aia
filij mea ē. Aia q̄ peccauerit: ipſa morietur. Et
vir ſi fuerit iuſtus et fecerit iudiciū et iuſtitiā: i
mōtib⁹ non comederit. et oculos ſuos nō leua

uerit ad idola dom⁹ iſrl̄. ⁊ vxorē ꝓximi ſui nō
violauerit: ⁊ ad mulierē mēſtruatā non acceſ/
ſerit. et hoīem nō ꝯtr ſtauerit. pignuſ debitori
reddiderit: ꝑ viꝫ nihil rapuerit. panē ſuū eſu/
rienti dederit. et nuduꝫ opuerit veſtimēto. ad
vſurā nō cōmodauerit. et āplius nō accepit. ab
iniqtate auerterit manū ſuā: ⁊ iudiciū veruꝫ fe/
cerit int̄ virū et virū ⁊ i p̄ceptꝭ meis ambulaue
rit. et iudicia mea cuſtodierit vt faciat verita/
tem: h̄ iuſtus eſt. Vita viuet: ait dn̄s de⁹. Q̄ ſi
genuerit filiū latronē effundentē ſanguinē. et
fecerit vnū de iſtis. ⁊ hꝰ qdem oīa nō facienteꝫ.
ſꝫ in mōtib⁹ comedētē. ⁊ vxorē ꝓximi ſui pol/
luentē egenū ⁊ pauperē ꝯtriſtantē. rapientem
rapinas pign⁹ non reddentē. ⁊ ad idola leuan
tem oculos ſuos abhoīationē facientē. ad vſu
ram dantē. ⁊ āplius accipientē: nunqd viuet?
Nō viuet. Cū vniuerſa hec deteſtanda fecerit
morte morief. Sanguis eius ī ipſo erit. Q̄ ſi
genuerit filiū q vidēs oīa pctā p̄ris ſui q̄ fecit.
timuerit ⁊ nō fecerit ſimile eis ſuper mōtes nō
comederit: ⁊ oculos ſuos nō leuauerit ad ido/
la domus iſrael: ⁊ vxorē ꝓximi ſui nō violaue
rit: ⁊ virū nō ꝯtriſtauerit: pignus nō retinue/
rit: ⁊ rapinā nō rapuerit: panē ſuum eſurienti
dederit: ⁊ nudū opuerit veſtimento: a paupis
iniuria auerterit manū ſuā: vſurā ⁊ ſupabun/
dantiā nō accepit: ⁊ iudicia mea fecerit: ⁊ in pre
ceptis meis ambulauerit: hec nō morief in ini/
qtate p̄ris ſuis: ſꝫ vita viuet. Pat eius qꝛ calū
niatus ē: ⁊ vim fecit fratri: ⁊ malū opatus eſt ī
medio ppl'ī ſui: ecce mortuus ē in iniqtate ſua.
Et dicitis.. Quare nō portabit filius iniqtateꝫ
patris? Videlicet qꝛ filiuſ iudiciū ⁊ iuſticiā opa
tus eſt: oīa precepta mea cuſtodiuit ⁊ fecit illa:
vita viuet. Anima que peccauerit: ipſa morief
Filius nō portabit iniqtateꝫ patris: ⁊ pater nō
portabit iniqtatē filij. Juſticia iuſti ſup eū erit:
⁊ impietas impij erit ſuper eū. Si autē impius
egerit penitentiā ab oībus pctis ſuis que ope/
ratus ē: ⁊ cuſtodierit oīa p̄cepta mea: ⁊ fecerit
iudiciū ⁊ iuſticiā: vita viuet ⁊ nō morief. Oīuꝫ
iniqtatum eius quas opatus eſt nō recordabor
Jn iuſticia ſua quā opatus eſt: viuet. Nunqd
volūtatis mee ē mors īpij dicit dn̄s deus: ⁊ nō
vt ꝯuertaf a vijs ſuis ⁊ viuat? Si autē auerte/
rit ſe iuſtus a iuſticia ſua: ⁊ fecerit iniqtateꝫ ſm
oēs abhominationes quas opari ſolet: ipius:
nūqd viuet? Oēs iuſticie eius q̄s fecerat nō re
cordabunf.. Jn p̄uaricatōe q̄ p̄uaricatuſ ē: ⁊ i
pctō ſuo qd̄ peccauit: ī ipſis morief. Et dixiſtꝭ
Nō eſt equa via dn̄i. Audite ergo domus iſrl̄.
Nūqd via mea nō eſt equa. ⁊ nō magis vie ve
ſtre praue ſunt. Cū. n. auerterit ſe iuſtus a iuſti
cia ſua ⁊ fecerit iniqtatē: morief in eis. Jn iniu
ſticia quā operatus eſt. morief. Et cū auerterit
ſe impius ab ipietate ſua quā operat⁹ eſt ⁊ fece/
rit iudiciū ⁊ iuſticiā: ipſe animā ſuā viuificabit.
Cōſiderans. n. ⁊ auertēs ſe ab oībus iniqtati/
bus ſuis q̄s operat⁹ eſt: vita viuet ⁊ nō morief
Et dicūt filij iſrl̄. Nō eſt equa via dn̄i. Nunqd
vie mee non ſūt eq̄ domus iſrl̄. ⁊ nō magis vie
vr̄e praue. Jdcirco vnūquēq; iuxta vias ſuas iu
dicabo domus iſrael. ait dn̄s de⁹. Conuertimi
ni ⁊ agite pn̄iam ab oībus iniqtatib⁹ vr̄iſ. ⁊ nō
erit vobis in ruinaꝫ iniqtaſ. Proijcite a vobiſ
oēs iniqtates vr̄as in quib⁹ preuaricati eſtiſ. ⁊
facite vobis cor nouū ⁊ ſpm̄ nouum.. Et quare
moriemī dom⁹ iſrl̄? Qꝛ nolo mortē morientꝭ di
cit dn̄s deus. Reuertimini ⁊ viuite. XIX
ET tu aſſume planctum ſuper principes
iſrael. ⁊ dices. Quare mater tua leena
inter leones cubauit. Jn medio leuncu
lorum enutriuit catulos ſuoſ. Et eduxit vnū de
leunculis ſuiſ. leo factus eſt: ⁊ didicit capere p̄/
dam. hominemq; comedere. Et audierunt de
eo genteſ. ⁊ non abſq; vulneribus ſuis ceperūt
eum: ⁊ adduxerunt eum in cathenis in terram
egypti. Que cū vidiſſet qm̄ infirmata eſt ⁊ ape
rijt expectatio ei⁹: tulit vnum de leunculiſ ſuiſ:
leonem ꝯſtituit eū. Qui incedebat inter leoneſ
⁊ fact⁹ eſt leo. ⁊ didicit predam capere. ⁊ hoīes
deuorare: didicit viduas facere. ⁊ ciuitates ea/
rū in deſertū adducere. ⁊ deſolata ē terra ⁊ ple/
nitudo ei⁹ a voce rugitus illiuſ. Et ꝯuenerūt ad
uerſuſ eum genteſ vndiq; de ꝓuincijſ ⁊ expan
derunt ſuper eum rete ſuū. Jn vulneribuſ eaꝝ
captuſ eſt ⁊ miſerunt eū in caueam. Jn cathenis
adduxerūt eū ad regeꝫ babyloniſ. miſerūtq; eū
in carcerē. ne audiref vox eiuſ vltra ſup mōteſ
iſrl̄. Mater tua q̄ſi vinea in ſanguine tuo: ſup
aquā plantata eſt. Fruct⁹ eiuſ ⁊ frōdeſ eiuſ cre/
uerunt ex aquis multiſ. ⁊ facte ſunt ei virge ſoli/
de in ſceptra dominantiū. ⁊ exaltata eſt ſtatura
eius inter frondes. Et vidit altitudinē ſuam ī
multitudine palmitū ſuoꝝ: ⁊ euulſa eſt in ira in
terrāq; ꝓiecta. ⁊ ventus vrēs ſiccauit fructum
eiuſ. marcuerūt ⁊ arefacte ſunt virge roboris ei⁹
Jgnis comedit eā. Et nūc trāſplātata eſt in de
ſertuꝫ ī terra inuia ⁊ ſitienti: ⁊ egreſſus eſt igniſ
de virga ramoꝝ eius q fructū eius comedit. ⁊ n̄
fuit in ea virga fortis ſceptrū dn̄antium. Plan
ctus eſt. ⁊ erit in planctum. XX

ET factū ē in anno ſeptimo in qnto i de
cima mēſis: venerūt viri de ſenioꝛibꝰ
iſrael vt interrogarent dn̄m: ⁊ ſederūt
coꝛam me. Et factus eſt ſermo dn̄i ad me dicēs.
Fili hoīs: loquere ſenioꝛibus iſrael: ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dn̄s deus. Nūqd ad iterrogan
dū me vos veniſtis? Viuo ego: q2 nō rn̄debo
vobis: ait dn̄s deus. Si iudicas eos: ſi iudicas
fili hoīs. Abhoīationes patꝝ eoꝝ oſtēde eis ⁊
dices ad eos. Hec dicit dn̄s deus. In die qua
elegi iſrael ⁊ leuaui manū meā ꝓ ſtirpe domus
iacob: ⁊ apparui eis in terra egypti ⁊ leuaui ma
nū meā ꝓ eis dicens: ego dn̄s deus veſter: in
die illa leuaui manū meā ꝓ eis vt educerē eos
de terra egypti in terrā quā ꝓuiderā eis fluen
tem lacte ⁊ melle: que eſt egregia iter oēs t̄ras.
Et dixi ad eos. Vnuſqſqꝫ offenſiones oculo/
rum ſuoꝝ abijciat: ⁊ in idolis egypti nolite pol
lui. Ego dn̄s deus vr̄. Et irritauerunt me: no
lueruntqꝫ me audire. Vnuſqſqꝫ abhoīationes
oculoꝝ ſuoꝝ nō ꝓiecit: nec idola egypti reliq̄/
runt. Et dixi vt effunderē indignationē meā
ſuper eos: ⁊ implerē iram meā in eis in medio
terre egypti. Et feci ꝓpter nomē meum: vt nō
violaret̄ corā gentibus in quaꝝ medio erāt ⁊ i
ter q̄s apparui eis vt educerē eos de terra egy
pti. Eieci ergo eos de terra egypti ⁊ eduxi eos
in deſertū: ⁊ dedi eis p̄cepta mea ⁊ iudicia mea
oſtendi eis. q̄ faciens hō viuet in eis. Inſuper
⁊ ſabbata mea dedi eis vt eēt ſignum iter me ⁊
eos: ⁊ ſcirēt q2 ego dn̄s ſc̄ificans eos. Et irrita
uerunt me domus iſrael in deſerto: i p̄ceptis me
is nō ambulauerūt: ⁊ iudicia mea ꝓiecerunt q̄
faciens hō viuet in eis: ⁊ ſabbata mea violaue/
runt vehemēter. Dixi ergo vt effunderē furo
rē meū ſup eos in deſerto: ⁊ ꝯſumerē eos. Et
feci ꝓpter nomē meū: ne violaret̄ corā gētibꝰ
de qbus eieci eos in ꝯſpectu eaꝝ. Ego igit̄ le/
uaui manū meā ſup eos in deſerto ne inducerē
eos in terrā quā dedi eis fluentē lacte ⁊ melle:
p̄cipuā terrā oīum: q2 iudicia mea ꝓiecerunt:
⁊ in p̄ceptis meis non ambulauerunt: ⁊ ſabba
ta mea violauerunt. Poſt idola enim coꝛ eoꝝ
gradiebat̄. ⁊ pepercit oculus meus ſup eos vt
nō iterficerē eos: nec ꝯſumpſi eos in deſerto.
Dixi aūt ad filios eoꝝ in ſolitudine. In p̄ceptis
patrū veſtroꝝ nolite incedere: nec iudicia eoꝝ
cuſtodiatis: nec i idolis eoꝝ polluamini. Ego
dominus deus veſter. In p̄ceptis meis ambu
late: ⁊ iudicia mea cuſtodite ⁊ facite ea: ⁊ ſabba
ta mea ſanctificate vt ſit ſignum inter me ⁊ vos
⁊ ſciatis q2 ego dn̄s deus veſter. Et exacerba/
uerunt me filij: ⁊ in p̄ceptis meis nō ambula/
uerūt: ⁊ iudicia mea nō cuſtodierunt vt facerēt
ea q̄ cum fecerit hō viuet in eis: ⁊ ſabbata mea
violauerunt. Et cōminatus ſū vt effunderem
furoꝛem meū ſup eos: ⁊ īplerē irā meā in eis i
deſerto. Auerti aūt manū meā: ⁊ feci ꝓpter no
men meū: vt nō violaret̄ coꝛam gentibus de q
bus eieci eos in oculis eaꝝ. Iteꝝ leuaui manū
meam in eos in ſolitudine vt diſpergerē illos i
natiōes ⁊ ventilarē in terras: eo q2 iudicia mea
nō feciſſent: ⁊ precepta mea repꝛobaſſent: ⁊ ſab
bata mea violaſſent: ⁊ poſt idola patrū ſuoꝛum
fuiſſent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis p̄cepta
nō bona ⁊ iudicia in qbus nō viuent: ⁊ pollui
eos in muneribus ſuis cū offerrent oē qd ape/
rit vuluā ꝓpter delicta ſua: ⁊ ſciēt q2 ego dn̄s.
Quāobrē loq̄re ad domū iſrael fili hoīs: ⁊ di/
ces ad eos. Hec dic̄ dn̄s deus. Adhuc ⁊ in h̄
blaſphemauerūt me p̄res vr̄i cū ſpꝛeuiſſent me
ꝯtēnentes: ⁊ iduxiſſē eos in terrā: ſup quā le/
uaui manū meā vt darē eis. Viderūt oēꝫ collē
excelſū: ⁊ oē lignū nemoꝛoſū: ⁊ imolauerūt ibi
victimas ſuas: ⁊ dederunt ibi irritationē obla
tiōis ſue: ⁊ poſuerūt ibi odoꝛē ſuauitatis ſue ⁊
libauerūt libatōes ſuas. Et dixi ad eos. Quid
ē excelſū: ad qd vos igredimini? Et vocatū eſt
nomē eiꝰ excelſū vſqꝫ ad hāc diē? Propterea
dic ad domū iſrl̄. Hec dic̄ dn̄s deus. Certe in
via patrū vr̄oꝝ vos polluimini: ⁊ poſt offendi
cula eoꝝ vos foꝛnicamini: ⁊ in oblatōe donoꝝ
veſtroꝝ: cū tranſducitis filios vr̄os per ignē.
vos polluimini in oībꝰ idolis vr̄is vſqꝫ hodie
⁊ ego rn̄debo vobis domus iſrl̄. Viuo ego dic̄
dn̄s deus: q2 nō rn̄debo vobis neqꝫ cogitatio
mētis vr̄e fiet dicentiū. Erimꝰ ſicut gētes ⁊ ſi/
cut cognatiōes t̄re. vt colamꝰ ligna ⁊ lapides.
Viuo ego dic̄ dn̄s deus: qm̄ in manu foꝛti ⁊ in
bꝛachio extēto ⁊ i furoꝛe effuſo regnabo ſuper
vos. Et educā vos de pplis: ⁊ ꝯgregabo vos
de t̄ris in qbꝰ diſpſi eſtis. In manu valida ⁊ i
bꝛachio extēto: ⁊ in furoꝛe effuſo regnabo ſup
vos ⁊ adducā vos in deſertū pploꝝ ⁊ iudica/
boꝛ vobiſcū ibi facie ad faciē. Sicut iudicio cō/
tēdi aduerſū p̄res vr̄os i deſerto t̄re egypti: ſic
iudicabo vos dic̄ dn̄s. Et ſubijciā vos ſceptro
meo: ⁊ iducā vos in vinculis federis. Et eligā
de vobis tranſgreſſoꝛes ⁊ ipios: ⁊ de terra ico
latus eoꝝ educā eos: ⁊ terrā iſrl̄ nō igredient̄:
⁊ ſcietis q2 ego dn̄s. Et vos domus iſrael hec
dicit dn̄s deus. Singuli poſt idola vr̄a ābula/
te: et ſeruite eis. Qd ſi et in h̄ nō audieritis me
et nomē meū ſcm̄ pollueritis vltra i muneribus

veſtris ⁊ in idolis vr̄is. i monte ſcō meo: i mō
te excelſo iſrl̄. ait dn̄s deꝰ ibi ſeruiet mihi oīs do
mus iſrl̄: oēs inquā in t̄ra in q̄ placebunt mihi
Et ibi querā p̄micias vr̄as: ⁊ initiū decimaruꝫ
vr̄arū in oībus ſcificatōibus veſtriſ. In odorē
ſuauitatis ſuſcipiā vos cū eduxero vos de pp̄liſ
⁊ ꝯgregauero vos de t̄ris in ijs diſperſi eſtiſ. ⁊
ſcificabor i vobis i oculis nationum. Et ſcietiſ
q꞉ ego dn̄s cū eduxero vos ad terrā iſrael. i t̄ra
ꝑ qua leuaui manū meā. vt darē eā p̄ribus ve
ſtris. Et recordabimini ibi viarū vr̄aruꝫ ⁊ oium
ſcelerū veſtroꝝ q̄bus polluti eſtis i eis. ⁊ diſp i
cebitis vobi i ꝯſpectu vr̄o in oībꝰ malitijs vr̄is
q̄s feciſtis. ⁊ ſcietis q꞉ ego dn̄s cū bn̄fecero vob
ꝑpter nomē meū. ⁊ nō ſ̄m viaſ vr̄as malas ne
q꞉ ſ̄m ſcelera veſtra peſſima domꝰ iſrael: ait do
minꝰ deꝰ. Et factꝰ ē ſmo dn̄i ad me dicēs. Fili
hoīſ. pone faciē tuā ꝯtra viā auſtri ⁊ ſtilla ad af
fricū. Et ꝓpha ad ſaltū agri meridiani ⁊ dices
ſaltui meridiano. Audi v̄bū dn̄i: hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego ſuccendam in te ignem. ⁊ com
burā i te oē lignū viride ⁊ oē lignū aridū. Nō
extinguet̄ flāma ſuccenſiōis. Et comburet̄ i ea
oīs facies ab auſtro vſq꞉ ad aq̄lonē: ⁊ videbit
vniuerſa caro. quia ego dn̄s ſuccendi eā: nec ex
tinguet̄. Et dixi. A. a. a. domine deus. Ipſi di
cunt de me. Nunquid non per parabolas loq
tur iſte.

XXI

Et factus eſt ſermo dn̄i ad me dicēſ. Fi
li hoīs pone faciem tuā ad irl̄m. ⁊ ſtilla
ad ſcūaria. ⁊ ꝓpha ꝯtra humum iſrael
⁊ dices terre iſrael. Hec dicit dn̄s deus. Ecce
ego ad te: ⁊ eijciā gladiū meū de vagina ſua: ⁊
occidā in te iuſtuꝫ ⁊ ipium. Pro eo aūt q꞉ occi
di in te iuſtū ⁊ ipium: iccirco egredief gladius
meus de vagina ſua ad oēm carnem ab auſtro
vſq꞉ ad aq̄lonē: vt ſciat oīs caro q꞉ ego dominꝰ
eduxi gladium meū de vagina ſua irreuocabilē
Et tu fili hoīs ingemiſce in ꝯtritiōe lumboꝝ: ⁊
in amaritudinibus ingemiſce corā eis. Cumq꞉
dixerint ad te quare tu gemis. dices. Pro au
ditu q꞉ venit: ⁊ tabeſcet oē cor. ⁊ diſſoluent̄ vni
uerſe manus. ⁊ infirmabit̄ oīs ſpiritus: ⁊ ꝑ cū
cta genua fluent aque: Ecce venit: ⁊ fiet ait dn̄s
deus. Et factus eſt ſermo dn̄i ad me dicenſ. Fi
li hoīs. propheta ⁊ dices. Hec dicit dn̄s deus.
Loq̄re. Gladius gladius exacutus eſt ⁊ lima
tus. Vt cedat victimas exacutus ē: vt ſplēdeat
limatus eſt: Qui moues ſceptrū filij mei ſucci
diſti oē lignū. Et dedi eū ad leuigādū. vt tenea
tur manu. Iſte exacutus ē gladius. ⁊ iſte lima
tus eſt vt ſit in manu interficientis. Clama ⁊
vlula fili hoīs: q꞉ hec factus eſt i ppo meo. hec
in cūctis ducibꝰ iſrael q̄ fugerāt. Gladio tradi
ti ſūt cū pp̄lo meo. Iccirco plaude ſuper femur
q꞉ ꝓbatus eſt: ⁊ hoc cū ſceptrū ſubuerterit. ⁊ nō
erit dicit dn̄s deus. Tu ergo fili hoīs ꝓpheta:
⁊ ꝑcute manu ad manū ⁊ duplicetur gladius ac
triplicet̄ gladius interfectoꝝ. Hic ē gladiꝰ oc
ciſiōis magne: q̄ obſtupeſcere eos facit ⁊ corde
tabeſcere. ⁊ multiplicat ruinas. In oībus por
tis eoꝝ dedi ꝯturbationem gladij acuti ⁊ limati
ad fulgendum: amicti ad cedē. Exacuere: vade
ad dexterā ſiue ad ſiniſtram: quocūq꞉ faciei tue
eſt appetituſ. Quin ⁊ ego plaudā manu ad ma
num. ⁊ implebo indignationē meaꝫ Ego dn̄s
locutus ſum. Et factꝰ eſt ſermo dn̄i ad me dicēſ
Et tu fili hoīs: pone tibi duas vias: vt veniat
gladius regis babylonis. De terra vna egre
dient̄ ambo. Et manu capiet ꝯiecturaꝫ in capi
te vie ciuitatis cōijciet. Viam pones vt veni
at gladius ad rabbath filioꝝ āmon. ⁊ ad iudaꝫ
in irl̄m munitiſſimam. Stetit enim rex babylo
nis in biuio in capite duarū viarū diuinationē
querens: ꝯmiſcēs ſagittas. Interrogauit ido
la. exta ꝯſuluit. Ad dexteram eius facta eſt diui
natio ſup irl̄m. vt ponat arietes. vt aperiat os
i cede: vt eleuet voceꝫ in vlulatu. vt ponat arie
tes contra portas: vt cōportet aggerem vt edifi
cet munitiones. Eritq꞉ quaſi cōſulens fruſtra
oraculum in oculis eorū: ⁊ ſabbatoruꝫ ociū imi
tans. Ipſe aūt recordabit̄ iniq̄tatis ad capiēdū
Iccirco hec dicit dn̄s deus. Pro eo q̄ recorda
ti eſtis iniq̄tatis veſtre ⁊ reuelaſtis p̄uaricatio
nes veſtras ⁊ apparuerūt pc̄tā vr̄a in oībꝰ cogi
tatiōibus vr̄is. Pro eo inquā q꞉ recordati eſtiſ
manu capiemini. Tu aūt ꝓphane ipie dux iſrl̄
cuius venit dies in tp̄e iniq̄tatis p̄finita. hec dic
dn̄s deꝰ. Aufer cydarim tolle coronā. Nōne h
eſt q̄ humilē ſubleuauit: ⁊ ſublimē humiliauit.
Iniq̄tatē iniq̄tatē iniq̄tatē ponā eā. Et hoc nō
fcm̄ eſt donec veniret cuiꝰ eſt iudiciū. ⁊ tradā ei
Et tu fili hoīs ꝓpha ⁊ dic. Hec dicit dn̄s deus
ad filios āmon. ⁊ ad opprobriū eorū. Et dices.
Mucro. mucro. euagina te ad occidendū: lima
te. vt interficias ⁊ fulgeas. cū tibi viderent̄ va
na ⁊ diuinarent̄ mendacia: vt dares ſuper col
la vulneratoꝝ impioꝝ quoꝝ veniet dies in tp̄e
iniq̄tatis p̄finita. Reuertere ad vaginā tuā i lo
cuꝫ in quo creatꝰ es. In t̄ra natiuitatis tue iu
dicabo te: ⁊ effundā ſup te indignationē meam
In igne furoris mei ſufflabo in te daboq꞉ te in
manꝰ hoīuꝫ īſipiētiū ⁊ fabricātiū interitū. Igni
eris cibus. Sāguis tuꝰ in medio terre: obliuio

ni traderis: q2 ego dñs locutus ſum. XXII
E T factũ ẽ verbũ domini ad me dicens
Et tu fili hoĩs nõne indicas ciuitatẽ ſã
guinũ: ⁊ oſtẽdis ei oẽs abhoĩatiões ſu
as? Et dices. Hec dicit dominus deus. Ciuitas
effundẽs ſanguinẽ in medio ſui: vt veniat tps
eius: ⁊ q̃ fecit idola ꝯ ſemetipſaꝫ vt pollueret.
In ſãguine tuo q2 te effuſus ẽ deliq̃ſti: ⁊ in ido
lis tuis q̃ feciſti polluta es. Et appropinq̃re fe/
ciſti dies tuos: ⁊ adduxiſti tps annoꝝ tuoꝛuꝫ.
Propterea dedi te opprobriũ gẽtibus: ⁊ irri/
ſionẽ vniuerſis terris q̃ iuxta ſũt ⁊ q̃ ꝓcul a te.
Triũphabũt de te: ſordida: nobilis grãdis inte/
ritu. Ecce pncipes iſrael ſinguli in brachio ſuo
fuerũt in te ad effundendũ ſanguinẽ: patrẽ ⁊
matrẽ ꝯtumelijs affecerũt i te. Aduenã calum
niati ſunt i medio tui: pupillũ ⁊ viduã ꝯtriſta/
uerũt apud te: ſãctuaria mea ſpreuiſtis ⁊ ſabba
ta mea polluiſtis. Viri detractores fuerũt in te
ad effundendũ ſanguinẽ ⁊ ſup mõtes comede
rũt in te: ſcelus opati ſunt in medio tui. Vere/
cũdiora patris diſcoopuerũt in te: immundiciaꝫ
mẽſtruate hũiliauerunt in te. Et vnuſq̃ſq; in
vxorẽ ꝓximi ſui opatus ẽ abhoĩationẽ: ⁊ ſocer
nuꝝ ſuã polluit nepharie: frater ſororẽ ſuã filiã
patris ſui oppreſſit in te. Munera acceperunt
apud te ad effundendũ ſanguinẽ vſurã ⁊ ſup/
abundãtiã accepiſti: ⁊ auare ꝓximos tuos ca/
lũniabaris: meiq; oblita es dicit dominus deus.
Ecce cõploſi manꝰ meas ſup auaritiã tuã quã
feciſti: ⁊ ſup ſãguinẽ q effuſus eſt in medio tui.
Nunqd ſuſtinebit cor tuũ: aut p̃ualebunt ma/
nus me i diebus quos ego faciã tibi? Ego dñs
locutus ſũ: ⁊ faciã. Et diſpgã te i natões: ⁊ vẽ
tilabo te in terras. Et deficere faciã immundiciã
tuã a te: ⁊ poſſidebo te in ꝯſpectu gentiũ. Et ſci
es q2 ego dominus. Et factũ ẽ verbũ domini ad
me dicẽs. Fili hoĩs. verſa ẽ mihi domus iſrl'i
ſcoriã. O ẽs iſti es ⁊ ſtannuꝫ ⁊ ferrum ⁊ plum
buꝫ in medio fornacis: ſcoria argẽti facti ſunt.
Propterea hec dicit dominus deꝰ. Eo q verſi eſtis
oẽs in ſcoriã: ꝓpterea ecce ego ꝯgregabo vos
in medio irl'm ꝯgregatiõe argẽti ⁊ eris ⁊ ſtãni
⁊ ferri ⁊ plũbi in medio fornacis: vt ſuccendaꝫ
in ea ignẽ ad ꝯflandũ. Sic ꝯgregabo i furore
meo: ⁊ in ira mea: ⁊ regeſcã. Et ꝯflabo vos et
ꝯgregabo vos: ⁊ ſuccendã vos in igne furoris
mei. ⁊ ꝯflabimini in medio eius: vt ꝯflat argẽ
tum in medio fornacis: ſic eritis in medio eius
Et ſcietis q2 ego dominus: cũ effuderim idigna
tionẽ meã ſup vos. Et factũ eſt verbũ domini
ad me dicens: Fili hoĩs dic ei. Tu es terra im
munda ⁊ nõ cõpluta in die furoris. Cõiuratio
ꝓphetaꝝ in medio eius. Sicut leo rugiens ra
piens q; p̃daꝫ aĩas deuorauerũt: opes ⁊ p̃cium
acceperunt: viduas eius multiplicauerunt in
medio illius. Sacerdotes eius ꝯtẽpſerũt legẽ
meã: ⁊ polluerũt ſãctuaria mea. Inter ſcm̃ ⁊ ꝓ
phanũ nõ habuerũt diſtantiã: inter pollutũ ⁊ mũ
dũ nõ itellexerunt: ⁊ a ſabbatis meis auerterũt
oculos ſuos ⁊ coinq̃nabar in medio eoꝝ. Prin
cipes eius in medio illius quaſi lupi rapientes
p̃daꝫ: ad effundendũ ſanguineꝫ ⁊ ad pdendas
animas ⁊ auare ſectanda lucra. Prophete aũt
eiꝰ liniebant eos abſq; tẽperamẽto videntes
phana ⁊ diuinãtes ei mẽdaciũ: dicẽtes hec dicit
dominus deus: cũ dñs nõ ſit locutus. Populi
terre calũniabanẽ calũniaꝫ ⁊ rapiebãt violẽter
egenũ ⁊ pauperẽ affligebãt: ⁊ aduenã opp̃me
bãt calũnia atq; iudicio: Et q̃ſiui de eis virum
qui iterponeret ſepẽ: ⁊ ſtaret oppoſitus ꝯ me ꝓ
terra ne diſſiparem eaꝫ: ⁊ non inueni. Et effu
di ſuper eos indignationem meam: ⁊ in igne
ire mee conſumpſi eos. Viam eoꝝ in caput eo
rum reddidi: ait dominus deus. XXIII
E T fcũs ẽ ſmo dñi ad me dicẽs. Fili ho
mis: due mulieres filie mr̃is vniꝰ fue
rũt: ⁊ fornicate ſũt in egypto. In adole
ſcentia ſua fornicate ſunt. Ibi ſubacta ſũt vbe
ra eaꝝ: ⁊ fracte ſũt mãme pubertatis eaꝝ. No
mina aũt eaꝝ oolla maior: ⁊ oolida ſoror eius mi
nor. Et habui eas: ⁊ pepererunt filios ⁊ filias.
Porro eaꝝ noĩa: ſamaria oolla: ⁊ irl'm ooliba
Fornicata ẽ igiẽ ſup me oolla: ⁊ iſaniuit i ama
tores ſuos in aſſyrios ꝓpiquãtes: veſtitos hya
cintho: pncipes ⁊ magiſtratus: iuuenes cupidi
nis: vniuerſos eqtes ⁊ aſcẽſores eqnoꝝ: ⁊ de/
dit fornicatões ſuas ſup eos electos filios aſſy/
rioꝝ vniuerſos: ⁊ in oĩbus i quos iſaniuit in i/
mũdicijs eoꝝ polluta ẽ. Inſup ⁊ fornicatiões
ſuas q̃s habuerat i egypto nõ reliq̃t. Nã ⁊ illi
dormierũt cũ ea in adoleſcẽtia ſua: ⁊ illi ꝯfrege
runt vbera pubertatis eius: ⁊ effuderũt forni/
cationẽ ſuã ſup eã. Propterea tradidi eã i manꝰ
amatoꝝ ſuoꝝ: i manus filioꝝ aſſur ſup quoꝝ i
ſaniuit libidine. Ipſi diſcooꝑuerũt ignominiã
eius: filios ⁊ filias eius tulerũt: ⁊ ipſã occiderũt
gladio. Et facte ſunt famoſe mulieres: et iudi/
cia ꝑpetrauerunt in ea. Quod cum vidiſſet ſoror
eius ooliba: pluſq; illa iſaniuit libidine: et for/
nicationẽ ſuam ſup fornicationẽ ſororis ſue ad
filios aſſyrioꝝ p̃buit ipudẽter: ducibus et ma/
giſtratibus ad ſe veniẽtibus idutis veſte varia
eqtibus q vectabanẽ eqs: et adoleſcentibus for

ma cūctis egregia. Et vidi qꝛ polluta eſſet via
vna ambaꝝ: ⁊ auxit fornicationes ſuas. Cūqꝫ
vidiſſet viros depictos i pariete: imagies chal
deoꝝ expſſas coloribus: ⁊ accinctos baltheis re
nes. ⁊ tyaras tinctas i capitibus coꝝ formam
ducū oīuꝫ: ſimilitudinē filioꝝ babylonis terreqꝫ
chaldeoꝝ in q̄ orti ſunt i ſaniuit ſup eos ↄcupi/
ſcentia oculoꝝ ſuoꝝ: ⁊ miſit nuncios ad eos in
chaldeā. Cūqꝫ veniſſent ad eā filij babylonis
ad cubile mām̄aꝝ: polluerūt eā ſtupris ſuis: ⁊
polluta ē ab eis: ⁊ ſaturata ē aīa eiꝰ ab illis. De
nudauit quoqꝫ fornicatōes ſuas: ⁊ diſcooꝑuit
ignominiā ſuā. Et receſſit aīa mea ab ea: ſicut
receſſerat aīa mea a ſorore eius. Multiplicauit
enim fornicatiōes ſuas: recordans dies adole/
ſcentie ſue qbus fornicata ē in terra egypti: ⁊ i
ſaniuit libidie ſuꝑ ↄcubitū coꝝ quoꝝ carnes ſi
vt carnes aſinoꝝ: ⁊ ſicut fluxus equoꝝ fluxus
eoꝝ. Et viſitaſti ſcelus adoleſcētie tue: qū ſub/
acta ſunt in egypto vbera tua: ⁊ ↄfracte ſūt mā
me pubertatis tue. Propterea ooliba hec dicit
dominus deus. Ecce ego ſuſcitabo oēs amato/
res tuos ↄ̄ te de qbus ſatiata ē aīa tua: ⁊ ↄgre/
gabo eos aduerſū te in circuitu: filios babylo/
nis ⁊ vniuerſos chaldeos: nobiles tyrānoſqꝫ
⁊ pricipes: oēs filios aſſyrioꝝ: iuuenes forma
egregia: duces ⁊ magiſtratus: vniuerſos ꝑnci
pes principū: ⁊ noīatos aſcenſores equoꝝ. Et
venient ſuꝑ te iſtructi curru ⁊ rota: multitudo
populoꝝ. Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea armabunt ↄ̄
te vndiqꝫ. Et dabo corā eis iudiciū ⁊ iudicabūt
te iudicijs ſuis. Et ponā zelū meū in te: quē ex
ercent tecū in furore. Naſū tuū ⁊ aures tuas
ꝑcident: ⁊ q̄ remanſerint gladio ↄcident. Ipſi
filios tuos ⁊ filias tuas capient. ⁊ nouiſſimum
tuū deuorabit̄ igni. Et denudabunt te veſtimē
tis tuis: ⁊ tollent vaſa glorie tue. Et regeſcere
faciā ſcelus tuū de te: ⁊ fornicationē tuā de ter/
ra egypti. Nec leuabis oculos tuos ad eos: ⁊
egypti nō recordaberis āplius: qꝛ hec dicit dñs
deus. Ecce ego tradā te in manꝰ coꝝ quos odi
ſti: in manus de qbus ſatiata eſt aīa tua: ⁊ agēt
tecū in odio. Et tollent oēs labores tuos: ⁊ di/
mittent te nudā ⁊ ignominia plenā: ⁊ reuelabit̄
ignominia fornicationū tuaꝝ. Scelus tuū ⁊ for
nicatiōes tue fecerūt hec tibi: qꝛ fornicata es pꝰ
gentes inter q̄s polluta es in idolis eaꝝ. In via
ſororis tue ābulaſti: ⁊ dabo calicē eius in manu
tua. Hec dicit dñs deus. Calicē ſororis tue bi
bes: ꝓfundū ⁊ latū. Eris in deriſū ⁊ in ſubſan
natiōnē q̄ es capaciſſima: ebrietate ⁊ dolore re
plēberis: calice meroris ⁊ triſticie: calice ſororis
tue ſamarie. Et bibes illū ⁊ epotabis vſqꝫ ad
feces: ⁊ fragmēta eius deuorabis: ⁊ vbera tua
lacerabis: qꝛ ego locutus ſum ait dominus de/
us. Propterea hec dicit dominus deꝰ. Quia
oblita es mei ⁊ ꝓieciſti me poſt corpus tuū: tu
quoqꝫ porta ſcelus tuū ⁊ fornicatōes tuas. Et
ait dominus ad me dicēs. Fili hoīs: nunqd iu/
dicas oollā ⁊ oolibā: ⁊ annūcias eis ſcelera eaꝝ
qꝛ adulterate ſunt ⁊ ſanguis in manibus eaꝝ: ⁊
cū idolis ſuis fornicate ſūt: Inſuꝑ ⁊ filios ſuos
quos genuerūt mihi: obtulerūt eis ad deuoran
dum. Sed ⁊ hoc fecerūt mihi. Polluerūt ſan/
ctuarium meum in die illa: ⁊ ſabbata mea pro
phanauerunt. Cūqꝫ imolarent filios ſuos ido
lis ſuis: ⁊ igrederent̄ ſcūariū meū in die illa vt
pollnerēt illud: etiā hec fecerūt in medio domꝰ
mee. Miſerūt ad viros venientes de longe: ad
quos nūcios miſerāt. Itaqꝫ ecce venerūt qbus
te lauiſti: ⁊ circūliniſti ſtibio oculos tuos: ⁊ or/
nata es mundo muliebri. Sediſti in lecto pul/
cherrimo: mēſa ornata eſt ante te. Thymiama
meū ⁊ vnguentū meū poſuiſti ſuꝑ eam: ⁊ vox
multitudinis exultātis erat in ea. Et in viris q
de multitudine hoīuꝫ adducebant̄ ⁊ veniebant
de deſerto: poſuerūt armillas in manibus eoꝝ
⁊ coronas ſpecioſas in capitibus eoꝝ. Et dixi
ei q̄ attrita ē in adulterijs. Nūc fornicabitur in
fornicatione ſua: etiā hec. Et igreſſi ſunt ad eā
q̄ſi ad mulierē meretricē. ſic ingrediebant̄ ad
oollā ⁊ ad oolibā mulieres nepharias. Viri er
go iuſti ſunt. Hi iudicabūt eas iudicio adulte/
rarū et iudicio effundentiū ſanguinē: qꝛ adulte
rate ſunt: ⁊ ſanguis in manibus eaꝝ. Et cū ido
lis ſuis fornicate ſunt. Hec. n. dicit dominus de
us. Adduc ad eas multitudinē ⁊ trade eas i tu
multū ⁊ in rapinā ⁊ lapident̄ lapidibus ppłoꝝ
⁊ ↄfodiant̄ gladijs eoꝝ. Filios ⁊ filias eaꝝ in
terficiēt: ⁊ domos eaꝝ igne ſuccendēt. Et aufe
ram ſcelus de terra: ⁊ diſcent oēs mulieres ne
faciant ſcḋꝫ ſcelus eaꝝ. Et dabunt ſcelus vrm
ſuper vos ⁊ peccā idoloꝝ veſtroꝝ portabitis: ⁊
ſcietis qꝛ ego dominus deus. XXIIII

ET factum ē vbuꝫ dñi ad me i anno no
no. in mēſe decio. decia die menſis di
cēs. Fili hoīs. ſcribe tibi nomen diei
huiꝰ i q̄ cōfirmatus ē rex babylonis aduerſuꝫ
ierlm hodie. ⁊ dices p ꝓuerbiū ad domū irri/
tatricē pabolā ⁊ loq̄ris ad eos. Hec dicit dñs
deus. Pone ollā eneā: pone iquā ⁊ mitte i eā
aquā. Congere fruſtra eius in eā: oē in ptē bo
nā. ⁊ femur et armum: electa ⁊ oſſibus plena.
Pinguiſſimū pecꝰ aſſume: ↄpone quoqꝫ ſtru

es oſſiū ſub ea. Efferbuit coctio ei⁹. ⁊ diſcocta
ſūt oſſa illius ī medio eius. Propterea hec dicͭ
dominus deus. Ve ciuitati ſanguinū olle cui⁹
rubigo in ea ē: ⁊ rubigo eius non exiuit de ea.
Per partes et ꝑ partes ſuas eijce eā. Nō ceci
dit ſup eā ſors Sanguis. n. eius in medio ei⁹
eſt: ſuper lympidiſſimā petrā effudit illū. Non
effudit illum ſuper terrā vt poſſit operiri pul-
uere: vt ſupinducerē indignationē meā et vi-
dicta vlciſcerer. Dedi ſanguinē eius ſup petrā
lympidiſſimā: ne operiret. Propterea hec dicit
dominus deus. Ve ciuitati ſanguinū: cui⁹ ego
grandē faciā pyraꝫ. Cōgere oſſa que igne ſuc
cendā. Cōſumentur carnes: et coquetur vniuer
ſa cōpoſitio: et oſſa tabeſcent. Pone quoqꝫ eaꝫ
ſuper prunas vacuam vt incaleſcat: et liq̄fiat
es eius et ꝯfletur in medio eius inquinamentū
ei⁹ et ꝯſumatur rubigo eius. Multo labore ſuda
tum eſt: et nō exiuit de ea nimia rubigo ei⁹: ne
qꝫ per ignem. Immundicia tua execrabilis: q2
mundare te volui: et nō es mundata a ſordib⁹
tuis. Sed nec mundaberis prius: donec quie
ſcere faciam indignationē meā in te. Ego dn̄s
locutus ſum. Veni et faciam: nō tranſeaꝫ: nec
parcā: nec placabor. Iuxta vias tuas et iuxͣ ad
inuentiones tuas iudicabo te dicit dominus.
Et factū eſt verbū domini ad me dicens. Fili
hoīs: ecce ego tollo a te ꝺſiderabile oculoꝝ tuo
rū in plaga: et non plāges neqꝫ plorabis neqꝫ
fluent lachꝛyme tue. Ingemiſce tacens: mor-
tuoꝝ luctū nō facies. Corona tua circūligata ſit
tibi et calciamenta tua erūt in pedibus tuis: nec
amictu oꝛa velabis: nec cibos lugentiū come-
des. Locutus ſū ergo ad populū mane: et mor
tua ē vxoꝛ mea veſpere. Feciqꝫ mane ſicut p̄-
ceperat mihi. Et dixit ad me populus. Quare
nō indicas nobis qd iſta ſignificent q̄ tu facis
Et dixi ad eos. Sermo domini factus ē ad me
dicens. Loquere domui iſrael. Hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego polluam ſanctuarium meū: ſu
perbiā imperij veſtri: et deſiderabile oculoꝝ ve-
ſtroꝝ: et ſup quo pauet aīa vr̄a: et filij vr̄i et fi
lie veſtre q̄s reliquiſtis: gladio cadēt: et facietis ſi
cut feci. Oꝛa amictu nō velabis: et cibos lugē
tium nō comedetis. Coronas habebitis ī capi
tibus vr̄is et calciamēta in pedibus. Nō plan
getis neqꝫ flebitis: ſꝫ tabeſcetis ī iniquitatibus
veſtris: et vnuſqſqꝫ gemet ad fratrē ſuū. Eritqꝫ
ezechiel vobis in poꝛtentū. Iuxta oīa q̄ fecit:
facietis: cū venerit iſtud. et ſcietis q2 ego domi
nus deus. Et tu fili hoīs ecce in die qua tollam
ab eis foꝛtitudinē eoꝝ: et gaudium dignitatis
⁊ deſideriū oculoꝝ eoꝝ: ſuper quo requieſcunt
aīe eoꝝ. ⁊ filios ⁊ filias eoꝝ in die illa cū vene-
rit fugiens ad te vt annūciet tibi: in die in quaꝫ
illa aperiet os tuū cum eo qui fugit. ⁊ loqueris et
non ſilebis vltra: eriſqꝫ eis in poꝛtentuꝫ. ⁊ ſcie
tis quia ego dominus. XXV

ET factus ē ſermo domini ad me dicēs.
Fili hoīs: pone faciē tuam ꝯ filios am
mon ⁊ ꝓphetabis de eis. ⁊ dices filijs
āmon. Audite verbū dn̄i dei. Hec dicit dn̄s.
deus. Pro eo q2 dixiſti euge ſup ſcīariū meuꝫ
q2 pollutum ē. ⁊ ſuper terraꝫ iſrael qm̄ deſola-
ta eſt. ⁊ ſup domū iuda qm̄ ducti ſūt ī captiuitatē
idcirco ecce ego tradaꝫ te filijs oꝛiētalibus ī he
reditatē. ⁊ collocabūt caulas ſuas in te: ⁊ ponēt
in te tentoꝛia ſua. Ipſi comedēt fruges tuas: ⁊
ipſi bibent lac tuū. Daboqꝫ rabath in habita-
culum cameloꝝ ⁊ filios ammon in cubile peco
rum. ⁊ ſcietis q2 ego dominus. Quia hec dicit
dominus deus. Pro eo q2 plauſiſti manu ⁊ ꝑ
cuſſiſti pede ⁊ gauiſa es ex toto affectu ſup ter
ram iſrael. Idcirco ecce ego extendā manū me
am ſup te. ⁊ tradam te in direptionē gentiuꝫ ⁊
interficiā te de populis. ⁊ perdā de terris ⁊ cō
teraꝫ: ⁊ ſcies q2 ego dn̄s. Hec dicit dominus
de⁹. Pro eo q2 dixerunt moab ⁊ ſeyr: ecce ſicͭ
omnes gentes domus iuda: idcirco ecce ego a
periam humerū moab de ciuitatibus: de ciuita
tibus inquā eius. ⁊ de finibus eius inclytas ter
re bethieſimoth ⁊ beelmeon ⁊ cariathaim filijs
oꝛientis cū filijs ammon. Et dabo eam in here
ditatē: vt nō ſit vltra memoꝛia filioꝝ āmon in
gentibus. Et in moab faciā iudicia. ⁊ ſcient q2
ego dn̄s. hec dicit dn̄s de⁹. Pro eo q2 fecit idu
mea vltionē vt ſe vidicaret de filijs iuda: pec-
cauitqꝫ delinquens ⁊ vindictā expetiuit de eis:
idcirco hec dicit dn̄s deus. Extendā manū me-
am ſup idumeā. ⁊ auferam de ea hoīeꝫ ⁊ iumē
tum. ⁊ faciam eā deſertā ab auſtro. ⁊ q ſunt ī de
dan gladio cadēt. Et dabo vltionē meā ſuper
idumeā ꝑ manum ppl'i mei iſrael. ⁊ faciant in
edom iuxta irā meam ⁊ furoꝛē meum. ⁊ ſcient
vindictā meam dicit dominus deus. Hec dicͭ
dominus deus. Pro eo q2 fecerūt paleſtini vi
dictā. ⁊ vlti ſe ſūt toto aīo: interficientes ⁊ iplē
tes inimicitias veteres: ꝓpterea hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego extendā manū meā ſuper pale
ſtinos: ⁊ interficiā interfectores. Et pdaꝫ reli
quias maritime regionis: faciāqꝫ in eis vltio-
nes magnas arguēs in furoꝛe. ⁊ ſcient q2 ego
dominus: cū dedero vindictā meaꝫ ſuper eos.
Capitulum. XXVI.

Et factū eſt in vndecimo āno p̄ma mē/
ſis. Factꝰ ē ſmo domini ad me dicens
fili hoīs. pro eo ꝙ dixit tyrus de irl̄m:
euge ꝯfracte ſūt porte populoꝝ ꝯuerſa ē ad me
iplebor. deſerta ē: ꝓpterea hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego ſup te tyre: ⁊ aſcēdere faciā ad te gē/
tes multas: ſicut aſcēdit mare fluctuās: ⁊ diſſi/
pabūt muros tyri: ⁊ deſtruent turres eius. Et
radā puluerem eius de ea ⁊ dabo eā ī lympidiſ
ſimā petrā. Siccatio ſagenaꝝ erit i medio ma
ris: qꝛ ego locutus ſū ait dominus deus: ⁊ erit
in direptionē gētibuſ. Filie q̄ȝ eius q̄ ſūt i agro
gladio interficient: ⁊ ſciēt qꝛ ego dominꝰ. Quia
hec dicit dn̄s deus. Ecce ego adducā ad tyruȝ
nabuchodonoſor regē babylōis ab aqlone: re
gē regū: cū equis ⁊ curribus ⁊ eqtibus ⁊ cetu
populoq̄ȝ magno. Filias tuas que ſūt in agro
gladio interficiet. ⁊ circūdabit te munitionibus:
⁊ ꝯportabit aggerē i gyro. Et eleuabit ꝯ̄ te cly
peū: ⁊ vineas ⁊ arietes temperabit ī muros tu
os. ⁊ turres tuas deſtruet i armatura ſua. In
undatiōe eq̄ꝝ eiꝰ operiet te puluis eoꝝ: a ſoni
tu equitū ⁊ rotaꝝ ⁊ curruū mouebūt muri tui.
Cū īgreſſus fuerit portas tuas q̄ſi p itroitū vr/
bis diſſipate: vngulis equoꝝ ſuoꝝ conculcabit
oēs plateas tuas: ppl̄m tuū gladio cedet: ⁊ ſta/
tue tue nobiles in terrā corruēt. Vaſtabūt opeſ
tuas: diripiēt negociationes tuas: ⁊ deſtruent
muros tuos. ⁊ domos tuas p̄claras ſubuertēt
⁊ lapides tuos ⁊ ligna tua ⁊ puluerem tuum in
medio aquaꝝ ponēt. Et quieſcere faciā multi/
tudinē cāticoꝝ tuoꝝ. ⁊ ſonitus cytharaꝝ tuarū
nō audietur amplius. Et dabo te in lympidiſ/
ſimā petrā. ſiccatio ſagenaꝝ eris: nec edifica/
beris vltra: qꝛ ego dn̄s locutꝰ ſū: ait dn̄s deus.
Hec dicit dn̄s deꝰ de tyro. Nunqd nō a ſoni/
tu ruine tue: ⁊ gemitu interfectoꝝ tuoꝝ cū oc/
ciſi fuerint in medio tui: cōmouebunt̄ inſule ⁊
deſcendēt de ſedibꝰ ſuis oēs p̄ncipes maris ⁊
auferēt exuuias ſuas: ⁊ veſtimēta ſua varia a/
bijcient ⁊ induent̄ ſtupore: In terra ſedebunt
⁊ attoniti ſup repētino caſu tuo ādmirabuntur:
⁊ aſſumentes ſup te lamētū dicēt tibi. Quō pe
riſti q̄ habitas in mari vrbs inclyta: q̄ fuiſti for
tis in mari cū habitatoribꝰ tuis q̄s formidabāt
vniuerſi. Nūc ſtupebunt naues in die pauoriſ
tui: ⁊ turbabunt̄ inſule in mari: eo ꝙ nullꝰ egre
diat̄ ex te. Quia hec dicit dn̄s deus. Cū dede/
ro te vrbem deſolatā ſicut ciuitates q̄ non habi
tāture ⁊ adduxero ſup te abyſſū. ⁊ operuerint te
aque multe. ⁊ detraxero te cū illis q deſcendūt ī
lacū ad populū ſempiternū: ⁊ collocauero i tra
noviſſima ſicut ſolitudines veteres cū his qui
deducunt̄ in lacū vt nō habiteris. Porro cum
dedero gloriā in terra viuētiū in nihilū redigā
te: ⁊ nō eris ⁊ reqſita nō inueneris vltra ī ſem
piternū dicit dominus deus. XXVII

Et factū ē vbū domini ad me dicens.
Tu ḡ fili hoīs: aſſume ſup tyꝝ lamētū
⁊ dices tyro. q̄ habitat i introitu maris
negociatiōi populoꝝ ad inſulas multas. Hec
dicit dominus deꝰ. O tyre tu dixiſti. Perfecti
decoris ego ſū. ⁊ in corde maris ſita. Finitimi
tui qui te edificauerunt ipleuerūt decorē tuum.
abietibus de ſanir extruxerūt te cū oibus tabu
latis maris: cedrū de libano tulerūt vt facerent
tibi malū: quercus de baſan dolauerūt i remos
tuos: ⁊ trāſtra tua fecerūt tibi ex ebore indico:
⁊ p̄toriola de iſulis italie. Byſſus varia de egy
pto texta ē: tibi in velū vt poneret̄ in malo: hya
cinthus ⁊ purpura de inſulis eliſa facta ſūt opi
mentū tuū. Habitatores ſidonis ⁊ aradij fue/
runt remiges tui: ſapientes tui tyre facti ſūt gu
bernatores tui: ſenes biblij ⁊ prudentes eiꝰ ha
buerunt nautas ad miniſteriū varie ſupellecti/
lis tue. Oēs naues maris ⁊ naute eoꝝ fuerūt
in populo negociatiōis tue: perſe ⁊ lydi ⁊ libies ſ
erāt in exercitu tuo viri bellatores tui: clypeū
⁊ galeā ſuſpenderūt in te pro ornatu tuo. Filij
aradij cū exercitu ſuo ſuper muros tuos in cir
cuitu: ſed ⁊ pigmei q erāt in turribus tuis pha
retras ſuas ſuſpenderūt in muris tuis p gyrū.
Ipſi ꝯpleuerunt pulchritudinē tuā. Carthagi
nenſes negociatores tui. A multitudīe cūcta/
rum diuitiaꝝ: argēto. ferro. ſtanno. plūboq̄ȝ.
repleuerūt nūdinas tuas. Grecia ⁊ thubal et
moſoch: ipſi iſtitores tui. Mancipia ⁊ vaſa e/
rea adduxerūt populo tuo de domo thogorma.
equos ⁊ eqtes ⁊ mulos adduxerūt ad foꝝ tuuȝ
Filij dedan negociatoreſ tui. Inſule multe ne
gociatio manus tue. Dētes eburneos ⁊ hebe
ninos cōmutauerūt in p̄cio tuo. Syrus nego
ciator tuus. Propter multitudinē opeꝝ tuoꝝ.
guttā ⁊ purpurā ⁊ ſcutulata ⁊ biſſuȝ: ⁊ ſericum
⁊ chodchod ꝓpoſuerūt in mercatu tuo. Iuda
et terra iſrael ipſi iſtitores tui in frumēto p̄mo
balſamū et mel et oleū et reſinā ꝓpoſuerūt i nū
dinis tuis. Damaſcenus negociator tuꝰ i mul
titudine opeꝝ tuoꝝ i multitudīe diuerſaꝝ opū.
in vino pingui: in lanis coloris optimi. Dan
et grecia et moçel in nundinis tuis ꝓpoſuerūt
ferrū fabrefactum ſtacten et calamus in nego/
ciatione tua. Dedan iſtitores tui in tapetibus
ad ſedendū. Arabia et vniuerſi p̄ncipes cedar.

ipſi negociatores manus tue. cū agnis et arieti
bus et hedis venerunt ad te negociatores tui.
Venditores ſaba et reema ipſi negociatores tui
cū vniuerſis p̄mis aromatibus et lapide p̄cio/
ſo et auro qđ ꝓpoſuerunt in mercato tuo. Arā
et chēne et eden negociatores tui. Saba aſſur.
⁊ chelmach vēditores tui: ipſi negociatores tui
multipharia in volucris hyacinthi et polimito
rū gaȥarūq; p̄cioſaꝝ q̄ obuolute et aſtricte erāt
funib⁹: cedros q̄z habebant i negociationibus
tuis. Naues maris p̄cipes tui in negociatiōe
tua: et repleta es et glorificata nimis i corde ma
ris. In aquis multis adduxerūt te remiges tui
Ventus auſter cōtriuit te. In corde maris di
uitie tue: et theſauri tui et multiplex īſtrumentū
tuū. Naute tui et gubernatores tui q tenebant
ſupellectilē tuam. et populo tuo p̄erant: viri q̄z
bellatores tui q erant in te cū vniuerſa multitu
dine tua q̄ eſt i medio tui: cadēt in corde maris
in die ruine tue. A ſonitu clamoris gubernato
rū tuoꝝ cōturbabunt claſſes. et deſcēdēt de na
uibus ſuis oēs qui tenebant remū. Naute et
vniuerſi gubernatores maris in t̄ra ſtabunt et
eiulabūt ſup te voce magna: et clamabunt ama
re. Et ſupiacient puluerē capitibus ſuis: et ci
nere ꝯſpgent: et radēt ſup te caluitium. et acci
gentur cilicijs. Et plorabunt te in amaritudine
aie ploratu amariſſimo et aſſumēt ſup te carmē
lugubre. et plangent te. Que ē vt tyrus q̄ ob/
mutuit in medio maris. Que in exitu negocia
tionum tuaꝝ de mari impleſti populos multos
in multitudine diuitiaꝝ tuaꝝ et populoꝝ tuoꝝ
ditaſti reges terre. Nunc contrita es a mari. in
ꝓfundis aquaꝝ opes tue: et oīs multitudo tua
q̄ erat in medio tui ceciderunt. Vniuerſi habi
tatores inſulaꝝ obſtupuerunt ſuper te: ⁊ reges
eoꝝ oēs tempeſtate ꝑcuſſi mutauerūt vultus.
Negociatores populoꝝ ſibilauerunt ſuper te.
Ad nihilum deducta es: et non eris vſq; i per
petuum.

XXVIII.

Et factus ē ſermo domini ad me dicēs.
Fili hominis: dic p̄ncipi tyri. Hec di
cit dominus deus. Eo q̄ eleuatum eſt
cor tuum et dixiſti: deus ego ſu;. et in cathedra
dei ſedi in corde maris cum ſis hō et non deus
et dediſti cor tuū quaſi cor dei. Ecce ſapientior
es tu daniele: omne ſecretum non eſt abſcōdi/
tum a te. In ſapia et prudētia tua feciſti tibi for
titudinem: et acquiſiſti aurum et argentum in
theſauris tuis: in multitudine ſapientie tue. et
in negociatione tua multiplicaſti tibi fortitudi/
nem: et eleuatum eſt cor tuum in robore tuo.
Propterea hec dicit dn̄s de⁹. Eo q̄ eleuatum
eſt cor tuū quaſi cor dei: idcirco ecce ego adducā
ſuper te alienos robuſtiſſimos gentiu;. Et nu
dabunt gladios ſuos ſup pulchritudinē ſapien
tie tue. ⁊ polluent decorē tuu;. Interficient ⁊ de
trahēt te. ⁊ morieris in interitu occiſoꝝ i corde
maris. Nūquid dicēs loq̄ris: de⁹ ego ſu;. corā
interficientib⁹ te: cū ſis hō ⁊ nō deus. In manu
occidentiū te morte icircūciſoꝝ morieris: i ma/
nu alienoꝝ. q: ego locutus ſū ait dn̄s de⁹: Et fa
ctus eſt ſermo dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs. leua
planctu; ſuper rege; tyri. ⁊ dices ei. Hec dicit
dn̄s deus. Tu ſignaculū ſimilitudinis. plenus
ſapia: ꝑfectus decore in delitijs paradiſi dei ſui
ſti. Oīs lapis p̄cioſus operimentū tuū: ſardius
thopaſius ⁊ iaſpis chryſolithus ⁊ onyx ⁊ beril/
lus ſapphir⁹ ⁊ carbuncul⁹ ⁊ ſmaragdus. Au/
rū q̄z opus decoris tui ⁊ foramina tua i die q̄ ꝯdi
tus es ꝓparata ſūt. Tu cherub extētus ⁊ prote
gēs ⁊ poſui te in mōte ſcō dei. In medio lapi/
dū ignitoꝝ ambulaſti. ꝑfectus i vijs tuis a die
ꝯditionis tue: donec iuenta eſt iniq̄tas i te. In
multitudine negociatiōis tue repleta ſunt inte/
riora tua iniquitate: ⁊ peccaſti. ⁊ eieci te de mon
te ſcō dei: ⁊ perdidi te o cherub ꝓtegens de me
dio lapidum ignitoꝝ. Et eleuatum eſt cor tuu;
in decore tuo. Perdidiſti ſapientiā tuā in deco
re tuo: in terrā ꝓieci te. ante faciē regu; dedi te
vt cernerēt te. In multitudine iniq̄tatū tuaru;
⁊ iniquitate negociatiōis tue polluiſti ſanctifica
tionē tuā. Producā ergo ignem de medio tui
qui comedat te: ⁊ dabo te in cinerē ſup terrā in
ꝯſpectu oīum videntiū te. Oēs qui viderint te
in gentib⁹. obſtupeſcēt ſup te. Nihili factus es
⁊ nō eris i ꝑpetuū. Et fact⁹ eſt ſermo dn̄i ad me
dicēs. Fili hoīs. pone faciē tuā ꝯtra ſidone; ⁊
ꝓphetabis de ea. ⁊ dices. Hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego ad te ſidon. ⁊ glorificabor i medio tui
Et ſcient quia dn̄s cu; fecero in ea iudicia: ⁊ ſā
ctificatus fuero in ea. Et immittam ei peſtilentia;
⁊ ſanguinem in plateis eius: ⁊ corruent interfe
cti in medio eius gladio per circuitu;. ⁊ ſciēt q̄a
ego dn̄s. Et non erit vltra domui iſrael offen/
diculum amaritudinis. ⁊ ſpina dolore; inferēſ
vndiq; per circuitu; eoꝝ q aduerſant eis. ⁊ ſci
ent q: ego dn̄s deus. Hec dicit dominus deus
Qū ꝯgregauero domū iſrl̄ de pplis in quibus
diſpſi ſūt ſanctificabor i eis corā gētib⁹. ⁊ hita/
bunt in terra ſua quam dedi ſeruo meo iacob. ⁊
habitabunt in ea ſecuri. Et edificabunt domos
⁊ plantabunt vineas: ⁊ habitabūt confidenter
cum fecero iudicia in omnibus qui aduerſant

cis per circuitū. ⁊ ſcient quia ego dominus de/
us eorum. XXIX
IN āno decio ⁊ duodecio mēſe: vna die
mēſis: factū ē v͛bū dn̄i ad me dicens.
Fili hois pone faciē tuā ꝯ pharaonem
regē egypti. ⁊ ꝓphetab de eo. ⁊ de egypto vni
uerſa loq̄re ⁊ dices. Hec dixit dn̄s de⁹. Ecce
ego ad te pharao rex egypti draco magne q cu
bas in medio fluminū tuoꝝ. ⁊ dicis: meus eſt
fluui⁹. ⁊ ego feci memetipſū. Et ponā frenū in
maxillis tuis. ⁊ agglutinabo piſces fluminum
tuoꝝ ſq̄mis tuiſ. ⁊ extrahā te d͛ medio fluminū
tuoꝝ: ⁊ vniuerſi piſces tui ſquamis tuis adhe/
rebunt. Et ꝓijciam te in deſertuꝫ ⁊ oēs piſces
fluminis tui. Sup̱ faciem terre cades nō colli/
geris neqꝫ ꝯgregaberis. Beſtijs tre ⁊ volati
libus celi dedi te ad deuorandū. ⁊ ſcient oēs ha
bitatoreſ egypti q: ego dn̄s. Pro eo q· fuiſti ba
culus arūdine⁹ domui iſrael qū app̄hendērūt
te manu. ⁊ ꝯfract⁹ es. ⁊ laceraſti oēm humerū
eoꝝ ⁊ innitentib⁹ eis ſup̱ te ꝯminut⁹ es. ⁊ diſſol
uiſti oēs renes eoꝝ: ꝓpterea hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego adducā ſup̱ te gladiū meū ⁊ interfici
am de te hoīem ⁊ iumētū. Et erit t͛ra egypti in
deſertū ⁊ in ſolitudinē: ⁊ ſciēt q: ego dominus.
Pro eo q· dixeris: fluui⁹ me⁹ ē ⁊ ego feci eum
iccirco ecce ego ad te ⁊ ad flumina tua. Daboqꝫ
terrā egypti in ſolitudinē gladio diſſipatā. a ter
re ſyenes vſqꝫ ad terminos ethiopie. Nō ptrā
ſibit eā pes hois: neqꝫ pes iumēti gradiet͛ i ea.
⁊ nō habitabit͛ q̄draginta annis. Daboqꝫ t͛rā
egypti deſertā ī medio terraꝝ deſertaꝝ ⁊ ciui/
tates eius in medio vrbium ſubuerſaꝝ. ⁊ erūt
deſolate q̄draginta ānis. Et diſp̱gā egyptios i
natiōes. ⁊ vētilabo eos in t͛ras. Quia hec dic̄
dn̄s deus: poſt finē q̄draginta ānoꝝ ꝯgrega/
bo egyptū de populis iq̄bus diſp̱ſi fuerāt: ⁊ re
ducā captiuitatē egypti ⁊ collocabo eos i terra
phatures: i t͛rā natiuitatiſ ſue: ⁊ erūt ibi i regnū
humile. Int͛ cetera regna erit humillimū: ⁊ nō
eleuabit͛ vltra ſup̱ nationeſ. Et minuā eos ne
iperēt gētib⁹ neqꝫ erunt vltra domui iſrael cō
fidētia docentes iniq̄tatē vt fugiāt ⁊ ſequantur
eos. ⁊ ſciēt q: ego dn̄s deus. Et factum ē i vi/
ceſimo ⁊ ſeptio āno ī p̄mo i vna mēſis: fcū eſt
v͛bū dn̄i ad me dicēs. Fili hois nabuchodono
ſor rex babylōis ſ͛uire fecit exercitū ſuū ſeruitu
te magna aduerſus tyrū. Oē caput decaluatū
⁊ ois humerus depilatus ē. Et merces nō eſt
reddita ei neqꝫ exercitui eius de tyro: ꝓ ſ͛uitu/
te q̄ ſeruiuit mihi aduerſus eā. Propterea hec
dicit dn̄s deus. Ecce ego dabo nabuchodono/
ſor regē babylōis i terra egypti. ⁊ accipiet mul/
titudinē eius ⁊ dep̄dabit͛ manubias eius: ⁊ di
ripiet ſpolia ei⁹ ⁊ erit merces exercitui illi ⁊ opi
q̄ ſ͛uiuit aduerſus eā. dedi ei t͛rā egypti ꝓ eo q·
laborauerit mihi ait dn̄s deus. In die illa pul/
lulabit cornu domus iſrl̄. ⁊ tibi dabo apertū os
in medio eoꝝ. ⁊ ſcient quia ego dn̄s. XXX
ET factū ē verbū dn̄i ad me dicēs. Fili
hois ꝓpheta. ⁊ dic. Hec dicit dn̄s de⁹.
Vlulate ve ve diei: q: iuxta eſt dies: et
appropinquabit dies dn̄i: dies nubis tp̄s gen/
tiū erit. Et veniet gladius in egyptū: ⁊ erit pa/
uor ī ethiopia cū ceciderint vulnerati in egypto:
⁊ ablata fuerit multitudo illius. ⁊ deſtructa fū
damēta eius. Ethiopia ⁊ libya ⁊ lidij ⁊ oē reli
quū vulgus: ⁊ chub ⁊ filij t͛re federis cum eis
gladio cadēt. Hec dicit dn̄s deus. Et corruēt
fulciētes egyptū: ⁊ deſtruet͛ ſup̱bia iperij ei⁹.
A turre ſyenes gladio cadēt in ea: ait dn̄s exer
cituū. Et diſſipabunt͛ in medio terraꝝ deſolata
rū. ⁊ vrbes eius in medio ciuitatū deſtaꝝ erūt:
⁊ ſciēt q: ego dn̄s deus. cū dedero ignē in egy/
pto ⁊ attriti fuerint oēs auxiliatores eius. In
die illa egredient͛ nuncij a facie mea i trierbus
ad ꝯterendā ethiopie ꝯfidentiā: ⁊ erit pauor in
eis in die egypti: q: abſqꝫ dubio veniet. Hec
dicit dominus deus. Et ceſſare faciā multitudi
nē egypti in manu nabuchodonoſor regis ba
bylonis. Ipſe ⁊ pp̄ls eius cū eo. fortiſſimi gen
tium adducent͛ ad diſp̱dendā terrā. Et euagi/
nabunt gladios ſuos ſup̱ egyptuꝫ. et iplebunt
terrā interfectis. et faciā alueos fluminū aridoſ
et tradā terrā in manus peſſimoꝝ: et diſſipabo
terrā et plenitudinē eius in manus alienoruꝫ.
Ego dn̄s locutus ſum. Hec dicit dn̄s de⁹. Et
diſp̱dā ſimulachra: ⁊ ceſſare faciā idola de mē/
phis. et dux de t͛ra egypti nō erit āplius. Et da
bo terrorē in terrā egypti. et diſp̱dā t͛rā phatu
res. et dabo ignē in taphnis. et faciam iudicia
mea in alexādria. Et effūdā indignationē meā
ſup̱ peluſiū robur egypti. ⁊ iterficiā multitudi
nē alexādrie. ⁊ dabo ignē in egypto. Quaſi p̱
turiēs dolebit peluſiū. ⁊ alexādria erit diſſipata
⁊ i mēphis anguſtie quotidiane. Iuuenes elio
poleos ⁊ bubaſti gladio cadent. ⁊ ipſe captiue
ducent͛. Et in taphnis nigreſcit dies: cū cōtri/
uero ibi ſceptra egypti. ⁊ defecerit in ea ſuper
bia potentie eius. Ipſam nubes operiet: filie
aūt eius in captiuitatē ducentur. Et iudicia fa/
ciam in egypto. ⁊ ſciēt q: ego dn̄s. Et factū eſt
in vndecimo āno: in p̄mo: in ſeptima menſis:
factū eſt verbū domini ad me dicēs. Fili hois.

brachiũ pharaonis regis egypti cõfregi. ⁊ ecce nõ eſt obuolutũ vt reſtitueref ei ſanitas vt ligaref pannis ⁊ faſciref linthcolis: ⁊ recepto robore poſſet tenere gladium. Propterea hec dic dñs deus. Ecce ego ad pharaonẽ regẽ egypti ⁊ cõminuã eius brachiũ forte ſed ↄfractũ: ⁊ deijciã gladiũ de manu eius. Et diſpgã egyptuz in gentibꝰ. ⁊ ventilabo eos in terris. Et confortabo brachia regis babylonis: daboqꝫ gladiũ meuz in manu eius. Et cõfringã brachiũ pharaonis. ⁊ gemẽt gemitibus interfecti corã facie eiꝰ Et cõfortabo brachia regis babylõis. ⁊ brachia pharaonis cõcident. Et ſcient q: ego dominus cũ dedero gladiũ meum in manũ regis babylonis. ⁊ extenderit eũ ſup terram egypti. Et diſpgam egyptũ in nationes: ⁊ ventilabo eos i terras: ⁊ ſciẽt q: ego dñs. XXXI

ET factũ eſt i ãno vndecimo tertio vna menſis: factum eſt verbũ dñi ad me dicens. Fili hominis. dic pharaõi regi egypti ⁊ pplo eius. Cui ſimilis factus es in magnitudine tua. Ecce aſſur q̃ſi cedrus i libano pulcher ramis. ⁊ frondibꝰ nemoroſus. excelſuſqꝫ altitudine: ⁊ inter ↄdenſas frondes eleuatuz ẽ cacumen eius. Aque nutrierunt illum: abyſſus exaltauit illũ. Flumina eius manabant in circuitu radicũ eius: ⁊ riuos ſuos emiſit ad vniuerſa ligna regionis. Propterea eleuata eſt altitudo eius ſuper oĩa ligna regionis. ⁊ multiplicata ſunt arbuſta eius. ⁊ eleuati ſunt rami eiꝰ pre aquis multis. Cũqꝫ extendiſſent vmbram ſuaz in ramis eiꝰ fecerunt nidos omnia volatilia celi. ⁊ ſub frondibus eiꝰ genuerunt oẽs beſtie ſaltuum: ⁊ ſub vmbraculo illius habitabat cetꝰ gẽtium plurimarũ. Eratqꝫ pulcherrimus in magnitudine ſua. ⁊ i dilatatiõe arbuſtoꝝ ſuorum. Erat eñi radix illiꝰ iuxta aq̃s multas. Cedri nõ fuerunt altiores illo i paradiſo dei. Abietes nõ adeq̃uerunt ſũmitatẽ eius. ⁊ platani nõ fuerũt eque frondibus illiꝰ. Oẽ lignũ paradiſi dei nõ eſt aſſimilatũ illi ⁊ pulchritudini eius: quoniaꝫ ſpecioſũ feci eũ. ⁊ multis cõdenſiſqꝫ frondibus Et emulata ſunt eũ oĩa ligna voluptatis: q̃ erãt in paradiſo dei. Propterea hec dicit dñs deus Pro eo q: ſublimatus eſt in altitudine ⁊ dedit ſũmitatẽ ſuam virentem atqꝫ condenſa. ⁊ eleuatum eſt cor eius in altitudine ſua: tradidi eum i manus fortiſſimi gentium. Faciens faciet ei. Iuxta impietatem eius eieci eũ: ⁊ ſuccident euz alieni ⁊ crudeliſſimi nationuz. Et proijciẽt euz ſup montes: ⁊ i cunctis ↄuallibus corruẽt rami eiꝰ. Et ↄfringent arbuſta eiꝰ i vniuerſis rupibꝰ terre: ⁊ recedent de vmbraculo eiꝰ oẽs ppli terre ⁊ relinquẽt eũ. In ruina eiꝰ habitauerũt oĩa volatilia celi. ⁊ i ramis eius fuerũt vniuerſe beſtie regionis. Quãobrẽ nõ eleuabunf i altitudine ſua oĩa ligna aquarũ: nec ponẽt ſublimitatẽ ſuã inter nemoroſa atqꝫ frondoſa: nec ſtabunt in ſublimitate ſua oĩa que irrigant aquis: quia oẽs traditi ſunt in mortem ad terram vltimam in medio filiorum hoĩum ad eos qui deſcendũt in lacũ. Hec dicit dñs deus. In die quando deſcendit ad īferos induxi luctũ. operui euz abyſſo ⁊ ꝓhibui flumina eius: ⁊ coherceui aq̃s multas Cõtriſtatus eſt ſup eũ libanꝰ. ⁊ oĩa ligna agri ↄcuſſa ſunt. A ſonitu ruine eius ↄmoui gẽtes. cũ deducerẽ euz ad infernũ cũ his qui deſcendebant in lacuz. Et conſolata ſunt in terra infima oĩa ligna voluptatis egregia atqꝫ p̃clara i libano. vniuerſa q̃ irrigabant aquis. Nã ⁊ ipſi cũ eo deſcendẽt ad infernũ ad interfectos gladio. ⁊ brachium vniuſcuiuſqꝫ ſedebit ſub vmbraculo eius in medio nationum. Cui aſſimilatꝰ es o inclyte atqꝫ ſublimis inter ligna voluptatis. Ecce deductus es cuz lignis voluptatis ad terram vltimam. In medio incircũciſoꝝ dormies cũ eis qui interfecti ſũt gladio. Ipſe eſt pharao ⁊ oĩs multitudo eius: dicit dñs deꝰ. XXXII.

ET factum eſt duodecimo anno. in mẽſe duodecimo. in vna menſis. factum ẽ verbũ domini ad me dicẽs. Fili hominis. aſſume lamentũ ſuper pharaonem regem egypti. ⁊ dices ad eum. Leoni gentium aſſimilatus es. ⁊ draconi q eſt in mari. Et ventilabas cornu in fluminibus tuis. ⁊ cõturbabas aquas pedibus tuis. ⁊ ↄculcabas flumina earũ. Propterea hec dicit dominꝰ deus. Expandã ſup te rete meum in multitudine ppl̃oꝝ multoꝝ. ⁊ extrahã te in ſagena mea. ⁊ ꝓijciam te in terram. Sup faciem agri abijciã te. ⁊ habitare faciã ſup te oĩa volatilia celi ⁊ ſaturabo de te beſtias vniuerſe terre. Et dabo carnes tuas ſuper mõtes. ⁊ implebo colles tuos ſanie tua. Et irrigabo terram fetore ſanguinis tui: inſuper montes ⁊ valles implebuntur ex te. Et operiam cuz extinctꝰ fueris celos: ⁊ nigreſcere faciam ſtellas eius. Solẽ nube tegã. ⁊ luna nõ dabit lumen ſuum Oĩa luminaria celi merere faciã ſup te. ⁊ dabo tenebras ſuper terrã tuã dicit dñs deus. Et irritabo cor ppl̃oꝝ multoꝝ. cum induxero ↄtritionẽ tuã i gentibus ſup terras q̃s neſcis. ⁊ ſtupeſcere faciã ſuper te ppl̃os multos. Et reges eoꝝ horrore nimio formidabũt ſuper te: cũ volare cepit gladiꝰ meꝰ ſup facies eoꝝ. ⁊ obſtupe

ſcent repente ſinguli ꝓ aīa ſua ī die ruine ſue
Quia hec dicit dn̄s deus. Gladius regis ba/
bylonis veniet tibi: in gladijs fortiū deijciam
multitudinē tuā. Jnexpugnabiles oēs gentes
he. Et vaſtabūt ſuperbiā. ⁊ diſſipabit multitu/
do eius. Et perdā oīa iumēta eiꝰ q̄ erāt ſup aq̄s
plurimas. ⁊ nō ꝯturbabit eas pes hominis vl/
tra: neqꝫ vngula iumentoꝝ turbabit eas. Tunc
puriſſimas reddam aquas eoꝝ. ⁊ flumina eoꝝ
quaſi oleū adducā. ait dn̄s deus: cū dedero ter
ram egypti deſolatā. Deſeret autem terra a ple
nitudine ſua qñ pcuſſero oēs habitatores eius.
⁊ ſcient qꝛ ego dn̄s. Planctus eſt. ⁊ plangēt eū
filie gentiū: ſup egyptū ⁊ ſup multitudinē eius
plangēt eū. ait dn̄s deus. Et factū eſt in duode/
cimo āno: in qntadecima mēſis. factū eſt verbū
dn̄i ad me dicens. Fili hoīs. cane carmen lugu/
bre ſuper multitudinē egypti. Et trahe eam ip
ſam ⁊ filias gentiū robuſtarū ad terrā vltimam
cum his q descendūt in lacum. Quo pulchrior
es deſcende. ⁊ dormi cum incircūciſis. Jn me/
dio interfectorū gladio cadent. Gladius datus
eſt. Et attraxerūt eā ⁊ oēs pplos eius. Loquen
tur ei potētiſſimi robuſtoꝝ de medio inferni: q
cū auxiliatoribus eiꝰ deſcenderūt. ⁊ dormierunt
incircūciſi interfectiqꝫ gladio: Jbi aſſur ⁊ om/
nis multitudo eius: in circuitu illiꝰ ſepulchra eo
rum oēs interfecti ⁊ q ceciderunt gladio: quoꝝ
data ſunt ſepulchra in nouiſſimis laci. Et facta
eſt multitudo eius per gyrum ſepulchri eiꝰ vni
uerſi interfecti cadenteſqꝫ gladio q dederāt quō
dā formidinē ſuā in terra viuentium. Jbi elam
⁊ oīs multitudo eius per gyrum ſepulchri ſui.
Oēs hi interfecti ruētesqꝫ gladio: q deſcenderūt
incircūciſi ad terrā vltimā. Qui poſuerūt terro
rē ſuū in terra viuētiū: ⁊ portauerunt ignomi
niā ſuā cū his q deſcenderūt in lacū. Jn medio
interfectoꝝ poſuerunt cubile eius in vniuerſis
pplis eius. in circuitu eius ſepulchrū illiꝰ. Oēs
hi incircūciſi interfectiqꝫ gladio. Dederunt. n.
terrorē ſuū in terra viuētiū. ⁊ portauerūt igno
miniā ſuā cū his q deſcēdūt in lacū. Jn medio
interfectorum poſiti ſunt. Jbi moſoch ⁊ tubal ⁊
oīs multitudo eius. in circuitu eius ſepulchra il
lius. Oēs hi incircūciſi interfectiqꝫ ⁊ cadētes gla
dio. qꝛ dederunt formidinē ſuā in trā viuentiū
⁊ nō dormiēt cū fortibus cadētibꝰqꝫ. ⁊ icircūci
ſis q deſcenderūt ad infernū cū armis ſuis. Et
poſuerūt gladios ſuos ſub capitibus ſuis. ⁊ fue
runt iniq̄tates eoꝝ in oſſibꝰ eoꝝ: qꝛ terror fortiū
facti ſunt in tra viuētiū. Et tu ergo ī medio
incircūciſoꝝ ꝯtereris. ⁊ dormies cū interfectis
gladio. Jbi idumea. ⁊ reges eius ⁊ oēs duces
eius. q dati ſunt cū exercitu ſuo cū interfectis gla
dio. ⁊ q cum incircūciſis dormierūt: ⁊ cum his
q deſcenderunt in lacum. Jbi principes aq̄lōis
oēs ⁊ vniuerſi venatores qui deducti ſūt cū īter
fectis pauentes ⁊ in ſua fortitudine ꝯfuſi q dor/
mierūt incircūciſi cū interfectis gladio. ⁊ porta/
uerunt ꝯfuſionē ſuā cū his qui deſcēdunt in la
cū. Vidit eos pharao ⁊ ꝯſolatꝰ eſt ſup vniuer/
ſa multitudie ſua q̄ iterfecta eſt gladio: pharao
⁊ oīs exercitꝰ eius ait dn̄s deꝰ. qꝛ dedit terrorē
ſuū in tra viuentiū. ⁊ dormiuit in medio icircū
ciſoꝝ cū īterfectis gladio: pharao ⁊ oīs multitu
do eius ait dn̄s deus. XXXIII

Et factū eſt v̄bum dn̄i ad me dicēs. Fi
li hoīs. loquere ad filios pplī tui. ⁊ di/
ces ad eos. Terra cū induxero ſuper eā
gladium. ⁊ tulerit ppl's terre virū vnum de no
uiſſimis ſuis. ⁊ ꝯſtituerit eū ſuper ſe ſpeculato/
rē. ⁊ ille viderit gladiū vēientē ſuper trā ⁊ ce/
cinerit buccina ⁊ ānunciauerit ppō: audiēs au
tem quiſqs ille eſt. ſonitū buccine. ⁊ nō obſerua
uerit. veneritqꝫ gladius ⁊ tulerit eum: ſanguis
ipſiꝰ ſup caput eius erit. Sonitū buccine audi/
uit: ⁊ nō ſe obſeruauit. ſanguis eius in ipō erit.
Si aūt ſe cuſtodierit. aīam ſuā ſaluabit. Qd' ſi
ſpeculator viderit gladiū venientē ⁊ nō inſonue
rit buccina. ⁊ ppl's ſe non cuſtodierit: veneritqꝫ
gladius ⁊ tulerit de eis aīam. ille quidē ī iniqui
tate ſua captus eſt. ſanguinē autē eius de manu
ſpeculatoris requirā. Et tu fili hoīs ſpeculato/
rē dedi te domui iſrl'. Audiēs ergo ex ore meo
ſermonē: ānūciabis eis ex me. Si me dicēte ad
impiū. impie morte morieris: nō fueris locutꝰ vt
ſe cuſtodiat impiꝰ a via ſua: ipſe impius ī iniq̄ta/
te ſua morietur: ſanguinē aūt eius de manu tua re
quirā. Si aūt ānūciante te ad impium vt a vijs
ſuis ꝯuertatur: nō fuerit ꝯuerſus a via ſua ipſe in
iniquitate ſua morietur: porro tu aīam tuam libe/
raſti. Tu ergo fili hoīs dic ad domū iſrael. Sic
locuti eſtis dicētes. Jniq̄tates nr̄e ⁊ pctā noſtra
ſuper nos ſunt ⁊ ī ipſis nos tabeſcimus. Quō
ergo viuere poterimꝰ. Dic ad eos. Viuo ego
dicit dn̄s deꝰ. Nolo mortē impij: ſꝫ vt ꝯuertatur
impius a via ⁊ viuat. Cōuertimini a vijs veſtris
peſſimis. Et quare moriemini domus iſrl'. Tu
itaqꝫ fili hoīs dic ad filios pplī tui. Juſticia iu/
ſti nō liberabit eū in quacūqꝫ die peccauerit: ⁊ im
pietas impij nō nocebit ei in q̄cūqꝫ die ꝯuerſus
fuerit ab impietate ſua. Et iuſtus nō poterit vi
uere in iuſticia ſua. in quacunqꝫ die peccauerit.
Etiā ſi dixero iuſto qꝫ vita viuat. ⁊ ꝯfiſus in.

iuſtitia ſua fecerit iniqtatẽ: oẽs iuſtitie eius obli
uioni tradent̃: ⁊ in iniquitate ſua quã opatus ẽ
in ipſa morietur. Si aũt dixero impio: morte morie
ris ⁊ egerit pniam a pctõ ſuo: feceritq; iudiciũ
⁊ iuſtitiã. ⁊ pignus reſtituerit ille impius: rapinã
q; reddiderit. i mãdatis vite ambulauerit: nec
fecerit quicq̃ iniuſtũ: vita viuet ⁊ nõ morietur.
Oĩa peccata ei⁹ q̃ peccauit: nõ imputabunt̃ ei.
Iudiciũ ⁊ iuſtitiã fecit: vita viuet. Et dixerunt
filij ppl'i tui. Nõ ẽ equi põderis via dñi. Et ip
ſoꝝ via iniuſta ẽ. Cũ eni receſſerit iuſt⁹ a iuſti
tia ſua feceritq; iniqtates: morietur i eis. Et cum
receſſerit impius ab impietate ſua feceritq; iudiciũ
⁊ iuſtitiã: viuet i eis. Et dicitis. Nõ ẽ recta via
dñi. Unũquẽq; iuxta vias ſuas iudicabo d̃ vo
bis domus iſrael. Et fcm̃ ẽ in duodecimo ãno
i decimo mẽſe in quita mẽſe trãſmigratiõis no
ſtre: venit ad me q fugerat de hieruſalẽ dicẽs.
Vaſtata ẽ ciuitas. Manus aũt dñi facta fuerat
ad me veſpe añq; veniret q fugerat: aperuitq;
os meũ donec veniret ad me mane: ⁊ apto ore
meo nõ ſilui amplius. Et factũ ẽ v̈bũ domini
ad me dicẽs. Fili hoĩs: q habitant in ruinoſis
his: ſup humũ iſrael loq̃ntes aiunt. Un⁹ erat
abrahã: ⁊ hereditate poſſedit trã. Nos autem
multi ſum⁹: nobis data ẽ tra i poſſeſſionẽ. Id-
circo dices ad eos. hec dicit dñs de⁹. Qui i ſã
guine comeditis: ⁊ oculos vr̃os leuatis ad im-
mũdicias vr̃as. ⁊ ſanguinẽ funditis: nũqd ter
rã hereditate poſſidebitis. Stetiſtis in gladijs
vr̃is: feciſtis abhoĩatiões vr̃as. ⁊ vnuſquiſq;
vxorẽ pximi ſui polluit: ⁊ trã hereditate poſſide
bitis? Hec dices ad eos. Sic dicit dñs de⁹. Vi
uo ego: q̃ q in ruinoſis hitãt gladio cadẽt: ⁊ q
in agro ẽ. beſtijs tradet̃ ad deuorandũ: qui aũt
in pſidijs ⁊ in ſpeluncis ſũt peſte morient̃. Et
dabo terrã in ſolitudinẽ ⁊ in deſertũ: ⁊ deficiet
ſupba fortitudo ei⁹: ⁊ deſolabunt̃ montes iſrl':
eo q̃ nullus ſit q p eos trãſeat. Et ſcient q̃ ego
dñs: cũ dedero trã eoꝝ deſolatã ⁊ deſertã ꝑpt
vniuerſas abhoĩationes ſuas quas opati ſunt.
Et tu fili hoĩs: filij populi tui q loquũt̃ de te iux
ta muros ⁊ ĩ oſtijs domoꝝ: ⁊ dicũt vn⁹ ad al-
terũ vir ad pximũ ſuũ loquẽtes: venite ⁊ audi
am⁹ qs ſit ſermo egrediẽs a dño. Et veniũt ad
te q̃ſi ſi ingrediat̃ populus: ⁊ ſedẽt corã te popu
lus me⁹. Et audiũt ſermones tuos ⁊ nõ faciũt
eos: q̃ i cãticũ oris ſui v̈tũt illos. Et auaritiã
ſuam ſeq̃t̃ cor eoꝝ. ⁊ es eis q̃ſi carmẽ muſicũ qð
ſuaui dulciq; ſono canit̃. Et audiũt v̈ba tua ⁊
non faciunt ea. ⁊ cum venerit qð predictum eſt
ecce enim venit: tunc ſcient quia prophetes fue

rit inter eos.

XXXIIII

Et factũ eſt v̈bũ dñi ad me dicens. Fi
li hoĩs ꝓpheta de paſtorib⁹ iſrael. ꝓ-
pheta ⁊ dices paſtorib⁹. Hec dicit dñs
deus. Ve paſtorib⁹ iſrael: q paſcebãt ſemetip-
ſos. Nõne greges a paſtorib⁹ paſcũt̃? Lac co-
medebatis: ⁊ lanis opericbamini. ⁊ qð craſſũ
erat occidebatis: gregẽ aũt meũ nõ paſcebatis. Qð
infirmũ fuit nõ ꝯſolidaſtis: ⁊ qð egrotũ nõ ſa-
naſtis. Qð ꝯfractũ eſt nõ alligaſtis. ⁊ qð abie
ctũ eſt non reduxiſtis: ⁊ qð perierat non queſi-
ſtis: ſ; cũ auſteritate iperabatis eis ⁊ cũ potẽtia
Et diſperſe ſunt oues mee eo q̃ nõ eẽt paſtor:
⁊ facti ſunt in deuorationẽ oĩum beſtiaꝝ agri.
⁊ diſperſe ſunt. Errauerũt greges mei in cun-
ctis mõtib⁹ ⁊ in vniuerſo colle excelſo. ⁊ ſuper
oẽm faciẽ terre diſperſi ſunt greges mei ⁊ non
erat q requireret. Nõ erat inquã q requireret.
Propterea paſtores audite v̈bũ domini. Vi
uo ego dicit dominus de⁹: q̃ ꝓ eo q̃ facti ſunt
greges mei in rapinã ⁊ oues mee in deuoratio
nẽ oĩum beſtiaꝝ agri: eo q̃ nõ eẽt paſtor: neq;
enĩ q̃ſierũt paſtores gregẽ meũ: ſ; paſcebãt pa
ſtores ſemetipſos ⁊ greges meos nõ paſcebãt:
ꝓpterea paſtores audite v̈bũ domini. Hec di
cit dominus de⁹. Ecce ego ipſe ſup paſtores:
requirã gregẽ meũ de manu eoꝝ: ⁊ ceſſare faci
am eos vt vltra nõ paſcãt gregẽ meũ: nec paſ-
cant amplius paſtores ſemetipſos. Et libera-
bo gregẽ meũ de ore eoꝝ: ⁊ nõ erit vltra eis in
eſcã: q̃ hec dicit domin⁹ deus. Ecce ego ipe re
quiram oues meas: ⁊ viſitabo eas. Sicut viſi
tat paſtor gregem ſuũ: in die qñ fuerit in medio
oĩum ſuaꝝ diſſipatarũ: ſic viſitabo oues meas ⁊
liberabo eas de oĩbus locis in qbus diſpſe fue
rant in die nubis ⁊ caliginis. Et educã eas de
ppl'is: ⁊ ꝯgregabo eas de terris. ⁊ inducã eas
in terrã ſuã: ⁊ paſcã eas in montibus iſrael in
riuis in cunctis ſedibus terre. In paſcuis vbe
rimis paſcã eas: ⁊ in mõtibus excelſis iſrael
erũt paſcue eaꝝ. Ibi requieſcẽt in herbis virẽti-
bus: ⁊ in paſcuis pinguibus paſcent̃ ſup mon
tes iſrael. Ego paſcã oues meas ⁊ ego eas ac-
cubare faciã dicit dñs deus. Qð perierat req-
ram: ⁊ quod abiectũ erat reducã ⁊ qð ꝯfractũ
fuerat alligabo: ⁊ quod infirmũ fuerat conſoli
dabo: ⁊ quod pingue ⁊ forte cuſtodiã: ⁊ paſcã
illas in iudicio. Vos aũt greges mei: hec di-
cit dominus deus: Ecce ego iudico inter pec⁹
⁊ pecus: arietum ⁊ hircoꝝ. Nonne ſatis vobiſ
erat paſcua bona depaſci. Inſuper ⁊ reliquias
paſcuaꝝ veſtraꝝ conculcaſtis pedibus veſtris

⁊ cum puriſſimã aquã biberetis: reliquam pe/
dibus veſtris turbaſtis. Et oues mee his que
conculcata pedibꝰ veſtris fuerant paſcebant̄.
⁊ que pedes vři turbauerãt hec bibebãt. Pro
pterea hec dicit dñs deus ad vos. Ecce ego ip
ſe iudico inť pecus pingue ⁊ macilentuꝫ. Pro
eo q̄ lateribus ⁊ humeris ĩpingebatis: ⁊ corni
bus veſtris ventilabatis omnia infirma pecora
donec diſpergerent̄ foras: ſaluabo gregẽ meũ
⁊ non erit vltra in rapinam. ⁊ iudicabo inť pe/
cus ⁊ pecꝰ. Et ſuſcitabo ſup ea paſtorẽ vnuꝫ q
paſcat ea: ſeruũ meũ dauid: ipſe paſcet ea: ⁊ ipſe
erit eis in paſtorẽ. Ego aũt dñs ero eis in deũ
⁊ ſeruus meus dauid ꝓnceps in medio eoꝝ.
Ego dominus locutꝰ ſũ. Et faciam cũ eis pa/
ctũ pacis. ⁊ ceſſare faciam beſtias peſſimas de
terra. ⁊ qui habitant in deſerto. Securi dormi/
ent in ſaltibus: ⁊ ponã eos ĩ circuitu collis mei
benedictionem: ⁊ deducã imbrem in tp̄e ſuo. ⁊
pluuie benedictionis erũt. Et dabit lignũ agri
fructum ſuũ. ⁊ terra dabit germen ſuũ: ⁊ erunt
in terra ſua abſq; timore. Et ſcient q̄ ego dñs
cũ contriuero cathenas iugi eoꝝ: ⁊ eruero eos
de manu imꝑantium ſibi. Et non erunt vltra
in rapinam in gentibus: neq; beſtie terre de/
uorabũt eos: ſed habitabunt confidenter abſq;
vllo terrore. Et ſuſcitabo eis germen nomina
tum. ⁊ non erunt vltra imminuti fame in terra:
neq; portabunt amplius opprobriũ gentium.
Et ſcient quia ego dñs deus eoꝝ cum eis. ⁊ ip
ſi populus meus domus iſrael: ait dominꝰ de
us. Vos autẽ greges mei greges paſcue mee
homines eſtis: et ego dominus deus veſter di
cit dominus deus. XXXV.

ET factus ẽ ſermo dñi ad me dicẽs. Fi
li hoĩs: pone faciẽ tuã aduerſũ mõtem
ſeyr: et prophetabis de eo. et dices illi.
Hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego ad te mons ſeyr.
et extendã manũ meã ſup te. et dabo te deſola/
tũ atq; deſertũ. Vrbes tuas demoliar: et tu de
ſertus eris. et ſcies q̄ ego dominus: eo q̄ fue/
ris inimicꝰ ſempiternus et ꝯcluſeris filios iſrael
in manꝰ gladij in tp̄e afflictiõis eoꝝ: in tp̄e ini
quitatis extreme. Propterea viuo ego dic̄ dñs
deus: qm̄ ſanguini tradã te. et ſanguis te pſeq̄
tur. Et cũ ſanguinẽ oderis: ſanguis pſequetur
te. Et dabo mõtẽ ſeyr deſolatũ atq; deſertũ. et
auferã de eo euntẽ: et redeuntẽ. et implebo mon
tes eiꝰ occiſoꝝ ſuoꝝ. In collibꝰ tuis et ĩ vallibꝰ
tuis atq; ĩ torrẽtibꝰ. interfecti gladio cadẽt. In
ſolitudines ſempiternas tradã te. et ciuitates tue
nõ habitabũtur. Et ſcietis q̄ ego dñs deꝰ eo q̄
dixeris: due gẽtes et due terre mee erunt et he
reditate poſſidebo eas: cũ dominꝰ eẽt ibi. Pro
pterea viuo ego dicit dñs deus: q̄ faciã iuxť irã
tuã ⁊ ſm̄ zelũ tuũ quẽ feciſti odio hñs eos. ⁊ no
tus efficiar ꝑ eos cũ te iudicauero. ⁊ ſcies quia
ego dñs. Audiui vniuerſa opprobria tua q̄ lo/
cutus es de mõtibus iſrl̄ dicẽs. Deſerti nobis
ad deuorandũ dati ſũt. Et inſurrexiſtis ſup me
ore vřo: ⁊ derogaſtis aduerſũ me. Verba vřa
ego audiui. Hec dicit dñs deus. Letante vni
uerſa terra: ĩ ſolitudinẽ te redigam: ſicut gaui
ſus es ſup hereditatẽ domꝰ iſrl̄: eo q̄ fuerit diſ
ſipata: ſic faciã tibi. Diſſipatus eris mons ſeyr
⁊ idumea oĩs. ⁊ ſciẽt q̄ ego dñs. XXXVI.

TV aũt fili hoĩs. ꝓpħa ſup mõtes iſrael
⁊ dices. Mõtes iſrael audite vbũ dñi
Hec dicit dñs deus. Eo q̄ dixerit ini/
micus de vobis: euge altitudines ſempiťne ĩ he
reditatẽ date ſunt nobis: ꝓpterea vaticinare. ⁊
dic. Hec dicit dñs deꝰ. Pro eo q̄ deſolati eſtis
⁊ ꝯculcati ꝑ circuitũ: ⁊ facti ĩ hereditateꝫ reliq̄s
gẽtibus: ⁊ aſcẽdiſtis ſup labiũ lingue ⁊ oppro
briũ ꝑpli: ꝓpterea mõtes iſrael audite vbũ do
mini dei. Hec dicit dñs deus mõtibus ⁊ colli
bus torrẽtibꝰ vallibuſq; ⁊ deſertis: parietinis et
vrbibꝰ derelictis q̄ depopulate ſũt. ⁊ ſubſanna/
te a reliq̄s gẽtibus ꝑ circuitũ. Propťea hec dicit
dñs deus. Qm̄ ĩ igne zeli mei locutus ſũ de re
liq̄s gẽtibus ⁊ de idumea vniuerſa: q̄ dederũt
ťrã meã ſibi ĩ hereditatẽ cũ gaudio ⁊ toto corde
⁊ ex aĩo: ⁊ eiecerũt eã vt vaſtarent: idcirco vati/
cinare ſup humũ iſrael: ⁊ dices mõtibus ⁊ colli
bus iugis ⁊ vallibus. Hec dicit dñs deus. Ec
ce ego ĩ zelo meo ⁊ ĩ furore meo locutus ſuꝫ: eo
q̄ ꝯfuſionẽ gentiũ ſuſtinueritis. Idcirco hec di
cit dñs deꝰ. Ego leuaui manũ meã vt gẽtes q̄
in circuitu vřo ſũt: ipſe ꝯfuſionẽ ſuã portẽt: vos
autẽ mõtes iſrael ramos vřos germinetis ⁊ fru
ctũ vřm afferatis ꝑplo meo iſrl̄. Prope. n. ẽ vt
veniat. Quia ecce ego ad vos. ⁊ ꝯuertar ad vos
⁊ arabimini ⁊ accipietis ſemẽtẽ. ⁊ multiplicabo
ĩ vobis hoĩes oẽmq; domũ iſrael. Et habita/
bunt̄ ciuitates. ⁊ ruinoſa inſtaurabunt̄. ⁊ reple/
bo vos hoĩbus ⁊ iumẽtis ⁊ multiplicabuntur ⁊
creſcẽt. Et habitare vos faciã ſicut a ꝓncipio:
boniſq; donabo maioribus q̄ habuiſtis ab ini
tio. ⁊ ſcietis q̄ ego dominus. Et adducã ſuper
vos hoĩes ꝑplm meũ iſrael: ⁊ hereditate poſſi/
debũt te. Et eris eis in hereditatẽ ⁊ nõ addes
vltra vt abſq; eis ſis. Hec dicit dominus deꝰ
Pro eo q̄ dicũt de vobis: deuoratrix hoĩm es
⁊ ſuffocans gẽtẽ tuam: ꝓpterea hoĩes nõ co/

medes ãplius. ⁊ gentẽ tuã nõ necabis vltra ait
dominus deus. Nec auditã faciaꝫ in te ãplius
ↄfuſionẽ gẽtiũ. ⁊ opprobriũ pploꝝ neq̃q̃ por/
tabis. ⁊ gẽtẽ tuã nõ amittes amplius: ait domi
nus deus. Et fcm̃ ẽ ỽbũ dñi ad me dicẽs. Fili
hoīs: domus iſrael hitauerũt ī humo ſua: ⁊ pol
luerunt eã in vijs ſuis ⁊ in ſtudijs ſuis. Juxta
īmũdiciã mẽſtruate facta ẽ via eoꝝ corã me: et
effudi indignationẽ meaꝫ ſup eos ꝓ ſanguine
quẽ fuderũt ſup terrã. Et in idolis ſuis pollue
runt eã: ⁊ diſpſi eos in gentes: ⁊ ventilati ſũt ī
terras. Juxta vias eoꝝ ⁊ adinuentiones corã
iudicaui eos. Et ingreſſi ſũt ad gentes ad quaſ
introierũt. ⁊ polluerũt nomẽ ſcm̃ meũ: cũ dice/
retur de eis: populus domini iſte ẽ: ⁊ de terra
eius egreſſi ſunt. Et peperci nomi ſcõ meo: qđ
polluerat domus iſrael ī gẽtibus ad q̃s igreſſi
ſũt. Jccirco dices domui iſrael. Hec dic̃ domi
nus deus. Nõ ꝓp vos ego faciã domus iſrl':
ſꝫ ꝓpi nomẽ ſcm̃ meũ qđ polluiſtis in gentib⁹
ad q̃s intraſtis. Et ſanctificabo nomẽ meũ ma
gnũ qđ pollutũ eſt inĩ gẽtes: qđ polluiſtis ī me
dio eaꝝ: vt ſciãt gẽtes q꞉ ego dñs ait dñs exer/
cituũ: cũ ſanctificatus fuero in vobis corã eis.
Tollã quippe vos de gẽtibus ⁊ ↄgregabo voſ
de vniuerſis terris. ⁊ adducã vos in terrã ve/
ſtram. Et effundam ſuper vos aquã mundam
⁊ mundabimini ab oibus inquinamẽtis vr̃is
⁊ ab vniuerſis idolis vr̃is mundabo vos. Et
dabo vobis cor nouũ. ⁊ ſpiritũ nouũ ponã ī me
dio veſtri. Et auferã cor lapideũ de carne vr̃a.
⁊ dabo vobis cor carneũ: ⁊ ſpm̃ meũ ponam in
medio veſtri. Et faciaꝫ vt in p̃ceptis meis am
buletis. ⁊ iudicia mea cuſtodiatis ⁊ operemini
Et hitabitꝭ ī terra quã dedi prĩbus vr̃is: ⁊ eri
tis mihi ī populũ. ⁊ ego ero vob in deũ. Et ſal
uabo vos ex vniuerſis iquinamẽtꝭ vr̃is. ⁊ vo
cabo frumẽtũ ⁊ multiplicabo illud. ⁊ nõ iponã
vobis famẽ. Et multiplicabo fructũ ligni ⁊ ge
nimina agri: vt nõ portetis vltra opprobriũ fa/
mis ī gẽtibus. Et recordabimini viaꝝ vr̃aruꝫ
peſſimaꝝ ſtudioꝝq̃ nõ bonoꝝ: ⁊ diſplicebunt
vobis iniq̃tates vr̃e ⁊ ſcelera vr̃a. Nõ ꝓpi voſ
ego faciã: ait dominus deus: notum ſit vobis.
Confundimini ⁊ erubeſcite ſup vijs vr̃is do/
mus iſrael. Hec dicit dominus deus. Jn die
q̃ mundauero vos ex oibus iniq̃tatibus vr̃is.
⁊ ihabitari fecero vrbes: ⁊ inſtaurauero ruino
ſa. ⁊ terra deſerta fuerit exculta. q̃ quondã erat
deſolata in oculis oĩs viatoris. dicẽt. Terra il/
la inculta. facta eſt vt hortus voluptatis: ⁊ ci/
uitates deſerte: ⁊ deſtitute atq̃ ſuffoſſe munite
ſederunt. Et ſcient gentes quecunq̃ derelicte
fuerint ī circuitu veſtro: q꞉ ego dominus edi/
ficaui diſſipata: plãtauiq̃ iculta ego dominus
locutus ſum ⁊ fecerim. Hec dicit dñs de⁹. Ad
huc in h̃ inueniẽt me domus iſrael vt faciã eis
Multiplicabo eos ſicut gregem hoīm vt gre
gẽ ſcm̃: vt gregẽ irl'm in ſolẽnitatibus ei⁹. Sic
erũt ciuitates deſerte plene gregibus hoīm. ⁊
ſcient q꞉ ego dominus.

XXXVII

Facta ẽ ſuper me manus dñi. ⁊ eduxit
me ī ſpũ domini. ⁊ dimiſit me ī medio
cãpi q erat plenus oſſibus: ⁊ circũdu/
xit me ꝑ ea ī gyro. Erãt aũt multa valde ſup
faciẽ cãpi: ſiccaq̃ vehemẽter. Et dixit ad me.
Fili hoīs. putas ne viuent oſſa iſta? Et dixi.
Dñe deus tu noſti. Et dixit ad me. Vaticina
re de oſſibus iſtis. Et dices eis. Oſſa arida au
dite ỽbũ dñi. Hec dic̃ dñs deus oſſibus his.
Ecce ego itromittaꝫ ī vos ſpm̃ ⁊ viuetis: ⁊ da/
bo ſup vos neruos: ⁊ ſuccreſcere faciã ſup vos
carnes: ⁊ ſupextẽdã ī vobis cutẽ. ⁊ dabo vobiſ
ſpm̃ ⁊ viuetis: ⁊ ſcietis q꞉ ego dñs. Et ꝓphaui
ſicut p̃cepat mihi. Factũ ẽ aũt ſonitus ꝓphetã/
te me. et ecce commotio. Et acceſſerunt oſſa ad
oſſa: vnũqđq̃ ad iũcturaꝫ ſuã. Et vidi. ⁊ ecce
ſup ea nerui et carnes aſcẽderũt. ⁊ extenta ẽ in
eis cutis deſup. ⁊ ſpm̃ non habebant. Et dixit
ad me. Vaticinare ad ſpũ: vaticinare fili ho/
minis. ⁊ dices ad ſpiritum. hec dicit dñs deus
A q̃tuor ventis veni ſpũs. ⁊ inſuffla ſup inter
fectos iſtos. ⁊ reuiuiſcant. Et ꝓphetaui ſicut
p̃cepat mihi. Et ingreſſus ẽ in ea ſpũs. ⁊ reui
xerũt: ſteterũtq̃ ſup pedes ſuos exercitus grã
dis nimis valde. Et dixit ad me. Fili hominis
oſſa h̃ vniuerſa. domus iſrl' ẽ. Jpſi dicũt. Aru
erunt oſſa nr̃a. ⁊ ꝑijt ſpes nr̃a. et abſciſi ſumuſ
Propterea vaticinare. et dices ad eos. Hec
dicit dñs deus. Ecce ego aperiã tumuloſ vr̃os
⁊ educã vos de ſepulchris vr̃is ppl's meus. ⁊ ī
ducã vos in t̃rã iſrl'. Et ſcietis quia ego dñs: cũ
aperuero ſepulchra vr̃a. ⁊ eduxero vos de tu
mulis veſtris ppl'e meus. ⁊ dedero ſpm̃ meuꝫ
ī vobis ⁊ vixeritis. Et requieſcere vos faciaꝫ
ſuper humũ veſtrã. ⁊ ſcietis q̃a ego dñs locu
tus ſum. ⁊ feci ait dñs deus. Et factus eſt ſer
mo dñi ad me dicẽs. Et tu fili hoīs ſume tibi
lignũ vnũ. ⁊ ſcribe ſup illud. iude ⁊ filioꝝ iſrl'
ſocijs eius. Et tolle lignũ alteꝝ. ⁊ ſcribe ſuper
illud. ioſph lignũ effraim. ⁊ cuncte domus iſrl'
ſocioꝝq̃ eius. Et adiunge illa vnum ad alteꝝ
tibi in lignũ vnum ⁊ erunt in vnionẽ in manu

tua. Cum aũt dixerint ad te filij populi tui lo-
quẽtes: nõne indicas nobis qd in his tibi veliſ
Loq̄ris ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego
aſſumã lignũ ioſeph: qđ eſt in manu effraim ⁊
tribus iſrael q̄ ſunt ei adiuncte: ⁊ dabo eas pa-
riter cũ ligno iuda ⁊ faciã eas in lignũ vnuʒ: ⁊
erunt vnũ in manu eiuſ. Erunt aũt ligna ſup̄ q̄
ſcripſeris in manu tua in oculis eoꝝ: ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego aſſumaʒ fi-
lios iſrael de medio nationũ ad q̄s abierunt ⁊
ꝯgregabo eos vndiqʒ ⁊ adducam eos ad hu-
mũ ſuã. Et faciam eos gentẽ vnã in terra i mõ-
tibus iſrael: ⁊ rex vnus erit omnibus imperãs
Et nõ erunt vltra due gentes: nec diuidentur
amplius in duo regna. Neqʒ polluent̃ vltra i
idolis ſuis ⁊ abhoiationibus ſuis ⁊ cunctis ini-
quitatibus ſuis: ⁊ ſaluos eos faciaʒ de vniuerſis
ſedibus ſuis in q̄bus peccauerũt: ⁊ emundabo
eos. Et erũt mihi pplˢ: ⁊ ego ero eis deꝰ: ⁊ ſer-
uus meus dauid rex ſup̄ eos: ⁊ paſtor vnꝰ erit
omnium eoꝝ. In iudicijs meis ambulabũt: ⁊ mã-
data mea cuſtodient ⁊ facient ea. Et habitabũt
ſup̄ terraʒ q̄m dedi ſeruo meo iacob in qua ha-
bitauerunt patres veſtri: ⁊ habitabũt ſup̄ eam
ipſi ⁊ filij eorum ⁊ filij filioꝝ eorum vſqʒ in ſem-
piternum: ⁊ dauid ſeruus meus princeps eoꝝ
in perpetuũ. Et percutiã illis fedus pacis: pa-
ctum ſempiternum erit eis. Et fundabo eos ⁊
multiplicabo: ⁊ dabo ſcificationẽ meã i medio
eoꝝ in ppetuũ. Et erit tabernaculũ meũ in eis
⁊ ero eis deꝰ: ⁊ ipſi erũt mihi pplˢ. Et ſciẽt gẽ-
tes qꝛ ego dñs ſcificator iſrl': cũ fuerit ſcificatio
mea in medio eoꝝ in ppetuũ. XXXVIII

Et factus eſt ſermo dñi ad me dicens.
Fili hominis: pone faciem tuam cõtra
gog ⁊ terram magog p̄ncipem capitis
moſoch ⁊ thubal: ⁊ vaticinare de eo ⁊ dices ad
eum. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te gog
p̄ncipeʒ capitis moſoch ⁊ thubal. Et circũagã
te ⁊ ponã frenum in maxillis tuis: ⁊ educã te ⁊
oẽm exercitũ tuum: equos ⁊ eq̄tes veſtitos lo-
ricis vniuerſos: multitudinẽ magnã haſtaʒ ⁊
clypeũ arripientiũ ⁊ gladiũ. Perſe ethyopes ⁊
libyes cũ eis: oẽs ſcutati ⁊ galeati. Gomer ⁊
vniuerſa agmina eius: domus thogorma late-
ra aq̄lonis: ⁊ totũ robur eius pplıqʒ multi tecũ
Prepara ⁊ inſtrue te ⁊ oẽm multitudinẽ tuaʒ
q̄ coaceruata eſt ad te: ⁊ eſto eis in p̄ceptũ. Poꝰ
dies multos viſitaberis. In nouiſſimo annoꝝ
venies ad terrã q̄ reuerſa eſt a gladio ⁊ ꝯgrega-
ta ẽ de populis multis: ad mõtes iſrael qui fue-
runt deſerti iugiter. Hec de populis educta eſt
⁊ habitabunt in ea ꝯfidenter vniuerſi. Aſcen-
dens aũt quaſi tẽpeſtas venies ⁊ q̄ſi nubes vt
operias terrã: tu ⁊ oĩa agmina tua ⁊ ppli multi
tecũ. Hec dicit dñs deus. In die illa aſcendẽt
ſmones ſuper cor tuũ: ⁊ cogitabis cogitationẽ
peſſimã ⁊ dices. Aſcendã ad terrã abſqʒ mu-
ro: veniã ad q̄ſcẽtes habitanteſqʒ ſecure. Hi
oẽs habitãt ſine muro: vectes ⁊ porte nõ ſunt
eis. Vt diripias ſpolia ⁊ inuadas p̄dã: vt iſeras
manũ tuã ſup̄ eos q deſerti fuerant ⁊ poſtea re-
ſtituti ⁊ ſup̄ pplm q eſt ꝯgregatus ex gẽtibꝰ q
poſſidere cepit ⁊ eſſe habitator vmbilici tre. Sa-
ba ⁊ dedan ⁊ negociatores tharſis ⁊ oẽs leões
eius dicent tibi. Nunqd ad ſumenda ſpolia tu
venis. Ecce ad diripiendã p̄dã ꝯgregaſti mul-
titudinẽ tuã: vt tollas argentũ ⁊ aurũ: auferas
ſupellectilẽ atqʒ ſubſtantiã: ⁊ diripias manubi-
as infinitas. Propterea vaticinare fili hominis
⁊ dices ad gog. Hec dicit dominus deꝰ. Nũ-
quid nõ in die illo cum habitauerit pplˢ meus
iſrael ꝯfidenter: ſcies ⁊ venies de loco tuo a la-
teribus aq̄lonis tu et populi multi tecũ: aſcenſo-
res equoꝝ vniuerſi: cetus magnus ⁊ exercitus
vehemẽs: ⁊ aſcendẽs ſup̄ populũ meum iſrael
quaſi nubes vt operias terrã. In nouiſſimis
diebus eris: ⁊ adducam te ſuper terrã meaʒ: vt
ſciant gentes me cum ſctificatus fuero in te i
oculis eoꝝ o gog. Hec dicit dominꝰ deꝰ. Tu ḡ
ille es de quo locutus ſum in diebus antiquis i
manu ſeruoꝝ meoꝝ pphetaꝝ iſrael q pphetaue-
runt in diebus illoꝝ tempoꝝ: vt adducerem te
ſup̄ eos. Et erit in die illa: in die aduẽtus gog
ſuper terrã iſrael: ait dñs deus: aſcẽdet idigna-
tio mea in furore meo ⁊ in zelo meo. In igne
ire mee locutus ſum: qꝛ in die illa erit cõmotio
magna ſup̄ terrã iſrael. et cõmouebuntur a fa-
cie mea piſces maris et volucres celi et beſtie a-
gri et omne reptile qđ mouet̃ ſup̄ humuʒ: cun-
ctiqʒ hoies q ſunt ſup̄ faciẽ terre. Et ſubuertẽt̃
montes et cadent ſepes: et omnis murus corru-
et in terram. Et cõuocabo aduerſus eũ in cun-
ctis montibus meis gladiũ ait dominus deus
Gladiꝰ vniuſcuiuſqʒ i fratrẽ ſuum dirigetur.
Et iudicabo eũ peſte et ſanguine et imbre vehe-
menti et lapidibus immenſis. Igneʒ et ſulphur
pluã ſuper eũ et ſup̄ exercitũ eius: et ſup̄ pplos
multos q ſunt cũ eo. Et magnificabor ⁊ ſctifica-
bor. et notus ero in oculis multaꝝ gentium: et
ſcient qꝛ ego dominus. XXXIX

Tu aũt fili hominis vaticinare aduerſum
gog: et dices. Hec dicit dñs deus. Ec-
ce ego ſup̄ te gog principẽ capitis mo-

ſoch et thubal: et circumagam te et educam te.
⁊ aſcendere te faciam de lateribus aquilonis. ⁊
adducam te ſuper montes iſrael. Et percutiā
arcum tuū in manu ſiniſtra tua ⁊ ſagittas tuas
de manu dextera tua deijciā. Sup montes iſrl̄
cades tu ⁊ oīa agmina tua ⁊ popl'i qui ſūt tecū.
Feris. auibus. oīq̧ volatili celi ⁊ beſtijs terre
dedi te ad deuorandū. Super faciē agri cades
quia ego locut⁹ ſum. ait dn̄s deus. Et immittam
ignē in magog ⁊ in his qui habitāt in inſulis cō
fidenter. ⁊ ſciēt quia ego dn̄s. Et nomē ſanctū
meū notū faciam in medio ppl'i mei iſrl̄. ⁊ non
polluā nomē ſcm̄ meū ampli⁹. ⁊ ſciant gentes
quia ego dn̄s de⁹ ſcūs iſrl̄. Ecce venit. ⁊ factū
ē ait dn̄s deus. hec ē dies de q̄ locutus ſum. Et
egredient hītatores de ciuitatibus iſrl̄. ⁊ ſuccen/
dēt ⁊ cōburent arma clypeū ⁊ haſtas arcum ⁊
ſagittas ⁊ baculos manuū ⁊ contos. ⁊ ſuccen/
dēt ea igni ſeptem ānis. Et nō portabunt ligna
de regiōibus neq̧ ſuccidēt d̄ ſaltib⁹: qz arma
ſuccēdēt igni ⁊ depdabūt eos qbus pde fuerāt
⁊ diripient vaſtatores ſuos. ait dn̄s deus. Et
erit i die illa dabo gog locum noīatū ſepulchrū
i iſrl̄. vallē viatorū ad orientē maris q̄ obſtupe/
ſcere faciet pretereuntes. Et ſepeliēt ibi gog ⁊
omnem multitudinem eius. ⁊ vocabitur vallis
multitudis gog. ⁊ ſepelient eos domus iſrl̄. ut
mūdēt terrā ſeptē et menſibus. Sepeliet autē cū
oīs ppl's tre. ⁊ erit eis noīata dies in q̄ glorifica
tus ſum. ait dn̄s de⁹. ⁊ viros iugiter conſtituent
luſtrātes terrā qui ſepeliāt ⁊ requirāt eos qui remā
ſerāt ſup faciē terre. ut emūdēt eā. Poſt menſes
aūt ſeptē querē incipient. ⁊ circuibūt peragran
tes terrā. Cūq̧ viderint os hoīs. ſtatuent iuxta
illud titulū: donec ſepeliant illud pollinctores
in valle multitudinis gog. Nomen autē ciuita
tis amona. ⁊ mundabunt terrā. Tu ergo fili hoīs h
dic dn̄s de⁹. Dic oī volucri ⁊ vniuerſis auib⁹
cūctiſq̧ beſtijs agri. Cōuenite ⁊ pperate: con
currite vndiq̧ ad victimā meā quam ego immo
lo vobis. victimā grādē ſup montes iſrl̄. ut co
medatis carnes et bibatis ſanguinē. Carnes
fortiū comedetis. et ſanguinē pncipū terre bibetis
arietū et agnorū et hircorū taurorūq̧ et altilium
et pinguiū oīm. Et comedetis adipē i ſaturita/
tem. et bibetis ſanguinē i ebrietatē de victima
quā ego immolaui vob: et ſaturabimini ſup menſā
meā de equo et de equite forti. et de vniuerſis
viris bellatorib⁹. ait dn̄s de⁹. Et ponā gloriā
meā in gētib⁹: et videbūt oēs gentes iudicium
meū qd̄ fecerim: et manū meā quam poſuerim
ſup eos. et ſciēt dom⁹ iſrl̄ quia ego dn̄s de⁹ eorū
a die illa et deinceps. Et ſciēt gentes qm̄ i ini/
quitate ſua capta ſit domus iſrl̄. et q dereliqrit
me ⁊ abſcōderim faciē meā ab eis: ⁊ tradiderim
eos in manus hoſtiū: ⁊ ceciderit in gladio vni
uerſi. Iuxta immundiciā eorū ⁊ ſcelus feci eis: ⁊
abſcondi faciē meā ab illis. Propterea hec dicit
dn̄s deus. Nunc reducā captiuitatem iacob: ⁊
miſerebor oīs domus iſrl̄. Et aſſumā zelū pro
noīe ſcō meo: ⁊ portabunt cōfuſionē ſuā ⁊ oēm
puaricationē quā puaricati ſūt in me: cū habita
uerit in terra ſua ꝯfidēter neminē formidātes
⁊ reduxero eos de ppl'is: ⁊ cōgregauero de ter
ris inimicorū ſuorū: ⁊ ſcificatus fuero in eis i ocu
lis gentiū plurimarū. Et ſciēt qz ego dn̄s deus
eorū eo q tranſtulerī eos in natiōes: ⁊ ꝯgrega
uerim eos ſup terrā ſuam: ⁊ non dereliquerim
quēq̧ ex eis ibi. Et nō abſcondā vltra faciem
meam ab eis: eo q effuderim ſpiritum meū ſup
oēm domum iſrael: ait dn̄s deus. XL
IN vigeſimoqnto āno tranſmigratiōis
noſtre in exordio āni decia mēſis: qrto
decimo āno poſtq̧ pcuſſa ē ciuitas: in
ipſa hac die facta eſt ſup me manus dn̄i: ⁊ addu
xit me illuc in viſionibus dei. Adduxit me i ter
ram iſrael ⁊ dimiſit me ſup montē excelſum ni
mis: ſup quē erat q̄ſi edificiū ciuitatis vergētis
ad auſtrū. ⁊ introduxit me illuc. Et ecce vir cui⁹
erat ſpēs quaſi ſpēs eris: ⁊ funiculus lineus in
manu eius: ⁊ calamus menſure in manu eius.
Stabat aūt in porta: ⁊ locutus eſt ad me idē vir
Fili hoīs. vide oculis tuis ⁊ auribus tuis audi
⁊ pone cor tuū in oīa q̄ ego oſtendam tibi: qz vt
oſtendātur tibi adductus es huc. Annuncia eis
q̄ tu vides domui iſrl̄. Et ecce murus forinſec⁹
in circuitu domus vndiq̧: ⁊ in manu viri cala
mus menſure ſex cubitorū ⁊ palmo. Et menſus ē
latitudinē edificij calamo vno altitudinē quoq̧
calamo vno. Et venit ad portam q̄ reſpiciebat
viā orientalē: ⁊ aſcendit p gradus eius. Et mē
ſus ē limē porte calamo vno latitudinē: ideſt li
mē vnū: calamo vno i latitudine: ⁊ thalamum
vno calamo in longū: ⁊ vno calamo in latū: ⁊ i
ter thalamos qnq̧ cubitos: ⁊ limē porte iuxta
veſtibulū porte intrinſecus calamo vno. Et mē
ſus eſt veſtibulū porte octo cubitorū: ⁊ frontem
eius duobus cubitis. Veſtibulū aūt porte erat
intrinſecus. Porro thalami porte ad viā orien
talē tres hinc ⁊ tres inde: menſura vna triū ⁊ mē
ſura vna frōtiū ex vtraq̧ parte. Et menſus ē lati/
tudinē liminis porte decē cubitorū: ⁊ longitudi
nē porte tredecim cubitorū ⁊ marginē ante thala
mos cubiti vnius: ⁊ cubit⁹ vnus finis vtrinq̧

Thalami autē ſex cubitorum erant hinc ⁊ inde.
Et menſus eſt portaꝫ a tecto thalami vſqꝫ tectū
eius. latitudinem viginti quinqꝫ cubitorū: oſtiū
contra oſtiūꝫ. Et fecit frontes per ſexaginta cu
bitos. ⁊ ad frontē atrium porte vndiqꝫ per cir/
cuitum. ⁊ ante faciē porte q̄ pertingebat vſqꝫ ad
faciē veſtibuli porte interioris quinquaginta cu
bitos. ⁊ feneſtras obliquas in thalamis ⁊ ī frō/
tibus eorum: que erāt intra portā vndiqꝫ ꝑ cir
cuitum. Similiter aūt erant ⁊ in veſtibulis fe/
neſtre per gyruꝫ intrinſecus. ⁊ ante frontes pi
ctura palmarum celata. Et eduxit me ad atriuꝫ
exterius. ⁊ ecce gaçophylatia ⁊ pauimentū ſtra
tum lapide in atrio per circuitum. Triginta ga
çophylatia in circuitu pauimenti ⁊ pauimentuꝫ
in fronte portarum ſecundū longitudinem por
tarum erat inferius. Et menſus eſt latitudineꝫ
a facie porte inferioris vſqꝫ ad frontem atrij in
terioris extrinſecus: centum cubitos ad orien/
tem ⁊ aquilonem. Portam vero que reſpicie/
bat viam aquilonis atrij exterioris menſus eſt.
tam in longitudine q̄ꝫ in latitudine. ⁊ thalamos
eius tres hinc ⁊ tres inde: ⁊ frontem eius ⁊ ve
ſtibulum eius ſecundum menſuram porte prio
ris quinquaginta cubitorum longitudinē eius
⁊ latitudinem viginti quinqꝫ cubitorum. Fene
ſtre autem eius ⁊ veſtibulum ſepulture ſm mē
ſuram porte q̄ reſpiciebat ad orientem. ⁊ ſepteꝫ
graduum erat aſcenſus eius. Et veſtibuluꝫ an̄
eam ⁊ porta atrij interioris ꝯtra portam aquilo
nis ⁊ orientalē. Et menſus eſt a porta vſqꝫ ad
portam centum cubitos. Et eduxit me ad viam
auſtralem. ⁊ ecce porta q̄ reſpiciebat ad auſtruꝫ
Et menſus eſt frontem eius: ⁊ veſtibulum ei⁹
iuxta menſuras ſuperiores. ⁊ feneſtras eius ⁊
veſtibula in circuitu ſicut feneſtras ceteras: qui
quaginta cubitorum longitudine. ⁊ latitudine
viginti quinqꝫ cubitorum: ⁊ in gradib⁹ ſeptem
aſcendebat̄ ad eā. Et veſtibulū an̄ fores eius. ⁊
celate palme erant vna hinc: ⁊ altera inde ī frō
te ei⁹. ⁊ porta atrij interioris in via auſtrali. Et
menſus eſt a porta vſqꝫ ad portam ī via auſtra/
li centum cubitos. Et introduxit me ī atriū inte
rius ad portā auſtralē. ⁊ menſus eſt portā iuxta
mēſuras ſuꝑiores: thalamū eius: ⁊ frontē eius
⁊ veſtibulū eius hiſdē mēſuris ⁊ feneſtras eius
⁊ veſtibulū ei⁹ ī circuitu q̄nquaginta cubitos
lōgitudinis: ⁊ latitudinis viginti q̄nqꝫ cubitos
⁊ veſtibulum per gyrū lōgitudine viginti q̄nqꝫ
cubitoꝝ: ⁊ latitudine q̄nqꝫ cubitoꝝ. Et veſtibu
luꝫ eius ad atriū exterius: ⁊ palmas ei⁹ ī frōte. ⁊
octo gradus erāt q̄bus aſcēdebat̄ ꝑ eā. Et itro
duxit me in atriū interius ꝑ viā orientalē. ⁊ mē
ſus eſt portā ſm mēſuras ſuꝑiores. thalamum
eius ⁊ frontē ei⁹ ⁊ veſtibulū eius ſicut ſupra. ⁊
feneſtras ei⁹ ⁊ veſtibula ī circuitu lōgitudine q̄n
quaginta cubitoꝝ ⁊ latitudinē viginti q̄nqꝫ cu/
bitoꝝ: ⁊ veſtibulū ei⁹ id eſt atrij exterioꝝ ⁊ pal/
me celate ī fronte eius hīc ⁊ inde. ⁊ in octo gra/
dibus aſcēſus eius. Et introduxit me ad portā
q̄ reſpiciebat ad aquilonē. Et mēſus eſt ſm mē
ſuras ſuꝑiores thalamū eius ⁊ frontē ei⁹ ⁊ veſti
bulū eius ⁊ feneſtras eius ꝑ circuitū longitudīe
q̄nquaginta cubitoꝝ ⁊ latitudine viginti quinqꝫ
cubitoꝝ. ⁊ veſtibulū eius reſpiciebat ad atrium
exterius ⁊ celatura palmarū in fronte eius hinc
⁊ inde. ⁊ in octo gradibus aſcenſus ei⁹. ⁊ ꝑ ſin
gula gaçophylatia oſtium in frontibus portaꝝ
ibi lauabant holocauſtū. Et in veſtibulo porte
due menſe hinc ⁊ due mēſe inde: vt immolet̄ ſuꝑ
eas holocauſtū ⁊ pro pctō ⁊ ꝓ delicto. Et ad la
tus exterius qd̄ aſcendit ad oſtium porte que ꝑ/
git ad aquilonē due menſe. ⁊ ad latus alterū an
te veſtibulum porte due menſe. Quattuor mē/
ſe hinc. ⁊ quattuor mēſe ide: ꝑ latera porte octo
mēſe erāt: ſuꝑ quas īmolabant. Quattuor aūt
menſe ad holocauſtū de lapidibus quadris ex/
tructe. lōgitudine cubiti vnius ⁊ dimidij. ⁊ alti
tudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij et altitudine cubiti
vnius ſuper quas ponant vaſa in quibus im/
molat̄ holocauſtū ⁊ victima. Et labia eaꝝ pal/
mi vni⁹: reflexa intrinſecus ꝑ circuitū. Super
menſas autē carnes oblatiōis. Et extra portaꝫ
interiorē gaçophylatia cantoꝝ in atrio interio/
ri qd̄ erat in latere porte reſpiciētis ad aquilōeꝫ
⁊ facies eoꝝ ꝯtra viā auſtralē: vna ex latere por
te orientalis q̄ reſpiciebat ad viā aquilonis. Et
dixit ad me. Hoc eſt gaçophylatiuꝫ qd̄ reſpicit
viā meridianā. ſacerdotū qui excubant in cuſto
dijs templi. porro gaçophylatiuꝫ quod reſpicit
ad viā aquilōis. ſacerdotum erit qui excubāt ad
miniſteriuꝫ altaris. Iſti ſunt filij ſadoch qui ac
cedunt de filijs leui ad dn̄m: vt miniſtrēt ei. Et
menſus eſt atrium lōgitudine centū cubitorum
⁊ latitudine centū cubitoꝝ per quadrū ⁊ altare
ante faciem templi. Et introduxit me ī veſtibu
lum templi. ⁊ menſus eſt veſtibulum q̄nqꝫ cu
bitis hinc. ⁊ quinqꝫ cubitis inde. ⁊ latitudineꝫ
porte triuꝫ cubitoꝝ hinc ⁊ trium cubitorum īde
longitudinem autem veſtibuli viginti cubitoꝝ
⁊ latitudinem vndecim cubitoruꝫ. Et octo gra
dibus aſcendebat̄ ad eam. ⁊ colūne erant frō/
tibus vna hinc ⁊ altera inde.

Capitulum. LI.

Et introduxit me in tēplū: ⁊ menſus ē
frontes: ſex cubitos latitudinis hinc ⁊
ſex cubitos latitudinis īde latitudinem
tabernaculi. Et latitudo porte decē cubitorum
erat ⁊ latera porte qnqȝ cubitis hinc: ⁊ qnqȝ in
de. Et menſus ē longitudinē eius qdraginta cu
bitoꝝ: ⁊ latitudinē viginti cubitoꝝ. Et īgreſ
ſus introrſecus menſus ē ī fronte porte duos cu
bitos: ⁊ portā ſex cubitoꝝ: ⁊ latitudinē porte ſe
ptem cubitoꝝ. Et menſus eſt longitudinē eius
viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudinē eius viginti cubi
toꝝ ante faciem tēpli. Et dixit ad me. Hoc eſt
ſanctum ſanctoꝝ. Et menſus eſt parietem do/
mus ſex cubitoꝝ: ⁊ latitudinem lateris quattu
or cubitorum: vndiqȝ ꝑ circuitum domus. La/
tera aūt latus ad latus: bis trigīta tria. Et erāt
eminentia q̄ ingrederent ꝑ parietē domus ī la
teribus ꝑ circuitū vt cōtinerent: ⁊ non attinge
rent pietē tēpli. Et platea erat ī rotundū aſcen
dens ſurſū ꝑ cochleā: ⁊ in cenaculū tēpli deferē
bat ꝑ gyrū: Idcirco latius erat tēplū in ſuperio
ribus: ⁊ ſic de inferioribus aſcendebatur ad ſu
periora: ⁊ in mediū. Et vidi in domo altitudi/
nem ꝑ circuitū fundata latera ad menſurā cala
mi ſex cubitoꝝ ſpacio: ⁊ latitudinē per parietē
lateris forinſecus quinqȝ cubitoꝝ. Et erat inte
rior domus in lateribus domus. Et inter ga/
zophylatia latitudinē viginti cubitoꝝ in circui
tu domus vndiqȝ. Et oſtium lateris ad oratio
nem oſtium vnū ad viā aqlonis: ⁊ oſtiū vnū
ad viā auſtralē: ⁊ latitudinē loci ad orationem
quinqȝ cubitoꝝ in circuitu. Et edificiū qd̓ erat
ſeparatū verſūqȝ ad viam reſpicientem ad ma
re: latitudinis ſeptuaginta cubitoꝝ: paries aūt
edificij qnqȝ cubitoꝝ latitudinis per circuitum
⁊ longitudo eius nonaginta cubitoꝝ. Et men
ſus eſt domus longitudinē centum cubitorum
⁊ quod ſeparatū erat edificium ⁊ parietes eius
longitudinis centū cubitoꝝ. Latitudo aūt āte
faciem domus: ⁊ eius qd̓ erat ſeparatum cōtra
orientem centū cubitoꝝ. Et menſus eſt longi/
tudinē edificij cōtra faciem eius qd̓ erat ſepatū
ad dorſum hecthecas ex vtraqȝ parte centū cu/
bitoꝝ: ⁊ templū interius: ⁊ veſtibula atrij: limi
na ⁊ feneſtras obliquas hecthecas in circuitu ꝑ
tres partes ꝯ vniuſcuiuſqȝ limen ſtratumqȝ li
gno per gyrū in circuitu. Terra aūt vſqȝ ad fe
neſtras ⁊ feneſtre clauſe ſup oſtia: ⁊ vſqȝ ad do
mum interiorem ⁊ forinſecus ⁊ oēm parietem
in circuitu intrinſecus ⁊ forinſecus ad menſurā
⁊ fabrefacta cherubim ⁊ palme. Et palma inter
cherub ⁊ cherub. Duaſqȝ facies habebat che/
rub: faciem hominis iuxta palmam ex hac par
te: ⁊ faciem leonis iuxta palmā ex alia parte ex
preſſam. Per omnem domum in circuitu de
terra vſqȝ ad ſuperiorem partē: cherubin ⁊ pal
me celate erant in pariete templi. Limen qua/
drangulum: ⁊ facies ſanctuarij aſpectus cōtra
aſpectū. Altaris lignei trium cubitoꝝ altitudo
⁊ longitudo eius duoꝝ cubitoꝝ ⁊ anguli eius
⁊ longitudo eius ⁊ parietes eius lignei. Et lo/
cutus eſt ad me. Hec eſt menſa coram domino.
Et duo oſtia erant in tēplo ⁊ in ſanctuario ⁊ in
duobus oſtijs ex vtraqȝ parte bina erāt oſtio/
la q̄ in ſe inuicē plicabant. Bina.n. oſtia erāt
ex vtraqȝ parte oſtioꝝ. Et celata erant in ipſis
oſtijs templi cherubin ⁊ ſculptura palmaꝝ: ſi/
cut in parietibus quoqȝ expreſſa erant. Quā/
obrē ⁊ groſſiora erant ligna in veſtibuli fronte
forinſecus ſuper que feneſtre oblique ⁊ ſimili/
tudo palmarum hinc atqȝ īde in humerulis ve
ſtibuli ſecundum latera domus latitudinemqȝ
parietum.

XLII

Et eduxit me in atriū exterius ꝑ viā du
centē ad aquilonē. Et īduxit me in ga/
zophilatiū qd̓ erat ꝯ ſeparatum edificium
⁊ contra edem vergentē ad aquilonem: ex fa/
cie lōgitudis centū cubitos oſtij aqlōis ⁊ latitu
dis qnq̄gīta cubitos ꝯ viginti cubitos atrij exte
rioris: ⁊ ꝯtra pauimētū ſtratū lapide atrij inte
rioris: vbi erat porticus iuncta porticui triplici
Et ante gazophylatia deambulatio decem cu/
bitorum latitudinis: ad interiora reſpiciēs vie
cubiti vnius. Et oſtia earum ad aquilonē vbi
erant gazophylatia in ſuperioribus humiliora
quia ſupportabant porticus que ex illis emine/
bant de inferioribus ⁊ de medijs edificij. Tri/
ſtega enim erant: ⁊ non habebant columnas:
ſicut erant columne atriorum. Propterea emi/
nebant de inferioribus ⁊ de medijs a terra cu/
bitis quinquaginta. Et peribolus exterior ſm
gazophylatia que erant in via atrij exterioris
ante gazophylatia. Longitudo eius quinqua/
ginta cubitorum: quia longitudo erat gazophy
latiorum atrij exterioris quinquaginta cubito/
rum: ⁊ longitudo ante faciem templi centum
cubitorum. Et erat ſubter gazophylatia hec: ī
troitus ab oriente ingredientium in ea de atrio
exteriori in latitudine periboli atrij: quod erat
ꝯ viā orientalem in faciem edificij ſeparati.
Et erant ante edificium gazophylatia: ⁊ via
ante faciem eorum iuxta ſimilitudinem gazo/
phylatiorum que erant in via aquilonis. Secū
dum longitudinem eoꝝ: ſic ⁊ latitudo eorum: ⁊

oīs introitus eoꝝ ⁊ ſimilitudines ⁊ oſtia eoꝛuꝫ
ſm̄ oſtia gaȥophylatioꝝ q̄ erant in via reſpiciē
te ad nothuꝫ. Oſtiū in capite vie. q̄ via erat an
te veſtibuluꝫ ſepatum per viā orientalē igrediē
tibus. Et dixit ad me. Gaȥophylatia aquilōis
⁊ gaȥophylatia auſtri q̄ ſunt ante edificiuꝫ ſepa
ratum. hec ſunt gaȥophylatia ſcā: in quibus ve
ſcunť ſacerdotes q appropinquant ad dn̄m i ſā
cta ſcōꝛum. Ibi ponēt ſcā ſcōꝛū. ⁊ oblationē ꝓ
pctō ⁊ ꝓ delicto. Locus. n. ſanctꝰ eſt. Cuꝫ aūt
ingreſſi fuerint ſacerdotes. non egredientur de
ſanctis in atrium exteriꝰ. Et ibi reponēt veſti
menta ſua in quibꝰ miniſtrāt. qꝛ ſcā ſūt. veſtiē/
turqꝫ veſtimentis alijs. ⁊ ſic ꝓcedent ad ppl'm
Cūqꝫ cōpleſſet mēſuras domus iterioꝛis. edu
xit me ꝑ viā poꝛte que reſpiciebat ad viā oꝛien/
taleꝫ: ⁊ menſus eſt eam vndiqꝫ ꝑ circuitū. Mē
ſus eſt autē ꝯtra ventuꝫ orientalem calamo: mē
ſure: qngentos calamos: in calamo menſure ꝑ
circuitū. Et menſus eſt ꝯtra ventū aqlonis qn
gentos calamos: in calamo menſure per gyrū
Et ad ventū auſtralem menſus eſt quingentoſ
calamos: in calamo mēſure per circuitū. Et ad
ventū occidentalē menſus eſt quingentos cala
mos: i calamo mēſure. Per q̄ttuoꝛ vētos mē/
ſus eſt murum eius vndiqꝫ per circuitū. longi
tudinē qngentoꝝ cubitoꝝ. ⁊ latitudinē qngen
toꝝ cubitoꝝ: diuidētē iter ſcūariū ⁊ vulgi locū

ET duxit me ad poꝛtā q̄ XLIII
reſpiciebat ad viā oꝛientalem. Et ecce
gloꝛia dei iſrael igrediebať per viā oꝛiē
talē. ⁊ vox erat ei quaſi vox aquaꝝ multaruꝫ. ⁊
terra ſplēdebat a maieſtate eius. Et vidi viſio
nē ſm̄ ſpēm quaꝫ viderā qn̄ venit vt diſperde
ret ciuitatem: ⁊ ſpēs ſm̄ aſpectū quē viderā iux
ta fluuiū chobar. Et cecidi ſuper faciem meam
Et maieſtas dn̄i ingreſſa eſt templū: ꝑ viā poꝛ
te q̄ reſpiciebat ad oꝛientē. Et eleuauit me ſpūs
⁊ introduxit me in atriū interius. Et ecce reple
ta erat gloꝛia dn̄i domus. Et audiui loquenteꝫ
ad me de domo. Et vir qui ſtabat iuxta me di/
xit ad me. Fili hoīs. locus ſolij mei ⁊ locus ve
ſtigioꝝ pedum meoꝝ: vbi habito in medio fi/
lioꝝ iſrael in eternū. Et nō polluet vltra domꝰ
iſrael nomē ſcm̄ meū: ipſi ⁊ reges eoꝝ in foꝛni
catiōibus ſuis: ⁊ in ruinis regū ſuoꝝ ⁊ i excel/
ſis: q fabricati ſūt limē ſuū iuxta limen meum. ⁊
poſtes ſuos iuxta poſtes meos: ⁊ murus erat i
ter me ⁊ eos. Et polluerūt nomē ſcm̄ meum in
abhominatiōibus quas fecerūt: ꝓpter qḋ cōſu
pſi eos i ira mea. Nūc ergo repellant ꝓcul foꝛ
nicationē ſuā ⁊ ruinas regū ſuoꝛū a me: ⁊ habi

tabo in medio eoꝝ ſemper. Tu aūt fili hominis
oſn̄de domui iſrael templū ⁊ ꝯfundanť ab iniq/
tatibus ſuis. ⁊ metiant fabricā: ⁊ erubeſcant ex
oibus q̄ fecerūt. Figuram domus ⁊ fabrice eiꝰ
exitus ⁊ introitus: ⁊ oēm deſcriptioneꝫ eius: ⁊
vniuerſa p̄cepta eius. cunctumqꝫ oꝛdinē eiꝰ. ⁊
oēs leges eiꝰ oſn̄de eis. ⁊ ſcribe i oculis eoꝝ: vt
cuſtodiāt oēs deſcriptiōes eius ⁊ p̄cepta illiꝰ. ⁊
faciāt ea. Iſta eſt lex domus i ſūmitate montis
Omnes fines eiꝰ in circuitu. ſcm̄ ſcōꝝ ē: Hec
eſt ergo lex domꝰ. Iſte aūt mēſure altaris i cu/
bito veriſſimo: q hēbat cubitum ⁊ palmuꝫ. In
ſinu eius erat cubitus: ⁊ cubitus i latitudīe: ⁊ d
finitio eius vſqꝫ ad labiū eius: ⁊ i circuitu pal/
mus vnus. Hec qꝫ erat foſſa altaris. Et de ſi/
nu terre vſqꝫ ad crepidinē nouiſſimā duo cubi
ti. ⁊ latitudo cubiti vnius. ⁊ a crepidine mino/
re vſqꝫ ad crepidinē maioꝛē quattuoꝛ cubiti: ⁊
latitudo cubiti vnius. Ipſi antē ariel quattuoꝛ
cubitoꝝ. ⁊ ab ariel vſqꝫ ad ſurſum coꝛnua quat
tuoꝛ. Et ariel duodecim cubitoꝝ in longitudīe
per duodecim cubitos latitudinis: qdrāgu/
latum equis lateribus. Et crepido quattuoꝛde
ciꝫ cubitoꝝ lōgitudinis ꝑ quattuoꝛdecī cubitos
latitudinis i quattuoꝛ āgulis eius: ⁊ coꝛona in
circuitu eius dimidij cubiti. ⁊ ſinus eius vniuſ
cubiti ꝑ circuitū. gradus aūt eius verſi ad oꝛiētē
Et dixit ad me. Fili hoīs. hec dīc dn̄s deꝰ. Hi
ſūt ritus altarꝭ i quacūqꝫ die fuerit fabricatū: vt
offerať ſuper illḋ holocauſtū ⁊ effundeť ſāguis
Et dabis ſacerdotibus ⁊ leuitꝭ q ſūt de ſemie ſa
doch q accedūt ad me. ait dn̄s deus: vt offerant
mihi vituluꝫ de armento ꝓ pctō. Et aſumens
de ſāguie eius pones ſuꝑ quattuoꝛ coꝛnua eiꝰ ⁊
ſuꝑ quattuoꝛ āgulos crepidinis ⁊ ſuꝑ coꝛonam
in circuitu: ⁊ mundabis illḋ ⁊ expiabis. Et tol
les vitulū q oblatus fuerit ꝓ peccato. ⁊ cōbureſ
eum in ſeparato loco domus extra ſcīariū. Et
in die ſecunda offeres hircum caprarū imacula
tum ꝓ pctō: ⁊ expiabunt altare ſicut expiauerūt
in vitulo. Cūqꝫ ꝯpleueris expians illud. offe/
res vitulum de armēto imaculatū. ⁊ arietem de
gregē imaculatū: ⁊ offeres eos in ꝯſpectu dn̄i
Et mittent ſacerdotes ſuꝑ eos ſal: ⁊ offerēt eos
in holocauſtū dn̄o. Septem diebus facies hir/
cum ꝓ pctō quotidie. ⁊ vitulum de armento ⁊
arietē de pecoꝛibus imaculatos offerēt. Septē
diebus expiabunt altare ⁊ mūdabūt illud. ⁊ im
plebunt manuꝫ eius. Expletis aūt ſeptē diebuſ
in die octaua ⁊ vltra facient ſacerdotes ſuper al
tare holocauſta vra. ⁊ q̄ ꝓ pace offerūt. ⁊ placa
tus ero vobis ait dn̄s deus. XLIIII.

ET conuerti me ad viā poꝛte ſanctuarij
exterioꝛis q̄ reſpiciebat ad oꝛientem: ⁊
erat clauſa. Et dixit dñs ad me. Poꝛta
hec clauſa erit: ⁊ non aperiet̃ ⁊ vir non trāſiet
ꝑ eā. quī dñs deus iſrael igreſſus ē ꝑ eā: eritq̄ȝ
clauſa ꝓncipi. Princeps ipſe ſedebit in ea: vt co
medat panē corā dño. Per viā poꝛte veſtibu
li igredieť: ⁊ ꝑ viā eius egredieť. Et adduxit
me ꝑ viā poꝛte aquilonis i ↄſpectu dom⁹: ⁊ vi
di: ⁊ ecce ipleuit gloꝛia dñi domū dñi. Et cecidi i
faciē meā: ⁊ dixit ad me dñs. Fili hoīs: pone
coꝛ tuū ⁊ vide oculis tuis: ⁊ auribus tuis audi
oīa q̄ ego loquoꝛ ad te: ꝺ̓ vniuerſis cerimonijs
domus dñi ⁊ de cunctis legib⁹ eius. Et pones
coꝛ tuū in vijs tēpli ꝑ oēs exitus ſanctuarij: ⁊
dices ad exaſperantē me domū iſrael. Hec dicit
dñs deus. Sufficiāt vobis oīa ſcelera vr̃a do/
mus iſrl̃: eo q̄ iducitis filios alienos icircunci
ſos coꝛde ⁊ icircūciſos carne: vt ſint in ſcūario
meo ⁊ polluant domum meā: ⁊ offertis panes
meos adipē ⁊ ſanguinē: ⁊ diſſoluiſtis pactum
meū in oībus ſcelerib⁹ vr̃is: ⁊ nō ſeruaſti ꝓce/
pta ſanctuarij mei: ⁊ poſuiſtis cuſtodes obſua
tionū meaꝝ i ſcūario meo vobiſmetipſis. Hec
dicit dñs deus. Ois alienigena incircūciſus
coꝛde ⁊ icircūciſus carne nō igredieť ſcūarium
meū: oīs filius alienus q̄ eſt i medio filioꝝ iſrl̃.
Sȝ ⁊ leuite q̄ lōge receſſerūt a me i errore filio
rum iſrl̃: ⁊ errauerūt a me poſt idola ſua: ⁊ poꝛ
tauerunt iniq̄tatē ſuā: erūt in ſcūario meo edi
tui ⁊ ianitoꝛes poꝛtaꝝ dom⁹: ⁊ miniſtri dom⁹.
Ipſi mactabunt holocauſta ⁊ victimas populi
⁊ ipſi ſtabunt in ↄſpectu eoꝝ vt miniſtrent eis
Pro eo q̄ miniſtrauerūt illis i ↄſpectu ido/
loꝝ ſuoꝝ: ⁊ facti ſunt domui iſrael in offendi/
culū iniquitatis: idcirco leuaui manū meā ſuper
eos ait dñs deus. ⁊ poꝛtauerunt iniquitatē ſuā
Et nō appropinquabūt ad me vt ſacerdotio fū
gant̃ mihi: neq̄ȝ accedent ad oē ſanctuariū me
um iuxta ſancta ſcōꝝ: ſȝ poꝛtabūt ↄfuſionē ſuā
⁊ ſcelera ſua q̄ fecerunt. Et dabo eos ianitoꝛes
domus in oī miniſterio eius: ⁊ vniuerſis que
fient in ea. Sacerdotes aūt ⁊ leuite filij ſadoch
q̄ cuſtodierunt cerimonias ſanctuarij mei eum
errarent filij iſrael a me: ipſi accedēt ad me: vt
miniſtrent mihi: ⁊ ſtabunt in ↄſpectu meo: vt
offerant mihi adipē ⁊ ſanguinē ait dñs deus.
Ipſi ingredient̃ ſcūariū meū: ⁊ ipſi accedēt ad
menſā meā: vt miniſtrent mihi: ⁊ cuſtodiāt ce/
rimonias meas. Cūq̄ȝ ingredient̃ poꝛtas atrij
interioꝛis: veſtibus lineis induent̃: nec aſcen/
det ſuꝑ eos quicq̄ȝ laneū: q̄ñ miniſtrant in poꝛ
tis atrij interioꝛis ⁊ itrinſecus. Vitte linee erūt
in capitibus eoꝝ: ⁊ feminalia linea erunt in lū
bis eoꝝ: ⁊ nō accingent̃ in ſudoꝛe. Cūq̄ȝ egre
dient̃ atriū exterius ad pplm̃: exuent ſe veſti/
mētis ſuis in q̄bus miniſtrauerāt: ⁊ reponent
ea in gaçophylatio ſcūarij ⁊ veſtiēt ſe veſtimē/
tis alijs et nō ſcificabunt pplm̃ in veſtib⁹ ſuis
Caput aūt ſuū nō radēt: neq̄ȝ comā nutriēt: ſȝ
tondentes attondēt capita ſua. Et vinū non bi
bet oīs ſacerdos q̄ñ ingreſſurus eſt atriū inte/
rius. Et viduā et repudiatā nō accipient vxo/
res: ſed virgines de ſemine dom⁹ iſrl̃. Sȝ et vi
duā q̄ fuerit vidua a ſacerdote accipiēt: et pplȝ
meū docebunt q̄d ſit īter ſcm̄ et pollutū: et iter
mundū et imundū oſtēdēt eis. Et cū fuerit cō
trouerſia: ſtabūt in iudicijs meis et iudicabūt.
Leges meas et ꝓcepta mea in oībus ſolēnita/
tibus meis cuſtodient: et ſabbbata mea ſcifica/
bunt. Et ad moꝛtuū hoīeȝ nō igredient̃ ne pol
luant̃: niſi ad patrē et matrē et filiū et filiā et fra
trē et ſoꝛoꝛē q̄ alterū virū nō habuerunt: in q̄/
bus ↄtami nabunt̃. Et poſtq̄ȝ fuerit emūdatus
ſeptē dies numerabunt̃ ei: et in die itroitus ſui
in ſcūariū ad atriū iterius vt miniſtret mihi in
ſcūario: offeret ꝓ pctō ſuo: ait dñs deus. Non
erit autē eis hereditas: ego hereditas eoꝝ. Et
poſſeſſionē nō dabitis eis in iſrl̃: ego. n. poſſeſ
ſio eoꝝ. Victimā et ꝓ pctō et ꝓ delicto ipſi co/
medēt: ⁊ oē votū i iſrl̃ ipſoꝝ erit. Et primitiua
oīum primogenitoꝝ et oīa libamenta ex oībus
q̄ offerunt̃: ſacerdotū erunt. Et ꝓmitiua ciboꝝ
veſtroꝝ dabitis ſacerdoti: vt reponat bn̄dictio
nē domui ſue. Oē morticinū et captū a beſtia ꝺ̓
auibus et de pecoꝛibus nō comedēt ſacerdotes

XLV

CUmq̄ȝ cepitis terrā diuidere
ſoꝛtito ſepate ꝓmitias dño ſcificatuȝ de
terra: lōgitudine vigintiq̄nq̄ȝ milia: et
latitudine decē milia. Scificatū erit in oī ſinu
eius ꝑ circuitū. Et erit ex hoc oī parte ſcificatuȝ
q̄ngentos ꝑ q̄ngentos q̄drifariā ꝑ circuitū: et
q̄nquaginta cubitis in ſuburbana eius ꝑ gyrū
Et a mēſura iſta mēſurabis longitudinē vigi
tiq̄nq̄ȝ miliū: et latitudinē decē miliū. Et in ipſo
erit tēplum ſcūq̄ȝ ſcōꝝ: ſcificatū de terra erit ſa
cerdotibus miniſtris ſcūarij: q̄ accedunt ad
miniſteriū dñi. Et erit eis locus i domos et in
ſcūariū ſcitatis. Vigintiq̄nq̄ȝ aūt milia lon/
gitudinis et decē milia latitudinis. Leuite qui
miniſtrant domui: ipſi poſſidebunt viginti ga
zophylatia. Et poſſeſſionem ciuitatis dabitis
q̄nq̄ȝ milia latitudinis: et lōgitudinis viginti/
quinq̄ȝ milia: ſecūdū ſeparationem ſanctuarij

omnī domui iſrl'. Principi qꝫ hinc ⁊ inde in ſe
paratione ſanctuarij. ⁊ in poſſeſſioneꝫ ciuitatis
⁊ ꝯtra faciē ſepatatiōis ſcūarij: ⁊ ꝯtra faciē poſ
ſeſſiōis vrbis a latere maris vſqꝫ ad mare: ⁊ a
latere orientis vſqꝫ ad orientē. longitudinē aūt
iuxta vnāquāqꝫ ꝑtē a termino occidentali vſqꝫ
ad terminū orientalē: de terra erit ei poſſeſſio ī
iſrael. Et nō depopulabūtꝰ vltra principes po
pulum meū: ſed terrā dabūt domui iſrl' ſcḋm tri/
bus eoꝝ. Hec dicit dūs deus. Sufficiat vobis
ꝓncipes iſrl': iniqtatē ⁊ rapinas itermittite. ⁊ iu
diciū ⁊ iuſticiā facite. Separate ꝯfinia vr̄a a po
pulo meo ait dūs deus. Statera iuſta ⁊ ephi iu/
ſtum ⁊ batus iuſtꝰ erit vobis. Ephi ⁊ batꝰ eq̄/
lia ⁊ vnius mēſure erūt: vt capiat decimā ꝑtem
chori batꝰ ⁊ decimā ꝑtē chori ephi. Iuxᵃ mēſurā
chori erit eq̄ libratio eoꝝ. Siclus autem viginti
obolos habet. Porro viginti ſicli ⁊ vigintiqui
qꝫ ſicli et qndecī ſicli minā faciūt. Et he ſūt ꝓmi
tie q̄s tolletis. ſextā ꝑtē ephi de choro frumenti
et ſextaꝫ ꝑteꝫ ephi de choro ordei. Menſura q̄ꝫ
olei. Batus olei. decima ps chori ē: qꝛ decem ba/
ti īplent chorū. Et arietē vnū de grege ducen/
toꝝ de his q̄ nutriunt iſrl' in ſacrificiū. et in holo
cauſtum et in pacifica: ad expiandū ꝓ eis. ait do
minus deꝰ. Oīs ppl's terre tenebiꝰ ꝓmitijs his
ꝓncipi ī iſrael. Et ſup pricipē erunt holocauſta
et ſacrificiū et libamina ī ſolēnitatibus et ī calen
dis et ī ſabbatis: in vniuerſis ſolēnitatibus do
mus iſrael. Ipſe faciet ꝓ pc'ō ſacrificiū et holo/
cauſtum et pacifica: ad expiandū ꝓ domo iſrael
Hec dicit dūs deus. In p'o mēſe vna mēſis
ſumes vitulū de armento īmaculatū. et expiabiſ
ſanctuariū. Et tollet ſacerdos de ſanguie quod
erit ꝓ pctō. et ponet ī poſtibus domus: et ī q̄t/
tuor angulis crepidinis altaris. et in poſtibus
porte atrij iterioris. Et ſic facies ī ſeptīa menſis
ꝓ vnoquoqꝫ qui ignorauit ⁊ errore deceptus ē
et expiabis ꝓ domo: In p'o mēſe quartadecia
die mēſis erit vobis paſce ſolēnitas. Septē die
bus azima comedentꝰ. Et faciet princeps in die
illa ꝓ ſe et ꝓ vniuerſo populo terre vitulum ꝓ
peccato. Et in ſeptem dieꝝ ſolēnitate faciet ho/
locauſtū dn̄o: ſeptem vitulos et ſeptem arietes
īmaculatos quotidie ſeptem diebus: et pro pec
cato hircū caprarū: et ſacrificiū ephi per vitulū
et ephi per arietē faciet. et olei hyn per ſingula
ephi. Septimo mēſe quītadecia die mēſis in ſo
lēnitate faciet ſicut ſupradicta ſūt ꝑ ſeptem dies
tam pro peccato q̄ꝫ pro holocauſto et in ſacrifi/
cio et in oleo.

Capitulum XLVI

Hec dicit dūs deus. Porta atrij interioris
q̄ reſpicit ad orientē erit clauſa ſex die/
bus in qbus opus fit. Die aūt ſabbati
apietꝰ. Sꝫ in die calendaꝝ apietꝰ ⁊ itrabit prin/
ceps ꝑ viā veſtibuli porte deforis ⁊ ſtabit in li
mine porte. Et faciēt ſacerdotes holocauſtum
eius ⁊ pacifica eius: ⁊ adorabit ſup limē porte ⁊
egredietꝰ. Porta aūt nō claudetꝰ vſqꝫ ad veſpe
rā. Et adorabit ppl's terre ad oſtiū porte illiꝰ in
ſabbatis ⁊ ī calēdis corā dn̄o. Holocauſtū aūt
h̄ offeret pricеps dn̄o in die ſabbati: ſex agnos
īmaculatos ⁊ arietē īmaculatū ⁊ ſacrificiū ephi
per arietem. In agnis aūt ſacrificiuꝫ quod de/
derit manus eius: ⁊ olei hyn ꝑ ſingla ephi. In
die aūt calendaꝝ vitulū de armento īmaculatū
⁊ ſex agni ⁊ arietes imaculati erunt: ⁊ ephi per
vitulū: ephi quoqꝫ ꝑ arietē faciet ſacrificiū. De
agnis aūt ſicut inuenerit manus eius: ⁊ olei hyn
ꝑ ſingula ephi. Cūqꝫ igreſſurus ē pīceps: per
viā veſtibuli porte igrediatꝰ: ⁊ per eādē viam
exeat. Et cū itrabit ppl's ire in ꝯſpectu dn̄i in ſo
lēnitatibus q igrediꝰ ꝑ portā aqlonis vt adoret
egrediatꝰ: ꝑ viā porte meridiane. Porro qui i
grediꝰ ꝑ viā porte meridiane: egrediꝰ: ꝑ viaꝫ
porte aqlonis. Nō reuertetꝰ per viaꝫ porte per
quā igreſſus ē: ſꝫ e regione illius egredietur.
Pīceps aūt in medio eoꝝ cū igredientibus ī
gredietꝰ: ⁊ cū egredientibus egredietꝰ. Et in nū/
dinis ⁊ ſolēnitatibus erit ſacrificiū ephi ꝑ vitu
lū: ⁊ ephi ꝑ arietē. In agnis aūt erit ſacrificiuꝫ
ſic̄ inuenerit manꝰ eiꝰ: ⁊ olei hyn ꝑ ſinga ephi.
Cū aūt fecerit ꝓnceps ſpontaneū holocauſtum
aut pacifica voluntaria dn̄o: apietꝰ ei ꝑta que
reſpicit ad orientē: ⁊ faciet holocauſtū ſuū ⁊ pa
cifica ſua: ſicut fieri ſolet in die ſabbati: ⁊ egre/
dietꝰ: claudetꝰ qꝫ porta poſtq̄ꝫ exierit. Et agnum
eiuſdē anni īmaculatū faciet ī holocauſt quoti
die dn̄o. Sēper mane faciet illud. Et faciet ſa/
crificiū ſup eo cata mane mane: ſextā parē ephi
⁊ de oleo tertiā partem hyn. vt miſceatꝰ ſimile.
Sacrificiū dn̄o legitimū: iuge atqꝫ ꝑpetuum
Faciet agnū in ſacrificiū ⁊ oleuꝫ cata mane ma
ne holocauſtū ſempiternū. Hec dicit dn̄s deus
Si dederit ꝓnceps domū alicui de filijs ſuis:
hereditas eius filioꝝ ſuoꝝ erit: poſſidebūt eā
hereditarie. Si aūt dederit legatū de heredita/
te ſua vni ſeruoꝝ ſuoꝝ: erit illius vſqꝫ ad annū
remiſſionis ⁊ reuertetꝰ ad principē. Hereditas
aūt eius filijs eius erit. Et non accipiet prin/
ceps de hereditate ppl'i ꝑ violentiā ⁊ de ꝑſſeſ/
ſione eoꝝ ſꝫ de poſſeſſione ſua hereditatē dabit
filijs ſuis vt nō diſꝑgatꝰ ppl's meꝰ vnuſqꝫ a

poſſeſſiõe ſua. Et itroduxit me per ingreſſuꝫ q
erat ex latere porte: i gaçophylatia ſãctuarij ad
ſacerdotes: q̄ reſpiciebãt ad aquilonem: ⁊ erat
ibi locus vergẽs ad occidenteꝫ: ⁊ dixit ad me.
Iſte ē locus vbi coquēt ſacerdotes ꝓ pctō ⁊ ꝓ
delicto: vbi coquēt ſacrificiū: vt nō efferant in
atriū exterius: ⁊ ſcificet̄ popl's. Et eduxit me in
atriū exterius: ⁊ circūduxit me per q̄ttuor angu
los atrij. Et ecce atriolum erat in angulo atrij:
atriola ſingula p̱ angulos atrij. In q̄ttuor an/
gulis atrij atriola diſpoſita: q̄draginta cubitoꝝ
p̱ longū ⁊ trigita per latū. Mēſure vni⁹ q̄ttuor
erant. Et paries p̱ circuitū ambiēs q̄ttuor atrio
la: ⁊ culine fabricate erant ſubter porticus per
gyrū. Et dixit ad me. Hec ē domus culinarū:
in qua coquēt miniſtri dom⁹ domini victimas
populi.

XLVII

Et cõuertit me ad portā domus. ⁊ ec/
ce aq̄ egrediebant̄ ſubter limē domus
ad orientē. Facies. n. domus reſpicie
bat ad orientem. Aque aūt deſcendebãt i lat⁹
tēpli dextrū ad meridiē altaris. Et eduxit me
p̱ viā porte aquilonis. ⁊ cõuertit me ad viaꝫ fo
ras portā exteriorē. viā q̄ reſpiciebat ad orien
tē. Et ecce aque redundãtes a latere dextro. cuꝫ
egrederet̄ vir ad oriētē: qui habebat funiculuꝫ
in manu ſua. ⁊ menſus ē mille cubitos. ⁊ tra/
duxit me p̱ aquā vſqꝫ ad talos. Ruſūqꝫ men
ſus ē mille. ⁊ traduxit me per aquā vſqꝫ ad ge
nua. Et mēſus ē mille. ⁊ traduxit me p̱ aquam
vſqꝫ ad renes. Et mēſus ē mille torrentē queꝫ
nō potui p̱trãſire. qm̄ intumuerãt aque ꝓfūdi
torrentis qui non pōt tranſuadari. Et dixit ad
me. Certe vidiſti fili hōis. Et eduxit me. ⁊ con
uertit ad ripā torrentis. Cūqꝫ me cõuertiſſem
ecce i ripa torrentis ligna multa nimis ex vtraqꝫ
parte. Et ait ad me. Aque iſte que egrediun/
tur ad tumulos ſabuli orientalis ⁊ deſcendunt
ad plana deſerti: itrabunt mare: ⁊ exibūt. ⁊ ſa/
nabūtur aq̄. Et oīs aīa viuens q̄ ſerpit q̄cunqꝫ
venerit torrens. viuet. ⁊ erūt piſces multi ſatiſ
poſtq̄ꝫ venerit illuc aq̄ iſte. Et ſanabūtur ⁊ vi/
uēt oīa ad que venerit torrēs: ⁊ ſtabūt ſuper illa
piſcatores. Ab ē gaddi vſque ad ē gallīꝫ ſiccatio
ſagenaꝝ erit. Plurime ſpēs erūt p̱ſciū eius:
ſicut piſces maris magni multitudinis nimie.
In litoribus aūt ei⁹ ⁊ i paluſtribus non ſana/
bunt̄: quia i ſalinas dabūt̄. Et ſuper torrentem
orient̄ i ripis eius ex vtraqꝫ parte oē lignum po
miferum. Nō deflu͞et foliuꝫ ex eo. ⁊ non d̄ficiet
fructus eius. Per ſingulos mēſes afferet pri/
mitiua: quia aq̄ eius de ſcūario egredient̄. Et
erunt fructus eius in cibum. ⁊ folia eius ad me
dicinā. hec dicit dn̄s de⁹. hic ē terminus i quo
poſſidebitis terrā i duodecim tribubus iſrl': q̄a
ioſeph duplicē funiculum habet. Poſſidebitiſ
aūt eā ſinguli eque ut frat̄ ſuus. ſuper quā leua
ui manū meā ut darem p̄rib⁹ veſtris. Et cadet
terra h̄ vobis i poſſeſſionē. Hic ē aūt t̄minus
t̄re ad plagā ſeptētrionaleꝫ a mari magno: via
ethalon venīētibus ſedada emath berotha ſa/
bari que eſt inter terminuꝫ damaſci ⁊ confiniū
emath domus thicon q̄ ē iuxta terminū auran:
⁊ erit termin⁹ a mari vſqꝫ ad atriū enon t̄min⁹
damaſci. ⁊ ab aquilone ad aquilonē terminus
emath. plaga ſeptentrionalis. Porro plaga
orientalis de medio auran ⁊ de medio damaſci
⁊ de medio galaad ⁊ de medio terre iſrael ior/
danis diſterminans: ad mare orientale me/
tiemini plagā oriētalem. Plaga aūt auſtralis
meridiana a thamar vſqꝫ ad aq̄s ꝯtradictioniſ
cades. ⁊ torrēs vſqꝫ ad mare magnum. ⁊ h̄ eſt
plaga ad meridiē auſtralis. Et plaga maris:
mare magnū a confinio p̱ directū donec veni/
as emath: h̄ ē plaga maris. Et diuidetis terram
iſtā vobis p̱ trib⁹ iſrl'. ⁊ mittetis eā i hereditatē
vobis ⁊ aduenis qui acceſſerint ad vos qui ge
nuerit filios i medio vr̄m. ⁊ erunt vobis ſicut
indigene int̄ filios iſrl'. Vobiſcū diuidēt poſ/
ſeſſionē i medio tribuum iſrael. In tribu auteꝫ
q̄cunque fuerit aduena. ibi dabitis poſſeſſio/
nem illi. ait dn̄s deus.

XLVIII

Et hec nōia tribuū a finibus aquilonis
iuxta viam ethalon p̱ gētibus emath:
atriū enon t̄minus damaſci. ab aquilo
ne iuxta viam emath. ⁊ erit ei plaga orientalis
mare. dan vna. Et a t̄mino dan: a plaga orien
tali vſque ad plagam maris. aſer vna. Et ſup̱
t̄minū aſer: a plaga orientali vſqꝫ ad plagam
maris. neptalim vna. Et ſuper t̄minū neptaliꝫ
a plaga oriētali vſqꝫ ad plagam marꝭ. manaſ/
ſe vna. Et ſuper t̄minū manaſſe: a plaga orien
tali vſqꝫ ad plagā maris effraiꝫ vna. Et ſuper
t̄minū effrai: a plaga orientali vſqꝫ ad plagam
marꝭ. ruben vna. Et ſuper t̄minū rubē: a pla
ga oriētali vſqꝫ ad plagam maris. iuda vna.
Et ſuper t̄minū iuda: a plaga oriētali vſqꝫ ad
plagā maris. erūt primitie quas ſep̱abitis vi/
gintiquinque milib⁹ calamis latitudinis ⁊ lon
gitudinis: ſicuti ſingule p̱tes a plaga orienta/
li vſque ad plagā maris. Et erit ſanctuarium
in medio ei⁹. Primitie q̄s ſep̱abitis dn̄o: lon/
gitudo vigintiquinque milib⁹. ⁊ latitudo decē
milibus. He aūt erūt p̱mitie ſanctuarij ſacer/

donū ad aqlonē lōgitudinis vigītiqnqꝫ milia: ⁊ ad mare latitudinis decē milia. Sꝫ ⁊ ad oriētem latitudinis decē milia: ⁊ ad meridiē vigintiqnqꝫ milia. Et erit ſanctuariū dñi in medio eius. Sacerdotibus ſanctuariū erit de filijs ſadoch. q cuſtodierunt ceremonias meas ⁊ non errauerūt cū errarēt filij iſrael: ſicut errauerūt ⁊ leuite. Et erūt pmitie de pmitijs terre ſctm̄ ſanctoꝝ: iuxta terminū leuitaꝝ. Sed ⁊ leuitiſ ſimiliter iuxta fines ſacerdotū vigintiqnqꝫ milia lōgitudinis: ⁊ latitudinis decē milia. Dis longitudo viginti ⁊ qnqꝫ miliū: ⁊ latitudo decem miliū. Et nō venūdabunt ex eo neqꝫ mutabūt neqꝫ trāſferent pmitie terre: qꝛ ſcificate ſūt dño Quinqꝫ milia aūt q̄ ſupſūt in latitudine p vigintiqnqꝫ milia: pphana erunt vrbis in habitaculū ⁊ in ſuburbana. Et erit ciuitas in medio ei⁹: ⁊ he menſure eius. Ad plagā ſeptentrionalem qngenta ⁊ quattuor milia: ⁊ ad plagā meridianam qngenta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā orientalē qngēta ⁊ quattuor milia ⁊ ad plagā occidētalē qngēta ⁊ quattuor milia. Erunt aūt ſuburbana ciuitatiſ ad aqlonē ducenta qnquaginta: ⁊ ad meridiē: ducēta qnquaginta: ⁊ ad orientē ducenta qnquaginta. ⁊ ad mare ducēta qnquaginta. Qd aūt reliquū fuerit in longitudie ſcdm primitias ſanctuarij decē milia in orientē: ⁊ decem milia in occidentē erunt ſicut pmitie ſanctuarij: ⁊ erunt fruges eius in panes his q̄ ſeruiunt ciuitati. Seruientes aūt ciuitati operabūtur ex oībus tribubus iſrl'. Dēs pmitie vigintiquinqꝫ miliū p vigintiqnqꝫ milia in q̄druum: ſeparabunt in pmitias ſanctuarij ⁊ in poſſeſſionē ciuitatis. Qd aūt reliquū fuerit pncipis erit ex oī parte primitiaꝝ ſanctuarij ⁊ poſſeſſionis ciuitatis e regione: vigintiqnqꝫ miliū primitiarū vſqꝫ ad terminū orientalē: ſed ⁊ a mari e regione vigintiqnqꝫ miliū vſqꝫ ad terminū maris: ſimiliter in partibus pncipis erit. Et erūt primitie ſanctuarij ⁊ ſanctuariū templi ciuitatiſ in medio eius. De poſſeſſione aūt leuitaꝝ: ⁊ de poſſeſſione ciuitatis in medio partiū principis erit in terminū iuda ⁊ in terminū beniamin: ⁊ ad principē pertinebit. De reliquis tribubus erunt tales portiones. A plaga orientali vſqꝫ ad plagā occidentalē: beniamin vna. Et cōtra terminū beniamin a plaga orietali vſqꝫ ad plagam occidentalē: ſimeon vna. Et ſup terminū ſymeonis a plaga orientali vſqꝫ ad plagam occidentalem: iſachar vna. Et ſuper terminū iſachar a plaga orientali vſqꝫ ad plagam occidentalem: ȝabulon vna. Et ſuper terminum ȝabulon a plaga orientali vſqꝫ ad plagā marꝭ gad vna. Et ſuper terminū gad ad plagā auſtri in meridiem. ⁊ erit finis de thamar vſqꝫ ad aquas contradictionis cadeſ: hereditas contra mare magnū. Hec eſt terra quā mittetis in ſortē tribubus iſrl'. ⁊ he ptitiones eoꝝ: ait dñs deus. Et hi egreſſus ciuitatis. A plaga ſeptētrionali qngētos ⁊ quattuor milia menſurabis: ⁊ porte ciuitatis in oībus tribubus iſrael. Porte tres a ſeptētrione. Porta ruben vna: porta iuda vna: porta leui vna. Et ad plagam orientalē qngentos ⁊ quattuor milia. Et porte tres. Porta ioſeph vna: porta beniamin vna: porta dan vna. Et ad plagā meridianā qngentos ⁊ q̄ttuor milia metieris. Et porte tres. porta ſymeonis vna: porta iſachar vna: porta ȝabulon vna. Et ad plagam occidentalē qngentos ⁊ q̄ttuor milia. Et porte tres. Porta Gad vna porta aſer vna: porta neptalim vna. Per circuitū decē ⁊ octo milia. Et nomē ciuitatis ex illa die dñs ibidem. Amen.

¶ Explicit Ezechiel ppheta. Incipit prolog⁹ ſancti Hieronymi in Danielem pphetam.

DAnielem pphetam iuxta ſeptuagita interpretes: dñi ſaluatoris eccleſie nō legūt vtentes theodotōis editione. ⁊ h cur acciderit neſcio. Siue.n. quia ſermo chaldaicus eſt: ⁊ qbuſdā proprietatibus a nr̄o eloquio diſcrepat: noluerunt ſeptuaginta iterpretes eaſdē lingue lineas in trāſlatiōe ſeruare: ſiue ſub noīe eoꝝ ab alio neſcio quo nō ſatis chaldeā linguā ſcientē editus ē liber: ſiue aliud quid cauſe extiterit ignorans h vnū affirmare poſſum: qꝛ multum a veritate diſcordet: ⁊ recto iudicio repudiatus ſit. Sciendū quippe danielē maxime ⁊ eſdrā hebraicis qdem lrīs ſed chaldeo ſmone pſcriptos: ⁊ vnā hieremie pericopen: iob qꝫ cū arabica lingua plurimā habere ſocietatē. Deniqꝫ ⁊ ego adoleſcentulus poſt quintiliani ⁊ tullij lectionē ac flores rhetoricos cū me in lingue huius piſtrinū recluſiſſē: ⁊ multo ſudore multoqꝫ tēpore vix cepiſſem anhelantia ſtridentiaqꝫ vba reſonare: ⁊ q̄ſi per criptam ambulās: raꝝ deſuper lumen aſpicerē: impegi nouiſſime in danielē: et tāto tedio affectus ſum: vt deſperatione ſubita oēm laborem veterē voluerim ptēnere. Verū adhortante me quodā hebreo ⁊ illud mihi crebrius ſua lingua ingerente: labor iprobus oīa vincit: q mihi videbar ſciolus iter eos cepi rurſus diſcipulus eſſe chaldaicus. Et vt verū fatear: vſqꝫ ad pn̄tē diem magis poſſum ſermonē

chaldaicū legere ⁊ intelligere q̃ ſonare. Hec
iccirco refero vt difficultatē vobis danielis oſtē
derē: q̄ apud hebreos nec ſuſanne hȝ hiſtoriā:
nec hymnū triū puerorum nec belis dracōiſq; fa
bulas: q̄s nos q̄r in toto orbe diſpſe ſunt: verū
ante poſito caſq; iugulante ſubiecimus: ne vi/
deremur apud impitos magnam partē volu/
minis detrūcaſſe. Audiui ego quendā de pce/
ptoribus iudeorum: cū ſuſanne derideret hiſtoriā
⁊ a greco neſcio q̄ eā diceret eē cōfictā: illud op
ponere qd̄ origeni q̄ȝ africanus oppoſuit: ethy
mologias has apo thoy chynoy ſchiſe: ⁊ apo
thoy prynoy pryſe: de greco ſermone deſcēde
re. Cuius rei nos itelligentiā nr̄is hanc poſſu
mus dare: vt verbi grā: dicamus continuo de
arbore ilice dixiſſe cū ilico pereas: ⁊ a lētiſco in lē
tem te cōminuat angelus: vel non lente pereas
aut lentus. i. flexibilis ducaris ad mortē: ſiue
aliud quid ad arboris nomē ꝯueniens. Deide
tm̄ fuiſſe ocij tribus pueris cauillabat: vt in ca
mino eſtuātis incendij metro luderent. ⁊ p or/
dinē ad laudē dei oia elemēta ꝓuocarēt: aut qd̄
miraculū diuineq; aſpirationis iudicū vel dra/
conē interfectū offa picis vel ſacerdotum belis
machinas deprehēſas: q̄ magis prudentia ſo/
lertis viri q̄ ꝓpheciali eſſent ſpū ꝑpetrata. Cū
ꝯo ad abachuc veniret: ⁊ de iudea ī chaldeam
raptū diſcoforum lectitaret: q̄rebat exēplū vbi le/
giſſemus in toto veteri teſtamento quē q̄ ſcōrum
graui volaſſe corpe: ⁊ in puncto vnius hore tā
ta terrarum ſpatia tranſiſſe. Cui cū q̄dā e nr̄is ſatis
ad loquendū ꝓmptulus ezechielē adduxiſſet ī
mediū: ⁊ diceret cū de chaldea in iudeā fuiſſe
tranſlatū: deriſit hoiem ⁊ ex ipſo volumine de
mōſtrauit ezechielē in ſpū ſe vidiſſe trāſpoſitū
Deniq; ⁊ apoſtolū nr̄m videlȝ vt eruditū virum
⁊ qui legem ab hebreis didiciſſet non fuiſſe au
ſum affirmare ſe raptum in corpore: ſed di/
xiſſe ſiue in corpore ſiue extra corpus: neſcio:
deus ſcit. His ⁊ talibus argumentis apo/
cryphas i libro eccleſie fabulas arguebat. Su
per q̄ relectoris arbitrio iudicium derelinquēs
illud āmoneo non haberi danielē apud hebre/
os inter ꝓphas: ſed inī eos q̄ agiographa con
ſcripſerit. In tres ſiquidē ptes ois ab eis ſcri
ptura diuidit: in legem ī ꝓphas: ⁊ in agiogra
pha. i. in q̄nq; ⁊ octo ⁊ in vndecim libros de q̄
non ē huius tpis diſſerere. Que āt ex hȝ ꝓpha
imo ꝯ hunc librum porphyrius obijciat: teſtes ſūt
methodius euſebꝰ ⁊ appollinaris: qui multis
verſuū milibus eiꝰ veſanie rñdēies neſcio an cu
rioſo lectori ſatiſfecerit. Vñ obſecro vos o pau
la ⁊ euſtochiū fundatis ꝓ me ad dn̄m preces:
vt q̄diu in hoc corpuſculo ſū: ſcribā aliquid
gratū vobis: vtile eccleſie: dignum poſteris.
Preſentiū quippe iudicijs oblatrātiū non ſa/
tis moueor: qui in vtranq; partē: aut amore la
buntur: aut odio.

¶ Explicit prologus. ¶ Incipit
Daniel propheta. Capitulum. I

Anno tertio regni ioachim regis iuda venit. Na
buchodonoſor rex babylōis hie
ruſalem ⁊ obſedit eā: ⁊ tradidit
dn̄s in manu eiꝰ ioachim regē
iude ⁊ pte vaſorum domus dei: ⁊ aſportauit ea in
terrā ſennaar i domū dei ſui: ⁊ vaſa intulit in do/
mū theſauri dei ſui. Et ait rex aphanez prepoſi
to eunuchorum vt introduceret de filijs iſrl̄ ⁊ de
ſemine regio ⁊ tyrānorum pueros i quibus nulla
eſſet macula: decoros forma ⁊ eruditos oī ſapiā
cautos ſciā ⁊ doctos diſciplina: ⁊ qui poſſēt ſta
re in palatio regis vt doceret eos l̄ras ⁊ linguā
chaldeorum. Et ꝯſtituit eis rex annonā p ſingu/
los dies de cibis ſuis ⁊ vino vnde bibebat ipſe
vt enutriti tribus annis poſtea ſtarēt in conſpe
ctu regis. Fuerunt ergo inter eos de filijs iude
Daniel ananias miſahel ⁊ azarias. Et impoſuit
eis ꝑpoſitus eunuchorum noia: danieli balthaſar
ananie ſidrac: miſaeli miſac: ⁊ azarie abdenago
Propoſuit autē daniel in corde ſuo ne pollue
retur de menſa regis neq; de vino potus eius
⁊ rogauit eunuchorum prepoſitū ne contami/
naretur. Dedit autem deus danieli gratiam ⁊
miſericordiam in ꝯſpectu principis eunuchorum
Et ait princeps eunuchorum ad danielem. Ti
meo ego dominum meū regē q̄ cōſtituit vobis
cibum ⁊ potum: q̄ ſi viderit vultus v̄ros maci
lentiores ꝑ ceteris adoleſcentibus coeuis v̄ris
ꝯdemnabitis caput meum regi. Et dixit dani/
el ad malaſſar quem ꝯſtituerat princeps eunu
chorum ſup danielē ananiā miſahelē ⁊ azariam.
Tempta nos obſecro ſeruos tuos diebus decē
⁊ dentur nobis legumina ad veſcendū ⁊ aqua
ad bibendū: ⁊ cōtēplare vultus nr̄os ⁊ vultus
puerorum qui veſcūt cibo regio: ⁊ ſicut videris fa
cies cum ſeruis tuis. Qui audito ſermone hu
iuſcemodi tēptauit eos diebus decem. Poſt di
es autem decē apparuerunt vultus eorum melio
res ⁊ corpulentiores ꝑ oibus pueris qui veſce
bantur cibo regio. Porro malaſſar tollebat ci
baria ⁊ vinum potus eorum: dabatq; eis legu
mina. Pueris aūt his dedit deꝰ ſciā ⁊ diſciplinā

in oi libro ⁊ ſapĩa: danieli aũt itelligẽtiã omniũ
viſionũ ⁊ ſomnioꝝ. Cõpletis itaqʒ dieb⁹ poſt
q̃s dixerat rex vt introducerent: itroduxit eos
ppoſitus eunuchoꝝ in conſpectu nabuchodo/
noſor. Cũqʒ eis locutus fuiſſet rex: nõ ſũt inuẽ
ti tales de vniuerſis vt daniel ananias miſahel
⁊ açarias. Et ſteterunt i ↄſpectu regis: ⁊ oẽ ver
bũ ſapiẽ ⁊ itellect⁹ qd̃ ſciſcitat⁹ ẽ ab eis rex: iue
nit i eis decuplũ ſup cũctos ariolos ⁊ magos q̃
erant i vniuerſo regno ei⁹. Fuit aũt daniel vſ
qʒ ad annũ p̃mũ cyri regis. II
IN ãno ſecũdo regni nabuchodonoſor
vidit nabuchodonoſor ſomniũ: ⁊ cõter
ritus ẽ ſpũs eius: ⁊ ſomniũ eius fugit
ab eo. Precepit aũt rex vt cõuocarentur arioli
⁊ magi ⁊ malefici ⁊ chaldei vt indicarent regi
ſomnia ſua. Qui cũ veniſſẽt ſteterũt corã rege:
⁊ dixit ad eos rex. Vidi ſomniũ: ⁊ mente ↄfu/
ſus ignoro qd viderim. Rũderũtqʒ chaldei re
gi ſyriace. Rex in ſempiternũ viue. Dic ſom/
niũ ſeruis tuis: ⁊ interp̃tationẽ eius indicabi/
mus. Et rñdẽs rex ait chaldeis. Sermo reces
ſit a me. Niſi indicaueritis mihi ſomniũ ⁊ con
iecturã eius: pibitis vos: ⁊ domus veſtre pu/
blicabunt̃. Si aũt ſomniũ ⁊ coniecturam eius
narraueritis: p̃mia ⁊ dona ⁊ honorẽ multũ ac
cipietis a me. Somniũ igit̃ ⁊ interp̃tationẽ ei⁹
indicate mihi. Rũderũt ſecundo atqʒ dixerunt
Rex ſomniũ dicat ſeruis ſuis: ⁊ interp̃tationẽ
ei⁹ indicabim⁹. Rũdit rex ⁊ ait. Certe noui q̃
tp̃s redimitis: ſciẽtes q̃ receſſerit a me ſermo.
Si ḡ ſomniũ nõ indicaueritis mihi: vna eſt de
vobis ſñia: q̃ interp̃tationẽ quoqʒ fallacẽ ⁊ de
ceptione plenã ↄpoſueritis: vt loquamini mihi
donec tẽpus ptrãſeat. Somniũ itaqʒ dicite mi
hi: vt ſciã q̃ interp̃tationẽ q̃ʒ eius verã loq̃mi/
ni. Rũdẽtes ḡ chaldei corã rege dixerũt. Nõ
eſt hõ ſup terrã: q ſermonẽ tuũ rex poſſit imple
re: ſed neqʒ regũ qſq̃ʒ magnus ⁊ potẽs verbũ
huiuſcemodi ſciſcitat̃ ab omni ariolo ⁊ mago ⁊
chaldeo. Sermo. n. quem tu q̃ris rex: g̃uis eſt
nec reperiet̃ qſq̃ꝫ q indicet illũ in ↄſpectu regis:
exceptis dijs q̃ꝝ nõ ẽ cũ hoib⁹ ↄuerſatio. Quo
audito: rex i furore ⁊ in ira magna precepit vt
pirent oẽs ſapientes babylonis. Et egreſſa ſẽ
tentia: ſapiẽtes interficiebant̃: querebãtqʒ dani
el ⁊ ſocij eius vt perirent. Tunc daniel req̃ſiuit
de lege atqʒ ſentẽtia ab arioch p̃ncipe militie re
gis: q egreſſus fuerat ad interficiẽdos ſapiẽtes
babylonis. Et interrogauit eũ q a rege ptãtem
acceperat: quam ob cãm tam crudelis ſñia a facie
regis eſſet egreſſa. Cum ḡ rẽ indicaſſet arioch
danieli: daniel ingreſſus rogauit regẽ vt tẽpus
daret ſibi ad ſolutionẽ indicandã regi. Et in/
greſſus ẽ domũ ſuã: ananieqʒ ⁊ miſaheli ⁊ aça
rie ſocijs ſuis idicauit negociũ vt q̃rerẽt miam
a facie dei celi ſup ſacramẽto iſto: ⁊ nõ perirẽt
daniel ⁊ ſocij ei⁹ cũ ceteris ſapiẽtib⁹ babylonis
Tunc danieli myſteriũ p viſionẽ nocte reuela
tũ eſt. Et benedixit daniel deũ celi: ⁊ locut⁹ ait.
Sit nomẽ dñi benedictũ a ſeculo ⁊ vſqʒ in ſecu
lũ: q: ſapiã ⁊ fortitudo eius ſunt ⁊ ipſe mutat tẽ
pora ⁊ etates. Transfert regna atqʒ conſtituit:
dat ſapiam ſapientibus: ⁊ ſciam intelligentibus
diſciplinã. Ipſe reuelat pfũda ⁊ abſcondita. ⁊
nouit in tenebris ↄſtituta: ⁊ lux cũ eo eſt. Tibi
deus patrũ nroꝝ cõfiteor teqʒ laudo: q: ſapiã
⁊ fortitudinẽ dediſti mihi: ⁊ nunc oſtẽdiſti mi
hi q̃ rogauimus te: q: ſermonem regis apuiſti
nobis. Poſt hec Daniel ingreſſus ad arioch
quẽ ↄſtituerat rex vt pderet ſapientes babylo/
nis: ſic ei locutus eſt. Sapientes babylõis ne
pdas. Introduc me in ↄſpectũ regis: ⁊ ſolutio
nẽ regi narrabo. Tunc arioch feſtinus intro/
duxit danielẽ ad regem: ⁊ dixit ei. Inueni ho/
minem de filijs trãſmigrationis iude q ſolutio
nẽ regi ãnũciet. Rũdit rex ⁊ dixit danieli cui⁹
nomen erat balthaſar. Putas ne vere potes
mihi indicare ſomniũ qd̃ vidi ⁊ interp̃tationẽ
eius? Et reſpondẽs daniel corã rege ait. My
ſteriũ qd̃ rex interrogat ſapientes magi ⁊ ario
li ⁊ aruſpices nequeunt indicare regi: ſed ẽ de
us in celo reuelans myſteria qui indicauit tibi
rex nabuchodonoſor: que ventura ſint nouiſſi
mis tp̃ibus. Somniũ tuum ⁊ viſiões capitis
tui in cubili tuo huiuſcemodi ſunt. Tu rex co/
gitare cepiſti in ſtratu tuo qd eſſet futurũ poſt
hec: ⁊ q reuelat myſteria oſtẽdit tibi que ventu/
ra ſunt. Mihi q̃ʒ non in ſapiã q̃ eſt in me pluſ/
q̃ʒ in cunctis viuentibus: ſacrm hoc reuelatũ eſt.
ſed vt interpretatio regi manifeſta fieret ⁊ cogi
tationes mentis tue ſcires. Tu rex videbas: ⁊ ec
ce quaſi ſtatua vna grãdis. Statua illa magna
⁊ ſtatura ſublimis ſtabat contra te: ⁊ intuitus
eius erat terribilis. Huius ſtatue caput ex au/
ro optimo erat: pectus autẽ ⁊ brachia de argẽ
to: porro vẽter ⁊ femora ex ere: tibie aũt ferree
pedũ quedam pars erat ferrea: q̃dam aũt fictilis.
Videbas ita. donec abſciſſus eſt lapis de mon
te ſine manibus ⁊ percuſſit ſtatuã in pedibus ei⁹
ferreis ⁊ fictilibus: ⁊ cõminuit eos. Tunc con
trita ſunt pariter: ferrũ teſta es argentũ ⁊ aurum
⁊ redacta quaſi in fauillã eſtiue aree q̃ rapta ſũt
vento: nulluſqʒ locus inuentus eſt eis. Lapis

autem q̄ percuſſerat ſtatuā factus eſt mons ma
gnus: ⁊ impleuit vniuerſam terram. Hoc eſt
ſomniū: interpretationē q̄ȝ eius dicemus corā
te rex. Tu rex regum es: ⁊ deus celi regnum ⁊
fortitudinē ⁊ imperiū ⁊ gloriā dedit tibi: ⁊ oia
in q̄bus hitant filij hoim: ⁊ beſtie agri volu/
cres quoq̄ȝ celi dedit ī manu tua: ⁊ ſub ditione
tuā vniuerſa ꝯſtituit. Tu es ḡ caput aureum.
Et poſt te conſurget regnū aliud minus te ar
genteū: ⁊ regnū tertiū aliud ereum qđ impabit
vniuerſe terre: ⁊ regnū q̄rtum erit velut ferreū
Quō ferrū cōminuit ⁊ domat oia: ſic cōminu/
et ⁊ ꝯteret oia hec. Porro q: vidiſti pedum et
digitoꝝ ptem teſtē figuli ⁊ ptem ferream: re/
gnum diuiſum erit qđ tn̄ de plantario ferri ori
etur. Scđm q̄ vidiſti ferrum mixtum teſte ex
luto ⁊ digitos pedū ex pte ferreos: ⁊ ex pte fcti
les: ex parte regnum erit ſolidū: ⁊ ex parte cō
tritum. Q: autem vidiſti ferrū mixtum teſte ex
luto: cōmiſcebunt̄ q̄dem humano ſemini ſȝ nō
adherebunt ſibi: ſicuti ferrum miſceri non pōt
teſte. In diebus aūt regnoꝝ illoꝝ ſuſcitabit de
us celi regnū qđ in eternū nō diſſipabit̄: ⁊ re/
gnum eius alteri pplō non tradet̄. Cōminuet
autem ⁊ ꝯſumet vniuerſa regna hec: ⁊ ipſū ſta
bit in eternū. Scđm qđ vidiſti q̄ de monte ab
ſciſus eſt lapis ſine manibus ⁊ cōminuit teſtā
⁊ ferrū ⁊ es ⁊ argentū ⁊ auꝝ: deus magnus oſtē
dit regi q̄ ventura ſunt poſtea: ⁊ verum ē ſom
nium ⁊ fidelis interp̄tatio eius. Tunc rex na/
buchodonoſor cecidit in faciem ſuā: ⁊ danielē
adorauit: ⁊ hoſtias ⁊ incenſū p̄cepit vt ſacrifica
rent ei. Loq̄us ergo rex ait danieli. Vere de⁹
veſter deus deoꝝ eſt: ⁊ dn̄s regū reuelans my
ſteria: q̄m tu potuiſti apire hoc ſacrm̄. Tūc rex
danielem in ſublime extulit: ⁊ munera multa ⁊
magna dedit ei. Et ꝯſtituit eū principem ſuper
omnes prouincias babylonis: ⁊ p̄fectū ⁊ ma
giſtrum ſuper cunctos ſapientes babylonis.
Daniel autē poſtulauit a rege: ⁊ conſtituit ſup
opera prouincie babylonis ſidrac miſac ⁊ ab/
denago. Ipſe autem daniel erat in foribus re/
gis.

III

NAbuchodonoſor rex fecit ſtatuā aureā
altitudine cubitoꝝ ſexagita: latitudine
cubitoꝝ ſex: ⁊ ſtatuit eam in campo du
ran ꝓuincie babylonis. Itaq̄ȝ nabuchodono
ſor rex miſit ad congregandos ſatrapas magi
ſtratus ⁊ iudices: duces ⁊ tyrānos ⁊ prefectos
omneſq̄ȝ principes regionū vt conuenirent ad
dedicationē ſtatue quā erexerat nabuchodono
ſor rex. Tūc ꝯgregati ſūt ſatrape magiſtratus
⁊ iudices duces ⁊ tyranni ⁊ optimates q̄ erant
in ptātibus cōſtituti ⁊ vniuerſi principes regio
nū vt conuenirent ad dedicationē ſtatue quā ere
xerat nabuchodonoſor rex. Stabant autē in cō
ſpectu ſtatue quā poſuerat nabuchodonoſor rex
⁊ preco clamabat valenter. Vobis dicitur po/
pulis tribubus ⁊ linguis in hora qua audieritis
ſonitum tube ⁊ fiſtule ⁊ cythare ſambuce ⁊ pſal
terij ⁊ ſymphonie ⁊ vniuerſi generis muſicoꝝ
cadentes adorate ſtatuam aureā quam cōſtituit
nabuchodonoſor rex. Si quis autē non pſtra
tus adorauerit. eadem hora mittetur in fornacē
ignis ardētis. Poſt hec igitur ſtatim vt audie
runt omnes populi ſonitū tube fiſtule ⁊ cytha
re ſambuce ⁊ pſalterij ſymphonie. ⁊ ois gene/
ris muſicoꝝ: cadentes oēs populi tribus ⁊ lin/
gue adorauerūt ſtatuā aureā quā ꝯſtituerat na/
buchodonoſor rex. Statimq̄ȝ ī ipſo tempore ac
cedentes viri chaldei accuſauerunt iudeos. di/
xeruntq̄ȝ nabuchodonoſor regi. Rex in eternū
viue. Tu rex poſuiſti decretum vt ois homo q̄
audierit ſonitum tube fiſtule ⁊ cythare ſambuce
⁊ pſalterij ⁊ ſymphonie ⁊ vniuerſi generis mu
ſicorum. pſternat ſe ⁊ adoret ſtatuam auream:
ſi q̄s autē nō pcidens adorauerit. mittat̄ in for
nacē ignis ardentis. Sūt ergo viri iudei quos
ꝯſtituiſti ſuper opa regiōis babylonie ſidrac mi
ſac ⁊ abdenago. viri iſti ꝯtempſerūt rex decretū
tuū. Deos tuos nō colūt: ⁊ ſtatuam aureā quā
erexiſti nō adorant. Tunc nabuchodonoſor in
furore ⁊ ira precepit vt adducerētur ſydrac mi
ſac ⁊ abdenago: Qui confeſtim adducti ſunt in
conſpectu regis: pronuncianſq̄ȝ nabuchodono
ſor rex ait eis. Vere ne ſidrac miſac ⁊ abdena/
go deos meos nō colitis: ⁊ ſtatuā aureā quā ꝯſti
tui nō adoratis. Nūc ḡ ſi eſtis pati. q̄cūq̄ȝ hora
audieritis ſonitū tube fiſtule cythare ſābuce pſal
terij ⁊ ſimphōie oiſq̄ȝ generis muſicoꝝ. pſter/
nite vos ⁊ adorate ſtatuā quā feci. q̄ ſi nō ado/
raueritis eadē hora mittemini ī fornacē ignis ar
dētis: Et q̄s eſt de⁹ q̄ eripiet vos de manu mea
Reſpondētes ſidrac miſac ⁊ abdenago. dixe/
runt regi nabuchodonoſor. Non oportet nos
de hac reſpōdere tibi. Ecce enī deus noſter quē
colimus poteſt eripere nos de camino ignis ar
dentis et de manibus tuis o rex liberare. Qđ ſi
noluerit. notū ſit tibi rex q: deos tuos non coli/
mus et ſtatuam auream quam erexiſti nō ado/
ramus. Tūc nabuchodonoſor replet⁹ ē furore
et aſpectus faciei illius immutat⁹ eſt ſuper ſidrac
miſac et abdenago. et precepit vt ſuccenderetur
fornax ſeptuplum q̄ȝ ſuccendi ꝯſueuerat. ⁊ viris

foꝛtiſſimis de exercitu ſuo iuſſit vt ligatis pedi/
bus ſidrac miſac ⁊ abdenago mitterēt eos i foꝛ,
nacem ignis ardentis. Et confeſtim viri illi vi
cti cum bꝛachijs ſuis ⁊ thiaris ⁊ calciamentis ⁊
veſtibus miſſi ſunt in medium foꝛnacis ignis
ardentiſ. Nā iuſſio regis vrgebat. Foꝛnax aūt
ſuccenſa erat nimis. Poꝛro viros illos q miſe
rant ſidrac miſac ⁊ abdenago interfecit flāma
ignis. Viri autem hi tres .i. ſidrac miſac ⁊ ab/
denago ceciderunt in medio camino ignis ar/
dentis colligati. Que ſequuntur. in hebꝛeis vo
luminibus non repperi. Et ambulāt in medio
flāme laudantes deum. ⁊ benedicentes domio
Stans autē azarias oꝛauit ſic. Aperienſqꝫ os
ſuū in medio ignis ait. Bñdictus es dñe deus
patrū nroꝝ: ⁊ laudabile ⁊ glorioſū nomen tuū
in ſecula. Quia iuſtus es in oibus q̄ feciſti nob
⁊ vniuerſa opa tua vera. ⁊ vie tue recte. ⁊ omia
iudicia tua vera. Judicia .n. va feciſti iuſta oia
q̄ induxiſti ſuper nos ⁊ ſuper ciuitatē ſanctā pa
trū nroꝝ ir̄lm: qꝛ in veritate ⁊ in iudicio indu/
xiſti oia hec ꝓpter pctā noſtra. Peccauimꝰ eni
⁊ inique egimus recedentes a te. ⁊ deliquimus
in oibus. ⁊ pꝛecepta tua non audiuimus nec ob
ſeruauimus nec fecimus ſicut pꝛeceperas nobiſ
vt bene nobis eſſet. Oia ergo q̄ induxiſti ſuper
nos ⁊ vniuerſa q̄ feciſti nobis. i vero iudicio fe
ciſti. ⁊ tradidiſti nos in manibus inimicoꝝ ini
quoꝝ ⁊ peſſimoꝝ pꝛeuaricatoꝝqꝫ. ⁊ regi iniu
ſto ⁊ peſſimo vltra oēm terram. Et nūc nō poſ/
ſumus apire os. Confuſio ⁊ opprobꝛium facti
ſumus ſeruis tuis. ⁊ his q colebant te. Ne q̄ſu
mus tradas nos i ppetuum ꝓpter nomen tuū
⁊ ne diſſipes teſtamentum tuū neqꝫ auferas mi
ſericoꝛdiā tuā a nobis ꝓpter abꝛahā dilectū tu/
um ⁊ iſaac ſeruū tuū. ⁊ iſrael ſcm̄ tuū qbus locu
tus es pollicēs q multiplicares ſemē eoꝝ ſicut
ſtellas celi. ⁊ ſicut arenā que eſt in littoꝛe maris
qꝛ dñe iminuti ſumus pluſqꝫ oēs gentes: ſumꝰ
qꝫ humiles i vniuerſa terra hodie ꝓpter pecca
ta nr̄a. Et nō eſt in tpe hoc pꝛinceps ⁊ dux ⁊ pꝛo/
pheta neqꝫ holocauſtum. neqꝫ ſacrificiū. neqꝫ
oblatio. neqꝫ incenſum. neqꝫ locus pmitiaꝝ co
rā te. vt poſſimus iuenire miāꝫ tuā. ſed i aīa cō
trita ⁊ ſpū hūilitatis ſuſcipiamur. Sicut i holo/
cauſto arietū ⁊ tauroꝝ ⁊ ſicut in milibus agno/
rū pinguiū: ſic fiat ſacrificium nr̄m in ꝯſpectu
tuo hodie vt placeat tibi. qm̄ nō eſt ꝯfuſio confi
dentibus i te. Et nunc ſequimur te in toto coꝛde ⁊
timemus te. ⁊ q̄rimus faciē tuā. Ne cōfundas
nos: ſed fac nobiſcū iuxta manſuetudinem tuā
⁊ ſm multitudinē miſericoꝛdie tue. ⁊ erue nos

in mirabilibus tuis. ⁊ da gloriā noi tuo dñe. ⁊
ꝯfundant̃ oēs q oſ̄dunt ſeruis tuis mala. Con
fundant̃ in oī potētia ⁊ robur eoꝝ cōteran̄t. ⁊ ſci
ant qꝛ tu es dñs deus ſolus ⁊ glīoſus ſup oꝛbē
terraꝝ. Et nō ceſſabant q miſerāt eos miniſtri re
gis ſuccendere foꝛnacē napta ⁊ ſtuppa ⁊ pice ⁊
malleolꝭ. ⁊ effundebat̃ flāma ſuper foꝛnacem cu
bitis quadraginta nouē. ⁊ erupit ⁊ incēdit quos
repperit iuxta foꝛnacē de chaldeis. Angelꝰ aūt
dñi deſcendit cū azaria ⁊ ſocijs eius in foꝛnacē
⁊ excuſſit flāmā ignis de foꝛnace. ⁊ fecit mediū
foꝛnacis q̄ſi ventum roꝛis flantē. ⁊ non tetigit
eos oio ignis neqꝫ contriſtauit necquicq̄ꝫ mo/
leſtie intulit. Tunc hi tres q̄ſi ex vno oꝛe lauda
bant ⁊ glorificabāt ⁊ bñdicebāt deum in foꝛna/
ce, dicentes. Bñdictus es dñe deus patꝝ nr̄o
rū. ⁊ laudabilis ⁊ glorioſus ⁊ ſuperexaltatus i ſe/
cula. Et bñdictū nomē glorie tue ſcm̄: ⁊ laudabi
le ⁊ ſuperexaltatū i oibus ſeculis. Bñdictus es i
tēplo ſcō glorie tue. ⁊ ſuplaudabilis ⁊ ſupglorio
ſus in ſecula. Bñdictꝰ es in thꝛono regni tui: ⁊
ſuplaudabilis ⁊ ſuperexaltatus i ſecula. Bñdictꝰ
es qui intueris abyſſos et ſedes ſup cherubin: et
laudabilis et ſuperexaltatus i ſecula. Benedictꝰ
es in firmamēto celi: et laudabilis et glorioſus
in ſecula. Bñdicite oia opa dñi dño: laudate et
ſupexaltate eum i ſecula. Benedicite angeli do
mini dño. lau. vt ſupꝛa. Bñdicite celi dño: lau.
Benedicite aq̄ oēs q̄ ſuper celos ſunt dño lau.
Benedicite oēs virtutes domini domino. lau.
Benedicite ſol ⁊ luna. lau. Benedicite ſtelle ce
li domio. lau. Benedicite imber ⁊ roꝛ domio.
lau. Benedicite oēs ſpūs dei domio. au. Be
nedicite ignis ⁊ eſtus domio. lau. Benedicite
frigꝰ ⁊ eſtas domio. lau. Bñdicite roꝛes ⁊ prui
na domio. lau. Benedicite gelu ⁊ frigus dño:
lau. Benedicite glacies ⁊ niues dño: lau. Be
nedicite noctes ⁊ dies domio. lau. Benedicite
lux ⁊ tenebꝛe dño. lau. Bñdicite fulgura ⁊ nu/
bes domio. lau. Benedicite tra dñm: laudet ⁊
ſuperexaltet eū i ſecula. Benedicite mōtes ⁊ col/
les domio. lau. Benedicite vniuerſa germināa
tia i tra domio. lau. Benedicite fōtes domino.
lau. Benedicite maria ⁊ flūia domio. lau. Be
nedicite cete ⁊ oia q mouent̃ i aqs domino. lau.
Bñdicite oēs volucres celi domio. lau. Bene
dicite oēs beſtie ⁊ pecoꝛa domio. lau. Benedi
cite filij hoim̄ domio. lau. Benedicite iſrael do
minum: laudet ⁊ ſuperexaltat eū in ſecula. Be
nedicite ſacerdotes domini domino. laudate.
Benedicite ſerui domini domio. lau. Bñdicite
ſpūs ⁊ aīe iuſtoꝝ domino. lau. Bñdicite ſancti

⁊ humiles corde dño: lau. Benedicite anania
açaria miſahel dño: laudate ⁊ ſuperexaltate eũ
in ſecula: qꝛ eruit nos de inferno ⁊ ſaluos fecit
de manu mortis ⁊ liberauit de medio ardentis
flamme: ⁊ de medio ignis eruit nos. Cõfitemĩ
dño qm̃ bonꝰ: qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.
Benedicite oẽs religioſi domino deo deorũ.
laudate ⁊ ꝯfitemi ei: qꝛ i omnia ſecla mĩa eius.
¶ Hucuſqꝫ in hebreo nõ habetur. ⁊ q̃ poſui-
mus de theodotionis editione tranſlata ſunt.
¶ Tũc nabuchodonoſoꝛ rex obſtupuit ⁊ ſurre
xit ꝓpere. ⁊ ait optimatibus ſuis. Nonne tres
viros miſimus in medio ignis compeditos?
Qui rñdẽtes regi dixerũt. Vere rex. Reſpon
dit rex ⁊ ait. Ecce ego video viros q̃ttuoꝛ ſolu
tos ⁊ ãbulantes i medio ignis. ⁊ nihil corrupti
onis ĩ eis ẽ. ⁊ ſpẽs q̃rti ſilis filio dei. Tunc ac-
ceſſit nabuchodonoſoꝛ ad oſtiũ fornacis ignis
ardẽtis ⁊ ait. Sidrac miſac ⁊ abdenago ſui dei
excelſi egredimini ⁊ venite. Statiqꝫ egreſſi ſũt
ſidrac miſac ⁊ abdenago de medio ignis. Et
ꝯgregati ſatrape magiſtratus ⁊ iudices ⁊ poten-
tes regis ꝯtẽplabãt viros illos qm̃ nihil ptãtis
habuiſſet ignis in corporibꝰ eoꝝ: ⁊ capillus ca
pitis eoꝝ nõ eẽt aduſtꝰ ⁊ ſaraballa eoꝝ nõ fuiſ
ſent immutata: ⁊ odoꝛ ignis non trãſiſſet ꝑ eos.
Et erumpẽs nabuchodonoſoꝛ ait. Bñdictus
deꝰ eoꝝ ſidrac videlꝫ miſac ⁊ abdenago q miſ-
ſit angelũ ſuũ ⁊ eruit ſuos ſuos q crediderũt in
eũ: ⁊ vbũ regis immutauerũt: ⁊ tradiderũt cor
corpora ſua ne ſeruirẽt ⁊ ne adorarent oẽꝫ deũ
excepto deo ſuo. A me ẽ poſitũ eſt h̃ decretum
vt ois pplꝰ tribus ⁊ ligua q̃cũqꝫ locuta fuerit
blaſphemiã ꝯ deũ ſidrac miſac ⁊ abdenago diſ
peat: ⁊ domꝰ eius vaſtet. Neqꝫ. n. ẽ alius deꝰ
q poſſit ita ſaluare. Tũc rex ꝓmouit ſidrac mi-
ſac ⁊ abdenago ĩ ꝓuincia babylonis. Nabu-
chodonoſoꝛ rex oibus pplis gentibꝰ ⁊ linguis
q habitant in vniuerſa tra: pax vobis multipli
cetur. Signa ⁊ mirabilia fecit apud me deꝰ ex-
celſus. Placuit ẽ mihi ꝑdicare eius ſigna: qꝛ
magna ſũt: ⁊ mirabilia eiꝰ: qꝛ fortia: ⁊ regnum
eius: qꝛ regnũ ſempiternũ ⁊ ptãs eiꝰ in genera
tionem ⁊ generationẽ.

IIII

Ego nabuchodonoſoꝛ quietus eram in
domo mea. ⁊ florens in palatio meo.
Sõniũ vidi qđ ꝑterruit me. ⁊ cogitatõ
nes i ſtratu meo. ⁊ viſiones capitis mei ꝯtur-
bauerũt me. Et ꝑ me ꝓpoſitũ ẽ decretũ: vt ĩtro
ducerent in ꝯſpectu meo cũcti ſapiẽtes babylo
nis: ⁊ vt ſolutionẽ ſomnij idicarent mihi. Tũc
ingrediebãtur arioli magi chaldei ⁊ aruſpices
⁊ ſomniũ narraui i ꝯſpectu eoꝝ. ⁊ ſolutionem
eius nõ indicauerũt mihi: donec collega igreſ-
ſus ẽ in ꝯſpectu meo daniel. cui nomẽ baltha-
ſar ſm nomen dei mei: q hꝫ ſpm̃ deoꝝ ſcõꝝ in
ſemetipſo. ⁊ ſomniũ coram ipſo locutꝰ ſũ. Bal
thaſar ꝑnceps arioloꝝ: qm̃ ego ſcio q ſpm̃ deo
rũ ſcõꝝ habeas in te. ⁊ oẽ ſacrũ ñ ẽ ipoſſibile ti
bi. viſiones ſomnioꝝ meoꝝ q̃s vidi. ⁊ ſolutio
nẽ eaꝝ narra. Viſio capitis mei in cubili meo.
Videbã. ⁊ ecce arboꝛ i medio terre. ⁊ altitudo
eius nimia. Magna arboꝛ ⁊ fortis. ⁊ ꝓceritas
eius contingens celũ. Aſpectus illius erat vſ
qꝫ ad terminos vniuerſe terre. Folia eius pul
cherrima. ⁊ fructus eius nimius ⁊ eſca vniuer
ſoꝝ in ea. Subter eã habitabant aĩalia et beſtie
et in ramis eius cõuerſabant volucres celi. et
ex ea veſcebat ois caro. Videbã in viſione ca-
pitis mei ſuꝑ ſtratum meũ. et ecce vigil et ſcũs
de celo deſcẽdit: clamauit fortiter. et ſic ait. Suc
cidite arborem et ꝑcidite ramos eius: excutite
folia eius diſꝑgite fructus eius: fugiant beſtie
q̃ ſubter eã ſũt. et volucres de ramis eiꝰ. Ve
tñ germẽ radicũ eius in tra ſinite: et alliget vi
culo ferreo et ereo i herbis q̃ foris ſũt: et roꝛe ce
li tingatur: et cũ feris ps eius i herba ire. Coꝛ
eius ab hũano cõmutet. et coꝛ fere det ei: et ſe-
ptẽ tpa mutent ſuꝑ eũ. In ſnia vigilũ decretũ
eſt. et ſermo ſctõꝝ et petitio: donec cognoſcant
viuentes qm̃ dñatur excelſus i regno hoium.
et cuicũqꝫ voluerit dabit illud. et humillimũ ho
minẽ ꝯſtituet ſuper eũ. Hoc ſomniũ vidi ego
nabuchodonoſoꝛ rex. Tu ergo balthaſar inter
pretationẽ narra feſtinus: qꝛ oẽs ſapientes re-
gni mei nõ queunt ſolutionẽ edicere mihi. Tu
autem potes: qꝛ ſpũs deoꝝ ſctõꝝ in te eſt. Tũc
daniel cuius nomẽ balthaſar cepit intra ſemet-
ipſum tacitus cogitare q̃ſi vna hora. et cogitati
ones eius ꝯturbabant eũ. Rñdens autẽ rex
ait. Balthaſar ſomniũ et interpretatio eius nõ
conturbent te. Rñdit balthaſar et dixit. Domĩ
ne mi ſomniũ his q te oderũt. et interꝑtatio eiꝰ
hoſtibus tuis ſit. Arborem quam vidiſti ſubli
mẽ atqꝫ robuſtã cuius altitudo ꝑtingit ad celũ
et aſpectus illius in oẽm terram. et rami eius
pulcherrimi et fructus eius nimius. et eſca om
nium in ea: ſubter eã habitantes beſtie agri. et
in ramis eius cõmorantes aues celi: tu es rex
qui magnificatus es. et inualuiſti. et magnitu
do tua creuit et peruenit vſqꝫ ad celum: et pote
ſtas tua in terminos vniuerſe terre. Quod au
tem vidit rex vigilem et ſanctũ deſcendere de
celo et dicere: ſuccidite arborem et diſſipate illã

attū germē radicū eius in terra dimittite: ⁊ vi/
ciatur ferro ⁊ ere in herbis foris. ⁊ rore celi cō
ſpgat. ⁊ cū feris ſit pabulū eius: donec ſeptem
tpa mutent̃ ſup eū. Hoc eſt interp̄tatio ſnīe altiſſi/
mi: q̄ puenit ſup dn̄m meū regem. Eijcient te
ab hominibus et cum beſtijs feriſq; erit ha/
bitatio tua: ⁊ fenum vt bos comedes: ⁊ rore ce
li infunderis. Septem q̄z tpa mutabunt̃ ſuper
te: donec ſcias q̄ dn̄et̃ excelſus ſup regnū hoiu;
⁊ cuicūq; voluerit det illud. Quod autē p̄cepit vt
relinqueret̃ germē radicū eius. i. arboris: regnū
tuū tibi manebit poſtq̄z cognoueris p̄tātem eē
celeſtē. Quobrē rex ↄſiliū meum placeat tibi: ⁊
peccā tua elemoſynis redime: ⁊ iniquitates tuas
miſericordijs pauperū: forſitan ignoſcet deus de
lictis tuis. Oia hec venerūt ſup nabuchodono
ſor regē. Poſt finē menſiū duodeci in aula ba
bylonis deambulabat. Reſpōditq; rex ⁊ ait. Nō
ne hec ē babylon ciuitas magna quā ego edifi/
caui in domū regni in robore fortitudinis mee
⁊ in gloria decoris mei? Cūq; ſermo adhuc eēt i
ore regis: vox de celo ruit. Tibi dicitur nabu/
chodonoſor rex. Regnū tuū tranſibit a te: ⁊ ab
hoibus eijcient te ⁊ cū beſtijs ⁊ feris erit habi/
tatio tua: fenū q̄ſi bos comedes: ⁊ ſeptē tpa mu
tabunt̃ ſup te donec ſcias q̄ dn̄et̃ excelſus in re
gno hoium: ⁊ cuicūq; voluerit det illud. Eadē
hora ſermo cōpletus eſt ſup nabuchodonoſor:
⁊ ex hoibus abiectus ē: ⁊ fenū vt bos comedit.
⁊ rore celi corpus eius infectū eſt: donec capilli
eius in ſimilitudinē aquilaꝝ creſcerent: ⁊ vn/
gues eius quaſi vngues auium. Igitur poſt fi
nem dieꝝ ego nabuchodonoſor oculos meos
ad celum leuaui: ⁊ ſenſus meus redditus ē mi
hi: ⁊ altiſſimo benedixi: ⁊ viuētē in ſempiternū
laudaui ⁊ glorificaui q2 p̄tās eius p̄tās ſempi/
terna: ⁊ regnum eius in generatione ⁊ genera
tionē. ⁊ omnes habitatores terre apud eum in
nihilū reputati ſunt. Iuxta voluntatē enim ſuā
facit tam in virtutibus celi q̄z in habitatoribus
terre ⁊ non eſt qui reſiſtat manui eius: ⁊ dicat
ei: quare feciſti? In ipſo tempore ſenſus meus
reuerſus eſt ad me: ⁊ ad honorem regni mei de
coremq; perueni: ⁊ figura mea reuerſa eſt ad
me: ⁊ optimates mei ⁊ magiſtratus mei requi/
ſierūt me: ⁊ in regno meo reſtitutus ſū. ⁊ magni
ficētia āplior addita ē mihi. Nūc igit̃ ego nabu
chodonoſor: laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico re/
gē celi: q2 oia opa ei9 vera: ⁊ vīe ei9 iudicia:
⁊ gradiētes in ſupbia poteſt humiliare. V
BAlthaſar rex fecit grāde cōuiuium op/
timatib9 ſuis mille: ⁊ vnuſquiſq; ſcdm/

dum ſuam bibebat etatem. Precepit ergo ia;
temulentus: vt afferentur vaſa aurea: ⁊ argē
tea: q̄ aſportauerat nabuchodonoſor pater eius
de tēplo quod fuit in irl'm: vt biberet in eis rex
⁊ optimates eius: vxoreſq; eius ⁊ concubine.
Tunc allata ſunt vaſa aurea que aſportauerat
de tēplo quod fuerat in irl'm: ⁊ biberunt in eis
rex ⁊ optimates eius vxores eius ⁊ concubine
illius. Bibebant vinu;: ⁊ laudabāt deos ſuos
aureos ⁊ argenteos ⁊ ereos ferreos ligneoſq;
⁊ lapideos. In eadē hora apparuerunt digiti q̄ſi
manus hominis ſcribentis ↄ̄ candelabꝝ in ſup
ficie parietis aule regie. Et rex aſpiciebat arti/
culos manus ſcribentis. Tunc facies regis cō
mutata eſt: ⁊ cogitationes eius ↄturbabant eū.
⁊ cōpages renū eius ſoluebant̃: ⁊ genua ei9 ad
ſe inuicem collidebantur. Exclamauit itaq; rex
fortiter: vt introducerent magos chaldeos ⁊ a
ruſpices. Et ploquens rex ait ſapientibus ba
bylonis. Quicūq; legerit ſcripturā hanc ⁊ int̃
pretationē; eius manifeſtā mihi fecerit: purpu
ra veſtiet̃: ⁊ torquē auream habebit in collo: ⁊
tertius in regno meo erit. Tunc ingreſſi omēs
ſapientes regis nō potuerūt nec ſcripturā legē.
nec interp̄tationē eius īdicare regi. Unde rex
balthaſar ſatis ↄturbatus eſt: ⁊ vultus illius i/
mutatus eſt. Sed et optimates eius turbaban
tur. Regina autē p re que acciderat regi ⁊ opti
matibus eius: domū ↄuiuij ingreſſa ē: ⁊ plo/
quens ait. Rex in eternū viue. Nō te cōturbē
tur cogitationes tue: neq; facies tua immutet̃.
Eſt vir in regno tuo q ſpm̄ deoꝝ ſanctoꝝ ha/
bet in ſe: ⁊ in dieb9 p̄ris tui ſcia ⁊ ſapiētia iuen
te ſūt in eo. Nā ⁊ rex nabuchodonoſor p̄r tuus
p̄ncipē magoꝝ incātatoꝝ chaldeoꝝ ⁊ aruſpicū
ↄſtituit eū: pater iquā tu9 o rex: q2 ſpūs ampli
or ⁊ prudentia itelligētiaq; ⁊ iterpretatio ſom/
nioꝝ: ⁊ oſtenſio ſecretoꝝ: ac ſolutio ligatoꝝ in
uente ſunt i eo: hoc ē in daniele: cui rex poſuit no
mē balthaſar. Nūc itaq; daniel vocet̃. ⁊ inter
p̄tationē narrabit. Igit̃ introductus ē daniel:
corā rege. Ad quē p̄fatus rex ait. Tu es dani/
el de filijs captiuitatis iude: quē adduxerat p̄r
meus rex de iudea? Audiui de te qm̄ ſpm̄ deoꝝ
habeas: ⁊ ſcia intelligētiaq; ac ſapiētia amplio
res inuente ſunt in te. Et nūc introgreſſi ſunt
in ↄſpectu meo ſapientes magi vt ſcripturam
hanc legerent: ⁊ interp̄tationē eius indicarent
mihi: ⁊ nequiuerunt ſenſū huius ſermonis edi/
cere. Porro ego audiui de te poſſis obſcura in
terp̄tari: ⁊ ligata diſſoluere. Si ḡ vales ſcri/
pturam legere ⁊ iterp̄tationē eius idicare mihi

purpura veſtieris: ⁊ torquē auream circa collum tuū habebis: ⁊ tertius in regno meo princeps eris. Ad q̄ rn̄dens daniel ait coraȝ rege. Munera tua ſint tibi: ⁊ dona domus tue alteri da: ſcripturā aūt legā tibi rex: ⁊ interpretationē eius oſtēdā tibi. O rex: deus altiſſimus: regnū ⁊ magnificētiā gloriā ⁊ honorē dedit nabuchodonoſor pr̄i tuo: ⁊ ꝓpter magnificētiā quā dederat ei: vniuerſi popl'i tribus ⁊ lingue tremebāt ⁊ metuebāt eū. Quos volebat interficiebat quos volebat ꝑcutiebat: quos volebat exaltabat ⁊ quos volebat humiliabat. Qn̄ aūt eleuatū eſt cor eius ⁊ ſpūs illius obfirmatus ē ad ſupbiam depoſitus ē de ſolio regni ſui. ⁊ gl'ia eius ablata eſt ⁊ a filijs hoīum eiectus eſt. Sȝ ⁊ cor eius cū beſtijs poſitū eſt: ⁊ cū onagris erat habitatio eius. Fenū q̄ȝ vt bos comedebat: ⁊ rore celi corpus eius infectū ē: donec cognoſceret ꝙ ptātē haberet altiſſimus in regno hoīum: et quēcūq̄ȝ voluerit ſuſcitabit ſup illū. Tu quoq̄ȝ filius eius balthaſar nō humiliaſti cor tuū cum ſcires hec oīa ſed aduerſum dn̄atorē celi eleuatus es. Et vaſa domus eius allata ſūt corā te: ⁊ tu ⁊ optimates tui ⁊ vxores tue ⁊ cōcubine tue vinū bibiſtis in eis. Deos quoq̄ȝ argenteos ⁊ aureos ⁊ ereos ferreos ligneoſq̄ȝ ⁊ lapideos: q nō vidēt neq̄ȝ audiūt neqȝ ſentiunt. laudaſti: porro deū q habet flatū tuū in manu ſua ⁊ oēs vias tuas: nō glorificaſti. Jcirco ab eo miſſus eſt articulus manus q̄ ſcripſit h̄ qd̄ exaratū eſt. Hec ē aūt ſcriptura q̄ digeſta eſt. Mane thechel phares. Et h̄ interp̄tatio ſmonis. Mane: nūerauit deus regnū tuū: ⁊ cōpleuit illud. Thecel: appēſus es in ſtatera: ⁊ inuent' es minus hn̄s. Phares: diuiſū ē regnuȝ tuū: ⁊ datū ē medis ⁊ pſis. Tunc iubēte rege indutus ē daniel purpura: ⁊ circūdata ē torques aurea collo eius: et p̄dicatū ē de eo ꝙ haberet poteſtatē terti' in regno. Eadē nocte iterfect' ē balthaſar rex chaldeus: ⁊ darius medus ſucceſſit in regnū: ānos natus ſexagintaduos. VI

P Lacuit dario: ⁊ cōſtituit ſup regnū ſuuȝ ſatrapas cētūuiginti: vt eēnt in toto regno ſuo: ⁊ ſup eos principes tres ex q̄bus daniel vnus erat: vt ſatrape illis redderēt rationē: ⁊ rex nō ſuſtineret moleſtiā. Jgit̄ daniel ſupabat omnes p̄ncipes ⁊ ſatrapas q̄ ſpiritus dei āplior erat in illo. Porro rex cogitabat cōſtituere eū ſup oē regnū. Vnde principes ⁊ ſatrape q̄rebant occaſionē vt inuenirēt danieli ex latere regis: nullamq̄ȝ cām ⁊ ſuſpitioneȝ reperire potuerunt eo ꝙ fidelis eēt: ⁊ oīs culpa: ⁊ ſuſpitio non inueniretur in eo. Dixerunt ergo viri illi. Non inueniemus danieli huic aliquā occaſionem: niſi forte in lege dei ſui. Tunc principes ⁊ ſatrape ſurripuerunt regi: ⁊ ſic locuti ſunt ei. Dari rex: in eternū viue. Cōſiliuȝ inierunt oēs principes regni tui: magiſtratus ⁊ ſatrape ſenatores ⁊ iudices: vt decretum imperatoriū exeat ⁊ edictū vt oīs q petierit aliquā petitionē a quocūq̄ȝ deo ⁊ hoīe vſq̄ȝ ad triginta dies niſi a te rex mittat̄ in lacū leonū. Nunc itaq̄ȝ rex confirma ſn̄iam: ⁊ ſcribe decretū vt non immutet̄ qd̄ ſtatutū ē a medis ⁊ pſis: nec p̄uaricari cuiq̄ȝ liceat. Porro rex darius propoſuit edictum ⁊ ſtatuit. Quod cū daniel cōpiſſet: id ē conſtitutam legem: ingreſſus eſt domum ſuaȝ ⁊ feneſtris apertis in cenaculo ſuo cōtra ierl'm trib' tꝑibus i die flectebat genua ſua ⁊ adorabat: cōfitebaturq̄ȝ corā deo ſuo ſicut ⁊ ante facere cōſueuerat. Viri ergo illi curioſius inquirentes inuenerunt danielem orantem ⁊ obſecrantē deū ſuum: ⁊ accedentes locuti ſunt regi ſup edicto. Rex: nunqd non cōſtituiſti vt oīs hō q rogaret quēq̄ȝ de dijs ⁊ hominib' vſq̄ȝ ad dies triginta niſi te rex: mitteretur in lacum leonū: ad quos rn̄dēs rex ait. Verus ſermo iuxta decretum medoꝝ atq̄ȝ pſaꝝ: qd̄ preuaricari nō licet. Tunc rn̄dentes dixerunt corā rege. Daniel d̄ filijs captiuitatis iude non curauit de lege tua. et de edicto quod conſtituiſti ſed tribus tꝑibus per diē orat obſecratione ſua. Quod verbum cū audiſſet rex: ſatis cōtriſtatus eſt. et ꝓ daniele poſuit cor vt liberaret eū: et vſq̄ȝ ad occaſum ſolis laborabat vt erueret illum. Viri aūt illi itelligentes regem dixerunt. Scito rex q̄ lex medoꝝ atq̄ȝ perſaꝝ eſt: vt oē decretum quod conſtituerit rex non liceat immutari. Tunc rex p̄cepit et adduxerunt danielē et miſerūt eū i lacuȝ leonum. Dixitq̄ȝ rex danieli. de' tuus quē colis ſemper ipſe liberabit te. Allatuſq̄ȝ eſt lapis vnus et poſitus eſt ſup os laci quē obſignauit rex ānulo ſuo: et ānulo optimatū ſuoꝝ: ne quid fieret cōtra danielē. Et abijt rex in domū ſuam et dormiuit incenatus: cibiq̄ȝ non ſunt allati coram eo: inſuper et ſomnus receſſit ab eo. Tūc rex p̄mo diluculo conſurgens feſtinus ad lacū leonū ꝑrexit: appropinquanſq̄ȝ lacui danielem voce lachrymabili iclamauit: et affatus eſt euȝ. Daniel ſerue dei viuentis: deus tuus cui tu ſeruis ſemper: putas ne valuit te liberare a leonibus? Et Daniel regi reſpondens ait. Rex in eternum viue. Deus meus miſit angelum ſuum: et concluſit ora leonum: et non nocue/

runt mihi: q₂ coram eo iuſticia inuēta eſt in me
Sed ⁊ corā te rex delictum nō feci. Tunc vehe
menter rex gauiſus eſt ſup eo: ⁊ danielē prece/
pit educi de lacu. Eductuſq₃ eſt daniel de lacu:
⁊ nulla leſio inuenta eſt in eo: q̄a credidit deo
ſuo. Iubēte aūt rege adducti ſunt viri illi q ac/
cuſauerant danielē: ⁊ in lacum leonū miſſi ſunt
ipſi ⁊ filij ⁊ vxores eorum. ⁊ non peruenerunt
vſq₃ ad pauimētū laci donec arriperēt eos leo
nes. ⁊ omnia oſſa eorum cōminuerunt. Tunc
darius rex ſcripſit vniuerſis populis tribubus
⁊ linguis habitātibus in vniuerſa terra. Pax
vobis multiplicetur. A me conſtitutū eſt decre
tum: vt in vniuerſo iperio ⁊ regno meo trem
ſcant ⁊ paueant deū danielis. Ipſe eſt enī deus
viuens ⁊ eternus in ſecula: ⁊ regnū eius non
diſſipabitur: ⁊ ptās eius vſq₃ in eternū. Ipſe li
berator atq₃ ſaluator faciens ſigna ⁊ mirabilia
in celo ⁊ in terra: qui liberauit danielē de lacu
leonū. Porro daniel pſeuerauit vſq₃ ad regnū
darij regnumq₃ cyri perſe. VII

Anno primo balthaſar regis babylōis
daniel ſomniū vidit. Viſio autem capi
tis eius in cubili ſuo. Et ſomnium ſcri
bens breui ſermone cōprehendit: ſummatiq₃
pſtringens ait. Videbam in viſione mea no/
cte: ⁊ ecce quattuor vēti celi pugnabant in ma/
ri magno: ⁊ quattuor beſtie grandes aſcende/
bant de mari diuerſe inter ſe. Prima quaſi lee
na ⁊ alas habebat aquile. Aſpiciebam donec
euulſe ſunt ale eius ⁊ ſublata eſt de terra: ⁊ ſup
pedes q̄ſi hō ſtetit: ⁊ cor eius datū eſt ei. Et ecce
beſtia alia ſimilis vrſo: in parte ſtetit: ⁊ tres or
dines erant in ore eius ⁊ in dētibus eius: ⁊ ſic
dicebant ei. Surge comede carnes plurimas.
Poſt hec aſpiciebam: ⁊ ecce alia q̄ſi pardus: ⁊
alas habebat q̄ſi auis quattuor ſup ſe. Et quat/
tuor capita erant in beſtia: ⁊ poteſtas data eſt ei
Poſt hec aſpiciebam in viſione noctis: ⁊ ecce
beſtia quarta terribilis atq₃ mirabilis ⁊ fortis
nimis. Dentes ferreos hēbat magnos: come
dens atq₃ cōminuens: ⁊ reliqua pedibus ſuis
conculcans. Diſſimilis aūt erat ceteris beſtijs
quas videtā ante eam: ⁊ habebat cornua decē
Cōſiderabā cornua: ⁊ ecce cornu aliud paruu/
lum ortum eſt de medio eoꝝ: ⁊ tria de cornib⁹
primis euulſa ſūt a facie eius. Et ecce oculi q̄ſi
oculi hoīs erant in cornu iſto ⁊ os loquens in/
gentia. Aſpiciebam donec throni poſiti ſunt: ⁊
antiquus dierum ſedit. Veſtimentū eius can/
didum quaſi nix: ⁊ capilli capitis eius q̄ſi lana
munda. Thronus eius flāme ignis: rote eius
ignis accenſus: fluuius igneus rapiduſq₃ egre
diebatur a facie eius. Milia miliū miniſtrabāt
ei ⁊ decies centena milia aſſiſtebāt ei. Iudiciū
ſedit: ⁊ libri aperti ſunt. Aſpiciebam ꝓpter vo
cem ſermonū grandium quos cornu illud loq̄
batur. Et vidi qm̄ interfecta eſſet beſtia: ⁊ per/
iſſet corpus eius: ⁊ traditum eſſet ad comburē
dum igni. aliarū quoq₃ beſtiarū ablata eſſet po
teſtas: ⁊ tēpora vite conſtituta eſſēt eis vſq₃ ad
tēpus ⁊ tēpus. Aſpiciebā ergo in viſione no
ctis: ⁊ ecce cum nubibus celi q̄ſi filius hominis
veniebat: ⁊ vſq₃ ad antiquū dierū peruenit ⁊ i
conſpectu eius obtulerunt eū. Et dedit ei pote
ſtatem ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oēs populi tribus
⁊ lingue ipſi ſeruient. Poteſtas eius ptās eter
na que nō auferet. ⁊ regnū eius quod nō corrū
petur. Horruit ſpūs meus. Ego Daniel ter/
ritus ſum in his: ⁊ viſiones capitis mei cōtur/
bauerunt me. Acceſſi ad vnum de aſſiſtentib⁹
⁊ veritatē querebā ab eo de oibus his. Qui di
xit mihi interpretationē ſermonū. ⁊ docuit me
He quattuor beſtie magne: quattuor ſūt regna
que conſurgent de terra. Suſcipient aūt regnū
ſancti dei altiſſimi: ⁊ obtinebunt regnū vſq₃ in
ſeculū ⁊ ſeculū ſeculoꝝ. Poſt hec volui diligē
ter diſcere de beſtia quarta: q̄ erat diſſimilis val
de ab oibus ⁊ terribilis nimis. Dentes ⁊ vn/
gues eius ferrei: comedebat ⁊ cōminuebat: ⁊
reliqua pedibus ſuis conculcabat. Et de corni
bus decem q̄ habebat in capite: ⁊ de alio quod
ortum fuerat: ante qd̄ ceciderant tria cornua: ⁊
de cornu illo qd̄ habebat oculos: ⁊ os loquens
grandia: ⁊ maius erat ceteris. Aſpiciebā ⁊ ec/
ce cornu illud faciebat bellū aduerſus ſanctos ⁊
preualebat eis donec venit antiquus dierum ⁊
iudiciū dedit ſanctis excelſi: ⁊ tēpus aduenit ⁊
regnum obtinuerunt ſancti. Et ſic ait. Beſtia
quarta regnum quartū erit in terra quod mai⁹
erit oibus regnis: ⁊ deuorabit vniuerſam ter/
ram: ⁊ conculcabit ⁊ cōminuet eā. Porro cor
nua decem ipſius regni decem reges erunt: ⁊
alius conſurget poſt eos: ⁊ ipſe potentior erit ꝑ
oribus ⁊ tres reges humiliabit. Et ſermones
ꝯ excelſum loquet̄: ⁊ ſanctos altiſſimi conteret.
Et putabit q̄ poſſit mutare tempora ⁊ leges: ⁊
tradent̄ in manu eius vſq₃ ad tēpus ⁊ tēpora
dimidiū tēporis. Et iudiciū ſedebit vt auferat̄
potentia et cōterat̄ et diſpeat vſq₃ in finē regnū
aūt et poteſtas et magnitudo regni que ē ſubter
omne celū detur populo ſanctoꝝ altiſſimi: cuius
regnum: regnū ſempiternum eſt: et oēs reges
ſuiēt ei et obediēt. Hucuſq₃ finis verbi. Ego

daniel multum cogitationibus meis contur/
babar. ⁊ facies mea mutata ē in me: verba au/
tem in corde meo conſeruaui. VIII

ANno tertio regni balthaſar regis: vi/
ſio apparuit mihi. Ego daniel poſt id
qđ viderā in principio vidi in viſione
mea cū eſſem i ſuſis caſtro qđ ē i helam regiōe:
vidi aūt in viſiōe eſſe me ſup portā vlai. ⁊ leua
ui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce aries vnus ſta
bat ante paludem hñs cornua excelſa. ⁊ vnuꝫ
excelſius altero atq; ſuccreſcens. Poſtea vidi
arietē cornib⁹ vētilantē ꝯ occidentē ⁊ cōtra aq
lonē ⁊ ꝯtra meridieꝫ. ⁊ oēs beſtie nō poterant
reſiſtere ei: neque liberari de manu ei⁹: fecitq;
ſm voluntatem ſuam ⁊ magnificatus eſt. Et
ego intelligebā. Ecce aūt hircus capraꝝ venie
bat ab occidēte ſuper faciē tot⁹ terre. ⁊ non tā/
gebat terram. Porro hircus habebat cornu in
ſigne inter oculos ſuos. ⁊ venit vſq; ad arie/
tē illū cornutū quē viderā ſtanteꝫ ante portam.
et cucurrit ad eum in impetu fortitudinis ſue.
Cūq; appropinquaſſet ꝓpe arietē efferat⁹ eſt i
euꝫ. ⁊ percuſſit arietē ⁊ comminuit duo cornua
ei⁹. ⁊ nō poterat aries reſiſtere ei. Cumq; cum
miſiſſet i terrā ꝯculcauit. ⁊ nemo quibat libera
re arietē de manu eius. Hircus autem capraꝝ
magnus factus ē nimiſ. Cūq; creuiſſet fractuꝫ
eſt cornu magnum. ⁊ orta ſunt quattuor cornua
ſubter illud ꝑ quattuor vētos celi. De vno au/
tem ex eis egreſſum eſt cornu vnū modicuꝫ. ⁊
factū ē grande ꝯ meridiem ⁊ cōtra orientē ⁊ cō
tra fortitudinē. Et magnificatū ē vſq; ad for/
titudinē celi ⁊ deiecit de fortitudiē ⁊ de ſtellis ⁊ ꝯ
culcauit eas. Et vſq; ad ꝑncipē fortitudis ma/
gnificatū ē. ⁊ ab eo tulit iuge ſacrificium: ⁊ de/
iecit locū ſanctificationis eius. Robur aūt da/
tū ē ei ꝯ iuge ſacrificiū ꝓpt pctā ⁊ ꝓſternet ꝟi/
tas in terra. ⁊ ꝓſperabitur ⁊ faciet. Et audiui
vnuꝫ de ſcīs loquenteꝫ. ⁊ dixit vnus ſcūs alteri
neſcio cui loquēti. Vſq; quo viſio ⁊ iuge ſacrifi
cium ⁊ pctī deſolationis q̄ facta eſt ⁊ ſanctua/
riū ⁊ fortitudo ꝯculcabit᷑. Et dixit ei. Vſq; ad
veſpam ⁊ mane. duo milia trecēti. ⁊ mundabit᷑
ſcūarium. Factum ē aūt cū viderem ego daniel
viſionē. ⁊ q̄rerē itelligentiam: ecce ſtetit i ꝯſpe
ctu meo q̄ſi ſpēs viri. Et audiui voceꝫ viri iter
vlai. ⁊ clamauit ⁊ ait. Gabriel fac itelligē iſtuꝫ
viſionē. Et vēit. ⁊ ſtetit iux̄ vbi ego ſtabā. Cū
q; vēiſſ; ꝑauēs corrui i faciē meā. Et ait ad me
Intellige fili hōis: qm̄ in tpr̄e finis cōplebitur
viſio. Cūq; loquerer᷑ ad me: collapſus ſū ꝓn⁹
i trā. Et tetigit me ⁊ ſtatuit me i gradu meo. di
xitq; mihi. Ego oſtēdā tibi q̄ futura ſūt i nouiſſi
mo maledictiōis. qm̄ habet tēpus finē ſuum.
Aries quē vidiſti habere cornua rex medoꝝ ē
atq; ꝑſaꝝ. Porro hircus capraꝝ rex grecoꝝ
eſt. ⁊ cornu grāde qđ erat inter oculos ei⁹ ipſe
ē rex ꝑmus. Qđ autē fracto illo ſurrexerūt q̄ttu
or pro eo. quattuor reges de gente ei⁹ ꝯſurgent
ſed nō in fortitudine eius. Et poſt regnuꝫ coꝝ
cum creuerint iniquitates: conſurget rex impu
dens facie et intelligens propoſitiones. ⁊ robo/
rabitur fortitudo eius. ſed non in viribus ſu/
is: et ſupra q̄ꝫ credi pōt vniuerſa vaſtabit: et ꝓ
ſperabitur et faciet. Et interficiet robuſtos et
populū ſanctoꝝ ſm voluntatē ſuā: et dirigetur
dolus in manu eius et cor ſuum magnificabit
et in copia rerum oium occidet plurimos. Et
ꝯ principē principū conſurget: et ſine manu cō
teretur. Et viſio veſpere et mane q̄ dicta eſt ve
ra eſt. Tu ergo viſionē ſigna: qꝛ poſt multos
dies erit: et ego daniel langui et egrotaui ꝑ dies
plurimos. Cūq; ſurrexiſſē faciebā opa regiſ et ſtu
pebā ad viſionē: et nō erat q̄ iterꝑtaret᷑. IX

IN anno primo darij filij aſſueri de ſeie
medoꝝ qui iperauit ſuper regnū chal/
deoꝝ: āno vno regni eius: ego daniel
itellexi in libris. numerū ānoꝝ de q̊ factus eſt
ſermo dn̄i ad hieremiā ꝓpham vt complerentur
tur deſolatiōis ir̄lm ſeptuaginta āni. Et poſui
faciē meā ad dn̄m deū meū rogare ⁊ deꝑcari i
ieiunijs ſacco ⁊ cinē. ⁊ oraui dn̄m deū. ⁊ cōfeſ/
ſus ſū. ⁊ dixi. Obſecro domine deus magne ⁊
terribilis cuſtodiēs pactū et miam diligētibus
te ⁊ cuſtodientibus mandata tua: peccauimus
iniquitatē fecimus: ipie egimus: et receſſimus
et declinauimus a mandatis tuis ac iudicijs.
Nō obediuimus ſeruis tuis ꝓphetis: q̄ locuti
ſunt in noīe tuo regibus noſtris ꝑncipibus no
ſtris patribus noſtris oiq; populo terre. Tibi
dn̄e iuſticia: nobis aūt ꝯfuſio faciei ſicut ē ho/
die viro iuda: ⁊ habitatoribus ir̄lm et oi iſrael:
his qui ꝓpe ſunt et his qui ꝓcul in vniuerſis
terris ad quas eieciſti eos ꝓpter iniquitates eo
rum in q̄bus peccauerunt in te dn̄e. Nobis cō
fuſio faciei: regibus noſtris principibus nr̄is
et patribus noſtris q̄ peccauerunt. Tibi auteꝫ
domino deo noſtro miſericordia et ꝓpitiatio: qꝛ
receſſimus a te: et nō audiuimus vocē domini
dei noſtri: vt ambularemus in lege eius quaꝫ
poſuit nobis ꝑ ſuos ſuos ꝓphetas: et oīs iſrl̄
ꝑuaricati ſunt legē tuā et declinauerunt ne au.
dirent vocem tuā: et ſtillauit ſup nos maledi/
ctio et deteſtatio que ſcripta eſt i libro moyſi ſui

dei: qꝛ peccauimus ei. Et ſtatuit ſermões ſuos
quos locutus ẽ ſup̱ nos ⁊ ſup̱ ꝓncipes noſtros
q iudicauerũt nos: vt ſup̱induceret in nos ma
gnũ malũ q̃le nunq̃ꝫ fuit ſub oĩ celo: ſcd̃m q̄ fa
ctũ eſt in irl̃m: ſicut ſcriptũ ẽ in lege moyſi. O ẽ
malũ hoc venit ſup̱ nos. Et nõ rogauim⁹ faciẽ
tuã dñe deus nr̃: vt reuerteremur ab iniq̃tatib⁹
nr̃is: ⁊ cogitaremus v̓itatẽ tuaꝫ. Et vigilauit
dñs ſuper malitiã: ⁊ adduxit eã ſup̱ nos. Juſt⁹
dñs deus nr̃ in oĩbus opibus ſuis q̃ fecit. Nõ
eni audiuimus vocẽ eius. Et nũc dñe deus nr̃
q eduxiſti pplm̃ tuũ de terra egypti in manu for
ti: ⁊ feciſti tibi nomẽ ſm̃ diẽ hanc: peccauimus
iniq̃tatẽ fecimus dñe in oẽm iuſtitiã tuã. Auer
tatur obſecro ira tua ⁊ furor tuus a ciuitate tua
irl̃m ⁊ a monte ſcõ tuo. Propter pctã .n. nr̃a ⁊
iniq̃tates patꝝ nr̃oꝝ: irl̃m ⁊ ppl̃s tuus i oppro
briũ ſunt oĩbus p̱ circuitũ nr̃m. Nunc ḡ exau
di deus nr̃ oronẽ ſui tui ⁊ p̃ces eius: ⁊ oſ̃nde fa
ciẽ tuã ſup̱ ſcĩariũ tuũ qḋ deſertũ eſt. Propter
temetipſũ iclina de⁹ me⁹ aurẽ tuã: ⁊ audi: aperi
oculos tuos ⁊ vide deſolationem nr̃am ⁊ ciuita
tem ſup̱ quam inuocatũ eſt nomẽ tuum. Neq̄ꝫ
eni in iuſtificationibus noſtris proſternimus
p̃ces ante faciẽ tuã: ſed in miſerationibus tuis
multis. Exaudi dñe: placare dñe: attende ⁊ fac
Ne moreris ꝓpter temetipſũ deus meus: quia
nomẽ tuũ inuocatũ eſt ſup̱ ciuitatẽ ⁊ ſup̱ ppl̃m
tuũ. Cũq̄ꝫ adhuc loquerer ⁊ orarẽ ⁊ confiterer
pctã mea ⁊ pctã ppl̃i mei iſrael: vt ꝓſternerẽ p̃
ces meas i ↄſpectu dei mei ꝓ monte ſancto dei
mei: adhuc me loquente in oratõe mea: ecce vir
gabriel quẽ videram in viſione a ꝓncipio cito vo
lans tetigit me in tẽpore ſacrificij veſ̱ptini ⁊ do
cuit me ⁊ locutus ẽ mihi dixitq̄ꝫ. Daniel nunc
egreſſus ſũ vt docerẽ te ⁊ intelligeres. Ab exor
dio p̃cũ tuaꝝ egreſſus ẽ ſmo. Ego aũt veni vt
indicarem tibi: qꝛ vir deſideriorꝝ es. Tu auteꝫ
aiaduerte ſermonẽ: ⁊ itellige viſionẽ. Septua
ginta ebdomades abbreuiate ſunt ſup̱ pplm̃ tu
um ⁊ ſup̱ vrbẽ ſcãm tuã: vt ↄſumet̃ preuarica
tio: ⁊ finem accipiat peccatũ: ⁊ deleatur iniqui
tas: ⁊ adducatur iuſtitia ſempiterna: ⁊ impleat̃
viſio ⁊ ꝓphetia: ⁊ vngatur ſcũs ſcõꝝ. Scito ḡ
⁊ aiaduerte: ab exitu ſermonis vt iterꝝ edificet̃
irl̃m vſq̄ꝫ ad xp̃m ducẽ: ebdomades ſeptem: ⁊
ebdomades ſexagintadue erunt: ⁊ rurſum edi
ficabitur platea ⁊ muri in anguſtia temporꝝ. Et
poſt ebdomades ſexagintaduas occidetur xp̃s
⁊ non erit eius ppl̃s q eũ negaturus eſt. Et ciui
tatem ⁊ ſanctuarium diſſipabit populus cũ du
ce venturo: ⁊ finis eius vaſtitas: ⁊ poſt finem
belli ſtatuta ḋſolatio. Cõfirmabit aũt pactũ mł
tis ebdomada vna: ⁊ i dimidio ebdomadis de
ficiet hoſtia ⁊ ſacrificiũ. Et erit i tẽplo abbomi
natio deſolationis: ⁊ vſq̄ꝫ ad conſumationeꝫ et
finem perſeuerabit deſolatio. X

Anno tertio cyri regis pſaꝝ v̓bũ reue
latũ ẽ danieli cognomento balthaſar: ⁊
v̓bũ verꝝ ⁊ fortitudo magna. Jntelle
xitq̄ꝫ ſmonẽ. Jntelligentia eni eſt opus i viſio
ne. Jn diebus illꝭ ego daniel lugebã triũ ebdo
madaꝝ diebus: panẽ deſiderabilẽ non comedi
⁊ caro ⁊ vinũ nõ itroierunt in os meũ. Sꝫ ne
q̄ꝫ vnguẽto vnctus ſũ: donec cõplerẽt̃ triũ eb
domadaꝝ dies. Die aũt viceſima ⁊ q̃rta mẽſis
ꝓmi erã iuxta fluuiũ magnũ q eſt tigris: ⁊ leua
ui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce vir vnus veſti
tus lineis ⁊ renes eius accincti auro obrizo: et
corpus eius q̃ſi chryſolithus: ⁊ facies eius ve
lut ſpẽs fulguris: ⁊ oculi eius vt lampas ardẽſ
⁊ brachia eius ⁊ q̃ deorſũ vſq̄ꝫ ad pedes: quaſi
ſpẽs eris candentis: ⁊ vox ſermonũ ei⁹ vt vox
multitudinis. Vidi aũt ego danie ſolus viſio
nẽ: porro viri q erant mecũ non vderunt ſꝫ ter
ror nimius irruit ſuper eos: ⁊ fugerũt in abſcõ
ditum. Ego aũt relictus ſolus vidi viſionẽ grã
dem hanc: ⁊ nõ remanſit in me fortitudo: ſed ⁊
ſpẽs mea imutata eſt in me: ⁊ emarcui nec ha
bui q̄cq̄ꝫ viriũ. Et audiui vocẽ ſermonũ eius:
⁊ audiẽs iacebã cõſternatus ſup̱ faciẽ meam: ⁊
vultus meus herebat terre ⁊ ecce manus tetigit
me: ⁊ erexit me ſuper genua mea: ⁊ ſup̱ articu
los manuũ meaꝝ. Et dixit ad me. Daniel vir
deſideriorũ itellige v̓ba q̃ ego loq̊ ad te: ⁊ ſta
in gradu tuo. Nũc .n. ſũ miſſus ad te. Cũq̄ꝫ di
xiſſet mihi ſmonẽ iſtũ ſteti tremẽs: ⁊ ait ad me
Noli metuere daniel: qꝛ ex die ꝓmo q̃ poſuiſti
cor tuũ ad intelligendũ vt te affligeres in ↄſpe
ctu dei tui: exaudita ſunt v̓ba tua: ⁊ ego veni ꝓ
pter ſermones tuos. Princeps aũt regni per
ſaꝝ reſt[illegible]mihi viginti ⁊ vno diebus ⁊ ecce mi
chael v[illegible] de ꝓncipibus ꝓmis venit in adiuto
riũ [illegible]: ⁊ ego remanſi ibi iuxta: regẽ pſaꝝ.
Ve[illegible]t vt docerẽ te q̃ ventura ſũt pplo tuo i
nouiſſimis diebus: qm̃ adhuc viſio i dies. Cũ
q̄ꝫ loq̃ret̃ mihi huiuſcemodi v̓bis: deieci vul
tũ meũ ad terã: ⁊ tacui. Et ecce q̃ſi ſimilitudo filij
hoĩs tetigit labia mea: ⁊ apiẽs os meũ locutus
ſũ. ⁊ dixi ad eũ qui ſtabat ↄ̃ me. Dñe mi in viſi
one tua diſſolute ſunt ↄpages mee: ⁊ nihil ĩ me
remãſit viriũ. Et quõ poterit ſuus di mei loq
cũ dño meo: Nihil .n. in me remãſit viriũ: ſed
⁊ halitus meus intercludit̃. Rurſũ ḡ tetigit me q̃

ſi viſio hoīs: ⁊ ꝯfortauit me ⁊ dixit. Noli time
re vir deſideriorū: pax tibi ꝯfortare ⁊ eſto robu
ſtus. Cūq; loqueret̄ mecū: ꝯualui ⁊ dixi. Loq̄
re dñe mi: q2 ꝯfortaſti me. Et ait. Nūqd ſcis q̄
re venerim ad te? Et nunc reuertar vt ꝓlier ad
uerſum pncipē pſarū. Cū.n.egrederer appa/
ruit princeps grecorū veniens. Verūtñ annun
ciabo tibi q̄ expreſſum eſt in ſcriptura veritatis:
⁊ nemo eſt adiutor meus in oībus his: niſi mi/
chael princeps veſter.

Capitulum XI

Ego aūt a pmo anno darij medi ſtabā
vt ꝯfortaret̄ ⁊ roboraret̄. Et nūc veri/
tatem annūciabo tibi. Ecce adhuc tres
reges ſtabunt in pſide: ⁊ q̄rtus ditabitur opib9
nimijs ſup oēs: ⁊ cū inualuerit diuitijs ſuis cō
citabit oēs aduerſū regnū grecie. Surget vo
rex fortis ⁊ dñabit̄ ptāte multa: ⁊ faciet qđ pla/
cuerit ei. Et cū ſteterit ꝯteret̄ regnū eius: ⁊ di/
uidet̄ in quattuor ventos celi: ſed non in poſte
ros eius neq; ſm potentiā illius q̄ dñatus eſt.
Lacerabit̄.n. regnū eius etiā in externos exce
ptis his. Et ꝯfortabit̄ rex auſtri: ⁊ de pncipib9
eius ꝓualebit ſup eū. Et dñabit̄ ditione. Mul
ta.n. dñatio eius. Et poſt finē ānorū federabū
tur. Filiaq; regis auſtri veniet ad regē aqlōis
facere amicitiā: ⁊ nō obtinebit fortitudinē bra/
chij: nec ſtabit ſemē eius. Et tradet̄ ipſa: ⁊ qui
adduxerūt eā adoleſcentes eius. ⁊ q ꝯfortabāt
eā in tpibus. Et ſtabit de germine radicū eius
plātatio. Et veniet cū exercitu ⁊ ingrediet̄ ꝓui
ciam regis aqlonis: ⁊ abutet̄ eis ⁊ obtinebit.
Inſup ⁊ deos eorū ⁊ ſculptilia: vaſa q̄q; p̄cioſa
auri ⁊ argenti captiua ducet in egyptū. Ipſe p̄
ualebit aduerſus regē aqlonis. Et intrabit in re
gnū rex auſtri: ⁊ reuertetur ad terram ſuā. Fi
lij aūt eius ꝓuocabunt̄. ⁊ congregabunt mul/
titudinem exercituū plurimorū. Et veniet ꝓpe
rans ⁊ inundās: ⁊ reuertet̄ ⁊ ꝯcitabitur ⁊ ꝯ/
gredietur cum robore eius. Et ꝓuocatus rex
auſtri egrediet̄ ⁊ pugnabit aduerſus regē aq/
lonis ⁊ p̄parabit multitudinē nimiā: ⁊ dabitur
multitudo in manus eius ⁊ capiet multitudinē
⁊ exaltabitur cor eius: ⁊ deijciet multa milia: ſ;
nō p̄ualebit. Conuertet̄ enim rex aquilonis: et
p̄parabit multitudinē multo maiorem q̄ prius
Et in fine tēporū annorūq; veniet ꝓperans cū
exercitu magno ⁊ opibus nimijs. In tpib9 il/
lis multi conſurgent aduerſus regē auſtri. Fi
lij quoq; preuaricatorum populi tui extollen/
tur vt impleant viſionem. et corruent. Et veni
et rex aquilonis: et comportabit aggerem. et ca
piet vrbes munitiſſimas. Et brachia auſtri
non ſuſtinebunt. Et conſurgent electi eius ad
reſiſtendum. ⁊ non erit fortitudo. Et faciet
veniens ſuper eum iuxta placitum ſuū. ⁊ non
erit q ſtet ꝯtra faciē ei9. Et ſtabit i terra iclyta. ⁊
ꝯſumet̄ in manu ei9. ⁊ ponet faciē ſuam vt ve/
niat ad tenendum vniuerſū regnū eius ⁊ recta
faciet cum eo. Et filiam feminarum dabit ei vt
euertat illū. ⁊ nō ſtabit. nec illius erit. Et cōuer
tet faciem ſuā ad inſulas. ⁊ capiet multas ⁊ ceſſa
re faciet pncipem opprobrij ſui. Et opprobriū
eius conuertet̄ in eū. Et conuertet faciē ſuam
ad imperiū terre ſue: ⁊ impinget ⁊ corruet. ⁊ non
īueniet̄. Et ſtabit in loco eius viliſſimus ⁊ indi/
gnus decore regio. ⁊ in paucis dieb9 ꝯteretur
nō in furore nec in p̄lio. Et ſtabit i loco eius de
ſpectus. ⁊ nō tribuet̄ ei honor regius. Et veni/
et clam ⁊ obtinebit regnum in fraudulētia. Et
brachia pugnātis expugnabunt̄ a facie eius. ⁊
ꝯterent̄: inſup ⁊ dux federis. Et poſt amicitias
cū eo faciet dolū: ⁊ aſcendet ⁊ ſupabit in modico
populo. ⁊ abūdantes ⁊ vberes vrbes igrediet̄
Et faciet q̄ nō fecerunt pres ei9. ⁊ pres patrū
ei9. Rapinas ⁊ p̄dam ⁊ diuitias eorū diſſipabit
⁊ cōtra firmiſſimas cogitatiōes inibit. ⁊ hoc vſ
q; ad tp̄s. Et ꝯcitabit̄ fortitudo eius. ⁊ cor ei9
aduerſum regem auſtri in exercitu magno. Et
rex auſtri ꝓuocabitur ad bellū multis auxilijs
⁊ fortibus nimis. ⁊ non ſtabūt. q2 inibūt aduer
ſus eum cōſilia. Et comedentes panem cum eo
conterent illum. exercituſq; eius opprimetur: ⁊
cadent interfecti plurimi. Duorū quoq; regum
cor erit vt male faciant. ⁊ ad menſam vnā mē
dacium loquent̄ ⁊ nō proficiēt: quia adhuc finis
in aliud tempus. Et reuertet̄ in terram ſuā cū
opibus multis: ⁊ cor eius aduerſus teſtamentū
ſanctū. ⁊ faciet ⁊ reuertet̄ in terram ſuam. Sta/
tuto tempore reuertet̄: ⁊ veniet ad auſtrū ⁊ nō
erit priori ſimile nouiſſimū. Et veniēt ſuper eū
trieres ⁊ romani. ⁊ percutiet̄ ⁊ reuertet̄. Et indi/
gnabit̄ ꝯtra teſtamentū ſcīarij: ⁊ faciet. reuerte
turq;: ⁊ cogitabit aduerſū eos q dereliquerunt.
teſtamentū ſcīarij. Et brachia ex eo ſtabunt. ⁊
polluent ſanctuarium fortitudinis. ⁊ auferēt iu
ge ſacrificiū: ⁊ dabunt abhominationem in de/
ſolationē. Et impij in teſtamētū ſimulabūt frau/
dulēter. Populus aūt ſciens deū ſuū obtinebit
⁊ faciet. Et docti in pplo docebunt plurimos ⁊
ruēt in gladio ⁊ in flāma ⁊ in captiuitate ⁊ in ra
pina dierū. Cūq; corruerint ſubleuabunt̄ auxi/
lio paruo. ⁊ applicabunt̄ eis plurimi fraudulen
ter. Et de eruditis ruent. vt ꝯflent̄ ⁊ eligant̄ ⁊

dealbeꝛ vſqꝫ ad tp̄s ꝑfinitū: qꝛ adhuc aliud tē/
pus erit. Et faciet iuxta volūtatē ſuam rex. Et
eleuabiꝛ ⁊ magnificabiꝛ aduerſus oēm deum.
Et aduerſus deū deoꝝ loqꝛ magnifica ⁊ diri/
geꝛ: donec ꝯpleaꝛ iracūdia. Perpetrata qppe
ē definitio. Et deū patꝝ ſuoꝝ nō reputabit: et
erit i cōcupiſcētijs feiaꝝ: nec quēcꝫ deoꝝ cura
bit: qꝛ aduerſuꝫ vniuerſa ꝯſurget. Deū autem
maoçim i loco ſuo venerabiꝛ: ⁊ deū quē igno/
rauerūt p̄res eiꝰ: colet auro ⁊ argento: ⁊ lapide
precioſo: rebuſqꝫ ꝑcioſis. Et faciet vt muniat
maoçim cū deo alieno quem cognouit: ⁊ multi
plicabit gloriā: ⁊ dabit eis ptātē in multis ⁊ ter
rā diuidet gratuito. Et i tpe ꝑfinito ꝓliabiꝛ ad/
uerſus eū rex auſtri: ⁊ q̄ſi tēpeſtas veniet ꝯ illū
rex aqlonis i curribꝰ ⁊ in eqtibꝰ ⁊ in claſſe ma
gna: ⁊ ingrediēꝛ tras: ⁊ ꝯteret ⁊ ptranſiet. Et
itroibit in trā glorioſā: ⁊ multi corruēt. Hec āt
ſole ſaluabunꝛ de manu eius edom ⁊ moab: et
ꝑncipes filioꝝ āmon. Et mittet manū ſuā i ter
ras: ⁊ terra egypti nō effugiet. Et dn̄abiꝛ the/
ſauroꝝ auri ⁊ argēti ⁊ in oibus precioſis egy/
pti. Per libyā q̄ꝫ ⁊ ethiopiaꝫ tranſibit: ⁊ ſauia
turbabit eū ab oriēte ⁊ ab aquilone: ⁊ veniet in
multitudine magna vt ꝯterat ⁊ interficiat plu/
rimos. Et figet tabernaculū ſuū apedno inter
duo maria ſup mōtē inclytū ⁊ ſcm̄: ⁊ veniet vſ
qꝫ ad ſūmitatē eiꝰ: ⁊ nemo auxiliabiꝛ ei. XII

IN tpe aūt illo ꝯſurget michael ꝑnceps
magnus: q ſtat ꝓ filijs ppl'i tui. ⁊ veni
et tp̄s q̄le nō fuit ab eo ex q̊ gentes eē ce
perūt vſqꝫ ad tp̄s illud. Et in tpe illo ſaluabiꝛ
ppl's tuus: oīs q inuentꝰ fuerit ſcriptus i libro
Et multi de his q dormiūt i tre puluere: euigi
labūt: alij i vitā etnā: alij in opprobriū vt vide
ant ſemp. Qui aūt docti fuerīt fulgebūt q̄ſi ſplē
dor firmamēti: ⁊ q ad iuſtitiā erudiunt mltos:
q̄ſi ſtelle i ꝑpetuas eternitates. Tu autem daniel
claude ſmōes: ⁊ ſigna librū vſqꝫ ad tp̄s ſtatu/
tū. Plurimi ptranſibūt: ⁊ multiplex erit ſcia.
Et vidi ego daniel: ⁊ ecce quaſi duo alij ſtabāt
vnus hinc ſup ripā fluminis: ⁊ alius inde ex al/
tera ripa fluminis. Et dixi viro qui erat idutꝰ
lineis: q ſtabat ſup aquas fluminis. Vſqꝫ quo
finis hoꝝ mirabiliū? Et audiui virū q indutuſ
erat lineis q ſtabat ſup aq̄s fluminis cū eleuaſ/
ſet dexterā ⁊ ſiniſtrā ſuā i celū ⁊ iuraſſet ꝑ viuē
tē in eternū: qꝛ i tp̄s ⁊ tpa ⁊ dimidiuꝫ tpis. Et
cū ꝯpleta fuerit diſpſio manus ppl'i ſancti: cō/
plebūꝛ vniuerſa hec. Et ego audiui ⁊ nō itelle
xi. Et dixi. Dn̄e mi qd erit pꝰ hec? Et ait. Va
de daniel: qꝛ clauſi ſūt ſignatiqꝫ ſmones vſqꝫ
ad ꝑfinitū tp̄s. Eligenꝛ ⁊ dealbabunꝛ ⁊ quaſi
ignis ꝓbabunꝛ multi. Et impie agēt ipij ne/
qꝫ itelligent oēs impij. Porro docti intelligēt
⁊ a tpe cū ablatū fuerit iuge ſacrificiuꝫ ⁊ poſita
fuerit abhoiatio in deſolationē dies mille ducē
ti nonaginta. Btūs q expectat: ⁊ ꝑuenit vſqꝫ
ad dies mille trecētos trigintaquinqꝫ. Tu aūt
daniel: vade ad prefinitū: ⁊ requieſces ⁊ ſtabis
in ſorte tua in fine dieꝝ. Hucuſqꝫ danieleꝫ
in hebraico volumine legimus: cetera q̄ ſequū
tur vſqꝫ ad finem libri: de theodotionis editio
ne tranſlata ſunt. XIII

ET erat vir hitās in babylone: ⁊ nomē
eius ioachim: ⁊ accepit vxorē nomine
ſuſanā filiā helchie: pulchram nimis et
timentē deū. Parētes. n. illius cum eēnt iuſti
erudierūt filiā ſuā ſm legē moyſi. Erat autem
ioachim diues valde: ⁊ erat ei pomariū vicinū
domui. ſue: ⁊ ad ipſū confluebant iudei: eo q
eēt honorabilior oiuꝫ. Et ꝯſtituti ſūt duo ſeneſ
iudices i illo āno: de qbus locutus ē dn̄s: quia
egreſſa ē iniqtas de babylone a ſenioribus iu/
dicibus q videbanꝛ regere ppl'm. Iſti frequē/
tabāt domū ioachim: ⁊ veniebāt ad eos oēs q
hēbant iudicia. Cū aūt ppl's reuertiſſet ꝑ meri
diem: ingrediebaꝛ ſuſanna ⁊ deābulabat in po
mario viri ſui. Et videbāt eā ſenes quotidie in
grediētē ⁊ deambulātē: ⁊ exarſerunt in ꝯcupi
ſcentiā eius. Et euerterūt ſenſū ſuū: ⁊ declina/
uerūt oculos ſuos: vt non viderēt celum: neqꝫ
recordarēꝛ iudicioꝝ iuſtoꝝ. Erāt ḡ ābo vulne
rati amore eius: nec indicauerūt ſibiviciſſiꝫ do
lorē ſuū. Erubeſcebant. n. indicare ibi ꝯcupi
ſcentiā ſuā: volētes ꝯcubere cū ea. Et obſerua
bant quotidie ſollicitius vidē eaꝫ. Dixitqꝫ alter
ad alteꝝ eamus domum: qꝛ hora prandij ē. Et
egreſſi receſſerūt a ſe. Cūqꝫ reuertiſſent: vene
rūt in vnū: ⁊ ſciſcitātes ab inuicē cauſam ꝯfeſſi
ſūt ꝯcupiſcentiā ſuā. Et tūc in cōe ſtatuerunt tē
pus: qn̄ eā poſſet inuenire ſolā. Factū ē aūt cum
obſeruarēt diē aptuꝫ: ingreſſa ē aliqū ſicut heri
⁊ nudiuſtertius cū duabus ſolis puellis: volu
itqꝫ lauari in pomario. Eſtus qppe erat: ⁊ nō
erat ibi qſq̄ꝫ ꝑter duos ſenes abſconditos: ⁊ cō
templantes eaꝫ. Dixit ḡ puellis. Afferte mihi
oleū ⁊ ſmigmata: ⁊ oſtia pomarij claudite vt la
uer. Et fecerūt ſicut preceꝑat: clauſerūtqꝫ oſtia
pomarij: ⁊ egreſſe ſunt ꝑ poſticū vt afferrent q̄
iuſſerat. Neſciebatqꝫ ſenes intus eſſe abſcon/
ditos. Cum autem eſſent egreſſe puelle: ſurre
xerunt duo ſenes. ⁊ accurrerunt ad eam ⁊ dixe
runt. Ecce oſtia pomarij clauſa ſunt: ⁊ nemo

nos videt: ⁊ in ↄcupiſcentia tui ſumus. Quā/
obrē aſſentire nobis: ⁊ cōmiſcere nobiſcū. Qđ
ſi nolueris: dicemus ↄ̄ te teſtimoniū ꝙ fuerit te
cum iuuenis ⁊ ob hanc cām emiſeris puellas a
te. Ingemuit ſuſanna ⁊ ait. Anguſtie ſūt mihi
vndiqꝫ. Si.n. hoc egero: mors mihi ē: ſi autē
nō egero: nō effugiā manus veſtras. Sed me
lius eſt mihi abſqꝫ opere incidere in man⁹ ho/
minū ꝙ̄ peccare in ↄſpectu dñi. Et exclamauit
voce magna ſuſāna: exclamauerūt aūt ⁊ ſenes
aduerſus eā. Et cucurrit vnus ad oſtia poma/
rij: ⁊ aperuit. Cū ergo audiſſent clamorem fa/
muli domus in pomario irruerunt ꝑ poſticum
vt viderent qđ nā eſſet. Poſtq̄ aūt ſenes locu
ti ſunt: erubuerūt ſerui vehemēter: qꝛ nūq̄ di
ct⁹ fuerat ſmo huiuſcemōi de ſuſāna. Et facta
eſt dies craſtina. Cūqꝫ veniſſet pplus ad ioa/
chim virū eius: venerunt ⁊ duo pſbyteri pleni
iniqua cogitatione aduerſus ſuſannā vt inter/
ficerent eā. Et dixerūt corā pplo. Mittite ad ſu
ſannā filiā helchie vxorē ioachi. Et ſtatim mi/
ſerunt. Et venit cū parētibus ⁊ filijs ⁊ vniuer
ſis cognatis ſuis. Porro ſuſanna erat delicata
nimis ⁊ pulchra ſpecie. At iniq illi iuſſerunt vt
diſcoopiret: erat.n. coopta: vt vel ſic ſatiarent
decore eius. Flebāt igit̃ ſui ⁊ oēs q nouerāt eā.
Cōſurgentes aūt duo pſbyteri in medio popli
poſuerunt manus ſuas ſup caput eius. Que
flens ſuſpexit ad celū. Erat eni cor eius fiduciā
habens in dño. Et dixerūt pſbyteri. Cū deam
bularemus in pomario ſoli: igreſſa ē hec cum
duabus puellis ⁊ clauſit oſtia pomarij et dimi/
ſit a ſe puellas. Venitqꝫ ad eā adoleſcēs q erat
abſconditus et ↄcubuit cū ea. Porro nos cum
eſſemus in angulo pomarij videntes iniquita/
tem: cucurrimus ad eos: ⁊ vidimus eos pariter
cōmiſceri. Et illū qdē nō quiuimus cōprehende
re: qꝛ fortior nobis erat: ⁊ aperto oſtio exiluit.
Hāc aūt cū apprehendiſſemus iterrogauim⁹
qs nā eſſet adoleſcēs: ⁊ noluit indicare nobis.
Huius rei teſtes ſumus. Credidit eis multi/
tudo q̄ſi ſenibus ⁊ iudicibus ppli: ⁊ ↄdēnaue/
rūt eā ad mortē. Exclamauit aūt voce magna
ſuſanna: ⁊ dixit. Deus eterne q abſconditorū es
cognitor: q noſti oia añq̄ fiāt: tu ſcis qm̄ falſū
teſtimoniū tulerunt ↄtra me: ⁊ ecce morior cū
nihil horū fecerim q̄ iſti malicioſe cōpoſuerūt ad
uerſum me. Exaudiuit autē dñs vocem eius.
Cūqꝫ duceret̃ ad mortē: ſuſcitauit dñs ſpiritū
pueri iunioris cuius nomē daniel. ⁊ exclama/
uit voce magna. Mūdus ego ſū a ſāguine hui⁹
Et ↄuerſus ois ppl's ad eū dixit. Quis eſt iſte
ſermo quē tu locutus es. Qui cū ſtaret in me/
dio eorū ait. Sic fatui filij iſrael nō iudicantes:
neqꝫ qđ verū eſt cognoſcētes: ↄdēnaſtis filiā
iſrael. Reuertimini ad iudiciū: qꝛ falſū teſtimo
niū locuti ſunt aduerſus eā. Reuerſus ē ergo
ppl's cū feſtinatione. Et dixerūt ei ſenes. Veni
⁊ ſede in medio noſtrū ⁊ indica nobis: qꝛ tibi
deus dedit honorē ſenectutis. Et dixit ad eos
daniel. Sepate illos ab īuicē ꝓcul: ⁊ diiudica
bo eos. Cū ergo diuiſi eēnt alter ab altero: vo
cauit vnū de eis: ⁊ dixit ad eū. Inueterate die/
rū malorū: nunc venerunt pctā tua q̄ opabaris
prius: iudicās iudicia iniuſta: inocentes oppri
mens: ⁊ dimittēs noxios: dicēte dño: inocentē
⁊ iuſtū nō iterficies. Nūc ergo ſi vidiſti eā: dic
q̄ ſub arbore videris eos colloquētes ſibi. Qui
ait. Sub ſcyno. Dixit aūt daniel. Recte mētit⁹
es in caput tuū. Ecce.n. angelus dei accepta ſē
tētia ab eo ſcīdet te medium. Et amoto eo iuſſit
venire aliū: ⁊ dixit ei. Semē chanaan et nō iu/
da: ſpēs decepit te. et ↄcupiſcentia ſubuertit cor
tuū. Sic faciebatis filiabus iſrl': et ille timētes
loquebant̃ vobis: ſed nō filia iuda ſuſtinuit ini
quitatē veſtrā. Nūc ergo dic mihi ſub q̄ arbore
cōphenderis eos loq̄ntes ſibi? Qui ait. Sub
pryno. Dixit aūt ei daniel. Recte mētitus es et
tu in caput tuū. Manet.n. āgelus dei gladiū ha
bēs vt ſecet te mediū: et interficiat vos. Excla/
mauit itaqꝫ ois cetus voce magna: et bñdixe/
rūt deū q ſaluat ſperātes in ſe. Et ↄſurrexerūt
aduerſus duos pſbyteros. Conuicerat.n. eos
daniel ex ore ſuo falſū dixiſſe teſtimoniū. Fece/
rūtqꝫ eis ſicut male egerant aduerſus ꝓximū
vt facerent ſm legē moyſi: et iterfecerunt eos.
Et ſaluatus ē ſanguis inoxius in die illa. Hel
chias aūt et vxor eius laudauerunt deū ꝓ filia
ſua ſuſanna cū ioachi marito ei⁹ et cognatis oi
bus: qꝛ nō eſt inuenta in ea res turpis. Daniel
aūt factus eſt magnus in cōſpectu populi a die
illa et deinceps. Et rex aſtyages apposit⁹ ē ad
pres ſuos et ſuſcepit cyrus pſes regnum eius.

XIIII

Erat aūt daniel ↄuiua regis:
et honoratus ſup oēs amicos ei⁹. Erat
quoqꝫ idolū apud babylonios noie bel
et ipendebant̃ in eo ꝑ dies ſingulos ſimile atta
be duodecim: et oues quadraginta: viniqꝫ am
phore ſex. Rex quoqꝫ colebat eū: et ibat per ſin
gulos dies adorare eū: porro daniel adorabat
deū ſuum. Dixitqꝫ ei rex. Quare non adoras
bel? Qui reſpondens ait ei. Quia nō colo ido
la manu facta ſed viuentē deū: q creauit celum
et terrā: et habet poteſtatem ois carnis. Et di/

xit rex ad eum. Nō videtur tibi eſſe bel viuens
deus? An nō vides quanta comedat ⁊ bibat q̄/
tidie? Et ait daniel arridēſ. Ne erres rex. Iſte
eſt.n. intrinſecus luteus: forinſecus ere⁹ neq̃
comedit aliquādo. Et iratus rex: vocauit ſacer
dotes ei⁹: ⁊ ait eis. Niſi dixeritis mihi qs eſt q
comedat impenſas has: moriemini. Si autem
oſtenderitis qm̄ bel comedat hec: morieſ dani/
el: q2 blaſphemauit in bel. Et dixit daniel regi:
Fiat iuxta verbū tuū. Erant autem ſacerdotes
bel ſeptuaginta: exceptis vxoribus ⁊ paruulis
⁊ filijs. Et venit rex cū daniele in tēpluʒ belis.
Et dixerunt ſacerdotes belis. Ecce nos egre/
dimur foras: ⁊ tu rex pone eſcas ⁊ vinuʒ mi/
ſce: ⁊ claude oſtium ⁊ ſigna annulo tuo. Et cuʒ
igreſſus fueris mane niſi inueneris omnia co/
meſta a bel morte moriemur: vel daniel q men
titus eſt aduerſum nos. Contemnebant autem:
quia fecerant ſub menſa abſconditum introitū
⁊ per illum ingrediebanſ ſemper ⁊ deuorabāt
ea. Factum eſt igitur poſtq̃ egreſſi ſunt illi. ⁊
rex poſuit cibos ante bel: precepit daniel puerī
ſuis ⁊ attulerunt cinerē ⁊ cribrauit per totū tem
plum corā rege: ⁊ egreſſi clauſerunt oſtium: ⁊
ſignantes ānulo regis abierunt. Sacerdotes
aūt ingreſſi ſunt nocte iuxta cōſuetudinem ſuā
⁊ vxores ⁊ filij eorū: ⁊ comederunt oia ⁊ bibe/
runt. Surrexit aūt rex primo diluculo ⁊ daniel
cum eo. Et ait rex. Salua ne ſunt ſignacula da
niel? Qui reſpondit. Salua rex. Statimq̃ cū
aperuiſſet oſtium: intuitus rex menſā exclama
uit voce magna. Magnus es bel: ⁊ nō ē apud
te dolus quiſq̃. Et riſit daniel: ⁊ tenuit regem
ne ingrederetur intro: ⁊ dixit. Ecce pauimen/
tum: animaduerte cuius veſtigia ſūt hec. Et di
xit rex. Video veſtigia virorū ⁊ mulierum ⁊ in
fantiū. Et iratus eſt rex. Tunc apprehēdit rex
ſacerdotes ⁊ vxores ⁊ filios eorū: ⁊ oſtēderunt
ei abſcōdita oſtiola p̄ q̄ igrediebanſ ⁊ cōſume/
bant q̄ erāt ſup menſā. Occidit ergo illos rex:
⁊ tradidit bel in ptāteʒ danielis: q ſubuertit eū
⁊ tēpluʒ eius. Et erat draco magnus i loco illo
⁊ colebāt eū babylonij. Et dixit rex danieli. Ec
ce nunc nō potes dicere: q2 iſte nō ſit deus vi/
uens. Adora ergo eum. Dixitq̃ daniel regi.
Dn̄m deū meū adoro: q2 ipſe ē de⁹ viuēs. Iſte
aūt nō eſt deus viuens. Tu aūt rex da mihi ptā
teʒ ⁊ iterficiā draconē abſq̃ gladio ⁊ fuſte. Et
ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel picē ⁊ adipē
⁊ pilos: ⁊ coxit pariter: fecitq̃ maſſas ⁊ dedit i
os draconis: ⁊ diruptus eſt draco. Et dixit da
niel. Ecce quem colebatis. Qd̄ cum audiſſent
babylonij: īdignati ſunt vehementer. ⁊ ꝯgregati
aduerſuʒ regem dixerunt. Iudeus fact⁹ ē rex.
Bel deſtruxit: draconem interfecit: ⁊ ſacerdotes
occidit. Et dixerunt cū veniſſent ad regē. Tra
de nobis danielē: alioqn interficiem⁹ te ⁊ domū
tuā. Vidit ḡ rex q2 irruerent i eū vehemēter: ⁊
neceſſitate ꝯpulſus tradidit eis danielem. Qui
miſerunt eum in lacū leonuʒ: ⁊ erat ibi diebus
ſex. Porro i lacu erāt leones ſeptē: ⁊ dabantur
eis duo corpa quotidie ⁊ due oues: ⁊ tunc non
data ſūt eis: vt deuorarēt danielē. Erat autem
abachuc pp̄ha in iudea ⁊ ipſe coxerat pulmētuʒ
⁊ intriuerat panes in alueolo: ⁊ ibat in campū
vt ferret meſſoribus. Dixitq̃ angelus dn̄i ad a
bachuc. Fer prandiū qd̄ habes in babylonem
danieli: q ē in lacu leonum. Et dixit abachuc.
Dn̄e babylonē nō vidi: ⁊ lacum neſcio. Et ap
prehēdit eum āgelus dn̄i i vertice ei⁹: ⁊ portauit
eum capillo capitis ſui: poſuitq̃ eū in babylonē
ſup lacū in ipetu ſpūs ſui. Et clamauit abachuc
dicens. Daniel ſerue dei: tolle prandiū qd̄ mi/
ſit tibi deus. Et ait daniel. Recordatus es mei
deus ⁊ nō dereliquiſti diligentes te. Surgens
daniel comedit. Porro angelus dn̄i reſtituit a
bachuc cōfeſtim i loco ſuo. Venit ḡ rex die ſe/
ptimo vt lugeret danielē: ⁊ venit ad lacum ⁊ in
troſpexit: ⁊ ecce daniel ſedēs in medio leonum
Et exclamauit voce magna rex dicēs. Magn⁹
es dn̄e deus danielis. Et extraxit eum de lacu
leonum. Porro illos qui pditionis eius cauſa
fuerant: intromiſit in lacum: ⁊ deuorati ſunt in
momento coram eo.

¶ Explicit Daniel pp̄heta. Incipit plogus i
librum duodecim prophetarum.

Non idē ordo ē duodeci pp̄hetarū.
apud hebreos q ē apud nos. Vnde
ſcd̄m id qd̄ ibi legitur: hicq̃ diſpo
ſiti ſunt. Oſee commaticus ē: ⁊ quaſi
p ſniās loquēs. Iohel planus in principijs in
fine obſcurior: ⁊ vſq̃ ad malachiam hn̄t ſingu
li pprietates ſuas: quē eſdram ſcribam legiſq̃
doctorē hebrei autumant. Et quia longū ē nūc
de oibus dicere: h tm̄ vos o Paula ⁊ euſtochi
um admonitas ſcire volo vnū libruʒ eē duode
cim prophetarum: ⁊ oſee ſynchronō Iſaie: ma
lachiam vero aggei ⁊ Zacharie fuiſſe tempori/
bus. In quibus autem tempus non prefertur
in titulo: ſub illis eos regibus prophetaſſe ſub
quibus ⁊ hi qui ante eos habent titulos prophe
tauerunt.

¶ Item alius prologus.

R Egule ſunt he ſub qbus ſignificatio
nibus noium ad quas tribus per p
phetas ſermo dñi dirigatur. Quo/
tienſcūqȝ ad decē tribus tenditur p
phetia: ſub his noibus deſignanꝰ. id eſt effraiȝ
ſamaria. iſrl. ioſeph iezrahel. bethel. bethauē: ⁊
īterdum iacob. Qñ aūt ad duas loquꝰ tribus:
ſub his noibus ſermo profertur. i. iuda. irlm.
beniamin. domus dauid: ⁊ interdū iacob. Ali/
quotiens iſrael ad totas duodecim tribus refer
tur. Duplex eſt apud hebreos ſnia de his quat
tuor vſibus. q in capite ſunt pnotati. Plerīqȝ
enim dicunt q ab eſdra ſcriba in oībus pphis
ſic fuerit titulatū: vt pſcripto vniuſcuiuſqȝ noie
pphetia cuius ſit ſequens noſcaꝰ. Ipſe eſt autē
eſdras q vltimus pphetarum malachie nomie
ſcribiꝰ. Alij vero dicūt q ab ipis pphetis p ſpi
ritum ſanctuȝ vt cetera ſunt conſcripta.

¶ Incipit prologus in libruȝ Oſee pphete.

T Emporibus ozie ⁊ ioathan achaȝ ⁊
ezechie regum iuda ⁊ hieroboam fi/
lij iohe regis iſrael. Oſee filiꝰ beeri
ad pphetiā dicendā. ſpū ſcō repletus
eſt. De memorato itaqȝ numero regum: achaȝ
rex iuda: ⁊ hieroboam rex iſrael dūm dereliquē
tes vt hiſtorie regū ⁊ paralypomenon indicāt
etiā iſrael idolatrie crimen imperio ac ptāte ſua
admittere coegerūt. Propter qđ deus ad oſee
hec locutus eſt dicens. Accipe tibi vxorem for/
nicariam ſiue fornicationum. ⁊ fac filios forni/
cationis. Fornicariā itaqȝ non electione corpo
ris meretricem: ſed gentilem. deum ignorantē
appellat: q dei creatoris ſui amore contempto.
ſimulacroꝝ ſe ſubiecit deſiderijs. Sed cum dei
pcepto ppheta in hac paruiſſet ꝯceptuȝ ex ea fi
lium iezrahel precepit nominare deo pollicente
poſt breue tempus ſanguinem iezrahel i domo
ihen vindicare. Cuius pmiſſiōis hec cauſa eſt
ihen p heliſeum i regē inunctō ad defendendū
ſanguinē naboth: cuius iezrahel queqȝ tūc tpis
metropolis erat: quē iezabel achab regis iſrael
vxor interemerat ſicut regum hiſtoria exponit.
Is cuȝ grauiter iuxta diuinum pceptum vindi
candi ſanguinis cā in oēm memorati domum de
ſeuiſſet: hoc pacto dūm dereliqſſe īuenit: cuius
p nepote hieroboam q lectiōe ꝯpreheſus ē. ori
ginis ſue ſacra mutāte. ac ꝯtra dei pcepta ⁊ reli
gionē cū pplo iſrael agēte ſanguis naboth q in
loco certe iezrael fuerat pfuſus i domo iohe pa
tris memorati hieroboe pro petō redundaturus
ſignificatur. Hinc factum eſt vt ira dei vel po/
pulo iſrael per denunciationē pphe proceſſura
de berel. domui aūt iude minima lectione com/
prehēſa ob hoc pmiſſa eſt: quia ezechias rex iu
da filius achaȝ ſublatis idolis que tam pater eiꝰ
qȝ ceteri reges cōſecrauerunt templum dei pur
gaſſe ⁊ purificaſſe monſtratur.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentū in eundem.

O See crebro noiat ephraim. ſama/
riam. ioſeph. iezrael: ⁊ vxorē for/
nicariā ⁊ fornicatiōis filios: ⁊ ad
ulterā cubiculo clauſā marito mul
to tempore ſedere viduam: ⁊ ſub veſte lugubri
viri ad ſe reditum preſtolari.

¶ Explicit argumentum. ¶ Incipit liber Oſee prophete. Capitulum. I.

V Erbum domini
qđ factū eſt ad oſee filiuȝ beeri in
diebꝰ ozie ioathā achaȝ ezechie
regū iuda: ⁊ i diebꝰ hieroboaȝ
filij ioas regis iſrl. Principiū
loqndi dño in oſee. Et dixit dñs ad oſee. Vade
ſume tibi vxorē fornicationū. ⁊ fac tibi filios for
nicationū. qꝛ fornicans fornicabiꝰ tra a dño. Et
abijt ⁊ accepit gomer filiā debelaim. ⁊ ꝯcepit ⁊
pepit ei filiū. Et dixit dominꝰ ad eū. Voca no/
men eiꝰ iezrahel. Qm̄ adhuc modicū. ⁊ viſita/
bo ſanguinē iezrahel ſup domū ihen: ⁊ qeſcere
faciā regnū domꝰ iſrael. Et i illa die ꝯteram ar
cum iſrael. i valle iezrahel. Et concepit adhuc ⁊
pepit filiā. Et dixit ei. Voca nomē eius abſqȝ
mia. Quia nō addam vltra miſereri domui iſ/
rael. ſed obliuiōe obliuiſcar eoꝝ. Et domui iu/
da miſerebor: ⁊ ſaluabo eos in domino deo ſuo.
⁊ nō ſaluabo eos i arcu ⁊ gladio ⁊ ī bello ⁊ i eqſ
⁊ in eqtibus. Et ablactauit eā q erat abſqȝ mia.
Et ꝯcepit ⁊ pepit filiū. Et dixit ei. Voca nomē
eius nō populus meꝰ. Quia vos nō populus
meus: ⁊ ego nō ero veſter deus. Et erit nume/
rus filioꝝ iſrael qſi arena maris q ſine menſura ē
⁊ nō numerabiꝰ. Et erit i loco vbi diceꝰ eis nō
populꝰ meus vos: diceꝰ eis filij dei viuētis. Et
ꝯgregabūꝰ filij iuda ⁊ filij iſrael pariter: ⁊ ponēt
ſibimet caput vnū. ⁊ aſcēdēt de terra. quia ma/
gnus dies iezrahel. II.

D Icite fribus vrīs pplus meus ⁊ ſorori
veſtre miaȝ ꝯſecuta. Iudicate matrem
vrāȝ iudicate qm̄ ipa nō vxor mea ⁊ ego
nō vir eiꝰ. Auferat fornicatiēs ſuas a facie ſua
⁊ adulteria ſua de medio vberꝝ ſuoꝝ: ne forte ex
poliē eā nudā. ⁊ ſtatuā eā ſꝫ diē natiuitatis ſue:
⁊ ponā eā qſi ſolitudinē. ⁊ ſtatuā eam velut ter/

tã ı uiã ⁊ interficiã eã ſiti: ⁊ filioꝝ illius nõ mi/
ſerebor: qm̃ filij fornicationũ ſũt: q2 fornicata ẽ
mater coꝝ. Cõfuſa eſt que ↄceperat eos: q2 dixit.
Vadã poſt amatores meos q dant panes mihi:
⁊ aq̃s meas. ⁊ lanã meã. ⁊ linũ meũ. oleũ meũ.
⁊ potum meum. Propẽ hoc ecce ego ſepiã viã
tuã ſpinis: ⁊ ſepiã eam maceria. Et ſemitas ſu
as nõ inueniet: ⁊ ſequetur amatores ſuos ⁊ nõ
apprehendet eos: ⁊ queret eos ⁊ non inueniet.
Et dicet. Vadam ⁊ reuertar ad virũ meũ prio
rẽ: q2 bene mihi erat tunc magis q̃ nũc. Et hec
neſciuit q2 ego dedi ei frumentũ ⁊ vinum ⁊ ole
um: ⁊ argẽtum multiplicaui ei ⁊ auꝝ: que fece
runt baal. Iccirco ↄuertar ⁊ ſumã frumentum
meũ in tpe ſuo. ⁊ vinũ meũ in tpe ſuo: ⁊ libera
bo lanam meã. ⁊ linũ meum q̃ operiebãt igno
miniã eius. Et nũc reuelabo ſtulticiam eius in
oculis amatoꝝ eius: ⁊ vir nõ eruet eã de manu
mea. Et ceſſare faciam oẽ gaudiũ eius: ſolẽnita/
tẽ eius: neomeniã eius: ſabbatũ eius: ⁊ oia fe/
ſta ipa eius. Et corrũpã vineã eius ⁊ ficũ eius:
de quibus dixit. Mercedes he mee ſũt: q̃s de/
derunt mihi amatores mei. Et ponã eam i ſal/
tum: ⁊ comedet eã beſtia agri. Et viſitabo ſup
eam dies baalim qbus accẽdebat incenſũ. ⁊ or
nabatur in aure ſua ⁊ monili ſuo: ⁊ ibat poſt ama
tores ſuos. ⁊ mei obliuiſcebat̃ dicit dñs. ꝓpter
hoc ecce ego lactabo eã ⁊ ducã eam in ſolitudi/
nem. Et loquar ad cor eius: ⁊ dabo ei vinito/
res eius ex eodẽ loco: ⁊ vallẽ achor ad aperien
dã ſpem. Et canet ibi iuxta dies iuuentutis ſue
⁊ iuxta dies aſcenſionis ſue de terra egypti. Et
erit ĩ die illo ait dñs vocabit me vir meus: ⁊ nõ
vocabit me vltra baalim. Et auferã noia baalı̃
de ore eius. Et nõ recordabit̃ vltra noĩs coꝝ.
Et percutiã cũ eis fedus in die illa: cum beſtia
agri ⁊ cũ volucre celi: ⁊ cũ reptili terre. Et ar/
cũ ⁊ gladiũ ⁊ bellum ↄterã de terra: ⁊ dormire
eos faciã fiducialiter. Et ſpõſabo te mihi ĩ ſem
piternũ: ⁊ ſpõſabo te mihi i iuſtitia ⁊ iudicio et
in miſericordia ⁊ miſerationibus. Et ſpõſabo te
mihi in fide. ⁊ ſcies q2 ego dñs. Et erit i die il/
la exaudiã dicit dñs: ⁊ exaudiã celos: ⁊ illi exau
dient terrã. ⁊ terra exaudiet triticũ ⁊ vinũ ⁊ oleum
et hec exaudiẽt iezrahel. Et ſeminabo eã mihi i
terraꝫ. et miſerebor eius que fuit abſq3 miã. Et
dicã non pplo meo populus meus es tu: et ip/
ſe dicet deus meus es tu. III

ET dixit dñs ad me. Adhuc vade et dili
ge mulierẽ dilectã amico et adulteraꝫ. ſi
cut diligit dñs filios iſrl: ⁊ ipĩ reſpectãt
ad deos alienos et diligunt vinacia vuaꝝ. Et
fodi eam mihi qndecim argenteis. et choro or/
dei et dimidio choro ordei: et dixi ad eã. Dies
multos expectabis me. Nõ fornicaberis: et nõ
eris viro: ſed et ego expectabo te. Quia dies
multos ſedebũt filij iſrael ſine rege et ſine pnci
pe et ſine ſacrificio et ſine altari et ſine ephot et
ſine teraphim. Et poſt hec reuertẽtur filij iſrael. ⁊
querent dñm deum ſuũ et dauid regem ſuũ. et
pauebunt ad dominum et ad bonum eius i no
uiſſimo dierum. IIII.

AVdite verbũ dñi filij iſrael q2 iudiciuꝫ
dño cũ habitatoribus terre. Nõ eſt. n. ve
ritas: et nõ ẽ miã et nõ eſt ſcia dei i tra.
Maledictũ et mendaciũ et homicidiũ et furtuꝫ
furtum et adulteriũ inundauerũt.. et ſanguis ſan
guinẽ tetigit. Propter hoc lugebit tra: et infir
mabit̃ oĩs q habitat in ea. In beſtia agri et i volu
cre celi ſꝫ et piſces maris ↄgregabunt̃. Verũ/
tñ vnuſqſq3 nõ iudicet: et nõ arguat̃ vir. Po/
pulus. n. tuus ſicut hi: q ↄ̃dicunt ſacerdoti. Et
corrues hodie et corruet etiã ꝓpheta tecuꝫ. No
cte tacere feci matrẽ tuã. Cõticuit ppls meus:
eo q nõ habuerit ſciam. Quia tu ſciam repuli
ſti repellam te ne ſacerdotio fungaris mihi. et
oblita es legis dei tui: obliuiſcar filioꝝ tuoꝝ et
ego. Scdm multitudinẽ eoꝝ ſic peccauerũt mi
hi: gloriã eoꝝ in ignominiã cõmutabo. Pctã
ppli mei comedẽt: et ad iniqtatẽ coꝝ ſubleua/
bunt aias coꝝ. Et erit: ſicut populus ſic ſacer/
dos. Et viſitabo ſup eũ vias eius et cogitatões
eius reddã ei. Et comedẽt et nõ ſaturabuntur.
Fornicati ſunt et nõ ceſſauerunt: qm̃ dñm de/
reliquerunt in nõ cuſtodiẽdo. Fornicatio et vi
num et ebrietas auferunt cor. Populus meus i
ligno ſuo interrogauit. et baculus eius annun
ciauit ei. Spũs. n. fornicationum decepit eos.
et fornicati ſunt a deo ſuo. Sup capita montiũ
ſacrificabãt: et ſup colles accendebant thymia/
ma ſubtus quercũ et populum et terebinthum
q2 bona erat vmbra eius. Idõ fornicabunt̃ filie
vrẽ: et ſponſe vre adultere erunt. Nõ viſitabo
ſup filias vras cum fuerint fornicate. et ſup ſpõ
ſas vras cum adulterauerint: qm̃ ipi cum me/
retricibus ↄuerſabant̃. et cum effeminatis ſa/
crificabant. Et ppls nõ intelligẽs vapulabit.
Si fornicaris tu iſrl: non delinquat ſaltẽ iuda:
Et nolite igredi i galgala. et ne aſcẽderitis in
bethauen: neq3 iuraueritis viuit dñs. Qm̃ ſi/
cut vacca laſciuiẽs declinauit iſrl. Nunc paſcet
eos dñs q̃ſi agnũ in latitudine. Particeps ido
loꝝ effraim. dimitte eũ. Separatũ ẽ ↄuiuiũ eo
rũ. fornicatiõe fornicati ſunt: dilexerunt afferre

ignominiā ꝓtectores eius. Ligauit eū ſpūs in
alis ſuis. et ꝯfundent̄ a ſacrificijs ſuis. V

Udite h̄ ſacerdotes. et attendite dom⁹
iſrael. et domus regis auſcultate. q̄r vo
bis iudiciū eſt. Qm̄ laqueus facti eſtis
ſpeculatiōi. et ſicut rethe expāſū ſuper thabor: et
victimas declinaſtis i ꝓfūdū. Et ego eruditor
oīum eoꝝ. Ego ſcio effraim: ⁊ iſrael nō ē abſcō
ditus a me. Quia nūc fornicatus ē effrai: ꝯta-
minatus ē iſrael. Nō dabunt cogitatiōes ſuas
vt reuertant̄ ad deū ſuū: q̄r ſpūs fornicationū
in medio eoꝝ. ⁊ dn̄m non cognouerūt. Et rn̄
debit arrogantia iſrael in facie eius: ⁊ iſrael ⁊ ef
fraim ruent in iniq̄tate ſua. Ruet etiā iudas cū
eis. In gregibus ſuis ⁊ i armentis ſuis vadēt
ad q̄rendū dn̄m. ⁊ nō inuenient. Ablatus ē ab
eis. In dn̄o p̄uaricati ſunt: q̄r filios alienos ge
nuerunt. Nunc deuorabit eos mēſis cū ptibus
ſuis. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama
Vlulate i bethauen: poſt tergū tuū beniamin.
Effrai in deſolatiōe erit. In die correptiōis in
tribubus iſrael oſtēdi fidē. Facti ſūt p̄ncipes iu
da q̄ſi aſſumentes terminū: ſup eos effundā q̄ſi
aquā iram meam. Calūniā patiens ē effraī fra
ctus iudicio: q̄m cepit abire poſt ſordē. Et ego
q̄ſi tinea effraim: ⁊ quaſi putredo domui iuda.
Et vidit effraim languorē ſuum: ⁊ iudas vin-
culum ſuum. Et abijt effraim ad aſſur: ⁊ miſit
ad regem vltorem. Et ipſe non poterit ſanare
vos: nec ſoluere poterit a vobis vinculū. Qm̄
ego quaſi leena effraim: ⁊ quaſi catulus leonis
domui iuda. Ego ego capiam ⁊ vadam: tollā
⁊ non eſt qui eruat. Vadens reuertar ad locū
meum: donec deficiatis: ⁊ queratis faciem me
am. VI

In tribulatione ſua mane cōſurgent ad
me. Venite ⁊ reuertamur ad dn̄m: q̄a
ipſe cepit ⁊ ſanabit nos. p̄cutiet ⁊ cura
bit nos. Viuificabit nos poſt duos dies. i die
tertia ſuſcitabit nos. ⁊ viuemus in ꝯſpectu eius
ſciem⁹ ſeq̄murq̄. vt cognoſcamus dn̄m. Qua
ſi diluculum p̄paratus ē egreſſus eius. ⁊ veni-
et q̄ſi imber nobis tēporaneus ⁊ ſerotinus tre.
Quid faciā tibi effraī. qd faciā tibi iuda: Mi
ſericordia vr̄a q̄ſi nubes matutina ⁊ q̄ſi ros ma
ne ptrāſiēs. Propter h̄ dolaui i ꝓphetis. ⁊ oc
cidi eos i v̄bis oris mei. ⁊ iudicia tua quaſi lux
egredient̄. Quia miām volui ⁊ nō ſacrificiū. ⁊
ſciam dei plusq̄ holocauſtū. Ipſi aūt ſicut adā
tranſgreſſi ſunt pactū. ibi p̄uaricati ſunt in me.
Galaad ciuitas opantium idolum ſupplanta-
ta ſanguine. ⁊ quaſi fauces virorum latronū.

Particeps ſacerdotū. in via interficiētiam per
gentes de ſichem. q̄r ſcelus opati ſūt. In domo
iſrael vidi horrendū. Ibi fornicatiōes effraim:
ꝯtaminatus eſt iſrael. Sed ⁊ iuda pone meſſem
tibi. cū ꝯuertero captiuitatē ppl'i mei. VII

Um ſanare vellē iſrael reuelata eſt ini
q̄tas effraim ⁊ malitia ſamarie: q̄r opati
ſunt mendacium. Et fur ingreſſus eſt
ſpoliās. latrūculus foris. Et ne forte dicāt i cor
dibus ſuis: oēm maliciam eoꝝ me recordatum
Nunc circūdederūt eos adinuentiones ſue: co
ram facie mea facte ſunt. In malitia ſua letifica
uerunt regem: ⁊ in mendacijs ſuis principes.
Oēs adulterātes: q̄ſi clibanus ſuccenſus a co-
quente. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtiōe fer
menti donec fermentaret̄ totū. Dies regis nr̄i
Ceperūt p̄ncipes furere a vino. Extendit ma-
nū ſuā cum illuſoribus. q̄r applicuerūt q̄ſi cliba
nū cor ſuū cū inſidiaretur eis. Tota nocte dor
miuit coquens eos: mane ipſe ſuccēſus q̄ſi ignis
flāme. Oēs calefacti ſunt quaſi clibanus. ⁊ de-
uorauerūt iudices ſuos. Oēs reges eorum ce-
ciderunt: nō eſt q̄ clamat in eis ad me. Effraim
in ppl'is ipſe ꝯmiſcebat̄. Effraim factus eſt ſub
cinerici⁹ panis: q̄ nō reuerſat̄. Cōedetunt alie-
ni robur eius: ⁊ ipſe neſciuit. Sed ⁊ cani effuſi
ſunt in eo: ⁊ ipſe ignorauit. Et hūiliabit̄ ſup̄bia
iſrael in facie ei⁹. Nec reuerſi ſunt ad dn̄m deū
ſuū ⁊ nō queſierūt eū i oībus his. Et factus eſt
effraim q̄ſi colūba ſeducta: non hn̄s cor. Egy-
ptū inuocabāt ad aſſyrios abierūt. Et cū ꝓfecti
fuerit expandā ſup eos rhete meū. ⁊ quaſi vola
crē celi detrahā eos. Cedā eos ſm̄ auditionem
cetus eoꝝ. Ve eis: q̄m receſſerūt a me. Vaſta
būnt̄: q̄r p̄uaricati ſunt i me. Ego redemi eos ⁊
ipſi locuti ſunt ꝯ me mēdācia. Et non clamaue
rūt ad me i corde ſuo: ſꝫ vlulabāt i cubilibus ſu
is. Sup triticū ⁊ vinum rumiabāt. ⁊ receſſerūt
a me. Et ego erudiui eos: ⁊ confortaui brachia
eoꝝ: ⁊ in me cogitauerūt malitiā. Reuerſi ſunt
vt eēnt abſq̄ iugo. facti ſūt q̄ſi arc⁹ doloſus. Ca
dēt in gladio p̄ncipes eoꝝ: a furore lingue ſue.
Iſta ſubſānatio eoꝝ i tra egypti. VIII.

In gutture tuo ſit tuba quaſi aquila ſu-
per domum domini: pro eo q̄ trāſgreſ
ſi ſūt fedus meū: ⁊ legē meam p̄uarica
ti ſunt Me inuocabunt deus meus: ⁊ cognoui
mus te iſrael. Proiecit iſrael bonū. inimic⁹ pſe
q̄tur eū. Ipſi regnauerūt ⁊ nō ex me: principes
extiterūt ⁊ nō cognoui. Aurum ſuū ⁊ argentū
ſuū fecerunt ſibi idola vt interirent. Proiect⁹
ē vitul⁹ tu⁹ ſamaria. Irat⁹ eſt furor me⁹ i eis.

Vſqʒ q̄ nõ poterũt emũdari? Quia ex iſrael ⁊
ipſe ē. Artifex fecit illũ: ⁊ nõ eſt deus. Quõ in
araneaꝝ telas erit vitulus ſamarie: q͛ ventum
ſeminabũt ⁊ turbinē metēt. Culmus ſtãs: nõ
ē in eo germē: nõ faciet farinã. Q̄ꝺ ⁊ ſi fecerit
alieni comedēt eã. Deuoratus ē iſrael: nunc fa
ctus ē in natiõibus q̄ſi vas imũdũ: q͛ ipſi aſcē
derũt ad aſſur. Onager ſolitarius ſibi effraim
Munera dederũt amatorib᷒: ſʒ ⁊ cuʒ mercede
ꝯduxerũt natiões. Nunc ꝯgregabo eos: ⁊ qe
ſcent pauliſper ab onere regis ⁊ principũ. Q͛
multiplicauit effraim altaria ad peccandum: fa
cte ſunt ei are in delictum. Scribam ei multi/
plices leges meas: q̄ velut aliene cõputate ſunt
Hoſtias offerent: imolabunt carnes ⁊ come/
dent: ⁊ dñs nõ ſuſcipiet eas. Nunc recordabit̃
iniquitatis coꝝ: ⁊ viſitabit pctã coꝝ. Ipſi i egy
ptuʒ ꝯuertent̃. Et oblitus eſt iſrael factoris ſui
⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multiplicauit vr/
bes munitas. Et mittã ignem in ciuitates eius
⁊ deuorabit edes illius. IX
NOli letari iſrl': noli exultare ſicut popu
li: quia fornicatus es a deo tuo. Dile/
xiſti mercedem ſuper oĩs areas tritici.
Area ⁊ torcular nõ paſcet eos. ⁊ vinum men/
tiet̃ eis. Nõ habitabũt i tra dñi. Reuerſus eſt
effraim i egyptũ: ⁊ in aſſyrijs pollutũ comedit
Nõ libabũt dño vinũ: ⁊ non placebũt ei. Sa/
crificia coꝝ q̄ſi panis lugentiũ. Oēs q come/
dēt cũ ꝯtaminabuntur q͛a panis coꝝ aĩe ipſoꝝ:
nõ intrabit i domum dñi. Quid facietis in die
ſolēni in die feſtiuitatis dñi? Ecce .n. profecti
ſunt a vaſtitate. Egypt᷒ congregabit eos: mē/
phis ſepeliet eos. Deſiderabile argētũ eorum
vrtica hereditabit: lappa i tabernaculis eoruʒ.
Venerũt dies viſitationis: venerunt dies re/
tributiõis. Scitote iſrl' ſtultũ. ꝓphetã inſanum
virũ ſpiritalē. Propter multitudinē iniq̄tatis
tue: ⁊ multitudo amentie. Speculator effraim
cum deo meo ꝓpheta: laqueus ruine factus eſt
ſup oĩs vias ei᷒. Inſania i domo dei ei᷒. Pro
funde peccauerũt: ſicut i diebus gabaa. Recor
dabit̃ iniq̄tatiſ coꝝ. ⁊ viſitabit pctã coꝝ. Qua/
ſi vuas in deſerto inueni iſrl': q̄ſi p̄ria poma fi/
culnee i cacumīe ei᷒ vidi p̄res coꝝ. Ipſi autem
intrauerũt ad beelphegor: et abaliēati ſũt in con
fuſione: et facti ſũt abhoīabiles ſicut ea q̄ dile/
xerũt. Effraī q̄ſi auis auolauit. Glĩa eorum a
partu: et ab vtero et a ꝯceptu. Q̄ꝺ et ſi enutrie
rint filios ſuos: abſqʒ liberiſ eos faciam in ho/
minib᷒. Sʒ ⁊ ve eis: cũ receſſero ab eis. Effra/
im vt vidi tyrus erat: fũdata in pulchritudine.
Et effraim educet ad interfectorem filios ſuos.
Da eis dñe. Quid dabeis? Da eis vuluã ſine
liberis: ⁊ vbera arentia. Oēs neq̄ẽ eorum in
galgal: q͛a ibi exoſos hũi eos. Propter malitiã
adinuentionum coꝝ: de domo mea eijciam eos.
Non addam vt diligam eos. Omnes princi/
pes coꝝ recedētes. Percuſſus ē effraiʒ: radix
coꝝ exſiccata eſt. Fructũ neq̄q̄ʒ facient. Q̄ꝺ
⁊ ſi genuerint: interficiã amantiſſima vteri eo
rum. Abijciet eos dñs deus meus: q͛ non au
dierũt eum: ⁊ erunt vagi in nationibus. X
VItis frondoſa iſrl': fructuſ adequatus ē
ei. Scḋm multitudinē fructus ſui mul
tiplicauit altaria: iuxta vbertatem terre
ſue exuberauit ſimulacris. Diuiſũ eſt cor coꝝ:
nunc interibunt. Ipſe ꝯfringet ſimulacra coꝝ
depopulabit̃ aras coꝝ. Quia nunc dicent non
eſt rex nobis. Nõ .n. timemus dñʒ. Et rex q̄d
faciet nobis? Loquimini verba viſionis inutilis
⁊ ferietis fedus cũ mendacio: ⁊ germinabit q̄ſi
amaritudo iudiciũ ſup ſulcos agri. Vaccas be
thauen coluerunt habitatores ſamarie. Quia
luxit ſup eũ ppl'us eius: ⁊ editui eius ſuper euʒ
exultauerũt in gloria ei᷒: q͛ migrauit ab eo. Si
q̄dem ⁊ ipſe in aſſur delatus eſt munus regi vl
tori. Cõfuſio effraim capiet: ⁊ cõfundet̃ iſrael ĩ
volũtate ſua. Tranſire fecit ſamariã regeʒ ſuuʒ
q̄ſi ſpumam ſup faciē aq̄. Et diſperdent̃ excel/
ſa idoli pctĩ iſrl'. Lappa ⁊ tribulus aſcendet ſu
per aras coꝝ. Et dicēt mõtibus operite nos: ⁊
collibus cadite ſup nos. Ex diebus gabaa pec
cauit iſrl'. Ibi ſteterũt. Nõ cõphendet eos i ga
baa p̄liuʒ: ſup filijs iniq̄tatis. Iuxta deſideriũ
meũ corripiã eos. Cõgregabunt̃ ſup eos ppl'i
cũ corripient̃ ꝓpter duas iniq̄tates ſuas. Effra
im vitula docta diligere triturã: ⁊ ego trãſiui ſu
ꝑ pulchritudinē colli eius. Aſcendã ſup effraiʒ
Arabit iudas: ꝯfringet ſibi ſulcos iacob: Se/
minate vobis in iuſticia: ⁊ metite i ore miſericor
die: innouate vobis nouale. Tēpus autē requirēdi
dñm: q venerit cũ docebit vos iuſticiã. Araſtiſ
impietatem: iniq̄tatē meſſuiſtis: comediſtis fru/
gem mēdacij. Quia ꝯfiſus es in vijs tuis: ⁊ i
multitudine fortiũ tuoꝝ: cõſurget tumultus in
populo tuo: ⁊ oēs munitiões tue vaſtabunt̃ ſicͭ
vaſtatus ē ſalmana: a domo ei᷒ q vindicauit ba/
al: in die p̄lij matre ſup filios alliſa. Sic fecit
vobis bethel: a facie malitie neq̄tiaꝝ veſtrarũ.
SIcut mane tranſijt: ptranſijt rex. XI
iſrael: q͛ puer iſrael ⁊ dilexi eũ: ⁊ ex egy
pto vocaui filiũ meuʒ: Vocauerũt eos
ſic abierũt a facie coꝝ. Baalim immolabant.

⁊ ſimulacris ſacrificabãt. Et ego q̃ſi nutritius
ephraim portabã eos in brachijs meis: ⁊ neſcie
runt ꝙ curarẽ eos. In funiculis adã trahã eos
in vinculis charitatis. Et ero eis q̃ſi exaltãs iu
gum ſup maxillas eoꝝ: ⁊ declinaui ad eũ vt ve
ſceret. Nõ reuertet in terrã egypti: ⁊ aſſur ipſe
rex eius: qm̃ noluerũt ꝯuerti. Cepit gladius in
ciuitatibus eius: ⁊ ꝯſumet electos eius: ⁊ come
det capita eoꝝ. Et pplˀs meus pendebit ad redi
tum meũ. Iugũ autẽ iponet eis ſimul: qđ non
auferet. Quõ dabo te ephraim: protegã te iſrl̃.
Quõ dabo te? Sicut adama ponã te: vt ſeboim
Cõuerſum eſt in me cor meũ: pariter ꝯturbata
ẽ penitudo mea. Nõ faciã furorẽ ire mee. Nõ
ꝯuertar vt diſpdã ephraim: qm̃ deus ego ⁊ nõ
hõ. In medio tui ſanctus: ⁊ nõ ingrediar ciui-
tatẽ. Poſt dñm ambulabunt. Quaſi leo rugi
et: q: ipſe rugiet: ⁊ formidabunt filij maris. Et
auolabunt q̃ſi auis ex egypto: ⁊ q̃ſi columba de
tra aſſyrioꝝ: ⁊ collocabo eos in domibus ſuis
dicit dñs. Circũdedit me ephraim i negociatio
ne: ⁊ in dolo domus iſrael. Iudas autẽ teſtis de
ſcendit cũ deo: ⁊ cũ ſcis fidelibus. XII
Ephraim paſcit vẽtũ: ⁊ ſeqtur eſtũ. To
ta die mendaciũ ⁊ vaſtitatẽ multiplicat.
Et fedus cũ aſſyrijs iniit: ⁊ oleũ i egy-
ptum ferebat. Iudiciũ ḡ dñi cũ iuda ⁊ viſitatio
ſup iacob. Iuxta vias eius ⁊ iuxta adinuentio
nes eius reddet ei. In vtero ſupplantauit frẽz
ſuũ: ⁊ in fortitudine ſua directus eſt cũ angelo.
Et inualuit ad angelũ: ⁊ ꝯfortatus ẽ. Fleuit: et
rogauit eũ. In bethel inuenit eũ: ⁊ ibi locutus
ẽ nobiſcũ. Et dñs deus exercituũ: dñs memo-
riale eius. Et tu ad dñz deũ tuũ ꝯuerteris. Mi
ſericordiã ⁊ iudiciũ cuſtodi: ⁊ ſpa in deo tuo ſẽ
per. Chanaan i manu eius ſtatera doloſa: calũ
niam dilexit. Et dixit ephraim. Verũtñ diues
effectus ſũ: inueni idolum mihi. Oẽs labores
mei nõ inuenient mihi iniqtatem quã peccaui.
Et ego dñs deus tuus ex terra egypti. Adhuc
ſedere te faciã in tabernaculis: ſicut in dieḃ fe
ſtiuitatis. Et locutˀ ſũ ſup ꝓphas: ⁊ ego viſio-
nẽ multiplicaui: ⁊ in manu ꝓphaꝝ aſſimulatus
ſũ. Si galaad idolũ: ergo fruſtra erãt in galgal
bobus imolantes. Nã ⁊ altaria eoꝝ q̃ſi acerui
ſup ſulcos agri. Fugit iacob in regionẽ ſyrie, ⁊
ſeruiuit iſrl̃ in vxorẽ: ⁊ in vxorem ſeruauit. In
ꝓpha aũt eduxit dñs iſrael de egypto: ⁊ i ꝓpha
ſeruatus eſt. Ad iracundiã me ꝓuocauit ephra
im in amaritudinibus ſuis: ⁊ ſanguis eius ſu-
per eum veniet: ⁊ opprobrium eius reſtituet ei
dominus deus ſuus. XIII
Loquẽte ephraim: horror inuaſit iſrl̃ ⁊ de
liqt in baal ⁊ mortuus ẽ. Et nũc addide
runt ad peccandũ: feceruntq; ſibi ꝯflati-
le de argento ſuo q̃ſi ſilr̃tudinẽ idoloꝝ. Factu-
ra artificũ totũ ẽ. His ipſi dicunt. Immolate
hoĩes vitulos adorãtes. Idcirco erũt q̃ſi nubes
matutina: ⁊ ſicut ros matutinˀ ꝓteriẽs. Sicut
puluis turbine raptus ex area: ⁊ ſicut fumus d̃
fumario. Ego aũt dñs deus tuus ex tra egypti
⁊ deum abſq; me neſcies ⁊ ſaluator nõ ẽ preter
me. Ego cognoui te i deſerto: in tra ſolitudis.
Iuxta paſcua ſua adimpleti ſũt ⁊ ſaturati ſũt. Et
eleuauerũt cor ſuum: ⁊ obliti ſunt mei. Et ego
ero eis quaſi leena: ſicut pdus in via aſſyrioꝝ.
Occurrã eis q̃ſi vrſa raptis catulis: ⁊ dirũpaz
interiora iecoris eoꝝ. Et ꝯſumaz eos ibi q̃ſi leo:
beſtia agri ſcindet eos. Perditio tua iſrael: tñ
modo i me auxiliũ tuũ. Vbi ẽ rex tuus? Maxi
me nunc ſaluet te i oĩbus vrbiḃ tuis. Et iudi-
ces tui de qbus dixiſti: da mihi regẽ ⁊ ꝓncipes.
Dabo tibi regẽ i furore meo: ⁊ auferã in indi-
gnatione mea. Colligata ẽ iniqtas ephraim ab
ſcõditum pctm̃ eius. Dolores parturiẽtis veniẽt
ei. Ipſe filius nõ ſapiẽs. Nunc. n. nõ ſtabit in
ꝯtritiõe filioꝝ. De manu mortis liberabo eos
de morte redimam eos. Ero mors tua o mors
morſus tuˀ ero inferne. Cõſolatio abſcõdita eſt
ab oculis meis: q: ipſe int̃ frẽs diuidet. Addu
cet vẽtũ vẽtum dñs de deſerto aſcẽdẽtẽ: ⁊ ſicca-
bit venas eiˀ: ⁊ deſolabit fõtẽ eiˀ: ⁊ ipſe diripiet
theſauꝝ oĩs vaſis deſiderabilis. XIIII
Pereat ſamaria: qm̃ ad amaritudinẽ cõ
citauit deum ſuum. In gladio pereãt.
Paruuli eoꝝ elidãt. ⁊ fete eius ſcidãt
Cõuertere iſrael ad dñm deũ tuũ: qm̃ corruiſti
i iniqtate tua. Tollite vobiſcũ vba, ⁊ ꝯuertimi
ni ad dñm: ⁊ dicite ei. Oẽm aufer iniquitatem
⁊ accipe bonũ: ⁊ reddemus vitulos labioꝝ no
ſtroꝝ. Aſſur non ſaluabit nos. Super equum
nõ aſcendemus: nec dicemus vltra dij nr̃i opa
manuũ nr̃aꝝ: q: eius q in te ẽ miſereberis pu-
pilli. Sanabo ꝯtritiones eoꝝ: diligã eos ſpõta
nee: q: auerſus ẽ furor meus ab eis. Ero quaſi
ros. Et iſrael germinabit ſicut liliũ: ⁊ erumpet
radix eius vt libani. Ibũt rami eius: ⁊ erit q̃ſi
oliua glĩa eius: ⁊ odor eius vt libani. Conuertẽ
tur ſedẽtes i vmbra eiˀ: viuẽt tritico. Et germi
nabũt q̃ſi vinea: memoriale eius ſicut vinũ li-
bani. Ephraim qd mihi vltra idola? Ego exau
diam ⁊ dirigã eum: ego vt abietẽ virentem: ex
me fructus tuus inuentus eſt. Quis ſapiens
⁊ intelliget iſta: intelligens ⁊ ſciet hec? Quia

recte vie dñi ⁊ iuſti ambulabunt in eis: preuaricatores vero corruent in eis.

¶ Explicit Oſee propheta. Incipit prologus in Iohel prophetam.

Sanctus iohel apd̉ hebreos poſt oſee ponitur. Et ſicut ibi ſub noīe ephraī ad decem tribus confertur vaticiniū q̄ vel ſamaria vel iſrael ſepe memorant̄. ſic in hunc ꝓphetam oē qd̉ dicit̄ ad tribuz iuda ⁊ ad irlm̄ ꝑtinere credēdū eſt. ⁊ nullaꝫ oio iſrahelis. i. decem tribuū in hac fieri mentionē. Tēpora quoqꝫ quibꝰ ꝓphetauit eadeꝫ debemꝰ accipe q̄ in oſee legimus in diebus ozie. ioathan ⁊ achaz ⁊ ezechie regū iuda. ⁊ in diebus hieroboam filij ioas regis iſrael. Porro factū eſſe ſermonē dñi ad meritū eius refert̄ cui fit nō ad cōditionem eius q fieri dicit̄. vt alibi legimꝰ. Dominꝰ factus eſt mihi ī ſalutē. Auditus. n. ī ſcripturis ſcis nō eſt iſte q ad aures ſonat: ſed q in corde percipit̄. iuxta illud qd̉ dñs loquit̄. Qui habet aures audiendi audiat. Qd̉ aūt dicit̄ hebraice iezinu. grece enothizaſthi. latine ſonat auribus percipite. ꝓprie nō aure ſed corde ꝑcipit̄. Qui ſenes ſūt ⁊ celeſtes audiunt ſpūaliter: qui aūt habitant ī terra appellant̄qꝫ terreni. auribꝰ ꝑcipiūt. Vbicūqꝫ aūt hec duo v̄ba iūcta ponūt̄ nō ad ſimplicē tm̄ v̄boꝝ ſonū. ſed ad reconditā quoqꝫ dictoꝝ itelligentiā ꝑtinere intelligēdū ē. In geneſi lamech loquit̄ ad vxores ſuas ada ⁊ ſella. Audite v̄ba mea vxores lamech auribꝰ ꝑcipite ſermones meos. Quia virum occidi in vulnus meū. ⁊ iuuenem in liuorem meum. Et iſaias. Audite celi ⁊ auribus ꝑcipe terra.

¶ Item alius ꝓlogus in eundem.

In hoc ꝓpheta iccirco nec reges nec tp̄a ſūt ꝑnotata: q2 eiſdē tp̄oribus ac regibꝰ qbus oſee ꝓphetauerat ⁊ ipſe ꝓphauit. Ex tribus igit̄ generibus rhetoꝝ h̄ ſumūt̄ ꝑncipia ⁊ tres ſūt argumētoꝝ ꝑtes ex qbus icipe ſolet oīs orator. Aut. n. dociles. aut beniuolos: aut attētos auditores dꝫ efficere. Hic ḡ ꝓpheta a magnitudīe cladis ſumēs ꝑncipiū eoſqꝫ q audituri erāt. volēs ad penitētiā ꝓuocare reddit attētos admirās futurū malū vt ꝯſiderātes vēture cladis aſꝑitatē: ocꝰ arripēt ꝑniaꝫ. Iohel interp̄tat̄ incipiēs. aut domini deſcēſus. Fatuel v̄o aut latitudo. aut hoſtiū dei. Tropologice hoc eſt q. q oſtiū dei ⁊ ſciētiā habuerit aptā. recte incipit prophetare.

¶ Incipit argumentum in eundem

Iohel filiꝰ fatuel deſcribit terrā duodecī tribuū: eruca. bruco. locuſta. rubigine vaſtante ꝯſumptam: ⁊ poſt euerſionez prioris populi effuſum iri ſpm̄ ſanctū ſuper ſeruos dei ⁊ ancillas. i. ſuper centū viginti credentes hoīes q fuere in cenaculo ſyon. q centuz viginti ab vno vſqꝫ ad quindecīꝫ: paulatiꝫ ⁊ ꝑ incrementa ſurgentes. quindeciꝫ graduū numerū efficiūt qui in pſalterio myſtice continentur.

¶ Explicit argumentum. Incipit Iohel propheta ¶ Capitulum. I

Verbum domini qd̉ factū eſt ad iohel filiū fatuel. Audite hec ſenes. ⁊ auribꝰ ꝑcipite oēs habitatores tre. ſi factū eſt iſtd̉ ī diebus v̄ris. aut ī diebus patrū v̄roꝝ. Sup h̄ filijs veſtris narrate ⁊ filij veſtri filijs ſuis ⁊ filij eoꝝ gn̄atiōi altere. Reſiduū eruce comedit locuſta: ⁊ reſiduū locuſte comedit brucus: ⁊ reſiduū bruci comedit rubigo. Expgiſcimini ebrij: flete ⁊ vlulate oēs q bibitis vinū ī dulcedine: qm̄ ꝑijt ab ore veſtro. Gēs. n. aſcēdit ſup trā meā. fortis ⁊ innumerabilis. Dētes eius vt dētes leōis: ⁊ molares eiꝰ vt catuli leonis. Poſuit vineā meā ī deſertuz ⁊ ficum meā decorticauit. Nudans ſpoliauit eam ⁊ ꝓiecit. albi facti ſūt rami eius. Plange quaſi virgo accincta ſacco: ſup virum pubertatis ſue. Perijt ſacrificiuz et libatio de domo dñi: luxerunt ſacerdotes miniſtri dñi. Depopulata ē regio: luxit humus: qm̄ deuaſtatū eſt triticū. Confuſuz eſt vinuz et elanguit oleū. Cōfuſi ſūt agricole: vlulauerunt vinitores ſup frumento et ordeo. quia ꝑijt meſſis agri. Vinea confuſa eſt: et ficus elāguit. Malogranatū et palma et maluz et oīa ligna agri aruerūt: quia ꝯfuſuz eſt gaudiū a filijs hoīum. Accingite vos et plāgite ſacerdotes: vlulate miniſtri altaris. Ingredimini: cubate in ſacco miniſtri dei mei: quoniam interijt de domo dei veſtri ſacrificium ⁊ libatio. Sāctificate ieiunium. vocate cetuz: ꝯgregate ſenes oēs habitatores terre in domū dei v̄ri. et clamate ad dñm. A. a. a. diei. q2 ꝓpe eſt dies domini et q̄ſi vaſtitas a potente veniet. Nūqd nō coraꝫ oculis v̄ris alimenta ꝑierūt: de domo dei veſtri leticia et exultatio. Computruerunt iumenta in ſtercore ſuo. Demolita ſunt horrea diſſipate ſūt apothece: qm̄ ꝯfuſum eſt triticum. Quid ingemuit aīal: mugierunt greges armēti. Quia nō eſt paſcua eis. Sed et greges pecorum diſperierūt. Ad te domine clamabo: quia ignis comedit ſpecioſa deſerti: et flāma ſuccendit oīa ligna regionis. Sed et beſtie agri quaſi area ſitiēs im-

brē ſuſperxerūt ad te: qm̄ exſiccati ſunt fontes aq̄
rū: ⁊ ignis deuorauit ſpecioſa deſerti. II
CAnite tuba in ſyon: vlulate in mōte ſā
cto meo. Cōturbēt oēs habitatores ter
re qꝛ venit dies dñi: qꝛ ꝓpe ē dies tene
braꝝ ⁊ caliginis: dies nubis ⁊ turbinis. Qua
ſi mane expanſū ſup montes pp̄ls multus ⁊ for
tis. Sil̄is ei non fuit a ꝑncipio: ⁊ poſt eū non
erit vſqꝫ in ānos generatiōis ⁊ generationis.
Añ faciem eius ignis vorās: ⁊ poſt eū exurēs
flāma. Quaſi hortus voluptatis ira corā eo: ⁊
poſt eū ſolitudo deſerti: neqꝫ ē q effugiat eum.
Quaſi aſpect⁹ equoꝝ aſpectus eoꝝ ⁊ q̄ſi eqtes
ſic currēt. Sicut ſonit⁹ q̄drigaꝝ ſup capita mō
tium exiliēt: ſicut ſonit⁹ flāme ignis deuorantl
ſtipulā: velut pp̄ls fortis ꝑparatus ad ꝑlium.
A facie eius cruciabunt pp̄l̄i: oēs vultus redi
gent i ollā. Sicut fortes currēt: quaſi viri bel
latores aſcendent murū. Viri in vijs ſuis gra
dient: ⁊ nō declinabūt a ſemitis ſuis. Vnuſqſ
qꝫ frēm ſuū non coartabit: ſinguli in calle ſuo
ābulabūt. Sed ⁊ ꝑ feneſtras cadēt: ⁊ nō demo
lieut. Vrbē ingredient: in muro currēt. Do
mos ꝯſcēdēt: ꝑ feneſtras itrabūt q̄ſi fur. A fa/
cie eius ꝯtremuit terra. moti ſunt celi. Sol ⁊ lu
na obtenebrati ſūt: ⁊ ſtelle retraxerūt ſplēdorēꝫ
ſuū. Et dñs dedit vocē ſuā ante faciē exercitus
ſui: qꝛ multa ſunt nimis caſtra eius: qꝛ fortia et
facientia verbū eius. Magnus. n. dies dñi: ⁊
terribilis valde. Et qs ſuſtinebit eum? Nūc ḡ
dicit dñs. Conuertimini ad me i toto corde ve
ſtro: i ieiunio ⁊ fletu ⁊ in plāctu: ⁊ ſcindite cor/
da vr̄a ⁊ non veſtimēta vr̄a. Et ꝯuertimini ad
dñm deū vr̄m: qꝛ benignus ⁊ miſericors ē: pa
tiens ⁊ multe mīe ⁊ ꝑſtabilis ſup malitia. quiſ
ſcit ſi ꝯuertat: ⁊ ignoſcat ⁊ relinquat poſt ſe bñ
dictionē? Sacrificiū ⁊ libamē dño deo noſtro.
Canite tuba in ſyon: ſcificate ieiuniuꝫ: vocate
cetum. ꝯgregate pp̄lm. ſcificate eccleſiam. co/
adunate ſenes. ꝯgregate puulos ⁊ ſuggentes
vbera. Egrediat ſponſus de cubili ſuo. ⁊ ſpon
ſa de thalamo ſuo. Inter veſtibulū ⁊ altare plo
rabunt ſacerdotes miniſtri dñi ⁊ dicent. Par
ce dñe pce pp̄lo tuo. ⁊ ne des hereditatē tuā in
opprobriū. vt dñent eis nationes. Quare di/
cunt in pp̄lis vbi eſt deus eoꝝ? Zelatus ē dñs
terrā ſuā. ⁊ pepcit pp̄lo ſuo. Et reſpondit dñs
⁊ dixit pp̄lo ſuo. Ecce ego mittam vobis fru/
mentū ⁊ vinū ⁊ oleū. ⁊ replebimini in eis ⁊ nō
dabo vos vltra opprobriū in gentibus. Et eū
q ab aqlone ē. ꝓcul faciam a vobis. ⁊ expellaꝫ
eū in terrā inuiā ⁊ deſertam. Faciē eius ꝯ ma
re orientale. ⁊ extremū ei⁹ vſqꝫ ad mare nouiſſi
mū. Et aſcendet fetor eius. ⁊ aſcendet putredo
ei⁹ qꝛ ſupbe egit. Noli timere terra: exulta ⁊ le/
tare. qm̄ magnificauit dñs vt faceret. Nolite ti
mere aīalia regiōis: qꝛ germinauerunt ſpecioſa
deſerti. qꝛ lignum attulit fructū ſuum: ficus ⁊ vi
nea dederunt virtutem ſuā. Et filie ſyon exulta/
te ⁊ letamini in dño deo vr̄o. quia dedit vobis
doctorē iuſticie: ⁊ deſcendere faciet ad vos im/
brem matutinū: ⁊ ſerotinū ſicut in pricipio. Et
implebunt aree frumento. ⁊ redundabunt tor/
cularia vino ⁊ oleo. Et reddam vobis annos
quos comedit locuſta brucus ⁊ rubigo ⁊ eruca:
fortitudo mea magna quam miſi in vos. Et co
medetis veſcentes ⁊ ſaturabimini. ⁊ laudabitiſ
nomen dñi dei veſtri q fecit mirabilia vobiſcuꝫ
Et nō confundet pp̄ls meus in ſempiternum:
⁊ ſcietis qꝛ in medio iſrl̄ ego ſuꝫ. Et ego dñs de
us veſter: ⁊ nō eſt ampli⁹: ⁊ nō cōfundet popu
lus me⁹ in eternū. Et erit poſt hec effundā ſpm̄
meū ſup oēm carnē. ⁊ ꝓphetabunt filij vr̄i ⁊ fi
lie vr̄e. Senes vr̄i ſomnia ſomniabūt. ⁊ iuue/
nes vr̄i viſiōes videbūt. Sed ⁊ ſup ſeruos me
os ⁊ ancillas in dieb⁹ illis effundā ſpm̄ meū. ⁊
dabo ꝓdigia in celo. ⁊ in terra ſanguinē ⁊ ignē
⁊ vaporē fumi. Sol cōuertet in tenebras: ⁊ lūa
in ſanguinē: añqꝫ veniat dies dñi magn⁹ ⁊ hor
ribil̄. Et erit: ois q īuocauerit nomē dñi ſaluus
erit. qꝛ i mōte ſyon ⁊ in ir̄lm erit ſaluatio ſic di/
xit dñs ⁊ ī reſiduis quos dñs vocauerit. III
QVia ecce i diebus illis ⁊ in tp̄e illo cum
ꝯuertero captiuitatem iuda ⁊ ir̄lm con
gregabo oēs gentes. ⁊ deducam eas in
vallem ioſaphat. ⁊ diſceptabo cum eis ibi ſuper
populo meo ⁊ hereditate mea iſrael quos diſp/
ſerunt in nationibus: ⁊ terram meam diuiſerūt
⁊ ſuper populum meum miſerunt ſortem ⁊ po
ſuerunt puerum in proſtibulo. ⁊ puellam ven/
diderunt pro vino vt biberent. Verum qd mi
hi ⁊ vobis tyrus ⁊ ſydon ⁊ ois terminus pale/
ſtinorum. Nunquid vltionē vos reddetis mi
hi. Et ſi vleiſcimini vos ꝯtra me: cito velociter
reddam viciſſitudinē vobis ſuper caput vr̄m.
Argentum. n. meū ⁊ aurum tuliſtis: ⁊ deſide/
rabilia mea ⁊ pulcherrima intuliſtis in delubra
veſtra. Et filios iuda ⁊ filios ir̄lm vendidiſtis
filijs grecorum: vt longe faceretis eos de fini/
bus ſuis. Ecce ego ſuſcitabo eos de loco i quo
vendidiſtis eos: ⁊ cōuertam retributionem ve
ſtrā in caput veſtrū. Et vendā filios vr̄os ⁊ fi/
lias veſtras i manib⁹ filioꝝ iuda: ⁊ venundabūt
eos ſabeis genti longinq̄. quia dñs locutus eſt.

Clamate hec in gẽtibus: ſcificate bellum: ſuſci/
tate robuſtos. Aſcendãt: accedant: omnes viri
bellatores. Cõcidite ãratra veſtra i gladios: et
ligones veſtros i lãceas. Infirmus dicat: quia
ego fortis ſũ. Erũpite ⁊ venite oẽs gentes d̾ cir
cuitu: ⁊ ꝯgregamini. Ibi occũbere faciet dñs ro
buſtos tuos. Cõſurgant ⁊ aſcendant gentes in
vallem ioſaphat: q̄ ibi ſedebo vt iudicẽ oẽs gẽ
tes i circuitu. Mittite falces: quoniã maturauit
meſſis. Venite ⁊ deſcendite. quia plenũ eſt tor
cular. Exuberant torcularia: quia multiplicata
eſt malitia eoꝝ. Populi populi i valle conciſio
nis. quia iuxta eſt dies dñi in valle conciſionis.
Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt: ⁊ ſtelle retraxerũt
ſplendorẽ ſuũ. Et dñs de ſyon rugiet. ⁊ de irlm
dabit vocẽ ſuam. Et mouebunt̾ celi et terra: et
dñs ſpes populi ſui. ⁊ fortitudo filioꝝ iſrael. Et
ſcietis quia ego dñs deꝰ veſter habitãs in ſyon
in monte ſcõ meo. Et erit irlm ſcã: ⁊ alieni non
trãſibũt ꝑ eã amplius. Et erit: in die illa ſtillabũt
montes dulcedinẽ ⁊ colles fluent lacte. Et per
omnes riuos iuda ibunt aque. ⁊ fons de domo
dñi egredief. ⁊ irrigabit torrentẽ ſpinarũ. Egy
ptus in deſolatiõe erit. ⁊ idumea in deſertũ per
ditionis: ꝓ eo q̄ inique egerint in filios iuda. ⁊
effuderint ſanguinẽ inocentẽ i terra ſua. Et iu
dea i eternũ habitabit̾ ⁊ irlm i generationem ⁊
generationẽ. Et mũdabo ſanguinẽ eoꝝ quem
nõ mũdauerã ⁊ dñs ꝯmorabitur in ſyon.

¶ Explicit Iohel propheta. Incipit prolo/
gus in Amos prophetam.

Ozias rex cum religionẽ ſollicite emu
laretur. nimio religionis amore pro
uocatus: circa preceptuꝫ legis moyſi
arrepto turibulo. vt i hiſtoria libri ſe
cundi paralypomenon oſtẽdit̾. ſacerdotale offi
ciũ ꝑſumere conatus eſt. Ob eã rẽ terremotuꝫ
i tẽplo dei exortũ cõſtat: cuiꝰ etiã zacharias pro/
pheta meminit. Ad hũc itaqꝫ terremotũ amos
ꝓpheta tꝑoribus ꝑdicti regis ⁊ tꝑoribus hiero
boã filij ioas regis iſrl' in eas gẽtes q̄ electione
cõprehẽſe ſũt: irã dei ob eas cãs q̄s memorauit
affuturã denũciat. Et q̄ idẽ ꝓpheta in ſequenti
bus ait. Super tribus ipietatibus ⁊ ſup q̄ttuor
nõ ꝯuertã eũ: tertio petõꝝ idulgentiã deũ dare
poſſe ſignificat: quẽ q̄rto eadeꝫ petã admittenti
bus: nec penitam nec indulgentiaꝫ daturũ annũ
ciat. Nam per ignis ſimilitudinẽ. quẽ in predi
ctas gentes mittendum ꝑdixit: grauem atqꝫ ir
reuocabilem dei iram ad euerſionẽ earũdẽ ciui
tatum proceſſuram voluit demonſtrare.

Item alius prologus.

Hic amos ꝓpheta ⁊ paſtor non fuit
pr̄ yſaie ꝓphe. q̄ꝛ q̄ꝫ ⁊ ille ꝓpha ex/
titerit. Nam alijs lris ille. alijs iſte
apud hebreos ſcribit̾: q̄ dria lraruꝫ
apud latinos nõ hẽt̾: ⁊ ille fortis vel robuſtus h̾
vero auulſus iterꝑtatur. quia loquit̾ ꝯ decẽ tri
bus: q̄ ꝑ idolatriam a cultu dei ⁊ a regno dauid
erant auulſe. Fuit aũt cognatio eius ex oppido
thecue qđ ſex miliaribꝰ diſtat a bethleẽ. curam
gerens pecoꝝ. in latitudine cãpoꝝ qui ſũt ꝓxi/
mi oppido thecue: in quibus humi arido atqꝫ
arenoſo nihil oĩo frugum gignitur: ſed vberri
mis paſcuis abundant. ⁊ ideo cũcta ſunt plena
paſtoribus. ⁊ ſterilitas terre cõpenſatur pecorũ
multitudine. Ex hoc nũero paſtorũ fuit amos
impitꝰ ſmone ſꝫ plenus ſcia. Prophetauit antẽ
eiſdẽ temporibus quibus iohel. naum. ionas.
ozee. yſaias. Sꝫ aliquãtulũ exorſus eſt ꝓphare
añq̄ꝫ yſaias. Mariu cañt ꝯ decẽ tribꝰ locutus
eſt pauca de duabꝰ iníſerens. Hinc ablatum
de numero paſtoꝝ miſit dñs: ut in ſamaria ꝓ
phetaret. quẽ amaſias ſacerdos frequẽter pla/
gis afflixit. tandẽ filius eius ozias vecte ꝑ tem
pora trãſfixit. Poſt hec ſemiuiuꝰ in terrã ſuaꝫ
euectꝰ poſt aliq̄t dies dolore vulneris expira/
uit: ſepultuſqꝫ ẽ cũ patribus ſuis.

Incipit argumentum.

Amos ꝓpheta paſtor ⁊ ruſticꝰ ⁊ ru/
boꝝ mora diſtringẽs. paucis vbis
explicari nõ põt. Quis.n. digne ex
primat tria ⁊ q̄uor ſcelera damaſci:
gaze. tyri idumee. filiorum ãmon ⁊ moab. ⁊ ſe
ptimo octauoqꝫ gđu iude ⁊ iſrl'. Hic loquit̾ ad
vaccas pingues q̄ ſũt i monte ſamarie ⁊ ruituraꝫ
domũ maiorẽ minorẽqꝫ teſtat̾. Ipſe cernit ficto
rẽ locuſte. ⁊ ſtantẽ dñm ſup murũ litũ vl' ada/
mãtinũ. ⁊ vncinũ pomorũ attrahentẽ ſupplicia
peccatoribꝰ. ⁊ famẽ i tra. nõ famẽ panis: neqꝫ
ſitim aq̄. ſꝫ audiẽdi vbũ dñi: nõ dixit vbũ ſed
vba. Amos vo interꝑtat̾ onuſtꝰ. Hic amos
ſpũali grã plenꝰ: ꝓphetauit inter ceteros ꝓphe
tas. Nõ.n. ſolus ipſe erat ꝓphetes. ſꝫ etiã alij.
Et quippe non poterat ꝓphetes eẽ. niſi paſtor
ante fuiſſet. Qui etiã tuba ſua clangit ꝑ ſingu
los dies erudiẽs ⁊ docens i eccl'ia. In vitate
enim vox omnium ꝓphetaꝝ. tanq̄ꝫ tuba ſpiri/
tualis ẽ predicans in eccleſia ſecundum q̄ ſcri/
ptum ẽ. Aſcende in montẽ excelſũ tu qui euan
geliças ſyõ: exalta voceꝫ tuã q̄ ꝑdicas hierlm.

Explicit argumentum. Incipit Amos ꝓ
pheta. Capitulum. I

Verba Amos

Verba Amos
q fuit in paſtoꝛalibus thecue
q̄ vidit ſup iſrael in diebus
ozie regis iuda ⁊ in diebus
hieroboā filij ioas regi iſrl'
āte duos ānos tremotus.
Et dixit dñs de ſyon rugiet ⁊ de irlm dabit vo
cē ſuā. Et luxerūt ſpecioſa paſtoꝝ ⁊ exſiccatus
ē vertex carmeli. Hec dicit dñs. Sup trib⁹ ſce
leribus damaſci: ⁊ ſup q̄ttuoꝛ nō ↄuertā eā: eo
q̄ triturauerūt in plauſtris ferreis galaad. Et
mittā ignē i domū azahel: ⁊ deuoꝛabit domos
benadab. Et cōterā vectē damaſci: ⁊ diſperdā
habitatoꝛē de cāpo idoli: ⁊ tenentē ſceptruȝ de
domo voluptatis: ⁊ trāſferet̄ pp̄ls ſyrie cyrenē
dicit dñs h dic̄ dñs. Sup trib⁹ ſcelerib⁹ gaze ⁊
ſup q̄ttuoꝛ nō cōuertā eū: eo q̄ trāſtulerit capti
uitatem pfectam vt cōcluderet eaȝ in idumea.
Et mittam ignem in muruȝ gaze: ⁊ deuoꝛabit
edes ei⁹: ⁊ diſperdā habitatoꝛē de azoto ⁊ tenē
tem ſceptrū de aſcalone: ⁊ cōuertā manū meaȝ
ſuper accharon: ⁊ peribunt reliqui philiſtinoꝝ
dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribus ſceleri/
bus tyri ⁊ ſup quattuoꝛ nō ↄuertā eū eo q̄ con
cluſerint captiuitatē pfectam in idumea ⁊ non
ſint recoꝛdati federis fratrū. Et mittā igneȝ in
murum tyri: ⁊ deuoꝛabit edes eius. Hec dicit
dñs. Super tribus ſceleribus edom ⁊ ſup quat
tuoꝛ non conuertā eum: eo q̄ perſecutus ſit in
gladio fratrē ſuum ⁊ violauerit miſericoꝛdiam
eius: ⁊ tenuerit vltra furoꝛē ſuum: ⁊ indigna/
tionē ſuam ſeruauerit vſq; in finem. Mittam
ignē i theman: ⁊ deuoꝛabit edes boſre. Hec di
cit dñs. Sup trib⁹ ſcelerib⁹ filioꝝ āmon ⁊ ſup
q̄ttuoꝛ nō ↄuertā eū: eo q̄ diſſecuerit pregnan/
tes galaad. ad dilatādū terminū ſuū. Et ſuccēdaȝ
ignē i muro rabba ⁊ deuoꝛabit edes ei⁹: i vlu/
latu i die belli. ⁊ i turbine ī die cōmotionis. Et
ibit melchon i captiuitatē: ipſe ⁊ principes eius
ſimul. dicit dñs. II
Hec dicit dñs. Sup trib⁹ ſcelerib⁹ mo/
ab ⁊ ſup q̄ttuoꝛ nō conuertā euȝ: eo q̄
incēderit oſſa regis idumee vſq; ad ci/
nerem. Et mittam igneȝ in moab ⁊ deuoꝛabit
edes carioth. ⁊ moꝛiet̄ i ſonitu moab ī clangoꝛe
tube: ⁊ diſpdā iudicē de medio eius: ⁊ oēs pn
cipes ei⁹ interficiā cū eo dic̄ dñs. Hec dic̄ dñs
Sup trib⁹ ſcelerib⁹ iuda ⁊ ſup quattuoꝛ nō con
uertā eū: eo q̄ abiecerit legē dñi. ⁊ mādata ei⁹
nō cuſtodierit. Deceperunt. n. eos idola ſua:
poſt q̄ abierāt pr̄es eoꝛū. Et mittā ignē i iuda.
⁊ deuoꝛabit edes irlm. Hec dicit dñs. Super
trib⁹ ſcelerib⁹ iſrl' ⁊ ſup q̄ttuoꝛ non ↄuertā euȝ:
p eo q̄ vendiderit p argēto iuſtū ⁊ pauperē p
calciamētis. Qui ↄterūt ſup puluere tre capi/
ta paupeꝝ ⁊ viā humiliū declināt. Et fili⁹ ac pater
ei⁹ ierāt ad puellā ut violarent nomē ſcm̄ meū
⁊ ſup veſtimētis pigneratis accubuerūt iuxͣ oē
altare. ⁊ vinū dānatoꝝ bibebāt i domo dei ſui
Ego aūt exterminaui āmoreum a facie eorum
cuius altitudo . cedrorum altitudo eius: ⁊ foꝛ/
tis ipſe q̄ſi quercus. Et ↄtriui fructū ei⁹ deſup:
⁊ radices ei⁹ ſubter. Ego ſum q aſcendere vos
feci de tra egypti: ⁊ eduxi vos in deſertū q̄dra/
gita annis ut poſſideretis trā āmoꝛꝛei: ⁊ ſuſci/
taui de filijs vr̄is i pphetas. ⁊ de iuuenibus ve
ſtris. nazareos: Nūqd nō ita eſt filij iſrl' dic̄ do
minus: Et ppinabitis nazareis vinum ⁊ pphe
tis mandabatis dicentes. ne prophetetis. Ecce
ego ſtridebo ſubter vos: ſicut ſtridet plauſtrū
onuſtum feno. Et peribit fuga a veloce: ⁊ foꝛ
tis nō obtinebit ꝟtutē ſuā: ⁊ robuſtus non ſal
uabit aiam ſuam. Et tenens arcuȝ non ſtabit ⁊
velox pedibus ſuis nō ſaluabit̄: ⁊ aſceſſoꝛ equi
non ſaluabit animā ſuam. et robuſtus coꝛde in
ter foꝛtes nudus fugiet in illa die. dicit dñs.
Audite verbū qd locutus ē dñs III
ſup vos filij iſrl': ſup oēm cognationē
quā eduxi de terra egypti dicens Tātū
modo vos cognoui ex oibus cognatioib⁹ tre. Idcir
co viſitabo ſuper vos oēs iniq̄tates vr̄as. Nū
qd ambulabunt duo pariter: niſi cōuenerit eis
Nūquid rugiet leo in ſaltu: niſi habuerit pdā:
Nūquid dabit catulus leōis vocē de cubili ſuo
niſi aliquid appꝛehēderit: Nūquid cadet auis
i laqueū tre abſq; aucupe: Nūquid auferet̄ la/
queus de tra: an̄q̄ quid cepit: Si clanget tuba
in ciuitate. ⁊ poplus nō expaueſcet: Si erit ma
lum i ciuitate: qd dñs nō fecerit: Quia non fa
ciet dñs deus verbum: niſi reuelauerit ſecretuȝ
ſuum ad ſeruos ſuos pphās. Leo rugiet: qs
nō timebit: Dominus deus locutus ē. quis nō
pphetabit: Auditū facite in edibus azoti. ⁊ in
edibus terre egypti. ⁊ dicite. Cōgregamini ſu
per mōtes ſamarie ⁊ videte inſanias multas in
medio eius ⁊ calumniam patiētes in penetrali/
bus eius. Et neſcierunt facere rectū: dicit do/
minus: theſaurizātes iniquitatem ⁊ rapinas i
edibus ſuis. Propterea hec dic̄ dñs deus: Tri
bulabit̄ ⁊ circuiet̄ terra: ⁊ detrahetur ex te foꝛ/
titudo tua: ⁊ diripiētur edes tue. Hec dicit do
minus. Quomodo ſi eruat paſtoꝛ de oꝛe leo/
nis duo crura aut extremum auricule: ſic eru/

cuꝝ filij iſrael q habitant in ſamaria in plaga le/
ctuli ⁊ in damaſci grabato. Audite ⁊ ꝯteſtami
ni in domo iacob: dicit dñs deus exercituū: qꝛ
in die cum viſitare cepero ꝑuaricationes iſrael
ſuper eum viſitabo: ⁊ ſup altaria bethel: ⁊ am/
putabunꝛ cornua altaris ⁊ cadent in terraȝ. Et
percutiā domū hyemalem cum domo eſtiua: ⁊
peribunt domus eburnee: ⁊ diſſipabunꝛ edes
multe: dicit dominus. IIII

AVdite verbuȝ hoc vacce pingues que
eſtis in monte ſamarie: q̄ calūniam faci
tis egenis: ⁊ ꝯfringitis paupes. Que
dicitis dñis vr̄is: afferte ⁊ bibemus. Iurauit
dñs deus in ſcō ſuo: qꝛ ecce dies venient ſuper
vos ⁊ leuabunt vos in contis: ⁊ reliquias ve/
ſtras in ollis feruentibus. Et p apturas exibi/
tis altera ꝯ alterā: ⁊ ꝓijciemini in armō dic do
minus. Venite ad bethel ⁊ ipie agite ad galga
laȝ: ⁊ multiplicate ꝑuaricationē. Et offerte ma
ne victimas veſtras: tribus dieb⁹ decimas ve
ſtras. Et ſacrificate de fermētato laudē: ⁊ vo/
cate volūtarias oblationes: ⁊ annunciate. Sic
eni voluiſtis filij iſrael: dicit dñs deus. Vnde
⁊ ego dedi vobis ſtuporē dentiū in cunctis vr/
bibus veſtris: ⁊ idigentiā panū in oibus locis
veſtris: ⁊ nō eſtis reuerſi ad me dicit dominus
Ego quoqȝ ꝓhibui a vobis imbrem cū adhuc
tres menſes ſupeſſent vſqȝ ad meſſeȝ: ⁊ plui ſu
p vnā ciuitatem: ⁊ ſup alterā ciuitatē non plui.
Pars vna cōpluta eſt: ⁊ pars ſup quam non
pluiaruit. Et venerunt due ⁊ tres ciuitates ad
vnam ciuitatem vt biberent aquam: ⁊ nō ſunt
ſatiate: ⁊ nō rediſtis ad me dicit domin⁹. Per
cuſſi vos in vēto vrente: ⁊ in aurigine: multi/
tudinē hortoꝝ veſtroꝝ vineaꝝ veſtraꝝ olīue/
ta veſtra ⁊ ficeta veſtra comedit eruca: ⁊ nō re
diſtis ad me dicit dñs. Miſi in vos morteȝ in
via egypti: percuſſi in gladio iuuenes veſtros
vſqȝ ad captiuitatē equoꝝ veſtroꝝ: ⁊ aſcendere
feci putredinem caſtroꝝ veſtroꝝ in nares ve/
ſtras: ⁊ non rediſtis ad me dicit dñs. Subuer
ti vos ſicut ſubuertit dñs ſodomā ⁊ gomorram
⁊ facti eſtis q̄ſi torris raptus ab incendio: ⁊ nō
rediſtis ad me dicit dñs. Qua ꝓpter hec faciā
tibi iſrael. Poſtq̄ȝ aūt hec fecero tibi: ꝑparare
in occurſū dei tui iſrael. Quia ecce formās mō
tes ⁊ creans ventū ⁊ annuncians homini elo/
quium ſuum: faciens matutinā nebulam ⁊ gra
diens ſuper excelſa terre dominus deus exer/
cituum nomen eius. V

AVdite verbū iſtud: qꝛ ego leuo ſup voſ
planctum. Domus iſrael cecidit: ⁊ nō
adijciet vt reſurgat. Virgo iſrael ꝓiecta eſt in
terrā ſuā: nō eſt q ſuſcitet eam. Quia hec dicit
dominus deus. Vrbs de qua egrediebāꝛ mil
le: relinquenꝛ in ea centū: ⁊ de qua egrediebā
tur centū: relinquenꝛ in ea decem in domo iſrl̄
qꝛ hec dicit dñs deus domui iſrl̄. Querite me
⁊ viuetis: ⁊ nolite q̄rere bethel. In galgalam
nolite intrare: ⁊ in berſabee nō tranſibitis: qꝛ
galgala captiua ducetꝛ ⁊ bethel erit inutilis. Que
rite dñm ⁊ viuite ne forte cōburatur vt ignis
domus ioſeph: ⁊ deuorabit ⁊ nō erit qui extin/
guat bethel. Qui conuertitis in abſinthiū iudi
ciū: ⁊ iuſticiā in terra relinquitis: facientē arctu
rum ⁊ orionē ⁊ ꝯuertentē in mane tenebras: ⁊
diem in noctē mutantē. Qui vocat aquas ma/
ris: ⁊ effundit eas ſup faciē terre: dñs nomē ē
eius. Qui ſubridet vaſtitatē ſup robuſtum: ⁊
depopulationē ſup potenteȝ affert. Odio ha/
buerunt corripientē in porta: ⁊ loquentē perfe/
cte abhominati ſunt. Idcirco ꝓ eo q diripiebā
tis pauperem ⁊ predā electā tollebatis ab eo:
domos quadro lapide edificabitis ⁊ nō habi/
tabitis in eis. Vineas plātabitis amantiſſimaſ
⁊ nō bibetis vinū eaꝝ: qꝛ cognoui multa ſcele/
ra veſtra: ⁊ fortia pctā veſtra. Hoſtes iuſti ac
cipientes munus: ⁊ pauperes deprimentes in
porta. Ideo prudens in tēpore illo tacebit: qꝛ
tēpus malū eſt. Querite bonū ⁊ nō maluȝ vt
viuatis: et erit dominus deus exercituum vo/
biſcū ſicut dixiſtis. Odite malum et diligite bo
num: et conſtituite in porta iudiciuȝ: ſi forte mi
ſereatur dominus deus exercituuȝ reliquijs io
ſeph. Propterea hec dicit dominuȝ deus exer
cituum dominator. In oibus plateis planctus
et in cunctis q̄ foris ſunt dicitur ve ve. Et vo/
cabunt agricolam ad luctum: et ad planctū eos
q ſciunt plangere. Et in oibus vijs erit plan/
ctus: qꝛ pertranſibo in medio tui dicit domin⁹
Ve deſiderantibus diē domini. Ad quid eam
vobis? Dies domini iſta tenebre et non lux.
Quomō ſi fugiat vir a facie leonis et occurrat
ei vrſus: et igrediaꝛ domū et innitaꝛ manu ſua
ſuper parietē et mordeat euȝ coluber. Nunqd
nō tenebre dies domini: et nō lux et caligo et nō
ſplēdor in ea. Odi et ꝓieci feſtiuitates veſtras
et nō capiā odorem cetuū veſtroꝝ. Qđ ſi obtu
leritis mihi holocauſtomata et munera veſtra:
non ſuſcipiā: et vota pinguiū veſtroꝝ nō reſpi
ciam. Aufer a me tumultū carminū tuorum: et
cantica lire tue non audiā. Et reuelabiꝛ q̄ſi aq̄
iudicium: et iuſticia quaſi torrens fortis. Nun
quid hoſtias: et ſacrificiū obtuliſtis mihi in de

ſerto q̃draginta ãnis dom⁹ iſrł. Et portaſtiſ ta/
bernaculū moloch deo vr̃o ⁊ imaginez idoloꝝ
vr̃oꝝ: ſid⁹ dei vr̃i rempha: figuras q̃s feciſtis
vobis adorare eas: ⁊ migrare vos faciã trans
damaſcū dixit dñs: deus exercituū nomē eius.
Ve vobis qui opulēti eſtis in VI
ſyon ⁊ cõfiditis in monte ſamarie:
optimates capita pploꝝ. igredientes
põpatice domū iſrł. Trãſite in calãne ⁊ videte.
⁊ ite idē in emath magnã: ⁊ deſcēdite i geth pa
leſtinorum et ad optima q̃z regna hoꝝ. ſi latior
terminꝰ eoꝝ ĩmino vr̃o ē. Qui ſeparati eſtis ĩ
diē malū et appropinquatis ſolio iniquitatis.
Qui dormitis in lectiſ eburneis: et laſciuitiſ i ſtra
tis vr̃is. Qui comeditiſ agnū de grege. et vi/
tulos de medio armēti: q canitis ad vocē pſal/
terij. Sicut dauid putauerūt ſe hr̃e vaſa cantici bi
bētes vinū in phialis. et optĩo vnguēto delibu
ti: et nihil patiebant ſup ↄtritõe ioſeph. Qua/
ppt nūc migrabūt in capite tranſmigrãtium: ⁊
auferet factio laſciuiētiū. Iurauit dñs de⁹ i aia
ſua: dicit dñs de⁹ exercituū. Deteſtor ego ſupbiã
iacob: et domos eius odi. et tradã ciuitatem cū
hitatorib⁹ ſuis. Qd ſi reliq̃ fuerit decē viri i do
mo vna et ipſi morientur. Et tollet eū ppiqu⁹
ſu⁹ ⁊ cõburet eū ut efferat oſſa de domo. et dicet
ei q in penetralib⁹ dom⁹ eſt. Nūqd adhuc ē pe
nes te. Et rñdebit. Finis ē. Et dicet ei. Tace:
et nõ recorderiſ nõis dñi. Quia ecce dñs mãda
uit. et percutiet domū maiorē ruinis. et domum
minorē ſciſſionib⁹. Nūqd currē queūt i petris eq
aut arari põt in bubalis. Qm̃ conuertiſtis in
amaritudinem iudicium: ⁊ fructū iuſticie in ab/
ſinthiū qui letamini in nihili: q dicitis. Nunqd
non in fortitudine noſtra aſſumpſimus nobis
cornua? Ecce eni ſuſcitabo ſup vos domus iſrł
dicit dominus deus exercituum gentem: ⁊ con
teret vos ab introitu emath vſq̃ ad torrentē deſti.
Hec oſtēdit mihi dñs deus. VII
Et ecce fictor locuſte in pncipio germĩ
nantiū ſerotini imbris: ⁊ ecce ſerotinus
poſt tonſionē regis: ⁊ factū eſt cū ↄſūmaſſet co
medere herbã terre: dixi. Dñe deus ppitius
eſto obſecro. Quis ſuſcitabit iacob: q: paruul⁹
eſt? Miſertus eſt dñs ſuper hoc. Nõ erit dixit
dominus. Hec oſtendit mihi dñs deus. Et ec
ce vocabit iudicium ad ignē dñs deus: ⁊ deuo
rabit abyſſum multã ⁊ comedet ſimul partem.
Et dixi. Dñe deus quieſce obſecro. Quis ſu/
ſcitabit iacob: q: paruulus eſt? Miſertus ē do/
minus ſuper hoc. Sed ⁊ iſtud nõ erit dixit dñs
deus. Hec oſtēdit mihi dñs deuſ. Et ecce dñs
ſtans ſuper murum litũ: ⁊ in manu eius trulla
cementarij. Et dixit dñs ad me: Quid tu videſ
amos. Et dixi. Trullā cemētarij. Et dixit do
minus. Ecce ego ponã trullam in medio ppłi
mei iſrael. Nõ adijciã vltra ſup inducere eū. ⁊
demolient excelſa idoli. ⁊ ſcificatiões iſrł deſo/
labunt: ⁊ ↄſurgã ſup domū hieroboã in gladio
Et miſit amaſias ſacerdos bethel ad hieroboā
regē iſrael. dicens. Rebellauit ↄtra te amos in
medio domus iſrael. Non poterit terra ſuſtine
re vniuerſos ſermões eius. Hec. n. dicit amoſ
In gladio moriet hieroboã: ⁊ iſrael captiu⁹ mi
grabit de terra ſua. Et dixit amaſias ad amos.
Qui vides: gradere fuge in trã iuda. ⁊ come/
de ibi panē ⁊ pphabis ibi. ⁊ in bethel nõ adij/
cies vltra vt pphetes: q: ſcificatio regis ē ⁊ do
mus regni eſt. Rñditq̃z amos ⁊ dixit ad amaſi
am. Nõ ſum ppha: ⁊ nõ ſū fili⁹ pphe. ſed armē
tari⁹ ego ſū vellicãs ſycomoros. Et tulit me do
minus de⁹ cū ſeq̃rer gregē: ⁊ dixit dñs ad me.
Vade ppha ad pplm meū iſrł. Et nūc audi v
bū dñi. Tu dicis nõ pphetabis ſup iſrł ⁊ nõ ſtil
labis ſup domū idoli. Propē hoc hec dicit dñs
Vxor tua in ciuitate fornicabit: ⁊ filij tui ⁊ filie
tue in gladio cadent: ⁊ humus tua funiculo me
tiet. Et tu in terra polluta morieris: ⁊ iſrael ca/
ptiuus migrabit de terra ſua. VIII
Hec oñdit mihi dñs deus. Et ecce vnci
nus pomoꝝ. Et dixit. Quid tu vides
amos. Et dixi. Vncinū pomorum. Et
dixit dñs ad me. Venit finis ſuper populū me
ū iſrael. Nõ adijciã vltra vt ptranſeã eum. Et
ſtridebunt cardines tēpli in die illa dicit domi/
nus deus. Multi morient: in oī loco pijciet ſi
lentiū. Audite h q ↄteritis pauperē: ⁊ deficere
facitis egenos tre dicētes. Qñ trãſibit meſſis
⁊ venūdabimus merces. ⁊ ſabbatū ⁊ apiemus
frumētū: vt imĩnuam⁹ menſurã ⁊ augeamus ſi
clū ⁊ ſupponamus ſtateras doloſas: vt poſſidea
mus i argēto egenos: ⁊ paupes p calciamētis
⁊ q̃ſq̃lias frumēti vēdamus. Iurauit dominuſ
in ſupbiã iacob: ſi oblitus fuero vſq̃ ad finem
oĩa opa eoꝝ. Nūqd ſup iſto non ↄmouebit ira
⁊ lugebit oĩs habitator eius. Et aſcēdet q̃ſi flu/
uius vniuerſus: ⁊ eijciet ⁊ defluet q̃ſi riuus egy
pti. Et erit in die illa dicit dominus: occidet ſol
meridie: ⁊ tenebreſcere faciã terrã i die luminis
Et conuertã feſtiuitates vr̃as in luctū: ⁊ omnia
cantica vr̃a in planctū. Et inducã ſup oē dorſū
vr̃m ſaccū. ⁊ ſup oē caput caluitiū. Et ponam
eã q̃ſi luctū vnigeniti: ⁊ nouiſſima ei⁹ quaſi diē
amaꝝ. Et ecce dies veniūt dicit dñs ⁊ mittam
N

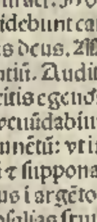

famē in terrā: nō famem panis neqȝ ſitim aque
ſed audiendi vbū dñi. Et ɔmouebunt a mari
vſqȝ ad mare: ⁊ ab aquilone vſqȝ ad orientem cir
cuibunt q̄rentes vbū dñi. ⁊ nō inuenient. In
die illa deficient virgines pulchre: ⁊ adoleſcētes
in ſiti: q iurant i delicto ſamarie ⁊ dicūt. Viuit
deus tuus dan: ⁊ viuit via berſabee. Et cadent
⁊ non reſurgent vltra. IX
Vidi dñm ſtantem ſup altare. Et dixit.
Percute cardinē: ⁊ ɔmoueāt ſuperli
minaria. Auaritia. n. in capite oium et
nouiſſimū eoꝝ in gladio interficiam. Non erit
fuga eis. ⁊ q fugerit ex eis nō ſaluabitur. Si de
ſcenderint vſqȝ ad infernū: inde manus mea
educet eos: ⁊ ſi aſcēderint vſqȝ in celum: inde de
trahā eos. Et ſi abſconditi fuerint in vertice car
meli. inde ſcrutans auferā eos: ⁊ ſi celauerit ſe
ab oculis meis i ꝓfundo maris: ibi mādabo ſ
penti ⁊ mordebit eos. Et ſi abierint in captiui
tatē coraꝫ inimicis ſuis. ibi mandabo gladio ⁊
occidet eos. Et ponaꝫ oculos meos ſup eos in
malum ⁊ nō i bonū. Et domin⁹ deus exercituū
q tangit terrā ⁊ tabeſcit: ⁊ lugebūt oēs hītantes
in ea. Et aſcēdet ſicut riuus ois: ⁊ defluet ſicut
fluuius egypti. Qui edificat in celo aſcenſioēꝫ
ſuam: ⁊ faſciculum ſuum ſup terram fundauit.
Qui vocat aquas maris: ⁊ effundit eas ſup fa
ciē tre. Domin⁹ nomē eius. Nūqd nō vt filij
ethiopū vos eſtis mihi filij iſrael ait dominus.
Nūqd nō iſrl' aſcēdere feci d' tra egypti: ⁊ pale
ſtinos d' capadocia: ⁊ ſyrios d' cyrene. Ecce ocu
li domini dei ſup regnū peccās. ⁊ ɔterā illud a
facie tre. Verūtamē ɔterēs nō ɔterā domū ia
cob dic̄ dominus. ecce. n. mādabo ego ⁊ ɔcuti
aꝫ i oibus gētibus domū iſrl': ſicut ɔcutit triticū
i cribro: ⁊ nō cadet lapillus ſup trā. In gladio
morient oēs peccōres ppli mei: q dicunt. nō ap
ꝓpinquabit ⁊ nō veniet ſup nos malū. In die
illa ſuſcitabo tabernaculū dauid qd̄ cecidit ⁊ ree
dificabo apturas muroꝝ eius: ⁊ ea que corrue
rant inſtaurabo. Et reedificabo eū ſicut in die
bus antiqs: vt poſſideāt reliqas idumee ⁊ oēs
nationes. eo q̄ inuocatū ſit nomē meū ſup eos
dicit dominus faciēs. h. Ecce dies veniēt dicit
dominus: ⁊ ɔphendet arator meſſorē: ⁊ calca
tor vue mittētē ſemē. Et ſtillabūt mōtes dulce
dinē: ⁊ oēs colles culti erunt. Et cōuertam ca
ptiuitatē ppli mei iſrl': ⁊ edificabunt ciuitates de
ſertas: ⁊ inhabitabūt ⁊ plantabunt vineas: ⁊ bi
bent vinum earum: ⁊ facient hortos ⁊ comedēt
fructus eorum. Et plantabo eos ſuper humuꝫ
ſuā: ⁊ nō euellā eos vltra de tra ſua quam dedi
eis: dicit dominus deus tuus.

¶ Explicit Amos ꝓpheta. Incipit ꝓlogus
in Abdiam prophetam.

Iacob patriarcha habuit fratrē eſau:
qui ob ruborē corporis ſui edom he
brea lingua appellatus eſt: quod lati
ne ſanguineus dicit. Is memoratū fratrē ſuū:
qui iſrael nomē acceperat: graui odio cōmotus
interimere conatus ē. Qua de cā oēs q ppl'm
iſrael. i. filios patriarche iacob p̄dicti eſau odiū
imitati pſecuti ſunt eſau ⁊ edom appellati ſunt.
Et q: populus iſrael de captiuitate chaldeoꝝ
p cyrum regē perſaꝝ nutu dei reuocatus i hie
ruſalē: ab alio regno grauiter afflictus atqȝ op
preſſus ē: ideo hoc regnū qd̄ more eſau p̄dictū
populū perſecutū ē: per denūciationē abdie ꝓ
phete increpat: qd̄ nō dei idignatione: ſȝ ſua vir
tute populū ſupatū gloriabat. De quo regno
olim per dauid in pſo centeſimo trigeſimoſexto
dictū eſt. Memorare dñe filioꝝ edom i die irl'm
Nā reliqua lectiōe cōphenſa: futurū in gentes
iudiciū: ob cās lectōe ɔphenſas: regnūqȝ dei
in pplo iſrael ſignificat. Incipit alius ꝓlogus.

Ebrei hunc dicūt eſſe: q ſub rege ſa
marie achab: ⁊ impijſſima iezabel: pa
uit centū ꝓphetas in ſpecubus: qui
nō curuauerunt genu ante baal: ⁊ d
ſeptē milibus erant quos helias arguit igno
raſſe. Sepulchrum quoqȝ eius vſqȝ hodie cuꝫ
mauſoleo heliſei ꝓphete. ⁊ baptiſte ioannis: i
ſebaſte venerationi habetur: que olim ſamaria
dicebatur. Hanc herodes rex antipatris fili⁹
in honore auguſti ceſaris greco nomine voca
uit auguſta. Hic igitur qui centuꝫ ꝓphetas pa
uerat: accepit gratiā ꝓphetalem. ⁊ de duce ex
ercitus fuit dux eccleſie. Tunc in ſamaria par
uum gregem pauerat: nunc in toto orbe xp̄i pa
ſcit eccleſias. Et ſicut ſtephanus coronā meruit
it paſſionis: ſic hic de ſeruitutis dei cuꝫ paulo a
poſtolo nomine gloriat: quia abdias ſuus dñi
in noſtro ſonat eloquio.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum.

Abdias q iterptat ſuus dñi ɔtonat ɔtra
edom: ſanguineū terrenūq: fratrē: fra
triſqȝ quoqȝ iacob ſemp emulū haſta p
cutit ſpiritali. Explicit argumentum.

Incipit Abdias ꝓpheta. ¶ Capitulum. I

Viſio Abdie. Hec dicit dominus
deus ad edom. Auditum audiui
mus a dño: ⁊ legatum ad gentes mi
ſit. Surgite: et ɔſurgamus aduerſus eū in pre

lium. Ecce puulum dedi te in gentibus. Con/
tẽptibilis. tu es valde. Superbia cordis tui ex/
tulit te habitantẽ i ſciſſuris petrarꝫ: exaltantẽ ſo
liũ tuũ. Qui dicis in corde tuo. Quis detrahet
me i terrã. Si exaltatus fueris vt aqla. ⁊ ſi iter
ſidera poſueris nidũ tuũ: inde detrahã te dicit
dñs. Si fures introiſſent ad te. ſi latrones per
noctẽ: quõ ↄticuiſſes. Nõne furati eſſent ſuffi/
cientia ſibi. Si vindemiatores introiſſent ad te
nũqd ſaltẽ racemũ reliqſſent tibi. Quõmõ ſcru
tati ſunt eſau. Inueſtigauerũt abſcondita eius.
Vſqꝫ ad terminũ emiſerunt te. oẽs viri federis
tui illuſerunt tibi. Inualuerunt aduerſum te vi
ri pacis tue. Qui comedunt tecum ponent inſi
dias ſubter te. Nõ eſt prudentia in eo. Nunqd
nõ in die illa dicit dñs pdam ſapientes de idu/
mea ⁊ prudentiã de mõte eſau. Et timebunt for
tes tui a meridie: vt intereat vir de monte eſau.
Propter interfectionẽ ⁊ ꝓpter iniqtatẽ i frẽꝫ tu
ũꝫ iacob operiet te ↄfuſio: ⁊ peribis in eternũ. In die
cũ ſtares aduerſus eũ quãdo capiebãt alieni ex/
ercitũ eius. ⁊ extranei igrediebant portas eius
⁊ ſup ierlm mittebãt ſortẽ: tu q̃ eras quaſi vnus
ex eis. Et nõ deſpicies i die fris tui: in die pere
grinationis eius. Et nõ letaberis ſup filios iuda
in die pditionis eorꝫ. ⁊ nõ magnificabis os tuũ
in die ãguſtie. Neqꝫ igredieris portã ppl'i mei
in die ruine eorꝫ: neqꝫ deſpicies ⁊ tu i malis eiꝰ
in die vaſtitatis illius. Et nõ emitteris aduer/
ſus exercitũ eiꝰ in die vaſtitatis illius: neqꝫ ſta
bis in exitibus vt interficias eos q fugerint. Et
nõ ↄcludes reliquos eiꝰ in die tribulatiõis: qm̃
iuxta ẽ dies dñi ſup oẽs gẽtes. Sicut feciſti: ſi/
et tibi: retributionẽ tuã ↄuertam in caput tuũꝫ.
Quõ. n. bibiſti ſup montẽ ſcm̃ meũ: bibent oẽs
gẽtes iugit. ⁊ bibent ⁊ abſorbebunt: ⁊ erũt qua
ſi nõ ſint. Et in mõte ſyon erit ſaluatio: ⁊ erit ſã
ctus. Et poſſidebit domꝰ iacob eos q ſe poſſe/
derãt. Et erit domus iacob ignis: ⁊ domus io
ſeph flãma. ⁊ domus eſau ſtipula. Et ſuccendẽ
tur in eis ⁊ deuorabũt eos: ⁊ non erũt reliqe do
mus eſau: qꝛ dominus locutꝰ eſt. Et hereditabũt
hi q ad auſtrũ ſunt mõtẽ eſau: ⁊ q i cãpeſtri
bus philiſtijm: ⁊ poſſidebũt regionẽ ephraim ⁊
regiõeꝫ ſamarie. Et beniamin poſſidebit galaad
⁊ tranſmigratio exercitus huiꝰ filiorꝫ iſrael oĩa
loca chananeorꝫ vſqꝫ ad sareptam: ⁊ trãſmigra
tio ierlm q̃ in boſforo eſt poſſidebit ciuitates au/
ſtri. Et aſcendent ſaluatores in montẽꝫ ſyon iu
dicare montem eſau: ⁊ erit domino regnum.

Explicit Abdias propheta. Incipit ꝓ/
logus in ionam prophetam.

IOnã ſcm̃ hebrei affirmãt filiũ fuiſſe
mulieris vidue sareptãe. quẽ helias
ꝓpha mortuum ſuſcitauit: matre po
ſtea dicẽte ad eũ: nũc cognoui qꝛ vir
dei es tu. ⁊ vbũ dei in ore tuo veritas ẽ. Ob hãc
etiã cãm ipm puerꝫ ſic vocauit amathi. Amathi
n. in nr̃a lingua veritatẽ ſonat. Et ex eo ꝙ verꝫ
helias locutus eſt: ille q ſuſcitatus eſt filius eſſe
dicit veritatis. Ideo de veritate columba naſcit
qꝛ ionas columbam ſonat. In condemnatiõeꝫ
autem iſrael ionas ad gentem mittit. q niniue
agente pniam. illi in malitia pſeuerant. Tẽpo/
ribus quippe hieroboam regis iſrael q deo d'rẽ
licto: cũ pplo ſuo in ſamaria idolis ſacrificabat:
ionam ꝓphetam fuiſſe quartus liber regum in
dicat. Is cũ ꝓphetia illuminante pctõres ciuita
tis niniue dei miam ↄſecuturos videret: ne fal
ſa predicare videret: ad denunciandum interi/
tũ eiuſdẽ ciuitatis ire nolebat. Nam ſicut deus
ad abrahã de impietate ſodomorꝫ ⁊ gomorreorꝫ
locutus eſt: clamor ſodomorum ⁊ gomorreorũ
peruenit ad me. Ita ⁊ de niniue dicit. eo ꝙ aſcen
derit clamor malitie eius ad deũ. Et qꝛ ſnia dei
de ſodomis facta: in niniue reuocata eſt. ita ⁊ io/
nas aduerſum niniuem ꝓlatam ſniam reuoca
ri nolebam. diuine diſpenſatiõis ignarus: q ſalũ
tem hoim ad ſe ↄuertentium magis vult q̃ꝫ i
teritum. Hoc illi acciderat qð ⁊ ſcõ heliſeo: qui
filiũ ſunamitidis mulieris mortuum ignorauit
Idõ a ↄſpectu dei fugere ſe ionas putabat. hũa/
nũ aliqd paſſus dicente dauid. Quo ibo a ſpiri
tu tuo: ⁊ a facie tua quo fugiam.

Explicit prologus. Incipit argumentũꝫ.

IOnas colũba pulcherrima. naufra
gio ſuo paſſionẽ domini pfigurans
mũdũ ad pniam reuocat: ⁊ ſub noie
niniue ſalutem gentibus denunciat.

Explicit argumentum. Incipit Jonas
propheta.

Capitulum. I.

ET factum eſt verbũꝫ do
mini ad io
nam filium amathi dicens. Sur/
ge ⁊ vade in niniuen ciuitatẽ grã
dem. ⁊ predica in ea. quia aſcẽdit
malitia eius corã me. Et ſurrexit ionas vt fuge
ret in tharſis a facie domini. Et deſcẽdit ioppẽ
⁊ inuenit nauẽ euntem i tharſis. Et dedit naulum
eius ⁊ deſcẽdit i eã vt iret cũ eis in tharſis a fa/
cie domini. Dominꝰ ãt miſit vẽtũ magnũ i ma
re. ⁊ fcã eſt tẽpeſtas magna i mari ⁊ nauis picli
tabat ↄteri. Et timuerũt naute: ⁊ clamauerunt

viri ad deū ſuū: ⁊ miſerūt vaſa q̄ erant in naui i
mare: vt alleuiaret̄ ab eis. Et ionas deſcendit
ad interiora nauis: ⁊ dormiebat ſopore graui.
Et acceſſit ad eū gubernator: ⁊ dixit ei. Quid
tu ſopore deprimeris? Surge inuoca deū tuum:
ſi forte recogitet deus de nobis ⁊ nō pereamus.
Et dixit vir ad collegā ſuū. Venite ⁊ mittam⁹
ſortes: ⁊ ſciamus q̄re h̄ malū ſit nobis. Et miſe
runt ſortes: ⁊ cecidit ſors ſup ionā. Et dixerunt
ad eū. Indica nobis: cuius cā malū iſtud ſit no
bis: qḋ ē opus tuū: q̄ tra tua. ⁊ q̄ vadis: vel ex
quo pplo es tu? Et dixit ad eos. Hebreus ego
ſum: ⁊ dn̄m deum celi ego timeo: q fecit mare ⁊
aridā. Et timuerunt viri timore magno: ⁊ di/
xerunt ad eū. Quid h̄ feciſti? Cognouerūt eni
viri q̄ a facie dn̄i fugeret: q: idicauerat eis. Et
dixerūt ad eū. Quid faciem⁹ tibi: ⁊ ceſſabit ma
re a nobis. Quia mare ibat ⁊ intumeſcebat. et
dixit ad eos. Tollite me ⁊ mittite in mare ⁊ ceſ
ſabit mare a vobis. Scio. n. ego: qm̄ ꝓpter me
tēpeſtas hec grandis venit ſup vos. Et remi/
gabant viri vt reuerterent̄ ad aridā ⁊ nō vale/
bant: quia mare ibat ⁊ intumeſcebat ſup eos: ⁊
clamauerunt ad dn̄m. ⁊ dixerūt. Queſum⁹ do
mine ne pereamus in aia viri iſtius ⁊ ne des ſup
nos ſanguinem innocentem: quia tu domine ſi
cut voluiſti feciſti. Et tulerūt ionam ⁊ miſerūt i
mare: ⁊ ſtetit mare a feruore ſuo. Et timuerunt
viri timore magno dn̄m: ⁊ immolauerunt ho/
ſtias domino: ⁊ vouerunt vota. II
ET p̄parauit dn̄s piſcē grādē: vt deglu
tiret ionā. ⁊ erat ionas in ventre piſcis
trib⁹ diebus ⁊ tribus noctibus. Et ora
uit ionas ad dn̄m deū ſuum de vētre piſcis. Et
dixit. Clamaui de tribulatiōe mea ad dominū.
⁊ exaudiuit me. De ventre inferi clamaui: ⁊ ex
audiſti vocē meam. Et proieciſti me in ꝓfūdū
in corde maris: ⁊ flumen circumdedit me. Oēs
gurgites tui ⁊ fluctus tui ſup me tranſierūt. Et
ego dixi. Abiectus ſum a ↄſpectu oculoꝝ tuoꝝ.
Verūtn̄ rurſus videbo templū ſcm̄ tuum. Cir
cundederunt me aq̄ vſq; ad aiam abyſſus val/
lauit me: pelag⁹ operuit caput meum. Ad extre/
ma montium deſcēdi: terre vectes ↄcluſerunt me
i eternū: ⁊ ſubleuabis de corruptione vitā meā
dn̄e deus meus. Cū anguſtiaret̄ in me aia mea
dn̄i recordatus ſū: vt veniat ad te orō mea ad tē
plum ſcm̄ tuū. Qui cuſtodiunt vanitates: fru/
ſtra miām ſuam derelinquūt. Ego autē in vo/
ce laudis immolabo tibi: q̄cunq; voui reddā pro
ſalute mea dn̄o. Et dixit dominus piſci. Et euo
muit ionam in aridam. III

ET factum ē v̄bū dn̄i ad ionā ſecundo
dicens. Surge ⁊ vade in niniuen ciui/
tatem magnā. ⁊ p̄dica in ea p̄dicationē
quā ego loquor ad te. ⁊ ſurrexit ionas ⁊ abijt in
niniuen iuxta verbum dn̄i. Et niniue erat ciui/
tas magna itinere triū dieꝝ. Et cepit ionas i
troire ciuitatē itinere diei vnius: ⁊ clamauit ⁊ di
xit. Adhuc q̄draginta dies: ⁊ niniue ſubuertet̄
et crediderunt viri niniuite in dn̄o ⁊ p̄dicaue/
runt ieiunium. ⁊ veſtiti ſunt ſaccis a maiore vſ
q; ad minorē. Et puenit verbū ad regē niniue
⁊ ſurrexit de ſolio ſuo. ⁊ abiecit veſtimentū ſuū
a ſe: ⁊ indutus eſt ſacco. ⁊ ſedit in cinere: ⁊ cla/
mauit ⁊ dixit in niniue ex ore regis ⁊ principū
eius dicēs. Homines ⁊ iumenta ⁊ boues ⁊ peco
ra non guſtēt qcq̄ nec paſcant̄. ⁊ aquam nō bi
bant: ⁊ operiant̄ ſaccis homines: ⁊ iumēta clamēt
ad dn̄m in fortitudine: ⁊ ↄuertat̄ vir a via ſua
mala ⁊ ab iniqtate que eſt in manibus eorum.
Quis ſcit ſi ↄuertat̄ ⁊ ignoſcat deus. ⁊ reuertat̄
a furore ire ſue: ⁊ nō pibim⁹? Et vidit de⁹ opa
eoꝝ q: ↄuerſi ſunt de via ſua mala. ⁊ miſertus
eſt ſup maliciā quam locut⁹ fuerat vt faceret eis
⁊ non fecit. IIII
ET afflictus ē ionas afflictiōe magna et
iratus ē: ⁊ orauit ad dn̄m. ⁊ dixit. Ob/
ſecro dn̄e: nūqd non h̄ eſt verbū meum
cū adhuc eſſem i tra mea? Propter h̄ p̄occupa
ui vt fugerē in tharſis. Scio. n. q: tu deus cle/
mēs ⁊ miſericors es: patiens ⁊ multe miſeratō
nis ⁊ ignoſcens ſup malitia. Et nunc dn̄e tolle
q̄ſo aiam meā a me: q: melior eſt mihi mors q̄
vita. Et dixit dn̄s. Putas ne bene iraſceris tu
Et egreſſus eſt ionas de ciuitate: ⁊ ſedit ↄ oriē
tem ciuitatis. Et fecit ſibimet vmbraculum ibi
⁊ ſedebat ſubter illud in vmbra: donec videret
quid accideret ciuitati. Et p̄parauit domin⁹ de
us ederā: ⁊ aſcendit ſup caput ione: vt eſſet vm
bra ſuper caput eius: ⁊ ꝓtegeret eū. Laborauē
rat. n. Et letatus ē ionas ſuper edera leticia ma
gna. Et parauit deus vermē aſcenſu diluculi i
craſtinum: ⁊ pcuſſit ederā ⁊ exaruit. Et cū or/
tus fuiſſet ſol p̄cepit dn̄s vento calido ⁊ vrenti
⁊ percuſſit ſol ſuper caput ione: ⁊ eſtuabat. Et
petiuit aie ſue vt moreretur. Et dixit. Melius
eſt mihi mori q̄; viuere. Et dixit dominus ad
ionam. Putas ne bene iraſceris tu ſuper ede/
ram? Et dixit. Bene iraſcor ego vſq; ad mor/
tem. Et dixit dominus. Tu doles ſuper ederā
in qua non laboraſti neq; feciſti vt creſceret: q̄
ſub vna nocte nata eſt ⁊ ſub vna nocte perijt: ⁊
ego non parcam niniue ciuitati magne: in qua

ſunt plus q̄ centū viginti milia hoīum: qui ne
ſciunt quid ſit inter dexterā ⁊ ſiniſtram ſuam
⁊ iumenta multa.
¶ Explicit ionas ꝓpheta. Incipit prologus i
Micheam ꝓphetam.
TEmporibus ioathe ⁊ achaz ⁊ Eze/
chie regum iuda. micheam ꝓphetā
ad hanc ꝓphetiam ſpū ſancto reple
tum fuiſſe lectio ipſa demōſtrat. Sʒ
de ſupradicto numero regū ioathan ⁊ ezechiā
deo ob religionē placuiſſe: hiſtoria libri quarti
regū. ⁊ ſecundi paralypomenon indicat. achaz
vero relicto deo: idola ſamarie quibus etiam fi
lios ſuos in ſacrificium igni concremandos ob
tulerat: coluiſſe conſtat. Quobrem deus ſamari
am q̄ reges iſrael ⁊ iuda memoratoꝝ ſimulacro
rum ſuperſtitione fefellerat increpās indigna/
tionem ſuā i eā ꝑceſſurā cōminatus ē. Po/
pulo etiā iſrael ꝑuaricatori ⁊ ꝑncipibus eius q
eundē poplm fallaci ſuaſione ad colenda idola
impulerant: verbis in ſequētibꝰ captiuitatem ⁊
interitū affuturum denunciauit.
Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū.
MIcheas de morasthi coheres chriſti va
ſtationē annūciat filie latronis. ⁊ obſi/
dionem poſuit contra eam: q̄ maxillam
percuſſerit iudicis iſrael.
¶ Explicit argumentū. Incipit Micheas pro
pheta. Capitulum. I
VErbum domini
qd̄ factū ē ad micheā morasthi
tē i diebus ioathan achaz ⁊ eze/
chie regū iuda: qd̄ vidit ſup ſa/
mariā ⁊ irlm. Audite ppli oēs
⁊ attendat tra ⁊ plenitudo eiꝰ: ⁊ ſit dn̄s deꝰ vo/
bis i teſtē dn̄s de tēplo ſcō ſuo. Quia ecce dn̄s
egredietᷣ de loco ſuo: ⁊ deſcēdet ⁊ calcabit ſuper
excelſa tre: ⁊ ꝯſumētᷣ mōtes ſubtꝰ eū: ⁊ valles
ſcindentᷣ ſic cera a facie ignis: ſicut aq̄ q̄ decur/
rūt in ꝓceps. In ſcelere iacob oē iſtud. ⁊ i pctīs
domus iſrael. Quod ſcelus iacob? Nonne ſa/
maria. Et que excelſa iude. Nonne irlm. Et
ponā ſamariā q̄ſi aceruū lapidū i agro cū plāta
tur vinea: ⁊ detrahā in vallē lapides eius. Et
fūdamenta eiꝰ reuelabo: ⁊ oīa ſculptilia eius cō
cidentᷣ. Et oēs mercedes eiꝰ cōburentᷣ igni: et
oīa idola eiꝰ ponā i ꝑditionē: q̄ de mercedibꝰ
meretricis ꝯgregata ſūt: ⁊ vſq; ad mercedē me
retricis reuertētᷣ. Sup h̄ plāgā ⁊ vlulabo: va/
dā ſpoliatꝰ ⁊ nudus. Faciā plāctū velut draco/
nū: ⁊ luctū q̄ſi ſtruthionū: quia deſperata ē plaga
eius: q̄ venit vſq; ad iudā tetigit portā populi
mei vſq; ad irlm. In geth nolite ānunciare la
chrymis ne ploretis. In domo pulueris pulue
re vos ꝯſpgite: ⁊ tranſite: vobis habitatio pul
chra: ꝯfuſa ignominia. Nō ē egreſſa q̄ habitat
in exitu. Planctum domus vicina accipiet ex
vobis q̄ ſtetit ſibimet: q̄ infirmata ē in bonum
q̄ habitat ī amaritudinibꝰ. Quia deſcēdit malū
a dn̄o in portā irlm: tumultu q̄drige ſtuporis
bitanti lachis. Principiū pctī ē filie ſyon: q̄ in
te iuenta ſūt ſcelera iſrl. Propterea dabit emiſ
ſarios ſup hereditatē geth: domos mendacij in
deceptionē regibus iſrael. Adhuc heredē ad/
ducam tibi q̄ habitas i mareſa. vſq; odollā ve
niet gloria iſrael. Decaluare ⁊ tondere ſup fili/
os delitiaꝝ tuaꝝ: dilata caluitiū tuū ſicut aquila
q̄m captiui ducti ſunt ex te. II
VE qui cogitatis inutile: ⁊ opamini malum i
cubilibus vr̄is. In luce matutina faci
unt illud: q̄m ꝯ dn̄m ē manus eoꝝ. Et
ꝯcupierunt agros ⁊ violēter tulerūt ⁊ rapuerūt
domos. ⁊ calūniabantᷣ virū ⁊ domū eius: virū
⁊ hereditatē eius. Idcirco hec dicit dn̄s. Ecce
ego cogito ſup familiā iſtā malū vnde nō aufe
retis colla vr̄a. ⁊ nō ambulabitis ſupbi: q̄m tē/
pus peſſimū eſt. In die illa ſumetᷣ ſup vos pa/
rabola: cātabitᷣ cāticū cū ſuauitate dicentiū. De
populatione vaſtati ſumus. Pars populi mei
ꝯmutata eſt. Quomodo recedis a me cū reuer
tatur q regiones nr̄as diuidat? Propter h̄ nō
erit tibi mittens funiculū ſortis in cetu domini
o iſrael. Ne loq̄mini loquētes. Nō ſtillabit ſu
per iſtos nō ꝯprehendet ꝯfuſio dicit domus ia
cob. Nunqd abbreuiatus ē ſpūs dn̄i: aut tales
ſunt cogitationes eius? Nōne v̄ba mea bona
ſūt cū eo q recte gradit̄? Et e ꝯtrio ppls meus i
aduerſariū cōſurrexit. Deſup tunicā palliū ſu/
ſtuliſtis: ⁊ eos q trāſiebant ſimpliciter ꝯuerti/
ſtis in bellum. Mulieres populi mei eieciſtis
de domo delitiaꝝ ſuaꝝ a paruulis eaꝝ tuliſtis
laudē meā ī ꝑpetuum. Surgite ⁊ ite: q̄ nō ha/
betis hic requiem. Propter immundiciam eius
corrumpetᷣ putredine peſſima. Vtinā non eſſē
vir habens ſpm: ⁊ mendaciū potius loquerer.
Stillabo tibi in vinū ⁊ in ebrietatē: ⁊ erit ſuper
quē ſtillatur populus iſte. Congregatione cō/
gregabo iacob totū te: in vnū ꝯducā reliquias
iſrael. Pariter ponā illum q̄ſi gregē in ouili:
quaſi pecus in medio caulaꝝ. Tumultuabuntᷣ
a multitudine hominum. Aſcendet. n. pandēs
iter ante eos. Diuidet ⁊ tranſibunt portam: et
egredientᷣ ꝑ eam. Et tranſibit rex eoꝝ corā eis

⁊ dominus in capite eorum. III
ET dixi. Audite ꝑncipes iacob: ⁊ duces
domus iſrael. Nunquid nō vr̄m ē ſcire
iudiciū: qui odio habetis bonū. ⁊ diligi
tis malū: q violenter tollitis pelles coꝝ deſuꝑ
eis. ⁊ carnē eoꝝ deſuꝑ oſſib⁹ coꝝ. Qui come/
derūt carnē ppl'i mei: ⁊ pellē eoꝝ d̄ſuꝑ excoria
uerūt: ⁊ oſſa coꝝ ꝯfregerūt: ⁊ cōciderunt ſicut
in lebete ⁊ q̄ſi carnē in medio olle. Tūc clama/
bunt ad dn̄m ⁊ nō exaudiet eos: ⁊ abſcondet fa
ciem ſuā ab eis in tp̄e illo: ſicut nequiter egerunt i
adinuentionib⁹ ſuis. Hec dicit dn̄s. ſuꝑ pro/
phetas q ſeducunt ppl'm meū: q mordēt denti/
bus ſuis ⁊ p̄dicant pacē. Et ſi qs nō dederit in
ore coꝝ quippiā: ſcificāt ſuꝑ eū p̄liū. Propterea
nox vobis ꝓ viſione erit: ⁊ tenebre vobis pro
diuinatōe. Et occūbet ſol ſuꝑ ꝓphas: ⁊ obtene
brabit̃ ſuꝑ eos dies. Et ꝯfundēt̃ q vident viſi
ones: ⁊ ꝯfundent̃ diuini. Et operient oēs vul
tus ſuos: q2 nō ē reſponſū dei. Veruntn̄ ego rē/
pletus ſum fortitudine ſpūs domini: iudicio. et
virtute: vt ānunciem iacob ſcelus ſuum: ⁊ iſrl̃
peccatum ſuum. Audite hoc principes domus
iacob: ⁊ iudices domus iſrael: q abhominamini
iudiciū. ⁊ oīa recta ꝑuertitis. Qui edificatis ſy
on in ſanguinib⁹ ⁊ irl'm in iniq̄tate. Principeſ
eius in muneribus iudicabāt: ⁊ ſacerdotes ei⁹
in mercede docebant. Et ꝓphete eius in pecu/
nia diuinabant: et ſuꝑ dn̄m requieſcebant dicē
tes. Nunquid non dominus in medio noſtrū.
Non venient ſuper nos mala. Propter hoc.
cā veſtri ſyon quaſi ager arabitur: ⁊ hierl'm q̄/
ſi aceruus lapidum erit: et mons templi in ex/
celſa ſiluarum. IIII
ET erit in nouiſſimo dieꝝ: erit mons do
mus dn̄i p̄paratus in v̄tice montiū: et
ſublimis ſuꝑ colles. Et fluēt ad eū po/
puli et ꝓꝑerabunt gētes multe et dicent. Veni
te aſcēdamus ad mōtē dn̄i: et ad domū dei ia/
cob. Et docebit nos de vijs ſuis: et ibimus i ſe
mitis ei⁹. Quia de ſyon egredief lex. et v̄bū
dn̄i de irl'm. Et iudicabit inter ppl'os multos.
et corripiet gētes fortes vſq3 in longinquū. Et
ꝯcidēt gladios ſuos ī vomeres: et haſtas ſuas
ī ligones. Nō ſumet gens aduerſū gentē gla
diū. et nō diſcēt vltra belligerar̃. Et ſedebit vir
ſubtus vineam ſuā: et ſubtus ficū ſuam: et nō
erit qui deterreat: q2 os dn̄i exercituum locutum
eſt. Quia omnes populi ambulabunt vnuſq̄ſ/
q3 in noīe dei ſui: nos aūt ambulabimus i no/
mine dei nr̄i in eternū et vltra. In die illa dicit
dominus ꝯgregabo claudicantē. et eam quam
eieceram colligā: ⁊ quā afflixerā conſolabor. Et
ponā claudicantē i reliq̄as: ⁊ eā q̄ laborauerat
i gētē robuſtā. Et regnabit dn̄s ſuꝑ eos i mō
te ſyon: ex hoc nunc ⁊ vſq3 in eternū. Et tu tur
ris gregis nebuloſa filia ſyon. vſq3 ad te veni/
et: ⁊ veniet ptās prima regnū filie irl'm. Nūc
q̄re merore ꝯtraheris. Nunquid rex nō ē tibi:
aut ꝯſiliarius tuus perijt: q2 ꝯp̄hēdit te dolor: ſi
cut parturientē. Dole ⁊ ſatage filia ſyon q̄ſi par
turiēs: q2 nunc egredieris de ciuitate: ⁊ habita
bis in regione: ⁊ venies vſq3 ad babylonem.
Ibi liberaberis: ibi redimet te dn̄s de manu ini/
micoꝝ tuoꝝ. Et nunc ꝯgregate ſunt ſuꝑ te gē
tes multe: q dicūt lapidet̃: ⁊ aſpiciat in ſyō ocu
lus nr̄. Ipſi aūt nō cognouerunt cogitatiōes dn̄i
⁊ nō intellexerunt ꝯſilium eius. q2 ꝯgregauit
eos q̄ſi fenū aree. Surge ⁊ tritura filia ſyon: q2
cornu tuum ponam ferreū: ⁊ vngulas tuas po
nā ereas. Et cōminues populos multos: ⁊ in
terficies dn̄o rapinas eorum ⁊ fortitudinem eo
rū domino vniuerſe terre. V
NUnc vaſtaberiſ filia latronis. Obſidio
nē poſuerunt ſuꝑ nos: in v̄ga ꝑcutiēt
maxillā iudicis iſrael. Et tu bethleē effra
ta paruulus es in milibus iuda. Ex te mihi egre
diet̃ q ſit dn̄ator in iſrael: ⁊ egreſſus eius ab ini
tio a diebus eternitatis. Propter h̄ dabit eos
vſq3 ad tēpus i q̄ parturiēs pariet. Et reliq̄e fra
trū ei⁹ ꝯuertēt̃ ad filios iſrael. Et ſtabit ⁊ paſ/
cet in fortitudine dn̄i: i ſublimitate noīs dn̄i dei
ſui. Et ꝯuertent̃: q2 nūc magnificabit̃ vſq3 ad
terminos tre. Et erit iſte pax aſſyriis cū venerit
in trā nr̄am: ⁊ qn̄ calcauerit in domibus nr̄is.
Et ſuſcitabimus ſuꝑ eū ſeptē paſtores: ⁊ octo p̄
mates hoīes. Et paſcēt trā aſſur i gladio ⁊ ter
rā nemroth in lāceis ei⁹. Et liberabit ab aſſur
cū venerit in trā nr̄am: ⁊ cū calcauerit in finib⁹
nr̄is. Et erunt reliq̄e iacob in medio populoꝝ
multoꝝ q̄ſi ros a dn̄o: ⁊ q̄ſi ſtille ſuꝑ herbā que
nō expectat virū: ⁊ nō p̄ſtolat̃ filios hoīuꝫ. Et
erūt reliquie iacob in gētibus in medio ppl'oꝝ
multoꝝ q̄ſi leo in iumētis ſiluaꝝ: ⁊ quaſi catul⁹
leonis i gregib⁹ pecoꝝ. Qui cū tranſierit ⁊ cō
culcauerit ⁊ ceperit: nō ē q eruat. Exaltabit̃ ma
nus tua ſuꝑ hoſtes tuos: ⁊ oēs inimici tui inte
ribunt. Et erit in die illa dicit dn̄s: auferā equos
tuos de medio tui: ⁊ diſꝑdam q̄drigas tuas. Et
ꝑdā ciuitates tre tue ⁊ deſtruā oēs munitiones
tuas. Et auferā maleficia de manu tua ⁊ diuina
tiones nō erūt i te. Et ꝑire faciā ſculptilia tua:
⁊ ſtatuas tuas de medio tui. Et nō adorabis vl
tra opera manuū tuaꝝ: ⁊ euellā lucos tuos de

medio tui. Et ↄterã ciuitates tuas. ⁊ faciã i ſu/
roꝛe ⁊ indignatione vltionẽ in oibus gentibus
que non audierunt. VI
AVdite q̃ dñs loquit̃. Surge ↄtẽde iu/
dicio aduerſũ mõtes: ⁊ audiãt colles vo
cẽ tuam. Audiãt mõtes iudiciũ dñi. et
foꝛtia fundamẽta tre: qꝛ iudicium dñi cũ poplõ
ſuo: ⁊ cũ iſrael diiudicabit̃. Popule meus qd
feci tibi: aut qd moleſt⁹ fui tibi. Reſponde mi/
hi. Quia eduxi te de tra egypti: ⁊ de domo ſer
uitutis liberaui te: ⁊ miſi ante faciẽ tuã moyſen
⁊ aaron ⁊ mariã. Popule meus memento q̃/
ſo qd cogitauerit ↄ̈ te balach rex moab: ⁊ quid
reſponderit ei balaã filius beoꝛ de ſethim vſq̃
ad galgalã: vt cognoſcẽs iuſticias dñi. Quid di/
gnum offerã dño. Curuabo genu deo excelſo.
Nunqd offerã ei holocauſtomata ⁊ vitulos an
niculos. Nũquid placari põt dñs in milib⁹ ari
etũ: an in multis milibus hircoꝝ pinguiũ. Nũ
quid dabo primogenitũ meũ ꝓ ſcelere meo: fru
ctum vẽtris mei ꝓ peccato aie mee. Indicabo
tibi o homo quid ſit bonũ. ⁊ quid dñs reqrat a
te. Vtiq̃ facere iudiciũ ⁊ diligere miãm. ⁊ ſol/
licitũ ãbulare cũ deo tuo. Vox domini ad ciui/
tatẽ clamat. ⁊ ſalus erit oib⁹ timẽtibus nomẽ
eius. Audite tribus. Et qs approbabit illud.
Adhuc ignis in domo impij: theſauri iniqtatis ⁊
mẽſura minoꝛ ire plena. Nunqd iuſtificabo ſta
terã impiã ⁊ ſaccelli põdera doloſa. In qb⁹ di
uites eius repleti ſunt iniqtate. ⁊ hitantes in ea
loquebant̃ mẽdaciũ: ⁊ lingua eoꝝ fraudulẽta i
oꝛe eoꝝ. Et ego g̃ cepi pcutere te pditione ſup
pctis tuis. Tu comedes ⁊ nõ ſaturaberis: ⁊ hu
miliatio tua in medio tui. Et apphẽdes ⁊ non
ſaluabis: ⁊ quos ſaluaueris in gladium dabo.
Tu ſeminabis ⁊ nõ metes tu calcabis oliuã ⁊
nõ vngeris oleo: ⁊ muſtũ ⁊ non bibes vinum
Et cuſtodiſti p̃cepta amri ⁊ omnẽ opus domus
achab. ⁊ ãbulaſti in voluptatibus eoꝝ: vt darẽ
te in pditionẽ. ⁊ hitantes i ea i ſibilũ: et oppro
briũ ppl'i mei poꝛtabis. VII
VE mihi: qꝛ factus ſũ ſicut q colligit i au
tũno racemos vindemie. Non eſt bo
trus ad comedendũ: p̃coquas ficus de
ſiderauit aĩa mea. Perijt ſcũs de terra ⁊ rect⁹
in hoĩbus nõ eſt. Oẽs i ſanguine inſidiãt̃ vir
frẽm ſuum ad moꝛtẽ venat̃. Malũ manuũ ſua
rũ dicunt bonũ. Princeps poſtulat: ⁊ iudex i
reddendo ẽ. Et magnus locutus eſt deſideriũ
aĩe ſue: ⁊ ↄturbauerunt eã. Qui optim⁹ in eis
eſt q̃ſi paliur⁹. ⁊ q rectus q̃ſi ſpina de ſepe. Di
es ſpeculatiõis tue viſitatio tua venit. Nũc erit
vaſtitas eoꝝ. Nolite credere amico: ⁊ nolite cõ
fidere in duce. Ab ea q̃ dormit in ſinu tuo cuſto
di clauſtra oꝛis tui: qꝛ filius ↄtumeliam facit pa
tri: ⁊ filia conſurget aduerſus matrẽ ſuã: nur⁹
aduerſus ſocrũ ſuã: ⁊ inimici hominis domeſti
ci eius. Ego aũt ad dñm aſpiciã: expectabo deũ
ſaluatoꝛẽ meũ. Audiet me deus meus. Ne le
teris inimica mea ſup me: qꝛ cecidi. Cõſurgã.
Cũ ſedero in tenebris dñs lux mea eſt. Iram
dñi poꝛtabo: qm̃ peccaui ei. donec cãm meã iu/
dicet. ⁊ faciat iudiciũ meũ. Educet me i lucem.
videbo iuſtitiã eius. Et aſpiciet inimica mea.
⁊ opiet̃ cõfuſione: q̃ dicit ad me. Vbi ẽ domi/
nus deus tu⁹. Oculi mei videbunt in eã. Nũc
erit in conculcatione: vt lutum platearũ. Dies
vt edificentur macerie tue. In die illa longe fi
et lex. In die illa ⁊ vſq̃ ad te veniet aſſur: ⁊ vſ
q̃ ad ciuitates munitas: ⁊ a ciuitatibus munit̃
vſq̃ ad flumẽ: ⁊ ad mare de mari. ⁊ ad montẽ
de monte. Et terra erit ĩ deſolationẽ ꝓpter hi/
tatoꝛes ſuos: ⁊ ꝓpter fructũ cogitationũ eoꝝ.
Paſce ppl'm tuũ in virga tua: gregẽ hereditat̃
tue hitantes ſolos in ſaltu. In medio carmeli
paſcent̃ baſan ⁊ galaad iuxta dies antiquos: ſꝫ
dies egreſſionis tue de terra egypti. Oſtẽdã
ei mirabilia. Videbũt gentes: ⁊ ↄfũdent̃ ſuper
oĩ foꝛtitudine ſua. Ponet manũ ſup os: aures
eoꝝ ſurde erunt. Lingent puluerẽ ſicut ſerpen
tes velut reptilia tre pturbabũt̃ de edibus ſuis
Dñm deũ noſtrum nõ deſiderabũt. ⁊ timebũt
te. Quis deus ſilis tui q aufers iniqtatẽ: ⁊ trãſ
fers pctm̃ reliqaꝝ hereditatis tue. Non immittet
vltra furoꝛẽ ſuũ: qm̃ volens miam ẽ. Reuer/
tetur ⁊ miſerebitur noſtri. Deponet iniqtates
noſtras ⁊ ꝓiciet in ꝓfundũ maris oia pctã no
ſtra. Dabis veritatẽ iacob: miſericoꝛdiã abra
ham: que iuraſti patrib⁹ noſtris a dieb⁹ ãtiqs.

Explicit Micheas propheta. Incipit prolo
gus in Naum ꝓphetam.

NAum ꝓphetam ante aduentũ reg̃
aſſyrioꝝ qui ppl'm iſrael captiuum
in ſuam regionẽ tranſtulerat fuiſſe
hebꝛeoꝝ traditio ↄfirmat. Siquidẽ
in fine h⁹ lectionis: predicti regis aduentũ: idẽ
ꝓpheta annunciare monſtratur. Sꝫ cũ hitato/
res niniue. iona interitũ ciuitatis p̃dicante: ne
diuina ira denunciatum interitum ſuſtinerent
peccatoꝝ ⁊ impietatis pniam egiſſent: accepta
dei miſericoꝛdia: grauioꝛibus ſe criminibus i/
plicuerunt. Qua de cauſa memoratus prophe
ta ſpũ ſcõ plenus: iudicium dei annunciãs. ita

ſpcutus ē. Deus ʒelās: ⁊ vlciſcēs dñs ē ⁊c. Jā
n. decē trib⁹ ab aſſyrijs ducte fuerāt i captiuita
tē ſub ezechia rege iuda: ſub quo etiā nūc in cō
ſolatōe ppl'i trāſmigrati: aduerſū niniuen viſio
cernit. Nec erat pua ↄſolatio: tā his q̄ tam aſſy
rijs ſuiebant: q̄ʒ reliqs qui ſub ezechia de tribu
iuda ⁊ beniamin ab eiſdē hoſtibus obſidebant:
vt audirent aſſyrios quoqʒ a chaldeis eſſe ca/
piendos: ſicut in ſequētibus libri huius demō
ſtrabit. Sciendū q̄ niniue in noſtra lingua de
hebreo ſpecioſa ſonat. Specioſus aūt hic mūd⁹
dicitur. Unde ⁊ apud grecos: coſmos ab orna
tu noīē accepit. Et quicqd nunc aduerſū nini
uen dicitur: de mundo figuraliter pdicari ſen/
tiamus. Quā ob cām ⁊ aſſumptio quā ſeptua/
ginta interpretes dicunt apud
hebreos maſſa ponit. i. graue onus eo q̄ cū ad
uerſus quā ,pphetat p̄mat: nec ſinat eleuare cer
uicē. Simulqʒ hoc attendendū: q̄ hec ipſa vel
aſſūptio onus: vel pōdus ,pphē viſio fit. Nō
eni loquit ,ppheta in extaſi: vt mōtanus ⁊ p̄ſcil
la maxillaqʒ delirant: ſed qḋ ,pphetat liber ē vi
ſionis itelligētis vniuerſa qui loquit: ⁊ pōdus
hoſtiū faciētis ſuo pplo viſionē. De ↄſummatio
ne itaqʒ mundi ſm anagogen ↄſolationē ſcōꝝ
,ppheta texit: vt q̄cūqʒ in mundo videt: quaſi
ptereuntia ⁊ caduca ↄtēnant: ⁊ pparent ſe ad
iudicij diem. Ubi vltor aduerſum vires aſſy/
riorum affuturus eſt dominus.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum.

N Aum ↄſolator orbis interpretatur. In
crepat ciuitatē ſanguinū: ⁊ poſt euer/
ſionē illius loquitur. Ecce ſuper mon/
tes pedes euangelizantis ⁊ ānunciātis pacem.

¶ Explicit argumentum. Incipit
Naum propheta. Capitulum. I

O Nus niniue. Liber
viſiōis
naum helcheſei. Deus emula/
tor: ⁊ vlciſcens dūs vlciſcens
dūs ⁊ habēs furorē: vlciſcens
dūs i hoſtes ſuos ⁊ iraſcēs ipſe inimicis ſuis.
Dñs patiens ⁊ magnus fortitudine: ⁊ mūdās
nō faciet inocentē. Dūs in tēpeſtate ⁊ turbine
vie eius: ⁊ nebule puluis pedū ei⁹. Increpās
mare ⁊ exſiccans illud: ⁊ oīa flumia ad deſertū
deducēs. Infirmatus eſt baſan ⁊ carmelus ⁊
flos libani elanguit. Mōtes cōmoti ſunt ab eo
⁊ colles deſolati ſunt. Et ↄtremuit terra a facie
eius: ⁊ orbis: ⁊ oēs hitantes in eo. Ante facieʒ
indignatiōis eius qs ſtabit: ⁊ qs reſiſtet in ira
furoris eius. Indignatio eius effuſa ē vt ignis
⁊ petre diſſolute ſunt ab eo. Bonus dñs ⁊ cō/
fortans i die tribulatiōis: ⁊ ſciēs ſperātes in ſe.
Et in diluuio ptereunte ↄſummationē faciet loci
eius ⁊ inimicos eius pſequent tenebre. Quid
cogitatis ↄ dūm. Conſummationē ipe faciet. Nō
ↄſurget duplex tribulatio: q2 ſicut ſpine ſe inui
cem coplectunt ſic ↄuiuiū eoꝝ pariter potātiū
Conſumentur qſi ſtipula ariditate plena. Ex te
eni exibit cogitans ↄ dūm malitiā: mente ptra
ctans puaricationē. Hec dicit dñs. Si pfecti
fuerint ⁊ ita plures: ſic quoqʒ attōdent et ptrā
ſibit. Afflixi te: et nō affligā te vltra. Et nūc cō
terā virgā eius de dorſo tuo: et vincula tua di/
rūpā: et pcipiet ſup te dñs. Nō ſemiabit ex no
mie tuo ampli⁹. De domo dei tui iterf clā. Scul
ptile et ↄflatile ponā ſepulchrū tuū. q2 ihonora
tus es. Ecce ſup mōtes pedes euāgelizātis: et
annunciātis pacē. Celebra iuda feſtiuitates tu
as: et redde vota tua: q2 nō adijcet vltra vt p/
tranſeat in belial: vniuerſus interijt. II

A Scēdit q diſpgat corā te: qui cuſtodiat
obſidionē. Contēplare viā: cōforta lū
bos: robora virtutē valde. Quia ſicut
reddidit dñs ſupbiā iacob: ſic ſupbiam iſrael.
Quia vaſtatores diſſipauerunt eos: et ppagi/
nes eoꝝ: corruperunt. Clypeus fortiū ei⁹ igni
tus: viri exercitus in coccineis. Ignee habene
currus in die pparatiōis eius: et agitatores cō
ſopiti ſunt. In itineribus ↄturbati ſunt: q̄dri/
ge colliſe ſunt in plateis. Aſpectus eoꝝ qſi lam
pades qſi fulgura diſcurrentia. Recordabitur
fortiū ſuoꝝ: ruent in itineribus ſuis. Velocit
aſcendēt muros eius: et pparabit vmbraculū.
Porte fluuioꝝ apte ſūt: et tēplū ad ſolū dirutū
Et miles captiuus adductus ē: et ācille ei⁹ mi/
nabant gementes vt colūbe: murmurantes in
cordibus ſuis. Et niniue qſi piſcina aqꝝ aque
eius: ipſi vero fugerūt. State ſtate: et non eſt q
reuertat. Diripite argentū: diripite aurū et nō
eſt finis diuitiaꝝ ex oībus vaſis deſiderabilib⁹
Diſſipata eſt et ſciſſa et dilacerata: et cor tabe/
ſcens et diſſolutio geniculoꝝ: et defectio in cun
ctis renibus: et facies oīum ſicut nigredo olle.
Ubi eſt habitaculū leonū: et paſcua catulorum
leonū. Ad quā iuit leo vt igrederet illuc: catu/
lus leonis: et nō ē q exterreat. Leo cepit ſufficiē
ter catulis ſuis: et necauit leenis ſuis Et imple/
uit preda ſpeluncas ſuas: et cubile ſuū rapina.
Ecce ego ad te dicit dñs exercituū: et ſuccendā
vſqʒ ad ſummum quadrigas tuas: et leunculos
tuos comedet gladius. Et exterminabo de
terra predam tuam: et non audietur vltra vox

munitionum tuorum.

III

Ve ciuitas ſanguinū: vniuerſa menda/
cij: dilaceratione plena. Non recedet a
te rapina. Vox flagelli: et vox impetuſ
rote. et equi frementis: et quadrige feruentis et
equitis aſcendentis: et micantis gladij et fulgurantis
haſte. et multitudinis interfecte. et grauis ruine
nec eſt finis cadauerū. Et corruēt in corporibus
ſuis ꝓpter multitudinē fornicationum meretri
cis ſpecioſe et grate et habētis maleficia: q̄ vēdi/
dit gētes in fornicatōibus ſuis: et familias i ma
leficijs ſuis. Ecce ego ad te dicit dn̄s deus exer
cituū: et reuelabo pudēda tua in facie tua: et oſtē
dam in gētibus nuditatē tuā et regnis ignomi/
niā tuā. Et ꝓijciam ſup te abhominationes: et
contumelijs te afficiam: et ponā te in exemplū.
Et erit ois q viderit te reſiliet a te: et dicet. Vaſta
ta eſt niniue. Quis commouebit ſuper te caput.
Vnde q̄ram conſolatorem tibi. Nunqd melior
es alexandria pplorū: q̄ habitat in fluminibus.
Aque i circuitu eius: cuius diuitie mare: aque
muri eius. Ethiopia fortitudo eius. et egyptus
et nō eſt finis. Affrica et libyes fuerūt in auxilio
tuo: ſed et ipa in trāſmigrationē ducta eſt i capti/
uitatē. Paruuli eius eliſi ſūt in capite oium via
rū: et ſup inclytos eius miſerūt ſortē: et oēs opti
mates eius ↄfixi ſūt i ↄpedibus. Et tu ergo in/
ebriaberis et eris deſpecta. et q̄res tu auxiliū ab
inimico. Oēs munitōes tue ſicut ficus cū groſ
ſis ſuis: ſi ↄcuſſe fuerit cadent i os comedentis
Ecce pplꝯ tuus: mulieres i medio tui. Inimi
cis tuis ad apertionē pandent porte terre tue: de
uorabit ignis vectes tuos. Aquam ꝓpter obſi
dionē hauri tibi. extrue munitiones tuas. In/
tra in lutū et calca: ſubigens tene laterem. Ibi
comedet te ignis: peribis gladio: deuorabit te
vt bruchus. Cōgregare ergo vt bruchus: multi/
plicare vt locuſta. Plures feciſti negociatiōes
tuas: q̄ȝ ſtelle ſunt celi. Bruchus expanſus eſt: et
auolauit. Cuſtodes tui quaſi locuſte. et paruuli
tui q̄ſi locuſte locuſtarū. q̄ ↄſidunt in ſepibus in
die frigoris. Sol ortus eſt et auolauerunt et nō
eſt cognitꝰ locus earum vbi fuerint. Dormi/
tauerunt paſtores tui rex aſſur: ſepelient prin/
cipes tui. Latitauit populus tuus in montibus
et non eſt q ↄgreget. Non eſt obſcura contritio
tua: peſſima eſt plaga tua. Oēs qui audierūt au
ditionē tuam: compreſſerunt manum ſuper te.
Quia ſup quē nō trāſijt malitia tua ſemper.

Explicit Naum propheta. Incipit ꝓ/
logus in Abachuc prophetam.

Quattuor ꝓphete i duodecī ꝓphetarū
volumine ↄtinent: e q̄bus tres i princi
pio lēma. i. pōdus. titulū habēt. nauȝ
abachuc et malachias. Porro zacha
rias in medio et circa finem duos huiuſcemodi
ponit titulos. e quibus vnus eſt onus verbi do
mini i terra adrach: et damaſci requiei eius: alter
in fine. s. onus verbi dn̄i ſup iſrl̄. De nauȝ ora/
tionibꝰ tuis iam liber vnꝰ editus eſt. De zacha
ria et malachia: ſi vita comes fuerit diſſeretur.
Nunc abachuc habemus in manibꝰ q vel ex eo q
amabilis deo eſt vocat amplexatio: vel q in cer
tamē et luctā: et vt ita dicā. amplexū cū deo con/
greditur. āplexantis. i. luctantis ſortitus eſt nomē
Nullus. n. tā audaci voce auſus eſt deum ad di
ſceptationē iuſticie ꝓuocare: et dicere ei. Cur i
rebus hūanis mundi iſtiꝰ pōpa tanta rerū ver/
ſet iniq̄tas. Vociferabor ad te vim patiēs: et nō
ſaluabis. Quare oſtēdiſti mihi iniq̄tatē et laborē
videre. Lacerata eſt lex: et non peruenit vſq; ad
finē iudicium. q2 impius p̄ualet aduerſū iuſtū
ideo egredit iudicium peruerſū. Videns q̄ȝ teme
raria vox ſit. et quodāmodo blaſphemans crea
torē ſuū ad iudiciū prouocare. et vas fragile ad
uerſus figulum. cur tale vel tale factū ſit diſpu
tare. Mecū et hoc aīaduertendum. q2 aſſumptū
vel pondus q̄ grauia iā eē diximꝰ. ꝓphē viſio
eſt. et aduerſū mōtani dogma peruerſū itelligit qd
videt: nec vt amēs loqt. nec more inſanientiū
feminarū dat ſine mente ſonū. Vnde et aplꝯ iu
bet vt ſi ꝓphetātibus alijs: alij fuerit reuelatū
taceāt q prius loq̄bant. Et ſtatim. nō eſt inquit
diſſenſiōis deꝰ. ſȝ pacis. Ex quo intelligit cum
qs ex volūtate reticet: et alijs locū dat ad loquen
dū. poſſit loq et tacere cū velit. Qui aūt i extaſi.
i. inuitus loqt. nec tacere nec loq ī ſua ptāte ha
bet. Illud q̄ȝ diſce. q2 ſemel a me violent exigi
vt q̄ſi q̄ſdā gradus et ſcalas ad altiora intelli. hiſto/
riā tibi iterptēr. ꝓphetiā eſſe circa babylonē et
nabuchodonoſor regē chaldeorū. vt quō prior
ꝓpha naū quē abachuc ſequit: vaticinium ha/
buit ↄtra niniuen et aſſyrios q vaſtauerūt decē
tribus q̄ vocant iſrl̄. ita abachuc ꝓphetiā habe
at aduerſus babylonē et nabuchodonoſor: a q/
bus iudea et ierl̄m tēpl̄ūq; ſubuerſa ſunt. Et vt
ſcias eo tpe fuiſſe abachuc: q iā dne tribus q̄ vo
cabant iuda ducte erāt in captiuitatem: daniel
docere te poterit. ad quē in lacum leonum aba/
chuc cū prandio mittit. q̄ȝ ſȝ apud hebreos hec
ipa nō legat hiſtoria. Igitur ſiue quis recipiat
ſcripturā illā: ſiue nō recipiat: vtrūq; ꝓ nobis
ē. Aut. n. iā recipit: et poſt factā rē lib abachuc

terif: aut ſi nõ recipit: q̃ſi ꝓpheta ſcribit q̃ ven/
tura cognoſcit. Interim ſm litterã cauſat̃ ad/
uerſu dei ꝓpheta: cur nabuchodonoſoꝛ tẽplũ
dei vaſtet ⁊ iudã: cur irl'm quondã vrbs dñi de
ſtruat̃: q̃re clamet ppl's ⁊ nõ audiat̃: vociferet̃
ad dñm oppꝛeſſus a chaldeis ⁊ nõ ſaluet̃: qua/
re etiã ipſe ꝓpheta vel ppl's ex cuius pſona lo/
quit̃: ad hoc vixerit: ⁊ hucuſq; ꝑductꝰ ſit: vt ini
quitatẽ hoſtiũ ⁊ ſuũ laborẽ viderit: cum in iuſti
cia ꝑualeat aduerſũ ſe. Et hoc dicit ꝑmentis an
guſtia: neſciẽs aurũ in igne cõflari: ⁊ tres pue/
ros de camino ignis puriores exiſſe: q̃ã iraue/
rant. Sz ⁊ hoc generaliter accipe poſſumus: q̃
ex pſona humane ipatientie loquat̃: vt in q̃rulã
vocẽ ⁊ plenã doloris erũpat dicẽs. Quare reſ
picis cõtemptores: ⁊ taces conculcante ipio iu/
ſtiorem ſe. Hec aũt loquit̃: neſciẽs iudicia dei
inueſtigabilia: ⁊ ꝓfundũ diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſciẽtie
eius q̃ nõ ita videat deus vt videt hõ. Nõ em̃
ꝑſentia reſpicit deus futura ⁊ eterna cognoſcit
Et quõ ſi egrotans ⁊ eſtuans febꝛibus aquam
frigidã poſtulet ⁊ dicat ad medicũ: vim patioꝛ:
crutioꝛ: vroꝛ: exanimoꝛ vſq; quo medice clama
bo ⁊ exaudies: ⁊ reſpõdeat ei ſapiẽtiſſimus ac
clementiſſimus medicus. ſcio quo tpe dare de/
beã qd̃ poſtulas: nõ miſereoꝛ mõ: q2 miſericoꝛ/
dia iſta crudelitas ẽ: ⁊ voluntas tua ꝯ te petit.
Ita ⁊ deus nr̃ ſciens clemẽtie ſue põdera atq;
mẽſuras: interdũ nõ exaudit clamantẽ vt eũ ꝓ
bet: ⁊ magis ꝓuocet eũ ad rogandũ: ⁊ q̃ſi igne
excoctũ iuſtiorẽ ⁊ puriorẽ faciat. Qd̃ itelligens
apl's ſm id q̃ miſericordiã ꝯſecutus ẽ a dño ait
Sz nõ deficimus. Et benedicit dñm in oi tpe.
Et ſcit q̃ qui pſeuerauerit vſq; in finẽ hic ſal/
uus erit: ⁊ gloriat̃ in laborẽ ⁊ doloꝛe. Et cũ hie
remias dicit. Tribulationẽ ⁊ miſeriaz inocabo:
vt quomodo alius inuocat deũ: ſic ſcũs vir ⁊
bellatoꝛ inuictus ad exercẽdũ ſe ⁊ ꝓbandũ tri
bulationem et miſeriam inuenire deſiderat.

¶ Explicit pꝛologus: ſequitur argumentum.

Abachuc luctatoꝛ foꝛtis et rigidus ſtat
ſup̄ cuſtodiã ſuã et figit gradũ ſup̄ mu
nitionẽ: vt xp̃m in cruce ꝯtẽplet̃: et di/
cat. Operuit celos gl'ia eius: et laudis eius ple/
na ẽ terra. Splẽdoꝛ eius vt lux erit: coꝛnua in
manibus eius: ibi abſcõdita eſt foꝛtitudo eius.

¶ Explicit argumentum. Incipit Abachuc
propheta. Capitulum. I

Onus quod vidit aba
chuc pro
pheta. Vſq; quo domine cla/
mabo: et non exaudies. Voci/
ferabor ad te vi patiens: et nõ ſaluabis. Qua
re oſtendiſti mihi iniquitatem et laborem vide
re ꝑdã ⁊ iniuſticiã ꝯ me: Quare reſpicis ꝯtem/
ptores: ⁊ taces ꝯculcante ipio iuſtiorem ſe: Et
facies hõis q̃ſi piſces maris ⁊ quaſi reptilia nõ
hñtia ducem. Et factum ẽ iudiciũ: ⁊ ꝯdictio po
tẽtioꝛ. Propt̃ hᷓ lacerata ẽ lex: ⁊ non peruenit
vſq; ad finem iudicium. Quia impius preualet
aduerſus iuſtum: ꝓpterea egredit̃ iudiciũ per
uerſũ. Aſpicite in gẽtibus et videte et ãmiramĩ
⁊ obſtupeſcite: qa opꝰ factũ ẽ in diebus veſtris
qd̃ nemo credet cũ narrabitur. Quia ecce ego
ſuſcitabo chaldeos gẽtẽ amaram ⁊ velocem am
bulantẽ ſup̄ latitudinem tre. ut poſſideat taber/
nacula non ſua. Horribil' ⁊ teribilis ẽ: ex ſeipſa
iudicium ⁊ onus eius egrediet̃. Leuioꝛes par
dis equi eius. ⁊ velocioꝛes lupis veſpertinis et
diffundent̃ equites eius. Eq̃tes nãq; eiꝰ de lõ
ge veniẽt: volabunt q̃ſi aq̃la feſtinans ad come
dendũ. Oẽs ad ꝑdã veniẽt. facies eoꝝ ventꝰ
vrẽs. Et cõgregabit q̃ſi arenam captiuitatem
⁊ ipſe de regibus triũphabit: ⁊ tyranni ridicu/
li eius erũt. Ipſe ſuper oẽm munitionẽ ridebit
⁊ compoꝛtabit aggerem. ⁊ capiet eã. Tũc muta
bit̃ ſpũs: ⁊ pertranſibit ⁊ coꝛruet. Hec eſt foꝛti
tudo eiꝰ dei ſui. Nũqd non tu a ꝑncipio domie
deꝰ meus ſcẽ meꝰ: ⁊ nõ moꝛiemur. Domie i iu
diciũ poſuiſti eũ: ⁊ foꝛtẽ ut coꝛriperes fũdaſti eum
Mundi ſunt oculi tui ne uideas malum: ⁊ re/
ſpicere ad iniquitatem non poteris. Quare non
reſpicis ſuper inique agentes: ⁊ taces deuoꝛan
te impio iuſtiorem ſe: Et facies hõis quaſi piſces
maris: ⁊ quaſi reptile nõ hñs ꝑncipẽ. Totũ in
hamo ſubleuauit: traxit illud in ſagena ſua: ⁊ ꝯ
gregauit in rete ſuum. Super hᷓ letabit̃ ⁊ exulta
bit: propterea immolabit ſagene ſue. ⁊ ſacrifica
bit reti ſuo. Quia in ipſis i craſſata eſt pars eiꝰ
⁊ cibꝰ eiꝰ electꝰ Propt̃ hᷓ ergo expãdit ſagenã
ſuã: ⁊ ſemp̄ interficere gẽtes nõ ceſſat. II

Super cuſtodiam meam ſtabo: ⁊ figam gra
dum ſuper munitionẽ. Et ꝯtẽplaboꝛ:
ut videam qd dicat̃ mihi: ⁊ qd rñdeam
ad arguentẽ me. Et rñdit mihi dominꝰ ⁊ dixit
Scribe viſũ ⁊ explana eũ ſuper tabulas ut per
currat q legerit eum. Quia adhuc viſus ꝓcul
⁊ apparebit in finẽ ⁊ nõ mentiet̃. Si moꝛam fe
cerit expecta illũ: qa veniẽs veniet ⁊ nõ tarda/
bit. Ecce q incredulus ẽ nõ erit recta aĩa eius i
ſemetipſo. Iuſtus autẽ i fide ſua viuet. Et q̃io
vinum potantem decipit: ſic erit vir ſuperbus ⁊
non decoꝛabitur. Qui dilatauit quaſi infernus
aĩam ſuam: ⁊ ipſe q̃ſi moꝛs ⁊ non adimplet̃. Et

Congregauit ad ſe oēs gētes. ⁊ coaceruauit ad ſe oēs populos. Nūqd nō oēs iſti ſuper eū parabolā ſument: ⁊ loquelā enigmatū eius. Et dicet Ve ei. q multiplicat nō ſua. Vſqꝫquo ⁊ aggrauat ↄtra ſe denſum lutū. Nūqd nō repente cōſurgent q mordeāt te. Et ſuſcitabunt lacerātes te: ⁊ eris in rapinam eis. Quia tu ſpoliaſti gentes multas: ſpoliabunt te oēs q reliqui fuerit d̓ populis: ꝓpter ſanguinem hois ⁊ iniquitatem terre ciuitatis. ⁊ oīum hitantiū in ea. Ve q cōgregat auaritiā malā domui ſue: vt ſit in excelſo nidus ei⁹. ⁊ liberari ſe putat de manu mali. Cogitaſti ↄfuſionē domui tue: concidiſti populos multos. ⁊ peccauit aīa tua. Quia lapis d̓ pariete clamabit. ⁊ lignū qd̓ inter iuncturas edificiorꝫ eſt rn̄debit. Ve q edificat ciuitatē in ſanguinibus. ⁊ pparat vrbē in iniqtate. Nūquid nō hec ſūt a dn̄o exercituū. Laborabunt .n. ppli in multo igni: ⁊ gentes i vacuū ⁊ deficient. Quia replebit terra vt cognoſcāt gloriā dn̄i: q̄ſi aque operientes mare. Ve q potū dat amico ſuo mittens fel ſuū: ⁊ inebriās vt aſpiciat nuditatē ei⁹. Repletus ē ignominia pro gloria. Bibe tu q̄ꝫ ⁊ ↄſopire. Circūdabit te calix dextere dn̄i. ⁊ vomitus ignominie ſup gloriā tuā. Quia iniqtas libani operiet te ⁊ vaſtitas aīaliū deterrebit eos de ſanguinibus hois ⁊ iniquitate ire ⁊ ciuitatis. ⁊ oium hitantium i ea. Quid ꝓdeſt ſculptile quia ſculpſit illud fictor ſuus ↄflatile ⁊ imaginē falſā q: ſperauit in figmēto fictor ei⁹ vt faceret ſimulacra muta. Ve qui dicit ligno. expgiſcere ſurge lapidi tacenti. Nūquid ipſe docere poterit. Ecce iſte coopertus eſt auro ⁊ argēto: ⁊ ois ſpūs nō eſt in viſcerib⁹ eius. Dn̄s aūt in templo ſcō ſuo ſileat a facie eius omnis terra.

¶ Oratio abacuc prophete pro ignorantijs.

Domine audiui auditionē III
tuam: ⁊ timui. Dn̄e opus tuū: i medio annorꝫ viuifica illud. In medio anorū notum facies: cū iratus fueris mie recordaberis. Deus ab auſtro veniet: ⁊ ſāctus de monte pharan. Operuit celos gloria ei⁹: ⁊ laudis ei⁹ plena eſt terra. Splēdor eius vt lux erit cornua in manibus eius. Ibi abſcondita eſt fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors. Egredietur diabolus ante pedes ei⁹. ſtetit ⁊ menſus eſt terrā. Aſpexit ⁊ diſſoluit gentes: ⁊ ↄtriti ſunt montes ſeculi. Incuruati ſunt colles mundi: ab itineribus eternitatis eius. Pro iniquitate vidi tētoria ethiopie: turbabuntur pelles terre madian. Nūquid i fluminibus iratus es dn̄e. aut in fluminibus furor tuus. vel in mari idignatio tua. Qui aſcendes ſup equos tuos: ⁊ q̄drige tue ſaluatio. Suſcitans ſuſcitabis arcū tuū: iuramenta tribubus q̄ locutus es. Fluuios ſcindes terre viderunt te ⁊ doluerunt montes: gurges aq̄rū tranſijt. Dedit abyſſus vocē ſuā: altitudo manus ſuas leuauit. Sol ⁊ luna ſteterūt in habitaculo ſuo: in luce ſagittarū tuarū ibunt: in ſplendore fulgurantis haſte tue. In fremitu ↄculcabis terram: ⁊ in furore obſtupefacies gentes. Egreſſus es in ſalutē ppli tui. in ſalutē cū xp̄o tuo. Percuſſiſti caput de domo impij. denudaſti fundamētū eius vſqꝫ ad collū. Maledixiſti ſceptris eius. capiti bellatorꝫ eius: venientib⁹ vt turbo ad diſpgendum me. Exultatio eorum: ſicut eius q deuorat pauperē in abſcondito. Viā feciſti in mari equis tuis: in luto aquarū multarū. Audiui ⁊ ↄturbatus eſt venter meus. a voce ↄtremuerunt labia mea. Ingrediatur putredo in oſſibus meis ⁊ ſubter me ſcateat. Vt requieſcā in die tribulationis: vt aſcendam ad pplm accinctū nrm. Ficus .n. nō florebit. ⁊ nō erit germen in vineis. Mentietur opus oliue: ⁊ arua nō afferent cibum. Abſcidetur de ouili pecus: ⁊ non erit armentū in p̄ſepibus. Ego aūt in dn̄o gaudebo: ⁊ exultabo in deo ihesu meo. Deus dn̄s fortitudo mea: ⁊ ponet pedes meos quaſi ceruorum. Et ſuper excelſa mea deducet me victor i pſalmis canentem.

¶ Explicit abacuc propheta. Incipit prologus in Sophoniam prophetam.

Tradunt hebrei: cuiuſcūqꝫ ꝓphete pat ⁊ auus ponatur in titulo: ipſos quoqꝫ ꝓphetas fuiſſe. Vnde ⁊ amos vnum de duodecim ꝓphis qui dixit. nō ſum ꝓpheta nec fili⁹ ꝓphete: ſed paſtor caprarꝫ vellicās ſycomoros pr̄is nomē in titulo nō hr̄e. Hoc ſi verꝫ eſt ſophonias ꝓpheta: qui noie. vt ita dicā. ꝓphetico ⁊ glorioſa maiorꝫ ſuorꝫ ſtirpe generatus ē Habuit .n. patrē chuſi. auū godoliā. ꝓauum amariā. attauū ezechiā. ⁊ talē q̄drigā ipſe velut extremus auriga ↄpleuit. Nomē ſophonie alij ſpeculam: alij archanū dn̄i tranſtulerunt. Siue igitur ſpecula ſiue abſconditum dn̄i interpretetur. vtrūqꝫ ꝓphe ↄuenit. Dicitur .n. ad ezechielē Fili hois: ſpeculatorem te poſui domui iſrael. Iſte ergo ꝓpheta qui erat i ſpecula ⁊ i ſublimibus ↄſtitutus. ⁊ nouerat myſteria dn̄i fili⁹ erat chuſi qui interp̄tatur hūilitas. Habebat q̄ꝫ auū godoliā: q dr̄ magnitudo dn̄i. ⁊ ꝓauū amariā q ⁊ ipſe vertitur in ſermonē dn̄i: attauū ezechiā qui ſonat fortitudo domini. De fortitudine itaqꝫ dn̄i nat⁹ ē ſermo dn̄i. ⁊ de ſermone dn̄i nata eſt

magnitudo domini: et de magnitudine dñi na-
ta eſt humilitas. ut cū ꝑuenerit aliqs ad perfe-
ctum. dicat: qa non ſum dignus vocari aplus.
Et illud in pſalmis. Dñe non eſt exaltatū cor
meū. neqꝫ elati ſunt oculi mei. Joſiam regem
iude cuius tꝑibus ſophonias ꝓpl'etaſſe inueni-
tur deo pre oībus regibus iude placuiſſe hiſto-
ria q̄rti libri regū ⁊ ſecundi paralypomenon
demonſtrat. Joſias ſimulacra q̄ pater ſuꝰ amō
vel auꝰ manaſſes i tēplo dei collocauerat deie-
cta cōminuiſſe mōſtrat. In qbus etiā ſerpētē
eneū a moyſe factū cui error inductus ppl's ſu-
ꝑſtitione idoloꝝ detētus adiūſerat. Idem cu-
ſtodiſſe paſca: ⁊ intermiſſis tꝑibus multis ſolꝰ
celebraſſe mōſtraf. Jō deꝰ p ꝓpbāꝫ tēporibꝰ
memorati regiſ q̄ ꝓuentura erant oſtendēs gē-
tibus q̄dem lectione ꝯphēſis affutuꝝ iudiciū.
Populo vo iſrl' ſalutē: et ciuitati irlm raſtau-
ratione tūc tꝑis tribuēdaꝫ tertu lectionis denū-
ciauit. Explicit ꝓlogus. Incipit argumētū

Sophonias ſpeculator et archanorum
dei cognitor audiuit clamorē a porta pi-
ſcium: et ululatū a ſecunda: et cōtritionē
a collibus. Indicat quoqꝫ vlulatū hitatoribus
pile qi ꝯticuit oīs ppl's chanaan: diſperierunt
vniuerſi qui inuoluti erant argento.

¶ Explicit argumentum. Incipit Sophoni-
as propheta. Capitulum. I

Verbum domini
qđ factū eſt ad ſophoniā filium
chuſi filij godolie filij amaſie fi-
lij ezechie: in diebus ioſie filij
amon regis iuda. Congregās
congregabo omnia a facie terre dicit dñs: con-
gregans hominem et pecus cōgregans vola-
tilia celi et piſces maris. Et ruine impioꝝ erūt
et diſperdam homines a facie terre dicit domi-
nus. Et extendam manum meam ſuper iudā
et ſuper omnes habitantes hieruſalē: et diſper-
dam de loco hoc reliquias baal: et noīa edituo-
rū cum ſacerdotibus: et eos q adorant ſup te-
cta militiā celi: et adorāt et iurant in dño et iu-
rant in melchon: et qui auertunf de poſt tergū
dñi: et qui nō queſierunt dñm: nec inueſtigaue-
runt eum. Silete a facie dñi dei: quia iuxta ē di-
es domini. Quia ꝑparauit dominus hoſtiam
ſanctificauit vocatos ſuos. Et erit in die hoſtie
dñi viſitabo ſup ꝑncipes ⁊ ſup filios regis ⁊ ſu-
ꝑ oēs q induti ſunt veſte ꝑegrina. Et viſitabo
ſup oēm q arrogāt igrediḟ ſup limen in die illa
q ꝯplēt domū dñi ſui in iquitate ⁊ dolo. Et erit
i die illa diē dñs vox clamoriſ a porta piſciū. et
vlulatus a ſecūda. et ꝯtritio magna a collibus.
Vlulate habitatores pile. Cōticuit oīs popl's
chanaā: diſpierūt oēs inuoluti argēto. Et erit: i
tpe illo ſcrutabor irlm in lucernis. et viſitabo
ſup viros defixos in fecibꝰ ſuis: q dicūt in cor-
dibꝰ ſuis. Nō faciet bene dñs: et nō faciet ma-
le. Et erit fortitudo eoꝝ in direptionē et domꝰ
eoꝝ i deſertū. Et edificabūt domos et nō hita-
bunt: et plātabunt vineas: et nō bibēt vinū ea-
rū. Juxta ē dies dñi magnꝰ: iuxta eſt et velox
nimis. Vox diei dñi amara: tribulabiḟ ibi for-
tis. Dies ire dies illa: dies tribulationis et an-
guſtie: dies calamitatiſ et miſerie. dies tenebraꝝ
et caliginis. dies nebule. et turbinis dies tube et
clāgoris ſup ciuitates munitas et ſup angulos
excelſos. Et tribulabo hoīes: ⁊ ābulabūt ut ce-
ci: qa dño peccauerūt. Et effūdeḟ ſanguis eoꝝ
ſicut humus ⁊ corpora eoꝝ ſicut ſtercora. Sed
⁊ argētū eorū: ⁊ aurū eoꝝ nō poterit liberare
eos: i die ire dñi. In igne zeli eius deuorabiḟ
omnis terra: quia conſummationē cū feſtinatio-
ne faciet cunctis habitantibus terram. II

Conuenite ꝯgregamini gens non ama-
bilis. priuſqꝫ pariat iuſſio q̄ſi puluerem
tranſeuntē diem antequā veniat ſup
vos ira furoris dñi: añqꝫ veniat ſuper vos ira
indignatiōis dñi. Querite dñm oēs manſueti
terre: qa iudiciū eiꝰ eſtis opati. Querite iuſtū
q̄rite māſuetū. ſi q modo abſcondamini in die
furoris dñi. Quia gaza deſtructa erit: ⁊ aſcalō
i deſertum. Azotū in meridie eiciēt. ⁊ accharō
eradicabiḟ. Ve q hitatis funiculū mariſ: gens
ꝑditoꝝ. Verbum dñi ſup vos chanaan terra
philiſtinoꝝ. ⁊ diſꝑdā te ita ut non ſit hitator.
Et erit funiculꝰ maris reges paſtorū. ⁊ caule
pecoꝝ. Et erit funiculus eius q remanſerit de
domo iuda. Ibi paſcentur in domibus aſcalo-
nis ad veſperam requieſcent: qa viſitabit eos
dñs deus eoꝝ. ⁊ auertet captiuitatem eorum.
Audiui opprobriū moab. ⁊ blaſphemias filio-
rum āmon q̄ exprobrauerūt popl'o meo. ⁊ ma-
gnificati ſunt ſuper terminos eorum. Propte-
rea viuo ego diē dñs exercituū: deꝰ iſrl. Quia
moab ut ſodoma erit. ⁊ filij āmon q̄ſi gomorra
ſiccitas ſpinaꝝ et acerui ſalis. et deſertum vſqꝫ
in eternum. Reliquie popl'i mei diripient eos
⁊ reſidui gentis mee poſſidebunt illos. Hoc eis
eueniet ꝓ ſupbia ſua: quia blaſphemauerunt ⁊
magnificati ſūt ſup ppl'm dñi exercituū. Hor-
ribilis dñs ſup eos: et attenuabit oēs deos ter-
re. Et adorabunt eū viri de loco ſuo oēs inſule

gẽtiũ. Sꝫ et vos ethiopes: īnfecti gladio meo
eritꝭ. Et extẽdet manũ ſuã ſup aquilonẽ et ꝑdet
aſſur. Et ponet ſpecioſã ī ſolitudinẽ et ī inuiũ ⁊
q̄ſi deſertũ. Et accubabũt in medio eiꝰ greges.
oẽs beſtie gentiũ. et onocrotalus et hericius in
liminibꝰ eiꝰ morabunꝭ. Uox cantantis in fene/
ſtra. coruus in ſuꝑliminari: q̄m atenuabo ro/
bur eiꝰ. Hec ē ciuitas glorioſa habitãs in ꝯfi/
dẽtia: q̄ dicebat ī corde ſuo. Ego ſũ: et eꝰ ĩpe nõ
ē alia ampliꝰ. Quõ facta ē in deſertum: cubile
beſtie. Oĩs qui tranſit per eam ſibillabit: et mo
uebit manum ſuam. III

Ue ꝓuocatrix ⁊ redempta ciuitas, co/
lũba. Nõ audiuit vocẽ: ⁊ nõ ſuſcepit
diſciplinã. In dño non eſt confiſa: ad
deũ ſuũ non appropinquauit. Principes eius
in medio eiꝰ: q̄ſi leones rugiẽtes. Iudices eiꝰ
lupi veſꝑe: nõ relinq̄bant in mane. Prophete
eiꝰ veſani viri infideles. Sacerdotes eiꝰ pol/
luerũt ſcũ: iniuſte egerũt ꝯ legẽ. Dñs iuſtus
ī medio eiꝰ: nõ faciet iniq̄tatem. Mane mane
iudiciũ ſuũ dabit in luce. ⁊ non abſcondetꝭ. Ne
ſciuit aũt iniquꝰ confuſionẽ. Diſꝑdidi gentes
⁊ diſſipati ſũt ãguli earum. Deſertas feci vias
eoꝝ: duꝫ non ē q̄ trãſeat. Deſolate ſũt ciuitates
eoꝝ: non remanente viro neq̧ vllo habitato/
re. Dixi attamen timebis me ſuſcipies diſcipli
nã. Et nõ ꝑibit habitaculũ eiꝰ. ꝓpt oĩa ī q̄bꝰ vi/
ſitaui eã. Uerũtñ diluculo ſurgẽtes corruperũt
oẽs cogitationes ſuas. Qua ꝓpter expecta me
dic dñs ī die reſurrectiõis mee ī futuꝝ: q̄a iudi/
ciũ meũ ut cõgregem gentes. ⁊ colligã regna.
Et effũdã ſuꝑ eos īdignationẽ meam: oẽm irã
furoris mei. In igne. n. ꝣeli mei deuorabitꝭ oĩs
tra. Quia tũc reddã ppl'is labiũ electũ. vt inuo/
cẽt oẽs nomẽ dñi. ⁊ ſuiant ei hũero vno. Ul/
tra flumina ethiopie: inde ſupplices mei: filij diſ
perſorum meoꝝ deferẽt munus mihi. In die
illa non confunderis ſuꝑ cunctis adinuentio/
nibus tuis: quibus ꝑuaricata es ī me. Q: tunc
auferã de medio tui magniloquos ſuꝑbie tue:
⁊ nõ adijcies exaltari ãpliꝰ ī mõte ſcõ meo. Et
derelinquã in medio tui ppl'in pauperẽ ⁊ egenũ
⁊ ſperabũt in noĩe dñi. Relique iſrl' nõ faciẽt ini
quitatẽ nec loquenꝭ mendaciũ: ⁊ nõ inuenietꝭ ī
oĩe eoꝝ lingua doloſa. Qm̄ ipſi paſcenꝭ ⁊ accu
babunt: ⁊ nõ erit qui exterreat. Lauda filia ſyõ
iubila iſrael. Letare ⁊ exulta ī omni corde filia
hierl'm. Abſtulit dñs iudicium tuũ: auertit ini
micos tuos. Rex iſrl' dñs in medio tui nõ time
bis malum vltra. In die illa dicetꝭ hierl'ꝫ. No
li timere ſyon: nõ diſſoluanꝭ manus tue. Dñs
deus tuꝰ in medio tui fortis ipſe ſaluabit. Gau
debit ſuꝑ te ī leticia: ſilebit ī dilectiõe tua ⁊ exul/
tabit ſuꝑ te ī laude. Nugas q̄ a lege receſſerant
ꝯgregabo q: ex te erãt: vt nõ vltra habeas ſuꝑ
eis opprobriũ. Ecce ego interficiã oẽs q̄ afflixe
runt te ī tꝑe illo. ⁊ ſaluabo claudicantẽ ⁊ eã que
eiecta fuerat ꝯgregabo. Et ponã eos in laudẽ.
⁊ in nomẽ in oĩ terra ꝯfuſionis eoꝝ in tꝑe illo
quo adducã vos: ⁊ ī tꝑe q̄ ꝯgregabo vos. Da
bo. n. vos in nomẽ ⁊ in laudẽ oĩbus ppl'is ter/
re: cũ ꝯuertero captiuitatẽ veſtram coram oculis
veſtris dicit dominus.

¶ Explicit ſophonias ꝓpha. Incipit ꝓlogus
in Aggeum ꝓpham.

Hieremias ꝓpha ob cãm plurij ſe/
decie regis: vt hiſtoria libri ſecun
di paralypomenõ īdicat: q̄ fidẽ ꝓmiſ
ſã nabuchodonoſor regi chaldeorũ
nõ ſuauerat: ppl'm iſrael refert ꝯ memoratõ re/
ge irl'm expugnata irl'm: captiuũ in babylonẽ
fuiſſe ꝑductum. Sed cũ memoratus ppl's mul
tis tꝑibus idolis ſuiẽdo. etiam effuſione ſagui
nis innocentũ ſe grauiter impiaſſet: nolẽs deus
gnãtionẽ vniuerſam eiuſdẽ ppl'i ob cãs memo
ratas penitus deꝑire: ſeptuaginta ãnoꝝ capti/
uitatẽ eundẽ ppl'ꝫ in regno chaldeoꝝ ſtatuit ſu
ſtinere: hac rõne vt ꝯpleto numero annoꝝ: no
uus ppl's a memoratis pctĩs īmunis ad reno/
uationẽ irl'm ꝑueniret. Sexageſimo itaq̧ ſecũ
do ãno: regno chaldeoꝝ ſubuerſo q̄ adhuc oc
to ãni reſtabãt ad regnãdũ: quod etiã ſexta vi/
ſio danielis oñdit: eũ ꝓpter cãm ſacrilegij: q̄d ī
eadẽ viſione ꝯtinetꝭ fuiſſe extinctum: darius q̄
medis imꝑabat: vt ſeptima viſio danielis oſtẽ
dit: memoratus in regno ſucceſſit. Cuius ꝑmo
anno regni: vt decima viſio danielis mãifeſtat
daniel ſuppũtatis ãnis fidẽs appropinq̄re tꝑs
reuerſionis q̄ ꝑ hieremiã fuerat ꝓmiſſa: orans
tã ꝓ ſe ipſo ꝓ pplo: eandẽ ꝓmiſſionẽ a deo poſtu
labat impleri: cui ꝑ gabrielẽ archãgelũ in ea
dẽ viſione iuxta preces eiuſdem vniuerſa com
pleta eẽ: deꝰ dixit. nã moriẽte ſupradicto dario
rege medoꝝ: ⁊ ſuccedente ī regno cyro rege ꝑ
ſaꝝ ꝓmiſſione dei ꝯpleta ꝑ eundẽ regẽ ppl'ꝫ q̧
iſrael in irl'm reductũ: hiſtoria ſecũdi libri paly
pomenon: ⁊ initiũ eſdre ꝓphete ꝯfirmãt. Cũ/
q̧ a pplo iſrael ⁊ ſenioribus tẽplũ dei edificari
cepiſſet: mortuo cyro rege ac regnãte dario re/
ge ꝑſaꝝ q̄ memorato cyro ſucceſſerat vicine gẽ
tes ciuitatis irl'm. vt idẽ eſdras refert: reſtaura
tionẽ tẽpli ⁊ ciuitatis reſiſtẽdo ipedire ceperũt
Qua rõe deterritus ppl's iſrael reꝑationẽ ſu/

ꝑadicti tēpli dñi nec dū iuxta ꝑmiſſionē ↄceſ/
ſā eē credebat. Propt̃ qḋ in ſecūdo āno regni
memorati darij regis pſarū: aggeus ꝓpheta a
deo miſſus. ʒorobabel q de tribu erat iuda qui
ptātē regni ſuſcepturus erat: ⁊ ieſū filiū ioſe/
dech ſūmum ſacerdotē āmonet: vt credāt com
pleto numero annoꝝ tēpus reſtaurañis irlm
adueniſſe: hoc etiā addito: ne icredulitatē ppl̃i
vellent imitari: de quo deus ꝑ eū dixit. Ppl̃s
hic dicit. Nundū venit tēpus vt edificet̃ dom⁹
dei. O ia aūt q̃ textu huius ꝓphetie continent̃:
reuerſionē populi: edificationē tēpli: renoua/
tionē ciuitatis: obſeruantiā ſacerdotalē: ⁊ inte/
ritū regnoꝝ gentium ceterarū ſignificant.

¶ Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Aggeus feſtiu⁹ ⁊ letus: q ſeminauit in
lachrymis vt in gaudio meteret: deſtru
ctum templum reedificat: deūq; patreʒ
iducit loquentē. Adhuc vnū modicū eſt: ⁊ ego
cōmouebo celum ⁊ terrā: mare ⁊ aridam ⁊ mo
uebo omnes gentes: ⁊ veniet deſideratus cun
ctis gentibus.

¶ Explicit argumentum. Incipit
Aggeus propheta. Capitulum. I

In anno ſecundo
darij regis in mēſe ſexto in die
vna mēſis: factū ē ꝟbuʒ dñi in
manu aggei ꝓphe ad ʒoroba/
bel filiū ſalathiel ducem iuda: ⁊
ad ieſū filiū ioſedech ſacerdotē magnū: dicens.
Hec ait dñs exercituū dicēs. Ppl̃s iſte dicit.
Nōdū venit tps domus dñi edificādē. Et fa/
ctū ē verbū dñi i manu aggei ꝓphe dicēs. Nū
quid tps vobis ē: vt hitetis i domibus laq̄atis
⁊ domus iſta deſerta. Et nūc hec dicit dñs exer
cituū. Ponite corda veſtra ſup vias vřas. Se
minaſtis multū: ⁊ intuliſtis parū. Comediſtis: ⁊
nō eſtis ſatiati. Bibiſtis ⁊ nō eſtis iebriati. Ope
ruiſtis vos. ⁊ nō eſtis calefacti. Et qui merce/
des ↄgregauit: miſit eas i ſacculū ptuſū. Hec
dicit dñs exercituū. Ponite corda veſtra ſup
vias veſtras. Aſcēdite in montē: portate ligna
⁊ edificate domū: ⁊ acceptabilis mihi erit ⁊ glo
rificabor: dicit dñs. Reſpexiſtis ad amplius: ⁊
ecce factū eſt minus. Et intuliſtis in domuʒ: ⁊
exſufflaui illud. Quā ob cām dicit dñs exerci/
tuū. Quia domus mea deſerta eſt: ⁊ vos feſti/
naſtis vnuſquiſq; in domū ſuā. Propt̃ h̃ ſup
vos ꝓhibiti ſunt celi ne darent rorem: ⁊ terra
ꝓhibita ē ne daret germen ſuuʒ. Et vocaui ſic
citatē ſup terrā ⁊ ſup mōtes: ⁊ ſup triticum: ⁊
ſup vinū ⁊ ſup oleū: ⁊ q̄cūq; pfert humus. ⁊ ſu
per hoīes ⁊ ſup iumēta ⁊ ſup oēm laborē ma/
nuū. Et audiuit ʒorobabel filius ſalathiel ⁊ ie/
ſus filius ioſedech ſacerdos magnus. ⁊ oēs re
liqui ppl̃i vocē dei ſui: ⁊ ꝟba aggei ꝓphete ſicꝫ
miſit eū dñs deus eoꝝ ad eos: ⁊ timuit oīs po/
pulus a facie dñi. Et dixit aggeus nūcius dñi:
de nūcijs dñi: pplo dicēs. Ego vobiſcū ſū dicit
dñs. Et ſuſcitauit deus ſpm̄ ʒorobabel filij ſala
thiel ducis iuda ⁊ ſpm̄ ieſu filij ioſedech ſacer/
dotis magni: ⁊ ſpm̄ reliquoꝝ de omni populo
⁊ ingreſſi ſunt ⁊ faciebant opus in domo domi
ni exercituum dei ſui. II.

In die viceſima ⁊ quarta menſis i ſexto
menſe in āno ſecūdo darij regis i ſepti
mo mēſe viceſima ⁊ pma menſis: factuꝫ
ē ꝟbū dñi in manu aggei ꝓphe dicens. Loq̄/
re ad ʒorobabel filiū ſalathiel ducē iuda: ⁊ ad ie
ſum filiū ioſedech ſacerdotem magnū: ⁊ ad reli
quos ppl̃i dicens. Quis i vobis ē derelictus q
vidit domū iſtā in gl̃ia ſua pma. Et qd vos vi
detis hanc nūc. Nūqd non ita eſt q̃ſi non ſit in
oculis. vr̃is. Et nunc ↄfortare ʒorobabel dicit
dñs: ⁊ ↄfortare ieſu fili ioſedech ſacerdos ma/
gne: ⁊ confortare oīs ppl̃s terre dicit dñs exer
cituū. ⁊ facite: qm̄ ego vobiſcū ſū dicit dñs exer
cituū. Verbū qḋ pepigi vobiſcū cū egrederē/
mini de tra egypti. et ſpūs meus erit in medio
vr̃m. Nolite timere: q: hec dicit dñs exercituū
Adhuc vnū modicū eſt: et ego cōmouebo celuꝫ
⁊ terrā et mare et aridā. Et mouebo oēs gētes
et veniet deſideratus cūctis gentibus. Et iplebo
domū iſtā gloria. dicit dñs exercituum. Meuꝫ
ē argentū et meū ē aurū. dicit dñs exercituum.
Magna erit gloria dom⁹ iſtius nouiſſime plus
q̄ pme: dicit dominus exercituum. Et in loco
iſto dabo pacē dicit dominus exercituū. In vi
ceſima et q̄rta noni mēſis in āno ſecundo darij
regis: factū ē ꝟbū domini ad aggeū ꝓphetam
dicens. Hec dicit dominus exercituū. Inter/
roga ſacerdotes legē: dicens. Si tulerit homo
carnē ſcificatā in ora veſtimenti ſui: et tetigerit
de ſūmitate eius panē aut pulmentū aut vinuꝫ
aut oleum aut oēm cibū: nunqd ſcificabit̃: Rn̄
dentes aūt ſacerdotes dixerunt. Non. et dixit
aggeus. Si tetigerit pollutus in aīa ex oibus
his: nunquid ↄtaminabitur. et reſponderūt ſa
cerdotes. et dixerunt. Contaminabitur. et reſ/
pondit aggeus et dixit. Sic pp̄lus iſte et ſic
gens iſta ante faciem meaꝫ dicit dominus. et ſic
oē opus manuum eorum et omnia que obtu/
lerunt ibi: contaminata erunt. Et nunc ponite

corda vr̃a die hac ⁊ ſup. anteq̃ȝ ponet̃ lapis ſup lapidē in tēplo dñi: cū accederetis ad aceruū viginti modioꝝ ⁊ fierēt decē: ⁊ intraretis ad torcular vt exprimeretis q̈nq̈ginta lagenas ⁊ fiebāt viginti. Percuſſi vos vento vrēte: ⁊ aurugie ⁊ grandine oīa opa manuū vr̃aꝝ: ⁊ nō fuit in vobis q̇ reuerteret̃ ad me dic̃ dñs. Ponite corda vr̃a ex die iſta ⁊ in futuꝝ a die viceſima ⁊ q̈rta noni mēſis: a die q̄ fundamēta iactata ſūt tēpli dñi ponite ſup coꝛ vr̄m. Nūqd iā ſemen in germine ē: Et adhuc vinea ⁊ ficus ⁊ malogranatū ⁊ lignum oliue nō floruit: Ex die iſta bn̄dicā Et factū ē ℣bum dñi ſecūdo ad aggeū i viceſima ⁊ q̈rta menſis dicens. Loq̄re ad ȝoꝛobabel ducē iuda. dicēs. Ego mouebo celū pariī ⁊ terrā: ⁊ ſubuertā ſoliū regnoꝝ: ⁊ conterā fortitudinē regni gentiū. Et ſubuertā q̈drigam ⁊ aſcēſorē eius: ⁊ deſcendent equi ⁊ aſcenſores eoꝝ: vir in gladio fratris ſui. In die illo dicit dominus exercituum aſſumam te ȝoꝛobabel fili ſalathiel ſerue meus dicit dominus. ⁊ ponam te q̄ſi ſignaculum: quia te elegi dicit dominus exercituum.

¶ Explicit Aggeus ꝓpha. Incipit ꝓlogus i Zachariam ꝓpheta.

SEcūdo āno darij regis medoꝝ aggeū ȝachariā ꝓphetaſſe: lectiones cordē declarāt. Sȝ hac de cā aggeus ȝacharie in ordine ꝓphaꝝ p̄latus eē videt̃: q̇ cū duob⁹ mēſibus vt p̄dictoꝝ lectiōes oñdūt: in ꝓphia p̄ceſſiſſe inuenit̃. ⁊ ad repationē tēpli p̄cepto dei poplm̄ animaſſe vt eſdras refert dicēs. In ſecūdo āno darij regis perſaꝝ ꝓphauerūt aggeus ȝacharias filius addo ꝓphete ſuper iudeos q̇ erant in iuda ⁊ irlm̄ ſuper iſrael in noīe dei ſup eos. Tunc ſurrexerunt ȝoꝛobabel filius ſalathiel ⁊ ihs filius ioſedech ⁊ p̄ncipes eius ichoauerūtq̇ȝ edificare domū dei q̄ eſt in irlm̄. Quib⁹ cū adeſſēt ꝓphe exhortatiōe ſua adiuuerūt eos. Nā ⁊ pplm̄ iſrael ab imitatōe p̄rnoꝝ delictoꝝ: p ſuā āmonitionē idē ꝓpha ꝯpicēs reuocare: ℣bis lectōe ꝯphēſis vſus eſt. Vidi nocte: ⁊ ecce vir aſcēderat ſuper equū rubeū ⁊c̄. Vidit ꝓpha viꝝ eq̄ rubeo ſedētē ⁊ ſtātē in medio myrtheti vmbroſi: cui⁹ viſionis hec ſolutio ē. Vir aſcendēs equū rubeū: licȝ angelus intelligat̃: tñ q̇ꝛ p̄dicti coloris equū ꝯſcēdere viſus ē: vindictā ſāguinis in eā gentē ſignificat afferēdā: q̄ pplm̄ iſrael in captiuitatē redegerat. Nā ⁊ iſaias ꝓpha p ruboꝛē veſtimentoꝝ ī gentes vindictā cū ſanguie a deo ꝓferēdā demōſtrās: his ℣bis vſus ē dicens. Quis eſt iſte q̇ venit de edom tinctis veſtibus de boſra ⁊c̄. Stantē ℣o in medio myrtheti vmbrantis: q̇ dixit. leticiā pplo affuturaȝ p myrtheti ſignificationē voluit deſignari. Eius ligni moyſes in leuitico: cū faceret mentiōeȝ ait: accipietis die p̄ma fructus ligni ſpecioſi: vt leticiā ppl̄i p bene olentis ligni ⁊ ſpecioſi vmbraculū demōſtraret. Sȝ hanc viſionē q̄ liberationē ppl̄i ⁊ vindictā de aduerſarijs affuturā demōſtrat ob hoc noctu ꝓpha ſe vidiſſe memorauit: q̇ꝛ pplm̄ iſrael in p̄ma liberatōne de terra egypti: noctu diſceſſiſſe ꝯſtabat: cuius exempli q̇ꝛ p̄ſtis ppl̄s aliquā ptē in ſe retinere videbatur liberatio eiuſdē ac redit⁹ captiuitatis de ira chaldeoꝝ p noctē ꝓphete eſt reuelata.

¶ Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

ZAcharias memoꝛ dñi ſui. multiplex in ꝓphetia. ieſū cū veſtibus ſordidis ⁊ lapidē oculoꝝ ſeptē. candelabꝝq̇ȝ aureū cum totidem lucernis q̈t oculis: duas q̇ȝ oliuas a ſiniſtris lāpadis cernit. ⁊ a dextris ⁊ poſt eq̄s rufos: varios. albos. ⁊ diſſipatas q̈drigas ex effraim. ⁊ equū de irlm̄. pauperem regem vaticinat̃. ⁊ predicit regem ſedentem ſuper pullū filium aſine ſubiugalis.

¶ Explicit argumentum. Incipit Zacharias ꝓpheta. Capitulum I

IN menſe octauo in āno ſecūdo darij regis factū ē ℣bū dñi ad ȝachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā. Iratus ē dñs ſup p̄res vr̄os iracūdia. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Conuertimini ad me ait dñs exercituū. Et cōuertar ad vos dicit dñs exercituum. Ne ſitis ſicut p̄res veſtri: ad quos clamabant ꝓphete p̄ores dicētes: hec dicit dñs exercituū: ꝯuertimini de vijs vr̄is malis: ⁊ cogitationib⁹ vr̄is peſſimis: ⁊ nō audierūt neq̇ȝ attēderunt ad me dicit dñs. Patres veſtri vbi ſūt ⁊ ꝓphe: Nūqd in ſempiternū viuent. Verūtñ verba mea ⁊ legitima mea q̄ mandaui ſeruis meis ꝓphetis: nunqd non compꝛehenderunt p̄res veſtros. Et conuerſi ſunt ⁊ dixerunt. Sicut cogitauit dñs exercituū facere nobis ſ̄m vias nr̄as: ⁊ ſ̄m adinuentiones nr̄as: fecit nobiſ. In die viceſima ⁊ quarta vndecimi menſis ſabbath in āno ſecūdo darij: factū eſt verbū domini ad ȝachariam filiū barachie filij addo ꝓphetam dicens. Vidi per noctem: ⁊ ecce vir aſcendens ſuper equum rufum. ⁊ ipſe ſtabat inter myrtheta que erant

iis pfundo: ⁊ post eũ equi rufi varij ⁊ albi. Et
dixi. Qui sunt isti dñe mi? Et dixit ad me ange
lus domini qui loquebat in me. Ego ostendaȝ
tibi quid sint hec. Et respondit vir qui stabat i
ter myrtheta: ⁊ dixit: Isti sunt quos misit dñs:
vt perambulent terrã. Et respõderunt angelo
domini qui stabant inter myrtheta: ⁊ dixerunt
Perambulauimus terrã: ⁊ ecce ois terra ha/
bitat ⁊ quiescit. Et respondit angelus dñi ⁊ di
xit. Domine exercituũ vsqȝquo tu nõ misereb
ris hierusalẽ ⁊ vrbiũ iuda qbus irat⁹ es. Iste
septuagesimus annus est. Et respõdit dñs an/
gelo qui loquebatur in me verba bona: verba
cõsolatoria. Et dixit ad me angelus qui loque/
bat in me. Clama dicens. Hec dicit dominus
exercituũ. Zelatus suȝ hierusalẽ ⁊ syon zelo ma
gno. Et ira magna ego irascor sup gẽtes opu/
lentas: qꝛ ego iratus sum parũ: ipsi vero adiu/
uerunt in malũ. Propterea hec dicit domin⁹.
Reuertar ad hierusalẽ in misericordijs: ⁊ do/
mus mea edificabit in ea: ait dñs exercituũ: ⁊
ppendiculũ extendet super hierusalẽ. Adhuc
clama dicens. Hec dicit dominus exercituum
Adhuc affluent ciuitates mee bonis: ⁊ ꝯsolabi
tur adhuc dominus syon: ⁊ eliget adhuc hierlȝ
Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce quattuor
cornua. Et dixi ad angelũ qui loquebat in me.
Quid sunt hec? ⁊ dixit ad me. Hec sũt cornua
q̃ ventilauerunt iudam ⁊ israel ⁊ hierusalẽ. Et
ostẽdit mihi dñs q̃ttuor fabros. Et dixi. Quid
isti veniunt facere. Qui ait dicens. Hec sunt
cornua q̃ ventilauerunt iudã p singulos viros
⁊ nemo eoꝝ leuauit caput suũ. Et venerũt isti
deterrere ea: vt deiiciant cornua gentiũ que le/
uauerunt cornua super terram iuda: vt disper
gerent eam. II

Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce vir
⁊ in manu eius funiculus mensoꝝ. Et
dixi: quo tu vadis. Et dixit ad me. Vt
metiar hierusalẽ ⁊ videã quanta sit longitudo
eius: ⁊ quanta latitudo eius. Et ecce angel⁹ q
loquebat in me egrediebat: ⁊ alius angelus e/
grediebat in occursum eius: ⁊ dixit ad eũ. Cur
re: loquere ad puerũ istum dicens. Absqȝ mu/
ro habitabitur hierusalẽ p̃ multitudine hominũ
⁊ iumentoꝝ in medio eius. Et ego ero ei ait do
minus murus ignis in circuitu: ⁊ in gloria ero
in medio eius. O o fugite de terra aquilonis
dicit dñs: qm in q̃ttuor ventos celi dispersi vos
dicit dominus. O syon fuge que habitas apud
filiam babylonis: qꝛ hec dicit dominus exerci/
tuum. Post gloriam misit me ad gentes: que
spoliauerunt vos. Qui.n.tetigerit vos: tãgit
pupillam oculi mei. Quia ecce ego leuo manũ
meam sup eos: ⁊ erunt prede his qui seruiebant
sibi: ⁊ cognoscetis: qꝛ dominus exercituũ misit
me. Lauda ⁊ letare filia syõ: qꝛ ecce ego venio
⁊ habitabo in medio tui: ait dominus. Et ap/
plicabunt gentes multe ad dñm in die illa: et
erunt mihi in populũ. Et habitabo i medio tui
⁊ scies qꝛ dominus exercituũ misit me ad te. ⁊
possidebit dñs iudam partẽ suam in terra san/
ctificata: ⁊ eliget adhuc hierusalẽ. Sileat ois ca
ro a facie domini: quia consurrexit de habitacu
lo sancto suo. III

Et ostẽdit mihi dñs iesum sacerdotem
magnũ stantem corã angelo dñi: ⁊ sa/
than stabat a dextris eius vt aduersaretur
ei. Et dixit dominus ad sathã. Increpet do
minus in te sathan: ⁊ increpet dominus in te q
elegit hierlm. Nunquid nõ iste torris est erut⁹
de igne. Et iesus erat indutus vestibus sordi/
dis: ⁊ stabat ante faciem angeli. Qui respõdit
⁊ ait ad eos qui stabant coram se dicẽs. Aufer
te vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eũ. Ec
ce abstuli a te iniquitatẽ tuã ⁊ indui te mutato/
rijs. Et dixit. Ponite cydarim mundã super
caput eius Et posuerunt cydarim super caput
eius mundam: ⁊ induerunt eum vestibus. Et
angelus dñi stabat: ⁊ contestabat ãgelus dñi
iesum dicens. Hec dicit dñs exercituũ. Si in
vijs meis ambulaueris ⁊ custodiã meã custo/
dieris: tu quoqȝ iudicabis domũ meaȝ ⁊ custo
dies atria mea: ⁊ dabo tibi ambulantes de his
qui nunc hic assistũt. Audi iesu sacerdos ma/
gne: tu ⁊ amici tui qui habitant coram te: qꝛ vi/
ri portendentes sunt. Ecce.n. ego adducã ser/
uum meũ orientem: qꝛ ecce lapis quẽ dedi corã
iesu: super lapidẽ vnum: septẽ oculi sunt. Ec
ce ego celabo sculpturã eius: ait dñs exercituũ
⁊ auferã iniqtatẽ terre illi⁹ in die vna. In die
illa dicit dñs exercituũ: vocabit vir amicũ suũ
subter vineam ⁊ subter ficum. IIII

Et reuersus est angelus qui loquebat i
me: ⁊ suscitauit me q̃si viruȝ qui suscitat
de somno suo. Et dixit ad me. Quid tu
vides. Et dixi. Vidi. ⁊ ecce candelabrum au/
reum totum: ⁊ lampas eius super caput ipsius
⁊ septem lucerne eius super illud. ⁊ septẽ infu/
soria lucernis que erãt super caput eius: ⁊ due
oliue super illud: vna a dextris lãpadis: ⁊ vna
a sinistris eius. Et respondi: ⁊ aio ad angelũ
qui loquebatur in me dicẽs. Quid sunt hec do
mini. Et respondit angelus qui loquebatur

ſũ me: ⁊ dixit ad me. Nunqd neſcis qd ſũt hec.
Et dixi. Non dñe mi. Et reſpõdit et ait ad me
dicens. Hoc eſt verbũ dñi ad ʒorobabel dicẽs
Non in exercitu nec in robore: ſed in ſpũ meo
dicit dñs exercituũ. Quis tu mons magne co
ram ʒorobabel in planum. Et educet lapidem
primariũ: et exequabit gratiã gratie eius. Et fa
ctum eſt verbũ dñi ad me dicens. Manus ʒo/
robabel fundauerunt domũ iſtam: et manꝰ eiꝰ
pficient eã: et ſcietis qꝛ dñs exercituũ miſit me
ad vos. Quis. n. deſpexit dies paruos. Et le/
tabunt: et videbunt lapidẽ ſtãneum in manu
ʒorobabel. Septem ſunt iſti oculi dñi: qui diſ/
currunt in vniuerſã terram. Et reſpondi: et di
xi ad eum. Quid ſunt due oliue iſte ad dexterã
candelabri et ad ſiniſtrã eius. Et reſpondi ſecũ
do: et dixi ad eum. Quid ſunt due ſpice oliuaꝝ
q̃ ſunt iuxta duo roſtra aurea: in qbus ſunt ſuf/
fuſoria ex auro. Et ait ad me dicẽs. Nunqd ne
ſcis qd ſunt hec. Et dixi. Nõ dñe mi. Et dixit.
Iſti ſunt duo filij olei: qui aſſiſtunt dominato/
ri vniuerſe terre. V

Et conuerſus ſum: et leuaui oculos me
os et vidi: et ecce volumen volans. Et
dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi.
Ecce ego video volumen volans: longitudo
eius viginti cubitoꝝ: et latitudo eius decẽ cu/
bitoꝝ. Et dixit ad me. Hec eſt maledictio que
egredit ſup faciẽ omnis terre: qꝛ omis fur ſicut
ibi ſcriptum eſt iudicabit: et omnis iurãs ex hoc
ſimiliter iudicabitur. Educã illud dicit dñs ex
ercituũ: et veniet ad domũ furis et ad domum
iurantis in noĩe meo mendaciter: et cõmorabi
tur in medio domus eius: et cõſumet eam et li/
gna eius et lapides eius. Et egreſſus eſt ange/
lus qui loquebat in me: et dixit ad me. Leua o
culos tuos et vide. Quid eſt hoc quod egredit.
Et dixi. Quid nã eſt. Et ait. Hec eſt ampho/
ra egrediens. Et dixit. Hec eſt oculus eoꝝ in
vniuerſa terra. Et ecce talentũ plumbi porta/
bat: et ecce mulier vna ſedens in medio ãpho/
re. Et dixit. Hec eſt ipietas. Et pıecit eam in
medio amphore: et miſit maſſam plumbeã in
os eius. Et leuaui oculos meos et vidi: et ecce
due mulieres egredientes: et ſpũs in alis eaꝝ
Et habebãt alas quaſi alas milui: et leuauerũt
amphorã inter terrã et celum. Et dixi ad ange
lum qui loquebatur in me. Quo iſte deferunt
amphorã? Et dixit ad me. Vt edificetur ei do
mus in terra ſennaar: et ſtabiliatur et ponatur
ibi ſuper baſem ſuam. VI

Et conuerſus ſum: et leuaui oculos meos
et vidi: et ecce quattuor quadrige egredien/
tes de medio duoꝝ montiũ. ⁊ montes: montes
erei. In q̃driga pͥma equi rufi: in quadriga ſe
cunda equi nigri: in q̃driga tertia equi albi: ⁊ i
q̃driga quarta eq varij ⁊ fortes. Et rñdi: ⁊ di/
xi ad angelũ q loquebat i me. Quid ſũt hec do
mine mi? Et rñdit ãgelus. ⁊ ait ad me. Iſti ſũt
quattuor venti celi q egrediũt vt ſtent corã do
minatore oĩs tre. In q̃ erãt eq nigri egrediebã
tur in trã aqlonis: ⁊ albi egreſſi ſunt poſt eos.
⁊ varij egreſſi ſunt ad trã auſtri. Qui aũt erãt
robuſtiſſimi: exierũt ⁊ querebant ire ⁊ diſcur/
rere p oẽm trã. Et dixit. Ite: ⁊ pambulate ter
rã. Et pambulauerũt trã. Et vocauit me. ⁊ lo
cutus ẽ ad me dicẽs. Ecce q egrediũt in trã aq
lonis: reqeſcere fecerũt ſpm meũ in tra aqlõis.
Et factũ ẽ vbũ dñi ad me dicẽs. Sume a tranſ
migratione ab oldai ⁊ a thobia ⁊ ab idaia ⁊ ve/
nies tu i die illa intrabis domũ ioſie filij ſopho
nie q venerũt de babylone. ⁊ ſumes auꝝ ⁊ ar/
gẽtũ ⁊ facies coronas. ⁊ pones in capite ieſu fi
lij ioſedech ſacerdotis magni: ⁊ loq̃ris ad eũ
dicẽs. Hec ait dñs exercituũ dicens. Ecce vir
oriẽs nomẽ eius. Et ſubter eum orief: ⁊ edifi/
cabit tẽplũ dño: ⁊ ipſe extruet tẽplũ dño. Et ip
ſe portabit gloriã. ⁊ ſedebit ⁊ dñabit ſup ſolio
ſuo. Et erit ſacerdos ſup ſolio ſuo. ⁊ ↄſiliũ pa/
cis erit inĩ illos duos. Et corone erũt helem et
thobie ⁊ idaie ⁊ hen filio ſophonie memoriale i
tẽplo dñi. Et q pcul ſunt venient ⁊ edificabunt
in tẽplo dñi. ⁊ ſcietis qꝛ dñs exercituũ miſit me
ad vos. Erit autẽ hoc: ſi auditu audieritis vo/
cem domini dei veſtri. VII

Et factũ ẽ in ãno q̃rto darij regis: factũ
ẽ vbũ dñi ad zachariã in quarta mẽſis
noni q ẽ caſleu. Et miſerunt ad domũ
dei ſaraſar ⁊ rogomelech ⁊ viri qui erãt cũ eis
ad precandã faciẽ dñi: vt dicerẽt ſacerdotibꝰ do
mus dñi exercituũ ⁊ pphetis loquẽtes. Nun/
qd flendũ ẽ mihi in q̃nto mẽſe: vel ſcificare me
debeo ſicut feci iã multis annis? Et factũ ẽ v/
bũ dñi exercituũ ad me dicens. Loq̃re ad oẽm
pplm tre: ⁊ ad ſacerdotes dicens. Cum ieiuna
retis ⁊ plangeretis in quinto ⁊ ſeptimo p hos
ſeptuaginta annos: nunquid ieiuniũ ieiunaſtis
mihi? Et cũ comediſtis ⁊ bibiſtis: nũquid nõ
vobis comediſtis: ⁊ vobiſmetipſis bibiſtis?
Nunquid non ſunt verba que locutus eſt dñs
in manu pphetaꝝ prioꝝ cum adhuc ihrlm habi
taretur ⁊ eſſet opulenta ⁊ ipſa ⁊ vrbes in circui
tu eius. ⁊ ad auſtrum ⁊ in campeſtribus hita/
retur? Et factum ẽ vbũ dñi ad zachariã dicẽs.

Hec ait dñs exercituũ dicẽs. Judiciũ veꝝ iu/
dicate. ⁊ miſam ⁊ miſeratões facite vnuſqſq; cũ
frẽ ſuo. Et viduã ⁊ pupillũ ⁊ aduenã. ⁊ paupe
rem nolite calũniari: ⁊ malum vir fratri ſuo nõ
cogitet i corde ſuo. Et noluerũt attẽdere ⁊ auer
terũt ſcapulã recedẽtes: ⁊ aures ſuas aggraua
uerũt ne audirẽt ⁊ coꝛ ſuũ poſuerunt vt ad amã
tem ne audierent legẽ ⁊ vba q̃ miſit dñs exerci
tuũ in ſpũ ſuo ſcõ ꝑ manũ ꝓphaꝝ prioꝝ. Et fa/
cta ẽ indignatio magna a dño exercituũ. et fcm̃
ẽ ſicut locutus ſũ ⁊ nõ audierũt. ſic clamabunt.
⁊ nõ exaudiã dicit dñs exercituũ. et diſpſi eos ꝑ
oia regna q̃ neſcierũt. ⁊ ira deſolata ẽ ab eis eo
q nõ eẽt trãſiẽs ⁊ reuertẽs ⁊ poſuerũt terraꝫ
deſiderabilẽ i deſertum. VIII.

ET factũ ẽ vbũ dñi exercituum dicens.
Hec dicit dñs exercituũ. Zelatꝰ ſũ ſyon
zelo magno. ⁊ indignatiõe magna zela
tus ſũ eam. Hec dicit dñs exercituum. Reuer
ſus ſũ ad ſyon ⁊ hitabo i medio irlm. et vocabi
tur irlm ciuitas vitatis: ⁊ mons dñi exercituũ
mons ſanctificatus. Hec dicit dñs exercituum
Adhuc habitabunt ſenes ⁊ anus in plateis irlꝫ
⁊ viri baculus in manu eius pꝛe multitudie die
rũ. et platee ciuitatis ꝯplebunt̃ infantibꝰ. et pu
ellis ludentibus in plateis eius. Hec dicit dñs
exercituũ. Si videbit̃ difficile in oculis reliqaꝝ
populi huiꝰ in diebꝰ illis: nũqd in oculis meis
difficile erit dicit dñs exercituũ? Hec dicit dñs
exercituum. ecce ego ſaluabo pplm meũ de tra
oꝛientis et de terra occaſus ſolis. et adducã eos
et habitabunt in medio irlm et erunt mihi i po
pulũ: et ego ero eis in deum in veritate et in iu
ſticia. Hec dicit dñs exercituum. Cofoꝛtentur
manus vr̃e qui auditis in his diebus ſermões
iſtos ꝑ os ꝓphaꝝ: in die q̃ fundata eſt domus
dñi exercituum vt templũ edificaretur. Siqui/
dem ante dies illos merces hoĩum nõ erat nec
merces iumentoꝝ erat: neq; introeunti neq; ex
eunti erat pax pꝛe tribulatione: et dimiſi oẽs ho
mines vnũquẽq; ꝯ ꝓximũ ſuũ. Nunc autẽ nõ
iuxta dies prioꝛes ego faciam reliquijs ppli hꝰ.
dicit dñs exercituum: ſed ſemen pacis erit. Vi
nea dabit fructum ſuum et terra dabit germen
ſuum. et celi dabunt roꝛem ſuũ: et poſſidere fa
ciam reliquias ppli huius vniuerſa hec. et erit
ſicut eratis maledictio in gentibus domus iu/
da ⁊ domus iſrael: ſic ſaluabo vos ⁊ eritis bñ/
dictio. Nolite timere. Cõfoꝛtent̃ manus vr̃e:
q; hec dicit dñs exercituũ. Sicut cogitaui vt af/
fligerẽ vos cũ ad iracũdiam ꝓuocaſſent patres
vr̃i me dicit dñs. ⁊ non ſũ miſertus: ſic ꝯuerſus
cogitaui in diebus iſtis vt bñfaciã domui iuda
⁊ irlm. Nolite timere. Hec ſunt g̊ vba q̃ facie
tis. Loquimini vitatẽ vnuſqſq; cũ ꝓximo ſuo.
Veritatem ⁊ iudiciũ pacis iudicate i poꝛtis ve
ſtris: ⁊ vnuſqſq; malũ ꝯ amicũ ſuũ ne cogitetis
in coꝛdibus veſtris. ⁊ iuramentũ mẽdax ne di
ligatis. Omnia enim hec ſunt q̃ odi dicit dñs.
Et factum eſt verbũ dñi exercituum ad me di/
cens. Hec dicit dominus exercituum. Ieiuni
um quarti ⁊ ieiuniũ quinti. ⁊ ieiuniũ ſeptimi. et
ieiunium decimi: erit domui iude i gaudium et
leticiã. ⁊ in ſolennitates p̃claras. Veritatẽ tñ.
⁊ pacem diligite. Hec dicit dominus exercituũ
Vſq;quo veniant popli ⁊ hitent in ciuitatibus
multis. ⁊ vadant hitatoꝛes vnus ad alteꝝ dicẽ
tes. Eamus ⁊ depꝛecemur facieꝫ dñi: ⁊ q̃ramꝰ
dñm exercituum vadã etiam ego et venient po
puli multi et gentes robuſte ad querendũ dñ
minũ exercituum in irlm: ⁊ depꝛecandã faciem
dñi. Hec dicit dñs exercituũ. In diebus illis i
quibus apphendent decem hoĩes ex oĩbus lin/
guis gentium: ⁊ apphendẽt fimbꝛiã viri iudei
dicentes: ibimus vobiſcum. Audiuimus eniꝫ
q̃m deus vobiſcum eſt. IX.

ONus verbi dñi i terra adrach: ⁊ dama
ſci requiei eius: q; dominus eſt oculus
hoĩs ⁊ oĩum tribuum iſrael. Emath q̊q;
in terminis eius: ⁊ tyrus ⁊ ſidon. . Aſſumpſe/
runt quippe ſibi ſapiam valde. Et edificauit ty
rus munitionem ſuam: ⁊ coaceruauit argentuꝫ
quaſi humum: ⁊ aurum vt lutum ꝑplateaꝝ. Ec
ce dominus poſſidebit eam: ⁊ ꝑcutiet in mari
foꝛtitudinem eius: ⁊ hec igni deuoꝛabitur. Vi
debit aſcalon ⁊ timebit: ⁊ gaza ⁊ dolebit nimis
⁊ accaron: q̃m confuſa eſt ſpes eius. Et peribit
rex de gaza. ⁊ aſcalon non habitabitur. Et ſe/
debit ſepatoꝛ in azoto: ⁊ diſperdã ſupbiam phi
liſtinoꝝ. Et auferam ſanguinẽ eius de oꝛe eiꝰ.
⁊ abhominationes eius de medio dentium eiꝰ
Et relinquetur etiam ipſe deo nr̃o: ⁊ erit quaſi
dux in iuda: ⁊ accaron quaſi iebuſeus. Et cir/
cundabo domum meam ex his qui militant mi
hi euntes ⁊ reuertentes: ⁊ non tranſibit ſuper
eos vltra exactoꝛ: q; nunc vidi in oculis meis.
Exulta ſatis filia ſyon: iubila filia hieruſalem.
Ecce rex tuus veniet tibi iuſtus ⁊ ſaluatoꝛ ipſe
pauper ⁊ aſcendens ſuper aſinam: ⁊ ſuper pul
lum filium aſine. et diſperdam quadrigã ex ef
fraim. ⁊ equũ de irlm: ⁊ diſſipabitur arcꝰ belli.
et loquetur pacem gentibus ⁊ poteſtas eiꝰ a ma
ri vſq; ad mare. ⁊ a fluminibꝰ vſq; ad fines ter
re. Tu quoq; in ſanguine teſtamenti tui emiſi
ſti vinctos tuos de lacu: in quo non eſt aq̃. Cõ
uertimini ad munitionẽ: vincti ſpei. hodie quo

Et annuncians duplicia reddam tibi: qm̄ exte/
di mihi iudam q̄ſi arcum: impleui effraim. Et
ſuſcitabo filios tuos ſyon ſuper filios tuos gre
cia: ⁊ ponam te quaſi gladium fortium. Et dn̄s
deus ſuper eos. videbit̄. ⁊ exibit vt fulgur iacu
lum eius. Et dn̄s deus in tuba canet. ⁊ vadet i
turbine auſtri. Dn̄s exercituum ꝓteget eos. ⁊
deuorabunt ⁊ ſubijcient lapidibus fūde. Et bi
bentes inebriabuntur quaſi a vino. ⁊ replebūt̄
vt phiale. et q̄ſi cornua altaris. Et ſaluabit eos
dn̄s deus coꝝ in die illa vt gregē ppl'i ſui: q: la
pides ſancti eleuabunt̄ ſup terram eius. Quid
enim bonum eius eſt et quid pulchꝝ eius: niſi
frumentum electoꝝ et vinum germinans vir/
gines?
X.

P Etite a dn̄o pluuiam in tp̄e ſerotino: et
dn̄s faciet niues ⁊ pluuiam imbris. et
dabit eis ſingulis herbā in agro. Quia
ſimulacra locuta ſunt inutile: et diuini viderūt
mendacium. et ſomniatores locuti ſunt fruſtra
et vane conſolabāt̄: iccirco adducti ſūt q̄ſi grex
affligentur q: non eſt eis paſtor. Sup paſtores
irat⁹ ē furor me⁹ et ſup hircos viſitabo. Q: viſi
tauit dominus exercituū gregem ſuū domum
iuda: et poſuit eos quaſi equū glorie ſue in bello
Ex ipſo angulus. et ex ipſo paxillus: ex ipſo ar
cus prelij: et ex ipſo egredietur omnis exactor ſi
mul. Et erunt quaſi fortes: conculcantes lutū
in medio viaꝝ in prelio. Et bellabunt: q: dn̄s
cum eis et confundent̄ aſcēſores equoꝝ. Et cō
fortabo domum iuda. et domum ioſeph ſalua/
bo. Et conuertā eos q: miſerebor coꝝ: et erunt
ſicut fuerunt quando nō ꝓiecerā eos. Ego. n.
dn̄s deus coꝝ: et exaudiam eos. Et erūt quaſi
fortes effraim. et letabitur cor coꝝ q̄ſi a vino. ⁊
filij coꝝ videbunt et letabunt̄ et exultabit cor eo
rū in dn̄o. Sibilabo eis. et ꝯgregabo illos: q̄a
redemi eos. Et multiplicabo eos ſicut ante fue
rant multiplicati. et ſeminabo eos i ppl'is. et de
longe recordabunt̄ mei. et viuent cū filijs ſuis
et reuertent̄. et reducā eos de terra egypti. et d̄
aſſyrijs ꝯgregabo eos. et ad terram galaad et
libani adducā eos: et nō inuenie͂t eis locus. et
tranſibunt in maris freto: et ꝑcutiet in mari flu
ctus. et ꝯfundentur oia ꝓfunda fluminis. Et
hūiliabit̄ ſupbia aſſur: et ſceptrum egypti rece/
det. Cōfortabo eos in dn̄o: et in nomine ei⁹ am
bulabunt dicit dominus.
XI

A Peri libane portas tuas. Et comedet
ignis cedros tuos. Vlula abies q: ceci
dit cedrus: qm̄ magnifici vaſtati ſunt.
Vlulate quercus baſan: qm̄ ſucciſus ē ſalt⁹ mu
nitus. Vox vlulatus paſtorū: quia vaſtata eſt
magnificentia coꝝ. Vox rugitus leonum: qm̄
vaſtata eſt ſupbia iordanis: Hec dicit dn̄s de⁹
meus. Paſce pecora occiſiōis: q̄ q poſſederant
occidebant ⁊ nō dolebant: ⁊ vendebāt ea dicen
tes. Benedictus dn̄s: diuites facti ſum⁹. Et pa
ſtores coꝝ nō parcebāt eis: ⁊ ego nō parcā vl/
tra ſuphabitantes trā dicit dn̄s. Ecce ego tra/
dam hoies. vnūquēq̄ in manu ꝓximi ſui. ⁊ in
manu regis ſui. ⁊ ꝯcident terrā: ⁊ nō eruam de
manu coꝝ. ⁊ paſcā pecus occiſiōis ꝓpter hoc o
paupes gregis. Et aſſumpſi mihi duas virgas
vnā vocaui decorē. ⁊ alterā vocaui funiculum
⁊ paui gregē. Et ſuccidi tres paſtores in men/
ſe vno. ⁊ cōtracta eſt aia mea in eis. Siquidē ⁊
aia coꝝ variauit i me. Et dixi Nō paſcam vos
Qd̄ morit̄ moriat̄: ⁊ qd̄ ſuccidit̄ ſuccidat̄ ⁊ reli
qui deuorent vnuſqſq̄ carnē ꝓximi ſui. Et tu
li virgam meā que vocabat̄ decus ⁊ abſcidi eā
vt irritum facerem fedus meū qd̄ pcuſſi cū oib⁹
ppl'is. ⁊ in irritū deductum eſt in die illa. Et co
gnouerūt ſic paupes gregiſq̄ cuſtodiūt mihi q:
verbū dn̄i eſt. Et dixi ad eos. Si bonum eſt in
oculis v̄ris afferte mercedē meam. ⁊ ſi non ge
ſcite. Et appenderunt mercerdem meā: trigi/
ta argenteos. Et dixit dn̄s ad me. Proijce illd̄
ad ſtatuarium decorū p̄cium: quo appreciatus
ſū ab eis. Et tuli triginta argenteos. ⁊ proieci il
los in domo dn̄i ad ſtatuarium. Et p̄cidi vgā
meā ſecundā q̄ appellabat̄ funiculus: vt diſſol/
uerē germanitatē inter iudā ⁊ iſrael. Et dixit
dn̄s ad me. Adhuc ſume tibi vaſa paſtoris ſtulti
Quia ecce ego ſuſcitabo paſtorē in terrā. qui d̄
relicta nō viſitabit. diſpſum nō q̄ret: ⁊ ꝯtritum
nō ſanabit: ⁊ id qd̄ ſtat nō enutriet: ⁊ carnes pin
guium comedet: ⁊ vngulas eoꝝ diſſoluet. O
paſtor ⁊ idolum: derelinquens gregē. Gladi⁹
ſuper brachium eius. ⁊ ſup oculū dextrū eius
Brachium ei⁹ ariditate ſiccabitur: ⁊ oculus de
xter eius tenebreſcens obſcurabitur.
XII.

O Nus verbi dn̄i ſup iſrael Dixit domin⁹
extendens celū ⁊ fundans trā: ⁊ fingēs
ſpm̄ hois in eo. Ecce ego ponam irl'm
ſuplimınare crapule oibus ppl'is in circuitu: ſ;
⁊ iuda erit in obſidiōe ꝯ hieruſalē. Et erit i die
illa ponā hieruſalē lapidē oneris cunctis popu
lis. Oēs q leuabūt eū ꝯciſiōe lacerabūt: ⁊ colli/
gent̄ aduerſus eam oia regna terre. In die illa
dicit dn̄s ꝑcutiā oēm equū i ſtuporē: ⁊ aſcēſorē
ei⁹ in amentiā. Et ſup domū iuda aperiam ocu
los meos: ⁊ oēm equū populorum percutiā ce
citate. Et dicent duces iuda in corde ſuo confor

rent mihi habitatores irl̄m: in domino exercituū
deo eoꝝ. In die illa ponā duces iuda ſicut cami/
nū ignis in lignis. ⁊ ſicut faciem ignis i feno. ⁊
deuorabunt ad dexterā ⁊ ad ſiniſtram oēs po/
pulos in circuitu. Et habitabit irl̄m rurſus in
loco ſuo i irl̄m: ⁊ ſaluabit dominꝰ tabernacula
iuda ſicut i ꝑncipio: vt nō magnifice gl̄ietur do
mus dauid ⁊ gloria habitātiū irl̄m ꝯ iudā. In
die illa proteget dn̄s habitatores irl̄m. Et erit q
offenderit ex eis in die illa ꝗſi dauid: ⁊ domꝰ da
uid ꝗſi dei: ſicut āgelus dn̄i in ꝯſpectu eius. Et
erit in die illa ꝗrā ꝯterere oēs gētes q̄ veniunt
ꝯ irl̄m: ⁊ effundā ſuꝑ domū dauid ⁊ ſuꝑ habita
tores irl̄m ſpm̄ grē ⁊ precū. Et aſpicient ad me
quē ꝯfixerunt: ⁊ plangent eū planctu ꝗſi ſuper
vnigenitum: ⁊ dolebunt ſuꝑ eū vt doleri ſolet i
morte ꝑmogeniti. In die illa magnus erit plā/
ctus in irl̄m ſicut plāctus adremmon in campo
magedon. Et plangēt terre familie ⁊ familie ſe/
orſum. Familie domus dauid ſeorſum: ⁊ mu/
lieres eorum ſeorſum. Familie domus nathan
ſeorſū. ⁊ mulieres eoꝝ ſeorſū. Familie domus
leui ſeorſum. ⁊ mulieres eoꝝ ſeorſū. Familie ſe
mei ſeorſū. ⁊ mulieres eoꝝ ſeorſum. Oēs fa/
milie relique familie ⁊ familie ſeorſum. ⁊ mulie
res eorum ſeorſum. XIII

In die illa erit fons patēs domui dauid
⁊ habitātibus irl̄m: in ablutionē peccātoꝝ
⁊ mēſtruate. Et erit die illa dicit dn̄s ex
ercituū. diſꝑdam noīa idoloꝝ de terra. ⁊ nō me
morabunt vltra. Et pſeudo ꝓphetas ⁊ ſpiritū
immundū auferā de terra. Et erit cum ꝓphetaue
rit quiſpiā vltra: dicēt ei pr̄ eius ⁊ mr̄ eiꝰ qui ge
nuerūt eū. Nō viues: q2 mendaciū locutus es i
noīe dn̄i. Et ꝯfigēt eū pater eius ⁊ mr̄ eius ge
nitores eius cū ꝓphetauerit. Et erit in die illa
ꝯfundent ꝓphete vnuſquiſq3 ex viſione ſua cū
ꝓphetauerit: nec operient pallio ſacciuo vt men
tiant. Sed dicet: non ſū ꝓpheta. Nō agricola
ego ſū: qm̄ adam exemplū meū ab adoleſcentia
mea. Et dicet ei. Quid ſunt plage iſte in medio
manuū tuaꝝ. Et dicet. His plagatus ſū i do
mo eoꝝ qui diligebāt me. Framea ſuſcitare ſu
per paſtorē meū: ⁊ ſuꝑ virū coherentē mihi di/
cit dominus exercituū. Percute paſtorē ⁊ diſꝑ
gent oues. Et ꝯuertā manū meā ad paruulos.
Et erūt i oī tra dicit dominus: ptes due i ea diſ
pergent ⁊ deficiēt: ⁊ tertia ps relinquet in ea.
Et ducā tertiā ptē per ignem: ⁊ vram eos ſicut
vritur argentū. ⁊ ꝓbabo eos ſicut ꝓbat aurū.
Ipſe vocabit nomen meum. ⁊ ego exaudiā eū.
Et dicam populus meus es ⁊ ipſe dicet: domi/
nus deus meus. XIIII

Ecce dies dn̄i veniunt: dicit dominꝰ: ⁊
diuident ſpolia tua in medio tui. Et cō
gregabo oēs gentes ad irl̄m in ꝑliū ⁊
capiet ciuitas: ⁊ vaſtabunt domus ⁊ mulieres
violabunt. Et egredietur media ps ciuitatis i ca
ptiuitatē. ⁊ reliquū populi nō auferet ex vrbe.
Et egredietur dominus ⁊ ꝑliabit ꝯ gētes illas ſi
cut ꝑliatꝰ eſt i die certaminis. Et ſtabunt pedes
eius i die illa ſuꝑ mōtē oliuaꝝ. qui ē ꝯ irl̄m ad
oriētē: ⁊ ſcindet mōs oliuarū ex media pte ſui
ad oriētē ⁊ ad occidētē ꝑrupto grādi valde. Et
ſeparabit medium mōtis ad aquilonē: ⁊ mediū
eius ad meridiē. Et fugietis ad vallē montiū
eoꝝ. qm̄ ꝯiunget vallis mōtiū vſq3 ad ꝓximū
Et fugietis ſicut fugiſtis a facie terremotus in
diebus oſie regis iuda. Et veniet dominus deꝰ
meus: oēſq3 ſci cum eo. Et erit: in die illa non
erit lux. ſed frigus ⁊ gelu. Et erit dies vna que
nota ē domino. nō dies neq3 nox: ⁊ i tpe veſpe/
ri erit lux. Et erit. i die illa exibūt aq̄ viue d̄ hie
rusalē. Mediū eaꝝ ad mare orientale. ⁊ mediū
eaꝝ ad mare nouiſſimum. In eſtate ⁊ i hyeme
erūt. ⁊ erit dominus rex ſuꝑ oēm terrā. In die
illa erit dominꝰ vnus. ⁊ erit nomē eiꝰ vnū. Et
reuertet oīs terra vſq3 ad deſertū: de colle rem
mon ad auſtrū irl̄m. Et exaltabit ⁊ habitabit in
loco ſuo a porta beniamin vſq3 ad locum porte
prioris ⁊ vſq3 ad portā anguloꝝ: ⁊ a turre ana/
nehel vſq3 ad torcularia regis. Et habitabunt i ea
⁊ anathema nō erit āplius. Sed ſedebit hieruſa
lē ſecura. ⁊ hec erit plaga qua percutiet dn̄s oēs
gētes q̄ pugnauerūt aduerſus hieruſalē. Tabe
ſcet caro vniuſcuiuſq3 ſtātes ſuper pedes ſuos
⁊ oculi eius ꝯtabeſcēt i foraminibus ſuis: ⁊ ligua
eoꝝ cōtabeſcet in ore ſuo. In die illa erit tumul
tus dn̄i magnus in eis. ⁊ appꝛehendet vir manū
ꝓximi ſui: ⁊ conſeret manus eius ſuꝑ manum
ꝓximi ſui. Sed ⁊ iudas pugnabit aduerſꝰ irl̄m
Et ꝯgregabunt diuitie omnium gentiū i circuitu:
aurū ⁊ argentū ⁊ veſtes multe ſatis. Et ſic erit
ruina equi ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ aſini ⁊ omnium iumē
toꝝ q̄ fuerint i caſtris illis: ſicut ruina hec. Et
oēs q reliqui fuerint de vniuerſis gētibus q̄ ve
nerūt ꝯ irl̄m: aſcendēt ab anno i annū. vt ado/
rent regem dn̄m exercituū: ⁊ celebrent feſtiuita/
tē tabernaculorū. Et erit q non aſcenderint de
familijs terre ad irl̄m. adorent regē dominū ex
ercituum: nō erit ſuper eos imber. Quod ⁊ ſi fa/
milia egypti nō aſcēderit ⁊ nō venerit. nec ſuꝑ
eos erit. Sed erit ruina qua percutiet dn̄s oēs
gentes. q̄ nō aſcēderint ad celebrandam feſtiui

tatē tabernaculorum. Hoc erit petm̄ egypti. ⁊
hoc petm̄ oium gentiū: q̄ nō aſcēderint ad cele/
brādaꝫ feſtiuitatē tabernaculoꝝ. In die illa erit
qđ ſup frenū eq eſt ſcm̄ dn̄o. ⁊ erūt lebetes i do/
mo dn̄i q̄ſi phiale corā altari. Et erit ois lebes i
irl'm ⁊ in iuda ſcificatus dn̄o exercituūꝫ. Et ve
nient oēs imolantes: ⁊ ſument ex eis: ⁊ coquēt
in eis. Et non erit mercator vltra in domo dn̄i
exercituum in die illo.

Explicit Zacharias ꝓpheta. Incipit ꝓlogꝰ
in Malachiam prophetam.

DEus per moyſen pplo iſrael ꝑcepe/
rat: ſacerdotes tabernaculi ſui oi cor
porali vitio liberos: hoſtias oi vitio
vacuas ſibi offerre. Quibus legem
ſuā ad regendū pplm ob hoc dederat. vt p ſacri
ficioꝝ oblationeꝫ internuncij dei ⁊ hoīum ſaci
pplm preceptis celeſtibus facerēt obedire. Vn̄
ſacerdotes angelos dei eſſe. hoc in loco ſcriptu/
ra teſtat̄. Sed q: tanti muneris grām ɔtemnē
tes: ſupradictus ppl's ac ſacerdos ſacrificia vi/
tio deturpata. ipſis criminibus atqꝫ ipietatibus
maculati deo offerre ceperūt. Ideo p malachiā
ꝓphetam deus pplm ſuū iſrael increpans: ait.
Dilexi vos dicit dn̄s. Et dixiſtis. In quo dile/
xiſti nos. Nōne frater erat eſau iacob dicit dn̄s
⁊ dilexi iacob: eſau aūt odio habui: Eſau autem
frēm iacob nō iniqua aut ſpontanea voluntate
odio habituꝫ a deo: vel ſine meriti gratia iacob
dilectum manifeſtū eſt: cū ꝑm ꝓſcientiam ſuam
eſau qdē effuſionē fraterni ſanguis ɔcupiſcere
iacob aūt in ſui cognitiōe obſeruandā legē deſi
derare cognoſceret. Cuiꝰ rei gr̄a ſupđ eo vſus
ē exēplo dicens. Dilexi iacob: eſau autem odio
habui. Quāuis ex opibus memoratoꝝ quoꝝ li
ber geneſeos meminit: in quo vnuſqſqꝫ coꝝ fu
turus erat. ꝓpoſito manifeſte ɔſtaret vt ſcriptū
eſt. Creuerūt pueri: ⁊ erat eſau hō agreſtis ſci/
ens venari iacob aūt hō ſimplex manēs i taber
naculo. Nā reliq̄ q̄ lectiōe cōprehēſa ſunt: ꝑua/
ricationem ppl'i iſrael in obſeruādis ſacrificijs
dei: increpationēqꝫ in eundem: q̄ deos alienos
coluerunt ſignificant.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentuꝫ

MAlachias apte ⁊ in fine oium ꝓphe
tarū dicit de abiectiōe iſrl' ⁊ vocatiōe
gentiū. Nō ē mihi aūt volūtas i vob̄
dic dn̄s exercituū. ⁊ munꝰ n̄ ſuſcipiā
de manu vr̄a. Ab ortu. n. ſolis vſqꝫ ad occaſuꝫ
magnū ē nomē meū i gētibꝰ: ⁊ i oī loco ſacrifi/
cat̄: ⁊ offert̄ nomini meo oblatio mūda.

Explicit argumentum. Incipit Malachias
propheta. Capitulum. I

ONus verbi domi
ni ad iſrael in manu malachie pro
phete. Dilexi vos dicit dn̄s. Et
dixiſtis. in quo dilexiſti nos. Nō
ne frater eſau erat iacob dicit dn̄s. Et dilexi ia/
cob: eſau aūt odio habui. Et poſuit ſeyr mōtes
eius in ſolitudinē. ⁊ hereditatem eius in draco
nes deſerti. Quod ſi dixerit idumea dſtructi ſu
mus. ſed reuertentes edificabimus q̄ deſtructa
ſunt. hec dicit dn̄s exercituū. Iſti edificabunt. ⁊
ego deſtruam. Et vocabunt termini impietat̄
⁊ populus cui iratꝰ eſt dn̄s vſqꝫ in eternuꝫ. Et
oculi vr̄i videbūt. ⁊ vos dicetis. Magnificetur
dn̄s ſup terminū iſrael. Filius honorat patrē ⁊
ſeruus dn̄m ſuū. Si ergo pr̄ ego ſū. vbi eſt ho/
nor meus. ⁊ ſi dn̄s ego ſū. vbi eſt timor meꝰ dic
dn̄s exercituū ad vos o ſacerdotes. q deſpicitis
nomen meū. ⁊ dixiſtis in quo deſpeximꝰ nomē
tuū. Offertis ſup altare meū panē pollutuꝫ. Et
dicitis. In quo polluimus te. In eo q̄ dicitis:
menſa dn̄i deſpecta eſt. Si offeratis cecū ad im
molandū. nōne malū ē. Et ſi offeratis claudū
⁊ languidū: nōne malū ē. Offer illud duci tuo
ſi placuerit ei. aut ſi ſuſceperit faciē tuā dicit dn̄s
exercituū. Et nunc deprecamini vultum dei vt
miſereat̄ veſtri. de manu. n. vr̄a factum eſt hoc
ſi quo mō ſuſcipiat facies vr̄as dicit dn̄s exerci/
tuum. Quis eſt in vobis q claudat oſtia. ⁊ incē
dat altare meum gratuito. Nō eſt mihi volun/
tas in vobis dicit dn̄s exercituūꝫ: ⁊ munus nō
ſuſcipiā de manu vr̄a. Ab ortu enim ſolis vſqꝫ
ad occaſū magnū eſt nomen meū in gētibus. ⁊
in oi loco ſacrificat̄. ⁊ offert̄ nomini meo obla/
tio mūda: q: magnū eſt nomē meū in gentibus
dicit dn̄s exercituū. Et vos polluiſtis illđ in eo
q̄ dicitis mēſa dn̄i ɔtaminata eſt. ⁊ qđ ſupponit̄
ɔtēptibile ē cū igne q illđ deuorat. Et dixiſtis.
Ecce de labore. Et exſufflaſtis illđ dicit dn̄s ex
ercituū. Et intuliſtis de rapinis claudum ⁊ lan
guidum. ⁊ intuliſtis munus. Nūqđ ſuſcipiam
illđ de manu veſtra dicit dn̄s exercituum. Ma
ledictus doloſus q habet in grege ſuo maſculū
⁊ votum faciens imolat debile domino. Quia
rex magnus ego dicit dn̄s exercituum. ⁊ nomē
meum horribile in gentibus. II

ET nunc ad vos mandatū hoc o ſacerdo
tes. Si nolueritis audire: ⁊ ſi nolueri/
tis ponere ſuper cor vt detis gloriā no
mini meo ait dn̄s exercituum: mittā in vos ege
ſtatē: ⁊ maledicā bn̄dictiōibus vr̄is: ⁊ maledi/

cum illis qm nō poſuiſtis ſup cor. Ecce ego pro
ijciam vobis brachium. ⁊ diſpgam ſup vultū
vr̄m ſtercus ſolēnitatū veſtrarū: ⁊ aſſumet vos
ſecum. Et ſcietis q2 miſi ad vos mandatū iſtud
vt eſſet pactum meū cū leui dicit dominus exer
cituū. Pactū meū fuit cū eo vite ⁊ pacis: ⁊ de-
di ei timorē: ⁊ timuit me: ⁊ a facie nominis mei
pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius: ⁊ iniqui-
tas non eſt inuenta in labijs eius. In pace ⁊ in
equitate ambulauit mecum: ⁊ multos auertit ab
iniquitate. Labia enim ſacerdotis cuſtodiūt ſci
entiam. ⁊ legem requirent ex ore eius q2 angelus
domini exercituum eſt. Vos autem receſſi-
ſtis de via: ⁊ ſic ſcādalizaſtis plurimos in lege.
Irritum feciſtis pactum leui dicit dominus ex
ercituū. Propter qd ⁊ ego dedi vos contēpti-
biles ⁊ hūiles omnib9 pplis: ſicut non ſeruaſtis
vias meas. ⁊ accepiſtis faciem in lege. Nunqd
non pater vn9 omnium noſtrum. Nunqd nō de9
vnus creauit nos. Quare ergo deſpicit vnuſqſ
qz veſtrum fratrem ſuum: violans pactum pa-
trum noſtrorū. Tranſgreſſus eſt iuda ⁊ abho
minatio facta eſt in iſrael ⁊ in ierlm: quia conta-
minauit iudas ſanctificationem domini quā di
lexit. ⁊ habuit filiam dei alieni. Diſperdet dn̄s
virū q fecerit hoc: magiſtrū ⁊ diſcipulū de taber
naculo iacob. ⁊ offerentem mun9 domino exerci
tuū. Et hoc rurſū feciſtis. Operiebatis lachry-
mis altare domini fletu ⁊ mugitu. ita vt non re
ſpiciam vltra ad ſacrificiū: nec accipiam placabi
le qd de manu veſtra. Et dixiſtis. Quā ob cau
ſam. Quia dn̄s teſtificatus eſt inter te ⁊ vxorē
pubertatis tue. quam tu deſpexiſti. Et hec par-
ticeps tua ⁊ vxor federis tui. Nōne vnus fecit.
⁊ reſiduum ſpiritus eius eſt. Et qd vnus que-
rit. niſi ſemen dei. Cuſtodite ergo ſpiritum ve
ſtrum: ⁊ vxorem adoleſcentie tue noli deſpicere
Cum odio habueris dimitte. dicit dominus de
us iſrael. Operiet autem iniquitas veſtimētū
eius. dicit dn̄s exercituum. Cuſtodite ſpiritum
veſtrum ⁊ nolite deſpicere. III

Laborare feciſtis dn̄m in ſermonib9 ve
ſtris. ⁊ dixiſtis. In quo eum fecimus
laborare. In eo q2 dicitis. Omnis qui facit
malum bonus eſt in cōſpectu dn̄i. ⁊ tales ei pla-
cent. Aut certe. vbi eſt deus iudicij. Ecce ego
mittam angelum meū: ⁊ preparabit viam ante
faciem meam. Et ſtatim veniet ad templū ſuū
dn̄ator quem vos qritis: ⁊ angelus teſtamenti
quē vos vultis. Ecce venit dicit dn̄s exercituū
Et quis poterit cogitare diem aduentus eius.
Et quis ſtabit ad videndum eum. Ipſe enim
qſi ignis cōflans ⁊ qſi herba fullonum. Et ſede
bit cōflans et emūdans argentū: et purgabit fi
lios leui. Et colabit eos quaſi aurū ⁊ quaſi argē
tum. ⁊ erunt dn̄o offerentes ſacrificia in iuſtitia
⁊ placebit dn̄o ſacrificiū iuda ⁊ ierlm ſicut dies
ſeculi: et ſicut āni antiqui. Et accedā ad vos in
iudicio: et ero teſtis velox maleficis et adulteris
et periuris. et q calūniant mercedē mercēnarij
et humiliant viduas et pupillos: et opprimunt
pegrinū: nec timuerunt me. dicit dn̄s exercituū
Ego. n. dominus et non mutor. et vos filij ia-
cob non eſtis cōſumpti. A diebus enim patrū
veſtrorū receſſiſtis a legitimis meis. et nō cuſto
diſtis. Reuertimini ad me et reuertar ad vos:
dicit dominus exercituū. Et dixiſtis: in quo re
uertemur? Si affiget homo deū: quia vos cōfi
gitis me. Et dixiſtis? In quo configimus te.
In decimis et in primitijs. Et in penuria vos
maledicti eſtis: et me vos configitis gens tota.
Inferte omnē decimā in horreū meum: et ſit ci-
bus in domo mea: et pbate me ſuper hoc dicit
dn̄s. Si non aperuero vobis cataractas celi: et
effudero vobis benedictionem vſqz ad abundā
tiam. Et increpabo pro vobis deuorantē. et nō
corrumpet fructū tre veſtre: nec erit ſterilis vi-
nea in agro dicit dominus exercituum. Et bea
tos vos dicent oēs gentes. Eritis enim vos ter
ra deſiderabil' dicit dn̄s exercituū. Inualuerūt
ſuper me verba veſtra dicit dominus. Et dixi-
ſtis. Quid locuti ſumus contra te? Dixiſtis. Va
nus eſt q ſeruit deo. Et quod emolumentū q2
cuſtodiuimus pcepta eius. et q2 ambulauimus
triſtes corā dn̄o exercituū. ergo nunc beatos di
cimus arrogantes. Siquidem edificati ſunt fa-
cientes impietates. et tēptauerunt deū et ſalui fa-
cti ſunt. Tunc locuti ſunt timentes deū: vnuſ-
qſqz cum pximo ſuo. Et attēdit dn̄s et audiuit
et ſcriptus ē liber monumenti corā eo timenti-
bus dn̄m et cogitantibus nomē eius. et erūt mi
hi ait dominus exercituū in die qua ego facio in
peculium: et parcā eis ſicut parcit vir filio ſuo
ſeruienti ſibi. et conuertimini et videbitis quid
ſit inter iuſtum et impium. et inter ſeruientē deo
et non ſeruientem ei.

Capitulum IIII.

Ecce enim dies veniet ſuccenſa quaſi ca
minus. et erunt omnes ſuperbi et om-
nes facientes impietatem ſtipula. et in-
flāmabit eos dies veniēs dicit dominus exerci
tuū: que nō derelinqt eis radicē et germē. Et
orietur vobis timētibus nomē meū ſol iuſtitie:
⁊ ſanitas in pēnis eius. Et egrediemini ⁊ ſalie

tis ſicut vitulus de armento: ⁊ calcabitis impi/os cū fuerint cinis ſub planta pedum veſtroꝝ ī die qua ego facio dicit dn̄s exercituū. Memento legis moyſi ſui mei: quā mandaui ei ī oreb ad omnem iſrael: precepta ⁊ iudicia. Ecce ego mittam vobis heliam ꝓphetam anteq̄ʒ veniat dies dn̄i magnus ⁊ horribilis. Et conuertet cor patrum ad filios: ⁊ cor filiorum ad patres eoꝝ: ne forte veniam ⁊ percutiam terrā anathemate.

Explicit Malachias ꝓpha. Incipit ꝓlog⁹ beati Hieronymi preſbyteri in libros. Machabeorum.

Machabeoꝝ libri duo p̄notant prelia inter hebreoꝝ duces gētēq̄ʒ perſaꝝ pugnā q̄ʒ ſabbatoꝝ: ⁊ nobiles machabei ducis triūphos ex cuius nomine ⁊ libri idē ſunt nūcupati. Hec q̄ʒ hiſtoria ꝯtinet etiā inclyta illa geſta machabeoꝝ fratruʒ qui ſub antiocho rege pro ſacris legib⁹ dira tormenta perpeſſi ſunt. Quos mater pia dum diuerſis ſupplicijs vrgerentur: non ſolum non fleuit: ſed ⁊ gaudens hortabatur ad gloriaʒ paſſionis.

Explicit ꝓlogus. Incipit liber prim⁹ Machabeorum. Capitulum. I

Et factuʒ eſt poſt q̄ʒ ꝑcuſſit alexāder philippi macedo qui primus regnauit ī grecia egreſſus de terra cethim: darium regē ꝑſaꝝ ⁊ medoꝝ ꝯſtituit p̄lia multa. ⁊ obtinuit oīum munitiōes. ⁊ interfecit reges terre. Et pertrāſijt vſq̄ʒ ad fines tre: ⁊ accepit ſpolia multitudinis gētiū. ⁊ ſiluit tra in ꝯſpectu eius. Et ꝯgregauit virtutem et exercitū fortē nimis. ⁊ exaltatus eſt. ⁊ eleuatū ē cor eius: ⁊ obtinuit regiōes gentiū ⁊ tyrānos. ⁊ facti ſunt illi in tributum. Et poſt hec decidit in lectū: ⁊ cognouit q2 moreretur. Et vocauit pueros ſuos nobiles qui ſecū erant nutriti a iuuentute ſua: ⁊ diuiſit illis regnū ſuum cū adhuc viueret. Et regnauit alexander annis duodecim ⁊ mortu⁹ eſt. Et obtinuerunt pueri eius regnū vnuſq̄ſq̄ʒ in loco ſuo. ⁊ impoſuerunt oēs ſibi diademata poſt mortē eius. ⁊ filij eoꝝ poſt eos ānis multis: ⁊ multiplicata ſunt mala in terra. Et exijt ex eis radix peti: antiochus illuſtris filius antiochi regis q fuerat rome obſes. ⁊ regnauit in anno centeſimo triceſimo ſeptimo regni grecoꝝ. In diebus illis exierunt ex iſrahel filij iniqui: ⁊ ſuaſerunt multis dicentes. Eamus et diſponamus teſtm̄ cū gentibus q̄ circa nos ſūt. q2 ex quo receſſimus ab eis: inuenerunt nos multa mala. Et bonus viſus eſt ſermo in oculis eorū. Et deſtinauerunt aliqui de pplō: ⁊ abierunt ad regem: ⁊ dedit illis ptātē: vt facerent iuſtitiā gentiū. Et edificauerūt gymnaſiū in hieroſolymis ſm̄ leges nationū: ⁊ fecerunt ſibi p̄putia ⁊ receſſerunt a teſtamento ſcō. ⁊ iuncti ſunt nationibus: ⁊ venūdati ſūt vt facerent maluʒ. Et paratum eſt regnuʒ in conſpectu antiochi: ⁊ cepit regnare in terra egypti: vt regnaret ſup̄ duo regna. Et intrauit in egyptū in multitudine graui: in curribus ⁊ elephantis ⁊ eqtibus. ⁊ copioſa nauium multitudine. Et ꝯſtituit bellum aduerſus ptolemeū regem egypti: ⁊ veritus ē ptolemeus a facie eius ⁊ fugit. ⁊ ceciderunt vulnerati multi. Et comprehendit ciuitates munitas in terra egypti. ⁊ accepit ſpolia terre egypti.
Et conuertit antiochus poſtq̄ʒ ꝑcuſſit egyptū ī cēteſimo ⁊ q̄drageſimo ⁊ tˢtio āno: ⁊ aſcēdit ad iſrl' ⁊ aſcēdit hieroſolymā ī multitudie ḡui. et intrauit in ſanctificationē cū ſuperbia ⁊ accepit altare aureum: ⁊ candelabꝝ luminis ⁊ vniuerſa vaſa eius: ⁊ menſam ꝓpoſitionis ⁊ libatoria et phialas ⁊ mortariola aurea: ⁊ velum ⁊ coronas ⁊ ornamentum aureū quod in facie templi erat ⁊ comminuit omnia. Et accepit argentum ⁊ aurum ⁊ vaſa concupiſcibilia. ⁊ accepit theſauros occultos quos inuēit. ⁊ ſublatis omnibus abijt in terram ſuam. Et fecit cedem hominum. ⁊ locutus eſt in ſuperbia magna. Et factus eſt planctus magnus in iſrael ⁊ in omni loco eorum. ⁊ ingemuerunt principes ⁊ ſeniores. ⁊ iuuenes. ⁊ virgines infirmati ſunt. ⁊ ſpecioſitas mulierum immutata eſt. Omnis maritus ſumpſit lamentum: ⁊ que ſedebant in thoro maritali lugebant. Et commota eſt terra ſuper habitantes ī ea. ⁊ vniuerſa domus iacob induit confuſioneʒ. Et poſt duos annos dierum miſit rex principē tributorum in ciuitates iuda. ⁊ venit irl'm cum turba magna. Et locutus eſt ad eos verba pacifica in dolo. ⁊ crediderunt ei. Et irruit ſuper ciuitatem repente: ⁊ percuſſit eaʒ plaga magna ⁊ ꝑdidit populum multum ex iſrael. Et accepit ſpolia ciuitatis. ⁊ ſuccendit eam igni. Et deſtruxit domos eius ⁊ muros ei⁹ in circuitu: ⁊ captiuas duxerunt mulieres ⁊ natos. ⁊ pecora poſſederunt. Et edificauerūt ciuitatē dauid muro magno ⁊ firmo ⁊ turrib⁹ firmis: ⁊ facta ē illis ī arcē. Et poſuerūt illic gentem peccatricē viros

iniquos. ⁊ ꝯualuerunt in ea. Et poſuerunt ar
ma ⁊ eſcas. ⁊ ꝯgregauerunt ſpolia irl'm ⁊ repo
ſuerunt illic. ⁊ facti ſunt in laqueũ magnū. Et
factum eſt hoc ad inſidias ſãctificationi ⁊ i dia
bolũ malũ iſrael. Et effuderũt ſanguinẽ inno-
centẽ per circuitũ ſanctificationis ⁊ ꝯtaminaue
runt ſanctificationem. Et fugerunt habitatores
irl'm ꝓpter eos. ⁊ facta eſt habitatio exteroꝝ. ⁊
facta eſt extera ſemini ſuo: ⁊ nati eius reliquerũt
eam. Sanctificatio eius deſolata eſt ſicut ſolitu-
do: dies feſti eius conuerſi ſunt in luctum: ſab-
bata eius in opprobrium honores eius i nihi-
lum. Scd'm gloriam eius multiplicata ẽ igno-
minia eius. ⁊ ſublimitas eius conuerſa ẽ in lu-
ctum. Et ſcripſit rex ãtiochus omni regno ſuo
vt eẽt oĩs populus vnus. et reliquerunt vnuſ-
quiſq; legem ſuam. ⁊ conſenſerunt omnes gẽtes
ſcd'm ỽbũ regis antiochi. Et multi ex iſrael con
ſenſerũt ei: ⁊ ſacrificauerunt idolis ⁊ coinquina-
uerunt ſabbatũ. et miſit rex antiochus libros p
manus nunciorꝝ in irl'm. ⁊ in oẽs ciuitates iu-
dee vt ſequerent̃ leges gentiũ tre. ⁊ prohiberẽt
holocauſta ⁊ ſacrificia: ⁊ placationes fieri in tẽ
plo dei: ⁊ ꝓhiberent celebrari ſabbatum ⁊ dies
ſolẽnes. ⁊ iuſſit coinquinari ſancta ⁊ ſanctũ tẽ
plum iſrael: et edificari aras ⁊ templa et idola:
⁊ imolari carnes ſuillas ⁊ pecora communia. ⁊
relinquere filios ſuos incircunciſos: ⁊ coinqna-
ri aĩas eorum in oĩbus immundicijs ⁊ abhomi-
nationibus: ita vt obliuiſcerent̃ legem: ⁊ imu-
tarent omnes iuſtificationes dei. et quicũq; nõ
feciſſent ſcd'm verbum regis antiochi: morerent̃
Scd'm omnia verba hec ſcripſit oĩ regno ſuo:
⁊ prepoſuit ꝓncipes populo qui hec fieri coge-
rent. et iuſſerunt ciuitatibus iude ſacrificare. et
ꝯgregati ſunt multi de pp'lo ad eos q dereliq̃
rant legem dñi ⁊ fecerunt mala ſuper terram: et
effugauerunt pp'm iſrael in abditis et in abſcõ
ditis fugitiuorꝝ locis. Die quintadecima men
ſis caſleu quinto et quadrageſimo et centeſimo
anno: edificauit rex antiochus abhominandũ
idolum deſolationis ſuper altare dei. et per vni
uerſas ciuitates iude in circuitu edificauerunt
aras. et ante ianuas domorum et in plateis in-
cendebant thura et ſacrificabant. et libros legiſ
dei combuſſerunt igni ſcindentes eos: et apud
quẽcunq; inueniebant̃ libri teſtamẽti domini et
quicũq; obſeruabat legem domini: ſcd'm edictũ
regis trucidabant eum. In virtute ſua faciebãt
hec populo iſrael: qui inueniebatur in omni mẽ
ſe in ciuitatibus. et quinta et viceſima die men-
ſis ſacrificabant ſuper arã que erat contra alta
re. et mulieres que circuncidebant filios ſuos
trucidabantur ſcd'm iuſſũ regis antiochi. et ſuſpẽ
debant pueros a ceruicibus per vniuerſas do
mos eorum: et eos qui circunciderãt illos: tru
cidabant. et multi de populo iſrael diffinierunt
apud ſe: vt non manducarent immunda: et ele-
gerunt magis mori q̃ cibis coinquinari immun
dis. ⁊ noluerunt infringere legem dei ſanctam
⁊ trucidati ſunt. Et facta ẽ ira magna ſuper po
pulum valde. II
In diebus illis ſurrexit mathathias filius
iohannis filij ſymeonis ſacerdos ex fi-
lijs ioarim ab irl'm: ⁊ conſedit in mon-
te modin. Et habebat filios qnq;: iohannem q
cognominabat̃ gaddis. ⁊ ſimonem qui cogno
minabat̃ thaſi. ⁊ iudã qui vocabat̃ machabeus
⁊ eleaꝫarum q cognominabat̃ abaron. ⁊ iona-
than qui cognominabat̃ apphus. Hi viderũt
mala que fiebant in populo iuda ⁊ in hieruſalẽ
Et dixit mathathias. Ve mihi. Vt quid nat⁹ ſũ
videre contritionem populi mei ⁊ contritionem
ciuitatis ſcẽ: ⁊ ſedere illic cũ datur in manibus
inimicorꝝ? Scã in manu extraneorꝝ facta ſũt: tẽ
plum eius ſicut hõ ignobilis. Vaſa glorie eius
captiua abducta ſunt: trucidati ſunt ſenes eius
in plateis: ⁊ iuuenes eius ceciderunt in gladio
inimicorꝝ. Que gens non hereditauit regnum
eius: ⁊ non obtinuit ſpolia eius? Omnis com-
poſitio eius ablata eſt. Que erat libera: facta ẽ
ancilla. Et ecce ſancta noſtra ⁊ pulchritudo no-
ſtra ⁊ claritas nr̃a deſolata eſt: ⁊ coinquinauerũt
eam gẽtes. Quo ꝗ nobis adhuc viuere. Et ſci
dit veſtimenta ſua mathathias ⁊ filij eius: ⁊ ope
ruerunt ſe cilitijs. ⁊ planxerunt valde. Et ve-
nerunt illuc qui miſſi erant a rege antiocho. vt
cogerent eos qui ꝯfugerant in ciuitatẽ modin
imolare ⁊ accendere thura: ⁊ a lege dei diſcede
re. Et multi de pp'lo iſrael ꝯſentiẽtes acceſſerũt
ad eos: ſed mathathias ⁊ filij eius cõſtanter ſte
terunt. Et rñdẽtes q miſſi erant ab antiocho di
xerunt mathathie. Princeps ⁊ clariſſimus ⁊ ma
gnus es in hac ciuitate: ⁊ ornatus filijs ⁊ frib⁹
Ergo accede prior ⁊ fac iuſſũ regis ſicut fecerũt
oẽs gentes: ⁊ viri iuda ⁊ q remanſerũt in irl'm
⁊ eris tu ⁊ filij tui int' amicos regis: ⁊ amplifi-
catus auro ⁊ argento ⁊ muneribus multis. Et
reſpondit mathathias. ⁊ dixit magna voce. Et ſi
oẽs gẽtes regi antiocho obediunt vt diſcedant
vnuſquiſq; a ſeruitute legis patrũ ſuorꝝ ⁊ con-
ſentiant mandatis eius: ego ⁊ filij mei ⁊ fratres
mei obediemus legi patrum nr̃orꝝ. Propitius
ſit nobis deus: non eſt nobis vtile relinquere

legem ⁊ iuſticias dei. Nõ audiemus verba re
gis antiochi: nec ſacrificabimus tranſgredien
tes legis noſtre mandata: vt eamus altera via.
Et vt ceſſauit loq̄ vba hec: acceſſit quidam iu/
deus in oiũ oculis ſacrificare idolis ſup araꝫ
in ciuitate modin ſm iuſſũ regis. Et vidit ma/
tathias ⁊ doluit: et contremuerunt renes eius.
Et accenſus eſt furoꝛ eius ſcḋm iudicium legis
⁊ inſiliens trucidauit eum ſuper aram. Sed et
virum quem rex ãtiochus miſerat qui cogebat
immolari: occidit in ipſo tempoꝛe: ⁊ aram de/
ſtruxit et zelatus eſt legem ſicut fecit phinees zã
bri filio ſalomi. Et exclamauit matathias voce
magna in ciuitate dicens: Omnis qui zeluꝫ hꝫ
legis ſtatuens teſtamentum exeat poſt me. Et
fugit ipſe ⁊ filij eius in montes: et reliquerunt
queeunqꝫ habebant in ciuitate. Tunc deſcende
runt multi querentes iudicium et iuſticiam i de
ſertum: et ſederunt ibi ipſi et filij eius ⁊ mulie/
res eorum et pecoꝛa eoꝝ: qm̃ inundauerunt ſu
per eos mala. et renunciatum eſt viris regis et
exercitui qui erant in ir̃l in ciuitate dauid: quo/
niam diſceſſiſſent viri quidam q̇ diſſipauerunt
mandatũ regis in loca occulta in deſerto: ⁊ abiſ
ſent poſt illos multi. et ſtatim preierunt ad eos
et conſtituerunt aduerſus eos pꝛeliũ in die ſab
batoꝛum. et dixerunt ad eos. Reſiſtitis ⁊ nunc
adhuc. exite: et facite ſecundũ verbum regis an
thiochi. et viuetis. et dixerunt. Non exibimus
neqꝫ faciemus verbum regis vt polluamus di
em ſabbatoꝛum. et concitauerunt aduerſus eos
pꝛelium. et non reſponderunt eis: nec lapidem
miſerunt in eos: nec opilauerũt loca occulta di
centes. Moꝛiamur omnes in ſimplicitate no/
ſtra: et teſtes erunt ſuper nos celum. et terra ꝙ
iniuſte perditis nos. Et intulerunt illis belluꝫ
ſabbatis: et moꝛtui ſunt ipſi et vxoꝛes eorum et
filij eorum: et pecoꝛa eoꝛum vſqꝫ ad mille aĩas
hominum. et cognouit matathias et amici eius
et luctum habuerunt ſuper eos valde. Et dixit
vir pꝛoximo ſuo. Si omnes fecerimus ſicut fra
tres noſtri fecerunt et non pugnauerimus ad/
uerſus gentes ꝓ aĩabus nr̃is et iuſtificatiõibꝰ
nr̃is. citius diſperdent nos a terra. et cogitaue
runt in die illa dicentes. Omnis hõ quicunqꝫ ve
nerit ad nos in bello die ſabbatoꝝ: pugnemus
aduerſus eum. et non moꝛiemur omnes ſicut
moꝛtui ſunt fratres noſtri in occultis. Tunc cõ
gregata eſt ad eos ſynagoga iudeoꝛum foꝛtis
viribus ex iſrael: omnis voluntarius in lege:
et omnes qui fugiebant a malis additi ſunt ad
eos. et facti ſunt illis ad firmamentum. Et
collegerunt exercitum: ⁊ percuſſerũt peccatoꝛes
in ira ſua ⁊ viros iniquos in indignatiõe ſua: ⁊ ce
teri fugerunt ad natiões vt euaderẽt. Et circui
uit matathias ⁊ amici eius. ⁊ deſtruxerunt aras
⁊ circũciderunt pueros incircuncisos quotquot
inuenerũt in finibus iſrael in foꝛtitudine. Et ꝑ
ſecuti ſũt filios ſupbie: ⁊ ꝓſperatũ eſt opus ĩ ma
nibus eoꝝ. Et obtinuerũt legẽ de manibus gen
tiũ ⁊ de manibus regum. ⁊ nõ dederunt coꝛnu
peccatoꝛi. Et appꝛopinquauerũt dies matathie
moꝛiendi. ⁊ dixit filijs ſuis. Nunc confoꝛtata ẽ
ſuperbia ⁊ caſtigatio: ⁊ tempus euerſiõis ⁊ ira
indignatiõis. Nũc ergo filij emulatoꝛes eſtote
legis. ⁊ date aĩas vr̃as ꝓ teſtamento patrum ⁊
mementote opum patrum que fecerunt in gnã
tionibus ſuis. ⁊ accipietis gloꝛiã magnam ⁊ no
men eternũ. Abꝛahã nõne in tẽptatiõe inuentus
eſt fidelis: ⁊ reputatũ eſt ei ad iuſticiaꝫ. Joſeph
in tp̄e anguſtie ſue cuſtodiuit mandatum. ⁊ fa/
ctus eſt dñs egypti. Phinees pater nr̃ zelãdo
zelum dei accepit teſtamẽtũ ſacerdotij eterni.
Jheſus dũ impleuit verbum. factus eſt dux ĩ iſrael
Caleph dũ teſtificat̃ in eccleſia. accepit heredita
tem. Dauid in ſua miſericoꝛdia ꝯſecutus ẽ ſedeꝫ
regni in ſecula. Helias dũ zelat zelum legis re
ceptus eſt in celuꝫ. Ananias azarias ⁊ miſahel
credentes liberati ſunt de flãma. Daniel in ſua
ſimplicitate liberatus eſt de oꝛe leonum. Et ita
cogitate ꝑ generationẽ ⁊ generationẽ: quia oẽs
qui ſperant in eũ nõ infirmant̃. Et a verbis viri
pctõris ne timueritis: quia gloꝛia eius ſtercus ⁊
vermis eſt. Hodie extollit̃ ⁊ cras nõ inuenief
q2 cõuerſus eſt ĩ terrã ſuã. ⁊ cogitatio eius ꝑijt.
Vos ergo filij cõfoꝛtamini ⁊ viriliter agite ĩ le
ge: q2 cum feceritis que vobis p̄cepta ſunt in le
ge a dño deo vr̃o: in ip̃a glorioſi eritis. Et ecce
ſimon frater veſter ſcio ꝙ vir conſilij eſt. Ip̃m
audite ſemper. ⁊ ip̃e erit vobis pater. Et iudas
machabeus foꝛtis viribus a iuuẽtute ſua ſit vo
bis pꝛinceps militie: ⁊ ip̃e aget bellum populi.
Et adducetis ad vos omnes factoꝛes legis ⁊ vi
dicate vindictam populi veſtri. Retribuite re/
tributionem gentibus. ⁊ intendite in pꝛeceptuꝫ
legis. Et benedixit eos ⁊ appoſitus eſt ad pa/
tres ſuos. Et defunctus eſt ãno centeſimo qua
drageſimo ſexto: ⁊ ſepultus eſt a filijs ſuis in ſe/
pulchꝛis patrum ſuoꝛuꝫ in modin: ⁊ planxerũt
eum oĩs iſrael planctu magno. III

ET ſurrexit iudas qui vocabatur macha
beus filius eius ꝓ eo. ⁊ adiuuabãt euꝫ
omnes fratres eius. ⁊ vniuerſi q̇ ſe cõ/
iunxerant patri eius. ⁊ pꝛeliabantur p̄liũ iſrael

cum leticia. Et dilatauit gloriã pplõ ſuo: ⁊ idu
it ſe loricam ſicut gigas: ⁊ ſuccinxit ſe arma bel
lica ſua in prelijs: ⁊ ꝓtegebat caſtra gladio ſuo
Similis factus eſt leoni in opibus ſuis: ⁊ ſicut
catulus leonis rugiens in venatione. Et perſe
cutus eſt iniquos perſcrutans eos: ⁊ q̄ ꝯturba
bant ppl'm ſuum: eos ſuccēdit flāmis: ⁊ repul
ſi ſunt inimici eius pre timore eius. Et omnes
oparij iniqtatis conturbati ſunt: ⁊ directa eſt ſa
lus in manu eius. Et exacerbabat reges mul/
tos: ⁊ letificabat iacob in opibus ſuis: ⁊ i ſeculũ
memoria eius ĩ bñdictiõe. Et pambulabat ciui
tates iuda ⁊ pdidit ĩpios ex eis: ⁊ auertit irã ab
iſrael. Et noiatus eſt vſq; ad nouiſſimũ terre:
⁊ ꝯgregauit pereuntes. Et ꝯgregauit apolloni⁹
gentes: ⁊ a ſamaria virtutē multam ⁊ magnã
ad bellandũ ꝯ iſrael. Et cognouit iudas ⁊ exijt
obuiam illi: ⁊ pcuſſit ⁊ occidit illum. Et cecide
runt vulnerati multi ⁊ reliqui fugerunt ⁊ acce/
pit ſpolia eorum. Et gladium appollonij abſtu
lit iudas: ⁊ erat pugnans in eo oibus diebus.
Et audiuit ſeron princeps exercitus ſyrie q̄ cõ
gregauit iudas ꝯgregationē ⁊ eccleſiã fideliũ
ſecum. Et ait. Faciam mihi nomen ⁊ glorifica
bor in regno: ⁊ debellabo iudam ⁊ eos qui cũ
ipſo ſunt: q ſpernebant verbum regis. Et pre/
parauit ſe: ⁊ aſcenderũt cũ eo caſtra impiorũ for
tes auxiliarij vt facerent vĩdictã i filios iſrl'. Et
appropinquerunt vſq; bethoron: ⁊ exiuit iudas
obuiam illis cũ paucis. Vt aũt viderunt exerci
tum venientem ſibi obuiã: dixerũt iude. Quõ
poterimus pauci pugnare ꝯ multitudinē hanc
tantam ⁊ tam fortem. Et nos fatigati ſumus ie
iunio hodie. Et ait iudas. Facile eſt concludi
multos in manu paucorũ: ⁊ nõ eſt differentia in
ꝯſpectu dei celi liberare in multis ⁊ in paucis:
qm̃ non in multitudine exercitus victoria belli
ſed de celo fortitudo eſt. Ipſi veniunt ad nos i
multitudine ꝯtumaci ⁊ ſuperba vt diſperdant
nos ⁊ vxores noſtras ⁊ filios noſtros: ⁊ vt ſpo
lient nos. Nos vero pugnabimus ꝓ animab⁹
noſtris ⁊ legibus noſtris: ⁊ ipſe dñs ꝯteret eoſ
ante faciē noſtrã. Vos aũt ne timueritis eos.
Vt ceſſauit autē loqui: inſiluit in eos ſubito: ⁊
contritus eſt ſeron et exercitus eius in cõſpectu
ipſius: et perſecutus eſt eum in deſcenſu betho
ron vſq; in campum. Et ceciderunt ex eis octĩ
genti viri: reliqui aũt fugerunt in terram phi/
liſtijm. Et cecidit timor iude ac fratrum eius et
formido ſuper omnes gentes in circuitu eorũ
et puenit ad regē nomen eius: et de prelijs iu
de narrabant omnes gentes. Vt audiuit autē
rex antiochus ſmones iſtos: iratus eſt animo
et miſit et ꝯgregauit exercitũ vniuerſi regni ſui
caſtra fortia valde. Et aperuit erarium ſuũ: et
dedit ſtipendia exercitui in annũ: et mandauit
illis vt eſſent parati ad oia. Et vidit q̄ defecit
pecunia de theſauris ſuis: et tributa regionis
modica ꝓpter diſſenſionē et plagam quã fecit
in terra vt tolleret legittima que erant a primis
diebus. Et timuit ne nõ haberet et ſemel et bis
in ſũptus et donaria q̄ dederat ante larga manu
et abundauerat ſup reges q ante eum fuerant.
Et ꝯſternatus erat aĩo valde: et cogitauit ire ĩ
perſidem: et accipe tributa regionum et ꝯgre/
gare argentũ multum. Et reliquit lyſiã hoiem
nobilē de genere regali ſup negocia regia a flu
mine eufraten vſq; ad flumen egypti et vt nu/
triret antiochum filiũ ſuũ donec rediret. Et tra
didit ei medium exercitũ et elephantos: et man
dauit ei de oibus que volebat et de inhabitanti
bus iudeã et hierl'm: et vt mitteret ad eos exer
citum ad cõterendã et extirpandã virtutem iſrl'
et reliqas ierl'm: et auferendã memoriam eorũ
de loco: et vt ꝯſtitueret habitatores filios alieni
genas in oibus finibus eorũ: et ſorte diſtribue
ret terrã eorũ. Et rex aſſumpſit partem exerci/
tus reſidui: et exiuit ab antiochia ciuitate regni
ſui anno centeſimo et quadrageſimo ſeptimo et
tranſfretauit eufraten flumē: et pambulabat ſu
periores regiões. Et elegit lyſias ptolemeũ filiũ
dorimini et nicanorem et gorgiam viros poten
tes ex amicis regis: et miſit cũ eis quadraginta
milia virorũ et ſeptem milia equitũ: vt venirēt
in terrã iuda et diſperderent eã ſm verbũ regiſ.
Et ꝓceſſerunt vt irent cũ vniuerſa virtute ſua:
et venerunt et applicuerũt ammaũ in terra cam
peſtri. Et audierunt mercatores regionum no
men eorũ: et acceperunt argentũ et aurũ multũ
valde et pueros: et venerunt in caſtra vt accipe
rent filios iſrael in ſeruos: et additi ſunt ad eos
exercitus ſyrie et terre alienigenarũ. Et vidit iu
das et fratres eius: q2 multiplicata ſunt mala: ⁊
exercitus applicabat ad fines eorum: et cogno
uerunt verba regis que mandauit populo face
re in interitum et conſumationē. Et dixerunt
vnuſquiſq; ad ꝓximũ ſuũ. Erigamus deiectio/
nem ppl'i noſtri: et pugnemus pro populo nr̄o
et ſanctis noſtris: et congregatus eſt conuentus
vt eſſent parati in prelium: et vt orarent et pete
rent miſam et miſerationes. Et ierl'm non habi/
tabatur: ſed erat ſicut in deſertum. Non erat q
igrederet̃ et egrederet̃ de natis eius: et ſanctũ
cõculcabat̃. Et filij alienigenarũ erant in arce:

ibi erāt hītatio gentiū. Et ablata eſt volupias a
iacob: ⁊ defecit ibi tibia ⁊ cithara. Et ꝯgregati
ſunt ⁊ venerunt in maſphat ꝯ̄ hierl'm: qꝛ locus
orationis erat in maſphat ātē in iſrl'. Et ieiuna
uerunt illa die: ⁊ induerunt ſe ciliciis ⁊ cinerē
īpoſuerunt capiti ſuo: ⁊ ſciderunt veſtimēta ſua
Et expanderūt libros legis de qbus ſcrutabāt
gentes ſimilitudinē ſimulacroꝝ ſuoꝝ: ⁊ attule
runt ornamenta ſacerdotalia ⁊ primitias ⁊ de/
cimas: ⁊ ſuſcitauerunt nazareos q īpleuerāt di
es. Et clamauerunt voce magna in celū dicen
tes. Quid faciemus iſtis: ⁊ q̄ eos ducem⁹? Et
ſancta tua ꝯculcata ſunt ⁊ ꝯtaminata ſunt: ⁊ ſa/
cerdotes tui facti ſunt in luctū ⁊ in humilitatem
Et ecce natiōes ꝯuenerūt aduerſū nos: vt nos
diſperdant. Tu ſcis q̄ cogitāt in nos. Quō po
terimus ſubſiſtere ante faciē eoꝝ: niſi tu deus
adiuues nos? Et tubis exclamauerūt voce ma
gna: Et poſt hec ꝯſtituit iudas duces ppl'i: tri/
bunos ⁊ cēturiones ⁊ pētaconarchos ⁊ decu
riōes. Et dixit his q edificabāt domos ⁊ ſpōſa
bant vxores ⁊ plātabāt vineas ⁊ formidoloſis
vt redirent vnuſqſq; in domū ſuā ſcḋm legē. Et
mouerūt caſtra: ⁊ collocauerūt ad auſtꝝ amma
um. Et ait iudas. Accingimini ⁊ eſtote filij po
tentes: et eſtote parati in mane vt pugnetis ad
uerſus natiōes has q̄ ꝯuenerūt diſperdere nos
et ſancta noſtra: qm̄ melius eſt nos mori i bello
q̄ videre mala gētis noſtre et ſanctoꝝ. Sicut
aūt fuerit voluntas in celo: ſic fiat. IIII

ET aſſūpſit gorgias qnq; milia virorū
et mille equites electos. Et mouerunt
caſtra nocte vt applicarent ad caſtra iu
deoꝝ: et ꝑcuterēt eos ſubito. Et filij q erant ex
arce: erant illis duces. Et audiuit iudas et ſur/
rexit ipſe et potentes ꝑcutere virtutē exercituū
regis: q̄ erant in ēmaum. Adhuc enim diſper
ſus erat exercitus a caſtris. Et venit gorgias i
caſtra iude noctu: et neminem inuenit. Et q̄re
bat eos in montibus: quoniā dixit: fugiūt hi a
nobis. Et cū dies factus eſſet: apparuit iudas
in campo cū tribus milibus viroꝝ tm̄: q tegu/
menta et gladios nō habebant. Et viderūt ca/
ſtra gentiū valida: et loricatos et eqtatus in cir/
cuitu eoꝝ: et hi docti ad preliū. Et ait iudas vi
ris qui ſecum erāt. Ne timueritis multitudinē
eoꝝ: et impetū eoꝝ ne formidetis. Memētote
qualiter ſalui facti ſunt patres noſtri in mari ru
bro: cum ſequeretur eos pharao cum exercitu
multo. Et nunc clamemus in celum et miſere/
bitur noſtri dn̄s: et memor erit teſtamenti patrū
noſtroꝝ: et conteret exercitū iſtum ante faciem
noſtrā hodie: et ſcient oēs gentes qꝛ eſt deus q
redimat et liberet iſrael. Et leuauerunt alieni/
gene oculos ſuos: et viderunt eos venientes
ex aduerſo. Et exierūt de caſtris in preliū: et tu
ba cecinerunt hi q erant cū iuda. Et congreſſi
ſunt: et contrite ſunt gentes et fugerunt in cam
pum. Nouiſſimi aūt ceciderunt in gladio: et ꝑ
ſecuti ſunt eos vſq; gezeron et vſq; in campos
idumee et azoti et iamnie: et ceciderunt ex illis
vſq; ad tria milia viroꝝ. Et reuerſus eſt iudas
et exercitus eius ſequens eū. Dixitq; ad popu
lum. Nō ꝯcupiſcatis ſpolia: qꝛ bellum ꝯ̄ nos ē
et gorgias et exercitus eius ꝓpe nos in monti
bus: ſed ſtate nunc ꝯtra inimicos noſtros et ex
pugnate eos: et ſumetis poſtea ſpolia ſecuri. Et
adhuc loquente iuda hec: ecce apparuit pars q̄
dam ꝓſpiciens de monte. Et vidit gorgias qꝛ
in fugam conuerſi ſunt ſui et ſuccenſa ſūt caſtra.
Fumus enim qui videbat̄ declarabat quod fa
ctum eſt. Quibus illi conſpectis timuerūt val/
de aſpicientes ſimul et iudam. et exercitum in
campo paratū ad prelium. Et fugerunt omnes
in campo alienigenaꝝ: et iudas reuerſus ē ad
ſpolia caſtroꝝ. Et acceperunt aurum multum:
et argentum et hyacinthum et purpuram ma/
rinam et opes magnas: et conuerſi hymnū ca/
nebant: et benedicebant deum in celū qm̄ bo/
nus eſt: qm̄ in ſeculū miſericordia eius. Et fa/
cta eſt ſalus magna in iſrael in die illa. Quicū
q; aūt alienigenaꝝ euaſerunt: venerūt et nun/
ciauerunt lyſie vniuerſa que acciderant. Qui
bus ille auditis: ꝯſternatus animo deficiebat
qꝛ non qualia voluit: talia contigerunt in iſrael
et qualia mandauit rex. Et ſequenti āno cōgre
gauit lyſias viroꝝ electoꝝ ſexaginta milia: et eq
tum qnq; milia: vt debellaret eos. Et venerūt
in iudeam: et caſtra poſuerunt in bethoron: et
occurrit illis iudas cum decem milibus viris.
Et viderunt exercitum fortem et orauit et dixit.
Benedictus es ſaluator iſrael qui contriuiſti i
petum potentis in manu ſerui tui dauid: et tra/
didiſti caſtra alienigenaꝝ in manu ionathe filij
ſaul et armigeri eius. Conclude exercitum iſtū
in manu populi tui iſrael: et ꝯfundant̄ in exerci/
tu ſuo et equitibus. Da illis formidinem: et ta
befac audaciam virtutis eoꝝ: et commoueant̄
contritione ſua. Deiice illos gladio diligentiū
te: et collaudent te omnes qui nouerunt nomē
tuū: in hymnis. Et commiſerunt prelium: et
ceciderunt de exercitu lyſie quinq; milia viro/
rum. Videns aūt lyſias ſuorū fugā: et iudeoꝝ
audaciā: et qꝛ parati ſūt aut viuere aut mori for.

titer: abijt antiochiã ⁊ elegit milites: vt multi-
plicati rurſus venirent in iudeam. Dixit autẽ
iudas ⁊ fratres eius. Ecce ↄtriti ſũt inimici no
ſtri aſcẽdamus nũc mundare ſancta ⁊ renoua-
re. Et ↄgregatus ẽ oĩs exercitus: ⁊ aſcẽderũt
in montẽ ſyon. Et viderunt ſanctificationem
deſertã: ⁊ altare ꝓphanatũ: ⁊ portas exuſtas ⁊
in atrijs virgulta nata ſicut in ſaltu vel in mon
tibus: ⁊ paſtophoria diruta. Et ſciderunt veſti
menta ſua et planxerũt planctu magno: et ipo-
ſuerunt cinerem ſuper caput ſuum: et ceciderũt
in faciem ſuper terraꝫ et exclamauerunt tubis
ſignoꝝ: et clamauerunt in celũ. Tunc ordina-
uit iudas viros vt pugnarent aduerſus eos q
erant in arce donec emundarent ſancta. Et ele
git ſacerdotes ſine macula voluntatẽ habẽtes
in lege dei: et mundauerunt ſcã: et tulerunt la-
pides ↄtaminatiõis in locũ immundũ. Et cogita
uit de altari holocauſtoꝝ qđ ꝓphanatũ erat: qđ
de eo faceret. Et incidit illi conſilium bonũ vt
deſtrueret illud ne forte illis eſſet in opprobriũ
qꝛ contaminauerunt illud gentes: et demoliti
ſunt illud. Et repoſuerũt lapides in monte do
mus in loco apto: quoadusqꝫ veniret ꝓpheta:
⁊ reſpõderet de eis. Et acceperunt lapides inte
gros ſꝫm legẽ: ⁊ edificauerunt altare nouũ ſꝫm
illud qđ fuit prius: ⁊ edificauerunt ſancta: ⁊ q̃
intra domũ erant intrinſecus ⁊ edem ⁊ atria ſã
ctificauerunt. Et fecerũt vaſa ſancta noua: ⁊ in
tulerunt candelabrũ ⁊ altare incenſoꝝ ⁊ menſã
in templum. Et incenſum poſuerunt ſup alta-
re: ⁊ accenderunt lucernas que ſuper candela-
brum erant: ⁊ lucebant in templo. Et poſuerũt
ſuper menſam panes: ⁊ appenderunt velami-
na: ⁊ conſumauerũt oĩa opera que fecerãt. Et
ante matutinũ ſurrexerunt qnta ⁊ viceſima die
menſis noni: hic eſt menſis caſleu centeſimi q̃-
drageſimioctaui anni: ⁊ obtulerunt ſacrificiũ
ſecundũ legem ſup altare holocauſtoꝝ nouum
quod fecerunt. Secundũ tẽpus ⁊ ſecundũ dieꝫ
in qua ↄtaminauerunt illud gentes: in ipſa re-
nouatũ eſt in cãticis ⁊ citharis ⁊ cynaris ⁊ cym
balis. Et cecidit oĩs populus in faciem ⁊ ado-
rauerũt ⁊ bñdixerunt in celũ eum q ꝓſperauit
eis. Et fecerunt dedicationẽ altaris dieb9 octo
⁊ obtulerũt holocauſta cũ leticia: ⁊ ſalutaria lau
dis. Et ornauerunt faciem tẽpli coronis aure-
is ⁊ ſcutulis: ⁊ dedicauerũt portas ⁊ paſtopho-
ria: ⁊ impoſuerunt eis ianuas. Et facta eſt leti
cia in populo magna valde: ⁊ auerſum eſt op-
probrium gentium. Et ſtatuit iudas ⁊ fratres
eius ⁊ vniuerſa eccleſia iſrahel: vt agatur dies
dedicationis altaris in temporibus ſuis ab an-
no in annum per dies octo o quinta ⁊ viceſima
die mẽſis caſleu cum leticia ⁊ gaudio. Et edi-
ficauerunt in tpe illo mõtẽ ſyon: ⁊ ꝑ circuitum
muros altos ⁊ turres firmas: neqñ venirent
gẽtes ⁊ ↄculcarent euꝫ ſicut antea fecerunt. Et
collocauit illic exercituꝫ ut ſeruarent euꝫ. ⁊ mu
niuit eum ad cuſtodiendam bethſuraꝫ: ut hñet
ppl'ſ munitionem contra faciẽ idumee. V
Et factũ ẽ ut audierũt gentes i circuitu
qa edificatum ẽ altare ⁊ ſanctuarium:
ſicut prius. irate ſunt valde. ⁊ cogita-
bant tollere genus iacob qui erant inter eos: ⁊
ceperũt occidere de ppl'o ⁊ perſequi. Et debella
bat iudas filios eſau in idumea: ⁊ eos qui erãt
i arabathane quia circũſedebant iſrahelitas: ⁊
percuſſit eos plaga magna. Et recordatus eſt
malitiã filioruꝫ bean: q erant ppl'o in laqueuꝫ ⁊
in ſcandalum inſidiantes ei in via. Et concluſi
ſunt ab eo in turribus. ⁊ applicuit ad eos. ⁊
anathematiꝫauit eos. et incendit turres eorum
igni cũ oĩbus qui in eis erant. Et tranſiuit ad fi
lios ãmon et inuenit manuꝫ ſfortẽ et ppl'm copio
ſum. et timotheum ducẽ ipſoꝝ. Et commiſit cũ
eis prelia multa. et contriti ſiſunt in cõſpectu eo-
rũ: ⁊ percuſſit eos. ⁊ cepit iaꝫꝫer ciuitateꝫ ⁊ filias
eius: ⁊ reuerſus eſt in iudeam. Et congregate
ſunt gentes que ſunt in galaad aduerſus iſrahe
litas qui erant in finibus eoꝝ vt tollerent eos:
⁊ fugerũt in datheman munitionẽ. ⁊ miſerunt
litteras ad iudã ⁊ fratres eius dicentes. Con-
gregate ſunt aduerſũ nos gentes per circuituꝫ
vt nos auferãt ⁊ parant venire ⁊ occupare mu
nitionem in quam confugimus: ⁊ timotheus ẽ
dux exercitus eoruꝫ. Nunc ergo veni ⁊ eripe
nos de manibus eoꝝ: quia cecidit multitudo de
nobis. Et oẽs fratres noſtri q erant in locis tu
bin interfecti ſunt: ⁊ captiuas duxerunt vxores
eoꝝ ⁊ natos ⁊ ſpolia: ⁊ peremerũt illic fere mil
le viros. Et adhuc epiſtole legebãt: ⁊ ecce alij
nuncij venerunt de galilea conſciſſis tunicis
nunciantes ſecundum verba hec: dicentes con
uenisse aduerſum ſe: a ptolemaide ⁊ tyro ⁊ ſi-
done: ⁊ repleta ẽ omnis galilea alienigenis vt
nos conſumant. Vt audiuit autẽ iudas ⁊ ppl'ſ
ſermones iſtos: conuenit eccleſia magna cogi-
tare quid facerent fratribus ſuis qui in tribula
tione erant ⁊ expugnabantur ab eis. Dixitqꝫ
iudas ſimoni fratri ſuo. Elige tibi viros ⁊ va-
de ⁊ libera fratres tuos in galilea: ego autem ⁊
frater meus ionathas ibimus in galaaditin.
Et reliqt ioſephũ filiuꝫ zacharie: ⁊ azariam di-

3023
314

ces ppl̄i cum reſiduo exercitu i iudea ad cuſto
diam: ⁊ precepit illis dicēs. Preeſtoꝛe populo
huic. ⁊ nolite bellū cōmittere aduerſum gentes
donec reuertamur. Et dati ſunt ſimōi viri tria
milia vt irent in galileam: iude autem octo milia
in galaaditbim. Et abijt ſimon in galileā. ⁊ cō
miſit pꝛelia multa cum gentibus. Et cōtrite ſūt
gentes a facie eius: ⁊ perſecutus eſt eos vſqꝫ ad
poꝛtam ptolemaidis. Et ceciderunt de gentibꝰ
fere tria milia viroꝛum. ⁊ accepit ſpolia eoꝛū.
Et aſſumpſit eos qui erant in galilea ⁊ in arba
tis cum vxoꝛibus ⁊ natis. ⁊ omnibus que erāt
illis. ⁊ adduxit in iudeam cum leticia magna.
Et iudas machabeus ⁊ ionathas frater eiꝰ trā
ſierunt ioꝛdanem. ⁊ abierunt viam triū die/
rum in deſertum. Et occurrerunt eis nabuthei
⁊ ſuſceperunt eos pacifice ⁊ narrauerūt eis oīa
que acciderant fratribus eoꝝ in galaaditbide.
⁊ quia multi ex eis compꝛehenſi ſunt i baraſa ⁊
boſoꝛ ⁊ in alimis ⁊ in caſphoꝛ ⁊ mageth ⁊ car/
naim. He omnes ciuitates munite ⁊ magne.
Sed in ceteris ciuitatibus galaaditbidis tenē/
tur compꝛehenſi. Et in craſtinum conſtituerūt
admouere exercitum ciuitatibus his: ⁊ compꝛe
hendere ⁊ tollere eos in vna die. Et conuertit
iudas ⁊ exercitus eius viam in deſertum boſoꝛ
repente. et occupauit ciuitatem et occidit omnē
maſculum in oꝛe gladij: et accepit omnia ſpolia
eoꝝ ⁊ ſuccendit eam igni. Et ſurrexerunt i die
nocte. et ibant vſqꝫ ad munitionem. Et factum
eſt diluculo cum eleuaſſent oculos ſuos: et ecce
populus multus cuius non erat numerus: poꝛ
tantes ſcalas et machinas vt ꝯpꝛehenderet mu
nitionē: et expugnarēt eos. Et vidit iudas qꝛ a
cepit bellum et clamoꝛ belli aſcēdit ad celū. ſicut
tuba et clamoꝛ magnꝰ dē ciuitate. Et dixit exerci
tui ſuo. Pugnate hodie ꝓ fratribꝰ vris. Et venit
tribus oꝛdinibꝰ poſt eos: et exclamauerūt tubiſ
bis et exclamauerūt i oꝛone. et cognouerūt caſtra
timothei quia machabeus eſt: et refugerūt a fa
cie eius. et percuſſerunt eos plaga magna: et ce
ciderunt ex eis in die illa fere octo milia viroꝝ
et diuertit iudas in maſpha et expugnauit et ce
pit eam: et occidit oēm maſculum eius. et ſum/
pſit ſpolia eius: et ſuccendit eam igni. Inde ꝓ/
rexit et cepit caſbon. et maged et boſoꝛ: et reli/
quas ciuitates galaaditbidis. Poſt hec autem
verba ꝯgregauit timotheus exercitum alium:
et caſtra poſuit ꝯtra raphon trans toꝛrentem. et
miſit iudas ſpeculari exercitum: et renunciaue
runt ei dicentes: qꝛ conuenerunt ad eum omēs
gentes que in circuitu noſtro ſunt. et exercitus
multus nimis ⁊ arabās conduxerunt in auxili
um ſibi. et caſtra poſuerunt trans toꝛrentē: para
ti ad te venire in pꝛeliū. Et abiit iudas obuiā
illis. et ait thimotheus ꝑncipibus exercitus ſui
Cum appꝛopinquauerit iudas et exercitus eiꝰ
ad toꝛrentē aque: ſi tranſierit ad nos pꝛioꝛ: non
poterimus ſuſtinere eum: qꝛ potens poterit ad
uerſum nos. Si vo timuerit tranſire et poſue
rit caſtra extra flumen: tranſfretemus ad eos ⁊
poterimus aduerſus illum. Vt autem appꝛo/
pinquauit iudas ad toꝛrentē aque ſtatuit ſcribaſ
ppl̄i ſecus toꝛrentē: et mandauit eis dicēs. Ne
minē hoim reliqueritis: ſꝫ veniant oēs in pꝛe
lium. et tranſfretauit ad illos pꝛioꝛ: ⁊ oīs popl̄s
poſt eum. Et ꝯtrite ſunt oēs gentes a facie eoꝝ
⁊ ꝓiecerūt arma ſua. ⁊ fugerūt ad phanū quod
erat in carnaim. Et occupauit ipſā ciuitatem: ⁊
phanum ſuccēdit igni cū oibus que erant in ip
ſo. ⁊ oppꝛeſſa eſt carnaim: ⁊ non potuit ſuſtine
re ꝯ faciem iude. ⁊ ꝯgregauit iudas vniuerſos
iſrahelitas q erant in galaaditbide a minimo vſ
qꝫ ad maximum: et vxoꝛes eoꝝ. ⁊ natos ⁊ exer
citum magnum valde: vt venirent in terrā iu/
de. ⁊ venerūt vſqꝫ ephꝛon. ⁊ hec ciuitas magna
in ingreſſu poſita munita valde. et non erat de
clinare ab ea dextra vel ſiniſtra: ſꝫ per medium
iter erat. ⁊ incluſerunt ſe qui erant in ciuitate: et
obſtruxerunt poꝛtas lapidibus. et miſit ad eos
iudas verbis pacificis dicens. Tranſeamus ꝑ
terrā veſtrā vt eamus in terrā nrām. ⁊ nemo
vobis nocebit: tm̄ pedibus tranſibimus. ⁊ no
lebant eis apire. ⁊ ꝑcepit iudas pꝛedicari in ca/
ſtris: vt applicarent vnuſquiſqꝫ in quo erat lo/
co. et applicuerunt ſe viri virtutis: ⁊ oppugna
uit ciuitatem illam tota die et tota nocte. ⁊ tradi
ta eſt ciuitas in manu eius. ⁊ percuſſerunt oēm
maſculum in oꝛe gladij: ⁊ eradicauit eam: et ac
cepit ſpolia eius: et tranſiuit per totam ciuitatē
ſuper interfectos. et tranſgreſſi ſunt ioꝛdanem
in campo magno ꝯ faciem bethſan. et erat iu/
das congregans extremos: ⁊ exhoꝛtabatur po
pulum ꝑ totam viam donec venirent in terrā
iuda. Et aſcenderunt in montem ſyon cum le/
ticia ⁊ gaudio. et obtulerunt holocauſta: qꝛ ne/
mo ex eis cecidiſſet donec reuerterentur in pa/
ce. et in diebus quibus erat iudas: et ionathas
in terra galaad. et ſimon frater eius in galilea:
ꝯ faciem ptolemaidis: audiuit ioſephus çacha/
rie filius. et açarias pꝛinceps virtutis res bene
geſtas. et pꝛelia que facta ſunt et dixit. Faciamꝰ
et ipſi nobis nomen et eamus pugnare aduer/
ſus gentes que in circuitu noſtro ſunt. et ꝑcepit

his qui erant in exercitu ſuo ⁊ abierunt iamni/
am et exiuit gorgias de ciuitate: ⁊ viri eius ob/
uiam illis in pugnam. Et fugati ſunt ioſephus
⁊ açarias vſque in fines iudee: et ceciderunt il/
la die de populo iſrahel ad duo milia viri. Et fa
cta eſt plaga magna in populo: quia non audie
runt iudã ⁊ fratres eius: exiſtimantes fortiter
ſe facturos. Ipſi autem non erant de ſemine
virorum illorum: per quos ſalus facta eſt in iſ/
rael. Et viri iuda magnificati ſunt valde in cõ
ſpectu omnis iſrael ⁊ gentium omniũ: vbi au
diebatur nomẽ eorũ. Et conuenerũt ad eos fau/
ſta acclamantes. Et exiuit iudas ⁊ fratres eius
⁊ expugnabant filios eſau in terra q̃ ad auſtrũ
eſt. ⁊ percuſſit chebron ⁊ filias eiꝰ. ⁊ muros eiꝰ
⁊ turres eius ſuccendit igne in circuitu. Et mo
uit caſtra ut iret ĩ terrã alienigenarũ: ⁊ perambula/
bat ſamariã. In illa die ceciderũt ſacerdotes in
bello dum volunt fortiter facere: dum ſine con/
ſilio exeunt in prelium. Et declinauit iudas in
açotum in terram alienigenarũ: ⁊ diruit aras
eorũ. ⁊ ſculptilia deorũ ſuorũ ſuccendit igni. ⁊ ce/
pit ſpolia ciuitatũ ⁊ reuerſus ẽ in terram iuda.

ET rex antiochus perambulabat ſu/ VI
periores regiones. Et audiuit eſſe ciuita
tem elimaidem in perſide, nobiliſſimam
et copioſã in argento et auro: templumq̃ in ea
locuplex valde. Et illic velamina aurea et lo/
rice et ſcuta: que reliquit alexander philippi
rex macedo qui regnauit primus in grecia. Et
venit et querebat capere ciuitatem et depredari
eam et non potuit: quoniã innotuit ſermo his
qui erant in ciuitate. Et ſurrexerunt in prelium
et fugit inde. ⁊ abijt cum triſticia magna: et re/
uerſus eſt babyloniam. Et venit qui nunciaret
ei in perſide: quia fugata ſunt caſtra que erant i
terra iuda. ⁊ quia abijt lyſias cũ virtute forti in
primis ⁊ fugatus eſt a facie iudeorũ ⁊ inualue/
rũt armis ⁊ viribus ⁊ ſpolijs multis que cepe/
rũt de caſtris q̃ exciderunt. ⁊ q̄ diruerunt ab/
hominationẽ quam edificauerãt ſuper altare qđ
erat i ierlm. ⁊ ſanctificationẽ ſicut prius circunde/
derunt muris excelſis: ſed ⁊ bethſurã ciuitatẽ
ſuã. Et factũ eſt vt audiuit rex ſermones iſtos ex
pauit ⁊ cõmotus eſt valde: ⁊ decidit in lectum
⁊ incidit in languorẽ pre triſticia: q᷑ non eſt fa/
ctum ſicut cogitabat. Et erat illic per dies mul
tos: q᷑ renouata eſt in eo triſticia magna ⁊ ar/
bitratus eſt ſe mori. Et vocauit omnes amicos
ſuos: ⁊ dixit illis. Receſſit ſõnus ab oculis me
is: ⁊ cõcidi ⁊ corrui corde pre ſollicitudine. Et
dixi in corde meo. In quantam tribulationem

deueni: ⁊ in quos fluctus triſticie. in qua nunc
ſum: qui iocundus eram ⁊ dilectus in poteſta/
te mea. Nunc vero reminiſcor malorũ que fe
ci in hieruſalẽ: vnde ⁊ abſtuli omnia ſpolia au
rea ⁊ argentea que erãt in ea: ⁊ miſi auferre ha
bitantes iudeam ſine cauſa. Cognoui ergo q̄
propter ea inuenerunt me mala iſta: ⁊ ecce pe/
reo triſticia magna in terra aliena. Et vocauit
philippum vnum de amicis ſuis: ⁊ prepoſuit
eum ſuper vniuerſum regnum ſuũ. Et dedit
ei diadema: ⁊ ſtolam ſuam ⁊ annulum: vt ad/
duceret antiochum filium ſuum ⁊ nutriret eum
⁊ regnaret. Et mortuus eſt illic antiochus rex
ãno centeſimo quadrageſimonono. Et cogno
uit lyſias quoniam mortuus eſt rex: ⁊ conſtitu
it regnare antiochum filium eius quem nutri/
uit adoleſcentem: ⁊ vocauit nomen eius eupa/
torem. Et hi qui erant in arce concluſerant iſrl
in circuitu ſanctorũ: ⁊ querebant eis mala ſemꝑ
ad firmamentum gentium. Et cogitauit iudas
diſperdere eos: ⁊ conuocauit vniuerſum popu
lum vt obſiderent eos. Et conuenerunt ſimul
⁊ obſederunt eos anno ducenteſimo quinquage
ſimo: ⁊ fecerunt baliſtas ⁊ machinas. Et exie/
runt quidam ex eis qui obſidebantur: ⁊ adiun
xerunt ſe illis aliqui impij ex iſrael: ⁊ abierunt
ad regem ⁊ dixerunt. Quo vſq̃ non facis iu/
dicium: ⁊ vindicas fratres noſtros? Nos de/
creuimus ſeruire patri tuo ⁊ ambulare in pre/
ceptis eius: ⁊ obſequi edictis eius: et filij popli
noſtri ꝓpter hec alienabant ſe a nobis. Et qui/
cunq̃ inueniebantur ex nobis interficiebantur. et he
reditates nr̃e diripiebantur. Et nõ ad nos tantũ
extenderũt manũ: ſꝫ et i oẽs fines nr̃os. Et ec/
ce applicuerũt hodie ad arcẽ i ierlm occupare eã
et munitionẽ in bethſura munierunt. Et niſi p̃
ueneris eos veloci⁹ maiora q̃ꝫ h faciẽt: et nõ pote
ris obtinere eos. Et iratus eſt rex vt hec audi/
uit: et cõuocauit oẽs amicos ſuos: et principes
exercitus ſui et eos q ſuper equites erant. Sed
et de regnis alijs et de inſulis maritimis vene
runt ad eum exercitus cõducticius. Et erat nu
merus exercitus eius centum milia peditũ. et
viginti milia equitum: et elephãtes triginta duo
docti ad prelium. Et venerunt per idumeam:
et applicuerunt ad bethſuram: et pugnauerunt
dies multos. et fecerunt machinas. Et exierũt
et ſuccenderunt eas igni: et pugnauerunt viri/
liter. Et receſſit iudas ab arce: et mouit caſtra
ad bethzacharan ꝯtra caſtra regis. Et ſurre/
xit rex ante lucem: et concitauit exercitus ſui im
petũ ꝯ viã bethzacharan. Et cõparauerunt

ſe exercitus in prelium: ⁊ tubis cecinerunt. Et
elephantis oſtenderūt ſanguinem vue ⁊ mori:
ad acuendos eos in preliū. Et diuiſerunt beſti
as per legiones: ⁊ aſtiterunt ſingulis elephan/
tis mille viri in loricis ꝯcathenatis ⁊ galee ere
in capitibus coꝝ: ⁊ quingenti equites ordinati
vnicuiqꝫ beſtie electi erant. Hi ante tēpus vbi
cūqꝫ erat beſtia ibi erant: ⁊ quocūqꝫ ibat ibant:
⁊ nō diſcedebant ab ea. Sed ⁊ turres lignee ſu
per eos firme: ꝓtegentes ſup ſingulas beſtias
⁊ ſuper eas machine. Et ſup ſingulas viri vir
tutis trigintaduo qui pugnabant deſuper: ⁊ in
tus magiſter beſtie. Et reſiduum equitatū hīc
⁊ inde ſtatuit in duas partes: tubis exercitum
cōmouere: ⁊ perurgere ꝯſtipatos in legionibꝰ
eius. Et vt refulſit ſol in clypeos aureos ⁊ ere/
os: reſplenduerunt montes ab eis: ⁊ reſplen/
duerunt ſicut lampades ignis. Et diſtincta eſt
pars exercitus regis per mōtes excelſos: ⁊ alij
per loca humilia: ⁊ ibant caute ⁊ ordinate. Et
cōmouebant̄ oēs inhabitantes terrā a voce mł
titudinis coꝝ: ⁊ inceſſu turbe ⁊ colliſione armo
rū. Erat. n. exercitus magnus valde ⁊ fortis.
Et appropiauit iudas ⁊ exercitus eius in preli
um: ⁊ ceciderunt de exercitu regis ſexcēti viri.
Et vidit eleaçar filius ſaura vnā de beſtijs lo/
ricatam loricis regis ⁊ erat eminens ſuper cete
ras beſtias. Et viſū eſt ei q̄ in ea eſſet rex ⁊ de/
dit ſe vt liberaret populū ſuū et acqreret ſibi no
men eternū. Et cucurrit ad eam audacter ī me
dio legionis īterficiens a dextris et a ſiniſtris:
et cadebant ab eo huc atqꝫ illuc. Et iuit ſub pe/
des elephantis et ſuppoſuit ſe ei: et occidit eum
et cecidit in terrā ſup ipſum: et mortuus ē illic.
Et videntes virtutē regis et impetum exercitꝰ
eius: diuerterunt ſe ab eis. Caſtra aūt regł aſcē
derunt ꝯ eos in hierlm: et applicuerunt caſtra
regis ad iudeam et montem ſyon. Et fecit pa/
cem cū his qui erāt in bethſura: et exierunt de ci
uitate q2 nō erant eis ibi alimenta ꝯcluſis quiſ
ſabbata erant terre. Et cōprehendit rex bethſu
ram: et conſtituit ibi cuſtodiam ſeruare eā. Et
conuertit caſtra ad locū ſcificationis dies mul
tos. Et ſtatuit illic baliſtas ⁊ machinas ⁊ ignis
iacula et tormenta ad lapides iactandos: et ſpi/
cula: et ſcorpios ad mittendas ſagittas et fundi
bula. Fecerunt aūt et ipſi machinas aduerſus
machinas coꝝ: et pugnauerunt dies multos.
Eſce aūt nō erant in ciuitate eo q̄ ſeptimus an
nus eſſet: et q remanſerant in iudea de gentibꝰ
cōſumpſerant reliquias coꝝ q̄ reposite fuerant
Et remanſerunt in ſanctis viri pauci: qm obti

nuerat eos fames: et diſperſi ſunt vnuſquiſqꝫ
in locum ſuum. Et audiuit lyſias q̄ philippus
quem conſtituerat rex antiochus cū adhuc vi
ueret vt nutriret antiochū filium ſuū et regna/
ret: reuerſus eſt a perſide et media: et exercitus
qui abierat cum ipſo: et quia quærit ſuſcipere re
gni negocia. Et feſtinauit ire: et dicere ad regē
et duces exercitus. Deficimus quotidie et eſca
nobis modica eſt. et locus quē obſidemus eſt
munitus: et incūbit nobis ordinare de regno.
Nunc itaqꝫ demus dextras hominibus illis ⁊
faciamus cū illis pacē et cū omni gente eoꝝ: ⁊
ꝯſtituamus illis vt ambulent in legittimis ſuis
ſicut prius. Propt̄ legittima enī ipſoꝝ que de
ſpeximus irati ſunt: et fecerūt oīa hec. Et placu
it ſmo in ꝯſpectu regis et principū: et miſit ad
eos pacē facere: et ceperunt illā: et iurauit illis
rex et principes: et exierunt de munitione. Et
intrauit rex montē ſyon et vidit munitionē loci
et rupit citius iuramentum qd̓ iurauit: et man
dauit deſtruere murū in gyro. Et diſceſſit feſti
nanter: et reuerſus eſt antiochiā: et inuenit phi
lippum dn̄antē ciuitati: et pugnauit aduerſus
eum et occupauit ciuitatem.
VII

a[nno] centeſimo qnquageſimo et pmo
exijt demetrius ſeleuci filiꝰ ab vrbe ro/
ma: et aſcendit cum paucis viris in ci/
uitatem maritimā: et regnauit illic. Et factū ē
vt ingreſſus eſt domū regni patrū ſuorum: cō/
prehendit exercitus antiochum et lyſiam vt ad
ducerent eos ad eum: et res ei innotuit: et ait.
Nolite mihi oſtendere faciem coꝝ. Et occidit
eos exercitus. Et ſedit demetrius ſuper ſedem
regni ſui: et venerunt ad eum viri iniqui et im
pij ex iſrael et alchimus dux eoꝝ: q volebat fie
ri ſacerdos. Et accuſauerunt populū apud re
gē dicētes. Perdidit iudas et fratres eiꝰ ami/
cos tuos: et nos diſperdidit de terra noſtra. Nūc
ergo mitte virum cui credis vt eat et videat ex/
terminiū omne quod fecit nobis in regionibꝰ
regis: ⁊ puniat oēs amicos eius: ⁊ adiutores
coꝝ. Et elegit rex ex amicis ſuis bachidē q do/
minabat̄ trans flumen magnum in regno ⁊ fi/
delem regi: ⁊ miſit eum vt videret exterminiū
quod fecit iudas. Sed ⁊ alchimū impium con/
ſtituit in ſacerdotiū: ⁊ mandauit ei facere vltio/
nem in filios iſrael. Et ſurrexerūt ⁊ venerūt cū
exercitu magno in terrā iuda: ⁊ miſerunt nun/
cios ⁊ locuti ſunt ad iudam ⁊ ad fratres eiꝰ ver
bis pacificis in dolo: ⁊ nō intenderunt ſermo/
nibus coꝝ. Viderunt. n. q2 venerunt cum ex/
ercitu magno: ⁊ cōuenerunt ad alchimū ⁊ ba/

chidem congregatio ſcribaꝝ regrere que iuſta
ſunt. Et primi aſſidei q erant in filijs iſrael ⁊ ex
quirebant ab eis pacem. Dixerunt. n. Nō ſa/
cerdos de ſemine aaron venit: nō decipiet nos
Et locutus eſt cum eis verba pacifica: ⁊ iura/
uit illis dicens. Nō inferemus vobis malum
neqꝫ amicis veſtris. Et crediderunt ei: ⁊ com
prehendit ex eis ſexaginta viros: ⁊ occidit eos
in vna die ſcḋm verbum quod ſcriptū eſt. Car
nes ſanctoꝝ tuoꝝ ⁊ ſanguinē ipſorum effude/
runt in circuitu irlm: ⁊ non erat qui ſepeliret.
Et incubuit timor ⁊ tremor in oēm pplm: quia
dixerunt. Nō eſt veritas ⁊ iudiciū in eis. Trāſ
greſſi ſunt. n. ꝯſtitutū: ⁊ iuſiurandū quod iura
uerunt. Et mouit bachides caſtra ab hierlm ⁊
applicuit in bethçecha: ⁊ miſit ⁊ comprehendit
multos ex eis q a ſe refugerant: ⁊ quoſdam de
populo mactauit: ⁊ in puteū magnum proiecit.
Et cōmiſit regionem alchimo: ⁊ reliqt cum eo
auxilium in adiutoriuꝫ ipſi. Et abijt bachides
ad regē. Et ſatis agebat alchimus ꝓ principa
tu ſacerdotij ſui: ⁊ cōuenerunt ad eum omnes
q perturbabant populū ſuū: ⁊ obtinuerunt irā
iuda: ⁊ fecerunt plagā magnā in iſrael. Et vi/
dit iudas oīa mala q̄ fecit alchimus ⁊ q cum eo
erant filijs iſrael multo pluſqꝫ gentes. Et exijt
in oēs fines iudee in circuitu: ⁊ fecit vindictaꝫ
in viros deſertores: ⁊ ceſſauerunt vltra exire i
regionem. Vidit aūt alchimus q̄ preualuit iu/
das ⁊ q cum eo erant: ⁊ cognouit q̄ꝛ non poteſt
ſuſtinere eos: ⁊ regreſſus eſt ad regem: ⁊ accu
ſauit eos multis criminibus. Et miſit rex nica
norem vnū ex principibus ſuis nobilioribus q
erat inimicitias exercens ꝯ̈ iſrael. ⁊ mandauit
ei euertere populuꝫ. Et venit nicanor i hierlm
cum exercitu magno: ⁊ miſit ad iudaꝫ ⁊ ad fra
tres eius verbis pacificis cum dolo dicēs. Nō
ſit pugna inter me ⁊ vos. Veniam cum viris
paucis: vt videam facies veſtras cuꝫ pace. Et
venit ad iudam ⁊ ſalutauerunt ſe inuicem paci
fice: ⁊ hoſtes parati erant rapere iudam. Et in
notuit ſermo iude: qm̄ cum dolo venerat ad cū
⁊ conterritus eſt ab eo: ⁊ amplius noluit vide
re faciem eius. Et cognouit nicanor qm̄ denu
datum eſt ꝯſiliuꝫ eius: ⁊ exiuit obuiam iude in
pugnā iuxta capharſalama. Et ceciderūt de ni
canoris exercitu ferē quinqꝫ milia viri: ⁊ fuge/
runt in ciuitatem dauid. Et poſt hec verba aſcē
dit nicanor in montē ſyon: ⁊ exierunt de ſacer/
dotibus ppl'i ſalutare eum in pace: ⁊ demōſtra
re ei holocauſtomata que offerebanť pro rege.
Et irridens ſpreuit eos ⁊ polluit: ⁊ locutus eſt
ſupbe ⁊ iurauit cū ira dicēs. Niſi traditus fue/
rit iudas ⁊ exercitus eius in manus meas: con
tinuo cum regreſſus fuero in pace ſuccendā do
mum iſtā. Et exijt cum ira magna. Et intraue
runt ſacerdotes ⁊ ſteterunt ante faciē altaris tē
pli: ⁊ flentes dixerunt. Tu dn̄e elegiſti domuꝫ
iſtam ad inuocandum nomē tuū in ea: vt eſſet
domus orationis ⁊ obſecrationis populo tuo.
Fac vindictā in hoīe iſto. ⁊ exercitu eius: ⁊ ca
dant in gladio. Memento blaſphemias eoꝝ:
⁊ ne dederis eis vt permaneāt. Et exijt nicanor
ab hieruſalem ⁊ caſtra applicuit ad bethoron: ⁊
occurrit illi exercitus ſyrie. Et iudas applicuit
in adarſa cum tribus milibus viris. Et orauit
iudas ⁊ dixit. Qui miſſi erant a rege ſennache
rib dn̄e: q̄ꝛ blaſphemauerunt te: exijt angelus
⁊ percuſſit ex eis centū octogintaquinqꝫ milia:
ſic contere exercitum iſtuꝫ in conſpectu noſtro
hodie: ⁊ ſciant ceteri q̄ꝛ male locutus eſt ſuper
ſancta tua: ⁊ iudica illum ſm̄ malitiam illius.
Et cōmiſerunt exercitus prelium tertiadecima
die menſis adar: ⁊ contrita ſunt caſtra nicano/
ris: ⁊ cecidit ipſe primus in prelio. Vt aūt vi/
dit exercitus eius q̄ꝛ cecidiſſet nicanor: ꝓiece/
runt arma ſua ⁊ fugerunt: ⁊ perſecuti ſunt eos
viā vnius diei ab adaçara vſqꝫ quo veniatur i ga
çara: ⁊ tubis cecinerunt poſt eos cum ſignifica
tionibus. Et exierunt de oibus caſtellis iudee
in circuitu: ⁊ ventilabant eos cornibus: ⁊ con/
uertebanť iteruꝫ ad eos. Et ceciderunt omnes
gladio: ⁊ nō eſt relictus ex eis nec vnus. Et ac
ceperunt ſpolia eoꝝ in predam: ⁊ caput nicano
ris amputauerunt: ⁊ dexterā eius quā extēde
rat ſupbe: ⁊ attulerunt ⁊ ſuſpenderunt ꝯ̈ irlm.
Et letatus eſt ppl's valde: ⁊ egerunt diem illaꝫ
in leticia magna. Et conſtituit agi oibus ānis
diem iſtam tertiadecima die menſis adar: ⁊ ſi
luit terra iuda dies paucos. VIII

Et audiuit iudas nomē romanoꝝ: q̄ ſunt potentes viribus: ⁊ acqeſcunt ad
oia que poſtulanť ab eis: ⁊ q̄cūqꝫ acceſ
ſerunt ad eos ſtatuerunt cū eis amicitias: ⁊ q̄
ſunt potentes viribus. Et audierunt plia eoꝝ
⁊ virtutes bonas quas fecerunt in gallatia: q̄ꝛ
obtinuerunt eos ⁊ duxerunt ſub tributum. Et
quāta fecerunt in regione hiſpanie: ⁊ q̄ in pote
ſtatē redegerunt metalla argenti ⁊ auri q̄ illic
ſunt: ⁊ poſſederunt oēm locum ꝯſilio ſuo ⁊ pa
tientia: locaqꝫ que longe erant valde ab eis: ⁊
reges q ſuperuenerāt eis ab extremis terre cō
triuerunt: et percuſſerunt eos plaga magna. Ce
teri aūt dant eis tributuꝫ oibus annis. Et phi.

lippum pſen cetheorum regē ⁊ ceteros q aduer
ſus eos arma tulerant ꝯtriuerunt in bello: ⁊ ob
tinuerunt eos. Et antiochū magnū regem aſie
q eis pugnam intulerat habens cētū viginti ele
phantes ⁊ equitatum ⁊ currus ⁊ exercitum ma
gnū valde: contritū ab eis. ⁊ quia ceperūt eum
viuū ⁊ ſtatuerūt ei vt daret ipſe ⁊ qui regnarent
poſt ipſum tributū magnū. ⁊ daret obſides: ⁊ cō/
ſtitutū. Et regionem indoꝝ: ⁊ medos ⁊ lydos
de optimis regionibus eoꝝ. ⁊ acceptas eas ab
eis dederūt eumeni regi. Et quia q erant apud
helladam voluerūt ire ⁊ tollere eos: ⁊ innotuit
ſermo his ⁊ miſerūt ad eos ducem vnum: ⁊ pu
gnauerunt ꝯtra illos: ⁊ ceciderunt ex eis multi
⁊ captiuas duxerunt vxores eoꝝ ⁊ filios: ⁊ diri
puerunt eos ⁊ terram eoꝝ poſſederūt: ⁊ deſtru
xerunt muros eoꝝ: ⁊ in ſeruitutē illos redege
rūt vſq; in hūc diem. Et reſidua regna ⁊ inſu/
las q̄ aliqn̄ reſtiterant illis: exterminauerūt ⁊ in
poteſtatem redegerūt. Cū amicis aūt ſuis ⁊ q i
pſis requiem habebant conſeruauerūt amiciciā
⁊ obtinuerunt regna que erant ꝓxima ⁊ q̄ erāt
longe: q2 quicūq; audiebant nomen eoꝝ time/
bant eos. Quibus vero vellent auxilio eſſe vt
regnarent regnabant. Quos aūt vellēt regno
deturbabant ⁊ exaltati ſunt valde. Et in oībus
iſtis nemo portabat diadema. nec induebatur
purpura: vt magnificaret̄ in ea. Et quia curiā
fecerunt ſibi ⁊ quotidie conſulebant trecētos vi
ginti conſiliū agētes ſemper de multitudine: vt
que digna ſunt gerant. Et cōmittūt vni homini
magiſtratū ſuum p ſingulos annos dominari
vniuerſe terre ſue ⁊ omnes obediūt vni. ⁊ non
eſt inuidia neq; zelus inter eos. Et elegit iudas
eupolemū filiū iohannis filij iacob. ⁊ iaſonē fi/
liū eleazari: ⁊ miſit eos romā conſtituere cū illis
amicitiam ⁊ ſocietatem. ⁊ vt auferrent ab eis iu
gū grecoꝝ: q2 viderūt q2 in ſeruitutem ꝑmerent
regnū iſrael. Et abierūt romam viā multā val
de. ⁊ introierūt curiam ⁊ dixerunt. Iudas ma
chabeus ⁊ fratres eius ⁊ pp̄ls iudeoꝝ miſerūt
nos ad vos ſtatuere vobiſcū ſocietatem ⁊ pacē
⁊ conſcribere nos ſocios ⁊ amicos veſtros. Et
placuit ſermo in conſpectu eoꝝ. Et hoc reſcri/
ptū qđ reſcripſerūt i tabulis ereis. ⁊ miſerūt in
irl'm vt eſſet apud eos ibi memoriale pacis: ⁊ ſo
cietatis. Bene ſit romāis ⁊ genti iudeoꝝ ī ma/
ri ⁊ in terra in eternū: gladiuſq; ⁊ hoſtis procul
ſit ab eis. Quod ſi inſteterit bellū romanis pri
us aut oībus ſocijs eoꝝ in omni dn̄atione eoꝝ
auxiliū feret gens iudeoꝝ prout ipſus dictauerit
corde pleno. Et ꝑliantibus nō dabunt neq; ſub
miniſtrabūt triticum arma pecuniā naues ſicut
placuit romanis. ⁊ cuſtodiunt mandata eoꝝ ni
hil ab eis accipientes. Similiter aūt ⁊ ſi gēti iu/
deoꝝ prius acciderit bellū: adiuuabunt romani
ex animo ꝓut eis tp̄s permiſerit: ⁊ adiuuātibuſ
nō dabit̄ triticū arma pecunia naues ſicut placu
it romanis. ⁊ cuſtodient mandata eoꝝ abſq; do
lo. Scd'm hec verba conſtituerūt romani popu
lo iudeoꝝ. Quod ſi poſt hec verba hi aut illi ad
dere aut demere ad hoc aliqđ voluerint. facient
ex ꝓpoſito ſuo. ⁊ quecūq; addiderint vel demp
ſerint. rata. erunt. Sed ⁊ de malis q̄ demetrius
rex fecit in eos: ſcripſimus ei dicentes. Quare
grauaſti iugū tuū ſup amicos nr̄os ⁊ ſocios iu
deoſ. Si ḡ iterū adierit nos aduerſū te faciem⁹ il
lis iudiciū. ⁊ pugnabim⁹ tecū mar: trāq;. IX

Interea vt audiuit demetrius q2 cecidit
nicanor ⁊ exercitus ei⁹ in ꝑlio. appoſuit
bachidē ⁊ alchimū rurſū mittere in iu/
deā: ⁊ dextrū cornu cū illis. Et abierunt viā q̄
ducit in galgala: ⁊ caſtra poſuerunt in maſaloth
q̄ eſt in arbellis ⁊ occupauerunt eam: ⁊ peme/
runt animas hoīum multas. In menſe primo
āni centeſimi ⁊ qnquageſimi ⁊ ſecūdi applicue
rūt exercitū ad irl'm. ⁊ ſurrexerunt ⁊ abierunt in
berea viginti milia viroꝝ ⁊ duo milia equitum.
Et iudas poſuerat caſtra in laiſa: ⁊ tria milia vi
ri electi cū eo. Et viderunt multitudinem exer/
citus quia multi ſunt ⁊ timuerunt valde: ⁊ mul
ti ſubtraxerunt ſe de caſtris: ⁊ non remanſerūt
ex eis niſi octingenti viri. Et vidit iudas q2 de/
fluxit exercitus ſuus ⁊ bellum perurgebat eum
⁊ confractus eſt corde quia non habebat temp⁹
congregandi eos. ⁊ diſſolutus eſt. Et dixit his
qui reſidui erant. Surgamus ⁊ eamus ad ad/
uerſarios noſtros: ſi poterim⁹ pugnare aduer/
ſus eos. Et auertebant eum dicentes. Non po
terimus: ſed liberemus animas noſtras modo
⁊ reuertamur ad frēs noſtros: ⁊ tunc pugnabi
mus aduerſus eos. Nos aūt pauci ſumus. Et
ait iudas. Abſit iſtā rē facere: vt fugiam⁹ ab eiſ
Et ſi appropiauit tp̄s nr̄m: moriamur in ꝟtute
ꝓpter frēs nr̄os: ⁊ nō inferamus crimē glīe nr̄e
Et mouit exercit⁹ de caſtris. ⁊ ſteterūt illis obui
am. Et diuiſi ſunt eqtes in duas ptes. ⁊ fundi/
bularij ⁊ ſagittarij ꝑibant exercitū. ⁊ primi cer
taminis oēs potentes. Bachides aūt erat in d̄
ſtro cornu ⁊ proximauit legio ex duabus parti/
bus. ⁊ clamabant tubis. Exclamauerunt autē
⁊ hi q erant ex parte iude etiam ipſi. ⁊ cōmota
ē terra a voce exercituū. ⁊ cōmiſſū eſt ꝑliū a ma
ne vſq; ad veſperā. Et vidit iudas q2 firmior

ē ps exercitus bachidis in dextris: ⁊ ꝯuenerūt
cū ipſo oēs ꝯſtantes corde: ⁊ cōtrita ē dextra pſ
ab eis: ⁊ ꝑſecutus ē eos vſqꝫ ad mōtē azoti. Et
q in ſiniſtro cornu erāt viderūt qꝫ ꝯtritū ē dex/
trū cornu: ⁊ ſecuti ſūt poſt iudaꝫ ⁊ eos q cū ipſo
erant a tergo. Et ingrauatū eſt ꝑliuꝫ ⁊ ceciderūt
vulnerati multi ex his ⁊ ex illis. Et iudas ceci/
dit: ⁊ ceteri fugerunt. Et ionathas ⁊ ſimon tule
runt iudā frēm ſuū: ⁊ ſepelierūt eū in ſepulchro
patrū ſuoꝝ in ciuitate modin. ⁊ fleuerunt eum
oīs ppl's iſrael planctu magno: ⁊ lugebant dies
multos. ⁊ dixerunt. Quō cecidit potens q ſal/
uū faciebat ppl'm iſrael? Et cetera verba belloꝝ
iude ⁊ virtutū quas fecit magnitudinis eiꝰ non
ſunt deſcripta. Multa .n. erāt valde. Et factuꝫ
ē poſt obitum iude: emerſerūt iniq in oībus fi/
nibus iſrl': ⁊ exorti ſunt oēs q opabanᷣ iniqtatē
In diebus illis facta eſt fames magna valde:
⁊ tradidit ſe bachidi oīs regio eoꝝ cum ipſis. ⁊
elegit bachides viros impios: ⁊ cōſtituit eos do
minos regionis: et exqrebant ⁊ ꝑſcrutabanᷣ a
micos iude: ⁊ adducebant eos ad bachideꝫ: et
vindicabat in illos ⁊ illudebat. Et facta ē tribu
latio magna in iſrael: qualis nō fuit ex die q̄ nō
eſt viſus ꝓpha in iſrael. Et ꝯgregati ſunt oēs
amici iude: ⁊ dixerunt ionathe. Ex quo frater
tuus iudas defunctus eſt: vir ſimilis ei nō ē q
exeat ꝯ inimicos nr̄os bachidē ⁊ eos q inimici
ſunt gentis noſtre. Nunc itaqꝫ te hodie eligi/
mus eſſe pro eo nobis in principem ⁊ ducē ad
bellandū bellū noſtrum: ⁊ ſuſcepit ionathas tē
pore illo principatum: ⁊ ſurrexit loco iude fris
ſui. Et cognouit bachides: ⁊ querebat eū occi/
dere. Et cognouit ionathas ⁊ ſimon frater eius
et omnes q cum eo erant: et fugerunt in deſer
tū thecue: et ꝯſederūt ad aquam lacus aſphar. ⁊
cognouit bachides: et die ſabbatoꝝ venit ipſe ⁊
oīs exercitus eius trans iordaneꝫ. Et ionathas
miſit fratrē ſuum ducē ppl'i: et rogauit nabuthe
os amicos ſuos vt cōmodarent illis apparatuꝫ
ſuū qui erat copioſus. Et exierūt filij iambri ex
madaba ⁊ ꝯp̄hcnderunt iohannē et oīa q̄ ha
bebat et abierunt hn̄tes ea. Poſt hec v̄ba re/
nunciatū ē ionathe et ſimoni fratri eius: qꝛ filij
iambri faciunt nuptias magnas: et ducunt ſpō
ſam ex madaba filiā vnius de magnis p̄ncipi/
bus chanaan cum ambitione magna. Et recor
dati ſunt ſanguinis iohannis fratris ſui. et aſcē
derunt et abſconderunt ſe ſub tegmento mon/
tis. Et eleuauerunt oculos ſuos ⁊ viderunt: et
ecce tumultus: et apparatus multus. Et ſpon/
ſus ꝓceſſit et amici eius et fratres eius obuiam
illis cum tympanis et muſicis et armis multis
Et ſurrexerunt ad eos ex inſidijs et occiderunt
eos: et ceciderunt vulnerati multi: ⁊ reſidui fu/
gerunt in montes. Et acceperunt oīa ſpolia eo
rū: et conuerſe ſunt nuptie in luctū: et vox muſi
coꝝ ipſoꝝ in lamentum. Et vindicauerunt vi
dictam ſanguinis fratris ſui: ⁊ reuerſi ſunt ad
ripam iordanis. Et audiuit bachides: ⁊ venit
die ſabbatoꝝ vſqꝫ ad oram iordanis in virtute
magna. Et dixit ad ſuos ionathas. Surgamꝰ
⁊ pugnemus ꝯ inimicos nr̄os. Non eſt enim
hodie ſicut heri ⁊ nudiuſtertius. Ecce eniꝫ bel
lum ex aduerſo: aqua vero iordanis hinc ⁊ inde
⁊ ripe ⁊ paludes ⁊ ſaltus: ⁊ non eſt locus diuer
tendi. Nunc ergo clamate in celum: vt libere/
mini de manu inimicoꝝ vr̄oꝝ. Et cōmiſſum ē
bellum. Et extendit ionathas manū ſuam per/
cutere bachidē: ⁊ diuertit ab eo retro. Et diſſi/
lijt ionathas: ⁊ q cum eo erāt in iordanē. ⁊ trāſ
natauerunt ad eos iordanem. Et ceciderunt dē
pte bachidis die illa mille viri: ⁊ reuerſi ſunt in
irl'm. Et edificauerunt ciuitates munitas in iu
dea: munitionē q̄ erant in hiericho: ⁊ in ammaū.
⁊ in bethoron: ⁊ bethel ⁊ thamnatha phara ⁊ tho
po muris excelſis ⁊ portis ⁊ seris: ⁊ poſuit cu/
ſtodiā in eis: vt inimicitias exercerent in iſrael.
Et muniuit ciuitatē bethſurā. ⁊ gazarā ⁊ arcē.
⁊ poſuit i eis auxilia ⁊ apparatū eſcaꝝ: ⁊ accepit
filios p̄ncipū regionis obſides: ⁊ poſuit eos in
arce in hieruſalē in cuſtodiam. Et āno centeſi/
mo qnquageſimo tertio menſe ſecundo p̄cepit
alchimus deſtrui muros domus ſcē interioris
⁊ deſtrui opera ꝓphaꝝ. Et cepit deſtruere. In
tpe illo ꝑcuſſus eſt alchimus: ⁊ impedita ſūt opa
illius: ⁊ occluſū eſt os eius: ⁊ diſſolutus ē para
lyſi: nec vltra potuit v̄bū ⁊ mandare de domo
ſua. Et mortuus eſt alchimus in tēpore illo cuꝫ
tormento magno. Et vidit bachides qm̄ mor/
tuus eſt alchimus: ⁊ reuerſus eſt ad regeꝫ: ⁊ ſi
luit terra annis duobus. Et cogitauerunt oēs
iniqui dicentes. Ecce ionathas ⁊ qui cum eo ſūt
in ſilentio habitāt ꝯſidenter. Nunc ergo addu
camus bachidem: ⁊ comp̄hēdet eos oēs vna
nocte. Et abierunt: ⁊ conſiliuꝫ ei dederunt. Et
ſurrexit vt veniret cuꝫ exercitu multo. Et miſit
occulte epiſtolas socijs ſuis qui erāt in iudea vt
comprehenderent ionathan: ⁊ eos q cū eo erāt
ſed non potuerunt: qꝛ innotuit eis conſilium eo
rū. Et apprehendit de viris regionis qui prin/
cipes erant militie quinquaginta viros. ⁊ occidit
eos. Et ſeceſſit ionathas. ⁊ ſimon ⁊ q cū eo erāt
in bethbeſſem: q̄ eſt in deſerto: ⁊ extruxit diruta

3026
317

eius ⁊ firmauerunt eã. Et cognouit bachides:
⁊ congregauit vniuerſã multitudinem ſuam: ⁊
his qui de iudea erant denunciauit. Et venit ⁊
caſtra poſuit deſup bethbeſſe: ⁊ oppugnauit eã
dies multos: ⁊ fecit machinas. Et reliquit iona
thas ſimonẽ fratrem ſuũ in ciuitate: ⁊ exiuit i re
gionem: ⁊ venit cũ numero ⁊ percuſſit odaren
⁊ frẽs eius ⁊ filios phaſeron in tabernaculiſ ip
ſorũ: ⁊ cepit cedere ⁊ creſcere in ꝟtutibus. Si
mon ꝟo ⁊ q cum ipſo erant exierunt de ciuitate
⁊ ſuccenderunt machinas: ⁊ pugnauerũt ꝯ ba
chidẽ: ⁊ ꝯtritus ẽ ab eis. Et afflixerunt eũ val
de: qm̃ ꝯſilium eius ⁊ congreſſus eius erat in/
anis. Et iratus ꝯ viros iniquos q ei conſilium
dederant vt veniret in regionez ipſoꝝ multos
ex eis occidit. Ipſe aũt cogitauit cũ reliquis abi
re in regionem ſuam. Et cognouit ionathas. ⁊
miſit ad eum legatos cõponeꝛ pacẽ cum ipſo: ⁊
reddere ei captiuitatem. Et libenter accepit: ⁊
fecit ſm̃ ꝟba eius: ⁊ iurauit ſe nihil facturuz ei
mali omnibus diebus vite eius. Et reddidit ei
captiuitatem quã prius erat predatus de terra
iuda. Et conuerſus abijt in terrã ſuam: ⁊ non
appoſuit amplius venire in fines eius. Et ceſ/
ſauit gladius ex iſrael. ⁊ habitauit ionathas in
machmas: ⁊ cepit ionathas ibi iudicare poplm
⁊ exterminauit impios ex iſrael. X

Et anno centeſimo ſexageſimo aſcendit
alexander antiochi filius qui cognomi
natus eſt nobilis ⁊ occupauit ptolemai
dam: ⁊ receperunt eum: ⁊ regnauit illic. Et au
diuit demetrius rex: ⁊ congregauit exercitum
copioſum valde: ⁊ exiuit obuiam illi in prelium
Et miſit demetrius epl'am ad ionathan verbis
pacificis: vt magnificaret eum. Dixit eni. An
ticipemus facere pacem cũ eo priuſq̃ȝ faciat cum
alexandro aduerſuz nos. Recordabiꝛ. n. oĩuz
maloꝝ q̃ fecimus in eum ⁊ in fratrẽ eius ⁊ ĩ gẽ
tem eius. Et dedit ei ptãtem congregandi exer
citum: ⁊ fabricare arma: ⁊ eſſe ipſum ſociũ eius
⁊ obſides qui erant in arce iuſſit tradi ei. Et ve
nit ionathas in hieruſalem. ⁊ legit epiſtolas in
auditu omnis populi: ⁊ eoꝝ qui in arce erant.
Et timuerunt timore magno: quoniam audie/
runt q̃ dedit ei rex poteſtatem congregandi ex
ercitum. Et traditi ſunt ionathe obſides. ⁊ red
didit eos parentib9 ſuis. Et habitauit ionathaſ
in hieruſalem: ⁊ cepit edificare ⁊ innouare ciui
tatem. Et dixit facientibus opera vt extruerent
muros et montem ſyon: in circuitu lapidibus
quadratis ad munitionem: ⁊ ita fecerunt. Et
fugerunt alienigene qui erant in munitõibus

quas bachides edificauerat. ⁊ reliqt vnuſquiſq̃
locũ. ⁊ abijt in terrã ſuam. tm̃ in bethſura remã
ſerunt aliqui ex his q reliquerant legem ⁊ prece
pta dei. Erat. n. hec eis ad refugiũ. Et audiuit
alexander rex ꝑmiſſa q̃ promiſit demetrius io
nathe. ⁊ narrauerunt ei ꝑlia ⁊ virtutes quas ip
ſe fecit ⁊ frẽs eius ⁊ labores quos laborauerunt
Et ait. Nunqd inueniemus aliquẽ virũ talem.
Et nũc faciemus eũ amicũ ⁊ ſocium noſtrũ. Et
ſcripſit epiſtolam: ⁊ miſit ei ſm̃ hec verba dicẽs
Rex alexander fratri ionathe ſalutem. Audiui
mus de te q̃ vir potens ſis viribus. ⁊ aptus es
vt ſis amicus noſter. Et nũc cõſtituimus te ho
die ſũmum ſacerdotem gentis tue: ⁊ vt amicus
voceris regis. Et miſit ei purpurã ⁊ coronam
auream. vt q̃ nr̃a ſunt ſentias nobiſcũ. ⁊ cõſer/
ues amicitias ad nos. Et induit ſe ionathas ſto
lam ſcãm ſeptimo menſe anno centeſimo ſexa/
geſimo in die ſolemni ſcenophegie. Et congre/
gauit exercitũ: ⁊ fecit arma copioſa. Et audiuit
demetrius ꝟba iſta. ⁊ cõtriſtat9 eſt nimis ⁊ ait.
Quid hoc fecimus q̃ preoccupauit nos alexan
der. apprehẽdere amicitiã iudeoꝝ ad munimẽ
ſui. Scribam ⁊ ego illis ꝟba deprecatoria ⁊ di
gnitates ⁊ dona. vt ſint mecum in adiutorium.
Et ſcripſit eis in hec ꝟba. Rex demetrius gen
ti iudeoꝝ ſalutem. Qm̃ ſeruaſtis ad nos pactũ.
⁊ manſiſtis in amicitia nr̃a. ⁊ non acceſſiſtis ad
inimicos noſtros: audiuimus ⁊ gauiſi ſum9. Et
nunc perſeuerate adhuc cõſeruare ad nos fidez
⁊ retribuemus vobis bona pro his que feciſtis
nobiſcum: ⁊ remittemus vobis preſtatiões mľ
tas: ⁊ dabimus vobis donationes. Et nunc ab
ſoluo vos ⁊ omnes iudeos a tributis. ⁊ precia
ſalis indulgeo: ⁊ coronas remitto: ⁊ tertias ſe/
minis. et dimidiam partem fructus ligni qđ eſt
portionis mee relinquo vobis ex hodierno die
⁊ deinceps. ne accipiaꝛ a terra iuda. ⁊ a trib9 ci
uitatibuſ que addite ſunt illi ex ſamaria ⁊ galilea
ex hodierna die et in totum temp9. Et hieruſa/
lem ſit ſancta ⁊ libera cum finibus ſuis: ⁊ deci/
me ⁊ tributa ipſi9 ſint. Remitto etiam ptãtez ar
cis q̃ eſt in irlm. ⁊ do eam ſũmo ſacerdoti: vt cõ
ſtituat in ea viros quoſcũq̃ȝ ipſe elegerit q̃ cuſto
diant eam. Et omnem animam iudeoꝝ q̃ capti
ua eſt a terra iuda in oĩ regno meo relinquo li
berã gratis. vt oẽs a tributis ſoluanꝛ etiã peco/
rũ ſuoꝝ. Et oẽs dies ſolennes ⁊ ſabbata ⁊ neo
menie ⁊ dies decreti. et tres dies ante diem ſo/
lennem: et tres poſt diẽ ſolẽnẽ. ſint omnes im/
munitatis et remiſſionis oĩbus iudeis q ſunt in
regno meo. Et nemo habebit poteſtatez agere

aliquid: ⁊ mouere negocia aduerſus aliquē illoꝝ in oī cauſa. Et vt aſcribant̃ ex iudeis in exercitu regis a triginta milia viroꝝ. Et dabunt̃ illis copie vt oportet omnib⁹ exercitibus regis ⁊ ex eis ordinabūt̃ q ſint in munitionib⁹ regis magnis. ⁊ ex his ꝯſtituent̃ ſuꝑ negocia regni que agunt̃ ex fide, ⁊ ꝑncipes ſint ex eis ⁊ ambulent in legibus ſuis: ſicut precepit rex in t̃ra iuda. Et tres ciuitates q̄ addūc ſunt iudee ex regione ſamarie: cum iudea reputent̃ vt ſint ſub vno. ⁊ non obediāt aliene ꝑtāti niſi ſūmo ſacerdoti: ptolemaida ⁊ confines eius q̄s dedi donū ſcis q ſunt i irl̄m ad neceſſarios ſumptus ſcōꝝ. Et ego dabo ſingulis ānis quīdecim milia ſiclorū argēti de rōnibus regis q̄ me ꝯtingūt. ⁊ oē qd̓ reliquū fuerit qd̓ non reddiderant q ſuꝑ negocia erāt ānis ꝑoribus ex hoc dabūt in opera domus. Et ſuꝑ h̃ quīq₃ milia ſicloꝝ argēti q̄ accipiebāt de ſcōꝝ ratione ꝑ ſingulos ānos. ⁊ hec ad ſacerdotes ꝑtineāt q miniſterio funguntur. Et quicūq₃ ꝯfugerint in tēplū qd̓ eſt hieroſolymis ⁊ in oibus finibus eius obnoxij regi in oī negocio dimittant̃: ⁊ vniuerſa que ſunt eis i regno meo: libera habeant. Et ad edificanda vel reſtauranda opa ſcōꝝ: ſumptus dabunt̃ de rōne regis: ⁊ ad extruendos muros in irl̄m: ⁊ cōmuniendos i circuitu: ſumptus dabunt̃ de rōne regis. ⁊ ad ꝯſtruendos muros i iudea. Vt audiuit aūt ionathas ⁊ ppl̄s ſermones iſtos: nō crediderunt eis nec receperunt eos: q₂ recordati ſunt malitie magne quā fecerat in iſrael: ⁊ tribulauerat eos valde: ⁊ ꝯplacuit eis in alexandrū. q₂ ipſe fuerat eis princeps ſermonū pacis. ⁊ ipſi auxilium ferebant oibus diebus. Et ꝯgregauit rex alexander exercitū magnū: ⁊ admouit caſtra ꝯ̄ demetriū. Et cōmiſerunt ꝑliū duo reges ⁊ fugit exercit⁹ demetrij: ⁊ inſecutus eſt eū alexander. ⁊ incubuit ſuper eos. Et inualuit prelium nimis donec occidit ſol. ⁊ cecidit demetrius in die illa. Et miſit alexander ad ptolemeū regē egypti legatos ſ₃ hec verba dicēs. Qm̄ regreſſus ſum in regnum meum ⁊ ſedi in ſede patrū meoꝝ. ⁊ obtinui ꝑncipatū. et cōtriui demetriū ⁊ poſſedi regionem noſtram. ⁊ cōmiſi pugnā cum eo: ⁊ contritus eſt ipſe ⁊ caſtra eius a nobis: ⁊ ſedemus in ſede regni eius et nunc ſtatuamus adinuicem amicitiā: ⁊ da mihi filiā tuā vxorē: ⁊ ero gener tuus. et dabo tibi dona. ⁊ ipſi dignitatē. Et reſpōdit rex ptolemeus dicēs. Felix dies in qua reuerſus es ad terrā patrum tuoꝝ ⁊ ſediſti in ſede regni eoꝝ. Et nunc faciā tibi quod ſcripſiſti: ſ₃ occurre mihi ptolemaidā

vt videamus inuicem nos: ⁊ ſpondeā tibi ſicut dixiſti. Et exiuit ptolemeus d̓ egypto. ipſe ⁊ cleopatra filia eius. ⁊ venit ptolemaidam anno centeſimo ſexageſimo ſecundo. Et occurrit ei alexāder rex. Et dedit ei cleopatram filiam ſuā. ⁊ fecit nuptias eius ptolemaide. ſicut reges in magna gloria. Et ſcripſit alexander rex ionathe vt veniret obuiam ſibi. Et abijt cum gloria ptolemaidam. et occurrit ibi duobus regibus. et dedit illis argentum multum et aurum et dona: et inuenit gratiam in conſpectu eoꝝ. Et conuenerunt aduerſus eum viri peſtilentes ex iſrael. viri iniq interpellantes aduerſus eum: et nō intendit ad eos rex. Et iuſſit ſpoliari ionathā veſtibus ſuis. et indui eū purpura. Et ita fecerūt. Et collocauit eū rex ſedere ſecum. dixitq₃ ꝑncipibus ſuis. Exite cū eo in mediū ciuitatis: et ꝑ̄dicate vt nemo aduerſus eū interpellet de vllo negocio. nec quiſq̄₃ ei moleſtus ſit de vlla ratione. Et factum eſt vt viderunt q interpellabant gloriā ei⁹ q ꝑ̄dicabat̃. et opertum eum purpura: fugerunt oēs. Et magnificauit eum rex. et ſcripſit eum inter primos amicos. et poſuit eū ducē et participem ꝑncipatus. Et reuerſus eſt ionathas i irl̄m cū pace et leticia. In anno centeſimo ſexageſimo q̄nto: venit demetri⁹ fili⁹ demetrij a creta ī terram patrum ſuoꝝ. Et audiuit alexander rex et contriſtat⁹ eſt valde. et reuerſ⁹ eſt antiochiam. Et conſtituit demetrius rex appollonium ducem q ꝑ̄erat celeſyrie: et congregauit exercitū magnū et acceſſit ad iamniā: et miſit ad ionathan ſūmum ſacerdotem dicens. Tu ſolus reſiſtis nobis. Ego autem factus ſum i deriſum et in opprobriū: ꝓpterea q₂ tu ꝑtātem aduerſū nos exerces in montib⁹. Nūc ergo ſi ꝯfidis i v̄tutib⁹ tuis. deſcēde ad nos i cāpū et cōparemus illic inuicē: q₂ mecū eſt virtus belloꝝ. Interroga et diſce qs ſu₃ ego et ceteri q auxilio ſunt mihi: q et dicunt q₂ nō pōt ſtare pes veſter āte faciem nr̄am: q₂ bis in fugam ꝯuerſi ſūt patres tui in terrā ſuā. Et nunc quō poteris ſuſtinere eq̄tatum et exercitū tantum in cāpo vbi nō eſt lapis neq₃ ſaxū. neq₃ locus fugiendi. Vt audiuit aūt ionathas ſermones appollonij: mot⁹ eſt animo. Et elegit decē milia virorum: ⁊ exijt ab irl̄m. et occurrit ei ſimon frater ei⁹ i adiutoriū. Et applicuerūt caſtra in ioppen. Et excluſi eū a ciuitate. qa cuſtodia appollonij ioppen erat. et oppugnauit eam. Et exterriti qui erāt in ciuitate apuerunt ei. et obtinuit ionathas ioppē. Et audiuit appollonius. et admouit tria milia equitum et exercitum multum. Et abijt azotū

3027
318

tanq̃ iter faciens. et ſtatim exijt in campũ eo q̄
haberet multitudinem equitum et confideret i eis.
Et inſecutus eſt eũ ionathas in azotũ. et cõmiſe
runt p̄liũ. Et reliq̄t appollonius in caſtris mil
le eq̄tes poſt eos occulte: Et cognouit ionathas
q̄m inſidie ſunt poſt ſe. et circuierunt caſtra eius
et iecerũt iacula in pp̄lm a mane vſq₃ ad veſpe
ram. Populus aũt ſtabat ſicut p̄cepit ionathas
et laborauerunt equi eoꝝ. Et eiecit ſimon exer
citum ſuũ. et cõmiſit contra legionẽ. Eq̄tes enim
fatigati erant. Et cõtriti ſunt ab eo. et fuerunt.
Et q̄ diſperſi ſunt per campum fugerũt i azotũ
et intrauerunt in bethagon idolum ſuũ: vt ibi
ſe liberarent. Et ſuccendit ionathas azotũ et ci
uitates q̄ erant in circuitu eius. et accepit ſpolia
eoꝝ. et templum dagon. et omnes q̄ fugerunt i
illud ſuccendit igni. Et fuerũt qui ceciderũt gla
dio cum his qui ſuccenſi ſũt. fere octo milia vi
roꝝ. Et mouit inde ionathas caſtra. et applicu
it ea aſcalonam. et exierunt de ciuitate obuiã il
li in magna gloria. Et reuerſus eſt ionathas in
hieruſalem cũ ſuis hñtibus ſpolia multa. Et fa
ctum eſt vt audiuit alexander rex ſermões iſtos
addidit adhuc glorificare ionathan. Et miſit ei
fibulam auream. ſicut cõſuetudo eſt dari cogna
tis regum. Et dedit ei accharon ⁊ omnes fines
eius in poſſeſſionem. XI

Et rex egypti congregauit exercitum ſi
cut harenam q̄ eſt circa oram maris. et
naues multas et q̄rebat obtinere regnũ
alexãdri dolo. et addere illud regno ſuo. Et ex
ijt in ſyriam verbis pacificis et aperiebantur ei
ciuitates. et occurrebant ei: quia mãdauerat ale
xander rex exire ei obuiam: eo q̄ ſocer ſuꝰ eſſet
Cum autem introiret ciuitatem ptolomeus. po
nebat cuſtodias militum in ſingulis ciuitatibꝰ
Et vt appropriauit azoto oſtenderũt ei templũ
dagon ſuccenſum. et azotum et cetera eius dimo
lita et corpora proiecta. et eorum qui ceſi erant i
bello tumulos quos fecerant ſecus viã. Et nar
rauerunt regi q̄ hec fecit ionathas: vt inuidiã
facerẽt ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas re
gi in oppen cum gloria. et inuicem ſe ſalutaue
runt et dormierunt illic. Et abijt ionathas cum
rege vſq₃ ad fluuium qui vocabatur eleutheruſ
et reuerſus eſt in hieruſalem. Rex autem ptole
meus obtinuit dominium ciuitatũ vſq₃ ſeleuciã
maritimam. et cogitabat in alexandrũ conſilia
mala. Et miſit legatos ad demetrium dicens.
Veni componamus inter nos pactũ: et dabo
tibi filiã meã quã habet alexãder. et regnabis in
regno patris tui. Penitet enim me q̄ dederim
illi filiã meã. Queſiuit. n. me occidere. Et vitu
perauit eũ. p̄pterea q̄ cõcupierat regnum eius
Et abſtulit filiã ſuã ⁊ dedit eã demetrio. ⁊ alie
nauit ſe ab alexandro. ⁊ manifeſtate ſunt inimi
citie eius. Et intrauit ptolemeus antiochiam ⁊
impoſuit duo diademata capiti ſuo: egypti ⁊ aſie.
Alexander autem rex erat in cilicia illis tempo
ribus: quia rebellabãt q̄ erant in locis illis. Et
audiuit alexander. ⁊ venit ad eum in bellũ. Et
produxit ptolemeus rex exercitum. ⁊ occurrit ei
in manu valida: ⁊ fugauit eum. Et fugit alexã
der in arabiam vt ibi protegeretur. Rex autẽ
ptolemeus exaltatꝰ eſt ⁊ abſtulit zabdihel arabs
caput alexandri: ⁊ miſit ptolemeo. Et rex ptole
meus mortuus eſt in die tertia: ⁊ qui erãt i mu
nitionibus perierunt ab his qui erant intra ca
ſtra. Et regnauit demetrius anno centeſimo ſe
ptuageſimo ſeptimo. In diebus illis cõgrega
uit ionathas eos qui erãt in iudea: vt expugna
rent arcem q̄ eſt in hieruſalem: ⁊ fecerũt ꝯtra eã
machinas multas. Et abierunt q̄dam q̄ oderãt
gentem ſuam viri iniq̄ ad regem demetriũ: ⁊ re
nũciauerunt ei q̄ ionathas obſideret arcẽ. Et
vt audiuit iratus eſt. ⁊ ſtatim venit ptolemaidã
⁊ ſcripſit ionathe ne obſideret arcem: ſed occur
reret ſibi ad colloquiũ feſtinato. Vt audiuit aũt
ionathas iuſſit obſidere. Et elegit de ſenioribuſ
iſrael ⁊ de ſacerdotibus: ⁊ dedit ſe periculo. Et
accepit aurũ ⁊ argentũ ⁊ veſtem ⁊ alia exenia
multa. ⁊ abijt ad regem ptolemaidã: ⁊ inuenit
gratiam in conſpectu eius. Et īterpellabant ad
uerſus eũ q̄dam iniqui ex gente ſua. Et fecit ei
rex ſicut fecerãt ei q̄ ante eum fuerãt. Et exalta
uit eũ in conſpectu oīum amicoꝝ ſuoꝝ ⁊ ſtatuit
ei principatum ſacerdotij: ⁊ q̄cunq₃ alia habuit
prius precioſa: ⁊ fecit eum principem amicorũ.
Et poſtulauit ionathas a rege vt immunem face
ret iudeam ⁊ tres toparchias. i. ſamariam ⁊ cõ
fines eis: et p̄miſit ei talenta trecenta. Et cõſen
ſit rex: et ſcripſit ionathe epiſtolas de his oībus
hunc modũ continentes. Rex demetrius. fra
tri ionathe ſalutem et genti iudeoꝝ. Exemplũ
epiſtole quam ſcripſimus laſtheni parenti nr̄o
de vobis miſimus ad vos: vt ſciretis. Rex de
metrius: laſtheni parenti. ſalutẽ. Genti iudeo
rũ amicis nr̄is et ꝯſeruantibus q̄ iuſta ſũt apd̄
nos decreuimus bñfacere p̄pter benignitatem
ipſoꝝ quã erga nos habent. Statuimus ergo
illis oẽs fines iudee. et tres ciuitates lydã et ra
mathe q̄ addite ſunt iudee ex ſamaria: et omnes
confines eaꝝ ſeq̄ſtrari oībus ſacrificantibus in
hieroſolymis pro his que ab eis prius accipie

bat rex ꝑ ſingulos annos: ⁊ ꝓ fructibus terre:
⁊ pomoꝝ. Et alia q̄ ad nos ꝑtinebãt decimaꝝ
⁊ tributoꝝ: ex h̄ tp̄e remittimus eis: ⁊ areas ſa
linaꝝ ⁊ coronas q̄ nobis deferebanť: oīa ipſis
ꝯcedimus: ⁊ nihil hoꝝ irritū erit ex hoc ⁊ in oē
tp̄s. Nunc ergo curate facere hoꝝ exemplū: ⁊
deť ionathe ⁊ ponať in monte ſcō ⁊ in loco cele
bri. Et vidēs demetrius rex q̄ ſiluit terrā ī cō/
ſpectu ſuo: ⁊ nihil ei reſiſtit: dimiſit totū exerci/
tū ſuū vnūquēq̄ȝ in locū ſuū: excepto ꝑegrino
exercitu quē traxit ab iſulis gentium: ⁊ inimici
erãt ei oēs exercitus patrū eius. Triphon autē
erat qdā ꝑtiū alexādri prius: ⁊ vidit qm̄ oīs
exercitus murmurauit ꝯ demetrium: ⁊ iuit ad
emalchuel arabē q nutriebat antiochum filiū
alexandri: ⁊ aſſidebat ei vt traderet eū ipſi vt re
gnaret in loco pr̄is ſui. Et nunciauit ei quanta
fecit demetrius: ⁊ inimicitias exercituū eius ad
uerſus illum. Et manſit ibi diebus multis. Et
miſit ionathas ad demetriū regem vt deijceret
eos q in arce erãt in irl̄m: ⁊ q in ꝑ̄ſidijs erãt: q2
ipugnabant iſrl̄. Et miſit demetrius ad iona/
than dicens. Nō h̄ tm̄ faciā tibi ⁊ gēti tue: ſed
gl'ia illuſtrabo te: ⁊ gentē tuā cū fuerit opportu
nū. Nūc ergo recte feceris ſi miſeris in auxiliū
mihi viros: q2 diſceſſit oīs exercitus meus. Et
miſit ei ionathas tria milia viroꝝ fortiū antio/
chiā. Et venerunt ad regē: ⁊ delectatus ē rex i
aduentu eoꝝ. Et ꝯuenerūt q erãt de ciuitate. cen
tum viginti milia viroꝝ: ⁊ volebant iterficere
regē. ⁊ fugit rex in aulam: ⁊ occupauerunt qui
erant de ciuitate: itinera ciuitatis: ⁊ ceperūt pu
gnare. Et vocauit rex iudeos in auxiliū: ⁊ con
uenerunt oēs ſimul ad eū. Et diſꝑſi ſunt oēs ꝑ
ciuitatē: ⁊ occiderunt in die illa centū milia ho/
minū. Et ſuccenderūt ciuitatē: ⁊ ceperūt ſpolia
multa in die illa: ⁊ liberauerunt regē. Et vide/
runt q erant de ciuitate q obtinuiſſent iudei ci/
uitatem ſicut volebant: ⁊ īfirmati ſunt mēte ſua
⁊ clamauerunt ad regem cū precibus dicentes
Da nobis dextras: ⁊ ceſſent iudei oppugnare
nos ⁊ ciuitatem. Et ꝓiecerūt arma ſua ⁊ fece/
runt pacē. Et glorificati ſunt iudei in cōſpectu
regis ⁊ in cōſpectu oīum q erant in regno eius
⁊ noīati ſunt in regno. Et regreſſi ſunt in irl̄m
habētes ſpolia multa. Et ſedit demetrius rex i
ſede regni ſui: ⁊ ſiluit terra in ꝯſpectu eius. Et
mentitus ē oīa quecūq̄ȝ dixit: ⁊ abalienauit ſe a
ionatha: ⁊ nō retribuit ei ſm̄ beneficia que ſibi
tribuerat: ⁊ vexabat eū valde. Poſt hec autem
reuerſus eſt triphon ⁊ antiochus cum eo puer
adoleſcēs: ⁊ regnauit ⁊ impoſuit ſibi diadema.

Et congregati ſunt ad eum oēs exercitus quos
diſꝑſerat demetrius: ⁊ pugnauerunt ꝯ eū ⁊ fu/
git ⁊ terga vertit. Et accepit triphon beſtias: ⁊
obtinuit antiochiā. Et ſcripſit antiochus adole
ſcens ionathe dicens. Cōſtituo tibi ſacerdotiū
⁊ ꝯſtituo te ſuper q̄ttuor ciuitates vt ſis de ami
cis regis. Et miſit illi vaſa aurea in miniſteriū
⁊ dedit ei ꝑtãtem bibendi in auro ⁊ eſſe in pur/
pura: ⁊ habere fibulam auream. Et ſimonem
fratrē eius conſtituit ducē a terminis tyri vſq̄ȝ
ad fines egypti. Et exijt ionathas ⁊ perambu/
labat transflumen ciuitates: ⁊ ꝯgregatus eſt ad
eum oīs exercitus ſyrie in auxiliū. Et venit aſ/
calonē: ⁊ occurrerunt ei honorifice de ciuitate.
Et abijt inde gaçam: ⁊ ꝯcluſerunt ſe qui erant
gaçe: ⁊ obſedit eam ⁊ ſuccendit que erant in cir
cuitu ciuitatis: ⁊ predatus eſt eā. Et rogauerūt
gaçenſes ionathan ⁊ dedit illis dextram: ⁊ acce
pit filios eoꝝ obſides: ⁊ miſit illos in hieruſalē
⁊ perambulauit regionem vſq̄ȝ damaſcū. Et
audiuit ionathas q2 preuaricati ſunt principes
demetrij in cades q̄ eſt in galilea cum exercitu
multo volentes eū remouere a negocio regni
⁊ occurrit illis: fratrem aūt ſuum ſimonem reli
quit intra ꝓuinciā. Et applicuit ſimon ad beth
ſuram: ⁊ expugnabat eam diebus multis: ⁊ cō
cluſit eos. Et poſtulauerunt ab eo dextras acci
pere: ⁊ dedit illis. Et eiecit eos inde ⁊ cepit ciui
tatem: ⁊ poſuit in ea preſidium. Et ionathas ⁊
caſtra eius applicuerunt ad aquā geneſar: ⁊ an
lucem vigilauerunt in campo aſor. Et ecce ca/
ſtra alienigenaꝝ occurrebant in campo: ⁊ ten/
debant ei inſidias in mōtibus: ipſe aūt occurrit
ex aduerſo. Inſidie vero exurrexerunt de locis
ſuis: ⁊ cōmiſerunt preliū. Et fugerunt q erant
ex parte ionathe oēs. ⁊ nemo relictus eſt ex eis
niſi matathias filius abſolomi: ⁊ iudas filiꝰ cal
phi: princeps militie exercitus. Et ſcidit iona/
thas veſtimenta ſua: et poſuit terram in capite
ſuo: et orauit. Et reuerſus eſt ionathas ad eos
in prelium et ꝯuertit eos in fugam: et pugnaue
runt. Et viderunt q fugiebant ꝑtis illius: et re
uerſi ſunt ad eum et īſequebãť cū eo oēs vſque
cades ad caſtra ſua: et peruenerunt vſq̄ȝ illuc.
Et ceciderūt de alienigenis in die illa tria milia
viroꝝ: et reuerſus ē ionathas in irl̄m. XII

Et vidit ionathas q2 tēpus eum iuuat:
et elegit viros et miſit eos romā ſtatue/
re et renouare cum eis amicitiā. Et ad
ſpartiatas et ad alia loca miſit ep̄las ſm̄ eandē
formam. Et abierunt romā: et intrauerunt cu
riā: et dixerunt. Ionathas ſummus ſacerdos et

gens iudeoꝝ miſerunt nos: vt renouem⁹ ami
ciciam ⁊ ſocietatem ꝑm priſtinum. Et dederūt
illis epl̄as ad ipos ꝑ loca: vt deducerent eos in
terram iuda cū pace. Et hoc ē exēplū epl̄arum
quas ſcripſit ionathas ſpartiatis. Jonathas ſū
mus ſacerdos: ⁊ ſenioꝛes gēnis: ⁊ ſacerdotes ⁊
reliquus ppl̄s iudeoꝝ: ſpartiatis fratribus ſalu
tem. Jam pridē miſſe erant epiſtole ad oniam
ſūmū ſacerdotē a dario q regnabat apud vos
qm̄ eſtis fratres noſtri: ſicut ſcriptū cōtinet qd̄
ſubiectum eſt. Et ſuſcepit onias viruꝫ q miſſus
fuerat cum honoꝛe: ⁊ accepit epiſtolas in qbus
ſignificabaꝛ de ſocietate ⁊ de amicitia. Nos.n.
cum nullo hoꝝ indigeremus: habentes ſolatio
ſanctos libros qui ſūt in manibus noſtris: ma/
luimus mittere ad vos renouare fraternitateꝫ
⁊ amicitiaꝫ: ne foꝛte alieni efficiamur a vobis.
Multa.n.tp̄a tranſierunt ex q̄ miſiſtis ad nos
Nos ergo in oī tēpoꝛe ſine intermiſſione i die/
bus ſolēnibus ⁊ ceteris qbus opoꝛtet: memo/
res ſumus vri in ſacrificijs q̄ offerimus: ⁊ i ob
ſeruatiōibus: ſicut phas ē ⁊ decet meminiſſe fra
trum. Letamur itaqꝫ de gloꝛia vr̄a. Nos autē
circundederunt multe tribulatiōes ⁊ multa ꝓ/
lia: ⁊ īpugnauerunt nos reges q ſunt in circui
tu nr̄o. Noluim⁹ ergo vobis moleſti eē: neqꝫ
ceteris ſocijs ⁊ amicis nr̄is in his ꝓlijs. Ha/
buimus.n. de celo auxiliū ⁊ liberati ſum⁹: ⁊ hu
miliati ſūt inimici nr̄i. Elegimus itaqꝫ nume/
niū antiochi filiū: ⁊ ātipatrē iaſonis filiū: et mi
ſimus ad romanos renouare cū eis amicitiam
et ſocietatē priſtinā. Mādauimus itaqꝫ eis vt
veniant etiā ad vos: et ſalutent vos: et reddāt
vobis epl̄as nr̄as de inouatione fraternitatis
noſtre. Et nunc benefacietis rūdentes nobis
ad hec. Et h̄ ſcriptū epl̄aꝝ qd̄ miſit onias. Rex
ſpartiataꝝ onias: ionathe ſacerdoti magno: ſa
lutem. Jnuentū eſt in ſcriptura de ſpartiatis et
iudeis: qm̄ ſunt fratres et qꝛ ſunt de genē abra
ham. Et nunc ex quo hec cognouimus: benefa
citis ſcribētes nobis de pace vr̄a. Sꝫ et nos re
ſcripſimus vobis. Pecoꝛa nr̄a et poſſeſſiōes
noſtre: veſtre ſunt et vr̄e noſtre. Mandauim⁹
itaqꝫ hec nunciari vobis. Et audiuit ionathas
qm̄ regreſſi ſunt principes demetrij cum exer/
citu multo ſupra q̄ prius pugnare aduerſus eū
et exijt ab irl̄m: et occurrit eis in amathite regio
ne. Non.n.dederat eis ſpacium vt ingrederē
tur regionē eius. Et miſit ſpeculatoꝛes i caſtra
eoꝝ: et reuerſi renunciauerunt q̄ cōſtituūt ſu
peruenire illic nocte. Cum occidiſſet autem ſol
ꝑcepit ionathas ſuis vigilare: et eſſe in armis
patos ad pugnaꝫ tota nocte. Et poſuit cuſtodes
per circuitum in caſtroꝝ. Et audierūt aduerſarij
q̄ parat⁹ eſt ionathas cū ſuis i bello: ⁊ timuerūt
⁊ foꝛmidauerunt in coꝛde ſuo. ⁊ accenderunt fo
cos in caſtris ſuis. Jonathas autem ⁊ qui cum
eo erant non cognouerūt vſqꝫ mane. Videbāt
aūt lumiaria ardētia: ⁊ ſecutus eſt eos ionathas
⁊ nō ꝯpꝛehendit eos. Tranſierunt.n. flumen
eleutheꝝ. Et diuertit ionathas ad arabas q vo
cabanꝛ çabadei. ⁊ percuſſit eos et accepit ſpolia
eoꝝ. Et iunxit: et venit damaſcū: et ꝑābulabat
oēm regionem illam. Simon aūt exijt. et venit
vſqꝫ aſcalonem et ad ꝓxima preſidia. et decli
nauit in ioppen: et occupauit eā. Audiuit enim q̄
vellēt ꝓſidiū tradere ꝑtibus demetrij: et poſuit
ibi cuſtodes. vt cuſtodirent eā. Et reuerſus ē
ionathas et ꝯuocauit ſenioꝛes ppl̄i: et cogitauit
cum eis edificare preſidia in iudea: et edificare
muros in irl̄m: et exaltare altitudine magna in
ter medium arcis et ciuitatis. vt ſeparet eā a ci/
uitate: vt eſſet ip̄a ſingulariter: et neqꝫ emāt ne
qꝫ vendant. Et ꝯuenerūt vt edificarēt ciuitateꝫ
et cecidit murus q erat ſuper toꝛrentē ab oꝛtu ſo
lis: et reparauit eum qui vocatur caphetheta. Et
ſimon edificauit adiada i ſephela: et muniuit eā
et impoſuit poꝛtas et ſeras. Et cuꝫ cogitaſſet tri
phon regnare aſie: et aſſumere diadema et extē
dere manum i antiochū regem: timens ne foꝛte
nō ꝑmitteret eū ionatha ſed pugnaret aduerſus
eū q̄rebat ꝯpꝛehendere eū et occidere. Et exur
gēs abijt in bethſan: et exijt ionathas obuiā euꝫ
quadraginta milib⁹ viroꝝ electoꝝ in preliuꝫ. et
venit bethſan. Et vidit triphon quia venit iona
thas cū exercitu multo: vt extenderet in euꝫ ma/
nus: et timuit. Et excepit eū cum honoꝛe: et cō/
mendauit euꝫ oībus amicis ſuis. ⁊ dedit ei mu
nera. Et pꝛecepit exercitibus ſuis vt obedirent
ei ſicut ſibi. Et dixit ionathe. Vt qd vexaſti vni
uerſum populū: cū bellum nobis nō ſit. Et nūc
remitte eos in domos ſuas. Elige autēꝫ tibi vi
ros paucos qui tecū ſint: ⁊ veni mecum ptole/
maidā: ⁊ tradā eaꝫ tibi: ⁊ reliqua ꝓſidia: ⁊ exer
citum: ⁊ vniuerſos pꝛepoſitos negocij: ⁊ con/
uerſus abibo. Pꝛopterea.n. veni. Et credidit
ei: ⁊ fecit ſicut dixit et dimiſit exercitum. et abie/
rūt i terram iuda. Retinuit aūt ſecum tria milia
viroꝝ: ex quibus remiſit in galileam duo milia
mille aūt venerunt cū eo. Vt aūt intrauit ptole/
maidā ionathas. clauſerūt poꝛtas ciuitatis pto
lemenſes: ⁊ cōpꝛehenderunt eū ⁊ omnes q cuꝫ
eo intrauerunt: gladio interfecerūt. Et miſit tri
phon exercitū ⁊ eqtes in galileaꝫ et i campū ma

gnū: vt pderēt oēs ſocios ionathe. At illi cum
cognouiſſent: q: ↄp:ehenſus ē ionathas ꝛ ꝑijt
ꝛ oēs q cū eo erāt: hortati ſunt ſemetipſos: ꝛ exi
erūt pati in ꝑliū. Et vidētes hi q inſecuti fuerāt
q: ꝓ aia res eſt illis: reuerſi ſūt: illi aūt venerūt
oēs cū pace in trā iuda. Et plāxerunt ionathan
ꝛ eos q cū ipſo erant valde. Et luxit iſrael luctu
magno. Et queſierūt oēs gētes q̄ erant in cir/
cuitu eoꝝ ↄterē eos. Dixerunt. n. Nō habent
ꝑncipē ꝛ adiuuantē: nunc ergo expugnemus
illos: ꝛ tollam⁹ de hoib⁹ memoriā eoꝝ. XIII

ET audiuit ſimon ꝙ ↄgregauit triphon
exercitū copioſū: vt veīret in terrā iuda
ꝛ attereret eā: vidēs qꝛ in tremore ppl's
ē ꝛ in timore: aſcendit irl'm ꝛ ↄgregauit pplm
ꝛ adhortāns dixit. Vos ſcitis quāta ego ꝛ frēs
mei ꝛ domus pr̄is mei fecimus ꝓ legibus ꝛ ꝓ
ſcis ꝑlia: ꝛ āguſtias q̄les vidimus. Hoꝝ grā
ꝑierūt frēs mei oēs ꝓpter iſrl': ꝛ relict⁹ ſū ego
ſolus. Et nūc nō mihi ↄtingat pcere aīe mee: ī
oī tpe tribulatiōis. Nō eni melior ſū fratribus
meis. Vindicabo itaqꝫ gentē meā ꝛ ſcā: natoſ
qꝫ noſtros ꝛ vxores: qꝛ ↄgregate ſunt vniuerſe
gentes ↄterere nos inimicitie grā. Et accenſa
ē ſpūs populi ſimul: vt audiuit ſmōes iſtos: et
rn̄derūt voce magna dicētes. Tu es dux nr̄ lo
co iude ꝛ ionathe fr̄is tui. Pugna ꝑliū noſtrū
ꝛ oīa quecūqꝫ dixeris nobis faciem⁹. Et ↄgre
gās omnes viros bellatores accelerauit ↄſumma
re vniuerſos muros irl'm: ꝛ muniuit eam i gy
ro. Et miſit ionathan filiū abſolomi: ꝛ cū eo ex
ercitū nouum in ioppen: ꝛ eiectis his qui erant
ī arce remanſit illis ipſe. Et mouit triphō a pto
lemaida cum exercitu multo vt veniret in trām
iuda: ꝛ ionathas cū eo in cuſtodia. Simon autē
applicuit in addus ↄ faciē cāpi. Et vt cognouit
triphon qꝛ ſurrexit ſimō loco fr̄is ſui ionathe: ꝛ
qꝛ ↄmiſſurus eēt cū eo ꝑliū: miſit ad eū legatos
dicens. Pro argēto qꝺ debebat frat tuus iona
thas in rōne regis ꝓpter negocia q̄ habuit: de
tinuimus eum. Et nunc mitte argēti talenta cē
tum ꝛ duos filios eius obſides: vt nō dimiſſus
fugiat a nobis: ꝛ remittem⁹ eū. Et cognouit ſi
mon qꝛ cū dolo loqueretur ſecū. Iuſſit tñ dari
argentum ꝛ pueros ne inimicitiā magnā ſume
ret ad pplm iſrael dicentē: qꝛ non miſit ei argē
tum ꝛ pueros ꝓpterea perijt. Et miſit pueros
ꝛ centum talēta. Et mētitus eſt: ꝛ non dimiſit
ionathan. Et poſt hec venit triphon intra regi
onem vt cōtereret eā: ꝛ gyrauerunt ꝑ viam q̄
ducit ador. Et ſimon ꝛ caſtra eius ābulabant ī
oēm locū quocūqꝫ ibant. Qui aūt in arce erant
miſerūt ad triphonē legatos vt feſtinaret veni
re ꝑ deſertū: ꝛ mitteret illis alimonias. Et pa/
uit triphon oēm eqtatum: vt veniret illa nocte.
Erat. n. nix multa valde: ꝛ nō venit in galaadi
thim. Et cū appropinquaſſet baſchaman: occi/
dit ionathan ꝛ filios eius illic. Et conuertit tri
phon: ꝛ abijt in terram ſuā. et miſit ſimō ꝛ acce
pit oſſa ionathe fr̄is ſui ꝛ ſepeliuit ea i modin ci
uitate patꝝ eius: ꝛ planxerunt eū oēs iſrael plā
ctu magno: ꝛ luxerunt eū dies multos. et edifi/
cauit ſimō ſuꝑ ſepulchꝝ pr̄is ſui ꝛ fratꝝ ſuoꝝ:
edificiū altum viſu: lapide polito retro ꝛ aū: et
ſtatuit ſeptem pyramidas vnā ↄ vnā: pr̄i ꝛ ma
tri: ꝛ q̄ttuor fratribus. et his circūpoſuit colū/
nas magnas ad memoriā eternā: ꝛ iuxta arma na
ues ſculptas: q̄ viderent ab hoibus nauigāti
bus mare. Hoc ē ſepulchꝝ quod fecit in mo/
din vſqꝫ in hūc diē. Triphon autē cum iter fa/
ceret cum antiocho rege adoleſcente dolo occi/
dit eū: ꝛ regnauit in loco eius. et impoſuit ſibi dia
dema aſie: ꝛ fecit plagā magnā in tra. et edifica
uit ſimon preſidia iudee: muniēs ea turrib⁹ ex
celſis. ꝛ muris magnis: ꝛ portis ꝛ ſeris: et po/
ſuit alimenta in munitionibus. et elegit ſimon
viros ꝛ miſit ad demetriū regē vt faceret remiſ
ſionē regioni: qꝛ actus oēs triphonis ꝑ direpti
onē fuerant geſti. et demetrius rex ad vba iſta
rn̄dit ei: ꝛ ſcripſit epiſtolā talē. Rex demetrius
ſimoni ſūmo ſacerdoti ꝛ amico regū ꝛ ſeniori/
bus ꝛ genti iudeoꝝ ſalutē. Coronam aureā et
bahen quā miſiſtis ſuſcepimus: ꝛ parati ſum⁹ fa
cere vobiſcum pacē magnā ꝛ ſcribere ꝑpoſitis
regis remittere vobis q̄ indulſimus. Quecum
qꝫ enim ↄſtituimus vobis ↄſtāt. Munitiōes q̄s
edificaſtis vobis ſint. Remittimus qꝫ ignorā
tias ꝛ pctā vſqꝫ in hodiernum diē: ꝛ coronam
quā debebatis. et ſi qd aliud erat tributarium ī
irl'm: iam nō ſit tributarium. Et ſi q ex vobis
apti ſūt ↄſcribi inter nr̄os ↄſcribant: ꝛ ſit int nos
pax. Anno centeſimo ſeptuageſimo ablatum ē
iugum gentiū ab iſrael. Et cepit ppl's iſrael ſcri
bere in tabulis ꝛ geſtis publicis: āno ꝑmo ſub
ſimone ſūmo ſacerdote magno duce: ꝛ ꝑncipe
iudeoꝝ. In dieb⁹ illis applicuit ſimō ad gaçan
ꝛ circumdedit eā caſtris: ꝛ fecit machinas: ꝛ ap
plicuit ad ciuitatē ꝛ ꝑcuſſit turrē vnā: ꝛ ↄp:e/
hendit eam. et q erupērāt erant intra machinā
ꝛ ciuitatē: ꝛ factus eſt motus magnus in ciuita
te. et aſcenderunt q erāt in ciuitate cum vxori/
bus ꝛ filijs ſupra muꝝ ſciſſis tunicis ſuis: ꝛ cla
mauerunt voce magna poſtulātes a ſimōe dex
tras ſibi dari: ꝛ dixerūt. Nō nobis reddas ſm

malitias nr̄as: ſꝫ ſm miſericordias tuas: ⁊ ſer/
uiemus tibi. Et flexus ſimō: nō debellauit eos
eiecit tñ eos de ciuitate et emūdauit edes i qbus
fuerant ſimulacra: ⁊ tūc intrauit in eā cū hym/
nis benedicens dñm. Et eiecta ab ea oi immun/
ditia collocauit i ea viros q legē facerent: ⁊ mu
niuit eā ⁊ fecit ſibi habitationē. Qui aūt erant i
arce irlm ꝓhibebant egredi ⁊ ingredi regioneꝫ
⁊ emere ac vendere: ⁊ eſurierūt valde: ⁊ multi
ex eis fame perierunt. Et clamauerunt ad ſimo
nem vt dextras acciperent: ⁊ dedit illis. Et eie
cit eos inde: ⁊ mūdauit arcē a ꝯtaminationib⁹
Et intrauerant in eā tertia ⁊ viceſima die ſecū
di menſis: anno cēteſimo ſeptuageſimoprimo
cum laude ⁊ ramis palmaꝝ ⁊ cynaris et cym/
balis et nablis et hymnis et canticis: qꝛ contri
tus eſt inimicus magnus ex iſrael. Et ꝯſtituit
vt oibus annis agerentur dies hi cū leticia. Et
muniuit montē tēpli: q erat ſecus arcē: et habi
tauit ibi ipſe et q cū eo erant. Et vidit ſimon io
hannē filiū ſuum ꝙ fortis ꝓlij vir eēt et poſuit
eum ducem virtutum vniuerſaꝝ: et habitauit
in gaçaris.

XIIII

Anno centeſimo ſeptuageſimo ſecundo
cōgregauit rex demetrius exercitū ſuū:
et abijt mediam ad ꝯtrahenda ſibi au/
xilia: vt expugnaret triphonē. Et audiuit arſa
ces rex perſidis et medie: qꝛ itrauit demetrius
ꝯfines ſuos et miſit vnuꝫ de ꝑncipibus ſuis vt
comprehēderet eum viuū: et adduceret eū ad ſe
Et abijt et ꝑcuſſit caſtra demetrij: et cōprehen
dit eū: et duxit eū ad arſacē: et poſuit eum in cu/
ſtodiam. Et ſiluit oīs terra iuda oībus diebus
ſimonis: et q̄ſiuit bona genti ſue: et placuit illis
poteſtas eius et gloria eius oibus diebus. Et
cum oi gloria eius oibus diebus. Et cū oi glīa
ſua accepit ioppē in portum: et fecit introitū in
inſulis maris. Et dilatauit fines gentis ſue: et
obtinuit regionem. Et congregauit captiuita/
tem multam: et dn̄atus ē gaçare et bethſure et
arci: et abſtulit īmunditias ex ea: et non erat q
reſiſteret ei. Et vnuſquiſqꝫ colebat terram ſuā
cum pace et terra iuda dabat fructus ſuos: et li
gna cāpoꝝ fructum ſuū. Seniores in plateis ſe
debant omnes: ⁊ de bonis terre tractabant. et
iuuenes induebant ſe gloriam et ſtolas belli.
Et ciuitatibus tribuebat alimonias: et conſti/
tuebat eas vt eſſent vaſa munitionis: quoaduſ
qꝫ nominatum eſt nomen glorie eius vſqꝫ ad
extremū tre. fec̄ pacē ſr trā. et letat⁹ ē iſrl' leticia
mag. Et ſedit vnuſqſqꝫ ſb vite ſua. ⁊ ſub ficul
nea ſua et nō erat q eos terreret. Defecit īpugnās
eos ſup terram: reges ꝯtriti ſunt in dieb⁹ illis.
Et ꝯfirmauit oēs humiles ppl'i ſui. et legē exq
ſiuit et abſtulit oēm iniquū et malū. Sācta glo
rificauit: et multiplicauit vaſa ſcōꝝ. Et auditū
eſt rome: qꝛ defunctus eſſet ionathas et vſqꝫ in
ſpartiatas: et ꝯtriſtati ſunt valde. Vt audierūt
autē ꝙ ſimon frater eius factus eſſet ſūmus ſa/
cerdos loco eius. et ipſe obtineret oēm regionē
et ciuitates in ea ſcripſerunt ad eū tabulis ereis
vt renouarent amicitias et ſocietatem: quā fece
rant cū iuda ⁊ cū ionatha fribus eius. Et lecte
ſunt in cōſpectu eccleſie in irlm. Et hoc exēpluꝫ
epiſtolarū quas ſpartiate miſerunt. Spartiano
rū ꝑncipes et ciuitates: ſimoni ſacerdoti magno
et ſenioribus ſacerdotib⁹ et reliquo pplo iudeo
rū fribus ſalutē. Legati qui miſſi ſūt ad populū
nr̄m nūciauerunt nobis de vr̄a gloria et hono
re et leticia: et gauiſi ſumus in introitu eoꝝ. Et
ſcripſimus q̄ ab eis erant dicta in cōcilijs popu
li ſic. Numenius antiochi. et antipater iaſonis
filius legati iudeoꝝ venerūt ad nos renouan/
tes nobiſcū amicitiaꝫ priſtinā. Et placuit popu
lo excipe viros glorioſe: ⁊ ponere exemplū ſer/
monū eoꝝ. in ſegregatis populi libris: vt ſit ad
memoriā populo ſpartiataꝝ. Exemplū aūt ho/
rū ſcripſim⁹ ſimoni magno ſacerdoti. Poſt h
aūt miſit ſimon numeniū romā habentē clypeū
aureū magnū pondo mnaꝝ mille. ad ſtatuen/
dam cū eis ſocietatē. Cū aūt audiſſet popul⁹ ro
manus ſermones iſtos dixerūt. Quā gratiaꝝ
actionē reddemus ſimoni et filijs eius. Reſti/
tuit. n. ipe frēs ſuos: et expugnauit inimicos iſrl'
ab eis. Et ſtatuerūt ei libertatē: et deſcripſerūt
in tabulis ereis: et poſuerūt in titulis in monte
ſyon. Et hoc eſt exēplū ſcripture. Octauadecia
die menſis elul: anno centeſimo ſeptuageſimo
ſecūdo. anno tertio ſub ſimōe ſacerdote magno
in aſſaramel in ꝯuentu magno ſacerdotū ⁊ po/
puli et ꝑncipū et gētis et ſenioꝝ regionis nota
fcā ſūt hec: qm̄ frequēter facta ſūt ꝓlia i regiōe no
ſtra. Simon aūt matathie filius ex filijs iarib ⁊
frēs eius dederūt ſe periculo. et reſtiterunt ad/
uerſarij gentis ſue vt ſtarent ſcā ipoꝝ et lex: et
gloria magna glorificauerūt gētē ſuā. Et con/
gregauit ionathas gentē ſuā: et fact⁹ eſt illis ſa/
cerdos magn⁹: et appoſitus eſt ad populū ſuū.
Et voluerūt inimici eoꝝ calcare ſcā et atterere re
gionem ipoꝝ et extēdere man⁹ i ſcā ſcōꝝ. Tūc
reſtitit ſimon: et pugnauit pro gente ſua. et ero
gauit pecunias multas. et armauit viros vir/
tutis gentis ſue: et dedit illis ſtipendia. Et mu
niuit ciuitates iudee ⁊ bethſurā q̄ erat in finib⁹

iudee: vbi erant arma hoſtiū antea: ⁊ poſuit il/
lic ꝑſidiū viros iudeos. Et ioppen muniuit q̄
erat ad mare. ⁊ gaçaram q̄ eſt in finibus açoti:
ī q̄ hoſtes antea hitabāt: ⁊ collocauit illic iude/
os: ⁊ q̄cūq; apta erant ad correptionē eoꝝ po/
ſuit in eis. Et vidit ppl's actum ſimonis ⁊ gl'iā
quā cogitabat facere genti ſue ⁊ poſuerunt eū
ducē ſuum ⁊ ꝑncipē ſacerdotū eo ꝙ ipſe feceriť
hec oīa: ⁊ iuſtitiā ⁊ fidē quā ꝯſeruauit genti ſue
⁊ exquiſiuit oī modo exaltare ppl'm ſuū. Et in
diebus eiꝰ ꝓſpatū ē i manibus eius vt tollerēť
gētes de regiōe ipſoꝝ ⁊ q̄ in ciuitate dauid erāt
in irl'm in arce de q̄ ꝓcedebāt ⁊ contaminabāt
oīa q̄ in circuitu ſcōꝝ ſūt: ⁊ inferebant plagam
magnā caſtitati. Et collocauit in ea viros iude
os ad tutamētū regionis ⁊ ciuitatis: ⁊ exaltauit
muros in irl'm. Et rex demetrius ſtatuit illi ſū
mum ſacerdotiū. Scd'm hec fecit eū amicū ſuū.
⁊ glorificauit eum gloria magna. Audiuit eniꝫ
ꝙ appellati ſunt iudei a romanis amici ⁊ ſocij ⁊
frēs. ⁊ q: ſuſceperunt legatos ſimonis glorioſe
⁊ q: iudei ⁊ ſacerdotes eoꝝ ꝯſenſerunt eum eē
ducē ſuum ⁊ ſūmū ſacerdotē in eternum donec
ſurgat ꝓpħa fidelis: ⁊ vt ſit ſuper eos dux: ⁊ vt
cura eēt illi ꝓ ſcis: ⁊ vt ꝯſtitueret ꝑpoſitos ſuꝑ
oꝑa eoꝝ ⁊ ſuꝑ regionem: ⁊ ſuꝑ arma ⁊ ſuꝑ ꝑſi
dia: ⁊ cura ſit illi de ſcis: ⁊ vt audiať ab oibus:
⁊ ſcribāť in noie eius oēs conſcriptiones in re
gione: ⁊ vt operiať purpura et auro: ⁊ ne liceat
vlli ex populo ⁊ ex ſacerdotibꝰ irritū facere ali/
quid hoꝝ: ⁊ ꝯdicere his q̄ ab eo dicūť: aut ꝯuo
care conuentū in regione ſine ipō: ⁊ veſtiri pur
pura ⁊ vti fibula aurea. Qui autē fecerit extra
hec aut irritum fecerit aliqd hoꝝ: reus erit. Et
cōplacuit oi ppl'o ſtatuere ſimonē: et facere ſcdm
verba iſta. Et ſuſcepit ſimon et placuit ei vt ſū/
mo ſacerdotio fungereť: et eēt dux et princeps
gentis iudeoꝝ et ſacerdotum. et ꝑeſſet oibus.
Et ſcripturā iſtam dixerunt ponere in tabulis
ereis: et ponere eas in peribolo ſcōꝝ in loco ce
lebri. Exemplum aūt eoꝝ ponere in erario: vt
habeat ſimon et filij eius. XV

ET miſit Rex antiochus filius demetrij
epiſtolas ab inſulis maris: ſimōi ſacer
doti et ꝑncipi gentis iudeoꝝ et vniuer
ſe genti: et erant continentes hunc modū. Rex
antiochus: ſimoni ſacerdoti magno: et genti iu
deoꝝ: ſalutē. Quoniā qdem peſtilentes obtinue/
runt regnū patꝝ nroꝝ: volo autem vendicare
regnū et reſtituere illud ſicut erat antea et lectā
feci multitudinē exercitꝰ: et feci naues bellicas.
Volo autē ꝓcedere ꝑ regionem vt vlciſcar in

eos qui corruperunt regionem nram: et qui de
ſolauerunt ciuitates multas i regno meo. Nūc
ḡ ſtatuo tibi oēs oblationes qs remiſerunt tibi
añ me oēs reges. ⁊ quecūq; alia dona remiſerūt
tibi: ⁊ ꝑmitto tibi facere ꝑcuſſurā ꝓprij nūmiſ/
matis i regione tua. Hieruſalē autē ſanctā eē
⁊ liberā: ⁊ oia arma que fabricata ſunt: ⁊ ꝑſidia
q̄ cōſtruxiſti q̄ tenes: maneāt tibi. Et oē debitū
regis ⁊ q̄ futura ſunt regi ex h' ⁊ in totū tp's re/
mittūť tibi. Cum aūt obtinuerimꝰ regnum nrꝫ
glorificabimꝰ te ⁊ gentem tuā: ⁊ tēplum gloria
magna: ita vt manifeſteť gl'ia vr̄a in vniuerſa
tra. Anno cēteſimo ſeptuageſimoqrto: exijt an
tiochus in trā patꝝ ſuoꝝ ⁊ ꝯuenerūt ad eū oēs
exercitus: ita vt pauci relicti eſſent cum tripho/
ne. Et inſecutus ē eū antiochus rex: et vēit do
rā fugiens ꝑ maritimā. Sciebat. n. ꝙ ꝯgrega
ta ſunt mala i eū ⁊ reliquit eū exercitus. Et ap/
licuit antiochus ſuper dorā cū cētum viginti mi
libus viroꝝ belligeratoꝝ ⁊ octo milibꝰ eqtum
Et circuiuit ciuitatē: ⁊ naues a mari acceſſerūt
⁊ vexabant ciuitatē a tra ⁊ mari: ⁊ neminē ſine
bant igredi vel egredi. Venit aūt numenius ⁊
q̄ cū eo fuerant ab vrbe: roma habentes epiſto/
las regibus ⁊ regionibus ſcriptas: in qbus cō
tinebanť hec. Lucius conſul romanoꝝ: ptole/
meo regi: ſalutē. Legati iudeoꝝ venerunt ad
nos amici nri renouantes priſtinā amicitiā: et
ſocietatē miſſi a ſimone ꝑncipe ſacerdotū ⁊ po
pulo iudeoꝝ. Attulerunt autē ⁊ clypeū aureū
mnaꝝ mille. Placuit itaq; nobis ſcribere regi
bus ⁊ regionibus: vt nō inferant illis mala ne
q; īpugnēt eos ⁊ ciuitates eoꝝ ⁊ regiōes eoꝝ:
⁊ vt non ferant auxiliū pugnantibus aduerſus
eos. Viſū autē eſt nobis accipe ab eis clypeū.
Si q ḡ peſtilētes fugerint de regione ipſoꝝ ad
vos: tradite eos ſimoni ꝑncipi ſacerdotum: vt
vindicet in eos ſcdm legē ſuam. Hec eadē ſcri/
pta ſunt demetrio regi ⁊ attalo ⁊ arabe ⁊ arſaci
⁊ in oēs regiones ⁊ ſamſame ⁊ ſpartanis ⁊ de
lo ⁊ mido ⁊ ſicione ⁊ carie ⁊ ſamū ⁊ pāphyliam
⁊ lyciā ⁊ alicarnaſſū ⁊ rhodū ⁊ faſelida ⁊ choo:
⁊ ſiden ⁊ arado ⁊ gortynā ⁊ gnydum ⁊ cyprū
⁊ cyrenē. Exemplum autem eoꝝ ſcripſerunt ſi
moni ꝑncipi ſacerdotum: ⁊ ppl'o iudeoꝝ. An/
tiochus autem rex applicuit caſtra in dorā ſecū
do admouens ei ſemꝑ manus ⁊ machynas fa/
ciens: ⁊ concluſit triphonē ne ꝓcederet. Et mi
ſit ad eum ſimon duomilia viroꝝ electoꝝ in au
xilium: ⁊ argentum ⁊ auꝝ ⁊ vaſa copioſa: ⁊ no
luit ea accipere ſed rupit oia q̄ pactus eſt cū eo
antea: ⁊ alienauit ſe ab eo. Et miſit ad eū athe

nobilium vnum de amicis ſuis vt tractaret cum
ipſo dicens. Vos tenetis ioppē ⁊ gaçarā ⁊ arcē
q̄ eſt in ir̄lm ciuitates regni mei: fines eoꝝ de/
ſolaſtis ⁊ feciſtis plagam magnā in terra: ⁊ do
minati eſtis ꝑ loca multa i regno meo. Nunc ḡ
tradite ciuitates q̄s occupaſtis: ⁊ tributa locoꝝ i
q̄bus dn̄ati eſtis extra fines iudee. Sin autē da
te ꝓ illis q̄ngenta talenta argenti: ⁊ exterminij
qď exterminaſtis: ⁊ tributoꝝ ciuitatū: alia talen
ta q̄ngenta. Sin aūt: veniemus ⁊ expugnabi/
mus vos. Et venit athenobius amicus regis i
ir̄lm: ⁊ vidit gl'iam ſimonis ⁊ claritatem i auro
⁊ argento: ⁊ apparatum copioſum ⁊ obſtupuit
⁊ retulit ei verba regis. Et r̄ndit ei ſimon ⁊ di/
xit ei: Neq3 alienam terrā ſumpſimus: neq3 a
lienam detinemus: ſed hereditatē patrū nr̄oꝝ
q̄ iniuſte ab inimicis nr̄is aliquo tp̄e poſſeſſa ē.
Nos vero tp̄s h̄ntes vendicamus hereditatē
patrum noſtroꝝ. Nam de ioppe ⁊ gaçara: que
expoſtulas: ipſi faciebant in populo plagā ma/
gnam: ⁊ in regione nr̄a: hoꝝ damus talenta cē
tum. Et non r̄ndit ei athenobius verbū. Re
uerſus autē cum ira ad regem renūciauit ei v̄
ba iſta: ⁊ gloriam ſimonis et vniuerſa q̄ vidit: ⁊
iratus eſt rex ira magna. Triphon autem fugit
naui in orthoſaida. Et ꝯſtituit rex cendebeum
ducē maritimū: et exercitum peditū et equitum
dedit illi. Et mandauit illi mouere caſtra ꝯ faci
em iudee: et mandauit ei edificare cedronē: et
obſtruere portas ciuitatis. et debellare popl'm.
Rex autem pſequebat̄ triphonem. Et peruēit
cendebeus iamniā ⁊ cepit irritare plebem et cō
culcare iudeam et captiuare populum et interfi
cere. et edificare cedronē. Et collocauit illic eq̄
tes et exercitum: vt egreſſi perambularent viā
iudee ſicut conſtituit ei rex. XVI

Et aſcendit iohānes de gaçaris et nun/
ciauit ſimōi patri ſuo que fecit cendebe
us in populo ipſorum. Et vocauit ſi/
mon duos filios ſuos ſeniores iudam et iohan
nem: et ait illis. Ego et fratres mei et domus
patris mei expugnauimus hoſtes iſrael ab ado
leſcentia vſq3 in hunc diem: et proſperatum eſt
in manibus noſtris liberare iſrael aliquotiens
Nunc autem ſenui: ſed eſtote loco meo et fra/
tris mei: ⁊ egreſſi pugnate ꝓ gente noſtra. Au
xilium v̄o de celo vobiſcum ſit. Et elegit de re
gione viginti milia viroꝝ belligeratorum ⁊ eq̄
tes. et ꝓfecti ſunt ad cendebeum et dormierunt
in modin. Et ſurrexerunt mane et abierunt in
campum. Et ecce exercitus copioſus in obuiā
illis: peditum et equitum. Et flumen torrens

erat inter mediū ipoꝝ. Et admouit caſtra con
tra faciē eoꝝ ip̄e ⁊ populus eius: ⁊ vidit popu/
lū trepidātē ad trāſfretandū torrentē. ⁊ tranſfre
tauit primus. Et viderūt eū viri. ⁊ tranſierunt
poſt eū. Et diuiſit ppl'm ⁊ eq̄tes in medio pedi/
tū. Erat aūt eq̄tatus aduerſarioꝝ copioſus ni/
mis. Et exclamauerunt ſacris tubis: ⁊ i fugam
ꝯuerſus eſt cendebeus ⁊ caſtra ei9. ⁊ ceciderūt
ex eis multi vulnerati: reſidui aūt in munitionē
fugerūt. Tunc vulnerat9 ē iudas frat̄ ioānis io
hannes autem inſecutus eſt eos donec venit ce
dronem quam edificauit: ⁊ fugerūt vſq3 ad tur
res que erant in agris açoti: ⁊ ſuccēdit eas igni
Et ceciderunt ex illis duo milia virorum: ⁊ re/
uerſus eſt in iudeam in pace. Et ptolemeus fi/
lius abobi conſtitutus erat dux in campo hieri/
cho: ⁊ habebat argentum ⁊ aurū multū. Erat.
n. gener ſūmi ſacerdotis. Et exaltatū eſt cor ei9
⁊ volebat obtinere regionem: ⁊ cogitabat dolū
aduerſus ſimonem ⁊ filios eius vt tolleret eos
Simon autem perambulans ciuitates q̄ erant
in regione iudee: ⁊ ſollicitudinem gerens earū
deſcendit i hiericho: ip̄e ⁊ matathias filius eiuſ
⁊ iudas anno centeſimo ſeptuageſimo ſeptimo
menſe vndecimo. Hic eſt mēſis ſabath. Et ſu
ſcepit eos filius abobi in munitiūculam q̄ voca
tur doch: cū dolo quam edificauit: ⁊ fecit eis cō/
uiuiū magnū. Et abſcondit illic viros. Et cum
inebriatus eſſet ſimon ⁊ filij eius ſurrexit ptole
meus cū ſuis: ⁊ ſumpſerūt arma ſua: ⁊ intraue/
rūt in ꝯuiuiū: ⁊ occiderunt eū ⁊ duos filios ei9
⁊ quoſdā pueros eius. Et fecit deceptionē ma
gnam in iſrael: ⁊ reddidit mala pro bonis. Et
ſcripſit hec ptolemeus: ⁊ miſit regi vt mitteret ei
exercitum in auxilium: ⁊ traderet ei regionē ⁊
ciuitates eorū ⁊ tributa. Et miſit alios in ga/
çaram tollere iohānē: ⁊ tribunis miſit ep̄las vt
venirent ad ſe: ⁊ daret eis argentū ⁊ aurum ⁊
dona. Et alios miſit occupare ir̄lm ⁊ montē tē/
pli. Et precurrens q̄dam nunciauit iohanni in
gaçara q2 perijt pater eius ⁊ frēs eius. ⁊ q2 miſit
te quoq3 interfici. Vt audiuit autē vehementer
expauit. ⁊ comprehendit viros qui venerant ꝑ
dere eum: ⁊ occidit eos. Cognouit. n. q2 quere
bāt ꝑdere eū. Et cetera ſermonū iohānis ⁊ bel/
loꝝ eius: ⁊ bonaꝝ v̄tutū q̄bus fortiter geſſit: et
edificij muroꝝ quos extruxit ⁊ reꝝ geſtaꝝ ei9
ecce hec ſcripta ſūt i libro dieꝝ ſacerdotij eius ex
quo fact9 eſt p̄nceps ſacerdotū poſt p̄rem ſuū.

Explicit liber primus Machabeorum. In
cipit ſecundus. Capitulum. I

FRatribus q̄ ſūt p̄ egyptū iudeis: ſalutē
dicūt fratres q̄ ſunt in hieroſolymis iu
dei ⁊ qui in regione iudea: ⁊ pacē bonā
Benefaciat vobis deus ⁊ meminerit teſtamēti
ſui quod locutus eſt ad abrahā ⁊ iſaac ⁊ iacob
ſeruoꝝ ſuoꝝ fidelium: vt det vobis coꝛ oibus
vt colatis eum: ⁊ faciatis eius voluntatē corde
magno ⁊ animo volenti. Adapiat coꝛ veſtrū
in lege ſua ⁊ in p̄ceptis ſuis: ⁊ faciat pacē. Ex/
audiat orationes veſtras: ⁊ reconcilietur vobis:
nec vos deſerat in tēpore malo. Et nunc hic ſu
mus orantes ꝑ vobis. Regnāte demetrio an
no centeſimo ſexageſimonono: nos iudei ſcri/
pſimus vobis in tribulatiōe ⁊ ipetu q̄ ſupuenit
nobis in iſtis ānis ex q̄ receſſit iaſon a ſcā terra
⁊ a regno. Portam ſuccenderunt ⁊ effuderūt
ſanguinē inocentē. Et orauimus ad dn̄m: ⁊ ex
auditi ſumus: ⁊ obtulimus ſacrificiū ⁊ ſimila/
ginē: ⁊ accendimus lucernas: ⁊ ꝓpoſuim⁹ pa
nes. Et nunc frequētate dies ſcenophegie mē
ſis caſleu. Anno cētēſimo octogeſimooctauo:
ppl's q̄ eſt hieroſolymis ⁊ in iudea ſenatuſq; ⁊
iudas: ariſtobolo magiſtro ptolemei regis qui
eſt de genere chriſtoꝝ ſacerdotū ⁊ his q̄ in egy
pto ſunt iudeis: ſalutē et ſanitatē. De magnis
periculis a deo liberati magnifice gratias agi/
mus ipſi: vtpote q̄ aduerſus talē regē dimica/
uimus. Ipſe. n. ebulire fecit de perſide eos qui
pugnauerunt ꝯ nos et ſcām ciuitatē. Nā cū
in p̄ſide eſſet dux ipſe et cum ipſo imenſus exer
citus: cecidit in tēplo nanee: ꝯſilio deceptus ſa
cerdotum nanee. Etenī cū ea habitaturus vēit
ad locū antiochus et amici eius: et vt acciperet
pecunias multas dotis noie. Cūq; ꝓpoſuiſſet
eas ſacerdotes nanee: et ipſe cū paucis igreſſus
eſſet intra ambitū phani: clauſerunt tēplū. Cū
autē intraſſet antiochus apertoq; occulto aditu
tēpli mittentes lapides ꝑcuſſerunt ducē et eos
q̄ cum eo erant: et diuiſerunt mēbratim: et capi
tibus āputatis foras ꝓiecerūt. Per oia bn̄dict⁹
deus q̄ tradidit impios. Facturi igit̄ quinta et
viceſima die mēſis caſleu purificationē templi
neceſſariū duxim⁹ ſignificare vobis: ut ⁊ vos
q̄q; agatis diē ſcenophegie. ⁊ diē ignis. q̄ datus
eſt q̄n neemias edificato templo ⁊ altari obtu/
lit ſacrificia. Nā cum in p̄ſidē ducerent patres
nři ſacerdotes: qui tunc cultores dei erant: ac
ceptū ignē de altari occulte abſconderūt in ual
le vbi erat puteus altus ⁊ ſiccus. ⁊ in eo ꝯtutati
ſunt eū. ita ut oibus ignotus eēt locus. Cū aūt
p̄teriſſent āni multi. ⁊ placuit deo ut mitteretur
neemias a rege p̄ſidis: nepotes ſacerdotum il
loꝛum q̄ abſcōderant miſit ad requirendū ignē.
⁊ ſicut narrauerūt nobis: nō inuenerūt ignē: ſ;
aquā craſſam. Et iuſſit eos haurire ⁊ afferre ſi
bi. ⁊ ſacrificia que impoſita erāt iuſſit ſacerdos
neemias aſpergi ipſa aqua. ⁊ ligna que erāt ſu
perpoſita. Vtq; h̄ factū eſt. ⁊ tempus affuit q̄
ſol refulſit q̄ prius erat in nubilo. accenſus eſt
ignis magnus ita ut oēs mirarentur. Orationē
aūt faciebant oēs ſacerdotes dū conſumaretur
ſacrificiū ionatha inchoante. ceteris aūt reſpōdē/
tibus. Et neemie erat oratio hūc hn̄s modum.
Dn̄e de⁹ oium creatoꝛ terribilis ⁊ fortis. iuſt⁹
⁊ miſericors qui ſol⁹ es bon⁹ rex: ſolus p̄ſtās.
ſolus iuſtus ⁊ oipotens ⁊ eternus: qui liberas
iſrl' de oī malo: qui feciſti patres electos. ſan/
ctificaſti eos: accipe ſacrificium pro vniuerſo
pp̄lo tuo iſrl': ⁊ cuſtodi partem tuā ⁊ ſanctifica
Congrega diſperſionem noſtrā: libera eos q̄
ſeruiunt gentibus. et cōtēptos et abhoiatos
reſpice. vt ſciant gētes q̄ia tu es deus noſter.
Afflige opprimentes nos. ⁊ ꝯtumeliā faciētes
in ſupbia. Cōſtitue ppl'm tuū in loco ſcō tuo:
ſicut dixit moyſes. Sacerdotes autem pſalle/
bant hymnos: vſquequo ꝯſumptū eſſet ſacri
ficium. Cum autem conſumptum eēt ſacrificiū
ex reſidua aqua neemias iuſſit lapides maio/
res p̄fundi. Quod ut factū eſt. ex eis flamma
accenſa eſt: ſ; ex lumine: quod refulſit ab alta/
ri conſumpta eſt. Vt uero manifeſtata eſt res:
renunciatum eſt regi p̄ſaꝝ q̄ in loco in q̄ ignē
abſcōderant hi qui tranſlati fuerant ſacerdo/
tes. aqua apparuit: de qua neemias ⁊ q̄ cū eo
erant purificauerunt ſacrificia. Conſiderans
autē rex ⁊ rē diligenter examinās. fecit ei tem
plum ut ꝓbaret quod factū erat. Et cū probaſ/
ſet. ſacerdotibus donauit multa bona ⁊ alia
atque alia munera. ⁊ accipiens manu ſua tri/
buebat eis. Appellauit autem neemias hūc lo
cum nephthar: quod interpretatur purificatio.
Vocatur autem apud plures nephi. II.
IN uenit̄ autē i deſcriptiōibus hieremie
ꝓphe q̄ iuſſit eos ignē accipe q̄ trāſmi
grabant vt ſignificatū eſt. ⁊ ut manda
uit tranſmigratis. Et dedit illis legem ne obli/
uiſcerent̄ p̄cepta dn̄i. ⁊ ut non exerrarent mē/
tibus videntes ſimulacra aurea ⁊ argētea et or/
namēta eoꝝ. Et alia huiuſmodi dicens hortã/
bat̄. ne legē amouerent a corde ſuo. erat autē i
ipſa ſcriptura: quō tabernaculū ⁊ archam iuſſit
ꝓpheta diuino reſpō ad ſe facto comitari ſecum
vſque q̄ exiſſet in montē: i q̄ moyſes aſcendit et vi
dit dei hereditatem. Et veniens ibi hieremias

inuenit locũ ſpelunce. ⁊ tabernaculũ ⁊ archã ⁊ altare incenſi intulit illuc: ⁊ oſtiũ obſtruxit. Et acceſſerũt qdã ſil'q ſequebanť vt notarẽt ſibi locum: ⁊ nõ potuerunt inuenire. Vt aũt cognouit hieremias: culpãs illos dixit q ignotus erit locus donec congreget deus ꝯgregationẽ popli ⁊ ꝓpitius ſiat. Et tũc dñs oñdet hec: ⁊ apparebit maieſtas dñi. ⁊ nubes erit ſicut ⁊ moyſi manifeſtabať: ⁊ ſicut cum ſalomon petijt vt locus ſanctificareť magno deo mãifeſtabat hec. Magnifice etenim ſapiam tractabat: ⁊ vt ſapiam habens: obtulit ſacrificiũ dedicationis ⁊ ꝯſumatõnis templi. Sicut et moyſes orabat ad dñm. et deſcendit ignis de celo: ⁊ conſumpſit holocauſtum: ſicut et ſalomon orauit: ⁊ deſcendit ignis de celo: ⁊ cõſumpſit holocauſtum: ⁊ dixit moyſeſ eo q non ſit comeſtuʒ qd erat ꝓ pctõ. ⁊ ꝯſũptuʒ ẽ. Similiter ⁊ ſalomõ octo diebus celebrauit dedicationẽ. Inferebanť autẽ in deſcriptionibus ⁊ cõmẽtarijs neemie hec eadẽ: ⁊ qualiť ꝯſtruens bibliothecã congregauit de regionibus libros. ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ dauid: et epiſtolas regũ de donarijs. Silr autẽ ⁊ iudas ea q̃ didicerat ꝑ bellum qd nobis acciderat ꝯgregauit oĩa ⁊ ſunt apud nos. Si ḡ deſideratis hec: mittite qui ꝑferant vobis. Acturi itaqꝫ purificationeʒ ſcripſimus vobis. Bene ḡ facietis: ſi egeritis hos dies. Deus aũt q liberauit pplm ſuũ ⁊ reddidit hereditatẽ oibus: ⁊ regnũ et ſacerdotium ⁊ ſcificationẽ ſicut ꝓmiſit in lege: ſpamus q cito nri miſerebiť ⁊ ꝯgregabit de ſub celo in locum ſanctũ. Eripuit eni nos de magnis ꝑiculis: ⁊ locuʒ purgauit. De iuda vo machabeo ⁊ fribus eius: et de tẽpli magni purificatiõe. ⁊ de are dedicatione ſꝫ ⁊ de ꝑlijs q̃ ꝑtinent ad antiochum nobilem. ⁊ filium eius eupatorẽ: ⁊ de illuminationibus q̃ de celo facte ſunt ad eos q ꝓ iudeis fortiter fecerũt: ita vt vniuerſaʒ regionẽ cũ pauci eẽnt vẽdicarent: ⁊ barbarã multitudinẽ fugarent: ⁊ famoſiſſimũ i toto orbe tẽplũ recuparẽt: ⁊ ciuitatẽ liberarẽt: vt leges q̃ abolite erant reſtituerenť dño cum oi tranquillitate ꝓpitio facto illis. Itẽqꝫ ab iaſone cyreneo: quinqꝫ libris ꝯpꝛchẽſa tẽptauimus nos vno volumine breuiare. Conſiderantes .n. multitudinẽ libroꝝ ⁊ difficultatẽ volentibus aggredi narratiões hiſtoriaꝝ: ꝓpter multitudinẽ rerũ curauimus volentibus quidẽ legere vt eſſet ai oblectatio: ſtudioſis vo vt facilius poſſint memorie cõmendare: oibus autẽ legentibus vtilitas cõferatur. Et nobis qdem ipſis q hoc opus breuiandi cã ſuſcepimus: nõ facilẽ laborẽ: immo vero negocium plenum vigiliaꝝ ⁊ ſudoris aſſumpſimus. Sicut hi q ꝑparant ꝯuiuium. ⁊ q̃runt alioꝝ voluntati parere: ꝓpter multoꝝ graꝫ libẽter laborẽ ſuſtinemus: vitatẽ quidẽ de ſingulis auctoribus concedẽtes: ipſi autẽ ſm datam formã breuitati ſtudẽtes. Sicut .n. noue dom⁹ architecto de vniuerſa ſtructura curanduʒ ẽ: ei vero q pingere curat q̃ apta ſunt ad ornatũ exquirenda ſũt: ita eſtimandũ eſt ⁊ in nobis. Etenĩʒ intellectum colligere ⁊ ordinare ſmonẽ: ⁊ curioſius ꝑtes ſingulas quaſqꝫ diſquirere: hiſtorie ꝯgruit auctori: breuitatẽ vo dictionis ſectari et executiones rerum vitare: breuianti ꝯcedendum eſt. Hinc ergo narrationem incipiemus de ꝑfatione tantum dixiſſe ſufficiat. Stultum etenim eſt ante hiſtoriam effluere: in ipſa autẽ hiſtoria ſuccingi.

III

Igitur cũ ſcã ciuitas habitareť in omni pace: leges autẽ adhuc optime cuſtodirenť ꝓpter onie põtificis diſpoſitioneʒ ⁊ pietatẽ et aios odio hñtes mala: fiebat vt ⁊ ipſi reges et principes locũ ſũmo honore dignuʒ ducerent: et templũ maximis muneribus illuſtrarent: ita vt ſeleucus aſie rex de redditib⁹ ſuis ꝑſtaret oẽs ſumptus ad miniſterium ſacrificioꝝ ꝑtinentes. Simon autẽ de tribu beniamin ꝑpoſitus tẽpli ꝯſtitutus: cõtendebat obſiſtente ſibi principe ſacerdotũ iniquũ aliquid in ciuitate moliri. Sed cũ vincere oniã nõ poſſet: venit ad appolloniũ tharſee filiũ q illo tẽpoꝛ erat dux celeſyrie et phenicis. et nunciauit ei pecunijs innumerabilibus plenũ eſſe erariũ hieroſolymis et cõmunes copias imẽſas eſſe q̃ non ꝑtinẽt ad rationẽ ſacrificioꝝ: eẽ aũt poſſibile ſub poteſtate regis cadere vniuerſa. Cũqꝫ retuliſſet ad regem apollonius de pecunijs q̃ delate erãt: ille accitum heliodoꝝ q erat ſup negocia eius: miſit cũ mandatis vt ꝑdictã pecuniam tranſportaret. Statimqꝫ heliodorus iter ẽ aggreſſus: ſpecie quidem q̃ſi ꝑ celeſyriã et phenicẽ ciuitates eẽt peragraturus: re vera autẽ regis ꝓpoſitum perfecturus. Sꝫ cũ veniſſet hieroſolymã ⁊ benigne a ſũmo ſacerdote in ciuitate eſſet exceptus: narrauit de dato iudicio pecuniaꝝ et cuius rei grã adeſſet aperuit. Interrogabat autẽ ſi vere hec ita eſſent. Tunc ſummus ſacerdos oſtendit depoſita eſſe hec ad victualia viduarum ⁊ pupillorũ quedã vero eſſe hircani thobie viri valde eminentis: in his que detulerat impius ſimõ: vniuerſa autem argenti talenta eſſe quadringenta et auri ducenta: decipi vero eos qui crediſſent loco ⁊ tẽplo qd ꝑ vniuerſuʒ mundum hono

rat̄. ꝓ ſui veneratione ⁊ ſctītate. oīo īpoſſibile
eē. At ille ꝓ his q̄ habebat ī mādatis a rege di
cebat oī genere regi ea eē deferēda. Conſtitu/
ta autē die intrabat de his heliodorus ordina/
tur⁹. Non modica v̄o per vniuerſam ciuitatē
erat trepidatio. Sacerdotes autē añ altare cuȝ
ſtolis ſacerdotalibus iactauerunt ſe. ⁊ inuo/
cabant de celo cuȝ q de depoſitis legem poſuit:
vt his q depoſuerant ea ſalua cuſtodiret. Iam
v̄o q videret ſūmi ſacerdotis vultū. mēte vul
nerabat̄. facies. n. ⁊ color immutatus. declara
bat internū aī dolorem. Circūfuſa. n. erat me/
ſticia quedam viro. ⁊ horror corporis: per quē
manifeſt⁹ aſpiciētibus dolor cordis ei⁹ efficie/
bat̄. Alij etiā ꝯgregati de domibus ꝯfluebant
publica ſupplicatiōe obſecrātes: ꝓ eo q̄ in con
tēptū locus eſſet vēturus. Accīcteq̄ȝ mulieres
cilitijs pectus p̄ plateas ꝯfluebant: ſed ⁊ virgi
nes q̄ ꝯcluſe erant: ꝓcurrebant ad oniam: alie
aūt ad muros: q̄dam vero p̄ feneſtras aſpicie/
bāt: vniuerſe aūt ꝓtendentes manus in celum
deprecabant̄. Erat eñī miſera cōmixte multitu
dinis: ⁊ magni ſacerdotis in agone ꝯſtituti ex/
pectatio. Et hi quidē inuocabant oīpotentē de
um: vt credita ſibi his q crediderant cuȝ oī inte
gritate ꝯſeruarent̄. Heliodorus aūt quod de/
creuerat ꝑficiebat: eodē loco ipſe cū ſatellitibus
circa erariū p̄ſens. Sȝ ſp̄us oīpotentis dei ma
gnam fecit ſue oſtēſionis euidentiaȝ ita vt oēs
qui auſi fuerant parere ei: ruente dei virtute:
in diſſolutionē ⁊ formidinē ꝯuerterent̄. Appa
ruit. n. illis quidā equus: terribilē habens seſ/
ſorē optimis operimentis adornatus: iſq̄ȝ cuȝ
īpetu heliodoro priores calces eliſit. Qui auteȝ
ei ſedebat videbat̄ arma habere aurea. Alij ēt
apparuerunt duo iuuenes: virtute decori opti
mi gloria: ſpecioſiq̄ȝ amictu: q circūſteterunt cū
⁊ ex vtraq̄ȝ parte flagellabant ſine īntermiſſione
multis plagis v̄berantes. Subito aūt heliodo
rus concidit in terrā: eūq̄ȝ multa caligine circū
fuſū rapuerunt: atq̄ȝ in ſella geſtatoria poſitum
eiecerunt. Et is q cū multis curſoribus ⁊ ſatelli
tibus p̄dictū ingreſſus eſt erariū: portabat̄ nul
lo ſibi auxiliū ferēte: manifeſta dei cognita vir
tute. Et ille quidē p̄ diuinā virtutē iacebat mu
tus atq̄ȝ oī ſpe ⁊ ſalute priuatus. Hi autē dñm
benedicebant: q̄ȝ magnificabat locū ſuū: ⁊ tem/
pluȝ qd̄ paulo añ timore ac tumultu erat plenū
apparente oīpotente dño gaudio ⁊ leticia imple/
tum eſt. Tunc vero ex amicis heliodori quidā
rogabant cōfeſtim oniam vt īuocaret altiſſimū
vt vitā donaret ei: qui in ſupremo ſpū erat cōſti/
tutus. Cōſiderans aūt ſūmus ſacerdos ne for
te rex ſuſpicaret̄ malitiā aliquaȝ ex iudeis circa
heliodorum conſumatam: obtulit ꝓ ſalute viri
hoſtiā ſalutarē. Cumq̄ȝ ſūmus ſacerdos exora/
ret: idem iuuenes eiſdem veſtibus amicti aſtā
tes heliodoro dixerūt. Onie ſacerdoti gratias
age. Nam ꝓpter eum dñs tibi vitam donauit
Tu auteȝ a deo flagellatus: nuncia oībus ma/
gnalia dei ⁊ ptātem. Et his dictis nō cōparue/
runt. Heliodorus autē hoſtia deo oblata: ⁊ vo
tis magnis ꝓmiſſis ei q viuere illi conceſſit: ⁊
onie gratias agēs: recepto exercitu repedabat
ad regeȝ. Teſtabat̄ autē oībus ea q̄ ſub oculis
ſuis viderat opera magna dei. Cū autē rex in/
terrogaſſet heliodoꝝ q̄s eēt aptus adhuc ſemel
hieroſolymā mitti ait. Si quē habes hoſtē aut
regni inſidiatorē: mitte illuc: ⁊ flagellatum cuȝ
recipies: ſi tñ euaſerit: eo q̄ in loco ſit vere dei
quedā virtus. Nā ipſe q hȝ ī celis habitationē:
viſitator ⁊ adiutor ē loci illi⁹: ⁊ venientes ad ma
lefaciendū percutit ac p̄dit. Igit̄ de heliodoro et
erarij cuſtodia ita res ſe habet. IIII

Simon autem p̄dictus pecuniaꝝ ⁊ pa/
trie delator: male loquebat̄ de onia: tā/
q̄ȝ ipſe heliodoꝝ inſtigaſſet ad hec: ⁊ ip
ſe fuiſſet īcentor maloꝝ: ꝓuiſorē q̄ȝ ciuitatis ac
defenſorem gentis ſue: ⁊ emulatorem legis dei
audebat inſidiatorem regni dicere. Sed cū ini
micitie intantum ꝓcederent vt etiam p̄ quoſdā
ſimonis neceſſarios homicidia fierent: conſide
rans onias periculum ꝯtentionis: ⁊ appolloniū
inſanire vtpote ducē celeſyrie ⁊ phenicis: ad au
gendā malitiam ſimonis: ad regem ſe contulit
non vt ciuium accuſator: ſed cōmunem vtilita/
tem apud ſemetipſuȝ vniuerſe multitudinis cō
ſiderans. Videbat enim ſine regali ꝓuidētia
impoſſibile eſſe pacem rebus dari: nec ſimonē
poſſe ceſſare a ſtultitia ſua. Sed poſt ſeleuci vi/
te exceſſum cum ſuſcepiſſet regnū antiochus q
nobilis appellabat̄: ambiebat iaſon frater onie
ſummum ſacerdotiuȝ: adito rege: ꝓmittens ei
argenti talenta trecenta ſexaginta: ⁊ ex redditi/
bus alijs talenta octoginta. Super hoc ꝓmit/
tebat ⁊ alia centum quinquaginta: ſi ptāti eius
ꝯcederet̄ gymnaſium: ⁊ ephebiā ſibi ꝯſtituere
⁊ eos qui in hieroſolymis erāt āntiochenos ſcri
bere. Qd̄ cum rex ānuiſſet: ⁊ obtinuiſſet prin/
cipatum: ſtatim ad gentilem ritum contribules
ſuos transferre cepit: ⁊ amotis his que huma/
niatis cauſa iudeis a regibus fuerant conſtitu
ta per ioannem patrē eupolemij q apud roma
nos de amicitia ⁊ ſocietate functus eſt legatiōe

legitima: ciuium iura deſtituens: praua iſtitu/
ta ſanciebat. Etenim auſus eſt ſub ipſa arce gym
naſium ꝯſtituere ⁊ optimos quoſq; epheboꝝ in
lupanaribus ponere. Erat aūt hoc nō initiū: ſ;
incrementū quoddā ⁊ ꝓfectus gentilis ⁊ alieni
gene ꝯuerſationis ꝓpter impij ⁊ non ſacerdo/
tis iaſonis nephariū ⁊ inauditū ſcelus: ita vt ſa
cerdotes iā non circa altaris officia dediti eſſēt
ſed cōtempto templo ⁊ ſacrificijs neglectis feſti
narent participes fieri paleſtre: ⁊ ꝑbitionis ei⁹
iniuſte: ⁊ in exercitijs diſci: ⁊ patrios quidē ho
nores nihil habentes. grecas glorias optimas
arbitrabant̄. Quaꝝ gratia ꝑiculoſa eos comē
tio habebat: ⁊ eoꝝ inſtituta emulabant̄. ac per
omnia his ꝯſimiles eſſe cupiebāt: quos hoſtes
⁊ peremptores habuerant. In leges. n. diui/
nas impie agere impune nō cedit: ſed h' tēpus ſe
quens declarabit. Cum aūt quīquēnalis agon
tyro celebraret̄: ⁊ rex preſens eēt: miſit iaſon fa
cinoroſos ab hieroſolymis viros peccatores por/
tantes argenti didrachmas trecentas in ſacrifi
cium herculis: q̄s poſtulauerūt hi q aſportaue
rant ne in ſacrificijs erogarent̄: q2 non oporte/
ret: ſed in alios ſumptus eas deputari. S; hec
oblata ſunt quidē ab eo q miſerat in ſacrificiu;
herculis: ꝓpter preſentes aūt date ſunt in fabri
cam nauiū triremiū. Miſſo aūt in egyptū apol
lonio neſthei filio ꝓpter ꝓmates ptolemei phi
lometoris regis: cū cognouiſſet antiochus alie
num ſe a negocijs regni effectū: ꝓprijs vtilita/
tibus ꝯſulens: ꝓfectus inde venit ioppē: ⁊ inde
hieroſolymā. Et magnifice ab iaſone ⁊ ciuitate
ſuſceptus cum faculaꝝ luminibus ⁊ laudibus i
greſſus eſt: ⁊ inde in phenicē exercitū conuertit.
Et poſt trienij tēpus miſit iaſon menelaū ſup/
dicti ſimonis fratrē portantē pecunias regi: ⁊
de negocijs neceſſarijs reſponſa perlatuꝝ. At
ille cōmendatus regi cum magnificaſſet facie;
ptātis eius: in ſemetipſū retorſit ſummum ſacer/
dotium: ſupponens iaſon talenta argenti trecē
ta. Acceptiſq; a rege mandatis venit: nihil q/
dem habens dignū ſacerdotio: aīos vero cru/
delis tyrāni: ⁊ fere belue iram gerens. Et iaſō
qdem q ꝓpriū fratrē captiuauerat: ipſe dece/
ptus ꝓfugus in ām̄anitē expulſus eſt regionē
Menelaus aūt ꝓncipatū qdem obtinuit: de pe
cunijs vero regi ꝓmiſſis nihil agebat: cum ex
actionē faceret ſoſtratus q arci erat prepoſitus
Nā ad hunc exactio vectigaliū ptinebat: quam
ob cām vtriq; ad regem ſunt euocati. Et mene
laus amotus eſt a ſacerdotio ſuccedēte: lyſima/
cho fratre ſuo: ſoſtratus aūt ꝑlatus eſt cyprijs.

Et cum hec agerent̄: ꝯtigit tharſenſes ⁊ mallo
tas ſeditionē mouere: eo q antiochi regis ꝯcu
bine dono eſſent dati. Feſtināter itaq; rex ve/
nit ſedare illos: relicto ſuffecto vno ex comitib⁹
ſuis andronico. Ratus aūt menelaus accepiſſe
ſe tēpus opportunu;. aurea qdam vaſa e tēplo
furatus donauit andronico: ⁊ alia vendiderat
tyro ⁊ ꝑ vicinas ciuitates. Quod cū certiſſime
cognouiſſet onias: arguebat eū: ipſe in loco tu/
to ſe continens antiochie ſecus daphnē. Unde
menelaus accedens ad andronicum: rogabat
vt oniā interficeret. Qui cū veniſſet ad oniā: ⁊
datis dextris cū iureiurando: q̄uis eſſet ei ſuſ/
pectus ſuaſiſſet de aſylo ꝓcedere: ſtatī eū pere/
mit nō veritus iuſticiā. Ob quā cauſā nō ſolū
iudei: ſed etiā alie quoq; nationes indignabāt̄
⁊ moleſte ferebāt de nece tanti viri iniuſta. S;
regreſſum regem de cilicie locis adierunt iudei
apud antiochiā: ſimul ⁊ greci ꝯquerētes d' ini/
qua nece onie. Contriſtatus itaq; ē aīo antio/
chus ꝓpter oniā. ⁊ flexus ad miam lachrymas
fudit: recordatus defuncti ſobrietatē ⁊ modeſtiā.
Accēſuſq; aīo andronicū purpura exutum per
totā ciuitatē iubet circunduci: ⁊ in eo loco i quo
in oniam impietatem ꝯmiſerat: ſacrilegum vita
ꝓiuari: dn̄o illi condignā retribuente penam.
Multis aūt ſacrilegijs in templo a lyſimacho
cōmiſſis menelai conſilio ⁊ diuulgata fama cō
gregata eſt multitudo aduerſum lyſimachum
multo iam auro exportato. Turbis autem īſur
gētibus: ⁊ animis ira repletis: lyſimachus ar/
matis fere tribus milibus: iniquis manibus
vti cepit: duce quodam tyranno etate pariter ⁊
dementia ꝓuecto. Sed vt intellexerunt cona/
tum lyſimachi: alij lapides: alij fuſtes validos
arripuere: quidam vero cinerem in lyſimachū
iecere. Et multi qdem vulnerati. qdam autem
⁊ ꝓſtrati: omnes vero in fugā ꝯuerſi ſūt. Ip
ſum etiā ſacrilegū ſecus erarium īterfecerunt.
De his ergo cepit iudiciū aduerſus menelau;
agitari. Et cum veniſſet rex tyrū: ad ipſum ne
gocium detulerunt miſſi tres viri a ſenioribus.
Et cū ſuperaret̄ menelaus: ꝓmiſit ptolemeo mul
tas pecunias dare ad ſuadendum regi. Itaq;
ptolemeus in quodā atrio poſitū q̄ſi refrigerā
di gr̄a regē adijt ⁊ deduxit a ſnia: ⁊ menelaum
qdem vniuerſe malitie reum criminibus abſol/
uit: miſeros autē qui etiā ſi apud ſcythas cām
dixiſſent innocentes iudicarent̄: hos morte dā/
nauit. Cito ergo iniuſtā penā dederūt. q ꝓ ciui
tate ⁊ pplo ⁊ ſacris vaſis cām ꝓſecuti ſūt. Quā
obrē tyrij quoq; indignati: erga ſepulturā eoꝝ

liberaliſſimi extiterunt. Menelaus aūt ꝓpter
eoꝝ q in potētia erāt auaritiā ꝑmanebat i ꝑtāte
creſcens in malitia ad inſidias ciuium. V
EOdē tēpoꝛe antiochus ſecundā ꝓfecti
onē parauit in egyptū. Contigit aūt per
vniuerſam hieroſolymoꝝ ciuitatē vi/
deri diebus q̄dragīta per aera equites diſcur
rentes: auratas ſtolas habētes ⁊ haſtas: q̄ſi co
hortes armatas: ⁊ curſus equoꝝ ꝑ ordines dige
ſtos: ⁊ ꝯgreſſiōes fieri cominus: ⁊ ſcutoꝝ mo/
tus: ⁊ galeatoꝝ multitudinē gladijs diſtrictis:
⁊ teloꝝ iactus: ⁊ aureoꝝ armoꝝ ſplendoꝛem:
oīſq; generis loricaꝝ. Qua ꝓpter oēs roga/
bant in bonum monſtra conuerti. Sed cū fal/
ſus rumoꝛ exiſſet: tāq̄ vita exceſſiſſet antioch⁹.
aſſūptis iaſon nō minus mille viris aggreſſus
eſt ciuitatē repente: ⁊ ciuibus ad murum cōuo
lantibus ad vltimū apprehenſa ciuitate mene/
laus fugit in arcē. Iaſon vero nō parcebat i ce
de ciuibus ſuis: nec cogitabat ꝓſperitatē aduer
ſum cognatos malū eſſe maximū: arbitrās ho
ſtium ⁊ nō ciuium ſe trophea capturū. Et pn
cipatum quidē nō obtinuit: finē vero inſidiaꝝ
ſuaꝝ confuſionē accepit: ⁊ ꝓfugus iterū abijt
in āmaniten. Ad vltimū exitiū ſui concluſus
ab areta arabum tyrāno fugiens de ciuitate i
ciuitatem. oībus odioſus: vt refuga legū: ⁊ exe
crabilis vt patrie ⁊ ciuium hoſtis: in egyptum
extruſus eſt: ⁊ q multos de patria ſua expule/
rat: peregre perijt lacedemonas ꝓfectus: qua
ſi ꝓ cognatione ibi refugiū habiturus: ⁊ q in/
ſepultos multos abiecerat: ipſe ⁊ illamentatus
⁊ inſepultus abijcitur: ſepultura neq; ꝑegrina
vſus: neq; patrio ſepulchꝛo participans. His
itaq; geſtis ſuſpicatus eſt rex ſocietatē deſertu
ros iudeos: ⁊ ob hoc ꝓfectus ex egypto effera
tis animis ciuitatē quidem armis cepit. Iuſſit
aūt militibus interficere: nec parcere occurſan
tibus: ⁊ ꝑ domos aſcendentes trucidare. Fie/
bant ergo cedes iuuenū ac ſenioꝝ: mulierum ⁊
natoꝝ exterminia: virginūq; ⁊ paruuloꝝ ne/
ces. Erant aūt toto triduo: octoginta milia in/
terfecti: q̄dragīta milia vincti: nō minus autē
venundati. Sed nec iſta ſufficiunt. Auſus eſt
etiā intrare templū vniuerſa terra ſanctius mene
lao ductoꝛe: qui legum ⁊ patrie fuit ꝓditoꝛ. Et
ſceleſtis manibus ſumēs ſancta vaſa q̄ ab alijs
regibus ⁊ ciuitatibus erant poſita ad ornatū lo
ci ⁊ gloriā: cōtrectabat indigne ⁊ ꝯtaminabat.
Ita alienatus mente antiochus nō cōſiderabat
q; ꝓpter peccā habitantiū ciuitatē modicū deus
fuerat iratus: ꝓpter qđ ⁊ accidit circa locū deſ/
pectio. Alioqn niſi cōtigiſſet eos multis pctīs eē
inuolutos: ſicut heliodoꝛus q miſſus ē a ſeleu/
co rege ad expoliandū erarium: etiā hic ſtatī ad
ueniens flagellatus ⁊ repulſus vtiq; fuiſſet ab
audacia. Verū nō ꝓpter locū gentem: ſed pro
pter gentē locū deus elegit. Ideoq; ⁊ ipſe lo/
cus particeps factus eſt ꝑplīt maloꝝ: poſtea aūt
fiet ſocius bonoꝝ: ⁊ qui derelictus in ira dei oī
potentis eſt: iterū in magna dñi reconciliatiōe
cum ſūma gloria exaltabitur. Igit̄ antiochus
mille ⁊ octingentis ablatis de tēplo talentis ve
lociter antiochiā regreſſus eſt: exiſtimans ſe p̄
ſuperbiā terrā ad nauigādū: pelagus vero ad
iter agendū deducturū ꝓpter mentis elationē.
Reliqt aūt ꝑpoſitos ad affligendā gentē: hie/
roſolymis quidē philippū genere phrygē: mo
ribus crudelioꝛē eo ipſo a quo ꝯſtitutus ē: i ga
rizim aūt andronicū ⁊ menelaū qui grauius q̄
ceteri imminebāt ciuibus. Cūq; appoſitus eſſet
ꝯ iudeos: miſit odioſū principē apolloniū cum
exercitu viginti ⁊ duobus milibus: ꝑcipiens ei
oēs ꝑfecte etatis interficere: mulieres ac iuuenes
vendere. Qui cum veniſſet hieroſolymā pacē
ſimulans quieuit vſq; ad diē ſctm̄ ſabbati. ⁊ tunc
feriatis iudeis arma capere ſuis ꝑcepit. Oēſq;
ſimul q ad ſpectaculū ꝓceſſerant: trucidauit:
⁊ ciuitatē cū armatis diſcurrens: ingentē multi/
tudinē peremit. Iudas aūt machabeus q deci
mus fuerat ſeceſſerat in deſertū locum: ibiq; in
ter feras vitā in mōtibus cū ſuis agebat: ⁊ feni
cibo veſcētes demorabant̄: ne participes eēnt
coinquinationis. VI
SEd nō poſt multū tēpoꝛis miſit rex ſe/
nem quendā antiochenū q cōpelleret
iudeos vt ſe tranſferrēt a patrijs ⁊ dei
legib⁹: cōtaminare etiā q̄ in hieroſolymis erat
templū: ⁊ cognominare iouis olimpij: ⁊ in ga/
rizim: ꝓut erant hi qui locū inhabitabant iouiſ
hoſpitalis. Peſſima autē ⁊ vniuerſis grauis
erat maloꝝ incurſio. Nam templū luxuria ⁊
cōmeſſationibus erat plenū: ⁊ ſcoꝛtantiū cū me
retricibus: ſacratiſq; edibus mulieres ſe vltro
ingerebant: intro ferentes ea q̄ nō licebant. Al
tare etiam plenum erat illicitis: que legibus ꝓ
hibebant̄. Neq; aūt ſabbata cuſtodiebāt̄: neq;
dies ſolēnes patriī ſeruabāt̄: nec ſimpliciter ſe
quiſq; iudeū confitebat̄. Ducebant̄ aūt cū ama
ra neceſſitate in die natalis regis ad ſacrificia: ⁊
cū liberi ſacra celebrarent̄: cogebant̄ edera co
ronati libero circuire. Decretum aūt exijt in ꝓ
ximas ciuitates gentiliū ſuggerentibus ptole/
meis: vt pari mō ⁊ ipſi aduerſus iudeos age/

rēt ut ſacrificarēt. eos autē qui nollent tranſire
ad iſtituta gentiliū inſicerēt. Erat ergo vidē
miſeriā. Due eni mulieres delate ſūt natos ſuos
circumcidiſſe: quas ad vbera infantib⁹ ſuſpen/
ſis: cum publice per ciuitatem circunduxiſſent
per muros precipitauerunt. Alij vero ad ꝓxi
mas coeuntes ſpeluncas: et latenter ſabbati di
em celebrantes: cum indicati eſſent philippo:
flammis ſuccenſi ſunt: eo ꝙ verebantur ꝓpter
religionē ⁊ obſeruātiā. manu ſibimet auxiliū
ferre. Obſecro aūt eos q hunc librum lecturi
ſūt: ne abhorreſcāt propter aduerſos caſus: ſed
reputēt ea q̄ acciderūt non ad interitū: ſed ad
correptionem eſſe generis noſtri: Etenim multo
tpe nō ſinere peccatorib⁹ ex ſnīa agere: ſed ſtatim
vltiones adhibere magni beneficij ē indicium
Nō enim ſicut in alijs nationibus dn̄s patiēter
expectat: ut eas cum iudicij dies aduenerit in
plenitudie peccatorū puniat: ita et i nobis ſtatuit
ut pctīs nr̄is i finem deuolutis ita demū i nos
vindicet: ꝓpter qḋ nūq̄ quidem a nobis miaꝫ ſuā
amouet. corripiens vo in aduerſis pplm̄ ſuum
nō derelinqt. Sed hec nobis ad commonitionē
legentiū dicta ſint paucis. Jam aūt veniendum
ē ad narratōeꝫ. Igit̄ eleazar⁹ vnus de p̄imori
bus ſcribaꝝ vir etate ꝓuectus. et vultu decorus
aperto ore hians compellebatur carnem porcinā
māducare: at ille glorioſiſſimā mortem magis
q̄ꝫ odibilē vitā cōplectēs. volūtarie preibat ad
ſuppliciū. Intuēs aūt quēadmoduꝫ oporteret
accedere: patient ſuſtinens deſtinauit non ad/
mittē illicita ꝓpter vite amorē. Hi autē q aſta/
bāt: tunq̄ miſeratiōe commoti ꝓpter antiquam viri
amicitiā. tollētes eum ſecreto rogabant afferri
carnes qb⁹ veſci ei licebat: ut ſimularet̄ man/
ducaſſe ſicut rex imperauerat de ſacrificij carnibus:
ut hoc facto a morte liberaret̄. et ꝓpter veterē
viri amicitiā hāc i eo faciebant humanitateꝫ. At
ille cogitare cepit etatis ac ſenectutis ſue eminen
tiam dignā: ⁊ ingenuam nobilitatis caniciem:
atque a puero optime ꝯuerſatōis actus. et ſm
ſcē et a deo condite legis ꝯſtituta. rn̄dit cito di/
cēs: p̄mitti ſe velle in infernū. Non. n. etati nr̄e
dignū eſt inquit fingere. ut multi adoleſcentes
arbitrantes eleazaꝝ nonaginta annoruꝫ tran/
ſiſſe ad vitam alienigenarū et ipſi ꝓpter meam
ſimulationē et ꝓpter modicuꝫ corruptibilis vite
tempus decipiant̄. ⁊ p h̄ maculam atq; execra
tionē mee ſenectuti cōquiraꝫ. Nam et ſi in p̄ſnti
tpe ſupplicijs hoīuꝫ eripiar. ſꝫ manū oīpotētis
nec viuus nec defūct⁹ effugiā. Quāobrē fortr
vitam excedēdo ſenectute quidem dignus ap/
parebo: adoleſcentibus aūt exemplū forte relin
quā ſi ꝓmpto animo ac fortiter ꝓ grauiſſimis
ac ſanctiſſimis legibus honeſta morte perfun/
gar. His dictis cōfeſtim ad ſupplicium trahe/
bat̄. Hi aūt q eū ducebant ⁊ paulo aīt fuerant
mitiores: i iram ꝯuerſi ſunt propter ſermones
ab eo dictos: q̄s illi ꝑ arrogantiam prolatos ar
bitrabantur. Sꝫ cū plagis perimeret̄: igemuit ⁊
dixit: Dn̄e qui habes ſanctam ſciaꝫ: manifeſte
tu ſcis: quia cū a morte poſſeꝫ liberari. duros
corpis ſuſtineo dolores: ſm aīam vo propter
timorē tuum libenter hec patior. Et iſte quideꝫ
hoc modo vita deceſſit. nō ſolū iuuenib⁹. ſed et
vniuerſe genti memoriā mortis ſue ad exemplū
virtutis ⁊ fortitudinis derelinquens. VII
Contigit autēꝫ ſeptē frēs vna cum ma/
tre apprehenſos compelli a rege edere
ꝯ̄ phas carnes porcinas. flagris ⁊ thau
reis cruciatos. Vn⁹ autē ex illis q erat primus
ſic ait. Quid queris. ⁊ quid vis diſcere a nobis
Parati ſumus mori magis q̄ꝫ patrias dei leges
p̄uaricari. Iratus itaq; rex iuſſit ſartagines et
ollas eneas ſuccendi: quibus ſtatim ſuccenſis
iuſſit ei q prior fuerat locutus āputari linguam
⁊ cute capitis abſtracta: ſūmas quoq; manus ⁊
pedes ei p̄cidi: ceteris eius fratribus ⁊ mr̄e in/
ſpicientibus. Et cū iam p oia inutilis fcūs eſſet:
iuſſit ignē admoueri: ⁊ adhuc ſpirantē torreri
in ſartagine: in q̄ cū diu cruciaret̄ ceteri vna cū
matre inuicē ſe hortabant̄ mori fortiter dicētes
Dn̄s deus aſpiciet veritatē: ⁊ conſolabit̄ in no
bis: quēadmodū in ꝓteſtatione cantici declara
uit moyſes. Et in ſeruis ſuis ꝯſolabit̄. Mor/
tuo itaq; illo primo hoc mō ſequētē deducebāt
ad illudendū: ⁊ cute capitis eius cū capillis ab/
ſtracta: interrogabant ſi manducaret prius q̄ꝫ
toto corpore p membra ſinglā puniret̄. At ille
rn̄dens patria voce: dixit. Nō faciā. Propter
qḋ ⁊ iſte ſequēti loco primi tormenta ſuſcepit: ⁊
in vltimo ſpū ꝯſtitutus: ſic ait. Tu quidē ſcele/
ſtiſſime in p̄ſnti vita nos perdis: ſed rex mundi
defunctos nos ꝓ ſuis legibus eterne vite reſur
rectione ſuſcitabit. Poſt hunc tertius illudit:
⁊ linguā poſtulatus cito ꝓtulit: ⁊ manus ꝯſtā/
ter extēdit: ⁊ cū fiducia: ait. E celo iſta poſſideo
ſꝫ ꝓpter dei leges nūc hec ipſa deſpicio: qm̄ ab
ipſo me ea recepturū ſpero. Ita vt rex: ⁊ q cum
ipſo erant mirarent̄ adoleſcentis aīum q tanq̄ꝫ
nihil duceret cruciatus. Et h̄ ita defuncto: quar
tum vexabant ſimiliter torquentes. Et cū iam
eſſet ad mortem: ſic ait. Potius ē ab hominib⁹
morti datos ſpem expectare a deo: iterū ab ipſo

reſuſcitandos. Tibi.n.reſurrectio ad vitā non erit. Et cū admonuiſſent quū vexabant eū;.at ille reſpiciēs in eū; dixit. Potēſtatem inter hoīes habens cū ſis corruptibilis facis qd' vis. Noli autē putare genus noſtrū a deo eē derelictum. Tu aūt patienter ſuſtine: ⁊ videbis magnā poteſtatē ipſius qualiter te ⁊ ſemen tuum torquebit. Poſt hunc ducebāt ſextū: ⁊ is mori icipiēs ſic ait. Noli fruſtra errare. Nos.n. ꝓpter noſmetipſos hec patimur peccātes in deū noſtrū: ⁊ digna āmiratiōe facta ſunt in nobis. Tu autē ne exiſtimes tibi ipune futurū: qd' ꝯ deū pugnare temptaueris. Supra modū autē mater mirabilis: ⁊ bonoꝝ memoria digna q̄ ꝑeuntes ſeptē; filios ſub vnius diei tpē conſpiciens: bono aīo ferebat ꝓpter ſpem quā in deum habebat: ſingulos illoꝝ hortabat: voce patria fortiter repleta ſapīa: ⁊ feminee cogitationi maſculinū; animum inferens dixit ad eos. Neſcio qualiter in vtero meo apparuiſtis. Neq;.n.ego ſpiritum ⁊ aīam donaui vobis ⁊ vitā: ⁊ ſinguloꝝ membra non ego ipſa cōpegi. Sed enim mūdi creator qui formauit hominis natiuitatē: quiq; oiū; inuenit originem: ⁊ ſpūm vobis iterū cum miſericordia reddet ⁊ vitā: ſicut nunc voſmetipſos deſpicitis ꝓpter leges eius. Antiochus autem ꝯtemni ſe arbitratus: ſimul ⁊ exprobrantis voce deſpecta. cum adhuc adoleſcentior ſupeſſet non ſolum verbis hortabat: ſed ⁊ cū iuramēto affirmabat diuitem ſe ⁊ beatū factuꝝ: ⁊ tranſlatum a patrijs legibus amicum habiturū: ⁊ res neceſſarias ei ꝑbiturū. Sed ad hec cum adoleſcens nequaq; inclinaretur: vocauit rex matrē ⁊ ſuadebat ei vt adoleſcenti fieret in ſalutē. Cū autē multis eam verbis eſſet hortatus: ꝓmiſit ſuaſuram ſe filio ſuo. Itaq; inclinata ad illum irridens crudelem tyrannum: ait patria voce. Fili mi miſerere mei q̄ te in vtero nouē menſibus portaui ⁊ lac triennio dedi ⁊ alui ⁊ in etatē iſtam perduxi. Peto nate vt aſpicias ad celū; ⁊ terrā: ⁊ ad oīa que in eis ſunt: ⁊ intelligas qr ex nihilo fecit illa deus ⁊ hoīum genus: ita fiet vt non timeas carnificem iſtū;: ſed dignus fratribus tuis effectus particeps ſuſcipe mortem: vt in illa miſeratione cum fratribus tuis te recipiam. Cū hec illa adhuc diceret: ait adoleſcens Quē ſuſtinetis? Non obedio ꝑcepto regis: ſ; ꝑcepto legis que data eſt nobis per moyſē. Tu vero qui inuentor oīs malitie factus es in hebreos: nō effugies manū dei. Nos.n. ꝓ pctīs noſtris hec patimur. Et ſi nobis ꝓpter increpationem ⁊ correptionē dn̄s deus noſter modicum iratus eſt: ſed iterū reconciliabit ſeruis ſuis. Tu aūt o ſceleſte ⁊ oīum hoīum flagitioſiſſime noli fruſtra extolli vanis ſpebus: in ſeruos eius inflāmatus. Nondum.n. omnipotētis dei ⁊ oīa inſpicientis iudiciū; effugiſti. Nā fratres mei modico nunc dolore ſuſtentato ſub teſtamento eterne vite effecti ſunt: tu vero iudicio dei iuſtas ſuperbie tue penas exolues. Ego aūt ſicut ⁊ fratres mei animā ⁊ corpus meū trado pro patrijs legibus inuocans deū maturius genti noſtre ꝓpitium fieri: teq; cum tormētis ⁊ verberibus confiteri q ipſe eſt deus ſolus. In me vero ⁊ in fratribus meis deſinet oīpotentis ira: que ſuper omne genus noſtrū; iuſte ſupducta eſt. Tunc rex accenſus ira: in hunc ſuper oēs crudelius deſeuit: indigne ferens ſe deriſū;. Et hic itaq; mūdus obijt: per oīa in dn̄o ꝯfidens. Nouiſſime aūt poſt filios ⁊ mater cōſūpta eſt. Igitur de ſatrificijs ⁊ de nimijs crudelitatibus ſatis dictum eſt.

VIII

Iudas vero machabeus: ⁊ qui cū; illo erant introibāt latenter in caſtella: ⁊ cōuocātes cognatos ⁊ amicos: ⁊ eos qui permanſerāt in iudaiſmo aſſumētes: eduxerūt ad ſe ſex milia viros. Et inuocabāt dn̄m: vt reſpiceret in pplm q ab omnibus calcabat: ⁊ miſereret tēplo qd' ꝯtaminabat ab impijs. Miſereret etiā exterminio ciuitatis q eſſet ilico: cōplananda: ⁊ vocē ſanguinis ad ſe clamantis audiret: memoraret quoq; iniquiſſimas mortes paruuloꝝ inocentiū: ⁊ blaſphemias noī ſuo illatas ⁊ indignaret ſuper his. At machabeus ꝯgregata multitudine intolerabilis gentibus efficiebat. Ira.n. dn̄i in miſericordia; cōuerſa ē. Et ſupueniens caſtellis ⁊ ciuitatibus improuiſus ſuccendebat eas: ⁊ opportuna loca occupans: nō paucas hoſtiū ſtrages dabat. Maxime aūt noctibus ad huiuſcemodi excurſus ferebat: ⁊ fama virtutis eius vbiq; diffundebat. Vidēs aūt philippus paulatim virum ad ꝑfectum venire: ac frequentius res ei cedere: proſpere: ad ptolemeū ducē celeſyrie ⁊ phenicis ſcripſit: vt auxilium ferret regis negocijs. At ille velociter miſit nicanorē patrocli de primoribus amicū;: datis ei de permixtis gentibus: armatis nō minus viginti milibus vt vniuerſū iudeoꝝ genꝰ deleret: adiuncto ei ⁊ gorgia viro militari: ⁊ in bellicis rebus experientiſſimo. Cōſtituit aūt nicanor regi vt tributum qd' romanis erat dandū; duo milia talentorum de captiuitate iudeorum ſuppleret. Statimq; ad maritimas ciuitates miſit ꝯuocans ad coemptionem iudaicorum mā/

tipioꝝ: ꝓmittens ſe nonaginta mācipia talento
diſtracturū: nō reſpiciens ad vindictā q̄ cuꝫ ab
omnipotente eſſet cōſecutura. Judas autē vbi
cōperit: indicauit his q ſecū erant iudeis nicano
ris aduentū. Ex qbus quidam formidantes: et
non credentes dei iuſticie: in fugam vertebanť
alij vero ſi qui de his ſuperant: vendebāt: ſimul
qꝫ dn̄m deꝓcabanť vt eriperet eos ab impio nica
nore: q eos priuſqꝫ ī comminus veniret vendide/
rat. Et ſi non ꝓpter eos: ꝓpter teſtamentuꝫ qd̓
erat ad patres eoꝝ: ⁊ ꝓpter inuocationem ſan/
cti ⁊ magnifici noīs eius ſup ipſos. Conuocatiſ
aūt machabeus ſeptem milibus qui cū ipſo erāt
rogabat ne hoſtibus reconciliarentur: neqꝫ me
tuerent inique venientium aduerſū ſe hoſtium
multitudinē: ſed fortiter ꝯtenderent: añ oculos
habentes cōtumeliā q̄ loco ſancto ab his iniuſte
eſſet illata: itemqꝫ ludibrio habite ciuitatis iniu/
riam: adhuc etiam veterum inſtituta conuulſa.
Nam illi qdem armis confidunt ait ſimul ⁊ au
dacia: nos aūt in omnipotēte dn̄o q pōt ⁊ venien
tes aduerſū nos ⁊ vniuerſum mundū vno nu/
tu delere: ꝯfidimus. Ammonuit auteꝫ eos ⁊ d̓
auxilijs dei que facta ſunt erga parētes. ⁊ q̄ ſub
ſennacherib centū octoginta quinqꝫ milia perie
rūt: ⁊ de prelio qd̓ eis aduerſus galathas fuit in
babylonia. vt omnes vbi ad rem ventum ē ma
cedonibus ſocijs heſitantibus ipſi ſex milia ſoli
peremerunt centū viginti milia ꝓpter auxiliū il/
lis datum de celo: ⁊ beneficia ꝓ his plurima cō
ſecuti ſunt. His verbis conſtantes effecti ſunt:
⁊ pro legibus ⁊ patria mori parati. Conſtituit
itaqꝫ fratres ſuos duces vtrique ordini ſimo/
nem ⁊ ioſephum ⁊ ionathan: ſubiectis vnicuiqꝫ
millenis ⁊ quingentenis: ad hoc etiam ab eſdra
lecto illis ſcō libro ⁊ dato ſigno adiutorij dei: in
prima acie ipſe dux commiſit cum nicanore. Et
facto ſibi adiutore omnipotente. interfecerūt ſu
per nouem milia hominū. maiorem autem par
tem exercitus nicanoris vulneribus debilem fa
ctum fugere compulerunt. Pecunijs vero eo
rū qui ad emptionem ipſoꝛꝫ venerant ſublatis
ipſos vſqꝫquaqꝫ perſecuti ſunt: ſed reuerſi ſunt
ora concluſi. Nam erat ante ſabbatū: quam ob
cām non pſeuerauerunt in ſeq̄ntes. Arma aūt
ipſorum ⁊ ſpolia congregantes ſabbatū agebāt
benedicentes dn̄m: qui liberauit eos in feſto die:
miſericordie initiū ſtillans in eos. Poſt ſabba/
tū vero debilibus ⁊ orphanis ⁊ viduis diuiſe/
runt ſpolia: ⁊ reſidua ipſi cum ſuis habuere.
His itaqꝫ geſtis ⁊ coiter ab omnibus facta ob
ſecratione: miſericordem dn̄m poſtulabant: vt
in finem ſeruis ſuis reconciliareť. Et ex his qui
cū timotheo ⁊ bachide erāt ꝯ ſe ꝯtendentes ſup
viginti milia interfecerūt ⁊ munitiōes excelſas
obtinuerunt: ⁊ plūes predas diuiſerunt: equam
portionē debilibus pupillis ⁊ viduis: ſed ⁊ ſe/
nioribus facientes. Et cum arma eoꝝ diligen/
ter collegiſſent: oia cōpoſuerunt in locis oppor
tunis. Reſidua vō ſpolia hieroſolymā detule
rūt: ⁊ philarchen q cū timotheo erat interfecerūt
virum ſceleſtum q in multis iudeos afflixerat.
Et cū epinichia agerēt in hieroſolymis eos qui
ſacras ianuas incenderūt: id eſt caliſthenen cuꝫ
in quoddam domicilium refugiſſent: incēderūt
digna eis mercede pro impietatibus ſuis red/
dita. Facinoroſiſſimus auteꝫ nicanor: qui mille
negociantes ad iudeoꝝ venditionē adduxerat:
humiliatus auxilio dn̄i ab his quos nullos exi/
ſtimauerat. depoſita veſte glorie per mediterra
nea fugiens ſolus venit antiochiā: ſūmā infelici
tateꝫ de interitu ſui exercitus cōſecutus. Et q ꝓ
miſerat romanis ſe tributuꝫ reſtituere de capti
uitate hieroſolymorum: predicabat nunc prote
ctorem deum habere iudeos ⁊ ob ipſuꝫ inuulne
rabiles eſſe: eo q̄ ſequerentur leges ab ipſo con
ſtitutas.

Capitulum. IX.

C̲O deꝫ tempore antiochus inhoneſte re
uertebať de perſide. Intrauerat .n. ī eā
q̄ dicitur perſipolis ⁊ temptauit expolia
re templum ⁊ ciuitatē opprimere: ſed multitudi
ne ad arma concurrente in fugam verſi ſunt: et
ita ꝯtigit vt antiochus poſt fugam turpiter redi
ret. Et cuꝫ veniſſet circa egbathanan: recogno
uit que erga nicanorem ⁊ timotheuꝫ geſta ſunt.
Elatus autē in ira: arbitrabať ſe iniuriam illoꝝ
q ſe fugauerant poſſe in deos retorquere: ideo/
qꝫ iuſſit agitari currum ſuuꝫ ſine intermiſſione
agens iter: celeſti eū iudicio perurgente: eo q̄ ita
ſuperbe locutus eſt ſe venturū hieroſolymam ⁊
cōgeriem ſepulchri iudeoꝝ eam facturū. Sed q
vniuerſa cōſpicit dn̄s deus iſrael: percuſſit eum
inſanabili ⁊ inuiſibili plaga. Ut .n. finiuit hūc ip
ſum ſmonem: apprehendit eum dolor dirus vi
ſcerū ⁊ amara internoꝝ tormenta. Et qdem ſa/
tis iuſte: qppe qui multis ⁊ nouis cruciatibꝰ alio
rū torſerat viſcera licet ille nullo modo a ſua ma
litia ceſſaret. Super hoc autem ſuperbia reple/
tus. ignem ſpirans aio in iudeos: ⁊ precipiens
accelerari negocium: contigit illum impetu eun
tem de curru cadere: ⁊ graui corporis colliſione
mēbra vexari. Iſqꝫ qui ſibi videbať etiam flu/
ctibus maris imperare: ſupra humanum moduꝫ

ſuperbia repletus: ⁊ montium altitudines inſta
tera appendere: nunc humiliatus ad terram in
geſtatorio portabatur: manifeſtam dei virtutez
in ſemetipſo conteſtans: ita vt de corpore impij
vermes ſcaturirent: ac viuentes in doloribꝰ car
nes eius effluerent: odore etiaꝫ illius ⁊ fetore ex
ercitus grauaretur. Et qui paulo ante ſidera ce
li contingere ſe arbitrabatur: eum nemo pote/
rat propter intolerantiam fetoris portare. Hic
igitur cepit ex graui ſuperbia deductus ad agni
tionez ſui venire diuina āmonitus plaga: ꝑ mo
menta ſingula doloribus ſuis augmenta capiē
tibus. Et cum nec ipſe iam fetorem ſuum ferre
poſſet. ita ait. Juſtum eſt ſubditū eſſe deo ⁊ mor
talem nō paria deo ſentire. Orabat aūt hic ſcele
ſtus dñm a quo nō eſſet miſericordiam conſecu
turus: ⁊ ciuitatem ad quā feſtinans veniebat vt
eam ad ſolum deduceret ac ſepulchrum ꝯgeſto
rū faceret: nunc optat liberā reddere. ⁊ iudeos
quos nec ſepultura qdem ſe dignos habiturum
ſed auibus ac feris diripiendos traditurꝫ. ⁊ cuꝫ
paruulis exterminaturuꝫ dixerat. equales nunc
athenienſibus facturū pollicetur: templū etiam
ſanctū qd̓ prius expoliauerat: optimis donis or
naturū: ⁊ ſancta vaſa multiplicaturum. ⁊ perti/
nentes ad ſacrificia ſumptus de redditibꝰ ſuis:
preſtaturū ſuꝑ hec ⁊ iudeū ſe futuruꝫ: ⁊ omnem
locū terre ꝑambulaturū: ⁊ predicaturū dei ptā/
tē. Sed nō ceſſantibus doloribus: ſupuenerat
eni in eū iuſtū dei iudiciū: deſperans ſcripſit ad
iudeos in hunc modum deprecationis epiſtolā
hec cōtinentem. Optimis ciuibus iudeis. plu/
rimā ſalutē ⁊ bene valere: ⁊ eē felices: rex ⁊ ꝓn
ceps antiochus. Si bene valetis ⁊ filij veſtri et
ex ſententia vobis cuncta ſūt: maximas agimus
gratias. Et ego in infirmitate conſtitutus: vri
autem memor benigne reuerſus de perſidis lo
cis ⁊ infirmitate graui apprehenſus neceſſariū
duxi ꝓ cōi vtilitate curam habere: nō deſperās
memetipm: ſed ſpem multam habens effugien
di infirmitatem. Reſpiciens autē qꝛ ⁊ pater me
us qbus tꝑibus in locis ſuperioribus ducebat
exercitum: oſtendit qui poſt ſe ſuſciperet ꝓncipatū
vt ſi quid ꝯtrarium accideret autꝰ difficile nūcia
ret: ſcientes hi qui in regionibus erant cui eſſet
rerū ſūma derelicta non turbarentur. ad hec cō
ſiderans de ꝓximo potentes quoſqꝫ ⁊ vicinos:
tꝑibus inſidiantes ⁊ euentum expectantes: deſi
gnaui filium meū antiochum regem: quem ſepe
recurrens in ſupiora regna multis veſtrū com
mendabam: ⁊ ſcripſi ad eum que ſubiecta ſunt.
Oro itaqꝫ vos ⁊ peto memores bñficiorum pu
blice ⁊ priuatim. vt vnuſqſqꝫ conſeruet fidez ad
me ⁊ ad filium meū. Confido. n. eum modeſte
⁊ humane acturū ⁊ ſeqntem propoſitū meū: cō/
munē vobis fore. Igit homicida ⁊ blaſphemꝰ
peſſime ꝑcuſſus. ⁊ vt ipſe alios tractauerat: pe/
gre in montibus miſerabili obitu vita functꝰ ē.
Trāſferebat aūt corpus philippus collactaneuſ
eius: qui metuēs filiū antiochi: ad ptolomeum
philometorē in egyptū abijt.
X
Machabeus aūt ⁊ q cū eo erant domio ſe
ꝓtegente tēplū quidē ⁊ ciuitatē recepit:
aras autez quas alienigene per plateas
extruxerant itemqꝫ delubra: demolitus eſt. Et
purgato templo aliud altare fecerunt: ⁊ de igni
tis lapidibus igne concepto ſacrificia obtulerūt
poſt biennium: ⁊ incenſuꝫ ⁊ lucernas: ⁊ panes
propoſitionis poſuerunt. Quibus geſtis roga
bant dñm ꝓſtrati in terram: ne amplius talibꝰ
malis inciderent. Sed ⁊ ſi qñdo peccaſſent: vt
ab ipo mitiꝰ corriperent. ⁊ nō barbaris ac blaſ
phemis hoibus traderent. Qua die aūt tem/
plū ab alienigenis pollutū fuerat: cōtigit eadem
die purificationez fieri viceſima ⁊ qnta menſis
qui fuit caſleu. Et cū leticia diebus octo egerūt
in modum tabernaculoꝝ: recordantes qꝛ ante
modicum tꝑis diē ſolēnnē tabernaculorum in
montibus ⁊ in ſpeluncis more beſtiarū egerāt.
propter quod tirſos ⁊ ramos virides ⁊ palmaſ
preferebant ei: qui proſperauit mundare locuꝫ
ſuū. Et decreuerunt cōi precepto ⁊ decreto vni
uerſe genti iudeorū oibus ānis agere dies iſtoſ
Et antiochi quidē qui appellatus eſt nobilis: vi
te exceſſus ita ſe habuit. Nunc autē de eupatore
antiochi impij filio q̄ geſta ſūt narrabimus bre
uiantes mala que in bellis geſta ſunt. Hic enīz
ſuſcepto regno cōſtituit ſuper negocia regni ly
ſiam quendam phenicis ⁊ ſyrie militie principē
Nā ptolemeus qui dicebatur macer iuſti tenax
erga iudeos: eſſe conſtituit: ⁊ precipue propter
iniquitatem que facta erat in eos: ⁊ pacifice age/
re cum eis. Sed ob hoc accuſatus ab amicis a/
pud eupatorem: cum freqnter proditor audiret
eo qꝛ cyprum creditam ſibi a philometore deſer
uiſſet: ⁊ ad antiochū nobilē tranſlatus: etiaꝫ ab
eo receſſiſſet: veneno vitaꝫ finiuit. Gorgias au
tem cū eſſet dux locorū: aſſumptis aduenis fre/
q̄nter iudeos debellabat. Iudei vero q tenebāt
opportunas munitiones: fugatos ab hieroſoly
mis ſuſcipiebant: ⁊ bellare tēptabant. Hi vo
qui erant cū machabeo ꝑ orationes dñm rogan
tes vt eſſet ſibi adiutor: impetū fecerunt i muni/
tiones idumeorum: multaqꝫ vt inſiſtentes loca

obtinuerunt: occurrētes itēremerunt: ⁊ oēs ſi
mul nō minus vigintiqnqꝫ milibus trucidane
runt. Quidā aūt cū ꝯfugiſſent in duas turres
valde munitas. omnē apparatū ad repugnan
dum habentes: machabeus ad coꝝ expugna-
tionē relicto ſimone ⁊ ioſepho. itēqꝫ zacheo eis
qꝫ qui cū ipſis erant ſatis multis: ipſe ad eas q̄
amplius vrgebant pugnas conuerſus ē. Hi
vero qui cū ſimone erant cupiditate ducti a qui
buſdā q in turribus erant ſuaſi ſunt pecunia: ⁊
ſeptuaginta milibus didrachmis acceptis dimi
ſerunt quoſdā effugere. Cū aūt machabeo nun
ciatū eſſet quod factū eſt: pricipibus ppl'i ꝯgre-
gatis: accuſauit q pecunia fratres vendidiſſet
aduerſarijs eoꝝ dimiſſis. Hos igitur prodito
res factos interfecit: ⁊ ꝯfeſtim duas turres oc-
cupauit. Armis aūt ac manibus oia proſpere
agendo: in duab⁹ munitionibus pluſqꝫ vigin
ti milia peremit: ⁊ timotheus qui prius a iude-
is fuerat ſuperat⁹: conuocato exercitu peregri-
ne multitudinis ⁊ congregato equitatu aſiano
aduenit: q̄ſi armis iudeā capturus. Machabe
us autē ⁊ q cū ipſo erant appropinquāte illo de
precabantur dñm capud terra aſpergentes: lū-
boſqꝫ cilicijs precincti: ad altaris crepidinē ꝓ
uoluti: vt ſibi ꝓpitius: inimicis aūt eorum eſſ
inimicus. ⁊ aduerſarijs aduerſaretur ſicᷓ lex di
cit. Et ita poſt orōnem ſumptis armis longius
de ciuitate procedentes. ⁊ proximi hoſtibus ef-
fecti reſederunt. Primo aūt ſolis ortu vtrique
cōmiſerūt. iſti quidē victorie ⁊ ꝓſpitatis ſpon-
ſorē cū ꝟtute dñm hñtes: illi autē ducem belli
aīmū habebant. Sꝫ cū vehemens pugna eſſet:
apparuerunt aduerſarijs de celo viri qnque in
eqs. frenis aureis decori. ducatum iudeis pre-
ſtantes. ex quib⁹ duo machabeū mediū hñtes
armis ſuis circūſeptum icolumem cōſeruabāt:
in aduerſarios autem tela ⁊ fulmina iaciebant:
ex quo et cecitate cōfuſi et repleti perturbatione
cadebant. Interfecti ſūt autē viginti milia qngē
ti peditū. et equites ſexcēti. Timotheus ꝟo cō
fugit i gazarā preſ. diū munitū cui preerat cere
as: machabeus aūt et qui cum eo erant letantes
obſederūt preſidiū diebus q̄ttuor. At hi q itus
erant loci firmitate confiſi ſupra modū maledi-
cebant. ⁊ ſermones nephādos iactabāt. Sꝫ cū
dies qnta illuceſceret: viginti iuuenes ex his qui
cū machabeo erant: accenſi animis ꝓpter blaſ
phemiā viriliter acceſſerūt ad muꝝ ⁊ feroci aīo
incedētes aſcēdebant: ſed ⁊ alij ſimiliter aſcen-
dentes turres portaſqꝫ ſuccendere aggreſſi ſūt
atqꝫ ipſos maledicos viuos ꝯcremare. Per
cōtinuū aūt biduū: ꝑſidio vaſtato timotheū oc
cultantē ſe in q̄dā reptum loco pemert. ⁊ frēm
illius cereā ⁊ apollophanē occiderunt. Quib⁹
geſtis. i hymnis ⁊ ꝯfeſſiōibus bñdicebant dñꝫ
q magna fecit i iſrl'. ⁊ victoriā dedit illis. XI
Sed paruo p⁹ tpe lyſias ꝓcurator regꝭ
⁊ ꝓpinqu⁹ ac negocioꝝ prepoſitus gra
uiter ferens de his que acciderant: con
gregatis octoginta milibus ⁊ eqtatu vniuerſo
veniebat aduerſū iudeos exiſtimās ſe ciuitatē
qdē captā gentibus hitaculum facturū: templū
ꝟo in pecunie queſtū ſicut cetera delubra gen
tium hituꝝ. ⁊ p ſingulos ānos venale ſacerdo
tium: nuſqꝫ recogitans dei ptātē: ſꝫ mēte effre
natus in multitudine peditū ⁊ in milibus eqtū
⁊ in octoginta elephātis ꝯfidebat. Ingreſſus
aūt iudeā ⁊ appropians bethſure q̄ erat in āgu
ſto loco ab hieroſolyma interuallo qnqꝫ ſtadio
rum: illud ꝑſidiū expugnabat. Vt aūt macha-
beus ⁊ q cū eo erant: cognouerunt expugnari
ꝑſidia: cū fletu ⁊ lachrymis rogabant dñm. et
ois turba ſimul: vt bonū angelū mitteret ad ſa
lutē iſrael. Et ipſe primus machabeus ſumptꝭ
armis ceteros adhortatus ē ſimul ſecū piculū
ſubire ⁊ ferre auxiliū frībus ſuis. Cumqꝫ parit
ꝓmpto aīo ꝓcederēt hieroſolymis: appuit pre
cedēs eos eques in veſte candida: armis aure
is haſtā vibrans. Tūc oēs ſimul bñdixerūt mi
ſericordē dñm ⁊ ꝯualuerunt animis nō ſolum
hoies ſed ⁊ beſtias ferociſſimas ⁊ muros fer-
reos parati penetrare. Ibant igitur ꝓmpti: de
celo hñtes adiutorē ⁊ miſerantem ſup eos dñm
Leonū autē more impetu irruentes in hoſtes
ꝓſtrauerunt ex eis vndecī milia peditū: ⁊ eqtū
mille ſexcētos: vniuerſos autē in fugā verterūt
plures aūt ex eis vulnerati nudi euaſerūt. Sed
⁊ ipſe lyſias turpiter fugiens euaſit. Et qꝛ non
inſenſatus erat: ſecū ipſe reputans factā erga ſe
diminutionē. ⁊ intelligens inuictos eē hebreos
oipotētis dei auxilio nitentes: miſit ad eos: ꝓ
miſitqꝫ ſe conſenſuꝝ oibus que iuſta ſunt: ⁊ re
gē compulſuꝝ amicum fieri. Annuit autē ma-
chabeus precibus lyſie: in oibus vtilitati conſu
lens. Et q̄cunqꝫ machabeus ſcripſit lyſie de iu
deis eam rex conceſſit: nam erant ſcripte iude-
is epiſtole a lyſia ſiquidem hunc modum con-
tinentes. Lyſias: pplo iudeoꝝ ſalutem Iohan
nes ⁊ abeſſalon qui miſſi ſunt a vobis tradētes
ſcripta poſtulabant: vt ea q̄ p illos ſignificabāt
implerē. Queciqꝫ igitur regi potuerunt pfer
ri: expoſui: ⁊ que res permittebat: conceſſit. Si
igit in negocijs fidē ꝯſeruaueritis: etiam dein

ceps bonoꝝ vobis cauſa eē tēptabo: de ceteris
autē ꝑ ſingula v̄ba mandaui ⁊ iſtis: ⁊ his qui
a me miſſi ſunt colloq vobiſcū. Bn̄ valete. An
no centeſimo quadrageſimooctauo mēſis dio
ſcori die viceſima ⁊ quarta. Regis aūt ep̄la illa
continebat. Rex antiochus lyſie fr̄i: ſalutem.
Patre noſtro int̄ deos trāſlato nos volētes eos
q ſunt in regno nr̄o ſine tumultu agere ⁊ reb⁹
ſuis adhibere diligentiā: audiuimus iudeos nō
conſenſiſſe patri meo vt transferrent̄ ad ritum
grecoꝝ: ſꝫ tenere velle ſuū inſtitutū: ac ꝓpterea
poſtulare a nobis cōcedi ſibi legitima ſua. Vo
lentes igit̄ hanc quoqꝫ gentē quietam eē: ſtatu
entes iudicauimus templū reſtitui illis: vt age
rent ſm ſuoꝝ maioꝝ conſuetudinē. Bene igit̄
feceris: ſi miſeris ad eos ⁊ dexteraꝫ dederis: vt
cognita noſtra volūtate bono animo ſint: ⁊ vti
litatibus proprijs deſuiant. Ad iudeos v̄o re
gis ep̄la talis erat. Rex antiochus: ſenatui iu
deoꝝ: ⁊ ceteris iudeis. ſalutē. Si valetis: ſic eſt
vt volum⁹: ſꝫ ⁊ ipſi bn̄ valem⁹. Adijt nos me
nelaus dicēs velle vos deſcendere ad vr̄os qui
ſunt apud nos. His igit̄ q cōmeāt vſqꝫ ad diē
triceſimū menſis xādici dam⁹ dextras ſecurita
tis: vt iudei vtant̄ cibis ⁊ legibus ſuis ſicut ⁊ ꝓ
us: ⁊ nemo eoꝝ vllo modo moleſtiā patiat̄ de
his que ꝑ ignorantiam geſta ſunt. Miſim⁹ aūt
⁊ menelaū qui vos alloquatur. Valete. Anno
centeſimo q̄dragesimooctauo xandici menſis
q̄ntadecima die. Miſerūt aūt etiam romani epi
ſtolam ita ſe hn̄tem. Quint⁹ mēmi⁹ ⁊ titus ma
nilius legati romanoꝝ: pp̄lo iudeoꝝ: ſalutem.
De his q̄ lyſias cognatus regis cōceſſit vobis
⁊ nos cōceſſimus: de q̄bus aū ad regē iudica
uit referendū: confeſtim aliquem mittite diligē
tius inter vos ꝯferentes: vt decernamus ſicut
ꝯgruit vobis. Nos .n. ātiochiā accedim⁹. Jō
qꝫ feſtinate reſcribere: vt nos quoqꝫ ſciamus
cuius eſtis voluntatis. Bene valete. Anno cē
teſimo quadrageſimooctauo quintadecima die
menſis xandici. XII

His factis pactōib⁹ lyſias ꝑgebat ad re
gem: iudei aūt agriculture operam da
bāt. Sed hi q reſederant timotheus. et
appollonius gennei filius: ſed ⁊ hieronymus
⁊ demophon ſuꝑ hus ⁊ nicanor cypriarches nō
ſinebant eos in ſilētio agere: ⁊ qete. Joppite ve
ro tale quoddā flagitiū ꝑpetrarūt. Rogauerūt
iudeos cū q̄bus hitabant aſcendere ſcaphas q̄ſ
pauerāt cū vxoribus ⁊ filijs: q̄ſi nullis inimici
tijs inter eos ſubiacentib⁹. Scd̄m cōe itaqꝫ de
cretū ciuitatis: ⁊ ipſis acqeſcentibus paciſqꝫ cā

nihil ſuſpectū hn̄tibus: cū i altū ꝓceſſiſſent. ſub
merſerunt nō minus ducētos. Quā crudelita
tē iudas in ſue gentis hoies factā vt cognouit:
p̄cepit viris q erant cū ipſo. ⁊ inuocato iuſto iu
dice deo venit aduerſus iterfectores fratrūꝫ. ⁊
portū qdē nocte ſuccendit: ſcaphas exuſſit: eos
aūt q ab igne refugerant: gladio ꝑemit. Et cūꝫ
hec ita egiſſet diſceſſit q̄ſi iteꝝ reuerſur⁹: ⁊ vni
uerſos iopitas eradicaturus. Sꝫ cū cognouiſſet ⁊
eos q erant iamnie velle pari nō facere habitā
tibus ſecum iudeis: iamnitis q̄ꝫ nocte ſuꝑuenit
⁊ portuꝫ cū nauibus ſuccēdit. ita vt lumē ignis
appareret hieroſolymis ab ſtadijs ducētis q̄dra
ginta. Inde cū iā abijſſent noueꝫ ſtadijs ⁊ iter
facerēt ad timotheū: cōmiſerunt cuꝫ eo arabes
qnqꝫ milia viri ⁊ eqtes qngenti. Cūqꝫ pugna
valida fieret ⁊ auxilio dei ꝓſpere ceſſiſſet: reſi
dui arabes victi: petebāt a iuda dextras ſibi da
ri ꝓmittentes ſe paſcua daturos: ⁊ in ceteris ꝓ
futuros. Judas autē arbitratus vere in multiſ
eos vtiles ꝓmiſit pacē: dextriſqꝫ acceptis diſceſ
ſere ad tabernacula ſua. Aggreſſus eſt aūt ⁊ ci
uitatē quandā firmam: pontib⁹ muriſqꝫ circū
ſeptā q̄ a turbis hitabat: gentiū ꝓmiſcuaꝝ: cui
nomen caſphin: hi v̄o q intus erāt ꝯfidētes in
ſtabilitate muroꝝ ⁊ apparatu alimoniaꝝ remiſ
ſius agebāt. maledictis laceſſentes iudā ⁊ blaſ
phemātes: ⁊ loquētes q̄ phas non eſt. Macha
beus autem inuocato magno mundi principe
qui ſine arietibus ⁊ machinis ꝑibus ieſu p̄cipi
tauit iericho: irruit ferociter muris: ⁊ capta ciui
tate ꝑ domini voluntatē innumerabiles cedes
fecit: ita vt adiacens ſtagnū ſtadioꝝ duoꝝ latitu
dinis ſanguine interfectoꝝ fluere videretur.
Inde diſceſſerunt ſtadia ſeptingenta quinqua
ginta ⁊ venerunt in characha ad eos: qui dicun
tur tubianei iudeos. ⁊ timotheum quidē in illiſ
locis non comprehenderunt: nulloqꝫ negocio
perfecto regreſſus eſt: relicto in quodam loco
firmiſſimo preſidio. Doſitheus autem ⁊ ſoſipa
ter qui erant duces cū machabeo ꝑimerunt a ti
motheo relictos in preſidio decem milia viros.
At machabeus ordinatis circum ſe ſex milibus
⁊ conſtitutis per cohortes: aduerſus timotheū
ꝓceſſit hn̄tem ſecum centū viginti milia peditū
equitumqꝫ duo milia quingentos. Cognito aū
tem iude aduentu timotheus premiſit mulieres
⁊ filios: ⁊ reliquum apparatum in preſidium
quod carnion dicitur. Erat enim inexpugna
bile ⁊ acceſſu difficile: propter locorum anguſti
as. Cumqꝫ cohors iude prima apparuiſſet: ti
mor hoſtibus incuſſus eſt ex preſentia dei qui

vniuerſa conſpicit. ⁊ in fugam verſi ſunt alius ab alio: ita ut magis a ſuis deijcerentur: ⁊ gladiorum ſuorum ictibus debilitarentur. Iudas autem vehementer inſtabat puniens prophanos. ⁊ proſtrauit ex eis triginta milia virorum. Ipſe vero timotheus incidit in partes doſithei et ſoſipatris ⁊ multis precibus poſtulabat ut viuus dimitteretur: eo quod multorum ex iudeis parentes haberet ac fratres. quos morte eius decipi eueniret. Et cum fidem dediſſet reſtituturum ſe eos ſecundum conſtitutum illeſum cum dimiſerunt propter fratrum ſalutem. Iudas autem regreſſus eſt a carnion interfectis viginti quinque milibus. Poſt horum fugam ⁊ necem mouit exercitum ad effron ciuitatem munitam: in qua multitudo diuerſarum gentium habitabat. ⁊ robuſti iuuenes pro muris conſiſtentes fortiter repugnabant. In hac autem machine multe. ⁊ telorum erat apparatus. Sed cum omnipotentem inuocaſſent: qui poteſtate ſua vires hoſtium confringit. ceperunt ciuitatem. ⁊ ex eis qui intus erant viginti quinque milia proſtrauerunt. Inde ad ciuitatem ſcytharum abierunt: que ab hieroſolymis ſexcentis ſtadijs aberat. Conteſtantibus autem his qui apud ſcythopolitas erant iudeis quod benigne ab eis haberentur: etiam temporibus infelicitatis. quod modeſte ſecum egerint: gratias agentes eis: ⁊ exhortati etiam de cetero erga genus ſuum benignos eſſe. venerunt hieroſolymam die ſolenni ſeptimanarum inſtante. Et poſt pentecoſten abierunt contra gorgiam prepoſitum idumee. Exiuit autem cum peditibus tribus milibus. ⁊ equitibus quadringentis. Quibus congreſſis contigit paucos ruere iudeorum. Doſitheus vero quidam de bachenoris eques vir fortis gorgiam tenebat. ⁊ cum vellet illum capere viuum. eques quidam de thracibus irruit in eum. humerumque eius amputauit: atque ita gorgias effugit in mareſa. At illis qui cum eſdrin erant diutius pugnantibus ⁊ fatigatis: inuocauit iudas dominum adiutorem ⁊ ducem belli fieri: incipiens voce patria: ⁊ cum hymnis clamorem extollens. fugam gorgie militibus incuſſit. Iudas autem collecto exercitu venit in ciuitatem odollam. Et cum ſeptima dies ſuperueniret. ſecundum conſuetudinem purificati: in eodem loco ſabbatum egerunt. Et ſequenti die venit cum ſuis iudas vt corpora proſtratorum tolleret: ⁊ cum parentibus poneret in ſepulchris paternis. Inuenerunt autem ſub tunicis interfectorum de donarijs idolorum que apud iamniam fuerunt: a quibus lex prohibet iudeos. Omnibus ergo manifeſtum factum eſt: ob hanc cauſam eos corruiſſe. Omnes itaque benedixerunt iuſtum iudicium domini qui occulta fecerat manifeſta: atque ita ad preces conuerſi rogauerunt: vt id quod factum erat delictum obliuioni traderetur. At vero fortiſſimus iudas hortabatur populum conſeruare ſe ſine peccato: ſub oculis videntes que facta ſunt pro peccatis eorum qui proſtrati ſunt. Et facta collatione: duodecim milia drachmas argenti miſit hieroſolymam offerri pro peccatis mortuorum ſacrificium: bene ⁊ religioſe de reſurrectione cogitans. Niſi enim eos qui ceciderant reſurrecturos ſperaret: ſuperfluum videretur et vanum orare pro mortuis. Et quia conſiderabat quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repoſitam gratiam. Sancta ergo ⁊ ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis ſoluantur.

XIII

Anno centeſimo quadrageſimonono cognouit iudas antiochum eupatorem venire cum multitudine aduerſus iudeam ⁊ cum eo lyſiam procuratorem ⁊ prepoſitum negociorum ſecum habentem peditum centum decem milia ⁊ equitum quinque milia: ⁊ elephantes viginti duos: currus cum falcibus trecentos. Commiſcuit autem ſe illis ⁊ menelaus: ⁊ cum multa fallacia deprecabatur antiochum non pro patrie ſalute: ſed ſperans ſe conſtitui in principatum. Sed rex regum ſuſcitauit animos antiochi in peccatorem: ⁊ ſuggerente lyſia hunc eſſe cauſam omnium malorum: iuſſit vt eis eſt conſuetudo apprehenſum in eodem loco necari. Erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum: aggeſtum vndique habens cineris. Hec proſpectum habebat in preceps. Inde in cinerem deijci iuſſit ſacrilegum: omnibus cum propellentibus ad interitum. Et tali lege preuaricatorem legis contigit mori: nec terre dari menelaum. Et quidem ſatis iuſte. Nam quia multa erga aram dei delicta commiſit cuius ignis ⁊ cinis erat ſanctus ipſe in cineris morte damnatus eſt. Sed rex mente effrenatus veniebat nequiorem ſe patre ſuo iudeis oſtenſurus. Quibus iudas cognitis precepit populo vt die ac nocte dominum inuocarent. quod ſicut ſemper ⁊ nunc adiuuaret eos: quippe qui lege ⁊ patria ſeoque templo priuari vererentur: ac populum qui nuper paululum reſpiraſſet: ne ſineret blaſphemis rurſus nationibus ſubdi. Omnibus itaque ſimul id facientibus ⁊ petentibus a domino miſericordiam cum fletu ⁊ ieiunijs per triduum continuum proſtratis: hortatus eſt eos iudas vt ſe prepararent. Ipſe vero cum ſenioribus cogitauit: priuſque rex admoneret exercitum ad iudam et obtineret ciuitatem: exire: ⁊ domini iudicio committere exitum rei. Dans itaque poteſtatem omnium deo mundi creatori: ⁊ hortatus ſuos vt fortiter dimicarent ⁊ vſque ad mortem pro legibus: templo ciuitate: patria: ⁊ ciuibus ſtarent. circa modin exercitum conſtituit. Et dato ſigno ſuis dei victorie: iuuenibus fortiſſimis electis: nocte aggreſſus aulam regiam

in caſtris interfecit viros quattuordecim milia
⁊ maximū elephantoꝝ cū his qui ſuppoſiti fue/
rant. Sūmoq; metu ac ꝑturbatione hoſtiū ca
ſtra replentes: rebuſq; ꝓſpicere geſtis abierūt
Hoc aūt factū eſt die illuceſcente: adiuuante eū
dn̄i ꝓtectione. Sed rex accepto guſtu audacie
iudeoꝝ: arte difficultates locorum temptabat: ⁊
bethſure q̄ erat iudeoꝝ preſidium munitum ca
ſtra admouebat: ſed fugabat̄: īpingebat̄: mino/
rabat̄: His autē qui intus erāt iudas neceſſa/
ria mittebat: Enūciauit autē myſteria hoſtibus
rodochus quidā de iudaico exercitu: qui requiſi/
tus cōp̄hēſus eſt ⁊ ꝯcluſus. Iterū rex ſermo/
nē habuit ad eos q erant in bethſuris: dextrā d̄
dit: accepit: abijt: cōmiſit cum iuda: ſuꝑatus eſt
Vt aūt cognouit rebellaſſe philippū antiochie
q relict⁹ erat ſuꝑ negocia. mēte ꝯſternatus iude
os dep̄cans ſubdituſq; eis: iurat de oibus qui
bus iuſtū viſū ē ⁊ recōciliat⁹ obtulit ſacrificium
honorauit tēplū ⁊ munera poſuit: machabeum
āplexatus ē: ⁊ fecit eū a ptolemaide vſq; ad ger
renos ducere ⁊ ꝑncipē. Vt aūt venit ptolemai
dā grauiter ferebāt ptolemenſes amicitie cōuē/
tionē indignātes: ne forte ſed⁹ irruperēt. Tūc
aſcēdit lyſias tribunal: ⁊ expoſuit rationē: ⁊ po
pulū ſedauit: regreſſuſq; ē antiochiā. Et h̄ mō
regis ꝓfectio ⁊ reditus ꝓceſſit. XIIII

Sed poſt triēnij tēpus cognouit iudas.
⁊ q cū eo erāt demetriū ſeleuci cū multi/
tudine valida ⁊ nauibus ꝑ portū tripo
lis aſcendiſſet ad loca opportuna. ⁊ tenuiſſe re
giones aduerſus antiochū ⁊ eius ducē lyſiam.
Alchimus aūt quidā q ſūmus ſacerdos fuerat:
ſed volūtarie coinquinatus eſt tēpibus cōmixtiōis.
ꝯſiderās nullo mō ſibi eſſe ſalutē neq; acceſſū
ad altare. venit ad regē demetriū centeſimo qn
q̄geſimo anno offerēs ei coronā aureā ⁊ palmā
ſuꝑ hec ⁊ talos q templi eſſe videbant̄. Et ipſa
quidē die ſiluit. Tempus aūt opportunū demē
tie ſue nactus: ꝯuocatus a demetrio ad ꝯſiliū ⁊
interrogatus qbus reb⁹ ⁊ cōſilijs iudei niteren
tur: rn̄dit. Ipſi qui dicunt̄ aſſidei iudeoꝝ qbus
p̄eſt iudas machabe⁹ bella nutriūt ⁊ ſeditiones
mouēt: nec patiunt̄ regnū eē quietū. Nā ⁊ ego
defraudatus parentū glīa. dico aūt ſūmo ſacer
dotio huc veni: p̄mo quidē vtilitatib⁹ regis fi/
dem ſeruās: ſecundo aūt etiā ciuibus conſulēs
Nam illoꝝ prauitate vniuerſū genus nr̄m nō
minime vexatur. Sed oro his ſingulis o rex co
gnitis: ⁊ regioni ⁊ generi ſm̄ humanitatē tuam
ꝓmulgatā oibus ꝓſpice. Nam q̄diu ſupeſt iu
das: īpoſſibile eſt pacē eē negocijs. Talib⁹ aūt
ab hoc dictis. ⁊ ceteri amici hoſtiliter ſe habēn/
tes aduerſus iudā. inflāmauerunt demetriū
Qui ſtatī nicanorē p̄poſitū elephātoꝝ ducem
miſit in iudeam: datis mandatis ut ipſū quidē
iudā caperet viuū. eos vero q cū illo erāt diſper/
geret. ⁊ ꝯſtitueret alchimū maximi tēpli ſum/
mū ſacerdotē. Tūc gentes q̄ de iudea fugerant
iudam. ſegregatim ſe nicanori miſcebant: mi/
ſerias ⁊ clades iudeoꝝ ꝓſperitates rerū ſuarum
exiſtimātes. Audito itaq; iudei nicanoris ad/
uentu et cōuentu nationū: conſp̄ſi terra roga/
bāt eū q populum ſuum cōſtituit. in eternū cuſtodi/
ret. quiq; ſuam portionē ſignis euidētib⁹ ꝓte/
git. Imperante aūt duce ſtatim inde mouerunt:
cōuenerūtq; ad caſtellum deſſau. Simon uero
frater iude cōmiſerat cū nicanore: ſ; cōterritus eſt
repentino aduentu aduerſariorum: nicanor tn̄
audiēs virtutē comitū iude et aīi magnitudi/
nē quā ꝓ patrie certaminibus habebant. ſan/
guine iudiciū facere metuebat. Quāobrē pre
miſit poſſidoniū ⁊ theodotium ⁊ mathiā. ⁊ ut
darent dextras. atque acciperent. Et cū diu de/
his conſilium ageretur: ⁊ ipſe dux ad multitu/
dinē retuliſſet omnium vna fuit ſententia ami/
citijs annuere. Itaq; diem conſtituerunt qua
ſecreto inter ſe agerent. ⁊ ſingulis ſelle prolate
ſunt et poſite. Precepit autem iudas armatos
eſſe locis opportunis ne forte ab hoſtibus re/
pente mali aliquid oriretur. Et congruū collo/
quiū fecerunt. Morabat̄ autem nicanor hiero
ſolymis. nihil q; inique agebat. gregeſq; tur/
barū q̄ congregate fuerant. dimiſit. Habebat
aūt iudam ſēꝑ carū ex aīo ⁊ erat viro inclinatus
Rogauitq; eū ducere vxorē. filioſq; ꝓcreare
Nuptias fecit: quiete egit: coiterq; viuebant.
Alchimus aūt vidēs caritatē illoꝝ ad inuicem
⁊ conuentiones. venit ad demetrium ⁊ dicebat
nicanorē rebus alienis aſſentire. Iudamq; re/
gni inſidiatorē ſucceſſorē ſibi deſtinaſſe. Itaq;
rex exaſperatus ⁊ peſſimis hui⁹ criminatiōib⁹
irritatus ſcripſit nicanori dicēs. grauiter quidē
ſe ferre de amicitie conuentione. iubere tū ma/
chabeum citius vinctum mittere antiochiam.
Quibus cognitis nicanor ꝯſternabat̄. ⁊ grauit̄
ferebat ſi ea q̄ conuenerant. irrita faceret. nihil
leſus a viro: ſed q̄a regi reſiſtē non poterat op/
portunitatē obſeruabat qua p̄ceptū ꝑficeēt. At
machabeus vidēs ſecū auſterius agere nicano
rē. ⁊ ꝯſuetū occurſū ferocius exhibentē. intelli
gens non ex bono eſſe auſteritatē iſtā. paucis
ſuoꝝ ꝯgregatis occultauit ſe a nicanore. Quod
cū ille cognouit fortiter ſe a viro preuentū. uenit

ad maximū ⁊ ſanctiſſimum tēplum. ⁊ ſacerdoti
bus ſolitas hoſtias offerentibus. iuſſit ſibi tra
di virū. Quibus cū iuramēto dicentibus neſci
re ſe vbi eēt: qui querebať: extendens manū ad
tēplum iurauit dicēs. Niſi iudā mihi vinctum
tradideritis: iſtud dei phanū in planitiē deducā
⁊ altare effodiā: ⁊ tēplū hoc libero pri conſecrabo
Et his dictis abijt. Sacerdotes aūt ptendētes
manus i celū inuocabāt eum q ſemp ppugnator
eſſet gentis ipſoꝝ: hec dicētes. Tu dñe vniuer
ſoꝝ q nullius idiges: voluiſti templū hitatiōis
tue fieri in nobis. Et nūc ſcē ſcoꝝ oium dñe cō
ſerua i eternū ipollutā domum iſtā q̄ nup mūda/
ta eſt. Razias aūt qdā de ſenioribus ab hiero/
ſolymis delatus eſt nicanori. vir amator ciui/
tatis ⁊ bn̄ audiēs. q p affectu pr̄ iudeoꝝ appel
labať. Hic multis tpibus cōtinentie ppoſitū
tenuit i iudaiſmo: corpuſq; ⁊ aiam tradere cōtē
tus p pſeuerantia. Volens aūt nicanor mani/
feſtare odiū qd̄ habebat in iudeos: miſit milites
quīgentos vt eū ꝯphenderēt. Putabat. n. ſi il/
lum decepiſſet: ſeſe cladē iudeis maximā illatu
rū. Turbis aūt irruere i domū eius ⁊ ianuā diſ
rūpe atq; ignē āmouere cupientibus: cū iā cō/
phenderet: gladio ſe petijt: eligens nobiliter mo
ri potius q̄ ſubditus fieri pctōribus: ⁊ ꝯ nata/
les ſuos indignis iniurijs agi. Sed cū p feſtina
tionē nō certo ictu plagā dediſſet. ⁊ turbe inter
oſtia irrūperent: recurrens audacter ad murū.
pcipitauit ſemetipſum viriliter in turbas: qb⁹
velociter locum dantibus caſui eius: venit per
mediā ceruicem. Et cū adhuc ſpiraret: accēſus
aio ſurrexit: ⁊ cū ſanguis eius magno fluxu de
flueret: ⁊ grauiſſimis vulneribus eſſet ſaucius
curſu turbā ptranſijt. ⁊ ſtans ſupra quandam
petram pruptam ⁊ iam exanguis effectus: com
plexus inteſtina ſua vtriſq; manibus proiecit
ſuper turbas inuocans dominatorē vite ac ſpi
ritus: vt hec illi iterū redderet: atq; ita vita de
functus eſt.
XV

Nicanor aūt vt ꝯperit iudā eſſe in locis
ſamarie: cogitauit cū oi ipetu die ſabba
ti cōmittere bellum. Judeis vero q illū
p neceſſitatem ſeqbanť dicentibus: ne ita fero/
citer ⁊ barbare feceris: ſed honorē tribue diei
ſanctificationis: ⁊ honora eum q vniuerſa ꝯſpi
cit. At ille infelix interrogauit: ſi eſt potens i ce
lo q imperauit agi diem ſabbatoꝝ: ⁊ rn̄dentibus
illis: eſt dn̄s viuus ipſe in celo potens qui iuſſit
agi ſeptimā diem. At ille ait. Et ego potens ſū
ſup terrā q impero ſumi arma ⁊ negocia regis
ipleri. Tn̄ non obtinuit: vt ꝯſiliū pficeret. Et
nicanor qdem cū ſūma ſupbia erectus cogitaue
rat cōe tropheū ſtatuere de iuda. Machabeus
autem ſemp ꝯfidebat cū oi ſpe auxilium ſibi a
dn̄o affuturū. ⁊ hortabatur ſuos ne formidarēt
ad aduentū nationū: ſed in mente haberent ad
iutoria ſibi facta de celo. ⁊ nūc ſparent ab oipo
tente ſibi affuturam victoriā. Et allocutus eos
de lege ⁊ pphis āmonens etiā certamina q̄ fe/
cerant prius: ꝓmptiores ꝯſtituit eos. Et ita a/
nimis eoꝝ erectis: ſimul oſtēdebat gentiū fallaci
am: ⁊ iuramentoꝝ puaricationem. Singulos
autem illoꝝ armauit non clypei ⁊ haſte muniti
one: ſed ſermonibus optimis ⁊ exhortatiōibus
expoſito digno fide ſomnio: p qd̄ vniuerſos le
tificauit. Erat aūt huiuſmodi viſus. Oniam q
fuerat ſūmus ſacerdos virū bonū ⁊ benignum
verecundū viſu: modeſtū moribus: ⁊ eloquio de
coꝝ: ⁊ qui a puero in virtutibus exercitatus ſit:
manus ptēdentē: orare p oi populo iudeoꝝ.
Poſt hoc apparuiſſe ⁊ aliū virū etate ⁊ gloria
mirabilē. ⁊ magni decoris habitudinē circa illū
Rn̄dentē vero oniam dixiſſe. Hic eſt fratrū
amator ⁊ populi iſrael: hic ē q multum orat pro
populo ⁊ vniuerſa ſcā ciuitate hieremias ppha
dei. Extendiſſe aūt hieremiam dexteram: ⁊ de
diſſe iude gladium aureū dicentē. Accipe ſcm̄
gladium munus a deo: in quo deijcies aduerſa
rios populi mei iſrael. Exhortati itaq; iude ſer
monibus bonis valde de qbus extolli poſſꝫ im
petus: ⁊ ai iuuenum ꝯfortari: ſtatuerunt dimi
care ⁊ ꝯfligere fortiter: vt virtus de negocijs iu
dicaret: eo q ciuitas ſcā ⁊ templum pclitarenť.
Erat. n. p vxoribus ⁊ filijs: itēq; p frib⁹ ⁊ co
gnatis minor ſollicitudo: maximus vero ⁊ pimus
p ſcītate timor erat tēpli: ſed ⁊ eos q in ciuitate
erant nō minima ſollicitudo hēbat p his q ꝯgreſ
ſuri erāt. Et iam cum oēs ſparent iudiciū futu
rū: hoſteſq; adeēnt: atq; exercitus eſſet ordina
tus: beſtie equeſq; opportuno loco cōpoſiti: ꝯſi
derans machabeus aduentū multitudinis ⁊ ap
patū variū armoꝝ: ac ferocitatē beſtiaꝝ: exten
dens manus in celū: pdigia facientem dn̄m in
uocauit: q nō ſm armoꝝ potentiā. ſed pút ipſi
placet dat dignis victoriā. Dixit aūt inuocans
hoc modo. Tu dn̄e q miſiſti angelū tuū ſub eze
chia rege iuda ⁊ interfeciſti de caſtris ſennache
rib centū octogintaquinq; milia. ⁊ nūc dn̄ator ce
lorum mitte angelū tuum bonum ante nos i ti/
more ⁊ tremore magnitudinis brachij tui: vt me
tuant qui cum blaſphemia veniunt aduerſus ſā
ctum populum tuum. Et hic quidem ita ora/
uit. Nicanor autem ⁊ qui cū ipſo erant cū tubis

⁊ cãticis admouebãt. Judas vero ⁊ q cū eo erãt
inuocato deo p orationes ꝯgreſſi ſunt: manu q
dem pugnãtes: ſed ⁊ dñm cordib⁹ orãtes pro/
ſtrauerũt nõ minus triginta q̄nq̄ milia p̄ſen
tia dei magnifice delectati. Cūq̄ ceſſaſſet ⁊ cū
gaudio rediret: cognouerũt nicanorē ruiſſe cū
armis ſuis. Facto itaq̄ clamore ⁊ pturbatione
ſuſcitata: patria voce oīpotentē dñm benedice/
bant. Precepit autem iudas qui p oīa corpore
⁊ aīo mori p ciuibus paratus erat: caput nica/
noris ⁊ manum cum humero abſciſam hiero/
ſolymã perferri. Quo cū perueniſſ ꝯuocatis cō
tribulibus ⁊ ſacerdotibus ad altare. accerſit et
eos qui ī arce erãt. Et oſtenſo capite nicanoris
⁊ manu nepharia quam extenderat ꝯ domum
ſcām oīpotentis dei. magnifice gloriatus ē. Li
guam etiã impij nicanoris preciſam iuſſit parti
culatim auibus dari: manum autem dementis
ꝯ templū ſuſpēdi. Oēs igitur celi benedixerũt
dñm dicētes: benedictus qui locum ſuum incō
taminatū ſeruauit. Suſpēdit aũt nicanoris ca
put in ſumma arce vt euidens eſſet ⁊ manifeſtū
ſignum auxilij dei. Itaq̄ oēs cōi ꝯſilio decre/
uerunt nullo modo diē iſtū abſq̄ celebritate p̄/
terire: habere autē celebritatē tertiadecima die
menſis adar: que dicit̄ voce ſyriaca pridie mar
dochei die. Igitur his erga nicanorem geſtis:
⁊ ex illis tēporibus ab hebreis ciuitate poſſeſſa
ego quoq̄ in his faciam finem ſermonis. Et ſi
q̄dem bene: vt hiſtorie competit hoc ⁊ ipſe ve/
lim: ſi autem minus digne concedendum ē mi
hi. Sicut enim vinum ſemper bibere aut ſem/
per aquam contrarium eſt: alternis autem vti
delectabile: ita legentibus ſi ſemper exactus ſit
ſermo: non erit gratus: hic ergo erit conſumma/
tus.

Explicit ſecundus liber Machabeorum.
Incipit epiſtola beati Hieronymi ad Dama
ſum papam in quattuor euangeliſtas.

BEatiſſimo pape damaſo. hierony/
mus Nouū opus me facere cogis
ex veteri: vt poſt exēplaria ſcriptu/
rarū toto orbe diſpſa quaſi q̄dam ar
biter ſedeã: ⁊ q̄ inter ſe variãt: q̄ ſint illa q̄ cū
greca ꝯſentiant veritate: decernã. Pius labor
ſed piculoſa p̄ſumptio: iudicare de ceteris: ipm
ab oībus iudicandum: ſenis mutare linguam
⁊ caneſcentē mundū ad initia retrahere puulo
rū. Quis enim doctus pariter vl' indoctus: cū
in manus volumē aſſumpſerit. ⁊ a ſaliua quā
ſemel imbibit viderit diſcrepare qđ lectitat: nō
ſtatim erūpat in vocē me falſarium: me clamãs
eſſe ſacrilegum qui audeã aliq̄d in veteribus li
bris addere. mutare corrigere? Aduerſus quã
inuidiam duplex cauſa me ꝯſolatur qđ ⁊ tu qui
ſūmus ſacerdos es fieri iubes. ⁊ verū non eſſe
qđ variat: etiã maledicorū teſtimonio ꝯprobat̄
Si. n. latinis exēplaribus fides eſt adhibēda:
reſpondeãt quibus tot ſūt exēplaria pene quot
codices. Sin aũt veritas eſt q̄renda de pluribus.
cur non ad grecã originē reuertentes: ea q̄ vel
a vitioſis interp̄tibus male edita: vel a p̄ſūpto/
ribus imperitis emendata puerſius: vel a libra
rijs dormitantibus aut addita ſunt: aut mutata
corrigimus? Neq̄ vero ego de veteri diſputo
teſtamento: qđ a ſeptuaginta ſenioribus in gre
cã linguam verſum: tertio gradu ad nos vſq̄
puenit. Non quero quid aquila quid ſymma/
chus ſapiant quare theodotion inter nouos et
veteres medius incedat. Sit illa vera interpre
tatio: quã apl'i probauerunt. De nouo nunc lo
quor teſtamento qđ grecū eſſe non dubium eſt
excepto apl'o mattheo: qui primus in iudea euã
gelium xp̄i hebraicis l'ris edidit. Hoc certe cū
in nr̄o ſmone diſcordat. ⁊ diuerſos riuulorum
tramites ducit: vno de fonte querendus eſt.
Pretermitto eos codices quos a luciano ⁊ he
ſicio nuncupatores paucorū hominum aſſerit puer
ſa contentio: quibus vtiq̄ nec in veteri teſtamē
to poſt ſeptuaginta interpretes emēdare quid
licuit nec in nouo pfuit emendaſſe cū multarū
gentium linguis ſcriptura añ tranſlata doceat fal
ſa eſſe que addita ſunt. Igitur hec preſens pre
fatiuncula pollicetur quattuor tantū euangelia
quorū ordo eſt iſte: Mattheus. Marcus. Lu
cas. Johannes: codicum grecorū emendata
collatione. ſed veterum: que ne multum a lecti
onis latine conſuetudine diſreparent: ita cala/
mo imperauimus: vt his tantum que ſenſum
videbantur mutare. correctis: reliqua manere
pateremur ut fuerant. Canones quoq̄ quos
euſebius ceſarienſis epiſcopus alexandrinū ſe
cutus ãmoniū in decem nūeros ordinauit: ſi/
cut in greco habentur expreſſimus. Q̄ ſi quis
de curioſis voluerit noſſe q̄ in euãgelijs uel ea
dem vel vicina uel ſola ſint: eorū diſtinctione
cognoſcet. magnus ſiq̄dem hic in nr̄is codici/
bus error inoleuit: dum qđ in eadem re. alius
euãgeliſta plus dixit. in alio quia minus puta/
uerint addiderunt: uel dū eundē ſenſum alius
aliter expreſſit: ille q vnū e quattuor primum le
gerat. ad eius exēplum ceteros q̄ꝫ eſtimauerit
emendandos: Vñ accidit. ut apud nos mixta
ſint omnia. ⁊ in marco plura luce atq̄ matthei.

Rurſum in mattheo plura iohannis ⁊ marci:
⁊ in ceteris reliq̃ꝝ que in alijs ꝓpria ſunt iue/
niant. Cũ itaqꝫ canones legeris ꝗ ſubiecti ſũt
ꝯfuſiõis erroꝛe ſublato. ⁊ ſimilia omniũ ſcies:
⁊ ſingulis ſua quecꝫ reſtitues. In canone pri/
mo ꝯcordant q̃ttuoꝛ: mattheus: marcus. lucas
iohãnes. In ſecundo tres: mattheus. marcus
lucas. In tercio tres: mattheus. lucas iohan/
nes. In quarto tres. mattheus marcus. iohan
neſ. In quinto duo: mattheus. lucas. In ſexto
duo: mattheus. marcus. In ſeptimo duo. mat
theus. iohannes. In octauo duo: lucas. mar/
cus. In nono duo: lucas. iohannes. In deci/
mo propria vnuſquiſqꝫ que non habẽtur i alijs
ediderunt. Singulis vo euangelijs ab vno i/
cipiens vſqꝫ ad finem librorum diſpar numer⁹
accreſcit. Hic nigro coloꝛe preſcriptus, ſub ſe
habet alium ex minio diſcoloꝛem numerum: ꝗ
ad decem vſqꝫ ꝓcedens indicat: prioꝛ nume/
rus in quo ſit canone requirendus. Cũ ergo
aperto codice: vbi gratia illud ſiue illud capl'ꝫ
ſcire volueris cuius canonis ſit: ſtatim ex ſubie
cto numero doceberis: ⁊ recurrens ad princi/
pia in quibus canonum eſt diſtincta congeries
codemqꝫ ſtatim canone ex titulo frontis inuen
to: illum quem querebas numeꝝ eiuſdem euã
gelij qui ⁊ ipſe ex inſcriptione ſignatur inueni/
es atqꝫ e vicino ceteroꝝ tramitibus inſpectis:
quos numeros e regione habeant adnotabis:
⁊ cum ſcieris: recurres ad volumina ſinguloꝝ
⁊ ſine mora repertis numerĩ quos ante ſigna/
ueras: reperies ⁊ loca in quibus vel eadem vl'
vicina dixerunt. Opto vt in xp̃o valeas. ⁊ me
mineris mei papa beatiſſime.

Incipit alius prologus.

P Lures fuiſſe qui euangelia ſcripſe/
runt Lucas euangeliſta teſtatur di
cens. Quõ quidẽ multi conati ſũt
ordinare narrationẽ rerum que in
nobis complete ſunt: ſicut tradiderunt nobis ꝗ
ab initio ipſi viderunt ſermonem. ⁊ miniſtra/
uerunt ei: ⁊ perſeuerantia vſqꝫ ad preſens tem
pus monumenta declarant que a diuerſis aucto
ribus edita diuerſarum hereſum fuere princi/
pia: vt eſt illud iuxta egyptios. ⁊ Thomam. et
matthiã. ⁊ bartholomeum: duodecim quoqꝫ
apoſtolorum. ⁊ baſilidis atqꝫ aplis ac reliquo/
rum quos enumerare. longiſſimum eſt: cũ h
tm̃ in pñtiarum neceſſe ſit dicere: extitiſſe quoſ/
dam qui ſine ſpiritu ⁊ gratia dei conati ſũt. ma
gis ordinare narrationem: q̃ hiſtorie texere ve
ritatem. Quibus iure poteſt illud propheticũ
coaptari. Ve qui ꝓferunt de corde ſuo: qui am
bulant poſt ſpm̃ ſuum: qui dicunt. hec dicit dñs
⁊ dñs non miſit eos. De quibus et ſaluatoꝛ in
euangelio iohannis loquitur. Omnes qui ãte
me venerunt: fures fuerunt ⁊ latrones. Qui
venerunt: non qui miſſi ſunt. Ipſe enim ait.
Veniebant ⁊ ego non mittebam eos. In ve/
nientibus preſumptio temeritatis. in miſſis ob
ſequium ſeruitutis eſt. Eccleſia ãt que domini
voce ſupra petram fundata eſt: quã introduxit
rex i cubiculũ ſuũ: ⁊ ad quam per foramẽ de/
ſcenſionis occulte miſit manum ſuã ſimilis da
mule hinuloqꝫ ceruoꝝ quattuoꝛ volumina pa
radiſi inſtar eructuans: quattuoꝛ ⁊ angulos et
annulos hꝫ per quos quaſi archa teſtamenti et
cuſtos legis domini lignis mobilibus vehitur
Primus omnium mattheus eſt publican⁹ cogno
mento leui: qui euangelium in iudea hebreo ſ/
mone edidit: ob eoꝝ vel maxime cãm qui in ie
ſum crediderãt ex iudeis: ⁊ nequaq̃ legis vm
bra ſecedente euangelij veritatem ſeruabant.
Secundus marcus interpres apoſtoli petri. ⁊
alexandrine eccleſie primus ep̃s: qui dominũ
quidem ſaluatoꝛem ipſe non vidit: ſed ea que
audierat magr̃m predicantem: iuxta fidem ma
gis geſtoꝝ narrauit q̃ ordinẽ. Tertius lucas
medicus natione ſyr⁹ antiocenſis: cui⁹ laus in
euangelio: qui ⁊ ipſe diſcipulus apl'i pauli in a/
chaie bithinieqꝫ ꝑtibus volumen cõdidit: q̃dã
altius repetẽs. ⁊ vt ipſe in ꝓemio ꝯfitetur audi/
ta magis q̃ viſa deſcribens. Vltimus iohan/
nes apl's euangeliſta quẽ ihs amauit plurimũ
qui ſuper pect⁹ domini recũbens puriſſima do
ctrinaꝝ fluenta potauit. ⁊ ꝗ ſolus de cruce me/
ruit audire. Ecce mater tua. Is cũ eẽt in aſia.
⁊ iam tũc hereticoꝝ ſemina pullularent. cherin/
thi. ebionis. ⁊ ceteroꝝ qui negãt xp̃m in carne
veniſſe: q̃s ⁊ ipſe in ep̃la ſua antixp̃os vocat: et
apl's paulus frequenter ꝑcutit coactus eſt ab oi
bus pene tunc aſie ep̃is: ⁊ multaꝝ eccleſiaꝝ le/
gationib⁹: de diuinitate ſaluatoris altius ſcribe
re. ⁊ ad ipſum: vt ita dicã: dei verbũ: nõ tã au/
daci q̃ felici temeritate ꝑrumpere: vt eccleſia/
ſtica narrat hiſtoria: cũ a fratribus cogeretur vt
ſcriberet: ita facturum ſe reſpondiſſe ſi indicto
ieiunio in commune omnes deũ deprecarẽtur
Quo expleto: reuelatione ſaturatus in illud ꝓ
emiũ e celo veniẽs eructauit. In principio erat
verbũ ⁊ verbum erat apud deum. ⁊ deus erat
verbum. Hoc erat in principio apud deum.
Hec igitur quattuoꝛ euangelia multo ante pre
dicta Ezechielis quoqꝫ volumen probat: i quo

prima viſio ita conteritur. Et in medio ſimilitudo quattuor animalium ⁊ vultus eorum. Facies hominis ⁊ facies leonis: ⁊ facies vituli: ⁊ facies aquile. Prima hominis facies matheum ſignificat: qui quaſi de homine exorſus eſt ſcribere. Liber generationis ieſu xp̄i filij dauid filij abraham. Secundum marcum in quo vox leonis in heremo rugientis auditur. Vox clamantis in deſerto: parate viam dn̄i rectas facite ſemitas eius. Tertia vituli: que euangeliſtam lucaꝫ a zacharia ſacerdote ſumpſiſſe initium prefigurat. Quarta iohannē euangeliſtam qui aſſumptis pēnis aquile ⁊ ad altiora feſtinans de verbo dei diſputat. Cetera que ſequunt̄ in eundeꝫ ſenſum proficiunt. Crura eorum recta ⁊ pennati pedes: ⁊ quocūqꝫ ſpiritus ibat: ibant: et non reuertebant̄: ⁊ dorſa eorum plena oculis ⁊ ſcintillebas lampades in medio diſcurrentes: ⁊ rota in rotam: ⁊ in ſingulis quattuor facies. Unde ⁊ apocalypſis iohānis poſt expoſitionē viginti quattuor ſeniorum qui tenentes cytharas ⁊ phialas adorantes agnum dei: introducitur fulgura atqꝫ tonitrua: ⁊ ſeptem ſpiritus diſcurrētes ⁊ mare vitreuꝫ: ⁊ quattuor animalia plena oculis. dicens. Animal primum ſimile leoni: ⁊ ſecundum ſimile vitulo: et tertiuꝫ ſimile homini: et quartum ſimile aquile volanti. Et poſt paululum. Plena inquit erant oculis: et requiem non habebant die ac nocte: dicentia. Sanctus ſanctus ſcūs dn̄s de⁹ oīpotēs: qui erat: et qui ē et qui venturus eſt. Quibus cunctis perſpicue oſtenditur quattuor debere tantum euangelia ſuſcipi: et omnes apocryphorum nenias mortuis magis hereticis qꝫ eccleſiaſticis viuis canendas.

Sequitur prologus in Mattheum.

Mattheus cuꝫ primo p̄dicaſſet euangelium in iudea: volens tranſire ad gentes primus euangeliū ſcripſit hebraice qđ fratribus a quibus ibat: ad memoriā reliquit. Sicut enim neceſſe fuit ad confirmationem fidei euangelium predicare: ſic et cōtra hereticos ſcribi. Cum autem plures euangelium ſcripſerint: quattuor tantum habent auctoritatis teſtimonium: q᷑ per quattuor mundi partes fidem annunciant trinitatis: et ſunt quaſi quattuor rote in quadriga domini que vehit eum per predicationē euangelij: ⁊ genus humanuꝫ quadrifida morte peremptum: eorum erat predicatione viuificandum: vnde et aliorum euangelia deciderunt: nec recepta ſunt: q᷑ nolebant prefinitum numerum caſſari: propter virtutem ſacramēti. Deſignātur etiam euangeliſte quattuor figuris que nō ſunt deceptorie: ſed iocundi myſterij ſibi conſcie. Mattheus in homine itelligitur quia circa humanitatem xp̄i principaliter imoratur. Marcus in leone: quia agit de reſurrectione. Lucas in vitulo: agens de ſacerdotio. Joannes in aquila: ſcribens ſacramenta diuinitatis Chriſtus vero quem deſcribunt homo fuit de virgine natus. Vitulus in imolatione. Leo in reſurrectione. Aquila in aſcēſione. Vel in homine humanitatis. In vitulo ſacerdotiuꝫ. In leone regnum. In aquila exprimitur diuinitatis ſacramentum.

Incipit argumentuꝫ in euangelium ſm̄ Mattheuꝫ.

Mattheus ex iudea ſicut in ordine p̄mus ponitur: ita euangeliuꝫ in iudea p̄mus ſcripſit: cuius vocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit: duorum in generatiōe chriſti principia preſumens: vnius: cuius prima circumciſio in carne: alterius: cuius ſm̄ cor electio fuit. Ex vtriſqꝫ enim patribus chriſtus. Sicqꝫ quaterdenario numero trifformiter poſito principiuꝫ a credendi ſide in electionis tempus porrigens: ⁊ ex electione vſqꝫ in tranſmigrationis diem dirigens: atqꝫ a tranſmigrationis die vſqꝫ in chriſtum definiens: decurſā aduentus dn̄i oſtendit generationem: ⁊ numero ſatiſfaciens ⁊ tempori: vt ⁊ ſe qđ eſſet oſtēderet ⁊ dei in ſe opus monſtrans: etiam in his quorum genus poſuit: chriſti operantis a principio teſtimonium non negaret. Quarum omnium rerum tempus: ordo: numerus: diſpoſitio vel ratio. quod fidei neceſſarium eſt: deus chriſtus ē: qui factus ex muliere: factus ſub lege: natus ex virgine: paſſus in carne: omnia i cruce fixit: vt triumphans ea in ſemetipſo reſurgens in corpore ⁊ patris nomen in patribus filio: ⁊ filij nomen patri reſtituens in filijs: ſine principio ſine fine: oſtendens vnum ſe cum patre eſſe: quia vnus eſt. In quo euangelio vtile eſt deſiderantibus deuꝫ: ſic prima vel media vel perfecta cognoſcere: vt ⁊ vocationem apoſtoli ⁊ opus euāgelij ⁊ dilectionem dei in carne naſcentis per vniuerſa legentes intelligant: atqꝫ id in eo in q̄ apprehenſi ſunt ⁊ apprehendere appetunt: recognoſcant. Nobis enim hoc in ſtudio argumenti fuit: ⁊ fidem facte rei tradere ⁊ operantis dei intelligendam diligenter eſſe diſpoſitionem querentibus non tacere.

Explicit argumentum. Incipit euangeliuꝫ ſm̄ Mattheum. Capitulum. I.

Cap. i Natiuitas chriſti.
2 Magi cum muneribꝰ ve
niūt. ⁊ ioſeph ab angelo p
viſū admonitus cū puero
⁊ matre eius in egyptum
fugit: infantes īterficiunť
regreſſio ieſu chriſti ex egypto.
3 De baptiſmate iohannis in iordane: ⁊ de
chriſti baptiſmate.
4 Jeſus poſt ieiuniū quadraginta dieꝝ ⁊ q̄
draginta noctiū tēptať a diabolo. Petrū
⁊ andreā ⁊ iacobū ⁊ ioannē piſcatores cō
uocauit: ⁊ circuiens galileā varios lāguo
res hominum curat.
5 Beatitudinis ⁊ cetera mandata: ⁊ de ho
micidio. de oblatione. de adulterio. de ocu
lo vť manu eruēda: vxorē niſi ob adulteriū
dimittendā. de iuramētis. de oculo. ⁊ dē
te. inimicos diligendos. ⁊ elemoſynis.
6 Oratio. ieiuniū. de theſauro in celū. lucer
nā corporis eſſe oculū: ⁊ nō poſſe duobus
dominis ſeruire. nec cogitanduꝫ de eſca ⁊
veſtimēto: volatibꝰ agri ⁊ ſollitudie diei.
7 Nō eſſe iudicandum de feſtuca ⁊ trabe in
oculo de margaritis ante porcos non eſſe
ponendas petendum. querendū. ⁊ pulſā
dum de pſeudo ꝓphetis: q non ois qui
dicit mihi dn̄e domine intrabit in regnuꝫ
celorū. de domo edificata ſupra petrā vel
arenam.
8 Deſcendens de monte leproſū mundat.
puerū eſſe turionis paralyticuꝫ curat: ſo
crum petri a febribus liberat. de plurimis
curatis ⁊ ſcribe volenti ſe ſequi dicit: non
habere filiū hoīs: vbi caput ſuum reclinet
atqꝫ vt alius relicto patris corpore ſequať
precepit: in naui cum dormientē excitant
diſcipuli vt tēpeſtatem ſedaret: ⁊ in terra
geraſenoꝝ demonia eiecit.
9 Vbi paralyticus lectū fert: Matheū con
uocat a phariſeis murmurantibus de cō
uiuio publicanoꝝ dicit nō eſſe opus ſanis
medicum diſcipulis iohānis interrogan
tibus quare nō ieiunarent diſcipuli eius
parabolā ponit panni ſciſſure ⁊ vtris ⁊ vi
ni. filiam principis mortuam dum vadit
ſuſcitare: mulierem a profluuio liberat. ce
cis oculi aperiunť. ſurdum ⁊ mutum de
monium eijcitur: ⁊ in principe demonio
rum id facere dicunt.
10 Duodecim aplōs ꝑmittit cum omni do
ctrina ac dicit: Quod non venit pacē mit
tere in terram ſed gladium.
Johannes de carcere ad ieſum. ⁊ ieſus d̄ 11
iohāne ad turbas loquiť: atqꝫ icrepat ciui
tates que penitentiam nō egerunt. Cōfeſ
ſio ieſu ad patrē: ⁊ iugū dn̄i leue eſſe.
Diſcipuli ſpicas vellūt: manū aridam ſa 12
nat hoiem a demonio cecū ⁊ mutū curat:
⁊ in principe demonioꝝ id facere opinan
tes deſtruit: phariſeis ſignuꝫ petentibus
ione ⁊ niniuitaꝝ ſignum tradit: ⁊ matreꝫ
⁊ fratres ſpernit.
Sedens in nauicula ieſus turbis parabo 13
las exponit ideſt ſeminantis ſeu ieu cente
ſimum ſexageſimum ⁊ triceſimum: de ʒi
ʒania ⁊ tritico ⁊ grano ſynapis: a fermē
to abſcōdito in farina: ⁊ exoluit diſcipulis
parabolas ʒiʒanioꝝ: parabolas de theſau
ro in agro: ⁊ bona margarita: de rhete in
mare miſſo: prophetam in patria ſua ſine
honore eſſe.
De iohannis capite in diſco: ⁊ qnqꝫ pani 14
bus ⁊ duobus piſcibus in qnqꝫ milia vi
roꝝ. Jeſus ſupra mare ambulat ⁊ petruꝫ
mergentē apprehēdit: ⁊ in terra geneſar
multos languores curat.
De manibus lauandis: ⁊ de his q̄ de ore 15
exeunt: q coinquinant: nō que intrant ī ho
minem: filiā mulieris ſyropheniſſe a de
monio curat: ⁊ ſecꝰ mare galilee claudos
cecos ⁊ mutos ſanat: de ſeptē panibus: ⁊
paucis piſcibus quattuor milia hominuꝫ
ſatiauit.
De ſigno ione ꝓphete: de fermento pha 16
riſeorum: de epiſcopatu petri: quem icre
pat ac dicit crucem ſuā tollere debere vnū
quēqꝫ qui velit dn̄m ſequi: ⁊ dicit nō viſu
ros quoſdā mortē donec videant filiū ho
minis in regno ſuo venire.
Jn monte cum moyſe ⁊ helia apparet: ⁊ 17
vox de celo ad eum: inde deſcendentibus
heliam iam fuiſſe ⁊ non eſſe ſuſceptuꝫ ma
nifeſtat: puerum lunaticum ſaluat. ⁊ de fi
de vt granum ſynapis docet: de ſtatere in
ore piſcis.
De humilitate pueri: de manu ⁊ pede ⁊ 18
oculo eruendo: ⁊ nec contemnendos par
uulos quorum angelos faciem patris i ce
lis ſemper videre teſtatur. Correptio fra
trum. q indulgeri debeant alterutrum vſ
que ſeptuagies ſepties: de eo qui conſer
uum ꝓpter denarios centum ſuffocat.
Vxoreꝫ nō debere dimitti: ⁊ de eunuchis 19

ſtandos nō ce arcēdos a bñdictiōe: diuitē
difficile introire in regnū celoꝝ: ⁊ cētuplū
recepturū qui omnib⁹ renūciat.
20 Primos nouiſſimos fieri: ꝑabola opatio
rū ī vineā cōductoꝝ: de filijs zebedei: ⁊ d̄
ꝑmis accubitis cene: de duobus cecis ſec⁹
viam ſedentibus.
21 De aſina ⁊ pullo eius: ⁊ vbi nūmularios
eiecit de tēplo: clamātib⁹ pueris oſanna:
de ficu q̄ arida facta eſt: interrogat̄ i q̄ ꝑtāte
h̄ faceret. Ipſe iterrogat de iohānis bap/
tiſmate: ⁊ ſubiūgēs ꝑabolas hoīs q̄ filios
ſuos i vineā mittit: ⁊ ꝙ publicani ⁊ mere/
trices ī regno dei multos ſacerdotū et ſcri/
baꝝ ſint ꝑceſſuri: dicit parabolā de vinito
rib⁹. qui interficiūt ad ſe miſſos.
22 Parabola vbi inuitati ꝯtēnūt venire ad
nuptias. de iſcriptōe ⁊ imagine ceſarꝭ: de
muliere q̄ ſeptē frēs habuit: tēptat⁹ a pha
riſeis iīrogat eos de xp̄o cui⁹ filius eſſet.
Ad diſcipulos dixit vt q̄ phariſei dicūt fiāt
23 ſ; q̄ faciūt nō fiāt icrepat ſcribas ⁊ phariſe
os: de ꝓſelito: de iuramento de camelo ⁊
culice: et catino lauādo: et monumētꝭ de
albatꝭ: et monumētis ꝓphetaꝝ: et alijs ml
tis hierlm.
De ſtructura tēpli: et ſignis nouiſſimorū
24 dieꝝ et diebus breuiatꝭ: de pſeudo xp̄is: ⁊
pſeudo ꝓphetꝭ: de aduētu ſaluatorꝭ: ⁊ de
caſu elementoꝝ.
De decē virginib⁹: de talētis: de ouib⁹ a
25 dextris ⁊ hedis a ſiniſtris: de opib⁹ eorū.
De iudeoꝝ cōſilio: de comprehēdēdo ie/
26 ſū de mlīere que vnguēto ꝑfudit ieſu;: iu
das ꝑmiū petit vt tradat ieſū: cenās de iu/
da traditore ſuo ad diſcipulos loqtur: obla
tio ei⁹ petro dicit ꝙ ter abnegatur⁹ eū eſſ;
Oratōes ieſu ad patrē: iudas ieſū in oſcu
lo tradit: ⁊ petrus auriculā ſuo abſcidit.
Jeſus falſis teſtibus cōdemnat̄ ⁊ illudit̄:
petrus tertio abnegat ⁊ lachrymat̄.
Jeſus pilato traditur: iudas laqueo ſe ſuſ
27 pendit: de agro figuli: iudicium pilati: ⁊ d̄
barraba latrone: de chlamyde coccineo: d̄
corona de arundine: de genufleriōe ⁊ illu
ſione dicentiū. Aue rex iudeoꝝ: ⁊ expuiti
one in eū ⁊c. Simonis angariatōe vt cru
cem tolleret: de felleo humore: ⁊ crucifixio
ne ei⁹: de veſtimētis: de ſcripto rex iudeo
rū: de crucifixiōe latronū: de blaſphemijs
de tenebris factis: de domī clamore ⁊ mor
te: ⁊ alijs que contingebāt in morte: de ſe/
pultura dñi: ⁊ de cuſtodia circa ſepulchrū.
Reſurrectio dñi: ⁊ qualiter appatuit poſt 28
hec: de pecunia data cuſtodibus: ⁊ manda
tum de baptiſmate.

¶ Explicit regiſtrum. Incipit
euangelium Mathei.
Capitulum. I

A
Liber gene, Luc.3.e.
rationis ieſu xp̄i filij da Joha.1.a.
uid filij abraā. Abra Gen.21.
am genuit yſaac. yſaac Gen.25.
aūt genuit iacob. iacob Gen.29.
aūt genuit iudā ⁊ frēs
eius. iudas aūt genu Gen.38.
it phares ⁊ zarā de thamar. Phares aūt
genuit eſrom: eſrom aūt genuit arā. Arā
autē genuit aminadab: aminadab aūt ge
nuit naaſon. Naaſon autē genuit ſalmon
ſalmon autē genuit booz de raab. Booz
aūt genuit obeth ex ruth: obeth autē genu
it ieſſe. Ieſſe autē genuit dauid regē: da/
uid autē rex genuit ſalomonem ex ea que
fuit vrie. Salomon autem genuit roboā
roboam autē genuit abiam. Abia autem
genuit aſa: aſa autē genuit ioſaphat. Jo/
ſaphat autem genuit ioram: ioram autem
genuit oziam. Ozias autem genuit ioa/
than: ioathan autē genuit achaz. Achaz
aūt gēuit ezechiā: ezechias autem genuit
manaſſen: manaſſes autem genuit amon
Amon autem genuit ioſiam: ioſias autē
genuit iechoniam ⁊ fratres eius in tranſ/
migratione babylonis. Et poſt tranſmi/
grationem babylonis: iechonias genuit
ſalathiel: ſalathiel autem genuit zorobabel
Zorobabel autem genuit abiud: abiud au
tem genuit eliachim. Eliachim autem ge/
nuit azor: azor autem genuit ſadoch. Sa/
doch autem genuit achim: achim autē ge
nuit eliud. Eliud autē genuit eleazar: elea
zar autem genuit mathan. Mathan autē
genuit iacob: iacob autem genuit ioſeph
virū marie: de qua natus eſt ieſus qui vo
catur chriſtus. Omnes itaq; generatiōes
ab abraam vſq; ad dauid: generationes
quattuordecim: Et a dauid vſq; ad tranſ/
migrationem babylonis: generationes
quattuordecim: ⁊ a tranſmigratione ba/

B bylonis vſqȝ ad chriſtum: generationes
quattuordecim. Chriſti autem generatio
Luc.i.c. ſic erat. ¶ Cum eſſet deſponſata mater ieſu
maria ioſeph: antequam conuenirēt: inuen
ta eſt in vtero habens de ſpiritu ſancto.
Joſeph autem vir eius cū eſſet iuſtus: ⁊
nollet eam traducere: voluit occulte dimit
tere eam. Hec autem eo cogitāte: ecce an
gelus domini apparuit in ſomnis ioſeph
dicens. Joſeph fili dauid: noli timere ac/
cipere mariam coniugem tuam. Quod
enim in ea natum eſt: de ſpiritu ſancto eſt
Pariet autem filium: ⁊ vocabis nomen
eius ieſum. Ipſe enim ſaluum faciet popu
lum ſuum a peccatis eorum. Hoc autem
totum factū eſt: vt adimpleretur quod di
Eſa.7. ctum eſt a domino per prophetam dicentē
¶ Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet fi/
lium: ⁊ vocabitur nomen eius emanuel:
quod eſt interpretatum nobiſcum deus.
Exurgens autem ioſeph a ſomno fecit ſi/
cut precepit ei angelus dn̄i: ⁊ accepit con/
iugem ſuam. Et non cognoſcebat eā do
nec peperit filium ſuum primogenitum: ⁊
vocauit nomen eius ieſum. II
Cum natus eſſet ieſus in bethle
em iude in diebus herodis re/
C gis: ecce magi ab oriente venerunt hiero
ſolymam dicentes. Ubi eſt qui natus eſt
rex iudeorum. Uidimus enim ſtellā eius
in oriente: ⁊ venimus adorare eum. Au/
diens autem herodes rex turbatus eſt ⁊
omnis hieroſolyma cum illo. Et congre/
gans omnes principes ſacerdotum ⁊ ſcri
bas populi ſciſcitabatur ab eis vbi chri/
Johā.7.f. ſtus naſceretur. ¶ At illi dixerunt ei. In
bethleem iude. Sic enim ſcriptū eſt per
Michee.5. prophetam. ¶ Et tu bethleem terra iuda:
nequaq̄ minima es in principibus iuda.
Ex te enim exiet dux qui regat populum
meum iſrael. Tunc herodes clam voca/
tis magis: diligenter didicit ab eis temp⁹
D ſtelle que apparuit eis ⁊ mittens illos in
bethleem: ⁊ dixit. Ite ⁊ interrogate diligē
ter de puero: ⁊ cum inueneritis renuncia
te mihi: vt ⁊ ego veniens adorē eū. Qui
cū audiſſent regē abierunt. Et ecce ſtella
quam viderant in oriente: antecedebat eos
Tobie.ii. vſqȝ dum veniēs ſtaret ſupra vbi erat pu
er. Uidentes autem ſtellam ¶ gauiſi ſunt
gaudio magno valde. Et intrantes do/
mum inuenerunt puerum cum maria ma
tre eius: ⁊ procidentes adorauerunt eum
⁊ apertis theſauris ſuis obtulerunt ei mu
nera: aurum thus ⁊ myrrham. Et reſpō E
ſo accepto in ſomnis ne redirent ad hero
dem: per aliam viam reuerſi ſunt in regio
nem ſuam. Qui cum receſſiſſent: ecce an/
gelus domini apparuit in ſomnis ioſeph
dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrē
eius ⁊ fuge in egyptum: ⁊ eſto ibi vſqȝ dū
dicam tibi. Futurum eſt enim: vt herodes
querat puerum ad perdendum eū. Qui
conſurgens accepit puerum ⁊ matrē eius
nocte: ⁊ ſeceſſit in egyptum. Et erat ibi vſ
qȝ ad obitum herodis: vt impleretur qđ
dictum eſt a domino per prophetam dicē/ F
tem. ¶ Ex egypto vocaui filium meum. Oſee.ii.
Tunc herodes videns quoniam illuſus
eſſet a magis: iratus eſt valde: ⁊ mittens
occidit omnes pueros qui erant in bethle
em ⁊ in omnibus finibus eius a bimatu
⁊ infra: ſecundum tempus quod exquiſie
rat a magis. Tunc adimpletū eſt: quod
dictum eſt per hieremiam prophetam di/
centem. ¶ Vox in rama audita eſt: plora/ Hier.3.c.31
tus ⁊ vlulatus mult⁹: rachel plorans fili Th.i.
os ſuos: ⁊ noluit conſolari quia non ſunt
Defuncto autē herode: ecce angelus do
mini apparuit in ſomnis ioſeph in egyp/
to dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ ma/
trem eius: ⁊ vade in terram iſrael. Defū B
cti ſunt enim qui querebant animam pue/
ri. Qui conſurgens accepit puerum ⁊ ma
trem eius: ⁊ venit in terram iſrael. Audi
ens autem q̄ archelaus regnaret in iudea
pro herode patre ſuo: timuit illo ire: ⁊ am
monitus in ſomnis seceſſit in partes gali/
lee. Et veniēs habitauit in ciuitate que vo
catur nazaret: vt adimpleretur quod dic/
tum eſt per prophetas: quoniā nazareus.
vocabitur. III
In diebus autem illis venit io/ A
hannes baptiſta ¶ predicans in Luc.3.a.
deſerto iudee ⁊ dicens. ¶ Pe/ Ecc.17.
nitentiam agite: appropinquabit enim re/
gnum celorum. Hic eſt enim de quo di/
ctum eſt per Eſaiam prophetam dicentē. Eſa.40.
¶ Vox clamantis in deſerto parate viam Mar.i.a.
domini: rectas facite ſemitas eius. Ipſe Johā.i.c.
autem iohannes habebat veſtimentū de B
pilis camelorum: ⁊ zonam pelliceam cir/
ca lumbos ſuos. Eſca autem eius erat
locuſte: ⁊ mel ſilueſtre. Tunc exibat

adʼeū hieroſolyma ⁊ omnis iudea: ⁊ oīs
Luc..b. regio circa ioꝛdanē ¶ ⁊ baptizabant ab eo
Johan.3.c. in ioꝛdane confitētes peccata ſua. Vidēs
E autem multos phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ ve
nientes ad baptiſmū ſuū: dixit eis. ¶ Pro/
genies viperarū: qs demonſtrabit vobiſ
Luc.3.b. fugere a ventura ira. ¶ Facite ġ fructū di/
gnū penitentie. Et ne velitis dicere intra
D vos: prēm habem⁹ abraā. Dico eni; vo
bis: qm̄ potēs ē deus de lapidib⁹ iſtis ſu
ſcitare filios abrahe. Iā eni ſecuris ad ra
j.7.d. E dicē arboꝝ poſita ē. ¶ Oīs ġ arboꝛ q̄ nō
facit fructum bonū excidet: ⁊ in ignē mit
Mr.i.b. Lu tet. ¶ Ego q̇dē baptizo vos in aquā i pe/
3.d. Joh.i.d nitentiā q aūt poſt me venturus ē: foꝛtioꝛ
Act.i.a.⁊.ii. me eſt: cui⁹ nō ſū dignus calciamēta poꝛ
b.⁊.19.a. tare. Ipſe vos baptizabit in ſpū ſancto et
igni. Cuius vētilabꝛū in manu ſua: ⁊ p/
mūdabit arēā ſuā: ⁊ ꝯgregabit triticū in
F hoꝛreū ſuū: paleas aūt ꝯburet igni inexti
Mar.i.b. guibili. ¶ Tūc venit ieſus a galilea in ioꝛ
danē ad iohānē vt baptiçaret ab eo. Jo
hannes aūt ꝓhibebat eū dicēs. Ego a te
debeo baptiçari: ⁊ tu venis ad me? Rñ/
dens aūt ieſus dixit ei. Sine mō. Sic eni
decet nos iplere oēm iuſtitiā. Tunc dimi
ſit eū. Baptizatus autē ieſus: cōfeſtim aſ
B cēdit de aqua: Et ecce aperti ſunt ei celi: ⁊
vidit ſpm̄ dei deſcendentē ſicut colūbam
⁊ venientē ſup ſe. Et ecce vox de celo di/
Mar.i.b. j. cēs. ¶ Hic ē filius meus dilectus: in quo
17.b. mihi complacui. IIII
A Tūc ieſus ductus ē in deſertum
Mr.i.b Lu a ſpiritu ¶ vt temptaret a diabolo
4.a. Lu.4.a ¶ ⁊ cū ieiunaſſet q̄draginta diebuſ
Mar.i.b. ⁊ q̄draginta noctib⁹: poſtea eſuriit. Et ac
Ex.34. B cedens tēptatoꝛ dixit ei. Si filius dei es:
dic vt lapides iſti panes fiāt. Qui reſpō
Deut.8. dēs dixit. Scriptū ē. ¶ Nō i ſolo pane vi
uit hō: ſed in omni ℣bo qđ procedit de oꝛe
dei. Tunc aſſumpſit eū diabolus i ſcāꝫ ci
uitatē: ⁊ ſtatuit eū ſup pinnaculū templi:
⁊ dixit ei: Si filius dei es mitte te deoꝛſuꝫ
Ps.90. Scriptū ē eni ¶ q: angelis ſuis mandauit
de te: ⁊ in manibus tollēt te: ne forte offen
das ad lapidē pedē tuū. Ait illi ieſus rur
Deut.6. ſum: Scriptū ē. ¶ Nō tēptabis dominuꝫ
C deū tuum. Iterꝝ aſſumpſit eū diabolus in
montē excelſum valde: ⁊ oñdit ei oīa reg̃
mūdi ⁊ gloriā eoꝝ: ⁊ dixit ei. Hec oīa ti/
bi dabo: ſi cadēs adoraueris me. Tūc di
Deut.6.⁊.10 cit ieſus ei. Vade ſathana. Scriptū ē eni

¶ Dominū deum tuū adorabis: ⁊ illi ſoli Apoc.15.c.
ſeruies. ¶ Tūc reliqt eū diabolus: ⁊ ecce Mar.i.b.
angeli acceſſerūt ⁊ miniſtrabant ei. ¶ Cum D
aūt audiſſet ieſus q2 iohānes traditus eēt Mr.i.c. Jo.
receſſit in galileā. ¶ Et relicta ciuitate na/ 3.c. Jo.2.c.⁊
çareth: venit ⁊ habitauit i ciuitate caphar 4.f.
naū maritima: in finibus çabulon ⁊ nep
tali: vt adimpleret quod dictū eſt per eſaiā
ꝓphā. ¶ Terra çabulō ⁊ terra neptali: via Eſaie.9.
maris tranſ ioꝛdanē galilee gentiū: popu
lus q ambulabat i tenebris vidit lucē ma
gnā: ⁊ ſedentibus in regiōe vmbꝛe moꝛ/ E
tis lux oꝛta eſt eis. Exinde cepit ieſus p̄di
care ⁊ dicere. ¶ Penitentiā agite: appro Mar.i.c. j.
pinquabit eni regnū celoꝝ. Ambulās au io.b.
tē ieſus iuxta mare galilee: vidit duos fra
tres ſimonē q vocat petrus: ⁊ andreā fra
trē eius: mittētes rethe in mare. ¶ Erant Mr.i.c. Lu
eni piſcatoꝛes. Et ait illis: venite poſt me 5.b. j.8.c.
⁊ faciā vos fieri piſcatoꝛes hoīum. At il/ F
li ꝯtinuo relictis retib⁹ ſecuti ſunt eum.
¶ Et ꝓcedens inde vidit alios duos frēs Mar.i.c.
iacobū çebedei ⁊ iohānē frēm eius in na
ui cū çebedeo pr̄e eoꝝ reficiētes retia ſua
⁊ vocauit eos. Illi aūt ſtatī relictis retib⁹ B
⁊ patre: ſecuti ſunt eū. ¶ Et circuibat ieſ⁹ Mar.3.b.
totā galileā docens i ſynagogis eoꝝ: ⁊ p̄ Lu.4.b. Jo
dicans euangeliū regni: ⁊ ſanans omnē 6.a.
languoꝛē ⁊ oēm infirmitatē a poplo. Et
abiit opinio eius in totā ſyriā: ⁊ obtulerūt j.14.g.
ei oēs male habētes varijs languoꝛibus
⁊ tormētis ꝯpꝛehēſos ⁊ q demonia habe
bant ⁊ lunaticos: ⁊ paralyticos: ⁊ curauit
eos. Et ſecuti ſunt eum turbe multe de ga
lilea ⁊ decapoli: ⁊ de hieroſolymis ⁊ đ iu
dea: ⁊ de tranſ ioꝛdanē. V.
Videns aūt ieſus turbas: aſcendit A
in mōtē: ⁊ cū ſediſſet: acceſſerūt
ad eum diſcipuli eius ¶ ⁊ aperiēs Luc.6.c.
os ſuū docebat eos dicens. Beati paupe
res ſpū: qm̄ ipſi poſſidebūt terrā. ¶ Bti Luc.6.c.
q lugent: qm̄ ipſi ꝯſolabūt. Beati q eſu/
riunt ⁊ ſitiunt iuſtitiam: qm̄ ipſi ſaturabū
tur. Beati miſericoꝛdes: qm̄ ipſi miſericoꝛ
diā conſequent. Beati mūdo coꝛde: qm̄
ipſi deū videbunt. Beati pacifici: qm̄ filij
dei vocabūt. ¶ Beati qui pſecutionē pati i.Pe.3.c.
unt ꝓpter iuſtitiā: qm̄ ipſoꝝ eſt regnum
celoꝝ. ¶ Beati eſtis cū maledixerint vo/ Luc.6.d.
bis hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint ⁊ dixerint
omne malū aduerſū vos mentientes ꝓ/
pter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces

vestra copioſa eſt in celis. Sic eni pſecuti
B ſunt ꝓphetas q fuerint an vos. Vos eſtis
Mar.9.g. ſal terre. ¶ Quod ſi ſal euanuerit: in q ſali
Luc.14.g. etur. Ad nihilū valet vltra: niſi vt mittat
foras. ⁊ conculcet ab hoībus. Vos eſtis lux
Marc.4.d. mundi. ¶ Non pōt ciuitas abſcōdi ſupra
Luc.8.c. ⁊ 11 montē poſita: neq accendunt lucernā: ⁊
c. ponunt eā ſub modio ſed ſup candelabrū
Ro.12.d. vt luceat oibus qui in domo ſūt. ¶ Sic lu
ceat lux vr̄a corā hominibus vt videant
opera veſtra bona: ⁊ glorificent patrē ve
ſtrū q in celis eſt. Nolite putare quoniam
veni ſoluere legē: aut ꝓphetas. Non ve
Luc.16.d. ni ſoluere: ſed adimplere. ¶ Amen quippe
C dico vobis: donec tranſeat celū ⁊ terrā: io
ta vnū aut apex vnus non ꝑteribit a lege:
Ja.2.b. donec oīa fiant. ¶ Qui ergo ſoluerit vnū
de mandatis iſtis minimis ⁊ docuerit ſic
Act.1.a. hoīes: minimus vocabitur in regno ce
Ja.1.d. loꝝ: q aūt fecerit ⁊ docuerit: hic magn⁹ vo
cabit in regno celoꝝ. Dico aūt vobis: q2
niſi abundauerit iuſticia vr̄a pluſq̄ ſcriba
rum ⁊ phariſeoꝝ: nō intrabitis in regnū
Exo.20. celoꝝ. ¶ Audiſtis q2 dictū eſt antiqs: non
Deut.5. occides: q aūt occiderit reus erit iudicio.
Jacobi.5.d. Ego autē dico vobis: q2 oīs q iraſcit fra
tri ſuo: reus erit iudicio. Qui autē dixerit
fratri ſuo racha reus erit cōcilio. Qui aūt
Leuit.22. dixerit fatue: reus erit gehēne ignis. ¶ Si
Eccle.35. ergo offers munus tuū ad altare ⁊ ibi re
Deut.15. cordatus fueris: q2 frater tuus hꝫ aliquid
Malachie.1. aduerſū te: relinque ibi munus tuū ante
Luc.2.g. altare: ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo
⁊ tunc veniēs offeres munus tuū. ¶ Eſto
ꝯſentiens aduerſario tuo cito: dū es cum
eo in via: ne forte tradat te aduerſarius iu
dici: ⁊ iudex tradat te miniſtro: ⁊ in carce
rem mittaris. Amē dico tibi: nō exies inde
1.15.g. donec reddas nouiſſimū quadrantem.
Exo.20.c. ¶ Audiſtis q2 dictū eſt antiqs: nō mecha
Prouer.6. beris. Ego aūt dico vobis: q2 oīs q vide
Jac.2.b. rit mulierē ad concupiſcendū eā: iam me
E chatus eſt eā in corde ſuo. Quod ſi oculus
tuus dexter ſcādalizat te erue eū ⁊ proijce
abs te. Expedit enim tibi vt pereat vnū
membroꝝ tuoꝝ: q̄ totū corpus tuū mitta
tur in gehēnā ignis. Et ſi dextera man⁹
tua ſcandalizat te: abſciſe eā ⁊ ꝓijce abs te
Expedit eni tibi vt pereat vnū mēbrorū
tuoꝝ q̄ totum corpus tuū eat in gehēnā.
Deut.24.1. ¶ Dictū eſt aūt: quicūq dimiſerit vxorem
19.b. ſuā: det ei libellū repudij. Ego autē dico

vobis: q2 oīs qui dimiſerit vxorē ſuā: ex Mar.10.a.
cepta fornicationis cauſa: facit eā mecha
ri: ⁊ q dimiſſā duxerit: adulterat. Iterum F
audiſtis q2 dictum eſt antiqs: nō ꝑiurabis
reddes autē dn̄o iuramenta tua. Ego aūt
dico vobis: nō iurare oīo: neq per celū
q2 thronus dei eſt: neq per terrā q2 ſcabel
lū eſt pedū eius. Neq per hieroſolymā
q2 ciuitas eſt magni regis. Neq ꝑ caput
tuū iuraueris: q2 non potes vnū capillū
albū facere: aut nigrū. ¶ Sit aūt ſermo ve Ja.5.c.
ſter: eſt eſt: nō nō: qd̄ autē his abundan
tius eſt: a malo eſt. ¶ Audiſtis q2 dictum Exod.21.
eſt: oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dēte. Ego au Deut.19.
tem dico vobis nō reſiſtere malo: ſꝫ ſiqs Luc.6.d.
te ꝑcuſſerit in dexterā maxillā tuā: prebe
illi ⁊ alterā: ⁊ ei q vult tecū in iudicio con B
tēdere ⁊ tunicā tuam tollere: dimitte ei ⁊
palliū: ⁊ quicunq te angariauerit mille
paſſus: vade cum illo ⁊ alia duo. Qui aūt
petit a te: da ei: ⁊ volenti mutuare a te. ne
auertaris. ¶ Audiſtis q2 dictū eſt diliges Leuit.19.
ꝓximum tuū. ⁊ odio habebis inimicū tuū Luc.6.c.
Ego aūt dico vobis. diligite inimicos ve Ro.12.d.
ſtros. benefacite his q oderūt vos. ⁊ ora Act.7.d.
te ꝓ perſequentibus ⁊ calūniātibus vos.
vt ſitis filij patris veſtri qui in celis ē: qui
ſolem ſuū oriri facit ſuper bonos ⁊ malos.
⁊ pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos. ¶ Si enim Luc.6.c.
diligitis eos q vos diligunt quā mercedē
habebitis? Nōne ⁊ publicani hoc faciunt
Et ſi ſalutaueritis fratres vr̄os tātū. quid
amplius facitis. Nōne ⁊ ethnici hoc faci
unt? Eſtote ergo vos ꝑfecti ſicut ⁊ pater
veſter celeſtis perfectus eſt. VI A

Attendite: ne iuſticiā veſtrā facia
tis corā hoībus vt videamini ab
eis alioqn mercedē nō habebitis
apud patrē vr̄m q i celis ē. Cū ergo facis
elemoſynā. noli tuba canere ante te: ſicut
hypocrite faciūt i ſynagogis ⁊ in vicis vt
honorificentur ab hoibus. Amē dico vo
bis. receperūt mercedē ſuam. Te aūt faciēte
elemoſynam. neſciat ſiniſtra tua qd faciat
dextra tua ut ſit elemoſyna tua i abſcōdito. ⁊
pr̄ tu⁹ qui videt in abſcōdito reddet tibi. Et B
cū oratis. nō eritis ſicut hypocrite q amāt
i ſynagogis ⁊ i āgulis plateaꝝ ſtātes ora
re: ut videant ab hoibus. Amen dico vo
bis: receperunt mercedē ſuā. Tu aūt cū
oraueris. intra i cubiculū tuum. ⁊ clauſo
oſtio. ora patrem tuum in abſcōdito ⁊ pat

tuuſ qui vidit i abſcōdito reddet tibi. Orā
tes āt nolite multū loq: ſicͤ ethnici faciunt.
Putāt.n.q: in multiloquio ſuo exaudian
C tur. Nolite ḡ aſſimilari eis. Scit.n.pa/
Luc.xi.a. ter veſter quid opus ſit vobis: añq̃ꝫ peta/
Ro.8.d. tis eum. ¶ Sic ergo vos orabitis. Pater
I.26.d. noſter qui es in celis: ſcificet̃ nomē tuuꝫ.
Adueniat regnū tuū. ¶ Fiat voluntas tua:
ſicͤ i celo ꝛ i terra. Panē nrm̄ ſupſtāialē
Mr.xi.f. da nobis hodie. ¶ Et dimitte nobis de/
bita nr̄a ſicut ꝛ nos dimittimus debitori/
bus nr̄is. Et ne nos iducas i tēptationē
ſꝫ libera nos a malo. Amen. Si.n. di/
miſeritis hoibus peccā eoꝝ: dimittet ꝛ vo
bis pr̄ veſt celeſtis delicta vr̄a. Si aūt nō
dim.ſerit̃ hoibus. nec pr̄ veſter dimittet
vob̃ peccā vr̄a. Cū aūt ieiunatis. nolite fie/
ri ſicut hypocrite triſtes: Exterminat.n.
D facies ſuas: ut pareāt hoibus ieiunātes.
Amē dico vobis: q2 receperūt mercedē
ſuaꝫ. Tu aūt cum ieiunas vnge caput tu
um ꝛ faciem tuā laua: ne videaris hoib⁹
ieiunās: ſꝫ patri tuo q ē i abſcōſo: ꝛ pr̄ tu
us q videt i abſcōſo reddet tibi. Nolite
theſaurizare vob̃ theſauros in terra: vbi
erugo ꝛ tinea demolitur. ꝛ vbi fures e/
fodiūt ꝛ furant̃. ¶ Theſaurizate aūt vob̃
Luce.12.c. theſauros in celo: ubi nec erugo nec ti/
Mar.10.c. nea demolit̃: ꝛ vbi fures nō effodiūt nec
E furant̃. Vbi eſt theſaurus tuus: ibi eſt ꝛ
Luc.xi.e. cor tuū. ¶ Lucerna corporis tui eſt ocul⁹
tuus. Si oculus tuus fuerit ſimplex totū
corp⁹ tuū lucidū erit. Si autē oculus tu⁹
fuerit nequā: totum corpus tuū tenebro/
ſū erit. Si ḡ lumē qḋ in te eſt. tenebre ſūt
ipſe tenebre quante erūt. ¶ Nemo poteſt
Luc.16.e. duob⁹ dn̄is ſeruire. Aut.n. vnum odio
habebit ꝛ alterū diliget: aut vnū ſuſtine/
bit ꝛ alteꝝ contēnet. Nō poteſtis deo ſer
uire ꝛ māmone. ¶ Ideo dico vobis: ne
Luc.12.c. ſolliciti ſitis aie veſtre qd manducetis:
F neqꝫ corpori vr̄o qd induamini. Nōne
aia plus eſt q̃ꝫ eſca: ꝛ corpus plus q̃ꝫ ve/
ſtimentū. Reſpicite volatilia celi q̄ nō ſe
runt: neqꝫ metunt: neqꝫ ꝯgregant in hor
rea: ꝛ pater veſter celeſtis paſcit illa. Nō
ne vos magis pluris eſtis illis? Quis āt
veſtrū cogitās: pōt adijcere ad ſtaturā ſu
am cubitū vnū. Et de veſtimētis qd ſol/
liciti eſtis. ¶ Cōſiderate lilia agri quō cre
Luc.12.d ſcūt: Nō labořāt: neqꝫ nent. dico autem
vobis. qm̄ nec ſalomō in oī glīa ſua coo/

pertus eſt ſicut vnū ex iſtis. Si.n. fenūꝫ B
agri qḋ hodie eſt ꝛ cras i clibanū mittit̃
deus ſic veſtit: q̃nto magis vos modice fi
dei. Nolite ergo ſolliciti eſſe dicentes: qd
manducabimus: aut qd bibemus: aut q̄
operiemur. Hec.n. oia gentes inquirunt
Scit.n. pater veſter q2 his oibus idige/
tis. ¶ Querite ergo p̄mū regnū dei ꝛ iu/ Luc.12.d.
ſticiā ei⁹: ꝛ h̄ oia adijcient̃ vobis. Nolite
ḡ ſolliciti eē i craſtinū. Craſtin⁹.n. dies
ſollicit⁹ erit ſibiipſi. ſuffīc diei malitia ſua

¶ Nolite iudicar: ꝛ ñ iudicabi VII A
mini nolite ꝯdēnare ꝛ ñ ꝯdēnabimi Lu.6.f. Ro
¶ In q̃ eni iudicio iudicaueritis 14.a.1. cor.4
iudicabimini ¶ ꝛ in q̄ mēſura mēſi fueri/ a. Ja.4.c.
tis remetiet̃ vobis. ¶ Quid aūt vides fe Mar.4.c
ſtucā in oculo fratris tui: ꝛ trabē in oculo Luc.6.f.
tuo nō vides. Aut quō dicis fratri tuo:
frat ſine eijciā feſtucā de oculo tuo: ꝛ ecce
trabes eſt in oculo tuo. Hipocrita eijce
p̄mūꝫ trabē de oculo tuo: ꝛ tunc videbis
eijcere feſtucā de oculo fr̄is tui. ¶ Noli ſā
ctū dare canibus: neqꝫ mittatis margari I.15.c.
tas veſtras ante porcos: ne forte ꝯculcēt B
eas pedibus ſuis ꝛ canes ꝯuerſi dirum/
pant vos. ¶ Petite ꝛ dabit̃ vobis: q̄rite
ꝛ inuenietis: pulſate ꝛ aperiet̃ vobis. Ois Luc.xi.b.
eni q petit accipit: ꝛ q q̄rit inuenit: ꝛ pulſā Ro.10.c.
ti aperiet̃. Aut qs ex vobis hō quē ſi pe/
tierit filius ſuus panē: nunqd lapidē por
riget ei. Aut ſi piſcē petierit: nūqd ſpētē C
porriget ei. Si ḡ vos cū ſitis mali: noſtis
bona data dare filijs veſtris: q̄nto magis
pater veſter qui in celis eſt dabit bona pe
tentibus ſe. ¶ Omnia ergo queciqꝫ vul Luc.6.c. To
tis vt faciant vobis homines: ꝛ vos faci bie.4. Ba.5
te illis. Hec eſt enīꝫ lex ꝛ prophete. ¶ In c. Lu.13.c.
trate per anguſtaꝫ portam: quia lata por
ta ꝛ ſpacioſa via eſt que ducit ad perditio D
nem ꝛ multi ſunt qui itrant per eā. Quā
anguſta porta ꝛ arta via eſt que ducit ad
vitam: ꝛ pauci ſunt qui inueniunt eam.
Attendite a falſis prophetis qui veniunt
ad vos in veſtimentis ouium ſ intrinſe/ I.23.c.
cus autem ſunt lupi rapaces. A fructib⁹
eorum cognoſcetis eos. Nunquid colli/
gūt de ſpinis vuas: aut de tribulis ficus
¶ Sic ois arbor bona fruct⁹ bonos fac̄: Luc.6.f.
mala āt arbor malos fruct⁹ fac̄. Nō pōt
āt arbor mala bonos fruct⁹ facē: neqꝫ ar
bor bōa malos fruct⁹ facē ¶ Ois arbor q̄ I.3.d.
nō fac̄ fructū bonū excidet: ꝛ i ignē mitte E

Ro.2.b. tur. ¶ Igitur ex fructibus eorꝝ cognoſce
4.Eſdre.7. tis eos. ¶ Nõ oĩs q dicit mihi dñe dñe in
Luc.6.g. trabit in regnũ celoꝝ: ſed q facit volunta
tẽ prĩs mei q in celis ẽ ipſe intrabit ĩ regnũ
celoꝝ. Multi dicent mihi in illa die: dñe
dñe nõne in noĩe tuo ꝓphauimus. ⁊ in
F noĩe tuo demonia eiecimus: ⁊ in noĩe tuo
v̄tutes multas fecim⁹: ⁊ tũc ꝯfitebor illꝭ:
Luc.13.f.i. q: nũq̄ noui vos. ¶ Diſcedite a me oẽs
25.g. q opamini iniqtatẽ. Omis ergo qui audit
v̄ba mea hec ⁊ facit ea: aſſimilabit̃ viro
ſapiẽti q edificauit domũ ſuã ſup petrã: ⁊
B deſcẽdit pluuia ⁊ venerũt flumina ⁊ fla-
uerũt vẽti: ⁊ irruerũt ĩ domũ illã ⁊ nõ ce
Luc.6.g. cidit. Fũdata eñi erat ſup petrã. ¶ Et oĩs
q audit v̄ba mea h: ⁊ nõ facit ea ſilis erit
viro ſtulto q edificauit domũ ſuã ſup ha
renã: ⁊ deſcẽdit pluuia ⁊ venerũt flumĩa
⁊ flauerũt vẽti ⁊ irruerũt ĩ domũ illã: ⁊
Mar.1.d. cecidit: ⁊ fuit ruĩa ei⁹ magna. ¶ Et factũ
Luc.2.g. eſt cũ ꝯſumaſſ; ieſus v̄ba hec: ãmirabã
tur turbe ſup doctrina eius. Erat eñi do
cẽs eos ſicut ptãtem habens ⁊ nõ ſicut
A ſcribe eoꝝ ⁊ phariſei. VIII.
Mat.1.g. Cum aũt deſcẽdiſſet ieſus de mõ
Luc.5.c. te ſecute ſũt: eũ turbe mlte. ¶ Et ec
ce leproſus veniẽs adorabat eũ
dicẽs. Dñe ſi vis potes me mũdare. Et
extẽdẽs ieſus manũ tetigit eũ dicẽs. Vo
i.9.f.⁊.12.b lo mũdare. Et ꝯfeſti mũdata ẽ lepra eius
⁊.17.c.Mr. Et ait illi ieſus. ¶ Vide nemini dixeris
7.g.⁊.9.b. ſ; vade oñde te ſacerdoti: ⁊ offer munus
B tuũ qđ p̄cepit moyſes ĩ teſtimoniũ illis
Luc.7.a ¶ Cũ aũt itroiſſet capharnaũ: acceſſit ad
Jo.4.g. eũ centurio rogãs eũ dicẽs. Dñe puer me
us iacet ĩ domo paralyticus: ⁊ male torq̄t̃.
Et ait illi ieſus. Ego veniã ⁊ curabo eũ.
Et rñdẽs centurio ait. Dñe nõ ſũ dignus
vt intres ſub tectũ meũ: ſ; tñ dic v̄bo ⁊ ſa
nabit̃ puer me⁹. Nã ⁊ ego hõ ſũ ſub ptã
te ꝯſtitut⁹, hñs ſub me milites ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit: ⁊ alio veni ⁊ venit: ⁊ ſuo
C meo fac hoc: ⁊ facit. Audiẽs aũt ieſus mi
Luc.7.b. ratus ẽ: ⁊ ſeq̄ntibus ſe dixit. ¶ Amen di
Luc.13.f. co vobis nõ inueni tãtã fidẽ in iſrl'. Dico
aũt vobis: q multi ab oriẽte ⁊ occidente
veniẽt ⁊ recũbẽt cum abrahã ⁊ yſaac ⁊ ia
cob ĩ regno celoꝝ. filij aũt regni eiicient̃
Luc.13.f. in tenebras exteriores. ¶ Ibi erit flet⁹ et
Luc.7.a. ſtridor dẽtiũ. ¶ Et dixit ieſus cẽturioni.
Mar.1.c. vade: ⁊ ſicut credidiſti fiat tibi: ⁊ ſanatus
Luc.4.f. ẽ puer ex illa hora. ¶ Et cũ veniſſet ieſus

in domũ petri vidit ſocrũ ei⁹ iacẽtẽ ⁊ fe-
bricitãtẽ: ⁊ tetigit manũ eius ⁊ dimiſit eã
febris: ⁊ ſurrexit ⁊ miniſtrabat eis. Veſpe
aũt facto: obtulerũt ei multos demõia hñ
tes: ⁊ eiiciebat ſpũs v̄bo: ⁊ oẽs male hñ
tes curauit: vt adĩpleret̃ qđ dictũ ẽ p eſa
iã ꝓphetã dicentẽ. ¶ Ipſe ĩfirmitates no Eſaia.53.
ſtras accepit. ⁊ egrotatões nr̃as portauit
Vidẽs aũt ieſus turbas multas circũ ſe
iuſſit diſcipl'os ire trãſfretũ. ¶ Et accedẽs Luc.9.g.
vnus ſcriba ait illi. Mgr̃ ſequar te quo-
cũq; ieris. Et dicit ei ieſus. Vulpes foue
as hñt: ⁊ volucres celi nidos. ¶ Filius aũt 3.Reg.19.
hoĩs nõ habet vbi caput ſuum reclinet.
Ali⁹ aũtẽ de diſcipulis eius ait illi. Dñe
pmitte me p̄mum ire ⁊ ſepelire patrẽ me
uũ. Jeſus aũt ait illi. Seq̄re me ⁊ dimit- E
te mortuos ſepelire mortuos ſuos. Et a
ſcendẽte eo in nauiculã: ſecuti ſunt eum
diſcipuli eius: ⁊ ecce mot⁹ magnus fact⁹
eſt in mari: ita vt nauicula operiret̃ flucti-
bus. Ipſe vero dormiebat. ¶ Et acceſſe- 2.Paral.20
rũt ad eũ diſcipuli eius. ⁊ ſuſcitauerũt eũ
dicẽtes. Dñe ſalua nos: perimus. Et dic
eis ieſus. ¶ Quid timidi eſtis modice fi- Mar.4.g.
dei. Tunc ſurgẽs imꝑauit vẽtis ⁊ mari Luc.8.d.
⁊ facta eſt tranqllitas magna. Porro ho F
mĩes mirati ſunt dicẽtes. Qualis ẽ hic:
q: venti ⁊ mare obediunt ei. Et cum ve-
niſſet ieſus trans fretũ in regione geraſe
norũ occurrerunt ei duo. ¶ hñtes demo- Mar.5.a
nia de monumentis exeũtes ſeui nimis:
ita vt nemo poſſet tranſire p viã illam.
Et ecce clamauerũt dicentes. Quid no- B
bis ⁊ tibi ieſu fili dei. Veniſti huc añ tẽ-
pus torq̄re nos. Erat aũt nõ longe ab il
lis grex multoꝝ porcoꝝ paſcẽs. Demo
nes aũt rogabãt eũ dicentes. ¶ Si eiicis Mar.5.b.
nos hinc: mitte nos ĩ gregẽ porcoꝝ. Et Luc.8.e
ait illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in
porcos. Et ecce magno ĩpetu abiit totus
grex p̄ceps ĩ mare: ⁊ mortui ſũt in aq̄s.
Paſtores aũt fugerũt: ⁊ veniẽtes ĩ ciuita
tem: nũciauerũt hec oĩa: ⁊ de his q demo
nia habuerãt. Et ecce tota ciuitas exiit ob
uiã ieſu: ⁊ viſo eo rogabãt eũ vt tranſiret
a finibus eorum. IX A
ET aſcẽdẽs ieſ⁹ ĩ nauiclã trãſfreta Mr.2.a.L.
uit ⁊ vẽit ĩ ciuitatẽ ſuã. et ecce offere 5.d.Jo.5.b
bãt ei paralyticũ iacẽtẽ ĩ lecto. vidẽs
aũt ieſus fidẽ illoꝝ. dixit paralytico. cõfide
fili. Remittũt̃ tibi pctã tua. Et ecce qdã

de ſcribis dixerunt intra ſe. Hic blaſphe
mat. Et cū vidiſſet ieſus cogitatiões eoꝝ
dixit: Vtquid cogitatis mala i cordibꝰ vrīs.
Mar.2.b. ¶ Quid ē facilius dicē: dimittūt tibi pctā
Luc.5.c. tua: an dicē ſurge ⁊ ābula? Vt aūt ſciatis
qꝛ filiꝰ hoīs hꝫ ptātē i tra dimittēdi pctā:
Joh.5.b. tunc ait paralytico. ¶ Surge tolle lectū tuū
⁊ vade ī domū tuā. Et ſurrexit: ⁊ abijt in
domū ſuā. Videntes aūt turbe timuerunt
Luc.19.g. ¶ ⁊ glorificauerunt deū q dedit poteſtatē
Mar.2.c. talē hoībus. ¶ Et cū trāſiret īde ieſus: vi
Luc.5.f. dit hoīem ſedentē ī teloneo: mattheū noīe
Mar.2.d. Et ait illi: Seqre me ¶ Et ſurgēs ſecutus
Luc.5.f. ē eū. Et factū ē diſcūbēte eo ī domo: ecce
multi publicani ⁊ pctōres veniētes diſcū
C bebāt cū ieſu ⁊ diſcipulis eius. Et vidētes
Mar.2.d. phariſei dicebant diſcipulis eius. ¶ Qua
Luc.5.f. re cū publicāis ⁊ pctōribꝰ manducat mgr
Mar.2.e. vr. At ieſus audiēs ait. ¶ Nō ē opus va
lētibꝰ medicus: ſꝫ male hñtibus. Euntes
aūt diſcite qd ē: miāꝫ volo ⁊ nō ſacrificiū
Nō eni veni vocare iuſtos ſed peccatores
Tūc acceſſerūt ad eū diſcipuli iohānis di
Mr.2.e.Lu cētes. ¶ Quare nos ⁊ phariſei ieiunamꝰ
5.f.j.15.a. frequēt ¶ diſcipuli aūt tui nō ieiunant? Et
Mar.7.b. ait illis ieſus. Nūqd pñt filij ſpōſi lugere
qādiu cū illis eſt ſpōſus. Veniēt aūt dies
cū auferet ab eis ſpōſus: ⁊ tūc ieiunabūt.
D Nemo aūt immittit cōmiſſurā pāni rudis ī
veſtimētū vetꝰ. Tollit eni plenitudinem
eiꝰ a veſtimēto: ⁊ peior ſciſſura fit. Neqꝫ
mittūt vinū nouū in vtres veteres. Alioq
rūpūt vtres ⁊ vinū effūdit: ⁊ vtres pe
unt. Sed vinū nouū in vtres nouos mit
Mr.5.d.L. tūt: ⁊ ambo cōſuāt. ¶ Hec illo loquēte ad
8.f.Jo.4.g. eos: ecce princeps vnꝰ acceſſit ⁊ adorabat
eū dicēs: Domine filia mea modo defun
cta ē: ſꝫ veni ipone manū tuā ſup eā: et vi
uet. Et ſurgēs ihs ſeqbat eū ⁊ diſcipli eiꝰ
Mr.5.d.L. ¶ Et ecce mulier q̄ ſāguinis fluxū patiebatur
8.f. duodeci annis acceſſit retro: ⁊ tetigit fim
E briā veſtimēti eius. Dicebat eni intra ſe:
Si tetigero tm̄ veſtimentū eiꝰ: ſalua ero.
At ihs cōuerſus ⁊ vidēs eā dixit: Cōfide
Mr.5.f.Lu filia. ¶ Fides tua te ſaluā fecit. Et ſalua fa
7.g.⁊.18.g. cta eſt mulier ex illa hora. Et cū veniſſꝫ ie
ſus i domū pncipis: ⁊ vidiſſet tibicines ⁊
Mar.5.g. turbā tumultuātē dicebat. Recedite ¶ nō
eſt enim mortua puella: ſed dormit. Et de
ridebāt eum. Et cū eiecta eēt turba intra
Mr.5.g.ac. uit ¶ ⁊ tenuit manū eius ⁊ dixit: ¶ Puel
9.d. F la ſurge. Et ſurrexit puella: ⁊ exijt fama

hec i vniuerſā trā. Et trāſeūte īde ieſu: ſe
cuti ſunt eū duo ceci clamātes ⁊ dicentes.
¶ Miſerere nři fili dauid. Cū aūt veniſſet j.20.g.
domū: acceſſerunt ad eū ceci: ⁊ dicit eis ie
ſus. Creditis qꝛ hoc poſſū facere vobis.
Dicunt ei. Vtiqꝫ dñe. Tunc tetigit ocu ē.8.a.Mr.7
los eoꝝ dicēs. Secūdm fidē vrām fiat vob g.⁊.9.b.j.17
Et apti ſunt oculi eoꝝ. ¶ Et cōminatꝰ eſt c.⁊.j1.b.
illis ieſus dicēs: Videte ne qs ſciat. ¶ Il Mar.7.g.
li aūt exeūtes diffamauerunt eū i tota tra Luc.11.b.
illa. ¶ Egreſſis āt illis: ecce obtulerunt ei
hoīem mutum demoniū habētē: ⁊ eiecto
demonio locutꝰ ē mutus ⁊ mirati ſunt tur
be dicētes. Nūqꝫ appuit ſic in iſrl. ¶ Pha B
riſei autē dicebāt. In pncipe demonioꝝ
eijcit demones. ¶ Et circuibat ieſus oēs Luc.13.c.
ciuitates ⁊ caſtella docēs in ſynagogis eo
rū ⁊ pdicās euāgeliū regni ¶ ⁊ curās oēm j.14.c.
languorē ⁊ oēm ifirmitatē. ¶ Vidēs aūt Mar.6.e.
turbas miſertus ē eis qꝛ erāt vexati ⁊ iacē
tes ſicut oues nō habētes paſtorē. Tūc di
xit diſcipulis ſuis. ¶ Meſſis quidem mul Luc.10.a.
ta: operarij autem pauci. Rogate ḡ dñm
meſſis: vt mittat operarios i meſſem ſuā.
E ¶ T conuocatis duodeci diſci X A
pulis ſuis dēdit illis ptātē ſpirituū Mar.6.b.
immūdoꝝ vt eijcerēt eos ¶ ⁊ cura Luc.9.a.
rēt oēm lāguorem ⁊ oēm infirmitatem. Mar.3.c.
¶ Duodeci autē diſcipuloꝝ noīa ſūt hec. Lu.9.a.Act.
Primus ſimon q dicit petrus: andreas i.b.Mar.3.
frat eiꝰ: philippꝰ: ⁊ bartholomeus: iaco d.Lu.6.c.
bus zebedei: ⁊ iohānes frat eius: thomas
⁊ mattheus publicanꝰ: ⁊ iacobus alphei:
⁊ thadeus: ſymon cananeus: ⁊ iudas ſca
riotis: q ⁊ tradidit eum. Hos duodecim
miſit ieſus: pcipiēs eis ⁊ dicens. In viā
gētium ne abieritis: ⁊ i ciuitates ſamari
tanoꝝ ne itraueritis: ſꝫ potius ite ad oues B
q̄ perierūt domus iſrl. ¶ Euntes āt pdi ē.4.c.Mar
cate dicētes: qꝛ appropinqbit regnū celoꝝ 16.f.L.10.d.
¶ Infirmos curate: mortuos ſuſcitate: le Lu.9.a.
proſos mūdate: demones eijcite ¶ gratis i.Cor.4.b.
accepiſtis: gratis date. Nolite poſſide
re auꝝ neqꝫ argētū: neqꝫ pecuniā i zonis
vrīs. ¶ Nō perā i via: neqꝫ duas tunicas Mr.6.b.L.
neqꝫ calciamēta neqꝫ vgā. Dignus ē.n. 10.b.Ac.
operarius cibo ſuo. In q̄cūqꝫ āt ciuitatem 20.d.
aut caſtellum itraueritis: interrogate qs ī ea
dignus ſit: ⁊ ibi manete donec exeatis. In
trātes āt i domum: ſalutate eā dicentes.
Pax huic domui. Et ſi qdē fuerit domus
illa digna: veniet pax vrā ſup eā: ſi autē C

nō fuerit digna. pax vr̄a reuertet ad vos
Marc.6.b. ¶ Et q̄cūq3 nō receperit vos: neq3 audierit
Luc.9.a. ſermões vr̄os: exeuntes foras de domo vel
ciuitate: excutite puluerē de pedib9 vr̄is.
Amē dico vobis: tolerabilius erit terre ſo
domoꝝ ⁊ gomorreoꝝ ī die iudicij q̄ illi ci
Luc.10.b. uitati. ¶ Ecce ego mitto vos: ſicut oues ī
i.Pe.4.b. medio lupoꝝ. ¶ Eſtote ḡ prudētes ſicꝫ ſer
Ro.16. pētes: ⁊ ſimplices ſicut colūbe. ¶ Cauete
Mr.13.b. aūt ab hoībus. Tradēt.n. vos ī ꝯcilijs:
Jo.16.a. D. ⁊ ī ſynagogis ſuis ¶ flagellabūt vos: ⁊ ad
Ac.5.d.⁊.25 p̄ſides ¶ ⁊ ad reges ducemini pp me ī te/
c.Phi.i.d. ſtimoniū illis ⁊ gētibus. ¶ Cū āt tradent
Mr.13.c. vos: nolite cogitare quō aut qd loq̄mini.
Lu.12.b. Dabit.n. vobis ī illa hora qd loq̄mi. nō
eni vos eſtis q loqui: ſꝫ ſpūs p̄ris vr̄i q
loqt ī vobis. Tradet āt frr̄ frēm ī morte3
⁊ p̄r filiū: ⁊ īſurgent filij ī pētes ⁊ morte
E eos afficiēt: ⁊ eritis odio oib9 hoībus pp
Act.1.b.ī. nomē meū. ¶ Qui āt pſeuerauerit vſq3
14.b. ī finē hic ſalu9 erit. Cū āt pſequēt vos in
ciuitate iſta: fugite ī aliā. Amē dico vobiſ
nō ꝯſumabitis ciuitates iſrl: donec vēiat
Luc.6.f. Jo. fili9 hoīs. ¶ Non ē diſcipulus ſuper ma/
13.d.⁊.15.f. giſtrum nec ſeruus ſuper dominum ſuum
Sufficit diſcipulo vt ſit ſicut mgr̄ ei9: ⁊ ſer
uo ſicut dn̄s eius. Si p̄remfamilias beel
ʒebub vocauerunt q̄nto magis domeſti/
Mr.4.d. cos ei9? Ne ḡ timueritis eos. ¶ Nihil.n.
Luc.8.c. ē opertum qd nō reuelet ⁊ occultum qd nō
Luc.12.a. ſciat. ¶ Qd dico vobis ī tenebris dicite ī
lumie: ⁊ qd ī aure auditis p̄dicate ſup te/
Lu.12.a. cta. Et nolite timē eos q occidunt corpus
F aiā3 āt nō p̄nt occidē: ſꝫ poti9 timete eum
q pōt ⁊ aiam ⁊ corpus pdere ī gehēnam.
Luc.12.a. ¶ Nonne duo paſſeres aſſe veneunt. Et
vnus ex illis n̄ cadet ſup trā ſine p̄re vr̄o
Luc.12.a. vr̄i autē capilli capitis oēs nūerati ſunt.
Nolite ḡ timere: multis paſſerib9 melio/
Mr.8.g. res eſtis vos. ¶ Oīs ḡ q ꝯfitebit me co/
Luc.12.b. ram hoībus ꝯfitebor ⁊ ego eum corā p̄re
meo q in celis eſt. Qui autem negauerit
me corā hoībus negabo ⁊ ego eum corā3
p̄re meo q in celis eſt. Nolite arbitrari: qꝛ
Luc.1.g. venerim pacē mittere in trām. ¶ Nō ve/
Ezech.11. ni pacem mittere: ſed gladiū. ¶ Veni.n.
ſeparare hoīem aduerſus p̄rem ſuū: ⁊ filiā3
aduerſus mr̄em ſuam: ⁊ nurꝫ aduerſus
B ſocꝝ ſuam: ⁊ inimici hoīs domeſtici eius
Lu.4.f.⁊.9. ¶ Qui amat p̄rē3 aut matrē plus q̄3 me n̄
c.Mr.8.g. eſt me dignus. Et qui amat filium aut fi/
ī.16.f. liā ſup me. nō eſt me dignus. Et q nō ac/

cipit crucē ſuā. ⁊ ſequit me nō ē me dign9
Qui inuenit aiam ſuā pdet illā. ⁊ q pdide/
rit aiam ſuā ꝑpter me inueniet eā. ¶ Qui
recipit vos me recipit. ⁊ q me recipit. reci Luc.17.g.
pit eū q me miſit. Qui recipit ꝓpham ī no ī.18 a.⁊.25.f
mie ꝓphe mercedē3 ꝓphe accipiet. Et q Luc.10.c.
recipit iuſtū in noie iuſti. mercedē iuſti ac
cipiet. ¶ Et q̄cūq3 potū dederit vni ex mi Mar.9.f.
nis iſtis calicē aq̄ frigide tm̄ in noīe diſci
puli. amē dico vob. nō pdat mercedē ſuā

ET factū ē cū ꝯſūmaſſet ieſus XI A
p̄cipiens duodeci diſcipulis ſuis.
trāſijt inde vt doceret ⁊ p̄dicaret in
ciuitatibus eoꝝ. ¶ Johes āt cū audiſſet in Luc.7.f.
vinculis opa xp̄i. mittēs duos de diſcipul'
ſuis. ait illi. Tu es q vēturus es. an aliū3
expectamus. Et reſpōdens ieſus ait illis
¶ Eūtes ānunciate iohāni q̄ audiſtis ⁊ vi Luc.7.c.
diſtis. Ceci vidēt. claudi ābulant lepꝛoſi B
mūdant. ſurdi audiūt. mortui reſurgunt
paupes euangelizant. ⁊ btūs ē q nō fue/
rit ſcandeliʒatus in me. Illis aūt abeunti Luc.7.d.
bus cepit ieſus dicere ad turbas de iohan
ne. Quid exiſtis in deſertū videre? Ha/
rundinē vēto agitatā? Sꝫ qd exiſtis vidē
Hominem mollibus veſtitum: ecce qui
mollibus veſtiuntur in domibus regum
ſunt. Sed qd exiſtis vidē. Pꝛopham. etiā
dico vobis ⁊ pluſq̄3 ꝓpham. Hic eſt.n. de q̄ E
ſcriptū eſt. ¶ Ecce ego mitto angelū meū Mr.1.a. Lu
añ faciē tuā ¶ q p̄parauit viā tuam ante te. 7.d. Mal.3.
Amē dico vobis nō ſurrexit inter natos Luc.1.g.
mulierū maioꝛ iohāne baptiſta. ¶ Qui āt Luc.7.d.
minoꝛ ē ī regno celoꝝ maioꝛ ē illo. A die/ D
bus āt iohānis baptiſte vſq3 nūc regnū ce
loꝝ vī patit. ⁊ violēti rapiūt illō. ¶ Oēs Luce.16.d.
eni ꝓphe ⁊ lex vſq3 ad iohānē ꝓphauert
⁊ ſi vultis recipe. ipe eſt helias q ventur9
ē. ¶ Qui h3 aures audiēdi audiat. ¶ Cui ī.13.a.
aūt ſimilē eſtimabo generationem iſtam. Luce.7.c.
Similis ē pueris ſedētibus in foro q cla/
mātes coeqlibus dicūt. Cecinim9 vobis
⁊ nō ſaltaſtis. lamētauimus ⁊ nō planxiſtiſ
¶ Venit.n. iohānes neq3 mādu cās neq3 Lue.7.e.
bibēs. ⁊ dicunt demoniū h3. Venit fili9 E
hoīs mādu cans ⁊ bibēs. ⁊ dicunt ecce hō
voꝛax ⁊ potatoꝛ vini. publicanoꝝ ⁊ pctō/
rū amicus. Et iuſtificata ē ſapiētia a filijs
ſuis. Tunc cepit exꝓbꝛare ciuitatibus ī
q̄bus facte ſunt plurime virtutes eius. qꝛ
non egiſſent pniam. Ve tibi coꝛoʒai. ve
tibi bethſaida. qꝛ ſi in tyro ⁊ ſidone facte

eſſent virtutes q̃ facte ſunt in vobis. olim
in cilicio ⁊ cinere pniam egiſſent. Verū
tñ dico vobis: tyro ⁊ ſidoni remiſſi⁹ erit
in die iudicij q̃ꝫ vobis. Et tu capharnaū
nunqd vſqꝫ in celū exaltaberis? Vſqꝫ in
F infernū deſcendes. Quia ſi in ſodomis
facte fuiſſent virtutes que facte ſunt in te:
forte manſiſſet vſqꝫ in hanc diē. Verūtñ
dico vobis: qꝛ terre ſodomoꝝ remiſſius
erit i die iudicij q̃ꝫ tibi. In illo tp̃e reſpō
Luc.10.f. dens ieſus dixit. ¶ Cōfitebor tibi pat dñe
B celi ⁊ terre: qꝛ abſcōdiſti hec a ſapientib⁹
⁊ prudentibus: ⁊ reuelaſti ea puulis. Ita
j.28.d. Luc. pr: qm̃ ſic fuit placitum ante te. ¶ Oia mi
10.f. Jo.16.c. hi tradita ſunt a pr̃e meo. Et nemo nouit
⁊.13.a. filiū niſi pat: neqꝫ patrē qs nouit niſi fili
us: ⁊ cui voluerit filius reuelare. Venite
ad me oēs q laboratis ⁊ onerati eſtis: et
ego reficiam vos. Tollite iugum meum
ſup vos: ⁊ diſcite a me qꝛ mitis ſuꝫ ⁊ hūil'
corde: ⁊ inuenietis reqē aīabus vr̃is. Iu
A gū.n. meū ſuaue ē ⁊ on⁹ meū leue. XII
Mar.2.f. IN illo tp̃e abijt ieſus p ſata ſab/
Luc.6.a. bato: diſcipuli aūt eius eſurientes ce
perunt vellere ſpicas ⁊ māduca/
Mar.2.g. re. Phariſei aūt videntes dixerūt ei. Ecce
Luc.6.a. diſcipuli tui faciunt ¶ qđ non licet eis face
Mar.2.g. re ſabbatis. ¶ At ille dixit eis. Nō legiſtis
Luc.6.a. qd fecerit dauid qñ eſurijt ⁊ qui cū eo erāt
1.Reg.21. quō itrauit i domū dei ⁊ panes ꝓpoſitio
nis comedit: qs nō licebat ei edere: neqꝫ
his q cū eo erāt: niſi ſol' ſacerdotib⁹. Aut
nō legiſtis i lege: qꝛ ſabbatis ſacerdotes i
tēplo ſabbatū violāt ⁊ ſine crimine ſunt?
Dico aūt vobis: qꝛ templo maior ē hic. Si
aūt ſciretis qd ē miāꝫ volo ⁊ nō ſacrificiū
Mar.2.g. nunq̃ꝫ ꝯdēnaſſetis innocētes. ¶ Dñs eniꝫ
B ē filius hoīs: etiā ſabbati. Et cū īde trāſiſ
Marc.3.a. ſet: vēit i ſynagogā eoꝝ. ¶ Et ecce hō ma
Luc.6.b. nū hñs aridā ⁊ interrogabant eum dicētes
¶ Si licꝫ ſabbatis curare: vt accuſarēt eū
Ipſe aūt dixit illis. Quis erit ex vob hō q
habeat ouē vnā: ⁊ ſi ceciderit hec ſabbatis
in foueam: nonne tenebit ⁊ leuabit eam.
Quāto magis melior ē hō oue? Itaqꝫ licꝫ
ſabbatis bñ facere. Tūc ait hoī. Extende
manū tuam. Et extēdit: ⁊ reſtituta ē ſani
Marc.3.b. tati ſicut alia. ¶ Exeūtes aūt phariſei cōſi
Joh.10.g. liū faciebāt aduerſus eū: quō pderēt eū
Jeſus aūt ſciens receſſit īde: ⁊ ſecuti ſunt
s.8.a.⁊.9.f. eum multi: ⁊ curauit eos oēs: ¶ Et p̃cepit
j.17.c. E eis: ne manifeſtū eū facerent vt adipleret

qđ dictum ē p eſaiā ꝓphetā dicentē. ¶ Ec Eſa.42.
ce puer meus quē elegi: dilectus meus in
quo bñ ꝯplacuit aīe mee. Ponā ſpm̃ me
um ſup eum: ⁊ iudiciū gentibus nūciabit
Nō contēdet neqꝫ clamabit: neqꝫ audiet
aliqs in plateis vocē eius. Arūdinem
q̃ſſatā nō ꝯfringet: ⁊ linū fumigās nō exti
guet: donec eijciat ad victoriā iudicium: ⁊
i noīe eius gentes ſperabūt. ¶ Tūc obla/ s.9.g.
tus eſt ei demoniū habēs cecus ⁊ mutus Luc.11.b.
⁊ curauit eū ita vt loq̃ret ⁊ videret. Et ſtu
pebant oēs turbe ⁊ dicebāt. Nunqd hic
eſt filius dauid? Phariſei aūt audientes
dixerunt. ¶ Hic nō eijcit demōes: niſi in Mar.3.c.
beelzebub pncipe demonioꝝ. Jeſus aūt Luc.11.b. D
ſciēs cogitatōes eoꝝ dixit eis. ¶ Omne re Mar.3.f.
gnū diuiſum ꝯ ſe deſolabit: ⁊ ois ciuitas Luc.11.c.
vel domus diuiſa ꝯ ſe nō ſtabit. Et ſi ſa/
thanas ſathanā eijcit: aduerſus ſe diuiſus
ē quō ergo ſtabit regnū ei⁹. ⁊ ſi ego i beel
zebub eijcio demones: filij vr̃i in q̃ eijciūt
Ideo ipſi iudices vr̃i erunt. Si autē ego
in ſpiritu dei eijcio demones: igit puenit
i vos regnū dei. Aut quō pōt qſqꝫ itrare
in domū fortis: ⁊ vaſa eius diripe: niſi p
us alligauerit fortē. Et tunc domū illius
diripiet. Qui nō eſt mecū ꝯ me ē: ⁊ q nō
ꝯgregat mecū ſpargit. ¶ Ideoqꝫ dico vo Mar.3.g.
bis: oē peccatū ⁊ blaſphemia remittet ho Luc.12.b.
minibus: ſpūs aūt blaſphemie nō remit/
tet. Et qcūqꝫ dixerit verbū ꝯ filiū hominis
remittet ei: q aūt dixerit ꝯ ſpm̃ ſcm̃: nō re
mittet ei: neqꝫ in hoc ſeculo neqꝫ in futuro. E
Aut facite arborē bonā ⁊ fructum ei⁹ bo
num: aut facite arborē malā ⁊ fructū eius
malum. ¶ Siquidē ex fructu arbor agno s.7.c.
ſcitur. Progenies viperaꝝ: quō poteſtis
bona loq cum ſitis mali. ¶ Ex abundātia Luc.6.b.
eni cordis os loquit. Bon⁹ hō de bono
theſauro pfert bona ⁊ malus hō de malo
theſauro pfert mala. Dico autem vobis
qm̃ oē vbū ocioſū qđ locuti fuerint ho
mines: reddēt rōnē de eo in die iudicij.
Ex verbis eni tuis iuſtificaberis: ⁊ ex v
bis tuis ꝯdēnaberis. ¶ Tūc reſpōderunt Mr.8.b.
ei quidā de ſcribis ⁊ phariſeis dicentes. Lu.11.b.
Mgr: volumus a te ſignū videre. Qui F
rñdens ait illis. ¶ Generatio mala ⁊ adulte L.9.c.⁊.11.d
ra ſignum q̃rit ⁊ ſignū non dabit ei niſi ſi Mar.8.c.
gnum ione ꝓphe. ¶ Sicut eni fuit ionas Deut.32.
i vētre ceti trib⁹ diebus ⁊ tribus noctib⁹ Jone.2.
ſic erit filius hoīs i corde terre tribus die

bus ⁊ tribus noctibus. Viri niniuite ſur
gent in iudicio cum generatione iſta ⁊ cō
dēnabunt eā: q꞉ penitentiā egerunt in p̄/
3. Reg. 10. dicatōe ione. Et ecce pluſq̄ȝ ione hic. ¶ Re
2. Par. 9. gina auſtri ſurget in iudicio cum genera
tione iſta ⁊ ꝯdemnabit eam: q꞉ venit a fi/
nibus terre audire ſapientiā ſalomonis.
Lu. 11. c. Et ecce pluſq̄ȝ ſalomon hic. ¶ Cum autē
immundus ſp̄us exierit ab hoīe: ambu/
lat p̄ loca arida querēs requiē ⁊ nō inuenit
Tunc dicit: Reuertar in domū meā vn/
de exiui: ⁊ veniēs inuenit eā vacantē: ſco
B pis mundatam ⁊ ornatā. Tunc vadit et
aſſumit ſeptem alios ſpiritus ſecum ne/q
ores ſe: ⁊ intrantes habitant ibi: ⁊ fiunt
nouiſſima hominis illius peiora prioribꝰ
Mar. 3. g. Sic ⁊ erit gnātōi huic peſſime. ¶ Adhuc
Luc. 8. c. eo loquente ad turbas: ecce mater eius ⁊
fratres ſtabant foris: querentes loqui ei.
Dixit autē ei qdam. Ecce mater tua ⁊ fra
tres tui foris ſtant querētes te. At ipſe rn̄/
dens dicenti ſibi ait: Que eſt mater mea:
⁊ q ſunt frēs mei? Et extendēs manum ī
diſcipulos ſuos dixit: Ecce mater mea ⁊
frēs mei. Quicūq̄ȝ enī fecerit volūtatē
patris mei qui in celis eſt: ipſe meus fra/
ter ſoror ⁊ mater eſt. XIII.

A In illo die exiēs ieſus de domo
Mar. 4. a. ſedebat ſecus mare. Et ꝯgregate
ſūt ad eū turbe multe: ita vt ī naui
culā aſcēdens ſederet: ⁊ oīs turba ſtabat
ī littore: ⁊ locutus ē eis multa in p̄abolis
dicens. Ecce exijt q ſemiāt ſeminare. Et
dum ſeminat: q̄dā ceciderūt ſecus viam:
⁊ venerunt volucres ⁊ comederunt ea.
Alia aūt ceciderunt ī petroſa vbi nō ha/
bebāt terram multā: ⁊ ꝯtinuo exorta ſunt
q꞉ non habebāt altitudinem terre. Sole
aūt orto eſtuauerunt: ⁊ q꞉ nō habebant ra
dicem aruerūt. Alia aūt ceciderunt in ſpi
nas: ⁊ creuerunt ſpine ⁊ ſuffocauerūt ea.
Alia aūt ceciderūt in terrā bonā ⁊ dabāt
fructū: aliud cētesimū: aliud ſexageſimū
aliud trigeſimū. Qui habet aures audiē
di audiat. Et accedētes diſcipuli dixerūt
B ei. Quare in p̄abolis loq̄ris eis? Qui rn̄/
Mr. 4. b. L dens ait illis. ¶ Quia vobis datum ē noſ
8. b. 25. c. L. ſe m[illegible]terium regni celorum. illis autē nō
8. c. ⁊. 19. d. eſt [illegible] ¶ Qui. n. hȝ dabitur ei ⁊ abun
Mar. 4. c. [illegible] non hȝ ⁊ qđ hȝ auferet ab eo.
Jo. 12. f. Mr ¶ [illegible] bolis loquor eis: q꞉ videntes n̄
4. b. L. 8. b. v[illegible]t: ⁊ audiētes non audiant neq̄ȝ itel

ligāt: ⁊ adimplet ī eis p̄phetia eſaie dicēt꞉. Eſa. 9
¶ Auditu audietis ⁊ nō itelligetis ⁊ vidē Act. 28. d.
tes videbitis ⁊ nō videbitis. Incraſſatū
eſt. n. cor ppl'i huius ⁊ auribus grauiter
audierūt: ⁊ oc̄s oculos ſuos clauſerūt ne
qn̄ videāt oculis: ⁊ auribus audiāt ⁊ cor
de itelligāt: ⁊ ꝯuertant꞉ ⁊ ſanēt eos. ¶ Ve Luc. 10. f.
ſtri aūt bti oculi q꞉ vidēt: ⁊ aures vr̄e q꞉
audiunt. Amē q̄ppe dico vobis: q꞉ mul C
ti p̄phe ⁊ iuſti cupierūt videre q̄ videtis
⁊ nō viderūt: ⁊ audire q̄ auditis ⁊ nō au/
dierunt. ¶ Vos ergo audite parabolā ſe Mar. 4. c.
minātis. Ois q audit verbū regni ⁊ nō Luc. 8. b.
itelligit venit malus ⁊ rapit qđ ſeminatū
ē in corde eius. hic eſt qui ſecus viā ſemia
tus eſt. Qui aūt ſup̄ petroſa ſemiatus ē: hic
ē q verbū audit ⁊ ꝯtinuo cū gaudio acci/
pit illud. Nō hȝ aūt in ſe radicē: ſȝ ē tēpa/
lis. Facta aūt tribulatiōe ⁊ p̄ſecutiōe p̄pt̄
v̄bū ꝯtinuo ſcādaliçat꞉. Qui aūt ſeminatꝰ
ē in ſpinis: hic ē q verbū dei audit ⁊ ſollici
tudo ſeculi iſtius ⁊ fallacia diuitiaꝝ ſuffo
cat verbū: ⁊ ſine fructu efficit꞉. Qui vero
in terā bonā ſemiatus ē: hic ē q audit v̄bū
⁊ itelligit ⁊ fructū affert: ⁊ facit aliud qdē
cēteſimū: aliud aūt ſexageſimū: aliud v̄o
triceſimū. ¶ Aliā p̄abolā p̄poſuit illis di Mar. 4. c
cēs. Silē fcm̄ ē regnū celoꝝ hōi q ſemiā
uit bonū ſemē in agro ſuo. Cū aūt dormi/
rēt hoīes venit inimicus eius ⁊ ſup̄ſemi
nauit çiçania in medio tritici: ⁊ abijt. Cū D
aūt creuiſſet herba ⁊ fructū feciſſet: tunc ap
paruerūt ⁊ çiçania. Accedētes aūt ſerui pri
familias: dixerūt ei. Dn̄e: nōne bonū ſemē
ſemiaſti in agro tuo? Vn̄ ergo hȝ çiçania
Et ait illis. Inimicus hō hoc fecit. Serui
aūt dixerūt ei. Vis imus ⁊ colligimus ea.
Et ait. Nō. Ne forte colligētes çiçania
eradicetis ſimul ⁊ triticum. Sinite vtraq̄ȝ
creſcere vſq̄ȝ ad meſſē ⁊ in tp̄e meſſis di
cā meſſoribus. Colligite p̄mū çiçania: ⁊
alligate ea in faſciculos ad cōburendum
triticū aūt ꝯgregate ī horreū meū. ¶ Aliā Mar. 4. f.
p̄abolā p̄poſuit eis dicēs. Silē ē regnū Luc. 13. d.
celoꝝ grano ſynapis: qđ accipiēs hō ſe/
miauit ī agro ſuo: qđ minimū qdē ē oibꝰ
ſemibꝰ. Cū aūt creuerit: maius eſt oibus
oleribꝰ: ⁊ fit arbor: ita vt volucres celi ve
niant ⁊ habitēt in ramis eius. ¶ Aliā p̄a Luc. 13. d.
bolā locutꝰ eſt eis. Silē ē regnū celorum E
fermēto qđ accepiū mlr̄ier abſcōdit in fari
ne ſatis tribus: donec fermentatū ē totū

Mar. 4. f Hec oīa locutus est iesus ī ꝑabolis ad tur
bas: ⁊ sine ꝑabolis nō loq̄bať eis: vt iple re
tur qđ dictū erat ꝑ ꝓphetā dicentē. ¶ Ape
Ps. 77. riam in ꝑabolis os meū. ¶ eructabo abscō
Cor. 1. d. dita a ꝯstitutiōe mundi. Tūc dimissis tur
bis venit in domū: ⁊ accesserūt ad eū disci
puli eius dicētes. Edissere nobis ꝑabolā
zizanioꝝ agri. Qui rn̄dēs ait. Qui semi
nat bonū semē: est filiꝰ hoīs. Ager aūt est
mūdus. Bonū vo semē: hi sūt filij regni
zizania aūt filij sūt nequā. Inimicus autē
F qui seminauit ea: est diabolus. Messis vo
Apoc. 14. d. ꝯsūmatio seculi est. ¶ Messores aūt angeli
sunt. Sicut ḡ colligunť zizania: ⁊ igni cō
burunť: sic erit in ꝯsūmatiōe seculi. Mit
tet filius āgelos suos ⁊ colligent de regno
eius oīa scandala: ⁊ eos qui faciunt iniq̄ta
tē: ⁊ mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit
fletus ⁊ stridor dentiū. Tūc iusti fulgebūt
sicut sol ī regno patris eoꝝ. Qui habet au
res audiendi audiat. Simile est regnū ce
loꝝ thesauro abscōdito in agro: quē q̄ inue
nit hō abscōdit: ⁊ p̄ gaudio illiꝰ vadit ⁊ vē
dit vniuersa q̄ hʒ: ⁊ emit agrū illū. Iteꝝ si
mile ē regnū celoꝝ hoī negociatori: q̄renti
bonas margaritas. Inuēta aūt vna p̄ciō
sa margarita: abijt ⁊ vēdidit oīa q̄ habuit
⁊ emit eā. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ sage
ne misse ī mare: ⁊ ex oī genere pisciū ꝯgre
gāti. Quā cū ipleta eēt: educētes ⁊ secꝰ lit
Apoc. 21. c tus sedētes. ¶ elegerūt bonos in vasa: ma
B los aūt foras miserūt. Sic erit in ꝯsūmatio
ī. 25. c. ne secli. ¶ Exibūt angeli: ⁊ seperabunt ma
los de medio iustoꝝ: ⁊ mittēt eos ī caminū
ī. 21. c. ⁊. 25. c ignis. ¶ ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. In
tellexistis hec oīa. Dicūt ei. Etiā. Ait illis
Ideo oīs scriba doctus ī regno celoꝝ silis ē
hoī prisfamilias: q ꝓfert đ thesauro suo no
Marc. 6. a ua ⁊ vetera. Et factū ē cū cōsumasset ihs pa
Luc. 4. c. ⁊. d rabolas istas: trāsijt inde. ¶ Et veniēs in
Joh. 4. f. p̄riā suā docebat eos in synagogis eoꝝ
ita vt mirarenť ⁊ dicerent. Vn̄ huic sapia
Luc. 4. d. hec ⁊ vtutes: Nōne hic est fabri filiꝰ. Nō
Mar. 6. a ne mr̄ eius dicit maria: ⁊ frēs eius iacobꝰ
Johan. 6. c. ⁊ ioseph ⁊ simon ⁊ iudas: ⁊ sorores eius:
nōne oēs apđ nos sūt. Vn̄ ergo huic oia
ista. Et scādalizabanť in eo. Iesus aūt dixit
Mar. 6. a. eis. ¶ Nō est ꝓpħa sine honore nisi ī p̄ria
Luc. 4. d sua: et ī domo sua. Et nō fecit ibi virtutes
Johan. 4. f. multas ꝓpter icredulitatē illoꝝ.

Capitulum. XIIII.

In illo tp̄e audiuit herodes tetrarcha A
famā iesu: et ait pueris suis. ¶ Hic Marc. 6. c.
est iohānes baptista: ip̄e surrexit a Luc. 9. a.
mortuis et iō vtutes opanť ī eo. ¶ Hero Marc. 6. c.
des eni tenuit iohānē et alligauit eū: et po Luc. 3. d.
suit in carcerē ꝓpter herodiadē vxorē fris
sui. Dicebat eni illi iohānes. Nō licet tibi
hr̄e eā. Et volēs illū occidere timuit ꝑplm
q2 sicut ꝓphetā eū habebāt. Die āt natalis B
herodis saltauit filia herodiadis ī medio: ⁊
placuit herodi. Vn̄ cū iuramēto pollicitus
est ei dare: qđcūq3 postulasset ab eo. At il
la p̄monita a matre sua: da mihi inq̄t hic in
disco caput iohānis baptiste. Et ꝯtristatus
est rex ꝓpter iuramētum autē et eos q pari
ter recūbebāt: iussit dari. Misitq3 et decol
lauit iohannē in carcere. Et allatū ē caput
eius in disco: et datū est puelle: ⁊ illa attulit
matri sue. Et accedentes discipuli eius tu C
lerūt corpus eius ⁊ sepelierunt illud: et ve
nientes nunciauerūt iesu. ¶ Quod cum au Luc. 9. b.
disset iesus secessit inde in nauiculam: in lo
cum desertum seorsū. Et cum audissēt tur
be: secute sunt eū pedestres de ciuitatibus
¶ Et exiens vidit turbaꝝ multā ⁊ misertus Jo. 6. a.
est eis: ⁊ curauit languidos eoꝝ. Vespere 8. 9. g.
autē facto accesserunt ad eū discipuli eius
dicentes. Desertus est locus ⁊ hora iā p̄
terijt: dimitte turbas vt euntes in castella e
mant sibi escas. Iesus autē dixit eis. Non
habent necesse ire: date illis vos mānduca
re. Rn̄derunt ei. ¶ Non habemus hic ni D
si qnq3 panes ⁊ duos pisces. Qui ait eis. Mr. 6. c. Lu
¶ Afferte mihi illos huc. Et cū iussisset tur 9. b. Johā. 6.
bam discumbere super fenū. acceptis q̄n a. ī. 15. g.
q3 panibus ⁊ duobus piscibus aspiciens ī
celum benedixit ⁊ fregit: ⁊ dedit discipulis
panes: discipuli autem turbis. Et mandu
cauerunt omnes ⁊ saturati sunt. Et tulerūt
reliquias duodecim cophinos fragmento
rum plenos. Manducantium autem fuit E
numerus quinq3 milia virorum: exceptis
mulieribus ⁊ puulis. ¶ Et statī cōpulit di Mar. 6. g.
scipulos ascendere in nauiculam: ⁊ p̄cede Luc. 6. b.
re eum transfretū donec dimitteret turbas Joh. 6. b.
Et dimissa turba: ascendit in motē solus
orare. Vespere autem facto: solus erat ibi.
Nauicula autē in medio mari iactabať flu
ctibus. Erat eni cōtrarius vētus. ¶ Quar Marc. 6. g.
ta autē vigilia noctis: venit ad eos ambu
lās sup mare. Et vidētes eū supra mare
ābulantē: turbati sūt dicētes: q2 fātasma ē.

F Et pre timore clamauerūt. Statiq̃ʒ ieſus
locutus eſt eis dicēs. Habete fiduciā ego
ſū: nolite timere. Rñdens aūt petrus di-
xit. Dñe ſi tu es: iube me ad te venire ſup
aquas. At ipſe ait. Veni. Et deſcendens
petrus de nauicula ābulabat ſuper aquaʒ
vt veniret ad ieſum. Videns vero ventū
validū timuit. Et cū cepiſſʒ mergi: clama
uit dicens. Dñe ſaluū me fac. Et cōtinuo
B ieſus extendens manū apphēdit eum ⁊
ſ.8.c. ait illi. ¶ Modice fidei q̄re dubitaſti? Et
cū aſcendiſſet in nauiculā: ceſſauit vētus.
Mar.6.g. ¶ Qui aūt in nauicula erant: venerunt ⁊
adorauerūt eū dicētes. Vere filius dei es
Et cū transfretaſſent venerūt in terrā ge-
naſar. Et cū cognouiſſent eū viri loci illiꝰ
ſ.4.g. miſerūt in vniuerſā regionē illā ¶ ⁊ obtu-
Mr.6. B. lerunt ei oēs male hn̄tes ¶ ⁊ rogabāt eum
vt vel fimbriā veſtimenti eius tāgerent: ⁊
quicunq̃ʒ tetigerunt ſalui facti ſunt. XV

A TUnc acceſſerūt ad eū ab hieroſo-
lymis ſcribe ⁊ pharisei dicentes.
Mar.7.b.ſ. ¶ Quare diſcipuli tui trāſgrediūt̃
ſ.c. traditiōes ſeniorꝝ? Nō. n. lauant manꝰ ſu
as cū panē māducant. Ipſe autē rñdens
ait illis. Quare ⁊ vos trāſgredimini mā
datū dei: ꝑpter traditionem veſtrā? Naʒ
deus dixit. Honora patrē ⁊ matrē: ⁊ qui
maledixerit patri vel matri morte moriat̃
B Vos aūt dicitis: quicūq̃ʒ dixerit patri vel
matri munus qdcunq̃ʒ eſt ex me tibi ꝓde
rit: ⁊ nō honorificabit patrē ſuū aut mrēʒ
ſuam: ⁊ irritū feciſtis mandatū dei ꝑpter
Eſa.29. traditionē veſtrā. Hypocrite: bene pro
Mar.7.b. phetauit de vobis eſaias dicēs. ¶ Ppls
hic labijs me honorat: cor aūt corꝝ lōge ē
a me. Sine cā aūt colunt me docētes do-
ctrinas ⁊ mādata hoium. Et conuocatis
ad ſe turbis: dixit eis. Audite ⁊ itelligite.
Non qd intrat in os coinquinat hoiem: ſed
qd ꝓcedit ex ore h̄ coinq̃nat hoiem. Tūc
accedentes diſcipuli eius dixerūt ei. Scis
q̃ pharisei audito verbo h̄ ſcādaliʒati ſūt.
C At ille rñdens ait. Ois plantatio quā nō
plantauit pater meus celeſtis: eradicabit̃
ſ.13.e. Luc. 6.f. ¶ Sinite illos: ceci ſunt: ⁊ duces cecorūʒ.
Cecus aūt ſi ceco ducatū p̄ſtet: ābo in fo-
uea cadunt. Rñdens aūt petrus dixit ei.
Ediſſere nobis parabolā iſtā. At ille di-
xit. Adhuc ⁊ vos ſine intellectu eſtis? Nō
intelligitis: q̃ omne qd in os intrat in vē
trem vadit: ⁊ in ſeceſſum emittitur. Que
aūt ꝓcedunt de ore de corde exeūt: ⁊ ea co
inquināt hoieʒ. ¶ De corde eni exeunt co Mar.7.c.
gitationes male: hōicidia: adulteria: forni
cationes: furta: falſa teſtimonia: blaſphe- D
mie: hec ſunt q̄ coinq̄nāt hoiem. Nō lo-
tis aūt manibꝰ manducare nō coinquinat ho
minē. Et egreſſus inde ieſus ſeceſſit i ptes
tyri ⁊ ſydonis. Et ecce mulier chananea Mar.7.c.
a finibus illis egreſſa: clamauit dicēs ei:
Miſerere mei dñe fili dauid: filia mea ma
le a demonio vexat̃. Qui nō rñdit ei vbū
⁊ accedētes diſcipuli eiꝰ: rogabāt eū dicē
tes: Dimitte eā: q̃ clamat poſt nos. ¶ Ipe aūt Luc.19.b.
rñdens ait. Nō ſum miſſus niſi ad oues
q̄ perierūt domus iſrael. At illa venit: ⁊ a-
dorauit euʒ dicēs. Dñe adiuua me. Qui
rñdēs ait. ¶ Nō ē bonū ſumere panē fili Mar.7.f.
orꝝ: ⁊ mittere canibꝰ. At illa dixit. Etiaʒ
dñe. Nā ⁊ catelli edunt de micis q̄ cadūt
de mēſa dñoꝝ ſuoꝝ. Tunc rñdēs ieſus:
ait illi. O mlr mag ē fides tua: fiat tibi ſicͤ
vis. Et ſanata eſt filia eiꝰ ex illa hora. Et
cū tranſiſſet inde ieſus: venit ſecus mare
galilee: ⁊ aſcēdēs in montem ſedebat ibi. F
¶ Et acceſſerunt ad eū turbe multe: hn̄tes Eſa.35.
ſecū mutos: cecos: claudos: debiles: ⁊ ali
os multos: ⁊ ꝓiecerunt eos ad pedes eiꝰ
⁊ curauit eos ita vt turbe mirarent̃ viden
tes mutos loquētes: claudos ābulantes:
cecos vidētes: ⁊ magnificabant deū iſra-
el. Jeſus aūt cōuocatis diſcipulis ſuis dixit
¶ Miſereor turbe: q̃ triduo iā ꝑſeuerant Mar.6.e.et 8.a.
mecū: ⁊ nō habēt qd māducēt. Et dimit-
tere eos ieiunos nolo: ne deficiāt in via.
Et dicunt ei diſcipuli. Vñ ḡ nobis in de G
ſerto panes tātos: vt ſaturemus turbā tā
tam? Et ait illis ieſus. Quot panes habetis
At illi dixerunt: ſeptē ⁊ paucos piſciculos
Et p̄cepit turbe vt diſcūberent ſup terrā ſ.14.d.
¶ Et accipiēs ſeptē panes ⁊ piſces: grās Mar.6.f.
agēs fregit ⁊ dedit diſcipulis: ⁊ diſcipuli ⁊.8.b.
dederunt pplo: ⁊ comederūt: ⁊ ſaturati ſūt Johan.6.b.
oēs Et qd ſupfuit de fragmētis: tulerūt
ſeptē ſportas plenas. Erant aūt q mādu
cauerūt q̄tuor milia hoium: ex̄ puulos et
mulieres. Et dimiſſa turba aſcēdit in na
uiculā: ⁊ vēit i fines magedan. XVI

ET acceſſerunt ad euʒ pharisei et A
ſaducei tēptantes: ⁊ rogauerunt Mar.8.b.
eum vt ſignuʒ de celo oſtenderet eis Johan.6.d.
At ille rñdēs ait illis. ¶ Facto veſpe dici Luc.12.g.
tis ſerenum erit: rubicundū ē eni celuʒ.

Et manet hodie tempeſtas: rutilat enī tri
B ſte celū. Faciē ergo celi diiudicare noſtis
Jone.2. ſigna aūt tempoꝝ nō poteſtis. ¶ Genera
tio mala ⁊ adultera ſignū q̄rit: ⁊ ſignū nō
dabit̄ ei niſi ſignū ione ꝓphe. Et relictis
illis abijt. Et cū veniſſent diſcipuli ei⁹ trā
fretū: obliti ſunt panes accipe. Qui dixit
Marc.8.c. illis. ¶ Intuemini ⁊ cauete a fermēto pha
Luc.11.a. riſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ. At illi cogitabāt inter
C ſe dicentes. Quia panes nō accepimus
Sciens aūt ieſus dixit. Quid cogitatis i
ter vos modice fidei: q2 panes nō habetis
Nōdum intelligitis neq3 recordamini qn
q3 panū ⁊ qnq3 miliū hoīum: ⁊ quot co
phinos ſumpſiſtis. Neq3 ſeptē panum ⁊
q̄ttuor milia hoīum: ⁊ quot ſportas ſumſi
ſtis. Quare nō itelligitis: q2 non de pane
dixi vobis: cauete a fermento phariſeorū
⁊ ſaduceoꝝ. Tūc itellexerunt q2 nō dixerit
D cauendū a fermēto panū: ſ3 a doctrīa pha
Marc.8.e. riſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ. ¶ Venit aūt ieſus in p
Luc.9.c. tes ceſaree philippi: ⁊ interrogabat diſci
pulos ſuos dicēs. Quē dicunt hoīes eſſe
filiū hoīs. At illi dixerūt. Alij iohānē ba
ptiſtā alij aūt heliā: alij vo hieremiā3: aut
vnū3 ex ꝓphetis. Dicit illis ieſus. Vos
aūt quē me eē dicitis. Rūdens ſimon pe
Joban.6.g. trus dixit. ¶ Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. Re
ſpōdēs aūt ieſus dixit ei. Btūs es ſimon
bariona: q2 caro ⁊ ſanguis nō reuelauit ti
E bi: ſed pr̄ meus q̄ in celis eſt. Et ego dico
tibi q2 tu es petr⁹ ⁊ ſup hanc petrā edifica
bo eccleſiā meā: ⁊ porte iferi nō ꝑualebūt
aduerſus eā. Et tibi dabo claues regni ce
Johan.10.e loꝝ. ¶ Et qđcūq3 ligaueris ſup trā erit li
gatū ⁊ i celis: ⁊ qđcūq3 ſolueris ſup terra3
i.17.c. erit ſolutū ⁊ i celis. ¶ Tūc p̄cepit diſcipl'is
ſuis vt nemini dicerent: q2 ipſe eſſet ieſus
i.10.d. xp̄s. ¶ Exīde cepit ieſus oñdere diſcipl'is
ſuis: q2 opporteret eū ire hieroſolymā: et
multa pati a ſenioꝛib⁹ ⁊ ſcribis ⁊ principi
Marc.8.f. bus ſacerdotū. ¶ Et occidi ⁊ t̄tia die reſur
F gere. Et aſſumēs eū petrus: cepit icrepar
illū dicēs. Abſit a te dn̄e: nō erit tibi hoc.
Mar.8.g. Qui ꝯuerſus dixit petro. Vade poſt me
ſathanas ſcādalū es mihi q2 nō ſapis ea q̄
Mr.8.g.lu dei ſūt: ſ3 ea q̄ hoīu3. ¶ Tūc ieſus dixit di
9.c.⁊.14.f. ſcipl'is ſuis. Si qs vult venire poſt me ab
neget ſemetipm̄: ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſeq̄tur
s.10.g.Luc me. Qui enī voluerit aīam ſuā ſaluā face
17.g.Mar. re: pdet eā. Qui aūt pdiderit aīa3 ſuā pro
8.g. pter me iueniet eā. Quid eni3 ꝓdeſt hōi
ſi mundū vniuerſū lucret̄: aīe vo ſue de

trimentū patiat̄. Aut quā dabit hō ꝯmu B
tatiōe3 ꝓ aīa ſua. Filius eni hoīs vēturuſ
eſt i gloria patris ſui cū angelis ſuis: ⁊ tūc
reddet vnicuiq3 ſm̄ opera eius. ¶ Amen
dico vobis: ſunt qdam de hic ſtantibus q Marc.9.a.
nō guſtabūt mortē. donec videant filium Luc.9.d.
hoīs venientē i regno ſuo.

Capitulum XVII. A

¶ Et poſt dies ſex aſſumpſit ieſus Marc.9.a.
petrū ⁊ iacobū ⁊ iohannē frēz ei⁹ Luc.9.d.
⁊ duxit illos in montē excelſū ſeoꝛ
ſū ⁊ trāſfiguratus eſt añ eos. ¶ Et reſplē Apoc.1.d.
duit facies eius ſicut ſol: veſtimēta ei⁹ aūt
facta ſūt alba ſicˀ nix. ¶ Et ecce apparuerūt Marc.9.a
illis moyſes ⁊ helias cū eo loquētes. Rū Luc.9.d.
dens aūt petrus dixit ad ieſū. Dn̄e bonu3 B
eſt nos hic eē: ſi vis faciam⁹ hic tria taber
nacula: tibi vnū: moyſi vnū: ⁊ helie vnū.
Adhuc eo loq̄nte: ecce nubes lucida obū
braūit eos. Et ecce vox de nube dicens. s.3.g.Mr.
¶ Hic eſt filius meus dilect⁹ in q̄ mihi bn̄ 1.d.Eſa.42.
cōplacui: ip̄m audite. Et audiētes diſcipl'i Luc.3.c.
ceciderūt i faciē ſuā: ⁊ timuerūt valde. Et ac Pe.1.d.
ceſſit ih̄s ⁊ tetigit eos dixitq3 eis. Surgite C
⁊ nolite timere. ¶ Leuātes aūt oclōs ſuos Eſa.40.
neminē viderūt: niſi ſolū ieſū. Et deſcēdē
tibus illis de monte p̄cepit ih̄s dicēſ. Ne s.8.a.et.9.f.
mini dixeritis viſionē: donec filius hois
a mortuis reſurgat. Et interogauerūt eu3 ⁊.12.b.Mr.
diſcipuli dicentes. ¶ Quid ergo ſcribe di 7.g.⁊.9.d.
cūt heliā opoꝛteat p̄mū venire. At ille rū Marc.9.b.
dens ait eis. Helias quidē vēturus eſt ⁊
reſtituet oia. Dico autem vobis: q2 heliaſ
iam venit: ⁊ non cognouerunt eū: ſed fe
cerunt in eo q̄cunq3 voluerūt. Sic ⁊ fili⁹ D
hoīs paſſurus eſt ab eis. Tunc intellexe
rūt diſcipuli quia de iohanne baptiſta di
xiſſet eis. ¶ Et cum veniſſet ad turbā: ac
ceſſit ad eū hō genubus ꝓuolutus añ eu3 Mar.9.c.
dicens. Dn̄e miſerere filio meo q2 lunati Luc.9.c.
cus eſt: ⁊ male patit̄. Nam ſepe cadit in
ignē: ⁊ crebro in aquā. Et obtuli eū diſci E
pulis tuis: ⁊ nō potuerūt curare eū. Rū
dēs aūt ieſus ait. ¶ O gñatio icredula ⁊ p Mar.9.c.
uerſa: q̄uſq3 ero vobiſcū. Vſq3 quo patiar Luc.9.c.
vos. Afferte huc illū ad me. ⁊ icrepauit il
lū ih̄s ⁊ exijt ab eo demoniū: ⁊ curat⁹ ē pu
er ex illa hora. ¶ Tūc acceſſerūt diſcipl'i ad Mar.9.d.
ieſū ſecreto: ⁊ dixerunt. Quare nos non
potuim⁹ eijcē illū. Dixit illis ieſus. ¶ Pro
pter icredulitatē vr̄am. Amen qppe dico
vobis: ſi habuerītis fidē ſicut granū ſyna
pis: dicetis mōti huic trāſi hic ⁊ trāſibit: ⁊

F nihil ipoſſibile erit vob. Hoc autē gen⁹
nō eijcit: niſi p orōez ⁊ ieiuniū. Cōuerſā
Mar.9.c. tib⁹ autē eis in galilea: dixit illis ihs. ¶ Fi
Luc.9.c. lius hois tradēdus ē in manus hoium ⁊
occidēt eū: ⁊ tertia die reſurget. Et ꝯtriſtati
ſt vehemēt. ⁊ cū vēiſſent capharnaū: ac
ceſſerūt q didrachmā accipiebāt ad petrū
⁊ dixerūt ei. Magr̄ vr̄ nō ſoluit didrach
B mā. Ait: etiā. Et cū intraſſet in domū p̄/
uēit eū ihs dicēs: Quid tibi vr̄ ſimō. Re
ges terre a qbus accipiūt tributū vel cēſum
a filijs ſuis: an ab alienis? Et ille dixit: ab
alienis. Dixit illi ihs: ergo liberi ſt filij.
Vt āt nō ſcandalizemus eos vade ad ma
re ⁊ mitte hamū: ⁊ eum piſcē q p̄mus aſ/
cēderit tolle. Et aperto ore ei⁹ iuenies ſtate
re: illū ſumēs: da eis p me ⁊ te. XVIII

A ¶ In illa hora acceſſerunt diſcipli
Mar.9.c. ad ieſuz dicētes. Quis putas ma
Luc.9.f. ior ē in regno celoꝝ? Et aduocās
ieſus puulū ſtatuit eum i medio eoꝝ: ⁊ di
xit: Amē dico vobis: niſi ꝯuerſi fueritis
⁊ efficiamini ſicut puuli: nō intrabitis in
regnū celoꝝ. Quicūqz ḡ humiliauerit ſe
ſicut puulus iſte: h̄ ē maior i regno celoꝝ
Et q ſuſcepit vnum puulum talē in noīe
Mar.9.f. meo: me ſuſcepit. ¶ Qui autē ſcādalizaue
Luc.17.a. rit vnum de puſillis iſtis q in me credunt
expedit ei: vt ſuſpēdat̄ mola aſinaria i col
B lo eius: ⁊ dimergat̄ i pfundū maris. Ve
mundo a ſcādalis. Neceſſe ē eni vt veni
ant ſcādala. Verūtn̄ ve hoi p quē ſcāda/
lum venit. Si aūt manus tua vl̄ pes tuus
ſcādalizat te: abſcide eum ⁊ pijce abs te
Bonū tibi ē ad vitā igredi debilē vl̄ clau
dum q̄ duas manus vel duos pedes hn̄
tē mitti i ignē eternū. Et ſi oculus tuus ſcā
dalizat te: erue eū ⁊ pijce abs te. Bonuz
tibi ē vnuz oclm hn̄tē i vitā itrare: q̄ du/
os oculos hn̄tē mitti i gehēnā ignis. Vi
dete ne ꝯtēnatis vnuz ex his puſillis. Di
co. n. vobis: qr āgeli eoꝝ i celis ſp vidēt
Luc.9.g. faciē pr̄is mei q i celis ē. ¶ Vēit. n. fili⁹ hoiſ
Luc.15.a. ſaluare qd̄ pierat. ¶ Quid vobis vr̄? Si
C fuerit alicui cētū oues ⁊ errauerit vna ex
eis: nōne relīqt nonagintanouē i monti
bus ⁊ vadit q̄rere eā q̄ errauit? Et ſi ꝯti/
gerit vt iueniet eā: amē dico vob: qr gau
det ſup eā magis q̄ ſup nonagintanouē
q̄ nō errauerūt. Sic nō ē voluntas ante
pr̄ẽ vr̄m q i celis ē: vt pereat vn⁹ de puſil
Luc.17.a. lis iſtis. ¶ Si aūt peccauerit in te frat tu⁹:
vade ⁊ corripe eum int te ⁊ ip̄m ſolū. Si Gal.6.a.
te audierit lucratus eris frēz tuū. Si aūt Eccle.19.
nō te audierit adhibe tecū adhuc vnū vel i.Cor.8.d.⁊
duos ¶ vt in ore duoꝝ vel triū teſtium ſtet 9.d. Deut.17
oē vbū. Qd̄ ſi nō audierit eos: dic eccl'ie Johan.8.c.
Si āt eccl'iaz n̄ audierit: ſit tibi ſic ethni/ 2.Cor.13.a.
cus ⁊ publican⁹. ¶ Amē dico vob: q̄cūqz heb.10.d.D.
alligaueritis ſup trāz erunt ligata ⁊ i celo Joh.20.c.ē.
⁊ q̄cunqz ſolueritis ſup trā: erunt ſoluta ⁊ 16.c.
in celo. ¶ Iterz dico vob: qr ſi duo ex vob Joh.16.f.
ꝯſenſerit ſup terrā de oī re q̄cunqz petie
rit ſiet illis a pr̄e meo q i celis ē. Ubi eni ſt
duo vel tres ꝯgregati i noīe meo ibi ſum
i medio eoꝝ. Tūc accedēs petrus ad euz
dixit. ¶ Dn̄e q̄tiēs peccabit i me frat me⁹ Luc.17.a.
⁊ dimittaz ei vſqz ſepties. Dicit illi ieſus E
ſi dico tibi vſz ſepties ſz: Vſqz ſeptuagieſ
ſepties. Id̄ aſſimilatū ē r̄gnū celoꝝ hoi r̄gi
q voluit rōnē ponē: cū ſuis ſuis. ⁊ cū ce
piſſet rōnē ponē: oblat⁹ ē ei vnus q debe
bat ei decē milia talēta. Cū āt nō hr̄et vn̄
redderet: iuſſit eū dn̄s eius venundari ⁊
vxorē ei⁹ ⁊ filios ⁊ oia q̄ hēbat ⁊ reddi. p F
cidēs āt ſuus ille orabat eum dicēs. Pa
tiētiā habe i me: ⁊ oia reddā tibi. Miſt⁹
āt dn̄s ſui illi⁹ dimiſit eum: ⁊ debitūm di
miſit ei. Egreſſus āt ſuus ille: iuēit vnuz
de ꝯſuis ſuis q debebat ei cētuz denari/
os: ⁊ tenēs ſuffocabat euz dicēs: Redde
qd̄ debes. Et pcidēs ꝯſuus eius roga B
bat eum dicēs. Patiētiā habe i me: ⁊ oia
reddaz tibi. Ille āt noluit: ſz abijt ⁊ miſit
eum i carcerē donec redderet debitum. Vi
dētes āt ꝯſui eius q̄ fiebāt: ꝯtriſtati ſunt
valde ⁊ venerunt ⁊ narrauerunt dn̄o ſuo
oia q̄ facta fuerāt. Tunc vocauit illū dn̄s
ſuus ⁊ ait illi. Serue neq̄: oē debitum di
miſi tibi qm̄ rogaſti me. Nōne ḡ opoꝛtu
it ⁊ te miſereri ꝯſui tui: ſicut ⁊ ego tui mi ē.5.d.
ſtus ſum? Et iratus dn̄s eius tradidit eū Luc.12.g.
toꝛtoribus ¶ quoadusqz redderet vniuer
ſum debitum. Sic ⁊ pater meus celeſtis
faciet vobis: ſi non remiſeritis vnuſquiſ
qz fratri ſuo de cordibus veſtris. XIX

ET factum ē eum ꝯſumaſſet ieſus
ſmones iſtos migrauit a galilea A
¶ ⁊ vēit in fines iudee trans ioꝛ/
danem: ⁊ ſecute ſunt eum turbe multe: ⁊ Mar.10.a.
curauit eos ibi. Et acceſſerunt ad euz pha B
riſei tēptantes eū ⁊ dicentes. Si licet hoi
mini dimittere vxorem ſuam quacun/
que ex cauſa. Qui reſpondens ait eis.

¶ Nō legiſtis: quia q fecit hoīem ab initio
Gen. 1. maſculum ꝛ feminam fecit eos. Et dixit.
¶ Propter hoc dimittet hō patrē ꝛ mrēm
Mar. 10. a ꝛ adherebit vxori ſue: ꝛ erunt duo in car/
Gen. 2. ne vna. Itaqꝫ iā non ſunt duo ſed vna ca
Eph. 5. d. ro. Quod ergo deus ꝯiunxit: homo non
1. Cor. 6. d. ſeparet. Dicunt illi ¶ Quid ergo moyſes
Deut. 24. ā. mandauit dari libellum repudij ꝛ dimitte
5. c. re. Ait illis. Qm̄ moyſes ad duritiā cor/
Marc. 10. a. dis vr̄i pmiſit vobis dimittere vxores ve
ſtras: ab initio aūt non fuit ſic. ¶ Dico aūt
Marc. 10. b. vobis: q2 qcūqꝫ dimiſerit vxorē ſuam niſi
Luc. 16. d. ā. ob fornicatiōeꝫ ꝛ aliā duxerit: mechat: Et
5. c. qui dimiſſam duxerit mechat. Dicūt ei di
C ſcipuli eius. Si ita eſt cauſa hoīs cū vxore
nō expedit nubere. Qui dixit illis. Non
oēs capiunt verbū iſtud: ſed quibus datū
eſt. Sunt enim eunuchi qui de mr̄is vte/
ro ſic nati ſunt: ꝛ ſunt eunuchi qui facti ſūt
ab oībus: ꝛ ſūt eunuchi qui ſeipos caſtra
uerunt ,ppter regnum celoꝝ. Qui poteſt
Marc. 10. b. cape capiat. ¶ Tunc oblati ſunt ei paruuli
Luc. 18. c. vt manus eis imponeret ꝛ oraret. Diſci/
D puli aūt increpabant eos. Jeſus vero ait
Marc. 10. b. eis. ¶ Sinite paruulos ꝛ nolite eos ꝓhi/
Luc. 18. c. bere ad me venire: talium eſt enim regnū
celoꝝ. Et cū impoſuiſſet eis manus abijt
Marc. 10. b. inde. ¶ Et ecce vnus accedēs ait illi. Ma
Luc. 18. d. giſter bone: quid boni faciā vt habeam vi
tam eternā. Qui dixit ei. Quid me īterro
gas de bono. Vnus eſt bonus deus. Si
autē vis ad vitā ingredi ſerua mandata.
Dicit illi. Que. Jeſus autē dixit. Nō ho
micidiū facies. nō adulterabiſ: non facies
furtum: nō falſū teſtimoniuꝫ dices. hono
E ra patrē tuū ꝛ matrem: diliges ꝓximū tu
um ſicut teipſum. Dicit illi adoleſcēs. Oīa
hec cuſtodiui a iuuētute mea: quid adhuc
Marc. 10. c. mihi deeſt. ¶ Ait illi ieſus. Si vis pfectuſ
Luc. 3. d. eſſe vade ꝛ vende oia q̄ habes ꝛ da pau/
peribus: ꝛ habebis theſaurū in celo ꝛ ve/
ni ſeq̄re me. Cū audiſſet aūt adoleſcēs v̄
F bum: abijt triſtis. Erat eni habens mul/
tas poſſeſſiones. Jeſus aūt dixit diſcipu/
lis ſuis. Amen dico vobis q2 diues diffi/
Marc. 10. c. cile īrabit in regnum celoꝝ. Et iteꝝ dico
Luc. 18. c. vobis. ¶ Facilius eſt cameluꝫ ꝑ foramen
acus tranſire q̄ꝫ diuitē intrare in regnum
celoꝝ. Auditis autē his diſcipuli: mirabā
tur valde dicentes. Quis ergo poterit ſal
Marc. 10. d. uus eſſe. Aſpiciens autem ieſus dixit illis
Luc. 18. c. ¶ Apud hoīes hec ipoſſibile eſt: apud de

um aūt oia poſſibilia ſunt. Tunc reſpon/
dens petrus dixit ei. Ecce nos reliquim⁹
oīa: ꝛ ſecuti ſumus te. Quid ergo erit no B
bis. Jeſus aūt dixit illis. Amē dico vo/
bis. q2 vos q ſecuti eſtis me ī regeneratio
ne cum ſederit filius hoīs in ſede maieſta Luc. 22. c.
tis ſue. ¶ ſedebitis ꝛ vos ſuper ſedes duo Deut. 33.
decim iudicantes duodecim tribus iſrael Marc. 10. d.
¶ Et omnis q reliq̄rit domū vel fratres: Luc. 18. c.
aut ſorores: aut patrem: aut matrem: aut
vxorē: aut filios: aut agros ,ppter nomen
meum: centuplum accipiet: ꝛ vitam eter/ Marc. 10. c.
nā poſſidebit. ¶ Multi aūt erunt pmi no/ Luc. 13. f.
uiſſimi ꝛ nouiſſimi primi. XX A

Simile eſt regnū celoꝝ hoī prīfa/
milias: q exijt primo mane ꝯduce
re operarios in vineam ſuā. Cōuē
tione aūt facta cū oparijs ex denario diur
no: miſit eos in vineā ſuaꝫ: ꝛ egreſſus cir
ca horam tertiā: vidit alios ſtantes in foro B
ocioſos: ꝛ dixit illis. Ite ꝛ vos in vineam
meā: ꝛ qd̓ iuſtum fuerit dabo vobis. Illi
aūt abierunt. Iterum aūt exijt circa ſextaꝫ
ꝛ nonam horā: ꝛ fecit ſimiliter. Circa vnde/
cimam vero exijt: ꝛ inuenit alios ſtantes.
ꝛ dixit illis. Quid hic ſtatis tota die ocioſi
Dicunt ei. Quia nemo nos ꝯduxit. Di/
cit illis. Ite ꝛ vos in vineam meā. Cuꝫ ſe
ro aūt factum eſſet: dicit dn̄s vinee ꝓcura
tori ſuo. ¶ Voca oparios ꝛ redde illis mē Luc. 10. c.
cedem: incipiens a nouiſſimis vſqꝫ ad ꝑ/
mos. Cū veniſſent ergo qui circa vndeci C
maꝫ horam venerant: acceperunt ſingu/
los denarios. Venientes aūt ꝛ primi: ar
bitrati ſunt q2 plus eēnt accepturi. accepe
runt aūt ꝛ ipſi ſingulos denarios. Et ac/
cipientes murmurabant aduerſus patrē
familias dicentes. Hi nouiſſimi vna ho
ra fecerūt: ꝛ pares illos nobis feciſti: qui
portauimus pōdus diei ꝛ eſtus. At ille re
ſpōdens vni eoꝝ dixit. ¶ Amice: nō facio ī. 22. b. ꝛ 26. e
tibi iniuriam. Nōne ex denario ꝯueniſti
mecuꝫ. Tolle quod tuū eſt ꝛ vade. Volo Ecc. 31. ā. 19.
aūt ꝛ huic nouiſſimo dare ſicut ꝛ tibi. Aut g. Mar. 10. e
nō licet mihi qd̓ volo facere. ¶ An oculus D. Luc. 13. f
tuus nequaꝫ eſt q2 ego bonus ſum. ¶ Sic ī. 22. e. ā. 16. e
erunt nouiſſimi primi ꝛ primi nouiſſimi. Marc. 10. e.
¶ Multi. n. ſunt vocati: pauci vero electi Luc. 18. f.
¶ Et aſcendēs ieſus hieroſolymam: aſſū/
pſit duodeciꝫ diſcipulos ſecreto: ꝛ ait illis
Ecce aſcendimus hieroſolymam: ꝛ filius
hoīs tradet principib⁹ ſacerdotū ꝛ ſcribis

⁊ ꝯdēnabunt eū morte: ⁊ tradēt eū genti
bus ad illudēdū: ⁊ flagellandū: ⁊ crucifi
Mar.10.e gēdū: ⁊ tertia die reſurget. ¶ Tunc acceſſit
ad eū mater filioꝝ zebedei cū filijs ſuis
E adorās ⁊ petēs aliqd ab eo. Qui dixit ei
Quid vis. Ait illi. Dic vt ſedeāt hi duo
filij mei: vnus ad dexterā tuā ⁊ vnꝰ ad ſi
niſtrā i regno tuo. Rñdēs aūt ieſus di
Ja.4.a. Ro.8.d. 1.Cor.10.d xit. Neſcitis qd petatis. Poteſtis biberē
calicē queꝫ ego bibiturus ſū. Dicunt ei.
Poſſumus. Ait illis. ¶ Calicē qdeꝫ me
uꝫ bibetis. ſedere aūt ad dexterā meā vel
ſiniſtrā nō eſt meū dare vobis: ſed qbus
F paratū eſt a patre meo. Et audiētes decē
idignati ſūt de duobus fribus. Jeſus āt
Marc.10.f vocauit eos ad ſe: ⁊ ait. ¶ Scitis qꝛ pnci
Luc.22.c. pes gētiuꝫ dñant eoꝝ: ⁊ q maiores ſunt
Luc.22.c. ptātem exercēt inter eos. Nō ita erit iter
vos. Sed qcūqꝫ voluerit iter vos maioꝛ
Mr.10.g fieri: ſit veſter miniſter. Et q voluerit in
G ter vos pmus eē: erit veſter ſuus. ¶ Si
Mr.10.g cut filius hoīs nō venit miniſtrari ſꝫ mi
Luc.18.g niſtrare: ⁊ dare aīam ſuā redēptionē pro
8.9.f. multis. ¶ Et egrediētibus illis ab hieri
cho ſecuta ē eū turba mlta. ¶ Et ecce duo
ceci ſedētes ſecus viā: audierūt qꝛ ieſꝰ trā
Luc.18.g ſiret ⁊ clamauerūt dicentes. Dñe miſere
8.9.f. re noſtri fili dauid. Turba aūt icrepabat
eos vt tacerēt. At illi magis clamabāt di
cētes. Dñe. ¶ miſerere noſtri fili dauid.
⁊ ſtetit ieſus: ⁊ vocauit eos ⁊ ait. Quid
vultis vt faciā vobis. Dicūt illi. Dñe vt
apiant oculi noſtri. Miſertus autē eoꝝ
Mr.8.d ieſus: tetigit oculos eorum. ¶ Et cōfeſtiꝫ
c.10.g. viderunt: ⁊ ſecuti ſunt eum. XXI

Mr.11.a ET cū appropinquaſſet hieroſo
Luc.19.d lymis ⁊ veniſſet bethphage ad mō
Jo.12.b tē oliueti: tūc ieſus miſit duos di
ſcipulos dicēs eis. Jte in caſtellū qd con
tra vos eſt ⁊ ſtatiꝫ inuenietis aſinā alliga
tā ⁊ pulluꝫ cū ea: ſoluite ⁊ adducite mihi
Et ſi qs vobis aliquid dixerit: dicite: qa
dñs his opꝰ habet: ⁊ cōfeſtī dimittet eos
Hoc aūt factū ē vt adipleret qd dictū eſt
Zach.9. p ꝓphetā dicētē. ¶ Dicite filie ſion: ecce
Eſa.62. rex tuꝰ venit tibi māſuetꝰ ſedēs ſup aſinā
Jo.11.b. ⁊ pulluꝫ filiū ſubiugalis. ¶ Eūtes aūt di
Mr.11.b ſcipuli fecerunt ſicut precepit illis ieſus.
Luc.19.c. Et adduxerunt aſinā ⁊ pulluꝫ: ⁊ impo
ſuerunt ſuper eos veſtimenta ſua: ⁊ eum
deſuper ſedere fecerunt. Plurima autē
B turba ſtrauerunt veſtimenta ſua in via:

Alij autē cedebant ramos de arboribus Mar.11.b
⁊ ſternebant in via. ¶ Turbe autem que Luc.19.f
precedebant ⁊ que ſequebantur: clama Jo.12.b
bant dicentes. Oſanna filio dauid: bene
dictus qui venit in nomine domini: oſā
na in altiſſimis. Et cum intraſſet hiero
ſolymam cōmota eſt vniuerſa ciuitas di
cens. Quis eſt hic populi autem dicebāt
Hic eſt ieſus propheta a nazareth gali Mar.11.d
lee. ¶ Et intrauit ieſus in templum dei: Luc.19.g.
⁊ eijciebat omnes vendentes ⁊ emen Jo.2.d.
tes in templo: ⁊ menſas nūmulariorum Eſa.56.
⁊ cathedras vendentium colūbas euer Hiere.7.
tit: ⁊ dicit eis. ¶ Scriptuꝫ eſt domus mea 2 Reg.5.
domus orationis vocabit: vos autēꝫ fe Luc.19.f.
ciſtis illam ſpeluncam latronum. Et ac E
ceſſerunt ad eum ceci ⁊ claudi in templo
⁊ ſanauit eos. Videntes autē principes
ſacerdotum ⁊ ſcribe mirabilia que fecit: ⁊
pueros clamantes in templo ⁊ dicentes
oſanna filio dauid: indignati ſunt ⁊ dixe
runt ei. Audis quid iſti dicūt. Jeſus au Ps.8.
tem dixit eis. Vtiqꝫ: nunqꝫ legiſtis. ¶ qꝛ
ex ore infantium ⁊ lactantium pfeciſti lau
dem. Et relictis illis abijt foras extra ci
uitatem in bethaniam: ibiqꝫ manſit. Ma
ne autem reuertens in ciuitatem: eſurijt. Mr.11.c.
¶ Et videns fici arborem vnam ſecus vi Luc.13.b
am venit ad eā: ⁊ nihil iuenit ī ea niſi fo
lia tantuꝫ ait illi. Nunqꝫ ex te fructus na
ſcatur in ſempiternum. Et areſacta ē cō
tinuo ficulnea. Et videntes diſcipuli: mi
rati ſunt dicentes. Quomodo continuo
aruit. Reſpondens autem ieſus ait eis. 8.17.c. L.17
¶ Amen dico vobis: ſi habueritis fidem b. Mr.11.d.
⁊ non heſitaueritis non ſoluꝫ de ficulnea Ja.a.
facietis: ſed ⁊ ſi monti huic dixeritis: tol D
le ⁊ iacta te in mare: fiet. Et omnia que M.11.c. Jo
cunqꝫ petieritis in oratione credētes: ac 4.d.⁊.16.f.K
cipietis. Et cum veniſſet in templum: ac
ceſſerunt ad eum docentem principes ſa
cerdotū ⁊ ſeniores populi dicētes. ¶ Jn Mar.11.f.
qua poteſtate hec facis. Et quis tibi de Lu.20.a.
dit hanc poteſtatem. Reſpondens ieſus
dixit eis. Jnterrogabo vos ⁊ ego vnū ſer
monē quē ſi dixeritis mihi: ⁊ ego vobis
dicā i q poteſtate hec facio. Baptiſmum
iohānis vñ erat: e celo: an ex hoibus. At
illi cogitabāt iter ſe dicētes. Si dixerimꝰ
e celo: dicet nobis. Quare ergo nō credi
diſtis illi. Si aūt dixerimꝰ ex hoibꝰ: time
mus turbā. Oēs eni habebāt iohānē ſicut 8.14.a.

S.

ꝓphetā. Et reſpondētes ieſu: dixerunt.
Neſcim⁹. Ait illis et ipſe. Nec ego dico
vobis i q̄ poteſtate hec facio. Quid autē
vobis videt̄: Homo quidā habebat du
os filios et accedens ad primū dixit. Fili:
vade hodie opari in vineā meā. Ille aūt
rñdēs ait Nolo. Poſtea aūt pnīa mo/
tus abijt. Accedēs aūt ad alteꝝ dixit ſilr.
At ille rñdens ait: Eo dñe. Et non iuit.
Quis ex duob⁹ fecit voluntatē pr̄is. Di
cūt ei: Prim⁹. Dicit illis ieſus. Amē di
co vobis q: publicani et meretrices p̄cce
dent vos in regno dei. Venit enim ad vos
iohānes i via iuſticie: et nō credidiſtis ei.
Publicāi aūt et meretrices crediderūt ei.
F vos aūt videntes nec pnīam habuiſtis po
Ma.12.a. ſtea vt crederetis ei. ¶ Aliā pabolaꝫ audite.
Luc.20.b. Homo erat pr̄ familias q plātauit vineā
Eſaie.5. et ſepē circūdedit ei: et fodit i ea torcular et
edificauit turrī: et locauit eā agricolis: et p
egre pfectus ē. Cū aūt tp̄s fructuū appro
pinquaſſet: miſit ſuos ſuos ad agricolas
vt acciperent fructus eius. ¶ Et agricole
J.22.a. appreheñſis ſuis eius: aliū ceciderūt: aliū
occiderūt: aliū vero lapidauerūt. Iteruꝫ
miſit alios ſeruos plures priorib⁹: et fece
runt illis ſilr. Nouiſſime aūt miſit ad eos
filiū ſuum dicens: verebunt̄ filiuꝫ meum
Agricole aūt vidētes filium dixerūt intra
Mar.12.b. ſe. ¶ Hic eſt heres: venite occidam⁹ euꝫ:
Gen.37. et habebim⁹ hereditatē eius. Et apprehē
B ſum eū eiecerūt extra vineā: et occiderunt
Cū ergo venerit dñs vinee: qd faciet agri
colis illis? Aiūt illi. Malos male pdet et
vineam ſuā locabit alijs agricolis: q red
dant ei fructum tēporibus ſuis. Dicit ill'
Ma.12.b. ieſus. Nunq̃ legiſtis in ſcripturis. ¶ La
Luc.20.c. pidē quē reprobauerūt edificātes: hic eſt
i.Pe.2.a. factus in caput anguli. A dño factum eſt
Act.4.b. iſtud: et eſt mirabile in oculis noſtris. Jdō
dico vobis q: auferet̄ a vobis regnū dei:
et dabitur genti facienti fructus eius. Et
qui ceciderit ſuper lapidem iſtum cōfrin/
getur: ſuper quem vero ceciderit: cōteret
eum. ¶ Et cū audiſſent principes ſacerdo
Mr.12.b.L. tum et pharisei parabolas eius: cognoue
19.g.et.20.c. runt q de ipſis diceret: et querentes eum
et.22.a. tenere timuerunt turbas: quoniam ſicut
Jo.7.c.et.g. prophetam eum habebant. Et reſpon/
dens ieſus dixit iterum in parabolis eis
dicens. XXII

Simile factū eſt regnuꝫ celoꝝ hoi A
regi qui fecit nuptias filio ſuo. ¶ Et Lu.14.d.
miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos Apo.19.b.
ad nuptias: et nolebant venire. Iterū mi
ſit alios ſeruos dicens: Dicite inuitatis.
Ecce prandiū meum paraui: tauri mei et
altilia occiſa ſunt: et oīa parata venite ad
nuptias. Illi aūt neglexerunt et abierunt
alius in villā ſuā: alius vero ad negocia/
tionē ſuam. ¶ Reliq vero tenuerūt ſuos Z.21.f.
eius: et contumelijs affectos occiderunt.
Rex autē cuꝫ audiſſet iratus eſt: et miſſis B
exercitibus ſuis pdidit homicidas illos:
et ciuitatē illoꝝ ſuccendit. Tunc ait ſeruis
ſuis. Nuptie quidem parate ſunt: ſed qui
inuitati erant nō fuerunt digni. Ite ergo
ad exitus viaꝝ: et q̄ſcūq inueneritis: vo
cate ad nuptias. Et egreſſi ſerui eius i vi
as congregauerunt oēs quos inuenerūt
malos et bonos: et implete ſunt nuptie diſ
cūbentiū. Intrauit aūt rex vt videret diſ/
cūbētes: et vidit ibi hoīeꝫ nō veſtitū veſte
nuptiali. Et ait illi. Amice: quō huc itra/
ſti nō habens veſtē nuptialē? At ille ob/ C
mutuit. Tunc dixit rex miniſtris. ¶ Liga J.25.c.ō.13.g.
tis manibus et pedibus eius mittite eū in J.24.g.ō.20.
tenebras exteriores ¶ ibi erit fletus et ſtri d.3.eſdr.g.
dor dentiū. ¶ Multi aūt ſunt vocati pauci Mar.12.b.
vero electi. ¶ Tunc abeūtes pharisei con Lu.20.d.
ſiliū inierūt vt caperent eū in ſmōe. Et mit
tūt ei diſcipulos ſuos: cum herodianis di
centes. ¶ Magiſter ſcimus q: verax es et Mar.12.c.
viā dei in veritate doces: et nō ē tibi cura
de aliq̃. ¶ Nō eni reſpicis perſonā hoīuꝫ. Act.10.c.
Dic ḡ nobis: qd tibi videt̄. Licet cenſuꝫ
dari ceſari: aut nō? Cognita aūt ieſus ne/
q̄tia coꝝ ait. Quid me tēptatis hypocrite D
Oſtēdite mihi nūmiſma cenſus. At illi ob
tulerunt ei denariū. Et ait illis ieſus. Cu
ius eſt imago hec et ſuperſcriptiō? Dicunt ei
Ceſaris. Tunc ait illis. ¶ Reddite ergo Ro.13.b.
que ſunt ceſaris ceſari et que ſunt dei deo.
Et audientes mirati ſunt: et relicto eo abie
runt. ¶ In illo die acceſſerunt ad eum ſa/ Ac.23.a.
ducei: q dicunt nō eſſe reſurrectionem: et
interrogauerunt eum dicentes. Magi/
ſter moyſes dixit: ſi quis mortuus fuerit
non habens filium: vt ducat frater eius
vxorem illius et ſuſcitet ſemen fratri ſuo.
¶ Erant autēꝫ apud nos ſeptem fratres: et Mar.12.d.
primus vxore ducta defunctus eſt: et non
habens ſemen reliquit vxorē ſuā frī ſuo.

E Similiter ſecundus ⁊ tertius vſq3 ad ſe-
ptimū. Nouiſſime aūt oīum: ⁊ mulier
defuncta eſt. In reſurrectiōe ergo cuius
erit de ſeptē vxor. Omnes eni hūerūt eā
Rūdēs autē ieſus ait illis. ¶ Erratis ne-
Tim.3.b. ſcientes ſcripturas: neq3 virtutē dei. In
reſurrectiōe eni neq3 nubent neq3 nubē-
tur: ſed erunt ſicut angeli dei in celo. De
reſurrectiōe aūt mortuoꝝ nō legiſtis qd̄
dictū eſt a deo dicēte vobis. ¶ Ego ſū de-
Exo.3. us abraham: ⁊ deus yſaac: ⁊ deus iacob.
Mar.12.c Nō eſt deus mortuoꝝ: ſed viuentiū. Et
F audiētes turbe mirabant̄ in doctrina ei⁹
Mar.12.c ¶ Phariſei aūt audiētes q̄ ſilentium im-
Luc.10.f poſuiſſet ſaduceis cōuenerūt in vnū: ⁊ in-
terrogauit eū vnus ex eis legis docto: tē-
ptans eū. Magiſter. qd̄ eſt mandatū ma-
gnū in lege. Ait illi ieſus. ¶ Diliges dn̄3
Deut.6. deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ in tota aīa tua
⁊ in tota mente tua. Hoc eſt maximū ⁊ p-
G mū mandatū. Secūdū aūt ſimile ē huic.
Leui.19. ¶ Diliges proximum tuū ſicut teipm̄. In
Mar.12.c his duobus mādatis vniuerſa lex pēdet
Ro.13.c ⁊ ꝓphete. Congregatis aūt phariſeis in-
a.7.c. Lu terrogauit eos ieſus dicēs. Quid vobis
10.g. Ja.2.b videt̄ de xp̄o: cuius filius eſt. Dicunt ei
Mar.12.f Dauid. Ait illis ¶ Quomodo ergo da-
Luc.20.g uid in ſpiritu vocat eū dn̄m dicēs. ¶ Dixit
Ps.109. dn̄s dn̄o meo: ſede a dextris meis. donec
ponā inimicos tuos: ſcabellum pedū tuo-
rū. Si ergo dauid vocat eū dn̄3. quomō
filius ei⁹ eſt. ¶ Et nemo poterat ei reſpō-
Mar.12.f dere verbū: neq3 auſus fuit quiſq3 ex illa
Luc.20.g die eum amplius interrogare.

Capitulum. XXIII.

A Tunc ieſus locutus eſt ad turbas
Luc.11.f. ⁊ ad diſcipulos ſuos dicēs. ¶ Sup
Mar.12.g cathedrā moyſi ſederūt ſcribe et
phariſei. Omnia ergo quecūq3 dixerint vo-
bis ſeruate ⁊ facite: ſecundū opera vo eo-
rum nolite facere. Dicūt eni ⁊ nō faciunt
Luc.11.g. ¶ Alligant aūt onera grauia ⁊ importa-
bilia: ⁊ imponūt in humeros hominū di-
o.6.c. gito autē ſuo nolunt ea mouere. ¶ Omnia
vero opera ſua faciūt vt videant̄ ab hōi-
bus. Dilatant eni phylateria ſua: ⁊ ma-
gnificant fimbrias. ¶ Amāt aūt primos
Mar.12.g recubitus i cenis: ⁊ primas cathedras in
Luc.14.b ſynagogis: ⁊ ſalutationes in foro ⁊ voca-
ri ab hominibus rabbi. Vos autē noli-
te vocari rabbi. Vnus eſt eni3 magiſter

veſter: omnes autē vos fratres eſtis. Et
patrē nolite vocare vobis ſuper terram:
vn⁹ eſt eni pater veſter q̄ i celis ē. ¶ Nec Ja.3.a
vocemini magiſtri: quia magiſter vnus
eſt xp̄s. Qui maior eſt veſtrū: erit mini-
ſter veſter. ¶ Qui aūt ſe exaltauerit humi- Luc.14.c
liabit̄: ⁊ qui ſe humiliauerit exaltabitur. Jac.4.c
¶ Ve autē vobis ſcribe ⁊ phariſei hypo- Luc.11.g
crite qui clauditis regnum celorum ante
homines. Vos enim non intratis nec in-
troeuntes ſinitis intrare. Ve vobis ſcri- C
be ⁊ phariſei hypocrite qui comeditis do-
mus viduarum: orationes longas ora-
ntes: ꝓpter hoc amplius accipietis iudi-
ciū. Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite
qui circuitis mare ⁊ aridam: vt faciatis
vnum proſelitum: ⁊ cum fuerit factus:
facitis eum filium gehēne duplo q̄3 vos.
Ve vobis duces ceci q̄ dicitis quicunq3
iurauerit ꝑ tēplū nihil eſt: q̄ aūt iurauerit
in auro tēpli debito: eſt. Stulti ⁊ ceci: qd
eni maius eſt: aurū an templū qd̄ ſanctifi-
cat aurū. Et q̄cunq3 iurauerit i altare ni- D
hil eſt: q̄cūq3 aūt iurauerit in dono qd̄ eſt
ſuper illud: debet. Ceci quid eni maius
eſt: donum: an altare qd̄ ſanctificat donū
Qui ergo iurauerit in altari iurat in eo ⁊
in oibus que ſup illud ſunt. Et q̄cūq3 iu-
rauerit in tēplo: iurat in illo ⁊ in eo q̄ ha-
bitat in ipſo. Et qui iurat in celo iurat in
throno dei ⁊ in eo qui ſedet ſup eū. ¶ Ve Luc.11.f.
vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite qui de-
cimatis mentā ⁊ anethū ⁊ ciminū: ⁊ reliq- E
ſtis que grauiora ſunt legis iudiciū ⁊ mi-
ſericordiā: ⁊ fidē. Hec oportuit facere: ⁊
illa nō omittere. Duces ceci excolātes cu-
licē. camelū aūt glutiētes: ¶ Ve vobis ſcri- Luc.11.f
be ⁊ phariſei hypocrite: qui mūdatis qd̄
de foris eſt calicis ⁊ parapſidis: intus aūt
pleni eſtis rapina ⁊ imunditia. ¶ Phari- o.15.b.
ſee cece mūda prius qd̄ intus eſt calicis ⁊
parapſidis: vt fiat ⁊ id qd̄ de foris ē mū-
dū. ¶ Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypo-
crite: quia ſimiles eſtis ſepulchris dealba- Luc.11.f.
tis: que a foris parent hominibus ſpecio- Ac.23.a
ſa. intus vero plena ſunt oſſibus mortuo-
rū ⁊ omni ſpurcitia. ¶ Sic ⁊ vos a foris
quidē parētis hominibus iuſti: intus au- Ro.1.c.a
tem pleni eſtis hypocriſi ⁊ iniquitate. 7.d.
¶ Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite:
qui edificatis ſepulchra prophetarum et Luc.11.g
ornatis monumēta iuſtoꝝ ⁊ dicitis. Si fuiſ- F

ſēmus in diebus patrum noſtroꝝ: nō ēē
mus ſocij eoꝝ in ſanguine prophetaruꝫ.
Luc.xi.g. ¶ Itaqꝫ teſtimonio eſtis vobiſmetipſis:
i.Theſ.2.d. qꝛ filij eſtis eoꝝ qui ꝓphetas occiderunt
Et vos iplete menſuraꝫ patrꝝ veſtroꝝ.
S.3.c.L.3.b ¶ Serpentes genimia viperaꝝ: quomo
do fugietis a iudicio gehenne? Ideo di/
Mr.12.g. co vobis. ¶ Ecce ego mitto ad vos ꝓphe
tas ⁊ ſapiētes ⁊ ſcribas: ⁊ ex illis occide/
Act.5.d. tis ⁊ crucifigetis ¶ ⁊ ex eis flagellabitis in
2.Cor.xi.e. ſynagogis veſtris: ⁊ pſequimini de ciui
tate in ciuitatē vt veniat ſup vos ois ſan
Heb.xi.a. guis iuſtus qui effuſus ē ſup terrā ¶ a ſan
B guine abel iuſti vſqꝫ ad ſanguinē zacha/
rie filij barachie: quē occidiſtis inter tem
plum ⁊ altare. Amen dico vobis veniēt
Luc.13.g. hec oia ſup generationē iſtā. ¶ Hieruſa
lem hieruſalē: q̄ occidis ꝓphetas ⁊ lapi/
das eos q ad te miſſi ſunt quotiēs volui
congregare filios tuos quēadmodū galli
na cōgregat pullos ſuos ſub alas: ⁊ no/
luiſti. Ecce relinquetꝛ vobis dom⁹ veſtra de
ſerta. Dico enim vobis non me videbi/
tis amodo donec dicatis. Bñdictus qui
venit in noīe domini. XXIIII.

A ¶ ET egreſſus ieſus de tēplo ibat.
Mar.13.a.L Et acceſſerūt diſcipuli eius vt oſ̄
19.g.⁊.21.b. derēt ei edificatiōes tēpli. Ipſe aūt
reſpondēs: dixit illis. Videtis hec oia?
Amē dico vobis: nō relinquetꝛ hic lapis
ſuper lapidē qui nō deſtruatꝛ. Sedēte aūt
eo ſuper montē oliueti: acceſſerunt ad eū
diſcipuli ſecreto dicētes: Dic nobis quā/
do hec erunt: ⁊ qđ ſignū aduentus tui et
cōſumationis ſeculi. Et reſpōdens ieſus
Mar.13.b.L dixit eis. ¶ Videte ne quis vos ſeducat.
21.b.Eph.5. Multi enim venient in noīe meo dicētes
b.i.Cor.3.d. Ego ſū chriſtus: ⁊ multos ſeducēt. Au
Col.2.d. B dituri eni eſtis ꝓlia ⁊ opiniōes ꝓlioꝝ: vi
Mr.13.b. dete ne turbemini. ¶ Oportet eni hec fieri:
Luc.21.c. ſed nōdū eſt finis. Cōſurget eni gēs i gē
tem: ⁊ regnū in regnū: ⁊ erunt peſtilētie
⁊ fames ⁊ iremot⁹ p loca. Hec aūt omnia
Mar.13.b. initia ſunt doloꝝ. ¶ Tunc tradēt vos i tri
Lu.21.c.Io. bulationē: ⁊ occidēt vos: ⁊ eritis odio oi
15.f. bus gētibus ꝓpter nomē meū. Et tunc
ſcādalizabuntꝛ multi: ⁊ inuicem tradēt: ⁊
odio habebunt inuicē: Et multi pſeudo ꝓ
phete ſurgēt ⁊ ſeducēt multos: ⁊ qm̄ abū
dabit iniqtas: refrigeſcet charitas multo
rū. ¶ Qui autē pſeuerauerit vſqꝫ in finē
S.10.c.Mr. hic ſaluus erit. Et ꝑdicabit h̄ euangeliū
.13.c.Ro.10.

regni i vniuerſo orbe i teſtimoniū oībus c.Ac.1.b.
gētibus: ⁊ tūc veniet ꝯſumatio. ¶ Cum ḡ Mr.13.d.L
videritis abhominationē deſolatōis: que
dicta eſt a daniele ꝓpheta ſtātē in loco ſā
cto: q legit intelligat. ¶ Tunc q i iudea ſūt Mr.13.d.
fugiant ad mōtes: ⁊ qui i tecto nō deſcen Lu.21.d.
dat tollere aliqđ de domo ſua: ⁊ q i agro: Mr.13.d.L
nō reuertatꝛ tollere tunicā ſuā. ¶ Ve autē 21.d.Eſa.13.
pregnātibus ⁊ nutriētibus in illis dieb⁹ Ezechiel.13.
¶ Orate aūt vt nō fiat fuga vr̄a in hyeme Mar.13.d.
vel ſabbato. ¶ Erit enim tunc tribulatio Mar.13.d.
magna q̄lis nō fuit ab initio mundi vſqꝫ Lu.21.e.
modo: neqꝫ fiet. ¶ Et niſi breuiati fuiſſet Mar.13.e.
dies illi: nō fieret ſalua ōis caro: ſed ꝓpt Mar.13.e.
electos breuiabūtꝛ dies illi. ¶ Tunc ſiquis Luc.17.e.
vobis dixerit: ecce hic ē xp̄s aut illic: noli Mar.13.e.
te credere. ¶ Surgent enim pſeudo chri/
ſti ⁊ pſeudo prophete ⁊ dabunt ſigna ma
gna ⁊ prodigia: ita vt in errorem inducā
tur ſi fieri poteſt etiam electi. Ecce predi/ D
xi vobis. ¶ Si ergo dixerint vobis ecce i Luc.17.e.
deſerto eſt: nolite exire: ecce in penetrali
bus: nolite credere. ¶ Sicut enim fulgur Lu.17.e.Eſa.
exit ab oriente ⁊ paret vſqꝫ in occidentem 5.⁊.13.Iob
ita erit ⁊ aduentus filij hominis. ¶ Vbi/ 26.Dan.7.
cunqꝫ fuerit corpus: illuc congregabuntꝛ Luc.17.g.
⁊ aquile. Statim autem poſt tribulationē
dierū illoꝝ ¶ ſol obſcurabitur: ⁊ luna nō Iohel.2.
dabit lumen ſuum: ¶ ⁊ ſtelle cadent de ce Mar.13.f.
lo ⁊ virtutes celoꝝ ꝯmouebuntur: ⁊ tūc
parebit ſignū filij hominis in celo. Et tūc E
plangent oēs tribus terre ⁊ videbunt fili
um hoīs venientē i nubibus celi cū vir/
tute multa ⁊ maieſtate. ¶ Et mittet āgelos Mr.13.f.
ſuos cū tuba ⁊ voce magna: ⁊ ꝯgregabūt
electos eius a quattuor ventis: a ſummis
celoꝝ vſqꝫ ad terminos eoꝝ. ¶ Ab arbo Mar.13.f.
re aūt fici diſcite parabolā: cū iam ramus Luc.21.f.
eius tener fuerit ⁊ folia nata: ſcitis qꝛ pro
pe eſt eſtas. Ita ⁊ uos cum videritis hec
oia: ſcitote qꝛ ꝓpe eſt in ianuis. ¶ Amen Mar.13.g.
dico vobis: qꝛ nō ꝑteribit generatio hec Luc.21.f.
donec oia fiant. Celū ⁊ terra tranſibunt:
verba autē mea non preteribunt. De die
aūt illa ⁊ hora nemo ſcit: neqꝫ angeli celo
rū: niſi pater ſolus. ¶ Sicut aūt in diebus Lu.17.f.
noe: ita erit ⁊ aduentus filij hoīs. Sicut 1.Pe.3.b.
enim erant in diebus añ diluuiū comedē
tes ⁊ bibētes nubētes ⁊ nuptui tradentes
vſqꝫ ad eum diem quo intrauit noe in ar F
cam ⁊ non cognouerunt donec venit di/
luuium ⁊ tulit omnes ita erit ⁊ aduentus

Lu.17.g. filij hois. ¶ Tūc duo erūt in agro: vnus
aſſumetur τ vnus relinquetur. Duc molen/
tes i mola: vna aſſumetur τ vna relinquetur
Duo i lecto vn⁹ aſſumetur: τ vn⁹ relinquetur
Mar.13.g ¶ Vigilate ergo q: neſcitis qua hora dn̄s
Luc.12.e veſter ventur⁹ ſit. Illud autē ſcitote: qm̄
Apo.3.a ſi ſciret pr̄familias q̄ hora fur venturus eēt
vigilaret vtiqz: τ nō ſineret pfodi domū
ſuā. Ideo τ vos eſtote parati: q: q̄ neſci
Lu.12.e tis hora fili⁹ hois ventur⁹ eſt. Quis pu
B taſ eſt fidelis ſeruus τ prudēs: quē p̄ſtitu
it dn̄s ſupra familiā ſuā: vt det illis cibū
Lu.c. Apo. 16.d. in tpe. ¶ Btūs ille ſeruus: quē cū venerit
dn̄s ei⁹ inuenerit ſic facientē. Amen dico
2.Cor.5.a vobis: qm̄ ſup oia bona ſua p̄ſtituet eū
Si aūt dixerit malus ſer⁹ ille i corde ſuo:
morā facit dn̄s meus venire: τ cepit per
cutere p̄ſeruos ſuos: mādūcet aūt τ bibat
cū ebrioſis: veniet dn̄s ſerui illius in die
q̄ non ſperat: τ hora q̄ ignorat: τ diuidet
eū: partemq; ei⁹ ponet cū hypocritis. ¶ Illic
8.22.f.25.c fletus τ ſtridor dentiū. XXV

A Nunc ſimile erit regnū celoꝝ de/
cē virginibus: q̄ accipiētes lam
pades ſuas exierūt obuiā ſponſo
τ ſponſe. Quinqz aūt ex eis erāt fatue: et
qnqz prudētes. Sed qnqz fatue acceptis
lampadibus nō ſumpſerūt oleum ſecum
Prudentes vero acceperūt oleū i vaſis
ſuis cū lampadib⁹. Morā aūt faciēte ſpō
ſo: dormitauerunt omnes τ dormierūt.
1.Theſ.5.a. ¶ Media autem nocte clamor factus eſt
ecce ſponſus venit: exite obuiam ei. Tūc
ſurrexerunt omnes virgines ille: τ orna
uerunt lampades ſuas. Fatue autem ſa/
B pientibus dixerunt. Date nobis de oleo
veſtro: quia lampades noſtre extinguntur
Reſponderunt prudentes dicētes. Ne
forte non ſufficiat nobis τ vobis. ite po
tius ad vendētes τ emite vobis. Dū aūt
irēt emere: venit ſpōſus: τ q̄ parate erāt
intrauerunt cū eo ad nuptias: τ clauſa ē
ianua. Nouiſſime vero veniūt τ relique
3.7.c. Luce. 13.c. virgines dicētes. ¶ Domine dn̄e: aperi
nobis. At ille rn̄dens ait. Amē dico vo
J.16.d. bis: neſcio vos. ¶ Vigilate itaqz qa ne/
Luc.19.b. ſcitis diē neqz horā. ¶ Sicut enim homo
Mr.13.g peregre proficiſcens vocauit ſeruos ſu/
os: τ tradidit illis bona ſua. Et vni de/
dit qnqz talenta: alij autem duo: alij ve
ro vnum vnicuiqz ſecundū p̄priam vir
E. tutem: τ p̄fectus eſt ſtatim. Abijt autem

qui quinqz talenta acceperat: τ operatus
eſt in eis: et lucratus eſt alia quinqz. Si/
militer qui duo acceperat: lucratus ē alia
duo. Qui autem vnum acceperat: abiēs Luc.16.a
fodit in terram: et abſcondit pecuniā do
mini ſui. ¶ Poſt multum vero tpis ve/
nit dn̄s ſeruoꝝ illoꝝ et poſuit ratione cū
eis. Et accedens qui quinqz talenta acce
perat: obtulit alia quinqz talenta. dicens
Domine quinqz talenta tradidiſti mihi ec Luc.19.c.
ce alia quinqz ſuperlucratus ſum. Ait il D
li dominus eius. ¶ Euge ſerue bone τ fi
delis: quia ſuper pauca fuiſti fidelis: ſup
multa te conſtituam intra in gaudiū do
mini tui. Acceſſit autem et qui duo talen
ta acceperat: et ait. Domine duo talenta
tradidiſti mihi: ecce alia duo lucratus ſū.
Ait illi dominus eius. Euge ſerue bone
et fidelis: quia ſuper pauca fuiſti fidelis
ſupra multa te cōſtituam: intra in gaudi
um domini tui. Accedens autem et qui
vnum talentū acceperat ait. Domine ſcio
q: homo durus es: metis vbi non ſemina
ſti: et congregas vbi nō ſparſiſti et timēs
abij et abſcondi talentum tuum in terra.
Ecce habes quod tuū eſt. Reſpondens
autem dominus eius dixit ei: Serue ma E
le et piger: ſciebas quia meto vbi non ſe
mino: et congrego vbi nō ſparſi. Opor
tuit ergo te cōmittere pecuniam meā nu/
mularijs: τ veniens ego recepiſſem vti
qz quod meum eſt cum vſura. Tollite ita
qz talentum: τ date ei qui habet decem ta 8.13.b. L.8
lenta. ¶ Omni enim habenti dabitur τ abū c.τ.19.d.
dabit: ei autem qui non habet: τ quod vi Mar.4.c.
detur habere auferetur ab eo: τ inutilem Luc.13.f.
ſeruū eijcite in tenebras exteriores. ¶ Il/
lic erit fletus τ ſtridor dentium. Cum au
tem venerit filius hominis in maieſtate
ſua τ omnes angeli cum eo: tunc ſedebit
ſuper ſedem maieſtatis ſue. τ congrega/
buntur ante eum omnes gentes τ ſepa/
rabit eos ab inuicem: ſicut paſtor ſegre/
gat oues ab edis. Et ſtatuet oues quidē F
a dextris: hedos autem a ſiniſtris. Tūc Apo.19.d
dicet his qui a dextris eius erunt. ¶ Ve/
nite benedicti pris mei. poſſidete paratū Eph.1.a
vobis regnū. ¶ a conſtitutione mundi.
Eſuriui enim τ dediſtis mihi manduca
re. Sitiui. τ dediſtis mihi bibere. Ho/
ſpes eram: τ collegiſtis me. Nudus: et
operuiſtis me. Infirmus. τ viſitaſtis me

In carcere eram: ⁊ veniſtis ad me. Tūc
reſpondebunt ei iuſti dicentes. Domine
quando te vidimus eſurientem: ⁊ paui/
mus ſitientem: et dedimus tibi potum.
Quando autem te vidimus hoſpitem: ⁊
collegimus te: aut nudū ⁊ cooperuim⁹
te: Aut quando te vidimus infirmum:
aut in carcere ⁊ venimus ad te. Et reſpō
dens rex dicet illis. Amen dico vobis:
quamdiu feciſtis vni de his fratrib⁹ meis
minimis mihi feciſtis. Tunc dicet et his
s.7.f. L.13.f qui a ſiniſtris erunt. ¶ Diſcedite a me
B maledicti in ignem eternum qui paratus
eſt diabolo et angelis eius. Eſuriui enī
et non dediſtis mihi manducare. Sitiui
et non dediſtis mihi potū. Hoſpes erā
⁊ non collegiſtis me. Nudus. et nō ope
ruiſtis me. Infirmus et in carcere. ⁊ nō
viſitaſtis me. Tunc reſpondebūt ei ⁊ ip
ſi dicentes. Domine quando te vidim⁹
eſurientem: aut ſitientem: aut hoſpitem:
aut nudum: aut infirmum. aut in carce/
re: et non miniſtrauimus tibi. Tunc re
ſpondebit illis dicens. Amen dico vo/
bis: quādiu non feciſtis vni de minori/
bus his: nec mihi feciſtis. ¶ Et ibunt hi
Jo.5.e in ſupplicium eternum: iuſti autem in vi
tam eternam.

XXVI

A Et factum eſt cū conſumaſſet ie
ſus ſermones hos omnes: dixit
Mr.14.a discipulis ſuis. ¶ Scitis quia p⁹
Luc.22.a. biduum paſca fiet: et filius hominis tra/
Joh.12.a. detur vt crucifigatur. Tunc congregati
ſunt principes ſacerdotū: et ſeniores po
puli in atrium principis ſacerdotū: qui
dicebatur cayphas: et conſilium fecerunt
vt ieſum dolo tenerent et occiderent. Di
cebant autem. Non in die feſto. Ne for
te tumultus fieret in populo. Cum autē
eſſet ieſus in bethania in domo ſimonis
leproſi. acceſſit ad eū mulier habēs alaba
ſtrum vnguenti precioſi: et effudit ſuper
caput ipſius recumbentis. Videntes au
tem diſcipuli: indignati ſunt dicētes: Vt
quid perditio hec. Potuit enī illud vē
nundari multo: et dari pauperibus. Sci
ens autem ieſus ait illis. Quid moleſti
eſtis huic mulieri. Opus enī bonū ope
B rata eſt in me. Nā ſemper pauperes ha
betis vobiſcum: me autem non ſemp ha
Mr.14.a bebitis. ¶ Mittens enim hec vnguentū

hoc in corpus meum: ad ſepeliendū me Luc.7.f
fecit. Amen dico vobis vbicunq; predi Joh.12.a.
catum fuerit hoc euangelium in toto mū
do: dicetur et q̄ hec fecit in memoriā
eius. ¶ Tunc abijt vnus de duodecim q̄ Mr.14.b
dicebatur iudas ſcarioth: ad principes ſa Luc.22.a
cerdotum et ait illis. Quid vultis mihi
dare: et ego vobis eum tradam. At illi
conſtituerunt ei triginta argenteos: Et
exinde querebat opportunitatem vt eum
traderet. Prima autem die azymorum
acceſſerunt diſcipuli ad ieſum dicentes.
Vbi vis paremus tibi comedere paſca.
At ieſus dixit. Ite in ciuitatem ad quen
dam: ⁊ dicite ei. Magiſter dicit: tempus
meum prope eſt: apud te facio paſca cum
diſcipulis meis. Et fecerunt diſcipuli ſi/
cut conſtituit illis ieſus. ⁊ parauerunt pa Mr.14.b
ſca: ¶ Veſpere autem facto: diſcumbebat Jo.13.c.
cum duodecim diſcipulis ſuis. Et eden/
tibus illis dixit. Amen dico vobis: quia Mar.14.b
vnus veſtrum me traditurus eſt. ¶ Et Luc.22.c.
contriſtati valde ceperunt ſinguli dicere Joh.13.c
Nunquid ego ſum domine. At ipſe re/
ſpondens ait. Qui intingit mecum ma/
num in parapſide: hic me tradet. Filius
quidem hominis vadit ſicut ſcriptum eſt s.15.b.
de illo. ¶ Ve autem homini illi: per quē Mr.14.c
filius hominis tradetur. Bonum erat Luc.22.c.
ei: ſi natus non fuiſſet homo ille. Reſpō
dens autem iudas qui tradidit eum dixit C
Nūquid ego ſum rabbi. Ait illi. Tu di Mr.14.c
xiſti. ¶ Cenantibus autem eis accepit ie/ Luc.22.b
ſus panem ⁊ benedixit ac fregit: deditq; Jo.6.f.
diſcipulis ſuis ⁊ ait: Accipite ⁊ comedite Mar.14.c
hoc eſt corpus meum. ¶ Et accipiens ca Luc.22.b
licem gratias egit: ⁊ dedit illis dicēſ. Bi i.Cor.11.c
bite ex hoc omnes. Hic eſt enī ſanguis Heb.9.c
meus noui teſtamēti: qui pro multis effū Mr.14.c
detur in remiſſionem peccatorum. ¶ Di
co autem vobis: non bibam amodo de
hoc genimine vitis vſq; in diem illā cū
illud bibam vobiſcum nouum in regno Mr.14.c.
patris mei. ¶ Et hymno dicto. exierunt Job.13.a
in montem oliueti. Tunc dicit illis ieſus Mar.14.c
¶ Omnes vos ſcandalum patiemini in Zach.13.
me in iſta nocte. ¶ Scriptum eſt enim. Mr.14.c.
Percutiam paſtorem: ⁊ diſpergentur o Job.16.g.
ues gregis. Poſtquam autem reſurre/ Mr.14.c.
xero: precedam vos in galileam. ¶ Re/ Luc.22.d
ſpondens autem petrus ait illi. Et ſi om
nes ſcādalizati fuerint in te: ego nūq; ſcā

daliȥabor. Ait illi ieſus: Amen dico tibi
q: in hac nocte anteq̄ gallus cātet: ter me
Mr.i4.d. negabis. ¶ Ait illi petrus. Etiam ſi opor
Ro.9.d. D tuerit me mori tecum: non te negabo. Si
Mr.i4.d. militer ⁊ omnes diſcipuli dixerūt. ¶ Tūc
Luc.22.d. venit ieſus cum illis in villam que dicit
Job.i8.a. gethſemani. Et dixit diſcipulis ſuis. ¶ Se
Mr.i4.d. dete hic: donec vadam illuc ⁊ orez. Et aſ
ſumpto petro ⁊ duobus filijs ȥebedei ce
pit contriſtari: ⁊ meſtus eſſe. Tunc ait illis
Mr.i4.d. ¶ Triſtis eſt anima mea vſq̄ ad mortem
Job.i2.d. Suſtinete hic: ⁊ vigilate mecum. ¶ Et ꝓ
Mr.i4.d. greſſus puſillum: procidit in faciem ſuā
Luc.22.d. orans ⁊ dicens. ¶ Pater mi: ſi poſſibile
Mr.i4.d. eſt tranſeat a me calix iſte. Veruntamen
Luc.22.c. non ſicut ego volo: ſed ſicut tu. ¶ Et venit
Mr.i4.d. ad diſcipulos ſuos ⁊ inuenit eos dormiētes
Luc.22.c. ⁊ dicit petro. Sic non potuiſtis vna hora
vigilare mecum: Vigilate ⁊ orate: vt nō
Mr.i4.d. intretis in temptationem. ¶ Spiritus qui
Job.6.g. dem promptus eſt. caro autem infirma.
Mr.i4.d. ¶ Iterum ſecundo abijt: ⁊ orauit dicens
i.6.c. Pater mi ſi nō poteſt hic calix tranſire ni
ſi bibam illum: ¶ Fiat voluntas tua. Et ve
nit iterū: ⁊ inuenit eos dormientes. Erāt
enim oculi eorum grauati. Et relictis illis
iterum abijt ⁊ orauit tertio eundem ſermo
Mr.i4.e. nem dicens. ¶ Tunc venit ad diſcipulos
ſuos: ⁊ dicit illis: Dormite iam ⁊ requie
ſcite. Ecce appropinquabit hora ⁊ filius
hominis tradetur in manus peccatorum
E Surgite eamus. Ecce appropinquabit q
Mr.i4.e. me tradet. ¶ Adhuc eo loquēte: ecce iudas
Luc.22.e. vnus de duodecim venit: ⁊ cum eo turba
Jo.i8.a. multa cum gladijs ⁊ fuſtibus miſſi a prin
cipibus ſacerdotum ⁊ ſenioribus populi
Mr.i4.e. ¶ Qui autē tradidit eū: dedit illis ſignū
dicens: Quēcunq̄ oſculatus fuero ipſe
eſt tenete eum. Et confeſtim accedens ad
ieſum dixit: Aue rabbi. Et oſculatus eſt
eū. Dixitq̄ illi ieſus. Amice ad quid ve
niſti: Tunc acceſſerunt ⁊ manus iniece
Mr.i4.e. runt in ieſum: ⁊ tenuerunt eum. ¶ Et ec
Luc.22.e. ce vnus ex his qui erant cum ieſu: exten
Jo.i8.b. dens manum exemit gladium ſuum: ⁊ ꝑ
cutiens ſeruum principis ſacerdotum am
putauit auriculam eius. Tunc ait illi ihs
Conuerte gladium tuum in locum ſuū.
Ben.9. ¶ Omnes enim qui acceperint gladium:
Apoc.i3.c. gladio peribunt. An putas quia non poſſū
rogare patrem meum: ⁊ exhibebit mihi

modo pluſq̄ duodecim legiones angelo
rum: Quomodo ergo implebuntur ſcri
pture: Quia ſic oportet fieri. In illa hora
dixit ieſus turbis. ¶ Tanq̄ ad latronē exi Mr.i4.e.
ſtis cum gladijs ⁊ fuſtibus comꝓhende Luc.22.e.
re me. Quotidie apud vos ſedebam do F
cens in templo ⁊ non me tenuiſtis. Hoc
autē totū factū eſt: vt adimplerent̄ ſcriptu
re ꝓphetarum. ¶ Tunc diſcipuli oēs relicto Mr.i4.e.
eo fugerunt. ¶ At illi tenentes ieſum du Mr.i4.f. L
xerunt ad caypham principem ſacerdotū 22.f. Jo.i8.c
vbi ſcribe ⁊ ſeniores conuenerant. ¶ Pe Mr.i4.f. L
trus autem ſequebatur eū a longe: vſq̄ 22.f. Jo.i8.c
in atrium principis ſacerdotū. Et ingreſ
ſus intro ſedebat cum miniſtris: vt vi
deret finem. ¶ Principes autem ſacerdo Mr.i4.f.
tum ⁊ omne concilium querebant falſum Lu.22.g.
teſtimoniū contra ieſum: vt eū morti tra
derent: ⁊ nō inuenerunt: cum multi falſi
teſtes acceſſiſſent. ¶ Nouiſſime autē ve Mr.i4.f.
nerunt duo falſi teſtes ⁊ dixerūt: Hic di
xit. Poſſum deſtruere templum dei: et
poſt triduū reedificare illud. Et ſurgens
ꝑnceps ſacerdotum ait illi: Nihil reſpon
des ad ea que iſti aduerſum te teſtificant̄
Jeſus autem tacebat. Et princeps ſacer
dotum ait illi. ¶ Adiuro te per deū viuū Mr.i4.f.
vt dicas nobis ſi tu es chriſtus filius dei Luc.22.g.
Dicit illi ieſus: Tu dixiſti. ¶ Veruntamē Mr.i4.g.
dico vobis. amodo videbitis filiū hois Lu.22.g. Jo
ſedentē a dextris virtutis dei ⁊ venientē 6.g. G
in nubibus celi. ¶ Tunc princeps ſacer Mr.i4.g.
dotū ſcidit veſtimenta ſua dicens. Blaſ
phemauit. Quid adhuc egemus teſtibus
Ecce nūc audiſtis blaſphemiā: Quid vo
bis videtur. At illi reſpondentes dixerūt
Reus eſt mortis. ¶ Tunc expuerūt in fa Mr.i4.g.
ciem eius: ⁊ colaphis eū ceciderūt. Alij au Lu.22.g. Jo
tem palmas in faciē eius dederunt dicen i8.d. Eſa.50.
tes: prophetiȥa nobis chriſte. Quis eſt q Job.30.
te percuſſit. ¶ Petrus vero ſedebat foris i Mr.i4.g.
atrio: ⁊ acceſſit ad eū vna ancilla dicens. Luc.22.f.
Et tu cū ieſu galileo eras. At ille negauit Job.i8.c.
corā oibus dicens: neſcio quid dicis. Ex
eunte aūt illo ianuā: vidit eū alia ancilla:
⁊ ait his qui erant ibi. ⁊ hic erat cum ieſu
naȥareno. Et iterū negauit cū iuramento
quia non noui hominē. Et poſt puſillū
acceſſerunt qui ſtabant: ⁊ dixerunt petro.
Vere ⁊ tu ex illis es: Nam ⁊ loquela tua
te manifeſtū facit. Tūc cepit deteſtari ⁊ iu

fare quia non nouiſſet hominem. Et cō
Mr.14.g. tinuo gallus cantauit. ¶ Et recordatus ē
Luc.22.g. petrus verbi ieſu qđ dixerat: priuſq̄ gal/
lus cantet ter me negabis. Et egreſſus fo
ras fleuit amare. XXVII
A ¶ Mane autem facto: conſiliuꝫ inie
Mr.15.a. runt omnes principes ſacerdotū
Luc.23.a. ⁊ ſeniores populi aduerſus ieſuꝫ
vt eum morti traderent. ¶ Et vinctum ad
Mr.15.a. duxerunt eum: ⁊ tradiderunt pōtio pila/
Luc.23.a. to preſidi. Tunc videns iudas qui eū tra
Jo.18.c. didit q̄ dānatus eſſet penitētia ductus re
tulit triginta argēteos principibus ſacer
Bcū.4. dotū ⁊ ſenioribus dicens. ¶ Peccaui tra
dens ſanguinem iuſtuꝫ. At illi dixerunt.
Quid ad nos: Tu videris. Et proiectis
argenteis in templo receſſit: ⁊ abiens la/
queo ſe ſuſpendit. Principes autēꝫ ſacer
dotum acceptis argenteis dixerunt. Nō
licet eos mittere in corbonam quia preci
um ſanguinis eſt. Concilio autem inito:
emerunt ex illis agrum figuli in ſepultu/
Act.1.c. ram peregrinorum: ¶ propter hoc voca/
tus eſt ager ille acheldemach: hoc ē ager
B ſanguinis: vſqꝫ in hodiernum diē. Tūc
impletum eſt quod dictum ē per hieremi
Hie.32. am prophetam dicentem. ¶ Et acceperūt
Zach.11. triginta argenteos: preciū appreciati quē
appreciauerunt a filijs iſrael: ⁊ dederunt
Mr.15.a. L eos in agrum figuli: ſicut conſtituit mihi
23.a. Jo.18.f dominus. ¶ Jeſus autem ſtetit ante preſi
dem: ⁊ interrogauit eum preſes dicens.
Tu es rex iudeorū: Dicit illi ieſus. Tu di
cis. ¶ ⁊ cum accuſaretur a principibus ſa
Mr.15.a. cerdotum ⁊ ſenioribus: nihil reſpondit.
Joh.19.b. Tunc dicit illi pilatus: Non audis quan
ta aduerſum te dicunt teſtimonia. et non
reſpondit ei ad vllum verbum: ita vt mi/
raretur preſes vehementē. ¶ Per diē aūt
Mr.15.a. ſollennē cōſueuerat preſes populo dimit
Luc.23.c. tere vnum vinctū quem voluiſſet. ¶ Ha
Mr.15.b. bebat autem tunc vinctum inſignē quī di
Jo.18.g. cebatur barrabas. Cōgregatis ergo illis
dixit pilatus: Quem vultis dimittā vobis
barrabam: an ieſuꝫ q̄ dicit̄ chriſtus. Scie
bat enim q̄ per inuidiā tradidiſſent eum
Sedente autē illo pro tribunali. miſit ad
eum vxor eius: dicens. Nihil tibi ⁊ iuſto
illi. Multa enim paſſa ſum hodie p̄ viſuꝫ
Mr.15.b. L propter eum. ¶ Principes aūt ſacerdotū
23.c. Jo.18.g ⁊ ſeniores perſuaſerunt populis vt pete/

rent barrabam: ieſum vero pderent. Res Act.3.c.
pondens autē preſes ait illis. Quē vul/ E
tis vobis de duobus dimitti: At illi di/
xerunt. Barrabam. ¶ Dicit illis pilatus. Mr.15.b.
Quid igitur faciam de ieſu qui dicit̄ xp̄s Lu.23.c.
Dicunt omnes. Crucifigat̄. Ait illis pre
ſes. Quid enim mali fecit: At illi magis
clamabant dicentes crucifigatur. Vidēs
autēꝫ pilatus quia nihil proficeret ſed ma
gis tumult⁹ fieret: accepta aqua lauit ma
nus corā populo dicens. Innocens ego
ſum a ſanguine huius iuſti: vos videritis
⁊ reſpondens vniuerſus populus dixit.
Sanguis eius ſuper nos: ⁊ ſuper filios
noſtros. ¶ Tūc dimiſit illis barrabam: ie Mr.15.c. L.
ſum aūt flagellatum tradidit eis vt cruci/ 23.d. Jo.19.c
figeretur. ¶ Tūc milites p̄ſidis ſuſcipien Hie.11.⁊.26.
tes ieſuꝫ in pretorio: cōgregauerūt ad eū Mr.15.c.
vniuerſam cohorteꝫ: ⁊ exuentes eū: chla Jo.19.a.
mydeꝫ coccineam circumdederunt ei. Et
plectentes coronam de ſpinis poſuerunt
ſuper caput eius: ⁊ harundinē in dexte/
ra eius ⁊ genuflexi ante eū: illudebant ei D
dicētes. ¶ Aue rex iudeorū. Et expuentes Mr.15.c.
in eum: acceperunt harundinem ⁊ percu
tiebant caput eius. Et poſtq̄ illuſerunt ei:
exuerūt eum chlamydem ⁊ induerunt eū
veſtimentis eius: ⁊ duxerunt eum vt cru
cifigerent. ¶ Exeuntes autē inuenerūt ho Mr.15.c.
minē cyreneū: nomine ſimonē: hunc an Luc.23.d.
gariauerunt vt tolleret crucem eius. ¶ Et Mr.15.d. L
venerunt i locū qui dicitur golgotha: qđ 23.e. Jo.19.c
eſt caluarie locus. ¶ Et dederunt ei vinuꝫ Mr.15.b.
bibere cum felle mixtum. Et cū guſtaſſet Jo.19.c.
noluit bibere. ¶ Poſtq̄ autem crucifixe/ Mr.15.d. L
runt eum diuiſerunt veſtimēta eius ſortē 23.e. Jo.19.d
mittentes: vt impleretur quod dictū eſt p̄ Ps.21. E
prophetam dicentē. ¶ Diuiſerunt ſibi ve
ſtimenta mea: ⁊ ſuper veſtem meā miſe/
runt ſortem. Et ſedentes ſeruabant euꝫ.
¶ ⁊ impoſuerunt ſuper caput eius cauſam Mr.15.d.
ipſius ſcriptam: hic eſt rex iudeorum. Luc.23.c.
Tunc crucifixi ſunt cum eo duo latrones Jo.19.d.
vnus a dextris ⁊ vn⁹ a ſiniſtris. ¶ Pre Mr.15.d.
tereuntes autem blaſphemabant euꝫ: mo s.26.e.
uentes capita ſua ⁊ dicentes. Vah qui de
ſtruis templum dei: ⁊ in triduo illud ree/
dificas. ¶ Salua temetipſuꝫ: ſi filius dei es Sapien.2.
deſcēde de cruce. ¶ Silr ⁊ p̄ncipes ſacer/ Mr.15.e.
dotū illudētes cū ſcribis ⁊ ſenioribus dice Luc.23.e.
bant. Alios ſaluos fecit: ſeipſuꝫ non poteſt

 34 a

Mr.15.e. ſaluum facere. ¶ Si rex iſrael eſt: deſcen/
dat nūc de cruce: ꝛ credim⁹ ei. Cōfidit in
deo: liberet nūc eū ſi vult. Dixit. n. q2 fili
Mr.15.c. us dei ſum. ¶ Idipſm autē ꝛ latrones qui
Luc.23.f. crucifixi erāt cū eo īproperabāt ei. A ſex/
ta autē hora tenebre facte ſunt ſup vniuer/
ſam terrā: vſqꝫ ad horā nonam. Et circa
horā nonā clamauit ieſus voce magna di
F cens: Heli: heli lamaçabathani. Hoc ē.
Mr.15.e. ¶ Deus meus: deus meus: vt qd dereli/
quiſti me? Quidā autē illic ſtantes: ꝛ au
Mr.15.f. dientes dicebant. Heliā vocat iſte. ¶ Et
Luc.23.c. cōtinuo currēs vnus ex eis acceptā ſpon
Jo.19.e. giam impleuit aceto: ꝛ impoſuit harundi
Mr.15.f. ni: ꝛ dabat ei bibere. ¶ Ceteri vo dicebāt
Sine: videam⁹ an veniat helias liberās
eum. Jeſus autē iterū clamans voce ma
Mr.15.f. gna: emiſit ſpiritum. ¶ Et ecce velū tēpli
Luc.23.f. ſciſſum eſt in duas partes a ſummo vſqꝫ
Apo.6.c. deorſum. ¶ ꝛ terra mota eſt: ꝛ petre ſciſſe
ſunt: ꝛ monumenta aperta ſunt: ꝛ multa
corpora ſanctoꝝ qui dormierant ſurrere/
Heb.11.d. runt. ¶ ꝛ exeuntes de monumētis poſt re
ſurrectionē eius venerunt in ſcām ciuita
Mr.15.f. tē ꝛ appuerunt multis. ¶ Centurio autē
Luc.23.g. ꝛ q cū eo erant cuſtodientes ieſū: viſo ter
remotu ꝛ his que fiebant: timuerunt val
Mr.15.f. de dicentes. Vere fili⁹ dei erat iſte. ¶ Erāt
aūt ibi mulieres multe a longe: que ſecu/
te erāt ieſum a galilea miniſtrātes ei: inter
quas erat maria magdalene: ꝛ maria ia/
B cobi: ꝛ ioſeph mat: ꝛ mater filioꝝ zebedei
Mr.15.g. ¶ Cū aūt ſero factū eēt: venit qdaꝫ homo
Luc.23.g. diues ab arimathia: noie ioſeph: qui ꝛ ip
Jo.19.g. ſe diſcipulus erat ieſu. Hic acceſſit ad pi/
latū: ꝛ petijt corpus ieſu. Tunc pilat⁹ iuſ
Mr.15.g. ſit reddi corp⁹. ¶ ꝛ accepto corpore ioſeph
Lu.23.g. īuoluit illud in ſyndone munda: ꝛ poſuit il
Jo.19.g. lud in monumēto ſuo nouo: qd exciderat
i petra. ꝛ aduoluit ſaxū magnū ad oſtium
Mr.15.g. monumēti et abijt. ¶ Erat autē ibi maria
magdalene ꝛ altera maria: ſedentes ꝯ ſepul
chꝝ. Altera aūt die que ē poſt paraſceue:
cōuenerunt pncipes ſacerdotū ꝛ phariſei
ad pilatum dicētes. Dñe recordati ſum⁹
q2 ſeductor ille dixit adhuc viuens: p⁹ tres
dies reſurgā. Jube ḡ cuſtodiri ſepulchꝝ
vſqꝫ in diē tertium: ne forte veniāt diſci/
puli eius ꝛ furēt eum: ꝛ dicant plebi. ſur
rexit a mortuis. et erit nouiſſimus error
peior priore. Ait illis pilatus. Hētis cuſto
diam. ite cuſtodite ſicut ſcitis. Illi autem
abeuntes. et munierunt ſepulchrum ſi/
gnantes lapidē cū cuſtodib⁹. XXVIII
¶ Veſpere autem ſabbati que lu/ A
ceſcit in prima ſabbati. venit ma/ Mar.16.a.
ria magdalene et altera maria vi Lu 24.a.
dere ſepulchrum. Et ecce terremotus fa Jo.20.a.
ctus eſt magnus. Angelus enim domini
deſcendit de celo. et accedens reuoluit la
pidem. et ſedebat ſuper eum. Erat autē
aſpectus eius ſicut fulgur. et veſtimenta
eius ſicut nix. Pre timore autem eius ex
territi ſunt cuſtodes. Et facti ſunt velut
mortui. Reſpondens autem angelus di
xit mulierib⁹. ¶ Nolite timere vos. Scio Mr.16.c.
enim q ieſum qui crucifixus eſt queritis. Lu.24.a.
non eſt hic. ſurrexit enim. ſicut dixit. Ve
nite et videte locum vbi poſitus erat do/
minus. Et cito eūtes dicite diſcipulis ei⁹
quia ſurrexit. et ecce precedet vos in gali
leam. Ibi eum videbitis. ecce predixi vo B
bis. ¶ Et exierunt cito de monumento cū Mar.16.e.
timore ꝛ gaudio magno: currentes nun/ Lu.24.b.
ciare diſcipulis eius. Et ecce ieſus occur/
rit illis dicens: Auete. Ille autem acceſſe
runt ꝛ tenuerunt pedes eius: ꝛ adoraue/
runt eum. Tunc ait illis ieſus. Nolite ti/
mere. ¶ Ite nūciate fratribus meis vt eāt. Heb.2.c.
in galileam: ibi me videbunt. Que cum C
abijſſent: ecce quidam de cuſtodibus ve/
nerunt in ciuitatem ꝛ nunciauerunt prin
cipibus ſacerdotum omnia que facta fue/
rant. Et congregati cum ſenioribus con
ſilio accepto: pecuniam copioſam dederūt
militibus dicentes. Dicite quia diſcipuli
eius nocte venerunt: ꝛ furati ſunt eū nobis
dormientibus. Et ſi hoc auditum fue
rit a preſide: nos ſuadebim⁹ ei ſecuros vos
faciemus. At illi accepta pecunia: fecerūt
ſicut erant edocti. Et diuulgatum eſt ver
bum iſtud apud iudeos vſqꝫ in hodier/
nam diem. Vndecim autem diſcipuli abi
erunt in galileam in montem vbi conſti/ D
tuerat illis ieſus. ¶ Et videntes eum ado Mar.16.f.
rauerunt: quidam autem dubitauerunt.
Et accedens ieſus: locutus eſt eis dicens
Data eſt mihi omnis poteſtas in celo ꝛ i
terra. Euntes ergo docete omnes genteſ Z.11.g.
baptiçantes eos in nomine patris ꝛ filij: Luc.10.f.
ꝛ ſpiritusſancti. docentes eos ſeruare oia
quecūqꝫ mandaui vobis. Et ecce ego vo
biſcum ſum omnibus diebus: vſqꝫ ad cō
ſummationem ſeculi.

Explicit euangelium ſm Matheum.

Incipit prologus ſancti hieronymi in euangelium ſm marcum.

Marcus euãgeliſta dei electus ⁊ petri in baptiſmate filius: atqȝ in diuino ſermone diſcipulus ſacerdotium in iſrael agens ſecundum carnem leuita: ad fidem chriſti conuerſus: euangelium in italia ſcripſit: oſtendens in eo quid et generi ſuo deberet ⁊ chriſto. Nam initiũ principij in voce prophetice exclamationis inſtituens: ordinem leuitice electiõis oſtendit: vt predicans predeſtinatum iohannem filiũ zacharie in voce angeli annunciantis emiſſum: non ſolum verbũ carnem factum: ſed ⁊ corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum in initio euangelice p̄dicationis oſtẽderet vt qui hec legens ſciret cui initium carnis in domino: ⁊ ieſu aduenientis habitaculum caro deberet agnoſcere: atqȝ ĩ ſe verbum vocis quod in cõſonantibus perdiderat: inueniret: Deniqȝ cum perfecti euangelij opus intrans: ⁊ a baptiſmo domini predicare deuȝ incohoans: nõ laborauit natiuitatem carnis quã in prioribus viderat dicere: ſȝ totius exprimẽs expoſitionem deſerti: ieiunium numeri: temptationem diaboli: congregationem beſtiarum: ⁊ miniſterium protulit angelorum: ⁊ inſtituens nos ad intelligendũ ſingula in breui compingens ne auctoritatẽ facte rei demeret: ⁊ perficiendi operis plenitudinem non negaret. Deniqȝ amputaſſe ſibi poſt fidem pollicem dicit: vt ſacerdotio reprobus haberetur: ſed tãtum conſentiens fidei predeſtinata potuit electio: vt nec ſic in opere verbi perderet quod prius meruerat in genere. Naȝ alexandrie epiſcopus fuit. Cuius per ſingula opus ſcire ⁊ euãgelij in ſe dicta diſponere: ⁊ diſciplinam legis in ſe agnoſceret: ⁊ diuinam in carne domini intelligere naturam. Que in nos primum requiri oportet: dehinc inquiſita volumus agnoſci habentes mercedem exhortationis: quoniam qui plantat ⁊ qui rigat: vnum ſunt: qui autem incrementum preſtat deus eſt.

Explicit prologus. Incipit Regiſtrũ in euangelium marci.

Sancto iohanne ba- 1
ptiſta ⁊ victu ⁊ habi-
tu: iuſdem: baptiȝat
ieſus ⁊ temptatus vi-
cit: predicans penitẽ-
tiam. Petrum ⁊ cete-
ros ſequi iubet: hoiẽ
ab immundo ſpiritu
eripuit: ſocrum petri a febribus liberat: le-
proſum mundat.
Paralyticum iubet tollere grabatum: le- 2
ui alphei ſequi ſe iubet ⁊ dicit non eſſe o-
pus ſanis medicũ: diſcipuli ſabbato ſpi-
cas euellunt.
In ſynagoga ſabbato curat habentẽ ari- 3
dã manum: ⁊ multos ſanat: ⁊ ſpiritus im-
mundi clamabant: Tu es filius dei: duo-
decim nomina apoſtolorũ. Scribe dice-
bãt q͂ i principe demonioꝝ eijceret demo-
nia: matrẽ et fratres dicit q faciũt volun-
tatem dei.
Parabolam ſeminantis dicũ de menſu- 4
ra: de ſemine iactato in terrã: de grano ſi-
napis: nauigãs tẽpeſtateȝ ſedat.
Demoniorum legionẽ ab homine expel- 5
lit ſanat mulierẽ a profluuio ſanguinis:
archiſynagogi filiam mortuam ſuſcitauit
Dicebãt ieſum fabri filium: prophetã nõ 6
ſine honore eſſe niſi in patria ſua: vocat
duodecim: ⁊ cepit eos mittere binos cum
preceptis: herodes dixit ieſum iohannem
baptiſtã. Alij vero dicebant quia helias
ẽ: alij quia propheta: de capite iohannis:
de regreſſu apoſtolorum ad ieſum: de qn-
qȝ panibus ⁊ duobus piſcibus. Ieſus ſu-
pra mare ambulat ⁊ infirmos ſanat: ⁊ qt-
quot tangebant eum ſalui fiebant.
De manibus non lotis: ⁊ ea magis co- 7
inquinare hominem que exeunt de ore: fi-
liam ſyrophenisse a demonio liberat di-
cens: non eſt bonum ſumere panem filio-
rum ⁊ mittere canibus: ſurdum ⁊ mutũ
curat dicens ei effeta.
De ſeptem panibus ⁊ piſciculis paucis 8

ſatiauit quattuoꝛ milia hominum: de ſi/
gno ione: pꝛecepit caueri a fermēto pha
riſeoꝛum ⁊ herodis: ⁊ veniunt bethſaida
⁊ de ſputo ⁊ impoſitione manus: ceci ocu
los aperit: petrum poſt confeſſionem: q2
chriſtus filius dei eſſet dure increpat: di/
cens: vade retro ſathanas. Et turbe cuȝ
diſcipulis dixit. Siquis vult me ſequi de
neget ſemetipſum: ⁊ qui me cōfeſſus fue/
rit: ⁊ verba mea in generatione iſta ⁊c̄.
9 Jeſus in monte transfiguratur: dixit q2
helias venit. Eiecto ſurdo ⁊ muto ſpiri/
tu dicit diſcipulis: hoc genus in nullo po
teſt exire niſi oratione ⁊ ieiunio: pꝛedicit
paſſionem ſuam humilitatem docet: ⁊ nō
eſſe pꝛohibenduȝ qui in nomine eius vir
tutem facit de calice aque: de ſcandalo ma
nus: pedis oculi: de ſale.
10 Vxoꝛem non dimittendā niſi ob foꝛnica
tionem: ieſus dixit: ſinite paruulos veni
re ad me: dixit. Nemo bonus niſi vnus
deus: dixit. vade vende quecunq3 habes
⁊ da pauperibus: difficile qui pecunias
habent in regnum dei introibunt: qui ſi
ſuis renunciauerit centuplum accipiet.
Erunt pꝛimi nouiſſimi: ⁊ venturam ſibi
paſſionem: petitio filioꝛum ȝebedei: q vo
luerit in vobis pꝛimus eſſe: erit omniuȝ
ſeruus: filius hominis non venit vt mi/
niſtraretur ei: ſed vt miniſtraret: de ceco
mendicante curato.
11 De pullo aſine: de ficu quam dominus
maledixit cum eſuriſt: de templo eijcit vē
dentes ⁊ ementes. Sacerdotes ⁊ ſcribe
querebant quomodo eum perderent: fi/
cum aridam factam radicitus: non heſitā
dum in coꝛde: credite: quia accipietis que
petitis: dimittite ſiquid habetis aduerſus
aliquem in oratione. Interrogatus in q̈
poteſtate hec facis.
12 Parabolam de vinea ⁊ colonis: de dena
rio ceſaris: de muliere que ſepteȝ fratres
habuit: de pꝛimo mandato interrogatur
⁊ interrogantem dicit non eſſe longe a re
gno dei: dicit. Quomodo dicunt ſcribe
chriſtuȝ eſſe filiuȝ dauid cuȝ ſit dominus
dicit cauere a ſcribis: de vidua ⁊ gaȝophy
lacio.
13 De templi ſtructura: de vēturis ante diē
iudicij: de paſſione martyrum: de abho/
minatione ⁊ fuga ⁊ pꝛegnantibus: de tri
bulationibus: abbꝛeuiatio dierū: de pſeu
do chriſtis ⁊ pꝛophetis: ſol obtenebꝛatur
⁊ luna non dabit ſplendoꝛem ſuum: ſtel/
le erunt decidentes ⁊c̄. De aduentu chꝛi
ſti: parabola ficus: diem ⁊ horā nemo ſcit
vigilate ⁊ orate neſcitis tempus.
De vnguento effuſo ſuper caput ieſu: pꝛo 14
ditio iude: cuȝ diſcipulis manducauit pa
ſca: dicit vnus veſtrum tradat me: de ſa/
cramento coꝛpoꝛis ⁊ ſanguinis ⁊c̄. ⁊ ca/
ptio ieſu.
Vinctum ieſum duxerunt ad pilatum: ⁊ 15
illuſio: ⁊ crucifixio: ⁊ moꝛs: ⁊ ſepultura
ieſu chꝛiſti.
Reſurrectio ⁊ oſtenſio eius: ⁊ q2 pꝛedica 16
re iubet euangelium.

Explicit Regiſtrum. Incipit
euangelium ſcḋm marcum. Capitulum I

INitium
euāgelij ieſu chꝛi A
ſti filij dei: ſicut ſcri
ptum eſt in Eſaia
pꝛopheta. ¶ Ecce Malach. 3.
mitto angeluȝ me Mt. 11. c.
um ante facieȝ tu Luc. 7. d.
am: qui pꝛepara/ Eſa. 40.
bit viam tuam an Mat. 3. a.
te te. ¶ Vox cla/ Jo. 1. c.
mantis in deſerto. Parate viam domi/
ni: rectas facite ſemitas eius. Fuit in de/
ſerto iohānes baptiȝans ⁊ pꝛedicans ba/
ptiſmum penitentie in remiſſionem pec/
catoꝛum. ¶ Et egrediebatur ad eū omnis Mat. 3. b.
iudee regio: ⁊ hieroſolymite vniuerſi ⁊ Luc. 3. a.
baptiȝabantur ab illo in ioꝛdanis flumi/ Jo. 3. c.
ne: ⁊ confitentes peccata ſua. ¶ Et erat io Mt. 3. a.
hannes veſtitus pilis cameloꝛum: ⁊ ȝo/
na pellicea circa lumbos eius: ⁊ locuſtas:
⁊ mel ſilueſtre edebat: ⁊ pꝛedicabat dicēs B
¶ Venit foꝛtioꝛ me poſt me: cuius non ſū Mt. 3. c. Lu
dignus pꝛocumbens ſoluere corrigiā cal 3. d. Jo. 1. d.
ciamentoꝛum eius. ¶ Ego baptiȝaui vos Mt. 3. c. L.
in aqua: ille vero baptiȝabit vos ſpiritu 3. d. Jo. 1. d.
ſancto. ¶ Et factum eſt in diebus illis ve Act. 19. a.
nit ieſus a naȝareth galilee ⁊ baptiȝatus eſt Mat. 3. f.
a iohanne in ioꝛdane. Et ſtatim aſcendēs Eſa. 42. M.
de aqua: vidit celos apertos: ⁊ ſpiritum 3. g. ⁊ 17. b.
ſanctum tanquam columbam deſcenden L. 3. c.
tem ⁊ manentem in ipſo. Et vox facta eſt

2.Pe.i.d. de celis. ¶ Tu es filius meus dilectus: in
Mt.4.a. te cõplacui. ¶ Et statim spiritꝰ expulit eũ
Luc.4.a. in desertum. Et erat in deserto quadra-
Esa.43. ginta diebus ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ
Mt.4.c. temptabať a sathana. ¶ Eratq; cũ bestijs
Mt.4.d. ꝛ angeli ministrabant illi. ¶ Postq̃ aũt
traditus est iohãnes: venit iesus in galile
am. ¶ Predicans euangelium regni dei:
ꝛ dicens. Quoniam impletum est tempꝰ
Mt.4.c. ꝛ appropinquabit regnum dei. ¶ Peni-
Ac.3.d. temini ꝛ credite euangelio. Et preteriens
secus mare galilee vidit simonem ꝛ an-
dream fratrem eius mittentes retia i ma
Mat.4.c. re. Erant enim piscatores. ¶ Et dixit eis
ꝛ.8.c.L.5.b iesus. Venite post me ꝛ faciam vos fieri
Mar.4.f. piscatores hominum. Et protinus relictis
retibus secuti sunt eum. ¶ Et progressus
inde pusillum vidit iacobum zebedei ꝛ io
hannem fratrez eius ꝛ ipsos componen-
tes retia in naui: et statim vocauit illos.
D Et relicto patre suo zebedeo in naui cum
Luc.4.c. mercenarijs secuti sunt euz. ¶ Et ingre
diuntur capharnaum: ꝛ statim sabbatis i
Mt.7.g. gressus in synagogam docebat eos. ¶ Et
Luc.2.g. stupebãt super doctrina eius. Erat enim
Luc.4.c. docens eos quasi potestatem habens: ꝛ
non sicut scribe. ¶ Et erat in synagoga eo
rum homo in spiritu immundo: ꝛ exclama
uit dicens. Quid nobis ꝛ tibi iesu naza-
Luc.4.f. rene. ¶ Venisti perdere nos. Scio q̃ sis
sanctus dei. Et comminatus est ei iesus di-
cens. Obmutesce: et exi de homine. Et
discerpens eum spiritus immundus: et ex
clamans voce magna: exijt ab eo. Et mi
rati sunt omnes: ita vt conquirerent inter
se dicentes. Quid nam est hoc. Que nã
E doctrina hec noua. Quia in potestate spi
ritibus immundis imperat: et obediunt ei
Et processit rumor eius statim in omnem
Mt.8.c. L. regionem galilee. ¶ Et protinus egredië
4.f. tes de synagoga: venerunt in domum si
monis et andree cum iacobo ꝛ iohanne.
Recumbebat autez socrus simonis febri
citans: ꝛ statim dicunt ei de illa. et acce-
dens eleuauit eam apprehensa manu eius
ꝛ continuo dimisit eam febris ꝛ ministra-
Luc.4.g. bat eis. ¶ Vespere autem facto cum occi-
disset sol afferebant ad eum omnes male
habentes ꝛ demonia habentes erat ois
i.3.c. ciuitas congregata ad ianuam ¶ Et cura
uit multos qui vexabantur varijs lãguo
F ribus. Et demonia multa eijciebat ꝛ non
sinebant ea loqui quoniam sciebant eum
Et diluculo valde surgẽs egressus abijt
in desertum locum: ibiq; orabat. et prose-
cutus est eum simon: ꝛ qui cum illo erant
et cum inuenissent eum dixerunt ei: quia
omnes querunt te: ꝛ ait illis. Eamus in
proximos vicos ꝛ ciuitates vt ꝛ ibi predi
cem. Ad hoc enim veni. et erat predicãs
in synagogis eorum ꝛ in omni galilea ꝛ B
demonia eijciens. ¶ Et venit ad eum le- Mat.8.a.
prosus deprecans eum: ꝛ genuflexu dixit Luc.5.c.
Si vis potes me mundare. Iesus autez
misertus eius extendit manuz suam: ꝛ tã
gens eum ait illi. Volo mundare. Et cũ
dixisset statim discessit ab eo lepra ꝛ mun-
datus est. Et comminatus est ei statimq;
eiecit illum: ꝛ dicit ei. ¶ Vide nemini di- Mat.8.a
xeris: sed vade ostende te principi sacer- Luc.5.c.
dotum ꝛ offer pro emundatione tua que
precepit moyses in testimonium illis. Et
egressus cepit predicare: ꝛ diffamare ser
monem: ita vt iam non posset manifeste
introire in ciuitatem: sed foris in desertis
locis esse: ꝛ conueniebant ad euz vndiq;.

Et iterum intrauit capharnaũ [[A
post dies octo: ꝛ auditũ est q̃ in
domo esset ꝛ conuenerũt multi: ita
vt non caperet neq; ad ianuã: ꝛ loqueba
tur eis verbum. ¶ Et venerunt ad euz fe Mt.9.a.
rentes paralyticum qui a quattuor porta Luc.5.d.
bantur. Et cum non possent offerre eum Jo.5.a.
illi pre turba: nudauerunt tectum vbi erat
ꝛ patefacientes submiserunt grabatuz in
quo paralyticus iacebat. Cum autem vi-
disset iesus fidem illorum: ait paralytico. B
Fili ¶ dimittuntur tibi peccata tua. Erãt Lu.7.g.
aũt illic qdaz de scribis sedentes: ꝛ cogitã
tes in cordibus suis. Quid hic sic loquit̃
Blasphemat. ¶ Quis potest dimittẽ pec Luc.5.d.
cata nisi solus deus. ¶ Quo statim cogni i.Cor.2.d.
to iesus spiritu suo: quia sic cogitarent in
tra se: dicit illis. Quid ista cogitatis i cor
dibus vestris. ¶ Quid est facilius dicere Mat.9.a.
paralytico: dimittuntur tibi peccata tua: Luc.5.c.
an dicere surge tolle grabatum tuũ: ꝛ am
bula. Vt autem sciatis quia filius homi-
nis habet potestatem in terra dimittendi C
peccata: ait paralytico. ¶ Tibi dico surge Mt.9.b.
tolle grabatum tuum ꝛ vade in domum Luc.5.e.
tuã. Et statim surrexit ille: ꝛ sublato gra Jo.5.b.
bato abijt inde coram omnibus: ita vt mi
rarentur omnes: ꝛ honorificarent deum

I

Mat.9.b. Luc.5.f. dicētes: q2 nūq̃ ſic vidimus. ¶ Et egreſ
ſus ē rurſus ad mare: ōiſq; turba venie
bat ad eum: ⁊ docebat eos: ⁊ cum preteri
D ret vidit leui alphei ſedentem ad teloneū
⁊ ait illi. Sequere me. Et ſurgens ſecu/
Mat.9.b. tus eſt eum. ¶ Et factū eſt cum accumbe
Luc.5.f. ret in domo illius: multi publicani ⁊ pec
catores ſimul diſcumbebant cū ieſu ⁊ di
ſcipulis eius. Erant enim multi qui ſeq̄/
bantur eum. Et ſcribe ⁊ phariſei viden
tes: quia manducaret cum publicanis ⁊
peccatoribus: ⁊ dixerunt diſcipulis eius
Mat.9.c. ¶ Quare cum publicanis ⁊ peccatoribus
Luc.5.f. manducat ⁊ bibit magiſter veſter. Hoc
E audito ieſus ait illis. Non neceſſe habēt
i.Timo.i.c. ſani medico: ſed qui male habent. ¶ Nō
enim veni vocare iuſtos: ſed peccatores
Et erant diſcipuli iohannis ⁊ phariſei ie
Luc.5.f. iunantes: ⁊ veniunt ⁊ dicunt illi. ¶ Qua
re diſcipuli iohannis ⁊ phariſeorum ieiu
nant: tui autem diſcipuli non ieiunant.
Mat.9.c. ¶ Et ait illis ieſus. Nunquid poſſunt fi/
Luc.5.g. lij nuptiarum quādiu ſponſus cum illis
eſt ieiunare. Quanto tempore habent ſe
cum ſponſum non poſſunt ieiunare. Ve
F nient autem dies cū auferetur ab eis ſpō
ſus: ⁊ tunc ieiunabunt in illis diebus.
Nemo aſſumentum panni rudis aſſuit
veſtimento veteri. Alioquin aufert ſup/
plementum nouum a veteri: ⁊ maior ſciſ
ſura fit. Et nemo mittit vinum nouum
in vtres veteres: alioquin dirumpet vi/
num vtres ⁊ vinum effundetur ⁊ vtres
peribunt. Sed vinum nouum in vtres
Mt.i2.a. nouos mitti debet. ¶ Et factum eſt iterū
Luce.6.a. cum dominus ſabbatis ambularet per ſa
ta: ⁊ diſcipuli eius ceperūt pregredi ⁊ vel
B lere ſpicas. Phariſei autem dicebant ei
Ecce quid faciunt diſcipuli tui ſabbatis:
Mt.i2.a. quod non licet. Et ait illis. ¶ Nunquam
Luc.6.a. legiſtis quid fecerit dauid quando neceſſi
i.Reg.2i. tatē habuit ⁊ eſurijt ipſe: ⁊ qui cū eo erāt
quomodo introiuit in domum dei ſub a/
biathar principe ſacerdotum: ⁊ panes ꝓ
poſitionis manducauit quos non licebat
manducare niſi ſolis ſacerdotibus ⁊ de/
dit eis qui cum eo erant. Et dicebat eis.
Sabbatum propter hominem factū eſt
Mat.i2.a. ⁊ non homo propter ſabbatum. ¶ Itaq;
Luc.6.a. dominus eſt filius hominis etiam ſab/
bati. III

ET introiuit iterum in ſynagogā: A
⁊ erat ibi homo habens manum
aridam. ¶ Et obſeruabant eum ſi Mt.i2.b.
ſabbatis curaret: vt accuſarent illū. Et ait Lu.i3.c.
homini habenti manum aridā: Surge et.i4.a.
in medium: dicit eis. ¶ Licet ſabbatis be Mt.i2.b.
nefacere an male: animam ſaluam facere Luc.6.b.
an perdere. At illi tacebant. Et circūſpi/ et.i4.a.
ciens eos cum ira contriſtatus ſuper ce/
citate cordis eorū: dicit homini: extende
manum tuam. ⁊ extendit ⁊ reſtituta ē ma B
nus illi. ¶ Exeuntes autem phariſei: ⁊ ſta Mt.i2.b.
tim cum herodianis conſilium faciebant Jo.io.g.
aduerſus eum: quomodo eū perderent.
Jeſus autem cū diſcipulis ſuis ſeceſſit ad
mare: ⁊ multa turba a galilea ⁊ iudea ſe/ Mt.4.g.
cuta eſt eū. Et ab hieroſolymis ⁊ ab idu Luc.4.c.
mea ⁊ tranſiordanem: ⁊ qui circa tyrū et Jo.6.a.
ſydonem: multitudo magna audientes q̄
faciebat venerunt ad eum. Et dixit ieſus
diſcipulis ſuis: vt in nauicula ſibi deſerui
rent ꝓpter turbam ne comprimerent eū.
Multos enim ſanabat: ita vt irruerent in C
eum vt illum tangerēt quotquot habebāt
plagas. Et ſpiritus immundi cum illum
videbant procidebant ei ¶ ⁊ clamabant di Luc.4.g.
centes. Tu es filius dei. Et vehementer
comminabatur eis: ne manifeſtarent illū
¶ Et aſcendens in montem vocauit ad ſe Mt.io.a.
quos voluit ipſe: ⁊ venerunt ad eum. Et Luc.6.c.
fecit vt eſſent duodecim cum illo ⁊ vt mit
teret eos predicare. Et dedit illis poteſta
tem curandi infirmitates: ⁊ eijciendi de/ D
monia. ¶ Et impoſuit ſimoni nomen pe Mt.io.a.
trus. Et iacobum zebedei: ⁊ iohannē fra Luc.6.c.
trem iacobi: ⁊ impoſuit eis nōia boaner Act.i.b.
ges: quod eſt filij tonitrui. Et andream ⁊
philippum: ⁊ bartholomeum ⁊ mattheū
⁊ thomam ⁊ iacobum alphei: ⁊ thadeum
⁊ ſimonem chananeū: ⁊ iudam ſcarioth
qui tradidit illum. et veniunt ad domum
⁊ conuenit iterum turba: ita vt non poſſēt
neq; panem manducare. ⁊ cum audiſſent
ſui: exierunt tenere eum. Dicebant enim E
quoniam in furorem verſus eſt. ¶ ⁊ ſcri/ Mt.i2.c.
be qui ab hieroſolymis deſcenderant di/ Luc.ii.d.
cebant: quoniam beelzebub habet: ⁊ quia
in principe demoniorum eijcit demonia.
¶ ⁊ conuocatis eis: in parabolis dicebat Mt.i2.b.
illis. Quomodo poteſt ſathanas ſathanā Luc.ii.c.
eijcere. et ſi regnum in ſe diuidatur: non
poteſt regnū illud ſtare. ⁊ ſi domus ſup

F ſemetipſum diſpertiatur: non pōt domus
illa ſtare. Et ſi ſathanas ꝯſurrexerit in ſe
metipſum: diſpertitus eſt: ⁊ non poterit
ſtare ſed finem habet. nemo poteſt vaſa
fortis igreſſus in domum diripere niſi ꝑ
B us fortem alliget: ⁊ tunc domum eius di
Mt.12.d. ripiet. ¶ Amen dico vobis: quoniam oia
Luc.12.b. dimittētur filijs hominum peccata ⁊ blaſ
phemie quibus blaſphemauerunt. Qui
autem blaſphemauerit in ſpiritū ſanctū
non habebit remiſſionem in eternum: ſꝫ
reus erit eterni delicti: quoniam dicebāt
Mt.12.g. ſpiritum immundum habet. ¶ Et veniūt
Luc.8.c. mater eius ⁊ fratres: ⁊ foris ſtantes mi-
ſerunt ad eum vocantes eū. Et ſedebat
circa eum turba: ⁊ dicunt ei: Ecce mater
tua ⁊ fratres tui foris querunt te. Et rñ-
dens eis ait: Que ē mater mea ⁊ fratres
mei. Et circūſpiciēs eos q̄ in circuitu ei⁹
ſedebant ait. Ecce mater mea ⁊ frēs mei
Qui eni fecerit voluntatē dei: hic frater
meus ⁊ ſoror mea ⁊ mater eſt. IIII

A Et iterum cepit docere ad mare ⁊
ꝯgregata eſt ad eum turba multa
ita vt in nauim aſcendēs ſederet
in mari. ⁊ oīs turba circa mare ſup terrā
erat: ⁊ docebat eos in parabolis multa ⁊
dicebat illis in doctrina ſua. Audite: ecce
Mt.13.a exijt ſeminans ad ſeminandum. ¶ Et dū
Luc.8.a ſeminat: aliud cecidit circa viā ⁊ venerūt
volucres celi ⁊ comederunt illud. Aliud
vo cecidit ſuper petroſa vbi non habuit
terrā multam: et ſtatī exortū ē: quoniāꝫ
Ec.14. Eſaie non habebat altitudinē terre: ¶ ⁊ quādo
40. Ja.1.b. exortus eſt ſol exeſtuauit. Et eo quod nō
1.Pe.1.d. habebat radicē exaruit. Et aliud cecidit
B i ſpinas: ⁊ aſcēderūt ſpine ⁊ ſuffocauerūt
1.Cor.9.b. illud: ⁊ fructū non dedit. ¶ Et aliud ceci
dit in terram bonā ⁊ dabat fructum aſcē
dentem ⁊ creſcentem ⁊ afferebat vnū tri
ceſimum: ⁊ vnum ſexageſimum: ⁊ vnū
centeſimum. Et dicebat: Qui habet au-
res audiendi audiat: Et cum eſſet ſingu
laris: interrogauerunt eum hi qui cū eo
erant duodecim: parabolam. Et dicebat
Mt.13.b. L eis. ¶ Vobis datū eſt noſſe myſteriū
8.b. Jo.12.f. regni dei: illis aūt q foris ſūt i parabolis
Eſa.6. Act. omnia fiunt: ¶ vt videntes videant ⁊ nō
28.d. videant: ⁊ audientes audiant ⁊ non itelli
gāt: ne quādo ꝯuertātur ⁊ dimittātur eis
peccata. Et ait illis: Neſcitis pabolā hāc
C Et quō omēs parabolas cognoſcetis.

¶ Qui ſeminat verbū ſeminat. Hi autē Mt.13.c.
ſunt qui circa viam vbi ſeminatur verbū Luc.8.b
⁊ cum audierint ꝯfeſtim venit ſathanas
⁊ aufert verbum quod ſeminatum eſt in
cordibus eorum. Et hi ſunt ſimiliter qui
ſuper petroſa ſeminantur qui cum audie
rint verbum ſtatim cum gaudio accipiūt
illud ⁊ non habent radicem in ſe: ſed tem
porales ſunt: deinde orta tribulatione ⁊ ꝑ
ſecutione propter verbum: confeſtim ſcā
daliçantur. Et alij ſunt qui in ſpinis ſemi D
nantur. Hi ſunt qui verbum audiunt ⁊
erumne ſeculi ⁊ deceptio diuitiarū: ⁊ cir
ca reliqua concupiſcentie introeuntes ſuf
focant verbum: ⁊ ſine fructu efficitur. Et
hi ſunt qui ſuper terram bonam ſemina-
ti ſunt qui audiunt verbum ⁊ ſuſcipiunt:
⁊ fructificant vnum triceſimum: vnū ſe
xageſimum ⁊ vnum centeſimū. ¶ Et di Mt.5.b.
cebat illis. Nūquid venit lucerna vt ſub L.8.c.⁊.11.e
modio ponatur aut ſub lecto. Nonne vt
ſuper candelabrum ponatur. ¶ Non eſt Mat.10.e.
enim aliquid abſconditum quod non ma Luc.8.c.
nifeſtetur: nec factum eſt occultum quod E
non veniat in palā. Siquis habet aures
audiendi audiat. Et dicebat illis. Vide-
te quid audiatis. ¶ In qua menſura men Mat.7.a.
ſi fueritis: remetietur vobis: ⁊ adijcietur Lu.6.f. M.
vobis Qui enim habet dabitur illi: ⁊ qui 13.b.⁊.25.c.
non habet: etiam quod habet auferetur L.8.c.⁊19.d
ab eo. Et dicebat: Sic eſt regnū dei quē
admodum ſi homo iaceat ſementem i ter
rā: ⁊ dormiat: ⁊ exurgat nocte ⁊ die: ⁊ ſe
men germinat: ⁊ increſcat: dum neſcit il-
le. Vltro enim terra fructificat: primum
herbā: deide ſpicā deide plenū frumētū i
ſpica: Et cum ex ſe produxerit fructus ſta
tim mittit falcem: quoniam adeſt meſſis. F
Et dicebat cui aſſimilabimus regnū dei
aut cui parabole comparabimus illud.
¶ Sicut granum ſinapis quod cum ſemi Mt.13.d.
natū fuerit in terra minus eſt omnibus Luc.13.d.
ſeminibus que ſunt in terra. et cum natū
fuerit aſcendit in arborem et fit maius oī
bus oleribus: et facit ramos magnos: ita
vt poſſint ſub vmbra eius aues celi habi
tare. ¶ Et talibus multis parabolis loq- Mt.13.e.
batur eis verbum: prout poterat audire
ſine parabola autem non loquebatur eis
Seorſum autē diſcipulis ſuis diſſerebat B
omnia. ¶ Et ait illis in illa die cum ſero Luc.9.b.
eſſet factum. Tranſeamus contra. Et di Jo.6.a.

mittentes turbam aſſumunt eũ ita vt erat
Mat.8.c. in naui: ⁊ alie naues erant cum illo. ¶ Et
Luc.8.c. facta eſt procella magna venti: ⁊ fluctus
mittebat in nauim: ita vt impleretur na/
uis. Et erat ipſe in puppi ſup ceruical dor
miens: et excitant eũ: et dicunt illi. Ma
giſter non ad te pertinet: quia perimus.
Et exurgens comminatus eſt vento et di
xit mari. Tace obmuteſce. Et ceſſauit vẽ
tus: et facta eſt tranquillitas magna: et ait
Mat.8.c. illis. ¶ Quid timidi eſtis. Necdũ habe/
tis fidem. Et timuerunt timore magno:
Mat.8.f. et dicebant ad alterutrũ. ¶ Quis putas
Luc.8.d. eſt iſte: q̃z ventus et mare obediunt ei: V
A Et venerunt transfretum maris
Mat.8.f. in regionem geraſenorum. ¶ Et
exeunti ei de naui ſtatim occurrit
de monumẽtis homo in ſpiritu immundo:
qui domicilium habebat in monumẽtis
Et neq; catenis iam quiſq; poterat eum
ligare: quoniam ſepe compedibus: et ca/
tenis vinctus dirupiſſet catenas et com/
pedes comminuiſſet: et nemo poterat eũ
domare. Et ſemper die ac nocte i monu
mentis et in montibus erat clamans et cõ
cidens ſe lapidibus. Videns autem ieſũ
a longe cucurrit et adorauit eũ: et clamãs
B voce magna dixit. Quid mihi et tibi ieſu
filij dei altiſſimi. Adiuro te per deum ne
me torqueas. Dicebat enim illi. Exi ſpi
ritus immunde ab homine iſto. Et inter
rogabat eum. Quod tibi nomen eſt. Et
dicit ei. Legio mihi nomẽ eſt: q̃z multi ſu
mus. Et deprecabatur eum multũ ne ſe
Mat.8.g. expelleret extra regionem. ¶ Erat autem
Luc.8.e. ibi circa montẽ grex porcoꝝ magnus pa
ſcens in agris. Et deprecabant̃ eũ ſpũs
dicentes. Mitte nos in porcos: vt in eoſ
introeamus. Et conceſſit eis ſtatim ieſus.
Et exeuntes ſpũs immundi introierunt in
porcos: et magno impetu grex precipita/
tus eſt in mare ad duo milia: et ſuffocati ſũt
Mat.8.g. in mari. ¶ Qui autẽ paſcebant eos fuge/
Lu.8.e. runt et nunciauerũt in ciuitatẽ et i agros
C Et egreſſi ſunt videre qd eſſet facti: et ve
nerunt ad ieſum: et vident illum qui a de
monio vexabat̃ ſedentẽ veſtitũ et ſane mẽ
tis: et timuerunt. Et narrauerunt illis q
viderant qualiter factũ eſſet ei qui demo
nium habuerat: et de porcis. Et rogare
ceperunt eum vt diſcederet de finibus eo
Luc.8.e. rum. ¶ Cũq; aſcenderet nauim: cepit illũ

deprecari qui a demonio vexatus fuerat:
vt eſſet cum illo. et non admiſit eum: ſed
ait illi. Vade in domũ tuã ad tuos et an D
nuncia illis quanta tibi dñs fecerit: et mi
ſertus ſit tui. Et abijt ⁊ cepit predicare in
decapoli: quanta ſibi feciſſet ieſus et oẽs
mirabantur. ¶ Et cum aſcendiſſet ieſus i Mat.9.d. L.
naui rurſus trans fretum: conuenit tur/ 8.f. Jo.4.g.
ba multa ad eũ: ⁊ erat circa mare. Et ve
nit qdem de archiſynagogis nomine iay
rus: ⁊ videns eum procidit ad pedes ei⁹
⁊ deprecabatur eum multum dicẽs: quo
niam filia mea in extremis eſt. Veni impo
ne manum tuam ſuper eam: vt ſalua ſit ⁊
viuat. Et abijt cum illo: ⁊ ſequebatur eũ
turba multa: ⁊ comprimebant eum. ¶ Et Mat.9.d.
mulier que erat in profluuio ſãguinis an Luc.8.f.
nis duodecim ⁊ fuerat multa perpeſſa a
compluribus medicis ⁊ erogauerat oĩa
ſua: nec quicq̃ profecerat: ſed magis de/ E
terius habebat: cum audiſſet de ieſu venit
in turba retro: ⁊ tetigit veſtimentũ eius
Dicebat enim: quia ſi vel veſtimentum
eius tetigero: ſalua ero. Et confeſtim ſic/
catus eſt fons ſãguinis eius: et ſenſit cor
pore: q̃z ſanata eſſet a plaga. Et ſtatim ie
ſus a ſemetipſo cognoſcens virtutẽ que
exierat de illo: conuerſus ad turbã aiebat
Quis tetigit veſtimenta mea. Et dicebãt
ei diſcipuli ſui. Vides turbam cõprimen
tem te: et dicis quis me tetigit. Et circun/
ſpiciebat videre eã que hoc fecerat. Mu
lier vero timens et tremens ſciens quod
factum eſſet in ſe: venit et procidit ante eũ
et dixit ei omnem veritatem. Ille autem F
dixit ei. ¶ Filia fides tua te ſaluã fecit va Mt.9.c. L.
de i pace: et eſto ſana a plaga tua. Adhuc 7.g.⁊.18.g.
eo loquente veniunt nuncij ad archiſyna
gogum dicentes: quia filia tua mortua ẽ.
Quid vltra vexas magiſtrũ. Jeſus au
tem audito verbo quod dicebatur: ait ar/
chiſynagogo. Noli timere tñmodo cre/
de. Et non admiſit quẽq̃ ſe ſequi niſi pe
trum et iacobum et iohannem fratrẽ iaco
bi: et veniunt in domum archiſynagogi.
Et vidit tumultũ et flentes et eiulãtes mĩ G
tum ⁊ ingreſſus ait illis. Quid turbami
ni ⁊ ploratis. ¶ Puella non eſt mortua: Mat.9.c.
ſed dormit. Et irridebant eum. Ipſe
vero eiectis omnibus aſſumit patrem ⁊
matrem puelle: ⁊ qui ſecum erant ⁊ ingre/
diuntur vbi puella erat iacens: ⁊ tenens

Mat.9.e. manum puelle ait illi. Thabitacumi: qđ
eſt interpretatum ¶ puella tibi dico ſurge
⁊ confeſtim ſurrexit puella: ⁊ ambulabat
Mat.9.f. Erat autem annorum duodecim. Et ob
ſtupuerunt ſtupore magno. ¶ Et precce/
pit illis vehementer vt nemo id ſciret: ⁊
A iuſſit dare illi manducare. VI
Mt.13.g. ¶ ET egreſſus inde abijt in patriā
Luc.4.c. ſuam ⁊ ſequebant̄ eum diſcipuli
Jo.4.f. ſui. Et facto ſabbato cepit in ſy/
nagoga docere ⁊ multi audientes admira
bant̄ in doctrina eius dicentes. Vn̄ huic
hec oīa. Et que eſt ſapientia que data eſt
illi: virtutes tales que per manus eius ef
Mat.13.g. ficiuntur. ¶ Nōne hic eſt faber filius ma
Jo.6.c. rie: frater iacobi ⁊ ioſeph ⁊ iude ⁊ ſimōis
Nōne ⁊ ſorores eius hic nobiſcum ſunt.
Mat.13.g. Et ſcandalizabant̄ in illo. ¶ Et dicebat il
Luc.4.d. lis ieſus: q2 non eſt ꝓpheta ſine honore
Jo.4.f. niſi in patria ſua: ⁊ in domo ſua: ⁊ in co/
gnatione ſua. Et non poterat ibi virtutē
B vllam facere: niſi paucos infirmos ipo/
ſitis manibus curauit: ⁊ mirabat̄ ꝓpter
incredulitatem eoꝝ: ⁊ circuibat caſtella ī
Mat.10.a. circuitu docens. ¶ Et vocauit duodecim
Luc.9.a ⁊ cepit eos mittere binos: ⁊ dabat illis po
teſtatem ſpirituum īmundoꝝ. Et p̄cepit
eis ne qđ tollerent in via niſi virgā tantū
nō peram: non panem: neq3 in zona es:
Eph.6.e. ¶ ſed calciatos ſandalijs: ⁊ ne induerent̄
Mat.10.b. duabus tunicis. ¶ Et dicebat eis. Quo
Luc.10.b. cunq3 introieritis in domum: illic mane
Mat.10.c. te donec exeatis inde: ¶ ⁊ q̄cunq3 non re
Luc.9.a ceperint vos neq3 audierint: exeuntes in
de excutite puluerē de pedibus veſtris i
teſtimonium illis. Et exeuntes predica/
bant vt penitentiam agerent: ⁊ demonia
Ja.5.c. multa eiciebant ¶ ⁊ vngebant oleo m̄ltos
Mat.14.a. egros ⁊ ſanabant̄. ¶ Audiuit rex hero/
Luc.9.a. des: manifeſtum .n. factum eſt nomē eiꝰ
⁊ dicebat. Quia iohannes baptiſta reſur
rexit a mortuis: ⁊ ꝓpterea virtutes ope/
rantur in illo. Alij autē dicebant q2 heli/
as eſt. Alij vero dicebāt q2 ꝓpheta eſt q̄
Mat.14.a. ſi vnus ex ꝓphetis. Quo audito hero/
Luc.9.b. C des ait. Quem ego decollaui iohannem
Mat.14.a. hic a mortuis reſurrexit. ¶ Ipſe .n. hero
Luc.3.d des miſit ac tenuit iohannem ⁊ vinxit eū
Mat.14.a. in carcerem ꝓpter herodiadem vxorem
philippi fratris ſui: q2 duxerat eā. ¶ Di/
cebat .n. iohānes herodi. Nō licet tibi ha
bere vxorem fratris tui. Herodias aūt

inſidiabatur illi: ⁊ volebat occidere eum
nec poterat. Herodes autē metuebat io/
hannem ſciens eum virum iuſtum ⁊ ſan
ctum: ⁊ cuſtodiebat eum. ⁊ audito eo mul
ta faciebat ⁊ libenter eū audiebat. Et cū
dies opportunus accidiſſet herodes nata
lis ſui cenam fecit principibus ⁊ tribunis
⁊ p̄mis galilee. Cumq3 introiſſet filia ip/
ſius herodiadis ⁊ ſaltaſſet ⁊ placuiſſet he
rodi: ſimulq3 recumbentibus: rex ait pu
elle. ¶ Pete a me qđ vis ⁊ dabo tibi. Et 2.Reg.19.
iurauit illi: q2 q̄cquid petieris dabo tibi: li Heſter.5.
cet dimidium regni mei. Que cū exiſſet
dixit matri ſue. Quid petā. At illa dixit.
Caput iohānis baptiſte. Cumq3 introiſſz D
ſtatim cum feſtinatione ad regem petiuit
dicēs. Volo: vt ꝓtinus des mihi in diſ/
co caput iohannis baptiſte. Et ↄtriſtatꝰ
eſt rex. Propter iuſiurandū ⁊ ꝓpter ſi
mul diſcumbentes noluit eam ↄtriſtare
ſed miſſo ſpiculatore p̄cepit afferri caput
eius in diſco: ⁊ decollauit eum in carcere
Et attulit caput eius in diſco: ⁊ dedit illđ
puelle: ⁊ puella dedit matri ſue. ¶ Quo Mt.14.c
audito diſcipuli eiꝰ venerunt ⁊ tulerunt
corpus eius et poſuerunt illud in monu/
mento. Et ↄuenientes apoſtoli ad ieſum
et annunciauerunt ei oīa q̄ egerant et do
cuerant. Et ait illis. Venite ſeorſum i de
ſertum locum: et requieſcite puſillū. Erāt E
enim qui veniebant et redibāt multi. Et
nec ſpacium manducandi habebant: et a
ſcendentes in nauim abierunt in deſertū
locum ſeorſum. Et viderunt eos ab eun
tes: et cognouerunt multi: et pedeſtres
de oībus ciuitatibus cucurrerunt illuc Mat.9.g.⁊.
et p̄uenerunt eos. ¶ Et exiens vidit tur/ 15.f.J.8.a.
bam multam ieſus: et miſertus eſt ſuper
eos q2 erant ſicut oues non habentes pa
ſtorem: et cepit illos docere multa. Et cū
iam hora multa fieret: acceſſerunt diſcipu
li eius dicentes. Deſertus eſt locus hic et
iam hora p̄terijt. Dimitte illos: vt euntes
in ꝓximas villas ⁊ vicos emant ſibi ci/
bos quos manducent. Et r̄ndens ait illis Mat.14.c.
¶ Date illis manducare. Et dixerunt ei. Lcu.9.b.
Euntes emamus ducentis denarijs pa
nes: ⁊ dabimus illis manducare. Et dic̄ Mat.14.d.
eis. ¶ Quot panes habetis. Ite ⁊ videte Luc.9.b.
Et cum cognouiſſent dicunt. Quinq3. Jo.6.a.
Et duos piſces. Et precepit illis vt accum F
bere facerent oēs ſm contubernia ſuper

viride fenū. Et diſcubuerunt i partes p
Mat.15.g. centenos ꝛ qnq̄genos. ¶ Et acceptis qui
Lu.9.b. q3 panibus ꝛ duobus piſcibus intuēs in
Jo.6.b. celū benedixit ꝛ fregit panes ꝛ dedit diſci
pulis ſuis vt ponerēt ante eos: ꝛ duos pi
ſces diuiſit omnibus. Et manducauerūt
oēs ꝛ ſaturati ſūt. Et ſuſtulerūt reliqas frag
mētoꝝ duodecim cophinos plenos: ꝛ de
piſcibus. Erāt aūt qui manducauerūt qn
q3 milia viroꝝ. Et ſtatim coegit diſcipu/
los ſuos aſcēdere nauim vt precederēt eū
B trans fretum ad beſaidā: dū ipſe dimitteret
Mat.14.e. ppl'm. Et cū dimiſiſſet eos abijt in mon
Lu.6.b. tem orare. ¶ Et cū ſero eſſet erat nauis in
Jo.6.b. medio maris ꝛ ipſe ſolus in terra. Et vi/
Mat.14.e. dit eos laborātes i remigando: erat enim
ventus ↄ̄trarius ei. ¶ Et circa quartā vigili
am noctis venit ad eos ambulans ſupra
mare: ꝛ volebat p̄terire eos. At illi vt vi
derunt eum ambulantē ſupra mare puta/
uerūt fantaſma eē ꝛ exclamauerunt. Oēs
eni viderunt eū: ꝛ cōturbati ſunt. Et ſta/
tim locutus eſt cū eis: ꝛ dixit eis. Confidi
Mat.14.g. te: ego ſū nolite timere. ¶ Et aſcendit ad il
Luc.8.c. los in nauim: ꝛ ceſſauit ventꝰ: ꝛ plus ma
gis intra ſe ſtupebant. Nō eni intellexe/
runt de panibus. Erat eni cor eoꝝ obce/
catū. Et cū tranſfretaſſent venerunt i ter
ram genaſareth: ꝛ applicuerunt. Cūq3
egreſſi eſſent de naui: continuo cognoue
runt eum: ꝛ pcurrētes vniuerſam regio
nē3 illam ceperant in grabatis eos qui ſe
male habebāt circūferre vbi audiebant eū
eſſe. Et quocūq3 introibat in vicos vel i
villas: aut ciuitates: i plateis ponebāt in
Mat.14.g. firmos. ¶ Et deprecabātur eū3 vt vel fim
briā veſtimenti eiꝰ tangerent: ꝛ quotquot
tangebant eum ſalui fiebant. VII
A ET conuenerunt ad eū phariſei et
qdā de ſcribis venientes ab hiero
ſolymis. Et cū vidiſſent quoſda3
ex diſcipulis eiꝰ cōmunibus manibus id
eſt non lotis manducare panes: vitupa/
uerūt. Phariſei ēt ꝛ oēs iudei niſi crebro
lauerint manus non manducant: tenētes
traditione3 ſenioꝝ: ꝛ a foro venientes niſi
baptizent nō comedūt ꝛ alia multa ſunt q̄
B tradita ſunt illis ſeruare: baptiſmata calicū
Mat.15.a. ꝛ vrceoꝝ ꝛ eramētoꝝ ꝛ lectoꝝ. ¶ Et in
rogabāt eū phariſei ꝛ ſcribe: Quare diſci
puli tui nō ābulant iuxͣ traditionē ſenioꝝ
ſ3 cōibꝰ manibꝰ mādūcāt panem? At ille
rūdens dixit eis. Bn̄ pphetauit eſaias de
vobis hypocritis: ſicut ſcriptū eſt. ¶ Po Eſa.29.
pulus h labijs me honorat: cor aūt eoꝝ lō Mat.15.b.
ge eſt a me. In uanū aūt me colunt: docē
tes doctrinas ꝛ p̄cepta hoīum. Relinquē
tes enim mandatū dei tenetis traditiões
hoīu3: baptiſmata vrceoꝝ ꝛ calicū: ꝛ ſi'lia C
his facitis multa. ꝛ dicebat illis. ¶ Bene Act.5.c.
irritū fecistis p̄ceptū dei: vt traditionē ve Exo.20.deu.
ſtram ſuetis. Moyſes enim dixit. ¶ Ho 5.Exo.21.
nora pātrem tuū ꝛ matrē tuā. ¶ ꝛ q maledixe Leuit.20.
rit pri vel matri morte moriatur. Vos āt
dicitis. Si dixerit hō patri aut matri cor/
ban quod eſt donū qdcūq3 ex me tibi pro
fuerit: ꝛ vltra nō dimittitis eū quicq3 face
re patri ſuo aut matri: reſcindētes verbū
dei p traditionē vr̄a3 quā tradidiſtis. Et
ſimilia huiuſmodi multa facitis. Et aduo
cās iteꝝ turbas dicebat illis: Audite me
oēs ꝛ intelligite. Nihil eſt extra hoīem in
troiens in eū quod poſſit eū coinquinare: ſ3 D
q̄ de hoīe pcedunt illa ſunt que coinqnāt
hoīem. Si quis habet aures audiendi au
diat. ¶ ꝛ cū introiſſet in domū a turba: int Mat.15.b.
rogabant eū diſcipuli eius parabolā: ꝛ ait il
lis: ¶ Sic ꝛ vos imprudētes eſtis? Non Heb.5.d.
intelligitis qꝛ oē extrinſecus introiēs i ho
minē nō pōt eū coinquinare qꝛ nō itrat i cor
eius: ſed in ventrē vadit ꝛ in ſeceſſum exit
purgans oēs eſcas. Dicebat autē qm̄ illa E
q̄ de hoīe exeunt illa coinqnāt hoīe3. ¶ Ab Mat.5.c.
intus eni de corde hoīu3 male cogitatões
pcedunt: adulteria: fornicatões: homici/
dia: furta: auaritie: neqtie: dolꝰ: īpudici/
tie: oculus malꝰ: blaſphemia: ſupbia ſtul
ticia. Oia hec mala ab intus pcedunt: et
coīqnāt hoīe3. Et inde ſurgens abijt i fi/
nes tyri ꝛ ſydonis: ꝛ ingreſſus domū ne
minē voluit ſcire ꝛ nō potuit latere. ¶ Mu Mat.15.d.
lier eni ſtatī vt audiuit de eo cuiꝰ filia ha
bebat ſpm̄ imundū itrauit ꝛ pcidit ad pe
des eius. Erat eni mulier gentilis ſyro/
phenissa genere. Et rogabat eū vt demo
niū eijceret de filia eius. Qui dixit illi. Si F
ne prius ſaturari filios. ¶ Non ē eni bonū Mat.15.e.
ſumere panē filioꝝ ꝛ mittere canibus. At
illa rn̄dit: ꝛ dixit illi. Vtiq3 dn̄e. Nā ꝛ ca
telli comedūt ſub menſa de micis pueroꝝ.
Et ait illi. Propter hunc ſermonē vade
exijt demoniū a filia tua. Et cū abiſſet do/
mū3: inuenit puellā iacentē ſupra lectū: et
demoniū exijſſe. Et iteꝝ exiens de finibꝰ

tyri venit ꝑ ſidonez ad mare galilee inter
medios fines decapoleos. Et adducūt ei
ſurdū ⁊ mutū. Et depcabanť eū vt impo
B nat illi manū. Et appꝛehēdens eū de tur
ba ſeorſum: miſit digitos ſuos in auricu/
la eius: ⁊ expuēs tetigit linguā eius: ⁊ ſuſ
piciēs in celū ingemuit: ⁊ ait illi. Effeta:
qđ eſt adaperire. Et ſtatim apte ſunt aures
eius: ⁊ ſolutū eſt vinculū lingue eius ⁊ lo
Mt.9.f.⁊ quebať recte. ¶ Et pꝛecepit illis: ne cui di
i2.b.⁊.17.c. cerent. Quāto aūt eis ꝑcipiebat tāto ma
ī.9.b. gis plus ꝑdicabant ¶ ⁊ eo amplius ammi
Luc.9.c. rabanť: dicētes. Bene oīa fecit ⁊ ſurdos
fecit audire: ⁊ mutos loqui. VIII
A ¶ In diebus illis iterū cū turba mľ
Mat.15.f. ta eſſet cū ieſu nec haberēt qđ mā
ſ.6.c. ducarent: ꝯuocatis diſcipulis ait
illis: Miſereoꝛ ſuꝑ turbā: qꝛ ecce iam tri
duo ſuſtinēt me nec habēt qđ māducent:
⁊ ſi dimiſero eos ieiunos ī domū ſuā: de
Eſaie.60. ficiēt ī via. ¶ Quidā enim ex eis de lōge
venerūt. Et rńderūt ei diſcipuli ſui. Vñ
illos qs poterit hic ſaturare panibus i ſo
litudine. Et interrogauit eos. Quot pa/
ī.eodē.d. nes habetis. ¶ Qui dixerunt: Septē. Et
ſ.6.f. ꝑcepit turbe diſcūbere ſuꝑ terrā. ¶ Et ac/
Jo.6.b. cipiēs ſeptē panes grās agēs fregit ⁊ da
bat diſcipulis ſuis vt apponerēt: ⁊ appo
ſuerūt turbe. Et habebāt piſciculos pau/
B cos: ⁊ ipſos bńdixit: ⁊ iuſſit apponi. Et
manducauerūt ⁊ ſaturati ſunt: ⁊ ſuſtule/
runt qđ ſuꝑauerat de fragmentis ſeptem
ſportas. Erāt aūt qui manducauerāt qua
ſi quattuoꝛ milia: ⁊ dimiſit eos. Et ſtatī
aſcēdēs nauī cū diſcipulis ſuis: venit ī ꝑ
tes dalmanutha. ¶ Et exierūt phariſei ⁊ ce
Mat.16.a. perunt cōquirere cum eo: querētes ab il/
Joh.6.d. C lo ſignū de celo tēptantes eū. Et ingemi
Mat.12.f. ſcens ſpū ait: ¶ Quid gnātio iſta ſignum
Luc.11.d. querit. Amen dico vobis: ſi dabiť gene/
rationi iſti ſignum. Et dimittens eos aſ/
cendit iterum naui: ⁊ abijt transfretū. Et
obliti ſunt panē ſumere: ⁊ niſi vnū panē
non habebant ſecū in naui. ¶ Et pꝛecipie
Mat.16.b. bat eis dicens. Videte ⁊ cauete a fermen
Luc.12.a. to phariſeoꝛum: ⁊ fermento herodis. Et
cogitabant ad alterutrū dicentes: quia pa
nes non habemus. Quo cognito: ait illi
ieſus. Quid cogitatis quia panes nō ha
D betis? Nondū cognoſcitis nec intelligitis?
Ps.113. Adhuc cecatū habetis coꝛ veſtꝝ. ¶ Ocu

los habentes non videtis ⁊ aures haben
tes non auditis. ¶ Nec recoꝛdamini quā Jo.6.b.
do quinqꝫ panes fregi in quinqꝫ milia: ⁊ ſ.6.f.
quot cophinos fragmentoꝛum plenos ſu
ſtuliſtis? Dicunt ei. Duodecim. Quādo
⁊ ſeptem panes in q̄ttuoꝛ milia: quot ſpoꝛ
tas fragmentoꝛum tuliſtis. ¶ Et dicūt ei. ſ.eodē.a.
Septē. Et dicebat eis. Quomodo non
dum intelligitis. ⁊ veniunt bethſaida: et
adducunt ei cecum: ¶ ⁊ rogabant eum vt Mt.20.g.
illum tangeret. Et appꝛehenſa manu ceci
eduxit eum extra vicum: ⁊ expuens ī ocu
los eius impoſitis manibus ſuis interro
gauit eum ſi quid videret. ⁊ aſpiciens ait
Video homines velut arboꝛes ambulan
tes. Deinde iterum impoſuit manus ſu/ E
per oculos eius ⁊ cepit videre: ⁊ reſtitu/
tus eſt: ita vt clare videret omnia. ⁊ miſit
illum in domum ſuam: dicens. Vade in
domum tuam: ⁊ ſi in vicū introieris ne
mini dixeris. ¶ ⁊ ingreſſus eſt ieſus ⁊ di/ Mt.16.d.
ſcipuli eius caſtella ceſaree philippi: ⁊ in Luc.6.c.
via interrogabat diſcipulos ſuos dicens
eis. Quem me dicūt eſſe homines. Qui
reſponderunt illi dicentes. Alij iohannē
baptiſtam: alij Heliam. Alij vero quaſi
vnum de pꝛophetis. Tunc dicit illis. vos
vero quem me eſſe dicitis. Reſpondens F
petrus ait ei. Tu es chꝛiſtus. ⁊ commina
tus eſt eis: ne cui dicerent de illo. ¶ Et ce Mt.16.c.
pit docere eos quoniam opoꝛtet filiū ho
minis pati multa ⁊ repꝛobari a ſenioꝛi/
bus ⁊ a ſummis ſacerdotibus ⁊ ſcribis ⁊
occidi: ⁊ poſt tres dies reſurgere. Et pa/
lam verbum loquebatur: ⁊ appꝛehendēs
eum petrus cepit increpare eum. Qui cō
uerſus ⁊ videns diſcipulos ſuos: com/ G
minatus eſt petro dicens. ¶ Vade retro Mt.16.g.
me ſathana quoniam non ſapis que dei Mt.10.g.⁊
ſunt: ſed que ſunt hominum. ¶ Et conuo 16.f.L.14.f.
cata turba cum diſcipulis ſuis: dixit eis. ⁊.9.c.ga.2.d
Si quis vult me ſequi: deneget ſemetip/ Mt.19.f.
ſum ⁊ tollat crucem ſuam: ⁊ ſequatur me. Luc.17.g.
¶ Qui enim voluerit animam ſuam ſal/
uam facere perdet eam: qui autem perdi/
derit animam ſuam propter me ⁊ euan/
gelium: ſaluam faciet eam. Quid enim
pꝛoderit homini ſi lucretur mundum to/
tum: ⁊ detrimentum anime ſue faciat.
Aut quid homo commutationis dabit
pꝛo anima ſua. ¶ Qui enī me confeſſus Mat.10.f.

L.9.c.ꝛ.12.b fuerit ꝛ verba mea i generatione iſta ad/
ultera ꝛ peccatrice: ꝛ filius confitebit eū
cum venerit in gloria pr̄is ſui cum ange
A lis ſanctis. IX.
Mt.16.g ET dicebat illis. ¶ Amen dico vo
Luc.9.d. bis: q2 ſūt qdam de hic ſtantibus
q nō guſtabūt mortē donec vide
Mat.17.a. ant regnū dei veniēs i v̄tute. ¶ Et poſt
Luc.9.d. dies ſex: aſſumpſit ieſus petrū ꝛ iacobū
ꝛ iohānē: ꝛ ducit illos in montē excelſū
ſolos ꝛ trāſfiguratus eſt corā ipſis. Et ve
ſtimēta eius facta ſunt ſplēdentia ꝛ cādi/
da nimis velut nix: qualia fullo nō pōt ſu
per terrā cādida facere. Et apparuit illis
helias cū moyſe: ꝛ erāt loqntes cum ieſu
Et rūdens petrus ait ieſu. Rabbi: bonū
eſt hic eſſe: ꝛ faciamus tria tabernacula:
tibi vnū: ꝛ moyſi vnū ꝛ helie vnū. Non
eni ſciebat qd diceret. Erāt eni timore ex
territi. Et facta eſt nubes obūbrans eos
ꝛ venit vox dē nube dicēs. Hic eſt filius
B meus chariſſimus audite illū. Et ſtatim
circūſpiciētes neminē amplius viderūt ni
Mat.9.f.ꝛ ſi ieſuz tm̄ ſecū. ¶ Et deſcēdentibus illis
12.b.ꝛ.17.c. de mōte p̄cepit illis ne cuiq3 qd vidiſſent
s.7.g narrarēt niſi cū filius hoīs a mortuis reſur
rexerit. Et v̄bū cōtinuerūt apud ſe: cōgrē
tes qd eēt cū a mortuis reſurrexerit. Et i
Mt.17.c. trogabāt eū dicētes. ¶ Quid ergo dicūt
pharisei ꝛ ſcribe: q2 heliā oporteat venire
p̄mū. Qui rūdens ait illis. Helias cum
venerit p̄mo reſtituet oīa. ꝛ quō ſcriptū ē
i filiū hoīs: vt multa patiat ꝛ cōtēnat. S3
dico vobis: q2 ꝛ helias venit ꝛ fecerūt il/
li quecūq3 voluerūt ſicut ſcriptū eſt de eo
C Et veniēs ad diſcipl'os ſuos vidit turbā
magnā circa eos: ꝛ ſcribas cōquirētes cū
illis. Et cōfeſtī oīs pp'ls vidēs ieſuz ſtu
pefactus eſt ꝛ expauerūt: ꝛ accurentes ſa
lutabāt eū. Et interrogauit eos. Quid i
Mt.17.b ter vos cōquiritis. ¶ Et rūdēs vnus de tur
Luc.9.d. ba dixit. Mgr̄ attuli filiū meū ad te habē
tem ſpm̄ mutū: q vbicūq3 eū apphēde
rit: allidit illū: ꝛ ſpumat ꝛ ſtridet dētibus
ꝛ areſcit. Et dixi diſcipl'is tuis vt eijceret
illū: ꝛ nō potuerunt. Qui rūdens dixit.
Mat.7.e ¶ O generatio incredula q̄diu apd vos
Luc.9.e. ero. Quādiu vos patiar. Afferte illū ad
me. Et attulerūt eū. Et cū vidiſſet eū ſta/
tī ſpūs cōturbauit illū ꝛ eliſus in trā vo/
lutabat ſpumans. Et interrogauit p̄rem
eius. Quātū tpīs eſt ex quo ei hoc acci/
dit. At ille ait. Ab infantia. Et frequēter
eū in ignem ꝛ in aquā miſit: vt eū pderet
Sed ſiquid potes: adiuua nos miſertus
noſtri. Jeſus autē ait illi. Si potes crede D
re oīa poſſibilia ſunt credenti. Et conti/
nuo exclamans pater pueri cum lachry/
mis aiebat. Credo dn̄e: adiuua incredu
litatem meam. Et cum vidiſſet ieſus con
currentem turbam: cōminatus eſt ſpiri/
tui immundo dicēs illi. Surde ꝛ mute ſpi/
ritus: ego p̄cipio tibi exi ab eo: ꝛ ampli
us ne introeas in eum. Et clamās ꝛ mul/
tum diſcerpens eum exijt ab eo ꝛ factus eſt
ſicut mortuus ita vt multi dicerent: quia
mortuus eſt. Jeſus autē tenens manū
eius eleuauit eum: ꝛ ſurrexit. Et cum in
troiſſet in domum: diſcipuli ſecreto inter
rogabāt eum. ¶ Quare nos non potui/ Mt.17.f.
mus eijcere eum. Et dixit illis. Hoc ge
nus in nullo poteſt exire: niſi in oratione
ꝛ ieiunio. Et inde pfecti pretergrediebā
tur galileam: nec volebat quem q̄ ſcire. E
¶ Docebat autē diſcipulos ſuos: ꝛ dicē/ Mt.17.f.
bat illis: qm̄ filius hominis tradet in ma Luc.9.c.s.g
nus hominū ꝛ occident eū ꝛ occiſus tertia f.ꝛ.j.10.e
die reſurget. At illi ignorabāt v̄bū et ti/
mebāt īterrogare eū. Et venerūt caphar
naū. Qui cū domi eēt īterrogabat eos
Quid in via tractabatis. ¶ At illi tacebāt Mt.18.a.
Siquidem in via inter ſe diſputauerunt Luc.22.c.
quis eorum maior eēt. Et reſidens vo/ Mat.20.f
cauit duodecim ꝛ ait illis. ¶ Si quis vult
primus eſſe: erit oīum nouiſſimus ꝛ om
nium miniſter. ¶ Et accipiens puerū ſta Mat.18.a.
tuit eum in medio eorū: quem cum cō/ Luc.9.f.
plexus eēt ait illis. ¶ Quiſquis vnū ex Mt.18.a.
huiuſmodi pueris receperit in noīe meo Luc.9.f.
me recipit: ꝛ quicunq3 me ſuſceperit: nō Luc.9.f. F
me ſuſcipit ſed eum qui miſit me. ¶ Re/
ſpondens illi iohannes dicens. Magi/
ſter: vidimus quēdam in nomine tuo eij
cientē demonia q non ſequitur nos: et
phibuimus eum. Jeſus autē ait. Noli/
te phibere eū. ¶ Nemo eſt enim q faciat 1.Cor.12.a
virtutē in nomine meo. ꝛ poſſit cito ma
le loqui de me. Qui enim non eſt aduer
ſū vos pro vobis eſt. ¶ Quiſquis enim Mt.10.g.
potum dederit vobis calicem aque frigi
de in nomine meo: quia xp̄i eſtis. Amē
dico vobis nō perdet mercedē ſuā ¶. Et
quiſquis ſcandalizauerit vnū ex his puſill' Mat.18.a
credētibus i me bonū ē ei magis ſi circūda Luc.17.a.

ꝑetur mola aſinaria collo eius ⁊ in mare
B mitteret. Et ſi ſcādelizauerit te manꝰ tua
abſcide illā. Bonū eſt tibi debilēītroire
in vitā q̄ duas manus habētem: ire in
Eſa.66. gehennā in ignē inextinguibilem ¶ vbi
Ezech.20 vermis eorū non moritur: ⁊ ignis nō ex
tinguit. Et ſi pes tuus te ſcandalizat: am
puta illū. Bonū eſt tibi claudū introire
E in vitā eternā: q̄ duos pedes habentem
mitti in gehennā ignis inextinguibilis:
vbi vermis eoꝝ non moritur: ⁊ ignis ñ
Mat.18.b extinguitur. Quod ſi oculus tuus ſcandi
zat te: eijce eum. ¶ Bonū eſt tibi luſcum
introire in regnū dei: q̄ duos oculos ha
bentē: mitti in gehennā ignis: vbi ver/
mis eoꝝ non moritur: ⁊ ignis nō extin/
guitur. Omis enī igne ſaliet: ⁊ oīs victi/
Mat.5.b ma ſale ſalietur ¶ Bonū eſt ſal. Quod ſi
Luc.14.g ſal inſulſū fuerit in quo illō cōdietis. Ha
bete i vobis ſal: ⁊ pacē hēte iter vos. X

A Et inde exurgēs venit in fines
Mat.19.a iudee vltra iordanē: ⁊ conueniunt
iterꝫ turbe ad eū: ⁊ ſicut cōſueue/
rat iterū docebat illos: ⁊ accedētes pha/
riſei interrogabāt eū ſi licet viro vxorē di/
mittere: tēptantes eum. At ille rñdēs di
xit eis: Quid vobis p̄cepit moyſes: Qui
Deut.24. dixerunt. ¶ Moyſes permiſit libellū re
Mt.5.e ⁊.19 pudij ſcribere ⁊ dimittere. Quibus rñ/
dens ieſus ait: Ad duritiā cordis veſtri
Gen.p. ſcripſit vobis preceptū iſtud. ¶ Ab initō
Mt.19.b. aūt creature maſculū ⁊ feminam fecit eos
Gen.2. deus. Propter hoc relinquet hō patrē
Eph.5.d ſuū ⁊ matrē ⁊ adherebit ad vxorē ſuam
i.Cor.6.d ¶ ⁊ erunt duo in carne vna. Itaqꝫ iam
B non ſunt duo: ſed vna caro. Quod ergo
deus cōiunxit: hō non ſeparet. Et in do
mo iterꝫ diſcipuli eius de eodē interroga
uerūt eū. ¶ Et ait illis: Quicūqꝫ dimiſe
rit vxorē ſuā ⁊ aliā duxerit: adulterium
cōmittit ſup eā. Et ſi vxor dimiſerit vi/
Mat.5.e.⁊ rū ſuū ⁊ alij nupſerit mechat. ¶ Et offere
19.b. L.16.d bant illi puulos vt tangeret illos: diſci/
Mat.19.c puli aūt cōminabāt offerētibus. Quos
Luc.18.c. cū videret ieſus: indigne tulit. ¶ Et ait il
lis: Sinite puulos venire ad me: ⁊ ne p
hibueritis eos. Taliū enī eſt regnū dei.
Mt.19.d Amē dico vobis qſqs non receperit re/
Luc.18.c. gnū dei velut puulus: nō intrabit in il/
lud. Et cōplexās eos ⁊ imponēs manus
ſup illos bn̄dicebat eos. Et cū egreſſus
eſſet in via pcurrens quidam genuflexo

aūt cū: rogabat eū dicens: ¶ Magiſter Mt.19.d.L
bone qd faciā vt vitā eternā percipiam? 18.d.C
Ieſus aūt dixit ei: Quid me dicis bonū? Exo.20.Ro
Nemo bonus niſi vnus deus. ¶ Prece 8.a.G.4.b
pta noſti: ne adulteres: ne occidas: ne fu
reris: ne falſū teſtimonium dixeris: nē
fraudē feceris: honora patrē tuū ⁊ mrēm
¶ At ille rñdēs ait illi: Magiſter hec oīa Ecc.3.
obſeruaui a iuuētute mea. Ieſus aūt itui
tus eū dilexit eū ⁊ dixit ei. Vnū tibi deeſt
¶ Vade quecūqꝫ habes vende ⁊ da pau Mt.19.c.L
peribus ¶ ⁊ habebis theſaurum in celo: ⁊ 12.d.⁊.18.d.
veni ſequere me. ¶ Qui contriſtatus in Mat.6.d
verbo: abijt merēs. Erat enī habens mł Luc.12.d
tas poſſeſſiōes. Et circūſpiciēs ieſus ait 2.Cor.7.c
diſcipulis ſuis. Quā difficile q pecunias Mat.19.c
habēt: in regnū dei introibūt. Diſcipu/
li aūt obſtupeſcebant in verbis eius. At
ieſus rurſus rñdens ait illis: Filioli: q̄
difficile eſt cōfidentes in pecunijs in re/
gnū dei ītroire ¶ Facilius eſt camelū p̄
foramē acus tranſire: q̄ diuitē intrare i Mat.19.f
regnū dei. Qui magis admirabant dicē/ Luc.18.c.
tes ad ſemetipſos. Et qs pōt ſaluus fieri
Et intuēs illos ieſus ait. ¶ Apud hoīes D
impoſſibile eſt ſed non apud deū. Om Mt.19.f.
nia enī poſſibilia ſunt apud deū: ⁊ cepit ei pe L.1.d ⁊.18.c
trus dicere. Ecce nos dimiſimus oīa: ⁊ Mat.19.f.
ſecuti ſumꝰ te. ¶ Rñdēs ieſus ait: Amē Luc.18.e.
dico vobis: nemo eſt q reliquerit domū Deut.33.
aut frēs: aut ſorores: aut patrē: aut ma/ Mt.19.g.
trem: aut filios: aut agros: propter me ⁊ Lu.18.c
ppt euāgeliū q nō accipiet cēties tm̄ nūc
in tpe h: domos ⁊ frēs ⁊ ſorores: ⁊ mrēs
⁊ filios: ⁊ agros cū pſecutiōibꝰ ⁊ i ſeculo
futuro vitā eternā. ¶ Mlti aūt erūt p̄mi no/ E
uiſſimi: ⁊ nouiſſimi p̄mi. Erāt aut i via
aſcēdētes hieroſolymā: ⁊ p̄cedebat illos ie Mat.19.g
ſus ⁊ ſtupebāt ⁊ ſeqntes timebant. ¶ Et Luc.13.f.
aſſumēs iterꝫ duodeci cepit illis dicere q̄
eēnt ei vētura. Q: ecce aſcēdimꝰ hieroſo Mat.16.c.⁊
lymā: ⁊ filiꝰ hoīs tradet p̄ncipibꝰ ſacerdo 17.f.⁊.20.d.
tū ⁊ ſcribis ⁊ ſeniorib: ⁊ dānabūt eū mor Luc.18.f.
te: ⁊ tradēt eū gētibꝰ ⁊ illudēt ei: ⁊ cōſpuēt
eū ⁊ flagellabūt eū ⁊ īterficiēt eū ⁊ tertia die
reſurget: ⁊ accedūt ad eū iacobus ⁊ iohā/
nes filij zebedei dicētes. ¶ Mgr volumꝰ
vt qdcūqꝫ petierimus facias nob. At ille
dixit eis. Quid vultis vt faciā vob: ⁊ dixe Mat.20.c
rūt. Da nob vt vnꝰ ad dexterā tuā: ⁊ aliꝰ
ad ſiniſtrā tuā ſedeamꝰ i glīa tua. Ieſus
aūt ait eis. Neſcitis qd petatis. Poteſtis F

F bibere calicē quē ego bibo aut baptiſmo
q̄ ego baptiçor baptiçari. At illi dixerunt
ei. Poſſumus. Jeſus autē ait eis. Cali/
cē quidē quē ego bibo bibetis: ⁊ baptiſmo
q̄ ego baptiçor baptiçabimini: ſedere autē ad
Mt.20.f. dexterā meā vel ad ſiniſtrā nō eſt meū da
re vobis: ſ; quibus paratū ē. ¶ Et audiētes
Mt.20.f. decē indignati ſūt de iacobo ⁊ iohāne. Je/
Luc.22.c. ſus autē vocās eos: ait illis. ¶ Scitis qa
hi q videntur pncipari gētibus dn̄antur eis:
⁊ pncipes eorū poteſtatē habēt ipſorum.
Nō ita ē autē in vobis: ſ; quicunq; volue/
rit fieri maior: erit veſter miniſter: ⁊ quicunq;
voluerit in vobis pmus eē: erit oīum ſer
B uus. Nā ⁊ filius hoīs nō venit vt mini/
ſtraretur ei: ſ; vt miniſtraret: ⁊ daret aīam
Mt.20.g. ſuā redēptionē, p multis. ¶ Et veniunt
Luc.18.g. hiericho. Et pficiſcente eo de hiericho: ⁊
diſcipulis eius ⁊ plurima multitudine: filius
thimei barthimeus cecus ſedebat iuxta vi
am mēdicans. Qui cū audiſſet q: ieſus
naçarenus ē: cepit clamare ⁊ dicere. Jeſu
fili dauid miſerere mei. Et cōminabantur
illi multi vt taceret. At ille multo magis
clamabat: fili dauid miſerere mei. Et ſtās
ieſus pcepit illum vocari. Et vocāt cecū
dicentes ei. Animequior eſto ſurge vocat
te. Qui, piecto veſtimēto ſuo: exiliēs ve
nit ad eum. Et reſpōdens ieſus dixit illi.
Quid tibi vis faciā. Cecus autē dixit ei.
Rabboni vt videā. Jeſus autem ait illi
Mt.20.g. Vade: fides tua te ſaluum fecit. ¶ Et cō
A feſtim vidit: ⁊ ſequebatur eum in via. XI

Mt.21.a. L. ¶ Et cū appropinquarēt hieroſo/
u.d. Jo.12.b lyme ⁊ bethanie ad montē oliuarū
mittit duos ex diſcipulis ſuis: ⁊ ait
illis. Ite in caſtellū qd̄ cōtra vos eſt: ⁊ ſta
tim introeuntes illuc inuenietis pullū ligatū
ſup quē nemo adhuc hoīum ſedit. Sol/
B uite illum: ⁊ adducite. Et ſi quis vobis di/
xerit qd facitis: dicite q: dn̄o neceſſarius
Mt.21.a. eſt: ⁊ ptinuo illum dimittet huc. ¶ Et ab/
Luc.19.c. euntes inuenerunt pullum ligatum āte ia/
nuam foris in biuio ⁊ ſoluunt eum. Et q
dam de illic ſtātibus dicebant illis. Quid
facitis ſoluentes pullum. Qui dixerūt eis
ſicut preceperat illis ieſus: ⁊ dimiſerunt eis
Et duxerunt pullum ad ieſum: ⁊ impoſuit
illi veſtimenta ſua ⁊ ſedit ſup eum. ¶ Mul
Mt.21.b. ti autē veſtimenta ſua ſtrauerunt in via.
Luc.19.f. Alij autem frōdes cedebāt de arboribus
Joh.12.b. ⁊ ſternebant in via. Et q pibant: ⁊ q ſe/

quebantur clamabāt dicētes. Oſanna bndi
ctus q venit in noīe dn̄i: benedictū qd̄ ve
nit regnū pris nr̄i dauid: oſanna i excel/ C
ſis. ¶ Et introiuit hieroſolymā i tēplum: ⁊ Mat.21.c.
circūſpectis oībus cū iā veſpera eſſet hora:
exijt i bethaniā cū duodeci. Et alia die cū
exirent a bethania eſurijt. ¶ Cūq; vidiſſ; Mt.21.c.
a lōge ficū hūtē folia: venit ſi qd forte īue Luc.13.b.
niret in ea: ⁊ cum veniſſet ad eū nihil īue
nit pter folia. Non. n. erat tps ficorū. Et
rn̄dēs dixit ei. Jā nō amplius i eternum
ex te qſq; fructū manducet. Et audiebāt D
diſcipuli eius: ⁊ veniunt iterū hieroſoly/ Mt.21.b.
mā. ¶ Et cū introiſſet in tēplū cepit eijce/ Luc.19.g.
re vēdentes ⁊ emētes i tēplo ⁊ menſas nū Joh.2.d.
mulariorū ⁊ cathedras vēdentiū colūbas
euertit. Et nō ſinebat vt quiſq; trāſferret
vas p tēplū: ⁊ docebat dicēs eis. Nonne Eſa.56.
ſcriptū ē: ¶ q: domus mea domus orōnis Hiere.7.
vocabitur oībus gētibus. Vos aūt feciſtis Mat.21.g.
eā ſpeluncā latronum. ¶ Quo audito: pn Luc.16.g.
cipes ſacerdotū ⁊ ſcribe q̄rebant quō eum Jo.7.c.⁊.g.
pderent. Timebant eni eū: qm̄ vniuerſa E
turba ādmirabatur ſup doctrina eius. Et cū Mt.21.c.
veſpa facta eēt egrediebatur de ciuitate. ¶ Et Luc.13.b.
cū mane tranſirent: viderūt ficū aridā fa/
ctā a radicibus. Et recordatus petrus dixit
ei: Rabbi. ecce ficus cui maledixiſti aruit Mat.17.c.
Et rn̄dēs ieſus ait illis. ¶ Habete fidem .⁊.21.c. Luc.
dei. Amē dico vobis: q: quicūq; dixerit huic 7.b.
mōti tollere ⁊ mittere i mare ⁊ nō heſita/
uerit in corde ſuo: ſ; crediderit q: qdcūq; Mat.21.d.
dixerit fiat: fiet ei. ¶ Propterea dico vobis Jo.15.b.
oīa q̄cūq; orātes petitis credite q: accipie Mat.6.c.
tis: ⁊ eueniēt vobis. ¶ Et cū ſtabitis ad o/
randū: dimittite ſi qd habetis aduerſus
aliquē vt ⁊ pr̄ vr̄ q i celis ē dimittat vobis pec
cata vr̄a. Q ſi vos non dimiſeritis: nec
pr̄ vr̄ q in celis eſt dimittet vobis peccata
vr̄a. Et veniūt iterum hieroſolymā. Et
cum ambularet i tēplo: accedunt ad eū ſū
mi ſacerdotes ſcribe ⁊ ſeniores: ⁊ dicūt ei Mat.21.d.
¶ In q̄ ptāte hec facis ⁊ qs dedit tibi hāc Luc.20.a.
ptātē vt iſta facias? Jeſus aūt rn̄dens ait F
illis. Interrogabo vos ⁊ ego vnū v̄bū
⁊ rn̄dete mihi: ⁊ dicā vobis in q̄ ptāte hec
faciā: Baptiſmū iohānis de celo erat: an
ex hoībus. Rn̄dete mihi. At illi cogitabāt
ſecum dicētes. Si dixerimus de celo di/
cet nobis: qre q non credidiſtis ei? Si dixeri
mus ex hoībus timemus ppl'm. Oēs eniz
hebāt iohannē q: vere, ppheta eſſet. Et

rñdentes dicunt ieſu. Neſcimus. Et rñ/
dens ieſus ait illis. Neq3 ego dico vobiſ
in q̄ ptāte hec faciam. XII
A E¶T cepit illis in parabolis loqui.
Mat.21.f. ¶ Vineā paſtinauit hō: ⁊ circūde
Luc.20.b. dit ſeptē ⁊ fodit lacū: ⁊ edificauit
Eſaie.5. turrim ⁊ locauit eā agricolis: ⁊ pegre p/
fectus ē. Et miſit ad agricolas in tpe ſuū
vt ab agricolis acciperet de fructu vinee
Qui apphenſum eum ceciderūt ⁊ dimiſe
runt vacuū. Et iterū miſit ad illos aliū ſer
uum: ⁊ illū in capite vulnerauerunt ⁊ cō/
Mat.23.f. tumelijs affecerunt. ¶ Et rurſum aliū mi
ſit ⁊ illum occiderunt ⁊ plures alios q̄ſdā:
Heb.i.a. cedētes: alios vo occidētes. ¶ Adhuc ḡ
vnum habens filiū chariſſimū ⁊ illum mi
ſit ad eos nouiſſimu3 dicēs: q2 reuerebū
B tur filium meū. Coloni autē dixerunt ad
Gen.37. inuicē. ¶ Hic eſt heres. Venite ⁊ occida/
Mat.21.f. mus eum ⁊ nr̄a erit hereditas. Et apphē
Mat.21.g. dentes eū ⁊ occiderunt ⁊ eiecerunt extra
Luc.20.c. vineā. Quid ḡ faciet dn̄s vinee. Veniet
Act.4.b.i. ⁊ pdet colonos: ⁊ dabit vineā alijs. Nec
Pe.2.a. ſcripturā hanc legiſtis: lapidē quē repro
Mat.21.g. bauerunt edificātes hic fact⁹ ē i caput an/
Luc.19.g.⁊. guli: a dn̄o fcm̄ ē iſtud: ⁊ ē mirabile i ocul
20.c.⁊.22.a. nr̄is. ¶ Et q̄rebāt eum tenere. ⁊ timuerūt
Jo.7.e.⁊.g. turbā. Cognouerunt eni qm̄ ad eos pa/
Mat.22.c. bolā hāc dixerit. ¶ Et relicto eo abierunt.
Luc.20.d. ¶ Et mittunt ad eū q̄ſdā ex phariſeis ⁊ he
rodianis vt eū caperēt in vbo. Qui ve/
C niētes dicūt ei. Magiſter ſcimuſ q2 verax
Mat.22.c. es ⁊ nō curas quēq3. ¶ Nec eni vides in
faciē hoium: ſ3 in vitate viam dei doces
Licet dare tributu3 ceſari: an nō dabim⁹
Qui ſciēs vſutiam illo2: ait illis. Quid
me tēptatis? Afferte mihi denariū vt vi/
deā. At illi tulerunt ei. Et ait illis. Cuiuſ
ē imago hec ⁊ iſcriptio? Dicūt ei Ceſaris
Rñdēs āt ieſus dixit illis. ¶ Reddite igit
Mat.22.d. q̄ ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̄ ſunt dei deo. Et
Ro.13.b. mirabant ſup eo. ¶ Et venerunt ad eū ſa
Mat.22.d. ducei q dicunt reſurrectionē nō eſſe: ⁊ int
Luc.20.e. rogabant eu3 dicētes. Magiſter moyſes
nobis ſcripſit. ¶ vt ſi cuius frat mortuus
Deut.25. fuerit ⁊ dimiſerit vxorē: ⁊ filios nō reliq̄/
rit: accipiat frat eius vxorē ipſius: ⁊ reſuſ
D citet ſemen frī ſuo. ¶ Septē ḡ frēs erant ⁊
Mat.22.d. pmus accepit vxorem: ⁊ mortuus eſt nō
Luc.20.e. relicto ſemine. Et ſecundus accepit eā et
mortuus ē ⁊ nec iſte reliq̄t ſemen. Et ter
tius ſilr. Et acceperunt eā ſilr ſeptē: ⁊ nō

reliq̄runt ſemen. Nouiſſima oium defun
cta eſt ⁊ mulier. In reſurrectione ḡ cum
reſurrexerint: cuius de his erit vxor. Se
ptem eni habuerunt eā vxorē. Et rñdēs
ieſus ait illis. Nōne ideo erratis: nō ſciē
tes ſcripturas neq3 vtutē dei. Cum eni3
a mortuis reſurrexerint: neq3 nubent ne
q3 nubent: ſed ſunt ſicut angeli dei i celis D
De mortuis aūt q2 reſurgant nō legiſtis
in libro moyſi ſuper rubū: quō dixerit illi
deus: inquiens ¶ ego ſum deus abraa3 ⁊
deus iſaac ⁊ deus iacob. Nō eſt de⁹ mor Exo.3.
tuo2: ſ3 viuo2. Vos ḡ multum erratis. Mat.22.e.
¶ ⁊ acceſſit vn⁹ de ſcribis q audierat illos Mat.22.f.
conquirentes: ⁊ videns qm̄ bene illis rñ/ Luc.10.f.
derit: interrogauit eum qd eſſet pmū oium
mandatū. Ieſus aūt reſpondit ei: q2 pri/
mum oium mandatū eſt. ¶ Audi iſrl' dn̄s
deus tuus: deus vnus eſt: ⁊ diliges dn̄m Deut.6.
deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aia tua Mat.22.f.
⁊ ex tota mente tua: ⁊ ex tota virtute tua. Luc.10.g.
Hoc eſt pmum mandatū. Scd̄m autem
ſimile eſt illi. ¶ Diliges pximum tuū tā/
q̄3 teipſum. Maius horu aliud mandatu3 Le.19. Mat.
non eſt. ⁊ ait illi ſcriba. ¶ Bene magiſter 22.a. Ja.2.b.
i vitate dixiſti: q2 vnus eſt deus ⁊ nō eſt i.Co.8.b. F
alius pter eum. ⁊ vt diligat ex toto corde Eph.4.a.
⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex tota aia: ⁊ ex tota
fortitudine: ⁊ diligere pximum tāq3 ſeip
ſum: maius eſt oibus holocauſtomatib⁹
⁊ ſacrificijs. Ieſus aūt videns q2 ſapient
rñdiſſet: dixit illi. Non es longe a regno
dei. ¶ ⁊ nemo iam audebat eū interroga/
re. ⁊ rñdens ieſus dicebat docens in tem Mat.22.g.
plo. Quō dicunt ſcribe xpm filium eē da Luc.20.g.
uid. ¶ Ipſe enim dauid dicit in ſpiritu ſā Mat.22.g.
cto. ¶ Dixit dominus dn̄o meo ſede a dx Luc.20.g.
tris meis: donec ponā inimicos tuos ſca Pſ.109.
bellum pedum tuo2. Ipſe ḡ dauid dicit
eum dn̄m: ⁊ vnde eſt filius eius? ⁊ multa
turba eu3 libenter audiuit. ¶ ⁊ dicebat eis G
in doctrina ſua. Cauete a ſcribis: qui vo Mat.23.a.
lunt in ſtolis ambulare: ⁊ ſalutari in foro Luc.11.f.⁊.
⁊ in primis cathedris ſedere in ſynago/ 14.b.
gis: ⁊ primos diſcubitus in cenis. Qui
deuorant domos viduarum ſub obtentu
prolixe orationis. Hi accipient prolixius
iudicium. Et ſedens ieſus contra gaço/
philatium aſpiciebat quomodo turba ia/
ctaret es in gaçophylatium: ⁊ multi diui/
tes iactabant multa. ¶ Cum veniſſet au/
tem vna vidua pauper: miſit duo minu/ Luc.21.a.

ta quod eſt quadrãs. Et ꝯuocãs diſcipu
los ſuos: ait illis. Amen dico vobis. qm̃
vidua hec paup̃ plus oibus miſit q̃ miſe
rũt i gazophylatiũ. Oẽs eni ex eo quod
abũdabat illis miſerũt hec. Ho ꝟ penuria
A ſua oia q̃ hũit miſit totũ victũ ſuũ. XIII
Mat.24.a ¶ T cũ egrederef de tẽplo: ait illi
Lu.19.g.ꝛ vnus ex diſcipulis ſuis. Magi-
21.b. ſter, aſpice quales lapides: ꝛ qua
les ſtructure. Et rñdẽs ieſus ait illi. Vi
des has oẽs magnas edificationes. Non
relinquef lapis ſup̃ lapidẽ q̃ nõ deſtruaf
Et cũ ſederet i monte oliuarũ ꝯtra tẽplũ
interrogabant eũ ſep̃atiʒ petrus ꝛ iacob᷒
ꝛ iohãnes ꝛ andreas. Dic nobis qñ iſta
fient ꝛ q̃d ſignũ erit qñ hec oia incipient
B ꝯſumari. Et rñdens ieſus cepit dicere il
Mat.7.d.ꝛ lis. ¶ Videte ne quis vos ſeducat. Mul
24.a. Lu.21. ti eni venient in noie meo dicẽtes: qꝫ ego
b.t. Cor.3.d ſum ꝛ multos ſeducẽt. ¶ Cũ audieritis au
Eph.5.b tẽ bella ꝛ opiniones belloꝝ: ne timueri-
Luc.21.b tis. Oportet eni hec fieri: ſed nõdũ finis
Exurget eni gens ꝯtra gentẽ: ꝛ regnuʒ
ſup̃ regnũ: ꝛ erũt terremotus p̃ loca ꝛ fa
Mat.10.c mes. Initiũ doloꝝ hec. ¶ Videte aũt voſ
Joh.6.a metipſos. Tradent.n. vos in ꝯſilijs ꝛ in
ſynagogis vapulabitis ꝛ ante p̃ſides et
C reges ſtabitis p̃pter me in teſtimonium
Mat.10.d illis. Et in oẽs gẽtes p̃mũ oportet p̃dica
Luc.12.b ri euãgeliuʒ. ¶ Et cũ duxerint vos tradẽ
tes: nolite p̃cogitare q̃d loquamini: ſed q̃d
datũ vobis fuerit in illa hora id loq̃mini
Non eni vos eſtis loq̃ntes: ſed ſp̃us ſan
ctus. Tradet aũt frater frẽm in mortem:
ꝛ pater filiũ: ꝛ ꝯſurgẽt filij in parẽtes: et
morte afficiẽt eos. Et eritis odio oib᷒: p̃
Mat.10.c.ꝛ pter nomẽ meũ. ¶ Qui aũt ſuſtinuerit i
24.b Johel.2 finẽ: hic ſalu᷒ erit. Cũ aũt videritis abho
D minationẽ deſolatõis ſtantẽ vbi nõ debʒ
q̃ legit intelligat. Tũc q̃ in iudea ſũt fugi
ant i mõtes: ꝛ q̃ ſup̃ tectũ: ne deſcendant
in domũ: nec itroeat vt tollat q̃d ꝟ domo
ſua: ꝛ q̃ in agro erit nõ reuertaf retro: tol
Mat.24.c lere veſtimentũ ſuũ. ¶ Ve aũt p̃gnãtib᷒
Luc.21.d. ꝛ nutriẽtibus i illis dieb᷒. ¶ Orate vero
Mat.24.c vt hyeme ñ fiãt. ¶ Erũt eni dies illi tribu
Mat.24.c latiõis tales q̃les nõ fuerũt ab initio crea
Luc.21.c. E ture quã ꝯdidit deus vſqꝫ nũc: neqꝫ fiẽt
Mat.24.c. ¶ Et niſi breuiaſſet dñs dies. nõ fuiſſet ſal
ua ois caro. Sed p̃pter electos quos ele
Mat.24.d git breuiauit dies. ¶ Et tunc ſi q̃s vobis
Luc.17.e dixerit. Ecce hic eſt xp̃s: ecce illic, ne cre

dideritis. ¶ Exurgẽt eni pſeudo chriſti ꝛ Mat.24.e
pſeudo p̃phete: ꝛ dabunt ſigna ꝛ porten
ta ad ſeducẽdos ſi fieri põt etiam electos
Vos ergo videte. Ecce p̃dixi vobis oia
Sed in illis diebus poſt tribulatiõeʒ illã
¶ Sol ꝯtenebrabif. ꝛ luna nõ dabit ſplen Johel.3. F.
dorẽ ſuũ. ¶ Et ſtelle celi erunt decentes: ꝛ Eſa.5.ꝛ.13.
virtutes q̃ in celis ſũt mouebunf. Et tũc Mat.24.d
videbũt filiũ hoīs venientẽ i nubibus cũ Luc.21.e
ꝟtute multa ꝛ gloria. Et tũc mittet ãgelos Daniel.7.
ſuos: ꝛ congregabit electos ſuos a quat-
tuor ventis a ſũmo terre vſqꝫ ad ſũmum
celi. ¶ A ficu aũt diſcite parabolã. Cũ iã ra Mat.24.e
mus eius tener fuerit ꝛ nata fuerint folia Luc.21.f
cognoſcitis qꝫ in p̃ximo ſit eſtas. Sic et
vos cũ videritis hec fieri ſcitote qꝫ i p̃xio
ſit in hoſtijs. Amen dico vobis qm̃ non
trãſibũt generatio hec donec oia iſta fiant B
¶ Celũ ꝛ terra tranſibunt verba aũt meã Mat.24.e
non tranſibunt. De die aũt illo vel hora Luc.16.d
nemo ſcit neqꝫ angeli in celo neqꝫ fili᷒ ni ꝛ.21.f.
ſi pater. Videte: vigilate ꝛ orate. Neſci-
tis eni quando tempus ſit. ¶ Sicut hõ q̃ Mat.25.b
pegre p̃fectus reliquid domũ ſuã: ꝛ de- Luc.19.b
dit ſeruis ſuis poteſtatem cuiuſqꝫ opis: ꝛ
ianitori p̃cepit vt vigilet ¶ Vigilate ergo Mat.24.f
Neſcitis enim qñ dominus domus ve- Luc.12.e
niat: ſero an media nocte: an galli cantu:
an mane: ne cum venerit repente iueniat
vos dormientes. Quod autẽ vobis di-
co: oibus dico vigilate

Capitulum. XIIII. A

Mat.26.a
¶ Rat autem paſca ꝛ azyma p᷒ Luc.22.a
biduum ꝛ querebant ſummi ſa- Joh.12.a.
cerdotes ꝛ ſcribe quomodo eum
dolo tenerent ꝛ occiderent. Dicebant au Mat.26.a
tem. Non in die feſto ne forte tumultus
fieret in populo: ¶ Et cum eſſet bethanie
in domo ſimonis leproſi ꝛ recumberet:
venit mulier habens alabaſtrum vnguẽ
ti nardi ſpicati p̃cioſi ꝛ fracto alabaſtro
effudit ſuper caput eius. Erant autem q̃
dam indigne ferentes intra ſemetipſos
ꝛ dicentes. Vt quid perditio iſta vnguẽ
ti facta eſt ¶ Poterat enim vnguẽtum Mat.26.a.
iſtud venundari plusqꝫ trecẽtis denarijs
ꝛ dari pauperibus. Et fremebant in eã.
Jeſus autem dixit Sinite eam. Quid il
li moleſti eſtis. ¶ Bonum opus opera- Mat.26.b
ta eſt in me. ¶ Semper enim pauperes
habetis vobiſcum. Et cum volueritis po
teſtis illis benefacere. Me autem non

Mt.26.b. Luc.7.f. Joh.12.a. ſemp habebitis. ¶ Quod habuit hec fecit
ꝓuenit vngere corpus meū in ſepulturā.
Amē dico vobis: vbicūqȝ ꝑdicatū fuerit
B rit euāgeliū iſtud in vniuerſo mūdo: et
Mt.26.b. qd̄ fecit hec: narrabitur in memoriam eius.
Luc.22.a. ¶ Et iudas ſcariothis vnus de duodecim
abijt ad ſūmos ſacerdotes vt ꝓderet eū
illis. Qui audiētes gauiſi ſūt: et ꝓmiſerūt
ei pecuniā ſe daturos. Et querebat quo/
modo illū opportune traderet. Et primo
die azymoꝝ quādo paſca immolabāt: dicūt
ei diſcipuli. Quo vis eamus et paremus
tibi vt mādūces paſca? Et mittit duos ex
Mt.26.b. diſcipulis ſuis et dicit eis. ¶ Ite in ciuita/
Luc.22.a. tē: et occurret vobis hō lagenā aque baiu
lans. Sequimini eū: et quocūqȝ introierit
dicite dn̄o domus: quia mgr̄ dicit. Vbi eſt
refectio mea vbi paſca cū diſcipulis meis
mādūcē? Et ipſe vobis demōſtrabit cena
culū grande ſtratū: et illic parate nobis. et
abierunt diſcipuli eius: et venerūt in ciui
tatē: et inuenerunt ſicut dixerat illis: et pa
Mt.26.b. rauerunt paſca. ¶ Veſpe aūt facto: venit
Joh.13.c. cum duodecī. Et diſcūbentibus eis et mā
ducātibus ait ieſus. Amē dico vobis: quia
vnus ex vobis tradet me: q mādūcat me
cum. At illi ceperunt contriſtari: et dicere ei
ſigillatī: Nūqd ego. Qui ait illis. Vnus
ex duodecim q intingit mecū manum in ca
C tino. Et filius quidē hoīs vadit: ſicut ſcri
Mt.26.b. ptum ē de eo. ¶ Ve aūt hoī illi: ꝑ quē filius
Luc.22.c. hoīs tradetur. Bonum erat ei: ſi non eſſet
Mt.26.c. natus homo ille. ¶ Et mādūcātibus illis
Luc.22.b. accepit ieſus panē: et benedicēs fregit: et
dedit eis et ait. Sumite hoc eſt corpus me
um. Et accepto calice: gr̄as agens dedit
eis. Et biberunt ex illo omnēs. et ait illis.
Hic eſt ſanguis meus noui teſtamēti: q
Mt.26.c. ꝓ multis effundetur. ¶ Amē dico vobis: quia
iā nō bibam de genimine vitis: vſqȝ in diem
illum cum illud bibā nouū in regno dei.
Mt.26.c. ¶ Et hymno dicto: exierunt in mōtē oliuaꝝ.
Joh.18.a. et ait eis ieſus. Oēs ſcādalizabimini in no
Zach.13. cte iſta: quia ſcriptum eſt ¶ percutiam paſto
rē et diſpergentur oues. Sed poſtea ꝙ re/
Mt.26.c. ſurrexero ꝓcedā vos in galileā. ¶ Petrus
Luc.22.d. autē ait illi. et ſi oēs ſcādalizati fuerint: ſed
D nō ego. et ait illi ieſus. Amen dico tibi: quia
tu hodie in nocte hac priuſqȝ gallus vocem
bis dederit: ter me es negaturus. At ille
Mt.26.c. amplius loquebatur. ¶ Et ſi oportuerit me ſi
mul cōmori tibi: nō te negabo. Similiter autē

et oēs dicebāt. ¶ Et veniūt in ꝑdium cui no Mt.26.d.
men Gethſemani: et ait diſcipulis ſuis.
¶ Sedete hic donec orē. et aſſumit petrum Mt.26.d.
et iacobū et iohānē ſecum: et cepit pauere Mt.26.d.
et tedere. ¶ Et ait illis. Triſtis eſt aīa mea Joh.12.d.
vſqȝ ad mortē. Suſtinete hic et vigilate. Mt.26.d.
¶ Et cum ꝓceſſiſſet paululū ꝓcidit ſup terrā Luc.22.d.
et orabat vt ſi fieri poſſet trāſiret ab eo ho Mt.26.d.
ra. et dixit. ¶ Abba pr̄ oīa tibi poſſibilia ſūt Luc.22.e.
trāſfer calicē hunc a me. Sed nō qd̄ ego Jo.6.c.
volo: ſed qd̄ tu. ¶ Et venit et inuenit eos dor Mt.26.d.
mientes. et ait petro. Simō dormis? Non Luc.22.e.
potuiſti vna hora vigilare. Vigilate et ora
te: vt nō intretis in tētationē. ¶ Spūs quidē Mt.26.d.
ꝓmptus eſt caro vero infirma. et iterū abi Jo.6.g.
ens orauit eūdē ſmonē dicēs. et reuerſus Mt.26.d.
denuo: inuenit eos dormiētes. erant enim
oculi eoꝝ grauati: et ignorabāt qd reſpon
derent ei. et venit tertio: et ait illis: Dor/ E
mite iā et requieſcite. Sufficit. Venit hora
ecce filius hoīs tradetur in manus peccatoꝝ
Surgite eamus. ecce q me tradet ꝓpe ē.
¶ Et adhuc eo loquēte: venit iudas ſcarioth Mt.26.e.
vnus de duodeci et cū eo turba multa: cū Luc.22.e.
gladijs et lignis miſſia ſummis ſacerdo Jo.18.a.
tibus et ſcribis et ſenioribus. ¶ Dederat Mt.26.e.
aūt traditor eis ſignū dicens. Quēcunqȝ
oſculatus fuero ipſe eſt tenete eū: et ducite
caute. et cū veniſſet ſtatī accedēs ad eū ait
Aue rabbi. et oſculatus ē eū. At illi manus
iniecerunt in illum: et tenuerunt eū. ¶ Vnus Mt.26.e.L.
aūt qdā de circūſtātibus educēs gladium 22.c.Jo.18.b
ꝑcuſſit ſuū ſummi ſacerdotis: et amputauit
illi auriculā. ¶ Et rūdēs ieſus ait illis. Tā Mt.26.e.
ꝙ ad latronē exiſtis cū gladijs et lignis cō Lu.22.e.
ꝓhēdere me. ¶ Quotidie erā apud vos in Jo.18.d.
tēplo docēs et nō me tenuiſtis. Sed vt im/
pleantur ſcripture. ¶ Tūc diſcipuli eius re/ Mt.26.f.
linquētes eum oēs fugerunt. Adoleſcēs
aūt qdā ſeqbatur eum amictus ſyndone ſu
per nudo: et tenuerūt eum. At ille reiecta F
ſyndone nudus ꝓfugit ab eis. ¶ Et addu Mt.26.f.
xerunt ieſum ad ſummū ſacerdotē: et cōue Luc.22.f.
nerūt omnēs ſacerdotes et ſcribe ſeniores. Mt.26.f.
¶ Petrus aūt a longe ſecutus ē eū vſqȝ in Luc.22.f.
tro in atrium ſummi ſacerdotis: et ſedebat Joh.18.c.
cum miniſtris ad ignem et calefaciebat ſe. Mt.26.f.
¶ Sūmi vo ſacerdotes et oē cōcilium q̄re Luc.22.g.
bant aduerſus ieſū teſtimoniū: vt eū morti
traderēt nec inueniebāt. Multi āt teſtimoniū
falſum dicebāt aduerſus eū: et cōueniētia te/
ſtimōia nō erāt. ¶ Et qdā ſurgētes: falſum Mt.26.f.

teſtimoniū ferebant aduerſus eū dicētes
Quā nos audiuimus eū dicentem. Ego
diſſoluā tēplū hoc manufactū: ⁊ poſt tri/
duū aliud nō manufactū edificabo. Et nō
erat ꝯueniēs teſtimoniū illoꝝ. Exurgēs
aūt ſūmus ſacerdos ī mediū īterrogauit ie
ſū dicēs. Nō rñdes quicq̄ ad ea q̄ tibi obij
ciunt ab his. Ille aūt tacebat: ⁊ nihil re/
Mt.26.f. ſpōdit. ¶ Rurſū ſummus ſacerdos interro
Lu.22.g B gabat eū: ⁊ dixit ei. Tu es xp̄s filius dei
Mt.26.f. bn̄dicti. ¶ Jeſus aūt dixit illi. Ego ſū: ⁊ vi
Luc.22.g debitis filiū hoīs ſedentē a dextris vir/
Joh.6.g. tutis dei ⁊ venientē cū nubib⁹ celi. ¶ Sū
Mt.26.g mus aūt ſacerdos ſcindēs veſtimēta ſua
Mt.26.g ait. ¶ Quid adhuc deſideram⁹ teſtes. Au
Luc.22.g diſtis blaſphemiā. Quid vobis vr̄. Qui
Mt.26.g oēs ꝯdēnauerūt eū eē reū mortis. ¶ Et
Luc.22.g ceperūt qdam ꝯſpuere eū ⁊ velare faciē
Joh.19.a eius: ⁊ colaphis eū cedere ⁊ dicere ei: ꝓ
Mt.26.g phetiza. Et miniſtri alapis eū cedebant.
Luc.22.f. ¶ Et cū eēt petrus in atrio deorſū: venit
Joh.13.c vna ex ancillis ſūmi ſacerdotis: ⁊ cum vi
diſſet petrū calefacientē ſe: aſpiciēs illum
ait. Et tu cū ieſu nazarēo eras. At ille ne
Mt.26.g gauit dicēs. Neq̄ ſcio: neq̄ noui qd di/
Luc.22.f cas. ¶ Et exijt foras añ atriū: ⁊ gallus cā
Joh.13.e tauit. Rurſus aūt cū vidiſſet illū ancilla
cepit dicere circūſtātibus: q: hic ex illis ē
At ille iterū negauit. Et poſt puſillū rur
ſus q aſtabāt dicebāt petro. Vere ex illis
es. Nā ⁊ galileus es. Ille aūt cepit ana/
thēatizare ⁊ iurare: q: neſcio hoīem iſtū
quē dicitis. Et ſtatim gallus iterū cātauit
Mt.26.g ¶ Et recordatus ē petrus verbi qd dixerat
Luc.22.g ei ieſus: priuſq̄ gallus cantet bis: ter me
A negabis. Et cepit flere. XV.
Mt. 7.a ¶ ET confeſtim mane ꝯſiliū faciētes ſū
Luc.23.a. mi ſacerdotes cū ſenioribus et ſcri
Joh.13.c bis ⁊ vniuerſo ꝯcilio: vincientes
Mt.27.b. ieſū duxerūt ⁊ tradiderūt pilato. ¶ Et īterro
Luc.23.a. gauit eū pilat⁹. Tu es rex iudeoꝝ. At il/
Joh.18.f le rñdēs ait illi. Tu dicis. ¶ Et accuſabāt
Mt.27.b eū ſūmi ſacerdotes ī multis. Pilat⁹ aūt
Jo.19.b. rurſū īterrogauit eū dicēs. Nō rñdes
quicq̄. Vides ī quātis te accuſāt. Jeſus aūt
amplius nihil rñdit: ita vt miraret̄ pilatus
Mt.27.b ¶ Per diē aūt feſtum ſolebat dimittere
Luc.23.c. illis vnū ex vinctis quēcūq̄ petiſſent
Jo.18.g B ¶ Erat aūt q dicebat̄ barrabas: qui cum
Mt.27.b ſeditioſis erat vinct⁹ q in ſeditiōe fecerat
Jo.18.g homicidiū. Et cū aſcendiſſet turba cepit
rogare ſicut ſemꝑ faciebat illis. Pilatus aūt

rñdit eis ⁊ dixit. Vultis dimittā vobis re Mt.27.b
gē iudeoꝝ. Sciebat enī q̄ ꝑ inuidiā tradi Luc.23.c.
diſſēt eū ſūmi ſacerdotes. ¶ Pōtifices aūt Jo.18.g
ꝯcitauerunt turbā: vt magis barrabā di Act.3.c
mitteret eis. ¶ Pilat⁹ autē iterū rñdens
ait illis. Quid ḡ vultis faciā regi iudeoꝝ C
at illi iterū clamauerūt. Crucifige eū. Pila Mt.27.c
t⁹ vo dicebat illis. quid enī mali fecit. At Luc.23.d
illi magis clamabāt crucifige eū. ¶ Pi/ Joh.19.c
latus aūt volēs populo ſatiſfacere dimi Mt.27.c
ſit illis barrabam: ⁊ tradidit ieſum flagel Joh.16.a
lis ceſum vt crucifigeret̄. ¶ Milites aūt
duxerunt eum in atrium ꝑtorij ⁊ ꝯuocāt
totam cohortem ⁊ induunt eū purpura
⁊ imponūt ei plectentes ſpineam coronā
⁊ ceperunt ſalutare eū. ¶ Aue rex iudeo Mt.27.d
rum. Et percutiebant caput eius harundi
ne: ⁊ conſpuebant eum: ⁊ ponētes genua
adorabant eum. Et poſtq̄ illuſerunt ei:
exuerunt illum purpura: ⁊ induerūt eū
veſtimentis ſuis ⁊ educunt illum vt cru/
cifigerent eum. ¶ Et āgariauerunt ꝑter/ Mt.27.d
euntē quēpiam ſimonē cyreneum veniē Luc.23.d
tem de villa: prēm alexandri ⁊ rufi vt tol D
leret crucem eius. ¶ Et ꝑducunt illum in Mt.27.d
golgotha locū qd eſt interꝑtatū caluarie Luc.23.e.
locus. Et dabant ei bibere myrrhatū vi/ Joh.19.e
nū: ⁊ non accepit. ¶ Et crucifigentes eū Mt.27.d
diuiſerunt veſtimēta eius mittentes ſor/ Joh.19.e
tē ſuꝑ eis qs quid tolleret. Erat autē ho Mt.27.d
ra tertia: ⁊ crucifixerunt eum. ¶ Et erat ti Luc.23.e.
tulus cauſe eius inſcript⁹ rex iudeorum. Joh.19.d
Et cum eo crucifigūt duos latrones: vnū Mt.27.e
a dextris ⁊ aliū a ſiniſtris eius. ¶ Et im Luc.23.e
pleta eſt ſcriptura q̄ dicit: ⁊ cum iniquis Joh.19.d
reputatus eſt. Et ꝑtereuntes blaſphema/ Eſa.53.
bant eum: mouentes capita ſua ⁊ dicen/ Mt.27.e
tes. ¶ Vah qui deſtruis templum dei: ⁊ Sapien.2 E
in tribus diebus reedificas. ¶ Saluū fac Mt.27.e
temetipſum deſcendens de cruce. ¶ Simili Luc.23.e.
ter ⁊ ſūmi ſacerdotes illudentes ad alter Mt.27.e
utrum cū ſcribis dicebant. Alios ſaluos Mt.27.e
fecit ſeipſum non poteſt ſaluum facere. Luc.23.f.
¶ Chriſtus rex iſrael: deſcendat nunc de Mt.27.e
cruce: vt videamus ⁊ credamus. ¶ Et qui
cum eo crucifixi erant conuitiabantur ei
Et facta hora ſexta: tenebre facte ſunt per
totam terram vſq̄ in horam nonā: ¶ Et
hora nona exclamauit voce magna dicēs
Heloy: Heloy lamazabathani. Quod
eſt interpretatum. Deus meus: Deus
meus vt quid dereliquiſti me. Et quidā

F de circumſtantibus audientes dicebant.
Mt.27.f. Ecce heliã vocat. ¶ Currens aũt vnus
Luc.23.e. ⁊ implẽs ſpõgiã aceto circũponenſq; ca/
Joh.19.e. lamo: potum dabat ei dicẽs. ¶ Sinite vi/
Mt.27.f. deamus ſi veniat helias ad deponẽdũ eũ.
Joh.19.f. Jeſus aũt emiſſa voce magna expirauit.
Mt.27.f. Et velũ tẽpli ſciſſum ẽ in duo: a ſũmo vſq;
Luc.23.f. deorſũ. ¶ Videns aũt centurio q ex aduer
Mt.27.f. ſo ſtabat: q2 ſic clamãs expiraſſet: ait. Ve
Luc.23.g. re hic hõ filius dei erat. ¶ Erant aũt ⁊ mu
Mt.27.f. lieres de longe aſpiciẽtes: inter quos erat ma/
B ria magdalene: ⁊ maria iacobi minoris: ⁊
ioſeph mr̃ ⁊ ſalome ⁊ cũ eẽt in galilea ſeq̃
bant̃ eũ ⁊ miniſtrabant ei ⁊ alie multe que
ſimul cum eo aſcenderant hieroſolymã.
Mt.27.g. ¶ Et cũ iã ſero eẽt factũ: q2 erat paraſceue
Luc.23.g. qd eſt ante ſabbatũ: venit ioſeph ab arima
Jo.19.g. thia nobilis decurio: q ⁊ ipſe erat expectãs
regnũ dei. Et audacter introiuit ad pila/
tum ⁊ petijt corpus ieſu. Pilatus aũt mi
rabat̃ ſi iam obijſſet. Et accerſito centuri
one interrogauit eũ ſi iã mortuus eſſet. Et
cũ cognouiſſet a centurione: donauit cor/
Mt.27.g. pus ioſeph. ¶ Joſeph aũt mercatus ſyn/
Luc.23.g. donẽ: ⁊ deponẽs eum inuoluit ſyndone: ⁊
Joh.19.g. poſuit eũ in monumẽto qd erat exciſũ de
petra: ⁊ aduoluit lapidẽ ad oſtiũ monumẽ
Mt.27.g. ti. ¶ Maria aũt magdalene ⁊ maria ioſeph
aſpiciebãt vbi poneret̃. XVI
A ET cum tranſiſſet ſabbatum: ma/
ria magdalene ⁊ maria Jacobi ⁊
ſalome emerũt aromata: vt veniẽ
Mt.28.a. tes vngerẽt ieſum. ¶ Et valde mane vna
Luc.24.a. ſabbatorum veniunt ad monumentum: orto
Joh.20.a. iam ſole. Et dicebãt ad inuicẽ. Quis re/
B uoluet nobis lapidẽ ab oſtio monumẽti?
Et reſpicientes viderũt reuolutum lapi/
dem. Erat quippe magnus valde. Et in
troeuntes i monumentum viderunt iuue
nem ſedentẽ in dextris coopertum ſtola
C candida: ⁊ obſtupuerunt. Qui dicit illis
Mt.28.a. ¶ Nolite expaueſcere. Jeſum queritis na
Luc.24.a. zarenum crucifixum: ſurrexit: non ẽ hic.
Ecce locus vbi poſuerunt eum. Sed ite
dicite diſcipulis eius ⁊ petro: quia prece/
det vos in galileam. Ibi eum videbitis:
Mt.28.b. ſicut dixit vobis. ¶ At ille exeuntes fuge/
Luc.24.b. runt de monumento. Inuaſerat enim eas
D tremor ⁊ pauor: ⁊ nemini quicquam dixe
runt. Timebant enim. Surgens autem
ieſus mane prima ſabbati apparuit primo
marie magdalene de q̃ eiecerat ſeptẽ de/
monia. Illa vadens nũciauit his q̃ cũ eo
fuerant lugẽtibus ⁊ flentibus: et illi au/ E
dientes quia viueret ⁊ viſus eẽt ab ea: nõ Luc.24.c.
crediderũt. ¶ Poſt hec autem duobus ex
his ambulantibus oſtẽſus eſt in alia effi.
gie euntibus i villam: et illi euntes nun
ciauerunt ceteris: nec illis crediderunt.
Nouiſſime aũt recũbentibus illis vnde/
cim apparuit: et exprobrauit incredulita/
tem eorum ⁊ duriciã cordis: q2 his qui vide F
rant eum reſurrexiſſe non crediderunt. Mt.10.b.
¶ Et dixit eis. Euntes in mundum vni/
uerſum: predicate euangelium omni crea
ture. Qui crediderit ⁊ baptiçatus fuerit:
ſaluus erit: qui vero non crediderit con/ G
demnabitur. Signa autem eos qui cre/ Luc.10.c.
diderint hec ſequẽtur. ¶ In nomine meo
demonia eijcient: linguis loquentur no/
uis: ſerpentes tollent. Et ſi mortiferum
quid biberint: non eis nocebit. Super e/
gros manus imponent: ⁊ bene habebũt Act.1.b.
¶ Et dominus quidem ieſus poſtquã lo/ Luc.24.g.
cutus eſt eis. Aſſumptus eſt in celum: ⁊ Apoc.11.c.
ſedet a dextris dei. Illi autem profecti p̄/
dicauerunt vbiq;: domino cooperante: ⁊
ſermonem confirmante: ſequentibus ſi/
gnis.

¶ Explicit euangelium ſm Marcum.

¶ Incipit p̄fatio beati hieronymi preſ/
byteri in euangelium ſm Lucam.

LVcas ſyrus natione
antiocẽſis: arte medi
cus: diſcipulus apo/
ſtolorum poſtea pau
lum ſecutus vſq; ad
conſũmationem eius
ſeruiens domino ſine
crimine. Nam neq;
vxorẽ vnquã habens neq; filios ſeptuagin
ta ⁊ quattuor annorum obijt in bithynia plen⁹
ſpũſcõ. Qui cũ iam ſcripta eſſent euãgelia
p mattheũ quidem in iudea: p marcũ autẽ in
italia ſcõ inſtigãte ſpũ in achaie partibus
hoc ſcripſit euãgeliũ: ſignificãs etiã ipſe in
p̃ncipio ante ſuũ: alia eẽ deſcripta. Cui ex
ea q ordo euangelice diſpoſitiõis expoſcit
ea maxime neceſſitas laboris fuit: vt pri/
mum grecis fidelibus oĩ prophetatiõe vẽ
turi in carnẽ dei xpi manifeſtata humani

tate:ne iudaicis fabulis attendi: i ſolo le/
gıs deſiderio tenerentᷣ: uľ ne hereticiſ fa
bulis ꝛ ſtultis ſollicitationibus ſeducti ex
ciderēt a veritate elaboraret: dehinc ut ī
ꝓnc.pio euangelij: iohānis natiuitate pre
ſumpta: cui euangelium ſcriberet: ꝛ in q̂
electus ſcriberet indicaret: ꝯteſtans in ſe
completa eſſe: que eſſent ab alijs ichoata.
Cui ideo poſt baptiſmū filij dei a perfectō
ne generationis in xp̄o implete: repeten
de a principio natiuitatis humane pote/
ſtas ꝑmiſſa eſt vt requirentibus demon/
ſtraret in quo apprehendens erat per na
than filiū dauid introitu recurrentis ī de
uz generatiōis admiſſo: īdiſſepabilis dei
predicans in hōibus xp̄m ſuum: perfecti
opus hois redire in ſe per filiū faceret: q
per dauid patrē venientibus iter p̄bebat
in xp̄o. Cui luce nō īmerito etiam ſcribē
doꝝ actuū apoſtoloꝝ ptās in miniſterio
datur: vt deo in deū pleno: ꝛ filio perditi
onis extincto: oratiōe ab ap̄lis facta: ſorte
dn̄i electionis numerus cōpleretᷣ. Sicqꝫ
paulus ꝯſūmationem ap̄licis actibus da
ret: quē diu cōtra ſtimulum recalcitrantē
dn̄s elegiſſet. Quod ꝛ legentibus ac req
rentibus deum: ꝛ ſi per ſingula expediri
a nobis vtile fuerat: ſciens tamē ꝙ opan
tem agricolam oporteat ꝑmum de fructi
bus ſuis edere: vitauimus publicā curio
ſitatem: ne non tam volentibus deum de
monſtraſſe videremur: q̄ꝫ faſtidientibus
prodidiſſe.
Explicit p̄fatio. Incipit regiſtrū ī Lucā.
Q mmēdatio çacharie ꝛ eliſa
1 bet. Angelus ait çacharie ex
audita ē orō tua: ꝛ eliſabet pa
riet tibi filiū ꝛ vocabis nomē
eius iohānez: çacharias nō credens ga/
brieli obmutuit. Eliſabet poſt hec ꝯcepit
ꝛ occultabat ſe menſibus qnqꝫ. In mēſe
ſexto: miſſus ē āgelus ad ꝟginē mariā:
ꝛ dixit ei. Aue gratia ꝛc̄. Maria conce/
pto ſaluatore exurgens abijt in montana
ꝛ ſalutauit eliſabet ꝛ dixit eliſabet. Bene
dicta tu ꝛc̄. Et ait maria. Magnificat ꝛc̄
Eliſabet peperit filium: ꝛ octauo die cir/
cuncidit: çacharias loquelā recuperat ꝛ ꝓ
phetat dicens. Benedictus.
Edictū auguſti vt deſcriberetᷣ orbis: ma
2 ria peperit filium ſuum primogenitum.
Angelus natiuitatem chriſti paſtoribus
nunciauit: ꝛ paſtores dicebant ad inuicē.
Tranſeamus vſqꝫ ad bethleem iesus cir
cuncidītur. Symeon accepit ieſum in vl
nas ſuas dicens. Nunc dimittis ꝛc̄. Et
ſymeon dixit marie. Ecce poſitus eſt hic
in ruinam ꝛc̄. Et anna ꝓphetiſſa ſuper/
ueniens confitebatur dn̄o: ꝛ loquebatᷣ de
illo omnibus qui expectabant redemptio
nez iſrl̄. Jeſus inuentus in medio doctoꝝ
ꝛ ꝙ ſubditus erat marie ꝛ ioſeph.
Johānes predicat baptiſmuz pn̄ie: dicit 3
turb. Genimina viperaꝝ ꝛc̄. facite fructꝰ
dignos penitētie ꝛc̄. pōt deus de lapidi/
bꝰ iſtis ſuſcitare ꝛc̄. Joānes turbis dixit
ꝛ publicanis ꝛ militibus qd agere debeant
dicit venit fortior me cuius ventilabrū in
manu. Johānes corripit herodē: ꝛ bap/
tiçat ieſum: celū aperitur: vox patris au/
ditᷣ. Jeſus erat īcipiens quaſi annoꝝ tri/
ginta ut putabatᷣ filiꝰ ioſeph q fuit heli ꝛc̄
Jeſus plenus ſpiritu ſācto regreſſus ē a 4
iordane: ieiunās q̄draginta dieb' eſurijt
ꝛ temptatᷣ a diabolo: ꝯſūmata temptatiōe
diabolꝰ receſſit ab eo vſqꝫ ad tēpꝰ. Jeſꝰ
regreſſus i virtute ſpūs i galileā: ꝛ fama
exijt ꝑ vniuerſā regionē de illo: venit na
çareth ꝛ itrauit ſynagogā ꝛ legit in libro
eſaie ꝓphete. Spūs dn̄i ꝛc̄. oēs teſtimo/
niū dabāt illi: dicebant: q̄ filius ioſeph ē:
ieſus dicit: Nemo ꝓpheta acceptus ē in
patria ſua: dicit heliaz miſſum cuz fames
eſſet in ſarepta ad viduā: ꝛ heliſeū curaſ/
ſe a lepra naamā ſyruz. Eijcitur de ciuita
te ieſus: et ducitᷣ vſqꝫ ad ſupciliū mōtis ut
p̄cipitetᷣ: demonia eijcit ab hoīe ſocrū
ſymonis curat: ꝛ alios curat manꝰ impo
nēs demones clamabāt cū exirēt. Tu es
filius dei ꝛ īcrepās nō ſinebat eos loq di
xit: oportet me euāgelizare regnū dei.
Cū turbe irruerēt ad euz: ut audirēt ꝟbū 5
dei aſcēdit nauem petri: docebat de naui/
cula turbas. Jeſus dixit petro: duc i altū
ꝛ laxa te recia vr̄a in capturā: hoc facto cō
cluſerūt piſciū multitudinē: ꝛ rete eoꝝ rū
pebatᷣ: qđ cum videret petrus dixit: Exi
a me: peccator ſum dn̄e: dixit petro. ex h̄
eris hoīes capiēs: leproſum mūdat: ꝛ pa
ralyticū curat: dicit ieſus leui ſedēti ad telo
neū. Seq̄re me: ꝛ fecit leui ꝯuiuiū: pharī
ſei murmurabant ꝛ ieſus dicit. Nō egēt
q ſani ſunt medico ꝛc̄. phariſei dicunt ieſu
q̄re diſcipuli iohānis ieiunāt frequenter,

poſt h̄ ieſus dicit ſiſitudinē de cōmiſſura
veſtimēti noui ꝛ nemo mittit vinū nouū i
vtres veteres.
6 Diſcipuli ſabbato ſpicas vellūt: ieſus di/
cit q· dauid i domo dei panes ꝓpoſitiōis
ſumpſit. Manū aridā hñtē curat: aplōs
elegit i mōte: in loco cāpeſtri i multos cu/
rat a lāguorib⁹: q: virtus ꝛc̄. Octo beati
tudines: poſt h̄ dicit: ve vobis diuitibus
ve vobis ꝛc̄. Dicit diligite inimicos vr̄os
Qui te percutit i maxillā prebe ꝛc̄. oī petē
ti te tribue: ꝓut vultis ut faciāt vobis ho
mies ꝛc̄. Si diligitis eos qui vos diligūt
q̄ vobi gr̄a eſt. Mutuū date: nihil inde ſpe
rātes. Eſtote miſericordes: nolite iudica
re: eadem mēſura q̄ ꝛc̄. Nūqd pōt cecus
cecū ducere: nō ē diſcipul⁹ ſup magiſtrū.
Eijce ꝑmū trabē: vnaqueqꝫ arbor de fru
ctu ſuo cognoſcit͛. Qui audit ſermones
ꝛ non facit cui ſimilis eſt.
7 Seruū cēturionis curat: filiū vidue mor/
tuū ſuſcitat. Johānes miſit ad ieſū: Tu
es q venturus es ꝛc̄. Et dñs cōmēdat io
hānē: phariſei ꝛ legiſp̄iti ꝯſiliū dei ſpreue
runt. Jeſus dicit phariſeis: q: dicūt iohā
nē demonium hñs: ꝛ filius hominis bō
vorator eſt. Mulier peccatrix lachrymis
pedes ieſu lauit.
8 In itinē ſequentib⁹ ſe viris ac mulierib⁹
ꝑabolā ſeminātis dicit de lucerna ſup cā/
delabrū: dicit abſcōditū māifeſtet͛: q hꝫ da
bit͛ illi: dicit ꝛ matrē ꝛ frēs ſuos eē q ver
bū dei audiūt ꝛ faciūt: nauigās tēpeſtatē
ſedat: legionē expellit: ab hoie et i porcos
mittit ꝛ dicit ei: redi domū tuā: de mulie
re ſanata a ꝓfluuio ſanguis: et de filia iay
ri reſuſcitata.
9 Cōuocatis duodeci diſcipul͛ dedit illis ptā
tē. Et miſit eos ꝑdicare: egreſſi curabāt
vbiqꝫ. Audiuit herodes oia q̄ fiebāt de
ieſu: de qnqꝫ panib⁹ et duob⁹ piſcib⁹: in/
terrogauit diſcipl'os quē dicūt eū eē tur/
be: ꝑcepit diſcipulis ne cui dicerēt q· xp̄s
eēt de⁹: q̄ꝛ oꝫ filiū hoīs multa pati. Jubet
tollere crucē. Qui erubuerit ſermōes ꝛc̄
In mōte trāſfigurat͛: demonium qd̄ di
ſcipuli eijcē nō poterāt eiecit: paſſionē ſu
am ꝑdicit: cogitāt q̄s eorꝫ maior ſit: dicit
ieſus: q minor ē int͛ vos hic maior ē. iohā
nes dicit: vidimus quēdā i noīe tuo eijci
entē demonia. Jebes ꝛ iacob⁹ dicunt ie
ſu: domine vis dicimus ut ignis deſcēdat
de celo: dicit filius hominis nō hꝫ vbi ca
put reclinet: dicit cuidā ihs. Sine ut mor
tui ſepeliant mortuos ſuos.
Poſt hoc deſignauit ieſus alios ſeptua/ 10
ginta duos: meſſis mīta mitto vos agnos
precepta itineris: dicit: ve tibi corozaim.
Qui vos audit me audit: dicit: videbam
ſathanā ſicut fulgur de celo cadentē: dicit:
ꝯfitebor tibi pater dñe ꝛc̄. Nemo ſcit q̄s
ſit filius. Beati oculi q vidēt q̄ vos vide
tis: qdā legiſperitus dicit tēptans. Jeſus
dicit: homo quidā deſcendebat ꝛc̄.
Docet orare pat̄ ſcificet͛ nomē tuum. Cō 11
moda mihi tres panes: oīs q petit accipit
erat ieſus eijciens demonium: qdā dixe/
runt in beelzebub eijcit demonia: regnū
in ſeipſū diuiſum deſolabit͛: dicit ſpūs i/
mundus reuertar in domum meā. Bea
tus venter qui te portauit: de ſigno ione
de lucerna. Lucerna corporis oculus: la
uandum potius quod intus eſt dare ele/
moſinā pronunciat: ve multa dicit: pha
riſei inſtentes capere aliquid ex ore eius.
A phariſeis monet cauendum: ꝛ non ti/ 12
mendum eos qui corpus occidunt: dicit
qui me confeſſus fuerit ꝛ qui me negaue
rit. Blaſphemia im ſpiritum ſanctum nō
remittetur. Spiritus ſanctus docet reſpō
dere ꝛ loqui. Quidam dicit: magiſter dic
fratri meo vt diuidat mecum hereditatē
dicit cauere ab omni auaritia: ſimilitudo
diuitis. Stulte hac nocte morieris. Noli
te ſolliciti eſſe: conſiderate lilia agri: queri
te regnum dei. Nolite timere puſill⁹ grex
vendite que poſſidetis ꝛ date elemoſynā
facite ſacculos. vbi theſaurus ibi ꝛ cor.
Sint lumbi veſtri precincti: ieſus petro
dicit: felicem eſſe bonum diſpenſatorem:
venit dominus ſerui in die qua non ſpe/
rabit ꝛ vapulabit plagis multis cui mul/
tum datum eſt: multum queretur ab eo:
ignem veni mittere in terram. Tres in
duo ꝛ duo in tres diuidet. Hipocrite fa/
ciem celi ꝛ terre noſtis probare ꝛc̄. cum
vadis cum aduerſario tuo: de nouiſſimo
minuto.
Sub exemplo galileorum occiſorum ma 13
net agendam penitentiam: de ficulnea in
fructuoſa. Mulierem decē ꝛ octo annis
curuam erigit. Archiſynagogo indignā
ti quia curaſſet ſabbato: reſpondit: regnū
celorū grano ſinapis ꝛ fermento ſimile

eſſe: contendite intrare per anguſtā poꝛ
tam. Neſcio vnde ſitis: nouiſſimi q erāt
pꝛimi: herodē vulpem vocat: hieruſalem
que occidis pꝛophetas.
14 Hidropicum curat: recumbe in nouiſſi-
mo loco: qui ſe exaltat humiliabit: cū fa
cis pꝛandium aut cenam noli vocare ami
cos ꝛc̄. Inuitati ad cenam excuſant ſe: ſe
ſeq: odire parentes: baiulare crucem: iu-
bet: parabola volentis edificare turrem:
ꝛ regis volentis cōmittere bellum: q nō
renunciat omnibus ꝛc̄. de ſale.
15 Parabola centum ouiū ꝛ drachme: de
gaudio angeloꝝ ſuper vno peccatoꝛe: pa
rabola de filio ꝓdigo.
16 De villico cui dictū eſt redde rationē vil
licationis: q fidelis eſt in minimo ꝛ in ma
ioꝛi fidelis eſt ꝛc̄. Nemo pōt duobus do
minis ſeruire: auari phariſei deridebant
eū. Jeſus dicit: deus nouit coꝛda: lex ꝛ ꝓ
phete vſq ad iohānē: de apice legis vxo
rē nō dimittere: de diuite ꝛ laçaro.
17 De ſcandalo: coꝛreptio fraterna: ſepties
in die dimittendū: ſi haberetis fidē ſicut
granū ſynapis: dicite ſerui inutiles ſumꝰ
de decem leproſis mundatis. Regnum
dei intra vos eſt: ventura pꝛedicit de ſeip
ſo: ſicut factum eſt in diebus noe de die iu
dicii ꝛc̄.
18 Opoꝛtet ſemper oꝛare: de iudice deū nō
timente ꝛ de vidua: de oꝛatione phariſei
ꝛ publicani qui ſe exaltat humiliabit dicit
ſinite venire paruulos ad me: nemo bo-
nus niſi ſolus deus dicit q̄cūq habes vē
de ꝛ da pauperibus: q̄ difficile q pecuni
as habent in regnum dei itrabunt remu
neratio illoꝝ qui dimittunt ſua ꝓpter de-
um: p̄dicit paſſionem ſuam ꝛ moꝛtē ꝛ ipſi
non intellexerunt: cecum illuminat.
19 De çacheo: decem minarū ſimilitudinē
ponit: habēti dabit: inimicos ſuos āte ſe
iubet occidere ſup pullum aſine ſedet: tur
be diſcipuloꝝ ceperunt deum laudare di
centes. Benedictus q venit rex: dicit ie-
ſus: ſi hi tacuerint lapides clamabunt: fle
uit ieſus ſuper hierl'm: ꝛ pꝛedicit deſtru-
ctionē eius. Eiicit vendentes ꝛ ementes
de templo principes ſacerdotum ꝛ ſcribe
querebant perdere ieſum.
20 Interrogatus ieſus in q̄ ptāte hec facis:
r̄ndit baptiſmū iohānis de celo erat: an ex
hominibus de colonis vinee q occiderūt
ſeruos: lapidē quem repꝛobauerunt ꝛc̄.
Reddite q ſunt ceſaris ꝛc̄. de muliere q̄
ſeptē fratres habuit: deus nō eſt moꝛtuoꝝ
ſed viuoꝝ ꝛc̄. Quō xp̄s ſit filius dauid:
attendite a ſcribis q volunt ambulare in
ſtolis qui deuoꝛant domus viduaꝝ.
Dicit hec vidua paup plus ꝛc̄. de templo 21
dicit non relinquetur lapis ꝛc̄. quādo hec
erunt: ꝛ quod ſignum cum fieri incipient
ſurget gens contra gentem terremotus
erunt. initient vobis manus: ponite i coꝛ
dibus vr̄is: de capillo ꝛ patientia: de hie
ruſalem: tunc qui in iudea ſunt fugient:
de pꝛegnantibus: de pꝛeſſura: hieruſalē
calcabitur a gentibus. erunt ſigna in ſole
ꝛ luna. Virtutes celoꝝ mouebunt. ꝛ tūc
videbunt filium hoīs venientem. videte
ficulneam. celum et terra trāſibunt. docet
cauere a crapula ꝛ ebꝛietate vigilate ꝛc̄.
Appꝛopinquabat paſca ꝛ querebant pn- 22
cipes ſacerdotum eum interficere. ſatha-
nas intrauit in iudam ꝛ tradidit dn̄m. iu
bet paſcha parari: dat diſcipulis coꝛpus ꝛ
ſanguinem: oꝛat in monte. ſudat ſangui-
nem. capitur: ſeruo auriculā amputatam
ſanat. petrus ter negat xp̄m. percutit bla
ſphematur. illuditur. in concilium ducit.
interrogatur ſi ſit xp̄s ꝛc̄.
Ducitur ad pilatum. ꝛ accuſatur coꝛā eo 23
dicunt cōmouit populum docēs. pilatus
mittit ad herodem ieſum. ab herode ſper
nitur ꝛ remittitur ad pilatum. ꝛ facti ſunt
amici herodes ꝛ pilatus. barrabas dimit
titur. ieſus crucifigitur. moꝛitur ꝛ ſepelit
Reſurgit a moꝛtuis. apparuit diſcipulis 24

Explicit regiſtrum. Incipit pꝛoemium
beati Luce in euangelium ſuum.

Quoniam quidem multi cona
ti ſunt oꝛdinare narrationes
que in nobis cōplete ſunt re-
rum. ſicut tradiderunt nobis
qui ab initio ipſi viderunt. ꝛ
miniſtri fuerunt ſermonis. viſum eſt ꝛ mi-
hi aſſecuto oīa a pꝛincipio diligenter ex
oꝛdine tibi ſcribere optime theophile. vt
cognoſcas eoꝛum verboꝝ de quibus eru
ditus es veritatem.

Incipit euangelium ſecundū Lucam:
Capitulum. I.

a Fuit in die
bus herodis regis iu
dee: ſacerdos qdam
noīe çacharias de vi
ce abia: ⁊ vxor illius
de filiabus aaron ⁊
nomē eius eliſabeth
Erant aūt iuſti ābo ante deū: icedentes i
oībus mandatis ⁊ iuſtificatioībus dñi ſi/
ne querela. Et nō erat illis fili⁹: eo φ eēt
eliſabeth ſterilis: ⁊ ambo ꝓceſſiſſent ī die
bus ſuis. Factū eſt aūt cū ſacerdotio fun/
gerek çacharias in ordine vicis ſue āñ de
um ſcdm ꝯſuetudinē ſacerdotij ſorte exijt
vt incenſū poneret: ingreſſus i templum
dñi. Et oīs multitudo ppl'i erat orans fo
J.2.b. ris hora incenſi. ¶ Apparuit aūt illi ange
Act.12.a. lus dñi ſtans a dextris altaris incenſi. Et
çacharias turbatus ē vidēs ⁊ timor irru
it ſup eū. Ait aūt ad illū angelus. Ne ti/
meas çacharia: qm̄ exaudita ē deprecatio
tua. Et vxor tua eliſabeth pariet tibi filiū
⁊ vocabis nomē ei⁹ iohannē: ⁊ erit gau/
dium tibi ⁊ exultatio: ⁊ multi in natiuita/
te eius gaudebunt. Erit. n. magnus corā
B dño: ⁊ vinū ⁊ ſiceram nō bibet. Et ſpū ſcō
replebit adhuc ex vtero matris ſue: ⁊ mul
tos filiorū iſrael cōuertet ad dñm deū ipſo
rum. Et ipſe pcedet ante illū in ſpū ⁊ vir
tute helie vt cōuertat corda patrū in filios
⁊ incredulos ad prudentiā iuſtorū: para/
re dño plebē pfectā. Et dixit çacharias ad
angelū. Vñ hoc ſciā. ¶ Ego eni ſū ſenex
Geñ.18. ⁊ vxor mea ꝓceſſit in diebus ſuis. Et rñ
Judic.13. dens angelus dixit ei. Ego ſū gabriel q
aſto añ deum: ⁊ miſſus ſum loq ad te: ⁊ h
tibi euāgeliçare. Et ecce eris tacens ⁊ nō
poteris loq vſq; in diē q̄ hec fiant ꝓ eo φ
nō credidiſti verbis meis: q̄ iplebunt in
tēpore ſuo. Et erat plebs expectās çachā
riam ⁊ mirabant q tardaret ipſe in tēplo
Egreſſus aūt nō poterat loq ad illos. Et
cognouerūt φ viſionē vidiſſet in templo
Et ipſe erat inuens illis: ⁊ permanſit mu
C tus. Et factū eſt vt ipleti ſunt dies off cij
eius: abijt in domū ſuā: Poſt hos autē
dies ꝯcepit eliſabeth vxor eius: ⁊ occulta
bat ſe menſibus quinq; dicens. Quia ſic fe
cit mihi dñs in diebus qbus reſpexit au/
ferre opprobriū meū inter hoies. In
mēſe aūt ſexto: miſſus ē angelus gabriel
a deo i ciuitatē galilee cui nomē naçareth
ad virginē deſpōſatā viro cui nomē erat
ioſeph: de domo dauid: ⁊ nomē virginis
maria. Et igreſſus āgelus ad eam dixit.
Aue gr̄a plena ¶ dñs tecū bñdicta tu i mu Judith.13.
lieribus. Que cū audiſſet: turbata ē i ſer· Judic.6.
mōe ei⁹: ⁊ cogitabat q̄lis eēt iſta ſalutatio
Et ait angelus ei. Ne timeas maria: iue
niſti. n. gr̄aꝫ apud deū. ¶ Ecce ꝯcipies in Esaie.7.
vtero ⁊ paries filiū: ⁊ vocabis nomē eius ieſū
Hic erit magn⁹ ⁊ fili⁹ altiſſimi vocabit
Et dabit illi dñs deus ſedē dauid pris ei⁹
¶ ⁊ regnabit i domo iacob in eternū: ⁊ re Michee.4.
gni eius nō erit finis. Dixit aūt maria ad D
angelū. Quō fiet iſtud: qm̄ virū non co/
gnoſco. Et rñdens āgelus dixit ei. Spūs
ſcūs ſupueniet in te. ⁊ virtus altiſſimi ob
umbrabit tibi. ¶ Ideoq; ⁊ qd naſcet ex te Esaie.6.
ſcm̄ vocabit fili⁹ dei. Et ecce eliſabeth co
gnata tua: ⁊ ipſa ꝯcepit filiū in ſenectute
ſua. Et h mēſis ē ſextus illi: q̄ vocat ſteri
lis: qr nō erit īpoſſibile apud deū oē vbū
Dixit aūt maria. Ecce ācilla dñi fiat mihi
ſcdm vbū tuum. Et diſceſſit ab illa angel⁹
Exurgēs aūt maria i diebus illis abijt in
mōtana cū feſtinatione i ciuitatē iuda: ⁊ i
trauit i domū çacharie ⁊ ſalutauit eliſabeth
Et factū ē ut audiuit ſalutatiōē marie eli
ſabeth exultauit īfans in vtero ei⁹. Et re
pleta ē ſpū ſcō eliſabeth ⁊ exclamauit voce
magna ⁊ dixit: Bñdicta tu int mulieres E
⁊ bñdict⁹ fruct⁹ vētris tui. Et vñ h mihi:
ut veniat mr̄ dñi mei ad me? Ecce eni ut
facta ē vox ſalutatiōis tue i aurib⁹ meis:
exultauit i gaudio īfans i vtero meo. Et
beata que credidiſti: qm̄ pficient ea q̄ dicta
ſūt tibi a dño. Et ait maria: Magnificat
aīa mea dñm: ⁊ exultauit ſpūs me⁹ i deo
ſalutari meo. Quia reſpexit humilitatē
ancille ſue: ecce eni ex h beatā me dicent
oēs generatiōes. Quia fecit mihi magna
q potēs ē: ⁊ ſcm̄ nomē ei⁹. Et miſericor/
dia ei⁹ i progenie ⁊ progenies: timētibus
eū. Fecit potētiā in brachio ſuo: diſpſit
ſupbos mēte cordis ſui. Depoſuit potē/
tes de ſede ⁊ exaltauit humiles. Eſuriē/
tes ipleuit bonis: ⁊ diuites dimiſit inanes
Suſcepit iſrael puerum ſuum memorari
miſericordie ſue. Sicut locut⁹ ē ad pres
noſtros abraā ⁊ ſemini eius in ſcl'a. Ma F
ſit autem maria cū illa qſi mēſib⁹ trib⁹:
⁊ reuerſa ē i domum ſuā. Eliſabeth aūt

ĩpletū ē tēpus pariēdi: ⁊ peperit filiū. Et
audierunt vicini ⁊ cognati eiꝰ: q2 magni
ficauit dñs miſicordiā ſuā cū illa: ⁊ cógra
tulabant̃ ei. Et factū ē ĩ die octauo vene/
rūt circūcidē puerū: ⁊ vocabāt eū noīe pa
tris ſui zachariā. Et rñdēs mr̄ eiꝰ dixit:
Nequaꝙ̃: ſed vocabit̃ iohānes. Et dixe
rūt ad illā. Quia nemo ē ĩ cognatiōe tua:
q vocet̃ h̄ noīe. Innuebāt aūt patri eius
quē vellet vocari eū. Et poſtulās pugil/
larē ſcripſit dicēs: iohannes ē nomē eiꝰ.
⁊ mirati ſunt vniuerſi. Apertum ē autē
illico os eius ⁊ lingua eius: ⁊ loquebat̃ bñ
dicēs deū. Et factū ē timor ſup oēs vici/
nos eoꝝ: ⁊ ſup oia montana iudee diuul
gabant̃ oia vba hec: ⁊ poſuerūt oēs q au
B dierūt ĩ corde ſuo dicentes: Quis putas
Hiere. i. puer iſte erit? ¶ Etenī manꝰ dñi erat cū
Act. ii. c. illo: Et zacharias pat̃ eius repletus ē ſpū
ſcō: ⁊ ꝓphetauit dicēs: Bñdictꝰ dñs deꝰ
iſrael: q2 viſitauit ⁊ fecit redēptionē ple/
bis ſue. Et erexit cornu ſalutis nobis in
domo dauid pueri ſui. Sicut locutus ē p
os ſanctoꝝ q a ſeculo ſunt ꝓphetarū eius
Salutē ex inimicis noſtris ⁊ de manu oiū
q oderūt nos. Ad faciēdā miſericordiam
cū patribꝰ nr̄is: ⁊ memorari teſtamēti ſui
ſancti. Iuſiurandū qđ iurauit ad abraam
i. Mach. 9. patrē noſtrū daturū ſe nobis. ¶ Vt ſine ti
more de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ liberati: ſer
uiamus illi. In ſcitate ⁊ iuſticia corā ipo
oibꝰ diebꝰ noſtris. Et tu puer ꝓpheta al
Ml. ii. c. tiſſimi vocaberis. ¶ Preibis. n. aū faciem
dñi parare vias eius. Ad dandā ſcientiā
ſalutis plebi eius in remiſſionē pctōꝝ eo
rū. Per viſcera miſericordie dei noſtri
in qbus viſitauit nos oriēs ex alto. Illu/
minare his q in tenebris ⁊ vmbra mortꝭ
ſedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os in viam
i. Reg. 2. pacis. ¶ Puer autē creſcebat ⁊ ꝯfortaba
tur ſpū: ⁊ erat in deſertis vſqꝫ in diē oſtē
A ſionis ſue ad iſrl̕.

Capitulum. II

FActum ē autē in diebꝰ illis: exijt
edictū a ceſare auguſto: vt deſcri
beret̃ vniuerſus orbis. Hec de/
ſcriptio ꝑma facta ē a pſide ſyrie cyrino.
Et ibant oēs vt ꝓfiterent̃: ſinguli in ſuā
ciuitatē. Aſcēdit autē ⁊ ioſeph a galilea đ
ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid
q vocat̃ bethleē: eo q eēt de domo ⁊ fami
lia dauid: vt ꝓfiteret̃ cū maria deſpōſata
ſibi vxore pgnante. ¶ Factū eſt autē cum Mt. i. d.
eſſent ibi: impleti ſunt dies vt pareret. et
peperit filium ſuum ꝑmogenitū et pānis
eum inuoluit: ⁊ reclinauit eū in preſepio: B
q2 non erat ei locus in diuerſorio. Et pa
ſtores erant in regione eadem vigilātes
⁊ cuſtodientes vigilias noctis ſuper gre
gē ſuum. ¶ ⁊ ecce angelus dñi ſtetit iuxta Act. ii. a.
illos: ⁊ claritas dei circūfulſit illos. ¶ ⁊ ti Act. 9. a.
muerunt timore magno. ⁊ dixit illis an/
gelus. Nolite timere. ¶ ecce enim euange Eph. 2. d.
lizo vobis gaudium magnum quod erit
oi populo: q2 natus eſt vobis hodie ſalua
tor qui eſt xp̄s dominus in ciuitate dauid
⁊ hoc vobis ſignum. Inuenietis infantē
pannis inuolutum ⁊ poſitum in preſepio
⁊ ſubito facta eſt cum angelo multitudo
militie celeſtis: laudantium deum ⁊ dicē
tium. Gloria in altiſſimis deo: ⁊ in ter/
ra pax hominibus bone voluntatis. ⁊ fa
ctum eſt: vt diſceſſerunt ab eis angeli in
celum paſtores loquebantur ad inuicem.
Tranſeamus vſqꝫ bethleem: ⁊ videamꝰ C
hoc vbū qđ factum eſt: quod fecit domi/
nus ⁊ oſtendit nobis. ⁊ venerunt feſtinā
tes: ⁊ inuenerunt mariā ⁊ ioſeph: ⁊ infan
tem poſitū in pſepio. Vidētes aūt cogno
uerūt de vbo: qđ dictū erat illis de pue/
ro hoc. Et oēs q audierāt mirati ſūt: ⁊ de
his que dicta erāt a paſtoribus ad ipſos.
Maria aūt ꝯſeruabat oia vba hec ꝯferēs
ĩ corde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtores glo/
rificātes deū in oibus q̄ audierāt: ⁊ vide
rant ſicut dictū eſt ad illos. Et poſtqꝫ con
ſūmati ſūt dies octo ¶ vt circūcideret̃ puer Gen. 17.
vocatū ē nomē eiꝰ ieſus. Qđ vocatū ē ab Hiere. 4.
angelo priuſqꝫ in vtero cōciperet̃. Et poſt Leuit. 12.
qꝫ impleti ſunt dies purgatōis eiꝰ ſm le
gē moyſi tulerunt illū ĩ hierl̕m vt ſiſterēt D
eū dño: ſicut ſcriptū eſt ĩ lege dñi. ¶ Quia Exo. 34.
oē maſculinū adaperiēs vuluā ſctū dño Deut. 15.
vocabit̃. Et vt darent hoſtiā ſm qđ dcm̄ Leui. 5. ⁊. 12.
ē in lege dñi: par turturū aut duos pullos
colūbaꝝ. Et ecce hō erat in hierl̕m cui no
mē ſymeon. Et homo iſte iuſtus ⁊ timo
ratus expectans ꝯſolationē iſrael: ⁊ ſpūs
ſanctus erat in eo. ¶ Et reſponſum acce/ Act. 10. c.
pat a ſpūſcō: nō viſurū ſe mortē: niſi prius
videret xp̄m dñi: ⁊ venit ĩ ſpū in tēplum.
Et cū inducerent puerū ieſum parētes eius
vt facerent ſm conſuetudinē legis ꝓ eo: ⁊
ipſe accepit eū ĩ vlnas ſuas ⁊ bñdixit deū

⁊ dixit. Nunc dimittis ſeruū tuum dn̄e ſʒ
ꝟbum tuū in pace. Quia viderunt ocu
li mei ſalutare tuū. Qđ paraſti ante faciē
C oium populoꝝ. Lumen ad reuelationē
gentiū ⁊ gloriaʒ plebis tue iſrael. Et erat
pr̄ ei⁹ ⁊ mater eius mirantes ſup his q̄ di
cebantur de illo. Et bn̄dixit illis ſimeō: ⁊
Sopho.i. dixit ad mariā matrē eius. ¶ Ecce poſit⁹
Zach.i4. eſt hic in ruinā: ⁊ in reſurrectionē multo
rum in iſrael: ⁊ in ſignū cui ꝯtradicet. Et
tuā ipſius aīam ptranſibit gladius: vt re
uelentur ex multis cordibus cogitatiões.
Et erat anna propheteſſa filia phanuel de
F tribu aſer: hec ꝓceſſerat in diebus multis
⁊ vixerat cū viro ſuo annis ſeptē a ꝟgini
tate ſua. Et hec vidua vſqʒ ad ānos octo
gintaqttuor: q̄ non diſcedebat de tēplo: ie
iunijs ⁊ obſecrationibus ſeruiens nocte
ac die. Et hec ipſa hora ſupueniens ꝯfitē
bat dn̄o: ⁊ loquebat de illo oībus q expē
ctabant redēptionē iſrael. Et vt pfecert
oīa ſm legē dn̄i: reuerſi ſunt in galileā in
ciuitatem ſuā naçareth. Puer aūt creſce
bat ⁊ ꝯfortabat plen⁹ ſapia: ⁊ grā dei erat
J.i8.b.eſaie. in illo. ¶ Et ibant parētes ei⁹ p oēs ānos
37.Act.3.a. in hierlm i die ſolēni paſce. Et cū factus
eēt ānoꝝ duodecim aſcendētibus illis in
hieroſolymā ſm cōſuetudinem diei feſti:
cōſūmatiſqʒ diebus cū redirent: remanſit
puer ieſus in hierlm ⁊ non cognouerunt
parentes eius. Exiſtimantes āt illum eē
in comitatu: venerunt iter diei: ⁊ reqre
bant eū inter cognatos ⁊ notos. Et non
inuenientes regreſſi ſunt in hierlm: req
rentes eum. Et factum eſt poſt triduū in
uenerunt illū in templo ſedentē in medio
doctoꝝ: audientē illos: ⁊ interrogantem
Mt.7.g. eos. ¶ Stupebant āt oēs q eum audiebāt
ſuper prudentia ⁊ reſponſis eius. Et vi
dentes āmirati ſunt. Et dixit mr̄ eius ad
illum. Fili qd feciſti nobis ſic? Ecce pater
tuus ⁊ ego dolentes q̄rebamus te. Et ait
ad illos. Quid eſt q me querebatis. Ne
ſciebatis q2 ī his q̄ pr̄is mei ſunt oꝫ me eē
Et ipſi non intellexerunt ꝟbum qđ locu
tus eſt ad eos. Et deſcendit cū eis ⁊ venit
naçareth: ⁊ erat ſubditus illis. Et mater
eius conſeruabat oīa ꝟba hec i corde ſuo
I.Reg.2. ¶ Et ieſus ꝓficiebat ſapiā: ⁊ etate: ⁊ gratia
apud deum ⁊ homines. III
A Anno āt quītodecio imperij tyberij
ceſaris: ꝓcurante pōtio pilato iu
deam tetrarcha āt galilee herode: philip
po āt frē ei⁹ tetrarcha iturée ⁊ traconitidis
regionis: ⁊ lyſania abiline tetrarchā: ſub
pncipibus ſacerdotū āna ⁊ caypha: factū
eſt ꝟbū dn̄i ſuper iohānem çacharie filiū Mt.3.a.
in deſerto. ¶ Et venit in oēm regionē ior Mr.i.a.
danis pdicans baptiſmū penitentie in re Jo.3.c.
miſſionē pctoꝝ: ſicut ſcriptum eſt in libro Eſa.40.
ſmonū eſaie pphe. ¶ Vox clamantis in Mat.3.a.
deſerto parate viā dn̄i: rectas facite ſemitas Mar.i.a.
eius. Ois vallis implebit: ⁊ oīs mons Jo.i.c.
⁊ collis humiliabit. ⁊ erunt praua indire B
cta ⁊ aſpa in vias planas: ⁊ videbit omnis
caro ſalutare dei. Dicebat ḡ ad turbas q̄ Mt.3.c.
exiebant vt baptiçarent ab ipo. ¶ Genimi ⁊.23.f.
na viparꝫ: qs oſ̄ndet vobis fugere a ventu
ra ira. Facite ḡ fructus dignos penitētie
⁊ ne ceperitis dicere pr̄em habem⁹ abraā
Dico.n. vobis q2 potens ē deus de lapi C
dibus iſtis ſuſcitare filios abrahe. Jā.n. Mat.3.d.
ſecuris ad radicē arboris poſita ē. ¶ Ois ⁊.7.d.
ḡ arbor non faciens fructum bonū excide
tur ⁊ in ignē mittet. ⁊ interrogabant eū
turbe dicētes: Quid ḡ faciemus? Rn̄dēs
āt dicebat illis. Qui hʒ duas tunicas det
nō hn̄ti ⁊ q hʒ eſcas ſimiliter faciat. Ve
nerunt aūt ⁊ publicani vt baptiçarent: ⁊
dixerunt ad illū. Mgr̄ qd faciemus. At
ille dixit ad eos. Nihil āplius q̄ qđ ꝯſti
tutū eſt vobis faciatis. Interrogabant āt
eū ⁊ milites dicentes. Quid faciemus et
nos? Et ait illis: Neminē ꝯcutiatis neqʒ
calumniā faciatis: ⁊ ꝯtenti eſtote ſtipēdijs
vr̄is. Exiſtimante aūt pplo ⁊ cogitātib⁹
oībus in cordibus ſuis de iohāne: ne for
te ipſe eēt xp̄s: rn̄dit iohānes dicens oīb⁹ D
¶ Ego qdē aqua baptiço vos: veniet aūt Mat.3.c.
fortior: cuius nō ſū dignus ſoluere corri Mar.i.b.
giam calciamētoꝝ eius: ipſe vos baptiça Jo.i.d.
bit in ſpū ſcō ⁊ igni. ¶ Cuius ventilabrū Mat.3.c.
in manu eius ⁊ purgabit areā ſuam ⁊ cō
gregabit triticū in horreū ſuū paleas autē
ꝯburet igni inextinguibili. Multa qdē
⁊ alia exhortans euangeliçabat populo.
¶ Herodes aūt tetrarcha cū corripet ab Mt.i4.i.
illo de herodiade vxore fratris ſui: ⁊ de oi Mar.6.c.
bus malis q̄ fecit herodes: adiecit ⁊ h ſup E
oia: ⁊ incluſit iohānem i carcerē. ¶ Factū Mat.3.ſ.
eſt autē cū baptiçaretur ois ppl's ⁊ ieſu ba Mr.i.b.
ptiçato ⁊ orante: apertum eſt celum ⁊ deſcē Jo.i.c.
dit ſpūs ſcūs corporali ſpecie ſicut colum
ba in ipſum: vox de celo facta eſt. ¶ Tu es Eſa.42.

Mat.3.b. filius meus dilectus in te ↄplacuit mihi.
Mar.i.b. Et ipſe ieſus erat incipiēs q̄ſi ānoꝝ trigi-
ta vt putabat̄ filius ioſeph: q fuit heli: qui
fuit mathat: q fuit leui: q fuit melchi: q fu
it iāne: q fuit ioſeph: q fuit mathathie: q fu
it āmos: q fuit naum: q fuit heſli: q fuit na
ge: qui fuit maath: qui fuit mathathie: qui
F fuit ſemei: qui fuit ioſeph: qui fuit iuda: q
fuit iohanna: qui fuit reſa. q fuit zoroba/
bel: qui fuit ſalathiel: qui fuit neri. qui fuit
melchi: qui fuit addi. qui fuit coſan. qui
fuit helmadan. qui fuit her. q fuit ieſu: qui
fuit heliezer. qui fuit iorim: q fuit mathat
q fuit leui. qui fuit ſymeon. qui fuit iuda.
qui fuit ioſeph. q fuit iona. qui fuit eliachi̅
qui fuit melcha. qui fuit menna: q fuit ma
B thatha. q fuit nathan. qui fuit dauid: q fu
it ieſſe: qui fuit obeth. q fuit boos. qui fuit
ſalmō. q fuit naaſon. qui fuit aminadab.
q fuit aram. qui fuit eſrom: q fuit phares
qui fuit iude. q fuit iacob. qui fuit yſaac. q
fuit abrae. qui fuit thare. q fuit nachor. q
fuit ſaruch. qui fuit ragau. qui fuit falech.
qui fuit heber qui fuit ſale. q fuit chaynan
qui fuit arpharat. q fuit ſem. qui fuit noe.
qui fuit lamech. qui fuit mathuſale. q fuit
enoch. qui fuit iareth. qui fuit malaleel.
q fuit chaynā. q fuit enos. q fuit ſeth. qui
fuit adam. qui fuit dei. IIII

A IEſus autē plenus ſpū ſancto egreſ
ſus eſt a iordane: ⁊ agebat̄ in ſpi/
ritu i deſerto diebus quadragin/
Mt.4.a. ta. ⁊ temptabat̄ a diabolo. Et nihil mā
Mar.i.b. ducauit i diebus illis: ⁊ ↄſumatis illis eſu
Mt.4.a. riit. Dixit autē illi diabolus. Si filius dei
es: dic lapidi huic vt panis fiat. Et rūdit
Exo.34. ad illum ieſus. Scriptum eſt: q2 non in
Deut.8. pane ſolo viuit homo: ſed in omni verbo
dei. Et duxit illum diabolus ⁊ oſtēdit illi
omnia regna orbis terre in momento tē
poris: ⁊ ait illi. Tibi dabo poteſtatē hanc
vniuerſam ⁊ gloriam illoꝝ. q2 mihi tradi
B ta ſunt: ⁊ cui volo do illa. Tu ergo ꝓcidens
ſi adoraueris corā me: erunt tua omnia.
Et reſpondens ieſus dixit illi: Scriptū ē
Deut.6. Dominū deū tuū adorabis ⁊ illi ſoli ſer
⁊.10. Apoca. uies. Et duxit illum in hierlm ⁊ ſtatuit eū
15.c. Mt.4.c ſup pinnā templi: ⁊ dixit illi: Si filiꝰ dei
Mr.i.b. es: mitte te hinc deorſum. Scriptū eſt. n.
Mt.4.b. Quia angelis ſuis mandauit de te: vt ↄſer/
Ps.90. uent te: ⁊ q2 i manibus tollent te: ne forte
offendas ad lapidē pedem tuum. Et reſ/

pondens ieſus ait illi. Dictum eſt. Nō Deut.6.
temptabis dominum deum tuum. Et
conſummata omni temptatione: diabolus
receſſit ab illo vſq3 ad tempus. Et egreſ Mt.4.g.
ſus eſt ieſus in ꝟtute ſpūs in galileam: ⁊ Mr.3.b.
fama exiit ꝑ vniuerſam regionē de illo. ⁊ Jo.6.a.
ipſe docebat in ſynagogis eoꝝ: ⁊ magni
ficabat̄ ab oībus. Et venit nazareth vbi Mt.13.g.
erat nutritus: ⁊ intrauit ſm ↄſuetudinem
ſuā die ſabbati in ſynagogā: ⁊ ſurrexit le
gere. Et traditus ē illi liber eſaie ꝓphete
Et vt reuoluit librū: inuenit locū vbi ſcri/
ptū erat. Spūs dn̄i ſup me: ꝓpter qđ vn Eſaie.61.
xit me: euangelizare pauperibus miſit me:
ſanare ↄtritos corde: pdicare captiuis re
miſſionē: ⁊ cecis viſū dimittere ↄfractos
i remiſſionē: pdicare ānū dn̄i acceptū: ⁊
diem retributionis. Et cū plicuiſſet librū
reddidit miniſtro ⁊ ſedit. Et oium in ſyna
goga oculi erant intendentes i eum. Ce
pit autē dicere ad illos: q2 hodie impleta ē D
hec ſcriptura i auribꝰ vr̄is. Et oēs te/ Mt.13.g.
ſtimoniū illi dabant: ⁊ mirabātur i ꝟbis Mar.6.a.
gr̄e: q̄ ꝓcedebāt de ore ipſius ⁊ dicebant. Joh.4.f.
Nōne hic ē filiꝰ ioſeph? Et ait illis. Vti/ Mt.13.g.
q3 dicetis mihi hāc ſimilitudinē. Medi/ Mar.6.a.
ce cura teipſum. Quāta audiuimꝰ facta i Joh.6.c.
capharnaū fac ⁊ hic in patria tua. Ait aūt Mt.13.g.
Amē dico vobis: q2 nemo ꝓpheta acceptꝰ Mar.6.a.
ē in patria ſua. In ꝟitate dico vobis: mul Joh.4.f.
te vidue erant i diebꝰ helie i iſrael qū clau 3.Reg.17. ⁊
ſum ē celū annis tribus ⁊ mēſibus ſex: cū 18.Ja.5.d.
facta eēt fames magna i oī terra: ⁊ ad nul
lā illaꝝ miſſus eſt helias niſi in ſarepta ſi
donie: ad mulierē viduā. Et multi lepro 4.Reg.5.
ſi erāt i iſrl' ſub heliſeo ꝓpheta ⁊ nemo eoꝝ E
mūdatꝰ ē niſi naamā ſyrus. Et repleti ſūt
oēs in ſynagoga ira hec audientes. ⁊ ſur
rexerunt ⁊ eiecerūt illū extra ciuitatē ⁊ du
xerunt illū vſq3 ad ſupciliū mōtis: ſup quē
ciuitas illoꝝ erat edificata: vt pcipitarent Jo.10.g.
eū. Ipſe autē tranſiens ꝑ mediū illorum Mar.i.d.
ibat. Et deſcēdit in capharnaū ciuitatē c.2.g.
galilee. Ibiq3 docebat illos ſabbatis. Et Mat.7.g.
ſtupebāt in doctrina eius: q2 in ptāte erat Mar.i.d.
ſmo ipſius. Et in ſynagoga erat hō ha ⁊.7.g.
bens demoniū immundū: ⁊ exclamauit vo Mar.i.d.
ce magna dicēs. Sine. qđ nobis ⁊ tibi ie F
ſu nazarene. Veniſti pdere nos. Scio te
q ſis ſanctus dei. Et increpauit illū ieſus
dicēs. Obmuteſce ⁊ exi ab eo. Et cū ꝓie
ciſſet illud demoniū in mediū: exiit ab illo:

nihilqꝫ illum nocuit. Et factus ē pauor in
oibus: ⁊ colloquebant̃ ad inuicē dicentes.
Q̄ď ē hoc v̄bum qꝛ i ptāte ⁊ v̄tute imp/
at immundis ſpiritibus ⁊ exeunt. Et diuul
gabat̃ fama de illo in oēm locū regionis.
B Surgēs aūt ieſus de ſynagoga itroiuit in
Mar.i.c. domū ſimonis. ¶ Socrus aūt ſimonis te
nebat̃ magnis febribus: ⁊ rogauerūt illū
ꝓ ea. Et ſtās ſup illā imꝑauit febri ⁊ dimi
ſit illā: ⁊ cōtinuo ſurgens miſtrabat illis.
Mar.i.c. ¶ Cū aūt ſol occidiſſet oēs q habebāt ifir/
mos varijs lāguoribus: ducebāt illos ad
eum: at ille ſingulis manus imponēs cu/
rabat eos. Exiebāt aūt demonia a multis
Mar.3.c. ¶ clamātia ⁊ dicētia: qꝛ tu es filius dei. Et
increpās nō ſinebat ea loqui: qꝛ ſciebant
ipſum eſſe xp̄m. Facta autēꝫ die egreſſus
ibat i deſertū locū: ⁊ turbe requirebant eū
⁊ venerunt vſqꝫ ad ipſum ⁊ detinebāt il/
lum ne diſcederet ab eis. Quibus ille ait
Quia ⁊ alijs ciuitatibꝰ oportet me euāge
lizare regnū dei: qꝛ ideo miſſus ſum. Et
erat p̄dicās in ſynagogis galilee. V
A F ¶ Actū eſt autē cum turbe irrue/
Mar.4.a. rēt in eum vt audirent v̄bum dei
⁊ ipſe ſtabat ſecus ſtagnū geneza
reth. Et vidit duas naues ſtantes ſecus
ſtagnū piſcatores āt deſcēderāt ⁊ lauabāt
retia. Aſcēdēs aūt in vnā nauiꝫ que erat
ſimonis rogauit eū a terra reducere puſil
lum. Et ſedens docebat de nauicula tur/
bas. Vt ceſſauit aūt loqui: dixit ad ſimo/
nē. Duc in altum: ⁊ laxate retia vr̄a in ca
Joh.21.d. pturā. Et rn̄dens ſimon dixit illi. ¶ Pre
B ceptor ꝑ totā noctē laborantes nihil cepi/
mus: i v̄bo autē tuo laxabo rete. Et cum
hoc feciſſent: ꝯcluſerūt piſciū multitudinē
copioſam. Rūpebat̃ autē rete eoꝝ. Et an
nuerūt ſocijs q erāt in alia naui: vt veni/
rēt ⁊ adiuuarent eos. Et venerūt ⁊ imple/
uerunt ambas nauiculas: ita vt pene mer
gerent̃. Q̄ď cum videret ſimon petrus, ꝓ
cidit ad genua ieſu dicens: Exi a me dn̄e:
qꝛ homo peccator ſum. Stupor eni circū/
dederat eum ⁊ oēs q cū illo erant: i captu
ra piſciū quā ceperāt. Similit̃ aūt iacobū
⁊ iohānē filios zebedei: q erāt ſocij ſimo
Mat.4.c. nis. ¶ Et ait ad ſimonē ieſus. Noli time/
Mar.i.c. re ex hoc iam hoīes eris capiens. Et ſub
C ductis ad terrā nauibus relictis oibus ſe
Mt.8.a. cuti ſunt eū. ¶ Et factum ē cum eſſet i vna
Mr.i.g. ciuitatū: ⁊ ecce vir plenus lepra videns ie
ſum, ⁊ ꝓcidens in faciē ſuā: rogauit eum

dicēs. Dn̄e ſi vis potes me mundare. Et i.17.c.
extendēs manuꝫ tetigit eum dicēs: Volo
mundare. Et cōfeſtim lepra diſceſſit ab il
lo. Et ipſe precepit illi vt nemini diceret:
ſed vade oſtende te ſacerdoti: ⁊ offer ꝓ emū
datione tua ſicut p̄cepit moyſes i teſtimo
nium illis. ¶ Perambulabat autē magis Mt.4.g.
ſermo de illo: ⁊ conueniebant turbe multe Mr.3.b.
vt audirent: ⁊ curarent̃ ab infirmitatibus Joh.6.a.
ſuis. ¶ Ipſe autē ſecedebat in deſertum ⁊ Mt.14.c.
orabat. Et factū eſt i vna dierꝫ: ⁊ ipſe ſede Mar.6.g.
bat docēs. ¶ Et erant phariſei ſedētes et Joh.6.b. D
legis doctores q venerant ex omi caſtello Mt.4.g.
galilee ⁊ iudee ⁊ hier̄lm: ⁊ virtus domini Mr.6.g.
erat ad ſanandum eos. ¶ Et ecce viri por
tātes in lecto hoiem q erat paralyticus: ⁊ Mt.9.a.
q̄rebant euꝫ iferre ⁊ ponere ante euꝫ. Et Mr.2.a.
nō inueniētes q̄ pte illū inferrēt p̄ turba: aſ Joh.5.b.
cenderunt ſupra tectū: ⁊ ꝑ tegulas ſummi
ſerunt eū cum lecto in medium an̄ ieſum.
Quoꝝ fidē vt vidit dixit. Hō remittunt̃
tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare ſcri
be ⁊ phariſei: dicentes. Quis eſt hic q lo/
quit̃ blaſphemias. ¶ Quis poteſt dimitte
re peccata: niſi ſolus deus. Vt cognouit i.7.g.
autē ih̄s cogitatōes eoꝝ: rn̄dens dixit ad Mt.9.a.
illos. Quid cogitatis in cordibus vr̄is: Mr.2.b.
Quid ē facilius dicere dimittunt̃ tibi pec
cata: an dicere ſurge ⁊ ābula. ¶ Vt autēꝫ E
ſciatis qꝛ filius hois hꝫ ptātē in t̄ra dimit Mat.9.a.
tēdi peccata: ait paralytico. ¶ Tibi dico ſur/ Mar.2.b.
ge tolle lectum tuū: ⁊ vade i domuꝫ tuaꝫ. Mt.9.b.
Et cōfeſtī ꝯſurgēs corā illis tulit lectum i Mar.2.c.
quo iacebat ⁊ abijt i domum ſuā magnifi Jo.5.b.
cans deum. Et ſtupor appr̄hendit oēs: ⁊ F
magnificabāt deū. Et repleti ſunt timore
dicētes: qꝛ vidimꝰ mirabilia hodie. ¶ Et
pꝰ h̄ exijt ⁊ vidit publicanū noīe leui ſedē Mat.9.b.
tē ad teloneū: ⁊ ait illi. ¶ Sequere me. Et re Mar.2.c.
lictis oibꝰ: ſurgēs ſecutꝰ ē euꝫ. Et fecit ei Mt.9.b.
ꝯuiuiū magnū leui i domo ſua. ⁊ erat tur Mar.2.d.
ba multa publicanoꝝ ⁊ alioꝝ: q cum illis
erant diſcūbentes. Et murmurabāt pha
riſei ⁊ ſcribe eoꝝ: dicētes ad diſcip̄los eiꝰ
¶ Quare cū publicanis ⁊ peccatoribꝰ mā
ducatis ⁊ bibitis: Et rn̄dēs ieſus dixit ad Mat.9.c.
illos. Nō egent q ſani ſunt medico: ſed q Mar.2.d.
male habent. Non veni vocare iuſtos ſꝫ
peccatores ad penitentiaꝫ. At illi dixerūt
ad eum. ¶ Quare diſcipuli iohannis ieiu
nāt frequenter ⁊ obſecratiōes faciunt: ſimili Mat.9.c.
ter ⁊ phariſeoꝝ: tui āt edūt ⁊ bibūt. Qui Mar.2.e.
bus ipſe ait. ¶ Nūqd poteſtis filios ſpon

B ſi dñi cū illis eſt ſponſus facere ieiunare.
Mat.9.c Veniēt aūt dies ⁊ cū ablatus fuerit ab il
Luc.2.c lis ſpōſus: tūc ieiunabunt in illis diebus
Mat.9.d Dicebat aūt ⁊ ſilitudinē ad illos. ¶ Qꝛ
Mar.2.f. nemo cōmiſſurā a nouo veſtimēto mit/
tit in veſtimentū vetus: alioqn ⁊ nouum
rūpit: ⁊ veteri nō ꝯuenit cōmiſſura a no
Mt.9.d. uo. ¶ Et nēo mittit vinū nouū i vtres ve
Mar.2.f. teres alioqn rūpit vinū nouū vtres: ⁊ vi
nū effundet̃ ⁊ vtres pibunt. Sed vinū
nouū i vtres nouos mittēdū ē: ⁊ vtraqꝫ
ꝯſuant̃. Et nēo bibēs vetus ſtatī vult
nouū. dicit eni: vetus melius eſt.

¶ Capitulum. VI

A ¶ Actū eſt autē in ſabbato ſecūdo
Mat.12.a primo cū trāſiret p ſata vellebant
Mar.2.f. diſcipuli eius ſpicas ⁊ manduca/
bāt ꝯfricātes manib⁹. ¶ Quidā aūt phari
ſeorum dicebant illis ¶ Quid facitis quō
Mt.12.a nō licet i ſabbatī ⁊ rñdēs ieſ⁹ ad eos dixit
Mar.2.g ¶ Nec hoc legiſtis qō fecit dauid: cū eſu/
1.Reg.21. riſſet ipe ⁊ q cū illo erāt quō intrauit i do
Mat.12.a mū dei: ⁊ panes ꝓpoſitōis ſumpſit ⁊ mā
Mar.2.g ducauit: ⁊ dedit his q cū ipo erāt quos nō
licet māducare niſi tm̄ ſacerdotib⁹. Et di
cebat illis: ¶ qꝛ dñs eſt filius hōis etiā ſab
Mat.12.a bati. Factū eſt autē ⁊ i alio ſabbato: vt in
Mr.3.g B traret i ſynagogā ⁊ doceret. ¶ Et erat ibi
Mat.12.b hō ⁊ manus eius dextra erat arida. Ob
Mar.3.a ſeruabāt aūt ſcribe ⁊ phariſei. ¶ ſi in ſab/
J.14.a. bato curaret vt inuenirēt vñ accuſarēt eū.
Ipe vo ſciebat cogitatiōes eoꝝ: ⁊ ait ho
mini q habebat manū aridā. Surge ⁊ ſta
in mediū. Et ſurgēs ſtetit. Ait aūt ad il/
los ieſus. Interrogo vos ¶ ſi licet ſabbatī
Mt.12.b bñfacere an male: aīa; ſaluā facere an p
Mar.3. dere. Et circūſpectis oīb⁹ dixit hōi. Extē
de manum tuam. Et extendit: ⁊ reſtituta
eſt manus eius. Ipi aūt repleti ſunt inſi
pietia: ⁊ colloqbant ad inuicem quid nam
Mat.14.c facerent de ieſu. ¶ Factum eſt autem in il
Mr.6.g. C lis diebꝰ exijt in montē orare: ⁊ erat per
Mat.10.a noctans in orōne dei. ¶ Et cum dies fa/
Mar.3.d ctus eſſet vocauit diſcipulos ſuos ⁊ elegit
Act.1.d. duodecī ex ipis quos ⁊ aplos noiauit: ſi
monē quē cognoīauit petrū ⁊ andreā
frēꝫ ei⁹: iacobū ⁊ iohānē: philippū ⁊ bar
tholameū: mattheū ⁊ thomā: iacobū al
phei: ⁊ ſimonē q vocat̃ zelotes: ⁊ iudā ia
cobi: ⁊ iudā ſcarioth q fuit ꝓditor. Et de
ſcēdens cum illis ſtetit in loco campeſtri
⁊ turba diſcipuloꝝ eius: ⁊ multitudo co/
pioſa plebis ab oi iudea ⁊ hieruſalē ⁊ ma

ritima: ⁊ tyri ⁊ ſydonis. ¶ qui venerāt vt Mat.4.g
audirēt eum ⁊ ſanarent̃ a languorib⁹ ſu/ Mr.3.b.
is. Et qui vexabant̃ a ſpiritibus īmun/ Jo.6.a.
dis curabant̃. Et omnis turba querebat
eum tāgere: qꝛ virtus de illo exiebat ⁊ ſa/
nabat oēs. Et ipſe eleuatis oculis i diſci
pulos ſuos dicebat. ¶ Bti pauperes qa Mat.5.a
vrm eſt regnum dei. ¶ Bti q nunc eſu/ Mat.5.a
ritis: qꝛ ſaturabimini. ¶ Bti q nunc fle/ Ja.4.c D
tis: qꝛ ridebitis. Bti eritis cum vos ode at.5.a
rīt hoīes ⁊ cum ſepauerint vos ⁊ expro/
brauerit: ⁊ eiecerint nomē vrm tāqꝫ ma
lum ꝓpter filiū hominis. ¶ Gaudete in i.Pe.4.c.
illa die ⁊ exultate: ecce enī merces veſtra
multa eſt in celo. Secundū hec eni facie/
bant ꝓphetis pres eoꝝ: verumtñ ve vo
bis diuitibus q habetis ꝯſolationē vrām
Ve vobis q ſaturati eſtis: qꝛ eſurietis.
Ve vobis q ridetis nunc: qꝛ lugebitis ⁊
flebitis. Ve cū bñdixerint vobis oēs ho/
mines. Scđm hec faciebant pſeudo pro/
phetis pres eoꝝ. ¶ Sed vobis dico q au Mat.5.g
ditī. Diligite inimicos vros. bñfacite his
q vos oderūt. Bñdicite maledicētibus
vobis: ⁊ orate ꝓ calūniātibus vos. Et q
te pcutit i maxillā: pbe illi ⁊ altā: ⁊ ab eo
q aufert tibi veſtimentū: etiā tunicā noli ꝓ
hibere. Oi aūt petēti te tribue: ⁊ q aufert E
q̄ tua ſūt ne repetas. ¶ Et ꝓut vultī vt fa Mat.7.e
ciant vobis hoīes: ⁊ vos facite illud ſilr. Tobie.4.
¶ Et ſi diligitī eos q vos diligūt: q̄ vob Mat.5.g.
eſt gra: Nā et pctōres diligētes ſe diligūt
et ſi bñfeceritī his q vobis bñ faciūt: q̄ vo
bis eſt gra. Siqdē et pctōres hoc faciunt Exo.22.
¶ et ſi mutuū dederitī his a qb⁹ ſpatis re Deut.5.
cipe: q̄ gra ē vobis. Nā et pctōres pecca
torib⁹ fenerāt̃: vt recipiāt eqlia. Verūtñ
diligite inimicos vros: bñfacite et mutuū
date: nihil inde ſpātes: et erit merces vra
multa: et eritis filij altiſſimi. qꝛ ipe beni/ F
gn⁹ ē ſup igratos et malos. Eſtote ergo
miſericordes: ſicut et pr̄ vr̄ miſericors eſt. Mat.7.a.
¶ Nolite iudicare: et nō iudicabimini. No
lite ꝯdēnare: et ñ ꝯdēnabimini. Dimittite
et dimittemini. Date: et dabit̃ vobis. Mē
ſurā bonā et ꝯfertā et cogitatā et ſupefflu Mat.7.a.
entē dabunt in ſinū vrm. ¶ eadem qppe Mr.4.c
mēſura qua menſi fueritis: remetiet̃ vo/ Mt.15.c.
bis. Dicebat autem illis et ſimilitudinē. Mt.10.c
Nunquid poteſt cecus cecū ducere. Nō Joh.13.d
ne ambo in foueam cadunt. Nō eſt diſci ⁊.15.f.
pul⁹ ſup mgrm: pfectus autē oīs erit: ſi
ſit ſicut mgr ei⁹. ¶ Quid āt vides feſtucā

Mat.7.a in oculos fris tui. trabem autē q̄ i oculo
tuo eſt nō ꝯſideras. Aut quō potes dice
re fři i tuo frater ſine eijciā feſtucā de ocu
Joh.13. lo tuo: ipſe i oculo trabē nō vides. ¶ Hy
pocrita eijce ꝑmum trabē de oculo tuo:
ꝛ tunc ꝓſpicies vt educas feſtucam ď ocu
Mt.7.d lo fris tui. ¶ Nō eſt eni arbor bona q̄ fa
cit fructus malos: neqꝫ arbor mala faci
B ens fructū bonū. Vna queqꝫ eni arbor
Mt.7.d. de fructu ſuo cognoſcit̃. ¶ Neqꝫ eni ď ſpi
nis colligunt ficus: neqꝫ de rubo vinde
Mt.12.c miāt vuā. ¶ Bonus hō de bono theſau
ro cordis ſui ꝓfert bonū. ꝛ malus hō de
Mt.12.c malo theſauro ꝓfert malū. ¶ Ex abūdā
Mt.7.c tia eni cordis os loqtur. ¶ Quid aūt vo
Mt.7.d. catis me dn̄e domine: ꝛ non facitis q̄ di
co. ¶ O is qui venit ad me ꝛ audit ſermo
nes meos: ꝛ facit eos: oſtendā vobis cui
ſimilis ſit. Similis ē hōi edificāti domū
q fodit in altum ꝛ poſuit fundamentū ſu
pra petram. Inundatione aūt facta illiſū
eſt flumen domui illi: ꝛ nō potuit eā mo
uere. Fundata eni erat ſupra petrā. Qui
aūt audit ꝛ nō facit ſilis ē hōi edificāti do
mū ſuā ſupra trā: ſine fundamēto: i quā
illiſus eſt fluuius: ꝛ ꝯtinuo cecidit: ꝛ fa
A cta eſt ruina domus illi⁹ magna. VII

Mt.8.b Cum aūt impleſſet oia vba ſua i
Joh.4.g aures plebis. Intrauit caphar
naū. Centurionis aūt cuiuſdam
ſeruus male habēs erat moriturus: q illi
erat ꝓcioſus. Et cū audiſſet de ieſu: miſit
ad eū ſeniores iudeoꝝ rogans eū vt ve
niret et ſaluaret ſeruū eius. At illi cum ve
niſſēt ad ieſum rogabāt eū ſollicite dicētes
ei: qꝛ dignus eſt vt hoc illi p̄ſtes. Diligit
eni gentē nrām: ꝛ ſynagogā ipſe edifica
uit nobis. Jeſus aūt ibat cū illis. Et cū
iā nō longe eſſet a domo: miſit ad eū cē
B turio amicos dicens. Dn̄e: noli vexari.
Mt.8.b ¶ Non eni ſū dignus vt ſub tectū meū
intres: ꝓpter qd̄ et meipſum nō ſum di
gnū arbitratus vt venirē ad te ſed dic v
bo et ſanabit̃ puer meus. Nā et ego ho
mo ſū ſub poteſtate ꝯſtitutus habēs ſub
me milites: ꝛ dico huic vade ꝛ vadit: ꝛ a
lio veni ꝛ venit: ꝛ ſeruo meo fac hoc ꝛ fa
cit. Quo audito ieſus mirat⁹ eſt ꝛ ꝯuerſ⁹
ſeq̄ntibus ſe turbis dixit. ¶ Amē dico vo
Mat.8.c bis: nec i iſrl̃ tantā fidē ieni. Et reuerſi
qui miſſi fuerant domū inuenerunt ſeruū
qui languerat ſanū. Et factum eſt. dein

ceps ibat ieſus in ciuitatē que vocat̃ naym
ꝛ ibāt cū eo diſcipuli eius ꝛ turba copio
ſa. Cū aūt appropinquaret porte ciuitatis
ecce defunctus efferebat̃ filius vnic⁹ ma
tris ſue. ¶ Et hec vidua erat: ꝛ turba ciui 4.Reg.4
tatis multa cū illa. Quā cū vidiſſet domi
nus: miſericordia motus ſup eā dixit illi.
Noli flere. Et acceſſit: ꝛ tetigit loculum.
Hi aūt q portabāt ſteterūt. Et ait. ¶ Ado
leſcēs: tibi dico ſurge. ¶ Et reſedit q erat Mr.5.c.g
mortuus: ꝛ cepit loqui: ꝛ dedit illum ma 4.Reg.4.
tri ſue accepit autē oēs timor ꝛ magni 3.Reg.3.C
ficabāt deū dicētes. ¶ Quia ꝓpheta ma Jo.4.c.
gnus ſurrexit in nobis: ꝛ qꝛ deus viſita ꝛ.6.b.
uit plebē ſuam. Et exijt hic ſermo i vni
uerſam iudeā de eo: ꝛ oēm circa regionē.
Et nunciauerūt iohāni diſcipuli eius de
oibus his. ¶ Et ꝯuocauit duos de diſci Mt.11.a
pulis ſuis iohānes: ꝛ miſit ad ieſū dicēs.
Tu es qui venturus es: an aliū expecta
mus. Cū autē veniſſent ad eū viri: dixe
runt. Johannes baptiſta miſit nos ad te
dicēs. ¶ Tu es qui vēturus es. an alium Mt.11.a.
expectamus. In ipſa aūt hora multos cu
rauit a languorib⁹ ſuis ꝛ plagis: ꝛ ſpiriti
bus malis: ꝛ cecis multis donauit viſū.
Et reſpondēs dixit illis. ¶ Euntes renū Mt.11.a
ciate iohāni q̄ audiſtis et vidiſtis. Quia D
ceci vident: claudi ambulāt: leproſi mū
dant̃: ſurdi audiunt mortui reſurgūt pau
peres euangelizant̃: ꝛ beatus eſt quicūqꝫ
nō fuerit ſcādalizatus in me. ¶ Et cū di Mt.11.b.
ſceſſiſſent nūcij iohānis: cepit de iohāne
dicere ad turbas. Quid exiſtis in deſer
tū videre. Arundinē vēto agitatā. Sꝫ
quid exiſtis videre: Hoiem mollib⁹ ve
ſtimentis indutum. Ecce qui in veſte p̄
cioſa ſunt: et delicijs: in domibus regum
ſunt. Sed quid exiſtis videre. Prophe
tam vtiqꝫ dico vobis: ꝛ pluſq̄ ꝓphetam
Hic eſt de quo ſcriptū eſt. ¶ Ecce mitto Malach.3
angelū meū an̄ faciē tuam q p̄parabit vi Mat.11.c
am tuā an̄ te. Dico. n. vobis: maior iter Mar.1.a
natos mulieꝝ ꝓpheta iohāne baptiſta ne Mt.11.c
mo eſt. ¶ Qui aūt minor ē in regno dei:
maior ē illo. Et oīs ꝑpls audiēs: et pu
blicani iuſtificauerūt deū: baptizati bapti
ſmo iohānis. Phariſei aūt ꝛ legiſpiti ꝯſi
lium dei ſpreuerūt in ſemetipos nō bapti E
zati ab eo. Ait autē dominus. ¶ Cui er Mt.11.d
go ſimiles dicam homines generatiōis
huius, et cui ſimiles ſunt. Similes ſunt

pueris ſedentibus in foro: ⁊ loquentibus
ad inuicē ⁊ dicentibus. Cantauimus vob̄
tibijs ⁊ non ſaltaſtis: lamētauimus ⁊ nō
Mt.xi.d. ploraſti. ¶ Venit aūt iohānes baptiſta ne
q̄ manducās panē neq̄ bibens vinum
⁊ dicitis. Demonium h̄z. Venit filiꝰ ho
minis manducans ⁊ bibēs: ⁊ dicitis. Ec
ce homo deuorator ⁊ bibens vinū: ami/
cus publicanoꝝ ⁊ pctōꝝ. Et iuſtificata ē
Mat.26.a. ſapia ab oībꝰ filijs ſuis. ¶ Rogabat autē
Mr.14.a. illū qdā de phariſeis vt mādu
caret cū illo
Ioh.12.a. Et īgreſſus domū phariſei diſcubuit. Et
F ecce mulier q̄ erat ī ciuitate peccatrix vt co
gnouit q̄ ieſus accubuit ī domo phariſei:
attulit alabaſtrū vnguēti: ⁊ ſtās retro ſecꝰ
pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes
eius: ⁊ capillis capitis ſui tergebat: ⁊ oſcu
labat̄ pedes eiꝰ: ⁊ vnguēto vngebat. Vi
dēs aūt phariſeus q̄ vocauerat eū: ait intra
ſe dicēs. Hic ſi eſſet ꝓpha ſciret vtiq̄ q̄
⁊ qualis ē mlier q̄ tāgit eū: q̄ peccatrix ē.
Et rn̄dēs ieſus dixit ad illū: Simon ha/
beo tibi aliqd dicere. At ille ait: magiſter
dic. Duo debitores erant cuidā feneratō
ri: vnus debebat denarios q̄ngētos ⁊ ali
B us quīquagīta. Nō habētibus illis vnd̄
redderēt: donauit vtriſq̄. Quis ḡ eū plꝰ
diligit: Rn̄dens ſimon dixit. Eſtimo q̄
is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte
iudicaſti. Et ꝯuerſus ad mulierē: dixit ſi
moni. Vides hanc mulierē. Intraui in
domū tuā: aquā pedibus meis nō dediſti
Hec aūt lachrymis rigauit pedes meos:
⁊ capillis ſuis terſit. Oſculū mihi nō de/
diſti: hec autē ex q̄ itraui nō ceſſauit oſcu/
lari pedes meos. Oleo caput meū nō vn
xiſti: hec aūt vnguēto vnxit pedes meos.
Propt̄ qđ dico tibi. Remittūt̄ ei pctā mlt
ta: q̄m dilexit multū. Cui aūt minus dimit
Mr.2.b. tit̄ minus diligit. Dixit aūt ad illā. ¶ Re
mittunt̄ tibi pctā. Et ceperūt q̄ ſimul accū
bebant dicere intra ſe. Quis ē hic q̄ ēt pctā
Mat.9.c. dimittit. Dixit aūt ad mulierē. ¶ Fides tua
Mar.5.f.i. te ſaluā fecit. Vade ī pace. VIII
18.g. A

ET factū ē deinceps ⁊ ipſe iter facie
bat ꝑ ciuitates ⁊ caſtella p̄dicās et
euāgeliçans regnū dei: ⁊ duode/
cim cū illo: ⁊ mulieres aliq̄ q̄ erāt curate a
ſpiritibus malignis et īfirmitatibus: ma
ria q̄ vocat̄ magdalene de q̄ ſeptē demo/
nia exierāt: ⁊ iohanna vxor chuze ꝓcura
toris herodis: ⁊ ſuſanna ⁊ alie multe: que
miniſtrabant ei de facultatibus ſuis. ¶ Cū Mat.13.a.
aūt turba plurima ꝯueniret ⁊ de ciuitati/ Mar.4.a.
bus ꝓperarēt ad eū: dixit ꝑ ſilitudinem.
Exijt qui ſeminat ſeminare ſemē ſuū. Et dū
ſeminat: aliud cecidit ſecus viā: ⁊ cōculca
tū ē: ⁊ volucres celi comederūt illud. Et
aliud cecidit ſupra petrā ⁊ natū aruit: q̄ nō
hēbat humorē. Et aliud cecidit int̄ ſpinas
⁊ ſil' exorte ſpine ſuffocauerunt illud. Et
aliud cecidit ī trā bonā: ⁊ ortū fecit fructū
cētuplū. Hec dicēs clamabat. Qui hab̄z
aures audiēdi audiat. Interrogabant aūt
eū diſcipuli eiꝰ: q̄ eēt hec ꝑabola. Quibꝰ B
ipſe dixit. ¶ Vobis datū ē noſſe myſteriū Mat.13.b.
regni dei ceteris aūt ī ꝑabolis. ¶ vt vidētes Mar.4.b.
nō videant ⁊ audiētes nō intelligant. ¶ Eſt Eſa.6. Act.
autē hec ꝑabola. Semē ē v̄buz dei. Qui 18.d. Io.12.f.
autē ſecus viā: hi ſunt qui audiunt: dein Mat.13.c.
de venit diabolus ⁊ tollit v̄bum de corde Mr.4.c.
eoꝝ: ne credētes ſalui fiant. Nā qui ſupra
petrā: qui cū audierint cū gaudio ſuſcipi/
unt v̄bū. Et hi radices nō hn̄t: q̄ ad tps
credunt: ⁊ in tpe tēptatiōis recedūt. Qđ
autē ī ſpinas cecidit: hi ſūt qui audierunt:
⁊ a ſollicitudinibꝰ ⁊ diuitijs ⁊ voluptati/
bus vite eūtes ſuffocant̄ ⁊ nō referūt fru C
ctum. Qđ aūt ī bonā terrā: hi ſunt q̄ ī cor
de bono ⁊ optimo audiētes v̄buz retinēt
⁊ fructū afferūt in patiētia. ¶ Nemo autē I.11.c. Mat.
lucernā accēdēs opit eā vaſe: aut ſubtꝰ le 5.b. Mar.
ctū ponit: ſ̄z ſupra cādelabꝝ pōit: vt intran 4.b.
tes videant lumē. ¶ Non ē.n. occultū qđ Mt.10.e.
nō manifeſtet̄: nec abſcōditū qđ nō cogno Mr.4.d.
ſcat̄ ⁊ ī palā veniat. Videte ḡ qđ audiatis Mat.13.b.⁊
¶ Qui eni h̄z dabit̄ illi: ⁊ q̄cūq̄ nō h̄z: etiā 25.c. mr.4.
qđ putat ſe habere auferet̄ ab illo. ¶ Ve/ c. I.19.d.
nerunt autē ad illum mr̄ ⁊ frēs eius: ⁊ nō Mt.12.g.
poterant adire eū p̄ turba. Et nūciatū ē il Mr.3.g.
li: mr̄ tua ⁊ frēs tui ſtāt foris: volentes te
videre. Qui rn̄dēs dixit ad eos: mr̄ mea
⁊ frēs mei hi ſunt: q̄ v̄bum dei audiunt ⁊
faciunt. ¶ Factū ē autē in vna dieꝝ ⁊ ipſe Mt.8.e.
aſcendit in nauiculā: ⁊ diſcipuli eius ⁊ ait Mr.4.g.
ad illos. Trāſfretemus trans ſtagnū. Et
aſcēderūt. Et nauigantibꝰ illis obdormi
uit ⁊ deſcēdit ꝓcella vēti in ſtagnū: ⁊ cō/
pellebāt̄ ⁊ piclitabant̄. Accedētes autem
ſuſcitauerūt eū dicētes. Preceptor pimꝰ.
At ille ſurgēs increpauit vētum ⁊ tempe
ſtatē aque: ⁊ ceſſauit ⁊ facta ē tranquillitas.
Dixit aūt illis. Vbi ē fides vra: Qui ti/ D
mētes mirati ſunt ad inuicem dicentes.

Mt.5.f. Quis putas hic ē. ¶ Quia ⁊ vētis ⁊ ma-
Mr.4.g. ri imperat: ⁊ obediūt ei. Et nauigauerūt
ad regionē geraſenoꝝ: q̄ ē ɔ̄ galileā. Et
cū de naui egreſſus eēt ad trā: occurrit il
li vir q̄dā q̄ habebat demoniū iā tēporib⁹
multis: ⁊ veſtimēto nō īduebat: neq̄ in
domo manebat: ſed in monumentis. Js
vt vidit ieſum ꝓcidit an̄ illū: ⁊ exclamās
Mt.8.f. voce magna dixit. ¶ Quid mihi ⁊ tibi eſt
Mr.5.b. ieſu fili dei altiſſimi. Obſecro te: ne me tor
q̄as. Precipiebat eni ſpiritui immūdo vt
exiret ab hoie. Multis eni tpibus arripie
bat illū: ⁊ vinciebat catenis ⁊ ɔpedib⁹ cu
ſtoditus: ⁊ ruptis vinculis agebat a de-
Mr.5.b. monio in deſerta. ¶ Jnterrogauit aūt illū ie-
ſus dicēs. Qđ tibi nomē ē? At ille dixit.
Legio. Quia itrauerunt demonia multa
E in eū. Et rogauerunt illū: ne iperaret ill'
Mt.8.g. vt in abyſſum irent. ¶ Erat autē ibi grex
Mr.5.b. porcoꝝ multoꝝ paſcentiū in monte ⁊ ro-
gabant eū vt pmitteret eis i illos igredi
Et pmiſit illis. Exierunt ḡ demonia ab
hoie: ⁊ itrauerunt i porcos: ⁊ ipetu abijt
grex p preceps in ſtagnū: ⁊ ſuffocatus ē.
Mr.5.b. ¶ Quod vt viderunt factū q paſcebant fu
Job.10.c. gerunt. ⁊ nūciauerunt in ciuitatē ⁊ in vil
las. Exierunt aūt videre qđ factum eſt: ⁊
venerunt ad ieſū: ⁊ iuenerunt hoiem ſe
dentē a quo demonia exierant veſtitū: ac
ſana mēte ad pedes eius ⁊ timuerūt. Nū
ciauerunt autē illis ⁊ q viderāt quō ſan⁹
factus eſſet a legione. Et rogauerunt illū
ois multitudo geraſenoꝝ: vt diſcederet
Mr.5.c. ab ipſis: q: magno timore tenebāt. ¶ Jp
ſe autē aſcendens nauim reuerſus eſt. Et
F rogauit illum vir a quo demonia exierant
vt cum eo eſſet. Dimiſit autē eū ieſus di
cens. Redi in domum tuā: ⁊ narra quan
ta tibi fecit deus. Et abijt p vniuerſā ciui
Mat.9.d. tatē p̄dicans quāta illi feciſſet ieſus. ¶ Fa
mar.5.d. ctum eſt autē cum rediſſet ieſus: excepit il
Jo.4.g. lum turba. Erāt aūt oēs expectātes eum.
Et ecce venit vir cui nomen iayr⁹: ⁊ ipſe
p̄nceps ſynagoge erat ⁊ cecidit ad pedes
ieſu: rogās eum vt intraret in domū eius
q: vnica filia erat ei fere annoꝝ duodecī
⁊ hec moriebat. Et ɔ̄tigit dum iret: a tur
mat.9.d. bis cōprimebat. ¶ Et mulier q̄dam erat i
mar.5.d. fluxu ſanguīs ab annis duodecī: q̄ in me
dicos erogauerat oēm ſubſtātiā ſuā: nec ab
vllo potuit curari. Acceſſit retro ⁊ tetigit
fimbriam veſtimēti eius: ⁊ cōfeſtim ſtetit
fluxus ſanguinis ei⁹. Et ait ieſus. Quis
eſt q̄ me tetigit? Negantibus aūt oib⁹: di
xit ⁊ petrus ⁊ q cū illo erant. Preceptor
turbe te ɔprimunt ⁊ affligunt: ⁊ dicis q̄s
me tetigit. Et dixit ieſus. Tetigit me ali-
quis. Nā ⁊ ego noui vtutē de me exiſſe. B
Videns autē mulier q: nō latuit: tremēs
venit ⁊ ꝓcidit an̄ pedes ei⁹ ⁊ ob quā cām
tetigerit eū īdicauit corā oi populo: ⁊ quē
admodū confeſtim ſanata ſit. At iſte dixit
ei. ¶ Filia fides tua ſaluam te fecit. Vade mat.9.e.
in pace. Adhuc illo loquēte venit q̄dam mar.5.f.
ad p̄ncipē ſynagoge dicēs ei: q: mortua
eſt filia tua: noli vexare illum. Jeſus aūt
audito hoc vbo rn̄dit patri puelle. Noli
timere. Crede tm̄: ⁊ ſalua erit. Et cū ve
niſſet domū: nō pmiſit intrare ſecum quē
q̄ā niſi petꝝ ⁊ iacobū ⁊ iohānem: ⁊ prē
⁊ matrem puelle. Flebant aūt oēs ⁊ plāge
bant illā. At illi dixit. Nolite flere. ¶ Nō mat.9.e.
eſt mortua puella ſ3 dormit. Et deridebāt mar.5.d.
eū: ſciētes q: mortua eēt. Jpſe aūt tenēs Job.11.b.
manū ei⁹ clamauit dicens. Puella ſur- mat.9.e.
ge. Et reuerſus ē ſpūs eius: ⁊ ſurrexit cō mar.5.g.
tinuo. Et iuſſit illi dari mādūcare. Et ſtu
puerunt parentes eius q̄bus p̄cepit ne ali mar.5.g.
cui dicerent qđ factum erat. IX mat.10.a.

Conuocatis autē ieſus duodecī A
apoſtolis: dedit illis vtutem ⁊ po mar.6.b.
teſtatem ſuper oia demonia ⁊ vt mat.10.a.
lāguores curarent. Et miſit illos predica mar.3.c.
re regnum dei: ⁊ ſanare infirmos. ¶ Et mat.10.b.
ait ad illos. Nihil tuleritis i via: neq̄ v mar.6.b.
gam: neq̄ perā: neq̄ panē: neq̄ pecuniā
neq̄ duas tunicas hēatis. Et in quācūq̄
domū intraueritis ibi manete: ⁊ inde ne
exeatis. ¶ Et quicūq̄ non receperint vos mat.10.c.
exeuntes de ciuitate illa etiam puluerem mar.6.b.
pedū veſtroꝝ excutite i teſtimoniū ſupra Act.13.d.
illos. ¶ Egreſſi autē circuibant p caſtella mar.6.b.
euangelizantes ⁊ curātes vbiq̄. ¶ Audi mat.14.a.
uit autē herodes tetrarcha oia q̄ fiebant mar.6.b.
ab eo: ⁊ heſitabat eo q dicerēt a quibuſdā mat.14.a.
q: iohannes ſurrexit a mortuis a q̄buſdā mar.6.c.
vero q: helias apparuit: ab alijs autē q: B
propheta vnus de antiquis ſurrexit. Et ait
herodes. ¶ Johānē ego decollaui. Quis mar.6.c.
eſt autem iſte de quo ego talia audio? Et mar.6.d.
querebat videre eū. ¶ Et reuerſi apoſto mat.14.c.
li narrauerunt illi quecūq̄ fecerunt ¶ Et Jo.6.a.
aſſūptis illis ſeceſſit ſeorſū i locū deſertū q̄ ē
bethſaide. Quod cū cognouiſſent turbe

ſcente ſunt illum ⁊ excepit eos ⁊ loqueba
tur illis de regno dei. ⁊ eos q cura idige
bāt: ſanabat. ¶ Dies aūt cepit declinare.
Mt.14.c Et accedētes duodecim dixerunt illi. Di
Mar.6.c mitte turbas: vt euntes in caſtella villaſ
Jo.6.a q̄ circa ſunt diuertāt ⁊ īueniāt eſcas: q2
Mt.14.c hic i loco deſerto ſumus. Ait aūt ad illos
Mar.6.c ¶ Vos date illis mādu care. At illi dixe
Mt.14.d rūt. ¶ Nō ſunt nobis pluſq̄ quinq̄ panes
Mar.6.e ⁊ duo piſces: niſi forte nos eam⁹ ⁊ ema
Jo.6.a. mus in oēm hāc turbam eſcas. Erāt au
tē fere viri quinq̄ milia. Ait autē ad diſci
pulos ſuos. Facite illos diſcūbere p con
uiuia quinquagenos: ⁊ ita fecerūt. Et diſcū
Mt.14.d buerūt oēs. ¶ Acceptis aūt quinq̄ panib⁹
Mar.6.f ⁊ duobus piſcibus: reſpexit in celū ⁊ be
Jo.6.b. nedixit illis: ⁊ fregit ⁊ diſtribuit diſcipu
lis ſuis vt ponerēt ante turbas. Et mādu
cauerūt oēs: ⁊ ſaturati ſunt. Et ſublatum
C eſt qđ ſupfluit illis fragmentoꝝ cophini
Mt.16.d. duodecim. ¶ Et factum eſt cū ſolus eſſet
Mar.8.c orans erāt cū illo ⁊ diſcipuli: ⁊ interroga
uit illos dicēs. Quē me dicūt eſſe turbe.
At illi rñderunt ⁊ dixerūt. Johannē ba
ptiſtā: alij aūt heliam: alij vero q2 vn⁹ p
pheta de priorib⁹ ſurrexit. Dixit aūt illis
Vos aūt quē me eſſe dicitis. Rñdens ſi
Mt.16.e. mon petrus dixit. Chriſtū dei. ¶ At ille i
Mar.8.e crepans illos p̄cepit ne cui dicerent hoc:
Mt.16 c. dicens: ¶ q2 oportet filiū hois multa pati
Mar.8.f ⁊ reprobari a ſenioribus ⁊ pncipibus ſa
Mt.16.f cerdotū ⁊ ſcribis ⁊ occidi: ⁊ tertia die re
Mr.8.g. ſurgere. ¶ Dicebat autē ad oēs. Si quis
J.14.f vult poſt me venire: abneget ſemetipſū:
⁊ tollat crucē ſuā quotidie: ⁊ ſequat me
Qui enim voluerit aiam ſuā ſaluā facere
pdet illā. Nā q pdiderit aiam ſuā pp me
ſaluā faciet illā. Quid enī pficit hoi ſi lu
cret vniuerſū mundū: ſe aūt ipſū perdat
Mt.10.f. ⁊ detrimentū ſui faciat. ¶ Nā qui me eru
Mr.8.g buerit: ⁊ meos ſmones: hūc filius hois
D erubeſcet cū venerit in maieſtate ſua ⁊ pa
Mt.16.g tris ⁊ ſanctoꝝ angeloꝝ. ¶ Dico autē vob
Mar.9.a vere ſunt aliq hic ſtātes q non guſtabunt
Mt.17.a mortē donec videāt regnū dei. ¶ Factū
Mar.9.a ē aūt poſt hec verba fere dies octo ⁊ aſſū
pſit petrum: ⁊ iacobū: ⁊ iohannē: ⁊ aſcē
dit in montem vt oraret. Et facta eſt dū
oraret ſpecies vultus eius altera: ⁊ veſti
tus eius albus ⁊ refulgens. Et ecce duo
viri loquebant cū illo. Erant autē moy
ſes ⁊ helias viſi in maieſtate: ⁊ dicebāt ex
ceſſū ei⁹: quē completur⁹ erat in hieru
ſalē. ¶ Petrus vero ⁊ qui cū illo erāt: gra
uati erant ſomno. Et euigilātes viderūt
maieſtatē eius: ⁊ duos viros q ſtabāt cū
illo. Et factum eſt cū diſcederent ab illo:
ait petrus ad ieſum. Preceptor bonū eſt
nos hic eſſe: ⁊ faciamus tria tabernacula
vnum tibi: vnum moyſi: ⁊ vnum helie.
Neſciens qđ diceret. Hec aūt illo loquē
te facta eſt nubes ⁊ obumbrauit eos: ⁊ ti mt.3.g.2.
muerunt intrantibus illis in nubē. ¶ Et 7.b.mar.1
vox facta eſt de nube dicens. Hic eſt fili⁹ b.2.9.a Eſa
meus dilectus: ipſum audite. Et dum fie 42.a. Pet.1.
ret vox: inuentus eſt ieſus ſolus. ⁊ ipſi ta d.2.8.3.c
cuerunt: ⁊ nemini dixerunt in illis dieb⁹ mt.17.b E
que ex his q̄ viderant. Factū eſt aūt ī ſe mar.9.c
quenti die deſcendētibus illis de monte
occurrit illis turba multa. Et ecce vir de
turba exclamauit dicens. Magiſter ob
ſecro te: reſpice in filium meū: q2 vnicus
eſt mihi. Et ecce ſpūs apprehendit eū ⁊
ſubito clamat: ⁊ elidit ⁊ diſſipat eum cum
ſpuma: ⁊ vix diſcedit dilanians eum: Et
rogaui diſcipulos tuos vt eijcerent illum
⁊ non potuerunt. Reſpondens autem ie
ſus dixit. ¶ O generatio infidelis ⁊ per mt.17.e
uerſa: vſq̄quo ero apđ vos ⁊ patiar vos mar.9.
Adduc huc filium tuum. Et cum acce
deret: eliſit illum demonium ⁊ diſſipauit
Et increpauit ieſus ſpiritum immundum
⁊ ſanauit puerum: ⁊ reddidit illum patri
eius. Stupebant autē omnes in magni
tudine dei. Omnibuſq̄ mirantibus in
omnibus que faciebat: dixit ad diſcipulos
ſuos. Ponite vos in cordibus veſtris ſ
mones iſtos. ¶ Filius enim hominis fu mt.17.f.
turum eſt vt tradatur in manus hominū mar.9.
At illi ignorabant verbū iſtud. ⁊ erat ve f
latum ante eos vt non ſentirent illud: et
timebant eum interrogare de hoc verbo
¶ Intrauit autem cogitatio in eos: quis mt.18.a
eorum maior eſſet. At ieſus videns cogi mar.9.e
tationes cordis illorum apprehendit pue
rum: ⁊ ſtatuit illū ſecus ſe ⁊ ait illis. Qui
cunq̄ ſuſceperit puerum iſtum in nomi
ne meo. me recipit. Et quicunq̄ me re
ceperit recepit eum qui me miſit. Nam
qui minor eſt inter omnes vos: hic ma
ior eſt. ¶ Reſpondens autē iohannes di mar.9.f
xit. Preceptor vidimus quēdam i noie

tuo eijciētē demonia ⁊ ꝓhibuimus eū:
q2 nō ſequit̃ nobiſcū. Et ait ad illos ieſus
Nolite ꝓhibere. Qui.n.nō ē aduerſum
vos ꝓ vobis ē. Factū eſt autē dū cōplerē
tur dies aſſūptionis eius: ⁊ ipſe faciē ſuā
firmauit vt iret in hierl'm. Et miſit nunci
os añ ↄſpectū ſuū: ⁊ euntes itrauerunt in
ciuitatē ſamaritanoꝝ vt pararent illi. Et
nō receperunt eum: q2 facies eius erat eun
tis hierl'm. Cū vidiſſent aūt diſcipuli eius
B iacobus ⁊ iohānes dixerunt. Dñe vis di
cimus vt ignis deſcēdat d̾ celo: ⁊ ↄſumat
illos. Et ↄuerſus icrepauit illos dicens.
Mt.18.b. Neſcitis cuius ſpūs eſtis. ¶ Filius hoīs
nō venit aīas ꝑdere ſed ſaluare. Et abie
Mat.8.d. runt in aliud caſtellū. ¶ Factū ē aūt ābulā
tibus illis in via: dixit qdā ad illū. Seqr
te q̄cunq3 ieris. Dixit illi ieſus. Vulpes
3.Re.19. foueas habēt: ⁊ volucres celi nidos. ¶ Fi
Mat.8.d lius autē hoīs nō h3 vbi caput ſuū reclinet
Mat.8.c. Ait aūt ad alterū. ¶ Seqre me. Ille autē
dixit. Dñe ꝑmitte mihi p̄mū ire: ⁊ ſepe
lire p̄rem meū. Dixitq3 ei ieſus. Sine vt
mortui ſepeliant mortuos ſuos: tu aūt va
de ⁊ annuncia regnum dei. Et ait alter.
Sequar te dñe: ſed ꝑmitte mihi primū re
nunciare his q domi ſunt. Ait ad illū ie
ſus. Nemo mittēs manū ſuā ad aratrum
⁊ aſpiciēs retro: aptus eſt regno dei. X
A Poſt hec aūt deſignauit dñs ⁊ ali
os ſeptuagitaduos: ⁊ miſit illos
binos añ faciē ſuā in oēm ciuita
tem ⁊ locū quo erat ipſe venturus. Et di
Mt.9.g. cebat illis. ¶ Meſſis qdē3 multa: operarij
B aūt pauci. Rogate ḡ dñm meſſis vt mit
Mt.10.c. tat oparios in meſſē ſuā. ¶ Ite: ecce ego
mitto vos ſicut agnos iter lupos. Nolite
portare ſacculum neq3 perā neq3 calcia
menta: ⁊ neminē per viam ſalutaueritis.
Mt.10.b ¶ In quācunq3 domū intraueritis p̄mū
Mr.6.b. dicite pax huic domui: ⁊ ſi ibi fuerit filius
pacis: reqeſcet ſup illū pax vr̃a: ſin autem
ad vos reuertet̃. In eadē autē domo ma
E nete: edentes ⁊ bibentes q̄ apud illos ſūt
Mt.10.b ¶ Dignus eſt.n.operarius mercede ſua
⁊.20.b. Nolite trāſire de domo in domū. Et in
quācunq3 ciuitatē itraueritis ⁊ ſuſceperit
D vos māducate q̄ apponunt̃ vobis: ⁊ cu
Mt.10.b. rate īfirmos q in illa ſunt. ¶ Et dicite illis:
Mr.16.f. approꝑinqbit in vos regnū dei. In quā
cunq3 aūt ciuitatē itraueritis ⁊ nō ſuſcepe
rint vos: exeuntes in plateas eius dicite.

Etiā puluerē q adheſit nobis de ciuitate
vr̃a extergimus i vos. Tñ hoc ſcitote q2
appropinqbit regnū dei. Dico vobis: q2
ſodomis in die illa remiſſius erit q̄3 illi ci
uitati. Ve tibi corozaim ve tibi bethſaida Mt.11.c.
q2 ſi in tyro ⁊ ſidone facte fuiſſent v̾tutes E
q̄ facte ſunt in vobis olim in cilicio ⁊ cine
re ſedentes penitērent. Verūm tyro ⁊ ſi
doni remiſſius erit iudicio q̄3 vobis. Et
tu capharnaum vſq3 ad celū exaltata vſq3
ad īfernum demergeris. ¶ Qui vos au Mt.10.g.⁊
dit me audit: ⁊ q vos ſpernit me ſpernit. 18.a. Joh.
Qui autē me ſpernit: ſpnit eum qui miſit 14.c.
me. Reuerſi ſunt aūt ſeptuagintaduo cū
gaudio dicentes. Dñe etiā demonia ſub
ijciunt̃ nobis in noīe tuo. Et ait illis. Vi
debā ſathanā ſicut fulgur de celo cadentē.
¶ Ecce dedi vobis ꝑtātem calcandi ſupra Mr.16.g
ſerpentes ⁊ ſcorpiones ⁊ ſup oēm virtu F
tē inimici: ⁊ nihil vobis nocebit. Verūm
in hoc nolite gaudere: q2 ſpūs vobis ſub
ijciunt̃: gaudete autē q noīa vr̃a ſcripta
ſunt in celis. In ipſa hora exultauit i ſpū
ſcō: ⁊ dixit. ¶ Cōfiteor tibi dñe p̄r celi ⁊ Mt.11.f.
terre: q abſcōdiſti hec a ſapiētibus ⁊ pru
dētibus ⁊ reuelaſti ea paruulis. Etiā pater
qm̄ ſic placuit añ te. ¶ Oia mihi tradita ſūt Mt.11.g.
a patre meo. Et nemo ſcit qs ſit filius niſi Jo.16.c.
pater: ⁊ qs ſit p̄r niſi filius ⁊ cui voluerit
filius reuelare. Et ↄuerſus ad diſcipulos
ſuos dixit. ¶ Beati oculi q vident q̄ vos Mt.13.b
videtis. Dico.n. vobis: q multi ꝓphete
⁊ reges voluerunt videre q̄ vos videtis
⁊ nō viderunt: ⁊ audire q̄ auditis ⁊ non
audierunt. ¶ Et ecce qdam legiſꝑitus ſur Mt.22.f
rexit tēptans illum ⁊ dicēs. magiſter: qd Mr.12.c
faciendo vitā eternā poſſ. debo. At ille di B
xit ad eum. In lege qd ſcriptū eſt. Quō
legis. ¶ Ille rūdens dixit. Diliges dñm Mt.22.f.
deum tuum ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa Mr.12.c.
tua: ⁊ ex oībus viribus tuis: ⁊ ex oī mēte Deutro.6.
tua: ⁊ ꝓximū tuū ſicut teipſū. Dixitq3 Ro.13.c.
illi. Recte reſpondiſti. Hoc fac ⁊ viues. Ja.2.b.
¶ Ille autē volens iuſtificare ſeipſū dixit J.16.d.
ad ieſum. Et qs eſt meus ꝓximus. Su
ſpiciens autē ieſus dixit. Ho qdā deſcē
debat ab hierl'm i hiericho ⁊ icidit in latro
nes: q ēt diſpoliauerunt eū: ⁊ plagis ipo
ſitis abierūt ſemiuiuo relicto. Accidit aūt
vt ſacerdos qdam deſcenderet eadē via ⁊
viſo illo p̄teriuit. Similiter ⁊ leuita: cum
eſſet ſecus locū: ⁊ videret eū ꝑtranſijt. Sa

maritanus aūt qdā iter faciēs venit ſecus
eū: ⁊ vidēs eū miſericordia motus ē. Et
appropiās alligauit vulnera eiꝰ infundēs
oleū ⁊ vinū: ⁊ ipōnēs illū in iumentū ſuū
duxit in ſtabulū: ⁊ curā eius egit. Et alia
die ꝓtulit duos denarios: ⁊ dedit ſtabula
rio: ⁊ ait: Curā illius habe: ⁊ qđcūqꝫ ſu
pererogaueris ego cū rediero reddā tibi.
Quis hoꝝ triū vr̄ tibi ꝓximus fuiſſe il
li q incidit in latrones. At ille dixit. Qui fe
cit miſericordiam in illū. Et ait illi ieſus.
Uade ⁊ tu fac ſimiliť. Factū ē autē dum
irent: ⁊ ipſe intrauit in qđdā caſtellū ⁊ mu
lier qđā martha noīe excepit illum in do
mū ſuā: ⁊ huic erat ſoror noīe maria.
Que etiā ſedes ſecus pedes dn̄i audiebat
verbū illius: martha autē ſatagebat circa
frequēs miſteriū. Que ſtetit ⁊ ait. Dn̄e
nō eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliquit me ſo
lā miniſtrare. Dic ġ illi vt me adiuuet. Et
rn̄dēs dixit illi dn̄s. Martha martha ſol
licita es: ⁊ turbaris erga plurima. ¶ Por
ro vnum ē neceſſarium. maria optimam
partē elegit q̄ non auferet̄ ab ea. XI

Et factū eſt cum eēt in quodā loco
A orās: vt ceſſauit: dixit vnus ex di
ſcipulis eius ad eum. Dn̄e doce
nos orare ſicut docuit iohānes diſcipulos
mat.6.c. ſuos. Et ait illis. ¶ Cū oratis dicite. Pr̄
Ro.8.d. ſcificet̄ nomē tuum. adueniat regnū tuū
panē nr̄m q̄tidianum da nobis hodie. ⁊
dimitte nobis pctā noſtra: ſiqdem ⁊ nos
dimittimus debitoribꝰ noſtris: ⁊ ne nos
inducas in tēptationem. Et ait ad illos.
Quis veſtrum habebit amicum ⁊ ibit ad
illū media nocte: ⁊ dicet illi: amice commo
da mihi tres panes: qm̄ amicus meus ve
nit de via ad me: ⁊ nō habeo qđ ponā an̄
illum: ⁊ ille deintus reſpōdens dicat: no/
li mihi moleſtus eſſe iam hoſtiū clauſū ē
Job.19. ⁊ pueri mei mecū ſunt i cubili: nō poſſū
Eſa.8. ſurgere ⁊ dare tibi. Et ille ſi pſeuerauerit
B pulſans dico vobis: ⁊ ſi nō dabit illi ſur/
gens eo q amicus eius ſit: ꝓpter iprobi/
tatem tn̄ eius ſurget ⁊ dabit illi q̄tquot hꝫ
mat.7.b. neceſſarios. Et dico ego vobis. ¶ Petite
Ja.1.a. ⁊ dabit̄ vobis: q̄rite ⁊ inuenietis: pulſate ⁊
Job.16.f. aperiet̄ vobis. ¶ Oīs eni q petit accipit ⁊
q querit inuenit: ⁊ pulſanti aperiet̄. Quis
autē ex vobis patrē petit panē nunqd la/
pidē dabit illi. Aut piſcē: nunqd ꝓ piſce
ſerpentem dabit illi. Aut ſi petierit ouum

nunquid porriget illi ſcorpionē. Si ergo
vos cum ſitis mali noſtis bona data dare
filijs vr̄is quāto magis pr̄ veſter celeſtis
de celo dabit ſpm̄ bonū petētibꝰ ſe. ¶ Et mt.9.f.
erat eijciēs demonium ⁊ illud erat mutū: ⁊.12.c.
⁊ cū eieciſſet demoniū locutus ē mutus ⁊ mat.12.c.
admirate ſunt turbe. ¶ Quidā autē ex hiſ mar.3.e.
dixerunt. In beelzebub pn̄cipe demonio mat.12.c.
rū eijcit demonium. ¶ Et alij tēptantes ſi C
gnum de celo q̄rebant ab eo. Ipſe autem
vt vidit cogitationes eoꝝ dixit eis. ¶ O ē mat.12.d.
regnum i ſe diuiſum deſolabit̄. ⁊ domus mar.3.f.
ſupra domum cadet. Si aūt ⁊ ſathanas i
ſeipm̄ diuiſus ē: quō ſtabit regnū eius. qꝛ
dicitis in beelzebub me eijcere demonia.
Si autē ego in beelzebub eijcio demōia.
filij vr̄i in q eijciūt. Ideo ipſi iudices vr̄i
erunt. Porro ſi in digito dei eijcio demo
nia ꝓfecto peruenit i vos regnum dei. Cū
fortis armatus cuſtodit atrium ſuū: i pace
ſunt ea q̄ poſſidet. Si autē fortior eo ſup/
ueniēs vicerit eū: vniuerſa arma eiꝰ au
feret in qbus ꝯfidebat. ⁊ ſpolia eiꝰ diſtri/
buet. Qui nō eſt mecum ꝯ me ē: ⁊ q non
colligit mecum diſpgit. ¶ Cum immunduſ mat.12.f.
ſpūs exierit de hoīe ambulat ꝑ loca ināquo
ſa q̄rens requiem: ⁊ nō inueniēs dicit. Re/
uertar in domum meā vn̄ exiui. Et cum
venerit inuenit eā ſcopis mundatam. Tūc D
vadit ⁊ aſſumit ſeptē alios ſpūs ſecum ne
quiores ſe: ⁊ ingreſſi hītant ibi. Et fiunt no/
uiſſima hoīs illius peiora pꝛioribꝰ. Factū
ē autē cum hec diceret: extollens vocē q̄
dā mulier de turba dixit illi. Beatus vē
ter qui te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti. At ille
dixit. Quinimmo beati q audiunt vbū dei
⁊ cuſtodiunt illud. Turbis autē cōcurren
tibus cepit dicere. ¶ Generatio hec gene mat.12.f.
ratio nequam ē: ſignum q̄rit: ⁊ ſignū nō mar.8.c.
dabit̄ ei niſi ſignum ione. Nam ſicut fuit
ionas ſignū niniuitis: ita erit ⁊ filiꝰ hoīs
generationi iſti. ¶ Regina auſtri ſurget i 3.Reg.10.
iudicio cum viris generatōis huius ⁊ cō 2.Paral.9.
dēnabit illos: qꝛ venit a finibus t̄re audi
re ſapientiam ſalomonis. Et ecce pluſqꝫ
ſalomon hic. ¶ Uiri niniuite ſurgent i iu Jone.3.
dicio cum generatiōe hac ⁊ cōdemnabūt mat.12.f.
illam: qꝛ pniam egerunt in pdicatōe ione E
Et ecce pluſqꝫ iona hic. ¶ Nemo lucernā ſ.8.c.
accendit ⁊ in abſcondito ponit neqꝫ ſub mat.5.b.
modio ſed ſupra candelabꝛū: vt q ingredi mar.4.d.
unt̄ lumen videāt. ¶ Lucerna corpis tui mat.6.c.

ē oculus tuꝰ. Si oculus tuꝰ fuerit ſimplex
totū corpus tuū lucidū erit: ſi aūt nequā fue
rit etiā corpus tuū tenebroſum erit. Vi/
de ergo ne lumē qđ in te ē tenebre ſint. Si ergo
corpꝰ tuū totū lucidū fuerit nō habēs ali/
quā partem tenebrarū: erit lucidū totū. Et
ſicut lucerna fulgoris illuminabit te. Et
F cū loqueret rogauit illū quidā phariſeꝰ ut
prāderet apud ſe. Jeſꝰ aūt ingreſſus re/
cubuit. Phariſeus aūt cepit intra ſe repu/
Mt.23.c. tās dicere: quare non baptizatus eſſet āte
prādiū. Et ait dñs ad illum. ¶ Nūc vos
phariſei qđ de foris ē calicis ⁊ catini mū/
datis: qđ autē intꝰ ē veſtrū plenū ē rapi/
na ⁊ iniquitate. Stulte: nonne q fecit qđ de
foris ē: etiā id qđ de intus ē fecit. Verū/
Mt.23.d. tamē qđ ſupeſt date elemoſynā. ⁊ ecce oīa
mūda ſūt vobis. ¶ Sed ve vobis phariſe/
is qui decimatis mentā ⁊ rutam et omne
olus ⁊ preteritis iudiciū ⁊ charitatē dei.
Hec aūt oportuit facere: ⁊ illa nō omitte
Mt.23.b. re. ¶ Ve vobis phariſeis: qui diligitis p̄
mas cathedras in ſynagogis: et ſalutati/
Mt.23.c. ones i foro. ¶ Ve vobis qr eſtis vt monu
mēta q non parēt: ⁊ homines ābulantes
B ſupra neſciūt. Reſpōdēs aūt qdā ex legiſ
Mt.23.a. peritis ait illi. magiſter hec dicēs etiā ꝯtu
meliā nobis facis. At ille ait. ¶ Et vobis le
giſpitis ve qr oneratis hoīes oneribus q
portare nō poſſunt: ⁊ ipſi vno digito vro
nō tāgitis ſarcinas. Ve vobis qui edificatis
monumēta ꝓphetarū: patres aūt veſtri oc
ciderūt illos. Profecto teſtificamini qꝫ cō
ſentitis operibus patrū vrorū: qm qdē ip
ſi eos occiderūt: vos aūt edificatis eorū ſe
pulchra. Propterea ⁊ ſapientia dei dixit.
Mt.23.f. ¶ mittā ad illos ꝓphetas ⁊ apłos: ⁊ ex il
lis occidēt ⁊ pſequēt: ut inquirat ſanguiſ
oiū ꝓphetarū q effuſus ē a conſtitutione
mūdi a generatione iſta: a ſanguine abel
vſqꝫ ad ſāguinē zacharie q periit inter al
tare ⁊ edem. Ita dico vobis: requiret ab
Mt.23.b. hac generatione. ¶ Ve vobis legiſperitis q
tuliſtis clauē ſcientie: ipſi nō introiſtis: ⁊
eos q introibāt ꝓhibuiſtis. Cū aūt hec ad
illos diceret: ceperunt phariſei ⁊ legiſpiti
Act.23.a. grauiter inſiſtere: ⁊ os eius opprimere
de multis inſidiantes ei: ⁊ qrentes aliqd ca
pere de ore eiꝰ ut accuſarent eum. XII
Multis aūt turbis ꝯcurrētibꝰ ita ut
A. ſe inuicē ꝯculcarent: cepit dicere
Mt.16.b ad diſcipulos ſuos. ¶ Attendite a
fermēto phariſeorū qđ ē hypocriſis. ¶ Ni Mr.8.c.
hil enim opertū ē qđ nō reueletur: neqꝫ abſcō/ Mt.10.e.
ditū qđ nō ſciatur. ¶ Quoniā que in tenebris Mr.4.d.
dixiſtis i lumie dicētur: ⁊ qđ in aure locuti Mt.12.c.
eſtis i cubiculis p̄dicabit i tectis. Dico aūt
vobis amicis meis ne terreamini ab his
q occidūt corpꝰ: ⁊ poſt hec nō hñt amplꝰ
qd faciāt. ¶ Oſtēdā aūt vobis quē timea Mt.10.c.
tis. Timete eū q poſtq̄ occiderit hꝫ p̄tatē
mittere i gehēnā. Ita dico vobis hunc ti
mete. ¶ Nōne quinqꝫ paſſeres veneunt di Mt.10.f.
pōdio: ⁊ vnꝰ ex illis nō eſt in obliuiōe co
rā deo. ¶ Sꝫ ⁊ capilli capitis vri oēs nūc Mt.10.f.
rati ſūt. Nolite ergo timere: multis paſſeribꝰ B
pluris eſtis vos. ¶ Dico aūt vobis oīs q Mt.10.f.
cūqꝫ cōfeſſus fuerit me corā hoībus: ⁊ Mr.8.g.
filiꝰ hoīs cōfitebit illum corā āgelis dei. Mt.10.f.
¶ Qui aūt negauerit me corā hoībus: ne Mr.12.d.
gabit corā angelis dei. ¶ Et oīs qui dicit Mr.3.g
verbū in filiū hoīs remittet illi: ei aūt qui i Mt.10.d.
ſpm̄ ſcm̄ blaſphemauerit non remittetur.
¶ Cū aūt inducēt vos in ſynagogas ⁊ ad Mr.13.c.
magiſtratus ⁊ p̄tātes nolite ſolliciti eē qlit
aut qd reſpōdeatis aut qd dicatis. Spūs
.n. ſcūs docebit vos i ipa hora qd oporteat
vos dicē. Ait aūt ei qdā d turba. Magiſt
dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē
At ille dixit ei. Homo: qs me cōſtituit Exo.2.
iudicem aut diuiſorē ſupra vos? Dixitqꝫ Act.7.b.
ad illos. Videte ⁊ cauete ab oi auaritia qr
non in abūdātia cuiuſqꝫ vita eiꝰ eſt ex his C
q poſſidet. Dixit aūt ſimilitudinē ad illos di
cēs. Hoīs cuiuſdā diuitis vberes fructus a
ger attulit ⁊ cogitabat intra ſe dicēs: Quid
faciā qr nō habeo q̄ cōgregē fructꝰ meos
Et dixit. Hoc faciam. ¶ Deſtruā horrea Ecle.5.
mea: ⁊ maiora faciā: ⁊ illuc ꝯgregabo oīa
q̄ nata ſunt mihi ⁊ bona mea: ⁊ dicā aīe
mee. Aīa habes multa bona poſita in an
nos plurimos: reqeſce comede: bibe: epu
lare. Dixit autē illi deus. Stulte hac no/
cte aīam tuā repetunt a te. Que autē pa/
raſti cuius erunt. Sic ē q ſibi theſaurizat
⁊ nō ē in deum diues. Dixitqꝫ ad diſcipu
los ſuos. ¶ Ideo dico vobis. Nolite ſolli Mt.6.c.
citi eſſe aīe vre qd manducetis neqꝫ corpo Ro.12.c.
ri qd induamini. Aīa plus ē qꝫ eſca ⁊ cor/ i.Pe.5.c.
pus plusqꝫ veſtimentū. Conſiderate cor/ D
uos: qr nō ſemināt neqꝫ metunt qbus nō
ē cellarium neqꝫ horreū ⁊ deus paſcit illos
Quātomagis vos pluris eſtis illis. Quis
autē vrm cogitādo pōt adiicere ad ſtatu/

ram ſuã cubitum vnũ. Si ergo neqꝫ qđ mi/
Mt.6.f. nimũ: ſt poteſtis: qđ de ceteris ſolliciti eſtis
¶ Cõſiderate lilia quõ creſcunt. Nõ labo
rant neqꝫ nent. Dico aũt vobis: nec ſalo
mon in oi gloria ſua veſtiebat ſicut vnũ
ex iſtis. Si autẽ fenũ qđ hodie ẽ in agro:
⁊ cras in clibanũ mittit deꝰ ſic veſtit: quã
tomagis vos puſille fidei. Et vos nolite
querere qđ mãducetis: aut qđ bibatis: ⁊ no
lite in ſublime tolli. Hec aũt oẽs gentes
mundi querunt. Pr aũt vr ſcit quõ his idi
Mt.6.g. getis. ¶ Verũtñ querite pmum regnũ dei ⁊
iuſticiam eius: ⁊ hec oĩa adijcient vobis
Nolite timere puſillus grex: qꝛ cõplacuit
Mt.19.c. patri vr̃o dare vobis regnũ. ¶ Vẽdite que
Mr.10.c. poſſidetis: ⁊ date elemoſynã. ¶ Facite vo
Mt.6.d. bis ſacculos q nõ veteraſcunt: theſaurũ
nõ deficientẽ in celis. Quo fur nõ appro
Mat.6.c. piat: neqꝫ tinea corrũpit. ¶ Vbi.n. theſau
E rus vr̃ eſt: ibi ⁊ cor veſtrũ erit. Sint lũbi
veſtri pcincti ⁊ lucerne ardentes in mani
bus veſtris: ⁊ vos ſiles hoibus expectã/
tibus dñm ſuũ quõ reuertat a nuptijs: vt
cum venerit ⁊ pulſauerit cõfeſtim apiẽt ei
Mt.24.g ¶ Beati ſerui illi: quos cum venerit dñs in
uenerit vigilantes. Amen dico vobis qꝛ
pcinget ſe ⁊ faciet illos diſcũbere: ⁊ tranſi
ens miniſtrabit illis. Et ſi venerit in ſcđa
vigilia: ⁊ ſi in tertia vigilia venerit ⁊ ita
inuenerit: beati ſunt ſerui illi. ¶ Hoc autẽ ſci
Mt.24.f. tote: quõ ſi ſciret prſamilias qua hora fur ve
mr.13.g. niret: vigilaret vtiqꝫ: ⁊ non ſineret pfodi
domũ ſuã. Et vos eſtote parati: qꝛ qua hora nõ
putatis filius hois veniet. Ait autẽ ei pe/
trus. Dñe ad nos dicis hanc parabolã
an ⁊ ad omnes. Dixit autẽ dñs. ¶ Quis
Mt.24.g. putas eſt fidelis diſpẽſator ⁊ prudẽs quẽ
conſtituit dominus ſupra familiam ſuam
vt det illis in tempore tritici menſurã:
F Beatus ille ſeruus quem cũ venerit dñs
inuenerit ita facientẽ. Vere dico vobis:
quõ ſupra omnia que poſſidet cõſtituet illũ
Quod ſi dixerit ſeruus ille in corde ſuo:
morã facit dñs meus venire ⁊ ceperit pcu/
tere ſeruos ⁊ ancillas: ⁊ edere ⁊ bibere ⁊
inebriari: veniet dñs ſerui illius in die qua
non ſperet ⁊ hora qua neſcit: ⁊ diuidet eũ
partemqꝫ eius cum infidelibus ponet.
Jac.4.d. ¶ Ille autẽ ſeruus qui cognouit volũtatẽ
dñi ſui: ⁊ nõ ſe pparauit: ⁊ nõ fecit ſecũdũ
Oſee.4. voluntatẽ eius vapulabit multis. ¶ Qui aũt
nõ cognouit ⁊ fecit digna plagis vapula/
bit paucis. Omni autem cui multũ datum ẽ
multum queretur ab eo: ⁊ cui cõmẽdauerunt
multum plus petent ab eo. Ignem veni
mittere in terrã: ⁊ qđ volo niſi vt accendatur
Baptiſmo aũt habeo baptiçari: ⁊ quõ coar/ B
ctor vſqꝫ dũ pficiatur. ¶ Putatis qꝛ pacẽ ve mat.10.f.
ni mittere in terrã? Nõ dico vobis ſꝫ ſepa/
tionẽ. Erũt.n. ex hoc quinqꝫ in domo vna di
uiſi tres in duos ⁊ duo in tres diuidentur:
pr in filiũ: ⁊ filius i prem ſuũ: mr in filiã
⁊ filia in mrem: ſocrus in nurũ ſuã: ⁊ nu/
rus in ſocrũ ſuam. ¶ Dicebat autẽ ad tur/ mat.16.a.
bas. Cũ videritis nubẽ orientẽ ab occa/
ſu: ſtatim dicitis nimbꝰ venit ⁊ ita fit: ⁊ cũ
auſtrũ flantẽ: dicitis qꝛ eſtus erit ⁊ fit. Hy
pocrite faciẽ celi ⁊ terre noſtis pbare hoc aũt
tempus quõ non pbatis. Quid autẽ ⁊ a
vobiſipſis nõ iudicatis qđ iuſtũ eſt. Cũ
autẽ vadis cũ aduerſario tuo ad pricipẽ
i via da operam liberari ab illo: ne forte tra
hat te ad iudicem ⁊ iudex tradat te exacto
ri: ⁊ exactor mittat te in carcerẽ. ¶ Dico ti mat.5.d.
bi: nõ exies inde donec etiã nouiſſimum ⁊.18.g.
minutum reddas. XIII A

Aderãt autẽ quidam i ipſo tpe nũ
ciantes illi de galileis: quorũ ſan/
guinem pilatus miſcuit cum ſacri
ficijs eorũ. Et rñdens dixit illis. Putatis
qꝛ hi galilei pre oibus galileis peiores fue/
rint: qꝛ talia paſſi ſunt? ¶ Nõ dico vobis mat.4.c.
ſꝫ niſi penitentiam habueritis: oẽs ſimr peribitis ſicẽ mar.1.c. Ac.
illi decẽ ⁊ octo ⁊ ſupra quos cecidit turris in 2.d.⁊.3.d.
ſyloe ⁊ occidit eos. Putatis qꝛ ⁊ ipſi debi Apoc.2.d.
tores fuerint pter oẽs hoies habitantes i
hierlm. ¶ Nõ dico vobis: ſed ſi non peni Ezech.18.
tentiã habueritis: oẽs ſimr peribitis. Dice/ Ecc.17. A.
bat autẽ ⁊ hanc ſimilitudinẽ. Arborẽ fici ha 3.d.
bebat quidam plantatam in vinea ſua ⁊ ve B
nit querens fructũ in illa ⁊ nõ inuenit. Di/
xit aũt ad cultorẽ vinee. ¶ Ecce ãni tres ſunt mat.21.e.
ex quo venio querẽs fructũ i ficulnea hac ⁊ nõ mar.11.c.
inuenio. Succide ergo illã. Vt qđ etiam terrã Daniel. 4.
occupat At ille rñdens dixit illi. Domine
dimitte illam ⁊ hoc anno vſqꝫ dum fodiam
circa illam ⁊ mittam ſtercora ⁊ ſi quidem fece
rit fructũ: ſin autẽ in futurũ ſuccides eam.
¶ Erat aũt docens i ſynagoga eorũ ſabba mat.9.b.
tis. Et ecce mulier que habebat ſpiritũ infir mar.5.a.
mitatis annis decẽ ⁊ octo ⁊ erat inclinata j.14.a.
nec omnino poterat ſurſum reſpicere. Quã C
cum videret Iheſus vocauit eam ad ſe ⁊
ait illi. Mulier dimiſſa es ab infirmitate

Mat.9.b tua. ¶ Et impoſuit illi manus. ⁊ ꝯfeſtim
Mar.5.d erecta eſt: ⁊ glorificabat deum. Reſpon/
ſ.6.a. dens autē archiſynagogus indignans:
quia ſabbatis curaſſet ieſus. dicebat tur/
be. Sex dies ſunt in quibus oportet ope/
rari. In his ergo venite ⁊ curamini: ⁊ nō
in die ſabbati. Reſpondens autem ad il
lum dñs dixit. Hypocrite vnuſquiſqꝫ vrꝫ
D ſabbato non ſoluit bouem ſuuꝫ aut aſinū
a pſepio ⁊ ducit adaquare. Hanc autem
filiam abrae quam alligauit ſathanas ec/
ce decem ⁊ octo annis non oportuit ſolui
a vinculo iſto die ſabbati. Et hec cum di
ceret erubeſcebāt oēs aduerſarij ei⁹ ⁊ oīs
ppl's gaudebat i vniuerſis q̄glorioſe fie
bāt ab eo. Dicebat ergo Cui ſimile eſt re
Mt.13.d. gnū dei: ⁊ cui ſimile eſtimabo illō. ¶ Si/
Mar.4.f mile eſt grano ſynapis qd̕ acceptū homo
miſit in hortū ſuū: ⁊ creuit: ⁊ factum eſt i
arborem magnā ⁊ volucres celi reqeue/
rūt in ramis eius. Et iterꝫ dixit. Cui ſimi
Mt.13.d le eſtimabo regnū dei. ¶ Sil'e eſt fermen
E to qd̕ acceptū mulier abſcondit in farine
Mt.9.g. ſata tria: donec fermētaret totū. ¶ Et ibat
per ciuitates ⁊ caſtella docēs. ⁊ iter faciēſ
in irl'm. Ait autē illi qdam. Dñe ſi pauci
ſunt q ſaluant. Ipe autem dixit ad illos.
Mt.7.c. ¶ Cōtendite intrare p anguſtā portā: qa
Iob.7.c. multi dico vobis q̄rūt intrare ⁊ nō po/
tuerūt. Cū aūt intrauerit pater familias ⁊
clauſerit oſtiū: icipietis foris ſtare: ⁊ pul/
ſare ad oſtiū dicentes dñe aperi nobis: et
Mt.7.e. rñdens dicet vobis. ¶ Neſcio vos vnde
⁊.25.b. ſitis. Tūc incipietis dicere. Mādcauī/
F mus corā te ⁊ bibimus: ⁊ in plateis nr̄is
docuiſti. Et dicet vobis. Neſcio vos vn
Mt.7.f. de ſitis. ¶ Diſcedite a me oēs operij iniq
⁊.25.g tatis. ¶ Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium
Mt.8.c. cū videritis abrahā ⁊ iſaac ⁊ iacob ⁊ oēs
ꝓphetas in regno dei. vos autē expelli
Mt.8.c foras. ¶ Et venient ab oriente ⁊ occidente
⁊ aqlone ⁊ auſtro: ⁊ accumbēt in regno
Mt.19.g dei. ¶ Et ecce ſunt nouiſſimi q erāt pri
Mr.10.c mi: et ſunt pmi q erāt nouiſſimi. In ipſa
B die acceſſerunt qdam phariſeoꝝ dicētes
illi. Exi et vade hic: q2 herodes vult te oc
cidere. Et ait illis. Ite et dicite vulpi illi
Ecce eijcio demonia et ſanitates perficio
hodie et cras. et tertia die cōſumor. Ve/
rūtū oportet me hodie et cras et ſequenti
die ambulare: q2 nō capit ꝓphetam peri
Mt.23.g re extra hieruſalē. ¶ Hierl'm hierl'm que

occidis ꝓphetas et lapidas eos q mittun
tur ad te. Quoties volui ꝯgregare filios
tuos quēadmodū auis nidum ſuum ſub
pēnis. ⁊ noluiſti. Ecce relinquet vobis do
mus veſtra deſerta. Dico autē vobis: q2
nō videbitis me donec veniat cū dicetis: A
būdictus q venit in noīe dñi. XIIII
ET factū eſt cuꝫ introiſſet ieſus in
domū cuiuſdā pncipis phariſeo
rū ſabbato māducare panē et ipi
obſeruabant eum. Et ecce homo qdā hy
dropicus erat añ illum. Et rñdens ieſus. Mt.12.b.
dixit ad legiſperitos et phariſeos dicens Mr.3.a.
¶ Si licet ſabbato curare. At illi tacuerūt. ſ.6.b.
Ipſe vero apprehenſum ſanauit eum ac ſ.13.c.
dimiſit. Et reſpondens ad illos dixit. B
¶ Cuius veſtrum aſinus aut bos in pu/
teum cadet et nō cōtinuo extrahet illū die
ſabbati. Et non poterant ad hec rñdere
illi. ¶ Dicebat autē ⁊ ad inuitatos parabo Mt.23.b
lam. intendens quō accubitus eligerēnt: Mr.12.g
dicens ad illos. Cum inuitat⁹ fueris ad
nuptias nō diſcumbas in primo loco: ne
forte honoratior te ſit inuitatus ab illo: et
veniēs is q te ⁊ illum vocauit: dicat tibi:
dā huic locum: ⁊ tunc incipias cum rubo
re nouiſſimū locū tenere. Sed cum voca
tus fueris: vade ⁊ recumbe in nouiſſimo lo/
co: vt cum venerit q te inuitauit dicat tibi E
Amice aſcende ſuperius. Tunc erit tibi
gl'ia corā ſil' diſcūbētib⁹: ¶ q2 oīs q ſe exal Mt.23.b
tat hūiliabit: ⁊ q ſe hūiliat exaltabit. Dice Ja.4.c.
bat aūt ⁊ ei qui ſe inuitauerat. Cū facis prā
diū aut cenam: noli vocare amicos tuos:
neqꝫ frēs tuos: neqꝫ cognatos: neqꝫ vi
cinos: neqꝫ diuites: ne forte ⁊ ipi te rein/
uitēt ⁊ fiat tibi retributio ¶ Sed cū facis Tobie.4
cōuiuiū voca paupes debiles claudos et
cecos ⁊ beatus eris: q2 nō hñt retribuere
tibi. Retribuetur eniꝫ tibi in reſurrectio
ne iuſtoꝝ. Hec cuꝫ audiſſet quidā de ſil' D
diſcūbētibus dixit illi. ¶ Beatus qui mā Pē.77.
ducabit panē i regno dei. At ipe dixit ei.
¶ Hō quidā fecit cenā magnā: ⁊ vocauit Mt.22.a.
multos. Et miſit ſuū ſuū hora cene dicere Apoc.19.b
inuitatis vt venirēt: q2 iā pata ſūt oīa. Et
ceperūt ſil' oēs excuſare. Prim⁹ dixit ei.
Villā emi: ⁊ neceſſe habeo exire ⁊ vide
re illā: Rogo te habe me excuſatū. Et al
ter dixit. Iuga boū emi qnqꝫ: ⁊ eo ꝓbar
illa. Rogo te. habe me excuſatū. ⁊ ali⁹ di
xit. vxorē duxi: ⁊ ideo nō poſſū venire. Et re

E uerſus ſuus nūciauit hec dn̄o ſuo. Tunc
iratus pr̄familias dixit ſeruo ſuo. Exi cito
i plateas ⁊ vicos ciuitatis: ⁊ paupes ac de
biles ⁊ cecos ⁊ claudos introduc huc. Et
ait ſu⁹. Dn̄e: factū ē vt impaſti: ⁊ adhuc
locus ē. Et ait dn̄s ſuo. Exi in vias ⁊ ſe/
pes ⁊ cōpelle intrare. vt impleaṫ domus
Mat.6.c. mea. ¶ Dico aūt vobis: q̄ȝ nemo viroꝝ il
loꝝ q vocati ſunt guſtabit cenā meā. ibāt
F aūt turbe multe cū eo: ⁊ cōuerſus dixit ad
Mt.10.g. illos. ¶ Si qs venit ad me ⁊ nō odit patrē
ſuū ⁊ matrē ⁊ vxorē ⁊ filios ⁊ fratres ⁊ ſo
rores: adhuc aūt ⁊ aīam ſuā. nō pōt meuſ
Mat.10.g. eſſe diſcipulus. ¶ Et q nō baiulat crucē ſu
⁊.16.f. Mr. am ⁊ venit poſt me: nō pōt meus eē di/
8.d.9.c. ſcipulus. Quis eni ex vobis volēs turri
edificare: nōne prius ſedēs cōputat ſum/
ptus q neceſſarij ſunt ſi habeat ad pficien
dū: ne poſtq̄ȝ poſuerit fundamētū ⁊ non
potuerit pficere: oēs q vidēt incipiāt illu
dere ei dicētes: q̄ȝ hic hō cepit edificare: ⁊
B non potuit ꝯſūmare. Aut quis rex iturus
cōmittere bellū aduerſus aliū regē: nō ſe
dens p̄us cogitat ſi poſſit cū decē milibus
occurrere ei: q cū viginti milibus venit ad
ſe. Alioqn adhuc illo longe agēte: legatō
Mt.10.g. nē mittens rogat ea q̄ pacis ſunt. ¶ Sic ḡ
J.14.c. ois ex vobis q nō renūciat oibus q̄ poſſi
Mt.5.b. det nō pōt meus eſſe diſcipulus. ¶ Bonū
Mt.9.g. ē ſal. Si aūt ſal euanuerit: i q̄ cōdieṫ. Ne
q̄ȝ i terrā neq̄ȝ in ſterquiliniū vtile ē: ſȝ fo
ras mittetur. Qui habet aures audiendi
audiat. XV

A ¶ Erāt aūt appropinquātes ei pu
Mt.9.b. blicani ⁊ pctōres: vt audirent illū
Mr.2.d. Et murmurabāt pharisei ⁊ ſcribe
dicentes: q̄ȝ hic pctōres recipit ⁊ māducat
Mt.18.b. cū illis. ¶ Et ait ad illos pabolā iſtā dicēs
B Quis ex vobis homo qui hȝ centum oues
⁊ ſi pdiderit vnā ex illis: nōne dimittit no
naginta noue i deſerto ⁊ vadit ad illā q̄
perierat donec inueniat eā. Et cū inuenerit
eam: imponit in humeros ſuos gaudēs:
⁊ veniens domum conuocat amicos ⁊ vi
cinos dicens illis. Cōgratulamini mihi: q̄ȝ
inueni ouē meā q̄ pierat. Dico vobis: q̄ȝ
ita gaudium erit in celo ſuper vno pecca
C tore pniāȝ agente: q̄ȝ ſupra nonaginta no
uem iuſtis qui non indigent penitentia.
Aut q̄ mulier hn̄s drachmas decem: ſi p
diderit drachmam vnā: nōne accendit lu
cernam ⁊ euertit domum ⁊ querit diligen
ter donec inueniat eā. Et cūȝ iuenerit: cō
uocat amicas ⁊ vicinas dicens. Cōgratu
lamini mihi q̄ȝ iueni drachmā quā pdide
rā. Ita dico vobis: gaudiū erit corā ange
lis dei ſup vno pctōre pniam agēte. Ait
aūt. Homo qdam habuit duos filios: ⁊
dixit adoleſcentior ex illis patri. Pat da D
mihi portionē ſubē q̄ me ꝯtingit. Et diui
ſit illis ſubſtāȝ. Et nō poſt multos dies:
ꝯgregatis oibus adoleſcētior fili⁹ pegre
pfectus ē in regionē longinquā ⁊ ibi diſ
ſipauit ſubſtāȝ ſuā viuēdo luxurioſe. Et
poſtq̄ȝ oia ꝯſūmaſſet: facta ē fames vali/
da in regiōe illa: ⁊ ipſe cepit egē. Et abijt
⁊ adheſit vni ciuiū regiōis illius: ⁊ miſit
illū in villā ſuā vt paſceret porcos. Et cu
piebat iplere ventrē ſuū de ſiliquis quas
porci manducabāt: ⁊ nemo illi dabat. In
ſe aūt reuerſus dixit. Quanti mercenarij
in domo pr̄is mei abūdant panibus: ego
āt hic fame pereo. Surgā ⁊ ibo ad patrē E
meū ⁊ dicā ei. ¶ Pater peccaui i celū ⁊ co J.15.c.
ram te: iam nō ſum dignus vocari filius
tuus: fac me ſicut vnū de mercenarijs tu
is. Et ſurgēs venit ad patrē ſuū. Cū aūt
adhuc lōge eēȝ: vidit illū pat ipſius: ⁊ mi
ſericordia motus ē: ⁊ accurrens cecidit ſu
p collū eius: ⁊ oſculatus eſt eū. Dixitq̄ȝ
ei filius. Pat peccaui i celū ⁊ corā te: iaȝ
non ſum dignus vocari filius tuus. Di
xit aūt pater ad ſeruos ſuos. Cito pferte
ſtolā p̄maȝ ⁊ iduite illū: ⁊ date annulū in
manu eius: ⁊ calciamēta in pedes ei⁹. Et F
adducite vitulū ſaginatū ⁊ occidite: ⁊ mā
ducemus ⁊ epulemur: q̄ȝ hic filius meus
mortuus erat: ⁊ reuixit: pierat: ⁊ inuentus
eſt. Et ceperunt epulari. Erat aūt fili⁹ eius
ſenior in agro. Et cū veniret ⁊ appropin
quaret domui: audiuit ſymphoniā ⁊ cho
rum: ⁊ vocauit vnum de ſeruis: ⁊ interro
gauit qd hec eſſent. Iſq̄ȝ dixit illi. Frater
tuus venit: ⁊ occidit pat tuus vitulū ſagi
natū: q̄ȝ ſaluū illum recepit. Indignatus
ē aūt ⁊ nolebat introire. Pat ergo illius
egreſſus cepit rogare illū. At ille rn̄dēs B
dixit patri ſuo. Ecce tot ānis ſeruio tibi: ⁊
nunq̄ȝ mandatū tuū p̄terij: ⁊ nunq̄ȝ de/
diſti mihi hedū vt cū amicis meis epula/
rer. Sȝ poſtq̄ȝ filius tu⁹ hic q deuorauit
ſubſtāam ſuā cū meretricibus venit: occidi
ſti illi vitulū ſaginatum. At ipſe dixit illi.
Fili tu ſemper mecum es: ⁊ oia mea tua

ſunt. Epulari autẽ ⁊ gaudere oportebat:
quia frater tuus hic mortuus erat: ⁊ reui
xit: perierat ⁊ inuentus eſt. XVI

A Dicebat aũt ⁊ ad diſcipulos ſuos
Hō quidã erat diues q habebat
villicũ: ⁊ hic diffamatus eſt apud
illũ: q̃ſi diſſipaſſet bona illius. Et vocauit
illum: ⁊ ait illi: Quid hoc audio de te.
Mt.25.c. ¶ Redde rõnẽ villicationis tue. Iã eni
non poteris villicare: Ait aũt villicꝰ intra
Job.31. ſe. ¶ Quid faciã: q: dñs meꝰ aufert a me
B villicationẽ. Fodere nõ valeo: mẽdicare
erubeſco. Scio qd faciam: ut cum amotꝰ
fuero a villicatione: recipiãt me i domos
ſuas. Cõuocatis itaqꝫ ſingulis debitoribꝰ
dñi ſui: dicebat pmo: Quãtum debes do
mino meo? At ille dixit: Cẽtũ cados olei
Dixitqꝫ illi: Accipe cautionẽ tuã: ⁊ ſede
cito ſcribe quĩqginta. Deinde alio dixit:
Tu vo quantũ debes? Qui ait: centum
choros tritici: Ait illi: Accipe lrãs tuas:
⁊ ſcribe octoginta. Et laudauit dñs villi
cũ iniqtatis q: prudẽt feciſſet: q: filij huiꝰ
ſeculi prudẽtiores filijs lucis i generatiõe
C ſua ſunt. Et ego vob dico. Facite vobis
amicos d mãmona iniqtatis: ut cũ defece
ritis: recipiant vos in eterna tabernacula
Qui fidelis ẽ i minimo ⁊ i maiori fidelis
eſt: ⁊ qui i modico iniquus eſt: ⁊ i maiori
iniquꝰ ẽ. Si g̃ i iniq mãmona fideles nõ
fuiſtis: qd verũ eſt: qs credet vobis? Et ſi
i alieno fideles nõ fuiſtis qd veſtrũ eſt qs
dabit vobis? ¶ Nemo ſeruꝰ põt duobus
Mt.6.c. dñis ſeruire. Aut eni vnũ odiet: ⁊ alterũ
diliget: aut vni adherebit: ⁊ alterũ cõtẽnet
D Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mammone.
Audiebãt aũt oia h pharisei q erãt auari
⁊ deridebãt illũ. Et ait illis. ¶ Vos eſtis
Mt.23. q iuſtificatis vos corã hoibus: deus autẽ
nouit corda vra. Quia qd hoibus altum
ẽ: abhoiatio eſt añ deũ. ¶ Lex ⁊ pphete
Mt.11.d. vſqꝫ ad iohãnẽ: ex eo regnũ dei euange
Mt.5.b. lizaꝛ: ⁊ ois i illud vim facit. ¶ Facilius ẽ
Mr.13.g. aũt celũ ⁊ terrã ꝑterire: qꝫ de lege vnum
Mt.5.c. apicẽ cadere. ¶ Ois q dimittit vxorẽ ſuã:
et.19.b. ⁊ alterã ducit: mechaꝛ ⁊ qui dimiſſã a vi
Mr.10.b. ro ducit mechatur. ¶ Hõ qdam erat di
Eccle.6. ues q induebaꝛ purpura ⁊ byſſo: ⁊ epula
Apoc.13.c. baꝛ quotidie ſplẽdide. Et erat qdã mẽdi
E cus noie lazarus: q iacebat ad ianuã eius
vlceribus plenus: cupiens ſaturari d mi
cis q̃ cadebãt de mẽſa diuitis: ⁊ nemo illi

dabat. Sed ⁊ canes veniebant ⁊ linge
bant vlcera eius. Factũ eſt autẽ vt more
reꝛ mendicus: ⁊ portaretur ab angelis in
ſinũ abrae. Mortuus eſt aũt ⁊ diues: ⁊ ſe
pultus eſt in inferno. Eleuans aũt oclos
ſuos cum eſſet in tormentis: vidit abraã F
a longe ⁊ lazarũ in ſinu eius: ⁊ ipſe clamãs
dixit. Pat abraã miſerere mei: ⁊ mitte la
zarũ vt intingat extremũ digiti ſui in aquã
vt refrigeret linguã meã: q: crucior i hac
flãma. Et dixit illi abraã. ¶ Fili recordare
q: recepiſti bona in vita tua: ⁊ lazarus ſi Ps.77.
militer mala. Nunc aũt hic cõſolaꝛ: tu vero B
cruciaris. Et in hiis oibus inter nos ⁊ vos
chaos magnũ firmatũ ẽ: vt hi q volũt hic
tranſire ad vos nõ poſſint: neqꝫ inde huc
trãſmeare. Et ait. Rogo ergo te pater vt
mittas eũ in domũ patris mei. Habeo
eni qnqꝫ frẽs: vt teſteꝛ illis ne ipſi veniãt
in hunc locũ tormentorũ. Et ait illi abraã
Habẽt moyſen ⁊ pphetas: audiãt illos:
At ille dixit. Nõ pater abraã: ſed ſiquis
ex mortuis ierit ad eos: pniaꝫ agent. Ait
autem illi. Si moyſen ⁊ pphetas non au
diunt: neqꝫ ſiquis ex mortuis reſurrexe
rit credent. XVII

Et ait ad diſcipulos ſuos. ¶ Im A
poſſibile ẽ ut nõ veniãt ſcandala Mt.18.a.
Ve aũt illi ꝑ quẽ veniũt. Viliꝰ Mr.9.f.
ẽ illi ſi lapis molaris imponaꝛ circa collũ
eius: ⁊ pijciaꝛ in mare: qꝫ ut ſcandalizet
vnũ de puſillis iſtis. Attẽdite vob. ¶ Si Leuit.19.
peccauerit in te frat tuꝰ increpa illum ⁊ ſi Mt.18.c.
penitẽtiã egerit dimitte illi. ¶ Et ſi ſepties Eccle.19.
i die peccauerit i te: ⁊ ſepties i die conuer Mt.18.d.
ſus fuerit ad te dicẽs: penitet me: dimitte B
illi. Et dixerũt aplĩ dño: Adauge nob fi
dẽ: dixit aũt dñs. ¶ Si habueritis fidem
ſicut granum ſynapis diceretis huic arbori Mt.17.c.
moro: eradicare ⁊ trãſplantare in mare: et.21.c.
⁊ obediet vobis. Quis aũt vrm habens Mr.11.c.
ſeruũ arantẽ aut paſcentẽ boues q regreſ
ſo de agro dicat illi ſtatĩ tranſi ⁊ recũbe: ⁊
nõ dicit: para qd cenẽ ⁊ ꝑcinge te ⁊ miniſtra
mihi donec manducẽ ⁊ bibaꝫ: ⁊ poſt hec
tu mãducabis ⁊ bibes. Nunqd grãm hꝫ
ſeruo illi: q: fecit q̃ ei imparauerat. Nõ pu
to. Sic ⁊ vos cũ feceritis oia q̃ ꝑcepta ſũt
vobis dicite: ſerui inutiles ſumus. Quod E
debuimus facere fecimus. Et factũ ẽ duꝫ
iret in hierlm tranſibat ꝑ mediũ ſamariã ⁊
galileã. Et cũ ingrederet quoddã caſtellũ

occurrerunt ei decẽ viri lepꝛoſi. Qui ſte/
terunt a longe: ⁊ leuauerunt vocẽ dicẽteſ
D Jeſu p̄ceptoꝛ miſerere nr̄i. Quos vt vi/
dit dixit. Jte oſtendite vos ſacerdotibus
Mt. 8. a. ¶ Et factũ ẽ dum irent: mundati ſũt. Un⁹
Mr. i. g. autẽ ex illis vt vidit q2 mundatus eſt: re
i. 5. c. greſſus ẽ cũ magna voce magnificãs de
um. Et cecidit i faciẽ añ pedes eius. grãs
agẽs. Et hic erat ſamaritanus. Rñdens
Leuit. i4. autẽ ieſus dixit. ¶ Nõne decẽ mũdati ſũt:
⁊ nouẽ vbi ſunt. Nõ ẽ inuentus q rediret
⁊ daret gloꝛiã deo niſi hic alienigena. Et
E ait illi. Surge vade: q2 fides te ſaluũ fecit
Jnterrogatus autẽ a phariſeis qñ venit
regnũ dei: rñdens eis dixit. Non veniet
regnũ dei cum obſeruatiõe: neq3 dicẽt: ec
ce hic aut ecce illic. Ecce .n. regnũ dei in
tra vos ẽ. Et ait ad diſcipulos ſuos. Ue
nient dies qñ deſideratis videre vnũ diẽ
filij hoĩs ⁊ nõ videbitis. Et dicent vobis
Mt. 14. d. ¶ Ecce hic: ⁊ ecce illic. Nolite ire: neq3 ſe
Mr. i3. e. ctamini. Nã ſicut fulgur coruſcans ſub
celo in ea q̄ ſub celo ſunt fulget: ita erit fili
us hoĩs in die ſua. Primũ autẽ opoꝛtet
F illum multa pati: ⁊ repꝛobari a generatiõe
Mt. 24. e. hac. ¶ Et ſicut factum ẽ in diebus noe: ita
i. Pe. 3. d. erit ⁊ in diebus filij hoĩs. Edebãt ⁊ bibe
bant: vxoꝛes ducebant: ⁊ dabant̃ ad nu/
ptias: vſq3 in diẽ qua intrauit noe in ar/
cã: ⁊ venit diluuium ⁊ ꝑdidit oẽs. Simi
liter ſicut factũ ẽ in diebus loth. Edebãt
et bibebant: emebant et vendebant: plan
tabant et edificabant: q̄ die autẽ exijt loth
a ſodomis: pluit ignẽ ⁊ ſulphur de celo:
G et omnes ꝑdidit. Scḋm hec erit qua die fi
lius hominis reuelabit̃. Jn illa hoꝛa qui
fuerit in tecto et vaſa eius in domo: ne de
ſcendat tollere illa: et q in agro ſimilr̃ nõ
Gen. 19. redeat retro. ¶ Memoꝛes eſtote vxoꝛis
Mt. i6. f. loth. ¶ Quicunq3 queſierit aĩam ſuã ſal/
Mr. 8. g. uam facere perdet illam. Et q̃cunq3 per/
diderit illam: viuificabit eam. Dico vo/
bis in illa nocte erunt duo in lecto vno:
Mt. 24. f. vnus aſſumet̃ et alter relinquetur. ¶ Due
erunt molentes in vnum: vna aſſumetur
et altera relinquetur. Duo in agro: vnus
aſſumetur et alter relinquetur. Reſpõdẽ
tes dicunt illi. Ubi dñe. Qui dixit illis.
Mt. 24. d. ¶ Ubicunq3 fuerit coꝛpus illuc cõgrega/
buntur et aquile.

XVIII

A Dicebat autẽ et parabolã ad illos.
Eccle. i8. ¶ qñ opoꝛtet ſemꝑ oꝛare et nõ de
ficere dicens. Judex quidam erat in qua/ i. Teſſal. 5. b
dam ciuitate q deũ non timebat: ⁊ hoĩem
non reuerebat̃. Uidua aũt quedã erat in
ciuitate illa: ⁊ veniebat ad eum dicẽs. Ui
dica me de aduerſario meo. Et nolebat ꝑ
multũ tp̄s. Poſt hec autẽ dixit itra ſe. et
ſi deum nõ timeo nec hoĩem reuereoꝛ: tñ
q2 moleſta ẽ mihi hec vidua vindicabo il
lã: ne ĩ nouiſſimo veniẽs ſugillet me. Ait
autẽ dñs. Audite qd iudex iniq̃tatis dicit B
De⁹ autẽ nõ faciet vindictã electoꝝ ſuoꝝ
clamantiũ ad ſe die ac nocte ⁊ patientiam
habebit i illis. Dico aũt vobis: q2 cito fa/
ciet vidictã illoꝝ. Uerũtñ filius hoĩs ve/
niẽs: putas inueniet fidẽ in terra. Dixit ãt
⁊ ad q̊ſdã q in ſe ꝯfidebãt tãq3 iuſti ⁊ aſꝑ/
nabant̃ ceteros parabolã iſtã dicẽs. ¶ Duo 3. r. f. Act. 3.
hoĩes aſcẽdebant i tẽplũ vt oꝛarẽt: vnus a. Eccle. 8.
phariſeus ⁊ alr̃ publicanus. Phariſeus
ſtãs: hec apud ſe oꝛabat. De⁹ grãs ago ti
bi: q2 nõ ſũ ſicut ceti hoĩum: raptoꝛes: iniu
ſti: adulteri vult etiã hic publicanus. Je
iuno bis i ſabbato: decĩas do oĩum q̄ poſ
ſideo. ¶ Et publicanus a lõge ſtans nole Eccle. 5.
bat nec oculos ad celũ leuare: ſ3 ꝑcutiebat 3. i5. e.
pectus ſuũ dicẽs. De⁹ ꝓpitius eſto mihi
pctõri. Dico vobis ꝺſcẽdit hic iuſtificat⁹ E
in domũ ſuam ab illo. ¶ q2 oĩs q ſe exaltat Mt. 23. b.
humiliabit̃: ⁊ q ſe humiliat exaltabit̃. ¶ Af Mt. i9. c.
ferebant autem ad illum ⁊ infantes vt eoſ Mr. i0. b.
tangeret. Q̄ď cũ viderẽt diſcipuli ĩcrepa
bant illos. Jeſus aũt cõuocans illos dixit
Sinite pueros venire ad me: ⁊ nolite ve
tare eos. Taliũ ẽ enĩ regnum dei. Amẽ D
dico vobis: q̃cũq3 nõ acceperit regnum
dei ſicut puer nõ ĩtrabit in illud. ⁊ inro/
gauit eũ qdã p̄nceps dicẽs. ¶ Magr̃ bo/ Mt. i9. d.
ne qd faciens vitã eternã poſſidebo. Di Mr. i0. b.
xit autẽ ei ieſus. Quid me dicis bonum.
Nemo bonus niſi ſolus deus. Mãdata
noſti. ¶ Nõ occides non mechaberis: nõ Exo. 20.
furtũ facies: nõ falſum teſtĩmoniũ dices: Mt. i9. d.
honoꝛa patrẽ tuũ ⁊ mrẽm. Qui ait. Hec Mr. i0. c.
oĩa cuſtodiui a iuuẽtute mea. Quo audi/
to ieſus: ait ei. ¶ Adhuc vnum tibi deeſt. Mt. i9. e.
Oĩa q̃cũq3 habes vẽde ⁊ da paupib⁹ et Mr. i0. c.
habebis theſauꝝ ĩ celo: ⁊ veni ſequere me
His ille auditis contriſtatus eſt quia di E
ues erat valde. Uidens autem ieſus illũ
triſtem factum: dixit. Quam difficile qui
pecunias habent in regnum dei ĩtrabũt.
¶ Facilius ẽ eni camelum ꝑ foꝛamẽ acus Mt. i9. f.

Mr.10.c. tranſire: q̄ꝫ diuitem intrare in regnū dei.
Et dixerunt qui audiebant. Et quis pōt ſal/
uus fieri. Ait illis. ¶ Que īpoſſibilia ſūt
Mt.19.f. apud hoīes: poſſibilia ſunt apud deum.
Mr.10.d. Ait autē petrus. Ecce nos dimiſimus oīa
Mt.19.g. ⁊ ſecuti ſumus ⁊c. ¶ Qui dixit eis. Amen
Mr.10.d. dico vobis nemo eſt q̄ reliquit domū aut
parentes aut fratres aut vxorē aut filios
ꝓpter regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plu
ra in hoc tēpore ⁊ in ſeculo futuro vitam
eternā. ¶ Aſſumpſit autē ieſus duodecim:
Mt.20.d. ⁊ ait illis. Ecce aſcendimus hieroſolymā
Mr.10.c. ⁊ ꝯſūmabunt oīa q̄ ſcripta ſunt ꝑ ꝓphe/
F tas de filio hoīs. Tradet enim gētibus:
⁊ illudet: ⁊ flagellabit: ⁊ ꝯſpuet poſtquā
flagellauerint occidēt eum: ⁊ die tertia re
ſurget. Et ipſi nihil horū itellexerunt. Et
erat verbum iſtud abſcōditū ab eis: ⁊ nō
itelligebant q̄ dicebantur. ¶ Factū ē autē
Mt.20.g. cum appropinq̄ret hiericho: cecus qdam
Mr.10.g. ſedebat ſecus viam mēdicans. Et cū au
G dixet turbam ꝑtereuntē interrogabat qd
hoc eſſet. Dixerunt autē ei: q̄ ieſus naça
renus tranſiret. Et clamauit dicēs. ¶ Je
Mt.20.g. ſu fili dauid miſerere mei. Et q̄ preibant
icrepabant eum vt taceret. Ipſe vero mul
to magis clamabat fili dauid miſerere mei
Stans autē ieſus iuſſit illum adduci ad ſe.
Et cum appropinq̄ſſet: iterrogauit illum
dicens. Quid tibi vis faciam. At ille di/
xit. Dñe vt videā. Et ieſus dixit ei. Reſ/
pice. ¶ Fides tua te ſaluū fecit. Et ꝯfeſtī
Mt.9.c. vidit ⁊ ſequebatur illum magnificans de
Mr.5.f. um. Et omnis plebs vt vidit: dedit lau/
dem deo.

XIX

A ET igreſſus perambulabat hiericho
Et ecce vir noīe çacheus ⁊ hic prin
ceps erat publicanorū: ⁊ ipſe diues
Et querebat videre ieſum quis eſſet: ⁊ non
poterat pre turba: q̄ ſtatura puſillus erat
Et precurrens aſcendit in arborē ſycomo
rum vt videret eum: q̄ inde erat tranſitu
rus. Et cū veniſſet ad locum ſuſpiciēs ie
ſus vidit illum: ⁊ dixit ad illū. Zachee fe
ſtinans deſcende: q̄ hodie in domo tua
oportet me manere. Et feſtinans deſcen/
dit: ⁊ excepit illum gaudens. Et cum vi/
derent oēs murmurabant dicentes q̄ ad
hoīem peccatorē diuertiſſet. Stās autem
B çacheus dixit ad ieſum. Ecce dimidiū bo
norū meorū dñe do pauperibus: ⁊ ſi quid
aliquē defraudaui reddo q̄drupluin. Ait
ieſus ad eum. Quia hodie ſalus domui
huic facta eſt: eo q̄ ⁊ ipſe filius ſit abrae. Mt.15.c.
¶ Venit enim filius hoīs q̄rere ⁊ ſaluum
facere quod perierat. Hec illis audienti
bus adiiciens dixit parabolam: eo q̄ eēt
ꝓpe hieruſalē: ⁊ q̄ exiſtimarent q̄ ꝯfeſtim Mt.25.b.
regnū dei manifeſtaretur. ¶ Dixit ergo Mr.13.g.
Homo qdam nobilis abiit in regionem
longinquā accipere ſibi regnum: ⁊ reuer
ti. Vocatis autem decem ſeruis ſuis: de/
dit eis decē mnas: ⁊ ait ad illos. Nego
ciamini dum venio. Ciues autē eius ode
rant eum: ⁊ miſerunt legationē poſt illū
dicentes. Nolumus hunc regnare ſuper
nos. Et factum eſt vt rediret accepto re/
gno: ⁊ iuſſit vocare ſeruos quibus dedit
pecuniā: vt ſciret quantū quiſq̄ negocia
tus eſſet. Venit autē primus dicens. Dñe
mna tua decem mnas acquiſiuit. Et ait il Mt.25.d.
li. ¶ Euge bone ſerue q̄ in modico fuiſti
fidelis: eris poteſtatē habens ſupra decē
ciuitates. Et alter venit dicēs. Dñe mna
tua fecit quinq̄ mnas. Et huic ait. Et tu
eſto ſuper quinq̄ ciuitates. Et alter venit
dicens. Dñe ecce mna tua quā habui re
poſitam in ſudario: Timui enim te q̄ hō
auſterus es: tollis qđ non poſuiſti: ⁊ me/
tis qđ nō ſeminaſti. Dixit ei. De ore tuo
te iudico ſerue nequā. Sciebas q̄ ego hō
auſterus ſum: tollens qđ nō poſui: ⁊ me
tens quod nō ſeminaui. Et quare nō de/
diſti pecuniam meam ad menſam: ⁊ ego
veniens cum vſuris vtiq̄ exegiſſē illud
Et aſtantibus dixit. Auferte ab illo mnā
⁊ date illi qui decem mnas hȝ. Et dixerūt
ci. Dñe: hȝ decem mnas. ¶ Dico autem Mt.13.b.⁊
vobis q̄ omni habenti dabit ⁊ abūdabit 25.c. Mr.4.
ab eo autem qui nō hȝ ⁊ qđ hȝ auferetur c. 8.c.
ab eo. ¶ Verū inimicos meos illos qui Deut.19.
noluerunt me regnare ſuper ſe adducite
huc: ⁊ interficite ante me. Et his dictis ꝑ
cedebat aſcendens hieroſolymam. ¶ Et Mt.21.a.
factum eſt cū appropinquaſſet ad bethpha Mr.11.a.
ge ⁊ bethaniam ad montem qui vocatur Joh.12.b.
oliueti: miſit duos diſcipulos ſuos dicēs Mr.11.a.
¶ Ite in caſtellū quod contra vos eſt. In Mr.11.a.
quod introeuntes: inuenietis pullum aſi
ne alligatum: cui nemo vnq̄ hoīum ſedit
Soluite illum ⁊ adducite. Et ſi quis vos
iterrogauerit quare ſoluitis: ſic dicetis ei.
Quia dñs operam eius deſiderat. Abie
runt autē qui miſſi erant: ⁊ inuenerunt ſicut

Mr.12.b. dum illum traderet eis. Et gauiſi ſunt et
Jo.7.c.⁊.g. pacti ſūt pecuniā illi dare. Et ſpopondit.
Jo.13.a. ¶ Et q̄rebat opportunitatē: vt traderet il
Mt.25.b. lum ſine turb. Venit aūt dies azymoꝝ: i
Mr.14.b. q̄ neceſſe erat occidi paſca. Et miſit petrū
⁊ iohānem dicens: Eūtes parate nobis paſ
ca: vt manducemꝰ. At illi dixerunt. Vbi
Mt.26.b. vis paremꝰ? Et dixit ad eos. ¶ Ecce itro
Mr.14.b. euntibus vobis in ciuitatē occurret vobiſ
hō qdam āphoram aq̄ portans ſequimini
B eū ī domū i quā intrat ⁊ dicetis prīfami/
lias domus. Dicit tibi mgr. Vbi ē diuer
ſorium vbi paſca cū diſcipulis meis man
ducē? Et ipſe oſ̄ndet vobis cenaculū ma/
gnum ſtratū: ⁊ ibi parate. Euntes aūt in
uenerunt ſicut dixit illis: ⁊ parauerūt paſ
ca. Et cū facta eſſet hora diſcubuit: ⁊ duo
decim aplī cū eo. Et ait illis: Deſiderio
deſideraui hoc paſca manducare vobiſcū
anteq̄ patiar. Dico.n. vobis q2 ex h̄ nō
manducabo illud donec impleat̄ in regno
Mt.26.c. dei. ¶ Et accepto calice gr̄as egit ⁊ dixit:
Mr.14.c. Accipite ⁊ diuidite inter vos. Dico enī
i.Cor.11.c. vobis q2 nō bibā de generatiōe vitis do/
Mt.26.c. nec regnū dei veniat. ¶ Et accepto pane
Mr.14.c. gr̄as egit ⁊ fregit ⁊ dedit eis dicēs. Hoc
Act.17.d. eſt corpus meum qđ ꝓ vobis dat̄. Hoc
Mt.26.c. facite in meā cōmemoratiōnē. Similiter
Mr.14.c. ⁊ calicem poſtq̄ cenauit dicens. ¶ Hic ē
Heb.9.c. calix nouū teſtm̄ in ſanguine meo qui pro
Mt.18.b. vobis fundet̄. Verūtn̄ ecce manus tradē
.26.b. tis me mecū eſt in menſa. ¶ Et quidē filiꝰ
Mr.14.c. hoīs ſcđm quod diffinitū eſt vadit. Verū/
Mt.26.b. tamen ve hoī illi p quē tradet̄. ¶ Et ipſi ce
Mr.14.b. perunt q̄rere inter ſe: qs eēt ex eis qui hoc
Jo.13.c. facturꝰ eſſet. ¶ Facta ē aūt ⁊ ꝯtentio int coſ
Mt.18.a. qs eoꝝ videret̄ eſſe maior. Dixit aūt eis.
Mr.9.c. ¶ Reges gētiū dn̄ant̄ eoꝝ: ⁊ q ptātem ha
Mt.20.f. bent ſup eos benefici vocant̄. Vos autē
Mr.10.f. non ſic. Sꝫ q maior ē ī vobis fiat ſicut mi
Mt.20.f. nor: ⁊ q p̄ceſſor ē: ſicut miniſtrator. ¶ Nam
qs maior ē q recūbit: an q miniſtrat. Nō
ne q recūbit. Ego aūt in medio vr̄m ſum
ſicut q miſtrat. Vos aūt eſtis q pmāſiſtis
Mt.19.g. mecum in tēptationibus meis. ¶ Et ego
diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater
meus regnū: vt edatis ⁊ bibatis ſup men
ſā meā in regno meo: ⁊ ſedeatis ſup thro
nos iudicantes duodeci tribus iſrl̄. Ait
autē dn̄s ſimoni: Simon: ecce ſathanas
expetiuit vos vt cribraret ſicut triticum.
Ego aūt rogaui ꝓ te: vt nō deficiat fides
tua. Et tu aliqn̄ ꝯuerſus: cōfirma fr̄es tu D
os. ¶ Qui dixit ei: Dn̄e tecū paratus ſum Mt.26.c.
⁊ in carcerē ⁊ in mortem ire. Et ille dixit: Mr.4.c.
Dico tibi petre: nō cātabit hodie gallus
donec ter abneges noſſe me. Et dixit eis.
Qn̄ miſi vos ſine ſacculo ⁊ pera ⁊ calcia
mentis: nunqđ aliqđ defuit vobis. At illi
dixerunt. Nihil. Dixit ḡ eis: Sed nūc q
hꝫ ſacculum: tollat ſilr̄ ⁊ perā. Et q nō hꝫ
vendat tunicā ſuam ⁊ emat gladiū. ¶ Di Eſa.53.
co eni vobis: qm̄ adhuc h̄ qđ ſcriptum eſt Mr.15.d.
oportet impleri in me. Et cū iniquis de/
putatꝰ ē. Etenī ea q̄ ſunt de me ſinē hn̄t.
At illi dixerunt. Dn̄e: ecce duo gladij h̄.
At ille dixit eis: Satis eſt. ¶ Et egreſſus Mt.26.d.
ibat ſcđm ꝯſuetudinem ī mōtē oliuaꝝ. Se Joh.18.a.
cuti ſunt aūt illum ⁊ diſcipuli. ¶ Et cū per Mt.26.d.
ueniſſet ad locū: dixit illis. Orate: ne intre Mr.14.d.
tis ī tēptationē. Et ipſe auulſus ē ab eis E
quātū iactus eſt lapidis: ⁊ poſitis genibꝰ
orabat dicēs. ¶ Pr̄ ſi vis transfer calicē Mt.26.d.
iſtum a me: Verūtn̄ nō mea voluntas: ſꝫ Mr.14.d.
tua fiat. Apparuit autē illi angelus de ce/ Joh.6.d.
lo confortans eū. Et factus in agonia ꝓli
xius orabat. Et factus eſt ſudor eius ſicut
gutte ſanguinis decurrētis in trām. ¶ Et Mt.26.d.
cū ſurrexiſſet ab orōne ⁊ veniſſet ad diſci Mr.14.d.
pulos ſuos. inuenit eos dormiētes p̄ triſti
cia. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite
orate: ne intretis ī tēptationē. ¶ Adhuc eo Mt.26.e.
loq̄nte ecce turba: ⁊ q vocabat̄ iudas vnꝰ Mr.14.e.
de duodecim antecedebat eos: ⁊ appropi Joh.18.a.
quauit ieſu: vt oſcularet̄ eū. Jeſus autem
dixit illi: Juda: oſculo filium hoīs tradis.
¶ Videntes autē hi q circa ipm̄ erant quod Mt.26.e.
futuꝝ erat dixerunt ei. Dn̄e: ſi percutimus Mr.14.e.
in gladio. Et percuſſit vnus ex illis ſeruū Joh.18.
pncipis ſacerdotū: ⁊ amputauit auriculā
eius dexterā. Reſpōdens āt ieſus ait: Sini
te. Vſq3 huc. Et cū tetigiſſet auriculā eiꝰ
ſanauit eū. Dixit autē ieſus ad eos q ve/
nerāt ad ſe pncipes ſacerdotū ⁊ magiſtra
tus templi ⁊ ſeniores. ¶ Quaſi ad latro/ Mt.26.e.
nem exiſtis cum gladijs ⁊ fuſtibus. ¶ Cū Mr.14.e.
quotidie vobiſcum fuerim in tēplo: non Joh.18.d.
extendiſtis manus in me. Sed hec ē ho/ F
ra veſtra: ⁊ poteſtas tenebrarum. ¶ Com Mt.26.f.
prehendentes autem eum: duxerunt ad Mr.14.f.
domum principis ſacerdotum: petrus ve Joh.18.c.
ro ſequebatur eum a longe. ¶ Accen/ Mt.26.g.
ſo autem igne in medio atrij circum ſedē
tibus illis: erat petrus in medio eorum

Mr.14.g. Quē cū vidiſſet ancilla quedā ſedentē ad
Joh.18.c. lumē ⁊ cum fuiſſet intuita dixit. Et hic cū
illo erat. At ille negauit eū dicēs. Mu/
lier nō noui illū. Et poſt puſillū alius vi/
dens eū dixit. Et tu de illis es. Petrus
vero ait: O homo nō ſum. Et interuallo facto q̄
ſi hore vni⁹: alius quidā affirmabat dicēs
Vere ⁊ hic cū illo erat: nā ⁊ galileus eſt.
Et ait petrus: Homo neſcio qd dicis. Et cō
B tinuo adhuc illo loquēte cantauit gallus.
Mt.26.g. Et conuerſus dn̄s reſpexit petrū. ¶ Et re/
Mr.14.g. cordatus ē petrus verbi dn̄i ſicut dixerat:
q: priuſq̄ gallus cantet ter me negabis. ⁊
egreſſus foras petrus fleuit amare. Et vi
Mt.26.g. ri q tenebāt illū: illudebant ei cedētes. ¶ ⁊
Mr.14.g. velauerūt eum: ⁊ percutiebant faciē ei⁹: ⁊ i
Joh.18.d. terrogauerunt eū dicētes: Prophetiza.
Quis ē q te percuſſit? Et alia multa blaſphe
mātes dicebant in eū. Et vt factus ē dies
cōuenerunt ſeniores plebis ⁊ principes ſa/
cerdotū ⁊ ſcribe: ⁊ duxerunt illū in cōciliū
Mt.26.f. ſuum dicentes. ¶ Si tu es xp̄s dic nobis.
Mr.14.f. Et ait illis: Si vobis dixero nō credetis
Joh.6.g. mihi: ſi autē ⁊ interrogauero non r̄ndebitis
Mt.26.f. mihi: neq̄ dimittetis. ¶ Ex hoc autē erit
Mr.14.g. filius hoīs ſedēs a dextris virtutis dei. Di
Joh.6.b. xerunt aūt oēs. Tu ergo es filius dei? Qui
ait. Vos dicitis: q: ego ſum. At illi dixerūt
Mt.26.g. ¶ Quid adhuc deſideramus teſtimoniū.
Mr.14.g. Ipſi. n. audiuim⁹ de ore eius. XXIII
A ¶ E T ſurgēs oīs multitudo eorum
Mt.27.a. duxerūt illū ad pilatū. Ceperunt aūt
Mr.15.a. illum accuſare dicētes. Hunc in
Joh.18.c. uenim⁹ ſubuertentē gentē nr̄am: ⁊ prohi/
Mt.27.b. bentē tributa dare ceſari: ⁊ dicentē ſe xp̄m
Mr.15.a. regē eſſe. ¶ Pilat⁹ autē interrogauit eū di
Joh.18.f. cens: Tu es rex iudeoꝝ. At ille r̄ndēs ait
Joh.18.g. ¶ Tu dicis: Ait autē pilatus ad principes
ſacerdotū ⁊ turbas. Nihil inuenio cauſe
in hoc hoīe. At illi inualeſcebāt dicētes. Cō
mouit pp̄lm docens per vniuerſā iudeam
incipiens a galilea vſq̄ huc. Pilat⁹ autē
audiens galileā: interrogauit ſi homo ga/
lileus eſſet. Et vt cognouit q̄ de herodis
ptāte eſſet remiſit eū ad herodem: q ⁊ ipſe
hieroſolymis erat illis dieb⁹. Herodes
B aūt viſo ieſu gauiſus ē valde. Erat. n. cu
piens ex multo tp̄e videre eū: eo q̄ audi/
ret multa de eo ⁊ ſperabat ſignū aliquod vi
dere ab eo fieri. Interrogabat aūt eū mul
tis ſermonibus. At ipſe nihil illi r̄ndebat.
Mt.26.f. ¶ Stabāt autem principes ſacerdotū ⁊ ſcri
be cōſtanter accuſantes eum. Spreuit autē Mr.14.f.
illū herodes cū exercitu ſuo ⁊ illuſit indu
tum veſte alba: ⁊ remiſit ad pilatū. Et fa/
cti ſūt amici herodes ⁊ pilatus in ipſa die. nā
antea inimici erāt ad inuicem. Pilatus āt
cōuocatis principibus ſacerdotū ⁊ magiſtrati
bus ⁊ plebe: dixit ad illos. ¶ Obtuliſtis mi Act.13.c.
hi hūc hoīem q̄ſi auertentem pp̄lm ⁊ ecce
ego corā vobis interrogās nullā cām in/
uenio in hoīe iſto: ex his in qbus eū accuſa/ C
tis. Sed neq̄ herodes. Nā remiſi vos
ad illum ⁊ ecce nihil dignū morte actū eſt
ei. Emendatū ergo illum dimittā. ¶ Neceſſe Mt.27.b.
aūt hēbat dimittere eis per diem feſtū vnū. Mr.15.a.
Exclamauit aūt ſimul vniuerſa turba dicēs. Mt.27.c.
¶ Tolle hunc: ⁊ dimitte nobis barrabā. Mr.15.b.
¶ Qui erat ppter ſeditionē quādā factā in ci Jo.18.g.
uitate ⁊ homicidiū miſſus in carcerē. Iterū Act.3.c.
aūt pilatus locut⁹ ē ad eos volēs dimittē
ieſum. At illi ſucclamabāt dicentes. Cru
cifige crucifige eū. Ille aūt tertio dixit ad il
los. Quid. n. mali fecit iſte. ¶ Nullā cām Act.13.c.
mortis inuenio in eo. Corripiā ergo illum ⁊ di
mittam. At illi inſtabant vocibus magnis
poſtulantes vt crucifigeretur: ⁊ inualeſcebāt
voces eoꝝ. Et pilat⁹ adiudicauit fieri pe/ D
titionē eoꝝ. ¶ Dimiſit aūt illis eum q ppter Mt.27.c.
homicidiū ⁊ ſeditionē miſſus fuerat in car Mr.15.c.
cerem quē petebant. Ieſum vero tradidit Joh.18.g.
voluntati eoꝝ. ¶ Et cū ducerēt eū: appre Mt.27.d.
henderunt ſimonem quēdā cyrenenſem Mr.15.c.
venientē de villa ⁊ impoſuerunt illi crucē
portare poſt ieſum. Sequebat autē illum
multa turba pp̄li ⁊ mulierū: q̄ plangebāt
⁊ lamentabant eū. Conuerſus āt ad illas
ieſus dixit. Filie hierl̄m nolite flere ſuper
me: ſ; ſuper vos ipſas flete: ⁊ ſuper filios vr̄os
Qm̄ ecce venient dies in quibus dicent.
¶ Beate ſteriles: ⁊ ventres q nō genuerūt 3.21.d. Sap.
⁊ vbera q̄ non lactauerunt. ¶ Tunc incipi 3. Eſa.54.
ent dicere mōtibus: cadite ſuper nos. ⁊ col/ Bar.4.b.
libus operite nos. Quia ſi in viridi ligno hec Apoc.6.d. ⁊
faciunt in arido qd fiet. Ducebant autem 9.b. Eſa.2.
⁊ alii duo nequā cū eo: vt interficerentur. ¶ Et Oſe.10.
poſtq̄ venerunt in locū q vocat caluarie: Mt.27.d.
ibi crucifixerunt eū: et latrōes vnū a dex/ Mr.15.d.
tris: alterum a ſiniſtris. Ieſus autē dice Joh.19.c.
bat: Pater dimitte illis. Non eni ſciunt
quid faciunt. ¶ Diuidētes vero veſtimēta Mt.27.d.
eius miſerunt ſortes. Et ſtabat pp̄ls expe Mr.15.d.
ctās: ⁊ deridebant eū principes cū eis dicē Joh.19.d.
tes. Alios ſaluos fecit: ſe ſaluum faciat: ſi

Mt.27.f. hic eſt xp̄s dei electus. ¶ Illudebant autē
Mr.15.f. ei ⁊ milites accedētes: ⁊ acetum offerētes
Joh.19.c. ei dicentes. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluū te
Mt.27.e. fac. ¶ Erat āt ⁊ ſuperſcriptio ſcripta ſup eū
Mr.15.c. lr̄is grecis: ⁊ latinis: ⁊ hebraicis: h̄ ē rex
Joh.19.d. F iudeoꝝ. ¶ Un⁹ autē de his q̄ pendebant
Mt.27.e. latronibus blaſphemabat eū dicens. Si
Mr.15.c. tu es xp̄s ſaluum fac teip̄m ⁊ nos. Rn̄/
Mt.27.e. dens autē alter increpabat eum dicens:
Mr.15.c. Neqꝫ tu times deū: q̄ in eadē dānatōne
es. Et nos qdē iuſte: nā digna factis reci
pimus. Hic vo nihil mali geſſit. Et di/
cebat ad ieſum. Dn̄e memēto mei cū ve
neris in regnum tuum. Et dixit illi ieſus
Amē dico tibi: hodie mecū eris in para/
diſo. Erat aūt fere hora ſexta ⁊ tenebre fa
cte ſunt i vniuerſā trā vſqꝫ in horā nonā.
Apoc.6.c. ¶ Et obſcuratus ē ſol ¶ ⁊ velum tēpli ſciſ/
Mt.27.f. ſum ē mediū. Et clamās voce magna ie
Mr.15.f. ſus ait: Pr̄ ¶ in manus tuas cōmēdo ſpm̄
Ps.30. B meū. Et hec dicēs expirauit. ¶ Uidēs āt
Mt.27.f. centurio qd factū fuerat: glorificauit deū
Mr.15.f. dicēs: Vere hic hō iuſtus erat. Et omis
turba eoꝝ q̄ ſimul aderāt ad ſpectaculum
iſtud: ⁊ videbant q̄ fiebāt: pcutientes pe/
ctora ſua reuertebant. Stabant autē oēs
noti eius a lōge: ⁊ mulieres q̄ ſecute eum
Mt.27.g. erant a galilea hec vidētes. ¶ Et ecce vir
Mr.15.g. noīe ioſeph q̄ erat decurio vir bonus ⁊ iu
Jo.19.g. ſtus: hic non conſenſerat cōſilio ⁊ actibus
Mt.27.g. eoꝝ: ab arimathia ciuitate iudee: q̄ expecta
Mr.15.g. bat ⁊ ipſe regnū dei. ¶ Hic acceſſit ad pi/
Jo.19.g. latum ⁊ petijt corpus ieſu: ⁊ depoſitum i
uoluit in ſyndone: ⁊ poſuit eum ī monu/
mento exciſo i quo nondū quiſqꝫ poſit⁹ fue
rat. Et dies erat paraſceues: ⁊ ſabbatum
illuceſcebat. Subſecute aūt mulieres que
cum eo venerant de galilea viderunt mo
numētum: ⁊ quēadmodū poſitū erat cor
pus eius: ⁊ reuertētes parauerūt aromata
⁊ vnguenta: ⁊ ſabbato qdē ſiluerunt ſm
mandatum.

XXIIII

A
Mt.28.a. Una autē ſabbati valde diluculo
Mr.16.a. venerunt ad monumentū portā
Joh.20.a. tes q̄ parauerāt aromata: ⁊ inuene
runt lapidem reuolutū a monumēto: ⁊ in
greſſe nō inuenerunt corpus dn̄i ieſu. Et
factum eſt dū mēte cōſternate eēnt de iſto
ecce duo viri ſteterūt ſecus illas in veſte ful
genti. ¶ Cum timerent autē ⁊ declinarēt
Mt.28.a. vultū in trā: dixerunt ad illas. Quid q̄ri
Mr.16.c. tis viuentē cū mortuis. Non ē hic: ſꝫ ſur/
B
rexit. Recordamini q̄liter locutus ē vobis
cum adhuc in galilea eēt dicens. Quia oꝫ
filium hoīs tradi in manus hoīū pctōꝝ:
⁊ crucifigi: ⁊ die tertia reſurgere. ¶ Et re Mt.28.b.
cordate ſunt vboꝝ eius: ⁊ regreſſe a mō Mr.16.c.
numento nūciauerunt hec oīa illis vnde
cim: ⁊ ceteris oībus. Erat aūt maria ma/
gdalene ⁊ iohanna: ⁊ maria iacobi: ⁊ ce/
tere q̄ cum eis erant: q̄ dicebāt ad aplos
hec. Et viſa ſunt ante illos ſicut deliramē
tū vba iſta: ⁊ non crediderunt illis. Pe
trus autē ſurgens cucurrit ad monumē
tum ⁊ pcūbens vidit lintheamina ſola po
ſita: ⁊ abijt ſecum mirās qd factum fuerat
Et ecce duo ex illis ibant ipſa die in caſtel
lū qd erat in ſpatio ſtadioꝝ ſexaginta ab
hieruſalē noīe emaus. Et ipſi loq̄bant C
ad inuicē de his oīb⁹ q̄ acciderant. ¶ Et Mr.16.c.
factū eſt dum fabularentur ⁊ ſecum q̄re/
rent: ⁊ ipſe ieſus appropinquans ibat cū
illis. Oculi autē illoꝝ tenebant: ne eū ag
noſcerent. Et ait ad illos. Qui ſunt hi ſmo
nes quos confertis ad inuicem ambulan
tes: ⁊ eſtis triſtes: Et rn̄dens vn⁹ cui no
men cleophas dixit ei. Tu ſol⁹ pegrin⁹ es
in hierlm̄: ⁊ nō cognouiſti q̄ facta ſunt in
illa his dieb⁹. Quib⁹ ille dixit. Que: Et
dixerūt de ieſu nazareno q̄ fuit vir ppha
potens in opere ⁊ ſermone corā deo ⁊ oī
pplo. ⁊ quō eum tradiderunt ſūmi ſacer/
dotes ⁊ pncipes noſtri in dānationē mor
tis: ⁊ crucifixerunt eū. Nos aūt ſperaba/
mus: q̄ ipſe eſſet redēpturus iſrael. ⁊ nūc
ſup hec oīa tertia dies ē hodie q̄ hec facta
ſunt. Sed ⁊ mulieres qdā ex nr̄is terrue
runt nos q̄ an̄ lucem fuerunt ad monumē
tum ⁊ nō īuēto corpe eius venerūt dicen
tes: ſe etiā viſionē angeloꝝ vidiſſe: q̄ di/
cunt eū viuere. Et abierūt qdā ex nr̄is ad
monumentū. ⁊ ita inuenerūt ſicut mulie/
res dixerunt ipſum vo nō inuenerūt. Et
ipſe dixit ad eos. O ſtulti ⁊ tardi corde ad
credēdū in omnibus q̄ locuti ſunt pphete.
¶ Nōne hec oportuit pati xp̄m ⁊ ita intra Act.14.d.
re in gloriā ſuā. Et incipiēs a moyſe ⁊ oī
bus pphetis: interpretabat illis i oīb⁹ ſcri
pturis q̄ de ipſo erant. Et appropinqua/
uerunt caſtello q̄ ibant: ⁊ ipſe ſe finxit lon
gius ire. ¶ Et coegerūt illū dicētes. Ma/ Gen.19.
ne nobiſcū qm̄ aduespraſcit: ⁊ inclinata
ē iā dies. Et intrauit cū illis. Et factū eſt D
dū recūberet cū eis: accepit panē ⁊ bn̄di/

xit ac fregit: τ porrigebat illis. Et apti ſũt
oculi eoꝝ: τ cognouerunt eũ: τ ipſe euanu
it ex oculis eoꝝ. Et dixerũt adinuicẽ. Nõ
ne cor noſtꝝ ardẽs erat in nobis: dũ loq͂/
ret in via τ aperiret nobis ſcripturas. Et
ſurgens eadẽ hora regreſſi ſũt i hierl'm: τ
inuenerũt cõgregatos vndecim τ eos q̃ cũ
illis erãt dicẽtes q͂ ſurrexit dñs vere τ ap
paruit ſimoni. Et ipſi narrabãt q̃ geſta
erãt in via: τ quõ cognouerũt eũ in fractiõ
f ne panis. Dum aũt hec loquũt̃ ſtetit: ihs
i medio eoꝝ τ dixit: Pax vobis. Ego ſũ
nolite timere. Cõturbati vo τ ꝯteriti exi
ſtimabãt ſe ſpm̃ vidẽ. Et dixit eis. Quid
turbati eſtis: τ cogitatiões aſcẽdunt i cor
da veſtra: Uidete manus meas τ pedes
q2 ego ipſe ſum. Palpate τ videte: q2 ſpi
ritus carnem τ oſſa nõ h3 ſicut me videtis
habere. Et cum hec dixiſſet: oſtẽdit ei ma
nus τ pedes. Adhuc aũt illis nõ credẽti/
bus τ mirantibus pre gaudio dixit: Ha
betis hic aliqd qd̃ manducet̃: At illi obtu
lerunt ei partẽ piſcis aſſi: τ fauũ mellis. Et
cũ manducaſſet corã eis ſumens reliqas
dedit eis. Et dixit ad eos. Hec ſũt vba q̃
locut9 ſũ ad vos cũ adhuc eſſem vobiſcũ
B qm̃ neceſſe eſt ipleri oĩa q̃ ſcripta ſunt i le
ge moyſi τ ꝓphetis τ pſalmis de me. Tũc
aperuit illis ſenſũ: vt intelligerent ſcriptu
Act.17.a. ras: τ dixit eis: ¶ Qm̃ ſic ſcriptũ eſt τ ſic
oportebat xp̃m pati τ reſurgere a mortu/
is tertia die: τ predicare in nomine eius
pniam τ remiſſionẽ3 petõꝝ in omnes gẽ
tes incipientibus ab hieroſolyma. Uos
Iſa.44. autem teſtes eſtis horum. ¶ Et ego mittã
Act.1.a. ꝓmiſſum patris mei in vos: vos autẽ ſe/
dete in ciuitate: quoadusq3 iduamini vir/
tute ex alto. Eduxit aũt eos foras in betha
niam: τ eleuatis manibus ſuis benedixit
Mr.16.g. eis. ¶ Et factũ eſt du3 benediceret illis re/
Act.1.b. ceſſit ab eis: τ ferebatur in celum. Et ipſi
adorantes regreſſi ſunt in hieruſalem cũ
gaudio magno: τ erant ſemper in templo
laudantes τ benedicentes deum. Amen.

¶ Explicit euangelium ſecundum Lucã
Incipit prologus in euangelium ſm̃ Jo
hannem.

Hic eſt iohannes euangeli
ſta vnus ex diſcipulis dñi
q̃ virgo a deo electus eſt:
quẽ de nuptijs volentem
nubere vocauit de9. Cui
virginitatis in hoc du/
plex teſtimoniũ datur in euangelio: q2 τ
p̄ ceteris dilect9 a deo dicit̃: τ huic matre3
ſua3 pendẽs in cruce cõmendauit dñs vt
virginẽ virgo ſeruaret. Deniq3 manife/
ſtans in euãgelio q͂ erat ipſe icorruptibilis
verbi opus ichoans: ſolus verbũ carne3
factũ eſſe nec lumen a tenebris cõprehen/
ſum fuiſſe teſtat̃: primũ ſignu3 ponẽs qd̃
in nuptijs fecit dñs oſtendens q͂ ipſe erat
vt legentibus demonſtraret q͂ vbi dñs i
uitatus ſit: deficere nuptiaꝝ vinũ debeat
τ veteribus imutatis: noua oĩa q̃ a xp̃o i
ſtituunt̃ appareant. Hoc aũt euangeliu3
ſcripſit in aſia: poſtea q̃3 i pathmos iſula
apocalypſim ſcripſerat: vt cui in ꝑncipio
canonis icorruptibile ꝑncipiũ ꝑnotatur i
geneſi: τ etiã icorruptibilis finis ꝑ virgi/
nem in apocalypſi redderet̃ dicente xp̃o:
ego ſum alpha τ o. Et hic ẽ iohãnes: qui
ſciens ſupueniſſe diẽ receſſus ſui: ꝯuoca
tis diſcipulis ſuis in epheſo: ꝑ multa ſigno
rũ experimenta ꝓmiens xp̃m: deſcendẽs
in defoſſum ſepulture ſue locũ: facta ora/
tione poſitus ẽ ad p̄res ſuos: tã extrane9
a dolore mortis q̃3 a corruptione carnis i/
uenit̃ alienus. Tñ poſt oẽs euangelium
ſcripſit: τ hoc virgini debebat̃. Quoꝝ tñ
vel ſcriptoꝝ tp̄is diſpoſitio: vel librorum
ordinatio: iõ a nobis per ſingula nõ expo
nit̃ vt ſciendi deſiderio collato τ querenti
bus fructus laboris: τ deo magiſterij do
ctrina ſeruetur.

¶ Explicit prologus.
Incipit regiſtrũ in euangeliũ Johãnis.

In principio erat verbu3 τc.
teſtimoniũ de xp̃o phibet io/ i
hãnes baptiſta: phariſeoꝝ le
uite iterrogant iohãne3. Jo/
hãnes ieſum videns agnum
dicit dei: τ andreas petro dicit: inuenimus
meſſiã. Jeſus dic̃ nathanael vidi ſub ficu
Jeſus vocat9 ad nuptias τ diſcipuli eius 2
de aqua fecit vinũ: vendẽtes τ nũmulari
os eijcit de tẽplo: dicit ſoluite tẽplu3 hoc.

3 Jeſ⁹ nicodemo dicit de baptiſmo: ⁊ alijs
multis dicit q credit in eu; nō diiudicabit̄
q autē nō credit iā diiudicat⁹ ē: ieſus ī iu/
dea baptizat: et iohānes i enn ō: iohānes
dicit xp̄m creſcere: ſe autē minorari.
4 Jeſus cum muliere ſamaritana loq̄t: ꝓ/
phetā ī patria ſua ſine honore eſſe: reguli
filium a morte ſuſcitat.
5 De piſcina probatica ſanat hoīem triginta
⁊ octo annos habentem in infirmitate; di/
cebāt iudei ſanato nō licet tibi tollere gra/
batu; tuu; ſabbato: quecun; pat̄ fecerit
hec ⁊ fili⁹ ſilr̄ facit: dicit ieſus quia venit
hora ⁊ nunc ē qn̄ mortui audiūt voce; ⁊c̄
dicit ieſus iohānes eſt lucerna ardēs ⁊ lu/
cens: ſcrutamini ſcripturas: dicit moyſes
accuſat vos: et ſi crederetis moyſi crede/
retis forſitan et mihi.
6 De quinq; panibus et duob⁹ piſcibus et
q eum regē facē voluerūt: ieſus ſup̄ ma/
re ābulat. Operamini nō cibū q perit de
māna et pane celeſti loquit̄ ego ſu; panis
q de celo deſcēdi: recedētibus ab eo diſci/
pulis vnum ex duodecim diabolu; dicit.
7 Jeſus in ſcenophegia aſcēdit ad diē feſtū
dicitur ieſu: demoniū hēs: d̄ turba multi
credebāt in eu;: clamat ieſus ſi qs ſitit ve
niat ⁊ bibat cū miniſtris ⁊ nicodemo p̄n
8 cipes contendunt. De muliere adult̄ia: ie
ſus lucē mundi eſſe ſe predicat. ieſus īrro
gatus principiu; ſe eſſe reſpondit: q ois
peccator ſeruus ſit: ⁊ q ieſus ante abraā ſit.
9 Cecū a natiuitate curat: ieſus dicit ī iudi/
ciū in hūc mūdum veni: ut q nō vidēt vi/
deant.
10 Qui nō intrat per oſtiū in ouile dicit ego
ſu; paſtor bonus p̄tātem habeo ponendi
aiam mea;. Judei dicunt ſi tu es xp̄s dic
nob palā: ego ⁊ pat̄ vnū ſum⁹: ſuſtulerūt
lapides iudei ut lapidarēt ieſū ⁊ exiuit de
manibus eoꝝ.
11 De ſuſcitatiōe lazari: collegerūt p̄ncipes
⁊ phariſei conciliu;: caypbas dicit: q ex/
pedit vt vnus ⁊c̄.
12 Maria vnxit pedes ieſu ⁊ exterſit capillis
ſuis iudas fur erat ⁊ loculos hn̄s: turba
ex iudeis multa venit nō ꝓpter ieſū tm̄: ſ;
ut lazarū viderēt quē ſuſcitauit a mortuis
turba q venerat ad die; feſtum occurrit ie
ſu ſedēti ſup pullū aſine gētiles qdā roga
bāt philippū dicentes: dn̄e volum⁹ ieſum
videre: ieſus rn̄dit niſi granū frumēti ⁊c̄
aīa mea turbata ē: pater clarifica nomen
tuū: venit vox de celo dicit ieſus nūc iudi/
ciū ē mūdi: ⁊ multi ex p̄ncipibus credide
rūt in eū: ſed ꝓpter phariſeos nō confite
bant̄: dicit nō veni ut iudicem mundum:
ſed vt ſaluificem.
Pedes diſcipuloꝝ lauat dicēs: ⁊ vos de 13
betis alter alteri⁹ lauare pedes dic̄: q mā
ducat panē meū leuabit ꝯ me calcaneum
ſuū: dicit vnus ex vobis tradet me: ⁊ ſubiū
git cui ego intinctū panē porrexero: tunc i
troiuit in iudā ſathanas: mandatū nouu;
do vobis vt diligatis iuicē: dicit petro: an
teq̄ gallus cantet ter me negabis ⁊c̄.
Non turbet̄ cor vr̄m: dicit: ego ſum via 14
veritas ⁊ vita: dicit philippus dn̄e oſten/
de nobis patrem: ſi diligitis me manda/
ta mea ſeruate: ego in patre meo ⁊ vos ī
me ⁊ ego in vobis: ſiquis diligit me ſer/
mones meos ſeruat.
Dicit: ego ſum vitis vera ⁊ pater meus 15
agricola eſt: de dilectiōe p̄cepta: ſi me pſe
cuti ſunt ⁊ vos pſequent̄: ⁊ odio habuerīt
me gratis dicit cū venerit paraclitus.
Abſq; ſynagogis facient vos. Nunc va/ 16
do ad eum qui me miſit ⁊ nemo ex vobis
īterrogat ⁊c̄. cū venerit paraclitus ille ar
guet mundū de pctō: oia q̄cunq; h; pater
mea ſunt modicū iā ⁊ nō videbitis me: vſ
q; mō nō petiſtis quicq̄: exiui a patre meo
⁊ veni in mundū: pater mecum eſt.
Sublevatis oculis in celum: dixit pat̄ ve 17
nit hora clarifica filium tuum. Jeſus diſci
pulos commendat patri: pater iuſte mun/
dus te non cognouit. Egreſſus ieſus cu; 18
diſcipulis ſuis trans torrentem cedron: q̄
rentibus iuda cum cohorte ieſum reſpon
dit ego ſum: abierunt retrorſum ⁊ cecide
runt in terrā: captio xp̄i negatio petri: ab
iudicatio xp̄i: ⁊ reſponſio euſdem.
Pilatus ieſum flagellauit: deriſio: cruci 19
fixio inter duos latrones: cōmēdatio ma/
tris diſcipulo: ⁊ potatio aceti: ⁊ mors ⁊ ſe
pultura.
Reſurrectio: ⁊ qualiter apparuit marie 20
magdalene: apparēs diſcipulis dedit eis
pacē ſpiritū ſcm̄: poſt dies octo clauſis ia
nuis appatuit diſcipulis et thome.
Poſtea iterum manifeſtauit ſe ad mare 21
tyberiadis ⁊c̄. de piſcatione petri: dicit pe
tro tertio paſce oues meas.

Explicit regiſtrum.

Incipit euãgeliũ ſm̃ Johãnẽ. Capl'z. I

A IN principio
erat verbum: ⁊ verbũ
erat apud deuz: ⁊ deus
erat verbũ. Hoc erat i
principio apud deum.
Omia p ipſuz fcã ſunt: ⁊
ſine ipſo factuz eſt nihil
Quod factũ ẽ in ipſo vita erat: ⁊ vita erat
lux hoium: ⁊ lux in tenebris lucet ⁊ tene/
Mat.3.a. bre eã nõ cõphenderunt. ¶ Fuit hõ miſſ⁹
i.3.f. a deo cui nomẽ erat iohãnes. Hic venit
i teſtimoniũ vt teſtimoniũ phiberet de lu
mie: vt oẽs crederent p illum. Non erat
ille lux: ſ; vt teſtimoniũ phiberet de lumi
ne. Erat lux vera: q̃ illuminat oẽm hoiez
venientẽ in hũc mundũ. In mundo erat
⁊ mundus p ip̃m factus ẽ: ⁊ mundus eũ
B nõ cognouit. In ppria venit ⁊ ſui euz nõ
receperunt. Quotq̃t autẽ receperunt eum de
dit eis ptãtem filios dei fieri his q credũt
in noie eius. Qui nõ ex ſanguinib⁹ neq;
ex voluntate carnis neq; ex voluntate vi
ri: ſed ex deo nati ſunt. Et verbu; caro fa
ctũ eſt ⁊ hitauit in nobis. Et vidim⁹ glo/
riã eius. gloriã q̃ſi vnigeniti a patre plenũ
gratie ⁊ veritatis. Johãnes teſtimoniũ
phibet de ipſo ⁊ clamat dicens. Hic erat
quẽ dixi q poſt me venturus ẽ: añ me fact⁹
ẽ q: prior me erat. Et de plenitudie ei⁹ nos
oẽs accepimus grãm p gratia: q: lex per
moyſen data ẽ: gratia ⁊ veritas p ieſũ xp̃z
i. Jo.4.c. facta ẽ. ¶ Deũ nemo vidit vnq̃. Vnige
C.i.5.f. nitus filius q ẽ in ſinu pris: ipſe enarra/
uit. ¶ Et h̃ ẽ teſtimoniũ iohãnis: qñ miſe
runt iudei ab hieroſolymis ſacerdotes ⁊
leuitas ad eũ vt iterrogarẽt eũ. Tu qs es
Et ↄfeſſus ẽ: ⁊ nõ negauit. Et ↄfeſſus ẽ:
q: nõ ſuz ego xp̃s. Et iterrogauerunt eũ.
Quid ergo. Helias es tu. Et dixit nõ ſũ
Propheta es tu. Et rñdit. Nõ. Dixerũt
ergo ei. Quis es vt rñſum demus his q
miſerunt nos. Quid dicis de teipſo. Ait
Eſa.40. M ¶ Ego vox clamãtis i deſerto: dirigite vi
3.a. Mr.i.a am dñi: ſicut dixit eſaias ppha. Et q miſ
Luc.3.a. ſi fuerãt erãt ex phariſeis. Et iterrogaue
runt eũ ⁊ dixerunt ei. Quid ergo bapti/
D ças ſi tu nõ es xp̃s: neq; helias: neq; p/
Mat.3.c. pheta. Rñdit eis iohãnes dicẽs. ¶ Ego

baptiço in aqua. medius ãt vr̃z ſtetit quẽ Mar.i.b.
vos neſcitis. Ipſe ẽ q poſt me venturus ẽ Luc.3.d.
q añ me factus ẽ: cuius ego nõ ſũ dignus Act.i.a.⁊
vt ſoluã eius corrigiã calciamẽti. Hec in 19.a.
bethania facta ſunt tranſiordanẽ vbi erat
iohãnes baptiçãs. Altera die vidit iohã/
nes ieſuz venientẽ ad ſe ⁊ ait. Ecce agn⁹
dei: ecce q tollit pctã mũdi. Hic ẽ de quo
dixi. Poſt me venit vir q añ me factus ẽ
q: prior me erat: ⁊ ego neſciebã eũ. S; vt
manifeſtet in iſrl': ppterea veni ego in aq̃
baptiçãs. Et teſtimoniũ phibuit iohãnes E
dicẽs. ¶ Q: vidi ſpũz deſcendentẽ q̃ſi co Mat.3.g.
lumbã de celo: ⁊ mãſit ſup eum: ⁊ ego ne Mar.i.b
ſciebã eum: ſed q miſit me baptiçare in aq̃ Luc.3.c.
ille mihi dixit. Sup quẽ videris ſpm̃ de/
ſcendentẽ ⁊ manentẽ ſup eũ: hic ẽ q bapti
çat in ſpũ ſcõ. Et ego vidi ⁊ teſtimonium
phibui: q: hic ẽ filius dei. Altera die itez
ſtabat iohãnes: ⁊ ex diſcipulis eius duo.
Et reſpiciẽs ieſum ãbulantez dixit. Ecce
agnus dei. Et audierum eũ duo diſcipuli
loq̃tez: ⁊ ſecuti ſunt ieſũ. Cõuerſus autẽ
ieſus ⁊ vidẽs eos ſequentes ſe: dicit eis.
Quid q̃ritis. Qui dixerũt ei. Rabbi: qd F
dicit iterptatum mgr̃ vbi hitas. Dicit eis
Venite ⁊ videte. Venerunt ⁊ viderunt
vbi maneret: ⁊ apud eũ mãſerunt die illo
Hora erat autẽ q̃ſi decima. Erat aũt an/
dreas frat ſimonis petri: vnus ex duob⁹
q audierat a iohãne: ⁊ ſecuti fuerant eum
Inuenit hic pmuz frẽm ſuũ ſimonẽ ⁊ di
cit ei. Inuenimus meſſiã: qd ẽ iterptatu;
xp̃s. Et adduxit eũ ad ieſum. Intuit⁹ ãt
eum ieſus dixit. Tu es ſimon filius iohã
na. tu vocaberis cephas qd iterptat pe
trus. In craſtinũ voluit exire in galileaz
⁊ iuenit philippũ. Et dixit ei ieſus. Seq̃/
re me. Erat aũt philippus a bethſaida ci/
G uitate andree ⁊ petri. Inuenit philippus
nathanael: ⁊ dicit ei. Quẽ ſcripſit moyſeſ
in lege ⁊ pphete iuenim⁹ ieſũ filiũ ioſeph
a naçareth. Et dixit ei nathanael. A naça
reth põt aliqd boi eẽ. Dicit ei philippus.
Veni ⁊ vide. Vidit ieſus nathanael ve/
nientẽ ad ſe ⁊ dicit de eo. Ecce vere iſrae
lita: in q̃ dolus nõ ẽ. Dicit ei nathanael.
Vñ me noſti. Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Pri
uſq̃ te philippus vocaret eũ eſſes ſub ficu
vidi te. Rñdit ei nathanael ⁊ ait. Rabbi
tu es filius dei: tu es rex iſrl'. Rñdit ieſus
⁊ dixit ei. Q: dixi tibi vidi te ſub ficu cre/

dis maius his videbis. Et dicit ei. Amē
amē dico vob. videbitis celū aptū ⁊ āgeloſ
dei aſcēdētes ⁊ deſcēdētes ſup filiū hois.
A ET tertia die nuptie facte ſunt II
in chana galilee: ⁊ erat mater ieſu
ibi. Vocatus ē autē ⁊ ieſus ⁊ di/
ſcipuli eius ad nuptias. Et deficiente vi
no dicit mater ieſu ad eū. Vinū nō habēt
Et dicit ei ieſus. Quid mihi ⁊ tibi ē muli
B er. Nondū venit hora mea. Dicit mater
eius miniſtris. Quodcūqȝ dixerit vobis faci
te. Erāt autē ibi lapidee hydrie ſex poſite
ſecundū purificationē iudeoꝝ: capientes
ſingule metretas binas vel ternas. Dicit
eis ieſus. Implete hydrias aqua. Et imple
uerunt eas vſqȝ ad ſūmum. Et dicit eis
ieſus. Haurite nūc: ⁊ ferte architriclino
Et tulerūt. Vt aūt guſtauit architriclin⁹
aquā vinū factū: ⁊ nō ſciebat vn̄ eēt: mini
ſtri autē ſciebāt q hauſerāt aquam: vocat
ſpōſum architriclinus: ⁊ dicit ei. Ois hō
C pmum bonū vinū ponit: ⁊ cum inebriati
fuerit: tunc id qd deterius ē. Tu aūt ſeruaſti
bonum vinū vſqȝ adhuc. Hoc fecit ini
tium ſignoꝝ ieſus in chana galilee: ⁊ ma
nifeſtauit gloriā ſuā: ⁊ crediderunt i eum
Mt.4.d. diſcipli eius. ¶ Poſt hec deſcēdit caphar
D naum ipſe ⁊ mater eius ⁊ frēs eius ⁊ diſci
puli eius: ⁊ ibi māſerunt nō multis dieb⁹
Mt.21.b. ¶ Et ppe erat paſca iudeoꝝ: ⁊ aſcēdit ie/
Mr.11.d. ſus hieroſolymā ⁊ inuenit in tēplo vēden/
Lu.19.g. tes oues: ⁊ boues: ⁊ columbas: ⁊ nūmu/
Eſa.56. larios ſedētes. Et cū feciſſet qſi flagellū
Hiere.7. de funiculis: oēs eiecit de tēplo: ouesqȝ ⁊
boues ⁊ nummulárioꝝ effudit es: ⁊ mē/
ſas ſubuertit. Et his q columbas vende
bāt dixit. Auferte iſta hic: ⁊ nolite facere
domum pris mei domum negociationis
E Recordati ſunt vo diſcipli ei⁹ q: ſcriptū
Ps.68. ē: Zelus domus tue comedit me. Rūde
runt ergo iudei ⁊ dixerunt ei. Qd ſignū
F oſtēdis nobis: q hec facis. Rūdit ieſus ⁊
Mt.26.f. dixit eis. ¶ Soluite tēplum hoc: ⁊ i trib⁹ die
bus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei.
Quadraginta ⁊ ſex ānis edificatum ē tem
plum hoc: et tu in tribus dieb⁹ excitabis illud
Ille autē dicebat de tēplo corporis ſui. Cū
ergo reſurrexiſſet a mortuis: recordati ſunt di
G ſcipuli ei⁹ q hoc dicebat: et crediderunt ſcri
pture et ſmoni quē dixit ieſus. Cū aūt eēt
hieroſolymis i paſca i die feſto multi credi
derunt in noie eius: videntes ſigna eius q̄
faciebat. Ipſe aūt ieſus nō credebat ſemet
ipſum eis: eo q ipſe noſſet oēs: ⁊ q opus
ei non erat vt qs teſtimoniū phiberet de
homine. Ipſe enim ſciebat qd eſſet in ho
mine. III
ERat aūt hō ex phariſeis nicode/ A
mus noie: princeps iudeoꝝ. Hic i.7.g.
vēit ad ieſum nocte ⁊ dixit ei. ¶ Rab Mt.22.c.
bi: ſcimus q a deo veniſti magiſter. Ne
mo eni pōt hec ſigna facere q̄ tu facis: ni/
ſi fuerit deus cū eo. Rn̄dit ieſus ⁊ dixit ei
Amen amē dico tibi: niſi qs renatus fue
rit denuo: non pōt videre regnū dei. Di B
cit ad eum nicodemus. Quō pōt hō rena
ſci cum ſit ſenex. Nūquid pōt in ventrem
mrīs ſue iterato introire ⁊ renaſci. Rn̄dit
ieſus. Amē amē dico tibi: niſi qs renatus
fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſcō: nō pōt itroire i re
gnū dei. Qd natū ē ex carne caro ē: ⁊ qd
natum eſt ex ſpiritu: ſpūs ē. Nō mireris
q dixi tibi: oȝ vos naſci denuo. ¶ Spūs i.6.g.
vbi vult ſpirat: ⁊ vocē eius audis: ſed ne
ſcis vn̄ veniat: aut q̄ vadat. Sic eſt ois q
natus ē ex ſpū. Rn̄dit nicodemus ⁊ dixit
ei. Quō pn̄t hec fieri? Rn̄dit ieſus ⁊ dixit
ei. Tu es magiſter i iſrael ⁊ hec ignoras.
Amē amen dico tibi: q quod ſcimus lo/ C
quimur: ⁊ quod vidimus teſtamur: ⁊ te/
ſtimonium nr̄m non accipitis. Si terre/
na dixi vobis ⁊ nō creditis: quō ſi dixero
vobis celeſtia credetis? ¶ Et nemo aſcēdit Eph.4.b.
in celū: niſi q deſcēdit de celo: filius hois Numeri.21.
qui ē in celo. ¶ Et ſicut moyſes exaltauit i.12.e.
ſerpentē in deſerto: ita exaltari oportet fili
um hois. vt ois qui credit in ipſo nō pere
at: ſed habeat vitā eternā. ¶ Sic eni deus i.Jo.4.b.
dilexit mundū vt filium ſuum vnigenitū
daret: vt oēs q credit in eū nō pereat ſȝ hē
at vitā eternā. Nō eni miſit deus filiū ſu/ D
um in mundū vt iudicet mūdū: ſed vt ſal
uet mundus p ipſum. Qui credit in eū
non iudicat. Qui aūt non credit iā iudi/
catus ē: q non credit in noie vnigeniti fi
lij dei. Hoc eſt autē iudicium. q lux ve/
nit in mundū: ⁊ dilexerunt hoies magis
tenebras q̄ȝ lucē. Erāt eni eoꝝ mala opa
Ois eni q male agit odit lucem ⁊ nō ve/
nit ad lucē vt non arguant opa ei⁹. Qui
aūt facit veritatē venit ad lucē vt manife/
ſtentur opa eius: q i deo ſūt facta. Poſt E
hec venit ieſus ⁊ diſcipuli eius in terrā iu
deā: ⁊ illic morabat cū eis ⁊ baptizabat.

Mt.3.b. ¶ Erat aūt ⁊ iohānes baptiçans in enno̅
Luc.3.a. iuxta ſalim: q2 aque multe erāt illic: ⁊ venie
Mt.4.d. bant ⁊ baptiçabāt̄. Nōdū eni miſſus fue
Mar.1.c. rat iohānes in carcerē. Facta ē aūt q̄ſtio ex
diſcipulis iohānis cum iudeis de purifi/
F catione. Et venerunt ad iohānem ⁊ dixe
runt ei. Rabbi: q erat tecū trans iordānē
cui tu teſtimoniū ꝑhibuiſti ecce hic bapti
çat ⁊ oēs veniunt ad eū. Rn̄dit iohānes
⁊ dixit. Non pōt hō accipe q̄cq̄ niſi fuerit
1.Jo.4.c. ei datū de celo. ¶ Ipſi vos mihi teſtimoni
um ꝑhibetis q̄d dixerim: nō ſum ego xp̄s
ſed q2 miſſus ſum an̄ illum. Qui hȝ ſpon
ſam ſponſus eſt: amicus aūt ſponſi q ſtat
B ⁊ audit euȝ: gaudio gaudet ꝓpter vocem
ſponſi. Hoc ḡ gaudium meum ipletū eſt.
Illū oportet creſcere: me aūt minui. Qui
de ſurſuȝ venit ſup oēs eſt. Qui de terra
eſt de terra ē: ⁊ de terra loquit̄: q de celo ve
nit ſup oēs eſt. Et q̄d vidit ⁊ audiuit hoc
teſtat̄: ⁊ teſtimonium eius nemo accipit.
Ro.3.a. ¶ Qui aūt acceperit ei9 teſtimoniū ſigna/
1.8.c. uit: q2 deus verax ē. ¶ Quē enim miſit de
Mt.11.g. us: v̄ba dei loquit̄. Non .n. ad menſurā
Luc.10.f. dat deus ſpm̄. ¶ Pater diligit filiuȝ ⁊ oia
1.16.c. dedit in manu eius. ¶ Qui credit in filiuȝ
Eſa.21. habet vitam eternā: q autē incredulus ē
Abacuch.2 filio: non videbit vitaȝ: ſed ira dei manet
ſuper eum. IIII

A VT ḡ cognouit ieſus q2 audierunt
phariſei q2 ieſus plures diſcipl'os
facit ⁊ baptiçat q̄ȝ iohannes: q̄q̄
Mt.4.d. ieſus nō baptiçaret ſȝ diſcipuli eius: reliq̄t
iudeā ⁊ abijt iteꝝ i galileā. Oportebat
aūt eū trāſire ꝑ mediā ſamariā. Venit ḡ i
ciuitatē ſamarie q̄ dicit̄ ſichar: iuxta p̄diū
q̄d dedit iacob ioſeph filio ſuo. Erat autē
ibi fons iacob. Ieſus aūt fatigatus ex iti/
nere ſedebat ſic ſupra fontē. Hora autem
Geñ.24. erat q̄ſi ſexta. ¶ Venit mulier de ſamaria
haurire aquā. Dicit ei ieſus. Da mihi bi
bere. Diſcipuli eni eius abierant i ciuita/
tē vt cibos emerēt. Dicit ḡ ei mulier illa
B ſamaritana. Quō tu iudeus cū ſis bibere
a me poſcis q̄ ſuȝ mulier ſamaritana. Nō
eni coutunt̄ iudei ſamaritanis. Rn̄dit ie
ſus ⁊ dixit ei. Si ſcires donum dei: ⁊ q̄s ē
q dicit tibi: da mihi bibere. tu forſitan pe/
tiſſes ab eo: ⁊ dediſſet tibi aquā viuā. Di
cit ei mulier: Dn̄e: neq3 in quo haurias
1.7.f. habes: ⁊ puteus altus eſt. ¶ Vn̄ ḡ habes
aquā viuā. Nūq̄d tu maior es p̄re nr̄o ia
cob q dedit nobis puteū: ⁊ ipſe ex eo bibit
⁊ filij eius ⁊ pecora eius: Reſpōdit ieſus
⁊ dixit ei: Oīs q bibit ex aq̄ hac ſitiet iteꝝ
Qui āt biberit ex aq̄ quā ego dabo ei: nō
ſitiet i eternū: ſed aq̄ quā ego dabo ei: fiet
i eo fons aque ſalientis i vitā eternā. Dicit
ad eū mulier: ¶ Dn̄e da mihi hāc aquam: 1.6.d.
vt nō ſitiā neq3 veniā huc haurire. Dicit C
ei ieſus: Vade voca virū tuū: ⁊ veni huc
Rn̄dit ei mulier ⁊ dixit: Nō habeo viꝝ.
Dicit ei ieſus: Bn̄ dixiſti: q2 nō habeo vi
rum. Quinq3 eni viros habuiſti: ⁊ nunc
quē habes nō ē tuus vir. Hoc vere dixi
ſti. Dicit ei mulier. ¶ Dn̄e: video q2 pro/ Luc.7.c.
pheta es tu. ¶ Patres nr̄i i mōte h̄ adora/
uerūt ⁊ vos dicit̄: q2 hieroſolymis ē loc9
vbi adorar̄ o3. Dicit ei ieſus. Mulier cre
de mihi: q2 veīet hora qn̄ neq3 in mōte h̄.
neq3 i hieroſolymis adorabitis p̄rē. Vos
adoratis q̄d neſcitis: nos adoram9 q̄d ſci/
mus: q2 ſalus ex iudeis ē. Sȝ venit hora
⁊ nūc ē qn̄ veri adoratores adorabūt p̄rē
in ſpū ⁊ v̄itate. Nā ⁊ pat tales q̄rit q ado D
rēt eū. ¶ Spūs ē deus ⁊ eos q adorāt eū i 2.Cor.3.d.
ſpū ⁊ v̄itate o3 adorare. Dicit ei mulier:
Scio q2 meſſias venit q dr̄ xp̄s. Cū ḡ ve
nerit ille: nob̄ nūciabit oia. Dicit ei ieſus:
ego ſum q loquor tecū. Et ꝯtinuo venerūt
diſcipuli eius: ⁊ mirabant̄ q2 cū muliere lo
q̄bat̄. Nemo tn̄ dixit q̄d q̄ris aut q̄d loq̄ris
cū ea. Reliq̄t ḡ hydriā ſuā mulier: ⁊ abijt
i ciuitatē: ⁊ dicit illis hoib9: Venite ⁊ vi/
dete hoiem q dixit mihi oia quecūq3 feci.
Nunq̄d ipſe ē xp̄s: Exierunt ḡ de ciuita/
te ⁊ veniebāt ad eū. Interea rogabāt euȝ
diſcipuli dicētes: Rabbi: manduca. Ille
āt dixit eis: Ego cibū hēo mādu care quē E
vos neſcit̄. Dicebāt ḡ diſcipli ad iuicē:
Nūq̄d aliq̄s attulit ei mādu car̄: Dic eis
ih̄s: Me9 cib9 ē vt faciā volūtatē ei9 q mi
ſit me vt ꝑficiā op9 ei9. ¶ Nōne vos dici/ Eſa.40.?.
tis q2 adhuc q̄tuor mē ſes ſūt ⁊ meſſis veīt Luc.10.a.
Ecce dico vob̄ leuate oculos vr̄os ⁊ vide
te regiōes: q2 albe ſūt iā ad meſſē. Et q me
tit mercedē accipit ⁊ ꝯgregat fructū i vitā
eternā: vt ⁊ q ſeminat ſimul gaudeat ⁊ q metit.
In h̄ .n. ē v̄bū veꝝ: q2 ali9 ē q ſeminat: ⁊
ali9 ē q metit. Ego miſi vos metere q̄d
vos nō laboraſtis. Alij laborauerūt: ⁊ vos
i labores eoꝝ introiſtis. Ex ciuitate aūt illa
multi crediderūt i eū ſamaritanoꝝ ꝓpter
v̄bū mulieris teſtimoniū ꝑhibētis: q2 dixit

f mihi oĩa q̃cũq̃ feci. Cũ veniſſent ḡ ad il/
lũ ſamaritani rogauerũt eũ ꝫ vt ibi manē
ret. Et mãſit ibi duos dies. Et mľto plu
res crediderũt ꝑpt̄ ſmonē ei⁹. Et mu
lieri dicebãt qꝛ nõ ꝑpt̄ tuã loq̃lã credim⁹
Ipſi eni audiuimus ꝛ ſcim⁹ qꝛ hic eſt ve
Mt.4.d. re ſaluator mũdi. ¶ Poſt duos ãt dies ex
Mt.13.g. ijt inde ꝛ abijt in galileã. ¶ Ipſe eni ieſus
Mr.6.a teſtimoniũ ꝑhibuit: qꝛ ꝓpheta i ſua patria
Luc.4.d honorē nõ hꝫ. Cũ ḡ veniſſet i galileã ex/
ceperũt eũ galilei: cũ oĩa vidiſſet q̃ fecerat
hieroſolymis i die feſto. Et ipſi eni vene
B rãt ad diē feſtũ. Venit ḡ iterũ i chana ga
Mt.8.b. lilee vbi fecit aquã vinũ. ¶ Et erat qdam
Luc.7.a regulus cui⁹ filius ifirmabat̃ capharnaũ
Mt.9.d Hic cũ audiſſꝫ qꝛ ieſus adueniret a iudea i
Mr.5.d galileã abijt ad eũ: ¶ ꝛ rogabat eũ vt deſcē
Luc.8.f deret ꝛ ſanaret filiũ ei⁹. Incipiebat enim
mori. Dicit ḡ ieſus ad eũ. Niſi ſigna ꝛ ꝓ
digia videritis nõ creditis. Dicit ad eum
regulus. Dñe deſcēde priuſq̃ moriat̃ fi/
lius meus. Dicit ei ieſus. Vade fili⁹ tu⁹
viuit. Credidit hõ ſmoni quē dixit ei ie/
ſus: ꝛ ibat. Iã autē eo deſcēdēte ſerui oc
currerũt ei: ꝛ nunciauerũt dicētes qꝛ fili⁹
eius viueret. Inrogabat ḡ horã ab eis i
3.Reg.17 q̃ melius habuerit. ¶ Et dixerũt ei: qꝛ he/
ri hora ſeptima reliq̃t eũ febris. Cogno
uit ergo pater qꝛ illa hora erat in q̃ dixit ei
ieſus: fili⁹ tuus viuit: ꝛ credidit ipſe ꝛ do
mus ei⁹ tota. Hoc iterũ ſcḋm ſignum fecit
ieſus cum veniſſet a iudea i galileã.

Capitulum: V

Post hec erat dies feſtus iudeoꝝ
ꝛ aſcēdit ieſus hieroſolymã. Eſt
autē hieroſolymis ꝓbatica piſcia
q̃ cognoiat̃ hebraice bethſaida qnq̃ por
ticus hñs. In his iacebat multitudo ma
gna languētũ cecoꝝ: claudoꝝ aridoꝝ ex
pectãtiũ aq̃ motũ: Angelus autē dñi de
ſcēdebat ſcḋm tēpus in piſcinã: ꝛ moueba
tur aq̃. Et q prior deſcendiſſet in piſcinam
poſt motionē aq̃: ſanus fiebat a q̃cũq̃ de
tinebat̃ ifirmitate. Erat autē qdaꝫ hõ ibi
triginta ꝛ octo ãnos hñs in ifirmitate ſua
Hũc cũ vidiſſet ieſus iacētē: ꝛ cognouit
qꝛ iã multũ tꝑs hēret: dicit ei. Vis ſanus
B fieri. Rñdit ei lãguidus. Dñe hoiēꝫ non
hẽo vt cũ turbata fuerit aq̃ mittat me i pi
ſcinã. Dũ venio eni ego: alius añ me deſcē
Mt.9.b dit. Dicit ei ieſus. ¶ Surge tolle grabatũ
Mar.2.c tuũ ꝛ ãbula ꝛ ſtatī ſanus fac⁹ ē hõ ille. et
Luc.5.c ſuſtulit grabatũ ſuũ ꝛ ãbulabat. Erat ãt
ſabbatũ i die illo. Dicebãt ergo iudei illi
q ſanatus fuerat. Sabbatũ ē: non lꝫ tibi
tollere grabatũ tuũ. Rñdit eis q me ſanũ
fecit ille mihi dixit: tolle grabatũ tuũ ꝛ am
bula. Interrogauerũt ergo eũ. Quis ē ille
hõ q dixit tibi tolle grabatũ tuum ꝛ ãbu/
la. Is aũt q ſanus fuerat effect⁹ neſciebat C
qs eēt Jeſus. n. declinauit a turba ↄſtitu
ta i loco. Poſtea inuenit eũ ieſus i tēplo ꝛ
dixit illi. Ecce ſanus factus es iã noli pec
re: ne deteri⁹ tibi aliqd ↄtingat. Abijt il
le hõ: ꝛ nũciauit iudeis: qꝛ ieſus eēt q fecē
eũ ſanũ. Propterea pſeq̄bant̃ iudei ieſuꝫ:
qꝛ hec faciebat i ſabbato. Jeſus aũt rñdit
eis. Pr̄ meus vſq̃ mõ opat̃ ꝛ ego opor.
Propterea ergo magis q̃rebãt eũ iudei in
terficere: qꝛ nõ ſolũ ſoluebat ſabbatũ: ſed
ꝛ prēꝫ ſuũ dicebat deuꝫ: eq̃lē ſe faciēs deo
Rñdit itaq̃ ieſus ꝛ dixit eis. Amē amen
dico vobis: nõ põt filius a ſe facere qcq̃:
niſi qḋ viderit prēꝫ facientē. Quecunq̃
n. ille fecerit: hec ꝛ fili⁹ ſilr̄ facit. Pr̄. n. D
diligit filiuꝫ: ꝛ oĩa demõſtrat ei q̃ ipſe facit
ꝛ maiora his demonſtrabit ei opa vt vos
miremini. Sicut. n. pr̄ ſuſcitat mortuos et
viuificat. Neq̃. n. pr̄ iudicat quẽq̃: ſed
oē iudiciũ dedit filio: vt oēs honorificent
filiũ ſicut honorificãt prēꝫ. Qui nõ hono
rificat filiũ nõ honorificat prēꝫ q miſit illũ
Amē amē dico vob̄ qꝛ q vbũ meũ audit
ꝛ crēdit ei q miſit me hꝫ vitã eternã ꝛ iudiciũ
ñ veniet: ſꝫ trãſiet a morte i vitã. Amē amē
dico vob̄. qꝛ venit hora ꝛ nũc ē qñ mortui
audiēt vocē filij dei ꝛ q audierit viuēt. Si
cut. n. pat̃ hꝫ vitã i ſemetipſo ſic dedit ꝛ fi E
lio hr̄e vitã i ſemetipſo. Et ptãteꝫ dedit ei
iudiciũ facere: qꝛ fili⁹ hoīs ē. Nolite mi/
rari h: qꝛ venit hora i q̃ oēs q i monumen
tis ſũt audiēt vocē filij dei: ꝛ ꝓcedēt q bo
na fecerũt: i reſurrectiõeꝫ vite: q vo ma
la egerunt i reſurrectiõeꝫ iudicij. ¶ Non J.8.d.
poſſuꝫ ego a meipſo facere qcq̃. Sicut au
dio iudico: ꝛ iudiciuꝫ meuꝫ iuſtuꝫ ē. ¶ qa J.6.d.
nõ q̃ro voluntatē meã ſꝫ voluntatē ei⁹ q
miſit me ¶ Si ego teſtioniũ ꝑhibeo de me J.8.b
ipſo teſtioniũ meũ ñ ē verũ. Ali⁹ ē q teſtio
niũ ꝑhibꝫ de me. Et ſcio qꝛ verũ ē teſtioni F
uꝫ ei⁹ qḋ ꝑhibꝫ de me. Vos miſiſtis ad io/
hannem ꝛ teſtimonium ꝑhibuit veritati.
Ego autem non ab homine teſtimoniuꝫ
accipio: ſꝫ hec dico vt vos ſalui ſitis. Ille
erat lucerna ardēs ꝛ lucēs. Vos aũt vo
luiſtis ad horã exultare i luce ei⁹. Ego aũt

j.14.c habeo teſtimoniū maius ioh̄e. ¶ O pa.n.
q̄ dedit mihi pr̄ vt pficiā ea: ipſa opa que
ego facio teſtimoniū ꝑhibet de me: q: pr̄
miſit me. Et q miſit me pr̄ ipſe teſtimoni
ū phibuit de me. Neq̄ vocē ei⁹ vnq̄
audiſtis: neq̄ ſpēm eius vidiſtis. Et ver
bū ei⁹ nō hētis i vobis manēs: q: quem
miſit ille: huic vos nō creditis. Scrutami
ſcripturas q: vos putatis i ipſis vitā eter
nā hēre. Et ille ſūt q̄ teſtimoniū phibent
B de me ⁊ nō vultis venire ad me vt vitā ha
beatis. Claritatē ab hoīb⁹ nō accipio: ſ;
cognoui vos q: dilectionē; dei nō habetis
i vobis. Ego veni i noie pr̄is mei: ⁊ nō
accepiſtis me. Si ali⁹ venerit i noie ſuo:
illū accipietis. Quō vos poteſtis credere
q glīa; ab inuicē accipitis: ⁊ glīa; q̄ a ſolo
deo eſt nō q̄ritis. Nolite putare q: ego ac
cuſatur⁹ ſim vos apd̄ prēm. Eſt q accu/
ſat vos moyſes i quo vos ſpatis. Si eni
crederetis moyſi: crederetis forſitan ⁊ mi
hi. De me eni ille ſcripſit. Si aūt illi⁹ lr̄is
A nō creditis quō vbis meis credetis. VI
Mt.4.g. Poſt hec abijt ieſus trās mare
Mar.3.b galilee qd̄ eſt tyberiadis. Et ſeq
Luc.4.b. bat eū multitudo magna. q: vi/
debāt ſigna q̄ faciebat ſup his q infirma/
Mt.14.c bant. ¶ Subijt ergo in mōtē ieſus: ⁊ ibi
Luc.9.b. ſedebat cū diſcipulis ſuis. Erat aūt ꝓxi/
Mt.14.c. mū paſca dies feſtus iudeoꝝ. ¶ Cū suble
Mar.6.c uaſſet ergo oculos ieſus: ⁊ vidiſſet quia
Luc.9.b multitudo maxia venit ad eū dicit ad phi
lippū. Vn̄ ememus panes vt māducent
hi. Hoc aūt dicebat tēptans eū. Ipſe.n.
ſciebat qd eſſet facturus. Rn̄dit ei philip
pus. Ducētoꝝ denarioꝝ panes nō ſuffi
ciūt eis: vt vnuſqſq; modicū qd accipiat.
Mt.14.d Dicit ei vnus ex diſcipulis eius andreas
Mar.6.c frater ſimōis petri. ¶ Eſt puer vnus hic
Luc.9.b. q h; qnq̄ panes hordeaceos ⁊ duos pi/
B ſces. Sed hec qd ſūt inter tātos. Dicit ḡ
ieſus. Facite hoies diſcūbere. Erat autē
Mt.14.d.⁊ fenū multū in loco. Diſcubuerūt ergo vi
15.g. Mr.6. ri numero q̄ſi qnq̄ milia ¶ Accepit ergo
f.⁊.8.a. Lu. ieſus panes: ⁊ cū grās egiſſet: diſtribuit
9.b. diſcumbētib⁹. Similiter ⁊ ex piſcib⁹ q̄n
tū volebāt. Vt aūt impleti ſūt dixit diſci/
pulis ſuis. Colligite q̄ ſupauerāt fragmē
ta ne peant. Collegerūt ergo ⁊ impleuerūt
duodecim cophinos fragmentoꝝ ex qnq̄
panibus hordeaceis ⁊ duobus piſcibus
que ſupfuerūt his qui māducauerāt. Illi

ergo hoies cū vidiſſent qd̄ ieſus fecerat ſi 8.4.c
gnum. dicebant. ¶ Quia hic eſt vere ꝓ/ Luc.7.c.
pheta q venturus eſt in mundū. Ieſus er
go cū cognouiſſet q: venturi eēnt vt rape Mt.14.c
rent eū ⁊ facerēt eū regē. ¶ fugit iterū i mō Mr.6.g.
tē ipſe ſolus. Vt aūt ſero factū eſt deſcen Luc.6.b.
derunt diſcipuli ei⁹ ad mare. Et cum aſcē C
diſſent naui. venerūt trās mare i caphar
naū. Et tenebre iā; facte erant ⁊ nō vene
rat ad eos ieſus. Mare aūt vēto magno
flante exurgebat. Cū; remigaſſent ergo
quaſi ſtadia viginti quinq; aut triginta vi/ Mt.14.c
dent ieſu; ſ ambulantē ſupra mare ⁊ ꝓ/ Mr.6.g.
ximū naui fieri ⁊ timuerunt. Ille aūt di/
cit eis. Ego ſum nolite timere. Volue/
runt ergo accipe eū in naui: ⁊ ſtatī; nauis
fuit ad terrā quam ibant. Altera die tur/
ba q̄ ſtabat trāſmare vidit qa nauicula
alia nō erat ibi niſi vna: ⁊ q: nō introiſſet
cum diſcipulis ſuis ieſus in naui: ſed ſoli
diſcipuli eius abiiſſent. Alie vo ſuperue/
nerunt naues a tyberiade iuxta locu; vbi
manducauerant panem grās agens deo
Cū ḡ vidiſſet turba q: ieſus nō eēt ibi ne
q̄ diſcipuli eius aſcēderunt in nauiculas
⁊ venerunt capharnaū q̄rentes ieſu;. Et
cu; inueniſſent eū tranſmare: dixerunt ei
Rabbi: qn̄ huc veniſti. Rn̄dit eis ieſus
⁊ dixit. Amen dico vobis. q̄ritis me: nō D
q: vidiſtis ſigna ſed q: māducaſtis ex pa
nibus: ⁊ ſaturati eſtis. Operamini non
cibu; q perit: ſed q permanet in vitā eter
nam quē filius hoīs dabit vobis. Hunc
n. pater ſignauit deus. Dixerūt ergo ad
eu;. Quid faciemus vt operemur opa dei
Rn̄dit ieſus: ⁊ dixit eis. Hoc ē opus dei
vt credatis in eū quē miſit ille. ¶ Dixerūt Mt.16.a.
ergo ei. Qd̄ ergo tu facis ſignū vt videa Mr.8.b
mus ⁊ credam⁹ tibi. Quid opāris. Pa
tres nr̄i manducauerūt māna in deſerto
ſicut ſcriptū eſt. ¶ Panē de celo dedit eis Ps.77.
māducare. Dixit ergo ieſus. Amē amē Sap.16.
dico vobis: non moyſes dedit vobis pa
nē de celo: ſed pater meus dat vobis pa/
nem de celo verum. Panis eni; verus
eſt qui de celo deſcendit: ⁊ dat vitam mū/
do. Dixerunt ergo ad eū. Dn̄e ſp da no
bis panē hūc. Dixit āt eis ieſus. Ego ſū
panis vite. ¶ Qui venit ad me: nō eſuri/ Eccle.24.
et: ⁊ qui credit in me non ſitiet in eternu;.
Sed dixi vobis: quia ⁊ vidiſtis me ⁊ nō
credidiſtis. O ē qd̄ dat mihi pat ad me ve.

Mt.26.d. niet: ⁊ eũ q vẽit ad me ñ eijciã foras: ¶ qꝛ
Mr.14.d. deſcẽdi de celo nõ ut faciã volũtatẽ meã:
Luc.22.e. ſʒ volũtatẽ ei⁹ q miſit me. Hec ẽ.n. vo/
ſ.5.c. lũtas ei⁹ q miſit me patris: ut oẽ qḋ dedit
E mihi ñ pdã ex eo: ſʒ reſuſcitẽ illḋ i nouiſſi
mo die. Hec ẽ ãt volũtas patris mei qui
miſit me: ut oĩs q videt filiũ ⁊ credit i euʒ
hẽat vitã eẽnã: ⁊ ego rſuſcitabo eũ i nouiſ
ſimo die. murmurabant ğ iudei de illo:
qꝛ dixiſſ, ego ſũ panis viuus q de celo de
Mt.3.g. ſcẽdi. Et dicebant: ¶ Nõne h̄ eſt fili⁹ io/
Mr.6.a. ſeph cuius nos nouim⁹ patrẽ ⁊ matrem.
Luc.4. Quõ ğ dicit h̄: qꝛ ḋ celo deſcendi? Rñdit
ſ.7.b. ğ ieſus ⁊ dixit eis: ¶ Nolite murmurare i
inuicẽ. Nemo põt venire ad me niſi paĩ
q miſit me traxerit eũ ⁊ ego reſuſcitabo eũ
i nouiſſimo die. Eſt ſcriptũ i prophetis.
Erũt oẽs docibiles dei. Oĩs q audiuit a
Mt.11.g. patre ⁊ didicit venit ad me. ¶ Nõ qꝛ pa/
Luc.10.f. treʒ vidit qſq̄: niſi is q ẽ a deo: hic vidit
ſ.16.c. patrẽ. Amẽ amẽ dico vobis q credit ĩ me
hʒ vitã eternã. Ego ſuʒ pãis vite. Pres
veſtri manducauerunt mãna i deſerto: ⁊
mortui ſt. Hic ẽ panis de celo deſcẽdẽs:
ut ſi qs ex ip̄o mãducauerit nõ moriatur
F Ego ſũ panis viu⁹ q de celo deſcẽdi. Si
qs mãducauerit ex h̄ pane viuet in eẽnũ.
Et panis quẽ ego dabo caro mea eſt: pro
mũdi vita. Litigabãt ğ iudei ad inuicem
dicẽtes: Quõ põt hic nob̄ carnẽ ſuã dare
ad mãducãdũ? Dixit ergo eis ieſus. Amẽ
amẽ dico vobis: niſi mãducaueritis car/
B nẽ filij hoĩs ⁊ biberitis eius ſãguinẽ: nõ
1.Cor.11.c. hẽbitis vitã i vob̄. ¶ Qui mãducat meã
carnẽ et bibit meũ ſanguinẽ: hʒ vitã eẽnã
⁊ ego reſuſcitabo eũ i nouiſſimo die. Ca/
ro.n. mea vere ẽ cibus ⁊ ſanguis meus
vere eſt potus. Qui mãducat meã carnẽ
⁊ bibit meũ ſanguineʒ i me manet ⁊ ego i
illo. Sicut miſit me viuẽs paĩ ⁊ ego vi/
uo ꝓpter patreʒ: ⁊ q mãducat me. et ipſe
viuet ꝓpť me. Hic ẽ panis q de celo de/
ſcẽdit. Nõ ſicut manducauerunt patres
veſtri mãna: ⁊ mortui ſunt. Qui man/
ducat hunc panem viuet in eẽnum. Hec
dixit in ſynagoga docens in capharnaũ.
multi ğ audiẽtes ex diſcipulis ei⁹ dixerũt
Durus ẽ hic ſmo. Et qs põt eũ audire?
Sciẽs aũt ieſus apud ſemetip̄m qꝛ mur/
murarent de hoc diſcipuli eius: dixit eis:
Mt.26.f. Hoc vos ſcandalizat. ¶ Si ğ videritis fi
Mr.14.g liũ hoĩs aſcẽdentẽ vbi erat ṗus. ¶ Sp̄s

ẽ q viuificat caro nõ ꝓdeſt qcq̄. Verba Luc.22.g.
q̃ ego locut⁹ ſũ vobis ſpũs ⁊ vita ſũt. Sʒ Mt.26.d.
ſunt qdã ex vobis q nõ credunt. Sciebat Mr.14.d.
eni ab initio ieſus q eẽnt credentes: ⁊ qs
traditurus eẽt eũ. Et dicebat. Propterea
dixi vobis: qꝛ nemo põt venire ad me ni/
ſi fuerit ei datuʒ a pr̃e meo. Ex hoc multi
diſcipuloꝝ eius abierunt retro: ⁊ iã nõ cũ
illo ambulabãt. Dixit ğ ieſus ad duodeci
Nũqd ⁊ vos vultis abire? Rñdit ğ ei ſi/
mo petrus. Dñe ad quẽ ibimus. Verba
vite eterne habes. ¶ Et nos credim⁹ ⁊ co Mt.16.d.
gnouimus qꝛ tu es xp̄s filius dei. Rñdit
eis ieſus. Nõne ego vos duodecim elegi
⁊ ex vobis vnus diabolus ẽ? Dicebat ãt
de iuda ſimonis ſcariothis. Hic.n. erat
traditurus eum cum eſſet vnus ex duode
cim.

VII

P. Oſt hec aũ ãbulabat ieſus in ga/ A
lileam. Nõ enim volebãt in iude
am ãbulare: qꝛ q̃rebant eũ iudei i
terficere. Erat aũt in ꝓximo dies feſtus
iudeoꝝ ſcenophegia. Dixerunt aũt ad eũ
frẽs eius. Trãſi hinc: ⁊ vade in iudeã: vt
diſcipuli tui videant opa tua q̃ facis. Ne
mo qppe in occulto qd facit: ⁊ querit ipſe
in palam eẽ. Si hec facis: manifeſta te ip
ſum mundo. Neqʒ.n. frẽs eius credebãt
in eũ. Dicit ğ eis ieſus. Tp̄s meum non
dum aduenit: tp̄s autẽ vr̃m ſemp ẽ paratũ.
Nõ põt mundus odiſſe vos. Me auteʒ B
odit: qꝛ ego teſtimoniũ ꝑhibeo de illo: qꝛ
opa eius mala ſũt. Vos aſcendite ad dieʒ
feſtũ hunc. Ego.n. nõ aſcendã ad diẽ fe/
ſtum iſtũ: qꝛ meum tp̄s nõdũ impletum eſt.
Hec cuʒ dixiſſet: ipſe mãſit in galilea. Vt
aũt aſcenderũt frẽs eius: tũc ⁊ ipſe aſcẽdit
ad diẽ feſtũ nõ manifeſte: ſʒ qſi i occulto.
Iudei ğ q̃rebant eũ i die feſto: ⁊ dicebãt.
Vbi ẽ ille. ¶ Et murmur multus erat in ſ.6.c.
turba de eo. Quidã.n. dicebãt qꝛ bonus
ẽ: alij autẽ dicebãt nõ: ſʒ ſeducit turbas.
Nemo tñ palã loq̄bat̃ de illo ꝑꝑ metum
iudeoꝝ. Iam aũt die feſto mediãte aſcen
dit ieſus in tẽplũ ⁊ docebat ⁊ mirabant̃ iu
dei dicentes. Quõ h̄ lr̃as ſcit cũ nõ didi/
cerit? Rñdit eis ih̄s: ⁊ dixit. Mea doctri
na nõ ẽ mea: ſʒ eius q miſit me. Si qs vo
luerit voluntatẽ eius facere: cognoſcet de
doctrina vtrũ ex deo ſit: an ego a meipſo lo
q̄r. Qui a ſemetipſo loqtur gl̃iam ꝓpriam
q̃rit. Qui aũt q̃rit gloriam ei⁹ q miſit euʒ C

bic verax ē: ⁊ iniuſticia in illo non ē. Nō
ne moyſes dedit vobis legē. Et nemo ex
vobis facit legē. Quid me q̄ritis interfice/
j.8.f. re. Rndit turba ⁊ dixit. ¶ Demoniū hēs
Quis te q̄rit interficere. Rndit ieſus ⁊ di/
xit eis. Vnū opus feci ⁊ oēs miramini.
¶ Propterea moyſes dedit vobis circūci/
ſionē: nō q2 ex moyſe eſt: ſ3 ex prībus: Et
in ſabbato circūciditis hoiem. Si circūci
ſionē accipit hō in ſabbato vt nō ſoluatur
lex moyſi: mihi indignamini: q2 totū ho/
Deut.i. minē ſanū feci in ſabbato. ¶ Nolite iudi/
D care ſm faciem: ſ3 iuſtū iudiciū iudicate.
Dicebant ḡ qdam ex hieroſolymis. Nō
ne h eſt quē q̄runt interficere. Ecce palā lo
quit: ⁊ nihil ei dicunt. Nūqd vere cogno
uerunt p̄ncipes: q2 h ē xp̄s. S3 hunc ſci
mus vn ſit: xp̄s autē cū venerit nemo ſcit
vn̄ ſit. Clamabat ḡ ieſus in tēplo docens
dicēs. Et me ſcitis ⁊ vn̄ ſim ſcitis: ⁊ a me
j.8.c. ipſo nō veni: ¶ ſ3 ē ver⁹ q miſit me quē vos
j.8.g. neſcitis. Ego ſcio eū ¶ ⁊ ſi dixero q2 neſcio
E eū ero ſilis vobis mēdax. S3 ſcio eū: q2 ab
Mt.21.g. ipſo ſū ⁊ ipſe me miſit. ¶ Querebāt ḡ eū
Mr.12.b. app̄hendere: ⁊ nēo miſit in illum manus
Luc.19.g.⁊. q2 nōdum venerat hora eius. De turba
20.c.⁊.22.a. autē multi crediderunt ī eum. Et dicebāt
Chriſtus cū venerit: nūqd plura ſigna
faciet q̄ q̄ h facit. Audierunt phariſei tur
bam murmurantē de illo hec ⁊ miſerunt
p̄ncipes ⁊ phariſei miniſtros vt app̄hende
rent ieſum. Dixit ḡ eis ieſus. Adhuc mo
dicum tp̄s vobiſcum ſum: ⁊ vado ad eū
j.13.f. q me miſit. ¶ Queretis me ⁊ nō inuenietis
Hiere.29. ¶ ⁊ vbi ego ſū: vos non poteſtis venire.
Mt.17.c. Dixerunt ḡ iudei ad ſemetipſos. Quo h
Luc.13.c. iturus ē: q2 non inueniemus eum. Nun
qd in diſpſionē gētium iturus ē ⁊ doctu/
rus gentes. Quis ē hic ſmo quē dixit: q̄
retis me ⁊ nō inuenietis: ⁊ vbi ſū ego vos
F nō poteſtis venire. In nouiſſimo autē die
magno feſtiuitatis ſtabat ieſus ⁊ clamabat
dicens. Si qs ſitit: veniat ad me ⁊ bibat.
i.Jo.4.c. ¶ Qui credit i me ſicut dicit ſcriptura: flu
j.4.b. mina de ventre eius fluēt aq̄ viue. Hoc
āt dixit de ſpū quē accepturi erant creden
tes in eum. Nōdum.n.erat ſpūs datus
Mt.21.c. q2 ieſus nondum erat glorificatus. ¶ Ex
illa ḡ turba cū audiſſent hos ſmones ei⁹
dicebāt. Hic ē vere ,ppha. Alij dicebāt
Hic ē xp̄s. Quidā aūt dicebāt. Nūqd
a galilea venit xp̄s: Nōne ſcriptura dic:

¶ q2 ex ſemine dauid ⁊ de bethleē caſtello Michee.5.
vbi erat dauid venit xp̄s. Diſſenſio itaq3 B
facta ē in turba ,ppter eū. ¶ Quidā autē s.eodē.c.
ex ipſis volebāt app̄hendere eū. ſ3 nemo
miſit ſup eū manus. Venerūt ḡ miniſtri
ad pōtifices ⁊ phariſeos: ⁊ dixerūt eis illi
Quare nō adduxiſtis illū. Rūderunt mi/
niſtri. Nūq̄3 ſic locutus eſt hō: ſicut hic
loquit. Rūderunt ergo eis phariſei. Nū
qd ⁊ vos ſeducti eſtis? Nūqd ex p̄ncipi/
bus aliqs credidit in eū: aut ex phariſeis
S3 turba hec q̄ n̄ nouit legē: maledicti ſt
¶ Dixit nicodemus ad eos ille q vēit ad s.3.a.
eū nocte: q vn⁹ erat ex ipſis. nūqd lex nr̄a
iudicat hoiem: niſi p̄us audierit ab ipo ⁊ co
gnouerit qd faciat: Rūderūt ⁊ dixerūt ei.
Nunqd ⁊ tu galileus es? ¶ Scrutare ſcri/ s.5.f.
pturas ⁊ vide: q2 a galilea ,ppheta n̄ ſur/
git: ⁊ reuerſi ſunt vnuſqſq3 i domū ſuā

Capitulum. VIII A

IEſus aūt perrexit i mōtē oliueti ⁊
diluculo iterū venit i tēplū: ⁊ oīs
popul⁹ venit ad eū: ⁊ ſedēs doce
bat eos. Adducunt autē ſcribe ⁊ phariſei
mulierē ī adulterio dep̄hēſā ⁊ ſtatuerūt eā
i medio: ⁊ dixerūt ei: Mgr̄: hec mlier mō
dep̄hēſa ē ī adulterio. In lege āt moy/
ſes mādauit nobis huiuſmodi lapidare.
Tu ḡ qd dicis. Hoc āt dicebāt tēptantes
eū: vt poſſet accuſare eū. Ieſus āt iclinās
ſe deorſū: digito ſcribebat in terrā. Cū ḡ
pſeuerarent iterrogātes: erexit ſe: ⁊ dixit
eis. Qui ſine pctō eſt veſtrum primus in
illam lapidem mittat. Et iterum ſe incli/
nans ſcribebat in terram. Audientes aūt
hec vnus poſt vnum exibant incipientes
a ſenioribus: ⁊ remāſit ſolus ieſus: ⁊ mu B
lier in medio ſtans. Erigens autē ſe ie
ſus dixit ei. Mulier: vbi ſunt qui te accu
ſabant. Nemo te condemnauit. Que di/
xit. Nemo domine. Dixit autem ieſus.
Nec ego te 9demnabo. Vade ⁊ iam am
plius noli peccare. Iterum ergo locutus
eſt eis ieſus dicens. Ego ſum lux mundi.
Qui ſequitur me non ambulat in tene/
bris: ſed habebit lumen vite. Dixerūt er
go ei phariſei. Tu de teipſo teſtimonium
perhibes: teſtimonium tuum nō eſt verū
Reſpondit ieſus ⁊ dixit eis. ¶ Et ſi ego te s.5.l.
ſtimonium perhibeo de meipſo: verū eſt
teſtimonium meum: q2 ſcio vnde veni ⁊
quo vado. Vos aūt neſcitis vnde venio

aiam ſuã dat ꝓ ouibus ſuis. Mercēna
rius aũt ⁊ qui non ē paſtor cuius nõ ſunt
oues ꝓpꝛie videt lupũ venientē ⁊ dimittet
E oues ⁊ fugit: ⁊ lupus rapit: ⁊ diſpgit oues
Mt.8.g. ¶ Mercenarius aũt fugit: q2 mercenari⁹
Mr.5.b. eſt: ⁊ nõ ptinet ad eũ de ouibus. Ego ſũ
Luc.8.e. paſtor bonus ⁊ cognoſco oues meas: ⁊ co
Mt.11.g. gnoſcũt me mee. ¶ Sicut nouit me pater:
Luc.10.f. ⁊ ego agnoſco patrem: ⁊ aiam meã pono ꝓ
Mt.12.b. ouibus meis. ¶ Et alias oues habeo q̃ nõ
ſũt ex hoc ouili ⁊ illas oȝ me adducere ⁊ vo
cem meã audiẽt: ⁊ fiet vnũ ouile ⁊ vnus
D paſtor. Propterea me diligit pr̃ q2 ego po
no aiam meam vt iterũ ſumã eã. Nemo
tollet eã a me: ſȝ ego pono eam a meipſo.
Ptãtē habeo ponendi eã: ⁊ ptãtē habeo
iterũ ſumēdi eã. Hoc mãdatũ accepi a pa
tre meo. Diſſenſio iterũ facta ē inť iudeos
ꝓpť ſmones hos. Dicebãt autē multi ex
ipſis. Demoniũ hȝ ⁊ inſanit. Quid eum
auditis? Alij dicebãt: Hec vba nõ ſunt
demoniũ hñtis. Nunqd demoniũ põt ce
corũ oculos apire. Facta ſũt autē encenia
i hieroſolymis: ⁊ hyems erat. Et ãbula
E bat ieſus i tēplo i porticu ſalomõis. Cir
cũdederũt ḡ eũ iudei: ⁊ dicebãt ei. Quouſ
q̃ aiam nr̃am tollis? Si tu es xp̃s dic no
bis palã? Rñdit eis ieſus. Loq̃r vobis ⁊
nõ creditis. Opa q̃ ego facio in noie pr̃is
mei: hec teſtimoniũ phibẽt de me. Sȝ vos
nõ creditis: q2 non eſtis ex ouibus meis.
Oues mee vocē meã audiunt ⁊ ego cog
ſco eas: ⁊ ſequunť me. Et ego vitã eternã
do eis: ⁊ nõ peribũt i eternũ: ⁊ nõ rapiet eas
quiſq̃ de manu mea. Pater me⁹ qḋ dedit
mihi maius oibus eſt: ⁊ nemo põt rape de
F manu pr̃is mei. Ego ⁊ pr̃ vnum ſumus
Suſtulerũt ḡ lapides iudei vt lapidarent
eũ. Rñdit eis ieſus. Multa bona opa oñ
di vobis ex pr̃e meo. Propť qḋ eorũ op⁹
me lapidatis? Rñderũt ei iudei. De bo
no ope nõ lapidam⁹ te: ſȝ de blaſphemia
⁊ q2 tu hõ cũ ſis: facis teipm deũ. Rñdit
G eis ieſus. Nonne ſcriptũ eſt in lege vr̃a:
Ps.81. q2 ego dixi dij eſtis. ſi illos dixit deos ad
q̃s ſmo dei factus ē: ⁊ nõ põt ſolui ſcriptu
ra: quē pr̃ ſcĩficauit ⁊ miſit i mundũ vos
dicitis q2 blaſphemas: q2 dixi filius dei ſũ:
Si nõ facio opa pr̃is mei nolite credere
mihi. Si aũt facio: ⁊ ſi mihi nõ vultis cre
Mt.11.b. dere: opib⁹ credite: vt cognoſcatis ⁊ cre
Mr.5.b. datis: q2 pr̃ i me eſt: ⁊ ego in pr̃e. ¶ Que

rebãt ḡ eũ apphendere: ⁊ exiuit de mani
bus eorũ. Et abijt iterũ trãs iordanē i eum
locũ vbi erat iohãnes baptiȥãs primũ: ⁊
mãſit illic. Et multi venerũt ad eũ: ⁊ dice
bant: q2 iohãnes quidē ſignũ fecit nullum.
oia aũt q̃cũq̃ dixit iohãnes de hoc: vera
erãt: ⁊ multi crediderũt in eũ. XI

Erat aũt qdã languēs laȥarus a be A
thania de caſtello marie ⁊ marthe
ſororũ ei⁹. Maria aũt erat q̃ vnxit
dñm vnguēto ⁊ extersit pedes eius capil
lis ſuis: cuius frater laȥarus infirmabať.
miſerũt ḡ ſorores ei⁹ ad eũ dicētes: Dñe
Ecce quē amas infirmať. Audiēs aũt ieſus
dixit eis: Infirmitas hec nõ ē ad mortem
ſȝ ꝓ glĩa dei: vt glĩficeť filius dei p̃ eam.
Diligebat aũt ieſus marthã ⁊ ſororē eius
mariã ⁊ laȥarũ. Vt ḡ audiuit q2 infirmabať
tũc qdē mãſit i eodē loco duob⁹ diebus.
Deinde p⁹ hec dič diſcipulis ſuis: Eam⁹ i
iudeã iterũ. Dicũt ei diſcipuli: Rabbi nũc
q̃rebãt te iudei lapidare: ⁊ iterũ vadis illuc
Rñdit ieſus: Nõne duodecim ſũt hore di
ei? Si qs ãbulauerit i die: nõ offendit: q2
lucē hui⁹ mũdi videt. Si aũt ambulauerit
i nocte offendit: q2 lux nõ eſt i eo. Hec ait
⁊ poſt hec dicit eis: Laȥar⁹ amicus nr̃ dor B
mit: ſȝ vado vt a ſomno excitē eũ. Dixe Mt.9.c.
rũt ḡ diſcipuli eius: Dñe ſi dormit ſaluus Mr.5.g.
erit. Dixerat aũt ieſus de morte eius: illi aũt
putauerunt q2 de dormitiõe ſomni diceret
Tũc ḡ ieſus dixit eis manifeſte. Laȥarus
mortuus ē: ⁊ gaudeo ꝓpter vos vt creda
tis: q̃m nõ erã ibi. Sȝ eam⁹ ad eũ. Dixit
ḡ thomas q dr̃ dydimus ad cõdiſcipulos
Eam⁹ ⁊ nos ⁊ moriamur cũ eo. Venit itaq̃
ieſus: ⁊ inuenit eũ q̃tuor dies iam i mo
numēto hñtem. Erat autē bethania iuxta
hieroſolymã q̃ſi ſtadijs quindeci. Multi aũt
ex iudeis venerãt ad marthã ⁊ mariã: vt
ꝯſolareť eas de frē ſuo. Martha ḡ vt au C
diuit q2 ieſus venit occurrit illi: maria aũt
domi ſedebat. Dixit ḡ martha ad ieſum.
Dñe ſi fuiſſes hic fr̃ me⁹ non fuiſſet mortu
us. Sȝ ⁊ nũc ſcio q2 q̃cunq̃ popoſceris a
deo dabit tibi deus. Dicit illi ieſus. Re
ſurget frať tu⁹. Dicit ei martha. Scio q2
reſurget in reſurrectione i nouiſſimo die.
Dicit ei ieſus. Ego ſũ reſurrectio ⁊ vita
Qui credit i me etiã ſi mortu⁹ fuerit viuet
⁊ ois q viuit ⁊ credit in me: nõ morieť in
eternum. Credis hoc? ait illi. Vtiq̃ dñe.

Ro.10.b. ¶ Ego credidi qꝛ tu es xp̄s filius dei viui
qui in hunc mundū veniſti. Et cum hec
dixiſſet: abijt ⁊ vocauit mariā ſororē ſuā
ſilentio dicens. Magiſter adeſt: ⁊ vocat
te. Illa vt audiuit ſurrexit cito ⁊ venit ad
eum. Nōdū. n. venerat iħs in caſtellū: ſꝫ
D erat adhuc i illo loco vbi occurrerit ei mā
tha. Judei ḡ q erāt cū ea in domo ⁊ ꝯſola
banť eā: cū vidiſſent mariā qꝛ cito ſurrexit
⁊ exijt: ſecuti ſūt eā dicētes. Quia vadit ad
monumentū vt ploret ibi. Maria ḡ cum
veniſſet vbi erat ieſus: videns eū: cecidit
ad pedes eius ⁊ dixit ei. Dn̄e ſi fuiſſes hic:
nō eēt mortuus frat meus. Jeſus ḡ vt vi
dit eā plorantē ⁊ iudeos q venerant cum
ea plorātes: infremuit ſpū ⁊ turbauit ſeipm
⁊ dixit. Vbi poſuiſtis eū. Dicūt ei. Dn̄e
veni ⁊ vide. Et lachrymatus ē ieſus. Di
E xerūt ḡ iudei. Ecce quō amabat eū. Qui
dam autē ex ipſis dixerūt. Nō poterat hic q
aperuit oculos ceci nati facere vt hic nō mo
reref. Jeſus ḡ rurſum fremens in ſemetip
ſo: venit ad monumētū. Erat aūt ſpelun
ca: ⁊ lapis ſuppoſit⁹ erat ei. Ait iħs. Tol
lite lapidē. Dicit ei martha ſoror eius qui
mortu⁹ fuerat: Dn̄e iam fetet: quatriduan⁹
eſt enī. Dicit ei ieſus. Nōne dixi tibi: qm̄
ſi credideris videbis gloriā dei: Tulerūt
ḡ lapidē. Jeſus aūt eleuatis ſurſum ocul'
dixit: Pater gr̄as ago tibi qm̄ audiſti me
Ego aūt ſciebā qꝛ ſemꝑ me audis: ſed ꝓp
popl'm q circūſtat dixi: vt credāt qꝛ tu me
miſiſti. Hec cū dixiſſet voce magna cla
mauit. Laçare veni foras. Et ſtatim pro
dijt q fuerat mortuus ligatus māus ⁊ pe
des inſtitis: ⁊ facies illius ſudario erat li
F gata. Dixit eis iħs. Soluite eum: ⁊ ſinite
abire. Multi ḡ ex iudeis qui venerant ad
mariā ⁊ martham ⁊ viderant q̄ fecit ieſus
crediderunt i eū. Quidā aūt ex ipſis abie
runt ad phariſeos: ⁊ dixerūt eis q̄ fecit ie
ſus. Collegerunt ḡ pontifices ⁊ phariſei
ꝯciliū ⁊ dicebāt. Quid facimus: Quia hic
hō multa ſigna facit. Si dimittimus eum
ſic: oēs credēt in eū. Et venient romani:
⁊ tollēt nr̄m locū ⁊ gentē. Vnus aūt ex ip
ſis caypphas noie: cū eēt pōtifex āni illius
dixit eis. Vos neſcitis qcꝙ nec cogitatis
qꝛ expedit vobis vt vnus moriať hō pro
B pplo. ⁊ nō tota gēs pereat. Hoc aūt a ſe
metipſo nō dixit ſed cū eſſet pōtifex anni il
lius ꝓphetauit: qꝛ ieſus moriturus erat ꝓ
gente. Et non tm̄ ꝓ gente: ſed vt filios dei
q erant diſperſi ꝯgregaret in vnū. ¶ Ab Mt.12.b.
illo ḡ die cogitauerūt vt interficerēt eū. Je Mr.3.b.
ſus ḡ iā nō i palā ambulabat apud iude
os: ſꝫ abijt i regionē iuxta deſertū i ciuita
tem q̄ dr̄ effrem: ⁊ ibi morabať cum diſci
pulis ſuis. ¶ Proximū aūt erat paſca iu Mt.26.a.
deoꝝ ⁊ aſcēderūt multi hieroſolymam de Mr.14.a.
regione ante paſca vt ſcificarent ſe ipſos. Lu.22.a.
Querebāt ḡ ieſum: ⁊ colloq̄bāť ad inicē
in tēplo ſtantes. Quid putatis. qꝛ nō ve
nit ad diē feſtū iſtum: Dederāt autem
pontifices ⁊ phariſei mandatum: vt ſi qs
cognouerit vbi ſit indicet: vt apprehēdāt
eum.

XII

A
¶ IEſus ḡ ante ſex dies paſce vēit
bethaniā vbi laçarus fuerat mor Mt.26.a.
tuus quē ſuſcitauit ieſus. Fecerūt Mr.14.a.
autē ei cenam ibi: ⁊ martha miſtrabat la
çarus vo vnus erat ex diſcūbentibus cū
eo. ¶ Maria ḡ accepit librā vnguēti nar Mt.26.b.
di piſtici p̄cioſi: ⁊ vnxit pedes ieſu: ⁊ exter Mr.14.a.
ſit pedes eius capillis ſuis: ⁊ domus iple Luc.7.f.
ta eſt ex odore vnguēti. Dixit ḡ vnus ex
diſcipulis ei⁹ iudas ſcariothis qui erat eū
traditurus. Quare hoc vnguentū non ve
nijt trecentis denarijs ⁊ datū eſt egenis.
Dixit autē hoc non qꝛ de egenis pertine
bat ad eum: ſed qꝛ fur erat: ⁊ loculos hn̄s
ea que mittebantur portabat. Dixit ergo
ieſus: Sinite illam: vt in diem ſepulture
mee ſeruet illud. Pauperes enī ſemper B
habebitis vobiſcum me autē non ſemper
habebitis. ¶ Cognouit ergo turba multa Mt.21.a.
ex iudeis qꝛ illic eſt: ⁊ venerunt non ꝓpi Mr.11.a.
ieſū tantū: ſed vt laçarū viderent quē ſuſ Luc.19.d.
citauit a mortuis. Cogitauerunt autē p̄n
cipes ſacerdotū vt ⁊ laçarū interficerent:
qꝛ multi ꝓpter illum abibant ex iudeis: ⁊
credebant in ieſum. ¶ In craſtinum autē Mt.21.a.
turba multa que venerat ad diē feſtū: cū Mr.11.b.
audiſſent qꝛ venit ieſus hieroſolymā: ac Luc.19.f.
ceperunt ramos palmaꝝ ⁊ ꝓceſſerunt ob
uiam ei ⁊ clamabant. Oſanna bn̄dictus
qui venit in noie domini rex iſrael. ¶ Et i Mt.21.a.
uēit ieſus aſellum ⁊ ſedit ſuper eum ſicut Zach.9.
ſcriptū eſt. ¶ Noli timere filia ſyon: ecce Eſa.62.
rex tuus venit ſedens ſuper pullum aſine C
Hec non cognouerunt diſcipuli eius pri
mū: ſed quādo glorificatus eſt ieſus: tūc
recordati ſunt qꝛ hec erant ſcripta de eo: ⁊
hec fecerunt ei. Teſtimonium ergo perhi

bebat turba q̄ erat cū eo qn̄ lazarū voca
uit d' monumēto et suscitauit eū a mortuis
Propterea et obuiā venit ei turba. qz au
dierūt eū fecisse hoc signū. Pharisei er/
go dixerūt ad semetipos: Videtis qz ni/
hil pficimus. Ecce mūdus totus post eū
abijt. Erat aūt qdā gētiles ex his q ascē
derāt vt adorarēt i die festo. Hi ḡ accesse
rūt ad philippū q erat a bethsaida galilee
et rogabāt eū dicētes. Dñe volumꝰ iesū
videre. Venit philippus et dicit andree.
D Andreas rursū et philippus dixerūt iesu
Jesus aūt rn̄dit eis dicēs. Venit hora vt
clarificet filiꝰ hois. Amē amen dico vob
nisi granū frumēti cadēs i trā mortuum
fuerit ipsum solū manet. Si autē mortuū
Mt.10.g fuerit: multū fructū affert. ¶ Qui amat
c.16.f. Mr. aiam suā: pdet eā: et q odit aiā suā in hoc
8.g. Luc. mūdo i vitā etnā custodit eā. Si qs mihi
17.g. ministrat: me seq̄tur. Et vbi sum ego: illic
Mt.26.d et minister meus erit. Si qs mihi ministraue
Mt.14.d rit: honorificabit eum pater meꝰ. ¶ Nūc
aia mea turbata ē. Et qd dicā. Pater sal
uifica me ex hac hora. Sed ppterea veni
in horā hāc. Pater clarifica nomē tuum
Venit ḡ vox de celo dicēs. Et clarificaui
et iterū clarificabo. Turba ergo q̄ stabat et
audierat: dicebat tonitruū eē factū. Alij āt
dicebāt. Angelus ei locutꝰ ē. Rn̄dit iesꝰ
E et dixit. Nō ppter me h vox venit sed p
pter vos. Nūc iudiciū ē mūdi: Nūc prī/
ceps huiꝰ mundi eijciet foras. Et ego si
exaltatus fuero a terra: oia traham ad meip̄m
Hoc autē dicebat significās q̄ morte eēt
moriturus. Rn̄dit ei turba. Nos audiui
mus ex lege qz xp̄s manet i etnū. Et quō
tu dicis oz exaltari filium hois. Et qs est
Eph.5.b iste filius hois. Dixit ḡ eis iesus. Adhuc
1.Thes.5.a modicum lumē i vobis est. ¶ Ambulate
F dum lucē hētis: vt nō vos tenebre cōpre
hēdāt. Et q ābulat i tenebris nescit q̄ va
dat. Dū lucē hētis credite i lucē: vt filij
lucis sitis. Hec locutꝰ ē ihs et abijt et ab/
scōdit se ab eis. Cum autē tanta signa fe
Esa.53. cisset corā eis: nō credebant i eum: vt ser
mo esaie ipleret quē dixit. ¶ Dñe qs cre
didit auditui nr̄o: et brachium dñi cui re/
uelatū est. Propterea nō poterant credere
Mt 13.b. qz iterū dixit esaias. ¶ Excecauit oculos eo
Mr.4.b rū et indurauit cor eorū vt nō videant oclis
Luc.8.b. et nō intelligant corde. et conuertant et sanē
Act.28.d. eos. Hec dixit esaias qn̄ vidit glīam eiꝰ

et locutꝰ ē de eo. Verūtn̄ et ex pncipibus
multi crediderūt i eū: sed ppter pharise/ Esa.6.d
os nō pfitebant: vt de synagoga nō eijce
rent. Dilexerūt.n. glīā hoiū magis quā
glīā dei. Jesus āt clamauit et dixit. Qui B
credit i me: nō credit i me: sed i eū q misit
me. Et q videt me. videt eū q misit me.
Ego lux i mundū veni: vt ois q credit i
me: i tenebris nō maneat. Et si qs audie
rit vba mea et nō custodierit: ego nō iu/
dico eū. Nō.n. veni vt iudicē mundū: sz
vt saluificē mundū. Qui spnit me: et nō
accipit vba mea: hz q iudicet eū. Sermo
quē locutꝰ sū: ille iudicabit eū i nouissimo
die. Qz ego ex meipso nō sū locutus: sz
q misit me pr̄. ipse mihi mādatū dedit qd
dicā: et qd loq̄r. Et scio qz mādatū eiꝰ vita
eterna est. Que ergo ego loquor sicut di
xit mihi pater sic loquor.

¶ Capitulum. XIII

Ante diē festū pasce sciēs iesus qz A
venit hora eiꝰ vt trāseat ex h mū
do ad patrē: cū dilexisset suos qui
erāt i mundo i finē dilexit eos. ¶ Et cena
facta cū diabolus iam misisset i cor vt tra Luc.22.a
deret eum iudas simonis scariothis: ¶ sci
ens quia omnia dedit ei pater in manus: Mt.26.g
et quia a deo exiuit: et ad deum vadit sur/ Luc.10.f
git a cena et ponit vestimenta sua: et cū ac/ Ē.6.c
cepisset linteum precinxit se. Deinde mi/
sit aquam in peluim: et cepit lauare pedes
discipulorum: et extergere linteo q̄ erat B
precinctus. Venit ergo ad simonem pe
trum: Et dixit ei petrus. Domine tu mi
hi lauas pedes. Respondit iesus et dixit
ei. Quid ego facio tu nescis modo: scies
autem postea. Dicit ei petrus. Nō laua
bis mihi pedes in eternum. Respōdit ei
iesus. Si non lauero te non habebis par C
tem mecum. Dicit ei simon petrus. Do
mine non tantum pedes meos: sed et ma
nus et caput. Dicit ei iesus. Qui lotus ē
non indiget nisi vt pedes lauet: sed ē mū
dus totus. Et vos mundi estis sed non
omnes. Sciebat enim quis nā esset qui
traderet eum. Propterea dixit: non estis
mundi omnes. Postq̄ ergo lauit pedes
eorum: accepit vestimenta sua: et cum re/
cubuisset iterum dixit eis. Scitis quid fe
cerim vobis. Vos vocatis me magister
et domine et bene dicitis. Sū etenim. Si ḡ

Gal. 6. a ego laui pedes vr̃os dñs ⁊ magiſter: ⁊ et
vos debetis alter alterius lauare pedes.
D Exẽplũ enĩ dedi vobis: vt quẽadmodũ
Mt. 10. c ego feci vobis ita ⁊ vos faciatis. ¶ Amẽ
Luc. 6. f amẽ dico vobis: nõ ẽ ſeruus maior dño ſuo
J. 15. c. neqʒ apl'us maior ẽ eo q miſit illũ. Si hec
ſcitis beati eritis ſi feceritis ea. Nõ de oĩ
bus vobis dico. Ego ſcio quos elegerĩ
Ps. 40 Sʒ vt adimpleat̃ ſcriptura. ¶ Qui mãdu/
cat mecũ panẽ: leuabit ↄtra me calcaneũ
E ſuũ. Amodo dico vobis priuſqʒ fiat: vt cũ
Mt. 10. g factũ fuerit credatis: qꝛ ego ſũ. ¶ Amen
Luc. 10. c. amẽ dico vobis: q accipit ſi quẽ miſero:
me accipit. Qui aũt me accipit: accipit eũ
q me miſit. Cũ hec dixiſſet ieſus turbatus
Mt. 26. b. eſt ſpũ: ⁊ ꝓteſtatus ẽ ⁊ dixit. ¶ Amẽ amẽ
Mr. 14. b dico vobis: qꝛ vnus ex vobis tradet me.
Luc. 22. c. Aſpiciebãt ergo ad inuicẽ diſcipuli: heſitã
J. 21. f. tes de q̃ diceret. ¶ Erat aũt recũbẽs vnꝰ
ex diſcipl'is eiꝰ i ſinu ieſu: quẽ diligebat ie
ſus. Innuit ḡ huic ſimõ petrus ⁊ dixit ei
Quis eſt de q̃ dicit. Itaqʒ cũ recubuiſſet
ille ſupra pectus ieſu dicit ei. Dñe quis ẽ
Rñdit ieſus. Ille eſt cui ego intinctũ panẽ
porrexero. Et cũ intinxiſſet panẽ: dedit iu
de ſimõis ſcariothis. Et poſt buccellã in
troiuit i eũ ſathanas. Et dic̃ ei ieſus. Qd
F facis fac citius. Hoc aũt nemo ſciuit di/
ſcũbẽtiũ ad qd dixerit ei. Quidã .n. puta
bãt qꝛ loculos hẽbat iudas: q dixiſſʒ ei ie
ſus: eme ea q̃ opus ſũt nobis ad diẽ feſtũ
aut egenis vt aliqd daret. Cũ ḡ accepiſſʒ
ille buccellã: exiuit ↄtinuo. Erat aũt nox
Cũ ḡ exiſſet: dixit ieſus. Nũc clarificatꝰ
eſt filius hoĩs ⁊ deꝰ clarificatꝰ ẽ i eo. Si
deus clarificatus ẽ i eo ⁊ deus clarificabit
eũ i ſemetip̃o: ⁊ ↄtinuo clarificabit eũ. Fi
lioli adhuc modicũ vobiſcũ ſũ ¶ Queritĩ
S. 7. e me ⁊ ſicut dixi iudeis: q ego vado vos nõ
B poteſtis venire. Et vobis dico mõ ¶ Mã
i. Cor. 4. d datũ nouũ do vobis. vt diligatĩ inuicẽ ſic
Ephe. 5. a dilexi vos vt ⁊ vos diligatis inuicẽ. In hõ
Phil. 3. c cognoſcent oẽs qꝛ diſcipl'i mei eſtis: ſi di
i. Teſſa. 4. b lectionẽ habueritĩ ad inuicẽ. Dicit ei ſimõ
petrꝰ. Dñe q vadis. Rñdit ieſus. Quo
ego vado nõ potes me mõ ſeq: ſeq̃ris aũt
poſtea. Dicit ei petrus. Quare nõ poſſũ
te ſeq mõ. Aiã meã ꝓ te ponã. Rñdit ei
ieſus. Aiam tuaʒ ꝓ me pones. ¶ Amen
Mt. 26. c amen dico tibi: non cantet gallus donec
Mr. 14. d ter me negabis. XIIII
Luc. 22. c

Et ait diſcipulis ſuis. Nõ turbet̃ A
cor vr̃m. Creditis i deũ ⁊ in me
credite. In domo pr̃is mei man
ſiões multe ſũt. Si q̃ minus dixiſſe vob:
qꝛ vado parare vobis locũ. Et ſi abiero
⁊ p̃parauero vobis locũ: iterũ venio ⁊ acci B
piã vos ad meip̃m vt vbi ſũ ego ⁊ vos ſi
tis. Et q̃ ego vado ſcitis ⁊ viã ſcitis. Di
cit ei thomas. Dñe neſcimus q̃ vadis: et
quõ poſſumꝰ viã ſcire Dicit ei ieſus Ego
ſũ via ⁊ veritas ⁊ vita. Nemo venit ad pa/
trẽ niſi p me. Si cognouiſſetĩ me. ⁊ prẽ
meũ vtiqʒ cognouiſſetis. Et amodo co/
gnoſcetis eũ ⁊ vidiſtis eũ. Dicit ei philip
pus. Dñe oñde nobis prẽm ⁊ ſufficit no
bis. Dicit ei ieſus. ¶ Tãto tp̃e vobiſcũ ſũ Eſa. 45.
⁊ nõ cognouiſtis me. Philippe q videt me
videt ⁊ prẽ. Quõ tu dicis oñde nob pa C
trẽ. Nõ credis qꝛ ego i prẽ. ⁊ pr̃ in me ẽ
Verba q̃ ego loqr vobis: a meip̃o nõ lo
quor. Pater aũt i me manẽs ip̃e facit opa
Nõ creditis: qꝛ ego i patre ⁊ pater i me ẽ
¶ Alioqn ꝓpter opa ip̃a credite. Amen S. 5. f.
amẽ dico vobis: q credit i me: opa q̃ ego
facio ⁊ ip̃e faciet ⁊ maiora hoꝝ faciet. ¶ qꝛ J. 16. d.
ego ad prẽm vado. Et qdcunqʒ petieritĩ D
prẽm in noĩe meo hoc faciã: vt glorificet̃
pater i filio. ¶ Si qd petieritis i noĩe meo Mt. 21. d.
hoc faciã. Si diligitis me mãdata mea ſ
uate. Et ego rogabo patrẽ ⁊ aliũ paracly Mr. 12. e
tuʒ dabit vobis vt maneat vobiſcũ i eter J. 5. b. ⁊ [illegible]
num ſpũ veritatis: quẽ mundus non põt
accipe qꝛ nõ videt eũ: nec ſcit eũ. Vos aũt
cognoſcetis eũ: qꝛ apd' vos manebit: ⁊ i
vobis erit. Nõ relinquã vos orphanos
veniã ad vos. Adhuc modicũ: ⁊ mũdus
me iã nõ videt. Vos autẽ videtis me: qꝛ
ego viuo ⁊ vos viuetis. In illo die vos
cognoſcetis: qꝛ ego ſũ i prẽ meo: ⁊ vos
in me ⁊ ego i vobis. Qui hʒ mandata E
mea ⁊ ſeruat ea. ille ẽ q diligit me. ¶ Qui Mt. 10. g.
autẽ diligit me: diliget̃ a patre meo. Et c. 19. a. ⁊ [illegible]
ego diligã eũ: ⁊ manifeſtabo ei meip̃m. Luc. 10. e.
Dicit ei iudas: non ille ſcariothis. Dñe
qd factũ eſt qꝛ manifeſtaturus es nobis
teip̃m ⁊ non mundo. Rñdit ieſus ⁊ dixit
ei. Si quis diligit me ſermonẽ meum ſer
uabit: ⁊ pater meus diliget eum: ⁊ ad eũ
veniemus: ⁊ manſionẽ apud eum facie
mus. Qui non diligit me ſermones me
os non ſeruat. Et ſermonem quem audi
ſtis nõ eſt meus ſed eius qui miſit me pa

tris. Hec locutus ſum vobis apud vos
F manens. Paraclytus autem ſpiritus ſā
ctus quem mittet pater in nomine meo.
ille vos docebit oia: ⁊ ſuggeret vobis oia
q̄cūq; dixero vobis. Pacē relinquo vo
bis: pacē meā do vobiſ. Non quomodo
mūdus dat ego do vobis. Nō turbet̄ cor
B veſtrū neq; formidet. Audiſtis qꝛ ego di
xi vobis: vado ⁊ venio ad vos. Si dili-
geretis me gauderetis vtiq;: qꝛ vado ad
patrē: qꝛ pater maior me eſt. Et nūc dixi
vobis priuſq; fiat: vt cū factū fuerit creda
tis. Iā nō multa loquar vobiſcum. Ve-
nit. n. princeps mūdi huiꝰ: ⁊ i me nō hꝫ qc
q̄;. Sed vt cognoſcat mundus qꝛ diligo
prēz: ⁊ ſicut mandatū dedit mihi pater ſic
A facio. Surgite eamus hinc. XV

EGo ſum vitis vera: ⁊ pr̄ meus
agricola eſt. Oēm palmitē i me
nō ferentē fructū tollet eū ⁊ oēm
q fert fructū purgabit eū vt fructum plus
afferat. Iā vos mundi eſtis ꝓpter ſmo
B nē quē locutꝰ ſuꝫ vobis. Manete i me ⁊
ego in vobis. Sicut palmes nō pōt ferre
Ezech.17 fructū a ſemetipſo niſi māſerit in vite: ſic
nec vos niſi i me māſeritis. ¶ Ego ſū vi
tis: vos palmites. Qui manet i me ⁊ ego
in eo hic fert fructū multū: qꝛ ſine me ni-
hil poteſtis facere. Si qs i me nō māſerit
mittet̄ foras ſicut palmes ⁊ areſcet: ⁊ col
Mt.21.d ligēt eū: ⁊ in ignē mittēt ⁊ ardet ¶ Si mā
Mar.11.c ſeritis in me ⁊ v̄ba mea i vobis māſerit
ſ.14.d. qdcūq; volueritis petet̄ ⁊ fiet vobiſ. In
j.16.f. hoc clarificatus eſt pr̄ meus vt fructū plu
rimū afferatis: ⁊ efficiami mei diſcipuli.
C Sic dilexit me pr̄: ⁊ ego dilexi vos. Ma
nete i dilectiōe mea. Si p̄cepta mea ſerua
ueritis: manebitis i dilectiōe mea; ſicut ⁊
ego pr̄is mei p̄cepta ſeruaui. ⁊ maneo in
eius dilectiōe. Hec locutus ſuꝫ vobis vt
1.Cor.4.d gaudiū meū i vobis ſit: ⁊ gaudiū veſtruꝫ
Eph.5.a impleat̄. ¶ Hoc eſt p̄ceptū meū vt diligat̄
Phil.3.d inuicē ſicut dilexi vos. Maiorem hac dile
.Teſſa.4.b ctiōe nemo hꝫ: ¶ vt aiam ſuā ponat qs
i.Jo.4.c D ꝓ amicis ſuis. Vos amici mei eſtis: ſi fe
ii.Joh.3.c ceritiſ q̄ ego p̄cipio vobis. Iā n̄ dicā vos
Mt.20.f ſeruos: qꝛ ſeruus neſcit qd faciat dn̄s eiꝰ.
Mr.10.g ¶ Vos aūt dixi amicos: qꝛ oia q̄cūq; au
diui a patre meo nota feci vob. Nō vos
E me elegiſtis ſꝫ ego elegi vos ⁊ poſui vos
1.Joh.3.d vt eatis ⁊ fructū afferatis: ⁊ fructꝰ veſter
maneat: vt qdcūq; petieritis patrē i noīe
meo det vobis. ¶ Hec mando vobis vt
diligatis inuicē. Si mūdus vos odit ſcito
te qꝛ me priorē vobis odio habuit. Si de F
mundo fuiſſetis: mūdus qd ſuū erat dili
geret. Quia v̄o de mundo nō eſtis: ſed
ego elegi vos d̄ mūdo: ꝓpterea odit vos
mundus. Mementote ſmonis mei quē
ego dixi vobis. ¶ Non eſt ſeruus maior Mt.10.c
dn̄o ſuo. ¶ Si me ꝑſecuti ſunt. ⁊ vos ꝑ Luc.6.f
ſequent̄ ſi ſmonē meū ſuauerūt ⁊ veſtꝝ Mt.24.b
ſeruabūt. Sed hec oia facient vobis ꝓpt Mr.13.b
nomen meū qꝛ neſciūt eū q miſit me. Si Luc.21.c
nō veniſſē ⁊ locutus fuiſſē eis pctm̄ non
haberēt. Nūc aūt excuſationē non hn̄t B
de pctō ſuo. Qui me odit ⁊ patrē meum
odit. Si opa nō feciſſe in eis q̄ nemo aliꝰ
fecit: peccatū nō haberent. Nunc autem
⁊ viderūt ⁊ oderūt ⁊ me ⁊ prēz meū. Sꝫ
vt adimpleat̄ ſermo q i lege eoꝝ ſcriptus ē
qꝛ odio habuerūt me gratis. Cū aūt ve-
nerit paraclytus quē ego mittā vobis a pa
tre ſpūm veritatis qui a patre procedit: ille
teſtimoniuꝫ perhibebit de me. Et vos te
ſtimonium perhibebitis qꝛ ab initio me
cum eſtis. XVI A

HEc locutus ſū vobis vt nō ſcāda Mt.10.e
lizemini. ¶ Abſq; ſynagogis faci Mr.3.b
ēt vos. Sꝫ venit hora vt ois q Luc.12.b
interficit vos arbitret̄ obſequium ſe p̄ſtare
deo. Et hec faciēt vobis qꝛ nō nouerunt B
prēm neq; me. Sꝫ hec locutus ſū vobis
vt cū venerit hora eoꝝ: reminiſcamini qꝛ
ego dixi vobiſ. Hec aūt vob ab initio nō
dixi: qꝛ vobiſcū erā. Et nūc vado ad eū q
miſit me: ⁊ nemo ex vobis interrogat me
quo vadis. Sꝫ qꝛ hec locutus ſuꝫ vobis
triſticia iplebit cor vrm̄. Sꝫ ego veritatē
dico vobis expedit vobis vt ego vadam C
Si. n. nō abiero paraclytꝰ nō veniet ad vos
Si aūt abiero: mittā eū ad vos. Et cū ve
nerit ille arguet mūdū de pctō: ⁊ de iuſti-
cia: ⁊ de iudicio. De pctō qdē: qꝛ nō cre-
diderūt i me. De iuſticia v̄o qꝛ ad prēm
vado ⁊ iā nō videbit̄ me. De iudicio au
tē: qꝛ princeps mūdi hꝰ iā iudicatꝰ ē. Ad
huc multa hēo vobis dicere. ſꝫ nō poteſtiſ
portare mō. Cū aūt venerit ille ſpūs v̄i-
tatis: docebit vos oēm v̄itatē. Nō. n. lo
quet̄ a ſemetipſo: ſed quecūq; audiet loq
tur: ⁊ q̄ ventura ſunt annunciabit vobis
Ille me clarificabit: qꝛ de meo accipiet et
annūciabit vobis. ¶ Oia q̄cūq; hꝫ pr̄ mea Mt.11.g

Luc.10.f ſūt. Propterea dixi: qꝛ de meo accipiet ⁊
D annūciabit vobis. Modicū ⁊ iā nō vide
bitis me: ⁊ iteꝝ modicū ⁊ videbitꝭ me: qꝛ
vado ad prēꝫ. Dixerūt ḡ ex diſciplꝭ eiuſ
ad inuicē. Quid eſt h̄ ꝙ dicit nobis: modi
cū ⁊ n̄ videbitꝭ me ⁊ iteꝝ modicū ⁊ vide/
bitis me: qꝛ vado ad prem. Dicebāt ḡ.
E Quid ē h̄ ꝙ dicit modicū. Neſcimus qd
loqꝛ. Cognouit aūt ihs qꝛ volebāt eū īterro
gare: ⁊ dixit eis. De h̄ q̄ritis inter vos qꝛ
dixi modicū ⁊ nō videbitꝭ me: ⁊ iteꝝ mo
dicū ⁊ videbitꝭ me. Amē amē dico vob.
qꝛ plorabitis ⁊ flebitis vos: mūdus autē
Hiere.3. gaudebit. ¶ Vos āt ꝯtriſtabimi: ſꝫ triſti/
Ja.4.c cia vr̄a v̄tet̄ i gaudiū. Mulier cū ꝑit tri/
ſticiā hꝫ: qꝛ vēit hora eiꝰ. Cū āt peꝑit pue
rū: iā nō meīnit p̄ſſure ꝓpter gaudiū: qꝛ
F natꝰ ē hō i mūdū. Et vos igit̄ nūc qdē
triſticiā hētis. Iteꝝ autē videbo vos. ⁊
gaudebit cor vr̄ꝫ: ⁊ gaudiū vr̄m nēo tol/
let a vobis. Et i illo die me nō interrogabi
Mt.11.d. tis q̄cq̄. ¶ Amē amē dico vobiſ: ſi qd pe
Mr.11.e tieritꝭ prē i noīe meo dabit vobis. Vſqꝫ
ī.14.d mō nō petiſtis q̄cq̄ i noīe meo. Petite ⁊
i. Joh.1.b accipietiſ: vt gaudiū vr̄ꝫ ſit plenū. Hec
in ꝓuerbijs locutꝰ ſū vobis. Venit hora
cū iā nō i ꝓuerbijs loq̄r vobis. ſꝫ palā de
prē meo ānūciabo vobis. In illo die in
noīe meo petetis. Et nō dico vob: qꝛ ego
rogabo prēm de vob. Ipſe enim pr̄ amat
vos: qꝛ vos me amaſtis: ⁊ credidiſtis qꝛ
G a deo exiui. Exiui a prē ⁊ veni i mūdū:
iteꝝ relinq̄ mundū: ⁊ vado ad prēꝫ. Di/
cūt ei diſciplꝭ eiꝰ. Ecce nūc palā loq̄ris: ⁊
ꝓuerbiū nullū dicis. Nūc ſcimus: qꝛ ſcis
oīa: ⁊ n̄ opus ē tibi vt qs te interroget. In
hoc credimus: qꝛ a deo exiſti. Rn̄dit eis
Mt.26.e ieſus. Modo creditis. ¶ Ecce venit hora: ⁊
Mr.14.e iā vēit vt diſꝑgamini vnꝰ qſqꝫ i ꝓpria ⁊ me
Zach.13. ſolū relinq̄tis: ⁊ nō ſū ſolus: qꝛ pr̄ mecū ē
Hec locutꝰ ſū vob. vt i me pacē hēbitis.
In mūdo p̄ſſuraꝫ hēbitis: ſꝫ ꝯfidite: ego
vici mundū. XVII

A HEc locutꝰ ē ieſus: ⁊ ſubleuatꝭ ocu
lis i celū dixit. Pater venit hora:
clarifica filiū tuū vt filiꝰ tuus cla/
rificet te. Sicut dediſti ei ptātem oīs car/
B nis: vt oē qd̄ dediſti ei det eis vitā eternā.
Hec eſt aūt vita eterna vt cognoſcāt te ſo/
lū deū veꝝ: ⁊ quē miſiſti ieſū xp̄m. Ego
te clarificaui ſup trā: opus ꝯſūmaui qd̄
dediſti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me
tu pater apd̄ temetip̄m claritate quā habui i
p̄uſqꝫ mūdus fieret apd̄ te. Manifeſtaui
nomē tuū hoībus q̄s dediſti mihi de mun
do. Tui erāt ⁊ mihi eos dediſti ⁊ ſmonē
meū ſuauerūt. Nūc cognouerūt qꝛ oīa q̄ de
diſti mihi abs te ſūt. Qꝛ v̄ba q̄ dediſti mi C
hi: dedi eis: ⁊ ipſi acceperūt ⁊ cognouerunt
vere: qꝛ a te exiui: ⁊ crediderunt qꝛ tu me
miſiſti. Ego ꝓ eis rogo. Nō ꝓ mūdo ro
go: ſꝫ ꝓ his q̄s dediſti mihi qꝛ tui ſūt. Et
mea oīa tua ſūt ⁊ tua mea ſūt ⁊ clarificatꝰ
ſū i eis. Et iā nō ſū i mūdo ⁊ hi i mūdo ſūt
⁊ ego ad te venio. Pater ſcē ſerua eos in
noīe tuo q̄s dediſti mihi vt ſint vnū ſicut
⁊ nos. Cū eſſē cū eis: ego ſuabā eos in D
noīe tuo. Quos dediſti mihi: ego cuſto/
diui: ⁊ nēo ex eis periit niſi filiꝰ ꝑditionis:
vt ſcriptura ipleat̄. Nūc autē ad te venio.
⁊ hec loq̄r i mundo vt hēant gaudiū meū
ipletū i ſemetip̄is. Ego dedi eis ſmonē
tuū: ⁊ mūdus eos odio hūit: qꝛ nō ſunt d̄
mundo ſic̄ ⁊ ego nō ſum de mundo. Nō E
rogo vt tollas eos de mūdo. ſꝫ vt ſerues
eos a malo. De mūdo nō ſūt: ſic̄ ⁊ ego n̄
ſūꝫ de mundo. Sctifica eos i v̄itate. Ser
mo tuꝰ v̄itas ē. Sicut tu me miſiſti i mū
duꝫ: ita ⁊ ego miſi eos i mūdū. Et ꝓ eis
ego ſctifico meip̄ꝫ: vt ſint ⁊ ip̄i ſctificati in F
v̄itate. Nō ꝓ eis autē rogo tm̄: ſꝫ ⁊ pro
eis q credituri ſunt ꝑ v̄būꝫ eoꝝ i me: vt
oēs vnūꝫ ſint ſic tu pater i me ⁊ ego i te:
vt ⁊ ip̄i i nobis vnūꝫ ſint: vt credat mun
dꝰ: qꝛ tu me miſiſti. Et ego claritatē quā
tu dediſti mihi: dedi eis vt ſint vnūꝫ ſicut
⁊ nos vnū ſumꝰ. Ego i eis ⁊ tu in me vt
ſint ꝯſūmati i vnū: ⁊ cognoſcat mundus: qꝛ
tu me miſiſti: ⁊ dilexiſti eos ſic̄ ⁊ me dile/ G
xiſti. Pr̄ q̄s dediſti mihi volo vt vbi ſum
ego: ⁊ illi ſint mecūꝫ: vt videāt claritateꝫ
meā quaꝫ dediſti mihi: qꝛ dilexiſti me āte Mt.11.g
ꝯſtitutiōeꝫ mundi. ¶ Pat iuſte mūdꝰ te Luc.10.f
nō cognouit. Ego autē te cognoui ⁊ hi cog
nouerūt: qꝛ tu me miſiſti. Et notū feci eis no
mē tuū ⁊ notū faciā: vt dilectio q̄ dilexiſti A
me: in ip̄is ſit. ⁊ ego i ip̄is. XVIII Mt.26.e

HEc cū dixiſſꝫ ihs egreſſus ē cūꝫ di Mr.14.e
ſciplꝭ ſuis trās torrētē cedron vbi Luc.22.d.
erat hortus i quē introiuit ip̄e ⁊ diſci
plꝭ eiꝰ. Sciebat āt ⁊ iudas q tradebat eūꝫ
locū: qꝛ freq̄nt̄ ihs ꝯuenerat illuc cū diſci Mt.26.e.
plꝭ ſuis. ¶ Iudas ḡ cū accepiſſꝫ cohortē Mr.14.e
⁊ a pōtificibꝰ ⁊ phariſeis venit illuc cū laternis Luc.22.e.

⁊ facibus ⁊ armis. Jeſus itaq̃ ſciens oĩa
q̄ ventura erãt ſup eũ ꝓceſſit ⁊ dixit eis.
B Quẽ q̄ritis. Rñderunt ei: Jeſum naza/
renũ. Dicit eis ieſus. Ego ſũ. Stabat ãt
⁊ iudas q̄ tradebat eũ cũ ipſis. Ut ḡ dixit
eis: ego ſũ abierũt retrorſu3 ⁊ ceciderunt
in trã. Jterũ ḡ interrogauit eos. Quẽ q̄/
ritis. Jlli aũt dixerũt. Jeſum nazarenu3.
Rñdit ieſus. Dixi vobis: q2 ego ſũ. Si ḡ
me q̄ritis ſinite hos abire. Ut adipleret̃
ſmo que dixit: q2 q̄s dediſti mihi nõ pdi/
Mt.26.e. di ex eis quẽq̃. ¶ Simõ ḡ petrus habens
Mr.14.e. gladiũ eduxit eũ ⁊ pcuſſit põtificis ſuum
Luc.22.e. ⁊ abſcidit auriculã eius dexterã. Erat aũt
C nomẽ ſuo malchus. Dicit ḡ ieſus petro
Mitte gladiũ tuũ in vaginã. Calicẽ quẽ
Mt.26.f. dedit mihi pr̃ nõ vis vt bibã illum. ¶ Co
Mr.14.f. hors ãt ⁊ tribunus ⁊ miniſtri iudeorũ ꝯp̄hẽ
Luc.22.f. derunt ieſum: ⁊ ligauerũt eũ ⁊ adduxerũt
eũ ad ãnã pmũ. Erat. n. ſocer caypbe qui
erat põtifex ãni illi⁹. Erat ãt cayphas qui
ꝯſiliũ dederat iudeis: q2 expedit vnũ hoĩe3
Mt.26.f. mori ꝓ pplo. ¶ Seq̄bat ãt ieſum ſimõ pe
Mr.14.f. trus: ⁊ ali⁹ diſcipulus. Diſcipulus ãt ille
Luc.22.f. erat not⁹ põtifici: ⁊ itroiuit cũ ieſu i atriũ
põtificis. Petr⁹ ãt ſtabat ad oſtiũ foris.
Exiuit ḡ diſcipul⁹ ali⁹ q̄ erat notus põtifi/
Mt.26.g. ci: ⁊ dixit oſtiarie: ⁊ itroduxit petrũ. ¶ Di
Mr.14.g. xit ḡ petro ãcilla oſtiaria. Nunqd ⁊ tu ex
Luc.22.f. diſcipulis es hoĩs iſtius? Dicit ille. Non
ſũ. Stabãt ãt ſui ⁊ miniſtri ad prunas: q2 fri
gus erat ⁊ calefaciebãt ſe. Erat ãt cũ eis ⁊
petr⁹ ſtans ⁊ calefaciẽs ſe. Põtifex ḡ int̃
rogauit ieſum de diſcipulis ſuis ⁊ de do/
D ctria ei⁹. Rñdit ei ieſus ego palã locutus
Mt.26.f. ſũ mundo. ¶ Ego ſẽp docui i ſynagoga ⁊
Mr.14.e. i tẽplo q̄ oẽs iudei ꝯueniũt ⁊ i occulto lo/
Luc.22.f. cutus ſũ nihil. Quid me introgas. Jnt̃/
roga eos q̄ audierũt qd locut⁹ ſim ipſis ecce
Mt.26.g. hi ſciunt q̄ dixerim ego? ¶ Hec ãt cũ di
Mr.14.g. xiſſet: vnus aſſiſtẽs miniſtrorũ dedit alapã
Luc.22.g. ieſu dicens. Sic rñdes pontifici? Rñdit
ei ieſus: Si male locutus ſũ: teſtimoniu3
phibe de malo: ſi aũt bene qd me cedis?
Mt.26.f. ¶ Et miſit eũ annas ligatum ad cayphan
Mr.14.f. pontifice3. Erat autẽ ſimon petrus ſtans
Luc.22.f. ⁊ calefaciẽs ſe. Dixerunt ergo ei. Nũqd
⁊ tu ex diſcipulis eius es? Negauit ille et
dixit. Nõ ſum. Dicit ei vnus ex ſuis põ
tificis cognat⁹ eius cuius abſcidit petrus
auriculã. Nõne ego te vidi i horto cũ illo
Jterũ ḡ negauit petrus: ⁊ ſtatim gallus can

tauit. ¶ Adducũt ḡ ieſu3 a caypha i ptoriũ Mt.27.a.
Erat ãt mane ⁊ ipi nõ itroierũt i ptorium: Mr.15.a.
vt nõ ꝯtaminarent̃: ſ3 vt mãducarẽt paſca Luc.23.a.
Exiuit ḡ pilat⁹ ad eos foras: ⁊ dixit. Quã
accuſationẽ affertis aduerſus hoĩem hũc
Rñderunt ⁊ dixerunt ei. Si nõ eẽt hĩ male
factor: nõ tibi tradidiſſem⁹ eum. Dixit ḡ
eis pilatus. Accipite eũ vos: ⁊ ſm legem
vrã iudicate eũ. Dixerũt ḡ ei iudei. Nob
nõ l3 interficere quẽq̃. Ut ſmo ieſu ipleret̃
quẽ dixit: ſignificãs q̄ morte eẽt moritur⁹. F
¶ Jntroiuit ḡ iterũ i ptoriũ pilatus: ⁊ voca Mt.27.b.
uit ieſũ: ⁊ dixit ei: Tu es rex iudeorũ? Rñ Mr.15.a.
dit ieſus. A temetipſo h̃ dicis an alij dixe Luc.23.a.
runt tibi de me? Rñdit pilat⁹. Nũqd ego
iude⁹ ſũ. Gens tua ⁊ põtifices tradiderũt
te mihi. Quid feciſti? Rñdit ihſ. Regnũ
meũ nõ ẽ de h̃ mũdo. Si ex h̃ mundo eẽt re
gnũ meũ miniſtri mei vtiq̃ decertarẽt vt nõ
traderer iudeis. Nũc ãt regnu3 meu3 nõ
ẽ hic. Dixit itaq̃ ei pilat⁹. Ergo rex es tu G
Rñdit ieſus. Tu dicis: q2 rex ſũ ego: ego
i h̃ natus ſu3: ⁊ ad h̃ veni i mundũ vt teſti
moniu3 phibeã veritati. Ois q̄ ẽ ex verita/
te: audit vocẽ meã. Dicit ei pilat⁹. Quid
ẽ veritas? Et cum h̃ dixiſſet iterũ exiuit ad
iudeos: ⁊ dicit eis. Ego nullã iuenio in eo
cãm. ¶ Eſt ãt ꝯſuetudo vobis vt vnũ di/ Mt.27.b.
mittam vobis in paſca: vultis ergo dimit Mr.15.b.
tam vobis rege3 iudeorum. ¶ Clamaue/ Mt.27.b.
runt oẽs dicentes: Non hunc ſed barra/ Mr.15.b.
ban. Erat autem barrabas latro. XIX. Luc.23.c.
¶ Tunc ḡ appr̃hẽdit pilatus ieſum A
⁊ flagellauit. Et milites plectẽtes Mt.27.c.
coronã de ſpinis ipoſuerunt capiti Mr.15.c.
eius: ⁊ veſte purpurea circũdederunt eũ.
Et veniebant ad eũ ⁊ dicebant: Aue rex
iudeorũ. Et dabãt ei alapas. ¶ Exiuit iterũ Luc.23.a.
pilat⁹ foras: ⁊ dicit eis. Ecce adduco vob
eũ foras vt cognoſcatis: q2 nullã iuenio i eo
cãm. ¶ Exiuit ḡ ieſus portãs ſpineã coro Mt.27.c.
nã: ⁊ purpureu3 veſtimentũ: ⁊ dicit eis. Mr.15.c.
Ecce homo. ¶ Cũ ḡ vidiſſent eu3 põtifices ⁊ Mt.27.c.
miniſtri clamabãt dicẽtes: Crucifige cruci Mr.15.b.
fige eu3. Dicit eis pilatus: Accipite eum Lu.23.c. B
vos ⁊ crucifigite. ¶ Ego eni nõ inuenio i Luc.23.a.
eo cãm. Rñderunt ei iudei: Nos legẽ hẽ
mus: ⁊ ſm legẽ d3 mori: q2 filium dei ſe fe
cit. ¶ Cum ḡ audiſſet pilat⁹ hunc ſmonẽ Mt.27.b.
magis timuit. Et igreſſus ẽ ptoriũ iterũ: Mr.15.a.
⁊ dicit ad ieſu3. Unde es tu. Jeſus ãt rñſu3 Luc.23.a.
nõ dedit ei. Dicit ḡ ei pilatus. Mihi nõ lo

tris: Neſcis qr ptãtē hẽo crucifigere te:
⁊ ptãtem hẽo dimittere te? Rñdit ieſus:
Nõ hres ptãtē aduerſum me vllã niſi ti-
C bi datū eēt deſuper. Propterea qui me tradi-
dit tibi: maius pctm hʒ. Et exinde q̃rebat
pilatus dimittere eū. Iudei aũt clamabant
dicentes: Si hũc dimittis nõ es amicus ce-
Act.13.b. ſaris. ¶ Ois eni q ſe regē facit ɔtradicit ce-
ſari. Pilatus aũt cū audiſſet hos ſmones
adduxit foras ieſū: ⁊ ſedit p tribunali i lo-
co q dr lichoſtratos hebraice aũt gabatha
Erat aũt paraſceue paſce hora q̃ſi ſexta: ⁊
Luc.23.c. dicit iudeis. Ecce rex veſter. ¶ Illi autē
Mr.15.b. clamabãt. Tolle tolle crucifige eū. Dicit
eis pilatus. Regē vr̃m crucifigam. Rñ-
derūt pontifices. Nõ habemus regē ni-
ſi ceſarē. Tũc g̃ tradidit eis illum vt cru-
Mt.27.d. cifigeret. ¶ Suſceperūt autē ieſum ⁊ edu-
Mr.15.c. xerunt eū. Et baiulãs ſibi crucē exiuit i eū
Luc.23.d. qui dicit caluarie locū hebraice aut golgo-
D tha: Ubi crucifixerūt eū: ⁊ cū eo alios du-
Mt.27.e. os hic ⁊ hic mediū aũt ieſum. ¶ Scripſit aũt
Luc.23.e. ⁊ titulū pilatus: ⁊ poſuit ſup crucē. ¶ Erat
Mr.15.d. autē ſcriptū. Ieſus nazarenꝰ rex iudeoꝝ
Mt.17.e. Hunc g̃ titulū multi iudeoꝝ legerūt: qr p-
Mr.15.d. pe ciuitatē erat locus vbi crucifixus ē ihs
Luc.23.e. Et erat ſcriptum hebraice: grece: ⁊ latine
Dicebãt g̃ pilato pōtifices iudeoꝝ. Noli
ſcribere rex iudeoꝝ: ſʒ qr ipſe dixit: rex ſū
iudeoꝝ. Rñdit pilatus. Qd̃ ſcripſi: ſcri-
Mt.27.g. pſi. ¶ Milites g̃ cum crucifixiſſent eū acce-
Mr.15.d. perunt veſtimēta eius: ⁊ fecerūt quattuor
Luc.23.e. ptes vnicuiqʒ militi ptem: ⁊ tunicã. Erat
autē tunica incōſutilis: deſup ɔtexta p totū
Dixerunt g̃ ad inuicē. Non ſcindamꝰ eã
E ſʒ ſortiamur de illa cuius ſit. Ut ſcriptura
Ps.21. impleret dicēs. ¶ Partiti ſūt veſtimēta mea
ſibi: ⁊ in veſtem meã miſerunt ſortē. Et
milites qdē hec fecerunt. Stabãt autē iux-
ta crucē ieſu mr̃ eius ⁊ ſoror mr̃is eiꝰ ma-
ria cleophe ⁊ maria magdalene. Cū vidiſ-
ſet g̃ ieſus mrem ⁊ diſcipulū ſtãtē quē dili-
gebat dicit mr̃i ſue: mulier, ecce filius tuꝰ.
Deinde dicit diſcipulo: Ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit eã diſcipulus in ſuã
Poſtea ſciens ieſus qr oia cōſumata ſūt:
vt ɔſumeretur ſcriptura dic̃. Sitio. Uas
Mt.27.f. autem erat poſitū aceto plenū. ¶ Illi et go
Mr.15.f. ſpongiam plenã aceto hyſopo circūponē-
Luc.23.f. F tes obtulerunt ori eius. Cum ergo acce-
Mt.27.f. piſſent ieſum acetū dixit: Conſumatū eſt.
Mr.15.f. ¶ Et inclinato capite tradidit ſpiritū. Iu-

dei ergo qm paraſceue erat vt non rema- Luc.23.f.
nerent i cruce corpora ſabbato. Erat eni
magnus dies illa ſabbati rogauerūt pila-
tū vt frangerent eoꝝ crura ⁊ tollerent.
Uenerunt ergo milites: ⁊ primi quidem
fregerunt crura ⁊ alterius q crucifixus ē
cū eo. Ad ieſum aũt cū veniſſent vt vide-
runt eū iã mortuū: non fregerunt eiꝰ cru-
ra: ſʒ vnus militū lancea latus eius ape-
ruit: ⁊ continuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. Et q
vidit teſtimoniū perhibuit: ⁊ verū eſt teſti-
moniū eius. Et ille ſcit quia vera dicit: vt
⁊ vos credatis. ¶ Facta ſunt eni hec vt ſcri- Exo.12. Nu-
ptura impleret. Os nō cōminuetis ex eo. meri.9. B
Et iteꝝ alia ſcriptura dicit. ¶ Uidebūt in Zach.12.
quē trãſfixerūt. ¶ Poſt hec autē rogauit Mt.27.g.
pilatū ioſeph ab arimathia eo q eſſet diſci- Mr.15.g.
pulus ieſu: occultus autē ppter metū iu- Luc.23.g.
deoꝝ vt tolleret corpus ieſu. Et pmiſit pi-
latus. Uenit g̃ ⁊ tulit corpus ieſu. Uenit
aũt ⁊ nicodemus q venerat ad ieſū nocte
pmum ferens mixturã myrrhe ⁊ aloes q̃-
ſi libras centū. ¶ Acceperūt aũt corpus ie-
ſu ⁊ ligauerunt eū linteis cū aromatibꝰ: Mt.27.g.
ſicut mos ē iudeis ſepelire. Erat aũt i loco Mr.15.g.
vbi crucifixus ē: hortus: ⁊ in horto monu- Luc.23.g.
mentū nouū in q̃ nōdū qſq̃ poſitus erat
Ibi g̃ ppt paraſceuē iudeoꝝ: qr iuxta erat
monumentū poſuerunt ieſum.

Capitulum. XX

¶ Una autē ſabbati maria magda- A
lene venit mane cū adhuc tene- Mt.28.a.
bre eſſent ad monumentū: ⁊ vidit Mr.16.a.
lapidē ſublatū a monumēto. Cucurrit g̃ Luc.24.a.
⁊ venit ad ſimonē petrū ⁊ aliū diſcipulū
quē amabat ieſus: ⁊ dicit illis: Tulerūt do-
minū de monumēto: ⁊ neſcimus vbi po-
ſuerunt eū. Exijt g̃ petrus ⁊ ille alius diſ-
cipulus: ⁊ venerūt ad monumētū. Cur-
rebãt autē duo ſimul: ⁊ ille alius diſcipu-
lus pcucurrit citius petro: ⁊ venit pmus
ad monumētū. Et cū ſe inclinaſſet vidit
poſita lintheamina: nō tñ introiuit. Uenit B
g̃ ſimō petrus ſequens eū ⁊ itroiuit in mo-
numētū. Et vidit lintheamina poſita et
ſudariū qd̃ fuerat ſup caput eiꝰ nō cū lin-
theaminibus poſitū: ſʒ ſeparatim inuolutū
in vnū locū. Tunc g̃ itroiuit ⁊ ille diſci-
pulus q venerat pmus ad monumētū: ⁊
vidit ⁊ credidit. Nōdū enim ſciebãt ſcri- C
pturã qr oportuit eum a mortuis reſurge-
re. Abierunt g̃ iteꝝ diſcipuli ad ſemetip-

ſos. Maria aūt ſtabat ad monumētum fo
a.l.b. ris plorās. Dū ḡ fleret iclinauit ſe ꝛ ꝓſpe
xit in monumentum. ¶ Et vidit duos an
gelos in albis ſedentes: vnū ad caput ꝛ
vnū ad pedes: vbi poſitū erat corpus ie-
ſu. Dicunt ei illi: Mulier qd ploras? Di
cit eis. Quia tulerūt dñm meū: neſcio vbi
poſuerunt eū. Hec cū dixiſſet cōuerſa ē
retrorſū: ꝛ vidit ieſum ſtantē: ꝛ non ſcie
bat q2 ieſus ē. Dicit ei ieſus. Mulier qd
D ploras: Quē q̄ris? Illa exiſtimās q2 hor
tolanus eēt: dicit ei: Dñe ſi tu ſuſtuliſti eū
dicito mihi vbi poſuiſti eum: ꝛ ego eū tol
lā. Dicit ei ieſus: Maria. Cōuerſa illa di
cit ei: Rabboni: qd dr̄ magr̄. Dicit ei ie-
ſus. Noli me tāgere. Nōdū enī aſcendi
ad prēm meum. Vade aūt ad frēs meos:
ꝛ dic eis. Aſcendo ad patrē meum: prēꝫ
vrm̄: deum meū ꝛ deum veſtꝝ. Venit ma
E ria magdalene ānuntiās diſcipulis q2 vi
Luc.24.f. di dñm ꝛ hec dixit mihi. ¶ Cū ḡ ſero eſſet
die illo vna ſabbatoꝝ ꝛ fores eſſent clauſe
vbi erant diſcipuli cōgregati ꝓpter metū
iudeoꝝ: venit ieſus ꝛ ſtetit i medio ꝛ dixit
eis: Pax vobis. Et cum hec dixiſſet oñ-
dit eis manus ꝛ latus. Gauiſi ſunt ḡ diſ-
cipuli viſo dño. Dixit ḡ eis iteꝝ pax vob
Sicut miſit me pat̄: ꝛ ego mitto vos. hec
cum dixiſſet inſufflauit: ꝛ dicit eis. Accipi
Mt.16.c. te ſpm̄ ſcm̄. ¶ Quoꝝ remiſeritis pctā re-
.18.d. mittunt̄ eis: ꝛ quoꝝ retinueritis retēta ſr̄
F Thomas autē vn⁹ ex duodeci q dr̄ didy
mus nō erat cū eis qn̄ venit ieſus. Dixe
runt ḡ ei alij diſcipuli. Vidimus dñm. Il
le autē dixit eis. Niſi videro i manib⁹ ei⁹
fixurā clauoꝝ ꝛ mittā digitū meū i locū
clauoꝝ: ꝛ mittā manum meā in lat⁹ eius
nō credā. Et poſt dies octo iteꝝ erāt diſ-
G cipuli eius itus ꝛ thomas cum eis. Venit
ieſus ianuis clauſis ꝛ ſtetit i medio ꝛ dixit
eis: Pax vobis. Deinde dicit thome. In
fer digitum tuū huc: ꝛ vide manus meas
ꝛ affer manū tuā ꝛ mitte in latus meum ꝛ
noli eſſe icredulus ſed fidelis. Rn̄dit tho
mas ꝛ dixit: Dñs meus ꝛ de⁹ meus. Di
cit ei ieſus. Quia vidiſti me thoma credi
diſti: beati q nō viderunt ꝛ crediderunt.
Multa quidē ꝛ alia ſigna fecit ieſus i con
ſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ q̄ nō ſunt ſcripta i
libro h̄. Hec autē ſcripta ſunt vt credatis
q2 ieſus ē filius dei: ꝛ vt credētes vitā ha
beatis in noīe eius.

XXI

Poſtea māifeſtauit ſe iteꝝ ihs ad A
mare tyberiadis. Manifeſtauit
aūt ſic. Erāt ſil' ſimō petrus ꝛ tho-
mas q dicit didimus ꝛ nathanael q erat a
chana galilee: ꝛ filij zebedei: ꝛ alij ex di-
ſcipulis eius duo. Dicit eis ſimō petrus:
Vado piſcari. dicūt ei. Venimus ꝛ nos B
tecū. ¶ Et exierūt ꝛ aſcēderūt i naui: et illa Luc.5.a
nocte nihil prēdiderūt. Mane aūt iā fac-
to ſtetit ieſus i littore: nō tn̄ cognouerunt
diſcipuli: q2 ieſus eſt. Dicit ergo eis ieſus
Pueri: nunqd pulmentarium habetis?
Rn̄derūt ei: Non. Dicit eis: Mittite in
dexterā nauigij rete ꝛ inuenietis. Miſerūt
ḡ: ꝛ iā non valebāt illud trahē p̄ mltitudi
ne piſciū. Dicit ḡ diſcipulus ille quē dili-
gebat ieſus petro. Dñs eſt. Simō petr⁹ C
cum audiſſet: q2 dñs eēt: tunica ſuccīxit ſe
Erat enī nudus ꝛ miſit ſe in mare. Alij
aūt diſcipuli nauigio venerūt Nō enī lō-
ge erāt a tra: ſꝫ qſi cubitis ducentis trahētes
rete piſciū. ¶ Vt ḡ deſcēderūt i trā viderūt Luc.24.f.
prunas poſitas et piſcē ſuppoſitū et panē
Dicit eis ieſus: Afferte de piſcib⁹ q̄s pre D
hendiſtis nūc. Aſcēdit ſimō petrus et traxit
rete i terrā plenum magnis piſcibus cen
tū qnq̄ginta tribus. Et cū tanti eēnt: non
ē ſciſſū rete. Dicit eis ieſus. ¶ Venite prā Luc.24.f.
dete. Et nemo audebat diſcūbētiū itro-
gare eū tu qs es: ſciētes q2 dñs ē. ¶ Et ve Luc.24.f
nit ieſus et accepit panē et dabat eis: ꝛ pi
ſcē ſilr̄. Hoc iā tertio māifeſtat⁹ ē ieſus
diſcipulis ſuis cū ſurrexiſſet a mortuis.
Cū ḡ prādidiſſent: dixit ſimoni petro ie-
ſus: Simon iohānis diligis me plus his
Dicit ei: Etiā dñe: tu ſcis q2 amo te. Di- E
cit ei: Paſce agnos meos. Dicit ei iterū
Simō iohānis diligis me? Ait illi: Etiā
dñe tu ſcis q2 amo te: Dicit ei iteꝝ Paſce
agnos meos. Dicit ei tertio: Simon io-
hānis amas me? Contriſtat⁹ ē petrus: q2
dixit ei tertio amas me: ꝛ dixit ei: Dñe tu F
oia noſti: tu ſcis q2 amo te. Dicit ei: Pa
ſce oues meas. Amen amen dico tibi cū
eſſes iunior cīgebas te ꝛ ambulabas vbi
volebas. Cū aūt ſenueris: extēdes manus
tuas: ꝛ ali⁹ te cinget: ꝛ ducet q̄ tu non vis.
Hoc aūt dixit ſignificās q̄ morte clarifica-
tur⁹ eēt deū. Et cū h̄ dixiſſet: dicit ei: Seq̄-
re me. ¶ Cōuerſus petrus vidit illū diſci-
pulū quē diligebat ieſus ſequētē: q ꝛ re- s.13.e.
cubuit i cena ſup pectus ei⁹ ꝛ dixit: Dñe

B qs ē q tradet te? Hunc ḡ cū vidiſſet petrꝰ
dicit ieſu: Dn̄e hic autē qd. Dicit ei ieſus.
Sic cuꝫ volo manē donec veniaꝫ; Quid
ad te: Tu me ſeq̄re. Exijt ḡ ſmo iſte inter
frēs: q2 diſcipulus ille non moriť. Et nō
dixit ei ieſus: nō moriť ſed ſic volo cuꝫ ma
nē donec veniā: qd ad te: Hic ē diſcipulꝰ
ille q teſtimoniuꝫ ꝑhibet de his: ⁊ ſcripſit
hec. Et ſcimꝰ q2 verꝫ ē teſtimoniū eius.
Sunt aūt ⁊ alia multa q̄ fecit ieſus q̄ ſi ſcri
banť ꝑ ſingula nec ipſum arbitror mūdū
capere poſſe eos qui ſcribēdi ſunt libros.

¶ Explicit euangelium ſm iohannem.
Incipit ꝑfacio ſancti Hieronymi i oēs
epiſtolas ſancti Pauli.

PRimū q̄riť: q̄re poſt euange
lia q̄ ſupplemētū legis ſūt ⁊ i
qbus nob exēpla ⁊ ꝑcepta vi
uēdi pleniſſime digeſta ſī: vo
luerit aplꝰs has eplas ad ſin/
gulas eccl'ias deſtinare. Hac aūt cā factuꝫ
videť: vt. ſ. initia naſcētꝭ eccl'ie nouis cau
ſis exiſtētibus preueniret ⁊ vt pn̄tia atqꝫ
orientia reſecaret vitia ⁊ poſt futuras exclu
deret q̄ſtiones exēplo ꝓphetarꝫ q pꝰ edi
tā legē moyſi i q̄ oia dei mādata legebanť
nihilominus tn̄ doctria ſua rediuiua ſēp
ppl'i cōpreſſere pctā: ⁊ ꝓpter exēplū venē
di libros ad noſtrā etiā memoriā trāſmiſe
rūt. Deīde q̄riť. Cur nō āplius q̄ꝫ decem
eplas ad eccl'ias ſcripſerit. Decē ſunt. n.
cū ea q̄ dicit ad hebreos. Nā reliq̄ q̄ttuor
ad diſcipulos ſpāliter ſī porrecte. Vt oſn̄/
deret nouū nō diſcrepare a veteri teſtō: ⁊
ſe ꝯ legē nō facere moyſi ad numerꝫ pri/
morꝫ decalogi mādatorꝫ ſuas eplas deſti
nauit: ⁊ q̄t ille ꝑceptis a pharaone iſtituit
liberatos totidē h̄ eplis a diaboli ⁊ idola/
trie ſeruitute edocet acq̄ſitos. Nā ⁊ duas
tabulas lapideas duorꝫ teſtamētorꝫ figu/
rā habuiſſe viri eruditiſſimi tradiderunt
Eplāꝫ ſane q̄ ad hebreos ſcribiť qdā pau
li nō eē ꝯtendunt: eo q nō ſit eius noie ti
tulata: ⁊ ꝓpi ſmonis ſtiliqꝫ diſtantiā: ſed
aut barnabe iuxta tertulianū: aut luce iuxͣ
q̄ſdā: vel certe clemētis diſcipuli aplorꝫ ⁊
epi romane eccl'ie pꝰ aplos ordinati. Qui
bus rn̄dendū ē: ſi ꝓpterea pauli nō erit:
q2 eius nō hꝫ nomē: ḡ nec alicuius erit: q2
nullius noie titulať. Qđ ſi icōueniēs ab/
ſurdūqꝫ ē: ipſius magis eē credēda eſt q̄
tāto doctrine ſue fulget elogo. Sꝫ qm̄ apō
hebreorꝫ eccleſias q̄ſi deſtructor legis fal/
ſa ſuſpitione habebať: voluit tacito noīe d̄
figuris legis ⁊ ꝟitate xp̄i reddere rōnē: ut
ne odiū noīs i frōte ꝑtitulati vtilitatē ex/
cluderet lectōis. Nō ē ſane mirꝫ ſi eloquē
tior videať in ꝓprio. i. hebreo q̄ꝫ in ꝑegri
no. i. in greco q̄ cetere eple ſunt ſcripte ſer
mone. Mouet etiā q̄ſdā q̄re romanoruꝫ
epiſtola in primo ſit poſita cum eam non
primo ſcriptam ratio manifeſtet. Nam
hāc ſe ꝓficiſcentē hieroſolymaꝫ ſcripſiſſe
teſtať: cū corinthios ⁊ alios iā aū vt mini
ſteriū qđ ſecū portaturus erat colligerent
litteris adhortatus ſit. Vn̄ ⁊ itelligi q̄daꝫ
volunt ita oēs eplas ordinatas: vt prima
poneret q̄ꝫuis poſterior fuerit deſtinata:
vt ꝑ ſingulas eplas gradibus ad ꝑfectio
ra veniret. Romanorꝫ n. aqꝫ pleriqꝫ tam
rudes erant vt nō itelligerent dei ſe gr̄a:
⁊ nō ſuis meritis eē ſaluatos: ⁊ ob h̄ duo
iter ſe ppl'i ꝯflictarent. Iccirco illos indi
gere aſſerit corrigi vitia gētilitatis prioꝛa
ꝯmemorās. Corinthijs aūt iā dicit ſcie gra
tiaꝫ eē ꝯceſſā: ⁊ nō tam oēs icrepat q̄ꝫ cur
peccātes nō icrepauerunt: repͥhēdit: ſicut
ait. Audiť iter vos fornicatio. Et iterum
Cōgregatis vobis cū meo ſpū: tradē hu
iuſmodi ſathane. In ſecunda vero laudā
tur: ⁊ vt magis ac magis ꝓficiant cōmo/
nenť. Galathe ꝟo iam nullius criminiſ
arguunť niſi h̄ tm̄ q callidiſſimis pſeudo
aplis crediderunt. Epheſij ſane nulla re
ꝑhenſione: ſed multa laude ſunt digni: q2
fidem apl'icā ſeruauerunt. Philippēſes
etiā multo magis collaudanť q nec audi/
re qdem falſos aplos voluerunt. Theſſa
lonicēſes nihilominꝰ in duabus eplis oi
laude ꝓſequiť: eo q nō ſolū fidē icōcuſſā
ſeruauerint ꝟitatis: ſed etiā in ꝑſecutiōe
ciuiū fuerit ꝯſtantes iuenti. Coloſſenſes
autē tales erant vt cū aplo viſi corporalit
nō fuiſſent hac laude digni haberenť. Et
ſi corpore inqt abſens ſū: ſꝫ ſpū vobiſcum
ſum gaudēs ⁊ vidēs ordinē veſtruꝫ. De
hebreis ꝟo qd dicendū ē: q̄rꝫ theſſaloni/
cenſes q plurimū laudati ſunt imitatores
facti eē dicunť. Sicut ipſe ait. Et vos fra
tres imitatores facti eſtis eccleſiarꝫ dei q̄ ſi
ti in iudea. Eadem enim paſſi eſtis ⁊ vos a
contribulibus veſtris: que ⁊ illi a iudeis
Apud ipſos qꝫ hebreos eadem cōmemo

rat dicens. Nam ⁊ vinctis cõpaſſi eſtis:
⁊ rapinam bonoꝝ veſtroꝝ cū gaudio ſu
ſcepiſtis cognoſcentes vos habere melio
rem ⁊ manentem ſubſtantiã.

¶ Incipit prologus ſpecialis in epiſtolã
ad Romanos.

ROmani ſunt q ex iudeis ⁊ gen
tibus crediderunt. Hi ſuꝑba
ↄtentione volebant ſe alteru/
trum ſuperponere. Naȝ iudei
dicebant. Nos ſumus populus dei quos
ab initio dilexit ⁊ fouit: nos circuncisi ex
genere abrahã ſancta deſcẽdimus ex ſtir/
pe: ⁊ notus retro apud iudeam tm̃ deus.
Nos de egypto ſignis dei ⁊ virtutibus li
berati: mare ſicco ptranſiuimus pede: cũ
inimicos noſtros grauiſſimi fluctus inuo
luerent. Nobis pluit mãna dñs in deſer
to: ⁊ q̄ſi filijs ſuis celeſte pabulum miſtra
uit. Nos die noctuq; in columna nubis
ignisq; preceſſit: vt nobis in inuio iter oñ/
deret. Atq; vt cetera eius circa nos imen
ſa beneficia taceamus nos ſoli digni fui/
mus dei legem accipe: ⁊ vocẽ dei loquen
tis audire eiuſq; cognoſcere voluntatem
In q̃ lege nobis ꝓmiſſus ẽ xp̃s: ad quos
etiã ipſe ſe veniſſe teſtatus ẽ dicens: non
veni niſi ad oues q̃ pierant domus iſrael
cum vos canes potius q̃ȝ hoĩes appella/
uerit. Equũ ne ergo ẽ vt idola hodie de/
ſerentes qbus ab initio deſeruiſtis nobis
cõparemini: ⁊ nõ potius in ꝓſelitoꝝ locum
ex legis auc̃te ⁊ ↄſuetudine deputemini?
Et hi ipm nõ merebami: niſi qꝛ larga ſem
p dei clemẽtia voluit vos ad noſtrã imita
tionẽ admittere. Gẽtes ẽt ecõtrario rñ/
debant. Quanto .n. maioꝛa erga vos dei
bñficia narraueritis: tãto maioꝛis vos cri
minis reos eſſe mõſtrabitis. Semp eniȝ
hiis oibus extitiſtis ĩgrati. Nã ipſis pedi/
bus qbus aridũ mare trãſiſtis: ludebatis
añ idola q̃ feciſtĩ: ⁊ ipſo oꝛe q̃ paulo ante
ob necẽ aduerſarioꝝ dño cãtaueratĩ ſimu
lachꝛa vobis fieri popoſciſtis: illis oculis
qbꝰ venerãdo deũ ĩ nube vel igne cõſpicẽ
ſolebatĩ: ſimulachꝛa ĩtuebamini. Mãna
q̃ȝ vobis faſtidio fuit: ⁊ ſẽper in deſerto ↄ
dñm murmuraſtis ad egyptum: vñ vos
manu valida eiecerat redire cupientes.
Qui plura. Ita patres veſtri crebꝛa ꝓuo
catione dñm irritauerunt vt omnes in he
remo moꝛerentur nec plus ex ſenioꝛibus
eoꝝ q̃ȝ duo hoĩes terrã repromiſſiõis in/
traret. Sȝ qd antiq̃ replicamus: cũ ẽt ſi il
la minime feciſſetĩ: de h ſolo nemo vos di/
gnos venia iudicaret q dñm xp̃m ꝓphe
taꝝ ſp vobis vocibus repromiſſuȝ nõ ſo/
lum ſuſcipe noluiſtis: ſȝ ẽt moꝛte peſſima
pemiſtis? Quẽ vt nos cognouimꝰ ſtatim
credidimꝰ: cũ nobis de eo antea nõ fuerit
p̃dicatũ. Vñ ꝓbaĩ q idolis ſeruiuimus
nõ obſtinatiõi mentis. ſȝ ignorãtie depu/
tandũ. Qui .n. cognitũ ilico ſeqmur: oliȝ
vtiq; ſeq̃remur ſi antea cognouiſſemus.
Sic aũt vos de generis nobilitate iactatĩ
q̃i nõ moꝝ imitatio magis q̃ȝ carnalis na
tiuitas filios vos faciat eſſe ſctõꝝ. Deniq;
eſau ⁊ hiſmael cũ de ſtirpe ſint abrahe mi/
me tñ in filijs reputanĩ. Hiis taliũ altercã
tibus: apl̃s ſe mediũ imponẽs ita partiũ
dirimit q̃ſtiones: vt neutꝝ eoꝝ ſua iuſti/
tia ſalutem meruiſſe ↄfirmet: ambos vo
ppl̃os ⁊ ſcienter ⁊ grauiter deliquiſſe. Iude/
os qdẽ q p p̃uaricationẽ legis deo ihono
rauerit: gẽtes vo q cũ cognitũ de creatu
ra creatoꝛẽ vt deũ debuerit venerari glo/
riam eiꝰ in manu facta mutauerit ſimula
chꝛa. Vtroſq; ẽt ſilr veniã ↄſecutos: eq̃/
les eẽ veriſſima rõne demõſtrat: p̃ſertim
cũ ĩ eadẽ lege p̃dictũ ſit ⁊ iudeos ⁊ gẽtes
ad xp̃i fidẽ vocandos eſſe oſtendat. Quã
obꝛem viciſſim eos humilians ad pacem
⁊ concoꝛdiã cohoꝛtatur.

¶ Explicit ꝓlogꝰ. Incipit argumẽtũ.

ROmani ſũt ptis italie. Hi p̃/
uenti ſunt a falſis apl̃is: ⁊ ſub
noĩe dñi nr̃i ieſu xp̃i in legẽ et
ꝓphetas erãt iducti. Hos re
uocat apl̃s ad verã ⁊ euãgelicã fidem: ſcri
bens eis a coꝛintho.

Explicit argumẽtũ. ¶ Incipit ep̃la bti
Pauli apl̃i ad Romanos. Capl̃m. I

PAulus ſeruuſ A
ieſu xp̃i vocatus apoſtolus
ſegregatus i euangeliũ dei
qd añ ꝓmiſerat p ꝓphetaſ
ſuos i ſcripturĩ ſcis de filio
ſuo q factus ẽ ei ex ſemine dauid ſm car/
nẽ: q p̃deſtinatus ẽ filius dei in vtute ſȝ
ſpũ ſcificationis ex reſurrectione moꝛtuo
rũ ieſu xp̃i dñi nr̃i p quẽ accepimus grãȝ
⁊ apoſtolatũ ad obediendũ fidei in oibus
gentibus ꝓ nomine eius in quibus eſtis ⁊

vos vocati ieſu xp̄i: oibus q ſūt rome di/
lectis dei vocatis ſ͞cis. Gr̄a vobis ꝛ pax
a deo p̄re ꝛ dn̄o nr̄o ieſu xp̄o. Primuꝫ q
dē gr̄as ago deo meo p ieſū xp̄m ꝓ oib⁹
vobis: q꞉ fides vr̄a ānunciat̄ in vniuerſo
mūdo. ¶ Teſtis. n. mihi ē deus cui ſeruio
2. Timo. i. a i ſp̄u meo i euāgelio filij eius: q̄ ſine iter/
miſſiōe memoriā vr̄i facio ſēp in oroni/
bus meis: obſecrās ſi q̄ mō tandē aliqū ꝓ
ſperū iter habeā i voluntate dei veniendi
ad vos. Deſidero. n. vidē vos vt aliqd i
B partiar vobis grē ſpiritalis ad ꝯfirman/
dos vos. i. ſimꝰ ꝯſolari i vobis p eā q̄ in
uicē ē fidē vrā atq꞉ meā. Nolo aūt vos
ignorare frēs: q꞉ ſepe ꝓpoſui venire ad
vos: ꝛ ꝓhibitus ſū vſq꞉ adhuc: vt aliquē
fructū habeā i vobis ſicut ꝛ ī ceteris gēti
bus: Grecis ac barbaris: ſapiētibus ꝛ i
ſipientibus debitor ſū: itaq꞉ qd̄ in me ꝓm
ptū ē ꝛ vobis q rome eſtis euangeliçare.
Nō. n. erubeſco euāgeliū. Virtus. n. di
ē in ſalutē oi credēti: iudeo p̄mū ꝛ greco.
Iuſticia. n. dei i eo reuelat̄ ex fide in fidem:
ſicut ſcriptū eſt. ¶ Iuſtus āt ex fide viuit.
Abachuc. 2. Reuelat̄. n. ira dei de celo ſup oēm ipie/
Heb. io. d. tatē ꝛ iiuſticiā hoium eoꝝ q v̄itatē dei in
iiuſticia detinēt: q꞉ qd̄ notū ē dei: manife
ſtū ē in illis. Deus. n. illis manifeſtauit.
C Inuiſibilia. n. ip̄i⁹ a creatura mūdi p ea
q̄ fcā ſūt intellecta ꝯſpiciunt̄: ſēpiterna q̄q꞉
eius v̄tus ꝛ diuinitas: ita vt ſint īexcuſa
biles. Q꞉ cū cognouiſſent deū nō ſic deū
glificauerūt aut gratias egerūt: ſꝫ euanue
rūt i cogitatōibus ſuis: ꝛ obſcuratū ē iſipi
ens cor eoꝝ. ¶ Dicētes. n. ſe eē ſapiētes:
i. Cor. 3. d. ſtulti facti ſūt. Et mutauerūt gl'iaꝫ i corru/
Ephe. 4. c. ptibilis dei i ſilitudinē imagis corruptibi
lis hois. ꝛ volucrū ꝛ q̄drupedū ꝛ ſ̄pētiū.
Ꝓpt̄ qd̄ tradidit illos deus i deſideria
cordis eoꝝ i imūditiā: vt ꝯtumelijs affi
ciāt corpora ſua i ſemetipſis. Q꞉ cōmuta
uerūt v̄itatē dei i mēdaciū: ꝛ coluerunt ꝛ
ſeruierūt creature potꝰ q̄ꝫ creatori: q ē be
nedict⁹ i ſecl'a amē. Ꝓpterea tradidit il/
D los de⁹ i paſſiōes ignominie. Nā femīe
eoꝝ imutauerūt naturalē vſū in eū vſuꝫ q
ē ꝯ naturā. Silr̄ aūt maſculi relicto nalī
vſu femie: exarſerūt i deſiderijs ſuis in i/
uicē: maſculi i maſculos turpitudinē ope
rātes: ꝛ mercedē quā oportuit erroris ſui
in ſemetipſis recipiētes. Et ſicut nō ꝓba
uerūt deū habere i noticia: tradidit illos d̄

us i reprobū ſenſū vt faciāt ea q̄ nō ꝯueni
unt: repletos oi iniqtate: malicia: fornica
tio: auaricia: neqtia: plenos inuidia: homi
cidijs: ꝯtentōe: dolo: malignitate: ſuſur/
rones: detractores: deo odibiles: ꝯtume
lioſos: ſupbos: elatos: īuentores maloꝝ
parētibus nō obediētes: īſipiētes: icōpo
ſitos ſine affectōe: abſq꞉ federe: ſine miſe
ricordia. Qui cū iuſticiā dei cognouiſſet:
nō itellexerūt. qm̄ qui talia agunt: digni
ſunt morte: nō ſolum q ea faciunt: ſꝫ etiaꝫ
qui ꝯſentiunt facientibus. II
A Ꝓpt̄ qd̄ iexcuſabilis es o hō oīs
q iudicas. In q̄. n. alteꝝ iudicas
teipm ꝯdēnas. Eadeꝫ. n. agis q̄
iudicas. Scimus. n. qm̄ iudiciū dei ē ſ̄m
v̄itatē ī eos q talia agūt. Exiſtimas aūt h
o hō q iudicas eos q talia agunt ꝛ facis ea
q꞉ tu effugies iudiciū dei. An diuitias bo
nitatis eius ꝛ patiētie ꝛ lōganimitatis cō/
B tēnis. Ignoras qm̄ benignitas dei ad pe
nitentiā te adducit. Scdꝫ aūt duritiā tuaꝫ
ꝛ īpenitēs cor theſauriças tibi irā ī die ire
ꝛ reuelatōis iuſti iudicij dei q reddit vni/
cuiq꞉ ſ̄m opa eius. Hijs qdē q ſ̄m patiē
tiā boni operis gl'iam ꝛ honorē ꝛ icorru/
ptionē q̄rētibus vitā eternā. Hijs autē q
ſunt ex ꝯtētiōe ꝛ q nō acqeſcūt v̄itati cre/
dunt aūt iniqtati: ira ꝛ idignatio: tribula/
tio ꝛ anguſtia in oēm aiam hois opantis
malū: iudei p̄mū ꝛ greci. Gloria āt ꝛ ho
nor ꝛ pax oi opanti bonū: iudeo p̄muꝫ ꝛ
greco. ¶ Nō. n. ē acceptō pſonaꝝ apd̄ deū i. Pe. 2. c.
Quicūq꞉. n. ſine lege peccauerūt: ſine lege Col. 3. d.
peribūt. Et qcūq꞉ i lege peccauerūt p legeꝫ Eph. 6. b
iudicabūt̄. ¶ Nō. n. auditores leg̃ iuſti Act. io. c
ſi apd̄ deū: ſꝫ factores leg̃ iuſtifica꞉unt̄. Ia. 2. b:
Cū. n. gētes q̄ legē nō hn̄t nalr̄ ea q̄ leg̃ Mt. 7. g
ſt faciūt: eiuſmōi legē nō hn̄tes ipi ſibi ſūt Ia. i. d.
lex q oſtēdūt op⁹ leg̃ ſcriptū ī cordib⁹ ſuis C
teſtimoniū reddēte illis ꝯſcia ipoꝝ: ꝛ iter
ſe iuicē cogitationū accuſātiū aut ēt defen
dentiū: ī die cū iudicabit de⁹ occulta hoiuꝫ
ſ̄m euāgeliū meū p ieſū xp̄m. Si āt tu iu/
deus cognoīaris ꝛ reqeſcis ī lege: ꝛ gl'i
aris i deo ꝛ noſti volūtatē ei⁹: ꝛ ꝓbas vti
liora iſtructus p legē: ꝯfidis teipm̄ eē du
cē cecoꝝ: lumē eoꝝ q in tenebris ſūt erudi
torē īſipientium: magiſtꝝ infantiū: habē
tē formā ſcie ꝛ v̄itatis in lege. Qui ergo
aliū doces teipm̄ nō doces. Qui p̄dicas
nō furādū fureis. Qui dicis nō mechā/ D

dũ mecharis. Qui abominaris idola: ſa-
crilegiũ facis. Qui i lege gl'iaris: p puari
catione legis deũ inhonoras. Nomen .n.
dei p vos blaſphemat inĩ gẽtes: ſicut ſcri
ptũ ẽ. Circũciſio qdẽ pdeſt ſi legẽ obſuer
ſi autem puaricator legis ſis: circũciſio
tua preputium facta eſt. Si igitur prepu-
tium iuſticias legis cuſtodiat: nõne pu-
tiũ illius i circũciſionẽ reputabit. Et iu-
dicabit id qđ ex nã ẽ pputiũ legẽ ↄſũmãs
te: q p litterã ⁊ circũciſionẽ puaricator le-
gis es. Non .n. q in manifeſto iude⁹ ẽ ne
q; q̃ in manifeſto i carne ẽ circũciſio: ſʒ q
i abſcõdito iudeus ẽ: ⁊ circũciſio cordis in
ſpũ nõ lrã: cui⁹ laus non ex hoibus ſed
ex deo eſt. III

A Quid ḡ ampli⁹ iudeo ẽ: aut q̃ vtili
tas circũciſiõis? Multũ p omnẽ
modũ. Primũ quidẽ: qꝛ credita
ſunt illis eloquia dei. Quid eni ſi qdã illo
rũ non crediderunt? Nunqd icredulitas
Joh. 4. d. illoꝝ fidẽ dei euacuauit. Abſit. ¶ Eſt aũt
8. c. deus verax: ¶ ois aũt hõ mẽdax: ſicut ſcri
Ps. 115. ptũ ẽ. ¶ vt iuſtificeris i ſmonib⁹ tuis ⁊ vi
Ps. 50. cas cũ iudicaris. Si aũt iniquitas nr̃a iu-
ſtitiã dei cõmẽdat: qd dicemus? Nunqd
iniqu⁹ ẽ deus q infert irã. Scđm hoiem
dico? Abſit. Alioqn quõ iudicabit deus
B hũc mundũ. Si .n. veritas dei i meo mẽda
cio abundauit i gloriã ipſius quid adhuc
⁊ ego tanq̃ peccator iudicor: nõ ſicut blaſ-
phemamur: ⁊ ſicut aiunt qdam nos dicẽ:
faciamus mala vt veniant bona? Quorũ
damnatio iuſta ẽ. Quid ḡ? Precellimus
eos. Nequaq̃. Cauſati eni ſumus iude-
os ⁊ grecos oẽs ſub peccato eẽ: ſicut ſcri-
Ps. 13. ptũ ẽ. ¶ Quia non eſt iuſtus quiſq̃ non ẽ
intelligens: nõ ẽ requirẽs deũ. Oẽs de
clinauerunt ſi̇l: inutiles facti ſunt: non eſt
qui facit bonum: non eſt vſq; ad vnum.
Sepulchrũ patens eſt guttur coꝝ: linguis
ſuis doloſe agebant: venenũ aſpidũ ſub
labijs coꝝ. Quoꝝ os maledictiõe ⁊ ama
ritudine plenũ eſt: veloces pedes eorum
C ad effundendum ſanguinem. Contritio
⁊ infelicitas in vijs eorum: ⁊ viam pacis
non cognouerunt: non eſt timor dei ante
oculos eorum. Scimus autem quoniam
quecunq; lex loquitur: his qui in lege ſũt
loquitur. Vt omne os obſtruatur ⁊ ſub-
ditus fiat omnis mundus deo: quia ex o-
peribus legis non iuſtificabitur omnis

caro coram illo. Per legem enim cogni-
tio peccati. Nũc autẽ ſine lege iuſticia dei
manifeſta eſt: teſtificata a lege ⁊ pphetis.
Juſticia aũt dei p fidẽ ieſu chriſti: i oẽs ⁊
ſup omnes q credũt in eũ. Nõ eni ẽ diſti
ctio. Omnes enim peccauerunt: ⁊ egent D
gloria dei. Juſtificati gratis p gratiã ipi⁹
p redẽptionẽ q̃ eſt i chriſto ieſu. quẽ ppo
ſuit de⁹ ppitiatorẽ p fidẽ i ſãguie ipſi⁹ ad
oſtẽſionẽ iuſticie ſue pp remiſſionẽ pcedẽ
tiũ delictoꝝ i ſuſtentatiõe dei ad oſteſionẽ
iuſticie eius in hoc tpe vt ſit ipſe iuſt⁹ ⁊ iu-
ſtificãs eum q ex fide ẽ ieſu xp̃i. Vbi ẽ ḡ
gl'atio tua? Excluſa eſt. Per quã legem
factoꝝ? Non. Sed p legem fidei. Ar-
bitramur eni iuſtificari hoiem p fidẽ ſine
operibus legis. An iudeorum deus tm̃?
Nonne et gentium? Jmmo et gentium.
Qm̃ quidem vnus eſt deus qui iuſtificat
circunciſionẽ ex fide: et preputiũ p fidẽ.
Legẽ ḡ deſtruim⁹ p fidem? Abſit. Sed
legem ſtatuimus. IIII

Quid ḡ dicemus inueniſſe abrahã A
patrẽ noſtrũ ſm carnẽ? Si .n.
abrahã ex opib⁹ legis iuſtificat⁹
ẽ habet gloriã: ſed nõ apud deũ. Quid
enĩ dicẽ ſcriptura? ¶ Credidit abrahã deo ⁊ Gen. 15.
reputatũ ẽ illi ad iuſticiã. Ei autẽ q opat Gal. 3. a.
merces non imputat ſm grãm: ſed ſcđm
debitũ. Ei vo qui non opat: credẽti autẽ
i eũ qui iuſtificat impiũ reputat fides eius
ad iuſticiã ſm ppoſitũ grẽ dei: ſicut ⁊ da-
uid dicẽ btitudinẽ hoĩs cui de⁹ accepto fert
iuſticiã ſine opibus. ¶ Bti quoꝝ remiſſe Ps. 31.
ſunt iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta ſunt peccata B
Btũs vir cui non imputauit dñs peccatũ
Btitudo ḡ hec in circũciſione tm̃ manet:
an etiã in preputio? Dicim⁹ eni qꝛ repu-
tata eſt fides abrae ad iuſticiã. Quõ ḡ re
putata ẽ? Jn circũciſiõe: an i pputio? Nõ
in circũciſione: ſed in pputio. Et ſignũ
accepit circũciſiõis ſignaculũ iuſticie fidei
q̃ eſt in pputio: vt ſit pr̃ oiũ credẽtiũ p p
putiũ vt reputet ⁊ illis ad iuſticiã. Et ſic
pr̃ circũciſiõis nõ his tm̃ q ſũt ex circũciſi
one: ſʒ ⁊ his qui ſectant veſtigia fidei q̃ ẽ
in preputio patris nr̃i abrae. Nõ eni p le
gẽ pmiſſio abrae aut ſemini ei⁹ vt heres
eẽt mũdi: ſed p iuſticiã fidei. Si .n. qui ex
lege heredes ſũt: exinanita ẽ fides: abolita C
ẽ pmiſſio. Lex eni irã opat. Vbi eni nõ
eſt lex: nec puaricatio. Jđo ex fide: vt ſm

grãm firma ſit ꝓmiſſio omni ſemini. Nõ
ei q ex lege ẽ ſolũ: ſed & ei q ex fide ẽ abrae
q pater eſt oĩum noſtrũ: ſicut ſcriptum ẽ.
Gen. 17. ¶ Qꝛ patrẽ multaꝝ gentiũ poſui te añ deũ
cui credidiſti: qui viuificat mortuos &
vocat ea q̃ nõ ſunt: tanq̃ ea q̃ ſunt. Qui
ↄ̃ ſpem in ſpe credidit: vt fieret pat̃ mul-
Gene. 13. & 26. D taꝝ gentiũ: ſm q̃ dictũ eſt ei. ¶ Sic erit ſe
men tuũ ſicut ſtelle celi & arena maris. Et
nõ ĩfirmatus ẽ in fide nec ↄſiderauit cor
pus ſuũ emortuũ: cum iã fere centũ eẽt an
noꝝ: & emortuã vuluã ſare. In repromiſ
ſione etiã dei nõ heſitauit diffidẽtia: ſꝫ cõ
fortatus ẽ fide: dãs gloriã deo pleniſſime
ſciens qꝛ q̃cunqꝫ ꝓmiſit deus potẽs eſt &
facere. Ideo & reputatũ ẽ illi ad iuſticiã.
Nõ ẽ autẽ ſcriptum tm̃ ꝓpter ipſꝫ: qꝛ re
putatũ eſt illi ad iuſticiã: ſꝫ & ꝓpter nos q
bus reputabit̃ credentibus in eũ: q ſuſci-
tauit ieſũ xp̃m dñm nr̃m a mortuis: q tra-
ditus eſt ꝓpter delicta noſtra: & reſurre-
xit ꝓpter iuſtificationẽ noſtram. V
A Iuſtificati ergo ex fide pacem ha-
beamus ad deũ p dñm nr̃m ieſuꝫ
xp̃m p quẽ habemus acceſſũ p fi-
dẽ in gratiã iſtã: in q̃ ſtamus & glorifica-
mur ĩ ſpe glĩe filioꝝ dei: ñ ſolũ aũt ſꝫ & glĩa
mur in tribulatõibus: ſciẽtes q̃ tribula-
Jac. 1. a. tio patientiã operat̃. ¶ patientia aũt ꝓba-
tionẽ: ꝓbatio vero ſpẽ. Spes aũt nõ con
fundit: qꝛ charitas dei diffuſa ẽ i cordibꝰ
noſtris: p ſpm̃ ſcm̃ q datus ẽ nobis. Vt
qd enĩ xp̃s cũ adhuc infirmi eſſemus ſm
tẽpus ꝓ impijs mortuꝰ ẽ. Vix. n. ꝓ iuſto
qs morit̃. Nã ꝓ bono forſitan qs audeat
B mori. Cõmendat aũt charitatẽ ſuã deus ĩ
Heb. 9. d. nobis: ¶ qm̃ ſi cũ adhuc peccõres eſſemus
1. Pe. 3. d. ſm tẽpus xp̃s ꝓ nobis mortuus ẽ: multo
igit̃ magis nunc iuſtificati in ſanguie ipſi
us ſalui erimus ab ira per ipſm. Si. n. cũ
inimici eſſemus: recõciliati ſumus deo p
mortẽ filij eius: multomagis reconciliati
ſalui erimus in vita ipſius. Nõ ſolũ autẽ
ſed & gloriamur in deo p dñm nr̃m ieſum
xp̃ꝫ: p quẽ nunc recõciliationẽ accepimꝰ.
Propterea ſicut p vnũ hoiem pctm̃ i hũc
C mundũ itrauit: & p pctm̃ mors: & ita ĩ oẽs
hoies mors ptranſijt: in q̃ oẽs peccauerũt.
Vſqꝫ ad legem. n. pctm̃ erat in mundo.
Pctm̃ autẽ nõ iputabat̃: cum lex nõ eſſꝫ
ſed regnauit mors ab adã vſqꝫ ad moyſẽ
etiã in eos q nõ peccauerunt in ſimilitudi
nẽ ꝑuaricationis ade: q eſt forma futuri.
Sed nõ ſicut delictum: ita & donum. Si
enim vnius delicto multi mortui ſũt: mul
tomagis grã dei & donũ in grã vnius ho
minis ieſu xp̃i: in plures abundauit. Et
nõ ſicut per vnũ pctm̃: ita & donum. Nã
iudiciũ qdem ex vno in ↄdẽnationẽ: grã
aũt ex multis delictis in iuſtificationẽ. Si
enim vnius delicto mors regnauit p vnũ
multomagis abundantiã grẽ & donatõis
& iuſticie accipientes in vita regnabunt p
vnum ieſũ xp̃m. Igit̃ ſicut p vnius deli-
ctum in oẽs hoies in ↄdẽnationem: ſic &
p vnius iuſticiã in oẽs hoies in iuſtifica-
tionẽ vite. Sicut. n. p inobedientiã vni
us hois pctõres cõſtituti ſunt multi: ita &
p vnius obeditionẽ iuſti cõſtituent̃ mul-
ti. Lex aũt ſubintrauit: vt abundaret deli-
ctum. Vbi aũt abundauit delictum: ſup-
abundauit & grã: vt ſicut regnauit pctm̃ ĩ
mortẽ: ita & grã regnet p iuſticiã in vitam
eternã: p ieſum xp̃m dñm noſtrũ. VI
Quid ergo dicemus. Manebimꝰ A
in pctõ vt gratia abundet. Abſit.
Qui. n. mortui ſumus pctõ: quõ
adhuc viuemus in illo? An ignoratis fra
tres: qꝛ qcunqꝫ baptiʒati ſumus in xp̃o ie
ſu: in morte ipſius baptiʒati ſumus. Con
ſepulti. n. ſumus cũ illo p baptiſmũ i mor
tem: vt quõ xp̃s ſurrexit a mortuis p glo-
riã patris: ¶ ita & nos in nouitate vite am Eph. 4. e
bulemus. Si. n. cõplantati facti ſumus ſi Col. 3. b.
militudini mortis eius. ſimul & reſurre- B
ctionis erimus. Hoc ſcientes qꝛ vetꝰ hõ
noſter ſimul crucifixus ẽ vt deſtruat̃ cor-
pus pcti: vt vltra nõ ſeruiamꝰ pctõ. Qui
enim mortuus eſt: iuſtificatus eſt a pctõ.
Si aũt mortui ſumus cũ xp̃o: credimꝰ qꝛ
ſimul etiam viuemus cum illo: ſciẽtes q̃
xp̃s reſurgens ex mortuis iam nõ morit̃
mors illi vltra non dñabit̃. Quod enim
mortuus eſt pctõ: mortuus ẽ ſemel: q̃ aũt
viuit viuit deo. Ita & vos exiſtimate vos
mortuos quidẽ eſſe pctõ: viuentes autem
deo in xp̃o ieſu. Non ergo regnet pctm̃ i
veſtro mortali corpore: vt obediatis cõcu
piſcentijs eius. Sed neqꝫ exhibeatis mẽ
C bra veſtra arma iniquitatis peccato: ſꝫ ex
hibete vos deo tanq̃ ex mortuis viuẽtes
& membra veſtra arma iuſticie deo. Pec
catum. n. vobis nõ dñabit̃. Non. n. ſub
lege eſtis: ſed ſub gratia. Quid g. Pec-

cabimus qm̄ non ſumus ſub lege: ſꝫ ſub
gratia. Abſit. An neſcitis qm̄ cui exhibe
tis vos ſeruos ad obediendū: ſerui eſtis
eius cui obeditis: ſiue peccati ad mortem
ſiue obeditionis ad iuſticiā. Gratias aūt
deo ꝙ fuiſtis ſerui pctī: obediſtis autē ex
corde in eam formā doctrine in q̄ traditi
Baruch.4. eſtis. ¶ Liberati aūt a pctō ſerui facti eſtis
D iuſticie. Humanū dico: ꝓpter infirmitatē
carnis veſtre. Sicut .n. exhibuiſtis mem
bra veſtra ſeruire immundicie ⁊ iniqtati ad
iniqtatem: ita nunc exhibete membra ve
Joh.8.a. ſtra ſeruire iuſticie in ſāctificationē. ¶ Cū
Ezech.36. enim ſerui eſſetis peccati liberi fuiſtis iu-
Eſa.i. ſticie. Quem ergo fructum habuiſtis tūc
in illis: in qbus nunc erubeſcitis. Nam
finis illoꝝ mors eſt. Nunc vero liberati
a pctō: ſerui autē facti deo: habetis fructū
veſtrū i ſanctificationem: finē vero vitā
eternā. Stipendia enī pctī mors: gratia
āt dei vita eterna: in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. VII
A AN ignoratis fratres: ſcientibus
enim legem loquor: q: lex in hoīe
i.Cor.7.d. dn̄atur quāto tēpore viuit. ¶ Nam
que ſub viro eſt mulier viuente viro alli-
gata eſt legi. Si aūt mortuꝰ fuerit vir eiꝰ
ſoluta eſt a lege viri. Igitur viuente viro
vocabitur adultera: ſi fuerit cū alio viro
ſi autem mortuus fuerit vir eius: libera-
ta eſt a lege viri: vt non ſit adultera: ſi fue
B rit cū alio viro. Itaqꝫ fratres mei ⁊ vos
mortificati eſtis legi ꝑ corpus xp̄i vt ſitis
alterius: q ex mortuis reſurrexit vt fructi
ficetis deo. Cum enim eſſemus in carne:
paſſiones peccatoꝝ que per legem erant
operabant̄ in membris noſtris: vt fructi
ficarent morti. Nunc autē ſoluti ſumus
a lege mortis in qua detinebamur: ita vt
ſeruiamus in nouitate ſpūs ⁊ non in ve-
tuſtate littere. Quid ergo dicemus. Lex
peccatum eſt. Abſit. Sed peccatū non co
gnoui niſi per legem. Nam concupiſcen
Deut.5.c.7 tiam neſciebam: niſi lex diceret. ¶ Nō cō-
cupiſces. Occaſione autē accepta. pctm̄
C per mandatum operatum eſt in me om̄
concupiſcentiam. Sine lege enim pctm̄
mortuum erat. Ego autem viuebā ſine
lege aliquando. Sed cum veniſſet man-
datum: peccatum reuixit. Ego autē mor
tuus ſum: ⁊ inuentū eſt mihi mandatum
qđ erat ad vitam: hoc eſſe ad mortē. Nā
peccatum occaſione accepta per mandatū

ſeduxit me ⁊ ꝑ illud occidit. ¶ Itaqꝫ lex q i.Timot.i.
dem ſancta: ⁊ mandatū ſanctū ⁊ iuſtum ⁊
bonū. Quod ḡ bonū eſt: mihi factum eſt
mors? Abſit. Sed peccatum vt appareat
pctm̄ ꝑ bonū operatū eſt mihi mortē: vt fi
at ſupra modū peccās pctm̄ ꝑ mandatū.
Scimus eni qr lex ſpiritualis eſt. Ego aūt
carnalis ſū: venūdatꝰ ſub peccato. Qđ
eni operor nō intelligo. Nō eni qđ volo
bonū: hoc ago: ſed qđ odio malū: illud fa
cio: Si autem quod nolo illud facio con
ſentio legi quoniā bona ē. Nunc autem
iā nō ego operor illud: ſed qđ habitat i me
peccatū. Scio .n. qr nō hītat in me hoc eſt
i carne mea bonū. Nā velle adiacet mihi D
ꝑficere aūt bonū nō inuenio. Nō enim qđ
volo bonū h̄ facio: ſed qđ nolo malū hoc
ago. Si āt qđ nolo illud facio: iā non ego
operor illud. ſꝫ qđ hītat in me pctm̄. In-
uenio igit̄ legē volenti mihi facere bonū
qm̄ mihi malū adiacet. Cōdelector enī le-
gi dei ſm̄ interiorē hoīem. Video autē
aliā legē in mēbris meis: repugnātē legi
mentis mee: ⁊ captiuātē me in lege pctī q ē
i mēbris meis. Infelix ego hō qs me li-
berabit de corpe mortis huius. Gr̄a dei:
ꝑ ieſum xp̄m dn̄m nr̄m. Igitur ego ipſe
mēte ſuio legi dī: carne āt legi pctī. VIII
NIhil ḡ nunc dānatiōis eē his q ſūt A
in xp̄o ieſu q nō ſm̄ carnē ambu
lant. Lex eni ſpūs vite in xp̄o ihū
liberauit me a lege pctī ⁊ mortis. Nā qđ
īpoſſibile erat legi in q̄ infirmabat̄ ꝑ car-
nē: deus filiū ſuū mittens i ſilitudinē car
nis pctī: ⁊ de pctō dānauit pctm̄ in carne
vt iuſtificatio legis ipleret̄ i nobis: q non
ſm̄ carnē ambulamus: ſed ſꝫ ſpm̄. Qui
eni ſm̄ carnē ſunt que carnis ſunt ſapiūt:
q vo ſm̄ ſpm̄ ſunt: que ſunt ſpūs ſentiūt.
Nam prudentia carnis mors ē: prudētia
aūt ſpūs vita ⁊ pax. Qm̄ ſapientia carnis
inimica eſt deo. Legi enī dei non eſt ſub
iecta: nec eni pōt. Qui autē in carne ſunt
deo placere non poſſunt. Vos autem in
carne non eſtis ſed in ſpiritu: ſi tamen ſpi
ritus dei habitat in vobis. Si quis autem
ſpm̄ chriſti non habet: hic non eſt eius.
Si aūt chriſtus in vobis eſt: corpus qdē
mortuū eſt ꝓpter peccatum ſpiritus vero
viuit propter iuſtificationē. Quod ſi ſpi-
ritus eius q ſuſcitauit ieſū a mortuis: ha
habitat in vobis qui ſuſcitauit ieſum chri-

B ſtum a mortuis: viuificabit ⁊ mortalia cor
pora veſtra: ꝓpter inhabitantē ſpū ȝ eius
in vobis. Ergo frēs debitores ſum⁹: nō
carni vt ſm carnem viuamus. Si enim
ſm carnem vixeritis: moriemini: ſi autē
ſpū facta carnis mortificaueritis viuetis.
Quicunq; .n. ſpū dei aguntur: hi ſūt filij
dei. Non .n. accepiſtis ſpū ȝ ſeruitutis ite
rum in timore: ſed accepiſtis ſpūm adop
tionis filiorū dei: in quo clamamus abba
pater. Ipſe .n. ſpūs teſtimoniū reddit ſpi
ritui noſtro: ꝙ ſumus filij dei. Si autem
1. Cor. 12. b. filij ⁊ heredes: heredes quidem dei: cohe
Heb. 4. d. redes autē xp̄i: ſi tamē cōpatimur vt ⁊ cō
glorificemur. Exiſtimo .n. ꝙ nō ſunt cō
digne paſſiones huius tēporis ad futurā
Eſa. 40. gloriā q̄ reuelabiť in nobis. ¶ Nam expe
C ctatio creature reuelationē filiorū dei expe
ctat. Vanitati .n. creatura ſubiecta ē non
volens: ſed ꝓpter eū q ſubiecit eam in ſpe
q: ⁊ ipſa creatura liberabiť a ſeruitute cor
ruptionis in libertatem glorie filiorū dei.
Scimus .n. ꝙ oīs creatura ingemiſcit ⁊
parturit vſq; adhuc. Nō ſolum aūt illa: ſ;
⁊ nos ipſi primitias ſpūs habentes: ⁊ ipſi
intra nos gemimus adoptionē filiorū dei
expectantes redēptionē corporis noſtri.
Spe .n. ſalui facti ſumus. Spes aūt que
videť: nō eſt ſpes. Nam qđ videt quis qd
ſperat? Si aūt qđ nō videmus: ſperam⁹:
per patientiā expectamus. Similiť autē
⁊ ſpūs adiuuat infirmitatē noſtram. Nā
D quid oremus ſicut oportet: neſcimus: ſed
ipſe ſpūs poſtulat ꝓ nobis gemitibus in
enarrabilibus. Qui autē ſcrutať corda:
ſcit quid deſideret ſpūs: q: ſm deum po
ſtulat ꝓ ſanctis. Scimus autē q̄m diligē
tibus deū oīa cooperanť in bonum: his q
ſm ꝓpoſitum vocati ſunt ſancti. Nā quos
pſciuit: ⁊ pdeſtinauit cōformes fieri ima
ginis filij ſui: vt ſit ipſe pmogenit⁹ i multis
frib⁹. Quos aūt pdeſtinauit hos ⁊ vocauit
⁊ quos vocauit: hos ⁊ iuſtificauit. Quos aūt
iuſtificauit illos ⁊ magnificauit. Quid ergo
dicemus ad hec. Si deus ꝓ nobis: quis
ↄtra nos. Qui etiam ꝓprio filio ſuo non
pepercit: ſed ꝓ nobis omnibus tradidit
illum. Quō non etiam cū illo oīa nobis
donauit. Quis accuſabit aduerſus elec
tos dei. Deus q iuſtificat. Quis eſt qui
condemnet. Chriſtus ieſus q mortuus eſt
immo q ⁊ reſurrexit: q eſt ad dexteram dei:
q etiam interpellat ꝓ nobis. Quis ergo nos
ſeparabit a charitate xp̄i. Tribulatio an an
guſtia: an fames: an nuditas: an pericu
lum: an pſecutio: an gladius. Sicut ſcri
ptum eſt. ¶ Quia ꝓpter te mortificamur Pſ. 43.
tota die: eſtimati ſumus ſicut oues occiſio
nis. Sed in his oībus ſuperamus ꝓpter
eum q dilexit nos. Certus ſū .n. q: neq;
mors: neq; vita: neq; angeli: neq; pnci
patus: neq; virtutes: neq; inſtantia: neq;
futura: neq; fortitudo: neq; altitudo: ne
q; pfundū: neq; creatura alia poterit nos
ſeparare a charitate dei: que ē in xp̄o ieſu
dn̄o noſtro.

IX

Veritatē dico in xp̄o ieſu non men A
tior: teſtimoniū mihi phibente cō
ſcientia mea in ſpū ſancto: q̄m tri
ſticia mihi magna eſt: ⁊ continuus dolor
cordi meo. Optabam .n. ego ipſe anathe
ma eſſe a xp̄o ꝓ fratribus meis q ſunt co
gnati mei ſm carnem q ſunt iſraelite: quorū
adoptio eſt filiorū: ⁊ gloria ⁊ teſtm̄ ⁊ legiſ
latio ⁊ obſequium ⁊ pmiſſa: quorū pres
ex quibus eſt xp̄s ſm carnē: q eſt ſup oīa
deus bn̄dictus in ſecula amen. Nō autē
ꝙ exciderit verbum dei. Non .n. omnes
q ex circumciſione ſunt iſrael: hi ſunt iſrae B
lite: neq; qui ſemen ſunt abrahe oēs filij.
¶ Sed in iſaac vocabitur tibi ſemen .i. non Gal. 4. d.
q filij carnis: hi filij dei: ſed q filij ſunt p
miſſionis: eſtimanť in ſemine. Promiſſi
onis .n. verbum hoc ē. Scđm hoc tempus
veniā ⁊ erit ſare filius. Non ſolum autē
illa: ſed ⁊ rebecca ex vno concubitu habens
iſaac patris noſtri. Cum .n. nondum nati
fuiſſent: aut aliquid boni egiſſent aut ma
li: vt ſm electionem ꝓpoſitum dei mane
ret: nō ex operibus: ſed ex vocatōe dictū
eſt ei: ¶ q: maior ſeruiet minori: ſicut ſcri Gen. 25.
ptum eſt. ¶ Iacob dilexi: eſau autē odio Malachie. i.
habui. Quid ergo dicemus. Nunqd ini
quitas apud deum. Abſit. Moyſi .n. di
cit. ¶ Miſerebor cui miſertus ſum: ⁊ mi Exo. 33.
ſericordiam preſtabo cui miſerebor. Igiť C
non volentis neq; currentis: ſed miſeren
tis eſt dei. Dicit .n. ſcriptura pharaoni.
Quia in hoc ipm̄ excitaui te vt oſtendā in
te virtutem meā: ⁊ vt annunciet nomen
meū in vniuerſa terra. Ergo cuius vult
miſereť: ⁊ quē vult indurat. Dicis itaq; mi
hi. Quid adhuc queriť. Voluntati .n. eius
quis reſiſtit. O homo tu quis es: qui reſpōdeas

Eſaie.45 deo. ¶ Nūqd dicit figmentū ei q ſe finxit:
Eccl.8. qd me feciſti ſic ¶ An nō hꝫ ptātem figlus
Hiere.18 luti ex eadē maſſa facere aliud qdē vas i
honorē: aliud vero i ꝯtumeliā. Q ſi deꝰ
volēs oſtēdere irā ꝛ notā facere potētiā ſu
aꝫ: ſuſtinuit i multa patiētia vaſa ire apta
in interitū: vt oſtēderet diuitias glīe ſue i va
D ſa mie q̄ pparauit i gliā. Quos ꝛ vocauit
nō ſolū ex iudeis ſed ēt ex gētibus ſicut in
oſee dicit. Vocabo nō plebē meā: plebeꝫ
meā: ꝛ nō dilectā: dilectā ꝛ nō miam ꝯſe
cutā: miam ꝯſecutā. Et erit i loco vbi di-
ctū ē eis nō plebs mea vos: ibi vocabun
tur filij dei viui. Eſaias aūt clamat ꝓ iſrl'
Si fuerit numerus filioꝝ iſrl' tāq̄ȝ arena
maris reliqe ſalue fiāt. Verbū eni ꝯſum
mās ꝛ abbreuiās i eqtate: qꝛ vbū breuia
Eſaie.i. tū faciet dūs ſup trā. ¶ Et ſicut pdixit eſa
ias: niſi dūs ſabaoth reliqſſet nob ſemen
ſicut ſodoma facti eſſemus ꝛ ſicut gomor
ra ſiles fuiſſemus. Quid ḡ dicemꝰ. Q
gētes q̄ nō ſectabāt iuſticiā: appbēderūt
iuſticiā: iuſticiā aūt q̄ ex fide ē: iſrl' vo ſe-
ctando legē iuſticie i legē iuſticie nō pue-
nit. Quare. Qꝛ nō ex fide: ſed q̄ſi ex opi
bus. Offenderūt eni i lapidē offēſionis
ſic ſcriptū ē. Ecce pono i ſion lapidē offē
ſiōis ꝛ petrā ſcādali: ꝛ ois q credit i eū nō
A confundetur. X

Ratres: volūtas qdē cordis mei
ꝛ obſecratio ad deū fit ꝓ illis i ſa
lutē. Teſtimoniū eni phibeo illꝭ
q emulationē qdē dei hñt ſed nō ſm ſciē
B tiā. Ignorātes eni iuſticiā dei ꝛ ſuā q̄ren
tes ſtatuere. iuſticie dei nō ſūt ſbiecti. Fi-
nis eni legis xp̄s: ad iuſticiā oi credenti.
Moyſes .n. ſcripſit: qm̄ iuſticiā q̄ ex le-
ge ē: q fecerit hō viuet i ea. Que aūt ex fi
de eſt iuſticia ſic dicit Ne dixeris i corde
tuo: qs aſcendet in celū. i. xp̄m deducere
aut quis deſcēdet in abyſſū. hoc ē xp̄m a
mortuis reuocare. Sed qd dicit ſcriptu-
ra. Prope ē vbū i ore tuo ꝛ i corde tuo.
Hoc ē vbū fidei qd pdicamus: qꝛ ſi ꝯfi
tearis in ore tuo dūm ihm: ꝛ in corde tuo
credideris q deus illū ſuſcitauit a mortu
is. ſaluus eris. Corde eni credit ad iuſti
C ciā: ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. Dicit eni
1.Cor.8.b. ſcriptura. Ois q credit in illū: nō ꝯfūdet
Ia.i.a Nō.n.ē diſtinctio iudei ꝛ greci. ¶ Nam
Iohe.2.Mt idē dūs oīm. diues in oēs q inuocāt illū.
10.c.ꝛ.24.b. ¶ Ois eni qcūqꝫ inuocauerit nomen dñi

ſaluus erit. Quō ḡ inuocabūt: i quē nō cre Mr.12.c.
diderūt. Aut quō credēt ei quē nō audie Act.2.b.
rūt. Quō aūt audiēt ſine pdicante. Quō
vo pdicabūt: niſi mittant. ſicut ſcriptum
eſt. Quā ſpecioſi pedes euāgelizātiū pa D
cē euāgelizantiū bona. Sed nō oēs obe
diūt euangelio. Eſaias eniꝫ dicit. ¶ Dñe Eſaie.53.
quis credidit auditui nro. Ergo fides ex
auditu: auditus aūt p vbum xp̄i. Sꝫ di-
co. Nūqd nō audierūt. Et qdē. ¶ In oēꝫ Ps.18.
terrā exiuit ſonus eoꝝ: ꝛ i fines orbis tre
vba eoꝝ. Sed dico. Nunqd iſrl' nō cog
nit. Primus moyſes dicit. Ego ad emu
lationē vos adducā in nō gentē: i gen
tē iſipientē in irā vos mittaꝫ. Eſaias aūt
audet ꝛ dicit. Inuētus ſū a nō q̄rentibus
me: palā apparui his q me nō interroga
bant. Ad iſrl' aūt dicit. Tota die expandi
manus meas ad populuꝫ nō credentē: ſꝫ
ꝯtradicentē mihi. XI

Ico ḡ. Nūqd deꝰ repulit poplm A
ſuuꝫ. Abſit. Naꝫ ꝛ ego iſraelita
ſū ex ſemie abrahā de tribu benia
min. Nō repulit deus plebē ſuā quā pre
ſciuit. An neſcitꝭ in helia qd dicit ſcriptu
ra quēadmodū interpellat deū aduerſuꝫ iſ-
rael. ¶ Dñe ꝓphetas tuos occiderūt: alta 3.Reg.19
ria tua ſuffoderūt: ꝛ ego relictus ſuꝫ ſolꝰ
ꝛ q̄runt aiaꝫ meā. Sꝫ qd dicit illi diuinū
rñſuꝫ. Reliq mihi ſeptē milia viroꝝ: qui
nō curuauerūt genua an baal. Sic ḡ ꝛ in
hoc tpe reliqe ſ in electionē grē dei ſalue
facte ſunt. Si aūt grā: iaꝫ nō ex operibus
Alioqn grā iaꝫ nō ē grā. Quid ḡ. Q q̄
rebat iſrl' h nō eſt ꝯſecutus: electio aūt cō
ſecuta eſt. ceteri vo excecati ſūt ſicut ſcri
ptuꝫ eſt. Dedit illis deus ſpm̄ ꝯpunctōis
oculos vt nō videāt: ꝛ aures vt nō audi B
ant: vſqꝫ in hodiernū diē. Et dauid dic.
¶ Fiat mēſa eoꝝ corā ipis i laqueū: ꝛ i capti Ps.68.
onē ꝛ in ſcādalū ꝛ i retributionē illꝭ. Ob
ſcurent oculi eoꝝ ne videant ꝛ dorſū eoꝝ
ſemp icurua. Dico ergo. Nūqd ſic offē-
derunt vt caderēt. Abſit. Sed illoꝝ deli
cto: ſalus eſt gentibus vt illos emulent.
Q ſi delictū illoꝝ diuitie ſunt mundi et
diminutio eoꝝ diuitie gentiū. q̄to magis
plenitudo eoꝝ. Vobis eni dico gentibꝰ
Quādiu qdem ego ſum gentiū aplꝭ mi-
niſterium meum honorificabo: ſi quomō
ad emulandū ꝓuocē carnē meā ꝛ ſaluos
faciam aliquos ex illis. Si enim amiſſio

eoꝝ recōciliatō ē mūdi q̄ aſſūptio niſi vita
ex mortuiſ. Qđ ſi delibatio ſcā ē ⁊ maſſa
C Et ſi radix ſcā ⁊ rami. Qđ ſi aliq ex rāis
fracti ſūt: tu aūt cū oleaſter eēs i ēertus eſ
i illis. ⁊ ſocius radicis ⁊ pinguedis oliue
factus es. Noli gl'iari aduerſus ramos.
Qđ ſi gl'iaris nō tu radicē portas ſed ra
dix te. Dicis ḡ. Fracti ſūt rami vt ego in
ſerar. Bñ ꝓpter icredulitatē fracti ſunt
Tu aūt fide ſtas. Noli altū ſapē: ſ; time.
Si eni deus naturalib⁹ ramis nō pepcit
ne forte nec tibi parcat: vide ḡ bonitatē et
ſeueritatē dei. In eos qdē q ceciderūt ſe/
ueritatē: i te autē bonitatē dei: ſi pmanſe
ris i bonitate: Alioqn ⁊ tu excideriſ. Sz
⁊ illi ſi nō pmanſerit i incredulitate iſerēt
Potēs ē eni deus iteꝝ iſerere illos. Nā
⁊ ſi tu ex naturali exciſus es oleaſtro: ⁊ cō
tra naturā iſertus es i bonaz oliuaz q̄tō/
magis hi q ſm naturaz inſerēt ſue oliue.
D Nolo eni vos ignorare frēs myſteriuz
h̄ vt nō ſitis vobiſipis ſapiētes: q: cecitaſ
ex pte ɔtingit in iſrl' donec plenitudo gen
tiū itraret: ⁊ ſic oīs iſrl' ſalu⁹ fieret ſic̄ ſcri
ptū ē. Veniet ex ſion: q eripiat ⁊ auertat
ipietatez ab iacob. Et h̄ illis a me teſtm̄:
cū abſtulero pctā coꝝ. Scđm euangeliū
qdē inimici ꝓpter vos: ſm electionē aūt
chariſſimi ꝓpter prēs. Sine penitentia
eni ſunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut eni i ali
qñ ⁊ vos nō credidiſtis deo nunc aūt mi
ſericordiā: ɔſecuti eſtis ꝓpter icredulita/
tē illoꝝ ita ⁊ iſti nūc nō crediderūt i vr̄az
miſericordiaz: vt ⁊ ipi miſericordiam ɔſeq̄n
tur. Cōcluſit eni deus oīa i incredulitate
vt oium miſereat̄. O altitudo diuitiaruz
ſapie ⁊ ſcīe dei q̄z incōprehēſibilia ſūt iu/
dicia eius ⁊ iueſtigabiles vie ei⁹. ¶ Quiſ
i. Cor. 3. d eni cognouit ſenſuz dñi. aut qs ɔſiliariuſ
eius fuit. Aut quis prior dedit illi: ⁊ retri
buetur ei. Qm̄ ex ipſo ⁊ p ipm ⁊ in ipſo
ſunt oīa ipſi honor ⁊ gloria in ſecula ſecu
lorum. Amen. XII
A OBſecro itaq̄ vos frēs p miſeri
Phil. 4. d cordiā dei. ¶ vt exhibeatis corpo
ra veſtra hoſtiā viuentē ſanctam
deo placentē rationabile obſequiū veſtꝝ
Eph. 5. c. Et nolite cōformari huic ſeculo: ſed refor
i. Teſſal. 4. a mamini in nouitate ſenſus vr̄i. ¶ vt ꝓbetis
q̄ ſit voluntas dei bona ⁊ bñplacens ⁊ p
fecta. Dico eni p gratiam q̄ data eſt mihi
oibus qui ſunt inter vos: nō plus ſapere
q̄z oportet ſapere ſed ſapere ad ſobrietatē B
⁊ vnicuiq̄ ſicut deus diuiſit menſuram fi i. Cor. 12. b
dei. ¶ Sicut eni in vno corpore multa mē/ Eph. 4. a
bra habemus omnia autez membra non
eundem actuz habent: ita multi vnū cor
pus ſumus in chriſto: ſinguli autez alter
alterius membra habentes donatiōes ſe
cundū grām q̄ data eſt nobis differentes
Siue ꝓphetiā: ſm rationem fidei. Siue C
miniſterium in miniſtrando. Siue q do
cet in doctrina. Qui exhortatur in exhor
tando. Qui tribuit in ſimplicitate. Qui
preeſt in ſollicitudie. Qui miſeret̄ in hi/ Eſaie. 7.
laritate. Dilectio ſine ſimulatiōe. ¶ Odi Amos. 5.
entes malum adherentes bono. ¶ Cha/ Eph. 4. c
ritatem fraternitatis inuicem diligentes: i. Pe. 2. c
honore inuicē ꝑuenientes. ¶ Sollicitudie Luc. 12. e
nō pigri ſpū feruētes dño ſuiēteſ. Spe i. Pe. 5. b
gaudentes: in tribulatione patiētes: ora/ Heb. 13. a
tioni inſtantes. Neceſſitatibus ſcōꝝ cō/ D
municantes. ¶ hoſpitalitatem ſectantes Mat. 5. a
Bñdicite pſequentibus vos. Bñdicite
⁊ nolite maledicere. ¶ Gaudere cū gau/ Prouer. 3
dentibus flere cū flentibus. Id ipm inui/ Eſaie. 5.
cem ſentientes. Nō alta ſapientes ſ; hu/ Prouer. 20.
milibus conſentientes. ¶ Nolite eſſe pru
dentes apud voſmetipos. ¶ Nulli malū
pro malo reddentes: ¶ prouidētes bona
non tantum coram deo ſed etiam corā oi
bus hominib⁹. ¶ Si fieri poteſt quod ex i. Pe. 3. b
vobis eſt cum omnibus hominibus pa/ 2. Cor. 8. d
cem habentes. Non voſmetipos defen/ Heb. 12. c
dentes chariſſimi ſed date locū ire. Scri Deut. 32.
ptum eſt enim. ¶ Mihi vindictaz: ⁊ ego
retribuaz dicit dominus. Sed ſi eſurierit
inimicus tuus ciba illum ſi ſitit potum da
illi. Hoc enim faciens carbones ignis
congeres ſup caput eius. Noli vinci a
malo: ſed vince i bono malū. XIII.
¶ Capitulum.
A OMnis aīa poteſtatibus ſublimi i. Pe. 2. c
oribus ſubdita ſit. ¶ Nō eſt eniz
poteſtas niſi a deo. Que autē ſūt
a deo ordinata ſunt. Itaq̄ q reſiſtit ptāti
dei ordinationi reſiſtit. Qui autē reſiſtūt
ipſi ſibi dānationē acquirūt. Nam pnci/
pes non ſunt timori boni operis ſed mali
Vis autem non timere poteſtatem. Bo
num fac ⁊ habebis laudem ex illa. Dei
enim miniſter eſt tibi in bonum. Si au/
tem malum feceris time. Non eniz ſine
cauſa gladiū portat Dei eni miſter ē vin

dex in irā ei qui malū agit. Jdeoq; neceſ
ſitate ſubditi eſtote nō ſolū ꝓpt irā ſ; etiā;
B ꝓpter cōſciam. Jdeo eni ⁊ tributa preſta
tis. Miniſtri eni dei ſunt in hoc ipſu; ſer
Mat. 22. d. uientes. ¶ Reddite ḡ oibus debita. Cui
tributū tributu;: cui vectigal vectigal: cui
i. Joh. 3. d. timorē timo:ē: cui honorē hono:ē. ¶ Ne
C mini q̄cq̄; debeatis: niſi vt inuicē diliga/
tis. Qui eni diligit ꝓximū: legē ipleuit.
Deut. 5. ¶ Nā nō adulterabis: nō occides: nō ſu/
raberiſ: nō falſū teſtimoniū dices: nō con
cupiſces: ⁊ ſi qd̓ eſt aliud mandatū in hoc
Gal. 5. c. ꝟbo inſtauratur: ¶ diliges ꝓximū tuum
Mat. 22. g. ſicut teipm. Dilectio ꝓximi malū non o/
Leuit. 19. peratur. Plenitudo ergo legis eſt dilec/
Ja. 2. b. tio. Et hoc ſcientes tp̄s: q2 hora ē iā nos
D de ſomno ſurgere. Nūc eni ꝓpio: ē nr̄a
ſalus: q̄; cū credidim⁹. Nox ꝑceſſit: dies
aūt appropinquauit. Abijciamus ḡ opera
tenebrarꝝ ⁊ induamur arma lucis: ſic vt i
Luc. 21. g. die honeſte ambulem⁹. ¶ Nō i comeſſatō
nibus ⁊ ebrietatibus: nō in cubilibus ⁊ i
pudicitijs: nō in cōtētione ⁊ emulatione:
Gal. 5. c. ſ; induimini dn̄; ieſū xp̄m: ¶ ⁊ carnis curā
i. Pe. 2. b. ne feceritis i deſiderijs. XIIII
A Nfirmū aūt in fide aſſumite non
in diſceptatiōib⁹ cogitationū. Ali
us eni credit manducare ſe omia.
Qui aūt infirmus ē olus māducet. Js q
māducat nō māducātē non ſpernat ⁊ qui
nō manducat māducātē nō iudicet. De⁹
Ja. 4. c. eni illū aſſumpſit. ¶ Tu qs es q̄ iudicas
aliēnū ſuu;? Dn̄o ſuo ſtat aut cadit. Sta/
bit aūt. Potēs eſt eni deus ſtatuere illu;
Nā alius iudicat diē inter diē: alius autē
iudicat oēm diē. Vnuſqſq; in ſuo ſenſu
abundet. Qui ſapit diē: dn̄o ſapit ⁊ q mā
B ducat: dn̄o māducat. Grās eni agit deo.
Et qui nō māducat dn̄o nō manducat: et
grās agit deo. Nemo eni noſtrꝝ ſibi viuit
⁊ nemo ſibi morit̄. Siue eni viuim⁹: dn̄o
viuimus: ſiue morimur: dn̄o morimur.
Siue ḡ viuimus ſiue morimur dn̄i ſum⁹
Jn hoc eni xp̄s mortu⁹ ē ⁊ reſurrexit: vt
Ja. 4. c. ⁊ viuorꝝ ⁊ mortuorꝝ dn̄et̄. ¶ Tu aūt qd iu
dicas fratrē tuū aut tu quare ſpernis fra/
trē tuū? O ēs eni ſtabimus ante tribunal
Phil. 2. b. xp̄i. Scriptū eſt eni. ¶ Viuo ego dicit dn̄s
C qm̄ mihi flectetur oē genu ⁊ ois lingua cō
2. Cor. 5. b. ſitebitur deo. ¶ Jtaq; vnuſqſq; noſtrꝝ ꝓ
ſe rationē reddet deo. Nō ḡ amplius iui

cē iudicem⁹. S; h̄ iudicate magis ne po
natis offēdiculū fratri vel ſcandalū. Scio
⁊ confido in dn̄o ieſu: q2 nihil cōe ꝑ ipſu;
niſi ei qui exiſtimat quid cōe eē: illi cōe ē.
Si eni propter cibū frat̄ tu⁹ ꝯtriſtatur iā
non ſ; charitatē ambulas. Noli cibo tuo
illum perdere: ꝓ quo chriſtus mortuus ē
Non ergo blaſphemetur bonū noſtrum.
Non eſt eni regnū dei eſca ⁊ potus: ſ; iu/ D
ſtitia pax ⁊ gaudiū in ſpiritu ſancto. Qui
enim in hoc ſeruit chriſto placet deo: ⁊ ꝓ
batus eſt hoibus. Jtaq; q̄ pacis ſūt ſecte/
mur: que edificationis ſunt in inuicē cu/
ſtodiamus. Noli propter eſca; deſtruere
opus dei. O ia quidē ſunt mūda: ſed ma/
lū eſt homini qui per offendiculū mandu
cat. Bonū eſt non māducare carnē ⁊ nō
bibere vinū: neq; in quo frater tu⁹ offēdi
tur aut ſcandaliçat̄ aut infirmat̄. Tu fidē
quā habes penes temetipſū: habe coram
deo. Beatus qui nō iudicat ſemetipſū in
eo q͂ ꝓbat. Qui aūt diſcernit: ſi māduca/
uerit damnatus eſt: q2 nō ex fide. O ē aūt
quod non ē ex fide: peccatum eſt. XV
Ebemus autē nos firmiores ibe A
cillitates infirmorꝝ ſuſtinere: ⁊ nō
nobiſ placere. Vnuſquiſq; veſtrꝝ
ꝓximo ſuo placeat i bonū: ad edificationē
Etenī chriſtus nō ſibi placuit: ſ; ſicut ſcri
ptū eſt. ¶ Jmproperia improperantiū tibi Ps. 68.
ceciderūt ſup me. Quecūq; eni ſcripta ſi
ad noſtrā doctrinā ſcripta ſūt: vt ꝑ patien
tiā ⁊ ꝯſolationē ſcripturarꝝ ſpe; habeam⁹
Deus aūt patiētie ⁊ ſolatij det vobis idip
ſum ſape i alterutrꝝ ſ̄m ieſu; xp̄m: vt vna
nimes vno ore honorificetis deū ⁊ patre;
dn̄i noſtri ieſu chriſti. Propter qd̓ ſuſcipi
te inuicem: ſicut ⁊ chriſtus ſuſcepit vos in B
honore; dei. Dico enim chriſtū ieſum mi
niſtrū fuiſſe circumciſionis ꝓpter verita/
tem dei ad confirmandas ꝓmiſſiones pa
trum gentes autē ſuper miſericordia ho/
norare deū ſicut ſcriptū eſt. ¶ Propterea 2. Reg. 22.
ꝯfitebor tibi i gentibus dn̄e ⁊ nomini tuo
cātabo. Et iterꝝ dicit. Letamini gētes cu;
plebe eius. Et iterꝝ. ¶ Laudate oēs gētes Ps. 116.
dn̄m ⁊ magnificate eū oēs popl̄i. Et rur/ Eſaie. 11.
ſuſ eſaias ait. ¶ Erit radix ieſſe ⁊ q exurget
regere gentes: in eū: gētes ſperabūt. De
us aūt ſpei repleat vos omni gaudio ⁊ pa
ce in credendo vt abūdetis in ſpe ⁊ ꝟtute

ſpūſſancti. Certus ſum aūt fratres mei: ⁊
ego ipſe de vobis: qm̄ ⁊ ipſi pleni eſtis di
lectione: repleti oī ſcīa ita vt poſſitis alte/
C rutrū monere. Audacius aūt ſcripſi vo/
bis frēs ex parte: tanq̄ȝ in memoriā vos
reducens ꝓpter gratiā q̄ data eſt mihi a
deo vt ſim miniſter xp̄i ieſu in gentib⁹ ſā
ctificans euangelium dei: vt fiat oblatio
gentiū accepta ⁊ ſanctificata in ſpū ſancto
Habeo igitur gloriā in xp̄o ieſu ad deū
Non enim audeo aliquid loqui eoꝝ que
per me non efficit xp̄s in obedientiā gen
tium in verbo ⁊ factis: in virtute ſignoꝝ
⁊ prodigioꝝ: in virtute ſpūſſācti: ita vt ab
hierl'm per circuitū vſq̄ȝ ad illyricū reple
uerim euangeliū xp̄i. Sic autē predicaui
euangeliū hoc: non vbi noīatus eſt xp̄s:
ne ſuper alienū fundamentū edificarē: ſȝ
Eſa. 52. ſicut ſcriptū eſt. ¶ Qm̄ quibus non ē an
nunciatum de eo videbunt: ⁊ q̄ nō audie/
runt de eo intelligent. Propter qḋ ⁊ impe/
diebar plurimū venire ad vos: ⁊ ꝓhibi/
tus ſum vſq̄ȝ adhuc. Nunc vero vlteriuſ
locū nō habens in his regionibus: cupi/
ditatē aūt hñs veniendi ad vos ex mul/
tis iā p̄cedentib⁹ ānis: cū hiſpaniā ꝓfici/
ſci cepo ſpero q̄ p̄teriēs iudeā vos ⁊ a vo
D bis deducar illuc: ſi vobis p̄mū ex parte
fruitus fuero. Nūc igit̄ ꝓficiſcar in irl'm
miſtrare ſcis. Probauerunt. n. macedo
nia ⁊ achaia collationē aliquā facere i pau
ꝑes ſanctoꝝ q̄ ſunt in hierl'ȝ. Placuit. n.
eis ⁊ debitores ſunt eoꝝ. Nā ſi ſpūalium
eoꝝ ꝑticipes facti ſunt gētiles: debēt ⁊ in
carnalibus miſtrare eis. Hoc igit̄ cū cō/
ſumauero ⁊ aſſignauero eis fructū hunc:
ꝑ vos ꝓficiſcar in hiſpaniā. Scio aūt: qm̄
veniēs ad vos in abundantia bñdictiōis
xp̄i veniā. Obſecro ḡ vos frēs per dñm
noſtrū ieſū xp̄m: ⁊ ꝑ charitatē ſancti ſpūs:
vt adiuuetis me in orōnibus vr̄is ꝓ me
ad deū vt liberer ab īfidelibus q̄ ſunt i iu/
dea: ⁊ obſequij mei oblatio accepta fiat in
hierl'm ſanctis: vt veniā ad vos i gaudio
ꝑ voluntatē dei vt refrigerer vobiſcum.
De⁹ aūt pacis ſit cū oib⁹ vob amē. XVI
A Commēdo aūt vobis phebē ſoro
rē noſtrā q̄ ē in miniſterio eccl'ie
q̄ ē cenchris vt eā ſuſcipiatis i dño
digne ſanctis: ⁊ aſſiſtatis ei in q̄cunq̄ȝ ne
gocio veſtri īdiguerit. Etenī ipſa q̄ȝ aſti/
tit multis ⁊ mihi ipſi. Salutate priſcā: ⁊ aq

lam adiutores meos in xp̄o ieſu: q̄ ꝓ aīa
mea ſuas ceruices ſuppoſuerūt: qbus nō
ſolum ego gratias ago: ſed ⁊ cuncte eccle B
ſie gentiū ⁊ domeſticā eccleſiam eoꝝ. Sa
lutate ephenetū dilectū mihi q̄ ē p̄mitiuis
eccleſie aſie in xp̄o ieſu. Salutate mariā q̄
multū laborauit in vobis. Salutate ādro
nicum ⁊ iuliā cognatos ⁊ cōcaptiuos me
os qui ſunt nobiles in apoſtolis: q̄ ⁊ ante
me fuerunt in xp̄o ieſu. Salutate amplia
tū dilectiſſimū mihi in dño. Salutate vr
banū adiutorē noſtrū in xp̄o ieſu: ⁊ ſtachī
dilectū meū. Salutate appellen ꝓbum in
xp̄o. Salutate eos qui ſūt ex ariſtoboli do
mo. Salutate herodionē cognatū meū
Salutate eos qui ſunt ex narciſci domo:
qui ſunt in dño. Salutate triphenā ⁊ tri/ C
phoſam: que laborant in dño. Salutate ꝑ
ſidam chariſſimā q̄ multum laborauit in
dño. Salutate rufum electū in dño: ⁊ ma
trem eius ⁊ meam. Salutate aſyncretum
phlegontā hermē patrobā hermā: ⁊ qui
cum eis ſunt fratres. Salutate philologū
⁊ iuliā nereum ⁊ ſororē eius ⁊ olympiadē
⁊ oēs qui cum eis ſunt ſanctos. Salutate
inuicē in oſculo ſancto. Salutāt vos oēs
eccleſie xp̄i. Rogo autē vos fratres vt ob
ſeruetis eos qui diſſenſiones ⁊ offendicu
la preter doctrinā quā vos didiciſtis faci/
unt ⁊ declinate ab illis. Huiuſcemodi. n.
xp̄o dño noſtro non ſeruiunt: ſed ſuo vē D
tri ⁊ per dulces ſermones ⁊ bñdictiones
ſeducunt corda innocentiū: Veſtra enim
obediētia in omni loco diulgata ē. Gau
deo igitur in vobis: ſed volo vos ſapien
tes eſſe in bono: ⁊ ſimplices in malo. De
us autē pacis conterat ſathanā ſub pedi/
bus veſtris velociter. Gratia dñi noſtri
ieſu xp̄i vob'cū. Salutat vos timotheus
adiutor me⁹: ⁊ lucius ⁊ iaſon ⁊ ſoſipater
cognati mei. Saluto vos ego tertius qui
ſcripſi epiſtolā in dño. Salutat vos caius
hoſpes meus ⁊ vniuerſa eccleſia. Salu/
tat vos eraſtus arcarius ciuitatis: ⁊ q̄rtuſ
frater. Gratia dñi noſtri ieſu xp̄i cū oib⁹
vobis amen. Ei aūt q̄ potēs ē vos cōfir/
mare iuxta euāgeliū meū ⁊ p̄dicationē ie/
ſu xp̄i: ſcḋm reuelationē myſterij tpib⁹ eter
nis taciti qḋ nunc patefactum ē ꝑ ſcriptu/
ras propheraꝝ ſcḋm p̄ceptum eterni dei ad
obeditionem fidei in cunctis gentibus co
gniti ſoli ſapienti deo per ieſum xp̄m: cui

honoꝛ ⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ amen.

¶ Explicit epiſtola pauli ad Romanos
Incipit prologus in primam epiſtolā ad
Corinthios.

Epiſtola prima ad corin/
thios multas cauſas diuer
ſaſqꝫ cōplectitur. Quarū
partem relatione fratrum
cognouit apoſtolꝰ. Par
tim ipſoꝝ corinthioꝝ ſūt
litteris indicate. Nōnul/
las vero pro officij ſui cura: aut oꝛdinat:
aut emendat: ⁊ varijs curatiōibꝰ medeť:
diuerſa infirmitate languentibus. Nam
apud eos primum curatur diſſenſiōis vi
tium: quod multi pſeudo apoſtoloꝝ vni/
tatem intulerunt ſcindentes eccleſie vt ꝓ
prij nominis facerēt ſectatoꝛes: quod his
exprobꝛantur verbis apoſtolus. Hoc aūt
dico quod vnuſquiſqꝫ veſtruꝫ dicit. Ego
quidem ſum pauli: ego autē apollo: ego
vero cephe: ego aut xpi. Et ob hoc q/
dem hoꝛum ſe dicunt facere nomini mentio
nem ⁊ multo magis erubeſcant id ſe face/
re ſub falſoꝛum apoſtoloꝛum nominibus
quod etiam ſi ſub pauli ⁊ petri fieret noīe
diſpliceret. Secunda cauſa eius inducitur
qui paterne oblitus reuerentie vxoꝛem ſi
bi non erubuit facere de nouerca. Quod
facinus licet foꝛnicationem appellauerit
apoſtolus. tamen ita condemnauit vt in
vltionem facti auctoꝛem talis operis dia/
bolo iudicauerit deputanduꝫ impoſita iu
dicioꝛum ⁊ litium tertia queſtione. Quar
to loco matrimonioꝛum iura tractantur.
His quinto loco virginitatis conſilium
velut ex vicino coniungitur. Sexto loco
hereticarum licentia diſputatur. Septimo
atqꝫ octauo loco de attondendo viris: ⁊
mulieribus velando capite ac ſacramen/
toꝛuꝫ cōmunione precipitur. Nono loco
emulatio que diuerſitate donoꝛum ſpiri/
tualiuꝫ naſcebatur ſub exemplo membro
ruꝫ ⁊ coꝛpoꝛis caſtigatur. Decimo reſur
rectionis ſpes multis ⁊ argumentis ⁊ ra/
tionibus approbať. Ultimo de colligen/
dis ad neceſſitatē ſcōꝝ noīe charitatis cu
ra: vel edificatio cuiuſi imponitur. Inter
ſeruntur his pauca que aut vt quibuſdaꝫ
videť: pendent ex ſuperioꝛibus aut habēt
licet ꝓprias tamen paruulas actiones.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentū.

Corinthij ſūt achaici ⁊ hi
ſimiliter ab apoſtolo au/
dierunt verbum verita/
tis: ⁊ ſubuerſi ſunt multi/
farie a falſis aplīs. Qui/
dam a philoſophie verbo
ſa eloquentia: alij ſecta le/
gis iudaice inducti ſunt. Hos reuocat a
poſtolus ad veram fidem ⁊ euangelicam
ſapientiam ſcribens eis ab epheſo per ti/
motheum diſcipulum ſuum.

¶ Explicit argumentum.

Incipit epiſtola Pauli ad Corinthios
Capitulum. I

Paulus uo a
catus apoſtolus ieſu
xpi per voluntatem
dei: ⁊ ſoſthenes frat
eccleſie dei que ē co
rinthi: ſanctificatis
in xpo ieſu vocatis
ſanctis: cū oībus qui inuocant nomē dñi
noſtri ieſu xpi in oī loco ipſoꝝ ⁊ noſtro.
Gratia vobis ⁊ pax a deo patre noſtro:
⁊ dño ieſu xpo. Gratias ago deo meo ſē
per ꝓ vobis in gratia dei que data eſt vo
bis in xpo ieſu qꝛ in omnibus diuites fa/ B
cti eſtis in illo in omni verbo: ⁊ in oī ſcia
ſicut teſtimonium xpi confirmatuꝫ eſt in
vobis ita vt nihil vobis deſit in vlla gra/
tia expectantibus reuelationē dñi noſtri
ieſu xpi: q ⁊ confirmabit vos vſqꝫ in finē
ſine crimine in die aduentus dñi noſtri ie
ſu xpi. Fidelis deus per quē vocati eſtis
in ſocietatem filij eius ieſu xpi dñi noſtri.
Obſecro autem vos fratres per nomen
dñi noſtri ieſu xpi vt idipſum dicatis oēs
⁊ non ſint in vobis ſciſmata. Sitis autē
perfecti in eodem ſenſu: ⁊ in eadem ſcien/
tia. Significatum eſt eniꝫ mihi de vobis
fratres mei ab his q ſunt cloes: qꝛ ꝯtentio
nes ſunt inter vos. Hoc aūt dico: quod
vnuſqſqꝫ veſtrum dicit: Ego quidē ſum
pauli: ego aūt apollo: ego vo cephe: ego

C aūt chriſti. Diuiſus ē xp̄s? Nunqd pau/
lus crucifix⁹ eſt ꝓ vobis? aut in noīe pau
li baptiçati eſtis? Grās ago deo meo ꝙ ne
minē veſtrū baptiçaui: niſi criſpū ⁊ caiūꝫ
ne quis dicat ꝙ in noīe meo baptiçati eſtis.
Baptiçaui aūt ⁊ ſtephane domū: ceterū ne
ſcio ſi quē aliū vr̄m baptiçauerī. Nō eni
miſit me xp̄s baptiçare: ſed euangeliçare
non i ſapiā v̄bi vt nō euacuet̄ crux chri/
ſti. Verbū eni crucis ꝑeuntib⁹ qdē ſtulti
tia eſt: his autē q ſalui fiunt idē nobis dei
virt⁹ eſt. Scriptū eſt eni. Perdā ſapiāꝫ
ſapientiū ⁊ prudentiā prudentiū reproba
bo. Vbi ſapiens: vbi ſcriba: vbi inqſitor
huius ſeculi? Nōne ſtultā fecit deus ſa/
B pientiā huius mundi? Nā qr in dei ſapiē
tia non cognouit mūdus ꝑ ſapiā deū:
placuit deo per ſtulticiā predicationis ſal
uos facere credentes. Qm̄ ⁊ iudei ſigna
petūt: ⁊ greci ſapiam querūt. Nos autē
predicam⁹ xp̄m crucifixū: iudeis qdē ſcā
dalū gentibus aūt ſtulticiā: ipſis aūt voca
tis iudeis atqꝫ grecis xp̄m dei virtutē ⁊
dei ſapiam. Quia qđ ſtultū eſt dei ſapien
tius eſt hominibus: ⁊ qđ infirmū eſt dei
fortius eſt hominib⁹. Videte eni vocatiō
nē vr̄am fratres: quia non multi ſapien/
tes ſcḋm carnē non multi potētes: nō mul
ti nobiles ſꝫ q̄ ſtulta ſunt mundi elegit de
us: vt confundat ſapiētes: ⁊ infirma mū
di elegit deus: vt ꝯfundat fortia: ⁊ igno/
bilia mundi: ⁊ ꝯtēptibilia elegit deus: et
ea q̄ nō ſunt: vt ea que ſunt deſtrueret: vt
non glorieť oīs caro in cōſpectu eius. Ex
ipſo autē vos eſtis in chriſto ieſu qui fact⁹
ē nobis ſapientia ⁊ iuſtitia ⁊ ſanctificatio
2. Cor. 10. d. ⁊ redēptio: vt quēadmodū ſcriptū eſt: Qui
Hiere. 9. gloriatur: i dño glorietur. II
A Et ego cū veniſſē ad vos fratres
veni nō in ſublimitate ſermonis:
aut ſapientie annūcians vobis te
ſtimoniū xp̄i. Non enim iudicaui me ſci/
B re aliqd inter vos niſi ieſum xp̄m: ⁊ hunc
crucifixū. Et ego in infirmitate ⁊ timore:
⁊ tremore multo fui apud vos: ⁊ ſermo me
us ⁊ predicatio mea: non in ꝑſuaſibilib⁹
humane ſapiē v̄bis ſed in oſtenſione ſpi
ritus ⁊ v̄tutis: vt fides vr̄a nō ſit in ſapi
tia hoīum: ſꝫ i v̄tute dei. Sapiam aūt lo/
quimur iter ꝑfectos. Sapiam v̄o nō hui⁹
ſeculi neqꝫ principum huius ſeculi qui de
ſtruuntur: ſed loqmur dei ſapientiam in
myſterio q̄ abſcondita eſt: quā predeſtina
uit deus ante ſecula in gloriā nr̄am: quā
nemo principū huius ſecl'i cognouit. Si
enim cognouiſſent nunqꝫ dn̄m glorie cru
cifixiſſent. Sicut ſcriptū eſt: Qđ oculus nō Eſa. 64.
vidit nec auris audiuit nec in cor hominis C
aſcendit: q̄ ꝓparauit deus his qui diligūt
illum. Nobis autē reuelauit deus ꝑ ſpm̄
ſuum. Spiritus enim oīa ſcrutatur etiā ꝓ
funda dei. Quis eniꝫ ſcit hominū q̄ ſunt
hominis niſi ſpūs hoīs q in ipſo eſt? Ita D.
⁊ q̄ dei ſūt nemo cognouit niſi ſpūs dei.
Nos aūt nō ſpm̄ huius mundi accepim⁹
ſed ſpm̄ qui ex deo eſt: vt ſciamus q̄ a dō
donata ſunt nobis: q̄ ⁊ loquimur non i do
ctis humane ſapiē v̄bis: ſed in doctrina
ſpūs ſpūalibus ſpūalia ꝯparātes. Aialis
aūt homo non ꝑcipit ea que ſunt ſpūs dei
Stulticia eni ē illi ⁊ non pōt intelligere qr
ſpiritualiter examinatur. Spūalis autem
iudicat omnia ⁊ ipſe a nemine iudicatur:
ſicut ſcriptum eſt. Quis eni cognouit ſē Ro. 11. d.
ſum domini aut qs inſtruxit eum? Nos
autem ſenſum chriſti habemus. III
Et ego fratres non potui vobis lo A
qui q̄ſi ſpiritualibus: ſed quaſi
carnalibus. Tanquā paruulis in
chriſto lac vobis potum dedi non eſcam.
Nondum enim poteratis: ſed nec nunc q
dem poteſtis. Adhuc enim carnales eſtis.
Cum enim ſit inter vos çelus ⁊ conten/
tio: nonne carnales eſtis ⁊ ſcḋm hoīem ābu
latis? Cū eni qs dicat ego qdē ſum pauli
alius aūt: ego apollo: nonne hoīes eſtis?
Quid igit̄ eſt apollo? Quid v̄o paulus? B
Miniſtri ei⁹ cui credidiſtis. Et vnicuiqꝫ
ſicut dominus dedit. Ego plantaui apol
lo rigauit ſed deus incremētū dedit.
Itaqꝫ neqꝫ q plātat ē aliqd: neqꝫ q rigat:
ſꝫ q incrementū dat deus. Qui plantat aūt
⁊ q rigat vnū ſunt. Vnuſqſqꝫ aūt ꝓpriā
mercedē accipiet ſcḋm ſuum laborem. Dei
eni ſum⁹ adiutores. Dei agricultura eſtis
dei edificatio eſtis. Scḋm grām dei q̄ da
ta eſt mihi: vt ſapiens architectus funda/
mentū poſuit: alius autem ſuperedificat.
Vnuſquiſqꝫ autem videat quomodo ſu/
peredificet. Fundamentum enim aliud 2. Timo.
nemo poteſt ponere preter id quod poſi/ C
tum eſt quod eſt chriſtus ieſus. Siquis
autem ſuperedificat ſupra fundamentum
hoc aurum argentū lapides precioſos li/

gna fenum ſtipulam vniuſcuiuſq; opus
manifeſtum erit. Dies eni dñi declarabit
q2 in igne reuelabit: ⁊ vniuſcuiuſq; opuſ
quale ſit ignis probabit. Si cuius opus
manſerit: qḋ ſupedificauit mercedem ac/
cipiet. Si cuius opus arſerit detrimentū
patiet̃ ipſe autē ſaluus erit: ſic tamē quaſi
Cor. 6.d per ignē. ¶ Neſcitis q2 templū dei eſtis:
ol. 2.d ⁊ ſpūs dei habitat in vobis. Si quis aūt
templū dei violauerit: diſperdet illum de
us. Templū eni dei ſanctū eſt quod eſtis
D vos. Nemo ſe ſeducat. Si quis videt̃ in
ter vos ſapiens eſſe in hoc ſeculo ſtultus
Ro. 1.c. fiat vt ſit ſapiens. ¶ Sapientia enim hui⁹
mundi ſtulticia eſt apud deum. Scriptū
eſt eni. Comprehendā ſapientes in aſtu
tia eoꝝ. Et iterū dñs nouit cogitationes
ſapiētū qm̄ vane ſunt. Nemo itaq; glo/
riet̃ in hominibus. Oia.n. veſtra ſūt ſi/
ue paul⁹ ſiue apollo ſiue cephas ſiue mū/
dus ſiue vita ſiue mors ſiue pñtia ſiue
futura. Oia eni veſtra ſunt: vos autem
A xp̄i xp̄s aūt dei. IIII

Timot. 3.c Sic nos exiſtimet homo: vt mi/
Cor. 6.a.c niſtros xp̄i: ⁊ diſpenſatores miſte
.c rioꝝ dei. Hic iam querit̃ inter
Eph. 5.a diſpenſatores: vt fidelis quis inueniatur.
Mihi aūt ꝓ minimo eſt vt a vobis iudi
cer aut ab humano die. Sed neq; meipſ
iudico. Nihil eni mihi ꝯſcius ſum: ſ; nō
in hoc iuſtificatus ſum. Qui autē iudicat
me dñs eſt. Itaq; nolite ante tēpus iudi
care. quoadusq; veniat dñs qui ⁊ illumina
bit abſcondita tenebrarum: ⁊ manifeſta/
bit ꝯſilia cordiū: ⁊ tunc laus erit vnicui
B q; a deo. Hec autē fratres transfigura/
ui in me ⁊ apollo ꝑpter vos: vt in vobis
diſcatis: ne ſupra q̄ ſcriptū eſt vnus ad/
uerſus alterū inflet̃ ꝓ alio. Quis eni; te
diſcernit. Quid autē habes qḋ non acce
piſti. Si autē accepiſti qd gloriaris quaſi
nō acceperis. Iam ſaturati eſtis: iā diui/
tes facti eſtis. Sine nobis regnatis. Et
vtinam regnetis vt ⁊ nos vobiſcū regne
mus. Puto enim q2 deus nos apl̄os no
uiſſimos oſtendit tanq; morti deſtinatos
q2 ſpectaculum facti ſumus mundo ⁊ an/
C gelis ⁊ hoibus. Nos ſtulti ꝑpter chriſtū
vos autē prudentes in chriſto. Nos infir
mi vos aūt fortes. Vos nobiles: nos aūt
ignobiles. Vſq; in hanc horam ⁊ eſuri/
mus ⁊ ſitimus ⁊ nudi ſumus ⁊ colaphis
cedimur ⁊ inſtabiles ſumus ⁊ laboram⁹
operantes manibus nr̄is. Maledicimur et
bñdicimus. Perſecutionē patimur ⁊ ſu
ſtinemus. Blaſphemamur ⁊ obſecra/
mus. Tanq; purgamēta hui⁹ mundi facti
ſumus oium periſima vſq; adhuc. Non
vt ꝯfundā vos hec ſcribo ſ; vt filios me/ D
os chariſſimos moneo. Nā ſi decē milia
pedagogoꝝ habeatis in xp̄o ſed nō mul
tos p̄res. Nam in xp̄o ieſu ꝑ euangeliū
ego vos genui. ¶ Rogo vos imitatores Eph. 5.a.
mei eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i. Ideo miſi ad Phil. 3.d
vos timotheū q eſt filius me⁹ chariſſim⁹
⁊ fidelis i dño: q vos cōmonefaciat vias
meas q̄ ſūt i xp̄o ieſu: ſicut vbiq; in oi ec
cleſia doceo. Tanq; nō venturus ſi; ad voſ
ſic inflati ſunt qdā. Veniā aūt ad vos ci/
to ſi dñs voluerit ⁊ cognoſcā nō ſmonē
eoꝝ q inflati ſunt: ſed virtutē. Non eni;
in ſermone eſt regnum dei ſed in virtute
Quid vultis: in virga veniā ad vos: an
in charitate ⁊ ſpū manſuetudinis. V.

Omnino audit̃ inter vos fornica A
tio: ⁊ talis fornicatio q̄lis nec iter
gētes. ita vt vxorē pr̄is ſut aliqs B
hēat. Et vos inflati eſtis ⁊ nō magis lu/
ctū habuiſtis vt tollat̃ de medio veſtrū q h̄
opus fecit. Ego qdē abſēs corpore: pn̄s
aūt ſpū iā iudicaui vt pn̄s eū q ſic opat⁹ ē
in noie dñi nr̄i ieſu xp̄i ꝯgregatis vobis
⁊ meo ſpū cū vtute dñi ieſu tradere hui⁹
mōi hoiem ſathane in interitū carnis vt
ſpūs ſalu⁹ ſit i die dñi nr̄i ieſu chriſti. Nō
eſt bona gl̃iatio vr̄a. ¶ Neſcitis q2 modi/ Gal. 5.d
cū fermentū totā maſſā corrūpit. Expur/ C
gate vet⁹ fermentū vt ſitis noua ꝯſpſio
ſicut eſtis azimi. Et eni paſca nr̄m imola
tus eſt chriſt⁹. Itaq; epulemur non i fer
mēto veteri neq; in fermēto malicie ⁊ ne
quicie: ſ; i azimis ſinceritat̃ ⁊ vitat̃. Scri D
pſi vobis i ep̄la. ne ꝯmiſceamini fornica
rijs. Nō vtiq; fornicarijs hui⁹ mūdi aut
auaris aut rapacibus. aut idolis ſuienti/
bus alioqn debueratis de hoc mundo ex
iſſe. Nūc autē ſcripſi vobis nō ꝯmiſceri.
Si iſq; frat̃ noiat̃ inter vos ē fornicator:
aut auar⁹ aut idolis ſuiēs aut maledicus
aut ebrioſus aut rapax: cū huiōi nec cibū
ſumere. Quid eni mihi de his q foris ſūt
iudicare. Nōne de his q intus ſūt vos iu
dicatis. Nā eos q foris ſūt deus iudicabit
Auferte malū ex vobiſipſis. VI.

A Audet aliqs vrm habens negociū
aduerſus alterū iudicari apud ini
quos ⁊ nō apud ſanctos: An ne/
ſcitis qm̄ ſancti de h̄ mundo iudicabunt?
Et ſi i vobis iudicabitur mundus: indi/
gni eſtis qui de minimis iudicetis? Neſci
tis qm̄ angelos iudicabimꝰ: quanto ma/
gis ſclaria? Secularia igitur iudicia ſi ha
bueritis: cōtemptibiles q ſunt in eccleſia il
los ꝯſtituite ad iudicandū. Ad verecūdiā
veſtrā dico. Sic non eſt int vos ſapiens
qſqꝫ q poſſit iudicare int frēm ſuū: ſꝫ frai
cū fratre iudicio ꝯtēdit: ⁊ h̄ apud īfideles
Iā qdē oīo delictū eſt in vobis: ꝙ iudicia
habetis int vos. Quare non magis iniu
C riā accipitis? Quare nō magis fraudem
patimini: Sed vos iniuriā facitis ⁊ frau/
datis: ⁊ hoc fratribꝰ. An neſcitis: q2 iniq
regnū dei nō poſſidebūt? Nolite errare:
neqꝫ fornicarij: neqꝫ idolis ſuiētes: neqꝫ
adulteri: neqꝫ molles: neqꝫ maſculoꝝ cō
cubitores: neqꝫ fures: neqꝫ auari: neqꝫ e
brioſi: neqꝫ maledici: neqꝫ rapaces rgnū
dei poſſidebūt. Et hec aliqñ qdē fuiſtis: ſꝫ
abluti eſtis: ſꝫ ſanctificati eſtis: ſꝫ iuſtifica
ti eſtis i noīe dñi nr̄i ieſu xp̄i: ⁊ in ſpū dei
noſtri. Oia mihi licēt: ſed nō oia expedi/
unt. Oia mihi licēt: ſed ego ſub nulliꝰ re
digar poteſtate. Eſca ventri: ⁊ vēter eſcis
D deus aūt ⁊ hūc ⁊ hāc deſtruet. Corpus āt
nō fornicatiōi ſꝫ dño: ⁊ dñs corpori. Deꝰ
vo ⁊ dñm ſuſcitauit: ⁊ nos ſuſcitabit per
virtutē ſuā. Neſcitis qm̄ corpa veſtra mē
bra ſunt xp̄i? Tollens ḡ mēbra xp̄i faciā
mēbra meretricꝭ. Abſit? An neſcitꝭ: qm̄
q adheret meretrici: vnū corpus efficit:
Gen. 2. ¶ Erūt eni inqt duo in carne vna. Qui āt
Eph. 5. d. adheret dño: vnus ſpūs eſt. Fugite forni
Mat. 19. b. cationē. Oē enim pctm̄ qdcūqꝫ fecerit hō
Mar. 10. a. extra corpus eſt: q aūt fornicat: in corpus
s. 3. c. ſuū peccat. ¶ An neſcitis qm̄ mēbra vr̄a
2. Cor. 6. d. tēplū ſūt ſpūſſancti qui in vobis ē quē ha
s. 7. c. betis a deo: ⁊ nō eſtis veſtri. ¶ Empti. n.
i. Pe. i. d. eſtis precio magno: glorificate ⁊ portate
deū in corpore veſtro. VII

A De quibus aūt ſcripſiſtis mihi: bo
nū eſt hoi mulierem nō tangere.
Propter fornicationē aūt vnuſqſ
qꝫ ſuā vxorē habeat ⁊ vnaqqꝫ ſuū virum
habeat. Vxori vir debitū reddat: ſilr aūt
⁊ vxor viro. Mulier ſui corpis ptātē non
hꝫ: ſꝫ vir. ſilr aūt ⁊ vir ſui corpis ptātem
nō hꝫ: ſed mulier. Nolite fraudare īuicē
niſi forte ex ꝯſenſu ad tp̄s vt vacens oro
ni: ⁊ iterꝫ reuertimini in idipſuꝫ ne tēptet
vos ſathanas ꝓpter incōtinētiā veſtrā.
Hoc aūt dico ſm indulgētiā: ⁊ nō ſm im
periū. Volo aūt oēs vos homines eē ſic
meipſum. Sed vnuſqſqꝫ ꝓpriū donū hꝫ
ex deo: alius qdē ſic: aliꝰ vo ſic. Dico āt
nō nuptis ⁊ viduis: bonū ē illis ſi ſic pmā
ſerint ſicut ⁊ ego. Q ſi nō ſe cōtinent nu
bant. Meliꝰ ē eni nubere qꝫ vri. Hijs āt
q mrimonio iuncti ſunt p̄cipio non ego: B
ſꝫ dñs vxorē a viro non diſcedere. Q ſi
diſceſſerit manere innuptā: aut viro ſuo
recōciliari. Et vir vxorem non dimittat
Nam ceteris dico ego non dominus ſi/
quis frater vxorem hꝫ in fidelem: ⁊ hec
conſentit habitare cū illo: nō dimittat illā.
Et ſi q̄ mulier fidelis habet virū infidelē:
⁊ hic ꝯſentit habitare cū illa: non dimittat
virū. Sanctificatus eſt. n. vir infidelis p
mulierē fidelē: ⁊ ſanctificata ē mulier ifi/
delis p virū fidelē. Alioqn filij vr̄i i mūdi
eſſent: nunc aūt ſancti ſunt. Q ſi ifidelis
diſcedit diſcedat. Nō eni ſuituti ſubiectꝰ
eſt frater vel ſoror in eiuſmōi. In pace āt
vocauit vos deus: vnde eni ſcis mulier
ſi virū ſaluū facies? Aut vnde ſcis vir ſi
mulierē ſaluā facies? Niſi vnicuiqꝫ ſicut
diuiſit dñs. Vnūquēqꝫ ſicut vocauit deꝰ
ita ambulet: ⁊ ſicut in oibus eccleſijs do/
ceo. Circūciſus aliqs vocatꝰ ē: nō addu/
cat p̄putiū. In p̄putio aliqs vocatꝰ ē: nō
circūcidat. Circūciſio nihil ē ⁊ p̄putiū ni/ C
hil ē: ſꝫ obſeruatio mādatoꝝ dei. ¶ Vnuſ Eph. 4. a.
qſqꝫ in q̄ vocatione vocatꝰ ē: in ea pmane
at. Seruus vocatus es: non ſit tibi cure.
Sꝫ ⁊ ſi potes fieri liber magꝭ vtere. Qui
eni i dño vocatus ē ſuus libertus ē dñi.
Silr q liber vocatus ē: ſuꝰ ē xp̄i. ¶ Pre s. 6. d.
cio ēpti eſtis nolite fieri ſui hoiuꝫ. Vnuſ i. Pe. i. d.
qſqꝫ ḡ in quo vocatus ē frater: in h̄ pma/
neat apud deū. De virginibꝰ aūt p̄ceptū
dñi non habeo: ꝯſiliū aūt do tāqꝫ miſicor
diā conſecutus a deo: vt ſim fidelis. Exi/
ſtimo enim h̄ bonū eē ꝓpter inſtantē ne/
ceſſitatē: qm̄ bonum ē hoi ſic eſſe. Alliga
tus es vxori: noli q̄rere ſolutionē. Solu/
tus es ab vxore: noli q̄rere vxorē. Si aūt
acceperis vxorē nō peccaſti ⁊ ſi nupſerit
vgo non peccauit. Tribulationē tamen
carnis habebūt huiuſmodi. Ego aūt vo/

bis parco. Hoc itaqꝫ dico frēs. Tēpus
D breue eſt. Reliquum ē vt ꝛ q habent vxo
res tāq̄ n̄ hn̄tes ſint: ꝛ q flēt: tāq̄ n̄ flētes
ꝛ q gaudēt tāq̄ n̄ gaudētes ꝛ q emūt tāq̄
n̄ poſſidētes: ꝛ q vtunᵗ hoc mūdo: tanq̄
nō vtanᵗ. Preterit enim figura huiꝰ mū
di. Volo autē vos ſine ſollicitudine eſſe.
Qui ſine vxore eſt ſollicitꝰ ē q̄ dn̄i ſūt quō
placeat dō: q aūt cū vxore ē ſollicitus eſt q̄
ſunt mundi: quō placeat vxori. ꝛ diuiſus
ē. Et mulier innupta ꝛ ꝟgo cogitat q̄ dn̄i
ſunt: vt ſit ſancta corpore ꝛ ſpiritu. Que
autē nupta eſt cogitat q̄ ſunt mundi quō
placeat viro. Porro h̄ ad vtilitatē veſtrā
dico nō vt laqueū vobis iniciā: ſed ad id
qꝺ honeſtū ē: ꝛ quod facultatem p̄beat: ſi
ne impedimento dn̄m obſecrandi. Si qs
aūt turpem ſe videri exiſtimat ſup ꝟgine
ſua ꝙ ſit ſupadulta ꝛ ita oportet fieri: qꝺ
vult faciat. Nō peccat ſi nubat. Nā q ſta
tuit in corde ſuo firmus non habens ne/
ceſſitatē: poteſtatē autem habens ſue vo/
luntatis: ꝛ hoc iudicauit in corde ſuo ſua
re virginē ſuam bene facit. Igitur ꝛ qui
matrimonio iungit virgineꝫ ſuam: bene
Ro.7.a. facit: ꝛ qui non iungit: meliꝰ facit. ¶ Mu
lier alligata eſt legi: quanto tempore vir
eius viuit. Quod ſi dormierit vir eius li
berata eſt a lege. Cui autem vult nubat:
tantum in domino. Beatior autem erit:
ſi ſic permanſerit ſm̄ meum conſilium.
Puto autem ꝙ ꝛ ego ſpiritum dei habe
am.

VIII

A De his autem que idolis ſacrificā
tur ſcimus: quia omnes ſcientiaꝫ
habemus. Scientia inflat chari/
tas vero edificat. Si quis autem ſe exiſti
mat ſcire aliquid nondum cognouit quē/
admodum oporteat eū ſcire. Si quis au
tem diligit deum: hic cognitus eſt ab eo.
B De eſcis autem que idolis immolantur
ſcimus: quia nihil eſt idolum in mundo:
quod nullus deus niſi vnus. Nam ꝛ
ſi ſunt qui dicantur dij: ſiue in celo ſiue in
terra. Siquidem ſunt dij multi ꝛ domini
multi: nobis tamen vnꝰ deus pater ex q̄
omnia ꝛ nos in illo: ꝛ vnꝰ dn̄s ieſus xp̄s
C per quem omnia: ꝛ nos per ipſum. Sed
non in oībus eſt ſcīa. Quidā autē cū cō
ſcientia vſqꝫ nunc idoli: quaſi idolotituꝫ
manducant: ꝛ ꝯſcientia ipſoꝝ cū ſit īfir/
ma polluiᵗ. Eſca autē nos nō cōmendat
deo. Neqꝫ. n. ſi manducauerimus abun D
dabimus: neqꝫ ſi non manducauerimus
deficiemus. Videte aūt ne forte hec licen
tia veſtra offendiculū fiat īfirmis. Si qs
eni viderit eū qui hꝫ ſcīam in idolio recū/
bentē nōne ꝯſcientia eius cū ſit īfirma edi
ficabiᵗ ad mādūcandū idolotita. Et pibit
īfirmus in tua ꝯſcientia frater ꝓpter quē
xp̄s mortuus ē. Sic aūt peccantes ī frēs Ro.14.d.
ꝛ percutientes ꝯſciam eoꝝ īfirmā in xp̄ꝫ
peccatis. ¶ Quapropter ſi eſca ſcandaliçat
frēm meū: nō mādūcabo carnē in eternū A
ne frēm meum ſcandaliçē.

IX

Non ſum liber: Nō ſū apl's. Nō/
ne xp̄m ieſum dn̄m noſtrū vidi.
Nōne opus meū vos eſtis ī dn̄o
Et ſi alijs nō ſū apoſtolus: ſed tamē vo
bis ſum. Naꝫ ſignaculū apoſtolatus mei
vos eſtis in dn̄o. Mea defenſio apꝺ eōs
q me interrogant: hec ē. Nunqd non ha
bemus ptātem manducandi ꝛ bibendi.
Nunqd non hēmus ptāteꝫ ſororē muli/
erculam circumducendi: ſicut ꝛ ceteri apl'i
ꝛ frēs dn̄i ꝛ cephas. Aut ſolus ego ꝛ bar B
nabas non hēmus ptāteꝫ hoc operandi.
Quis militat ſuis ſtipēdijs vnq̄. Quis
plantat vineā: ꝛ de fructu eius non edit.
Quis paſcit gregē: ꝛ de lacte gregis non
manducat. Nunquid ſm̄ hoīem hec dico Deut.25.
An ꝛ lex hec non dicit. Scriptum eſt. n.
in lege moyſi. ¶ Non alligabis os boui
trituranti. Nūquid de bobus cura ē deo
An ꝓpter nos vtiqꝫ hoc dicit. Nam pro
pter nos vtiqꝫ ſcripta ſunt: qm̄ debꝫ ī ſpe
qui arat arare: ꝛ qui triturat in ſpe fructus
pcipiendi. Si nos vobis ſpūalia ſemina
uimus: magnū eſt ſi nos carnalia veſtra
metamus. Si alij ptātis veſtre participes
ſunt: quare non potius nos. Sed nō vſi
ſumus hac ptāte. Sed oīa ſuſtinemꝰ: ne
quod offendiculū demus euangelio xp̄i.
Neſcitis qm̄ qui in ſacrario operanᵗ que
de ſacrario ſunt edunt. Et qui altario de/
ſeruiunt cuꝫ altario participant. Ita ꝛ do C
minus ordinauit his qui euangeliū annū
ciant de euangelio viuere. Ego aūt nullo
hoꝝ vſus ſum. Non ſcripſi aūt hec: vt ita
fiāt in me. Bonum eſt enim mihi magis
mori: q̄ vt gloriā meā quis euacuet. Nā
ꝛ ſi euangeliçauero non eſt mihi gloria.
Neceſſitas eniꝫ mihi incūbit. Ve eni mi
hi eſt: ſi non euangeliçauero. Si eni vo/

lens hoc ago: mercedē habeo: ſi autē in-
uitus: diſpenſatio mihi credita eſt. Que
eſt ergo merces mea. Vt euangeliū predi-
cans: ſine ſumptu ponam euangeliū: vt
non abutar poteſtate mea in euangelio. Nā
cū liber eſſem ex omnibus omnium me ſer-
D uū feci: vt plures lucrifacerē. Et fact⁹ ſū
iudeis tanq̄ȝ iudeus: vt iudeos lucrarer.
His qui ſub lege ſunt: q̄ſi ſub lege eſſem
cū ipſe non eſſē ſub lege: vt eos qui ſub le-
ge erant lucrifacerem. His qui ſine lege
erant tanq̄ȝ ſine lege eſſem: cū ſine lege dei
non eſſem: ſed in lege eſſem xp̄i: vt lucrifa-
cerē eos q ſine lege erant. Factus ſū īfir-
mis infirmus: vt infirmos lucrifacerem.
Omnibus oia factus ſū: vt oēs facerem
ſaluos. Oia autem facio propter euange-
liū: vt particeps eius efficiar. Neſcitis q̄
hi qui in ſtadio currunt oēs quidē currūt
ſed vnus accipit brauium. Sic currite: vt
Phil. 3. c. cōprehendatis. Omnis enim q in agone
contendit ab omnib⁹ ſe abſtinet: ⁊ illi q-
dem vt corruptibilem coronam accipiant:
nos aūt incorruptam. Ego igit̄ ſic curro.
non quaſi in incertū: ſic pugno non quaſi
aerem verberans. Sed caſtigo corp⁹ me-
um: ⁊ in ſeruitutē redigo: ne forte cū alijs
p̄dicauerim: ipſe reprobus efficiar. X

A Nolo eni vos ignorare frēs: qm̄
patres noſtri oēs ſub nube fuerūt
⁊ omnes mare tranſierūt: ⁊ oēs
in moyſe baptiȥati ſunt in nube ⁊ in mari
Et oēs eandē eſcā ſpiritalē manducaue-
runt: ⁊ oēs eundē potum ſpiritalē biberūt.
Bibebant aūt de ſpiritali conſequēte eos
B petra: petra aūt erat xp̄s. Sed nō in plu-
Nume. 20. ribus eoꝝ beneplacitū eſt deo. Nā pro-
ſtrati ſunt in deſerto. Hec aūt in figura fa-
cta ſunt noſtri vt non ſimus ꝯcupiſcētes
maloꝝ: ſicut ⁊ illi cōcupierunt. Neq̄ȝ ido-
latre efficiamini ſicut quidā ex ipſis quē-
admodū ſcriptum eſt. Sedit pp̄l's man-
Exo. 32. Nume. 25. ducare ⁊ bibere: ⁊ ſurrexerūt ludē. Ne-
q̄ȝ fornicemur ſicut qdam ex ipſis fornica-
ti ſūt ⁊ ceciderunt vna die viginti tria mi-
lia. Neq̄ȝ tēptemus xp̄m ſicut qdam eo-
Nume. 21. Hiere. 8. rum temptauerunt ⁊ a ſerpentibus peri-
erunt. Neq̄ȝ murmurauerītis ſicut qdam
eoꝝ murmurauerūt: ⁊ perierūt ab exter-
minatore. Hec aūt oia in figura ꝯtinge-
bant illis. Scripta ſūt aūt ad correptionē
Eſa. 37. ⁊ 38. noſtram: in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt

E Itaq̄ȝ q ſe exiſtimat ſtare: videat ne cadat
Temptatio vos nō apprehendat niſi hu-
mana. Fidelis aūt deus ē: q non patietur
vos tēptari ſupra id qđ poteſtis: ſed faci-
et etiam cū tēptatione prouentū: vt poſſitis
ſuſtinere. Propter qđ chariſſimi mihi fu-
gite ab idoloꝝ cultura. Vt prudentib⁹ lo-
quor: vos ipſi iudicate qđ dico. Calix be-
nedictionis cui benedicimus nonne com-
municatio ſanguinis xp̄i ē? Et panis quē
frangimus: nonne participatio corporis
dn̄i eſt? Qm̄ vnus panis ⁊ vnū corp⁹ mul-
ti ſumus oēs q de vno pane ⁊ de vno cali-
ce participamus. Videte iſrael ſm carnē.
Nōne qui edunt hoſtias: participes ſunt al-
taris? Quid ergo? Dico q̄ idolis īmola-
tum ſit aliquid: aut q̄ idolū ſit aliqd? Sed
que īmolant gentes demonijs immolant ⁊
non deo. Nolo aūt vos ſocios fieri de- Deut. 32.
monioꝝ. Non poteſtis calicem dn̄i bibe- D
re ⁊ calicē demonioꝝ: nō poteſtis menſe
dn̄i participes eſſe: ⁊ menſe demoniorum.
An emulamur dn̄m? Nunqd fortiores il-
lo ſumus. Omnia mihi licent: ſed non
omnia expediunt. Omnia mihi licent: ſed
non omnia edificant. Nemo quod ſuū I. 13. b.
eſt querat ſed qđ alterius. Omne quod ī
macello venit manducate nihil interro-
gantes propter conſcientiam. Dn̄i eſt ter-
ra ⁊ plenitudo eius. Si quis vocat vos i-
fideliū ad cenam ⁊ vultis ire: omne quod
vobis apponit̄ manducate: nihil interro-
gantes propter conſcientiam. Si quis au-
tem dixerit hoc imolatum eſt idolis nolite
manducare propter illum qui indicauit: ⁊
propter conſcientiam. Conſcientiā autem
dico: non tuam ſed alterius. Vt quid enim
libertas mea iudicat̄ ab aliena conſciētia.
Si ego cū gratia participo: quid blaſphe-
mor p̄ eo q̄ gratias ago? Siue ergo mā-
ducatis ſiue bibitis: vel aliud quid facitis
omnia in gloriam dei facite: Sine offen-
ſione eſtote iudeis ⁊ gētibus ⁊ eccleſie dei
ſicut ⁊ ego per omnia omnib⁹ placeo: nō
querens qđ mihi vtile eſt: ſed quod mul-
tis vt ſalui fiant. XI

A Imitatores mei eſtote: ſicut ⁊ ego
chriſti. Laudo autem vos fratres
q̄ per omnia mei memores eſtis
⁊ ſicut tradidi vobis precepta mea tenetis
Volo aūt vos ſcire: q̄ omnis viri caput xp̄s
eſt: caput autem mulieris vir: caput vero

chriſti deus. Omnis vir orans aut ꝓphe
tans velato capite: deturpat caput ſuum.
Omnis aũt mulier orans aut prophetãs
non velato capite deturpat caput ſuum.
Unum eſt enim ac ſi decaluetur. Nam ⁊
ſi non velatur mulier tondeatur: vero tur
pe eſt mulieri tonderi aut decaluari velet
caput ſuum. Vir quidem non debet vela
re caput ſuũ: quoniã imago ⁊ gloria dei
B eſt mulier aũt gloria viri eſt. Non eni vir
ex muliere eſt: ſed mulier ex viro. Etenĩ
non eſt creatus vir propter mulierẽ: ſed
mulier propter virum. Ideo debet muli
er velamen habere ſuper caput ſuũ: ⁊ ꝓ
pter angelos. Verũtamen neq̃ vir ſine
muliere: neq̃ mulier ſine viro in domino
Nam ſicut mulier de viro: ita ⁊ vir ꝑ mu
lierem. Omnia autẽ ex deo. Voſipſi iu
dicate: decet mulierẽ non velatam orare
deũ? Nec ipſa natura docet vos. Quod
vir quidẽ ſi comã nutriat ignominia eſt
illi; mulier vero ſi comã nutriat gloria ẽ
illi: qm̃ capilli pro velamine ei dati ſunt.
Siquis autem videtur contentioſus eſſe
nos talem conſuetudinem non habemus
neq̃ eccleſia dei? Hoc autẽ precipio nõ
laudans q̃ non in melius: ſed in deterius
conuenitis. Primũ quidẽ conuenienti
bus vobis in eccleſiã: audio ſciſſuras eẽ
inter vos ⁊ ex parte credo. Nã oportet ⁊
hereſes eſſe vt ⁊ qui probati ſunt manife/
ſti fiant in vobis. Conuenientibus ergo
vobis i vnum: iã non eſt dominicã ce/
nã manducare. Vnuſquiſq; enĩ ſuã ce
nã preſumit ad manducandũ: ⁊ alius q/
dẽ eſurit: alius autẽ ebrius eſt. Nunqd
C domos non habetis ad manducandũ ⁊
bibendũ? Aut eccleſiã dei contemnitis
⁊ confunditis eos qui nõ habent. Quid
dicã vobis? Laudo vos: in hoc non lau
do. Ego enĩ accepi a dño quod ⁊ tradidi
vobis: quoniã dñs ieſus in qua nocte tra
debatur: accepit panẽ ⁊ gratias agẽs fre
git ⁊ dixit. ¶ Accipite ⁊ mãducate. Hoc
Mt. 26. c. eſt corpus meũ quod pro vobis tradet̃.
Mar. 14. c. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. Si/
Luc. 2. b. militer ⁊ calicẽ poſtq̃ cenauit dicens.
Heb. 9. c. Hic calix nouũ teſtamentũ eſt in meo ſã
guine. Hoc facite quotienſcunq̃ bibetis
in meã cõmemorationẽ. Quotienſcunq̃
enĩ manducabitis panẽ hunc ⁊ calicem
bibetis mortẽ dñi ãnunciabitis donec ve

niat. Itaq̃ quicunq̃ manducauerit pa/ D
nẽ ⁊ biberit calicẽ dñi indigne reus erit
corporis ⁊ ſãguinis domini. ¶ Probet aũt Mat. 26. b.
ſeipſum homo: ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de
calice bibat. Qui eni mãducat ⁊ bibit idi
gne iudiciũ ſibi manducat ⁊ bibit: non di
iudicans corpus dñi. Ideo inter vos mlt
ti infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ dormiunt multi.
Quod ſi noſmetipſos diiudicaremus: nõ
vtiq̃ iudicaremur. Dũ iudicamur autẽ
a dño corripimur: vt nõ cũ hoc mũdo dã/
nemur. Itaq̃ frẽs mei cũ ꝯuenitis ad mã
ducãdũ inuicẽ expectate. Siqs eſurit do/
mi mãducet: vt nõ i iudiciũ ꝯueniatis. Ce
tera aũt cũ venero diſponã.

Capitulum. XII

DE ſpiritalibus aũt nolo vos igno A
rare fratres. Scitis aũt qm̃ cũ gẽ
tes eẽtis: ad ſimulacra muta ꝓut
ducebamini: euntes. Ideo notũ vobis fa
cio: q̃ nemo in ſpiritu dei loquẽs dicit ana
thema ieſu. Et nemo põt dicere dominus
ieſus: niſi in ſpũ ſancto. Diuiſiones vero
grãꝝ ſunt: idẽ aũt ſpiritus. Et diuiſiones
miniſtrationũ ſunt: idem aũt dñs. Et di/
uiſiones operationũ ſunt: idẽ vero deus q
opat̃ oĩa in oĩbus. Unicuiq; aũt dat̃ ma
nifeſtatio ſpiritus: ad vtilitatẽ. Alij qdẽ
ꝑ ſpm̃ dat̃ ſmo ſapĩe alij autẽ ſcie ſm eũ/ B
dẽ ſpm̃. Alteri fides in eodẽ ſpũ: alij grã
ſanitatũ in vno ſpiritu. Alij opatio vtu/
tum: alij ꝓphetia: alij diſcretio ſpirituũ:
alij genera linguaꝝ: alij interp̃tatio ſmo
num. Hec autem oĩa opatur vnus atq;
idem ſpiritus: diuidens ſingulis ꝓut vult
¶ Sicut enĩ corpus vnum eſt ⁊ membra Ro. 12. b.
habet multa: oĩa aũt mẽbra corporis cum Eph. 4. a.
ſint multa: vnũ tamen corpus ſunt: ita ⁊
chriſtus. Etenim in vno ſpiritu omnes
nos in vnum corpus baptiçati ſumus: ſi
ue iudei: ſiue gentiles: ſiue ſerui: ſiue libe
ri: ⁊ omnes in vno ſpiritu potati ſumus.
Nam ⁊ corpus non eſt vnũ membꝝ: ſ;
multa. Si dixerit pes: quoniã non ſum
manus non ſum de corpore: non ideo nõ
eſt de corpore? Et ſi dixerit auris: quoniã
non ſum oculus: non ſum de corpore: nũ
iõ non eſt de corpore? Si totum corpus
oculus: vbi auditus? Si totũ auditus vbi o/
doratus? Nũc aũt poſuit deus mẽbra: vnũ
quodq; corꝝ in corpe ſicut voluit. Quod
ſi eẽnt omnia vnũ membrũ: vbi corpus

Nunc aūt multa qdē mēbra: vnum autē
corpus. Non pōt autē oculus dicere ma/
nui: opa tua nō indigeo: aut iterū caput pe
dibus nō eſtis mihi neceſſarij. Sʒ multo
magis q̄ videnī mēbra corpis infirmio/
D ra eſſe: neceſſariora ſunt: Et q̄ putamus
ignobiliora mēbra eē corpis: his hono/
rē abundantiorē circūdamus. Et q̄ inho
neſta ſūt nr̄a: abundātiorē honeſtatē hn̄t.
Honeſta aūt nr̄a nullius egēt. Sed de⁹
tēpauit corpus ei cui deerat abundātiorē
tribuēdo honorē: vt nō ſit ſciſma i corpe
Ro.8.b. ſed i idipm̄ pro inuicē ſollicita ſint mēbra.
Heb.4.d. ¶ Et ſi qd patiat̄ vnū mēbrū: cōpatiunt̄
oīa mēbra. Siue gloriat̄ vnū mēbrū con
gaudēt oīa mēbra. Vos autē eſtis corp⁹
xp̄i: ⁊ mēbra de mēbro. Et quoſdā qdē
poſuit deus i eccleſia. pmo apl̄os: ſecūdo
pphetas: tertio doctores: deinde virtu/
tes: exinde grās curationū: opitulatiōes
gubernatiōes: genera linguarū: interp̄ta
tiōes ſermonū. Nunqd oēs apl̄i. Nun/
qd oēs pphete. Nunqd oēs doctores.
Nunqd oēs virtutes. Nunqd oēs gra
tiā hn̄t curationū. Nunqd oēs linguis
J.14.a loquunt̄. Nūqd oēs interptant̄. ¶ Emu
lamini aūt chariſmata meliora. Et adhuc
excellentiorē viā vobis demōſtro. XIII
A Si linguis hoīum loquar ⁊ āgelo
rū charitatē aūt nō habeā: factus
ſum velut es ſonās aut cymbalū
tinniēs. Et ſi habuero pphetiā: ⁊ noue
rī myſteria oīa: ⁊ oēm ſciam: ⁊ ſi habue
ro oēm fidē ita vt montes transferā: cha
B ritatē āt nō habuero nihil ſum. Et ſi di/
ſtribuero in cibos pauperum oēs faculta
tes meas: ⁊ ſi tradidero corpus meū ita
vt ardeā: charitatē aūt nō habuero nihil
mihi pdeſt. Charitas patiēs ē: benigna
s.10.d. eſt. ¶ Charitas nō emulat̄: nō agit ppe/
ram: non inflat̄: non eſt ambitioſa: non
querit q̄ ſua ſunt. Non irritat̄: non cogi
tat malum: non gaudet ſuper iniquitate
congaudet autē veritati. Omnia ſuffert
omnia credit: omnia ſperat: omnia ſuſti/
C net. Charitas nunq̄ excidit Siue pphe
tie euacuabunt̄: ſiue lingue ceſſabunt: ſi/
ue ſciētia deſtruet̄. Ex parte enim cogno
ſcimus: ⁊ ex parte pphetamus. Cum au
tē venerit qđ perfectum eſt: euacuabitur
quod ex parte eſt. Cum eſſem paruulus:
loquebar vt paruulus: ſapiebam vt par/
uulus: cogitabam vt paruulus. Qn̄ aūt
factus ſū vir: euacuaui que erant paruuli D
Videmus nunc p ſpeculum in enigma/
te: tūc aūt facie ad faciē. Nūc cognoſco ex
pte: tunc aūt cognoſcā ſicut ⁊ cognitus ſū
Nūc aūt manēt fides: ſpes ⁊ charitas: tria
hec. Maior aūt horū ē charitas. XIIII A
Sectamini charitatē: emulamini
ſpiritalia: magis aūt vt pphetetis s.12.d.
¶ Qui enim loquit̄ lingua nō ho
minibus loquit̄: ſed deo. Nemo enim au
dit. Spiritus aūt loquit̄ myſteria. Nam
qui prophetat hominibus loquit̄ ad edifi
catiōnē ⁊ exhortatiōnē ⁊ conſolationem.
Qui loquit̄ lingua ſemetipſū edificat: qui
autē pphetat: eccleſiam dei edificat. Vo
lo autē omnes vos loqui linguis: magis
autē pphetare. Nam maior eſt qui pphe
tat q̄ qui loqt̄ linguis: niſi forte interpre
tet̄ vt eccleſia edificationē accipiet. Nūc
autem frēs ſi venero ad vos linguis lo/
quens: quid vobis pdero: niſi vobis lo
B quar aut in reuelatione: aut i ſcia: aut in
pphetia: aut in doctrina. Tn̄ q̄ ſine ani
ma ſunt vocē dātia: ſiue tibia: ſiue cytha/
ra: niſi diſtinctionē ſonituum dederint:
quō ſcietur id quod canit̄: aut quod cytha
rizat̄. Etenim ſi incertā vocē det tuba:
quis parabit ſe ad bellum. Ita ⁊ vos per
linguam niſi manifeſtū ſermonem dede
ritis: quō ſciet̄ id qđ dicit̄. Eritis enim in
aera loquentes. Tā multa vt puta gene
ra linguarū ſunt in hoc mundo ⁊ nihil ſi
ne voce eſt. Si ergo neſciero virtutē vo/
cis: ero ei cui loquor barbarus: ⁊ qui loq
tur mihi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̄ emula/
tores eſtis ſpirituū ad edificationē eccl'ie.
q̄rite vt abūdetis. Et iđo q loquit̄ lingua:
oret vt interp̄tet̄. Nā ſi orē lingua ſpūs
meus orat mēs autem mea ſine fructu eſt
Quid ḡ eſt. Orabo ſpū. orabo ⁊ mente.
Pſallā ſpū: pſallā ⁊ mēte. Ceterū ſi bene
dixeris ſpū: qs ſupplet locū idiote. Quō
dicet amē ſup tuā benedictionē. Qm̄ qd
dicas neſcit. Nā tu qdem bene grās agis
ſed alter non edificat̄. Gratias ago deo C
meo q̄ oium vrm̄ lingua loquor. Sed i
eccleſia volo qnq̄ verba ſenſu meo loqui
vt ⁊ alios inſtruam: q̄ decē milia vborū
in lingua. Frēs: nolite pueri effici ſenſi/
bus: ſʒ malicia puuli eſtote: ſenſibus aūt
pfecti eſtote. In lege enim ſcriptū ē. Qm̄ i

alijs liguis ⁊ i labijs alijs loq̄r pplo huic
⁊ nec ſic exaudiẽt me dicit dñs. Itaqȝ lin
gue i ſignũ ſunt nõ ſidelibus: ſȝ ifidelib⁹
ꝓphetie aũt nõ ifidelibus: ſȝ fidelib⁹. Si
ẽ ꝯueniat vniuerſa eccleſia i vnũ ⁊ oẽs li
guis loquanť: itrent aũt idiote aut ifideleſ
nõne dicẽt qđ iſanitiſ. Si aũt oẽs ꝓphetẽt
itret aũt qs ifidelis vel idiota: ꝯuincitur
ab oibus: diiudicať ab oib⁹. Occulta.n.
cordis eius manifeſta ſiũt: ⁊ ita cadens in
faciẽ adorabit deũ ꝓnuncians q̄ vere de⁹
D in vobis ſit. Quid ẽ ẽ frẽs. Cũ ꝯuenitis
vnuſqſqȝ veſtrũ pſalmũ hȝ: doctrinaȝ hȝ
apocalypſim hȝ: linguã hȝ: iterp̄tationeȝ
hȝ: oia ad edificationẽ fiant. Siue lingua
qs loquiť. ſm duos: aut vt multũ tres: ⁊
ꝑ partes ⁊ vnus iterp̄teť. Si aũt nõ ſue/
rit iterpres: taceat in eccleſia: ſibi aũt loq̄ť
⁊ deo. Prophete aũt duo aut tres dicant
⁊ ceteri diiudicent. Qđ ſi alij reuelatũ fue
rit ſedẽti: prior taceat. Poteſtis.n. oẽs ꝑ
ſingulos ꝓphetare vt oẽs diſcant: ⁊ oẽs
exhorteť. Et ſpũs ꝓphetaꝝ ꝓphetiſ ſub
iectus eſt. Nõ.n. diſſenſionis ẽſt de⁹: ſed
pacis: ſicut ⁊ in oibus eccleſijs ſãctoꝝ do
ceo. Mulieres in eccleſijs taceant. Non
enĩ ꝑmitťť eis loq: ſȝ ſubditas eẽ ſicut ⁊
Deut.3. lex dicit. Si qđ aũt volunt diſcere: domi
viros ſuos iterrogẽt. Turpe eſt.n. mulĩ
eri loq in eccleſia. An a vobis verbũ dei
ꝓceſſit: aut in vos ſolos ꝑuenit. Si qs vi
deť ꝓpheta eẽ: aut ſpũalis cognoſcat que
ſcribo vobis: q̄ dñi ſunt mãdata. Si qs
Job.19. aũt ignorat: ignorabiť. Itaqȝ fratreſ emu
lamini ꝓphetare: ⁊ loqui liguis nolite ꝓ
hibere. Omnia aũt honeſte: ⁊ ſm ordinẽ
fiant in vobis. XV

A Notũ aũt vobis facio frẽs euange
liũ qđ predicaui vobis qđ ⁊ acce
piſtis: in quo ⁊ ſtatis: ꝑ qđ ⁊ ſal/
uami: q̄ rõne p̄dicauerĩ vob ſi tenetĩ: niſi
fruſtra crediditis. Tradidi.n. vobis i pri
mis qđ ⁊ accepi: q̄m xp̄s mortu⁹ ẽ ꝓ pctĩſ
nr̄is ſm ſcripturas: ⁊ q̄ ſepultus ẽ: ⁊ q̄
reſurrexit tertia die ſm ſcripturas: ⁊ quia
viſus eſt cephe: ⁊ poſt hoc vndeci. Dein-
de viſus ẽ pluſq̄ȝ q̄ngẽtis fratribus ſimĩ
ex q̄bus multi manent vſqȝ adhuc: q̄dam
aũt dormierũt. Deide viſus ẽ iacobo: dei
de aplis oibus. Nouiſſime aũt oiũ tãq̄ȝ
Gal.1.c. abortiuo viſus ẽ ⁊ mihi. Ego.n. ſũ mini
Act.9.b. mus aploꝝ: q nõ ſũ dignus vocari aplus
B

qm̄ ꝑſecutus ſũ eccleſiaȝ dei. Gr̄a aũt dei
ſũ id qđ ſũ: ⁊ gr̄a eius in me vacua nõ fuit
ſed abundanti⁹ illis oib⁹ laboraui. Non
ego aũt: ſȝ gr̄a dei mecũ. Siue.n. ego: ſi/
ue illi: ſic p̄dicauimus ⁊ ſic crediditiſ. Si
aũt xp̄s prediceť q̄ reſurrexit a mortuis:
quõ q̄dam dicũt in vobis: q̄m reſurrectio
mortuoꝝ nõ ẽ: Si aũt reſurrectio mortu/
oꝝ nõ ẽ: neqȝ xp̄s reſurrexit. Si aũt xp̄s
nõ reſurrexit inanis ẽ p̄dicatio nr̄a: ianis
eſt ⁊ fides vr̄a. Inueĩmur aũt ⁊ falſi teſtes
dei: q̄m teſtimoniũ dixim⁹ aduerſus deuȝ
q̄ ſuſcitauerit xp̄m queȝ non ſuſcitauit: ſi
mortui nõ reſurgũt. Nã ſi mortui non re
ſurgũt: neqȝ xp̄s reſurrexit. Qđ ſi xp̄s nõ
reſurrexit vana ẽ fides vr̄a. Adhuc eniȝ
eſtis i pctĩs vr̄is. Ergo ⁊ q dormierũt in
xp̄o ꝑierunt. Si i hac vita tm̄ in xp̄o ſpã/
tes ſum⁹: miſerabiliores ſumus oib⁹ hoi
bus. Nũc aũt xp̄s reſurrexit a mortuis ꝓ
mitie dormientium: quoniaȝ quidem per
homineȝ mors ⁊ per hominem reſurre/
ctio mortuoꝝ. Et ſicut in adã oẽs moriũť
ita ⁊ in xp̄o oẽs viuificabunť. Vnuſq̄ſqȝ
aũt in ſuo ordie p̄mitie xp̄s. Deide hi q ſũt
xp̄i q in aduentu eius crediderũt. Deide
finis cũ tradiderit regnũ deo ⁊ prĩ: cũ eua
cuauerit oẽȝ p̄ncipatũ ⁊ ꝑtãtẽ ⁊ v̄tutem.
Oȝ aũt illũ regnare: donec ponat oẽs ini/
C micos ſub pedib⁹ eius. Nouiſſime auteȝ
inimica deſtrueť mors. Omĩa.n. ſubiecit
ſub pedibus eius. Cũ aũt dicat oia ſubie
cta ſunt ei: ſine dubio p̄ter euȝ q ſubiecit ei
oia. Cũ aũt ſubiecta fuerint illi oia: tunc ⁊
ipſe filius ſubiectus erit illi q ſubiecit ſibi
oia: vt ſit deus oia in oibus. Alioq̄n qđ
facient q baptiçanť pro mortuis? Si oino
mortui nõ reſurgũt: vt qđ ⁊ baptiçẽť pro
illis? Vt qđ ⁊ nos ꝑiclitamur omni hora.
Quotidie morior ꝑ vr̄aȝ gloriam frẽs
quã habeo in xp̄o ieſu dño noſtro. Si ſȝ
hoieȝ ad beſtias pugnaui epheſi: qđ mihi Esa.22.c.56.
ꝓdeſt ſi mortui nõ reſurgũt. Mãducē/
mus ⁊ bibamus cras.n. moriemur. No
lite ſeduci. Corrũpunt mores bonos col/
loq̄a mala. Euigilate iuſti ⁊ nolite pecca/
re. Ignorãtiã.n. dei q̄dã hñt. Ad reuerẽ
tiã vob loq̄r. Sȝ dicit aliq̄s. Quõ reſur/
gunt mortui. Quali aũt corꝑe venient. In
ſipiẽs tu: qđ ſeminas nõ viuificať niſi ꝑus
moriať. Et qđ ſeminas: Nõ corpus qđ fu
turũ eſt ſeminas: ſȝ nudũ granũ vt puta tri/

rici: aut alicuius ceterorum. Deus autem
dat illi corpus ſicut vult et vnicuiqȝ ſemi
num proprium corpus. Non omnis ca/
ro eadem caro: ſȝ illa hoīuȝ: alia pecoꝝ:
alia volucrū: alia autē piſciū. Et corpora
celeſtia ⁊ corpora īreſtria. Sȝ alia qdem
celeſtiū glīa: alia aūt terreſtriū. Alia cla/
ritas ſolis: alia claritas lune: ⁊ alia clari/
tas ſtellaꝝ. Stella.n.a ſtella differt i clari
tate: ſic ⁊ reſurrectio mortuoꝝ. Seminaꝛ
in corruptiōe: ſurget i īcorruptōe. Semi
D naꝛ in ignobilitate: ſurget i gloria. Semi
2.Cor.9.b. naꝛ i īfirmitate: ſurget i vtute. ¶ Seminaꝛ
Hiere.12. corpus aīale: ſurget corpus ſpūale. Sic ē
prouer.22. corpus aīale: ē ⁊ ſpūale: ſicut ſcriptum eſt
Gal.6.b. ¶ Factus ē pimus hō adā in aīaȝ viuentē
Gen.i. nouiſſimus adā in ſpm̄ viuificantē: ſȝ nō
pus qd̄ ſpūale ē ſed qd̄ aīale: dein de quod
ſpūale. Primus hō de terra terrenus: ſe
cundus hō de celo celeſtis. Qualis terre
nus tales ⁊ terreni: ⁊ q̄lis celeſtis: tales ⁊
celeſtes. Igiꝛ ſicut portauimus imaginē
īreni: portemus ⁊ imaginē celeſtis Hoc
aūt dico frēs: qꝛ caro ⁊ ſanguis regnū dei
poſſidere nō pñt: neqȝ corruptio incorru/
ptelā poſſidebit. Ecce myſteriū vobis di
co. O ēs qdē reſurgemus: ſȝ nō oēs i/
mutabimur. In momēto: in ictu oculi: i
nouiſſima tuba. Canet.n.tuba: ⁊ mortui
reſurgent incorrupti: ⁊ nos immutabimur
Oportet.n.corruptibile h̄ induere incor
ruptionē: ⁊ mortale h̄ iducere immortalitatē
Cū autē mortale h̄ iduerit immortalitatem
tunc fiet ſermo q ſcriptus eſt. Abſorta eſt
mors i victoria. Vbi ē mors victoria tua
Vbi eſt mors ſtimulus tuus. Stimulus
aūt mortis pctm̄ eſt: vtus vero pcti lex.
i.Jo.5.b. ¶ Deo aūt grās: q dedit nobis victoriam
per dñȝ noſtrū ieſuȝ xpȝ. Itaqȝ frēs mei
dilecti: ſtabiles eſtote ⁊ immobiles: abun/
dātes in oī ope dñi ſp ſcientes q labor ve
ſter nō eſt inanis in domino. XVI
A D E collectis aūt q̄ fiunt in ſcōs: ſicut
ordinaui in eccleſijs galatie: ita ⁊
vos facite p vnā ſabbati. Vnuſ/
qſqȝ vrm apud ſe reponat: recondens qd̄
ei bñ placuerit vt nō cū venero tunc colle
cte fiant. Cū autē preſens fuero: quos pro
baueritis per epl'as hos mittā pferre gra
B tiaȝ vrāȝ in hierl'z. Qd̄ ſi dignū fuerit vt
ego eaȝ: mecuȝ ibunt. Veniā aūt ad vos
cum macedoniā pertranſiero. Nam ma
cedoniā ptranſibo. Apud vos aūt forſitā
manebo vel ēt hyemabo: vt vos me de/
ducatis q̊cūqȝ iero. Nolo.n. voſ modo i C
trāſitu videre. Spero.n.me aliquātuluȝ
tpis manere apud vos: ſi dñs permiſerit
Permanebo āt ephesi vſqȝ ad pentecoſtē
Oſtium.n.mihi apertum eſt magnum ⁊
euidens: ⁊ aduerſarij multi. Si autē ve/
nerit timotheus: videte vt ſine timore ſit
apud vos. Opꝰ enī dñi opaꝛ ſicut ⁊ ego.
Ne qs ḡ illuȝ ſpernat. Deducite aūt illū
in pace: vt veniat ad me. Expecto enī illū
cū fratribus. De appollo autē fratre vo
bis notū facio: qm̄ multum rogaui eū vt
veniret ad vos cū frīb9: ⁊ vtiqȝ nō fuit
volūtas eius vt nūc veniret. Veniet aūt
cū ei vacuū fuerit. Vigilate: ſtate in fide:
viriliter agite ⁊ confortamini: omnia enī ve/
ſtra in charitate fiāt. Obſecro āt vos fra/
tres. noſtis domū ſtephane: ⁊ fortunati:
⁊ achaici. qm̄ ſunt primitie achaie: ⁊ i mi/
niſteriū ſcōruȝ ordinauerunt ſeipſos: vt ⁊
vos ſubditi ſitis eiuſmodi: ⁊ oī cooperāti
et laborāti. Gaudeo autē in pſentia ſte/
phane et fortunati et achaici: qm̄ id quod
vob deerat: ipſi ſuppleuerūt. Refecerūt
enim et meū ſpūm et veſtrum. Cogno/
ſcite ergo q eiuſmodi ſūt. Salutāt vos oēs
eccleſie aſie. Salutat vos in dño multum
aqla et priſca cum domeſtica ſua eccleſia:
apud q̊s et hoſpitor. Salutāt vos omnes
fratres. Salutate inuicem in oſculo ſan/
cto. Salutatio mea manu pauli. Si qs nō
amat dñm noſtrū ieſum chriſtum: ſit ana
thema maranatha. Gratia dñi noſtri ieſu
chriſti vobiſcuȝ. Charitas mea cum oib9
vobis in chriſto ieſu. Amē.

¶ Explicit epiſtola Pauli ad Chorinthi
os pma. Incipit prologus in ſecundam
epiſtolam ad chorinthios.

I T A ſecunda ad Chorinthios
epiſtola q̄ſi in ptē ſupiori poſt
tribulationuȝ ſuaꝝ relatiōes
reddit cāſ q̄re ad eos ſecūdo
nō ierit: qm̄ non leui mutati/
one ɔſilij feciſſe ſe aſſerit: ſed
ne aduentu ſuo triſticiā ieiuri eret cū i pctō
pmanere diſcipulos repiſſet. Deīde poſt
agnitos fructus pnīe reconciliat eū eccl'ie
quē i pma pp fornicatiōȝ a ɔſortio ſcōruȝ
iuſſerat amoueri. Tertio cōtra pſeudo a/
plos officij ſui dignitatē tuetꝛ: et non teſta

mēti miſtros: tanto anteire gr̄a oñdit: q̄n
to euāgeliū ē lege p̄ſtātius. Immorat̄ ēt
in cā illa plurimū quā breuiter i p̄ma ꝯti/
gerat vt ꝓmptio a. libēti aīo neceſſaria p̄
ſentis vite non hn̄tibus largiāt: et vtili/
tatē ſpūalis ꝯmercij ꝯmutēt p̄ñtia cū futu
ris: atq₃ abūdantia ſua ſcōꝝ iopiā ſupple/
ant vt viciſſim eoꝝ iopia ſcōꝝ abūdātia
ſuppleat̄. In fine repetit qḋ ſupius cōtra
pſeudo apl'os egerat et iactatiōꝫ eoꝝ p̄di/
catiōeſq₃ q̄ ſe glīoſas vel collata antiq̄tate
generis: vel catalogo iniuriaꝝ ac piculo
rum ſuorum euacuat dicitq₃ eos opa̅rios
ſubdolos q ad imitatōꝫ ſathane transfigu
rent̄ in apl'os chriſti: ſub predicatōis ſpe
lucra pecuniaria q̄q₃ ſectantes.

¶ Incipit argumentum.

Poſt actā a chorithijs pniāꝫ cō
ſolatoriā ſcribit eis epl'āꝫ apo
ſtolus a troade p titū et collau
dās eos hortat̄ ad meliora: cō
triſtatos q̄dē eos: ſꝫ emēdatos oñdēs.

¶ Explicit argumentū. Incipit epiſtola
Pauli ad Chorinthios ſecūda. Cap. I

A Paulus apo
ſtol' chriſti ieſu p volū
tatē dei ⁊ thimotheus
frater eccleſie dei que ē
chorinthi cū oibus ſcīs
q ſunt in vniuerſa acha
ia. Grā vobis ⁊ pax a
deo pr̄e noſtro ⁊ dn̄o ieſu xp̄o. Bn̄dictus
deus ⁊ pat dn̄i noſtri ieſu xp̄i: pater miſe
B ricordiaꝝ ⁊ deus totius ꝯſolationis: qui
ꝯſolatur nos in omni tribulatione noſtra
vt poſſumus ⁊ ipſi ꝯſolari eos q in omni
preſſura ſunt per exhortationē qua exhor
tamur ⁊ ipſi a deo: q̄m ſicut abundant paſ
ſiones xp̄i in nobis: ita ⁊ per xp̄m abun/
dat conſolatio noſtra. Siue autem tribu/
lamur ꝓ veſtra exhortatiōe ⁊ ſalute: ſiue
ꝯſolamur ꝓ veſtra conſolatione: ſiue ex/
hortamur ꝓ veſtra exhortatione ⁊ ſalute
que operatur tollerantiā earundē paſſio
num quas ⁊ nos patimur vt ſpes noſtra
firma ſit ꝓ nobis: ſcientes q̄m ſicut ſocij
paſſionum eſtis: ſic eritis ⁊ conſolatiōis.

Non eni volumus ignorare vos frēs de
tribulatione noſtra q̄ facta ē in aſia: q̄m ſu
pra modum grauati ſumus ſupra virtutē
ita: vt tederet nos etiam viuere. Sed ipſi
in nobiſipſis reſponſū mortis habuimus
vt non ſimus fidētes in nobis ſed in deo C
qui ſuſcitat mortuos: qui de tātis pericul̄
nos eripuit ⁊ eruit: in quem ſperam': q̄m
⁊ adhuc eripiet: adiuuātibus vobis i ora
tione ꝓ nobis: vt ex multaꝝ pſonis facie
rū eius q̄ i nobis ē donationis: p multos
grē agant̄ ꝓ nobis. Nā glīa noſtra hec
eſt teſtimoniū cōſcientie noſtre: q in ſim/
plicitate cordis ⁊ ſinceritate dei: ⁊ non in
ſapientia carnali: ſed in grā dei cōuerſati
ſumus in hoc mūdo: abūdantius autē ad
vos. Nō. n. alia ſcribimus vobis q̄ꝫ que
legiſtis ⁊ cognouiſtis. Spero aūt q vſq₃
i finē cognoſcetis ſicut ⁊ cognouiſtis nos
ex parte: q glīa veſtra ſumus: ſicut ⁊ vos
noſtra in die domini noſtri ieſu chriſti.
Et hac ꝯfidentia volui p̄us vēire ad vos
vt ſecundam grām haberetis ⁊ p vos trā
ſirem in macedoniā: ⁊ iteꝝ a macedonia
venirem ad vos ⁊ a vobis deduci in iude D
am. Cū ergo hoc voluiſſem: nunquid le/
uitate vſus ſum. Aut q̄ cogito ſm carnē
cogito: vt ſit apud me: eſt ⁊ non. Fidelis
autē deus: q ſermo noſter qui fuit apud
vos: non eſt in illo: eſt ⁊ non ſed eſt: in il
lo eſt. Dei enim filius ieſus chriſtus qui i
vobis per nos predicatus eſt per me ⁊ ſil
uanū ⁊ thimotheū: non fuit in illo eſt et
non: ſed eſt in illo fuit. Quotquot eni ꝓ/
miſſiones dei ſunt: in illo eſt. Ideo ⁊ per
ipſum amen deo ad gloriam nr̄am. Qui
autem confirmat nos vobiſcū in chriſto:
⁊ qui vnxit nos deus: ⁊ qui ſignauit nos
⁊ dedit pignus ſpūs in cordibus noſtris
Ego autē teſtē deū inuoco in aiāꝫ meā q
parcens vobis nō veni vltra chorithū: nō
quia dominamur fidei veſtre: ſed adiuto
res ſumus gaudij veſtri. Nam fide ſta/
tis.
II
Statui aūt hoc ipſuꝫ apud me: ne E
iteꝝ in triſtitia venirem ad vos.
Si enim ego ꝯtriſto vos: ⁊ quis
eſt qui me letificet niſi qui contriſtatur ex
me. Et hoc ipſum ſcripſi vobis vt nō cū
venero triſticiā ſuper triſticiam habeam:
de quibus oportuerat me gaudere: confi
dens in oibus vobis: q meū gaudium

B omniũ vr̃m ẽ. Nam ex m̃lta tribulatione
⁊ anguſtia cordis ſcripſi vobis per mul/
tas lachrymas: nõ vt contriſtemini: ſed
vt ſciatis quã charitatẽ habeã abundanti
us in vobis. Siquis autẽ contriſtauit me
non me contriſtauit: ſed ex parte: vt non
onerẽ oẽs vos. Sufficit illi qui eiuſmodi
eſt obiurgatio hec que fit a pluribus: ita
vt contrario magis donetis ⁊ conſolemi/
ni ne forte abundantiori triſticia abſorbe
atur qui eiuſmodi eſt. Propter quod ob
ſecro vos: vt confirmetis in illum chari/
tatẽ. Ideo enĩ ⁊ ſcripſi vobis vt cognoſ/
cã experimentum veſtrũ: an in oĩbus obe
C dientes ſitis. Cui autẽ aliquid donaſtis ⁊
ego. Nã ⁊ ego qđ donaui ſiqđ dõaui ꝓp
vos i pſona chriſti: vt nõ circũueniamur
a ſathana. Non enĩ ignoramus cogitatio
nes eius. Cũ veniſſeꝫ aũt troadẽ propter
euangeliũ chriſti: ⁊ oſtiũ mihi apertuꝫ eẽt
D in dño: non habui requiẽ ſpiritui meo eo
ꝙ non inuenerim titũ fratrẽ meũ: ſed va
lefaciens eis: ꝓfectus ſuꝫ in macedoniã.
Deo autẽ gratias qui ſemper triumphat
nos in chriſto ieſu ⁊ odorẽ noticie ſue ma
nifeſtat per nos in oĩ loco: qꝛ chriſti bonꝰ
odor ſumus deo in his qui ſalui fiunt: ⁊ i
his qui pereunt. Aliis quidem odor mor
tis in mortẽ: aliis autẽ odor vite in vitaꝫ.
Et ad hec quis tã idoneus? Non enĩ ſu/
mus ſicut plurimi adulterãtes verbũ dei
ſꝫ ex ſinceritate ſicut ex deo corã deo i xp̃o
loquimur. III

A Incipimus iterũ noſmetipſos cõ/
mendare. Aut nunquid egemus
ſicut quidã cõmendatitiis epiſtolis
ad vos: aut ex vobis? Ep̃la noſtra vos
eſtis ſcripta in cordibus noſtris: que ſcit
⁊ legitur ab omnibus hoibꝰ: manifeſtati
quĩ epiſtola eſtis xp̃i miniſtrata a nobis:
⁊ ſcripta non atramẽto: ſed ſpũ dei vi
ui: non in tabulis lapideis: ſed in tabulis
Heb. 4. d. cordis carnalibus. ¶ Fiduciã aũt talẽ ha
bemus per xp̃m ad deũ: non ꝙ ſufficien/
tes ſimus cogitare aliquid a nobis quaſi
ex nobis: ſed ſufficientia noſtra ex deo ẽ.
B Qui ⁊ idoneos nos fecit miniſtros noui
teſtamenti: non lr̃a ſed ſpiritu. Lr̃a enim
occidit ſpiritus autem viuificat. Quod ſi
miniſtratio mortis litteris deformata i la
pidibus fuit in gloria: ita vt non poſſent i
tendere filii iſrael in facieꝫ moyſi propter
gloriam vultus eius que euacuatur: quõ
non magis miniſtratio ſpiritus erit i glo
ria? Nam ſi miniſtratio damnationis in
gloria eſt: multo magis abundat miniſte/
rium iuſticie i gloria. Nam nec glorifi/
catum eſt quod claruit in hac parte: ꝓpt
excellentem gloriã. Si enĩ quod euacua C
tur per gloriã eſt: multo magis quod ma
net in gloria eſt. Habentes igitur talem
ſpem: multa fiducia vtimur. Et non ſicut
moyſes ponebat velamen ſuper faciẽ ſuã D
vt non intenderent filii iſrael in faciẽ eius
quod euacuatur. ſed obtuſi ſunt ſenſus eo
rum. Vſqꝫ in hodiernũ diẽ idipſum vela
men in lectione veteris teſtamenti manet
non reuelatum: quod in xp̃o euacuatur:
ſed vſqꝫ in hodiernũ diẽ cum legitur moy
ſes: velamẽ poſitũ eſt ſuper cor eoꝝ. Cũ
autẽ conuerſus fuerit ad deũ: auferetur
velamẽ. Dominus aũt ſpũs eſt. Vbi au
tem ſpũs domini ibi libertas. Nos vero
omnes reuelata facie gloriã domini ſpecu
lantes: in eandẽ imaginẽ transformamur
a claritate in claritatem tanquã a domini
ſpiritu. IIII

Ideo hñtes hanc adminiſtrationẽ A
iuxta quod miſericordiã conſecu
ti ſumus: non deficimus: ſed ab/
dicamus occulta dedecoris: non ambulã
tes in aſtutia: neqꝫ adulterantes verbum
dei: ſed in manifeſtatione veritatis cõmẽ
dantes noſmetipſos ad oẽm conſciaꝫ ho
minuꝫ corã deo. Quod ſi etiã opertuꝫ eſt B
euangeliũ noſtrũ in his que pereunt ẽ op
tum: in quibus deus huius ſeculi excęca/
uit mentes infidelium: vt non fulgeat il
luminatio euangelii glorie xp̃i: qui ẽ ima
go dei. Non enĩ noſmetipſos predicamꝰ
ſed ieſum xp̃m dñm noſtrũ. Nos autẽ ſer
uos veſtros per ieſuꝫ: quia deus qui dixit
de tenebris lucẽ ſplendeſcere: ipſe illuxit i
cordibus noſtris ad illuminationem ſciẽ
claritatis dei in facie xp̃i ieſu. Habemus
autẽ theſaurũ iſtum in vaſis fictilibus: vt
ſublimitas ſit virtutis dei: ⁊ non ex nobis. C
In omnibus tribulationeꝫ patimur: ſed
non anguſtiamur. Aporiamur: ſed non
deſtituimur. Perſecutionẽ patimur: ſed
non derelinquimur. Humiliamur: ſed
non confundimur. Deiicimur: ſed non
perimus. Semper mortificationem ieſu
chriſti in corpore noſtro circumferentes:

vt ⁊ vita ieſu manifeſtet̄ in corporib⁹ nr̄is
Semꝑ eni nos q viuimus ī morte tradi-
mur ꝓpter ieſum: vt ⁊ vita ieſu manifeſtet̄
ī carne nr̄a mortali. Ergo mors ī nob̄ ope
rat̄: vita aūt ī vobis. Habētes aūt eūdē
Ps̄.115. ſpm̄ fidei ſicut ſcriptum ē. ¶ Credidi ꝓpt̄
qd̄ locutus ſum: ⁊ nos credimus: ꝓpter
quod ⁊ loquimur: ſcientes qm̄ q ſuſcitauit ie
ſum: ⁊ nos cū ieſu ſuſcitabit: ⁊ ꝯſtituet vo
D biſcum. Oia eni ꝓpter vos: vt grā abun
dās ꝑ multos in grāꝝ actione abundet i
gloriā dei. ¶ Propter qd̄ non deficimus.
Sed licet is q foris ē noſter hō corrūpat̄:
tm̄ is q intus ē renouatur de die ī diē. Id
eni qd̄ in pn̄ti eſt momētaneū ⁊ leue tribu
lationis noſtre: ſupra modum in ſublimi
tate eternum glorie pondus opatur in no
bis: non contēplantibus nobis q̄ vident̄
ſed que non vident̄. Que enim vident̄:
temporalia ſunt: que aūt non videntur: eter
na ſunt. V

A Scimus eni qm̄ ſi terreſtris dom⁹
noſtra huius habitationis diſſol-
uat̄ q edificatione ex deo habem⁹
domū non manufactā: ſed eternā in celis
Nam ⁊ in hoc ingemiſcimus habitatioē
nr̄am q de celo eſt ſuperindui cupientes: ſi
B tamen veſtiti ⁊ nō nudi inueniamur. Naꝫ
⁊ qui ſumus in hoc tabernaculo: ingemi-
ſcimus grauati: eo q nolumus expoliari
ſed ſuperueſtiri: vt abſorbeat̄ quod mortale
eſt a vita. Qui autē efficit nos in hoc ipm̄
deus: q dedit nobis pignus ſpūs. Audiē
tes igitur ſemꝑ ⁊ ſcientes qm̄ dum ſumus
in hoc corpore: peregrinamur a dn̄o. Per
fidē eni ambulamus ⁊ non ꝑ ſpeciē. Au
demus autem ⁊ bonā voluntatē habem⁹
magis peregrinari a corpore ⁊ preſentes eē
ad dn̄m: ⁊ ideo cōtendimus ſiue abſentes
Ro.14.c. ſiue p̄ſentes placere illi. ¶ Oēs enim nos
manifeſtari oportet aū tribunal xp̄i: vt re
ferat vnuſqſq; ꝓpria corporis ꝓut geſſit
ſiue bonū ſiue malū. Scientes ergo timo
C rem dn̄i hoibus ſuademus: deo autē ma
nifeſti ſumus. Spero aūt ⁊ in ꝯſcientijs
veſtris manifeſtos nos eſſe. Nō iteꝝ cō
mendamus nos vobis: ſed occaſionē da
mus vobis gloriādi pro nobis: vt habea
tis ad eos q in facie gloriant̄ ⁊ nō in cor
de. Siue enim mēte excedimus deo: ſiue
ſobrij ſumus vobis. Charitas n. xp̄i vr
get nos eſtimantes hoc: qm̄ ſi vnus ꝓ oi
bus mortuus eſt ḡ oēs mortui ſunt ⁊ pro
oibus mortu⁹ ē xp̄s: vt ⁊ q viuunt: iam
non ſibi viuant: ſed ei q ꝓ ipſis mortuus
eſt ⁊ reſurrexit. Itaq; nos ex hoc neminē
nouimus ſm̄ carnem. Et ſi cognouimus
ſm̄ carnē xp̄m: ſed nunc iā non nouim⁹. D
Si q̄ ergo in xp̄o noua creatura: vetera Eſa.43.
tranſierunt: ¶ ecce facta ſunt omnia noua Apoc.21.a.
Oia autē ex deo q nos reconciliauit per
xp̄m: ⁊ dedit nobis miniſteriū reconcilia
tionis. Qm̄ quidē deus erat in xp̄o mun
dum reconcilians ſibi: non reputans illis
delicta ipſoꝝ: ⁊ poſuit in nobis verbū re
conciliationis. Pro xp̄o ḡ legatione fungi
mur tāq; deo exhortante ꝑ nobis. Obſe
cramus ꝓ xp̄o: reconciliamini deo. Euꝫ
qui non nouerat peccatum ꝓ nobis pecca
tum fecit vt nos efficeremur iuſtitia dei in
ipſo. VI A

Adiuuantes aūt exhortamur ne in
vacuū grāꝫ dei re cipiatis. Ait. n. Eſaie.49.
¶ Tempore accepto exaudiui te ⁊
in die ſalutis adiuui te. Ecce nunc temp⁹ B
acceptabile: ecce nūc dies ſalutis. Nemi-
ni dantes vllā offenſionē: vt nō vitupere i.Cor.4.a.
tur miniſteriū nr̄m: ¶ ſed in oibus exhi- 3.11.c.
beamus noſmetipſos ſicut dei miniſtros i.Timo.3.c.
In multa patientia: in tribulationibus: i
neceſſitatibus: in anguſtijs: in plagis: in
carcerib⁹: in ſeditionib⁹: in laborib⁹: i vi
gilijs in ieiunijs. In caſtitate: in ſcīa: in
lōganimitate: in ſuauitate: in ſpū ſcō: i cha
ritate nō ficta: in vbo veritatis: in vtute
dei. Per arma iuſtitie: a dextris ⁊ a ſini-
ſtris. Per gloriā ⁊ ignobilitatē: ꝑ infa- C
miā ⁊ bonā famā. Vt ſeductores ⁊ vera-
ces: ſicut q ignoti ⁊ cogniti. Quaſi moriē
tes ⁊ ecce viuimus: vt caſtigati ⁊ nō mor
tificati: quaſi triſtes: ſemꝑ aūt gaudentes
ſicut egētes multos aūt locupletātes: tan
q̄ nihil habentes: ⁊ oia poſſidentes. Os
nr̄m patet ad vos o chorinthij: cor noſtꝝ
dilatatū eſt. Nō anguſtiamini in nobis:
anguſtiamini autē in viſceribus veſtris.
Eandē aūt habētes remunerationē: tan Eccle.13.
q̄ filijs dico: dilatamini ⁊ vos. ¶ Nolite Gal.5.a.
iugū ducere cū infidelib⁹. Que eni ꝑtici- Act.15.a.
patio iuſtitie cuꝫ iniq̄tate aut que ſocietas D
luci ad tenebras? Que aūt conuentio xp̄i
ad belial? Aut que ps fideli cum infideli.
Qui aūt conſenſus tēplo dei cum idolis. i.Cor.3.c.
¶ Vos eni eſtis templū dei viui: ſicut dic 2.6.d.

deus: qm̄ inhabitabo in illis ⁊ inambu'a/
bo int eos: ⁊ ero illoꝝ deus: ⁊ ipi erūt mi
hi pplꝰ. Propter qđ exite de medio coꝝ
⁊ ſeparamini dicit dn̄s: ⁊ inmundū ne teti/
geritis ⁊ ego recipiā vos: ⁊ ero vobis in
patrē: ⁊ vos eritis mihi in filios ⁊ filias:
dicit dn̄s oīpotens. VII
A HAs ergo habentes promiſſiones
chariſſimi mundemus nos ab oi
inquinamēto carnis ⁊ ſpūs: pfici
entes ſanctificationē in timore dei. Capi/
B te nos. Neminē leſimus: neminē corru/
pimus: neminē circūuenimus. Nō ad cō
dēnationē vr̄az dico. Predirimus.n. ꝙ
in cordibꝰ nr̄is eſtis ad cōmoriendū ⁊ ad
ꝯuiuendū. Multa mihi fiducia eſt apud
vos: multa mihi gloriatio ꝓ vobis. Re
pletus ſuz ꝯſolatiōe: ſupabundo gaudio
in oi tribulatiōe vr̄a. Nā ⁊ cū veniſſemꝰ
in macedoniā nullā requiem habuit caro
noſtra: ſed oēz tribulationē paſſi ſumus.
Foris pugne: intus timores. Sed qui cō
ſolat̄ humiles: ꝯſolatus eſt nos deus i ad
uentu titi. Nō ſolū aūt in aduētu eius: ſz
etiā in conſolatione qua conſolatus eſt in
vobis referens nobis vr̄m deſideriū: ve
ſtrū fletū: veſtrā emulationē ꝓ me: ita vt
magis gauderē. Qm̄ ⁊ ſi cōtriſtaui vos i
C epl'a nō me penitet. Et ſi peniteret vidēs
ꝙ epiſtola illa ⁊ ſi ad horā vos contriſta/
uit: nunc gaudeo: nō q2 cōtriſtati eſtis: ſz
q2 cōtriſtati eſtis ad penitentiā. Cōtriſta
ti eni eſtis ſm deū: vt in nullo detrimētū
patiamini ex nobis. ¶ Que eni ſm deum
i. Pe.2.c. triſtitia eſt pniam in ſalutē ſtabilē operat̄
Ja.5.c. ſeculi aūt triſtitia mortē operat̄. Ecce eniz
hoc ipz ſz deū cōtriſtari vos: quātā i vob
opat̄ ſollicitudinez: ſed defenſionē: ſed i
dignationē: ſed timorē: ſed deſideriū: ſed
emulationē: ſed vindictā. In oibus exhi
buiſtis vos incontaminatos eſſe nego/
D cio. Igit̄ ⁊ ſi ſcripſi vobis: nō ꝓpter euz
qui fecit iniuriā: nec ꝓpter euz q paſſus ē
ſz ad māifeſtandā ſollicitudinē nr̄am quā
habemus ꝓ vobis corā deo. Ideo con/
ſolati ſumus. In conſolatione aūt nr̄a a/
bundantius magis gauiſi ſumus ſup gau
dio titi: q2 refectus ē ſpūs eius ab oibꝰ vo
bis. Et ſi quid apud illū de vobis gloria
tus ſum: nō ſū confuſus: ſed ſicut oia vo/
bis in ꝟitate locuti ſumus: ita ⁊ gloriatio
nr̄a que fuit ad titū ꝟitas facta ē. Et viſce
ra eius abundātius in vobis ſunt: remi/
niſcētis oīuz vr̄m obediētiā: quō cū timo
re ⁊ tremore excepiſtis illum. Gaudeo ꝙ
in omnibus confido in vobis.
Capitulum. VIII
NOtam aūt facimus vobis fratreſ A
gratiā dei q̄ data eſt i eccleſijs ma
cedonie: ⁊ ꝙ in multo experimen
to tribulationis abūdantia gaudij ipſorū
fuit: ⁊ altiſſima paupt̄as coꝝ abūdauit in
diuitias ſimplicitatis coꝝ. Quia ſm ꝟtu
tē teſtimoniū illis reddo ⁊ ſupra ꝟtutem
volūtarij fuerūt cū multa exhortatiōe obſe
crātes nos grām ⁊ cōicationē miniſterij
qđ fit in ſcōs. Et non ſicut ſperauimꝰ: ſz
ſemetipſos dederūt: pmū dn̄o: deinde no
bis p volūtatē dei: ita vt rogaremus titū
vt queādmodū cepit: ita ⁊ pficiat i vobis
etiā grām iſtā. Sed ſicut in oibus abūda
tis fide ⁊ ſermone ⁊ ſciā ⁊ oi ſollicitudine
inſup ⁊ charitate veſtra in nos: vt ⁊ i hac B
grā abundetis. Nō q̄ſi imperās dico: ſed
p alioꝝ ſollicitudinē etiā vr̄e charitatis in
geniū bonū comprobās. ¶ Scitis.n. gra
tiā dn̄i noſtri ieſu xp̄i: qm̄ ꝓpter vos ege Ro.10.c.
nus factus ē cū eſſet diues: vt illius iopia Ja.1.a.
vos diuites eſſetis. Et ꝯſiliuz in hoc do.
Hoc.n. vobis vtile ē: q nō ſolū facere ſz
⁊ velle cepiſtis ab āno pore. Nunc ꝟo ⁊
facto pficite: vt queādmodū ꝓmptus eſt
animꝰ volūtat̄: ita ſit ⁊ pficiēdi ex eo qđ
habetis. Si.n. volūtas ꝓmpta eſt: ſm id
quod habet accepta eſt non ſm id quod
nō habz. Nō.n. vt alijs ſit remiſſio: vob C
aūt tribulatio: ſed ex q̄litate i p̄ſēti tpe: vr̄a
abūdātia illoꝝ inopiā ſuppleat: vt ⁊ illoꝝ
abundantia vr̄e inopie ſit ſupplementū:
vt fiat equalitas ſicut ſcriptū ē. Qui mul
tū nō abūdauit: ⁊ q modicū nō minorauit
Grās aūt ago deo q dedit eandē ſollicitu
dinē ꝓ vobis i corde titi: qm̄ exhortatiōe
qdē ſuſcepit: ſed cū ſollicitior eſſet: ſua vo
lūtate ꝓfectus ē ad vos. Miſimus etiam
cū illo frēz noſtꝝ: cuius laus ē in euāge/
lio per omnes eccleſias. Non ſolum au/
tem: ſed ⁊ ordinatus eſt ab eccleſijs co/
mes peregrinatiōis noſtre in hanc grati
am que miniſtratur a nobis ad domini
gloriam: ⁊ deſtinatam voluntatem no/
ſtram. Deuitantes hoc: ne quis nos vi/
tuperet in hac plenitudine que miniſtra/ D
tur a nobis in domini gloriam. ¶ Pro/ Ro.12.d.

uidemus enim bona: non solum coram
deo sed etiā corā hoibus. Misimus aūt cū
illis frēm nrm quē pbauimus in multis
sepe sollicitū eē: nūc aūt multo sollicitiorē
pfidentia multa i vos: siue ꝑ tito q est so
cius meus: ⁊ i vobis adiutor: siue frēs nri
apli eccliaꝝ glie xpi. Ostēsionē ḡ que ē
charitatis vre ⁊ nre glie ꝓ vobis: i illos
ondite i facie ecclīarū. IX.
A Nam de misterio qd fit in scōs: ex
abundāti ē mihi scribere vobis.
Scio eni pmptū animū vrm ꝓ
quo de vobis glorior apud macedones:
qm ⁊ achaia parata ē ab anno pterito: et
vestra emulatio ꝓuocauit plrimos. Mi
simus aūt frēs: vt ne qd gloriamur d vo
bis euacuet in hac pte vt quē admodū di
xi parati sitis: ne cū venerint macedōes me
cū: ⁊ inuenerint vos imparatos: erubesca
mus nos vt nō dicamus vos in hac suba.
B Necessariū ḡ existimaui rogare frēs vt
pueniāt ad vos ⁊ pparent repromissā be
nedictōē; hāc paratā eē: sic q̄si bndictōē;
puer. 11. nō: q̄si auaritiā. Hoc āt dico. ¶ Qui par
i. Cor. 15. d ce seminat parce ⁊ metet: ⁊ q seminat in bn
Gal. 6. b. dictiōibus: de bndictōibus ⁊ metet: Unus
Hiere. 11. C q̄sq; put destinauit i corde suo nō ex tri
Eccle. 35 sticia aut ex necessitate. ¶ Hilarē .n. dato
rē diligit deus. Potēs ē aūt deus oēz gra
tiā abūdare facere i vobis: vt i oibus sēp
oēm sufficiētiā hūtes: abūdetis in oē opus
Ps. 111. bonū sicut scriptū est. ¶ Dispsit dedit pau
peribus: iusticia eius mānet in seculū seculi
Qui āt aministrat semē semināti ⁊ panē
ad mādūcandū pstabit. Et multiplicabit
semē vestrū: ⁊ augebit incremēta frugū
iusticie vestre: vt i oibus locupletati abū
D detis in oēm simplicitatē: q operaꝝ p nos
gratiaꝝ actionē deo. Qm ministeriū hu
ius officij nō solū supplet ea q desunt scis
sed etiā abūdat p multas grāꝝ actiones
in dno p pbationē ministerij huius glorifi
cātes deū in obedientia pfessionis vestre
in euāgelio xpi ⁊ simplicitate coicationis
vestre i illos ⁊ in oēs: ⁊ in ipoꝝ obsecra
tiōe ꝓ vobis: desiderātiū vos ꝓpter emi
nentē grām dei in vobis. Grās ago deo
sup inenarrabili dono eius. X.
A Ipse aūt ego paulus obsecro vos
p mānsuetudinē ⁊ modestiaz xpi:
qui in facie qdē humilis sū inter
vos: absens aūt pfido i vobis. Rogo aūt
vos ne psens audeā p eā pfidentiaz qua
existimor audere in quosdā: q arbitrāt
nos tāq̄ sm carnē ambulemus. In car B
ne eni ambulātes: nō tamē sm carnē mi
litamus. Nā arma militie nostre nō car
nalia sūt: sed potētia deo ad destructionē
munitionū: cōsilia destruētes ⁊ oēm alti
tudinē extollentē se aduersus sciam dei:
⁊ in captiuitatē redigētes oēm intellectū
in obsequium xpi: ⁊ in pmptu hūtes vlci
sci oēm inobedientiam: cū ipleta fuerit ve
stra obedientia. Que sm faciē sunt vide C
te. Si qs confidit xpi eē hoc cogitet iterū
apud se. quia sicut ⁊ ipe xpi est ita ⁊ nos.
Nam ⁊ si amplius aliqd gloriatus fuero
de ptāte nostra quā dedit nobis dns i edi
ficationē ⁊ nō in destructionē vestrā: nō
erubescā. Ut aūt nō existimet tāq̄ terrere
vos p eplas: qm quidē eple inquiūt gra
ues sunt ⁊ fortes: psentia aūt corporis in
firma: ⁊ sermo contēptibilis hoc cogitet
q eiusmōi est: q̄ quales sumus vbo per
eplas absētes: tales ⁊ psētes in facto. Nō
eniz audemus inserere aut cōparare nos
qbusdam q seipsos cōmendāt: sed ipsi in Eph. 4. a
nobis nosmetipsos metiētes: ⁊ cōparātes Apo. 21. c
nosmetipsos nobis. ¶ Nos aūt nō in im
mēsum gloriabimur: sed sm mēsurā re D
gule: qua mensus ē nobis deus mēsurā
ptingendi vsq; ad vos. Nō .n. q̄si nō p
tingētes ad vos superextendimus nos.
Usq; ad vos eni puenimus i euangelio
xpi: nō imensum gloriātes i alienis labo
ribus. Spē aūt habentes crescētis fidei
vestre. in vobis magnificari sm regulaz
nostrā i abūdātia: etiā i illa q vltra vos sūt
euangelizare nō in aliena regula in his q
preparata sunt gloriari. ¶ Qui autē glo i. Cor. i. b
riat in domino glorieꝶ. Non .n. q seipm Hiere. 9.
cōmēdat ille pbatus est: sed quem deus
commendat. XI.
Utinam sustineretis modicum A
quid insipientie mee sed ⁊ sup
portate me. Emulor eniz vos
dei emulatione. despondi enim vos vni
viro virginem castam exhibere christo.
Timeo autē ne sicut serpens seduxit euā
astutia sua: ita corrumpantur sensus ve
stri: Et excidant a simplicitate que est in
christo iesu. Nam si is qui venit: alium
christum predicat quez non pdicauimus

aut aliū ſpm̄ accipitis quē non accepiſtis:
aut aliud euangeliū qđ nō recepiſtis: re/
cte pateremini. Exiſtimo. n. nihil me mi
nus feciſſe a magnis apl'is. Nā ꝛ ſi impe
ritus ſmone ſ3 nō ſcia. In oībus aūt ma
nifeſtus ſum vobis. Aut nūqđ pctm̄ feci
meipſum humilians: vt vos exaltemini?
B Qm̄ gratis euangeliū3 dei euangeliçaui
vobis: alias eccl'ias expoliaui accipiēs ſti
pendiū ad miniſteriū vr̄m ꝛ cū eſſem apđ
vos ꝛ egerē nulli onerofus fui. Nā, qđ
mihi deerat ſuppleuerūt frēs q venerāt a
macedonia ꝛ in oībus ſine onere me vo
bis ſeruaui ꝛ ſeruabo. Eſt vitas xp̄i in
me qm̄ hec gloriatio nō infringet̃ in me i
regionib⁹ achaie. Quare? Quia non di/
ligo vos? Deus ſcit. qđ aūt facio: ꝛ facia3
vt amputē occaſionē eoꝝ q volūt occaſio
nē: vt i q gloriant̃: tales inueniant̃ ſicut et
nos. Nā eiuſmodi pſeudo apl'i ſunt ope/
rarij ſubdoli: trāſfigurātes ſe i apl'os xp̄i
Et nō mirꝫ. Ipſe eni3 ſathanas trāſfigu/
rat ſe in angelū lucis. Nō eſt ḡ magnū ſi
miniſtri eius transfigurent̃ velut miniſtri
iuſtitie: quoꝝ finis erit ſ3 opa ipſoꝝ. Ite
rū dico: ne qs me putet iſipientē eē. Alio
qn velut inſipientē accipite me: vt ꝛ ego
modicū qđ glorier. Qđ loq̄r nō loquor ſ3
C deū3: ſed quaſi in inſipientia: in hac ſubſta
glorie. Qm̄ multi gloriant̃ ſm carne3: ꝛ
ego gloriabor. Libent̃ eni ſuffertis inſipi
entes: cū3 ſitis ipſi ſapientes. Suſtinetis
enim ſi qs vos in ſuitutē redigit: ſi qs de
uorat: ſi qs accipit: ſi qs extollit̃: ſi qs in fa
ciē vos cedit. Scđm ignobilitatē dico: q̄/
ſi nos infirmi fuerimus in hac pte. In q̄
qs audet: in inſipientia dico: audeo ꝛ ego
Hebrei ſunt: ꝛ ego. Iſraelite ſunt ꝛ ego
Semē abrahe ſūt: ꝛ ego. ¶ Miniſtri xp̄i
i. Cor. 4. a. ſunt: ꝛ ego. Vt minus ſapiens dico plus
ſ. 6. a. ego. In laborib⁹ plurimis: in carcerib⁹
i. Timo. 3. c. abundantius: in plagis ſupra modu3: in
mortibus frequēter. A iudeis quinquies qua
dragenas vna minus accepi. Ter virgis
ceſus ſū: ſemel lapidatus ſu3: ter naufragi
D um feci. Nocte ꝛ die in pfūdo maris fui.
In itineribus ſepe: periculis fluminum:
piculis latronum: piculis ex genere: peri
culis ex gentibus: periculis in ciuitate: pe
riculis in ſolitudine: periculis in mari:
2. Theſſa. 3. d periculis in falſis fratribus. ¶ In labo/
Deut. 28. re ꝛ erumna in vigilijs multis. In fa/
me ꝛ ſiti: ꝛ ieiunijs multis: In frigore ꝛ
nuditate: preter illa que extrinſecus ſunt
iſtantia mea quotidiana: ſollicitudo oīu3
eccl'iaꝝ. Quis iſirmat̃: ꝛ ego nō iſirmor?
Quis ſcādaliçat̃: ꝛ ego nō vror? Si gl'ia
ri op3: q̄ iſirmitatis mee ſunt gl'iabor. De
us ꝛ pat dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſcit q ē bñdictus
in ſecula q nō mētior. Damaſci ppoſit⁹
gentis arethe regis cuſtodiebat ciuitatē
damaſcenoꝝ: vt me ꝯprehenderet: ¶ ꝛ p Act. 9. c.
feneſtrā in ſporta dimiſſus ſū per muru3:
ꝛ ſic effugi manus eius. XII
A Si gloriari op3: nō expedit quidem
Veniā aūt ad viſiones ꝛ reuelā/
tiones dn̄i. Scio hoīe3 i xp̄o āte
annos q̄ttuordecim ſiue in corpore ſiue ex̄
corpus neſcio deus ſcit: raptū huiuſmodi
vſq3 ad tertiū celū. Et ſcio huiuſmoi hō/
minē: ſiue in corpore: ſiue extra corpus:
neſcio deus ſcit: qm̄ raptus eſt in paradi/
ſum: ꝛ audiuit arcana verba q̄ nō licet ho
mini loqui. Pro huiuſmoi gloriabor: p
me aūt nihil in iſirmitatibus meis. Na3
ꝛ ſi voluero gloriari: nō ero iſipiēs. Ve
ritatē eni dicā. Parco aūt: ne quis me ex
iſtimet ſupra id qđ videt in me: aut audit
aliquid ex me. Et ne magnitudo reuela/
B tionum extollat me: datus eſt mihi ſtimu/
lus carnis mee āgelus ſathane qui me co
laphiçet. Propter qđ ter dn̄m rogaui vt
diſcederet a me: ꝛ dixit mihi. ¶ Sufficit ti Deut. 3.
bi gratia mea. Nā virtus in iſirmitate p
ficit̃. Libenter igit̃ gloriabor in iſirmita/
tibus meis: vt inhabitet in me virtus xp̄i.
Propter qđ placeo mihi in iſirmitatibus
meis: in contumelijs: in neceſſitatibus: i
pſecutionibus: in anguſtijs p xp̄o: Cū3
eni iſirmor tunc potens ſū. Factus ſum
inſipiens: vos me coegiſtis. Ego eni3 a
vobis debui cōmendari. Nihil. n. min⁹
feci ab his q ſunt ſupra modū apl'i. Tam
C ꝛ ſi nihil ſū ſigna tñ apoſtolatus mei facta
ſunt ſuper vos in oī patientia: in ſignis ꝛ
prodigijs ꝛ virtutibus. Quid ē eni3 qđ
minus habuiſtis pre ceteris eccl'ijs: niſi
q egoipſe non grauaui vos: Donate mi
hi hanc iniuriā. Ecce tertio h paratus ſū
venire ad vos ꝛ non ero grauis vobis.
Nō eni quero q̄ veſtra ſūt ſed vos. Nec
eni debēt filij parentibus theſauriçare: ſ3
parentes filijs. Ego aūt libentiſſime ipē
dā: ꝛ ſupipendar egoipſe p aīabus vr̄is

licet plus vos diligens: minus diligar.
Sed eſto. Ego vos nõ grauaui ſ; cũ eſſẽ
aſtutus dolo vos cepi. Nunqd p aliquez
eoꝝ quos miſi ad vos circũueni voſ. Ro
gaui titũ ⁊ miſi cũ illo fratrẽ. Nũqd titus
D vos circũuenit. Nõne eodẽ ſpũ ãbulaui/
mus. Nõne eiſdẽ veſtigijs? Olim putatis
ꝙ excuſemus nos apud vos? Corã deo i
xp̃o loquimur. Oĩa. n. chariſſimi ꝓpt edifi
cationẽ vr̃az. Timeo. n. ne forte cũ vene
ro: nõ q̃les volo inueniã vos: ⁊ ego inueni
ar a vobis qualẽ nõ vultis: ne forte ↄten/
tiones: emulatiões: aiaſitates: diſſenſio/
nes: detractiões: ſuſurrationes: iflationes
ſeditiões ſint iter vos. Ne iterũ cũ vene/
ro humiliet me deus apud vos ⁊ lugeam
multos ex his q ante peccauerũt ⁊ nõ ege
runt pniam ſup immundicia ⁊ fornicatiõe
⁊ ipudicitia quã geſſerũt. XIII

A
Deu. i. 17. Ecce tertio h̃ venio ad vos: ĩ ore i
Mt. i8. c. ore duoꝝ vel triũ teſtiu; ſtabit oẽ
Heb. io. d. verbũ. Predixi. n. ⁊ p̃dico: vt p̃
Joh. 8. c. ſens vobis: ⁊ nunc abſens his q ante pec
cauerũt ⁊ ceteris oĩbus: qm̃ ſi venero ite/
rũ nõ parcã. An experimentũ q̃ritis eius
q in me loq̃tur xp̃s? Qui in vobis nõ in/
firmat̃: ſed potẽs ẽ in vobis. Nã ⁊ ſi cru
cifixus ẽ ex ĩfirmitate: ſed viuit ex virtute
B dei. Nã ⁊ nos ĩfirmi ſumus in illo: ſ; vi/
uemus in eo ex virtute dei in vob? Voſ/
metipſos tẽptate. ſi eſtis in fide: ipſi vos
ꝓbate. An non cognoſcitis voſmetipſos
q: xp̃s ieſus in vobis ẽ? Niſi forte repro
bi eſtis. Spero aũt q cognoſcitis: q: nos
C non ſumus reprobi. Oramus aũt deũ vt
nihil mali faciatis: nõ vt nos ꝓbati parea
mus: ſed vt vos qd̃ bonũ ẽ faciatis. Nos
aũt vt reprobi ſimus. Nõ poſſumus eni
aliqd aduerſus veritatez: ſed ꝓ veritate.
Gaudemus. n. qm̃ infirmi ſumus: vos
aũt potẽtes eſtis. Hoc ⁊ oramus: vr̃am
ↄſumationẽ. Ideo. n. hec abſens ſcribo
vt nõ p̃ns durius agã ſm̃ p̃tãtem quam
dñs dedit mihi in edificationẽ ⁊ nõ in de/
D ſtructionẽ. De cetero fratres gaudete: p
fecti eſtote: exhortamini: idipſum ſapite.
Mt. 5. a. ¶ Pacẽ habete: ⁊ deus pãcis ⁊ dilectiõis
erit vobiſcũ. Salutate ĩuicẽ in oſculo ſcõ.
Salutant vos oẽs ſancti. Gratia dñi no
ſtri ieſu xp̃i: ⁊ charitas dei: ⁊ cõicatio ſcti
ſpũs: ſit cum oĩbus vobis. Amen.

¶ Explicit epiſtola Pauli ad Chorin/
thios ſecunda. Incipit argumentum in
epiſtolam ad Galathas.

Galathe ſunt greci. Hi ver
bũ veritatis p̃mũ ab apoſto
lo acceperũt: ſed poſt diſceſ
ſũ eius tẽptati ſunt a falſis
apl'is: vt in legem ⁊ in cir/
cũciſione verterent̃. Hos
apoſtolus reuocat ad fidem veritatis: ſcri
bens eis ab epheſo.

¶ Explicit argumentum. Incipit ep̃la
Pauli ad Galathas. ¶ Capitu. I

A
Paulus apo
ſtolus nõ ab hoĩbus:
neq; p hoĩem: ſed per
ieſũ xp̃m ⁊ deũ patrez
q ſuſcitauit eũ a mortu
is: ⁊ q mecũ ſunt oẽs
frẽs: eccl'ijs galathie.
Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̃o ⁊ do
mino ieſu xp̃o: q dedit ſemetipſum ꝓ pctis
noſtris vt eriperet nos de p̃nti ſeculo nequã
ſm̃ voluntatẽ dei ⁊ p̃ris noſtri: cui ẽ glia
B in ſecula ſeculoꝝ amẽ. Miror q: ſic tã cito
trãſferimini ab eo q vos vocauit in grãm
xp̃i in aliud euãgeliũ: qd̃ nõ eſt aliud niſi
ſunt aliq q vos ↄturbant: ⁊ volunt ↄuerte
re euangeliũ xp̃i. Sed licet nos aut ange
lus de celo euangeliçet vobis p̃ter q̃ qd̃
euangeliçauimus vobis. anathema ſit.
Sicut p̃dixi ⁊ nunc iterũ dico: ſiquis vo/
bis euangeliçauerit p̃ter id qd̃ accepiſtis:
anathema ſit. Nõ eni hoĩbus ſuadeo: an
C deo? An q̃ro hoĩb⁹ placere? Si adhuc ho
minib⁹ placerẽ: xp̃i ſeru⁹ nõ eſſẽ. Notu;
eni vobis facio frẽs euangeliũ qd̃ euãge
liçatũ eſt a me: q: nõ ẽ ſm̃ hoĩe;. Neq;. n
ego ab hoĩe accepi illud neq; didici: ſed p
reuelationẽ ieſu xp̃i. Audiſtiſ. n. ↄuerſa/
tionẽ meã aliqñ in iudaiſmo: qm̃ ſup mo/
dum pſequebar eccleſiã dei: ⁊ expugnabã
illam: ⁊ ꝓficiebã in iudaiſmo ſupra mul/
tos coetaneos meos in genere meo: abun
dantius emulator exiſtens paternaꝝ mea
rũ traditionũ. ¶ Cum autez placuit ei qui .i. Cor. i5. b.
me ſegregauit ex vtero matris mee: ⁊ vo Act. 9. a.
cauit p grãm ſuam vt reuelaret filiũ ſuu; ⁊. 22. b.

D in me: vt euangeliçarē illū in gētibus ꝯti
nuo nō acqeui carni ⁊ sanguini. Neqꝫ ve
ni hieroſolymā ad ātecesſores meos apl'os
ſed abij in arabiā ⁊ iterū reuerſus ſuꝫ da/
maſcū. Deīde post ānos tres veni hiero
ſolymā videre petrū ⁊ mā ſi apud eū die/
bus qndecim. Aliū aūt aploꝝ vidi nemi
nē niſi iacobū frēm dn̄i. Que autē ſcribo
vobis: ecce corā deo q꞉ nō mentior. Dei/
de veni in partes ſyrie ⁊ cilitie. Erā autē
ignotus facie eccleſijs iudee: q̄ erāt in xp̄o
Tm̄ aūt auditū habebant: qm̄ qui pſeque
batur nos aliquādo. nunc euangeliçat fi
dem quam aliquādo expugnabat: ⁊ in me
clarificabant deum. II

A D Einde post ānos q̄ttuordeciꝫ ite/
rū aſcendi hieroſolymā cū barna
ba aſſumpto ⁊ tito. Aſcendi auteꝫ
ſm reuelationē ⁊ cōtuli cū illis euangeliū
qd̄ predico in gentibus. Seorſū aūt his q
videbanť aliqd eſſe: ne forte in vacuū cur
rerem aut cucurriſſeꝫ. Sed neqꝫ titus q
mecū erat: cū eſſet gēntilis cōpulſus eſt cir
cuncidi: ſed ꝓpter ſubintroductos falſos
fratres qui ſubintroierunt explorare liber
tateꝫ noſtrā quā habemus in xp̄o ieſu: vt
nos in ſeruitutē redigerēt. Quibꝰ neqꝫ
ad horā ceſſimus ſubiectioni: vt veritas
B euangelij ꝑmaneat apud vos. Ab his āt
q videbanť eſſe aliqd: quales aliqn̄ fuerit
Ro.2.b. nihil mea intereſt. ¶ Deus eni pſonā ho
Eph.6.b. minis nō accipit. Mihi. n. qui videbanť
Col.3.d. eſſe aliquid nihil ꝯtulerunt: ſed ecōtra cū
Act.10.c. vidiſſent q̄ creditū ē mihi euangeliū p̄pu
Ja.2.b. tij: ſicut ⁊ petro circūciſionis q eni opera
tus eſt petro ī apoſtolatū circūciſiōis opa
tus eſt ⁊ mihi iter gentes: ⁊ cū cognouiſ/
ſent grām q̄ data eſt mihi iacob ⁊ cephas
⁊ iohānes q videbanť colūne eē: dexteras
dederunt mihi ⁊ barnabe ſocietatis: vt nos
in gentes: ipſi aūt in circūciſionem: tm̄ vt
pauperū memores eſſemus. Quod etiaꝫ
C ſollicitus fui hoc ipſū facere. Cum aūt ve
niſſet petrus antiochiaꝫ: in faciē ei reſtiti:
q꞉ reprehenſibilis erat. Prius. n. q̄ꝫ ve/
nirent quidā a iacobo: cū gētibus edebat
Cum aūt veniſſent ſubtrahebat ⁊ ſegre/
gabat ſe: timens eos qui ex circunciſione
erant. Et ſimulationi eius conſenſerunt
ceteri iudei: ita vt ⁊ barnabas duceretť ab
eis in illam ſimulationem. Sed cum vi/
diſſem q̄ nō recte ambularent ad verita/
tem euangelij: dixi cephe corā oībus.

Si tu cum iudeus ſis: gentiliter viuis: ⁊
non iudaice quō gentes cogis iudaiçare? D
Nos natura iudei: ⁊ non ex gentibꝰ pec/
catores. Scientes autem q̄ non iuſtificatť
hō ex operibus legis: niſi per fidem ieſu
xp̄i: ⁊ nos in xp̄o ieſu credimus: vt iuſtifi
cemur ex fide xp̄i: ⁊ non ex operibus legꝭ
Propter quod ex operibus legis non iu
ſtificabitur omnis caro. Quod ſi q̄rētes
iuſtificari in xp̄o inuenti ſumꝰ ⁊ ipſi pctō/
res: nunqd xp̄s peccati miniſter eſt? Ab/
ſit. Si. n. que deſtruxi iterū hec reedifico:
preuaricatorem me conſtituo. Ego enim
per legem legi mortuus ſum: vt deo viuā
Chriſto confixus ſum cruci. Viuo auteꝫ
iam non ego: viuit vero in me xp̄s. Qd̄
autem nunc viuo in carne: in fide viuo fi
lij dei. q dilexit me ⁊ tradidit ſeipſū ꝓ me
Non abijcio grām dei. Si. n. per legem
iuſticia: ergo gratis xp̄s mortuus eſt.
Capitulum. III

O Inſenſati galathe. quis vos faſci A
nauit non obedire veritati? Ante
quoꝝ oculos xp̄s ieſus ꝓſcriptus
eſt: ⁊ in vobis crucifixus. Hoc ſolū a vo
bis volo diſcere: ex operibus legis ſpūm
accepiſtis an ex auditu fidei? Sic ſtulti eſtis
vt cum ſpiritu ceperitis: nunc carne con/
ſumamini. Tanta paſſi eſtis ſine cauſa: ſi
tamen ſine cauſa. Qui ergo tribuit vobis
ſpūm ⁊ operatur virtutes in vobis ex ope
ribus legis: an ex auditu fidei? Sicut ſcri
ptum eſt: ¶ abraham credidit deo: ⁊ repu Gen.15.
tatum eſt illi ad iuſticiam. Cognoſcite er/ Ro.4.a.
go: q꞉ qui ex fide ſunt: hi ſunt filij abrahe. Ja.2.d.
Prouidens auteꝫ ſcriptura: q꞉ ex fide iu
ſtificat gentes deus: prenunciauit abrahe
q꞉ benedicentur in te omnes gentes. Igi
tur qui ex fide ſunt: benedicentur cum fi/ B
deli abrahā. Quicunqꝫ. n. ex opibus legꝭ
ſunt: ſub maledicto ſunt. Scriptuꝫ eſt. n.
¶ Maledictus omnis qui non perman/ Deut.27.
ſerit in omnibus que ſcripta ſunt in libro
legis: vt faciat ea. Quoniā autem in lege
nemo iuſtificatur apud deum: manifeſtū
eſt: ¶ q꞉ iuſtus ex fide viuit. Lex autē nō Abachuc.2.
eſt ex fide: ſed qui fecerit ea: viuet in illis.
Chriſtus nos redemit de maledicto legꝭ
factus pro nobis maledictum: q꞉ ſcriptuꝫ
eſt: ¶ maledictus omnis qui pēdet ī ligno Deut.21.
vt in gentibus benedictio abrahe fieret in
xp̄o ieſu: vt pollicitationem ſpūs accipia/
mus per fidem. ¶ Fratres ſm hominem Heb.9.c

dico: tamen hominis confirmatum testa
mentum nemo spernit aut superordinat.
Abrahe dicte sunt promissiones: ꝛ semi-
C ni eius. Non dicit ꝛ seminibus quasi in
multis: sed quasi in vno: ꝛ semini tuo qui
est christus. Hoc autem dico testamentū
confirmatum a deo que post quadringen
tos ꝛ triginta annos facta est lex non irri
tum facit ad euacuandam promissionem.
Nam si ex lege hereditas: iam nō ex pro
missione. Abrahe autem per repromissio
nem donauit deus. Quid igitur lex. Pro
pter transgressionem posita est: donec ve
niret semen cui promiserat: ordinata per
angelos in manu mediatoris. Mediator
autem vnius non est: deus autem vnus ē
Lex ergo aduersus promissa dei? Absit.
Si enim data esset lex que posset viuifica
D re: vere ex lege esset iusticia. Sed conclu
sit omnia sub peccato: vt promissio ex fi-
de iesu xp̄i daretur credentibus. Prius
autem ꝙ veniret fides sub lege custodie-
bamur: conclusi in eam fidem que reuelan
da erat. Itaqꝫ lex pedagogus noster fuit
in xp̄o: vt ex fide iustificemur. At vbi ve
nit fides: iam non sumus sub pedagogo.
Omnes enim filij dei estis per fidē que ē
Ro.6.a. in xp̄o iesu. ¶ Quicumqꝫ enī in xp̄o bapti
zati estis xp̄m induistis. Non est iudeus
neqꝫ grecus: non est seruus neqꝫ liber:
non est masculus neqꝫ femina. Omnes
enim vos vnum estis in xp̄o iesu. Si aūt
vos xp̄i: ergo semen abrahe estis: sm̄ pro
missionem heredes. IIII

A Dico autem. Quanto tempore he
res paruulus ē: nihil differt a ser
uo cum sit dn̄s omnium: sed sub
tutoribus ꝛ actoribus est vsqꝫ ad prefinitū
tempus a patre. Ita ꝛ nos cum essemus
paruuli sub elementis mundi eramus ser
i.Timo.i.b. uientes. ¶ At vbi venit plenitudo tempo
ris: misit deus filium suum factum ex mu
liere factum sub lege: vt eos qui sub lege
erant redimeret: vt adoptionem filiorum
reciperemus. Quoniam autem estis filij
dei: misit deus spm̄ filij sui in corda vr̄a
clamantem: abba pater. Itaqꝫ iam nō est
seruus: sed filius. Quod si filius ꝛ heres
per deum. Sed tunc quidem ignorantes
deum his qui natura non sunt dij: serui-
batis. Nunc autem cum cognoueritis de
B um: imo cogniti sitis a deo: quō puertimi
ni iterum ad infirma ꝛ egena elementa qb⁹ de
nuo seruire vultis? Dies obseruatis ꝛ mē
ses ꝛ tpa ꝛ annos. Timeo vos: ne forte si
ne cā laborauerim in vobis. Estote sicut
ego: qꝛ ꝛ ego sicut vos. Frēs obsecro vos
nihil me lesistis. Scitis autem qꝛ p infir-
mitatem carnis euangelizaui vobis iā p-
dem: ꝛ tēptationē vr̄am in carne mea nō
spreuistis neqꝫ respuistis sed sicut angelū
dei excepistis me sicut xp̄m iesum. Ubi ē C
ḡ beatitudo vr̄a? Testimoniū eni phibeo
vob: qꝛ si fieri posset oculos vestros eruis
setis ꝛ dedissetis mihi. Ergo inimicus vo
bis fact⁹ sum verum dicēs vobis? Emulan
tur vos nō bene: sꝫ excludere vos volūt:
vt illos emulemini. Bonū āt emulamini
in bono semp: ꝛ nō tm̄ cum p̄ns sum apud
vos. Filioli mei: q̄s iterum parturio donec
formetur xp̄s in vobis. Uellem aūt esse
apud vos mō ꝛ mutare vocē meā: qm̄ cō
fundor in vobis. Dicite mihi: q sub lege
vultis eē. Legē non legistis. ¶ Scriptum Gene.21.
ē eni: qꝛ abrahā duos filios hūit: vnū de
ancilla: ꝛ vnū de libera. Sed q de ancilla
sm̄ carnē natus est: q aūt de libera: p re-
promissionē. Que sunt per allegoriā di-
cta. Hec .n. sunt duo testamenta. Unuꝫ D
qdē in monte sina in seruitutē generans
que est agar. Sina enim mons est i ara-
bia q cōiunct⁹ est ei: que nūc est hierusalē
ꝛ seruit cū filijs suis. Illa aūt que sursum
est hierusalem libera ē q̄ est mr̄ nr̄a. Scri
ptum ē eni. ¶ Letare sterilis q̄ non paris Sap.3. Esa
erūpe ꝛ clama q̄ nō pturis: qꝛ multi filij de 54. Lu.23.d
serte magis q̄ꝫ ei⁹ q̄ hꝫ virū. Nos āt frēs
sm̄ ysaac pmissiōis filij sumus. Sꝫ quō
tūc is q sm̄ carnē natus fuerat psequebat
eū q sm̄ spm̄: ita ꝛ nūc. Sed qd dicit scri-
ptura? ¶ Ejice ancillā ꝛ filiū ei⁹ Non eni Gen.21.
heres erit fili⁹ ancille cum filio libere. Ita
qꝫ frēs nō sum⁹ ancille filij: sed libere: q̄
libertate nos christus liberauit. V

S¶ Tate: ꝛ nolite iterum iugo seruitutis A
contineri. Ecce ego paulus dico 1.Cor.6.c.
vobis: qm̄ si circūcidamini xp̄s act.15.a. Eccle.13.
vobis nihil proderit. Testificor autē rur
sus omni homini circumcidenti se: quoni
am debitor est vniuerse legis faciende.
Euacuati estis a christo: qui in lege iusti-
ficamini a gratia excidistis. Nos eniꝫ spi
ritu ex fide spem iustitie expectamus. Nā
in christo ihesu neque circuncisio aliquid

valet: neq; p̄putiū: ſed fides que ꝑ chari/
B tatē opat̄. Currebatis bene. Quis vos i
pediuit veritati nō obedire? Memini ꝯſen
ſeritis. Perſuaſio hec nō eſt ex eo q vo/
i.Cor.5.b. cat vos. ¶ Modicū fermentū totā maſſaʒ
corrumpit. Ego ꝯfido in vobis i dn̄o: ꝙ
nihil aliud ſapietis. Qui aūt ꝯturbat voſ
portabit iudiciū q̄cūq; ē ille. Ego autē fra
tres ſi circūciſionē adhuc p̄dico: qd adhuc
C perſecutionē patior. Ergo euacuatū ē ſcā
dalū crucis. Vtinā abſcindāt̄ qui vos cō
turbāt. Vos eni in libertatē vocati eſtis
fratres: tm̄ ne libertatē in occaſionē detis
carnis: ſʒ per charitatē ſpūs ſeruite inuicē.
Omis.n.lex i vno ſermone implet̄: ¶ Dili/
Leu.19.Mt. gēs ꝓximū tuū ſicut teipſum. Quod ſi in
22.g.Mar. uicē mordetis ⁊ comeditis: videte ne ab
12.c.L.10.g. inuicē ꝯſumamini. Dico aūt in xp̄o Spiri
Ro.13.c.Ja ritu ambulate. ¶ ⁊ deſideria carnis nō pfi
2.b.Ro.13.d cietis. Caro eni concupiſcit aduerſus ſpi
i.Pe.2.b. ritū: ſpūs autē aduerſus carnē. Hec eni
D ſibi inuicē aduerſant̄: vt nō quecūq; vul
tis illa faciatis. Quod ſi ſpiritu ducemini
non eſtis ſub lege. Manifeſta ſunt autē
opera carnis que ſunt fornicatio: imundi
cia: ipudicitia: luxuria idoloꝝ ſeruitus: ve
neficia: inimicitie: ꝯtentiōes: emulatiōes
ire: rixe: diſſenſiōes: ſecte: iuidia: hōicide
ebrietates: comeſſationes: ⁊ his ſimilia:
que predico vobis ſicut predixi: quoniaʒ
qui talia agunt regnum dei non ꝯſequn/
Ezech.47. tur. ¶ Fruct⁹ aūt ſpūs eſt charitas: gau/
Apo.22.a. diuʒ: pax patiētia: bēignitas: bonitas: lō
ganimitas: manſuetudo: fides: modeſtia
Ro.13.d. continentia: caſtitat. ¶ Aduerſus huiuſce
i.Pe.2.b. modi non eſt lex. Qui aūt ſunt chriſti car
nem ſuam crucifixerunt cum vitijs ⁊ cō/
cupiſcentijs. VI

A Si ſpiritu viuim⁹: ſpiritu ambule
mus. Nō efficiamur inanis glorie
cupidi inuicē ꝓuocantes: inuicē
Mt.18.c. inuidētes. ¶ Frēs: ⁊ ſi p̄ocupat⁹ fuerit hō
Luc.17.a. in aliquo delicto: vos q ſpūales eſtis hu⁹
inſtruite in ſpū lenitatis: ꝯſiderans teipſuʒ
ne ⁊ tu tēpteris. Alt alii⁹ onera portate:
⁊ ſic adimplebitis legē xp̄i. Nā ſi qs exiſtiat
ſe aliqd eē cū nihil ſit: ipſe ſe ſeducit. Op⁹
āt ſuū ꝓbet vnuſqſq; ⁊ ſic in ſemetipſo tm̄
gloriā hēbit ⁊ nō in altero. Vnuſqſq; eni
B onus ſuū portabit. Cōmunicet āt his qui
catheciʒat verbo: ei q ſe catheciʒat in oib⁹
bonis. Nolite errare: deus non irridet̄.

¶ Que eni ſeminauerit homo: hec ⁊ metet Prouer. 22
Qui ſi ſeminat i carne ſua: de carne ⁊ me i.Cor.15.d
tet corruptionē: qui aūt ſeminat i ſpiritu: de Hiere.6.
ſpū metet vitā eternā. ¶ Bonū aūt facien 2.Cor.9.b.
tes non deficiamus: tpe eni ſuo metemuſ 2.Theſ.3.c.
nō deficiētes. Ergo dum tēpus habem⁹
operemur bonū ad oēs: maxime aūt ad do
meſticos fidei. Videte qualib⁹ litterꝭ ſcri C
pſi vobis mea manu. Quicūq; eni volūt
placere in carne: hi cogūt vos circuncidi
tm̄ vt crucis xp̄i pſecutionē non patiant̄.
Neq;.n. q circūcidunt̄: legē cuſtodiunt:
ſed volūt vos circūcidi: vt i carne vr̄a glo D
rient̄. Mihi aūt abſit gloriari niſi in cru/
ce dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ꝑ quē mihi mūdus cru
cifixus eſt: ⁊ ego mundo. In xp̄o.n. ieſu
neq; circūciſio aliqd valet: neq; p̄putiuʒ:
ſed noua creatura. Et q̄cūq; hāc regulam
ſecuti fuerint: pax ſuꝑ illos ⁊ miſericordia
⁊ ſuꝑ iſrael dei. De cetero nemo mihi mo
leſtus ſit. Ego.n. ſtigmata dn̄i ieſu i cor/
pore meo porto. Grā dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cū
ſpiritu vr̄o fratres. Amen.

¶ Explicit ep̄la Pauli ad Galathas.
Incipit argumentum in epiſtolam ad
Epheſios.

Epheſij ſunt aſiani. Hi ac
cepto verbo veritatis: per/
ſtiterunt in fide. Hos col/
laudat ap̄ls: ſcribens eis a
roma de carcere per tychi/
cum diaconem.

¶ Explicit argumentū. Incipit epiſtola
Pauli ad Epheſios. Capl'm. I

Paulus apo A
ſtolus xp̄i ieſu ꝑ volū
tatē dei: oībus ſanctiſ
q ſunt epheſi ⁊ fideli/
bus in xp̄o ieſu. Grā
vobis ⁊ pax a deo p̄re
nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o.
Bn̄dictus deus ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i qui
bn̄dixit nos i oī bn̄dictione ſpūali i celeſti
bus i xp̄o: ſicut elegit nos i ipſo ante mū/
di cōſtitutionē: vt eſſemus ſancti ⁊ imacu B
lati i ꝯſpectu ei⁹ i charitate. Qui predeſti
nauit nos i adoptionē filioꝝ ꝑ ieſum xp̄ʒ
in ipſū ſcḋm ꝓpoſitū volūtatis ſue i laudeʒ

glie gie ſue: in q̄ gratificauit nos ī dilecto
filio ſuo: in quo habem⁹ redēptionē p ſā
guinē eius remiſſionē pctōꝝ ſm diuitias
grē eius q̄ ſuper abūdauit in nobis in oī
ſapia ꝛ prudētia: vt notū faceret nobis ſa
cramētū volūtatis ſue ſm bñplacitū eius
qđ ꝓpoſuit in eo in diſpenſatione plenitu
dinis tp̄ꝝ iſtaurare oia i xp̄o q̄ in celis et
Col.i.b. C q̄ in terra ſunt in ipſo. ¶ In quo etiā nos
ſorte vocati ſum⁹ predeſtinati ſm ꝓpoſi/
tū eius q opat oia ſm ↄſiliū volūtatis ſue
vt ſimus in laudē glorie eius nos q añ ſpe
rauimus i xp̄o. In quo ꝛ vos cū audiſſe
tis ỽbū ỽitatis euāgeliū ſalutis vre: i q̄
ꝛ credētes ſignati eſtis ſpū ꝓmiſſionis ſā
cto: qui ē pignus hereditatis nr̄e in redē
ptionē acquiſitionis i laudē glorie ipſius.
Propterea ꝛ ego audiēs fidē vrā q̄ eſt
in xp̄o ieſu: ꝛ dilectionē in oēs ſanctos: n̄
D ceſſo gratias agens ꝓ vobis memoriam
vrī faciens i oronibus meis: vt de⁹ dñi
nr̄i ieſu xp̄i pr̄ glie det vobis ſpm̄ ſapie ꝛ
reuelationis in agnitionē ei⁹ illuminatos
oculos cordis vrī: vt ſciatꝭ q̄ ſit ſpes vo/
cationis eius: ꝛ q̄ diuitie glorie hereditatꝭ
ei⁹ in ſcis: ꝛ q̄ ſit ſup eminēs magnitudo
ỽtutis eius i nos q credimus ſm opatiō
nē potentie ỽtutis ei⁹ quā opatus eſt in
xp̄o ſuſcitans illum a mortuis: ꝛ ↄſtituēs
ad dexteram ſuā in celeſtibus ſupra oēm
principatum ꝛ poteſtatem ꝛ virtutē ꝛ do/
minationem: ꝛ omne nomen qđ noiatur
non ſolum in hoc ſeculo: ſed etiam in futu
ro: ꝛ omnia ſubiecit ſub pedibus eius. Et
ipſum dedit caput ſupra omnem eccleſiā
que eſt corpus ipſius: ꝛ plenitudo eius q
omnia in omnibus adimpletur.

Capitulum. II

A Et vos ↄuiuificauit cū eſſetis mor
tui delictis ꝛ peccatis vr̄is: in qui
bus aliquando ambulaſtis ſm ſe
culum mundi huius ſm principem ptātꝭ
aeris huius: ſpūs q nūc opat in filios dif
fidentie: in qbus ꝛ nos oēs aliqñ ↄuerſati ſa
ti ſumus in deſiderijs carnis noſtre faciē
tes voluntatem carnis ꝛ cogitationum ꝛ
B eramus natura filij ire ſicut ꝛ ceteri. De
us autem qui diues eſt in miſericordia ꝓ
pter nimiam charitatem ſuam qua dilexit
nos: ꝛ cum eſſemus mortui peccatis: ↄui
uificauit nos in chriſto cuius gratia eſtis
ſaluati: ꝛ conreſuſcitauit ꝛ conſedere fecit
in celeſtibus: in chriſto ieſu vt oſtenderet
in ſeculis ſupuenientibus abundātes di/
uitias gratie ſue in bonitate ſup nos i xp̄o
ieſu. Gratia.n.eſtꝭ ſaluati per fidē ꝛ hoc
non ex vobis. Dei enim donum eſt: non C
ex operib⁹: vt nequis glorietur. Ipſius
enim ſumus factura: creati in xp̄o ieſu in
operibus bonis: q̄ preparauit deus vt in
illis ambulemus. Propter qđ memores
eſtote q aliqñ vos qui gentes eratꝭ in car/
ne qui dicebamini preputium ab ea q̄ dici
tur circumciſio in carne manufacta: q era
tis illo in tēpore ſine chriſto alienati a con
uerſatione iſrael ꝛ hoſpites teſtamentoꝝ
ꝓmiſſionis ſpem non habētes ꝛ ſine deo D
in hoc mundo. Nunc autē in xp̄o ieſu vos
q aliquando eratis longe: facti eſtꝭ ꝓpe i
ſanguine xp̄i. Ipſe enim eſt pax noſtra q
fecit vtraq; vnum ꝛ medium parietē ma
cerie ſoluens inimicitias in carne ſua: le/
gē mandatoꝝ decretis euacuans: vt du
os condat in ſemetipſo in vno nouo hoie
faciens pacem: vt recōciliet ābos in vno
corpore deo p crucē interficiens inimiciti/
as in ſemetipſo. ¶ Et veniens euangeliça/ Luc.2.b.
uit pacem vobis q longe fuiſtꝭ: ꝛ pacē his
q ꝓpe: qm̄ per ipſū habem⁹ acceſſū ambo
in vno ſpū ad patrem. Ergo iam nō eſtꝭ
hoſpites ꝛ aduene: ſed eſtꝭ ciues ſanctoꝝ
ꝛ domeſtici dei ſupedificati ſuper funda/
mentum apoſtoloꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ ipſo ſum
mo angulari lapide xp̄o ieſu: in quo oīs
edificatio ↄſtructa creſcit in templum ſcm̄
in dño In quo ꝛ vos coedificamini ī ta/
bernaculū dei in ſpiritu ſancto. III

Huius rei gr̄a ego paul⁹ vinctus xp̄i A
ieſu ꝓ vobis gētibus: ſi tñ audi/
ſtis diſpenſationem grē dei q̄ da
ta eſt mihi in vobis qm̄ ſm reuelationem
notum mihi factum eſt ſacrm: ſicut ſupra
ſcripſi in breui ꝓut poteſtꝭ legentes intelli
gere prudentiā meā i miſterio xp̄i: quod
alijs generationib⁹ nō eſt agnitū filijs hoīū
ſicut nunc reuelatū eſt ſcis apl'is ei⁹ ꝛ ꝓ/
phetꝭ in ſpū eſſe gētes coheredes ꝛ ↄcor/
porales ꝛ ↄpticipes ꝓmiſſionis in xp̄o ie B
ſu p euangeliū: ¶ cuius factus ſū ego mini 1.Cor.4.a.
ſter ſm donum grē dei q̄ data ē mihi ſm
opatiōē ỽtutis ei⁹. Mihi.n. oīm ſāctoꝝ
minimo data ē gr̄a hec: in gētibus euāgeli/
çare ineſtigabiles diuitias xp̄i: ꝛ illumina
re oēs q̄ ſit diſpenſatio ſacri abſcōditi a ſe/

culis in deo q oia creauit vt inoteſcat prin/
cipatib⁹ ⁊ ptãtibus i celeſtibus p eccleſiaꝫ
multiformis ſapia dei: ſm pfinitionẽ ſe/
culoꝝ quã fecit i xp̄o ieſu dño nr̄o: in quo
habem⁹ fiduciã ⁊ acceſſum i ꝯfidẽtia p fi
C dẽ eius. Propter qd peto ne deficiatis i
tribulationib⁹ meis p vobis que ẽ gloria
vr̄a. Huius rei grã flecto genua mea ad
prẽm dñi nr̄i ieſu xp̄i ex q̊ oīs pr̄nitas i ce
lis ⁊ i tra noiatur: vt det vobis ſm diui/
tias gl̄ie ſue ṽtutẽ corroborari per ſpiri/
tũ eius i interiori hoie xp̄m habitare p fi/
D dem cordibus vr̄is: in charitate radicati
Apoc. xi. c. ⁊ fundati: ¶ vt poſſitis ꝯprehẽdere cũ oi/
Iob. xi. bus ſanctis que ſit latitudo ⁊ longitudo et
ſublimitas ⁊ pfundum. Scire etiã ſuper
eminẽtẽ ſciẽtie charitatẽ xp̄i ⁊ impleamini i
omnẽ plenitudinẽ dei. Ei aũt qui potens
eſt oia facere ſupabundãter q̄ꝫ petim⁹: aut
intelligimus ſm ṽtutẽ que operat̃ in no
bis: ipſi gloria in eccleſia ⁊ in xp̄o ieſu in
omnes generationes ſeculi ſeculorum.
Amen. IIII

A
i. Cor. 7. c. O ¶ Bſecro itaqꝫ vos ego vinctus
in dño: vt digne ambuletis voca
tione q̃ vocati eſtis: cũ omni humi
litate ⁊ manſuetudine: cũ paciẽtia ſuppor
tantes inuicem in charitate. Solliciti ſua/
Ro. xii. b. re vnitatẽ ſpũs in vinculo pacis. ¶ Vnũ
.i. Cor. xii. b. corpus ⁊ vnus ſpũs: ſicut vocati eſtis in
vna ſpe vocatõis veſtre. Vnus dñs: vna
fides: vnũ baptiſma. Vnus deus ⁊ pr̄ oi
um qui ſup oẽs ⁊ per omnia: ⁊ i omnib⁹
Apoc. xi. c. nobis. ¶ Vnicuiqꝫ aũt nr̄m data eſt grã
ii. Cor. io. c. ſꝫ menſurã donatiõis xp̄i. Propt qd di
Ps. 67. cit: ¶ Aſcẽdens in altũ captiuã duxit capti
B uitatẽ dedit dona hoibus. Qd aũt aſcẽdit
Io. 3. c. qd eſt niſi q̄r ⁊ deſcendit p̄mũ in inferio/
res ptes terre. ¶ Qui deſcẽdit: ipſe eſt ⁊ q
aſcendit ſup oẽs celos vt adimpleret oia.
Et ipſe dedit quoſdam qdem apoſtolos:
quoſdam aũt pphetas: alios ṽo euãgeli
ſtas alios aũt paſtores ⁊ doctores ad con
ſumationẽ ſanctoꝝ in opus miniſterij in
edificationẽ corporis xp̄i: donec occurra
mus omnes in vnitatẽ fidei ⁊ agnitionis
Eſaie. 45. filij dei ī in virum pfectũ in menſurã eta
tis plenitudinis xp̄i vt iam non ſimus p/
uuli fluctuantes: ⁊ circũferamur oi vento
doctrine in nequitia hoium: in aſtutia ad
circũuentionẽ erroris. Veritatẽ aũt faciẽ
tes in charitate: creſcam⁹ in illo p oia q eſt

caput xp̄s: ex quo totũ corpus cõpactuꝫ ⁊
cõnexũ p omnẽ iuncturã ſubminiſtrationis
ſm operationẽ in menſurã vniuſcuiuſqꝫ me/
bri augmentũ corporis facit: in edificatio
nẽ ſui in charitate. Hoc igitur dico ⁊ teſti
ficor in dño: ¶ vt iã nõ ambuletis ſicut gẽ C
tes ambulãt i vanitate ſenſus ſui tenebris Ro. i. c.
obſcuratũ hñtes intellectũ: alienati a vita
dei p ignorãtiã q̃ eſt in illis ppter cecitatẽ
cordis ipſoꝝ: qui deſperãtes ſemetipſos
tradiderũt impudicitie in operationẽ immun
dicie oĩs: in auaritiã. Vos aũt non ita di/
diciſtis xp̄m: ſi tñ illũ audiſtis ⁊ in ipſo edo
cti eſtis ſicut ẽ veritas in ieſu. Deponite
vos ſm priſtinam ꝯuerſationẽ veterẽ ho/
minẽ q corrũpit̃ ſꝫ deſideria erroris. Re
nouamini aũt ſpiritu mentis veſtre: ⁊ in
duite nouũ hoiem q ſm deũ creatus ẽ i iu
ſticia ⁊ ſcitate ṽitatis. ¶ Propter qd de/ i. Pe. 2. a.
ponẽtes mendaciũ: loquimini ṽitatẽ vnuſ Col. 3. b.
quiſqꝫ cũ pximo ſuo: qm ſum⁹ inuicẽ mem Ro. 6. a.
bra. ¶ Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Sol ñ Heb. 12. a.
occidat ſup iracũdiã vr̄am. Nolite locuꝫ Col. 3. b.
dare diabolo. Qui furabat̃ iam nõ furet̃ Ps. 4. D
magis aũt laboret operando manib⁹ ſuis qd Ja. 4. b.
bonũ eſt: vt hẽat vñ tribuat neceſſitatẽ pa i. Pe. 4. a.
tiẽti. Ois ſmo malus ex ore vr̄o nõ pce
dat: ſed ſi qs bon⁹ ad edificationẽ fidei vt
det grãm audiẽtibus. Et nolite ꝯtriſtare
ſpm̄ ſcm̄ dei in q̃ ſignati eſtis in die redẽ/
ptionis. Ois amaritudo ⁊ ira ⁊ idigna/
tio: ⁊ clamor: ⁊ blaſphemia tollat̃ a vobis
cũ omni malicia. ¶ Eſtote aũt inuicem be Col. 3. b.
nigni: miſericordes: donantes inuicem:
ſicut ⁊ deus in chriſto donauit vobis.
Capitulum. V

E ¶ Stote ergo imitatores dei ſicut A
filij chariſſimi: ⁊ ambulate in di/ i. Cor. 4. d.
lectione ſicut ⁊ xp̄s dilexit nos et Phil. 3. c.
tradidit ſemetipſum p nobis oblationem i. Jo. 4. d.
⁊ hoſtiã deo in odorẽ ſuauitatis. ¶ Forni Jo. 13. g.
catio autem ⁊ omnis immundicia aut aua Ja. i. c.
ricia nec nominetur in vobis: ſicut decet
ſanctos: aut turpitudo: aut ſtultiloquium
aut ſcurrilitas que ad rem non pertinet:
ſed magis gratiarum actio. Hoc enim
ſcitote intelligentes: q̄ꝛ omnis fornicator: B
aut immundus: aut auarus quod eſt ido/
lorum ſeruitus: non habet hereditatẽ i re
gno chriſti ⁊ dei. Nemo vos ſeducat ina
nibus verbis propter hec enim venit ira
dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici

Job.ii.c. participes eorū. ¶ Eratis.n. aliqñ tene
bre: nunc autē lux in domino. Ut filij lu
cis ambulate. Fructus enim lucis eſt in
omni bonitate ⁊ iuſticia ⁊ veritate. Pro
bantes qd ſit dñ placitū deo. Et nolite coī
care operib⁹ infructuoſis tenebrar: ma/
gis aūt redarguite. Que eni in oculto fi
unt ab ipſis turpe eſt ⁊ dicere. Oia autē
E ꝗ arguunť a lumie manifeſtanť. Omne
enim qđ manifeſtať lumen eſt. Propter
qđ dic. Surge q dormis ⁊ exurge a mor
Col.4.b. tuis. ⁊ illuminabit te xp̄s. ¶ Videte itaqȝ
fratres quō caute ambuletis non quaſi i
ſipientes ſed vt ſapientes. redimentes tē
pus: qm̄ dies mali ſunt. Propterea noli
Ro.12.a te fieri imprudentes. ¶ ſed intelligētes q
Theſſa.4.a. ſit voluntas dei. Et nolite inebriari vino
in quo eſt luxuria: ſed implemini ſpū ſcō
loquētes vobiſmetipſis in pſalmis. hym
nis: ⁊ cāticis ſpiritalibus cātantes ⁊ pſal
lentes in cordibus vr̄is dño: gratias agē
tes ſemp ꝓ oibus in nomie dñi noſtri ie
ſu xp̄i deo ⁊ patri. Subiecti inuicē: in ti/
Col.3.c. more xp̄i. ¶ Mulieres viris ſuis ſubdi/
i.Pe.3.a te ſint ſicut dño. qm̄ vir caput eſt mulierꝭ
D ſicut xp̄s caput eſt eccl'ie: ipſe ſaluator cor
poris eius. Sed ſicut eccleſia ſubiecta eſt
xp̄o. ita ⁊ mulieres viris ſuis in omnib⁹
Col.3.c. ¶ Viri diligite vxores veſtras ſicut ⁊ xp̄ſ
dilexit eccleſiā: ⁊ ſeip̄m tradidit ꝓ ea vt
illā ſanctificaret: mundans eam lauacro
aque in verbo vite: vt exhiberet ipſe ſi/
bi glorioſam ecclām non habentē macu/
lam: aut rugā: aut aliquid huiuſmōi: ſed
vt ſit ſācta ⁊ immaculata. Ita ⁊ viri debent
diligē vxores ſuas: vt corpa ſua. Qui
ſuam vxorem diligit: ſeip̄m diligit. Nēo
enim vnq̄ȝ carnē ſuā odio habuit. ſed nu
trit ⁊ fouet eā ſicut ⁊ xp̄s eccleſiā: q: mē
bra ſumus corporis eius de carne ei⁹ ⁊ de
Gen.2. oſſibus ei⁹. ¶ Propter hoc relinquet hō
2.Eſdre.4 patrē ⁊ matrem ſuam: ⁊ adherebit vxori
Mt.19.d. ſue: ⁊ erūt duo i carne vna. Sacrm̄ hȝ ma/
Mr.10.a gnum eſt. Ego aūt dico in xp̄o ⁊ in eccle
i.Cor.6.d ſia. Verūtū ⁊ vos ſinguli vnuſqſqȝ vxo
A rem ſuā: ſicut ſeip̄m diligat: vxor autem
Col.3.d timeat virum ſuum. VI
Exo.20 ¶ Filij obedite parētibus vr̄is in
Mt.19.e domino. Hoc.n. iuſtū eſt. ¶ Ho
Luc.18.d nora patrem tuum ⁊ matrem tu/
Mr.10.c am. quod eſt mandatum primum in pro
Eccle.3. miſſione: vt bene ſit tibi: ⁊ ſis longeu⁹ ſu
p terrā. Et vos patres nolite ad iracun
diam prouocare filios veſtros: ſed edu/
care illos in diſciplina ⁊ correptione dñi.
¶ Serui obedite dominis carnalibus cū Col.3.d
timore ⁊ tremore: In ſimplicitate cordis i.Pe.2.c
veſtri ſicut xp̄o: non ad oculum ſeruien/
tes quaſi hoibus placentes: ſed vt ſerui
xp̄i faciētes volūtatē dei ex aīo cum bona
voluntate ſeruiētes ſicut dño: ⁊ nō hōib⁹
ſciētes qm̄ vnuſqſqȝ qđcūqȝ fecerit bonū
hoc recipiet a dño ſiue ſeruus ſiue liber.
Et vos dñi eadē facite illis remittētes mi B
nas: ſciētes q: ⁊ illor ⁊ veſter dñs ē i ce/
lis. ¶ ⁊ pſonarū acceptio nō eſt apud deū Leuit.19.
De cetero frēs cōfortamini in dño: ⁊ i po Ro.2.b
tentia v̄tutis eius. ¶ Induite vos arma Col.3.d
turā dei vt poſſitis ſtare aduerſus inſidi Act.10.c
as diaboli: qm̄ nō ē nobis colluctatio ad Ja.2.b
uerſus carnē ⁊ ſanguinē: ſȝ aduerſus p̄n i.Pe.1.c.
cipes ⁊ ptātes: aduerſus mundi rectores Col.3.b
tenebrarū har: ɔtra ſpiritalia neqtie in ce
leſtibus. Propterea accipite armaturā
dei: vt poſſitis reſiſtere in die malo. ⁊ i oī C
bus pfecti ſtare. State ergo ſuccincti lum
bos vr̄os in veritate: ⁊ induti loricā iuſti
cie: ⁊ calciati pedes in p̄paratione euāge
lij pacis. ¶ In oibus ſumētes ſcutū fidei
in quo poſſitis oia tela nequiſſimi ignea Eſaie.59.
extinguere: ⁊ galeā ſalutis aſſumite: ⁊ gla i.The.5.b
diū ſpūs qđ eſt verbū dei: p oēm oratio/
nē ⁊ obſecrationē orantes oī tpe in ſpū: ⁊
in ipſo vigilātes in oī inſtantia ⁊ obſecra D
tiōe ꝓ oibus ſanctis ⁊ ꝓ me: vt deť mihi
ſermo in apertiōe oris mei cū fiducia no
tū facere myſteriū euangelij: ꝓ quo lega
tione fungor in cathena iſta. ita vt in ipſo
audeā ꝓut oportet me loqui. Ut autē et
vos ſciatis q̄ circa me ſūt: qd agā: oia vo
bis nota faciet tychicus chariſſimus frat
⁊ fidelis miſter i dño: quē miſi ad vos i
hoc ip̄m vt cognoſcatis q̄ circa nos ſunt
⁊ cōſoleť corda vr̄a. Pax fratribus: ⁊ chari
tas cū fide a deo patre nr̄o ⁊ dño ieſu xp̄o
Gratia cū oibus q diligūt dñm noſtrum ie
ſum xp̄m i incorruptione. Amen.

Explicit epl'a Pauli ad epheſios. In
cipit argumētū in epl'ā ad philippēſes.

Philippēſes ſūt macedōes
Hi accepto v̄bo v̄itatꝭ p/
ſtiterūt i fide: nec receperūt fal
ſos apl'os. hos collaudat apo

ſtolus: ſcribens eis a roma de carcere ꝑ
epaphroditum.
¶ Explicit argumentū. Incipit epiſto
la Pauli ad Philippēſes. Caplm. I
A Paulus et ti
motheus ſerui ieſu xp̄i
oibus ſanctis i xp̄o ie
ſu q ſunt philippis cū
ep̄is ⁊ diacōib⁹. Gra
tia vobis ⁊ pax a deo
patre nŏſtro ⁊ dn̄o ieſu chriſto. Gratias
ago deo meo in oi memoria veſtri ſemꝑ
in cūctis oratiōibus meis ꝓ oibus vobiſ
cū gaudio deꝑcationē faciēs ſuꝑ cōicatio
ne veſtra in euāgelio xp̄i a p̄ma die vſq₃
nunc cōfidēs hoc ip̄m: q2 q cepit in vobiſ
opus bonū: ꝑficiet vſq₃ in diem xp̄i ieſu.
Sicut eſt mihi iuſtū hoc ſentire ꝓ oibus
vobis: eo ꝙ habeā vos i corde ⁊ in vincu
B lis meis ⁊ i defenſiōe ⁊ cōfirmatiōe euan
gelij: ſocios gaudij mei oēs vos eē. Te
ſtis eni mihi eſt deus: quō cupiā oēs voſ
eſſe in viſceribus ieſu xp̄i. Et hoc oro: vt
charitas veſtra magis ac magis abūdet
in oi ſcia ⁊ in oi ſenſu: vt ꝓbetis potiora
vt ſitis ſinceres ⁊ ſine offenſa in die xp̄i.
repleti fructu iuſticie ꝑ ieſū xp̄m in glo/
riā ⁊ laudē dei. Scire aūt vos volo frēs
q2 q̄ circa me ſunt: magis ad ꝓfectū vene
rūt euangelij: ita vt vincula mea manife
ſta fierēt in xp̄o in oi p̄torio ⁊ i ceteris oi
bus: vt plures e fribus in dn̄o ꝯfidentes
in vinculis meis: abūdantius auderent
ſine timore vbū dei loq. Quidā qdē ⁊ ꝓ
C pter inuidiā ⁊ ꝯtentionē: qdē aūt ⁊ ꝓpter
bonā volūtatē xp̄m p̄dicant. Quidā ex
charitate: ſciētes qm̄ i defenſiōe euāgelij
poſitus ſū. Quidā aūt ex ꝯtētiōe xp̄m an
nūciant nō ſincere: exiſtimātes p̄ſſurā ſe
ſuſcitare vinculis meis. Quid eni. Dū
oimodo ſiue ꝑ occaſionē: ſiue ꝑ veritatē
xp̄s annūcietᷣ: ⁊ in h̄ gaudeo: ſ₃ ⁊ gaude/
bo. Scio eni q2 hoc mihi ꝓueniet ad ſalu
tē: ꝑ veſtrā orationē ⁊ ſubminiſtrationem
ſp̄ūs ieſu chriſti: ſm̄ expectationē ⁊ ſpem
meā q2 i nullo ꝯfūdar: ſed in oi fiducia ſi/
cut ſemꝑ ⁊ nūc magnificabitᷣ chriſtus in
corpore meo: ſiue ꝑ vitā: ſiue ꝑ mortem.
Mihi eni viuere chriſtus eſt. ⁊ mori lu
2. Reg. 2. crū. Qd ſi viuere in carne: hic mihi fru/
Daniel. 13 ctus opis eſt. ¶ ⁊ quid eligam ignoro: co

arctor aūt e duobus deſideriū hn̄s diſſolui
⁊ eſſe cū chriſto multomagis melius per
manere aūt in carne: neceſſarium ꝓpter
vos. Et hoc cōfidens ſcio q2 manebo et
ꝑmanebo oibus vobis ad ꝓfectū veſtrū
⁊ gaudiū fidei: vt gratulatio veſtra abun
det in chriſto ieſu in me: ꝑ meū aduentū
iterū ad vos. Tm̄ digne euangelio xp̄i
ꝯuerſamini: vt ſiue cū venero ⁊ videro
vos ſiue abſens audiā de vobis: q2 ſtatis
in vno ſpiritu vnanimes: collaborantes
fidei euangelij: ⁊ in nullo terreamini ab
aduerſarijs q̄ eſt illis cauſa ꝑditiōis. vo
bis aūt ſalutis. Et hoc a deo. Q2 vobis
donatū eſt ꝓ chriſto: nō ſolū vt in eū cre/
datis. ſed vt etiam ꝓ illo patiamini: idē
certamē habētes quale ⁊ vidiſtis in me:
A ⁊ nunc audiſtis de me. II
Si qua ḡ ꝯſolatio in chriſto: ſi qđ
ſolatiū charitatis. ſi q̄ ſocietas ſpi
ritus ſi qua viſcera miſerationis
implere gaudium meū. vt idem ſapiatis
eandem charitatē habentes. vnanimes
idipſum ſentientes. Nihil per contentio
nē neq₃ per inanem gloriā. ſed in humi
litate ſuperiores ſibi inuicem arbitrātes
nō q̄ ſua ſunt ſinguli ꝯſiderantes. ſed ea
q̄ aliorum. Hoc.n. ſentite in vobis. qđ
chriſto ieſu. Qui cū in forma dei eſſet. nō
i rapinam arbitratus eſt eſſe ſe equalem
deo. ſed ſemetipſum exinaniuit formā ſer
ui accipiens in ſimilitudinē hoium factuſ
⁊ habitu inuētus vt homo. humiliauit ſe
metipſū factus obediens vſq₃ ad mortē Heb. 2. c B
mortem autē crucis. ¶ Propter qđ ⁊ de Ro. 14. b
us exaltauit illū ⁊ donauit illi nomē quod
eſt ſuper oē nomen. ¶ vt in nomine ieſu
oē nomen flectatᷣ celeſtium terreſtriū ⁊ in
fernorū. ⁊ ois lingua ꝯfiteatᷣ q2 dn̄s ieſus
chriſtus in gloria eſt dei pris. Itaq₃ cha/
riſſimi mei ſicut ſemper obediſtis. non in
p̄ntia mei tm̄. ſed multomagis nunc i ab
ſentia mea cum metu ⁊ tremore veſtrā
ſalutem operamini. Deus eſt.n. q opatᷣ in
vobis ⁊ velle ⁊ ꝑficere ꝓ bona voluntate
Oia aūt facite ſine murmuratiōib⁹ ⁊ he/
ſitatiōibus. vt ſitis ſine q̄rela ⁊ ſimplices
filij dei ſine reprehenſione in medio na/
tionis praue ⁊ peruerſe. inter quos luce/
tis ſicut luminaria in mundo verbū vite C
ꝯtinētes ad gloriā meā in die chriſti. q2 nō
in vacuū cucurri neq₃ in vacuū laboraui

Sed ſi emulor ſupra ſacrificiū et obſequiū
fidei vr̄e: gaudeo et congratulor oībus vo
bis. Id ipſū aūt et vos gaudete: et congra
tulamini mihi. Spero aūt in dn̄o ieſu timo
theū me cito mittere ad vos: vt et ego bo
no aīo ſim cognitis q̄ circa vos ſūt. Ne
minē.n. habeo tā vnanimē q ſincera affe
ctiōe pro vobis ſollicitus ſit. Oēs.n. q̄ ſua
ſūt q̄rūt: nō q̄ ieſu xp̄i. Experimentū aūt ei'
cognoſcite: q̄m ſicut pr̄i filius mecū ſeruiuit in
D euangelio. Hunc igit̄ ſpero me mittere ad
vos: mox vt videro q̄ circa me ſūt. Cōfi
do aūt i dn̄o: q̄m et ipſe veniā ad vos cito
Neceſſariū aūt exiſtimaui epaphroditū
frēm et coopatorē et cōmilitonē meū: vr̄m
aūt apl'm et miniſtrū neceſſitatis mee: mitter̄
ad vos: q̄m qdem oēs vos deſiderabat:
et meſtus erat, ppterea q audieratis illū
infirmatū. Nā et infirmatus eſt vſq; ad
mortē: ſ; deus miſertus ē eius. Nō ſolum
aūt ei': vez etiā et mei: ne triſticiā ſup tri
ſticiā haberē. Feſtinātius ḡ miſi illū vt vi
ſo illo iterū gaudeatis: et ego ſine triſticia
ſim. Excipite itaq; illū cū oī gaudio i do
mino: et eiuſmōi cū honore habetote: q̄m
ppter opus xp̄i vſq; ad mortē acceſſit:
tradēs aīam ſuā, vt ipleret id qd' ex vobis
A deerat erga meū obſequiū. III

De cetero frēs mei gaudete ī dn̄o.
eadē vobis ſcribere, mihi qdem
nō pigrū: vobis aūt neceſſarium
Videte canes: videte malos operarios vi
dete cōciſionē. Nos eni ſumus circūciſio
q ſpū ſeruimus deo et gloriamur i xp̄o ieſu
et nō i carne fiduciā hn̄tes: quāq; et ego ha
beā cōfidentiā ī carne. Si qs alius videt̄
cōfidere in carne: ego magis circūciſus
octaua die ex genere iſrl' de tribu beniamin.
Act.23.a. Hebreus ex hebreis: ſm legē phariſeus
ſm emulationē pſequēs eccleſiā dei: ſz m iu
ſticiā q̄ i lege ē cōuerſatus ſine q̄rela. Sz
B q̄ mihi fuerūt lucra: hec arbitratus ſū p
pter xp̄m detrimēta. Verumtn̄ exiſtimo
oīa detrimentū eē ppter eminentē ſciam
ieſu xp̄i dn̄i mei: ppter quē oīa detrimen
tū feci et arbitror vt ſtercora vt xp̄m lucri
faciā: vt et inueniar in illo nō hn̄s meā iu
ſticiā q̄ ex lege eſt: ſed illā q̄ ex fide eſt xp̄i
ieſu. q̄ ex deo eſt iuſticia in fide ad cognoſcē
dū illū: et virtutē reſurrectiōis ei' et ſocie
tatē paſſiōis illius: cōfiguratus morti ei'
ſi quō occurrā ad reſurrectionē q̄ eſt ex
mortuis nō q iā acceperī: aut iā pfect'
ſim. Sequor aūt ſi quōmō cōprehēdā in
quo cōprehenſus ſū a xp̄o ieſu. Fr̄es ego
me nō arbitror cōprehēdiſſe. Vnū autē
q̄ qdem retro ſunt obliuiſcēs: ad ea vero
q̄ ſunt priora extendēs meipſū: ad deſtina
tū pſequor ad brauiū ſupne vocationis
dei in xp̄o ieſu. Quicūq; ḡ pfecti ſumus
hoc ſentiamus: et ſi qd aliter ſapitis: et hoc vobis
de' reuelabit. Verūtn̄ ad qd' puenim' vt
idē ſapiam' et i eadē pmaneam' regula.
¶ Imitatores mei eſtote frēs et obſerua
te eos q ita ambulāt ſicut habetis formā
nr̄am. Multi.n. ambulāt quos ſepe di
cebā vobis: nūc aūt et flens dico inimicos
crucis xp̄i quoz̄ finis interitus, quoz̄ de
us venter ē. et gloria in cōfuſione ipſorū
q terrena ſapiūt. Noſtra aūt cōuerſatio i
celis eſt. ¶ Unde etiā ſaluatorē expecta
mus dn̄m nr̄m ieſū xp̄m: qui reformabit
corpus humilitatis nr̄e cōfiguratū corpo
ri claritatis ſue. ſm operationē virtutis ſue
qua etiā poſſit ſubijcere ſibi oīa.

Capitulum. IIII

Itaq; fratres mei chariſſimi et de
ſideratiſſimi. gaudiū meū et coro
na mea: ſic ſtate in domino cha
riſſimi. Euchodiā rogo et ſinticē dep̄cor
idipſū ſapere in dn̄o. Etiā rogo et te ger
mane cōpar, adiuua illas q̄ mecū labora
uerūt in euāgelio cū clemēte et ceteris ad
iutoribus meis: ¶ quoz̄ nōia ſūt in libro
vite. Gaudete in dn̄o ſemp: iterū dico
gaudete. Modeſtia vr̄a nota ſit oib' hōi
bus. Dn̄s.n. ppe eſt. ¶ Nihil ſolliciti ſi
tis ſ; in oī oratiōe et obſecratiōe cū grār
actiōe petitiōes vr̄e innoteſcāt apd' deū. Et
pax dei q̄ exuperat oēm ſenſū cuſtodiat
corda vr̄a et intelligētias vr̄as in xp̄o ie
ſu. De cetero frēs q̄cunq; ſūt vera: q̄cū
q; pudicā: q̄cūq; iuſta: q̄cūq; ſcā: q̄cūq;
amabilia: q̄cūq; bone fame: ſi qua virt'
ſi qua laus diſcipline: hec cogitate: que et
didiciſtis et accepiſtis et audiſtis et vidiſtis
in me. Hec agite et deus pacis erit vo
biſcum. Gauiſus ſum autem in domi
no vehementer: quoniā tandem aliquā
do refloruiſtis pro me ſentire ſicut et ſen
tiebatis. Occupati autem eratis. Non
quaſi propter penuriam dico. Ego enim
didici in qbus ſum ſufficiens eſſe. Scio et
humiliari: ſcio et abūdare. Vbiq; et i oibus

Marginal notes (right column): C — 1.Cor.4.d — Eph.5.a — 1.Teſſa.4.b — Job.13.g — D — Gen.41. — 2.49. — Eſaie.19 — 4.Reg.13 — A — Eccle.24. — Baruch.3 — B — Mt.5.g — C

iſtitutus ſũ: ⁊ ſatiari ⁊ eſurire: ⁊ abũdare
⁊ penuriã pati. Oĩa poſſũ ĩ eo q me ꝯfor
tat. Verũtñ bñ feciſtis: cõicantes tribula
tioni mee. Scitis aũt ⁊ vos philippenſes
q in ꝑncipio euãgelij qñ ꝓfectus ſũ a ma
cedonia: nulla mihi eccl'ia cõicauit in rõe
dati ⁊ accepti: niſi vos ſoli: q2 ⁊ theſſaloni
cã ſemel ⁊ bis in vſum mihi miſiſtis. Nõ
q2 q̃ro datũ: ſed reqro fructũ abundantez
D in rõne veſtra. Habeo aũt oĩa: ⁊ abun/
do. Repletus ſuz acceptis ab epaphrodi/
Ro.12.a. to: q̃ miſiſtis in odorẽ ſuauitatis. Hoſtiã
acceptã placentẽ deo. Deus aũt meus i/
pleat oẽ deſideriũ vr̃m ſm diuitias ſuas ĩ
gloria in xp̃o ieſu. Deo aũt ⁊ patri noſtro
glia in ſecula ſeculoꝝ amẽ. Salutate oẽm
ſcm̃ in xp̃o ieſu. Salutant vos q mecũ ſũt
fratres. Salutant vos oẽs ſancti: maxie
aũt qui de ceſaris domo ſunt. Gratia dñi
noſtri ieſu xp̃i cum ſpũ veſtro. Amen.

¶ Explicit ep'la Pauli ad Philippẽſes
Incipit argumẽtũ ĩ ep'laz ad coloſſẽſes.

Coloſſenſes: ⁊ hi ſicut laodicẽ
ſes ſunt aſiani: ⁊ ipſi preuenti
erãt a pſeudo ap'lis. Nec ad
hos acceſſit ipſe ap'ls: ſʒ ⁊ hos
per epiſtolaz corrigit. Audie/
rant eniz verbũ ab archippo: qui ⁊ mini/
ſterium in eos accepit. Ergo apoſtolus
iaʒ ligatus ſcribit eis ab epheſo per tychi
cum diaconem ⁊ oneſimum acolytum.

¶ Explicit argumentum. Incipit epiſto
la Pauli ad Coloſſenſes.

Capitulum. I

A Paulus apo
ſtolus ieſu chriſti per
voluntatem dei ⁊ ti/
motheus frater: his q
ſunt coloſſis ſanctis ⁊
fidelibus fratribus in
chriſto ieſu. Gratia
vobis ⁊ pax a deo pa
tre noſtro. Gratias
agim⁹ deo ⁊ patri domini noſtri ieſu chri
ſti ſemper pro vobis orantes: audien/
tes fidem veſtrã in xp̃o ieſu ⁊ dilectionez
quã habetis in ſcõs oẽs ꝓpter ſpẽ q̃ repo
ſita ẽ vobis in celis: quã audiſtis in vbo
veritatis euãgelij: qð puenit ad vos ſicut
⁊ in vniuerſo mũdo ẽ: ⁊ fructificat ⁊ cre/
ſcit ſicut in vobis ex ea die q̃ audiſtis ⁊ co
gnouiſtis grãz dei in v'itate: ſicut didici/
ſtis ab epaphra chariſſimo ꝯſeruo noſtro
q eſt fidelis ꝓ vobis miniſter xp̃i ieſu. Qui B
etiã manifeſtauit nobis dilectionẽ vr̃az in
ſpũ. Ideo ⁊ nos ex q̃ die audiuimus: nõ
ceſſamus ꝓ vobis orãtes ⁊ poſtulantes:
vt impleamini agnitiõe volũtatis eius in oi
ſapia ⁊ intellectu ſpirituali: vt ambuletis di/
gne deo ꝑ oia placentes in oi opere bono
fructificantes ⁊ creſcẽtes in ſcia dei: in oi
virtute ꝯfortati ſm potentiã claritatis ei⁹
in oi patientia ⁊ longanimitate cuz gaudio
grãs agẽtes deo ⁊ prĩ: q dignos nos fecit
in ꝑtem ſortis ſcõꝝ in lumie. Qui eripuit
nos de ptãte tenebraꝝ: ⁊ trãſtulit ĩ regnũ
filij dilectiõis ſue: ĩ quo hẽmus redẽptio
nẽ ⁊ remiſſionẽ pctõꝝ. Qui eſt imago dei Eph.1.b.
inuiſibilis pmogenitus oĩs creature: qm̃ ĩ
ipſo ꝯdita ſunt vniuerſa in celis ⁊ ĩ terra
viſibilia ⁊ inuiſibilia. Siue throni: ſiue do C
minatiões: ſiue ꝑncipatus: ſiue ptãtes: oia
ꝑ ipſũ ⁊ ĩ ip̃o creata ſũt. Et ipſe ẽ añ oẽs:
⁊ oia in ipſo ꝯſtant. Et ipſe ẽ caput corpo
ris eccl'ie q ẽ ꝑncipiũ pmogenitus ex mor
tuis: vt ſit in oibus ipſe primatũ tenens.
Quia in ip̃o ꝯplacuit oẽm plenitudinem
inhitare ⁊ ꝑ eũ recõciliari oia in ip̃z paci/
ficans ꝑ ſanguinẽ crucis eius: ſiue que in
terris: ſiue q̃ in celis ſũt. Et vos cũ eſſetis
aliqñ alienati ⁊ inimici ſenſu in opib⁹ ma
lis: nunc aũt recõciliauit in corpore carnis
eius ꝑ mortẽ: exhibere vos ſcõs ⁊ imacu
latos ⁊ irrep̃henſibiles corã ip̃o: ſi tñ per
manetis in fide fundati ⁊ ſtabiles ⁊ imo/
biles a ſpe euãgelij qð audiſtis: qð p̃dica/ D
tũ ẽ in vniuerſa creatura q̃ ſub celo ẽ: cui⁹
factus ſũ ego paulus miniſter: q nunc gau/
deo in paſſionibus ꝓ vobis: ⁊ adimpleo
ea q̃ deſunt paſſionuʒ xp̃i in carne mea ꝓ
corpore eius qð eſt eccl'ia. Cuius fact⁹ ſũ
ego miniſter ſm diſpenſationẽ dei q̃ data ẽ
mihi ĩ vobis vt implcã verbũ dei: myſteriũ
qð abſcõditũ fuit a ſeculis: ⁊ gnationibus
nunc aũt manifeſtatũ ẽ ſcis eius qbus vo
luit deus notas facere diuitias glie ſacra/
mẽti hui⁹ in gẽtibus: qð ẽ xp̃s in vobis
ſpes glie: quẽ nos annunciauimus corripi
entes oẽm hoiez ⁊ docẽtes in oi ſapia vt

exhibeamus oēm hoīez ꝑfectū in xp̄o ieſu
in q̄ ⁊ laboro certādo ſm opationez eius
quā operaꝛ in me in virtute. II
A VOlo eni vos ſcire q̄lez ſollicitudi
nē habeā ꝓ vobis ⁊ ꝓ his q̄ ſunt
laodicie: ⁊ quicūq3 nō viderūt fa/
ciē meā in carne ⁊ ꝯſolenꝛ corda ipſoꝝ in
ſtructi in charitate: ⁊ in oēs diuitias pleni
tudinis ītellectꝰ i agnitiōe myſterij dei ⁊
pr̄is ⁊ xp̄i ieſu: in q̄ ſūt oēs theſauri ſapie
⁊ ſcie abſconditi. Hoc aūt dico: vt nemo
vos decipiat i ſublimitate ſmonū. Nā ⁊
ſi corpore abſens ſū: ſ3 ſpū vobiſcū ſū gau
dens ⁊ videns ordinē veſtrū: ⁊ firmamē
B tū eius q̄ in xp̄o eſt fidei vr̄e. Sicut ḡ acce
piſtis ieſuz xp̄m dn̄m noſtꝝ: in ip̄o ambu
late: radicati ⁊ ſupedificati in ip̄o: ⁊ ꝯfir/
mati in fide: ſicut ⁊ didiciſtis: abūdantes
in illo in gratiaꝝ actōe. Videte neq̄s vos
decipiat ꝑ philoſophiā ⁊ inanē fallaciam
ſm traditionē hoīum ſm elemēta mūdi:
⁊ nō ſm xp̄m. Quia in ip̄o inhabitat oīs
C plenitudo diuinitatis corporalit ⁊ eſtis in
illo repleti q̄ ē caput oīs ꝑncipatus ⁊ ptā/
tis: in q̄ ⁊ circūciſi eſtis circunciſione non
manufacta i expoliatōe corꝑis carnis: ſed
ī circūciſione xp̄i ꝯſepulti ei in baptiſmo:
ī q̄ ⁊ reſurrexiſtꝭ ꝑ fidē opatiōis dei q̄ ſu/
ſcitauit illū a mortuis. Et vos cū mortui
eſſetis ī delictis ⁊ ꝑputio carnis vr̄e con/
uiuificauit cū illo donans vobis oīa deli/
cta: delens qđ aduerſus nos erat cyrogra
phū decreti qđ erat ꝯtrariū nobiſ. Et ip̄z
tulit de medio affigens illud cruci: ⁊ expo
lians ꝑncipatus ⁊ ptātes: traduxit ꝯfiden
D ter palā triūphans illos ī ſeip̄o. Nemo ḡ
vos iudicet i cibo: aut in potu: aut in ꝑte
diei feſti: aut neomenie: aut ſabbatoꝝ que
Mt.14.a. ſūt vmbra futuroꝝ: corpus aūt xp̄i. ¶ Ne
Mr.13.b. mo vos ſeducat volēs in hūilitate ⁊ reli/
Luc.11.b. gione angeloꝝ q̄ nō vidit ābulans fruſtra
1.Cor.3.b. īflatus ſenſu carnis ſue: ⁊ nō tenēs caput
Eph.5.b. ex quo totū corpus ꝑ neruos ⁊ ꝯiunctiōes
ſubminiſtratū ⁊ ꝯſtructū creſcit in augmē/
tū dei. Si ḡ mortui eſtꝭ cū xp̄o ab elemē
tis huius mūdi: qđ adhuc tāq3 viuentes
mūdo decernitis. Ne tetigeritiſ: neq3 gu
ſtaueritis: neq3 ꝯtrectaueritis: q̄ ſūt oīa ī
interitū ipſo vſu ſm p̄cepta ⁊ doctrinas ho
minū: q̄ ſunt rōnez q̄dez hn̄tia ſapie in ſu
ꝑſtitione ⁊ hūilitate ⁊ nō ad ꝑcendū corpi

nō i honore aliq̄ ad ſaturitatē carnis: III
A IGitur ſi conſurrexiſtis cum xp̄o
que ſurſuz ſunt querite vbi xp̄s ē
in dextera dei ſedens que ſurſum
ſunt ſapite: non que ſuper terrā. Mortui
eni eſtis: ⁊ vita veſtra abſcōdita eſt cum
xp̄o in deo: cum aūt xp̄s apparuerit vita
veſtra: tunc ⁊ vos apparebitis cum ipſo
in gloria. Mortificate ergo membra ve/
ſtra q̄ ſunt ſuper terrā: fornicationē: imū
diciaz: libidinē: concupiſcentiā malam: ⁊
B auaritiaz que eſt ſimulacroꝝ ſeruitus: ꝓ
pter que venit ira dei ſuper filios incredu
litatis: in q̄bus ⁊ vos ambulaſtis aliq̄n cū
viueretis in illis. ¶ Nunc aūt deponite ⁊ Heb.12.a.
vos oīa: irā: indignationē: maliciā: blaſ/ 1.Pe.2.a.
phemiā: turpē ſmonē de ore vr̄o. ¶ No Eph.4.c.
lite mentiri inuicē: expoliātes vos vete/ Ro.6.a.
rē hoīem cū actibus ſuis: ⁊ induentes no Eph.4.c.
uū: cū qui renouaꝛ in agnitiōe dei ſm ima
ginē eius q̄ creauit eū: vbi non eſt genti
lis ⁊ iudeꝰ: circūciſio ⁊ ꝑputiū: barbarꝰ ⁊
ſcytha: ſeruꝰ ⁊ liber: ſed oīa ⁊ in oībꝰ xp̄s
¶ Induite vos ḡ ſicut electi dei ſācti ⁊ di/ Eph.4.d.
lecti viſcera miſericordie: benignitatē hu
militatē: modeſtiā: patiētiā. ¶ ſupportātes Eph.4.d.
inuicē ⁊ donātes vobiſmetipſis ſi q̄s ad/
uerſus aliquē h3 querelā: ſicut ⁊ dn̄s do/
nauit vobis: ita ⁊ vos. Sup oīa aūt hec C
charitatē habete qđ eſt vinculū ꝑfectionis
⁊ pax xp̄i exultet i cordibus vr̄is: ī qua et
vocati eſtis i vno corpore: ⁊ grati eſtote.
Verbū xp̄i habitet in vobis abundant: ī
oīa ſapia docētes ⁊ cōmonētes voſmetip/
ſos i pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cāticis ſpūalibꝰ
ī grā cantantes in cordibus veſtris deo.
O ē qđcūq3 facitis in verbo aut ī ope: oīa ī facere
noīe dn̄i noſtri ieſu xp̄i: gratias agentes
deo ⁊ pr̄i per ipſum. ¶ Mulieres ſubdite Eph.5.c.
eſtote viris: ſicut oportet in domino. Vi 1.pe.3.a. D
ri diligite vxores veſtras ⁊ nolite amari Eph.6.a.
eſſe ad illas. ¶ Filij obedite parentibus ꝑ
omnia. hoc enim placitum eſt in domino
Patres nolite ad indignationem prouo
care filios veſtros vt non puſillo animo
fiant. ¶ Serui obedite per omnia domi/ Eph.6.a.
nis carnalibus: non ad oculum ſeruiētes 1.Pe.2.c.
quaſi hominibus placentes: ſed in ſimpli
citate cordis timentes dominū. Quodcūq3
facitis: ex aīo operamini: ſicut domino
et non hominibus ſcientes q̄a domino

Leui.19. accipieti retributionē hereditatis. Dño
Ro.2.b. xp̄o ſeru te. Qui.n.iniuriā facit: recipiet
Eph.6.b id quod inique geſſit. ¶ Et nō eſt pſonarꝫ
Act.10.c. acceptio apud deum. IIII
Ja.2.b. A ODni: qđ iuſtū eſt ⁊ equū ſuis
1.Pe.1.c. pſtate: ſciētes qm̄ ⁊ vos dn̄ꝫ ha
betis in celo. Orationi inſtate: vi
gilantes in ea in gratiarꝫ actione: orantes
ſimul ⁊ ꝓ nobis vt deꝰ aperiat nob oſtiū
ſermonis ad loquendū myſteriū xp̄i: ꝓ
B pter quod etiaꝫ vinctus ſū: vt manifeſteꝫ
Eph.5.c. illud ita vt oportet me loqui. ¶ In ſapien
tia ābulate ad eos qui foris ſunt tēpus re
dimentes. Sermo veſter ſēper in gratia
ſale ſit conditus: vt ſciatis quō oporteat
vos vnicuiqꝫ reſpondere. Que circa me
ſunt: oīa vobis nota faciet tychicus cha
riſſimus frater ⁊ fidelis miniſter ⁊ cōſer
uus in dño: quē miſi ad vos ad hoc ipſuꝫ
vt cognoſcat que circa vos ſunt: ⁊ conſo
letur corda veſtra cū oneſimo chariſſimo
⁊ fideli fratre: q ex vobis eſt: qui oīa que
C hic aguntur nota facient vobis. Salutat
2.Timo.4.c vos ariſtarchus: concaptiuus meus. ⁊
marcus conſobrinus barnabe: de quo ac
cepiſtis mandata. Si venerit ad vos ſu
ſcipite illum. Et ieſus qui dicitur iuſtus:
qui ſunt ex circunciſione. Hi ſoli ſunt ad
iutores mei in regno dei: qui mihi fuerūt
ſolatio. Salutat vos epaphras qui ex vo
bis eſt ſeruus xp̄i ieſu: ſemper ſollicitꝰ ꝓ
vobis in orationibus: vt ſtetis perfecti ⁊
pleni in omni voluntate dei. Teſtimoniū
eniꝫ illi perhibeo ꝙ habet multū laborē
ꝓ vobis ⁊ pro his qui ſunt laodicie ⁊ qui
D hierapoli. Salutat vos lucas medicꝰ cha
riſſimus ⁊ demas. Salutate fratres q ſūt
laodicie: ⁊ nympham ⁊ que in domo eius
eſt eccleſiam. Et cum lecta fuerit apđ vos
epiſtola hec: facite vt in laodicenſiū eccle
ſia legatur: ⁊ ea que laodicenſiū eſt vobis
legatur. Et dicite archippo. Vide mini
ſteriū quod accepiſti in dño: vt illud imple
as. Salutatio mea manu pauli. Memo
res eſtote vinculorū meorꝫ. Gratia dñi
noſtri ieſu xp̄i vobiſcum Amen.

¶ Explicit epiſtola Pauli ad Coloſſen
ſes. Incipit argumentū in epiſtolam ad
Theſſalonicenſes primā.

THeſſalonicenſes ſunt mace
dones: qui accepto verbo ve
ritatis perſtiterūt in fide: etiā
in perſecutione ciuiuꝫ ſuorū.
Preterea nec receperūt fal
ſos apoſtolos: nec ea que a falſis apo
ſtolis dicebantur. Hos collaudat apoſto
lus ſcribens eis ab athenis: per tychicuꝫ
diaconem: ⁊ oneſimū acolythuꝫ.

¶ Explicit argumentum. Incipit epi
ſtola Pauli ad Theſſalonicenſes pᵃima.
Capitulum. I

PAulus et A
ſiluanus ⁊ timothe
us: eccleſie theſſalo
nicenſiū in deo pa
tre noſtro ⁊ dño ie
ſu xp̄o: gratia vob
⁊ pax. Gratias a
gimus deo ſemper B
ꝓ omnibus vobis: memoriā veſtri faciē
tes in orationibus noſtris ſine intermiſſi
one: memores operis fidei veſtre: ⁊ labo
ris ⁊ charitatis ⁊ ſuſtinentie ſpe dñi nr̄i ie
ſu xp̄i: ante deū ⁊ patrē noſtrū. Scientes
fratres dilecti a deo electionē veſtrā: quia
euangeliū noſtrū non fuit ad vos in ſer
mone tm̄: ſed ⁊ in virtute ⁊ in ſpū ſancto:
⁊ in plenitudine multa: ſicut ſcitis quales
fuerimus in vobis propter vos. Et vos C
imitatores noſtri facti eſtis: ⁊ domini: ex
cipientes verbū in tribulatione multa cuꝫ
gaudio ſpūſſancti: ita vt facti ſitis forma oī
bus credentibus in macedonia ⁊ in acha
ia. A vobis eni diffamatus eſt ſermo dñi D
non ſolum in macedonia ⁊ in achaia: ſed
⁊ in omni loco fides veſtra que eſt ad deū
ꝓfecta eſt: ita vt non ſit nobis neceſſe qc
ꝙ loqui. Ipſi eniꝫ de nobis annunciant
qualē introitū habuerimus ad vos ⁊ quō
conuerſi eſtis ad deuꝫ a ſimulacris ſeruire
deo viuo ⁊ vero: ⁊ expectare filiuꝫ eius đ
celis queꝫ ſuſcitauit ex mortuis ieſū q eri
puit nos ab ira ventura. II
NAm ⁊ ipſi ſcitis frēs introituꝫ no A
ſtrū ad vos qꝛ non inanis fuit: ſꝫ
ante paſſi multa ⁊ contumelijs affe
cti ſicut ſcitis in philippis: fiduciā habui
mus in deo noſtro loqui ad vos euange

lium dei in multa ſollicitudine. Exhorta/
tio enim noſtra non de errore neqꝫ de im
mundicia: neqꝫ in dolo. ſed ſicut ꝓbati ſu
mus a deo vt crederetur nobis euangeliū
ita loquimur non quaſi hōibus placentes
B ſʒ deo qui probat corda noſtra. Neqꝫ.n.
aliquando fuimus in ſermone adulatiōis
ſicut ſcitis: neqꝫ in occaſione auaricie deꝰ
teſtis eſt: nec querentes ab hōibus gl'iam
neqꝫ a vobis neqꝫ ab alijs cuʒ poſſemus
vobis oneri eſſe vt xp̄i apoſtoli. Sʒ facti
ſumus paruuli in medio veſtruʒ tanq̄ ſi
nutrix foueat filios ſuos ita deſiderantes
vos cupide: volebamus tradere vobis:
non ſolum euangelium dei: ſed etiaʒ aias
noſtras: q̄m chariſſimi nobis facti eſtis.
Memores.n. facti eſtis fratres laboris
noſtri ⁊ fatigationis: nocte ⁊ die operātes
C ne quem veſtrum grauaremus: predica/
uimus in vobis euangelium dei. Vos te
ſtes eſtis: ⁊ deus q̄ ſancte: ⁊ iuſte: ⁊ ſine
querela vobis q credidiſtis affuimꝰ ſicut
ſcitis qualiter vnūquēqꝫ veſtrum ſicut pr̃
filios ſuos deprecantes vos ⁊ conſolātes
teſtificati ſumus: vt ambularetis digne deo
qui vocauit vos in ſuum regnum ⁊ gl'iaʒ
Jdeo ⁊ nos gratias agimus deo ſine in/
termiſſione: q̄m cum accepiſſetis a nobis
verbū auditus dei: accepiſtis illud non vt
verbū hoīum: ſed ſicut eſt vere verbū dei
D qui operat̃ in vobis qui credidiſtis. Vos
enim imitatores facti eſtis frēs eccleſiaꝝ
dei q̄ ſunt in iudea in xp̄o ieſu: q: eadem
paſſi eſtis ⁊ vos a contribulibus veſtris
ſicut ⁊ ipſi a iudeis qui ⁊ dñm occiderunt
ieſum ⁊ ꝓphetas ⁊ nos pſecuti ſunt ⁊ deo
non placent: ⁊ oibus hoībus aduerſantur
ꝓhibentes nos gentibus loq vt ſalui fiāt
vt impleant peccata ſua ſemp. Peruenit.n.
ira dei ſuper illos vſqꝫ in finem. Nos aūt
fratres deſolati a vobis ad tēpus hore aſ/
pectu non corde abundantius feſtinaui/
mus faciem veſtram videre cuʒ multo de
ſiderio: q̄m voluimus venire ad vos ego
quidem paulus ⁊ ſemel ⁊ iterū: ſed impedi/
uit nos ſathanas. Que eſt enim nr̃a ſpes
aut gaudium: aut corona glorie? Nonne
vos ante dñm nr̃ʒ ieſū xp̄m in aduētu eiꝰ
A Vos.n. eſtis gl'ia ⁊ gaudiuʒ. III
P Ropter qd̄ nō ſuſtinētes ampliꝰ
placuit nobis remanere athenis
ſolis: ⁊ miſimus timotheū fratreʒ
noſtꝝ ⁊ miniſtrum dei in euangelio xp̄i:
ad ꝯfirmandos vos ⁊ exhortādos ꝓ fide
vr̃a: vt nemo moueat̃ in tribulationibus
iſtis: Jpſi eni ſcitis q in hoc poſiti ſumus
Nam ⁊ cū apud vos eſſemus: predicceba B
mus vobis paſſuros nos tribulatiōes: ſi
cut ⁊ factū eſt ⁊ ſcitis. Propterea ⁊ ego am
plius nō ſuſtinēs: miſi ad cognoſcendū fi
dem vr̃am: ne forte tēptauerit vos is qui
temptat: ⁊ inanis fiat labor nr̃. Nunc au
tem veniente Thimotheo ad nos a vo/
bis ⁊ annunciante nobis fidem ⁊ charita C
tem vr̃aʒ ⁊ q: memoriā noſtri habetis bo
nā ſemper deſiderantes nos videre ſicut
⁊ nos quoqꝫ vos: ideo ꝯſolati ſumus fra
tres in vobis in omni neceſſitate ⁊ tribu/
latione noſtra per fidē vr̃am: q̄m nunc vi
uimus: ſi vos ſtatis in dño. Quā eniʒ
gr̃aꝝ actionē poſſumus deo retribuere ꝓ
vobis i omni gaudio quo gaudemꝰ pro/
pter vos an̄ deū noſtꝝ: nocte ac die abun
dantius orantes vt videamus faciē vr̃aʒ D
⁊ compleamus ea que deſunt fidei veſtre
Jpſe aūt deꝰ ⁊ pr̃ noſter ⁊ dñs ieſus xp̄s
dirigat viā noſtrā ad vos. Vos aūt dñs
multiplicet: ⁊ abūdare faciat charitatē ve/
ſtram in inuicē ⁊ in oēs: quēadmodum ⁊
nos in vobis ad ꝯfirmanda corda veſtra
ſine querela in ſanctitate ante deū ⁊ patrē
noſtꝝ in aduentu dñi noſtri ieſu xp̄i cū oi
bus ſanctis eius. Amen. IIII
D E cetero ergo fratres rogamus A
vos ⁊ obſecramus i dño ieſu: vt
quēadmodum accepiſtis a nobis
quomodo oporteat vos ābulare ⁊ place/
re deo: ſic ⁊ ambuletis: vt abundetis ma
gis. Scitis eni que precepta dederim vo
bis per dñm ieſum. ¶ Hec eſt eni volun/ Ro.12.a.
tas dei ſanctificatio veſtra vt abſtineatis Eph.5.c.
vos a fornicatione: vt ſciat vnuſqſqꝫ veſtrū
vas ſuum poſſidere in ſanctificatiōe ⁊ ho
nore: nō in paſſione deſiderij ſicut ⁊ gen/
tes que ignorant deū. Et ne quis ſupgre
diatur neqꝫ circumueniat in negocio fratrē
ſuum: quoniā vindex eſt dominus de his
omnibus ſicut prediximus vobis: ⁊ teſti
ficati ſumus. Non enim vocauit nos de
us in immundiciam: ſed in ſanctificatio/
nem. Jtaqꝫ qui hec ſpernit: non hominē
ſpernit: ſed deum: qui etiam dedit ſpiritū
ſuum ſanctum in nobis. ¶ De charitate Jo.15.c.
autem fraternitatis non neceſſe habuimꝰ i.Cor.4.d.

Eph.5.a. Phil.3.c i.Jo.4.c. ſcribere vobis. Ipſi enim vos adeo didi
ciſtis vt diligatis inuicem. Etenim illud
facitis in omnes fratres: in vniuerſa ma⸗
cedonia. Rogamus aũt vos fratres: vt
C abundetis magis: ⁊ operam detis vt quie
ſitis: ⁊ vt veſtrum negociũ agatis: ⁊ ope
remini manibus veſtris ſicut precepimꝰ
vobis: ⁊ vt honeſte ambuletis ad eos q
foris ſunt: ⁊ nullius aliquid deſideretis.
Nolumus autẽ vos ignorare fratres de
dormientibus: vt non contriſtemini ſicut
⁊ ceteri qui ſpem non habent. Si enim cre
dimus q̄ ieſus mortuus eſt: ⁊ reſurrexit
ita ⁊ deus eos qui dormierunt per ieſum
adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimꝰ
in verbo domini: quia nos qui viuimus
qui reſidui ſumus in aduentu domini nõ
preueniemus eos qui dormierunt. Quo
niam ipſe dñs in iuſſu ⁊ in voce archan⸗
geli ⁊ in tuba dei deſcendet de celo: ⁊ mor
tui qui in xp̄o ſunt reſurgent primi. Dein
de nos qui viuimus qui relinquimur ſi⸗
mul rapiemur cum illis in nubibus obui
am xp̄o in aera: ⁊ ſic ſemper cum domino
erimus. Itaq; conſolamini inuicem i ver
bis iſtis.

V

A De temporibus autẽ ⁊ momentis
fratres nõ indigetis vt ſcribamꝰ
Ro.13.d. vobis. ¶ Ipſi enim diligenter ſci
Apo.3.a tis q̄r dies domini ſicut fur in nocte ita ve
2.Pe.3.c. niet. Cum enim dixerint pax ⁊ ſecuritas
tunc repentinus eis ſuperueniet interitꝰ:
ſicut dolor in vtero habentis: ⁊ non effu⸗
gient. Vos autem fratres non eſtis in te
nebris vt vos dies ille tanq̄ fur compre⸗
hendat. Omnes enim vos filij lucis eſtis: ⁊
B filij dei. Non ſumus noctis neq; tenebra
rum. Igitur non dormiamus ſicut ⁊ ceteri:
ſed vigilemus ⁊ ſobrij ſimus. Qui enim
dormiunt: nocte dormiunt: ⁊ qui ebrij ſũt
Eſa.59. nocte ebrij ſunt. ¶ Nos autẽ qui diei ſumꝰ
Eph.6.c. ſobrij ſimus: induti loricam fidei ⁊ chari⸗
tatis ⁊ galeam ſpem ſalutis: qm̄ non po⸗
ſuit nos deꝰ in iram: ſed in acquiſitione ſa
lutis per dñm noſtrum ieſum xp̄m q mor
tuus eſt pro nobis: vt ſiue vigilemus ſiue
dormiamus: ſimul cũ illo viuamus. Pro
pter quod conſolamini inuicem: ⁊ edifica
te alterutrum: ſicut ⁊ facitis. Rogamꝰ aũt
C vos fratres vt noueritis eos qui laborant
inter vos: ⁊ preſunt vobis in dño: ⁊ mo⸗
nent vos vt habeatis illos abundantius in

charitate ꝑpter opus illoꝝ: ⁊ pacem habe
te cum eis. Rogamus autem vos fratres
corripite inquietos conſolamini puſillani⸗
mes: ſuſcipite infirmos: patiẽtes eſtote ad
oẽs. Videte ne quis malum pro malo ali⸗
D cui reddat: ſed ſemper quod bonum eſt ſe
ctamini in inuicem ⁊ in omnes: ¶ Semp Eccle.18.
gaudete: ſine intermiſſione orate: in oĩ⸗ Luc.18.c.
bus gratias agite. Hec eſt enim volũtas
dei in xp̄o ieſu: in omnibus vobis. Spũm
nolite extinguere: ꝓphetias nolite ſperne
re. Omnia autẽ ꝓbate quod bonum eſt
tenete ab oĩ ſpecie mala abſtinete vos. Ip
ſe autem deus pacis ſanctificet vos per oĩa
vt ĩteger ſpũs veſter ⁊ anima ⁊ corpꝰ ſine
querela in aduentu dñi noſtri ieſu xp̄i ſer
uetur. Fidelis eſt qui vocauit vos q etiã
faciet. Fratres orate pro nobis. Salutate
fratres omnes: in oſculo ſancto. Adiuro
vos per dñm vt legatur epiſtola hec oĩbus
ſanctis fratribus. Gratia dñi noſtri ieſu
xp̄i vobiſcum. Amen.

¶ Explicit epiſtola Pauli ad Theſſalo
nicenſes prima. Incipit argumentum in
epiſtolam ſecundam.

Ad theſſalonicenſes ſecundã
ſcribit epiſtolam apoſtolus: ⁊
notũ facit eis de temporibus
nouiſſimis ⁊ de aduerſarij de
iectione. Scribit hanc ep̄lam
ab athenis per titum diaconẽ ⁊ oneſimũ
acolythum.

¶ Explicit argumentũ. Incipit epiſtola
Pauli ad Theſſalonicenſes ſecunda.

Capitulum. I

Paulus et
ſiluanus ⁊ timo⸗ A
theus: eccl'ie theſſa
lonicẽſiũ i deo pa
tre nr̄o ⁊ dño ieſu
xp̄o: gr̄a vobis ⁊ B
pax a deo pr̄e nr̄o
⁊ dño ieſu xp̄o. Gratias agere debemus
ſemper deo ꝓ vobis fratres: ita vt dignũ
eſt quoniã ſupercreſcit fides veſtra ⁊ abũ
dat charitas vniuſcuiuſq; veſtrũ in inuicẽ
ita vt ⁊ nos ipſi in vobis gloriemur in ec⸗

deſijs dei, ꝓ patientia vr̃a ⁊ fide ⁊ in om-
nibus ꝑſecutionibus veſtris: ⁊ tribulati
onibus quas ſuſtinetis in exemplū iuſti iu
C dicij dei: vt digne habeamini in regno dī
ꝓ quo ⁊ patimini: ſi tamen iuſtuȝ ē apud
deum retribuere retributionem hiſq vos
tribulant: ⁊ vobiſ qui tribulamini requiē
nobiſcum in reuelatione dn̄i ieſu de celo
cum angeliſ virtutiſ eius in flāma ignis dā
tis vindictam his qui non nouerunt deū
⁊ qui non obediunt euangelio dn̄i noſtri
ieſu xp̄i. Qui penas dabunt in interitu e-
D ternas a facie dn̄i ⁊ a gloria virtutis eius: cū
venerit glorificari in ſanctis ſuis ⁊ admira
bilis fieri in omnibus q crediderunt: qa
creditum eſt teſtimonium noſtrū ſup voſ
in die illo. In quo etiam oramus ſemper
ꝓ vobis: vt dignet̄ vos vocatione ſua de
us noſter: ⁊ impleat om̄ʒ voluntatē bonita
tis ſue: ⁊ opus fidei in virtute: vt clarifice
tur nomen domini noſtri ieſu xp̄i in vo-
bis: ⁊ vos in illo: ſc̄m gratiam dei noſtri:
⁊ domini ieſu xp̄i. II

A Rogamus aūt vos fratres per ad
uentū dn̄i noſtri ieſu xp̄i ⁊ noſtre
ꝯgregationis in ipſum: vt nō cito
moueamini a veſtro ſenſu neqʒ terreami
ni neqʒ per ſpūm neqʒ per ſermonē: neqʒ
per epiſtolam tanq̄ȝ per nos miſſam: q̄ſi i
B ſtet dies dn̄i. ¶ Ne quis vos ſeducat vllo
Mt. 24. a modo. Quā niſi venerit diſceſſio primuȝ
Mr. 13. b ⁊ reuelatus fuerit homo peccati filius ꝑ-
Luc. 21. b. ditionis q aduerſat̄ ⁊ extollit̄ ſupra omne
Eph. 5. b quod dicit̄ deus: aut quod colitur: ita vt
.i. Cor. 3. d. in templo dei ſedeat: oſtendens ſe tanq̄ȝ ſit
Col. 2. d. deus. Non retinetis q̄ cū adhuc eſſem
apud vos: h̄ dicebā vobis. Et nunc quid
detineat ſcitis: vt reueletur in ſuo tp̄e. Naȝ
myſterium iam operatur iniq̄tatis tm̄: vt
q tenet: nunc teneat: donec ꝺ medio fiat.
C ¶ Et tunc reuelabit̄ ille iniquus quē dn̄s
Eſa. ii. ieſus interficiet ſpū oris ſui: ⁊ deſtruet illu
ſtratione aduentus ſui eū cuius ē aduēt⁹
ſc̄m opationē ſathane i oī virtute ⁊ ſignis
et ꝓdigijs mendacibus: ⁊ in oī ſeductio-
ne iniquitatis his q pereūt: eo q charita-
tem veritatis nō receperūt vt ſalui fierent
Ideo mittet illis deus opationē erroris:
vt credāt mendacio: vt iudicent̄ oēs qui
nō crediderūt veritati ſed ꝯſenſerūt iniq
D tati. Nos aūt debemus gratias agere deo
ſemꝑ ꝓ vobis fr̄es dilecti a deo q elege-
rit nos deus ꝑmitias in ſalutē i ſactificati
one ſpūs ⁊ in fide veritatis: in qua ⁊ vo-
cauit vos ꝑ euangeliuȝ nr̄m in acq̄ſitione
glīe dn̄i nr̄i ieſu chriſti. itaqʒ fr̄es ſtate et
tenete traditiones q̄s didiciſtis: ſiue ꝑ ſer
monē: ſiue ꝑ epiſtolā nr̄aȝ. Ipſe aūt dn̄s
nr̄ ieſus chriſtus ⁊ de⁹ ⁊ pater nr̄ q dilexit
nos: ⁊ dedit ꝯſolationē eternam ⁊ ſpem
bonā in grā: exhortet̄ corda veſtra ⁊ ꝯfir
met in omni opere ⁊ ſermone bono. III

De cetero fr̄es orate ꝓ nobis vt ſmo A
dei currat ⁊ clarificetur ſicut et
apud vos: ⁊ vt liberemur ab im-
portunis ⁊ malis hoīb⁹. Nō enī oīuȝ eſt
fides. Fidelis aūt deus ē q confirmabit
vos: ⁊ cuſtodiet a malo. Cōfidim⁹ autem
de vobis fr̄es i dn̄o: qm̄ queeūqʒ precipi B
m⁹: ⁊ facit̄ ⁊ facietiſ. Dn̄s aūt dirigat cor
da veſtra in charitate dei: ⁊ patientia xp̄i
Denūciamus aūt vobis fratres i nomie
dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: vt ſb̄trahatiſ voſ ab oī fr̄e
ambulāte inordinate: ⁊ nō ſc̄m traditionē
quam acceperunt a nobis. Ipſi enī ſcitis
quēadmodum oporteat imitari nos: qm̄
nō iquieti fuimus int̄ vos neqʒ gratis pa
nē manducauim⁹ ab aliq̄: ſʒ in labore ⁊ 2. Cor. ii. d.
fatigatione: nocte ac die opantes: ne quē
veſtrū grauaremus. Nō q̄ſi nō habueri
mus ꝑtātē: ſʒ vt noſmetipſos formā da- C
remus vobis ad imitandū nos. Nā ⁊ cū
eēmus apud vos: hoc denūciabamus vo
bis: qm̄ ſi qs non vult opari: nec mādu-
cet. Audiuimus enī int̄ vos q̄ſdā ābulā
tes in q̄ete: nihil opātes: ſʒ curioſe agē-
tes. His aūt q eiuſmodi ſunt denūciam⁹
⁊ obſecramus i dn̄o ieſu chriſto: vt cū ſi-
lentio operātes ſuum panē manducent.
¶ Voſ aūt fr̄es nolite deficere bn̄facienteſ Gal. 6. b
Qd̄ ſi qs non obedierit v̄bo nr̄o: ꝑ epi- D
ſtolā hūc notate: ⁊ non commiſceamini cuȝ
illo vt confūdat̄. Et nolite q̄ſi inimicum
exiſtimare: ſʒ corripite vt fratrē. Ipſe aūt
deus pacis det vobis pacē ſempiternam in
oī loco. Dn̄s ſit cū oībus vobiſ. Saluta-
tio mea manu pauli: qd̄ eſt ſignū in omni
epiſtola. Ita ſcribo. Gratia dn̄i nr̄i ieſu
chriſti cum omnibus vobiſ. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Theſſalonicē-
ſes ſecūda. Incipit argumētū in ep̄laȝ ad
Timotheū primaȝ.

TImotheū inſtruit ⁊ docet de
ordinatione epiſcopatus ⁊ dia
conij: ⁊ oīs eccleſiaſtice diſci/
pline ſcribens ei a laodicia p
tychicum diaconem.

¶ Explicit argumentū. Incipit ep̄la pau
li ad Timotheum prima. Capitulum. I

A PAulus apo
ſtolus ieſu xp̄i: ſm̄ im/
periū dei ſaluatoris no
ſtri ⁊ xp̄i ieſu ſpei nr̄e
timotheo dilecto filio
in fide: gratia ⁊ miſe/
ricordia ⁊ pax a deo patre ⁊ xp̄o ieſu dn̄o
nr̄o. Sicut rogaui te vt remaneres ephe
ſi cū irem in macedoniā: vt denunciares
q̄buſdā ne aliter docerent: neq̄ intenderēt
fabulis ⁊ genealogijs interminatis: q̄ que/
ſtiones preſtant magis q̄ edificationem
dei q̄ eſt in fide. Finis aūt precepti ē cha/
ritas: de corde puro ⁊ conſcientia bona: ⁊
fide non ficta. A quibus q̄dam aberrātes
B conuerſi ſunt in vaniloquiū: volentes eē
legis doctores: nō intelligentes: neq̄ que
Ro.7.c. loquunt: neq̄ de quibus affirmāt. ¶ Sci
Gal.4.a. mus aūt q̄ bona eſt lex ſiquis ea legitime
Exo.20.⁊.21 vtat: ſcientes hoc q̄ lex iuſto non eſt poſi
Leuit.18. ta: ſed iniuſtis ⁊ non ſubditis: ⁊ impijs ⁊
1.Cor.6.c. peccatoribus: ſceleratis ⁊ contaminatis: patrici
dis ⁊ matricidis: homicidis: fornicarijs:
maſculorū concubitoribus: plagiarijs: mē/
dacibus ⁊ periuris: ⁊ ſiq̄d aliud ſane do/
ctrine aduerſat: q̄ eſt ſm̄ euangeliū glorie
beati dei qd̄ creditū eſt mihi. Gratias ago
ei q̄ me confortauit in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o: q̄a
fidelē me exiſtimauit ponens in miniſte/
C rio. Qui prius blaſphemus fuit ⁊ perſe/
cutor ⁊ contumelioſus: ſed miſericordiā
dei perſecut⁹ ſū: q̄r ignorans feci in incredu
litate. Superabundauit autē gratia dn̄i nr̄i
cum fide ⁊ dilectione que eſt in xp̄o ieſu.
Fidelis ſermo ⁊ oī acceptione dignus: q̄r
chriſtus ieſus venit in hunc mundū pec/
catores ſaluos facere: quorū prim⁹ ego ſū
D Sed ideo miſericordiam conſecutus ſum
vt in me primo oſtēderet xp̄s ieſus oēm
patientiā ad informationē eorū qui creditu
ri ſunt illi in vitam eternam. Regi autē
ſeculorū immortali inuiſibili ſolo deo honor
⁊ gloria: in ſecula ſeculorū amen. Hoc p̄/
ceptū cōmendo tibi fili timothee ſm̄ prece
dentes in te prophetias: vt milites in illis
bonam militiam habens fidē ⁊ bonā con
ſcientiam. Quā quidam repellentes cir/
ca fidem naufragauerūt ex quibus eſt hy/
meneus ⁊ alexander: quos tradidi ſatha/
ne: vt diſcāt nō blaſphemare. II

OBſecro igitur p̄mum oīm fieri A
obſecratōes: orōnes: poſtulatōes
gratiarū actiones p̄ oībus hoīb⁹
p̄ regib⁹ ⁊ omnibus qui in ſublimitate cō
ſtituti ſunt: vt quietam ⁊ tranquillā vitā
agamus in omni pietate ⁊ caſtitate. Hoc B
enim bonum eſt ⁊ acceptum coram ſalua
tore noſtro deo: qui oēs hoīes vult ſaluos
fieri: ⁊ ad agnitionem veritatis venire.
Unus enim deus: vnus ⁊ mediator dei
⁊ hoīum homo xp̄s ieſus: q̄ dedit redem
ptionem ſemetipm̄ p̄ omnibus. Cuius
teſtimonium temporib⁹ ſuis confirmatū
eſt: in quo poſit⁹ ſū ego predicator ⁊ ap̄ls
Ueritatem dico non mentior: doctor gen C
tium in fide ⁊ veritate. Uolo ergo viros
orare in omni loco: leuantes puras ma/
nus ſine ira ⁊ diſceptatione. Similiter ⁊
mulieres in habitu ornato cum verecun/
dia ⁊ ſobrietate ornantes ſe: non in tortis
crinibus: aut auro: aut margaritis vl' ve
ſte precioſa: ſed qd̄ decet mulieres p̄mit/
tentes pietatem p̄ opera bona. Mulier i
ſilentio diſcat: cum oī ſubiectione. Doce D
re autē mulieri non permitto neq̄ dn̄ari
in virum: ſed eſſe in ſilentio. Adam enim
primus formatus ē: deinde eua: ⁊ adā nō
eſt ſeductus: mulier aūt ſeducta in p̄uari
catione fuit. Saluabitur aūt per filiorū ge
nerationē ſi p̄manſerit in fide ⁊ dilectiōe
⁊ ſāctificatione cū ſobrietate. III

FIdelis ſermo. Siquis ep̄atū de
ſiderat bonum opus deſiderat. A
¶ Oportet enim ep̄m irrep̄henſi Ad Titū.i.b
bilem eſſe: vnius vxoris virum: ſobrium
ornatum: prudentem: pudicum: hoſpita/
lem: doctorem: non vinolentū: non per
cuſſorem: ſed modeſtum: non litigioſum
non cupidum: ſed ſue domui bene prepo
ſitum: filios habentē ſubditos cū omni
caſtitate. Siquis autem domui ſue p̄eſſe
neſcit: quō eccleſie dei diligētiā habebit? B
Non neophitū: ne in ſuperbiā elatus in
iudicium incidat diaboli. Oportet autē

⁊ illū teſtimoniū habere bonū ab his q̄ fo/
riſ ſunt: vt non in opprobriū incidat ⁊ in
C laqueū diaboli. Diaconos ſimiliť pudicos
non bilingueſ: nō multo vino deditos: nō
turpe lucrū ſectanteſ: habenteſ myſteriū
.Cor.4.a. fidei in cōſciētia pura. ¶ Et hi aūt ꝓben/
.Cor.6.a. tur primū: ⁊ ſic miniſtrent nullū crimen
.ti.c. habenteſ. Mulieres ſiľiter pudicas: non
detrahēteſ: ſobrias: fideleſ i omnib⁹. Di
D aconeſ ſint vniuſ vxoris viri qui filijs ſuiſ
bene pręſint: ⁊ ſuis domibus. Qui.n.bñ
adminiſtrauerint gradū bonū ſibi acqui
rent: ⁊ multam fiduciā in fide q̄ eſt in xp̄o
ieſu. Hec tibi ſcribo fili timothee ſperās
me venire ad te cito. Si aūt tardauero: vt
ſcias quō oporteat te in domo dei conuerſa
ri: que eſt eccleſia dei viui colūna ⁊ firma
mentū veritatis. Et manifeſte magnū eſt
pietatis ſacramentū quod manifeſtatū eſt
in carne: iuſtificatum eſt in ſpiritu: appa/
ruit angelis: pdicatū eſt gentibus: cre
A ditū ē in mūdo: aſſūptū ē i gloria. IIII
.Timo.3.a S Piritus aūt manifeſte dicit: ꝙ
.Pe.3.a. in nouiſſimis tēporibus diſcedāt
quidā a fide: attendentes ſpiritib⁹
erroris ⁊ doctrinis demonioꝝ in hypo/
criſi: loquentium mendacium ⁊ cauteria/
tam habentium ſuam conſcientiam ꝓhi/
bentium nubere: abſtinere a cibis quos d̄
us creauit ad percipiendū cum gratiarū
actione fidelibus: ⁊ his qui cognouerunt
B veritatem. Quia ois creatura dei bona ē.
⁊ nihil reijciendū qd̄ cum gratiaꝝ actiōe
percipitur. Sanctificatur enim per ver/
bū dei ⁊ orationem. Hec proponens fra
tribus: bonus eris miniſter xp̄i ieſu: enu
tritus verbis fidei ⁊ doctrine quam aſſe/
Timot.2.d. cutus es. ¶ Ineptas aūt ⁊ aniles fabulaſ
deuita. Exerce aūt temetipſum ad pietatē
Nam corporalis exercitatio ad modicum
C vtilis eſt. Pietas aūt ad omnia vtilis: ꝓ
miſſionem habens vite: que nūc eſt ⁊ fu/
ture. Fidelis ſermo: ⁊ omni acceptiōe di
gnus. In hoc enim laboramus ⁊ maledi
cimur: q2 ſperamus in deū viuum q̄ eſt
ſaluator omniū hominū: maxime fidelium
Prouer.24. Precipe hec ⁊ doce. ¶ Nemo adoleſcen/
Job.13.c. tiam tuam contemnat: ſed exemplo eſto fi
D delium in verbo: in conuerſatione: i cha/
ritate: in fide: in caſtitate. Dum venio at
tende lectioni: exhortationi ⁊ doctrine.
Noli negligere gratiam que in te eſt que
data eſt tibi per ꝓphetiam cum impoſitio
ne manuū preſbyterij. Hec meditare in
his eſto: vt ꝓfectus tuus manifeſtus ſit
omnibus. attende enim tibi ⁊ doctrine: in
ſta in illis. Hoc enim faciens: ⁊ teipſū ſal
uū facies: ⁊ eos qui te audiunt. V A
S Eniorem ne increpaueris: ſ; ob
ſecra vt patrē. Iuuenes vt frēs
anus vt matres: iuuenculas vt ſo
rores in oī caſtitate. Viduas honora: q̄
vere vidue ſunt. Si qua aūt vidua filios
aut nepotes habet diſcat primū domū ſuā
regere: ⁊ mutuam vicē reddere parenti/
bus. Hoc enim acceptū ē corā deo. Que
aūt vere vidua ē: ⁊ deſolata ſperet in deū
⁊ inſtet obſecrationib⁹ ⁊ orōnibus nocte
⁊ die. Nā q̄ i delicijs ē: viuēs mortua ē. B
Et h̄ precipe: vt irreꝓhenſibiles ſint. Si
qs autem ſuorum ⁊ maxime domeſticoꝝ
curā non habet fidem negauit: ⁊ eſt in fi
deli deterior. Vidua eligatur nō minus
ſexaginta annorū: que fuerit vnius viri
vxor: i operib⁹ bonis teſtimoniū habens
ſi filios educauit: ſi hoſpitio recepit: ſi ſan
ctoꝝ pedes lauit: ſi tribulationē patiētib⁹
ſūminiſtrauit: ſi oē opus bonū ſubſecuta
ē. Adoleſcentiores autē viduas deuita. C
Cum eni luxuriate fuerint in xp̄o nubere
volūt habentes dānationem: quia primā
fidem irritā fecerunt. Simul aūt ⁊ ocioſe
diſcūt circuire domos: non ſolum ocioſe:
ſed ⁊ verboſe ⁊ curioſe: loquentes que nō
oportet. Volo autē iuniores nubere: fili
os ꝓcreare: matresfamilias eſſe: nullam
occaſionē dare aduerſario maledicti grā
Iam enim quedam conuerſe ſunt retro
poſt ſathanā. Si quis fidelis habet vidu/
as ſūminiſtret illis: ut nō grauet eccleſia:
vt his que vere vidue ſunt ſufficiat. Qui
bene preſunt p̄ſbyteri duplici honore di/
gni habeant: maxime q̄ laborant i v̄bo ⁊
doctrina. Dicit eni ſcriptura. ¶ Nō alli/ Deut.25.
gabis os boui trituranti: ⁊ dignus ē opa D
rius mercede ſua. Aduerſus preſbyterū
accuſationē noli recipere: niſi ſub duob⁹
aut tribus teſtibus. Peccantes corā om
nib⁹ argue: vt ceteri timorē habeāt. Te/
ſtor corā deo ⁊ xp̄o ieſu: ⁊ electis āgelis ei⁹

ut hec custodias ſine preiudicio: nihil fa-
ciens in alterā partē declinando. Man⁹
cito nemini iposueris: neqȝ cōmunicaue-
ris peccatis alienis. Teipſuȝ caſtum cu-
ſtodi. Noli adhuc aquam bibere ſed mo-
dico vino vtere: propter ſtomachum tuū
ꝛ frequentes tuas infirmitates. Quorun-
dam hominum peccata manifeſta ſunt ꝓ-
cedentia ad iudicium: quorundam autem
ꝛ ſubſequuntur. Similiter ꝛ facta bona
manifeſta ſunt: ꝛ que aliter ſe habent ab-
A ſcondi non poſſunt. VI.

Quicunqȝ ſūt ſub iugo ſerui do-
minos ſuos omni honore di-
gnos arbitrentur: ne nomē do-
mini ꝛ doctrina blaſphemetur.
Qui autem fideles habent dominos nō
B contemnant quia fratres ſunt: ſed magis
ſeruiant: quia fideles ſunt ꝛ dilecti: qui be-
neficii participes ſunt hec doce ꝛ exhorta-
re. Si quis aliter docet: ꝛ non acquieſcit
ſanis ſermonibus domini noſtri ieſu xpi
ꝛ ei que ſm pietatatem eſt doctrine: ſuper-
bus: nihil ſciens: ſed languens: circa que-
ſtiones: ꝛ pugnas verborum: ex quibus ori-
untur inuidie contentiones: blaſphemie:
ſuſpiciones male conflictationes: homi-
num mente corruptorum qui a veritate ꝓ-
uati ſunt: exiſtimantium queſtum eſſe pie-
Eccle.5. tatē. ¶ Eſt aūt queſtus magnus pietas cū
Job.i ſufficientia. Nihil enim intulimus in hūc
mundum: haud dubium quia nec aufer-
re quid poſſumus. Habentes autem ali-
C menta ꝛ quibus tegamur: his contēti ſi-
mus. Nam qui volunt diuites fieri: inci-
dunt in temptationem ꝛ in laqueum dia-
boli: ꝛ deſideria multa inutilia ꝛ nociua:
Eccle.10. que mergunt homines i interitum ꝛ per-
ditionem. ¶ Radix enim omnium malo-
rum eſt cupiditas quam quidam appeten-
tes errauerunt a fide: ꝛ inſeruerunt ſe do-
loribus multis. Tu autem o homo dei hec
2.Timo.2.d fuge. ¶ Sectare vero iuſticiam: pietatem
D fidem: charitatem: patientiam: manſuetu-
dinem. Certa bonum certamen fidei: ap-
prehende vitam eternam in qua vocatus
es: ꝛ confeſſus bonam confeſſionem co-
ram multis teſtibus. ¶ Precipio tibi coraȝ
deo: qui viuificat omnia ꝛ chriſto ieſu qui
teſtimoniuȝ reddidit ſub pontio pilato bo-
nam confeſſionem: vt ſerues mandatum
ſine macula irreprehēſibile vſqȝ in aduē-
tum domini noſtri ieſu xpi: quē ſuis tem-
poribus oſtendet beatus ꝛ ſolus potens:
¶ rex regum ꝛ dñs dominantiū: qui ſolus Apoc.19.c.
habȝ imortalitatē: ꝛ lucem habitat inacceſ-
ſibilem: quem nullus hominum vidit: ſȝ nec
videre pōt: cui honor ꝛ iperiū ſempiter-
num. Amen. Diuitibus huius ſeculi pre-
cipe non ſublime ſapere: neqȝ ſperare in i-
certo diuitiarum: ſed in deo viuo qui preſtat
nobis omnia abunde ad fruendum bene-
agere: diuites fieri in bonis operibus fa-
cile tribuere: cōicare theſaurizare ſibi fun-
damentū bonūm futurum: vt apprehen-
dant bonam vitā. O timothee depoſitū
cuſtodi deuitans prophanas vocum no-
uitates ꝛ oppoſitiones falſi nominis ſciē-
tie quam quidam promittentes circa fidē
exciderunt. Gratia tecum. Amen.

Explicit ep̄la pauli ad Timotheū pⁱma.
Incipit argumentū in ep̄laȝ ſecundam.

Item timotheo ſcribit de ex-
hortatiōe martyrij ꝛ omni re-
gula veritatis: ꝛ quid futuruȝ
ſit temporibus nouiſſimis: ꝛ
de ſua paſſiōe: ſcribēs ei ab vrbe romana

Explicit argumentum.

Incipit epiſtola Pauli ad Timotheum
ſecunda. Capitulum. I

Paulus apo- a
ſtolus ieſu xpi p volū-
tatē dei ſȝ ꝓmiſſiōeȝ
vite q̄ eſt in xpo ieſu:
timotheo chariſſimo
filio: gratia ꝛ miſeri-
cordia ꝛ pax a deo pr̄e nr̄o. Gratias ago deo
meo cui ſeruio a ꝓgenitoribus meis i con-
ſciētia pura: q ſine intermiſſiōe habeā tui me-
moriā i orōnib⁹ meis: nocte ac die deſide-
rās te videre. Memor lachrymarum tuarū B
vt gaudio iplear. Recordationē accipiēs
eius fidei que ē in te nō ficta: que ꝛ hita-

uit p̄mū in auia tua loide ⁊ mr̄e tua euni/
ce: certus ſū aūt q̄ ⁊ in te. Propter quā
cām amoneo te: vt reſuſcites grāz dei q̄ eſt
C in te p̄ impoſitionē manuū mearum. Non
enim dedit nobis deus ſpiritum timoris.
Ad titū. 3. b: ſed virtutis ⁊ dilectionis ⁊ ſobrietatis.
¶ Noli itaq̄ erubeſcere teſtimonium dñi
noſtri neque me vinctū eius: ſed collabo
ra euangelio ſm̄ virtutem dei: q̄ nos li/
berauit ⁊ vocauit vocatione ſua ſācta: nō
ſm̄ opa nr̄a: ſed ſm̄ ꝓpoſitū ſuū ⁊ grām
q̄ data ē nobis in chriſto ieſu añ tp̄a ſecula
D ria. Manifeſtata ē aūt nunc p̄ illuminati
onē ſaluatoris ieſu chriſti q̄ deſtruxit q̄dez
mortem: illuminauit autē vitā ⁊ incorru
ptionē per euangelium in q̄ poſitus ſum
ego p̄dicator ⁊ apoſtolꝰ ⁊ magiſter gēnū.
Ob quā cām etiā hec patior: ſed non ↄfū
dor. Scio enim cui credidi: ⁊ certus ſum
q̄ potens ē depoſitū meū ſeruare i illū
diem. Formam habe ſanoꝝ verboꝝ q̄
a me audiſti i fide ⁊ in dilectiōe: i chriſto
ieſu: Bonū depoſitum cuſtodi p̄ ſpiritū
ſanctum qui habitat in nobis: Scis eniȝ
hoc q̄ auerſi ſunt a me oēs qui in aſia ſūt
ex q̄bus eſt phigelus ⁊ hermogenes. Det
miſericordiā dñs oneſifori domui: quia
ſepe me refrigerauit: ⁊ catenam meā nō
erubuit: ſȝ cū romam veniſſet ſollicite me
queſiuit ⁊ inuenit. Det illi dominus inue/
nire miſericordiā a deo i illa die. Et q̄nta
ephesi miniſtrauit mihi tu melius noſti.

A Tu ergo fili mi confortare i   II
gratia q̄ eſt i chriſto ieſu: ⁊ q̄ audi
ſti a me p̄ multos teſtes hec ↄmē
da fidelibus hominibus qui idonei
erunt ⁊ alios docere. Labora ſicut bonus
miles chriſti ieſu. Nemo militās deo im
plicat ſe negocijs ſecularibus vt ei placeat
cui ſe ꝓbauit. Nam ⁊ qui certat i agone
i. Cor. 9. b. non coronabitur: niſi qui legitime certa/
B uerit. ¶ Laborantem agricolam oportet
primum de fructibꝰ accipere. Intellige q̄
dico: dabit enim tibi dominus in oibus
intellectū. Memor eſto dñm ieſum chri
ſtum reſurrexiſſe a mortuis ex ſemine da
uid ſm̄ euangelium meum in quo labo/
ro vſq̄ ad vincula: quaſi male operans:
ſed verbum dei non eſt alligatum. Ideo
omnia ſuſtineo ꝓpter electos: vt ipſi ſalu
tem conſequantur que eſt in chriſto ieſu cū
gloria celeſti. Fidelis ſermo. Nam ſi cō
mortui ſumus: et conuiuemus: ſi ſuſti/
nebimus ⁊ conregnabimus: ſi negaue/
rimus ⁊ ille negabit nos: ſi non credimꝰ
ille fidelis permanet. negare ſeipſum nō
C poteſt. Hec commone teſtificans coram
deo. Noli contendere verbis: ad nihil. n
vtile eſt niſi ad ſubuerſionem audientium
Sollicite autem cura teipſum probabilē
exhibere deo: operarium inconfuſibilem
recte tractantis verbum veritatis. Pro
phana autē ⁊ vana eloq̄a deuita. Multū
enim proficiunt ad impietatem: ⁊ ſermo
eorū vt cācer ſerpit. Ex quibus eſt hyme
neus ⁊ philetus: qui a veritate exciderūt
dicentes: reſurrectionem iam factā: ⁊ ſub i. Cor. 3. b.
uerterunt quorundam fidem. ¶ Sed fir/
mum fundamentum dei ſtat. habens ſi/
gnaculum hoc. Cognouit dominus qui
ſunt eius: ⁊ diſcedat ab iniquitate omnis
qui inuocat nomen dñi. In magna autē
domo non ſolum ſunt vaſa aurea ⁊ argē/
tea: ſed lignea ⁊ fictilia: ⁊ q̄dam quidē in
honorem: quedam autem in contumeliā
Si quis ergo emundauerit ſe ab iſtis. erit
vas in honorem ſanctificatum: ⁊ vtile
domino: ad omne opus bonum paratū D
¶ Iuuenilia aūt deſideria fuge: ſectare iu i. Timo. 3. b
ſticiam fidem: ſpem: charitatem: ⁊ pacē i. Timo. 6. c.
cum his qui inuocant dñm de corde puro Ad titū. 3. c.
Stultas autem ⁊ ſine diſciplina q̄ſtiōes
deuita: ſciens aūt q̄ generant lites. Ser/
uū autē domini non oportet litigare: ſed
manſuetū eē ad oēs: docibilem: patientē:
cum modeſtia corripientem eos qui reſi/
ſtunt veritati: ne quādo deus det illis pe
nitentiam ad cognoſcendā veritatem: ⁊
reſipiſcāt a diaboli laqueis a quo captiui
tenentur ad ipſius voluntatem.   III

¶ Hoc autē ſcio q̄ in nouiſſi/ A
mis diebus inſtabunt tempo i. Timo. 4. a
ra periculoſa ⁊ erunt homines 2. Pe. 3. a.
ſeipſos amantes cupidi: elati
ſuperbi blaſphemi: parentibus non obe
dientes ingrati: ſceleſti: ſine affectione: ſi
ne pace: criminatores: incontinentes: im
mites: ſine benignitate: proditores: pro/
terui: tumidi: ⁊ voluptatū amatores ma
gis q̄ dei: habentes ſpeciem quidem pie/

tatis: virtutem autem eius abnegantes.
Et hos deuita. Ex his eniꝫ ſunt qui pene
trant domos: ⁊ captiuas ducunt mulier/
culas oneratas peccatis que ducūt varijs
deſiderijs: ſemꝑ diſcedentes nunq̄ʒ ad ſci
entiam veritatis peruenientes. Quēad
modum autem iamnes ⁊ mambres reſti
terunt moyſi: ita ⁊ hi reſiſtunt veritati: ho
mines corrupti mente: reprobi circa fidē
ſed vltra non proficient. Inſipientia eni
eorum manifeſta erit omnibus ſicut ⁊ illo
rum fuit. Tu autem aſſecutus es meā do
ctrinaꝫ: iſtitutionē: ꝓpoſitū: fidē: lōgani
mitatem: dilectionē: patiētiam: ꝑſecutōes
paſſiones: qualia mihi facta ſunt ātiochie
iconio liſtris: quales ꝑſecutiones ſuſtinu
i: ⁊ ex oībus me eripuit dn̄s: ⁊ oēs q vo/
lunt viuere i xp̄o ieſu ꝑſecutionē patient.
D Ma'i aūt hoīes ⁊ seductores ꝓficiunt in
pei⁹: errātes ⁊ in errorē mittētes. Tu ve
ro ꝑmane in his q̄ didiciſti ⁊ credita ſunt
tibi: ſciēs a q̊ didiceris. Et q: ab infantia
ſacras lr̄as noſti: q̄ te poſſunt iſtruere ad
ſalutē ꝑ fidē que ē i xp̄o ieſu. Ois.n. ſcri
ptura diuinitus inſpirata vtil' ē ad docen
dū: ad arguendū: ad corripiendū ad eru/
diendū i iuſtitia: vt ꝑfectus ſit hō dei ad
omē opus bonum inſtructus. IIII
A Teſtificor corā deo ⁊ ieſu xp̄o q iu
dicaturus ē viuos ⁊ mortuos: ⁊ ꝑ
aduētū ipſius ⁊ regnū ei⁹: p̄dica
vbū: inſta oportune: importune argue:
obſecra: increpa in oī paciencia ⁊ doctrina.
Erit.n. tp̄s cū ſanā doctrinā nō ſuſtine/
bunt: ſed ad ſua dſideria coaceruabāt ſibi
B magr̄os prurientes aurib⁹: ⁊ a vitate q/
dē auditū auertēt: ad fabulas aūt ꝯuertēt
Tu vo vigila i oīb⁹ labora: opus fac euā
geliſte: miniſteriū tuū iple: ſobrius eſto.
Ego eni iā delibor: ⁊ tp̄s reſolutōis mee
inſtat. Bonū certamen certaui: curſū cō/
ſūmaui: fidē ſuaui. In reliquo repoſita ē
mihi corona iuſtitie quā reddet mihi dn̄s
i illa die iuſtus iudex. Nō ſolū aūt mihi:
ſed ⁊ his q diligūt aduentū eius. Feſtina
ad me venire cito. Demas.n. me reliqt
diligēs hoc ſeculū: ⁊ abijt theſſalonicam:
creſcēs i galatiā: titus in dalmaciā: lucas
eſt mecū ſolus. Marcū aſſume ⁊ adduc
tecū: ē eni mihi vtilis in miniſterio. Ti/
chicū aūt miſi epheſū. Penulā quā reliq
troade apud carpū veniēs affer tecuꝫ: ⁊ li
bros: maxime aūt ⁊ mēbranas. Alexan/
der erarius multa mihi oſtēdit: reddet il
li dn̄s ſm opa eius quē ⁊ tu deuita. Val/
de enim reſtitit vbis nr̄is. In p̄ma mea
defenſione nemo mihi affuit: ſꝫ omēs me
dereliquerūt: nō illis imputet. Dn̄s autē
mihi aſtitit: ⁊ ꝯfortauit me: vt ꝑ me p̄dica
tio ipleat: ⁊ audiant oēs gētes: ⁊ liberat⁹
ſū de ore leonis. Liberauit me dn̄s ab oī
ope malo: ⁊ ſaluū faciet regnū ſuū celeſte
cui gloria i ſecula ſeculoꝝ. Amen. Salu/
ta priſcā ⁊ aquilā ⁊ oneſifori domū. Era/
ſtus remāſit corinthi: trophinuꝫ aūt reliq
infirmū mileti. Feſtina an̄ hyemē veni/
re. Salutant te eubolus ⁊ pudens ⁊ lin⁹
⁊ claudia ⁊ frēs oēs. Dn̄s ieſus xp̄s cuꝫ
ſpū tuo. Gr̄a vobiſcū. Amen.

Explicit epiſtola Pauli ad Timothe
um ſecunda. Incipit argumentū i epi/
ſtolam ad Titum.

Titum cōmonefacit ⁊ inſtruit
de ꝯſtitutiōe p̄ſbyteri ⁊ de ſpi
rituali cōuerſatione ⁊ hereticis
vitandis q traditionibus iu/
daicis credūt: ſcribēs ei a nicopoli.

Explicit argumentū. Incipit epiſtola
Pauli ad Titum. Capitulum. I

Paulus ſer/ A
uus dei: ap̄ls autē ie/
ſu xp̄i ſm fideꝫ electo
rū dei ⁊ agnitiōē vita
tis: q̄ ſm pietateꝫ ē in
ſpem vite eterne quaꝫ
ꝓmiſit q nō mentitur
deus ante tp̄a ſecularia: manifeſtauit aūt
tpibus ſuis vbū ſuū i p̄dicatione: q̄ cre/
dita ē mihi ſm p̄ceptū ſaluatoris nr̄i dei:
tito dilecto filio ſm cōem fidē gr̄a ⁊ pax a B
deo prē ⁊ xp̄o ieſu ſaluatore nr̄o. Huius

Col. 4. c.

rei grã reliq̄ te crete: vt ea que deſūt corri
gas: ⁊ cōſtituas ք ciuitates pſbyteros ſicͭ
⁊ ego diſpoſui tibi: ſi q̄s ſine crimine eſt
vnius vxoꝛis vir filios habēs fideles nō
ī accuſatione luxurie: aut non ſubditos.
i. Timo.3.a. ¶ Opoꝛtet. n. epm ſine crimine eſſe ſicut
dei diſpenſatoꝛē: nō ſupbū: nō iracūduꝫ:
nō vinolētū: nō pcuſſoꝛē: non turpis lu-
cri cupidū: ſed hoſpitalē: benignū: ſobꝛiū
iuſtū: ſcm̄ continentē: amplectentē euꝫ q̄
ſm doctrinā ē: fidelē ſermonē: vt potēs
C ſit exhoꝛtari in doctrina ſana: ⁊ eos q̄ con
tradicunt arguere. Sūt eni multi etiā ino
bedientes vaniloq̄: ⁊ ſeductoꝛes maxīe q̄
de circūciſione ſūt: quos oꝫ redargui: qui
vniuerſas domos ſubuertunt: docentes
q̄ nō opoꝛtet turpis lucri grā. Dixit qui-
dā ex illis ꝓpꝛius ipſoꝝ ꝓpheta. Creten
D ſes ſemք mendaces: male beſtie: ventris
pigri. Teſtimoniū hͦ veꝝ ē. Quā ob cāꝫ
increpa illos dure: vt ſani ſint in fide: nō
intendētes iudaicis fabulis: ⁊ mandatis
hoīum auerſantiū ſe a veritate. Oia mū
da mundis: coinquīatis aūt ⁊ infidelibus
nihil ē mūdum: ſed coinquīate ſunt eoꝝ ⁊
mēs ⁊ conſcientia. Confitentur noſſe de
um factis autē negāt cū ſint abhominati ī
credibiles: ⁊ ad omne opus bonum re-
pꝛobi. II
A Tu aūt loquere q̄ decēt ſanam do
ctrinā. Senes vt ſobꝛij ſint pudi
ci prudētes: ſani in fide: in dilecti
one: in patientia. Anus ſimiliter in habi
tu ſcō non criminatrices: nō multo vino
ſeruientes bene docentes vt prudētiā do
B ceant. Adoleſcētulas vt viros ſuos amēt
filios ſuos diligant pꝛudētes: caſtas: ſo-
brias: domus curā habentes benignas:
ſubditas viris ſuis: vt nō blaſphemetur
v̄bū dī. Iuuenes ſilr hoꝛtare vt ſobꝛij
ſint. In oībus teipm̄ p̄be exēplū bonoꝝ
opeꝝ: in doctrina: in integritate: in graui
C tate. Verbū ſanum irrep̄henſibile: vt is
qui ex aduerſo ē vereat̄: nihil hn̄s maluꝫ
Eph.6.a. Col.3.d. i. Pe.2.c. dicere de nobis. ¶ Seruos dn̄is ſuis ſub
ditos eſſe: in oībus placētes: nō cōtradi-
centes: nō fraudātes: ſed in oībus fidem
bonā oſtendentes: vt doctrinā ſaluatoꝛis
D noſtri dei oꝛnēt in oībus. Apparuit eniꝫ
grā dei: ⁊ ſaluatoꝛis nr̄i oībus hoīb⁹ eru

diens nos: vt abnegātes impietatē ⁊ ſecu
laria deſideria: ſobꝛie ⁊ iuſte: ⁊ pie viua-
mus in hoc ſeculo: expectātes beatā ſpem
⁊ aduentū glorie magni dei: ⁊ ſaluatoꝛis
nr̄i ieſu xp̄i: q̄ dedit ſemetipſum ꝓ nobis:
vt nos redimeret ab oī iniq̄tate: ⁊ mūda-
ret ſibi populū acceptabilē ſectatoꝛē bono
rū opeꝝ. Hec loquere ⁊ exhoꝛtare: ⁊ ar-
gue cū oī impio. Nemo te cōtēnat. III
Admone illos pncipib⁹ ⁊ poteſta A
tibus ſubditos eſſe dico: obedire
ad oē opus bonū paratos eē ne-
minē blaſphemare: non litigioſos eē: ſed
modeſtos oēm oſtēdentes manſuetudinē B
ad oēs hoīes. Eram⁹. n. aliquādo ⁊ nos
inſipiētes ⁊ icreduli: errātes: ſeruientes
deſiderijs ⁊ voluptatibus varijs: in mali
cia ⁊ inuidia agētes: odibiles: odientes ī
uicē. Cū aūt benignitas ⁊ humanitas ap
paruit ſaluatoꝛis nr̄i dei. ¶ nō ex operib⁹ 2. Timo.1.c.
iuſtitie q̄ fecim⁹ nos: ſed ſm miſericoꝛdiā
ſuā ſaluos nos fecit: ք lauacꝛꝝ regenera
tionis ⁊ renouationis ſpūſſancti: quē effu
dit in nos abūde ք ieſum xp̄m ſaluatoꝛeꝫ
nr̄ꝫ: vt iuſtificati grā ipſius heredes ſim⁹
ſm ſpem vite eterne. Fidelis ſmo eſt. Et C
de his volo te ꝯfirmare: vt curent bonis
opibus pꝛeeſſe q̄ credūt deo. Hec ſūt bo
na ⁊ vtilia hoībus. ¶ Stultas aūt queſtio .i. Timo.1.a
nes ⁊ genealogias ⁊ contētōes ⁊ pugnas
legis deuita. Sunt eniꝫ inutiles ⁊ vane.
Hereticum hoīem poſt vnā ⁊ ſecundam
coꝛꝛeptionē deuita ſciēs q̄: ſubuerſus eſt
ſi eiuſmodi ē: ⁊ delinq̄t cū ſit ꝓpꝛio iudi-
cio ꝯdēnatus. Cū miſero ad te arteman D
aut tychicū: feſtina ad me vēire nicopoliꝫ
Ibi enim ſtatui hyemare. Zenaꝫ legiſpe
ritū ⁊ apollo ſollicite p̄mitte: vt nihil illis
deſit. Diſcāt aūt ⁊ veſtri bonis operibus
p̄eſſe ad vſus neceſſarios: vt nō ſint ifru
ctuoſi. Salutāt te q̄ mecū ſunt oēs. Salu
ta eos q̄ nos amant ī fide. Gratia dei cū
omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit epiſtola Pauli ad Titum.

¶ Incipit argumentum in epiſtolam ad Philemonem.

Philemoni familiares lr̃as fa
cit ꝑ oneſimo ſeruo eius: ſcri
bẽs ei ab vrbe Roma de car
cere ꝑ ſupraſcriptũ oneſimũ.

Explicit argumentũ. Incipit epiſtola
Pauli ad Philemonem. Capl'm. I

a Paulus vin
ctus xp̃i ieſu ꝛ timothe
us frater: philemoni
dilecto adiutori nr̃o ꝛ
appie ſorori chariſſi/
me ꝛ archippo cõmili
toni nr̃o: ꝛ eccl'ie q̃ in
domo tua eſt gratia vobis ꝛ pax a deo pa
tre nr̃o ꝛ dño ieſu xp̃o. Gratias ago deo
meo ſemꝑ memoriã tui faciẽs in orõnib⁹
meis audiẽs charitatẽ tuã ꝛ fidẽ quã ha/
bes in dño ieſu: ꝛ i oẽs ſanctos: vt cõica/
B tio fidei tue euidens fiat in agnitiõe omis
operis boni in xp̃o ieſu. Gaudiũ eni ma/
gnũ habui ꝛ conſolationẽ in charitate tua
q: viſcera ſcõꝝ requieuerũt per te frater.
Propter qđ multã fiduciã habẽs in xp̃o
ieſu imperãdi tibi qđ ad rẽ ꝑtinet: ꝓpter
charitatẽ magꝫ obſecro cũ ſis talis vt pau
lus ſenex: nũc aũt ꝛ vinctus ieſu xp̃i: ob/
ſecro te ꝓ meo filio quẽ genui in vinculis
oneſimo q tibi aliqñ inutilis fuit: nũc aũt
C ꝛ mihi ꝛ tibi vtilis: quẽ remiſi tibi. Tu aũt
illũ vt mea viſcera ſuſcipe. Quẽ ego vo/
lueram mecũ detinere: vt ꝓ te mihi miſtra
ret in vinculis euãgelij. Sine cõſilio autẽ
tuo nihil volui facere vt ne velut ex neceſ
ſitate bonũ tuũ eſſet: ſed voluntariũ. Forſi
tã enim ideo diſceſſit ad horã a te: vt in eter
nũ illũ reciperes: iã nõ vt ſeruũ ſed ꝓ ſuo
chariſſimũ frẽm: maxime mihi. Quanto
D aũt magis tibi: ꝛ in carne ꝛ in dño. Si ergo
habes me ſociũ: ſuſcipe illuꝫ ſicut me. Si
aũt aliqđ nocuit tibi aut debet: hoc mihi im
puta. Ego paulus ſcripſi mea manu: ego
reddã vt non dicã tibi q ꝛ teipſũ mihi de
bes. Ita frater ego te fruar in dño: refice
viſcera mea in xp̃o. Cõfidẽs in obedien/
tia tua ſcripſi tibi: ſciẽs q̃m ꝛ ſup id qđ di/
co facies. Simul ꝛ para mihi hoſpitium:
nã ſpero ꝑ orõnes vr̃as donari me vobiſ
Salutat te epaphras cõcaptiuus meus in
xp̃o ieſu: marcus ariſtarchus: demas: et
lucas adiutores mei. Gratia dñi nr̃i ieſu
xp̃i cũ ſpiritu veſtro. Amen.

Explicit ep̃la Pauli ad Philemonẽ.

Incipit argumentum in epiſtolam ad
Hebreos.

In primis dicendum eſt
cur apoſtolus paulus in
hac epiſtola ſcribenda non
ſeruauerit morem ſuuꝫ vt
vel vocabulum nominis
ſui vel ordinis deſcribe/
ret dignitatem. Hec cauſa eſt: q ad eos
ſcribens qui ex circunciſione crediderant
quaſi gentium apoſtolus ꝛ non hebreoꝝ:
ſciens quoqꝫ eorum ſuperbiam: ſuamqꝫ
humilitatem ipſe demonſtrans meritum
officij ſui noluit anteferre. Nã ſimili mo
do etiam iohannes apoſtolus propter hu
militatem in epiſtola ſua nomen ſuum ea
dem ratione non pretulit. Hanc ergo epi
ſtolam fertur apoſtolus ad hebreos con/
ſcriptam hebraica lingua miſiſſe: cuius ſẽ
ſum ꝛ ordinem retinens lucas euãgeli/
ſta poſt exceſſum apoſtoli pauli greco ſer
mone compoſuit.

Explicit argumentum.

Incipit epiſtola Pauli ad Hebreos.
Capitulum. I

Multipha a
rie multiſqꝫ mo/
dis olim deus lo/
quens patribus i
prophetis: nouiſ/
ſime diebus iſtis
locutus eſt nobis
in filio quem: con
ſtituit heredẽ vni

B uerſorum per quem fecit ⁊ ſecula. ¶ Qui
Sap. 7. cum ſit ſplendor glorie ⁊ figura ſubſtan/
Eccle. 47. tie eius: portanſq; omnia verbo virtutis
ſue: purgationem peccatorum faciens ſe/
det ad dexteram maieſtatis in excelſis: tā
to melior angelis effectus: quanto differē
tius pre illis nomen hereditauit. Cui enī
Luc. 3. c. dixit aliquando angelorum: ¶ Filius me
Ps. 2. us es tu: ego hodie genui te? Et rurſum.
1. Reg. 7. ¶ Ego ero illi in patrem: ⁊ ipſe erit mihi ī
C filium. Et cum iterum introducit primo
genitum in orbem terre dicit. Et adorent
eum omnes angeli dei. Et ad angelos
Ps. 103. quidem dicit. ¶ Qui facit angelos ſuos
Ps. 44. ſpiritus: ⁊ miniſtros ſuos flammā ignis
Ad filium autem. ¶ Thronus tuus deus
in ſeculum ſeculi: virga equitatis virga
regni tui. Dilexiſti iuſticiam ⁊ odiſti ini/
quitatem: propterea vnxit te deus: deus tu
us oleo exultatiōis pre participibus tuis.
Ps. 101. ¶ Et tu in principio domine terram fun/
daſti: ⁊ opera manuum tuarum ſunt celi.
D Ipſi peribunt tu autem permanebis: et
omnes vt veſtimentum veteraſcent. Et
velut amictum mutabis eos ⁊ mutabunt̄
tu autem idem ipſe es ⁊ anni tui non defi
cient. Ad quem autem angelorum dixit
Ps. 109. aliquando: ¶ Sede a dextris meis: quoad
uſq; ponam inimicos tuos ſcabellum pe
dum tuorum. Nonne omnes ſunt ad/
miniſtratorij ſpiritus in miniſterium miſ
ſi propter eos q hereditatē capiūt ſalutis.

Capitulum. II

A PRopterea abundantius oportet
obſeruare nos ea que audiuimus
ne forte perfluamus. Si enim q
per angelos dictus eſt ſermo: factus ē fir
mus: ⁊ ſi omnis preuaricatio ⁊ inobediē
tia accepit iuſtam mercedis retributionē;
quomodo nos effugiemus ſi tantam ne/
glexerimus ſalutem? Que cum initium
accepiſſet enarrandi per dominum; ab eis
qui audierunt in nos confirmata eſt con/
teſtante deo ſignis ⁊ portentis ⁊ varijs vir
tutibus ⁊ ſpiritusſancti diſtributionibus
ſecundum ſuam voluntatem. Non enim
angelis ſubiecit deus orbem terre futurū
B de quo loquimur. Teſtatus eſt autem in
Ps. 8. quodam loco quis dicens. ¶ Quid eſt ho
mo q memor es eius: aut filius hominis
quoniam viſitas eum. Minuiſti eū paulo
minus ab angelis gloria ⁊ honore coro/
naſti eum: ⁊ conſtituiſti eum ſuper opera
manuum tuarum. Omnia ſubieciſti ſub pe
dibus eius. In eo enim q omnia ei ſub/
iecit: nihil dimiſit non ſubiectū ei. Nunc
autem necdum videmus omnia ſubiecta ei C
¶ Eum autem qui modico q̄ angeli mi/ Phil. 2. a.
noratus eſt videmus ieſum propter paſ/
ſionem mortis gloria ⁊ honore coronatū:
vt gratia dei pro omnibus guſtaret mor/
tem. Decebat enim eum propter quem
omnia ⁊ per quem oia: qui multos filios ī
gloriam adduxerat: autorem ſalutis eorū
per paſſionē conſummari. Qui enim ſā
ctificat ⁊ qui ſanctificantur ex vno omnes
Propter quam cauſam non confunditur Ps. 21.
fratres eos vocare: dicens. ¶ Nunciabo Mt. 28. b.
nomen tuum fratribus meis: in medio ec D
cleſie laudabo te. Et iterum. Ego ero fi/
dens in eum. Et iterum. ¶ Ecce ego et Eſa. 8.
pueri mei quos dedit mihi deus: qui ergo
pueri cōicauerunt carni ⁊ ſanguini: ⁊ ip/ Oſee. 13.
ſe ſimiliter participauit eiſdem: ¶ Vt per
mortem deſtrueret eum qui habebat mor/
tis imperium. i. diabolum: ⁊ liberaret eos
qui timore mortis per totam vitam obno
xii erant ſeruituti. Nuſquā enim angelos
apprehendit: ſed ſemen abrahe apprehen
dit. Vnde debuit per omnia fratribus ſi
milari: vt miſericors fieret ⁊ fidelis pon/
tifex ad deum: vt repropitiaret delicta po
puli. In eo enim in quo paſſus eſt ipſe ⁊
temptatus potens eſt: ⁊ eis qui temptant̄
auxiliari.

Capitulum. III

VNde fratres ſancti vocationis A
celeſtis participes conſiderate apl'm
⁊ pontificē confeſſionis noſtre ie
ſum qui fidelis eſt ei q fecit illū: ſicut ⁊ moy
ſes in omni domo eius. Amplioris enim
glorie iſte pre moyſe dignus habitus ē: quā/
to ampliorem honorem habet domus: B
qui fabricauit illam. Omnis namq; do/
mus fabricatur ab aliquo. Qui autē oia
creauit: deus eſt. ¶ Et moyſes quidem fi Numeri. 12.
delis erat in tota domo eius: tanq; famu/

ſus in teſtimonium eoꝝ q̄ dicenda erant.
Chriſtus vero tanq̄ filius in domo ſua.
Que domus ſumus nos: ſi fiduciā ⁊ glo
riam ſpei vſq; ad finem firmā retineam⁹
Ps̄.94. Quapropter ſicut dicit ſpūſſanct⁹. ¶ Ho
die ſi vocem eius audieritis: nolite obdu
rare corda veſtra: ſicut in exacerbatione
ſm̄ diem temptationis in deſerto. Vbi tē
ptauerunt me patres veſtri ꝓbauerunt ⁊
viderūt opera mea q̄draginta ānis. Pro
C pter quod infenſus fui generationi huic:
Ps̄.94. ⁊ dixi: ſemper errant corde. ¶ Ipſi aūt nō
cognouerūt vias meas: qbus iuraui ī ira
mea: ſi introibūt in requiē meam. Vide
te fratres ne forte ſit in aliquo veſtrum cor
malū incredulitatis diſcedendi a deo vi
uo. Sed adhortamini voſmetipſos ꝑ ſin
gulos dies donec hodie cognominat̄: vt
non obduretur qs ex vobis fallacia pecca
D ti. Participes enim xp̄i effecti ſumus: ſi
tamen initiū ſubſtantie eius vſq; ad finē
firmū retineamus dum dicit̄: hodie ſi vo
cem eius audieritis: nolite obdurare cor
da veſtra: quēadmodum in illa exacerba
tione. Quidā enim audientes exacerba
uerunt: ſed non vniuerſi qui ꝓfecti ſūt ab
egypto per moyſen. Quibus aūt infēſus
eſt quadraginta annis. Nōne illis q pec
cauerunt: quoꝝ cadauera ꝓſtrata ſunt in
deſerto. Quibus aūt iurauit nō introire i
requiem ipſius: niſi illis q increduli fue
runt. Et videmus q2 non potuerant in
troire in requiem ipſius ꝓpter incredu
litatem.

IIII

A Timeamus ḡ ne forte relicta polli
citacione introeundi in requiem
eius exiſtimet̄ aliqs ex nobis deeſ
ſe. Etenim ⁊ nobis nunciatū ē quemad
modū ⁊ illis: ſed non profuit illis ſermo
auditꝰ nō admixtus fidei ex his q̄ audie
rūt. Ingredimur. n. ī requiē q credidi
mus: quēadmodū dixit: Sicut iuraui in
B ira mea: ſi introibūt in requiē meā. Et q
dē operibus ab inſtitutione mundi per
fectis: dixit eni ī quodam loco de die ſepti
Geñ.2. ma ſic. ¶ Et requieuit de⁹ die ſeptima ab
oibus operibus ſuis. Et in iſto rurſum:
J.io.c. Si introibunt in requiem meā. ¶ Qm̄ ḡ
ſupereſt introire quoſdā in illā: ⁊ hi qb⁹
p̄oribus annūciatum eſt: non introierūt
ꝓpter incredulitatem: iterū terminat die
quēdā hodie in dauid dicendo: poſt tātū
tp̄is ſicut ſupradictū ē: hodie ſi vocē eius
audieritis: nolite obdurare corda veſtra. C
Nam ſi eis ieſus requiem p̄ſtitiſſet: nū
quā de alia loq̄ret poſt hac die. Itaq; re
linquit̄ ſabbatiſm⁹ pplo dei. Qui eni
ingreſſus eſt in requiem eius: etiam ipſe
requieuit ab operibus ſuis ſicut ⁊ a ſuis
deus. Feſtinemus ergo ingredi in illam
requiē: ut ne in idipſum qs incidat incre
dulitatis exemplū. Viu⁹ eſt eni ſmo dei
⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio anci
piti ⁊ ptigēs vſq; ad diuiſionē aie ac ſp̄s
cōpagum q̄z ac medullarum: ⁊ diſcretor D
cogitationum ⁊ itentionum cordis. ¶ Et Eccle.i5.
nō eſt vlla creatura inuiſibilis i conſpectu Ps̄.33.
eius: oia aūt nuda ⁊ apta ſunt oculis ei⁹ J.8.a.
ad quē nobis ſermo. ¶ Habentes ergo Ro.8.b.
pontificem magnum qui penetrauit ce i.Cor.i2.b.
los ieſum filium dei: teneamus ſpei nr̄e 2.Cor.3.c.
cōfeſſionē. Non eni habemus pontificē Ephe.b.
q non poſſit compati īfirmitatibus nr̄is
temptatū aūt per oia pro ſilitudine abſq;
petō. Adeamus ergo cū fiducia ad thro
nū gratie eius: vt miſericordiā conſequa
mur: ⁊ gratiam inueniamus in auxilio
opportuno.

V

Omnis nāq; pontifex ex hoībus A
aſſumptus ꝓ hoībus conſtituit̄
in his que ſunt ad deū: ut offerat
dona ⁊ ſacrificia pro pctis. Qui ꝯdolere
poſſit his qui ignorant ⁊ errant qm̄ ⁊ ipſe
circundatus ē infirmitate: ⁊ propterea de
bet quēadmodum ꝓ pplo: ita etiā ⁊ ꝓ ſe
metipſo offerre ꝓ pctis. Nec qſq; ſumit B
ſibi honorē: ſed q vocat̄ a deo tanq̄ aarō
Sic ⁊ xp̄ſ non ſemetipſum clarificauit vt
pontifex fieret: ſed q locutꝰ eſt ad eum.
¶ Fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie gēuite. Quē Ps̄.2.
admodū ⁊ i alio loco dicit. ¶ Tu es ſacer Ps̄.io9.
dos i etn̄.: ſm̄ ordinē melchiſedech. Qui
i dieb⁹ carnis ſue p̄ces ſupplicatiōeſq; ad
eū q poſſit illū ſaluū facē a morte: cū clamo C
re valido ⁊ lachrymis offerēs: exauditus
ē ꝓ ſua reuerētia. Et q̄dē cū eēt fili⁹ dī di
dicit ex his q̄ paſſus ē obediētiā: ⁊ ꝯſumma
tus fcūs ē oibus obtēperātib⁹ ſibi cauſa
ſalutis eterne: appellatus a deo pōtifex iux
ta ordinem melchiſedech. De quo nobis D

grādis ſermo ⁊ interꝑtabilis ad dicendū
qm̄ imbecilles facti eſtis ad audiendū. Et
enim cū deberetis magr̄i eſſe ꝓpter tp̄s:
rurſum indigetꝫ vt vos doceamini q̄ ſint
elementa exordij ſermonū dei: ⁊ facti eſtiſ
q̄bus lacte opꝰ ſit: nō ſolido cibo. Ois. n.
q lactis eſt particeps: expers ē ſermonis
iuſtitie. Paruulus enim ē. Perfectoꝝ
aūt eſt ſolidus cibus coꝝ q ꝓ ipſa cōſuetu/
dine exercitatos habent ſenſus ad diſcre/
tionē boni ac mali. VI.
A Q Va propter intermittētes incboa
tionis xp̄i ſermonē: ad ꝑfectionē
feramur: Nō rurſum iaciētes fū
damentū pn̄ie ab operibꝰ mortuis ⁊ fidei
ad deū baptiſmatū doctrine: impoſitiōis
quoqꝫ manuū: ac reſurrectiōis mortuoꝝ
⁊ iudicij eterni. Et hoc faciemus: ſiquidē
ꝑmiſerit deus. Impoſſibile. n. ē eos qui
ſemel ſunt illuminati guſtauerūt etiā do/
nū celeſte: ⁊ participes facti ſunt ſpūſſan/
cti: guſtauerunt nihilominus bonum dei
Ꝟbū virtuteſqꝫ ſeculi vēturi: ⁊ ꝓlapſi ſūt
rurſus renouari ad pn̄iam: rurſum cruci
B figētes ſibimetipſis filiū dei ⁊ oſtētui ha/
bentes. Terra. n. ſepe venientē ſuꝑ ſe bi
bens imbrē ⁊ germinās herbā opportu/
nā illis a quibus colit̄: accipit bn̄dictionē
a deo: ꝓferēs aūt ſpinas ac tribulos repro
ba ē ⁊ maledicto ꝓxima: cuius ꝯſūmatio
in cobuſtionē. Confidimus aūt de vobis
dilectiſſimi meliora ⁊ viciniora ſaluti: tā⁊
ſi ita loquimur. Nō. n. iniuſtus deus vt ob
liuiſcat̄ operis vr̄i ⁊ dilectionis quā oſtē/
C diſtis in noīe ipſius: q miniſtraſtis ſāctis
⁊ miniſtratis. Cupimꝰ aūt vnūquēqꝫ ve
ſtꝝ eandē oſtentare ſollicitudinē ad exple
tionē ſpei vſqꝫ in finē: vt nō ſegnes effici
amini: veꝝ imitatores coꝝ q fide ⁊ patiē/
tia hereditabūt ꝓmiſſiones. abrahe nāqꝫ
ꝓmittēs deus: qm̄ neminem habuit per
quē iuraret maiorē: iurauit ꝑ ſemetipſuꝫ
dicēs: niſi bn̄dicens benedicā te: ⁊ multi
plicās multiplicabo te: ⁊ ſic longanimiter
ferēs adeptus ē repromiſſionē. Hoīes
eni ꝑ maiorē ſui iurant: ⁊ oīs ꝯtrouerſie
D coꝝ finis ad ꝯfirmationem eſt iuramētū
In quo abundantius volēs deus oſten/
dere pollicitationis heredibus imobilita
tē conſilij ſui interpoſuit iuſiurandū: vt ꝑ
duas res immobiles q̄bus impoſſibile ē
mentiri deū: fortiſſimū ſolatiū habeamus
q ꝯfugimus ad tenendā ꝓpoſitam ſpem
quā ſicut anchorā habemus anime tutā
ac firmā ⁊ incedētē vſqꝫ ad interiora ve/
laminis: vbi ꝑcurſor ꝓ nobis introiuit ie
ſus ſcḋm ordinē melchiſedech: pontifex fa/
ctus in eternum. VII
H Ic eni melchiſedech rex ſalē ſa/ A
cerdos dei ſūmi q obuiauit abra/ Gen. 14.
he regreſſo a cede regū: ⁊ bn̄dixit
ei: cui ⁊ decias oium diuiſit abraham: pri
mū q̄dem qui interꝑtat̄ rex iuſtitie: dein/
de aūt ⁊ rex ſalem: quod ē rex pacis: ſine
patre: ſine matre: ſine Genealogia: neqꝫ
initiū dieꝝ: neqꝫ finē vite habens: aſſimi
latus aūt filio dei manet ſacerdos in ꝑpe/
tuū. Intuemini aūt quantus ſit hic: cui et
decimas dedit de ꝑcipuis abrahā patriar
cha. Et q̄dē de filijs leui ſacerdotiū accipi
entes mandatū habent decimas ſumere a
populo ſcḋm legē. i. a fratribus ſuis: q̄ꝗꝫ ⁊
ipſi exierint de lumbis abrahe. Cuius aūt
generatio nō annumerat̄ in eis: decimas B
ſumpſit ab abraham: ⁊ hunc q habebat re
promiſſiones benedixit. Sine vlla aūt cō
tradictione qḋ minꝰ ē a meliore benedicit̄
Et hic quidē decimas morientes hoīes ac
cipiunt: ibi autē ꝯteſtat̄ q: viuit. Et vt ita
dictū ſit: ꝑ abrahā ⁊ leui q decimas acce/
pit: decimatus eſt. adhuc enim in lumbis
pr̄is erat: qm̄ obuiauit ei melchiſedech. Si
ergo ꝯſūmatio ꝑ ſacerdotiū leuiticū erat:
populus eni ſub ipſo legē accepit: qḋ ad/
huc neceſſariū fuit ſcḋm ordinē melchiſedech
aliū ſurgere ſacerdotē: ⁊ nō ſcḋm ordinem
aaron dici? Tranſlato. n. ſacerdotio: ne/
ceſſe ē vt ⁊ legis trāſlatio fiat. In quo. n.
hec dicūt̄: de alia tribu eſt: de qua nullus
altario ꝑſto fuit. Manifeſtū eſt. n. q ex iu
da ortus ſit dn̄s noſter: in qua tribu nihil C
de ſacerdotibꝰ moyſes locutus ē. Et am
pliꝰ adhuc manifeſtū ē ſi ſcḋm ſimilitudinē
melchiſedech exurgat alius ſacerdos: q n̄
ſcḋm legē mandati carnalis factus eſt: ſꝫ ſcḋm
Ꝟtutē vite inſolubilis. Conteſtat̄. n. qm̄ tu
es ſacerdos in eternū ſcḋm ordinē melchiſe
dech. Reprobatio q̄dem fit ꝑcedentis mā
dati: ꝓpter infirmitatē eius ⁊ inutilitatē.
Nihil. n. ad ꝑfectū adduxit lex. Introdu
ctio Ꝟo melioris ſpei ꝑ quā ꝓximamꝰ ad
deū. Et quātū eſt non ſine iureiurando?
Alij quidē ſine iureiurādo ſacerdotes fa
cti ſunt. Hic aūt cū iureiurādo ꝑ eū q di/

Pſ.109. xit ad illum. ¶ Iurauit dñs ⁊ non penite
D bit eum: tu es ſacerdos in eternū. In tan
tum melioris teſtamenti ſponſor factus ē
ieſus. Et alij quidē plures facti ſunt ſacer
dotes: idcirco ꝙ morte ꝓhiberent̄ ꝑmane
re: hic aūt eo ꝙ maneat in eternū: ſempi
ternum habeat ſacerdotium. Unde ⁊ ſalua/
re in ꝑpetuū pōt accedēs ꝑ ſemetipſū ad
deū: ſemꝑ viuens ad interpellandū ꝓ no
bis. Talis. n. decebat vt nobis eſſet pon/
tifex: ſanctus: innocēs: impollutus: ſegre/
gatus a peccatoribus: ⁊ excelſior celis fa/
ctus. Qui non habet neceſſitatem quoti/
die quēadmodū ſacerdotes prius ꝓ ſuis
delictis hoſtias offer re: deinde ꝓ populi
Hoc enī fecit ſemel ſe offerendo. Lex. n.
ꝯſtituit hoīes ſacerdotes infirmitatem ha
bentes: ſermo aūt iuriſiurādi qui pꝰ legē
eſt filium in eternum perfectum.

Capitulum. VIII

A Capitulum aūt ſuꝑ ea que dicunt̄
ı.4.b. ¶ Talem habemus pontificē: qui
conſedit in dextera ſedis magnitu
dinis in celis ſanctoꝝ miniſter: ⁊ taber/
naculi veri quod fixit deus ⁊ non homo.
Omnis enim pontifex ad offerendū munera
⁊ hoſtias conſtituitur. Unde neceſſe eſt ⁊
hunc habere aliqd qḋ offerat. Si ergo eēt
B ſuꝑ terrā: nec eſſet ſacerdos cum eſſent q
offerrent ſcḋm legem munera q exemplari
⁊ vmbre deſeruiunt celeſtium: ſicut reſpō
ſum eſt moyſi cū conſummaret tabernacu/
Exo.25. lum. ¶ Uide inquit omnia facito ſcḋm exē/
Act.7.c. plar: quod tibi oſtenſū eſt in mōte. Nunc
autem melius ſortitus eſt miniſteriū quā
to ⁊ melioris teſtamenti mediator eſt: qḋ
in melioribus repromiſſionibus ſancitū
E eſt. Nam ſi illud prius culpa vacaſſet: nō
vtiq; ſecundi locus inquireretur. Uitu/
perans enim eos dicit: Ecce dies venient
dicit dominus: ⁊ conſummabo ſuper domū
iſrael: ⁊ ſuper domū iuda teſtamentū no/
uum: non ſcḋm teſtamentum quod feci pa/
tribus eoꝝ in die qua apprehendi manū
eoꝝ: vt educerem illos de terra egypti: qm̄
ipſi non permanſerunt in teſtamēto meo
⁊ ego neglexi eos dicit dñs. Quia hoc eſt
D teſtamentum quod diſponā domui iſrael
poſt dies illos dicit dñs: dando leges me
as in mentē eoꝝ: ⁊ in corda eoꝝ ſuperſcri/
Eſa.43. bā eas: ¶ ⁊ ero eis in deum: ⁊ ipſi erūt mi
Apoc.21.b. hi in populū. ¶ Et non docebūt vnuſquiſ
q; ꝓximum ſuum: ⁊ vnuſquiſq; fratrem Hiere.31.
ſuum dicens: cognoſce dñm: quoniā oēs
ſcient me a minore vſq; ad maiorē: qꝛ ꝓ
pitius ero iniquitatibus eoꝝ: ⁊ peccatoꝝ
eoꝝ iam nō memorabor. Dicendo autē
nouum: veterauit prius. Quod autē an
tiquatur ⁊ ſeneſcit: prope interitum eſt.

Capitulum. IX

Habuit quidē ⁊ prius iuſtificatio A
nes culture: ⁊ ſanctum ſeculare.
Tabernaculum enim factū eſt pri
mum: in quo erant candelabra ⁊ menſa ⁊
ꝓpoſitio panū que dicitur ſancta: poſt ve
lamentū autē ſcḋm tabernaculum quod di
citur ſancta ſanctoꝝ: aureum habens thu
ribulum ⁊ arcam teſtamenti circūtectam
ex omni parte auro: in qua vrna aurea ha
bens mānā: ⁊ virga aaron que fronduer/
rat: ⁊ tabule teſtamenti: ſuper que erant
cherubin glorie obumbrantia ꝓpiciatori
um: de quibus non eſt modo dicendū ꝑ
ſingula. His vero ita compoſitis i prio/
ri quidem tabernaculo ſemꝑ introibant ſa
cerdotes ſacrificiorum officia cōſummātes
in ſecundo autem ſemel in anno ſolus pō
tifex non ſine ſanguine quē offerret ꝓ ſua
⁊ populi ignorantia: hoc ſignificante ſpi/
ritu ſancto: nondū ꝓpalatam eſſe ſanctoꝝ
viam adhuc priore tabernaculo habente
ſtatum. Que parabola eſt tꝑis inſtantis:
iuxta quā munera ⁊ hoſtie offerunt̄: que B
non poſſunt iuxta conſciam ꝑfectum face
re ſeruientem ſolūmodo in cibis ⁊ in po
tibus ⁊ i varijs baptiſmatibus ⁊ iuſticijs
carnis vſq; ad tempus correctionis impo
ſitis. Chriſtus aūt aſſiſtens pontifex futu
roꝝ bonoꝝ ꝑ amplius ⁊ ꝑfectius taber
naculū non manu factū id eſt non huiꝰ crea
tionis: neq; per ſanguinem hircorū aut
vituloꝝ: ſed ꝑ propriū ſanguinem introi/
uit ſemel in ſancta: eterna redemptione in
uenta. Si. n. ſanguis hircoꝝ ⁊ tauroꝝ ⁊
cinis vitule aſperſus: inquinatos ſāctificat ad
emundationem carnis: ¶ Quanto magis i.Ioh.i.d.
ſanguis xp̄i qui per ſpiritū ſanctum ſemet Apoc.i.b.
ipſum obtulit immaculatū deo: emūdauit cō i.Pe.i.d.
ſciam noſtram ab operibus mortis ad ſer
uiendū deo viuēti. Et ideo noui teſtamē E
ti mediator eſt: vt morte intercedente i re
demptionem eaꝝ preuaricationū que erāt
ſub priori teſtamento repromiſſionem ac
cipiant qui vocati ſunt eterne hereditatis

Ubi enim teſtamentum eſt mors neceſſe
Sar.3.b. eſt intercedat teſtatoris. ¶ Teſtamentum
enim in mortuis confirmatum eſt. Alio/
quin nondum valet: dum viuit qui teſta/
tus eſt. Unde nec primuꝫ quidem ſine ſã
guine dedicatum eſt. Lecto eni omni mã
dato legis a moyſe vniuerſo populo: acci
piens ſanguinem vituloꝝ ꝛ hircoꝝ cum
aqua ꝛ lana coccinea ꝛ hyſopo: ipſu quo/
qꝫ librum ꝛ omnem pplm aſperſit dicẽs.
Mt.26.c. ¶ Hic ſanguis teſtamenti quod manda/
Mr.14.c. uit ad vos deus. Etiam tabernaculum ꝛ
Luc.22.b. omnia vaſa miniſterij ſanguine ſimiliter
Cor.ii.c. aſperſit. Et omnia pene in ſanguine ſm
D legem mundantur: ¶ ꝛ ſine ſanguinis ef
Joh.i.d fuſſiõe non fit remiſſio. Neceſſe eſt ergo
Apo.i.b. exemplaria quidem celeſtiũ his mundari
Pe.i.d. ipſa autem celeſtia melioribus hoſtijs q̃
iſtis. Non enim in manufacta ſancta ihs
introijt exemplaria veroꝝ: ſed in ipſum
celum: vt appareat nunc vultui dei ꝓ no
bis. Neqꝫ vt ſepe offerat ſemetipſuꝫ: quẽ
admodum pontifex intrat in ſancta p̄ ſin
gulos annos in ſanguine alieno: Alio/
quin oportebat eum frequenter pati ab ori
gine mundi. Nunc autem ſemel in con/
ſummatione ſeculorum ad deſtitutionem
peccati per hoſtiam ſuam apparuit.
Et quemadmodum ſtatutum eſt homi/
nibus ſemel mori: poſt hoc autem iudici/
Ro.5.b. um. ¶ Sic ꝛ chriſtus ſemel oblatus eſt ad
Pe.3.d. multorum exhaurienda peccata: ſecundo
ſine peccato apparebit omnibus expectã
tibus ſe in ſalutem.

Capitulum. X

A Umbram enim habens lex futuro
rum bonoꝝ non ipſam imaginẽ
rerum per ſingulos annos eiſdẽ
ipſis hoſtijs quas offerunt indeſinenter:
nũq̃ poteſt accedentes perfectos facere.
Alioquin ceſſaſſent offerri: ideo q᷑ nullã
haberent vltra conſcientiam peccati culto
res ſemel mundati. Sed in ipſis comme
moratio peccatorum per ſingulos annos
Leuit.9. fit. ¶ Impoſſibile enim eſt ſanguine tau/
rorum ꝛ hircorum auferri peccata. Ideo
Ps.39. ingrediens mundum dicit. ¶ Hoſtiam ꝛ
oblationem noluiſti: corpus autem apta/
ſti mihi. Holocauſtomata ꝛ pro peccato
non tibi placuerunt. Tunc dixi: Ecce ve
nio. In capite libri ſcriptuꝫ eſt de me: vt
faciam deus voluntatem tuam. Superi/
us dicens: quia hoſtias ꝛ oblatiões ꝛ ho/
locauſtomata ꝛ pro peccato noluiſti: nec
placita ſunt tibi que ſm legem offeruntur
tunc dixi: ecce venio: vt faciam deus vo/
luntatem tuam: aufert primum vt ſequẽs
ſtatuat. In qua voluntate ſanctificati ſu/
mus per oblationem corporis chriſti ieſu
ſemel. Et omnis quidem ſacerdos preſto
eſt quotidie miniſtrans: ꝛ eaſdem ſepe of
ferens hoſtias que non poſſunt auferre
peccata. Hic autem vnam pro peccatis
offerens hoſtiaꝫ in ſempiternũ ſedet i dex
tera dei: de cetero expectans donec ponã
tur inimici eius ſcabellum pedum eius.
Una enim oblatione conſũmauit in ſem
piternum ſanctificatos. Conteſtatur aũt
nos ꝛ ſpiritus ſanctus. Poſtq̃ enim di
xit: Hoc auteꝫ teſtamentũ quod teſtabor
ad illos poſt dies illos: dicit dominus da
bo leges meas in cordibus eoruꝫ: ꝛ ĩ mẽ
tibus eorum ſupſcribam eas ꝛ peccatoꝝ
iniquitatũ eoꝝ iam non recordabor am/
plius. Ubi aũt hoꝝ remiſſio: iam non ẽ
oblatio ꝓ peccato. ¶ Habentes itaqꝫ fra Ẽ.4.b.
tres fiduciam: in introitu ſanctorum ĩ ſã
guine xp̄i quam initiauit nobis viam no E
uam ꝛ viuentem: per velamen ideſt car/
nem ſuam ꝛ ſacerdotem magnum ſuper
domum dei: accedamus cũ vero corde in
plenitudĩe fidei aſperſi corda a ꝯſcia ma
la: ꝛ abluti corpus aqua munda: teneamꝰ
ſpei nr̄e confeſſionẽ indeclinabilẽ. Fide
lis eni eſt qui repromiſit. Et cõſideremꝰ
inuicẽ in ꝓuocationem charitatis ꝛ bono
ruꝫ opeꝝ: non deſerentes collectionẽ no
ſtraꝫ ſicut conſuetudinis eſt q̄buſdã: ſꝫ cõ
ſolantes ꝛ tanto magis q̃to videritis ap/
propinquantẽ diẽ. Uoluntarie eni pec/
cantibus nobis poſt acceptaꝫ noticiaꝫ ve
ritatis iã non relinquit̃ ꝓ peccatis hoſtia:
terribilis autem quedam expectatio iudi/
cij ꝛ ignis emulatio: que conſumptura ẽ D
aduerſarios. ¶ Irritam quis faciens le/ Deut.17.
gem moyſi ſine vlla miſeratione: duobuſ Mt.18.c
vel tribus teſtibus moritur quanto ma/ 2.Cor.13.a.
gis putatiſ deteriora mereri ſupplicia q filiũ
dei conculcauerit: ꝛ ſanguinem teſtamenti
pollutum duxerit: in quo ſanctificatus eſt
ꝛ ſpiritui gratie contumeliam fecerit. Sci Deut.32.
mus enim qui dixit. ¶ mihi vindictam: et
ego retribuã. Et iterum q᷑ iudicabit dñs Tobie.3.
populum ſuum. ¶ Horrendum eſt inci/

Ro.12.d. dere in manus dei viuētis. Rememoꝛa
D.6.a. mini aūt pꝛiſtinos dies in ꝗbus illuminati
magnū certamē ſuſtinuiſtis paſſionū: ⁊ i
altero ꝗdē oppꝛobꝛijs ⁊ tribulatōib⁹ ſpe
ctaculū facti in altero aūt ſocij taliter ꝯuer
ſantiū effecti. Nā ⁊ victis ꝯpaſſi eſtis: et
rapinā bonoꝝ vr̄oꝝ cum gaudio ſuſcepi
ſtis: cognoſcētes vos hēre melioꝛē ⁊ ma
nentē ſbām. Nolite itaq; amittere ꝯfidē
tiā vr̄am: q̄ magnā hʒ remunerationem.
Patiētia eni vobis neceſſaria eſt: vt vo
lūtatē dei faciētes repoꝛtetis ꝓmiſſionē.
Abachuc. 2. Adhuc eni modicū aliquātulūq; q̄ ventu
Ro.1.b. rus eſt veniet ⁊ nō tardabit: ¶ Iuſtus aūt
meus ex fide viuit. Q̄ſi ſbtraxerit ſe nō
placebit aīe mee. Nos aūt nō ſumus ſub
tractionis filij in perditionem: ſed fidei i
acquiſitionem anime. XI

A Eſt aūt fides ſperandarū ſba reꝝ
argumentū nō apparentiū. In
Gen.1. hac eni teſtimonium ꝯſecuti ſūt
ſenes. ¶ Fide intelligimus aptata eſſe ſe
Gen.4. cula verbo dei: vt ex inuiſibilibus viſibi
lia fierēt. ¶ Fide plurimā hoſtiā abel q̄ā
cayn obtulit deo: per quā teſtimoniū con
ſecutus eſt eſſe iuſtus. teſtimoniū ꝑhiben
te muneribus eius deo: ⁊ ꝑ illā defunctus
Gen.5. adhuc loquit̄. ¶ Fide. enoch trāſlatus eſt
Sap.4. Ecc ne videret moꝛtē ⁊ nō inueniebat̄: quia
44. B tranſtulit illū dn̄s. Ante trāſlationē eni
1. Macha.2. teſtimoniū habuit placuiſſe deo. ¶ Sine
fide aūt īpoſſibile eſt placere deo. Crede
re eni opoꝛtet accedentē ad deum. quia ē
Gen.6. ⁊ inquirētibus ſe remunerātoꝛ ſit. ¶ Fi
de. noe reſponſo accepto de his q̄ adhuc
non videbant̄: metuens aptauit arcā i ſa
lutem domus ſue: per quā dānauit mun
dum: ⁊ iuſticie que per fidem eſt heres ē
Gen.12. ⁊ 13 inſtitutus. ¶ Fide. q̄ vocat̄ abrahā obe
diuit in locum exire quē accepturus erat
in hereditatem: ⁊ exijt neſciens quo iret.
Fide. demoꝛatus eſt ī terra repꝛomiſſio
nis tāq; in aliena: in caſulis habitādo cū
yſaac ⁊ iacob coheredibus repꝛomiſſiōis
eiuſdē. Expectabat eni fundamēta habē
tem ciuitatē cui⁹ artifex ⁊ conditoꝛ deus.
Gen.21. ¶ Fide. ⁊ ipſa ſara ſterilis virtutē in con
ceptiōe ſeminis accepit etiā pꝛeter temp⁹
etatis. qm̄ fidelem credidit eſſe eū qui re
pꝛomiſerat. Pꝛopter q̄d ab eo vno orti
ſunt: ⁊ hoc emoꝛtuo tāq; ſidera celi i mul
titudinem: ⁊ ſicut arena eſt ad oꝛam ma

ris innumerabilis. Iuxta fidē defuncti
ſunt omnes iſti: nō acceptis repꝛomiſſio
nibus: ſed a longe eas aſpicientes ⁊ ſalu
tantes ⁊ ꝯfitentes: q: peregrini ⁊ hoſpi
tes ſunt ſuper terrā. Qui eni hoc dicunt
ſignificant ſe patriam inquirere. Et ſi q̄
dem ipſius meminiſſent de qua exierunt
habebant vtiq; tempus reuertēdi. Nūc
aūt melioꝛē appetunt id eſt celeſtē. Ideo
nō ꝯfundit̄ de⁹ vocari deus eoꝝ. Pa E
rauit enim illis ciuitatem. ¶ Fide optulit Gen.22.
abꝛaā yſaac cū temptaretur ⁊ vnigenitū
offerebat in q̄ ſuſceperat repꝛomiſſiones
ad quem dictū eſt: q: in yſaac vocabit̄ tibi
ſemen: arbitrans q: ⁊ a mortuis ſuſcitare
potens eſt deus. Unde eum ⁊ in parabo
lam accepit. Fide: ⁊ de futuris benedixit
yſaac iacob: ⁊ eſau. ¶ Fide: iacob moꝛiēs Gen.27.
ſingulos filioꝛū ioſeph benedixit: ⁊ ado Gen.48.
rauit faſtigiū virge eius. ¶ Fide: ioſeph ⁊.46.
moꝛiēs de ꝓfectiōe filioꝝ iſrl̄ memoꝛatus ē: Gen.50.
⁊ de oſſibus ſuis mandauit. ¶ Fide: moy Exo.2.
ſes natus occultatus eſt menſibus tribus
a parentibus ſuis: eo q̄ vidiſſent elegan
tem infantem: ⁊ non timuerunt regis edi
ctum. Fide moyſes grandis factus nega
uit ſe eſſe filium filie pharaōis: magis eli
gens affligi cum populo dei: q̄ tēpoꝛalis
peccati habere iocunditatem: maioꝛes di
uitias eſtimans theſauro egyptioꝝ impro
perium xpi. Aſpiciebat enim in remune
rationem. Fide reliquit egyptum: nō ve
ritus animoſitatem regis. Inuiſibilē.n. D
tanq; videns ſuſtinuit. ¶ Fide celebꝛauit Exo.12.
paſcha ⁊ ſanguinis effuſionem: ne qui va
ſtabat pꝛimitiua tangeret eos. ¶ Fide: trā Exo.15.
ſierunt mare rubrum tanq; per aridā ter
ram: quod experti egypti deuoꝛati ſunt.
¶ Fide: muri hiericho coꝛruerunt circui Joſue.6.
tu dierum ſeptem. ¶ Fide: raab meretrix Joſue.2.⁊.6
non perijt cum incredulis excipiens ex
ploꝛatores cum pace. Et q̄d adhuc dicam
Deficiet enim me tempus enarrantem:
de gedeon: barach: ſamſon: iepte: dauid:
ſamuel: ⁊ ꝓphetis: qui per fidem vicerūt
regna: operati ſunt iuſticiam: adepti ſunt
repꝛomiſſiones. Obturauerunt oꝛa leo
num: extinxerunt impetum ignis. Effu
gauerunt aciem gladij: conualuerunt de i
firmitate: foꝛtes facti ſunt in bello. Caſtra
verterunt exteroꝛum. ¶ Acceperunt mulie Mt.27.f.
res de reſurrectione moꝛtuos ſuos. Alij

aūt diſtenti ſūt nō ſuſcipiētes redēptionē: vt meliorē inuenirēt reſurrectionē. Alij vo ludibria ⁊ uerbera experti: inſuper ⁊ vincula: ⁊ carceres: lapidati ſunt: ſecti ſūt: tēptati ſunt: in occiſione gladij mortui ſūt
Mat.3.a. Mar.1.a. ¶ Circuierūt i melotis: in pellib⁹ caprinis egētes: anguſtiati: afflicti: quib⁹ dignus nō erat mundus i ſollitudinibus errātes in montibus ⁊ ſpeluncis: ⁊ i cauernis terre. Et hi omnes teſtimonio fidei probati: nō acceperunt repromiſſionē: deo pro nob meliꝰ aliquid prouidente: vt non ſine nobis cōſummarentur. XII

A Eph.4.c. Col.3.b. 1.Pe.2.a Mat.c.17. Ideoq₃ ⁊ nos tantam habentes īpoſitā nubem teſtium: ¶ deponētes oē pondus ⁊ circūſtās nos peccatū per patiētiā curramus ad ꝓpoſitū nobis certamen: aſpiciētes in autorē fidei ⁊ cōſumatorē ieſū: q ꝓpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucē cōfuſione cōtēpta atq₃ in dextera ſedis dei ſedet. Recogitate eni eū qui talem ſuſtinuit a peccatoribus aduerſus ſemetipſū cōtradictionē: vt ne fatigemini animis veſtris deficientes. Non dum enim vſq₃ ad ſanguinē reſtitiſtis aduerſus peccatū repugnātes: ⁊ obliti eſtis cōſolationes q̄ vobis tanq̄ filijs loquit̄ dicens.
Prouer.3. ¶ Fili mi: noli negligere diſciplinā dn̄i: neq₃ fatigeris dum ab eo argueris.
B Quē enim diligit dn̄s: caſtigat: flagellat aūt oēm filium quē recipit. In diſciplina pſeuerate. Tanq̄ filijs vobis offert ſe deus. Quis eni filius quē nō corripit pater Qd̄ ſi extra diſciplinā eſtis: cuius participes facti ſunt oēs: ḡ adulteri ⁊ nō filij eſt. Deinde pr̄es qdem carnis nr̄e eruditores habuimus ⁊ reuerabamur eos. Nō multomagis obtēperabimus pr̄i ſpirituū ⁊ viuemus: Et illi quidē in tpe paucorū dierū ſm̄ voluntatē ſuā erudiebant nos: hic aūt ad id qd̄ vtile eſt in recipiendo ſanctificationē eius. Ois aūt diſciplina in p̄ſenti qdem videt̄ non eſſe gaudij: ſ₃ meroris: poſtea aūt fructū pacatiſſimū exercitatis per eā reddet iuſticie:
C Propter qd̄ remiſſas manus ⁊ ſoluta genua erigite ⁊ greſſus rectos facite pedibus veſtris: vt non claudicans quis erret: magis autem ſanet.
Ro.12.d. ¶ Pacē ſequimini cū oibus ⁊ ſanctimoniā ſine q̄ nemo videbit deū. Contēplantes ne qs deſit grē dei ne qua radix amaritudinis ſurſū germinās īpediat ⁊ p illam inqnent̄ multi. ¶ Ne qs fornicator: aut ꝓphanus vt eſau q ꝓpter vnā eſcam vendidit primitiua ſua. Gen.25. Scitote eni qm̄ ⁊ poſtea cupiens hereditare bn̄dictionē reprobatus eſt. ¶ Nō eni inuenit penitētie locū: q̄q̄ cū lachrymis inquiſiſſet eam. Gen.27. Nō. n. acceſſiſtis ad tractabilē ⁊ acceſſibilē ignem ⁊ turbinē ⁊ caliginem ⁊ ꝓcellā ⁊ tube ſonū ⁊ vocē verboꝝ: quā q audierunt excuſauerunt ſe ne eis fieret verbū Nō. n. portabant qd̄ dicebat̄: ⁊ ſi beſtia tetigerit montē lapidabitur. Et ita terribile erat qd̄ videbat̄. Moyſes dixit. Exterritus ſum ⁊ tremebundus. D S₃ acceſſiſtis ad ſion montē ⁊ ciuitatē dei viuentis hierl'm celeſtem ⁊ multoꝝ miliū angeloꝝ frequētiam: ⁊ eccleſiā p̄mitiuoꝝ q cōſcripti ſunt i celis: ⁊ iudicem oium deū: ⁊ ſpūs iuſtorū pfectoꝝ: ⁊ teſti noui mediatorē ieſum: ⁊ ſanguinis aſperſionē: melius loquentē q̄ abel. Videte ne recuſetis loquentem. Si eni illi non effugerunt recuſantes eū qui ſup terrā loquebat̄: multomagis nos qui de celis loquentē nobis auertimus cuius vox mouit terram tūc: nunc aūt repromittit dicēs. Adhuc ſemel ⁊ ego mouebo nō ſolū terrā: ſed ⁊ celum. Qd̄ aūt adhuc ſemel dicit: declarat mobiliū trāſlationē tāq̄ factoꝝ vt maneāt ea que ſunt imobilia Itaq₃ regnum imobile ſuſcipientes habemus grām: per quā ſeruiamus placentes deo cū metu ⁊ reuerentia. ¶ Etenī deus noſter ignis conſumēs eſt. Deut.9. XIII

A Ro.12.c. Charitas fraternitatis maneat in vobis. ¶ ⁊ hoſpitalitatem nolite obliuiſci. Per hanc enim placuerūt qdam angelis hoſpicio receptis. Memētote vinctoꝝ tanq̄ ſimul vincti: ⁊ laborātiū tanq̄ ⁊ ipſi in corpore morātes. Honorabile cōnubiū in oibus: ⁊ thorus immaculatus. Fornicatores. n. ⁊ adulteros iudicabit deus. Sint mores ſine auaricia: cōtenti p̄ſentibus. Ipſe. n. dixit: Non te deſerā neq₃ derelinquā: ita vt cōfidenter dicamus. B Dn̄s mihi adiutor eſt: nō timebo qd faciat mihi hō. Mementote ꝓpoſitoꝝ veſtroꝝ q vobis locuti ſunt verbum dei: quoꝝ intuentes exitū cōuerſationis: imitamini fidem. Ieſus xp̄s heri ⁊ hodie ipſe ⁊ in ſecula. Doctrinis varijs ⁊ peregrinis nolite abduci. Optimū. n. eſt gra ſtabilire cor: non eſcis q̄ non profuerunt

ambulantib⁹ in eis. Habemus altare: d
quo edere nõ habent ptãtem q taber naen
lo deſeruiunt. Quoꝝ. n. aialium infertur
ſanguis ꝑ pctõ in ſancta p pontificẽ: hoꝝ
corpora cremaĩ ex̃ caſtra. Propter qđ ⁊
ieſus vt ſãctificaret p ſuũ ſanguinẽ pplin
extra portaȝ paſſus eſt. Exeamus igiĩ ad
eũ extra caſtra: ipꝛoperiũ eius portantes.
C Non. n. habem⁹ hic manentẽ ciuitatem:
ſed futurã iquirimuſ. Per ipſũ ergo offe
ramus hoſtiã laudis ſemp deo id eſt fru/
ctum labioꝝ ↄfitentiũ nomini eius. Be/
neficentie autẽ ⁊ cõionis nolite obliuiſci.
Talibus. n. hoſtijſ ꝓmeret deus. Obe/
dite pꝛepoſitiſ veſtriſ ⁊ ſubiacete eis. Ipi
enim ꝑuigilãt quaſi rõneȝ ꝓ aiab⁹ ve/
ſtris reddituri: vt cum gaudio hoc faciãt
⁊ non gementes. Hoc eni nõ expedit vo
bis. Orate ꝓ nobis. Confidimus enim
q: bonã ↄſciam habemus in omnib⁹ be/
D ne volentes conuerſari. Amplius autẽ
depꝛeco: vos hoc facere: quo celerius re/
ſtituar vobiſ. Deus autem pacis q eduxit
de moꝛtuis paſtorem magnũ ouium in ſã
guine teſtamenti eterni dñm noſtrũ ieſuȝ
xp̃m: aptet vos in omni bono: vt faciatis
eius voluntatem: faciens in vobis qđ pla
ceat coram ſe p ieſum xp̃m: cui eſt gloria i
ſecula ſeculoꝝ. Amen. Rogo aũt voſ fra
tres vt ſufferatis verbũ ſolacij. Etenĩ p
paucis ſcripſi vobis. Cognoſcite fratreȝ
veſtrũ timotheũ dimiſſum: cũ quo ſi cele/
rius venerit videbo voſ. Salutate oẽs p̃
poſitos veſtroſ: ⁊ oẽs ſãctoſ. Salutãt voſ
de italia fratreſ. Gratia cum omnibuſ vo
bis. Amen.

¶ Explicit epl̃a Pauli ad Hebreos.
Incipit pꝛefatio beati Hieronymi p̃ſby
teri in librum Actuum aplo:rum.

Canit pſalmiſta: ambulabunt
de virtutib⁹ in virtutes. P⁹
apl'i Pauli epiſtolas dudum
vobis vno volumine tranſla
tas dũmodo ⁊ rogatione chariſſimi: act⁹
apoſtoloꝝ cõpellitis vt tranſferam in lati
num: queȝ librũ nulli dubiũ ẽ a luca antio
ceno arte medico: qui poſtea inſeruiens
paulo aplõ xp̃i factus eſt diſcipul⁹: fuiſſe
editũ. Cerni eſpunt ipoſita ſepius one/
ris magnitudo: q: ſtudia inuidoꝝ repꝛe/
henſione digna putant ea que ſcribimus.
Illoꝝ nunq̃ȝ odio ⁊ detractione: iuuante
xp̃o meum ſi tebit eloquium.
¶ Actus aplõꝝ nudã quidẽ videtuĩ ſona
re hiſtoriã: ⁊ naſcentiſ eccleſie infantiaȝ te
xere: ſed ſi nouerimuſ ſcriptorẽ eoꝝ lucaȝ
eſſe medicum cuius laus eſt in euangelio:
aiaduertimus pariter oia verba illi⁹ ani/
me languentis eſſe medicinam.

¶ Item alius prologus.

Lucas antiocenſis natione ſy
rus cuiuſ laus in euãgelio ca
nitur: apud antiochiã medici
cine artis egregiuſ: ⁊ apoſto/
loꝝ xp̃i diſcipuluſ fuit: poſtea
vſq3 ad confeſſionẽ paulum ſecutus aplꝫ
ſine crimine i ꝟginitate pmanẽſ: deo ma
luit ſeruire. Qui ſeptuaginta ⁊ q̃ttuoꝛ an
nis etatiſ agens in bithinia obijt plenus
ſpũ ſancto: quo inſtigante in achaie parti/
buſ euangeliũ ſcribenſ grecis fidelibus i
carnationem dñi fideli narratione oſtẽdit
eundẽq3 ex ſtirpe dauid deſcendiſſe mon
ſtrauit. Cui nõ imerito ſcribendoꝝ actuũ
apoſtolicoꝝ ptãs in miſterio daĩ: vt deo i
deũ pleno: ⁊ filio pditionis extincto: ora/
tione ab apl̃iſ facta: ſorte dñice electiõiſ nu
meruſ complereĩ. Sicq3 pauluſ conſũma
tionem apl̃icis actibuſ daret: quem diu cõ
tra ſtimulũ calcitrantẽ dñſ elegiſſet. Qđ
legentib⁹ ⁊ requirentibuſ deũ breui port⁹
volui oſtendere ſermone: q̃3 ꝓlixi⁹ aliqd
faſtidientibuſ ꝓdidiſſe: ſcienſ q operantẽ
agricolã opoꝛteat primũ de ſuiſ fructibus
edere. Quem ita diuina ſubſecuta eſt gra
vt non ſolum coꝛporibuſ: ſed etiam aiab⁹
eiuſ pꝛoficeret medicina.

¶ Incipit liber actuum aplõꝝ beati Lu
ce euangeliſte. ¶ Capitulum. I

A

Primum
quidem ſermonẽ fe
ci de oibus o theo i. Eſdre. 7.
phile q̃ cepit ieſuſ fa 2 Ma. 5. c.
cere ⁊ docere vſq3 Jo. i. d.
in diẽ q̃ p̃cipiens Ro. 2. c.
apl'is p ſpm̃ ſctm̃:
qs elegit aſſumptus

ē. Quibus ⁊ p̄buit ſeipſū viuū poſt paſſi
onē ſuā i multis argumētis: p dies q̄dra
ginta apparēs eis: ⁊ loquēs de regno dei
Et cōueſcens p̄cepit eis ab hieroſolymis
ne diſcederēt: ſ; expectarēt p̄miſſionem
pr̄is quā audiſtis inquit p os meū. ¶ Q2 iohā
ſ.ū.b.⁊.19.a nes quidem baptiçauit aqua: vos aūt bapti
zabimini ſpūſcō nō poſt multos hos dies
Igitur q cōuenerant interrogabant eū dicen
tes. Dn̄e ſi in tp̄e hoc reſtitues regnū iſrl'
Dixit aūt eis. Non ē veſtrū noſſe tēpora
vel momēta q̄ pat poſuit in ſua ptāte: ſ;
accipietis virtutē ſuperuenientis ſpūſſancti i
vos. ¶ ⁊ eritis mihi teſtes i hierl'm ⁊ i omni
Lu.24.g. iudea ⁊ ſamaria: ⁊ vſq; ad vltimū terre.
ſ.12.c.⁊.10.d Et cū hec dixiſſet. ¶ videntibus illis eleua
Mr.16.g. B tus eſt: ⁊ nubes ſuſcepit eū ab oculis eoꝝ.
Apoc.ii.c. Cūq; intuerent in celū euntē illū: ¶ ecce
Joh.20.c. duo viri aſtiterunt iuxta illos in veſtibus
albis: q ⁊ dixerūt. Viri galilei qd ſtatis aſ
picientes in celū. ¶ Hic ieſus q aſſūptus ē
a vobis in celū: ſic veniet quēadmodū vi
diſtis eum euntē in celū. Tunc reuerſi ſūt
hieroſolymā a monte q vocat oliueti qui
ē iuxta hierl'm ſabbati habēs iter. ¶ Et cū
Mt.10.a. introiſſent in cenaculū aſcenderunt vbi ma
Mr.3.d. nebat petrus: ⁊ iohānes: ⁊ iacobus: ⁊ an
Luc.6.c. dreas: philippus ⁊ thomas: bartholome⁹
⁊ mattheus: ⁊ iacobus alphei: ⁊ ſimon ze
lotes: ⁊ iudas iacobi. ¶ Hi oēs erant pſe
Judith.5. uerantes vnanimiter in oratione cū mulie
ribus ⁊ maria matre ieſu ⁊ fratribus eius.
C In diebus illis exurgens petrus in medio
fratrū dixit. Erat autē turba hoiu; ſimul
fere centū viginti. Viri frēs: oꝫ impleri ſcri
pturā quā predixit ſpūſſanctus per os da
uid de iuda q fuit dux eoꝝ q cōprehende
rūt ieſū: q connumeratus erat in nobis ⁊
ſortitus eſt ſortē miniſterij huius. Et hic
qdē poſſedit agrū de mercede iniqtatis: ⁊
ſuſpenſus crepuit medius: ⁊ diffuſa ſunt
oīa viſcera eius. Et notū factū ē oibus ha
bitantibus hierl'm: ita vt appellaret ager
ille lingua eoꝝ acheldemach: hoc ē ager
D ſāguinis. Scriptū eſt.n. in libro pſalmo
Ps.108. rū. ¶ Fiat cōmoratio eoꝝ deſerta: ⁊ nō ſit
qui inhabitet in ea. Et epiſcopatū eius ac
cipiat alter. Oportet ergo ex his viris q no
biſcū ſunt congregati in oī tēpore: q̄ itra
uit ⁊ exiuit inter nos dominus ieſus: inci
piens a baptiſmate iohannis vſq; in die;
qua aſſumptus eſt a nobis: teſtē; reſurre
ctionis eius nobiſcum fieri vnū; ex iſtis.
¶ Et ſtatuerunt duos: ioſeph q vocat bar ſ.4.d.
ſabas: qui cognominatus ē iuſtus: ⁊ mat
thiā. Et orantes dixerūt. Tu dn̄e q corda
noſti oiu;: oſtēde quē elegeris ex his duo
bus vnū accipere locū miniſterij hui⁹: ⁊ apl'a
tus: de quo puaricatus eſt iudas vt abiret
in locū ſuum. Et dederunt ſortes eis. Et
cecidit ſors ſuper matthiam: ⁊ annumera
tus eſt cum vndecim apoſtolis. II
ET cum complerent dies pētecoſtes
erant oēs pariter in eodē loco. Et A
factus eſt repente de celo ſonus. tā
q̄; aduenientis ſpūs vehemētis: ⁊ reple
uit totā domū vbi erant ſedentes Et ap
paruerunt illis diſpertite lingue tāq; ignis:
ſeditq; ſupra ſingulos eoꝝ. ¶ Et repleti ſūt ſ.4.d.⁊.19.a
oēs ſpūſancto ⁊ ceperunt loq varijs lin
guis prout ſpūſſanctus dabat eloqui illis.
Erant autē in hierl'm habitantes iudei vi
ri religioſi: ex oī natione q ſub celo ē. Fa
cta aūt hac voce cōuenit multitudo ⁊ men
te cōfuſa ē: qm̄ audiebat vnuſqſq; lingua
ſua illos loquentes. Stupebāt autē omēs
⁊ mirabant dicentes. Nōne ecce oēs iſti
q loquūt galilei ſunt? Et quō nos audiui
mus vnuſqſq; linguā nr̄am i qua nati ſu
mus. Parthi: ⁊ medi: ⁊ elamite: ⁊ q ha
bitant meſopotamiam: iudeā: ⁊ cappado
ciā pontum: ⁊ aſiā: phrygiam: ⁊ pāphiliā
egyptū: ⁊ ptes libye: q̄ eſt circa cirene;: et
aduene romāi iudei q̄; ⁊ proſeliti: cretes
⁊ arabes: audiuimus eos loquētes nr̄is
linguis magnalia dei. Stupebāt aūt oēs:
⁊ mirabantur adinuicem dicētes. Quid B
nam vult hoc eē? Alij aūt irridētes dicebāt
quia muſto pleni ſunt iſti. Stās aūt petr⁹
cū vndecim eleuauit vocē ſuā: ⁊ locutus ē
eis. Viri iudei ⁊ qui habitatis hierl'; vni
uerſi: hoc vobis notum ſit: ⁊ auribus pci
pite verba. Nō.n. ſicut vos eſtimatis hi
ebrij ſunt: cū ſit hora diei tertia. S; hoc ē qd
dictu; eſt p ppheta iohel. ¶ Et erit i nouiſ Johel.2.
ſimis dieb⁹ dicit dn̄s: effunda; de ſpiritu Eſa.44.
meo ſup oēm carnē. Et pphetabunt filij
veſtri ⁊ filie veſtre: ⁊ iuuenes veſtri viſi
ones videbūt ⁊ ſeniores veſtri ſomnia ſō
niabunt. Et qdē ſup ſuos meos ⁊ ancil
las meas i diebus illis effūdā de ſpū meo
⁊ pphetabunt ⁊ dabo prodigia in celo ſur

ſum ⁊ ſigna i terra deorſū: ſanguinem ⁊
Jobel. 2. c. 3 ignē ⁊ vaporē fūi. ¶ Sol cōuertet i tene/
Mt. 10. c. ⁊ bras ⁊ luna ī ſanguinē: añq̄z veniet dies
24. d. Jobel. dñi magnus ⁊ maīfeſtus. ¶ Et erit oīs q
2. Ro. 10. c. cunq̄z inuocauerit nomen dñi ſaluus erit.
j. 5. d. ¶ Viri iſraelite audite v̄ba hec. Jeſū na
zarenū virū approbatū a deo i vobis vir
tutib⁹ ⁊ ꝓdigijs ⁊ ſignis q̄ fecit deus per
illū in medio veſtri: ſicut ſcitis: hūc defini
to ↄſilio ⁊ p̄ſcia dei traditū p̱ manus ini
j. 10. d. quoꝝ: affigentes interemiſtiſ. ¶ Quē de
C us ſuſcitauit ſolutis dolorib⁹ inferni: iux
ta qđ impoſſibile erat teneri illum ab eo.
Ps. 15. d. Dauid eni dicit in eū. ¶ Prouidebā do/
minū in ↄſpectu meo ſemp̱ qm̄ a dextris
eſt mihi ne cōmouear. Propter hoc leta
tū ē cor meū: ⁊ exultauit lingua mea: inſu
per ⁊ caro mea requieſcet in ſpe. Quoniā
nō derelinques aīam meā in iferno. nec
dabis ſcm̄ tuū videre corruptionē. No/
tas mihi feciſti vias vite: replebis me io/
cūditate cū facie tua. Viri frēs: liceat au/
dēter dicere ad vos de patriarcha dauid
qm̄ defunctus eſt. ⁊ ſepultus eſt. ⁊ ſepul/
chrū eius ē apud nos vſq̄z in hodiernum
diē. Propheta igit cū eſſet ⁊ ſciret: q: iu
reiurādo iuraſſet. illi deus de fructu lūbi
eius ſedere ſup ſedē eius. ꝓuidēs locut⁹
eſt de reſurrectiōe xp̄i q: neq̄z derelictus
eſt i inferno. neq̄z caro ei⁹ vidit corruptio
S. 1. a. nē. Hūc ieſū reſuſcitauit deus. ¶ cui⁹ om
j. 10. d. nes nos teſtes ſumus. ¶ Dextera igit dī
exaltatus. ⁊ ꝓmiſſiōe ſpūſſancti accepta a
patre. effudit hoc donū qđ vos videtis et
auditis. Nō eni dauid aſcendit in celos.
Ps. 109. Dicit aūt ipſe. ¶ Dixit dñs dño meo. ſe/
de a dextris meis. Donec ponā īimicos
tuos. ſcabellū pedū tuoꝝ. Certiſſime ſci/
at ergo oīs domus iſrael. q: ⁊ dñm eū ⁊
xp̄m fecit deus hūc ieſū. quē vos crucifi/
D xiſtis. His aūt auditis cōpuncti ſunt cor
de. ⁊ dixerūt ad petrū ⁊ ad reliquos apl̄os
Mt. 4. c. Quid faciemus viri fratres. ¶ Petrus
Mr. 1. c. autē ad illos. pniam inquid agite: ⁊ bapti
Luc. 13. a. zet vnuſq̄ſq̄z v̄rm in nomīe ieſu xp̄i in re
Apo. 2. d. miſſionē peccatorum veſtroꝝ: ⁊ accipie/
tis donum ſpūſſancti. Vobis enim eſt re
promiſſio ⁊ filijs veſtris. ⁊ omnibus qui
longe ſunt quoſcunq̄z aduocauerit domi
nus deus noſter. Alijs etiā verbis plu
rimis teſtificatus eſt. ⁊ exhortabat eos di
cens. Saluamini a generatione iſta praua.

ua. Qui ergo receperūt ſermonē eius ba
ptizati ſunt: ⁊ apposite ſunt in die illa aie
circiter tria milia. Erant autē pſeuerātes
in doctrina apoſtoloꝝ ⁊ cōicatiōe fractio
nis panis ⁊ oratiōibus. Fiebat autē om
ni anime timor. Multa quoq̄z ꝓdigia et
ſigna per apl̄os in hieruſalem fiebant. et
metus erat magnus i vniuerſis. ¶ Oēs j. 4. d.
etiā qui credebant erant pariter. ⁊ habe/
bant oīa cōmunia. Poſſeſſiones ⁊ ſub/
ſtantias vendebant. ⁊ diuidebant illa oī/
bus ꝓut cui opus erat. Quotidie quoq̄z
ꝑdurantes vnanimiter in templo ⁊ fran
gentes circa domos panem. ſumebant ci
bum cū exultatione ⁊ ſimplicitate cordis.
collaudantes deum ⁊ habentes grām ad
oēm plebē. Dñs autē augebat q ſalui fie
bant quotidie in idipſum. III

PEtrus aūt ⁊ iohannes aſcende/ A
bant i templū. ad horā orationis j. 14. b.
nonā. ¶ Et quidā vir q erat clau
dus ex vtero matris ſue baiulabat quem
ponebant quotidie ad portā tēpli q̄ dicit
ſpecioſa. vt peteret elemoſynā ab intro/
euntibus in tēpluū. Js cū vidiſſet petrum
⁊ iohannē incipientes introire in tēpluz
rogabat vt elemoſynā acciperet. Intuēs
aūt in eū petrus cū iohāne dixit. Reſpice
in nos. At ille intēdebat in eos. ſperans
ſe aliqđ accepturū ab eis. Petrus aūt di
xit. Argentū ⁊ aurū nō eſt mihi. qđ autē
habeo hoc tibi do. ¶ In noīe ieſu xp̄i na/ j. 9. d.
zareni ſurge ⁊ ambula. Et appꝛhēſa ma/
nu eius dextera alleuauit eū. ⁊ ꝓtinus cō
ſolidate ſunt baſes eius ⁊ plante. Et exili
ens ſtetit ⁊ ambulabat. ⁊ intrauit cū illis
in tēplū. ambulans ⁊ exiliēs ⁊ laudās de B
uz Et vidit oīs populus eū ambulantē ⁊
laudantē deū. Cognoſcebāt aūt illū q ip
ſe erat q ad elemoſynā ſedebat ad ſpecio/
ſā portā tēpli. Et ipleti ſunt ſtupore. ⁊ ex
taſi. in eo qđ ↄtigerat illi. Cū teneret aūt
petrū ⁊ iohānē. Cucurrit oīs popul⁹ ad
eos ad porticū q̄ appellat ſalomonis ſtu/
pentes. Videns autē petr⁹ reſpondit ad
populum. Viri iſraelite qđ miramini in
hoc: aut nos qđ intuemini. q̄ſi n̄ra virtute
aut ptāte fecerim⁹ hūc ambulare. Deus
abrahā ⁊ de⁹ iſaac ⁊ deus iacob. deus pa C
trum noſtrorum glorificauit filiū ſuū ie/
ſum. quem vos quidē tradidiſtis ⁊ nega
ſtis ante faciem pilati iudicante illo dimit

Mt.27.b ti. ¶ Vos aūt ſcm̄ ⁊ iuſtū negaſtis: ⁊ peti
Mr.15.b ſtis virū homicidā donari vobis autorē
Luc.23.c vo vite interfeciſtis. Quē deus ſuſcitauit
Joh.18.g a mortuis: cuius nos teſtes ſumus: ⁊ i fi
de nois eius hūc quē vos videtis ⁊ noſtis
cōfirmauit nomē eius: ⁊ fides q̄ p cū eſt
dedit integrā ſanitatē iſtā i cōſpectu oīuȝ
veſtrū. Et nūc frēs ſcio q: p ignorantiaȝ
D feciſtis: ſicut ⁊ pncipes vr̄i. Deus aūt q
pnunciauit p os oīuȝ pphetarū pati xp̄ȝ
Eccle.17. ſuū: ſic impleuit. ¶ Penitemini igit ⁊ cō
Ezech.18 uertimini vt deleant pctā vr̄a: vt cū vene
Mt.4.e rint tpa refrigerij a cōſpectu dn̄i: ⁊ miſe
Mr.1.c. rit eū q p̄dicatus eſt vobis ieſū xp̄m. quē
Luc.13.a oportet qdem celū ſuſcipe vſqȝ in tpa reſti
Apoc.2.d. tutiōis oīum: qͣ locutus eſt deꝰ per os ſan
Deu.18. ctoꝝ ſuoꝝ a ſeculo pphetaꝝ. Moyſes q
dem dixit. ¶ Qm̄ pphetā ſuſcitabit vobiſ
dn̄s deꝰ vr̄ de fribus vr̄is. tanqȝ me ipm
audietis iuxta oīa q̄cūqȝ locutꝰ fuerit vob
Erit aūt ois aīa q̄ nō audierit pphetā il
luȝ exterminabit de plebe. Et oēs pphe
te a ſamuel ⁊ deinceps: q locuti ſunt an
nūciauerūt dies iſtos. Vos eſtis filij pro
phetarū ⁊ teſtamenti: qd̄ diſpoſuit deꝰ ad
Gen.12. patres vr̄os dicēs ad abrahā: ¶ Et in ſe
mine tuo bn̄dicent oēs familie tre. Vob
pmū deꝰ ſuſcitans filium ſuum miſit euȝ
bn̄dicentē vobis: vt conuertat ſe vnuſqſ
qȝ a nequitia ſua.

IIII.

A LOquentibꝰ aūt illis ad populuȝ
ſupuenerunt ſacerdotes ⁊ magi
ſtratꝰ templi ⁊ ſaducei: dolentes
q docerēt pplm ⁊ annūciarēt in ieſum re
ſurrectionē ex mortuis: ⁊ iniecerūt in eoſ
manꝰ: ⁊ poſuerunt eos in cuſtodiā in cra
ſtinū. Erat aūt iā veſpera. Multi aūt eo
rum q audierant verbum crediderunt: ⁊
factus eſt numerꝰ eoꝝ quinqȝ milia. Fa
ctū eſt aūt in craſtinū vt ɔgregarent prin
cipes eoꝝ ⁊ ſeniores ⁊ ſcribe in hieruſalē
⁊ annas pnceps ſacerdotū: ⁊ cayphas et
iohannes ⁊ alexander: ⁊ quotquot erant
de genere ſacerdotali. Et ſtatuētes eos i
medio interrogabāt. In qua virtute: aut
in quo noie feciſtis hec vos. Tūc repletꝰ
ſpūſcō petrꝰ dixit ad eos. Principes po
puli ⁊ ſeniores iſrael audite ſi nos hodie
diiudicamur in bn̄facto hoīs infirmi in
quo iſte ſaluꝰ factus eſt: notum ſit oibus
vobis ⁊ oi plebi iſrael: qz in noie domini
noſtri ieſu xp̄i nazareni quem vos cruci
fixiſtis quē deꝰ ſuſcitauit a mortuis: i hoc B
iſte aſtat corā vobis ſanꝰ. ¶ Hic eſt lapis Mt.21.g.
q reprobatus eſt a vob edificātibꝰ q factꝰ Mr.12.b
eſt in caput anguli. ⁊ nō eſt in alio aliquo Luc.12.c
ſalus. Nec.n. aliud nomē eſt ſub celo da i. Pe.2.a
tum hoibꝰ in quo oporteat nos ſaluos fie
ri. Videntes aūt petri ɔſtantiā ⁊ iohānis
comperto q hoies eēnt ſine litteris ⁊ idiote
āmirabant. ⁊ cognoſcebant eos: qm̄ cuȝ
ieſu fuerāt. Hoiem qȝ vidētes ſtantē cū
eis q curatꝰ fuerat nihil poterāt ɔtradice
re. Iuſſerūt aūt eos foras extra ɔſiliū ſe
cedere: ⁊ ɔferebāt adinuicē dicētes. Quid
faciemꝰ hominibꝰ iſtis. Qm̄ qdem notū
ſignū factū eſt p eos oibꝰ habitantibꝰ hie
ruſalē. Manifeſtū eſt. ⁊ nō poſſumus ne
gare. Sed ne amplius diuulget in popu
lū: cōminemur eis ne vltra loquant i no
mie hoc vlli hoium. Et vocantes eos: de
nunciauerūt ne oīno loquerent neqȝ do
cerēt in noie ieſu. ¶ Petrꝰ vero ⁊ iohan i.5.c.
nes rn̄dentes dixerūt ad eoſ. Si iuſtū eſt
in ɔſpectu dei vos potiꝰ audire q̄ȝ deum
iudicate. Nō eni poſſumꝰ q̄ vidimꝰ ⁊ au C
diuimꝰ n̄ loq. At illi cōminantes dimiſerūt
eoſ nō inuenientes quō punirēt eos pp popu
lū: q: oēs clarificabant id qd̄ factū fuerat
in eo qd̄ acciderat. Annoꝝ eni erat āplꝰ
quadraginta homo in q̄ factū fuerat ſignū
iſtud ſanitatis. Dimiſſi aūt venerūt ad ſu
os: ⁊ annūciauerunt eis q̄nta ad eos pn
cipes ſacerdotū ⁊ ſeniores dixiſſent. Qui
cū audiſſent: vnanimiter leuauerunt vo
cem ad deū ⁊ dixerūt. Dn̄e tu q feciſti ce
luȝ ⁊ terrā. mare. ⁊ oīa q̄ in eis ſūt: q ſpū
ſcō per os pr̄is nr̄i dauid pueri tui dixiſti
¶ Quare fremuerūt gētes. ⁊ populi me Ps.2.
ditati ſunt inania. Aſtiterunt reges tre ⁊
pncipes ɔuenerunt in vnū aduerſus do
minū ⁊ aduerſus xp̄m eiꝰ. Conuenerūt
eni vere i ciuitate iſta aduerſus ſcm̄ pue
rū tuū ieſum quem vnxiſti. herodes ⁊ pō
tiꝰ pilatꝰ cum gentibꝰ ⁊ populi iſrael. fa
cere que manꝰ tua ⁊ conſilium tuum de
creuerunt fieri. Et nunc domine reſpice
in minas eorum. ⁊ da ſeruis tuis cum oi
fiducia loqui verbum tuum. in eo q ma
num tuam extendas ad ſanitates ⁊ ſigna
⁊ pdigia fieri per nomen ſancti filij tui ie
ſu. Et cum oraſſent motus eſt locus in q̄ D
erant cōgregati. ¶ Et repleti ſunt oēs ſpi S.2.a.⁊.
ritu ſ. ō. ⁊ loq̄bant verbum dei cū fiducia i.19.a.

Hiere.32. ¶ Multitudinis aũt credẽtiũ erat coꝛ vnũ
Ezech.6. ⁊ aĩa vna nec qſq̃ coꝝ que poſſidebat ali
i.Pe.3.b. qd ſuũ eſſe dicebat: ſed erãt illis oĩa cõia.
Eſaie.7. Et virtute magna reddebãt aplĩ teſtimo
Amos.5. niũ reſurrectiõis ieſu xp̃i dñi nr̃i: ⁊ gratia
Ps.96. magna erat ĩ oĩbus illis. Neq3 eni3 qſq̃
Prouer.17. egens erat iter illos. Quotquot eni poſ/
Ro.12.d. ſeſſoꝛes agroꝝ aut domoꝝ erant: ¶ Ven
ſ.2.d. dentes afferebãt p̃cia coꝝ q̃ vendebãt: et
Deut.15. ponebãt ante pedes apoſtoloꝝ. ¶ Diuide
Tobie.1. baẽ autem ſingulis ꝓut cuiq3 opus erat.
s.1.a. ¶ Joſeph aũt q cognominatus eſt bar ſa/
bas ab apoſtolis: qď eſt interpꝛetatũ filius
ꝯſolatiõis: leuites: cypꝛi⁹ genere cũ habẽt
agrũ vendidit eũ: ⁊ attulit pꝛeciũ: ⁊ poſu/
it ante pedes apoſtoloꝝ. V

A Vir autẽ qdã noĩe ananias cum ſa
phyra vxoꝛe ſua vendidit agꝝ et
fraudauit ď pꝛecio agri cõſcia vxo
re ſua: ⁊ afferens ꝑtem quandã: ad pedes
apoſtoloꝝ poſuit. Dixit aũt petr⁹ ad ana
niã: Anania cur tẽptauit ſathanas coꝛ tu
u3 mẽtiri te ſpiritui ſancto: ⁊ fraudare de
p̃cio agri? Nõne manẽs tibi manebat: ⁊
venũdatum ĩ tua erat ptãte? Quare poſui
ſti in coꝛde tuo hanc rẽ? Non es mẽtit⁹
hoĩbus ſed deo. Audiẽs aũt ananias hec
v̾ba cecidit ⁊ expirauit. Et fact⁹ eſt timoꝛ
magnus ſuꝑ oẽs q audierũt. Surgẽtes
ãt iuuenes amouerũt eũ: ⁊ efferentes ſepe
lierũt. Factũ ẽ aũt quaſi hoꝛaꝝ triũ ſpaciũ
⁊ vxoꝛ ipſius neſciens qď factũ fuerat in/
troiuit. Dixit ãt ei petrus. Dic mihi mu/
lier: ſi tanti agꝝ vendidiſtis? At illa dixit
Etiam tanti. Petrus aũt ad eam. Quid
vtiq3 ꝯuenit vobis tẽptare ſpm̃ dñi? Ec/
ce pedes coꝝ q ſepelierũt virũ tuũ ad ho/
ſtiũ: ⁊ efferent te. Confeſtim cecidit ante
B pedes eius: ⁊ expirauit. Intrantes aute3
iuuenes inuenerunt illam moꝛtuam. ⁊ ex
tulerunt ⁊ ſepelierunt ad virũ ſuũ. Et fa/
ctus eſt timoꝛ magnus in vniuerſa eccl'ia
⁊ in oẽs q audierũt hec. Per manus aũt
apoſtoloꝝ fiebant ſigna ⁊ ꝓdigia multa
ĩ plebe. Et erant vnanimiter oẽs in porti
cu ſalomõis. Ceteroꝝ aũt nemo audebat
ſe ꝯiũgere illis: ſed magnificabat eos po
pulus. Magis aũt augebaẽ credentium
in domino multitudo viroꝝ ac mulierũ:
ita vt in plateas eijcerent infirmos ⁊ po/
nerẽt in lectulis ac grabatis: vt veniente
petro ſaltem vmbꝛa illius obũbꝛaret quẽ
q̃ illoꝝ: ⁊ liberarenẽ oẽs ab infirmitati/
bus ſuis. Concurrebat aũt multitudo vi
cinaꝝ ciuitatũ hieruſalẽ: afferentes egros
⁊ vexatos a ſpiritibus ĩmundis q curabã
tur oẽs. Exurgẽs aũt ꝑnceps ſacerdotũ
⁊ oẽs q cũ illo erant q̃ eſt hereſis ſadu/
ceoꝝ repleti ſunt zelo: ⁊ iniecerũt manus
in apoſtolos ⁊ poſuerũt eos ĩ cuſtodia pu
blica. ¶ Angelus ãt dñi ꝑ noctẽ aperiens j.12.a.
ianuas carceris ⁊ educens eos dixit. Ite
⁊ ſtantes loquimini in templo plebi omĩa
verba vite huius. Qui cũ audiſſent intra
uerunt diluculo in tẽplũ: ⁊ docebant. Ad
ueniens aũt ꝑnceps ſacerdotũ: ⁊ q cu3 eo C
erant: ꝯuocauerunt ꝯciliũ ⁊ oẽs ſenioꝛes
filioꝝ iſrael: ⁊ miſerunt ad carcerẽ vt ad/
ducerẽẽ. Cum aũt veniſſent miniſtri ⁊ ap/
to carcere nõ inueniſſent illos: reuerſi nũ
ciauerunt dicẽtes: ¶ Carcerẽ qdem inue j.12.a.⁊.16.c
nimus clauſum cũ oĩ diligentia: ⁊ cuſto/
des ſtantes ante ianuas: aꝑientes aũt ne
minẽ intus inuenimus. Vt aũt audierãt
hos ſmones magiſtratus tẽpli ⁊ ꝑncipes
ſacerdotũ ambigebãt de illis qd nã fieret
Adueniẽs aũt quidã nũciauit eis: qꝛ ecce
viri quos poſuiſtis in carcerẽ ſunt in tem
plo ſtantes: ⁊ docẽtes pplm̃. Tunc abijt
magiſtratus cũ miniſtris ⁊ adduxit illos
ſine vi. Timebant eni pplm̃: ne lapidarẽ
tur. Et cũ adduxiſſent illos ſtatuerunt in
ꝯcilio Et interrogauit eos ꝑnceps ſacer
dotũ dicens. ¶ Pꝛecipiendo pꝛecepimus Mar.7.c.
vobis ne doceretis in noĩe iſto: ⁊ ecce re/
pleſtis hierl'm doctrina vr̃a: ⁊ vultis indu
cere ſuper nos ſanguinẽ hominis iſtius.
¶ Reſpondens autem petrus ⁊ apoſtoli s.4.b.
dixerunt. Obedire oꝫ deo magis q̃3 hoĩ/
bus: deus patru3 veſtroꝛum ſuſcitauit ie
ſum: quem vos interemiſtis ſuſpenden/
tes in ligno. Hunc pꝛincipem ⁊ ſaluato/
rem deus exaltauit dextera ſua ad dandã
pniam iſrael: ⁊ remiſſionem peccatoꝛum
⁊ nos ſumus teſtes hoꝛum verboꝛum: et
ſpiritu ſſanctus quem dedit deus omnib⁹
obedientibus ſibi. Hec cum audiſſent diſ
ſecabantur ⁊ cogitabant interficere illos.
¶ Surgẽs aũt quidam in concilio phari/ D
ſeus nomine Gamaliel legis doctoꝛ ho/ j.22.a.
noꝛabilis vniuerſe plebi iuſſit foras ad
breue homines fieri. Dixitq3 ad illos.
¶ Viri iſraelite attẽdite vobis ſuper hoĩ ſ.2.b.
bus iſtis: qd acturi ſitis. Ante hos enim

dies extitit theodas dicēs ſe eſſe aliquem
cui ꝯſenſit numerus viroꝝ circiter q̄dra
gintoꝝ: qui occiſus eſt: ⁊ oēs q credebāt
ei diſſipati ſūt. ⁊ redacti ad nihilū. Poſt
hūc extitit iudas galileus in diebus pro/
feſſionis. et auertit populū poſt ſe. Et ipſe
pijt ⁊ oēs quotquot ꝯſenſerunt ei diſperſi
ſunt. Et nūc itaq; dico vobiſ. diſcedite ab
hoibus iſtis: ⁊ ſinite illos. Quō ſi eſt ex
hoibus conſiliuz hoc aut opus: diſſoluet̄
ſi vo ex deo eſt nō poteritis diſſoluere ne
forte ⁊ deo repugnare videamini. Cōſen/
ſerunt aūt illi: ⁊ ꝯuocantes apoſtolos ce/
ſis denūciauerunt ne oīno loq̄rent̄ in no
mie ieſu: ⁊ dimiſerunt eos. ¶ Et illi gdēz
ibāt gaudentes a ꝯſpectu ꝯcilij qm̄ digni
Eſa.51. habiti ſunt ꝓ noie ieſu ꝯtumeliā pati. Oi
aūt die nō ceſſabāt in tēplo ⁊ circa domoſ
docētes: ⁊ euāgelizātes xp̄m ieſum.

Capitulum. VI.

In diebus aūt illis creſcēte nume
A ro diſcipuloꝝ: factū eſt murmur
grecoꝝ aduerſus hebreos eo q; deſpice/
rent̄ in miſterio quotidiano vidue eoꝝ
Cōuocantes aūt duodeciz multitudinez
diſcipuloꝝ dixerūt. Non eſt equū nos de
relinquere vbū dei: ⁊ miſtrare menſis.
Cōſiderate ergo frēs viros ex vobis bo
B ni teſtimonij ſeptē plenos ſpū ſcō ⁊ ſapīa
quos ꝯſtituamus ſup hoc opꝰ. Nos vo
orōni ⁊ miſterio vbi inſtantes erimus.
Et placuit ſermo corā oī multitudie. Et
elegerūt ſtephanū virū plenū fide. ⁊ ſpū/
ſcō: ⁊ philippū: ⁊ ꝓcoꝝ: ⁊ nicanorē. ⁊ thi
monē: ⁊ parmenā. ⁊ nicolaū aduenam
anthiocenū. Hos ſtatuerūt aūt ꝯſpectum
apoſtoloꝝ. ⁊ orantes impoſuerūt eis ma
C nus. Et vbū dn̄i creſcebat. ⁊ multiplica
bat̄ numerus diſcipuloꝝ in hieruſalē val
de. Multa etiā turba ſacerdotū obedie/
bat fidei. ¶ Stephanus aūt plenus grā ⁊
J.lz.3. fortitudie faciebat ꝓdigia ⁊ ſigna magna
in populo. Surrexerūt aūt gdā de ſyna/
goga q̄ appellat̄ libertinoꝝ: ⁊ cyrenenſiū
⁊ alexandrinoꝝ. ⁊ eoꝝ q erant a cilicia ⁊
aſia diſputātes cū ſtephano: ⁊ nō poterāt
reſiſtere ſapīe ⁊ ſpūi q loq̄batur. pp qđ re
D darguerent ab eo cū oī fiducia. ¶ Tūc ſu
miſerūt uiros q dicerēt ſe audiuiſſe eū di
j.7.d. centē vba blaſphemie in moyſē. ⁊ deuz
Cōmouerūt itaq; plebē. ⁊ ſeniores. ⁊
ſcribas. ⁊ ꝯcurrentes rapuerūt eū. ⁊ ad

duxerunt in ꝯciliū. ⁊ ſtatuerunt falſos te
ſtes q dicerent. Homo iſte nō ceſſat loq
vba aduerſus locū ſcm̄ ⁊ legē. Audiui/
mus eni eū dicentē. qm̄ ieſus nazarenus
hic deſtruet locū iſtū. ⁊ mutabit traditio/
nes. q̄s tradidit nobis moyſes. ¶ Et intuē Judic.14
tes eū oēs q ſedebāt in ꝯcilio viderūt fa/
ciē eius tanq̄ȝ faciē angeli. Dixit aūt ꝓn/
ceps ſacerdotū. ſi hec ita ſe hērēt. Quait

Capitulum VII.

Uiri frēs ⁊ prēs audite. Deꝰ glīe A
apparuit patri nr̄o abrahe cū eēt
in meſopotamia ꝓuſq; morarent̄ i carran:
⁊ dixit ad illū. Exi de terra tua ⁊ de cogna
tiōe tua. ⁊ ueni in terrā quaz mōſtrauero
tibi. Tūc exijt de terra chaldeoꝝ. ⁊ hita/
uit i carran. Et inde poſt q̄ȝ mortuꝰ ē pa
ter eius trāſtulit illū in terrā iſtā in q̄ nūc
vos hitatis. Et nō dedit illi hereditatē in
ea nec paſſū pedis: ſed repromiſit dare il
li eā in poſſeſſionē ⁊ ſemini eius poſt ipſ
cū nō hēret filiū. Locutus eſt aūt ei deus
q: erit ſemē eius accola i terra aliena: ⁊ ſ/
uituti eos ſbijciēt ⁊ male tractabunt eos
ānis q̄dringentis: ⁊ gentē cui ſuierint iu
dicabo ego dicit dn̄s. Et poſt hec exibunt
⁊ ſeruiēt mihi i loco iſto Et dedit illi teſta
mētū circūciſiōis ⁊ ſic genuit yſaac ⁊ circū
cidit eū die octauo: ⁊ yſaac iacob: ⁊ iacob
duodeci p̄triarchas. ¶ Et p̄triarche emulā
tes ioſeph vēdiderūt in egyptū: ⁊ erat de Beñ.37.
us cū eo. Et eripuit eū ex oībus tribula/
tiōibus eiꝰ ⁊ dedit ei gratiā ⁊ ſapiam i cō
ſpectu pharaōis regis egyptioꝝ: ⁊ ꝯſtitu
it eū ꝑpoſitū ſuper egyptū ⁊ ſup oēm do/
mū ſuā. Uenit autē fames in vniuerſam
egyptū ⁊ chanaan ⁊ tribulatio magna: et
nō iueniebāt cibos prēs nr̄i. ¶ Cū audiſſ
āt iacob eē frumentū i egypto miſit prēs Beñ.42
noſtros ꝑmū. ¶ ⁊ in ſecūdo cognitꝰ eſt io Beñ.45
ſeph a frībus ſuis: ⁊ manifeſtatū eſt pha
raōi genꝰ eiꝰ. Mittēs aūt ioſeph accerſi/
uit iacob prēȝ ſuū ⁊ oēm cognationē ſuaȝ
in aiabꝰ ſeptuagintaq̄nq;. ¶ Et deſcēdit
iacob i egyptū ⁊ defūctus ē ipſe ⁊ prēs no
ſtri. Et trāſlati ſūt i ſichē: ⁊ poſiti ſūt in ſe Beñ.49
pulchro qđ emit abrahā ꝑcio argenti a fi/
lijs emor filij ſichem. Cū āt appropinq̄ret
tpꝰ ꝓmiſſiōis quā ꝯfeſſus erat deꝰ abra/
he creuit ppl's ⁊ multiplicatꝰ ē i egypto q̄
aduſq; ſurrexit aliꝰ rex i egypto q nō ſcie
bat ioſeph. Hic circūueniēs genꝰ nr̄z aſ

ſlixit patres noſtros: vt exponerēt īfātes
ſuos ne viuificarent. Eodē tpe natus eſt
moyſes: ⁊ fuit gratus deo q nutritus ē tri
bus menſibus in domo prīs ſui. Expoſi
to aūt illo ſuſtulit eū filia pharaonis: ⁊ nu
triuit eū ſibi in filiū. Et erudit[9] ē moyſes
oī ſapia egyptiorū: ⁊ erat potēs in verbis
⁊ in opibus ſuis. Cū aūt iplerēt ei q̄dra/
ginta annorū tēpus: aſcendit in cor ei[9] vt
viſitaret frēs ſuos filios iſrl̄. Et cū vidiſ/
ſet quēdā iniuriā patientē vindicauit illū
⁊ fecit vltionem ei q iniuriā ſuſtinebat p/
cuſſo egyptio. Exiſtimabat aūt itelligere
frēs: qm̄ deus p manū ipſius daret ſalutē
illis. At illi nō itellexerūt. Sequēti vero
die apparuit illis litigantibus ⁊ reconcili
abat eos in pace dicens. Viri frēs eſtis.
Vtqd nocetis alterutrū. Qui aūt iniuriā
Luc.12.b facie bat ꝓximo: repulit eū dicēs. ¶ Quis
Exo.2. te ꝯſtituit ꝑncipem ⁊ iudicē ſup nos. Nū
quid iterficere me tu vis quēadmodū in/
terfeciſti heri egyptiū. Fugit aūt moyſes
in verbo iſto: ⁊ factus ē aduena in t̄ra ma
dian: vbi generauit filios duos. Et exple
tis annis q̄draginta: apparuit illi in deſer
to montꝭ ſina angelus in igne flāme rubi
Moyſes aūt videns āmiratus eſt viſum
Et accedente illo vt ꝯſideraret: facta ē ad
eū vox dn̄i dicens. Ego ſum deus patrū
tuorū: deus abrahā deus iſaac deus iacob
Tremefactus aūt moyſes: nō audebat cō
Exo.3. ſiderare. Dixit aūt illi deus. ¶ Solue cal
Joſue.5. ciamētū pedū tuorū: locus. n. in q̄ ſtas ter
ra ſancta ē. Videns vidi afflictionē ppl̄i
mei q eſt in egypto: ⁊ gemitū eorū audiui
⁊ deſcendi liberare eos. Et nūnc veni ⁊
C mittā te in egyptū. Hunc moyſen quem
negauerūt dicentes qs te conſtituit ꝑnci/
pem ⁊ iudicē: hunc deus ꝑncipem ⁊ redē
ptorē miſit cū manu angeli q apparuit illi
in rubo. Hic eduxit illos faciens ꝓdigia
⁊ ſigna in terra egypti ⁊ in rubro mari: ⁊
in deſerto annis q̄draginta. Hic ē moy/
Deut.18. ſes qui dixit filijs iſrael. ¶ Prophetā ſu/
ſcitauit vobis deus de fratribus veſtris:
tanq̄ me ipſū audietiſ. Hic ē q fuit in ec/
cleſia in ſolitudine cū angelo q loquebaꝛ
ei in monte ſina ⁊ cū patribus vrīs q ac/
cepit verba vite dare vobis. Cui nolue/
runt obedire prēs veſtri: ſed repulerunt
⁊ auerſi ſunt cordibus ſuis in egyptū: di/
centes ad aaron. Fac nobis deos q p̄ce/
dant nos. ¶ Moyſi eni huic q eduxit noſ Exo.32.
de terra egypti: neſcimus qd factū ſit ei.
Et vitulū fecerunt in diebus illis: ⁊ obtu
lerunt hoſtiā ſimulacro: ⁊ letabanꝛ in opi
bus manuū ſuarū. Conuertit aūt deus: ⁊
tradidit eos ſeruire militie celi: ſicut ſcri/
ptū eſt in libro ꝓphetarū. Nunqd victias
aut hoſtias obtuliſtꝭ mihi annis q̄dragin
ta in deſerto domus iſrael. Et ſuſcepiſtis
tabernaculū moloch ⁊ ſidus dei veſtri rē
pham: figuras q̄s feciſtis adorare eas: ⁊
transferā vos trans babylonē. ¶ Taber/ Exo.25.
naculū teſtimonij fuit cū patrib[9] veſtrꝭ in
deſerto ſicut diſpoſuit illis deus loquens
ad moyſen vt faceret illud ſm̄ formā quā
viderat. Qd ⁊ induxerūt ſuſcipientes pa
tres vrī cū ieſu in poſſeſſionē gentiū quaſ
expulit deus a facie patrū veſtrorū vſq; ī
diebus dauid. Qui iuenit grām anī deū D
⁊ petijt vt iueniret tabernaculū deo iacob
Salomō autē edificauit illi domū. Sꝫ nō
excelſus in manufactis habitat: ſicut p ꝓ
phetam dicit. ¶ Celū mihi ſedes ē: terra Eſa.66.
aūt ſcabellū pedū meorū. Quā domū edi/
ficabitis mihi dicit dn̄s: aut qs locus re/
quietionis mee eſt. Nōne manus mea fecit
hec oīa? Dura ceruice ⁊ icircūciſi cordi
bus ⁊ auribus: vos ſemp ſpūiſancto re/
ſtitiſtis: ſicut prēs vrī: ita ⁊ vos. Quem
ꝓphetarū nō ſunt pſecuti patres vrī. Et
occiderunt eos: q ꝑnunciabant de aduen
tu iuſti: cuius vos nunc ꝓditores ⁊ homi
cide fuiſtis: q accepiſtiſ legē in diſpoſitio
nē angelorū: ⁊ non cuſtodiſtiſ. ¶ Audien s.6.d.
teſ aūt hec diſſecabanꝛ cordibuſ ſuiſ: ⁊ ſtri
debant dentib[9] in eū. Cū autē eſſet plen[9]
ſpū ſcō: itendēs i celum vidit gl̄iam dei.
¶ ⁊ ieſum ſtantē a dextris virtutis dei. Et Mat.16.g
ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiū hoīs
ſtantē a dextris virtutis dei. Exclamātes
aūt voce magna ꝯtinuerunt aureſ ſuas ⁊
ipetū fecerūt vnanimit in eum. ¶ Et eijciē ſ.22.c.
tes eū extra ciuitatē lapidabāt: ⁊ teſtes de
poſuerunt veſtimēta ſua ſecus pedes ado
leſcentis: q vocabaꝛ ſaulus. Et lapidabāt
ſtephanū inuocantē ⁊ dicentē. Dn̄e ieſu ſu
ſcipe ſpm̄ meum. Poſitis autē genibus
clamauit voce magna dicens. Dn̄e ne ſta
tuas illis hoc pctm̄. Et cū hoc dixiſſꝫ: ob
dormiuit in dn̄o. VIII
Saulus autē erat cōſentiens neci
eius. Facta ē autē in illa die pſe/ A

ſutio magna in eccl'ia q̄ erat hieroſolymis
⁊ oēs diſperſi ſunt ꝑ regiones iudee ⁊ ſa/
marie: ꝓter apl'os. Curauerunt autē ſte/
phanū viri timorati: ⁊ fecerunt planctum
.9.a magnū ſuꝑ eum. ¶ Saulus vero deuaſta
bat eccl'iam ꝑ domos itrās: ⁊ trahens vi
ros ac mulieres tradebat in cuſtodiā. Igi
tur q diſperſi erant ꝑtranſibant euangeli
çantes v̄buȝ dei. Philippus autē deſcē
dens i ciuitatē ſamarie p̄dicabat illis xp̄ȝ
Intendebant autē turbe his q̄ a philippo
dicebant̄ vnanimiter audientes ⁊ viden/
tes ſigna q̄ faciebat. Multi.n.eoꝝ q ha/
bebant ſpūs īmundos: clamantes voce
magna exibant. Multi autē paralytici ⁊
claudi curati ſunt. Factū eſt ꝗ gaudiū ma
gnū in illa ciuitate. Vir autē qdaȝ noīe ſi
mon q ante fuerat in ciuitate magus ſedu
cens gentem ſamarie dicens ſe eſſe aliquē
magnuȝ: cui auſcultabant oēs a minimo
vſqȝ ad maximū dicentes: hic ē virtus dī
B q̄ vocat̄ magna. Attendebant autē euȝ, ꝓ
pter qd multo tp̄e magicis ſuis demētaſſȝ
eos. Cū vero credidiſſent philippo euan
geliçanti de regno dei: in noīe ieſu xp̄i ba
ptiçabant̄ viri ac mulieres. Tunc ſimon
⁊ ipſe credidit: ⁊ cum baptiçatus eſſet ad/
herebat philippo. Videns etiam ſigna ⁊
virtutes maximas fieri: ſtupens ā mira/
bat̄. Cuȝ autē audiſſent apl'i q erant i hie
roſolymis qꝛ recepiſſet ſamaria verbū dei
miſerunt ad eos petruȝ ⁊ iohannē. Qui
cum veniſſent orauerunt ꝓ ipſis: vt acci/
perent ſpm̄ ſcm̄. Nondū.n.in quēq̄ȝ illo
rū ſuꝑuenerat: ſed baptiçati tm̄ erant i no
mine dn̄i ieſu. Tunc iponebāt man⁹ ſuꝑ
illos ⁊ accipiebant ſpm̄ ſcm̄. Cum vidiſſȝ
autē ſimon qꝛ ꝑ i poſitionē manus apl'oꝝ
daret̄ ſpūſſanctus obtulit eis pecuniaȝ di
cens. Date ⁊ mihi hanc ꝑtātem: vt cuicū
qȝ ipoſuero man⁹ accipiat ſpm̄ ſcm̄. Pe
trus autē dixit ad eum. Pecunia tua tecū
ſit in ꝑditionē: qm̄ donū dei exiſtimaſti pe
cunia poſſideri. Nō eſt.n.tibi pars neqȝ
ſors in ſermone iſto. Cor.n.tuuȝ non eſt
rectum corā deo. Penitētiā itaqȝ age ab
hac nequitia tua: ⁊ roga deū ſi forte remit
tatur tibi hec cogitatio cordis tui. In felle
enim amaritudinis ⁊ obligatione iniqui/
tatis video te eſſe. Rn̄dens autem ſimon
C dixit. Precamini vos ꝓ me ad dn̄m: vt
nihil veniat ſuper me hoꝝ que dixiſtis.

Et illi quidem teſtificati ⁊ locuti verbum
dei redibant hieroſolymam: ⁊ multis re/
gionibus ſamaritanorum euangeliçabāt
Angelus autē domini locutus eſt ad phi
lippum dicens. Surge ⁊ vade contra me
ridianum ad viam q̄ deſcendit ab hierl'm
in gazā: hec eſt deſerta. Et ſurgens abijt.
⁊ ecce vir ethiops eunuchus potens can/
dacis regine ethiopum qui erat ſuper om
nes gazas eius venerat adorare in hierl'ȝ
⁊ reuertebat̄ ſedēs ſuꝑa currū ſuū: legēſ
qȝ eſaiam ꝓphetā. Dixit aūt ſpūs philip/
po. Accede ⁊ adiūge te ad currū iſtū. Ac/
currēs aūt philippus: audiuit eū legentē
eſaiam ꝓphetā ⁊ dixit. Putaſne itelligis
q̄ legis? Qui ait. Et quō poſſum: ſi nō ali
quis oſtenderit mihi? Rogauitqȝ philip/
pū vt aſcenderet ⁊ ſederet ſecuȝ. Locus āt Eſa.53.
ſcripture quā legebat erat h. ¶ Tāq̄ȝ ouis
ad occiſionē ductus eſt: ⁊ ſicut agnus co/
rā tondēte ſe ſine voce: ſic nō aperuit os
ſuū. In humilitate iudiciū eius ſublatum
ē. Generationē eius qs enarrabit. Qm̄ D
tollet̄ de terra vita eius. Reſpondens āt
eunuchus dixit philippo. Obſecro te de
quo ꝓpheta dicit hoc? De ſe an de alio ali
quo? Aperiens aūt philippus os ſuū: ⁊ in
cipiens a ſcriptura iſta: euangeliçauit illi
ieſum. Et dum irent per viam: venerunt
ad quandā aquam. Et ait eunuchus: Ec/
ce aqua. ¶ Quis prohibet me baptiçari. j.10.d.
Dixit aūt philipp⁹. Si credis ex toto cor/
de: licet. Et reſpondens ait. Credo filiuȝ
dei eē ieſum xp̄m. Et iuſſit ſtare curruȝ.
Et deſcenderunt vterqȝ in aquam philip
pus ⁊ eunuchus: ⁊ baptiçauit eū. Cū aūt
aſcendiſſet de aqua ſpirit⁹ dn̄i rapuit phi/
lippū: ⁊ amplius non vidit eū eunuchus.
Ibat enim ꝑ viam ſuam gaudēs. Phili
ppus aūt inuentus eſt in azoto: ⁊ pertrā/
ſiens euāgeliçabat ciuitatibus cūctis: do/
nec veniret ceſaream. IX

S¶ Aulus aūt adhuc ſpirans mina A
rum ⁊ cedis in diſcipulos domini ī.22.a.
acceſſit ad principē ſacerdotum: ⁊
petijt ab eo epiſtolas in damaſcū ad ſyna/
gogas. ¶ vt ſi quos inueniſſet huius vie ē.8.a.
viros ac mulieres vinctos perduceret in
hierl'ȝ. Et cū iter faceret contigit vt appro
pinq̄ret damaſco: Et ſubito circumfulſit
eum lux de celo: ⁊ cadens in terram audi
uit vocem dicentē ſibi. ¶ Saule ſaule qd ī.22.b.

i.Cor.15.b. me pſequeris? Qui dixit. Quis es dñe?
Gal.i.c. Et ille. Ego ſum ieſus quē tu pſequeris
Durū eſt tibi contra ſtimuluȝ calcitrare.
Et tremens ac ſtupens dixit. Domine qd
me vis facere? Et dñs ad eum. Surge ⁊
ingredere ciuitatem: ⁊ ibi dicet tibi quid
te oporteat facere. Viri autē illi qui comi
tabant̄ cum eo ſtabant ſtupefacti: audien/
tes quideȝ vocem neminē aūt videntes.
Surrexit autē ſaulus de terra: apertiſq̧
oculis nihil videbat. Ad manus aūt illuȝ
trahentes introduxerunt damaſcum. Et
erat ibi tribus diebus non videns. Et
non manducauit neq̧ bibit. Erat autem
B quidam diſcipulus damaſci noie ananias
Et dixit ad illuȝ in viſu dñs. Anania. At
ille ait. Ecce ego dñe. Et dñs ad eū. Sur
ge ⁊ vade in vicū qui vocat̄ rectus: ⁊ que
re in domo iude: ſauluȝ noie tharſenſem.
Ecce enim orat. Et vidit virū ananiā no
mine introeuntē ⁊ iponentē ſibi manus
vt viſum recipiat. Rn̄dit autem ananias
Dñe audiui a multis de viro h̄ quāta ma
la fecerit ſanctis tuis in hierl̄m. Et hic hȝ
ptāte a principibus ſacerdotū: alligādi
oēs qui inuocant nomē tuum. Dixit aūt
ad eū dñs. Vade qm̄ vas electionis ē mi
hi iſte: vt portet nomē meum coram gen/
tibus ⁊ regibus ⁊ filijs iſrael. Ego enim
oſtendam illi: quanta oporteat eū ꝓ noie
meo pati. Et abijt ananias ⁊ introiuit in
domū: ⁊ imponens ei manus dixit: Sau
le frater: dñs miſit me ieſus: q apparuit
tibi i via qua veniebas: vt videas ⁊ iplea
ris ſpūſancto. Et cōfeſtim ceciderunt ab
oculis eius tanq̄ ſquame: ⁊ viſuȝ recepit
Et ſurgens baptiȥatus eſt: ⁊ cum accepiſ
ſet cibum confortatus ē. Fuit autē cū diſci
pulis q erant damaſci ꝑ dies aliquot. Et
continuo ingreſſus in ſynagogas p̄dica/
bat ieſum: qm̄ hic ē filius dei. Stupebant
aūt oēs q eū audiebant ⁊ dicebant. Non
ne hic eſt qui expugnabat in hieruſalē eoſ
qui inuocabant nomen iſtud? Et huc ad h̄
venit: vt vinctos illos duceret ad princi/
pes ſacerdotum. Saulus aūt multoma/
gis conualeſcebat ⁊ cōfundebat iudeos q
C habitabant damaſci: affirmans qm̄ hic eſt
xp̄s. Cū aūt iplerent̄ dies multi conſiliuȝ
fecerūt in vnū iudei vt eum interficerent.
Note aūt facte ſunt ſaulo iſidie eoꝝ. Cu/
ſtodiebant autē ⁊ portas die ac nocte vt

eum iterficerent. ¶ Accipiētes aūt eū diſci 2.Cor.i
puli nocte per murū dimiſerunt eū ſūmit/
tentes in ſporta. Cū aūt veniſſet i hieruſa
lē tēptabat ſe iungere diſcipulis: ⁊ oēs ti/
mebant eū: nō credentes q eſſet diſcipul⁹
Barnabas aūt apphenſū illū duxit ad
apoſtolos: ⁊ narrauit illis quō in via vi/
diſſet dñm: ⁊ q2 locutus eſt ei: ⁊ quō in da
maſco fiducialit̄ egerit i noie ieſu. Et erat
cū illis intrās ⁊ exiēs in hieruſalem fidu/
cialit̄ agens in noie dñi. Loquebat̄ q̄ȝ gē
tibus ⁊ diſputabat cuȝ grecis: illi aūt q̄re
bāt occidere eum. Qd cum cognouiſſent
fratres: deduxerūt eum ceſareā ⁊ dimiſe/
runt tharſum. Eccleſia qdem per totā iu/
deam ⁊ galileam ⁊ ſamariā habebat pacē
⁊ edificabat̄ ambulans in timore dñi ⁊ cō
ſolatione ſancti ſpūs replebat̄. Factum ē
aūt vt petrus dum tranſiret vniuerſos de
ueniret ad ſanctos q habitabant lydde.
Inuenit aūt ibi hoieȝ quendā noie eneam
ab annis octo iacentē in grabato: q erat
paralyticus. Et ait illi petrus. Enea: ſanet
te dñs ieſus xp̄us. ¶ Surge ⁊ ſterne tibi. D
Et continuo ſurrexit. Et viderūt eū oēs Ē.3.a.
q habitabant lydde ⁊ ſarone: q cōuerſi ſt
ad dñm. In ioppe aūt fuit q̄dam diſcipl'a
noie thabita: q̄ interpretata dicit̄ dorcas.
Hec erat plena opibus bonis ⁊ elemoſy
nis q̄s faciebat. Factū eſt aūt i dieb⁹ illis
vt ifirmata moreret̄. Quā cū lauiſſēt: po
ſuerunt eā in cenaculo. Cum aūt ꝓpe eēt
lydda a ioppe: diſcipuli audientes q2 pe/
trus eēt in ea miſerunt duos viros ad eū
rogātes ne pigriteris venire vſq̧ ad nos
Exurgēs aūt petrus venit cū illis. Et cū
aduenit: duxerūt illū in cenaculū: ⁊ cir/
cunſteterūt illū oēs vidue flentes ⁊ oſten/
dentes ei tunicas ⁊ veſtes q̄s faciebat illiſ
dorcas. Eiectis aūt oibus foras: petrus
ponens genua orauit: ⁊ ꝯuerſus ad cor/
pus dixit. Thabita ſurge. Et illa aperuit
oculos: ⁊ viſo petro reſedit. Dās aūt illi
manū erexit eā: ⁊ cū vocaſſȝ ſcōs ⁊ viduaſ
aſſignauit eā viuā. Notū aūt factū eſt per
vniuerſā ioppen: ⁊ crediderūt mlti i dño
Factū eſt aūt vt dies multoſ moraret̄ i iop
pe apud ſimonē quendā coriariū. X
Vir aūt qdam erat in ceſaria noie A
cornelius cēturio cohortiſ q̄ dicit̄
italica: religioſus ⁊ timēs deum
cū oī domo ſua: faciens elemoſynas mul

tas plebi ꝛ depꝛecās deū ſemꝑ. Js vidit
in viſu manifeſte q̄ſi hora diei nona an/
gelū dei itroeuntē ad ſe ꝛ dicētē ſibi. Cor
neli. At ille ituens eū: timore conceptꝰ di/
Tobie.12. xit. Quis es dñe? Dixit aūt illi. ¶ Oratio
.ii.a. nes tue ꝛ elemoſyne tue aſcenderūt in me
moꝛiā i ɔſpectu dei. ¶ Et nūc mitte viros
i ioppē: ꝛ accerſi ſimonē q̄ndā q cogno
minat̄ petrus. Hic hoſpitat̄ apud ſimo/
nem quendā coriariū: cuius eſt domꝰ iux̄
mare. Hic dicet tibi: qd te opoꝛteat facer̄
Et cū diſceſſiſſet angelus q loquebat̄ illi:
vocauit duos dōeſticos ſuos: ꝛ militē me
tuentē dñm ex his q illi parebant. Quibꝰ
cū narraſſet oīa: miſit illos in ioppē. Po
ſtera aūt die iter illis facientibus ꝛ appꝛo
pinq̄ntibꝰ ciuitati: aſcendit petrus i ſupe
rioꝛa vt oꝛaret circa horā ſextā. Et cū eſu
riret voluit guſtare. Parantibus aūt illis
cecidit ſuꝑ eū mentis exceſſus. Et vidit ce
lū apertū: ꝛ deſcendens vas quoddā ve/
lut linteū magnū q̄ttuoꝛ initijs ſūmitti d̄
celo in terrā in quo erāt oīa q̄drupedia ꝛ
ſerpētia terre ꝛ volatilia celi. Et facta eſt
vox ad eū. Surge petre: occide ꝛ mandu
B ca. Ait aūt petrus. Abſit dñe: q: nunq̄
mādicaui oē cōe ꝛ īmundū. Et vox iterū
ſecundo ad eū. Q̄d deus purificauit: tu cō
mune ne dixeris. Hoc factū ē per ter. Et
ſtatim receptū eſt vas in celū. Et dū intra
ſe heſitaret petrus qd nā eſſet viſio quam
vidiſſet: ecce viri q miſſi erant a cornelio i
grētes domū ſimonis: aſtiterūt ad ianuā
Et cū vocaſſent: īterrogabant ſi ſimon q
cognominat̄ petrus illic haberet hoſpitiū
Petro autem cogitante de viſione: dixit
ſpiritus ei. Ecce viri tres q̄runt te. Sur/
ge itaq̄ ꝛ deſcēde: ꝛ vade cū eis nihil du
bitans: quia ego miſi illos. Deſcendens
autē petrus ad viros dixit: Ecce ego ſum
quem queritis. Que cauſa eſt ꝑpter quā
veniſtis. Qui dixerunt. Cornelius cen/
turio vir iuſtus ꝛ timens deum ꝛ teſtimo
nium habens ab vniuerſa gente iudeoꝝ
Luc.2.d. ¶ reſponſū accepit ab angelo ſancto ac/
cerſiri te in domum ſuam: ꝛ audire ver/
ba abs te. Jntroducens ergo eos recepit
E hoſpitio. Sequenti autem die ſurgens ꝑ
fectus eſt cum illis: ꝛ quidam ex fratribus
ab ioppe comitati ſunt eum. Altera au/
tem die introiuit ceſaream. Corneliꝰ v̄o
expectabat illos: ɔuocatis cognatis ſuis

ꝛ neceſſarijs amicis. Et factū eſt cū introiſ
ſet petrus obuiꝰ venit ei cornelius: ꝛ ꝓci
dens ad pedes eius adoꝛauit eū. Petrus
v̄o eleuauit eū dicēs. Surge: ꝛ ego ipſe
hō ſū. Et loquens cū illo intrauit: ꝛ inuēit
multos qui conuenerant dixitq̄ ad illos.
Vos ſcitis quō abhominatū ſit viro iudeo
ɔiungi aut accedere ad alienigenam. Sꝫ
mihi oñdit deus neminē cōem aut īmun
dum dicere hoīem: ꝑꝑ qd ſine dubitatiōe
veni accerſitus. Jnterrogo ḡ quā ob cāꝫ
accerſiſtis me. Et corneliꝰ ait. A nudius
q̄rta die vſq̄ ad hāc horā oꝛans erā hora
nona in domo mea: ꝛ ecce vir ſtetit añ me
in veſte cādida: ꝛ ait. ¶ Corneli exaudita Tobie.1.2.
ē oꝛatio tua ꝛ elemoſyne tue cōmemoꝛate
ſunt in cōſpectu dei. Mitte ḡ in ioppen ꝛ
accerſi ſimonē q cognominat̄ petrꝰ: hic
hoſpitatur in domo ſimōis coriarij iuxta
mare. Confeſtim ḡ miſi ad te: ꝛ tu bñ feci
ſti veniēdo. Nūc ḡ oēs nos in conſpectu
tuo adſumus: audire oīa quecūq̄ tibi pꝛe
cepta ſunt a dño. Aperiens aūt petrus os
ſuū dixit. ¶ Jn v̄itate ɔperi: q: nō ē pſo/ Leuit.19.
naꝝ acceptoꝛ deꝰ: ſꝫ in oī gente q timet eū Ro.2.b.
ꝛ opat̄ iuſtitiā: acceptus ē illi. Verbū mi Eph.6.b.
ſit deus filijs iſrael: annūcians pacē ꝑ ie/ Col.3.d.
ſum xp̄m: hic eſt oīum dñs. Vos ſcitis qd i. Pe.i.c.
factū ē v̄bū ꝑ vniuerſā iudeā. ¶ Jncipiēs Jac.2.b. D
enī a galilea poſt baptiſmū qd p̄dicauit io Eſa.61.
hannes ieſū a nazareth quō vnxit eū deꝰ
ſpūſcō ꝛ v̄tute q ptrāſijt benefaciēdo ꝛ ſa
nādo oēs oppꝛeſſos a diabolo: qm̄ deus
erat cū illo. ¶ Et nos teſtes ſumus oīuꝫ q̄ Eſa.43.
fecit in regione iudeoꝝ ꝛ hierl'm quē occi ſ.i.a.
derūt ſuſpēdentes in ligno. ¶ Hunc deꝰ ſ.2.b.
ſuſcitauit tertia die ꝛ dedit eū manifeſtū fieri n̄
in oī poplo: ſꝫ teſtibus p̄oꝛdinatis a deo:
nobis q mādicauimꝰ ꝛ bibimus cū illo
poſtq̄ reſurrexit a moꝛtuis. Et p̄cepit no
bis p̄dicare pplo ꝛ teſtificari: q: ipſe eſt q
cōſtitutus ē a deo iudex viuoꝝ ꝛ moꝛtuo
rū. Huic oēs ꝓphe teſtimoniū phibēt re
miſſionē pctōꝝ accipere ꝑ nomē eiꝰ: oēs
q credūt in eum. Adhuc loquēte petro v̄
ba hec: cecidit ſpūſſanctꝰ ſuꝑ oēs q audie
bāt verbū. Et obſtupuerūt ex circūciſio
ne fideles q venerant cū petro: q: in natiō
nes gratia ſpiritusſancti effuſa eſt. Audie
bant enim illos loquentes linguis: ꝛ ma
gnificantes deum. Tunc reſpondit petrꝰ
¶ Nunquid aquā quis pꝛohibere pōt vt ſ.8.d.

nõ baptiçent̄ hi q̄ ſpm̄ſcm̄ acceperūt ſicut
⁊ nos? Et iuſſit eos baptiçari in noīe dñi
ieſu xp̄i. Tunc rogauerunt eū vt maneret
apud eos aliquot diebus. XI

A Audierunt autē apl'i ⁊ frēs q̄ erāt
in iudea: qm̄ ⁊ gentes receperunt
v̄bū dei. Cū aūt aſcendiſſet petr⁹
hieroſolymā diſceptabant aduerſus illuȝ
qui erant ex circūciſione dicētes. Quare
introiſti ad viros p̄putiuȝ habētes: ⁊ mā
ducaſti cū illis? Incipiens aūt petrus: ex
ſ.10.a. ponebat illis ordinē: dicens. ¶ Ego eraȝ
in ciuitate ioppe orās: ⁊ vidi i exceſſu mē
tis mee viſionē: deſcendēs vas quoddā
velut linteū magnū quattuor initijs ſum
mitti de celo ⁊ vēit vſq̄ȝ ad me. In quod
intuēs conſiderabā: ⁊ vidi quadrupedia
terre ⁊ beſtias ⁊ reptilia ⁊ volatilia celi.
Audiui aūt ⁊ vocē dicentem mihi. Sur-
B ge petre: occide ⁊ manduca. Dixit autē
Nequaq̄ȝ dñe: q2 cōe aut immundum nūq̄ȝ
introiuit in os meū. Rn̄dit aūt vox ſecun
do de celo. Que deus mundauit: tu ne cō
mune dixeris. Hoc aūt factum eſt p̄ ter ⁊
recepta ſunt oīa ſurſum in celū. Et ecce vi
ri tres confeſtim aſtiterūt in domo in qua
eraȝ miſſi a ceſarea ad me. Dixit aūt ſpūs
mihi: vt irem cū illis nihil heſitans. Ve-
nerunt aūt mecū ⁊ ſex fratres iſti: ⁊ igreſſi
ſumus in domum viri. Narrauit aūt no
bis quō vidiſſet angelū in domo ſua ſtan
tem: ⁊ dicentē ſibi. Mitte in ioppen: ⁊ ac
cerſi ſimonē q̄ cognominat̄ petrus: q̄ loq̄
tur tibi v̄ba in q̄bus ſaluus eris tu ⁊ vni
uerſa domus tua. Cū aūt cepiſſem loq̄ ce
cidit ſpūſſcūs ſup eos: ſicut ⁊ in nos ī ini
tio. Recordatus ſū aūt v̄bi dñi: ſicut dice
ſ.1.a. J.19.a. bat. ¶ Johānes q̄dē baptizauit aqua: voſ
C autē baptizabimini ſpiritu ſancto. Si ḡ eā
dē grām dedit illis deus ſicut ⁊ nobis qui
credidimus in dñm ieſum xp̄m: ego quis
eram qui poſſem p̄hibere deū? His au-
ditis tacuerunt: ⁊ glorificauerūt deum: di
centes. Ergo ⁊ gentibus penitētiā dedit
deus ad vitā. Et illi quideȝ q̄ diſperſi fue
rant a tribulatione que facta fuerat ſub ſte
phano perambulauerūt vſq̄ȝ phenicē ⁊ et
cyprum: ⁊ antiochiam nemini loquentes
v̄bū niſi ſolis iudeis. Erant aūt quidam
ex eis viri cyprij: ⁊ cyrenei: q̄ cū introiſſēt
antiochiam loq̄bant̄ ⁊ ad grecos annun-
ciātes dñm ieſum. Et erat manus dñi cuȝ

eis: multuſq̄ȝ numerus credentiū cōuer-
ſus ē ad dñm. Peruenit aūt ſmo ad au-
res eccl'ie q̄ erat hieroſolymis ſup iſtis: et
miſerunt barnabā vſq̄ȝ ad ātiochiā. Qui
cū p̄ueniſſet ⁊ vidiſſet grām dei: gauiſus D
eſt ⁊ hortabat̄ oēs i p̄poſito cordis p̄mā-
re in dño: q2 erat vir bonus ⁊ plenus ſpū
ſcō ⁊ fide: ⁊ appoſita ē multa turba dño.
Profectus ē aūt tharſū vt q̄reret ſauluȝ:
quē cū inueniſſet p̄duxit ātiochiā. Et ānuȝ
totū cōuerſati ſūt ibi in eccl'ia: ⁊ docuerūt
turbā multā: ita vt cognominarent̄ p̄mū
ātiochie diſcipuli xp̄iani. In his aūt die-
bus ſup̄uenerūt ab hieroſolymis p̄phete
antiochiā: ⁊ ſurgens vnus ex eis nomine
agabus ſignificabat p̄ ſpm̄: famē magnā
futurā i vniuerſo orbe terraꝝ: q̄ facta eſt
ſub claudio. Diſcipuli aūt p̄ut q̄ſq̄ȝ hēbat
p̄poſuerūt i miſteriū mittere habitantib⁹
i iudea fribus qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad ſe-
niores p̄ manus barnabe ⁊ ſauli. XII

Eodem aūt tp̄e miſit herodes rex A
manus: vt affligeret q̄ſdā de eccle
ſia. Occidit āt iacobū frēm iohan
nis gladio. Vidēs autē q2 placeret iudeis
appoſuit app̄hendere ⁊ petrū. Erāt autē
dies azimoꝝ. Quē cū app̄hēdiſſet miſit i
carcerē: tradēſq̄ȝ quattuor q̄ternionibus
militū ad cuſtodiēdū eum volens poſt pa
ſca p̄ducere eū p̄p'o. Et petrus q̄dē ſua
bat̄ i carcere: orō aūt fiebat ſine intermiſſio
ne ab eccl'ia ad deū p̄ eo. Cū āt p̄ductur⁹
eū eēt herodes: i ip̄a nocte erat petrus dor
miens int̄ duos milites vinctus catenis
duabus: ¶ ⁊ cuſtodes aūt cuſtodiebāt car ſ.5.c.J.i
cerem. ¶ Et ecce angelus dñi aſtitit: ⁊ lu- Luc.2.b.
men refulſit in habitaculo: p̄cuſſoq̄ȝ latere
petri excitauit eū dicēs: Surge velociter B
Et ceciderūt catene de manib⁹ eius. Di-
xit āt āgelus ad eū. Precingere: ⁊ calcia
te caligas tuas. Et fecit ſic. Et dixit illi.
Circūda tibi veſtimētū tuuȝ: ⁊ ſeq̄re me.
Et exiēs ſeq̄bat̄ eū: ⁊ neſciebat q2 veꝝ ē
qd̄ fiebāt p̄ angelū. Exiſtimabat aūt viſuȝ
ſe videre. Tranſeuntes aūt p̄mam ⁊ ſecū
dam cuſtodiam venerunt ad portam fer-
ream q̄ ducit ad ciuitatem: que vltro ap̄ta
eſt eis. Et exeuntes proceſſerunt vicum
vnum ⁊ continuo diſceſſit angelus ab eo
Et petrus ad ſe reuerſus dixit. ¶ Nunc Geū.28.
ſcio vere quia miſit dominus angelum ſu Daniel.3
um ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oī

...c.d. expectatione plebis iudeorum. Cōſiderāſqȝ
venit ad domū marie mrīs iohānis q cog/
nominat⁹ ē marcus: vbi erāt multi con
gregati ⁊ orātes. Pulſante aūt eo ad oſti
uȝ ianue: pceſſit puella ad videndū noīe
C rhode. Et vt cognouit vocē petri p̄ gaudio
nō apuit ianuaȝ ſed introcurrēs nūciauit
ſtare petrū añ ianuā. At illi dixerūt ad eā
Inſanis. Illa aūt affirmabat ſic ſe hr̄e.
Illi aūt dicebāt. Angelus ei⁹ ē. Petrus
aūt pſeuerabat pulſans. Cū aūt aperuiſſent
oſtiū: viderūt eū ⁊ obſtupuerūt. Annuēs
aūt eis manu vt tacerēt: narrauit quō dn̄s
eduxiſſet eū de carcere. Dixitqȝ. Nūcia/
te iacobo ⁊ frībus hec. Et egreſſus abijt i
aliū locū. Facta aūt die erat nō pua turba
tio int milites qd nā factū eſſet de petro.
Herodes aūt cū reqſiſſet eū ⁊ nō inueniſ
ſet: inqſitione facta de cuſtodib⁹ iuſſit eos
duci: deſcēdēſqȝ a iudea i ceſarea: ibi cō/
D moratus ē. Erat aūt iratus tyrijs ⁊ ſido/
nijs. At illi vnanimes venerūt ad eū: et
pſuaſo blaſto q erat ſup cubiculū regis po
ſtulabāt pacē: eo q alerent regiones eorum
...c.ii.a. ab illo. ¶ Statuto aūt die herodes veſtit⁹
veſte regia ſedit p tribunali: ⁊ cōtionaba
tur ad eos. Pplˢ aūt acclamabat dei vo
ces ⁊ nō hoīs. Cōfeſtim aūt pcuſſit eū an/
gelus dn̄i eo q nō dediſſet honorē deo: ⁊
cōſūptus a vermib⁹ expirauit. Verbū aūt
dn̄i creſcebat ⁊ multiplicabat. Barnabas
aūt ⁊ ſaulus reuerſi ſunt ab hieroſolymis
expleto miſterio: aſſumpto iohāne q cog/
A minatus ē marcus. XIII

ERant aūt i eccl'ia q erat antiochie
pphete ⁊ doctores in qbus bar/
nabas ⁊ ſimō q vocabat niger: et
lucius cyrenēſis ⁊ manahen q erat hero/
dis tetrarche collactaneus ⁊ ſaulus. Mi/
niſtrātibus aūt illis dn̄o ⁊ ieiunantibus:
dixit illis ſpūſſanct⁹. Segregate mihi ſau
lū ⁊ barnabā i opus ad qd aſſumpſi eos.
Tunc ieiunātes ⁊ orātes iponētesqȝ eis
manus: dimiſerūt illos. Et ipſi qdē miſſi
a ſpū ſcō abierūt ſeleutiā: ⁊ inde nauigaue
runt cyprum. Et cū veniſſent ſalaminā: p̄di
cabāt vbū dei i ſynagogis iudeorum. Ha/
bebāt aūt ⁊ iohānē i miniſterio. Et cum
pambulaſſent vniuerſā inſulā vſqȝ ad pa
phū: inuenerūt quēdā virum magū pſeudo
pphetā iudeū cui nomen erat bariehu. qui
erat cū pcōſule ſergio paulo viro pruden

te. Hic accerſitis barnaba ⁊ paulo: deſi/
derabat audire vbū dei. Reſiſtebat autē
illis elimas mag⁹: ſic.n. interpretat nomē
eius q̄rēs auertere pcōſulē a fide. Saul⁹
aūt q ⁊ paulus: replet⁹ ſpūſcō intuēs i eū
dixit. ¶ O plene omi dolo ⁊ oī fallacia fili Ecc'e.i.a.
diaboli: inimice oīs iuſtitie: nō deſinis ſb
uertē vias dn̄i rectas. Et nūc ecce man⁹
dn̄i ſup te: ⁊ eris cecus nō vidēs ſolē vſ/
qȝ ad tp̄s. Et cōfeſtim cecidit in eū caligo
⁊ tenebre: ⁊ circuiēs q̄rebat q ei manū da
ret. Tūc pcōſul cū vidiſſet factū: credidit
āmirās ſup doctrina dn̄i. Et cū a papho
navigaſſet paulus ⁊ q cū eo erāt: venerūt B
pgen pāphylie. Iohānes aūt diſcedēs ab
eis reuerſus ē hieroſolymā. Illi vo per
trāſeuntes pgen venerūt ātiochiā piſidie
⁊ igreſſi ſynagogā die ſabbatorum ſederūt.
Poſt lectionē aūt legis ⁊ pphetarum: miſe
rūt pncipes ſynagoge ad eos dicētes. Vi
ri frēs: ſi qs ē i vobis ſmo exhortationis
ad plebē dicite. Surgēs aūt paulus: ⁊ ma
nu ſilēnū idicēs ait. Viri iſraelite ⁊ qui ti
metis deū audite. Deus plebis iſrael ele
git pr̄es nr̄os ⁊ plebē exaltauit cū eſſent i
cole i tra egypti: ⁊ i brachio excelſo eduxit
eos ex ea: ⁊ p q̄dragita ānorum tp̄s mores
eorum ſubſtinuit in deſerto. Et deſtruēs gē
tes ſeptē in tra chanaā ſorte diſtribuit eis
trā eorum q̄ſi poſt q̄dringentos ⁊ qnq̄ginta
ānos: ⁊ poſt hec dedit iudices vſqȝ ad ſa
muel pphetam. Et exinde poſtulauerūt re
gē: ⁊ dedit illis: ſaul filiū cis virum de tribu
beniamin: ānis q̄dragita. Et amoto illo ſuſ
citauit illis dauid regē: cui teſtimoniū p/
hibens dixit. Inueni dauid filiū ieſſe virum
ſm cor meū: q faciet oēs volūtates meas.
Huius deus ex ſemie ſm pmiſſionem
eduxit iſrael ſaluatorē ieſum: p̄dicāte iohā
ne ante faciē aduētus ei⁹ baptiſmū; pnie
oī pplō iſrael. Cū ipleret aūt curſū ſuū: di E
cebat. ¶ Quē me arbitramini eē: nō ſum Mar.i.b.
ego: ſȝ ecce venit poſt me: cuius nō ſuȝ di Jo.i.d.
gnus calciamēta pedū ſoluere. Viri frēs
filij generis abrahā ⁊ q i vobis timēt deū
vobis vbū ſalutis h⁹ miſſū eſt. Qui eni
hitabāt hierl'm ⁊ pncipes eius hūc igno/
rantes: ⁊ voces pphetarum q̄ p oē ſabbatū le
gunt: iudicātes ipleuerunt. ¶ Et nullam
cām mortis iuenientes i eo: petierūt a pila Luc.23.c.
to vt iterficerent eū. Cūqȝ ɔſumaſſet oia Jo.19.c.
q̄ de eo ſcripta erāt: deponētes eū de ligno

poſuerūt eū in monumēto. Deus autē
ſuſcitauit eū a mortuis tertia die: q viſus ē p
dies multos his q ſimul aſcenderāt cū eo
de galilea in hierſm: q vſq; nūc ſunt teſtes
eius ad plebē. Et nos vob ānunciam⁹ eā
q̄ ad pres nr̄os repromiſſio facta eſt: qm̄
hāc deus adimpleuit filijs nr̄is reſuſcitās
ieſum: ſic̄ ⁊ in pſalmo ſcdo ſcriptū ē. Fili
us meus es tu: ego hodie genuite. Qd̄ āt
ſuſcitauit eū a mortuis ampli⁹ iā nō reuer
ſur̄ in corruptionē: ita dixit. Quia dabo
vobis ſcā dauid fidelia. Ideoq; ⁊ alias dic.
Ps.15. S.2.c. ¶ Nō dabis ſcm̄ tuū videre corruptionē.
Dauid enī in ſua generatiōe cū amminī
ſtraſſet volūtati dei: dormiuit ⁊ appoſitus
ē ad pres ſuos: ⁊ vidit corruptionē. Quē
vo deus ſuſcitauit a mortuis: nō vidit cor
ruptionē. Notū igit̄ ſit vobis viri fr̄es:
q̄ p hūc vobis remiſſio pctōꝝ ānunciat̄
ab oībus: quibus nō potuiſtis i lege moy
ſi iuſtificari. In hoc oīs qui credit iuſtifi
D catur. Videte ergo ne ſuꝑueniat vobis qd̄
dictū eſt in ꝓphetis. Videte cōtēptores ⁊
ādmiramini ⁊ diſꝑdimini: q̄ opus operor
ego in diebus vr̄is: op⁹ qd̄ non credetis ſi
q̄s enarrauerit vobis. Exeūtib⁹ aūt illis
rogabant vt ſequēti ſabbato loquerent̄ ſi
bi vba hec. Cūq; dimiſſa eēt ſynagoga:
ſecuti ſunt multi iudeoꝝ ⁊ colentiū deum
aduenaꝝ paulū ⁊ barnabā: q loquentes
ſuadebant eis vt permanerēt in grā dei.
Sequēti vo ſabbato pene vniuerſa ciui
tas cōuenit: audire vbū dei. Videntes āt
turbas iudei repleti ſunt zelo: ⁊ ꝯdicebāt
his que a paulo dicebant̄ blaſphemantes
Tūc cōſtanter paulus ⁊ barnabas dixerūt
Vobis oportebat p̄mū loq vbū dei: ſed
qm̄ repellitis illud: ⁊ indignos vos iudi
catis eterne vite: ecce ꝯuertimur ad gen
Esa.49. tes. Sic enim nobis p̄cepit dn̄s. ¶ Po
ſui te in lucem gentiū: vt ſis in ſalutē vſq;
ad extremū terre. Audientes autē gentes
gauiſe ſunt: ⁊ glorificabant vbū domini
⁊ crediderunt quotquot erant p̄ordina
ti ad vitā eternā. Diſſeminabat̄ aūt ver
bū dn̄i per vniuerſam regionē. Iudei āt
ꝯcitauerūt mulieres religioſas ⁊ honeſtas
⁊ p̄mos ciuitatis: ⁊ excitauerūt pſecutiōe
in paulū ⁊ barnabā: ⁊ eiecerunt eos de fi
Mr.10.c. nib⁹ ſuis. ¶ At illi excuſſo puluere pedū
Mr.6.b. in eos venerūt iconiū. Diſcipuli q̄; reple
Luc.9.a. bantur gaudio ⁊ ſpūſancto. XIIII

Actum eſt aūt in iconio vt ſimul i
troirent ſynagogam iudeoꝝ ⁊ lo
querent̄: ita vt crederet iudeoꝝ ⁊
grecoꝝ copioſa multitudo. Qui vo icre
duli fuerūt iudei: ſuſcitauerūt ⁊ ad iracun
diā ꝯcitauerunt aīas gentiū aduerſus fra
tres. Multo igit̄ tpe demorati ſūt fiducia
liter agētes i dn̄o: teſtimoniū ꝑhibēte v
bo grē ſue: dante ſigna ⁊ prodigia fieri p
manus eoꝝ. ¶ Diuiſa ē aūt multitudo ci S.6.c.
uitatis: ⁊ qdā qdē erant cū iudeis qdā vo
cū apoſtolis. Cū aūt factus eēt impetus gen B
tilium ⁊ iudeoꝝ cū principibus ſuis vt ꝯ
tumelijs afficerent ⁊ lapidarēt eos: intelli
gentes ꝯfugerunt ad ciuitates lycaonie:
lyſtram: ⁊ derben: ⁊ vniuerſam i circuitu
regionē: ⁊ ibi euangelizātes erāt. Et com
mota ē oīs multitudo i doctrina eoꝝ: pau
lus āt ⁊ barnabas morabāt̄ lyſtris. ¶ ⁊ q S.3.a.
dam vir lyſtris īfirmus pedibus ſedebat
claudus ex vtero mrīs ſue: q nunq̄ ambu
lauerat. Hic audiuit paulū loquētē. Qui
intuitus eū ⁊ vidēs: q̄ fidē hēret: vt ſalu⁹
fieret: dixit magna voce. Surge ſuper pe
des tuos rect⁹. Et exiliuit: ⁊ ambulabat.
Turbe āt cū vidiſſent quod fecerat paulus
leuauerūt vocē ſuā lycaonice dicētes. Dij
ſimiles facti hoībus deſcēderunt ad nos.
Et vocabant Barnabā iouē: paulū vo
mercuriū: qm̄ ipſe erat dux vbi. ſacerdos
q̄; iouis q erat an̄ ciuitatē: tauros ⁊ corōas
an̄ ianuas offerēs cū populis: volebat ſa
crificare. Qd̄ vbi audierūt apoſtoli barna
bas ⁊ paul⁹ ꝯciſſis tunicis ſuis exilierūt i tur
bas clamātes ⁊ dicētes. Viri qd hec facitis?
Et nos mortales ſum⁹ ſimiles vobis hoīes:
ānūciātes vobis ab his vanis ꝯuerti ad deū
viuū: ¶ q fecit celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ oīa q̄ i Ps.145.
eis ſunt: q i ꝑteritis generatōib⁹ dimiſit oēs Apoc.14.
gētes igredi vias ſuas. Et qdē nō ſine teſti
mōio ſemetipſ; reliqt bn̄faciēs: de celo dās
pluuias ⁊ tpa fructifera iplēs cibo ⁊ leticia
corda eoꝝ. Et hec dicentes vix ſedauerūt
turbas ne ſibi imolarēt. Superuenerūt aūt
qdā ab antiochia ⁊ iconio iudei: ⁊ ꝑſuaſis
turbis lapidātes paulū traxerūt extra ciuita
tem eſtimantes eum mortuū eē. Circūdā
tib⁹ aūt eum diſcipulis: ſurgēs intrauit ci
uitatē: ⁊ poſtera die ꝓfectus eſt cū barna
ba in derben. Cūq; euāgelizaſſent ciuitati
illi: ⁊ docuiſſent multos: reuerſi ſunt lyſtrā
⁊ iconiū ⁊ antiochiā: ꝯfirmātes aīas diſci

...24.D pulorū exhortanteſq; vt ꝑmanerēt in fide:
⁊ q̄m ꝑ multas tribulatōes oꝫ nos intrare
in regnū dei. Et cū ɔſtituiſſent illis ꝑ ſin/
gulas eccleſias preſbyteros ⁊ oraſſent cū ie/
iunationibꝰ: commēdauerunt eos dn̄o in
quē crediderūt. Tranſeunteſq; piſidiā ve
nerūt i pāphyliā: ⁊ loquētes verbū dn̄i in
pergen: deſcēderunt i nataliā ⁊ inde naui
gauerunt antiochiā: vn̄ erāt traditi gratie
dei in opus qđ cōpleuerūt. Cū aūt veniſ/
ſent ⁊ ɔgregaſſent eccleſiaꝫ: retulerūt quā
ta feciſſet deus cum illis: ⁊ q: aperuiſſet gē
tibus oſtiū fidei. Morati ſunt autē tēpus
non modicum cū diſcipulis. XV.

A Ac.13 Co.6.C Gal.5.A Et quidā deſcēdentes de iudea do
cebāt frēs: q: niſi circūcidamini
ſm̄ morem moyſi nō poteſtis ſalua
ri. Facta ꝗ ſeditiōe nō minima paulo ⁊ bar
nabe aduerſus illos: ſtatuerūt vt aſcēderēt
paulus ⁊ barnabas ⁊ qdaꝫ alij ex alijs ad
apoſtolos ⁊ preſbyteros i hieruſalē: ſuper
hac queſtione. Illi ꝗ deducti ab eccleſia ꝑ
trāſibāt phenicē ⁊ ſamariā narrātes ɔuer
ſionē gētiū: ⁊ faciebāt gaudiū magnū oi/
bus fratribus. Cū aūt veniſſent hieroſoly
mā ſuſcepti ſūt ab eccleſia ⁊ ab apoſtolis ⁊
ſenioribus: annunciantes quāta deus fe
ciſſet cū illis. Surrexerūt aūt quidā de he
reſi phariſeorū q crediderūt dicētes: q: oꝫ
circūcidi eos: ꝑcipe quoq; ſeruare legem
moyſi. Cōuenerūtq; apoſtoli ⁊ ſeniores
videre de verbo hoc. Cuꝫ aūt magna cō
q̄ſitio fieret: ſurgens petrus, dixit ad eos
Viri frēs vos ſcitis q̄m ab antiq̄s diebꝰ
deus in nobis elegit ꝑ os meū audire gē
tes v̄bū euāgelij ⁊ credere: Et qui nouit
corda deus teſtimoniū ꝑhibuit dans illis
ſp̄m ſcm̄ ſicut ⁊ nobis: ⁊ nihil diſcreuit in
ter nos ⁊ illos fide purificās corda eorū
B Nūc ergo qđ tēptatis deū: imponere iu
gū ſuper ceruices diſcipulorū qđ neq; nos
neq; patres nr̄i portare potuimus. Sed
per grām dn̄i ieſu xp̄i credimus ſaluari
quēadmodū ⁊ illi. Tacuit aūt oīs multitu
do ⁊ audiebāt barnabā ⁊ paulū narrātes
quanta deus feciſſet ſigna ⁊ ꝓdigia i gen
tibus per eos. Et poſtq̄ tacuerunt rn̄dit
iacobus dicens. Viri frēs audite me. Si
mon narrauit quēadmodum primum de
us viſitauit ſumere ex gentibus populū
nomini ſuo: ⁊ huic ɔcordant v̄ba ꝓphe
tarū ſicut ſcriptū eſt. Poſt hec reuertar
⁊ reedificabo tabernaculum dauid qđ de
cidit: ⁊ diruta eius reedificabo: ⁊ erigā il
lud: vt requirāt ceteri hoīum dn̄m: ⁊ oēs
gētes ſuper quas inuocatū eſt nomen me
um dicit dn̄s faciēs hec. Notum a ſecu/
lo eſt domino opus ſuum. Propter qđ
ego iudico non inquietari eos qui ex gen
tibus conuertunť ad deū: ſed ſcribere ad
eos vt abſtineant ſe a cōtaminationibus
ſimulacrorum: ⁊ fornicatione: ⁊ ſuffoca/
tis ⁊ ſanguine. Moyſes.n. a temporibꝰ
antiquis habet in ſingulis ciuitatibus q
eum ꝑdicent in ſynagogis: vbi per om/
ne ſabbatum legiť. Tunc placuit apoſto
lis ⁊ ſenioribus cuꝫ omni eccleſia eligere C
viros ex eis ⁊ mittere antiochiā cum pau
lo ⁊ barnaba: iudam qui cognominabať
barſabas ⁊ ſylam: viros primos in fratri
bus: ſcribentes ꝑ manus eorū. Apoſto
li ⁊ ſeniores fratres: his q ſunt antiochie
⁊ ſyrie ⁊ cilicie fratribus ex gentibus ſalu
tem. Q̄m audiuimus q: quidā ex nobis
exeuntes turbauerunt vos verbis euer/
tentes aīas veſtras: quibꝰ nō mādauimꝰ
placuit nobis collectis in vnū eligere vi/
ros: ⁊ mittere ad vos cū chariſſimis no
ſtris barnaba ⁊ paulo: hominibus q tra
diderunt animas ſuas pro nomie dn̄i no
ſtri ieſu xp̄i. Miſimꝰ ergo iudam ⁊ ſylā
qui ⁊ ipſi vobis verbis referēt eadē. Vi
ſum eſt eni ſpūiſancto ⁊ nobis nihil vltra
imponere vobis oneris q̄ꝫ hec neceſſaria
vt abſtineatis vos ab immolatis ſimulacro
rū ⁊ ſanguine ⁊ ſuffocato ⁊ fornicatione:
a quibus cuſtodientes vos bene agetis.
Valete. Illi ergo dimiſſi deſcenderūt an/
tiochiā: ⁊ ɔgregata multitudine tradide/
rūt epl'am. Quā cū legiſſent: gauiſi ſūt ſu D
per ɔſolatiōe. Iudas aūt ⁊ ſylas ⁊ ipſi cū
eēnt ꝓphete v̄bo plurimo ɔſolati ſūt fra
tres: ⁊ ɔfirmauerūt. Facto aūt ibi aliq̄n/
to tpe: dimiſſi ſūt cū pace a fribꝰ ad eos q
miſerāt illos. Viſū eſt aūt ſyle ibi remāe/
re: iudas aūt ſolꝰ abijt hieru̅m. Paulus
aūt ⁊ barnabas demorabanť antiochie do
centes ⁊ euangelizantes cum alijs pluri/
bus verbum dn̄i. Poſt aliquot autē di
es dixit ad barnabam paulus. Reuertē
tes viſitemus fratres per vniuerſas ciui
tates in quibus predicauimus verbū do/
mini: quomodo ſe habeant. Barnabas
aūt volebat ſecū aſſumē ⁊ iohānē: q cog/

minabatur marc⁹. Paulus aũt rogabat
eũ vt q diſceſſiſſet ab eis de pãphylia ⁊ nõ
iſſet cũ eis: in opus nõ debere recipi. Fa
cta ē aũt diſſenſio: ita vt diſcederēt ab inui
cē: ⁊ barnabas q̃dē aſſumpto marco na
uigaret cyprũ. Paulus vo electo ſyla pro
fectus eſt: traditus grẽ dei a fribus. Per
ambulabat aũt ſyriã ⁊ ciliciã ꝯfirmãs ec
cleſias: p̃cipiens cuſtodire precepta apo
ſtolorũ ⁊ ſeniorũ. XVI

A Peruenit aũt in derben ⁊ lyſtraꝫ.
Et ecce diſcipulus q̇dã erat ibi no
mine timotheus fili⁹ mulieris vi
due fidelis: prẽ gentili. Huic teſtimoniũ
bonũ reddebant q i lyſtris erant ⁊ iconio
frẽs. Hunc voluit paulus ſecũ ꝓficiſci:
⁊ aſſumẽs circũcidit eũ ꝓpter iudeos qui
erant in illis locis. Sciebant .n. oẽs q̃ pr̃
eius erat gentilis. Cũ aũt ptranſirent ci
uitates: tradebant eis cuſtodire dogmata
q̃ erant decreta ab apl'is ⁊ ſenioribus qui
erant hieroſolymis. Et eccleſie quidē cõ
firmabant fide: ⁊ abundabãt numero q̃ti
die. Tranſeuntes aũt phrygiaꝫ ⁊ galacie
regionẽ: vocati ſunt a ſpũſcõ loq̇ Verbum
dei in aſia. Cũ veniſſent autem i myſiam
tẽptabant ire in bithyniã: ⁊ nõ pmiſit eos
ſpũs ieſu. Cuꝫ autẽ pertranſiſſent myſiã
deſcenderunt troadẽ: ⁊ viſio p noctẽ pau
lo oſtẽſa eſt. Vir macedo q̇dã erat ſtans
⁊ dep̃cãs eũ ⁊ dicens: Tranſiens i mace
doniã adiuua nos. Vt autẽ viſum vidit:
ſtatim q̃ſiuim⁹ ꝓficiſci in macedoniã cer
ti facti q̃ vocaſſet nos de⁹ euãgelizare eis
B Nauigãtes autẽ a troade recto curſu ve
nimus ſamothraciã: ⁊ ſequenti die neapo
lim ⁊ inde philippis: q̃ eſt prima ptis ma
cedonie ciuitas colonia. Eram⁹ autem in
hac vrbe diebus aliq̇t conſiſtentes. Die
autem ſabbatorũ egreſſi ſumus foras por
tam iuxta flumẽ: vbi videbatur oro eſſe:
⁊ ſedentes loquebamur mulieribus que
conuenerant: ⁊ quedã mulier noie lydia
purpuraria ciuitatis thiatirenorũ colens
deũ audiuit: cuius dñs aperuit cor inten
dere his q̃ dicebant a paulo. Cum auteꝫ
baptizata eſſet ⁊ domus eius⁹ deprecata ē
Gen. 19. dicens. Si iudicaſtis me fidelẽ dño eẽ i
i. Reg. 28. troite in domum meã ⁊ manete. Et coe
git nos. Factum eſt autẽ euntib⁹ nobis
ad orationẽ puellam quandã hñtem ſpm̃
phitonẽ obuiare nobis: que q̃ſtũ magnuꝫ
pſtabat dñis ſuis diuinãdo. Hec ſubſecu
ta paulũ ⁊ nos clamabat dicens: Iſti ho
mines ſerui dei excelſi ſunt q annunciant
vobis viam ſalutis. Hoc aũt faciebat mł
tis diebus. Dolens aũt paulus: ⁊ conuer
ſus ſpũi dixit. Precipio tibi in noie ieſu
xp̃i exire ab ea. Et exijt eadem hora. Vi
dentes aũt dñi eius: q: exiuit ſpes queſt⁹
eorũ: apprehendentes paulũ ⁊ ſylã perdu
xerunt in forũ ad principes: ⁊ offerentes
eos magiſtratibus dixerũt. Hi hoies
conturbant ciuitatem noſtrã cum ſint iu
dei: ⁊ annunciant morem quẽ non licꝫ no
bis ſuſcipere neq; facere cũ ſimus roma
ni. Et cucurrit plebs aduerſus eos: ⁊ ma
giſtratus ſciſſis tunicis eorũ iuſſerunt eos
virgis cedi. Et cum multas plagas eis i
poſuiſſent miſerunt eos in carcerem: p̃ci
pientes cuſtodi vt diligẽter cuſtodiret eos
Qui cũ tale preceptũ accepiſſet miſit eos
in interiorẽ carcerem: ⁊ pedes eorũ ſtrin
xit ligno. Media aũt nocte paulus ⁊ ſylas
adorantes laudabant deũ: ⁊ audiebãt eos
qui in cuſtodia erant. Subito vero terre
motus factus eſt magnus: ita vt mouerẽ
tur fundamenta carceris. Et ſtatim apta
ſunt omnia oſtia: ⁊ vniuerſorũ vincula ſo
luta ſunt. Expergefactus aũt cuſtos car
ceris ⁊ vidẽs ianuas apertas carceris eua S.5.c.
ginato gladio volebat ſe interficere eſti
mans fugiſſe vinctos. Clamauit aũt pau
lus voce magna dicẽs. Nihil tibi mali fe
ceris. Vniuerſi enim hic ſumus. Peti
toq; lumine introgreſſus eſt: ⁊ tremefa
ctus ꝓcidit paulo ⁊ ſyle ad pedes ⁊ ꝓdu
cens eos foras ait. Dñi: q̇d me oportet fa
cere vt ſaluus fiam? At illi dixerunt. Cre
de in dñm ieſum: ⁊ ſalu⁹ eris tu ⁊ domus
tua. Et locuti ſunt ei verbũ dñi: cũ oibus
qui erant in domo. Et tollens eos in illa
hora noctis lauit plagas eorũ: ⁊ baptizat⁹
eſt ipſe ⁊ omnis domus eius continuo.
Cumq; perduxiſſet eos in domum ſuam
appoſuit eis menſam: ⁊ letatus eſt cum oi
domo ſua credens deo. Et cum dies fact⁹
eſſet miſerunt magiſtratus lictores dicen
tes. Dimitte hoies illos. Nunciauit autẽ
cuſtos carceris verba hec paulo: q: miſe
runt magiſtratus: vt dimittamini. Nunc
igitur exeuntes ite in pace. Paulus autẽ
dixit eis. Ceſos nos publice indemnatos
hoies romanos miſerunt in carcerem: ⁊

nūc occulte nos eijciūt. Nō ita. ſʒ veniant
ꝛ ipſi nos eijciāt. Nūciauerūt āt magiſtra
tib⁹ lictores vba h. Timuerūtqʒ audito
ꝙ romani eēnt ꝛ veniētes depcati ſūt eos
ꝛ educētes rogabāt vt egrederent̄ de vr
be. Exeūtes aūt de carcere: itroierūt ad li
diam: ꝛ viſis fratribus conſolati ſunt eos
ꝛ profecti ſunt. XVII.

A Cum aūt pābulaſſent āphipolim
ꝛ appolloniā venerūt theſſaloni
cā vbi erat ſynagoga iudeorum.
Scðm ꝯſuetudinē aūt paulus itroiuit ad
eos: ꝛ p ſabbata tria diſſerebat eis de ſcri
Luc.24.g pturis adapiēs ꝛ inſinuās. ꝙ qꝛ xp̄s opor
tuit pati ꝛ reſurgere a mortuis: ꝛ qꝛ hic ē
ieſus xp̄s quē ego ānūcio vobis. Et qdā
ex eis crediderūt ꝛ adiūcti ſūt paulo ꝛ ſy
le: ꝛ de colētib⁹ gētilibuſqʒ multitudo ma
gna ꝛ mlieres nobiles nō paucē. Zelātes
aūt iudei aſſumētesqʒ de vulgo viros qſ
dā malos ꝛ turba facta ꝯcitauerūt ciuita
tē: ꝛ aſſiſtētes domui iaſonis q̄rebāt eos
ꝓducere i pplm. Et cū nō inueniſſent eos
trahebāt iaſonē ꝛ qſdā frēs ad ꝑncipes ci
uitatis clamātes: qm̄ hi q vrbē cōcitant ꝛ
Joh.19.g huc venerūt qs ſuſcepit iaſon. Et hi oēs
ꝯtra decreta ceſaris faciūt regē aliū dicen
B tes eē ieſū. Cōcitauerūt aūt plebē ꝛ ꝑnci
pes ciuitatis audiētes hec. Et accepta ſa
tiſfactiōe a iaſone ꝛ a ceteris dimiſerūt eos
Frēs vo ꝯfeſtim p noctē dimiſerūt pau
lū ꝛ ſylā i beroam. Quicū veniſſēt i ſyna
gogā iudeoꝝ itroierūt. Hi aūt erāt nobi
liores eoꝝ q ſūt theſſalonice q ſuſceperūt
vbū cū oi auiditate. qūdie ſcrutātes ſcri
pturas ſi hec ita ſe haberēt. Et multi qdē
crediderūt ex eis ꝛ mlieꝝ gētiliū honeſta
rū ꝛ viri nō pauci. Cū āt cognouiſſēt i theſſa
lonica iudei: qꝛ ꝛ berce pdicatū ē a paulo
vbū dei: venerūt ꝛ illuc cōmouētes ꝛ tur
bātes multitudinē. Statiqʒ tūc paulū di
miſerūt frēs: vt iret vſqʒ ad mare. Sylas
aūt ꝛ timotheus remāſerūt ibi. Qui āt de
ducebāt paulū: ꝑduxerūt eū vſqʒ ad athe
nas: ꝛ accepto mādato ab eo ad ſylā ꝛ ti
motheū vt q̄ʒ celeriter venirēt ad illū: ꝓ
fecti ſūt. Paulus aūt cū athenis eos expe
ctaret: icitabat̄ ſpūs ei⁹ in ipo vidēs ido
latrie deditā ciuitatē. Diſputabat igit̄ in
ſynagoga cū iudeis ꝛ colentib⁹ ꝛ in foro
p oēs dies ad eos q audierant. Quidam
aūt epicurei ꝛ ſtoici philoſophi diſſerebāt
cū eo: ꝛ qdam dicebāt. Quid vult ſemini
uerbius hic dicere. Alij vo: nouoruʒ de
C moniorꝝ videt̄ annūciator eſſe. qꝛ ieſuʒ ꝛ
reſurrectionē annūciabat eis. Et appħē
ſum eū ad ariopaguʒ duxerunt dicentes.
Poſſumus ſcire q̄ eſt hec noua q̄ a te di
cit̄ doctrina. Noua enī q̄dam infers au
ribus noſtris. Volumus ergo ſcire quid
nā velint hec eſſe. Athenienſes aūt oēs ꝛ
aduene hoſpites ꝛ ad nihil aliud vocabāt
niſi aut dicere aut audire aliquid noui.
Stans aūt paulus in medio ariopagi ait
Viri athenienſes per oia q̄ſi ſupſticioſos
vos video. Preteriens. n. ꝛ videns ſi
mulacra veſtra: iueni ꝛ araʒ i qua ſcriptū
erat. Ignoto deo. Qd̄ ergo ignorantes
colitis. hoc ego annūcio vobis. Deus q
fecit mundum ꝛ oia q̄ in eo ſūt: hec celi ꝛ
terre cū ſit dn̄s non in manufactis tēplis
habitat: nec māibus humanis colit̄ indi
gēs aliquo cū ipe det oībus vitā ꝛ inſpi
rationē ꝛ oia fecitqʒ ex vno oē genus ho
minū: inhabitare ſup vniuerſā faciē tre.
definiēs ſtatuta tpa: ꝛ terminos habitatio
nis eoꝝ q̄rere deū ſi forte attrectēt eū aut
iueniant: q̄uis nō lōge ſit ab vnoquoqʒ
nr̄m. In ipo enī viuimus ꝛ mouemur ꝛ D
ſum⁹: ſicut ꝛ qdā vroꝝ poetaꝝ dixerunt
Ipſius enī gen⁹ ſum⁹. Gen⁹ ḡ cū ſim⁹
dei. nō debem⁹ eſtimare auro ꝛ argento
aut lapidi: ſculpture artis ꝛ cogitationis
hōis diuinū eē ſimile. Et tpa quidē hui⁹
ignorantie deſpiciēs de⁹ nūc annūciat ho
minib⁹: vt oēs vbiqʒ pniaʒ agāt eo ꝙ ſta
tuit diē in quo iudicatur⁹ eſt orbē in eqta
te in viro in q̄ ſtatuit fidē ꝑbens oibus ſu
ſcitās eū a mortuis. Cū audiſſent autē re
ſurrectionē mortuoꝝ: qdaʒ quidē irride
bāt: qdem vo dixerunt. Audiem⁹ te de
hoc iteꝝ. Sic paulus exiuit de medio eoꝝ
Quidā vo viri adherētes ei crediderūt
in qb⁹ ꝛ dionyſius ariopagita ꝛ mlier no
mine damaris: ꝛ alij cum eis. XVIII

A Poſt hec egreſſus ab athenis ve
nit corinthū: ꝛ iueniēs quēdā iu
deū noīe aqlā pōticū genere q nu
per venerat ab italia ꝛ priſcillā vxorē eius
eo ꝙ ꝑcepiſſet claudi⁹ diſcedere oēs iude
os a roma: acceſſit ad eos ꝛ qꝛ eiuſdē erat
artis: mābat apd̄ eos: ꝛ opabat̄ erāt aūt
ſcenofactorie artis. ꝙ Et diſputabat i ſyna Ro.6.c.
goga p oē ſabbatū: inponēs nomen dn̄i

ieſu ſuadebatq; iudeis ⁊ grecis. Cũ ve-
niſſẽt aũt de macedonia ſylas ⁊ timothe⁹
iſtabat ỽbo paulus teſtificãs iudeis eſſe
xp̃z ieſũ. Cõtradicẽtib⁹ aũt eis ⁊ blaſphe
mãtibus: excutiẽs veſtimẽta ſua: dixit ad
B eos. Sãguis veſter ſup caput vr̃z. Mũ
dus ego ex h̃ ad gẽtes vadã. Et migrãs
inde itrauit i domũ cuiuſdã noĩe titi iuſti
colẽtis deũ: cuius domus erat ꝯiuncta ſy
nagoge. Criſpus aũt archiſynagog⁹ cre
didit dño cũ oĩ domo ſua: ⁊ multi corĩthio
rũ audiẽtes credebãt ⁊ baptizabanť. Di
xit aũt dñs nocte p viſionẽ paulo. Noli ti
mere: ſed loq̃re ⁊ ne taceas. Propter qd̕
ego ſũ tecũ: ⁊ nemo apponeť tibi vt no-
ceat te: qm̃ popul⁹ ẽ mihi mult⁹ in hac ci
uitate. Sedit aũt ibi annũ ⁊ ſex menſes:
docẽs apd̕ eos ỽbũ dei. Galliõe aũt pro
cõſule achaie: iſurrexerũt vno aĩo iudei i
paulũ: ⁊ adduxerũt eũ ad tribunal dicen-
tes: q: ꝯtra legẽ hic pſuadet hoĩbus cole
re deũ. Incipiẽte aũt paulo apire os: di-
xit gallio ad iudeos. Si q̃dem eẽt iniquũ
aliq̃d aut facin⁹ peſſimũ o viri iudei. re-
cte vos ſuſtinerẽ: ſi ỽo q̃ſtiões ſũt d̕ ver
bo ⁊ noĩnib⁹ legis vr̃e: voſipſi videri
C tis. Judex ego hoꝝ nolo eẽ. Et minauit
eos a tribunali. Apph̃endẽtes aũt oẽs ſo
ſthenẽ pncipẽ ſynagoge pcutiebãt eũ ãñ
tribunal ⁊ nihil eorum gallioni cure erat.
Paulus ỽo cũ adhuc ſuſtinuiſſet dies
multos. frĩbus valefaciẽs nauigauit i ſy
riã: ⁊ cũ eo pſcilla ⁊ aq̃la q ſibi totõderat
in cẽchris caput. Habebat eni votũ De
uenitq; epheſũ: ⁊ illos ibi reliq̃t. Jp̃e ỽo
ingreſſus ſynagogã diſputabat cũ iudeis
Rogãtibus aũt eis vt ãpliori tp̃e mane-
ret: nõ cõſenſit: ſed valefaciẽs ⁊ dicẽs ite
D rũ reuertar ad vos deo volẽte ꝓfect⁹ eſt
ab epheſo. Et deſcẽdẽs ceſareã aſcẽdit ⁊
ſalutauit eccleſiã: ⁊ deſcẽdit ãtiochiã. Et
facto ibi aliq̃nto tp̃e: ꝓfectus ẽ pãbulãs
ex ordine galatiã regionẽ: ⁊ phrygiã con
firmãs oẽs diſcipulos. Judeus aũt q̃dã
apollo noĩe alexãdrin⁹ genere vir eloq̃ns
deuẽit epheſũ: potẽs in ſcripturis. Hic
erat edoctus viã dñi: ⁊ feruẽs ſpũ loq̃bať
⁊ docebat diligenter ea q̃ ſunt ieſu: ſciens
tantũ baptiſmũ iohãnis. Hic ergo cepit
fiducialiter agere in ſynagoga. Quẽ cũ
audiſſent priſcilla ⁊ aquila aſſumpſerunt
eum: ⁊ diligentius expoſuerunt ei viam
dñi. Cũ aũt vellet ire achaiam: exhortati
frẽs ſcripſerũt diſcipulis vt ſuſciperẽt eũ
Qui cum veniſſet contulit multũ his qui
crediderunt. Vehementer enim iudeos
reuincebat. publice oñdens per ſcriptu-
ras eſſe xp̃m ieſum.

XIX.

Actum eſt aũt cũ apollo eſſet cori A
thi: ut paulus pagratis ſuperiori
bus ptibus veniret epheſum. ⁊ i
ueniret quoſdam diſcipulos. Dixitq; ad
eos. Si ſpm̃ ſcm̃ accepiſtis credentes. At
illi dixerant ad eum. Sed neq; ſi ſpũſſan
ctus eſt audiuimus. Ille ỽo ait. In quo
ergo baptizati eſtis. Qui dixerũt. In io-
hannis baptiſmate. Dixit autẽ paulus.
¶ Johãnes baptizauit baptiſmo pnie po S.i.a.⁊.ii.b
pulũ dicens in eum q venturus eſſet poſt
ip̃m vt crederent: hoc eſt in ieſum. His
auditis baptizati ſunt in noĩe domini ieſu
Et cũ iposuiſſet illis manus paulus ve-
nit ſpirit⁹ ſanctus ſup eos ⁊ loq̃banť lin-
guis ⁊ ꝓphetabãt. ¶ Erant autẽ oẽs viri S.2.a.⁊.4.b
fere duodecim. Introgreſſus ſynagogã
cũ fiducia loquebať p tres menſes: diſpu
tans ⁊ ſuadens de regno dei. Cũ autem
q̃dam indurarenť ⁊ nõ crederent maledi
centes viã dñi coram multitudine diſce-
dens ab eis ſegregauit diſcipulos: quoti
die diſputans in ſchola tyranni cuiuſdã.
Hoc autẽ factũ eſt p biẽnium: ita vt oẽs
qui habitabãt in aſia audirẽt verbum dñi
iudei atq; gentiles. Virtuteſq; nõ modi
cas q̃ſlibet faciebat deus p manũ pauli:
ita vt etiã ſuper lãguidos deferrenť a cor
pore eius ſudaria ⁊ ſemicincia ⁊ recede-
bãt ab eis languores: ⁊ ſpũs neq̃ egre-
diebanť. Tẽptauerũt autẽ q̃dam ⁊ de cir
cũeuntibus iudeis exorciſtis iuocare ſup
eos q habebant ſpũs malos nomẽ dñi ie
ſu dicentes. Adiuro vos p ieſum quem
paulus p̃dicat. Erant aũt cuiuſdam iudei
noĩe ſcene pncipis ſacerdotũ ſeptẽ filij: q
h̃ faciebãt. Rñdẽs aũt ſpũs neq̃ dixit eis.
Jeſũ noui ⁊ paulũ ſcio. Vos aũt q eſtis.
Et iſiliẽs hõ i eos i q̃ erat demoniũ peſſi
mũ ⁊ dñatus amboꝝ: iualuit ꝯ eos ita vt
nudi ⁊ vulnerati effugerẽt de domo illa.
Hoc aũt notũ factũ ẽ oĩbus iudeis atq; gẽ
tilib⁹ q hitabãt epheſi: ⁊ cecidit timor ſup
oẽs illos: ⁊ magnificabať nomẽ dñi ieſu
¶ Multiq; credẽtiũ veniebãt ꝯfitẽtes ⁊ ãnũ Mt.3.b
ciãtes act⁹ ſuos. Multi aũt ex eis qui fue-
rãt curioſa ſectati contulerũt libros ⁊ com
buſſerũt eos corã oĩb⁹: ⁊ cõputatis precijs

illoꝝ inuenerūt pecuniā denarioꝝ quinquagin
C ta miliū. Ita fortiṫ creſcebat verbū dei ⁊ cō
firmabatˀ. His aūt expletis ꝓpoſuit paulus
i ſpū trāſita macedonia ⁊ achaia ire hiero
ſolymā dicēs quī poſtq̄ fuero ibi: oꝫ me et
romā vidē. Mittēs aūt i macedoniā du
os ex miniſtrātibus ſibi timotheū et eraſtū
ipſe remāſit ad tps i aſia. Factū ē autē illo
tpe turbatio nō minima de via dñi. De-
metrius. n. qdā noīe argētarius faciens
edes argēteas diane pſtabat artificibus nō
modicū q̄ſtū: q̄s ꝯuocāſet cōs q eiuſmōi
erāt opifices: dixit. Viri ſcitiſ qꝛ de hꝰ arti
ficio ē nobꝭ acqſitio: et videtis et auditiſ qꝛ
nō ſolū epheſi: ſꝫ pene toti⁹ aſie paulus h
ſuadens auertit multā turbā dicens: qm̄
nō ſunt dij q manibus fiunt. Nō ſolū aūt
hec piclitabiṫ nobis ps in redargutionē
venire: ſꝫ ⁊ magne diane tēplū i nihilū
repuabiṫ: ⁊ deſtrui icipiet maieſtas eius
quā tota aſia ⁊ orbis colit. His auditiſ re
pleti ſunt ira ⁊ exclamauerunt dicētes: ma
gna diana epheſioꝝ. Et ipleta ē ciuitas to
ta ꝯfuſione: ⁊ ipetū fecerūt vno aīo i thea
trū rapto gaio ⁊ ariſtarcho macedonibus
comitibus pauli. Paulo aūt volente itra
re in pplm: nō pmiſerunt diſcipuli. Qui
dam aūt ⁊ de aſie pncipibus q erāt amici
eius miſerunt ad eū: rogantes ne ſe daret
i theatrū. Alij autē aliud clamabāt. Erat
eni eccleſia ꝯfuſa: ⁊ plures neſciebāt qua
D ex cā ꝯueniſſent. De turba aūt ꝯtraxerūt
alexandrū: ꝓpellentibus eū iudeis. Ale-
xander aūt manu ſilentio poſtulato: vole
bat reddere rōnem pplo. Quē vt cogno
uerunt iudeū eē: vox facta ē vna oīm q̄ſi
p horas duas clamantiū. Magna diana
epheſioꝝ. Et cū ſedaſſet ſcriba turbas di
xit. Viri epheſij: quis enim eſt hoīū qui
neſciat epheſioꝝ ciuitatē cultricē eſſe ma-
gne diane iouiſq; prolis? Cū g his ꝯtra-
dici non poſſit: oportet vos ſedatos eſſe: ⁊
nihil temere agere. Adduxiſtis enim ho
mines iſtos: neq; ſacrilegos: neq; blaſ-
phemantes deam veſtram. Quod ſi de-
metrius ⁊ qui cum eo ſunt artifices ha-
bēt aduerſus aliquem cauſā: conuentus
forenſes aguntˀ: ⁊ ꝓcōſules ſunt: accuſēt
inuicē. Siqd aūt alterius rei q̄ritis: in le-
gitima eccleſia poterit abſolui. Nā ⁊ pe-
riclitamur argui ſeditionis hodierne: cū
nullus obnoxius ſit de quo poſſim⁹ red
dere rōnem ꝯcurſus iſtius. Et cū hec di-
xiſſet: dimiſit eccleſiam.

XX

Poſtq̄ aūt ceſſauit tumultus: vo- A
catis paulus diſcipulis ⁊ exhorta
tus eos valedixit: ⁊ ꝓfectus eſt vt
iret in macedoniā. Cū aūt perambulaſſet
ptes illas ⁊ exhortatus eos fuiſſet multo
ſmone: venit ad greciā: vbi cū feciſſꝫ mē
ſes tres: facte ſunt illi iſidie a iudeis naui
gaturo in ſyriā: habuitq; ꝯſiliū vt reuer-
teretˀ p macedoniā. Comitatus ē aūt eum
ſoſi pater pirrhi beroenſis: theſſalonicen
ſiū vero ariſtarchus ⁊ ſecūdus ⁊ gai⁹ der-
beus ⁊ timothe⁹: aſiani vero tychicus ⁊ tro
phimus. Hi cū pceſſiſſent ſuſtinuerunt
nos i troade: nos vero nauigauimus poſt
dies azymoꝝ a philippis: ⁊ venimus ad
eos i troadē i diebus qnq;: vbi demorati
ſumus diebus ſeptē. Vna aūt ſabbati cū
ꝯueniſſemus ad frangendū panē: paulus
diſputabat cū eis ꝓfecturus i craſtinū: ꝓ
traxitq; ſermonē vſq; in mediā noctem.
Erant aūt lāpades copioſe i cenaculo vbi
eramus ꝯgregati. Sedēs aūt qdam ado
leſcēs noīe eutychus ſup feneſtrā: cū mer
geretˀ ſōno graui diſputante diu paulo du
ctus ſōno cecidit de tertio cenaculo deor- B
ſū: ⁊ ſublatus ē mortuus. Ad quē cū de-
ſcendiſſet paulus icubuit ſup eum: ⁊ com
plexus dixit. Nolite turbari. Aia enim 3. Reg. 17.
ipſius i ipſo ē. Aſcēdens aūt frangenſq; 4. Reg. 4.
panē ⁊ guſtās: ſatiſq; allocutus ē vſq; in
lucē: ⁊ ſic ꝓfect⁹ ē. Adduxerūt aūt pueꝝ vi
uentē: ⁊ ꝯſolati ſunt nō minime. Nos aūt
aſcēdentes nauē nauigauimus i aſſon: i
de ſuſcepturi paulū. Sic. n. diſpoſuerat:
ipſe p terrā iter facturus. Cū aūt ꝯueniſſe
mus i aſſon: aſſūpto eo venim⁹ mytilenē.
Et ide nauigātes ſequēti die venimus ꝯ
chiū: ⁊ aliā die applicuimus ſamū: ⁊ ſeq̄n
ti die venim⁹ miletū. Propoſuerat eni
paulus trāſnauigare epheſū: ne q̄ mora il
li fieret i aſia. Feſtinabat. n. ſi poſſibile ſi
bi eēt: vt diē pentecoſtē faceret hieroſoly-
mis. A mileto aūt mittēs epheſū vocauit
maiores natu eccleſie: q cū veniſſent ad eū
⁊ ſimul eēnt: dixit eis. Vos ſcitis a pma
die q̄ igreſſus ſū in aſiā q̄lr vobiſcū p oē C
tps fuerim ſeruiens dño cū oī humilitate
⁊ lachrymis ⁊ tēptationibus que mihi ac
ciderunt ex inſidijs iudeoꝝ: quō nihil ſub
traxerim vobis vtiliū: q̄ minus annūciā

rē vob̄ ꝛ docerē vos publice ꝛ ꝑ domos:
teſtificās iudeis atq̧ gētilib⁹ i deū pniaꝫ
ꝛ fidē i dñm nr̄m iclum xp̄m. Et nūc ecce
ego alligatus ſpū: vado i hierl̄m: q̄ in ea
vētura ſūt mihi ignorās: niſi ꝙ ſpūſſctūs
ꝑ oēs ciuitates mihi ꝓteſtaꝛ dicēſ: qm̄ vī
cula ꝛ tribulatiōes hieroſolymis me ma/
nēt. S; nihil hoꝝ vereoꝛ: nec facio aiam
meā p̄cioſiorē q̄ꝫ me: dūmodo ꝯſumē cur
ſū meū ꝛ miniſteriū ꝟbi qđ accepi a dño
ieſu teſtificari euāgeliū grē dei. Et nūc ec
ce ego ſcio qꝛ amplius nō videbitis facieꝫ
meā: vos oēs ꝑ q̄s trāſiui p̄dicās regnū
dei. Quapꝑter ꝯteſto: vos hodierna die
qꝛ mūdus ſū a ſanguine oium. Nō.n.ſb
terfugi q̄ mīn⁹ annūciarē oē ꝯſiliū dei vo
D bis. Attendite vobis ꝛ vniuerſo gregi in
q̄ vos ſpūſſanctus poſuit ep̄os regere ec
cleſiā dei: quā acqſiuit ſanguie ſuo. Ego
ſcio qm̄ intrabūt poſt diſceſſionē meā lu/
pi rapaces in vos: nō parcentes gregi. Et
ex vobiſipſis exurgēt viri loquētes ꝑuer
ſa: vt abducāt diſcipulos poſt ſe. Propt
qđ vigilate memoria retinētes: qm̄ ꝑ triē
nium nocte ꝛ die nō ceſſaui cū lachrymis
monēs vnūquēq̧ vr̄m. Et nūc cōmēdo
vos deo ꝛ ꝟbo grē ipſi⁹: q potēs ē edifi/
care ꝛ dare hereditatē in ſcificatis oibus.
Argētū ꝛ auꝝ aut veſtē nulli⁹ concupiui
ſicut ipſi ſcitis: qm̄ ad ea q̄ mihi opus erāt
ꝛ his q mecū ſunt: miniſtrauerūt manus
iſte. Oia oſtēdi vobis: qm̄ ſic laborātes
oportet ſuſcipe infirmos: ac meminiſſe ꝟ/
bi dñi ieſu: qm̄ ipſe dixit. Beatius ē ma/
gis dare q̄ꝫ accipe. Et cū hec dixiſſet poſi
tis genib⁹ ſuis orauit cū oibus illiſ. Ma
gnuſ aūt fletus fact⁹ ē oīum: ꝛ ꝓcūbētes
ſuꝑ collū pauli oſculabanꝛ cū dolētes ma
xime i ꝟbo qđ dixerat: qm̄ ampliuſ faciē
eius nō eēnt viſuri. Et deducebant eum
ad nauem. XXI

C Um aūt factū eēt vt nauigarem⁹
A abſtracti ab eis: recto curſu veni
mus choum ꝛ ſequēti die rhodū:
ꝛ inde patharā. Et cū inueniſſemuſ nauē
tranſfretantē in phenicē: aſcendentes na
uigauimuſ. Cuꝫ apparuiſſem⁹ aūt cypro
relinquētes eā ad ſiniſtrā nauigauimus i
ſyriā ꝛ venimus tyrū. Ibi eni nauis ex/
poſitura erat onus. Inuentiſ autē diſcipu
lis manſimuſ ibi dieb⁹ ſeptem. Qui paulo
dicebāt ꝑ ſpūm: ne aſcēderet hieroſolymā.
Et explet̄ꝭ diebuſ ꝓfecti ibamus: deducē
tibus nos oibus cū vxoribus ꝛ filijs vſq̧
foraſ ciuitatē ꝛ poſit̄ꝭ genib⁹ i littore orauī
mus. Et cū valefeciſſemus iuicē aſcendi/
muſ nauē: illi aūt redierūt i ſua. Nos ꝟo
nauigatione explicita a tyro deſcēdimus
ptolomaidā: ꝛ ſalutat̄ꝭ fratribus manſim⁹
die vna apud illoſ. Alia aūt die ꝓfecti ve
nimus ceſareā. Et intrātes domū philip/
pi euāgeliſte q erat vn⁹ de ſeptē: manſim⁹
apud eū. Huic aūt erāt q̄ttuoꝛ filie ꝟgi/
nes ꝓphetantes. Et cū moraremur ꝑ di/
es aliq̄t: ſuꝑuenit qdā vir a iudea ꝓphe/
ta noie agabus. Is cū veniſſet ad nos tu
B lit çonā pauli: ꝛ alligās ſibi pedeſ ꝛ man⁹
dixit: Hec dicit ſpūſſanctuſ. Viꝝ cuiuſ ē
çona hec ſic alligabunt in hierl̄m iudei: et
tradent in manus gentiuꝫ. Qđ cuꝫ audiſ
ſemus rogabam⁹ nos: ꝛ q loci illius erāt
ne aſcēderet hieroſolymā. Tūc reſpondit
paulus ꝛ dixit. Quid facitis flentes ꝛ aſ/
fligentes coꝛ meū? Ego aūt nō ſolum alla
gari: ſed ꝛ mori in hieruſalē paratus ſum
ꝓpter nomē dñi ieſu. Et cū ei ſuadere nō
poſſem⁹: q̄euimus dicētes. Dñi volūtas
fiat. Poſt dies aūt iſtos p̄pati aſcēdeba/
mus in hieruſalē. Venerūt aūt qdā ex di
ſcipulis a ceſarea nobiſcū: adducētes ſecū
apud quē hoſpitaremur iaſonē quēdā cy
priū antiquū diſcipulū. Et cū veniſſemus
hieroſolymā: libēter exceperūt nos fratreſ
Sequēti aūt die introibat paulus nobiſcuꝫ
ad iacobuꝫ: omeſq̧ collecti ſunt ſeniores.
Quos cū ſalutaſſet: narrabat ꝑ ſingula q̄
deus feciſſet in gētibus ꝑ miniſteriū illi⁹.
At illi cū audiſſent magnificabāt deū dixe
rūtq̧ ei. Vides frāt q̄t milia ſīt in iudeis
q crediderūt: ꝛ oēs emulatores ſūt legis.
Audierūt aūt de te: qꝛ diſceſſionē doceas
a moyſe eoꝝ q ꝑ gentes ſūt iudeoꝝ: dicēs
nō debere eos circūcidere filios ſuos: ne
q̧ ſm ꝯſuetudinē igredi. Quid ḡ ē. Vti
q; oꝫ ꝯuenire multitudinē. Audiēt.n. te
C ſuperueniſſe. Hoc ḡ fac qđ tibi dicimus.
Sūt nobis viri q̄ttuoꝛ votū habentes ſuꝑ
ſe. His aſſumptis ſcifica te cū illis: ꝛ īpē
de i illis vt radāt capita: ꝛ ſciēt oēs: qꝛ q̄
de te audierūt falſa ſūt ſ; ambulas ꝛ ipſe cu
ſtodiēs legē. De his aūt q crediderūt ex gē
tibus nos ſcripſimus indicantes: vt abſti
neāt ſe ab idolis imolato ꝛ ſanguine ꝛ ſuf
focato ꝛ fornicatione. Tūc paulus aſſūpt̄ꝭ

viris poſtera die purificatus cū illis itra/
uit i tēplū: annūcians expletionē dierꝫ pu
rificatiōis: donec offerret̄ ꝓ vno q̄ꝫ eorū
oblatio. Dū aūt ſeptē dies ꝯſūmarent̄ hi
q de aſia erāt iudei cū vidiſſent euꝫ ī tēplo
ꝯcitauerūt oēm pplm̄: ⁊ iniecerūt ei ma/
nus clamantes: Viri iſraelite adiuuate.
Hic ē hō q aduerſus pplm̄ ⁊ legē ⁊ locū
hūc oēs vbiq̄ꝫ docēs: inſup ⁊ gētiles idu
xit i tēplū: ⁊ violauit ſcm̄ locū iſtū. Vide/
rāt. n. trophimū ephesium i ciuitate cū ip/
ſo: quē eſtimauerūt: qm̄ i tēplū introduxiſ
ſet paulus. Cōmotaq̄ꝫ ē ciuitas tota ⁊ fa/
cta ē cōcurſio pplī. Et apphendētes pau
lū trahebāt eū extra tēplū: ⁊ ſtatī clauſe ſūt
D ianue. Querētib⁹ aūt eū occidere nūcia/
tū ē tribuno cohortis: q̄ tota ꝯfundit̄ hie
rusalē. Qui ſtatī aſſumptis militibus ⁊ cē
turiōib⁹ decurrit ad illos. Qui cū vidiſſēt
tribunū ⁊ milites: ceſſauerūt pcutē paulū
Tūc accedēs tribunus apphēdit eū ⁊ iuſ/
ſit alligari catenis duabus: ⁊ interrogabat
q̄s eēt: ⁊ q̄d feciſſet. Alij aūt aliud clama/
bāt in turba. Et cū nō poſſet certū cognoſcē
ꝑ tumultu: iuſſit duci eū i caſtra. Et cū ve
niſſet ad gradus ꝯtigit vt portaret̄ a mili
tibus ꝑpt̄ vim pplī. Seq̄bat̄. n. multitudo
pplī clamās: tolle eū. Et cū cepiſſet iduci i
caſtra paulus: dicit tribuno. Si lꝫ mihi lo
q aliq̄d ad te? Qui dixit ei grece noſti? Nō
ne tu es egyptius q añ hos dies tumultū
ꝯcitaſti: ⁊ eduxiſti in deſertū q̄ttuor milia
viroꝝ ſicarioꝝ? Et dixit ad euꝫ paulus.
Ego hō ſū q̄dē iudeus a tharſo cilicie: nō
ignote ciuitatis municeps. Rogo aūt te:
pmitte mihi loq̄ ad pplm̄. Et cū ille pmi/
ſiſſet paulus ſtans i gradibus ānuit manū
ad plebē: ⁊ magno ſilentio facto: allocu/
tus eſt lingua hebrea dicens. XXII

A Viri frēs ⁊ prēs: audite quam ad
vos nūc reddo rōnē. Cū audiſſēt
aūt q̄ hebrea līgua loquit̄ ad illos
magis pſtiterūt ſilentiū. Et dixit. Ego
ſū vir iudeus natus tharſo cilicie: nutritus
aūt ī ciuitate ſecus pedes gamalielis: eru
ditus iuxta ṽitatē paterne legis: emulator
s.8.a.z.9.a legis ſicut ⁊ vos eſtis hodie: q̄ hāc viā p
ſecutus ſū vſq̄ꝫ ad mortē: alligās ⁊ tradēſ
ī cuſtodias viros ac mulieres ſicut pnceps
ſacerdotū mihi teſtimoniū reddit ⁊ omēs
maiores natu: a quibus ⁊ epiſtolas accipi
ens ad frēs damaſcū pgebā: vt adducerē
inde vinctos i hierl̄m vt punirent̄. Factū B
ē aūt eunte me ⁊ appropinquāte damaſco
media die: ſubito de celo circunfulſit me
lux copioſa: ⁊ decidēs in terrā audiui vocē
dicētē mihi: ¶ Saule ſaule q̄d me pſeque/
ris? Ego aūt rn̄di: Quis es dn̄e. Dixit/ s.9.a.
q̄ꝫ ad me. Ego ſū ih̄s nazarenus quē tu pſe i. Cor.15.b.
q̄ris. Et q mecū erāt lumē q̄dē viderūt: Gal.i.c.
vocē aūt nō audierūt ei⁹ q loq̄bat̄ mecuꝫ.
Et dixi. Quid faciā dn̄e? Dn̄s aūt dixit ad
me. Surgēs vade damaſcū: ⁊ ibi tibi di/
cet̄ de oīb⁹ q̄ te oporteat facere. Et cuꝫ nō
viderē p claritate luminis illi⁹. ad manū
deductus a comitib⁹: veni damaſcū. Ana
nias aūt q̄dā vir ſm legē teſtimoniū habēſ
ab oīb⁹ cohabitantib⁹ iudeis: veniēs ad
me ⁊ ſtās dixit mihi. Saule frat̄ reſpice. ⁊
ego eadē hora reſpexi in eū: At ille dixit.
Deus patꝝ nr̄oꝝ p̄ordinauit te vt cogno C
ſceres volūtatē eius: ⁊ videres iuſtū ⁊ au
dires vocē ex ore eius q̄ eris teſtis illi⁹ ad
oēs hoīes eoꝝ q̄ vidiſti ⁊ audiſti. Et nūc
q̄d moraris? Exurge ⁊ baptizare: ⁊ ablue
peccata tua inuocato noīe ipſius. Factū eſt
aūt reuertēti mihi i hierl̄m: ⁊ orāti i tēplo
fieri me in ſtupore mētis ⁊ videre illū di/
cētē mihi. Feſtina ⁊ exi velociter ex hierl̄m
qm̄ nō recipiēt teſtimoniū tuuꝫ de me. Et
ego dixi: Dn̄e ipi ſciūt q̄ ego erā ꝯcludēſ
i carcerē: ⁊ cedēs p ſynagogas eos q cre
debant i te. ¶ Et cū funderet̄ ſanguis ſte/
phani teſtis tui: ego ſtabā ⁊ ꝯſentiebā: ⁊ s.7.d.
cuſtodiebā veſtimēta inficientiū illū. Et
dixit ad me. Vade: qm̄ ego in natōes lon
ge mittā te. Audiebāt aūt eū vſq̄ꝫ ad hoc
ṽbū: ⁊ leuauerūt vocē ſuā dicētes. Tol/
le de terra huiuſcemodi. Nō enī fas ē eum D
viuere. Vociferātib⁹ aūt eis ⁊ ꝓijcienti/
bus veſtimēta ſua: ⁊ puluerē iactātibus ī
aerē: iuſſit tribunus iduci eū i caſtra ⁊ fla
gellis cedi ⁊ torq̄ri eū: vt ſciret ꝓp quā cāꝫ
ſic acclamarēt ei. Et cū aſtrinxiſſet eū loriſ
dixit aſtāti ſibi cēturioni paulus. Si hoīeꝫ
romanū ⁊ indēnatū licet vobis flagellare
Quo audito cēturio acceſſit ad tribunuꝫ:
⁊ nūciauit ei dicēs. Quid actur⁹ es. Hic
enī hō ciuis roman⁹ ē. Accedēs aūt tribu
nus dixit illi. Dic mihi ſi tu romanus es.
At ille dixit. Etiam. Et rn̄dit tribunus.
Ego multa ſūma ciuilitatē hāc ꝯſecutus
ſum. Et paulus ait. Ego aūt ⁊ natus ſuꝫ.
Protinus ḡ diſceſſerūt ab illo q eū torturi

erāt. Tribunus q̄z timuit poſtq̄z reſciuit
qꝛ ciuis roman⁹ eēt: ⁊ qꝛ alligaſſꝫ eū. Po
ſtera aūt die volēs ſcire diligenti⁹ q̄ ex cā
accuſaret̄ a iudeis ſoluit eū: ⁊ iuſſit ſacer-
dotes cōuenire ⁊ oē conciliuꝫ ⁊ ꝑducens
paulū ſtatuit inter illos. XXIII

A Intendēs aūt in cōciliuꝫ paulus
ait. Viri frēs: ego oī ꝯſcia bona
ꝯuerſatus ſū aū deū vſqꝫ in ho-
diernū diē. Princeps aūt ſacerdotū ana
nias p̄cepit aſſtātibus ſibi ꝑcutere os eius
Tūc paulus dixit ad eū. Percutiet te de
us paries dealbate. Et tu ſedēs iudicas
me ſcd̄m legē: ⁊ ꝯ legē iubes me ꝑcuti. Et
q aſtabāt dixerūt. Sūmū ſacerdotē dī ma
ledicis. Dixit aūt paulus. Neſciebā frēs
qꝛ p̄nceps eſt ſacerdotū. Scriptū eſt eniꝫ
Exo.22. ¶ Principē ppl'i tui nō maledices. Sci-
ens aūt paulus qꝛ vna p̄s eēt ſaduceoꝝ ⁊
altera phariſeoꝝ: exclamauit in concilio.
Phil.3.a ¶ Viri frēs. ego phariſeus ſū: fili⁹ phari
ſeoꝝ. De ſpe ⁊ reſurrectōe mortuoꝝ ego
iudicor. Et cū hec dixiſſet. facta eſt diſſen
ſio inter phariſeos ⁊ saduceos ⁊ ſoluta eſt
Mat.22.d multitudo. ¶ Saducei aūt dicūt nō eē re-
ſurrectiōeꝫ mortuoꝝ: neqꝫ angeluꝫ neqꝫ
ſpm̄. phariſei aūt vtraqꝫ ꝯfitent̄. Fact⁹ ē
aūt clamor magn⁹ ⁊ exurgētes qdā pha-
riſeoꝝ: pugnabāt dicētes. Nihil mali in
B uenim⁹ in hoīe iſto. Quid ſi ſpūs locut⁹
eſt ei aut angelus. Et cū magna diſſenſio
facta eēt timēs tribun⁹ ne diſcerperet̄ pau
lus ab ipis: iuſſit milites deſcēdere ⁊ ra-
pere eū de medio eoꝝ: ac deducere eū i ca
J.27.c. ſtra. ¶ Sequēti aūt nocte aſſiſtēs ei domi
nus ait. Cōſtās eſto. Sicut eni͂ teſtificat⁹
es de me i hierl'm. ſic te oꝫ ⁊ rome teſtifi-
cari. Facta aūt die collegerūt ſe qdā ex iu
deis ⁊ deuouerūt ſe dicētes neqꝫ māduca
turos neqꝫ bibituros: donec occiderent
paulū. Erāt aūt pluſqꝫ q̄draginta viri q
hāc cōiurationē fecerāt. q acceſſerunt ad
p̄ncipē ſacerdotū ⁊ ſeniores: ⁊ dixerunt.
Deuotiōe deuouim⁹ nos nihil guſtatu-
ros: donec occidam⁹ paulū. Nūc ḡ vos
notū facite tribuno cū ꝯcilio: vt ꝑducat il
lū ad vos tāqꝫ aliqd certius cogituri de
eo. Nos vo priuſqꝫ appropiet parati ſu
C mus interficere illū. Qd' cū audiſſet fili⁹
ſororis pauli inſidias. venit ⁊ intrauit i ca
ſtra. nūciauitqꝫ paulo. Vocās aūt paul⁹
ad ſe vnū ex cēturionibus ait. Adoleſcē
tē hūc adduc ad tribunū. Habꝫ. n. aliqd
indicare illi. Et ille qdē aſſumēs eū: du-
xit ad tribunū: ⁊ ait. Vinct⁹ paulus roga
uit me hūc adoleſcētē ꝑducere ad te: habē
tē aliqd loq tibi. Apprehēdēs aūt tribun⁹
manū illi⁹ ſeceſſit cū eo ſeorſū: ⁊ interroga-
uit illū. Quid ē qd' habes indicare mihi.
Ille aūt dixit. Iudeis ꝯuēit rogare te vt
craſtina die ꝑducas paulū i ꝯciliū: q̄ſi ali
q certi⁹ inqſituri ſint de illo: tu vo ne cre
dideris illis. Inſidiant̄. n. ex eis viri am
pli⁹ q̄ꝫ q̄draginta: q ſe deuouerūt nō mā-
ducare neqꝫ bibere donec interficiāt eum ⁊
nūc parati ſūt expectātes ꝓmiſſū tuū. Tri
bun⁹ igit̄ dimiſit adoleſcētē p̄cipiēs ei ne
cui loq̄ret̄: q̄m hec nota ſibi feciſſꝫ. Et vo
catis duob⁹ cēturiōibus. dixit illis. Pa
rate milites ducētos vt eāt vſqꝫ ceſareā ⁊
eqtes ſeptuaginta ⁊ lācearios ducentos a
tertia hora noctis ⁊ iumēta p̄parate: vt im
ponētes paulū: ſaluū ꝑducerēt ad felicē p̄
ſidē. Timuit eni ne forte raperēt eū iudei
⁊ occiderēt: ⁊ ipe poſtea calūniā ſuſtinēt:
D tāqꝫ acceptur⁹ pecuniā: ſcribēs ei epl'am
ꝯtinētē hec. Claudi⁹ lyſias: optimo p̄ſi-
di felici ſalutē. Virū hūc cōprehēſū a iudeis
⁊ incipiētē interfici ab eis ſuꝑueniēs cū ex-
ercitu eripui. cognito qꝛ roman⁹ ē volēs
qꝫ ſcire cām quā obijciebāt illi deduxi eū i
ꝯciliuꝫ eoꝝ. Quē inueni accuſari de q̄ſtio
nib⁹ legis ipoꝝ: nihil vero dignū morte
aut vīculis hētem crimē. Et cū mihi ꝑla-
tū eēt de inſidijs q̄s parauerāt illi miſi euꝫ ad
te: denūciās ⁊ accuſatorib⁹ vt dicāt apd' te
Vale. Milites vo ſcd̄m p̄ceptū ſibi aſſu-
mētes paulū duxerūt ꝑ noctē i antipatri-
dē. ⁊ poſtera die dimiſſis eqtibus vt cum
eo irēt: reuerſi ſūt ad caſtra. Qui cū ve-
niſſēt ceſareā ⁊ tradidiſſet epl'aꝫ p̄ſidi: ſta
tuerūt aū illū ⁊ paulū. Cū legiſſet aūt ⁊ in
terrogaſſet de qua ꝓuincia eēt ⁊ cognoſcēs
qꝛ de cilicia: audiā te inqt cum accuſatores
tui venerint. Iuſſitqꝫ in pretorio herodis
cuſtodiri eum. XXIIII.

A Post qnqꝫ āt dies deſcēdit p̄nceps ſa
cerdotū ananias cū ſeniorib⁹ qbuſ
dā ⁊ tertullo qdā oratore: q adierūt p̄ſidē
aduerſus paulū. Et citato paulo. cepit ac
cuſare tertullus dicēs. Cū in multa pace
agam⁹ ꝑ te: ⁊ multa corrigant̄ ꝑ tuā ꝓui
dentiā. ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ ſuſcipim⁹ optime fe
lix cū oī grāꝝ actiōe. Ne diuti⁹ āt te ꝓtra

bā: oro breuiꝰ audias nos ꝓ tua clemētia
Inuenimus hūc hoīeꝫ peſtiferū ⁊ ꝯcitan
tem ſeditionē oībus iudeis i vniuerſo or
be ⁊ autorem ſeditiōis ſecte naçarenoꝝ: q
ēt tēplum violare conatꝰ eſt: queꝫ ⁊ app̄
B bensū voluimus ſm legem nr̄am iudica/
re. Supueniēs aūt tribunus lyſias cū vi
magna eripuit eū de manibus nr̄is iubēſ
accuſatores eius ad te venire a q̄ poīs ipe
iudicans de oībus iſtis cog̃ſcere: de qbus
nos accuſamus eū. Adiecerūt āt ⁊ iudei:
dicētes hec ita ſe hr̄e. Rūdit autē paulus
annuēte ſibi p̄ſide dicere. Ex multis ānīſ
te eē iudicē genti huic ſciens: bono aīo ꝓ
me ſatiſfaciā. Potes eni cognoſcere quia
nō plus ſūt mihi dies q̄ꝫ duodecī ex q̄ aſcē
di adorare in hierl'm: ⁊ neqꝫ in tēplo iue/
nerūt me cū aliq̄ diſputātē aut ꝯcurſū faciē
tē turbe neqꝫ i ſynagogis neqꝫ i ciuitate:
C neqꝫ ꝓbare pñt tibi de qbus nūc me accu
ſāt. Cōfiteor aūt h̄ tibi q· ſm ſectā quā di
cūt hereſim ſic deſuio pri ⁊ deo meo: cre/
dēs oībus q̄ in lege ⁊ ꝓphis ſcripta ſunt
ſpem hn̄s in deū quā ⁊ hi ipſi expectāt re
ſurrectionē futurā iuſtoꝝ ⁊ iniq̄ꝝ. In h̄
⁊ ipſe ſtudeo ſine offendiculo ꝯſciam hr̄e
ad deū: ⁊ ad hoīes ſemp. Poſt ānos aūt
plures elemoſynas facturus in gētē meā
veni ⁊ oblatiōes ⁊ vota: in qbus inuene
rūt me purificatū i tēplo: nō cū turba neqꝫ
cū tumultu. Et apprehēderūt me: clamā
tes ⁊ dicētes. Tolle inimicū nr̄m. Qui/
dā aūt ex aſia iudei q̄s oportebat apud te
p̄ſto eē: ⁊ accuſare ſiqd hr̄ent aduerſū me
aut hi ipſi dicant ſiqd inuenerūt i me iniq
tatis cū ſtem in ꝯcilio niſi de vna hac ſolū
modo voce qua clamaui inī eos ſtās: q̄m
de reſurrectiōe mortuoꝝ ego iudicor ho/
D die a vobis. Diſtulit āt illos felix: certiſſi
me ſciens de via hac dicēs. Cū tribunus
lyſias deſcēderit audiā vos. Iuſſitqꝫ cen
turioni cuſtodire eū: ⁊ hr̄e requiē nec quē
q̄ꝫ de ſuis ꝓhibere miſtrare ei. Poſt ali
q̄t āt dies veniēs felix cū druſilla vxore ſua
q̄ erat iudea vocauit paulūꝫ: ⁊ audiuit ab
eo fidē q̄ eſt in xp̄m ieſum. Diſputāte aūt
illo de iuſtitia ⁊ caſtitate: ⁊ de iudicio futu
ro: tremefactus felix reſpondit. Qđ nunc
attinet: vade: tēpore aūt opportuno accer
ſiā te: ſimul ⁊ ſperans q· pecunia ei daret̄
a paulo: ꝓpter qđ ⁊ frequenter accerſiēs
eū loquebat̄ cū eo. Biēnio āt expleto: ac/
cepit ſucceſſorem felix porcium feſtū. Vo
lens aūt gratiā preſtare iudeis felix: reli/
quit paulū vinctum. XXV
A Feſtus ḡ cū veniſſet i ꝓuinciā pꝰ
triduū aſcendit hieroſolymā a ce/
ſarea. Adierūtqꝫ eū pricipes ſacer
dotū ⁊ p̄mi iudeoꝝ aduerſus paulū: ⁊ ro
gabant eū poſtulātes grām aduerſus euꝫ
vt iuberet ꝑduci eū in hierl'm: inſidias tē/
dentes vt interficerēt eū in via. Feſtꝰ aūt
rūdit ſuari qdē paulū i ceſarea: ſe āt matu
rius ꝓfectuꝝ. Qui ḡ in vob ait potētes
ſunt deſcendētes ſiſ ſi qđ ē in viro crimē
accuſent eū. Demoratus aūt inter eos di
es nō amplius q̄ꝫ octo aut decē deſcendit
B ceſareā: ⁊ alia die ſedit ꝓ tribunali: ⁊ iuſ/
ſit paulū adduci. Qui cū ꝑductus eēt: cir
cūſteterunt eū q ab hieroſolyma deſcēde/
rant iudei: multas ⁊ graues cās obijcien/
tes q̄s nō poterāt ꝓbare: paulo rōnē red
dente: q: in legē iudeoꝝ: neqꝫ in tēplum
neqꝫ i ceſarē q̄cq̄ꝫ peccaui. Feſtus aūt vo
lens grām p̄ſtare iudeis: rn̄dēs paulo di
xit. Vis hieroſolymā aſcendere: ⁊ ibi de
his iudicari apud me? Dixit aūt paulus.
Ad tribunal ceſaris ſto ibi me oꝫ iudicari
Iudeis non nocui: ſicut tu melius noſti.
Si enī nocui aut dignuꝫ morte aliqd feci
nō recuſo mori. Si vo nihil eſt eoꝝ q̄ hi
accuſant me: nēo pōt me illis donare. Ce
ſarē appello. Tūc feſtus cū ꝯſilio locutus
rūdit. Ceſarem appellaſti: ad ceſarē ibis
Et cū dies aliquot trāſacti eēnt: agrippa
C rex ⁊ bernice deſcēderūt ceſareā ad ſalutā
dū feſtū. Et cum dies plures ibi morarēt̄
feſtus regi indicauit de paulo dicēs. Vir
qdā ē derelictus a felice victus: de q̄ cum
eēm hieroſolymis adierūt me p̄ncipes ſa/
cerdotū ⁊ ſeniores iudeoꝝ poſtulātes ad
uerſus illum dānationē. Ad q̄s rūdi q̄a
nō ē romāis ꝯſuetudo donare aliquē ho/
minē p̄uſq̄ꝫ is q accuſat̄ p̄ñtes hēat accu/
ſatores locūqꝫ defendendi accipiat ad ab/
luenda crimina q̄ ei obijciunt̄. Cuꝫ ergo
huc conueniſſent: ſine vlla dilatione in ſe
quenti die ſedens ꝓ tribunali iuſſi addu
ci virū. De q̄ cū ſtetiſſent accuſatores nul
lā cām deferebāt de qbus ego ſuſpicabar
malum queſtiones vero quaſdam de ſua
ſupſtitione habebant aduerſus eum: ⁊ de
quodam ieſu defuncto quem affirmabat
paulus viuere. Heſitans autem ego de

hꝰ i qōne dicebā: ſi vellet ire hieroſolymā
D ⁊ ibi iudicari de iſtis. Paulo aūt appellā
te vt ſuarcē auguſti cognitōi. iuſſi ſuari
eū donec mittā eū ad ceſarē. Agrippa aūt
dixit ad feſtū. Volebā ⁊ ipſe hoīem audi/
re. Cras inq̄t audies eū. Alia aūt die cū
veniſſet agrippa ⁊ bernice cū multa ābi/
tiōe ⁊ itroiſſet i auditoriū cū tribunis ⁊ vi
ris principalibus ciuitatis iubente feſto
adductus eſt paulꝰ. Et dixit feſtꝰ. Agrip
pa rex ⁊ oēs q ſimul adeſtis nobiſcū viri
videtis hunc hoīem de q̄ oīs multitudo iu
deoꝝ iterpellauit me hieroſolymis peten
tes: ⁊ acclamantes nō oportere eū viuere
āplius. Ego vero cōperi nihil dignū mor
te eū admiſiſſe. Ipſo aūt h appellante: ad
auguſtū iudicaui mittere. De q̄ qd certū
ſcribā dn̄o nō hēo: ꝓpter qđ ꝑduxi eū ad
vos ⁊ maxime ad te rex agrippa: vt inter
rogatione facta habeā qd ſcribā. Sine ra
tione eni mihi videtur mittere vinctū: ⁊
cauſas eius nō ſignificare. XXVI

A Agrippa vero ad paulū ait. Per/
mittit tibi loq ꝓ temetipſo. Tunc
paulus extēta manu cepit rōnem
reddere. De oibus qbus accuſor a iudeis
rex agrippa: eſtimo me btm̄ apud te: cum
ſim defēſurus me hodie: maxie te ſciente
oia q̄ apud iudeos ſūt ꝯſuetudines ⁊ qōnes
ꝓpi qđ obſecro patiēter me audias. Et q
dē vitā meā a iuuētute q̄ ab initio fuit i gē
te mea i hieroſolymis nouerūt oēs iudei:
ꝓſcientes me ab initio ſi velint teſtimoniū
ꝑhibē: qm̄ ſcḋ certiſſimā ſectā nr̄e rligiōis
vixi phariſeus. Et nunc in ſpe q̄ ad patres
nr̄os repromiſſionis fcā ē a deo ſto iudi
cio ſubiectus in q̄ duodeci tribus nr̄e no/
cte ⁊ die deſeruiētes ſperāt deuenire. De
q̄ ſpe accuſor a iudeis rex. Quid icredibi
le iudicat apud vos ſi deꝰ mortuos ſuſci
tat. Et ego qdē eſtimaueram me aduerſus
nomē ieſu nazareni debē multa ꝯtria agē
B qđ feci hieroſolymis. Et multos ſcōꝝ ego
i carceribꝰ iclusi a ꝓncipibus ſacerdotum
ptāte accepta: ⁊ cū occiderent detuli ſniā
Et p oēs ſynagogas frequēter puniēs eos
cōpellebā blaſphemare: ⁊ āplius iſaniēs
i eos ꝑſeq̄bar vſq; i exteras ciuitates. In
qbꝰ dū irē damaſcū: cū ptāte ⁊ pmiſſu pri
cipū ſacerdotū: die media i via vidi rex d
celo ſup̄ ſplendorē ſolis circūfulſiſſe me lu
mē: ⁊ eos q mecū ſimul erāt: oēſq; nos cū
cecidiſſemus i terrā audiui vocē loq̄ntē
mihi hebraica ligua. Saule ſaule qd me ꝯ.9.a.⁊.22.b
ꝑſeq̄ris. Durū ē tibi ꝯ ſtimulū calcitrare
Ego aūt dixi. Quis es dn̄e. Dn̄s aūt di/
xit. Ego ſum ieſus nazarenus quē tu pſeq̄ C
ris. Sz exurge: ⁊ ſta ſup̄ pedes tuos. Ad
h eni apparui tibi ⁊ ꝯſtituā te miniſtrū ⁊ te
ſtē eoꝝ q̄ vidiſti: ⁊ eoꝝ qbus apparebo ti
bi: eripiēs te de pplis ⁊ gētibus i q̄s nūc
ego mitto te aperire oculos eoꝝ: vt ꝯuer/
tant a tenebris ad lucē: ⁊ de ptāte ſathane
ad deū: vt accipiāt remiſſionē pctōꝝ ⁊ ſor
tē iter ſcōs p fidē q̄ ē i me. Vn rex agrip
pa nō fui icredulus celeſti viſioni: ſz his
q ſunt damaſci primū ⁊ hieroſolymis ⁊ in
oē in regionē iudee: ⁊ gētibus ānunciabā
vt pniaz agerēt: ⁊ ꝯuerterent ad deū: di
gna pnie opa faciētes. Hac ex cā me iu/
dei cū eēm i tēplo ꝯphenſū tēptabant vo/
lentes me iterficere. Auxilio aūt adiutus
dei vſq; in hodiernū diē ſto teſtificās mi/
nori atq; maiori: nihil extra dicēs q̄z ea q̄ ꝓ/
phete locuti ſūt futura eē ⁊ moyſes: ſi paſ
ſibilis xp̄s: ſi primus ex reſurrectione mor
tuoꝝ lumē ānunciaturus ē pplo ⁊ genti/
bus. Hec loq̄nte eo ⁊ rōnē reddente fe/
ſtus magna voce dixit. Inſanis paule.
Multe te lre ad iſaniā ꝯuertūt. Et paulus D
nō iſanio iquit optime feſte: ſed veritatis ⁊
ſobrietatis vba eloquor. Scit.n. de his
rex: ad quē ⁊ ꝯſtāter loquor. Latere.n.eū
nihil hoꝝ arbitror. Neq;.n. in āgulo q̄
q̄z hoꝝ geſtū ē. Credis rex agrippa pro/
phetis: Scio q̄ credis. Agrippa autē ad
paulū. In modico ſuades me xp̄ianū fie
ri. Et paulus. Opto apud deū ⁊ i modi/
co ⁊ i magno: nō tm̄ te: ſz etiā oēs q audi/
unt hodie fieri tales q̄lis ⁊ ego ſū: exceptis
vinculis his. Et exurrexit rex ⁊ pſes ⁊ ber
nice ⁊ q aſſidebant eis. Et cū receſſiſſent:
loq̄bant ad iuicē dicentes: q̄ nihil morte
aut vinculis dignū qd fecit hō iſte. Agrip
pa aūt feſto dixit. Dimitti poterat hō hic:
ſi nō appellaſſet ceſarem. XXVII

Vt aūt iudicatū ē nauigare eū i ita A
liā ⁊ tradi paulū cū reliqs cuſto/
dijs cēturioni noīe iulio cohortis
auguſte aſcēdentes nauē hadrumetinam
icipiētē nauigare circa aſie loca ſuſtuli/
mus ꝑſeuerante nobiſcū ariſtarcho mace
done theſſalonicēſe. Sequēti aūt die ve
nimus ſidonē. Humane aūt tractans iu

lius paulū pmiſit ad amicos ire ⁊ curam
ſui agere. Et inde cū ſuſtuliſſemus ſubna
uigauimus cyprū, pp̄ ea q̄ eſſent venti
ↄrij. Et pelagus cilicie ⁊ pāphilie nauigā
tes venimus lyſtrā q̄ ē lycie: ⁊ ibi iueniēs
cēturio nauē alexandrinā nauigantē i ita
liā: trāſpoſuit nos in eā. Et cū multis die
bus tarde nauigaremus ⁊ vix deueniſſe-
mus ↄ gnydū, phibēte nos vēto adna-
uigauimus crete iuxͣ ſalmonem. Et vix
iuxta nauigātes venimus ī locū quendaꝫ
q̄ vocaᷓ bonipoꝛtus: cui iuxta erat ciuitaſ
B thalaſſa. Multo aūt tpe peracto ⁊ cū iaꝫ nō
eſſet tuta nauigatio eo q̄ ieiuniū iam p̄te-
riſſet: ↄſolabaᷓ eos paulus dicēs eis. Vi
ri: video qm̄ cū iīiuria ⁊ multo dāno nō ſo
lū oneris ⁊ nauis: ſꝫ etiā aīaꝝ noſtraꝝ ici
pit eē nauigatio. Centurio aūt guberna-
tori ⁊ nauclero magis credebat q̄ his q̄ a
paulo dicebanᷓ. Et cū aptus poꝛtus non
eēt ad hyemandū plurimi ſtatuerūt ↄſiliū
nauigare inde ſi q̄ mō poſſent deuenientes
phenicē hyemare poꝛtū crete reſpicientēꝫ
ad affricū ⁊ ad choꝝ. Aſpirāte aūt auſtro
eſtimātes ppoſitū ſe tenere: cū ſuſtuliſſēt
de aſſon: legebāt cretā. Nō poſt multum
aūt miſit ſe ↄ ipaꝫ ventus typhonicus: q
vocaᷓ euroaqlo. Cūqꝫ arrepta eēt nauis
⁊ nō poſſꝫ conari ī ventū data naue flatib⁹
ferebamur. In iſulā autē quandā decur-
rētes: q̄ vocaᷓ cauda: potuim⁹ vix obtinē
ſcaphā. Qua ſublata adiutoꝛijs vtebanᷓ
accingētes nauē: timentes ne i ſyrtiꝫ inci
derent ſūmiſſo vaſe ſic ferebanᷓ. Valida
autē nobis tēpeſtate iactatis: ſequenti die
iactuꝫ fecerunt: ⁊ tertia die ſuis manibus
armamēta nauis piecerunt. Neqꝫ autēꝫ
ſole neqꝫ ſideribus apparētibus p plures
dies: ⁊ tēpeſtate nō exigua iminente: iam
ablata erat ſpes oīs ſalutis noſtre. Et cuꝫ
multa ieiunatio fuiſſet: tunc ſtans paulus
in medio eoꝝ dixit. Opoꝛtebat qdēꝫ o vi
ri audire me non tollere a creta: lucriqꝫ fa
cere iniuriā hanc ⁊ iacturā. Et nunc ſua-
deo vobis bono aīo eſſe. Amiſſio eni nul
lius anime erit ex nobis preterq̄ nauis.
¶ Aſtitit. n. mihi hac nocte āgelus dī cui⁹
Ji.a. ſum ego: ⁊ cui deſeruio dicens. Ne time
.3.b. as paule: ceſari te opoꝛtet aſſiſtere. Et ec-
ce donauit tibi deus omnes qui nauigant
tecum. Propī qd̄ bono aīo eſtote viri.
Credo eni deo: q: ſic erit quēadmodū di

ctū eſt mihi. In inſulā aūt quādā opoꝛtet
nos deuenire. Sꝫ poſtea q̄ quartadecima nox
ſuꝑuenit nauigātib⁹ nobis i hadria circa
mediā noctē ſuſpicabāᷓ naute apparere ſi
bi aliquā regionē. Qui ⁊ ſūmittētes boli
dē: iuenerūt paſſus viginti: ⁊ puſillū īde
ſepati inuenerūt paſſus qndecī. Timētes
aūt ne in aſpera loca incideremꝰ: de pup-
pi mittētes anchoꝛas q̄tuoꝛ optabāt dieꝫ
fieri. Nautis vo q̄rētibꝰ fugere de naui
cū miſiſſent ſcaphā i mare ſub obtentu q̄ſi
inciperēt a pꝛa anchoꝛas extēdere: dixit
paulus cēturioni ⁊ militib⁹. Niſi hi i na D
ui manſerint: vos ſalui fieri nō poteſtis.
Tūc abſciderunt milites funes ſcaphe: et
paſſi ſūt eā excidere. Et cū lux inciperet fie-
ri rogabat paulus oēs ſumere cibū dicēs
Quartadecima die hodie expectātes ieiu
ni pmanetis: nihil accipiētes. Propī qd̄
rogo vos accipe cibū p ſalute vr̄a q: nul
lius vr̄m capillus de capite peribit. Et cuꝫ
hec dixiſſet: ſumēs panē grās egit deo in
ↄſpectu oīum: ⁊ cū fregiſſet cepit māduca
re. Animeqores aūt facti oēs: ⁊ ipſi aſſūpſe-
runt cibū. Eram⁹ vo vniuerſe aīe i naui
ducēte ſeptuagintaſex. Et ſaciati cibo alle
uiabāt nauē: iactātes triticū in mare. Cū
aūt dies factus eēt terrā nō agnoſcebāt: ſi
nū vo quēdā ↄſiderabāt habētē littus: i
quē cogitabant ſi poſſent eijcere nauem.
Et cū anchoꝛas ſuſtuliſſent ↄmittebant ſe
mari: ſimꝰ laxantes iūcturas gubernaculoꝝ
⁊ leuato artemone ſm aure flatū tēdebāt
ad littus. Et cū incidiſſemus i locū bitha-
laſſum ipegerūt nauem: ⁊ pꝛa quidē fixa
manebat imobilis: puppis vo ſoluebaᷓ
a vi maris. Militū aūt ↄſiliū fuit vt cuſto
dias occiderent ne qs cū enataſſet effuge-
ret: cēturio aūt volēs ſuare paulū phibu
it fieri. Iuſſitqꝫ eos q poſſent natare emit
tere ſe pimos ⁊ euadere ⁊ ad terrā exire: ⁊
ceteros alios in tabulis ferebāt: quoſdaꝫ
ſuꝑ ea q̄ de naui erāt. Et ſic factum eſt. vt
oēs aīe euaderēt ad terrā. XXVIII

Et cū euaſiſſemus tūc cognouimus:
q: mytilene inſula vocabaᷓ. Bar A
bari vo p̄ſtabant nō modicā hūa
nitatē nobis. Accēſa eni pira reficiebant
nos oēs: ppter imbꝛē q iminebat ⁊ frig⁹
Cū cōgregaſſet aūt paulus ſarmētoꝝ ali-
quātā multitudinē: ⁊ īpoſuiſſet ſuꝑ ignē:
vipera a caloꝛe cum pceſſiſſet inuaſit ma

num eius. Ut uo viderũt barbari pēdē
tē beſtiã de manu eius: ad inuicē dicebant:
Utiq; homicida eſt hõ hic: q cũ euaſit de
mari vltio nõ ſinit eũ viuere. Et ille qdē
excutiēs beſtiã in ignē: nihil mali paſſus
ē. At illi exiſtimabãt eũ in tumorē conuer
tendũ: ⁊ ſubito caſurũ ⁊ mori. Diu autē
illis expectantibus ⁊ vidētibus nihil mali
in eo fieri: ꝯuertētes ſe dicebãt eũ eē deũ.
In locis aũt illis erãt pdia pncipis inſule
noie publij: q nos ſuſcipiēs: triduo beni/
B gne exhibuit. Cõtigit ãt prē publij febri
bus ⁊ diſenteriis vexatũ iacere. Ad quem
paulus ītrauit: ⁊ cũ oraſſet: ⁊ īpoſuiſſet ei
manus ſaluauit eũ. Quo facto oēs q in i/
ſula habebant īfirmitates accedebãt ⁊ cu/
rabant. Qui etiã multis honoribus nos
honorauerũt: ⁊ nauigantibus īpoſuerũt
q̃ neceſſaria erãt. Poſt meſes ãt tres na
uigauimus ī naui alexandrina q̃ in iſula
hyemauerat: cui erat inſigne caſtoꝝ. Et
cũ veniſſemus ſyracuſã manſimus ibi tri
duo. Inde circũlegētes deuenim⁹ regiũ:
⁊ poſt vnũ diē flante auſtro ſecũda die ve
nimus puteolos: vbi īuentis fratribus
rogati ſumus manere apud eos dies ſe/
ptē: ⁊ ſic venimus romã. Et inde cũ au/
diſſent frēs occurrerũt nobis vſq; ad ap
pij foꝝ: ⁊ tribus tabernis. Quos cũ vidiſ
ſet paulus grãs agens deo accepit fiduciã
Cũ autē veniſſem⁹ romã ꝑmiſſũ ē pau/
lo ꝑmanere ſibimet: cũ cuſtodiēte ſe mili
te. Poſt tertiũ aũt diem ꝯuocauit pmos
C iudeoꝝ. Cũq; veniſſent dicebat eis. Ego
viri frēs nihil aduerſus plebē faciens aut
morē paternũ: vinctus ab hieroſolymis
traditus ſũ ī manus romanoꝝ: q cũ īter/
rogationē de me habuiſſēt voluerunt me
dimittere: eo q nulla eēt cã mortis in me.
Cõtradicētibus aũt iudeis coactus ſũ ap/
pellare ceſarē: nõ q̃ſi gentē meã hñs ali/
qd accuſare. Propt hãc igit cãm rogaui
vos videre ⁊ alloq. Propt ſpē.n. iſrael
catena hac circũdat⁹ ſũ. At illi dixerunt
ad eũ. Nos neq; lrãs accepim⁹ de te a iu
dea: neq; adueniens aliqs fratrũ nũcia
uit aut locut⁹ eſt qd de te malũ. Rogam⁹
D autē a te audire q̃ ſentis. Nã de ſecta hac
notũ ē nobis: q: vbiq; ei ꝯdicit. Cũ ꝯſti/
tuiſſent autē illi diē: venerunt ad eũ ī hoſ
pitiũ plurimi: qbus exponebat teſtificans
regnũ dei ſuadēſq; eis d' ieſu ex lege moy

ſi ⁊ ꝓphetis a mane vſq; ad veſperã. Et
qdam credebant his q̃ dicebant: qdã ve
ro nõ credebant. Cũq; inuicē nõ eſſent cõ/
ſentientes diſcedebãt dicente paulo vnũ
verbum. Quia bñ ſpũſſanctus locutus ē
ꝑ eſaiã ꝓphetã ad prēs vrõs dicēs. Ua
de ad pplm iſtum ⁊ dic. Aure audietis ⁊ Eſa.6.
nõ itelligetis: ⁊ vidētes videbitis ⁊ nõ ꝑ Mt.13.b
ſpicietis. Incraſſatũ ē.n. cor ppli huius Mr.4.b
⁊ auribus grauiͥ audierunt ⁊ oculos ſuos Luc.8.b
cõpſſerunt ne forte videãt oculis ⁊ auri/ Ioh.12.f
bus audiãt ⁊ corde itelligãt: ⁊ ꝯuertant:
⁊ ſanē eos. Notum ḡ ſit vobis: qm̃ genti
bus miſſũ eſt hͦ ſalutare dei: ⁊ ipſi audiēt.
Et cum hec dixiſſet: exierunt ab eo iudei
multã habētes iter ſe q̃ſtionē. Manſit ãt
biennio toto in ſuo cõducto: ⁊ ſuſcipiebat
oēs q ingrediebant ad eum: pdicans re/
gnū dei: ⁊ docens q̃ ſunt de dño ieſu xp̃o
cum oī fiducia ſine ꝓhibitione.

Explicit liber actuũ aploꝝ. Incipit ꝓlo/
gus in ſeptem epiſtolas canonicas.

NOn ita eſt ordo apud gre/
cos q itegre ſapiũt: fidēq;
rectã ſectant epiſtolaꝝ ſe/
ptē: q̃ canonice nuncupãt
ſicut in latinis codicib⁹ īue
nit: vt q: petrus ē ꝑmus in ordine aploꝝ
pme ſint etiã eius epiſtole in ordine cete/
raꝝ. Sed ſicut euangeliſtas dudū ad ve
ritatis lineã correximus: ita has ꝓprio or
dini deo iuuante reddidimus. Eſt.n. pri
ma caꝝ vna iacobi: due petri: tres iohan
nis: ⁊ iude vna. Que ſi ſicut ab eis dige/
ſte ſunt ita quoq; ab interpretibus fidelit
in latinum vterent eloquium: nec ambi/
guitatē legētibus facerent: nec ſermonum
ſeſe varietas ipugnaret: illo precipue lo/
co vbi de vnitate trinitatis in pma iohan
nis epla poſitũ legimus: in q̃ etiã ab infi/
delibus trãſlatorib⁹ multũ erratũ eē a fi/
dei vitate cõperimus: triũ tm̃mõ vocabu
la: hͦ ē aq̃ ſanguinis ⁊ ſpũs in ipſa ſua edi/
tiõe ponētibus: ⁊ prīs verbiq; ac ſpũs te
ſtimonium omittētib⁹ ī q̃ maxie ⁊ fides ca
tholica roborat: ⁊ patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſcti
vna diuinitatis ſubſtãtia cõprobat. In ce
teris vero epiſtolis quantũ a nrã alioꝝ di
ſtet editio: lectoris prudentie derelinquo.
Sed tu virgo xp̃i euſtochium dum a me

ipenſius ſcripture ꝟitatē igris: meā quo
dāmodo ſenectutē iuidoꝝ dētibus corro/
dēdā exponis: q me falſariū corruptorēq;
ſanctaꝝ ꝓnunciāt ſcripturaꝝ. Sȝ ego in
tali opē nec emuloꝝ meoꝝ iuidentiā pti/
meſco nec ſancte ſcripture veritatē poſcen
tibus denegabo.

¶ Explicit ꝓlogus in ſeptē eplas cano/
nicas. Incipit argumentū in eaſdem.

IAcobꝰ: petrus: iohānes: ⁊ iu
das ſeptē eplas ediderunt taȝ
myſticas q̃ȝ ſuccinctas: ⁊ breues
pariter ac lōgas. breues in ꝟbis: lōgas i
ſententijs vt rarus ſit qui non in eaꝝ ce/
cutiat lectione

¶ Explicit argumentū in ſeptē eplas ca/
nonicas. Incipit argumentū in eplaȝ ca/
nonicam beati Jacobi apoſtoli.

IAcobus aplus ſcīū iſtruit cleruȝ
de cultura celeſtiū ꝑceptoꝝ ⁊ re/
gula catholice obſeruātie: ⁊ de ini
cte patientie maieſtate ⁊ de reuelatiōe plu
rimoꝝ: ⁊ de mendacio magiſtroꝝ.

¶ Explicit argumentū. Incipit epla ca/
nonica beati Jacobi aplī. Cap. I

A IAcobus dei
⁊ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſuus
duodecī tribubꝰ q̄ ſūt ī
diſpſione: ſalutē. O ē
gaudiū exiſtimate frēs
mei cū i tēptatiōes varias icideritis: ſciē/
tes q̄ ꝓbatio fidei vr̄e patientiā operaꝛ.
Ro.5.a. ¶ Patientia aūt opus pfectū hēat: vt ſitis
Ro.10.c. pfecti ⁊ itegri i nullo deficiētes. ¶ Siquis
1.Cor.8.b. aūt vr̄m idiget ſapia: poſtulet a deo q dat
oibus affluenter: ⁊ nō iproperat: ⁊ dabiꝛ ei
Poſtulet aūt i fide nihil heſitās. Qui.n.
heſitat ſilis ē fluctui maris: q a vento mo
uetꝛ ⁊ circūferaꝛ. Nō ḡ eſtimet homo ille
q̄ accipiat aliqd a dn̄o. Vir duplex aīo in
B conſtans ē in oibꝰ vijs ſuis. Glorieꝛ āt
frater humilis i exaltatōe ſua: diues autē
in humilitate ſua: qm̄ ſicut flos feni tranſi
Eccle.14. bit. ¶ Exortus.n. eſt ſol cū ardore: ⁊ are/
Eſaie.40. fecit fenū: ⁊ flos eiꝰ decidit: ⁊ decor vultꝰ
1.Pe.1.d. eius depijt. Ita ⁊ diues ī itineribus ſuis
Job.5. marceſcet. ¶ Btūs vir q ſuffert tēptatōeȝ
qm̄ cū ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite
quā repromiſit deꝰ diligētibus ſe. Nemo
cū tēptaꝛ dicat: qm̄ a deo tēptaꝛ. Deꝰ eni
itēptator maloꝝ ē. Ipſe aūt neminē tem
ptat. Vnuſqſq; ꝟo tēptaꝛ a cōcupiſcētia
ſua: abſtractus ⁊ illectus. Deinde ↄcupi
C ſcētia cū cōceperit parit pctm̄: pctm̄ vero
cum ↄſūmatū fuerit generat mortē. No
lite itaq; errare fratres mei dilectiſſimi.
Omne datum optimū ⁊ omne donū ꝑ
fectū deſurſū eſt deſcendēs a prē luminū:
apud quē nō eſt trāſmutatio: nec viciſſitu
dinis obūbratio. Volūtarie.n. genuit nos
ꝟbo ꝟitatis: vt ſimus initiū aliqd crea/
ture eiꝰ. Scitis frēs mei dilectiſſimi. ¶ Sit Prouer.17.
āt oīs hō velox ad audiēdū: tardus āt ad Ecc.7.⁊.22.
loquēdū: ⁊ tardus ad irā. Ira.n. viri iu Eph.5.a.
ſtitiā dei nō opaꝛ. ¶ Propter qd̄ abijcien Eccle.5.
D tes oēm imundiciā ⁊ abūdantiā malitie: i
manſuetudie ſuſcipite iſitū ꝟbū: qd̄ pōt
ſaluare aīas vr̄as. ¶ Eſtote āt factores ꝟ Ro.2.c.
bi ⁊ nō auditores tm̄ fallētes voſmetipſos Mat.7.g.
q: ſi qs auditor ē ꝟbi ⁊ nō factor h̄ ↄpabi 1.Eſdre.7.
tur viro ↄſiderāti vultū natiuitatis ſue in Act.1.a.
ſpeculo: ↄſiderauit eni ſe ⁊ abijt: ⁊ ſtatim
oblitus ē q̄lis fuerit. ¶ Qui āt pſpexerit i Mat.5.c.
lege pfecte libertatis ⁊ pmāſerit i ea nō au
ditor obliuioſus factus: ſȝ factor opis: h̄
beatus i facto ſuo erit. ¶ Si qs āt putat ſe 1.Pe.3.c.
religioſū eſſe nō refrenās linguā ſuaȝ: ſȝ
ſeducens cor ſuū: huius vana ē religio.
Religio mūda ⁊ imaculata apud deū et
prēm hec ē: viſitare pupillos ⁊ viduas in
tribulatiōe coꝝ: ⁊ imaculatū ſe cuſtodire
ab hoc ſeculo. II
A FRatres mei: nolite i pſonaꝝ acce
ptiōe h̄re fidē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i glīe
Etenim ſi itroierit i ↄuētū vr̄m vir
aureū ānulū hn̄s in veſte candida itroie/
rit āt ⁊ paup i ſordido hitu: ⁊ itēdatis in
cū q indutus ē veſte ꝑclara: ⁊ dixeritis ei
tu ſede h̄ bn̄: paupi aūt dicatis: tu ſta illic
aut ſede ſub ſcabello pedū meoꝝ: nōne iu
dicatis apud voſmetipſos: ⁊ facti eſtis iu
dices cogitationū iniqꝝ: Audite frēs di/
B lectiſſimi. Nōne deus elegit paupes in h̄
mūdo: diuites i fide ⁊ hēdes regni qd̄ re
promiſit deꝰ diligentibꝰ ſe: Vos āt exho
noraſtis pauperē. Nōne diuites p poten
tiā opprimunt vos ⁊ ipſi trahūt vos ad iu
dicia: Nonne ipſi blaſphemant bonū no
men quod inuocatum eſt ſuper vos. Si
tū legem perficitis regalē ſm ſcripturas.
Diliges proximum tuum ſicut teipſū: bn̄ Leuit.19.

Leuit. 19 facitis. ¶ Si aũt pſonã accipitis .pctm̃ opa/
Ro.2.b. mini redargui a lege q̃ſi tranſgreſſores.
Eph.6.b Quicũqȝ aũt totã legẽ ſuauerit. offendat
Col.3.d aũt i vno: fact⁹ ẽ oĩuȝ reus. Qui .n. dixit
Act.10.c nõ mechaberis dixit ⁊ nõ occides qđ ſi ñ
i. Pe.1.c. C mechaberis occides aũt: fact⁹ es trãſgreſ
3.1.d. ſor legis. ¶ Sic loqmini ⁊ ſic facite. ſicp
legẽ libertatꝭ icipiẽtes iudicari. Judiciũ
eni ſine miſericordia illi.q nõ facit miſicor
diã. Superexaltet aũt miſericordia iudicio
Quid ,pderit frẽs mei ſi fidẽ qs dicat ſe
hr̃e. opa aũt nõ hẽat. Nũqd poterit fides
ſaluare eũ. Si aũt frat ⁊ ſoror nudi ſint et
idigeãt victu quotidiano dicat aũt aliquis
ex vobis illis ite i pace calefacimini ⁊ ſatura
mini. nõ dederitis aũt eis q̃ neceſſaria ſũt
corpori. qđ ,pderit. Sic ⁊ fides ſi nõ hẽat
opa. mortua ẽ in ſemetipſa. Sed dicet qs
D Tu fidẽ habes. ⁊ ego opa hẽo. Oſtende
mihi fidẽ tuã ſine opibus. ⁊ ego oñdã ti/
bi ex opib⁹ fidẽ meã. Tu credis qm̃ vn⁹
eſt deus. bñfacis. Et demones credũt et
cõtremiſcũt. Vis aũt ſcire o hõ ianis. qm̃
fides ſine opibus ocioſa eſt. Abrahã pat
noſter nõne ex opibus iuſtificatus ẽ offe
rẽs yſaac filiũ ſuũ ſup altare. Vides qm̃
fides coopabaṫ opibus illius: ⁊ ex opib⁹
fides ↄſũmata eſt. Et ſuppleta eſt ſcriptu
ra dicẽs. ¶ Credidit abrahã deo ⁊ reputa
Gen.15 tũ eſt illi ad iuſticiã. ⁊ amicus dei appella
Gal.3.a tus eſt. Videtis qm̃ ex opibus iuſtificaṫ
Ro.4.a hõ. ⁊ nõ ex fide tm̃. ¶ Similiť ⁊ raab me
Joſue.2. retrix. nõne ex opibus iuſtificata eſt ſuſci
piẽs nũcios ⁊ alia via eijciẽs. Sicut eniȝ
corpus ſine ſpũ mortuum eſt. ita fides ſi/
ne operibus mortua eſt. III

A Nolite plures mgri fieri frẽs mei
ſciẽtes qm̃ maius iudiciũ ſumitꝭ
In multis eni offendimus oẽs.
Ecc.19.c.25. ¶ Si qs in v̄bo nõ offendit. hic pfect⁹ eſt
vir. Põt etiã freno circũducere totũ cor
pus. Si aũt eqs frena i ora mittim⁹ ad cõ
ſentiẽdũ nobis oẽ corpus illoꝝ circũferi/
mus. Et ecce naues cũ magne ſint ⁊ a vẽ
tis validis mineṫ. circũferunṫ aũt a mo
dico gubernaculo vbi ipetus dirigentis
B voluerit. Ita ⁊ lingua modicũ qđẽ mem
brũ eſt ⁊ magna exaltat. ecce quãt⁹ ignis
q̃ȝ magnã ſiluã icendit. Et lingua ignis
eſt vniuerſitas iniqtatis. Lingua ↄſtitui
tur i mẽbris noſtris q̃ maculat totũ corp⁹
⁊ iſlãmat totã natiuitatis nr̃e inflãmata a
gehẽna. Omis eni natura beſtiarũ ⁊ volu
crũ ⁊ ſerpentũ ⁊ ceteroꝝ domaṫ ⁊ do
mita ſũt a natura humana: linguã aũt nul
lus hoium domare põt. Inqetũ malum C
plena veneno mortifero. In ipa bñdici/
mus deũ ⁊ patrẽ: ⁊ in ipa maledicim⁹ ho
mies q ad imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ dei fa/
cti ſunt. Ex ipo ore ,pcedit bñdictio ⁊ ma
ledictio: Nõ oȝ frẽs mei hec ita fieri. Nũ
qđ fons ꝺ eodẽ foramine emanat dulcẽ ⁊
amarã aquã. Nũquid pt̃ frẽs mei ficus
vuas facere: aut vitis ficus. Sic neqȝ ſal
ſa dulcẽ põt facere aquã. Quis ſapiens ⁊
diſciplinatus inter vos. Oſtẽdat ex bõa
cõuerſatione opationẽ ſuã i manſuetudi D
ne ſapientie. Quod ſi zelũ amarũ habetꝭ
⁊ ↄtentiones ſint in cordibus veſtris no
lite gloriari ⁊ mẽdaces eſſe aduerſus ve
ritatẽ. Nõ eſt eni iſta ſapiẽtia deſurſũ de
ſcendẽs a patre luminum: ſed terrena aia
lis diabolica. Vbi eni zelus ⁊ contentio:
ibi incõſtãtia ⁊ omne opus prauũ. Que
aũt deſurſũ eſt ſapiẽtia primũ qdem pudi
ca eſt deinde pacifica modeſta: ſuadibilis
bonis conſentiens: plena miſericordia ⁊
fructibus bonis: iudicans ſine ſimulatõe
Fructus aũt iuſticie in pace ſeminatur fa
cientibus pacem. IIII. A

Unde bella ⁊ lites i vobis. Non
ne ex ↄcupiſcẽtijs vr̃is q̃ militãt
in mẽbris vr̃is. Cõcupiſcẽtis et
nõ hẽtis: occiditis ⁊ zelatis. ⁊ nõ poteſtis
adipiſci. Litigatis ⁊ belligeratis ⁊ nõ ha/
betis pp qđ nõ poſtulatꝭ. Petitis ⁊ non
accipitis: eo qđ male petatꝭ: vt i ↄcupiſcẽ B
tijs vr̃is iſumatis. Adulteri. neſcitis qa
amicitia hui⁹ mũdi inimica ẽ dei. Quicũ
qȝ ḡ voluerit amic⁹ eẽ ſeculi hui⁹: inimi/
cus dei ↄſtituiṫ. An putatꝭ q inaniť ſcri
ptura dicat: ad inuidiã ↄcupiſcit ſpũs q ha
bitat i vobiſ. Maiorẽ aũt dat grãȝ. Pro
pter qđ dicit. De⁹ ſupbis reſiſtit: hũilib⁹ Eph.4.d
aũt dat grãȝ. ¶ Subditi ḡ eſtote deo: reſi i. Pe.5.c
ſtite aũt diabolo ⁊ fugiet a vobis. Appro C
piate deo. ⁊ appropinqbit vobis. Emũ/ Hiere.31.
date man⁹ peccatores: ⁊ purificate corda du Jo.16.c
plices aio. ¶ Miſeri eſtote ⁊ lugete ⁊ plo i. Pe.5.c
rate. riſus veſter i luctũ ↄuertaṫ ⁊ gaudi Hiere.13.
um i merorẽ. ¶ Humiliamini in ↄſpectu dñi
⁊ exaltabit vos. Nolite detrahere alteru/
trũ frẽs mei Qui detrahit frĩ: aut q iudicat
frẽȝ ſuũ: detrahit legi ⁊ iudicat legẽ. Si aũt

iudicas legē: nō es factor leg̃ : ſed iudex.
Ro.i4.a. ⁊.b. Vnus eſt. n. legiſlator ⁊ iudex: q pōt pde
re ⁊ liberare. ¶ Tu aūt q̃s es q iudicas pxi
D muȝ tuū? Ecce nūc q dicitiſ: hodie aut cra
ſtino ibim⁹ in illā ciuitatē: ⁊ faciemuſ ibi
qdem ānum ⁊ mercabimur ⁊ lucruȝ facie
muſ. q ignorati s qd erit i craſtinuȝ. Que
eſt. n. vita vr̄a? Vapor ē ad modicuȝ pa
renſ: ⁊ deinceps exterminabitur p eo vt
dicatiſ: ſi dn̄s voluerit: ⁊ ſi vixerim⁹: facie
mus hoc aut illud. Nunc aūt exultatis in
ſuperbijs veſtris. Omnis exultatio talis
Luc.i2.f. maligna ē. ¶ Scienti igitur bonuȝ facere
⁊ non facienti peccatum eſt illi. V

A Gite nūc diuites plorate vlulātes
i miſerijs vr̄is q̄ aduenient vobis
Diuitie vr̄e putrefacte ſunt ⁊ ve
ſtimēta vr̄a a tineis comeſta ſunt. Auruȝ
⁊ argentū vr̄m eruginauit: ⁊ erugo eoꝝ i
teſtimoniū vob erit: ⁊ mādūcabit carnes
vr̄as ſicut ignis. Theſaurizaſtis vob irā
in nouiſſimis dieb⁹. Ecce merces opario
rū q meſſuerūt regiōes vr̄as q̄ fraudata ē
a vobis: clamat: ⁊ clamor eoꝝ i aures dn̄i
B ſabaoth introiuit. Epulati eſtis ſup terraȝ
⁊ i luxurijs enutriſtis corda vr̄a. In die
occiſionis adduxiſtis ⁊ occidiſtis iuſtū: ⁊
nō reſtitit vobis. Patiētes igit̃ eſtote fra
tres vſq; ad aduentū dn̄i. Ecce agricola
expectat p̃cioſū fructū tre patient ferēs do
nec accipiat tēporaneū ⁊ ſerotinū. Patiē
tes igit̃ eſtote ⁊ vos: ⁊ confirmate corda
vr̄a: qm̄ aduent⁹ dn̄i appropinq̄bit. No
lite igemiſcē frēs i alterutrū vt nō iudice
Prouer. 24 mini. Ecce iudex an̄ ianuā aſſiſtit. ¶ Exē
Jo.i3.c. plū accipite frēs exitus mali ⁊ lōganimi
i.Timo.4.c. tatis ⁊ laboris ⁊ patiētie, pphetas: q locu
ti ſunt in noīe dn̄i. Ecce beatificamus eoſ
q ſuſtinuerunt. Sufferentiā iob audiſtiſ:
⁊ finē dn̄i vidiſtis: qm̄ miſericors ē dn̄s:
⁊ miſerator. An̄ oia aūt frēs mei nolite iu
rare: neq; p celū: neq; p terrā: neq; aliō
Mat.5.f. qdcunq; iuramentuȝ. ¶ Sit aūt ſmo vr̄ eſt
i.Cor.7.c. ē: nō nō: vt nō ſub iudicio d̄cidatiſ. ¶ Tri
i.Pe.i.c. ſtat̃ aūt aliqs vr̄m oret eq̄ aio ⁊ pſallat. In
D firmat̃ qs in vob iducat p̄ſbyteros eccl̄ie
⁊ orent ſup eū: vngentes euȝ oleo in noie
dn̄i. Et oratio fidei ſaluabit ifirmuȝ: ⁊ al
leuiabit euȝ dn̄s: ⁊ ſi i pctis ſit remittēt̃ ei
Cōfitemini q alterutꝝ pctā vr̄a ⁊ orate p i
uicē vt ſaluemini. Multū. n. valȝ dep̄catio
3.Reg.i7.⁊ iuſti aſſidua. ¶ Helias hō erat ſilis nobiſ
paſſibiliſ: ⁊ orone orauit vt nō plueret ſup i8. Luc.4.d.
trā ⁊ nō pluit ānos tres ⁊ menſes ſex. Et
rurſū orauit: ⁊ celū dedit pluuiā: ⁊ tra de
dit fructuȝ ſuū. Frēs mei: ſi qs ex vob er
rauerit a veritate ⁊ puerterit qs eū: ſcire dȝ
qm̄ q puerti fecerit pctōrem ab errore vie
ſue ſaluabit aīaȝ ei⁹ a morte: ⁊ opit multi
tudinē pctōꝝ.

¶ Explicit epiſtola beati Jacobi apl̄i.

¶ Incipit argumētū in eplaȝ beati Pe
tri primam.

D Iſcipulos ſaluatoris iuicti to
to orbe diffuſos ⁊ pegrinos i
h ſeculo mōſtrat: ⁊ p̃terite vi
te penitere ſuadet: ⁊ in nouaȝ
vitā pficere tota cū ſollicitudine exhortat̃
ſimon petr⁹ fili⁹ iohānis puincie galilee
vico bethſaida frater andree apoſtoli.

¶ Explicit argumentū. Incipit epiſtola
beati petri apoſtoli prima. Cap. I

P Etrus apo A
ſtolus ieſu xp̄i: electis
aduenis diſpſiōis pō
ti galatie: cappadotie:
aſie: ⁊ bithynie: ſm p̄
ſciaȝ dei pr̄is in ſāctifi
cationē ſpūs i obedientiā ⁊ aſpſionē ſan
guinis ieſu xp̄i gr̄a vobis ⁊ pax multipli
cet̃. Bn̄dictus deus ⁊ pr̄ dn̄i noſtri ieſu
xp̄i q ſm miſericordiā ſuā magnā regene
rauit nos i ſpē viuam p reſurrectionem
ieſu xp̄i ex mortuis in hereditatē incorru
ptibilē ⁊ icōtaminatā ⁊ imarceſſibilē con
ſeruatā in celis: in vobis q in virtute dei
cuſtodimini p fidē in ſalutē paratā reue
lari in tpe nouiſſimo. In quo exultabitis B
¶ modicum nunc ſi opȝ ɔtriſtari i varijs tē Jo.i6.c.
ptationib⁹ vt pbatio vr̄e fidei multo p̃cio
ſior ſit auro qd p ignē pbat̃: iueniat̃ i lau
dē ⁊ gloriā ⁊ honorē in reuelatōe ieſu xp̄i
quē cum nō videritis diligitis. In quem
nunc q̄; non videntes creditis: creden
tes autē exultabitis leticia inenarrabili ⁊
glorificata: reportantes finē fidei veſtre
ſalutē aiaꝝ veſtraꝝ. De q̄ ſalute exqſierūt
atq; ſcrutati ſunt pphete q de futura i vo
bis gr̄a pphetauerunt: ſcrutantes in qd
vel q̄le tps ſignificaret in eis ſpiritus xp̄i

ꝓnuncians eas q̄ in xp̄o ſūt paſſiōes ⁊ po
ſteriores glīas: qbus reuelatū eſt: qꝛ ſibi/
metipſis: vobꝫ aūt miniſtrabāt ea q̄ nūc nūcia
ta ſūt vobꝫ ꝑ eos q̄ euāgeliȥauerunt vobis
ſpūſcō miſſo de celo: i quē deſiderāt āgeli
E ꝓſpicere. ¶ Propt̄ qḋ ſuccincti lūbos mē/
tis vr̄e ſobrij ꝑfecti ſꝑate in eā q̄ offert vo
bis grām i reuelatiōe ieſu xp̄i: q̄ſi filij obe
diētie nō cōfigurati p̄oribꝰ ignorātie vr̄e
deſiderijs: ſꝫ ſcḋm eū q̄ vocauit vos ſcm̄: vt
⁊ ipſi in oī ꝯuerſatōe ſcī ſitis: qm̄ ſcriptuꝫ
Leuit.11. ē: ¶ ſcī eritis: qm̄ ego ſcūs ſū. ¶ Et ſi prēꝫ
Leuit.19. īuocatis eū q̄ ſine acceptiōe ꝑſonaꝝ iudi/
Deut.10. cat ſcḋm vniuſcuiuſqꝫ opus i timore icola/
2.pal.19. tus vr̄i tp̄e ꝯuerſamini. Sciētes q̄ nō cor/
Col.3.d. iac ruptibilibus auro vel argēto redēpti eſtiſ
2.b. Act.10.c de vana vr̄a ꝯuerſatiōe paterne traditiōis
Ro.2.b. ¶ ſed p̄cioſo ſanguine q̄ſi agni īmaculati
eph.6.b. D xp̄i ⁊ icōtaminati: p̄cogniti qdē aū mūdi
Heb.9.b. ꝯſtitutionē: māifeſtati aūt nouiſſimis tp̄i/
i.Joh.1.d. bus ꝑp vos q̄ ꝑ ipſuꝫ fideles eſtis in deo
Apoc.i.b. ſuſcitauit eū a mortuis: ⁊ dedit ei glīam: ſi
des vr̄a ⁊ ſpes eēt i dō aīas vr̄as caſtificā
tes: i obediētia charitatiſ i fraternitatiſ amore
ſimplici ex corde inuicē diligite attētius: re
nati nō ex ſemie corruptibili ſꝫ icorruptibili
Eſa.40. ꝑ vbū dei viui ⁊ ꝑmanētiſ i eternū: ſiq̄ oīs
Eſa.40. Ec caro vt fenū ⁊ oīs glīa eius tāq̄ꝫ flos feni
14. Ja.i.b. ¶ Exaruit fenū ⁊ flos eius decidit: vbuꝫ
aūt dn̄i māet in eternū. Hoc eſt aūt vbū qḋ
euangeliȥatum eſt in vos. II

A ¶ Deponētes igit̄ oēm malitiam ⁊
Eph.4.c. oēm dolū ⁊ ſimulatiōes ⁊ inuidiaſ
Col.3.b. ⁊ oēs detractiōes: ſicut mō geni/
Heb.12.a. ti īfantes rōnabiles ⁊ ſine dolo lac ꝯcupi
Hiere.17. ſcite vt in eo creſcatiſ in ſalutē: ſi tn̄ guſta
tis: qm̄ dulcis ē dn̄s. Ad quē accedentes
lapidē viuū ab hoībus qdē reprobatuꝫ a
deo aūt electū ⁊ honorificatū: ⁊ ipſi tanq̄ꝫ
lapides viui ſupedificamini domos ſpūa
les in ſacerdotiū ſcm̄: offerētes ſpiritales
Eſe.28. hoſtias acceptabiles deo ꝑ ieſū chriſtum.
¶ Propter quod cōtinet ſcriptura. ¶ Ecce
pono in ſion lapidem ſūmum angulareꝫ
probatum electum p̄cioſum ⁊ q̄ credide/
Mt.21.g. rit in eū non ꝯfundetur. ¶ Vobis igitur
Mr.12.b. honor credentibus: non credentibus aūt
Luc.20.c. lapis quē reprobauerunt edificantes hic
Act.4.b. B factus ē in caput anguli ⁊ lapis offenſio/
Exo.19. nis: ⁊ petra ſcandali: his qui offendunt
verbo nec credunt in quo ⁊ poſiti ſunt.
¶ Vos autem genus electum regale ſacer
dotiuꝫ: gens ſancta populus acquiſitiōis
vt virtutes annūcietis eius q̄ de tenebris
vos vocauit i āmirabile lumē ſuū. ¶ Qui O ſee.2.
aliqn̄ nō pp̄ls dei: nunc aūt pp̄ls dei: qui
nō ꝯſecuti miſericordiā: nunc aūt miſeri/
cordiā ꝯſecuti. ¶ Chariſſimi obſecro vos Deut.10.
tanq̄ꝫ aduenas ⁊ ꝑegrinos abſtinere vos Ro.13.d.
a carnalibꝰ deſiderijs q̄ militāt aduerſus Gal.5.c.
aīam: ꝯuerſationē vr̄am īter gētes hn̄tes
bonā: vt in eo qḋ detractāt de vobis tāq̄ꝫ
de malefactoribus: ex bonis opibus vos E
ꝯſiderantes: glorificent deū in die viſita/ Ro.13.a.
tionis. ¶ Subiecti igit̄ eſtote oī humane
creature ꝑp deū. Siue regi q̄ſi p̄cellenti:
ſiue ducibꝰ tāq̄ꝫ ab eo miſſis: ad vindictā
malefactoꝝ: laudē vo bonoꝝ. Quia ſic
ē voluntas dei: vt bn̄facientes obmuteſce
re faciatis iprudentiū hoīum ignorantiaꝫ
Quaſi liberi ⁊ nō q̄ſi velamen habentes Ro.12.c.
malicie libertatē: ſꝫ ſicut ſerui dei. ¶ Oēs Eph.6.a.
honorate: fraternitatē diligite. Deū time Col.3.d
te: regē honorificate. ¶ Serui ſubditi eſto Titū.2.c
te in oī timore dn̄is: nō tm̄ bonis ⁊ mode .2.Cor.7.c.
ſtis: ſꝫ ēt diſcolis. ¶ Hec ē.n. grā ſi ꝓp̄ Ja.5.c.
dei ꝯſciam ſuſtinet q̄s triſticias patiēs in/ D
iuſte. Que.n. eſt grā: ſi peccātes ⁊ colla/
phiȥati ſuffertis. Sꝫ ſi bn̄facientes patien
ter ſuſtinetis: hec ē grā apḋ deū. In h.n.
vocati eſtis: qꝛ ⁊ xp̄s paſſus ē ꝓ nobꝫ vobꝫ
relinquēs exēplū vt ſequamini veſtigia eiuſ
¶ Qui pctm̄ nō fecit nec inuentus ē doluſ i.Jo.3.a.
in ore eius. Qui cū malediceret nō male Eſa.53.
dicebat cū pateret nō ꝯminabat̄. Trade/
bat autē iudicanti ſe iniuſte. ¶ Qui pctā no Eſa.53.
ſtra ipſe ꝑtulit i corpore ſuo ſup lignū: vt
pctis mortui iuſticie viuamꝰ: cuiꝰ liuore
ſanati eſtis. Eratis.n. ſicut oues erranteſ
ſed ꝯuerſi eſtis nunc ad paſtorem ⁊ ep̄m
animarum veſtrarum. III

¶ Similiter ⁊ mulieres ſubdite ſint A
viris ſuis: vt ⁊ ſi qui nō credunt Col.3.c.
verbo per mulierum conuerſatio Eph.5.c.
nem: ſine verbo lucrifiant conſiderantes
in timore ſanctam conuerſationeꝫ veſtrā
Quarum ſit non extrinſecus capillatura
aut circundatio auri. aut indumenti veſti
mentorum cultus: ſed qui abſconditus ē
cordis homo in corruptibilitate quieti ⁊
modeſti ſpiritus qui eſt in conſpectu dei
locuples. Sic enim aliquādo ⁊ ſancte mu
lieres ſperantes in deo ornabant ſe ſub/
iecte proprijs viris: ſicut ſara obediebat

abrahe dñm cū vocās: cuius eſtis filie bñ
facientes: ⁊ nō p̄timētes vllā ꝑturbatōez
Viri ſilr cohabitātes ſcḋm ſciam: q̄ſi īfirmi
B oꝛi vaſculo muliebꝛi īpertiētes honoꝛem
tanq̄ȝ coheredibus grē vite: vt nō īpediā
Prouer. 20. tur orōnes vre. ¶ In fide aūt oēs vnani/
Ro. 12. d. mes ꝯpatiētes: fraternitatꝭ amatoꝛes: mi
Ps. 96. ſicoꝛdes: modeſt. hūiles: nō reddētes ma
C lū ꝑ malo: nec maledictū ꝑ maledicto: ſȝ
ecōtrario bñdicētes: q2 in h̄ vocati eſtꝭ vt
Ps. 33. bñdictionē hēditate poſſideatis. ¶ Qui enī
Ja. i. d. vult vitā diligere: ⁊ dieſ videre bonos: co
erceat linguā ſuā a malo: ⁊ labia eius ne lo
quāť dolū. Declinat āt a malo ⁊ faciat bo
nū: īqrat pacē ⁊ ſeq̄ť eā: q2 oculi dñi ſuper
iuſtos: ⁊ aures eius in p̄ces coꝝ: vultus
aūt dñi ſup facientes mala. Et qs ē q vobiſ
Mat. 5. a. noceat ſi bōi emulatoꝛes fueritꝭ. ¶ Sȝ ⁊ ſi
qd patimi ꝓpꝰ iuſtitiā beati. Timoꝛē aūt
coꝝ ne timueritꝭ vt nō ꝯturbemini. Dñm
āt xp̄m ſcificate i coꝛdibus vrīs pati ſemp
ad ſatiſfactionē oī poſcēti vos rōnē de ea
q̄ i vob ē ſpe: ſȝ cū modeſtia ⁊ timoꝛe con
ſciam hñtes bonā: vt i eo qd detrahūt de
vob ꝯfūdāť q calūniāť vrām bonā i xp̄o
D ꝯuerſationē. Melius ē.n. vt bñfaciētes
ſi volūtas dei velit pati q̄ȝ malefacientes:
Heb. 9. d. ¶ q2 ⁊ xp̄s ſemel ꝑ pctīs nrīs moꝛtuus ē
Ro. 5. b. iuſtus ꝑ iniuſtꝭ: vt nos offerret deo moꝛ
tificatos qdē carne: viuificatos autē ſpū.
In q̄ ⁊ his q in carcere erāt ſpū veniēs p̄
Mt. 24. e. dicauit ¶ q increduli fuerāt aliqñ qñ expe
Luc. 17. f. ctabāt dei patiētiā in diebus noe cū fabri/
careť arca: in q̄ pauci.i. octo aīe ſalue fa
cte ſūt ꝑ aquā. Qd ⁊ vos nūc ſilis foꝛme
ſaluos facit baptiſma: nō carnis depoſitē
ſoꝛdiū ſȝ ꝯſciē bone īterrogatio in deū per
reſurrectionē ieſu xp̄i a moꝛtuis q ē i dex
tera dei: deglutiēs moꝛtē vt vite eterne he/
redes efficeremur: ꝓfectus in celū ſubie/
ctis ſibi angelis ⁊ poteſtatibus ⁊ virtuti/
bus. IIII

A Chriſto igiť paſſo in carne: ⁊ vos
eadē cogitatiōe armamini: q2 q paſ
ſus eſt i carne deſijt a pctīs vt nō
iā deſiderijs hoīm: ſȝ volūtate dei qd re
Eph. 4. d. liquū ē in carne viuat tpīs. ¶ Sufficit enī
Jo. 4. b. p̄teritū tp̄s ad volūtatem gentiū ꝯſumā
dā his q āmbulauerūt i luxurijs deſiderijs
vinolētijs: comeſſatiōibꝰ: potatiōibꝰ: ebꝛi
B etatibꝰ ⁊ illicitꝭ idoloꝝ cultibus. In q̄ ad
mirāť nō ꝯcurrentibꝰ vobis in eandē

luxurie ꝯfuſionē blaſphemātes q reddēt
rōnē ei q paratus ē iudicare viuos ⁊ moꝛtu
os. Propť h̄ enī ⁊ moꝛtuis euāgelizatū
eſt: vt iudicēť qdē ſcḋm hoīes in carne: vi/
uant aūt ſcḋm deū in ſpū. Oīum aūt finis ap
propinquabit. Eſtote itaq̄ȝ prudētes ⁊ vi
gilate in orōnibus. Añ oīa aūt mutuā i vo
biſmetipſis charitatē ꝯtinuā hñtes: ¶ q2 Prouer. 10.
charitas opit multitudinē pctōꝝ. Hoſpi
tales inuicē ſine murmuratiōe. Vnuſqſ/
q̄ȝ ſicut accepit grām in alterutꝝ illā admi/
ſtrātes ſicut boni diſpenſatoꝛes multifoꝛ/
mis grē dei. Si qs loqtur: q̄ſi ſmōes dei C
Si qs miniſtrat tāq̄ȝ ex ꝟtute quā admini
ſtrat deus: vt in oībꝰ honoꝛificeť deus ꝑ
ieſū xp̄m: cui ē glīa ⁊ imperiū i ſecula ſecu/
loꝝ amē. Chariſſimi nolite ꝑegrinari in
feruoꝛe q ad tēptationē vobis fit: q̄ſi no/
ui aliqd vobis ꝯtingat: ſed cōicātes xp̄i
paſſionibꝰ gaudete: vt ⁊ in reuelatōe glo
rie eius gaudeatꝭ exultantes. Si exꝓꝛo/
bꝛami in noīe xp̄i beati eritis: qm qd ē ho
noꝛis glīe ⁊ ꝟtutꝭ dī: ⁊ q ē eius ſpūs ſup
vos requieſcet. Nemo aūt vrm patiať q̄ſi D
homicida: aut fur aut maledicꝰ aut alieno
rū appetitoꝛ. Si āt vt xp̄ianꝰ: ñ erubeſcat
gloꝛificet aūt deū i iſto noīe: qm tp̄s ē vt i
cipiat iudiciū a domo dei. Si aūt p̄mū a
nobis: qs finis coꝝ q nō credūt dei euan
gelio? Et ſi iuſtus qdē vix ſaluabiť: ipius
⁊ pctōꝛ vbi parebūt? Itaq̄ȝ ⁊ hi q patiunť
ſcḋm volūtatē dei: fideli creatoꝛi cōmendēt
aīas ſuas in benefactis. V

Seniores ergo q i vobis ſunt obſecro A
cōſenioꝛ ⁊ teſtis xp̄i paſſionū: q ⁊
eius q̄ in futuro reuelāda eſt glīe
cōicatoꝛ. Paſcite qui i vobis eſt gregem
dei ꝓuidētes nō coacte: ſȝ ſpontanee: ſcḋm B
deū: neq̄ȝ turpis lucri grā: ſȝ voluntarie:
neq̄ȝ vt dominātes i cleris: ſȝ foꝛma facti
gregis ex aīo: ⁊ cū apparuerit p̄nceps pa
ſtoꝝ ꝑcipietꝭ immarceſſibilē glīe coꝛonam
Silr adoleſcētes ſubditi eſtote ſenioꝛibꝰ. C
Oēs aūt inuicē hūilitatē inſinuate: q2 dñs
ſupbis reſiſtit: humilibus aūt dat grām.
¶ Humiliamini igiť ſub potēti manu dei: vt Ja. 4. c.
vos exaltet i tp̄e viſitatiōis: ¶ Oēm ſolli Hiere. 17.
tudinē vrām ꝓijciētes in eū: qm ipſi cu/ Luc. 12. c.
ra eſt de vobis. Sobrij eſtote ⁊ vigilate: Ro. 12. c.
q2 aduerſarius vr diabolus tanq̄ȝ leo ru/
giens circuit: q̄rēs quē deuoꝛet. Cui reſi
ſtite foꝛtes i fide ſciētes eandē paſſionē ei D

q̄ in mundo ē vr̄e fraternitati f.eri. Deuſ
āt oīs grē q vocauit nos in eternā ſuā glo
riā in xp̄o ieſu modicū paſſos: ipſe pficiet
ꝯfirmabit: ſolidabitq̄. Ipſi gloria ꝛ ipe
riū: in ſecula ſeculoꝝ amē. Per ſiluanuȝ
fidelē frē in vobis vt arbitror breuiter ſcri
pſi obſecrans ꝛ conteſtans hanc eſſe ve/
ram gratiam dei in q̄ ſtatis. Salutat vos
eccleſia que eſt i babylone collecta: ꝛ mar
cus filius meus. Salutate inuicē in oſcu/
lo ſancto. Gratia vobis omnibus q eſtiſ
in chriſto ieſu. Amen.

¶ Explicit epiſtola beati Petri apo
ſtoli prima. Incipit argumentum
in epiſtolam ſecundam.

Simon petrus p fidē huic mūdo
ſapiētes mortuos eſſe declarat: eiſ
dē qȝ pietatiſ quāta ſit magnitudo
luce ipſa clarius manifeſtat.

Explicit argumētū. Incipit ep̄la ſecunda
beati Petri apoſtoli. Caplm̄. I

A Simon pe
trus ſuus ꝛ ap̄lus
ieſu xp̄i: his q coeq̄
lē nobiſcū ſortiti ſūt
fidē i iuſticia dn̄i nr̄i
ꝛ ſaluatoriſ ieſu xp̄i
Grā vobis ꝛ par
adimpleat̄ in cognitiōe dei ꝛ xp̄i ieſu dn̄i
nr̄i. Quō oīa nobis diuine ꝩtutis ſue q̄
ad vitā ꝛ pietatē donata ſunt p cognitiōeȝ
eius q vocauit nos ꝑpria glīa ꝛ virtute:
p quē maxīa ꝛ p̄ciosa nobis ꝓmiſſa dona
uit vt p h̄ efficiamini diuine ꝯſortes natu
re: fugientes ei⁹ q̄ i mūdo ē ꝯcupiſcentie
B corruptionē. Vos aūt curā oēm ſubiferē
tes miſtrate i fide vr̄a virtutē: i ꝩtute āt
ſciam: in ſcia aūt abſtinentiā: i abſtinētia
autē patientiā: i patiētia aūt pietatē: i pie/
tate aūt amorē fraternitatis: in amore aūt
fraternitatis charitatē. Hec.n. ſi vobiſcū
aſſint ꝛ ſuperent: nō vacuos nec ſine fru
ctu vos ꝯſtituent in dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cogni
tione. Cui.n. nō p̄ſto ſunt hec: cecus eſt
ꝛ manu tēptans obliuionē accipiēs pur/
gationis veterꝝ ſuoꝝ delictoꝝ. Qua ꝓpē
frēs magis ſatagite: vt p bona opa certaȝ

veſtrā vocatiōnē ꝛ electionē faciat̄. Hec C
eni faciētes non peccabitis aliqn̄. Sic eni
abūdant miniſtrabit̄ vobis introit⁹ i et/
nū regnum dn̄i ꝛ ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i.
Propter qd vos incipiā ſemp ꝯmonere
de his: ꝛ qdē ſciētes ꝛ ꝯfirmatos vos i p̄n
ti ꝩitate. Iuſtū aūt arbitror q̄diu ſum in
h̄ tabernaculo ſuſcitare vos i cōmonitiōe
cert⁹ q͏ velox ē depoſitio tabernaculi mei
ſm q͏ ꝛ dn̄s nr̄ ieſus xp̄s ſignificauit mihi
Dabo aūt operā ꝛ frequēt h̄re vos p⁹ obi
tū meū: vt hoꝝ oium memoriaȝ faciatis.
Nō eni indoctas fabulas ſecuti notā feci/
mus vob dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ꝩtutē ꝛ p̄ſciam
ſȝ ſpeculatores facti illius magnitudiſ. Ac
cipiēs eni a deo p̄re honorē ꝛ gloriā voce
delapſa ad eum huiuſcemodi a magnifica
gloria: ¶ hic ē filius meus dilect⁹ i q mihi
ꝯplacui: ipſū audite. Et hāc vocē nos au Eſa.42.
diuimus de celo allatā cū eſſemus cū ipſo Mt.3.g.
in mōte ſcō. Et habemus firmiorē ꝓphe ꝛ.17.b.
ticū ſermonē cui benefacitis attendētes q̄ Mr.i.b.
ſi lucerne lucenti i caliginoſo loco donec Luc.3.c.
dies eluceſcat ꝛ lucifer oriat̄ i cordibus ve
ſtr̄: h̄ p̄mū intelligētes q͏ oīs ꝓphetia ſcri
pture ꝓp̄a interpretatione nō ſit. Nō enim
volūtate hūana allata ē aliqn̄ ꝓphetia ſed
ſpū ſcō iſpirati locuti ſūt ſci dei hoīes. II
Fuerūt ꝩo ꝛ pſeudo ꝓph̄e in po A
pulo: ſicut ꝛ i vob erūt magr̄i mē
daces: q itroducēt ſectas pditōis
ꝛ eū q emit eos deū negāt: ſupducētes ſibi
celerē pditionē. Et multi ſequent̄ eoꝝ lu
xurias p q̄s via ꝩitat̄ blaſphemabit̄: ꝛ i
auaricia fictis ꝩbis de vobis negociabū
tur. Quibus iudiciū iā oliȝ nō ceſſat: ꝛ p
ditio eoꝝ non dormitat. Si eni deus an B
gelis peccātibus nō pepcit: ſȝ rudētibus i
ferni detractos i tartarū tradidit crucian/
dos in iudiciū reſeruari ꝛ originali mūdo
nō pepcit: ſed octauū noe iuſtitie p̄conem
cuſtodiuit diluuiū mūdo ipioꝝ iducēs: ꝛ
ciuitates ſodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ in cine/
rē redigens euerſiōe damnauit: exēplum
eoꝝ q ipie acturi ſūt ponēs: ¶ ꝛ iuſtū loth
oppreſſū a nephādoꝝ iiuria ac luxurioſa Gen.19.
ꝯuerſatiōe eripuit. Aſpectu eni ꝛ auditu
iuſtus erat: habitās apud eos q de die i di
em aīam iuſtā iniqs opibus cruciabant.
¶ Nouit deus pios de tēptatiōe eripe: ini
quos ꝩo in diē iudicij reſuare cruciādoſ Pō.36.
Magis aūt eos q poſt carnē in ꝯcupiſcia

414

immunditie ambulāt dñationē q̄ ↄtēnunt audaces: ſibi placētes ſectas nō metuunt introducere blaſphemantes. Ubi angeli fortitudie ꝛ vtute cū ſint maiores nō portāt aduerſū ſe execrabile iudiciū. Hi vo velut irrationabilia pecora naturaliter in captionē ꝛ in ꝑniciē in his que ignorant blaſphemātes incorruptiōe ſua peribunt ꝑcipientes mercedē iuſticie. Voluptatē exiſtimātes diei delicias coinquinationis ꝛ macule: delitijs affluētes in ↄuiuijs ſuis luxuriātes vobiſcū: oculos habentes plenos adulterij ꝛ inceſſabilis delicti pellicientes aīas iſtabiles. cor exercitatū i auaritia habētes: maledictionis filij derelinquētes rectā viā errauerūt ſecuti viā balaā ex boſor: q̄ mercedē iniq̄tatis amauit: correptionē vo habuit ſue veſanie. Subiugale mutū animal i hōis voce loquens ꝓhibuit ꝓphete inſipiētiā. ¶ Hi ſūt fontes ſine aqua: ꝛ nebule turbinib⁹ exagitate q̄bus caligo tenebrarū reſeruatᷓ. Superbia eni vanitatis loquentes pelliciunt in ↄ̄ſiderijs carnis luxurie eos q̄ paululum effugiūt: q̄ in errore ↄuerſant libertatē illis ꝓmittētes cū ipſi ſerui ſint corruptiōis A quo eni q̄s ſupatus eſt: hui⁹ ꝛ ſeruus eſt. Si eni refugiētes coinquinationes mūdi i cognitiōe dñi nr̄i ꝛ ſaluatoris ieſu xp̄i his rurſus implicati ſupanᷓ: facta ſūt eis poſteriora deteriora ꝑoribus. Meli⁹ eni erat illis nō cognoſcere viā iuſticie q̄ꝫ p⁹ agnitionē retrorſū conuerti ab eo qđ illis traditū eſt ſcō mādato. Cōtingit eni eis illud veri ꝓuerbij. ¶ Cāis reuerſ⁹ ad ſuū vomitū ꝛ ſus lota i volutabro luti. III

Hanc ecce vobis chariſſimi ſecundā ſcribo ep̄ſlam in q̄bus vr̄aꝫ excito i commonitiōe ſincerā mentē: vt memores ſitis eoꝝ q̄ ꝑdixi vborū a ſanctis ꝓphetis ꝛ aplōꝝ vrōꝝ ꝑceptorū dñi ꝛ ſaluatoris. ¶ Hoc primū ſcientes q̄ veniēt i nouiſſimis diebus i deceptiōe illuſores iuxta ꝓprias ↄcupiſcētias ambulātes dicētes. Ubi eſt ꝓmiſſio aut aduent⁹ eius. Ex quo eni patres dormierūt oīa ſic ꝑſeuerāt ab initio creature. Latet eni eos hoc volentes: q̄ celi erāt prius et terra de aqua ꝛ ꝑ aquā ↄ̄ſiſtēs dei verbo, per que ille tunc mūdus aqua inundatus perijt. Celi aūt q̄ nunc ſunt ꝛ terra codeꝫ verbo repoſiti ſūt igni ſeruati in die iudicij. ꝑditionis impiōꝝ hoīum. Unū vero hoc nō lateat vos chariſſimi: q̄r vn⁹ dies apd̄ dñm ſicut mille anni: ꝛ mille anni ſicut dies vnus. Non tardat dñs ꝓmiſſionē ſuā ſicut q̄dam exiſtimant ſed patiēter agit ꝓpter vos nollens aliquos perire ſed oēs ad pniam reuerti. ¶ Adueniet aūt dies dñi vt fur. in quo celi magno ipetu trāſient: elementa vero calore ſoluenᷓ: terra aūt ꝛ q̄ in ipſa ſunt opera: exurenᷓ. Cum igiᷓ hec oia diſſoluenda ſint quales oportet vos eſſe in ſanctis cōuerſationibus ꝛ pietatibus expectātes ꝛ ꝓperātes in aduentū diei dñi: per quē celi ardētes ſoluētur ꝛ elemēta ignis ardore tabeſcēt. ¶ Nouos vero celos ꝛ nouā terrā ꝛ ꝓmiſſa ipſius expectamus in q̄bus iuſticia habitat Propter qđ chariſſimi hec expectantes: ſatagite imaculati ꝛ inuiolati ei inueniri in pace ꝛ dñi noſtri ieſu xp̄i longanimitateꝫ ſalutē arbitramini: ſicut ꝛ chariſſim⁹ frater noſter paulus ſ̄m datā ſibi ſapiāꝫ ſcripſit vobis: ſicut ꝛ in oībus ep̄lis: loquēs in eis de his in q̄bus ſunt q̄dam difficilia itellectu q̄ indocti ꝛ inſtabiles deprauant ſicut ꝛ ceteras ſcripturas ad ſuā ipoꝝ perditionē. Uos igiᷓ fratres ꝑſciētes cuſtodite ne inſipientiū errore traducti excidatis a ꝓpria firmitate. Creſcite vero i grā ꝛ in cognitiōe dñi noſtri ꝛ ſaluatoris ieſu chriſti. Ipſi gloria ꝛ nunc ꝛ in diem eternitatis. Amen.

Margin notes: E; D; Jude. i. c.; ꝓuer. 26.; Eſa. 19. ꝛ. 56; Hiere. 48; A; i. Timo. 4. a; 2. Timo. 3. a; B; E; i. Teſſa. 5. a.; Apoc. 3. a; Eſa. 65. ꝛ. 66; Apoc. 21. a.; E

¶ Explicit epiſtola beati Petri apoſtoli ſecunda. Incipit argumentū in epiſtolam beati Johannis apoſtoli primā.

Rationeꝫ verbi ꝛ q̄ deus ipſe ſit charitas manifeſtat: et ſuſurrones fratrum: nec deum ſcire nec pios fieri poſſe eo vſq̄ diſſerat vt eſſe comprobet homicidas eo q̄ odium ſit interfectionis occaſio.

¶ Explicit argumentuꝫ. Incipit epiſtola beati Johannis apoſtoli prima.

¶ Capitulum. I

EE

a Quod fuit ab
initio: qđ audiuim⁹ qđ vi
dimus oculis noſtris qđ
pſpeximus: ⁊ manus nr̄e
contrectauerūt de verbo
vite: ⁊ vita manifeſtata ē:
⁊ vidimus ⁊ teſtamur ⁊ ānunciamus vo
b bis vitā eternā q̄ erat apud prēm: ⁊ appa
ruit nobis. Qđ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ ānū-
ciamus vobis: vt ⁊ vos ſocietatē habeatꝭ
nobiſcū: ⁊ ſocietas noſtra ſit cum patre ⁊ cū
filio eius ieſu xp̄o. Et hec ſcribimus vobꝭ
Joh.16.f. vt gaudeatis ⁊ gaudiū veſtrum ſit ple-
nū. Et hec eſt annūciatio quā audiuimus
ab eo ⁊ annūciamus vobis: qm̄ deus lux
eſt: ⁊ tenebre in eo non ſūt vlle. Si dixeri
mus qm̄ ſocietatē habemus cū eo: ⁊ in te-
nebris ambulam⁹: mētimur ⁊ veritatem
nō facimus. Si aūt in luce ambulam⁹ ſi-
d cut ⁊ ipſe eſt in luce ſocietatē habem⁹ ad i
Heb.9.b. uicē: ⁊ ſanguis ieſu xp̄i filij eius emūdat
Apoc.1.b. nos ab oī pctō. Si dixerimus qm̄ pctm̄ n̄
habemus: ipſi nos ſeducimus ⁊ veritas in
nobis nō ē. Si cōfiteamur peccata noſtra
fidelis ē ⁊ iuſtus vt remittat nobis pecca
ta nr̄a: ⁊ emūdet nos ab oī iniquitate. Si
dixerimus qm̄ nō peccauimus: mēdacē
facimus eum: ⁊ verbū eius non eſt in no
bis. II
a Filioli mei: hec ſcribo vobis vt nō
peccetis. Sz ⁊ ſi qs peccauerit ad
uocatū habemus apud prēm ieſū
xp̄m iuſtum. Et ipſe ē ꝓpitiatio ꝓ pecca-
tis nr̄is: non ꝓ nr̄is aūt tm̄: ſed etiā ꝓ toti
us mūdi. Et in hoc ſcimus qm̄ cognoui-
mus eum: ſi mandata eius obſeruamus.
1.4.d. Qui dicit ſe noſſe eum: ⁊ mādata ei⁹ nō
cuſtodit: mēdax ē: ⁊ in hoc veritas nō eſt.
Qui aūt ſeruat verbū eius: vere in h̄ cha
ritas dei pfecta eſt. In hoc ſcimus qm̄ in
ipſo ſumus. Qui dicit ſe in xp̄o manere:
debet ſicut ille ambulauit ⁊ ipſe ambulare
Chariſſimi nō mandatū nouū ſcribo vo-
bis: ſed mandatū vetus qđ habuiſtis ab
initio. Mandatū vetus eſt: verbū qđ au
Joh.13.g. diſtis. Iterū mādatū nouū ſcribo vobiſ
qđ verū ē in ipſo ⁊ in vobis: q̄ tenebre trā
1.4.d. ſierunt ⁊ verū lumē iam lucet. Qui dicit
ſe in luce eē: ⁊ frēm ſuum odit in tenebriſ
eſt vſqz adhuc. Qui diligit fratrem ſuum
in lumine manet: ⁊ ſcandalū in eo non ē.
Qui aūt odit fratrē ſuū in tenebris eſt: 1.3.c.
⁊ in tenebris ambulat: ⁊ neſcit q̄ eat: quia
tenebre obcecauerunt oculos eius. Scri-
bo vobis filioli: qm̄ remittunt vobis pec
cata ꝑꝑ nomen eius. Scribo vobis prēs
qm̄ cognouiſtis eū q ab initio eſt. Scribo
vobis adoleſcentes: qm̄ viciſtis malignū
Scribo vobis infantes: qm̄ cognouiſtis
prēm. Scribo vobis iuuenes: qm̄ fortes
eſtis: ⁊ verbum dei manet in vobis: ⁊ vici
ſtis malignum. Nolite diligere mūdum:
neqz ea q̄ in mūdo ſunt. Si qs diligit mū
dum: non eſt charitas patris in eo. Quo
niā oē qđ eſt in mundo cōcupiſcentia car-
nis eſt ⁊ ↄcupiſcia oculoꝝ: ⁊ ſupbia vite q̄ e
non eſt ex prē: ſed ex mundo eſt. Et mun
dus tranſit ⁊ ↄcupia eius. Qui autē facit
voluntatē dei manet in eternum. Filioli
nouiſſima hora eſt. Et ſicut audiſtis quia
antichriſtus venit: nunc antichriſti multi
facti ſunt. Vnde ſcimus q̄ nouiſſima ho
ra eſt. Ex nobis prodierunt: ſed non erāt
ex nobis. Naſi fuiſſēt ex nobis permāſiſ-
ſent vtiqz nobiſcum. Sed vt mānifeſti ſint
quoniā non ſunt oēs ex nobis. Sed vos
vnctionē hētis a ſcō: ⁊ noſtis oīa. Nō
ſcripſi vobis q̄ſi ignorantibus veritatē: ſz d
quaſi ſcientibus eā: ⁊ qm̄ oē mendaciū ex
veritate non eſt. Quis eſt mendax niſi is
q negat qm̄ ieſus non eſt xp̄s? Hic ē an-
tichriſtus q negat prēm ⁊ filiū. Oīs q ne-
gat filiū: nec prēm hz: q ↄfitet̄ filium ⁊ pa
trē hz. Vos qđ audiſtis ab initio in vobis
permaneat: q̄ ſi in vobis pmāſerit qđ au
diſtis ab initio ⁊ vos in filio ⁊ prē mane-
bitis. Et hec eſt repromiſſio quā ipſe pol
licitus eſt nobis vitā eternā. Hec ſcripſi
vobis de his q ſeducūt vos: ⁊ vos vnctio
nem quā accepiſtis ab eo maneat in vobiſ
Et non neceſſe habetis vt aliquis doceat
vos: ſed ſicut vnctio eius docet vos de oī
bus: ⁊ verū eſt: ⁊ non eſt mendacium. Et
ſicut docuit vos manete in eo. Et nunc fi
lioli manete in eo vt cū apparuerit habeam⁹
fiduciam: ⁊ non confundamur ab eo i ad
uentu eius. Si ſcitis quoniam iuſtus eſt:
ſcitote quoniā ⁊ omnis qui facit iuſtitiam
ex ipſo natus eſt. III
a Videte q̄lem charitatē dedit nobis
pater: vt filij dei noīemur ⁊ ſim⁹.
Propter hoc mundus non nouit
nos: q̄ non nouit eum. Chariſſi

mi nunc filij dei ſumus: ⁊ nondum appa
ruit qđ erimus. Scimꝰ qm̄ cū appuerit
ſimiles ei erimꝰ: qm̄ videbimꝰ eū ſicuti
eſt. Et oīs q h̄z hāc ſpē in eo ſcificat ſe ſic̄
⁊ ille ſcūs eſt. Ois q facit pctūm: ⁊ iniqta-
i. Pe. 2. d tē facit. Et pctm̄ eſt iniqtas. ¶ Et ſcitis qꝛ
Eſaie. 53. ille apparuit vt pctā tolleret: ⁊ pctm̄ in eo
B nō ē. Ois qui in eo manet nō peccat. Et
Mt. 24. a oīs q peccat nō vidit eū nec cognouit eū.
Mr. 13. b Filioli. ¶ nemo vos ſeducat. ¶ Qui facit
Luc. 21. b iuſticiā iuſtus eſt: ſicut ⁊ ille iuſtꝰ ē. Qui
Eph. 5. b facit pctm̄ ex diabolo eſt: qm̄ ab initio dia
i. Cor. 3. d bolus peccat. ¶ In hoc appuit filius dei:
Col. 2. d vt diſſoluat opa diaboli. Ois q natus eſt
Apoc. 22. c ex deo pctm̄ nō facit: qm̄ ſemen ipſius in
Jo. 8. e. eo manet: ⁊ nō pōt peccare. qm̄ ex deo na
tus eſt. In hoc manifeſti ſunt filij dei ⁊ fi
lij diaboli. Ois q nō eſt iuſtus nō eſt ex
deo ⁊ q nō diligit frēm ſuū. Qm̄ hec ē an
nūciatio quā audiſtis ab initio vt diligatꝭ
Gen. 4 alterutrū. ¶ Non ſicut cayn q ex maligno
erat: ⁊ occidit frēm ſuū. Et ꝓpꝑ qđ occidit
C eū. Qm̄ opa eius maligna erāt frīs autē
Jo. 15. e eiꝰ iuſta. ¶ Nolite mirari frēs ſi odit vos
mūdus. Nos ſcimus qm̄ tranſlati ſumꝰ
de morte ad vitā. qm̄ diligimꝰ frēs. Qui
Leuit. 19 non diligit manet in morte. ¶ Ois q odit
a. 2. b. frēm ſuū. homicida eſt. Et ſcitis qm̄ oīs
Jo. 15. c. homicida nō h̄z vitā eternā in ſe manētē
¶ In hoc cognouimꝰ charitatē dei: qm̄ il
le aīaʒ ſuā ꝓ nobis poſuit ⁊ nos debemꝰ
D ꝓ frībus aīas ponere. Qui h̄uerit ſbām
huiꝰ mūdi: ⁊ viderit frēm ſuū neceſſe ha
bere: ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo: quomō
Ro. 12. b charitas dei manet in eo. ¶ Filioli mei: nō
diligamus vbo neqꝫ lingua: ſed opere ⁊
veritate. In hoc cogſcimus qm̄ ex vita-
te ſumꝰ: ⁊ in ꝯſpectu eius ſuadebimꝰ cor
da nr̄a. Qm̄ ſi rep̄henderit nos cor nr̄m
Jo. 16. f. maior ē deꝰ corde nr̄o ⁊ nouit oīa. ¶ Cha
riſſimi: ſi cor nr̄m nō rep̄henderit nos fi-
duciā h̄emus ad deū: ⁊ qcqđ petierimus
accipiemus ab eo: qm̄ mādata eiꝰ cuſtodi
Jo. 15. e mus. ⁊ ea q̄ ſunt placita corā eo facimus.
i. 4. c. ¶ Et hoc eſt mādatū eiꝰ vt credamꝰ in no
mine filij eiꝰ ieſu xp̄i: ⁊ diligamus alteru
trū ſicut dedit mādatū nobis. Et q ſeruat
mādata eiꝰ i illo manet: ⁊ ipſe in eo. Et i
hoc ſcimus quoniā manet in nobis de ſpi
A ritu quem dedit nobis. IIII.
Chariſſimi. nolite oī ſpūi credere
ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint: qm̄
multi pſeudo prophete exierunt in mun
dum. In hoc cognoſcit̄ ſpiritꝰ dei. Ois
ſpūs q ꝯfitetur ieſuʒ xp̄m in carne veniſſe
ex deo eſt. Et oīs ſpūs q ſoluit ieſū ex deo
nō eſt: ⁊ hic eſt antixp̄s de quo audiſtis: Jo. 8. f.
qm̄ venit: ⁊ nūc iā i mūdo eſt. ¶ Vos ex
deo eſtis filioli: ⁊ viciſtis eū. quoniā ma-
ior eſt q in vobis eſt: q̄ꝫ q in mūdo: ipſi de
mūdo ſunt: ideo de mūdo loquūt̄ ⁊ mūdꝰ s. i. e Jo. 8. f
eos audit. Nos ex deo ſumꝰ. ¶ Qui no-
uit deū audit nos: q nō eſt ex deo nō audit B
nos. In hoc cognoſcimꝰ ſpm̄ veritatꝭ ⁊
ſpiritū erroris. Chariſſimi. diligamꝰ nos
inuicē: qꝛ charitas ex deo eſt. Et oīs q di
ligit: ex deo natus eſt ⁊ cognoſcit deum.
Qui nō diligit: nō nouit deū: quoniā de Jo. 3. c.
us charitas eſt. ¶ In hoc apparuit chari
tas dei in nobiſ. quoniā filiū ſuū vnigeni
tū miſit deus in mundū vt viuamꝰ ꝑ eū
In hoc eſt charitas. nō quaſi nos dilexe
rimus deū. ſed quoniā ipſe prior dilexit nos
⁊ miſit filiū ſuū ꝓpiciationē ꝓ pctīs nr̄is C
¶ Chariſſimi: ſi deꝰ dilexit nos. ⁊ nos de- i. Cor. 4. b
bemꝰ alterutrū diligere. Deū nemo vidit Eph. 5. a
vnq̄. Si diligamꝰ inuicē: deꝰ i nobis ma Phil. 3. c
net ⁊ charitas eiꝰ in nobis pfecta ē. ¶ In i. Theſ. 4. b.
hoc cogſcimꝰ: quoniā in eo manemꝰ ⁊ ip Jo. 13. g
ſe in nobiſ. quoniā de ſpūſcō ſuo dedit no Jo. 7. f.
bis. ¶ Et nos vidimꝰ ⁊ teſtificamur quo Jo. 5. f.
niā pr̄ miſit filiū ſuum ſaluatorem mūdi.
Quiſqs ꝯfeſſus fuerit quoniā ieſus ē fili
us dei: deꝰ i eo māet. ⁊ ipſe i deo ⁊ nos co
gnouimꝰ ⁊ credidimꝰ charitati quā h̄z deus D
in nobis. Deꝰ charitas ē: ⁊ q māet i cha
ritate i deo māet: ⁊ deꝰ i eo. In h̄ pfecta ē
charitas dei nobiſcū vt fiduciā h̄eamus i
die iudicij. qꝛ ſic̄ ille ē ⁊ nos ſumꝰ in hoc
mūdo. Timor nō ē i charitate: ſed pfecta
charitas foras mittit timorē: quoniā timor
penā h̄z. Qui aūt timet nō ē pfectꝰ i cha-
ritate. Nos ḡ diligamꝰ deū: qm̄ deꝰ prior s. 2. a.
dilexit nos. ¶ Si qs dixerit. qm̄ diligo de s. 3. b
um: ⁊ frēm ſuū oderit: mēdax ē. ¶ Qui. n.
nō diligit frēm ſuū quē videt: deū quē nō Joh. 13. g
videt quō pōt diligere. ¶ Et hoc manda- i. Cor. 4. d
tū habemus a deo: vt qui diligit deuʒ: di Eph. 5. a
ligat ⁊ fratrem ſuum. Phil. 3. c

Capitulum. V. i. Theſ. 4. b

A
Omnis q credit qm̄ ih̄s ē xp̄s ex
deo natꝰ ē. Et oīs q diligit eū q ge
nuit. diligit ⁊ eū q natꝰ ē ex eo. In

hoc cognoſcimus: qm̄ diligim⁹ natos dei
cū deū diligamus: ⁊ mandata eius facia-
mus. Hec enim ē charitas dei vt māda
B ta eius cuſtodiamus: ⁊ mādata ei⁹ grauia
i. Cor. i5. d. nō ſūt. ¶ Qm̄ oē qḋ natū eſt ex deo vincit
mūdum: ⁊ hec ē victoria q̄ vincit mundū
fides nr̄a. Quis ē aūt q vincit mundū: ni
ſi q credit qm̄ ieſus ē filius dei? Hic eſt q
venit p aquā ⁊ ſanguinē ieſus xp̄s. Non
in aq̄ ſolū: ſ3 in aq̄ ⁊ ſanguine. Et ſpūs ē
q teſtificat: qm̄ xp̄s ē vitas. Qm̄ tres ſūt
q teſtimoniū dant in celo: pr̄ vbū ⁊ ſpūs
ſcūs: ⁊ hi tres vnū ſūt. Et tres ſūt q teſtio
niū dant in t̄ra: ſpūs aq̄: ⁊ ſāguis ⁊ hi tres
vnū ſunt. Si teſtimoniū hominū accipim⁹
teſtimoniū dei maius eſt. Qm̄ hoc ē teſti
C monium dei qḋ maius eſt: qm̄ teſtificatus ē
Jo. 3. f. de filio ſuo. ¶ Qui credit in filiū dei: h3 te
ſtimoniū dei in ſe. Qui nō credit filio: mē
dacē facit eū: q2 non credit in teſtimonium
qḋ teſtificatus eſt deus de filio ſuo. Et h̄ ē
teſtimoniū: qm̄ vitā eternā dedit nobis de⁹
⁊ hec vita in filio eius ē. Qui h3 filiū dei:
hab3 vitam qui non habet filium dei vitā
non habet. Hec ſcribo vobis vt ſciatis
qm̄ vitā habetis eternā: q creditis i noīe
filij dei. Et hec eſt fiducia quā hēmus ad
deū: q2 qḋcunq3 petierim⁹: ſcḋm volunta-
tem eius audit nos. Et ſcimus quia audit
nos: qcqd petierimus. Scimus: qm̄ hē-
D mus petitiones quas poſtulamus ab eo.
Qui ſcit frēm ſuum peccare peccatum nō
ad mortem: petat ⁊ dabit ei vita peccanti
nō ad mortē. Eſt pctm̄ ad mortē nō p il-
lo dico vt roget quis. Omis iniquitas pec
catum ē: ⁊ ē pctm̄ ad mortē. Scimus: q2
oīs q natus eſt ex deo nō peccat: ſed gnā-
tio dei cōſeruat eū: ⁊ malignus nō tanget
eum. Scimus: qm̄ ex deo ſumus: ⁊ mun
dus totus in maligno poſitus eſt. Et ſci-
mus: qm̄ filius dei venit ⁊ dedit nobis ſē
ſum: vt cognoſcamus deū verū: ⁊ ſimus i
vero filio eius. Hic ē verus deus ⁊ vita
eterna. Filioli: cuſtodite vos a ſimulacris.
¶ Explicit epl'a beati Johannis apoſtoli
prima. ¶ Incipit argumentū in epiſtolā
eiuſdem ſcḋam.

Senior ad electam feminam
ſcribit: vt eandem dn̄am nō
dubitet litteris appellare: eiuſ
dem filijs teſtimoniū q ambu
lent in vitate phibet.

¶ Explicit argumentum. Incipit epiſto
la beati Johannis apoſtoli ſecunda.
Capitulum. .I.

Senior electe dn̄e ⁊ natis
eius q̄s ego diligo in vi
tate: ⁊ nō ego ſolus: ſed ⁊
oēs q cognouerunt vitatē
ppter vitatē q̄ pmanet i
vobis: ⁊ vobiſcū erit in eternū. Sit vo
biſcū grā miſericordia pax a deo pr̄e: et
a xp̄o ieſu filio pr̄is in vitate ⁊ charitate.
Gauiſus ſū valde: qm̄ inueni de filijs tu
is ambulātes i vitate: ſicut mandatū ac-
cepimus a pr̄e. Et nūc rogo te dn̄a nō tā
q̄ mandatum nouū ſcribēs tibi: ſ3 qḋ hūi
mus ab initio vt diligamus alterutrū. Et
C hec ē charitas vt ambulemus ſcḋm māda-
ta eius. Hoc .n. eſt mandatū: vt quēad-
modū audiſtis ab initio in eo ambuletis:
qm̄ multi ſeductores exierūt in mūdum q
non cōfitent ieſū xp̄m veniſſe in carnem.
Hic eſt ſeductor ⁊ antixp̄s. Videte voſ-
metipſos ne pdatis q̄ opati eſtis: ſ3 vt mer
D cedē plenā accipiatis. Omis q recedit ⁊ nō
pmanet in doctrina xp̄i: deū nō h3. Qui
pmanet in doctrina: h̄ prēm ⁊ filiū habet.
Si quis venit ad vos ⁊ hāc doctrinā nō af
fert: nolite recipe eū in domū nec aue ei di
xeritis. Qui .n. dic illi aue cōicat opibus
eius malignis. Ecce p̄dixi vobis vt i die
dn̄i non cōfundamini. Plura hn̄s vobis
ſcribere: nolui p chartā ⁊ attramentum.
Spero .n. me futurū apḋ vos: ⁊ os ad os
loqui. ¶ vt gaudiū vr̄m plenū ſit. Salutāt Job. i6. f.
te filij ſororis tue electe. i. Jo. i. d.

¶ Explicit epiſtola beati Johannis apo
ſtoli ſecunda. ¶ Incipit argumentum in
epiſtolam eiuſdem tertiam.

Gaium pietatis cauſa extollit at
q3 vt in ipſa pietate maneat ex
hortatur: diotrepem impieta
tis ⁊ ſuperbie cauſa obiurgat
demetrio autem bonum teſti-
monium perhibet cum fratribus vniuer
ſis.

¶ Explicit argumentum. Incipit epi
ſtola beati Johannis apoſtoli tertia.
Capitulum. I.

a SEnior: gaio chariſſimo quem
ego diligo in veritate. Chariſ
ſime de omnibus orationem
facio ꝓſpere te ingredi ⁊ vale
re ſicut ꝓſpere agit anima tua
Gauiſus ſum valde venientibus fratri/
bus ⁊ teſtimonium phibentibus veritati
B tue ſicut tu in veritate ambulas. Maiorē
hoꝝ non habeo gratiā: q̄ vt audiam fili/
os meos in veritate ambulare. Chariſſi/
me: fideliter facis quicquid operis in fra/
tres ⁊ hoc in peregrinos qui teſtimoniū
reddiderunt charitati tue in conſpectu ec/
cleſie: quos benefacies deducens digne
deo. Pro nomine enim eius ꝓfecti ſunt
C nihil accipientes a gentilibus. Nos ergo
debemus ſuſcipere huiuſmodi: vt coope/
ratores ſimus veritatis. Scripſiſſem for
ſitan eccleſie: ſed is qui amat primatū ge/
rere in eis diotrepes: nō recipit nos. Pro
pter hoc ſi venero cōmoneam eius opera
que facit verbis malignis garriens in nos
Et quaſi non ei iſta ſufficiant: neq; ipſe ſu
ſcipit fratres: ⁊ eos qui ſuſcipiunt prohi/
D bet ⁊ de eccl'a eijcit. Chariſſime noli imi/
tari malum: ſed quod bonum eſt. Qui be
nefacit: ex deo eſt: qui male facit non vi/
det deum. Demetrio teſtimonium reddi
tur ab omnibus ⁊ ab ipſa veritate: ſed ⁊
nos teſtimonium perhibemus: ⁊ noſti:
quoniam teſtimonium noſtrum verū ē.
Multa habui tibi ſcribere: ſed nolui per
atramentum ⁊ calamū ſcribere tibi. Spe
ro autem protinus te videre: ⁊ os ad os
loquemur. Pax tibi. Salutant te amici.
Saluta tu amicos nominatim.

¶ Explicit epiſtola beati Johannis apo
ſtoli tertia. Incipit argumentū in epiſtolā
beati Jude apoſtoli.

IUdas apoſtolus: fratres
de corruptoribus vie veri/
tatis ita informat. vt illici/
tum eſſe diſſeret de ſub iu
go ſemel erutos ſeruitutis
denuo operā ſuam officijs
nouare ſeruilibus.

¶ Explicit argumentum. Incipit epiſto
la beati iude apoſtoli. Caplm. I

a IUdas ieſu
xp̄i ſeruus: frater autē ia/
cobi: his q̄ ſūt i deo pre
dilectis: ⁊ xp̄o ieſu con
ſeruatis. ⁊ vocatis. Mi
ſericordia vobis ⁊ pax
⁊ charitas adimpleatur. Chariſſimi oēm
ſollicitudinē faciens ſcribendi vobis de cōi
vr̄a ſalute neceſſe habui ſcribere vobis d̄
precans ſupercertari ſemel traditē ſanctis fi
dei. Subintroierūt n. qdam hoīes q oli
pſcripti ſunt in h' iudiciū ipij dn̄i nr̄i gra/
tiam transferentes in luxuriā ⁊ ſolū dn̄a/
torem ⁊ dn̄m noſtrū ieſum xp̄m negātes.
Cōmonere autē vos volo ſcientes ſemel
B oīa: qm̄ ieſus populū de terra egypti ſal/
uans: ſecundo eos qui nō crediderunt ꝑ/
didit. Angelos vero q non ſeruauerunt
ſuū principatū: ſed dereliquerunt ſuū do/
miciliū. in iudiciū magni dei vinculis eter
nis ſub caligie reſeruauit. Sicut ſodoma
⁊ gomorra ⁊ finitime ciuitates ſimili mō
exfornicate: ⁊ abeuntes poſt carnē alterā
facti ſunt exemplū ignis eterni penam ſu/
ſtinentes. Similiter ⁊ hi carnē qdē ma/
culant: dn̄ationem aūt ſpernunt: maieſtatē
aūt blaſphemant. Cū michael archange/
lus cū diabolo diſputans altercaretur de
moyſi corpore. nō ē auſus iudiciū inferre Zach. 3.
blaſphemie ſ; dixit. Imperet tibi deus. Hi Eccle. 21.
aūt q̄cunq; quidem ignorant blaſphemant
q̄cunq; aūt naturaliter tanq̄ muta aīalia C
norūt: in his corrūpunt. Ve illis q in via
caym abierūt: ⁊ errore balaā mercede effu
ſi ſunt: ⁊ in ꝯdictiōe chore abierūt. Hi 2. Pe. i. b.
ſunt in epulis ſuis macule cōuiuantes: ſi
ne timore: ſemetipſos paſcentes: nubes
ſine aqua q̄ a ventis circūferunt: arbores
autūnales infructuoſe: bis mortue: eradica
te: fluctus feri maris: deſpumantes ſuas
confuſiones: ſidera errantia: qbus ꝓcel/
la tenebraꝝ ſeruata ē in eternū. Prophe
tauit aūt ⁊ de his ſeptimus ab adā enoch
dicens: Ecce venit dn̄s in ſcīs milibus Eſa. 3.
ſuis facere iudiciū ꝯ oēs: ⁊ arguere oēs i Mat. 24. d.
pios de oibus opibus ipietatis eoꝝ qbus Apoc. i. b.
ipie egerunt: ⁊ de oibus duris q̄ locuti ſūt
ꝯtra deū peccatores ipij. Hi ſūt murmu
ratores q̄ruloſi: ſcd̄m deſideria ſua ambu/
lātes ⁊ os eoꝝ loquit ſupbiā mirātes perſo
nas queſtus cā. Vos aūt chariſſimi me/ D

moꝛes eſtote ✓ boꝝ q̄ predicta ſūt ab apo
ſtolis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: q dicebant vobis.
1. Timo. 4. a ¶ Qm̄ in nouiſſimis tēpoꝛibus veniēt il/
2. Timo. 3. a luſores ſ̄m deſideria ſua ambulātes in i/
2. Pe. 3. a pietatibus. Hi ſūt q ſegregāt ſemetipſos
aiales ſp̄m non habētes. Vos aūt chariſ
ſimi ſuper edificātes voſmetipſos ſanctiſ
ſime nr̄e fidei in ſpū ſcō oꝛātes: voſmetip
ſos in dilectiōe dei ſeruate: expectātes mi
ſericoꝛdiā dn̄i noſtri ieſu xp̄i in vitā eīnā.
Et hos quidē arguite iudicatos illoſ: ✓ o
ſaluate de igne rapiētes. Alijs aūt miſere
mini i timoꝛe: odientes ⁊ eā que carnalis
eſt maculatā tunicā. Ei aūt q potēs ē voſ
conſeruare ſine peccato: ⁊ cōſtituere ante
conſpectū gloꝛie ſue immaculatos in exul
tatione: in aduētu dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ſoli do
ſaluatoꝛi nr̄o: per ieſū xp̄m dn̄m nr̄m glo
ria magnificētia imperiū ⁊ poteſtas ante
omnia ſecula: ⁊ nunc ⁊ in oīa ſecula ſecu/
loꝛum. Amen.

¶ Explicit ep̄la beati Jude ap̄li. Inci
pit prologus in apocalypſim beati Jo/
hannis apoſtoli.

OMnes qui pie volūt viuere i
xp̄o: ſicut ait ap̄ls: pſecutionē
patienť iuxta illud. Fili acce/
dens ad ſeruitutē dei: ſta i ti/
moꝛe: ⁊ p̄para aiam tuā ad tē
ptationē. Temptatio nāqꝫ ē vita hois ſu
per terrā. Ne aūt fideles deficiant in his:
ꝯſolať eos dn̄s atqꝫ ꝯfirmat dicens. Vo
biſcū ſum vſqꝫ ad ꝯſumationem ſeculi: ⁊
nolite timere puſill⁹ grex. Propterea vi
dens deus pater tribulationes quas paſ/
ſura erat eccleſia ab ap̄lis fūdata ſupꝛa pe
trā xp̄m vt minus timeať: diſpoſuit vna
cum filio ⁊ ſpū ſcō eas reuelare. Reuela/
uit aūt tota trinitas xp̄o ſ̄m humanitatē
Chriſtus ✓ o iohāni p angelū. Iohānes
eccleſie: de q̄ reuelatione hunc librū cōpo
ſuit. Vnde ⁊ liber iſte Apocalypſis dici
tur: ideſt reuelatio: qꝛ hic cōtinentur que
deus reuelauit iohanni ⁊ iohannes eccle
ſie: quanta ſcilicet eccleſia paſſa ſit in tem
poꝛe p̄mitiuo: ⁊ nunc patiatur: ⁊ nouiſ/
ſime tempoꝛibus antichriſti paſſura ſit:
quando tanta erit tribulatio vt ſi fieri poſ
ſet etiam moueantur electi. Et que pro
his ⁊ nunc ⁊ in futuro premia ſit ſuſcē/
ptura vt quos denūciata ſupplicia terrēt:
promiſſa premia letificent. Ideo iſte liber
inter reliquas ſcripturas noui teſtamen/
ti prophetie nomine cenſeť q̄ alijs ē excel
lentioꝛ ꝓphetijs. Sicut. n. nouū teſtamē
tum p̄ſtat veteri: ⁊ euangeliū legi: ita hec
ꝓphetia ꝓphetijs veteris teſtamenti: qa
de xp̄o ⁊ eccl'ia magna ex parte iā adimple/
ta ſacra denunciať. Vel etiam ideo: qꝛ cū
alijs vnipharia: iſti tripharia data eſt ꝓ/
phetia ſiml'. ſ. p̄terito ⁊ p̄ñti ⁊ futuro. Ad
cuius ꝯfirmandā auctoꝛitatē occurrit iam
auctoꝛitas mittentis deferentis ⁊ accipien
tis. Mittentis. ſ. trinitatis: ⁊ deferentis
ſ. angeli. ⁊ accipientis. ſ. iohānis. Cū aūt
iohāni hec in viſiōe fuerūt reuelata: ⁊ ſint
tria gnā viſionū: ſcďq genē ꝯtineať vidēdū
ē. Viſio. n. alia coꝛpal' qū vꝫ coꝛpalibus
oculis aliqd videm⁹. Alia ſpūalis ſeu ima
ginaria cū videlicet doꝛmientes vel vigilā
tes imagines reꝝ cernimus qbus aliqd
ſignificať: ſic vidit pharao ſpicas ⁊ moy/
ſes rubū ardere: ille doꝛmiens: iſte vigi/
lans. Alia itellectualis: qū videlicet ſpū/
ſcō reuelante itellectui mentis veritatem
myſterioꝝ ſicut ē capimus: quō vidit io/
hannes q in h̄ libro referunť. Non. n. fi/
guras tm̄ ſpū vidit: ſed ⁊ eaꝝ ſignificata
mēte itellexit. Vidit aūt iohānes ⁊ ſcrip/
ſit in pathmos iſula relegatus a domitia/
no in exilio p̄ncipe impijſſimo: hac eum ad
ſcribendū cōpellente cā: qꝛ dum exul tene
reť a domitiano i pathmos iſula in eccle/
ſijs qbus p̄erat multa pullularunt atqꝫ i
oleuerūt vitia atqꝫ diuerſe hereſes. Erāt
enī qdam heretici ibi dicentes xp̄m nō fu
iſſe ante mariā: qꝛ tēpoꝛaliter de ea natus
erat: quos iohānes in p̄ncipio euangelij
ſui redarguit dicēs. In p̄ncipio erat ver
bū. Et in h̄ libro cū dicit alpha ⁊ o. i. p̄nci
pium ⁊ finis. Dicebāt etiā qdam eccl'iam
pondere tribulationū an̄ finē ſeculi deſi/
turā: ⁊ ꝓ laboꝛe nō p̄miū eternū ſuſceptu
rā. Hoꝝ ḡ erroꝛes volens deſtruere io
hānes: oñdit xp̄m p̄ncipium eſſe ⁊ finē.
Vn̄ eſaias. Añ me nō eſt foꝛmatus deus
⁊ poſt me nō erit. Et eccleſiā p exercitiū
tribulationū nō deſinere: ſed ꝓficere: ⁊ ꝓ
his brauiū eternū recipere. Scribit aūt io
hānes ſeptē eccleſijs aſie. ⁊ eaꝝ ſeptē epi
ſcopis de p̄dictis iſtruens: ⁊ in eis p eam
totā generalē eccleſiā docēſ. Eſt itaqꝫ me

teria iohānis in h̄ ope ſtatus ſpāliter aſia
ne eccl'ie: necnō ⁊ totius videlicꝫ q̄ in pn̄ti
patiat̄: ⁊ in futuro receptura ſit. Intētio
vero eius eſt monere ad patientiā q̄ ſci uā
da eſt. Tum q: breuis labor: tū q: p̄miū
magnū. Modus tractandi talis: primo
p̄mittit ꝓlogū ⁊ ſalutationem: vbi reddit
auditores benignos ⁊ attentos: q̄ p̄miſſo
accedit ad narrationē. Hanc narrationē
vero oñdit xp̄m eſſe ab eterno ſine pnci/
pio ⁊ fine. Inducēs ip̄m loquentē. Ego
ſum alpha ⁊ o. i. principiū ⁊ finis. Po/
ſtea accedens ad narrationē diſtinguit ſe
ptē viſiones qbus terminatis iſte liber cō
ſumatur. Premittit aūt ꝓlogum dicens.
Apocalypſis ieſu xp̄i: ſubaudis hic eſt: ſi
cut in alijs: viſio eſaie hec eſt ⁊ parabole
ſalomonis ſunt hec.

Item alius ꝓlogus in Apocalypſim.

Ohannes ap̄ls ⁊ euangeliſta
a xp̄o electus atqꝫ dilectus in
tanto amore dilectionis vbe/
rior habitus ē: vt in cena ſup̄
pectus eiꝰ recūberet: ⁊ ad cru
cē aſtanti ſoli matrē ꝓpriam cōmendaſſꝫ
vt quē nubere volentem ad amplexū vir
ginitatis aſciuerat: ipſi etiāꝫ cuſtodiendā
virginem tradidiſſet. Hic itaqꝫ cum pro
pter verbū dei ⁊ teſtimoniū ieſu xp̄i i pa/
thmos iſulam ſortiret̄ exiliū: illic ab eodē
apocalypſis p̄oſtenſa deſcribit̄: vt ſicut in
pncipio canonis: ideſt libri geneſeos: in
corruptibile pncipiū p̄notatur: ita etiā in/
corruptibilis finis per virginē in apoca/
lypſi redderet̄ dicentis. Ego ſūꝫ alpha ⁊
o: initium ⁊ finis. Hic eſt iohānes: q ſci/
ens ſuperueniſſe ſibi diem egreſſionis de
corpore: conuocatis in epheſo diſcipulis
deſcendit in defoſſum ſepulture ſue locū
orationeqꝫ completa reddidit ſp̄m: tam
a dolore mortis factus extraneus q̄ꝫ a cor
ruptione carnis noſcitur alienus. Cuius
tamen ſcripture diſpoſitio vel libri ordina
tio ideo a nobis per ſingula non exponit̄
vt neſcientibus inquirendi deſideriū col
locetur: ⁊ querētibus laboris fructus: ⁊
deo magiſterij doctrina ſeruetur.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumētū.

Apocalypſis iohannis tot ha
bet ſacramenta quot verba.
Paruꝫ dixi: ⁊ pro merito vo
luminis laus omnis inferior
eſt. In verbis ſingulis mul/
tiplices latent intelligentie.

Explicit argumentum. Incipit liber
Apocalypſis beati Johannis apoſtoli.
Capitulum. I

Apocalypſis a
ieſu chriſti quam dedit
illi deus palā facere ſer
uis ſuis que oportet fie
ri cito. Et ſignificauit
mittens per angelū ſuū
ſeruo ſuo iohāni qui te/
ſtimoniū perhibuit verbo dei: ⁊ teſtimo
nium ieſu xp̄i q̄cunqꝫ vidit. Beatus qui
legit ⁊ audit verba ꝓphetie huius: ⁊ ſer/
uat ea que in ea ſcripta ſunt. Tempus. n.
ꝓpe eſt. Johannes ſeptē eccleſijs q̄ ſunt
in aſia. Gratia vobis ⁊ pax ab eo qui eſt B
⁊ qui erat ⁊ qui venturus eſt: ⁊ a ſeptē ſpi
ritibus qui in ↄſpectu throni eius ſunt: ⁊
a ieſu xp̄o qui eſt teſtis fidelis primogeni
tus mortuoꝝ ⁊ princeps regum terre: q Heb.9.b.
dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis noſtris i.Joh.1.d.
in ſanguine ſuo: ⁊ fecit nos regnum ⁊ ſa/
cerdotes deo ⁊ pr̄i ſuo: Ipſi gloria ⁊ im/
perium in ſecula ſeculoꝝ. Amen. ¶ Ecce Eſa.3.
venit cum nubibus: ⁊ videbit eū omnis Mat.24.d.
oculus: ⁊ qui eum pupugerunt. Et plan Jude.i.c.
gent ſe ſuper eum oēs tribus terre: etiam I.22.c.
amē. ¶ Ego ſū alpha ⁊ o: pncipiū ⁊ finis
dicit dn̄s deus qui eſt ⁊ qui erat ⁊ qui vē/ C
turus eſt oīpotens. Ego iohānes frater
veſter ⁊ particeps in tribulatiōe ⁊ regno
⁊ patientia in ieſu chriſto fui in inſula que
appellatur pathmos propter verbum dei
⁊ teſtimonium ieſu. ¶ Fui in ſpiritu in I.4.a.
dominica die. Et audiui poſt me vocem
magnam tanqꝫ tube dicentis. Quod vi/
des ſcribe in libro: ⁊ mitte ſeptem eccl'ijs
que ſunt in aſia epheſo ⁊ ſmyrne ⁊ perga
mo ⁊ thiatyre ⁊ ſardis ⁊ philadelphie ⁊ la
odicie. Et conuerſus ſum vt viderē vocē
que loquebat̄ mecum. Et conuerſus vi/
di ſeptem candelabra aurea: ⁊ in medio ſe
ptem candelabrorum aureoꝝ ſimilē filio

hoīs veſtitum podere: ⁊ p̄cīctū ad mam
millas zona aurea. Caput aūt ei⁹ ⁊ capilli
j.1.c.⁊.19.c erāt cādidi tāq̃ lana alba ⁊ tāq̃ nix. ¶ Et
oculi ei⁹ velut flāma ignis: ⁊ pedes eius
ſimiles aurichalco ſicut ī camino ardenti
D Et vox illi⁹ tāq̃ vox aquarū multaruꝫ. ⁊
j.19.c. hab: bat ī dextera ſua ſtellas ſeptē. ¶ Et de
Mt.17.a ore ei⁹ gladi⁹ vtraq̃ parte acutus exibat
¶ ⁊ facies ei⁹ ſicut ſol lucet ī v̄tute ſua. Et
cū vidiſſem eū: cecidi ad pedes ei⁹ tanq̃
mortuus. Et poſuit dexteram ſuā ſup me
Eſa.44. dicēs: Noli timere. ¶ Ego ſuꝫ primus ⁊
j.22.c. nouiſſimus ⁊ viuus: ⁊ fui mortuus: ⁊ ec
Eſa.22. ce ſuꝫ viuēs ī ſecula ſeculoꝝ. ¶ ⁊ habeo cla
j.3.b. ues mortis ⁊ inferni. Scribe ergo q̄ vi
Job.12. diſti ⁊ que ſūt: ⁊ que oportet fieri poſt hec
Sacramentū ſeptem ſtellarū q̄s vidiſti in
dextera mea ⁊ ſeptē cādelabra aurea ſeptē
ſtelle angelī ſūt ſeptē eccleſiarū: ⁊ cādela
bra ſeptē: ſeptēꝫ eccleſie ſunt. II

A Et āgelo epheſi eccl'ie ſcribe Hec
dicit q tenet ſeptem ſtellas in de
xtera ſua q ambulat ī medio ſeptē
cādelabroꝝ aureorum. Scio opera tua ⁊
laborē ⁊ patiētiā tuā: ⁊ q2 nō potes ſuſti
nere malos. Et tēptaſti eos q ſe dicūt apo
ſtolos eſſe ⁊ nō ſūt: ⁊ iueniſti eos mēda
ces. Et patiētiā habes. ⁊ ſuſtinuiſti ꝓpt
nomē meū: ⁊ nō defeciſti. Sed habeo ad
uerſū te pauca: q2 charitatē tuā primā re
liquiſti. Memor eſto itaq̃ vnde excide
j.3.a. ris. ¶ ⁊ age pniām ⁊ p̄ma opera fac. Sin
aūt venio tibi ⁊ mouebo cādelabrū tuum
Luc.13.a de loco ſuo: ¶ niſi pniām egeris. Sꝫ hoc
habes: q2 odiſti facta nicolaitarū: q̄ ⁊ ego
odi. Qui habet aurē audiat: qd ſpūs di
cat eccleſijs. Vincēti dabo edere d' ligno
vite: qđ eſt in paradiſo dei mei. Et ange
lo ſmyrne eccleſie ſcribe. Hec dicit p̄m⁹
⁊ nouiſſimus: q fuit mortu⁹ ⁊ viuit. Scio
tribulationē tuā ⁊ paupertatē tuā: ſed di
B ues es ⁊ blaſphemaris ab his q ſe dicunt
iudeos eſſe ⁊ nō ſunt: ſed ſunt ſynagoga
ſathane. Nihil hoꝝ timeas q̄ paſſurus es
Ecce miſſurus ē diabolus aliquos ex vo
bis in carcerē vt tēptemini: ⁊ habebitis
tribulationē dieb⁹ decē. Eſto fidelis vſ
q̃ ad mortem: ⁊ dabo tibi coronam vite.
Qui hꝫ aurē audiat: qd ſpūs dicat eccl'ijs
¶ Qui vicerit n̄ ledet̄ a morte ſecūda. Et
j.3.b. angelo pergami eccleſie ſcribe. Hec di
cit q habet rhumpheā ex vtraq̃ p̄te acutā

Scio vbi habitas: vbi ſedes eſt ſathane:
⁊ tenes nomen meū ⁊ nō negaſti fidē me
am. Et in dieb⁹ illis antiphas teſtis me⁹
fidelis q occiſus ē apud vos vbi ſathanas
habitat. Sꝫ habeo aduerſus te pauca: q2
habes illic tenentes doctrinā balaam qui C
docebat balac mittere ſcādalū corā filijs
iſrael edere ⁊ fornicari: ita habes ⁊ tu te
nētes doctrinā nicolaitarū. Similiter pe
nitētiā age: ſi quo minus: veniā tibi cito
⁊ pugnabo cū illis ī gladio oris mei. Qui
habet aurē audiat: qd ſpūs dicat eccleſijs
Vincēti dabo mānā abſconditū: ⁊ dabo
illi calculū candidū ⁊ in calculo nomē no
uum ſcriptū: quod nemo ſcit niſi q accipit
Et āgelo thiatyre eccleſie ſcribe. Hec di
cit filius dei. ¶ qui habet oculos tanq̃ flā s.i.c.⁊.19.c.
mā ignis ⁊ pedes ei⁹ ſimiles aurichalco.
Noui opera tua ⁊ fidē ⁊ charitatē tuam ⁊
miniſteriū ⁊ patientiā tuā: ⁊ opera tua no
uiſſima plura p̄oribus. Sꝫ habeo aduer D
ſus te pauca: q2 p̄mittis mulierē hiezabel
q̄ ſe dicit ꝓphetem docere ⁊ ſeducere ſer
uos meos fornicari ⁊ manducare de ido
lotitis. ¶ Et dedū illi tēpus vt penitentiā Job.24.
ageret: ⁊ nō vult penitere a fornicatione
ſua. Ecce ego mitto eā in lectū ⁊ q mechā
tur cū ea in tribulatiōe maxima erūt. ¶ ni Eſa.22.
ſi pniām ab operibus ſuis egerint: ⁊ fili Eccle.17.
os eius interficiā in mortem: ⁊ ſcient oēs Ezech.18.
eccleſie q2 ego ſum ſcrutans renes ⁊ cor Mt.4.c
da: ⁊ dabo vnicuiq̃ veſtrū ſm opera ſua Mr.1.c.
Vobis aūt dico ⁊ ceteris q thiatyre eſtis Luc.13.a
quicūq̃ nō habent doctrinā hanc ⁊ q nō Act.3.d.
cognouerunt altitudinem ſathane quēad
modum dicunt: non mittam ſuper vos
aliud pondus: tamen id quod habetis te
nete donec veniā. Et qui vicerit ⁊ cuſto
dierit vſq̃ in finem opera mea: dabo illi
poteſtatem ſuper gentes: ¶ ⁊ reget eas in j.19.c
virga ferrea ⁊ tanq̃ vas figuli cōfringē Ps.2.
tur: ſicut ⁊ ego accepi a patre meo ⁊ dabo
illi ſtellam matutinam. Qui habet aureꝫ
audiat: quid ſpiritus dicat eccleſijs.

Capitulum. III

A Et angelo eccleſie ſardis ſcribe.
Hec dicit qui habet ſeptem ſpiri
tus dei ⁊ ſeptēꝫ ſtellas. Scio ope
ra tua. quia nomē habes q2 viuas: ⁊ mor
tuus es. Eſto vigilans: ⁊ confirma cete
ra que moritura erant. Non enim inue
nio opera tua plena corā deo meo. In

mente ergo habe qualiter acceperis ⁊ au
i. Theſſa.5.a dieris et ſerua: et penitentiā age. ¶ Si er
i. Pe.3.c go nō vigilaueris veniā ad te tanq̄ fur et
B neſcies qua hora veniā ad te Sȝ hēs pau
ca noīa in ſardis q nō inquinauerūt veſti/
menta ſua: et ambulabūt mecuȝ in albis:
ſ.i.b. q: digni ſ͡t. ¶ Qui vicerit ſic veſtietᷣ veſti
mētꝭ albis: et nō delebo nomē ei⁹ d̄ libro
vite: et ↄfitebor nomē ei⁹ corā pr̄e meo ⁊
coraȝ āgelis ei⁹. Qui hȝ aurē audiat. qd
ſpūs dicat eccliijs. Et āgelo philadelphie
s.i.d. eccleſie ſcribe. ¶ Hec dicit ſanct⁹ et verus
Eſa.22. q habet clauē dauid q aperit et nemo clau
Job.12. dit. claudit et nemo aperit. Scio opa tua
Ecce dedi corā te oſtiū apertū qđ nēo pōt
claudere. q: modicā habes virtutē. et ſer
uaſti verbū meū et nō negaſti nomē meū
Ecce dabo de ſynagoga ſathane q dicunt
ſe iudeos eſſe et nō ſūt. ſed mētiunt̄. Ecce
faciā illos vt veniāt et adorēt añ pedes tu
os: et ſciēt q: ego dilexi te. Qm̄ ſuaſti v̄
bū patientie mee. et ego ſeruabo te ab ho
C ra temptationis q̄ ventura eſt in orbē vni/
uerſuȝ temptare habitantes in terra. Ecce
venio cito. Tene qđ habes: vt nemo ac/
cipiat coronā tuam. Qui vicerit faciā illū
colūnaȝ in tēplo dei mei. et foras nō egre
dietᷣ amplius. Et ſcribā ſup eū nomē dei
mei et nomē ciuitatis dei mei noue hieru
ſalē: q̄ deſcendit de celo a deo meo: et no/
mē meum nouū. Qui habet aurē audiat
qd ſpiritus dicat eccleſijs. Et angelo lao
dicie eccle ſic ſcribe. Hec dicit amen teſtꝭ
D fidelis ⁊ verus: q eſt pncipium creature
dei. Scio opera tua: q: neq̄ frigidus es
neq̄ calidus: vtinam frigidus eſſes aut
calidus: ſed q: tepidus es: ⁊ nec frigidus
nec calidus. incipiam te euomere ex ore
meo: q: dicis q̄ diues ſum ⁊ locupletatus
⁊ nullius egeo: ⁊ neſcis quia tu es miſer ⁊
miſerabilis: ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus.
Suadeo tibi emere a me aurū ignitū pro
batum vt locuples fias: ⁊ veſtimentis al
bis induaris: vt nō appareat cōfuſio nu
ditatꝭ tue ⁊ collyrio iunge oculos tuos vt
videas. Ego quos amo: arguo ⁊ caſtigo
Emulare ergo ⁊ pniaȝ age. Ecce ſto ad
oſtiū ⁊ pulſo: Si quis audierit vocē meā
⁊ aperuerit mihi ianuā intrabo ad illū: ⁊
cenabo cū illo. ⁊ ipſe mecum. Qui vicerit
dabo ei ſedē mecū i throno meo ſic̄ ⁊ ego
vici ⁊ ſedi cū pr̄e meo i throno ei⁹. Qui
hȝ aurē audiat: qd ſpūs dicat eccliijs.

Capitulum. IIII.

Post hec vidi: ⁊ ecce oſtiū aptū in A
celo: ⁊ vox pma quā audiui tanq̄
tube loquētis mecū dicēs. Aſce/
de huc ⁊ oſtēdam tibi q̄ oportet fieri cito.
¶ Poſt hec ſtatiȝ fui in ſpū. Et ecce ſedes ſ.i.c.
poſita erat in celo ⁊ ſupra ſedē ſedēs. Et
q ſedebat ſiƚis erat aſpectui lapidis iaſpi/
dis ⁊ ſardinis: ⁊ iris erat in circuitu ſedis
ſiƚis viſioni ſmaragdie. Et in circuitu ſe B
dis ſedilia vigintiq̄tuor. ⁊ ſup thronos vi
gintiq̄tuor ſeniores ſedentes circūamicti
veſtimētis albis: ⁊ i capitib⁹ eoꝝ coronas
aureas. Et de throno pcedebāt fulgura
⁊ voces ⁊ tonitrua: ⁊ ſeptē lāpades ardē C
tes añ thronū q̄ ſūt ſeptē ſpūs dei. Et i cō
ſpectu ſedis tanq̄ mare vitreū ſiƚe cryſtal/
lo: ⁊ i medio ſedis ⁊ i circuitu ſedis q̄tu/
or aīalia plena oculis añ ⁊ retro. Et aīal
pmū ſiƚe leoni ⁊ ſcđm ſiƚe vitulo: ⁊ tertiū
aīal hñs faciē q̄ſi hoīs: ⁊ quartū animal
ſiƚe aq̄le volanti. Et q̄tuor aīalia ſingula
eoꝝ habebāt alas ſenas: ⁊ in circuitu ⁊ i
tus plena ſūt oculis. Et requiē nō habe/ D
bāt die ac nocte dicētia. ¶ Sanctus ſcūs ſā Eſa. 6.
ctus dn̄s deus oīpotens: q erat ⁊ q ē ⁊ q
venturus eſt. Et cū darēt illa aīalia gl'iam
⁊ honorem ⁊ benedictionem ſedenti ſup
thronū viuēti in ſecula ſeculoꝝ pcidebāt
vigintiq̄tuor ſeniores añ ſedentē i thro/
no ⁊ adorabāt viuētē i ſecula ſeculoꝝ: ⁊
mittebāt coronas ſuas añ thronū dicētes
Dignus es domine deus noſter accipe/
re gloriam ⁊ honorem ⁊ virtutem: quia
tu creaſti omnia: ⁊ ppter voluntatē tuam
erant ⁊ creata ſunt. V

Et vidi in dextera ſedentis ſupra A
thronum librum ſcriptum intus
⁊ foris ſignatum ſigillis ſeptem.
Et vidi angelum fortem ⁊ predicantem
voce magna. Quis eſt dignus aperire li
brum ⁊ ſoluere ſignacula eius. Et nemo
poterat neq̄ in celo neq̄ i terra neq̄ ſub
tus terram aperire librum: neq̄ reſpice/
re illum. Et ego flebam multum. quoniā
nemo dignus inuentus eſt aperire librum
nec videre eū. Et vnus de ſeniorib⁹ dixit
mihi. Ne fleuerꝭ. Ecce vicit leo de tribu
iuda radix dauid apire libꝝ ⁊ ſoluē ſeptē
ſignacula ei⁹. Et vidi ⁊ ecce i medio thro

al ⁊ q̄ttuoꝛ aialiū ⁊ in medio ſenioꝝ agnū
ſtātē tāq̄ȝ occiſum habentē coꝛnua ſeptem
⁊ oculos ſeptē q ſunt ſeptē ſpūs dei miſſi i
oēm terraȝ. Et venit ⁊ accepit de dextera
j.6.a. ſedētis in throno libꝝ. ¶ ⁊ cū aperuiſſet li
C bꝝ: quattuoꝛ aialia ⁊ vigintiquattuoꝛ ſeni
oꝛes ceciderūt corā agno habentes ſingu
li citharas ⁊ phialas aureas plenas odo/
ramētoꝝ q̄ ſunt oꝛationes ſanctoꝝ: ⁊ cāta
bāt canticū nouum dicentes. Dignus es
dn̄e accipere libꝝ ⁊ aperire ſignacula ei⁹.
j.7.d. ¶ quoniā occiſus es ⁊ redemiſti nos deo i
ſanguine tuo ex oi tribu ⁊ lingua ⁊ popu/
lo ⁊ natione: ⁊ feciſti nos deo noſtro re/
gnū ⁊ ſacerdotes ⁊ regnabimus ſuper ter
D ram. Et vidi ⁊ audiui vocē āgeloꝝ mul/
toꝝ in circuitu throni ⁊ aialiū ⁊ ſenioꝛuȝ.
Job.25. ¶ ⁊ erat numerus eoꝝ milia miliū dicētiū
Daniel.7. voce magna. Dignus eſt agnus qui occi
Zach.9. ſus eſt accipere vtutē ⁊ diuinitatē ⁊ ſapiē
tiā: ⁊ foꝛtitudinē ⁊ honoꝛē ⁊ gloꝛiā ⁊ bn̄di
ctionē. Et oēm creaturā q̄ in celo eſt ⁊ ſu
per terrā ⁊ ſub terra: ⁊ que ſunt in mari:
⁊ que in eo: oēs audiui dicentes ſedenti i
throno ⁊ agno. Bn̄dictio ⁊ honoꝛ ⁊ gl'a
⁊ ptās in ſecula ſeculoꝝ. Et q̄ttuoꝛ aialia
dicebāt amen. Et vigintiq̄ttuoꝛ ſenioꝛes
ceciderūt in facies ſuas: ⁊ adoꝛauerūt vi/
uentē in ſecula ſeculoꝝ. VI

A ET vidi q̄ aperuiſſet agnus vnuȝ
de ſeptē ſigillis: ⁊ audiui vnū de
q̄ttuoꝛ aialibus dicens tāq̄ȝ vocē
tōitrui. Veni ⁊ vide. Et vidi: ⁊ ecce equ⁹
albus ⁊ qui ſedebat ſuꝑ illū habebat arcū:
⁊ data ē ei coꝛona: ⁊ exiuit vincēs vt vin
ceret. Et cū aperuiſſet ſigillū ſecundū au
diui ſecūdū animal dicens. Veni ⁊ vide.
Et exiuit alius equus rufus: ⁊ q ſedebat
ſuꝑ illū datū eſt ei vt ſumeret pacē de tra:
z.5.b. ⁊ vt inuicē ſe interficiant: ⁊ dat⁹ ē ei gla/
B dius magnus. ¶ Et cū aperuiſſet ſigilluȝ
tertiū audiui tertiū aial dicēs. Veni ⁊ vide
Et ecce equus niger: et q ſedebat ſuꝑ illū
habebat ſtaterā in manu ſua. Et audiui tā
q̄ȝ vocē in medio q̄ttuoꝛ aialiū dicentiuȝ.
Bilibꝛis tritici denario vno: et tres bili/
bꝛes hoꝛdei dēario vno: et vinū et oleū ne
leſeris. Et cū aꝑuiſſet ſigillū q̄rtū audiui
vocē q̄rti aialis dicētis. Veni ⁊ vide. Et
ecce equus pallidus: et q ſedebat ſuꝑ euȝ
nomē illi moꝛs: et infernus ſeq̄bat̄ eum.
Et data eſt illi ptās ſuꝑ q̄ttuoꝛ ꝑtes terre:

et interficere gladio fame et moꝛte et beſtijs
terre. Et cū aperuiſſet ſigillum q̄ntū: vidi
ſubtus altare aias interfectoꝝ ꝓpter ver
bum dei: et ꝓpter teſtimoniuȝ qđ hēbāt. C
Et clamabāt voce magna dicētes. ¶ Vſ j.19.a.
q̄ȝ dn̄e ſcūs et verus nō iudicas et nō vi
dicas ſanguinē nr̄m de his q habitāt i ter
ra? Et date ſunt illis ſingule ſtole albe: et
dictū eſt illis vt requieſcerēt adhuc tp̄s mo/
dicū donec cōpleant̄ ꝯſerui eoꝝ et fratreſ
eoꝝ q interficiendi ſunt ſicut et illi. Et vi
di cū aꝑuiſſet ſigillū ſextū: ¶ Et ecce terre Mt.27.f.
motus magn⁹ factus eſt. Et ſol factus ē D
niger tanq̄ȝ ſaccus cilicinus: et luna tota
facta eſt ſicut ſanguis: et ſtelle de celo ceci
derunt ſuꝑ terrā: ſicut fic⁹ emittit groſſos
ſuos cū a vento magno mouet̄. Et celuȝ
receſſit ſicut liber inuolutus et ois mons
et inſule de locis ſuis mote ſunt. Et regeſ
terre et ꝑncipes et tribuni et diuites et foꝛ
tes: et ois ſeruus et liber abſcōderunt ſe in
ſpeluncis: et in petris mōtiū. ¶ Et dicunt j.9.b.
montibus et petris cadite ſuꝑ nos: et ab Eſa.2.
ſcōdite nos a facie ſedentis ſuꝑ thronum Luc.23.e.
et ab ira agni: qm̄ venit dies magnus ire Oſee.10.
ipſoꝝ. Et qs poterit ſtare. VII

A POſt hec vidi quattuoꝛ āgelos ſtā
tes ſuper quattuoꝛ angulos terre
tenētes quattuoꝛ ventos terre ne
flarent ſuꝑ terrā: neq̄ȝ ſuper mare neq̄ȝ i
vllā arboꝛē. Et vidi alterū angelū aſcen/
dentē ab oꝛtu ſolis habentē ſignū dei vi/
ui: et clamauit voce magna q̄ttuoꝛ angeliſ
qbus datū ē nocere terre et mari dicens.
¶ Nolite nocere terre et mari neq̄ȝ arbo/ j.9.a.
ribus quoadusq̄ȝ ſignemus ſeruos dei nr̄i Ezech.9.
in frontibus eoꝝ. Et audiui numeꝝ ſigna Exo.10.
toꝝ centū quadragintaq̄ttuoꝛ milia ſigna B
ti ex omni tribu filioꝝ iſrael. ¶ Ex tribu iu j.19.a.
da.xij. milia ſignati. Ex tribu ruben.xij.
milia ſignati. Ex tribu gad.xij. milia ſi/
gnati. Ex tribu Aſer.xij. milia ſignati.
Ex tribu neptalim.xij. milia ſignati. Ex
tribu manaſſe.xij. milia ſignati. Ex tri/
bu ſymeon.xij. milia ſignati. Ex tribu le
ui.xij. milia ſignati. Ex tribu iſachar.xij
milia ſignati. Ex tribu zabulō.xij. milia
ſignati. Ex tribu ioſeph.xij. milia ſigna
ti. Ex tribu beniamin.xij. milia ſignati.
Poſt hec vidi turbā magnam quā dinu
merare nemo poterat ex oibus gentibus,
et tribubus et populis et linguis ſtantes

ante thronū et in cōſpectu agni amicti ſto
lis albis: et palme in manibus eoꝝ. Et cla
mabant voce magna dicētes. Salus deo
nr̄o q ſedet ſuper thronū et agno. Et oēs
angeli ſtabāt in circuitu throni et ſenioꝝ
et q̄tuor aīaliū: et ceciderūt i ɔſpectu thro
ni in facies ſuas: et adorauerunt deū dicē
D tes. Amē. Bñdictio et claritas et ſapiā:
et graꝝ actio: honor et virtus et fortitudo
deo nr̄o in ſecula ſeculoꝝ. Amen. Et rñ
dit vnus de ſenioribus et dixit mihi. Hi
q amicti ſunt ſtolis albis q̄ ſūt et vñ vene
rūt? Et dixi illi. Dñe mi tu ſcis: et dixit mi
hi. Hi ſūt q venerūt de tribulatione mag
et lauerūt ſtolas ſuas: et dealbauerūt eas
in ſanguine agni. Ideo ſūt ante thronū
I.5.c. dei et ſeruiunt ei die ac nocte in tēplo eius
Yſa 31. et q ſedet in throno habitabit ſuper illos.
Ierē.5. Nō eſurièt neq3 ſitient amplius: neq3 ca
i.1.a. det ſup illos ſol neq3 vllus eſtus: qm agnus
q in medio throni ē reget illos: et deducet
eos ad vite fontes aquaꝝ: et abſterget de
us omnem lacrymā ab oculis eoꝝ.

Capitulum VIII.

A Et cū aperuiſſet ſigillū ſeptimū:
factū eſt ſilentiū in celo q̄ſi media
hora: et vidi ſeptē angelos ſtātes
in conſpectu dei: et date ſunt illis ſeptē tu
be. Et alius angelus venit et ſtetit añ al
tare hñs thuribulū aureum et data ſunt il
li incēſa multa: vt daret de oronibus ſctōꝝ
oium ſup altare aureū qd eſt añ thronū dī
Et aſcēdit fumus incenſoꝝ de oronibus
B ſcoꝝ de manu angeli coram deo. Et acce
pit angelus thuribulū aureū: et impleuit
illud de igne altaris: et miſit in terrā: et fa
cta ſunt tonitrua et voces et fulgura et ter
remotus magnus: et ſeptem angeli q ha
bebant ſeptē tubas ꝑparauerunt ſe vt tu
ba canerent. Et primus angelus tuba ceci
nit. Et facta ē grādo et ignis: mixta i ſan
C guine: et miſſū eſt in terra. Et tertia ps
terre combuſta eſt. et tertia pars arboꝝ
concremata eſt: et omne ſenum viride cō
buſtum eſt. Et ſecundus angelus tuba ce
cinit. et tanq̄ mōs magnus igne ardens
miſſus eſt in mare. Et facta eſt tertia pars
maris ſanguis: et mortua eſt tertia pars
creature eoꝝ que habebant animas in
mari: et tertia pars nauium īterijt. Et ter
D tius angelus tuba cecinit et cecidit de celo
ſtella magna ardens tanq̄ facula. Et ce
cidit in tertiam partē fluminum et in fon
tes aquaꝝ: et nomen ſtelle dicitur abſin
thium. Et facta eſt tertia pars aquaꝝ i ab
ſinthiū: et multi hoīm mortui ſunt de aqs
q2 amare facte ſunt. Et q̄rtus angelus ce
cinit: et pcuſſa ē tertia ps ſolis et tertia ps
lune et tertia pars ſtellaꝝ: ita vt obſcura
retur tertia ps eoꝝ et diei nō luceret pars
tertia et noctis ſimiliter. Et vidi et audiui
vocem vnius aqle volantis per medium
celi dicentis voce magna. Ve ve ve habi
tantibus in terra de ceteris vocibus triū
angeloꝝ qui erant tuba canituri. IX.

Et quintus angelus tuba cecinit: et A
vidi ſtellā de celo cecidiſſe i terrā
et data ē ei clauis putei abyſſi. Et I.20.a.
apuit puteū abyſſi. Et aſcēdit fumus putei I.14.c.
ſicut fumus fornacis magne: et obſcuratus 7.19.a.
eſt ſol et aer de fumo putei. Et d fumo pu
tei exierunt locuſte in terrā: et data eſt illis
poteſtas ſicut habent ptātem ſcorpiones
terre. Et p̄ceptum eſt illis ne lederēt fe Exo.10.
num terre: neq3 omne viride neq3 omnē Ezech.9.
arborem: niſi tm̄ hoies qui non habēt ſi ō.7.a.
gnum dei in frontibus ſuis. Et datū eſt B
illis ne occiderent eos: ſed vt cruciarent ō.6.d.
menſibus quinq3. Et cruciatus eoꝝ vt cru Eſa.2.
ciatus ſcorpij: cū percutit hoiem. Et i die Oſee.10.
bus illis q̄rent hoies mortē: et nō iuenient Luc.23.c
eā: et deſiderabūt mori et fugiet mors ab Sap.16.
eis. Et ſimilitudies locuſtaꝝ ſimiles eqs
paratis in prelium: et ſuper capita earum
tanq̄ corone ſimiles auro: et facies earū
ſicut facies hoīum. Et habebant capillos
ſicut capillos mulierū: et dentes eaꝝ ſicut
dentes leonū erant. Et habebant loricas
ſicut loricas ferreas et vox alaꝝ earum ſi
cut vox curruum equorum multorū cur
rentium in bellum. Et habebant caudas
ſimiles ſcorpionum: et aculei erant in cau
dis earum: et poteſtas earum nocere ho
minibus menſibus quinq3. Et habebāt
ſuper ſe regem angelum abyſſi cui nomē C
hebraice abaddon: grece autem apollion
et latine habens nomen exterminās. Ve
vnum abijt et ecce veniunt adhuc duo ve
poſt hec. Et ſextus angelus tuba cecinit:
et audiui vocem vnam ex quattuor cor
nibus altaris aurei quod eſt ante oculos
dei dicentem ſexto angelo qui habebat tu
bam. Solue quattuor angelos qui alli
gati ſunt in flumine magno eufraten.

Et ſoluti ſunt quattuor angeli qui parati
erant in horam et diem et menſem et an/
num vt occiderēt tertiā partē hoium. Et
numerus equeſtris exercitus vicies millies
dena milia: ⁊ audiui numeꝝ eoꝝ. Et ita
vidi equos in viſione: ⁊ q ſedebāt ſuper
eos: hēbant loricas igneas ⁊ hyacinthinas
⁊ ſulphureas: ⁊ capita eqꝝ erāt tāq̄ȝ capita
leonū: ⁊ de ore eoꝝ ꝓcedit ignis ⁊ fumus
⁊ ſulphur. Et ab his tribus plagis occiſa
eſt tertia pars hoium de igne ⁊ de fumo ⁊
ſulphure q̄ ꝓcedebant ex ore ipſoꝝ. Po
teſtas. n. equoꝝ in ore eoꝝ eſt: ⁊ in caudis
eoꝝ. Nā caude eoꝝ ſimiles ſerpētib⁹ ha
bentes capita: ⁊ in his nocent. Et ceteri
hoies q nō ſunt occiſi in his plagis: neq̄ȝ
pniam egerunt de operibus manuū ſuaꝝ
vt nō adorarent demonia ⁊ ſimulacra au
rea ⁊ argentea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea q̄
neq̄ȝ videre poſſunt neq̄ȝ audire neq̄ȝ am
bulare: ⁊ nō egerūt pniam ab homicidijs
ſuis: neq̄ȝ a veneficijs ſuis: neq̄ȝ a forni/
catione ſua: neq̄ȝ a furtis ſuis. X

A ET vidi alium angelū fortē deſcen
dentē de celo amictū nube ⁊ iris i
capite eius. Et facies eius erat vt
ſol ⁊ pedes eius tāq̄ȝ columna ignis. Et ha
bebat in manu ſua libellū apertū: ⁊ poſuit
pedē ſuū dextrū ſupra mare: ſiniſtrū autē
ſup terrā: ⁊ clamauit voce magna quē ad
modū cū leo rugit. Et cū clamaſſet: locuta
ſunt ſeptē tonitrua voces ſuas. Et cuȝ lo
B cuta fuiſſent ſeptē tonitrua voces ſuas: ⁊
ego ſcripturus erā. Et audiui vocē de ce
lo dicentē mihi. Signa q̄ locuta ſūt ſeptez
tonitrua: ⁊ noli ea ſcribere. Et angelus
C quē vidi ſtantē ſupra mare ⁊ ſupra terraȝ
Daniel.12. leuauit manū ſuam ad celuȝ. ¶ ⁊ iurauit p
viuentē in ſecula ſeculoꝝ q creauit celum
⁊ ea q̄ in eo ſunt: ⁊ terrā ⁊ ea que in ea ſūt
⁊ mare ⁊ ea que in eo ſunt: q: tempus nō
erit amplius: ſed in diebus vocis ſeptimi
angeli: cū ceperit tuba canere: ꝯſūmabit
myſteriū dei: ſicut euangelizauit p ſeruos
ſuos ꝓphetas. Et audiui vocē de celo ite
D rū loquentē mecum ⁊ dicentē. Vade ⁊ ac
cipe librū apertū de manu angeli ſtantis
ſupra mare ⁊ ſup terrā. Et abij ad angelū
dicens ei vt daret mihi librum: ⁊ dixit mi
Ezech. 3. hi. ¶ Accipe librū ⁊ deuora illum: ⁊ faciet
amaricari ventrē tuuȝ: ſed in ore tuo erit
dulce tāq̄ȝ mel. Et accepi librum de ma/
nū angeli ⁊ deuoraui illum: ⁊ erat in ore
meo tanq̄ȝ mel dulce. Et cum deuoraſſeȝ
eum amaricatus eſt venter meus. Et di/
xit mihi. Oportet iterum prophetiȝare
gentibus ⁊ populis ⁊ linguis ⁊ regibus
multis. XI

ET datus eſt mihi calamus ſimilis
virge ⁊ dictum eſt mihi. Surge A
⁊ metire teplū dei ⁊ altare: ⁊ ado
rantes in eo. Atriū aūt quod eſt foris tē
plum eijce foras: ne metiaris illud: qm̄
datum eſt gentibus. Et ciuitatem ſanctaȝ
calcabunt menſibus quadraginta duobus
Et dabo duobus teſtibus meis: ⁊ ꝓphe
tabunt diebus mill' ducentis ſexaginta a
micti ſaccis. Hi ſūt due oliue ⁊ duo cā
delabra in conſpectu dñi terre ſtātes. Et
ſiquis voluerit eos nocere: ignis exiet de
ore eoꝝ: ⁊ deuorabit inimicos eoꝝ: ⁊ ſiqs
voluerit eos ledere: ſic oportet eum occi/
di. Hi habent poteſtatē claudendi celuȝ B
ne pluat diebus ꝓphetie illoꝝ: ⁊ ptātem
habent ſup aquas conuertendi eas in ſan
guinem: et percutere terram omni plaga
quotienſcunq̄ȝ voluerint. ¶ Et cum finie Daniel.7.
rint teſtimonium ſuum. Beſtia q̄ aſcen/
dit de abyſſo faciet aduerſus eos belluȝ ⁊
vincet illos: et occidet eos. Et corpora eo
rū iacebunt in plateis ciuitatis magne: q̄
vocatur ſpiritualiter ſodoma et egyptus vbi
et dñs eoꝝ crucifixus eſt. Et videbunt de
tribubus et populis et linguis et gentib⁹
corpora eoꝝ per tres dies et dimidium: et
corpora eoꝝ non ſinent poni in monumē
tis. Et inhabitantes terram gaudebunt
ſuper illos et iocundabuntur: et munera C
mittent inuicem: quoniaȝ hi duo ꝓphete
cruciauerunt eos qui habitabant ſup ter/
ram. Et poſt dies tres et dimidium ſpūs
vite a deo intrauit in eos. ¶ Et ſteterunt Ezech.37.
ſuper pedes ſuos et timor magnus ceci/
dit ſuper eos qui viderunt eos. Et audie
runt vocem magnam de celo dicentē eis
Aſcendite huc. Et aſcenderūt in celū i nu
be: et viderūt illos inimici eoꝝ. ¶ Et ī illa Act.i.b.
hora factus eſt terremotus magnus: et d Luc.24.g.
cima pars ciuitatis cecidit. Et occiſa ſunt
in terremotu nomina hominum ſeptem D
milia: et reliqui in timorē ſunt miſſi: et de
derūt gloriā deo celi. Ve ſcdm abijt: et ec
ce ve tertiū veniet cito. Et ſeptim⁹ āgelus
tuba cecinit. et facte ſūt voces magne i ce/

lo dicẽtes. Factū ē regnū huius mūdi dñi
noſtri ⁊ xpi eius: ⁊ regnabūt in ſecula ſe-
culoꝝ. Amē. Et viginti q̈ttuor ſeniores
q in ↄſpectu dei ſedent in ſedibus ſuis ce-
ciderūt in facies ſuas ⁊ adorauerūt deū di-
cẽtes. Gratias agimus tibi dñe deus nr̄ oī-
potens q es ⁊ q eras ⁊ q venturus es: q2
accepiſti virtutē tuā magnā ⁊ regnaſti.
Et irate ſunt gẽtes: ⁊ aduenit ira tua: ⁊ tē-
pus mortuoꝝ iudicari: ⁊ reddere merce-
dē ſeruis tuis ꝓphetis ⁊ ſcis ⁊ timẽtib⁹
nomē tuū puſillis ⁊ magnis: ⁊ exterminā-
di eos q corruperunt terrā. Et apertū eſt
tēplū dei in celo ⁊ viſa eſt arca teſtamenti
eius in tēplo eius. Et facta ſunt fulgura ⁊
voces ⁊ terremotus ⁊ grādo magna. XII
A Et ſignū magnuꝫ apparuit in celo:
Mulier amicta ſole ⁊ luna ſb pe-
dibus eius: ⁊ in capite ei⁹ corona
ſtellaꝝ duodeci. Et in vtero habēs ⁊ cla-
mabat ꝑturiēs ⁊ cruciat̄ vt pareat. Et vi-
ſū ē aliud ſignū in celo. Et ecce draco ma-
gnus rufus habens capita ſeptē ⁊ cornua
decē: ⁊ in capitibus ſuis ſeptē diademata
⁊ cauda eius trahebat terciā partē ſtellaꝝ
celi: ⁊ miſit eas in terram. Et draco ſtetit
ante mulierē q̄ erat paritura vt cū peperiſ-
ſet filiū eius deuoraret. Et pepit filiū maſ-
B culū q recturus erat oēs gentes in virga
ferrea. Et raptus ē fili⁹ ei⁹ ad deum ⁊ ad
thronū eius: ⁊ mulier fugit in ſolitudineꝫ
vbi habebat locū paratū a deo: vt ibi paſ-
cat eā diebus mille ducentis ſexaginta. Et
factū eſt preliū magnū in celo. Michael ⁊
angeli eius ꝓliabant̄ cū dracone: ⁊ draco
pugnabat ⁊ angeli eius: ⁊ nō valuerūt: ne-
qꝫ locus inuentus ē eoꝝ amplius in celo.
C Et ꝓiectus ē draco ille magnus: ſerpens
antiquus q vocat̄ diabolus ⁊ ſathanas: q
ſeducit vniuerſū orbē ⁊ ꝓiect⁹ ē in terraꝫ
⁊ angeli eius cū illo miſſi ſunt. Et audiui
vocē magnā in celo dicentē. Nunc facta
eſt ſalus ⁊ virtus ⁊ regnuꝫ dei nr̄i ⁊ ptās
xp̄i eius: q2 ꝓiectus eſt accuſator fratrum
noſtroꝝ. q accuſabat illos an̄ ↄſpectū dei
noſtri die ac nocte ⁊ ipſi vicerunt eum ꝓ-
pter ſanguinem agni: ⁊ ꝓpter verbuꝫ te-
ſtimonij ſui ⁊ nō dilexerunt aīas ſuas vſ-
qꝫ ad mortem. Propterea letamini celi ⁊
qui habitatis in eis. Ve terre ⁊ mari: q2
deſcendit diabolus ad vos habens iram
magnam ſciens q2 modicū tempus habꝫ.
Et poſtq̈ꝫ vidit draco q2 ꝓiectus eēt i ter-
rā ꝑſecutus eſt mulierē q̄ pepit maſculuꝫ
Et date ſunt mulieri ale due aq̄le magne.
vt volaret in deſertū i locū ſuū vbi alit per
tp̄s ⁊ tpa ⁊ dimidiū tpis a facie ſerpentis
Et miſit ſerpēs ex ore ſuo poſt mulierem
aquā tāq̈ꝫ flumē vt eā faceret trahi a fluīe
Et adiuuit terra mulierem: ⁊ apuit terra
os ſuū: ⁊ abſorbuit flumē qd̄ miſit draco
de ore ſuo. Et iratus ē draco i mulierē: ⁊
abijt facere ꝓliū cū reliq̄s de ſemine eius
qui cuſtodiunt mādata dei: ⁊ hñt teſtimo-
niuꝫ ieſu xp̄i. Et ſtetit ſuper arenam ma-
ris. XIII.
Et vidi de mari beſtiā aſcēdētem A
hñtem capita ſeptē ⁊ cornua decē
⁊ ſup cornua eius decē diademata
⁊ ſup capita eius noīa blaſphemie. Et be-
ſtia quā vidi ſilis erat pardo ⁊ pedes eius
ſicut pedes vrſi: ⁊ os eius ſicut os leonis
⁊ dedit illi draco virtutē ſuā ⁊ ptātē ma-
gnā. Et vidi vnū de capitibus ſuis quaſi
occiſum in mortē: ⁊ plaga mortis eius cu-
rata eſt. Et admirata eſt vniuerſa terra p⁹
beſtiā. Et adorauerūt draconē q dedit po-
teſtatem beſtie: ⁊ adorauerunt beſtiam di-
centes. Quis ſimilis beſtie: ⁊ qs poterit
pugnare cuꝫ ea? Et datū ē ei os loquens
magna ⁊ blaſphemias ⁊ data ē ei ptās fa- B
cere menſes q̈draginta duos. Et apuit os
ſuū in blaſphemias ad deuꝫ blaſphemare
nomen eius ⁊ tabernaculū eius: ⁊ eos q i
celo hitant. Et eſt datū illi bellū facere cū
ſanctis: ⁊ vincere eos. Et data ē illi ptās
i oēm tribū ⁊ ppl'm ⁊ linguā ⁊ gentēꝫ: et
adorauerūt eā oēs q inhabitāt terrā. Quoꝝ
non ſūt ſcripta noīa in libro vite agni qui I.20.d.
occiſus ē ab origine mundi. Si qs hꝫ au- Phil.4.d.
rē audiat. Qui in captiuitatē duxerit: in C
captiuitateꝫ vadet: ſi q in gladio occiderit Mt.26.c.
oꝫ eū gladio occidi. Hic eſt patientia ⁊ fi- Gen.9.
des ſcōꝝ. Et vidi aliā beſtiā aſcendenteꝫ
d̄ terra ⁊ hēbat cornua duo ſilia agni. Et
loq̄bat̄ ſicut draco. Et ptātē prioris beſtie
oēm faciebat in ↄſpectu eius: ⁊ fecit terrā
⁊ habitantes in ea adorare beſtiā primā:
cuius curata eſt plaga mortis. Et fecit ſi-
gna magna vt etiā ignē faceret de celo de-
ſcendere in terrā in ↄſpectu hoīum. Et ſe- D
duxit habitantes in terra ꝓpter ſigna que
data ſunt illi facere in ↄſpectu beſtie dicēs
habitantibus in terra vt faciant imaginē

beſtie q̄ h̄ꝫ plagā gladij ⁊ vixit. Et datū ē
illi vt daret ſpm̄ imagini beſtie: ⁊ vt loq̄t
imago beſtie: ⁊ faciet vt q̄cūq; nō adora/
uerit imaginē beſtie occidat. et faciet oēs
puſillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ paupes et
liberos ⁊ ſeruos hr̄e characterē i dextera
manu aut in frōtibus ſuis: ⁊ ne q̄s poſſit
emere aut vēdere: niſi q̄ hēat characterē
aut nomē beſtie: aut numerꝫ nomīs ei⁹.
Hic ſapia ē. Qui h̄ꝫ intellectū ɔputet nu
merꝫ beſtie. Nūer⁹. n. hoīs ē ⁊ numerus
eius ſexcenti ſexagintaſex.

Capitulum. XIIII

A Et vidi: ⁊ ecce agnus ſtabat ſupra
mōtē ſyon: ⁊ cū eo cētū q̄draginta
quattuor milia hñtes nomē ei⁹ et
nomē pr̄is ei⁹ ſcriptū in frōtib⁹ ſuis. Et
audiui vocē de celo tāq; vocē aquarꝫ mul
tarꝫ ⁊ tāq; vocē tonitrui magni: ⁊ vocem
quā audiui ſicut citharedorꝫ citharizātiū i
citharis ſuis. Et cātabāt q̄ſi cāticū nouuꝫ
an̄ ſedē ⁊ an̄ q̄ttuor aīalia ⁊ ſeniores: ⁊ ne
mo poterat dicere cāticū niſi illa cētū qua
draginta quattuor milia q̄ ēpti ſūt de terra
Hi ſūt q̄ cū mulierib⁹ nō ſunt coinq̄nati:
Vgines eni ſunt. Hi ſequūt agnū q̄cūq;
ierit. Hi empti ſūt ex oīb⁹ p̄mitie deo ⁊ a/
gno: ⁊ in ore eorꝫ nō ē inuentū mēdaciuꝫ
B Sine macula eni ſūt an̄ thronū dei. Et vi
di alterꝫ angelū volantē p̄ mediū celū ha/
bentē euangeliū eternū vt euāgelizaret ſe
dētibus ſup terrā ⁊ ſup oēm gētē ⁊ tribū
Ps. 33. ⁊ linguā ⁊ pp̄lꝫ: dicēs magna voce. ¶ Ti
mete dn̄m: ⁊ date illi honorē: q2 venit ho
Ps. 145. ra iudicij eius: ⁊ adorate eū: ¶ q̄ fecit celuꝫ
Act. 14. c. ⁊ terrā: mare ⁊ fontes aquarꝫ. Et ali⁹ an/
j. 18. a. gelus ſecut⁹ ē dicēs. ¶ Cecidit cecidit ba/
Hiere. 51. bylō illa magna: q̄ a vino ire fornicatiōis
Eſa. 21. ſue potauit oēs gentes. Tertius angelus
ſecutus ē illos: dicēs voce magna. Siq̄s
adorauerit beſtiā ⁊ imaginē ei⁹: ⁊ accepe
rit characterē in frōte ſua aut in manu ſua
h̄ bibet de vino ire dei q̄d mixtū ē mero i
calice ire ipſius. Et cruciabit igne ⁊ ſul/
C phure in ɔſpectu āgelorꝫ ſcōꝝ: ⁊ an̄ ɔſpe
j. 9. a. ctū agni. ¶ Et fum⁹ tormētorꝫ eorꝫ aſcen/
⁊. j. 19. a. det in ſecula ſeculorꝫ. Nec hn̄t requiē die
ac nocte q̄ adorauerūt beſtiā ⁊ imaginem
eius: ⁊ ſi q̄s accepit characterē noīs eius.
Hic patiētia ſcōꝝ ē q̄ cuſtodiūt mandata
dei ⁊ fidē ieſu. Et audiui vocē de celo di/
cētē mihi. Scribe. Beati mortui q̄ i dn̄o
moriunt. Amodo iā dicit ſpūs vt requie/
ſcant a laboribus ſuis. Opa eni illorꝫ ſe/
quunt illos. Et vidi ⁊ ecce nubē cādidaꝫ
⁊ ſup nubē ſedētē ſilem filio hoīs hn̄tē in
capite ſuo coronā aureā ⁊ in manu ſua fal
cē acutā. Et alius angelus exiuit de tēplo
clamans voce magna ad ſedētē ſup nubē
Mitte falcē tuā ⁊ mete: q2 venit hora vt D
metat: q̄m aruit meſſis terre. Et miſit qui
ſedebat ſup nubē falcē ſuā in terra: ⁊ meſ
ſuit eā. Et alius angel⁹ exiuit de tēplo q̄d
ē i celo hn̄s ⁊ ipſe: falcē acutā. Et alius an
gel⁹ exiuit de altari q̄ hēbat ptātē ſup ignē
⁊ clamauit voce mag̃ ad eū q̄ hēbat falceꝫ
acutā dicēs. Mitte falcē tuā acutā: ⁊ vin
demia botros vinee ire: q̄m mature ſūt vue
eius. Et miſit angelus falcē ſuam acutam
i terrā: ⁊ vindemiauit vineā terre: ⁊ mi/
ſit in lacū ire dei magnū. Et calcatus ē la
cus extra ciuitatē: ⁊ exiuit ſanguis de lacu
vſq; ad frenos equorꝫ per ſtadia mille ſex
centa. XV. A

A Et vidi aliud ſignū i celo magnū
⁊ mirabile: angelos ſeptem habē
tes plagas ſepteꝫ nouiſſimas: quo
niam in illis conſūmata eſt ira dei
Et vidi tāq; mare vitreuꝫ mixtum igne:
⁊ eos q̄ vicerūt beſtiā ⁊ imagineꝫ eius: et
numerꝫ noīs ei⁹. ſtātes ſupra mare vitreū B
hñtes citharas dei: ⁊ cantātes cāticū moy
ſi ſerui dei: ⁊ canticū agni dicentes. Ma
gna ⁊ mirabilia ſunt opa tua dn̄e deus oi
potens iuſte ⁊ vere ſunt vie tue dn̄e rex ſe
culorum. Quis nō timebit te dn̄e: ⁊ ma/
gnificabit nomen tuum. Quia ſolus pi⁹ C
es: quoniam omnes gentes venient ⁊ ado
rabunt in conſpectu tuo: quoniam iudicia
tua manifeſta ſunt. Et poſt hec vidi: ⁊ ec
ce apertum eſt templum tabernaculi teſti
monij in celo. Et exierunt ſeptem angeli
habentes ſeptem plagas de templo: ve/
ſtiti lapide mundo ⁊ candido: ⁊ precincti
circa pectora zonis aureis. Et vnum de
quattuor animalibus dedit ſeptem ange/
lis ſeptem phialas aureas plenas iracun
die dei viuentis in ſecula ſeculorum. Et
impletum ē templum dei fumo a maieſta
te dei ⁊ de virtute eius: ⁊ nemo poterat i
troire in templum: donec cōſūmarentur
ſeptem plage ſeptem angelorum. XVI

A Et audiui vocē magnā de tēplo
dicentē ſeptē angelis. Ite ⁊ effū/
dite ſeptē phialas ire dei in terrā
Et abijt pmus angelus ⁊ effudit phialā
ſuā i terrā: ⁊ factū eſt vuln9 ſeuū ⁊ peſſi
mū i hoīes q habebāt characterē beſtie: ⁊
in eos q adorauerūt beſtiā ⁊ imaginē ei9
Et ſcdus angelus effudit phialā ſuam in
mare: ⁊ fact9 eſt ſanguis tanq̄ mortui: ⁊
oīs aīa viuēs mortua ē i mari. Et tertius
effudit phialā ſuā ſup flumina ⁊ ſup fon/
tes aquarū: ⁊ factus ē ſanguis. Et audiui
angelū aquarū dicentē. Juſtus es dñe q
es ⁊ q eras ſcūs: q hoc iudicaſti: qr ſāgui
B nē ſcōr ⁊ pphetarū effuderūt: ⁊ ſāguinē
eis dediſti bibere. Digni enī ſunt. Et au
diui alterū dicentē. Etiā dñe de9 oīpotēs
vera ⁊ iuſta iudicia tua. Et quartus ange
lus effudit phialā ſuam i ſolē ⁊ datū ē illi
eſtu affligere hoīes ⁊ igni. Et eſtuauerūt
hoīes eſtu magno. ⁊ blaſphemauerūt no
men dei habētis ptātem ſup has plagas
neq̄ egerūt pniāz vt darēt illi gloriā. Et
C qntus angelus effudit phialā ſuā ſup ſe/
dē beſtie: ⁊ factū eſt regnū eius tenebro/
ſum: ⁊ cōmanducauerūt linguas ſuas p̄
dolore: ⁊ blaſphemauerūt deū celi p̄ dolo
ribus ⁊ vulneribus ſuis: ⁊ nō egerūt pe/
nitētiā ex operib9 ſuis. Et ſextus angel9
effudit phialā ſuā i flumē illud magnū eu
fratē. ⁊ ſiccauit aquā eius vt ppararetur
via regibus ab ortu ſolis. Et vidi de ore
draconis ⁊ de ore beſtie ⁊ de ore pſeudo
pphete exire ſpiritus tres immūdos in
modū ranarū. Sūt enī ſpiritus demonio
rū facientes ſigna: ⁊ procedunt ad reges
D totius terre cōgregare illos in p̄liū ad
13.a. diē magnum oīpotentis dei. ¶ Ecce ve/
i. Theſſa. 5. a nio ſicut fur. ¶ Beatus q vigilat ⁊ cuſto/
1. Pe. 3. c dit veſtimēta ſua ne nudus ambulet ⁊ vi
Mt. 24. g deant turpitudinē eius. Et congregabit
Luc. 12. c illos in locū q vocat hebraice hermage/
2. Cor. 5. a. don. Et ſeptimus angelus effudit phia/
lam ſuam in aerē: ⁊ exiuit vox magna de
templo a throno dicens. Factum eſt. Et
facta ſūt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua ⁊ ter
remotus factus eſt magnus qualis nunq̄
fuit ex quo hoīes fuerūt ſup terram talis
terremotus ſic magnus. Et facta eſt ciui
tas magna in tres partes ⁊ ciuitates gen
tiū ceciderūt. Et babylon magna venit i
memoriā ante deū: dare illi calicē vini in
dignatōis ire eius. Et oīs inſula fugit: ⁊
montes non ſunt inuenti. Et grando ma/
gna ſicut talentum deſcendit de celo i ho/
mines: ⁊ blaſphemauerunt hoīes deum
ppter plagam grandinis: quoniam ma
gna facta eſt vehementer.

¶ Capitulum. XVII

Et venit vnus de ſeptē angelis A
q habebāt ſeptē phialas: ⁊ locut9
eſt mecum dicens. Veni ⁊ oſten
dā tibi dānationē meretricis magne que
ſedet ſuper aquas multas cū qua fornicati
ſunt reges terre: ⁊ inebriati ſunt q inha/
bitant terrā de vino pſtitutionis ei9. Et
abſtulit me in ſpiritu in deſertū. Et vidi
mulierem ſedentē ſuper beſtiam coccine B
am plenā noībus blaſphemie habentem
capita ſeptē ⁊ cornua decē Et mulier erat
circūdata purpura ⁊ coccino et inaurata
auro et lapide precioſo et margaritis: ha
bens poculū aureum in manu ſua plenū
abhominatione et immunditia fornicatōis
eius. Et in fronte eius nomen ſcriptum
myſteriū babylon magna. mater fornica
tionū ⁊ abhominationum terre. Et vidi
mulierem ebriam de ſanguine ſanctorū
et de ſanguine martyrū ieſu. Et miratus
ſum cum viderem illam ammiratiōe ma
gna. Et dixit mihi angelus. Quare mi/
raris. Ego dicā tibi ſacramentū mulierī C
et beſtie q̄ portat eā: q̄ habet capita ſeptē
et cornua decem. Beſtia quam vidiſti fu
it: et nō eſt: ⁊ aſcenſura eſt de abyſſo: et in
interitum ibit: et mirabuntur inhabitan/
tes terram quorum non ſunt ſcripta no/
mina in libro vite a conſtitutione mundi
videntes beſtiam que erat: et non eſt. Et
hic eſt ſenſus. qui habet ſapientiam. Se/
ptem capita ſeptem montes ſunt. ſup q̄s
mulier ſedet: et reges ſeptem ſunt. Quin
q̄ ceciderunt. vnus eſt. et alius nondū
venit. Et cum venerit oportet illum bre/
ue tempus manere. Et beſtia que erat et
nō eſt et ipſa octaua eſt: et de ſeptem ē. Et
in interitum vadit Et decem cornua que
vidiſti: decem reges ſunt qui regnum nō
dum acceperunt: ſed poteſtatem tanq̄ D
reges vna hora accipiēt poſt beſtiā. Hi
vnum cōſiliū hñt: et virtutē et poteſtatē

ſuam beſtie tradent. Hi cū agno pugna
ī.19.c. bunt: ⁊ agnus vincet illos: quoniā do
i. Timo.6.d minus dominorum eſt: ⁊ rex regū ⁊ qui
cum illo ſunt vocati ⁊ electi ⁊ fideles.
Et dixit mihi. Aq̄s q̄s vidiſti vbi mere/
trix ſedet ppl'i ſunt ⁊ gētes ⁊ lingue: ⁊ de/
cem cornua q̄ vidiſti in beſtia hi odiēt for
nicariā ⁊ deſolatā faciēt illā ⁊ nudā: ⁊ car
nes eius manducabūt: ⁊ ipſam igni cre
mabūt. Deus eni dedit i corda eorū vt fa
ciant qđ placitū eſt illi: vt dent regnū ſuum
beſtie donec cōſumenť verba dei. Et mu
lier quā vidiſti eſt ciuitas magna que hʒ
regnū ſup reges terre. XVIII.
A Et poſt hec vidi aliū angelū deſcē
dētē de celo: habētē ptātē magnā
⁊ terra illuminata ē a gloria eius
Et exclamauit in fortitudine dicēs. Ce
ſ.14.b. cidit cecidit babylō magna ⁊ facta ē hita/
Hiere.51. no demoniorū ⁊ cuſtodia oīs ſpūs imūdi:
Eſa. 21. ⁊ cuſtodia oīa volucris imūde ⁊ odibilis
q: de vino ire fornicationis eius biberūt
oēs gentes. Et reges terre cū illa fornica
ti ſunt: ⁊ mercatores terre de ṽtute deli/
tiarū eius diuites facti ſunt. Et audiui aliā
vocē de celo dicentē. Exite de illa popl's
meus: ⁊ ne participes ſitis delictorū eius
⁊ de plagis eius nō accipiatis. Qm̄ pue/
nerūt pctā eius vſq ad celū: ⁊ recordatus
ē dñs iniquitatū eius. Reddite illi ſicut ⁊
B ipſa reddidit vobis: ⁊ duplicate duplicia
ſm opa eius. In poculo q̄ miſcuit vobis
Deut.25. miſcete illi duplū. Quātū glorificauit ſe
⁊ in delitijs fuit: tm̄ date illi tormētū ⁊ lu/
Eſa.47. ctū: q: in corde ſuo dicit. Sedeo regina
⁊ vidua nō ſum: ⁊ luctū non videbo. Jdō
in vna die venient plage eius: mors ⁊ lu/
ctus ⁊ fames: ⁊ igne cōburetť: q: fortis eſt
deus q iudicabit illam. Et flebūt ⁊ plāgēt
ſe ſup illā reges terre q cū illa fornicati ſūt
⁊ in delitijs vixerunt cū viderint fumū in
cēdij eius: lōge ſtātes ꝓpter timorē tor/
Hiere.51. mētorū eius dicētes. Ve ve ciuitas illa
magna babylō: ciuitas illa fortis: qm̄ vna
C hora venit iudiciū tuū. Et negociatores
terre flebunt ⁊ lugebūt ſup illā: qm̄ mer/
ces eorū nemo emet amplius: merces au/
ri ⁊ argenti ⁊ lapidis p̄cioſi ⁊ margarite
⁊ byſſi ⁊ purpure ⁊ ſerici ⁊ cocci ⁊ omē li
gnū thinū: ⁊ oīa vaſa eboris ⁊ oīa vaſa đ
lapide p̄cioſo ⁊ eramento ⁊ ferro ⁊ mar/
mor. Et cīnamomū ⁊ amomū ⁊ odora/
mētorū ⁊ vnguenti ⁊ thuris ⁊ vini ⁊ olei
⁊ ſimile ⁊ tritici ⁊ iumentorū ⁊ ouiū ⁊ eq̄rū
⁊ rhedarū ⁊ mācipiorū ⁊ aīarū hoīum. Et
poma deſiderij aīe tue diſceſſerunt a te: ⁊
oīa pīguia et preclara perierūt a te: ⁊ am
plius illa iā nō inuenient. mercatores ho/
minū. Qui diuites facti ſunt ab ea: longe
ſtabunt ꝓpter timorē tormentorū eius: flē
tes ac lugentes ⁊ dicentes. Ve ve ciui/ Hiere.51.
tas illa magna q̄ amicta erat byſſo ⁊ pur
pura ⁊ cocco ⁊ deaurata eſt auro ⁊ lapide
p̄cioſo ⁊ margaritis: qm̄ vna hora deſtitu D
te ſunt tāte diuitie: ⁊ oīs gubernator ⁊ oēs
qui in lacū nauigāt ⁊ naute ⁊ qui in mari
operanť longe ſteterūt: ⁊ clamauerūt vidē
tes locū incēdij eius dicētes. Que ſimilis
ciuitati huic magne? Et miſerūt puluerē
ſup capita ſua: ⁊ clamauerunt flentes ⁊ lu
gentes dicētes. Ve ve ciuitas illa magna
in qua diuites facti ſunt oēs q habebāt na
ues in mari de p̄cijs ei⁹: qm̄ vna hora de
ſolata ē. Exulta ſup eā celū ⁊ ſancti apl'i ⁊
ꝓphete: qm̄ iudicauit deus iudiciū vr̄m de
illa. Et ſuſtulit vnus angelus fortis lapi
dē quaſi molarē magnū ⁊ miſit in mare
dicēs. Hoc impetu mitteť babylon ci/ Hiere.51.
uitas illa magna: ⁊ vltra iā nō inuenieť.
Et vox citharedorū ⁊ muſicorū ⁊ tibia ca/
nentiū ⁊ tuba nō audieť in te amplius: et
oīs artifex ⁊ oīs ars non inenieť in te am
plius ⁊ vox mole non audieť i te ampli⁹.
Et lux lucerne nō lucebit in te ampli⁹: et
vox ſponſi ⁊ ſponſe nō audieť adhuc in te
q: mercatores tui erāt p̄ncipes terre: q: ī
veneficijs tuis errauerūt oēs gentes. Et
in ea ſanguis ꝓphetarū ⁊ ſcōrū inuentus
ē: ⁊ omnium qui interfecti ſunt in terra.
Capitulum. XIX.
Poſt hec audiui quaſi vocem ma/ A
gnam tubarum multarum in ce/
lo dicentium Alleluya. Laus et
gloria ⁊ virtus deo noſtro eſt: quia vera
⁊ iuſta iudicia ſunt eius: qui iudicauit de
meretrice magna. Que corrupit terrā ſ.6.c.
in proſtitutione ſua: ⁊ vindicauit ſangui/
nem ſeruorum ſuorum de manibus eius.
Et iterum dixerunt alleluya. Et fumus ſ.9.a.⁊.14.
eius aſcendit in ſecula ſeculorum. Et ceci
derunt ſeniores vigintiquattuor ⁊ quattu
or animalia: ⁊ adorauerunt deum ſeden/
tem ſuper thronum: dicentes amen alle/
luya. Et vox de throno exiuit dicens.

Laudem dicite deo noſtro oẽs ſancti ei⁹: ⁊ qui timetis deũ puſilli ⁊ magni. Et audi
ui quaſi vocẽ tube magne ⁊ ſicut vocem
aquaꝝ multaꝝ: ⁊ ſicut vocem tonitruoꝝ
magnoꝝ dicentiũ alleluia: qm̃ regnauit
B dñs deus noſter: omnipotens. Gaudea
mus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriam ei: q:
venerunt nuptie agni ⁊ vxor eius prepa
rauit ſe. Et datũ eſt illi vt cooperiat ſe byſ
ſino ſplendenti ⁊ candido. Byſſinũ eniꝫ
iuſtificationes ſunt ſanctoꝝ. Et dixit mi
Mt. 22. a: bi: Scribe: ¶ beati qui ad cenam nuptiaꝝ
Luc. 14. b. agni vocati ſunt. Et dixit mihi. Hec ver
ba dei vera ſunt. Et cecidi ad pedes eius
j. 22. b. vt adorarem eum. Et dixit mihi. ¶ Vide
ne feceris. Conſeruus tuus ſum: ⁊ fratꝝ
tuoꝝ habentiũ teſtimoniũ ieſu. Deũ ado
C ra. Teſtimoniũ. n. ieſu eſt ſpũs ꝓphetie.
Et vidi celum apertum: ⁊ ecce equus al
bus: ⁊ qui ſedebat ſuper eũ vocabat̃ fide
lis ⁊ verax: ⁊ cũ iuſticia iudicat ⁊ pugnat
ſ. i. c. ⁊. 2. c. ¶ Oculi aũt eius ſicut flãma ignis: ⁊ i ca
pite eius diademata multa: habẽs nomẽ
Eſa. 63. ſcriptũ qđ nemo nouit niſi ipſe. ¶ Et ve
ſtitus erat veſte aſperſa ſanguine: ⁊ voca
bat̃ nomẽ eius verbũ dei. Et exercitus q
ſunt in celo ſequebant̃ eum in equis albis
ſ. i. d. veſtiti byſſino albo ⁊ mũdo: ¶ ⁊ de ore ei⁹
ꝓcedit gladi⁹ ex vtraqꝫ parte acutus. vt
Pſ. 2. in ipſo percutiat gentes. ¶ Et ipſe reget
eas in virga ferrea: ⁊ calcat torcular vini
furoris ire dei oipotentis: ⁊ hꝫ in veſtimẽ
i. Timo. 6. d. to ⁊ in femore ſuo ſcriptũ. ¶ Rex regũ ⁊
D dñs dñantium. Et vidi vnũ angelũ ſtan
tem in ſole: ⁊ clamauit voce magna dicẽs
omnibus auibus q volabant per mediũ
celi. Venite ⁊ cõgregamini ad cenã ma
gnam vt manducetis carnes regũ ⁊ car
nes tribunoꝝ ⁊ carnes fortium ⁊ carnes
equoꝝ ⁊ ſedentiũ in ipſis: ⁊ carnes oium
liberoꝝ ⁊ ſeruoꝝ ⁊ puſilloꝝ ⁊ magnoꝝ.
Et vidi beſtiam ⁊ reges terre ⁊ exercitus
eoꝝ congregatos ad faciendũ ꝓlium cum
illo q ſedebat in equo: ⁊ cum exercitu ei⁹.
Et apprehenſa eſt beſtia ⁊ cum ea pſeudo
ꝓpheta: ⁊ qui fecit ſigna corã ipſo quib⁹
ſeduxit eos q acceperũt characterẽ beſtie:
⁊ q adorauerunt imaginẽ ei⁹. Viui miſſi
ſũt hi duo i ſtagnũ ignis ardẽtis ⁊ ſulphu
ris: ⁊ ceteri occiſi ſũt in gladio ſedẽtis ſup
equũ q ꝓcedit de ore ipſius: ⁊ oẽs aues ſa
turate ſunt carnibus eoꝝ. XX

Et vidi angelum deſcendentẽ de A
celo habentẽ clauẽ abyſſi ⁊ catenã
magnã in manu ſua. Et apphen
dit draconẽ: ſerpentẽ antiquũ q eſt diabo
lus ⁊ ſathanas: ⁊ ligauit eũ p annos mil
le: ⁊ miſit eũ in abyſſũ ⁊ clauſit ⁊ ſignauit
ſup illũ vt nõ ſeducat amplius gentes: do
nec ꝯſumment̃ mille anni: ⁊ poſt h̃ oportet
illũ ſolui modico tpe. Et vidi ſedes: ⁊ ſe B
derũt ſup eas: ⁊ iudiciũ datũ ẽ illis. Et ani
mas decollatoꝝ ꝓpter teſtimoniũ ieſu ⁊
ꝓpter vbũ dei: ⁊ q nõ adorauerũt beſtiã
neqꝫ imaginẽ eius: nec acceperũt chara
cterẽ eius in frontibus aut in manibus
ſuis: ⁊ vixerũt ⁊ regnauerunt cũ xp̃o mil
le annis. Ceteri mortuoꝝ nõ vixerũt do
nec ꝯſumment̃ mille anni. Hec ẽ reſurre
ctio ꝑma. Beatus ⁊ ſanctus: q habet par
tem in reſurrectione prima. In his ſecun
da mors nõ hꝫ ptãtem: ſed erunt ſacerdo C
tes dei ⁊ xp̃i: ⁊ regnabunt cũ illo mille an
nis. Et cũ ꝯſummati fuerint mille anni: ſol
uetur ſathanas de carcere ſuo ⁊ exibit: et
ſeducet gẽtes q̃ ſunt ſuper quattuor angu
los terre gog ⁊ magog: ⁊ cõgregabit eos
in prelium quoꝝ numerus eſt ſicut arena
maris. Et aſcenderunt ſup latitudinẽ ter
re: ⁊ circuierũt caſtra ſanctoꝝ ⁊ ciuitatem
dilectã. Et deſcendit ignis a deo de celo:
⁊ deuorauit eos ⁊ diabol⁹ q ſeducebat eoſ
miſſus ẽ in ſtagnũ ignis ⁊ ſulphuris vbi
⁊ beſtia ⁊ pſeudo ꝓphete cruciabũtur die
ac nocte i ſecula ſeculoꝝ. Et vidi thronũ
magnũ candidũ ⁊ ſedentẽ ſup eũ a cuius
ꝯſpectu fugit terra ⁊ celũ: ⁊ locus non eſt
inuẽtus ab eis. Et vidi mortuos magnos D
⁊ puſillos ſtantes in conſpectu throni: et
libri aperti ſunt: ⁊ alius liber apertus ẽ q
eſt vite ⁊ iudicati ſunt mortui ex his q̃ ſcri
pta erant in libris ſm̃ opa ipſoꝝ. Et de
dit mare mortuos q in eo erãt: ⁊ mors et
infernus dederunt mortuos ſuos q in ip
ſis erãt ⁊ iudicatũ eſt de ſingulis ſm̃ opa
ipſoꝝ. Et infernus ⁊ mors miſſi ſunt ĩ ſta
gnũ ignis. Hec eſt mors ſecunda. ¶ Et ſ. 13. b.
qui non inuentus ẽſt in libro vite ſcript⁹:
miſſus eſt in ſtagnũ ignis. XXI.

Et vidi celum nouum ⁊ terrã no A
uam. ¶ Primũ enim celũ ⁊ ꝑma Eſa. 65. ⁊. 66
terra abijt ⁊ mare iaꝫ non eſt. Et 2. Pe. 3. c.
ego iohannes vidi ſanctam ciuitatẽ hieru
ſalem nouã deſcendentẽ de celo: a deo pa

ratā: ſicut ſponſam ornatam viro ſuo. Et
audiui vocē magnā de throno dicentem.
Ecce tabernaculū dei cū hoībus: ⁊ habita
bit cū eis. Et ipſi populus eius erūt: ⁊ ip
ẽ.7.d. ſe deus cum eis: erit eoꝝ deus. ¶ Et ab-
Eſa.25. ſterget deus oēs lachrymā ab oculis eoꝝ:
Hiere.31. ⁊ mors vltra nō erit neqꝫ luctus neqꝫ cla
mor: neqꝫ dolor erit vltra: q̄ prima abierūt ⁊
Eſa.43. dixit q ſedebat in throno. ¶ Ecce noua facio
2.Cor.5.d. oia. Et dixit mihi. Scribe: qꝛ hec vba fi-
deliſſima ſunt ⁊ vera. Et dixit mihi. Fa-
B ctum eſt. Ego ſum alpha ⁊ o: initium ⁊ fi
nis. Ego ſitienti dabo de fonte aque viue
Eſa.43. gratis. Qui vicerit: poſſidebit hec. ¶ Et
Heb.8.d. ero illi deus ⁊ ille erit mihi filius. Timi-
dis autem ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ ho-
micidis ⁊ fornicatoribꝰ ⁊ veneficis ⁊ ido-
latris ⁊ oibus mendacibus: pars illorum
erit in ſtagno ardenti igne ⁊ ſulphure: qđ
eſt mors ſecunda. Et venit vnus de ſeptē
angelis habentibus phialas plenas ſeptē
plagis nouiſſimis ⁊ locutus ē mecū dicēs
Veni ⁊ oſtēdam tibi ſponſā vxorē agni.
Et ſuſtulit me in ſpiritu in montē magnū
⁊ altū: ⁊ oſtendit mihi ciuitatē ſanctā hie-
ruſalem deſcendentē de celo habentē cla-
ritatē dei. Et lumen eius ſile lapidi pcio
ſo tanqꝫ lapidi iaſpidis: ſicut criſtallū. Et
habebat murū magnū ⁊ altum habentem
portas duodecim: ⁊ in portis angulos duo
C decim: ⁊ noia inſcripta que ſunt noia duo
decim tribuum filiorū iſrael. Ab oriente
porte tres: ⁊ ab aquilone porte tres. ⁊ ab
auſtro porte tres: ⁊ ab occaſu porte tres
Et murus ciuitatis hñs fundamenta duo
decim: ⁊ in ipſis duodecim nomina duo-
decim apoſtolorum ⁊ agni. Et qui loque
batur mecū habebat menſurā arundineā
auream vt metiretur ciuitatē ⁊ portas eiꝰ
⁊ murum. Et ciuitas in quadro poſita eſt
⁊ longitudo eius tanta eſt quanta ⁊ latitu
Job.11. do. ¶ Et menſus eſt ciuitatem de arun
Eph.3.d. dine aurea per ſtadia duodecim milia: ⁊
2.Cor.10.c. longitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius equa
Eph.4.a. lia ſunt. ¶ Et menſus eſt muros eius cen
tum quadragintaquattuor cubitorum:
Menſura hominis que eſt āgeli. Et erat
ſtructura muri eius ex lapide iaſpide: ip-
ſa vero ciuitas aurum mundum: ſimile
vitro mundo: ⁊ fundamenta muri ciuita-
tis omni lapide precioſo ornata. Et fūda
mentum primū iaſpis: ſecundum ſaphy-
rus: tertiū calcedonius: quartū ſmaragdꝰ
quintū ſardonix: ſextū ſardius: ſeptimum
chryſolithus: octauū berillus: nonū topa- D
zius: decimū chryſopaſſus: vndecimum
hyacinthus: duodecimū amethyſtus. Et
duodecim porte duodecim margarite ſunt
per ſingulas. ¶ Et ſingule porte erant ex
ſingulis margaritis: ⁊ platea ciuitatis au Tobie.13.
rum mundū tanqꝫ vitrū perlucidum. Et tē
plum nō vidi in ea. Dñs enim deus omni
potens templū illius eſt ⁊ agnus. ¶ Et ci
uitas nō eget ſole neqꝫ luna: vt luceant in Eſa.60.
ea. Nam claritas dei illuminabit eā: ⁊ lu
cerna eius eſt agnus. Et ambulabunt gē
tes in lumine eius: ⁊ reges terre afferent
gloriā ſuā ⁊ honorē in illā. ¶ Et porte eius
nō claudentur p diē. Nox enim nō erit illic Eſa.60.
Et afferēt gloriā ⁊ honorē gentiū in illā.
Non intrabit in eā aliqđ coinquinatū aūt
abominationē faciens ⁊ mendaciū niſi q
ſcripti ſunt in libro vite agni. XXII

Et oſtendit mihi fluuiū aque viue
ſplendidū tanqꝫ cryſtallū, pcedē
tem de ſede dei ⁊ agni. ¶ In me-
dio platee eius: ⁊ ex vtraqꝫ parte fluminis Gal.5.d.
lignū vite afferens fructus duodecim p mē Ezech.47.
ſes ſingulos reddens fructū ſuū: ⁊ folia li
gni ad ſanitatē gentiū. Et oē maledictū
nō erit amplius: ſed ſedes dei ⁊ agni in illa
erunt: ⁊ ſerui eius ſeruient illi. Et vide-
bunt faciem eius: ⁊ nomen eius in fronti
bus eoꝝ. ¶ Et nox vltra nō erit: ⁊ nō ege B
bunt lumine lucerne neqꝫ lumine ſolis: Eſa.60.
qm dñs deus illuminabit illos: ⁊ regna-
bunt in ſecula ſeculoꝝ. Et dixit mihi. Hec
verba fideliſſima ſunt ⁊ vera. Et dñs de
us ſpirituū pphetaꝝ miſit angelū ſuum
oſtendere ſeruis ſuis q̄ oportet fieri cito.
Et ecce venio velociter. Beatus q cuſto
dit verba pphetie libri huius. Et ego io-
hānes q audiui ⁊ vidi hec. Et poſtqꝫ au-
diſſem ⁊ vidiſſem cecidi vt adorarem āte
pedes angeli qui mihi hec oſtēdebat. Et
dixit mihi. ¶ Vide ne feceris. Conſeruꝰ ſ.19.b.
enim tuus ſum ⁊ fratrū tuoꝝ pphetaꝝ: ⁊
eoꝝ qui ſeruant verba pphetie libri huiꝰ
Deum adora. Et dixit mihi. Ne ſignaue
ris verba pphetie libri huius. Tempus C
enim prope eſt. Qui nocet noceat adhuc
⁊ qui in ſordibꝰ eſt: ſordeſcat adhuc. ¶ Et .1.Joh.3.b.
qui iuſtus iuſtificetur adhuc: ⁊ ſanctus ſan-
ctificetur adhuc. Ecce venio cito: ⁊ merces

mes mecum eſt reddere vnicuiq; ſm opa
Eſa.44. ſua. ¶ Ego ſum alpha ⁊ o: primus ⁊ no/
s.i.d. uiſſimus: principium ⁊ finis. Beati qui
lauant ſtolas ſuas in ſanguine agni vt ſit
poteſtas eoꝝ in ligno vite: ⁊ per portas i
trent ciuitatem. Foris canes ⁊ venefici ⁊
impudici ⁊ homicide ⁊ idolis ſeruientes:
⁊ omnis qui amat ⁊ facit mendaciũ. Ego
M iesus miſi angelum meum teſtificari vo/
bis hec in eccleſijs. Ego ſum genus ⁊ ra
dix dauid: ſtella ſplēdida ⁊ matutina. Et
ſpũs ⁊ ſpõſa dicunt veni. Et qui audit di/
Eſa.55: cat veni. ¶ Et qui ſitit veniat ⁊ qui vult ac
cipiat aquã vite gratis. Conteſtor enim
omni audienti verba ꝓphetie libri huius
Siquis appoſuerit ad hec: apponet deus
ſuper illum plagas ſcriptas in libro iſto:
⁊ ſiquis diminuerit de verbis libri ꝓphe
tie huius: auferet deus partem eius de li/
bro vite: ⁊ de ciuitate ſancta: ⁊ de his que
ſcripta ſunt in libro iſto. Dicit qui teſtimo
nium perhibet iſtorum. Etiam venio cito
Amen. Veni dñe ieſu. Gratia dñi no/
ſtri ieſu xpi cum omnibus vobis. Amē.

Finis Laus deo.

¶ Explicit biblia Venetiis impreſſa per
Georgium de riuabenis Mantuanum
al's Parentē. Anno dñi. Mcccclxxxvij
iij. Cal. Martij.

¶ Regiſtrum huius operis.
a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z ⁊ ꝯ
ꝝ. A B C D E F G H I K L M
N O P Q R S T V X Y Z AA
BB CC DD EE aa bb cc dd
Quelibet ſupraſcriptaꝝ hꝫ chartas quat
tuor. Exceptis. Q que habet tres. EE
quinq; ⁊ dd quinq;.

BIBLIOTHECA NACIONAL DE LISBOA

Incipiunt interpretationes hebraicoꝝ nominū ſ₃ ordinē alphabeti

a Aaç: appħēdēs. vl' appħēſio
Aad: teſtificās vl' teſtimoniū
Aadhar de pcatō vl' de pcatōi
Aalma: virgo abſcōdita: vl' abſcōſio virginitatis.
Aara: mōtana: vel mōs fortitudinis
Aaron: mōs fortis: vel mōs fortitudinis ſiue mōtanus.
Aaronite: mōtes robuſti: vel mōtiū fortitudinis: ſiue montani aut montes coꝝ.
Aars: ſol vel lumen: ſiue illuminās: aut illuminatio.
Aathat: de patre tuo: vel tpe tuo ſiue tu ante: aut tpalls tuus.
Aaç: appħēdēs: vel fortitudo ſeu fortis: aut appħenſio.
Aazaias: patruꝰ vel patruelꝭ: ſeu apphēdens dominū: aut fortitudo dn̄i
Hic. b. poſt. a.
Abba: paꝭ vl' paternitas. Syrū ē: nō hebꝛeū.
Abbacuc: luctatoꝛ fortis vel rigidꝰ ſiue ↄplexās eos: aut ſuſceptio eoꝝ.
Abbadia: ſuꝰ dn̄i: vel ſuiēs dn̄o.
Abbaga. pr̄ ſolēniſ. vl' pr̄is ſolēnitaſ ſeu pr̄ loquēs: aut patris locutio.
Abaia: pr̄ dn̄s. vel pr̄ abūdans. ſiue paꝭ meꝰ iſte. aut pr̄is mei abūdātia.
Abaim. paꝭ eis vel paternitatis coꝝ
Abana pr̄ ĝtꝰ. vel lapides colligens
Abani. pr̄is reges vel pr̄ ↄmotꝰ. ſeu pr̄ gratꝰ mihi. vel paꝭ ĝtificans me
Abania paꝭ gratus domino. vel paꝭ gratificās deū.
Abaria. trāſiēs dn̄ſ. vl' i trāſitu dn̄i ſiue pr̄ ſuſcitās dn̄₃ aut pr̄ vigilās dn̄o
Abari. ptrāſiēs aut ptrāſitio. ſeu mōtes i trāſitu vel mōtes trāſeūtiū.
Abaron. pr̄ ſuſcitans doloꝛē. vel paꝭ vigilās murmurationi ſiue paꝭ ſuſcitās iniqtatē. aut pr̄ vigilāſ inutilitati.
Abaſbai. pcēs vel pepercit. ſeu parcēs mihi. aut parſimonia mea.
Abda. ſeruiēs vel ſeruitiū. ſiue ſeruꝰ eius. aut ſeruiēs ei.
Abdai. ſuꝰ meꝰ l' ſuiēs mihi. ſiue ſeruiēs eiꝰ vl' ſuitꝰ me vl' ſuitiū eiꝰ mihi
Abdeheel. ſeruus dei vel ſeruiēs deo
Abdemelech: ſuꝰ regis l' ſuiēs rḡno ſiue ſuꝰ regius aut ſuus regnatoꝛ.
Abdenago. ſuꝰ tacēſ vel ſuiēs taceo vel dn̄i auxiliū₃. aut dn̄s auxiliatoꝛ.
Abdi. ſeruus meꝰ vel ſeruiens mihi
Abdias ſeruus dn̄i. vel ſeruiēs dn̄o ſiue dn̄i teſtis. aut dn̄o electus.
Abdiel ſeruus dei. vel ſeruiens deo.
Abdo. ſeruus eius vel ſeruiēs ei.
Abdon. ſeruiēs eis. vel ſeruus coꝝ
Abdon. ſuus merēs. vel ſuꝰ iniquꝰ
Abdon. ſuus muſitāſ vel ſuꝰ iniquꝰ
Abdon. ancilla dolens. vel ſeruiens murmurādo.
Abed. ſuus ppl'i. vel ſeruiēſ populo
Abedia. ſeruiēs dn̄o. vel ſuitiū dn̄i.
Abel. cōmittēs vel cōmiſſio.
Abel. luctus vel vapoꝛ ſeu vanitas. aut miſerabilis.
Abela. cōmittēs ei. vel cōmiſſio eius ſiue lugēs eū. aut miſerabilis ei.
Abega. vapoꝛ valliū. vl' lucꝰ duoꝛūſ
Abelmarim. vanitas habitaculi. vel luctus inhabitentiū.
Abelmecela. vapoꝛ vallis ſalſe. vl' luctus parturientiū. ſeu vanitaſ domicilii. vel miſerabilitas ihabitatiōis.
Abelmeula. idē ē.
Abelſati. vapoꝛ ſpinoſus vl' lucꝰ germinās. ſeu miſerabilis poſitio. aut vanitas reſurrectiōis.
Abemboen. lapis pollicis coꝝ. vl' lapis in medio coꝝ.
Abeneçer: lapis adiutoꝛij: vel lapis auxiliatoꝛ.
Abēner: lapis lucidꝰ vel pr̄ lucerne.
Aber: cōmiſit: vel certamē iniit: ſeu pꝛīceps: aut participatio.
Aber: vulnus: vel liuoꝛ: ſiue liuidus aut vulneratus.
Abeſſalon: pax pr̄is vel pr̄ pacꝭ: ſiue pr̄is lucꝰ: aut patris amaricatio.
Abeſſan: pr̄ abūdās vl' pr̄is egreſſio
Abethan: patris repulſio: vel via exploꝛationis.
Abethſethim: luctus lictoꝝ vel vanitas germinis.
Abgatha: pater tangēs ridentē: vel patris tactuſ ridētis.
Abia. paꝭ dn̄s: vel patris dn̄m: ſiue dn̄i paternitas: aut vel pater fuit.
Abiail: pater meus exultans: vl' patris mei exultatio.
Abial: pater meus ↄtēptus: vel patris mei deſpectio.
Abiaſbori: pater meus ſupītelligēs vel patris mei ſupintelligētia.
Abiā: pr̄is mei pp̄l's: vel pr̄ meꝰ coꝝ
Abiaſab: pater meus colligēs: vl' patris mei collectio.
Abiaſaph: pater meus ↄgregās: vel patris mei ↄgregatio.
Abiathar: pr̄ meꝰ ros: vel pr̄ meꝰ ſuꝑfluus: ſiue pr̄ meꝰ ſuſcitās pctm̄: aut pater meus peccato vigilāſ.
Abida: pr̄ meꝰ ſciēs vel pr̄is mei ſcia
Abidam: pater meꝰ ſciēs eos: vel pater meus ſcia coꝝ.
Abidan: pater meus iudex: vel patrꝭ mei iudiciū.
Abiel: pr̄ meꝰ deꝰ vel pr̄is mei deitaſ
Abieç. pr̄iſ mei nr̄ vl' pr̄ meꝰ maīꝰ
Abieçer: pater meꝰ fortis: vel patris mei auxiliū: ſiue pater meꝰ ſepatus: aut patris mei ſanctificatio.
Abieçeri: patris mei auxiliū: vel paꝭ meus auxiliatoꝛ meus.
Abigabaon: pr̄ collis merētꝭ: aut pr̄ vallis meſticie: ſiue paꝭ meus vallis meſta: vel paꝭ meus collis merētiū
Abigail: pater meus exultās: vel patris mei exultatio:
Abigal: pr̄ roꝛis vel erroꝛis ſiue pr̄iſ mei aceruus: aut pr̄is mei iuolutio.
Abihel: pr̄ meꝰ deꝰ vel pr̄i mei deitas
Abilma: lugēs vel ploꝛās ſiue luctuſ aut ploꝛatio.
Abilmei: lugētes: vel ploꝛantes: ſeu vani aut mirabiles.
Abilmes: idē.
Abimahel: pater meus a deo: vel pater meus exaudiēs deū.
Abimelech: pater meus rex: vel patris mei regnū.
Abimi: pater mē fure. vel pater mē ſaturatus: ſiue pater fuit. aut pater erit.
Abinaan: patris mei decus vel pr̄is mei cōmotio.
Abinadab: patris mei votū: vel paꝭ meꝰ ſpōtaneꝰ.
Abinoem: patris mei fidelitas vl' patris mei requietio.

Abira. pater meus magiſter. vel pa/
tris mei magiſterium.
Abirã: pater meus excelſus: vel pat
meus exaltatus ſiue pater meus ſub
limis: aut patris mei ſublimitas.
Abiron: pr̃ meꝰ mgr̃ muſitãs: vl̃ pat
meꝰ mgr̃ murmurãs. ſiue pr̃ meus
mgr̃ iiquꝰ: aut pr̃ meus mgr̃ iutilis
Abiſa pater ſalutis: vl̃ patris ſalutare
Abiſa. pat meus ſacrificans: vel pris
mei ſacrificiũ: ſiue pris mei icenſum
aut patris mei holocauſtum.
Abiſai. pater ſalutis mee: vel patris
ſalutare mihi.
Abiſai. pater meus icenſum mihi: vl̃
pater meus ſacrificium meum.
Abiſai. pr̃ meus ſupfluus vel patris
mei rugitus.
Abiſag. pris mei incenſum vel pris
mei holocauſtum.
Abiſuc. pater meus cantãs vel patriſ
mei cãtilena ſiue pater meus loquẽs
aut patris mei locutio.
Abiſur. pater meus murus vl̃ pater
meus directus.
Abiſur. pater meus robuſtus vel pa
ter meus ãguſtiatus: ſiue pat meus
ↄtinens: aut patris mei acerbitas
Abithal. pat meus ros vel pat meus
irroratus ſiue prẽm meũ appꝑhẽdẽs
aut pris mei apprehenſio.
Abiu. pat meus eſt: vl̃ pat meus ipẽ
Abiud. pris robur: vel pris robor: ſi
ue pat coꝝ: aut pater meus iſte
Abner pat lucidus: vel pris lucerna
Aboli. pat icãtator: vl̃ pris ãplexatio
Abor: pat montiũ vel patris foramen
ſeu pat luminis. aut pr̃ meus iracũduſ
Abra. pris mgr̃m. vl̃ pris. exaltatio
Abrahã: pat vidẽs pplꝫ. vl̃ pat vidẽſ
multitudinẽ: ſeu pater multitudinis
aut pater multaꝝ ſubintelligiẽ gẽtiũ
nõ eſt. n. in nomine.
Abrahã: pater excelſus vel pat exalta
tꝰ ſeu pat ſblimis: aut pris ſblimitaſ
Abrech: pr̃ dlicatꝰ vel pat tenerrimꝰ
Ipẽ eſt ioſeph q̃ platus egypto cũ eẽt
tener ac delicatus etate iuuẽtuti factꝰ
eſt pater. ſenium merito ſapientie ⁊ p
latus ſapientibus.
Abſalon. patrẽ meum pacificans vel
patris mei amaricatio.
Abſonias: pater egreſſꝰ dño vel pris

Abſalon. pax pris vel pater pacis vel
pris luctus. aut patris amaricatio.
abundatia domini.
Abur: patris lumen vel pater igneuſ
ſeu pater incẽdẽs: aut patris aptio.
Abur: liuor vel plaga ſeu liuiduſ: aut
vulneratus. Hic. c. poſt. a.

Achab. frater patris vel fra/
ternitas paternitatis.
Achan: frater patris ſui vel
fraternitas paternitatis ſue.
Acchabim: decenter vel ſcorpiones.
Achaia: ſoror laborãs vel ſoror q̃ ſiue
ſoror dñi: aut frater eius dñs.
Achaici: fratres laborãtes vel frẽs q̃
ſeu fratres dñi: aut frater coꝝ dñs.
Achaim. ꝑrupta vel vmbraculũ ſiue
ſoror laboris: aut fraternitas coꝝ.
Achal: oĩa vel in oĩbus ſeu frater cõ
ceptus: aut fratris cõmixtio.
Achã: labor vel neceſſitas: ſeu colu/
ber inſidians: aut fraternitas coꝝ.
Achãmõi: fr̃ ſapiẽ vel fr̃ ſapiẽtiſſimꝰ
Achan tribulator vel neceſſarius.
Accan. neceſſitas vel tribulatio.
Acharan: retinẽs vel appꝑhẽdẽſ ſiue
retinẽs gratiã: aut appꝑhẽſio gratie.
Achar: merces vel turbator ſiue tu/
multus: aut peruerſio.
Acharã turbans populũ vel ꝯuerſio
ppli ſiue ꝯuertẽſ eoſ aut turbatio coꝝ
Acharan: merces gratie: vel turbãs
gratificatos.
Accharcha: infernus vel pauimentũ
Acharis: ſterilis vel ingratus ſeu ſte
rilitas: aut gratitudo.
Acharob: mures vel demolitio.
Accarõ: i paſcuis vel gregis paſcua
ſeu ſterilitas: aut eruditio triſticie:
Accarõite: i paſcuiſ vel paſcua gregũ
ſiue ſterileſ aut erudiuẽta triſticie ꝑ
Achas: tenẽs: aut apprehẽdens ſiue
retentio: aut apprehenſio.
Achaꝫ ꝯuertẽſ vel appꝑhẽdẽs ſiue cõ
uerſus viſiõi aut appꝑhẽdẽſ fortitudiꝫ
Achaꝫias: appꝑhẽdẽs dñm vel appre
hẽſio dñi ſeu ꝯuerſus fortit dño: aut
appꝑhendens viſionẽ domini. ã.
Achaꝫib: fr̃ lupi vel fr̃ deuorãs ſeu te
nẽs lupũ aut appꝑhẽdẽs rapacitatẽ.
Acſa: claudicans vel factura.
Acſaph: clauda collectio: vel factura
cõgregatiõis.

Acos: hamus vel retentio ſiue humi
lis aut humilitas.
Acces: idẽ.
Accereth: diſſipans vel diſperdẽs ſi
ue demoliens: aut interficiens.
Acceretbi: diſſipãſ me vl̃ diſpdẽ ſiue
ſiue dmolitio mea aut interfectio mea
Achela: ſuſcipiẽs eũ vel ſuſceptio eiꝰ
Acheldemach: ager ſãguis vel ager
ſanguineus. Syrũ ẽ. nõ hebreum.
Accherubĩ: cognoſce vel itellige ſiue
ſciẽs multitudinẽ aut ſcie multitudo
Achi: frat meus vel fraternitas mea
Achia: vmbraculum vel ꝑruptio ſeu
frater dñi aut fraternitatis dñs.
Achiã: fr̃ populi vel fr̃is populꝰ ſiue
vmbraculũ eis: aut ꝑruptio coꝝ.
Achias: merces vel retributio: ſeu
frat dñs: aut fraternitas dñi.
Achic: vmbraculũ vel in collibuſ.
Achila: ſuſcipiẽs eũ vel ſuſceptio eiꝰ.
Achilai: ſuſcipiẽs eum: vel ſuſceptio
eius mea.
Achim: fletus vel plorãs: ſiue frater
eius aut fraternitas coꝝ.
Achimaas: fratris mei onus: vel fra
tris mei aſſũptio.
Achimaii: frater meus reductus: vel
fratris mei reductio.
Achimau: fr̃ meꝰ q̃s vel fr̃ meus quõ
Achimelech. frater meus rex. vel fra
tris mei regnũ.
Achimoth. fratris meus mortuꝰ. vel
fratris mei deſertio.
Achimaan. fr̃is decor vel frat decorꝰ
Achinoẽ. fr̃is decꝰ l̃ fr̃nitati dilectabil.
Achior: fratris mei lumẽ: vel fr̃ meꝰ
mõtanus ſeu fratris mei foramẽ aut
fratris mei iracũdia:
Achis: frater meus: vel quõ eſt.
Achis. frater vir vel verũtñ vir. ſeu
frater meus aut fraternitas viri.
Achiſamech. fratrẽ meũ corroborãs
vel fratris mei firmamentũ.
Achiſamech. fratrẽ adiuuans. aut fr̃
nitatis adiuto: ſeu fraternitatis ful/
tura aut fraternitatis erectio.
Achiob fr̃ meꝰ bonꝰ l̃ fr̃is mei bõitaſ
achitophel fr̃ meꝰ ruẽs l̃ fr̃is mei ruia
Achitophel. frater meus cadens vel
frat irruens. ſiue frat meꝰ tractãs
aut frater meus cogitans.
Achzib. ſtulticia vel mẽdaciũ. ſeu fr̃

meus deuorans. aut fr̄is mei hoſtia

Accho. humus vel vſq₃ huc. ſiue humilitas. aut retentio.

Acchoe: humus vel vſq₃ huc. ſeu retinens eū. aut humilitas eius.

Acchoite: humi vel vſq₃ huc. ſiue humiles aut retenti.

Acchos. humus vel vſq₃ huc ſiue humilitas. aut retentio.

Acchabor. mures vel deuaſtatio.

Achor. turbatio vel tumultus ſeu puertēs. aut peruerſio.

Achor. fr̄is lumen. vel fr̄is altitudo: ſeu fr̄is foramē. aut fr̄is iracūdia.

Achoron: retentio vel apprehenſio ſeu retinēs aut apphendens.

Acchub: humi grauitas vel humilitatis condemnatio.

Acchupha hum⁹ lēti⁹ ꝉ hūilꝭ eructatio

Acch⁹ retinēſ ꝯſiliū vel hūilꝭ ꝯſiliator

acchur. retinēſ lumē ꝉ hūilitas ignea.

Achçib. retētio vel derelicta ſeu mendaciū aut ſtulticia.

Achçiba: mentiēs ei. vel ſtulticia ei⁹ ſeu retinēs eū. aut derelicta ei.

Hic. d. poſt. a.

Ada. teſtificāſ vel teſtimoniū.

Adad. teſtiſ vel patruus ſiue pcipuus aut patruelis.

Adada. teſtiſ ei⁹ vel vſq₃ ad teſtimoniū ſiue pcipu⁹ ei aut patruelis eius

Addabarim. deuteronomium grece ſcūda legiſlatio latine.

Adadezer. decoꝝ auxiliū. vel pcipu⁹ ſeparator.

Adadezer teſtioniū fortiudis vel patruelis ſcificatio ſiue fortitudine pcipuus aut teſtificatio ſcificatiōis.

adaglā: ꝯgregās coſ. ꝉ ꝯgregatō coꝝ

Adai. robuſtus vel ſufficiēs. ſiue teſtis meus. aut fortitudo mea.

Adaia. ſuiēs dn̄o vel teſtimoniū dn̄i

Addaia. ſuus dn̄i vel teſtificās dn̄m

Adalia. ſuus laborās: vel teſtimonium laborioſum.

Adalia teſtiſ laborāſ: ꝉ ſu⁹ laborioſus

Adā. teſtificās eos vel teſtioniū eoꝝ

Adā. hō aut terrenus ſiue indigena vel terra rubra.

Adama. humus aut terra ſiue terrena vel deſiderabilis.

Adame. cruore vel ſanguinee plurali numero.

Adami. magnificās vel que ē magnificētia. ſiue ſuiens populo meo aut teſtificans populū meū.

Adar. grex vel populus.

Adar. palliū vel ſublimis: ſiue teſtis vigilans. aut ſeruus ſuſcitator.

Adar. palliū vel magnificus.

adarſa teſtificās ſolē vel ſu⁹ illūinator

Adaſſa. noua vel nouitaſ ſeu teſtiſ facture. aut ſuus plaſinationiſ.

adaſſor. ſu⁹ fortiſ vel teſtiſ anguſtiat⁹ ſeu ſeruiens petre: aut teſtificans ſagittam luminis.

Adgā: pat ſordis vel teſtis ſordidus

Admatha. ſeruus donator vel teſtificans conſummationem.

Adrach. ſtola vel decorus ſiue indumentū: aut induitio.

Adrai. mūdans peſſimos: vel mundatio peſſimoꝝ.

Adramelech: ſtola regis vel decor regni ſeu rex idut⁹ aut regnator decor⁹

Adenabeth: ſeruus ꝓphetizans: vel teſtificator ꝓphetie.

Ader: rex effuſus: vel turris gregis ſiue teſtis vigilās: aut ſu⁹ ꝯſurgēs

Adeſa. teſtis facture: vel ſuus plaſmatoris ſiue ſuimis nouitatis: aut teſtificatio ſanctificationis.

adema. ſuus domini: vel teſtificans dominū.

adrehel. greges dei vel oues diuine: ſeu decorās deū. aut induitio dei.

adremelech: ſtola regis vel decoꝝ regni. ſiue rex indutus. aut regnator decorus.

adrēmon. teſtis ſublimis. vel ſuus eccleſie.

adrezer. ſtola fortis vel decor ſeparatuſ ſeu decorum auxilium. aut induimentū ſanctificationis.

Adi. ſeruus meus. vel teſtimonium meum.

adiada. ſuiens teſtibuſ. vel fortitudo teſtificantium.

adihel. ſuus dei vel teſtificans deum deorum.

adin. ſuiens cāe vel teſtis iudicij.

adina. ſuiens cauſe eius. vel teſtis iudicij eius.

adino. tenellus vel delicatus ſeu fortiſ iudex: aut fortis cauſator.

adithai. ſtitus duplex vel teſtificatio.

adrias. ꝯtinens mala vel locus malorum: ſeu decor facture: aut induitio plaſinationis.

adribel. pp̄ls dei vel oues diuine ſeu decorans deū: aut induitio dei.

ado. ſeruus ſeu teſtis vel ſeruiens domino: aut fortitudo eius.

adoar. ſeruus vigilans vel ſeruus ſuſcitator.

adoch. ſeruum tenens vel teſtificationis apprehenſio.

adollam. cōgregans eos vel congregatio eorum: ſeu teſtimonium aque aut teſtificatio in aqua.

adolamin. idem quod adollam.

adollamites. congregans eos vel cōgregatio eorum ſeu teſtis aque: aut teſtificatio in aqua.

adom. ſeruiēs eis vel fortitudo eorū

adomim. rubra vel aſcenſus ruforum. Iſte eſt locus ille cruentus ⁊ ſanguinarius quo deuēit homo qui ab hieruſalem deſcendit in hiericho ⁊ incidit in latrones.

adon. ſeruus merens vel murmurāſ ſiue fortis iniquus: aut fortitudo inutilis

adonai: dominus vel dn̄ator.

adonaia. dominus dominans vel domini dominatio.

adonias. dominator eſt dominus vel domini eſt dominatio.

Adonibezech: domin⁹ micās vel dominus fulgurās: vel dominus dominator egeſtatis: aut dominus dominator vani cōtemptus.

adonicham: dominus callidus vel dominator calliditatis.

adoniram: dominus exaltatus vel dominator ſublimis

adoniſedech dominus pacis vꝉ dominator iuſticie.

adopſithe: libertas vel gaudium.

ador: ſeruitus generans vel teſtificatio generationis.

adulam. teſtimoniū prius vel ſeruiēs eternitati.

aduraz. decor excelſi vel generatio excelſa: ſeu decor excelſus: aut fluuij exaltatio.

Adrumēcia: viſio ſublimis vel videꝰ ſublimiſ.

Dic.c.poſt.a.

AEgla: vitula vel iuuēcula: ſiue ſolēnis. aut feſtiuitas eiꝰ.

Aegyptus: tenebꝛe vel anguſtia: ſiue tribulatio coanguſtās: aut tribulatiōis coanguſtatio.

Aegyptij. tenebꝛe vel anguſtiantes. ſeu tribulātes coanguſtatos. aut tribulatoꝛes coanguſtoꝝ.

Aeglon. iuuēcula vel vacca coꝝ: ſeu vacca merēs. aut iuuēcula inutilis.

Aelam. veſtibulū vel antefoꝛes. ſeu poſtis. aut ſupliminare.

Aelamite. veſtibula vł antefoꝛes. ſeu poſtes. aut ſupliminaria.

Aelam. appoſita vel obiecta. ſeu deſpiciēs. aut ꝯparata.

Aelamite. appoſiti vel obiecti. ſeu deſpiciēs. aut ꝯparati.

Aelmoth. taberne vel officine. ſeu taberne moꝛtis. aut officine moꝛtuoꝝ

Aena. fons vel biuiū. ſeu fons eius: aut oculus eiꝰ.

Aendoꝛ. fons generāſ vel oculus generatiōis.

Aeneas. paup̱ vel miſer ſeu reſpondēs. aut reſpōſio.

Aenganim. fons hoꝛtoꝝ. vel oculus elatoꝝ.

Aenoim. fons coꝝ vel oculus coꝝ.

Aeriui. aceruus lapidū vel aceruati lapides.

Aeſdrelon: auxiliū meroꝛis vel miſericoꝛdia dolentium.

Aeſinon. terra deſerta. vł terra ieiuna ſeu terra merēs: aut terra inutilis.

Aethain. valia vel antiqua. ſiue aſcēdēs. aut foꝛtitudo.

Aethi. obſtupefaciēs vel pterrēs ſeu terroꝛ patris mei. aut obſtupefaciēſ pater meus.

Aethiopia. tenebꝛe vel caligo ſeu tenebꝛans. aut caligās.

Aethiopes. tenebꝛoſi vel caliginoſi. ſeu tenebꝛātes. aut caligantes.

Aethonodoſai. via iferioꝛ vel viātes iinferius.

Dic.ph.poſt.a.

APhai. humꝰ coꝝ ł volatꝰ coꝝ ſeu liberāſ eoſ aut ſecuritaſ coꝝ

Apharidē.

Aphain. humꝰ vel volatꝰ ſeu liberāſ pauperes. aut ſecuritas gratie.

Aphan. humus mea volatus meus. ſeu liberans pauperes meos. aut ſecuritas gratie mee.

Aphar. terra vel puluis ſiue humus. aut fodiens.

Aphar. puluis ſuſcitās vel humꝰ vigilie ſeu liberās vigiles. aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ.

Aphara. terra eius vel puluis eiꝰ. ſiue humꝰ eius aut fodiēs eū.

Aphara. puluis ſuſcitās eū vł humꝰ vigilie eiꝰ ſeu liberans vigilātes eis aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.

Aphara. taurus vel vitulus ſiue puluis eius. aut fodiēs eū.

Apharā. fodiēſ humū vł puluis iutił

Apharaim. puluis ſuſcitās eos vł humꝰ vigilie coꝝ ſeu liberās vigilāteſ eis. aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.

Aphari. fodiēſ mare vł mariſ effoſio

Apharaī. puluis ſuſcitās eos. vel humus vigilie coꝝ. ſeu liberās vigilātes eis aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.

Apharaſa. ira diḡ vł fodiēs eleuatōs ſeu libaliias ſoł aut liberās illūinatos

Apharſacei. terreni digne vel fodientes eleuatos. ſeu liberi ſolis. aut liberātes illuminatos.

Apharſual. tellus ſaluata vel terra ſalutis ſiue puluis ſuſcitans ſalutē aut humus vigilans ſaluationi.

Aphaſothi ſecuritas vł libertaſ ſeu liboꝝ germē aut ſecuritaſ reſurrectiōiſ

Aphaſias iudicāſ dn̄s vel iudiciū dei

Aphech. continuit vel continentia. ſiue continens. aut furoꝛ nouus.

Aphech. continebit vel appꝛehendet ſiue cōtinēs. aut appꝛehenſio.

Apheca. ꝯtinebit eū vel app̄hēdet eū ſiue ꝯtinētia eiꝰ aut appꝛehēſio eius

Aphec. furoꝛ alienꝰ vel vita diſſipata ſeu vitā diſſipās. aut vite diſcuſſio.

Aphelethi. mirabilis vel admirāduſ ſeu viuificāſ. aut excludēſ.

Apher. humus vel fodiēs ſeu puluiſ aut vitulus.

Aphereçei. ſepati vel abſq̃ muro ſeu fodiētes oliuā aut vituli foꝛnicanteſ

Aphes. in finibus vel in extremis.

Aphes. domū i finibus rubētiū vel i extremis aſcenſionis ruſoꝛū.

Aphſeſ. libere egrediēs vel ſecuritas egreſſionis.

Aphia liberał dn̄s vł liberalitas dn̄i.

Aphꝛica fertilis vel augmentata.

Aphꝛicani fertiles vel augmētati.

Aphiba colligēs recte vł ꝯgregās cōuerſionē ſeu liber egreſſus aut ſecura egreſſio.

Aphith ſecurus vel liber ſeu ſecuritas aut liberalitas.

Aphō. volās iniq̄ ł volatꝰ meroꝛis ſeu libē murmurās aut ſecuritas iutił

Aphōite volātes iniq̄ ł volādo merētes ſeu ſecuri inutiliter aut libē murmurantes.

Aphꝰ volās ꝯſilio vł volatꝰ ꝯſilij ſeu libē ꝯſulēs aut ſecurꝰ feſtinatoꝛ.

Aphuth eiꝰ idumētū vł eiꝰ declinatio

Aphuthei eiꝰ idumētū ł eiꝰ decliatōes

Dic.g.poſt.a.

ABa: feſtiua vel ſolēnis.

Aga loquēs vel meditās ſeu meditatio aut loquela.

Agaba feſtiuꝰ pr̄ vel ſolēnitas patris

Agabus nūcius tribulans vel tribulationis annūciatio.

Agad plāctꝰ egypti ł plāctꝰ egyptioꝝ ſeu fuitꝰ feſtiua aut ſolēne teſtioniū.

Agag doma vel tectū ſeu feſtiue ſolēnis aut feſtiua ſolēnitas.

Agagite domata vł tecta ſiue ſolēnes feſtiue. aut feſtiui ſolēniter.

Agai. queſtio aut feſtiuitaſ ſeu loquēl mihi aut meditatio mea.

Agla vitula vel iuuēcula ſeu ſolēnis aut feſtiuitas eius.

Agar. aduena vel conuertēſ ſeu feſtū ſuſcitāſ. aut ſolēnitas vigilie.

Agareni. aduene vel ꝯuerſi ſeu feſta ſuſcitantes aut ſolēnitates vigiliaꝝ.

Agarai: aduena vulſ. vel cōuerſio d̾ uoꝛatoꝛis: ſiue feſtiuus magr̄ meus aut ſolēnitas magiſtri mei.

Age. queſtio vel ſolēnis ſeu meditatio aut loquela.

Ageba. ſolēnis pr̄ vel feſtiuitaſ pr̄is

Agedgad. accinctꝰ vel annūciāſ p̄de

Agedgad: feſtiua ſeruitꝰ p̄donis vel ſolēne teſtimoniū accinctionis.

Agelom. ſolēnis candoꝛ vel annuncia iniquitatē meā.

Aggeus: feſtiuus vel ſolēnis: ſeu q̃
rens conſiliū: aut letus feſtinator.
Agi. queſtio vel ſolēnis ſeu ſciēs me
aut feſtiuitas mea.
Agia. querēs dūm vel ſolēnitas dn̄i
Agia. ſolēnis dn̄o vel feſtiuitas dn̄i.
Agirēmō. fons ſublimis vel fons ce
leſtis ſeu fons congregans aut fons
malorū granatorū.
Agrippa. congregans ſubito vel cō
gregatio ſubita.
Agrith. aduene vel incola ſiue adue
na meus aut incola meus.
Agith. feſtiua vel ſolēnis ſeu medita
tio: aut loquela.
Agithe. feſtiui vel ſolēnes ſiue loquē
tes aut meditantes.

Dic. b. poſt. a.

Aab. frī pr̄is l' fr̄nitas p̄rnitatis
Aboiō cāpi vl' auloes ſeu val/
les grādes aut valles cāpeſtres
Abalath. mons diuidens vel mons
leuis idest limpidus ſiue lubricus.
Abamon. ſapientia vel ſapientiſſim⁹
Abara. fratris odor vel frater odoris
Abarel p⁹ exercitū vl' ſequēs exercitū
dei iſte ē obab cog̃t⁹ moyſi g z ietro
Abares. teſta vel ſol ſeu ſiccitas: aut
ariditas.
Abas. patruus vel patruelis ſeu for
tis aut apprehendens.
Abacias. patru⁹ dn̄s vl' patruel' dn̄o
ſiue apphēdēs dn̄z aut fortitudo dn̄i
Abebrim. hebreorū vel tranſeuntiū
ſeu tranſitus aut tranſitores eorū.
Abei. vmbraculū vel infecūditas.
Aberi. declinans vel declinatio.
Abeſam. volūtas vel conſiliū ſeu vo
lūtati: aut conſilio eorū.
Abi frnitas vl' vbi ē ſeu vall' aut qō.
Abi. viuet vel viuit ſeu vita vallium
aut queſtio vite.
Abia. frater eius vel vbi ē ei ſeu vita
eius aut viuit.
Abaia. querēs cū vel vallis eius: ſeu
vita valliū ei⁹ aut queſtio vite eius.
Abialim. cerui vel ceruorū lapides ſi
ue vallis fermēti aut q̃ſtio malitie.
Abialon. admirās vel admiratio ſeu
vita merens aut vallis iniq̃tatis.
Abias. vita plaſmata vel vita factur
ſeu fr̄ ſuſtollēs aut fr̄is plaſmatio.

Abidad. viuens gloria vel vita glo/
rie ſeu frater meus glorians aut fra
tris mei gloriatio.
Abie. ſterilitas vel obūbratio ſeu fra
ter obūbrans aut fr̄is obūbraculū.
Abiel. viuens deo vel viuēs dn̄i: ſeu
vita valliū dei aut q̃ſtio vite diuine.
Abiere. vall' amica vel vita amici ſeu
fr̄ me⁹ amic⁹: vel fr̄is mei amicitia.
Abiezer. frater meus fortis. vel fr̄is
mei auxiliator ſeu vita valliū ſepato
rū aut queſtio vite ſanctificationis.
Abilā. dolens vel parturiens ſeu an
te fores vel ante veſtibulū.
Abiloth. frater vinciens vel frater li
gatus ſeu vallis declinans: aut vite
vocatio.
Abiluth. vallis inclyta: vel q̃ſtio no/
bilis: ſeu frater inclytus: aut frater
nitatis nobilitas.
Abiman. vita qualis vel q̃ſtio q̄: ſeu
frat qs: aut fraternitas quomodo.
Abimelech. vita regis vel vall' regia
ſeu frat me⁹ rex: aut fr̄is mei regnū
Abini. fons vel oculus.
Abinadab. frater ſponte vel frat ſpō
taneus. ſeu uita uallium ſpontanea/
rum. aut queſtio uite ſpontanee.
abin frater merens: vel frat iniquus
ſeu uita uallium dolētium: aut queſtio
vite inutilis.
Abiram. vallis excelſa vel vita exalta
ta ſeu frater meus ſublimis aut fra/
tris mei exaltatio.
Abiran. ſculptor aut ſculpens.
Abiranite. ſculptores vel ſculpentes
Abiroth. ſculptū vel ſcalptū.
Abiſamech. fratris mei ſculptura vel
fratris mei erectio. ſeu frater meus
adiuuās aut fratrem meū roborans
Abiſar. frater meus p̄nceps vel fr̄is
mei leuamen ſeu vita valliū p̄ncipis
aut queſtio vite anguſtiantis.
Abitub. frater meus bonus vel fr̄is
mei bonitas ſeu vita valliū deſeren/
tiū aut queſtio vite deſerte.
Aboi. ſpina vel cōpunctio.
Aboites. ſpinoſi vel compūgentes.
Aboiban. ſpina ſapientie vel cōpun/
ctio intelligentis.
Aboiman. perturbatus vel pturba/
tor ſeu pūgēs qs aut ſpina quō.

Abiun. inutile vel iniq̃tas.

Dic. i. poſt. a.

Ai. vultur vel deuorator.
Aia. vultur eius vel deuorās
eum.
Aiath. vult vel ɔdēnatio: ſeu vultur
declinans: aut deuoratio peccatorū.
Aicham. frater meus ſurgēs: vel fra
tris mei reſurrectio ſeu vult callid⁹
aut deuorator calliditatis.
Aibel. vult dei vel deuorator de⁹.
Ailath. dolēs vel parturiēs ſeu vult
vinctus aut deuorator declinās.
Ailon. vallis admirans ſiue vbi erāt
viſi aut vbi viſi ſūt.
Ailud. vult vrinā vilis vel deuora/
tor vrinam declinatus.
Ailul. vbi erant vrſi vel vbi vrſi ſūt
Aim inutilis aut idolatra.
Aiman. idolū gratū. vel inutilis do/
natio ſeu vultur quis: aut deuorator
quomodo.
Ain. fons vel oculus.
Ainaam. vultur decorus vel deuora
tio pulchritudinis.
Ainagallim. oculus vituli. vel fons i
undās ſiue oculus reuelat⁹ aut fons
tranſmigrationis.
Aion. vultur merēs vel vult iniqu⁹.
ſeu deuoratus murmure: aut deuo/
rator inutilis.
Air. ciuitas vel oppidū.
Airſames. ciuitas ſolis: vel oppiduz
illuminatū.
Aiſmoth. ɔſertio vel adductio mortis
Aith. ɔdēnatus vel ɔdēnatio.
Aiud. vultur inclytus vel deuorans
glorioſum.

Dic. l. poſt. a.

Ala. cōmixtio vel ɔſcendens
ſiue infirmus: aut infirmitas
Alab. lactea vel dulcedo.
Alach. lubricū vel pars mea.
Alacarnaſū. fermentū ɔcidens duces
vel cōmixtio diuidēs p̄ncipes.
Alal. laxitas vel laſſitas ſiue leuitas:
aut latitudo.
Alala. laxitas eius vel laſſitas ei⁹ ſeu
leuitas eius aut latitudo ei⁹.
Alā. infirmās eos vel cōmixtio eorū.
Alamath deſpiciens vtrem vel cōtē/
nens indignationē.

Alamon. deſpectio vel deſuper multitudinem: ſiue infirmans eos dolori aut cõmiſcens eos iniquitati.

Alas. cõmixtio vel fermentum.

Alaſan: triplicem vel conſternatam ſeu cõmiſcens populum aut fermentatio populi.

Albialbon. patris mei dolor vel patiens ſuperintelligens.

Albimus. fermentũ vani conſilij vel cõmiſcens callidam feſtinationem.

Ale. confuſio vel cõmiſcens ſiue infirmus aut infirmitas.

Aleph. mille vel doctrina tẽptationũ

Alephſin. ignis vel igne⁹ ſeu doctrina mandati: aut milia temptationũ.

Allel. laus vel laudatio.

Alleluia. laudate dominũ vel laudatio domini.

Alexander. alleuãs tenebras vel auferẽs anguſtias tenebrarum.

Alexandria. idem.

Alexandrini. tenebras alleuãtes vel tenebrarum anguſtias auferentes.

Alphalthi. bitumẽ vel aq̃ bituminis.

Alpheus. doctus vel documentũ: ſiue fugitiuus aut milleſimus.

Alian. contemnens dominum vel deſpectio gratie.

Alian. eiectus vel eiectio.

Alimis. veſtibulis vel ſuperliminaribus.

Alinath. vter vel indignatio.

Alinathan. contemptor doni vel deſpiciens donatorem.

Almon. contemptus vel deſpiciens.

Almondeblathaim. contemptus palatarum. vel deſpiciens opprobria.

Almoth. vter vel indignatio.

Aloes. laus facture vel laudatio plaſmatoris.

Allon. laus doloris vel laus meroris ſiue laudator iniquus: aut laudator inutilis.

Alua. deſpiciens vel contemnens: ſiue contemptus aut deſpectio.

Aluam. contemnens eos vel deſpiciens eos ſeu contemptus eis aut deſpectio eorum.

Alus. fermentũ vel cõmixtio ſeu cõtemnens conſilium aut deſpectus feſtinator.

Mic. in. poſt. a:

Am. gens vel populus.

Ama gens mea vel populus meus.

Amaa. gens eius vel populus ei⁹ ſeu populi teſtis aut populũ teſtificans.

Amaad. populũ teſtificans vel populi teſtificato.

Amad. populus adhuc vel populus ſeruiens ſiue populus teſtis aut populare teſtimonium.

Amadathi. populus ſeruiens peccato vel populus teſtificans tempore.

Amador. populus teſtes generãs vel populus ſeruiens generationi.

Amal. gens cõmixta vel populus cõſcendens ſiue populus infirmus: aut populi deſpectio.

Amalaſar. dixit princeps vel dictũ pricipis ſiue gens cõmixta carceri: vel populus deſpecte carceratus.

Amalech. gẽs bruta vel pplus lãbẽs.

Amalechite. gentes brute vel populi lambentes.

Aman. iniqu⁹ vel coanguſtãs ſeu cõprimens me aut coanguſtatio mea.

Amana. iniquus ei vel coanguſtãs cũ ſeu comprimens eã aut coanguſtatio eius.

Amanite. iniqui vel coanguſtantes: ſeu comprimẽtes eos aut coanguſtatio eorum.

Aman. populo donatus: vel populi gratificatio.

Amanite. populo donati: vel populi gratificationes.

Amman. cubitus vel menſura ſeu populus quis aut gens quomodo.

Ammanite. cubitati vel mẽſurati ſeu gentes que aut populi quomodo.

Amanſame. cubitus ſultẽs vel mẽſura erectionis ſiue populi dono adiutus: aut pplus gratificatiõe firmatus

Amaraphal: dicto cadens vel dixit vt caderet ſeu populus curat⁹ deo: aut populus medicamentũ dei.

Amaran. temulentus vel rubricatus ſordidus ſiue populus laudatus tritico aut populus accuſatus.

Amarias. dicente domino: vel verbũ domini ſeu gens ſuſcitãs dominũ vel aut populus vigilans domino.

Amarite. dicentes domino vel verba domini: ſeu populi dominũ ſuſcitantes aut populi domino vigilantes.

Amas. furor vel indignatio ſeu pplz tollens: aut populus plaſmationis.

Amaſa. furor eius: vel indignans ei ſeu ſuſtollens gentem: aut popularis plaſmatio.

Amaſai. furor eius me⁹: vel indignatio eius mihi: ſeu gentem ſuſtollens mihi aut populi plaſmatio mea.

Amaſi. furor me⁹ vel indignatio mea ſiue populum tollens mihi: aut plaſmatio populi mea.

Amaſia. indignans dominus vel furor domini ſeu gentem ſuſtollẽs domino aut populi plaſmator: domin⁹

Amnath. vter vel idignatio ſiue populus donat⁹ aut pplus cõſumatus.

Amath. veritas vel indignatio: ſiue populus peccator aut pplus ipalis.

Amatha. veritas eius vel indignatiõ bilis eius ſiue populus declinãs cũ aut populus peccans ei.

Amatheus. populus peccans vel indignator rigidus.

Amathi. veritas mea vel indignatio bilis mee ſeu populus peccans mihi aut populus declinãs. Iſte amathi eſt iona, propheta ſarepthane vidue filius quem reſuſcitauit helias matre poſtea dicente ad eum. Nunc in iſto cognoui. quia vir dei es tu: et verbum dei verum eſt in ore tuo.

Amathia. veritas mea dño vel fidelitas mea domini: ſiue populus peccãs dño aut pplus declinans dñm.

Amathim. veritas vel indignatio bilis eorum ſiue populus peccans eis aut populus declinans eos.

Amathitiſ. veritas viri vel idignatiõ bilis aſſumpte: ſeu populus peccãs viro vel pplus declinãs aſſũptionẽ.

Amadan. concupiſcibilis: vel concupiſcens ſiue populus iudicans eos aut populus iudex eorum.

Amaun. populum abijciens vel populi abiectio.

Amaus. populus abiectus vel populi abiectio.

Amẽ: vere vel veritas ſeu fiat aut fideliter

Amiſſo. populum tollens: vel popu

ſi ablatio.
Ameſſia. populū leuans domini: vel populi ſubleuatio.
Ameſeth. populus timens vel populus ꝓlongatus ſeu populi germen aut populi reſurrectio.
Ametha. luctus vel indignatio: ſiue populi donum aut populi perfectio
Amethen: populus aſcendēs vel populi fortitudo.
Amethi. luctus meus vel indignatio mea ſiue populus mecum aut populus obſtupefactus.
Amphibolis. populus conuenis vel populus ore conueniens.
Amia. populus dñi vel ppl'i dñatio.
Amiel. populus meus dei vel populus meus ad eo.
Amiel. populus meus dei vel populi mei deus.
Amim. gens mea vel populus me⁹.
Aminadab. populus meus ſp onte: vel popul s meus ſpontaneus ſiue populi mei vota aut populus meus vrbanus.
Aminod. populus meus inclyt⁹ vel populus meus glorioſus.
Amiſaddai. populus meus ſufficiēs vel populi mei ſufficientia.
Amithal. calefactus ros vel calefactō roris ſiue populus meus irroratus aut populi mei irroratio.
Amiuth. populus meus inclytus vl' populi mei gloriatio.
Amizadab. populi mei fluens torris vel populo meo torris fluitio.
Amnes. robuſt⁹ vel fortis ſiue ppl's fugitiuus aut populi temptatio.
Amob. parcēs vel ſuſtinēs ſiue ppl's dilectus aut populi amplexatio.
Amorb. populus tenens: vel populi apprehenſio.
Amolum flos farine vel defloꝛata farina.
Amon. onerans vel onuſtus ſiue nutriens aut fidelis.
Amon. donans vel nutritius ſiue donatio aut matris fetus.
Amon. populus dolens vel popul⁹ murmurans ſiue populus iniquus aut populus inutilis.
Ammon. populus parcens: vel populus meroris: ſiue filius generis mei aut filius populi mei.
Ammona. comprimens vel coanguſtatio eius.
Ammona. popul⁹ parcens ei vel populus meroris eius ſiue filius generis eius aut filius populi eius.
Ammoni. comprimens me vel coanguſtatio mea.
Ammoni. populus parcens mihi vl' populus meroris mei ſiue filius generis mei aut filius populi mei.
Ammonite. comprimentes me vl' coanguſtantes me.
Ammonite. populi parcētes mihi vl' populus doloꝝ meorum ſeu filij generis mei: aut filij populoꝝ meoꝝ.
Amora. loquens vel amaricans ſiue populi ſcitus aut populi illuminatio
Amorrei. amare vel loquētes ſeu populi ſciti aut populi illuminati.
Amos. fortis vel potens ſiue onerās aut vir robuſtus.
Amos. onerauit vel fortitudo ſeu populum auellens aut populi diuulſio
Amoſa. fortis ei vel potēs ei ſiue onerans eum aut fortitudo eius.
Amoſa. vir robuſtus ei vel onerauit eum ſeu populum auellens ei aut diuulſio populi eius.
Amoth. calefactio vel calefaciens.
Amothdor. calefactio generationis: vel calefaciens generationem.
Ampliatus. populi malleum: vel populus malleato: ſiue popul⁹ orecō tundens.
Amraphel. dicēs cadens vel dixit vt caderet: ſiue populus curans deo: aut populi medicamentum deus.
Amram. populus excelſus vel populi celſitudo ſiue populus exaltatus: aut populi exaltatio.
Amramite. populi excelſi vel populi exaltati.
Amri. amaricans vel laceſcens: ſiue populus magiſter: aut populi magiſterium.
Amſi. populus indigens vel populi dominatio.
Amthar. populus patens: vel populus ambigens ſiue populus exploꝛatoꝛ odoꝛis aut populi ſ exploꝛatoꝛ aſcenſionis.
Amuel. populus calefactus deo: vel populus cum quo eſt deus.
Amul. populus dolens vel populus parturiens.
amula. populus dolens ei vel populus parturientium.
amulite. populi dolentes: vel populi parturientes.
amutal. calefact⁹ ros vel calefactio roris ſiue ppl's irrorat⁹ aut ppl'i irroratio. Hic .n. poſt .a.

ANa. donat⁹ vel gratificatus: ſeu donū aut gratificatio.
anna. gratis vel reſpondens ſiue donans aut donatio.
anab. vua vel humilitas ſiue donum patris aut gratia paternitas.
anaba. vua eius vel humilitas eius ſiue donum patris eius aut gratia paternitas eius.
anacham. humilis vel exurgens ſeu donū calidū aut gratificata caliditas
anazeb cognomētū vl' cognominatio
anachim. non eſt innocens vel humilitas renuens ſiue monile colli ſublimi aut humilitatis renutio.
anac. nunquid cōmotus eſt: vel nunquid cōmotio.
anaphilim. cadentes vel violenti: ſiue gigantes aut gratiā declinantes.
anabe. nunquid cōmotus eſt ipſe: vel nunquid eſt cōmotio iſta: ſiue donatus vite aut gratificatus ſuſceptioni
anam. nubes vel obumbratio ſiue donum populi: aut gratificatio eoꝝ.
anamelech. donum regni vel reſponſio regis ſiue donatus regnatoꝛ: aut gratificatio regia.
anamim. reſpondentes aque: vel gratificationes aquarum.
anan. donū grē vel dōata gratificatio
ananeel. grat⁹ deo vl' rūſio dei: ſiue cui donauit de⁹ aut qui ē donat⁹ deo
ananeth. dono viuēs vel gra paud⁹
anani. donat⁹ mihi vl' gratificatio mea.
anani. rūdēs mihi vl' gr̄ficatio mea.
Ananias. donum gratie domini vel donata gratificatio domini.
ananias. reſpondens gratie deo: vel gratificans gratie dominum.
anani. rūdētes aq̄ vl' donatiōes aq̄ꝝ

Anas donãs vel donatus: ſeu gratiã tollens: aut reſpondens.

Anath gratia vel reſpondẽs ſeu grẽ peccãns aut reſponſio temporis.

Anatha rñdẽs ei vł gratificãs eũ ſeu grẽ peccãs eius: aut rñſio tpis eius

Anathim rñdẽs eis vł gratificãs coſ ſeu grã peccãs eoꝝ aut rñſio tpis eoꝝ

Anathim: hũilitas vana vel rñſio vana ſeu monille colli: aut humiles cõſurgentes.

Anathoth rñſio ł obediẽtia aut rñdẽſ ſigno aut gratificatio deſignãtis.

Anathothia rñſio dñi vł obediẽs dño ſiue rñdẽs ſigno dñi aut gratificans deſignantẽ dominũ.

Anathothite: rñdẽtes vel obediẽtes: ſiue reſpõdẽtes ſigno aut gratificãtes deſignatorẽ.

Andreas reſpõdẽs pabulo vel decorus in ſtatiõe ſiue decus aut ſm grecam ethimologiã apotoy andros id eſt a viro virilis.

Andronicus reſpẽdẽs pabulo aut decorus ad ſtandũ ſiue cogitãs paſtionẽ aut reſponſio paſſionis.

Anehgaba ſollicitauit vel humiliauit ſiue ſollicitans valles: aut humiliãs colles.

Anegeb auſter vel meridies ſiue auſtralis aut meridianus.

Anei nũqd cõmotus ẽ mihi vel nunquid cõmotio mea.

Aneliab: donũ dei patris vel gratificãs deum patrem.

Aneni circuli vel corone ſeu precinẽs aut preconator.

Aneni donũ meũ vel gratie atõ mea

Aner lumẽ vel illuiatio ſeu dono vigilãs aut gratificatiõe cõſurgẽs.

Ange donũ prerruptũ vel gratificatio pectoris.

Anad grã vel rñſio ſiue rñdẽs teſtibus aut gratificatio ſeruitutis.

Ani paup vel egenus ſiue donũ meũ aut gratificatio mea.

Ania donũ dei vel gratificãs dñm.

Anian donũ ppli vel gratia coꝝ.

Anihel donatꝰ deo vł gratificãs deũ ſiue gratificans eos vel paupertas eorum.

Ano donãs eis vel gratificãs eos: ſiue dolor eoꝝ aut labor eoꝝ.

Anod dono ſeruiens vel glorificatio ſeruientis.

Anon donator merens vł gratis iniquus ſeu gratie inutilis aut gratificationi murmurans.

Antiphas dans tranſitum vel dantis tranſitio.

Antiochus pauper ſilens vel pauperis ſilentium.

Antiochia paupertas ſilẽs vel paupertatis ſilentium.

Antiocheni pauperũ ſilẽtia vel paupertate ſilentes.

Antipar dãs laudẽ vł dãtis laudatio

Antipatridẽ donũ laudatũ vel dantis laudationem.

Aniula dolens vel parturiens.

Anium donã vnicum vel gratificatio ſempiterni.

Hic .o. poſt .a.

Oen: nidus vel cubiculũ.

Aod: inclytꝰ vel glorioſus.

Aobi: ſpina vel cõpunctio.

aobite ſpinoſi vel cõpungentes.

aobiaban: ſpina ſapientie vel cõpunctio intelligentis.

aobinan pturbatus vel perturbatio ſeu pungẽs quis: aut pũgẽs quõ.

aoth: nobilitas vel gloriatio.

Hic .p. poſt .a.

Apaim humus eoꝝ: vel volatus eorum.

apparaim: liber onager vł cõtinens feritatem.

appaizsa libertas populi dñi vel continens populũ dño.

appelles congregans eos vel cõgregatio eorum.

appia: libera vel libertas ſiue ꝯtinẽs aut continentia.

appiforũ: libera vel ſortis libertas.

appolo mirabilis aut ãmirandus.

appollophanes: mirandus facie: vel ãmirabilis contemplator.

appolonia diſciplina ł ſynagoga coꝝ

appoloniꝰ miraculũ vel ãmirabilis.

appollos: congregans eos vel cõgregatio eorum.

apoſtolus miſſus vel legatio.

apſes libere egrediens vel continentia egreſſionis.

apſiba: continens rectitudinẽ: vel libertas conuerſationis.

Hic .q. poſt .a.

Quila: dolẽs vel parturiens ſeu dolor aut parturitio.

Hic .r. poſt .a.

R: ſuſcitatio vel vigilie.

ara: electꝰ vel electio ſeu vigilans ei: aut ſuſcitans eum.

arab: inſidie vel calliditas ſeu vigilãs patri aut ſuſcitans patrẽ.

araba inſidie eius vel calliditas eius ſiue ſuſcitans patrẽ: ſiue vigilia patris eius.

araba: multa vel veſpera ſiue occidẽs aut inhabitabilis.

araba: plana vel campeſtris ſeu deſerta aut occidentalis.

arabath deſerta tpe vł planities peccatoꝝ ſiue ſuſcitans patrem peccati: aut vigilans patri declinãti.

arabathite deſerti tpe vel planities peccatoꝝ ſiue ſuſcitantes patrem peccati: aut vigilãtes patri declinãti.

arabes: humiles vel occidẽtales ſiue callidi aut inſidiatores.

arabathane humile robur vel deſerta fortitudo ſiue ſuſcitans patrẽ robuſtum: aut vigilans patri fortitudinis.

arabia: callida vel inſidiatrix: ſiue humilis aut occidẽtalis.

araboth: plana vel humilia ſiue campeſtria aut equalia.

arach: longitudo vel longanimitas: ſiue ſuſcitãs fratrẽ aut vigilia fris.

arachcus: longitudo cõſulẽs vel longanimitas feſtinãs aut vigilãs fratri conſilij: aut ſuſcitans fratrem feſtinantem.

arachi: longitudo mea vel longanimitas mea ſeu fratri meo vigilans aut ſuſcitans fratrem meũ.

arachites: longus vel longanimitas ſeu vigilans fratri conuerſio aut ſuſcitans fratrem captiuũ.

arad deſcendit vel deſcenſio ſiue ſuſcitauit deſcendens aut ſuſcitauit deſcẽſionem.

arad deſcẽdẽs vel deſcẽſio ſiue ſuſcitãs ſeruũ aut vigilãs teſtimonio.

arada miraculũ vel admiratio ſiue ob

ſtupuit: aut admiratus eſt.

aradam: deſcendens ei vel deſcenſio
eius ſeu vigilans ſeruituti: aut ſuſci
tans teſtimoniũ.

aradi deponentes vel depoſitiones
ſiue vigilans ſeruituti mee: aut ſuſci
tans teſtimoniũ meũ.

aradius: deponẽs conſiliũ vel deſcen
dens feſtinanter ſeu vigilans ſerui
tuti feſtinanti aut feſtinans teſtifi/
cationem conſilij.

aradius: admirãs vel obſtupeſcens
ſeu vindemiator meus ſufficiẽs aut
vindeamiatoris mei ſufficiẽtia.

arado miraculũ vł depoſitio ſeu ſuſci
tans ſeruũ aut vigilia teſtificatiõis.

arapha: ſuſcitans terram vel vigilan
ter fodiens.

araphite: ſuſcitatores terre vel vigilã
ter fodientes.

arabath negociator vł negociatio ſeu
vigilãs vite: aut ſuſcitãs pauorẽ.

araia: eligens dominũ vel electio dñi
ſeu vigilans domino: aut ſuſcitatio
domini.

aral: ſuſcitans infirmũ vel vigilanter
cõſcendẽs ſiue ſuſcitãs cõtẽnẽtẽ aut
vigilia deſpectionis.

aram ſuſcitans excelſum vel vigilans
exaltationi.

aran: res cum archa vel res cuꝫ cap
ſa ſiue iraſcens aut indignatio.

aram ſuſcitans gentem vel vigilia po
puli.

aram excelſus vel iracũdus ſeu decor
aut eiectio eorum.

arama ſuſcitans gentem ei vel vigilia
populi eius

arama: excelſa vel iraſcens ſeu deco/
rans eũ aut deiectio eius.

aramathi: deiiciens aut deiectio eius
ſeu decore pauidus: aut excelſe con/
ſumans.

aramelech: ſuſcitans gentem regi vel
vigilia populi regni.

aramelech: excelſum regnum vel exc
eus rex: ſeu decor regni: aut iracun
dia regis.

aran: res cum archa vel res cũ capſa
ſiue ſuſcitãs excelſum: aut vigilans
exaltationi.

aran: aceruus tritici vel laus frumen
ti ſeu ſuſcitans donum: aut vigilans
gratie.

aranon: laus frumẽti vel aceruus tri
ticie ſeu ſuſcitans donũ iniquũ: aut
vigilans gratie inutili.

ararath mons vulſus vel mons velli
catus ſeu ſuſcitãs cõſurrectionẽ de/
ſcendentem: aut vigilans teſtimo/
nio deſcendenti.

arari: mons vel ſublimitas ſeu vigi/
lans vigili meo aut ſuſcitans ſuſcitã
tem me.

ararite: montani vel ſublimes ſeu vi/
gilantes vigili meo: aut ſuſcitatores
ſuſcitatoris mei.

aras elatio vel ſuperbia ſiue ſuſcitans
ſuſtollẽtẽ: aut vigilãs plaſmatiõi.

araſti artifex vel artificiũ.

arath teſtimonium deſcendens vł cõ
ſurrectio deſcenſionis ſiue ſuſcitans
peccatũ aut vigilans temporaliter:

arbat bruc⁹ vel locuſta ſeu brucuſ pec
cati aut locuſta temporalis.

arbathite: locuſte vel bruci ſiue bru/
ci peccantes aut locuſte tẽporales.

arbathis: locuſta viri vel brucus aſſũ
ptus ſiue hum⁹ pauidus aut humili/
tas ſuperiorũ.

arbee quarta vel quattuor.

arbella ſuſcitans vetuſtatem auri vel
vigilia ſine aſſumptione.

arbi: locuſta vel brucus ſiue humus
me⁹: aut humilitas eius.

arborganus vel vſq; huc ſiue humi
lis aut humilitas mea.

arboth humilis vel cãpeſtris ſiue hu
mus tenens aut humu retẽtio.

arbona locuſta iniqua vel brucus in/
utilis ſiue humilitas merẽs eũ: aut
retentio doloris eius.

archab inſidie: vel inſidians.

archab inſidiator ſeruus vel inſidiãs
teſtimonio.

archelaus: agnoſcens leo vel agnitio
leonis.

archiatharoth: mora corona vel lon/
gitudo circuli.

archippus inſidie oris vel longitudo
operis ſiue inſidie dilatati: aut inſi/
diarum dilatatio.

ardon ſuſcitans iudices vel vigilia iu
dicandorum.

area: eligens eum vel electio eius ſeu
ſuſcitans deſcendentem: aut vigilia
deſcenſionis.

areba: plana vel campeſtris ſeu deſer
ta vel inhabitabilis.

arebia: humilis domino vel retentio
domini.

arebla: inſidians vel inſidiatio.

arebua: humilis pulcher vel inſidiãs
pulchritudo.

arech: longitudo vel longanimitas.

arechon: longanimitas merens vel
longitudo iniqua ſiue ãmiratio poſ/
ſeſſionis: aut deſcenſio negociatio/
nis.

ared deſcendẽs vel deſcẽſio ſiue aſcẽ
ſus montiũ aut aſcẽſus ſaltuũ.

areph: ſuſcitator menſure vel vigilia
diſſolutionis.

areli: declinãs me vel declinatio mea
ſiue ſuſcitans deum meum: aut vigi
lia dei mei.

arelite declinati mihi vel declinatiões
mee ſiue ſuſcitantes deum meuꝫ aut
vigilantes deo meo.

arem: aceruii lapiduꝫ vel lapides acer
uati.

aren filius meus vel filiatio mea ſiue
ſuſcitãs fontẽ aut vigilia oculi.

ares elect⁹ vel electio ſeu ſuſcitans fa/
cturã vel vigilia plaſmationis.

areth ſtupor vel deſcẽſio ſiue ſuſcitãs
pauorẽ ei aut vigilia vite.

areuna archa vel repoſitio.

arphaſa ſuſcitans tranſitum vel vigi
lia tranſgreſſionis.

arphaſci ſuſcitatores tranſeuntiũ. vel
vigilia tranſgreſſionũ.

arphat ſanans vel ſaluans ſiue ſani/
tas aut ſaluatio.

arphaxat ſaluans vel ſanans depopu
lationem.

arga. menſura vel menſurator.

argob maledicens excelſum vel ma/
ledicta ſublimitas.

aridai: ſuſcitans dilectum meum. vel
vigilia amabilis mei.

aridatha. leo donatus vel leonis do/
nũ ſufficiens.

ariel. leo deus uel leo dei.

arieli leo deus meus vel leo dei mei.

ariph. uigilia germinis floridi uel ſu

ſeſtatio viſionis buccelle.
Arim: acervus lapidum vel lapides aceruati.
arimatheus: altitudo eius: vel ipſe exaltatus eſt.
arimathia: ſuſcitans donum domino vel vigilia donationis domini.
arioch: ebrietas vel ad ſollicitudinem dirigens.
ariopagus: primitiua ſolennitas: vel primitie ſolennitatis.
ariopagita: primitiue ſolennis vel primitiua ſolennitas.
ariopagos: primitiua ſolennitas: vel primitie ſolēnitatis: ſed hoc violentū cum athenienſis curie nomen ſit que a marte nomen accepit.
ariſai: leo tēptans vel leonis tēptatio
ariſtarchus: ſuſcitans coronam vel mons facture ſuperflue.
ariſtobolus: ſuſcitans dolorem vel ſuſcitatio germinis.
ariua: ſublimis vel conſurgens ſiue ſublimitas aut conſurrectio.
ariageddon: mons eſt latrunculis vel mons globoſus ſiue conſurrectio tecti: aut conſurrectio in propria ara.
arinathaim: ſublimitas deorum vel altitudo eorum ſiue humiles duo: aut conſurgentes bini.
armenia mons vulſus vel mons vellicatus ſeu montis auulſio: aut montis vellicatio.
armenij: montes vulſi vel montes vellicati ſeu montium vulſiones: aut montium vellicationes.
armon: anathema meroris vel imago triſticie.
armon: domus vel cellarium ſiue illuminans aut anathema.
armon: anathema meroris mei: vel imago triſticie mee.
armoni. domus mea vel cellarium meum ſiue illuminans me: aut anathema meum.
arnaphet: vigilia conuertens vel ſuſcitatio conuerſionis.
arnan: vigilia doni vel ſuſcitatio gratie ſeu archa meroris aut maledictio eorum.
arnon: archa meroris vel maledictio ſiue lumen eorum: aut maledictio eorum

arod: maledictio ſufficiens. aut maledicta ſufficienter.
arodi. maledictus ſufficienter vel maledictio ſufficiens mihi.
arodite. maledictus ſufficienter vel maledictionum ſufficientia.
arocdi: vindemiator ſufficiēs vel vindemie ſufficientia.
aroer: ſuffoſſio vigilie vel vacuefactio vigilis.
aroer: mirice vel exurgens ſiue ſubleuans aut ſuffoſſus.
arocrite: vacuefactiones vigilum vel ſuffoſſiones vigiliarum.
aroerite: mirice vel ſubleuantes ſiue ſuffoſſi aut exurgentes.
arom: nequā vel verſipellis.
aremath. nequam tempus vel verſipellis peccator.
arori. mons vel ſublimitas.
arorites: ſublimis vel montanus.
aroſeth: nequam ſemē vel iniqua poſitio ſeu vigilans germen. aut ſuſcitatio reſurrectionis.
arſa: ſol eius vel illuminatio.
arſaces: ſolis duricia vel illuminatio vomitus.
arſelem: ſiliens circūciſio vel ſilentiū circūciſionis ſeu ſuſcitans ignē domini aut vigilans auditioni diuine.
arth: mora v eliminorans.
arthaba. mora pris vel morans prem
artaxerxes. lumen ſilentio tēptās vel lumine ſilentio temptatus.
arthegnan. anathematiçantē vel conturbantem eos.
arthemis. i. diana coturbans vel anathematiçans ſiue ſuſcitans egrotationes. aut egrotationū ſuſcitatio.
aruces. circumrodens me vel circumciſio mea.
arun. aceruus tritici vel laus frumēti
arunas. illuminans vel illuminatio.
arur. ſuſcitās ignē vel vigilia luminis
arus inciſa vel aurea ſeu vigilans cōſilio aut ſuſcitans feſtinationē.

Hic .s. poſt .a.

ASa tollens vel factura ſiue ſuſtollens aut plaſmatio.
aſaba. eius captiuitas vel eius conuerſio ſiue ſuſtollens patrē aut plaſmatio patris.

aſabias. colligens dominū vel cōgregatus dño ſiue ſuſtollens patrē dominū. aut plaſmatio patris domini.
aſach. factura prerupta vel plaſmationis vmbraculū ſiue ſuſtollēs fratrē aut tollens fraternitatem.
aſadias. factura ſeruiens dño vel ſuſtollens teſtimoniū domini.
aſael. ſuſtollens deū vel plaſmatio dei
aſaph. colligens vel congregans ſiue collectio aut congregatio.
aſaia. facti dño vel faciente dño. ſiue ſuſtollens dūm aut plaſmatio dñi.
aſaias. idem.
aſani. delictum fumus ſiue ſuſtollens pplm aut plaſmatio eorū.
aſama. delictum eius vel fumigās eū ſiue ſuſtollens populum eius. aut plaſmatio eorum.
aſan. tollens donū vel plaſmatio grē
aſana. tollens donum ei vel plaſmatio gratie eius.
aſar. carcer vel carceratus ſeu facturā ſuſcitās aut ſuſtollēs vigilantes.
aſaradan. vincens vel exacutus ſiue ſuſtollens vigiles iudices aut plaſmationem ſuſcitans iudicio.
aſarel. carcer dei vel carceratus deo ſeu factura ſuſcitans deum. aut ſuſtollens vigiles dei.
aſarda. factura ſuſcitans maledictum vel plaſmatio tollens vigiliam maledictionis.
aſaronthamar. beatitudo palme: vel beatitudo cōmutans ſiue atriū amaritudinis aut veſtibulū cōmutationis
aſarſualim. diuites vulpes vel atrium vulpiū ſeu factura ſuſcitans ſalutē aut plaſmatio vigilans ſaluationi.
aſarſuſim. diuites obtinens vel beate reuertēs ſeu factura ſuſcitās equū aut plaſmatio vigilās reuerſioni
aſaſonthamar. os amarū vel ſilentiū cōmutatū ſeu factura faciens iniquitē cōmutationis aut plaſmatio tollēs dolorem amaritudinis.
aſaar. diluculum vel mane diluculo. ſeu facturam eſtimans aut plaſmationis exiſtimatio.
aſaradon. victor vel exacutus ſeu facture ſuſcitans ſeruos iniquos aut plaſmatio vigilās teſtimonio merētiū.

aſarabel. beatus deꝰ vl̄ beatitudo dei
ſeu factura vigilans deo aut plaſma
tio ſuſcitans deum.
aſaramel. ſuſtollens excelſum deum.
vel plaſmatio excelſi dei.
aſbaal. plaſmans virum vel tollens
vetuſtatem.
aſbel. captiuꝰ dei vel atriū vetuſtatis.
aſbchel. captiuꝰ dei vl̄ factura vetuſta
aſcalon. appēſa vl̄ impēſa ſiue ignis
infamis aut ignis ignobilis.
aſcalonite appēſi vl̄ impēſi ſiue ignes
infames. aut ignes ignobiles.
aſcenes. tollens poſſeſſorē cōtempti/
bi'ter vel ſuſtollens cōtemptibilem
poſſeſſorem.
aſchenes ignis aſperſio. vel ignis ſic
aſperſus.
aſcod. diſſolutio vel effuſio ſiue incen
dens aut incendium.
aſe. tollens vl̄ factura ſiue ſuſtollens.
aut plaſmatio.
aſebam. ſuſtollens ſemper excelſum.
vl̄ plaſmatio ſemper excelſa.
aſebias ſuſtollens dominum vl̄ plaſ/
matio domini.
aſebin. facture ſtatio vl̄ plaſmatio ſta
tionis.
aſebonias. tollens pollicem dn̄i vl̄ fa
ctura in medio dominatoris.
aſech. factura ꝑrupta vl̄ plaſmatiōis
vmbraculū ſiue ſuſtollens fratrem
aut tollens fraternitatem.
aſedech. teſta vel ſol ſiue ariditas aut
ſiccitas ardoris.
aſedim. ſiccitas ardoris vl̄ ſuburba
na eorum.
aſedemoth. arua vel ſuburbana.
aſedochphaſgan. abſciſio vl̄ os deli/
cti ſiue tollens abſciſum aut plaſma
tionis donatio.
aſedoch. factura pabuli vl̄ plaſmatio
viriditatis.
aſedothphaſga. dolatio facture viri/
dis vl̄ faciēs pabulū abſciſionis.
aſepha. trium. vl̄ veſtibulū ſeu colli/
gens aut congregatio.
aſein. ſuſtollēs eos vl̄ plaſmator eoꝝ
aſemona. feſtinans vel os eius. ab
oſſe non ab ore.
aſem. ſuſtollens fontem vl̄ plaſmatio
oculi.

aſena. ignis aſperſus vel ignis aſper
ſio ſiue ſuſtollens fontem eius. aut
plaſmatio oculi eius.
aſenna. ruina eius vel ꝑcipitatio.
aſennaa: ruina eiꝰ vel precipitās eum
aſenaphar ruens onager vl̄ ꝑcipitās
feritas.
aſenech. ruina vel ꝑcipitatio ſeu factu
ra dedicās aut plaſmatiōe ȝ edificās
aſennes. leuās me vl̄ ſubleuatio mea
aſeneth. ruēs vel ꝑcipitās ſiue ignis
aſperſus aut ignis aſperſio.
aſer. atrium vel diuitie ſeu beatitudo
aut beatus.
aſerite. atria vel diuitie ſeu beatitudi/
nes: aut beati erunt.
aſera. atrium vulturis vel diuitie de/
uoratoris.
aſerai. beatitudo mea vl̄ beatꝰ erit mi
hi. ſiue atriū meū aut diuitie mee.
aſerdan. cratutꝰ vl̄ vinculū cutis ſeu
beatū iudiciū aut diuitie iudicande.
aſerim. atrium vl̄ veſtibulū ſeu diui/
tie aut beatitudo eorū.
aſermachumath. beatitudo doni vel q̄
eſt beata donatio.
aſermoth. atrium mortis vel diuitie
mortales.
aſeroth. atrium anguſtie vel diuitie tē
porales.
aſeroth. atria vel veſtibula ſiue ville
aut beatitudines.
aſerſual. beata ſalꝰ. aut diuitie ſalutis
aſerſua. atrium gaudij vel beatitudo
leticie.
aſem. nominatus vel faciens nomen
ſiue ſuſtollens auditum. aut plaſma
tio famoſe auditionis.
aſema. os ab oſſe nō ab ore vl̄ ſuſtol/
lens nomen eius. aut faciens famo
ſam auditionem.
aſen. factura dentiū vl̄ plaſmatio ſup
vulnus ſeu tollens nomē aut ſuſtol
lens amphorā temptationis.
aſeremoth. ſuburbana vl̄ ſuburbibꝰ
ſeu atrium indignatiōis rigide. aut
beatitudo formidationis eorū.
aſer gadai: atriū accincti vulturis vel
diuitie temptationi deuorantis
aſpha. tollens ſubito vel factura cru/
ciatus.
aſphanar. equorū domitor vel factu/
ra apprehendens.
aſphanes. equorum domitor vel fa/
ctura conuerſionem apprehendēs.
aſphar. tollens onagrum vel plaſma
tio ferocitatis.
aſia. ſuſtollens dominum vel plaſma
tio domini.
aſia. gradiens vel eleuans ſeu aufe/
rens aut elatio.
aſiani. facture dn̄i vl̄ ſuſtollens dn̄m
aſiani. elati vel auferētes ſeu gradiē
tes aut eleuati.
aſias ſuſtollens dn̄m vl̄ plaſmatō dn̄i
aſidia. miluus vel herodiꝰ ſeu factura
dilecta aut plaſmatio amabilis.
aſiel. ſuſtollens deū vel plaſmatio dei
aſiel. gradiens deo vel eleuatio dei.
aſim ſuſtollēs eos vel plaſmatio eoꝝ
aſima. ſuſtollens eos ei vel plaſmatio
eorum eius.
aſinchriſtus. dirigens thuribulum:
vel directio thuribuli.
aſiongaber. lingua viri: vel dolatio
hominis ſeu faciens merentes col/
les ſublimes aut ſuſtollens dolores
collium ſublimium.
aſir. vinculū vl̄ vinculatus ſeu factu
ra vigilās aut ſuſtollens vigilātes:
aſſidei. milui vel herodij: ſeu facture
dilecte aut plaſmationes amabiles.
aſſyria. factura vigilans domino aut
ſuſtollens vigilias domini.
aſſyria. diligens vel dilecta: ſiue diri/
gens aut directio.
aſſyrij. facture vigilantes domino vl̄
ſuſtollentes vigilias domini.
aſſyrij. directi vel dirigentes: ſeu dile
cti aut diligentes.
aſtia. factura laborans. aut ſuſtollens
laborantes.
aſmo. nouiſſimū eiꝰ l̄ factura ꝑturiēſ
aſmodeus. facture ī iudicium vel pla
ſmatio iudicantis.
aſinona. feſtinās vel celerit̄ numerās
aſnaa. tollens ſerpentem: vel plaſma
tio colubri.
aſoph. collectio vel veſtibulum ſeu fe
ſtinans aut feſtinatio.
aſom. ſiliēs vl̄ os ab ore non ab oſſe.
aſometh. os vinar ab oſſe non ab ore
vel ſilētiū vite aut feſtinatio pauoris
aſan. factura pupille vl̄ plaſmatio coe

cines.
Aſor. atriū vel ſagitta luminis ſeu tollēs foramen aut plaſmatio iracūdie
Aſoradon victor vel exacut⁹ ſeu atriū ſerui iniqui aut tollens foramē teſtimonij inutilis.
Aſorā. atriū excelſū vel ſagitta luminis exaltati ſeu tollens foramē excelſū aut plaſmatio iracūdie exaltate.
Aſoth. ſuſtollēs ſignū: aut plaſmatio temporalis.
Aſothiic. tollens ſigna vel facture tēporalis.
Aſra. diminutio vel diminut⁹ ſeu tollēs mgr̄z aut plaſmatio magiſterij.
Aſrael. diminutus deo: vel ſuſtollēs magiſteriū dei.
Aſrabi. beatū faciēs vel beata cōmotio ſeu diminutus ipē: aut diminutioni patens.
Aſrabel. beat⁹ deo vel beatitudo dei ſiue tollēs magiſtrū deū aut plaſinatio magiſterij dei.
Aſrabelite. beati deo vel beatificātes deū aut plaſmati magiſterio dei.
Aſtaol. igniſgemetiū vel ignis parturientiū.
Aſtari. caula mea vel p̄ſepe meū.
Aſtari. ouile meū. vel cubiculū meuz ſiue atriū meū aut factura explorationis mee.
Aſtaroth oliue vl' factura exploratoꝝ
Aſtaroth. atriū vel cubiculū ſeu caule aut p̄ſepia.
Aſtarothites. oliue vel factura.
Aſtarothites. caula vel atriū ſeu p̄ſepe aut cubiculū.
Aſtarten. factura ſupflua vel plaſmatiōis ſuperfluitas.
Aſtrages. volūtas feſtiua vl' conſiliū feſtiuitatis.
Aſub. factura incendij vel plaſmatio conuerſionis.
aſpha. tollēs ſubito vl' factura eructāſ
Aſuerus. beatitudo vel atriū eius.
Aſum. os coꝝ vel fumigans eos.
Aſum. factura coccinea vel tollēs pupillam coꝝ.
Aſur. diues vl' beatus ſiue factura luminis: aut tollēs incēdiū.
Aſuri. diues mihi vel atriū meū: ſeu factura luminis mei: aut tollens incendium meum.
Aſurim. diuitie coꝝ vel beatitudo eorum ſiue factura illuminās eos: aut tollens incendiū coꝝ.
aſſur tollēs robuſtū t' tollēſ acerbitatē
Aſſur. ſuſtollēs murū vel tollens anguſtiam: ſeu factura continens: aut plaſmatio directionis.
Aſſur. negociator vel negociatio ſiue nemus aut ignis illuminatio.
Aſſur. dirigens vel diligens: ſiue beatus aut gradiens.
Aſſurim. ſuſtollens murum eis: vel tollens acerbitatē.
Aſſurim. faciēs robuſtos eos vl' plaſmatio directa eis ſiue tollēs anguſtias coꝝ aut ſuſtollēs ꝯtinētiā coꝝ.
Aſſuri. nemora vel igniū illūinatiōeſ ſeu negociatores aut negociationes
Aſſuri. dirigētes vl' diligētes: ſeu beati aut gradiētes.

Hic. t. poſt. a

Atha. tp̄s vel peccatū ſeu delinquēs aut tpalis.
Athac. peccator humilis: vel peccati reiētō ſeu delinquens fratri aut temporalis frater.
Athad. hamo⁹ vel teſtimoniū.
Athaia. peccās dn̄o vel tpalis dn̄i.
Athalia. tp̄s dn̄i vel tp̄s eius ſeu peccās dn̄o aut declinatio dn̄i.
Athania. cōcupiſcentia vel deſideriū
athanael. tp̄s meū dei t' pctm̄ meū deo
Athanai. tp̄s fluctuās vel peccator cōmot⁹ ſeu corona donati mei: aut exploratio gratificatiōis mee.
Athar. peior ſuſcitās vel tpal' vigilia
Athara. peccatū ſuſcitās ei: vel peccatoris vigilia eius.
Atharim. explorator vel exploratio.
Atharoth. corone vel circuli.
Athath. pctm̄ tpis vel tp̄s peccatoris
Athene. diſperſe vel diſſipate.
Athenienſes. diſſipati vel diſpgentes
Athenobius. peccator latrans vel tēporalis latratio.
Ather. ipē conſurgens contrari⁹ vel peccator effundens aduerſa.
Athicon. tp̄s mediū vel peccatoris dimidiatio ſiue tp̄s ꝯgregate iniqtatis aut pctm̄ cōgregatiōis inutilis.
Athipha. tp̄s ſubitū vel pctm̄ eructāſ
Athil. peccati germē vel tp̄s iucterāſ
Athita. tp̄s querēs vel dilecti ſilētiū.
Athol⁹. tp̄s ꝯfilij vel peccati ꝯmixtio
Athoniel. rn̄dēs deo vel tp̄s ei⁹ dei.
Athupha. tempus ſubitum vel peccati infirmitas.
Athul. tp̄s ꝯſilij vel peccator feſtināſ

Hic. u. poſt. a.

Aua. iniquus vel iniquitas.
Auā. fons vel mor⁹: ſiue mouēs eos: aut ſubuerſio coꝝ.
Aui. ferox. vel ferocitas ſiue iniquus mihi: aut iniquitas mea.
Auil. inſipiens vel ſtulticia.
Auin. aceru⁹ lapidū vel iniqtas coꝝ
Auiſa. voluntas mea vel iniquitatis mee ſaluatio.
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auoth. ſedes vel cōmoratio ſeu vinculum.
Auoth. vita vel gloria ſeu ville: aut ciuitates.
Auothiair. vinculum vigilis: vel ſedes vigilie ſeu cōmorās illuminatō aut icunabula illuminatiōis.
Auothiair. gloria luminis vel vita illuminans ſeu ville vigilantium aut oppida illuminatorum.
Auphratho. frugifera vl' puluerulēta ſiue vbertas: aut de cinere veniens
auphrathōite. frugiferi vl' puluerulēti ſeu vberes: aut de cinere veniētes.
Auguſti. ſolēnij ſtantes vl' ſolēnitas addita.
Aulon. vallis grandis vel vallis cāpeſtris.
Aunam. meror coꝝ vel labores coꝝ
Aunam. non eſt vel inutile.
auram. iracundia vel iracundus.
auran. iraſcens vel iracundia.
auſitidis: conſilium uel conſiliatrix.

Hic. x. poſt. a.

Axa. furor uel furibunda.
Axan. claudicās uel iraſcēns
axath medicīa t' medicamētū.

Hic. z. poſt. a.

Aza. uidēs uel ꝯbuſt⁹ ſeu fortis dn̄i aut fortitudo eius.
Azabias uidēs patrem dn̄m uel fortitudo patris domini.
azabel. uidens deū uel fortitudo dei.
azam. uidens eos uel fortitudo coꝝ:
azanoc. fortitudo ꝯmotioni ſuel niſio

requietionis.
Azara. deorſum vel crepido.
Azaria. auxiliū domini vel auxiliator eſt dominus.
Azarias. idem.
Azaran adiuuās ppłm vł auxiliū populi ſiue dorſū coꝝ aut crepido coꝝ
Azaz ꝯtinēs vł apphēdēs ſeu vidēs fortiter aut viſio fortis.
Azazias. ꝯtinēs dñm vel apphenſio domini ſeu videns fortiter dñm aut robuſta viſio dñi.
Azbel vidēs vetera vel robuſtus vetuſtate.
Azbelite vidēs vetera vel robuſti vetuſtatibus.
Azboth videns vomētū vł vidēs in vomitu ſeu fortis vetuſtas. aut fortitudo lugentiū.
Azchad. videns mare vel fortitudo maris.
Azchath. videns dolētē vel videns cōponētē ſeu fortis deꝰ molaris aut fortitudo penitentie.
Azeb. ꝑgens vł ābiens ſeu vallis deuorās aut vallis rapacitas.
Azecha fortitudo aut decipula ſiue robuſta aut clauſula peſſulo.
Azer auxiliū vel ſcificatio ſeu fortꝭ cōſurgens aut vidēs vigilias.
Azagad fortꝭ tēptatio vł vidēs accinctum latrunculū.
Azi fortis meus vel viſio mea.
Azia vidēs ppłm vel fortitudo eorū.
Azias vidēs dñm vel fortitudo dñi.
Aziel pergēs vel ꝓficiſcēs ſeu vidēs deū aut fortitudo dei.
Azia. fortis vidēs vel viſionē.
Aziel pergēs vel abiens ſeu videns deū aut fortitudo dei.
Azii fortꝭ vigilās ſeu vidēs vigilias
Aziza fortis iſte vel viſio iſta.
Azmath vidēs mortē vel fortis mortuus.
Azmaueth. idem.
Azmoth. fortis morte vel apprehendens mortē.
Azmoth fortis incluſio vel apphēdēſ decorem.
Azor adiutꝰ vel auxiliator ſeu vidēs lumen aut fortiter iracūdus.
Azozia incendens domino vel incendium domini.
Azothus incendiū vel incendens: ſiue ignis patruelis. aut ignis patrui mei.
Azotij incēdētes vł icēdia ſiue ignes patruelis aut ignes patrui mei.
Azotide incēdiū vel ignis patruelis.
Azarael adiuuans deum vel fortitudo dei.
Azuba relicta vel deſerta ſiue relictio aut deſertio.
Azur: adiutor lucidus vel auxilium igneū ſiue videns lumen: aut robuſtū incendiū.
Sequūt interpretationes hebraicorū noīum incipiētiū per. B. litteram.
BAabana: venit reſpōdēs vel venit reſponſio.
Baal: vir vel vetuſtas ſiue hñs aut deuorator.
Baala: venit hec vel hñs eā ſeu vir eius: aut deuorans eū.
Baalaanan: vēit hoc donū vel hñs eā graꝫ ſeu vir gratꝰ ei: aut duorator gratificationis.
Baalaſor vetuſtas deuorās atriū vel vir habens ſagittā luminis: ſeu vetuſtas tollēs foramē: aut vir plaſmator iracūdie.
Baalath vir aſcēdēs vel habēs aſcēſionē ſeu vetuſtas tēporis aut deuoratio peccatoris.
Baalberith. vir habēs pactū vel vetuſtas deuorans fedus.
Baalpharaſim: viros deuorās diuidēs vel habentiū vetuſtatē diuiſio.
Baalphegor vir habēs hiatū vel vetuſtas deuorās os pellis ſuperiꝰ.
Baalgad vir fortunatꝰ vel hñs tēptationē ſiue vir accinctus latrunculis aut vir deuorator.
Baalia vir habēs dñm vel vetuſtas duorans dominationē:
Baalim aſcendētes vel ſuperiores.
Baalim viri vel hñtes ſiue in ſuperioribꝰ aut deuorātes.
Baalis vetuſtas viri vel habēs aſſūptionē ſeu deuorans virū aut vetuſtatis aſſumptio.
Baalmaon deſcendēs hūilis vel deſcenſio humiliatꝰ ſeu vir hūilis habens domiciliū aut vetuſtas deuorans habitaculū..
Baalmeon deſcenſio humilis vł deſcenſio humilitatis.
Balmeſar habens eam vel vir ex principe ſeu vetuſtas eius: aut deuoratio principis.
Baaloth: aſcēdēs vel in aſcenſionibus ſeu vir habēs tēpꝰ aut vetuſtas deuorans reſponſionē.
Baalſaliſa habēs vitulā ꝯternātē vł habēs vitulā ꝯſternatā ſeu vetuſtas deuorans tertiū aut vir habēs vitulam triēnalē.
Baalthamar vir hñs palmā vel vir habēs amaritudinē ſeu vetuſtas deuorans cōmutatos aut vetuſtas deuorans cōmutationē:
Baana venit donatus vel venit gratificatus:
Baaná filiꝰ eiꝰ vel veniēs ei ſeu venit reſpōdens aut venit reſponſio.
Baani venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.
Baani veniēs mihi vel filiꝰ meꝰ ſeu venit rñdēs mihi aut rñſio mea.
Baara venit reſpōdēs vel venit reſponſio.
Baari venit reſpōdēs mihi vł venit reſponſio mea.
Baari fontes vł putei ſiue in ventre aut in cōmutando.
Baarias. venit reſpōdēs dominꝰ vł venit reſpōſū domini.
Baaſa vēit tollēs vł veniēte factura
Babatha trāſlatꝰ tpe vel cōfuſus peccator ſeu trāſlatio tēporalis aut confuſio peccatoris.
Babel cōfūdēs vel cōfuſio ſeu tranſferens aut trāſlatio.
Babylon: idem.
Babyloni: ꝯfuſi vel trāſlati ſeu ꝯfūdentes aut trāſferētes.
Bachar inſaginate vel ingreſſus eſt
Bachacar vetuſtas inſaginate vel lugens ingreſſus eſt agnus.
Bachenor: lucēs lucerna vel ingreſſus eſt agnus lucerne.
Bacci vetus vel luctus ſiue lugens: in vomitu.
Bachides luctus fortis vel vetuſtas in vomitu.
Baldachar vēit ꝯpūgi vł vēit tumul

tus ſiũ vẽit merces aut vẽit turbatõ
Badad marim⁹ vl̃ excellẽtiſſim⁹ ſiue venit teſtis. aut venit ſufficiens.
Badadi. maximus mihi vel excellentiſſimus meus ſeu robur meũ aut ſufficientia mea.
Badaias p̃cipu⁹ dño vl̃ i iudicio dñi ſeu venit dñs. aut venit dñator.
Badal. p̃cipu⁹ vel ſublimis ſeu vẽit cõſcendẽs aut venit infirmitas.
Badã. ſolus aut in iudicio ſeu venit populus aut aduẽtus eoꝝ.
Badã. p̃cipuus vel i iudicio ſeu vẽit bonũ aut venit gratificatio.
Badazer maximũ auxiliũ vel excellẽtiſſimus ſanctificator ſeu venit fortis aut venit ſeparatio.
Badſrba filia ſeptẽ vel filia iuramẽti ſeu vẽit eloquẽs aut venit cõuerſio.
Badſuba filia d̃p̃catõis vel filia ſatietati ſeu vẽit ꝯuertẽs aut vẽit icẽdiũ
Iſta. n. badſuba vel badſeba ipſa eſt berſabee mater ſalamonis.
Barẽ locus vite mee vel locus ſuſcipiens mihi.
Baen iniqu⁹ ocul⁹ vel iiqtas ſontis ſeu venit fons aut venit oculus.
Bagad vẽit accinct⁹ vl̃ vẽit in fortũa ſeu vẽit latrũcul⁹ aut venit tẽptatio.
Bagal onus vel iugũ ſeu vẽit aceruus aut venit inuolutio.
bagaba excelſ⁹ tp̃e l̃ ſblĩmitas pctõis
Bagatban: venit tactus vidẽtis vel venit riſus tangentium.
Bagazim: in excelſo cõtẽptus vel venit aut fortitudo.
Bagoaim ſublimitas deuorans eos vel iugũ vulturis coꝝ.
Babem. locus vel in eis ſeu venit locus aut locus eorum.
Bai: filius meus vel veniẽs mihi.
Bala: abſorta vel inueterata ſeu abſorbens vel inueterans.
Balaa abſorbẽs eũ vl̃ iueterario ei⁹
Balaach deuorans vel p̃cipitãs ſiue abſorbẽs frẽm aut inueterãs eos.
Balaã van⁹ popul⁹ vl̃ ſine pplo ſiue iri eis aut p̃cipitãs fraternitatẽ.
Balaã turbãs gẽtẽ vel deuorãs populum ſiue abſorbẽs eos aut abſq; ſubſtantia eorum.
Balaã turbãs domũ vel d̃uorator domi ſiue abſorbens gratos aut inueteratio gratie.
Balaanã hñs grãz l̃ iueterãs riſionẽ ſiue abſorbẽs donũ aut p̃cipitario grẽ
Balach ligens vel ludẽs ſiue inuoluens: aut eliſio.
Balada abſorbẽs teſtes vel iueterãs fraternitatẽ ſiue veniẽs cã iudicare aut precipitario teſtimonij.
Baladad vetuſtas ſola vel deuorãs teſtimoniũ ſiue abſorbens p̃cipuos aut precipitans patrueles.
baladã venit ſibimet iudicãs vel vanitas p ſemetipſo ſeu abſorbẽs iudices aut iueterator iudicij.
balagad abſorbẽs latrũculos vel p̃cipitans temptationem.
balagad vir accinct⁹ vel hñit accinctũ ſeu vir fortunat⁹ aut vir pirata.
balam turbario vel precipitiũ.
balamã: turbator populi vel precipitator eorum.
balanã: turbãs donũ l̃ p̃cipitãs grãm
balaſor aſcẽdẽs domũ vel hñs ſagittã luminis ſiue abſorbens fortes: aut inueterator anguſtie.
balad abſorbẽs peccatũ vel inueterat⁹ tempore.
balad: lingens vel inuoluens ſe u lingens aut eliſio.
baldad vetuſtas ſola vel vetuſtatis ſolitudo.
baldan venit ſibimet iudicãs vel vanitas p ſemetipſo ſeu abſorbẽs iudices aut inueterator iudicij.
bale: p̃cipitãs vel decorator.
baleite deuoratores vel p̃cipitatores.
bales abſorbens vel precipitans.
balaida varietates cognũit vel variatorũ cognitio ſiue abſorbẽs teſtimoniũ aut inueterator ſeruitutis.
baloth aſcẽdẽs vel in aſcenſiõib⁹ ſiue abſorbẽs aut inueterate reſponſioni
balſaliſa hñs vitulã ꝯſternatã vl̃ hñs vitula cõſternata; ſeu vetuſtas deuorãs tertium: aut vir habens vitulam triennalem.
balthaſar capillis capitis vel abſorbẽs diuitias.
balſtus hñs luctũ vel habẽs premiũ.
bama: in quo vel quis ſiue in quibus aut ſemper excelſa.
bamoth: i morte vel excelſa ſiue mors aduenies aut mortis aduentus
bamothbal excelſa i morte viri habẽtis vl̃ mora aduẽiẽtis vetuſtati d̃uorati.
bana. vẽit rñdẽs vel venit reſponſio
banas vẽit rñdẽs ei vel vẽit rñſio ei⁹
banai: venit reſpondẽs mihi vel vẽit reſponſio mea.
banaai: idem.
bananias edificãs dño vel cemẽtari⁹ dñi ſeu rñdẽs dño aut rñſio dñi.
banaza fili⁹ vidẽs vel fortitudis fili⁹.
banea vẽit rñdẽs ei vel vẽit rñſio ei⁹.
baneas venit reſponſũ tollẽs vel venit reſpõſio plaſmationis.
banebarach filius fulminis vel filius fulguris ſeu filius fulgurãtis: aut filius percutiẽtis.
banebarath vẽit rñdẽs fulmi vel venit rñdẽs fulguri: ſiue venit rñdẽs fulgurãti aut vẽit rñdẽs percutiẽti.
baneiacban: filius ſtridoris vel filius neceſſitudinis ſeu vẽit firmitas aut venit preparatio.
baini filius meus vel veniẽs mihi.
banni pollex meus vel i medio mei.
bainnini filius meus vnicus vel fili⁹ meus ſempiternus.
baon i iniqtate vel iniquitatibus.
baon venit dolor vel vẽit iniqtas ſeu venit murmurãs vel venit inutilis
baor: in pelle vel in pellib⁹.
baor vẽit lumẽ vel vẽit foramẽ ſeu venit pellis aut venit iracũdia.
bar. filius vel filiatio. Syrũ eſt non hebreum.
bara luctus vel creatura ſiue filius ei⁹ aut malitia.
barrabas filius p̃ris vel filius magri.
Syrũ ẽ pariter ⁊ hebreũ
barach fulmen vel fulgur ſiue fulgurãs aut percutiens.
barachel fulgur dei vel fulmẽ dei ſiue fulgurãs deũ: aut percuſſio dei.
barchemini tribuli l̃ creatura iudeoꝝ
barachias benedictus dño vel benedictus domini.
barachias: fulgur dñi vel fulgurans dñs ſiue fulgurans dño aut percuſſio domini.
barachiel bñdict⁹ deo vl̃ bñdictus dei
barachiel fulgur dei mei vel fulmen

dei mei fulgurãs deo meo: aut pcuſ
ſio dei mei.
barada filius decoris vel filius deco/
rus ſeu filij ſuus aut filius teſtionij:
barabel. bñdixit deũ uel bñdictio dei
ſiue lectus deo aut creatura dei.
baraſa haurictes uel egeſtate ſeu ve/
niẽs ad ſaciẽdũ aut filius ſuſtollens
plaſmationẽ.
barath grando uel tẽpeſtas ſeu filius
peccati aut filius temporalis.
baraca filius vidẽs uel filius ſortitudis
barceb grando uel tẽpeſtas ſeu filius
viuax aut filius panidus.
baremij fugit cũ qſpiã l' q̃piã fuga ci⁹
baria: in malis vel filius dñi ſiue i cla
more eius aut in cõmotione ipſius.
bariẽ fili⁹ i malo uel fili⁹ maleficij quẽ
ꝛ ipſ nõnulli bariesu corrupte noiãt
barihen filius ipẽ uel filius pccẽs ſeu fi
lius cõmotus aut filius faciẽs.
bariona. filius colũbe aut filius ſim/
plicitatis. Syrũ ẽ pṫer ꝛ hebreũ: bar
qppe ſicut pdictũ eſt ſyriace filius: ꝛ
iona columba.
baritha phitõiſſa uel ſubitanea ſiue os
abyſſi aut pfundũ.
barnabas fili⁹ ɔcludẽs ul filius pphe
ſeu filius veniẽtis aut filius ɔſolatiõis.
barne fili⁹ motiõis uel filius mutatõis
barnee electa cõmotio uel filius ele/
cte mutationis.
barſabas filius reuertens uel filius q
eius ex ſyro ꝛ hebreo ſmõe cõpoſitũ
ſca fili⁹ iuramẽti aut filius ɔſolatõis
barſenia filius cecus uel filius cecitatis
quẽ corrupte qdã bartineẽ legũt.
barthimeus: filius pinguedinis vel fi/
lius ruminantis.
bartholome⁹ filius ſuſpẽdẽtis me vel fi
li⁹ ſuſpẽdẽtis aqs. Syrũ ẽ nõ hebreũ.
baruch bñdictus vel benedictio.
barzaith filius oliue eius vel filius for
nicationis eorũ.
baſan: brucus uel pinguedo ſeu ſicci
tas aut confuſio.
baſar: infantia uel in anguſtia ſiue in
fans aut anguſtiatus.
baſara infãs vel infantia eius ſiue an
guſtians eũ aut in anguſtia eius.
baſchama confuſio caloris vel angu/
ſtia caliditatis eius.

baſchat adeps uel defecatio.
baſechat adipẽ uel defecationẽ. l.
baſechath adeps uel defecatio ſeu defe
cans aut defecatio.
baſemath: depoſita vel delinquẽs ſeu
veniens aut delictio.
baſemoth veniens aut delinquẽs ſiue
in oibus aut in nominibus.
baſias adeps dñi vel defecatus dño.
baſimath depoſita vel delinquens ſeu
veniens aut delictio.
bathai domus ſrĩdẽtiũ uel domus hu
militatis eorum.
bathuel viſio uel caſtus deo.
baurim: electi uel electorum ſeu iuue/
nes: aut robuſti.
bauranites: fortis uel electus ſeu iuue
nis aut robuſtus.
bazatha ɔtẽnẽs ipos uel dſpectus pctõr
bazcotha ɔtẽnẽs eũ uel dſpectio eius
bazothia ɔtẽnẽs dñz uel dſpectõ dñi.

Hic. c. poſt. b.

Bead: iniquus teſtis uel edifi/
cator precipuus.
Bean: iniquus gratie uel ini
quitas donationis:
bebã: os uulturis uel ɔfuſio duoratoris
bechechias iclytus deo uel pgẽitus dei
becher inclytus uel pmogenitus.
becherite inclyti uel primogeniti.
becherias iclytus dño uel pgẽit⁹ dñi.
bechor: pgenitus uel vnigenitus.
bechori pgẽitus meus uel pgẽit⁹ mihi.
bechoreti pmogenitus fortis vel primo
genitus timidus.
bechuch inclytus grauis vel pmoge/
geniti condemnatio.
bed: filia uel menſura.
beded iſtauratõ uel iſtauratus ſeu mẽ
ſura diuitiarũ aut filia voluptuoſa.
bedſabee filia ſeptia uel filia iuramẽti
ſeu menſura ſaturitatis aut filie ſatie
tatis.
beſan filia dura uel mẽſura iniqua.
ſeu filia iniqtatis aut ipſa iniquitas.
bedelliũ lapis uel carbũculus.
beel. Vetuſtus deus uel vir deuorator
ſiue dñs vetuſtatis aut vir habẽs ve/
tuſtatem.
beelphegor vir hñs hiatũ uel vetuſtus
deus hiãs ſiue dñs vetuſtatis hiantis.
aut vetuſtas deuorãs os pellis ſupius

Ipẽ ẽ papus uel ſimulachrũ ignoĩe.
beelſephõ vir hñs archana uel dñs aq
lõis ſeu vetuſtus hñs ſpeculã aut ve/
tuſtas deuorãs aſcẽſionẽ ſpeculi.
beelzebub vir muſcarum uel pnceps
muſcarũ ſiue vetuſtus deus hñs mu/
ſcas aut vetuſtas deuorãs muſcas.
Becmoth. aĩal vel aĩalis ſeu beſtia/
lis aut beſtia.
Becra. fons eius vel puteus eius ſi
ue in lumine. aut putei eius.
Becri. fons vel puteus meus. ſiue ĩ
lumine. aut putei mei.
Bega. ſublimis vel excelſa ſiue ſubli
mitas. aut celſitudo.
begoai. iugum vulturis vel ſublimi/
tas deuoratoris.
beguai. excelſus meus vel ſublimitas
mea ſeu fabrica vulturis: aut fabri/
ca deuoratrix.
begui. excelſus me⁹ uel ſblimitas mea
begumim fabrica cemẽtarij uel fabri
ca cementariorum.
behelmõ. uetuſti deus habitaculi. uel
dñs habens domiciliũ uetuſtatis.
bel. uetuſtas uel abſq.
bela. habitus uel indumentum ſeu ue
tuſtas eius. uel abſq eo.
belath. hñs l' hit⁹ ab hñdo nõ ab hitu.
belath. uetuſtas peccati uel abſq tpe.
belathala. habens uel habita genere
feminino ab habendo participiũ eſt
non uerbũ imperatiuum.
bethala. habitum apprehendens uel ĩ
dumentum irroratum.
belbecia. uetuſtas pmogeniti dñi. uel
abſq nobilitate dominus.
belga. abſq motu uel uetuſta ɔmotio
belge. idem.
belguai: abſq ualle uel abſq preru/
pto ſeu uetuſtas uoraginis. aut uetu/
ſtas deuorationis.
belia. uetuſtus dñs. uel abſq dño.
belia. puteus eius. uel in clamore eius
ſiue in malis: aut ɔmutatio ipſius.
belial. abſq iugo uel abſq dño.
beliar. cecũ lumẽ: aut ceca ãguſtia ſeu
uetuſtas deficiẽs. uel abſq ɔtinentia
belmelech deus meus rex vel vetuſtas
mea regnans.
belima: habens deſiderium vel abſq
domicilio.

Belmeula. bſis domiciliū vel abſqꝫ ī habitatione.
Belſan: vetuſtas dura vel ipſius vetuſtatis iniquitas.
Belſar: abſqꝫ principe vel abſqꝫ carbone ſeu vetuſtum velamen ſeu vetuſtatis anguſtia.
Belſathim: abſqꝫ germine vel abſqꝫ poſitione ſeu vetuſtas ſpinarum: aut vetuſtas reſurrectionis eorum.
Ben: filius vel filiatio.
Benabinadab. filiꝰ pr̄is mei votiuꝰ. vel filius pr̄is mei ſpontaneus.
Benadab. filius votiuus vel filius ſpontaneus:
Benael. edificatus deo: vł edificatio dei ſeu filiꝰ eiꝰ deo: aut filiꝰ eius dei.
Benail. filiꝰ doloris. vł filiꝰ parturientis
Bendagar. eccū lumen. vel filius p̄uaricationis.
Bēbarach. filiꝰ fulminis vł filiꝰ fulguris vł filiꝰ fulgurās. aut filioꝝ percuſſio
Benechain. filius callidus: vel filius ſurgens: ſiue filius neceſſarius: aut filius neceſſitatis.
Benēnan. filius in eis. vł filiꝰ in medio eorum.
Benénon. filij ecce. ſi: ł filij ecce h ſi
Bēreē: filij tonātis. vł filij tonitrui: qđ corrupte boanerges vſus obtinuit
Bēſed: filiꝰ mittēs: ł filiꝰ ꝯfirmatōis.
Bengaber: filius viri fortis: vel filiꝰ iuuenis virilis.
Benbur: filiꝰ lucis: vel filius igneꝰ.
Beni. filius meus: vel filatio mea
Bēni. filiꝰ reqeſcēs: vł filiꝰ reqetōis
Bēiamin: filiꝰ dieꝝ vel filiꝰ ꝟtutū: ſiue filius amaritudis: vel amarium
Bēiamin. filius dx̄tre: vel filius ꝟtutis ſiue filius aſininus: aut filius aſinorum.
Beniar: eccū lumē: vł ecca anguſtia ſeu filiꝰ ōficiēs. aut filiꝰ p̄uaricatōis
Bēnoi: filiꝰ cōmotꝰ: vł filiꝰ regetiōis
Bēnon. filiꝰ merēs: vel filiꝰ doloris ſeu filiꝰ murmurās. aut filiꝰ iutilis.
Benoni. filius merēs: vł filiꝰ iutilis mihi ſiue filius doloris mei: aut filiꝰ iniquitatis mee.
Benni. filius meus. vel filiatio mea.
Bēnui: filius requieſcens: vel filius requietionis.

Bennum filius ſeruus vel filiꝰ piſcis ſiue filius vnicus aut filius ſempiternus.
Benir filius incendens vel filius lucidus: ſeu filius luminis aut filius igneus.
Benzoeth filius huius pauidi vel filius huius viuacis.
Beon pollex vel ī medio ſiue iniqꝰ murmurās aut iniqtate dolens.
Beor impellēs ſiue impulſio vel iniquus luminis aut iniqtas iracūdia.
Ber fons vel puteus.
Bera fons eius vel puteus eius.
Berameth fons exaltatꝰ vite vel puteus alti pauoris.
Berchos fōtis calix vel putei potus.
Berthan: puteus iudicans vel fons iudicij.
Berea puteus eius vel filia eius hebreū ē pariter atqꝫ ſyrū.
Beri puteus meꝰ vel putei pluralit̄.
Beria fons domini vel puteus dn̄o.
Berith fedus vel pactū.
Bernice puteus innocēs vel filia eleganter cōmota.
Beronice idē ē vtrūqꝫ hoc nomē ex hebreo ſyroqꝫ cōpoſitū eſt.
Beroea puteus eius vel filia eius.
Beroēſes filij eius vł putei eiꝰ.
Berom filia que vel puteus quis Et hec tria noīa ex hebreo pariter ſyroqꝫ compoſita ſunt.
Beroth fontes vel putei ſeu fons rn̄dens aut puteus tēporalis.
Barotha fontes eius vel putei eius ſeu fons reſpōdēs ei aut puteus temperans eum.
Berothai: fontes mei vel putei mei ſeu fontes vulturum aut putei deuorantes.
Berothi fōtes vel putei mei ſeu fons reſpondēs mihi aut puteus temperans me.
Berothite fontales: ſeu puteales ſeu fontes reſpondentes mihi aut putei temperantes me.
Berſa puteus federis vel fons iuramenti.
Berſabee fons ſeptimus vel fons iuramenti ſiue puteus ſatians aut puteus ſaturitatis.

Breſith. in capite vel i capitulo ideſt geneſis que in capite omnium librorum poſita eſt.
Berthan. fōs altꝰ vel puteꝰ altiſſimꝰ
Berzellai: ferrum meum vel fortitudo mea.
Beſai. pinguedo mea. vel ignominioſus mihi.
Beſaia. pinguis dominus. vel ignominioſus dn̄o.
Beſamath. derelinquēſ. vel ōrelictō ſeu pigue donū aut ꝯfuſio donatorꝭ
Beſamath. adeps vel defecatio.
Beſee. pinguis. vel ignominioſus.
Beſellaꝫ: obumbrās eos. vel obumbraculum eorum.
Beſeleel. vmbra dei vel vmbraculū diuinū.
Beſodia anguſtia mēſure dn̄i vel tribulās menſuram dominicam.
Beſioth. pinguis ligatuſ vel ignominie declinatio.
Beſor. tribulatio vł anguſtia ſeu carnalis aut pelliceus.
Beth. domuſ vel habitaculū.
Betha reges vel regetio ſiue domus eius. aut habitaculū ei.
Bethacarē domus ſterilis vel domꝰ eruditioniſ triſticie.
Bethaphaleth domus ſalutis vel domuſ viuificanſ. ſiue domꝰ excludēs aut domus mirabilis.
Bethaphe. domꝰ errorꝭ vł domꝰ mali nō a malicia ſꝫ ab arbore.
Bethaphe. domꝰ oriſ vel domuſ decipule ſiue domus laquei aut domꝰ diſcipline.
Bethaphua domus induēs eos vel domꝰ declinanſ oſ eoꝝ ſeu requieſſa borum eius: aut requietio induitionis eoꝝ.
Bethagā domꝰ hortiꝭ domꝰ elatiōis
Bethagla. domuſ vitule vel domꝰ feſtiuitatꝭ eiuſ vel domuſ defectioniſ. aut domuſ plangentium.
Bethaglā. domuſ plāctuſ vel domꝰ feſtiuitatiſ eorum.
Bethiam. domuſ idoli vel domꝰ idolatrie ſiue domuſ deuoranſ eoſ: aut domuſ vulturiſ eoꝝ.
Bethaſimoth domuſ deſerta vel domuſ adducenſ mortem.

Bethaloth. domus campeſtris: vel domus in campeſtribus ſeu requiei vacans aut requietionē declinans.
Bethamoth. domus mortua: vel domus mortalium: ſeu requies mortis: aut requieſcens mortuus.
Bethanara. domus pardorū vel domus amaritudinis ſeu requies amaricans aut requietio pardi.
Bethanan. domus doni vel domus gratie ſeu requies donatoris aut requietio gratificationis.
Bethanath. domus reſpōdentis vel humilitatis: ſiue domus vbi eſt reſpondens dominus: aut dom⁹ vbi eſt gratia dei.
Bethania. domus obedientie: vel domus afflictionis eius ſiue dom⁹ domini domini aut dom⁹ gratificata dño
Bethaneth. domus gratie vel dom⁹ reſponſionis ſeu domus precinens vel domus precinentiū.
Betbara. dom⁹ aque vel dom⁹ putei
Betbara. domus electionis: vel domus electa ſiue domus ſuſcitans cū aut domus vigilantis eius.
Betharam. domus montiū vl' dom⁹ ſublimitatis coꝝ ſiue dom⁹ ſuſcitās gentē aut domus vigilans populo.
Betharaba domus ſuſcitans patres vel domus vigilans patribus.
Betharaba. dom⁹ grādis l' dom⁹ intra ſiue dom⁹ hūil' aut dom⁹ veſptina.
Betharapha. domus ſanans vel domus medicine ſeu requies medici: aut requietio ſanitatis.
Betharā. dom⁹ ire vl' dom⁹ ſublimiū.
Betharā. domus decora vel domus electa: ſiue domus ſuſcitans gentē. aut domus vigilans populo.
Betharan. domus vigilās dono vl' domus ſuſcitans gratificationē.
Betharā. dom⁹ ire l' dom⁹ arche ſiue dom⁹ mōtiū aut dom⁹ aſcēſ⁹ hūiliū
Bethaſan. domus fumi: vel domus delicti ſiue domus tollens donū: aut domus plaſmata gratie.
Bethaſan. domus deponens vel domus depoſita ſiue domus deponēs donū: aut domus depoſita gratie.
Bethauē . domus idolatra vl' dom⁹ inutilis.

Bethara. domus fontis eius: vel domus putei eius.
Bethberai. domus putei mei vel domus in lumine meo.
Bethbeſſe. domus cōfuſa vel dom⁹ pinguedinis.
Betheacon. domus ſculpta: vel domus ſculpture.
bethcar dom⁹ agni l' dom⁹ cognitiōis
Betheur. domus frigida: vel lapis adiutorij.
Bethdagari. domus tritici: vel domus frumenti.
Bethdagon. domus piſcis triſtis vl' domus piſciū triſticie.
Bethe. domus eius vel habitaculū.
Bethel. dom⁹ dei vel habitaculū dei.
Bethemelech. domus vallis: vel domus pfunditatis: ſiue vterus vult⁹ aut ventris ſuſtentaculū.
Bethen. venter vel vterus: ſeu domus fontis aut domus oculi.
Betheſimoth. domus deſerta vel domus adducens mortē.
Bethphagē. dom⁹ oris vl' dom⁹ bucce ſiue dom⁹ oris valliū aut domus maxille vl' labij. Syꝝ ē ꝛ nō hebreū
Bethphaleth. domus ſaluās vel domus excludens ſeu domus viuificās aut domus admirabilis.
Bethphaſes. domus tranſcendens vel domus tranſitionis.
Bethphegor. domus hians vel dom⁹ hiatus ſeu domus hians pelliū aut domus oris pelliū.
Bethpheſe. domus tranſiens vel domus tranſcendens ſiue domus oris aut domus odoris florentis.
Bethgadar. domus muri vel dom⁹ macerie.
Bethgamul. domus retribuens vl' domus retributionis.
Bethieſimoth. domus deſiderij dulcis vel domus deſiderate dulcedinis.
Bethim. domib⁹ vel dom⁹ pluralis.
Bethia dom⁹ dñi vl' dom⁹ illūinatōis
Bethlabaoth. domus venientiū vel domus ingredientiū.
Bethleem. domus panis vel domus refectionis.
Bethleemite. domus panū: vel domus refectionū.

Bethlenaboth. domus venientium vel domus edificantiū.
Bethmacha. domus mollis vel domus confracta ſiue domus percutiens aut domus ingenioſa.
Bethmaon. domus habitaculi: vel domus inhabitationis.
Bethmarchabeth. dom⁹ curruū vel domus quadrigarū.
Bethmarchaloth. domus quadrigarū vel domus quadrigantiū.
Bethmatha. domus tributi, vel domus humilis fori.
Bethmoreth. domus archani vel domus conſilij ſiue domus archanoꝝ aut domus conſilioꝝ.
Bethnēra. domus pardoꝝ: aut domus amaricans.
Bethoraba. dom⁹ hūilis vel domus veſpertina ſiue domus heremi: aut dom⁹ locoꝝ q̄ ſunt iux̄ inhabitabilē
Bethoro. dom⁹ ire vel domus irati
Bethoron dom⁹ ire vl' dom⁹ arche ſiue dom⁹ mōtiū aut dom⁹ aſcēſ⁹ hūiliū
Betholath. domus coccinea vel domus vermiculata.
Bethroob. domus platearū vel domus latitudinis.
Bethſabee. domus ſeptē: vel dom⁹ iuramenti ſeu domus abundantie: aut domus ſaturitatis.
Bethſachar. domus curuātiū vel domus ſinguloꝝ.
Bethſaida. domus frugū vel domus pedicum ſiue domus peculialis aut domus venatoꝝ.
Bethſamis dom⁹ ſol' vl' illūinationis
Bethſamite. domus ſolis pluraliter vel domus illuminate.
Bethſan. domus dormientis vel domus ſecuritatis ſiue domus abundantie ſiue domus egreſſionis.
bethſemes. dom⁹ ſol' l' dom⁹ illūinās.
Bethſanon. dom⁹ obediens vel domus obedientie ſiue dom⁹ audiēs merorē aut domus deponens triſticiā.
Bethſimoth. domus loci vel domus locoꝝ ſiue domus mortificans: aut domus mortificationis.
Bethſur. domus acerba vel domus anguſtie ſiue domus continens aut domus fortitudinis.

Bethſur. domꝰ fortis l' domꝰ directa ſiue domꝰ mural' aut domꝰ ꝯtinētie.

Bethſura. domus muri eius vel domus dirigens eū.

Bethſura. domꝰ acerba ei vel domꝰ anguſtie eius ſiue domus continēs eū aut domus fortitudinis eius.

Bethſurā. domus dirigens eos vel domus muri eoꝝ.

Bethſurā. domus robuſti ppl'i: vel domꝰ anguſtiās pplm ſiue domꝰ cōtinēs eos aut domꝰ acerbitatis eoꝝ.

Bethula. virgo vel caſta ſiue domus dolēs ei vel domus parturiens eū.

Bethula. virgo domini vel caſta domino ſiue domus dolēs dn̄o aut domus parturiens dn̄m.

Bethurlarima. domus ignis ſublimis vel incendij conſurgentis.

Bethçacharā. domus memorie: vel domus memoratoꝝ.

Beçeth. fulgur vel egeſtas ſeu micās aut contēptus vanus.

Beçecha. micās ei vl' egeſtas eiꝰ ſiue fulgurās eū aut ꝯtēnēs vāitatē eiꝰ.

Bic. i. poſt. b.

Biblij. librarij vel litterati.

Bithalaſſu. filios cōmiſcens vel filioꝝ cōmixtio.

Bithia. filia dn̄i vel filia dn̄a aut l. ipſa ē filia pharaōis q̄ adoptauit moyſen.

Bithinia. filia i utilis vel filia ſpecioſa

Bric. ſobrius vel moderatus.

Briterie. ſobrij vel moderati.

Bic. o. poſt. b.

Boanerges. filij tonantes vel filij tonitrui.

Boanerges. idē.

Bocci. vetuſtas vel vetus.

Bocci. lugens vel luctus ſeu vomēs vel in vomitu.

Bochiam. luctus dn̄i eſt vel lugēs domini eſt ſeu vomens dn̄o eſt: aut in vomitu domini eſt.

Bochor. ingreſſus eſt angelus: vel primogenitus mihi.

Bochoorath. inclytus peccato: vel p̄mogenitus tpe.

Bochri. dilectꝰ mihi vel p̄genitꝰ meꝰ

Bochur. p̄mogenitus vel dilectus.

Boem. poller eoꝝ vel in medio eoꝝ

Bon. poller vel in medio.

Boni. poller meus vel in medio mei

Bonni. digitus vel in medio.

Boos. i quo robur vel in q̄ virtꝰ ſiue in ipſo fortitudo aut ipſe i fortitudine

Borith. fedus vel pactū.

Boſes. abſciſus vel abſciſio: aut ipſe florēs aut in ipſo floruit.

Boſphor. anguſtia ſuccreſcens: vel tribulatio ſeritatis.

Boſor. tribulatio vel anguſtia: ſiue carneus aut pelliceus.

Boſora: tribulās eū vel i āguſtia eiꝰ ſiue caro eius aut annūcians ei.

Boſeti. caro vel anunciatio ſiue tribulans me aut in anguſtia mea.

Boſra. in anguſtia vel in tribulatiōe

Bic. u. poſt. b.

Bubaſtus. os exprimens: vel labiū exprimentis.

Bugatus excelſus vel ſublimitas vel germen vel germinās.

Buni. venit rn̄dēs vel venit riſio.

Bunos vēit rn̄dēs vl' collis ꝑputioꝝ

Buſa. confuſio vel ignominia.

Bus. deſpiciens vel contēnens.

Buzi. ꝯtēptus vel deſpectus: ſeu deſperit me aut ꝯtēptibilis mihi.

Buzites. deſpectus vel ꝯtēptibilis.

Sequit' interp̄tatio nominū incipientiū a littera. C.

Caalaba. veces vel veloces: ſubaudit' venerūt: ſeu eccleſia venit aut eccleſie aduentus.

Caath. penitencia vel patientia.

Caath. dolēs vel dolās ſeu ꝯponēs

Cathite. dolentes vel patientes: aut dentes molares.

Caathite. dolentes vel dolantes ſiue cōponentes aut dentes molares.

Cabalaaz. p̄ceps vel p̄cipitiū ſeu p̄cipitauit aut p̄cipitabit.

Cabaroth. memoria vel ſepulchrū.

Cabarothi. memoria mea vel ſepulchrū meū; aut ſepulchra vel memorie plurali numero.

Cabarothiathanai. memorie deſiderij vel ſepulchra cōcupiſcentie.

Cabaſan. ꝯgregās eos vel eccl'ia eoꝝ

Cabratha. quaſi graue vel q̄ſi electū

Cad. mare vel p̄ncipiū.

Cademoth. mare mortuū vel p̄ncipium mortis.

Cades. tranſlata vel fons iudicij.

Cades. ſacta vel mutata ſeu mare tollens aut p̄ncipiū plaſmationis.

Cadeſa. trāſferēs eā l' fons iudicij eiꝰ.

Cadeſa. ſcortū vel ſāctitas eiꝰ ſiue mutata ei aut p̄ncipiū plaſmatiōis eiꝰ.

Cadeſbarne. ſanctitas motionis: vel ſanctitas electe mutatiōis.

Cadeſim. cōmutati vel exterminati.

Cadumim. mare rubrū vel mare antiquoꝝ ꝑpter antiqua que facta ſunt in eo miracula.

Cedrātes. caligo vel tenebre q̄d nos per litterā. q. r. v. quadrātes dicimꝰ

Caph. incuruans vel incuruatio.

Caph. vola vel palma ſiue manus.

Capharnaū. ager pinguedinis: vel villa conſolationis.

Capharſamala. manus ſuſcitans veſtimentū vel operatio vigilās retributionis.

Caphereta. manus robuſta vel operatio perfectionis.

Caphira. expiatio vel manꝰ diſſipata

Caiphas. ſagax vel inueſtigator: ſiue vomens ore aut vomitus oris.

Capm. poſſeſſio vel lamentatio: ſiue acquiſitus aut acquiſitio.

Caynam. poſſidens populum vel lamentatio populi ſiue acquirens eos vel acquiſitio eoꝝ.

Caynan. poſſidens domū vel lamentatio gratie ſiue acquirēs gratiā aut acquiſitio donationis.

Caleb. canis vel quaſi viride ſiue q̄ſi cor aut quaſi omne cor.

Caleph: idem.

Calitha. quaſi viridis aut quaſi oē cor

Caliſtenes: miſeria humiliū vel cōſumatio reſponſionis.

Calubi. canis meꝰ vl' q̄ſi viridis meꝰ ſiue q̄ſi cor meū: aut q̄ſi oē cor meū.

Claudius. ſpes trāquilla vel ſpes trāquillitatis.

Claudia. idem.

Clauthmon. locꝰ fletꝰ vel locꝰ fletuū

Camma. ſtatio vel reſurrectio.

Camuel. ſtās deo vel reſurrectio dei

Camuelite. ſtantes deo vel reſurrectiones dei.

Camō. ſtatio mi l' vel reſurrectio iuti'

Canna. fundū vel calamꝰ ſeu ꝑparās

vel p̄paratio. Notandū itaq̄ q̄ noſtruz latinū canna de lingua hebrea ſumptū ſit.
Canaan: cōmutatus: vel cōmutatio.
Cananeus. idem.
Canath. elatio vel ȥelotipia.
Candacis. cōmutans vel cōmutatio
Canden. clangor vel recurſus ſeu retinens aut retentio.
Cappadoci. manus tortoris vel manus exploratoris ſeu manus dn̄o redimēs: aut manus redempta dn̄o.
Cappadoces. manus tortoꝝ vel manus exploratoꝝ ſiue mān redempti dn̄o aut manu dn̄o redimentes.
Capparis. manus redempta vel manus redemptio ſiue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capſeb. eccleſia vel congregatio:
Capſeel. ꝯgregās deo vel eccleſia dei
Captor: cappadox vł cappadocia ſiue man⁹ tortoris aut man⁹ exploratoris.
Capturim. cappadoces vel manu torquentes ſiue manus tortoꝝ aut manus exploratoꝝ
Carchamis. vrbs attrectās vel ciuitas congregatoꝝ.
Carchā ciuitas grē ł oppidū dōatiōis
Carchar. inueſtigator vel inueſtigātes ſiue oppidū vigilans.
Carec. caluus vel caluitiens ſiue occurrēs ignis: aut occurſus igneus.
Careim. dcaluāſeos ł dcaluatio coꝝ
Cariath. vrbs murata vel ciuitas ſeu oppidū vel villa.
Cariathaim. pfecte vocata ſeu perfecta vocatio ſeu villa coꝝ aut oppidū coꝝ.
Cariathma villa coꝝ ł ciuitas pplosa
Cariatharbe. villa quattuor vel ciuitas quattuor. idest adā abrahā yſaac ⁊ iacob q̄ ibi ſepulti ſunt.
Cariathbaal. vrbs viroꝝ vel ciuitas habens ſeu villa deuorans aut oppidū vetuſtū.
cariathdēna. villa ſilēs vł villa ſilētij
Cariathari. villa deficiens vel oppidū defectionis.
Cariathiarim. villa ſiluaꝝ vel ciuitas ſaltuū ſeu villa deficiens eis: aut villa defectionis coꝝ:
Cariathim. ciuitas marī vel oppidū marium.
Cariatſepher. villa pulchritudīs vel ciuitas litterarum.
Cariathaa. ciuitas penitentie vel oppidū patientie ſeu villa dolentiū: aut ciuitas dolatorum.
Carie. caluus vel caluitiū: ſiue occurrens ignis aut occurſus igneus.
Carioth. occurrens igneum vel occurſus igneus ſiue caluus reſpōdēs aut caluitium temporale.
Carith. occurrēs ignis vel occurſus igneus.
Carmel⁹ moll' vł tenell⁹ ſiue cognſcēs circūciſionē aut ſcia circūciſionis.
Carmelite. mollces vel tenelli ſeu ſciētes circūciſionem aut cogniti circūcidentibus.
Carmi. vinea mea vel cognitio mea ſiue aqua agnoſcēs aut cognitio aq̄.
carmite. vinee mee ł cogniti mei: ſiue agnoſcētes aq̄s aut cognitiōes aq̄ꝝ
Carnaim. cornua ł defenſiōes ſeu cōſcidēs ſluctū aut diui ſio cōmotiōis.
Carnus. cornua vel defenſio.
Carnon. cornu iniquū vel defenſio inutilis ſeu conſcidens merentes: aut diuiſio murmurantium.
Caromel. mollities: vel teneritudo: ſeu agnoſcens circūciſionem: aut ſcientia circūciſionis.
Caromelite. molles vel teneri ſiue ſcientes circunciſionē aut cogniti circuncidentibus.
carpā. ſciētē clar ł cognoſcētē pſpicue
Carthago ſcrutatio vel ꝯſumatio ſeu vrbs meditās aut ciuitas ſolēnis.
Carthaginenſes. ſcrutantes: vel conſumati ſeu ciues ſolēnes: aut vrbane meditantes.
Carthā. pfecta vocatio vel vocatiōeȥ pfecit ſiue vrbs ppl'i vel ciuitas coꝝ
carthus. pfecte vocatus vel pfecta vocatio qđ apud nos meli⁹ effert p. q. litteram vt dicatur quartus.
caſaia. ſūmus dn̄s vel p̄ncipiū dn̄i
caſeon: dure fortes vel duri fortitudīe ſeu ſūmitas inutilis aut principium murmurationis
caſphia. ſūmitas liberans dn̄m: vel p̄ncipium liberationis domini.
caſphor. ſūmitas liberās montes vel principium liberalis iracundie.
caſia. ſūmus dn̄i vel p̄ncipiū domini
caſim. ſūmitas vel p̄ncipium ſiue ſūmitas coꝝ aut principium coꝝ.
caſis. meſſis vel menſis ſeu ſūme vigilans aut principiū vigilie.
caſis. ſummitas viri: vel principium aſſumptionis.
cathat. morſus pcī vel ꝯgregans tpe
Cathet. mordens vitam vel congregans paucle.
cauda. clangor robuſtus: vel patiētia fortis.
cauere. clāgor tube aut clāgēs cānore
cauc. penitentia vel patientia ſeu buccina. Ex iſto hebreo videtur eſſe tractum noſtrum latinum.

Mic. c. poſt. c.

Cedar. meror vel tenebre ſeu merens aut tenebroſus.
Cedemoth antecedēſ vł p̄us ſiue orientalis aut oriens.
Ceden. oriens vel orientalis.
Cedes. antecedēs vel orientalis.
Cedma. antiquoꝝ vel antecedens ſiue orientalis aut oriens.
Cedmonei āñcedētes: vł antiq̄ triſticia ſeu priores aut orientales.
Cedmihel oriēs deo vel āñceſſio dei.
Cedron triſtis meror vł inutilis dolor
Celatha ꝯgregatio vel eccleſia venit
Cephas petr⁹ vel firmitas. Syrū eſt non hebreum.
Cephira expiatio vł man⁹ diſſipata.
Cephiara. expians vigilē ei⁹ vel manū diſſipatā ſuſcitans.
Ceila ad fūdā iaciēs vel ſuſcitās eam ſiue tollens ſibimet aut ſuſtollēs ſemetipſam.
Celaia vox dn̄i ł extollēs ſibimet dn̄ȥ
Celaſthbatu vallis gigantū vel humilitas fortium.
Celeab vidicās p̄rēȥ vł vidicatio p̄ris
Celeia. vallis dn̄i vel ꝯgregat⁹ dn̄o. ſeu vindicās dn̄ȥ aut vidicatio dn̄i.
Celeon vindicans dolorem vel vindicatio iniquitatis:
Celeſyria vindicans aram vel vindicatio ſublimitatis.
Celethei occidētes vel exterminatores
Celeuma āñcedēs vel orientale.
Celita q̄ſi viridiſ vel eccla veniens.

Celmo. vallis robuſta vel congrega
tio fortitudinis.
Clemens. eccleſiaſtes vel cōcionator
Cleophas. contionē tranſcendēs vł
congregatio tranſeuntis.
Cleopatra. congregans agnitos vel
contionē diſſoluens.
Cenihel. oriēs deo vel anteceſſio dei
Cenna. zelotes vel zelotipus.
Cenereas. poſſidens ſectatores: vel
poſſeſſio ſectatorꝝ.
Cendebeus. zelotes ſufficiēſ ad itelle
ctū vel zelotipꝰ abūdant intelligens
ceneroth. ſignū cithare vł q̄ſi lucerna
ceneroth. q̄ſi lucerne ł citharaꝝ ſigna
Cenes. zelotipus vel zelotes ſiue poſ
ſeſſor: contemptus aut poſſeſſio con
tēptibilis.
Cenezi. zelotipi vel zelotes ſiue poſ/
ſeſſores contempti aut poſſeſſiones
contēptibiles.
Ceni. es meū vel erarius meus: ſiue
nidus meus aut poſſeſſio mea.
Cepſani. eccleſia vel congregatio.
Cepſam. ꝯgregās eos vel venatoreſ
Cereas. occidens facturaꝫ vel exter/
minator plaſmationis.
Cerethi. occidētes vel exterminatores
Cerezeꝰ. tenebroſus vel tenebreſcēs
Creta. vocata vel vocatio conſumata
inter ſyrū ⁊ hebreū mixtū eſt.
Cretes vocati vel vocatiōe cōſumati
Cretenſes. idē.
Ceſar. poſſidens ꝓncipes vel poſſeſ
ſor ꝓncipatus.
Ceſarea. poſſeſſio ꝓncipis vel poſſeſ
ſio ꝓncipalis.
Ceſelethaor. poſſeſſa ꝓncipi lucis vel
poſſeſſio luminis aduenientis.
Ceſion. durus fortitudine: vel duri/
tia fortitudinis.
Cethus. fixus vel abſciſus: ſiue con
fractus aut mentis exceſſio.
Cethim. fixi vel abſciſi vel confracti.
aut mente excedentes.
Cethimoth. figens tempus vel abſci
dens reſponſionē ſeu confracta tē/
pore aut inſania reſponſionis.
Cethron. tenebre vel thymiama
Cethron. tenebrans eos vel thymia/
ma coꝝ.
Cethura: iūcta vel copulata ſiue thy/
miama offerēs aut mēte excedēs lui.

Mic. i. poſt. c.

C Ilicia. cecus vel luctus. ſiue
aſſūptio vel vomitus eius.
Cina. lugens vel luctus: ſeu
poſſidēs aut poſſeſſio.
Cinā. lugens eos vel poſſidens eos
ſiue luctus eoꝝ: aut poſſeſſio eoꝝ.
Cineus. luctus vel poſſeſſio.
Cinei. lugentes vel poſſidentes.
Cinothi. lamentatio vel lamentatio/
nes ſeu lugens tēpore.
Cintus. luctus vel poſſeſſio qd apud
nos mediꝰ effertur per. q. litterā vt
dicatur quintus.
Cyprus. meror vel triſticia.
Cyprius. merens vel triſtis.
Cypriarches. merens princeps: vel
triſticia ꝓncipis. inter hebreū ⁊ gre/
cū mixtū eſt.
Circus. hereditans vel hereditator.
Ciriuꝰ. heres vel hereditas qd apud
nos medius effert̄ per. q. litteraꝫ vt
dicatur quirinus.
Cireue. hereditas vel hereditatio.
Cirenei. heredes vel hereditantes.
Cirenēſes. hereditās vel hereditātes
Criſpus. ſciens vel cognitio.
Cis. vir vomens vel durus.
ciſon. durꝰ iniquꝰ ł vir vomēſ dolorē
Ciſon. letificans eos vel duritia eoꝝ
ſiue impegerūt in eos: aut vomitus
murmurationis.
Ciſij. amentes vel ſtupentes ſeu mi/
rantes aut admiratio.
Cithꝫ. cōſciſi vel plage cōſumatiōis

Mic o. poſt. c.

C Oph. vocatio vel cōcluſio: ſi
ue auis aut excuſſio.
Cobath. mordentes vel con
gregati ſiue morſus: aut cōgregatio
Cobila. inueterans: aut inueteratio.
Cobilaā. inueterās populū aut inue/
teratio populi.
Cobo. excuſſio vel ꝓſtolatio: ſiue pre
ſtolans aut excutiens.
Colaia. vox facta ſiue vocis factio ſeu
vox dn̄i aut vox dn̄ica.
Colaza. vox videtis vł vox fortitudis
Colonia. vox eoꝝ vel reuelatio eoꝝ.
Colonienſes. voces eoꝝ vel reuelati
ones eoꝝ.
Coloſſis. vocis facte obediēs vel vo
cis facte obedientia.
Coloſſenſes. vocis facte obedientes
vel vocis facte obedientie.
Coloza: vox fornicaris vel fictio duc
tionis.
Coloes. omnes vel concluſio ſiue in
ueſtigantes aut conſumatio.
Condiucus. ſcyphus vel phiala.
Corban. donū vel oblatio.
Corbana. donū eius vel oblatio eiꝰ.
Corbanam. donū gratie: vel oblatio
gratificationis.
Cornelius. intelligens circūciſionē
vel intelligentia circūciſionis.
Coſam. diuinans vel diuinatio: ſeu
diuinans eis aut diuinatio eoꝝ.
Cozbi. calix iūcenſus vel imola mihi

Mic. u. poſt. c.

C Ur. gelu vel frigus.
Cus durus vel vomens vir
Cutha. biuiū vel duplicitas.
Cuthei. duplices vel in biuio.
Cuba. canis vel latrator.
Cubai. canis meus vel latrans mihi
Mucuſqꝫ ꝑ ſimplicem. c. lr̄aꝫ. i. ſine
aſpiratiōe lecta ſunt ꝓncipia noīuꝫ.
Ex hinc q̄ ſequūt̄ aſpiratiōe addita
ideſt ꝑ. ch. grecū legēda ſūt. Scien
dū tn̄ ē ꝙ hebreꝰ ſmo nō hꝫ. ch. lr̄aꝫ
ſed noīa q̄ apud nos ꝑ hanc legunt̄
apud eos ſcribunt̄ per. heth. qua du
plici aſpiratione ꝓfert̄.
Cabol. q̄ſi gerinē vel q̄ſi germinans
Chabo. q̄ſi itelligēſ vł q̄ſi itelligētia.
Chabonim. liba ł cruſtula ſeu q̄ſi itel
ligenſ eoſ aut quaſi itelligētia eoꝝ.
Chaboni. mauꝰ ſpinaꝝ vł accruꝰ ſpi
narū ſiue preparantes aut prepara/
tiones.
Chabor. cōiūgens vel incantator ſeu
cōiunctio aut incantatio.
Chabul. diſplicitū vel indignatio.
Chabri. q̄ſi grauitaſ vel quaſi elatio.
Chachon. ſculpens vel ſculptura.
Charſaar. fortiſ vir vel robuſta viri
ſuſcitatio.
Chalaal. ꝯtecta regio cōmixtiōis vel
cōtectio regionis fermentate.
Calachaib. paſcēs vel nutriēs ſeu pa
bulū aut nutrimentū.
Chalad. paſcēs martyrem vel ꝯſu/

matio teſtimonij.

Chamalach. omnem fortitudinē habens vel oīs fortitudinis habitudo

Calamar. omne amarum vel omnis amaritudo.

Chalamach. menſis eſt vel conſumauit ſiue conſumatus aut conſumatio

Chaime. omnes vel omnis: ſeu omnes nos aut conſumatio futura.

Chalchal. paſcēs vel nutriēs ſeu pabulum aut nutrimentū.

Chaldea. q̃ſi fera vel q̃ſi feritas ſeu q̃ſi demoniū aut quaſi mamilla.

Chaldei. q̃ſi fere vel quaſi feroces. ſiue quaſi demones: aut q̃ſi mamille.

Chale. contectā regio vel contectio regionis.

Chaleb. canis vel quaſi viride ſiue q̃ſi cor aut quaſi omne cor.

Chaleeb. idem.

Chaleſchim. cōtegens regio eos vel contecta regio eorum.

Calphi. contegēs regionem erroris contectio regionis illaqueate.

Cham. calidus vel callidus: ſiue calor aut calliditas.

Chami ſurgēs vel reſurrectio ſeu neceſſitas aut neceſſarius.

Chamaal. fidelis cōmixtio vel ſimilitudo deſpectionis.

Chamam. fidelis vel fidelitas: ſeu fidelis populo aut fidelitas populi.

Chaman. ſimilis vł fidelis dono aut ſimilitudo gratificationis.

Chamoam. fidelis populo aut ſimilitudo coꝝ.

Chamon. ſurgens dolor vel callid⁹ meror ſeu callida iniqtas aut neceſſitas murmurationis.

Chamos. congregans vel congregatus ſiue quaſi attractans aut quaſi attrectatio.

Chamuel. calēs deo vel calidus dei: ſeu dei neceſſitas aut dei reſurrectio

Camueliſe. calētes deo vel calidi dei ſiue deo neceſſarij aut deo ꝛſurgētes

Camuel. calefact⁹ vos ł calefactio roris

Chamul. ſurgens dolor vel neceſſarie parturiens ſeu caleus dolore aut caliditas parturientis.

Chana. zelus vel emulatio: ſeu poſſedit eos aut poſſeſſio coꝝ.

Chanaan. ſuſpirans vel motus eoꝝ ſiue humilis aut negociator.

Chanaan. zelus populi vel emulans populum ſiue poſſidens populus: aut poſſeſſio populorum.

Chanaan. poſſidēs donum vel emulator gratie.

Chanaan. erubeſcēs vel reuerſus ē. ſiue q̃ſi monētes aut quaſi rn̄dētes.

Chanaan. pauperculus vel negociator: ſiue poſſidens donum aut emulator gratie.

Chanana. humilians eum vel negocians ei ſeu poſſidens domum eius aut emulator gratie eius.

Chananeus. poſſidens vel poſſeſſio

Chananeus emulator vel zelotes: ſiue ꝓparatus aut negociator.

Chananei. poſſidētes vel poſſeſſiōes

Chananei. zelotipi vł emulatores ſeu ꝓparati aut negociatores.

Chanam. humilitas vel ipō pauperculus ſiue mutabilis.

Chanam. pauperculus meus vel negocians mihi ſiue poſſidēs donum meū aut emulator gratie mee.

Chananei. humiles: vel poſſidentes ſeu zelotipi aut emulatores.

Chapſael. ꝯgregāſ deo vel eccl'ia dei

Characha. ira ſitiens vel foramē iraſcibile.

Charada. exercit⁹ vł caſtra filioꝝ iſrł

Charalla. ciuitas laudis: vel oppidū laudationis.

Charan. lyra vel foramen: ſiue furibūdus aut iraſcibilis.

Charraz. fodiēs eos vel effoſſio coꝝ

Charran. lyra vel ira. ſiue furor: aut foramina.

Carchath. inueſtigans peccatum vel inueſtigatio temporis.

Charith. diuiſio vel conciſio ſiue cognitus vel cognitio.

Charmamos. agnus congregatus: vel agnitio quaſi armentū.

Charnū. vinea grata aut cognitio aq̃

Charſana. furor abundās vel occurſus anguſtie.

Charcha. perfecta vocatio vel perfecit vocationem.

Charchan. perfecta vocatio doni vel perfecit vocationem gratie.

Chaſaloth. ſpeš coꝝ ł q̃ſi populātes

Caſbi. calix in me vel imola mihi: ſiue calix meus aut imolatio mea.

Chaſbon. calix meroris vel imolatio iniquitatis ſiue calix murmurans: aut imolatio inutilis.

Chaſed. q̃ſi copulātes vł q̃ſi populātes ſūt ꝗ ipi chaldei mutato noīe.

Chaſaleu. ſpes eius vel ſperās in eū

Chaſelon. fortis duritia vel fortitudine durus.

Chaſeth. meſſor vel meſſio: ſeu dure fortis aut durus fortitudine.

Chaſphi. imolās ori vel calici inuēs

Chaſleu. ſpes eius vel ſperans in eū

Chaſloim. conſumatio vel oīs dolor ſiue incendens aut incendiū.

Chaſlon. ſcelus vel triſtitia ſiue ꝓtectus aut ꝓtectio.

Chazbi. mendaciū vel iniquitas:

Chazib. fictio vel mendaciū.

Chebron. ꝯiugiū vel incarnatio ſeu vidēs ſempiterne aut viſio ſempiterna.

Chedel. ſignū pauperis: vel ſcientia tabularum.

Chelbon. lactei vel labentes.

Chelcia. pars dn̄i vel partiens dn̄s.

Chelcian. ṗs dn̄i ē vel ṗtiens dn̄s ē.

Chelian. incendiū domini eſt vel cōſumatio domini eſt.

Chelion. incendiū vel cōſumatio.

Chelimath. ṗs doni vel dōatio ṗtita

Chelen. ab initio vel conſumatio: ſiue oīs dolor aut reuelatio eorum.

Chelud. ſignū deſtinans vel ſciētia.

Chēne. quaſi cithara vel q̃ſi lucerne

Chenerer. ſignū cithare ł q̃ſi lucerna

Chennereth. idem.

Chenereth. quaſi lucerne: vel ſigna citharaꝝ.

Chennereth. idem.

Chennor. cāticū vel cithara ſeu agnitum lumen aut cognitio luminis.

Chereloth. viſio ſigni ł vidiſti ſignū

Cherethim. diſponentes vel diſpoſitiones eorum.

Cheretboro. cognite auferens vel cognita ablatō.

Chermel. molle vel teneꝝ ſiue agn⁹ teneri aut cognitio circūciſionis.

Cheros. glacies vel ſolitudo.

Cherub. ſcientia multiplicata vel ſci

entie plenitudo.
Cherubim. inmaculata pictura vel ſci-
entia multiplicata ſeu ſciē plenitudo
aut quaſi plures ſcie ⁊ intellectus.
Cherubin. idem
Cheſlon. ꝓtegens vel ꝓtectio ſeu ſec-
lus aut triſtitia.
Cheſlū. ꝯſumatio vel oīs dolor ſiue
incendens eos aut incendium coꝝ.
Chet. percutiens vel percuſſio.
Chethealud. ſignum inſanie vel forti-
tudo iniquitatis.
Chetlis. percuſſa generatio vel per-
cutiens generationem.
Chetim. ſignati vel metum ſeu formi-
dantes aut inſanientes.
Chidon. ſcutum vel clypeus.
Chiphara. expians vel expiatio: ſeu
catulus eius aut manus diſſipata qđ
aūt diximus catuluꝫ leonē ſignificat
quem greci dimcon vocant.
Chilaab. vindicans patrem: aut vin-
dicatio patris.
Chiſil. robuſtus vel fortitudo.
Chiſloth. ſtulti ſignum: vel ſtulticie
ſignificatio.
Chiū. vīdicās eos vel vindicatio coꝝ

Hic .o. post .ch.

Choa. eccleſia vel cōgregatio
Choadad. maximū ł ꝓcipuū
Chobal. ꝯdēnās ł ꝯdēnatio
Chobar. grauitudo vel iuxta electum
Chodchod. carthago ł cartaginēſes
Chodonaçer. capiens plaſma viuū:
vel captura viui plaſmatis.
Chodorlagomer. q̄ſi generatio mani-
puli vel q̄ſi hn̄s decoꝝ manipulum
Chodorlaomor. idem.
Chocler. eccl'iaſtes grece ꝯtiator latīe
Chomarim. editui vel ianitores.
Chomor. laceſcens vel ꝓuocans: ſi-
ue laceſſiones aut ꝓuocationes.
choneníās. ꝑcuſſus dn̄o ł ꝑcuſſio dn̄i
chobar. decaluās p̄res ł caluaria p̄ris
Chore. clamans vel caluus ſiue glaci-
es aut caluitium.
Choreb. ardor vel ſiccitas ſiue coru⁹
aut ſolitudo.
Choreb. menſa vel maſſa ſiue tēptās
aut temptatio.
Choreus. iracundus vel liber: ſiue
farinatus aut de foramine.
Chorei. liberi vel iracundi: ſiue fari-
nati aut de foraminibus.
Chorethrhi. diſperdens vel diſperſio
ſeu diſſipans aut diſſipatio.
Chori. caluus meus vel clamās mihi
ſiue caluitiū meū aut glacies mea.
Chorite. glacioſi mei vel clamātes mi-
hi ſiue calui mei aut caluities mea.
Chorei. farina vel ſarinatus ſeu poſt
me aut foramina mea.
Chorinth⁹. vrban⁹ ł orīt, ip̄e ſeu ꝯuer-
ſatio coꝝ aut adminiſtratō rei publice
Chorinthij. ciues: vel conuerſantes
ſibi: ſeu decuriones coꝝ aut publici
adminiſtratores.
Chorographia. regiões deſcripte vł
regionum deſcriptio.
Chorozai. hoc feci eius mihi vel hoc
miſterium meum.
Chorozaim. idem.
Chos. calix vel potatio.
Choſi. calix meus vel potatio mea.
Choſan. calix donatus vel potus gra-
tificationis.
Choū. ꝯgregās eos ł ꝯgregatio coꝝ
Chozbi. iniquitas vel mendacium.
Chorubeth. iniq̄ dom⁹ vel mendacij
habitaculum.

Hic .u. post .ch.

Chub. grauitas vel ꝯdēnatō
Chun. ꝑcutiēs vel percuſſio
Chus ethiops vł tenebroſus
Chuſai. niger vel tenebroſus vultur
vel deuorans.
Chuſam. tenebrāſ eos ł nigredo coꝝ
Chuſan. tenebrās donum: vel nigre-
do gratificationis.
Chuſainaſathaam: tenebroſa iniqui-
tas vel nigredo impietatis.
Chuſi. niger mihi vel tenebrans me
Chuſi. ſecretum vel ſilentium ſiue ar-
canum aut ꝓfunditas.
Chuſa. duritia iſta ł tenebroſus iſte.

Sequuntur interpretationes he-
braicorum nominum incipientium a
D. littera.

Daba. cliuus vel ꝓcliuum.
Dabai. cliuus meus vel pro-
cliuum meum.
Dabath. cliuus vel ꝓcliuium.
Dabrath. oraculum vel loquela.
Dabereth. oraculum fontium vel lo-
cutio puteorum.
Dabreiami. paralypomenon grece
verba dierum latine.
Dabir. loquens vel loquela ſiue lo-
quens deo aut oraculum dei.
Dabira. loquēs ei vel loquētia eius:
ſiue loquit̄ ei deus aut ciuitas litteꝝ.
Dabri. loquens vel locutio ſiue ora-
culum aut eloquentia.
Dachar. compungēs vel cōpunctio
ſiue cōpungētes aut cōpunctiones.
Dadan. iudicans vel iudicium: ſiue
ſolitarius aut fratruelis coꝝ.
Daca. ſortis malicia vel iudiciū ma-
ledictionis.
Dacci. fortes maligne vł iudices ma-
ledicti.
Daphcea. adheſio vel remiſſio: ſiue
adherens aut pulſatio.
Daphenen. pulſans oculus vel adhe-
ſio fontis.
Daphnim. ſignuꝫ operum vel ſigni
operatio.
Dagan. triticum vel frumentū ſeu pi-
ſcis donat⁹ aut piſcis gratificatus.
Dagon. piſcis meroris vł piſcis triſti-
cie ſeu piſcis iniqu⁹ aut piſcis inutilis
Daias. fortis domino vel paupercu-
lus domini
Dalaias. hauriens domino vel pau-
perculus dominus.
Dalaiam. hauriens domino eſt: vel
pauperculus domini eſt.
Dalani. egēs paup ł egena paupertas
Damula. ſitula vel paupercula.
Dalmatia. grandis egeſtas vel ma-
gnitudo egeſtatis.
Dalmatica. grandis egeſtas vel ma-
gnitudo paupertatis.
Dalmanuta: ſitula quē paup vel pau-
pertas requieſcens ſuperius.
Damaim. ſanguis vel ſāguines: ſeu
ſanguinum aut ſanguineus.
Damaris. ſilens caput vel ſilentium
capitis.
Damaſcus. ſanguis ſacci vel ſangui-
neus ſaccus.
Damaſcus. ſanguinē bibens vel ſan-
guinem ꝓpinans ſiue ſanguis pot⁹
aut ſanguinis oſculum.
Damaſceni. ſanguinum ſacci vel ſan-
guinum oſcula.

Damaſceni. ſanguinē bibentes vel ſanguinē ꝓpinantes: ſiue ſanguinū potatores: aut ſanguinee potationeſ

Dāna. cauſa ve iudicium ſeu ſiliens aut ſilentium.

Dan. cauſa vel iudicium.

Dana: cauſa eius vel iudicium eius.

Danite: iudices vel cauſatores.

Daniel: cauſa dei vel iudicium dei: ſiue iudicās deo: aut iudicauit me de⁹

Daram: auſtralis vel africanus.

Dardabe: generatio cognita vel generatio cognitionis.

Darius. fertilis aut augmentatus.

Daron. africa vel plaga auſtralis

Daſem: frenum vel retinaculum.

Dathan: donū eoꝝ vel donū ſufficiēſ

Datheman. donum formidoloſo vel doni ſufficientiam accipiens.

David. fortis manu vel vultu deſiderabilis.

Dic. e. poſt. d.

D Ebalam: delectans ſeculo vl' delectatio ſecularis.

Decoabaſeth: apes deſiccans vel eloquentia deſiccata.

Deblata: palata l' opprobriū: greco āt ſmōe dblata ī quis ciuitas iīterpretaē

Deblathaim. palate vl' opprobria ſeu palate coꝝ: aut opprobria eorum

Debela. delectans ſeculo vel delectatio ſecularis.

Debelathaim: lateres vel maſſe quaſ ſolent cōpingere de recentibus ficis quas hebrei debelath nuncupant.

Debera. locutio vel viſum timens

Debir. loquens vel loquela: ſiue viſum timens aut viſi timor.

Debon. ſufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.

Debongad. ſufficiens ad intellectum tēptationis vel abūdanter intelligēſ accinctum latrunculum.

Delbora. apis vl' loquax: ſeu eloquēſ aut eloquentia.

Deda. adherēſ vel pulſans ſeu remittens aut remiſſio.

Deda. plantata vel plaſmata: ſiue ſubtilitas aut plaſmatio.

Dedan. hoc iudicium vl' tale iudiciū.

Dedana. generatio ei⁹ vl' gnātio coꝝ

Depbca: pulſans vel adherens: ſiue pulſatio. aut remiſſio.

Delais. hauriens dominum vel pauperculus domini.

Delean. egens vel egeſtas.

Delethan. egens vel egeſtas eorum

Deleth. tabule vel tabularū ſeu pauper aut ianua.

Delphō. paup facie l' egen⁹ ꝯtēplator

Delo: ianua vel paupertas.

Delthi. pauper egens vel paupertatis egeſtas.

Demas. ſilens vel terrenus: ſiue ſilētium aut ſanguineus.

Demetrius. nimium pſeq̄ns vel vehemēter incendēs ſeu fortis ad pſequēdū: aut robuſtus virga deijcere

Dēna. cauſa vel iudicium ſeu ſilens: aut ſilentium.

Demophon. ſilentium ſubiti meroris vel ſanguineus eructans.

Demon. ſanguineus meror vel ſufficiens iniquitas.

Demonium: ſanguineus meror eis vel ſufficiens iniquitas eorum.

Dēaba. iudiciū ferēs l' iudiciū afferēſ

Dennaba. idem.

Dēnababa. cauſa patris vel ſilentiū fraternitatis.

Derbea. loq uēs vel fili⁹ generatiōis

Derkens. loquax vel generatus.

Derthon. loquela percutiens: generatio percuſſionis.

Deſan. fortis elephantus vel fortitudo elephantis.

Deſſan. fortis dignitas: vel pinguedo eleuationis.

Deſeth. murus vel inicatio: ſeu piēs aut calcatio.

Deſon. fortis pupilla vel calcauit caſpro ſmone. hebraico āt pinguedo interpretaē aut cinis idest fauilla holocauſtorum.

Deuhel. agnoſcant deum vel agnoſcatur deus.

Dic. i. poſt. d

D Jabolus. defluēs vel deorſū grece autem dicitur criminator: aut clauſus in ergaſtulo.

Diaphanes. illuminās vel dilucidū.

Diana egritudines ſuſcitās vel egrotationum ſuſcitatio.

Diapſalma. percantatio vel ſpūs ſancti ceſſatio: ſiue amen aut fiat: greco autem ſermone interpretatur vocuꝫ diſiunctio.

Dibon. ſufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.

Dibongad. ſufficiens ad intellectum temptationis vel abundanter intelligens accinctum latrunculum.

Dunaon. ſufficientis dolor vel ſufficientis meror ſiue ſufficientia murmurationis eorum aut ſufficientia iniq̄tatis eorum.

Dimona. ſublimitas vel ſatis numerans.

Dina. cauſa hec vel iudicium iſtud.

Dinei. iudices hi vel cauſidici iſti.

Dionyſius. diiudicatus vel vehemēter fugiens.

Dioſcore. pulchri ad tegendū vel pulchre contegentes ſunt autem gemini caſtores.

Dioſcorus. pulchre cōtegens vel pulchre ad tegendum.

Dioſpolis. abnuēs vel abrenūciatio

Diotrepes. ſpecioſus inſulſus vel decor inſaniens.

Diſan. fortis elephantus vel fortitudo elephantis.

Diſon. cinis aut pinguedo ſeu fortis pupilla aut calcatio eius.

Diſine. ad occidētem vel occidētales

Diſir. quercus vel ilex.

Dic. o. poſt. d.

D Ocb. cōmotus ſiue ſollicitus aut ſollicitudo.

Dodan. patruus domino eſt vel patruelis domini eſt.

Dodanim. patruus vel patruelis.

Dobec. motus vel motuus ſiue ſollicitus aut ſollicitudo.

Domim. rubra vel aſcenſus ruforꝫ.

Domma. ſilens vel ſilentium.

Don. iudicium vel iudicator.

Dor. natiuitas vel generatio.

Doran. generans populos vel generatio populorum.

Dorchas. caprea vel damula.

Dorda natiuitas fortis vel generatio deſiderabilis.

Domim. generatus excelſe vel generatio exaltata.

Domim. generatiōes excelſe vel ge/

neratiorum exaltatio.
Dorix: genitus furor vel generatio/nis medicamentum.
Dorchapheth: natiuitas aduent⁹ hu/milis: vel generatio paruuli veni/entis.
Doſicheus: calcatio ſtupida vel vn/ctionem formidans.
Dothaim: pabulum vel viride eoruz ſiue ſufficiens defectio aut ſufficien/tia defectionis.
Dic.v.poſt.d.
DUdi: ſolitari⁹ fratruelis.
Dui: dec⁹ vel pulchritudo.
Dulxel: decorans dominū vl' pulchritudo dei.
Duina: tacens vel ſilentiū: ſiue gau/dium et leticia.
Durach loqr aut locutio ſeu loquens frater vel locutio fratris.
Durā: pulchritudo vel loquela ſeu lo/quēs populo aut pulchritudo eoruz.
Druſilla: generis pacifica vel genera/tionem pacificans.
Sequit̄ de littera.E.
EBal: vallis vetus: vel vetus vorago ſeu vallis deficiēs aut aceruus lapidum.
Ebrona: tranſiēs vel trāſitio ſiue trā/ſcendens aut trangreſſio.
Ebrona: incantator vel incātatio ſiue coniugiū aut viſio ſempiterna.
Ebroni: tranſiens mihi: vel tranſitio mea: ſiue tranſcēdens aut trāſgreſ/ſio mea.
Ebroni: tranſiens mihi: vel tranſitio mea: ſiue coniugium meum aut vi/ſio ſempiterna.
Ebronite: trāſeuntes me vel mihi ſeu trāſit⁹ mei aut tranſgreſſiones mee.
Ebronites: incantatores mei vel in/cantationes mee: ſeu cōiugati mihi: aut videntes ſemper me.
Edada: ornata vel voluptuoſa.
Edena: voluptas eius: vel delitioſe ornata.
Edenim: voluptates delitioſe vl' or/nata diuitioſe.
Eden: voluptas vel ornat⁹ ſeu diui/tie aut delicie.
Edenna: voluptas pulchra: vel deli/tie pulchre: ſiue ornatus pulchri: aut
diuitie pulchritudinis.
Eder: voluptas vigilie vel ornat⁹ cō/ſurgens: ſeu diuitie effuſe aut delicie reſurgentes.
Edes: delitias tollens vl' voluptuoſa plaſmatio.
Ediſſa: delicata mulier vel voluptuo/ſa aſſumptio.
Edna: voluptuoſa pulchra vel orna/mentū pulchritudinis.
Ednas, ornatum tollens vel delitioſa plaſmatio: ſiue delicatus ſerpēs aut voluptuoſus coluber.
Edom. rufus vel fuluus: ſiue terre/nus aut ſanguineus.
Edoma: rufa vel terrena: ſiue rubēs aut ſanguinea.
Edrax: inundatio paſcit me: vel inun/datio paſtus mei.
Edraim: inundatio malorum vel na/tiuitas peſſimorū: ſiue deſcenſio pa/ſtorum aut inūdatio pabulorum eo/rum.
Ephraim: creſcēs vel auctus: ſiue au/gmentum aut fertilitas.
Effraemite: augentes vel aucti: ſiue fertiles aut creſcentes.
Effra: videns vel frugifera: ſeu ferti/lis aut puluerulenta.
Effrata. idem.
Effratei. fertiles vel frugiferi: ſiue vi/dentes aut puluerulenti.
Effrem. auctus vel creſcens ſeu fer/tilis aut fecundus.
Effron puluis meroris vel puluis in/utilis, ſiue puluis eoruz aut vltio ini/quitatum.
Effeta: adaperire vel apertus ſis.
Effa: menſura vel effundens: ſiue re/ſolutus aut reſolutio.
Effai menſura mea: vel defectio mea. ſiue effundens me aut diſſolutus mihi.
Effarath: diſſolutio vmbraculi vel ef/fuſio viſionis cōſumate.
Ephenerus: effundens decorem vel diſſoluens imagines.
Epher: menſura conſurgens vl' effu/ſus vigilijs ſiue diſſolut⁹ pelliceus aut reſolutio.
Efferite: effuſi vigilijs vel mēſure cō/ſurgētes ſiue diſſoluti pellicei aut re
ſoluentes conſurrectionē.
Ephermeſſa: menſura effundens va/rium vel conſurrectio diſſoluēs va/rietatem.
Epheſum. conſiliū meum vel anima mea: ſeu finis eorum aut voluntas mea in ea.
Epheſij: volūtas mea vl' anima mea in eis: ſeu fines eorum aut conſilia/tores mei.
Effree: fecunditas vel augmentatio.
Ephi: menſura trium modiorum vel tres modij menſurati.
Ephot: ſuperindumentuz: vel ſuper humerale.
Ephiſiba: menſura rectitudinis vel volūtas mea in ea.
Dic.g.poſt.e.
EGbathan: ſolenne mandatū humile vel leta domus reſpō/ſionis.
Egbathanis: ſolenne mandatū humi/lis viri vel leta domus reſponſionis aſſumpte.
Egens: letus vel ſolennis.
Egyptus: tenebre vel anguſtia: ſiue tribulatio coanguſtans aut coangu/ſtatio tribulationis.
Egyptiacus: tenebroſus vel coangu/ſtatus: ſiue tribulatione coangu/ſtatus aut coanguſtatione tribula/tus.
Egla: vitula vel iuuenca: ſiue ſolēnis aut feſtiuitas ei⁹. ipſa ē michol vxor dauid que genuit ei ietbraam in cui⁹ partu occubuit.
Eglaim: vitule vel iuuencule: ſiue ſo/lēnes eis aut feſtiuitates eoꝝ.
Eglon: vitulus meroris vel iuuencu/lus iniqtatis. ſiue ſolenne murmur aut feſtiuitas inutilis.
Dic.l.poſt.e.
ELa: maledicta vel ipſe ſeu te/rebinth⁹ aut arbuſcula.
Elaod: ad ſolum vel ad ſolita/rium: ſiue ad vnum aut maledictio peccati.
Elada: dei ſeru⁹ vel dei teſtimonium ſeu maledictio fortis aut terebinth⁹ deſiderabilis.
Ellada: ad ſcientiā vel ad ſenſum ſeu laus ſeruituti aut dei ſcientia. Syro

ſit ſermone interpretatur ſuper hanc.
Elade: aſcenſio vel ad aſcenſū ſiue domini ſeruit⁹ aut maledictio teſtionij
Elam orbis vel ſeculū. aut poſtis aut ſuperliminare.
Elam: veſtibulū vel comparatio ſeu deſpiciens aut oppoſitio.
Elamite: orbes vel ſecula ſeu poſtes aut ſuperliminaria.
Elamite: veſtibula vel comparati ſeu deſpicientes aut oppoſiti.
Elas. maledictus ipſe vel faciēs operationes.
Elaſa. operatio vel ad faciendū. ſeu laudem faciens aut laudabilis plaſmatio.
Ellaſa. operatio ad faciendū: ſiue deū ſuſtollens aut dei plaſmatio.
Ellaſar. hanc ſeparans vel hec ſeparatio. ſiue deum declinās aut dei declinatio.
Ellaſar. laudās carcerē vel laus ſuſtollentiū vigilantes aut laudās plaſmationem ſuſtitantes.
Elath. vnū vel vnitas ſiue ſolitarius aut ſolitudo.
Elath. aulones vel terebinthus. ſiue deo peccans aut maledictus ipſe peccator.
Ellane applicans vel perſecutio. ſiue applicabitur aut perſequetur.
Elbon. deo ſortis vel robuſtus fortitudine.
Elchā. pars eorum vel teſtimonium eorum. ſiue deo ſurgens aut dei neceſſarius.
Elchan. pars eorum vel teſtimoniū eorum. ſeu dei portionū aut dei poſſeſſio.
Elchath portio vel portiuncula: ſeu portio temporis aut portiuncula peccatoris.
Elcheſe. aduocatio vel aduocata.
Elcheſeus. aduocans vel aduocatus
Elcheſi. aduocatus meus vel aduocatio mea.
Eldea. ad ſcientiam vel de ſcientia.
Eleale: conſcenſio vel ad aſcenſionē.
Eleauan. dei mei decus vel dei mei pulchritudo.
Eleazar. deus meus adiutor vel dei mei adiutorium.

Eleazarus. de⁹ me⁹ adiutor cōſilij vel deus me⁹ adiuuans feſtinanter.
Eleb. deus pater vel dei paternitas.
Elech. portio vel portiuncula.
Elechite. particule vel portiones.
Electe: aſcendentes vel aſcenſiones. ſiue aſcendens vel aſcēſio.
Ellel. laudans vel laudatio.
Elem. poſtes vel ſecula ſiue veſtibulū aut ſuperliminare eorū.
Elama. poſtis eius vel ſeculum eius vel deum accipiens: ſiue deum colens.
Elemon. ſcientia dei vel aſcenſio.
Ellenon. greci vel grecorum.
Eleon. diuinitas vel ad laborātes ipſe eſt mons oliueti de quo dominu⁹ coram diſcipulis aſcendit in celum.
Eleſa ad inſulam vel ad faciendū. ſiue deum ſuſtollens aut dei plaſmatio.
Eleutherus ſeculum honorans vel exercituum cohabitatio.
Eliab deus meus pater vel dei mei paternitas.
Eliab vna abſconſio vel nequaquam abſcenditus ſiue deus meus pater ei⁹ aut dei mei paternitas ei.
Eliachim deus meus reſuſcitabit vel deus meus frater eorum.
Eliada. deus me⁹ cognouit vel deus meus audiet: ſeu dei mei ſeruus aut dei mei teſtimonium.
Eliade: idem.
Eliadā: deus meus cognouit eos vel deus meus audiet eos: ſiue de⁹ me⁹ ſeruiet eis aut de⁹ meus teſtificator eorum.
Eliā: de⁹ me⁹ ppl's vel dei mei ppl'o ſiue deus meus mirabilis eis. aut deus meus miraculum eorum.
Eliaſub: de⁹ me⁹ facturā icēdēs: aut deus meus plaſmationem conuertens.
Eliatha: de⁹ me⁹ tu vel de⁹ me⁹ veni ſiue deo meo peccans: aut deo meo tempus.
Eliathan: deo meo calēs vel dei mei calidus: vel deo meo ſurgēs: aut dei mei neceſſarius.
Elicu: veſtibula vel maledicti: ſeu poſtes aut ſuperliminaria.
Elida: deus meus nouit: aut ſcia dei mei.
Elidad: dei mei patruus vel de⁹ me⁹ patruelis.
Elidahe: de⁹ meus ſcit ipſum eſſe vel deus meus ſcit ipſum viuere: ſiue deus meus nouit ſuſceptos: aut de⁹ meus nouit ſuſcipiendos.
Elidelach: aceru⁹ emiſſus germinis vel emiſſio germinis aceruati: ſiue deus meus ſcit portionem: aut deus meus nouit particulam.
Eliezer. deus me⁹ fortis: vel de⁹ me⁹ adiutor. ſiue deo meo ſeparatus aut dei mei ſanctificatio.
Eliphal. de⁹ meus mirabilis vel dei mei miraculum.
Eliphaleth. de⁹ meus diuidēs vel dei mei diuiſio. ſiue deus me⁹ mirabiliter ſaluans viuentes aut deus me⁹ mirabiliter liberans pauidos.
Eliam. dei mei populus vel dei mei congregatio.
Eliaman. de⁹ me⁹ donans vel deus me⁹ dominans ſiue deo meo donāte
Elimas: trāſgredi faciens vel ad trāſgreſſionem ingrediens.
Elimelech ad regē vel ad pncipē ſiue dei mei regnū aut de⁹ me⁹ regnator
Eliō. excelſus vel ſublimitas ſiue dei dolor aut deo inutilis.
Elinai: ſublimis vultur vel excelſus deuorator.
Elioreb. dei mei hyems. aut dei mei tempeſtas.
Eliſa. ad inſulam aut dei mei ſaluatio
Eliſabeth. dei mei ſeptima. vel deus meus cognouit ſiue dei mei iuramētum. aut dei mei ſaturitas.
Eliſaph. dei mei ſpecula vel de⁹ me⁹ ſpeculator ſiue de⁹ me⁹ abſcondens aut dei mei abſconſio.
Eliſaph dei mei labiū vel dei mei vinculum. ſeu dei mei ſpeculum aut dei mei anguſtia.
Eliſaphan. dei mei lep⁹ vel dei mei bericius ſiue dei mei ſpeculator aut dei mei vinculum.
Eliſabe. dei mei ſalus. vel deus meus deſcendit me.
Eliſama. deus meus adiuuit vel deus meus exaudiuit.
Eliſar. dei mei pnceps vel dei mei ve

lamen: ſiue pater meꝰ fortis: aut pater meus coanguſtãs.

Eliſe. dei mei ſalus vł dei mei ꝓtectio

Eliſeth. dei mei ſalus. vł deus meus hic eſt. ſiue deus meus ſaluans vitã aut deus ſaluans pauidos.

Eliſua dei mei ſalꝰ vł dei mei ꝓtectio

Eliſue: idem.

Eliſuer. dei mei murꝰ vł deo meo cõtinens. ſiue pater meꝰ fortis: aut pater meus coanguſtans me.

Eliud. deus meus dominus vel deꝰ meus iſte.

Elmadan. dei menſura. vel dei enumeratio.

Elmelech. dei mei regnum. vł deus regnator.

Elmodad. dei regnatio vł dei natiuitas.

Elmodad. dei menſura. vel ad matrem eius precipuam.

Elnon. contemnens vł contemptus

Elnon. locus vel ille. ſiue hic aut cõtemnens me.

Elmondablathaim. cõtemnẽs palatas: aut cõtemptus opprobriũ.

Elnathan: addens vel adiectio ſiue ad dantẽ: aut dei donatio.

Elnathan: dei donatio vł deo donatꝰ

Elo: deo vel deitas: ſiue exercitꝰ eius aut exercitus eorũ.

Elocuporia: turme militũ ł opes eoꝝ

Eloi: deus meꝰ: vel deitas mea.

Eloim: deus eis vel deitas eorũ.

Elom: exercitũ fortitudinis vel exercitatus fortitudine.

Elon: quercꝰ vel roborꝰ ſeu regio cãpeſtris aut exercitꝰ fortitudinis.

Eloth: arietatio vł arietis ſignũ: ſiue deo rñdẽs aut dei temporalis.

Elſabba: vna abſconſio vel nequaꝙ̃ abſconditus.

Elthaci: vanis vomitus vł nequaꝙ̃ vomens.

Elthee: ꝓferens vel ꝓlatio eorum.

Eltheem: ꝓtulit vel ꝓlatio.

Eltheem: proferens fontem vel prolatio oculi.

Eltholed: natiuitas vel ad natiuitatẽ.

Eluan: exaltatus vel exaltatio.

Elud: gloriabũdꝰ vel accipiẽs gloriã

Elul: dei dolens vel deũ parturiens.

Hic .m. poſt .e.

EMach: vallis vel ꝓfunditas

Emachim: valles vel ꝓfũditates eorum.

Emachuel: vallis diuina: vel ꝓfũditas dei.

Eman: callidus vel accipiẽs ſiue calor eoꝝ aut formido eoꝝ.

Emath: formidãs eos: vel acceptio eorũ. ſiue indignans rigide: aut indignator rigidus.

Emathitheus: formido eorũ vel accipiens eos: ſiue indignãs rigide aut indignatio rigida.

Emaus: mater feſtinans vel deſideriũ conſilij.

Emma: mater vel deſideriũ.

Emmam: mater eorum vel deſiderans eos.

Emanuel: nobiſcum deus vel nobiſcum diuinitas.

Emmaus: mater feſtinans: vel deſiderium conſilij.

Emathaſis: vallis concidens vel vallis conciſionis.

Emmer: verbũ vł ſermo: ſiue ſermocinans aut ſermocinatio.

Emim: gentes vel populi: ſiue horrẽdi aut terribiles.

Emmim: idem.

Emona: calor eius vel accipiens euz

Emor: aſinus vel aſineꝰ: ſiue loquax aut amaricans.

Emorim: aſini vel aſinei ſeu loquentes aut amaricati.

Emoreth: mater lux mea vel deſiderans deſideriũ.

Hic .n. poſt .e.

ENa: fons vel oculus.

Ena: ecce hec ſũt: vel ecce oculus: ſiue fons ei aut oculꝰ eius

Enach: fortis vel potẽs: ſiue gigas aut terribilis.

Enachim fortes vel potẽs: ſeu gigantes aut terribiles.

Enada: fons acutus vel oculi exacutio ſiue fons ſufficiens: aut oculꝰ teſtimonij.

Enadda: idem.

Enadab: fons ſpontaneus vel oculꝰ voluntarius.

Enadan: oculus indicans: vel oculꝰ iudicij.

Enagallim: fons triſticie vel oculus vitulorum.

Enai: fons meus vel oculus meꝰ.

Enaim: ecce hec ſũt vel ecce ſunt oculi ſiue fontes eoꝝ: aut oculi eoꝝ.

Enan: nubes vel ecce hec ſũt ſiue fontes eoꝝ aut oculi eoꝝ.

Enarrath. ecce concepit vel ecce conceptio.

Enathan: ad dantẽ vel deo dãte: ſiue fons datus eis: aut oculus donationis eorum.

Enathon. dans gratiã vel dantiſ gratia. ſiue fons datꝰ iniquus: aut oculus datus reſponſioni.

Encenia renouata dedicatio vel renouamina dedicationis.

Endad. fons ſolitarius vel locꝰ ſubtilis.

Endor. fons generationis vel oculꝰ naturalis.

Eneã. ecce iſta vel ecce hec ſunt.

Eneas. pauper vel miſer ſiue reſpondens aut reſponſio.

engaddi: fons hedi vł oculꝰ tẽptatõis

engallim. fons mũdãs vel oculꝰ trãſmigrãs ſiue fons reuelatõis aut oculus tranſmigrationis.

enganni. fons horti vł oculꝰ electiõis

engannim. fons hortorum vel oculus elationis eorum.

enihel gratia mea deo: vel gratia meo dei.

enoch. dedicauit vel dedicatio ſiue edificans aut cũ deo ambulans.

enochite. dedicãtes vel dedicauerũt ſiue edificãs aut cũ deo ambulantes.

enom: ecce ſũt vł ecce hec ſũt ſeu fons robuſtus aut oculus fortitudinis.

enon. curſus meroris vel oculꝰ meroris. ſeu fons triſticie aut fons murmurationis.

ennon. curſus meroris vel oculꝰ iniquus ſeu fons triſticie aut fons murmurationis.

ennos. homo deſperans ſeu inuocãs aut violentus.

enremon. fons congregans vel oculus ſublimis.

enſames. fons ſolis vel oculus mandans humilia.

Dic.p.poſt.c.

EPafras.creſcens vl' augmẽtum. ſiue frugifer aut equidẽ videns.
epafroditon: fertile vel frugiferum. ſeu fecunditas.
epafroditus frugifer aut fecũdus. ſeu fertilis aut fecunditas.
epicinia.ſupra luctũ vl' ſupra lugentia
epicurei.ſupra curã vel ſupra curãtes
eponechon. ſupra vel ſupinduimẽtũ.

Dic.r.poſt.c.

ERan: vacueſcẽs l' vacuefactio
eraſtus.frater meꝰ videns vl' fratris mei viſio ſatis abſurdũ vocabulũ figuratũ.
ereth. vigil vita vel effuſus pauore.
ergab.lapis vel lapideus.
erioch: ebrietas vel ſolitudinẽ.
erma.anathema meroris vel anathema triſticie.
ermam. auferens vel ablatio vel anathemã noſtrum: aut anathematizatio gratie.
erimen.anathema triſticie vel anathematizans merorem.
erohon.dolor vel dolorꝝ. ſiue in facie eorum. aut in facie dolorũ.

Dic.ſ.poſt.c.

ESaan.confirmãs vel innitens ſiue ſuſtollẽs gratiam aut plaſmatio donationis.
eſaban.ignis in eo vel ignis in eis.
eſabam. confirmo vel innitor.ſeu innitens aut cõfirmatus.
eſabim. volũtas meroris vel volũtas fortitudinis.
eſai.incenſum vel inſule libatio.
eſſai.idem.
eſſaion. voluntas meroris vel cõſiliũ triſticie.
eſaon.idem.
eſſamuai. innitens mihi vel confirmatio mea.
eſaongaber. voluntas vel iuuenilis. ſeu fortis operatio aut conſilium cõfortatũ triſticie.
eſau.faciens vel factura.
eſau. vanus vel fruſtra.ſiue rubens aut aceruus lapidum.
eſbaal.ignis maritꝰ l' ignea maritatio
eſban.ignis in eo vel ignis in eis.
eſben.ventꝰ vel flatus ſiue ignis vanus aut ignis vetꝰ.
eſbon. flatus meroris vel cingulum triſticie.
eſcha.contemnens vel habitantes deſpectionem.
eſcham. contemnentes vel habitãtes deſpectionem.
eſchaboth. ve glorie vel cecidit gloria ſeu ve glorioſo aut gloriatio habet occaſum.
eſchol. botrus vel ignis omnis ſeu totus ignis.aut totus igneus.
eſda miſericors vel miſericordia.
eſdod.effuſio vel incendiũ.
eſdom.incendia vel incendentes ſiue ignis patruelis aut ignis patrui mei
eſdras.adiutor vel auxilium: ſiue miſericordia domini. aut miſericordia matutina.
eſdrelon miſericordia dei vel miſericordia mea deus meus.
eſdrin.addiuuans merentes vel miſericors iniquitatibus.
eſebon.cingulum triſticie vel cogitatio meroris.
eſel.vicinus vel vicinitas.
eſeli.vicinꝰ meꝰ vel vicinitas mea.
eſelian. ꝓpe dominꝰ eſt vel domino propinquans eſt.
eſemel.gemma vel electrũ.
eſer.plaſma vel electio.
eſphara. facturã aperiẽs vel plaſmatio regionis.
eſti. vicinus meꝰ vel vicinitas mea. ſeu factura laborans aut plaſmatio laborioſa.
eſmona.feſtinans vel feſtinatio.
eſna ignis vel fecundãs ſeu ediſſerẽs aut ediſſertio.
eſrai. indigena vel orientalis.
eſribel. auxilium dei vel auxiliatus a deo.
eſrom. ſagittam videns vel ſagitta viſiõis ſiue iraſcẽs fortis iaculo gregũ
eſron. atrium eius vel atrium eorum ſiue atrium triſticie aut atrium iudicantis iudicia.
eſromite ſagittam videntes vel ſagitte viſionum ſiue iraſcentes aut fortes iaculis gregum.
eſronite. atria eius vel atria eorũ. ſeu atria triſticie aut atria iudicantis iudicia.
eſtha.ignis vel cogitatio.
eſthama.ignis manens vel cogitatio doloris.
eſthamo.idem.
eſthamoba.ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
eſthabol.ignis gementium vel ignis parturientium.
eſtbabolite.ignee gemẽtes vel ignee parturientes.
eſthabonie.cogitans dolorem vel cogitatio doloris.
eſthabel.ignis dolentium: vel ignis parturientium.
eſthomma.cogitans vel cogitatio: ſiue concitans aut contignatio.
eſthemo.ignis manens vel cogitatio doloris.
eſthemon.idem.
eſthemoe.femina vel veni mulieris.
eſthõ.ignis meroris vel cogitatio iniquitatis.

Dic.th.poſt.c.

EThai. robuſtus meus vel ꝓtectio mea.
ethaia. fortis dominus vel ꝓtectio domini.
ethalon.incunabula meroris vel repoſitio triſticie.
etham.fortis vel robuſtus ſiue fortis eorum aut ꝓtectio eorum.
ethan.aſcẽdens vel aſcẽſio ſeu fortis dono aut robuſtus gratie.
ethani.robuſti vel robuſtorꝝ: ſeu fortes dono vel fortes gratie.
ethebel.robuſtus deo vel ꝓtectio dei
ethema merẽs vel lugens ſine meror aut luctus.
ether formido vel incunabulum.
etheus. ſtupẽs vel formidãs ſiue ſtupidus aut formido.
ethi.metũ vel timuerunt ſiue ſtupor: aut obſtupuerunt.
ethei.metum vel timuerunt ſeu ſtupidi aut obſtupuerunt.
ethim.perfectio vel fortitudo: ſeu fortis eis aut perfectio eorum.
ethiopia.caligo vel tenebre.
ethiopes tenebroſi vel caliginoſi.
ethnici.pagani vel gentiles.

thuel:robuſtus deo vl' fortitudo dei

Hic.v.poſt.e.

EVa:ve vl' vita:ſeu calamitas aut mater viuentium.
Eubolus.cohabitator vel cohabitatio
Euchodia:apprehendens dominum vel apprehenſio domini.
Eud.glorìabundus vel accipiēs gloriam.
Eudoma.apprehendens dominum ve' apprehenſio domini:
Euech:ē vel deſiderat:ſeu deſiderās aut deſideraui.
Euergetes:torcular peſſimum vel vera oppreſſio.
Eueus.ferus vel peſſim⁹:ſiue ferox aut lapides colligens.
Eufrata:frugifera vel puluerulenta:ſeu equidez videns aut de cinere veniens.
Eufratites:creſcens vel frugifer ſiue humus aut puluerulentus.
Eufrates.idem.
Euis ve mihi.aut calamitas mea
Euith.ferales vel feroces:ſiue deſiderāt aut deſiderium meum.
Eu l:ſtultus vel inſipiens.
Euila.dolens vel parturiens ſiue ſtolidus aut in principio.
Euilath.idem.
Euilmerodath:ſtulte amarus:vel inſipienter amaricans.
Euim.iniqui vel iniquitas:ſeu ve eiſ aut calamitas eorum.
Eumenis.orans viſcera viri:vel cōmiſcens ex ipſis aſſumptum.
Eunice.honorans vel honoramentū
Eupater:honoratos ſeparans vel cōmiſcens ſeparatores:
Eupolemus.honorans ore cōtuſos.
Eulis.cōmiſcens ora malleatorum
Eurichon.ducens inferius vel commiſcens deorſum.
Euthices.amens vel inſulſus:grece autē dicitur fortunatus.
Euthicus idem.

Hic.x.poſt.e.

EXbathanis:ſolenne mandatuz humile vel leta domus reſponſionis.
Extaſis.mente excedens:vel mentis exceſſio.

Hic.z.poſt.e.

EZaba:hyſopus vel humilitaſ
Ezabi.hyſopus me⁹:vel humilitas mea.
Ezabo:videns vel viſio.
Ezazon.videns ſurſum vel videns in ſuperioribus.
Ezead:videns ſeruitutem:vel fortis teſtificator.
Ezecha.auxilium vel confortatio.
Ezechias:auxilium domini vel confortauit me dominus.
Ezel videns deum vel fortitudo dei.
Ezer:auxilium vel fortitudo:ſiue ſeparatus aut ſanctificatus.
ezia:videns dominum vel fortitudo:domini.
Eçiel.vidēs deum vel fortitudo dei.
ezion.videns dolorem vel vidēs iniquitatem.
ezir ſanctificatus vigilem:vel fortitudo vigilie.
ezrael:ſemen dei vel atrium:ſiue auxilium dei aut auxiliatus a deo.
ezrai.ſeminans mihi vel atrium meū
ezraites:atrium meum vel ſeminator meus.
Eçras.auxilium vel ſeminator.
Eçrel.ſemen dei vel auxiliator deus.
Eçri.ſemen meū vel auxiliator me⁹.
Eçricham.ſemen meum vel auxiliator meus neceſſarius.
Eçriel.ſemen meum deo vel auxiliator meus deus.
Eçro.ſemen eius vel atriū eius:ſiue auxilians cū aut auxiliatus ab eo.

Sequitur de incipientibus ab F.littera.

FAcc.aperiens vel oris aſſūptio.
Facce.idem.
Faccia.aperiēs domino vel aſſumēſ deum.
Facia.aperiente domino vel os aſſumens ei.
Fachud.viſitans vel viſitatio.
Fada.redemptus vel redemptio.
Fadai.redemptus meus vel redemptio mea.
Fadaia.redemptus domino vel redemptio domini.
Fadaſſur.vallatus vl' redemptio fortis ſeu redimens anguſtiatos aut redemptio acerbitatis.
Fadaſſurite.vallati vel redempti fortiter ſeu redimens anguſtias aut redemptiones acerbitatum.
Fadath.redimens tempus vel redēptio peccatoris.
Fadias.redemptus domino vel redemptio domini.
Fado.redimēs eū vel redemptio ei⁹
Fadon.redimens merentes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel.occurſio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur.hiatus vel os pelliceum:ſiue occurrens lumini aut occurrens incendio.
Fahad.euidēs teſtis vel opari⁹ vite.
Faded.idem.
Falathi.ſaluator me⁹ vl' ſaluatio mea
Falaia.cadens dño vel occaſus dñi.
Falaſar.cadēs pnceps vl' occaſus dñi
Faldas.cadēs germē vel ruina paupertatis.
Faleam.cadens populus:vel occaſus eorum.
Falec.diuidens vel diuiſus ſeu diuiſit me aut diuiſio mea.
Falel.cadēs domino vel occaſus dei
Falcſar.cadente principe vel occaſus arboris.
Faleth.ſaluans vel ſaluatio ſiue occaſus vite aut cadens pauore.
Falethi.ſaluans me vel ſaluatio mea ſeu occaſus vite mee aut cadens pauore mei.
Falnaſar.cadens princeps vel occaſus inutilis.
Falon.cadens merore vel caſus iniquitatis.
Falonites.cadens murmurans:vel caſus inutilis.
Falthi.euadens vel liberatus ſiue ſaluatori meo aut ſaluationi mee.
Falthias.euadens a domino:vel liberatus domini ſeu ſaluat me dominus aut ſalus mea domino.
Falthiel.euadens a deo vel liberatuſ dei ſeu ſaluat me de⁹:aut ſalus mea deo.
Fallu.mirabilis aut admiratio.
Falluite.mirabiles aut admirantes.

Fanuel: contemplans deū vel facies
dei.
Fara: ſerox vel ferus: ſiue onager:
aut ferocitas.
Farai: gluto vel inſaciabilis ſiue ona
ger me⁹: aut ferocitas mea.
Farao: nudauit virum vel diſſipauit
eum: ſeu denegans virum: aut di/
ſcooperiens eum.
Faraonechao: denudās pcuſſus vel
diſſipans preparatos: ſeu denegās
percuſſionē; aut diſcooperiens pre
parationem.
Faras. auctus vel ſuccreſcēs ſeu di/
uidens aut diuiſio.
Faraſim. ſuccreſcēs eis vel augmen
tum eorum: ſeu diuidens eos aut di
uiſio eorum.
Farati: hiatus vel hiauit ſeu hiante
me aut hiatio mea.
Farathon. hiatus iniquus vel auola
tus triſticie.
Farenath. diſceſſio mea vel vitulus
ſaginatus.
Fares diuidens vel diuiſus ſeu diſſi
pans aut violentus.
Fareſite. diuiſi vel diuidētes. ſeu vio
lenti aut diſſipantes.
Farſar. talpa vel fodiēs. ſeu diſſipās
aut diſſipatio.
Fariſei. diuiſi vel diuidentes. ſeu vio
lenti aut diſſipantes.
Farnath. diſcedens a me vel vitulus
ſaginatus.
Faros. violentia vel diſſipatio.
Farſandatha onager abūdās donis
vel feritas egreſſa ſufficiens.
Farſath. onager cerarius vel feroci/
tas preuaricationis.
Farſathei. onagri contrarij vel feri p̄
uaricatores.
Farſin. ſermocinās vel ſermocinatio
Faruda: ferocitas iudicis vel cōſilio
iudicantis.
Faruc. ferocitas vel conciſio.
Farurin. feroces vel conciſi.
Faſac. trāſcēdēs vel trāſcenſio. ſiue
tranſgrediēs aut trāſgreſſio.
Faſe. tranſcenſio vel tranſitus. Pro
iſto faſe noſtri paſca legunt.
Faſca. tranſiēs cū vel tranſcenſio ei⁹
Faſe. tranſgrediens cum vel tranſ/
greſſio eius.
Faſeth. tranſgreſſor vel tranſgreſſus
ſiue tranſgrediēs augures aut trāſ
greſſio augurum.
Faſelida. trāſgreſſio vtilis vel tranſ/
grediens edificatos.
Faſeron. tranſgrediēs mōtes mero/
ris vel trāſgreſſio iracūdie inique.
Faſpha. aperiens ſubito vel dolatio
aſſumptionis.
Faſga. dolatus vel exciſus. ſiue ab/
ſciſio.
Faſor. tranſiens montes. vel tranſi/
tio iracundie.
Faſta. tranſitus veniens vel tranſcen
ſio venientis.
Faſſur. paſtor vndiq; vel aperiens
acerbitatem.
Fath. clima vel plaga velut cum dici
mus. ſeptētrionalis plaga vel me/
ridiana regio.
Fathata. clima domini vel plaga do/
mino. ſiue aperiens dominus. aut
apertio domini.
Fathmoab. aperiens ex prē genitos
aut apertio de patre genitorū.
Fathiel euadēs a deo vel latitudo dei
ſeu aperiens deus aut apertio dei.
Fathuel. idem.
Fathures. decepti calcatus vel calcati
deceptio ſiue buccellā cōfirmans.
Fau. nihil vel ſubito ſeu eructās. aut
eructatio.

Hic. e. poſt. f.

FE: diſciplina: vel os ab ore. ſi
ue error. aut decipula?
Febeu. ore edificans vel deci
pule filia.
Fedahel. redemptus deo vel redem
ptio dei.
Fegor. hiauit vel oris pellis. ſiue os
pelliceum. aut oris hiatus:
Feldas. excludens frenum vel exclu
ſio retinaculi.
Felech. ſaluatus domino vel viuifi/
catio domini.
Felcias. ruina vel deiectio.
Feleth. excludens vel mirabilis. ſeu
viuificatus. aut ſaluatio.
Felethe. excludēs eū vel mirabilis ei
Felethi. ſaluās me vel mirabilis mi/
hi ſeu excludētes aut viuificantes.
Felethia ſaluat⁹ dn̄o vel ſaluatio dn̄i
ſeu excludēs dn̄z aut mirabilis dn̄s
Felethite. excludentes vel ſaluati ſeu
mirabiles aut viuificati.
Felix excludēs vel ſaluat⁹ ſeu mirabi
lis aut viuificatus.
Felicē ruinā facture vel timorē eius
Non eſt latinū ſed hebreū.
Felmonialmon. ille vel iſte locus. ſi/
ue neſcio quis. aut neſcio qualis.
Fellon cadēs merore vel caſ⁹ iniqtatis
Fellonites. cadens murmurans vel
caſus inutilis.
Fellonem. faciem dei vel faciē meā.
Felthi. euadens vel liberat⁹ ſeu ſalua
tori meo aut ſaluationi mee.
Felthias. euadēs a dn̄o vel liberat⁹
dn̄i ſeu ſaluat me domin⁹ aut ſalus
mea domino.
Felgon: diuidēs vel diuiſio ſeu diſſe
cans aut diſſectio.
Fenach motus vel minuens.
Fendagar conuerſa generatio vel cō
uerſio generationis.
Fenenna. conuerſa vel conuerſio.
Feneis nitus vel abnuerūt.
Fenidū. diſciplina aſcendentium vel
diſciplina aſcenſionis eorū.
Feor. os iracūdū vel diſciplina lumi
nis ſeu erroris foramē aut diſcipli/
na montium.
Ferezeus ſeparatio. vel diſſeminatio
ſiue ſeparat⁹ aut diſſeminat⁹.
Ferezei. ſeparati vel diſſeminati: ſiue
ſeparātes aut diſſeminatores.
Feros. diſſipās vel violentus. ſiue
diſſipatio aut violentia.
Ferſur. violētia anguſtie vel diſſipa
tio acerbitas.
Feſe. tranſiens vel tranſcendēs. ſiue
os aut odor florens.
Feſſe. idem.
Feſga. dolatio vel preſciſio. ſiue oris
muti. aut oris multi.
Feſor os nigrū vel error facture ſiue
laque⁹ fortis aut diſciplina anguſtie.
Feſtus. ore multorū vel os multitudi
nis. Et hoc latinū nomen violēter
hebraice figuratum eſt.
Feſur. os acerbū vel laqueus ſiue er
rās robuſt⁹ aut diſciplina diſcretōis
Feth. aperiens vel apertio.

Fetha: aperi vel aperite: ſiue aperiēs eum aut apertio eius.
Fetheſte: diuidens: vel diſcooperiēs ſiue os inclinans: aut libicꝰ vitulus
Fethcia: aperiēs dñm vel aptio dñi.
Fethmoab: aperiēs ex parte genitos vel apertio de patre genitoꝝ.
Fethoras: os turturis vel ore explorans ſeu buccella luminis: aut oris exploratio.
Fethros diſſoluēs menſurā vel diſſolutio menſure.
Fethroſim: diſſoluens menſuraꝫ eis vel diſſolutio menſure coꝝ.
Fethruſim: idem.
Fethuel: aperiēs deo vel latitudo dei
Fethuſim apiēs eis vel latitudo coꝝ
Feziel: os meū dei vel os meū deus: ſiue os germinans deo aut os diſcipline dei.
Fezieliie ora mea dei vel ora mea deꝰ ſiue ora germinantia deo: aut ora diſciplinarum.

Hic .i. poſt .f.

Fiabiroth: cor nobiliū vel cor nobilitatis.
Fichol: os oē: vel os oīum.
Fiēnon: ori ficto vel ori coꝝ ſiue coniūctio aut os alligatū.
Figelus: cōtrariꝰ vel occurrens.
Figolus: os pncipis: vł os pcipuū.
Filadelphia: ſaluās herētē dño vł ſaluans adheſionem dñi.
Filarches: declinās principē: vel declinatio pncipis.
Filemonem: mire donatꝰ vł mira donatio: ſiue os panis coꝝ: aut panis oris eorum.
Filetus: declinās vel declinatio: ſiue os meū: aut caro mea.
Filippus: os lāpadis vel os manuū
Filippis: os manuū vel os lāpadarū
Filippēſes ora manuū ł ora lāpadaꝝ
Filiſtea: cecidit vel cadēs potione ſeu ruina duplex aut ruina poculi.
Filiſtijm ceciderūt vel cadētes potōe ſeu ruina duplex aut ruina poculi.
Filogolus ore pcipuus vel os meuꝫ ei mortuum.
Filethor. cadēs virga vel caſus lectuli
Finees ori parcens ſiue os requieuit aut ori pepercit.
Finees. os mutū vel os ſilēs: ſiue os augurās aut oris auguriū.
Finon. os meū inutile vel os meum ineptū ab ore non ab oſſe.
Fiſidia os ſonans vel oris ſonitꝰ: ſeu cognoſcens dominum: aut cognitio domini.
Fiſon. caterua vel os pupille ſiue os mutatū. aut oris mutatio.
Fithon. ſubito vel ſubitaneꝰ. ſiue os abyſſi: aut ore profūdus.
Fithonia ſubita vel ſubitanea ſiue os abyſſi aut oris ꝓfunditas.
Fithoniſſa. idem.
Frigia: ſcindens pecora vel ſciſſio pecorum.
Frigenſes: ſcindentes pecora vel ſciſſiones pecoꝝ.

Hic .o. poſt .f.

Focereth: euidenter occidens vel operariꝰ exterminator.
Focereth: euidēter occidens me vł opariꝰ exterminator mei.
Fodaſur: vallatio vel fortis redēptio
Foeden ore edificās vł diſcipline filiꝰ
Fogor. hians vel hiatus: ſiue os pellis aut os pelliceum.
Foba. hic aduerbiū loci vel rubū ſiue ſonitus aut apparebo.
Fobij. euidens vel operariꝰ
Foratha ferus tempore vel ferocitas peccatoris.
Forthomin: diuiſio perfecte glie populi vel diuiſio pfecta ppli glioſi.
Fortunatꝰ. diuidens perfecte: vel diuiſio perfectionis.
Foſech. dolatio vite: vel abſciſio pauoris.
Foſga: dolatio vel abſciſio ſiue os mutū vel os multū.
Fothiel. hic declinans deū.
Fohel. hic declinatio dei. Hic aduerbiū nō ꝓnomē.

Hic .v. poſt .f.

Fuba. labia eius vł induite cū ſiue indutio eiꝰ: aut declinatio oris eorum.
Fuhabite: labia coꝝ vł induite eos ſiue indumēta eorum: aut declinātes ora eorum.
Ful. addens vel adiectio ſiue cadens aut ruina.
Funi. os meum vel os mihi. ab ore non ab oſſe.
Funiel. os meū deo. vel os meum dei
Fur. ſors vel vrna.
Fura. frugifer vel laguncula. ſiue ſors eius aut vrna eius.
Furim. ſortiū vel vrnarū ſeu ſors corū aut vrna coꝝ.
Futh. labia vel induite ſiue indumētū aut declinatio oris.
Futhifar oris inclinatio vł os inclinās ad deſiccandum.

Seqr de noibꝰ incipiētibꝰ .a. G. lrā

Gaa. vallis eſtꝰ vł vall' eſtuās
Gaad. abijciēs ſtuturē vł reuelata teſtificatio.
Gaal. abiectio vel reuelatio.
Gaala abijciēs eū vł reuelatio eius.
Gaā. abijciēs pplm ł reuelatio ppli ſeu vallis eſtꝰ coꝝ aut vall' eſtuās eis
Gaas. cōmotꝰ vel cōmotio.
Gaaſar commota tēpeſtas vł cōmotio
Gaba. vallis vel procliuiū.
Gabaa vallis eiꝰ vel ꝓcliuium eius.
Gabaad vallis patrui ł collis patruelis. ſeu vallis teſtificās. aut ꝓcliuiū ſeruiens.
Gabaath vallis pcti vł ꝓcliuiū tpale
gabai. vallis mea vel ꝓcliuiū meum.
gabao. vallis alta vel procliuium ſublime.
gabaon. vallis meſticie vel procliuiū iniquitatis.
gabaonite. vallis meſticie vel procliues iniquitatis.
gabath ſepes vel colonie ſiue in ſepibus aut in colonijs.
gabatha collis altꝰ ł ꝓcliuiū ſublime.
gabathite colles alti vel procliuia ſublimia.
gabathon. collis meſticie vel ſublimitas eorum.
gabee. collis ſublimis vel collis ſublimium.
gabelus. vallis deo feſtinās vel collis diuini conſilij.
gaber. vir vel iuuenis vel fortis.
gabis altitudo confuſionis vel alta cōfuſio.
gabli. terra allophiloꝝ vel terra incircunciſorum.
gabriel. virtꝰ mea deus vel fortitudo dei ſeu cōfortauit me deꝰ aut confortatio mea deus.

gaboam ſublimitas vel altitudo.
gad. ſuccinctus latro vel ſuccinct⁹ la/trunculus.
gad temptatio vel in euentu ſeu feliciter aut in fortuna.
gaddite ſuccincti latrones vel accincti latrunculi.
gadite temptati vel fortunati ſeu felices aut in euentibus.
gadda temptatio vel accinctio.
gaddam: temptatus populus vel accinctio populi.
gaddel. hedus dei vel temptat⁹ de⁹
gader murus vel ſepes.
gadera. murus ei vel ſepes eius.
gaderite. muri vel macerie.
gaderoth. ſepes reſpondens vel maceria temporalis.
gadgad conciſio vel accinctio ſiue nūcius aut expeditus.
gaddi. hed⁹ me⁹ vel accinctio mea ſiue accinct⁹ me⁹ aut tēptatio mea.
gaddite. hedi mei vł accinctiōes mee ſiue accincti mei aut tēptatiōes mee.
gaddiel. temptauit me deus vł accinctio mea deo.
gaddielite tēptati deo aut accincti dei.
gaddis. accinctus vir vel temptationem aſſumens.
gador. accinctio luminis vel temptatio iracūdie.
gaer. vorago conſurgens vel deuoratio reſurrectionis.
gai. vallis vel preruptū ſeu deuorās. aut vorago.
gail. exultans vel exultatio.
gail. vallis vel collis ſeu deuoratio.
gailath. exultans tempore vel exultatio reſponſionis.
gailoth. valles vel colles ſeu voragines aut deuorationes.
gaius. mobilis vel cōmotus ſeu valſenſis aut defenſibilis.
gal. aceruus vel inuolutio.
galaad. tumulus teſtis vel aceruus teſtimonij ſiue trāſmigrātes teſtes aut tranſmigratio teſtium.
galaadite. tumuli teſtiū vel aceruite ſtimoniorū ſiue teſtes trāſmigrātes aut teſtiū tranſmigrationes.
galadad vet⁹ hō vel vetuſtas ſola.
galaditbim. vetuſte aque vel poſſeſſiones aquarum.
Galal. volutabrum vel volutatio
galali. volutabra vel volutatiōes ſeu volutabrū meum vel volutatio mea
galalai. volutabrum vulturis vel volutatio deuoratoris.
galarhamai. aqua poſſeſſa vel aq̄ poſſeſſio.
galathia. magnifica vel tranſlata ſiue tranſmigratio: aut tranſmeatio.
galathe. magnifici vel trāſlati ſeu trāſmeantes: aut tranſmigrati.
galathenſes: idem.
galgal. rota vel reuolutio.
galgala: collis preputiorum vel collis circunciſionis.
galgala. rota eius vel reuolutio eius ſiue volutabrum aut inuolutatio.
galgalis. rota viri vel reuolutio aſſūptionis.
galgalis volutabrūs vel reuolutōibus ſeu rotis: aut inuolutationibus.
galilea: rota vel volubilis ſiue tranſmeans: aut tranſmigratio facta.
galilei. volubiles vel rotati ſiue tranſmeantes: aut in trāſmigratiōe facti.
galim: aceruū lapidū vel loca paluſtria
galiloth: reuolutiones: aut trāſmigrationes ſeu reuolutio tpis: aut tranſmigratio reſpondentis.
gallia. transferens vel trāſlata ſeu trāſferens. transferentes: aut tranſlatio tranſmeantium.
gallim: mūdatio vł reuolutio ſiue trāſferentes eos: aut trāſmigratio eorū.
galion. transferens iniquitatē vł trāſlatio inutilis.
gamalias: redditio domini vel retribuet mihi deus.
gamaliel: redditio dei: vel retribuet mihi deus.
gamarias: retributio domini vel retribuet mihi dominus.
gamul: retribuens vel retributio.
gamuel. retribuens deo vel retributio dei.
gan: hortus vel elatio:
ganges. hortus complutus vel elatio irrigata.
gani. hortus meus vel elatio mea.
ganim. horti vel elationes.
gaom. vallis eſtus vel vallis cōmotaſeu vallis eſtuās: aut vallis cōmotō
gara: ruminās vel peregrinus.
garab. ſcabies vel ſcabioſus ſiue incolatus multus: aut incolatus multoꝝ
gareb. idem.
gareth. alienus deſcendens vel aliena deſcenſio.
garizim: diuiſio vel abſciſio.
gariz. accola vel aduena eius ſeu diuidens eos: aut preſciſio eorum.
garim: alienus directus vel incolatus humilitatis.
gaſpha. vallis eructuans vel commotio ſubita.
gathani. tangens riſit vel tangentis riſus: ſiue tactus ridentis: aut riſus tangentium.
gather: torcular videns vel accola explorationis.
gatheron. torcular videns dolorē vł accola explorans iniquos.
gatheron: torcular vidēs tempore vł accola explorans reſponſionem.
gatherothithe: torcular videntes tempore. vel accole explorantes reſponſionem.
gaulon. volutabrum vel volutatio: ſiue inuoluens eū: aut inuolutio eius.
gaza robuſta dñi vel fortitudo eius.
Sciendū tamē q hoc nomē apud hebreos. g. lrām in pncipio nō hȝ ſȝ incipit a vocali ain. ⁊ dicit aza non gaza ſubtracta. g. litera.
gazabar. robuſtus filius vel fortitudo filij. Mixtum eſt ex hebreo et ſyro.
gazan. nux vel amygdalū ſeu robuſtus dono aut fortitudo gratie.
gazara diuidēs eū. aut preſciſio eius
gazaria s diuidēs virum vel preſciſio aſſumptionis.
gazee. archa dei vel fortitudo ei⁹.
gazei: robuſti dño vel fortes eius.
gazenſes. idem.
gazem. roborās eos vł fortitudo eoꝝ
gazer. robuſte conſurgens vel fortiter vigilans.
gazera robuſte conſurgens ei. vel fortis vigilia eius.
gazer pſciſus vł diuiſus ſiue preſciſio aut ordinatio.
gazera. diuidens euȝ vel pſciſio eius

ſiue ordinans eum aut ordinatio eiꝰ
Gazer. tonſor vel tonſio. Ipſe ē na/
bel carmeli cuiꝰ vxorē accepit dauid
Hic. e. poſt. g.

GEba: vallis vel procliuium.
Gebal. preruptum vel defi/
ciens ſiue vallis vetus aut vo
rago exterminans.
Gebar fodiēs filios vl' effoſſio filioꝝ
Gebeth. vallis fortitudinis vel col/
lis teſtimoniorum.
Gebethon: vallis meſticie vel collis
merentium.
Gebin: foſſa vel effoſſio.
Gebin: foſſe vel effoſſiones.
Geboth: lucta vel arena ſiue puluis
aut inutilis.
Gebel: accinctꝰ deo vel maceria dei.
Geddel: temptans deo vel accinctio
dei.
Gedelias: magnificꝰ domini vel ma
gnificus domino.
Gedeon: circuiens in vtero vel ex/
perimentū iniquitatis ſiue tempta/
tio humilitatis mee: aut tēptatio ini/
quitatis eorum.
Gedera: ſpes vel maceria.
Geddi: temptatus vel accinctio.
Gedmihel: accinctio dei vel fortuna
tus deo.
Geddo accinctio vel temptatio.
Gedor: accedens vel applicans ſiue
ſepium: aut maceriarum.
Gedori: acceſſus meus vel applica/
tio mea ſiue ſepes mee: aut maceria
rum mearum.
Gedud: latrūculus vel expeditus: ſi
ue accinctio aut latronum cuneus.
Gedur ſepes ignea vl' maceria icēdēs
Gehēna vallis ſenus vl' vallis gratui
ta ſeu de valle ſūt aut vallis tritticie.
Gelboe: volutatio vl' decurſus: ſiue
aceruꝰ pluens aut aceruꝰ pluuiarū.
Gelon: migrans vel migratio.
Gelōites trāſmigrās l' trāſmigratio
Gemallus: vallis ſalſa vel vallis ſa/
lis ſeu mare aut amaritudo.
Gemalli: idem.
Gemallite: valles ſalſe vl' valles ſa/
lis ſeu maria aut amaritudines.
Gemela: vallis ſalſa vel vallis ſalis
Gemuel mare dei vel amaricās dñi.

Gennaſar: ortus principiū vel nati/
uitatis initium.
Genebath: ortus filius vel principiū
filiorum.
Geneſar: ortus vel principium: ſiue
inita natiuitas aut initiū natiuitatis.
Geneſareth: idem.
Genneus: ortus germinis vel pnci
pium motionis.
Genthon: ortus reſponſionis vl' pn
cipium humilitatis.
Gedeon: pectus vel preruptum.
Gera: incola vel peregrinus ſiue ru
minans aut incolatꝰ.
Gerta: incolatꝰ vel peregrinatio.
Gerara. incolatus viſio vel rumina
tione vidit.
Geraris: aduene ꝓpinquantes.
Geraſeni: ſuburbāi vel coloni ibidē
ſeu icole mei aut pegrinatiōes mee.
Gerreni: incole vel peregrini.
Gergeſeus ꝓpinquans aduena vel
colonū eiiciēs: ſiue colonū applicās
aut colonie applicatio.
Gerian: ruminans domino ē vel pe
regrinus domini eſt.
Geriel ruminās deo vl' pegrinꝰ dei
Gerimoth: timens mortem vl' metu
ens altitudinem mortis.
Germanꝰ: ruminans quid cōſilij vl'
peregrinꝰ complens numerū.
Geron: accola inutilis vel ruminās
iniquitatem.
Gerſan: aduena vel alienus: ſiue ꝓ
fugi aut eorum eiectio.
Gerſanite: aduene vel alieni: ſiue ꝓ
fugi aut eorum eiectꝰ.
Gerſu aduena domini vl' alienꝰ dño
Gerſon: aduena ibi vel eiectio eorū.
Gerſoni: aduena meus ibi vl' electio
mea eorum.
Gerſonni: idem.
Gerſonite: aduene ibi vl' eiectio eoꝝ
Geruſa. pegrinatio vel incolatꝰ ſiue
ruminans aut ruminatio.
Grecia: incolatus vel ruminatio.
Greci: incole vel ruminantes.
Gregoriꝰ: grece latine vigilantius.
Geſbaam: deſluēs vel ſedens in po
pulo ſiue populꝰ deſpiciēs aut popu
lus ſedens in tenebris.
Geſſen: terra compluta vel hymber

vicinus: ſiue appropinquans plan
tationi: aut appropinquans planta
tioni eorum.
Geſſemani: vallis pinguis: vel val
lis pinguedinum.
Geſſori: applicans lumē mihi vl' ap
plicans dirigentem me.
Geſſur: applicans lumen vel appli/
cans dirigentem.
Geſſuri: applicans lumen mihi vel
applicās dirigentem me.
Geſſuri: iuxta lumen vel vicini lui.
Geſſurim: iuxta lumen meū vel ap
plicantes e lumine meo.
Geth: torcular vel opprimens.
Getheus: torcular vel opprimēs ſiue
oppreſſus aut oppreſſio.
Gethaan: deſluēs gēs vel deſpiciēs
populus.
Gethaaſar: humi vel foſſū ſiue torcu
lar eius aut effoſſio eiꝰ.
Gethai: opprimens ſignū vel torcu/
laris conſumatio.
Gethai: torcular populi vel oppri/
mens pplm: ſiue applicuerunt eos
aut applicatio eorum.
Gethedelthi: torcular egenū vel op/
preſſio paupertatis.
Gethepher: torcular ſeparās vel op
preſſio diſcriminationis.
Gethei: exprimentes vel torcularia
Gethma torcular frangens vel op/
preſſio congregationis.
Gether murale vel ſepes ſiue murꝰ
aut circundatio.
Gethera murꝰ eiꝰ vel circūdans eū.
Getheremon: torcular excelſum vel
oppreſſio ſublimitatis.
Gethremon: opprimens vel torcu/
lar mali punici.
Gethſemani: vallis pinguis vel val
lis pinguedinū ſiue opprimēs nomen
hinle aut torcular famoſe auditiōis.
Gethſon: opprimēs pupillā vel tor
cular coccineum.
Gezabel: ē iter vel ē fluxꝰ ſanguinis
Gezabel. fluxus vanus vel fluens
ſanguine ſiue cohabitatrix.
Gezem: vicinus palpatiōi vel appro
pinquans plantationi.
Gezphe: robuſtus laqueus vel for/
mudo diſcipline.

Gezon: flux⁹ doloris vl' cohabitatio iniquitatis.
Gezonites: fluens merore vl' cohabitator inutilis:

Hic .i. poſt .g.

Giderot: ſepes uel maceria.
Gide: othaim: ſepes duorū vel macerie bine.
Giezi: vallis viſio vl' p̄ruptū videns
Gigaal. redemptio uel redemptus.
Gilon: migra uel migrans.
Gilonites: tranſmigrans uel trāſmigratus.
Ginnel: plenitudo uel retributio.
Gineth: os⁹ vite ul' p̄cipiū pauoris
Gio: luctatio uel luctare.
Gion: luctatio uel barena.
Gir: diuiſio uel p̄ciſio.
Giſſai: ſacrificans uel ſacrificium.
Giidum: inflatio uel aſcenſio.

Hic .o. poſt .g.

Goatha: gens peccatrix uel populus peccatorum.
Gob: lacus uel locuſta.
Godolias: magnificans dominū uel magnificus domini.
Godoliam magnificentia peccati mei vel magnificus in tempore meo.
Gog: doma uel tectum.
Gohel: p̄pinqu⁹ deo ul' redēptio dei
Goim: gens uel populi.
Golaz: tranſmigrans eos ul' volutatio eorum.
Golgotha: locus calui ul' locus caluarie. Syrum eſt non hebreum.
Golias: tranſmigrās ul' tranſmigratio ſeu reuelās eos aut robuſt⁹ eoꝝ.
Goliath idem eſt.
Golim: aceruí uel loca paluſtria.
Gom fouea ul' decipiens: ſiue laque⁹ aut decipula.
Gomer: aſſumptio ul' p̄fectio ſiue cō ſummatus aut conſumatio.
Gomor: perfectio ſiue cōſolatio ul' p̄ficiens aut venundatio. Meſura ē antiquorum que menſura eſt decima pars ephi.
Gomorra: cecitas ul' ſeditio ſeu timēs populū aut timor popularis. Et ſciēdum q̄ hec nomen in hebreo nō habet .g. literam: ſed ſcribit̄ per vocalem ain et dicitur aomorra.

Gonath ortus peccati uel arrogantia temporalis.
Goneabat furtum filie uel furās filiā
Gom. horti mei uel arrogantie mee:
Gorgias: diuidens luctā ul' p̄ciſio luctantium:
Gorinā: p̄cīdēs dona uel diuidēs caſtra eorum.
Goſem: applicans eos: uel appropinquans plantationi eorum
Goſen: applicans eos ul' applicatio: ſiue appropinquans palpationi aut appropinquans plantationi.
Goſuā: applicata uel iuxta cam: ſiue applicans aut applicatio.
Goſon: appropinquās palpationi ul' appropinquans plantationi.
Gothoniel: torcular reſpōdēs deo ul' oppreſſio applicans ſigno.
Gothor: murus uel circundatio.
Gozar: amigdalum uel nux eoruꝫ. ſiue tonſio aut fortitudo eorum.

Hic .u. poſt .g.

Guhel: propinquans deo ul' redemptio dei.
Guhelite redemptio dei ul' p̄pinqui deo.
Gulias: p̄pinquus domino ul' redēptio domini.
Gim: hortus meus ul' arrogātia mea
Gomte: orti mei uel arrogantie mee
Gurbaal: diuidēs viros uel preciſio vetuſtatis.

Sequitur de nominibus incipientibus ab .H. littera.

Habeth: in filio uel in p̄ncipio
Haber p̄ticeps ul' participatio: ſiue cōmiſit: aut certamen iniit.
Haberite p̄ticipes ul' participatiōes ſeu cōmiſerunt aut certamen inierūt
Habi: pater meus vl' frater me⁹ iſte.
Habiel. pater me⁹ de⁹ vel frater me⁹ dominus.
Hachan. neceſſitas vel neceſſarium
Hacharan. turba vel turbatio.
Hachin: retinens eos vl' retētio eoꝝ
Hachor. excelſum vel ſublimitas.
Hadada teſtis vl' vſqꝫ ad teſtimoniū.
Haditū: inundans peſſimos vel inundatio peſſimorum.

Hadrehel. greges dei vel aggregati deo.
Hadrin. teſtis menſure vel inundās menſuratio.
Hafar ira vl' puluis: ſiue humēs aut fodiens.
Hafara: taur⁹ vel vitul⁹: ſiue puluis eius aut fodiens eū.
Hafarim: mare effodiens vel maris effoſſio.
Haga: loquens vel meditans: ſiue locutio aut meditatio.
Hagegath. annuncia vel annūciatio ſiue accinctus aut latrūculus.
Hagiel aducna meus vel incola dei.
Habilō: vita vallium quercuum vel queſtio vite roboree.
Habul. iſte dolens vel vitā p̄turiēs
Hai. vita vallium vel queſtio vite.
Haia: vita vallium eius vel queſtio vite eius.
Haiam. vita vallium eoruꝫ vel vita queſtio eorum.
Hailon vbi erāt vrſi vel vbi vrſi ſūt
Haiman. vita valliū mirandarū vel queſtio vite mirabilis.
Hain. fons vel oculus.
Haio. vita vallium eius vel queſtio vite eius.
Halaa. fermentū eius vel cōſternās eum.
Halaac: portio vel pars mea: ſiue lubricū aut impeditio.
Halaſa: triplex vel cōſternata: ſiue cōſternās aut cōſternatio.
Halda: deprecans dominū vel deprecatio domini.
Halus: fermentum vel conſternatio
Hamas: indignās vel furens: ſiue furor aut indignatio.
Hamiel populus meus deo vel populus meus dei.
Hamora. populus ſcitus vel populus illuminans.
Hamul. calefact⁹ ros vel calefactio roris ſiue populus dolens: aut populus parturiens.
Hamulite: calefacti rores vel calefactiōes irrorationū ſeu populi dolentes aut populi parturientes.
Hanam. reſpondēs p̄plo vel reſponſio populi.

Hanan. reddens donum: vel reſpõſio gratie.
Hanath. reddens vel reſpondens: ſeu reddidit aut reſpondit.
Hanebgaba. ſollicitãs vel humiliãs ſiue ſollicitauit aut humiliauit.
Haniel. paup dei vel reſpõdẽs deo.
Hanon. reſpondens merori vel reddens iniquitatem ſeu reddens dolorem aut reſponſio inutilis.
Haoi. ſpine vel compunctiones.
Haoites. ſpina vel compunctio.
Haphron. puluis meroris vel terra inutilis.
Harada. miraculum vel admiratio.
Harem. filius meus vel filiatio mea
Hares. teſtatio mea vel teſtamentũ.
Harum. exaltatio vel exaltatus.
Haſermoth. atrium mortis vel atriũ anguſtie.
Haſeroth. atria vel veſtibula ſeu ville aut beatitudines.
Haſon. feſtinatio vel feſtinantes.
Hathat. ramus vel diſſipatio ſiue teſtimonium aut diſſipator.
Hatharoth. circuli vel corone.
Hathoniel. reſpondens deo: vel reſpondit ei deus.
Hauna. ipſa iniquitas: vel ſuſceptio iniquorum.
Hauan. fons vel motio ſiue ſubuertens eos aut ſubuerſio eorum.
Hauil. ſtulticia vel inſipientia: ſiue ſtultus aut inſipiens.
Hauoth. ſedens vel cõmoratio: ſeu vinculum aut incunabula.
Haran. claudꝰ vel iraſcens ſiue claudicans aut claudicatio.
Harath. medicus vel medicamentum.
Haria. videns vel ꝓuiſio.
Hazaç. continentia vel apprehenſio ſiue continens aut apprehẽdens.
Hazbi. mendacium vel iniquitas.
Hazeb. pergens vel abiens ſiue ꝓfectio aut ꝓficiſcens.
Hazuba. deſerta vel relicta: ſiue deſertio aut relictio.

Hic e poſt h.

HE. eſſe vel viuere.
He. ipſa vel iſta ſiue ſuſcipiens aut ſuſceptio.

Heber: victor vel trãſiẽs: ſiue tranſitus aut tranſitio.
Hebreus: vincens vel trãſitor: ſiue trãſiens: aut tranſitorius.
Hebion: paupculus vel paup ſenſu
Hebionite: paupculi vel paupeſſẽſu
Hebri: victor meus vel trãſitio mea
Hebron incãtãs vel icãtatio: ſiue cõiugium: aut viſio ſempiterna.
Hebronite ꝯiugati vel icãtatores: ſiue icãtatões: aut viſiões ſẽpiterne.
Hecethan: ipſe mẽte excedẽs vel iſte ſuſcipiens humilitatem.
hedai: ornatꝰ mihi ꝉ voluptuoſꝰ meꝰ.
Heddo panidꝰ ſuꝰ ꝉ teſtificator vite.
Hefer: fouea vel p̃cipitium.
Heie: qui eſt vel gexiſtit.
Hela: vallis quercꝰ vel maledictio.
Helai vallꝭ q̃rcꝰ mee ꝉ maledicta mihi
Helam: abiectio vel ſuperliminare
Helam. oppoſiti vel compoſiti.
Helan: deo gratus vel dõ donatꝰ ſeu vallis q̃rcus. aut roboratus gratia
Helbid. dei filiꝰ: vel dei excelſus
Helchal. portio vel porticula.
Helchana: dei zelus vel dei poſſeſſio
Helcheia. ps dño vel vindicatꝰ dño.
helcheſe. aduocata vel aduocatio.
helcheſeus. aduocans vel aduocatus
helchi. ptiꝰ mihi vel vendicatio mea.
hechian. pars domini eſt vel vendicatio domini eſt.
helchias. ps dñi vel vendicatus dño.
heldas. atriũ eius vel exacuens eũ.
heldad. atrium vel exacuens.
heldaſ atriũ meũ vel acutio mea.
heleanã. dei mei donũ vel dĩ mei gr̃a.
helcd. acceptio gl̃ie vel accipiẽs gl̃am
helem. polles vel ſecula ſeu veſtibulũ aut ſuperliminare.
heleſa. cõſternatio vel cõſternatus.
helles. exiens vel exitio.
heileſmoth. grece exodus: latine autẽ exitus mortis.
helleth accipiens vitam vel ſuſceptio pauoris.
helphaal. deo excluſus vel dei mutatõ pauoris.
heli. deus meus vel deitas mea.
helia: deus dñs vel dei dominatio.
heliab. deꝰ meꝰ pr̃ vel dei mei pr̃nitaſ
helias: deꝰ dñs vꝉ dei dñatio: ſiue altẽdens dñs: aut robuſtus dominator.
heliaſaph. dei mei collectio vel dei mei congregatio.
heliaſaphan. dei mei facies vel dĩ mei conuerſio.
heliatha: deo meo peccans vel dei mei temporalis.
heliathi. deum meum videns vel dei mei viſio: ſiue dei mei auxilium vel dei mei fortitudo.
helizel. deo meo ptiꝰ vꝉ dĩ mei pticula
heiibel. deꝰ meꝰ deꝰ vel dei mei deitas
heliphal. deꝰ meꝰ cadẽs vel dĩ mei caſꝰ
heliphales. deus meus diuidens: vel dei mei diuiſio.
heliphalu. deꝰ meus mirabilis vel dĩ mei miraculum.
heliphelec. dei mei ruina vel dei mei deiectio.
helibas. deus meus mirabilis vel dei miraculum.
helihel. deus meus dei vel dĩ mei deꝰ
heiim. deficiens vel fortis eorum ſiue arietes. aut robuſti.
helimaidis. dei mei ꝯtradictio vel dei menſura ſufficiens.
Heliodorus. deo meo generans vel dei mei generatio.
Helioenai. dei mei fons meꝰ vel dei mei oculus meus.
Heliopolis. ſol ciuiũ vel ſolis ciuitaſ
Helioreb. dei mei coruus vꝉ dei mei ſolitudo: ſiue dei mei ardor: aut dei mei temptatio.
Heliſa. ad inſulam vel deus ſaluator
Heliſabe. dei mei ſalus: vel dei mei defenſio ſiue dei iuramẽtum aut dei mei abundantia.
Heliſeus. deus meꝰ ſaluator vel dei mei ſalutare.
Heiſu. dei mei ſalꝰ vꝉ dei mei ꝓtectõ
Heliu. deꝰ dñs vel deꝰ dñator ſiue deus meus iſte aut deus meus ipſe.
Heliezer. dei mei auxiliũ vel dei mei fortitudo.
Helmodã. deo natꝰ vel dei natiuitaſ
Helnaẽ. deo fidelis vel dei requietio
Helnathan. deo datꝰ vel dei donatio
Heloe. deus vel deitas.
Helon. ꝯmotus fortiter vel exercitatus fortitudine.
Helon. exercitus fortitudo vel exerci

tatus fortitudine.
Helonite.exercitiū fortitudinis vel exercitati fortitudinibus.
Helſaphan.deo vict⁹ vel dei vinculū ſiue deū ſpeculās aut ſpeculator dei.
Heltheche.proferens vel ꝓlatio.
Helthechen.idem.
Heltolath. atrium coccineū vel acu/ men ruboris.
Heman.perturbās vel perturbatio ſiue ſuſcipiens aut formido coꝝ.
Hemech. vallis vel abyſſus ſiue ꝓ/ fundus aut ꝓfunditas.
Hen.ecce fontem: vel ecce oculum.
Henach.gigas vel fortis ſiue hūilis cōſurgēs aut humilis conſurrectio.
Henachim.gigātes vel robuſti ſiue potentes aut humiles cōſurgentes.
Henā.curſus meroris l' fōs triſticie
Hennō. vall' triſticie l' vall' infectōiſ
Her.vigilās vel pelliceus ſiue ꝯſur gens aut effuſio.
Heran. vacuefaciēs vel vacuefaciēſ aut vacuefecit aut vacuefactio.
heranite.vacuefacti vel vacuefaciētes ſiue vacuefecerūt aut vacuefactiōes
Heraſius.vigilans vel effuſus ſiue frat meus vidēs aut fr̄is mei viſio.
Herebuſa.conſurgens mendacium vel vigilia fictionis.
Herenſei.ꝯſurgentes mendacio vel vigilantes fictionibus.
Hered.vigil vita cōſurgēs pauore.
Heredite. vigilantes vite vel cōſur gentes pauoribus.
Herē.vigilāſ eis vl' reſurrectio coꝝ
Heri.vigilāſ mihi l' reſurrectio mea
herias.vigilās dn̄o l' reſurrectio dn̄i.
Herite.effuſi vel vigiles ſiue pellicei aut conſurgentes.
Herithophet. vacuefaciēs os ꝓtectū vel vacuefactio oris ꝓtegentis.
Hermagedon.conſurgens tempta/ tio vel vigilia inhabitationis.
Hermam.anathema merorīſ coꝝ vl' anathematizatio triſticie eorum.
Hermes.anathema meroris vl' ana thema triſticie.
Hermogenes.mons ſcrutat⁹ vel vo mens eos in valle.
Hermō.anathema meroris vel ana thema triſticie.

Herodes. pellibus glorians vel pel liceus glorioſus.
Herodiani.pellibus gloriantes: vel pellicei glorioſi.
Herodias.pellibus gloriās vel pel licea glorioſa.
Herodion.formido vel pauor.
Heſdrelon. miſericordia dei vel au/ xilium meum deus meus.
Helli. vicin⁹ me⁹ vel vicinitas mea.
Heſdron.atrium vel amplitudo.
Heſter.abſcōdita vel abſcōdens ſeu eleuata in ppl'is aut ꝑparata in tpe.
Heth. vita vel vapor.
Hethan.fons vel aſcenſus ſiue paui dus dono aut viuens gratie.
Hethan.cōſūatio vel cōſumat⁹: ſiue auis eoꝝ aut ſuſcipiēs nauigationē
Hetheus. vinax vel pauidus ſeu for midans aut ſtupidus.
hethnas.pauor colubri vl' vita ſ'pēti
Hethi. vita mea vel pauor meus.

Hic.i.poſt.h.

Hia.ſublimis: vel exaltatus.
Hiarite.ſublimes l' exaltati.
Hiebuniel.ip̄e ē duplex deo vel ip̄e ſperans in deum.
Hielon. ip̄e eſt parcens vel ip̄e ē fa/ ciens ſiue ip̄e ē cōmouens fortiter: aut ip̄e eſt excitatus fortitudine.
Hiemla.parcens maledictio vel cō/ mouens accipientem.
Hierchon. ip̄a poſſeſſio vel vigilan tia negociationis.
Hieſana. ip̄e faciēs dona vel ip̄e par cens gratificato.
Hien.ip̄e veſt.
Hieu.parcens vel faciens: ſiue com motus aut commotio.
Hieus.cōmotus aut commotio: ſeu ip̄e eſt parcens aut ip̄e eſt faciens.
Hiezer.ip̄e eſt fortis vel ip̄e eſt auxi liator ſiue ip̄e eſt ſeparatus: aut ipſe eſt ſanctificatus.
Hiezerite.ip̄i ſunt fortes vel ip̄i ſunt auxiliatores ſiue ip̄i ſunt ſepati: aut ip̄i ſunt ſanctificati.
Higal.acceruatio exaltata vel exalta/ tionis inuolutio.
Hiel.faciens deo vel cōmotio dei.
Hila.exaltatus vel exaltatio.
Hilai.exaltat⁹ mihi vl' exaltatio mea

Himeue⁹: ip̄e numerās feſtin... vel ſuſcipiēs adimpletionē co...
Hin.menſura vel menſuratio l... tis materie ſiue fuit aut erit.
Hir. vigilans vel vigilatus ei.
Hira.fratris viſio vel vigilans.
Hirā. vigilās pplo l' vigilie ppli ſeu viuit excelſus aut viuēs eſt excelſe.
Hiras.fratrem meum vidit vel fra tris mei viſio ſeu vigilantem ſuſto! lens aut vigilans plaſmationi.
Hircanus.conſurgens poſſeſſio vel vigilia emulationis.
Hiſbaal.ipſe vir vetuſtus: vel ipſe vir deuorator.
Hiſmiel.ip̄e nominatus dei vel ip̄e poſtulatus a deo.
Hiſmoth.ip̄e mortē adducens: vel ip̄e eſt mortis adductio.
Hiſpania.accinctio vel expeditio.
Hiſpanienſes.accincti vel expediti.
hubai.ꝯmouēs bina vel pcēs duob⁹.
Hizadab.ip̄e fluens torris: vel ipſa torris fluxio.
hiziel.ip̄e forti' de⁹ l' ip̄a fortitudo dei.
Hiſmael.vir auditus a deo vel aſſu/ mens auditionem dei.

Hic.o.poſt.h.

Hoba. incātator vel incātatio ſiue dilectus: aut amplexatio
Holda.deſtruens vel diſcer nens mihi ſiue diuerticulum meum ſeu diſcretio aut diuerticulum.
Holdai.deſtruens me vel diſcernēs mihi ſiue diuerticulum meum.
Holofernes.infirmitas diſceſſionis vel infirmans vitulum ſaginatum.
Homar.populum amaricās: vel po puli amaricatio.
Homer.criſpans vel manipulus.
Hoon.labor vel dolor ſiue laborās: aut dolens.
Horeb.menſa vel maſſa ſiue tempta tio aut temptatus.
Horeb.ardor vel ſiccitas ſiue coru⁹ aut ſolitudo.
Horei.liberi vel iracundi ſiue de fo raminibus aut farinarij.
Horez.dolor vel ira.ſeu ve excelſa: aut ve iracundie.
Horei farina vel farinatus ſeu poſt me aut foramen meum.

Morim. fortes vel excelſi ſiue gigantes aut robuſti.

Morodi. maledictio ſufficiēs vel maledicta ſufficienter.

Morthoſiada. recte indigēs teſtimonio: vel lumen poſitū teſtificationi.

Moſa. ſpes vel ſaluatio.

Mic. u. poſt. h.

H Uchac. ſculpens vel ſculpſit ſiue ſculptor: aut ſculptura.

Mupbiz. penetral' l' thalam⁹

Muina. feſtinans ſibi vel manipulus

Muri. lōgitudo mea vl' illuiator me⁹

Mus. feſtinans vel conſiliator.

Muſā. feſtinās pplo vl' ꝯſiliator ppli

Mutſathi. feſtināte me l' feſtiatio mea

Muſi. feſtinans mibi vel conſiliator meus.

Sequit' de incipiētib⁹ ab. J. littera.

I A. dominus vel dominator.

Jalchel. incipiens laudare deum vel expectatio laudis dei.

Jaalon. ilex vel quercus.

Jaamena. extremus i coitu calor vel extrema coeuntis delectatio.

Jaā. rñdēs vel reſpōſū ſiue reſpōſio

Jaare. ſaltus vel ſilua.

Jaas. fuit vel dimidiū ſiue dimidiās aut dimidiator.

iaaſel. dimidiauit de⁹ l' dimidiatio dei

Jaat. expectans tempus vel expectatio peccatoris.

Jaazraher. auxiliū: vel auxiliabitur.

Jaaziā. auxiliū dñi vl' auxiliabit' dñs

Jaba luctatio vel intelligentia.

Jabes. dolor vel dolens ſeu ſiccitas: aut exſiccata.

Jabin. ſapiens vel ſapientia ſiue intelligens aut intelligentia.

Jabina. ſapiēſ dño vel intelligētia dñi

Jabir. ciuitas ſectrie vel ciuitas lrāx.

Jabob. pu'nis vel lacta ſiue luctans aut luctatio.

Jaboch. idem.

Jachabed. gloria dñi vel vbi eſt gloria ſeu eſt grauis aut ē grauitudo.

Jachala. fortis eius vel cōfortans eū

Jachalia. fortis dñs vel fortitudo dñi

Jacham. tribulatio vel tribulatus.

Jachan. tribulator vel tribulatio.

Jachanen. preparās firmitatem: vel preparatio firmitatis.

Jachin. preparans vel preparator: ſiue preparatus aut preparatio.

Jachim. firmus vel firmitas.

Jachin. idem.

Jachinite. firmi vel firmitates.

Jacob. ſupplantator vel ſupplātatio.

Jacoba. ſupplantans euz vel ſupplātatio eius.

Jacobus. ſupplantans feſtinantem: vel ſupplantatio conſilij.

Jachon. preparans: vel preparatio.

Jachonia. populi vltio vel populum vlciſcetur ſiue preparans domino: aut preparatio domini.

Jadac. ſciens vel ſcientia ſiue cognoſcens aut cognitio.

Jadai. ſciens me vel cognitio mea.

Jadaia. ſciēs dñm vel cognitio dñi.

Jadaſan. ſciens egreſſum vel cognoſcens abundantiam.

Jadaias. cognit⁹ dño vel ſcientia dñi

Jadiel. ſciens dñm vel cognitus dñi

Jado. ſciēs teſtimonium vel expectatio ſeruitutis.

Jadō. ſciēs dolorē l' cognitio iniqtatis

Japhe expectans laqueum: vel expectatio diſcipline.

Japhe. eligens: vel electio. ſiue oſtendens: aut illuminatio.

Japhet. latitudo: vel dilatatio.

Japhia. oſtēdens vel oſtēſio. ſeu apiens: aut apertio.

Jephie. oſtendens vel aperiēs ſeu expectans eos. aut ſuperficies.

Jagaal. propinquitas vel ꝓpinquus

Jagur: aduena vel colonus.

Jael. expectans deum: vel expectatio dei: aut incipiēs ſeu carnale ꝯiugiū

Jabel. aſcendēs vel aſcenſio ſeu aſcēdit deus: aut aſcenſio dei.

Jabelite. expectātes deū: vel expectationes dei: ſiue incipientes: aut carnalia coniugia.

Jabelite: aſcēdētes vel aſcēſiōes ſiue aſcēdentes deo: aut aſcenſiones dei

Jabelel. vincēs deo: vel expectatio dei ſiue poſtulās deū: aut requieſcēs i deo

Jair. vigilans vel illuminans: ſeu illuminauit. aut illuminatio.

Jairus. illuminās vel illuminatio ſiue vigilie: aut vigilantes.

Jalam. expectans humilia vel expectator percuſſionis.

Jalelel. expectās dñ vl' expectatio dei

Jalech. expectans pauorem: vel expectatio vite.

Jalon expectans dolorem: vel expectatio iniquitatis.

Jam: mare vel dies.

Jambri: mare laceſcēs vel dies amaricans.

Jami: dies plurali nūero: vel amaria ſeu amaritudies: aut amaricationes

Jamin. virtus vel dextera ſiue aſini: aut aſinei.

Jaminite. dextere vel virtutes: ſeu aſini aut aſinei.

Jamna. mare vel dextera ſiue marinus aut vbi eſt ſignum.

Jamne. idem.

Jamnes. marinus: vel vbi eſt ſignū

Jamnia. dextera dñi vel vbi ē ſignuz

Jamnite. virtutes dñi vl' i qb⁹ ē ſignū

Jamnor. amaricans lumen. vel dextera. iracundie.

Jamram. mare eoꝝ pelliceū vel mare eorum in capite.

Jamres: mare pelliceum: vel mare i capite.

Jāſuph. mare rubrū vel dies i capite

Jamuel. dies ei⁹ deus vel dies ei⁹ dī:

iamuelite. dies eoꝝ de⁹ vl' dies eoꝝ dī

Janai. gubnator me⁹ l' gubnatio mea

Janni. ꝑparator me⁹ vl' ꝑparatō mea

Janor. gubernator vel gubernatio.

Janoc. expectans commotionem: vel expectatio requietionis.

Janoe. gubernatio vel gubernaculuz

Janon. dormitans meror vel gubernator doloris.

Jaum. requies vel requietio.

Janum: dormitans vel dormitatio

Jaod. cōfitens vel glorificās ſiue cui⁹ eſt frater: aut cui⁹ eſt fraternitas.

Jaoc. factura fratris vel frater dñi ſiue vbi eſt frater: aut vbi ē fraternitas

Jara. deficiens vel defectio.

Jaraia. timēs dñm vel timor dñi ſeu deficiens dño: aut deficiēs dominus

Jaramoth. timens mortem vel defectio mortis.

Jare. luna vel defectio.

Jarre. idem.

Iared. roborans vel roboratus: ſiue deſcendens aut continentia.
Iaredeu. deſcẽſio coꝝ l' viſio iudicij
Iare. ſilua vel ſaltus.
Iarphael. dimiſit deꝰ vel dimiſſio dĩ
Iarphel. idem.
Iarib. vltio vel diiudicans ſiue vlciſcens aut diiudicatio.
Iaram. ſaltuum vel ſiluarũ ſiue mõs ſaltuum aut mõs ſiluarum.
Ias. dominus vel dominator.
Iaſa. factura mãdati l' factꝰ ĩ mãdato ſiue factũ mãdatũ aut ĩhabitatio eiꝰ.
Iaſſa. dimidiũ l' dimidiatio ſeu factũ mandatũ aut factũ in mandato.
Iaſaph. habitator vel habitatio: ſiue ſedens aut confidentia.
Iaſabel. dimidiũ dĩ l' dimidiauit deꝰ
Iaſen. domitor vel domatio.
Iaſi. equalitas vel deſiderium
Iaſiel. equalis deo vel deſideriũ dei.
Iaſo. factura mãdati l' factꝰ ĩ mãdato
Iaſon. deſiderãs vl' q mãdatũ fecerit
Iaſu. conuertens vel conuerſio.
Iaſub. reuertẽs vel reuerſio ſiue reuocans aut reuocatio.
Iaſubite. reuertentes vel reuerſi ſeu reuocantes aut reuocati.
Iathaba. peccãtes ĩ ea l' peccatũ ĩ eis
Iathã. dñi pfectus vel dño cõſumatꝰ ſiue dñi pfectio aut dñi conſummatio.
Iathan. dominus humilis vel dei reſponſio ſeu expectans humilitatem: aut expectatio reſponſionis.
Iathanael. expectans humilem deuz vel reſpondens humilitati dei.
Ianadiath. colũba defluens tempore vel colũbaris deficiens peccato.
Ianathi. columba vel eſt. Syrum ẽ non hebreum.
Iaur. expectãs incendiũ: vel expectatio luminis.
Iaus. expectans conſilium: vel expectatio feſtinantis.
Iazer. adiutus vel adiutoriũ: ſiue auxilians vel auxiliator.
Iazias. audiẽs dñm l' auſcultatio dñi
Iaziel. audiẽs deũ vel auſcultatio dei

Hic. b. z. c. poſt. i.

Ibaar. mõs fortis vel vir ſuſcitator.
Ibaiman. re requieſcẽti vel tranſlata eſt requietio.
Ichaboth. cecidit gloria vel tranſlata eſt gloriatio.
Ichaimaan. durum habitaculum vel conſolatio inhabitantis.
Ichoniũ. dura vel vocata ſiue vbi ẽ thalamꝰ: aut pparatio cõſolationis.
Ichuthiel. ſpes dei vel ſperãs in deo

Hic. d. poſt. i.

Idaia. dilectꝰ dñi vel amabilis
Idaias. dilectus domini vel amabilis domino.
Idida. dilectꝰ dñi ꝓpter dñz vel amabilis domino ꝓpter dñm. Ipſe ẽ ſalomon qui dilectus dñi ꝓpter dominum vel amabilis dño ꝓpter dominum. dicitur ꝓpter ſuã miſericordiam ſcilicet gratuitam qua eũ diligere dignatus ẽ: cũ vtriqz dilectione ⁊ miſericordia indignꝰ exiſteret quem cõſtabat mãzer eſſe: ⁊ quẽ repꝛhẽdit ſcriptura diuina ꝓ peccato idolatrie ⁊ immoderato amore mulierum.
Ididia. dilectio dñi vl' amabilitas eiꝰ
Idithum. ſaliens vel tranſiliens eos
Idox. dilectus voluntati ſe vel amabilis violentia.
Idumea. ruſa vel rubea ſeu terrena aut ſanguinea.
Idumei. ruſi vel rubei ſiue terreni: aut ſanguinei.

Hic. e. poſt. i.

Iebarim. lapides trãſeuntes vel aceruũ lapidũ trãſeuntiũ
Iebaar. mons fortis vel electio ſuſcitata.
Iebanias. ſapiẽs dño l' itelligẽtia dñi
Iebee. precipitium vel exſiccatio.
Ieber. imitans fontem vel expectatio putei.
Iebethon. vallis meſticie: vel collis merentium.
Iebgar. eligens vel electio.
Ieblaam. abſortus vel abſortio: ſeu abſorbens populuz aut populus deſipiſcens.
Iebnael. edificãs deo l' edificatio dei
Ieboch. arena vel luctatio.
Iebus. preſepe vel calcata ſiue cõculcans aut conculcatio.
Iebuſei. preſepe meum vel conculcatio mea.
Iebuſci. preſepia vel conculcata.
Iecha. torcular vel oppreſſio: ſiue opprimẽs aut oppreſſa.
Iechaa. torcular eiꝰ vel opprimẽs eũ
Iechbaa. luctans ei: vel arena eius.
Iechda. magnificꝰ vel magnificẽtia.
Iechdalian. magnificus dño eſt: vel magnificentia domini eſt.
Iechdon. incubans populus vel incubatio populi.
Iechelia. torcular laboris vel oppreſſio laborioſa.
Iechenias. pparans domino vel preparatio domini.
Iechiman. poſſedit populum vel poſſeſſio populi.
Iechiman. vindicãs populũ vel vindicatio populi.
Iechinan. acquirens populũ vel acquiſitio populi.
Iechinaan. poſſidens populum vel vindicatio populi.
Iechinã. poſſidẽs populũ vel preparatio populi.
Iechoinam. idem.
Iechonias. ſic factus vel preparator ſeu preparans domino aut preparatio domini.
Iechan. extenſio: vel inclinatio: ſeu merces aut mercimoniũ.
Iechel. cetus dei vel auxilians deum
Iechez. torcular lupi vel opprimens lupum.
Iedala. manus maledicta: vel manꝰ maledictiõis.
Iedebos. manꝰ maledicta tribulans vel manꝰ maledictiõis anguſtiãtis.
Iedeia. ſciẽs dominum vel cognitio domini.
Iedi. ſciens me vel cognitio mea.
Iediel. ſciẽs deũ vel magnificus deo
Iedlaph. manum tollens vel manũ ad os ſeu manus ſubleuans aut manuum ſubleuatio.
Ieddos. ſciens euz vel cognitio eius
Ieddan. paruulus vel minoratio.
Iedri. accedens vel applicãs ſiue acceſſus aut applicatio.
Ieddu. accinctus vel temptatio.
Ieddua. tẽptãs eũ aut accinctio eius
Iedula. manus maledicta vel manꝰ maledictionis.
Iephdaia. innuẽs domino vel aper

tio domini.
Jephehel. aptio dei vel aperiet deus
Jephlad. excluſio peccati vel apertio deiectionis.
Jephleti. excludens peccatū meū vel apertio deiectionis mee.
Jephon. dominus mirabilis vel dominus viuificatorum.
Jephone. nutus vel innuens.
Jephonne. annuens vel innuitio
Jegal. ꝓpinquus vel redimens: ſeu ꝓpinquitas aut redemptio.
Jegali. ꝓpinquus mihi vel redēptio mea.
Jeglam. deſpiciens vel deſpectus: ſiue contemptus.
Jehel. viuens deo vel poſtulatio dei ſiue mutatus deo aut expectatio dei
Jeheli. viuens deo meo vel poſtulatio dei mei ſiue mutatꝰ deo meo aut expectatio dei mei.
Jehi. vita vel exordium ſiue requies aut poſtulatio.
Jehiel. vita dei vel exordiū dei: ſiue requieſcens deo: aut poſtulatio dei.
Jelada. cognoſcēſ dn̄z ł cognitio dn̄i
Jeleph. manum tollens vel manum ad os ſiue manus ſubleuans aut manuum ſubleuatio.
Jemda. plenitudo vel circuncīſio.
Jemei. deus meus vel robur meum
Jemias. nūerꝰ dn̄i vel nūerabilł dn̄o
Jemini. robur meū vel dextera mea
Jemla. parcens maledictio vel cōmouens accipientem.
Jemleth. numerus vite vel amaritudo pauens.
Jemna. mare vel amara ſiue numerus aut numerabilis.
Jemnaite. maria vel amari ſiue nūerabiles aut marini.
Jemnuhel. dies eiꝰ dei vel dies eiꝰ deꝰ
Jepſem. aptū nomē vel apta auditio
Jepta. aperiens vel apertio
Jepthael. aperiēs deo vel aptio dei.
Jepte. aperiens vel apertus ſiue aperuit aut apertio.
Jepthon. aperiens dolorem.
Jera. timēs vel timor ſiue miſericorſ aut miſericordia.
Jeraa. timēs eū vel miſericordia eiꝰ
Jeracho. aurugo vel demolitio.
Jeramelech. timens deum: vel miſericordia dei.
Jeramehel. idem.
ieramel. idem.
ierameli. timens deum meum vel miſericordia dei mei.
ieramiel. idem.
ieramieli. idem.
ieraon. timores ł timebūt ſeu timēs iniquitatē aut miſericors merentibꝰ.
ierapolis. iudicium ſuperius vel ſine timore miſericors ciuitas.
ierebaā. aurugo populi vel demoliēs populum.
ierebehel. iudicium dei vel diiudicāſ ſuperiora.
ieremiā. excelſus domino eſt vel ſublimitas domini eſt.
ieremias. excelſus domino vel ſublimitas domini.
ieremihel. excelſus domino deo: vel ſublimitas domini dei.
ierian. timēs inutile vel timor dn̄i eſt.
ierias. timēs dn̄m vel timor domini
ierib. odor vel luna.
ieribai. odor vulturis vel defectio deuorationis.
ierieho. luna vel dolor eius.
iericōtini. odorātes eū vel deficiētes ei
ierihel. timens deum vel timor dī.
ierimoth. timens mortem vel mouēſ altitudinem mortis.
ierimuth. idem.
ierioth. iurgium ſigni vel iudicij deſignatio.
iermai. dn̄s excelſus ł dn̄i excelſitudo
ieroā. timēs pplm̄ vel iudiciū populi
ierobaal. iurgiū habēs vel iudiciū habentis aut iudiciū ſuperioris.
ieroboal. timor viri vel timor vetuſtatis ſiue timens habentē: aut timens deuorationē.
ieroboā. cā pplī vel diuiſio pplī: ſiue diſcernēs pplm̄ aut ſupiꝰ diiudicās
ieroboſeth. iudicans ignominiam. vel diiudicans confuſionē.
ieron. timor vel peregrinatio ſiue timidus aut peregrinus.
ieronymus. viſio pulchritudinis vel diiudicans locutiones.
ieroſolyma. pacifica vel viſio pacis.
ieroſolymite. pacifici vel pacē videtes
ierſia. aduena dn̄i vel alienus dn̄o
ieruel. collis dn̄i ł vallis bn̄dictionis
ieruſa. ruminans vel ruminatio: ſiue incolatus aut peregrinatio.
ieruſalem. pacifica vel pacis viſio ſiue timor perfectus: aut timebit pfecte.
ieſa. vetuſtas vel planities: ſiue ſaluatio aut deſiderium meum.
ieſſa. incenſū vel ſacrificiuz ſeu inſule ſacrificiū aut inſule holocauſtū.
ieſſaar. incenſum ſuſcitans vel holocauſti vigilia.
ieſſaarite. incenſa ſuſcitantes vel holocauſtoꝝ vigilie.
ieſſai. incēſū meū ł ſacrificiū meū ſiue iſule ſacrificiū: aut iſule holocauſtū.
ieſamari. vetuſtas amara vel deſiderij amaritudo.
ieſan: vetuſtas vel veterans.
ieſana. vetuſtas eiꝰ vel inueterans eū
ieſar. figmentū vel tribulatio ſiue iſule ſacrificiū aut inſule oblatio.
ieſſar. meridies vel vnctio mea: ſiue meridianus aut metaphoricus olei.
ieſba. collaudans vel collaudatio.
ieſbaan. collaudans populum vel collaudatio populi.
ieſbachaſa. collaudans ſumū: vel collaudatio principij.
ieſbi. eſt in me vel coequatus mihi.
ieſbinedob: eſt in me ſpontaneus vel coequatus mihi ſpōtanee.
ieſboch. eſt cinis vel eſt tactus.
ieſcha. tabernaculū: vel vnctio eius.
ieſſe. incendens vel incendiū ſiue inſule libamē aut inſule holocauſtum.
ieſema. ſalus deſiderij vel ſaluatio requieſcentis.
ieſer. finxit vel plaſmauit ſiue fictio: aut plaſmatio.
ieſerite. fictores vel plaſmatores.
ieſeſi. equalis ſaluator vel deſiderium ſaluationis.
ieſem. deſideriū vel deſideraui.
ieſin. equalis meꝰ: aut equalitas mea.
ieſpha. vnctio vel tabernaculū.
ieſphan. idem.
ieſi. equalitas vel tabernaculū.
ieſſi. incenſū mihi vel ſacrificiū meū
ieſias. equalis dn̄o vel ſalutaris dn̄i.
ieſiel. incenſus deo vel ſacrificiū dei.
ieſielite. incenſi deo vel ſacrificia dei.

ieſimuth. deſiderium dulce vel deſiderata dulcedo.
ieſmachias: vetuſtas pcutiēs dominū vel figmentū percuſſionis domini
ieſinaras. ſalus deſiderantis dominū vel ſaluatio requietionis domini.
ieſrel. ſacrificans deo vel liberatio dei
ieſua. planities vel ē ǒſideriū meū ſal⁹
ieſue. ſaluatio vel deſiderium.
ieſui. equalis mihi vel eq̄litas mea
ieſſui. deſideraui vel deſiderium.
ieſſuite. deſiderantes vel deſideria
ieſur dolor vel ē i dolore ſiue ſalus luminis: aut equalitas ignea.
ieſuri. ſalus doloris mei: vel ſaluatio in dolore meo ſiue ſalus illuminans me aut equalitas mea.
Jeſus. ſaluator vel ſalutaris: ſiue ſal⁹ aut ſalutare.
Jetha. extenſio vel iclinatio ſiue ſuperfluens: aut ſuperfluitio.
Jethaam. ſupfluus populus: aut ſupfluitas populi: ſiue inclinans populum: aut extenſio eorum.
Jethada. bonitas vel declinatio.
Jethabatha. bonitas. vl' bōitates ſeu declinauit vt veniat: aut declinatio puentionis.
Jetham. merces vl' mercimoniū: ſeu inclinās eos: aut extenſio eorum.
Jetheda. bōitas vel decliatio vēient'
Jethebara. bonitas vel bonitates ſiue declinauit vt veniat: aut declinatio peruentionis.
Jethebeth. bona domus vel declinatio venientis
Jethela. inclinatio palme vel extenſio iniquitatis.
Jether. modicum reſiduum vel modica reſiduitas.
Jetheth. donans vel donatio.
Jethanaā. poſſidēs ppl'z l' fluēs pplo
iethra: ſupfluens: vel honorabilis.
iethraā. honor ppli vel ſupfluēs pplo
iethrael. honor dī vel ſupfluens deo.
iethrai. honor me⁹ vel ſupfluēs mihi
iethrā. honorās eos vel ſupfluus eorum
iethram. honor dei vel ſupfluitas gre.
iethri. ſupfluum vel honorabiles.
iethrites. ſuperfluus vel honorabilis
iethro. ſuperfluēs vel honorabilis.
iethur. vſus vel ordo ſiue ordinatus aut ordinatio.
iethus. extenſio vel ſublimitas.
ieu. parcens vel commotio ſeu maleficus. aut maleficium.
ieus. idem.
ieuſa. ipē parcēs ei vl' ipā cōmotio ei⁹
ieuhel. ipē parcēs de⁹ l' ipā cōmotō ei⁹
iezam. durus vel durities.
iezabel. eſt iter vel eſt fluxus ſanguis
iezabel. flux⁹ van⁹ vel fluēs ſanguine ſiue cohabitatrix: aut ſterquilinium
iezanias. vires eius vel aures ei⁹ ſiue audiēs dn̄m. aut auſcultatio domini
iezar. fortitudo vel adiutorium.
iezarite: fortes vel auxiliarij.
iezeel. fortis dei vel apphendēs deū
iezechias. fortis dn̄i vel apprehendēs dn̄m confortauit eum dn̄s. aut dominus confortatio eius.
iezechiel. fortis dei vel apprehendēs deum ſiue deus confortauit eum. aut deus confortatio eius.
iezer. fortitudo vel adiutorium.
iezerite. fortes vel auxiliarij.
iezicl. audiens deū. vel auſcultatio dei
iezilia. fortis labor: vel adiutorium laborantis.
iezonias. vires eius vel aures eius ſiue audiēs dn̄m: aut auſcultatio dn̄i.
iezra: ſemen vel ſeminator.
iezrael. ſemē dei vel ſeminauit deus.
iezrahelite. ſeminantes deo vel ſeminatores dei.
iezraia. ſemen dn̄i vel ſeminans dn̄o

Hic. g. poſt. i.

IBael. vir abiciēs: vel vir reuelationis.
igar. aceruus vel inuolutio. Syrum eſt non hebreum.
igarſedutha. aceruus teſtimonij vel inuolutio teſtimoniorum. Hoc ſyrū eſt
igbathanis. ſolēne mandatū humile. vel tecta domus reſponſionis.
illyricū. aduena vel clementiū ſiue ſubuerſus aut ſecunda ſubuerſio.
indi. nutus dilucidi vel conceſſiones illuminationū.
india. nudus dilucidus vel conceſſio illuminans.
inſanie. nutus vel innuit ſiue innuēſ aut conceſſio.

Hic. o. poſt. i.

IOa. retinens vel retentio.
ioaa. retinens eum vel retentio eius.
ioaas. retinens fortitudines: vel vbi eſt retinere ſiue dominum videns: aut domini fortitudo.
ioab. inimicus vel inimicitie ſiue ē pater aut eſt paternitas.
ioachas. fortis vel robuſtus: ſeu dn̄o fortis aut domini fortitudo.
ioachim. vbi eſt preparatio vel cuius eſt preparatio ſiue domino preparatus aut domini reſurrectio.
ioahaz: retinens fortitudinē: vel vbi eſt retinere ſiue dominū videns aut domini fortitudo.
ioahe. ipē cognoſcens vel domini cognitio ſiue cognoſcens ſcientiā: aut cognoſcens pncipiū.
ioanā. dn̄i decus vel dn̄i pulchritudo
ioarib. dominus ſuſcitans mōtes vel dominus vigilans fortitudine.
ioari. dn̄o exaltatus vel dn̄i exaltatio.
ioas. ſperans vel temporalis ſiue dominū ſuſtollens aut dn̄i plaſmatio.
ioathā. pfectus vel perfectio ſiue conſumatus aut conſumatio.
ioathan. idem.
ioathas: perfecte ſuſtollens vel conſumata plaſmatio.
ioas. dn̄m videns vel domini fortitudo ſiue vbi eſt retinere eum aut vbi eſt reprehenſio eius.
iob. dolor vel ocioſitas.
iob. magus vel magnus ſiue dolens aut vlulans.
iodab. diſtillans vel mago patre: ſeu magnus pater aut doloris vel vlulationis diſtillatio.
iobal. delatus vel delatio: ſiue dimittens aut dimiſſio.
iobama. magus donatus dn̄i vel dolor gratie dei.
iobel. magus dei vel dolens deo.
iochabed. dn̄i germē vel dn̄i ꝑpatio. ſiue dn̄i libamē aut dn̄i intelligētia.
iochel. germen diuinū vel ꝑpatio dei
ioclā. cōpinēs eos vel oppreſſio eorum
iod. ſcia vel pncipiū ſeu donatio dei.
iodac. ipē cognoſcens vel dn̄i cognitio ſiue cognoſcens ſcientiam aut cognoſcens pncipiū.

Joed. dño ſeruiens vel dñi teſtificās
Joezer: dñi fortis vel dño ſepatus.
Jophe. dñi os vel dñi diſciplina ſiue dñs elegit aut dñs illuminauit.
Jogli: contemptus vel deſpiciens.
Joha: dño rñdens vel dñi rñſio: ſiue dñatus ei aut dominatio eius.
Johana: dñi donū vel domini gratia
Johāna: dñs miſericors: ſiue dñi miſericordia ſeu dño gratꝰ aut dominꝰ gratia eius.
Johannā: dñs gratus eius vel dominus miſericordia eorū.
Johanan: erat donās vel dñi donū.
Johannā: cuiꝰ ē donū vel dñi grā.
Johānē dño donatꝰ ł dño gratificatꝰ
Johānes: dñi gratia vel in quo ē gratia: ſiue cui donatū eſt aut cui donatio a domino facta deꝰ.
Johel: dimittēs vel mutatus: ſeu defluens aut decipiens.
Johel: fuit dei vel incipiēte deo: ſiue ē deus aut eſt dominus deus
Johachim: qui ē conſurgens vel dñi reſurrectio ſiue dñs ſuſcitans aut domino ſuſcitante.
Joiada: dñs cognēſcēs aut dñi cognitio
Joiadae: dñi cognitio vel ipſo domino cognoſcente.
Joiaden: dñs cognoſcens fontē vel dñs cognoſcens oculū.
Joiarib: dñi vltio vel dñi iudiciū.
Joiſrim: dñm exaltās vel domini exaltatio: ſiue dñs ſaltuum.
Jomna: matutina vel dextera eiꝰ.
Jona: colūba vel donans: ſiue vbi ē donatꝰ aut vbi eſt donatio.
Jonadab dño obediēs ł dñi ſpōtaneꝰ
Jonadab: columba precipua vel donatio patruelis.
Jonas: donans vel donatus: ſiue cui ē donatio aut qui donatꝰ eſt deo.
Jonathā: columba veniēs vel colūbe domini: ſiue columba dans aut domini donatio.
Joni colūba mea vel donās mihi: ſiue doni meū aut donatio mea.
Joppe. pulchra vel pulchritudo.
Joppite: pulchri vel decori.
Jor. riuus vel fluuius.
Jora: riuꝰ eiꝰ vel fluuiꝰ eius: ſeu manus ſublimiū aut dñi celſitudo.
Jorabeth: domus excelſa vel domus ſublimium.
Jorarei: riuus ſpinarum vel fluuius compunctionis.
Jorā qui ē excelſus vel vbi ē excelſus ſiue dñs excelſus aut dñi ſublimitas
Joran: riuus vel fluuius gratie.
Jordanis riuꝰ iudicij vel fluuiꝰ iudicantis: ſiue deſceſio eorum aut apprehenſio eorum.
Jore riuꝰ excelſus vel fluuij exaltatio.
Jorim: riuꝰ eorꝫ vel fluuiꝰ eorꝫ: ſiue excelſus riuꝰ aut fluuiꝰ exaltatꝰ.
Jora factura mādati vel dñi ſalutatio.
Joſadeſeth vbi ē ſaturitas germinis vel vbi ē ſaturitas reſurrectionis.
Joſabeth: domini ſaturitas vel domini iuramentum.
Joſabia: vbi eſt incenſū domini vel in quo eſt iuramentū.
Joſaph dñi ſpeculū vł dño vinculatꝰ ſiue dñi labium aut dño anguſtiatꝰ.
Joſaphat: ipſe iudicās vł ipſe iudicat ſiue dñi iudiciū aut dñs iudicabit.
Joſech: dñi iuſtus vel dñi iuſtificatus
Joſedech: idem.
Joſeph: augmentū vel appoſitio.
Joſephus: augens conſilio vel apponens feſtinationem.
Joſphias: ipſe liber dño vel ipſa libertas domini.
Joſias vbi eſt incenſū dñi vel in quo eſt ſacrificium.
Joſophonias: dño abſconditꝰ uel domini ſpeculator.
Joſoias: vbi eſt ſales domini vł in q̄ eſt ſaluator dominus.
Joſue ſalus vel ſaluatio: ſiue ſaluator aut ſaluaturus.
Joid: ſcientia vel principiū: ſiue dominator aut dominatio.
Jotha: ē pfectꝰ vel eſt perfectio. ſiue ē dñi pfectꝰ aut ē dñi pfectio.
Jothā: dñi pfectio vel dñi cōſumatio ſiue pfectio eorꝫ aut ꝯſumatio eorū.
Jothan: ſcīa dñi vel principiū gratie
Jouis inimicus hic vel dñs ille.
Jozabaad. dño dotatꝰ vel dñi dotatio
Jozbad: domini fluens ioris vel domino ioris fluxio.
Jozabad. dñi dotatꝰ vel qui ē dotatꝰ a domino.
Jozabeth. dñi doſ vel que eſt dotata a domino.
Jozachar. dñi vltio vel dñi iudicium
Jozaded dñi fortis ſeruꝰ vel dñm fortem teſtificans.
Jozarib. dñi vltio vel dñi diiudicatio
Joziam dñi ductio ē vel dñi oliua eſt:

Dic. r. poſt. i.

IRad. ciuitas deſcendēs vł ciuitatis deſcenſio ſiue vigilās ſeruꝰ aut ſuſcitās teſtimoniū.
Iras. frater meus vidēs vel fratris mei viſio ſeu vigilans ē ſuſtollēs aut vigilans plaſmationi.

Dic. ſ. poſt. i.

IS. vir vel aſſumptus.
Iſſa. mulier vel aſſumptio.
Iſaac. riſus vel gaudiū.
Iſaar vir vigilās vel ſuſcitator.
Iſaarite. viri vigilātes vel viri ſuſcitatores.
Iſachar. q eſt memor vł dñs memorās ſeu vir mercedis aut ē merces mea.
Iſacharite. qui ſūt memores vł dñm memorantes. ſeu viri mercedū aut ſunt mercedes mee.
Iſai. ſalus mea vel dñi ſalutare. ſeu vir deuorator aut vir aſſumens.
Iſaias. dñi ſalus vel dñi ſalutare.
Iſar. vir paruulus vel vir imminutus ſeu vir vigilās aut vir ſuſcitator.
Iſari. vir puulus mihi vel vir minorationis mee. ſeu vir ſuſcitans me. aut vir vigiliarū mearū.
Iſbaal vir vetuſtus vł vir deuorator
Iſboam. vir deuorans populum vel aſſūptus in fortitudine populi.
Iſboſeth. vir confuſionis vel aſſūpta confuſio.
Iſcarioth. vir memorie vel ē merces eius. ſeu memoria mortꝭ eius aut memoriale domini.
Iſmuth deſtꝰ vł aſſumēs diſſipatōꝫ
Iſmahel. vir audiꝰ deo vel aſſumēs exauditione dei.
Iſmahelite viri auditi deo vł aſſumētes exauditiones dei.
Iſrahel mēs vidēs deū vł ē vidē dei
Iſrahel vir videns deū vel princeps cum deo. ſiue dei viſio eſt aut fortis directus dei.
Iſrahela. mēs vidēs deū ſuū vel pr

ceps cū deo ſuo. ſiue ē videre deum
eius aut directio dei ſui.
Iſrahelite. viri vidētes deū vel aſſū/
pti pncipes cū deo.
Iſuar. vir puulus vel vir iminutus
ſiue vir ſalutis aut aſſūptio ſalutaris
Iſui vir loquēs vl' aſſūptio ſalutis mee
Iſtob. vir bon⁹ vl' aſſūptio bonitatis
Italia mēs credēs vl' mētis exceſſ⁹
Italica. mente excedens vel mentis
exceſſio.
Itatici. mentium exceſſus vel mente
excedentes.
Ithamar. inſule palma vl' inſule ama
ritudo. ſiue vbi eſt amarus aut vbi
eſt cōmotio.
Iturea. montana vl' ſublimis. Syrū
eſt non hebreum.
Iturei. montani vel ſublimes.
Ith⁹ mōs excelſ⁹ vl' mōs ſublimitatis

Hic. v. poſt. i.

Ubileus. ann⁹ remiſſus vel
annus remiſſionis.
Iuchal. potētia vel fortitudo.
Iuchadam. poteſtas opprimens eos
vel fortis oppreſſio eorū.
Iudaia. confitens dominū vel glori/
ficatio domini.
Iudaiſmus. laus vel cōfeſſio.
Iudaite. cōfitētes vel glorificantes.
Iudas cōfitens vel glorificans.
Iudea. cōfeſſi vel glorificatio.
Iudei. laudantes vel cōfitentes.
Iudi. laudans vel confitens.
Iudith. confitens vel glorificās.
Iulius. incipiens vel principiū.
Iulia. idem.
Iunius. incipiens vel principium.
Iunia. idem.
Iupiter. inimicus ſeparans vl' domi
nus ſeparator.
Iuſtus. elatus vel elatio. ſiue parcēs
aut ipſe alleuatus.
Iudith. principiū vel dominatio.

Sequitur de incipientibus ab. L
littera.

Abaddon appolliō grece ex
terminās vl' exterminator latine.
Laabim. decuſti vel inflāmā/
tes. ſeu decuſtio aut inflāmatio.
Laada. flāma iudicij vel decuſtio iudi
cantis.
Laadon. perdēs vel interficiēs.
Laamas. iniquitas vel ad iniquitatē
Labaddom. perdens vel interficiēs
ſiue ſolitari⁹ aut ſolitudo eorū.
Laban. albū vel albedo. ſiue candi/
dus aut candidatio.
Labana dealbās eū vel cādidatio ei⁹
Labaoth: venientes vel egredientes.
Labeth acceptās vel acceptabilis.
Labem. candor vel candidū ſiue cor
cor aut corſilio meo.
Labū. decuſti vel inflāmātes ſiue de/
uſtio aut inflāmatio.
Labo ingreſſus vel ingreſſio ſeu ve/
niētes aut ingrediētes.
Laboth. idem.
Lacedemonia cōſurgēs ſilētiū vel cō
ſurrectio ſanguinea.
Lacedemones. conſurgētes ſilentio
vel cōſurgentes ſanguinei.
Lachis intereſt vel ſibimet vir.
Lachor. cōſurgens vel conſurrectio.
Lachū. cōſurrectio vl' ad cōſurgēdū.
Labed. ipſe ſibimet vir: vel ipſemet
vir ſuus.
Lapbidoth. lāpas quaſi os cultri ab
ore non ab oſſe.
Label in deo vel in deum.
Lais leo. vel fili⁹ leonis ſiue ipſe ſibi
met vir aut ipſemet vt ſuus.
Laiſa. leena vel in ſalutē. ſeū filia leo
nis aut filia leene.
Lamathara. ſignū vel condictio. ſiue
ad ſignū aut condictū.
Lamazabathani vt quid dereliquiſti
me vel vt quid derelictio mea.
Lamazabathani. idem.
Lamech. quādo eſt nomen littere ful
tura vel adiutorium. ſiue erectio aut
firmamentum.
Lamech. quādo eſt nomen hominis
percutiēs vel percuſſio ſiue humilis
aut humiliatus.
Lamuel. cum quo eſt deus vel in quo
eſt benedictio.
Laodicia. ſicut in vomitu vel natiui/
tas expectata ſiue trib⁹ amata a dño
aut tribus amabilis domini.
Laodicēſes ſūt in vomitib⁹ vel nati/
uitates expectate ſeu tribus amate a
dño aut tribus amabiles dñi.
Leonmim. trib⁹ vel matres ſeu phi
larchi multarum tribuum aut prin/
cipes multorum populorum.
Lapidoth. fulgor vel fulgur ſiue ful
gurans aut fulguratio.
Larma. ſublimitas vel conſurrectio.
Laſa. ſalus vel ſaluatio ſiue in ſalutē
aut in ſaluationem.
Laſabi. ſperauit in me vel in domino
ſpes eius.
Laſtenis. ſalus donata vel ſaluator a
domino.
Latuſim. fabri vel malleatores:
Lazarus. adiutus domini vel auxili
atus a domino.

Hic. e. poſt. l.

Ebana. albedo vel cādidatio
Leben. cādidū vel cādidatio
Lebe⁹. corculū vel quaſi cor.
Lebna. later vel cementum.
Lebni. lateres vel cementa.
Lebniticij. latericij vel cementarij.
Lebona. albedo vel candidatio.
Lecha. gena eius vel maxilla eius.
Lechi. gena mea vel maxilla mea.
Lechis. gena viri vl' maxilla aſſūpta.
Lechū. conſurgens vel conſurrectio
Ledan. flāma iudicās vel exurgens
Ledibel. flamma iudicans deo vel ex
urgens iudicium dei.
Leedan. flammam iudicans vel ex/
urgens iudicium.
Leemas. iniquitas vel ad iniquitatē
Leeth. flāma vite vel exuſtio pauoris
Legbatha ignis vel incendium.
Leem. panis vel refectio.
Lemazabathani. vt quid dereliquiſti
me vel vt quid derelictio mea.
Lem. additio vl' frequēs bona opatō
Leſa. ſalus vel ſaluatio: ſiue in ſalutē
aut in ſaluationem.
Leſem. ad nomē iudicij l' ad auditiōē
Leſemdan. ad nomen iudicij vel ad
auditionem iudicantis.
Leuaboth. venientes vel edificātes.
Leui additus vel appoſit⁹ ſiue aſſū/
ptus aut applicatus.
Leuite. additi vel appoſiti ſiue aſſū/
pti aut applicati.
Leuites. adiectio vel appoſitio: ſiue
applicatio aut pſecutio.
Leuitham. pſequēs eos vel additā
mentum eorum.

Dic.i.poſt.l.

LIa.laborans vel laborioſa.
Libanus. albus vel candidꝰ ſiue candor aut candidatio
Libertini factura palee. vel facientes paleas.
Libia.veniens vel introiens.
Lichaonia.ſuſcitās vel ſuſcitatio ſiue ad ſuſcitandū aut ad ſuſcitationem.
Lichaonij.ſuſcitantes vel ad ſuſcitandum.
Lici. cōſurgēs vel lachrymas fūdēs
Licia. lachrymas fūdēs ei vel cōſurrectio eius.
Licius. conſurgens vel ipſe ſuſcitās ſiue lachrymas fundens aut lachrymarum effuſio.
Licij.conſurgētes vel ipſi ſuſcitātes ſiue lachrymas fundētes aut lachrymarum effuſiones.
Liconia. ſuſcitans vel ſuſcitatio.
Liconienſes. ſuſcitātes vel ſuſcitati.
Lidi.geniti vel edificati.
Lidia. nata ei vel edificatio eius.
Lidij.nati vel edificantes
Lidda: vtilis vel edificata.
Liddij.nati vel edificantes.
Linus.tibicen vel candidatus.
Liſama.nata temptatio uel natiuitas temptationis.
Liſias. generans uel generatus.
Liſimachus; generans percuſſionē uel generationis percuſſio.
Liſtra. genus decorum uel generās decorem.
Liſtris.utilitas anguſtie uel utilis tribulatio.
Lichoſtratos. ſublimitas uel prodiuiū. ſeu generans latitudinem aut utilitas ſeruitutis.

Dic.o.poſt.l.

LObna alba uel cādida ſiue albor aut candidatio.
Lobeni. albus uel candidatꝰ ſiue cor mihi aut cor filij mei.
Lobni. albus: uel candidus ſiue albor aut candidatio.
Lobnitici .albi uel cādidi.ſiue albedines aut candidatores.
Lobni.albus uel candidatus ſiue cor mihi aut cor filio meo.
Lod. uinculum uel declinatio.
Lodabar:ipſi verbū vel ipſi ſermocinatio.
Lodadid:ipſi ſeruitus vel ipſi teſtificatio.
Loddadim: ipſi cauſa vel ipſi iudiciū
Loide:conſecutio vtilitatis vel q̄ conſecuta eſt vtilitatem.
Lomna. lateres candidati vel laterū candidatio.
Loomnū : philarchi multarū tribuū vel pnceps multoꝝ populoꝝ.
Loth vacans vel declinās ſeu vinctꝰ aut ipſe cōcluſus.
Lothan:ipſe cōcludens eos vel ipſe vinculum eoꝝ.
Lothan: vinculum vel concluſio ſeu declinās donā aut vacās gratie.
Lothe : vinculum eius vel ipſa concluſio.

Dic.v.poſt.l.

LUcas:ipſe eleuās vel ipſe cōſurgens.
Lucius:idem.
Lud:vinctus vel declinans ſiue vtinam natus aut vtinā vtilis.
Ludim: vinculati vel declinātes ſiue fortiter pſūt aut vtinā pficiētes.
Luith.gene vel maxille.
Luza:nux vel amygdalū.

Sequitur de incipientibus a littera.M.

MAabeel:congregauit deꝰ vel congregatio dei.
Maacha : molˡᵉtice vel confractio.
Maachati:fracta eſt mihi: vel cōfracti ſūt mihi ſeu venter ceſus aut ventris percuſſio.
Maadi:menſura ſerui mei vel q̄ſ ſufficiens teſtimoniū meū.
Maabi:cōgregatus mihi vel cōgregatio mea.
Maala. chorus vel infirmitas.
Maalaph: de mille vel doctrina.
Maalath:chorus peccatorū vel infirmitas temporalis.
Maalehel.laudans deum: vel laudatio dei.
Maalmeon :de habitatione vel habuerunt habitationē.
Maalon de feneſtra vꝉ a pncipio ſeu cōſūmatus aut ſecuritas.
Maalon:idem.
Maama. cōgregatꝰ populꝰ ei vel cōgregatio populi eius.
Maamite:cōgregati populi ei vꝉ cōgregationes populorū eius.
Maamad: deſiderium vel deſiderabilis.
Maanath.requieſcens vel requietio
Maaria amara vel domus mea ſiue ex viſione aut ex iuſſione.
Maaroth: ſouee vel ſpelunce.
Maaſias.onus domino vel aſſūptio domini.
Maath: deſiderium vel deſiderabilis.
Mabar : munitum ſuſcitans vel munimen vigilie.
Mabdibel.munitus deo vel munitio dei.
Mabdibelite:muniti deo vel munitiones dei.
Mabſan:munitus vel ptegens ſiue munimen aut ptectio.
Mabſar:muniens vel munitio.
Macha:ingeniū vel percuſſio.
Machabeus. ptegēs vel ptectio ſiue percutiens aut ingenioſus.
Machabei ptegētes vel ptectiones ſiue percutiēs aut ingenioſi.
Machati: ſubactꝰ mihi vel mollities mea.
Maceda. exuſtio vel orientalis:ſiue pus aut in anteceſſum.
Macedan:exurens vel exuſtio : ſiue oriens aut antecedēs.
Macedonia.combuſta vel cōbuſtio. ſiue antecedēs aut orientalis.
Macedones cōburētes vel cōbuſti: ſiue antecedētes aut orientales.
Maceloth:cetus vel eccleſie: ſiue cōgregati aut cōgregationes.
Macelloth.idem.
Macema:exurēs dn̄s vꝉ oriētalꝭ dn̄i.
Maces:finis vel definitio.
Macees:idem.
Maceth. oriēs vita vel antecedēns.
Machi.quid eſt vel quia eſt:ſiue rex meus aut regnū meū.
machiel:rex meꝰ deꝰ vꝉ rgnū meū dei
machinath:qd ē donū ꝉ qd ē donatio

Machir: venūdabit vel restituet ſiue videns aut de infirmitate.
Machirite: venūdabūt vel restituēt ſeu vidētes aut de infirmitatibus.
Machmas: humilitas vl' attrectatio.
Machmathi: humilis vl' attrectata: ſiue tangēs aut vilitas tributoꝝ.
machoſis cōcupiſcētia vl' cōcupiſcibilis
Mada: menſura vel q̄s ſufficiēter.
Madabas menſurā veniēs ſuſtollēs vel ſufficiētie veniētis plaſmatio.
Madabena a ſaltu eius vel a nemore ei⁹: ſiue ſalus eoꝝ aut nemus eoꝝ.
Madai: menſura mea q̄s ſufficienter mihi.
Madaliel turris mea deus vel defenſio mea deus meus.
Madan: ꝯdictio vel habitaculū: ſeu mēſura domini aut ſufficiētia gratie.
Madbares: heremus vel ſolitudo.
Madiā: mēſura dñi vel ſufficiēs dño
Madiā: de cauſa vel de iudicio: ſiue in cauſam aut in iudiciū.
Madian: reſpōdēs vel diiudicās: ſiue iniquitas aut cōtradictio.
Madiane: rñdētes vel diiudicantes: ſeu iniqui aut cōtradicentes.
Madianite: idem.
madid: turris teſtiū vl' mēſura fortitud'
Maddim: iudiciū vel diiudicatio.
Madmena mēſura viꝝ vel q̄s ſufficienter ex ipſis.
Madon. ꝯdictio vel habitaculū: ſiue inhabitatio aut inhabitātes.
Mapha. ſpeculator vl' ſpeculatio ſiue de ſpeculo aut de ſpeculatione.
magal. colonia vel trāſmigratio.
magala trāſmigrās eū vl' colonia ei⁹
magalim colonie vl' trāſmigratiōes.
magbena. defendens filium ſibi vel defenſio filij eius.
magdal: magnitudo vel turris: ſeu p̄muniens aut premunitio.
magdael: turris dei vel magnificabit me deus.
magdalū. magnitudo vel turris. ſeu defendēs eos aut p̄munitio eorum.
magdalene: magnifica vel p̄munita. ſiue turrēſis aut defenſibilis.
magdahel. turris dei vl' magnificās. deū ſiue multū accipit a deo aut magnificauit me deus.
magdalgad. turris pirate vel defendēs accinctū latrunculū.
magdol. turris vel magnitudo.
magdola turr' ei⁹ vl' magnificās eū.
magdola qs grādis vl' q̄ turris: ſiue q̄ ē magnitudo aut q̄ ē magnificētia
maggedda āñūciās vel annūciatio.
magedan. fruct⁹ doni vel annūciatio gratie ſiue poma eius.
maggeddo tēptatio vl' de tēptatione. ſiue pomoꝝ ei⁹ aut fructū cene eius.
maggedon. tēptās vel tēptatio: ſiue cenaculū aut inhabitatio.
mageth. cena pauor' vl' tēptatio vite
magmas tāgēs vel de tactu ſiue vile tributū aut vilitas tributoꝝ.
magog. doma vel tectū ſiue de tecto: aut de domate.
magro. guttur vel de fauce.
magron. guttur meroris vel de fauce iniquitatis.
machari. dom⁹ viſiōis vel amaritudo mea.
mahelchiram. ex dei parte vel ex vita excelſa.
mahubibael. ex vita de⁹ vel quis eſt dominus deus.
maida. ꝯtradictio l' mēſura ſufficiēs.
maimā. deſiderat⁹ eis l' deſideriū eoꝝ
Malach. angelus vel nuncius.
malachi. angel⁹ me⁹ l' annūciatio mea
malachias. angel⁹ dñi l' anūciās dñm
Malachim. liber regum.
malachim. nūciās eis vel angel⁹ eoꝝ
Malachoth. liber regnorum.
malachoth. angelus tempore vel annuncians reſpōſionem.
malalai. laudator me⁹ vl' laudatio dei
malalehel. laudās deū l' laudatio dei.
malalheth. angeli vel annūciatores
malaſar. laudator pn̄cipis vel deſpectoꝝ anguſtiarū.
malathra. viſio vel de viſione ſiue deſpiciens aut deſpectio.
malcha. regnum vel pn̄cipatus.
malchi. rex meus vel pn̄cipat⁹ mihi.
malchia. regnator dñs l' pn̄cipat⁹ dñi
malchon. rex meſticie vel pn̄ceps iniquitatis.
malch⁹. rex ꝯſilij l' pn̄ceps feſtinator
maleth. nuncius vel regnator.
maleboth. angelus vinctus vel annūciatis declinationem.
maloth. pn̄ceps vel annūciator.
maloboth. angeli vel annunciatores
mallothe. plenitudines vel adimpleti
mambre. diuidens vel diuiſio ſiue claritudo aut perſpicuitas.
māhres. mare i capite l' mare pelliceū
mamoazer. de longe vel de longatus ſeu alienatus aut alienatio.
māmon. luc rū pecunie vel cupiditas diuitiarum.
māmona. diuitie vel cupiditates.
Utrūq; hoc nomen ſyrū eſt pariter ⁊ hebreū vtrinq; mixtū.
mamucha. elongans calorē vel alternatio preſtolationis.
mamuchā. idem.
man. quid vel quomodo.
manna. quid eſt hoc vel quō eſt iſtud
mana. donans vel requieſcens.
manaa. munus vel conſolatio: ſeu ſacrificiū aut holocauſtū.
manaath. munera vel ꝯſolatiōes ſeu numerās vitā aut pauoris cōpletio.
manad. ſepulchrū vel monumentū.
manaem. conſolans vel conſolatio.
manaen. caſtrū vel tabernaculū ſiue requies aut conſolatio.
manath. requies vel ſepulchrū.
manaim. caſtra vel tabernacula: ſeu requietiones aut conſolationes.
manaſſes. neceſſitas vel obſtupeſcēs ſiue obliuioſus: aut qui oblitus eſt.
mane. numerus vel numeratū: ſiue cōpleuit aut cōpletio.
maneth. numerus vite vel numerās vitam ſeu complens pauorem: aut pauoris completio.
manhu. qd nā hoc ē vel quō eſt iſtud
manzameroth. tridentes vel fuſcinule ſeu complens pauorē.
manlius. quid laboras vel quō laborioſus es.
manue. requieſcens vel requieuit.
maoth. curatus vel curatio.
maol. chorus vel plenitudo.
maon. habitaculū vel habitatio.
maozim. inhabitationē vidēs vel habitaculū fortitudinis eoꝝ.
mapſa. munimen vel protectio:
mapſam. muniēs eos vl' protectio eoꝝ
mara. amaricans vel amaritudo.

maradath. amara cōtinentia vel ama
ra iactantia: ſeu amare continēs aut
amarus arroganter.
marai. amaricans me vel amaritudo
mea
maraioth. amara ſcientia vel amari/
cans dominatio.
marala. amara conceſſio vel amaricā
ter concedens.
maranatha: in dñi nr̄i aduētu vel qñ
dñs nr̄ aduēiet. Syrū eſt nō hebreū
marath. amarꝫ tpſ. vel amaritudo pcī
marchaloth. q̄drige vel quadrigātes
marcus. attritus vel defricatus.
marcus. amarus vel declinatus: ſiue
certus aut ſublimis mandato.
mardath. amara contritio vel impu/
denter contritus.
mardochai. amare conterēs vulturē
vel amara contritio deuoratoris.
mardocheus. amare cōterens ipudē
tem vel amara contritio impudētis
mares. amare tollens vel amara plaſ
matio.
mareſa: a capite vel a principio.
mareth. amara vita: vel amaritudo
pauoris.
maria. illuminata vel illuminatrix.
maria. ſmirma maris vel ſtella maris
ſiue illuminans aut mare amarum.
Syro aūt ſermōe dña interpretatur
mariboth. lites vel iurgia ſiue diſſen
ſiōes aut contradictiones.
marimuth. litigās vel ꝯtradicēs: ſiue
amara mors aut amaritudo mortis.
mariſa. a capite vel a ꝑncipio ſeu a ma
re tollens aut amara plaſmatio.
marina. amarꝫ onus vel amara retētō
marodach: amara ꝓcacitas aut ama/
ra contritio.
maroioth. amara ſcientia vel amari/
cans dominatio.
marom. ſublimis: vel de excelſo: ſeu
amare triſtis aut amara triſticia
marſana: amare abundans vel ama/
ra egreſſio.
martha. ꝓuocans vel irritans. Syro
aūt ſermōe dominās aut domīatrix
maſa. onus vel aſſumptio.
maſaa. onerās eā vel aſſumptio eius.
maſſa. pondus vel alleuatio.
maſſada. retinēs vel requirēs. ſiue aſ
ſumēs ſuſtutē aut onerās teſtioniūꝫ
maſaphot: roſtra incendentia vel de
tribulatione roſtrorum.
maſai: onus meum vel aſſūptio mea
maſaia: onus dño vel aſſūptio domini
maſal: parabola vel ꝓuerbium.
maſan: iocūditates vł iocūditatibus
ſiue onus doni aut aſſumptio gratie
maſech: pincerna vel ꝓpinatio.
maſepha: ſpeculator vel de ſpeculatōe
maſephat: ſpeculatio vel contēplatio.
maſcia on⁹ dño vł aſſumptio domini.
maſena ꝓſpera vel ſecunda: ſeu ſecun
dās aut ſecundatio.
maſera: eruditio vel diſciplina.
maſerat eruditi vel diſciplinati.
maſerecha. libans vł attrahens ſiue li
batio aut vectigal vanum.
maſerephot. ſpeculans ſuper indumē
tum vel ꝯtemplator ſup humeralis.
maſerath ſpecula vel refugia ſiue mu
nitiones aut ꝓtectiones.
maſpha ſpeculatio vel ꝯtemplatio ſiue
de ſpeculatōe aut de contemplatione
maſphat cōtemplans tempus vel ſpe/
culator peccati.
Maſphe. ſpeculatio vel contēplatio.
Maſia. onus dño vel aſſūptio dñi.
Maſloth. ꝓuerbia vel parabole.
Maſma. exaudiens vel exauditio.
Maſmana. adiutor doni vel exaudi/
ens gratiam.
Maſoh. on⁹ fui vel aſſūptio ſuitutis
Maſobia. ſpeculās dñꝫ ł aſſūptio dñi
Maſrecha. vectigal vanum vel attra
cta libatio.
Maſrephot. ſpeculās ſupindumētū
vel ꝯtēplator ſuperhumeralia.
Maſreſa. on⁹ ipiū ł aſſūptio inīqtatꝭ
Matha. donans vel donatio ſiue tri
butum aut humilie ſorum.
Mathalā. ꝯſumās eos ł pfectio eoꝝ
Mathama. manus vel donatio.
Mathan. donās vel donatus ſeu do
nator doni aut donatio gratie.
Mathana. donans ei vel donatio ei⁹
Mathanai. donum eius mihi vel do
natio eius mea.
Mathania. donās dño ł donatio dñi
Mathaniam. donatus dominus eis
vel donatio domini eorum.
Mathanite. donatores vł donati ſeu
donatores donoꝝ aut dōatores graꝝ
Matharis. cōpluta vel cōplutio: ſeu
complutus aut cōplutio mea.
Mathat. donās pctm̄ ł donatio tpis.
Mathatia. donans peccatum ei vel
donatio temporis eius.
Mathathias. donatus a domino vel
donum domini aliquando.
Mathcha. dulcis ſaturitas vel dulce
do ſaturitatis.
Mathetha. donās ei vel donatio ei⁹
Matheus. donator conſilij vel donū
feſtinationis.
Mathiama. donator gratie domini:
vel donans donationem domino.
Mathias. donat⁹ dño vł donatio dñi
ꝓ iuda ſcilicet i cuius loco poſitus ē
Mathimum. donum domini eſt vel
donatio domini eſt.
Mathlam. conſumans eos.
mathrabith. ꝑſecutio ł virga deſcēdēs
Mathreth. iconom⁹ vel diſpenſator
Mathras. dono indigens vel dona
tor dormitans.
Mathuſalam. mortem miſit vel mor
tis emiſſio: ſiue mortuus interroga
tor aut mortuus eſt ⁊ interrogauit.
Mathuſale. idem.
Mauthel. viuēs deo ł viuēs de⁹ ſeu
ex vita dei aut qs eſt ſicut dñs deus
Mauman. quis eſt de lōge vel ex vi
ta alienatus.
Maza. ex hoc vel ex iſtis.
Mazarath zodion. idest ſigna horo/
ſcopi per duodecim horas.
Mazareth zodiacon. que mathemati
ci duodecim ſigna appellant.
Mazia. ex hoc dñs vł ex iſto dñatio.
Mazian. ex h̄ dñs ē ł ex iſto dñatio ē
Mazioth. ex h̄ tp̄s vel ex iſtis rñſio.
Mazuroth. vincula vel diſcipline ſeu
ſucceſſiones aut excluſiones.

Mic. e. poſt. m.

Mechedem. ab exordio vel cō
tra orientem.
Mechia. percuſſus domino
vel percuſſio domini.
Mechmas. humilitas vel attrectatio
Mechme. baſis quieſcens vel venū
datus cōmotioni.
Mechonoth. fulture ł ſuppoſitiōes
Mechorath. venūdatus mihi vel ve

inundatio mea.
Mechurach: venūdatꝰ vł venūdatio
Mechurabite: venundati vel venun
datores.
Medab: fames antiqua ei vł fames
antiquarum.
Medaba. fames antiqua ei vł fames
antiquarum eius.
Medabena: onus vel pondera: ſiue
de onere aut de ponderibus.
Medad: mēſus eſt vł acquieuit: ſiue
metiens aut menſuratio.
Medala aque ſublimes vel menſura
in aqua.
Medam: mentiēs vel reſpōdēs ſiue
mendaciū aut reſponſio.
Medana: aque eminentes vel aqua/
rū eminentia.
Mede. mēſura vel aque eminentes.
Medemena. mēſura viſcerꝫ eius vel
aque eminētes ex ipſis.
Medena. aque ſublimes vel aquarū
ſublimitas.
Medi: adequati vel menſuratores.
Media: menſura vel adequatio.
Medin: menſurās cauſam vel ade/
quatio iudicij.
Medon: menſurās dolorē: vel ade/
quans murmurationē.
Medro: menſura vel menſuratio.
Meeber. de qua vel vlterior.
Meethabel: benigna dei: vł benigni
tas domini.
Mezabel. benigna dei vł bōitas dei.
Mephaat. ipetꝰ aq̄ vel impetꝰ aq̄rū.
Mephat. ſpeculū vel ſpeculatio.
Mepheth: ſpeculū vite vel ſpeculatio
pauoris.
Megia deſpiciens vel deſpectio.
Megbis: dſpiciens cōfuſionē vel de
ſpectio ignominie.
Meida. ɔdictio vel mēſura ſufficiēs
Meizabel. benigna dei, vel benigni/
tas domini.
Mela: vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melchā. regēs eos: vel rex eorꝫ.
Melchi. rex meus vel regnās mihi
Melchias rex dn̄s vel regnū dn̄i.
Melchiel. rex meus deꝰ vel regnum
meum dei.
Melchielite: reges mei deo vł regna
mea dei.
Melchiſedech. rex iuſtꝰ vel rex pacifi
cꝰ ſiue rex pacis aut rex iuſticie.
Melchiſua rex ſaluator ł regnū ſalutꝭ
Melchiſue rex loq̄r vł regnū cātilene
ſiue rex meꝰ tyrānꝰ aut rex meꝰ pditio
Melchon. rex eorꝫ vel pncipans eis.
Melchon: rex meroris vel princeps
iniquitatis.
Melchonoth fulcra vel regna ſiue re
ges induti aut regū cubicula.
Melia. vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melech. chorus vel a principio.
Melech. regnū vel regnator.
Melechi chorꝰ meꝰ vł a pncipio meo
Melchias chorꝰ dn̄i vł a pncipio dn̄i.
Melitbine. infirmitas vel de ifirmi/
tatibꝰ ſeu mādatū humile aut māda
tum humilitatis.
Mello plenꝰ vel plenitudo ſiue adim
pletus aut adimpletio.
Meloth. pleni aut adimpleti: ſiue ple
nitudines.
Melothi plēi mei vł adipletōes mee
Melloth. pleni vel adipleti ſeu pleni
tudines aut adimpletiones.
Mellothi plēi mei vł adipletōes mee
Melſa: rixa vel i azimis.
Melloch. vallis ſalſa ignis mordētꝭ
vel vallis ſalis dolorē pꝛeſtolantiū.
Melluchare vallꝭ ſalſa mordētiū lapi
des vł vallꝭ ignea lapidū accuatorꝫ
Melluth: plēitudies vel adipletiōes
Mem: a quo vel ex ipſis.
Mēbrana aperta vel manifeſta ſeu:
aptio vel manifeſtatio.
Memphis. os vel ab ore ſiue os eiꝰ
aut os ex ipſis.
Mēphiboſeth os ɔfuſū vł os ɔfuſio
nis ſiue os ignie aut de ore ignīa.
Mēphon os meroris ł de ore iīqtatꝭ
Mēmiꝰ ex quo qs vel ex ipſis iſte.
Memiz aq̄ mee ł viſcera mea ex ipīs
Meuraeth. ex q̄ deꝰ vel viſcera con/
motionis.
Men. viſcera vel ex ipſis.
Mena. viſcera mea vel ex ipſis inti/
mis meis.
Menelaus viſcera maledicta vel ex
ipſis maledictis.
Mer. apertus vel manifeſtꝰ ſiue illu
minans aut illuminatio.
Merab multitudo vel de multitudi/
ne ſiue manifeſtās patrē aut illumi/
natio patris
Merari. amaricās vel amaritudo. ſi
ue aperiens vigilias aut illuminans
ſuſcitationem.
Merarite amaricās vel amaricati: ſi
ue aperiētes vigilias aut illuminan
tes ſuſcitationē.
Mercuriꝰ aperiēs ciuitatibꝰ vel illu/
minans occurſum ſigni.
Mere apertꝰ vel māifeſtꝰ ſiue illumi/
nans eum aut illuminatio eius.
Mered rebellis vel apto ſiue illumi
nans aut manifeſtatio.
Merephet fouēs vel cubāſ ſiue cuba
bat aut confouebat.
Meremuth. apiens morte vel illumi
nans mortuos.
Meribaal. litigans cū marito vel liti
gans cū altiſſimo ſiue litigās in ma/
ritum aut litigans ɔtra altiſſimum.
Merimuth apariēs mortē vel illumi
nans mortuos.
Merob. multitudo vel multitudine.
Merodach. amara pcacitaſ vel ama
ritudinem imittens ſeu amare cōtri
tus aut amara contritio.
Merom. aque vel pfunditates.
Meren. illuminās merentes vel ma
nifeſtans iniquos.
Meronath. illuminās merentes tpe
vel manifeſtans iniquitatē peccati.
Meronathites. illuminās merentes
tpe vel manifeſtans iniquitatem.
Meros. aperiens viſionem vel imu
tatio fortitudinis.
Meros. conſulens vel conſiliūꝫ ſiue
archanū aut aque ſacramentorꝫ.
Mes. hoſpes vel hoſtis: ſiue menſu
rator aut menſuratio.
Meſa. euado vel aqua rara.
Meſa. hoſpes eiꝰ vel hoſtis eius ſiue
ue menſurans eū aut mēſuratio eiꝰ
Meſa. hoſpes ſaluans: vel menſura
ſalutis.
Meſara. aqua rara vel pꝑinatio ſiue
dans potum aut pꝑinator.
Meſach. propinans vel potuꝫ dans
ſiue hoſpes fratris aut hoſpes fra
ternitatis.
Meſſalē. hoſpes miſſus vel reddēs

redditionem ſeu menſurans pacem
aut hoſpes iuſticie.
Meſaloth: euadens vinculuz vel aq̄
rare declinatio.
Meſamcleth. potum dans choro vel
propinans a principio:
Meſech. amens vel trahens ſiue cō
preſſus aut compreſſio.
Meſech. deficiens vel ꝓlongās ſeu
defectio aut prolongatio.
Meſepha. ſpeculator vel contempla
tor ſeu ſpeculatio: aut contemplatio.
Meſellima. capiens eos domino vł
palpatio eorum deus.
Meſeroth. vincula vel diſcipline ſeu
ſucceſſiones aut excluſiones.
meſezabel. bñign⁹ deo vel mēſurator
domini.
Meſphar. ſpeculatorem ſuſcitās: vel
contemplationis vigilia.
Meſpharet. hoſpes hians vel hoſpi
tis hiatus.
Meſphe. hoſpitis laqueus vel hoſpi
tis diſcipline.
Meſſias. chriſma vł vnctio: ue xp̄s
aut vnctus.
Meſſolam. hoſpes ſeculi vel menſu
ra eternitatis.
meſſolā. capiēs eos vel palpatio eoꝝ
Meſopotamia eleuata voce quadā vł
eleuatio cuiuſdam vocationis.
meſraim hoſpitās eos vł mēſura eoꝝ
Sciēdū ꝙ eǵ meſrā egypt⁹ appellat
meſſbi varius vel varietas.
meſſulam. mēſura doloris vel hoſtis
anterior.
metheba. dulcis vel dulcedo
methiba. virga vel lectulus.
methabaal. benign⁹ vir habēs vel ꝙ̄
bona deuoratio vetuſtatis.
methael: ꝙ̄ bonus deus vel ꝙ̄ bona
diuinitas.
methabehel. idem.
methiri dulcedo vidēs vel dulcis viſio
meuſim ſaluās eos vel attrectatio eoꝝ
mezaex hoc vel ex iſto.
mezaab. eleuata vel ſuper eam: ſiue
aqua fluens aut aque fluitio.
Mic. i. poſt. m.
Miamin quis matris fetus vel
cui donatus.
mibaar. electus vel electio: ſi/
ue de electis aut de electione.
micha. quis hic. aduerbium loci. vel
quis eſt iſte.
michael. quis vt deus vel quis eſt ſi/
cut iſte dominator.
michaia. qs vt deus vel qs vt deitas.
micharob: quis hic dilatans: vel que
eſt hec latitudo.
michas. quis eſt hic. aduerbium loci
vel quis eſt iſte.
micheas qs ē iſte vel qs ē in hoc loco
michol. aqua oīs vel aq̄ ex oib⁹.
mido. metiens vel menſuratio.
miphat. aq̄ impet⁹ vel aq̄ꝝ impulſio.
miphibaal os ꝺuorās vł os vetuſtatiſ
miphiboſet: os ꝯfuſū vel os verecū/
dū ſiue os ꝯfuſiōis aut os ignomie.
mihabel. dom⁹ dei vel dom⁹ exercitꝰ.
milchene generans caſtra vel gene/
ratio donantium.
milcam. generans vel generatio ſeu
generare aut omnis eius eſt.
milicho. regnator vel regnum.
minamin: quis matris fetus ꝛ vel cui
donatus eſt.
myrrha: amara vel amaricans: ſeu
amaritudo aut amaricatio.
mirabaal litigās cū marito vel litigās
cū altiſſimo. ſiue litigās in meritum
aut litigans contra altiſſimum.
miſaal. tractans deo vel quis inter/
rogauit deum.
miſaā trahēſ populū vł iurogatio eoꝝ
miſaach. qs vt riſus vel qs vt frater.
ſiue qs vt riſus aut qs de gaudio.
miſael: populus dei vel quis eſt vt ſal
uans deus.
miſia: q̄ indigētia vel ꝗ̄ ē dominatio.
miſor. humilitas vel tribulatio. ſeu de
humilitate aut de tribulatione.
miſor. plana vel directa ſiue humilis.
aut campeſtris.
mitilene. trāſmigrās: vel declinans.
ſeu declinatio: aut tranſmigratio.
mitridates. declinās domū ſufficiens
vel trāſmigratio domi ſufficientis
mizaab. quis vt aurū obrizum vel qs
eſt ſicut aurum puriſſimum.
Mic. o. poſt. m.
Moab: de patre vel ex patre.
Moabite: de patre geniti vel
ex patre generati.
moiada mēſura dn̄i vel ſufficiēs dn̄o.
moaz: fortis vel robuſtus ſiue robur
aut fortitudo.
moazian. de adiutorio domini: vel do
minus auxiliator eſt.
mobomia. edificiū vel edificator.
mobomar. edificans mihi vel edifi/
catio mea.
mobunia. edificiū vel edificator.
mobumiar. edificans mihi vel edifi/
catio mea.
mochebor. vulnerans patrē luminis
vel paterne iracundia.
mochona. ſuppoſitio vel ſuſtentaculū
mochori: venundator me⁹ vel venun
datio mea.
mochoi plaga vel vulnera.
mochotha: plaga ei⁹ vł vulnerās cū.
modab. natiuitas vel generatio.
modabe: naſcens patri vel generatio
eius.
modin: iudiciū vel indicatio.
modin: iudicans eos vel iudiciū eoꝝ
modollam: generationem teſtificans
vel natiuitatis teſtificatio.
moclath. dolens vel parturiens: ſiue
ab adoleſcente aut a parturiente.
moclathi: dolor meus vel parturiens
mihi.
moſci. palpatio vel attrectatio.
moſcia: palpans eum vel attrectatio
eius.
moyſes. aquaticus vel aſſumatus de
aqua.
moyſes. vrgens vel liniens: ſiue at/
trectans aut palpans.
molada: princeps piſcium: vel dolor
parturientis.
molath: regnās vel ꝑncipās: ſeu do/
lens: aut parturiēs.
molathi: rex me⁹ vel ꝑnceps me⁹ ſiue
dolor meus: aut parturitio.
molathite: regnātes vel ꝑncipantes:
ſiue dolētes aut parturiētes.
molchon. regens eos vel princeps eo
rum.
molid: infirmitas vel a principio.
moloch: rex vel ꝑnceps: ſiue rex nr̄i.
aut princeps noſter.
mool: infirmitas vel ad infirmitatem
ſiue chorus aut principio.
moola: chorus eius vel ab initio eius

ſiue infirmans eum: aut infirmitas eius.
mooli. infirmitas mea vel de infirmitate mea: ſiue chorus meꝰ: aut a principio meo.
mooli: chorus laboris vel a pncipio laborioſo: ſiue infirmus laborās: aut de infirmitate laborioſa.
moolite chori mei: vel a pncipio meo ſiue infirmitates mee: aut de infirmitatibus meis.
moos: infirmitas vel habitaculū.
moola infirmans eum vel habitaculū eius.
moolia: infirmꝰ dominꝰ vel habitaculum domini.
morath: heres vel hereditas.
morathi: heres meꝰ vel hēditas mea.
morathite: heres meus iſte vel hereditas mea iſta.
moraſthi heres eoꝝ iſte vľ hereditas eorum iſta.
moraſthite: heredes mei illi vľ iſte ſūt hereditates mee.
moria: viſio vel viſiōis ſiue illūinans aut dilucidās. Ipſe ē locꝰ in q̊ abrahe dictū ē vade in terrā viſionis.
morithi: heres meus vel hereditas mea.
morothe: ſublimitas vel celſitudo.
moſa: ſalus vel eruditio.
moſee. ſaluator vel ſaluificator: ſiue a ſaluatore: aut ſaluificatore.
moſellamoth. capiens eos morti vel palpatio mortis eorum.
moſera: eruditio vel diſciplina.
moſeroth: vincula vel diſcipline.
moſphetaiz. ſortes vel vicinie: ſeu ſortium aut viciniarum.
moſi: palpator vel attrectator.
moſoch captura vel capiēs: ſiue capientes: aut capture.
moſollom: capiens eos: vel palpatio eorum.
moſullamia capiēs eos dn̄o vľ palpatio eorum dominus.
moſollamoth: capiens eos morti vel palpatio mortis eoꝝ.
moſollam: capiens eos vel palpatio eorum.
moſura: vinculū vel diſciplina.
mozel: eruditus deo: vel diſciplina,

Mic. v. poſt, m.

Mmin: cōſolans eos vel viſcera eorum.

Muſa: palpās vel attrectans: ſiue palpatio: aut attrectatio.
muſae: palpās frēm ľ attrectatio frīs.
muſeroth vincula vel diſcipline.
muſithe palpātes vel cōtrectantes.

Seq̃ de noibꝰ incipiētibꝰ ab. N. lr̃a

Na: pulchra vel pulchritudo
Naab abſcōditꝰ vel requieſcēs
Naabi abſconditꝰ mihi vľ requietio mea:
Naad. pulchra ſeruitꝰ: vel pulchruȝ teſtimonium.
Naalal: laudāt vel laudabūt ſiue torrens aut laudatio:
Naalia. torrēs dei vel laudans deū.
Naaliel: torrēs dei vel laudatio dn̄i.
Naalon: decꝰ candoris vel pulchritudo laterum.
Naama: decora vľ pulcherrima ſiue cōmouēs eos. aut cōmotio eorum.
Naaman: decorꝰ vel pulcherrimꝰ: ſiue cōmouēs eos aut cōmotio eorū.
Naamath: mouens mortē vel decor peccati.
Naamithe: mouentes mortem vľ decori peccato.
Naamim pulcherrimꝰ ľ cōmotio eoꝝ
Naar: puer: vel infantulus:
Naara. puer ei vel infantulus eius.
Naarath. pueritia temporis vel infantia peccatoris.
Naari. puer mihi vel infantulꝰ meꝰ
Naarias: puer dn̄o vel īfantulꝰ dn̄i.
Naas: ſerpēs vel coluber: ſiue augurans: aut augurium.
Naaron: requies ſonās vel requietionis ſonitus.
Naaſon. coluber murmurās vľ ſerpens inutilis ſiue augurās doloreȝ aut auguriū iniquitatis.
Naath decor tpis vľ pulchritudo peccati ſiue abſcondēs peccatū: aut requieſcens tempore.
Naazab: ex tūc ꝓpheta vel ꝓphetauit tūc: ſiue pulchrū auxiliū: aut ceſſionis inimici.
Nabai. cōſpicuꝰ vel requieſcens.
Nabaioth ſedēs vľ excludēs: ſiue requieſcēs tpe aut cōſpicuus viſione

Nabal: ſtultus vel inſipiens.
Nabao: ꝓphete vel venientes.
Nabaoth: ſedēs vľ excludēs: ſiue cōſpicuus aut requieſcens.
Nabath: ſcādalū vel ſcandalizans: ſiue inſipiens: aut inſipientia.
Nabathei: inſipientes vel ſcandalizantes.
Nabau veniens vel includēs ſeu venientius: aut incluſiuus.
Nabdael: verſus dei vel ſeruiēs deo.
Nabeoth ꝓphetās vel ꝓphetatio.
Nablath. organuȝ vel laudatorium.
Nablion. pſalterium grece laudatorium latine.
Nablum. organū vel laudatorium.
Nabo. ſeſſio vel ꝓphetia ſiue cōcluſio aut ſuperueniens.
Nabohe. ꝓpheta vel prophetia.
Naboth. ſeſſio vel ꝓphetia ſiue concludens aut ſuperueniens.
Nabu. veniens vel includens.
Nabuchodonoſor ſedēs in anguſtia aguita vel ſeſſio in agnitione anguſtie. ſiue ꝓphetās iſtiuſmodi ſignū aut ꝓphetia laguncule anguſte.
Nabuſabarai calcans tempus vľ calcatio temporis.
Nabuſarachim. calcator fratꝝ ľ calcario fraternitatis.
Nabuthei. ꝓphete vel ꝓphetantes.
Nabuſardan ꝓphetauit paleas vľ ꝓphetia alieni iudicij.
Nachem preparās eos vel preparatio eorum.
Nachon. ꝑparans dolorē vel ꝑparatio iniquitatis.
nachor. requieſcente luce vel obſcuratio nouiſſima ſiue requies luminis aut ꝑparatio iracundie.
nad. aſcendens vel aſcenſio.
nadab. votiuus vel ſpontaneus.
nadabias. vouēs dn̄o vel ſpontaneꝰ domini.
naeman. fidelis vel fidelitas ſiue mouens eos. aut motus eorum.
naeth. requieſcens vel requietio.
naphedor diſperſa generatio ľ diſperſio generationis.
naphecnub. mun vel maritima.
naphedor. conuerſa generatio: vel cōuerſio generationis.

Napheg. marimus vel maritimus.
Naphei. maritimi vel animarum refrigerationes.
Naphes. anima vel refrigerium.
Naphis. idem.
Nagge. meridies vel meridianus.
Naged. idem.
Nabaim. puer meꝰ vel infantia mea
Nabelel. hymnus vel laus ſiue laudans deum aut dei laudatio.
Naid. ſalum vel mare ſiue fluctuans aut inſtabilis ⁊ ſedis incerte.
Naim. fluctus vel motus ſiue fluctuans aut cõmotio.
Naioth. conſpicuus: vel excludens.
Nalol. torres vel laudatio.
Nama. deus vel cõmotio.
Namuel. dormiuit deus vel dormitio dei ſiue hi qui ſunt dei: aut quos dormire facit deus.
Namra. pardus vel amaritudo: ſiue amaritudines aut amaricationes.
Namrim. pardi vel apoſtate: ſiue ꝓfugi aut tranſgreſſiones eorum.
Nampſi. palpans vel tangens: ſiue attrectans aut attrectatio.
Namuhel. loquens cum deo vel cuꝫ quo loquitur deus.
Namuhelite. loquentes cum deo vel cum quibus loquitur deus.
Nanee. piſcis vel fetus ſiue germen pulchritudinis aut paſcua eoꝝ.
Nartiſſus. colligẽs vel collectio ſiue lucerna ſcindens: aut accenſus letitie.
Naſab. exſiccãſ vel exſiccatio: aut germinatio eorum.
Naſaram. germen molle vel germẽ tenerum ſiue germinans eis.
Naſia. coluber domini vel ſerpẽſ dominator.
Naſid. titulus vel ſtatio.
Naſim. dux vel princeps ſiue principans eis.
Naſon. conſolans vel quieſcẽs: ſiue augurans aut augurium.
Naſor. pulchritudo luminis vel cõſolans anguſtiatum.
Natham. donatus eis vel donatio eorum.
Nathamelech. donatꝰ regno vel donatio regnatoris.
Nathã. donãs donũ vel donatꝰ grece.
nathanahel. donũ dei ꝉ dõauit cũ deꝰ
Nathinei. donãtes vl' donati ſiue hypodiacões grece aut ſubminiſtri latine.
Nathõ. donatus merori vel donatio iniquitatis.
Naua. ſemen vel germen ſiue latratus aut pulchritudo.
Naue. idem.
Naum. germinans vel conſolator.
Nauũ. germinãs eis vl' ꝯſolatio eoꝝ
Nazareth. flos vel virgultũ ſiue ſanctitas aut conſecratio.
Nazareth. vnctio vel mũdicia ſeu cuſtodiens aut ſeparatio.
Nazareus. virgultum vel floribus: ſiue cuſtodiens aut ſeparatus.
Nazareus. mũdus vel ſanctus: ſiue vnctus aut conſecratus. Vtrũqꝫ hoc nomen apud hebreos non ſcribitur per z. litteram ſed per hebreum ſade quod nec. ſ. nec. z. litteram ſonat.
Nazarei. virgulta vel floridi ſiue cuſtodientes aut ſeparati.
Nazarei. mundi vel vncti ſiue ſancti aut conſecrati.
Nazareni. idem

Hic. e. poſt. n.

Neapolis. mire cõmota vl' mutra cõmotio.
Nebaas. latratus apprehenſus vel latrantis apprehenſio.
Nebaial. latrans latus vel latrãs laxatus ſeu latrantis leuitas: aut latrãtis latitudo.
Neballath. latratus temporis vel inſipientia peccatoris.
Nebe. latrans vel latratus: ſiue pſalterium aut menſura.
Nebal. latrans deo vel latratꝰ dei: ſiue mẽſura dei aut dei pſalterium.
Nebo. latrans vel latratus.
Nebui. latrator meꝰ vl' pſalteriũ meũ.
Nechao. paratꝰ iſte vel paratio iſta.
Neceb. ſtatio vel attrectatio.
Necho. percutiens vel percuſſio.
Nechoda. includens iudicio.
Necophati. excludẽs ꝉ excluſio ſiue incluſũ apicẽs aut pcuſſionẽ cadens.
Nechota. aroma vel thymiama: ſiue ſtorax eius aut aromatizatio eius.
Necle. ſcala vel torrens.
Neclamite. cuiuſdam heredes vel cuiuſdam hereditates.
Necle. cuiuſdam heredes vel cuiuſdam hereditas.
Necllamite. ſcale vel torrentes.
Necleſcol. torrẽs botri ꝉ botrꝰ torrẽtis
Neema. conſolans vel conſolatio.
Neemias. conſolatus a domino vel conſolatio domini.
Neeſta. es vel metallum.
nephael. ſpirãs deo ꝉ applicãs ori dei
Nephei. ſpirans vel ſufflans ſiue ſpiritus aut ſufflatio.
Nephec. applicans ori: vel ligurius quod eſt nomen lapidis.
Nephec. pruna vel cardo ſiue ſeducens aut ſeductio.
Nepheg. idem.
Nephẽdor. marinus vel maritima.
Nephi. purificans vel purificatio.
Nephſa. purificans aggrauatuꝫ vel purificatio aggrauati.
Nephoa. deceptio vel diſſolutio.
Nephuſim. apertum nomẽ vel diſſoluta auditio.
Neger. florens vel floridus.
Negoda. includens iudicio vel percuſſio iudicij.
Nechiel. ſtans deus vel ſtatio dei.
Nehiſoth. ſtans vel ſtatio ſiue ſtatus temporis.
Neman. pulchritudo vel conſolatio.
Nembra ꝓfugium vel apoſtaſium ſiue apoſtata aut apoſtaſia.
Nemra. ꝓfugiũ vel tranſgreſſio ſiue pardus aut amaricatio.
Nemri. pardi vel apoſtate ſiue amaricãtes eos aut ꝓfugia eoꝝ: ſeu pardoꝝ aut apoſtatarum.
Nemrith. pardi vel apoſtate.
Nemroth. tyrannus vel ꝓfugus: ſiue tranſgreſſor aut apoſtata.
Nemſi. palpans vel tangens: ſiue attrectans aut attrectatio.
Nemſib. ſtans vel attrectans ſiue ſtatio aut attrectatio.
Nephtad. deceptio vel diſſolutio.
Neptali latitudo mea vel ꝯuerſio eiꝰ
Neptali. diſcretus vel ſeiunctus: ſeu connoluit me aut connolutio mea.
Neptalim. habitatio vel cõpatio ſiue conuertens eos aut latitudo eoꝝ.

Neptalim. iplicatio vel ꝯuerſatio ſiue dilatauit me. aut dilatatio mea.
Neptalimite. conuertentes eos vel latitudines eorum.
Neptalite. habitacula vel comparationes ſeu dilatati mei: aut implicatiões eorum
Neptar. purificans vel purificatio.
Nepte. decipiens vel diſſoluens ſiue deceptio: aut diſſolutio.
Nepthee. decepti vel diſſoluti ſiue deceptio. aut diſſolutio.
Nephoim. ſculpētes vel apiētes: ſiue decipiētes eos: aut diſſolutiões eoꝝ
Nepthupha. deceptio vite remiſſe vł diſſolutione claudicans.
Nepinim. ſcalpētes vel apiētes ſiue decipiētes eos. aut diſſolutiões eoꝝ
Nepthuſim. apertum nomē vel diſſoluta auditio.
Ner. lucidus vel lucerna.
Nergel. lucis aceruus: vel lucerne aceruatio.
Nereꝰ. lucis ꝯſiliū ł lucerna feſtinās
Nereth. cithara vel quaſi lucerna ſeu lux vite: aut lucerna pauoris.
Nergal. luci aceruꝰ ł lucēna aceruata
Nergel. lucerna aceruata vel lucerne aceruatio.
Nerger. lucerna inuoluta: vel lucerne inuolutio.
Neri. lucens mihi vel lucerna mea.
Neria. lucens dño vel lucerna dñi.
Neſia: coluber dñi vel ſerpēs dñicus
Neſibi. titulus meus vel ſtatio mea.
Neſon: augurās vel auguriū ſiue augur fortis. aut auguris ſonitudo
Neſruth. temptatio tenera vel fugitiuus tener.
Neſtheus. erarius vel metallarius
Nethinan: decus vel motio ſiue commouēs eos: aut cōmotio eorum.
Nepthua. imago. vel imaginatio.
Netophati. iludēs me: ł iduſio mea
Netophatite. iludētes vel iduſores mei. Nic. i. poſt. n.

Nicanor. ſtans lucerna vel ſtatura lucida.
Nicodemus: includens iudicio: vel effuſio terrenitatis.
Nicholaus. effluens vel effluxio ſiue ſtultus eccleſie languentis: aut ſtulticia languoris eccleſie.
Nicholaite. effluentes vel effluxiões ſiue ſtulti eccleſie languētis: aut ſtulticia languoris eccleſie.
Nichopolis. germē protectiōis mee. vel protectio germinis mei.
Niger. aſcendens vel aſcenſio.
Nimpha. os applicatum vel oris applicatio.
Niniue. feta vel ſpecioſa ſeu germen pulchritudis: aut natiuitas pulchra
Niniuite. feti vel ſpecioſi ſeu germina pulchritudis aut natiuitates pulchre
Niſan. augurās gratiā. vel auguriū donatiōis. Nic. o. poſt. n.

No a. mouens vel commotio.
Noadaida. mouēs ſeruitutē dño vł cōmotꝰ teſtimonio dei
Noadiac. mouens diluculum. vel cōmotio illuminati.
Nobaba. mouēs eos vł cōmotio eoꝝ
Noratha. mouens imperium vel cōmotio conſumationis viſionum.
Nob. latrans vel latratus.
Nodab. vter vel inflatio.
Noe. requieſcens vel requieuit: ſiue cōmotus aut cōmotio.
Noema. decor vel fides ſeu voluptas aut delectatio.
Noeman. pulchritudo ſeu pulcher: ſeu conſolatus aut conſolatio.
Noemanite. pulchri vel cōſolati: ſeu cōſolatores. aut cōſolationes.
Noemi. pulchra vel cōſolata.
Nocſtha. metallū vel es eius.
Noeſthā. es eoꝝ vel metallū eoꝝ.
Noepheth. motꝰ apertus vel cōmotio latitudinis.
Noga. meridies vel meridianus.
Noge. idem.
Noom. decus vel cōſolatio.
Noorai. decorās magiſtrū meū. vel cōſolatio magiſtri mei.
Noorari. decorās currētē magiſtrū. vel cōſolatio cōſumatū magiſtri.
Norā. regeſcens excelſe vel cōmotio exaltati. Nic. u. poſt. n.

Nath pulcher vł pulchritudo
Nū. paſcēs eos ł paſcua eoꝝ.
Nun. fetꝰ vel piſcis ſiue vnicus. aut ſempiternitas.
Nutienꝰ decorus vel fidelis.

Sequit de incipientibꝰ ab O. littere

O Ad. vnitas vel laudatio.
Ool tabernaculū vł inhabitatio
Ooli. tabernaculū meum. vel inhabitatio mea.
Oam. ve populo vel inſaniens. Nic. b. poſt. o.

Obab. ſperās vel amplexās. ſiue dilectus aut dilectio.
Obadia. ſeruꝰ dñi vel ſeruiens domino.
Obag. magus vel phitoniſſa ſiue incantator aut incantatio.
Obdarē ſuꝰ auſtralł vel ſuꝰ africanꝰ
Obdias. ſeruiens dño vel ſuitꝰ dñi.
Obed ſeruitus vel ſeruitor.
Obededom ſuiēs rufo. vel ſuiēs fuluo ſeu ſuiēs terre aut ſuꝰ ſanguineꝰ
Obedia ſeruꝰ dñi vel ſeruiēs dño.
Obediel. ſuus dei. vel ſeruiens deo
Obia ſeruus dñi vel ſeruiēs domino
Oboth phitōes vł magi ſiue lagene grandes aut lagenarū grandiias. Nic. c. poſt. o.

Ochet diligēs vł pſcrutās ſiue dilectio aut perſcrutatio.
Ochol. tenēs habitatōes vel apprehendens tabernaculū.
Ochoza tenēs mgrꝫ vł retētio mgri.
Ochozath. retentio vel apprehenſio
Ochozias retinēs dñm vel apphenſio domini.
Ochrā tenēs vł apphēdēs ſiue retētio aut apphēſio. Nic. d. poſt. o.

Odaia mēſurās vł mēſuratio
Odema. ſeruus domini vel teſtificans dominū.
Odia. idem.
Odoia. idem.
Odollā. teſtimoniū eoꝝ: vel teſtimonij approbatio.
Odollamites. cōteſtans aliquem vel teſtimoniū in aqua.
Odoꝛ. conteſtans generationē vel teſtificatio generationis.
Odoma. ſuus dñi vel teſtificās dñꝫ
Odſi. mēſio meꝰ vel mēſuratio mea
Odura. mēſura magiſtri vł teſtificās magiſtrū. Nic. e. poſt. o.

Oepha. mēſura: vel effundēs ſiue eſtus aut eſtuario.
Oephi. mēſura triū modioꝝ

vel tres modij mensurati.
O eph. diligens vel perscrutans siue dilectio aut perscrutatio.

Hic.ph.post.o.

O pha. effusio vel estuatio.
O phal. nebula l' obscuratio siue obscurans aut nebulosus
O pha. thalam⁹ coꝝ vl' marina coꝝ.
O phar. volans vel volatus siue volantes aut volationes.
O phat. auꝝ obrizũ l' auꝝ purissimũ.
O phas. idem.
O phel. nebula vel obscuratio: siue obscuratus aut nebulosus.
O pher. ignominia l' ignominiosus
O phi. infirmus vel ignominiosus.
O phim. tabernacula vel habitatiões
O phini. tabernacula mea vel habitationes mee.
O phir. infirmans vel infirmitas: siue irritũ aut ebriosũ.
O phin. discalciat⁹: vel īsana ꝯuersio
O phra. volans vel thalamus.

Hic.g.post.o.

O g. ꝯgregans vel aceruans seu abscõdit⁹ aut coaceruatio.
O ga. nobilis vel gloriosus: siue abscõdẽs eũ aut coaceruans ei.

Hic.b.post.o.

O bia. ipse cognouit vel cognouit dominus.
O biada. ipe cognouit seruitutẽ vel cognouit dñs testimonium
O boli. tabernaculũ vel inhabitatio.

Hic.i.post.o.

O ia. infirmans eum vel infirmitas eius.
O iam. infirmans eos vel infirmitas coꝝ.
O iam. seculũ vel eternitas siue ann⁹ iubileus aut annus remissionis.

Hic.l.post.o.

O lda. destruẽs vel discernẽs siue dstructio aut diuerticulũ
O ldai. destruens me vel discernens mihi siue diuerticulũ meũ aut discretio mea.
O ldam. discernẽs donũ vel diuerticulũ gratie.
O li. infirmitas vel ꝓtectio.
O liab. ifirmãs prẽz vel ꝓtectio pris
O limpa. dolens vel parturiens.
O limpiadis. dolor tristium vel parturiens ſuitutem.
O lofernes. infirmitas discessionis: vel infirmans vitulum saginatũ.

Hic.m.post.o.

O mar. populũ amaricãs: vel populus amaricatus.
O mer. crispãs vel manipul⁹
O mri. crispãs me vel manipul⁹ me⁹
O mroi. crispans magistrũ meũ: vel manipulus magistri mei.

Hic.n.post.o.

O n. dolor vel meror.
O n. inigtas vel inutilitas.
O n. mussitatio l' murmuratõ
O na. merens eum vel dolor eius.
O na. inutilis ei vel iniquitas ei⁹.
O na. murmurãs ei l' murmuratio ei⁹
O nã. meror populi vel meror coꝝ.
O nã. inutilis ppl'o vel inigtas coꝝ.
O nã. murmur ppl'i vel mussitatio coꝝ
O nan. meror doni vel dolor gratie.
O nan. inigtas doni vel inutilis grẽ
O nan. murmurans domino vel mussitans gratie.
O nesimus. decorus vel respondens siue decus aut responsio.
O nesiphorus. respondens litteris: vel decore adherens.
O ni. merens mihi vel dolor meus.
O ni. inutilis mihi vel iniquitas mea
O ni. murmur meũ vel mussitatio mea
O nni. dolore cõmot⁹ vel merore requiescens.
O nni. iutilis reges vel iniq cõmotio
O nni. murmure motus vel mussitatione requiescens.
O nias. merens dño: vel dolor dñi.
O nias. iniquus domino vel inutilis dominus.
O nias. murmurãs domino vel mussitatio domini.
O no. merens eum vel dolor eius.
O no. inutilis ei vel iniquitas ei⁹.
O no. murmurãs ei vl' mussitatio ei⁹
O non. murmure mussitans vel mussitatione murmurans siue dolor inutilis aut merens iniquitate.

Hic.o.post.o.

O la. tabernaculũ vel inhabitatio.
O lla. idem.
O oli. tabnaculũ meũ l' inhabitatio mea
O oliab. tabernaculũ meũ pater: vel inhabitatio mea patris.
O oliba. tabernaculũ meuz in ea vel ipa est tabernaculũ meum.
O olibama. tabernaculi altitudo: vel habitaculum meum in aliquo.
O on. labor vel dolor siue dolẽs: aut laboriosus.
O ozam. vidẽs eos vel fortitudo coꝝ
O ozias. vidẽs dominum vel fortitudo domini.

Hic.r.post.o.

O R. foramen vel iracundia.
O r. mons vel lumẽ siue pellis aut iracundus.
O raim. cõcipiens vel cõprehẽdẽs siue cõceptio aut cõprehensio.
O ram. irati vel ne excelso seu ne iracũdie aut ne iracundo.
O ram. mõs populi vel lumen coꝝ.
O ram. pellis populi vel foramẽ coꝝ
O ram. iracundus populus vel iracundia coꝝ.
O rbath. estimans vel estimatio.
O rbathi. estimans mihi vel estimatio mea.
O rbiatharoth. longa corona: vel lõgitudo corone.
O reb. ardor vel siccitas siue coruus: aut solitudo.
O reb. mensa vel massa siue temptãs aut temptatio.
O rem. dolor vel iracundia.
O rib. lõganimis vel diuturnus seu longanimitas aut diuturnitas.
O rpha. ceruix eius aut superbiẽs ei
O ri. lux mea vel mons meus.
O ri. pellis mea vel foramen meũ.
O ri. irascẽs mihi vel iracundia mea
O ri. gigas vel excelsus.
O ri. coquens vel excludens.
O rĩ. apprehendens me vel apphensio mea.
O rim. gigantes vel excelsi.
O rim. apprehendentes me vel apprehensiones mee.
O rim. loquentes vel excludentes.
O rna. anathema vel anathematizatio.
O rnam. lumen nobis vel illuminatio nostra.

Orinam. lumeñ gratie vel illumina/tio donationis.
Oron. mons inutilis vel foramē triſticie.
Oron. pellis iniqua vel ira murmu/rantium.
Oron. lumen merorís vel dolor mu ſitantium.
Oronite. montes inutiles: vel fora/mina triſticiarum.
Oronite. pelles iniquc: vel dolores muſitantium.
Oronite. lumina merorís vel iracundie murmurantium.
Oronim. lumen merorís eorum vel iracundia iniquitatis eorum.
Oronom. mons inutilis eis vel foramen triſticie eorum.
Ornaim. idem.
Oronaim. lumen merorís coꝝ: vel iracundia iniquitatis eorum.
Orthoſiada. recte idigēs teſtimonio vel lumen poſitum teſtificationi.

Dic. ſ. poſt. o.

OSa. ſpes vel ſaluatio.
Oſai. ſpes mea: vel ſaluatio mea.
Oſaias. ſperās in domino vel ſaluatio domini.
Oſanna. ſalua vel viuifica ſiue ſaluifica nos aut ſaluatio noſtra.
Oſe. ſpes vel ſaluator.
Oſee. ſperās in eo vel ſaluatio eius.
Oſia. ſperans in domino vel ſaluatio domini.

Dic. t. poſt. o.

OThan. tēpus eis vel deſignatio eorum.
Othei. ſignū meum vel temporalitas mea.
Othio. dolor eius vel contriſtans eū.
Othir. peccato vigilans vel ſignū temporale.
Othin. ſtans peccato vel ſtatio temporalis.
Otholia. ſignū laboris: vel deſignatio temporalis.
Othoniel. ſignū dei vel reſpōdēs deo
Othotam. ſignans eos: vel ſignatio eorum.

Dic. x. poſt. o.

OX. violenter vel voluntarie.

Dic. z. poſt. o.

OZa. vidēs: vel robuſtus: ſeu viſio. aut fortitudo.
Ozai: fortis meus: vel robur meum ſiue videns me: aut fortitudo mea.
Ozam: vidēs eos vel fortitudo coꝝ.
Ozā. vidēs donū vel fortitudo grē.
Ozamoth. quaſi ſignum vel fortis de ſignatio.
Ozai. fortis ductor vel vidēs oliuam
Ozan: vidēs fortē vel fortis oculus.
Ozenſera. vidēs fortem principis vł fortis oculus anguſtiari.
Ozgi. vidēs luctā vł robuſtꝰ luctator
Ozi. videns vel robuſtus: ſeu viſio aut fortitudo.
Ozias. vidēs dñm: vel fortitudo dñi
Oziam. viſio dñi ē vł fortitudo dñi ē
Oziph. germinās vel germinatio.
Oziel. vidēs deū vel fortitudo dei
Ozielite. videntes deum vel fortitu/dines dei.
Ozin. auris mea: vel auditus meus.
Ozinite. aures mee vł auditores mei

Sequit̄ de incipiētibꝰ a. P. littera

PAphum. redimēs cadentem vel redēptio cadentis.
Paleſtina. ore cōtuſa vel ore cōtundens: ſiue os malleatoris. aut oris contuſio.
Paleſtini. ore ꝯtuſi ł ore ꝯtūdētes ſiue ora malleatoꝝ: aut oris ꝯtuſiōes
Palmirā: ore ꝯtūdēs ł os malleatorꝭ
Pāphilia. conuerſio a ruina vel diuiſio cadentium.
Pamphilie ſes: conuerſi a ruina vel diuiſione cadentes.
Panarethos. liber eccleſie vł liber eccleſiaſticus.
Paraphraſtes. garrulꝰ vel ꝯiectator
Paraſceue. cena pura vel ꝑparatio.
Parion. diſcooptus: vel diſcoopiēs
Parmena: diuidens plenitudinē vel diuiſio plenitudinis.
Parthia. perfecte diuidens vel perfecta diuiſio.
Parthi. perfecte diuidētes vel perfectio diuidentium.
Paſca. tranſcenſus vel trāſgreſſio
Pathina. ſeparatio vel ſeparatrix
Pathmos. ſeparatio hoſtis vel ſepa/ratio palpantium.
Patroba. vidēs eū vel diſſolutio eiꝰ
Patrodus. ſeparans vel diſſoluens
Patura. ſeparatrix vel ſeparatio.
Paulus. os tube vel os coꝝ: ſeu electū mirabile. aut electiōis miraculū

Dic. e. poſt. p.

PEdno. tēptatio mouens vel diſſecatio cōmotionis.
Pelluſiū. os malleās vel os malleatoris.
Pentatheucum. qnqꝫ libri moyſi. vł qnqꝫ libri moſaici.
Perganū. diſſecans valles vel diuidens cornua eorum.
Pergen. deuorans vel vorago.
Perybolus. ſaccus abſortus vel repoſitio inueterata.
Perida. tēptatus dilectus. vel tēptatio amabilis.
Perichopen: inciſus vel inciſio.
Perone. ſacculus. vel repoſitio.
Perſida. temptans vel latera ſua diſſuens.
Perſe. tēptati vel latera ſua diſſuētes
Perſipolis. tēptatio ciuitatū vel diſſuens latera ciuitatibus.
Petrus. agnoſcēs vel diſcalcians. ſiue cognitus. aut diſſoluens.

Dic. i. poſt. p.

PIgnei. cognitū dño vel dominū cognoſcentes.
Pila. os malleans: vel oris contuſio.
Pilatꝰ. ore ꝯtūdēs ł os malleatoris
Pirrus. diſſoluens vel diſſolutus.
Piſida. cognita dño vł cognitio dñi
Piſticū: fidele vel fidelitas.
Priſca cognita vel cognoſcens.
Priſcilla. cognoſcēs dñm vel cognitio domini.
Priſcus. agnitus vel agnoſcens.

Dic. o. poſt. p.

POblꝰ tabernaculū ł ībitatio.
Pollati. ore contundēs: vel os malleatoris.
Pontus. inclinans vel inclinatio.
Pontici. inclinātes vel inclinatiōes
Pontius. declinans conſiliū vel declinans feſtinationem.
Portius. dura diuiſio vel diuidens duritiam eorum.

Poſſidonius. cognoſcēs venationē vel cognitio cōmotionis.
Prob⁹. fructus cōfuſus: vel fructuū ignominia.
Procorus. fructus congregans vel fructuū cōgregatio.
Ptolomeus. ad menſurā deducens vel ad menſurā reductus.
Ptolemai. ad menſurā deducēs vel ad menſurā deductio.
Ptolemaida. ad menſurā deducens vel ad menſurā reducta.
Ptolemais. idē.
Ptolemaidēſes. ad menſurā deducti vel ad menſurā reducentes.

Di. u. poſt. p.

P Ubli⁹ tabernaculū l' inhitatō
Pudēs. indutus ↄſilio vel indumentū conſilij.
Puteolis. declinans vel declinatio.
Putiphar. os inclinās vel oris inclinatio ſiue os inclinās ad diſſecandū aut diſſecās ad os inclinandum.
Hec oia noīa greca vel latina: ſm linguā hebraicā violent interp̄tata ſūt. Sciēdū nāqȝ ē q̄ apud hebreos p. litera nō habet̄ nec vllū nomen ē apud eos qđ hoc elementū ſonet. abuſiue igitur accipienda ſunt.

Sequit̄ de incipientib⁹ ab. R. litera

R Aab. fames vel impetus.
Raab. lata l' dilatata ſiue latitudo aut dilatatio Si. n. raab p ain mediā l'raȝ ſcribat̄ famē ſignificat ſiue ip̄etū. Si vo p heth. latitudinē vel dilatationē hoc autē euenit p̄m accentū. ⁊ l'raꝝ diuerſitatē vt in tam varias ⁊ ↄtrarias ſignificatiōes nomina cōmutantur ⁊ in tam diuerſa vertantur.
Raaba. fames eius vel ip̄et⁹ ei⁹: ſiue dilatanſ eū aut dilatatio ei⁹.
Raabia. īpetus dn̄i vel famelic⁹ dn̄o ſiue diiudicans dominū aut diiudicatio dn̄i.
Raabath. bucca vel maxilla ſeu bucce aut maxille.
Raam. multū vel viſio ſiue tonitruū aut multitudo.
Raama. vidēs vel tonitruū eius: ſiue multū ei aut multitudo eius.
Raamas. multum dn̄o vel viſio dn̄i ſeu vidēs dn̄m aut tonitruū dn̄i.
Raamſes. malicia tinee vel malitia de tinea ſiue intonuit letus aut intonantis leticia.
Raaſon. curſus vel placentia ſiue cōtēplatio aut conſumatio.
Raatha. magiſter peccati vel magiſtratio tēporalia.
Raba. multa vel magna ſiue iudicāa aut iudiciū.
Rabaā. multitudo populi vel magnitudo eoꝝ ſiue iudicās populos: aut iudiciū populoꝝ.
Rabai multū mihi l' magnitudo mea ſiue iudicās me aut iudiciū meū.
Rabath. multū tp̄is vel grande peccatū ſiue inpicās tp̄s aut iudiciū peccatoꝝ.
Rabi. doctor vel magiſter ſeu docēs me aut magiſter meus.
Rabiuth. doctrina multitudinis: vel magiſteriū indicātis.
Rabai. multa hec vel multitudo iſta.
Rablath. multū vel multa ſiue multitudo aut multitudines.
rabmag. p̄nceps cibi l' dn̄ator edēriū
Raboni. doctor vel magiſter ſeu docens me aut magiſter meus.
Raboth. grande ſignū vel multū reſpōdēs ſiue indicans reſpondētes: aut iudiciū reſpondentiū.
Rabſaces multa oſculo vel p̄nceps deoſculans.
Rabſaris. p̄nceps eunuchus vel magiſter eunuchoꝝ.
Rabares. multū alic̄ius vel grādis deſcenſio.
Racha. van⁹ l' vanitas ſiue abſqȝ cerebro aut ſignū ſubſannatiōis.
Racbab. concita vel quadriga ſeu viſio aut aſcenſio.
Rachal. triſtis vel deorſum ferēa: ſiue res aut negociatio.
Rachel. ouis vel viſio ſeu vidēs deū aut videns p̄ncipiū.
Rachus. ſubſtantia vel pecunia.
Radai. vidēs me aut fortitudo mea.
Rapha. ſanitas vel medicina dei.
Raphael. ſanās deo vl' medicina dei
Raphaia. ſanāa dn̄o l' medicina dn̄i
Raphaim. gigantes vel medici: ſiue facture noſtre aut laxati eoꝝ.
Raphao. ſanās eū vel medicina ei⁹.
Raphaza. ſana viſio vl' medicina fortitudinis.
Raphee. deflēs vel medicus: ſeu volucris aut curſus oris.
Raphidim. tēptatio vl' laxemanꝰ ſeu viſio oris aut vidit os ſufficiens eis
Raphadim. ſanitas fortiū vel ſanitaſ iudicij ſeu viſiōes fortis aut diſſolutio fortiū. Iuxta ꝓprietatē vero lingue ſyre interpretat̄ remiſſe manus vel remiſſio manuū.
Raphion. medicina doloris vel temptatio iniquitatis.
Raphu. tēptatio vel diſſolutio: ſiue ſanitas aut medicina.
Razal. res vel negociatio ſeu triſtiſ aut deorſū ferēs.
Ragau. paſcens vel egrotans.
Ragce pabulū vel egrotatio.
Ragon. hyemis vel pabulū ſiue multū delectans aut multū delicai.
Raguel. paſtor dei vl' egrotās deo ſiue paſcens deū aut pabulū ei⁹ deus.
Rabubel. idē.
Rabaia. paſtor dn̄i vel egrotās dn̄o ſiue paſcens dominū aut pabulū ei⁹ dominus.
Rabelais. idē.
Ram. excelſus vel exaltatus ſiue tonitruū aut exaltatio.
Rama. excelſa vel exaltata ſiue tonitruū aut exaltatio.
Ramale. ſublimitas aut exaltatio: ſiue tonitruū aut exaltabit̄.
Ramalia. excelſus dn̄o vel tonitruū dn̄i ſiue excelſe laborans aut exaltatio laborantis.
Ramaſſe. pabulū vel tinea ſiue malitia tinee aut malitia de tinea.
Ramath. excelſū ſignū: ſiue exaltata pctō ſeu mortē vidit aut mortis viſio
Ramatha. idē.
Ramathaim. excelſū ſignū populi vl' exaltatio peccati eoꝝ ſeu mortem vidit eis aut viſio mortis eoꝝ.
Ramathaim. excelſa duo vel excelſa bina ſiue duo ſublimes aut duo exaltati. Hec duo excelſa vel bina ſublimia ſūt due trib⁹ regia .ſ. ac ſacerdotalis. Unde helchana fuiſſe legit̄ de ramathaim q̄ꝛ p̄r ei⁹ d' tribu leui fuit

⁊ mater eius de tribu iuda q̄d notat̄ in eo q̄ effrateus dicit̄ ab effrata vxo re eius caleph quam conſtat extitiſſe de tribu illa.
Ramathiechi. excelſum ſignum gene vel eleuatio maxille.
Ramathite. excelſa ſigna vel mortem videntes.
Ramalech. excelſa portio vel exaltata particula.
Ramesse: amaricans vel cōmotio turbulenta: ſiue corroſio tinee: aut tonitruum gaudij.
Ramecchi. mortis viſio vel excelſitas ſine celſitudo pauoris aut exaltatio vite
Ramoth. excelſum ſignū vel exaltata reſponſio.
Raron. curſus magiſtri vel cōſumatio magiſterij.
Raronites: currens magiſter vel cōſumatus magiſterio.
Raronite: currentes magiſtri vel cōſumati magiſterij.
Raſaia. impius dominus: vel varietas domini.
Raſathaim. varietas bina vel iniquitas duorum.
Raſim. variās eos vel iniqtas eorū.
Raſin. impius vel iniquus ſeu varietas aut pictura.
Rathanim. ſonitus vel iuniperus: ſiue viſio ꝯſumata: aut viſiōis ꝯſumatio. Ferūt hoc lignū iuniperi multo tempore ignē cōſeruare: ita vt ſi pruna eius cinere opta fuerit vſq; ad annū ignita perduret.
Razias. ſacratus domino vel myſticus domini.
Razom. myſticus vel ſacratus.
Razon. idem.

Pie. e. poſt. r.

R Eaias. magiſter dominus vel dilatatio domini.
Reba. multa vel magna: ſiue iudicās: aut iudicium.
Rabai. multum mihi vel magnitudo mea: ſiue iudex meus: aut iudicium meum.
Rebe. quartus vel quattuor: ſiue ordinatus: aut ordinatio.
Rebec. idem.
Rebecca. patientia vel multum accepit. ſiue multa patientia aut que multum accepit.
Rebla. cōmiſſum vel multitudo.
Reblata. multa hec vel multum iſte: ſiue multum cōmiſit hic. aut multū cōmiſſum huius.
Rebinag. quartus ingenioſus vel ordinata percuſſio.
Recha. mollis vel delicatus. ſiue mollities. aut teneritudo.
Rechab. concedēs. vel excelſus. ſeu mollis pater. aut teneritudo patris.
Rechabiīc. concedentes vel excelſi ſeu teneri patribus: aut delitie patrū
Rechath. mollities vel ſublimitas
Recem. pictura vel varietas: ſeu vacue fecit: aut vacuefactio.
Rechima. temptatio: vel militia quepiam.
Reeſa. chamus vel frenū. ſiue retinaculum. aut cohibitio.
Rephan. factura vel requies: ſeu noſtra reges. aut noſtra factura.
Regalim. pedes vel ambulatio. ſiue iter. aut itinera.
Regmen. cibus vel refectio ſiue paſcens eos. aut paſcua eorum.
Regma. temptatio vel militia q̄piam
Regmon. iter vel ambulatio.
Rechi. paſtor meus. vel pabulum meum.
Remma. excelſa vel videns aliquid
Remphā. excelſa eructans vel exaltatio nihili.
Remmi. excelſa cōmotio vel videns aliquid requiei.
Remia. excelſus dominus vel exaltatio domini.
Remon. excelſum murmur vel exaltatio inutilis.
Remono. excelſe merens vel exaltatio iniquitatis.
Remmon. eccleſia vel congregatio.
Remmon. ſublimius vel exaltata: ſeu malum punicū aut malū granatum
Remmonphares. diuidens eccleſiā vel diſſipans congregationem.
Rēmonphares. ſublimitas violēta vel exaltatio diſſipata ſeu diuiſio mali punici aut diuiſio mali granati.
Remoth. vidēs mortē vel viſio mortis
Rena. magiſter abſconditus vel magiſterium pulchritudinis.
Res. caput vel patientia.
Reſa. caput eius vel patiens cū.
Reſſa. chamus vel frenum ſiue ſtadium aut retinaculum.
Reſatha. impietas vel iniquitas.
Reſathaim. impius vel iniqtas eorum.
Reſeph. iniquitas menſure vel caput
Reſen caput fontis vel patiētia oculi
Reſeth. impietas vel iniquitas ſeu caput vite aut patientia pauoris.
Reſpha. currēs vel velox ſeu curſus aut velocitas.
Reſia. caput dn̄i vel patiēs dominus.
Rethma. ſonus vel iuniperus: ſeu videns cōſumate aut viſio conſumata.
Reu. paſcēs vel paſtus eſt ſeu pauit me aut paſtio mea.
Reum paſcēs eum vel pabulū eorum.
Rezer. magiſtri viſcera fortia vel magiſtro viſcera ſanctificata.

Pie. i. poſt. r.

R Iba. multa vel magna ſiue iudicans aut iudicium.
Ribai. multum mihi vel magnitudo mea ſeu iudex meus: aut iudicium meum.
Ripha. vidēs bona vel vidēs buccellā
Riphat. videns bona tēporis vel videns buccellam vite.
Riphet. videns bona pauoris vel videns buccellam vite.
Rithus. querēs vel bonus ſeu lumē aut inquiſitio bonitatis.

Pie. o. poſt. r.

R O: magiſter vel magiſteriū.
Roaca magiſter meditās vel magiſtri locutio aut fortis ſuſceptio:
Robaim. impetus vel latitudo.
Roboam. dilatās populum vel diſſipans populos ſiue impetus populi aut inclinatio populorum.
Roboth. platee vel latitudines: ſeu platee inclinate aut platearum inclinationes.
Rode. videns vel fortis ſeu viſiōis. fortitudo aut viſio fortitudinis.
Rodie. videns vitā vel videns eſſentiam ſeu videns iudicium.
Rodim. patruus iudicans vel viſio iudicij patruelis.

Rodum. viſio vel deſcēſio ſeu diſſentiens aut diſſidium.

Rodij. videntes vel deſcēdentes ſeu diſſentientes aut diſſidia.

Rodochus. fortiter durus vel vidēs nigredinem.

Rocgal. deorſum ferēs vel magiſter triſticie.

Rogel. deorſum ferēs vel negociatio triſticie.

Rogelim. deorſum ferēs eos vel negociatio triſticie eorum.

Rogomelech. magiſter ſonee partis vel magiſtratus decipulas portionis.

Roma. magiſterium frangēs vel magiſterij confractio.

Roma. tonans vel ſublimis ſiue tonitruum aut ſublimitas

Romani. tonātes vel ſublimes: ſiue tonantes ſublimiter aut tonitrua excelſa.

Romelia. magiſter frangens laborātes aut ſublime tonitruū laborantiū

Roob. platee vel latitudines.

Roobia. platee domini vel latitudines dominantium.

Rooboth. platee inclinate vel platearum inclinationes.

Roos. turris vel ꝓpugnacula.

Ros. caput vel initium.

Roſmophin. caput fortium vel initiū vicinarum.

Roth. viſio vel feſtinatio ſeu deficiēs aut defectio.

Hic. u. poſt. r.

R Vben. videns filiū vel filius viſiōis ſeu videns in media aut videns per medium.

Rubeni. vidēs filium meū vel filij mei viſio ſeu videte in me aut videte ꝑ medium mei.

Rubenite. vidētes filios vel viſiōes filiorum ſeu videntes per medium

Rufus. ſanās vel reficiens ſiue nos ſanans aut refectio noſtra.

Ruma. excelſa vel videns aliquid.

Rub. vidēs vel feſtinatio ſeu deficiens aut defectio.

¶ Sequitur de incipientibus a litera. S.

S Aaph. ſpeculū vel anguſtiatꝰ

Saala. reddēs vel aggrauāſ

Saal. vola vel pugil ſeu vulpis aut ortus aquarum.

Saalabi. aggrauans intellectu mi vel aggrauatio intelligentie.

Saalim. vole vel pugiles ſeu vulpes aut ortus aquarum.

Saalum. reddens vel redditor: ſiue redditio aut reddidit eis.

Saar. eſtimans vel eſtimatio.

Saarite. eſtimantes vel eſtimatores.

Saarim. eſtimantes eos vel eſtimatores eorum.

Saaſin. incubuit egrediens vel incubatio egreſſionis.

Saba. capita vel captius ſiue captiuitas aut conuerſio.

Saba. clamans vel conuertens: ſiue clamor aut eloquentia.

Sabcha. rete vel retinaculū ſiue loquens ei aut eloquentia eius.

Sabias. captus domino: vel conuerſio domini.

Sabaim. clamantes vel eloquentes: ſiue captiui aut conuertentes.

Sabama. leua vel ſiniſtra.

Sabama. excelſa vel cōuerſio quedā ſiue tollens altitudinem aut tollens excelſum.

Saban. tollēs altitudinem vel tollēs excelſum.

Sabana. leua meis vel cōuerſio que piam ſeu tollens altitudinem aut tollens excelſum.

Sabaoth. virtutes vel exercitus: ſiue virtutum aut exercituū.

Sabari. montes circuiens vel mōtiū circuitio.

Sabath. ſceptrum vel virga ſiue baculus aut ꝑncipatus.

Sabatha. gyrans vel circuiens. ſiue circuitus aut circumcidens.

Sabathaca. ſedes tua vel circuiēs te ſiue circuitus aut circumciſio tua.

Sabathai. circuitus meus vel circumciſio mea.

Sabbatum. requies vel requietio.

Sabbatiſſimus. requietio vel requies

Sabe. agne vel oues ſiue ſeptem aut iuramentum.

Sabee. idem.

Sabe. ſepties vel abundans ſiue ſaturitas.

Sabee. ſeptem vel abūdans ſiue ſaturitas aut abundantia.

Sabei. captiui vel clamantes ſiue cōuerſi aut eloquentes.

Saber. captiuus vigilans vel cōuerſus reſurgens.

Saber. virgultū vel iurans ſiue ouis aut ſatietas.

Sabeth. ouis vel ſatietas ſiue virgultum aut adiuratio.

Sabeth. captiuus pauidus vel cōuerſio vite.

Sabia. damma vel caprea ſiue iurās dño aut ſatietas domini.

Sablath. requies vel intermiſſio.

Sablathaim. requies in eis vel intermiſſio eorum.

Saboim. dāme vel capree ſiue ſtātes aut ſtatio.

Saboim. tollens altitudinem vel tollens excelſum.

Sachar. ciminum vel penitentia.

Sachat. ſinguli vel curuantes.

Sada. archanū vel latus a latere nō a latitudine.

Sadada. lateri adherēs vel archanū eius.

Sadaia. latus iniquū vel archanum iniquitatis.

Sadai. omnipotēs vel omnipotētia

Sade. regio vel iuſticia ſiue cōſolatio aut veneratio.

Notandum eſt in hac littera ſcilicet. ſ. ꝙ ſicut quedam vocales cū apud nos ſint eedem apud hebreos diuerſis caracteribus annotantur diuerſoſqꝫ ſonos habent. ideoqꝫ diuerſas ſignificationes continent. ita etiam ipſa eadem. ſ. cū vna apud nos ſit apud illos diuerſa ſortitur nomina: diuerſaſqꝫ figuras poſſidet ac diuerſos ſonos: ⁊ idcirco nemo mirum exiſtimet ſi ipſa eadem in varijs interpretationibus commutetur. Tres ſunt enim apud hebreos littere vna que vocatur ſamech: et ſimpliciter legitur quaſi per. ſ. noſtram litteram proferatur: altera ſin vel ſen dicitur in qua ſtridor quidam non noſtri ſermonis interſtrepit ter

ſia ſade nominatur quam noſtre au
res penitus reformidant.
Sademoth. regiões vel arua ſiue iu
ſticie aut conſolationes.
Sadetoth. porticus publica vel cõuē
tio populorum.
Sadeſor. vberum lumen vel lux vbe
rum meorꝝ.
Sadith. archanū iuſticie: vel conſo/
latio teſtificationis.
Sadoch. iuſticia vel iuſtificatio.
Saducei. iuſti vel iuſtificati ſiue iuſti
cie aut iuſtificationis.
Saeſdema. peſtilens aer vel peſtilen
tia aeris.
Saph. vinculum vel labium ſiue ſpe
culū aut anguſtia.
Sapha. vinciens eum: vel labium
ei⁹ ſiue ſpeculās eū: aut anguſtia ei⁹
Saphai. vinciens me: vel ſpeculans
me ſiue labiū meū aut anguſtia mea
Saphan. vinciens populum: vel la/
biū populi ſiue anguſtians eos: aut
ſpeculū eorꝝ.
Saphan. abſconditus: vel ꝓficiſcēs
Saphan. lepus vel hericius ſiue an/
guſtians aut cyrogrillus.
Saphan. ſpeculans donum vel labiū
gratie ſeu vinculū ſuperius aut bar
ba ſuperioris iudicij.
Saphane. vinculū gratie vel ſpecula
tor donationis.
Saphane. labium eius vel labium ſu
perius ſeu barba eius aut barba ſu
perioris iudicij.
Saphanetphane. ſaluator mundi vel
abſconditorum repertor. Ipſe eſt
ioſeph qui ⁊ egyptum ſaluauit: ⁊ ab
ſcondita reuelauit pharaoni.
Saphama. abſcondit dominus: vel
perfectio domini ſeu ſpeculans do/
nantem dñm aut labium gratie dñi
Saphat. iudicans vel iudicauit: ſiue
iudicium aut diiudicatio.
Saphatı. iudicans populum vel po
pulum iudicauit ſiue iudicans eum:
aut diiudicatio eius.
Saphatias. iudicat dominus vel iu/
dicatio domini.
Saphatmoth. iudicans mortem: vel
iudicatio mortuorum.
Sapher. decus vel pulchritudo: ſeu
ſpeculans vigiles aut labium reſur
gentium.
Saphyrus. narrans vel literatus ſi
ue librarius aut egregie ſpecioſus.
Sapphyra. litterata: vel libraria: ſi/
ue narrans: aut egregie ſpecioſa.
Iuxta vero proprietatē ſyri ſermo
nis interp̄tat formoſa vł formoſitas
Saphon. labiū murmurans. vel ſpe
culum inutile ſeu vinculū meroris
aut anguſtia iniquitatis.
Saphtia. iudicat dominus vel iudicī
um domini.
Saga. locutio vel minoratio.
Sabis. temptans vel temptatio.
Sariath. dāma vel caprea.
Sala. leua vel miſſa ſiue tollens: aut
miſſio.
Salabim. pacis grauitas vł veſtimē
tū graue ſiue aggrauans intellectū:
aut aggrauatio intelligentie.
Salabon. tollēs merorem: aut aggra
uatio iniquitatis.
Saladonite. tollentes merorē vel ag
grauati iniquitatibus.
Salach. leua venit vel tollēs venit ſi
ue tulit ſibimet aut tēptatio itinerātiū
Salai. tollens me vel miſſio mea.
Saladum. ſal⁹ cordis vel ſanitas cor
dium eorum.
Salama. veſtimentū vel pacificās: ſi
ue veſtis pacis: aut tribulatio eius
Salamiel. pax mea deus vel retribuet
mihi deus: ſiue deus veſtimentum
meū aut retributio mea retributio dī
Salamim: perfecti vel conſūmati: ſeu
ꝑfectio aut conſūmatio.
Salamina. fluctus vel commotio: ſeu
vmbra commotionis: aut ſalutatio
iudicij.
ſalathi. frutex vel petitio.
ſalathiel. petens deum vel frutex dei.
ſale. egrediens vel egreſſio.
ſalebim. pacis grauitas vel veſtimen
tum graue: ſiue aggrauans intelle/
ctū aut aggrauatio intelligentie.
ſalech. egrediens vel egreſſio.
ſaled. egrediens vel emiſſio.
ſaleph. miſſus vel redditus: ſiue con/
ſūmatus ꝑfecte: aut ꝯſumate ꝑfect⁹.
ſalē. pax l' iuſticia. ſeu mittit aut miſſio
ſalem. reddens vel reddita. ſiue con/
ſummata perfecte: aut conſummatio
perfectionis.
ſalemoth. egrediens mortu⁹ vel egreſ
ſio mortui: ſiue tollens mortem: aut
emiſſio mortis.
ſalphaad. vmbra patri vel vmbra for
titudinis. ſeu vmbra formidās. aut
vmbra in idipſum.
ſali. miſſa vel leua ſeu tollēs aut miſſio
ſalim. leua vel vulpes: ſiue tollēs eos
aut miſſio eorum.
ſaliſa. vitula tertia vel vitula trienna/
lis: ſeu vitula conſternans. aut vitu
la conſternata.
ſaliſſa: idem.
ſalma. perfecta vel pacificans. ſeu ſen
tiens aut ſenſibilis.
ſalman: ſentiens vel ſenſibilis. ſeu pa
cificus aut conſummatio.
ſalmana. perfectus vel conſummatus
ſiue pacificās eū: aut ſenſibilitas ei⁹
ſalmanaſar. pfectus vinculo vel cōſū
matus ad vinciendū ſiue ſentiēs car
cerē aut pacificans anguſtiatos
ſalmane. pacificans eum: aut conſum
matio eius: ſiue vmbra ꝓhibendi:
aut vmbra cōmotionis.
ſalmanoe. ſenſus vite vel pacificans
ſuſceptos: ſiue vmbra offendiculi.
aut imago fortitudinis.
ſalmas. ſentiens dominum: vel paci/
ficus domini.
ſalmon. ſenſibilis vel pacificus. ſiue
vmbra ꝟtutis aut imago fortitudīs
ſalmona: imagūcula eius. vel imago
fortitudis eius: ſiue vmbra portiōis
aut vmbra numerationis.
ſalmonem. nomē habitaculi vel vm/
bratio muneris ſeu vmbra virtutis
eorum aut imago fortitudis eorum.
ſalo. tollens vel cōmiſſio eorum.
ſalom. tollens eos vel emiſſio eorum
ſalom. retribuens vel pacificus: ſiue
retributio aut pacificatio.
ſalome. pacificās eū vel retributio ei⁹
ſalomi. retribuens mihi vel pacificatō
mea.
ſalomi. pax mea eis vł retributio mea
eorum.
ſalomith. temptatio reſpiciens tranſ/
migrationem vel tranſmigratio re/
ſpiciens temptationem.

Salomon. pacificus vel retributor:
ſeu pacificans merentes aut retribu·
ens iniquis.
Saltus. frutex vel petitio.
Salu. tẽptatio reſpiciẽs vel reſpectuſ
temptationis. Juxta ethymologi/
am vero greci ſermones interꝑtatꝰ
vegetatus aut fortunatus.
Salumith. temptatio reſpiciens tranſ
migrationem: vel tranſmigratio re
ſpiciens temptationem.
Saluſa. vita conſternata vel tempta/
tio reſpiciens eum.
Sama. ibidem vel perditio ſiue exau
ditus aut exaudibilis.
Samaa. ibidem perditio eius vel ibi
dem exauditio eius.
Samacha. celi tui vel celos tuos.
Samachias. celi tui domine vel celoſ
tuos domine.
Samath. nomen inclytum vel audi/
tio teſtimonij.
Samagar. nomen aduene vel exau/
ditio aduenarum.
Samai. exaudiens me vel ibidem ex
auditio mea.
Samai. celeſtis vel humilis: ſeu ve
mihi aut ibidem perditio mea.
Samaia. humilis domino vel audi/
ens dominũ ſiue ibidem adiutor do
minus aut ibidem exauditio dñi.
Samaoth. audiens ſignũ vel ibidem
perditio reſponſionis.
Samarari. lana mea l' cuſtodia mihi
Samarath. nomẽ amarum vel exau
ditio amaritudinis.
Samareus. lana vel coniunctio: ſiue
cuſtos aut cuſtodia.
Samari. lana mea vel cõiunctus mi
bi ſiue cuſt. s meꝰ aut cuſtodia mea
Samaria. lana domini: vel cõiuncta
domino ſiue cuſtos domini: aut cu/
ſtodiens dominum.
Samaritanus. lana vel coniunctio
ſeu cuſtos aut cuſtodiens.
Samaritani. lane vel cõiuncti ſeu cu
ſtodes aut cuſtoditi.
Samarite. idem.
Samaron. ibidem meror vel ibidem
perditio iniquitatis.
Sambucca. ſol vel lumen ſiue illumi
nans aut illuminatio.

Samech: fultura vel erectio ſiue adiu
torium aut firmamentũ.
Samer. cuſtodiens vel cuſtoditꝰ ſiue
cuſtos aut cuſtodia.
Sames. ſol vel fons ſolis: ſeu mãda
tũ humile aut mandatũ humilitatis
Sangar. nominatus incola vel noia
tio aduenarum.
Samias. ſuſtollens nomen domini:
vel audiens dominũ plaſmatorem.
Samir. vepres vel incultum ſiue no
men vigilie aut exaudiens vigilãteſ
Samith. nomen temporale vel audi/
tio peccati.
Samodi. nomina vel nominatiões.
Samoe. nomen vite vel exaudiẽs ſu
ſceptionem.
Samathracia. audiens reſpõſionem
vel audiens reuelationem ſeu audi
tio reſponſionis aut auditio reuela/
tionis.
Samathraces. audiẽtes reſponſionẽ
vel audiẽtes reuelationẽ ſeu audito
res reſponſionum aut auditores re
uelationum.
Samſari. nominatus ꝑnceps vel ex/
auditor anguſtie.
Samri. nomen laceſcens vel exaudi
tio amaritudinis.
Samſame nomẽ auditum vel ſẽno
ſa auditio.
Samſon. ſol fortis vel ſolis fortitudo
ſeu ſol coꝝ aut illuminans eos.
Samu. audiẽs vl' exaudibilis ſeu ibi
dem perditio aut ibidem exauditio.
Samuſ. audiens eũ: vel exaudibilis
ei: ſiue ibidem perditio eius aut ibi
dem exauditio eius.
Samuel. nominatus deo vel poſtula
tus a deo ſiue audiens deũ aut exau
ditio dei.
Samũ. audiens eos vel noiatio coꝝ
Samus. noiatus vel exaudibilis.
Samuſathã. nominatus eis vel exau
tio coꝝ.
Samuſathi. nominatus mihi vel ex
auditio mea.
San. dominẽs vel ſecurus: ſeu abun
dans aut egrediens.
Sanaballath. abundans vir tempo/
re vel egreſſa deuoratio peccatoris.
Sanabia. dominiens dño vel egreſſio

domini ſeu abundans domino: aut
ſecuritas domini.
Sanã. dominiens populus vel ſecuri
tas populi: ſeu abundans eos: aut
egreſſio coꝝ.
Sanan. dominiens domino vel egre
diẽs gratia ſeu abundanter donatꝰ
aut ſecuritas gratificata.
Sanami. dominiens domino eis: vel
egrediens gratia coꝝ ſiue abundan
ter donans eos aut ſecuritas gratifi
cationis coꝝ.
Sandicus. abundans cõpunctio vel
egreſſio cõpunctionis.
Sanir. deus luminis vel deus lucer
ne ſeu leuans nouitatem aut nouita
tem attollens.
Sapan. ſpeculator vel labium eiꝰ ſiue
iudicium ſuperius aut barba ſuꝑio
ris iudicij.
Sara. ꝑnceps vel carbo ſeu velamẽ
aut anguſtia.
Sarra. idem.
Saraa. ꝑnceps eiꝰ vel carbo eius ſeu
eiꝰ velamẽ aut anguſtia maloꝝ eius
Saraballa. ꝑncipatũ habẽtia vel car
bonum deuorationes.
Sarabias. ꝑnceps patrũ dñi vel ꝑn/
cipans domini patruus.
Sarad. deſcendẽs vel deſcenſio: ſiue
deſcendit aut vt deſcenderet.
Saraphat. incẽdens vel incendium.
Sarahe. ꝑnceps fratruꝫ vel velamẽ
fraternum ſiue carbo ſuſcipiẽs: aut
anguſtia vite.
Sarai. ꝑnceps meꝰ vel carbo meꝰ ſeu
velamen meũ aut anguſtia mea.
Saraia. ꝑnceps fuit vel ꝑncipãs dñs
ſeu vinctus dño aut anguſtia dñi.
Saraias. ꝑnceps dñi l' ꝑncipãs dñs
ſeu velamẽ dñans aut anguſtia dñi
Saraite. ꝑncipes vel anguſtiati: ſiue
carbones aut velamina.
Sarar. porta vel candor ſeu cãtilena
aut cantor introiens.
Sararim. porte eorum vel cãtantes
eis ſeu cantilene coꝝ aut cantores i
troeuntes ad eos.
Saraſa. ꝑnceps tribulator l' ꝑnceps
tribulatus ſeu ꝑnceps tribulationis
aut ꝑncipatus tribulatio.
Saraſar. ꝑnceps fuit vel elatio angu

ſtie ſeu p̄nceps tribulationis: aut p̄ncipans tribulationibus.

Sarath. vincens vel lepra: ſeu tribulatio aut morbus inſanabilis.

Sarath. vincens venit vel lepra eius ſeu tribulās eū aut morb⁹ īſanabil' ei

Sarathan. lepra donata: vel victoria gratie: ſeu tribulans eos aut morb⁹ eorum aduenieus.

Sarathaſar. vincens diuitem vel lepra diuitiarū: ſeu morbuꝫ inſanabilē tollens aut tribulatio facturā ſuſcitāſ

Sarathum. lepra mea vel tribulās me ſiue victor meus aut morbus inſanabilis mihi.

Sarba. lepra vel morbus inſanabilis

Sardis. p̄nceps pulchritudis vel p̄ncipatus pulchritudo.

Sarcas. p̄nces tollens vel carbo ſuſtollēs: ſeu velamen facture aut anguſtia plaſinationis.

Sarebias. princeps domini vl' anguſtians dominus.

Sared. deſcendens vel deſcenſio: ſiue deſcendit aut vt deſcenderet.

Saredite. deſcendētes vel deſcēſiōes ſiue deſcenderūt aut vt deſcenderēt

Sareda. deſcēſio eius vel deſcēdēs ei

Saredatha. deſcendens tempore vel deſcenſio peccatoris.

Sarema. princeps ſibilans vel princeps litigioſus.

Sareon. princeps merens vel carbo inutilis: ſeu velamen triſticie aut anguſtia iniquitatis.

Sarepha. incenſa vel incendiū: ſeu tribulatio panis aut panis anguſtia nomē ex hebreo ſyroq; cōpoſitum.

Sareſei. p̄nceps vel anguſtiatus.

Sares. princeps vigilās vel p̄nceps ſuſcitans elationem anguſtie.

Sareth. vincens vel lepra. ſeu tribulatio aut reliquie principatus.

Sarphan. princeps incendēs vel carbo incendij.

Sargan. princeps horti vel princeps virgulti.

Sargon. idem.

Sarigaur. rami vl' p̄pagines: ſeu p̄nceps ramoꝝ: aut princeps p̄paginū

Sarias. princeps domini vel principans dominus.

Sarim. hordeum vel cibariū: ſeu p̄ncipans eis aut anguſtia eorum.

Sarion. princeps merens vel carbo inutilis: ſeu velamen triſticie aut anguſtia iniquitatis.

Sarith. reliquie vl' p̄nceps reliquiaꝝ

Sarone. princeps meroris eoꝝ vl' cātans ei canticum triſticie.

Saron. princeps meroris vel cantās triſticiam.

Sarona: princeps triſticie, vel cātans triſticiā: ſeu princeps meroris eius aut cantilena triſticie eius.

Saronite. principes merentes vel cātantes triſticiam.

Saror. indutus vel indumentū: ſiue coanguſtans aut coanguſtatio.

Saroron. princeps montiū: vel p̄ncipans lumini: ſeu anguſtans pelles aut velamen iracundie.

Sarſathim. p̄nceps cadaueris vel p̄nceps ruine: ſeu princeps euentiū aut princeps cadentium.

Sarthan. p̄nceps demolitoꝝ eius vel princeps coanguſtatoꝝ eius ſeu tribulans eū: aut coanguſtatio eius.

Saruch. lorum vel corrigia: ſeu depēdens aut perfectio.

Saruia. vincta vel vinculum. ſeu anguſtans aut anguſtia.

Saſa: ſenarius vel longeuus.

Saſabaſar: ſenarius infans vel longeuitas anguſtiata.

Saſagaci: ſenarius robuſtus vel longeuitas fortitudinis.

Saſai. ſenarius meus vel lōgeuitas mea.

Saſon: ciuitas vel oppidum.

Saſonthamar. vrbs palmarum vel ciuitas amaritudinis: ſeu vrbs commutantium aut oppidum cōmutatorum.

Sathaim. libri vel librarij: ſiue hiſtorici eorum aut hiſtorie eorum.

Sathan. contrarius vel aduerſarius ſeu tranſgreſſor aut preuaricator.

Sathanas. trāſgreſſor vel p̄uaricator ſeu contrarius facture aut aduerſarius plaſinationis.

Sau. digna vel eleuata: ſeu dignitas: aut eleuatio.

Sauce: cantionis vel cantilene.

Saue. digna vel eleuata: ſeu dignitas eius aut eleuatio eius.

Saupha. ſpeculator vl' ſpeculatio: ſeu ſupereffundens aut ſupereffuſio.

Saul. petitio vel expetit⁹: ſeu abutēs aut abuſiuum eorum

Saulite. petentes vl' expetiti: ſiue abutentes aut abuſiui eorum.

Saulus. temptatio reſpicientis vl' temptationis ſecuritas: ſiue abutens cōſilio aut expetitio feſtinationis.

Saura. dignitas magiſtri vel eleuatō magiſtri eius.

Sachacha. p̄pago vel tabernaculum

Scharioth. merces vel mercedem accepit.

Spania. accinctio vel expeditio.

Spani. accincti vel expediti.

Sparthia. accinctio bona expeditio illuminationis.

Sparthiathe. accincti bene vel expediti illuminati.

Stachim. faciens cantilenas vel factor cantilenarum.

Stachim. faciens cantilenas eis vel factor cantilenarum eorum.

Starbuçānai: iudex ꝯtemptor gratie mee: vel ſpeculator deſpiciens gratiam meam.

Hic. e. poſt. s.

SEba: ſtatio vel eloquentia.

Sebaſte. vallans vel gyrans

Sebaſtianus. vallatus vl' circuiens.

Sebe. ſtatio vel eloquentia.

Sebedia. ſtat teſtans dominū vel ſtatio ſerui domini.

Sebeia. ſtans iniquus dominus vel ſtatio iniqui domini.

Sebemas. ſtat iniquus dominus vl' ſtatio iniqui domini.

Sebeon. ſtans merens vel ſtatio dolens ſeu ſtat iniquitas aut eloquentia inutilis.

Sebethai. ſtans ſuperior vel eloquētia pauida.

Sebia. ſtans dominus vel ſtans domino. ſeu ſectans dominum aut ſectator domini.

Sebibel. ſtans deus vel ſtās deo: ſeu ſectans deum aut ſectator dei.

Sebna. ſtās pulchre vl' ſtatio pulchritudinis

Sebim. ſtatio maris vel ſectatio eius mare.

Seboim. dāma vel caprea: ſeu caprea eorum aut dāmula eorum.

Seboleth. ſpica vel germinatio.

Sebom. damma vel caprea ſeu ſtatio maris: aut ſectatio eius mare.

Sebubel: reuertens ad deum vel reuertitur ad eum deus.

Sechar: byſſus vel cilitium.

Sechath. ramus vel propago.

Sechech: ſpeculum vel ſpeculatio.

Sechem. laborans vel humeroſus

Sechemite. laborioſi vel humeroſi.

Sechemas. varius dominus vel varietas domini.

Sechim. varius vel varietas.

Sechias. varius dominus vel varietas domini.

Sechiel. varius deo vel varietas dei

Sechimas. varius dominus vel varietas domini.

Sechothbanoth. tabernacula filiarum vel obumbrans filias.

Sechri. ebrietas vel tabernaculum

Sechrona: ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius.

Seccha. ſpine vl' cardi ſeu tribuli aut punctiones.

Sechin. fatuus vel fatuitas: ſiue īſulſus aut infatuatus.

Secundus: eleuans vel eleuatus ſeu elatio vel eleuatio.

Seda. cibaria vel ex latere.

Sedada. cibaria teſtium vel ex latere ſeruitutis.

Sedecha: iuſticia vel iuſtificatio.

Sedeche: iuſtificās eum vel iuſtificatio eius.

Sedechias: iuſticia domini vel iuſtificans dominum.

Sedcur. cibaria ignis vl' ex latere luminis.

Sedi. cibariū meū vl' ex latere meo.

Sedij. cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.

Sedim. ſaline vel amaritudines: ſeu nemꝰ amenū aut amenitas nemoris

Sedius: cibarium ſellmantis vel ex latere conſiliatoris.

Sadimibel. ex latere dei vel cibarius ꝗ eſta deo.

Seddo. cibarium teſtium vel ex latere ſeuientis.

Sedrach. decor vel decorus.

Sedrachi. decus meum: vel decorus mihi.

Seducha: teſtimoniū vel teſtificatio.

Sephana. humilis vl' campeſtris ſeu atterens eos aut attritio eorum.

Sephamoth. atterens mortē vel humiliās mortuos: ſeu labium mortis aut iudicium mortuorum.

Sephan: ſpeculatio vel aquilonaris.

Sephar: liber vel littera: ſeu librarius aut litteratus.

Sepharthalim. liber pſalmorum vel volumen hymnorum.

Sepharuaim. libri ipſi vel littere ipſe ſeu librarij eoꝝ aut ipſi litterati eorū

Sephat. iudicans vel iudicatio.

Sephata. iudicās euꝫ l' iudicatio eiꝰ.

Sephathias. iudicans dominus vel iudicatio domini.

Sephala. humilis vl' campeſtris: ſeu vallis aut planities.

Sepher. libri vl' littere ſiue decus aut pulchritudo.

Sepheth. iudicium vel iudicatio.

Sepheus. ſpiculatus vel egrediens.

Sephi ſpiculatus vel vnipes.

Sephina: aquilo vel aquilonaris: ſeu temptans eos aut temptatio eorum.

Sephion. egrediens vel abditus: ſeu egredere os meroris aut egrediens os triſticie.

Sepho. ſpiculator vel bipes.

Sephon. ſpecula vel aquilo. ſeu ſpeculam aut archanum.

Sephonite. ſpecula vel archanaꝫ: ſeu aquilonares aut ſpeculatores.

Sephor: auis vel ſpiculum: ſeu adherens aut placens.

Sephota. auis eius vel ſpeculans cū ſeu placens adheſit aut adheſio placuit.

Sephrai. placens ſignum vel adherens ſubierius.

Sepithan. ſpeculator humilis vel archanum reſponſionis.

Sephu: ſpiculum vel ſpiculator: ſeu bipes aut vnipes.

Sephutan. atterens naues vel attritio nauiū: ſeu adumbrans iuſticiam aut vmbraculum iuſticie.

Segar. calidus vel minoratus.

Segim. ſpine vel tribuli: ſeu pungēs eos aut punctiones eorum.

Segon: locutio murmurans vel loquela inutilis.

Segor: iunior vel paruula: ſeu calēs aut meridiana.

Segur: ſpina paruula vel loquela inutilis.

Segur. iunior vel paruulus: ſeu calens aut meridianus.

Sephin. exitus vel exeuntes.

Seyr. hircus vel hirſutus: ſeu hiſpidus aut piloſus.

Seyra. hiſpida vel hirſuta: ſiue horribilis aut piloſa.

Seyrath. idem.

Scia. peritio vel vmbraculum: ſeu dimittens eum aut dimiſſio eius

Sela. ſemper vel in finem ſiue ſempiternus aut in ſempiternum.

Selachi. tollens ſibimet vel temptatō ambulantis.

Sella. petitio vel vmbra eius.

Sellai. petitio mea vel vmbraculum meum.

Sellata: petens dominuꝫ vel vmbraculum domini.

Sellaite. petentes vel ſempiterni. ſeu dimittentes eos. aut obumbracula eorum.

Selam: miſſus vel latus: a latere non a latitudine.

Selam. petitio vel ſempiternitas: ſeu obumbrans eos aut dimiſſio eoruꝫ.

Selcha. ramus vel propago: ſeu paci ſuſpirās: aut pacificus erubeſcens.

Seledin: petens filios vel obumbraculum filiorum.

Selech. petens vel dimittēs: ſeu vmbraculum aut ſempiternitas.

Selecha. temptatio itineris vel tēptatio ambulantis: ſiue obumbrās eos aut ſempiternitas eius.

Sellem. pacificus vel pacatus: ſeu pacificans: aut pacificatio.

Sellemite. pacifici vel pacati: ſeu pacificantes: aut pacificationes.

Selleman. redditus domino eſt.

Selemias: redditus dño: vl' redditio domini.

Selemi. temptatio reſpiciens tráſmigrationem: vel tranſmigratio reſpiciens temptationem.

Selles. petitio vel pacificans.

Selethai. frutex vulturis vł petitio ð uorantis.

Seleucus. exiens aduocatus vł exiẽs aduocatio: ſeu tollẽs ſemetipſos: aut itineris experimentum.

Seleucia. exiens aduocatio: vel exitus aduocationis: ſeu tollens ſemetipſaꝫ aut itineris experimentum.

Selim. vulpes vel tollens: ſeu auulſio aut dimiſſio.

Selma: ſenſus vel perfectio.

Selmai. ſenſus meus vel pfectio mea

Selmon: pax vł ſẽſus: ſeu fortis imago: aut virtutis vmbraculum.

Selo. ve ei vel dimiſſio. eius: ſeu petens eam.

Selom. auulſio vel diuiſſio: ſiue trãſlatus: aut reſtituens.

Sellum. pacificus vł pacatuꝫ: ſeu pacificans: aut pacificatio.

Sem. audiens vel nominatus: ſiue famoſus: aut famoſa auditio.

Sẽma: nomen auditum vel famoſa auditio.

Sema. idem.

Sẽmaa: nomen auditum ei vel famoſa exauditio eius.

Sẽmaia. nomen auditum dõio vel famoſa exauditio domini.

Semanoth. nomẽ humile: vel nomẽ humilitatꝭ. ſeu nomen auditum: aut nominata auditio.

Semarith: nomen quęſitum vel auditio bonitatis.

Semath. nomen temporale vel exauditio peccatoris.

Semathei. nominari peccato vel exauditi temporaliter.

Semadabe. nomen ſcitum vel nomẽ auditum ſeu nois auditio. aut nominis ſcientia.

Seme. audiẽs vel auditio: ſeu nomẽ aut nominatio.

Semeber: nomen fontis vel exauditio putei.

Semedab. nomen pditionis vł ibi pditio: ſeu nomen auditionis: aut ibidem exauditio.

Semegar. ibi aduena ł ibi colonꝰ ſeu auditio aduene: aut nomẽ aduenaꝝ.

Semei. audi mihi vel audi me: ſeu nomen meum: aut auditio mea.

Semeias. audiens dominum vel nominatus domino.

Semeitici. nominati mihi vel exauditores mei.

Semel: ſol vel idolum. Et notanduꝫ ꝙ h nomen in hebreis voluminibuſ quaſi ſermo latinus fit a ſimilitudie. Unde ⁊ ſimulacra dicunť ipſa idola quaſi ſimulata.

Semelias. idolum domini vel ſol dominicus.

Semer. nomen amarum vel exauditio amaricationis:

Semerias. coniunctus domino vł cuſtodia domini.

Semeron. vepres doloris vel terra iculta merentium: ſeu nomen magiſtri dolentis: aut audiens magiſtruꝫ inutilem.

Semes. ſol vel fons ſolis: ſeu mãdatum humile: aut mandatum humilitatis.

Semi. nomen auditum mihi vel famoſa exauditio mea.

Semida: nomen meum ſcitum vł nomen meum auditum: ſeu nominis mei auditio: aut nomen meum ſciẽtia.

Semidabe: nomen meum ſcitum vel nomen meum auditum: ſeu nomen meum auditio: aut nomen meuꝫ ſcientia.

Semidate. nomina mea ſcita vel nomina mea audita: ſeu nominuꝫ meorum auditiones. aut nominuꝫ meorum ſcientie

Semir. vepres vel incultum: ſeu terra ſpinoſa: aut terra inculta.

Semiramoth. nomen meum videnſ mortẽ: vel auditio mea viſio mortis

Semoth. nomen mortuum: aut auditio mortis.

Semna. nominatus vel exaudibilis

Semneſer. blaſphemus: vel blaſphemia.

Semnoth. nomina vel auditiões. ſeu nomen ſigni: aut exaudita reſponſio

Semrani. audiens nomen excelſum vel famoſa auditio exaltationis.

Semiramite. audientes nomia excelſa: vel famoſe auditiones exaltationum.

Semri. nomen laceſcens vel auditus amarus.

Semron: nomẽ eiꝰ vł auditio eiꝰ ſeu cuſtos vidit: aut viſionis cuſtodia.

Semronmarom: nomẽ amari triſticie vel audiẽs amaꝝ merorẽ ſeu cuſtos amari meroris: aut cuſtodiens merorem amaritudinis.

Semſai: audiens nomen ſalutis vel famoſa auditio ſaluatoris.

Semſi: ſol meꝰ vł illuminatio mea.

Sen: dentes vel abundantia: ſeu ſup vulnus: aut amphora temptationis

Senna. voluntas vel mandatuꝫ: ſeu voluntas mandati: aut mandatũ voluntatis eius.

Sena: tollens vel anguſtia: ſiue deꝰ eius: aut abundantia eius.

Senaa: tollens eũ vel anguſtia eiꝰ ſeu ſuper vulnus eius: aut amphora tẽptationis eius.

Sennaab: voluntas patris vel mandatum paternũ: ſeu volũtas mandati paterni: aut mandatum voluntatꝭ paterne.

Sennaar: fertilis vel fetor eorum: ſiue excuſſio dentium: aut dentiũ vacue factio.

Sennacherib: tollens deſerta vel alleuans deſertionem.

Senam: deus populi aut anguſtians populum: ſeu tollens eos: aut abundantia eorum.

Sennaſer: voluntas diuitiarum: vel mandatũ beatitudinis.

Sene: deus eius vel anguſtians euꝫ ſeu tollens eum: aut abundantia eius.

Senech: cymbalum vel tinnitus.

Seneſarma: tollens rubrum vel temptationes tollens.

Senim: voluntas mandati eoruꝫ vel mandatũ voluntatis eorum.

Senron: nomen videns vel cuſtos nominis.

Senſbi: ſol meus vel illumiatio mea

Sennua: dentes mouẽs vel amphora tẽptationis commote.

Seon:color vel calidus:ſiue germen
qđ non eſt:aut germen inutile.
Seon:temptatio laceſcēs vel allocu/
tio inutilis:ſeu germen temptatum
aut germinatio temptationis.
Seor:calens vel paruulus ſeu minor
aut meridianus.
Seorim:minorans eos vel caliditas
eorum.
Sephi:ſpiculatus vel vnipes mol/
lis.
Sephima; ſpiculum fractum.
Seraphin:ardor vel incēdiū ſeu ar
dentes aut incendentes.
Seraia:princeps domini vel angu/
ſtians dominum.
Serabias:idem.
Sereſer:princeps principum vel an
guſtians principes.
Sereth:princeps vel lepra ſeu tribu
latio aut reliquie principatus.
Sergius.princeps vallis vl' pnceps
horruli ſeu pnceps horti hūiliati aut
anguſtians hortū humiliatum.
Serim:principans eis aut anguſta
eorum.
Seron:princeps meroris vel cantāſ
triſticiam.
Ser.carbo murmurātiū aut āguſtia
inutilium.
Serua:vinculum vel anguſtia.
Seruch:lorū vel corrigia ſiue depē
dens aut perfectio.
Seruia:victus vel vinctio ſeu āgu/
ſtians aut anguſtiatus.
Seſa:temptatio vel farinatus ſiue lō
geuus aut egrediens.
Seſach:manuſ vel byſſus ſeu manꝰ
ſacci aut ſaccus byſſinus.
Seſai:egrediens mihi vel lōgeuitas
mea ſeu farinatus meus aut tempta
tio mea.
Seſamor:tēptatio vrgens vel egreſ
ſio attrectans.
Seſan:tēptatio doni vl' egreſſio gr̄e
Seſbān:tribulatio veniēs vel tribu
lator edificationis.
Seſbaſar:tribulator vel tribulatꝰ ſeu
tribulans aut egrediens:
Seſimā:egreſſio mortificationis vel
egreſſum eſt os triſtitie.
Seſion:egreſſio triſtis oris vel egreſ
ſum eſt os triſticie.
Seth:ponens vel poſitus ſeu poſuit
aut reſurrectio.
Seth:ſemen vel germē ſeu germen
aut poculum.
Sethar:poculū ſuſcitans vel germē
vigilie.
Sethi.ſpie vel germia ſeu poſitiōes
Sethri:extractor meus vel abundantia
mea ſeu diuertēs mihi aut diuerticu
lum meum.
Sethrai.ſeminans magiſter meus vl'
reſurrectio magiſtri mei.
Secthim:ſpine vel germina ſeu po/
ſitiones.
Secma.loquēs vel tentoriū ſeu vul/
pecula clamans aut tabernaculum
Sene.loquentes vel tētoria ſeu vul/
pecule clamantes aut tabernacula.
Scenophegia.tentorioꝝ occuſio vl'
tabernaculorum ſolennitas.
Secna.vulpecula hec vel tabernacu/
lum ipſum.
Sephanus.corona vel norma noſtra
ſeu iudicans nos aut ſpeculator nr̄
Stephanus.regula vel coronatꝰ.ſeu
ſpeculans aut ioculatio.
Stephana.corona vel norma noſtra
ſeu iudicās nos aut ſpeculatrix nr̄a
Stephana.regula vel corona:ſeu ſpe
culans aut iaculatio.

Pic.i.poſt.s.

Sia:dormitatio vl' indigētia ſeu
dormitantes aut indigentes.
Sia.dormitans ei vel indigen/
tia eius.
Siaba.indigens patre.vel dormita/
tio patris.
ſiai.dormitās mihi vel idigentia mea
Siam.ſitis vel ſitiens:ſeu dormitās
aut indigentia eorum.
Siba.recte vl' ꝯuerſio:ſeu vēit egreſ
ſus aut venit egreſſio.
Siban:rectitudo doni vl' ꝯuerſio gr̄e
Siboim.rectus vl' cōuerſus:ſeu egre
diens eis aut conuerſio eorum.
Siccha.inſania vel ebrietas.
Siccharij.ebrij vel inſani.
Sichar.penitens vel penitentia.
Sichar.ramus vel concluſio:ſeu byſ
ſus aut ciliciuum.
Sichelech.dīfeccatio vocis adducte vl'
adductio vocis defeccate ſeu effūdēs
ſextarium aut effuſio ſextarij.
Sichem.humerus vel humeri:ſeu la
bor aut laborantes.
Sicher.ebrius vel ebrietas.
Sichera:ebrius ei vel ebrietas eius.
Siccileg.effundens ſextariū vl' effu
ſio ſextarij:ſiue defeccatio vocis ad/
ducte aut adductio vocis defeccate.
Sicilia:ponderoſa vel laborioſa.
Sicilienſes.ponderoſi vel laborioſi
Sichima.hūeroſa vl' laborioſa. Ipſa
eſt que eſt ⁊ ſichim.ſed i latinum ⁊
grecum ſonum vertitur vt ſichima
pronunccietur.
Sichim:humeroſi vel laborioſi.
Sicione:pondus doloris vel laborio
ſa iniquitatis.
Siculus:pondus conſilij vel labor fe
ſtinationis.
Sichem:ꝯiunctus vel venatio fontiſ
vel taciturnitas.
Sidon:ſalus vel tacens ſeu ſaluans.
Sidonij:ſalui vel tacentes:ſeu ſaluā
tes aut taciturnitas.
Sidon:venatio vel cōmotio:ſeu vēa
tio triſticie aut cōmotio iniqtatis.
Sidama:cōmouens eū:vel venatio
eius:ſeu cōmouēs triſticiā ei aut ve
natio iniquitatis eius.
Sidonia:venatio vel cōmotio:ſeu ve
natio meroris aut venatio inutilis.
Sidonij:venantes vel cōmouentes
ſeu venatores meroris aut venātes
inutile.
Sidrac:decor vel decorus:ſeu decus
meum aut decorus mihi.
Siene:ſitis vel ſitiēſ:ſeu dormitatio
aut indigentia.
Sieneuſes:dormientes vel ſitienteſ
ſeu idigentes aut indigentie.
Sihab:ſuperatollens vel ſupattollē.
Sila:miſſus vel miſſio.
Silam:miſſio eius vel miſſio eoꝝ.
Silas:miſſa plaſmatio vel miſſionē
ſuſtollens.
Sillem:recens vel nouus:ſeu recen/
ter:aut nuperrime.
Silliti:miſſus mihi vel miſſio mea.
Sila:auulſio vel vbi eſt ipſa.
Silo:auulſio vel tranſlata:ſeu dimiſ/
ſio aut reſtitutio.
Silonite:auulſi vel vbi ſunt ipſi.

Silonite: tranſferentes vel auellētes ſeu dimittentes aut reſtituti.
Silloa: miſſus vel miſſio: ſeu miſſus ei: aut miſſio eius.
Siloe: idem.
Siloam: miſſus eis vel miſſio eorum
Siloni. tranſiens vel auellens: ſeu dimiſſio aut reſtitutio.
Silonite: tranſferentes vel auellētes ſeu dimiſſi aut reſtituti.
Siluanꝰ: miſſus frater vł' emiſſio ad fraternitatem.
Simmaa. exauditio vel exaudibilis.
Simmachꝰ exauditꝰ vel exaudibilis.
Simmaith: mortificās vel mortificatio: ſeu mortificatus aut quicūqȝ moritur.
Symeon: auditꝰ vel exaudibilis: ſeu audiēs merorē aut nomē habitaculi
Symeonite. auditi vel exaudibiles: ſeu audiētes triſticiam aut nomina habitaculorum.
Symon: obediēs vel obedictia: ſeu ponēs triſticiā aut auditor meroris
Simphonia vocum copulatō vel vocum conuenientia.
Simith: locus vel loca.
Sin: temptatio egrediēs vel egreſſio temptationis.
Sin: dētes vel dentoſi. ſeu ſuper paruulos aut amphora temptationis.
Sin: rubus vel odium ſeu mandatū aut egrediens.
Sina. dentes eius vel dentiū eiꝰ. ſeu ſuper vulnus eius aut amphora temptationis eius.
Sina mēſura vel mandatū. ſeu rubꝰ eius aut odiens eum.
Sina. temptatio egrediens mihi. vel egreſſio temptationis mee.
Sinai. menſura mea vel mandatum meum. ſeu rubi aut odia plurali numero.
Sinai. dētes mei vel dentiū meorum ſeu ſup vulnꝰ meū aut amphora temptationis mee.
Sineus. egrediēs vel odioſus. ſeu leuans me aut alleuatio mea.
Singagma. doctrina vel inſtitutio.
Sinichion. victori deo palma. vel victoria dei triūphus.
Sinchieben. loquēs vel loquela. ſeu charitas.
Sion. ſpecula vel ſemen eius.
Sion. mandatū vel numen ſiue ſpeculū aut ſpeculatio.
Sior. paruulus vel turbulētꝰ ſeu turbidus aut firmamentū nouū.
Sior labanath paruulus candidatus vel firmamentū noue albedinis.
Sir. aula vel lebes quā vulgo ollam vocant id eſt chaldariam.
Sira. aula eius vel lebes eius.
Sirath. murus vel maceria.
Siracuſa. murus gladij vel maceria leticie.
Siraſirim. cantātia cantica canticorū.
Syria. ara vel humecta ſeu ſublimis aut ſublimitas.
Syrij. are vel humecti ſeu ſublimes. aut excelſi.
Syrophenissa. alte cōuerſa mulier vł' ſublimitas cōuerſionis aſſumpte.
Sirtes. tribulatiōes vel anguſtie. ſeu potiōes aut tractatiōes. Sirtes. n. a tractu ſaluſtius dicit appellari.
Sis tēptatio vel farina ſiue egrediēs ei. aut longeuitas eius.
Siſai. tēptās me vel farina mea. ſeu egrediēs mihi aut longeuitas mea.
Siſaim. tēptās eos vel farina eorū ſeu egrediēs eis aut lōgeuitas eorū.
Siſara. equi viſio vel excluſio gaudij ſeu tollens cedentem aut excludens gaudentem.
Siſſiriel. timēs deū vel benedictꝰ dei
Siuram. dignitas vel elatio.
Sizilia. ponderoſa vel laborioſa.
Siziliēſes ponderoſi vel laborioſi.
Sithia. vulpes illuminata vel tētoriū illuminatū.
Sithe. vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
Sitopolis. vulpes illuminata ciuibꝰ vel vulpecule illuminata ciuitas.
Sitopolite. vulpecule illuminate ciuibus vel vulpibꝰ illuminati ciues.
Smirna. cōſūmatio amaritudinis vł' amaricatio conſūmata.
Smirnei. conſūmati in amaritudine vel amaricati in cōſūmatione.
Smirne. cantans canticum vel cantatio eorum.
Smirnēſes. cantātes cantica vel cantationes eorum.

Hic. o. poſt. s.

Soa. ſaluans eum vel locutio eius.
Soar. puſillꝰ vł' puſillanimis ſeu puſillitas aut puſillanimitas.
Soba. ſerra ſecans in ea vel mandatum in ea.
Sobab. conuertens vel conuerſio.
Soboba. conuertens eum vel cōuerſio eius.
Sobach. ſimplex vel columbaris ſeu conuertēs te aut conuerſio tua.
Sobai. ſerra mea ſecans vel mādatū meū in ea.
Sobal ſpica, vel vectes ad portandū. ſeu vana vetuſtas aut vanitas vetuſtatis.
Sobi. ſerra ſecans me vel mandatuȝ in me.
Sobnas. ſedēs vł' ſedes ſeu diuertēs aut diuerticulū.
Soboch. irretinens conuerſio.
Sobochai cōuerſio mea vel incendiū meum vel irretinens vulturem aut conuertēs deuoratorem.
Socha. ramus vel ꝓpago.
Sochai. rami vel ꝓpagines.
Socho. ramus vel humilitas ſeu vmbraculum.
Soccho. idem.
Sochoi. tentoria vel tabernacula. ſeu rami aut humilitates.
Soccothbenoth tentoria filij reſpōdētis vel tabernacula filij temporalis.
Sodac: excludens vel latꝰ a latere nō a latitudie ſeu archanū aut excluſio.
Sodada latus eius vel excludens eū ſeu archanū eius aut excluſio eiꝰ.
Sodi. latus meū vel archanū meum ſeu excluſio mea.
Soddi. idem.
Sodoma. paſtio ſilēs vel declinatio eorum.
Sodoma. fulua vel ſterilis ſeu cecitas aut pecus ſilens.
Sodomie. paſtiōes ſiletij vel declinationes eorum.
Sodomite. fului vel ſteriles ſeu ceci: aut pecora ſilentia.
Soem. grus vel expectatio eorū.
Soen. grus vel expectatio.

Socne: gyrus eiꝰ vel expectatio eoꝝ. ſiue expectans eos.
Soer: expectās vel expectatio: ſeu gyrans aut circūdatio.
Sophat: irretitus vel euiſceratus ſeu irretitio aut euiſceratio.
Sophai ſpeculum meum vel ſpeculator meus.
Sophan atterens vel attritio ſeu vmbraculū aut vmbratio.
Sophar. ſpeculās eū vel ſpecule diſſipatio: ſiue diſſipans ſpeculatorem aut ſpeculatorē videbo.
Sophech: iudicans vel diiudicatio.
Sopher: liber vel narratio.
Sophera: narrans eū vel liber eius.
Sopherech liber vite vel narratio pauoris.
Sophim: ſpeculans eos vel ſpeculator eorum.
Sophonias ſpeculum domini vel cognitor archanorū dei.
Sophonias. abſcondens dominum vel abſconditus domino: ſeu ſpeculans dominum: aut ſpeculator domini.
Solentes: auellens vel dimittēs ſeu auulſio aut dimiſſio.
Solomith. temptatio reſpiciens traſmigrationē.
Somer: cuſtos vel cuſtodia ſeu cuſtodiens aut cuſtoditus.
Somorias: cuſtos domini vel cuſtodiens dominū.
Somphthophanee. ſaluator mūdi vel abſconditorū redemptor.
Son: pecus eoꝝ vel dentes eoꝝ.
Son pupilla eoꝝ vel ſecūdus eis ſeu coccus eoꝝ aut coccinū eorum.
Sonar: coccinea vel ſubſiſtēs eis ſeu pecora eorū aut pecora rubea.
Soni. pecus vel dentes.
Soni: pupilla mea vel dentes mihi. ſeu coccus meus aut coccinū meum
Sonū. pupilla eorū vel ſecundus eis ſeu coccus eorū aut coccinū eorum.
Soon: ciuitas vel oppidū.
Soonthanis. ciuitas egypti vel oppidum mandatis humilia.
Soo: petra puſilla vel fortis puſillanimis: ſeu mane plaſmatꝰ aut anguſtatus fortiter.

Soora pecora puſilla vel domini plaſmatio.
Sopthim: liber iudicum vel liber iudicantium.
Sor. plaſmatus vel anguſtiatus.
Sor: petra vel fortis ſeu tyrꝰ aut meridianus.
Sorarath. hoſtes tui vel hoſtium tuorum: ſeu inimicorum tuorū aut bellantium contra te.
Soreth: bona vel optīma ſeu electio: aut eligens bona optima.
Soreth. bona vitis vel optima vinea ſeu electa vitis aut vinea electionis.
Sori: petra mea vel robur meū: ſeu plaſmatus mihi aut anguſtia mea.
Sorim: boneū vel cibarium: ſeu rorans eos aut plaſmatio eorum.
Soſipater: ſaluās diſperſos ꝉ narrās diſperſionem.
Soſthenes: ſaluans eos vel ſaluans in tempore: ſiue gaudij dator aut da mihi gaudium.
Soſthratus ſaluans diſperſos vel ſaluans in tempore.
Sotha. archanū vel excluſio.
Sothai archanuꝫ meum vel excluſio mea.
Sothelrei. radicans ſignuꝫ vꝉ radix ſubtertor.
Sothūtes: archanꝰ vel excludens.
Stoici: facientes cantilenas vꝉ in porticibus diſputantes.

Hic. v. poſt. s.

SV: ſalus vel ſaluator.
Sua: ſalus eius vel ſaluās eū
Suaa: ſaluans eum vel ſaluator eius.
Sual: reddens vel ſaluans: ſeu ſalus aut redditio.
Suar: ſaluator ſuſcitans vel ſaluationis vigilia.
Suba: incendens vel incendiuꝫ: ſeu conuertens aut conuerſio.
Subach frutectum vel condenſum.
Subachai: frutetum meum vel condenſio mea.
Subabel: conuerſus deo vel incendium dei.
Sobochai: irretiens vel irretitꝰ: ſeu incendiū meū aut cōuerſio mea.
Subba: excelſus vel ſublimitas.

Subna: ſedens vel reuertens ſeu ſedes aut reuerſio.
Subnā. ſedens eis vel reuerſio eorum.
Subnel: conuerſus deo vel incendiū dei.
Suchna: obumbrans eum vꝉ tabernaculum eius.
Suddi: archanum meum vel de latere meo.
Suc: loquens vel locutio ſeu cantās aut cantilena.
Suph. rubrum vel ſcirpus: ſeu ſpeculum aut effuſio.
Supha. ſcirpus eius vel rubrum eius ſeu effundens eū aut ſpeculatio eiꝰ.
Supham. atterēs vel attritio: ſeu vmbraculum aut vmbratio.
Suphamite atterentes vel obumbrātes: ſeu attritiones aut obumbracula.
Suphan. atterens vel effuſio gratie ſeu vmbraculū aut obumbratio.
Suphaphin. atterens nauces vel ad vmbraculum roſtrorum.
Supherech. vanitas vite vel irritū pauoris.
Suphim. vnctus vel vnctio: ſeu effūdens eos aut ſpeculū eorum.
Suphir: vanitas vel irritum.
Supham. ſaluās eos vel ſaluatio eorum.
Suphamite ſaluantes eos vel ſaluationes eorum.
Sui. loquens vel locutio.
Suithes. idem.
Sun. petra vꝉ lapis durꝰ aut durities
Sunam. lapideus populus vel duritia populi.
Sunamite. lapidei populi vel duritia populorum.
Sunamith. mortificata vel mortificatio. ſeu mortificans: aut quicūqꝫ moritur.
Sunamith. miſera vꝉ captiua ſeu mortificans aut mortificata.
Suneni. coccinum vel coccineuꝫ. ſeu dentes aut claritas dentiū.
Sunen. lapideus oculus vel duritia fontis.
Suni. petra mea vel lapis meus. ſeu durus mihi aut duritia mea.

Sunie. petre mee vl' lapides mei ſeu duri mihi aut duritie mee.

Sur. murus vel robuſtus. ſeu continens aut directus.

Sur. anguſtia vel acerbitas. ſeu directio aut continentia.

Suri. anguſtia mea vel exacerbans ſeu murus meus directus aut continentia mea robuſta.

Suriel. acerbans deum vel anguſtia dei.

Suribel. murus dei vl' robuſtus deo ſeu continens deum aut directio dei

Suribelli fortis meus de⁹ vel anguſtians me deus ſeu deus continens me aut deus directio mea.

Surisadde. fortis dominus vel continens mea vbera ſeu mur⁹ acerb⁹ aut directio anguſtiarū.

Surisaddai. fortis dominus me⁹ vel continentia vberū meorū ſiue mur⁹ acerbitatꝫ mee aut directio anguſtiarum mearum.

Sua. gaudium vel leticia.

Suſa. leta vel gaudens. ſiue gaudiuꝫ aut leticia.

Suſach. letus vel gaudens cilitio ſeu gaudiū aut leticia cilitij.

Suſachim. letus vel gaudens cilitio eorum ſeu gaudium: aut leticia cilitij eorum.

Suſan. gaudium boni v elleticia gratie.

Suſanna. gaudium gratie vel leticia reſponſionis.

Suſanna. lilium vel gratia ſeu obtentus lilij aut obtinuit gratiā.

Suſannethanci. lilium poſſidentes vel gratie emulatores ſeu gaudium doni humilis. aut leticia grate emulationis.

Suſi gaudium meum vel leticia mea ſiue obtinuit equū. aut obtinuit equitationem.

Suſis gaudium viri vel leticia aſſumpta. ſeu reuertens mihi aut reuerſio mea.

Suſis gaudiū ꝯſilij vel leticia eſtimantis. ſeu obtinuit equum aut obtinuit equitationem.

Sutbala. radix vel radicans.

Sutbalam. radicatus eis vel radicatio eorum.

Suthalaite. radicantes vel radicati.

Suthale. poculum mixtum vel ſpina madida ſeu ſpina viridis aut ſpinarum madidatio.

Suir. faciens ignem vel augens incendium.

Sequitur de incipientibus a littera. T.

TAaph pator vel ſuper ſeu pauidus aut ſuperior.

Thabath. bona vel bonitas.

Tabeth. occidens vel interficiēs. ſeu occiſio aut interfectio.

Tabehel. bonus de⁹ vel bonitas dei.

Tabenenſiothe. occidētes vel interficientes: ſeu occiſores aut interfectores.

Tabita. dāma vel caprea.

Tachos. ſilens vel ſilentiū.

Taddeus. apprehendens principem vel apprehenſio principis.

Taphath. aduentus paruuli vel paruulus veniet.

Taphia. claudicās vl' claudicator ſeu vitā remittens aut remiſſio vite.

Taphne. malum ab arbore nō a malitia vel tympanū apertum. ſeu tympani apertio aut tympanum adaperiens.

Tala. ros vel irroratio.

Talā. irrorans eos vel irroratio eorum.

Tala. ager vel appenſio eorū.

Talā. appendēs eos vel ager eoꝝ.

Tamath. pars perfecta vel perfectio partis ſeu datum cōſumatum aut cōſumatio data.

Tanameth. cōſolator vel conſolatus ſeu conſolans aut conſolatio.

Tapſophe. ſpecula vel ſpeculum ſeu ſpeculator aut ſpeculatio.

Tarela. videns terebinthum vel viſio arbuſcule.

Targal. explorator vl' exploratio ſeu ſciens iugum aut ſcientia iugi.

Tartban. ſuperfluus vel elōgās ſiue turturem dedit aut turturis datio.

Tau. ſignum vel ſubter ſeu ſignatus aut ſubterior.

Tarchonitidis. cogitans triſticiam: vel cogitatio triſticie.

Hic. e. poſt. t.

TErtius. adiungens vel adiūctio ſeu applicans aut applicatio.

Tertullius: ager eorum vel placens ſtercore.

Hic. i. poſt. t.

TJberius. videns vel bonus ſeu videns eum: aut bonitas eius.

Tiberiadis. viſio vel bonitas: ſeu videns teſtimonium aut bonitas teſtificationum.

Tiphonius. gehēnalis dolor vel latitudo iniquitatis.

Tigris. velox vel velocitas.

Timon. ruminās vel pinguedo ſeu pinguis aut ruminatio.

Timotheus. beneficus vel beneficiū ſeu benefaciens aut beneficientia.

Tyrannus. continens eos: vel confortatio eoꝝ.

Tyranni. continentes eos vel cōfortationes eoꝝ.

Tyr⁹. anguſtia vl' tribulatio ſeu plaſmatio aut fortitudo.

Tyrij. plaſmati vel tribulati ſeu fortes aut anguſtiati.

Tithicus. tacens vel taciturnus ſeu ſilentium aut taciturnitas eius.

Titus. querens vel bonus ſiue lutū: aut lutatus.

Triphena. innuens vel reuertēs ſeu nutus aut reuerſio.

Triphoſa. clara vel perſpicua ſeu clare videns aut perſpicue attendens.

Hic. o. poſt. t.

TOb. bonus vel bonitas.

Tobias. bonus dominus vel bonitas domini: ſeu ductus ad luctum: aut conuerſus ad vniuerſa.

Tobis. bonus vir vel bona aſſūptio

Tophel. ruina vel cadens ſeu tractās aut irruens.

Topazion. bonum teſtamentum vel bonitas teſtamenti.

Troane. ſeruiens vel ſeruitiū: ſeu requies aut latitudo.

Trophimus. diſſoluēs vel diſſolut⁹

ſeu diſſoluēs thalamo: aut diſſolutio thalamorum.

Hic. u. poſt. t.

Tubal: ductus ad luctū: vel cōuerſus ad vniuerſa.

Tubal: deſerēs: vel deſertus ſeu deſerens: aut delatus.

Tubalchaim. ductus ad luctū lamētationis vel cōuerſus ad vniuerſa acquiſitionis.

Tubalchaim deſerēs poſſeſſionē vel deſerēs lamētationē: ſeu delat⁹ poſſeſſioni: aut deſert⁹ acqſitiōi. Hucuſqꝫ per ſimplicem. t. litterā id eſt ſine aſpiratiōe lecta ſunt pncipia noīum exinde que ſequunt aſpiratione addita legenda ſunt.

Hic. ha. poſt. t.

Thaamath dator indignatōis aut bilis vl' dedit indignationē aut bilē ſeu data ē bilis ei: aut data eſt ei indignatio.

Thaan diues bona vel pauid⁹ gratia

Thaas ſup vel pauidus: ſeu diues: aut ſuperior.

Thaaſar. diues vel diuitie: ſeu pauorem ſuſcitans. aut ſuperius vigilās.

Thabee. bonus occiſor. vel bene occidens: ſeu bene occiſus aut bona occiſio.

Thabelias. bonus deus domin⁹ vel bonitas dei domini.

Thaberne. bona viſio. vel bone viſiones.

Thabiana. bona donatio vel bonitas gratificationis.

Thabianci. bene donantes: vel bene gratificati.

Thabor. veniat lux vel veniat lumen ſeu aduentus luminis: aut lucis acceſſio.

Thabrēmon. bene ſublimis: vel bona cōgregatio ſeu bon⁹ ad videndū aut bonitas viſionis eoꝝ.

Thachaſim. ſtatere appenſio: vel ſilētium eorum.

Thadal. pnceps appendēs. vel principis appenſor. ſeu pnceps appēſus aut pncipis appenſio.

Thaphiphu. claudicans labilis vel tympanum aperiens.

Thaphnas ſignum opertū vel ſigni opertio: ſeu ſtupēs os ſerpētis. aut inſaniam os ſerpentiū. ab ore intelligendū eſt non ab oſſe.

Thaphnes. idem.

Thaphnathſare numerāſ operimētū nouū vel numerus operimēti noui

Thaphua. tympanū aperiēs vel tympani apertio.

Thai. pauor meus vel ſupior mihi.

Thaī duo vel bini ſiue duo aut bina.

Thala. appēſio vel appēdēs ſeu irrorans: aut irroratio.

Thalamiger ipſo vl' p ſemetipſo. ſeu ipſemet mīdit ſibi aut ſibimet reſponſio eius.

Thalaſſa appēdēs facturā vel appenſio plaſmatiōis ſeu irroris facturaꝫ aut irrorās plaſmationē.

Thalaſar. appēdit pncipē vel appenſio pncipis. ſeu irrorās pncipē. aut pncipis irroratio.

Thale appēſio vel appēdēs ſiue irrorans. aut irroratio.

Thalim pſalmi vl' hymni ſeu laudes aut laudationes.

Thabitacumi. puella tibi dico ſurge. Syrū eſt non hebreū.

Thalmc. ſulcus vel ſulci. ſeu dependens aut ſuſpenſio.

Thalma. ſulcus me⁹ vel ſulci mei ſiue appēdēs me. aut ſuſpēſio mea.

Thamar. palma vel amara ſeu cōmutans aut cōmutata.

Thāmas. cōſumātes vel cōtēnētes. ſiue cōtēptus aut cōſumatio.

Thāna numer⁹ vel fidelitas ſeu fidelis eis. aut cōſumatio eoꝝ.

Thānas. numerus vel deficiēs. ſeu vectans facturā aut cōſumatio plaſmationis.

Thānatha vectans exploratores odoris vel vectans exploratores aſcenſionis.

Thānathei. vectantes exploratores odoris. vel vectantes exploratores aſcenſionis.

Thānathſara numerās operimētum nouū vel numer⁹ operimenti noui.

Thānes. numer⁹ vel deficiēs ſeu fidelis ei. aut conſumatio eorum.

Thamni. numerans mihi vel conſumatio mea.

Thana. humilis vel reſpondens. ſeu reſponſio. aut humilitas.

Thaana humilis e s vel reſpōſio ei⁹.

Thanath. reſpondit tibi vel humilitas ad te. ſeu humilis tibi aut reſponſio tua.

Thanaias. humilians virum vel reſpondens aſſumptioni.

Thanath humilis vel reſpondēs ſeu humilitas. aut reſponſio: aut cōſolatio petitionis.

Thanathſelo: humilitas dimiſſionis vel conſolatio petitionis.

Thanis: mādās humilia vl' mādans humilitatē ſeu mandatū humile: aut mandatū humilitatis.

Thanthānei: rāſio fidelis mihi vl' humilis explorator aſcenſionis mee.

Thapſa: ſpeculū vel indignatio.

Thapſar. ſpeculū vigilie vl' indignationem ſuſcitans.

Thapſe. indignās vel indignatio ſeu ſedes offendēs aut ſeſſio offendiculi

Thara. paſcens vel paſtio: ſeu explorator odoris. aut exploratio aſcenſionis.

Tharacha: ſuperfluus eius: vel elongans ab eo: ſeu ſupfluens eius: aut elongatio ei⁹.

Tharaſim: idola vel imagines: ſeu figure: aut imaginationes.

Tharana: nequā in dono vel abigēs gratiam.

Tharthat. ſuperfluus vel elōgās: ſeu ſuperfluitas. aut elongatio.

Thardema. grauis aut profund⁹ ſopor vel grauitas aut profunditas ſoporis.

Thare. abactor vel depulſor ſeu neqꝫ aut nequitia.

Tharei. nequā aut nequitie ſeu abigētes: aut depellentes.

Tharei: paſcens me vel paſtio mea: ſeu explorator odoris mei: aut exploratio aſcenſionis mee.

Tharcarſa: liber duodecim prophetarum.

Thares. explorator gaudij vel explorator leticie: ſeu gaudiū abigens aut leticiam.

Tharſis. explorās gaudium vl' explorans leticiam: ſeu diſſipans ſpeculū

aut diſſipatio ſpecule.
Tharſenſes: explorātes gaudiū vł explorātes leticiā: ſeu diſſipātes ſpeculā: aut diſſipatores ſpecule.
Tharſum: exploratio gaudij vel diſſipatio ſpecule.
Thaſi. poſitus mihi vel poſitio mea.
Thau: cōſūmans vel cōſūmatus: ſeu cōſūmator: aut cōſūmatio.
Thracia: requies vel latitudo.
Thraces: lati: vel requieſcentes.
Thramathe ſeruiēs dono vel diſſolutio donationis.
Thraſec diſſoluēs thalamos vł diſſolutio thalamorū. Hic he. poſt. t.

THebaida: ꝯuerſa vł ꝯuerſio
Thebaoth. cōuertēs tēpꝰ vel conuerſio peccatoris.
Thebath bonū vel bonitas ſiue ꝯuertēs delinquētē: aut cōuerſio pctōꝛis
Thebel: inſulſus vel inſipiens.
Thebes: facta mea vel mea fuerunt.
Thebeth bonꝰ pauor vł bonitas vite
Thebin. palea mea vel oua feri.
Thebin: bonus mihi vel palea mea.
Theboleth: ſpica palee vel inſulſitas germinationis.
Thebon: palee. vel ſulſitas.
Thechel. ſtatere appenſio vel appēſū eſt in ſtatera.
Tecboe: tuba canēs vel buccinator.
Thecua: tuba vel buccina: ſeu ſonitꝰ aut percuſſio.
Thecuā tube vel buccine: ſeu ſonantes: aut percutiētes.
Thecuen: idem.
Thecuenite: idem.
Thecuath: buccina delinquēs vł percuſſio peccatoris.
Thecuan patiēs vel patiētia. ſeu percutiens eos: aut buccina eorū.
Thedor: paruulus vel infixio.
Theē. meridianꝰ vel ſtatera mēſure.
Theglath: trāſmigrās vel trāſmigrator. actiua ſignificatiōe intelligēdū ē idē alios faciens trāſmigrare.
Theglathphalaſar trāſmigrās cadē tem principē vel trāſmigratio cadē tis principis.
Theglathphaliſar: idem.
Theben. ſtatera menſure. vel ſtatera menſurata.
Thebenite. ſtatera mēſurata vel ſtatera menſurationis.
Thelabin. diſperſi vel diſpergentes ſeu diſperſio aut diſperſiones.
Thelame agger aquę vel riui fluuiorū
Thelaſſar: appendens principem vł appenſio principis.
Thelem. ros eorū vel agger aquarū.
Thelmelathelarſa: agger aquarū diſpergentiū ſolē vel riui fluuiorū diſpergentes illuminatos.
Thelmon: ros doni vel irroratio requieſcentis.
Thelmū: ros boni vel irroratio requieſcentium.
Thema: auſter vel africus ſeu auſtralis: aut meridianus.
Theman: auſter vel africus:
Themana. auſter eiꝰ vel africꝰ eius.
Themani. auſter meꝰ vel africꝰ mihi.
Themanites: auſtralis vel africanus ab africo non ab africa.
Thēna. vectans vel defectio.
Themor: ſmirna vel cōſūmatio amaritudinis.
Themora. ſmirna eiꝰ vel conſūmatio amaritudinis eius.
Themorites. ſmirnenſis vel cōſūmatus in amaritudine.
Thena. caſtra vel donata ſeu donationes aut bona eorū.
Thenath. caſtra fr̄is vel dona fletuū.
Thenath. ficus vel amygdalū.
Theneemeth. ꝯſolatꝰ vel conſolatio.
Theodas laudās vel laudatio ſeu ſignū capiēs aut captura ſignaculi.
Theodaꝰ laudās vel laudatio.
Theophilus cōuertēs vel cōuerſus. ſeu ſurſū ferēs aut ſurſū portatꝰ.
Therath. ꝓculus vel elongatus.
Theraphi. idola vel incēdia ſiue figure aut imaginationes.
Therchath. ſubuertēs vł ſubuerſio.
Therphala. ſubuerſiōe cadēs vel explorata diuiſio.
Therphalei. exploratores diuiſi vel ſubuerſione cadentes.
Thermath. explorata redēptio vel exploratio redemptionis.
Therſa. pulchra vel placēs ſeu cōplacitio aut cōplacens ſibi.
Theſan poſuit donū vł depoſitio gr̄e
Theſis. poſita vel depoſitio.
Thelbi. captiuās vel cōuertens. ſeu captiuitas aut cōuerſio.
Theſbites. ꝯuertēs ł captiuator ſeu feſtinꝰ ad intelligēdū aut itelligētia feſtinata.
Theſbon feſtinata intelligentia vel feſtinatio ad intelligendū.
Thelbues captiuās vł captiuator ſeu captiuus aut captiuitas.
Theſſalonica. feſtinās vmbrā ſtatuere vel feſtinās vmbrā firmare.
Theſſalonicēſes feſtinātes vmbrā ſtatuere vel feſtinātes vmbrā firmare
theth ſubi ł ſupra ſeu bonū aut excluſio
Thetim. boni vel excluſi. ſeu inferiores aut ſubteriores.
Theudas. laudās vel laudatio ſeu ſignū capiēs aut captura ſignaculi.
Thezes agger horribilis vel tuba terribilis. Hic hi. poſt. t.

THiathira illuiata vł illuminatrix ſeu illuiāns aut illuiatio.
Thiathireni illuiātes ł illuiati
Thiabath. forū vel macellum.
Thichon. mediū vel dimidiatio.
Thiconium. idem.
Thichua. ſpes vel deſperatio.
Thiſna. humilia vel reſpondētia.
Thicon diſpergēs merorē vel diſperſio iniquitatis.
Thimeus. pinguis vel ruminans.
Thiras timor vel reditus ſeu timens aut ſuperfluus.
Thiria mnēs dn̄m vel redicēs bn̄o.
Thriphon. diſſoluēs dolorē vel ſeruiens iniquitati.
Thrimoth. diſſoluēs mortē vel regetio mortis. Hic ho. poſt. t.

THob ablatio vel vniuerſitas
Thobel. vanitas vel ablatio ſeu ductus ad luctū aut ꝯuerſus ad vniuerſa.
Thochaat. ſtridens vel ſtridor.
Thocē. ſtridor fortis vł ſtridēs oculꝰ.
Thoopb. gehēna vł ſtulticia ſeu latitudo aut ampla pena ſtultorū.
Thophee. oris opculū vł oris ꝓtectio ſeu os ꝓtegens aut os ꝓtectū.
Thophel os dei ꝓtegēs vł dei ꝓtectū ſeu oris dei opculū aut oris dei ꝓtectio
Thophet. gehēna pauoris vł ampla

pena vite ſtultorum.
Thogorma auellēs vel interpres ſeu gſpiā incolatꝰ aut incolatꝰ auulſio.
Thola: coccinū vel vermiculus.
Thola:d. coccineus ſuus vel rubeus color teſtium.
Tholaite. coccinei vel rubicūdi.
Thole. coccineū vel rubeus color.
Tholmai. ad menſurā deducens vel ad menſurandū reductio. ſeu ſulcus meus aut ſuſpenſio mea.
Tholomai. idem.
Tholomaida. ad menſurā deducens vel ad menſuram reducta.
Tholomais. idem.
Tholomaidēſeſ. ad menſurā deducti vel ad mēſurā deducentes.
Tholomeꝰ. ad menſurā deducēs vel ad menſurā reductus.
Tholus. rotūdus vel rotūditas.
Thomas. abyſſus vel gemīnꝰ. Vñ ⁊ grece didymꝰ appellat̄.
Thopho. manentia vel latitudo.
Thorath. lex vel pentateuchū.
Thoſe. captiuitas vel feſtinatio.
Thoſaites. captiuus vel feſtinator.
Thoth. error vel amentia.
Thothi. error meus vel amētia mea.
Thou. amēs vel errās ſeu error coꝝ aut amentia eorum.
Thorchade. requieſcēs vel requietio
Thorgadite ſui ſuccincti vl̄ requieſcētes latrūculi. Hic. hu. poſt. t.

Hubal. ductꝰ ad luctū vel cōuerſus ad vniuerſa.
Tubal. deferēs vel delatus ſeu deferēs aut delatus.
Tubalchaim ductꝰ ad luctū lamētationis vel ꝯuerſꝰ ad vniuerſa acqſitiōis
Tubalchaim deferēs paſſionē vel deferēs lamētationē. ſeu delatus poſſeſſioni aut delatus acquiſitioni.
Tubin. deferēs vel delatio ſeu bene metiens aut bona menſura.

Sequit̄ de incipiētibus ab. V. lra.

Vbil. feſtinans germē vel cōſiliū vetuſtatis.
Vchocha. ignis mordēs vel dolor preſtolationis.
Ochocha. īfirmus vel debilis ſeu infirmās eos aut infirmitas coꝝ.
Ophanite. infirmi vel debiles: ſeu infirmātes eos aut infirmitates eorū.
Ophir infirmus vel infirmitas: ſiue irritū aut herboſum.
Ol dolens aut parturiens ſeu dolor aut parturitio.
Olai. cenū vel palus a palude non a palo ſeu dolor femoris aut dolor vmbraculi.
Olā ꝑus vel añ ſeu ꝑor aut anterior. vr lumē l' ignis ſeu icēdiū aut feneſtra
Vrai lumen meū vel ignis meus vel incendium meum.
Vram. deus excelſus vel lumē excelſū ſeu ignis coꝝ aut feneſtra eorum.
Vrā: lucēs pplo vel ignꝰ ppl's eorū ſeu incēdēs pplm aut icēdiū pploꝝ
Vratha. ignis peti vel incēdēs petā ſeu lumē ipale aut aperiēs petā.
Vrbanꝰ luce gaudēs vel luci gaudiū ſeu gaudēs igne aut gaudēs icēdio
Vrei: lōgitudo mea vel illuiator meꝰ ſeu ignis meꝰ aut incēdiū meū.
Vri: lux mea vel ignis meꝰ ſeu incendens me: aut apertio mea.
Vrias lux mea dei vel lumē meū dñi ſeu dñs ignis meꝰ aut dñs icēdiū meū
Vriel lucēs deo vel ignis dei ſeu aperiēs deo aut incendiū dei.
Vs: conſiliū vel conſiliator ſeu feſtinans aut feſtinatio.
Vſam: conſulēs populo vel conſiliū ppl'i ſeu feſtinās eos aut feſtinatō coꝝ
Vſathi. feſtinātē me vel ꝯſiliāre mihi ſeu cōſiliū meū aut feſtinatio mea.
Vſathites: feſtinans vel conſiliator.
Vſi: cōſulēs mihi vel cōſiliū meū ſeu feſtinās me aut feſtinatio mea.
Vſim: feſtinās eos vel cōſiliū coꝝ.
Vſin: cōſiliū vel feſtinatio ſeu feſtinꝰ cōſilio aut feſtinator cōſilij.
Vthai: dolor ſigni vel cōſiliū errāns
Vza: conſiliū vel conſiliator.
Vzal. cōſiliū eiꝰ vel cōſiliator coꝝ.
Vaphs: finis vel definitio.
Vaphſi: finis meꝰ vel definitio mea.
Vaphiſus: finis cōſilij vel definiens feſtinationē.
Vaphiſi: finis cōſilij mei vel definiens feſtinationē meā.
Vagao. ipſi vallis eſtuās vel ipſa vallis eſtuatio.
vagethra liber leuitaꝝ l' liber leuiticꝰ
Vagedaber: liber numerans vel liber numeri.
Vaizatha: ipſe ducēs huc vl' ipſe fornicator.
Vaſez: finis dētiū vl' dſtinatꝰ āguſtie
Vaſthi: finis ſignatus vel definitio cōſūmata.
Vahu: hec vel ipſa ſeu ipſe aut ille.
Velluth: finis vtilis: vel definitio declinationis.
Vur: vires vl' viriū ſeu ꝓuocatio ire aut iracūdia prouocationis.
Sequit̄ de incipientibꝰ. a. z. littera.

Zab. aurū obrizum vel aurū puriſſimum.
Zaba: mouens vel motꝰ: ſeu fluctuās aut fluctuatio.
Zabad: fluēs torris vel torris fluitio quē vulgo tiſonē vocant.
Zabadā. fluens torris inutilis: vel fluens torris idolatrie.
Zabadei fluxꝰ torriū vel torriū fluitio.
Zabadia. fluens torris domini vel torris fluens domino.
Zabbai motꝰ meꝰ vl' fluctuatio mea.
Zabaon. mouens dolorē vel fluctuatio iniquitatis.
Zabath: mouens delictum vel torris fluens peccato.
Zabā: mouēs eos vel fluctuatio eorū
Zabel iſta ꝯfuſio vl' iſte ignominioſus.
Zaber mouēs puteū vel fluctuatio fōtis
Zabdi fluxꝰ vehemēs vel fluxꝰ abundās ſeu fluēs abundāter.
Zabdias: fluxus vehemēs dei vel fluens abūdanter deo.
Zabdibel: idem.
Zabina. iſte venit reſpondens vl' iſta venit reſponſio.
Zabuth: fluēs torris vel torris fluitio.
Zabulon. fluxꝰ nocti vl' iuſiurādū eiꝰ
Zabulon. habitaculi ſibi vel habitaculū coꝝ ſeu habitaculū fortitudinis: aut habitaculū pulchritudinis.
Zabulonite. fluxꝰ noctiū vel iuraiurāda eorum.
Zabulonite hitaculoꝝ ſibe vel habitacula eorū ſeu habitacula fortitudinū aut habitacula pulchritudinū.
Zachai. iuſtꝰ meꝰ vel iuſtificatio mea.
Zacharias memorās dominū vel auxilium domini.

1127.
Inc 756

Falk. a l. ff. (a')

99 ...
ran

12800.